NICOLAI NICOLI ... DE MEDICA MATERIA SEPTEM SERMONUM LIBER MEDICINAM...

De effimera ex calore siue mora in aere calido. 78
De effimera ex balneatione in aquis calidis. 78
De effimera ex soliditate opilatiōe siue terrestreitate cutis. 78
De effimera ex cogitatione. 80
De effimera ex vigilijs. 80
De effimera ex somno. 80
De effimera ex quiete & ociositate. 80
De effimera ex motu corporeo & exercitijs. 80
De effimera ex calefactione capitis & sole estiuo. 81
De effimera ex fame. 81
De effimera ex siti. 81
De effimera ex cibis vel potibus calefacientibus. 81
De effimera ex medicinis calidis. 82
De effimera non vera ex sincopi. 82
De effimera ex vaporibus putridis. 82
De effimera ex veneno. 82
De effimera ex apostemate. 83
De effimera ex dolore. 83
De effimera ex vlcere. 83
De effimera ex catarro vel coriça. 83
De effimera ex opilatione. 84
De effimera ex nauseatiua sacietate. 85
De effimera ex materia contenta in stomaco que debet expelli per vomitum 86
De effimera ex flobotomia. 86
De effimera ex superfluo fluxu ventris aut vomitu. 86
De effimera ex sudore. 87
De effimera ex coitu. 87
De effimera ex medicina solutiua vel vomitiua. 87
Summa tertia tractatus secundi de febre ethica: & de ethica senectutis continet ca.12. 87
De quiditate nominis ethice. 87
De quiditate rei febris ethice. 87
De speciebus febris ethice minus accidentalibus. 87
De speciebus ethice magis accidentalibus. 88
De causis febris ethice. 89
De signis febris ethice. 89
De signis specierum febris ethice. 91
De cura ethice in generali. 92
De nocentibus vitandis in cura ethice. 93
De iuuantibus.i.dieta febris ethice. 93
De cura febris ethice per instrumentum potionis. 97
De ethica senectutis. 98
Summa quarta tractatus secundi in qua determinat de febribus humoralibus cōtinet distinctiones septem. Et prima quidem distinctio continet.ca.34. 99
De quiditate nominis & rei febris humoralis. 99
De diuisione febris humoralis in substantiales differētias. 99
De diuisione febris humoralis sine putredine. 100
De putrefactione in generali. 100
De causis putrefactionis. 100
De speciebus putrefactionis. 102
De febre putrida & eius causis in generali. 102
De diuisione febris putride in generali. 103
De causis continuitatis febris. 103
De causis interpolationis febris. 103
De causis periodicationis morbi. 104
De causis aggregationis & reaggregationis materie. 104
De comparatione febriū cōtinuarum ad interpolatam. 105
De speciebus febrium continuarum. 105
De speciebus febrium interpolatarum. 106
De motu siue confluxu humorum. 107
De dispositione que precedit febrem humoralem. 109
De signis febrium putridarum in generali. 109
De signis distinguentibus febres humorales. 110
De signis febrium continuarum compositarum. 111
De tipo in generali. 112
De causis tiporum. 114
De generali cura febrium putridarum. 116
De impletione intentionū curatiuarum febriū putridarum. 116
De canonibus obseruādis in curatione febriū putridarum. 117
De materijs euacuandis ex corporibus febricitantium putride. 119
De [illegible]tione materierum cōium in febribus putridarum. 119
De euacuatione materie appropriate in febribus putridis per flobotomiam. 120
De euacuatione appropriata per secessum vel vomitum. 121
De [illegible]tione insensibili in febricitantibus putride. 122
De dieta febrium acutarum. 123
De dieta febrium cronicarum. 124
De auxilijs implentibus intentiones curationis febrium putridarum in generali. 124
De preseruatione a febribus putridis. 125
Secunda distinctio tractatus secundi summe quarte tractās de febre sanguinis ɔtinet.ca.7. 126
De quiditate febris sanguinis & eius gñibus & dfijs. 126
De causis febrium sanguinearum. 127
De diuisione febris sanguinis per substantiales differētias. 128
De signis febris sanguinis. 128
De cura febris sanguinis per dietam. 130
De cura febris sanguinis per potionem. 130
De quibusdam exemplis ad euacuationem febris sanguinis. 132
Tertia distinctio tractatus secundi summe quarte tractans de febre colerica conti.ca.12. 133
De qditate febris colerice & eius differētijs in generali. 133
De causis febris colerice. 133
De specialibus signis febris colerice absolute & tertiane periodice. 134
De signis febrium colericarum purarū & non purarum. 135
De signis spērum febrium colericarum notharum interpolatarum: & de signis tertiane continue. 137
De cura febris colerice pure. 137
De cura febris colerice non pure. 140
De spāli cura febrium colericarum notharum. 141
De cura colerice continue. 143
De causone in generali & eius causis. 144
De signis causonis. 145
De cura causonis. 146
Quarta distinctio summe q̄rte tractatus scđi in qua tractatur de febre flegmatica conti.ca.8. 148
De febre flegmatica & speciebus eius & causis. 148
De signis febris flegmatice in generali. 149
De signis spērum febris flegmatice. 152
De cura quotidiane periodice pure per dietam. 153
De cura febris flegmatice pure per potionem. 154
De generali cura febrium flegmaticarum notharum. 158
De exemplis curationis febrium flegmaticarum. 159
De febre flegmatica continua. 161
Quinta distinctio summe quarte tractatus secūdi q̄ tractat de febre melica continet.ca.9. 162
De febre melancolica & speciebus eius. 162
De signis quartane pure. 163
De signis quartane nothe. 165
De cura quartane per dietam. 165
De cura quartane pure per potionem. 167
De cura quartanarum notharum in generali. 171
De cura quartanarum notharum in speciali. 171
De quartana continua. 172
De febre quintana sextana octaua & nouena. 172
Sexta distinctio summe quarte tractatus secundi tractās de pestilentia & febre pestilentiali & variolis & morbilis continet.capi.12. 173
De pestilentia in generali. 173
De causis pestilentie. 174
De corporibus magis paratis ad recipiendum pestilētiā. 175
De signis future pestilentie. 176
De preseruatione a pestilentia in generali. 177
De preseruatione a pestilentia per dietam. 177
De preseruatione a pestilentia per instrm potionis. 179

De febre

De febre pestilentiali in generali. 179
De signis febris pestilentialis. 180
De cura febris pestilentialis per dietam. 181
De cura febris pestilentialis per potionem. 182
De cura antracis ⁊ bubonis pestilentialium. 182
De variolis ⁊ morbilis ⁊ blactis ⁊ causis eorum. 182
De signis futurarum variolarum ⁊ morbillorum. 183
De signis demonstrantibus variolas ⁊ morbillos. 184
De signis bonis ⁊ malis in variolis ⁊ morbillis. 184
De cura earum per dietam. 184
De cura earum per potionem. 185
De custodia membrorum a lesione variolarum. 186
De cura accidentium euenientium in variolis. 186
De maturatione variolarum ⁊ cura ipsarum post apparitionem. 186
Ad delendum vestigia que remanent post variolas. 187

Septima distinctio que est de febribus compositis continet capi. 44. 187

De compositione febrium in generali. 187
De febre empiala ⁊ signis ⁊ causis eius. 187
De febre liparia ⁊ signis ⁊ causis eius. 188
De febre lissuria siue sine nomine ⁊ causis ⁊ signis. 189
De cura empiale liparie ⁊ lissurie. 189
De febre erratica siue inordinate vagante. 190
De febribus cōpositis in genere generalissimo earum. 191
De febribus cōpositis in genere subalterno: ⁊ de febribus compositis in speciebus ipsarum. 191
De signis febrium compositarum in gñe gñalissimo. 192
De signis febrium putridarum compositarum in genere subalterno. 193
De emitriteo. 194
De signis veri emitritei. 194
De signis emitritei non veri. 196
De signis febrium interpolatarum compositarum. 196
De cura febrium compositarum in generali. 198
De cura ethice composite cum putrida. 198
De cura emitritei. 198
De cura febrium compositarum eiusdem generis. 200
De febre apostematum. 200
De signis febrium apostematum. 201
De cura febrium apostematum. 201
De accidentibus febrium in generali trahentibus ad securam: ⁊ de febre sincopali in generali. 201
De signis generalibus febris sincopalis. 202
De cura febris sincopalis. 203
De febre composita cum rigore. 205
De febre composita cum sudore. 206
De febre composita cum fluxu sanguinis narium. 206
De febre composita cum vomitu. 207
De febre composita cum fluxu ventris. 207
De febre composita cum siti intensa. 207
De febre composita cum profunditate somni. 207
De febre composita cum angustia ⁊ inquietudine. 207
De febre composita cum grauitate capitis vel dolore. 207
De febre composita cum dolore stomaci. 207
De febre composita cum colica. 208
De febre composita cum deiectione appetitus. 208
De febre composita cum tussi. 208
De febre composita cum asperitate lingue. 208
De febre composita cum sternutatione. 208
De febre composita cum nigredine lingue. 208
De febre composita cum constrictione anhelitus. 208
De febre composita cum anxietate stomatica. 208
De febre composita cum difficultate transglutiendi. 209
De febre composita cum subuersione ⁊ alijs quampluribus accidentibus. 209

Pars vna que est de conualescentia ⁊ recidiuatiōe: ⁊ continet capitula. 5. 209

De conualescentia in generali. 209
De regimine conualescentium per dietam. 210
De regimine conualescentium per potionem. 211
De recidiua in generali. 211
De signis future recidiuationis. 212

Tractatus tertius sermonis secundi qui est de crisi continet capi. 14. 212

De nomine crisis. 212
De diffinitione crisis. 213
De speciebus crisis. 213
Ad sciendum in quo tempore morbi eueniat crisis. 214
De causis crisis. 214
De comparatione specierum crisium inter se in bonitate ⁊ malitia. 214
De differentia inter crisim diei ⁊ crisim noctis. 215
De conditionibus requisitis ad perfectionem crisis. 215
De cognitione crisis in generali. 215
De considerandis in iudicando de crisi. 216
De signis crisis minus generalibus ad cognoscendum quatuor conditiones crisis. 217
De signis particularium crisium euacuationis. 220
De signis specierum crisium permutationis materie. 221
Ad sciēdū qd sit faciēdū ante crisim in crisi ⁊ post crisim. 221

Tractatus quartus qui tractat de diebus creticis cōtinet capi. 10. 222

De motu humorum tam naturali q̄ preter naturam. 222
De diebus creticis in generali. 222
De declaratione predictorum ⁊ assignatione cāū eorum. 223
De speciebus dierum creticorum. 223
De complicatione dierum creticorum motu lune in febribus. 225
De declaratione mensis medicinalis ⁊ dierum creticorum ⁊ indicatiuorum supradictorum. 226
De his que opponuntur aduersus supradicta generalia. 227
De opinione conciliatoris circa dies creticos. 227
De iuuamento cognitionis diei crisis ⁊ principij a quo sumitur computatio eius. 227
De declaratione figure superius assignate. 228

Tractatus quintus diuiditur in sex distinctiones, quarum prima continet. ca. 16. 228

De quid nominis significationis ⁊ accidentis. 228
De principalibus differentijs signorum. 229
De signis corporis eucraton. i. sani simpliciter per complexionem. 230
De signis complexionum naturalium distemperatarum in generali. 231
De signis complexionū distēperatarum in spāli magis. 233
De signis complexionum ⁊ dominij humorum. 234
De signis dispositionū egritudinalium in generali. 234
De signis egritudinum minus in generali ⁊ de signis malitie complexionis. 234
De signis significantibus egritudinē in speciali magis. 235
De signis egritudinalium membrorum interiorum. 236
De signis significantibus egritudinē propriam. 237
De signis significantibus egritudinē per colligantiam. 238
De signis corporis neutri in generali. 238
De signis neutri corporis decidentis. 239
De signis pronosticis future egritudinis in generali. 240
De signis pronosticis futurarum egritudinum sumptis ab aere ⁊ temporibus anni. 240

Secunda distinctio quinti tractatus in qua determinatur de pulsu. diuiditur in ca. 14. 241

De quiditate pulsus. 241
De generalibus causis pulsus. 242
De difficultate cognitiōis pulsus ⁊ regulis tangendi ipm. 242
De generibus pulsus. 243
De pulsu diuerso ⁊ speciebus eius que non habent noia. 245
De speciebus pulsuum diuersorum habentium noia. 245
De pulsu naturali ⁊ temperato. 246
De causis pulsus in generali. 247
De causis pulsuum non diuersorum in generali. 247
De causis diuersitatis pulsus in generali. 248
De mutatione pulsus a causis naturalibus. 249
De immutatione pulsus a rebus non naturalibus. 249

De mutatione pulsus a preter naturam. 251
De significationibus pulsuum. 251
Tertia distinctio huius tractatus quinti in qua determinatur de vrinis diuiditur in ca. 38. 252
De distinctione vrine ⁊ eius causis generalibus. 252
Que ⁊ quando ⁊ qualiter inspicienda est vrina. 253
De principali ⁊ propria significatione vrine. 253
Quomodo distinguitur vrina hominis ab vrinis aliorum animalium ⁊ alijs liquoribus. 254
De his que sunt consideranda in vrina. 254
De substantia vrine in generali. 254
De vrina tenui in particulari ⁊ eius causis ⁊ significatis. 255
De vrina grossa in particulari ⁊ eius causis ⁊ significatis eiusdem. 256
De colore vrine in generali. 256
De generibus colorũ in speciali: ⁊ primo de citrino ⁊ eius causis ⁊ significatis. 256
De genere coloris rubei ⁊ eius gradibus causis ⁊ significatis. 257
De colore viridi ⁊ eius gradibus ⁊ significatis. 257
De colore nigro gradibus causis ⁊ significatis eius. 258
De colore liuido gradibus causis ⁊ significatis. 258
De colore albo vrine gradibus causis significatis. 259
De colore composito vrine ⁊ eius speciebus causis ⁊ significatis. 260
De claritate ⁊ turbulentia vrine ⁊ eius causis ⁊ significatis. 260
De hypostasi sedimine seu contento in vrina causis ⁊ speciebus in generali. 262
De hypostasi innaturali ⁊ illaudabili. 263
De qualitate seu colore hypostasis ⁊ eius significatione quantitate ⁊ situ. 266
De quantitate vrine. 267
De significationibus sumptis ab odore vrine. 267
De signis sumptis a spuma in vrina. 268
De significationibus sumptis a circulo in vrina. 268
De vrina naturali simili vrine sanorum. 269
De significationibus vrine sumptis ex pluribus consideratiobus in ea simul iunctis: ⁊ primo de vrina tenui ⁊ alba. 264
De colore glauco ⁊ karopos coniunctis cum substantia. 270
De colore subpalido ⁊ palido coniunctis cum substantia. 270
De subcitrino ⁊ citrino colore cum vrina coniuncto. 270
De colore flauo ⁊ subruffo ⁊ ruffo cum substantia. 270
De colore subrubeo ⁊ rubeo subrubicundo ⁊ rubicundo composito cum substantia. 271
De colore kianos ⁊ inopos cum substantia. 271
De liuiditate in vrina apparente. 271
De vrina distante. 272
De colore coniuncto cum hypostasi. 272
De permixtione coloris ⁊ aliarũ differentiarum vrine. 272
De vrina naturali ⁊ innaturali. 273
De variatione vrine varietate etatum sexus ⁊ rerum non naturalium. 273
Quarta distinctio quinti tractatus continet capitula 2. 274
De egõne ⁊ significatis eius in generali. 274
De vomitu ⁊ signis sumptis ab eo. 274
Quinta distinctio quinti tractatus continet capitula tria. 275
De sputo ⁊ signis sumptis ab eo: ⁊ proprie de sputo laudabili in generali. 275
De sputo illaudabili in generali. 275
De sudore in generali ⁊ de signis sumptis ab eo. 276
Sexta distinctio quinti tractatus que est de particulari pronosticatione ⁊ de particularibus signis ab ea sumptis continet ca. 54. 277
De pronosticatione in generali. 277
De generali diuisione signorum pronosticorum. 277
De signis pronosticis in generali bonis malis ac medijs. 278
In quibus morbis pronosticatio competat. 279
De signis pronosticis ⁊ bonis ⁊ malis ⁊ medijs. 280
De signis digestionis ⁊ oppositi eius. 281
De signis pronosticis sumptis a rebus naturalibus: ⁊ in speciali de signis sumptis a facie. 281
De signis sumptis ab oculis. 282
De signis sumptis ab alijs partibus faciei ore excepto. 283
De signis sumptis ab ore. 283
De signis sumptis ex presocatione. 284
De signis sumptis ab hypocũdrijs ⁊ ptibus ventris. 284
De signis sumptis a virga ⁊ testiculis. 284
De signis sumptis ab extremitatibus. 284
De signis sumptis ab habitudine totius. 285
De signis sumptis ab operationibus virtutis vitalis. 285
De signis sumptis ab operationibus virtutis animalis sensitiue. 286
De signis sumptis ab inquietudine ⁊ permutatione situs. 286
De signis sumptis a decubitu ⁊ forma iacendi. 287
De signis sumptis ab operationibus virtutis naturalis. 287
De signis sumptis ab etate ⁊ consuetudine egrotandi. 288
De signis sumptis a rebus non naturalibus. 288
De signis sumptis ab exeuntibus in generali. 289
De signis in vrina que significant salutem. 289
De signis sumptis ab vrina que significant mortem. 290
De significationibus egestionis in generali. 292
De signis sumptis ab egõne in speciali magis. 293
De signis sumptis ab exitu ventositatis. 295
De signis sumptis a vomitu. 295
De significationibus sumptis a sputo. 295
De exitu sanguinis ex corpore. 296
De signis sudoris. 296
De signis sumptis ex pregnatione. 297
De iudicio sumpto a similitudine morbi ad dispositiones patientis. 298
De signo sumpto a rigore. 298
De significatione doloris. 299
De significationibus sumptis a sternutatione ⁊ alienatione ⁊ dispositionibus cordis. 299
De significatis oscitationum ⁊ aliorum. 299
De significatis sumptis ab accidentibus partium stomachi ⁊ ventris. 300
De significatis sumptis ab icteritia. 300
De significatis sumptis ab accidentibus pectoris. 300
De significatis sumptis a pluribus accidentibus simul. 300
De significatis sumptis a morbo in generali. 300
De significatis quarundam egritudinum coniunctarum cum febribus acutis. 300
De significatis sumptis a febribus ⁊ eorum accidentibus. 301
De significatis sumptis ab apostematibus membrorum exteriorum. 301
De significatis sumptis a pustulis. 301
De signis sumptis ab apatibus ventris inferioris. 301
De significationibus sumptis ab apatibus pectoris. 302
De recollectione signorum significantium mortẽ ⁊ primã. 304
De considerandis a medico antequam ferat iudicium in pronosticando. 304
De causis mortis. 305
De signis salutis ⁊ mortis. 306
De signis longitudinis ⁊ breuitatis egritudinis. 306

FINIS.

Index eorum que toto hoc volumine digna notatu continentur.

Abortus potest esse crisis. 213.b
Ab operatione membri alteratio. 30.a
Accidentia in crisi apparentia. 216.a
A virtute membri alteratio. 30.a
Actus dietandi per victum triplex. 9.a
Acetũ plus inimicat feminis q̃ viris. 24.a
A complexione membri alteratio. 29.a
Accidentia sequentia flõmiam indebite factam. 53.b
Accidens potest sumi dupliciter. 63.a
Augumentum habet duas partes. 68.b
Accidentia magna impediunt regimen debitum febris. 201.b
Accidentibus non debetur cura per se sed p accidens. 202.a
Accidentia febres c̃ñtia ad se curam divertentia q̃ sint. 202.a
Accidentia predicta in crisibus dupliciter diversificãtur. 216.b
Accidens sumitur tripliciter: a philosopho, a logico: & a medico quadrupliciter. 229.b
A carne corporis possunt dissolui tres species resolutionum grossarum. 264.b
Accidentia non solum mala sed & multum mala semper & omni tempore sunt verenda. 278.b
Accidentia quibus fit crisis quando non faciunt eam fortasse significant mortem. 304.b
Advertẽdũ est ne virtus deficiat & egritudo augumẽtetur. 15.b
Ad vltimas egritudines vltime curationes sunt petende. 33.a
Ad cognoscendum per venam qui sint minuendi. 48.b
Ad quas itẽtiões exhibẽda sint apozimata cũ medicinis. 45.a
Adiuvanda est natura semper. 71.b
Aqua valde calida condensat poros & non aperit. 79.a
Administratio sex rerum non naturalium. 86.b
Ad rigorem quartane febris quid sequatur. 170.a
Administratio sex rerum non naturalium. 206.b
Administratio medicinarum tam ab intus q̃ ab extra. 206.b
Ad cognoscendum q̃ egritudo sit principalis & q̃ sequẽs. 238.b
Aer corporis quomodo per qualitates & substantiam mutet corpora nostra. 174.b
Aer pt acquirere frigiditatẽ venenosam q̃ alterabit corpa. 176.a
Aere distemperato omnes alie res non naturales ad eius contrarium debent preparari. 24.a
Alteratio & evacuatio, sunt duo fundamenta cure p propositionem sed alteratio in pluribus convenit q̃ evacuatio. 29.a
Aliquam febrem interpolatam aliqua continua esse periculosiorem non esse inconveniens. 205.a
Almelilotũ quid sit: & quod est duplex. 109.a
Alterantia membra ab extra. 125.b
Alexan. contra Gal. 204.a
Avi. contra Gal. 204.a
Albumina ovorum esse difficilia ad digerendum. 205.a
Aliquod potest esse signũ alicuius morbi dupliciter. 234.b
Aliquis pulsus põt esse nec ordinatus nec inordinatus. 244.a
Albedo vrine habet gradus plures. 259.b
Alba mucilaginosa. alba vnctuosa. 259.b
Alba glauca. 259.b
Alba fungalis. alba spermatica. alba plumbina. 259.b
Alba lactea. 259.b
Alba. 266.b
Alienatio & vanũ eloquiũ qñ sint mala & quãdo non. 286.b
an in curatione morborum incipiendum sit a fortibus an debilioribus medicaminibus. 32.b
an res primo putrefiat q̃ calefiat vel econtra. 100.b
an dies. 13. sit debilior in crisi. 14.224.a
an dies. 3. in crisi debilior sit. 4. an dies septimus melior sit ad crisin an decimus q̃rtus. 124.b
an dies octava sit cretica. 225.a
an in vtraq̃ sinocha assignande sint omnes tres species. 128.a
appropriatate conferentia in tertiana. 143.a
alia signa. 161.b
apostemata & solutiones continuitatis deteriorum accidentiũ sunt que sunt in membris nervosis. 235.b
aquam ordei exhibere post syropum acetosum per horas duas vel plus est canonice factum. 23.b
aquam ordei misceri cum aceto aut syropo acetoso est malum quomodo sit verum. 23.b
aqua fructuum que est triplex. 24.a
aer debet esse contrarius morbo arte vel natura. 25.b
aqua calida facit medicinam lubricare. 43.b
aque & terre nascentia duobus modis possunt esse causa pestilentie. 175.a
a quo indicatur sanitas in egro. 239.a
a quibus sumantur signa pronostica. 278.a
a quo morborum compositorum cura debeat incipi. 57.b
ars non facit vt nunq̃ erremus sed vt minus erremus. 305.a
ars curativa triplex. 32.a
arabes a grecis dissoni fuerunt in flõmando. 50.b
a sensu membri vehementi & forti indicatio de quantitate medicine. 30.a
a situ mẽbri sive positiõe & societate sumitur indicatio de quãtitate medicine. 30.b
asina cuius lacte vti debemus qualis debet esse. 95.b
asperitas lingue. 283.b
avi. quarta primi. 11.b.14.a
auxilia extrinseca op̃ p̃ximãda sunt mẽbro a q̃ icipit ethica. 97.b

B

Balneum habentibus fluxum: aut ventrem stipticum: aut vomitum aut fluxum sanguinis narium non convenit. 28.a
Balneum aque calide non est in vsu febribus: & minus aque frigide. 39.a
Balneatio ante flõmiã quandoq̃ est necessaria. 54.a
Balneum est duplex vnũ cũ domibus & aliud in tina. 96.a
Balneum ethicis conveniens est: duplex vnum de aqua calida aliud ẽ de aq̃ frigida & quodlibet duobus modis fieri põt. 56.a
Balneum duplex est ex aqua s. simplici: & ex decoctiõe aut permixtione aliorum. 96.a
Bona comprehensio a stomacho est cã bone digestionis. 13.b
Bonitas appetitus plꝰ facit ad curã q̃ cõfortatio mẽtis. 287.b

C

Caro porcina est plurimi nutrimenti. 11.a
Camera de novo lutata calce vel cemento calefacit aerem. 26.a
Carte papiri. 26.a Conciliator. 27.a
Cause repletionis ex rebus naturalibus. 34.b
Cause repletionis ex rebus non naturalibus. 34.b
Cause maturationis sinthomatice. 36.b
Causa facilitatis vomitus qualis est: & difficultatis. 41.a
Calor naturalis agens in superfluitatem intendit semper reducere ipsam ad benignum. 45.b
Causa inanitiõis corporis. 57.a Cura evõnis supflue. 57.a
Calor nãlis & nõ naturalis conveniũt & differunt. 59.a
Causa efficiens dupliciter vel tripliciter sumpta. 64.b
Cause efficientes febres ad octo genera reducantur. 65.a
Cause inflamantes spiritum. 81.b
Calefacit accidens ethico post cibum differt a calefactione accidente in aliis febribus. 90.a
Calefactiones due accidunt ethico sumpto cibo. 90.a
Caliditas actualiter balnei in quo gradu debet esse. 96.a
Cãe p̃dicte separatim & c̃iunctim põt eẽ cã putrefactiõis. 101.b
Cause extrinsece possunt inducere putrefactionem absq̃ prohibita transpiratione extrinsece aũt nõ vel rarissime. 101.b
Causa putrefactiõis est duplex vna p̃parãs & alia p̃ficiẽs. 101.b
Causa coniuncta est duplex. 102.b
Cause ordinationis vel inordinationis paroxismorũ. 107.a
Cause brevitatis aut longitudinis paroxismorum. 107.a
Cause festinationis aut tardationis paroxismi. 107.a
Cã anticipationis postpositiõis & equalitatis p̃oxismo⁊. 107.a
Causon dupliciter sumitur. 144.a

Causon non fit a colera vitellina neq; a sanguine. 144.b
Causon non verus alius famosus alius non famosus. 144.b
Causon cōuenit cum tertiana continua in materia: ⁊ differt in loco eius. 144.b
Causon qui fit deterior. 145.a
Cause ꝓp̄ q̄s materias subtilis colerica īducit sincopim. 102.b
Cāe tres ꝙ crisis fit in diebus nō creticis radicaliter. 224.a
Canones in cognoscendo complexiones. 233.b
Cā efficiens ipsius pulsus est anima siue virtus vitalis. 242.a
Causa efficiens. 241.a
Causa formalis. 241.a
Causa materialis. 241.a
causa finalis. 242.a
cause magnitudinis pulsus. 147.a
Cause paruitatis pulsus. 147.b
cause velocitatis pulsus ⁊ tarditatis eius. 147.b
cause spissitudinis pulsus. 147.b
cause raritatis pulsus. 147.b
cause longitudinis pulsus. 248.a
cause breuitatis pulsus. 248.a
cause latitudinis pulsus. 248.a
cause strictitatis pulsus. 248.a
cause altitudinis pulsus. 248.a
cause depressionis pulsus. 248.a
causa debilitatis pulsus. 248.a
causa fortitudinis pulsus. 248.a
cause duriciei pulsus. 248.a
cause mollitiei pulsus. 248.a
cause plenitudinis vel vacuitatis pulsus. 248.a
cause diuersitates pulsus in generali. 248.a
cause pulsus inclinati. 248.b
cause pulsus serrini. 248.b
cause pulsus bis pulsantis. 248.b
cause caude soricine. 248.b
cause pulsus cadentis in medio. 248.b
cause pulsus spamosi. 248.b
cause pulsus tremuli. 248.b
cause pulsus vndosi. 249.b
cause pulsus vermiculosi ⁊ formicantis. 249.b
cause pulsus mali ponderis. 249.a
cause pulsus ramosi. 248.a
cause pulsus arcuati. 249.a
causa formalis. 252.b
causa efficiens. 251.b
causa finalis. 252.b
cauēda est deceptio in indicādo ꝑ vrinā ⁊ silr ꝑ egestionē. 254.a
cause extrinsece vrine nigre. 258.b
cause intrinsece sudoris sunt tres. 276.b
cause alleuationis non secundum rōnē possunt eē multe. 279.a
cause aggrauationis nō secundū rōnē pn̄t esse multe. 279.a
cause multiplicationis sudoris ⁊ eius minorationis. 297.a
cause longitudinis febris sunt tres. 306.b
causonis due sunt species vex ⁊ non vex de causis veri. 144.a
cibus non est dandus nisi prius stomachus: ⁊ intestina sint euacuata. 13.a
cibi administratio indicatiōe sumpta a q̄litatib⁹ et⁹ ꝑmis. 14.a
cibatio amore paroxismi sumpta indicatione 15.b
cibatio in hora paroxismi quomodo ⁊ quantum noceat. 16.b
circa euacuationem ⁊ alterationem due sunt considerationes.s. qualitatis ⁊ quantitatis. 29.b
circa septem attenditur equalitas vomitus. 40.b
circa eadē septē p̄dicta de vomitu attenditur ēt fluxo vētris. 41.b
cibi ⁊ potus ad febres disponentes. 65.a
cibi multi nutrimenti ⁊ pauce quantitatis. 81.a
cibi conuenientes. 94.a
cibi valde nutribiles. 97.a
circuitus. 107.b causa tipi. 112.b
circunfrigidatio quid sit. 113.a conclusio. 127.a
circa ꝑn^m digestiue ⁊ euantia dēnt eē debilia ⁊ multiplicata. 155.b
cibus est exhibendus sepe ⁊ in pauca quantitate. 181.b
cibi debent esse ex acetosis ⁊ stipticis. 181.b
cibus ⁊ potus. 204.b
cura humorose a flāte subtili. 204.b
cibi liquidi facilius digeruntur ⁊ melius nutriūt q̄ solidi eiusdem speciei. 210.b
circa hypostasin septem esse consideranda. 262.a
clauis totius pronosticationis. 280.a
colores in vrina. 256.b
color citrangularis. 256.b
color igneus. color croceus. 256.b
color citrinus sumitur dupliciter. 256.b
color palearis. 256.b
constrictio sudoris. 87.a
consuetudo seruanda est in dietando infirmos tam in quantitate discreta q̄ continua. 17.a
contra stultos medicos nota. 21.a
cōditiōes dcē bn̄ mēsurāde sūt ⁊ scd̄m potētiores se dirigē. 21.b
complexio oxymellis ⁊ syrupi acetosi. 23.a
conditiōes prohibentes vinum. 24.a
conditiones expetentes vinum. 24.b
consideratio quadruplex in euacuatione ⁊ diuersione. 31.a
conuenientia indicationum facilitatem facit in curatione: earū autem contrarietas difficultatem. 31.b
complexio naturalis ⁊ etatiua diuersas habent indicationes in regimine alteratiuo ⁊ euacuatiuo. 36.b
consilium Gal. 44.b
consolidatio arterie cum errore flōmatur. 52.a
color sanguis ⁊ substantia in flōmia consideranda sunt. 54.a
comparatio flobotomie ⁊ solutionis ventris. 54.b
comparatio solutionis ventris ⁊ vomitus. 54.b
comparatio euacuationis per vrinam ad alias. 55.a
comparatio euacuationis vniuersalis ad particularem. 55.a
cor est causa febris in aliis membris per accidens. 60.b
comparatio. 63.b
cognitio completa febrium habetur ex consideratione rerum naturalium non naturalium ⁊ preter naturam. 65.b
contrarium digestionis est duplex vnum actu non aptitudine: ⁊ aliud aptitudine non actu. 67.a
cognitio temporum vniuersalium morbi a consideratione rerū naturaliū non naturalium ⁊ preter naturā dependet. 69.b
cognitio temporum vniuersal ū ad nouē ordines reducūt. 69.b
complexio ca. ⁊ sicca magis sunt disposite q̄ alie ad patiendum vigilias angustias ⁊ magis resistunt. 71.b
colera pura est duplex. 33.b
colera non pura est multiplex. 133.b
colere ⁊ melancholie ꝑmixto vnita est difficilis ex multa siccitate substantie earum. 133.b
colera pura non potest gn̄are feb. continuā: ⁊ sm̄ aliquos neq; putridam omnino. 133.b
colericus humor faciens febrē quo loco contineatur. 134.a
conferentia appropríetate. 140.a
contra vomitū superfluū remedia. 157.b contra sodan. 157.b
contra frigus superfluum. 157.b
contra fluxum ventris. contra cacesiam. 157.b
corpora simplicia non putrefiunt: ideo aer nos circumdans nō est purus cum putrefiat. 174.a
compositio febrium ex parte materie. 187.a
compositio febrium ex parte accidentium. 187.b
compositio febrium ex pte generis vel speciei earum. 187.b
compositio humoralis cum humorali est duobus modis. 191.b
compositio secundum vicinitatem est tribus modis. 192.a
cognitio simplicium est via ad cognitionem cōpositorū. 193.a
conualescentia est duplex. 209.b
cōparatio virtutis ad m̄am morbi in iudicando de crisi. 217.b
conditiones diei cretici absolute. 222.b
conditiones diei nec cretici indicatiui. 222.b
conditiones requisite ad diē indicatiuū sunt tres. 224.b
cognitio diei cretici est secundum duos modos. 225.b
cognitio complexionis totius dependet a cognitione complexionis singulorum membrorum. 239.a

constitutio

constitutio anni saluberrimi qualis sit. 241.a
consideratio de pulsu est duplex. 241.b
color in urina potest notabiliter permutari non facta mutatione in substantia et econuerso. 256.b
color citrinus sumitur dupliciter. 256.b
color flauus. color rufus. 256.b
colores maxime variantur in urina secundum tres res. 260.b
contenta in urina consideranda sunt. 19. 262.a
conditiones hypostasis naturalis. 262.a
combustio humorum qualem urinam faciat. 271.b
colores urine attestãtes supra sanitatem sunt plures. 273.a
cor et eius lesio prima consideranda est. 280.b
consideranda in summa circa sudorem. 297.b
consideranda circa flobotomiam fiendam. 48.a
conciliatio dictorum Gal. 213.a
crudorum humorum modi sunt duo. 39.a
crisis habet tres partes. 213.a
crisis alia simplex alia composita et simplex habet quatuor species et composita duas. 213.b
crisis permutatio quot modis fiat. 213.b
crisis fit per diuersas spẽ exiturarum. 214.a
crisis in morbo salubri nõ fit nisi i statu aut in declinatiõe. 214.a
crisis in morbo mortali in quo tempore fiat. 214.b
crisis diminuta fieri pt in pn° augumẽto et statu vlibus. 214.b
crisis omnis plus attinet sanitati q̃ morti. 214.b
crisis a proprietate egritudinum. 216.b
crenci radicales. 223.b
crisis habet quatuor causas. 227.b
cuius humoris euacuatio magis debilitet. 36.a
cum quis farmacum retinere non potest quid faciendũ. 41.b
cum multe sunt egritudines a qua incipere debeamus. 57.b
cui fit mortalior febris maribus vel feminis vel circa etates. 64.b
curatio refertur ad virtutem. 72.b
cura sunt due res. 77.b
cura in colera adusta. 143.a
cura in colera prasina vel eruginosa. 143.a
cura flãticarum diuersificatur secundum tempora vniuersalia: et secundum species flãtum. 158.b
cura flãticarum in tribus intẽtionibus in pncipio est eadẽ. 158.b
cura in febre a flãte salso multipliciter diuersificatur. 160.a
cura facte a flãte aquoso. 160.b
canones mesue. 167.a
cura experta. 171.a
cura facte a flãte acetoso vitreo et mucilaginoso. 160.b
cura sanguinee. 171.a
cura colerice. 171.b
cura flegmatice. 172.a
cura veri emitritei. 199.a
cura emitritei medij. 199.b
cura emitritei maioris. 199.b
cura vtriusq̃ sincopalis est valde difficilis. 203.b
cura febris a colera. 204.b
cura sincopalis minute. 205.a
cura sincopalis actu existentis. 205.b
cura rigoris indigentis regimine. 205.a
cum in egrõne est aliquid simile corticibus lupinorum est significatio mala. 295.a
clysteris virtus quantum extenditur. 47.a
clystere ad intentiones multas fieri potest. 47.a
clystere debet imponi tepidum. 47.a
clystere pro ventositate. 47.b
clystere. 99.b
calidũ naturale potest extraneari pp frigus et pp calorẽ. 100.a

D

De hora cibationis q̃ duplex est electa et coacta. 14.b
De hora cibationis in febribus continuis. 14.b
De hora cibationis in febribus paroxismalibus. 15.a
De pane triticeo. De condro. De farre. 19.b
De spelta et auena. De cãdarusio. De carnibus. 19.b
De ouis. De lacte. De piscibus. 20.a
De cancris. 20.a
De limacijs. 20.a
De testudinibus. 20.a
De fructibus horarijs: et quare sic dicti sint. 20.a
De fructib° fridis et siccis acetosis et põticis seu stipticis. 20.a
De nucleis fructuum. 20.b
De aqua frigida. 20.b
de quantitate exhibitionis aque frigide. 22.a
de hora exhibitionis aque frigide. 22.a
de iulep simplici siue de aqua zuccari. 22.a
de hidromelle et aqua mellis. 22.b
de syrupis acetosis et oxymelle. 23.a
de aqua cicerum. 24.a
de vino. 24.a
de diuersitatibus vinorum. 24.b
de vino dulci. 25.a
de vino stiptico. 25.a
de vino albo quod in febribus conceditur. 25.a
de vino albo frigide complexionis. 25.a
deuterium siue aquerellum conceditur in febribus. 25.a
de cerusia. 25.a
de balneis artificialibus et eorum domibus. 27.b
de modo balneandi infirmos in aqua simplici. 27.b
de hora balneandi et quanto tempore debet manere in balneo. 28.b
de balneo aque frigide in febre. 29.a
de electione hore administrandi medicinam. 31.a
de quantitate tã euacuationis in se q̃ materie euãde. 39.a
de qualitate materie euacuande consideranda. 39.b
de modo euacuationis. 39.b
de solutione ventris et regulis eius. 40.a
de vomitu et regulis eius. 40.a
de somno super farmaco. 41.b
de motu super farmaco. 41.b
de cibo super farmaco. 42.a
de lauatiuo post operationem farmaci. 42.a
de ablutione ani post operationem farmaci. 42.a
de cibo post operationem farmaci. 42.a
de clysteri post operationem farmaci. 42.a
de balneo super farmaco et post eius operationem. 42.a
de consideratione operationis farmaci. 42.b
de vomitiuo et quid faciendum in eius assumptiõe et post. 42.b
de cibo post vomitum. 42.b
de accidentibus euenientibus post assumptionem medicine tã secessiue q̃ vomitiue. 43.a
de modis quibus pillule exhiberi debent. 45.a
de suppositoribus. 47.b
de clysteribus et superpositorijs narcoticis. 47.b
de egritudinibus in quibus conuenit flobotomia. 48.a
de secundatione flobotomia. 50.b
de flobotomia in pregnantibus. 51.b
de flobotomia diuersiua. 51.b
de arterijs flobotomatis. 53.a
de euacuatione per euaporantia. 55.b
damascenus. 64.a
declaratio nota. 67.b
declinatio. 68.b
de vino febricitantium. 71.b
de erroribus prolongantibus effimeram febrem. 73.a
decimum signum. 75.a
de transitu effimere in altam febrem. 75.b
de aere. 75.b
de accidentibus animi. 75.b
de somno et vigilia. 75.b
de motu et quiete. 76.a
de balneo. 76.a
de cibo et potu. 76.a
de effimeris. 78.b
de ea que fit a caliditate extrinseca. 78.b
de ea que fit a frigiditate extrinseca. 78.b

De ea que fit a balneatione in aquis stipticis. 79.b
De ea que fit ex dimissione fricationum aut abstersionum cutis consuetarum. 79.b
De facta a cibis virtualiter calidis. 81.b
De facta a multitudine ciborum grossorum. 82.a
De facta a multitudine ciborum subtiliũ & inflãmabiliũ. 82.a
De facta a potu vini. 82.a
De flobotomia. 87.a
De solutione ventris & de apertione opilationum. 87.a
De solutione ventris. 86.a
De ethica que fit propter passionem membrorum. 88.b
De causis predictarum calefactionum post cibum 90.a
De aere. 93.a
De accidentibus anime. 93.b
De motu & quiete & balneo. 93.b
De somno & vigilia. 93.b
De cibis & potibus. 93.b
De inanitione & repletione. 93.b
De quantitate ciborum & potuũ tã cõtinua ꝗ̃ discreta. 94.a
De vino quale concedi debet. 95.a
De aqua frigida quando concedi debeat in potu. 95.a
De lacte quod sit melius. 95.a
De quantitate lactis exhibenda. 95.b
De balneo. 96.a
De causis. 98.b
De cura. 98.b
De putrefactione generaliter sumpta. 100.a
De putrefactione particulariter sumpta & est de qua loquuntur medici. 100.b
De putrefactione cuius causa sunt cibi & potus. 101.a
De putrefactione cuius causa est aer. 101.a
De causa ante putrefactionis in corpore. 101.a
De cause eradicationis paroxismi. 103.b
De causis febr. concluse & non concluse. 105.b
De causis periodicationis siue circuitus in humoribus. 107.b
De periodicatione humorum compositorum. 109.a
De pulsu. 109.b
De vrina. 110.b
De accidentibus. 110.b
De causis inequalitatis tiporum in febribus. 114.b
De speciebus siue modis rigoris. 115.b
De abusione nominum tiporum. 115.b
De tipo quem non sequitur febr. 116.a
De consideratione intentionum predictarum inconuenientia: & disconuenientia. 117.a
De oppiatis. 117.b
De apertione opilationum. 118.b
De euacuatione. 118.b
De alteratione. 118.b
De euacuatione per secessum. 121.a
De euacuatione per vomitum. 121.a
De euacuatione per clysteria. 121.b
De euacuatione per vrinam. 121.b
De euacuatione per sudorem. 121.b
De cibis acute febricitantium. 123.a
De cibis per acute febricitantium. 123.a
De cibis acute absolute febricitantium. 123.a
De cibis non valde acute febricitantium. 123.b
De potu febricitantium. 123.b
De aeris rectificatione. 123.b
De accidentibus anime. 123.b
De somno & vigilia. 123.b
De motu & quiete. 124.a
De regimine per potionem. 124.a
De medicinis lenitiuis. 124.b
De clysteribus. 124.b
De extinguentibus siue alterantibus caliditatem febrilẽ. 125.a
De his que febribus a proprietate conueniunt. 125.b
De inducentibus febres ex fructibus. 126.a
De permutatione feb. sanguinee. 128.a
De potu. 130.a
De aere & aliis rebus non naturalibus. 130.b
De quantitate flobotomie sufficienti in sinocha. 131.a
De exhibitione aque frigide. 132.a
Duo signa predictis addita. 135.a
De duplicatione tertiane postꝗ̃ incepit simplex. 137.a
De balneo: & lauatione extremitatum. 137.b
De dieta per cibum. 137.b
De flobotomia. 134.b
De vomitu. 138.b
De balneo & lauatione extremitatum. 140.a
De cibo & potu. 140.a
De vino. de aqua ordei. 140.b
De lenitiuis & clysteribus. 140.b
De digestiuis & syrupis. 140.b
De euacuatione tam minoratiua ꝗ̃ eradicatiua. 141.a
De cura per exemplum in colera citrina. 141.b
De aere. 141.b
De motu & quiete. 141.b
De somno & vigilia. de cibo & potu. 141.b
De lenitiõe vẽtris. de flõmia. de digõne & eũone. 141.b
De cura per exemplum in colera vitellina. 142.a
De administratione sex rerum non naturalium. 142.a.143
De euacuatione & digestione. 142.a
De cura per exemplum in colera flegmati permixta. 142.b
De cura per exemplum in colera melancholie permixta. 142.b
De correctione accidentium. 143.a
De digestione. 143.a
De euacuatione. 43.a
De extinctione caloris febrilis. 143.b
De iuuamento camomille in febri. 144.a
De causis causonis non vere. 144.b
De regimine per sex res non naturales. 146.b
De balneo. de cibo & potu. 146.a
De bolismo: & causis eius in causone. 147.a
De alteratione & extinctione. 147.a
De lenitione. 147.b
De flobotomia. 147.b
De euacuatione minoratiua. 148.a
De euacuatione eradicatiua. 148.a
De correctione accidentium. 148.a
De causis. 148.b
De diuisione huius febris essentiali. 148.b
De speciebus flatis in naturalis. 149.a
De diuisione eius accidentali. 149.a
De temporibus quatuor huius feb. 149.a
De aere. 153.b
De accidentibus anime. De motu & quiete. 153.b
De balneo. 153.b
De somno & vigilia. De cibo & potu. 153.b
De regimine cibi & potus in principijs. 153.b
De regimine eius in augmento. 154.a
De regimine eius in statu. 154.a
De regimine eius in declinatione. 154.a
De cibis conuenientibus. 154.a
De potibus & conuenientibus. 154.b
De condimentis ciborum. 154.b
De clysteribus. de vomitu. de flõmia. de leui prouocatione vrine. 155.a
De eũone aliarum materierũ non propriarum febris. 155.a
De ordine digestiuo℞ & p̃mo de cõuenientibus in p̃ncipio. 155.b
De digestiuis conuenientibus in augmento. 156.a
De digestiuis in statu conuenientibus. 156.a
De euacuatione per secessum. 156.b
De euacuatione per vrinam. 157.a
De euacuatione per sudorem. 157.a
De confortatione membrorum & proprie principalium. 157.a
De valentibus a proprietate. 158.a
De diuersitate medicinarum subtiliantium & incidentiũ & qualia debent administrari. 159.a

De diuersitate

de diversitate cure flaticarum digestione & evacuatione. 159.a
de fricationibus fiendis in corporibus repletis. 160.b
de causis & divisionibus eius. 161.a
de signis primum. 161.a
de cura. de flomia. 161.b
de administratione sex rerum non naturalium. 165.b
de balneo. 165.b
de cibis convenientibus. 166.a
de cibatione in die paroxismi. 166.b
de cibis in particulari & de potu. 166.b
de croci in digerendo. 167.b
de tyriaca & medicinis fortis caliditatis in digerendo. 167.b
de flobotomia. 168.a
de evacuatione per farmacum. de vomitu. 168.b
de evacuatione eradicativa: tam per vomitū q̄ per secessum. 169.a
de medicinis ad dictas evacuationes convenientibus. 169.a
de evacuatione per urinam. 169.b
de evacuatione per sudorem. 169.b
de valentibus & proprietate. 170.a
de causis. 172.b
de passionibus anime. 178.a
de somno & vigilia. 178.a
de motu & quiete. 178.a
de cibis & potibus prohibitis. 178.b
de cibis & potibus concessis. 178.b
de inanitione & repletione. 179.a
de tiriaca & mitridato. 179.a
de preservatione a peste facta ab aquis malis. 179.b
de preservatione a peste facta ex assumptiōe ciboꝝ maloꝝ. 179.b
de signis. 180.b
de bolo armeno. 182.a
de aere. de accidentibus animi. 184.b
de somno & vigilia. de cibis. 184.b
de potibus. 185.a
de inanitione & repletione. 185.a
de flobotomia. 185.a
de flobotomia narium. 185.b
de abusione istorum nominum empiala & liparia. 187.b
de causis empiale. 187.b
de causis. 188.b
de specie huius febr. 189.a
de quibusdam aliis speciebus febrium. 189.b
de signis. de dieta. 189.b
de compositione febris sanguinis cum aliis. 193.b
de compositione continue cum interpellata sui generis. 193.b
de emitriteo vero & certo. 194.a
de emitriteo non vero. 194.a
de cibo & potu. 199.a
de evacuatione & digestione materierum. 199.a
de correctione accidentium. 199.b
de distinctione feb. sequentium apostemata. 200.b
de febr. sincopali. 202.a
de signis utriusq;. 203.a
de cura humorose flatice. de nocentibus. 203.b
de conferentibus. 203.b
de evacuatione fienda solum per clysteria. 204.b
de alteratione. de vino. 204.b
de tyriaca. 205.a
de applicandis ab extra. 206.a
de applicandis ab intra. de opiatis. 206.a
de frigiditate extremitatum & eius causis & cura. 206.a
de bolismo. de appetitu canino. 208.a
de molestia & animi subversione. 209.a
de alienatione. 209.a
de somnis terribilibus & timore. 209.a
de motibus contractivis. de singultu. 209.a
de vertigine. de tremore membrorum. 209.a
de dolore in cruribus. 209.a
de ponderositate membrorum. 209.a
de rubedine & ulceratione in partibus oris. 209.a
de alcola. 209.a
de fetore oris. 209.b
de febre in membro particulari. 209.b
de urina icterica. 209.b
de correctione discrasie derelicte que est prima intentio. 211.a
de confortatione membrorum principalium que est secūda intentio. 211.a
de causis minoratiōis appetitus in convalescente. 211.b
de recidiva non vera. 212.a
de significationibus pulsu. 217.a
de exhibitione digestionis circa crisim futuram. 221.b
decimum signum ex dispositionibus virtutum anime in suis operationibus. 231.b
de signis male compositionis membrorum intrinsecoꝝ. 237.a
de signis sumptis a velocitate & tarditate patiendi sive a iuvantibus & nocentibus. 237.b
debilitas virtutum est distincta causa a mala cōplexione. 237.b
de signis sumptis a levitate & gravitate. 238.a
de signis sumptis ab exeunte mutato. 238.a
de speciebus dicti pulsus. 245.a
de pulsu habitudinum. 249.b
de pulsu etatum. 249.b
de pulsu sexus. 249.b
de pulsu regionum. 250.a
de pulsu accidentium anime. 250.a
de pulsu exercitio & motu. 250.a
de pulsu ex balneo. 250.a
de pulsu quietis. de pulsu somni. 250.b
de pulsu vigiliarum. 250.b
de pulsus mutatione ex occurrentibus corpori extrinsecus aut ipsum ingredientibus & proprie ex cibo & potu. 250.b
de pulsu ex vino. 251.a
de pulsu ex potu aque. 251.a
de pulsu ex inanitione & repletione & ex coitu. 251.a
de pulsu ex dolore. 251.a
de pulsu propter apostema. 251.a
de rebus ipedictib' sive variantibus significationē urine. 253.b
de causis. 256.b
de significationibus. 257.a
de speciebus sive gradibus. de causis. 257.a
de significationibus. de gradibus. 257.b
de causis. 257.b
de significationibus. 257.b
de causis. de significationibus. 258.b
de causis. de significationibus. 259.a
de causis. de speciebus eius. 261.a
de significationibus urine turbide. 261.a
de tempore descensus sive apparitionis hypostasis i urina. 263.b
de hypostasi orobina. 264.a
de hypostasi furfurea & squamosa. 264.a
de hypostasi squamosa & corticali. 264.a
de hypostasi trinoydali sive granosa. 264.a
de hypostasi carnosa. 264.b
de hypostasi adipina sive unctuosa. 264.b
de hypostasi saniosa. 265.a
de hypostasi sanguinea. 265.b
de hypostasi colerica. de hypostasi flatica. 265.b
de hypostasi capillari. de hypostasi filosa. 266.a
de hypostasi sanguisucali. de hypostasi atomosa. 266.a
de hypostasi arenosa. de hypostasi cinericia. 266.a
de signis a colore sumptis. 266.b
de signis sumptis a quantitate. 266.b
de signis sumptis ex situ. 267.a
de causis. 267.a.268.a
de significationibus. 267.b
de speciebus eius. 268.a
de significationibus urine secundum etates. 270.b
de varietate secundum sexum. 273.b
de diversitate secundum res non naturales. 273.b
de urinis pregnantium. 273.b

de ſignificationibus a ſubſtantia ſumptis. 274.a
de ſignificationibus a colore ſumptis. 274.a
de ſignificationibus ex quantitate ſumptis. 274.b
de ſignificationibus ex forma ſumptis ⁊ ex odore. 274.b
de ſignificationibus ſumptis ab exitus eius hora. 274.b
de ſignificationibus ab annexis ei in exitu ſumptis. 274.b
de ſputo laudabili. 275.a
de ſignificationibus. 275.b
de ſignificationibus a veloci vel tarda apparitione ſputi ſumptis. 275.b
de ſumptis a facilitate exitus eius. 275.b
de ſumptis a ſubſtantia ipſius ſputi. 275.b
de ſignificationibus ſumptis ab odore. 276.a
de ſumptis ab eius quantitate. 276.a
de ſumptis a colore. 276.a
de cauſis ſudoris. 276.b
de diuiſione ſudoris in ſpecies ſiue modos. 277.a
de ſignificationibus eius. 277.a
de ſignis ſumptis a naſo. 281.a
de ſignis ſumptis ab oculis: ⁊ reliquis partibus faciei. 281.a
de ſignis ſumptis ab alteratione coloris faciei. 281.b
de ſignis ab anhelitu ſumptis. 285.b
decubitus laudabilis eſt q̄ eſt ſimilis ſibi ſano quōcunq₃. 287.a
de ſignis ſumptis ab aere ⁊ temporibus anni. 288.a
de ſignis ſumptis a ſomno ⁊ vigilia. 288.a
de reliquis rebus non naturalibus. 289.b
de vrinis deficientibus ab vrina laudabili. 290.a
de hypoſtaſi nigra ⁊ eius cauſis. 290.b
de vrina nigra. 290.b
de vrina viridi aut liuida. 291.a
de vrina ſanguinea. 291.a
de vrina clara. 291.b
de vrina alba. 291.b
de vrina flaua. de vrina alba ſubtili. 291.b
de vrina alba turbida ſiue groſſa. 291.b
de ſedimine diuerſarum partium: ⁊ eius ſpēbus. 292.a
de vrina groſſa. 292.a
de vrina oleaginea ⁊ de ſedimine oleagineo. 292.b
de vrine paucitate ⁊ exitu inuoluntario. 292.b
de egeſtione deficiente a naturali. 293.a
de egōne aquoſa ⁊ liquida. 293.a
de egōne viſcoſa. 293.a
de egeſtione pingui. 293.a
de egeſtione ſicca. 293.a
de egeſtione tarda vel veloci. 293.b
de egeſtione ſpumoſa. de egōne fetida. 293.b
de egōne alba. 293.b
de egeſtione ſimili rei aduſte. 293.b
de colore citrino viridi nigro: ⁊ liuido: ⁊ rubeo. 293.b
de felle nigro egrediente per egeſtionem ⁊ ꝙ differt ab egeſtione nigra. 294.b
de egōne diuerſoꝝ coloꝝ ſiue ſimul ſiue ſucceſſiue. 294.b
de lumbricis cum egōne emiſſis. 295.a
de ſputo illaudabili. 295.b
de fluxu ſanguinis per os. 296.a
de fluxu ſanguinis per anum. 296.a
de fluxu ſanguinis narium. 296.a
de ſudore bono ⁊ laudabili. 296.b
de ſudore illaudabili. 296.b
de ſignificationibus ſudoris. 297.b
de hydropiʒ febre. de ſpaſmo cum febre. 300.b
de dolore acuto aurium cum febre. 300.b
de vlceribus cum febre. 300.b
de ſaniatione ventris apoſtematum. 302.a
de ſignificatis horum apatū in bonitate ⁊ malitia. 302.a
de ſanie in his apoſtematibus laudabili ⁊ illaudabili. 302.a
de ſaniatione horum apatum ⁊ eorum eruptione. 302.b
de ſignis ſalutis vel mortis in ruptura horum apatū. 303.a
de ſignis empimatis. 302.b
de criſi deriuationis in peripleumonia. 303.a
de apoſtemate vel veſica in pede peripleumonici. 303.a
de apoſtemate emunctoriorum in peripleumonia. 303.b
de ſignis ſumptis a ſanie apoſtematū partium pectoris. 303.b
decē ſūt ea q̄ pnoſticator ī mēte hr̄e dꝫ ⁊ felicit̄ ꝯſiderare. 303.b
de longitudine ⁊ breuitate febrium ſecundum ſpēs ſuas. 307.a
debet cibi particio fieri in plures vices. 10.b
dieta per victum eſt duplex electa ⁊ neceſſaria. 9.a
dieta poteſt dici talis actu vel potentia. 9.a
dieta tenuis nocet ex vna parte ⁊ ex alia confert. 9.b
dieta indicatione ſumpta ex virtute. 9.b
dieta indicatione ſumpta a complexione. 9.b
dieta indicatione ſumpta a compoſitione. 9.b
dieta indicatione ſumpta a ſpiritibus. 9.b
dieta indicatione ſumpta a membris. 9.b
dieta indicatione ſumpta ab humoribus. 10.a
dieta indicatione ſumpta a ſexu. 10.a
dieta indicatione ſumpta ab epate. 10.a
dieta indicatione ſumpta a conſuetudine. 10.a
dieta indicatione ſumpta ab eſtate. 10.a
dieta indicatione ſumpta ab hyeme. 10.b
dieta indicatione ſumpta ab autumno. 10.b
dieta indicatione ſumpta a vere. 10.b
dieta indicatione ſumpta a regionibus ⁊ ſitibus terrarum. 10.b
dieta indicatione ſumpta ab accidentibus anime. 11.a
dieta indicatione ſumpta a motu ⁊ quiete. 11.a
dieta indicatione ſumpta ab exercitio. 11.a
dieta indicatione ſumpta a cibo ⁊ potu. 11.a
dieta indicatione ſumpta ab inanitione ⁊ repletione. 11.a
dieta indicatione ſumpta a morbo: eo ꝙ eſt materialis vel non materialis. 11.a
dieta indicatione ſumpta a morbi natura: eo ꝙ eſt acutus vel cronicus. 11.a
dieta indicatione ſumpta a morbi tēporibus ⁊ pxſo vlium. 11.b
dieta indicatiōe ſumpta a tēporibus particularibus morbi. 12.b
dieta indicatione ſumpta a cauſa morbi. 12.b
dieta indicatione ſumpta ab accidente. 13.a
dieta egrotum diuiditur in groſſam mediocrem tenuē ⁊ tenuiſſimam. 16.b
dieta ſanorum ⁊ egrorum quom: do comparatur adinuicē in groſſitie ⁊ ſubtilitate. 16.b
dieta reſpectu temporum anni. 17.b
dieta reſpectu etatum. 17.b
differētia inter vinum aquoſum ⁊ mel. 23.a
digeſtio in nocitiuo quid ſit. 45.b
digeſtio materie nocitiue eſt triplex: ⁊ ſimiliter digeſtionis contrarium eſt triplex. 46.a
digeſtio habet duo contraria. 46.a
digeſtio nocitiui largiſſime ⁊ improprie dicta. 46.a
digeſtio debetur cauſe antecedēti ⁊ coniuncte. 46.b
digeſtio cauſe coniuncte eſt duplex. 46.b
digeſtiua variari dēnt in quātitate ⁊ qualitate ⁊ forma ſcd̄m varias diſpoſitiones humorum: mēbrorum: tēporum. 46.b
diuiſiones effimere febris per differentias accidentales. 73.a
dieta ⁊ potio. 78.a
dieta in prima ſpecie ethice. 94.b
diuerſificatur ēt iuxta diuerſitatem membrorum a quibus habet initium. 94.b
diuerſificatur etiam regimen ſm̄ diuerſitatem conſuetudinis patientis. 94.b
diuerſificatur maxime dieta ſm̄ ſtatum virtutis. 95.a
diuiſio febr concluſe. 105.b
diuiſio febr. continue proportionalis. 105.b
diuiſio febr. acute. 106.a
diuiſio febr. cronice. 106.b
diſpoſitiones tipum precedentes. 112.b
diffinitio Auic. eſt due diffinitiones. 114.a
digō pcedere dꝫ euācuationē eradicatiuā niſi in tribus caſib⁹. 118.a
diurna longior eſt ⁊ deterior nocturna propter tres cāſ. 152.a
digeſtiua ⁊ euacuatiua fortia ſimiliter frequenter ſunt reiteranda. 155.b

differentia

differentia inter tertianam duplicem et quotidianam. 197.a
differentia inter duplicem tertianam et duas tertianas. 197.a
dieta et euacuatio. 204.a
dieta vere conualescentium. 210.a
dieta non vere conualescentium. 211.a
dierū creticorū medicus scit quia astrologus scit pp qd. 222.b
dies est duplex artificialis et naturalis qui est triplex. 222.b
dies cretici tam in morbis acutis q̃ in cronicis ↄsiderāt. 223.a
dies cretica naturalis et integra et non medicinalis est intelligenda. 226.b
diuersitas naturalis temporum anni est ad tēperandū et digerēdum humores non naturalis vero ad distemperādū. 240.b
dīa īter vrinā hoīs et alioꝝ aīaliū ac īter alios liquores. 273.b
differentia est inter signa salubria in significando sanitatem et mortalia in significando mortem. 278.a
digestio in substantia efficacior est q̃ digō in colore vrine. 281.a
dispositio similis sanitas est laudabilis q̄ō hꝫ itelligi. 285.b
dormientes magis sudant q̃ vigilantes. 276.b
due sunt species crisis. 213.b
duplex repletio. s. quo ad vasa: et quo ad virtutem. 234.b
duplex ordo signorum bonorum. 278.a
duobus modis dicitur febris quieta. 292.b

E

Eadem materia vno modo est causa antecedens et alio modo est causa coniuncta variolarum et morbiliorum. 183.a
Ebulitio est duplex vna qua ebuliens purificatur et alia qua putrefit. 183.b
Effimera non habet nisi causam primitiuam. 73.b
Effimera sm̄ Guilielmum habet causam coniunctam. 74.a
Effimera non habet causam antecedentē. 74.a
Effimerarum cura duplici instrumento perficitur. s. dieta et potione. 75.b
Egritudo duas habet partes. 32.b
Egestio duobus modis sumitur. 274.a
Egestio est duplex nālis et non naturalis et que sit nālis. 274.a
Egrum diligere resupinationē pter ↄsuetū: et de causis. 287.b
Egestio deficiens naturalis nō semper significat incompletam digestionem. 293.a
Egestiōis nigre sunt tres spēs siue modi et in q̄bus dn̄t. 293.b
Egestionis nigre sponte euacuate sunt pessime et euacuate per farmaciam non et quomodo differunt. 294.a
Egestionis nigre possunt apparere in omni tempore morbi et in quo sint deteriores. 294.a
Egestio nigra non semper est mala per viam cause. 294.b
Egestio dicitur varia multis modis. 294.b
Electio loci ad quem est fugiendum. 177.a
Emplastrum expertum quod in die naturali interemit antracem. 181.b
Emitriteus multipliciter diuiditur. 194.a
Emitriteus citius peruenit ad statum q̃ sola flātica. 195.a
Emitriteus verus quatuor habet significationes. 195.b
Eminentia et pfundatio oculoꝝ qn̄ sint male et de causis. 284.b
Emptala nunq̃ vel rarissime reperitur continua. 188.a
Epilogatio signorum tertiane pure. 136.a
Epithima cordiale. 198.b
Exemplum primum. 199.b
Equalitas substantie melior est albedine in hypostasi. 263.a
Ethica quid. 87.a
Ethice nomen proprie conuenit secunde speciei et tertie prime autem proprie. 87.b
Ethica et ptisis conueniunt et differunt in aliquibus. 87.b
Ethica est duplex. 87.b
Exemplum de consumptione humiditatum. 88.a
Ethica incipiens q̄ō fieri potest. 88.b
Ethice species tertia potest fieri non precedente secunda neq̃ prima. 89.a
Ethice potest assignari causa coniuncta. 89.b
Ethica et incipiens est difficilioris curationis q̃ putrida. 92.b
Ethica senectutis potest diuidi per spēs sicut ethica febris. 98.b
Ethice non assignantur genera subalterna: ideo ethica cū ethica non componitur. 191.b
Euō fit aut ad preseruandū aut ad curandū a morbo. 36.a
Euō tam pseruans q̃ curans est duplex gn̄alis et spālis. 36.a
Euacuatio tam sensibilis q̃ insensibilis est duplex spontanea et artificialis. 36.a
Euacuatio spontanea tripliciter. 36.a
Euacuatio tam spontanea q̃ artificialis est aut eradicatiua aut minoratiua. 36.a
Euō minoratiua et radicatiua differunt. 36.a
Euacuatio habet horam electam et coactam. 36.b
Euacuatio eradicatiua non debet fieri in principio vniuersali et in augumentis fieri debet. 38.a
Euacuatio ducens ad sincopim fiat per secessum et non vomitū et hoc non fiat nisi in casu desperato. 39.a
Euacuatio humoris facientis egritudines nunq̃ est prohibenda neq̃ timenda. 43.b
Euō nociua non semper confert sed aliquando nocet. 44.b
Euacuatio sinthomatica dupliciter. 55.b
Euacuatio cōmunis differt ab appropriata. 119.a
Euacuatio minoratiua differt ab eradicatiua. 119.a
Euacuationes fieri debēt in principio aut in declinatiōe. 158.b
Exempla in discordantijs indicationum. 14.a
Exempla de dieta. 18.a
Exemplum. 18.a. emina quid sit. 22.a
Exemplum primum. 133.a
Exemplum secundum. 133.a
Exemplum in tertiana continua pura. 143.b
Exemplum in tertiana continua a colera citrina. 144.a
Exemplum in facta a flāte dulci. 157.a
Exemplum in facta a flāte salso. 159.b
Exēplū in facta a flāte mucillaginoso acetoso et vitreo. 160.b
Exemplum. 170.a. 171.a.b. 172.a
Exhibenda et approximanda post apparitionem. 186.a
Exemplum positū a Gal. pro cognitione veri emitritei. 197.a
Exemplum de ethica cum flātica. 198.b
Exemplum de ethica cum colerica. 198.b
Exemplum secundum. 200.a
Ex quibus sciatur an morbus sit malignus an saluus. 217.a
Ex loco lune tam in natiuitate q̃ in principio egritudinis dies cretici fiunt boni vel mali. 223.a
Exemplum declarationum signorum predictorum. 229.a
Exiens a corpore preter naturam potest mutari multipl'r. 238.a
Exiccatio pulpe aurium et surditas. 284.a
Extrema infrigidantur a causa primitiua. 284.a

F

Facies tornatilis non fit in egritudinibus flegmaticis et sanguineis. 283.a
Febricitantium cibi quales debent esse. 14.b
Febricitantes et proprie continue debent quiescere. 17.b
Febris quod secundum Aui. 58.b
Febris est morbus simplex: qualis non reperietur fortasse nisi composita cum qualitatibus passiuis. 58.b
Febris est morbus cordis. 60.a
Febrium tam magnarum q̃ paruarum triplex est modus. 61.b
Febrium mediocrium est duplex modus. 61.b
Febris quantitatis pene quid attendi habeat. 61.b
Febrium differentie a mō impressionis earum sintantum. 61.b
Febrium differentie ex parte subiecti sumpte. 62.a
febrium series. 62.a
febris humoralis et febris effimera proprie philosophice loquēdo non sunt egritudo. 62.b
febris potest sumi dupliciter. 63.a
febris ethica non potest eē accidēs pprie sumēdo accidēs. 63.a
febres diuersificantur in longitudine et breuitate temporū tam particularium q̃ vniuersalium. 69.a
febris effimera potest durare tribus diebus. 73.a
febris effimera aliquando prolongatur vsq̃ ad septimū. 73.a
febris ethica dicitur habere principium primam speciē augumentum secundam et statum tertiam. 88.b

Febres omnes mar asmonides sunt de genere liquefacientium sed differunt. 89.b
Febris que fit in venis stomachi quo differt ab ethica. 89.b
Febris quare dicatur continua. 103.b
Febris continua quid sit. 103.b
Febris continua et interpellata: fieri potest a materia introvasa et extravasata. 103.b
Febris si acuta. 106.a
Flegmatica et ethice conveniunt et differunt. 111.a
Febris sanguinis quid sit. 126.a
Febris sanguinis est duplex. 126.a
Feb. sanguinea interpolata reperiri potest. 127.b
Feb flatica quid sit et quibus frequentius accidit. 148.b
Febris melancolica multas habet species secundum species materie ex qua fit. 162.a
Febris pestilentialis fieri potest ex corruptione cuiuscumque humoris. 179.b
Febris pestilentialis inter putridas numerari debet. 180.a
Febris variolarum et morbillorum ut plurimum non est putrida. 183.b
Febres erratice ut plurimum finiuntur in quartanam et quandoque in quintanam. 190.a
Feb. pu. sequens apostemata potest esse continua et interpolata. 200.b
Fetor in vana potest essare duplici de causa. 268.a
Fetor oris et anhelitus. 283.b
Fel nigrum habet tres species sive modos. 294.a
Flebotomia potest ad multas intentiones fieri et in species dividi. 48.a
Flebotomia quando est necessaria non existente repletione in corpore 48.b
Flebotomia duas habet horas s. electam et coactam sed licet flebotomare omni hora tam diei quam noctis. 50.b
Flobotomia non debet fieri in die motus. 51.a
Flebotomandus iacere debet supinus ne sincopizet. 54.a
Flebotomia stricti aut lati orificii quid faciat. 54.a
Febris unde dicitur. 58.b
Flebotomia potest competere in omni tempore febris. 120.a
Flebotomia in die 13. februarii preservat a morte propter febrem calidam. 126.a
Flegma de quarto in quartum moveri potest. 161.a
Fluxus lachrymarum quando fit malus et de causis eius. 182.b
Flebotomiam esse evacuationem universalem quomodo intelligitur. 47.b
Forma clysteris. 47.a
Fortitudo morbi ex finibus manibus propriis cognoscitur. 180.a
Fricationes ante paroxismum. 27.b
Frigiditas actualis balnei in quo gradu debet esse. 96.a
Frigiditas non potest esse per se causa putrefactionis. 100.a
Fractio quid sit. 113.a
Frigus quid sit. 113.a
Frigus in principiis paroxismorum duobus modis accidit. 114.a
Fricationes multum conferunt et de modo fricandi. 204.a
Fricationes non conveniunt. 207.a
Frusta sanguinis congelata in vena. 292.b
Fumigia et odorabilia tempore frigido. 178.a
Fumigia et odorabilia tempore calido. 178.a

G

Gentilis opinio quod quedam interpolate sunt suspecte propter somnum laboriosum inquiete. 289.a
Grossius dietare quam antiqui faciebant est laudabile. 9.a
Grossa. 16.a
Generatio febris secundum tempora. 64.a
Greci audaces fuerunt super flebotomiam arabes vero non. 120.b
Grossitudo vene et eius subtilitas aliquando absolute aliquando comparative considerantur et habent latitudinem. 254.b

H

Habentium frigidum stomachum cognitio. 49.b
Hora status est convenientior quam in alia hora subtilior regimen. 12.a
Hora convenientior vomitus qualis. 40.b
Hora sumendi digestivum. 46.b
Hora clysterizandi. 47.a
Horripilatio quid sit. Horror quid sit. 113.a
Humor dietandi prestat modum. 13.a
Humiditas que non est apta nutriri in qua febris. 65.a
Humor putrefactus ab adusto differt. 100.a
Humor potest esse causa continuata feb. absque vapore. 102.b
Humores secundum motum solis dupliciter moventur. 222.b
Humores motu preter naturali tripliciter moventur. 222.b
Hypostasis est duplex. 262.a
Hypostasis bona non potest esse nisi cum bonitate urine: mala autem potest esse sine mala urina.
Hypostasis naturalis laudabiliter non absolute. 262.b
Hypostasis alba numquam fit rubea: sed bene econtra. 272.b

I

Iacere supine. 287.a
Iacere supra latere. 287.a
Iacere super brachiis rigidis et pedibus. 287.a
Iacere se repente a capite ad pedes. 287.a
Iacere pedes et caput inordinate cum labore. 287.a
Iacere super ventrem. 287.b
Idem potest esse signum crisis bone et crisis male. 218.a
Impedientia curam regularem circa cibum. 72.a
Immobilitas oculorum. 283.a
Inversatio palpebrarum 283.a
In omni febre ut digeratur cibus oportet diligentiam poni. 10.a
In substantia ciborum quatuor sunt consideranda. 13.a
Infirmi appetitus sequendus est aliquando. 13.b
In quo tempore paroxismi si cogimur melius sit exhibere cibum. 17.a
In febre tertiana pura. 15.b
In tertiana nota. In quotidiana. 15.b
In quartana. In febribus erraticis. 16.a
In febribus cum paroxismis subintrantibus. 16.a
In qua febre maius fiat nocumentum ex inordinata cibatione. 16.a
In die critico est danda aqua frigida. 22.a
In quibus effimeris concedatur vinum. 24.b
In qua ethica concedatur vinum. 24.b
In quibus putridis et quando concedatur vinum. 24.b
In principio paroxismi calefieri debet infirmus et stare coopertus. 26.a
Inanitis et valde plectoricis convenit quies et non motus. 27.b
In balneis tres intentiones habentur. 28.b
In dolore lateris utile est balneum. 28.b
Indicationes de quantitate medicine a membro patiente sumpte sunt quinque. 29.b
Indicatio de quantitate medicine a reliquis consentientibus vel dissentientibus. 31.a
Inter omnes res non naturales aer est dignior. 31.a
Indicatio a virtute sumpta in quolibet genere febrium quantum sunt magnificanda et etiam in qualibet specie febrium. 32.a
Indicatio a causa febrium et ipsa febre et eius accidentibus variationem habet. 32.a
Incipiendum est a lenientibus. 32.b
In quo tempore omni plus debilitet evacuatio. 36.a
Indicatio a virtute de evacuatione. 37.a
Indicatio a complexione. 37.a
Indicatio ab altitudine corporis. 37.a
Indicatio ab etate. 37.a
Indicatio a sexu. 37.a
Indicatio a dispositione humorum et membrorum. 37.a
Indicatio a consuetudine. 37.b
Indicatio ab arte. 37.b
Indicationes de evacuatione sumpte a rebus non naturalibus et primo ab aeris temporibus anni. 37.b
Indicationes a regionibus. 37.b
Indicatio ad regimine precedente. 37.b
Indicationes sumpte a rebus propter naturam et primo a morbo. 38.a
Indicatio a temporibus particularibus morbi. 38.a
Indicatio ab acuitate vel cronicitate morbi. 38.a
Indicatio a malitia morbi. 38.b
Indicatio a loco morbi. 38.b
Indicatio a temporibus universalibus morbi. 38.a
Indicatio a materia morbi. 38.b
Indicatio ab accidentibus morbi. 39.a
In repletione sanguinis convenit flebotomia et de signis eius. 48.a
In quibus morbis flebotomia fieri non debeat. 49.a

In quibus

In quibus febribus non est flobotomia fienda. 49.a
In multis casibus uti non debemus flobotomia. 49.b
In quibus regionibus conueniat flobotomia. 51.a
In qua etate conueniat flobotomia. 51.a
In flomia sunt multe vices q̃ quantitatis sit multa. 51.b
In febri pura flomande sunt vene non arterie. 53.b
In corpore pletborico applicare non debemus euaporãtia. 55.b
Inanitio & repletio dum sunt in fieri sunt morborũ cause. 57.a
In cura morborum compositorum tripliciter proceditur. 58.a
In statu quo ad dispositionem materie non semper accidentia ultimantur. 68.a
Inanitio & repletio. 76.b
In secunda specie, in tertia specie. 94.b
Infrigidantia interius administranda. 97.a
Infrigidantia ab extra approximanda. 97.b
Intentio ad dispositiones cum ethica complicatas. 97.b
Intentio ad accidentium correctionem. 97.b
In qualibet etate potest accidere ethica senectutis. 98.b
In feb putridis semper est reperire cãm antẽ & cõiunctã. 103.a
In quibus etatibus magis eueniant febr. acute & periculosiores sint. 106.b
In quo tempore anni magis eueniant feb. acute & periculosiores sint. 106.b
In quo differunt. 107.b
Intentiones ad exopilandum. 116.a
Indicationes curatiue feb. putridarũ in summa sunt. xij. 116.a
Intentio a dispositione febrili. 116.b
Intentio a causa humorali. 117.a
In febre humorali sine putredine due solum intentiones sunt necessarie. 117.b
In quo tempore paroxismi debet approximari frigida. 119.a
In qua debilitate virtutis conueniat cibatio & in q̃ non. 122.b
In die crisis natura dimittenda si perfecte mouet si imperfecte iuuanda si nullo modo mouere debet medicus. 138.b
Intentiones. 167.a
Infectio aeris quandoq; in qualitatibus qñq; in substantia q̃ proprie dicitur pestilentia. 174.a
In qbus putridis apparent signa ethice q̃re distinguet. 193.a
Intentio ad alterationem. 199.b
In prima & secunda figura si est distantia. 60. graduum q̃ sunt sexta pars zodiaci per q̃ est aspectus sextilis quare. 223.b
Indicatiui per accõmodationem. 223.b
Indicatiui intercidentis. 223.b
In quo differunt signum & accidens. 229.a
Inter quas differentias pulsus detur medium. 246.b
Inchoata digestione in vrina subtile quod est in ea ascendit & grossum descendit. 254.b
In egritudinibus frigidis mitigatur vrina rubea in tribus casibus. 257.a
In quo differũt vrina spissa trãslucens attenui trãslucẽte. 260.b
In corporibus simpliciter sanis non debent apparere hyposta sis sed bene in egris. 263.b
Interiora etiam sudant. 276.a
In quo tpe anni & in qua cõplexiõe magis accidat sudor. 276.b
In feb. apostematum cum vrina inspiciende sunt superfluitates membri apostemati. 281.a
In qua dispositione facillime accidat facies tornatilis. 282.a
Infirmum repente stare aut sedere in statu egritudinis. 287.b
In quo morbo somnus laborem prestat & quomodo verificetur longo sermone declarat. 288.a
Iuuamenta flomie venarum brachij. 52.b
Iuuamenta venarum pedis cum flomantur. 52.b
Iuuamenta venarum frontis & capitis cum flomantur. 51.b
Iuuantia fluxus sanguinis narium. 222.a
Iuuantia sudoris prouocationem. 222.a
Iuuantia prouocationem vomituum. 222.a
Iuuantia fluxum ventris. 222.a
Iuuantia crisis per vrinam. 222.a
Indicatiui radicales. 223.b
Iudiciũ p sensum factus debet esse ratiocinatiõi cõiũctũ. 230.a
Iudiciũ de sicco & humido per durũ & molle est duplex. 23.a

L

Laxatio fieri debet in quantitate iuxta modum virtutis. 43.b
Laxatiuũ si nõ laxauerit aliqñ conuertitur in humorẽ. 44.a
Lac vacchinum nutribilius aliis. 95.b
Lapides preciosi gestati preseruant a peste. 178.b
Lactea vrina tenuis. 270.a
Lesio in operationibus gustus & tactus raro fit per cõmunitatem a cerebro. 286.a
Licet cura feb. sincopalis sit difficilis non tamen est impossibilis cũ non est coniuncta cum apostemate. 203.b
Lippitudo qñ sit mala: & quid sit & de causa eius. 283.a
Limositas dentium. 283.b
Ligatura non dz fieri multũ fortis ante neq; post flomiã. 54.a
Locus cui ventose adherent aliquando apostematur. 56.b
Luna recipit a sole. 8. varietates. 223.b

M

Male complexionis medicatio triplex. 31.a
Materia furiosa est triplex. 38.b
Materia preter naturam potest reperiri triplicis materiei in corpore. 46.a
Materiarum indigestio denotat principium. 70.b
Materia ad particulam attracta non semper putrefit. 104.b
Materie triplicis maneriei in corporibus febricitantium reperiuntur. 119.a
Materie venenose possunt paulatine generari: & longo tempo remanere in venis absq; nocumento. 75.a
Materia euacuanda est in principio eradicatiue si virtus tolerat. 182.a
Maxima signa ad significandũ sunt pulsus & vrina. 278.b
Medium tenet autumnus inter estatem & hiemem. 10.b
Melior est elongatio cibationis a principio paroxismi subsequentis q̃ a fine precedentis. 15.a
Media dieta declinans ad latus subtile. 16.b
Media declinans ad latus grossum. 16.b
Mellicratum in quibus egritudinibus conceditur. 23.a
Membra debilia tempore quietis morbi fricanda sunt. 27.b
Medicina male qualitatis non debet applicari membris acuti sensus neruosis. 30.b
Melius est iterare q̃ vna vice exquisite euacuari. 39.b
Medicine venenose & fortiter soluentes non debent ministrari cum vino. 44.a
Medicina solutiua aliqñ fit vomitiua & econtra. 44.a
Melancolici epileptici & maniaci quo tempore & qua flobotomia sint flobotomandi. 54.a
Medicus de dieta cibi & potus debet esse solicitus potius peccando in grossiori q̃ in subtiliori. 122.b
Medicine eligende sunt conuenientes speciei flegmatis febrem facientis. 158.b
Medicus vt medicus ignorat superiores causas pestilẽtie ipsis cum ab astrologo cognitis põt eas impedire ne recipiãt. 174.a
Medicine bene & experte. 206.a
Medicus non hz inuestigare causam crisis sed effectum. 223.a
Minuitur augetur & equatur dieta tripliciter. 14.a
Mixtio medicinarum velociter soluentium cum tarde soluentibus vituperatur. 44.a
Minoratio virtutis oculi est mala: & de causa. 282.b
Modus faciendi melicratum. 23.a
Modus componendi sirupum acetosum & oxymel. 23.b
Morbi prolixi ex mutatiõe aeris magnã recipiũt vtilitatẽ. 25.b
Moderantia & immoderantia somni & vigilie consideratur in relatione ad ipsam egritudinem & non ad aliud. 26.a
Modus faciendi adherere & remouere. 56.b
Mutatio duplex. 67.b
Morbus dicitur acutus a tribus. 106.a
Morbus pestilentiale alius particularis alius cõis. 173.b
Morbillus potest dici variola & non econtra. 182.b
Modus quo prohibetur sincopis fieri. 205.a
Motus crisis est compositus ex motu locali & alteratiõis. 213.a

Modus imponendi clystere. 47.a
Mobilitas et agitatio oculorum. 283.a
Mobilitas manuum et collectio palearum. 286.b
Modeste et non laboriose egrum mutare latera. 287.a
Multitudo visitantium prohibenda est ab infirmis. 25.b
Multiplicatio superfluitatum egritudines generat. 34.b
Multis modis fieri potest transpiratio cutis. 122.a
Mutatio morbi est secundum sex partes. 13.b
Mutatio albedinis oculi est signum malum: et de causa. 282.b
Mutatio coloris lingue. 283.b
Multotiens somniat infirmus modum crisis future. 286.b

N

Natura aliquando tamen confortatur de cibo affectato quod liberatur eger ab egritudine per medicum desperata. 13.b
Nauseativa duplex. 8.b
Necessitas cognitionis status est duplex. 69.a
Nota ex sententia Ras. 9.a. Nota expositionem aphorismi. 11.a
Nota sensum litere. 11.b Nota reprehensionem. 12.a
Non semper in egris quando maior fit dissolutio plus dandum est de cibo. 12.a
Notandum est cum diligentia. 12.b
Nota quesitum. 13.b Nota. 14.a
Notandus est canon. Nota comparationem. 17.b
Nota modum dandi aquam frigidam. 21.a
Nota conciliatoris verba. 21.a
Nota virtutes hydromellis. 22.b
Nota canones necessarios. 25.b
Nota pulchrum. 31.a
Non semper ambe intentionis curative morbi fiendis auxilijs implentur sed una sufficit. 32.b
Nota quod medicina conveniens non est permutanda: etiam si non appareat iuvamentum ex ea. 33.b
Nota bene. Nota conditiones observandas in evacuando. 39.b
Non semper evacuationem fieri propter repletionem. 40.a
Nota canones. 44.a Nota bene. 49.a
Nota dispositiones sanguinis et signa. 50.a
Non oportet nec in die nec in nocte prohibere flomiam. 50.b
Nota sanguisugarum naturam. 56.b
Nota modum istum. 56.b
Non semper febris est morbus compositus. 59.a
Non semper est necessarium in febre putrida calorem ad membra expandere cum vapore putrido. 60.b
Nova divisio. 63.a
Non cuicumque morbi malo attribuitur dicto tempore penes accidentia. 68.a
Non semper ad statum morbi salubrem sequitur declinatio. 68.a
Notitia temporum morbi est duplex. 69.a
Novum signum. 75.a Nota signa. 75.b
Nota curam. 76.a Nota signa. 84.a
Non est danda ethicis aqua frigida. 93.a
Nova divisio. 107.a Novum signum. 110.b
Nova intentio de prohibentibus et removentibus putrefactionem. 125.a
Novum signum. 145.b.151.a.164.b
Nota quod immutatio aeris fit quatuor modis. 174.b
Novum signum sumitur ab appetitu. 180.b
Nota diligenter hoc dictum licet raro accidat. 186.b
Nota ethymologiam huius vocabuli emitriteus. 194.a
Nota quod febres apatum intrinsecorum et factorum ab eadem materia non eque fiunt salubritate et malignitate nec in longitudine et brevitate. 20.a
Nova differentia. 203.a
Nomen crisis sumi potest quatuor modis. 212.b
Non semper est desperandum ex apparitione signorum veredorum. 218.a
Nota computationes septimanarum. 226.b
Novum signum ex superfluitatum expulsione et earum qualitatibus. 232.b
Nota differentiam inter inflationem et ventositatem. 235.a
Nocumenta operationum fieri possunt ratione membri lesi et ratione obiecti disconvenientis. 237.b
Novum genus sumptum a dispositione essentie arterie. 245.a
Nigra. 266.b
Nullum fidorem naturalis eo quod non reperitur in corpore temperato. 276.a
Nullum signum pronosticum vigorem pronosticationis servat nisi sit permanens. 278.b

Novem conditiones collecte ex dictis Gal. in com. primi pronosticorum. 282.
Non omnis debilitas sensuum est cum cerebri proturbatione. 286.
nocumentum ex somno est duplex. 286.
numerus clysteriorum in die. 47
nota preceptum universale. 48

O

Observanda est luna in signis in flomia fienda. 51.
octo sunt conditiones prohibentes potum aque frigide. 21.
Octo sunt conditiones consentientes potum aque frigide. 21.
Oculorum curatio duplex. 96.a
Oportet digerere primo et postea evacuare. 40.a
Octavum signum febris effimere. 75.a
Olei de semine lini natura. 8.a
Octavum signum febris putride. 110.b
Oscitatio alices. 113.a
Ordo intentionum et exequendi eas. 116.b
Octava intentio de educentibus materias digestas. 125.
Octavum signum causonis. 145.
Octavum signum febris flegmatice. 151.a
Octavum signum quartane. 164.b
Octavum signum ex signis operationum. 232.b
Octava regula ex accidentibus: et eam non ponit Avi. 236.a
Oculos lumen effugere est malum: et quare illud accidat. 281.b
Omnes species ethice habent latitudinem. 88.b
Octavum signum ethice. 91.
Octava divisio. 107.a
Omnes intentiones supradicte ad tres reducuntur. 117.b
Omnes enim virtutes dissolvit et aliquo modo debilitet: et quid corpus ex ea magis debilitetur. 33.b
Olerum melius est latuca. 20.b
Oleum phisicorum. 186.a Octava differentia. 201.a
Omnia signa pronostica sunt reducenda ad duo videlicet ad considerationem egritudinis et ad virtutis egrotantis considerationem. 205.
Omne sputum perseverante dolore malum est. 295.b
Omnis liquor habet sphericam formam. 262.
Omnes dictos modos in idem redire ostendit. 88.a
Operationes et proprietates syrupi acetosi et oxymellis. 23.
Oppositorum eadem est disciplina. 56.
Operationes non equaliter ledunt. 61.a
Operatio aliqua quandoque per accidens sumatur a febre. 61.a
Operatio leditur tripliciter. 237.
Operatio dupliciter potest augeri. 237.
Operationes possunt ledi dupliciter et per se et per accidens. 61.
Ordo cibandi. 11.b Ordeum quale debet esse. 18.
Ordo regularis intentionum curativarum. 32.b
Oratio sancti sebastiani. 177.a
Octavum signum febris pestilentialis sumitur ab accidentibus lingue. 180.b
Opio ad inducendum somnum. 207.b Os apertum. 209.b
Os et palpebre aperte. 283.b
Oxysacchara. 24.a Oportet considerationem membri considerare. 29.b

P

Palpebra apta in somno quando sit mala: et de causis. 283.a
Pampinus infusus in vino minuit de virtute et potentia eius: et fit positio vini in aqua frigidissima. 25.a
Parati ad egritudines et propue sanguineas preveniri debent cum flobotomia. 48.b
Parati ad egritudines. 48.b
Patientes morbum materialem plus reficiantur in cena quam in prandio in materialem vero econtra. 17.
Paraugmasticha homotena. 112.
Per quas vias fiat attractio humorum a farmaco ad intestina. 44.
Pestilentia aliquando respicit unam etatem ita quod non alias: et similiter unam complexionem ita quod non alias. 175.b
Pillule ruffi et sunt dicte communes. 179.a
Per quas species evacuationum fiat crisis. 213.b
Per cibum et potum contingit pulsum multipliciter variari. 251.
Perturbatio sensuum est duplex. 286.b
Pedes nudos discooperire. 287.a
Plectoriam equaliter humoribus fieri. 34.a

Prouocatio vomitus. 40.a Primus casu. 33.a
Potus aque frigide in effimeris. 20.b
Potus aque frigide in ethicis. 20.b
Potus aque frigide in febribus et humoralibus. 21.a
Potus febricitantiū dʒ esse multotiens et paulatim. 25.b
Post primā periodū virtus crisis multū minuitur in q̄ternis et post secundam minuitur ēt in septenis. 225.b
Propter duo autumnus est malus. 10.b
Peraugmastica homotena. 12.b
Pregnantibus non est vomitus prouocandus. 41.a
Prohibentia flōmiam. 48.a.53.b
Pro constrictiōe sanguinis p morsum sanguisugarum. 56.b
Prouocatio vnius infirmitatis est curatio alterius. 57.a
Primū membrorū quod calefit in febribus ethicis est cor. 60.b
Prima diuisio febrium alia est egritudo et alia est accidēs. 62.b
Primum qd in corpore a cā extrinseca calefit est spiritus. 65.a
Principiū vnde morbi qd sit et q̄ tripliciter sumitur. 66.b
Prim^m paroxismi est duplex. Periodus dif a paroxismo. 68.b
Prima diuisio ethice. 87.b.88
Primum signum ethice. 89.b
Prima diuisio febris humoralis. 92.b
Putrefactio differt a corruptione putrefactio est duplex. 100.a
Prima diuisio accidentalis febris putride. 103.a
Prima diuisio feb. continue vere. 105.b
Prima diuisio interpolaris. 106.b
Periodus quid. Paroxismus quid. 107.b
Prima opinio est conciliatoris. 107.b
Primum signum humoralis. 109.b.111
Pigritia quid sit. 112.b Primus canon. 119.b.121.a
Prima intentio. 124.b Pronostica. 127.a
Prima intentio de euacuatione per flōmiam. 130.b
Propter qd eūo ad sincopim nature nō cōcedit sed arti. 131.b
Prima intentio de eūone materiarum cōsum et primo de lenitione nature per os. 155.a
Primum signum de rigore. 163.a
Prima intentio de digestione materiarum. 167.b
Propt qd aere magis q̄ aq et terre attribuat pestilētia. 175.a
Primum signum sumitur a caliditate ipsius feb. 180.a
Propter qd in aliqua feb. pestilētiali nō fit mutatio notabilis i pulsu neq3 vrina neq3 ēt in caliditate. 180.b
Preseruatio oculorum. Preseruatio gutturis. 186.a
Preseruatio narium. 186.b
Preseruatio pueri pparati ad variolas et morbillos. 186.b
Prima differentia inter feb. sincopales. 202.b
Pillule gloriose. 211.a
Prima conditio an crisis sit futura vel non. 217.a
Propter quid sol et luna operatur q̄ quadrat. 223.a
Prima opinio Ipoc. 226.a
Pronosticum dupliciter sumitur. 229.b
Primum signum complexionis distemperate a tactu. 231.a
Prim^o canō scd's terti^o quartus cōplexionis distēperate. 233.b
Prima regula de significationibus operationis. 236.b
Primū gen^o pulsuū sumptū a q̄titate dilatatōis arterie. 243.a
Pronosticatio dupliciter sumitur. 277.b
Pronunciatiōes salutis vel mortis nec in cronicis nec in acutis sunt certe in acutis tamen minus. 279.b
Pronosticatio a signis cōplexe siue diuersorum generū. 280.b
Pronosticatio tres partes debet habere. 281.b
Proportiones et disproportiones non solum ad morbos referēde sunt sed ad causas et accidentia. 298.b
Processio sputi tm̄ nota sufficit significare sup egritudinē ō certitudine sanitatis tn̄ eius retentio sola significat super malignitatem. 303.a
Prima opinio Ipoc. dierum creticorum. 216.a
Ptisana est duplex triticea et ordeacea. 18.b
Ptisana absolute pro ordeacea supponit que est duplex colata et non colata. 18.b
Ptisana tam colata quam non colata est duplex. 18.b
Ptisana colata quomodo fieri debeat. 18.b
Ptisana non colata duobus modis fit. 19.a
Ptisana frigida est et humida. 19.a
Ptisana eligenda est super omnia cibaria de granis. 19.a
Ptisana nocet multis modis admistrata vbi et qn̄ nō op3. 19.a
Ptisana pt dari i oi feb. et ēt i paroxismo: s3 diuersimode. 19.a
Ptisana dari nō dʒ vētre stiptico et corpore nō pparato. 19.b
Ptolomeus de crisi nota. 226.b Primaratio. 227.a
Pulsus. 91.a Prima intētio ī frigidatio et hūectatio. 93.a
Putrefactio et adustio differunt. 100.a
Putredo siue corruptio mixti est duplex. 100.a
Putrescibilia facile sunt calida et humida, difficulter vero frigida et sicca. 101.b
Putrefactio scd'm essentiā absolute cōsiderata est triplex. 102.a
Putrefactio in subiecto cōsiderata est quadruplex. 102.a
Putrefactio 2^m accidētales dispōnes ɔsiderata ē triplex. 102.a
Putrefactio collecta et sparsa in tribus conueniunt: et in tribus differunt. 102.b
Putredo exteriorum membrorum differt a putredine interiorum. 102.b
Putredini triplex contrarium opponitur. 117.a
Intentiones quatuor sumpte a putredine. 117.a
Pulsus. 195.b Pronostica. 196.b.198.a
Pulsus pōt sumi duplr. 241.b Pulsus longus. 243.a
Pulsus curtus. Pulsus latus. 243.a
Pul. strictus. Pulsus altus Pulsus pfundus. 243.a
Pul. medius inter dictas differentias. 243.a
Pul. magnus paruus et medius. 243.b
Pulsus grossus gracilis et medius. 243.b
Pul. species carentes nomine. 243.b
Pul. dicitur magnus et paruus absolute et s'm quid. 243.b
Pul. debilis. Pul. validus. Pul. spissus. 243.b
Pul. frequens siue consequens. 243.b
Pulsus spissus differens a veloci. 243.b
Pul. rarus. Pul. equalis Pul. diuersus. 243.b
Pul. ordinatus. Pul. inordinatus. 244.a
Pul. equi siue bōi pōderis et mali siue nō equi pōderis. 244.b
Pul. ca. frigi. sic. et humi. 245.a
Pul plenus et vacuus. 245.a
Pul. diuersus gradatus. pulsus imperfectus. 245.b
Pul. amosaratus. Pul. capaçans. 245.b
pul. bis pulsans. 245.b.246.a
pul rediuiuus. pul. continuus. 245.b
pul. gaçelans siue capaçans. 245.b
pul. vndosus. pul. vermiculosus. 245.b
pul. formicans qui omnibus minor debilior et spissior. 245.b
pul. serrinus. 245.b pulsus caude soricine. 246.a
pul. messalinus siue susat. 246.a
pul. imperfectus siue cadens in medio. 246.a
pul. spasmosus. 246.a pul. tremulus. 246.b
pul. retortus. pul. cordosus. 246.b
pul. ethicus siue ptisis. pul. ramosus. 246.b
pul. complexionis calide. pul. frigide. 249.a
pul. humide. 249.b pul. sicce. 249.a
pul. diuersificatur ratione diuersitatis membrorum. 249.a

Q

Que complexio magis patiat ieiunium. 10.b
Quare in hyeme multū exhibemus cibum. 11.b
Quatuor debet tempora morbus. 11.b
Qd subtilis est substantie facilis est digestionis. 13.a
Qd grosse viscose sbe est difficilis est digestis 2^m plimū. 13.a
Quantitas diete dupliciter consideratur. 13.b
Quo in tempore cibationis minus vel plus peccant. 15.a
Quātū sit elōgāda cibatio a pn^o vel a fine paroxismi. 15.a
Que dieta tenuis vel grossa conueniat in febribus acutis vel cronicis. 16.b
Quatuor sunt a qbus potissimus sumit īdicatio de dieta. 17.a
Quedā corpora cibanda sunt in paroxismo: et tpe crisis. 17.b
Que sint īdicātia sup potū aq fride: et q sup ei^o dimissiōe3. 20.b
Quod vinū magis calefaciat albū citrinum vel nigrū. 25.a
Que corpora nun^o tolerāt ieiuniū et i q̄ etate et in q tpe āni. 25.a
Quō infrigidatur camera. 27.b
Quibus febribus conueniunt balnei et eorum domus. 28.b
Qn̄ sint febres ppter apparata non vtimur balneo. 28.b
Qualitas medicine alteratiue a qualitate morbi accipit. 39.b

Quātitatis medicine scīa certa vbi ñ pt sȝ ɔiecturatiua tm̃. 29.b
Qñ indicatio a corruptione humoꝝ fuerit ɔ̄ria virtuti. 31.b
Qñ indicatio a cā fuerit ɔ̄ria indicationi sumpte a morbo. 31.b
Qñ indicatio sumpta ab accidente contradicit alijs. 31.b
Quantum pōt medicus debet obuiare accidētibus. 31.b
Qñ indicatio a virtute sumpta contradicit alijs. 32.a
Que intentio curatiua debeat male cōplexioni facte pure. 32.a
Que intentio curatiua debeatur male cōplexioni fienti. 32.b
Qūo ad remotionē cause sequit remotio morbi fientis. 32.b
Qūo medicus egritudinē nō cognoscit vti cura tētatiua. 33.a
Qō farina cū fieri dȝ delectabilissimū dūmō fiat vtile. 33.a
Qō medicus non solum dȝ cognoscere naturam cōem hoium: sed propriam vniuscu iusqȝ vt vnicuiqȝ offerat qd sibi est con uenienis sm eius naturā ꝛ proprietatē. 33.b
Quartus canō. ꝙ natura nō eget auxilio medici nisi cum do minatur morbo. 33.b
Quibus qd nō dȝ medic⁹ in cura morbi mutare ɔplonē nālē. 33.b
Quartus decimus ꝙ in oppositis discrasijs cōiūctis medica mina mixta dari debent. 34.a
Quinti de im⁹ ꝙ ordinate pcedēdū ē i morbis mālib⁹. 34.a
Quibus corporibus debeatur eūo: ꝛ quibus non. 35.b
Qñqȝ mā nō eēt furiosa lȝ eradicatiue in principio eūare. 38.b
Quinqȝ consideranda in omni euacuatione. 39.b
Quibus conuenit vomitus. 40.b
Quid faciendum vt fiat vomitus. 42.b
Quando medicina non soluit aut debiliter soluit. 43.a
Quando medicine indebite ꝛ laboriose soluit. 43.a
Qūo medicina solutiua fit vomitiua ꝛ econtra. 44.a
Que sitis sit laudabilis purgatione. 44.b
Qūo vaporali materie ab humoribus eleuate dbeat digō. 46.a
Quantitas medicaminis clysteriçandi. 47.a
Quatuor sunt indicantia super flobotomiam. 48.a
Quod melior est multitudo numeri qȝ quantitatis. 50.a
Quantum de sanguine sit extrahendum. 50.a
Quando sanguis sit retinendus in flōmia. 50.a
Quod tempus anni aptius sit ad flōmiam. 50.b
Quo die ꝛ qua hora sit in febribus flōmandum. 50.b
Qualis debeat esse flobotomus. 53.b
Quid facere debet flōmator qñ vena occultatur. 53.b
Qūo flobotomator debeat tenere flobotomum. 53.b
Que oporteat habere flōmatorem preparata. 54.a
Quid oporteat facere qñ intenditur flōmie secundatio ꝛ quan tum tardari debeat. 54.b
Que incisio vene sit tardioris consolidationis. 54.b
Qūo regendus sit flobotomatus post flobotomiam. 54.b
Que corpora sunt apta purgari p vomitū ꝛ q̄ p secessum. 55.a
Quid p minutiōe an eūone vtēdū sit. 55.a Quid sit vētosa. 55.b
Qūo fit attractio a ventosa cū igne applicata. 55.b
Qñ egritudo cū accñte coniungit a quo cura incipi dȝ. 58.a
Quibus modis aliquid preter naturam aufertur. 58.a
Qñ superfluitas de membro ad mēbrum inducitur recipiens confortetur ꝛ mittens membrū rectificetur. 58.a
Quāuis cor sit subiectū primum feb. non tñ est necesse feb. esse accensum in omnibus partibus cordis simul. 60.a
Quid p calefactiēdū eē itelligat. 62.b Quarta diuisio. 63.a
Quinta diuisio. 63.a Que corpa sunt pparata ad febrē. 63.b
Que corpora sint magis parata ratione cōplexionis. 63.b
Que corpa sint magis pata rōne sex⁹ ꝛ etatis ꝛ cōpositiōis 63.b
Que pparant corpora vt facilius incurrant febres. 64.a
Que sunt in oībus febribus consideranda. 65.b
Quāto minus cognoscimus egritudinem tanto minus curare possumus eam. 65.b
Quid medicus sit facturus qñ ingreditur ad infirmū. 66.a
Quibus morbis assignentur quattuor tempora. 66.a
Que accidentia in statu vlimentur. 67.b
Quodlibet tempus vle morbi diuiditur in tres partes ꝛ scdm alios in quatuor. 68.a
Qūo se habeant virtutes tres in statu morbi. 68.a
Quid sit febris effimera. 73.a
Qūo febris effimera sit fiens ꝛ qūo facta. 73.a
Quarta diuisio. 73.b
Quartum signum. quintum signum. 74.b
Quod effimera habet quatuor tempora ꝛ qūo. 75.a
Quibus febribus effimeris non conuenit balneum. 76.a
Quartum signum. quintum signum. 77.b
Qūo itelligūt spēs ethice penes cōsumptionē hūiditatū. 88.a
Qūo pdicte spēs sumuntur penes cor et alia membra. 88.a
Quartum signum. Quintum signum. 91.a
Quare scda spēs ē difficilis ꝛ tertiā ipossibilis curatiōis. 93.a
Quibus vnctionibus post balneū vngi debet. 96.b
Qūo transferri debent ad bal. 96.b
Quantū morari debent in balneo. 96.b
Qua hora debent intrare balneum. 96.b
Quoties in die debent balneum ingredi. 96.b
Que corpora sint magis apta ad ethicā senectutis. 98.b
Que corpora sint magis disposita ad febres humorales. 99.b
Qūo fiat febris humoralis nō putrida. 100.a
Quid sit putrefactio. 100.a
Quare in venis vnus humoralis magis putrescat. 102.a
Quare vna res alia citius ꝛ magis putrescat. 102.a
Qūo intelligit virtutes eē pares in robore ꝛ fortitudine. 104.a
Qūo intelligit ꝙ fortitudo virtutis est causa morbi. 104.b
Quarta diuisio. quinta diuisio. 106.b
Qūo humores inuicem permixti mouentur non apparentibus eorum accidentibus. 109.a
Qūo hūorib⁹ pmixtis vn⁹ sine alio mouet ad putredinē. 109.a
Quartum signū. quintū signum. 110.a
Qūo i febrib⁹ ɔtinuis possit euenire horror siue horripilō. 111.b
Quartum signum. 112.a
Quare materia mota ad intra venas non facit rigorem ad extra autem sic. 113.b
Qūo reuocatio caloris est causa rigorum. 114.a
Quare corpora post rigorē plus calefiunt qȝ ante. 115.b
Quartus ꝛ quintus canon. 119.b
Qūo in principio solum competit flōmia. 120.a
Quantū faciat consuetudo in administratione diete. 123.a
Quarta intentio: de educētibus māe cōes per vomitū. 124.b
Quinta itētio: de educētib⁹ māȝ ppriā febris minoratiue. 124.b
Que corpora sunt apta ad sinochas. 127.a
Quare dicatur augmastica: homotena, ꝛ epimastica. 128.a
Qūo distinguantur tempora in dictis speciebus. 128.a
Que sint prohibenda ex cibis ꝛ potibus. 130.a
Que sint conuenientia. 130.a
Quinta intentio. de rectificatiōe subē sanguinis putridi. 132.a
Qūo differāt pura: ꝛ nō pure inter se scdm pdicta signa. 135.a.
Quarta itētio: de alterātib⁹ ꝛ extinguētib⁹ calitatē febrilē. 139.b
Quinta intētio: de correctiōe accidentium. 139.b
Que sint febres frigide de inia pma ꝛ q̄ inia secunda. 140.a
Quibus corporibus: ꝛ in qbus tpibus maxime accidat. 144.b
Quartū signū. 145.a quintum signum. 145.b
Quartum signum. de pulsu. 150.a
Quintum signum de vrina. 150.b
Quarta intentio: de diuersione materie. 157.a
Quinta intentio: de alteratione caloris febrilis. 157.a
Quartana alia interpolata alia continua 161.a
Quartana vera plurimum sit incipiēdo: quartana vero noths rara sit incipiendo ꝛ qūo sit. 162.b
Quartum signū: quintū signū: de pulsu. 164.a
Quartanarius potest vti exercitus consuetis. 165.b
Quarta intentio: de confortatione membrorū. 169.b
Que constellationes sint causa pestilentie. 174.a
Que q̄litates aeris deteriores sunt in faciendo pestilētiā 175.a
Que mutationes aeris sm tempora anni sint magis inducentes pestem. 175.a
Qō q̄tuor requirunt ad hoc ꝙ corpora patiantur pestilētiā 175.b
Qūo corpa dilatatoꝝ poroꝝ sint magis disposita qȝ strictoꝝ. 175.b
Quare corpora robusta magis: qȝ debilia ꝛ q̄re viri magis mo lieribus citius inficiunt a pestilentia. 175.b
Quis aer sit melior i pestilētia an coopt⁹ an discoopert⁹. 175.b
Quartum signum sumitur a pulsu. 180.b
Quintum signum sumitur ab vrina. 180.b
Qō mā febris pestilētiale nō est corrigibilis a natura. 181.a

Qñ vt plim in his feb. hñtes anhelitũ ſeridũ moriunf. 181.a
Qñ frida q exhibeſ i hac feb. ſint dſiccatiua ñ hũectatiua. 182.a
Quod raro inuenif feb. peſtilẽtialis ſine acuta febre. 182.a
Que corpora ſint magis variol pxeparata morbillis. 183.b
Qui moriuntur ex variolis: moriuntur ſtrangulati. 184.b
Quare flãtis vitrei frigiditas nõ ſẽtif anteq̃ʒ putreſiat. 187.b
Quare in emitriteo ꝛ in tertiana non accidit ſicut in empiala de frigore. 187.b
Quinq̃ʒ modis cõpoſitio ipſoꝝ generꝝ poteſt euenire. 191.a
Qũo effimera eſt cã aliaꝝ febriũ: ſed nõ alie ipſius. 191.a
Qũo effimera eſt cauſa aliarũ feb. ꝛ econuerſo: ꝛ qũo ipſa poſt eas remanet aut ille poſt eam. 191.a
Qũo intelligitur ethicã eſſe terminũ aliarum febrium. 191.b
Quatuor ſunt de ratione emitritei. 194.b
Qũo flã in hac feb. inducit ſincopim: ꝛ in q̃ tpe magis. 202.a
Qũo feb. ſincopalis humoroſa diuiditur in continuã ꝛ interpolatã ʒ vt plurimũ ſit interpolata. 202.b
Quod maior ſignificatio ſup humorũ frigiditate ꝛ indigeſtione eſt pulſus paruus rarus ꝛ tardus. 202.b
Quarta dr̃ia. Quinta differentia. 203 a
Quod aqua hordei nocet flã ꝛ facit horripilationem. 204.a
Quod recidiua eſt duplex. ſ. vera ꝛ non vera. 211.b
Quod materia que facit recidiuam eſt duplex. 211.b
Qũo computentur dies cretici in recidiua. 212.a
Quatuor requiruntur in criſi. ſ. infirmus morbus accidentia medicus. 212.b
Quibus egritudinibus conueniat criſis. 213.a
Qũo intelligitur criſim eſſe motum velocem ꝛ ſubitũ. 213.a
Qũo intelligitur criſim eſſe motũ ad mortẽ: aut ad ſalutẽ. 213.a
Quot in ſumma ſint mutationes cretice. 213.b
Quid ſit criſis perfecte mala. 215.b
Quedam ſunt ſigna tantũ ꝛ quedã ſunt ſigna ꝛ cauſe. 216.b
Quarta conditio an criſis futura ſit bona vel mala. 217.b
Qũo intelligif cũ nã nõ mouet motu hora motus eius. 221.b
Qũo computantur dies per quaternarium. 225.a
Qũo computantur per ſeptenarium. 225.b
Quarta opinio cõ Dauri. 226.a Quarta ratio. 227.a
Quantum eſt a principio egritudinis ad veſtigia digeſtiõis tñ eſt ab eis ad diem criſis. 227.b
Qũo ſumendũ ſit pñ° in recidiuis ꝛ febribus apertum. 228.a
Qũo ſumendũ principium in morbo ſequẽte poſt partũ. 228 a
Quid eſt ſignum ꝛ quid ſignificatio ꝛ in quo differunt. 229.a
Que ſunt ſigna ſana egra ꝛ neutra. 229.a
Quartum ſignum a colore corporis. 231.b
Quintum ſignum ex forma membrorum corporis. 232 a
Quantum ſit difficilis cognitio egritudinum intrinſecaꝝ. 236.a
Quarta regula ex apoſtematibus. 236.a
Quinta regula ex ſitu. 236.b
Que nocumenta operationum ſint deteriora an que a calido an que a frigido. 237.b
Qũo ex ſanitate opationũ arguimus ſup ſanitatẽ mẽbri. 237.b
Quatuor tempora anni ſunt cauſa quatuor humorum. 240.b
Quid ſit pulſus tã p eſſentialia q̃ʒ p accñtalia non ſicat°. 241.b
Qũo intelligitur pulſum eſſe motum continuum. 242.a
Quomodo ſit pulſus. 242.a
Quare tangatur pulſus in brachio: ꝛ non in aliis partibus corporis: ꝛ conditiones tangendi ipſum. 242 b
Quartũ genus ſumptum a tempore quiete. 243.b
Quintũ gen° ſumptũ a ſimilitudine vel diſſimilitudine. 243.b
Qui ſit pulſus naturalis temperatus. 246.b
Qũo intelligitur oẽs arterias conſimiliter cordi pulſare. 249.a
Qũo vena eſt ſuperfluitas ꝛ qũo non. 253.a
Quinq̃ʒ ſunt genera colorum in vrine. 256.b
Qũo colera eſt calidior ſanguine ꝛ econtra. 257.a
Quid per hypoſteſim propxie debeat intelligi; ꝛ vnde dicat hypoſtaſis. 262.a
Qũo ĩtelligif q̃ color hypoſtaſis ꝓportionef colori vrine. 263.a
Quas febres ſignificare poſſint talis vrine. 270.a
Que ſit egeſtio non naturalis. 274.a
Quid ſit vomitus naturalis ꝛ laudabilis. 274.b
Qũo ſit vomitus innaturalis. 274.b
Quatuor conſideranda ſunt in ſputo. 275.a
Qũo cognoſcif q̃ñ virtus excedat egritudinẽ vel ecõtra. 280.b
Quantũ valeat ſpes ꝛ cõfidentia in infirmo. 286.a
Qũo contingat egrũ in vera declinatione mori. 289.a
Quod ſputum ſit laudabilius. 295.b
Que apata terminantur per fluxum ſanguinis nariũ. 296.b
Quare ſomnus plus facit ſudare q̃ʒ vigilare. 296.b
Que membra ſint aptiora ad ſudorem. 297.a
Quis ſudor ſit deterior an calidus an frigidus. 297.a
Qũo intelligendũ ſit in morbis minus periclitari egrotantes quibuſcunq̃ʒ proprie nature. 298.a
Quo omnes egritudines omnibus temporibus anni poſſunt euenire. 304.b
Qũo in declinatione etiam vera contingit mori. 305.b

R

Ratio quare nõ euadit aliquis a variolis ꝛ morbillis aut altera earum. 182.b
Repentinas mutationes non tollerat corpus. 33 a
Replo eſt duplex quanti ꝛ qualis. 34.a.b
Replo ſecundum duos modos exiſtit. 34.b
Repletio quelibet aut eſt vniuerſalis aut particularis. 34.b
Repletio vtilis aut vltima aut non vltima. 34.b
Remouentia medicinarum nocumenta. 43.b
Res que faciũt medicinã repere ad inteſtina ſunt quinq̃ʒ. 44.a
Regimen diuerſificari debet ſecundũ dñium ſiccitatis ſupra caliditatem vel econtra. 94.b
Regimen conualeſcentium ab ethica. 98.a
Regimen per ſex res non naturales. 137.a.140.a
Regimen pro inſtrumento potionis. 140.b
Requiſita ad hoc vt vapor putridus cordi cõmunicetur. 200.a
Recidiuatio accidit non vere conualeſcentibus: vere aũt conualeſcentibus non. 209.b
Recidiua vero que fit per regenerationem materie nõne in declinatiõe vniuerſali totius morbi. 211.b
Recidiua differunt ab egritudine paroxiſmali. 212.a
Rubea. 266.b Rigor fieri põt in effimera. 109.b
Rigor quid ſit. 113.a
Rigor in febribus eueniens eſt triplex. 205.b.298.b
Rigor accidens. Rigor comitans. 298.b
Rigor ſubſequens. 249.a
Robur virtutis punctualiter eſt incomprehenſibilis ab aliquo intellectu humano. 279.b

S

Sanguiſugarum appoſitio cutis infectiõi cõfert. 56.b
Sapientiſſimi medicorum aliquando etiam falluntur. 305.a
Scamoneata fermentata non ſunt verenda. 139.a
Secundum ſignum. 145.a
Scientia anotomie neceſſaria eſt ad cognoſcendum diſpoſitiones occultas. 236.a
Scientia de pulſibus eſt difficilis propter tria. 242.b
Seceſſus dupliciter ſumitur. 54.b
Si minutio premittenda eſt farmacie ꝛ quomodo. 56.a
Scđa diuiſio in ethicã morbum: ꝛ in ethicam accidens. 88.b
Stante faſtidio aut punctione ſtõi non etiam ſtõmandũ. 120.b
Secũda intẽtio de ꝓuocãtibus accidẽtibus mãs feroſas. 124.b
Sexta intentio de exopilantibus partes cutaneas. 124.b
Septima intentio de exopilãtibus partes intrinſecas digerendo humores. 125.a
Sincopis eſt duplex. 131.a
Secunda intentio de euatione materiarum cõium. 131.b
Sexta intentio de prohibentibus putrefactionem ſanguinis de intentione ad infrigidationem. 132.a
Secunda intentio de euacuatione proprie feb. tam antecedens q̃ʒ coniuncte. 138.b
Summa accidentium cauſonis. 145.b
Summa ſignorum. 151 a
Scđa intentio de diſſõne mãrum propriarum feb. 155.a
Sexta intentio de correctione accidentium contra caſum appetitus. 157.b
Septimum ſignum de vrine. 164.b

Scḋa intẽtio de eṽone materiarũ ⁊ pão de linitione. 168.a
Secũdũ signũ flã ĩce sumitur ab opatione ipsius febris. 180.a
Septimũ signũ sumit a siti ⁊ ingetudine siue angustia. 180.b
Sextum signum sumitur ab egestione ⁊ vomitu. 180.b
Sensus tact⁹ i hac feb. flãmatica decipit nec rõ ei cõsentiat. 189.a
Sex cause quare conualescens non resumitur. 210.a
Septem conditiones requirũtur ad perfectam crisim. 215.b
Secunda cõditio an crisis sit futura subito. 217.a
Septimane medicinales debẽt cõputari integre sed naturales fracte. 227.a
Sensus tact⁹ est melior regula ad iudicãdũ de calido frido sicco ⁊ humido sed indiget aliquali rationis discursu. 231.a
Sex regule ad cognoscẽdũ egritudines occultas. 236.a
Sedimen diuersum in colore ⁊ substantia. 272.a
Sex modis alleuatio ⁊ aggrauatio irrõnabilr pt apparẽ. 278.b
Sex conditiones attende circa nocumentum qd peruenit ex somno facto in morbis. 289.b
Sedimen rubeum. 290.a
Signa debilitatis vere ⁊ non vere virtutis. 235.a
Signa repletionis quantũ ad vasa. 35.a
Signa repletionis quo ad virtutem. 35.a
Signa repletionis sanguinis. 35.a
Signa repletionis colere. 35.a
Signa repletionis flegmatis. 35.b
Signa repletionis melancolie. 35.b
Signa facientia cognoscere superfluam eṽonem. 44.b
Sitis c. yctericandi. 47.a
Salubrior est nõmia qz solutio per farmatiam. 54.b
Significationes feb. ad nouem genera reducuntur. 65.b
Signa significationis aut cõtrarij eius possunt apparere in principio morbi non tñ significant augumentum. 66.b
Signa digestionis posse apparere dupliciter. 67.a
Si periodus incipit cum rigore. 68.b
Signa discrete feb. 69.b
Signa ex parte motus paroxismorum. s. anticipationes vel post positionis. 69.b
Signa ex longitudine ⁊ breuitate paroxismorum. 70.a
Signa ex fortitudine vel debilitate paroxismoꝝ. 70.a
Signa ex longitudine ⁊ breuitate ⁊ ex puritate ⁊ impuritate interpolationis. 70.a
Si typus fuerit prolixi spacii quid. 70.b
Signa egritudinis quatuor temporum. 70.b
Sicut variatur complõ ita variatur ⁊ dieta. 71.b
Signa prime speciei ethice. 91.b
Signa secunde speciei. 92.a
Signa tertie speciei. 92.a
Signa ethice a membris particularibus prouenientia. 92.b
Signa pronostica. 92.b
Signa corruptionis lactis. 95.b scḋa diuisio. 100.a
Signa sanguinee febris. signa feb. colice. 111.a
Signa feb. flegmatice. 111.a
Signa feb. melancolice. scḋm signum. 111.b
Signa distinguentia feb. continuas inter se. 112.a
Signa feb liquefactiue. 112.a
Signa distinguẽtia acutas a cronicis. signa effimere. 112.a
Signa sanguinee. signa colerice. signa flãtice. 112.a
Signa melancolice. 112.b
Sinocha sine putredie cõuenit cũ effimera ⁊ differt ab ea 127.a
Sinocha vtraqz conuenit cum aliis putridis fe. ⁊ cum effimera ⁊ differt ab eis. 127.a
Signa sinoche sine putredine. 128.b. 129.a
Signa cõia vtriusqz sinoche. 129.b
Signa sanguinis grossi vel subtilis. 129.b
Signa pectorum. 129.b
Signa breuitatis vel longitudinis feb. sanguinee. 129.b
Signa mutationis sanguinee febris. 129.b
Signa pronostica. 129.b
Signa tertiane periodice. 134.a
Signa proprie tertiane pure. 135.b
Signa facte a colera per adustionem ingrossatam. 137.a
Signa facte a colera prassina vel eruginosa. 137.a
Signa facte a colera flegmati permixta. 137.a
Signa facte a colera citrina. 137.a
Signa facte a colera vitellina. 137.a
Signa facte a colera melie permixta. 137.a
Signa continue. 137.a
Signa causonis vere ⁊ non vere proprie. 145.b
Secundum signum. 149.b
Signa facte a flãtica naturali. 152.a
Signa facte a flãte dulci. 152.a
Signa a flegmate salso. 152.b
Signa facte a flegmate vitreo. 153.b
Signa facte a flegmate acetoso. 153.a
Signa latice que cum ethica conuenit ⁊ ab ea differt. 161.b
Scḋm signum. 163.b signa autũni pestiferi. 176.a
Siccitas aeris superflua non est per se causa pestilentie sed per accidens. 176.a
Signa hyemis pestifere. signa veris pestiferi. 176.a
Signa estatis pestifere. 176.a
Signum primum ⁊ primum emitritei. 195.a
Signa quando vnus humor supra alterum dominatur. 195.b
Signa quando humores sunt equales. 195.b
Signa qñ colera putrefit intra venas ⁊ flã extra. 196.a
Signa qñ colera putrefit intra venas ⁊ melia extra. 196.a
Signa qñ melia putrefit intra venas ⁊ colera extra. 196.a
Signa qñ tam colera qz flã putrefiunt intra venas. 196.a
Signa qñ tam colera qz melia putrefiunt ad intra venas. 196.a
Signa qñ mãe omnes putrescunt extra venas. 196.a
Signa febris non est cognoscenda ex paroxismis tantum sed ex accidentibus. 156.b
Signa colerice interpolate cum flãtica interpolata. 197.a
Signa apostematum renium facientium feb. 201.a
Sincopalis humurosa. 202.a
Secunda differentia. 203.a
Signa crisis differunt a signis digestionis. 216.a
Signa bone crisis. signa crisis male. 217.b
Signa venture crisis cito vel tarde. 218.a
Signa in quo die crisis sit ventura. 218.b
Significationes nebule rubee. 218.b
Signa si crisis sit vẽtura p eṽonẽ aut pp mutationẽ. 219.a
Signa si crisis sit ventura per euacuationem per superiora vel per inferiora. 219.a
Signa permutatiõis egritudinis ad aliã egritudinem. 219.b
Signa crisis per fluxum sanguinis narium. 220.a
Signa crisis per fluxum ventris. 220.b
Signa crisis future per vomitum. 220.b
signa futura crisis per vrinam. 220.b
signa crisis per sudorem. 220.b
signa crisis future p fluxũ sanguinis hemorroydarum. 221.a
signa crisis per menstrua futura. 221.a
signa crisis futura per rigorem. 221.a
signa crisis per future per spasmum. 221.a
signa crisis future per ictericiam. 221.a
signa crisium compositarum. 221.a
sicut in diebus aliqui sunt fortiores ad crisim ita ⁊ in horis cõ aliqui sunt fortiores aliis. 224.b
sicut in cõtinuis cõputãt dies ita in interpolatis periodi. 225.a
signa diei cretici sunt triplicia. 227.b
si discurratur per signa manifeste apparebit quadres nõ semp esse per signa opposita in duabus qualitatibus nã et opposita signa sunt contraria per duas qualitates. 228.b
signorum tria sunt genera. s. sana egra ⁊ neutra ⁊ quodlibet est triplex. 229.a
signoꝝ qdã sunt vtilia multũ ⁊ quedam minus. 229.b
signa quorum quodlibet genus a tribus sumitur. 229.b
signorum quedam sunt propria ⁊ quedã communia. 230.a
signa optime temperantie ex parte complexionis. 230.a
signa sanitatis simpliciter vt multum. 230.b
signa cõplonis eq̃lis p in fluxũ principaliũ super toto. 230.b
signa complexionis naturalis distemperate. 232.b
signa complexionis calide. 233.a
signa complexionis frigide. 233.a

Signa complexionis calide et sicce naturalis. 233.a
Signa complexionis humide naturalis. 233.a
Signa complexionis frigide et humide. 233.a
Signum frigide et sicce complexionis. 233.b
Signa frigide et sicce complexionis etatiue. 233.b
Signa sumpta ab extrinsecus alterantibus in cognitione complexionum. 233.b
Signa complexionum considerata in aere temperato non fallunt sed in distemperato semper fallunt. 233.b
Signa humoris dominantis in corporibus sanis. 234.a
Signa sanguinis dominantis in corporibus nostris. 234.a
Signa flegmatis. 234.a
Signa colere rubee dominantis. 234.a
Signa colere nigre dominantis. 234.a
Signa dispositionis siue complonis meliε ex vomitu. 234.a
Signa malarum complonum non naturalium. 234.b
Signa replexionis quo ad vasa. 235.a
Signa replonis quo ad virtutem. 235.a
Signa egritudinum in naturali compositionali et primo opilationis coartatione ab humore viscoso. 235.a
Signa ventositatum. 235.a
Signa maturationis apostematum intrinsecorum. 235.b
Signa pronostica in apostematibus intrinsecis. 235.b
Signa in sanis futuram egritudinem et in egris futuram sanitatem significantia. 239.a
Signa neutralitatis decidentis sunt duplicia. 239.a
Signa neutralitatis decidentie. 239.a
Signa significātia sup futurā egritudinē et sunt sexdecim. 239.b
Significationes vrine. 258.a
Significationes sumpte a loco hypostasis. 263.a
Significationes sumpte a continuitate hypostasis scḋm tpe. 263.a
Significationes a continuitate partium sumpte. 263.a
Significationes circuli per essentiam et colores. 269.a
Significationes vrine tenuis albe. 269.b
Signa materiei contente in pectore. 276.a
Signorum pnosticoꝝ quedā sunt signa tm̄ et quedam nō. 278.a
Significationes in morbis bone male et neutre a quatuor sumuntur. 278.a
Signa tā bona ꝙ̄ mala et mediocria tres habent gradus. 278.a
Signa laudabilia. 280.a
Signa mala que sunt duorum modorum. 280.a
Signa digestionis et indigestiōis in qualibet parte corporis ex superfluitatibus illius partis sumuntur. 281.a
Signum a virtute sumptum inter omnia est potissimū. 281.b
Signa mala sumpta a facie eius apparent tam in senibus ꝙ̄ in iuuenibus. 282.a
Signa digestionis apparentia in omni egritudine materiali salutem promittunt. 288.a
Signa bona semp sunt bona et signa mala semp sunt mala et in omni regione et in omni tempore. 305.a
Signa mortis absqꝫ crisis. 306.a
Signa sanguinee. Signa colerice. 165.a
Signa melancolice. 165.b
Signa insufficientis purgationis. 44.b
Si manus fuerit graues et crura ponderosa. 287.b
Somnum euitare debemus in principio accessionis. 26.b
Somnus in augumento paroxismi. 26.b
Somnus in statu paroxismi. 27.a
Somnus in declinatione paroxismi. 27.a
Somnus non est operatio sed operationis priuatio. 232.b
Somnium aliquando sequitur complexionem naturalē aliqn̄ accidentalem. 232.b
Sōnus 2m ꝯsuetudinē bonus mutatus aūt a ꝯsuetudine malus. 289.a
Species variolarū quo ad colorē et quo ad formā et figurā. 183.a
Spuma granulosa. Spuma ampulosa. 268.b
Spuma absolute dicta spuma. 268.b
Species sputi sunt tres. 275.a
Sputi dispositio in doloribus membrorum spiritualiū est sicut dispositio vrine in febribus. 275.a
Splendor et alia apparētia añ oculos qñ sunt mala. 283.a
Spūs triplex. 73.a Secunda diuisio. 73.b
Secūdum signum. 74.a
Stridor dentium. 283.b
Somnus in principio paroxismi est prohibendus. 9.a.26.b
Subrubedo et rubedo in sputo duas habent causas. 295.b
Sudores febricitantium quibus diebus sunt vtiliores. 296.b
Sudores frigidi in acuta feb. quid significent et quomodo pñt accidere. 297.a
Syrupus de fumoterre sanguinem mundificās ab humoribus salsis et adustis. 179.b
Syrupus mirabilis. 170.b.171.a

T

Tempora morbi tripliciter distinguuntur. 66.b
Tempora morbi sunt duplicia vniuersalia et particularia. 66.b
Tpa vlia nō in oībus morbis sensualiter possunt assignari. 69.a
Tpa particularia oīa coincidere pñt cū vniuersalibus. 69.a
Tertiane feb. in quibus complexionibus etatibus et tēporibus anni magis fiant. 134.a
Tertiana licet vnicum habeat paroxismum non propter hoc dicitur continua. 135.a
Tempora variolarum et morbillorum. 184.a
Triplex modus compositionis febrium. 192.b
Tenuitas grossitudo et mediocritas proprie sunt differentie positionis non substantie. 254.b
Tempora longa vel breuia morbi ex tribus declarantur. 307.a
Tipi omnes tres conueniunt et differunt. 115.a
Tria sunt genera medicinarum a quibus medicus approximare sibi cauere debet. 30.b
Tipus quid sit et vnde dicatur. 112.b
Tipus accipitur dupliciter. 112.b
Tipus non est accidens febr. 112.b
Tipi proprie dicti tres sunt species. 113.a
Tremor quid sit. 113.a
Tipi incipiūt a partibus inferioribus: dorsi et lumborum: et ab extremitatibus. 115.a
Tortuositas oculoꝝ qñ sit mala: et de causis eius. 283.a
Tria fiunt iuuamenta in ventosis cum scarificatione. 56.a
Tres sunt modi febrium mordacium. 61.b
Tristitia est duplex vna de preterito alia de futuro. 77.a
Tristitia angustia et cogitatio conueniunt et differunt. 77.a
Tres cause pp quas non debet euacuari materia indigesta. 118.a
Trociscus spirituum solidatiuus. 179.b
Tres species signorum. 201.a
Tertia differentia. 203.a
Tres sunt menses lunares et quartus medicinalis. 226.b
Tres cōditiones requirunt ad hoc ꝙ vrina nigra sit bona. 158.b
Transluscens est duplex. 259.a
Triplex ordo signorum malorum. 278.a
Tripliciter contingit mori. 305.b

V

Variole et morbilli pñt accidere bis vel ter i vno. 183.b
Variole et morbilli i oī etate pñt euenire. 183.b
Variole et morbilli plus eueniūt in autūno et vere. 183.b
Variolas et morbillos post febrem euenire salubrius ꝙ̄ econuerso. 184.b
Vbi est indigentia non oportet laborare. 9.b
Vbi scribitur dieta in secunda specie. 97.a
Vbi desipienti ā somnus sedat, bonū et quō intelligitur. 289.a
Venti austrini debilitant virtutem. 30.a
Vene brachij q̄ flōmantur sunt sex et in quo loco et quomodo flobotomari debeant. 51.a
Vene pedis que flōmantur sunt quatuor. 51.a
Vene capitis que flobotomantur. 52.a
Vene ventris que flōmantur. 52.b
Vena non apparente flōmandus est ramus. 54.a
Ventose cum scarificatione quem sanguinem attrahant. 55.b
Ventose cū sacrificatione debilitāt membrū cui apponūt. 56.a
Ventose in anteriori parte capitis. 56.a
Ventosa inter duo cornua occipitij. 56.a
Ventose sub mento. 56.a
Ventose inter spatulas. 56.a

Uentose in pulpa cruris. 56.a
Uentose supra nocra. 56.a
Uentosa supra nucam. 56.a
Uentose supra occipitium. 56.a
Uentose in renibus. Uentosa in cruribus. 56.a
Uentose in parte anteriori coxarum et posteriori. 56.a
Uentose sine sacrificatione. 56.a
Uentose in hypocundrys. 56.a
Uentose inter duas anchas. 56.b
Uentose super nates. 56.b
Uinum album est melius in variolis omni alio: sed ante apparitionem vitetur omne vinum. 187.a
Uide hic de sirupo acetoso melino et zucharino in quibus competat. 189.b
Uide tpa aptiora p recidiuatione et causas ipsius. 212.b
Uide signa apparentia ante aduentum crisis laudabiliter complete et salue. 217.b
Uide laudabiliores exituras factas in crisibus. 220.a
Uide hic q color melogian° friditatē et siccitatē significat. 231.b
Uide q nos sumus expositi aeri maxime scdm cerebrū quia p vias multas aer illi occurrit. 241.b
Uide qualiter pulsus temperatus pōt magnificari et simul temperantior fieri. 247.a
Uide q pulsus in complexione frigida declinat plus ad partē diminutionis. 249.a
Uide significatiões plurimas pulsuū et nota q optime. 252.a
vide q dolor fortis est cū multiplicatione colere. 260.a
vide q sm quosdam hypostasis naturalis est superfluitas tertie digestionis. 263.a
vide quid sint petala sm Gal. 263.b
virtutis fortitudo ex bona dispositione vera operationum cognoscitur. 280.b
virtutis defectio duplex est. 280.b
viceratio labiorum. 283.b
vide q partes intelliguntur esse extreme cum dicitur frigiditas extremitatum malum. 284.a
vide h q si fiat herisipila in matrice q est mortale. 358.a
vna egritudo altera deterior pōt dici dupliciter. 64.a
vnde dicitur feb. effimera. 72.b
vna ethica imo et vna spēs pōt esse intensioris gradus alia ethica vel alia spē non in est hoc necessarium. 91.a
vtrum rigor fortior fiat a materia calida an frigida. 114.b
vtrū i qrtana sit icipiēdū a dieta subtili an a grossa. 166.a
vndecimum signum sumitur a vigilijs. 180.b
vnde dicatur feb. simplex. 191.b
vnde vrina habeat substantiam et vnde colorem. 254.b
vini differentia. 24.b
vrina quid sit. 251.b
vrina quatuor habet causas. 252.b
vrina ē potēs signū i morbis de replone et certi° q egestio. 253.a
vrina in quibusdā est certius signum q pulsus. 253.a
vrina non est retinenda violenter in vesica. 253.a
vrina non aspicienda post sex horas. 253.b
vrina tota simul est colligenda et nihil de ea est effundēdū. 253.b
vrina custodiēda ē a vēto et frigore et calore superfluo. 253.b
vrina est colligēda in vase mūdo. 253.b
vrina aspicienda est in lumine sine radijs solis aut ignis. 253.b
vrina tenuis deterior est in pueris q in iuuenibus. 256.b
vrina spissa aliquando potest significare bonum: et quomodo discernitur a mala. 256.a
vrina potest esse nigra a mala qualitate sine materia aut adurente aut mortificante. 258.a
vrina nigra in sanitate lōgo tempore mincta significat lapidem in renibus. 258.b
vrina nigra qñqz significat crisin per fluxum sanguinis narium et quandoqz per sudorem. 258.b
vrina nigra qñqz significat spasmum futurum. 258.b
vrina nigra vt plurimum est mortem portendens. 258.b
vrina nigra in febribus quandoqz fit mortalis et qñqz nō. 258.b
vrina similis alicui membro. 259.b
vrina alba et similiter rubea potest inueniri tam in complexiōe calide q frigide. 260.a
vrina similis loture carnis recentis. 260.a
vrina coloris oleagini. 260.a
vrina oleagine sunt tres species. 260.b
vrina cinerita. 260.a
vrina coloris compositi ex rubeo et nigro. 260.b
vrina spissa translucens generatur ex flāte vitreo aut ex colera vitellina et quō cognoscitur. 260.b
vrina alba in principio morbi et in augumento et statu. 269.b
vrina non certe significat de humoribus in capite. 269.a
vrina tenuis alba in senibus. 269.b
vrina citrina vel sub citrina in prin° et statu feb. cōtinue. 270.b
vrine tres regiones assignantur et sm alios quattuor. 272.a
vrina pōt attestari supra equalitatē omnium humorū. 273.a
vrina digōnē significans in temporibus neutris et egris. 273.a
vrina significans cruditatem humorum. 290.b
vrina laudabilis. 289.b
vrina significans diminutam digestionem. 289.b
vrina significans cruditatem humorum. 290.b
vrina signifi ans inceptionem digestionis. 290.b
vrina significans oppositum digestionis. 290.b
vrina quelibet in vltimo contrarietatis vrine naturali pessima est et mortem significans. 290.b
vrina sana et laudabilis in febribus mortalibus. 292.a
vrina laudabilis qñ fit bona et qñ nō in egritudinibus. 292.a
vrina sanguinosa. 291.b
vrina. 195.b
vtrum ptisana coacta cū pipere cōueniat in emitriteo &c. 199.a
vtrum calor positus in diffōne feb. sit calor naturalis an innaturalis. 59.a
vtrum e calore nāli et extraneo efficiat vnus calor p cētuā. 59.b
vtrū feb. interpolata dēat dici vna feb. vel plures. 105.a
vtrum febriens interpolate tempore interpolationis dicatur eger vel non. 105.a
vtrum in qualibet feb. putrida flōmia sit conueniens. 120.b
vtrum feb. ex putredine sanguinis fiat sanguinea. 126.a
vtrū flōmandum sit vsqz ad lipotomia. 131.a
vtrū ex colera prassina et eruginosa possit fieri feb. 133.b
vtrum pulsus flegmatice sit rarior pulsu tertiane. 150.b
vtilitas sumpta ex loco tripliciter. 30.b
vtilitates medico euenientes ex consideratione signorum bone euacuationis. 45.a
vtrum flobotomia sit fienda in oībus febribus putridis. 49.a
vtrum feb. sanguinis possit cum alia feb. componi. 192.a
vtrum due continue eiusdem generis possint componi. 192.b
vtrum flā sit grauius melancolia vel econtra. 238.a
vtrū motus dilatationis et constrictionis sint equales. 242.a
vtrum vrine prius detur substantia an color. 255.a
vtrum vrina sani et vrina egri possint esse similes. 255.a
vtrum acutorū morborū certe sint pnunciationes salutis vel mortis et solum cronicorum. 279.a

Z

Zoar. flobotomauit puerum trium annorum. 51.b

FINIS.

¶ De actu curatiuo in generali. Cap.i.

Modus curationis in generali 3r ab auctoribus dicit̄. Dr.n. aliqñ sanatio ⁊ dr̄ sic ab actu qui introducitur p actū curatiuū siue qui introduci intendit̄ per ipsū: 3 non sp introducatur cum⁹ finis ē sanitas. Et ſm hanc ↄsiderationem actū curatiuū qdā diffiniūt dicētes q̄ est ↄtrarie dispō- nis inductiuus q̄tū.s. est in ſemon q̄ semper sanitas p ipsū inducatur. Medicus enī dixit Ar. nō semp curat: sic nec rhetor seu orator semp psuadet. Nō.n. cū aliqua cura de aliq̄ egritudine ab auctoribus scribit̄. iō ponit̄ q2 oēs q illā egritudinem patiunt̄ sanētur p eā: sed q2 ipsa i se nata est sanere oēs q sanitatē suscipe apti sunt. Dixit.n. Gal. sup 4° regis acu. sup. §. si vo sine ⁊c. Hi q periculose ⁊ insalubrit̄ hñt: nec p aliqd aliud, nec p aquā saluari posse est, his aūt nec tētare dare. Nos.n. tpe ⁊ auxilia scribimus his q saluari pñt: q2 qcūq̄ egrotātiū insanabiles sunt, nec tps aptū, nec auxiliū est his. Et xi° ter. loquēs de causonē patiēte in q̄ nō est spes salutis dixit. hūc nec balneādū, nec rarificatiuis inungēdū: nec vinū ei dādū, nec frigidā aquā. sup. nec aliqd fiendū. In quo.n. desparabilis est salus vanū erit detrahi ab idiotis: ea que iā multos saluauerunt auxilia. Et sub hac ↄsideratiōe libri tractantes de actu curatiuo intitulant̄ de igenio sanitatis. Vñ Auer. coll3 7°. q est de curatiōe egritudinū. in pn° dixit. Liber medicaminis q de igenio sani. intitulat̄. ¶ Aliqñ aūt actus curatiuus dr̄ medicatio q̄si medici actio. habito.n. re̅ᵘ ad agētē curas.s. medicū. dixerūt qdā. actū curatiuū eē gestū medici ↄgrue ordinatū egritudinis depulsiuū3. Cura.n. est vt sit prudētia ⁊ sollicitudo: vt pmaneat iuuamētū nocitiuo ↄpulso. ¶ Tertio mō dr̄ curatio ⁊ h̄ habito re̅ᵘ ad instr̄a medici qbus act⁹ curatiuus ipse iplet̄ supplēdo diminuta ⁊ resecādo supflua ſm quā ↄsideratione medicina curatiua siue ars curatiua. dixit Gale. ij° terap. est additio ⁊ ablatio. Nō enī3 ē egritudo: vt ipse dixit p̄ de accñti ⁊ morbo nisi aut supabūdatia aut defect⁹: q̄re actus curatiuus est additio cor̄ q̄ deficiūt ⁊ ablatio cor̄ q̄ supfluunt. ¶ Versat̄ aūt ars curatiua. gñalr̄ circa ea que se indicāt a corpe auferri. Talia sunt autē ea q̄ sunt p̄ter nām: ⁊ ista sunt morb⁹ cā eius ⁊ accñs. Et tñ 3 circa ista vset̄: ope tñ ipleri nō pñt, nisi cū ↄsideratiōe rer̄ nāliū q̄ se indicāt in corpe ↄseruari. Et iō curatio recte dr̄ q̄ ē rei nālis ↄseruatio cū pmanētia iuuatiui ⁊ rei p̄ter nām abscisio cū resecatiōe nocitiui q̄ mediāte pcurat medicus: vt corpus curādū sibi traditū in suo nāli eē ↄsistat. Ex qbus liqde p3 actū curatiuū hēre duas gñalissimas intētiōes: q̄ru3 vna est res nāles ↄseruare: ⁊ reliq̄ est q̄ p̄ter nām sūt abijcē. Dixit.n. Gal. 9° ter. Intētiōes curatiue pñt reduci ad duas.s. ad egrīᵉᵐ que est dispō pñs: vt depellat̄ ⁊ ad sanitatē que est dispō p̄terita vt inducat̄ ⁊ ↄseruet̄. Et dixit. p̄ᵃ har̄ intētionū q̄ est egritudis destructio in curatiuo negocio siue opusculo est principalior: sicut 1ᵃ q̄ est custodia v̄tutis siue sanitatis est principalis in sanatiuo opusculo, q̄uis vtriusq̄ earū sit vna cōis intentio q̄ est custodia vite. Docuit autē sermo p̄cedens ⁊ primus q est de regimine sani. qualr̄ custodia rer̄ nāliu3 ipleat̄: q2 d̄ hac intētione in hoc sermone nō nisi pauca repetent̄. Qūo aūt ablatio rerū preter nām fiat in hoc ⁊ sequētibus q sunt de curatione egritudinū sermonib⁹ enodabit̄. ¶ Sciēdū primo ē q̄ in h̄ sermone mei ppositi est p̄ gñalē morbor̄ curationē tractare. ⁊ deinceps ad curationē febriū deuenire. Scias aūt añ oia q̄ intentio curatiue ⁊ indicatio siue sigñio curatiua dr̄ ↄ̄riū dispōnis soluēde. Dixit enī Gal. 3° tegni. Curatio vnū h3 modū: ⁊ maxie cōe3 intentionē. s. ei⁹ qd soluēdū est ↄtrariū. Indicatio vero siue sigñio curatiua est illud p qd mēsuramus approximationē cor̄ q̄ intētionē habitā adimplent ⁊ sumit̄ a re p̄ter nām. Cā vero curatiua est instr̄m quo ipsa opatio pficit̄ in corpore egro. ¶ Perficiunt aūt curationē siue opationē curatiuā tria medicialia instr̄a. s. dieta potio ⁊ chirurgia. Dixit aūt Ga. 3° de inge°. q̄ cognitio itētiōis siue dispōnis curatiue ⁊ cognitio cor̄ qb⁹ pficit̄ sumunt̄ ab eēnᵃ morbi. Nō.n. est vtile sigñiones. i. intetiōes curādi ⁊ ea cū qbus curat̄ eē diuersa: sed sil̄ ab eodē sumi debēt. Et q2 h̄ nō pōt fieri nisi morbus cognoscat̄. Iō voluit Ga. q̄ cognitio essentie morbi sit cā itētionu3 curatiuar̄: ⁊ ēt cāru curatiuar̄. Nō.n. est posse curare morbū nisi cognitū. ¶ Perficit̄ itaq̄ intentio curatiua ↄtrario. Dixit.n. Ipo. 2ᵃ apho. Ex plenitudine quecūq̄ egritudines fiunt euōe sanat. Et qcūq̄ ex euōne plenitudo sanat ⁊ aliorū ↄtrarietas. Et Ar. dixit p̄ᵃ pbleuᵐ. pble. 2°. q̄ ois curatio fit p ↄtrariū. Cōtraria.n. sunt q̄ approximant̄ eis q̄ egritudinē faciūt: q2 in mediū ducunt alter̄. i. subm. s. corpus qd est sub3 illor̄: ↄ̄riū vtriusq̄. s. excessus vl̄ ↄ̄rij oblati ⁊ ↄ̄rij egritudinis. Et 2° ethicor̄ dixit. Medicine sunt innate fieri p ↄ̄riū. Et Gal. dixit in tegni. ois cura p ↄ̄riū. 29° ter. dixit. vna restat gñalissima intentio que est sanationū ↄ̄rietas. ¶ Propterea qdā diffinientes curationē dixerūt. Curatio est morbi ⁊ aliar̄ rerū p̄ter nām p ↄtrariū ablatio. Et hāc gñalissimā intētionē oēs secuti sunt auctores nō accipiētes p ↄ̄riu3 morbi depulsiuū solū ↄ̄riū qd v̄e ⁊ pprie dr̄ ↄ̄riu3: cuius ↄ̄rietas est formalis solū repta in his q̄ sunt de pnto qualitatis: s3 ēt qdcūq̄ ↄ̄riū large ⁊ iproprie sumptū: qd pprie loquēdo appellat̄ oppᵐ. vñ xj° tera. dixit Gal. Si nō vis dicere ↄ̄rior̄ ↄ̄rias esse curatiōes. dic oppositor̄ eē oppositas cuiuscūq̄ modi fuerit oppō. Sic.n. opposita auctores medicine ↄ̄ria vocant. quor̄. s. ↄ̄rietas nō solū formalis sed v̄tualis est, ⁊ pōt repiri in alijs pntis a q̄litate. Ois nāq̄ egritudo vt sic h3 ↄ̄riū p qd est remouibilis q̄tū est de se: 3 multe sunt egritudines incurabiles p ipoᵉᵐ nāe regulātis. ¶ Repitur ēt 2ᵐ medicinale ↄ̄riū rer̄ p̄ter nām depulsiuū: vnū intrinsecū ⁊ imediatū dictū ab aliqb⁹ ↄ̄riū antigonisticū siue pricipalis ⁊ imediata cā curatiua: ⁊ tale ↄ̄riū est v̄tus corpis regitiua dicta nā. Dixit aūt 8° pra. Haly. Ipo. dixit. nā3 curatricē eē morbor̄: ⁊ subdit. dico aūt hāc virtutē corp⁹ regentē. Et Gal. dixit in tegni. Diuum nā opatrix est. Et Mes. dixit. Nāe opus curare est: medici v̄o opus ē opē ferre nāe. Dīo3 enī3 pducibiliū p nām ⁊ artē medicine nā est opatrix pricipalis: medic⁹ v̄o minister ei⁹. Et tñ cū h̄ stat q̄ aliquorū nā sit opatrix: quor̄ medic⁹ nō est minister: vt cū p scipm opat̄ crisim pfectā, pp quod dixit Auer. 3° coll3. Scias q̄ apata que fiunt in mēbris pncipalibus ⁊ febres sine medicatione aliqñ sanant̄: ⁊ in h̄ sufficit opus nāe: ⁊ ppea inuenies multos hñtes ↄplōnes desertas qui ex fortib⁹ euadūt egritudinib⁹ sine medico ⁊ medicina: sic tartari ⁊ arabes q in deserto habitāt hanc: ⁊ h̄ sit: q2 aliquā cū brutis hñt silitudinē, ⁊ p maiori pte h̄ accidit illis q ↄplōnē hñt effrenē: s3 tñ qñ medicine ↄponunt̄ ſm dcā auctor̄ tūc adiuuāt nā3 tpe breui ⁊ bonū finē ↄsequunt̄: q2 bonā hñt determinationē ⁊ minime violentā: s3 qñ qs solū nā ex fortib⁹ egritudib⁹ curat̄ in fine remanet in egritudinibus que tēporanee vocant̄: sic mihi accidit qñ egrotaui febre fortissima ⁊ creticaui ex illa p apata in articulis: eo q̄ necīa mihi admistrata nō fuerūt: q̄re remansi artetic⁹ ⁊ podagricus ⁊ adhuc sum. ¶ Opat̄ aūt sanationē nā suis organis ⁊ instr̄is q sunt calīn innatū ⁊ spūs ⁊ ↄplō tam nālis q̄ acquisita ⁊ ↄpō ⁊ vnitas tres dicte corporis nāe. Calī nāq̄ innati est oibus cuiuscūq̄ q̄litatis morbis cōtrariari. Nō.n. eius est solum frigiditate3 sibi qualitatē cōtrariā ipugnare. verū ēt caliditatē ex̄neā sibi in qualitate absoluta ↄsimilē. ipsum nāq̄ non vt est calidū operatur solū: sed vt est calīn nāle: ⁊ iō morbos frigidos ⁊ mor

Medic⁹ nō ī semp sanat.

Ars curatiua circa q̄ versē.

Artis curatiue tria sunt istr̄a: dieta potio ⁊ chirurgia.

Cōtrariū medicīale depulsiuū rerū p̄ter nām ē duplex.

Instr̄a qbus natura operat sanatōes.

bos humidos sua caliditate ꝛ sui nālitate depellit: morbos aũt calidos, ꝛ morbos ēt siccos nō sua caliditate qua calm est: sed sua nālitate qua calm est pellit vaporē illoꝝ resoluēdo ꝛ remouendo, ꝛ ipsoꝝ mās ꝯsumēdo ꝛ in cinerē deducēdo. Uñ. A. pᵃ 2ᶠ aṫ. cū extrinseca siue extranea caliditas eq̄litatē destruere voluerit calor innatus q est intus erit res fortior in resistendo adeo vt venena calida nō refrenet nec expellat nec ipsoꝝ corrūpat subaꝫ nisi calor innatus. Calor nāqꝫ innatus nāe est instr̄m quo caloris aduenientis expellit nocumenta: ppea ꝙ spm̄ mouet ad ipm expellendū ꝛ ad ipsius vaporē remouēdū ꝛ ad ipm resoluenduꝫ. i. ad ipsius mām adurendū: ꝛ frigidi ēt aduenientis nocumentū p ꝯriū expellit. Dixit Ga. xiᵒ ter. Fortuna ꝛ ars ꝛ artifex p seipsas non operant̄ sanitatē: sed per medias mās. Nō eniꝫ sunt cā sanitatis in eo qȯ pᵐ egritudines abscindant: sed in eo qȯ p res alias aptas necessarias q̄ vocant̄ voitemata. i. auxilia. Nā vero p seipsaꝫ opatur sanitatē. Et rursus dixit. medicina nō operat̄ morboꝝ depulsionē per seipsam: sed aliquo quodā mediante. nā vero p seipsam opatur. Predicta ēt corpis nature virtutis regitiue instr̄a oibus opponunt̄ morbis eisqꝫ ad depellēdū morbos virtus p̄dicta operat̄: q̄ꝫuis principalius ꝛ potius vtat̄ cōplone. Dixit. n. Gale. p̄ de ꝯplonibus. Cōplo est principalius nāe instr̄m: neqꝫ alie due nāe ad operandū faciūt nisi mediante ꝯplōne. Scdm vo medicinale ꝯriū reꝝ p̄ter nām depulsiuū extrinsecū est ꝛ mediatū: ꝛ ē duplex: vnū dictū organicū siue instr̄ale ꝯsistens mālit in rebus medicinis appellatis alteratiuis ꝛ euacuatiuis: ꝛ in rebus ēt nō nālibus dictis, ac ēt in rebus p̄ter nām, vt in morbis ꝯriis morbis superuenientib᷒ vt febris in spasmo de replone. Et h̄ ꝯriū 4ᵃ pᶦ Aui. rē medicatōis vocauit diuisū in tria superius dicta medicinalia instr̄a. dixit. n. ibi Aui. Res medicationis vna triū reꝝ cōplect̄. q̄rū vna est regimen ꝛ nutrientia cōi noie dicta dieta. alia est medicine exhibitio potio cōiter appellata. ꝛ 3ᵃ ē opatio manualis dicta chirurgia. Scdꝫ ꝯriū extrisecū ꝛ mediatū dcm̄ a qbusdā ꝯriū dispositiuū ꝯsistēs in oi eo p qȯ dictū ꝯrariū extrinsecuꝫ instr̄ale congrue adaptat̄ ꝯrario intriseco ꝛ imediato. s. nāe. Jd aũt tale porrigēs nāe instr̄ale ꝯrariū dr̄ ee triplex. s. fortuna ꝛ medicus ꝛ astās siue famulator medici. ¶ Fortuna aũt est beniuolus aspect᷒ corpoꝝ supioꝝ sup h̄ inferiora quo felicitat̄ iferior

Fortuna qd sit. opatio. actio. s. ꝛ passio: de q̄ dixit Gal. 5ᵒ de iterioꝛib᷒. Multotiens adiuuat nos fortuna. Hec aũt potissime attendit̄ in electione medici ꝛ hore electiōis ꝛ p̄parationis ꝛ administratiōi dci ꝯrij extrinseci organici de q̄ docet astrologia. ¶ Medic᷒ aũt siue artifex eligēd᷒ est fortunat᷒: de cui᷒ fortuna lꝫ astrologia doceat: expientia tñ eū max̄ manifestat. ipse. n. ē in cui᷒ manib᷒ plēs sanant̄ infirmi: ꝛ q est: vt dixit Ga. sup 2ᵒ regis acutoꝝ. sup. §. cuꝫ q̄ morbo v̄tutē ꝛc̄. solers sollicitus exercitat᷒ ꝛ memorans: ꝛ sit max̄ talis q̄lē eū esse debere dictū est p̄ tractatu regis sanitatꝭ. ¶ Astās vo ꝛ famulator medici aromatarius barbitonsor discipulus ꝛ obstetrix: ꝛ oēs q̄uolꝫ medico famulatores esse debēt fortunati idonei fideles sagaces solliciti atqꝫ expti: ꝛ reꝝ que extrinsecus sūt necessariaꝝ copiosi. ¶ Et qꝛ inter nām ꝛ morbū cadit pugna. pōt quis intrinsecū ꝯrariū ꝛ pᵐ. s. nām assimilare pugnatori. Extrinsecū vo ꝯrarium organicū assilare armis. ꝯrium vo extrinsecū depositiuū assilare ministris arma parātibus ad pugnandū. ¶ Ex dictis pꝫ. ꝙ medici nō est curare: sꝫ ei᷒ opus est opē nāe porrigē, vt sit ipse mister eius. Dixit. n. G. xjᵒ ter. ꝙ virtus ꝯraria est morbo: sicut duo p̄liatores ꝛ medicus conat̄ nāꝫ iuuare cū debita approxiatiōe instroꝝ ei᷒. nā igit̄ ē q̄ curat mādato dei b̄ndicti q sanat lāguores sol᷒: vt dixit Mes. i pnᵒ sui de appropriatis. dixit Haly. 8ᵒ theo. Dixit sapiētes antiq. ꝙ eger medic᷒ ꝛ morb᷒ tria sunt: ꝛ cuꝫ eger a medico audita fouet ꝛ q̄ verat fugit. medicus ꝛ eger morbū destruūt ꝛ oppugnāt ꝛ in duoꝝ vsu facilior ē pugna ꝛ victoria. Si aũt eger medico nō credit nec assignata facit, sꝫ p appetit᷒ reparat suos: morb᷒ ꝛ eger medico oppugnās vnusqꝫ duoꝝ nō p̄ualet. ¶ Cōtrariū itaqꝫ morbi depulsiuꝫ in dcis trib᷒ medicinalib᷒ instr̄is attēdit̄: ꝛ nō solū istro potionis: vt multi iā putauerūt. A. ēt vt ōnderet nō solū istr̄m potiōis eē morbi ꝯriū, sed ēt dietā ꝛ chirurgiā, ꝛ p eas posse egritudines tolli ꝛ destrui. dixit pᶦ 4ᵃ. Scire debes ꝙ ñ ois repletio neqꝫ ois ꝯplonis malitia suo medicat̄ ꝯrio ex euōne ꝛ oppōne. s. alteratiōis p q̄litatē ꝯrariā. Imo multotiens suffic̄ multa regis bonitas. ꝛ tūc max̄ suffic̄ qñ egriᵒ ñ fuerit vehemēter magne aut vehemētis malitie. Hoc aũt faciet dieta: aut qꝛ rōne q̄litatis sue erit morbo opposita: quā dñt morbo oppositā hꝫ actū: aut rōne q̄ roborat v̄tutē q̄ roborata irritat̄ ꝛ v̄tit̄ ꝯ morbū depellit ipm: ꝛ ipsi᷒ ꝯsumit māꝫ quā dñt morbo eē oppositā s̄m v̄tutē: ꝛ h̄ idē pōt intelligi d̄ chirurgia. ¶ Est aũt ordo approxiatiōis dcōꝝ instroꝝ nāe talis: vt a dieta sp sumat̄ exordiū: ꝛ ea nō sufficiēte p̄cedatur ad potionē: ꝛ tādē adhuc ea nō sufficiēte p̄ueniat̄ ad chirurgiā. Pro his ingt. G. p̄. de iteriorib᷒. nā nō idiget medicamīnū auxilio, in qb᷒ ꝯsistit instr̄m potōis. sup. sꝫ suffic̄ ei dieta nisi cū magnificato morbo ei dñari ñ poterit. Et Dam. dixit in apho. Si poteris hoiēꝫ curare p dietā solā: psperā viā inuenies. dixit Gal. in li. de attenuatiōe diete. qm̄ multe egriᵐ cronicaꝝ subtilitāte idigēt dietarē vt multotiēs sola ea desistāt nullo apli᷒ farmaco idigētes. Et ego demū vidi multas nefreticas ꝛ arteticas nō paucas q̄cūqꝫ nōdū epozhis. i. aurē lhis ōnderūt articulos. Alis qdē cessantes oio dieta subtillāte: alias nō moderatiores appere. Uidi ēt eos qui freqūēter dispniā patiunt̄ ñ paucos intm̄ iuuatos vt vel desisterēt oio vel p longa tpa molestarent̄ paꝝ. Et iō subdit meli᷒ est in q bus ꝯuenit dieta solū vtēdo adipisci finē in eis ꝛ abscedere farmacos. ¶ De ꝯrio aũt hꝫ actū ꝙ sub q̄cūqꝫ istro repiat̄: q̄ꝫuis max̄ de instro potōis accipiat̄ p̄prie verificat̄: qꝛ ois antiquoꝝ cohors dixit g̃nalissima. s. intētiōe oēm curatiōēꝫ ꝯrio pficit: vt. s̄. Est. n. canō iste pᵐ pnᵐ in actu curatiuo qȯ pnᵐ: q̄ꝫuis habeat medic᷒ p̄supponere ꝛ nō a post pbere lꝫ quātū medic᷒. tñ Gal. in tegni. dcm̄ pᵐ pnᵐ declarando. necesse est oē imoderatū ꝛ ēt nāꝫ exiis ad moderatum. i. ad id qȯ est s̄m nām ꝛ ad p̄stinā sanitatē ab imoderato s̄m ꝯriuꝫ imoderati qȯ est extra nām adduci. Cū. n. curatio fit morbi destructio. opꝫ vt a ꝯrio fiat. q̄ eni se destruūt. sunt q̄ sunt ꝯria cū adinuicē se nō cōpatiant̄ in eodē. Sciēdū tñ est ꝙ ꝯriū p̄dictū repit̄ 2ʳ. vnū apparenter. i. s̄m sensum, sꝫ non est tale exñter, qꝛ non opans aut si opat̄ illud facit a pnᵒ extrinseco: sicut aqua cal'a est ꝯria male cōploni frē appenter ꝛ a pnᵒ extrinseco. nō āt exñter: qꝛ a pnᵒ intrinseco hꝫ infridare. Silr medicina a falsis aromatariis expoliata virtute: vt lignū aloes coctū aut sophisticata: sicut turbith: sup cuius extrema distillat̄ gūmi arabicū vt appeat gūmosuꝫ, ꝛ ȯ tali ꝯrio nō verificat̄ pnᵐ supradcm̄. ¶ Aliud est ꝯriū s̄m v̄tutē essentialr̄ ꝛ exñter ꝛ a pnᵒ intrinseco exñs tale, ꝛ h̄ est illud de quo v̄ificat̄ pnᵐ ipm. Et h̄ pōt 2ʳ approximari. vnoᵒ sub p̄portiōe minoris ineq̄litatis: ꝛ h̄ qdē sufficiēs non est, qm̄ a p̄portiōe minoris ineq̄litatꝭ nō p̄uenit actio. Alioᵒ h̄ p̄portiōe maioris ineq̄litatꝭ: ꝛ sub tali p̄portiōe approxiari non dꝫ. nā ꝛ si sufficiēs sit pimere egriᵗᵐ sibi ꝯriā, oppositā tñ induceret cū repētine suū effcm̄ faceret ex quo terret̄ nā. Dixit Dam. in apho. Morbido corpi nō forte ꝯriū dādū. 3ᵒ mō sub p̄portiōe eq̄litatꝭ qȯ dr̄ ꝯrariū adequatū: de quo verificat̄ dcm̄ pnᵐ curatiuū. Considerat̄ tñ adequatio ꝯrarij vt sit s̄m gradū qualitatis sue ꝯrariū egritudini hꝫ suū gradū. Et q̄ꝫuis ad hui᷒ ꝯrarietatꝭ gradū certū medicus p̄uenire nō possit: sicut Ga. de seipso 3ᵒ tegni testatus fuit dicēs. Si posset vniuscuiusqꝫ rei nām. s. s̄m gradū certe cognoscere eēt de semine eius, cuius asclepius fuit. s. de semine deoꝝ: cuius scia fuit reputata certa, ꝛ hoc est ipole. Naꝫ vnicuiqꝫ nāe inest humidū p̄priū qȯdā: qȯ nullaten᷒ lingua explicare queat. Et iō medic᷒ exᵒ ipsius eiusdē Gal. q ibidē subdit.

Ordo administratiōis instroꝝ medicinaliū

Qꝫ ꝯrium s̄m actum sub q̄cūqꝫ instro medicinali repetiat̄.

Cōtrariū administratū in morbo dꝫ esse s̄m p̄portionē eq̄litatis.

Idcirco studui vt nihil eoꝝ que humana comprehendunt
natura mō pretermitterem aliquo: debet sollicite ꝛ attente ꝑ
uenire ad gradū ɔtrarietatis artificiali cōiectura qua natu/
re ministrabit ɔtrariū equale in gradu q̄ʒtum fieri pōt con/
fidens deinde in sagaci ꝛ diligenti opere nāe: qꝫ ipsa supple
bit qd̄ paꝝ infra equalitatē administratū fuerit: ꝛ qd̄ paꝝ
plus equali administratū fuerit resecabit. paꝝ enim ab eq̄li/
tate distare credit̄ qd̄ solerti ꝛ fideli cōiectura administratū
fuerit: neqꝫ volūt sapiētes hoc pn̄m perfici per acceptationē
ɔtrarietatis gradualis ꝓportionabilr: sed cuʒ peruentione
eius ad morbum: nūqn̄qꝫ nāqꝫ necesse est addere ad gradū vt
equale perueniat ad morbum: ꝛ qn̄qꝫ est necesse diminuere
in gradu ꝓut in sequentibus apparebit: neqꝫ voluerunt ipsꝫ
perfici sic in qualibet approximatione ɔtrariisꝫ: sic qꝫ in tota
extensione cure finalr̄ sit ei⁹ approximatio egritudini ɔtra/
ria in gradu. Neqꝫ ēt qꝫ oē auxiliū qd̄ morbo apponit̄ in cu
ratione sit ei ɔtrariū in gradu: sic enīʒ resultaret ɔ̈rietas ma
ioris iproportionis: ꝗꝛ oīa auxilia in vnū collecta facient
ɔtrarietatem egritudini gradualē: neqꝫ voluerunt adequata
ɔtraria sub oī q̄ʒtitate vel quacunqꝫ dosi egritudini mini/
strari. nā q̄ʒtitas eoꝝ magna sub qua effectū ꝓducerent sub
ditū ab eis refugit̄ ꝓp mutationē quā in nām facerēt repen/
tinā: sʒ elegerūt illoꝝ q̄ʒtitatē sub qua paulatine inducerent
curationis effectū. neqꝫ voluerūt qꝫ quis auxilijs: q̄ʒuis sint
ɔtraria adequata approximāda sint cuilibet patienti. Mul
ta. n. nāe patientis sunt penitus improportionata que natu
ra eius abhorret: ꝛ nō morbi depulsio. imo neqꝫ iuuamen
tum: sed lesio non parua n ie perueniret infirmi. aqua insuꝑ
frigida: lʒ omni febri sit cōtraria. nō tn̄ oī febricitanti est dan
da: maxime pꝫ hoc in morbis cōpositis. ¶ Ex dictis me/
dico patere pt. qꝫ si. v̄. g. habebit medicari egritudinē calidā
in gradu 3° nō debet a pncipio vsqꝫ ad finē cure administra/
re ɔtrariū. s. frigida in 3° gradu: imo attendere dꝫ: ꝛ si in ali
quo tp̄e viderit illa frigida remisisse de caliditate illius egri
tudinis: ipse deinceps dꝫ remittere de frigiditate auxilij ꝓm
remissionē caliditatis egritudinis: ꝛ similr̄ si ex aliqua cā cō
tingeret caliditatē illius egritudinis augeri dꝫ in frigidis ꝑ
portionabilr̄ addere: ꝗꝛ Aris. p̄ de gn̄one ꝛ corru. voluit.
qꝫ ɔtraria adequata adinuicē nō agant neqꝫ patiant̄: ꝗꝛ oīs
actio ꝓuenit a ꝓportione maioris inequalitatis ꝛ oīs passio
minoris. Ideo scire debes. qꝫ ɔtraria adequata egritudini d̄
se nō agerent in eā: sed agūt a nā patientis regulata ꝛ victa.
Ipsa enim ɔtraria illa equata regulat cum suo calore inato:
qui per suam nālitatē vt supra ɔtrariat̄ omni morbo: ꝗꝛ qua/
re calor innatus simul cū contrario equato agunt in morbū
e ꝓportione maioris inequalitatis: ꝛ sic ꝓueniet curatio.

¶ De speciebus actus curatiui. Cap. x.

Actus curationis multis modis diuidit̄ in
spēs nō oīno essentiales. sed quales
accidentalibus debentur. ¶ Est enīʒ actus cu/
ratiuus vnus gn̄alis vl̄s siue cōis ꝛ alius par/
ticularis. Et curatio cōmunis est illa que habet
attendi ꝛ obseruari in sanatione oīum morboꝝ vel saltem
plurimorum eorū. eo qꝫ oībus spēbus eoꝝ aut saltēʒ pluri/
mis eorum cōpetit. Curatio v̄o ꝑticularis est illa q̄ ꝑticulari
spēi morborū cōuenit: ꝛ ista etiāʒ est duplex. vna gn̄alis que
cōuenit oī morbo illius speciei a quacūqꝫ cā ꝓuenerit, ꝛ alia
spālis que cōuenit morbis illius spēi distinctis ꝓm varias
causas ꝛ dispōnes. ¶ Et rursus curatio tā gn̄alis q̄ʒ ꝑticula
ris diuidit̄ in curationē nālē ꝛ regularē ꝛ accidētalē siue ir
Curatio regularis — regularē coactā. ¶ Et curatio regularis est illa q̄ incipit ab
eo quo facto reliquū fit: ꝛ vt q̄ incipit a cā ꝛ ꝓprie in morbis
mālib⁹. nā remota cā remouet̄ ꝛ effect⁹: ꝛ hac curatiōe semꝑ
ꝓsequēdū est in oī morbo a pn̄° vsqꝫ ad finē. Ea enīʒ supra
dictū pn̄m curatiuū. imo ꝛ oēs gn̄ales curationis cañ. intel/
ligunt̄ iplerī: nisi aliqd abest ꝛ cogat irregularē seq curatio/
Curatio coacta — nē. ¶ Coacta enīʒ curatio necessitatē accipit a morbo vel ei⁹
accn̄tib⁹ qua regularē opōnē siue curationē preposterare co
gat dimittere. s. cām ꝛ intendere ad morbū, aut ēt dimittere
cām ꝛ morbū ꝛ intēdere ad accn̄s: ꝛ h̄ qdem fieri nō dꝫ nisi
apud necessitatē nō ꝓuā ꝗꝛ periculosa esset: ꝛ ꝑcā aliqn̄ dedu/
cit̄ patiens ad molestiāʒ magnā. Dixit Gal. in tegni. Inuti/
liter qdem ꝓuidebit febri siue alteri egritudini nisi ꝓus me/
minerit cāe. Uerū tn̄ ipse dicit. x° terap. aliqn̄ est necesse cu/
rā facere que molesta est vt cū fit balneū aque frigide ime/
diate post balneū aque calide in ethica ꝛ ꝓtisi qd̄ angustiāʒ
inducit. qn̄ tn̄ alia nō est via melius est sic ꝓcedere quā egꝝ
Curatio regularis est duplex. — mori sinere. ¶ Curatio. insuꝑ regularis est duplex: quedā ꝑ
se: quedā ꝑ accidēs. Curatio ꝑ se cōpetit soli morbo. dixit. n.
Gal. xj° terapeu. qꝫ curatio soli morbo ꝛ ei qd̄ est de essentia
eius cōuenit. s. per se: ꝛ vt sic nō ɔuenit cāe neqꝫ accn̄tib⁹. nō
Actus curationis est duplex — enim sunt cāe ꝛ accidētia de essentia morbi. eis tn̄ cōuenit cu
ratio de per accidēs vt ex ꝓcessu curationum patebit. ¶ Et
rursus actus curatiuus est duplex. s. ordinarius siue debit⁹
ꝛ alius est tēptatiuus. Et ordinarius est ille quē cōcipit me/
dicus egritudini debere ex sciētia certa vel q̄si certa noticia
egritudinis cū cōsideratione virtutis ꝛ alioꝝ necessario cōsi
derandoꝝ q dicent̄. Actus tentatiuus est queʒ medicus in
ambiguo stans de essentia egritudinis ꝛ virtutis ordinat vt
clarificet̄ per ipm̄: de quo etiā inferius dicetur. ¶ Et rursus
Actus curationis ordinarius est duplex — actus curatiuus ordinarius est duplex. Unus q debet̄ egri/
tudini ꝓm discursuʒ ei⁹ per sua tp̄a vl̄ia. Et alius q debetur
ei ꝓm discursuʒ eius per sua tēpora ꝑticularia. Et vnusqsqꝫ
hoꝝ diuersificat̄ ꝓm diuersitatē ipsoꝝ tēpoꝝ. Alius. n. est q
debet̄ egritudini in pn̄° eius taʒ vl̄ q̄ʒ ꝑticularit: ꝛ alius q in
augmento vel statu vel declinatione cū hoc. qꝫ diuersificat̄
ꝓm diuersāʒ assumptionē ipsoꝝ tēpoꝝ. Alius est enīʒ q de/
bet̄ egritudini penes diuersitatē tēpoꝝ ꝓm actionem nāe in
Curatio ē duplex — mām vel materie in naturā. Alius debet̄ ꝓm diuersitatē tē/
poꝝ quo ad accidentia. ¶ Et rursus dicūt. curatio duplex
est. vna vera qua morbus ꝛ eius causa tollunt̄ q̄ soluʒ mor/
bis debet̄ curari dispositis. alia est nō vera mendosa palliata
vel blandiens, per quā neqꝫ morbus neqꝫ cā tollit̄. sed tātū
refrenat augmentū morbi: ꝛ ista in incurabilib⁹ debet̄ mor
bis. ¶ Actus curationis regularis duplr̄ adimpleri potest
Actus curatio regularis duplr̄ adimpleri pōt collatralr̄ ꝛ coactus. — vno° ꝓm regulas ꝛ ordines intentionū sumptaꝝ ab essentia
morbi ꝛ causis eius sicut curat̄ ethica per infrigidatiua: ꝗꝛ
eius essentia est caliditas ꝛ sicut curat̄ sinocha ꝑ flōmiam ꝛ
aquā frigidā: ꝗꝛ eius cā est sanguinis repletio ꝛ eius essen/
tia est caliditas. Alio mō qn̄ ꝑ opōnē medici talr̄ curat̄ qꝫ ex
eius cura nullū ꝓuenit egro nocumentū: vel saltē nō notabi
le ꝛ manifestū. Et iste scd̄s modus a Gal. vltimo terap. voca
Intentiones curatiue optime sunt tres — tur cura infallax siue sine fallacia. ¶ Silr̄ ꝛ act⁹ curatiuus
coact⁹ duplr̄ adimpleri pōt. Uno mō qn̄ cura fit ꝑter regu/
las ꝛ ordinē intētionū curatiuaꝝ sumptaꝝ ab essentia mor
bi ꝛ ei⁹ cā. Alio mō qn̄ ꝑ curationē inducit̄ manifestū ꝛ no/
tabile nocumētū: ꝛ ista curatio vocat̄ fallax siue cū fallacia.
Quo curatio fit per contrariū ꝛ aliqn̄ per simile. — ¶ Scias qꝫ intētiones curatiue optime. sunt tres: vna qꝫ fit
curatio breuis q̄ est illa q in breui tp̄e ꝑficit̄ aut ꝑ pauca au/
xilia aut ꝑ vtraqꝫ. 2° est qꝫ fit curatio indolorosa nō cōtristās
patiētē. 3°. qꝫ fit infallax in adipiscēdo sanitatē in nihil nocē
do laboranti ꝛ in ꝓuidēdo ne recidiuatio subsequat̄. ¶ Pre/
dicta ēt curatio ꝑ ɔtrariū ꝑticularius implet̄ de intentione
auctoꝝ afferēdo cuilꝫ ꝑticulari ɔtrario ꝑticulare ɔtrariū. vn̄
5°. affo. Queqꝫ infrigidata sunt recalefacere opꝫ. Et dixit
in li°. de nā humana, vt ꝛ 5°. scribit̄ ɔtinētis. Sanatio mor
boꝝ accn̄tiū ex replōne ꝛ refectiōe ꝑ famē fiet. s. inanitionē: ꝛ
ꝛ eoꝝ q fiūt ex qete ꝑ laborē ꝛ silr̄ vt: n. dū est ɔtrarijs. Qꝛ si
aliqn̄ videat q̄litatē aliquā curare morbū sibi silē, vt balneū
calidū effimerā inductā a frigiditate obstruēte poros corpo
ris q est morb⁹ calidus nō erit ista curatio facta indicatiēe
sumpta a morbo: sʒ indicatiēe sūpta a cā morbi: qua sublata
morbus curat̄. vn̄ remota obstructiōe poroꝝ ꝑ balneū calm
etn̄ illa sequēs obstructionē tollit̄ q̄ʒtūcūqꝫ ipsa inq̄ʒm̄ cals

morbus est: exigat curari frigidius. Et attende ꝙ nõ est verũ qḋ qdã dicũt: sicut. s. ꝙ egritudo q̃tuor graduũ põt curari cũ cõtrario duoꝝ graduũ: s3 in tpe longiori: ex eo qḋ dicunt ipsi ꝙ debile agẽs potest facere in multo tempore id qḋ põt forte in paruo sicut enim corrumpet cõtrariũ duorum graduũ duos gradus egritudinis cõtrarie: ⁊ sic per ipsius iteratam approximationẽ corrumperet residuũ illi⁹: qm̃ si sic vt dicũt proueniret actio a ꝓportione minoris inequalitatis q̃ vt supra patuit ꝓuenire non põt. Et illa etiam ꝓpositio famosa: qḋ põt forte agens in paruo tẽpore põt debile in multo: sic absolute intellecta est falsa ꝓpter cãm dictaz. Sed b3 veritatem supposita virtute in alterante siue agente vno minori in altero fortiori. v.g. si sor. ⁊ Plato habeant virtutez portandi pondus aliqḋ: sed sortes habeat potentiã minorẽ ⁊ plato maiorẽ: tũc portabit sortes in tpe multo pondus illud qḋ plato portabit in paruo. Ita ꝯsilr ⁊ in medicis. v.g. medicina calida in scḋo b3 in ṽtute ꝓducendi caliditatẽ secundi gradus: ⁊ medicina calida in 3°. silr habet illaz virtutem: sed tñ medicina calida. in 3° b3 maiorẽ virtutem ad illum effectũ q̃3 calida in 2°. Et ideo in minori tempore inducet illam caliditatẽ. Similr quoq3 ⁊ in dosibus medicinarũ. v.g. medicina pue dosis ⁊ medicina magne vtraq3 potẽtiaz b3 inducendi gradũ: sed medicina magne dosis in minori tpe inducet illũ gradũ q̃3 medicina parue dosis. Cum q̃ dicit̃ medicina frigida in secũdo approximata morbo calido in 4° corrumpet duos gradus illius caloris. dicũt qdã verũ esse: ⁊ tñ nõ sequit̃: ergo corrumpet tertiũ gradũ ⁊ 4m. Et rõ est q2 corrupto 2° gradu illius caloris per illã medicinam frigidã in scḋo cessabit ab ea operatio eius: eo ꝙ produxit tũc totũ ⁊ tm̃ q̃tũ põt ꝓducere quare nõ vlteri⁹ agit. Et cũ dicit̃ nõ plus resistet remotis ꝑmis duob⁹ gradibus quarti gradus illi medicine frigide. in scḋo q̃3 faceret ꝑmo ante remotionẽ illoꝝ: dñt ꝙ q̃uis ita sit: tñ q2 ipsa agit q̃tũ b3 in potẽtia nõ vltra agere põt. Sunt aũt aliq qui negant medicinã frigidã in 2° posse corrumpere aliquẽ gradũ caloris egritudinis calide in 3° vel in 4° sed erit econuerso ꝙ illi duo gradus frigiditatis q sunt in ea corrumpent̃ a caliditate intensa illius morbi: q2 aget in illã a ꝓportione illius maioris inequalitatis. Qḋ aũt dixit Aris. ꝑma ꝓblematum ꝓblemate vltimo: sunt egritudines he qdẽ ab igne. s. a calore. he ṽo ab humore. sup. ⁊ alie a frigiditate: ⁊ alie a siccitate. Et egritudines q̃ fiunt ab igne curant̃ humiditate: ⁊ q̃ ab humiditate curant̃ igne: quia calor desiccat humiditatẽ. intellexit cõprehendendo sub humiditate frigiditatez ⁊ sub caliditate siccitatẽ: ⁊ sic ve. sificat̃ dictũ eius. Dixit enim ꝑmi ꝑma Aui. ꝙ calor maior q̃3 o3 reddit corp⁹ siccius q̃3 op3. ⁊ humiditas maior q̃3 o3 reddit ip3 frigidius q̃3 op3. Et fortasse in dicta cura Aris. innuit nobis nõ solũ intẽdendũ esse ad causam vel ad morbũ: sed ẽt aliqñ ad effectũ inducendũ per morbũ: sicut hoc modo ꝓcessit Hip. in affo. humide diete ⁊c̃. Voluit. n. i illo resistere effectui caloris. s. siccitati. Aut fortasse innuit curationẽ fieri nõ posse nõ solũ per ꝯtrarium imediatũ: sed etiam mediatũ. calor enim curat morbũ humidum: q2 inducit siccitatẽ que siccitas postea destruit humidum. Et sic per ꝯtrariũ nõ intellexit solum cõtrariu3 ꝓprie: sed large sumptum: quod prout supradictum est: potest vocari oppositum aut diuersum.

De rebus a qbus sumunt̃ indicatiões curatiue. Cap. iij.

Indicatio in sciẽtia medicine siue significatio est cognitio debiti modi operandi in corpore humano accepta a nã rei. Vnusq̃sq3. n. artifex operat̃ ꝑm ꝙ ei nã rei subministrat. Res aũt ministrantes medico debitũ operandi modũ sunt tres. s. res nãles: nõ nales ⁊ ꝑter nãm. Et silr tres sunt indicationes. vna sumit̃ a re nãli: que de sui cõseruatione signat. Alia sumit̃ a re preter nãm que de sui ablatione indicat. Tertia sumit̃ a re non nãli. Res tñ non naturalis dupl'r põt considerari. Vno modo ꝑm se non collata corpori humano: ⁊ vt sic ab ea nulla sumit̃ idicatio: cum vt dictum est sit indicatio cognitio debiti operandi in corpore humano. 2° modo prout cõparat̃ corpori humano: ⁊ vt sic ab ea sumit̃ indicatio hoc. s. modo. Nam res nõ naturalis aliqñ prestat auxilium nature ⁊ aliqñ rei preter naturam. Si nature tunc ab ea sumitur indicatio ꝯseruationis: ⁊ vt sic est de causis curationis: si rei preter naturaz sic ab ipsa sumit̃ indicatio remotionis: ⁊ est vna de causis egrotatiuis. Quecũq3 tñ sit indicatio sumpta a re nõ nãli ipsa nõ est principalis respectu aliaru3 duaꝝ: sed est secundaria. Et hinc est ꝙ aliquando dictũ est de ea: ꝙ est indicans: ⁊ aliqñ ꝙ non est indicans. Indicatio quoq3 vere ⁊ stricte sumpta solum. vt supra sumitur: est a re preter nãm ⁊ specialiter a morbo. Sumpta ṽo a re naturali ⁊ a re non nãli non ꝓprie dicitur indicatio: sed coindicatio ⁊ ipse res non indicare ꝓprie: sed coindicare dicuntur. Vnde 13° terapẽ. ait Gal. coindicãtia dico virtutẽ ⁊ naturã ⁊ etatẽ ⁊ horam ⁊ regionez ⁊ consuetudinẽ ⁊ quecũq3 alia talia. Et dixit in 9° eiusdẽ. nos ab oĩbus que circa infirmũ sunt semper op3 scrutari inuentionẽ eius qḋ cõfert. Que autem sunt circa infirmũ sunt predicte tres res. Et vt scíuisti in sermone ꝑmo res nãles sũt virtutes: calor nãlis: ⁊ spũs complexio: compositio: vnitas: mẽbra: humores: etas: sexus: ⁊ cõsuetudo. Res ṽo nõ naturales sunt aer: tempus anni: cõstitutio aeris: regio: accidẽtia anime: motus ⁊ quies: ⁊ fricatio: balneũ: somnus ⁊ vigilia: ⁊ modi accubitus: cibus: ⁊ potus: inanitio ⁊ repletio: ⁊ siue regimen presens ⁊ preteritum. Et res preter naturaz sunt morbus: cã eius ⁊ accidẽs sequens ipsum. Differũt aũt inter se in virtute seu potentia indicationis res nãles. Nam potior earum est que sumitur a virtute cum eius organo vel instrũ calore naturali ⁊ spiritu. Et post eam est que sumitur a cõplone ⁊ nãli ⁊ acquisita ⁊ etatiua ⁊ sexuali. Et post hanc que sumit̃ a mẽbris ⁊ ipsoꝝ ꝯplone ⁊ humorib⁹. Et similr differũt inter se res preter nãm. Nam potior indicatio est que sumit̃ a morbo: deinde que a causa eius: ⁊ vltimo que ab accidente. Accidens enim vt accidẽs est sequens morbum: velut vmbra corpus nullam in se habet intentionem curatiuã: eo ꝙ interempto morbo ipsius sequit̃ interẽtio. vt dixit Gal. xj° ter. Per accidẽs tñ ab ipso sumit̃ indicatio: vt infra dicet̃. Similr ⁊ res nõ naturales inter se in indicando differunt. Nam potior est que sumit̃ ab aere: deide que a cibo ⁊ potu inanitione ⁊ repletione: ⁊ post hanc sumpta a motu ⁊ q̃ete ⁊ sõno ⁊ vigilia ⁊ accidẽtib⁹ anime. Et aduertens Gal. ad intentionẽ in vnoquoq3 genere reru3 potiorem. 9° ter. dixit curatiue intentiones sunt tres. s. ex egritudine: ⁊ ex cõplone corporis: ponẽs hic agens instr̃ale pro ꝑncipali. s. pro virtute. ⁊ ex aere. Et vt monstraret ꝙ a predictis trib⁹ sumit̃ indicatio subdit: ⁊ si alique sunt alie ad has reduci possunt. Et rursus ait. Vnãquãq3 earũ diuidentes multas ex eis ꝯstituere possumus. Et cõparando has tres potiores adinuicem indicationes Gal. sup ꝑmo regi. acu. testatus est eam que sumit̃ a virtute potiorez esse omniũ aliarum. Vñ ⁊ x° ter. dixit. Prima omniũ intentio que virtutis est: q2 vt ipse dixit. xj° ter. Virtus ordinat̃ a cõtrario egritudini quẽadmodũ qdam antigonista. vt etiam supra dictum est. Post hanc aũt dixit ibidem Gal. est que in dispõnib⁹ preter nãm sumit̃ quas curare preiacet: ⁊ deinde alie. Et Haly. 8° practice. dixit. antiqui sapientes medici sũ in vnum totum dedere cõsensum virtutis. s. custodiaz excellentiorem esse q̃3 morbi depulsionẽ. Cum sit intentio in morbi medela virtutem cõseruare: qm̃ natura est que morbum superat ⁊ sanat: vt Hip. testat̃. Quapropter ꝑma ⁊ vltima ⁊ semper cõtinua intento medici o3 esse ad virtutẽ: vñ quarta ꝑmi. ait Auic. Op3 vt obserues dispõnem virtutis in omnibus illis. s. que hucusq3 dixerat: ⁊ que dicturus erat. Et bene ob hoc dixit Gal. ꝙ medicus duos oculos habere debet dextrum intẽtũ

Indicatio stricte supra solũ sumit̃ a re ꝑter naturam.

Que indicatio sit potior res nãlis ꝙ preter nãlem tantum.

Intētio ad virtutē quis sit potissima nō tñ sem per actu psequēda.

ad virtutē et sinistrū ad egritudinē. ℭ Quāuis tñ intentio ipsa ad virtutē sit principalior et potissima aliarum: nō tñ semper actu occurrit et opere psequēda. Intētio.n. quāq ad virtutem necessarijssima est: vt fere oia q circa laborantē ꝓpter illā gerūtur solā: quāq aūt est moderate necessaria vt ex ea vel ab ea q sunt faciēda. nō demū tñ ad eā oēm referri ꝓpter ratē eorum que gerēda sunt opus. Et quāq est ita parū efficax in auxiliorum intētiōe: vt ꝓpter paruitatē lateat quāq et dimitti et sileri q̄si nō vlr existē ex vtilibus intētiōibus. Dixit itaq Gal. x. ter. quāq egritudo curat per ea in quibus vel ex quibus in virtute manifeste accidit nocumentū aliqñ et aliqñ iuuamentū. Tūc mōstrat q intētio ad virtutē est subtilis: quāq aūt neq proficuū ad eā neq nocumentū ex his q dispōnē restituūt factū fuerit: despicit tūc vt inutilis. In morbis itaq breuibus parua est intētio que est ad virtutē magna: et vero in his q multorum sunt dierū et magis quāq sunt lōgiores: virtute itaq robusta existēte: et in morbis breuibus maxime ad ipsam intētio spernit. Ea vero ente imbecilli sola ad ipsam remanet intētio omni alia neglecta et postposita. Medio vero mō se hñte nūc ad eā nūc ad morbū dirigat medicus intētionē suā. ℭ Sic itaq virtutis in actu curatiuo diuersimode cōsideratio occurrit: cuius cōsiderationis diuersitas precipue ex octo pōt accipi rebus: primo ex seipsa virtute. i. ex suis fundamētis q sunt: vt dixit Gal. x° ter. spūs mēbra carniformia: et mēbra spermatica. Cū enim spūs in laborāte est multus nō facilis resolutionis et mēbra corporis sunt fortia: et principalr principalia et nobilia tūc in tali corpe intētio q ad virtutē est: et est parua et debilis. et eēt cū spūs fuerit paucus et subtilis resolutiōi pnus et membra fuerint debilia pauci caloris innati: intētio tūc ad virtutē est in vltimo fortitudinis et magnitudinis. Et cū medio mō se habuerint fundamēta virtutis: intētio ad eā silr medium tenebit puitatis et magnitudinis. ℭ Scdo accipit ex suis instrūs tribus. s. nālibus. Cū.n. fuerit cōplexio radicalis vel acqsita calīa: et habitudo carnosa densa non rara vel inter densitatē et raritatē media cū cōgrua vnitate: tūc si corpus illud egrotat. egritudine calīa: intētio q ad virtutē parua erit. Significat.n. q virtus sit cōstās et corpus non resolubile et lapsus est paruus. Et si cū predictis adiuuerit etas et sexus: vt qr patiens sit vir et iuuenis adhuc eius plus minuet intētio. Si vero cōplexio fuerit calīa: et habitudo macra rara et corpus eius egrotet egritudine frigida: tūc intētio ad virtutē est magna: et adhuc maior erit si egrotās est puer et sexus fuerit femineus: qr significat q virtus non est robusta et corpus est resolubile et lapsus magnus. Similr quoq et in alijs silr pōt sumi iudiciū. ℭ Tertio sumit a regimine preterito. Si.n. fuerit repletiuū multi sanguis et spūs generatiuū: tūc intētio ad virtutē parua erit. Si vero fuerit inanitiuum extenuās corpus ex ieiunijs laboribus vigilijs solicitudinibus et similibus: tūc intētio ad virtutē est magna valde. ℭ Quarto sumit ex euātionibus preteritis spōtaneis vel artificialibus quibuscūq: potissime tñ ex coitu et flōmia et quouis sanguinis fluxu. Si.n. fortes pcesserint euationes intētio ad virtutē magna est. Si vero nō pcesserint aut fuerint cōsuete et debiles nō prosternētes virtutē tūc intētio ad eā est debilis. ℭ Quinto sumit ex aere et cōstōnibus eius. Nā si fuerit excedētis caliditatis resoluētis spūm et calorē innatū: tūc intētio ad virtutē ē magna. Si vero fuerit frigidus nō mortificās: sed phibēs resolutionē tūc intētio ad eā ē parua. ℭ Sexto sumitur a morbi essentia. Si.n. fuerit morbus liquefactiuus cōsumptiuus: aut pestilētialis tūc intentio ad virtutē est magna valde. Si vero morbus fuerit mitis quietus: minorat in eo intentio q est ad virtutē. ℭ Septimo sumitur a longitudine et breuitate morbi. Si.n. fuerit breuis: intentio ad virtutē est debilis: et eēt si fuerit longus ꝓpter lōgitudinē durationis pugne. ℭ Octauo sumit ab accidētibus dissolutiuis virtutis. Nā ipsis presentibus multis et fortibus intentio ad virtutē est magna valde. ipsis vero absen-

Diuersitas cōsiderationis virtutis in actu curatiuo ex octo rebus accipitur.

tibus paruis: et pñtibus ipsis debilibus et paucis mediocris erit. ℭ Cūq oia pdicta portēdētia intētionē ad virtutē fore magna aut plura ex eis pñtia fuerint: tūc ipsa erit in vltio fortitudinis et magnitudinis. Cū vero oia aut plurima ex eis simul fuerint pdictis cōria erit intētio ad virtutē in vltimo debilitatis et paruitatis. Ubi ergo virtutis exigit intētio ad ipsam oēs alie regulant. Oēs.n. alias spernit et denigrat. ℭ Similiter aūt et intētio q ad morbū q principalior ē et potior post pdictas diuersificat magnitudine et puitate et mediocritate. ℭ Sumit aūt eius diuersitas a cōsideratione pcise sex rerū. ℭ Prima est morbi magnitudo et periculositas. Dixit Gal. quarto de inge. sani. maxime fuit studium Hippo. attendere intentionē que sumit a periculo morbi si morbus est fortissimus: et aut molestissimus: tñ nō solū in morbo fortissimo plenitudine apparēte in tali morbo flōmia est necessaria: sed etiā non apparente plenitudine. Silr et alie euationes. ℭ Scda est morbi ꝓprietas vel cōitas. Nā cū morbus fuerit in aliquo mēbro per proprietatem maior erit ad ipsum intētio: et si ecōtra minor: lz exigat in hoc intētio alia q est ad membrū: cuius cōitate morbus erit quecūq fuerit illa cōitas. maxime aūt si morbus in mēbro fuerit per influxū ab alio: tūc.n. intētio magna erit ad mēbrū mittēs. Et.n. in tali morbo prius opz puidere mēbro mittēti nō debilitādo ipsius virtutē: sed cōfortādo. Et.n. vt plurimū mittētia sunt principalia vel nobilia q cōfortari debēt. nā membra fortia existētia vel facta fortia per cōueniētes meatus extra corpus superflua depellunt et non ad intra corpus: vel ad mēbra debilia vel forsitā per meatus occultos: debilia vero existētia vel facta debilia oppositū faciunt. Scdo opz prouidere mēbro recipiēti cū confortātibus ipsum ne qd influit recipiat et receptū non noceat. Inquit.n. Ras. 10. cōti. Quoties superfluitas inducitur de mēbro ad mēbrū. curetur mēbrum de quo inducit et breuiter cōfortet membrū ad qd inducit mātaliter non reducet membrū ad suā dispōnē nālē vel non restituet ad eam. ℭ Tertio cōsistit in cōpōne morbi. Maior.n. ē ad morbū cōpositū intētio q̄ ad simplicē: et maxime si id cū quo cōponit cōriā hēbit indicationē: aut saltē non cōcordem cū indicatōe morbi siue cā eius fuerit siue accñs. ℭ Quarto sumitur ex aere maxime et que sequunt ipsum. si eni aer in qualitate sua cū qualitate morbi concordauerit: aut fuerit aer pestilentialis: tūc ad morbū intentio maxima erit et econtrario parua. ℭ Quinto sumit ex accidētibus ipsum sequētibus. Si enim magna fuerint: intētio ad morbū magna erit: et econtrario: si fuerint debilia. ℭ Sexto sumit a conuenientia eius: et oēs cū rebus nālibus et nō nālibus. Et enim si differens fuerit in q̄litatibus a q̄litatibus illarū intentio ad morbū est magna: cū vero cum eis conuenerit in qualitatibus: intentio ad ipsum est parua: quia vt patuit in sermone pcedenti: lapsus ad contrariū longe maior est q̄ lapsus ad simile. Cōsimiliter aūt et in oibus alijs indicationibus diuersitas predicta assignari pōt. In omnibus enim ipsis contingens est indicationē tam paruam existere vt spernatur. Et quandoq tam grandē vt non solū coindicare: sed indicare videatur. ℭ Indicationē sumptā a virtute. Gal. super scdo regi. acu. viuificatiuā appellauit. Sumptam vero a morbo cōcuratiuā. Sumptā vero ab accidentibus morbi correctiuam vocauit: et que ab alijs sumitur particularibus: coadiuuatiuam.

Diuersitas intētionis q est ad morbū a cura. nō a cōsideratione sex rerū sumitur.

ℭ De indicatiōe sumpta a causa morbi et accñte. Cap. iiii.

Indicatio sumpta a causa est triplex sicut est triplex cā a q sunt pter s. pmitiua añs et cōiuncta. An tñ a cā pmitiua sumat indicatio curatiua: qdā dubitauerūt: et dixerūt tādē q cā pmitiua: aut est talis in posnōdū actu morbū causans. Et tūc aut ipsa est de gñe rerum q nō necario corpi approximāt sic est morsus vipere et similia: et sic ab ipsa sumit indicatio curatiua: qm q̄uis ipsa: vt sic

Indicatio curatiua ñ sumit a cā ꝑmitiua nisi dū est actu faciens morbum.

ptātē hēat ꝓducē morbū:ipsa tñ ē cā ꝯtingēs:⁊ circa ꝯtingētia nō vsaf ars. Aut est de gñe boꝝ q̄ necessario nr̄o approximāt corpi q̄lia sunt sex res nō nālēs:⁊ vt sic ab ipsa sumit indicatio curatiua:qm̄ cū talis cā sit parata producere morbū:⁊ sit necēo approximata corpi:cauēdū est ne ab ipsa ille morb⁹ eueniat. Et q: vt sic ista cā gerit vicē cāe añtis:⁊ cāe añti debet ꝓuisio:sił ⁊ isti ꝓuisio debet. Cū ēt cā primitiua ē in actu faciēdi morbū sic isti cāe debet intētio vel idicatio curatiua:⁊ rō hui⁹ est:q: hmōi cā posita ponit morbus ⁊ ea remota remouet. Nā ois effect⁹ hñs cām in actu ꝑm totū suū eē a cā illa depēdet. Effimera.n. fcā a sole:sole ꝑdurāte ꝑdurat:⁊ sole remoto remouet. Si aūt cā ꝑmitiua nō actu facit morbū:ꝫ fecit ⁊ amota est q̄ dī ab eis cā morbi ꝑ accñs:sic ēt ab ipsa nō sumit indicatio curatiua. Dixit.n. Gal. 4° de ingenio sanitatis:q: a cā q̄ nō est pñs egritudini nō sumit indicatio curatiua. Nō.n. ē act⁹ medici nisi circa ea q̄ sunt in corpe ⁊ q̄ pata sunt venire. Dixit.n. Gal. i tegni. in his q̄ depēdent a cā vnū est cōe pceptū. s. abscindere ꝑ cām. deinde venire ad ea q̄ iam fcā est egritudinē. In quo dcō illa dictio. deinde. nō denotat ordinē curatōis:cū nō sit hoc necessariū:cū egritudo q̄ depēdet a cā remoueat ad remotionē sue cāe. Et iō denotat solū ordinē itētiōis ⁊ nō executiōis cure:⁊ tñ ēt in casu pōt signare ordinē curatōis:⁊ h̄ cū cā ipsa effectū suū diu in corpe induxerit ⁊ ꝯseruauerit: vt exinde aliq̄ mala dispō innata foret in mēbris:⁊ut si cum illa egritudine a cā depēdēte eēt cōplicata aliq̄ mala dispō fcā. Et dixit G. 4° de inge. sa. q a cā añte nō sumit indicatio curatiua: qm̄ ipsa nō est pñs egritudini q̄ᷓ facit vt si nā aliquos hūores malos ꝑ viā crīsis eē corp⁹ expelleret q̄ in mēbro ꝑ q̄ō trāseūt vulnus induxerint:tūc nulla indicatio sumit ab hūorib⁹ illis si oēs eē corp⁹ fuerint expulsi cū ipsi nō sint pñtes:ꝫ solū sumit a vulnere ab eis ōrelicto in mēbro imo ēt a cā añte. nō sumit indicatio curatiua sup aliqua egritudine ab ea ꝓducta:q̄ꝫuis sit in corpe:dū mō illa egritudo amplius ab illa cā nō depēdeat. Nā a cā nō sumit indicatio nisi inquātū ꝓducit morbū. aut ꝓductura ē nisi fortasse cā illa remanēs in corpe eēt cā augēs vel ꝯseruans illius egritudinis cām. ℂ Et idicatio q̄dē sumpta a cā q̄ñq̄ est ꝯria ei q̄ō indicat morb⁹:⁊ q̄ñq̄ ē ei silis. Et sił q̄ñq̄ ē ꝯria ei q̄ō indicat accñs:⁊ q̄ñq̄ ē similis ei. Dix̄ Gal. 12° ter. ⁊ scribit. 15° ꝯti. sic. Quotiens cū morbo fuerint accñtia ⁊ ipsa fuerint fortia valde ad ꝯterendū virtutē ꝓcede ad curā accñtiū ⁊ nō morbi:sed si ipsa fuerint debilia ⁊ non possint ꝓsternere virtutē ꝓcede ad curā morbi:nō accñtiū:q: tollēdo morbū tollis accñtia ei⁹. Dixit Halia. 8° practice. Sapiētes antiq̄ dixerūt q cū in morbido corpe accñs ꝯtigerit validū q̄ō virtutē dissoluit:huic op3 magis ꝯriare q̄ᷓ morbis ēt si morbi augeāt cām:quēadmodū fit si defect⁹ virtutis. i. sincopis ꝯtingat in causone dam⁹ panē vino infusū ēt si febrē augeat. Et sicut facimus in colica frigida cū dolor fortis fit medicamē dātes dormitionē faciēs:ēt si colice auget cām. Et Gal. vbi. s. dixit. quotiēs in vlcerib⁹ intestinoꝝ q̄ sunt cū putrefactiōe est pūctio si ipsa intēsa fuerit indigebit facē chrīstere cū adipe caprino ceroto ⁊ hūb⁹. Et hmōi res nō cōueniūt vlcerib⁹. imo mitigāt pūctionē ⁊ tradūt vtuti aliq̄ō spaciū:vt nō dissoluat. Sed si punctio fuerit modica dēs ꝓcedere cū reb⁹ impediētib⁹ putrefactionē. Indicatio itaq̄ q̄ sumit ab accñte non sumit ab eo ꝑ se. dixit Gal. 12° ter. Accñtib⁹ intēdim⁹: aut q: vtutē debilitāt:vel q: morbos quoꝝ sunt accñtia augēt. Et q̄dā addūt:aut q: alteri⁹ morbi sunt cā:aut q: in seipsis sunt morbi. Oibus.n. dictis modis accñtia vertūt ad se curaꝫ. Silr̄ neq̄ a cā morbi ꝑ se sumit indicatio:ꝫ ꝑ accñs:q: nō nisi inquātū corpi est nociua:⁊ h̄ nō est nisi inq̄tū morbū facit q̄ nō seqtur ad aliud:ꝫ ꝑ se nocet corpi. Et iō inter res ꝓter nām solū a morbo ꝑ se sumit indicatio curatiua. ℂ Dixerūt q̄dā q intētionū curatiuaꝝ alia dī ꝑma alia media:⁊ alia vltima. Prima dī illa q̄

Indicatio curatiua ñ sumit a cā q̄ non est pñs egritudini.

Indicatio nō sumit ab accidēte nec a causa morbi ꝑ se:sed per accidēs.

est cōior alijs duabus: ⁊ vltima dī q̄ est spālior: ⁊ media q̄ medio mōīe h3. V. g. in morbo febrili sicut in ipso triplex ē ꝯsideratio vna gñalis inquātū est morbus. Alia minus generalis inquātū est morb⁹ in cōplexiōe. Alia spālis inquantū est morbus cōplexiōalis calid⁹. Sic ⁊ circa febrē triplex est intētio curatiua. Una gñalis q̄ ē destructio morbi. Alia minus gñalis q̄ est alteratio male cōplexiōis. Et 3ᵃ spālis q̄ est infrigidatio. Et ista vltima est illa a q̄ fieri d3 initiū curatiōis. Non.n. curat febris vt morbus est neq̄ vt est morb⁹ complexionalis:sed vt est mala ꝯplexio calīa. Et hoc voluit Gal. 3° de inge. sani. cū dixit. Sciētia vltime significatiōis i. intensionis ipsius curationis est initium.

ℂ De pluribus documentis que pertinent ad medicū in generali curatione. Cap. v.

Dictū est q inuētio ꝯrij nō solū in potiōe: ꝫ ⁊ in alijs duob⁹ instrīs inuestigāda est. Restat vt de ipsis pticularibus locutio fiat instrīs. Et q: reseruaui mihi de chirurgia loq̄ in sermone. 7°. ⁊ ibi ois eius explicabitur intētio. ideo de dieta ⁊ potiōe in hoc tractatu solū tractabo adaptādo post gñalē dictionē in eis curationi febrium:cui maxime insistere intēdo in hoc sermone. ℂ Sciēdo tamen prius q medicus ꝓrecta ⁊ cōgrua approximatiōe dictoꝝ instroꝝ d3 indicationes sumptas a rebus supradictis adinuicē cōparare:⁊ siq̄dē ꝯcordes in indicādo eas inuenerit:ꝫ illud ilico ꝓseq d3. Si vō discordes:op3 vt intēdat ei q̄ potior est in indicādo. ⁊ supradictū est q vbi vtus accipit necessitatē ipsa cūctis alijs venit ꝓponēda. ℂ Dixit.n. Gal. 9° ter. virt⁹ est dignior ceteris in custodiēda vita. Ait Ras. 15° ꝯtiñ. dico si vis seq Hip. veraciter toto studio ꝯseruare debes virtutē:qm̄ Hippo. totū studiū in curis egritudinuꝫ adhibebat ad cōseruādā virtutē:qm̄ q̄n virtus debilitatur nō erit inuabilis cura. vt. ō. dixit Gal. decimo tera. vtus in omnibus h3 intētionē vnā q̄ est ipsius custodia. ⁊. xj°. eius dē dixit. Uirtutis indicatio sui ipsius indicat custodiā sicut egritudo interemptionē. Custodit aūt vtus ꝑ ꝯseruationē suoꝝ supradictoꝝ fundamētoꝝ. Et spūs q̄dē dixit Gal. ibidē. cōseruat per respirationē ⁊ trāspirationē ⁊ per eā q̄ ex sanguine est euaporationē. i. insensibilē euōnē siue resolōnē q̄ fit ꝑ poros custodit:⁊ solida q̄dē mēbra per solidū cibuꝫ ⁊ carniformia ꝑ ea q̄ media sunt solidoꝝ ⁊ humidoꝝ custodiunt. ℂ Fit aūt vtutis custodia duplr̄:vno mō ꝑm primā rōnē. ⁊ hoc fit restaurādo deperditū:q̄ō maxime ptinet ad instrm̄ diete. Alio mō ꝑm scdaꝫ rōnē:q̄ō fit ꝓhibēdo ab ea oē ⁊ totū id q̄ō alterare aut euāre substātiā eius pōt. Et ꝑ3 hāc cōsiderationē pertinet custodia eius maxime instrō potionis ⁊ etiā chirurgie. Magna est.n. dignitas virtutis: ⁊ ꝑmū omniū custodienda est hominibus vt non euacuetur substātia eius neq̄ alteret alteratiōe tāta vt appropinquet corruptiōi. Subdit tñ Gal. ⁊ iaꝫ potitū est supra q intētio custodie virtutis semp est in sanis ꝑmanēs:q: est in eis cuꝫ ꝯsonātia omniū coꝝ q de eius indicāt cōseruatiōe. Sed in egris nō semp est ꝑmanēs:imo aliq̄n in eis dimittit:quapp in egris op3 q̄ō ꝓualet scrutari. Dictū autē est in sermone ꝑcedēti fundamenta vtutis:⁊ oēs res naturales ⁊ similia cōseruari. vt dixit Gal. idicatio sumpta a vtute sp̄ de siliuꝫ approximatione indicat:⁊ silr̄ ⁊ sumpta a cōplexione etate sexu ⁊ cōsuetudine. que.n. a cōsuetudine est indicatio:semp similiū est. letant.n. nature:semper in assuetudinibus sicut testificatus est Hip. in regi. acu. ℂ Et post virtutē intēdēdū est morbo q indicat de sui remotiōe. q̄ vt supra patuit fit ꝯrio adequato. Dixit.n. Gal. 9° ter. nō sufficit inuenire infrigidātia calis dispositionibus. ⁊ generalr̄ ꝯria ꝯtrarijs sine cōpetēti mēsura:periculū.n. est deficiētes relinquere aliq̄s egritudinis reliquias:superexcedētes vero genus ꝯriū egritudinis pficere. Qui.n. amplius q̄ᷓ op3 infridat calaꝫ egritudinē sanatiuā excedēs cōmoderationē operatur egritu-

dinē fridā. B āt facē pncipali⁹ ↄuenit instr̄o potiōis. ¶ Ad
hoc ḡ vt medic⁹ sciat pdcā duo istr̄a ↄgrue ministrare ꝟtuti
ꝑ cū ad egrū vocat⁹ fuerit: oꝫ ei⁹ nāmi, ⁊ deinde egritudinis
ingrere nām. Dixit. n. Gal. in tegni. necessariū ē pꝰs scire eā
q̄ ꝫm nā ꝫ eucrasiā: quo. n. scim⁹ q̄ꝫtū ab eo qḋ h̄ꝫ nām frigi
dius ē: aut calidius siccius: aut humidi⁹: aut qn̄ infrigidan
tes: aut calefaciētes siccātes: aut humectātes cessabim⁹ nō
agnoscētes eū modū ei⁹ q ꝫm nāꝫ ē caliditatis: friditatis: sicci
tatis: vel hūiditatis. Et dix̄. egritudīs ēt eēntiā iuestiga: qꝛ
sic opan̄ti īdīcationes ab eēntia morbi ↄsiderari oꝫ: sic ⁊ scia
cop cū qb⁹ cura⁹ ōbet ab eadē eēntia ppēdi neċe ē: nā. v. g.
eēntia feb. ondit ꝙ nō nisi p friditatē: corp⁹ in q̄ est ad tēpe
riē duci pōt: sꝫ q̄ꝫtitas febris: ⁊ nā corpis egrotātis docent
ea q̄rere quoꝝ friditas quātitatiue calori febris cōueniat.
Qui. n. febrē seu aliā egritudinē q̄ sit ⁊ quāta ⁊ in q̄: seu q̄li
corpe sit ignorauerit: non poterit artificialr̄ medicari: nām
igit̄ īfirmi ingrere oꝫ noscere ⁊ nālē ⁊ acq̄sitā. Dixit. n. Au
ctor cōpēdij megategni: q̄ qd diximus: aut dicturi sum⁹ de
nāli ↄplone: idē intelligēdū est de accn̄tali: q. n. venit i calaꝫ
regionē estiuo tp̄e: ⁊ comedit ⁊ bibit calaꝫ: ⁊ vigilat ⁊ labo
rat sub sole: ⁊ coitu assuescit: hūc dico: ⁊ sꝫ nō sit nāliter cō
plexiōis cal̄e ⁊ sicce acq̄rit tñ eaꝫ. Et si in febrē inciderit vel
aliū morbū: opꝫ curari dieta ⁊ curari veluti si nāliter cōple
xiōis calide ⁊ sicce foret: ⁊ hāc noticiā h̄re oꝫ: vt sciat q̄ꝫtū a
sui nālitate recesserit. Si. n. hoc sciueris iā errorē i curatiōe
vitabis. Est. n. nālis ↄplo: ⁊ silr̄ acq̄sita iudex sui ⁊ ei⁹ q̄ p̄
ter naturā. Naturalē itaq ↄplonē scire pcuret: ⁊ silr̄ ↄsue
tudinē. Cōsuetudinē. n. dix̄ Gal. antiq scire studuerūt q̄ten⁹
pe eā scirēt ꝓprietatē nāe infirmoꝝ. Et subdit. 3° de inge. sa.
De melioib⁹ reb⁹ est vt cognoscas egritudinē. Si. n. medi
cinā ↄ morbū facere intēdis: oꝫ vt morbi pus tibi significa
tio sit. ¶ Et studere ōbes cū solicitudine ⁊ pscrutatiōe mul
ta vt cognoscas q̄ sunt ꝓpria accidētia cuiuslibet egritudīs
ad hoc vt cognoscas eā ⁊ distinguas eā ab alijs sicut distin
guit̄ Sortes a Platone p ꝓpriā ei⁹ formā q̄ in alio nō exi
stit: ⁊ silr̄ ab oi alio hoie: ⁊ nobis dix̄ Gal. i cogne egritudi
nū accidit sile ei qḋ accidit nobis i cognitiōe hoium: qꝛ
nos cito cognoscimus illū quē multotiēs vidim⁹ cū statiōe
nroꝝ sensuū sup eū. Illū vo quē nō vidimus nisi semel: aut
bis nō cognoscim⁹ cū velocitate imo multotiēs moramur
mora longa hesitātes: ⁊ cogitam⁹ qs est iste. Et similiter est
dispō in egritudinib⁹. Vnaqueq. n. eaꝝ h̄ꝫ formā ꝓpriā q̄ꝫ
facile cognoscit q eā multotiēs vidit: pcipue cū est singula
ris. Et post cognitionē accn̄tiū ꝓpriōꝝ egritudinis ↄside
ra. dixit Gal. in eo qḋ accidit pꝫm in ipsa. ¶ Oꝫ ēt medicus
ↄsiderare corpis cōpōnē ⁊ eius vnitatē: ⁊ marie studere oꝫ
in ↄsideratione cāꝝ morbi. Dixit. n. Gal. Studiū est añ oia
in cā morbi: qm̄ pculdubio credēdū est nullū morbū sana
ri posse cā ei⁹ ignota erñte ↄseruāte ipm. Si itaq cāꝫ igno
ras quō curees? Et q pfectā medicinā dare volueris: opꝫ vt
pñtia cognoscat ⁊ futura puideat. Propterea dix̄ Serapiō.
Ingre oēs cas ⁊ q̄ pcesserūt ⁊ q̄ ex eis sunt future. Vñ ⁊ G.
x° ter. ait. In ordinatiōe cure nō tm̄ pñtia morbi opꝫ te cō
siderare: sꝫ futura opꝫ te puidere: ne deteri⁹ ↄtingat. Dixit
Hip. nec in aliq̄ egritudine te negligēter offeras: sꝫ tua in
terest oia diligēter ⁊ bñ ex pn⁹ pscrutari ⁊ attendere signa.
Et Serap. dixit. Opꝫ a pn⁹ statiꝫ vt egritudini resistas an
teq̄ꝫ vehemētiā mali attrahat aut debilitet ꝟtutē ⁊ ipꝛimat
malitiā ↄplexiōis. Dixit. n. Gal. si cognoscat̄ mox vt initiuꝫ
sump⁹it egritudo augmētū dēpta mā q̄ cā ei⁹ est nullaten⁹
hēbit. Ea vo postposita aut difficulter curabit̄: aut incura
bilis efficiet̄. Bñ. n. dixit Hipp. Cū cepit qs dolere regerē
statim remediū ē. Et bñ dcm̄ est. Principijs obsta: sero me
dicina parat̄. Cū mala per lōgas ↄualuere moras. Et itez
Neglecta solēt incēdia resumere vires. Pcm̄. n. cū puū est
melius corrigi p̄t q̄ꝫ factū magnū. Et melius qn̄ ē in porta
q̄ꝫ qn̄ intrauerit domū. ¶ Dixit Gal. 9° ter. vlla rō oblini
scaris vt possis p eas pticulares operari: noli sic stulti faciūt
arbitrari vnicuiq nāe: vnū ↄuenire medicamē. Nō. n. me
dicina vlt̄ sit hoi: sed vnicuiq indiuiduo eius. Iō dix̄ Gal. x°
catagenis ⁊ scribit̄ a Rabi. i 3ª pticula. īpossibile ē tibi vnā
h̄re medicinā ad medelā oium corpoꝝ: qꝛ diuersitas ↄplo
nū corpoꝝ ⁊ etatū diuersas reqrit medicinas: ⁊ pp hoc oꝫ
te h̄re duas medicinas paratas: vnā fortiorē oib⁹ intrātib⁹
genus ei⁹: ⁊ aliā debiliorē: ⁊ ipsas iuxta necessitatē cū op⁹
fuerit imitare. ¶ Et nō putes ꝙ corpus sit in eadē cōplone
radicali qn̄ est egrū in q̄ anterius fuit. ait. n. Gal. 9° ter. non
ē illud neċe. pōt. n. corpus colericū radicalē cōplexionē im
mutasse ex multo otio ⁊ qete ⁊ cibis frigidis ⁊ hūidis bal
neo dulci ⁊ multo somno ⁊ statiōe in regiōe frigida ⁊ humi
da hyemis tp̄e: ⁊ in aere frigido ⁊ humido ⁊ sic infirmari: ⁊
econtra. ¶ Et noli o medice ire post medicinas nouellas:
qm̄ plurimū ↄsueuerūt parare nouitates. Inqt G. pone mē
tē tuā in rebus q̄ apparēt tibi visibilr̄ ex opōnib⁹ eaꝝ. nā
sicut dixit Cato. Cognita iudicio ↄstāt: incognita casu. Le
uius est. n. vnuꝫ cognoscere q̄ꝫ multa. Ait. n. Gal. qn̄ potui
curare cū simplicibus nō intēdi cū compositis: ⁊ qn̄ cū rece
pta breui nō intēdi cū longa: non pōt esse in multis vnū qḋ
impedit alia virtute occulta tibi. Et qn̄q pl⁹ opat̄ simplex
q̄ꝫ ↄposita medicina. Medicine. n. cōposite nō fuerūt inuē
te nisi ꝓpter necessitatē q̄ dicet̄ in sermone de ↄpositis me
dicinis. Ad pdcā bñ dixit Dama. in suis aphori. Medica
minū tibi pauca tenēda sunt: ⁊ nō nisi ea quoꝝ iuuamento
sepius expertus ↄfidere possis. Reꝝ ēt ꝓprietas dubia est.
Eas. n. multi oliꝫ experiētes arbitrati sunt facere. ꝓpterea
tēt qḋ plerūq faciebat nā. Toti⁹ eniꝫ multitudinis notitia
incōprehēsibilis est: neq. n. si p singula voluerit ingrēdo di
scurrere multiplici diuersitate sensuū districti⁹ i nullo pote
ris fidē h̄re. ¶ Et abstine o medice infirmos ab oi re ledēte
sanos: ⁊ marie ab eis qbus ipi ledi ↄsueuerunt in sanitate
sua. Ait. n. Hip. 2° regis acu. Oē qḋ ledit sanos ledit egros.
Et intellexit de eis q̄ sunt cōia sanis ⁊ egris iuuādo ⁊ nocē
do: nō aūt intellexit vlr̄: qdā. n. ledūt sanos q̄ tm̄ egris cōce
dunt̄. ¶ Et sciat medic⁹ ꝙ qn̄ auctores mortalib⁹ morbis
curā ordināt blāditoriā ordināt qḋ si lꝫ medicū pseq absq
ptestatiōe solēniter facta cōsanguineis infirmiq pmissa p
curā proseq in honorē consanguineoꝝ ⁊ infirmi cōsolatio
nē. Ait. n. G. xj° ter. Quāto meli⁹ est cū spe benigna facien
tē. s. medicū. qd. s. blāditoriā curā ⁊ periclitari. s. egrū q̄ꝫ si
ne spe perire certissime. Et qnto de ingenio sanitatis. dixit
suscipiūtur in cura ethici ⁊ ptisici nō salutē amicis ⁊ paren
tibus pmittēdū: sed solū ad vite protelationē per dies men
ses vel annos. Ordinatur ēt cura in apoplia forti: vt nō ap
pareat ex pte medicinalis artis defectus. Inqt Theodor⁹
pscianus. egrotos sub plena iam desperatiōe positos nō vt
medicina iam medeat: sed magis tm̄ amicoꝝ multitudine ⁊
solatio visitamus. Quidam ēt misericordia ⁊ pietate moti
tales egros visitant. Dixit Gal. octauo ter. Oportet medi
cū studiosum ⁊ inuestigabilē esse; bona ergo ⁊ recta icedūt
via que verificant artem cum meditatione inuestigatrice.
¶ Medicari autem ꝫm libros absq perfecta rōne ⁊ soler
ti ingenio molestū est. Ait. n. Gal. p̄. de interioribus plerūq
causa passionis significationibus apta est nobis: plerunq
vero causam eius neq facile neq certa pdpēdere valemus
nisi cū ingenio qḋ est artificiale qḋ est inter certa ⁊ incerta:
qꝛ impoꝫ est in oi morbo cām certificare. Si itaq contin
gat o medice egritudinē: aut eius causam ignorare attende
qḋ dixit Gal. ⁊ scribitur. 25° conti. Ego nō proponebā au
dacter seq curā penitus in qua fuerit suspitio: donec non co
gnoscerē qḋ fuerit nocumentū ipsius si nō ↄferret: aut si no
cumētū eius fuerit paruū. deinde operabar. iuxta illū mo
dūe si dubia erat cura ne fit res inconueniēs ⁊ detrimētū
īferat magnū. nolebā eā seq ⁊ si spē habuerim in iuuamēto
ipsius ⁊ penes me fuerit carēs nocumēto penitus: aut non

Medic⁹ pmo ingare dēt ↄplonem infirmi tā nālem q̄ꝫ acq̄sitā: ⁊ essentiam egritudīs: vt sciat quātū destat.

Necessaria ꝓpria cuiuslibet egritudīs cū solicitudine pscrutanda sūt vt ipsa egritudo cognoscat̄ facile.

Medic⁹ marie studere oꝫ i cōsideratiōe cāꝝ morbi.

Impoꝫ ē vnā esse medicinā ad medelā oium corpoꝝ.

Medicina expta laudabilior ē nō expta ⁊ similr̄ simplex q̄ꝫ cōposita.

Infirmi abstinēdi sūt a ledētibus sanos.

Medic⁹ nō oꝫ curare morbos mortales sine ptestatiōe.

Scḋm libros medicari absq pfecta rōne ⁊ solerti ingenio molestum est.

Quid faciendum ignorata egritudine aut eius causa.

fuerit magni nocumēti. Et dixit p̄. de interioribus. ⁊ poni/
tur vbi.ā. Si dubiū hēs de dolore an sit ex caliditate vel frigi
ditate: cura ipm cū rebus calefaciētibus ⁊ infrigidātibꝰ mo
dice ⁊ si cōtulerint inuenisti significationē ⁊ seq poteris in
calefactiōe vel ifrigidatiōe id qđ fuerit opportunū. Et si cu
ra dicta peccat nocumentū ipsarū rerꝫ calefacientiū vel in/
frigidantiū modice non manifestabitur: quia erit paruum
valde: vnde stude. Dixit Gal. ad sciendū cām in veritate nul
lam sequēdo experientiā in ipso morbo per res fortis cali/
ditatis vel frigiditatis: quoniā si peccas nocebūt valde. Et
hoc non accidit in rebus calefaciētibus vel infrigidātibus
modice. ꝙ si accidit remouibile est cito. ait Ras. ibidem. di/
co dolori calido nocebit res calida licet non fuerit perfecte
caliditatis ad modū olei in erisipila. Et dixit in libro de in/
strumentis attributo Gal. quē puto. dixit Ras. fuisse Ruf/
fi. Greci quoties habebant iudiciū morbi dubiū tradebāt
curā fieri inter naturā ⁊ morbū: quia natura potēs ē ad sa/
nādū morbum toto posse. Ipsi etiā greci viderunt ꝙ cura
tradita inter naturā ⁊ morbum est melior cura facta absqꝫ
conscientia cause: quia dubia est ꝙ non subueniat nature.
verūtamen natura sanat morbū ⁊ eū tollit nisi debilior fue
rit eo ⁊ ei dominet̄ morbus: quia nā non operatur id quod
malū ⁊ ꝯtrariū est ei. Jdeoqꝫ si fuerit dubiū morborū iudiciū
confortari pōtinā cum nutrimento conuenienti tm̄ remoto
ab ea omni suspecto consilio in negocio morbi: ⁊ breuiter
hoc sequeretur nisi suspectū fuerit nutrimentū super natu/
rā ⁊ morbū. ℭ Dixit Halia. medicina sic danda est: vt con/
ferat ⁊ si non confert oportet vt noceat. Inquit Gal. Nul/
lus dabit illud quod nullā afferat vtilitatē ⁊ nocumentum
habeat magnū. ℭ Dixit A. cū aliquā egritudinē dubita/
ueris: an sit calida: an sit frigida ⁊ experiri volueris ad ea
non experiaris cū superfluo. i. cū intenso in caliditate vel fri
giditate. Et caue ne te decipiat impressio que erit accidenta
lis vt cū additur aliquādo dolor in materia calida per infri
gidationē: propterea ꝙ inspissat materiā ⁊ poros: ⁊ sic ꝓ/
hibet euaporationē materie: ⁊ sic qr dolor addit̄ existimas
ꝙ mā sit frigida. ⁊ erras. Jtē accidit vt erres propter seda/
tionē doloris in mā calida ex calidis: qr per resolutionem
māe quā aliqn̄ faciunt calida sedatur dolor: ⁊ sic existimes
ꝙ materia sit frigida ⁊ ipsa est calida q̄ resoluitur. q̄re con/
sidera tunc omnia alia signa. ℭ Et scias ꝙ bene notāt gdā
5° affo. super affo. Est aūt vt in tetano ⁊c. Qr remedia irre/
gularia per accidens potentia iuuare per se autem multum
potentia nocere non sunt approximanda nisi in casu quasi
desperato ⁊ valde cogente.

ℭ De his que impediunt curationem fieri. Cap. vj.

Curationem impedientia licet multa sint ad vndecim reducta
sunt. ℭ Primū est medici imperitia: inaduertē
tia: adulatio, pigritia: vel malitia. Et talis non
adiutor nāe dicēdus est: sed potius inimicus
homicida: ⁊ speculatoribus deterior iudicādus. ℭ Scdm
est infirmi inobediētia. Nō. n. est spes infirmo ꝙ ex sua egri
tudine ꝯualescat q virtutē medicinarū ⁊ medici ꝯsiliū vili/
pēdit. ℭ Tertiū est carentia ministrorꝫ idoneorꝫ ⁊ astātiū
egro affabiliū. Cū. n. qui egro ministrant non fuerint medi
co obediētes ⁊ sibi: ⁊ egro non ꝯsi: sed humiles seruitores
aut non fuerint ei grati: sed onerosi. Aut fuerint famulātes
v̄bo non opere: nō fidi sed infidi nō applaudētes ei: sed ob/
iurgātes v̄bis vel gestibus eū irritātes: aut non fuerint sol
liciti: sed pigri. ℭ Quartū est carentia medicinarū ⁊ aliorū
extrinsecorꝫ ad curā requisitorꝫ: sicut est domꝰ inhabilitas
cubiculi ⁊ aliarꝫ supellectiliū balnei ⁊ aliorꝫ etiā extrinseco/
rū. Nā sicut natura nō pōt sine organis ⁊ instr̄o suis nālibꝰ
operari. ita neqꝫ medicus operabit̄ sine medicinalibus in/
str̄is. ℭ Quintū est p̄ntia ꝯturbātiū ⁊ ꝯtristātiū infirmū
ex rebus ciuilibus vel familiaribus vel quolibet aliter ex/
trinsecis. Nō. n. dꝫ sup infirmū induci terror aut timor aut
ꝯtristatio vel conturbatio aliq̄. ℭ Sextū ē morbi veneno/
sitas ⁊ malitia eius vltimata vt sit morbus venenosus pe/
stilētialis. ℭ Septimū est morbi diuturnitas ⁊ confirma/
tio sicut est lepra inueterata ethica tabida. fistula antiq̄ta ⁊
artetica ꝯfirmata ⁊ similia. ℭ Octauū est morbi ꝯrietas si/
ue ex diuersis fuerit gn̄atus humoribus siue cām habuerit
curatiōi sue aduersantē vt asclites siue accn̄s fuerit cū eo ei
oppositū in curatione siue cū eo fuerit cōplicatus morbus
ꝯrie intētiōis curatiue sicut cū idropisi febris. ℭ Nonū est
morbi furiositas ⁊ acuitas sicut apl̄a squinātia tetanus ⁊
similes: q̄ sui acuitate ita velociter finē suū attingūt vt non
supersit medico dies quo possit iuuare nām. ℭ Decimū est
repugnātia tpis ⁊ sibi similiū curationi morbi ꝓpter inten
sionē caliditatis vt sub cane: vel frigiditatis: ꝓp intēsum. n. ca
lorē resoluitur virtus ⁊ qđ subtile ē in mā ⁊ remanet gros/
sum lapidatū: ⁊ ꝓp intēsum frigus obtūditur calor nālis ⁊
extinguit. māerū etiā resolō ꝓhibet̄. ℭ Undecimū est diffi
dētia infirmi de seipso aut de medico ⁊ medicinis ⁊ aliis cir
cunstātibus ei. Cōfidētia. n. necessaria est q̄ animū infirmi
corroboret ⁊ mentem in salute sua figat per quā iam multi
sunt a mortis exempti periculo cito conualescentiā adepti.
Propterea dixit Hippo. confortari mēte in omni egritudi
ne bonū. Cōfidētia pertinet ad v̄tutē imaginatiuā fortiter
imaginātē ⁊ opinionē firmā sibi facientem de re aliqua qđ
certitudinaliter sibi prodesse debeat. Ita ꝙ confidētia ē aie
rōnalis q̄dā affectio ex opinione ꝓcedēs rei alicuiꝰ deside/
rat ꝯferentis vel ꝓfuture siue medicina siue exorcisma orō
vel incātatio q̄ p̄m i egrotātis salute ꝯferre v̄r: sicut per se/
met experiētia demonstrat. Uidemus. n. per sepe patientes
egritudinē grādē deduci ad conualescentiā propter spē af/
fectuose habitā in aliquo famoso medico cū diu expectatꝰ
ei superuenerit. Consimiliter per orationē factā ab aliquo
fideli ⁊ iusto viro: ⁊ ꝓpter applicationē aliquorꝫ caracterū
vel aliarꝫ scripturarꝫ. Et propter potationē vel comestionē
aliquorum medicinaliū vel nō medicinaliū ⁊ aliorꝫ similiū
affectualiter desideratorꝫ: in qbus multi egroti iam appo/
nunt intētionē suā qđ cū illa adepti fuerint liberantur. Ait
n. plato. Cū. mens humana rem aliquā quātūs nāliter non
iuuātē sibi prodesse certificauerit ex sola mētis intentione
corpus re illa iuuatur: in tm̄ vt plerūqꝫ visum sit plus ope/
rari cōfidentiā ad curationē q̄ꝫ medicinarū approximatio/
nē: sicut etiā expresse voluit. G. super primo ꝓno. Et Aui.
dixit operationē a ꝯfidentia dependentē efficacius curare
egritudines q̄ꝫ id quod agit medicus cū instr̄is suis ⁊ me/
diis siue medicis. Et qr confidentia sequit̄ imaginationē:
ideo ille magis ⁊ citius adipiscitur effectū eius q fortioris
imaginationis existit: ⁊ firmius tenet super re operationem
suā. ℭ Quō aūt ꝯfidentia tā magnū ⁊ sic subitū producat
effectū est qm̄ virtus rationalis habita imaginatione forti
⁊ opinione firma super aliqua re profutura impat v̄tuti na
turali: cuius est potius ꝯ morbū bellare ⁊ v̄tus nālis illius
parēs iperio mouet calidū nāle ꝯ morbū ⁊ cām eius: ita vt
cām morbi sensibiliter depellat: ⁊ sic morbū abiciat: ⁊ fit vt
eius effectus suauiter ⁊ mite prouenīat: ⁊ nimirū si ex con
fidētia procedat effectus realis in corpore cum imaginatio
siue cogitatio quā ipsa sequit̄ sit ex passiōibꝰ aie qbus fre/
quēter corpus immutat̄. Quō aūt inducit infirmū in cōfidē
tiā rei alicuius est visio vel sepius auditio de illa re ꝙ similē
vel maiorē effectū opata fuerit ei quē desiderat. ℭ Et me/
dicus conari debet bene confidentiam inducere in egrotū
omni modo eloquiis dulcibus assertionibus blandis pro/
missionibus firmis ⁊ exemplorum que simili mō in alios
operatus fuerit fidelibus recitationibus. Similiter ⁊ exor
cista siue precantator debet ipsam promere ⁊ eā dignissimā
carissimā reputare neqꝫ subito debet in eam prorūpere: sed
lōga expectatiōe eius affectionē egrotātis accrescere: ⁊ se cre
dulum

Cōfidē tia qđ sit ⁊ quō in firmo ꝓue rat.

Medicꝰ ⁊ exorci sta fir ma bēt infir mū in cō fidētiā ducere.

dulū ꝑcātationi monstrare:sic.n.ꝑagēte medico vel exorci/
sta aius audiētis egroti demulcet̄:dilatat̄ ⁊ hilarescit. Et
cor eius violētia morbi ⁊ fortassis mortis timore ꝯstrictū
ꝯfortatū ampliat̄ ⁊ multū spūm concipit ⁊ multū ꝑ mēbra
diffundit quo tot⁹ regitiua vt⁹ ꝯfortata ꝯ morbū insurgit
potēter. Nō ḡ exorcisma siue ꝑcātatio ꝑ se īducit salutis ef/
fectū:sꝫ ꝑ magna egri ꝯfidētia meritis vel exorciste vel meri
tis ei⁹ in quo perficit̄ eger sospitatis sortit̄ effectū. Nō deri
deāt stulti exorcisma dicētes nl̄ posse opari:nā sagitta ossi
vehemēter affixa ꝑcātatiōe sine dolore retrahit̄:lūbrici occi
dunt̄:sanguis vndecūq̄ fluēs sistit̄:cācer mortificat̄ paro/
xismus expilēsie incātatione ⁊ noibus magoꝝ in aure ꝓla
tis:aut sup se portatis cessare cogitur:dolor dētis mox tol/
lit̄. caractere ēt ⁊ carmīe dolor curat̄ renalis ⁊ anulo in di/
gito gestato. Aliq tn̄ dn̄t ꝙ ꝯfidētia dolor amputat̄:q₂ per
eā spūs aialis sensitiuus ad cerebrū in quo taīs fortis ima
ginatio fit reuocat̄ a mēbro in quo dolor ꝯtulit:vn̄ minus
sensibile reddit̄. Intētio ēt aie a loco doloris ad rē in q̄ con
fidit diuertit̄:⁊ sic in mēbro illo dolor aut in totū tollit̄ aut
multū minuit̄. Propter ꝑdcā dicūt nō eē denegādū eis qui
medicinas cū orone dn̄ica tribuūt vel alia humili ⁊ deuota
oratione. immo ⁊ simulare sic facere non inutile ꝫ fit: non
q₂ simulata oro effectū hēat:sꝫ vt bonitate ꝯfidētie exhibi
ta perfectius opet̄. ¶ Cū ḡ eger de salute despat aut diffidit
aut ex sua imaginatiōe forti:aut auditiōe v̄bi suspecti a me/
dico vel astātib⁹ ꝓlati:aut ex apta nūciatiōe mortis sibi a sa
cerdote vel alio scā expauescēs timid⁹ ⁊ ꝯtristat⁹ intm̄ intē
tionē suā ab illatis sibi auxilijs remouet vt ea nullaten⁹ nā
regulet. Cor ēt ei⁹ ita ꝯstringit̄ vt reuocati a mēbris spūs in
corde cōculcent̄ ⁊ vires nāe ꝑdunt̄:ita ꝙ aliqn̄ eger ad inte
ritū añ statutū tp̄s deducat̄. ¶ Cōfidētiā qdā reducunt ad
res q̄ extrinsece necessarie sunt ad curā ad quā capescendaꝫ
expedit̄:vt ergo per se assistant amici ⁊ consocij ⁊ coetanei
eius hortantes eum ⁊ bonā spē ei dantes medicū laudibus
exaltātes ⁊ auxilia eius:⁊ si necessarium fuerit de inobediē
tia ipsum reprehendentes. Dixit Ras.25°. cōtinē. Eger de/
bet esse cum medico conueniens super morbum.i.curā mor
bi ⁊ hoc fit adhibito per medicum spontaneo studio:⁊ egri
appetitu malo relicto.

Exorcis/ma q̄ntū valeat ⁊ q̄ non est spernēdū

¶ De debito mō approximatiōis istroꝝ medicine. Ca.vij.

T medicus ordinet ꝯgrue in curatōe morborū sua medicina/
lia instr̄a tria circa ipsa ꝯsiderare opꝫ.s.eoꝝ q̄/
litatē eoꝝ q̄ꝫtitatē ⁊ ipsoꝝ approximatiōis ho
rā. Vn̄. A. exēplariter loquēs de instr̄o potio/
nis.dixit primi 4°. Medicatio cū medicinis tres hꝫ regu/
las. vna est regula eligēdi eius q̄litatē.2ª est regula eligēdi
ipsius quātitatē. ⁊ 3ª est regula eligēdi vel ordinādi suā ho
rā. Cuius sile intellexit in dieta ⁊ chirurgia. Dixit G.ꝑ ad
glauc. Cōplet̄ methodus curatiuus ꝑ q̄litatē ⁊ quātitateꝫ
vniuscuiusq̄ auxilioꝝ ⁊ modū vsus eoꝝ:⁊ ꝑ oim hoꝝ diffi
cillimū vr̄ cognosci tp̄s:⁊ sic vr̄ eē quinq̄ ꝯsiderāda.s.q̄li/
tas quantitas modus vsus ⁊ tp̄s. Tertio v̄o tegni eas ad
duas reducit.s.ad q̄litatē ⁊ quātitateꝫ. Ait.n.due sunt he
ꝯsiderationes circa salubre ⁊ egrū:q̄litas.s.⁊ quātitas eius
qd̄ offert̄ ⁊.n.tp̄s velut alterū ad hoc ab his tertiū inducē/
re in his q̄ dcā sunt cōtētū nō bn̄ dcm̄ est. Si.n.indiget cor/
pus tali ⁊ tāta ablatiōe manī᷑ ētqm̄ ⁊ sm̄ tp̄s opportunū
offert̄:q̄re nō est tertiū gen⁹ tp̄s. Attn̄ ad doctrinā clariorē
plerūq̄ tp̄e velut 3° vtimur ꝓp dictā cām.s.q₂ corpus neces
sario est mutabile ⁊ mortale ⁊ alterat̄ ⁊ trāsmutat̄ succes/
sione tp̄is. Et hoc idē dici pōt de mō approximatiōis auxi/
lioꝝ:q̄m si q̄le ⁊ q̄ꝫtū dꝫ offeret̄:manifestū est ꝙ sm̄ debitū
modū offertur tn̄ ad clariorē doctrinā auctores intellexe/
runt principiuꝫ per qd̄ res potest operari actiue vel passi/
ue:qd̄ pncipiū:vt i sermone ꝓcedente patuit est triplex.s.
mā rei ꝑ quā patit̄ apta cōuerti nutrimētū ⁊ q̄litas prima
vel scd̄a:⁊ forma specifica. ¶ Eligit̄ autēꝫ debita q̄litas ex
ꝯsideratiōe in tribus generibus reꝝ supradictaꝝ.s.nālib⁹
non nālibus ⁊ ꝓter nām. ¶ Dixit.n.Gal.xj°.terap. bonū
vniuscuiusq̄ auxilioꝝ.s.triū instr̄oꝝ dictoꝝ q̄litatē ⁊ quā/
titatē inuenies.sup. ⁊ similiter debitā horā ⁊ debitū modū
approximationis. ¶ Quātitatē qdē ex q̄ꝫtitate sb̄e virtu/
tis.sm̄.n.ꝙ virtus est robusta vel imbecillis magis vel mi/
nus sic indicat de quātitate maiori ⁊ minori dictoꝝ instru/
mentoꝝ. Et. A. dixit. Opꝫ vt obserues in oibus dispōnem
v̄tutis. vt.n.viderit medicus fortē v̄tutē dimittere dꝫ eā ꝑ/
liari si dn̄etur morbo cāe ⁊ accn̄tibus eius minorādo dietā
s.stricte sumptā fortificādo potionē ⁊ chirurgicas opatio/
nes. Si v̄o v̄tus imbecillis sit nō tolerās neq̄ sufficiēs resi/
stere:dꝫ medicus solicite intēdere circa eā in dieta addēdo
minorādo potionē. aut ad tp̄s dimittēdo ⁊ differendo chi/
rurgicas opationes donec viuificet̄ v̄tus. si v̄o v̄tus media
fuerit inter debilē ⁊ fortē mediocriter istr̄is vti dꝫ. hinc die
ta sustētādo v̄tutē:⁊ inde potiōe ⁊ chirurgia morbo agēdo
depulsionē. ¶ Qualitatē v̄o dcōrū instr̄oꝝ. dixit Gal. inue
nies ex crasi.s.corpis cōplōne nāli vel acq̄sita. A crasi.n.q̄
nūc est.s.statim ēt in sanitate opꝫ in egritudine accipe indi/
cationē:⁊ nō a diu ꝓteritate:ēt ab etate q̄ nūc est ⁊ non ab
ea q̄ ꝓterijt indicatio sumēda est:⁊ hinc deuenitur in cogni/
tionē q̄litatis morbi a q̄ maxime sumit̄ indicatio ꝯ princi/
pio rei agētis ꝙ est q̄litas de quo dixerūt auctores ꝙ inge
niū curatiōis ab essentia morbi capit exordiū:si.n.ꝓ certo
morbū nō cognoueris q̄liter eū curare scire valebis? Quā/
obrē intētio medici semꝑ eē dꝫ in noscēdo morbum. ¶ Et
scias ꝙ a ꝑdictis gn̄ibus reꝝ nō eq̄ sumit̄ indicatio de q̄li/
tate ⁊ quātitate instr̄oꝝ. A reb⁹.n.nālibus ꝓncipalr̄ sumi/
tur indicatio sup q̄ꝫtitate diete. Sup q̄ꝫtitate potiōis ⁊ chi/
rurgie nō sumit̄ idicatio principalr̄ ab ipsis nec se sol̄:imo
vt dix̄ G. nō nisi mediāte morbo:⁊ reb⁹ ꝓter nām. A reb⁹
v̄o ꝓter nām sumit̄ ꝓncipalr̄ indicatio sup q̄ꝫtitate potiōis
⁊ chirurgie. sup q̄ꝫtitate v̄o diete ab eis nō sumit̄ ꝓncipalr̄
idicatio neq̄ ꝑ se sol̄:imo nō nisi mediāte v̄tute ⁊ reb⁹ nāli/
bus. Et iteꝝ a reb⁹ ꝓter nām sumit̄ indicatio sup q̄litate in/
str̄oꝝ medicine. A reb⁹ aūt nālibus nō:imo nō nisi mediā/
te morbo. Ita ꝙ in eligēda instr̄oꝝ q̄litate indicatio sum/
pta a morbo ꝓualet indicationi sumpte a rebus nālib⁹. De
tp̄e āt approximationis instr̄oꝝ quātū ad dietā ꝓncipalr̄ su
mit̄ indicatio a reb⁹ naturalib⁹. Nō.n.eligit̄ hora cibatio/
nis ꝓncipalr̄ nisi in relatiōe ad v̄tutē. Quātū v̄o ad potio/
nē ⁊ chirurgiā principalr̄ indicatio sumit̄ a morbo. vn̄ dix̄
Gal. 9° tera. tp̄s eoꝝ ex ipsis tp̄ib⁹ egritudinis sumere opꝫ.
Res v̄o nō naturales in indicādo sup q̄litate ⁊ quātitate ⁊
tēpore instrumentorū:q̄si medio mō se habēt inter res na/
turales ⁊ ꝓter naturā ꝓncipalr̄ tn̄ sup nullo illoꝝ indicant
neq̄ per se solas:sed solū ꝓut ꝯferunt̄ ad res nāles vel pre/
ter naturā. Si oēs indicatiōes similes fuerint ⁊ concordes
vna spēs curationis efficitur. Si vero dissimiles extiterint
intētio ad maiora ⁊ molestiora ⁊ plura ducenda est:alia nō
pretermittendo. Dixit auctor compendij mega tegni. Com
para vnam significationem alteri in virtute ⁊ multitudine
vt opus tuum ordinatū sit: sm̄ q̄ ex significationibus tibi
videtur:aut cōmisceas in vna re aut in vno tēpore vnam ⁊
in alio aliam:⁊ semper ad vtiliorem tendendū est. Et si alie
plures sint numero verbi gratia:inuestigatio febris est in/
frigidare ⁊ humectare:que vero ex etate ⁊ consuetudine ⁊
regione comprehense sunt multe sunt:sed tamē illa sola ma
gis omnibus his necessaria est:⁊ maxime si febris a natu/
ra multū fuerit remota. magis.n.tunc studere opꝫ in fien/
da illa sola q̄ꝫ ceteris. Attn̄ sicut.s.patuit intētio q̄ a virtu/
te ⁊ rebus nālibus ꝓualet ei q̄ a rebus ꝓter nām ⁊ rebus ēt
nō naturalibus sumit̄ ⁊ maioris vigoris existit. Ipsis.n.ex
stētibus ꝯrijs equalr̄ ei q̄ sumit̄ a rebus nālibus est inherē
dū. Sublimior.n.intētionū oium. dixit Gal. sup ꝑ regimi/

Quātitas instrorum medicine ex q̄ntita/te v̄tutis mēsurat̄.

Qualitas ex crasi q̄ nunc est mēsurat̄.

nis acutoꝝ. Sumit̃ a v̄tute ⁊ ab his in qb⁹ ipsa fundat̃ cō/ plone cōpōne. hūoꝛe. spū. ⁊ mēbris. Quicqd. n. idicet mor/ bus aut res nō nālis si illud ꝓhibeat aut nō ꝯsentiat v̄t⁹ ab eo ē abstinēdū vt sup 2° regiminis acutoꝝ. dix̃ Gal. ⁊ idē dix̃ Aly. 3° tegni sup v̄bo. Est āt cuiratis ⁊c. min⁹ capl̃oꝝ ⁊ ma gis victū inuētiōe cāꝝ curatiuaꝝ ē illud qd̄ sumit̃ ab egritu dine. s. q̄ꝫtū ad approximationē illaꝝ cāruꝫ: est. n. indicatio sumpta a nā morbi velut debilis ⁊ despecta in cōparatione ad eā q̄ sumit̃ a virtute. Dixit Gal. x° terap. Si videris cām morbi ⁊ virtutē eē eq̄les in intētione tua eq̄lr opare si vero diuersa indicauerint añ oīa ad virtutē intēde nō negligēdo alia. Et dixit. q̄ꝫto egritudo est diuturnioꝛ tāto pl⁹ virtuti ē īsistēdū. Dixit Haliab. 8° practice: dico q̄m medicātiū sapiē tes antiq̄ p̄mi in vnū ꝯsiliū totū dedere ꝯsiliū virtutis custo diā excellētioꝛē eē q̄ꝫ morbi repulsionē cū sit in morbi mede la intētio virtutē ꝯseruare: q̄m nā sanat morbū ⁊ supat. vt Hippo. testat̃ nām morbi curatricē esse: dico aūt nām virtu tem corpus regitiuā. Cū. n. v̄tus valida est repulsioni suffi/ cit passiōis: ⁊ opera nō eget medici. Ideoq̄ꝫ multi q medica/ mine minime vtunt̃ a difficilibus sepius sanant̃ morbis: necesse ē tñ medici adesse auxiliū nāe. Hac in habitudine q̄ morbū supet citi⁹ ⁊ facili⁹ ⁊ nociui repulsio adsit. Cuꝫ āt nā eq̄lis est morbo v̄tuti medici op⁹ est auxilio: finaūt nō erit securitas q̄ morbū vincat. At cū nā debilis est ⁊ passio ro/ busta. oīno nā medico indiget ⁊ necessitate. finaūt egritudi nis vel morbi nō est securitas. Ideoq̄ꝫ expedit cū virtutē inue nerit debilē q̄ medic⁹ in ea studeat tolerāda cū cibis ⁊ odo ribus ēt si materiā augeāt morbi. Aiūt quoq̄ꝫ: q̄m i passiōe patiētis virtus ē tāq̄ꝫ pecunie alicuius summa: ⁊ morbi cu/ ratio tāq̄ꝫ lucrū. Opoꝛtetq̄ꝫ medicū tāq̄ꝫ mercatoꝛē eē q pe/ cunie fecit lucrū: vel saltē ipsam custodiat summā. Assimilāt insup v̄tutē peregrinatiōis stipēdijs: morbū peregrinatiōi. ⁊ patientē peregrinanti: ⁊ morbi statū ad quē proponit ire locū. Et quēadmodū peregrinās stipēdia q̄ necessaria sunt computat vsq̄ꝫ dū ad propositū attingat ne forte ante stipē/ dia deficiāt: q̄m si contingeret periret. Sic cū virtus valida est ⁊ morbo sufficit resistere vsq̄ꝫ ad statū eger nō perit cuꝫ status sit fortioꝛ omnibus morbi tpībus: ideo expedit medi cū totā ꝯferre diligentiā ne forte virtus succūbat ante mor bi statū. Et Gal. dixit super 2° ꝓno. Egritudo est nāe sicut pondus portatori. sed in portatoꝛe pōderis considerādū est q̄ꝫtū est pōdus: ⁊ quāta ē v̄tus debētis illud portare ⁊ q̄ꝫtū est spatiū vbi vel ad qd̄ terminat̃ delatio eius. Silr̃ ꝯsiderā do quātitatē egritudinis ⁊ q̄ꝫtitatē v̄tutis ⁊ lōgitudinem ⁊ breuitatē morbi pōt medicus p̄sumere de certa q̄ꝫtitate die/ tere de spe vel desperatione salutis egroti. Dixit itaq̄ꝫ Ha/ lis. regimē melius est si dubitatio indicit virtutis cuꝫ cibis custodia ⁊ odoꝛibus iocūdis: ⁊ si morbū augeas. Si enim roboꝛetur virtus curare poteris ⁊ eūare ⁊ abstinētiā impe rare. Si v̄o ceciderit nihil ꝓficies pascens: q̄m non digeret cibos nec suscipiet. Indicatio aūt de quātitate qualitate ⁊ tpe approximationis auxilioꝝ ipsoꝝ instrumentoꝝ a re nō naturali sumpta ab ambabus alijs superatur. ¶ Dix̃ Gal. sexto de ingenio sanitatis. Tria sunt in quibus ꝯsistit inge nium curatiuū. Primū est intentionuꝫ curatiuarū cognitio qbus mediātibus scimus quid in curatiōe sit fiēdū. Scdm̄ est cognitio cārum curatiuarū. i. medicinarū ⁊ v̄tutū ipsaꝝ quibus mediātibus scimus cū qbus ⁊ qualibus impleāt̃ intentiones curatiue. Tertiū est cognitio debiti modi. sup. ⁊ tpis approximatiōis ipsaꝝ cārū curatiuarum: qbus me/ diantibus scimus q̄uo. sup. ⁊ q̄n sit agendum.

¶ De dispositione virtutis. Cap. viij.

Quoniam virtus vt dictum est. Est per se conseruatiua sanitatis: cū per se sit depulsiua egritudinis q̄ꝫ dextro ocu/ lo medicus intueri debet. ⁊ ipsa conseruetur ⁊ augeatur insisto diete ⁊ ipsam ēt est primū in/ strumentū cui medicus inniti debet. ideo de virtute ⁊ quo/ modo cōseruetur ⁊ augeatur in morbis per dietā deinceps videndū est. ¶ Ante tñ oīa videnduꝫ est qbus causis v̄tus debilitet̃ ⁊ q̄t sunt modi debilitatis eius ⁊ qbus signis co/ gnoscant̃ vt his scitis act⁹ curationis sequat̃ erroꝛe p̄uat⁹. Cū itaq̄ꝫ v̄tutē fortē in actu curatiuo sapientes dicūt nō com parāt eam ad id quod erat tēpoꝛe sanitatis. oīs. n. egrotās debilis est respectu sui sani. Unde Gal. p̄mo de crisi. Uirt⁹ egri non est nisi debilioꝛ plurimū q̄ꝫ sit s̄m dispōnem natu ralē. ideo nō est posse vt sit stomachus in dispōne egritudis fortioꝛ: neq̄ꝫ silr̃ aliquod alioꝝ membroꝝ eo q est in dispo sitione sanitatis. Sed cōparāt v̄tutē ad res p̄ter nām semp. Ad res aūt non naturales tūc cōparāt eā q̄n sunt de nume ro causaꝝ egrotatiuarū siue efficiētiū siue augētiū siue cu/ stodiētiū morbū. Q̄n autē fuerint de nūero auxilioꝝ v̄tus nō cōparat̃ ad eas. ¶ Et Gal. q̄dē 2° regiminis acu. sup v̄bo: neq̄ꝫ medicoꝝ q̄spiā ⁊c. dix̃. Q̄d defectio v̄tutis est duplex vna propria ⁊ vera dcā debilitas per resolutiōeꝫ procedens a vacuitate venarū ⁊ resolutiōeꝫ fundamentoꝛū v̄tutis cui⁹ cā est oē quod corpus exterminat ex fame ieiunijs: ciboruꝫ ⁊ potuuꝫ abstinentia laboꝛibus vigilijs euōnibus manife/ stis vel occultis quas adiuuat paucitas ⁊ subtilitas spūūꝫ ⁊ humoꝛum ⁊ poꝛoꝛū corpoꝛis raritas. Alia est debilitas iꝓprie ⁊ non vere dicta debilitas. Appellata debilitas ꝓ/ pter aggrauationē procedens a mala complexione morbi acuitate accidentiū molestia ⁊ humoꝛū multitudine grauā te naturā ⁊ suffocante calidum quod est innatum sicut am plius patebit in sermone q̄rto q est de dispōnibus mēbroꝛū spūalium. Pria debilitas est illa de qua intelligitur cū abso lute profert̃ a qua proprie sumit̃ indicatio de refectiōe v̄tu tis. Ab alia āt ꝓprie sumit̃ idicatio ꝯria de inanitiōe ⁊ euō/ ne. Sic itaq̄ꝫ p̄ma indicat vt in dieta fiat augmentū ⁊ in po tiōe ⁊ chirurgia remissio aut diuisio: ⁊ scd̄a indicat vt medi/ cus dietā diminuat ⁊ cū potiōe ⁊ chirurgia procedat. ¶ Di xerunt sapientes virtutis defectus duobus fit modis. s. ex defectu nutrimenti: ⁊ ex mala complone pura vel materia/ li. Propterea dixit Aui. si inuenis virtutē deficientē sis oc/ cupatus in equando cōplexionē contrariā ⁊ reuiuifica vir/ tutē cū cibo: ⁊ silr̃ dixit. 3. 16°. de fluxu vētris. Si contingit q̄ virtus cadat tunc equa cōplexionē. nā fortitudo v̄tutis insequitur tēperamentū complōnis. Et viuifica virtutē cum exercitio quod ipse tolerat saltē fricatione. Nā ⁊ ipse dixit xj° tertij de subito casu v̄tutis. Fricatio est ex eis q̄ viuificāt calorē innatū. Et Gal. dixit. 7° terap. Defectum intelligo qd̄ auget malā complexionē q̄ facit deficere v̄tutē. Augent defectū quia vigoꝛ nature in tēperamento existit. Et q̄nq̄ꝫ ambo p̄dicti duo modi defectionis virtutis simul in eodeꝫ morbo reperiuntur: ⁊ tunc morbus difficilis est valde req/ rens medicū prudentē q in eo cū bona existimatione proce dat. ¶ Dixit Hippo. 2° regis acu. Neq̄ꝫ q̄spiā medicorum mihi repertus est qui distinguat deficiētē ab acumine mor bi a deficiente a defectu cibi ⁊ in hoc magnus est erroꝛ. Cū maioꝛ sit cibare deficientē ex acumine morbi: q̄ꝫ non ci bare deficientē ex inanitione venaruꝫ. ⁊ fedū est. dixit Gal. super dcō v̄bo Hippo. est medico nesciēti an debilitas sit ꝓ/ pter vacuitatē venarum: an ꝓp alias cās: quapropter inter eas discernere studeat. ¶ Cōprehendet aūt medicus forti/ tudinē v̄tutis ⁊ eius imbecillitatē ex opibus eius. Et sicut v̄tutes sunt tres: ⁊ vnaqueq̄ꝫ suā hꝫ opationē: cōprehendet vniuscuiusq̄ꝫ v̄tutis fortitudinē vel d̄bilitatē ex bōitate pfe ctiōe vel malitia ⁊ iperfectiōe opatiōis illi⁹ v̄tutis. v. g. vir/ tutis vitalis fortitudo vel debilitas cognoscit̃ ex pulsib⁹: ⁊ nālis v̄tutis ex egōne ⁊ vrina ⁊ aialis virtutis ex sensibus intrinsecis ⁊ extrinsecis ⁊ motibus corpoꝛeis. Cū. n. dictarū v̄tutū opatiōes bñ ⁊ ꝯpetēter in infirmo fierēt oēs aut plu/ res ex eis: tūc virt⁹ illi⁹ dr̄ fortis seu attinere ad latus forti/ tudinis. Cuꝫ vero oēs aut plures ex eis male vel incōplete fiunt tunc

Quo intel ligūt me dici v̄tu tē eē for tē aut de bilem in actu cu ratiuo.

Debilitas v̄tutꝫ ē duplex. s. p resolu tionē ⁊ p aggra uationē.

Uirtutis fortitu/ do aut d̄/ bilitas ex ei⁹ opib⁹ cōprehen duur.

fiunt tūc virtus illustrof debilis vel attinere ad latus debilitatis. Et cū mediocrit fiēt aut fiēt ex eis multe bōe ꝛ multe male: vel incōplete: et tunc dr ꝙ virtus mediū ē inter fortitudinē ꝛ debilitatē. ❡ Fortitudo aūt dictaꝝ virtutū que magis attendit ꝛ silr debilitas est que est ṽtutis vitalis deinde nālis ꝛ vltimo aialis. In morbis tñ nālibus maxime attēditur ṽtus nālis cuius est nām digerere ꝛ expellere. ❡ Dictarum quoqꝫ virtutū opationes qñqꝫ oium oēs lese sunt ꝛ qñqꝫ oēs: sed nō oiuꝫ ipsaꝝ ṽtutū: sed vnius eaꝝ aut duaꝝ. Et qñqꝫ sunt lese opōnes plēs vnius aut duaꝝ ṽtutū ex eis. Et qñqꝫ est lesio in paucis opōnib⁹ eaꝝ: aut vnius vel duaꝝ ex eis: ꝛ qñqꝫ in vna opatione tñ. Et qñqꝫ lesio opatiōis vl' opationū est magna: ꝛ qñqꝫ pua ꝛ qñqꝫ mediocris. Et q̄ mediocris est aut est ṽe in medio aut attinet ad latus magnitudinis aut puitatis. Et ad qōcūqꝫ latus attineat: bꝫ vere latitudinē magnā in qua plus vel minus appropinquat medio ṽe vel extremis. Ex huius latitudine magna cū neqꝫ facilis neqꝫ certa sit gradus ṽtutis cognitio. imo nō cōprehēsibilis nisi cōiectura ꝛ maxie in cōparatione ad morbū. Accidit frequēter vt discrepent de ea inter se medici dicētes qdam fortē competēter esse virtutē ꝛ par est egritudini. Alij ṽo fortē ꝛ morbū precellentē. Alij ṽo debilē ꝛ in resistēdo morbo imparē. Et qdam dnt eā fortē plus. Alij minus. Et silr alij debilē plus alij minus. Et inuenit̄ h̄ diuersitas inter medicos quidē pbos ꝛ expertos parua. Apud impitos ṽo ꝛ inexptos magna. ❡ Dixit Gal. verā defectionē venaꝝ significat vacuitas que cōprehendi pōt visu ꝛ tactu. Et arteriaꝝ vacuitas p pulsum cōprehensa vacuū ꝛ sensibilē ꝛ caꝝ corpus exterminantiū antecessio: h̄.n. adiuuāt inanitiōis signa. Causaꝝ ṽo resoluentiū puatio cū plenitudine venaꝝ ꝛ arteriaꝝ signāt defectionē non verā: ꝛ coadiuuāt ad h̄ plenitudini cāe que precesserunt ꝛ eius sig.ª ❡ Et scias. dixit Gal. sup lib. ciboꝝ: ꝛ ponit̄ a Raby. in 3ª pticula: ꝙ cuiuslibet mēbri fortis virtus trāsmittit ad mēbrum sibi primuꝫ de mebus debilibus: ꝛ sic fit in illo mēbro debili ṽtus quedam cōposita ex virtute sibi ppria ꝛ ṽtute trāsmissa. Et laudabilis fortitudo ṽtutis semp est a tēperantia cōplexionis. Aliqñ tñ reperit̄ alicuius ṽtutis fortitudo non laudabilis que proprie nō dꝫ dici fortitudo: sed potius egritudo: sicut aliqñ expulsiua fortificat̄ in nimio fluxu ad q̄ꝫ fortitudinēꝫ perseuerāte fluxu aliquando sequitur mors infirmi.

Signa debilitatis verę et non verę virtutis

❡ De dieta per victum in generali. Cap. ix.

Precedens sermo mōstrauit quid sit dieta ꝛ quō circa cōgruā ordinationē sex reꝝ nāliuꝫ cōsistit ꝛ in h̄ loco quō habeāt ordinari ipse sex res nō nāles in actu curatiuo dicet̄. Et demū ad curā febriū ipsaꝝ cōgruitas reducet̄. Putaui tñ incipiendū a dieta per cibū ꝛ potū: qꝛ ad regimē per victū plm nomen diete ṽtit̄. ❡ Est aūt actus dietādi per victū triplex. Alius vlis ꝛ irregularis. Alius pticularis qui pōt dici regularis. Et tertius est actus tētatiuus. ❡ Primus est ille quē cōcipit medicus in cibādo ꝛ potādo infirmū ei dēri a pn° sue egritudis vsqꝫ ad finē eius vel saltē vsqꝫ ad finē status ipsius. Cuius cōceptionē medicus facit ifirmi cōparādo ṽtutē ad statū egritudinis bm eius ppinqtatē ꝛ remotionē. Qui qdē act⁹ diuersificat̄ in mēte medici bm lōgitudineꝫ ꝛ breuitatē egritudinū. Aliud est.n. regimē per victuꝫ qd cōcipit medicus dēri egritudini terminature in 7°: ꝛ aliud terminature in 14° vl' 2°. ꝛ sic de alijs. ❡ Scds ṽo actus est ille quē medicus cōcipit egritudini dēri in dieb⁹ ꝛ horis occurrētibus. ṽ.g. mane ꝛ vespe in decursu p sua tpa vlis ꝛ pticularia. Cuius cōceptionē medicus facit ex varia ꝯsideratiōe in pticularib⁹ dispōnibus egro pñtiali supuenientibus ex cāis pmitiuis vel accñtibus nouiter ipmētibus i corpus egroti. Potissime tñ huc actū medicus mēsurat bm morbi lētescētiāꝫ vel acumen semp in relatiōe ad virtutē. Et ambos pdictos act⁹ inuit Gal. p affo. in cōmē. affo. In pxismis subtrahere opꝫ. Predictus tñ actus pticularis semp ab actu vli diuersificatur: nec cū eo cōuenit pcipue tñ i morbis qui nō terminant̄ per crisim. Et eius diuersificatio qñqꝫ est in additiōe ꝛ qñqꝫ in diminutiōe in eodē met morbo. Et qñqꝫ semel vel paucis vicibus ꝛ qñqꝫ multotiēs. Vt pluriēuꝫ tñ in acutis paucis diuersificat̄ vicibus: in cronicis ṽo multis. In morbis tñ p crisim finituris medicus q̄tū pōt conari dꝫ hunc pticularē actū vli actui adherere: vel saltē ab eo q̄ꝫ modicuꝫ deuiare. In alijs aūt morbis nō multū in h̄ curare hꝫ. ❡ Actus ṽo tētatiuus per victū si ambiguitas cadit ex pte ṽtutis semp dꝫ medicus attēdere ad addendū in victu ꝛ nunq̄ꝫ ad diminuendū: sicut.s. patuit p Gal. 3° practice cū dixit. Si dubitatio incidat de robore ṽtutis ꝛ futuro statu custodia hēat̄ de ṽtute ꝛc̄. Si ṽo ambiguitas cadit ex pte egritudinis medicus semp dꝫ ad diminutionē attendere. Dixit.n. Ras. 16° contiñ. ex libro signoꝝ. Quotiēs accidit febris in aliquo ꝛ nō cognoueris cuius spēi sit: attenuet̄ regimē dum trāseat dies q̄rtus. Et Aui. dixit 4ª pmi. Si ambigua sit tibi dispō egritudinis: tūc vt declines ad subtiliationeꝫ est melius q̄ꝫ vt declines ad additionē te obseruāte virtutē ꝛ tolerātiā. i. si virtus sufficit tolerare subtiliationē: vel dixit ṽtutē q̄tuꝫ ad essentiā ꝛ tolerantiā pp eos: qui q̄uis sint ṽtutis fortis tñ cū hoc cū diminutiōe cibi stare nō pñt: sicut sunt hi q resoluunt̄ facilr. Subtiliatio.n. ois cū qua nō tolerat ṽtus: sꝫ cadit: deterior est ingrossatiōe. Cōis.n. intētio in dādo cibū sanis ꝛ egris est cōseruatio ṽtutis. Si aūt cuꝫ subtiliatione virtus remaneat tūc ipsa est melior. ❡ Et scias ꝙ regimen in regulari dieta p victū qñqꝫ incipit ingrossando ꝛ subtiliādo pcedit: ꝛ qñqꝫ incipit subtiliando ꝛ pcedit ingrossando bm varias egritudinis dispositiones: vt ex dicēdis patebit. ❡ Nō. ꝙ dieta per victū duplex est. vna electa in q̄ nihil cōcurrit cibū dari phibens: sed solū ea cōcurrūt que cibū dari indicāt. ꝛ est illa que fit in corpibus sanis gr̄a cōseruationis ꝛ in corpibus neutris cōualescētis gr̄a resumptiōis. dr̄ aūt ista dieta cōseruās vel augēs ṽtutis robur. Alia est dieta per victū nec̄cia in qua cōcurrūt indicātia cibū dari simul cū phibētibus. Verūtñ indicātia cibū dari excedūt phibētia ipsum. Et iuuamentuꝫ ex cibo pueniēs maius est nocumēto datiōis eius: ꝛ ista dieta ꝯuenit corpibus egris ꝛ neutris decidētis. Dieta electe nō dꝫ exhiberi corpibus immūdis. Dixit.n. Ipo. in affo. nō pura corpa q̄to magis nutries tāto magis ledes. nec̄cia ṽo pōt ēt imūdis exhiberi corporibus. ipsa.n. est q̄ ab auctorib⁹ in curis egritudinū annotat̄. Omne.n. regimē infirmoꝝ subtilius eē dꝫ regimine sanoꝝ maxie eius quo eger in sua sanitate solitus erat vesci: nō solum rōne cōseruationis aut pseruationis. sed ēt rōne satisfaciendi appetitui suo seu delectationis gr̄a. ❡ Antiqui solebant ifirmos subtilius dietare q̄ꝫ moderni faciūt: qui in cibando egros: amplius cōdescendūt firmātes se super affo. Ipo. In tenuibus dietis peccāt egrotātes: ideoqꝫ magis leduntur: ꝛ in hoc bñ faciūt. Sicut.n. antiqtus quedā ex medicinis erāt vtiles ꝛ eligebant̄ a medicis que hodie a modernis sprete abijciunt̄ ꝛ reprobant̄ pp impropoitionē eaꝝ ad nām modernoꝝ. Ita ꝛ antiqs quedā dieta erat laudabilis vtilis ꝛ seruāda que hodie vitupabilis ꝛ inutilis repit̄: maxime cū sint moderni gule ꝛ luxui amplius dediti ꝛ fortasse a parētibus debiliores pducti. Senescit enim ꝛ veterascit megacosmus ꝛ microcosmus. Quapp debent moderni medici dogmata medicoꝝ antiquoruꝫ moderare tpa distinguentes. Dixit Zoar. qm vsi erant h̄: ꝛ hꝫ loci ꝛ rōnem vsus. Illum ṽo qui nō cōsueuit nō opꝫ hunc ordinē tenere amplius: ꝛ si subtilis illa antiquoꝝ dieta egro cōferat. Nostris tñ tpibus medico nocet plerūqꝫ pp infamiā q̄ꝫ icurrit. Tenēt.n. moderni saltē nō medici ꝙ illa dieta sit cā ei⁹ qui morit̄ ꝛ nō cā salutis eius q saluat̄. ❡ Notāt insup ꝙ dieta pōt dici talis actu vel po.ª Actu sicut vī vinū est humidum

Notanda cautela ras.

Dieta p victū ē duplex electa ꝛ necessaria.

Grossius dietare q̄ꝫ antiq faciebāt est laudabile

Dieta pōt dici talis actu vl' potentia.

ꝛ panis siccus: sicut locutus fuit Ypo. in affo. facilius est repleri potu q̃ cibo. Potentia aũt aliquid dr̃ tale dupliciter. Uno modo passiue: qñ. s. est tale aliqd qd̃ est aptũ pati sic a corpore nr̃o qd̃ conuertit in ipsum nihil agendo: sic isto mõ dr̃ aliqs cibus humidus q: est aptus reponere carnẽ humidam patiendo ab ipso mẽbro humido nihil agẽs in ipsum. Alio mõ actiue: ꝛ est illud qd̃ est aptũ cõuerti in tale mẽbrũ alterãdo ipsuꝫ cũ in eius sb̃am mutat. V.g. Lactuca dr̃ poᵉ humida: q: apta est reponere partẽ carnis humidã per suã qualitatẽ alteratiuã: ꝛ q: nata est in sanguinẽ humidũ trãsmutari qui sanguis est mẽbri humectatiuus. ꝛ isto mõ illud appellat poᵉ humidũ qd̃ põt facere mẽbrũ humidũ nõ existens hũidũ: vel qd̃ potẽs est facere vel pmanere aliqd̃ corpus tale. V.g. Aliqua dieta vocat colica: q: est faciens corpus esse colericũ qd̃ nõ erat vel pmanere colericũ aliqd̃ corpus tale. vñ si aliqd̃ corpus colericũ est factũ per viã resolõnis vel exiccationis medicũ. tũc dieta frigida refrenãdo caliditatẽ resoluenteꝫ ꝛ exiccantẽ facit illud corpus pmanere colicũ: ꝛ dicet dieta colica ꝛ ꝯsilr de alijs. Et dicũt. sicut in mera cõseruatione sanoꝝ dieta dꝫ esse mere cibalis remota ab oĩ qualitate medicinali. Ita in dieta morboꝝ ꝛ preseruatiua dieta dꝫ esse medicinalis. hoc est q dꝫ fieri per cibos medicinales habentes virtutes ꝯrias cõplexionibus morborum qui curantur ꝛ lapsuum qui preseruantur.

¶ De dieta idicatiõibus sumptis a rebus nãlibus. Ca.x.

TAm patuit q pp virtutẽ cibus est dãdus: ꝛ pp morbũ patebit cibũ esse ꝓhibendũ. Dixit Gal. in cõmen. affo. Contẽplari autẽ opꝫ ꝛc̃. Ut virtus nutriat ꝛ nõ morbus dietãtur infirmi. Et Aui. dixit pᵃ quarti. Cuꝫ intellexeris q nisi ad virtutẽ intẽderet non daret cibus. ꝛ iterũ dixit. Scias q nisi esset illud qd̃ ptinet virtuti, ẽet magis necessariũ: vt subtiliaret regimen vltia subtiliatiõe. sed virtus nõ suffert illud ꝛ deficit. ꝛ cũ deficit virtus nõ valet curatio. Curãs. n. sicut sciuisti est virtus ꝛ nõ medicus. sed medicus facit puenire instra ad virtutẽ. quapp est q virtute ꝛ morbo summe indicãtibus plus attẽdit virtuti. Summa. n. indicatio ad virtutẽ que est dieta sanoꝝ remittit plus summã indicationẽ sumptã a morbo que est nihil dare q̃ eꝫ. ¶ Et dieta quidẽ tenuis: q̃uis egris noceat ex pte. s. virtutẽ debilitando per viã resolõnis: cõfert tñ eis ex alia pte. s. inq̃tum virtus multo nõ onerata cibo pt vacare morbo ꝛ cãis eius ꝛ accidẽtibus faciẽdo maius iuuamentũ q̃ sit nocumentuꝫ qd̃ ex ea resultat. Et enim q̃uis dieta tenuis noceat sanis: non tñ sequit q noceat semp egris. Nam ista ppositio. qd̃ nocet sanis: nocet egris: verificat dispõnibus equalr indicãtibus in vtroq;. Nunc aũt dieta tenuis nocet sanis virtute idicãte de maiori oblatiõe nõ pñte aliquo indicãte oppoᵐ. In multis aũt egris morbus indicat de tenui dieta. ꝛ vtus ẽt hoc cõsentit cũ pro tũc vltra eã non sit regrens cũ vltimo conatu vacet: destructioni morbi ꝛ inimici sui: ꝛ eo maxime q: egritudinis tpe mẽbra infecta sunt cõplone mala: ꝛ qñq; corrupta mã q̃re non multũ appetũt. Calor insup nãlis non sic agit cõsumendo humidũ radicale: sicut in sanis: q̃re neq; cibus in egris exqrit tantus: sicut in sanis. ¶ Dicũt virtute ente debili in seipsa ꝛ non pp infestationeꝫ morbi plus peccant dietã subtiliãtes: sicut virtute existẽte debili nõ in seipsa. sed pp infestationẽ morbi plus peccãt igrossantes. ¶ Et dicũt. si pctm̃ cõmitti dꝫ in vna sola cibatione maius est peccatũ ingrossationis q̃ subtiliatiõis: ꝛ silr in paucis cibarionibus. Si vo in oĩbus vel saltẽ pluribus ꝛ i eaꝝ vnaquaq; singulariter regimẽ subtiliaret maius esset pctm̃ q̃ si in oĩbus vel pluribus ingrossaret. ¶ Et dicũt. quocũq; virtus sit debilis siue per resolõneꝫ siue per aggrauationẽ indicat de parua dietatiõe cibi: verũtñ diuersimode. naꝫ que est debilis per aggrauationẽ indicat dari de cibo parũ ꝛ raro. Et debilis per resolõnem parũ ꝛ sepe. ¶ Et dicũt. si virtus cõiungit cũ dispõne indicãte de ablatione cibi aut saltẽ de minoratione: tũc minus est dandũ de cibo tali virtuti enti forti. q̃ ei enti debili: q: magis põt tolerare sine cibo q̃ debilis. Si. n. cibus est subtrahẽdus securius subtrahit a virtute forti q̃ a debili. Si vo virtus cõiungit cũ dispõne indicante de cibi exhibitione: tunc plus est exhibendũ ei enti forti q̃ debili: q: plus põt digerere ꝛ cõmutare. Quidaꝫ tñ in hoc casu dicunt q plus ꝯuenit forti in vna cibatione: sed debili plus in pluribus. ¶ Propter cõplexioneꝫ aũt sumit indicatio de ordinatione diete ₰m q ipsa est habilis vel ihabilis ad tolerandũ ieiuniũ. Et. n. que est facilioris tolerãtie absq; cibo de diete minutione coindicat: ꝛ q̃ est difficilioris tolerãtie de additione. ꝛ q̃ medio mõ se hꝫ de mediocritate. Et tu qdem id sciuisti in sermone pce. qd̃ cõplo humida ieiuniũ tolerat magis q̃ sicca: ꝛ frigida q̃ cala: ꝛ frida ꝛ humida q̃ cala ꝛ sicca. Dixit Auer. colli. 7ᵒ. Qui hñt cõplones calas ꝛ siccas pauci ex eis sustinẽt famẽ. ꝛ maxie i egritudinibus sibi cõsilibus ꝛ tpibus calis eo q qñ talibus pati famẽ facimus feb. eoꝝ ad icẽsiuas declinare facimus: q̃uis debiles existãt in radice: vl ad ethicã. q: in cõplonibus silibus multiplicant q̃litates male sui nã: ꝛ maxie qñ eis famẽ sustinere facimus multiplicant in eis ꝛ adurunt humores. Calidis itaq; ꝛ siccis ꝯplonibꝰ nĩl nocibilius est q̃ abstinẽtia. ¶ Cõplo insup idicat de q̃litate diete: qñ cũ sit res nãlis idicat de sui cõseruatiõe per silia. ¶ A cõpõne ẽt corporis sumit indicatio de dieta. Dixit. n. Gal. ciboꝝ poderatio ₰m corpis figurã. i. cõpõnẽ vel habitudinẽ sic est. vt si qdẽ corpus raꝝ fiat hũc a cibo minime arcẽdũ iudicamus. si vo spissum corpus egrotãtis inspexeris cibũ huic minuere oportere iudicamus. ¶ Indicat ẽt corpis cõpõ de q̃litate modi s̃be cibi. Nam raritas texture corpis de cibi grossitie indicat: spissitudo vo de subtilitate. ¶ Spũs ẽt dispõ in dietando cõsiderãda est. ꝛ. n. si paucus rarus subtilis in corpe fuerit idicat vtutẽ sine cibo stare nõ posse. Grossus vo spũs spissus ꝛ multus vtuteꝫ cũ diminutione cibi stare posse demonstrat. ¶ Mẽbra ẽt pcipue pncipalia: ꝛ quecũq; opõnẽ faciũt ꝓ toto in ꝯsideratiõe ad dietandũ veniũt. Dixit Gal. in li. de tpibus egritudinũ. ꝛ ponit a Rabi i. 8. pti. Opꝫ nos inquirere statũ virtutũ trium principioꝝ. s. cordis cerebri ꝛ epatis: qd̃ potius est ꝛ melius. deinde statũ mẽbrorum habentiũ exitum ab illis arteriarũ. s. neruoꝝ ꝛ venaruꝫ. ꝛ postea statum mẽbrorũ alioꝝ: ꝛ manu tenere hos status sicut sunt. Et dixit. 13ᵒ terap. Solum intẽtio de custodiẽdo robore particule patiẽtis tibi sit cõis in oĩbus particulis quarũ opatio talis est: vt toti corpori vtilis existat. Et dixit ibidẽ. ¶ A patiẽte particula sumẽda est indicatio. alia eniꝫ ꝛ alia dieta ₰m patiẽtes particulas variat. Flegmonãte naq; aliqua extremitatuꝫ dieta vnã solam indicationẽ accipit. s. qd̃ tot ꝛ talia offerri opꝫ: quot ꝛ qualia digerunt facillime: sed nihil differt siue ordeũ siue ptisanam siue aliud cibariorum dederis. Flegmonante vero epe vel stomaco diligentissima dieta opus est. opa enim eoꝝ vniuerso corpori est cõis: ꝛ nõ bene digesto cibo: aut non bene significato oĩbus aĩalibus mẽbris maximũ nocumentũ aduenit. Et dixi in. xj. restringens sermonẽ ad feb. Roboris digestiuoꝝ organoꝝ stomaci. s. ꝛ epatis: nõ parua sollicitudo est hñda in febribus. naꝫ in oĩbus febribus multã oportet facere ꝓuidentiã digestionis ciboꝝ. Si enim neq; ₰m ventrem digeratur cibus neq; sanguis efficiatur ₰m epar quale in fame patimur penuria escarum ieiunare coacti tale quid cõtingat animalis particulis oĩbus. non enim ex his que transglutiunt: sed ex his que digerunt in stomaco ꝛ epate exhibitio cibi est toti corpori. Indigestiones itaq; ₰m ventrẽ ꝛ ₰m epar cibariorum se. augẽt ꝛ acriora operant cacochima. Et auctor cõpendij. xj. megategni dixit. Actione stõi ꝛ epis nõ deficiẽte pmanet corpus sine nocumẽto. Preterea aliqñ in stõ ꝓ sui defectiõe corruptela ciboꝝ accidit. vñ cogit vt vomituꝰ eos expellat

Ubi ẽ idicãtia nõ opꝫ laborare.

Dieta tenuis nocet ex vna parte: ꝛ ex alia ꝯfert

Dieta idicatiõe sũpta a virtute.

Dieta idicatiõe sũpta a cõplone.

Que cõplo magis patiat ieiuniũ.

Dieta idicatiõe sũpta a cõpositiõe.

Dieta idicatiõe sũpta a spũtibus.

Dieta idicatiõe sũpta a mẽbris.

que quum vomitu eijciunt secum aliq̄s cibus vel chimus digestus excludit. consequit ergo vt corpus nō solū qđ habiturum erat nutrimēto careat. ve℞ etiam retēta ꝛ habita amittat: quo facto defectio corpori necessario accidit. ꝛ ex digōnis corruptione in stō necesse est: vt digō in epe corrūpatur. vñ fit cā augmentādi ꝛ acuēdi febrē. Sanguis.n. corrupta epatis cōplone ꝛ digōne corrūpit. Opꝫ ergo in oī febre studiu in digerēdo cibuꝫ ponit: qđ nō pōt fieri nisi suum instrm̄ ꝯforet. Nō tn̄ quocūq; nobili mēbro leso: opꝫ equaliter dietare: sed iꝫ in vno subtili⁹ ꝛ i alio grossius. Dixit.n. Gal. xj°. tera. in torace ꝛ in mēbris in eo cōtentis nō sicut in stō ꝛ epe. opꝫ subtilissime dietare. nā in illis qdeꝫ cibus digerit ꝛ piculuꝫ est hñtibus stōnē in eis nō bene digeri cibū ꝛ augeri stōneꝫ. Ad thoracē aūt tn̄ puenit eo℞ que sunt digesta q̄ztū sufficiens est ipsi soli q̄ nutrit pricule. ¶ Mēbra insup cū fuerint multi sensus ꝛ p̄cipue stōus de datione cibi indicāt: ꝛ eꝫ si sensus fuerint obtusi. Stomacus ēt maxime cū viget in eo appetitus ad cibū de additiōe in cibo idicat: si ꝟo deiecti fuerit appetitus de diminutiōe. ¶ Humores ēt corpis in ordinatiōe diete ꝯsiderationē p̄bent. Sanguis.n. cū fuerit bonus p̄lurimus signat ꝟtutē cū diminutiōe cibi stare posse: paucus ꝟo vel malus ꝯ°. ¶ Flegma quoq; nāle vel dulce ꝛ benignū in sanguinē ꝯuertibile si multū ex eo in corpe fuerit ꝓhibitionē cibi indicat ꝛ ħ plusq̄ sanguis: vt nā circa ipsius vacet digōneꝫ. vñ ait Ypo. 2° re. acu. Quo℞ flā eis maxime dñat si ieiunant ꝯ cōsuetudinē suā leuius ferunt: q̄re semel in die comedere pter vsum facile sustinēt. Et dixit. in 4° eiusdē in febre hyemali. i. de humoribus fridis flāticis filibus nāe hyemis patientē custodire in fame: opꝫ .i. opꝫ pmittere eū famē pati. Q̄ si multuꝫ ꝛ incorrigibile ꝛ in sanguinē cōuerti nō aptum flā fuerit de diminutione cibi portēdit: non tn̄ sicut p̄dictū. ¶ Colera ēt si multa fuerit in corpore: aut si multū ex ea ad os fluxerit stōi de exhibitiōe cibi indicat refrenātis colere furiā ꝛ acumē ꝛ ab eius lesione stōm defendētis. Unde Ypo. vbi. s̄. ait quo℞ sup superiora corporis colera vincēs fuerit tolerare sine cibo est molestius: qđ est q̄r colera vincit sup formā co℞ ꝛ stomacū corū velociter. Et notanter dixit Ypo. sup superiora corporis: vt ostēderet q̄ colera vincat ꝛ ascēdat ad sup̄iora stomaci. naꝫ si descēdit ad inferiora corporis ꝛ stōi nō est sic molestuꝫ: tn̄ de cibi exhibitione ēt indicat quoniā semp quos vincit colera virtus nō est fortis. Dixit enim Gal. nō ꝯtingit corpus colericum calidū ꝛ siccum sufficiēter febriens robustuꝫ esse virtutibus. ¶ In q̄bus etiā corporibus abūdans est melā indicatur de dieta media inter flegmaticos ꝛ colericos.

¶ Sexus ēt de ordinatiōe diete indicat. patēs.n. si femina fuerit maiorē cibi diminutionē tolerat: vir ꝟo minorē: ꝛ dīs q̄zto siosior tāto plus cibo indigere signat. Qui ꝟo pusillanimis est ꝛ muliebris cū cibi diminutione facilr tolerat. ¶ Etas insup de diete ordinatiōe idicat. Dixit Ypo. in affo. Senes facillime ferūt ieiuniū. 2° cōsistētes: minus ꝟo pueri. horū ꝟo oīum minus maxie infantes tolerāt ieiunium. Dixit.n. Gal. in cōmen. q̄ per senes intellexit p̄mos senes. decrepiti.n. nō facile ferunt ieiuniū. Dixit Gal. super primo regi. acu. virtus in pueris debilitat fortiter ꝛ velociter pp multitudinē eius qđ expirat ꝛ resoluit ex corporibus co℞: substantia.n. co℞ est leuior: ꝛ humiditas co℞ resolubilis. Et dixit in cōmen. p̄dicti affo. q̄ iter iuuenes ꝛ pueros alia est etas que est sicut media inter eos. Et Aui. p̄° quarti dixit: senes. s. decrepiti ꝛ debiles. s. per resolutionē ꝛ īfantes sunt de genere co℞ qui nō tolerant famē: sed de primis senibus sunt qui sunt vehementis tolerātie famis: ꝛ sequuntur eos adolescentes. i. iuuenes ꝛ ꝓprie hñtes solida mēbra spissa ꝛ amplas venas nō pp caliditatem ampliantē: sed pp plenitudinē. per amplas.n. intellexit plenas ꝛ in aere frigido degētes: ꝛ p̄cipue si sint largi potus. s. vini ꝛ vsi fuerint regimie grosso ante. De cāis autē facilitatis ꝛ difficultatis tolerātie ieiunii s̄m etates ꝛ alia plene patuit in sermone precedenti.

¶ Dixit Aū. 7°. colli. gñaliter cōsideranda est cōsuetudo: q̄m qui cōsueti sunt comedere ter in die nō p̄nt subtilitatem magnā sustinere regiminis. Cōsuetudo.n. nō paruam p̄bet indicationē in ordināda dieta. Ipsa.n. in dietando plurimū est obseruanda. Dixit Alm̄. cōsuetudines obseruare: ꝛ s̄m eas icedere opꝫ nisi pessime sint. ꝛ Ha. dixit. extimatio ciborum s̄m cōsuetudinem ħ est. intuendū est.n. si fuerit infirmo in consuetudine in sanitate sua cibo℞ copia: ꝛ hunc nō opꝫ ꝓhibere a cibis ēt si morbi nō expectat nā. si.n. ꝓhibueris illi cibos virtus dissoluit ꝛ perit. Q̄ si ciborūꝫ illi cōsueta est paucitas omni mō arcendū aut subtiliter reficiendū. Si enim huic grossiora appones virtus nō retinebit: sed grauata debilitabit ēt si morbus nō sit acutus: ꝛ sicut in q̄ztitate cōtinua cibi cōsuetudo est seruāda. silr etiā ꝛ in q̄ztitate discreta: vt inferius clare patebit. Regimine itaq; vli ꝛ regulari a cōsuetudine minime deuiandū est. Regimine tn̄ particulari ꝛ coacto frequēter cōsuetudinē preterire opꝫ ꝛ precipue in q̄ztitate discreta cibationis frequēter pluries de cibo dandū est si virtus exegerit aut rarius ꝛ paucioribus vicibus si accidēs aggrauās virtutē superuenerit. Silr ꝛ in hora cibationis frequēter a cōsuetudine deuiare. opꝫ licet hora sit. 3ª qua prandere cōsueuerit si paroxismus illa hora inuadat nō est tunc dandus cibus. Inspiciendū igitur est: ꝛ si quidē cōsuetudo minus indicet in dādo cibū q̄ȝ aliud in ꝓhibēdo: tūc cōsuetudo p̄termittenda est. vt pꝫ de intētione Ypo. in affo. his qui in circuitibus exacuunt nihil dare ēt si appetat eger pp cōsuetudinē in illa hora: neq; cogere aliqd dare per medicū: dato q̄ sit hora cōsueta: ꝛ eger nō appetat sed auferre ex appositis añ. s. tpe sanitatis: vel ante. s. tpe gestis: vel ex cōsuetudine: vel. s. auferre ex appositis añ. q. d. si eger cibū assumpsisset ante. s. paroxismū per indebitū tpus auferre opꝫ illud in paroxismis. s. per vomitū illud educendo. Si tn̄ a cōsuetudine deuiari opꝫ pp aliquā cām non subito: sed paulatim ꝛ cū gradatione hoc fieri opꝫ sicut dixit Ypo. p̄mo reg. acu. gradare eū qui semel ꝯsueuit recipere ad bis recipiendū si vides qđ indigeat aditione ꝛ eȝ: q̄m si sine gradatione pmutatio facta fuerit inde magnū sequit nocumētum. sicut ibidē Ypo. dixit. ¶ Dixit Gal. ꝛ ponit. 5° cāri. de egro qđ appetit modicē: ꝛ iꝫ fuerit nociuū q̄m si prohibet inducet in eo maior appetitus nisi comederit de eo magnam q̄ztitatē ꝛ supabūdās erit nocumentū. Sed si dederis illud ei in q̄ztitate cōpetēti ꝛ mitigāti ipsum appetitum nō nocebit magnifice: vt ita patebit in affo. paruꝫ deterior cibus ꝛ potus ꝛc̄. ¶ Dixit Ras. xvj°. contiñ. Habētes corpora inflata repleta ꝛ colorē plūbeum ꝛ nō calefiunt q̄ñ fricantur nō indigent nutrimento quotiēs febrem patiunt. q̄m in eis sunt abundātes humores crudi. Sed illi quo℞ oculi erunt concaui ꝛ celeriter desiccat cutis ꝛ caliditas illorum fuerit mordens indigēt qualibet hora nutriri paulatim cū nutrimento humectatiuo. ¶ Cum dixit Gal. 9° terapeu. q̄ significationes diete a cōplexione sunt sumende non a febre siue alio morbo: intellexit per hoc q̄ indicationes variādi dietam a varia cōplexione ꝛ alijs rebus nālibus infirmo℞ sumunt ꝛ nō a febre vel alio morbo: q̄r in morbo indicatione sumpta vna tn̄ datur dieta: sed pro varietate rerum naturalium: ꝛ aliq̄ñ etiam non naturalium diuersificatur dieta.

¶ De dieta indicatiōe sumpta a rebus nō nālibus. Ca. xj.

Dieta indicatione sumpta a rebus nō nālibus ꝛ eis annexis ēt diuersimode variatur. Diuersa.n. dieta danda cōsiderat s̄m diuersa tpa anni. Inquit Ypo. in affo. Estate ꝛ autūno cibos grauissime ferūt patientes: hyeme vero facillime. vere. secundo idest medio modo.

¶ Dixit Gal. i cōmē. affo. ꝛ q̄bus semel aut bis ꝛc̄. In estate cibus multotiēs est dādus: sꝫ pauc⁹ multotiēs: q̄r ꝟt⁹ eo indiget pp sepissimā dissolonē tpa℞. ꝟo pp ꝟtutis defectū ad

Margin notes: In oi febre vt digerat cibus opꝫ diligētius poni. — Dieta idicatiōe sūpta a sbā morbi. — Dieta idicatiōe sūpta a sexu. — Dieta idicatiōe sūpta ab etate. — Dieta idicatiōe sūpta a cōsuetudie. — Dieta idicatiōe sūpta ab estate.

digerendū multū. Et Auic. dixit. p^a 4^i. Estas ꝓꝓ resolōnez quā facit in corpibus indiget cibationis additiōe ⁊ sparsione: exponūt quidā ⁊ pro.i. vt voluerit Aui. ꝙ nō addat̄ q̄ztitas ɔtinua: sed discreta: reqrit.n. estas vt dicūt cibi ꝑtitionē debere fieri in pl'es vices. qꝛ v̄tus resoluta nō sufficit digerere qḋ multū est semel. Et qꝛ resolo in estate est ꝑ sparsionez siue sepationē.i. in multas ꝑtes tp̄is ꝑticulas: vt sit q̄ſi cōtinua. iō opꝫ ꝙ cābiū sit sic ꝓꝓ sparsionē quasi cōtinuū vt restauratio resoloni rn̄deat. Et h̄ talis restauratio fiet si frequens sit cibi exhibitio. Dicūt tñ. ꝙ nō sic dꝫ esse frequens qḋ scḋs cibus p^m impedire possit: sed discrete cū debita spatij intermissione fiat. sic.n. quasi cōtinua in mēbra fiet delatio nutrimēti. Et dicūt hoc nō soluz in ordinatione diete ꝓꝓ estatē attendendū fore: sed summopere etiā in quocūqꝫ regimine partiēte cibum ad plures vices obseruandum esse.

Debet cibi partitio fieri i pl'es vices.

¶ In hyeme dixit Gal. in p̄dicto cōmen. multus ⁊ paulatim.i. paucis vicibus cibus est dādus: multus qdē ꝓꝓ virtutis fortitudinē ad digerendū ipsum. paulatim v̄o ꝓꝓ rarez dissolōnē que nō sepissime indiget refectiōe. Et Aui. dixit. in hyeme ɔ̄rio estatis se h̄z res: qꝛ ꝓꝓ paruitatē resolonis eius que nō fit frequēter ⁊ q̄ſi cōtinue: sicut vicibus dispertito. Et qꝛ in hyeme v̄tus est fortis si dederint multū cābiū subito.i. multū cibū in vna vice erit v̄tus tolerans ipsum ⁊ fortis ad expulsionē eius in mēbra ⁊ nō ad multiplicandū m̄am morbi. Et dixit Gal. in cōmen. affo. vētres ⁊c̄. qḋ nisi in hyeme corpus cibo fruat̄ copioso vincet̄ qd in id ɔtinēs frigore ⁊ extrorsuz icidētes ⁊ ꝑ inspirationē attracto ⁊ infirmabit̄ ei ciboꝝ digō ⁊ sanguis benigni ḡnatio ⁊ nutricatio ꝑiū aialis ⁊ supfluitatū eūatio. si v̄o q̄ztoꝝ d̄nari pōt cibarioꝝ fruat̄ bis copiose: ex his augebit̄.s. calor n̄alis ⁊ sp̄ūs ⁊ sic digō ⁊ oia q̄cunqꝫ dura sunt bn̄ ḡnant̄ circa aial ⁊ resistet bn̄ neqꝫ patiet̄ a frigore hyemis. ¶ Due ergo sunt cāe exhibitionis multi cibi in hyeme: vna est multitudo caliditatis innate q̄ nisi multus daret̄ cibus emarcesceret ⁊ minoraret̄: sicut mult⁹ ignis si nō apponerent̄ ei ligna multa. 2^a cā est multa frigiditas exterior q̄ indicat calorē inatū debere refocillari ne ab ea extinguat̄: vt ꝑtiat̄ aūt cibus in estate ad multas vices coadiuuat appetitus deiectio q̄ a^{ci} est estate q̄z hyeme: qua cibū multū in vice sumere nequeunt.

Dieta idi catiōe sūpta ab hyeme.

Quare in hyeme mul'tu exhibemus cibū

¶ Quidā aūt querūt in quo dictoꝝ duoꝝ tp̄oꝝ sūma siue q̄ztitas cibi. v̄.g. vnius diei dꝫ esse maior. Et dicunt. ꝙ. A. p^a 4^i in v̄bis adductis supius vt̄ velle. ꝙ tota sūma cibi dꝫ esse maior in estate q̄z hyeme. Dixit.n. estas ꝓꝓ suā cibationē indiget additione cibatiōis ⁊ sepatione: ⁊ in eo qḋ dixit. additiōe locutus est q̄ztū ad q̄ztitatē cōtinuā cibi: ⁊ nō q̄ztū ad numerū cibationū ꝓꝓ illud qḋ imediate subdit ⁊ sepatione: vñ subdit nā v̄tus nō sufficit ad digerendū id qḋ multuz est semel: ⁊ nō dixit. qḋ multū est: sed adiūxit semel: vt soluz multitudinē cibi videat̄ ꝓhibere in vnica cibatione: nō aūt in plꝛibus. Alij dicunt. ꝙ siqs vult subtilr̄ indagare mentē Ypo. in affo. vētres ⁊c̄. videbit ꝙ ipsi volūt ꝙ cibus oīno sit amplior exhibēdus in hyeme q̄z in estate. Et dicūt ꝙ absolute loquēdo Aui. noluit ꝙ estas indigeat additiōe in cibo plusq̄z hyems: sed voluit assignare cām: q̄re opꝫ ꝑtiri cibuz in estate ⁊ dare modicū in vice ⁊ sepe. Et est. ꝙ in estate hō indiget maiori cibi q̄ztitate q̄z posset recipe in vna vice ⁊ sepe: q̄re oportuit ꝙ partiat̄. Estas ergo idiget additiōe in cibo qdē plusq̄z hyems: sed plusq̄z semel posset dari: ⁊ iō sepatione eius indiget. Quidā tñ dicūt in estate egris plus de cibo dādū esse: sanis aūt plus hyeme. ¶ Et dixit Gal. vbi.s̄. in cōmen. ꝙ autūnus morbo de corruptiōe similat̄. ⁊ febricitātes isto tp̄e sepissima indigēt laudabilis cibi refectiōe. Ideo v̄tute ente forti mult⁹ cibus: ⁊ multotiēs erit dādus. In v̄tute v̄o defecta multotiēs: sed parū. Dixit Aui. Autūnus est tp̄s malū ꝓꝓ duo.s. ⁊ qꝛ v̄tus debilitat̄ in ipso q̄re indicat vt det̄ cibus. ⁊ qꝛ in eo m̄a mala multiplicat̄ que indicat vt cibus abscindat̄: ⁊ iō opꝫ vt subtiliet̄ in eo inter constantiā virtutis ⁊ sepationē m̄ae: vt.s. det̄ virtuti q̄ztū est necessariū ⁊ nō vltra ne multiplicet̄ m̄a mala: ⁊ spargere paulatim est melius in eo.i. frequēter dare ⁊ parū in vice. Cum aūt debilitas virtutis cū m̄a corrupta est cōiuncta medicus in sua dieta ꝓcedere dꝫ cū bona extimatione an plus sit attendendū defectioni virtutis an plus corruptioni materie.

Dieta idi catiōe sūpta ab autūno.

Tempus autūnus ē malum.

Dicunt dieta autūni quasi media esse dꝫ inter dietā estatis: ⁊ dietā hyemis. nō enim ita frequēter cibus est dādus vt in estate: neqꝫ ita paucus sicut in hyeme: neqꝫ tm̄ dandū est sicut in hyeme in vice neqꝫ ita parū: vt in estate. si tamē bene considerātur cause qbus regulatur dieta dieta autūni plus declinare debet ad latus diete estatis q̄z hyemis.

Medius ē autūn⁹ inter estatē ⁊ hyemē.

¶ Dixit Gal. vbi.s̄. ver assimilat̄ morbo plenitudinis: qm̄ chimi in hyeme multiplicati dissoluunt̄ ꝑ totū corpus fluentes: vñ in v̄e dietandū est sicut in morbo de plenitudine. ita ꝙ si v̄tus est fortis parū cibi dat̄ raro: qꝛ lōgis interuallis: qꝛ q̄ſi idē est iudiciū sicut de dieta hyemis in dādo multū ⁊ raro. nisi foret. ꝙ ver cū plenitudine cōplicat̄ que idicat de cibi minoratiōe: ⁊ maxie in medio veris ⁊ in fine ipsius. ita ꝙ tūc tota summa cibi minuēda est a summa cibi hyemis ⁊ ꝑncipij veris. Aui. nō fecit mentionē de dieta veris: qꝛ reliquit eā notā ex his que dixerat de dieta hyemis ⁊ estatis: cū teneat ver mediuz inter illa tp̄a. ꝓpea dixit Ypo. v̄e scḋo.

Dieta idi catiōe sūpta a v̄e.

¶ Dicūt ꝙ hyeme ⁊ estate indicatio de dieta plus sumit̄ a virtute s̄m ꝙ plus vel minus patit̄ de resolōne. In autūno v̄o sumit̄ indicatio a v̄tute ⁊ a m̄a cōparationē faciēdo inter eas. in v̄e aūt qꝛ virtus est fortis sumit̄ indicatio a m̄a.

¶ Amplius in ordinānda dieta s̄m tp̄a ɔsiderādus est ordo successionis tēpoꝝ. nā sicut ꝑn^m vnius tp̄is in suis dispōnibus similat̄ fini tp̄is p̄cedētis: ⁊ finis vnius ꝑn^o tp̄is sequētis. Silr̄ dieta ꝑncipij vnius diete finis alterius silari dꝫ: ⁊ ꝯ dicunt. intellexerūt auctores p̄dicta de cibo tm̄: nō de potu: cū estate ⁊ autūno potus dꝫ esse amplior. q̄z hyeme ⁊ v̄e. ⁊ intellexerūt p̄dicta regulr̄ ⁊ in vlitate corpoꝝ nō omniū. nā in quorūdā particularitate p̄dicta nō h̄nt veritatē precipue quoꝝ calor n̄alis a frigiditate vincit̄ hyemis ⁊ estatis calore vigorat̄. Et silr̄ in eis quoꝝ corpa ꝓꝓ aliquā dispōnē occultā vel manifestā in aliquo vel in aliqbus dictoꝝ tēporum nō ꝓportionant̄ in fortitudine vel debilitate suaꝝ virtutū a dispōne ipsius tp̄is vel ipsoꝝ tempoꝝ. Quedā.n. corpora fortiora degūt estate q̄z hyeme ⁊ quedā autūno q̄z vere vl' aliquo alioꝝ tēpoꝝ. Hoꝝ.n. corpoꝝ dieta a dieta dieta supa s̄m dispōnes tempoꝝ diuersificari dꝫ dādo plus de cibo ⁊ rarius: eo tp̄e quo minus digerunt: q̄zuis dispō tp̄is illius de ɔ̄rio indicet. ¶ Et rursus itellexerūt auctores dietam p̄dictā s̄m dispōnes tempoꝝ anni seruandā fore: si tempora ipsa suā seruabūt naturam: q̄z si non seruauerint dieta tunc ordinanda est s̄m constitutionem aeris tunc existētis.

¶ Simile iudiciū sumit̄ de dictādo a regionibus ⁊ sitibus terrarū.i. dispōnibus domoꝝ ⁊ camerarū s̄m ꝓportionem quā h̄nt in n̄ais suis ad n̄as tempoꝝ anni. ⁊.n. dieta regionū septētrionaliū silis esse dꝫ diete hyemis: ⁊ meridionaliū diete estatis. Orientaliū diete veris: ⁊ occidētaliū diete autūni. dieta quoqꝫ terraꝝ vicinarū mari sil'atur diete estatis ⁊ regionū meridionaliū. Et q̄ site sunt in mōtanis diete hyemis similant̄. Et que in planiciebus site sunt ⁊ vallibus similant̄ veri: si libere sint a paludibus ⁊ stagnis ⁊ aggregationibus aquaꝝ. Si vero libere nō fuerint ab illis: dieta in illis sil'abitur diete autūni ꝓꝓ debilitatē virtutū habitantiū eas. ⁊ multiplicationē m̄ae male: ⁊ s̄m hāc ꝓportionez variat̄ dieta penes dispōnes ventoꝝ perflantiū loca ⁊ s̄m dispōnē ꝑticularis habitationis vl camere. ¶ Et bn̄ Aue. 7° colliget. diuersificauit regimē per dietā diuersitate climatū cū dixit: ꝙ subtilius regimen in climate suo est aqua ordei ⁊ mica panis lota cū aqua calida ad quantitatem duaꝝ. ℥. vel triuz. ⁊ hoc q̄ñ virtus fuerit mediocris ⁊ etas iuuentutis ⁊ egritudo fuerit de illis quibus status est propinquus.

Dieta idi catiōe sūpta a regionib⁹ ⁊ sitibus terrarum.

Sed regimen antiquorum subtilius erat.s. nihil dare per bebdomadam vnā. ⁊ qñ volebant ingrossare dabāt aquā mellis solū: sed hoc ferre non pñt illi qui sunt nr̄i climatis ꝓꝑ complexionē aeris ⁊ cōsuetudinē: sed in climatibus illoꝝ corpora hñt minorē resolonē. ⁊ cū hoc bibunt vinū ⁊ comedunt carnes porcinas q̄ sunt pl̄i nutrimēti. Amplius vnaqueqꝫ regionū: imo ⁊ vnaqueqꝫ terraꝝ hꝫ modū ꝓpriuꝫ diete ex cōsuetudine acquitū: vel ꝓꝑ aliā dispōnē ei cōgruuꝫ quē medicū scire ⁊ obseruare opꝫ.

Caro porcina ē pl̄i nutrimēti.

Dieta idicatiōe sūpta ab accidētibus anime.

℃ Accidētia quoqꝫ aie in ordinatione diete indicationē pstant. Cibus.n. dādus nō est egris aio corꝑe forte alterato nisi alteratiōis mora supfluat: sed eligēda est hora cibationis cū aia egri fuerit ꝑm meliorem dispōnē alacris ⁊ gaudēs: nisi gaudiū fuerit exuberās ꝑniciosum in quo cibū dari cōuenit ad spūs intus reuocationē. Dicet aūt in sermone 4° qui est de mēbris spiritualibus. quomodo in vnoquoqꝫ anime accidēte dietandū sit.

Dieta idicatiōe sūpta a motu ⁊ quiete.

℃ Motus aūt ⁊ quies in ordinatione diete cōsiderationeꝫ ꝓbet tam ⁊ ante egritudinē cōsueti: q̄ꝫ ēt qui ipsis tpe egritudinis adsunt. Et enim corpus multū visum exercitio aut balneo resolutiuo multū cibi regulariter postulat: si tñ virtus sit fortis: ⁊ raro dari dꝫ: si vero debilis parū ⁊ frequēter: ⁊ ꝑm ꝙ corpus iminēte egritudine exercitari pōt tāto plus addi in cibo aut minus indicat ⁊ econuerso. Corpus otio ⁊ quieti deditum parum de cibo ⁊ raro requirit. ⁊ quanto quieti plus attinet tanto minus de cibo dandum est.

Dieta idicatiōe sūpta ab exercitio.

℃ Consimiliter quoqꝫ ⁊ artes in dietādo auxiliū prestant. Ars enim ad resolutionē sui corpus faciēs vt fabrilis ⁊ cribaria de additione cibi indicat. ⁊ ecōtra qui ad ꝓhibitionē vel diminutionē resolutionis facit: vt ars fullonuꝫ ⁊ in aqua frigida fit ⁊ qui corpis quiete sua exercēt corpa vt studentes iuriste faciūt. de cibi diminutiōe indicat. Et vl̄r ois qui victū suū virib⁹ nāciscit corpis cibi additionē exigit ⁊ eꝫ.

Dieta idicatiōe sūpta a somno ⁊ vigilia.

℃ Somnus quoqꝫ ⁊ vigilia in ordinatione diete indicant. Et enim plurimi vsi somno ⁊ in egritudine diutius dormiētes indicant de dieta simili diete viuentium ociose. Sed tñ non ita parū istis nec ita raro sicut illis dandū est. Qui vero vigilijs pluribus vacant: dieta exercitantium regendi sunt. non tñ tantum nec ita frequenter sicut illis est dandū.

Dietā idicatiōe sūpta a cibo ⁊ potu.

℃ Cibus quoqꝫ ⁊ potus in dietando indicationē pstat ꝑm cōsiderationē in substātia sua quātitate ⁊ qualitate facilitate digōnis ⁊ penetrationis ⁊ eius difficultate putrescibilitate vel eius ꝯtio hora exhibitiōis eius ⁊ ordine: ⁊ cibi simul cum potu ꝑmixtione. Et.n. cibus grosse sube multe q̄ꝫtitatis hñs qualitatē simbolā q̄litati morbi difficilis digōnis: ⁊ difficilis penetrationis putrescere aptus nā vel artificio de sui ꝓhibitiōe indicat. ⁊ marie si hora ⁊ ordine incōgruis aut potui male ꝑmixtus exhibitus fuerit. Dixit Auic. ꝑmi tertia. Omnis res que sanguineꝫ aquositate implet ebullit in corpore sicut succus fructuū. Et licet tūc iuuet siue iuuare videatur: tñ ad putrefactionem parat. Et dixit: illud qd̄ sanguinem humore implet crudo: ⁊ cucumer silr operatur. nā licet infrigidet: ad putrefactionem tamen parat. contrarius vero cibus contrarium operatur.

Dieta idicatiōe sūpta ab inanitione ⁊ repletiōe.

℃ Similiter quoqꝫ inanitio ⁊ repletio in regulando dieta beneficium prestat. In dietādo.n. corpore ptm̄ regimē atqꝫ pn̄s magnam medico ꝓbet vtilitatem. si.n. corpus visuꝫ fuerit regimine repletiuo per assumptionē ciboꝝ multi nutrimenti ⁊ cruditatum dimissionē euacuatione cōsuetaꝝ ⁊ siliuꝫ cibi diminutione vel ꝓhibitione indigere signatur. Uentre etiam ex tunc pleno cibo ꝓterito ⁊ intestinis fecibus cibus non est sumendus: sed ipsis euacuatis ⁊ mūdis. ⁊ ecōtra si eger passus fuerit ieiuniū aut visus fuerit cibis paucis vel pauci nutrimēti ⁊ subtilis: euacuationes quoqꝫ tolerauerit ex coitu vel fluxu sanguinis vel alijs cibo indigere signat. Et gn̄aliter regimen repletiuū ⁊ impinguatiuuꝫ quodcūqꝫ fuerit cibi diminutionē signat. Regimen ꝟo attenuatiuum corpus exterminās ecōtrario cibi indicat additionem.

℃ De dieta indicatiōe sumpta a rebus ꝓter nām. Ca.xij.

Dieta idicatiōe sūpta a morbo eo ꝙ ē mālis vel nō materialis.

Morbus quoqꝫ sup dietatione psm idicat ⁊ ꝑm ipsuꝫ regularis diete multipl̄r variat. Et ꝑmo ꝑm morbi essentiā. nā morbus si imālis fuerit amplioreꝫ cōsentit cibi dationē. mālis vero tenuē magis. Dixit.n. Hal. 3° practice. Ex eēntia morbi variat regimen: qm̄ morbus mālis est: qui cibū ꝓhibet. Nā vt dixit. A. ꝑ° 4°. Nutriens nō prohibet nisi cū medicus vult vt nā occupet in maturatione humoꝝ: que occupatio nō est necc̄ia in morbo immālis ꝓꝑea dixit auctor cōpendij megategni. Cibi nocumentū nimiū est his qui febrē sup. vel aliū morbū de plenitudine vl̄ opilatione seu apate seu humoꝝ putrefactiōe patiunt. paꝝ ergo ⁊ raro morbis de plenitudine cibi dandū est. Morbis ꝟo de inanitiōe vt in ethica ⁊ ptisi lꝫ cōpetat dieta subtilis ex pte cōuersionis ciboꝝ: q: debēt exhiberi in eis cibi facilis digōnis ⁊ facilis cōuersiōis. tñ dieta in eis dꝫ esse grossa ex pte q̄ꝫtitatis discrete: q: dꝫ in eis cibus sepius dari: ⁊ dꝫ dari cibus multi nutrimēti: ⁊ nō facilis dissolubilis a cor°. ⁊ quātitas cibi cōtinua sit sicut virtus hñ digerere sufficit.

℃ Propria itaqꝫ spēs passionis dixit Gal. ꝑ° ad glauconeꝫ cōsiderari opꝫ ⁊ determinat tibi in ꝑn°. incognitū.n. ⁊ nā differunt intm̄ rōnabilis est ⁊ diete modū mutare: ⁊ exēplū posuit in tertiana certa ⁊ nota ⁊.n. maxime in febribus que sit spēs febris ⁊ postea ad medicādū ire. si aūt febrē nō cognoueris.s. ⁊ cām eius: q: loquitur de humoribus tūc illud qd̄ hēs facere est subtiliare regimē. ⁊ hoc qdeꝫ nil melius fieri pōt in mālibus morbis: pro eo ꝙ subtiliādo regimē mā nō auget: ⁊ virtus nō disturbat ab opatione sua supra māmꝫ quapp vt ipse dixit manifestabit eā virtus si vicerit ⁊ expellet eā. Aut ipsa.s. mā vel febris manifestabit seipsam in motu suo.s. si fuerit ꝯtinuus aut quotidianus aut tertianarius aut q̄rtanarius: q̄re cognosces eā. Et 4° ꝑ' precipit Aui. ꝙ egri° incognita relinquat nāe: qd̄ fit subtiliādo regimē: cuius subtiliatiōis q̄ꝫtitatē ⁊ tps cū nō possint determinari hñ certe medici extimatiōi reliqt. ⁊ totū h̄ intellerit in morbis mālibus: in qbus vt dicūt. medico lꝫ leuem aliquā cūonem facere: vt in ea que ipsius sit morbi mā manifestetur.

Dieta idicatiōe sūpta a morbi natura: eo ꝙ ē acutus vl̄ cronicus.

℃ Scd̄o modo diuersificat dieta in morbo ꝑm morbi nāꝫ. Dixit Haly. ex nā morbi quedā egritudines fiūt acute. q̄dā cronice. cibiqꝫ exhibitionē dꝫ disponere ꝑm morbi acumē eiusqꝫ dilationē: nā morbus acutus de subtili dietatiōe indicat. cronicus ꝟo de ingrossatiōe. nam in cronicis timor est maior de casu ꝟtutis q̄ꝫ de austeritate morbi. ⁊ in acutis ecōuerso. Ideo dixit Ipo. in affo. tenues ⁊ certe diete in diuturnis semp passionibus ⁊ in acutis qbus nō ꝯueniūt. que sunt acute tropice difficiles sunt ⁊ vitāde. In alijs āt acutis subtiles diete ꝯueniūt. dixit Gal. in cōmē. dicti affo. q̄ꝫuis grossa dieta oibus egritudinibus cōueniat cronicis. subtilis tñ nō oibus cōuenit acutis neqꝫ semp. Nā in egritudinib⁹ longis que sunt q̄ trāscēdūt ꝑmā ꝓiodū vl̄am.s. 20m diē anteq̄ꝫ morbus eēt in statu vl̄ ei ꝓpinquus ꝓꝑ subtilitatē diete: virtus eēt multū debilitata. ⁊ sic in tpe status cū dēret fieri pugna virtus in ipsa succūberet. Et si tenues ⁊ certe diete sunt vitāde in dictis egritudinib⁹: multo magis ille q̄ ducūt ad vltimū tenuitatē.i. q̄ sunt subtilissime: sunt fallaces. In his enī lōgis egritudinibus marie ꝟificat afforismus in supioribus allegatus. In tenuibus dietis peccant egrotantes.i. maiorē penam ⁊ maius dānum recipiūt ⁊ magis ledūtur. q̄ꝫuis enim indicatione sumpta a morbo ex quacunqꝫ dieta subtili ⁊ grossa: q: de nulla indicat morbus ꝓueniat nocumentū egris. In dictis tñ egritudinibus maius est peccatū quod ꝓuenit ex dieta subtiliori q̄ꝫ ex grossiori. nā ex subtiliori accidit debilitas virtutis: que postea tēpore pugne nō posset resistere morbo. vñ necc̄io mors sequit. sed ex grossiori ꝓuenit additio ⁊ ꝓlixitas egritudinis: qbus ꝟtus persistens fortis resistere vꝫ ⁊ sanitas subsequit. Et dixit Gale.

Nota expositiones afforismi.

prima ad glauconē. acutas ⁊ cito venientes ad statū egritu
dines si valde tenue dietare volueris nil magnū ledes. Que
cunq̄ ꝟo prolixiores sunt has nisi ſm pn⁹ grossius dietaue
ris cū egritudine simul hoiem perimes vel non in tpe cōue
niēti dietā mutabis. nō. n. opꝫ adueniēte statu grossius die/
tare: sed ꝯtrium tenuissimū diete totius passionis ad statū re
ponere oꝫ: ⁊ h̄ est cōe oīum. Dixit Aui. 4ᵃ pmi. plīm qđ nos
laboramus in minorādo cibū aut ꝓhibēdo est cū nos egri
tudines medicamur acutas. in egritudinibus ꝟo cronicis
minuimus. sed minus q̄ȝ in acutis. q2 i cronicis plus de vītu
te solliciti sumus: q2 scimus. ꝙ eaꝝ crisis est lōginqua ⁊ ea/
rum status est remotus. Quapp nisi virtus custodiat̄ vsq̄
ad horā crisis stare nō poterit. neq̄ȝ illud qđ in longo dige/
ritur tpe digerere valebit. In acutis ꝟo crisis est ꝓpinqua
⁊ cōsideramus. ꝙ ante statū virtus nō resoluet̄. In dieta tñ
tam acutaꝝ q̄ȝ cronicaꝝ egritudinuꝫ cadit latitudo magna
in magis ingrossando aut subtiliādo vel minus. Et. n. q̄ȝto
egritudo diuturnior fuerit: ⁊ ēt quāto in ea maior fit resolō
tanto dieta grossior esse oꝫ: ⁊ magis appropinquans diete
sanoꝝ. Et q̄ȝto per minus spatiū primā transierit ꝑiodum
tāto oꝫ esse minus grossa ⁊ magis appropinquās diete acu
tarū: ⁊ que media haꝝ fuerit mediū oꝫ in grossa dieta tene/
re. Cum aūt dixit Aui. 4ᵃ pmi. lꝫ multas prolixaꝝ egritu/
dinū preter febres subtiliatiuū resoluat regimen. dixit vt nō
crederet aliqs ex supius dictis. ꝙ in morbis prolixis nō sit
subtiliandū regimen: imo est subtiliandū. lꝫ non q̄ȝtū in acu
tis. sed tñ q̄ȝtuꝫ poīe est virtute tollerāte. subtiliatio. n. regi
minis adiuuat ad resolōnem quorūcūq̄ȝ morboꝝ mālium.
⁊ grossa qdem dieta que cōuenit in cronicis nō est illa dieta
que a Gal. in lib. de attenuāte dieta vocat̄ grossa: que prius
dr̄ pro ingrossatiua. ⁊ dr̄ sic ab actione que ꝓuenit ex ea in
mām morbi: que est ipsius igrossatio: que morbis cronicis
nullo mō cōuenit: sed opposita ei. s. dieta attenuatiua. sꝫ die/
ta grossa que conuenit cronicis: de qua hic est sermo: sic dr̄
ab eo qđ ꝓuenit in nām. nā illa que sustentat nām vel eam
corroborat dr̄ dieta grossa. Silr̄ quoq̄ȝ ⁊ in acutis cadit ꝑ/
dicta latitudo. Auctores tñ magis expsse locuti sunt in hoc
de dieta acutarum: q2 in eis maior cōsideratio ⁊ sollicitudo
hn̄da est. ⁊ cū cautela pp morbi acumen ⁊ mãe furiositateꝫ
⁊ circūstantiū insidias: ita vt nō detur cibus nisi nec̄itate co
gente. ¶ Dixit Ipo. in affo. ad vltias egritudines. s. in acui
tate vltime curationes ad perfectionē sunt potētes ⁊ maxi/
me vltime diete. vt voluit Gal. in cōmē. huius. Dixit Haly.
si in vltimo fuerit morbus acuminis ⁊ dietā in vltio tenui/
tatis esse cōuenit. In alijs aūt morbis qui acuti sunt minus
grossiora dari opꝫ. q2 q̄ȝto magis acutus morbus fuerit tā
to subtiliorē esse cibū cōuenit. Et q̄ȝto minus acutus gros/
siorē. Et enim in vltimis acuitatis morbis pp breuitatē spa
tij eoꝝ cōfidens nā in suo robore tota ⁊ toto tpe ipsi morbo
⁊ digōni ⁊ expulsioni mãe eius vacare intēdit. Ideoq̄ȝ cibi
prohibitionē quā regulariter morbus fieri expetit cōsentit
ne pp cibi dationē ab actione sua distrahat̄. q̄ȝto autē plus
recedit morbus ab vltimitate acuitatis tāto minus virtus
de se minus cōfidit neq̄ȝ pōt tñ a morbo stimulat̄. ꝙ totis vi
ribus illi vacare cogat̄. q̄re ⁊ digōni alicuius cibi intēdere
pōt cōfidens. ꝙ cibi porrectione roborata spatio tpis mor/
bū deuincet ⁊ expellet. ¶ Quidā cōparādo febres ad mor
bos alios circa subtiliationē ⁊ ingrossationē diete dicūt ꝙ
ipsis existētibus acutis maior subtiliatio regiminis oꝫ fie/
ri in febribus q̄ȝ in alijs morbis pp ipsius maiorē lesionē ⁊
maius discrimē. ipsis ꝟo existētibus cronicis minor subtilia
tio oꝫ fieri in febribus q̄ȝ in alijs: q2 maior i febribus fit re/
solutio q̄ȝ in alijs: ⁊ iō plus virtuti est attendendū in febri/
bus. Auic. 14ᵃ tertij de cura asclitis dixit. ⁊ subtiliatio cibi
⁊ minoratio eius valde est melior cura eius cuius sile ēt est
in alijs morbis cronicis a febribus. ¶ Qñ dicit̄ i morbis
acutis subtilē dietā cōuenire: in cronicis ꝟo grossam: intel

ligitur cōparando totū regimen morbi acuti ad totū regi/
men cronici ⁊ alr̄ non. naꝫ stat ꝙ in aliqua pte morbi acuti
dieta cōueniat grossior vt in pma pte pncipij eius vel in de/
clinatione q̄ȝ in aliqua pte cronici vt in statu eius. nō enim
est incōueniēs ꝙ morbus acutus in aliqua pte sui sit minus
molestus q̄ȝ cronicus in aliq̄ pte sui. ¶ 3ᵒᵒ diuersificat̄ die/
ta in morbū ꝯsideratione suoꝝ tempoꝝ vlīum ⁊ pticulariū
de qbus oēs cōueniunt auctores. ꝙ diete varietas in mor/
bis ⁊ pcipue in febribus dependet a ꝓpinquitate ⁊ remo/
tione status. Dixit Ipo. cōtēplari opꝫ egrotantē: si sufficiat
dieta ad statū egritudinis ⁊ vtrū ille patiens deficiat prius
⁊ nō sufficiat dieta. aut egritudo deficiat ⁊ obtūdat̄. Dixit
Haly. 3ᵒ practice. sic medicus cibū ⁊ potū mensurare ⁊ di/
spensare oꝫ q̄tenus virtus ad morbi statuꝫ perueniat suffi/
ciens. non tñ subtrahēdo de cibo. ꝙ in via deficiat ⁊ succū
bat ante statū. Dixit itaq̄ȝ Ipo. in affo. Quibus mox conti/
nuus est status cōtinuo tenuiter reficiendū: qbus ꝟo poste
rius ad illud ⁊ ante illud paꝝ auferendū: prius ꝟo reficien
dum vberius vt sufficiat egrotans. ⁊ Haly. dixit si morbus
breuis est spatij statusq̄ȝ ꝓpinquus cibuꝫ subtiliet medicus
⁊ minuat. Cum ꝟo morbus est ꝓlixus statusq̄ȝ lōginquus
aiaduertat medicus virtutem ⁊ cibis sufficiēter reficiat ab
ipso pn⁹. In his enim pcipit Ipo. morbis primo regiminis
acutoꝝ. Caue ne vna die venas exinaniri permittas. Dixit
Constan. 3ᵒ. tegni. febris si vsq̄ȝ ad statū fuerit acuta ⁊ dura
necesse est in oibus suis tpibus ꝙ subtilē demus dietaꝫ: qđ
silr̄ cōtingit fieri in oi acuto morbo velocē hn̄te motionē ⁊
ingrossamus dietā in initio vt virtus custodiat̄: appropin/
quante ꝟo statu subtiliamus eā. opꝫ itaq̄ȝ dixit. Haly. ma/
xime sollicitari medicū dignoscere robur virtutis ⁊ futurū
statum ⁊ diligentiā summā hr̄e vt virtus ad ipsuꝫ sufficiat.
¶ Variatur aūt dieta ſm tpa vlīa morbi q̄tuor saltē in pn⁹
augmēto ⁊ statu. vnoᶜ ſm modū terminationis morbi. Nā
in morbis quoꝝ cōsumptio est paulatina per insensibilē re/
solutioneꝫ. q2 in his status quo ad accidētia coincidit cum
principio morbi vel cū augmento quo ad dispōnem mate/
rie ⁊ in his in pncipio quo ad dispōnē mãe morbus magis
molestat nām: q2 in eo mã est magis rebellis. q̄re ad eā re/
ctificandam nā magis vacat. Ideo in pn⁹. hoꝝ morboꝝ est
magis tenue dietandū. In augmēto ꝟo parū grossius: ⁊ in
statu quo ad dispōneꝫ mãe adhuc grossius. Et h̄ ex eo ꝙ in
processu morbus talis cōtinue remittit̄ ⁊ mã magis ⁊ ma/
gis virtuti obediēs reddit̄. vnde nā circa eā minus hn̄s va
care magis pōt circa cibi digōnem intēdere: q2 in tali eius
distractione paruū ꝓuenit nocumentū. ꝙ si ꝯtriū factū fue/
rit ⁊ in pn⁹ grossior ⁊ in ꝓcessu subtilior dieta exhibita fue
rit magnū inde ꝓuenit nocumentū. De ordine cibatiōis in
dictis morbis. dixit Auic. pᵃ q̄rti. qñ virtus est fortis: tunc
qñq̄ȝ facit nec̄iuꝫ dispō vt sis cōtētus iulep solo. ⁊ si nō plus
saltē bebōa vna ⁊ ꝓpue in febribus apatū. s. terminatuross
per resolōnē. Et si timueris debilitatē ex exhibitione iulep
solius sis cōtentus aq̄ ordei que aliq̄ȝtulū nutribilior est q̄ȝ
iulep sup. ⁊ si adhuc ex aqua ordei timueris debilitateꝫ. da
cibū aliq̄ȝtulum ea nutribiliorē. In his itaq̄ȝ morbis a sub/
tiliori dieta incipiendū est. ⁊ h̄ modus diete cōiter attēden/
dus ⁊ obseruādus est in morbis non seruantibus mām ad
vnicam expulsionē siue cū expulsione forti in crisi: q2 ipsoꝝ
mã sicut paulatine digerit̄ paulatine expellit̄. ⁊ q2 quoti/
diana febris cōiter est de istis morbis: iō in cura eius Aui.
prius subtiliat regimē: ⁊ subseq̄nter ingrossat ⁊ sic est fien
dum in suis silibus. ¶ In morbis aūt quorū mã paulatine
non expellit̄. sed reseruat̄ ad vnicaꝫ expulsionē siue ad ex/
pulsionē creticā: q2 in his status quo ad accidētia coincidit
cū statu quo ad dispōnē mãe in pn⁹ morbi: grossior cōpetit
dieta: ⁊ ꝯtinue in ꝓcessu subtilior quousq̄ȝ in statu subtilissi
ma fiat: q2 in pn⁹ talium morboꝝ mã eoꝝ minus molestat
virtutē: ⁊ accītia sunt quietiora: sicut dixit Ipo. affo. vt. ā.

Marginal notes (left): [illegible] parum. — Nota sen tum [illegible].

Marginal notes (right): Dieta idu catiōe sũ pra a nẽ z bi tpib⁹ ⁊ ꝑ vlīum. — Quarruet bȝ tpora morbus. — Ordo ci bandi.

circa pn° ꝛ fines ꝛc̃. ꝛ in processu nā plus molestat̃ ꝛ acci/
dentia intendunt̃. quapp morbo ꝛ nāe virtus plus vacare
habet: quare ꝛ minus oꝫ per cibū disturbari. Et sic quanto
plus pcedit egritudo ad statū tanto subtilior dieta est ad/
hibenda. ꝛ qꝛ in statu accn̄tia sunt intēsiora. in statu. s. taliū
morboꝝ cum ipse sit prauus tpoꝝ egritudinis tenuissima
tunc vtendū est dieta. dixit. n. Ipo. in affo. qn̄ steterit egritu
do tunc necesse est tenuissima dieta vti. tūc dixit Gal. in cō/
men. magna ꝛ multa succedunt accidentia in his morbis.
¶ Dixit Auic. p°. 4ᵗ. Si egritudo fuerit acuta ipsa in pn°.
existente tpare regimen subtiliamus. sed si fuerit in statu in
subtiliādo studebimus. Et dixit q̄to plus egri° pn° ppin/
quior fuerit ꝛ accn̄tia magis qeta nutrimus virtutē cōfor/
tantes. ꝛ quāto egri° fm augmentū pcesserit ꝛ accn̄tia au/
gmētata fuerit minuimus dietā pp fiduciā. q virtus sit for
tis cōsentiens diminutionē pp illud qḋ iam dedimus de ci/
bo. ꝛ pp hoc v. virtus alleuiet̃ in hora luctaminis. in hora
vero status regimē vehementer subtiliamus: ꝛ dixit in 4°
pmi. dignior horaꝝ ad subtiliationē regiminis est status.
in eo. n. est vehementia occupatiōis nāe ꝛ māe in pugna. ꝛ
non opꝫ vt ab ea recedēs occupet̃ re alia: ꝛ pprie apud cri/
sim. ante ꝯo statū pugna nō est confirmata. ꝛ iō supple pōt
eger vberius refici sicut dixit Ipo. vt. s̃. ad illud ꝛ an̄ illud
vberius reficiendū vt sufficiat egrotans. ¶ Dixit Haly. 3°
practice. Congruuꝫ est in morbi. s. dicti pncipijs cibum ad
grossitiē declinare ne forte infirmi fiat tractus a grossa die/
ta. s. que est sanoꝝ ad subtilē ad multū sup. nisi talē mutatio
neꝫ exigat morbus. ꝛ subdit ꝛ ne noceat amplius illi ꝛ de/
bilitetur virtus eius ꝛ dissoluat̃. Dehinc aūt minuat̃ eius
grossities paulatim per dies donec morbus ad statuꝫ pue/
niat: in quo quidē opꝫ esse dietā in vltimo tenuitatis: vt est
prandij dimissio ne forte virtus occupet̃ in digōne cibi: sꝫ
cōuertat totam curā suā ad resistendū morbo ꝛ ipsuꝫ expel
lendū. Dixit. n. Ipo. 2° regiminis acu. in his febribus vbi pti
sane tps vti fuerit illā dare a pn° melius esse fateor q̄ꝫ vena
rum inanitionē pcedere. Et postmodū in die 3° morbi: aut
4°: aut 5°: aut 7° dare incipere nisi in h̃ tpe crisis fuerit pre/
uentura. Errāt. n. qui ꝯriuꝫ operant̃ ꝛ circa quā opportunū
est custodiētes cibis egros a pn° duobus aut tribus: vn̄ ꝛ
A. Dixit. multotiens errat medicus: qꝛ phibet cibū in pn°
rei. ꝛ qn̄ appropinquat status ꝛ scit q virtus cadit cibat in
illa hora nescio. Et h̃ quidē error practicātes frequēter inci
dit. Et hic dixit. A. errāt duobus modis: ꝛ qꝛ dēbāt in pn°
cibasse grossius ꝛ qꝛ dēbāt in statu cibasse subtilius. Et pp
hos errores supueniunt egris accn̄tia. s. catarri nauseatiui
ꝛ colici. i. fluxus materieꝝ calidaꝝ ꝛ vigilatio pp resoloṅē
ꝛ priuationē digōnis ꝛ ingeti fiunt ꝛ reuoluunt̃ ꝛ alienant̃
ꝛ coartant māe virtutes eoꝝ: qꝛ nō vacant ad digōnem ip/
sarū ꝛ expulsionē ꝛ multiplicant̃ ipsoꝝ vapores quare au/
diunt illud qḋ non est: ꝛ pmutant̃ in lectis ꝛ imaginant̃ qḋ
non est: ꝛ tremūt ꝛ citant̃ eoꝝ labia inferiora pp cōpassio/
nem ad os stōi: ꝛ cōtristant̃ ipsoꝝ aie pp grauitatē māe. Et
hec sunt accn̄tia illa que Ipo. dixit cōtingere 2°. regiminis
acutoꝝ in ꝯbo illo. multotiēs aūt a capite ad circū pectus
crudos de gn̄e cole attrahunt. Unde ꝛ illis vigilie accidūt
que profecto digōni morbi repugnāt. Angustia supabun/
dant murmurāt ꝛ mēte perturbant̃ oculi subito q̄si splēdo
re obtūdunt̃ auricule vocū tinniētib⁹ tinnitibus replent̃.
Articuli frigēt. Urina indigesta sputū subtile salsuꝫ ꝛ pau/
cū satisqꝫ fm colorē tinctū circa collū sudor. Ingetat̃ flat⁹ ꝛ
tractus ide si pmutat̃ fortius crebriusqꝫ ducit̃ timpora pla
nant̃ ꝛ ꝛ si quoqꝫ alicui defectio spūs acciderit h̃ peius erit.
a pectore operimenta repellunt̃ manus tremūt. plābus aūt
inferiora. ꝛ palpitāt labia. Et ne qs motus errore quorun/
dā hūc incurrat errorē. A. eū remouens dixit. Iam te feci
scire errorē illius q extimabat. q cibatio ꝛ cōfortatio in fe/
bre acuta est melior. qn̄ in valde acuta febre nō est intētio
digōnis: sed solum eūonis ꝛ iō intentio ēt est in cōfortatione.
hoc. n. non hꝫ veritatē: sed solū cibatio est melior qn̄ times
casum ꝟtutis supple ꝛ non alr̄ in valde acutis. Et dixit. silr̄
nō est attendēdus sermo illoꝝ qui dicūt: q qꝛ in pn° virtus
est fortior q̄re cū minore cibo pōt stare in pn° esse subtilius
dietandū. Quāuis. n. h̃ sit veꝝ rōne pn̄tis dispōnis ꝟtutis:
tn̄ hoc medicus nō tm̄ considerare hꝫ. sed puidet de futura
eius dispōne ꝛ nō querit. q ꝟtus sit fortis tpe qetis: sed tpe
motus ꝛ pugne in futuro statu ꝛ crisi q̄re grossius reficit in
pn° vt virtus roborata ad statū pueniat ꝛ valeat accn̄tibus
resistere ꝛ morbū expellere. Et silr̄ q̄uis maior fiat dissolo
in statu q̄ꝫ in augmēto ꝛ in augmēto q̄ꝫ in pn°: non tn̄ plus
de cibo est dādū. Hoc. n. hꝫ locū in sanis: nō aūt sic in egris
est: q qn̄ maior fit dissolo sit plus de cibo dandū. nā virtus
in morbis debilitat̃ multū pp dissoloṅē multā. ipsa aūt de/
bilitata nō est potēs digerere cibū multū. Cibus aūt nō re/
ficit nisi digerat̃. Amplius in statu ꝛ augmēto maior fit pu
gna inter nām ꝛ morbū. ꝛ eadē est ꝟtus que ipugnat mor/
buꝫ ꝛ digerit cibū: vn̄ si in pugna offerat̃ cibus nō digeret
ipsum nec cibus eā cōfortabit ꝛ si daret̃ tūc cibus nā se cō/
uerteret ad dirigendū cibū ꝛ derelinqueret pugnā: vn̄ mor
bus tūc augmentū sumeret ꝛ supstaret̃ māe. Itaqꝫ in statu
nihil est dādū nisi virtus sit multū defecta ex abstinētia ma
gna vel aliq̄ eūone forti seu aliquo accn̄te dissoluēte ꝟtutē.
Et notāter dixit. vt. s̃. A. ꝛ dignior horaꝝ ad subtiliationē
regiminis est status ꝛ maxie apud crisim vt daret intelligi.
q de statu quo ad accn̄tia qn̄ cū statu quo ad digōneꝫ māe
coincidit intelligeremus qm̄ talis est status vt. s̃. morbi cu
ius terminatio est p crisim. q ēt significauit Gal. in ꝯbo su
perius allato cū dixit. Cuꝫ vix supsit hora qn nā vincat hu/
mores. Dixerunt ēt sic vt ondērent. q maxie de statu mor/
bi acuti itelligerēt: qꝛ talis status est ille q est breuis: cui vix
supest hora ꝛ ēt nō cuiuscūqꝫ acuti: sed solū eius: cuius sta/
tus est breuis: ne ergo crederet aliqs q si status morbi acu
ti esset lōgus sicut aliqn̄ cōtingit cū esse p̄im dieꝝ medicus
phiberet cibū toto illo tpe. Dixit. A. maxie apud crisim. ꝛ
Gal. dixit. cū vix supsit hora. Et ad hāc ēt intentionē notan
ter dixit Haly. in ꝟbo eius supra adducto vbi postq̄ꝫ dixe/
rat dietā debere esse in vltio subtilitatis dedit exēplū. vt est
prandij dimissio. nō aūt dixit. ꝛ cene: qꝛ si status esset lōgin/
quus nō posset ꝟtus tāto tpe sine cibo pmanere. In quo sta
tu longo dieta dꝫ graduari: qꝛ in eius pn° grossior esse dꝫ:
ꝛ circa mediū subtilior: ꝛ apud crisim: ꝛ cū vix supest hora
dꝫ esse tenuissima: que est oēm cibuꝫ phiberet qm̄ illo par/
uo tpe virtus sine cibo poterit tolerare. ¶ Dixit Gal. pmo
ad glauconē cōtinuas febres qbus status nō pcul a die 7°
esse dꝫ ꝛ virtus fortis ꝛ ea q̄ etatis cōcordant certe valde ꝛ
subtiliter dietare opꝫ. Quibus ꝯo pcul a 7°. est status to/
tius egritudinis aut ea q̄ ꝟtutis nō valde robusta sunt fm
pn° quidē grossius: ppe ꝯo statū tenuius ꝛ in statu tenuissi
me dietare opꝫ. Deinde rursus. s. post statū in declinatione
opꝫ grossius ꝛ magis siue faciēdo augmēto dietatiōis q̄ꝫ di
minutionis q̄ an̄ statū: incipiēdo tn̄ in pn° decloṅis a subti/
liori ꝛ gradatiꝫ pcedēdo ꝟsus grossius postq̄ꝫ regēdus est
eger regimine conualescētie. Ex dictis pꝫ q in morbis pacu
tis in qbus pp breuitatē couenit vsqꝫ ad declinationē nihil
dare si virtus cōsentit p̄dicta diete ordinatio nō hꝫ locū cū
tota dēat esse tenuissima q̄ est nihil dare ēt si ipsa fiat pmu/
tatio ad mellicratē: qꝛ mellicratē sumere est etiā tenuissima
dieta vt in sequētibus appebit. ¶ Dixit Gal. in cōmē. affo.
Quādo steterit egritudo ꝛc̃. q que dicta in statu fiēda in/
telligenda sunt in statu morbi salubris nō mortalis: qꝛ mo/
rituri sunt solis pronosticis dimittēdi. Et si cogitur medi/
cus morituro in statu cibū dare non dꝫ subtilissime ꝛ cū re
pauci nutri⁹ dietare eū: sed potius ecōuerso vel saltē cū me
diocri dieta si forte ꝟtus illo cibo fortificato restiterit mor/
bo. Sunt ēt p̄dicta itelligēda nō de q̄cunqꝫ crisi: sed de crisi

Hora status est cō/uenientior q̄ in alia hora sub/tilior regimen.

Nota re [illegible]

Nō semp i egris qn maior fit dissolo est plus dan/dū d cibo.

completa que est subita mutatio ad salutē vel ad mortē. Et
ad hoc signandū: dixit Ipo. 4° regiminis acu. sorbitionē. i.
cibum si ꝓpe crisim fuerit ne des si turbet. i. si crisis est cum
veloci ⁊ subito motu: qui ab eo vocat crisis turbata. Non
aūt sunt intelligenda de crisi incōpleta que nō fit subito ad
bonū vel ad malū: lz in pleꝰ est ꝯtra vices: qm̄ in tali subti/
li est vtendū dieta nō subtilissima ⁊ pᵒ crisi transacta nō vsq
ad sequentē crisim cū ipsa subtili dieta regēdum: imo est ali
quātulū grossius reficiendū ſm ꝙ vtus expetit ⁊ morbus
ꝯsentit. ⁊ sic sequēdū est vsq ad crisiz aliā in q̄ ēt subtili vtē
dū erit dieta si morbꝰ fuerit salubris. si vo mortalis reficiat
eger tūc cibis pauce q̄titatis facilis digōnis multi nutrimē/
ti ⁊ sic ꝓcedēdū est vsq ad finē crisium. ¶ Dicunt qdaz. ꝙ
qn̄ repit dictuz egrū in crisi dietādū oz intelligi de crisi in/
cōpleta. ꝙ si de crisi cōpleta dcm̄ reperiat: tūc istud dcm̄ pōt
intelligi aut positiue. i. cibū dādo ⁊ tūc verificat crisi cōple/
ta ⁊ nō in fieri crisis. aut ꝓuatiue. s. cibū ꝓhibendo ne ipe/
diat aut ne forte noceat. ⁊ sic verificat in crisi fiente. Ut in/
nuit Gal. in cōmē. affo. Ea quoq crisis fit ⁊c̄. In quo affo.
Ipo. nō fecit mētionē de dieta expsse vt ondēret ꝙ ēt in cri/
si ordinā da sit dieta ſm ꝙ virtus expostulat.
¶ 2°° penes tpa vlia morbi variat dietatio ſm variā dispō
nē māe morbi: ſm quā mā aut est apans aut nō apans. Si
eni fuerit apans in pn° quo ad dispōnez māe opz subtilius
dietare ⁊ gradatim ingrossando ꝓcedere sic Ipo. p̄ regimis
acutoꝝ. in apate pleuretico dixit. qn̄ pleureticus hz os hū/
dum. i. q̄to plus est de sputo. ⁊ h est in statu q̄ ad mām tan/
to plus dabis de cibo. Ideoq ⁊ in fine eiusdē pᵒ. dixit p̄ opz
dare succum ptisane: deinde grossum eiꝰ. Et Ra. in diuisiōi/
bus caplo. de cura cali apatis epis in qbus ꝯtētus vsq ad/
hebōez aqua ordei ꝓ cibis: cūq alleuiatur eiꝰ febris sint ci
bi eiꝰ ex herbis ⁊c̄. Et in hac intētiōe dixit. A. pᵒ 4ᵗ. qn̄ vtꝰ
fuerit fortis tūc forsassis necūz facit dispō vt sis cōtētus iu/
lep solo. ⁊ si nō plus saltē bebōs vns. ⁊ ꝓprie in febribꝰ apa
tū. ⁊ sic ꝓcessit in curis pticularitū apatū. vt pᵒ tertij cura ca/
rabitꝰ. ⁊. lo. tertij i cura pleuresis. ⁊ fere vbiq de cura apa/
tū. Et eni in hāꝝ febriū regimine intētio maior hnda est ad
mām q̄z in alijs febribus cū nō soluz digōnē māe in eis: sed
etiā alterius māe fluxus ꝓhibitionē ne apa augeat medi/
cus intēdat. h ēt faciet ꝓhibēdo māe multiplicationē ꝓpter
cibi diminutionē q̄ mēbra alia ab apate patiēte nutrimēto
depaupata auera scā mām in eis ꝯtētā retinebūt: neq eam
ad locū apatis fluere sinēt. Festinātq in hāꝝ egritudinum
pn° accn̄tia seu de dolore ⁊ alijs. q̄re ⁊ in pn° ⁊ ſm ptē au/
gmenti est subtiliꝰ dietandū. dehic aūt gradati addendū est
in cibo. Et si qdē fuerit de his in qbꝰ mā apans cōtinue re/
soluat ⁊ p sputamia minoret: neq suppuret cōtinue igros/
sando dietā gradatim ꝓcedendū est donec eueniat sanitas.
¶ Si vo apa suppuret tūc iterū circa suppuratiōez opz die
tā subtiliare: qz tunc accn̄tia intēdunt sic dixit Ipo. in affo.
circa gn̄ationē sanie dolores ⁊ febres ⁊c̄. Et sic subtiliando
ꝓcedere oz vsq ad scāz saniē ⁊ vsq ad apatis rupturā. Pro
pterea. A. 14ᵃ. tertij. caᵒ de dubelati epatis. dixit. opz vt ad
ministret subtiliatio cibi in pn° dubelati siue suppuratiōis.
Nā he febres sunt siles refuātibꝰ mām ad vnicā expulsio/
nē cū in eis status quo ad accn̄tia cōcurrat cū statu quo ad
digōnē māe. ⁊ sic in hoꝝ febribꝰ apatū rōne apatis in pn°
regimē subtile necessariuz erit ꝓpter causas dictas: deinde
iterum ⁊ in statu causis preassignatis. ¶ Si vero materia
est nō apans tunc eius regimē est simile regimini supradi/
cto sumpta ex modo terminationis earum.
¶ 3°° sumitur indicatio de regimie diete ſz tpa morbi a si/
tu māe ⁊ loco minere eius. nā si mā sita est in nobilibus mē
bris regimē oz esse subtilius q̄z si fuerit in ignobilibus ⁊ in
tēporibus eius ꝓcedēdum est ſm modum dictum de deter/
minatione febrium. Et si quidem minera eius fuerit sita in
membris nutritiuis subtilius est dietandum vt superius pa
tuit q̄z si fuerit in spiritualibus ⁊ animatis ⁊ ſm tēpora eiꝰ
procedendum est ſm determinationem morbi.
¶ 4°° variat dietatio ſm qd̄ morbus est ꝯtinuus vel inter
polatus. nā febris siue sit simplex siue composita cōtinua de
subtiliori indicat dieta ⁊ a pn° eius vsq ad statū est subti/
lius dietandū. ꝓpterea ꝙ nā magis debilitatur ⁊ plus hz
vacare morbo ⁊ cause eius in digōne ipsius. si vo fuerit in/
terpolata grossius reficiendū est: intelligendo semp in pro/
portionalibus: ita ꝙ interpolata sit proportionalis cōtinue
cui cōparat ⁊ nō alr. nam posset esse aliqua interpolata in
qua subtilius exigeretur regimen q̄z in aliqua continua. — Dieta indicatione sumpta a tpibus pticularibꝰ morbi.
¶ Scdōz vo tēpora particularia morbi in paroxismis ⁊ exa
cerbationibus dieta variatur. etenī in pn° ⁊ statu cibi pro/
hibitio iuxta posse fieri dz. ⁊. n. in pn° datus extendit eius
nocumentū ad totū paroxismum datus vero in statu inten/
sius nocet disturbādo nām ab expulsione māe facientis pa/
roxismum: dixit Gal. p̄ regimis acu. cōmento penul. Dete/
rior hora ad sumēdū cibū est hora pncipij intelligens extē/
siue: qz longiori tēpore durat eius nocumentū. Et in augmē
to paroxismi cibus datus magis nocet q̄z in declinatiōe ex/
tensiue ⁊ intensiue ⁊ de his amplius inferꝰ apparebit cuz
de hora cibationis sermo fiet. Cum hoc etiā in dietādo per
tēpora particularia attendenda est acuitas ⁊ latescentia eo/
ruz: ⁊ scdm̄ illas opz plus ⁊ minus subtiliare regimē: q̄to — Notandū est cū diligētia
eni paroxismus acutior fuerit tanto plus de cibo subtrahē/
dum est ⁊ econuerso. ¶ A regimine tn̄ predicto scdm̄ oēs
supradictos modos sumpto excipiūtur febres ⁊ morbi pe/
stilentiales. naz in ipsis regimē diuersificatur a supradicto:
prout in sequētibus in ipsarū sūma dicet. Excipiunt etiā a — paugmastica homotena.
supradicto regimine febres sanguinis. In febre eni perau/
gmastica cōuenit in pn° subtiliare ⁊ gradatim ingrossando
ꝓcedere: qz in pn° suo initiatiuo est status eius ⁊ postea de/
clinando procedit: ⁊ ecōuerso in augmastica. In homotena
autē continue subtili vtendū est dieta nō enim pōt in ea or/
do diete seruari q sit penes cōparationē pncipij ad statū cū
fere tota sit status. ¶ Notant. ꝙ dieta que subtilis est rōne
tēporū vlium morbi in cōparōne tēporū particularium est
grossa. Ita enim voluit Aui. pᵒ 4ᵗ de vlī curatiōe putrida/
rū vbi in re paroxismi regimen grossum esse dixit. aquā or/
dei cum zucaro ⁊ iulep. que tn̄ sunt subtile regimē rcᵘ totiꝰ
morbi. Ait eni. oīno caueatur regimē grossum in hora pa/
roxismi ita vt nō detur aq̄ ordei ⁊ zucarum ⁊ iulep. Appa/
ret ergo q̄uo dieta indicatione sumpta a tēpore cū suis cōsi/
milibus ab vlī dieta sumpta a dispōne morbi diuertit. v. g.
sicut habet a Gal. in cōmē. affo. paroxismos ⁊ ꝯsistētias. ⁊c̄.
Omni quartane et q̄rtana est eadē debet dieta sed tn̄ vt sic
nō cōgrua esset dietatio: imo ad hoc vt cōgrua sit opz indi/
cationē a tēpore ipsius sumere. ⁊ aliter dietetur patiēs q̄rta
nā in pn° ⁊ alr in singulis tēporibꝰ eiꝰ. ¶ A cā quoq mor/
bi magna in regulatiōe diete indicatio sumitur. dixit Ipo. — Dieta indicatione sumpta a cā morbi.
4° regimis acutoꝝ. Attēdēdūz est sananti. i. medico vt nō
obliuioni tradat aliqua occasionum neq eorum que ſm
mentē ⁊ alique causarū siue ille cāe sint extrinsece q̄s tetigit
per id quod dixit occasionum siue sint intrinsece: quas in/
tellexit per id quod dixit. ſm mentē: vt Gal. dixit in cōmē.
quasi dicat nulla cā febris siue alterius morbi dz obliuio/
ni tradi: quia ſm diias causarū dz indicatio deitandi diuer
sificari: ⁊ omnis ēt curatio vt supra dcm̄ fuit. A causa itaq
multiplr sumitur indicatio in dietādo. ⁊ p̄ ob eo qd̄ est eaz
esse extrinsecam vel intrinsecā. nā si cā extrinseca fuerit vbe
riorē cōcedit cibationem. intrinseca vo tenuiorē. Extrinse/
ca tamē causa si manifestam in corpore fecerit impressio/
nem vt solutionē continuitatis concussionem ossis ⁊ fra/
ctionē vel dislocationē opz in pn° subtilissime dietare ⁊ gra
dati ingrossando ꝓcedere cōsilr diete apatuz: ⁊ ꝓpter cām
ibi assignatā. 2° ex eo qd̄ est cām esse humoralē aut sine hu/
morē. nā q̄ sine humore est abūdantē vel saltez moderatam

concedũt escam. humoralis vero diminutionẽ cibi necessa
fore indicat. Dixit Gal. 8. terapẽ. his qui coacervãt multi/
tudinez humoꝝ sine corruptione ieiuniũ ꝓdest. ℂ Humor
(Humor die tãdi ꝓstat modum.)
ẽt ipse indicationẽ prestat in dietando ẜm modũ ſbe eius ⁊
q̃titatẽ ⁊ qualitatẽ maliciã vel benignitatẽ: ⁊ ẜm suũ motũ
⁊ sitũ. mã. n. subtilis sube subtiliorẽ indicat dietã. grossa vo
viscosa grossiorez. Et mã calida ⁊ sicca ⁊ mã ẽpans vel ad
ẽpandũ sluẽs ⁊ mã furiosa: ⁊ que est multe malicie ⁊ mã in
nobili mẽbro sita de subtiliatione diete iudicat. Et q̃to am
plioris fuerit q̃titatis tanto de maiori indicat subtiliatio/
ne. Et ecõverso mã frigida ⁊ hu. quieta ⁊ non ẽpans a mẽ
bro nobili longinqua parue malitie siue benigna de ingros
satione diete cõsentit: ⁊ quãto minoris fuerit q̃titatis tãto
diete igrossatio poterit esse maior. Si tñ mã foret benigna
⁊ in nutrimentũ cõuertibilis dieta subtilianda foret.

ℂ Accidens quoq₃ morbi indicationẽ de dietando duplr
(Dieta idi catione su̾pta ab accidente.)
ꝓstat ẜm ꝙ accñs duplicis mãei egris superuenire põt. Acci
dens. n. aut est de essentialibus morbi aggrauãs ⁊ virtutẽ
stimulãs ⁊ ad se attrahẽs curã. ⁊ oẽ tale accñs de cibi ꝓhi/
bitione indicat sicut est dolor inquietudo ⁊ silia. De his. n.
dixit Ipo. 2° regiminis acutoꝝ malũ enim nimirũ est cum
egrũ in doloris ⁊ morbi acumine potũ aut ius aut cibũ ac
cipere ꝑmittunt ẽt si ex dolore vel morbi acumine defectuz
viderint infirmũ: ⁊ cã est: q: illa defectio nõ est vera: sed est
per aggrauationẽ. Et iõ maxime hec hũt vitatẽ si illud ac/
cidens euacuationẽ debere fieri demõstrat: aut si cũ eo ne/
cessitas est euõnis. Dixit. n. ibidẽ Ipo. tpe soloñis nullũ ius
cõpetit ꝓpinare. Et Gal. dixit in comen. supradicti ꝑmi ṽbi
Ipo. Ille cui accidit defectio ꝑꝑ dolorẽ aut acuitatẽ morbi
indiget euõne ꝓprie ⁊ non additione in corpore suo. Et qui
istis dat aliqd de cibo nocet eis nocumento magno valde.
Et hoc nisi ꝑdicta accidẽtia de inquietudine ⁊ silibus fue/
rint intẽse facta ꝑꝑ abstinentiã nã tunc cibus ilico est exhi/
bendus. ℂ Dixit Haly. in mẽsurandũ cibũ ẜm accñtia que
(Cibus nõ est dãdus nisi purus stõus ⁊ intestina sint euacuata.)
infirmũ a cibo ꝓhibẽt intuendũ est si in stõ superfluitas est ci
boꝝ aut in visceribus ⁊ intestinis crapule. nã omni mõ resi
ciendus nõ est nisi stõus purget ⁊ intestina a crapula euen/
tur. Et si qñ infirmo necessitas fuerit euãdi aut lassatiuo
aut clysteri aut sciei aut deniq₃ stomis cibuz dari non opz.
ℂ Et Aui. ꝑ 4ͥ dixit. de his que indicãt subtiliationẽ re/
giminis est si sit necessitas stõmie aut solonis ventris ꝑ me/
dicinã maxime fortẽ aut imissionis clysteris aut sedationis
doloris. nã in talibus dixit Aui. opz vt des operã ad cõsu/
mendũ illã necessitatẽ. s. de euõne ⁊ sedatione doloris ⁊ siũ
bus: deinde ciba si necessarius est cibus nisi sit ꝓhibens. s.
a datione cibi post euõnez vel sedationẽ doloris sicut esset
superuẽtus noui paroxismi vel aliud sile. vel nisi sit prohi/
bens. s. ab expectatione cibi donec operã dederis ad cõsu/
mendũ illam necessitatẽ sicut esset casus virtutis verus aut
egri resoloo facilis in euonibus: aut descensus colere ad os
stõi: quos hos oẽs ante euõnez cibare opz. Aut nisi tps ni/
miuz interponeret aute sedationẽ doloris ita ꝙ virtus sine
cibo tolerare non posset: ꝑdicta. n. accñti sunt ea penes que
attendit statusi qui: vt s̾ dictum est: quocũq₃ tpe euenerit
ꝓhibet cibũ dari. ℂ Sunt insup de hac summa accñtiũ ꝓ/
hibentiũ cibum dari accñtia eueniẽtia in statu ex pugna ⁊
labore ꝑueniente crisim. Dixit Gal. 2° regiminis acutoꝝ in
cõmen. super ṽbo. nec qipiã medicoꝝ ⁊c̃. ꝙ debiles ex fu/
ria morbi nõ debent cibari. ⁊ intellexit proprie de virtutis
aialis debilitate apparente in statu ⁊ appropinquãte crisi.
nã ista virtus est que laborat in crisi in expellendo mãm: ⁊
iõ apparet qñq₃ defecta ad motiones corporeas. virtus
aũt nãlis tunc custodit prout dixit Gal. in cõmen. afo. In/
choãtibus morbis: indicãt aũt predicta accñtia diete sub/
tiliationẽ maiorẽ vel minorẽ ẜm ipsoꝝ intensionẽ ⁊ remis/
sionẽ ⁊ ẜm perdurationẽ vel citã remotionẽ sicut tradit ab
Ipo. in afo. vbi ergo ẜm acumẽ egritudo cõtinuos ⁊ vlti/
mos labores hz: ⁊ vltima necesse est vti ⁊ tenuissima dieta.
vbi vero nõ: non: sed cõuenit grossius reficere: ⁊ tñ subcõ/
descẽdere q̃tũ egritudo mollior vltimis fuerit. ℂ Aut ac/
cidẽs in morbo eueniẽs est ex his que virtutẽ ꝓsternunt. ⁊
tale de cibi exhibitiõe idicat siue ex morbo siue vi nãe siue
vi sinthomatis siue ex errore ꝓuenerit. Et ex his accñtib⁹
potissime est euo quecũq₃ curiuz nãe transgrediẽs siue per
ventrẽ siue per vomitũ siue per vrinã vel sudorẽ: ⁊ precipue
quecũq₃ fuerit sanguinis euo magna. Dixit Ipo. 2° regimi/
nis acu. malũ est defectionẽ virtutis ex inanitiõe esse qñ cũ
fuerit ignorãs medicus cibũ restringit. Et Gal. dixit in cõ/
men. ille cui aduenit defectio ꝑꝑ famen vehementẽ indiget
acceptione cibi. Cuius enim corpus debilitat ꝑꝑ inanitio/
nẽ venaꝝ ⁊ regit regimine subtili nocet illud ei neq₃ in hac
datione cibi ꝑiudicat indicatio sumpta a tpe morbi. sicut
Gal. in cõmen. afo. Contemplari opz ⁊c̃. Dixit. qñq₃ ⁊ ẜm
ipsum statũ superueniẽte sinthomate dissolutiuo virtutis co
gimur cibare: ⁊ est cibus dandus quocũq₃ ẽt tpe accidẽti/
bus virtutẽ dissoluẽtibus superuenientibus ꝑꝑ sollicitudi/
nem quã opz hr̃e ad virtutem. ℂ Dixit Auer. 7° coll. hoc
melius existit. s. cõfortare virtutẽ ne ei accñs periculosum
cui necessariuz sit cibũ propinare: vt in sincopi ⁊ resoloone.
Et si timebimus aliqd ex his cibabimus eos in principijs
paroxismoꝝ: q: sic inde eos totaliter a sincopi liberabimus.
⁊ aliqñ opz cibare eos in medio paroxismoꝝ. Sic ergo ac
cidens ṽtutis dissolutiuũ a regimine regulari diuertit: ⁊ quã
tũ tñ ab ipso diuertendũ sit magnitudo accñtis vel ei⁹ pui/
tas demõstrat. studere tñ dz medicus pro posse regulari re/
gimini adherere: ⁊ ita vt sua additio in cibo gradũ necessita
tis eius nõ transcẽdat. ℂ Notant. ꝙ febris pestilẽtialis est
de numero febrium: cũ qbus sunt accidẽtia virtutẽ dissol/
uentia: q̃uis appar̃ẽter medicus accidẽtia illa non videat.
Ideo in febre pestilẽtiali ꝑn⁹ grossa competit dieta: vt suo
patebit caplo. In omni tñ accidẽte dissolutiuo virtutis ci/
bus dz esse facilis digõnis partitus dando parũ in vice vt
a debili virtute rectificari possit. Sed de eis amplius infra
in febriuz cõpositarum cũ accidente cura. Et referẽda sunt
predicta ad cibum ⁊ potũ cibalem: q̃uis in exhibitione ci/
bi maior sit adhibẽda sollicitudo q̃z potui: q: in eius erro
re maius egris prouenit nocumentum.

ℂ De ꝯsideratiõib⁹ reqsitis ad cibi exhibitionẽ. Ca. xiij.

Dixit Constã. 5° pantegni. Opz medicuz
nãs ⁊ qualitates cognoscere ciboruz
⁊ potuũ: ⁊ de his sufficiẽter dictũ est in sermo/
ne ꝑcedenti. Hic aũt dicere opz: ꝙ inuestigatio
de cibis ⁊ potibus cõsistit in cõsideratione ſbe
ipsoꝝ ⁊ qualitatis ⁊ q̃titatis ⁊ hore exhibitionis ⁊ ordi/
nis. ℂ In substãtia aũt ipsoꝝ q̃tuor cõsideramus. s. ipsius
(In sba ciboꝝ quatuor sũt cõsiderãda.)
subtilitatem ⁊ grossitiẽ siue viscositatẽ ⁊ ipsoꝝ facilitatẽ ad
digerendũ ⁊ penetrãdũ vl̾ difficultatẽ ⁊ ipsoꝝ putrescibili
tatẽ siue maliciã nutrimẽti ipsoꝝ ⁊ bõitatẽ ⁊ habilitationez
nu⁹ ex eis gñati ad resoloonẽ vel fixionez siue in resoloonẽ.
ℂ Et de dictis q̃tuor Aui. ꝑ⁹ primi. duo tetigit ⁊ dixit. nu/
triens ꝑꝑea ẜm hoc. ꝙ ex eo fit nutrimentuz duas alias hz
operationes que sunt velocitas penetrationis sicut est dispõ
vini. ⁊ tarditas penetratiõis sicut est dispõ assatoꝝ ⁊ frixo/
rum. ⁊ spissitudo sube eius. ꝙ ex ipso gñatur in sanguine ⁊
ipsius retẽtio siue tarditas dissolutionis sicut est dispõ car/
nis porcine aut vituline aut ipsius subtilitas: ⁊ resoloonis
eius velocitas sicut est dispõ nutrimẽti qđ fit ex vino ⁊ ficu
(Qđ sub
tilis ẽ ſbe facilis est digestionis. Qđ grosse viscose ſbe est difficilis ẽ digõnis ẜz plurimum.)
bus. Et ista duo ꝑñt ꝓcedere ex ꝑ⁹ dictoꝝ quatuor. Et eniz
qđ subtilis est sube ẜm plm facilis est digõnis: ⁊ penetra/
tionis: ⁊ ipsius nutrimentũ facilis est resoloonis. ⁊ quod est
grosse ⁊ viscose sube ẜm plm difficilis est digõnis ⁊ tarde
penetratiõis: ⁊ ipsius nutrimentũ difficiliter ⁊ tarde a cor/
pore dissoluit. ℂ Nutriens vero facile putrescibile ⁊ qđq₃
est mali chimi in omni egritudine vitandum est: sicut quod

euchimũ est ꝛ imputrescibile eligendũ. Dixit Auic. vbi. ꝰ.
Nobis q̃nq; est necium nutriens qḋ cito penetret: cũ casui
virtutis aialis succurrere volumus ꝛ eius resolõni. ꝛ non
põt tanto tpe stomacus ꝛ virtus tolerare vt nutriens dige/
ratur. qḋ tarde digerit. Et nos quidez a nutriẽte terremur
qḋ cito digerit. cũ accidit qḋ nutriens pcedat qḋ tarde di/
geritur ꝛ timemus ne cuz eo misceat ꝛ corrũpat. Et terre/
mur a nutriente grosso cũ pro certo scimus ꝙ accidunt opi
lationes. Et eligimus cibũ fortis nutrimẽti .i. diu durabi/
lis ꝛ tarde descẽsionis pp eum quẽ confortare volumus ꝛ
exercitijs fortibus pparare. Rarũ vero nutriens eligimus
pp illum cui accidit velociter spissitudo poroꝝ. Et facilitas
quidẽ ꝛ tarditas penetrationis nutrimẽti aut depẽdet a fa
cilitate vl' difficultate alterationis nutrimẽti a corpore. Ea
enim que faciliter alterant faciliter ꝛ cito penetrant. ꝛ que
difficulter tarde: siue istud depẽdat ex dispõne nãli sue sbe:
siue ex dispõne acq̃sita per artificiũ vt apparebit in assatis.
Aut dependet a cibarij q̃litate siue illa q̃litas sit de primis
qualitatibus sicut calida cibaria cito penetrãt ꝛ frigida tar/
de. Siue sit modus sube ฿m quẽ cibaria subtilis sube cito
penetrant ꝛ grosse tarde siue sit familiaritas ฿m quam que
magis sunt familiaria cito penetrãt: q: magis attrahunt a
mẽbris: ꝛ que non sunt familiaria tarde. In vino quoq;: q:
est facilis alterationis calide cõplonis subtilis sube ꝛ maxi/
me familiaritatis reperit citior diuz penetratio. Ideoq; ci/
tius ceteris casui virtutis subuenit. ¶ Cibus aũt eligẽdus
est qui est euchimus .i. boni chimi gñatiuus qui sit talis nã
liter ꝛ artificialiter. Nãliter qdẽ ꝟ.g. vt si sit cibus ex gra/
nis sit ex frumento vel ordeo solido sano optimo mũdo: ꝛ
sano tpe: ꝛ bono aere collecto ꝛ in sicco loco reseruato. Et
si sit cibus ex carnibus sit sumptus ex aialibus sanis. Arti
ficialiter aũt vt sint cibi oẽs bene decocti. Q; si cibus euchi
mus hñi non poterit aut egroto aboiabilis fuerit ꝛ renua/
tur. tũc eligẽdus est cibus paruã hñs malitiam: ꝛ maxime
ille qui ab egroto appetit. Dixit.n. Ipo. in affo. parũ dete/
rior cibus ꝛ potus delectabilis magis eligẽdus bono inde
lectabili pcipue in q̃titate moderata sumptus. Et cõfirma/
uit h̃ Au. 3ᵃ primi. naz sicut dixit Gal. in cõmen. dicti affo.

Bona cõ/ phehensio cibi a stõ ẽ cã hõe di/ gestionis.

Omnis cibus sapidus quo quis delectat cuz accipit a stõ
amplexus retinet: ꝛ cũ magna delectatione digerit plusq;
aliqs alius cibus. Bona aũt comprehensio cibi a stõ dixit
Aui. 13ᵃ tertij. potissima est cã bone digõnis: ꝛ eius bona di
gestio corrigit eius malitiã paruaz. Propterea dixit Haly.
Disponendũ est regimen ciboꝝ ฿m infirmi appetitũ eiusq;
ad aliqd inclinationẽ: vñ cõsiderandũ est si ifirmo sint mul/
ti vtiles ꝛ cõuenientes cibi: ꝛ sint quidã ex eis qui minoris
sint vtilitatis: ꝛ si infirmi aia ad minus vtilẽ inclinat: infir/

Infirmi appetitꝰ se quẽdus ẽ aliqñ.

mi appetitus sequẽdus est debilisq; quẽ magis desiderat ci/
bu; : cõferentior.n. ꝛ vtilior est illi. Neq; refert si delectatio
illius cibi pcedat a cõplone ipsius nãli siue ab accidẽtibus
siue a cõsuetudine: si tñ cõsuetudinarius fuerit cibus illi in/
firmo melior existet. Cibuz quoq; mediocriter malũ fugiat
medicus infirmis dare q̃tum possibile est: q̃uis quidaz in
virtute forti ꝛ pigra ad pugnã talem cibũ cõcedi debere di
cunt: si auide sumat: qm̃ etiã q̃uis tota eius malitia nõ cor
rigatur: sed addat in morbũ vel cãm eius. Ex alia tñ via p/
dest inq̃tum instigando irritat nãm cõtra morbũ ꝛ mouet
infestata nocumẽto morbi ꝛ cibi vbi pus non mouebat. ꝛ
q: fortis est ꝛ virtuti forti nihil resistit expellit morbũ ꝛ no
cumentũ cibi: sed in virtute debili talẽ cibuz phiberi debe/
re dicunt: sicut ꝛ cibũ magne cacochimie vitandũ dicunt in

Nota que sitam.

omni hora ꝛ omni dispõne. Quãdoq; tñ contingit. ꝙ eger
nil vult sumere ꝛ nihil appetit nisi cibum magne cacochi/
mie. ꝛ ponit in hoc medicus in agonia an cõcedat ipsuz an
non. ¶ Dixit Haly 8° practice. si appetitus ad cibũ inclina
uerit nõ opportunũ. dz vt modicũ de eo sumat ꝛ multũ illi
promittat. ꝛ maxime si infirmi virtus ceciderit ꝛ debilitatus

est appetitus aut fuerit ibi subuersio aut abolatio. Eis.n.
qui sapiẽtes non sunt viri ꝛ mulieres ꝛ pueri ꝛ lasciuiosi ex
suo subito appetitu modicũ illis porrigere ꝛ ampliora pol
liceãtur eiusq; nocumẽti q̃titatẽ illos doceas: qm̃ cõpeten
tius est q̃ simul totũ imutare ꝛ occulte eis comedere: dent
que nocẽt nihil ꝛ de cibo qui malũ generat sanguinez si ad
modũ paululum sumit nocumentũ erit paruũ nisi forte ex
eo maior sumat quãtitas aut eius comestio frequentet aut
certe eger illi paratus sit morbo. quem illius gñat humor.
Et melius est quidẽ malũ cibum illũ corrigere q̃tum possi
bile est vel aliũ loco eius dare qui illi quẽ appetit simulet.
vt ver.g. si appetit lac coagulatũ offeratur ei lac amigdala
ruz dul. decoctũ donec coaguletur. Q; si nec hoc fieri poterit
tunc melius est illũ cibũ exhibere pp effugere maius nocu/
mentum ꝛ q̃ sinere egruz moriẽtem ꝙ si ẽt causonizans allia
appeteret ꝛ nihil aliud sumere vellet cõcedẽda sunt ei ꝛ si fe

Nã aliqñ tñ cõfor/ tat de ci/ bo affecta to ꝙ libe/ ratur eger ab egritu/ dine p me dicũ despe rata.

brem augeãt vehementer ꝛ potius h̃ fiendũ est cũ iam res
posita fuerit in desperatione: multotiẽs enim ɔtingit. ꝙ nã
in tñ confortat cibo diutius affectato ꝙ inde liberet eger
ab egritudinibus grauissimis: ꝛ per medicum desperatis.
¶ Medicus dz oĩno prohibere ne cibi sibi corã infirmo pa
rentur. ne pp aliquã occurrentez cãm aboiabiles illi fiant:
ꝛ parentur cibi varij in suba vel mõ condiendi eos: qui tñ a
bonitate nõ discrepent: ꝛ parent in q̃titate parua: ꝛ cũ ali/
quo ex saporibus cõgruo ꝛ delectabili. vt ꝟ.g. in acutis fe
bribus cũ succo granatoꝝ acetosorum vel muroꝝ vel cum
succo arãcij ꝛ silibus. Presentẽturq; cibi corã egro ab astã
tibus sibi familiaribus ꝛ placidis i vasis mũdis ꝛ nitidis:
ꝛ adsint tunc corã egro viri reuerẽdi ꝛ ei fideles qui eũ pla
cide hortent ad comedendũ laudantes odorẽ ciboꝝ ꝛ bo/
nam preparationez eoꝝ vt per hec eger viriliter comedat.
Est.n. bonũ valde in omni egritudine bene se hr̃e egruz ad

Cibi q̃nti/ tas q̃dru/ plr variat.

oblationes. sicut Ipo. dixit in affo. ¶ Ex parte ꝟo q̃tita/
tis dixit Aui. 4ᵃ pmi. indicia hz nutriens propria ฿m que
q̃druplr variat. qm̃ nutriens q̃nq; phibet q̃nq; minuitur.
q̃nq; equat. ꝛ q̃nq; auget: sed nõ prohibet nisi cũ medicus
vult vt nã occupet i maturatiõe humoꝝ: supple ꝛ coꝝ ẽio
ne: ꝛ non minuit nisi cum vult cũ hoc virtutẽ custodire: q:
inquãtũ nutrit partẽ virtutis custodit ꝛ inq̃tum minuit cu
stodit partem mãcine nã tunc occupet in digerendo multũ
cibum. Hoc aũt tripliciter variat: aut.n. virtutẽ plus cõser
uamus ꝛ minus incitamus eã. ꝰ. mãm aut ecõuerso. minus
virtutẽ cõseruamus ꝛ plus contra mãm eaz irritamus aut
equalr conseruamus: ꝛ irritamus ꝛ dependet h̃ diuersitas
a diuerso modo hñdi virtutis ꝛ mãe: siue egritudinis: qm̃
medicus vt ibidez sollicitus esse dz de altero istoꝝ qḋ ma/
gis est suspectũ. Et est virtus si fuerit valde debilis in cõpa
ratione ad morbũ: aut egritudo si fuerit valde fortis in cõ/
paratione ad virtutẽ. Equamus aũt aut augemus dietam
฿m indicationes sumptas a rebus nãlibus put. ꝰ. dictũ est
in eis. Et q̃titas diete in dictis q̃tuor indicijs semp cõmen/
suranda est ab ea qua vtebat patiens in sanitate sua. ¶ Et

Quãtitas diete du/ plr cõside ratur.

quãtitas quidẽ diete dupliciter considerat. vno mõ q̃tum
ad quantitatẽ cibi corporeã siue dimensionalẽ que proprie
dr quãtitas. 2ᵒ q̃tum ad q̃titatem nutrimẽti que resultat
corpori ex illa q̃titate dimensionali: que ab auctoribus dr
q̃titatis qualitas. ppea dixit Aui. ibidẽ. Nutriens ex dua/
bus minuit partibus. Una eaꝝ est ex pte quantitatis .s. di/
mensionalis: ꝛ altera est ex pte qualitatis .s. nutrimẽti cibi:
aut ex pte vtriusq;: supple ꝛ totidẽ partibus auget ꝛ equa/
tur. Et hoc est pro tãto: q: nutriens q̃nq; est multe quãtita/
tis ꝛ pauci nutrimẽti sicut olera ꝛ fructus. Ex quibus qui
multũ comedit ex quãtitate nutrientis multũ recipit absq;
eius qualitate .i. absq; hoc qḋ ex nutriꝰ multũ corpori re/
sultet. Et q̃nq; est nutriens pauce quãtitatis ꝛ multi nutri/
menti sicut oua sorbilia ꝛ galoꝝ testiculi: ex qbus qui mul
tum accipit de quãtitate nutriẽtis modicum accipit: sed de

qualitate.i.de nutrimento multū corpori resultat. Et qñq3
est nutriens pauce q̄ntitatis: ⁊ pauci nutrimenti: ⁊ qñq3 eco
uerso multe q̄ntitatis ⁊ multi nutrimēti:supple ⁊ qñq3 equa

Mini ꝯ augetur ⁊ equat tripli.

tur nutriens in his. ℂ Minuit ergo medicus dietā triplici
ter dixit Gal.in cōmē.affo.tenues ⁊ certe diete ⁊c̄. Tenuis
dieta cōsistit aut in parua q̄ntitate cibi q̄ntis ⁊ qualitate nō
minuat̄ sicut cū pondus nutricationis minuit̄: sed nō nu/
trimenti:sicut cū solebat exhibere.v.g. librā nutrientis: ⁊
mō exhibet mediā librā:sed tn̄ exhibet de nutriente ex quo
de nutrimēto tm̄ resultat corpori q̄ntum resultabit ex libra
illius qd̄ prius exhibebat. Aut tenuis dieta cōsistit in cibo
parū nutriēte q̄ntis de q̄ntitate dimensionali cibi nō minua/
tur.v.g.solebat exhibere librā nutrientis. ex quo pondus
℥.vj.resultabat corpori:mō exhibet librā nutrientis ex quo
tm̄ tres vel q̄tuor.℥.resultabunt. Aut consistit in vtroq3.s.in
q̄ntitate ⁊ qualitate diete. Et sil'r intelligēdū est de dieta que
auget̄ ⁊ que equat̄. Causa aūt q̄re vnū nutriens est maio/
ris nutrimēti q̄3 aliud dicta est in sermone p̄cedenti: qui est
de regimine sanitatis. ℂ Pro his dixit Auic. nobis quoq3

Aui.3ª.primi.

necessariū est qualitatē nutriētis minuere ⁊ in q̄ntitate au/
gmentū facere ⁊ hoc quidē est cū desideriū cibi fuerit supe/
rans ⁊ in venis crudi fuerint humores ⁊ voluerimus stōi
desid.riū sopire per stōi impletionē ⁊ a venis multā ꝓhibe
re mām vt prius maturet̄ illud qd̄ est in eis: aut pp̄ intētio/
nes alias ab istis sicut cum voluerimus corpus extenuare
aut secessum aut vomitū ꝓuocare. ℂ Dixit Aui.3ª.primi.
Concedat̄ eis in qbus mali abūdant humores vt rē bonā
largiter comedāt proprie cū non patiunt̄ sibi ventrē solui:
q2 eoꝝ virtus est debilis si forte virtus per illū cibū fortifi/
cata malos expellat humores. Et qñq3 est necessariū: dixit
Aui.nobis in qualitate augmentū facere ⁊ minuere q̄ntita
tem.⁊ h̄ est cum volumus virtutē confortare:⁊ stōi na rem
multā digerere nō valet. ℂ Et rursus q̄ntitas nutrientis aut
consideraᵗ q̄ntum ad continuū ipsis qd̄ est vnā nutrientis
quantitatē vna dare cibatione:aut q̄ntum ad discretū qd̄ est
eandē quantitatē in duas vel plēs partiri cibationes. ⁊ de
hmōi diuisione amplius infra dicet̄. ℂ Consideratio autē

Cibi administratio i indicatiōe sumpta a q̄litatibus 4ª primis.

de qualitate nutricationis refert̄ ad ipsius q̄litates p̄mas.
Considerare.n.op3 an sit calidū frigidū siccū vel humidū.
Dixit Aui.4ª.primi. Judicia nutrientis in q̄litatibus pri/
mis sunt ꝓportionalia iudicijs medicinaꝝ:q2 inq̄ntum ope
ratur cū qualitate vocat̄ nutriens medicinale sicut medici/
nis ꝓprie est operari per qualitatē. Et talia quippe sunt nu/
trientia que ꝓprie cōueniunt in curatione egritudinū indi/
catione sumpta ab egritudine:sed nutriētia pura ꝓprie con
ueniunt in cōseruatione sanitatis. ℂ Et nutrimentū quidē
q̄ntis indicatione sumpta a rebus nālibus d3 esse q̄litatis
silis cōplōni etati ⁊ cōsuetudini:indicatione tn̄ sumpta a re
bus nō nālibus ⁊ rebus p̄ter nām d3 esse q̄litatis dissilis ⁊
q̄rie. Et indicationes qdem sup q̄litate nutriētis eligēda ali
qñ oēs cōcordant ⁊ aliqñ a se inuicē discrepāt:⁊ hec discre
pantia aliqñ cadit inter res nāles ⁊ p̄ter nām ex vna p̄te ⁊
res nō nāles ex altera: ⁊ aliqñ inter res nāles ex vna p̄te.⁊
res non nāles ⁊ p̄ter nām ex altera. Et aliqñ inter res nāles
⁊ non nāles ex vna p̄te.⁊ res p̄ter nām ex altera. Et insuper
aliqñ est q̄ria dispō cause morbi dispōni morbi ⁊ accñtiū:⁊
sicut etiā aliqñ cadit q̄rietas inter cās nāles inter se:⁊ aliqñ
inter cās non nāles inter se. Cum aūt oēs concordant tunc
via dietationis est certa ⁊ vna est electio q̄litatis cibi.s.q̄rie
q̄litati morbi:sicut v.g.quidā frigide cōplōnis senex visus
dieta frigida egrotat egritudine calida, de calida mā vt fe/
bre colerica tp̄e estatis hora ⁊ regione calida:tūc huic certe
cōpetit dieta frigida:qm̄ ei debet̄ pp̄ cōplōnem etatē ⁊ con
suetudinē:qm̄ his est silis:⁊ debet̄ ei ꝓpter morbū ⁊ mām
eius:⁊ pp̄ tp̄s horā ⁊ regionem.qm̄ his est q̄ria. Cum autē
discordant tūc in via dietationis ad plēs ⁊ fortiores indica
tiones respicere d3 medicus:⁊ f̄m illas q̄litates ciboꝝ eli/
gere alias in totū non p̄termittens sicut Gale. dixit.9ª.tera
pen. Et dixit intuenti in q̄rijs indicatiōibus nihil est ita cō/
petens vt magnitudo vniuscuiusq3 eoꝝ que cōpetunt in die
tando:⁊ f̄m ipsoꝝ magnitudinē dietare. Et si qdem qs seru
tabitur indicationū virtutes nō ei est impossibile mensurā
inuenire diete:cōcordātibus.n.oibus nō est difficile. discor
dantibus vero tūc f̄m plura ⁊ maiora informari op3 dietā:
q2 f̄m numerū ⁊ magnitudinē indicationū. Et enim indica
tio sumpta a febre cū alie ei nō cōcordant:numero qdē de/
ficit ab illis:sed supabundat magnitudine que f̄m virtutē
⁊ dignitatē vel qualitercūq3 quis noīare vult:⁊ maxime cū
multū ab eo qd̄ f̄m nām desistit. Due.n. tunc existunt in ea
magnitudines.s.illa que ex gñe febriū cōis est oibus febri/
bus:⁊ illa que huic febri familiaris est. Et enim: q2 febris
est cōuertit magis oibus alijs morbis nos ad seipsā: q2 vt
dicit alia trāslatio:febris oibus alijs morbis est melior. Et
q2 magnitudo est ꝓpria.s. febri huic que supponit̄ magna
⁊ ppea occultat indicationes alias ⁊ obūbrat ⁊ f̄m hoc di/
xit auctor cōpendij:q̄litatē cibi ex spē morbi intelligimus.
necesse.n.est esse morbo oppositū.frigidissimū.n. si febris
calidissima est:⁊ attenuatiuū si pp̄ opilationē fuerit. Et sub
dit Gale. si vo parua existit febris pñt oēs alie cōpo site ab
ea examinari ⁊ si demū partes apparuerint:tūc neq3 indica
tio febris dñabit̄ vt humectet̄ ⁊ infrigidet̄: neq3 alioꝝ in/
dicationes vt calefiat ⁊ exiccet̄:sed mediā diete spēm in sic
se hñtibus eligimus. Dominante vo altera indicatione tm̄
secedere ab eucrata ⁊ media dieta op3 q̄ntum supabundant
q̄rioꝝ indicatiōes. ℂ Jn discordātia indicationū aliqua cō

Exēpla in discordantijs idicationum.

grue ponunt̄ exª. Supponat̄ itaq3 q̄ aliqs iuuenis cōplō/
nis calide visus fuit dieta cal'a qui egrotet egritudine cal'a
de mā calida in estate ⁊ hora ⁊ regione cal'a. huic competit
dieta calida rōne nāliū:sed rōne nō nālium ⁊ preter nām
cōpetit dieta frigida. Aut egrotet iuuenis calide cōplōnis
visus dieta cal'a egritudine cal'a:⁊ de mā calida hyeme ⁊ re
gione frigida:huic cōpetit dieta cal'a ratiōe nālium q2 illis
silis:⁊ ēt rōne non nālium:q2 illis q̄ria:sed rōne p̄ter nāliū
cōpetit dieta frigida:q2 illis q̄riam. Aut egrotet iuuenis ca
lide cōplōnis visus dieta cal'a in estate hora ⁊ regione cal'a
⁊ pp̄ aliquā cām occurrentē egritudo eius est frigida: huic
debet̄ rōne nālium dieta cal'a:q2 silis ⁊ rōne morbi ēt: q2 ei
q̄ria. Sed rōne reꝝ non nālium cōpetit dieta frigida que cō
trariet̄ illis. ℂ Exēplum aūt ponat̄ qñ discordātia est indi
cantiū reꝝ preter nām inter se. Et sit iuuenis cal'e cōplōnis
visus dieta cal'a egrotans febre flātica que est morbus cali/
dus de mā frigida in hyeme ⁊ regione frigida huic debet̄
dieta frigida:rōne morbi:sed rōne cāe eius: ⁊ oium aliarū
indicationū debet̄ dieta calida: q2 silis est rebus nālibus ⁊
est q̄ria cāe morbi ⁊ rebus non nālibus. ℂ Et sil'r poni pos
set exēplum in discordātia indicationū reꝝ nālium inter se:
⁊ sil'r rerum non nālium inter se. Et de his oibus indicatio
nibus ⁊ eaꝝ cōparationibus loquit̄ Gal.8ª.tera. Ubi di/
xit. Res nāles per silia cōseruari debere in morbis:hn̄te veri
tatē in corporibus ante egritudinē lapsis:quoꝝ ꝑmutatio
cōplōnis seu in melius reductio nō fuit tēptata ante casum
in egritudinē:qm̄ in hmōi egrotātibus non d3 lapsus p̄eri
stens corrigi neq3 in melius ꝑmutari:sed solū cōseruari. Jn
corporibus autē sanis simplr̄ si cōtingat ea egrotare nō est
necīa indicatio de cōseruatione:sed solū morbū intēdendū
est cū q̄rio. Jn lapsis aūt quoꝝ rectificatio ⁊ reductio ante
casum in egritudinē principiata fuit ꝯsideret̄ indicatio a re
bus nālibus:nō vt per silia cōseruent̄:sed vt ipsoꝝ rectifica
tio cōpleatur ꝓut res exigit. ℂ Et dixit Gal. in cōmē.affo.
humide diete ⁊c̄.q̄ in q̄litate nutriētis eligēda aliqñ cadit
q̄rietas rōne cōpōnis morboꝝ adinuicem q̄riam dietā indi
cantiū sicut ibi declarat in exēplo de dieta idropici febrien/
tis. ℂ Et q2 vt dictū est indicatio sumpta a morbo pro q̄li/

Nota.

tate nutrientis eligenda alias p̄excellit indicationes ⁊ ipsā

per ɔ̃rium adimplet̃.vt facilius ipsa qualitas ɔ̃ria inuenia/
tur.notãt q̄ medicus medicinalia dz iungere cibaria i qui/
bus ipa qualitas reperiat̃ ex oleribus fructibus ꝛ sīlibus:
ꝛ cibaria pure egris maxime febricitãtibus cõcedenda nõ
sunt nisi in defectione v̄tutis aut in casu in quo eger alia nõ
posset aut nollet sumere cibaria: q̄ꝛ nutriẽtia pura nõ agũt
a qualitate:iõ dz medicus eis artificialiter acqrere qualita
tem morbo ɔ̃riam decoquẽdo infundẽdo vel permiscendo
cum illis res qualitatẽ hñtes morbo ɔ̃riam. Et hoc intelli/
gunt dicẽtes melius esse quãtitatis qualitatẽ.i.nutrimenti
copiã minuere q̄ȝ quãtitatẽȝ dimensionalẽ vt fit.s.nutriens
potius paucioris nutrimẽti ꝛ maioris q̄̃titatis vt.s.fit de
nutriẽtibus medicinalibus in quo fit q̄̃litas nc̃cia ad mor/
bi curationem. ¶ Penes aũt supradictas indicationes lo/
quentes de q̄̃litate diete in febricãtibus. Dixit Ypo.in affo.
humide diete oibus febricitãtibus cõueniunt. maxime v̄o
pueris ꝛ alijs sic cõsuetis refici. Et imitans eũ Aui.p̄ᵃ q̄rti.
dixit. Scias q̄ cõuenientiores cibi febricitãtibus sunt cibi
humidi:ꝛ ꝓprie ei cuius cõplo est humida ex infantibus ꝛ
grassis.i.carnosis humidis:nã conueniũt inq̄̃tum simulan
tur rebus nãlibus cor.s.cõploni etati habitudini ꝛ consue
tudini ꝛ inq̄̃tum ɔ̃riant̃ febri. Et Gal.dixit.in cõmen.dicti
affo. q̄ predicta cibatio cõpetit qñ febris non est cõiuncta
egritudini ɔ̃riam dietã indicanti:vt.s̃.dictũ est cũ ydropisi
vel empimate. ¶ Et silr dz intelligi:vt dictũ est.s̃.s.indica/
tio sumpta a cã vel accidente indicãtibus de dieta sicca aut
consilr si nãlia ꝛ non nãlia ɔ̃riam exigerent dietã. v̄.g.si pa
tiens fuerit iuuenis sicce cõplonis vsus dieta sicca i hyeme
ꝛ regione humida:nã in his oibus dispõnibus opꝫ dietã a
dieta absolute humida declinare:ꝛ tãto versus siccã tende/
re q̄̃tum p̄dicta ɔ̃rie indicãtia exigunt. In iuuene.n.coleri/
co cibis siccis refici solito dieta minus humida ꝯuenit q̄ȝ
puero flegmatico cibis solito humidis refici. Neq̄ȝ quidẽ
absolute intellexerũt sapientes humidas dietas febricitãti/
bus cõuenire:sed cũ determinatione solite quãtitatis ꝛ tp̄is
conuenientis siue sit dieta ex cibis humidis actu ꝛ poᵃ siue
poᵃ tm̃. Nam dieta actu humida poᵃ tm̃ exiccatiua vitãda
est. nã dieta dz esse humectatiua ꝛ humiditatis positiua ꝛ
cum h̄ inuẽte humiditatis cõseruatiua siue factiua qḋ cor/
pus humidũ permaneat. ¶ Et dicit Gal.8.tera.cibi febrici

Febricitãtiũ cibi q̃les debẽt esse.

tantium sint frigidi:q̄ꝛ sunt ex directo ɔ̃rij febri. De his aũt
Ypo.ꝛ Aui.nõ expsserunt derelinquẽtes notũ:ꝛ fortasse nõ
expsserunt de frigidis:q̄ꝛ frigidi cibi in pl̄ibus nocẽt febri
bus q̄ȝ humidi mãe cap ingrossando cõpingendo ꝛ opila/
tiones augẽdo vel nouas gn̄ando. Et hꝫ dictũ Gal.verita/
tem indicatione sumpta a febre. Nã cibi frigidi indicatio/
nibus alijs possent esse nociui:ꝛ iõ intelligendũ est de ipsis
sicut dictũ est de humidis. ¶ A dieta tñ predicta excipi de/
bent oia nutriẽtia facile putrescibilia ex oleribus ꝛ fructi/
bus q̄̃uis frigida ꝛ hu. Omne.n. nutriẽs qḋ implet venas
aquositate dat viã sanguini vt faciliter putrescat:ꝛ sic febrẽ
augeat:sed de cibis febricitantium amplius infra dicetur.
¶ Et dicunt quidã. q̄ q̄̃uis:vt.s̃. nutrientia pura febrici/
tantibus sint ꝓhibenda:in die tñ quietis febriuꝫ interpola/
tarũ ipsa sunt cõuenientiora alijs. Dixit Haly. In estate oia
quibus febrientes reficiunt̃ sint actu frigida in hyeme vero
actu calida:supple nisi alia indicatio sit prohibens.

De hora cibatiõis q̄ duplex ẽ electa ꝛ coacta.

¶ Hora cibationis est duplex.s. electa ꝛ coacta. Electa est
qñ medicus eligit cibũ dare cũ debitis iuuamentis cibatio
nis nõ inde cõsecuto aliquo notabili nocumẽto sicut cũ ci/
bat in cõuenienti tp̄e ꝛ quiete febris. Hora coacta est:q̄ꝛ co/
gitur cibũ dare ꝓp aliqḋ emergens periculũ magnuꝫ.dato
q̄ tunc sit pñs ꝓhibens cibum dare: ꝛ qḋ inde sequat̃ nota
bile nocumentũ. ¶ Trahitur aũt hora electa ab indicatio/
nibus supradictis nãlibus.nõ nãlibus ꝛ p̄ter nãm. A nãli/
bus quidẽ maxime sumit̃ indicatio a cõsuetudine. ꝛ eniꝫ si
hora cibationis ab alijs sumpta indicationibus ꝯcurrit cũ
hora cõsuetudinis:tũc dixit Aui.p̄ᵃ q̄rti.ipsa est melior ho/
rarum ad cibandũ. Dixit.n. Gal.cõsuetudinẽ in dieta ꝓseru
tari opꝫ.magnum est.n.iuuamentũ nõ solũ in dietãdis egri
tudine exeuntibus:verũetiã in dietãdis infirmis. ¶ A non
nãlibus vero a tp̄ibus quideꝫ anni: dixit Haly. 3° practice.
Si estas fuerit anteq̄ȝ meridies trãseat.i.anteq̄ȝ trãseat mo
derata qualitas aeris. prandiũ da in hora qua nãlis est ca/
lor validus. Si v̄o hyems circa meridiẽ cibationis sit ho/
ra.tunc nãlis calor fortis est ꝛ in oẽs diffusus corporis par
tes. Ab inanitione insup ꝛ repletione:ꝛ cum cibus dãdus
non est existente in stõ cibo aut fecibus in intestinis. Dixit
Ypo.p̄:regiminis acu. Incipiente febre siue cuꝫ dolore siue
sine dolore paruo post cibũ sumptum tp̄e transacto neq̄ȝ de
ventre exinanito egro ius ɔ̃dicenduꝫ est accipe:vsq̄ȝ.vꝫ. dũ
cibum ad inferiora intestinoꝝ noueris descendisse. Et Gal.
in cõmen.huius v̄bi dixit. Si infirmus fuerit ꝓpinqui spa
tij ab acceptione cibi ꝛ inuaserit eum febris: anteq̄ȝ euacue
tur venter eius tũc non opꝫ vt dent̃ sorbitiones anteq̄ȝ scia
tur q̄ cibus quẽ accepit iam trãsiuerit in descẽsione intesti/
noꝝ. Et Aui.dixit p̄ᵃ quarti. Cuꝫ accidit febris ꝛ nã est sic/
ca nõ cibes penitus donec egreditur fex perfecte:q̄ꝛ vt dixit
Ypo.in eodẽ p̄.reg.acu. Quibus in ventre cibus reliquias
hñtes.i.feces cibus aut ptisana anteq̄ȝ purget̃:porrigitur:
si dolorẽ habuit auget̃ si non hũerit efficit̃: nec nõ ꝛ flatus
.i.anhelitus crebrius ducit̃.i.fit frequens: ꝛ inde malũ ex/
citatur: q̄ꝛ pulmo exiccat̃. Et his que sub diaphragmate
sunt sub hypocũdrijs labor inducit:ventositas enim: vt di/
xit Gal.ex stercore retẽto nõ transit ad inferiora vt egredia/
tur sed ꝑuenit ad locũ infirmũ aduentu malor ꝛ est cã redi/
tus doloris vel augmẽti aut q̄ de nouo generet̃ vapor etiã
corruptus a fecibus eleuatus ad stomacũ est cã corruptio/
nis cibi per cuius corruptionẽ auget̃ mã morbi ꝛ morbus
intendit̃ ꝛ ꝓlongat̃. Ideoq̄ȝ bene dixit Ypo. in eodẽ loco.si
antiquus cibus nõ descenderit atq̄ȝ breuis tp̄is mora post
nouissimũ cibũ transierit neq̄ȝ ferre valeat ei sĩ virtus etasq̄ȝ
ꝑmiserint clysteris opus opꝫ. Si aũt defectus sit eger sup/
positoriũ mittendũ est nisi cibi sponte sua bono exitu egerã
tur. Et p̄dicta quidẽ accitia maxime eueniũt his qui assue
ti sunt illa hora assellare. In alijs aũt nõ sic: ꝛ maxime q̄bus
consuetudo est raro vel per dies semel assellare. ¶ A rebus
aũt preter nãm sumit̃ indicatio de hora cibationis ab acci/
dente ꝛ de hac iã in ꝑcedentibus dictũ est satis. Et sumitur
a morbo ꝑut est cõtinuus vel interpolatus ꝛ ꝑut est diffici
lis vel remissus ꝛ a morbi tp̄ibus maxime particularibus.
Dixit Gal.xi° terapẽ. Ad eligendũ horã cibationis in cõti/
nuis febribus euphora ꝛ cõsuetudo sunt intẽtiones euphora.i.bona valitudo siue alleuiatio.tũc.n. dandus est eis ci/
bus cũ eufōrismi.i. alleuiatissimi sui ipsoꝝ extiterit ꝛ maxi
me s̄m illud tp̄s diei in quo ꝛ antea sani cõsuetudinẽ habe/
bant cibari:maxime.n.vtriq̄ȝ euphore.i.facile subsistebũt ci
bus s̄m has intẽtiones accipiẽtes. Dixit Haly. in cõtinuis
febribus patiẽs a cibo arcẽdus est dũ difficultas viget fe/
bris. Si.n.hoc tp̄e patiens reficiat̃ occupat̃ nã a resistendo
febri circa cibi digõnem. Et stõus cũ innãli affectus fuerit
calore cibos nõ digerit:sed alterant̃ in febris mãꝫ:q̄re mor/
bi tp̄s producit̃ ꝛ opilatio venis superuenit. Dixit Aui.7°
colliget. In cõtinuis febribus horã cibãdi eligimus in qua
maior existit quies considerando tñ consuetudinem. Et ex
horis diei meliores sunt hore frigide.s.mane ꝛ vespere. Et
auctor megategni dixit:tp̄s cibãdi in febre cõtinua opꝫ: vt
eligas qḋ infirmo in sanitate cõsuetũ fuerit:aut cũ febrẽ mi/
tigari aliq̄̃tulum videris. Qꝫ si quietiores horas febris nõ
habuerit vt hõtenus: eligat̃ tunc hora quietior rõne cõtinẽ
tiã:vt.s.fit hora cibationis in hora frigidiori. Et si hora q̄e/
tior cuꝫ hora cõsueta occurrit tunc ipsa est melior ꝛ adhuc
magis si eis occurrerit hora cõtinentis. Si aũt nõ simul cõ/
currerint melius est cibare in hora alleuiationis q̄ȝ in alijs

De hora cibatiõis in febribꝰ cõtinuis.

⁊ melius est cibare in hora consueta q̄ȝ in hora frigidiori. ℭ Cornelius celsus loquens de cibatione ⁊ electione hore diei dixit. Qñ cibus dȝ exhiberi nõ parua est discordia inter dictātes. Quidā.n.dari precipiūt in mane eo q̄ tūc est tp̄s remissioꝝ accidentiū. quibus rñdetur. ꝙ tunc non dȝ dari: qꝛ subsequit hora meridiei in qua ois febriēs redditꝰ peior adueniēs ante cibi digestionem. Quidā vero p̄cipiunt dari vespere ⁊ hi nõ bene disponūt: qꝛ h̄ tp̄e febriētes praue valde disponunt: ne aspius ex cibo hēant assumpto. quapp̄ recte exhibendū est regimē cū tp̄s meliꝰ fuerit inter p̄dicta finito .s. tp̄e grauissimo ⁊ distāte longissime ab eius aduētu: qđ quidē erit post noctis p̄n^m. nam sequit tp̄s quo poterit dormire salubriter. fere.n. oēs tunc dormiūt maxie. ℭ Glosator dixit. tp̄s alleuiationis esse in aurora. ⁊ sic ēt tp̄s erit cibationis: tu ꝟo inuenies in diuersis h̄ esse diuersuȝ tp̄s cibationis. Eligēs ſm horā alleuiationis: quecunq; sit illā tñ obserua p̄posse cōsuetudinē. Sunt.n. quidā soliti cibari in vna hora ⁊ si illā trāsierit tristant ⁊ cadit appetitus eoꝝ: sicut tu vides ꝙ quidā soliti sunt quiescere ⁊ dormire in p̄n° noctis ⁊ si h̄ tp̄s somni effugiūt tota nocte tristant ⁊ ingretudines patiunt. ℭ Si cōtinua febris exacerbatiōes hūerit hora cibationis eligat indicatione sumpta ab exacerbatione: qꝛ ipsa equalr̄ idicat cū po^m in p̄iodicis de quo dixit Ipo. in affo. In paroxismis subtrahere oꝫ: apponere.n. lesio est. Dixit Gal. in cōmen. nõ dȝ dietare in hora accessionis sue: nec anteq̄ȝ veniat dies sua: sed cū iam declinauerit ⁊ quieuerit. Dixit Aue. 7° colliget tp̄s cibādi est in declinatiōe po^mi ⁊ ante p̄n^m scđi vt nā hēat spatiū digerendi humoreȝ in tp̄e po^mi. Dixit Aui. opȝ vt occurrāt eius paroxismi periodici .i. interpolataꝝ febriuȝ ⁊ paroxismi qui fiūt fortes .i. exacerbationes cū quibus febres cōtinue fortiorant febricitātibus ventribus ipsoꝝ vacuis: in quibus nõ sit cibus oino. qꝛ si cibati fuerint illa hora occupabit nā in digerendo cibū ⁊ dimittet digerere ⁊ expellere mām morbi: ⁊ ꝯfirmabit egriꝰ ⁊ p̄longabit. quapp̄ opȝ vt postponat cibatio. vsq; ad declinationē: ⁊ in eo qđ est post ipsam. Et intellexerit si virtus ad tolerandū sufficit. aut nisi superuenerit accñs dissolutiuuȝ virtutis: aut nisi sequēs paroxismus ipediat: que ipedictia si nõ affuerint toto tp̄e durationis paroxismi: cibus dādus non est: q̄ȝto tñ plus remouet cibatio a febre ⁊ tēdit versus tp̄s quietis tāto existit melius. ℭ Attamē qꝛ h̄ modus cibationis vt frequētius obseruari nõ potest: ideo considerare opȝ in quo tp̄e paroxismi si cogimur cibū dare sit melius ipsuȝ exhibere: ⁊ qđ sit melius an elōgari a p̄n° paroxismi in cibādo an a fine eius. Et videndū est q̄ȝtuȝ sit tp̄s p̄ueniēdi cū cibatione p̄n^m paroxismi: ⁊ q̄ȝtum sit tp̄s postponēdi cū post recessuȝ eius. Et qđ de h̄ tp̄e dixerunt auctores in vnaquaq; febriuȝ periodicaꝝ. ℭ Pro hoꝝ p̄mo sciendū est ꝙ cibus cū exhibet in declinatione minori efficit lesionē q̄ȝ in aliquo alioꝝ tēpoꝝ. Dixit Ipo. ꝑ.re.acu. Uidendū est in quo tp̄e ius dari dēat in p̄mordio vel in oibus tp̄ibus morbi. qñ.n. pedes ⁊ plante frigide fuerint. tūc ius maxime ⁊ ois alius negādus est potus: sed cū iā calor in calcaneū descēderit dandus est. Et Gal. dixit. in cōmen. mihi vi. ꝙ manifestuȝ est ꝙ melior horaꝝ in exhibitione cibi est hora in qua inuenit p̄s pectoris ⁊ stōi in vltio trāquillitatis ⁊ quietis ⁊ deterior horarū est in qua inueniant ista mēbra cū deteriori dispōne. Et manifestū est. ꝙ hora in qua sunt cū deteriori dispōne est hora inceptionis paroxismoꝝ: ⁊ hora in q̄ sunt cū meliori dispōne est hora declonis paroxismoꝝ. Itaq; manifestū est qđ melior hora ad suscipiendū cibū est hora in qua declināt paroxismi febris: qm̄ inq̄t Ipo. ibideȝ. nouimus vim tp̄is eius q̄ȝ magna sit in oibus egritudinibus: ⁊ maxie in acutis: quā horam Ipo. determinauit cū dixit. cū iā calor in calcaneū siue ad pedes descēderit: qm̄ declinatio indicat p̄mutationē coloris febrilis de loco ad locū: pp̄ quā mutationē dat intelligi ꝙ Ipo. nõ intellexit de caliditate pedū que stat cū caliditate alioꝝ mēbroꝝ: possibile est.n. vt stet calitas febris cū caliditate alioꝝ mēbroꝝ medioꝝ: sicut ea que accidit in hora status ⁊ talis de cibatiōe nõ indicat: sed de eius p̄hibitione. Dixit.n. Haly. si nõ patit infirmus cibi dilationē donec p̄fecte paroxismus febris deficiat: nõ opȝ illū cibare donec calor in superioribus corpis ac per oia ⁊ in oia diffusus est mēbra: sed cum a pectore ardor cessauerit ⁊ a ventre ⁊ ab alijs hmōi leuatus locis in extrema descenderit: h̄ est.n. hora p̄dandi cibū omni febricitāti maxie debili. Horā cibationis assignauit Gal. in declinatiōe in cōmē. supradicti ꝟbi Ipo. qm̄ intentio hore in qua opȝ vt det infirmo cibus est qñ nõ p̄hibet egriꝰ ab illo. ℭ Itaq; minus errat qui cibuȝ exhibet in declōne q̄ȝ qui in alijs exhibet tp̄ibus. Sed de alijs tp̄ibus vr̄ Gal. voluisse in ꝟbis .ā. allegatis. ꝙ maior error comittat in exhibitione cibi in p̄n°. paroxismi q̄ȝ in augmēto ⁊ statu. Dixit.n. p̄n^m esse horā deterioreȝ ad exhibendū cibuȝ: nocumentū.n. in p̄n° paroxismi cōmissum extēdit ad oia alia tp̄e eius neq; in exhibitione cibi tp̄a p̄ticularia vlibus simulant: ⁊ ſm hunc modū. 2° peccant plus qui cibū exhibent in augmēto q̄ȝ q in statu. Et vr̄ h̄ voluisse Ipo. in affo. Quibuscūq; paroxismi inordinati sunt cauendū p̄n^a eoꝝ hoc est ꝙ neq; iā factis nec parū post hēdis nutriamus. Aui. ꝟo p̄ q̄rti vr̄ sentire oppo^m .s. ꝙ magis peccat qui cibat in statu q̄ȝ qui in p̄n°. ⁊ h̄ sentit in .§. qđ incipit: corpora collica: ⁊ tp̄e assueta multa comestione ⁊c. dixit. Cum nõ cibat saltem in p̄n° febris: ⁊ imo ⁊ in hora qua est prauior eo ⁊ est hora status ⁊ nõ euadunt ⁊c. In quibus ꝟbis voluit. ꝙ illa corpa potius cibāda sint in p̄n° q̄ȝ in statu: ⁊ ꝙ hora status ad cibandum sit prauior hora p̄ncipij. ℭ Dicunt quidā. ꝙ lesio contingēs in paroxismo ex cibatione. aut est virtutis aggrauatio ⁊ nālis coloris suffocatio ⁊ ista est magna: ⁊ plus euenit ex cibatione in p̄n° paroxismi. Aut est multiplicatio superfluitatū ⁊ mā̄e febris nā non potēte bene digerere ipedita pp̄ cibūs ⁊ ista pōt cōtingere in p̄n° ⁊ augmēto ⁊ statu. Immo ēt ⁊ in p̄n° declinationis: maxie tñ in p̄n° ⁊ statu. Aut est augmentū caliditatis febrilis pp̄ caliditatē ⁊ inflāmationē cibi: maxime si fuerit cibus calīs aut vnctuosus aut pp̄ ipsiꝰ ebullitionē factā a calido p̄ter nām ob quā multi vapores a cibo eleuant quibus ad p̄tes intrinsecas ⁊ extrinsecas corpis delatis cōsequit calefactio. ⁊ ista maxie cōsequit ex cibatione facta in fine augmēti ⁊ statu. ℭ Cōiter aūt dicunt. ꝙ Ipo. ⁊ Gal. locuti sunt de nocumēto extēsiue. Aui. ꝟo intensiue. ⁊ p̄pea magis esse cauendū a cibatione in statu q̄ȝ in p̄n°: ⁊ qđ cibatio in augmēto inter eas eȝ mediū. Tu vero experiētia inuenies si hñ notabis amplius egris inesse nocumenti ex cibatione in p̄n° q̄ȝ ex cibatione in statu. Et Aui. dictū pōt aliter introducere .j. patebit cū de tp̄ibus morboꝝ fiet mētio. Et sic videbis. ꝙ ceteris paribus deterius est cibare in p̄n° q̄ȝ in statu: maxie cū in p̄n° nā nõ indigeat refectiōe. In statu aūt qꝛ resoluta indicat de cibatione. Dixi autē ceteris paribus: qꝛ si dispariter se habeant posset esse oppositum: posset enim in statu euenire aliqđ accidens multū prohibitiuum cibationis: imo ⁊ in augmento propter qđ deterius esset cibare in statu vel in augmēto q̄ȝ in principio.

ℭ Propter secundū predictoꝝ sciendū est magis necessariam esse elongationē cibationis a p̄ncipio sequētis paroxismi q̄ȝ a fine p̄cedentis regulr̄ operādo: ⁊ indicatiōe sumpta a morbo: ⁊ minus errat qui a p̄n° se elongat paroxismi futuri in exhibēdo cibū q̄ȝ qui a fine p̄cedentis: eo ꝙ cibatiōi ante paroxismū subsequit pugna. et ꝟo q post paroxismuȝ qes. ℭ Propter tertiū ꝟo hoꝝ sciendū est tp̄s determinatū elongationis cibationis a p̄n° vel a fine paroxismi ab auctoribus nõ reperiri limitatū ⁊ certū: sed i diuersis febribus diuersimode ab eis exp̄ssuȝ inuenies: vt in q̄rto hoꝝ patebit. Cuȝ tñ febris interpolationē longā habebit pōt medicus elongare cibationē ab vtroq; multū cum vero habuerit eā breuem nõ poterit sic facere: sed expedit vt consideres in rebus

De hora cibatiōis in febribꝰ paroxismalibus.

In q̄ tp̄e paroxismi si cogimur melius sit exhibē cibum.

Quo i tp̄e cibatiōis minus vel plus peccant.

Melior ē elongatio cibatiōis a p̄ncipio paroxismi subseq̄ntis q̄ȝ a fine p̄cedētis.

Quātum sit elōganda cibatio a p̄ncipio vel a fine paroxismi.

Indicantibus ⁊ ſm indicationem eaꝝ procedat. v.g. q̃ꝫto
fortior fuerit digeſtiua virtus ſtõi patiẽtis: tanto minus le/
ſionis ſequit̃ cibationẽ appropinquãdo paroxiſmo ⁊ ẽ cõ°.
Et ſimiliter q̃ꝫto cibus durioris fuerit digõnis tãto magis
elongãdus eſt a pn° paroxiſmi futuri: ⁊ ecõuerſo ex exhibitio
ne ꝓpinqua pn° cibi facilis digõnis minor ſequit̃ leſio. Si/
militer ſi virtus fuerit debilis aut cõplexio calida ⁊ ſicca ⁊
etas pueritie ⁊ habitudo rara ⁊ humiditas facilis diſſolõ/
nis ⁊ ſtõi ſenſibilis ⁊ virtus appetitiua vincens tpibus ⁊ re
gionibus calidis opꝫ cibum dare ẽt ſi fuerit pnᵐ paroxiſmi
ꝓximũ. Dicit Gal. x° tera. q̃nqꝫ opꝫ cibare: ⁊ ſi duaꝝ ho/
rarũ ſit mediũ inter cibũ ⁊ paroxiſmũ. Et h̃ in his q̃bus di
ſcraſia corpis ad calidũ ⁊ ſiccum euerſa eſt: ⁊ in diſpõnibus
ꝯ̃rijs ꝓdictis opꝫ cibũ a pn° futuri ꝑoxiſmi q̃ꝫtum ſufficiẽs
fuerit elongari. In his dixit Ipo. ꝑmo ⁊ q̃rto re. acu. poſtq̃
farmacaueris ſorbitionibus. i. cibis vtere obſeruãs in cibã
do ꝑoxiſmos febriũ: q2 nunq̃ꝫ eis exiſtentibus offeras neqꝫ
debẽtibus futuris eſſe: ſed deficiẽtibus ⁊ quieſcẽtibus: ⁊ vt
longiſſime a pn°. Et ſilr ſi in pn° paroxiſmi vel ante ipſum
fuerint accidẽtia cibum ꝓhibentia: tũc maxime longiſſime
elongãda eſt a pn° paroxiſmi cibationis hora. Sicut cõſilr
ſi accidẽtia talia in declinatione ꝑoxiſmi affuerint elongan/
da eſt ab ea cibationis hora. Et ſilr q̃ꝫto paroxiſmus lõgior
fuerit tãto minus dꝫ cibi elongatio fieri: vt nõ deficiat vir/
tus. Si tñ virtus tolerãs eſſet tãto magis ẽẽt ab eo in ciba/
tione elongandũ: vt melius poſſit virtus vacare morbo ⁊
mãe eius. ¶ Propter ꝓdicta dixit Gal. xj. tera. Reſpiciẽtes
ad cibationẽ opꝫ tentare cibare lõgiſſime a ſtatu ꝓteriti pa/
roxiſmi: ⁊ a pn° futuri. Si itaqꝫ ſufficiẽs fuerit ⁊ longũ me/
dium ſpatiũ qd̃ eſt in medio ſtatus ꝓteriti ꝑoxiſmi ⁊ pnci/
pij futuri facile eſt inuenire tp̃s cibationis. Si vo hoc me/
diũ ſpatium paruũ fuerit neceſſe eſt duoꝝ alteꝝ vel calido
adhuc ſufficienter laborantẽ cibare vel debẽte cõfeſtim fie/
ri inuaſione futuri ꝑoxiſmi. Et qñ h̃ eſt. dixit Gal. ꝓcogno/
ſtiuis talis ꝑoxiſmi indiget medico potẽte cõiecturari ſm
ꝑuos mox dies. i. a pn° in q̃ꝫtum tp̃s extendet̃ febris tota.
Et ſi quidẽ nõ ꝓcul a 7° die febris eſt terminatura: ꝯcedere
dꝫ egrotans diſarĩã ieiunãdo illo tp̃e medio: q2 talis febris
eſt de his que nõ reqrunt cibũ vſqꝫ ad ſtatũ. Uſqꝫ h̃ autẽ fa/
ciendũ eſt cõiecturãtibus ꝑus nobis ſi ſufficit virtus egro/
tanti. Si vo vſqꝫ ad 9ᵐ vel 11ᵐ vel 14ᵐ diẽ extẽdi dꝫ febris
vel ſi circa 7ᵐ dꝫ ſolui febris: ſed v̄tus imbecillior q̃ꝫ vt ſuf/
ficiat vſqꝫ ad tm̃ tp̃s ſine cibo videat̃. neccẽ erit nutriri illo
tp̃e mediocre tunc opꝫ eligere horã cibandõis: vt in anxijs. i.
ambiguis diſpõnibus in q̃bus eligunt̃ ea q̃ minus nocent:
diſtinguẽdo ea ab his que magis nocent a loco qui patit̃ a
diſpõne. ſ. ⁊ more ꝑoxiſmi ⁊ ſtatus. a loco qdem: nã ſlõnem
hñtes in epate vel vẽtre ꝑiculoſũ eſt cibare ante ꝑoxiſmũ:
ſine ſlõne vo imbecillibus v̄tutibus exñtibus iuuatiſſimũ
eſt cibare. aſſueuerũt. n. ita hñtibus defectũ vel ſlõnẽ in epa
te male egẽte egõnes cointuadere ꝑoxiſmos. In ore vo ven
tris hñte ſincopes. Et h̃ idẽ conſiderandũ eſt in alijs pticu/
lis ſm hanc ꝓportionẽ ſm poſitionẽ ⁊ dignitatem earum.

Cibatio a more paroxiſmi ſũpta idi/cationẽ.

¶ A more vo paroxiſmi cõſideraẽ cibatio. Dixit Gal. obſe
cro te ſtatũ paroxiſmi ⁊ pnᵐ attẽdere intendẽte mẽte. In ſta
tu. n. ſi ſiccus ⁊ aridus fuerit eger ⁊ ſine magnitudine febris
⁊ caloris hũc citiſſime opꝫ humectare ⁊ humectãtibus ci/
bis. Aut ſi fuerit ardẽs ſine ariditate. i. ſi habuerit exceden
tem caliditatẽ ſine ſiccitate mẽbroꝝ hunc opꝫ expectare ſe/
dare plurimũ caloris. Ita ⁊ pncipij ꝑoxiſmi morẽ attende ſi
in infrigidãdo corpis extremitates ⁊ in faciẽdo multã intus
tranſpirationẽ ſanguinis vel in fiẽdo ſine oĩ cõtritione ꝓcru
taberis. i. ſine difficultate. Naꝫ ſm quidẽ non cõtritũ. i. non
difficile pnᵐ ꝑoxiſmi cõtinendũ neqꝫ cures dare cibũ: q2 mi
te eſt. In priore vo. i. in pn° cõtrito cõſiderandũ eſt: nã ſi ſine
ſlõne fuerit viſcerũ vel ſine abundãtia humoꝝ dñante mo/
tu qui in ꝓfundo in ꝑoxiſmo nihil nocebit paruꝫ citius nu/
triens. Si vo ſlegmon aliqd̃ vel multitudo humoꝝ fuerit
cauendũ eũ qui ante ꝑoxiſmũ cibum vt ⁊ nocibilior. Et di/
xit x° tera. patientibus febrẽ ex ieiunio labore vel ſolis ca/
lore ⁊ ſiĩbus cibus ante acceſſionẽ: ⁊ in ipſa acceſſione dan
dus eſt: ꝓhibendus autẽ eſt illis qui febriũt ex plenitudine
vel ex opilatione vel apate: ⁊ maxime ſi de humoꝝ fuerint
putrefactione. Et ſi cõtingeret ante ꝑoxiſmũ vel poſt qd̃ cõ
ueniens hora ad cibandũ eſſet hora cõſueta cibatiõis in ſa/
nitate tũc illa eſt hora cõuenientior. ¶ Et dicũt quidã. ꝙ ſi
hora cõſueta diſtet ab hora cõueniẽti morbo per ſpatium
paruũ vt a media hora vſqꝫ ad horã vnã adhuc cõſueta ma
gis eligẽda eſt. naꝫ plus põt in bonitate cõſuetudo q̃ꝫ poſſit
hora cõueniens morbi nõ longe ab ea diſtãs. ¶ Et ſi bene
cõſideras iudiciũ electionis hore cibationis ipſum magis
eſt extimatiuũ q̃ꝫ rõne certificatũ habẽs latitudinẽ magnaꝫ
egens medico prudenti ⁊ exercitato. Propterea dixit Gal.
xj° tera. nõ eſt verũ vt aiũt indiſciplinati ꝙ vna hora: neduꝫ
ſex menſibus põt qs diſcere artẽ dietandi: magna. n. exiſtẽ/
te tota arte medicine vna pticulaꝝ eius non minima eſt do/
ctrina diete. Et dixit pᵃ ad glauconẽ: opꝫ medicũ ſic diſpo/
nere ſuũ conſiliũ vt nõ augmẽtet egritudinẽ ⁊ nõ diminuat
virtutẽ ſaltẽ ad recipiendũ longaꝫ impreſſionẽ egritudinis
ꝓparataꝫ: ⁊ ſeruare iſta duo in vtraqꝫ pte eſt difficile ſimul:
quia ⁊ ſi dieta. i. abſtinentia digõni egritudinis ſit vtilis: tñ
inutilis eſt virtuti. ⁊ fortaſſe nocuᵐ malus erit iuuamẽto: ci
bus vo ⁊ ſi vtilis eſt virtuti: eſt inutilis egritudini digõnem
egritudinis ꝓlongans: quare medicus que ſunt magis ne/
ceſſaria ⁊ magis vtilia debeat ſemꝑ ſequi. ¶ Et Auer. di/
xit 7° colliget. per ſolaꝫ doctrinã extimare nõ poſſes: qd̃ in
vnoquoqꝫ indiuiduo faciendũ ſit in q̃ꝫtitate ⁊ qualitate in
hac arte. Et iõ neceſſaria eſt in hac arte ꝓter vſum rerũ co/
gnitionẽ experientia per quã particularia pncipalia habeã
tur in eo qd̃ in vnoquoqꝫ indiuiduo fieri dꝫ. Et ſcias ꝙ iſta
particularia ſciri non pñt oĩa: q2 ſunt infinita: ⁊ iſta pars ſcie
medicinalis verat nobis ꝑfectionẽ in hac arte hr̃e: eo ꝙ ma/
gis eſt appropriata experiẽtie q̃ꝫ rõni. Et ꝓp hoc dixit Ipo.
vita breuis. ars vo longa. debes ergo curã facere ſm exceſ
ſum a ſignis cõſideratũ: ⁊ ſm qd̃ ab experientia ⁊ bonitate
extimatiue v̄tutis extiare poteris. Et egomet dixit Auer.
nõ ſtudui in hac ſciãrita vt videat̃ mihi ꝙ ſim ſufficiẽs: ſicut
vr̃ multis medicis nr̃i tp̃is: qui multũ elongati ſunt ab ip/
ſoꝝ intẽtione exceptis filijs Auẽzoar: quoꝝ deus cõſeruet
vitã: nã iſti duo veri ſunt in ſcia medicine. ¶ Et q2 extima/
tiuũ eſt iudiciũ: ⁊ maxime de hora cibatiõis ante ꝑoxiſmũ:
q̃uis oẽs cõcordes ſint in latitudine huius ſpatij: ſed vnus
inclinauit ſe plus ad vnũ extremoꝝ: ⁊ alius plus ad aliud.
¶ Ideo ad eius euidentiã: ⁊ ꝓp 4ᵐ predictoꝝ eſt notatũ ꝙ
Alm̃. in febre tertiana pura dixit. Sit iter conceſſionẽ ⁊ in/
uaſionis pnᵐ tp̃s longũ: vt nutriat̃ infirmus tribus horis
aut duabus anteq̃ꝫ febris acceſſerit aut poſtquã receſſerit.
Haly. vo dixit. In die acceſſionis febris. aquã ordei mini/
me dabis differẽs prandiũ donec oĩno minuat̃ acceſſio: aut
adſit tp̃s alleuiationis ipſius. Et Iſaac 5° febriũ dixit. Ca/
ueatur ne tribuat̃ ei aliqd de cibo in hora acceſſionis neqꝫ
tribus horis anteq̃ꝫ acceſſio veniat. Et iteꝝ dixit. Cauendũ
eſt ne in die acceſſionis nã impediat̃ cibo. Et Serap. dixit.
Det̃ cibus tribus aut q̃tuor horis ante aut poſt ſolõnẽ fe/
bris. Dixit Uiaticus. Uitet̃ cibus in die tp̃e acceſſiõis neqꝫ
det̃ in tribus horis ꝓcedẽtibus: ſed ſuſtentet̃ cũ ſyr° viol.
vel roſ. vſqꝫ poſt acceſſionẽ febris. ¶ In tertiana aũt nota.
dixit Haly. vtat̃ cibo poſt receſſionẽ acceſſionis. Die vero
acceſſus cibos deferat quos ⁊ ſubtiliet poſt typi termina/
tionẽ: ⁊ die quo nõ accendit̃ virtus ſeruet̃. Et Aui. dixit. ci
batio oĩ die aut ꝓpe acceſſionẽ facta eſt ex eis que nocent
illis. Immo opꝫ vt cibet̃ vna die ⁊ alia nõ. ¶ In quotidia/
na vo dixit Sera. Sit hora cibi poſt quietẽ febris aut ante
ſtatũ eius tribus aut q̃tuor. Et errauit trãſlator: q2 vbi dixit

Aduertẽdũ eſt ne virtus deficiat ⁊ egritudo augmentetur.

In febre tertiana pura.

In tertiana nota.

In quotidiana.

statum debuit dicere pn^m. Quidam tñ exponunt ante sta/
tum.i.anteq̃ ponat in stare siue in esse:nõ.n.itellexit de sta/
tu put est vnũ de quatuor tpibus parisimi:q2 vt sic bret da/
ri cibus in pn° vel augmẽto:qd est ab oibus negatũ. Dixit
Alm̃.hora cibationis ab hac accessione q̃to plus possibi/
le fuerit elongãda est. Et notãter dixit sic. q2 in quotidiana
indicatione sumendo ab ea elongatio cibi a pn^c dz esse ma/
ior q̃ in tertiana. Sed eius quies nõ permittit cũ sit breuis:
sed fiat q̃tum est possibile:7 ob hanc cãm nõ determinauit
tps:qdam tñ dicunt q cũ quies eius sit sex horaꝝ cibus dz
dari post declinatione parisimi duabus horis: 7 ante sequẽ
tez accessionẽ q̃tuor horis. Haly. tñ dixit. obseruandũ est vt
aquã ordei des ante accessionẽ horis sex. non aũt paucio:i/
bus q̃tuor. Et Haly. dixit inter accessionẽ 7 cibationem sex
horaꝝ interueniat spatiũ. Dixit Aui. hora cibatiõis est post
parisimi tpa eiusq̃ eradicationẽ 7 ante parisimuz ad minus
In quar/tana. quatuor horis. ¶ In q̃rtana vo dixit Haly. phibeas cibos
accessionis febris die. vt nã in resistẽdo morbo potius occu
petur. Dixit Viaticus cũ duo ptrãsierint dies qui sunt dies
quietis abstinendũ est a cibis in die accessionis. in alia autẽ
die parũ comedat. Et Aui. dixit. opz vt phibeat in die ac/
cessionis a comestione 7 capiat ieiuniũ. Et cũ dixit def ci/
bus ante accessionẽ per qnq̃ horas:intellexit cũz medicus
voluerit cũ cibo ante accessionẽ vomitum puocare:7 nõ de
eo qui exhibet gr̃a nutrimẽti. Et cõiter ab oibus interdicit
cibus in die parisimi 7 pcipit ieiuniũ. Et qdam dixerũt spa/
tiũ ieiunãdi ante accessionẽ esse.12.horaꝝ: qdam vo dicunt
h esse nimis longũ spatiũ:cũ postea parisimus duret.24.ho
ris:7 sic longũ nimis esset ieiuniũ 7 posset vtus debilitari.
Sed intellexerũt auctores q cibatio cõsueta añ accessionez
febris dimittat vt prandiũ vel cena sm qd de die vel nocte
febris est inuasura nisi inter horã cõsuete cibationis 7 horaz
accessionis interponeret tps longũ octo vel decẽ horis. Et
sic si ante accessionẽ febris de mane forẽt pl'es hore decẽ:nõ
ppea esset dimittẽda cena pcedens. Et nlr si esset de sero vel
nocte futura post decez horas a solita cibatione nõ ppea est
In febri/bus erra/ticis. pcedens prãdiũ dimittendũ:sed diminuẽdũ est. ¶ Et scias
q in febribus seruãtibus ordinẽ in inuasiõe suoꝝ parismoꝝ
facile põt medicus horã cibationis eligere mõ dictor sed in
nõ seruãtibus ordinẽ est difficile. sicut.s.patuit. Dixit Ipo.
in affo. in qbuscũq̃ parismi fuerint ordinati 7c̃. Vñ 7 Gal.
dixit in cõmen. affo. his q in circuitibus exacuunt 7c̃. si pa
roxismi seruãt eundẽ ordinẽ bñ possumus ordinare cibos
sm eos:sed si tps nõ seruauerint tũc tpa cibationis non pñt
bene certificari. Et Haly. iõ dixit. Qñ accessus febris est va
rius 7 incertus 7 minime ordinatus: tũc soluz cũ necesse est
egrũ reficias. Et sic febres errãtes siue vagãtes q̃s Ipo. 4°
re. acu. vocauit incõsistẽtes.i.inordinatas non hñt horã de/
terminatã cibationis añ parismũ. Et in his Ipo. ibidẽ pci/
pit cibũ nõ dare:sed sinere ab eo donec stet.i.donec ad vnuz
reducte sint ordinẽ in inuasione parismoꝝ 7 cessauerint ab
errore inuadẽdi. Et cũ steterint obuiandũ est eis cũ dieta cõ
petẽte ordinata: neq̃ qdem voluit Ipo. q toto illo tpe quo
errauerint stẽt infirmi sine cibo cũ aliqñ errẽt per mẽses:sed
sinere dz medicus ab occupatiõe de eligẽda hora cibatiõis.
Sed sicut dixit Hal. cibãdus est eger sm q virtus indicat.
In febri/b° cã pa/rismis sb/intrãtib° ¶ O. si febris fuerit coalternans. ita q inuadat parismus
scdõs in pn° decl'onis pmi parismi:tũc est difficilis. nã in de/
clinatione pmi cibatio fieri nõ poterit:cũ sit tũc pn^m scdi pa/
roxismi. 7 si expectet ad cibandum declinatio secũdi paro/
xismi poterit vtus debilitari ex longitudine cibationis:q̃re
restat q in augmẽto scdi parismi cibus dari debeat cũ me/
In q̃ fe/bre ma°/stat nocu/mentũ ex/inordina/ta cibatio/ne. lius sit in eo dari q̃ in pn° vel statu. ¶ Et sciendũ est q ciba
tio in exacerbationibus eundẽ dz hr̃e ordinez cũ cibatione
parorismoꝝ. ¶ Dicunt. in febre cõclusa maior sequit lesio
ex cibatione inordinata q̃ in cõtinua proportionali. Et in
cõtinua proportionali magis ledit patiens ex cibatione fa/
cta in tpe exacerbationis q̃ ledat patiens interpolata ex ci
batione facta tpe paroxismi. 7 cã de se est nõ. ¶ Dixit Gal.
sine dubio intelligendũ est cibos febricitantiũ leues debere
esse faciles digõnis descẽsionis 7 penetrationis:7 boni chi/
mi gñatiui. non tñ multi neq̃ multe q̃titatis. 7.n. stomaci
eorum 7 epata 7 vene in suis digõnibus debilitata sunt.

¶ De qualitate diete. Cap.xiiij.

In precedentibus dictuz est q dieta per vi/
ctuz triplex est.s. subtilis grossa 7 mediocris.
Dixit itaq̃ Aui. p° q̃rti. q de cibatione 7 regi
mine est illud qd est valde subtile: 7 de eo est
illud qd est valde grossum:7 de eo illud qd est inter illa duo
mediũ. Et subdit q de eo qd est mediũ est cuius ps est decli
uis ad subtile plus:7 est cuius pars est decliuis ad grossum
plus:7 vnũquodq̃ hoꝝ in sua decl'one hz latitudinẽ magnaz.
Dixit.n. Gal. q in oi eo qd sm magis 7 minus est variabi/
le inumerabiles dñe subsistunt plus 7 minus suo extremo
appropinquãtes: in qbus dñia reperit inter suũ extremũ 7
Dieta e/groꝝ di/uidit in/grossam/mediocrẽ/tenuẽ 7 te/nuissimã dietã mediocrẽ. ¶ Et q2 dieta egroꝝ incipit a nõ gradu: q2
a phibitione ois cibi conclusiue vsq̃ ad dietã sanoꝝ. Ideo
auctoꝝ plurimi diuiserũt dietã totam egroꝝ in grossaz me
diocrẽ 7 tenuẽ 7 tenuissimã: siue subtilẽ in vltimo. ¶ Dixit
Aui. 7 subtile vltimũ in subtilitate est phibitio cibi qd cõ/
prehẽdit:cũ vt.s. dixit de regimine est qd est subtile valde.
Et intelligit cibus phiberi sic. q non detur res cibalis ali/
mentũ corpori pstans q̃uis nõ phibeat ab exhibitione ali/
cuius potus medicinalis nõ per se:sed per accñs dictus nu
trinuus:inq̃tuz.s. phibet corpus a resol'one: pp cuius phi
bitionẽ corpus nõ eget cibo positiue nutriẽte. Gal. tñ in cõ/
men. affo. tenues 7 certe diete. diuidit tenuissimã dietam in
subtilissimã cũ vltimitate i qua cibus oino tollit: 7 in subti
lissimã sine vltimitate: in q̃ soluz dat mellicratũ. ¶ Et sub/
Grossa. dit Aui. grossuz valde est administratio ciboꝝ sanoꝝ: 7 sunt
cibi grossi. 7 subdit. cibus grossus est cibus fortis.i. quo sa
ni fortes stãt: sicut caro quadrupedũ 7 panis in q̃titate suf/
ficienti sumptus: quo 7 in qua q̃titate patiẽs tpe sanitatis
fortis stabat. Et sic exponẽdo dicũt qdam h dictũ nõ esse re
ferendũ ad dietã egroꝝ: q2 dieta egroꝝ semp minuit a dieta
sanoꝝ. Et h iõ dñt q Aui. notanter dixit grossum valde. hi
enim dñt q cibus sanoꝝ excludit a dieta egroꝝ. Alij vero
dñt q Aui. iclusit in dieta egroꝝ cibũ sanoꝝ: non qdẽ oẽm
sed illũ quo hoies cõiter vescunt rõne cõseruationis sue sa/
nitatis: non aũt rõne necessitatis aut gulositatis. Itaq̃ fru/
ctus multi 7 alia cibaria plura qbus multi vescunt: nõ ha/
bentes alia cibaria aut volẽtes gule satisfacere nõ ingrediũ
tur dietaz egroꝝ: sed bñ panis 7 caro quadrupedũ bonoꝝ
vt edi castrati 7 vitule: 7 siles sunt de cibis egrorũ: sed sunt
cibus grossus fortis in cuius virtute eger in sua fortitudine
Media. perseuerat: dz aũt h cibus in minori dimẽsionali q̃titate da
ri: vt digeri bñ possit. ¶ Dixit Aui. mediũ inter grossum 7
subtile est chilst ordei sicut est. Et sic cõiter sapiẽtes dixerunt
nõ intelligentes h absolute: q2 nõ est vere medium in oibus
nãis neq̃ in oibus regionibus: sed in qbusdaz est tenuis: 7
in qbusdaz grossus. neq̃ ẽt omni tpe: sed in aliquo est dieta
grossa. 7 in qbusdã tenuis. Vñ Auenzoar dixit. Antiq non
extimabãt h qd dixit.s. de exhibitione ptisane 7 panis loti
eẽ subtiliationẽ cibi: erat aũt subtiliatio apud eos relinque
re oẽm cibũ penitus: 7 h erat apud eos vltima subtiliatio.
subtiliationẽ vo non vltimã faciebant cũ mellicrato seu cũ
aqua mellis: qm vsi erant hoc. Et dico hodie qd chilst ordei
siue ptisana hñda est pro dieta tenui ꝯsiderato regimine cõi
sanoꝝ pñtis tpis: 7 cõsiderato q pp regimẽ moderatũ egri/
tudines nr̃is eueniẽtes tpibus nõ sunt adeo acute: sicut an/
tiquitus fuerũt. Immo que apud eos fuerũt pperacute ho/
die sunt pacute: 7 que apud eos fuerunt pacute hodie sunt
acute: 7 que apud eos fuerũt acute absolute hodie sunt tro/

pice. Et puto q̄ hodie exhibitio medulle panis similaginei decocte sit dieta mediocris. Dixit Auer. Cibuz quo vtunt̃ xp̄iani esse cibum tpatum: ⁊ est panis decoctus in aqua vel brodio pulli: ⁊ est sicut dieta media. Quidā tñ dñt ptisanā ordeaceā tenere mediuz diete egroꝝ in corpe tpato ⁊ in re-

Subtilis.

gione tpata: ⁊ aliter non. ¶ Dieta vo subtilis est exhibitio ciboꝝ qbus q̄uis sani aliqñ vescant̃ nō eis vescunt̃ vt fortes ⁊ sani pmaneant: sed aut cā necessitatis aut grā satisfaciendi gule ⁊ appetitui eorū. Et dr̄ dieta subtilis cibus qui in corpe receptus facilr̄ digerit̃ ⁊ cōuertit̃ in chimū laudabilis nutrimēti: rare tñ cōpositionis ⁊ debilis coagulationis: q̄re fit a corpore facile dissolubilis ⁊ pauce restaurationis deperditi. ¶ Et cibus qdem qui cōsequit̃ latus subtile

Media declinās ad latus subtile.

incipiēdo ab extremo subtilitatis sm̄ Ipo. ⁊ Gal. 2° re. acu. est mellicrate. i. aqua mellis sumēdo mel pro melle cāne depurato: qd̄ est zucarū album solidū: q̄uis dicant qdā q̄ tpe illoꝝ nō habebat̃ zucaꝝ: sed loco eius ponebāt mel apum qd̄ hodie in acutis morbis nō prohibet̃. Aui. tñ dixit. q̄ cibus qui consequit̃ extremū maioris subtilitatis est succus granatoꝝ: ⁊ in eo cadit diuersitas in plus ⁊ minus sm̄ diuersitatē granatoꝝ: q2 succus acetosoꝝ magis appropinq̄t ipsi extremo: deinde muzoꝝ ⁊ vltimo dulciū. Et deinde dixit Aui. est iulep subtile valde: ⁊ aliqui volunt q̄ iste iulep equet̃ succo granatoꝝ: ⁊ intellexit per iulep: iulep simplex qd̄ pficit̃ ex aq̄ simplici ⁊ zucaro albo solido: ⁊ in isto iulep cadit diuersitas sm̄ qd̄ plus vl̄ min⁹ ponit̃ de zucaro: ⁊ sm̄ qd̄ pl⁹ vel min⁹ decoq̄t: sm̄. n. pdicta dr̄ iulep subtile ⁊ grossum: ⁊ subtile est in q̄ min⁹ ponit̃ de zucaro ⁊ min⁹ coquit̃: ⁊ grossum est in quo plus ponit̃ de zucaro ⁊ decoquit̃ ad perfectā decoctionē: ⁊ istud iulep nō est aliud a mellicrate: ⁊ post iulep subtile valde est aqua ordei subtilis: ⁊ post ipsam aqua ordei grossa. ⁊ est ptisana colata. Et sicut sunt olera frigida hūida que in pꝛibus locis dicunt̃ follia mollia: ⁊ sunt sicut lactuca attriplex bletis spinachia scarcola endiuia cicorea malua ⁊ silia. ¶ Deinde Aui. numerauit cibos

Media declinās ad latus grossiuz.

qui ponunt̃ ex pte grosse diete ⁊ incipit ab eis q̄ magis appropinquāt extremo grossiori redeūdo versus mediū: ⁊ dixit q̄ sunt galli ⁊ galline: ⁊ pro gallo dicūt. quidā q̄ intellexit caponez. aliqui dicūt fasianū: aliqui dicūt gallectum siue pullū masculū galline nōdū caponatū: paruū tñ existentē: ⁊ per gallinā intellexit ouantē aut fasianā aut pullā paruam nondū ouantē. Et in istis cadit diuersitas magna. nā capo ⁊ fasian⁹ ⁊ gallina ⁊ fasiana sunt grossior dieta valde ⁊ galleti ⁊ pulle sunt dieta minus grossa veꝝ adhuc minus grossa dieta est pulla q̄3 galletus. Et in his adhuc cadit diuersitas sm̄ puitatē ⁊ magnitudinē: nam q̄to maior tāto grossior ⁊ de galletis qdaz nō concedūt nisi eos qui nōdū coire inceperūt. Et adhuc cadit diuersitas sm̄ ptes eorū que approximant̃. nā administratio alaꝝ ⁊ aliaꝝ partiū anterioꝝ subtilior existit dieta q̄3 administratio partiū posterioꝝ: q2 ptes anteriores ⁊ pprie ale: ac ēt caro que ē circa ossa colli sunt purioris nutrimēti ⁊ subtilioris ⁊ placibilioris saporis. Deinde dixit Aui. sunt acubugi. i. pdices starne ⁊ coturnices: pdices tñ subtilioris nutrimēti sunt q̄3 starne: ⁊ starne q̄3 coturnices. Et subdit Aui. ⁊ pulli. s. pdicuz starnarū ⁊ coturnicū. imo ⁊ pulli ēt fasianoꝝ. qdaz dicūt. ⁊ pulli. s. parui gallinaꝝ: deinde dixit Aui. sunt arabagi. i. aues pue non degentes in agro: ⁊ excipiunt̃ ēt passeres in domibus ⁊ tectis nidificātes: ⁊ maxime in febribus. Et inter alias auiculas ēt cadit diuersitas magna que sumit̃ penes placibilitatem ⁊ displicibilitatē eaꝝ: ⁊ penes teneritatē ⁊ duritiē suaꝝ carniuz: oēs tñ sunt pauci nutrimēti ⁊ meliores ⁊ saporosiores eaꝝ sunt alaude. Subdit Aui. ⁊ oua sorbilia subtilia. i. multū liquida. vel subtilia. i. ab auibus subtilis nutrimēti sumpta: ⁊ vt per h̄ excludat oua pauonū anserū anatū. Subdit Aui. ⁊ pisces pui. s. squāmosi marini vel de flumine petroso currēte cū alijs cōditionibus ad bonitatē piscium regsi tis: quos ēt cōcessit Gal. sup pmo re. acu. Isaac tñ dixit q̄ in acutis non cōueniunt q2 viscosi sunt ⁊ in stō corruptibiles. Et certe medici nr̄i raro eos exhibēt. Et postq̄3 Aui. gradatim puenit ad mediū vndiq3 pcrantium ipsum: vt qdam dñt versus latus grossitiei: ⁊ qda dñt versus latus subtilitatis. Et h̄ q2 posuit vnū cibū qui diuersimode paratus pōt poni in dieta subtili ⁊ grossa: ⁊ est panis de simila. ¶ Et q2 Aui.

Cibatio in hora poxismi quo ꝑ q̄tū noceat.

dixit hᵃ q̄rti de vlꝰ curatiōe putridaꝝ oino caueat̃ regimē grossum in hora piodi. i. poxismi. Ideo notāt q̄ per regimē grossum intellexit oēm cibuz siue sit potabilis siue edibilis siue sit diete grosse siue subtilis: ⁊ q2 fortasse aliqui credidissent q̄ solū intellexerit de dieta grossa ad signandū q̄ ēt de subtili itellexit: subiūxit: ita vt nō det̃ in potu in hora paroxismi aq̄ or. zuca. neq3 iulep. s. simplex: ⁊ multo magis d3 caueri in poxismis dieta media ⁊ grossa. Et h̄ dixit Aui. vt nō frangat cibus piodū. i. poxismū cū constrictione meatuū. i. opilan⁹ multiplicādo mām que multiplicata opilat: ⁊ maxime si fuerit dieta grossa: ⁊ ēt si fuerit subtilis pcipue dulcis: vt iulep ⁊ aq̄ zucari ⁊ zucarū: q2 ante ipsoꝝ digōnez attrahunt̃ a membris indigesta ⁊ opilāt. ea nō nutriunt: ⁊ sic frangit̃ poxismus. i. equalis ascētio eius ad statū ⁊ cita resolo māe eius: q2 multiplicata est ⁊ exitus opilati sunt: ⁊ sic fit q̄ ascēdit poxismus in eq̄litate ⁊ plongat̃ assensius eius: ⁊ cū h̄ ad cibū illū digerendū nā vacare h3. q̄re nō sic vacat digōni māe ⁊ resoloni ei⁹. Non ergo debes cibare. dixit. A. in hora poxismi: sed adiuua: vt mā cito resoluat̃ ⁊ trāseat faciendo illā trāspirare. ppea bñ dixit Gilber. qui cibat in poxismo triplex inducit nocumentū. primū est angustia pp nocumentū qd̄ euenit cordi ⁊ stō in quo corrūpit̃ cibus. 2ᵐ est plongatio poxismi pp illud qd̄ ipedit̃ virtus digestiua vel regitiua corpis a regimine egritudinis. Et 3ᵐ est plongatio egritudinis totius: qm̄ ex illo cibo gñatur mā corrupta qua auget̃ egritudinis mā. ¶ Dixerūt qdā q̄ dieta que sanis est mediocris oibus egris est grossa: ⁊ que est tenuis sanis est egris mediocris: ⁊ q̄ dieta que in morbis cronicis est mediocris in acutis est grossa: ⁊ que est in cronicis subtilis in acutis est mediocris: ⁊ q̄ cibus in egris q̄to plus ppinquat cibo patiētis dū sanus erat tanto plus h3 de grossitie diete: ⁊ q̄to plus h3 de distantia ab illo plus h3 de diete subtilitate: ⁊ q̄ qui medio modo ab illo distat est dieta media. Et auctores inuenerūt longa expientia ⁊ multa inuestigatione ptisanā cū tota fece mediū tenere diete. ¶ Dieta tenuissima cōpetit febribus acutis in vltio q̄s quidā pacutas valde: ⁊ qdā pperacutas vocāt. De his dixit Gal. in cōmen. affo. tenues qbusdā acutis febribus dāda est vltimitas diete que est proxius nihil dare: de qbus dixit Ipo. in affo. Ad vltimas egritudines. s. que sunt acute in vltio: vltie curationes. i. vltie diete ad pfectionē sunt potētes ⁊ pparant ad pfectionē cure: ⁊ q2 debito tpe obseruate curationē pficiūt. Febribus aūt pacutis: que terminant̃ in pᵒ 7ᵃ cōuenit dieta tenuis: si tñ esset de liq̄factiētibus grossiorē oporteret dari dietam. Febribus vo acutis que terminant̃ in 14ᵃ cōuenit dieta mediocris: si tñ iter septimā ⁊ 14ᵐ febris fuerit finitura: vt in 9° vel in xj°: tūc dieta erit cōueniens inter tenuē ⁊ mediocrē media q̄lis maxie est que in extremo subtilitatis existit versus mediū. Et febribus acutis tropicis quarū crisis futura est in 40° die cōpetit dieta grossa. illa. s. q̄ est in extremo grossitiei vsus mediū vsq3 ad mediū diete grosse: ⁊ sm̄ q̄ febris plus appropinquat acutis absolute que terminantur in. 20. vel. 24. vel plus appropinquat cronicis: vt q̄ terminant̃ in. 27. vel. 34. ⁊ sm̄ illud eligēda est de dieta dieta grossior vel min⁹ grossa: febribus vo cronicis cōpetit dieta grossa a medio grossitiei vsq3 ad dietā sanoꝝ. ⁊ in hac latitudine dieta variāda est sm̄ q̄ egri⁹ diuturnior vel minus diuturna fuerit. Et in summa q̄to distat egri⁹ ab acuitatis vltimitate: tanto d3 distare dieta ab vltimitate subtilitatis. Dixit. n. Ipo. in affo. vbi sm̄ acuiē egri⁹ cōtinuos ⁊ vltios

Diete sanoꝝ ⁊ egroꝝ quō cōparant adinuicē in grossitie ⁊ subtilitate.

Que dieta tenuis vel grossa cōueniat in febribus acutis vel cronicis.

laboꝛes

labores habet ⁊ vltima ⁊ tenuissima dieta necessariũ ẽ vel. vbi vero nõ modo sz cõuenit grossius reficere ⁊ tñ subcondescẽdere q̃ztũ egri⁹ mollior vltis fuerit: q̃zuis etiã iste affo. sit superi⁹ attradduct⁹. ¶ Scõm igit̃ modũ antiquoꝝ nihil dare cõpetit pperacutis maxie terminaturis in p termino: q2 in eis cũ virtus sit fortis solũ eã irritam⁹ cõtra morbũ ⁊ cãz eius ⁊ potũ medicinalẽ: vt iulep dare cõpetit pacut[is]: q2 i bis plus nãz ꝯ morbũ irritam⁹ q̃z ꝯseruem⁹. Et absolute acut[is] cõpetit ptisana nõ colata: q2 in his eq̃liter nãm irritam⁹ cõtra morbũ ⁊ equaliter ꝯseruam⁹ ⁊ pullaꝝ paruarũ caro maxie ale ipsarũ cõpetit acutis tropicis maxie si pauce fuerit q̃ntitatis: q2 i ipsis plus ꝯseruam⁹ vtutẽ q̃z irritemus. Et dieta grossa cõpetit cronicis vsq3 ad cibos sanoꝝ. Atñ moderniores a dicta dieta deuiant vnde in causone ⁊ a viatico cõcedit̃ ptisana ⁊ mica panis bis vel ter in aqua frigida lota. ¶ Et alm̃. causonizãtẽ dixit regi regie tertiane in qua concessit olera frida. Et Rogeri⁹ ꝯcessit lac amigdalarũ nebulas lactucã ⁊ silia. Et Ferrarius micã panis ptisanã ⁊ olera. Et Gulielm⁹ dixit. si virt⁹ sit fortis ⁊ stat⁹ ppinquus regat̃ solũ cũ aqua ordei vel ptisana ⁊ ꝯcessit iulep ⁊ syrupũ nenufarinũ. Et sic discurrẽdo per curas modernoꝝ est reperire tenuissimã dietam fore in oi egritudine cassam ⁊ vanã ⁊ dietã peracutaꝝ dari in perperacutis ⁊ dietã absolute acutaꝝ in pacutis. Et dietã acutaꝝ tropicarũ dari in acutis absolute ⁊ dietã cronicaꝝ in acutis tropicis. ¶ Notare tñ debẽt medici cũ deuiãt a subtilitate diete antiquoꝝ: dietã subtilez reddere saltẽ quo ad facilitatẽ: digõnis ⁊ quo ad multiplicationẽ q̃ztitatis discrete: ⁊ diminutionẽ q̃ztitatis continue. Et eo maxime q bodiernus vsus sm̃ plũmas nationũ ⁊ regionũ sit pl̃ies in die refici. Et hec vsus etiã in egri[s] vehemẽter seruandus est. Aũt. n. Gal. de cõsuetudine in dieta ꝯseruari magnũ esse iuua[m]: ⁊ nõ solũ in dietãdis egri[s] exeuntibus: verũ ẽt in dietandis infirmis. rõ. n. nõ ostẽdit nisi vña. ꝑticularia ꝓ quibus ꝑficit̃ nr̃a intẽtio ex ꝯsuetudine cõsiderant̃: sunt. n. aliq qui gustata ptisana vomũt. Alijs in acetositatẽ mutat̃: alij vtunt̃ aqua: alij vino: alij amãt ⁊ digerũt bene vnũ cibũ: ⁊ alij nõ pñt illud digerere. q̃cũq3 ergo aliquaz rerũ in vsum habuerũt ad eam reddendi sunt. Et op3 ex hoc maxime attẽdere cõsuetũ cibationũ numerũ sanitatis: ⁊ illũ in morbo seruare. sicut Ipo. in affo. Et quib⁹ semel aut bis ⁊c̃. primo reg. acu. dixit. Si eger bis in die sumere cõsueuerit cibũ bis ⁊ ptisanã dabis: ⁊ si semel semel. Dixit Auer. 7° colli3. q̃ alr̃ ꝯsideranda est ꝯsuetudo: q̃m q ꝯsueti sunt comedere ter in die nõ pñt subtilitatez regis sustinere. imo totiẽs reficiendi sunt in egritudine. Et sic dixit. Ipo. 2° reg. acu. Qui semel aut bis in die comedere cõsueuerit: si a solito vsu in aliũ mutet̃ nõ ꝯsuetũ ei generatur defectio: sicut etiã his q̃b⁹ ꝯsuetudo nõ ẽ prãdere: si prãdẽt mox deficiũt: ⁊ aggrauantur ⁊ torpent ⁊ alia in incurrunt accidentia. Silr̃ qui bis in die comedere ꝯsueuerunt si prãdiũ dimiserint corpora eorũ in se deficiunt: ꝑcordia dolent: ⁊ q̃zplura patiunt̃ nocumẽta. ¶ Et debẽt notare q q̃zuis in sanitate supposita bina cibatione in die plus sit sumẽdũ in cena q̃z in prandio: in egritudine est oppositum obseruandu3. nã amplius debẽt refici in prãdio q̃z in cena: ⁊ hoc ideo: q2 nã plus occupatur circa mãe digõnem in nocte q̃z in die: ⁊ q2 et frequentius accñtia nãm aggrauantia augent̃ de sero. Et p̃dicta intelligenda sunt nisi adsit ꝓhibens prãdij augmẽtum. ¶ Et notant q̃dã q in morbis pacutis in quibus non ledit̃ virtus nãlis: q̃zuis nãliter ab operatione sua distrabatur: vt in apoplexia ⁊ sĩlib⁹ cibus põt aut in totũ prohiberi aut multum minui. In quibus autẽ virtus nãlis ledit̃: vt in febribus putridis ⁊ alijs morbis de putrefactione cib⁹ nõ sic diminuẽdus est. ¶ Et notãt q in morbis im̃ãlibus dieta tenuissima ⁊ tenuis nõ competit: q2 vt supra dictum est talis dieta non exhibetur: nisi vt nã circa morbi mãm occupetur. Et patiẽtes im̃ãlem morbum debent sicut sani plus cenare q̃z prandere. Dixit enim de his Ipo. p̃ re. acu. Ad prandiũ ius da ⁊ ad cenã ius in cibũ cõmuta. Et Gal. dixit 7° terap. In vespera extimamus cibũ fortiorem dari nõ paruis bonis potionibus his qui sic dietantur. Et notant alios etiã cibos febricitantib⁹ ꝯuenientes vltra eos q dicti sunt de quib⁹ dicet̃.

Cõsuetudo seruanda est in dietando infirmos tam in q̃ztitate discreta q̃z continua.

Patientes morbum materialẽ plus reficiantur in cena q̃z in prandio: i. im̃aterialẽ ⁊ econuerso sanis.

¶ De comparatione indicationum adinuicem pro recta ordinatione diete. Cap. xv.

Dictum est in precedentibus solerti ⁊ perspicaci ingenio medicũ prudẽter ⁊ solicite pro recta ordinatione diete egri sui superiores oẽs indicationes in cumulũ vnum reductas fidelr̃ cõparare mente examinantẽ earũ fortiores ⁊ semper preponderantẽ eam que a virtute. Et vt hoc facilius facere scire possit adducã ad hoc capl'm cõparationes quas ab auctorib⁹ scriptas reperi. Dixit Ga. in cõmẽto affo. Contẽplari oportet ⁊c̃. hec duo. s. virtus ⁊ ppinquitas siue remotio status in dieta si bene cõsiderent̃ vtiliter nostrũ sequitur operari. Et ideo dixit x° terapeu. Sunt sm̃ vnumquẽq3 infirmum cõfestim a primo die intẽtiones cibandi ipsum. vt Ipo. iussit. Egritudinis status ⁊ egrotantis virtus: ⁊ si quidem potest egrotantis virtus sine cibo superexcedere statum in ieiunio op3 custodire hoiem. Si vero breui auxilio indiget mellicratum sufficit solum. Si vero aliquo maiori auxilio q̃z mellicratum ptisane tremorem idest ptisanam trementem dabis. Si vero non põt morbi statum superexcedere vel subtili cibo dietatur vel ieiunio tempta cibare hunc confestim in primi paroxismi declinatione. Et dixit in xj° eiusdem. Robustis existentibus virtutibus sm̃ rationem ipsarum ⁊ statu3 egritudinis cito esse existimato dietare subtilissime licet. Inualidis vero existentibus non licet sine magno dãno. Sed oportet adducere his que nutriunt tantum q̃ztum abstulerim de euchima. s. valitudine virtutis. ¶ Et dixit Gal. vt scripsit Viaticus in lib. de crisi. In nutriendo egro intentio nostra triplex est in acuta egritudine. s. q̃ztitas virtutis infirmi tempus infirmitatis ⁊ q̃litas morbi: ⁊ sic ad dictas duas intentiões addidit tertiam. s. morbi qualitate3: ⁊ per qualitatem morbi intellexit eius intentionẽ ⁊ remissionẽ: que proprie ad cõsiderationẽ accñtiũ referẽda ẽ. Et alm̃. addidit aliã: ⁊ est consideratio sm̃ quod in tẽpore sanitatis vsus fuerit patiens cibatione. Et sic quatuor sunt potissime in dietatione indicãtia. s. virtus tempus status accidentium dispositio: ⁊ cõsuetudo dietationis: prime tamẽ due sunt potiores: ⁊ sunt adinuicẽ colligãde: ⁊ nõ ẽ altera ab altera separãda: cũ neutra earum per se sufficiat: ⁊ maxime in regimine morbi vniuersali. In regimine autem particulari indicationes potissime sunt ea que a virtute ⁊ que ab accidentibus. ¶ Dixit. Aui. subtiliationem regiminis significat natura materiei tam ea que est causa coniuncta q̃z accidens ⁊ possibilitas nature in digerendo ipsam ⁊ resoluendo ⁊ euacuando eam. Et per subtiliationem intellexit cibi prohibitiõe3 quã materia de se indicat: ⁊ possibilitas ipsa virtutis que eius certam ostẽdit fortitudinem consentit. ¶ Ingrossationem vero diete ⁊ cibi dationem subtilis grossi vel mediocris. dixit Auic. significat vel requirit virtus quando nõ sufficit sine cibo morbo resistere ⁊ materiam digerere ⁊ expellere. Itaq3 subdit Auic. cum intellexeris hec. s. quod prohibitionem cibi indicat morbus ⁊ eius dationem indicat virtus tunc cõsidera egritudinem: ⁊ si fuerit acuta valde ⁊ illud est vt sit stat⁹ eius propinquus ⁊ extimaueris q virtus non deficiet in huiusmodi tempore qd̃ est inter pn̄[m] eius ⁊ statum alleuiabis occupationem tuã a virtute non dando ei occupationẽ non necessariam: ita vt non facias eam occupari in cibo sed tem spisso. imo facias eam irritari supra materiam ⁊ subtilis regimen cum dimissione cibi omnis. ⁊ proprie in die crisis sicut dixit Ipo. 4° re. acu. Custodire op3 omnium egritudinũ crises ⁊ auferre cibationem sm̃ hoc sit hora crisis

Quatuor sunt a quibus potissime sumitur indicatio de dieta.

pratio: ad cibādū. Dixit.n. Almā. cum signa crisis visa fue
Notand⁹ e.i canon. rint ꝛ status appropinquet: egro a cibo est abstinendum ꝛ
dieta ad vltimum tenuitatis est adducēda quousqꝫ fiat cri/
sis. Et subdit Aui. si videris egritudinē acutam non valde:
imo absolute: tūc opꝫ vt subtilies regimē nō in vltimo nisi
apud statū in die crisis maxime nisi ꝑpter cām maximā vt
ꝑpter magnā resolōnē virtutis. Et si videris egritudinem
cronicā aut ꝓpinquā cronice vt acutā ꝯuersiuā nō subtilies
regimē. s. sic in ṗdictis acutis absolute. virt⁹ eni nō saluabitur
vsqꝫ ad statū cū regie subtili. ℭ Dixit Haly. si virtus est for
tis ꝛ morbus pacutus rege infirmū subtilr: pūm ciborū. s.
dimissione: aut iulep: aut viol. sirupo. cū aqua temperato.
Sed si virtus est debilis ꝛ morbus nō est acutus ꝛ status
est remot⁹: hūc dieta reficies ad grossum inclināte: sepius:
ꝛ parū exhibēs: vt virtus cōseruet ad statuꝫ. Si vō virtus
est fortis ꝛ status longinquus hūc cibo reficies tꝑato: sed
si virtus tēperata sit ꝛ status remot⁹: cibo ēt reficies tēpera
to. suppl. plus tñ qꝫ in virtute forti ad grossitiē inclinante.
At si vtus est tēpata ꝛ status ꝓxim⁹ subtilis ꝛ sepius cibus
erit dādus. ℭ Dixit Auer. 7° colliꝫ. opꝫ te ꝯsiderare: qm̄ si
fuerit febris ex egritudinib⁹ ꝑperacutis: cui⁹ stat⁹ est ꝓpin
quus ꝛ virt⁹ fortis fuerit tūc nihil dare debes vsqꝫ ad statū.
Et si virtus est debilis hoc nullatenus facere debes: sꝫ si vir
tus mediocris repitur ꝛ etas iuuentutis cibabis ipꝫ aqua
ordei ꝛ mica panis: ꝛ si cognoueris statū egritudis esse lon/
ginquū ꝛ virt⁹ debilis cibādus est plusqꝫ dixim⁹ in ṗn°. ꝛ
cū stat⁹ appropinqͣbit minuendus erit virtute existe forti.
ℭ Inqt Ipo. in aflo. Et qb⁹ scꝫ ꝛc. Dādū esse aliquid ꝛ tpi
ꝛ regioni ꝛ etati ꝛ ꝯsuetudini sm̄. n. hec opꝫ aliqñ magis
aut minus subtiliare. Dixit Gal. i ꝯ¹⁰ dicti aflo. Si virt⁹ in
firmi debilis sit ꝛ q̄litas corpis corrupta. dicūt qdā. i. hūo/
res corpis sint corrupti: vel vt dicūt alij q̄litas corpis sit cor
rupta. i. habitudo corporis sit diminuta: ꝛ sit corpus ma/
crefactū: tūc parū cibi in vice: sed multotiens est dandū: pro
pter virtutis debilitatē parū est dandū in vice: qꝛ nō suffice/
ret digerere multū: ꝛ ꝑpter macrescētiā dādū est: multotiēs
vt reapponat ꝺpditū ꝛ restauret habitudo: qua nō potest
restaurari ab hūorib⁹ cū sint corrupti corruptōi āt dix Gal.
necīa est restauratio cū tꝑamēto. In alia aūt trāslatiōe dī ꝙ
corruptio corporis indiget abscisione. s. corrupti in primis.
Deinde refectiōe: sꝫ tñ ṗ° lra ēt saluari pōt: qꝛ notāter dixit
Gal. cū tēpamēto: nā qñ virt⁹ est debilis nō sustinens absci
sionē corruptōis. i. euatōēꝫ hūoris corrupti: tūc opꝫ vt tuꝫ
tꝑamēto. i. paulatine reficiatur in ṗmis. Et postea cū virtus
sufficiat: fiat euō. ℭ Si vō virtus est debilis corpore nō ex
tenuato ꝛ cibis incorruptis habūdātibus: opꝫ vt cibi pau
ꝛ paulatim. i. raro def. parū qꝛ virtus est debilis. raro: qꝛ
corpus cibo nō idiget. Oꝫ si virtus fuerit fortis cū chimis
multis ꝛ prauis. Dicūt. i. pauce corruptōis sic ꝙ pōt ad be/
nignū reduci: ꝛ ꝑ ꝯñs corpore nō extenuato multū cibi dā/
dū est. sup. sed raro multū: qꝛ virt⁹ eū tolerare pōt raro: qꝛ
cibo corpus nō eget. Inuenit aūt alia lra q̄ dicit. nō multuꝫ
cibi dādum est: ꝛ tūc totū refert ad corpus nō indigere eo.
ℭ Si vō virt⁹ est fortis corpe existe corrupto. i. cū corruptōe
humoꝝ: ꝛ ꝑ ꝯñs extenuato: multus cibus ꝛ multotiēs erit
dād⁹: multa. n. refectiōe idiget corpus quā virtutis sue for/
titudo digerere pōtē hoc dixit Gal. nisi paroxismus febris
obstiterit: in quo casu multū ꝛ scꝫ dari expedit: sed nō sepe
ꝑpter po^m ꝓhibētē. ℭ Et si virt⁹ sit fortis ꝛ morbus ex su
ꝑabūdantia cibi sit. i. ex solo pctō humoris in q̄tō cibus dꝫ
dari paucus ꝛ raro: nā lꝫ virt⁹ digestiua fortis sit: tñ ꝑpter
abūdātiā humoris nō corrupti parū dādū erit. ℭ Notant
ꝙ q̄ꝫ^m ad totalē extēsionē morbi pl⁹ cōpetit de cibo virtuti
debili q̄ꝫ forti: qꝛ pluri indiget: ꝛ ideo ei frequēter dandus
est: sed virtuti forti plus cōuenit q̄ꝫtū ad scꝫ reficiat: ꝛ iō rari⁹
ei exhibēdus est: vñ si causonizās terminaturus in 4° cibo
indiget: tūc si virtus ei⁹ est debilis plus de cibo in toto spa/
tio illoꝝ 4^or dieꝝ sumere dꝫ q̄ꝫ si eius virtus esset fortior
fortitudie tñ cibū regrente in dicto spatio 4^or dierū. Sꝫ illō
plus in virtute debiliori partiri dꝫ ad plēs vices: sed in for/
tiori dꝫ exhiberi plus in vice: sed raro: ita tñ ꝙ totū sit mi/
nus eo qō debet virtuti debiliori. ℭ Et rursus notant: ꝙ
virtus fortis pōt stare: nō tñ absolute fortis cū humorum
corruptione nō totali: sed q̄dā ꝑticulari in aliquo membro
corpis aliqs nō existentibus corruptis: ꝛ ecōtra virtus debilis
pōt stare cū humoꝝ bonitate: aut qꝛ grauat sub multitudi/
ne humoꝝ bonoꝝ: vt sub multo sanguie solo peccāte q̄tō.
Aut qñ cā añs in corpore multa est: sed nōdū venit ad eam
cā corrūpēs vel putrefaciens ipsas: q̄uis cā cōiūcta in aliq̄
corpis parte sit iam putrida ꝛ pauca. ℭ Dixit Haly. si mor/
bus ex repletiōe fuerit ꝛ virtus fortis subtiliare cibū opꝫ: ꝛ
ei⁹ minuere q̄ꝫtitatē. s. cōtinuā ꝛ discretā: cuius vō morbus
ex euōne fuerit ꝛ virt⁹ debilis vtile est cibū esse grossum. i.
multi nutrimenti: sed eius diminuēda est q̄ꝫtitas in vice ꝛ
sepius apponēdus est ꝛ nō scꝫ. Cū vero morbus est de re/
pletione ꝛ virtus est fragilis cibi parū apponēdū est: sed non
semel. ꝛ cū virtus est valens ꝛ fortis: ꝛ morbus est de inani
tione: cibū in sba ꝛ q̄ꝫtitate ꝯuenit eē tēperatū. Dixit Aui.
cū virtus est fortis tūc fortassis nocūum facit dispō vt sis cō
tēt⁹ iulep solo: ꝛ si nō plus saltē hebdomada vna. ℭ Dixit
Gal. supradicto cōmēto: In estate multotiēs cibus est dan/ Dieta respectu tēporū dan.
dus propter sepissimā dissolutionē: sed paucū in vice pro/
pter virtutis defectum. Et in hyeme econuerso multuꝫ pro
pter virtutis fortitudinē: sed raro propter paucā dissolutio
nē: ꝛ medio vere ꝛ appropinquante iam estate parū cibi ꝛ
longis debemus dare interuallis. In autūno vero in forti
virtute multū cibi ꝛ multotiens erit dandū: in defecta vero
multotiens ꝛ parum. ℭ Dixit Gal. in ꝯ¹⁰ aflo. Senes ꝛc. Dieta respectu etatum.
Decrepiti nō facile ieiuniū ferunt neqꝫ multā quantitatem
cibi accipiant. s. in vice: qꝛ vt ipse dixit 9° terrap. Impossi/
bile est ipsoꝝ virtutem fortē esse. Est. n. eorum natura: sicut Nota cō/paratiōē.
lucerna extinctioni parata: que cum fere extinguit exquirit
vt in ea parū olei ponat: qꝛ si plus olei administrent citissi/
me extinguitur sic: ꝛ ipsi multotiens debent reficí: sed parū
in vice. Senes vero multum ꝛ raro: multum respectu de/
crepitorū: sed non respectu iuuenum. Uirtus eni eorū nō est
manifeste defecta ꝛ specialiter vsqꝫ ad medium senectutis.
Raro autē: qꝛ de ipsoꝝ corporibus rara sit resolutio. Iuue
nes vō multum ꝛ raro accipiant: sed non ita raro sicut se/
nes: qꝛ maior sit in eis resolutio ꝛ citior q̄ꝫ in senibus. Ado
lescentes vō multum ꝛ sepe: qꝛ multa ꝛ cita sit in eis reso/
lutio ꝛ pueri sepius eis ꝛ plus reficiendi sunt: qꝛ magis sūt
resolubiles. ℭ Dixit Aui. Scias ꝙ a regimine regulari di
cto superi⁹: vt qō in pacutis ꝓhibeat cibus: ꝙ paroxismus Quedam corpora cibanda sūt in paroxismo: ꝛ tpe crisis.
occurrat ventre vacuo: ꝙ in paroxismo ꝛ statu ꝛ crisi nō de
tur cibus: excipiuntur aliqua corpora que requirunt con/
trariū regimen: de quibus sunt corpora colerica: nō qdem
oia: sed quedā que sunt calia ꝛ sicca multū: ꝛ sunt magna ra
ra resolubilia ꝛ venttia exercitijs: que sunt assueta cibatio/
ni plurime: ꝛ maxime corpora coꝝ: de quib⁹ dixit Aui. 13°
tertij. qñqꝫ accidit vt esuriant quidā hoīꝫ plm ꝛ comedāt
plm: ꝛ non aduenit eis nauseatiua satietas neqꝫ egreditur
in egestione coꝝ fex plurima: neqꝫ rū hoc coꝝ corpora im/
pinguantur: quoꝝ cā est resolutio plurima velox: hos eniꝫ
ꝯuenit grossi⁹ reficere ꝛ in ꝑperacutis cibū dare ꝛ i paroxis
mo ꝛ statu ꝛ cibant omni tpe paroxismo innocue. Et pro/
pter hoc dixerūt qdā ꝙ nō est necessariū vt occurrat paro/
xismus ventri a cibo vacuo. Et dixerūt. pter ṗdicta corpo/
ra nō est etiā illud sp necessariū: ꝛ si sit necessariū a cibo eru
do: non tamē a digesto vel semidigesto. nā nō semper occur
rit spatium ab hora cibationis vsqꝫ ad ṗn^m paroxismi tan
tum ꝙ cibus sit digestus. ℭ Dixit Gal. x° terrap. auctori/
tate Ipo. Ieiuniū calis ꝛ siccis natura sanis existentibus no/
ciuū ē: febricitantibus vō in estate cala ꝛ sicca febre que ex

intensione solis vel laboribus imoderatis vl' ex vigilijs vel
ex passionibus aie nō simplex est nociuum: ꝛ super aliquid
aliud oium est perniciosuz. Ex eo eni causonides incidunt
febres ex quib⁹ si nō anticipauerint mortuos esse in ethicaz
transcendunt: ꝛ ex his in marasmum aut eis a pn° confestiz
occurrit ethica. ℭ Et Auic. de predictis dixit. ꝙ si nō cibā/
tur, saltem in pn° febris. imo ꝛ in hora que est prauior ea: ꝛ
est status hora. ꝛ intellexit tā de pn° ꝛ statu vtribus ꝗ parti/
cularibus: nō erūt vacue eoꝝ dispōnes a duabus rebus: qm̄
cū ipsi sint debiliū virtutum supueniet eis sincopis ꝛ moriē/
tur ex paroxismo: ꝛ hoc erit aut ꝑpter decursum cole ad os
stomaci ꝛ tunc erit defectio in pn° maxime: aut ꝑpter reso/
lutionē: ꝛ tūc erit in ꝓcessu ꝛ maxime in statu: ꝛ si sint fortiū
virtutum cadūt in extenuationē ꝛ apparēt sup eis signa ari
ditatis ꝛ tornalitatis ex minoratione nasi ꝛ ꝓfunditate ocu
loꝝ ꝛ depressione timporū. ℭ Et dixit Auic. ꝙ de corpori/
bus sunt quibus accidunt dolor capitis ꝛ lesio stomaci. ꝛ
dolor capitis est ꝑpter cōitatē: ꝛ hi sunt ad quoꝝ stōus mul
ta defluit cola qualibet leui cā: ꝛ lꝫ ista non sint in alijs con/
ditionib⁹ silia predictis: nec sint apta ad resolonē: tñ ex defe
ctu cole etiā multis ex eis accidit sincopis. ꝛ ista etiaz sunt
de hoc gñe. s. eoꝝ q̄ excipiūtur a regie supradicto regula/
ri: que opꝫ cibare añ paroxismū vel in eius pn°: nō quidē ci/
bis resumptiuis: sed cibis refrenātibus fluxuz colere ꝛ al/
terātibus ꝛ cōfortātib⁹ os stomaci ne recipiat ꝛ ne ledat.
Sed in corporibus prius dictis: qꝛ i eis timetur de sincopi
ꝑpter mordicationē colere simul ꝛ resolonē opꝫ cibari ci/
bis resumptiuis tñ alteratis ꝛ mixtis cū corroborantibus
os stōi. Cū ergo sumūt syrupū aceto ꝯmixtum cū aqua cala
multa aut vinū cū aq̄ multa euomūt in vomitu hūores coli
cos post quē vomitū cū cibant aliquo robub. stiptico sit
virtus eoꝝ fortis. Si tñ inuit Aui. in dictis verbis fuerit cā
sincopis vehemētia resolonis: nō debet vomitus ꝓuocari.
ℭ Notāt ꝙ colicis si ad os stōi eoꝝ ꝯfluit cola cibādi sūt añ
paroxismi pn^m tanto spatio ꝙ cib⁹ sit semidigestus vel tal/
tē in ipso pn° paroxismi iniciante: vt nō inueniat febris stōm
vacuū ꝛ defluat cola ꝛ mordicet: sꝫ si sint resolubiles: ꝛ ti/
met eis sincopis per viā resolonis cibādi sunt tāto spatio
ante paroxismū ꝙ cib⁹ tūc sit digestus. Et si timet sincopis
per ambas ipsas vias cibent añ: vt sit digestus ipse cibus: ꝛ
ꝛ etiā cibent in initio paroxismi iniciante: ꝙ si erratū fuerit
aut si cibus datus nō suffecerit cibādi sunt quacūqꝫ hora.
ℭ Dixit Gal. x. terap. colerici ante pn^m paroxismi cibati ꝛ
maxime ꝓcedētibus causis resoluentibus ꝛ ieiunio prohi/
bent febrire. In ipso etiā pn° horroris ꝛ in ipso horrore ꝛ
parum post opꝫ cibare eos: q̄to tñ citius cibabis eos: tan/
to magis ꝓhibebis eos febrire. Si vō tardaueris qñqꝫ pa
rū febriunt: neqꝫ ita fit calor in eis multus: ꝙ si demū tarda
ueris plus adhuc plus hi calefiant ꝛ tanto ꝛ tali calore vt
dubitet si febrilem sit vocandū eū esse calorē. nā in omnib⁹
aridis. i. calis ꝛ siccis dispōibus non quiescunt paroxismi
anteqꝫ vel balneis vel cibis humectantibus extinguant: si/
ue cali sint ꝛ sicci nā: siue ex tpe acqsierint dieta cala ꝛ sicca
ꝛ motibus multis ꝛ vigilijs vel sollicitudinibus vel regio/
ne cōstitutiōe aeris estiua. Qd̄ autē ibidē dixit Gal. Si vō
horror quidē quieuerit febrieritqꝫ añ iam manifeste nō ad/
huc cibare eos vllo tpe: sed declinante paroxismo cibare cō
festim nō expectans infebricitationē: intellexit si cibati fue/
rint ante pn^m paroxismi: ita ꝙ possit sustinere vsqꝫ ad decli/
nationē. Qꝫ si nō omni tpe debet cibari: sꝫ melius in declina
tione cibent si virtus sufficit. Et dixit etiā illud: qꝛ maxime
respexit ad sincopiz que ꝓpius ꝛ frequētius accidit in pn°
po^mi: ꝓcīūt ex mō cibādi Gal. in pn° po^mi sumit. ꝙ vinum
ꝛ qcqd tūc affert oꝫ actu calm esse ꝑpter horrorē principij: ꝛ
ꝓdictis ēt corpib⁹ que excipiunt a regie regulari ꝛ opꝫ ci/
bari ante paroxismū ꝛ in ipso paroxismo si erratuz fuerit ꝛ non
datus cibus ante po^m: similes sunt habentes os stōi multe

sensibilitatis a qua frequēter incurritur in sincopim si tar/
datur cibus propter dolorē ei euenientē ex nimia sensibili/
tate inanitiōis. ℭ Et dixit Auic. ex hominib⁹ sunt qui sunt
exuberantis carnis: sed cū abscindit ab eis cibus resoluū/
tur velociter ꝛ debilitātur ꝛ extenuationē incurrunt quare
prohibitionē cibi nō tolerant: ꝛ isti sunt corpora habentes
carnosa rara i porositatibus subtiliū spūum. ℭ Et dixit ꝙ
ois cuius calor innatus est valde fortis idest intēsus in qua
litate calorie: ꝛ ois etiā cuius calor est plimus. s. in q̄to: ꝛ lꝫ
propter aliā cām nō sint dispositi ad cibū: nō pñt tñ dimitte
re cibū: eo ꝙ habentes calorē intensuz a ieiunio valde inflā
mantur: ꝛ isti debēt cibari cibo multo ꝛ sepe. Et hñtes ca/
lorē multū q̄titatiue sine cibo detenti debilitant ex resolo/
ne: ꝛ debent hi cibari cibo pauco ꝛ raro. Et subdit Aui.
ois cuius calor est valde debilis nō pōt dimittere similiter
cibuz. hi enim ieiunantes extinguūtur ꝛ cibandi sunt cibo
pauco ꝛ sepe. ℭ Ad horū autē omniuz declarationē maio
rem ꝛ aliorū his similiū adducā duo ex^a. Quorū vnū po/
suit Gal. 8° ter. dicens. Age occupatos esse febre duos in
eucrata regione natos ꝛ occupatos nō esse vero in eadem
nunc: sed in sicca quidē ꝛ cala alterum in humida vero ꝛ fri
gida alterū: esse vero ꝛ cōplōne differentes eos natura ꝛ cō
suetudine ꝛ etatibus: si vero vis ꝛ ꝑm differentes horas ānī
ꝛ ꝯstitutiōes aeres infirmari: vt qui quidē calis ꝛ siccus nā:
dieta tali assuetus sit ꝛ iuuenis sit: ꝛ hyeme egrotet in hu/
mida ꝛ frigida regione ꝛ cōstitutione tali: humidus vero
ꝛ frigidus ꝛ in ꝯsuetudine diete similiter: ꝛ puer etate egro
tet estate in cala ꝛ sicca regione ꝛ cōstitutiōe tali. Intentio
in febriēdo. i. in q̄tū febriūt est vtriusqꝫ cōis. s. infrigidanti/
bus ꝛ humectantibus regi. Sed aliorū nulla est cōis. nam
prio: i quidē ꝑpter nām ꝛ etatē ꝛ cōsuetudinē apta sunt sic/
ciora cibaria: ꝛ tñ ꝑpter ꝯstitutionē ꝛ horā ꝛ regionē non
similibus. s. congruit eos nutrire: nō enim similiū est ea que
ab his indicatio: sed cōtrariorū. Alteri vero ꝑpter naturaz
etatem ꝛ cōsuetudinē similiū eis humidis quidē ꝛ cōmēsu/
rate calidis ꝑpter etatē: humidis vero ꝛ frigidis propter
naturā ꝛ cōsuetudinē: propter regionē autē horā ꝛ cōstitu/
tionē cōtrarijs: que vtrqꝫ ipsa. s. natura etas ꝛ cōsuetudo sūt
alicubi fridiora ꝛ humidiora intm̄ eucratis q̄tū sunt ꝛ re/
gionis eucratas calidores ꝛ sicciores. ℭ 2^m ex^m posuit. G. 2°
re. acu. supponēdo duos egrotare pleuresi: sub diuersis tñ
cōditionibus: ita vt sit vnus cōplōnis sicce ꝛ superficies cor
poris eius extrinseca sit spissa: ꝛ vene eius sint ample: ꝛ vir/
tus eius aialis fortis: ꝛ de cōsuetudine eius sit: vt comedat
multos cibos ꝛ aduenerit ei egri° hora hyemali que nō sit
frigida frigore vehementi: ꝛ hita° eius est regio: cuius di/
spō est similis hore pñtis. Et fuerit regimē eius añ egri^m
deliciosum quietū ꝛ ꝓmiscuit. i. errauit in eo qd̄ comedit: ꝛ
vsus est cibis quib⁹ multiplicat eorū nutri^m ꝛ stōus ei⁹ cuꝫ
illo est fortis. Alter vō sit humidus lenis ꝛ superficies cor
poris eius rara ꝛ vene eius minute ꝛ virtus eius aialis de/
bilis. Et de ꝯsuetudie ei⁹ est vt sumat ex cibis q̄titatē mul/
tā: ꝛ aduenerit ei egri° in hora estatis stante aere ꝛ ꝯstitutio
ne sibi illi: ꝛ ante egri^m suā fatigauit corpus suū ꝓp tedia q̄
aduenerūt ei ꝛ operationes eius ꝯtinuas: ꝛ comedit ꝑm ꝯtra
riū eius quo currit ꝯsuetudo eius cibos paucos ex olerib⁹
ꝛ alijs quoꝝ nutri^m est puū: ꝛ stōus ei⁹ nā debilis ē. videat
qꝛ nō opꝫ vt sit termin⁹ canonis i curatiōe vtriusqꝫ vn⁹: sed
opꝫ vt cibet scōs ab ipo die ꝑ egri^{nis} sue: pm⁹ vō opꝫ vt re
gat eo ꝙ bibit tm̄ vsqꝫ i diē 5^m. Et ego dixit Gal. expt⁹ sum
i vtroqꝫ h̄ regie tpe lōgo ꝛ iueni ipꝫ iuuatiuū. Si vō ꝯuerte
ris rē i vtrisqꝫ ꝛ cibaueris p^m a pn° ꝛ ꝓhibueris 2^m a cibo
interficies vtrūqꝫ sil. qm̄ vt dix Ipo. tu ꝓuocas vnū cū velocita
te cibatiōis: ꝛ ꝓsternis v̄tutē alteri⁹ ꝛ si posueris p^m iuuenē.
40 ānoꝝ: ꝛ 2^m pueꝝ erit mors illoꝝ velociter cū illo errore
Et Rasis ambo hec exempla recitauit continentis 4°.

ℭ De cibis sumptis ex granis. Cap. xvj.

INquit Albucasis lib.26. In omnibus cibariis quibus homo nutritur debet esse intencio ad cōmodū nutrimēti corporis ⁊ nō delectationis. Si tñ possibile sit ꝙ cibus simul sit laudabilis ⁊ delectabilis per naturam vel artificium tunc est felicitas adimpleta. Et hoc est generaliter verū in sanis ⁊ infirmis excepto ꝙ infirmis dꝫ dari cibus delectabilis pro tuo posse: ⁊ similiter cōualescētibus: adeo qꝛ citius eis proficit ⁊ reducit ipsorū virtutē. Et dixit. ingenia pro tuo posse ꝙ sit tua curatio in infirmis cū cibis sine medicinis: hoc.n. est securius ⁊ ducit ad meliorem finem. ¶ Incipiam autē tractare de cibis.

Ptisana ē duplex: triticea ⁊ ordeacea.

Ptisana 2^x est: vna triticea que cū tritico fit. ⁊ alia ordeacea que fit cū ordeo. Et Ar. primo ꝓbleu.26. quesiuit que sit leuior ⁊ melior ad egritudines curandas: ⁊ tandem dixit ꝙ ordeacea melior est febricitantibus: eo ꝙ ordeū nō solū est humidius tritico: sed etiā frigidius: ⁊ tale debet esse qd̓ offertur febricitantibus: eo ꝙ nutrimentū breue idest paruū facit re^m tritici ⁊ virtus in febricitantibus debilis est ⁊ impedita circa māe morbi digestionē. ¶ Quia aūt auctores medicine posuerunt ordeū esse siccū: triticū vero in passiuis temperatū. ⁊ Ar. dixit. ordeum esse humidius tritico. Idcirco sciendum est triticū esse humidius ordeo humiditate naturali ⁊ nutribili. ⁊ ideo est plꝰ nutrimēti eo: sed ordeum est humidius tritico humiditate accītali aquosa quā maxīe acquirit cū ex ipso conficit̄ cibus per decoctionē ipsius in aqua. Et de tali cibo intellexit Ar. cū ordeū dixit esse humidiꝰ tritico.

Ptisana absolute pro ordeacea suppōit que est duplex colata ⁊ non colata.

¶ Ptisana cum absolute ꝓfert̄ supponit pro ordeacea: ⁊ inuenitur ex auctoribus ptisana in feminino genere: ⁊ etiā ptisanum in neutro genere ꝓ eodē. Et ab Azarauio vbi supra vocat̄ frese. Et ptisana quidem est nomen cōe ad aquam ordei ⁊ ad pultē ordei: ⁊ aqua ordei ꝓprie cadit in potum febricitantium: ⁊ est illa qua cōiter potant̄ que a quibusdam vocatur ptisana colata vel sine fece. Puls vero ordeacea est ptisana nō colata. de q̄ dixit Gal. primo re. acu. §. cū hoc eis maxime ⁊c̄. ptisana ordei cū totalitate sua ⁊ ptisana cum fece sua: ⁊ ptisana ordei absolute est vna ⁊ eadem res: ⁊ est ptisana ordei nō colata: qm̄ si tu colas eam postq̄ decoquitur ⁊ remoueas aquā eius per se: deinde das infirmo aquā illā tm̄ nō dī tunc ꝙ vtaris ptisana ordei cum totalitate sua. Et dixit ibidē sup. §. quo sumpto ⁊c̄. ptisana ordei tenet locū cibi ⁊ locū medicine. cibi: qꝛ nutrit. medicine: qꝛ incidit ⁊ hūectat res quas opꝫ ipuere. Et ptisana nō colata a multis dī ordeatū.

Ordeū q̄le dꝫ esse.

¶ Dixit Ipo. primo re. acu. ptisana ex optimo ordeo facta esse dꝫ. dn̄t. l. grosso pleno ponderoso tenuis corticis medio inter nouū ⁊ antiquū ⁊ mundo a terra ⁊ omni alio grano. Cū aūt Mes. dixit. ꝙ ordeū dꝫ esse sbtile noluit ꝙ nō dēat esse grossum: sed ꝙ nō dꝫ esse rotundū cōtractū sed oblongū qd̓ subtile nominauit: hoc.n. meliꝰ est ⁊ magis hūectatiuū. Quidā autē dicunt ꝙ Mes. intellexit de quadā spē ordei qd̓ apud nos reperit̄ ⁊ vocat̄ ordeolū ⁊ est minus ordeo cōi. ⁊ alicubi vocat̄ ordeū minutum: qd̓ ideo Mes. subtile vocauit: hoc tñ nō videtur: qꝛ ordeū minutum est magis siccū ordeo cōi: posset tñ cōpetere in febribus flāticis in qbus non querit̄ multa humectatio. Et dicūt alii ꝙ Mesue ꝑ ordeū sbtile intellexit ordeū qd̓ nascitur nudū a cortice aspero exteriori: qd̓ mundatū ordeū nominatur: ⁊ est magis abstersiuū: sed minus nutritiuū altero. Unde sciendū est ꝙ hoc ordeū ⁊ ordeum qd̓ nascit̄ cum cortice aspero: vtrūq; in spēcis hꝫ quēdā corticē separatū ab ipso grano qui postea in trituratiōe ⁊ vētilatiōe secedit. Et opꝫ vt bene caueat̄ ne iste cortex in granis ordei vtriusq; remaneat: de hoc enim cortice loquēs. vbi.s. Azarauiꝰ dixit. ꝙ si remaneret aliquid de eo cōmoueret tussim ⁊ faceret inflationē: ⁊ ex vtroq; ordeo pōt cōfici aqua ordei: verū tñ hñs corticē asperū aliqñ in factione aque ordei ponitur sicut est cū illo cortice: ⁊ aliqñ tollit̄ ab eo ille cortex in totū vel in parte per positionē eiꝰ in pāno lineo rudi vel aspero in quo manibus fortiter ꝓmēdo cōfricat̄ hac illac ducēdo in pāno ordeū illud sup lapide vel tabula donec cortex ille a grano sepet̄. Cūq; q̄rit medicus nutricationē maiorē dꝫ ordeū ponere ꝙ mūdū nascit̄: cū vero abstersionē maiorem ordeū cū toto cortice aspero: cū vero mediū vult tenere apponat ordeū per fricationē mūdatū siue aquam ordei velit ꝯficere siue ptisanā: cū totalitate sua.

Ptisana tā colata q̄ nō colata est duplex.

¶ Et est insuper ptisana 2^x tā colata q̄ nō colata: vna simplex que ex solo ordeo ⁊ aqua ꝯficit̄: ⁊ alia cōposita in qua apponūt̄ alie res diuerse tñ ꝭm varias intentiones. Si.n. per ipsam queritur vētris lenitio leniētia in ea ponant̄: sicut māna zucarū viol. syrupꝰ viol. ⁊ similia. Si q̄ritur opilonū apertio apitiua ponantur: sicut radices apii. feniculi petrosili. spargii ⁊ similia. Et si q̄rit̄ pectoris lenitio apponāt̄ ea q̄ sūt: sicut ligritia dragātū sebestē ⁊ silia. Et si pectoris ⁊ pulmonis aptiores q̄ sūt sicut isopꝰ calamētū ⁊ silia. Et aliqñ apponit̄ piper ⁊ silia cū q̄rit̄ grossorū humorū incisio: ⁊ sbtiliatio: ⁊ qñq; exhibet̄ tā colata q̄ nō colata cū zucaro albo vl̄ rubeo. ⁊ qñq; sine zucaro. Et q̄ ex ea ē nō colata qñq; ꝯcoqt̄ cū lacte amigdalarū dulciū qñq; cū emulsiōe seminum cōiū fridorū aut papaueris albi: ⁊ qñq; apponit̄ de penidiis: ⁊ qñq; alia ꝭm ꝙ occurrit medico sapiēti.

Ptisana colata quō fieri debeat.

¶ Debet aūt ptisana colata seu aqua ordei cōfici ex ordeo integro nō cōfracto. Ait.n. Zoar. 6° theisir: q frangūt ordeum sunt longinqui a via veritatis: qꝛ in vnoquoq; seie est vita nālis anq̄ terat̄ ⁊ frāgat̄: q.s. vita vel virtus nālis sequit̄ integritatē eius: videmus.n. ꝙ semina integra seminata nascunt̄: fracta vō nō nascunt̄: ⁊ ꝓpter illā virtutē. dixit Zoar. trahit ordeū ad se aquā qñ infundit̄ in ea. supple. ⁊ qñ decoquit̄ in ea: imo potius aqua in qua infusio fit vel decoctio trahit ad se apertis poris seminis infusi vel decocti virtutem ipsius que remanet in aqua ipsa. Et Auer. 5° coll'. Ordeum dꝫ stare in aqua infusum anteq̄ decoquatur per 4^or horas. ¶ In cōficiendo aūt ptisanā colatā in appōne q̄ntitatis aque ⁊ ordei: ⁊ in tēpore decoctionis ipsius diuersificati sunt abinuicē. Auctores. Mesue enim ⁊ Zoar. Auer. ⁊ Aui. voluerūt ꝙ ad partē vnā ordei apponātur partes. x. aque: ⁊ rursus. Zoar. in cura apatum pectoris dixit. accipiantur due partes aque ⁊ vna ordei. Azarauius dixit. ponātur ad vnam partem ordei. v. partes aque. Dixit Aui. decoquatur donec redeant ad quintā partē: ⁊ Mes. dixit. donec redeant ad medietatem vel tertiam partem. Et Auer. dixit. donec adipiscatur aqua rubedinē quasi vinū. Et alii etiā dixerunt alia: ⁊ sunt qui ita parum decoqui faciunt vt delectabilius accipiatur a febricitantibus ꝙ satis appropinquat nāe aque: ⁊ errant: quoniā nō nutrit non abstergit ⁊ remanet ventosa ⁊ inflat ⁊ fit eius delectabilis sapor aliquādo causa ꝙ ex ea nimia sumatur q̄ntitas. Immo dꝫ diu bullire ad hoc vt virtutem suam ordeum in eam imprimat qua infrigidet ⁊ humectet lauet ⁊ abstergat: ⁊ etiā vt aliquid de sbā ordei in eam transeat qua nutriat: debet autem fieri decoctio eius in vase stānato aut in olla vitreata vel rudi optime pluries lota ⁊ eligatur ordeum: vt dictū est. ¶ Et Gal. docuit cognoscere ordeū bonum primo reg. acu. sup. §. ptisana. vero ex optimo ⁊c̄. Et dixit. melius ordeum aut per experientiam: aut per ipletionē ⁊ ipsius spissitudinem cognosces. per experientiam. s. si decoquitur ⁊ inflatur in decoctione vltima inflatione: ⁊ est sorbitio q̄ fit ex eo multa valde. hec enim est significatio qua confiditur de bonitate ordei: plenitudo vero eius non est cum significatione certa vere super bonitatem ordei ⁊ maturitatem ⁊ digestionem eius in omni hora: sed veritas eius est ꝭm plm. ¶ Dixit Azarauius abluatur ordeum prius in aqua ⁊ proiciant̄ grana eius q̄ supnatant in aqua: ꝓcesserunt aūt predicte diuersitates a varietate itētionū q̄s habuerūt auctores: qñ.n. q̄rit̄ īfridatio ⁊ hūectatio maior: ponit̄ plus de aqua: qñ āt q̄rit̄ mūdificatio ⁊ abstersio maior ponit̄ d̓ aq̄ minꝰ.

⁊ tunc debet apponi ordeū non excorticatum: qñ aūt que-
ritur ſitis ⁊ caliditatis extinctio ſumiſ ordeum excorticatū
⁊ ponitur in aqua multa: ⁊ cū queritur parua nutritio non
decoquitur donec ordeum crepetur ⁊ rumpatur: q2 qñ non
rūpitur in decoctione parū eſt ꝙ ex ſb̄a eius tranſit in aquā
de ſb̄a nutritiua ordei. Et ſi queriſ nutritio maior decoquiſ
donec ordeū crepetur q2 tunc tranſit in aquā de ſb̄a nutriti-
ua pars ſatis magna. Amplius qñ diu permittiſ rendere
poſt coctionē eius donec deſcendat pars ipſius groſſior mi-
nus nutrit: ⁊ vocaſ tūc ptiſana colata ſubtilis ſiue aqua or-
dei ſubtilis. Cū aūt non dimittiſ reſidere plus nutrit ⁊ vo
catur ptiſana colata groſſa vel aqua ordei groſſa. Cum tñ
abſolute ꝓfertur ptiſana colata vel aqua ordei ſupponit ꝓ
ea que recipit ordei integri nō excorticati partem vnā ⁊ aque
partes viginti. ⁊ decoquiſ donec rubeſcat: ⁊ eſt p̄dicta aqua
me^tis cibalis: ⁊ ꝓprie que ex ea eſt ſubtilis. dixit Auer. col-
liget. 5° nā eius ⁊ ꝓprie que colata eſt plus igrediſ in opus
medicinaꝝ ꝗ̄ ciboꝝ: ⁊ eſt dieta ſatis ſubtilis. ¶ Ptiſana

Ptiſana nō colata duob^9 modis fit.

vero cū totalitate: ſiue cū tota fece. puls dicta ordeacea fit
duobus modis: vno mō ex farina ordei ⁊ aqua. Alio mō ex
ordeo cōfracto per molā: ſiue per manū voluitur ⁊ eſt redu
ctum in fruſta parua: ac ſi vnūquodq3 granū3 diuideretur in
tres vel quatuor partes aut plures ⁊ ſi aliqd eſt in eo de farina
per molitionē illam extrahiſ ab eo per ſetaciū. ⁊ ordeū ſic
confractū vocatur in multis ꝑtibus far ordei: aliqñ abſolu
te vocatur far ſiue faricellū: ⁊ dicūt qdam ꝙ iſtud far ordei
eſt chiſt ordei. Alij aūt dicunt ꝙ chiſt ordei eſt panis confe
ctus ex farina ordei debite decoctus in furno: de quo pane
in fruſta reducto ⁊ in aqua decocto fit cibus vtilis febrici-
tantibus acute. Aui. autem p^a qrti. de cibis febricitantium
per chiſt ordei intelligit ptiſanā confectū ex farina ordei vł
ordeo ꝯfracto confectū ſicut eſt. i. non collatū. Et chiſt qui-
dem ordei nō collatū ad ſpiſſitudinē decoctum vocatur ſa-
wich ordei. Debent aūt illa fruſta ordei poni in aqua ⁊ laua
ri: deinde cōteri in mortario: ⁊ ſic cōtritū poni in aqua mun
diſſima: ⁊ ſic poni in olla vitriata oīno abluta: vt nullū ſapo
rem poſſit ſumere ex ea: ⁊ ſiiſ farina ordei in aqua d3 poni:
⁊ in ea cōquaſſari bene: ⁊ ſic in ſiā olla poni: ⁊ debent deco-
qui lento igne ſine fumo remouendo a ꝑncipio oēm ſpumā
ſupernatantē: ⁊ deinde equaſ ſepe miſcendo donec acqrat ſpiſ-
ſitudinem: qñ mellis colliquati: ſi. n. nimis decoqueretſ adi-
piſceretur viſcoſitatē qua adhereret vijs ⁊ ꝑderet lubricita
tem ⁊ mundificationē: ⁊ ſi parū decoqueretur nō tolleretur
ab ea ventoſitas: ſed remaneret inflatiua: hoc ergo chiſt po
nitur mediū diete febricitantiū: ⁊ eſt cibus medicinalis: ve-
rum factū cum farina eſt aliquātulum nutribilius ꝗ̄ factū
cum ordeo cōfracto. ¶ Omnes cōcordant auctores ꝙ pti-

Ptiſana frigida eſt ⁊ humida.

ſana frigida eſt ⁊ humida: ptiſana tñ colata frigidior ⁊ hu-
midior eſt nō colata: ⁊ vt dixit Tacuinus. eſt frigida ⁊ hu-
mida in 2°. ꝑdidit ergo ordeū ſiccitatem ſuā quam h3 in pri
mo gradu: ⁊ acquiſiuit ab aqua in decoctione humiditatē
⁊ etiam vlteriorē gradum frigiditatis. ¶ Inquit Ipo. p̄ re.

Ptiſana eligēda eſt ſuper oīa cibaria de granis.

acu. ptiſana ordeacea merito me iudice ſup omne de granis
cibariū in his acutis paſſionibus excellentiſſimū habetur.
Eiq3 qui illā primum ⁊ ꝑcipue oibus alijs ꝓtulit collaudan
do aſſentior: quippe que pro q2 viſcoſa eſt ⁊ leuis: ſūctaq3 ⁊
mollis nec nō ⁊ lubrica tēperataq3 hñs humiditatē ſitim ex-
tinguit: ⁊ ſi opus fuerit facilis ablui: neqq3 ſtiptica nec
ad laborē. i. non ad digerendū laborioſa nō inflaſ in ſtoma
co neq3 acceſcit: ꝙ vtrūq3 vitium in decoctiōe dum. v3 in po-
tentiate h3. ſ. ordeum expleuit. i. depoſuit. lubrica eſt ita vt ſi
quis ordeum integrū tranſglutierit id ea ſecū in lambendo
ſubducit: nō. n. inheret mordēdo: nec viquā locoꝝ erecti pe-
ctoris. ſ. in meri remanet vel inuiſcaſ. Et eſt vehemētis de-
bilitatis: ⁊ hoc Ipo. dixit. vt Gal. in cōmen. ꝑꝑ paucitatem
eius qd aduenit corpori ex nutrimento eius: aut dixit hoc
qñ tu non inuenis in ea qualitatē fortem vt ita ꝑueniat nec

vos aut mentē: ſicut acetum aut vinū neq3 alia nocumēta fa
ciat non inuiſcaſ: q2 lubricaſſima. i. mūdificatiua eſt: ⁊ dicit
viſcoſa nō q2 inhereat: ſed q2 cito labitur: ⁊ ſecū deſcenden-
do trahit. i. quod adherens vijs inuenerit ⁊ facile digeriſ
valde leuis exiſtens. i. facile paſſibilis ſi perfectā habuerit
coctionē. ſupple. ⁊ data fuerit ꝓut oportet. ¶ Dixit Gal. in
cōmen. manifeſtum: manifeſtū eſt ꝙ eligitur ſuper candaro
ſium ⁊ panem. bonitates enim reperte in ptiſana ordei non
reperiuntur in aliquo: alioꝝ ciborum. ſ. de granis paratoꝝ
in medicatione acutorū: neceſſe eſt enim hñti febrez acutas
vt ſit operatio cibi in corpore ipſius in vltimo bonitatis: ⁊
hoc non fit niſi quādo cibus eſt velocis digeſtionis deſcen-
ſionis ⁊ penetrationis: tūc enim aggregantur in eo oīa que
ſunt neceſſaria. Et ſubdit Gal. ptiſana ordei non mollificat
ſtomacum neq3 facit nauſeā: ⁊ eſt ſedacolla. i. ſedatiua ſitis:
qd magnū3 eſt in acutis que hñt calefacere ⁊ exiccare cor-
pus: ⁊ eſt velocis ablutionis ſi neceſſariū eſt illud ex ea: ve-
locitas tñ ablutionis nō facit iuuamentū3 in febribus acu-
tis inq̄tū3 huius: ſed eſt rectificās accidentia ꝯtria eas: de
quibus eſt tarditas deſcēſus cibi. Si ergo hec adeſt tunc cō
uenit: q2 abluendo facit facilē ⁊ citum cibi deſcēſum: ⁊ ſub-
dit: nō eſt in ea ſtipticitas neq3 ſtimulatio mala in ꝑuatione
enim ſtipticitatis eſt eius iuuamentū ſm plurimū: nō enim
vtuntur medici rebus ſtipticis in curatione febrium niſi per
accidens qd facit nauſeā: aut propter ſuperfluā lenitatē na-
ture: qm̄ cibi ſtiptici aggregant corpora ⁊ ſtringūt ea ⁊ cor-
rugant meatus cibi. et qñ penetrat in corpore ad hoc vt coar-
tentur. ſ. pori ⁊ prohibēt reſolutionē que occultatur ſenſui:
ſed iuuamentum fit vt ſint meatus aperti. Et nō eſt in ptiſa-
na ſtimulatio mala: q2 nō facit accidere in hora digōnis ſue
aliquid ſtimulationis qd nocumentū fit in pluribus alioꝝ
ciboꝝ. nam eoꝝ qdam faciunt accidere in ventre mordica-
tionē: ⁊ quidam eoꝝ inflant: ⁊ qdam eoꝝ ſunt compoſiti ex
ꝑtibus reſiſtētibus in ventre: vt eſt in lente ⁊ caule. ¶ Verū

Ptiſana nocet mł tis modis adminiſt. extra vbi ⁊ qñ non oportet.

tñ dixit Ipo. ſi medicus non curat. i. nō aduertit ⁊ exhibet
ptiſanam vbi. ſupple. aut qñ non eſt opportuna ſit ꝓculdu-
bio multis modis nociua: quibus enim ciboꝝ reliquias in
ventre habentibus porrigiſ eis ſi dolorem habuerint au-
gmentatur: ſi aūt non efficiſ. ſ. eis dolor nec nō ⁊ flatus cre-
brius ⁊ laborioſius duciſ. Et qd malum eſt exiccaſ pulmo.
ex illo flatu creb^o ⁊ laborioſo ⁊ laboraſ qd eſt ſub hypocū-
driis ⁊ ſub diaphragmate. Et dixit Gal. in cōmen. ꝙ tūc ne
ceſſe eſt vt eueniat lateri nocumentū3 ꝑꝑ opilationes acci-
dentes in inteſtinis ex ſtercore retēto in eis: qm̄ ventoſitas
non trāſit ad inferiora: vt egrediatur poſt acceptionē ptiſa-
ne: ſed venit ad locum infirmū aduentu malo. Quare op3
vt ſi dolor quieuerit paululū redeat: ⁊ ſi quieuerit oīno acci
dat: q2 vapor ⁊ venti inflatiui ⁊ fumus qui eleuaſ a ſterco-
re qñ perueniunt ad locum infirmū: faciunt in ipſo dolorem
⁊ addunt dolorē eius. Et q2 anhelitus fit vehementis fre-
quentie fit in inſtrumētis pectoris caliditas magis addita
ſuper frequentiā motus eoꝝ: propter quā caliditatē3 exic-
catur pulmo ⁊ diaphragma: ⁊ exiccanſ cum hoc ⁊ calefiūt
mēbra que ſunt ſub hypocūdriis ⁊ mirach ventris: q2 om-
nia iſta mēbra mouentur motu pectoris. Et dixit Ipo. non
cōtingit error iſte ex ptiſana tm̄ ſed multo magis cū alium
accipiunt cibū in non ſua hora. ¶ Dixit Haly. 5° theorice.

Ptiſana pōt dari i oi febre: ⁊ ēt i porti. mo: ſ3 dr. uerſimode.

Aqua ordei. ſ. ptiſana nō colata eſt cibus laudabilis ⁊ con
cedēdus in omnibus acutis ⁊ colericis ⁊ ſanguineis: q2 la-
uat ⁊ abſtergit: ⁊ temperat calorē ⁊ prouocat. ſ. per ſeceſſum:
⁊ aliquando etiā per vrinam. In flegmaticis autē ⁊ melan-
colicis febribus ſimplex nō eſt exhibēda ⁊ maxime in ſtati-
cis niſi adeſſet ſitis intenſa aut aliud accidens exigens eā.
Sed cōpoſita ⁊ proprie cū3 apio ⁊ feniculo. vt docuit Aui.
2° cañ. cap. de ordeo. eſt i illis febribus valde vtilis. Aqua
ordei nō prohibetur ſi eſt ſubtilis ⁊ pauce decoctionis vel
pauci ordei quod nō poſſet regularius dari tpe paroxiſmi

quemadmoduz ꝛ aqua simplex decocta. Dixit tñ Aui. non
ponat in ea zuccarum: qꝛ qñ ponitur efficit tunc potus ci/
balis: ꝛ est regir ꝓhibēdus ois cibus in parorismo. vt. ē. pa/
tuit. In paroxismis subtrahere opꝫ: est. n. ois cibus in paro
xismo regimē grossum. nec obstat lꝫ aqua ordei cū zuccaro:
Ptisana pari ñ de bet vētre stiptico ꝛ corpe nō preparato ꝛc. — in se sit regimē subtile respectu totius morbi. ¶ Dixit Aui.
non opꝫ vt det in potu aqua ordei cū siccitate ventris: ꝛ in/
tellexit de ptisana colata ꝛ nō colata: q̄zuis plus de colata:
sed ante ipsam fiat clystere: est. n. potus cōferens nā existēte
leni. iō ante sumptionē ptisane. dixit Ipo. 2° re. acu. q̄zuis ēt
ante sumptionem alioꝝ ciboꝝ sorbitionē ꝛ potuum opꝫ vt
pcedat pparatio: que pparatio est. vt dixit Gal. in cōmen. ꝙ
si opꝫ prius fiat flōmia: aut clystere: aut suppositoriū sm ꝙ
medico videbit opportunū. Datur tñ aliqñ aque ordei ad
abluendū intestina post medicinā solutiuā: ꝛ post syrupum
acetosum: vt appebit. ꝛ ptisana per seipsam vbi ventrē feci/
bus inuenerit vacuū ipsuꝫ lenit ꝛ lubricat. ¶ Dixit Gal. 3°
re. acu. ꝛ ponit a Rabi in 8ª parti. Cum egrotās abdiatur
far ordei nullus cibus est ei adeo vtilis post ipsum: sicut pi
sces lapides habitātes coquinati cū aqua porro ꝛ aneto ꝛ
sale ꝛ oleo tpato. Et in defectu coꝝ pisces alij ꝓximi nature
coꝝ: sed opꝫ te añ cibū ipsum aliquē de syrup. aceto. sibi da
re. ita tñ ꝙ in aliquo mēbroꝝ suoꝝ neruosoꝝ nō sit malum.
De pane tritico. — ¶ Est aūt panis triticeus similagineus. i. de mūdissima fa/
rina factus bñ fermētatus ꝛ coctus a corticibus mūdatus
vt. ē. patuit de cibis febricitantiū: parat aūt multis modis.
vno mō sm Azarauiū lib. 26. Rx. offas panis bñ fermētati
ꝛ pparati cū sale tēperate ꝛ ponat in cazia cū aqua dulci: ꝛ
stet in ea per aliquā morā: postea proijciat aqua illa: ꝛ hoc
fiat ter vel amplius pter ꝙ tangat panis manibus ꝛ ponat
ibi zuccarū vel oriz si nō habuerit tussim vel fluxū coleri/
cum: ꝛ qñq3 abluit cuꝫ aqua rosata loco aque dulcis: ꝛ est
melior. Et dixit modus rectificandi panē frementatuꝫ illis
qui dubitāt ꝙ acescat in coꝝ ventre: ꝛ nō descendat a stō ci/
tius. Rx. panis fermentati sicut diximus: ꝛ fricet in vna ca/
ziolla cū modico olei abluti ꝛ ponat ibi zuccarū ꝛ isto mō
nō inflāmat in stō ꝛ descēdit ab eo citius. Et dixit. modus
alius infundēdi panē in aqua vtilis in passionibus inflāma
tis ꝛ tpibus calidis qñ febris est in declone. s. particulari ꝛ
abscindit calorē mire. Rx. offas panis fermētati vnius dici
vel duoꝝ: ꝛ ponat in aqua per horā vnā vel duas vsq3 quo
dissoluant: fricādo ēt manu ꝛ potēt febricitātes de illa aq̄:
ꝛ qui vult ꝙ sit sapidior ꝛ cōminuat modicū de illa frigidi/
tate ponat zuccarū pulуerizatū desup. Et ad asperitatē pe/
ctoris ꝛ pulmonis iulep de zuccaro. Et ad laxandū ventrē
syrupū viol. Et ad cōfortandū ꝛ auferendū calorē orizaca/
ram. Et ad restringendū fluxū superfluū syrupū citoniorū
vel mirthi. ¶ Auer. quoq3 dixit 5° colliget. qñ frustula pa/
nis bullierit in aqua ferventi tūc fit iste cibus in velocitate
digōnis ꝛ lenitate maxime egritudinis de cōplōne calida.
¶ Et Aui. tetigit duos modos ꝑparatiōis panis. vnus est:
vt fiat panis subtilis qui hoc mō. s. pōt fieri. s. vt sumat me/
dulla panis ꝛ gratusset. vel alio quouis mō reducat in fru
stra pua multuꝫ: ꝛ ponat in aqua frigida. ꝛ in ea manibus
fricet: deinde iterū ab illa extrahat aqua expssus: ꝛ in alia
ēt ponat ꝛ fricet: ꝛ sic pluries fiat vltimo ab aqua expssus in
aqua prius cocta ꝛ isfrigidata ponat ꝛ distēperetur in ea. Et
tunc sunt qui tñ de dicta aqua apponūt ꝙ post mixtionem
reddit potabilis. ꝛ in potu exhibēt. Et sunt q minus ponūt
de aqua ꝛ cū cocleari sumūt ex ea ꝛ paneꝫ illū exhibent. Et
sunt q ipsuꝫ panē in ipsa aqua decoqnūt donec fiat sicut pti
sana. Et oibus istis modis est dieta subtilior ptisana cū to/
talitate sua: q̄zuis velint qdā ꝙ tertius modus sit in virtute
ptisane. ¶ Alius modus est vt medulla panis reducat in
frusta grossa in bucellas siue bollos: ꝛ sic ponat in aq̄ fri/
gida ꝛ dimittat sic per horā: deinde exprimat aqua ab ea ꝛ
comedi det. Et isto mō dixit Aue. ꝙ est cibus fortior: est. n.
ante ptisanam ex pte diete grosse: nutrit. n. plus ea. Sunt tñ
qui bucellas panis añ infusionē eaꝝ in aqua prius assant ali
qualiter igni: ꝛ sic assas aque infun. sūt. Et sunt qui pmutāt
aquā bis vel ter. Et sunt qui post expssionē ab aqua super/
mittūt zuccaꝝ. Et sunt qui sup infundūt vinū vel acetū vel
succum granatoꝝ: ꝛ silia pp varias intētiones. Et sunt qui
bucellas vel bollos panis lotos vel nō lotos in aqua deco/
quunt sicut parat panis: pro infantibus. Et sunt qui deco/
quunt eas in brodio carniū pulloꝝ vel perdicū vel alioꝝ: ꝛ
tunc fit cibus q̄si in medio grossoꝝ: lauat autē panis ꝛ de/
coquit: vt remoueant ab eo ptes calide ꝛ acute fermēti qđ
maxie cōuenit facere in febribus apatū extrinsecoꝝ añ ipsoꝝ
maturationē ne sequat p fermētū apatꝫ eruptio nō maturi.
¶ De exhibitione panis loti mētionē fecit Gal. pº ad glau
conē ponens eū inter cibos febricitātiū humectātes: cū di/
xit. Et panē per aquā: ꝛ ibidē posuit inter dictos cibos sor/
De condro. — bitione que dr condrū: de qua dixit pmo alimentoꝝ. genus
frumēti est condrū sufficienter nutritiuū viscosum hñs chi/
muꝫ: si in aqua solū coctū fuerit. Et subdit ꝙ dꝫ decoqui in
aqua multa plurimuꝫ assidue miscētes donec sit decoctum.
De farre. — ¶ Habemus aūt apud nos gen9 farris qđ absolute far vo/
camus ꝙ qdaꝫ dñt condrū esse qđ nō vr esset qm̄ in naturis
cū eo nō cōuenit. Hoc. n. far: vt experiētia habitū est per pde
cessores nr̄os exhiberi pōt febricitātibus sine nocumēto re
ductū in frustuꝫ: sicut de ordeo fracto dictū est: ꝛ silr decoctūs
ꝛ est saporis delectabilioris q̄ ptisana. Ego aūt credo ꝙ sit
nutribilius ꝛ minus infrigidatiuū q̄ far ordei. Quidā au/
tem dicunt ꝙ est de natura spelte: qđ etiam non credo.
De spelta ꝛ auena. — ¶ Sunt aūt qui febricitātibus cōcedunt speltaꝫ ꝛ male fa/
ciunt cū sit siccior ordeo: ꝛ deterius faciūt qui eis cōcedunt
auenā: qm̄ 6° de simplici medicina. ponit calida in pmore
sicca in scdo: ꝛ hꝫ virtutē dissolutiuā ꝛ silr scdo cañ. ponitur
calida. Et primo alimentoꝝ. dixit Gal. ꝙ est cibus iubinga
lium non hominum: ꝛ caliditate sufficiente participat.
De cādaruſio. — ¶ Quidā ēt cōcedūt cādarusiū: ꝛ si p candarusiū intelligūt
id qđ fit ex ordeo. sicut dixit Serap. cº de exituris epis. can
darusium qđ ex ordeo fit ꝛ est far ordei nō errant. Si vo su/
merēt cādarusiū sm Gal. p re. acu. sup. §. ptisana vo ordea/
cea ꝛc. cū dixit. sorbitio triticea que est candarusiū. errāt: eo
ꝙ 13° tera. dixit cādarusiū est viscosuꝫ opilatiuū meseraica
ruꝫ: ꝛ ꝓinde cauēri opꝫ: qñ cola ab epe ad intestina attrahē
aut mādari dꝫ: ꝛ marº i apate epis. glosa dixit ꝙ cādarusiū
est granū pillatū ꝛ pparatū. porrū anetū: sal oleu acetū ꝛ aq̄
cū eo ferueant: deinde colet ꝛ abiciat aqua cū illis aliis re
bus: ꝛ granū ipsum in alia aqua ponat ꝛ coquat perfecte:
ꝛ tunc itez colet: hoc enim sic collatū dr candarusiū: ꝛ di/
xit ꝙ porrū ponitur ad remouendū viscositateꝫ eius: ꝛ ane/
tum ad dandum ei diurecitatē: ꝛ sal ad dandū ei saporē ab/
stersionem ꝛ secessum: ꝛ oleū ad dādum lubricitatē: ꝛ aqua
ꝛ acetum ad dandum ei infrigidationem ꝛ penetrationem.
¶ Ex alijs granis non fit cibus febricitantibus cōueniens
ratione febris: quidam tamen cōueniūt in febribus ratione
alicuius accidentis cum febre complicati: ꝛ de his dicetur
in cura febrium cum accidentibus compositarum.

¶ De cibis febricitantiū sumptis ex aialibus. Cap. xvij.

De carnibus. — Omnis cibus sumptus ex carnibus est
dieta grossa in febricitantibus:
differunt tamē in plus ꝛ minus subtilitatis ꝛ
grossitiei: ab omnibus tamē abstinendū est in
febribus quātuꝫ possibile est: qꝛ plena est ois
caro hūiditate pingui aerea: que est pabulū caloris febrilis
ipsum multiplicans. Et iō oēs carnes debent eis exhiberi
ab oi pinguedine denudate ꝛ cute denudate ꝛ a pinguedi/
ne supnatāte brodio ipsaꝝ penitus mūdo: ꝛ cū alterātibus
ad frigidū ꝛ humiduꝫ decocte: aut cū illis mixte ꝛ sumpte.
¶ Caro aūt volatilium melius eis concedit q̄ caro q̄drū/
pedū: non qꝛ q̄drupeda sint calidiora illis: sed sunt plurium

superfluitatum et minus digestibilia et magis nutrimenti grauantia et magis ventosa sunt. Uolatilia.n.licet sint calidora gressibilibus sunt faciliora digestionis et paucioris superfluitatum. Ideoque minus excitant calorem illis. ¶ Et caro quidem feminarum tam ex volatilibus quam ex gressibilibus melior est febricitantibus quam caro masculorum: quia minus calida est femina masculo et magis humida. Uerum Azarauius de cibis quartanariorum dixit de pullis dentur femelle: quia sunt magis humide. Quidam tamen dicunt si plus times de discrasia exhibe feminam. si vero plus times de putrefactione exhibe masculum: quia magis depuratus: unde minus subiacet putrefactioni. Et.n. masculus tenerior femina et rarior et magis digestibilis. ¶ Capones et galline sunt dieta grossior febricitantium exceptis aliis eorum que sunt dieta satis appropinquans diete medie. Debent autem eligi que querunt sibi victum per seipsas: post pullos perdictos sunt fasiani masculus et femina: et post fasianos sunt coturnices et starne: et post eas perdices et post perdices pulli sunt et pulle gallinarum: et sequuntur eos pulli fasianorum: et post eos pulli coturnicum et starnarum et pulli perdicum optimi sunt. Et post eos sunt auicule parue. ¶ Oua autem.i. ipsorum vitelli sorbiles in febribus effimeris maxime veris et in febribus concedunt: et sed maxime in ethicis: quia humectant et roborant virtutem. in febribus autem putridis vitari debent pro posse: quia facile conuertibilia sunt in putrefactionem: et precipue in stomachis cacochimiis: propterea maxime vitari debent in febre sanguinea et in flatica: nam aliquando concedunt in terciana et in quartana ratione siccitatis materie earum: vt in ipsarum patebit curis: conceduntur etiam in febre pestilentiali. vt Ras. in diuisionibus suo c°. et hoc propter cor: quia vigorant ipsum: multorum.n. sunt spirituum generatiui: et etiam quia confortant cor. Oua decocta in aqua sola vel cum parua admixtione aceti secum sine testa meliora sunt febricitantibus: et decocta similiter cum testa meliora sunt assatis tam ad ignem quam sub cineribus. De carnibus autem quadrupedum meliores sunt edine maxime lateris anterioris: deinde que sunt vitule lactentis: et post eas pulli capreoli. ¶ Dixit Gal. 5° affo. in commen. affo. lac dare etc. Quod lac est nociuum omnibus febribus: quia inflammabile est multum propter vnctuositatem suam: et maxime tamen est nociuum in febribus humoralibus. de quibus intellexit Ipo. cum dixit: lac dare febricitantibus malum: et maxime malum est in febribus acutis: in quibusdam tamen febribus lac conceditur non ratione febris: sed ratione alicuius secuti ad febrem: aut cum ea coniuncti: quod magis indicat de exhibitione lactis quam indicet febris de eius prohibitione: sicut accidit in febribus cum quibus est consumptio et corporis tabefactio multa: siue sint febres ethice: siue hectales: consumptio.n. corporis plus indicat de exhibitione lactis propter restaurationem quam prohibeat eam dari inflammatio eius. et ideo dixit Ipo. quod potest dari in febribus longis. Attamen non patiente dolore capitis neque multa siti aut vehementia febris aut fluxu colico vel sanguineo: et proprie si perduxerit febris longa ad corporis ariditatem. Lac autem. dixit Ipo. 4° re. acu. quod datur in aliquibus acutis non intellexit sub ratione cibi: sed sub ratione medicine. ¶ Pisces autem in febribus conceduntur parui petrosi squamosi: siue marini sint: siue de flumine bono: et vt. s. patuit. ponuntur loco ptisane pro dieta media: vt patet re. acu. Ipsi tamen licet sunt frigidi et humidi et ab auctoribus concessi non sunt continuandi cum viscosi sint secundum Ysaac. melius tamen conceduntur in febribus colericis minus. aut bene in flaticis: et in aliis equaliter. ¶ Cancri vero fluuiales febribus acutis: et de materia calida et sicca in febribus ethicis conueniunt. Et loquens Gal. de gambaris dixit. Cancri in fontibus reperti quorum forma et molles sunt: vt eorum qui vocantur cancri: laudabilius tamen his cum fontales fuerint habent id quod est simile carni: vnde ethicis et consumptis valent cum sint facilis digestionis et boni alimenti: et facile impinguatiui: et cum hoc sunt caliditatis extinctiui. ¶ Et limacie dantur consumptis et ethicis: quia sunt multi nutrimenti et ipsarum nutrimentum est adherens: difficilis tamen sunt digestionis. Et 3° alimentorum dixit. corbias greci comedunt sepe: quod duram habent carnem: et propter hoc indigestibile. Si tamen digeruntur multi sunt nutrimenti. ¶ Testudines autem propter superfluitates quas in extrinseca

De ouis.
De lacte.
De piscibus.
De cancris.
De limacijs.
De testudinibus.

preposterum laudabilis redduntur nutrimenti: non tamen absolute neque vt aliorum plurima. cum nutrimentum ipsarum sit absolute vnctuosum valde et abhominabile: quamuis ipsas ponit Ysaac ex materia cui equaliter quatuor predominantur elementa. s. duo grauia et duo leuia intermixta. Ista tamen mixtura non est vera: sicut que corporis humani in qua quodlibet nimium vnius tangit quodlibet minimum alterius: sed est fere per iuxta positionem.

¶ De cibis febricitantium sumptis ex fructibus. Cap. xviij.

Fructus multorum sunt modorum. Quidam enim sunt calidi et hi indicatione sumpta a febre non conueniunt febricitantibus. Possunt tamen aliqui ex eis concedi ratione alicuius coniuncti cum febre: sicut conceduntur carice pingues cum materia corrupta contineretur in intestinis: quia abstergunt et mundificant ea ab illa materia: et isto modo conueniunt cum febri coniungitur colica. ¶ Quidam sunt frigidi et temperati in passiuis vel frigidi et humidi: et isti indicatione sumpta a febre conueniunt et possunt exhiberi in effimeris vero et in febre ethica. In putrida autem febre licet conueniant ratione febris nocent ratione putredinis. Et.n. hi fructus plurimi sunt ex eis: quos Gal. i lib. de euchimia et cacochimia vocauit horarios: et sunt sic dicti: quia solum in horis quibus maturantur conueniunt esui et non possunt seruari. Et sunt communiter ex his ceresa mora prima persica mala dulcia vel insipida: et similiter pira et similes his. Et ex his sunt melones citruli cucurbite et cucumeres. de quibus dixit Aui. Omnes fructus. s. horarii nocent febricitantibus. s. putrida: aut etiam effimera non vera vel parati conuerti in putridam. et hoc cum ebullitione. i. quia ebulliunt et corrumpuntur in stomaco et generant chimos putrescibiles. Et si aliquando obediunt prime digestioni non obediunt secunde et tertie propter ipsorum aquositatem. Et vt dicunt quidam isti fructus propter imperfectionem sue mixtionis et formam specificam non multum corpori famulantur humano ex quo fit eos non bene regulari et retineri a natura propter quod malorum chimorum ex eis in corpore generatio fit et putrefieri paratorum et malignationi aliorum et specialiter de malis horariis dictis. Dixit Auer. 5° colliget. quod generant ventositatem habentem magnam malitiam. et subdit quod maxime nocent ethicis et ptisicis et habent eam generare. Et Rabi dixit auctoritate Zoar. Odor eorum est vtilis melicis et ptisicis: sed eorum cibatio est peior omni cibatione: et similiter intelligo de piris illis similibus. et nullus auctorum huiusmodi mala et pira febricitantibus concessit. Uerum apud italicos a multis annis consuetudo cucurrit exhibere ea: et precipue mala pro tenui dieta quemadmodum conceduntur et olera: et ista consuetudo est mala: et propterea non seruanda et precipue in morbi principio. In processu autem non sic nocerent. Et si cogitur ea exhibere non exhibeat ea cruda: quia nociuiora sunt coctis et eligat ex eis antiquiora: et mala quidem cum assantur minus sunt putrescibilia: quia sic multum de ipsorum humido putrescibili euaporat. Elixa tamen in aqua magis infrigidant et humectant. Aliquando tamen isti fructus horarii conceduntur in febribus inflammationis magne. Unde Gal. dixit istis febricitantibus da de citrulis cum sanguis eorum fit colericus et opus sit: vt fit in corporibus eorum humor flaticus crudus: moderate tamen quantitatis vt refrenet furiam colere. Aui. etiam videtur prima quarti. concedere melones aliquando est contrarium illud quod confert febri ei quod confert cause: sicut melones indi. Conceduntur etiam aliquando quidam ex eis ante cibum indigentibus lenitione ventris: et aliquando conceduntur vt remittant vehementiam sitis et lingue ariditatem. Et aliquando necessario dantur in defectu aliorum ciborum. ¶ Sunt autem et alii fructus frigidi et sicci acetosi aut pontici seu stiptici. Et pontici quidem aut stiptici in omni febre putrida prohiberi debent propter opilationem quam inducunt: et maxime vsque ad declinationem. Aliquando tamen quid parum ex eis: vt ex citonio decocto conceditur in fine cibationis indigentibus clausura oris stomachi effusionem. Et aliquando modicum in cibi principio his quibus cibus ex stomacho lubricat ante digestionem: fructus vero frigidi acetosi: seu etiam pontici non conueniunt ethicis: propterea quod exiccant: in effimeris autem aliquando conuenire possunt: sed etiam putridis acetosi conueniunt: quia cum hoc quod infrigidant resistunt putrefactioni etiam maligne.

De fructibus horarijs: et quare sic dicuntur.
De fructibus frigidis et siccis acetosis et ponticis seu stipticis.

Ideoq; maxime conueniunt in pestilentialibus febribus.
De nucle is fructuū ¶ Nuclei etiā fructuū in febrientibus putridis maxime vi-
tari debēt ⁊ pſertim in acutis. Addunt.n. inflāmationē cū
vnctuositate ipsoꝝ. Et si affuerit cū febre dolor capitis: aut
timeatur ne eueniat oīno vitādi sunt: ⁊ pſertim qui ex eis sunt
calefacient nucleus nucū auellanarū pineaꝝ ⁊ fisticoꝝ. Ami-
gdale aūt dulces licz pp vnctuositatē eaꝝ non cōueniūt in fe-
bribus maxime acutis: eoq: de facili inflāmant: qñ tñ conce-
dunt dz ab eis amoueri ois spuma ⁊ ois vnctuositas. amo-
uetur aūt aut qñ decoquunt prius cōtuse in aquā: nā cū bu-
liunt ois oleaginitas supnatat: que dz abijci cū coclearj: aut
qñ bene cōtuse in aqua ponunt frigida ⁊ multū cū cocleari
concutiunt in ea donec optime spument: ascendit.n. cū illa
spuma ois vnctuositas earū: ⁊ illa spuma tota ab eis abijci
dz. Quidaz exhibēt eas sic cōtusas ⁊ despumatas absq; de-
coctione: ⁊ dicūt eas esse melioris saporis q̄ decocte ⁊ ma-
gis infrigidatiue per ptes aquosas quas hñt pl'es: ⁊ sic mi-
nus esse inflāmabiles ⁊ minus euaporabiles: ⁊ sic in chimū
cōuertunt laudabilē ⁊ minus putrescibilē. Quidā vero ex-
hibent decoctas ⁊ sunt magis nutritiue crudis. Qui autez
volunt eas ab inflāmatione ꝓhibere ⁊ magis alterare mi-
scent cū eis medullas seminū cōmunium frigidoꝝ: ⁊ tenent
eas diu post mundationē ipsaruz a cortice in aqua frigidis-
sima permutādo aquā multotiens. Quidam autē exhibēt
oleum ipsarū recens condien[c] cum ipso reliqua cibaria in-
digentia cōdimento: ⁊ dicunt substantiā earum deterioreꝫ
esse lacte earum ⁊ oleo: q: dure sunt digestionis.

¶ De cibis sumptis ex oleribus. Cap. xix.

Olera que eligunt in febribus sunt illa q̄
nā vel artificio infrigidāt ⁊ hume-
ctātē oia quidē sunt pauci nutrimēti: ⁊ ppea
ponunt ex parte diete subtilis nisi ex eis ma-
gna det quātitas. ¶ Et melius olerū in febri-
Oleꝝ me lius est la ctuca. bus est lactuca gñans sanguinē laudabilē ⁊ magis infrigi-
datiuuz. Et postea eā in gñone sanguinis laudabilis ponit
borago: sed infrigidatione ponit endiuia: ⁊ deinde taraxa-
con siue cicorea ⁊ quidā exhibēt ista olera cruda: ⁊ sunt dif-
ficilis digōnis: ⁊ quidā exhibent ea cocta in aqua: ⁊ est me-
lius ⁊ magis sunt infrigidatiua ⁊ humectatiua. Et adiuuat
ad infrigidationē ipsoꝝ multa lotio eaꝝ in aqua frigida p-
mutando aquā. Et sunt qui exhibēt cruda cū modico salis.
⁊ sunt qui exhibent ea cū aceto debili ⁊ sale. Et cocta exhi-
bent qdam sine cōdimento: ⁊ qdam cōdiunt ea cū oleo ami-
gdalarum dulciū: aut cū oleo onfancino. Et ad excitanduz
appe[tm] sepe dātur cū aceto. ¶ Sunt aūt ⁊ alia olera ventrē
lenificantia mol ia a qbusdaz vocata. Et sunt sicut atriplex
spinachia: blitis siue sicla ⁊ malua. Et ista post lotionē eoꝝ
non multū debent decoqui in aqua: ⁊ post decoctionez de-
bent incidi minute vel grosse ⁊ cōdiri cum oleo amigdala-
rum dulcium ⁊ sale: ⁊ sic exhiberi. Et si cum eis alius dan-
dus est cibus ipsa debent pmitti: huiusmodi olera infri-
gidant ⁊ humectāt naturam ⁊ leniunt. ¶ Etiaz est cū in fe-
bribus flāticis ad intentionē lenificatiōis ventris exhibet
ius caulīū semicoctoꝝ in aqua conditū cum oleo ⁊ sale.

¶ De potibus febricitantium. Cap. xx.

Potuum febriētibus cōueniētiū. Alius
est potus tm̄ vt aqua frigida:
⁊ alius est potus ⁊ cibus q: s. est potus nutri-
tiuus. Potus tm̄ est potus aque fride. Aqua
De aq̄ fri gida. frigida exhibēda in febribus dz prius corri-
gi per decoctionē eius in vase vitreo vel vitreato mūdo do-
nec deficiant due ptes ipsius ⁊ remaneat 3[a] pars: ⁊ postea
dz infrigidari vase posito in aqua frigidissima. Antiquitus
tñ hyeme ⁊ omni tpe fere infirmi aqua calida potabant. Et
Aui. 3. 13. cap. de cōturbatione ⁊ anxietate stōi dixit: nō opꝫ
vt bibat in febribus nisi aqua calā. Et intellexit Aui. qñ ti-
met in febribus de anxietate ⁊ conturbatione: qd̄ pꝫ per id
qd̄ dixit: q: aqua frigida qñ bibitur non in hora. s. in tpe in
quo non dz bibi aut nō cum cōditionibus reqsitis ad potū
aque frigide cōturbat ⁊ gñat anxietatē ⁊ inflamat morantē
in stomaco ⁊ aliqñ imbibit inflāmata in substātia stōi: ⁊ id
in febribus multotiēs fit aqua frigida que bibit non in sua
hora cā additionis febriū ppea q: inflāmatur ⁊ sequit inde
cōturbatio ⁊ inquietudo patiētis. Quidam tñ dicūt q: est cā
additionis febris: q: opilat vias. Dixit aūt Aui. multotiēs
q: multotiēs in febribus cōmitit error in potu aque frigi-
de. ¶ Aqua frigida intus ⁊ extra approximata corpa nfa
infrigidat ⁊ humectat. Gal. tñ super p[a] affo. dixit. q: aq̄ nec
interius sumpta nec exterius approximata humectat. s. sub-
stantifice: q: non nutrit: qualitatiue aūt humectat. Et h̄ vo-
luit remouere. Aui. cū primi. 2[o]. cap. de his que pcedunt ex
balneo dixit. Non sunt attēdenda verba illius qui dixit. q:
aqua nō humectat interiora mēbra cū bibit: aut cū ea ablui-
tur corpus: qm̄ h̄ est falsum cū ipsa humectet vtroq; modo
approximata. s. qualitatiue: sed nō substātifice. ¶ Aqua itaq;
Que sint i dicātia su p potū aq̄ indes ⁊ q̄ sup eī⁹ di missionē. frigida indicatione sumpta a febre oibus febricitātibus cō-
uenit intus ⁊ extra approximata. indicatiōe aūt sumpta a vir-
tute semp nocet cū virtutē debilitet: calorē nālem diminuat
⁊ extinguat ⁊ spiritū ingrosset ⁊ tenebrosum reddat: q̄uis
aliqñ per accidēs virtutē roboret discrasiā calidā eius de-
bilitatis cām corrigēdo indicatione ꝯo sumpta ab alijs re-
bus nālibus: ⁊ nō nālibus ⁊ preter nām aliqñ cōfert ⁊ ali-
qñ ledit. ¶ Et enim robur virtutis cōplexio calida habitu-
do carnosa etas iuuentutis sexus masculinus cōsuetudo po-
tationis eius in sanitate absq; nocumēto humor exuberās
calidus tps estiuū: cōstō aeris calida ⁊ sicca ⁊ regio ꝯsilis
⁊ mēbra principalia ⁊ nobilia fortia sine dolore opilatione
vel apate: mā febris calida subtilis mobilis ⁊ accīs de alie-
natione ⁊ inquietudine ⁊ maxime de siti molesta clamosa ⁊ ti-
mor casus in discrasiā siccā ⁊ in ethicā: h̄ oia ⁊ his silia po-
tum aque frigide postulāt. ¶ At eꝫ virtutis debilitas com-
plexio frigida habitudo extenuata etas senectutis sexus fe-
mineus in cōsuetudo potationis aque frigide ⁊ sensus lesio-
nis ex potu eius humor frigidus corpe dñans tps hyema-
le cōstō aeris frigida ⁊ silis regio mēbra principalia ⁊ no-
bilia debilia dolorosa opilata vel aposa: ⁊ accītia supradi-
ctis opposita ⁊ ablatio timoris de casu in ethicā: hec oia ⁊
Pot⁹ aq̄ fride i esti mtis. silia aquam frigidā in potu dari ꝓhibent. ¶ Considerātes
itaq; ad pdicta auctores ⁊ vidētes: q: aqua frigida lꝫ per se
⁊ semp cōueniat febrienti: per accñs tñ posset multū nocere
ingeniati sunt adinuenire canonē regulantē: medicū in da-
tione eius. In febribus itaq; effimeris que a cāis inflāman-
tibus ꝓueniunt aqua pcipit dari frigida. Ait.n. Gal. 8[o]. te-
rap. Ex effi[a] ex ira ⁊ mora sub sole ⁊ silibus aquā frigidam
da ⁊ maxime cōcedit eā in pn[o] eaꝝ. Et Aui. p[a] q̄rti inquit.
opꝫ vt aqua frigida nō prohibeat eis in pn[o] eaꝫ: q: virtus
est fortis ⁊ nō timet. q: per illā debilitet ⁊ est melior infrigi-
datio neq; ēt per eaꝫ spūs ledit lesione notabili: q: inflāma-
tus tolerat aque frigiditatē. Compendiū megategni. Iuua-
men aque frigide scire poteris si eos qui patiunt feruorē in
estate pp solis caloreꝫ inuestigaueris q̄liter ois angustia ab
eis aqua frigida bibita cessat ⁊ stōus confortat atq; venter
liquefit cū colica egestione que cāta fuit pp estuꝫ. Maxime
tñ concedit in dictis febribus aque frigide potus cū timet
in eis casus in ethicā. In alijs aūt effimeris aque frigide nō
laudat exhibitio nisi timeat. ex eis casus in ethicā aut nisi
sinthō[a] illaꝫ ingrens cū eis complicatū fuerit. ¶ In ethica
Pot⁹ aq̄ frigide in ethicis. quoq; se. docuit Gal. x. terap. per potū aque frigide curare
patientē: extinguit.n. cōfestim ⁊ quiescit finaliter febris. ⁊
4[o] re. acu. dixit. aque frigide potus vltimus est in febribus
coliquatiuis. Vez q: macris potus aque frigide est fallax.
ideo ethice febres neq; sincera aqua sitr neq; multū frigida
indigēt. Dixit Aui. frigida aqua que nō est vehemētis fri-
goris nō est maluz si detur ethicis in potu. Et intellexerunt

ꝓdicti auctores in dictis febribus effimeris: ⁊ ethicis aquã frigidam cõferre nisi adsit ꝓhibens forte. Ideoq; .x. tera. dixit Gal. si q̃dem neq; flegmon extiterit neq; putredo humorum. Et Aui. dixit si nõ fuerit patiẽs debilis aut aliqd ꝓhibens. s. forte vt apa sub hypocondrijs aut chimi putrefacti vel crudi in toto ↄpe al's. corpe indigesti. In debiliter autem ꝓhibentibus conceditˀ aqua frigida in dictis febribus imo q̃nq; et ⁊ in fortiter ꝓhibẽtibus sicut declarauit Gal. loco ꝑdicto i flegmone cui vltime ↄtrius est potus aque frigide 4° re. acu. Ubi ait. Ego vidi multis talib melius esse extimãs in tali tpe augeri flegmonẽ q̃ȝ substinere hoiem in ethicã cadere. Et Aui. dixit. Si tñ timetur malitia caliditatis ⁊ sitis ⁊ extimas q̇ parantˀ ad ariditatẽ non ꝓhibeas aquã frigidam. nã additio apatis ⁊ cruditatis eius melior est q̃ȝ extenuatio. s. cũ ethica febre. ¶ In febribus aũt humoralibus ⁊ maxime in putridis auctores maxie solliciti fuerũt de exhibitione aque frigide: q̄m q̃ñ datur vbi non expedit dixit auctor cõpendij nocumentũ eius est magnũ: q2 ꝓhibet humores dissolui ⁊ subtiliari ⁊ apa maturari. Et si febris sit ꝑp grossos humores vl' apata nõ solũmodo sic remanebũt: sed diu morabuntˀ ad dissoluendũ maturandũ ⁊ purgandum. Aqua. n. frigida non purgat eos: sed cruditatẽ auget q̃uis cũ bibitur q̃dã quietis ⁊ refrigerij egri patiuntˀ. Naȝ cã febris ⁊ apatis non solum ꝑmanet: sed augmẽtata ⁊ a digõne remota est. Et necesse est et vt aqua illa incendatˀ ⁊ calefiat cũ frigiditas eius nõ stet ante fortitudinẽ febris: vñ necessario febris cõfortatˀ ⁊ induratˀ magis q̃ȝ fuit ꝑp opilationem: q̄ȝ in poris ⁊ vijs facit: ⁊ cõclusionẽ rerȝ dissoluendarum. quo circa diuturna fit febris. Aliq̃ñ et virtutes quorũdam mẽbrorꝫ actionẽ hñtium magis defectat si ea debilia inuenerit siue ex gñatione siue ex illo tpe: vñ penitus virtutis illius actio amputatˀ. vidi. n. cuidã aquam frigidã meri nocuisse adeo q̇ nõ poterat deglutire nisi cuȝ magna angustia ⁊ dolore. Alij nocuit i stõ adeo q̇ nõ poterat digerere. Alij anhelitũ gñauit. s. malũ. Alij spasmũ vel tremorẽ in neruis vel alijs mẽbris. [illegible] bene dixit Gal. 9. tera. ⁊ ponitˀ a Rabi. in. 10ª particula. nã festines dare. s. in potu aquã frigidã febricitãtibus: sed prius diligẽter inspicias si in aliquo mẽbrorum nobiliũ flegmon fuerit supple vel alia de cõditionibus ꝓhibentibus aquã frigidã. que dicentˀ. ¶ Uoluerunt ergo auctores. q̇ in sinocha febre facta flõmia aqua frigida detur: q2 vt dixit Gal. 9. tera. residuũ discrasie alterat ⁊ reliquias mãe ad euõnem parat. Et dixit in. xj° q̃ñ instat magnitudo febris sicut in sinochis: neq; vino vtendũ neq; balneo neq; vnctionibus rarificatiuis: sed frigida aqua bibita in his aptissima est nisi sit: qd ꝓhibeat. Q2 si ex terrore vl' egri formidine vel alijs iminentibus causis flõmia omissa fuerit dãda est aqua frigida q̃ȝtitatis ꝑlimeteo q̇ discrasiã alterat ⁊ virtutẽ ac discrasie equationẽ vigorat que vigorata cõuertit se supra mãm ⁊ eã expellit. vñ Gal. 9. tera. dixit. Si vero coactus fueris aliq̃ñ curare infirmũ a quo non solũ ante relictũ fuerit flõmie auxiliũ: sed ⁊ nunc aut ꝑp insciam medici aut ꝑp laborantis vel famulantiũ formidinẽ ⁊ in tpe procedente ꝓhibitus fueris auferre sanguinẽ ad frigide aque dationẽ veniendũ est. Cura. n. sinocharum est flõmia ⁊ frigide aque potus. ¶ Et Aui. dixit. q̃ñ flõmia iuuat vt i sinochis: deinde vteris via mala: q2 nõ exhibes eis aquã frigidã quã dare debes: tunc non purgabitˀ egr°. i. non sequitˀ euõ mãe egritudinis que euaretˀ si dedisses aquã frigidaȝ. ¶ Et voluerunt auctores: q̇ in febribus colicis vt in causone ⁊ tertiana pura continua vel interpolata poni aqua dcẽ frigida: q2 alterat discrasiã ⁊ mãm digerit subtilẽ ingrossando eaȝ: vnde ꝑ° quarti Aui. postq̃ȝ dixit. q̇ digõ humoris subtilis est eius ingrossatio subdit: ⁊ aqua frigida facit illud. dixit Gal. xj. tera. Si virtutes oẽs fortes extiterint febris ardentissima dare ei audacter opȝ aquã frigidã. Et ꝑma ad glauconem dixit. causon certissime extinguitˀ si aquam biberint multã ⁊ nimis frigidã. Et 4° re. acu. dixit. potione aque frigide curamus causonicos nullo moriẽte ex eis q̇bus dedimus aquã frigidã. ¶ Dixit Rasis in diuisionibus: nõ ascultes neq; attẽdas illud qd dˀ a stultis et medicis qd multitudo extinctionis tardat crisim. Ego. n. expertus sum ambas vias ⁊ inueni hãc incolumiorem ⁊ saniorẽ ⁊ minoris timoris. Et qui mortui sunt ex hñtibus hanc febrẽ cuȝ hoc regimine multo pauciores sunt eis qui mortui sunt cuȝ regimine primo: q̄m dimittere extinctionẽ ⁊ subtiliationẽ regiminis vt appropinquet crisis: est dimittere egrũ ad mortẽ procul dubio ire: nisi speretˀ multitudo humoris in corpe toto aut inobediat medico: ⁊ bibat aquã frigidaȝ multã aut comedat cibũ quẽ desiderauerit plurimũ q̇ si nõ cerebrũ assatur ⁊ eorꝫ stomacus: ita vt spasmetˀ. quare dissoluuntˀ oculi ⁊ mandibule: ⁊ accidit eis tortura ab assatione stõi ⁊ cerebri ⁊ spasmantˀ nerui. Et non prohibetˀ in hac febre q̄n sumat aquã frigidam cũ vult: ⁊ qd appetit de cibis frigidis ⁊ humidis. Dixit Haly. febre. s. colica cõsistentiã tenente prodicam patienti ꝓpinari opȝ aquã frigidã. ¶ Auctor compendij megategni lib. 9. aliq̃ñ dare aquam frigidã acute febrientibus iuuat: q2 febris extinguitˀ: sed tñ non vt opȝ ab infirmo amputatˀ. nam ꝑmanet diminuta ⁊ pigra facta vsq; ad. 40. dies ⁊ vltro moratˀ. vbi tñ non sunt aquã frigidam ꝓhibentia in acutis febribus bonũ est dari aquã frigidaȝ: q2 nihil peccati inde eueniet nisi q2 febris pigra efficietˀ longisq; ꝑmanet diebus. Maius tñ peccatũ facimus si eam nõ dederimus q̃ñ non sumus certi vt nã bonã crisim faciat: vñ hoc mõ non vni vel duobus: sed multis frigidã aquã dedit: vnde febris eorꝫ extincta est quoquo mõ: sed pigra effecta non oĩno cessauit durãs vsq; ad. 40. dies. Uidi. n. h̄ eis esse vtilius q̃ȝ ꝑmanere in illa molestia. sigñatio. n. eius cõmixta ⁊ dubia erat. ¶ Conditiones potũ aque frigide ꝓhibentes ab auctoribus posite sunt octo. Prima est virtutis debilitas [illegible] paucitate caloris innati ⁊ spirituũ ⁊ sanguinis: siue talis debilitas fuerit ex nã siue ex accñte ⁊ ex egritudine ꝑcedente vel pñte multũ resoluente siue fluxu nimio vel ieiunio. nã virtus cũ istis sic debili nõ posset frigiditati resistere aque: sed potius mors inde succederet. ¶ Scda cõditio est frigiditas cõplexionis nãlis in toto corpe vel etatiua vt decrepitorꝫ vel accidẽtalis ⁊ vsu frigidorꝫ vel resolũne multorꝫ spirituũ ex raritate texture totius corporis: ⁊ non solũ frigiditas totius sed et alicuius vel aliquorꝫ membrorꝫ principalium vel nobiliũ: sicut stõi meri ⁊ intestinorꝫ renũ vesice mẽbrorũ spiritualiũ ⁊ neruosorꝫ: maxime tñ dixit Alm. stõi ⁊ epatis: naȝ aqua frigida bibita augmentũ in ipsa discrasia faceret. Et vt dixit Aui. q̃ñ obuiat mẽbro debili corrũpit operationẽ eius ⁊ multotiẽs facit deglutionẽ difficilem aut difficultatẽ anhelitus aut tremorẽ ⁊ spasmũ ⁊ debilitatẽ vesice vel renũ aut colon supple ⁊ aliorꝫ membrorꝫ s'm dispõnem mẽbrorũ in debilitate ⁊ s'm facilitatẽ patiendi ab aq̃ frida. ¶ Tertia conditio est cõpositio siue habitudo corpis extenuata rara: talia nãq; corpora ꝑcussa ab aque frigiditate penetrãtis facilliter ab ipsa debilitantˀ. his. n. qui paucũ sanguinẽ hñt. dixit Gal. ⁊ paucas carnes potus aque frigide fallax. cito. n. ad solidas aialis partes penetrat ⁊ nulli mẽbrorꝫ aduenit a quo frangatˀ. 9° cõpendij: in eis que sunt paupera carne ⁊ sanguine nihil est q̇ ꝓhibeat frigiditatẽ aque vsq; ad fundamenta penetrare mẽbrorꝫ ꝑp hoc ethicis ⁊ ptisicis nõ est danda aqua frigidissima sicut acute febriẽtibus nec in qualitate nec quãtitate. ¶ Quarta cõditio est dolor in visceribus: dolor. n. reddit mẽbruȝ in quo est multum passibile ab aqua frigida. quare ipsius corrũpit cõplexionẽ: non tñ quicũq; dolor: sed magnus. Et nõ quilibet magnus: sed potius qui extẽsiuus est cãtus ab humore frigido multo vel ventositate. naȝ in dolore mordicatiuo ab acuitate mãe cãto aqua cõferet frigida. ¶ Quinta ↄditio est apa in visceribus existens: q2 aqua frigida: dixit Ga. 2° re. acu. veniẽs ad mẽbrũ

Potus aque frigide in febribus humoralibus.

Nota modus dandi aquam frigidam.

Contra stultos medicos.

Octo sunt cõditiones ꝓhibẽtes potus aque frigide.

apostematum auget dolorem in eo. Cum.n. sit debilitatus & distemperatū in suis ptibus multū & subito percutit ex aqua frigida ad ipsum venientē: & dolor inde augetur: & dolor est cā q̄ mā trahatur ad locum: & sic q̄ augeatur apa. Et hec aqua frigide potos claudit mēbri apati. qbus clausis phibetur & resolutio & resudatio māe apatis. ab ipso tñ maxime vitāda est in apatibus pulmonis & diaphragmatis: ppea q̄ ex ea i eis timetur de celeri suffocatione vel spasmo: maxie aūt nocet aq̄ frigida in apatibus frigidis & duris: dixit.n. Gal. 9° tera. q̄ si apa fuerit aut molle aut durū aut flegmon sanguineū aut flegmon herisipillatū in nullo hox in primis aq̄ frigida est vtilis. Sed post digōnem flōnis sanguinei potus aque frigide est vtilis: & patiēti herisipillā purā potus aque fride semper est vtilis. 9° tñ cōpendij dr̄. Aqua frigida nō nocet herisipillato apati si paruū. aīs purū & sine cōmixtione alicuius humoris sit: aīr si purissimo est eius curatio cū hoc apa non sit necessariū. sed refrigerari. Si vō herisipilla fuerit cū alio apate caūo ne des aquā frigidā nisi post maturationē eius. ¶ Sexta cōditio est incōsuetudo bibendi aquā frigidā aut nocumentū sequens bibitionē eius: siue nunq̄ vsus fuerit ea: siue raro valde & sine nocumēto: siue fuerit cōsuetudo bibendi aquā calidā de necessitate ex defectu aque frigide vt in multis calidis regionibus cōtingit: qui.n. cōsueuerūt aquam actu calidā bibere cū bibunt frigidā spasmantur velociter & perueniūt ad singultū: q: percutit eox mēbra laxa: & rarificata: ita q̄ aliqn̄ congelantur per eam. Qui aūt non cōsueuit aquā frigidā bibere cū bibit eam leditur ab ea tanq̄ a re insuetam mutationē repentinā faciente: p̄cipue tñ a potu eius leditur ille qui nunq̄ bibit eā in sanitate sua sine lesiōe. Hic.n. est dixit Aui. quē plurimū opz phibere a potu eius. ¶ Septima cōditio est pñtia febris de mā grossa viscosa opilāte. nā aqua frida magis ingrossat eā & incrudat & addit in opilationem. Et si aqua frigida talē febrē remittere videatur aut extinguere: ad tps tñ redibit fortior q̄ fuerit: aut de nouo aliam causabit opilationē in alijs corporis ptibus: que erit cā aduentus noue febris: & forte deterioris p'is: & sic fierēt ex vna febre due febres vel plēs. Dixit Haly. si febris nō fuerit acuta & humor crudus phibendus est aque fride potus. Et Aui. dixit cū non lz vt bibat aqua frigida & fiat audax supra eā medicus dans aut infirmus accipiens timetur q̄ faciat accidere cōstrictionē pectoris: q̄ re fit cā febris alterius cū superuenit opilationis alterius que fortasse erit vehementior prima. ppea non cōpetit in febre flegmatica neq̄ in q̄rtana. Concedunt tñ eā qdam in quartana nota de colera subtili adusta. Neq̄ cōpetit ēt in febre cōposita de mā flegmatica & colica vt in emitriteo vō in quo flegma supat coleram. In emitriteo tñ ex colerica cōtinua & flegmatica interpolata cōcedunt eam qdam ppter dñium colere supra flegma. ¶ Octaua cōditio est pñtia humoris crudi indigesti grossi siue calidi siue frigidi faciētis febrē siue simplicē siue cōpositam siue cōtinuā siue interpolatā. Etiā dato q̄ humor sit mixtus sanguini: sic q̄ cōpetat in eo flobotomia: q: magis ingrossaretur humor & incrudaretur: vt dictū est in septima cōditione: & per hanc cōditionē tollitur dictū dicentiū aquā frigidam cōferre in omni casu in quo cōpetit flobotomia: non enim lz arguere iuuamētū aque frigide ex iuuamēto flobotomie. fortasse ɔtra eos est textus Aui. supra adductus. qñ flōmia iuuat: deinde vteris via mala: q. s. exhibes aquā frigidam arguēs ex iuuamento flōmie eā debere iuuare: tunc non purgabitur egri°: q: reddetur humor ineptus euacuationi pp cruditatē acq̄sitā ex potu illius aque frigide & opilatione meatuū. Et ad hāc conditionē pōt reduci qd dixit Ipo. 2° de re. acu. Aqua frigida nō detur qñ plante pedū sunt frigide. Hoc est in pn° paroxismi: q: porismū plongat. Quidam tñ dñt. q̄ in statu porismi data vbi non cōpetit magis nocet & ad ipsam seuiora sequuntur accidētia. De dictis cōditionibus dixit Aui. q̄ñs dictū sit aquā frigidā aliqñ conferre bibitā. h̄ est vex nisi sit stōus aut epar debile sup. aut aliqd aliud de mēbris nobilibus. aut nisi sit in visceribꝫ apa aut dolor: aut nisi sit egri cōplō pauci sanguinis: aut nisi fuerit eius caliditas innata debilis: aut nisi sit incōsuetus potare aquam frigidam: & subdit. & extenuatus est de hac summa.

¶ Similiter octo sunt cōditiones indicātes siue cōsentientes potū aque frigide dari debere: & posse in febribus acutis. Ait.n. Ipo. 3° re. acu. Aque nullū inueni vsum nisi q: in acutis bibitur morbis. Prima cōditio est pñtia māe colerice subtilis siue digeste siue indigeste. nā colerā subtilē alterat & digerit & parat expulsioni. Et post pñtiam huius māe est mā sanguinea. vñ 9° tera. aqua frigida in mā colica. s. subtili melior reperitur: deinde in sanguinea sine putredine: in q̄bus conceditur: ēt signatione digōnis non apparēte. Deinde est mā sanguinea cū putrefactione & post eā colerica grossa & postea flegmatica salsa: sed nō nisi signis digōnis apparētibus. Et cū coniūcte fuerint calori intēso regrēn ad sui extinctionē infrigidatiuū forte. nā tunc p̄dictas mās grossas iam digestas parat expulsioni virtutē roborando cū equalitate cōplexionis. ¶ Scd̄a condi. est q̄ corpus sit carnosum sanguine plenū. ipsa.n. eis optime ɔ'īt: q: sanguis & calor in eis abūdanter sunt & nō percutiuntur ab aqua. ¶ Tertia cōditio est q̄ caliditas nālis sit multa ex cōplōne nāli vel etatis: q: pōt frigiditati aque resistere. ¶ Quarta cōdi. q̄ virtus sit fortis & maxime principaliū & nobiliū mēbrorum. ¶ Quinta est q̄ mēbra interiora sint sine apate & dolore. & hoc intellexit Aui. cū dixit. q̄ viscera sint sana: nō qdē oīno cum sint febriētia: sed q̄ sint vt dictū est: sine apate & dolore & debilitate virtutū ipsox. ¶ Sexta q̄ nō sit frigida ipsorū cōplexio radicalis. In corpibus enim frigidis & cōsumptis aquā frigidā vitari opz. ¶ Septima cōdi. est q̄ hora anni sit calida estiua. ¶ Et 8ª est q̄ eger sit solitus bibere aquā frigidā in sanitate sua sine lesione. Dixit auctor cōpendij: cōsidera illā nociturā non esse his qui in sanitate ea vsi sunt: & nō eis nocuerat. si.n. eam biberūt sine lesione: & cū non multū caloris habuerūt: & mēbra eox refrigerata non fuerūt: hoc est nō fuerunt lesa a frigiditate aque: q̄nto magis cū febris intensa est & nō refrigerabuntur: q: calor febris friditati eius repugnat & phibet eam in sbam membrox penetrare: sicut tpe sanitatis penetrabat. De dictis ɔditionibus dixit Aui. vbi mā calida est. s. mō dicto: & caliditas innata exuberās & virtus fortis: & viscera sana nō frigida eox cōplexio radicalis nō insueta aque frigide: imo assueta valde: tūc meliores est. dixit Aui. aqua frigida: multotiēs.n. adiuuat ad expellendū mām per fluxū ventris aut vomitū aut vrinā aut sudorem supple. aut fluxū sanguinis nariū vel aliox locox quare fit vt subito eger sanatus sit. Dixit Auctor cōpendij megategni. 5° multos assero quasi sudorē in toto corpe patitquox corpora sanguineū emittebant sudorē: eisq̄ defectio & angustia sequebatur: neq̄ cum aliquo alio curati sunt nisi cū frigide aque potu. Dixit Gal. 9° terap. qd ex frigide aque potu calore extincto nā particulax roborata solidarū humoribus p̄subtiliatis opponetur vt quicūq̄ suaues & nutrire cōuenientes fuerint hos qdem attrahat ad eos: inutiles vero abijciat. aut per ventrem aut per cutē. sup. vel per alia loca. ¶ Quia tñ non semp p̄dicte cōditiones seu indicationes de aque frigide phibitione siue de eius exhibitione in febribus cōueniunt: sed vt plurimū sunt mixte sibiīuicem repugnātes: oz tunc medicus eas diligenter discutere: & intentionē suā fm magis p̄ualentes dirigere semp se vertendo ad id qd magis ifestat. Qz si equales extiterint debet iuxta posse loco aque frigide aliqd exhibere: cuius nocumentū sit paruū & iuuamentum multū: vt syrupū acetosum vel iulep pmixtionis plurime. Dixit.n. Aui. syrupus acetosus q̄nq̄ sedat sitim & incidit & soluit. i. subtiliat & nocumētum eius apati non est plurimū sicut aque frigide & non est ei vis aggregandi mām & ingrossandi eā. Et sīr iulep plus

Octo sūt cōditiōes ɔsentiētes potum aq̄ frigide.

Conditiones dicte hn̄t mēsurāde sunt & scd̄m potentiores se dirigere &c.

rime permixtionis. Et melius est stante spate syrupuz acetosuz vel iulep dare cū aqua calida: quā si noluerit eger aut timuerit ex ea caliditatē vehementē da cū frigida. Qȝ si nō poterit medicus pdictos aut eis siles dare potus respuente egro: tūc si timuerit aque frigide nocumentū magni piculi supuenientis dȝ eam phibere ⁊ magis eligere egru ab inflāmatione molestari ꝙ̄ ponere eū in grandi piculo. Qȝ si viderit oppositū ⁊ fuerit inflāmatio plurima ⁊ sitis inextinguibilis: ⁊ corpus tēdit ad arefactionē tunc opȝ aquā frigidaȝ dare ēt si ibi sit apa vel aliud phibens. Dis.n.casibus Ipo. p re.acu. in febribus spatum spiritualiū aquā frigidā dari iussit. Et Aui. dixit. Et qñ iterū sunt aliqua phibentia aque frigide dationē: deinde timet malitia caliditatis ⁊ sitis: ⁊ extimas ꝙ pueniat per ipsam febrē ad ariditatē ⁊ extenuationem ⁊ ethicā non phibeas aquā frigidā. sicut.n. supra patuit additio spatis ⁊ eius cruditas melior est ꝙ̄ corpis extenuatio: dȝ itaqȝ medicus bone extimationis esse vt diuertat curā ad id qd̄ magis est timorosuȝ: ⁊ anteꝙ̄ exbibeat aquā frigidam copiose dȝ prius eius tēptare dationē non multā exbibēdo ꝙ̄titatē. Dixit Gal. in lib. de ꝯsuetudinibus ⁊ ponitur a Rabi in 8ª particula. ꝙ̄pluribus hoibus aquaȝ frigidam secure ⁊ indubitāter oibus tēporibus sue egritudinis ꝯpinaui ⁊ aliqbus dedi aquā ipsaȝ aliqñ ⁊ raro: qd̄ alij medici facere abstinebāt. Cum.n. febris patiētis erat adurens pura: nec erat in pte ventris aliqd̄ eꝙ̄s petenti aquā frigidā secure ⁊ sine aliquo dubio ministrabā. Aliqbus dabā non secure: sed cū dubio ⁊ dicebā ꝑntibus. ꝙ h egrotans si nō biberit aquā frigidaȝ sine dubio morieť ⁊ si biberit de salute eius sperať. Et per deū quilibet de cuius salute speraui per aque frigide potū a morbo potu ipso liberatus est: ⁊ ad salutem puenit. Dixit cōcil. non sit psumptuosus medicus in aque frigide exbibitione cū plurima corpa nūc sint frigidis alimētis suppeditata crudis humoribus plena opilata delicijs. ⁊ ocijs dedita qbus aqua non cōpetit frigida. Ideoqȝ ad euitanda picula nisi ostensiones de eius exbibitione euidentissime fuerint dare non dȝ eam. ℂ De quāritate exbibitionis eius dixit Gal. pº ad glauconē: mensura in multitudine dationis aque frigide horā anni regionē etatē ⁊ consuetudinem ⁊ nām sup. ⁊ reliqua indicātia: ꝙ̄titas.n. que dať ex aqua frigida diuersa est ꝺm diuersitatē inflāmationis febris. Magna.n. est latitudo febris arsiue a qua indicať principaliter aque frigide exbibitio: vt dixit Auer. colliget. 7º magna.n. est diuersitas aliop indicantiū. Dixit Gal. vbi.s. da ꝙ̄tum laborās voluerit non determinās se ad aliquam quāntatem. ⁊ subdit. Fortasse sumiť in potu de ea donec tremere faciat. Et Aui. dixit. Qñqȝ dat in potu medicus infirmo de aqua frigida ꝙ̄titatē plurimā adeo donec color eius fiat viridis.i. liuidus ⁊ tremat ⁊ sit saltē perueniens vsqȝ ad eminā vnam ⁊ dimidiā. Et emina est pondus.xx. vnciap. ⁊ fortasse est mēsura alicuius vasis. cuius capacitatē nō habemus. Sed qūocunqȝ sit per istud pōdus vel mensurā debemus intelligere quātitatē copiosam. Dixit.n. Gal. p re.acu. sup. §. Eis vero qui pleuretici ⁊c̄. Dico ꝙ qñ accidit febris pter. ꝙ cū ea sit dispō aliqua cui sit possibile euenire ex potu aque frigide nocumentū tunc si vtimur aq̄ frigida non solū non est possibile vt noceat: sed iuuamentū eius est magnū. Et ꝙ̄titas qua bibiť ex ea tpe magne sitis ⁊ sit iuuamentuȝ per eā est mensura quā possibile est vt bibat pter qd̄ attrahat aerē. ℂ Sed in dando aquā frigidā qñ febrē extinguere volumus: dať ex ea quātitas subito donec impleať ex ea infirmus: qꝛ que bibiť ꝺm hūc modū non bibiť nisi ꝺm qd̄ est medicina. Dicunt qdam.i. ꝙ̄tum vult infirmus bibere. Non tñ datur. dixit Gal. aqua frigida donec ex ea impleať infirmus donec matureť egrᵒ. Dicunt qdā. ꝙ ꝙ̄titas emine ⁊ dimidie est maior ꝙ̄titas que dať in potu ex aqua frigida: infra quā est eligēda mēsura ꝺm indicātia supradicta: maior.n. quātitas cōpetit in febribus de colera subtili ꝙ̄ in sanguineis ⁊ maior in sanguineis ꝙ̄ in colericis de colera grossa. Cum Haly. dixit 3º practice. ꝙ in causone expectanda est digō ad hoc vt aqua frigida deť intellexit de causone facto a colera grossa vl̄ ſtāte salso. Uel fortasse per causonē intellexit sinochā putredinalē. Aqua frigida in mā grossa crisim retardat. In subtili aūt minime. Et dixit Rasis i diuisionibus: vidi multos per aquā frigidā liberatos: lȝ crisim retardet. Et melius est dādo crisim retardare ꝙ̄ infirmum mori nō dando: maxie qñ mā est furiosa vel qñ crisis declinat ad malū: sed in crisi ad bonū in mā furiosa nō retardať crisis. per aquā frigidā: sed accelerat. ℂ Hora exbibitiōis aque frigide satis ex supradictis pȝ. Nā in causone ⁊ febre de mā calida subtili pōt exbiberi in pnº. augmento ⁊ statu. licet melius in pnº. Deinde in augmēto ⁊ vltio in statu. Et in sinocha inflatiua silr: ⁊ pcipue in augmastica ⁊ hōtena. In dictis febribus: dixit Auer. 7º colliget. melius est exbibere aquā frigidaȝ in pnº. sine apparitione signop digōnis ⁊ nō curare de dictis auctop cōtra hoc. In febribus aūt de mā grossa calida hora exbibitionis eius est. dixit Gal. p ad glauconē qñ primo videris digōnis sigª.s. cōplete vel ferez qd̄ dicunt qdam erit in fine augmēti vel potius in pnº status. Non.n est intelligendū. ꝙ deť in statu ppe crisim nec in crisi: qꝛ in crisi data aut valde ppe eam cū iaȝ nā separat iuuatiuū a nociuo esset disturbare nām a crisi. Dixit Auctor cōpendij. Aqua frigida phibet fluxū sanguinis nariū ⁊ sudores que nā vt egrederenť speabat. Ideoqȝ cuȝ h nā cooperante pparata ad exeundū videris nequaqȝ aquā frigidā dabis ne per eius exbibitionē crisis ipedita remoueatur ⁊ sanitas nequaꝙ̄ nisi cū occulta dissolōne in longo tpe veniat. Dixit Gal. vbi.s. Aqua frida die 3º. exbibenda est non ꝙ h sit terminus pfixus: sed fortasse in pperacutis vel peracutis. ℂ Ex dictis pȝ. ꝙ cū medicus exbibere voluerit recte aquā frigidā dȝ eligere diē creticā: qꝛ tunc iuuať nā roborata per aquā frigidaȝ ⁊ ex aspectu celestiū. In febribus interpolatis in die paroxismi dixit Haly. ꝓpinānda est aqua frigida accessionis medio tpe: dicunt.s. in fine augmēti vel statu: sed in pnº nullo mō aqua frigida suscipi est permittēda. ℂ Cum itaqȝ aquā frigidā dederis ⁊ calor ifirmi mutatus fuerit ⁊ iā sedata fuerit febris inflāmatio: debes egrū cōuenienti pānop operimēto cooperire: qm̄ tunc nā confortata supra mām expellet eā. Dixit Aui. Aliquo modop expulsionis ꝺm dispōnem māe ⁊ inclinationē eius ad aliq̄ mēbra ⁊ ꝺm sitū eius ⁊ ꝺm dispōnem mēbrop: ⁊ ꝺm cōsuetudineȝ euacuationū suap in egro illo. Aut cōuertiť febris ad nām ſtātice ingrossata mā per aque frigiditatē: qd̄ maxime contingeret cū dareť ex aqua frigida ꝙ̄titas vltis. ℂ Et scias ꝙ qñ in febribus incensiuis regrentibus potū multe aque frigide ipsa dať in parua ꝙ̄titate tunc ipsa obtegit caliditatem febrilē: vnde fortificať. Dixit Aui. de cura febris pestilentialis aqua frigida plima subito vel iuuatiua valde. pauca aūt ꝯsr exbibita fortasse excitat caliditatē. Similiter ēt in febribus arsiuis aqua angurie pauce sumpte cōuertitur ad colerā: vt dixit Auer. 5º colliget. ⁊ silr aqua frigida pauca data in eis ⁊ in his in qbus colera dn̄atur sub diaphragmate cōuertiť ad colerā. Non qdeȝ formalr: sed effectiue: qꝛ efficit ꝙ mā inflāmetur sic ꝙ cōuertiť ad coleraȝ: quapp non dȝ in febribus arsiuis dari aqua frigida in pua ꝙ̄titate siue detur sola siue pmixta siue cuȝ cibis siue grā sitis extinguende. Cum tñ dať in parua ꝙ̄titate dȝ cum pane misceri vt eius substātia ingrosseť vt non sic inflāmeť ⁊ conuertať.

De potibus do cibalibus est aqua ordei: ⁊ de ea satis dictum est in caº. de cibis sumptis ex granis. ⁊ ex eis est aque zuccari siue iulep simplex pauce decoctionis. Cum.n. aq̄ zuccari siue ipsum iulep fuerit plurime pmixtionis cū aqua: ita ꝙ zuccarū sit paucū cōuenit in febribus arsiuis extiguēdo ipsap caliditatē ⁊ sitim extinguit: qꝛ multa aqua corrigit zuccari dulcedinē ⁊ pro-

Marginal notes:
- Nota ꝯciliatoris dba.
- De ꝙ̄titate exbibitionis aq̄ frigide.
- Emina qd̄ sit.
- De hora exbibitionis aque frigide.
- In die cretica est danda aq̄ frigida.
- De iulep simplici siue de aq̄ zuccari.

bibet eius conuersionem in colerā quare non facit sitim in stomaco nō moratur: sed cito penetrat subtilitate acquisita per zuccarū: ⁊ q2 dulcedine zuccari attrahit̃ a mēbris coleram subtilez digerit ⁊ abstergit. Parum tñ nutrit: ⁊ ideo si iulep fuerit perfecte decoctum d3 frangi ⁊ misceri cū aqua plurima. ¶ Aqua vero zuccari in qua plurimu3 ponitur de zuccaro ⁊ parū de aqua aut ipsum iulep: pauce p̄mixtionis cum aqua nō conuenit in febribus ardētibus ⁊ nō d3 dari nisi in febribus remisse caliditatis: in qbus sitis nō sit valida ⁊ plus nutrit. ⁊ iō eligitur vbi virtus sit debilis: cū ad libram aque ponit̃ de zuccaro pond. ℥.i.s. tunc dr̃ q̄ est aqua zuccari mediū tenens inter multum ⁊ parū ⁊ de tenente mediū intellexit. Alm̄.4. cum dixit. iulep est tp̄atum: ꝗ3 frigiditati

Julep quid

attineat. Extinguit sitim ⁊ guttur lenit ac stomaco inflāmato confert: ⁊ febrē acutā3 cōtinue potatū reprimit. Hoc idē intelligendū est de aqua ordei confecta cū zuccaro: q2 aqua ordei magis lenit mēbra pectoris ⁊ est parum nutritiuor. Julep aūt viol. est magis extinctiuu3 iulep cōi. ⁊ magis extinctiuū eo est nenufarinū. Et cucurbitinū extīguit calorē ⁊ sitim: ⁊ est lenitiuū viar̄ vrine. Rosaceum vero minus extinguit calorē ⁊ sitim: sed est magis placibile ⁊ magis cōfortat mēbra lapsa: ⁊ cōfert qñ cū febre incēdina est diaria. colica.

De ydromelle ⁊ aqua mellis.

¶ Et ex dictis potibus est ydromel. ⁊ est 3°. reg. acu. aqua mellis ⁊ dr̃ etiam mellicrate. Verū dixit Mes. sunt ex hominibus qui mellicratū vocant potū factū ex melle. s. quocunq3. ⁊ mulsa etiā dr̃ aqua mellis: ⁊ qdam dr̄iam ponunt inter ydromel ⁊ aquā mellis: quia ydromel plus recipit de melle q̄3 aqua mellis. Fit ēt ex vna parte mellis. ⁊ .x. p̄tibus aque ⁊ coquit̃ ad spissitudinē3. Aqua vero mellis fit ex vna parte mellis. ⁊ .12. p̄tibus aque vel pluribus ⁊ nō coquitur ad spissitudinē: ⁊ mel d3 esse mel apū. Et si fuerit mel mundum clarū. dixit quidam. d3 aqua mellis confici ex eo crudo: ⁊ hoc si nō fuerint in ventre inflationes ventose: qm̄ in tali casu d3 esse mel coctū: ⁊ sl̄r si mel non fuerit vel mundū clarum: nā tunc mel coctū est minus inflatiuū: ⁊ per decoctionem depurat̃. d3 autem in decoctiōe eius ōis spuma abijci. ¶ Et q2 apud antiquos fuit aque mellis vsus plurimus recitam que de ea tradiderunt antiqui: ⁊ p̄cipue Ypo. ⁊ Gal. Dixit 3° re. acu. ydromel in oibus tēporibus morbi bibi in acutis egritudinibus: eius tñ conueniētia plurimū minor est eis qui colerā hñt amaram: quicq3 viscera magna hñt q̄3 non hñtibus. Dixit Gal. in cōmen. q̄ qñ virtus est fortis ⁊ de aptitudine egritudinis est vt consequat̃ statum suū circa dies 5m tūc sufficit vt remaneat per potū oxymellis tm̄ ⁊ tolerat illud est ydromel tm̄. Igitur in oibus his infirmis est

Placentes ydromellis.

conueniens in hmōi egritudinibus. Juuamentū tñ eius in hñtibus coleram amara3 est minus: q2 conuertit̃ in eis ad ipsa3 nisi antecedat ⁊ egrediat̃ ante colerā ex intestinis aut ex vesica. Na3 si egri° antecedit cū eo q̄ non fit iuuamentū magnū valde: q2 egredit̃ cum eo colera. dicunt tñ qdam q̄ ydromel si inuenerit colerā paratā expulsioni lapsat eā. ⁊ si non aut stringit. Et dixit Gal. q̄ ille qui multiplicat colerā bibat iulep permixtū aqua p̄mixtione vehementi donec sit propinquū aque. sic. n. nō excitat sitim nec gñat colera3. Et dixit Ypo. nō intellexit per viscera magna eum qui h3 ipsa magna per nām: sed illū cuius viscera sunt magnificata pp̄ apā lapidem in eis aut ex apate calido aut molli. ydromel etiā nocet in istis: q2 nō est possibile in eis vt añcedat ⁊ egrediat̃ a corporibus eor̄ velociter: sed conuertit̃ ad colerā facile ⁊ p̄p̄rie in apatibus calidis. ⁊ cā in illo est caliditas eius. In alijs autē apatibus est minoris nocumenti. ¶ Et dixit Ypo. ydromel genus de colera rubea purgat ab infra: hoc aūt qd̄ purgat aliqñ est bonum ⁊ aliqñ est plusq̄3 op3 satio tinctū plusq̄3 spumosu3 que maxime colam hñtibus: ⁊ que viscera magna hñt p̄stringūt. Et Gal. dixit in cōmen. q̄ Ypo. cōparauit ydromel ad vinū dulce in dictis operationibus vt sit sensus. q̄ ydromel educit humores qui sunt de gñe colere inferius plus. qd̄ est: q2 vinu3 dulce ēt soluit: ydromellis potus stercus duplicat respectu potus vini. vinū tñ magis nutrit. s. per se: sed ydromel accidentalr̄ magis nutrit vino. ¶ Et aqua mellis dixit Ypo. multā p̄uocat vrinā nisi aliqd̄ viscerum p̄dicat. s. per magnitudinē3 suam p̄ter nām. dixit Gal. in cōmen. viscera delectant̃ in ydromelle ⁊ alijs oibus rebus dulcibus. Et q̄ stōus delectet̃ in eis apparet: q2 postq̄3 deglutimus eas sentimus stōm iter̄ desiderare eas sicut sentimus stōm semper ledi a rebus asperis amaris nō in hora qua comedimus eas tm̄: sed ēt post illud tp̄s: ⁊ pp̄ hoc non inuenimus aliquē qui sumat eas nisi s̄m rōnē3 medicine pp̄ humores aggregatos nō s̄m cursum nālem in stō. Quādo vero stōus permanet in sanitate sua ledit̃ ab oibus ipsis rebus ⁊ ēt mem inuenimus delectari multum qñ deglutiunt̃ res dulces: ⁊ in lingua ēt manifeste app̄et sensus eius in rebus dulcibus. Et sl̄r alia viscera delectant̃ in rebus dulcibus: q2 attrahūt ex eis velociter q̄ntitatē multā in hora sanitatis ⁊ nutriunt̃ ea. Cu3 ergo sunt in hora qua ledunt̃ a febre ⁊ apatibus calidis p̄uertunt ipsas ad colerā. ¶ Inquit Hunayn. Non cōueniunt res dulces in visceribus opilatis aut apatis nō solū apate calido: sed in quolibet alio q2 ipsa attrahūt eas velociter. s. in q̄ntitate multa qñ perueniunt ad stōm: quare coartant̃ pp̄ cām istam in extremitatibus venarum: ⁊ p̄p̄rie ear̄ que sunt in epate in locis in qbus occurrunt extremitates venar̄ diuersar̄ ex vena que est in latere gibboso eius que dicitur p̄funda ⁊ mel ēt non cōuenit eis q̄uis in eo sit virtus incisiua: verūtñ medici frangunt dulcedinē mellis cū aceto quare fit secaniabin qñ p̄bas ipsum cū ratione ⁊ experimēto conueniētius rer̄ ⁊ magis iuuatiuum in regimine ear̄ subtiliatiuo: vt dicet̃ infra in syrupo acetoso. ¶ Inquit Ypo. vbi. ñ. ydromel p̄lm minus accēdit sitis furiā q̄3 vinū dulce: q2 pulmonē humefacit ⁊ ad sputū screatū iuuamentū tparum p̄stat: sitim sedat: h aūt ideo q2 virtutis h3 quiddam lauatiue ⁊ sputū viscosum plusq̄3 op3 reddit. Dixit Gal. in cōmen. ydromel pp̄ subtilitatē suam ⁊ penetrationem suā ad oia loca minus est excitans sitim q̄3 vinū dulce: q̄ñ tñ morat̃ in stomaco excitat sitim nō minus q̄3 vinū dulce: verūtñ hoc accidit raro: sed velocitas penetrationis eius a stō ⁊ intestinis ⁊ ab epate ad renes ⁊ vesicā plusq̄3 vini dulcis nō solū non accidit raro: sed est inuēta in ydromelle in p̄libus horis. Et qd̄ Ypo. dixit. q̄ viscosu3 efficit sputū non est: q2 non sit lauatiuū abstersiuū: sed pp̄ paucitatem lauationis eius: q2 necessaria est in eo cuius sputū est grossu3 medicina vehemētis abstersionis que possit abstergere humorem viscosum qui iam tenet̃ in cāna pulmonis. Si aūt humor iste grossus est aggregatus iter pectus ⁊ pulmonem tūc fortasse necessaria est in excreatione eius plus multū medicina: cuius v̄tus in incisiōe sit fortis ⁊ in abstersione: vt abstergat illū humorem a pāniculo tegente costas ⁊ incidat ipsu3 ⁊ subtiliet: q2 nō est possibile vt penetret iste humor in pāniculū tegentem pulmonē: ita vt veniat ad cānam eius nisi s̄m hāc dispōnem. Et sic per ydromel non fit iuuamentū in humore viscoso: sed dimittit ipsum remanere s̄m nām suā: nō tñ addit in viscositatē eius. ¶ Et dixit Ypo. screatus oppositus cū sputo et pulmōis humectatio maxime fit ex potu aque mellis plus mixte: sed egestio stercoris colerā hñtium ⁊ calorem ex potu aque mellis cuius mixtio parua vicina sit est plus q̄3 eius cuius cōplōni aqua dominat̃. Sed ēt cuius egestio hāc habuerit q̄ntitate3. s. q̄ fuerit colerica ⁊ spumosa: ipsi maximo nocumēto est. i. magna infert nocumenta: non. n. ardorē qui est sub diaphragmate extinguit: sed potius feruorē stimulat ⁊ excitat atq3 infirmo morbi intolerantiā infert: ⁊ mēbris eius gñat molestiam. s. ingeritudinem ⁊ angustiā ⁊ qñq3 sincopim ⁊ in itestinis ⁊ stō vulnera generat pp̄ acuitatē3 ⁊ mordicationē colere. Dixit Gal. in cōmē. In febribus acutis rectius est vt vtaris ydromelle cuius p̄mixtio sit ex multa quantitate aque cū parua

quantitate mellis. mel enim facit eas penetrare & fit exitus urine facilis per hunc potũ & sputi excreatio facilior & velo cius. Sed si permisces q̃titatem maiorẽ mellis faciet pue nire sitim velociter & addit in viscositatẽ sputi. & dixit. egestio colerica spumosa multotiens fit in acutis morbis & se dat inflãmationem in locis qui sunt sub diaphragmate & in hoc casu si bibit ydromel: illis egestio egrediatur colerica spumosa: non tñ sedat illã inflãmationem: sed potius auget: qr per ydromel gñatur multũ de colera. ¶ Et dixit Ipo. q̃nq̃ ydromel est fortius illo vino qd aquã substinere non pot. s. vino albo aquoso. & q̃nq̃ est debilius eo. Dixit Gal. in cõmen. vinũ non dr paruũ tolerãs aquã nisi qñ non est necesse vt cõmisceatur ei aqua vt bibat nisi q̃titas parua valde: & vinum qd indiget aqua multa dr plus tolerãs aque. ¶ Et dixit Ipo. dr̃ia q̃ est iter virtutẽ vini aquosi & mellis vtriusq̃ non cõmixti magna est: qui. n. duplum vini puri biberit q̃ mellis eius v̄tute magis illud mellis cõfortat. s. q̃ vini nisi nãm humefaciat stercoris & duplũ egerat. vini aũt illius nutrimentũ est minus nutrimẽto mellis. ¶ Apud aũt modernos vius ydromellis in febribus maxime acutis respuit. qr vt dixit Alm. 4° ydromel simplex calidũ est & lenitiuũ & est calidũ q̃uis fm molẽ aqua multũ p̃dominet in eo: nam aqua est fri[m] mãle miscibilis: & ducit ad nãm eius cũ quo miscet & est calidius q̃ oxymel: qr aqua passibilior is nãe est q̃ acetum. Constã. dixit. q ydromel est inter calidũ & frigidum mediũ: & intellexit de eo qd hz multe aque mixtionẽ. ¶ Et Gal. xj. tera. dixit. mellicratũ in incidẽdo grossos humores & viscosos & excreatione p̃mouendo optimũ auxiliũ est in sinocha putrediuali que a cõstipatiõe fuerit: sed inq̃tum auget calorez nociuũ est: vñ si imoderatus fuerit calor parcere opz mellicrato. Verũ ydromel in q̃buscunq̃ febribus in q̃bus acetositatez sentiret patiẽs in stomaco suo fm Rasim. 17. cõtinen. concedi põt: vz insuper aqua mellis ad alias egritudines frigidas: dixit. n. Alm. frigidas patiẽtibus egritudines remediũ affert ẽt si simplex fuerit de quo vsq̃ huc dictũ est: ydromel v̄o compositũ vt plin conficit cũ rebus calidis & sic ẽt ad egritudines frigidas fortius opat. ¶ Et de aqua mellis cõueniẽte ad egritudines frigidas dixit Mes. posuerũt antiq̃ diuersitatẽ in aqua mellis & ascripserũt sibi iuuamenta p̃nta que sunt: qr sedat sitim & vz ad egritudines pulmonis & que sunt in cerebro & neruis & vz ad tussim humidã & mũdificat pectus a sanie & hũore grosso: & vz ad vias vrine & nõ permittit in eis lapidem gñari & mũdificat per vrinã & cõfert colice & lauat & abstergit viscera & soluit & mũdificat ventrẽ a fecibus & bibit in egritudinibus neruoz loco vinis & in egritudinibus iuncturarum. ¶ Et dixit. ponimus inter diuersitates opationis eius modos duos. Et vnus est vt accipiat mellis boni & mũdi & p̃prie cuius color est hñs mediocritatẽ & p̃prie sicut color palee & qd est inter tenue & spissum & est boni odoris & p̃prie qd est modice acritatis & qd non est antiquũ: & fit eius pars vna & pone ipsum in vase lapideo aut vitreato & funde sup ipsuz aque fontis dulcis & clare ptes octo & coque ipsuz cũ facilitate & auferat spuma eius & nõ dimittat supra ipsum multiplicari: imo q̃ cito appet auferat: deinde colet colatorio denso & pãno: & si bibit recens opz vt fiat multe aquositatis & bibat impmixta sicut est: & illud ideo: qm̃ ea que est grossa nõ penetrat in vijs remotis & couertit pp pluralitatẽ sue dulcedinis ad colerã & addit ad sitim. Si aũt bibat antiqua opz vt fiat pinguior vt iulep & bibat permixta pmixtione multa cũ aqua sitq̃ magis aquosa & insipida. Et scias dixit Mes. qm̃ ars cocture acqrit ei p̃prietates aliquas: & illud est: qm̃ parũ cocta facit inflationes & minus nutrit & plus laxat: multa aũt coctio iflationẽ soluit & plus digerit. & magis facit eã esse nutribilẽ & minus laxare. Et dixit. sunt ex hoibus q aromatizãt eam cũ spẽbus alephangie: & qui cũ galia muscata & musco & ligno aloes & sĩlibus. sup. aut cum alijs rebus fm necessitatez: & tunc vocat ydromel vel aqua mellis cõposita. ¶ Scd̃s modus cõpositiõis eius est dixit. Mes. vt accipiat mellis pars vna & aque fontiũ clare ptes octo & distemperet cũ eis parũ fenugreci. al'. fermẽti & fiat ad oẽs centũ ptes aque & mellis ptes tres eius & includant in vase ligneo sicut ponitur mustũ ita q remaneat ex vase vacuũ sicut mensura triũ digitoz: & illud ideo qm̃ patit de ebullitione sicut mustũ. Deinde post ebullitionem stringat orificiũ vasis sicut stringit vas vini & bibat post menses tres: & si aromatizare volueris ponant in vase spẽs alephangie ligate in pãno. ¶ Et ex potibus febricitantiũ est syrupus acetosus siue oxymel & inter syrupũ acetosũ & oxymel non est dr̃ia nisi q syrupus acetosus conficit cum melle cãne non clarificato & oxymel cõficitur cũ melle apũ: & vnũ sepe pro alio ponit. Et vocat iste syrupus ab antiqs secaniabin & ab aliq̃bus squingibin. Et dixit Gal. 3. re. acu. super. §. potus aũt qui oxymel dr &c. q secaniabin nõ est ex aceto & melle r̃fis: sed est ex aqua melle & q̃titate parua aceti: & melius qd est in ipso est vt decoquat: qr virtus mellis frangitur qñ decoquit quare acqrit ydromel permixtuz ei iuuamentũ qd ex eo necessariũ est: & nõ est possibile ei q noceat. Differt ẽt syrupus acetosus ab oxymelle: qr syrupus acetosus fit ex melle cãne. s. zuccaro: & oxymel fit ex melle apũ. sicut mel apũ est calidius melle cãne: ita oxymel est minus frigidus syrupo acetoso: vterq̃. n. ponit cõplexiõis frigide pp acetum & aquam: vocatur aũt syrupus acetosus de melle mellinus: & de zuccaro zuccarinus. Qui fit de zuccaro diuersificat fm duas spẽs zuccari: nã qui fit ex zuccaro nõ clarificato qd dr zuccarum rubeũ est minus frigidus: & qui fit ex zuccaro clarificato albo solido qd vocat zuccarũ album vel zuccarũ absolute ab auctoribus vocatũ zuccap tabarzet est magis frigidus. & vterq̃ est cõplõnis sicce pp acetum qd est potẽs in exiccãdo. Verum oxymel est siccius syrupo acetoso sicut mel siccius est zuccaro. Et syrupus acetosus factus de zuccaro rubeo est siccius scõ de albo. Quidam dñt. q oxymel est siccũ & est in actiuis tpatum & syrupus acetosus de zuccaro albo est frigidus & in passiuis est tpatus: & syrupus de zuccaro rubeo acetosus in p̃dictis is quasi mediũ inter ea. Diuersificant tñ iterum in dictis q̃litatibus fm diuersitatẽ aceti in q̃titate & q̃litate sua. Nã qui fit ex aceto acetoso & parua q̃titate aceti est magis fridus & minus siccus: & qui fit ex aceto acuto & ponit de aceto plus est minus frigidus & magis siccus & qui fit ex aceto medio cri inter acetosum & acutũ mediũ tenet. Qr si mel aut zuccarum fuerit cũ quo conficit antiquatũ erit tũc syrupus ipse minus frigidus & magis siccus. Est aũt ois syrupus acetosus cõficiendus cũ aceto vini & non cũ alio succo acetoso & dz esse acetũ vini albi: in eius tñ defectu ponit acetũ vini rubei. ¶ Syrupus acetosus ois est apparitiuus icisiuus subtiliatiuus & abstersiuus: vez mellinus in dcis oibus est potentior zuccareo: & zuccarinus factus de zuccaro rubeo est potẽtior facto de albo: & cũ hoc factus de melle cũ zuccaro antiquo est potẽtior. Et adhuc potentior est qui plus recipit aceti & p̃cipue acuti in quo ẽt rõne suaz partiũ calidarũ acutarũ reperit resolo. Et syrupus acetosus cõparatus ad aquã mellis est incisiuior & abstersiuior ea: & ẽt nutribilior: & minus inflãmatur: & ex h̃ vsus eius in febribus melior est vsu aque mellis. Et in febribus q̃dem acutis dz dari syrupus acetosus factus de zuccaro albo solido cũ minori q̃titate aceti q̃uis q̃daz dñt. q non cõuenit in mã colerica subtili: qr magis subtiliat eã & facit eã imbibi vel moueri motu malo furioso. Dixit de eo Aui. p[a] quarti. q multotiens inuenit res que digerit & subtiliat & euat. s. per virtutẽ suaz abstersiuã infrigidãs sicut syrupus acetosus. Sufficiat ergo tibi vius syrupi acetosi p̃dicti. qr in eo est sufficientia ad ea q̃bus indiges in febre de digõne aptione abstersione & puocatione. Et ẽt vsus eius melior q̃ iulep simplicis vel

Vsus ydromellis acutis & mo.

Mellicratus in q[b]° egritudinib[us] cõcedit.

Modus faciendi mellicratum.

De syrupo acetoso & oxymelle.

Complexio oxymellis & syrupi acetosi.

Opationes & p̃prietates syrupi acetosi & oxymelis.

Aqua zuccarī qꝛ non timet̄ ex eo inflāmatio sicut ex illis.
In materijs aūt grossis colicis ⁊ sanguineis grossis fit vsus
syrupi acetosi de zuccaro rubeo hñtis mediocritatē aceti ⁊
in materijs frigidis grossis ⁊ viscosis fit vsus oxymellis cū
maiori quātitate aceti: verūtñ est ꝙ in oī mā in exhibitione
syrupi acetosi cuiuscūqꝫ incipiendū est ab eo qð minus reci
pit aceti ⁊ gradatim ꝓcedendū est ad illud qð plus recipit
de eo. Uerūtñ si mā multa fuerit nō debent dari nisi virtute
ente forti nā si daret̄ in mā multa cū virtute debili fieret cā
Modus cōponēdi syrupū acetosuꝫ ⁊ oxymel. agitationis ⁊ suffocationis virtutis ⁊ mortis. ¶ Modus
aūt compositionis eius ẜm Meſ. in anti°. ℞. zuccari bo
ni albi ꝑtes. v. ⁊ funde super illud in vase lapideo. sup. vel in
alio vase vitreato vł stagnato aque fontis clare dulcis. i. in
sipide ꝑtes. xij. ⁊ coquat̄ semper abijciendo spumaꝫ eius ⁊
sit ignis sup quo decoquit̄ prunaꝝ aut tenuis flāme sine fu
mo donec clarificet̄ ⁊ diminuta sit aq̄ sicut medietas eius:
deinde funde sup ipsum aceti vini albi clari ꝑtes. ij. in leui ⁊
in forti ꝑtes. iiij. ⁊ in medio. p. iij. ⁊ da ei postea perfectionē
in coctura dos. eius est ab. ℥. j. vsqꝫ ad. iiij. cū aqua frigida.
Eodem mō fit cū zuccaro rubeo ⁊ melle. Et q̄uis ꝑdictus
modus cōpositionis eius traditus sit ab auctoribus: tn̄ tñ
considera in appōne quātitatis aceti hoium nāe. Sicut. n.
hoies diuersificant̄ in vsu vini: ita ꝙ qdaꝫ eo vti pñt puro:
alij cū aqua pauca ꝑmixto. alij cū aqua multa. Ita silr diuer
sificant̄ in vsu aceti: ita vt qdam eo vtant̄ fortissimo alij me
diocri ⁊ alij debili: alij nullo mō vti pñt aceto. Ideoqꝫ oꝫ di
uersificare syrupū acetosum in plus ⁊ minus: ita vt corre
spondeat gustui febrientis. ¶ Loquens in ꝑticulari Ipo. de
syrupo ace. 3° re. acu. dixit Acidissimus syrupus his qbus
screare est necesse non parū facit: qꝛ qð est inclusuꝫ adiuuat
screari lubricū faciens atqꝫ canalis pulmonis dilatās pul
moni ꝑstat aliqd quietis: qꝛ illū humidū reddit: ita ꝙ maxi
mum impedit iuuamentū. Qui nō acidissimus plm̄ screatū
per sputū fieri adiuuare non pōt: quare sputi viscositas au
getur: vñ ⁊ opus illius impedit̄. Dixit Gal. in cōmen. ꝙ se
caniabin vehemētis acetositatis nō est possibile vt efficiat
in sputo grosso viscoso retēto. al'. restrictio in pulmone ope
rationem mediā. Sed aut vt incidat illas māś ⁊ abstergat
eas ⁊ adiuuet ad screanduꝫ eos aut claudicat ab opatione
hac: quare exiccat eas: qm̄ sicut illa ex medicinis cuius dispō
est ista dispō incidit māś ⁊ abstergit eas: silr ēt inuenimus
eas exiccare illas: ⁊ nos nō vtimur ea nisi in screatione ma
teriarū grossaꝝ retentaꝝ in pulmone ⁊ nō ad exiccādū eas:
qꝛ tunc est nociua: sed vt incidat ⁊ abstergat eas: cū ergo nō
est ei possibile vt efficiat istud nō fit iuuamentū ex ea pror
sus: sed nocet nocumento magno. ¶ Et dixit Ipo. Accidit
aūt hoc illis maxime quoꝝ morbus ꝑiculosus est vñcunqꝫ
fuerit neqꝫ trāsire neqꝫ ea que in pulmone sunt clausa screa
ri pñt. Et Gal. dixit. maxime h̄ accidit in egritudine cui nō
est digestio oino: qm̄ ille cuius est h̄ dispō non screat per spu
tum aliq̄d penitus. Et dixit Ipo. que si ita fuerit vires infir
mi necesse est vt cognoscas: mā ẜm h̄ sibi cōsiliū dabis. ꝙ sa
lus speret̄. s. ex secaniabin multe acetositatis. Et Gal. dixit
in cōmē. Iuuamentū ex secaniabin multe acetositatis ꝓue
nit qñ infirmus est vehemētis virtutis: qm̄ absqꝫ hoc nō est
possibile ei vt iuuet per id: cuius dispō est hec ex secaniabin
iuuamēto: quin nō careat iste secaniabin vna duaꝝ opatio
num. s. aut incidat ⁊ abstergat humores penitus: sed addit
in viscositatē sputi. aut vt incidat ⁊ abstergat ipsos. Cuꝫ er
go efficit h̄ accidit ex eo screatus materieꝝ illaꝝ subito cuꝫ
multitudine. ꝙ si virtus nō fuerit fortis sup illud manifestū
est: ꝙ illud qð sequit̄ hanc dispōneꝫ est vt ꝑocet̄ infirmus.
Adiuuat excreatiōnem. ¶ Et dixit Ipo. qñ egroto oxymel dare volueris. s. ꝑdictuꝫ
qð est multe acetositatis in egritudine ꝑiculosa in multo tūc
tepidū. s. dabis atqꝫ paulatim. nō. n. multū dare necesse est:
dixit Gal. Ipo. ꝑcepit vt in potu det̄ ei qui non screat aliqd
oino ꝑꝑ grossitudinem ⁊ viscositatē sputi: ⁊ virtus eius non
est debilis secaniabin multe acetositatis tepidū in vltio. Ut
sit qð ex eo in potu dat̄ parum tepidū. aut in vltimo est qð
est mediū inter calidū ⁊ frigidū ẜm veritatē. Et qꝛ huius se
caniabin v̄tus est fortis valde. Ipo. ꝑcepit ne det̄ ex eo q̄ti
tas multa in vice vna. ¶ Et dixit Ipo. paꝝ aūt acidissimuꝫ
. i. parue acetositatis datū oxymel os ⁊ palatū humidū fa
cit sputū adiuuat screari: sitim extinguit locis subdiaphrag
mate ⁊ visceribus aptū atqꝫ lenitiū que ex melle accideret re
pugnat ⁊ amaritudinē ab eo procedentē mortificat. i. refre
nat coleraꝫ que a melle gñaret̄: qm̄ vt dixit Gal. in cōmen.
acetum ꝯtrat̄ dulci. Et rursus secaniabin predictū. s. pauce
acetositatis ventositatē resoluit. s. ⁊ ꝑ inferius educit ⁊ vri
naꝫ ꝓuocat: sed in inferioribus intestinoꝝ vltra q̄ꝫ opus sit
humiditatē infert. i. humectat. eaqꝫ excoriat. Dixit Gal. hu
mectat inferiora intestina: qꝛ abradit humores grossos vi
scosos qui tenebant̄ in locis supioribus ⁊ incidit eos ⁊ mo
uet eos ad exitū: ⁊ fit ēt facilis per hāc virtutē descensus su
perfluitatū que descendūt ab epate. Cum ergo aggregant̄
iste supfluitates in intestinis ⁊ ꝓprie in inferioribus accidit
a multitudine eaꝝ vt ꝑtranseant illā q̄litateꝫ nālem ⁊ exco
rient intestina ꝑꝑ q̄litatem suā: ⁊ qm̄ in secaniabin est v̄tus
abstersiua possibile est in eo ꝙ qñ administrat̄ tpe longo vt
excoriet intestina: ⁊ supfluitatis colerice ēt que descendit cū
eo est eadē virtus. s. excoriatiua. ¶ Et dixit Ipo. qð maluꝫ
in acutis plm̄ accidit morbis: maxime qꝛ ventris vētositates
prohibet̄ exire sursumqꝫ remittit̄: ⁊ qꝛ debilitat virtutem.
Articulis etiā frigus importat. s. excoriatio intestinoꝝ eue
niens in acutis morbis: ipsa. n. dixit Gal. nō est laudabilis
in acutis morbis: itaqꝫ ꝙ nocumentū ex oxymelle nascit̄ id
notari necessariū est. ¶ Et dixit Ipo. bonū qdem est bibere
Aquā ordei ebibere post syrupū acetosuꝫ ꝑ horas duas vł plus est canonice factū. aliqd paꝝ de nocte ieiunis aūt accipiendū est ante ius neqꝫ
quicq̄ꝫ ꝓhibet dari cibū post longū tps. Alia translatio ha
bet: ⁊ non ꝓhibet a potu eius aliqd post acceptionē cibi qñ
steterit supra illud tps longū. Et Gal. dixit in cōmen. ꝙ per
sorbitionē siue ius intelligit aquā ordei qua vtimur vt cibē
tur ea corpora ⁊ cōfortent̄ que duo complent̄ in ea bene qñ
digeritur ⁊ bona digō eius est qñ est sola in stō in illa hora:
qm̄ diuersitas reꝝ que comedunt̄ ⁊ bibunt̄ ꝓprie qñ non
sunt siles in virtutibus suis stō facit ingestudinem: ⁊ ꝑꝑ hāc
cām non opꝫ vt bibat̄ post eam secaniabin donec digerat̄
aqua ordei. Cumqꝫ digerit̄ absoluit̄ potus eius in nocte in
mane illius diei anteq̄ꝫ sumat sorbitionē ⁊ sufficit qđ ēt vt sit
hora que est inter horaꝫ sorbitionis ⁊ potū secaniabin tpe
duaꝝ horaꝝ qꝛ secaniabin ꝑcedit in h̄ spatio ⁊ penetrat etiā
pars eius ad venas ⁊ ps eius descendit: venit ergo ad stōm
aqua ordei ⁊ est vacuus mundus: qm̄ ꝑcessit ⁊ euātus est a
secaniabin. Hoc verbū Rabi sic posuit in 8°. ꝑti. secaniabin
qð dat̄ egrotantibus ad mūdificationem apertionē ⁊ ꝑpa
rationē meatuū sumendū est necio ante aquaꝫ ordei ꝑ duas
horas: qꝛ qñ simul ⁊ vno tpe accipiūtur ex eis in stō motus
orit̄ inequalis. Et 4° cōmentis scribit̄. ꝙ loquens Gal. de
syrupo acetoso in pleuresi dixit. si volueris eū dare noli da
re aquā ordei nisi post acceptationē eius per horas duas ⁊
plus. eo ꝙ in h̄ termino peruenire poterit ad loca in qbus
Aquā ordei miscere cū aceto aut syrupo acetoso ē malū q̄do sit verum. fuerit opportunū. Sed si mixtus dabit̄ cū aqua ordei neces
sario male erit. Et Haly. dixit 3° practice de cura tertiane. ꝙ
non oꝫ misceri squingibin cuꝫ aq̄ ordei. imo nec statim post
ipsam dari: ⁊ reddēs cām dixit. qꝛ facit eā descendere anq̄ꝫ
digerat̄ a stō: vnde corpus non pascit̄ ea laudabilr. Silr ⁊
Aui. ꝑ° quarti dixit. ꝙ nō est conueniēs miscere syrupū ace
tosum ⁊ aquā ordei in febribus. Primo aūt alimentoꝝ do
cuit Gal. ꝑmisceri acetum cū aqua ordei: ⁊ silr Ysaac. Et ite
rum dixit Gal. incipe eū nutrire nutrimēto subtili: ita vt sis
cōtentus oxymelle: deinde post h̄ die vno aut duobus per
muta ipsum ad aquā ordei subtilem cū oxymelle. Et Alm.
9° ca°. de dolore epis dixit. dari aquā ordei cū syrupo aceto
so. dixerunt qdam. ꝙ aqua ordei cibalis non oꝫ cuꝫ syrupo

acetoso misceri: sed aqua ordei medicinalis q̄lis est que fit ex multa aqua ⁊ pauco ordeo ⁊ non multū decoquit̄ potest cū eo misceri. sicut l3 diuersas res medicinales ēt oppositarum virtutū misceri. Alij dixerūt. q̄ cū aqua ordei pōt misceri acetū siue syrupus acetosus in parua tñ dosi: q2 solum ꝓhibeat aquā ordei ab inflāmatione ⁊ facit ipsam citius ⁊ melius penetrare. Uerūtñ si timet̄ ne aqua or. acesceret in stō nullo mō est ei acetū miscendū: q2 magis eā parat ad acescendū: multum aūt de aceto vel de syrupo acetoso nō est cū aqua ordei miscendū: qm̄ illa3 facit ante digōnem a stō descendere ⁊ facit ante hoc eā acqrere acetositatē: qd̄ intellexit Aui. cū dixit. q̄ corrūpit eam ſm plūm. Et dixit sic. q̄ forsitan in qbusdam stōis calidis cū toto illo aceto non acescere. ⁊ sic p3 qd̄ intellexerūt auctores ꝓhibentes mixtionem aque ordei cū syrupo acetoso. ⁊ q̄d intellexerūt cōcedentes ipsoꝝ mixtionē. ¶ Dixit Jpo. vbi. s̄. qui solo potu dietant̄ non grosso ptisane qcq3 accipientes nō illis oxymel cōuenit solū precipue cū cōitat q̄ excoriat intestina. Ad h̄. n. cū vene inanes sunt aceti po⁹ magis ꝑualet non hñs fecē: sed aq̄ mellis frāgit virtute3 eius. Et Gal. dixit in cōmen. qui vtit̄ eo qd̄ bibit̄ tm̄ ⁊ non suscipit ptisanā ordei nō conuenit potare secaniabin in oibus horis egritudinis: qm̄ abradit intestina vehemēter cū sunt nuda ⁊ non tetigit ea aliqd. ¶ Et dixit Jpo. Acetū feminis plus inimicat̄ q3 masculis. q2 vulue nociuū est. Dixit Gal. in cōmē. q̄ acetū nocet neruis. experimentu3 testificat̄ super illud ⁊ rō signat: qd̄ est: q2 nerui ꝑuati sunt sanguine: ⁊ ꝓp istam cām op3 vt eueniat eis facile nocumentū ex omni meⁿᵃ in nā sua frigida subtiliu3 partiu3. nocumentū. n. neruis aduenit ex oibus rebus frigidis in nāis suis. Uerūtñ acetum ꝓp subtilitatem sube sue h3 penetrationem in ꝓfundo neruoꝝ ⁊ penetrat in totā mēbrum ita vt nō remaneat in eo pars q̄tūis sit pua valde cui nō noceat: ſm h̄ ergo nocet acetu3 mēbris neruosis: ⁊ matrix est mēbrū neruosum vt p3 in caº de anotomia eius. Dixit Almanso. in lib. 4º. oxymel calorē reprimit atq3 colerā rubeā ⁊ sanguinem ⁊ sedat sitim cū non multa pticipat dulcedine. flegma incidit ⁊ subtiliat ⁊ abstergit ⁊ opilationes aperit ⁊ vrinā prouocat: guttur tñ ⁊ pectus exasperat qd̄ ꝓprie operat̄ cū multam h3 acredinē neruos quoq3 hñtibus debiles vel in eis aliqd̄ patientibus malū aut fluxu3 ventris in quo abradunt̄ intestina abrasione laboriosa aut acidū ructuantibus nocumentū ꝑstat eosq3 ledit qui stōm ⁊ epar hñt debilia. ¶ Dixit Jpo. vbi. s̄. vīr acredo aceti eos iuuat qui colera3 hñt amarā: non aūt nigrā. colera. n. euanescēdo in nām flātuo transfert̄ cū ab aceto trahit̄ nigra vero ebullit ⁊ crescendo multiplicat̄: acetū. n. coleram nigrā adiuuat multiplicari. Et Gal. dixit. in cōmen. nāis melicis acetū nocet valde: ⁊ cā in illa est: q2 colera nigra est acetosa qñ est pura: ⁊ est dispō corporis egrediens a dispōne nāli: qd̄ est: q2 qñ corpus est sanū sapor eius est ꝓpinquus huic sapori: ⁊ nō est ex eo ſm finē. ¶ Mesue vero dixit. vbi. s̄. Ja3 magnificata est virtus syrupi acetosi inter viñcātes ⁊ excellētia eius in cōitate ⁊ posse eius in māis calīas ⁊ frigidas ⁊ subtiles ⁊ grossas ⁊ viscosas siue adherētes. Et si qde3 virtus infrigidationis eius cito tollit̄ non sublata virtute penetrationis ipsius ⁊ hoc qde3 Aui. testatus est. q̄ qñq3 est eius potētia ad oēs māis cōis: ⁊ non vr̄. q̄ ad colerā nigrā ꝓp cōitate3 ⁊ silitudinem cōplexionis. Et nos qdem dicimus. q̄ facit penetrare medicinas in ptes in quas forte nō penetrarent ⁊ facit eas acqrere diuisiuas sectiones duri ⁊ difficilis. ¶ Et de potibus febricitanciū est oxiçacara. ⁊ ꝯueniens in ꝑperacutis ⁊ ꝑacutis ⁊ acutis absolute. ⁊ Nicolaus cōficit ipsam sic. ℞. zuccari lib. j. succi granatoꝝ acetoso3. ℥. viij. aceti vini. ℥. iiij. ⁊ decoquat̄ ta3 diu semp cū spatula agitando qd̄ ad q̄titate3 zuccari redeat ita q̄ possit in pixide poruari. pōt. n. decoqui vsq3 ad formā syrupi. Sunt aūt qui cōficiunt oxiçacaram cū succis triu3 granatoꝝ. s. dulciu3 mu3oꝝ ⁊ acetosoꝝ

Acetum plus inimicatur feminis quam viris.

Oxiçacara.

hulitorum cū zuccaro albo solido: ⁊ ista est minus infrigidans ꝑdicta ⁊ minus incidēs ⁊ subtiliās: sed est placibilior ⁊ nutribilior illa. ¶ Et de potibus febricitantiū est aq̄ fructuum. Aui. n. numerat ad febres acutas aquā cucurbite ⁊ melonis indi aquā cucumeris succū granati muzi ⁊ acetosi agrestam. succū moroꝝ ⁊ aqua3 acetositatis citri limonū ⁊ berberoꝝ. Dixit. A. oino solidº fit vt postponat̄ aqua fructuū vsq3 ad bebōa3 sumens pro bebōa tps in quo nō apparent signa digestionis manifeste principiate: l3 non cōplete. ¶ Est aūt aqua fructū triplex: vna que sumpta est ex fructibus virtutē hñtibus ventris lenitiuā qualis est quā posuit Mesue in antiº. Et de hac non intellexit Aui. hic. nā talis aqua cōuenit in pñº ante appitionē signoꝝ digōnis conuenit ēt ista aqua in effimeris ⁊ ethicis: qñ foret cū eis ventris stipticitas. Alia aqua est sumpta ex fructibus frigidis hñtibus acetositate3 ponticitatē vel stipticitatē per quā resistūt putrefactioni: ⁊ de hac ēt non intellexit. Auic. in dicto cañ. nam talis aqua cōuenit in febribus putridis oi tpe vsq3 ad statū: maxime autē cōuenit in pestilētialibus ⁊ oibus febribus de putrefactione maligna: nocet aūt ꝑdicta aqua in febribus ethicis: qm̄ exiccat corpa. Jn effimeris ꝟo qbusda3 nocet ⁊ in qbusdā cōfert vt in effiª ex siti. Et 3ª aqua est sumpta ex fructibus maxime horarijs insipidis aut dulcibus: ea. n. nō est lenitiua veneris neq3 ꝓhibitiua putrefactionis: sed potius est addēs in putrefactionē: q2 apta est ebullire ⁊ putrefieri. Et de hac intellexit Aui. in dicto cañ. ⁊ ista aqua d3 ꝓhiberi in febribus putridis ⁊ ēt effimeris de qbus timet̄ ne transeant in putridā omni tpe q̄tu3 possibile fuerit: maxime tñ in pñº putridaꝝ: in augmento ꝟo ⁊ statu non sic nocet maxime facta aliq̄li apertione opilationū ⁊ minorata mā: tunc. n. si cogit̄ medicus exhibere eā aut ꝓp lasciuiā patientis aut ꝓp euitare maius malū erit minus nociua: vñ in febribus ardentibus ⁊ multitudine sitis aliqñ ista aq̄ concedit̄ ad remittendū acuitatē febris ⁊ sitis. ⁊ sic cōcessit ea3 Aui. caº de reg. acu. ⁊ cº de tertiana ⁊ de febre sincopali minuta. Jn ethicis tñ dicta aqua ꝯuenire pōt humectādo ⁊ infriᵈº. Dixit Auer. colliget. 7º. Jn granis granatoꝝ ꝓprietas reperit̄ resistendi putrefactioni ⁊ vt cibus in fumositatibus malis nō possit cōuerti. Et qd̄ dictū est de aquis fructuū silr̄ intelligi pōt de aquis olerū que sunt lenitiua. ⁊ que sunt acetosa: ⁊ que sunt insipida putrefactioni parata. ¶ Et ex potibus febricitantiū est aqua cicerū de qua dixit Mes. Antiq dixerūt duplicē in cicerib⁹ ꝓprietatē eē: vnā eē: ⁊ vna est: qm̄ expāsa est i supficie corticis eoꝝ humiditas baurachia cū caliditate subtili que tollit̄ sola ebullitione: ⁊ est alia ꝓprietas sedēs in toto corpore eoꝝ: ⁊ est humiditas subtilis dulcis nutribilis tñ inflatiua. Si ergo coxeris lib. j. cicerū seruantiū adhuc nitrositatē suā cū lib. xx. aque facili decoctione ex vsq3 dū redeat ad lib. xij. erit potus aque eoꝝ potus medicinalis: ⁊ ꝓprie abstersiuus lauatiuus apertiuus opilationum ta3 precordioꝝ q3 nutritiuoꝝ ⁊ viaꝝ vrine frāgitiuus lapidū in eis ⁊ mūdificatiuus visceꝝ: sitim tñ non tollit. Et si vlteriorē recipiat coctionē: ⁊ cū plurima aq̄ vsq3 dū acquirat mediocritatē inter tenue ⁊ iunctū est cibus bonus febribus: veꝝ op3 vt edat̄ colatura eius: ⁊ ipsa qde3 ꝑcipit̄ dari maxie in febribus flāticis: ⁊ ꝑcipue qñ minera putredinis in spūalib⁹ cōtinet̄. Ex cicerib⁹ aūt a qb⁹ est expoliata nitrositas fit cibaria ex eis fcā icitātia venerē ⁊ corpa ipinguātia. ¶ Et ex potibus febricitantiū est vinū: ⁊ volentē ipsum recte administrare op3 diligēter indicatione3 sumere a rebus vt. s̄. nālibus non nālibus ⁊ ꝑter nām. Ex eis. n. accipiet cōditiones vinū dari ꝓhibentes ac ēt ꝑmittentes ⁊ exigentes ipsum dari in febribus. ¶ Prohibētes qdē sunt: ꝑma calor febrilis: ⁊ ois. n. febris: dixit Gal. 8º terap. in q̄tum febris est oino vinū dari ꝓhibet. cōuertit̄. n. faciliter in colerā ⁊ febrē ⁊ eius mām adiuuat. ¶ Scða conditio si affuerit cā febrile calida vt colera vel sanguis: nam vinū illam mām agitat ⁊

Aqua fructuū q̄ est triplex.

De aq̄ cicerum.

De vino.

Cōditiones prohibentes vinum.

inflāmat. Dixit Haly. 3° practice: vinū febricitātibus ex co/
lera minime competit: maxime aūt nocet vinū in mā calida
ante digōnem eius. Et iō in pn° febrium de mā calida nō dꝫ
dari vinū ēt ad rarificandū corpus: sed si rarificatione indi
geat cū alijs rarificātibus rarificet: non.n. cōuenit in febri/
bus de mā frida ante digōnē: sed tm̄ minus nocet ꝙ̄ in calida.
℄ Tertia cōditio est multitudo māe cuiuscūqꝫ siue digeste
siue indigeste ꝓ agitationē quēꝫ in ipsa ponit. Dixit Ysaac.
febrientes vinū non bibant nisi corꝑis plenitudine careant.
℄ Quarta cōditio est pñtia apatie in mēbro intrinseco aut
dolor ⁊ pulsatio capitis: aut dolor in alijs mēbris mordica
tiuus aut ꝑmixtio rōnis pñs aut suspicata ne eueniat in ꝓxi
mo ꝓ dictis cōditionibus: dixit Gal. p° ad glauconē. ⁊ po
nitur ēt a Rabi in 8ª pti. Ex vino si calidū apa existit in ali/
quo pte ventris.s. cuiuscūqꝫ siue supioris siue medij siue infe
rioris aut fortis dolor capitis aut egritudo imutans mentē
aut egritudo indigesta aut febris adurēs his stantibus oi/
bus ꝓueīt nocumentū magnū qꝺ difficile curat. Et ꝙ̄uis
in oībus febribus noceat tetigit de acutis: qꝛ i ipsis maius
ꝓuenit nocumentū: est.n. vinū in eis augens māꝫ caloris ⁊
ipsum calorē queadmodū est oleū ardenti lāpadi imissuꝫ ⁊
maxime si vinū forte aut potens fuerit. ⁊ nō limphatū: nam
per ipsum aliqñ intantū calor augetur vt per ipsum magna se
quatur humidi radicalis cōsumptio ⁊ sic nālis caloris resolo
⁊ extinctio ⁊ totius corꝑis infrigidatio. Et si febris fuerit
hñs exerescentiā aut fuerit de interpolatis vinū maxie ꝓhi/
bendū est ꝓpe tps accessionis aut paroxismi ⁊ non solū ꝓpe
sed in toto tpe exacerbationis seu paroxismi ⁊ si necessarius
fuerit potus tūc bibat aquā decoctaꝫ vel aquā ordei vel iu/
lep vel aliū ex potibus dictis. Et scias. ꝙ non solū in febri/
bus acutis valde prohibetur vinum ipsis ꝑdurātibus: sed ēt
post cōpletam declinationē saltē per tres dies. ℄ Post pdi/
ctas cōditiones vinum ꝓhibentes sunt alie cōditiones con
sentientes ipsius ꝓhibitionē. Et sunt iste virtus fortis robu
sta: spūs multus: cōplexio radicalis calida habitudo corꝑis
carnosa: ac ēt extenuata raroꝝ poroꝝ etas iuuētutis ⁊ ei ꝓ/
pinqua. Incōsuetudo bibendi vinuꝫ tps estiuū regio calida
regimen pcñs calefaciens ⁊ si cū hoc fuerit humidū ⁊ impin
guatiuū multo magis. ℄ Conditiones vo vinū expetentes
sunt iste: virtus debilis calor innatus ⁊ spūs paucus cuꝫ cō/
plexione radicali frigida: ⁊ omne accñs virtutē ꝓsternens
⁊ maxime sincopis ⁊ non solū in actu eius: sed ēt cū suspica
tio fuerit de aduentu ipsius. est.n. vinū de festine ⁊ maxime
cōfortantibus virtutē. Et dixit Aue. 7° colli. ꝙ in tali casu
vinū conceditur saracenis qbus ex lege ꝓhibitū est. ℄ Et cō/
ditiones que adiuuāt pdictas vt vinū exhibeatur sunt habi/
tudo corꝑis mediocris ⁊ cōpositio ēt extenuata melica stri/
ctorum poroꝝ: calefit.n. ⁊ rarificatur per vinū ⁊ etas senectu
tis ⁊ decrepite. Est.n. vinū melius potuū senū ⁊ consuetu/
do bibendi vinū ⁊ non ledi ab eo: ⁊ ipsius anni hyems ⁊ re/
gio frigida ⁊ regimē pcñs frigidū ⁊ corpus inanitū. Et con
ditiones cōsentientes pdictis vinū dari: sunt calor febrilis
debilis cū priuatione apatie doloris capitis ⁊ alienationis
mētis: ⁊ mā digesta aut digeri incipiēs ⁊ māe paucitas aut
minoratio ⁊ declinatio febris tam vñs ꝙ̄ ꝑticularis. Dixit
Aui. p° quarti. nō est malū apud declinationē ⁊ apparitio/
neꝫ digōnis ⁊ euōne humoꝝ si administretur potus vini per/
mixti. Dicūt: ꝙ si cōtingat simul adesse aptitudinē ad sinco/
pim ⁊ ad frenesim tūc in exhibendo vinū aptitudo ad sinco
pim pualet ei que ad frenesim ⁊ dandū est vinū. verūtm̄ eli/
gendū est qꝺ minus pōt capiti nocere vel ꝑmiscendū cuꝫ re
qua possit minus ei obesse. ℄ Si ergo bñ considerantur indi
cationes pdicte pꝫ ꝙ in effi° causata ex angustia tristicia ti/
more sollicitudine sincopi cutis spissitudine aut frigore vel
alia quacūqꝫ cā frigida vinū concedi pōt ⁊ sitr in effi° ex vi/
gilijs: qm̄ iuuat digōnem ⁊ subleuationē facit vapoꝝ ad ca
put: vñ accidit somnus. Sed i effi° ex sole ira furore gaudio
sonmo actione ⁊ oī alia cā calefactiua vinū vitari dꝫ. Dixit
Aui. p° quarti: vinū plurime cōmixtionis bonū medicamē
est febri effi° ex angustia: qꝛ vinū cor ⁊ spūꝫ letificat. In effi°
aūt ex nauseatiua satietate aut opilatione aut apate vinū da
ri non dꝫ nisi in declōne. ℄ In febre aūt ethica de per se vi/
num oīno prohibetur maxime si eius caliditas intēsa fuerit.
Dixit Gal. in lib. de tabe. vini vsus in frigida tabe vtilis vel/
lis. In ea vo que de assatione fugiendū est vinū. In ethicis
tm̄ debilis caloris cōceditur vinū multa permixtū aqua maxi
me non pñtibus cōditionibus vinū dari ꝓhibentibus. Di/
xit Alm. x. Si neqꝫ caliditas neqꝫ acuitas fuerit vinū albuꝫ
subtile qꝺ tm̄ frigide aque hēat permixtioneꝫ ꝙ sapor vini
abscondatur bibat. Et Aui. dixit. forsasse. i. qñqꝫ opꝫ vt detur
ei in potu aliqd vini subtilis ꝑmixti aqua multa: nā tale vi/
num infrigidat ⁊ humectat ⁊ aquā celeriter penetrare facit.
℄ In febribus aūt putridis in sinocha causone tertiana cō/
tinua ⁊ periodica vinū est ꝓhibendū ēt in die interpolatio/
nis. In flātica aūt de flāte dulci vel salso cōsentiente virtute
de ꝓhibitione eius. Dixit Gal. 9° tera. Si vincat magnitu/
do febris sicut in sinochis vino nō est vtendū: maxime tm̄ vi
tari dꝫ mā existente collica ⁊ inflāmata. Et pma ad glauco/
nem. In tertiana oīno a vino abstine ꝙ̄diu videris fieri di/
gestionis cāni ⁊ ad sanitatē venire. ꝓhibetur ēt in omni febre
putrida mā existente cruda: vt. ā. ℄ Dixit Gal. p° ad glau/
conem: leuiter febriētes minime plectorici nō penitus ꝓhi/
beantur a vino. Dixit Aue. colli. 7°. In febribus que nō sunt
acute vina qdeꝫ exhibere possumus aromatica ⁊ leuia que
modicū possint sustinere aque: flāticis.s. ⁊ melicis febribus.
Dixit Gal. vbi. ā. ad glauco. in flātica ante accessionē.s. per
tps sufficiens dabis in potu vinū subtile albi coloris ⁊ mo/
dicum tpatum calidū. Et Aui. cū videris ꝙ in flātica digō
appareat ⁊ maxime cū mā est frigida valde nō est malum vti
pauco pipe ⁊ pauco vino subtili. digerit.n. vinū. Dixit Gal.
4° de re. sa. sup oīa semicrudos humores: ⁊ in ꝗrtana dixit
Gal. vbi. ā. vino vtendū est tenui albo ⁊ mediocriter nāli vi
gore calido. Et Alm. x. Ante. 40. dieꝫ pcipit vinū subtile ⁊
valde tpatum bibere. Et in ꝗrtana prolixiori concessit vinū
purū ⁊ potens bibere vt materiā eius alteret ⁊ subtiliet. Et
Gal. 2° affo. in cōmen. affo. A spasmo ⁊ tetano ⁊c. vinū lim
phatū concessit dari in declinatione ⁊ cōiter conceditur in cu/
iuscūqꝫ febris putride declōne. Dixit.n. Gal. xj. tera. ꝙ vi/
num h tpe sumptū vniuersas mouet excreationes. Et dixit.
prima ad glauc. vinū al. tenue nō dormientibus dandū esse
⁊ qdam concedūt ipsum in febribus vt sudoreꝫ ꝓuocet: qꝺ
tm̄ non puto bonū fore in acutis. ℄ Post pdicta opꝫ consi/
derare quale vinū sit exhibendū in febribus: ꝙ̄uis de eo ali
quid sit tactū. Et.n. vinū multas hꝫ diuersitates maxie quo
ad virtutē seu poᵉᵐ siue cōplexionē eius. quo ad saporem ⁊
odoreꝫ. quo ad colorē ⁊ quo ad modū subē. Et lꝫ de oībus
his plene sit dictū in sermone pcedente h pauca quedā refe
rā ad que intētio hñda in febribus. ℄ Dixit Ypo. 3. re. acu.
Potus dulcis. i. vinū dulce cuiuscūqꝫ coloris. fuerit in acu/
tis exhiberi non dꝫ nisi post multā considerationem. Dixit
Gal. in cōmen. vna reꝝ in qbus vina differūt est color. 2° est
sapor 3° est suba. 4° odor ⁊ 5° est virtus. Diuersitas in colo
re diuiditur in album ⁊ nigrū ⁊ citrinū ⁊ rubeum clarū: ⁊ in/
ter ista sunt ēt spēs alie. Diuersitas etiā in sapore diuiditur in
dulce ⁊ stipticū. Et manifestū est qꝺ inter ista duo etiaꝫ sunt
spēs medie in qbus non vincit aliqs duoꝝ sapoꝝ: ⁊ sunt ēt
alie cōposite ex dictis duobus saporibus. Et diuersitas coꝝ
in suba diuiditur in aquosum subtile ⁊ grossum valde ⁊ me/
dium inter ista duo. Et diuersitas coꝝ in odore est qꝺ aliqꝺ
coꝝ hꝫ odorē bonū aromaticū delectabilē apud sensum: ⁊
aliud coꝝ est qꝺ hꝫ odorē ꝑtinentē odoratū absqꝫ delecta/
tiōe. Et est coꝝ aliqꝺ cui penitus nō est odor: sꝫ est sicut aq̄.
Et diuersitas coꝝ in virtute est: qm̄ eius est cuius virtus est
fortis valde: ⁊ ex eis est cuius est debilior: ⁊ ex eis est qꝺ est
medium

Marginal notes:
Cōditiones expetentes vinum.
In qbus effimeris ꝯcedatur vinum.
In ethica ꝯcedatur vinum.
In qbus putridis ⁊ qn̄ ꝯcedatur vinū.
De diuersitatib° vinorum.
Vini dfie

mediū in virtute sua. Et forte qdem est ex vinis qd calefacit vehementer replens caput. Et debile est illud qd facit contrarium illius medium intelligas cū determinatione nr̄a qua determinauimus extrema: et forte qdez ex vinis noiatur vinosum et debile aquosum cum sit sile aque in oibus dispositionibus suis. s. colore subā et priuatione odoris: et priuatione calefactionis. Et iste sunt proprie drie que sunt vinis. Et quidam addūt eis drias que sunt sm tēpus qd preterijt sm vnūquodqz ipsoꝝ qd est: qz ex vinis est qd ē antiquū et ē qd est recens et est qd est medium inter hec duo. Sed iste drie accidunt vinis ex rebus accidentalibus extrinsecis qd est qz acuitas vini et calefactio eius est accidēs vino sm qp preterijt super ipsum de tpe: et mutat cā eius in colore et odore et virtute et subā sm istas res. Nos. n. putamus de tēpore qp facit euenire vinis drias. qp si tpe non mutaret aliqd istoruz non notarent vina antiqua et recētia. ¶ Et dixit Gal. auctoritate Hunay. Ex vinis est albū cuius calefactio est paruior: et pp̄ illud inuenimus ipsum pcutere caput parū. Et vinū citrinū est vehementis calefactionis: et iō percutit caput vehementius: et vinū nigruz in cōparatione ad citrinū inuenimus cū sit minoris calefactionis eo minus ledere caput: sed per cōparationez ad album: qm̄ nigrū est tardioris descēsus eo in ventre et minus vrine prouocatiuū percutit caput vehementius albo. ¶ Dixit Gal. 3° re. acu. vinū dulce est calidum et grossum et pticulares opationes que apperent ab eo qn̄ bibitur non sunt a dictis duabus qlitatibus et per qualitatem grossitudinis huius vini est tarditas penetrationis ipsius: quare opz vt non solū non aperiat opilationes alicuius mēbroꝝ: sed faciat eas in eis: et pp̄ hāc cām fit nocumentū eius magnū epati qn̄ est in ipso infirmitas et proprie qn̄ est in eo dpa aut lapideitas. Et nocet huic mēbro nocumēto nō paruo: qn̄ opilationes que sunt in eo sunt ab humoribus grossis aut pp̄ debilitatem in eo. Deinde est nocumentū eius in splene. Sed res nō est ita in egritudinibus pulmonis qn̄ est retentus in cānis eius humor grossus: qz puenit ad pulmonem post penetrationē eius in venis multis et digōnez eius in eis et sic potus vini dulcis in acutis est cōueniens ad excreandū illud qd necesse est screari per sputū: et etiā pp̄ cōez causam oibus vinis que est cōfortatio virtutis. Et nō inuenimus in potu eius in febribus iuuamentū aliqd nisi iuuamentū predictū. Sed tn̄ nocumentū eius in febribus est minus nocumēto potus vini qd est vehementius calidū eo: et tn̄ in eo non est iuuamentū vltra illud qd narrauimus: nisi qz iuuat ad euacuandū ventrē parū. ¶ Et dixit Ipo. Vinū dulce mentē leuius qz fortiora vina percutit: qz vina fortia: dixit Gal. in cōmen. pp̄ vehementiā sue caliditatis replent caput humoribus et vaporibus et calefaciūt ipsum: sed vehementius euacuat intestina qz reliq̄ vina. ¶ Et dixit Ipo. vinū dulce non cōuenit colerā hn̄tibus amaram: qz vt dixit Gal. cōuenientiores res in gn̄atione colere sunt dulces. Vinū quoqz dulce: dixit Ipo. inflat: qm̄ humores grossi qn̄ calefiunt gn̄ant ventositatē vaporosam grossam: sed tn̄ nō nocet inferioribus intestinis: qz ventositas que gn̄atur per ipsum in supioribus morat neqz transit ad inferiora nisi in tpe longo vsqzquo subtilietur et tūc fit eius penetratio facilis. Et sm plim: dixit Ipo. vinū dulce in vrina minus penetratiuum est qz potus vinosus albus. i. citrinus. ¶ Et dixit Ipo. vinum stipticū non inuenimus prouocare vrinā: qz grossum est et tardatur mora eius in eis que sunt sub hypocūdrijs et vini nigri tardat exitus pp̄ grossitudinez suā. ¶ Dixit Gal. cuius calefactio ex vinis est vehemens color eius est rubeus clarus: et scōm post ipsum est vinū qd noiatur citrinū. et tertiuz post hec duo est vinū rubeuz: et potus dulcis est quartū. vinū aūt albū est minoris calefactionis oibus vinis et hoc est vinū aquosum cuius color est albus et subā subtilis: et non ostendit in eo aliqua de qlitatibus que inueniunt in reliqs vinis: et h. n. vinū priuat nocumentis que eueniunt ex potu aque: et priuat omni malitia quā faciunt euenire reliqua vina et est illud qd in potu dat febricitanti de quo dicūt. qp vinum aquosum postqz humor inceperit digeri cōfert in febribus: qz virtutes cōfortat vias aperit ventositates resoluit et vrinam prouocat et mām que est in stō et venis decoquit: et est cā bone digōnis et bonum gn̄at sanguinē et cibū ad mēbra portat: cōplexionem tēperat feces cibi per egestionē excludit: et per corpus penetrans cū impetu sue ambulatiōis superfluitates expellit ēt per sudorē. ¶ Genti. dixit. Reperit quoddā vinū qd est frigide cōplexionis qm̄uis sit vinū de vite et reperit in partibus nr̄is album et rubeū gustu acerbuz quasi in sapore vini granatoꝝ acetosoꝝ vl̄ a sapore agreste. Et experiunt hoies remitti in calore ab eo et si non sunt stōi fortis ledunt ab eo sicut a rebus fridis subtilibus. Et Gal. in paucis locis fecit mentionē de isto vino qd opponit alijs vinis in cōplexione. Cum. n. oia alia vina sint calida h vinū est cōplexionis frigide et nō dico cōparatione ad alia vina: sed absolute est frigidū et infrigidat corpa humana. et dixit hoc vinū posse cōcedi febrientibus et in pn° et in processu: et non est timendū de eo nocumentū alioꝝ vinoꝝ de lesione capitis et calefactione et dissolōne māe a calido et cōmotione eius. Immo qn̄qz vidi quosdā febrientes cōqueri de frigiditate stōi a frigiditate huius vini non minus qz a frigiditate vini granatoꝝ. Et de h vino qm̄uis ipse dicat ipsuz posse colligi ex sermonibus Ipo. 3° re. acu. et Gal. in cōmen. 9°. et. x. tn̄ non expsse est ab auctoribus positū et si reperit: reperit in locis alpestribus: et est vinū indigestum pp̄ alplū frigiditatem: et credo qp in febribus opilationū non sit cōcedendū cum sit acerbū opilatiuū et maxime in pn° eaꝝ. ¶ Et si contingat pp̄ aliquā causaꝝ vinū debere exhiberi in pn° febriū corrigat qūtūcunqz sit aquosum cū limphatione eius aqua plurima aut cū imissione panis in eo. Multum. n. diminuit panis infusus in vino de virtute et po° eius. Et si contingat vinū aquosum nō reperiri: et non habeat nisi vinuz potens: tunc opz vt illud vinū ponat in aqua veri frigoris et dimittatur in ea tpe longo: qm̄ vehementer eius minuet po°: et cū hoc ēt sufficienter limphet. Qz si non poterit medicus pertransire quin vinū exhibeat purū tunc post potū eius exhibere oz aliqd qd corrigat ipsum et phibeat a nocumentis eius. Unde qdam exhibent aquā frigidā post ipsuz statim: quidam succū granatoꝝ vel similiū: qdam iulep rosarū cuz aqua frigida: et superimittunt alia phibentia et reprimentia euaporationem vini. ¶ Sunt aūt qui in febribus exhibent deuteriū. i. aquerellū asserentes ipsuz excusare a nocumētis aque fride: et a nocumētis vini et esse ipsuz sile vino aquoso. De ipso dixit Gal. 2° alimentoꝝ. deuteriū non tangit caput: bonum aūt inest huic potui qd celeriter vrinat: et dr̄ia non modica in ipso puenit sm vuaꝝ species ex qbus facta sunt brizia. i. vinacia dulcissimis. n. entibus ipsis delectabilius multo fit poculum et citius vrinat. ponticis vero et acetosis existētibus vuis indelectabilius valde et minus vrinatiuū. ¶ Et sunt qui in febribus ceruisiā exbibēt ex ordeo factā: et errant q exhibent eaz que de auena fit. De facta ex ordeo dixit Alm. li. 4. qp neruos ipedit capitis dolorē facit et inflat: vrinam tn̄ prouocat atqz colorez ex ebrietate reprimit. sunt ēt qui febrientibus ceruisiā ex malis factaz in potu tribuunt.

¶ De regimine febricitātiū p inanitionē et replonē. Ca. xj.

Tam plurima dicta sunt in pcedentibus ex eis que ptinēt ad inanitionē et repletionem qre h pauca sunt dicenda: pro recta tn̄ sn̄ia inaniendi et replēdi febricitantes opz indicationē sumere a predictis rebus nālibus non nālibus et preter nām. et. n. corpora colica calida et sicca nāliter vel accidentaliter minus inanitionis tolerant oibus alijs: nihil. n. deterius est eis qz abstinentia: et iō pluri cibo cibādi sunt vt virtus remaneat. Impossibile est. n. dixit Auctor cōpendij megategni virtutem

Qd vinū magis calefaciat albū citrinū vel nigrum.

De vino dulci.

De vino stiptico.

De vino albo qd i febrib' cōcedatur.

De vino albo fride cōplexione.

Podia infusus i vino minuit de bonitate et potētia eius et silr positō vini in aq frigidissima.

De deuterio hoc est aquerellus cōcedit in febribus.

De ceruisia.

Que corpora minus tolerant inanitionē et in q etate et i q tpe anni.

calidas ꝛ siccas complexiones hñtibus fortem permanere ipsis febricitantibus ꝛ in alijs complexionibus vtere cibo plus ꝛ minus sicut dictū est in eis de tolerātia ieiunij: ꝛ qui sunt in etate augmastica minus tolerāt inanitiōis: senes vo primi plᵐ: decrepiti parū. Et consueti plᵐ comedere amplius repleant͛ ipsis febricitantibus ꝙ̄ consueti comedere paꝝ: ꝛ hyemis tpe ꝛ vere plus cibi concedit͛ ꝙ̄ estate ꝛ autumno. hyeme tñ plusꝙ̄ vere. Et prandiū sit amplius cena: qꝛ de nocte nā plus occupat͛ ad digerendū humores. In febribus de mā maxime sanguinea vel flātica minoret͛ repletio. In febribus liquefactiuis augeat͛ ꝛ in oibus ethicis. In ethiᶜ aūt ex fame aut siti repletio cōuenit ꝛ inanitio vitupatur: sed laudat͛ in effimeris ex opilatione ꝛ aꝑtere: ꝛ etiā angustia poroꝝ. ℂ Dixit Ar. problematū. pᵃ. 56. febricitantibus oꝫ dari potus multotiens ꝛ paulatim. i. multis vicibus ꝛ parū in vice ꝛ cām reddens: dicit ꝙ multus potus effluit cito: ꝛ trāsit a stō: quare nō madefacit ipsuꝫ. Sed modicus potus nō effluit: sed transit in parietes stōi ꝛ madefacit eos ꝛ cōtingunt ei talia qualia cōtingunt in terra tpe pluuie. Et. n. si ſm modū. i. in magna ꝙ̄titate superueniat terre pluuia ipsa effluit ab ea ꝛ nō madefacit eā: sed si pluuia superuenit terre paulatim intrat in poros terre non effluens ad eā: ꝛ madefacit eā. Et ppter cōuenit iste modus bibendi in potu cibi cōmixtiuo: qm̄ sic etiam melius cū cibo miscet͛. Nam in potu delatiuo potus oꝫ esse multus in vnica vice vt cū effluxerit a stō possit deferre cibū ꝛ faciens penetrare ipsum ad loca: ad que opꝫ. sꝫ in potu sitis extinctiuo nō oꝫ esse ita paulatim sumptus vt potius hēat excitare calorem ꝛ sitim ꝙ̄ extinguere. In oibus tñ dictis potibus cōuenit expositio: quā qdam faciunt dicētes. ꝙ per paulatim Ar. non solū intellexit paꝝ: sed etiā ꝙ bibitio fiat asiatim ꝛ nō subito ingurgitando. sed quasi lambēdo cū longa mora degluttiens: quē modū deglutionis qdaꝫ subtilē vocant: nā sic sumptus adheret meri in trāsitu ꝛ madefacit ipsuꝫ ꝛ mēbra ei adherentia vt pulmonē ꝛ cānam eius. Et patiens ēt inde magis ꝛ diutius delectat͛. Non sumat cibū anteꝙ̄ precedens cibus a stō digestus descenderit. Et nō bibat post cibum ante ipsius digōnē inꝙ̄tum possibile fuerit. ꝙ si absq potu tolerare nō poterit: tunc maxime cōpetit potus modicus asiatim sumptus: ꝛ multiplicent͛ vices eius ſm necessitatem: sic. n. non extinguit͛ ebullitio cibi in stō: ꝛ non impeditur ipsius digō. apparet. n. h in olla aque feruētis in qua aqua frida paulatim posita ꝛ asiatim nō extinguit feruorē. ℂ Sit cōtentus febriens vno ferculo si ex eo sufficiēter acceperit. Et varient͛ cibaria sua per varias formas ꝛ varias res dūmodo laudabiles sint vt non accidat ei aboiatio: sed persistat appetitus eius ꝛ si reqrit patiens aliquem ex sapribus cōuenientibus cum cibis suis concedat͛ ei omni die. ℂ Febriens acute frequēter approximet ori ꝛ gutturi eius aquam frigidā aut aquā ordei infrigidatam aut aliqd simile colluendo os ꝛ gargarizādo. Hoc enim vt Auic. dixit in dictis febribus valde cōueniens erit. ℂ Omni etiā die procuret emittere superfluitates prime ꝛ scḋe digestionis sponte aut beneficio clysteris lenitiui vel abstersiui aut suppositorij facti post descensum cibi ad inferiora intestina: sic tñ ꝙ inter emissionem clysterij vel suppositorij ꝛ sequenteꝫ cibum sit mora cōueniens: in qua possint fricationes fieri sufficientes aut etiam balneum si necessarium fuerit.

Pot⁹ febricitātiū oꝫ eē multotiens ꝛ paulatī.

Nota cautionē de esurientibus.

ℂ De febricitantium regimine per aerem. Cap. xxij.

Aerem velimus nolimus infirmis cōcedere oꝫ: inquit Haly. theorice. 5ᵒ. Inevitabilem esse necessitatē ad aerem anhelitus causa: ꝛ ideo est vna causaꝝ fortium in mutatione corpoꝝ. Immutat. n. corpora nr̄a plusꝙ̄ aliqua alia res non nālis. Ideo dixit Isaac febriū 5ᵒ. Aer nocibilior est cibis ꝛ potibus: eo ꝙ velociter peruolat ad cor. ꝛ pulmonem cū flatu attractus sine vlla re meliore, ℂ Dixit Haly. 8ᵒ practice: cū expedite oia feceris vt opꝫ: ꝛ maxime tibi curādus est aer in vltimo ꝯsonantie in patiētis loco ꝛ habitatione: maxime tñ in morbis acutis: qm̄ hi velocis sunt alterationis. ℂ Debet aūt eligi aer camere patiētis qui sit mūdus oi fetore priuatus in suis ꝗlitatibus morbo patiētis ꝯrius qui si talis fuerit nāliter: bñ ꝛ si non arte fiat. Inquit Gal. 9ᵒ terap. Aer si nāe morbi ꝯrius fuerit erit vna ex eius curationibus. Si. n. morbus frigidus ꝛ humidus fuerit aer calius ꝛ siccus erit vnū de curantibus morbū illū. Si aūt esset aer ille frigidus ꝛ hu. filis morbo erit vnū de facientibus ipsum: ꝛ ipsum seruātibus. quapp opꝫ aerē illū ante rectificare ꝛ calm̄ ꝛ siccum reddere. ꝙ si fieri nō poterit opꝫ egruꝫ ab illo aere remouere: ꝛ si possibile hꝫ ēt non fuerit. Dixit Gal. opꝫ curam cū alijs auxilijs tāto calidiorē ꝛ siccioreꝫ facere ꝙ̄to aer in frigiditate ꝛ hu. cognoscit͛ esse mutatus. ℂ Morbi quoqꝫ ꝓlixi magnā recipiunt cōmoditatem ex aeris pmutatione, de vicis ad vicos: de ciuitate ad ciuitatē: de regione ad regionē de locis planis ad loca montuosa vel ꝯꝰ: dūmodo aer ad queꝫ fit pmutatio sit in ꝗlitatibus suis oppositus ꝗlitatibus morbi. ℂ Rectificat͛ aūt maxime igne si calidū facere voluerimus ꝛ ingeniamus in rectificatione ipsius ꝑcipue cū fumigationibus stramentis ꝛ irrorationibus ꝛ odorificatione hñtibus aereꝫ alterare ad qualitates oppositas morbo. Dixit Aue. colli. 4ᵒ. Aliqñ fit necessariū vt aerē infrigidemus ꝛ aliqñ vt ipsum calefaciamus ꝛ aliqñ egruꝫ remoueamus de vno climate ad aliud. Et Aui. dixit pᵃ ꝗrti. Ex eis que medicationi sunt ꝓpinqua est mutatio de terra ad terrā: ꝛ de aere ad aereꝫ. ℂ De aere febricitantiū acute: dixit Aui. pᵃ ꝗrti de re. acu. ꝙ vnus de modis extinctionis caliditatis febrilis est cuꝫ infrigidatione aeris. nā opꝫ vt sit aer infrigidatus frigiditate corrñdente gradui caliditatis febris. Ait. n. Aue. 4ᵒ colli. qñ aer ꝯrius est egritudini. s. ꝑcise in gradu: tunc bonū est infirmo ꝛ gaudium medico. ℂ Aeris aūt infrigidatio fit per ꝓhibitionē frequentie. s. pluriū personaꝝ in camera infirmi. Dixit Gal. x. tera. ꝓhibete hoīuꝫ multitudinē intrare. s. camerā. Et. n. hoc calefacit domū: ꝛ per ꝓhibitioneꝫ accensionis ignis ꝛ positionē calidoꝝ in camera ꝛ introitus radij solis in ipsaꝫ ꝛ prohibitionē candelaꝝ accensaꝝ in ea. Et fit per clausionem hostioꝝ ꝛ fenestraꝝ per que solis radius intrat: mane tñ ꝛ sero circa solis ortū ꝛ occasum apiant͛ hostia ꝛ fenestre ꝛ ꝑcipue que a pte boreali sunt vt ois vapor malus excludatur ꝛ aer innouet͛. ꝛ postea claudant͛. ℂ In febribus aūt non acutis: dixit Aui. in caᵒ de curatione putridarū in gn̄ali. febricitans in estate febre frigida nō ingrediat͛ domū venti. i. non stet in loco quē perflat ventus ꝛ ppter qñ sudat vt nō conuertat͛ mā a resolōne sua: q: flatus venti sua frigiditate cōstipat poros ꝛ ꝓhibet resolonem ꝛ sudorē. Et maxime vitādus est: nō aer ventosus in declinatione vñ ꝛ particulari vt nō remaneat in corpore mā intrāspirata: flatus tñ vēti magis tolerabilis est in febre de humore calō: ꝛ fit per prohibitionē accessionis ad egrotuꝫ vicinoꝝ seu amicoꝝ ꝛ alioꝝ visitantiuꝫ multoꝝ. inflāmant. n. aerē. Ideoqꝫ si intrauerint nō permittant͛ in ea morā trahere longā. ꝓhibent͛ ēt maxime in die cretico: ne nām ad creticandū parataꝫ ab ea diuertant. ꝓhibent͛ ēt egro pafrenesim patiēti nisi sint tales ob quoꝝ reuerentiā patiētes de alienatione verecundent͛: ꝛ sic ab ea cessent. ℂ Et fit infridatio per suspensionē in camera multoꝝ flabelloꝝ ꝛ pueri ꝛ puelle flabella faciunt de folijs seu sumitatibus cānaꝝ recentiū sup que infundūt aquā frigidā ꝛ hac illac per camerā ducunt ꝛ aerē sic irrorāt ꝛ fit per appositionē niuis plīme in ea ꝛ fit cū rorātiōe ꝛ infusione aque fride vel rosate vel aceti ꝛ filiuꝫ vndiqꝫ per camerā ad parietes eius. Et qñqꝫ fit vt currat per camerā aq̄ frigida dulcis ꝛ tūc bene infrigidat͛ aer: ꝛ filr qñqꝫ tenet͛ in camera aq̄ frigida in conchis ꝛ alijs vasis ꝛ sepe renouat͛. Et fit qñ in camera sternūt͛ flores herbe ꝛ rami ꝛ folia arboꝝ

Aer oꝫ eē ꝯrᵒ morbo arte vl natura.

Morbi prolixi ex mutatiōe aeris magnā recipiūt vtilitatem.

Multitudo visitātiū ꝓhibēda ē ab infirmo.

Modo frigidat͛ camera.

cum rore de mane collectoꝝ aut sparsoꝝ aqua frigida vl' ro
sata: ꝛ sint ex herbis floribus ꝛ ramis fridis odoriferis vel
odorificatis cū rosis ꝛ sandalis ꝛ campbora ꝛ violis ꝛ filii/
bus: ꝛ qñqꝫ ponunt in camera calathi siue canistri in qbus
sunt ordines de frustis fructuū .s. frigidoꝝ odoriferoꝝ asp/
soꝝ aq̄ rosata. Et silr' sint i camera ordines calatoꝝ in qbus
sunt nenufar ꝛ salices super que puluerizata sunt sandali ꝛ
cāphora ꝛ sup que distillatū est parū vini odoriferi: est .n. ĥ
vltimū in bonitate: q2 illud vinū paucū portat virtutē illorū
odoriferoꝝ ad infirmū ꝛ peruenit cū eo ad cor. Quidā po/
nunt in hydrijs ramulos myrti cōsilr' aspersos. Et q̄dā ster
nunt ramos ꝛ folia populi: qdā tñ ea ꝓhibent moti qbusdā
rōnibus ad ponendū arborem ppl̄i esse calide cōplonis: sed
certe ꝓhiberi non oꝫ cū de intentione auctoꝝ arbor populi
ponat' frigida vt apparebit in sermone de medicinis simpli
cibus suo caº ꝛ rōnes illoꝝ satis debiles sunt. ¶ Et hat di/
xit Aui. qñ domus siue camera in qua iacet infirmus est ꝓ/
ximi tpis in quo lutata fuit luto nō cemento seu calce qbus
nos vtimur in cōstrictione seu lutatione domoꝝ: qm̄ came/
ra eis de nouo lutata calefacit aerē. Et per hāc cām vitupe
rauit Gal. in li. de vtilitate respirationis domos nouas lint
tas calce. Sed si lutata domus siue camera luto terre quo/
dam quo vtunt' saraceni qđ est frigidū ꝛ humidū in quo ali
qñ permiscent paleas: vt melius substentet'. Dixit Aui. me
lius lutū est illud in quo loco palee ponit' cotuꝫ papiri .i. la
nugo quedā illis coto que nascit' in sumitate iunci aquatici
de quo antiqui solebāt facere cartas ad scribendū: de qbus
cartis adhuc alique repiunt' que dicebant' carte papiri: de
qbus Aui. caᵐ facit 2º can. 15. ꝛ cōbuste intrāt in multis re
ceptis: ꝛ nō sunt ille qbus nūc vtimur. Et istud lutū est me/
lius: q2 per illud totū participat frigiditatē ꝛ humiditateꝫ.
Et domus nouiter facte de isto luto sunt meliores febricitā/
tibus: q2 frigidiores ꝛ humidiores. Et insup domus de cal
ce facte ꝛ antiquate meliores sunt eis q̄ꝫ noue ꝑꝑ oppositaꝫ
cām. ¶ Et ad maiorē aeris ifrigidationē: dixit Aui. ponat'
stratus supra lacunā vel aliud vas aqua plenū coopertū cū
rethi vel alia quacūqꝫ re foraminibus plena vt per illa ascē/
dat aer infrigidatus ad lectū patientis. Et fit stratus siue le
ctus sup quē dormit ex thabari .i. corio flatu impleto q̄si ve
lit per hoc Aui. ꝓhibere lectū non solū de plumis: sed de la
na ꝛ bombace ꝛ pellibus: hodie aūt in nr̄is partibus hoies
delicate viuere assuefacti tales stratus spernūt: ꝛ volunt in
plumis iacere in qbus frequēter supflue calefiunt: q̄re plu/
ries feci sup culcitra de plumis apponi aliquā cultram siue
coopertoriū lineū vel bōbacinū: ꝛ supra ipsam poni linthea
men sup quo hñt egrotantes iacere. Et coopimenta stratus
debēt esse linea vel bombacina vel de sirico subtilia ꝛ leuia:
non tñ corpi multū adherentia. ¶ Odorent res odoriferas
frigidas rosas violas sandalos nenufar cāphoraꝫ ꝛ silia ꝛ
fugiant ab odoriferis .s. calis. Et ois olphatio calida aeris
febricitātibus est nociua. ¶ Dixit Ras. 16. cōti. In pn° pa/
roxismi occupatio cū pannis .s. calefactis ꝛ ēt cooperienti/
bus bona erit cū ipsa subueniat sup velocitate in ascēsione:
citius .n. fit ꝛ cōplet' augᵐ: tñ in statu discoopertio erit me/
lior si aer fuerit equalis ꝛ sup. ꝛ multo magis si fuerit cali/
dus. Si ꝟo fuerit frigidus tūc discoopertio noceret. in pn°
etiaꝫ vl̄t conuenit coopertura magis q̄ꝫ in aug'° ꝛ in aug'°
q̄ꝫ in statu. In statu auteꝫ discoopertio fortasse nō nocet: nisi
apud crisim futurā per sudorē. ¶ Quidam tñ ex practicātī
bus ꝓhibent patiētes febreꝫ tangi a rebus actu frigidis oī
tpe febris ꝛ ꝑcipiunt eos manere coopertos ꝺm vniuersum
corpus ꝑter faciē: plus tñ ꝛ minus ꝺm manerie febris ꝛ cō/
plexionē egrotantis ꝛ qualitatē tpis ꝛ regionis. Et hoc ne
ab actuali illa frigiditate exterius approximata mā ingros/
setur pori cutis cōstringant' ꝛ vapores retineant' ꝛ retenti
inflāmentur ꝛ febrem augeant. Et dicunt hec innuisse Aui.
de cura pu. in gñali. procurant tñ iuxta posse ꝙ aer infrigi/
datus ad ipsoꝝ faciem ꝛ ora perueniat vt frigidaꝫ inspiret':
ꝛ frigidus perueniat ad cor ad extinguendū vel saltē ad re/
mittendum calorē febrilem in eo in quo remissus sequit' cū
remitti in vniuerso corpore: ꝛ sic isti ꝓhibent ne putride fe/
brientes discooperiāt mēbra sua extrema etiam in estate: ꝛ
maxime camere fenestris ꝛ hostijs entibus apertis ꝛ flanti
bus ventis per ea: ꝛ maxime in hora superuēctus febris: qm̄
sudor exire per illud prohibetur. Debet aūt membrorum
discoopertio maxime prohiberi in febribus de materia fri/
gida: minus enim tolerabilis est discoopertio in eis q̄ꝫ in fe
bribus de materia calida ꝛ precipue colerica.

Camera de nouo lutata calce vel cemēto calefacit aereꝫ.

Carte papiri.

In principio parox. debet infirmus calefieri ꝛ in statu discoopertus.

¶ De regimine febricitantiū per accñtia aie. Cap. xiij.

Omnis febricitans oꝫ auferre a se ꝛ men
te sua oēs sollicitudines ꝛ curas
de re familiari vel politica ꝛ alijs: ꝛ oꝫ fugere
tristiciam ꝛ timorē ꝛ oēm suspitionē maxime
que posset esse circa egritudinē: sed semp po/
nat cordi suo bonā spem. Inquit Ypo. confortari mente in
omni egritudine bonū: contrarium ꝟo malū: ꝛ fugiant me/
dici ꝛ astantes verbo neqꝫ aspectu vel alio signo ꝓmere co/
raꝫ infirmo aliquid ꝑꝑ qđ de sua possit desperare salute: sed
visu alacri ore ridente spē ei firmā de cita liberatione ꝓmit/
tant. ¶ Fugiat eger furorē ꝛ iram q̄uis ira leuis possit in
febre de mā frigida aliqñ esse iuuatiua: furor tamē ꝛ ira for
tes febrem augent: facit enim ira: dixit Gal. 5° de accidenti
ebullire sanguinē circa cor: ꝑꝑea non nuncient' infirmo ali/
qua que tristiciā aut irā aut timorem aut suspitionē habeāt
generare: enuncientur autē ei alacria vel vtilia de exaltatio/
ne sui de victoria de lucro ꝛ alijs silibus quibus iocūdet' ꝛ
letetur ꝛ eius aia dilatet'. ¶ Visitantes sint ei dilecti pānis
induti pulchris mūdis ꝛ odoriferis vocibus suauibus hor
tantes ipsum ꝛ de certitudine sue sanitatis audiuisse medi/
cos loquentes. ¶ Astantes sint ydonei amicabiles fideles
cōpatientes mitibus vocibus sine strepitu ꝛ murmure vel
clamore aut aliquo actu displicibili seruiētes beniuole ꝛ ꝑ/
sto in nullo ipsi infirmo tediosi: dixit Rasis. 25. cōtinentis ex
verbo Tabri. si eger horribilē habuerit aliquem suū fami/
liarem vehementer: lꝫ sit efficacius famulatus noli eū dimit/
tere famulari ei: qm̄ natura ipsius non cōuenit ei: ꝛ nullum
iuuamentuꝫ sequitur de eo. ¶ Semper ad pedes lecti stent
vnus vel duo tacite sine locutione vel bisbillio vigiles pre/
sto respondentes infirmo ad ea que petierit.

¶ De regimine febricitantiū p somnū ꝛ vigiliā. Cap. xiiij.

Somnus ꝛ vigilia vtraqꝫ moderate fa
cta oibus egrotātibus cōue/
niunt: ꝛ sic ecōuerso vtraqꝫ magis mō facta no/
cent vt 2° affo. Ypo. dixit. ¶ Attenditur autē
moderantia ꝛ imoderātia somni ꝛ vigilie po
tissime in tribus .s. in ipsorū q̄litate quātitate ꝛ tpe siue ho/
ra. Et horum triū moderantie ꝛ imoderantie ꝯsideratio nō
attendit' in relatione ad somnū ꝛ vigiliā in corpore tempe/
rato neqꝫ etiā in ipso patientis corpore dum sanū erat: neqꝫ
etiā ad quodcūqꝫ aliud corpus: non enim omnis somnus ꝛ
vigilia cōueniens corpori tēperato vel corpori sano est con/
ueniēs corpori egro ꝛ ipsi facto egro: ꝛ somnus qui est mo/
deratus sortiest fortasse imoderatus platoni. Immo aliqs
somnus ꝛ aliqua vigilia sunt moderate ꝛ cōuenietes alicui
corpori egro: ꝺm tres dictas cōsiderationes que nō sunt cō/
ueniētes corpori tꝑato: neqꝫ ēt ipsi egrotanti dū sanum erat:
aliqñ enim in corpore egro natura facit somnū profundū ꝛ
diu durantē: ꝛ die in hora vespertina vt excedat in oibus di
ctis tribus somnum debitū corpori tēperato: vel ēt sibimet
egro dum erat sanū cū natura querit insensibiliter resolue/
re morbi materiā aut cū querit eaꝫ per sudorē expellere cre
ticum: imo etiam in aliqua dispōne aliquis somnus potest
cōferre ꝛ cōfert alicui corpori sano qui nō confert ei in alia
dispōne. Et hoc idem dici pōt de corpore neutro ꝛ deciden/

Moderātia ꝛ imoderantia sōni ꝛ vigilie cōsiderat' i relatiōe ad ipsaꝫ egritudineꝫ ꝛ nō ad aliud.

tie ꝛ cōualescentie:sed attendiť in relatione ad egritudinez patientis:intelligiť tamē hoc maxime de somno ꝓueniente in egrotāte a causa intrinseca ex corporis dispōne plusq̄ȝ de somno ꝓuocato per artem a cā extrinseca. In hoc ēt debet attendi moderātia in dictis tribus rebus:q̄ȝuis enim somnus a cā extrinseca prouocatus nō absolute sit bonus: pōt tamen esse bonus per accidens vt in q̄ȝtum alienationē ꝓhibet aut dolorē mitigat vel alia similia facit. ¶ Et qualitas quidē somni attendiť in eius leuitate ꝛ ꝓfunditate ꝛ quātitas in ipsius breuitate ꝛ longitudine ꝛ tpe vt fiat in horis cōuenientibus. ¶ Et eodē modo pñt assignari predicte res vigilijs vt qualitas eaꝝ attendať in facilitate cōstrictionis somni ꝛ difficultate ꝛ quātitas in breuitate ꝛ longitudine ꝛ tpe in horis cōuenientibus. Debet enim patiens post vigilias sibi moderatas facilr a somno capi ꝛ post somnū moderatū faciliter excitari. ¶ Dicetur aūt de somno cōuenien te cuilibet egritudini in ꝓprijs ipsoꝝ capłis. verūtñ auctores de somni moderātia in febricitātibus maxime sunt locuti cōsiderationem habēdo ad tpe somni siue horaȝ. Gal. nāq̄ȝ in cōmento afforis. In quo morbo somnus ꝛc̄. voluit q̄ somnus in pncipio paroxismi siue excrescētie nocet plusq̄ȝ in alio tpe paroxismi vel excrescentie. Et ideo Gal. vt scripsit Ras.25. conti.ait. medice pcipere debes febricitātibus sequi vigilias in pncipio paroxismi vt egrediať calor ad superficiem corporis:ꝛ dixit. ex somno facto in pncipio paroxismi sequiť magnū malū visceribus apatis: qm̄ manabit ad ea mā sanguinea ex dectone eius pene somnuȝ ad interiora corporis cū caliditate innata. Et dixit.oēs hoīes preter paucos sciunt de nocumēto somni facti in pncipio paroxismi ꝛ proprie si cū febre fuerit sub ꝛ cū dixit Gal. in pcedenti cōmen.q̄ somnus in initio paroxismi factus iuuat nām principij:intellexit q̄ fortificat pncipiū in malitia: ꝛ nō q̄ iuuet nām in pncipio.nā ꝛ si aliquali iuuamentū reuocato calore ꝛ spiritu ad interiora sequať quo nā a suis opibus requiescit:nocumentū tamē eius longe maius est ipso iuuamēto. ¶ Et Aui. loquens in interpolatis pma quarti.ait. ꝓhibe egrū a somno in pn° febriū.i.in pncipio paroxismoꝝ interpolatarū: ꝛ hoc pp tres causas. pma est: q̄ꝛ ꝓlongať super infirmum pp somnū illum frigus vel rigor siue dipilatio:ꝛ si forte aliqualiter remittiť motus cōcussiuus rigoris ex illo somno:alia tñ accidētia pncipij prolonganť:q̄ꝛ somnus ille nō sinit calidū nāle cito ad extrinseca mām febris expellere sicut fecisset si vigilasset: quā si expulisset cito accidētia pncipij pertrāsissent:ꝛ cum hoc ēt frigus non solū prolongať: sed augeť in extremis saltē pp maiorem reuocationē caloris ad intra:si tūc secū cōiungiť somnus in quo ēt de sui nā reuocať:oēs cāe simul cōcurrunt ad reuocationeȝ eius. Et ppea.dixit Aui.ꝛ bñ ꝓprie prohibe somnū in pn° paroxismi: cū est dipilatio aut frigus aut rigor.nā istis accñtibus prolongatis ꝓlongať pncipiū ꝛ ꝓlongato pncipio ꝓlongabiť augmentū:ꝛ pn° ꝛ augmēto ꝓlongatis supueniet status cū maiori labore nāe. ¶ Scđa cā est dixit Aui. q̄ꝛ talis somni ꝓuocatio.exprimit māe si fuerint euntes ad quedā viscera .i.exprimere facit. Uel est cā q̄ in motu tpi māe exprimantur ad quedā viscera parata illas suscipere pp apata in eis existentia: vel q̄ꝛ parata sint apari: vel pp calorē in eis incensum aut ipsoꝝ debilitateȝ. vel aliā q̄ȝcunq̄ȝ cām vel augeť in eis apa si affuerit: ꝛ si nō affuerit gñatur: vñ Gal.in cōmen.supradicto dixit: q̄ȝuis somnus hēat imobilitare ꝛ prohibere motū materieꝝ de cētro ad circūferentiā: māe tñ in centro cōtentas sicut sunt in principijs paroxismoꝝ:in qbus māe expelluntur de venis ad extra venas: lȝ eaꝝ expulsioni ad extra venas somnus opponať: motū tñ eaꝝ intus nō compescit. Immo dixit glosator.q̄ calor in somno illo reuocat⁹ ad intra eas magis fluere facit.q̄re sic ad viscera fluentes ledunt ea:ꝛ passiones in eis exñtes augēt. ¶ Tertia cā dixit Aui. q̄ꝛ somnus prohibet digestionē humoꝝ: q̄ȝuis.n.in somno naturalis calor reuocatus magis digerit mās tamē iste somnus:q̄ꝛ nō est nālis:sed factus a cā preter nām calor reuocatus in eo nō fortificať: sed submergiť. vnde nō fit: sed ꝓhibetur bona digestio:ꝛ cibi ꝛ humoꝝ. Et ideo maxime ꝓhibendus est somnus in pn° paroxismi qñ accidētia dicti pncipij significant calorē reuocatū sub mā suffocari. Et qdaȝ dicunt q̄ Aui.in dicta tertia cā potuit intellexisse nō de digestione ꝓprie dicta:sed de large dicta:que h̄ est inobedientia materieꝝ expulsioni de intra venas ad extra venas:ꝛ quā expulsionē vt dictū est somnus ꝓhibet:ꝛ dicūt.somnus in pn° paroxismi sub rōne cāe semp est malus: q̄ꝛ semp addit in malitiā in quā etiā tñ posset addere q̄ esset cā mortis: sed sub rōne signi lȝ significet malū: non tñ semp magnū malū neq̄ȝ mortē. ¶ Dixit Rasis.25.cōtinētis aucte Gal. si somnus sequiť corpus laborās febre putrida infrigidat caliditatē innatā augēdo calorē extraneū in eo:ꝛ hoc fit quotiēs ipsa febris fit de putredine humoꝝ flicoꝝ: ꝛ quotiens ipsa febris fit de humoribus colericis: tūc si cōdominať virtus ad digerendos ipsos humores vel ad destruendū ꝛ purgandū eos de corpe: sequeť q̄ inducet corpus ad equalitateȝ eius nāleȝ:sed si nō cōdominať ad exequendū illud qđ dictū est: cōseruabiť illud sup cōplexionē ipsius. Qꝛ si dormit febriēs febre apatum viscerū in pn° paroxismi augebit somnus in corpore dispōnē calidiorē ꝛ frigiditatē faciendo ipsum esse calidius per caliditatē alienā:frigidius per caliditatē inatā. ¶ Dixit Rabi ex v̄bo Gal.sup p̄.humoruȝ somnus est res nociua ei qui humores frigidos in stomaco suo multos: ꝛ sō nocet in pncipio accessionis febriū ꝛ ventri apato: q̄ꝛ calor in interiora corpis subintrat:ꝛ subintrat cū eo sanguis. Sed eos qbus sunt humores crudi pauci cū virtute debili somnus iuuat. ¶ Notāt q̄ somnus in pncipio paroxismi pncipij vlis factus plus nocet q̄ȝ factus in pncipio paroxismi augmēti vlis. Et plus nocet factus in pncipio paroxismi augmenti vlis q̄ȝ factus in pncipio paroxismi status vlis. Et silr plus nocet factus in pncipio paroxismi status vlis q̄ȝ factus in pncipio paroxismi declonis vlis:qđ totū procedit ꝓpter nam febris que cōtinue pcedit minorādo: ꝛ sic etiā minus pcedit fieri mobilē motu suffocatiuo caloris nālis. Sic ergo non dȝ medicus regulariter operās in pn° paroxismi somnū ꝓuocare:imo ꝓhibere ne fiat: ꝛ siqdem dormierit dȝ q̄ȝ citius melius ꝛ comodius fieri poterit egrū a somno excitare ꝛ excitatū tenere:pōt tñ medicus in qbusdā casibus somnū in pncipio paroxismi factuȝ dimittere ꝛ nō prohibere nec excitare:imo aliqñ ēt ꝓuocare coactus effugere maius nocumentum q̄ȝ sit nocumentū ex somno tūc facto ꝓuenienes sunt.n.qdem sensibilissimi circa musculos febriētes de mā subtili mordaci ꝛ pūgitiua multa in qbus tā fortis ꝛ tā pderans rigor euenit vt in qbus virtus tñ ꝓsterniť. q̄ exinde mors sequať ꝛ sunt aliqui in qbus paroxismus cū tāto dolore inciabit q̄ inde ꝓsterneť virtus: q̄re in his casibus ꝛ similibus somnus in pn° paroxismi nō solū nō est ꝓhibendus: sed ꝓuocandus:quo sensus remittať ꝛ sopiať:ꝛ rigor ꝛ dolor mitigenť. ¶ Non curauerunt auctores expsse loqui de somno facto in augmento paroxismi derelinquētes notū per ea que de somno dixerunt in alijs tpibus paroxismi. Et est q̄ regulariter operās medicus nō dȝ dimittere dormire egrū in augmēto paroxismi ꝛ multo minus dȝ in eo somnū ꝓuocare:cuȝ adhuc calor nālis sit ab obsessione sub mā exēptus: plus tñ nocet somnus factus in pncipio augmēti q̄ȝ in medio eius:ꝛ plus in medio q̄ȝ in fine: ꝛ est nocumentū somni in augmēto paroxismi pncipij ꝛ augmento vli maius q̄ȝ in augmēto paroxismi status ꝛ declinatiōis vlium. Coacte tñ in quibusdā casibus pōt medicus dimittere egrū in augmēto paroxismi dormire. Immo ēt somnū ꝓuocare ꝛ maxime in fine ipsius augmēti vt in corpibus multuȝ resolubilibus in qbus timereť de resolōne virtutis: quoniā tunc iuuamentū maius erit nocumento. Et q̄ȝuis nocumentum sequens ad

Somn⁹ i principio porismi ē ꝓhibēd⁹

Sōnū excitare debemus i pn̄cipio accessiōis.

Sōnus in augmēto porismi.

somnum principij paroxismi semper fit magnū in quacūq3
parte ipsius fiat: nō sic est de nocuto somni facti in augmen/
to maxie facti in fine eius: qm̄ pōt tunc esse nocum paruū z
iuuamentū magnū. Quidaz dīt q̄ somnus factus in augto
paroxismi in nocēdo tz mediū inter somnū factū in pn° z fa
Somn' i statu pox. ctum in statu. ¶ Dixit Aui. somnus fortasse nō nocet apud
statū. s. poxismi: z ex mō loquēdi eius dīt qdaz innuit q̄ in
pībus sit nociuus: vel q̄ magis sit nociuus q̄3 iuuatiuus: z
in h̄ contentire ei q̄ dixit in 2a q̄rti de signis sumptis a som/
no totū illō in statu poxismoꝶ febriū est deterius: z q2 Aui.
in dicto signo 2a q̄rti dixit salubrior somnus diurnus. i. mi/
nus malus est ille qui fit in pn° eius: z h̄ totū in statu febriū
paroxismoꝶ est deterius: in pn° v̄o eius multotiēs fit z nō
nocet. Et vr̄ per h̄ inuere q̄ somnus in statu poxismi factus
plus nocet q̄3 factus in pn° poxismi: cuius oppom dixit Gal.
Conciliator. vt. ē. in cōmen. affo. p̄dicti. ¶ Ad h̄ dixit cōciliator q̄ l3 ser
mo Aui. sic supficialiter auditus videat' qō dictū est saperet:
non tn̄ est ita: nō. n. intendit Auic. cōparare somnū factū in
statu poxismi febris ad factū in eius pn°. Sed intēdit cōpa
rare nocum somni facti in pn° ipsius status ad nocum eius fa
cti in fine status: q̄si velit dicere: dormire in die quoquo mō
in statu poxismoꝶ febris est deterius: veꝶ pro. s. in eius pn°.
z pro: sed multotiēs fit in eius fine. s. status: z tunc nō nocet
apud statū: h̄ aūt dixit cū ꝓpinquat declinationi. Et cōcor/
dat cū eo qō dixit. pa q̄rti cū dixit. Et fortasse nō nocet apud
statū. z q̄nq3 in fine eius nocet. In summa cōciliator voluit
q̄ nocum ex somno in pn° status sit maius facto in fine eius.
Thomas ¶ Dixit thomas q̄ p̄dicta expō non bn̄ cōsentit textui. A.
nisi q̄n ipsum trāsponit violēter. Exposuit ēt ipsu3 textū alr
ꝯciliator z dixit. q̄. A. Galieni iterpres exposuit dictū Gal.
z nō sibi ꝯdixit. z nō intellexit per statū: statū ꝓprie dictū: s3
declinationē que pōt dici status l3 improprie sicut dicimus
stare illud qō declinat z cessat a motu z actu. z sic esset s̄mo
Gal. recte expositus: z istud dixit Thomas q̄3tūcunq3 sit ve
rū: nihilominus non vr̄ ire ad mentē. A. nō. n. est verisile q̄
Aui. volēs exponere dictū Gal. loquat' obscurius eo: z ma
gis indigēs expositiōe q̄3 verbū Galeni. Deinde. n. dixit. q̄
Aui. cū dixit. z h̄ totū zc̄. nō refert dictū suū solū ad somnū
vt exponat' z h̄ totu3. i. somnus: sed retulit ad totū id qō di/
xerat. s. de somno diurno z nō de nocte: z tūc exponit: z h̄ to
tū. s. somnus diurnus z nō dormire de die z de nocte est de/
terius in statu poxismi febris z est cā q̄ status paroxismoꝶ
fiat deterior. q̄n. n. nullo modo dormit' fit status deterior: q2
virtus est magis resoluta z calor magis inflāmatus. Silr
somnus diurnus est cā q̄ deterior fiat status: q2 somnus diur
nus ꝓhibet resolonem māe z expansionē caloris facilē ad
Dynus exteriora que debēt fieri i statu. ¶ Et iteꝶ Dynus exposuit
aliter dictū verbū vt ly h̄ totū referat' ad somnū tm̄: z expo
nat' h̄ totū. i. somnū zc̄. Sed tūc pro declaratione dicti distin/
guit de malitia cāe: z malitia signi: z dixit q̄ malitia cause
somnus in pn° est deterior: deinde in augmēto deinde in sta
tu z est bonus in declone: sed de ista malitia non intellexit
h̄ Aui. cu3 dixit oppositū: vt. ē. sed malitia signi cū somnus
est malus est deterior in statu: non aūt accidit h̄ in statu. s. q̄
somnus in eo fiat malus qui est ad modū subeth: nisi ex ve/
hementia poxismi z mala dispōne māe. nā cū in statu calor
z mā sint expāsi magis nō accidit talis somnus nisi a cā ma
gna valde: z a maxima pessimitate māe. Et hoc cōcordat cū
eo qō dixit. 3. pri. s. subeth preterea sunt cāe alie ex qbus est
vehementia poxismoꝶ fortior zc̄. Et h̄ somnus accidens in
pn° poxismi nō tanta3 malitiā signat cū debeat accidere ex
nā ipsius p̄ncipij z p̄cipue in febribus flāticis. Et tūc expo/
nit illud qō Auic. dixit: in pn° vero multotiēs fit somnus z
nō nocet. i. non signat nocumentū malū de quo sit curandū.
Alia expositio. ¶ Posset etiā aliter exponi. q̄ in pn° poxismi multotiēs. i.
aliq̄n fit somnus. i. d3 induci: z nō nocet: non tn̄ regulariter:
sed coacte. ꝑꝑ q̄3 cām aliq̄n in pn°. i. ante aduentu3 poxismi

exhibet' aliqua meta opiata. Et Aui. docuit exhiberi opiū
cum agarico ad ꝓhibendū vehementiā rigoris. Agaricus
enim remouet malitiā opij z cōfert rigori. ¶ Et dīt qdā. di/ *Alia expositio.*
stinguēda3 esse de somno accn̄te in statu poxismi: qm̄ aut est
leuis nālis nāliter ꝓuocatus z maxie in hora cōsueti somni
tpe sanitatis: z talis somnus nō est cohibēdus: est. n. iuua/
tiuus de quo intellexit Ras. 16. cōti. cū dixit somnus qui fit
in statu poxismi cōferens erit: ꝯfert. n. maxie in statu q̄n mā
paucificata fuerit z facta facile euaporabilis: q2 in tali som
no illa mā aut insensibilr resoluit'. aut per sudorē ex educit'.
Aut somnus est ꝓfundus subethicus accn̄s maxie in hora
incōsueta: z talis somnus ꝓhibēdus est: est. n. nociuus: eo
q̄ calorē p̄ter nām tunc tpis multiplicatū z fortificatū inte
rius cōtinet z auget vniēdo ipsum. Et est h̄ somnus in statu
poxismi status vlis deterior. ¶ Et sunt qui dīt. in statu po/ *Alia opinio.*
xismi nullū somnū regulr̄ esse dimittendū: sed ꝓhibendu: z
s̄m plin nocum eius est maius iuuamēto. nā ex somno in sta
tu multū auget' inflāmatio intrinsecus q̄ magna est: z mul/
titudo vapoꝶ in toto z per totū corpus expāsoꝶ intus reuo
catur z coarctat' cū d3 a corpe excludi. Aliq̄n tn̄ reperit' iu/
uamētū huius somni eē maius nocuto eius vt in iuuenibus
colicis raroꝶ poroꝶ facile resolubilibus z maxie in estate
estiua z regione calīa z febre acuta z artiua: sicut in opposi/
tis dispōnibus nocum eius maius eēt iuuato. ¶ Dixit Aui.
somnus in declone poxismi est iuuatiuus valde: z sic si non *Sõnus i declinatione poxismi.*
affuerit esset regulr̄ ꝓuocandus: z rō sui iuuamēti est: q2 nā
in p̄cedētibus tpibus fatigata ꝑꝑ pugnā somno supueniēte
viuificat' z cōfortat' neq3 timet tūc de oppressione eius sub
mā: q2 mā paucificata est z ois reliq̄a eius est ad exteriora
ꝓpulsa que in somno isensibilr resoluit' aut sudore euabit'.
mā. n. cū pauca fuerit z subtiliata z posita iuxta cutē facile
euaporabilis facta cōsumet': neq3 ab insensibili aut manife/
sta euone p̄t ꝓhiberi per aliqualē retractionē in illo somno
factā: q2 statim post vnito calore nāli z fortificato v̄tus ex/
pulsiua fortius insurgit ꝯ illa3 mām z expellit eā. Et iuuam
quidē huius somni est maius in declaratione poxismi declo/
nis vlis q̄3 in declinatione paroxismi alioꝶ tempoꝶ vliuni.
¶ Et locuti sunt sapiētes p̄dicta de declone v̄a nō de men/
dosa. na3 in mēdosa aliq̄n somnus plus nocet q̄3 iuuat. imo
etiā dīt quidā in declone vera poxismi declonis vlis in ali/
quo casu somnus factus plus nocet q̄3 iuuet vt si in tali de/
clinatione nā deberet crisim facere per fluxu3 vētris vel vo/
mitū. nā somnus hmōi euōnes retinet. q̄re dīt: cu3 videris
in tali declone signa appere ostēdentia aliquā dictaꝶ crisiū
debere supuenire: nō debes egrū sinere dormire: sed ꝓhibe/
re donec crisis illa cōpleat' si virtus illud tolerat ēt si in p̄ce
dentibus tpibus vigil fuerit eger. ¶ Gētilis dixit. q̄ Rabi
moyses ait i cōmē. p 2a pti. affo. q̄ tpa in qbus iuuabit som
nus sunt post q̄3 cōpletū fuerit pnm poxismi z pnm spatis: s3
multo magis in tpe status: sed vtilius qō est de somno est in
tpe declonis: z sic vr̄ velle. q̄ somnus in pn° poxismi plus
noceat q̄3 in aliq̄ alio tēpoꝶ: z qō in oibus alijs tpibus vel
iuuet vel nō noceat: vel minus noceat: totū. n. h̄ vocant iu/
uamentū respectu nocuti magni: qō facit in pn° paroxismi.
¶ Somnus in declarōe vli plus ꝯfert q̄3 i alijs tpibus vli/
bus: z post h̄ in statu: deinde i augto: z in pn° vli nocet plus
vel minus iuuat q̄3 in alijs tpibus. Et iō in pn° vli somnus
d3 esse minor: plixitas. n. eius est nociua: q2 adhuc calor nā/
lis multū sub mā mersus est: nō sic aūt in augto: z adbuc mi
nus in statu: z nō est sile de somno facto in pn° vli z p̄cula
ri: q2 factus in pn° p̄ticulari semp nocet: factus v̄o in pn° vli
nō semp nocet: sed multotiēs iuuat vt cū sit in diebus vl' ho
ris q̄etis vel remissiōis febris. ¶ Et ꝑꝑ hāc eādē cām nō est
sile de somno facto in augto vli z p̄ticulari: q2 in statu p̄ticu/
lari aliq̄3tulū nocet somnus z aliq̄n iuuat multū vt in statu
poxismi status vlis z eē3 in aliq̄ pte status vlis somnus no/
cet multū: vt q̄n fit in pn° poxismi ipsius status vlis plus q̄3

nocẽat in statibus particularibus. ¶ Et cõsimile dicendũ est de declĩone vlĩ ⁊ pticulari: qm̃ plus iuuat somnus in aliqua pte declinationis vlis q̃ȝ in declinatione pticulari iuuet ⁊ in aliqua pte declinationis ipsius vlis non iuuat. imo nocet vt cũ fit in pn̄° porismi declinatiõis vlis. ¶ Dixit Rabi anc̃te Gal. in li. de somno ⁊ vigilia somnus qui semp hume crat vtilis est egritudini ĩ declõne sua manifeste ⁊ vtilis est siccitati vẽtris. Receptus. n. aer per inspirationẽ sua calidi tate ventrẽ siccat ⁊ somnus humectat euȝ ⁊ ex hoc ꝟbo pȝ. ꝙ somn⁹ in febrib⁹ ethicis iuuatiuus existit. ¶ Dixit Aui. ꝙ somnus factus in vacuitate stõi a cibo nocet: intelligens in sanis in qbus non sunt mãe extranee: supra quas in somno calor nãlis se cõuertat: non aũt in eis in qbus sunt predicte mãe siue egri sint siue sani. ¶ Non ꝫ febriens dormire supinus vllo tpe neqȝ super latus dextrũ nisi imediate post cibũ neqȝ silr debet accũbere. ¶ Et q̃titas somni in putridis ꝫ esse s̄m ꝙ humor digestione aut resolutione indiget. Somnus. n. digerit ⁊ vigilia resoluit. Somnũ fugiat diurnum nisi consuetus aut nisi de nocte non dormierit.

¶ De febricitantium regimine per motum ⁊ quietem. ⁊ de balneo aque dulcis. Cap. xxv.

Motus ⁊ quies moderate facti oibus cõueniunt egrotãtibus: sicut imoderate facti nocẽt. ¶ Sunt aũt ex egritudinib⁹ qbus quies cõuenit sicut p̃cipue sunt oẽs egritudines inanitiõis. Ideoqȝ qes in oibus ethicis febribus cõuenit ⁊ cõuenit plectoricis ⁊ cacochimis: plectoria vl' cacochimia multa grauatis: qm̃ his oibus motus ⁊ p̃cipue fortis nocet: inanitos magis inaniẽdo: plectoriam inflãmando: cacochimiã agitãdo ⁊ ad putrefactionẽ parãdo nõ resoluẽs plectoriã magnã: neqȝ cacochimiã digerens multã: sed potius mẽbrox debilitãs virtutes: qua tñ exñte plectoria vel cacochimia pauca ⁊ digesta exñte: motus suauis ⁊ puus cõuenit. De his tñ dicet̃ in curis singulariũ egritudinũ. ¶ Dixit Gal. 2° affo. cõmen. affo. febricitãtes non moueant̃ cũ debent qescere nisi in itinere in febrẽ incidãt. s. in loco in quo non possint debitas h̃re cõmoditates: ita ꝙ oporteat eos itinerare: ⁊ maxime febricitãtes febre cõtinue quos s̄m p̃lm nõ est possibile motũ exercere vel paruũ valde pp debilitatẽ virtutũ ipsox. Febricitantes aũt interpolate iuuat motus in horis qetis ⁊ diebus interpolatiõis ante cibũ in locis tpatis ⁊ tutis a vẽtis ⁊ nebulis. In horis autẽ porismox. s. exacerbatiõnũ qes est magis conueniens: motus. n. ingemũdo ⁊ reuolutio cõmouent humores: ⁊ ebullire faciunt. ¶ Febricitãtes ẽt ⁊ maxime acute debẽt taciti ⁊ silentes stare: ⁊ pax loqui. locutio. n. motus qdẽ est ⁊ linguã desiccat. ¶ Fricatio. n. vt patuit in sermone p̃cedẽte vicaria est motus ⁊ in dicto sermone p̃cedẽte dictum est de dispõnibus fricationũ ⁊ de effectibus cuiuslibet specieruȝ ipsax: ⁊ adhuc in pticularib⁹ curis plenius dicet̃. ¶ Dixit Gal. 4° de re. sa. ⁊ ponit̃ a Rabi. in 8° pti. sic: mẽbra debilia tpibus qetis morbi sunt fricanda: p̃cipue sicca fricatione p̃ mẽbris exterius. Et h̃ vt excitet̃ calor nãlis in eis ⁊ resoluant̃ si que in ipsis mãe cõtinerent̃. sic. n. fortificant̃ mẽbra ipsa ⁊ phibet̃ per hmõi fricationẽ tpe ipso factã gñatio dolox in ipsis mẽbris debilibus: ⁊ maxĩe cũ fiet fricatio eox ante accessionẽ per duas vel tres horas: sed in horis in qbus excitat̃ dolor in ipsis mẽbris est ab ipsox fricatione cessandũ. ¶ Cõueniunt insup infricationes tpate ante cibationem in oibus egrotãtibus nõ potẽtibus exercitiũ tolerare: cõueniũt ẽt fricationes leues ante pn̄m exacerbatiõis: sed maxie cõueniũt ante pn̄m porismox interpolatax p duas vl' tres horas aut saltẽ vnã: fortes plus vel minus s̄m exigẽtiam derivationis in se febrilos s̄m tolerãtiaȝ v̄tutis. ¶ Dixit Gal. 3° re. acu. ꝙ in diebus Ypo. balnea facta nõ erãt: sed qui volebant balneare calefaciebãt aquã in vasis ⁊ fundebant eã in tinã: deinde sedebãt in illa tina. Sed tpe Gal. balnea facta erãt habentia q̃tuor domos in quax p̄a aer est calidus: in 2a est aq̃ calda ⁊ ista est que p̃ncipalr dicebat̃ balneum. in 3a est aer ⁊ aqua ambo frigida: ⁊ in 4a aer tpate calidus. p̄a domus calefacit ⁊ rarificat ⁊ resoluit. 2a calefacit ⁊ humectat. 3a infrigidat ⁊ humectat: ⁊ 4a mãm resoluit circa cutẽ existentẽ: ⁊ in ista fit sudoris abstersio ⁊ ipsius iteratio. ¶ De p̄a harũ domox: dixit Gal. x. tera. In p̄a domo balnei in q̃ aer ꝯtinet̃ calidus. aio multos eox q indigõneȝ patiunt̃ ⁊ adhuc plẽs in qbus multitudo est mordaciũ superfluitatũ: ⁊ vniuersos eos q in inuasiõibus febriũ vel accessiõibus sunt: ⁊ eos q in statu p̃ter paucos qui cẽnt illi in qbus pauce cẽnt supfluitates decenter horrere: sed intrent. In balneo. n. nõ horrent in qbus nõ est mordax supfluitas vel est taȝ pauca vt de facili euacuet̃. Et dixit. his qui nõ horrẽt in balneo: balneũ rarificat cutẽ ⁊ per poros supflua eũat caliditatẽ equalẽ per totũ corpus facit: ⁊ facit remissionẽ eox que intẽsa sunt: qr mollificat ea ⁊ humores opilatos p mẽbra effundit. rarificatio ⁊ supfluitatũ eũo ⁊ mollificatio tensionũ que fiũt p balneũ in oibus febribus vtiles sunt: sed neqȝ effusio supfluitatũ neqȝ caliditas in oibus febribus est vtilis: qr calitas addita per balneũ oibus febriẽtibus est ꝯria: qr infrigidari indigẽt nõ calefieri. Effusio aũt supfluitatũ equalr oibus pticulis aialis nõ est inepta: humidioribus ꝟo nõ semp est vtilis: s; qñ vel flegmon vel dispõ sibi flegmoni in corpe existit vel multitudo q̃liscũqȝ siue que ad v̄tutẽ siue que ad regionẽ vasox est nobilissima: qr pp dissolõneȝ humox effluentiũ augent̃ flõnes ⁊ tendit̃ tumor vasox nõ sufficiẽtiũ multitudini neqȝ virtus h̃ patit̃: s; in calis ⁊ siccis dispõnibus vt ethicis effusio nõ est piculosa: s; calefactio est obnoxia. Et voluit Gal. ꝙ aqua ista eẽt aq̃ dulcis potabilis. Vñ p̄a ad glau. loquẽs in febribus ait. balnea marina salsa nitrosa ⁊ sulfurea: ⁊ si plus eũant de colera. s. q̃ȝ aq̃ dulcis: minus tñ iuuãt potabilibus: imo melius est dicere ea nihil iuuare: qm̃ magis sunt nocẽtia q̃litatibus suis q̃ȝ iuuãtia eũonibus. ¶ De 2a autẽ domo. dixit Gal. vbi. s̃. in hac humectari p̃ficuũ est: calefieri aũt non. ¶ Et de 3a domo que est frigida: dixit. in ea ifrigidant̃ sine tristicia que calefacta sunt reuocat̃. al'. roborat̃ virtus ⁊ si q̃ pe vltra mẽsurã calefacta est remittit̃: ⁊ oia s̄m moderationẽ reuertunt̃. De balneo aq̃ frigide iferius dicet̃ in h̃ ca°. ¶ Et de 4a domo dixit. In ea ostẽdit̃ ꝙ oia bñ gesta sunt ⁊ post frĩde vsum sudãt adhuc: ⁊ oia eox eũant̃ supflua. Tẽpore aũt Aui. balneũ hẽbat qnqȝ domos. s. q̃tuor p̃dictas: ⁊ vnã in q̃ erat aer tpatus in q̃ hoies denudabant̃: ⁊ hec p̄ma erat. ¶ De balneo aũt sufficiẽter dcm̃ est in gñali sermone p̃cedẽte vbi fit sermo de rebus nõ nãlibus. Hic aũt dicendũ est de balneo in febricitãtibus. Et p̄ in gñali adducã que dixit Ypo. de balneo 3° re. acu. Inqt balnea in qbusdã morbox iuuãt. In qbusdã ꝟo minime. Rursus bona in qbusdã plus ⁊ in qbusdã minus. Si vt nẽciunt est aliqñ p̃sto nõ sint: cũ itaqȝ insita huic opi nẽcia sint vtilia ac idonei ministri raro inueniunt̃. Cum ꝟo infirmus nõ bñ balneat̃ maximũ inde patit̃ nocumentũ: necesse est. n. huic officio locus coopertus ⁊ a fumo tutus ⁊ maxia aq̃ plenitudo. Et subdit. nõ aũt cerebro balneandũ est nisi fuerit forte nẽce: ⁊ vbi corpus depẽdendũ est nõ calidius q̃ȝ ipsuȝ ꝯsueuit esse: opȝ p̄mo vtiqȝ pax aque primũ: deinde crebrius supponendum esse. Dixit Gal. in cõmẽ. Non indiget aliqs infirmus vt abstergat̃ corpus eius qñ balneat̃ nisi. s̃. ipsum sit aggregata sordicies aut hẽat pruritũ: qȏ est: qr sessio ifirmi in aq̃ ⁊ balneatio eius cũ aq̃. opȝ vt fit absqȝ labore nõ ledẽs. absterfio aũt corpis fit cũ rebus qbus abstergit̃: res aũt oẽs iste sunt mordicatiue: ⁊ siccatiue. Ista ergo opatio est ꝯria ei qȏ necessariũ est de balneatione ad iuuamentuȝ qȏ querit̃ ab ea. cuȝ ergo indiget infirmus vt abstergat̃ corpus eius aut pp sordiciẽ aut pp pruritũ opȝ vt frangat̃ virtus medicine cuȝ qua abstergit̃ ita vt misceat̃ de aqua quãtitas multa: ⁊ misceat̃ cũ aliquo ex oleis. ¶ Et dixit Ypo. via ergo breuis sit

Inanitis ⁊ valde plectoricis cõuenit q̃es ⁊ nõ motus.

Febricitãtes ⁊ p̃pe cõtinue dẽbẽt q̃escere.

Mẽbra debilia tẽpore q̃etis morbi fricanda sunt.

Fricationes ant̃ porismũ.

De balneis antiquis ⁊ eox domibus.

De modo balneandi infirmos ⁊ aq̃ simplici.

ad solum: ⁊ ingressus ⁊ exitus facilis esse oꝫ. Et Gal. dixit
tina in qua balneari oꝫ nō oꝫ esse eleuata: sed ꝓpinque terre
vt introit⁹ in eā ⁊ ab ea egressus sit facilis. ℂ Et dixit Ipo.
qui lauaē solutus .i. quietus ⁊ tacitus sit nec quicq̄ faciēs: sed
alius supponēs .i. īfundēs ei aquā corpus eius diligēter fri
cando pertractet. Dixit Gal. iste res ēt adiuuant ad paucitatē
laboris. quies infirmi est iuuatiua in mollitie corporis eius ⁊ le
uitate eius cū multitudine: qḋ est: q: lacerti tēdunē in hora
mot⁹ ⁊ qn̄ tēdunē lacerti minoranē lenitas ⁊ mollificatio.
ℂ Et dixit Ipo. deinde multū aq̄ ꝑpareē mixte ⁊ multū de
inde superfereē. Dixit Gal. in cōmē. Ipo. vł vt ꝑperet aquas
q̄ꝫ vult fundere sup infirmū post exitū eius: de tina sicut de
cōsuetudine medicoꝝ est facere in h̄ nostro tpe qn̄ volūt vt
balneeē infirmus ipsi nō cōcedūt ei introitū ad locū in quo
est aq̄ frigida neqꝫ ad locū vbi est tina subito: sꝫ fundūt sup
ipsum loco illius aquā tepidaꝫ. Et ex hoibus sunt q implet
tinā de hmōi aq̄ tepida ⁊ faciūt infirmū sedere in ea: qḋ est:
q: corpus postq̄ꝫ rarificatū est ⁊ extenuatū post balneatio
nē cū aqua cal̄a aggregāt corpus eius ⁊ stringūt paulatim:
qm̄ illud adiuuat ad additionē eius in virtute neqꝫ fit facile
vt eueniat ei nocu⁹ q̄ꝫuis ꝑpareē vt eueniat ei in aeris ꝑmu
tationē subita ad ꝯrium. Inde est. ꝙ īuenio sanos ꝓijcere se
in aquā frigidā post balneationē ipsoꝝ in aqua cal̄a. Verū
tn̄ infirmi: q: corpora eoꝝ sunt debilia ꝓꝑ aliquā causaꝝ nō
tolerāt vt corpa eoꝝ tāgat aq̄ frigida q̄re ledanē inde. ⁊ ꝓꝑ
hāc cām inuenimus Ipo. frāgere ex frigore aq̄ miscēdo cū
ea aq̄ꝫ calidā: q̄ꝫtitas aūt aque quā opꝫ misceri ex aq̄ calida
cū frigida sumiē in ꝑmis ex cōsideratiōe in nā infirmi ꝓpria
⁊ cāe hore pn̄tis anni ⁊ regione ⁊ dispōne aeris cōtinentis
pn̄te. Hoies aūt melius opantes sunt q ꝑparāt tres spēs ex
spēbus aque tepide que abinuiceꝫ sunt diuerse vt vtanē eis
post balneationē in aq̄ cal̄a: ⁊ est p̄ª spēs tepida vehemēti te
pore: ⁊ 2ª post ipsaꝫ ē minoris tepoꝛis: ⁊ 3ª est ꝓpinquior frigo
ri q̄ꝫ 2ª: ⁊ qn̄ fit effusio aq̄ sup corpus opꝫ vt nō fit inter effu
sionē ꝑmā ⁊ scōaꝫ interpositio spatij: sꝫ fiat effusio frequēter.
ℂ Et dixit Ipo. post p̄dicta loco fricatiōis vtere spōgia ad
desiccādū corpus. Dixit Gal. in cōmē. nō inuenimus medi
cos neqꝫ aliquos hoies in hac nr̄a hora in exiccatiōe corpo
ris infirmi vti in fricatorijs spōgia: sed mādilibus aut alijs
pānis ⁊ ꝓpie crudis q ex eis nō sunt cādidati. Inuoluūt .n.
corpus ifirmi ex oi latere inuolutiōe vehemēti vt sudet sudo
re vehemēti: sed nō est necesse semp vt sudet ifirmus sudore
multo post balneationē suā qḋ est: q: nos vtimur balneatio
ne multotiēs nō ad euādū corpus: sed ad ꝯriuꝫ illius .s. ad
humectādū ipsuꝫ ⁊ mollificādū qn̄ est vehemētis siccitatis.
Cū ergo idiges h̄ nō opꝫ te vt dimittas ipsuꝫ morari in bal
neo lōga mora q̄ꝫ sudet sudore multo. sꝫ opꝫ tibi vt ꝑpares
ad imittendū ipsuꝫ in doratu: ⁊ cū extraxeris ipsuꝫ exsicca
corpus eius velociter. Et dixit Ipo. Vn̄ qn̄ non multū sicci
sunt vngere ⁊ h̄ referendū est ad corpa q̄ nō indigēt sudore: sꝫ
alia trāslatio hꝫ. nō opꝫ vt vngaē corpus eius cuꝫ aliq̄ oleo
dū est vehemētioris exiccationis. Et istud referendū est ad
corpa que indigēt sudore multo. Dixit Gal. Oleū in istis oꝫ
esse calefactuꝫ: q: mollificat corpus ⁊ apit poros eius ⁊ re
soluit ipsuꝫ: oleū aūt cuius tactus est frigidus nō solū nō fa
cit aliquā haꝝ opationū: sed īuenim⁹ facere tremorē. ℂ Et
dixit Ipo. sed ⁊ caput q̄ꝫtum plus poteris spōgia desiccādū
est. Dixit Gal. ꝙ oꝫ ꝙ exsicceē caput post balneationē exic
catione exq̄sita ita vt nō remaneat sup ipsum aliqḋ humidi
tatis ēt si paꝝ sit: res est manifesta: q: qḋ remanet sup ipsuꝫ
de humiditate ifrigidat ipsum. Verūtn̄ nō est tibi possibile
vt facias illud per spongiā. sed melius est loco spōgie vsus
mandiliū. ℂ Et dixit Ipo. cauēdū est ne articuli .i. extrema
⁊ caput neqꝫ quicq̄ꝫ totius corpis frigescat. Dixit Gal. non
opꝫ vt dimittaē aliqḋ ex mēbris nudū in hora qua exicceē
corpus ex aqua que administraē post balneationē: oēs enī
homines sciunt ꝙ ad mēbra festinat frigus qn̄ nuda sunt.

ℂ Et dixit Ipo. neqꝫ balneandū est porus trāsacto tpis mo
ra post acceptū ius nec quēquā potuū. Dixit Gal. nō infir
mis tm̄: sed ⁊ sanis nō est cōueniens vt vtanē balneatione in
hora in qua suscipiūt potū ⁊ cibū: q: q vtiē aliquo potuū:
deinde balneaē post illud repleē caput eius ⁊ qui cibū .s. su
scipit deinde vtiē balneatione repleē caput eius ⁊ reliquū
corpus: q: attrahit cibū ad se ex stomaco ante digōnē eius.
ℂ Et dixit Ipo. neqꝫ circa ipsam horā balnei ꝓpinandū est
.s. ius vel potus. Dixit Gal. melius est vt suscipiat homo ci
bum ⁊ potū post quietē corporis eius ⁊ ingetudine accidē
te post balneationē sicut facit illud post gaudinis acciden
tis post exercitiū: q: ex vsu ciboꝝ ⁊ potuū post balneationē
statim repleē caput ⁊ natat qḋ ex eis sumitur .s. ꝯs stōi ꝑm
plurimū. ℂ Et dixit Ipo. Qui balneū amant vel sani cōsue
uerit eo maxie adhibendū est cū hi nāqꝫ desiderant si cū di
miserint nocet eis ⁊ iuuat eos si balneauerint. Et h̄ est dixit
Gal. ꝓꝑ virtutē cōsuetudinis. Et iō subdit Ipo. balneare nō
nocet amātibus ēt si bis p̄ceperis in die balneare. ℂ Et di
xit Ipo. balneare humidū vltra modū ventrē hn̄tibus non
est necessariū neqꝫ eis qui stiptici sunt plus debito neqꝫ defe
ctus cōuenit neqꝫ fastidio vomētibus neqꝫ fluxū sanguinis
per nares hn̄tibus nisi illud minus opportuno fuerit: tu vo
scis q̄ꝫtum oporteat esse si ergo minus sit balneū est adhibē
dum si tn̄ corpori sit necessariū. Dixit Gal. in cōmē. qui flu
xum vētris hꝫ superfluū abscindit ab eo introitū ad balneū
ꝓpea ꝙ trahit illas mās hui ꝯrium ad totū corpus: vn̄ adue
nit ex eis nocumentū. Cui aūt nā stringiē ⁊ nō egreditur nō
debeē balneū super fece aliq̄ que est in eo: sed melius est vt
euacueē vēter eius in ꝑmis a fece antiq̄: ⁊ postea balneeē. ⁊
qui est ꝓstratus in vētre nō balneaē: q: balneū addit in re
solutione eius ⁊c̄. oia nauseat ⁊ hꝫ vomitū: opꝫ vt non bal
neeē: ꝙ timeē sup ipsum vt nō resoluaē virtus eius ⁊ acci
dat sincopis ꝓueniens a stō illoꝛ ⁊ nō opꝫ tibi vt vtaris bal
neo in hn̄tibus fluxū sanguinis nariū. nā qn̄ balneanē per
trāsit mēsurā in multitudine sua: sꝫ manifestū est ꝙ opꝫ tibi
vt p̄cipias de balneatione cū festinatione qn̄ fluxus sangui
nis nariū est diminutus qḋ est necessariū de ipso. In istis .n.
p̄cipiē balneatio cū festinatiōe vt ꝓperet motus sanguinis
qui est in capite. Et nos q̄dē vtimur balneatione qn̄ indige
mus fluxu sanguinis nariū vt adueniat ⁊ nō aduenit: fundi
mus .n. aquā calidā sup caput eius tm̄ absqꝫ alio corpe reli
quo. ℂ Et dixit Ipo. ꝙ balneare in peripleumonia. sup. ⁊
pleuresi iuuātius est q̄ꝫ in acutis febribus: ⁊ in his vbis in
nuit. ꝙ cōpetit i acutis febribus. Et Gal. dixit ꝙ balneatio
est valde iuuatiua in piplemonicis ⁊ pleureticis. ⁊ in peri
pleumonicis q̄dē: q: adiuuat ad screandū humores retētos
in pulmone. ⁊ in pleureticis: q: sedat dolorē quē hn̄t. ℂ Et
dixit Ipo. balneū multo cōueniētius est ptisanā cuꝫ fece su
mētibus q̄ꝫ qui accipiūt solū succū: q̄bus tn̄ cōuenire videē
quoqꝫ. Et rursus minus ꝯgruū est his qui solo potu dietan
tur. Et Gal. dixit. ꝙ Ipo. dabat ptisanam .s. cū tota fece eis
quoꝝ febris est quieta ⁊ quoꝝ dispō est deterior hac dabat
eis in potu aquā ordei tm̄: ⁊ quoꝝ dispō est deterior p̄dictis
duaꝝ ⁊ est eoꝝ febris acutior vtebaē potibus tm̄. Et prece
pit vti ptisana apud maturationē q: i hac hora est vsus bal
neationis absqꝫ timore: q̄m adiuuat iuuamento magno ad
screandū humores retētos in pectore ⁊ pulmone. Et in eo
cuius dispō est h̄. ꝙ dispō ⁊ ꝯsuetudo eius currit cū vsu bal
neatiōis tūc non ꝓhibet aliqḋ qn in eo administreē de bal
neatiōe ꝑm duplū. Et dixit Gal. manifestū est ꝙ opꝫ vt vta
ris balneo post euōneꝫ corpis. Scias .n. vlt. ꝙ balneatio si
administraē ante euōneꝫ corporis attrahit ad loca que sunt
sub hypocūdrijs mās: ⁊ si fiat post euōnē corporis adiuuat
ad maturationē. ℂ Et iuuamentū q̄dē balneatiōis quādo
administraē in hora sua est in egritudinibus in q̄bus possi
bile est vti ea in toto corpore: ⁊ ꝓꝑ hanc cām fit iuuamentū
per eā in hn̄te febrē adurētē: cū febris nō habuerit asꝑitatē neqꝫ

Balneū hn̄tibus fluxū: aut ventrē stipticū: aut vomitū: aut fluxū sanguinis nariū nō cōuenit.

aliquid.s. phibens ab ea: in febribus factis a colera citri/
na tantū que ebullit in corpore qñ signa maturationis eius
apparent tūc iuuamentū per balneationē in eis est maius.
Et qñ febris adurens est ex flegmate salso putrefacto tunc
balneū est nociuū et ɔ̄riū valde: eo q̄ humor flegmaticus
nō resoluit per balneum sicut resoluit colera: qm̄ est gros/
sus viscosus et eius caliditas nō extinguit neq3 extinctionē
suscipit: qm̄ indiget maturatione spacio longo. Et dictis pa
tent conditiones que prohibent balneū aque dulcis calide
fieri in febribus: et etiā ille que expetunt ipsum et cōferunt.

Quib9 fe bub9 cōue niāt bal neī et corū domus.

Nunc aūt dicendū est particularius quibus cōueniunt fe/
bribus. Sciendū est q̄ prima domus balnei de quatuor et
similiter quarta nullo mō per se cōferūt in febre ethica: per
accidens tamen cōpetere possunt: vt quando per viā indige
stionis multiplicati essent in ethicis fumi capinosi ledentes
qui per introitū in ipsas domos resoluerent: scđa autē do/
mus omni febri potest competere effimere ethice et humo/
ralis si debite balneatio facta fuerit. tertia v° domus potest
competere in aliqua effimera et in ethica et in sinocha infla/
tiua vt apparebit. Et quarta domus pōt conuenire in ali/
qua effimera et in aliqua putrida. Dixit Gal. xj. terapeu.

In balne is tres itē tiões ba- bendus.

Tres intētiones oportet hr̄e in balneis que in omnibus fe
bribus fiunt. vna si sine horrore facta fuerint. secūda si nulla
principaliū particularū imbecillis existit. tertia si non multi/
tudo crudoꝝ humorum fuerit sm̄ primas venas. nam hor/
ror vt ipse dixit. x. tera. nō solū auget eas que iā sunt febres:
sed et gn̄at q̄nq3 eas que nō sunt: aptus natus est. imbecilli/
tas aūt particulaꝝ effusos humores suscipe apta est magis
antes q̄3 effundant: multitudo. n. crudoꝝ humoꝝ sm̄ prias
venas in totū reuertit corpus. Sed nullo predictorū trium
impediēte. dixit Gal. tūc lucrabunt patiētes. s. euacuari su
perfluitatē humoꝝ et transpirari multū caliditatis febrilis.
Et dixit. q̄ si nulla p̄cipaliū particulaꝝ imbecillis fuerit:
aliqua v° non p̄cipalis sit imbecillis vt in podagra pedis
in arthetica vniuersi articuli corporis maxima vtilitas ex bal/
neo erit ad salutē febris: sed illis pticulis imbecillibus nō.
nā assueuit q̄nq3 ex balneis influere imbecillibus particu/
lis superfluitas. In effimeris febribus nō prohibet balneū
propter debilitatē virtutis: sed bene prohibet quando esset
timor casus eius in putridā. cū enim timet ne effimera tran
seat in putridā a balneatione est abstinendū. Nō enim opor
tet dixit Aui. vt balneū deuitet habens effimerā nisi qui ha
bet eā ex opilatione in qua balneatio febrē generat putri/
dam et nisi qui patit eam ex nauseatiua sacietate aut ex hu/
bone: timeret enim in eis ne humores balneo moti in putre
dinem veniant. Amplius de balneo in effimeris dicetur in
proprijs capitulis ipsaꝝ. In ethicis vero febribus dixit
Aui. pmi secunda. qui balneū ingrediunt vt humectentur
sicut ethicā patientes faciūt: debent in aqua. s. dulci tepida
mergi nisi debilitarent. i. nisi sint debiles: debilitas. n. virtu
tis phibet balneationē in ethicis: et etiā i putridis febribus.
Et postea: dixit Aui. ex oleo. s. dulci debēt iniungi: idō vt hu
mectationis fiat augmentū: et vt teneat intus in poris aquei/
tas que in ipsis penetrauit et cōstringat inter cutē: et nō lon/
ga ibi teneat mora. imo longa mora māsit illa aqueitas in
cīete locū ad balneandū eligāt tēpatū: et in balnei terrā. i. so/
lariū camere in circuitu tine multā pijciant aquā. idō vt va/
por aque elarget et aer camere humectet: et a balneo defe/
rat sine sollicitudine et labore ad locū qui sit in prima domo
balnei que est tēpata. Et ibi vna hora moret et duꝫ attractio
aeris tēperati ad eū redeat. Et inungant. al. et melius. odo/
rificent. ex bene redolētibus frigidis: et ad potandū eis tri/
buatur aliqd ex humectātibus sicut aqua ordei. et lac asine
non aūt dimittat in balneo diu morari: qm̄ dixit A. siqs in
balneo longā effecerit morā timet ne superueniat ei sincopis
ppea q̄ calefit cor et cōmouet sincopis. Dicit. ethicus cum
balneauerit dꝫ aliq̄tulū in aere frigido morari: vl' aqua fri
gida aspergēdo irrorari vel linteo frigido inuolui: et nō
dꝫ poni in loco calido. In humoralibus v° febribus. di/
xit Serap. 6° breuiarij. caueat ne balneet ante digestionē: et
qm̄ si facimus illud attrahimus tres res malas: qz effundit
mā que gn̄auit opilatio et putredo: et qz mā retenta in mē/
bro vno et putrefacta qm̄ calefit effundit et prolicetur cū mā
alia non putrefacta: et sic permiscet malignū cū benignorē
per quas corruptio amplior reddit et febris. Ac etiā qz per
balneū resoluit qđ est subtile et remanet grossū opilatiuū.
vñ dicit Dy. non est bonū ab initio lauari balneis: sed cum
apparuerint signa digōnis. Et Aue. colliget 7° dixit: sciad
q̄ balneū in declinatione collaudat: qm̄ superfluitates subti
les euacuat: in p̄cipiis vero minime: qm̄ rigores hꝫ prouo
care et dissoluit humores multiplicatq3 opilatiōes et super/
fluitates per totū corpus dispergit: et nō est tutū quin inde
pueniat apa in aliquo p̄cipaliū: et q̄uis humores euacuet
caliditatē tñ febrilē multiplicat et siccitatē. Verificant autē
pdicta nocumēta ex balneo: qm̄ balneū administrat pp eua
cuare mām per viā resolutionis. nā tunc opꝫ in eo morā plon/
gari: vñ concitant humores et sequunt inde nocumēta pdi
cta. Sed cū de intētione auctoꝝ pōt aliqñ fieri balneū in pu
tridis mō pp euacuare: sed pp humectare corpus et humorē
siccū et calefacere tpate: parum in eo trahēdo morā. Et pro/
prie hoc mō administrat balneū ante digestionē in corpori/
bus extenuatis febrientibus de mā frigida et sic. vñ Auic.
de cura quartane dixit. q̄ de illis in quibus fit iuuamentū
est sessio in aqua calida dulci ante cibū omni die: et balnea/
tio que humectat et nō facit sudare neq3 excitat caliditatē.
nam talis sessio siue balneatio vel aspersio cū aqua calida
digerit illū humorē cū temperata calefactione et humecta
tione et nō dissoluit eum. Dixit Auic. ibidē: ingrediat bal/
neum: et si nō fuerit digestio non fiat nisi effusio aque calide
q̄ntitate qua delectat corpus et humectat minus tanq̄ per/
ueniat ad hoc vt liquefiat humor. Et scias. q̄ si cōtingat er/
rore administretur balneū cū mora ad euacuandū minus
nocumentū inde sequet in febribus colericis q̄3 in alijs: qa
materia colerica propter sui subtilitatē est magis apta eua/
cuari per balneū q̄3 aliqua alia et cū hoc eius siccitas humi
ditate balnei corrigitur. Dixit Gal. x. terap. febres pro/
pter balneū augentur. effundunt enim humores calidi et
tendunt pororum tunice et virtus etiā male patit. Et Aui.
dixit. in febribus apostematū non cōuenit introitus balnei:
q̄ si forte cōpetat erit per accidens valde et extraneū vt for/
tasse pp̄ter dolores mitigādos: tertio autē regi. acutoꝝ. vt
d̄. patuit. Gal. dixit. q̄ in dictis febribus balneū non est ag/
grediendū nisi materia fuerit digesta: et tūc non fieret pp̄ter
mitigare dolores cū sit sedatus dolor facta sanie. Hoc dictū
adducens Rabi in 9° particula ait. balneū competit duris
apostematibus lateris et pulmonis. Et ait Moys. v̄ba que
dixit. de bonitate balnei in duris apostematibus lateris et
pulmonis manifestāt mihi. q̄ voluit intelligere de hn̄tibus
dolores in latere et pulmone ex mala cōplexione vel humo/
ribus grossis vel pungitiuis sine apostemate vel febre. Et
isti sunt quibus balneū est vtile. Nam de phibentibus bal
neum est cruditas et indigestio materie putride: et pp̄terea
phibetur in p̄cipio et augmēto. Dixit Gal. in lib. de tabe.
et ponit a Rabi ibidem. Cum obuias febri ethice cōiuncte
cū putredine nō intromittas egrū in balneū nisi prius sint di/
gesti chimi. Et dixit Gal. 12. tera. q̄ febri sincopali humoro
se cōtrarijssima. sunt balnea. De hora aūt balnei in inter/
polatis dixit Gal. 12. terap. decēter neq3 in epismasio. i. inua
sionis febris p̄cipio quis balneabit infirmū neq3 in epido/
si. i. in augmēto: quia densata est et opilata in eo tēpore cu/
tis et caro. Sed post declinationē incipientē et pcedentem
vel pcessū amplius vel q̄nq3 sm̄ statū q̄uis raro ɔferat ad
balneū ducere tūc. Et in. xj. terap. dixit. In deficiētibus fe/
bribus. i. interpolatis tp̄s aptissimū balneationis est cū tra/

Qñ fant febres pp apa nō vtimur balneo.

In dolo- re lateris vale est balneū.

De hora balneādi et q̄ntū tpe dꝫ mane- re in bal- neo.

spirare incepit febalis: i. in declōne: ssēllibz. n. nō cū bos pparat balneū bos. Et dixit. cū in declone accepint balneū trāspirato iam corpe moderate nō puā vtilitatē opatur: cūans ex ipso vniuersas ītēperātias z tumosas supfluitates. nā ipm opat in toto corpe qd opatur in hypocondrijs vel alijs ptibus appositū auxilia catartica. i. ī declone: sicut q balneū in declone pticularē z vērē solū tpe declōnis vtitur. tūc. n. digesta est mā z parata resolui. Et dñt. post exitū z q balneo cibus somēdus nō est nisi postq̄ anhelit' eius quietatus fuerit. Et si inter cibū z prīm future accessionis puum interfuerit spatiū cib' facillime digōnis dādus erit. Et sciās. q sig' q nō opz patiētē balneari est aduētus rigoris i balneo. Cū ḡ rigor in balneo euenerit ilico extra bēdus est z nō est pro tunc vlterius balnādus. ¶ De balneo autē aq̄ frigide in febre. dixit Gal. xj. terap. z ponit a Rabi in. x. pticula. sic. Si nāqz febrium notitiā hēremus secure mandaremus plurib' febricitātib' se in aqua frida extra balneū balneare z ꝯuenit iā z hoc q̄busdā: Sz q: nō cognoscimus febrium nās vere z pfecte si error caderet extra locū suū magnū accideret nocumētū: ideo effugim' hoc in curatione. ¶ Et dixit. xj. terap. Si patiens bene carnosus fuerit z constitutio calida z sicca z in piscinā natatoriā miseris frigidā nō nocebit: q: sm tale tps piciendū egrū in aquā frigidā z mox sudat z venter mouet quibus erumpit colera. Et de hoc posuit Gal. exm. x. terap. de iuuene carnoso qui misit seipsum in aquā frigidā z mox sudauit: eo q calor nālis frigiditate aque reuocatus ad intra vnitus z vigorat' rediit. s. mām digestā z eā expulit. In quibus verbis vl' velle. q nō debet balneū frm administrari nisi mā ente digesta sup. minorarū q. s. eā calor possit nālis preualere. Et A. dixit. cū videris calefactionē fortē z cōplexionē calidā z siccā z euanes tūc cōcedas balneationē quōqz fieri in aqua frida apud declinationē z appitionem signoꝝ digōnis z cūonez humoꝝ.

¶ Nota q q̄uis ab intra melius ꝯcedat carnosis aqua frigida q̄ in macris: tā ab extra melius approximatur in corpore calido z sicco quā in calido z hu. q: forsan calor inde in carnoso corpore reclusus exacueretur clausis poris z retentis vaporibus: z sic adderetur ad febrē: qd nō contingit in corpore macro. Corpus tā macrū nō debet esse tā macrū. q possit puenire aqua frida ad pfundū z extinguere calitatē eius innatā vel pcutere ipsius mēbra neruosa: sic q inde sequat spasmus aut aliud nocu' magnū. Et tale corp' dñt vocauit Gal. bñ carnosū. Et tale est sm ptm corpus. qd añ febrē fuit carnosū: z postea a febre est aliqualiter macrefactū. Et qdā dñt. q balneū frm in corpe bene carnoso cōpetit in statu. vt dixit Gal. sz in macro cōpetit solū in declinatione: vt voluit Aui. Et q̄uis in corpe carnoso sit timor de exacuitione febris propter cām supradictā: tñ hoc preeligitur: q: inde maius iuuamentum sequitur scilz mãe febris eūo. Et quidā dicunt. q in declone vera in corpore macro multū pōt cōcedi balneū aque frigide. Et hoc ad extinguēdū caliditatē que remansit in mēbris pfundis ex qua timetur arefactio. Et hoc preeligitur: q: vitare arefactionem est maius iuuamentū q̄ sit nocumētū qd inde timetur. s. casus in ethicā senectutis. Et in ꝯplone calida z sicca remansit in mēbris inflātio magna que vt plm in calidis z siccis remanere solet. Ut tollatur illa inflātio z nō fiat mansiua perducens ad ethicā. conceditur infusio aque frigide: ita tñ q frigiditas non sit tāta q ab aqua frigida possint ledi membra z spasmari vel cadere in ethicā senectutis: ppterea nō debet aque frigiditas esse multa: sz tāta q sufficiat ad remissionez caliditatis derelicte: ¶ Et mora qdē in balneo frigido dz esse pua: qd innuit Aui. cū dixit. q sit sm modū infusionis: z quidā solū aq̄ frigidā sup corpus aspergunt: z quidā ponunt patiētē in tina aque frigide: sz tā cito extrahunt ipz ab ea: z maxime si macer fuerit: nā carnosus pōt maiorē trahere in ea morā. Debet autē medic' bñ cōsiderare: z si videat nām paratā euāre mām febrilē nullo' balneū frm administret: q: impediret nām ab opōne eūonis illius nec iuuaret. ¶ Scias. q in nris ptibus medici raro administrant balneū aque calide in febribus: q: hoīes raro assuescūt istis balneis. Unde in eis faciliter resoluūtur z deficiunt: z mouētur: z mãe per balneū que aliqn nō deducunt ad cutē neqz resoluūtur. Et Rasis. 16° continentis. dixit. Dico non videri balneum febricitantib' esse vtile in aliqua dispositione maxime: nā ipsum vitare consulo in febribus putridis q̄tum possibile fuerit. Et adhuc rarius vtuntur medici in febribus balneo aq̄ frigide: eo q difficile sit mēsurare dispōnē i qua balneū cōueniat frm: z qdā fugiūt administrare ipsū: z prop̄ter infamiā non incurrere si ex alia cā eger conuerteretur ad malū: licz sit remediū multū laudatū ab antiquis.

De balneo aque frigide in febre.

Balneus aque calide non est in vsu i febribus. e minus aq̄ frigide.

¶ Explicit summa pª. Incipit summa scda tractatus. pmi.

¶ De curatione morboꝝ per instrz potiōis in gñali. Ca. j.

Potio quid sit z quo distinguatur generaliter: in actiuā alteratiuum z euacuatiuum preteritus sermo qui est de regimine sanitatis ostendit. In hoc autē loco q̄tū conuenit operi curatiuo dicendum est in generali quidem primo z posterius q̄tū pertinet curationi febrium generali. Et primo de actu alteratiuo: z posterius de euacuatione.

¶ Impletur autem cū medicinis alterantibus: z sunt ille que debent morbis a causa corporali añcedēte vel cōiunctā nō dependentibus de quibus necessitas potionis in curis morborum: ideo fuit: quia sicut dixit Auer. coll. 7°. Sunt aliq̄ egritudines quaꝝ correctio nō sufficit fieri a nā nisi per medicinas inuet. Et in hoc casu medi' po' declaratur nō obstāte q sint egritudines q̄dā z febres z apares aliquaꝝ correctioni medicina z nā sufficientes nō existant. Et si aliqn euadunt per accñs euadunt patiētes: sicut in reb' nālibus extraneitates aliquando fiunt tamen de raro ꝯtingentib' hoc existit sicut sunt vlceratio pulmonis z similia.

¶ Dixit Rasis. 25° conti. duo sunt fundamenta cure per potionem scilicet alteratio z euacuatio: sed plus communiter z debite z in pluribus locis alteratio competit q̄ euacuatio. Et modus equitatis appetit. q vbi posset alterari complexio cum medicinis non fiat euacuatio. Uerūtamē vbi hoc fieri non poterit necessaria erit euacuatio primo dum diminuatur q̄titas materie morbi: deinde fiat tantum alteratio. Alteratio tamen sola debetur morbis malitie complexionis pure sine materia humorosa: quos vocant morbos a causa corporali antecedente vel coniuncta non dependentes. Et euacuatio competit omnibus morbis a causa corporali antecedente vel coniuncta dependentibus siue ille morbus sit mala cōplexio mālis siue sit opilatio ab humore proueniente siue sit apā. Et vniuersaliter euacuatio debet omni morbo de replexione. Dixit Ipo. in affo. quascunqz egritudines plenitudo causat euacuatio sanat. Alteratio autem simul z eūo debentur morbis de malitia cōplonis cum mā. Ait enim Gal. in tegni. duas fore causas curatiuas male discrasie cū materia: quarū vna respicit suā causam. Et manifestū est. q causarū facientiū discrasiā cū mā sanatio est per eūonē. Alia respicit discrasiam ipsam z ipsius sanatio est alteratio. Dixit Ipo. al' Haly. in lib. de medicina antiqua. z ponitur a Rabi vbi. s. Morbi accñtes a ꝯplone carente materia velociter accipient sanitatē: sz accñtes cū mā nō sanabuntur nisi cū eūone aut digōne. Digō. n. aliqn vt dixit Gal. in tegni: est faciens cessare putredinē subā remanente z est causa corrigens maliciā subē humorū. Et q: digō nō fit nisi per modum alterationis non quidem male discrasie solius: sed z modi substātie humorum. Ideo fuit de opinione multoꝝ. q alteratio aliqn sufficiat in curatione discra

Alteratio z euacuatio sunt duo fūdamēta cure per potionē: sed alteratio in plurib' cōuenit q̄ eūo.

sit malis absq3 rõne: et hoc est rarū et nõ nisi q̄n humor peccans esset paucus et pauce malitie: ita q̄ esset reducibilis ad benignū. Et iterū opinati sunt quidam de intentione Rasis. q̄ sola alteratio aliq̄n sufficiens sit in sanatiõe discrasie malis: vt. p. g. multa infrigidatio in curatione febris incensiue extinguendo caliditatē illā intēdentē: ita q̄ calor ille totaliter extinguat: qd etiā posset esse verū in humoralibus sine putredine: et maxime cū humor ille de se est aptus recipere per illa extinguētia debitū suū sue subie. Apparet hoc in fino ob atraturione sine putredine. ¶ Dictū est autem in precedentibus necessariū fore in recta ordinatione supradictorū medicinaliū tam forā obtare scire eligere rectū modū approximationis ordinis et similiter est in alteratiõe et euacuatione: pro quo dixit Gal. in tegni. Due sunt cõsiderationes circa salubres egrū. s. et neutrū. i. circa cās sanas egras et neutras mētē: cõsideratio debet esse qualitatis et q̄ntitatis eius qd offert. s. sue corpori approximat. Et per qualitatē vt dñi. et bene intellexit pm̄ per qd ipsa cā seu res oblata siue approximata põt operari. Et omne tale pm̄ aut est subā aut q̄litas aut for̄ specifica. Et q̄ quibusdā antiquorū visum fuerat. q̄ quedā fuerat alia cõsideratio. 3ᵃ. s. tpis in recta ordinatione potionis. Ideo G. hoc remouet: et dixit. q̄ velle addere ad predicta tps velut aliqd aliud 3ᵐ nõ est bñ dictum: q̄m manifestum est q̄ si eget corpus tali et tanta administratione alicui⁹ aliarū causarū: et si offertur: qd etiā fm̄ tēpus opportunū offert. Et subdit Gal. q̄ si corpus afz mutabile et mortale fm̄ fluxū tpis aliter et aliter imutet et alijs et alijs fm̄ fluxū tpis oblationibus et approximationib⁹ egeat: nõ tñ sequit̄ pp̄ter cām assignatā tps esse requisitū et tps esse 3ᵃᵐ cõsiderationē. Nam si offero. v. g. in pn̄° pō carnes quas offerre nõ debeo: nõ erit hoc rõne tpis: sed rõne q̄ntitatis: q̄ offero q̄ntitatē carniū qua nõ indiget eger in pn̄° pō. Subdit tñ Gal. q̄ cõsideratio tpis iuuat ad perfectā cõsiderationē qualitatis et q̄ntitatis cuiuslibet instr̄ni: sic intellect⁹ Aui. 4ᵃ p¹. potuit tps esse 3ᵐ considerationē: et dixit. medica° cū medicinis tres h3 regulas: vna est eligendi suā qualitatē: et 2ᵃ est regula eligendi suā q̄ntitatē: et 3ᵃ est eligendi suā horā. Dixit Gal. 9° terap. Mox vt morbus sumit initiū oplo patientis sciēda est. Et q̄ sanitas et egri° sunt 9ria. via q̄ eger ducit ad sanitatē est fm̄ 9riū egritudinis: et hoc in q̄litate et q̄ntitate: q̄m si q̄ntitas fuerit minor remanebit pars morbi: si vero maior: licz ille morbus curetur: aliud tñ gñabit opposi tus p. ¶ Sciendū est autē. q̄ qualitas medicine alteratiue a qualitate morbi accipitur: q̄m per cañ. gñalē. s. positū oz esse oppo° morbo. Dixit Gal. 3° de ingenio sanitatis. signationes curatiue ab essentia morbi sumende sunt: cū semper morbus indiget auferri cõprehēdēs sub morbo etiam cām eius et acciñ. Dixit Aui. 4ᵃ p¹. In electiõe qualitatis me^{ne} absolute. i. 9siderate sub rõne. me^{ne} et nõ alr intelligēda: q̄ illa est talis vl talis q̄litas fo^{m} et nõ inq̄ntū est sub tali et tali gradu vel in q̄ntū est in tali vel tali suba nõ hētur cognitio nisi per cognitionē spēi egritudinis. i. p cognitionē essentie morbi. nā scita egritudinis q̄litate erit medicina eligenda que ei in sua q̄litate sit 9ria. Intelligendo p̄dicta de q̄litatibus medicine primis q̄ sunt calitas friditas siccitas et hu. nā q̄litates siue virtutes 2ᵉ et etiā 3ᵉ nõ solū a re p̄ter nāz accipiunt et eligunt: s3 et a re nāli. a nā mēbri tñ maxi⁹: et sub his etiā comprehēdit q̄litas me^{ne}. s. ipius simplicitas et cõpõ. ¶ De electione aūt q̄ntitatis medicine: dixit Gal. 3° de ingenio sanitatis: certa q̄ntitas medicine nõ põt calamo scribi neq3 verbo pferri: sed cū cognitione artificiali. i. coiectura simili vel p pinqua veritati sciri bñ põt: vñ Aui. 4ᵃ p¹. loquēs de q̄ntitatis me^{ne} electione dixit. fm̄ modū mēsure artificialis nõ certe. Est eni ista sciētia difficilis multi laboris. Dixit Gal. 3° de simplici medicina. Debet. n. q̄ntitas medi^{ne} corrñdere q̄ntitati morbi cuius morbi q̄ntitatis nõ hētur scia certa: s3 fo^{m} piecturalis. Ad sciendū aūt debitā q̄ntitatem oppositionis morbi: dixit Gal. 9° terap. op3 scire q̄ntū morb⁹ sit a sanitate remot⁹: et hoc ai nescit nisi cognoscat q̄ntū corp⁹ in sui sanitate fuerit calidū frm̄ siccū vel hūidū vl q̄uo aliter se habuerit: qd q̄de sciri nõ põt nisi 9iecturatione vt dictū est. ¶ Eligitur aūt 9iecturatiue q̄ntitas medicine ex cõsideratione in tribus gñibus rerū supradictarū. s. nāliū nõ nāliū et preter naturā. De qbus ybi. ā. dixit Aui. q̄ ex duab⁹ cognoscitur gñibus. s. reb⁹ pn^{ter} indicātib⁹: et vna que nõ pn^{ter} s3 iccdatio indicat siue coindicat: atq3 coindicat mediātibus duab⁹ pn^{ter} indicantibus. Et p² due dixit Aui. sunt nāe mēbri: et q̄ntitas egritudinis: et 3ᵐ est res que sup illud sua signat 9uenientiam aptitudine que sunt genus. s. etas sexus consuetudo tpe nāc acq̄sita et tps et regio ars et virt⁹. s. regitiua totius et forma idest corpis habitudo siue cõpositio. ¶ Et indicationes que dñe que sumunt̄ a mēbro patiente. Dixit Gal. 7° terap. sunt q̄nq3: p² sumit̄ a crasi. i. 9plone patientis mēbri nāli vel acq̄sita ab ea. n. sumit̄ mēsura calefaciēdi infrigidādi siccandi et humectandi. 2ᵃ sumit̄ ab opatione mēbri si habet exercere opationē vniuersis particulis sicut stoma: vel tribuere cibum vt cor: et cerebrū epar. 3ᵃ sumit̄ a plasmate. 4ᵃ sumit̄ a positione colligantia colligatione vel vicinitate cū alijs mēbris. Et 5ᵃ sumit̄ a q̄ntitate sensus mēbri. s. vtrū sit multi sensus aut pauci aut mediocris. Aui. aūt 4ᵃ p¹ de dictis 9siderationibus tetigit q̄tuor. s. sumptā a 9plone mēbri. s. pñte sub qua sanū degebat: et sumptā a creatione siue plasmatione: et sumptā a situ: et sūptā a virtute: et sub hac cõprehēdit sūptā a sensu mēbri. ¶ Et declarās dictas considerationes dixit Gal. ex p². s. ex 9plone mēbri sumit̄ indicatio isto mõ. nā si mēbrorū 9plonis calide egrotabit egrotatione frigida magis calefieri et longiori tpe oportebit et cetera. Alr. n. q̄cūq3 calidiores nā periclit̄ fm̄ frigiditatē egrotant. idest egritudine frida magis et fm̄ ampli⁹ tps calefieri indigebūt. Et silr dixit. in alijs 9plonibus. Et reddens causam eit. intātū. n. reddere ad eā. s. dispõnē que fm̄ nām vnaq̄q3 periclā est necessariū inq̄ntū in eā que p̄ter nām euerte erāt. Si vero mēbrū cale 9plonis egrotabit egri⁹ calida. Dixit Gal. pua breuis spatii opus est infrigidatione. et 9similiter dixit. de alijs 9plonibus. et subdit: vñ piclitant̄ minus quibuscūq3 pprie nāe egri⁹ exulit. Et est aflo. Ipo. in morbis minus piclitant̄ egrotātes et c. Et p3 ex dictis q̄re oporteat 9plonē mēbri 9siderare: q̄m 9plo nālis ē index sui et 9plonis innālis. nā cū 9plo nālis mēbri scita fuerit et 9plo innālis eius. Dixit Aui. scitur. s. per mēsurā extimatiuā: et qua scita scient̄ q̄ntitas me^{ne} cū qua ad tpamētū reduci possit. v. g. q̄n si sanatiua 9plo fuerit cala et egritudinalis frida: tunc iam multa esset elonga° a 9plone sua nāli: et tūc multa indigebit calefactiõe. Qn̄ ā ambe fuerint frigide: q̄ pua est elonga° a nāli: sufficiet ei parua calefactio. In dictis verbis Aui et Gal. insinuāt. q̄ lapsus dissimilis 9ploni sanatiue fit maior q̄ similis: qd dictū sic in se et absolute cõsideratū nõ continet veritatē: q̄m vnūq̄q3 corpus põt duci ad vtrūq3 lapsum. s. similē et dissimilē equalis gradus siue magnus lapsus sit siue paruus siue mediocris. Et forasse hoc dictū sic absolute cõsideratū potius indicat oppo^{m}: q̄m omne corpus est magis aptū alterari ab agente ducente ipsum ad lapsum similē q̄ ad dissimilē. Ex qua aptitudine fortiorē et maiorem ab illo impressionē recipiet. Actus. n. actiuorū: dixit Ar. sunt in patiēte disposito. Et ideo corpus calm ab agente calo facile incurrit egri^{m} calidā magnaz vbi corpus frm̄ ab ipso agente egritudinē calidā in paruā difficulter incurrit: et nõ nisi a magna cā. Sed p̄dictū verbū Gal. et Aui. 9tinet veritatē suppositione facta q̄ ipsi intellexerunt: q̄ est. q̄ lapsus similis et dissilis inducet per sensum tactus eq̄lis: et cū eq̄litate accitiū ab ipso lapsu euenientiū. v. g. supponatur: q̄ corpus cal3 incurrat egri^{m} cala3 et frm̄ corp⁹ et incurrat egri^{m} cala3: tūc si in vno q̄q3 corpe q̄ ad tactū inueniat̄ eq̄lis cal3 et fuerit i vtroq3 accitia a calitate 9uenientia eq̄liatē corpore

Circa alterationem et rõnem due sunt considerationes. s. q̄litatis et q̄ntitatis.

Indicationes ò q̄d titate medicine a mēbro patiēte sume pte sunt quinq3.

A cõplexione mēbri.

Oportet cõplexiones mēbri 9siderare.

Qualitas medicine alteratiue a qualitate morbi accipitur.

Quantitas medicine sciētia certa haberi nõ põt: sed cõiecturata ta.

tū est φ vel ꝫ est maior recessus a ɔplõne sua nāli in corpe frigido ꝙ̄ in calō. nō. n. puenire pōt corpus frm̄ vt in eo reperiatur ad tactuꝫ idē gradus caloris qui repit in calō nisi in eo addita fuerit caliditas multa. Et sic verificato dicto Gal. ꝛ Aui. bn̄ appet eligi debere ꝙ̄titatē me^e maiorē cōtra lapsum dissilēꝫ ꝙ̄ ɔtra similē. Ita vt qñcūqꝫ egrotat corpus frm̄ egritudine cal'a indiget me^e frigidiori ꝙ̄ corpus calm egrotās egri^e cal'a supposita paritate lapsus pdicta: opꝫ. n. vt ꝙ̄titas me^e corrñdeat ꝙ̄titati lapsus: vt pportionet virtus eius ꝙ̄titati recessus a ɔplõne nāli. Et ēt ex causa ꝙ̄ posuit Gal. 7°. terap. nā ɔplō nālis nō solū indicat sup inuentionē me^e ꝛ ꝙ̄titatis eius: inꝙ̄tū ipsa signat. φ magnus est recessus ab ea vel paruus. sed etiā indicat pter seipsaꝫ inꝙ̄tū indicat se debere per similia cōseruari. Et sic corpi flātico egrotanti egritudine cal'a debent frigidiora ꝙ̄ colerico egrotāti egritudine cal'a eiusdē gradus cuꝫ illa ad sensuꝫ tactus: ꝛ vt. s̄. dictū est. Et similiter intelligendū est de iuuene ꝛ sene ꝛ de viro ꝛ muliere: ꝛ de egrotāte estate ꝛ de hyeme modis dictis presuppositis: tñ semp ceteris paribus de virtute habitudine corpis ɔsuetudine ꝛ alijs. Si. n. cetera paria nō essent non verificaret verbū eorūꝫ sicut Auer. 7° colli̇ꝫ. ondit: cū arguit cōtra medicos qm̄ iuueni causonizāti ɔcedunt frigidiora que si concederent seni causonizanti extinguerent calor eius. nō. n. cōtingit hoc seni rōne lapsus sui: sꝫ rōne ṽtutꝫ ꝛ nālis ɔplexiōis ei⁹. ❡ Ex nāli autē operatione mēbri seu pparatione: dixit Gal. vbi. s̄. cōsiderandum vtrū faciat opōtionē vtilem toti aut solū qbusdā membris aut solū sibiipsi. Et dixit Gal. φ in discrasijs cū humoris vitio in qbus habet intentio euōnis sumit indicatio a ṽtute. nā si soluꝫ sibiipsi opōnē facit audacter fit euō sicut dispō requirit: nō curādo d̄ virtute. sed si fecerit opōnē cōeꝫ: toti: nō opꝫ tūc paruā sollicitudinē facere de robore virtutis ne qñ dissoluamus. i. ne vnqꝫ dissoluamus virtutē mēbri: repentina. s. euōne vtētes. Et put maior est dignitas opōnis mēbri sine put opōnē facit magis necessariā vite ꝛ maxime egrotantib⁹ tanto maior sollicitudo hñda est de robore ei⁹. v. g. dixit Gal. cordis opatio oium necīa est egrotātib⁹. cerebri vero opus ad vitā est epar necessariū sicut opus cordis: nō tñ pari robore eius indigem⁹ in egrotantib⁹. nō. n. necessarium est oibus opari neruis seu musculis. s. in egris. quare sufficit tñ eius seruitiū. s. robur esse qd debeat ꝛ possit perficere respirationis opus. Epis vero opus oibus pticulis necessariū est: nō tñ ipꝫ hꝫ esse necesse opus eius: sicut operis cordis: ꝛ sicut est opus epis pportionabiliter est opus stōi. Si vero fecerit mēbrū opationeꝫ vtilē qbusdā pticulis: dixit. G. seruare opꝫ eoꝝ robur pportionabiliter vtilitati virtutum: vt famuletur aialis pticulis. xj. aūt terap. dixit Gal. φ cōtracta ṽtute cordis ad virtutē pulsatilē ipsius epar est dignius dicta sollicitudine. i. custodia. Et post ipm est cor. dixit. n. nō indigem⁹ ṽtute pulsatili multū forti sicut nec ṽtute motiua. ṽtute aūt digestiua indigem⁹ multū robusta. neqꝫ intellexit hoc Gal. de virtute cordis absolute a qua fm Ar. oēs ṽtutes pdeūt. qꝛ ea oi tpe fortiori indigemus ceteris. Et dixit G. eodē 7° ter. φ si discrasie sint pure sine materia aut sine humoris vitio in qbus solū alterare: opꝫ nihil ex hac intētione accipitur. s. a ṽtute ꝛ opōne mēbri: qꝛ i hoc oia mēbra sunt paria. s. in intētione ad alterādū tm̄. Dñt. intellexit Gal. de alteratione discrasie pue. nō aūt magne. naꝫ in magna discrasia ꝛ pprie mēbroꝝ nāliū. iꝫ° terapeu. ipse docuit in alterando indicationē sumere a virtute mēbri: cuꝫ in cura stōnū mēbroꝝ nāliū docuit indicationē sumere a nā. s. ṽtute mēbri fm alterationē. ❡ Dixit. Aū 7° colli̇ꝫ. de cura caliditatis stōi. Qñ Gal. dixit. φ in cura lesionis opōnis mēbri maior cadit timor in euāndo ꝙ̄ in alterando nō sane locutus fuit: sed errauit: qꝛ sicut timenda est euō vt virtuteꝫ nō ledamus sic ꝛ in alteratione. Et Auer. dixit verū si Gal. illud itellexisset in discrasijs magnis. Et maxie dixit. Auer. in alteratione frigiditatis. nā ille modus est maioris dāni scilꝫ alteratio frigiditatis ꝙ̄ caliditatis in mēbris nutritiuis. Sed Gal. vt. s̄. dictū est nō intellexit illud dictuꝫ nisi in puis discrasijs. ❡ Aui. etiā posuit 4^a p^i in alterando debere indicationē sumere a virtute. ❡ Dixit Aui. φ ex virtute mēbri eligitur ꝙ̄titas me^e fm tres semitas. Et vna ē semita dignitatis ꝛ pncipat⁹ mēbri cuius curā habere opꝫ: et qua semita hꝫ. φ super mēbra principalia cū fortibus medicinis non faciamus aliquid in quo sit ambigendū: ꝙ̄tū magis poterimus ne nocu^m toti corpori cōe faciam⁹. Et hoc siue medicine sint euatiue siue alteratiue siue eas exhibeamus ad intra corpus siue ab extra eas applicemus. Et dās ex^m Aui. dixit. φ ex cerebro ꝛ epe non euabimus illud qd ab eo euare debemus in vna hora nec vllo mō vehementi infrigidam⁹ infrigidatione. Et similiter cū epati eplm apponimus ex rebus resoluentibus nō reliquimus qn in eo res retentiuas idest stipticas ꝛ boni odoris apponamus: pter custodiam virtutis eius: ꝛ similiter in eis que pter ea ad bibendum damus. Et ex his ṽbis Aui. manifestat. φ in alterādo solū de virtute solicitudinē habere debemus in alterantiū fortiū approximatione: sicut dictum est Gal. intellexisse. Dicunt. administrentur medicinis resolutiuis. i. fortibus medicine stiptice. qꝛ aggregando ꝛ vniēdo subam mēbri confortant virtutē ꝛ actū eius. sꝫ ea q̄ rarificant ꝛ laxant subam mēbri vt dixit G. 3° asso. in pmē. asso. Austrini venti debilitāt virtutē ꝛ operationē eius. Et medicine odorifere illis admiscētur: qꝛ oēs sunt cōfortatiue mēbroꝝ pncipaliū cōtēperātes ipsoꝝ cōplexionē ꝛ spiritus eoꝝ. Et dixit Aui. φ inter oia mēbra cor est dignus hac custodia: deinde cerebrū: deinde epar. Et verificatur hic ordo mēbroꝝ pncipaliū ɔsiderando ipsorum virtutes absolute: ꝛ absolute querit medicus virtutes eorū cōseruare pro custodia vite. Uita. n. principaliter depēdet a corde: deide a cerebro inꝙ̄tū facit ad anhelitū sine quo vita esse nō pōt: ꝛ vltimo ab epate: qd est principiū alimenti. Scdm tamē alias cōsiderationes ordo ipsorum est vt dictum est supra. ❡ 2^a semita est consideratio virtutis mēbri facientis iuuamentū siue vtilitatem toti cōemꝫ dūr mēbra principalibus sociata sicut stōus ꝛ pulmo. In his. n. sicut in principalibus non debent approximari medicamina que faciant ipsa lapsa: nam nocumentū eis adueniēs toti etiā corpori cōicatur. Et ideo dixit Aui. in febribus cum stōi debilitate aquam vehemētis frigoris nō damus: ꝙ̄uis febrem ipsam extinguere velimus. ❡ 3^a semita est consideratio acuitatis sensus mēbri ꝛ ipsius habitudinis. Dicitur autē mēbrū acuti esse sensus a facilitate ꝛ vehemētia patiēdi a quolꝫ sensibili. Et pterea a sensibili etiā debili patit ꝛ tristatur: ꝛ talia mēbra sunt mēbra neruosa: ꝛ ꝙ̄tū mēbrum fuerit magis neruosum ꝛ neruos habēs magis circa superficiem positos ꝛ magis detectos: tanto est sensibilius ꝛ pati magis aptum. Et inter omnia mēbra os stōi maxime ponitur esse tale: ꝛ per oppositum dicitur esse mēbrum obtusi sensus. ❡ Et ista semita fuit indicatio 5^a posita a Gal. supra de qua dixit 7° terap. membra multi sensus non possunt tolerare quecunqꝫ farmaca maxime mordicatiua. nam dissoluuntur ipsorum virtutes: pauci vero sensus membra possunt tolerare omnia farmaca: etiam sufficienter mordicantia sine lesione ꝛ dissolutione virtutis: ꝛ dixit vt quinto ponitur continentis. noli procedere in cura membroruꝫ habentium vehementem sensum cum medicinis fortibus subito. sed corroboretur in spatio longo ꝛ econtra. Et Haly. dixit 8° practice. Sapiētes antiqui in membro quod acuti est sensus ꝛ subtilis medicamen ne posueris quod fortiter pungit. naꝫ accidentia cōmouet pessima. Sunt autē mēbra fortis sensus ꝛ acuti oculi cerebrū pāniculi neruus os stomaci ꝛ matrix. Membra autem grossa ꝛ que parum habent sensus ꝛ si passiones habent robustas omnibus curabis medicamib⁹ validis que fortiter imerguntur ꝛ soluūt

Ab operatione mēbri.

A virtute mēbri.

Uenti australes debilitant virtutem.

A sensu mēbri vehemēti ꝛ forti.

quēadmodū splenis curant morbi cū corticibus radicum capparis sinapi ꝛ scordeon. Et. A. dixit ex hac cōsideratio/

Medicus ne medicinas malarū qualitatū nō debēt applicare mēbris acuti sēsus nervosis.

ne medicus sibi cauere dꝫ ne mēbris acuti sensus nervosis applicet medicinas malarū qualitatū ꝛ mordicatiuas: sicut sunt titimali ꝛ similia. Inferūt.n. vehementē passionē ipsis mēbris. Unde puenit illis dolor quē sequit virtutis pstra/tio ꝛ nocumētū corpori toti. ¶ Et ex dictis tribus sensibꝰ. vel semitis. Aui. posuit tria gñia medicinarū a quibꝰ medicꝰ sibi cauere dꝫ approximare. Et pmū genus est medicinarū

Tria sunt gña medicinarū a quibus medicus approximare sibi cauere debet.

vehementer resoluētiū: sub quo genere cōprehendit omnes medicinas suas virtutes hñtes fortes. Et scdm genus est medicinarū vehemēter infrigidantiū: sub quo gñe cōprehendit oēm medicinā intēsas habētē q̄litates primas. Et 3m genꝰ est medicinarū hñtiū ɔ̄rias q̄litates nāe spūs ꝛ mēbrorum. sub quo genere cōprehēdit oēm medicinā v̄tutē hñtē venenosam vel ad nāꝫ veneni accñtē sicut flos eris cerusa ꝛ silia. ¶ Ex 3ª aūt cōsideratiōe.s. posita a Gal. q̄ sumit a creatio

A creatione mēbri.

ne mēbri sumit indicatio de q̄ntitate medicine fꝫ duas nās creatiōis tm̄.s. fꝫ viā ꝛ receptaculū. Alie āt due figura ꝛ superficies parū aut nihil sup hoc indicant. ¶ Et Aui. ad significandū per illas duas nās innuit quasdā distinctiones mēbrorū que sunt. ꝙ quedā sunt mēbra quorū interius ꝛ exterius loca sunt vacua per que expellunt ipsorū supfluitates sicut renes ꝛ pulmo q̄ cōcauitatē hñt interius ꝛ ɔcauitateꝫ hñt exterius.i. cōicationē ad aliquā viā extra se positā per q̄ꝫ pñt suas supfluitates expellere cū medicina subtili ꝛ tpa ta.i. pportionata egritudini ipsorū nō superexcedēte eo faciliter ab eis supfluitates expellunt: ꝛ hoc solū indicationem sumēdo a nā receptaculi: qꝛ pper aliq̄s indicationes possent indigere meª forti. Et quedam sunt mēbra que nō hñt aliqd receptaculū neq̄ꝫ interius neq̄ꝫ exterius sicut nucia ꝛ nerui: ꝛ ista indigent meª fortiori. qꝛ ab eis supfluitates cuꝫ difficultate pellunt. Et quedā sunt que solū hñt ɔcauitateꝫ extra se sicut cerebrū qd hꝫ nares ꝛ palatū ad que suas supfluitates expurgat. Et quedā mēbra hñt cōcauitatē solū interius sicut vene ꝛ arterie. ¶ Et Dixit iterū Aui. ꝙ mēbrorū qddā est rarū ꝛ sufficit ei meª subtilis: ꝛ qddam densum ꝛ medicina indiget fortiori.s. idicationē sumēdo a nā raritatis ꝛ densitatis. nā pper alias cōsiderationes pōt mēbrum rarū indigere medicina forti sicut splen. qui q̄uis sit rarus: tm̄ pper humorē grossuꝫ quē continet requirit medicinam fortē. Indicatione.n. sumpta a creatione mēbri dixit Aui. ꝙ mēbrū qd magis forti medicina idiget est illud qd in nulla duarū ptiū ventriculū hꝫ neq̄ꝫ receptaculū ꝛ post hoc ē illud qd habet receptaculū a duabꝰ ptibus ꝛ est rarū. ¶ De situ vero siue positione mēbri sumit idicatio de q̄ntitate medicine 3r. vnoº sumēdo sitū p loco. Alioº sitū p societate. ꝛ 3º

A situ mēbri siue positiōe ꝛ societate.

sumēdo sitū p loco ꝛ societate simul. Et Dixit Aui. ꝙ vtilitas resultans ex loco cōlor est ea q̄ ex societate: qꝛ ɔii egritudinibꝰ mālibꝰ ꝛ q̄mālibꝰ q̄ v̄o ex societate solū ɔuenit mālibꝰ. Sumēdo ergo positionē sicut sumit ab eo idicatio de q̄ntitate medicine dixit Gal. in tegni. in pfundo posita que patit per te cōsiderare opꝫ huius facere salubres causas vt nō cōtingat exsolui fm viā robur medicine. v̄.g. dixit Gal. si sit mēbrū aliqd positū in pfundo pro quo medicamen sit approximādū salubre: calidius esse opꝫ nō solū tm̄ calꝫ q̄ntū indiget passio.s. ita ꝙ sit ei equale in gradu: sꝫ.s. moduꝫ apponat pper positionē ei aduenićs supple ꝛ tm̄ sup apponat q̄ntū extimabimus de v̄tute eius exsolui in via anteq̄ꝫ ad illud perueniat mēbrū vt ad illud pueniat equale in gradu gradui discrasie mēbri. si enim in minori gradu perueniret ad ipsum nō curaret illud. Et dixit ꝙ si mēbrū positum in pfundo: fuerit pper suā discrasiā indigens medicamine frigido nō solū opꝫ medicamē facere frigidius pper deperditionē sue virtutis in via. sed opꝫ medicamen considerare prius: ꝛ si fuerit pachimeres.i. grosse sube nō perueniet ad profundum multū ita ꝙ non curabit. sed cōtrariū per accñs aliqñ operatur poros obturando ꝛ calm vnierꝰ ꝛ fortificādo: quare vel opꝫ te ad aliud pmutare medicamen vel aliqd permiscere qd ipsum penetrare faciat vsq̄ꝫ dum perueniat cum virtute equali ad mēbrū illud. si vero medicamē leptomeres idest subtilis sube ꝛ penetratiue fuerit dixit Gal. pōle est ipsum peruenire sine admixtione alterius vsq̄ꝫ in pfundo ptm̄ supple hoc idem de suba pachimeres ꝛ leptomeres in humectantibꝰ ꝛ siccantibus ꝛ aliis etiā medicaminibus oibus cōsiderandū fore. Sed si ipsi patienti parti adducas medicamē.i. potes ei applicare: qꝛ locata est in extrinsecis partibus corporis: tunc in tm̄ sit ꝛ humidius ꝛ frigidiꝰ medicamē in q̄ntū manifestatio excessus egritudinis precessit que posita est cala ꝛ sicca. Et idem dixit Gal. 7º terap. ꝛ idem etiā ponit 25º cōtinentis auctoritate eiusdē. ¶ Dixit

Utilitas sūpta ex loco tripliciter.

Aui. vtilitas ex loco sumpta est triū modorū. vnus eorū est longinquitas ꝛ ppinquitas mēbri: q̄m si fuerit ppinquuꝫ sicut stōus perueniunt ad ipsum medicine tpate.i. pportionate: ꝛ operant in ipso. Si vero longinquū fuerit sicut pulmo corrūpent virtutes meªª tpatarū ꝛ pportionatarū discrasie eius anteq̄ꝫ ad ipsum perueniāt. q̄ pper opꝫ vt in earū virtutibus augmētū fiat. 2ꝰ modus est vt per ipsum sciatur quid meª sit admiscēdū vt per illud ad mēbrū velociter veniat sicut medicamini morborū viarū vrine admiscent diureticae: ꝛ medicinis cordis crocus: ꝛ similiter miscenda est medi' cuiuscūq̄ꝫ mēbri medª que cū pprietate. ꝛ 3ª virtute sua respiciat mēbrū illud. 3ꝰ modus est vt sciamꝰ a qua parte ad ipm medicinas peruenire faciamus. v̄.g. si vlcera in inferioribus fuerit intestinis per clystere medicinas iniicimus: ꝛ si in superioribus per os. Quidā aūt dñt. dcm̄ cañ. Gal. ꝛ Aui. ꝛ similiter aliorū auctorū nō esse implēdū: eo ꝙ lederetur grauiter periculo posita.s. vel añ mēbruꝫ pfundū: q̄m si discrasia egritudinalis mēbri positi in pfundo sit. v̄.g. cala in 3º gradu q̄ gradꝰ est sensibilr ledēs mēbruꝫ suppositū si administrauero ei medᵘᵐ frigidā in 4º nulli dubiū ꝙ illud mēbrū vehemēter ledet: sed hi declinant a recto. nā cañ. eorū est verus indicatione sumpta a morbo: neq̄ꝫ ledit mēbrū.s. positū. qꝛ ibi est prohibēs ab eo lesionē.i. caliditas mēbri pfundi qua cōtinue calefacit periculā sic ꝙ resistens phibet ne ledatur a medicamine ei superposito etiā q̄ntūcū q̄ꝫ frigido. verū est tm̄. ꝙ pdictus cañ. nō est semper in curatione obseruandus: qñ.i. alie indicationes obstarent. Si.n. v̄.g. obstaret indicatio sūpta a pticula ante mēbruꝫ lesum posita vt obstat in hñte cor calidius ꝛ stōuꝫ friduꝫ tūc per interius exhibita iste cañ. obseruādus non est. qꝛ ledet per illud stōus vehementer in quo casu nō est approximanduꝫ medicamē epis calī actu frm̄. sed solū poª frm̄: calm̄ vero actu. Et sic ēt phibet cañ. pdictus obseruari indicationem sumēdo a pncipatu seu dignitate mēbri ꝛ eius vtilitate toti cōi. ¶ Et docens Gal. indicationē sumere a plasmate p societate simul ꝛ via dixit vbi.s. ꝙ ab eo sumitur indicatio in q̄ntū mēbrū hꝫ vias sensibiles: per quas mā pōt transire vel adduci ad aliud mēbrū vel nō habet. Et si quidē hꝫ vias ad principalia siue nobilia vt splē qui habet vias.s. arterias ad cor. ꝛ mā per illas fluat ad ipsa membra nobilia statim aduertemꝰ illū fluxū ꝛ si fluat ad viliora puocabimꝰ ipsum fluxū ꝛ maxiª ista cōsideratio habet in cūone. ¶ Dixit. G. 7º terap. Indicatio a plasmate sumitur de cūone sic ꝙ mā debeat cūari per ɔuenientē regionē. Si.n. fuerit. v̄.g. humor cūandꝰ ifundo epis educendꝰ est p fluxū vētris vel per vomitū: melius tm̄ per fluxuꝫ vētris: qꝛ fundus epis magis cōcauitatibus intestinorū sociat ꝛ si fuerit in gibbo epis ꝛ fuerit replio multa tūc etiā educendus est per fluxū ventris vel vomitū. Si vero pauca vel paucificata educēdus est p vrinam. Et si humor fuerit in cerebro cūandus est per palatū nares ꝛ aures: ꝛ si in pulmone ꝛ thorace educēdus est p sputū veniens per tracheā arteriā. Et Aui. dixit. mā contenta in ɔcauo epis dꝫ cūari per secessuꝫ: ꝛ si fuerit in gibbo dꝫ

eūari per vrinā vt dixit Gal. si mā nō fuerit exuberans mul
ta: q2 prius tūc educi bʒ p secessuʒ multa q̄ntitas eius: ⁊ de
inde residuū dʒ eūari p vrinā. vie. n. vrine non sunt apte sicut
intestina eductioni multe materie ꝓpter stricturā ipsarum.
℄ Et docēs Aui. indicationē sumere de q̄ntitate medi' a si
tu pro loco ⁊ societate simul dixit. ꝙ ista indicatio confert
in hoc. qḋ facere debemus qn̄ in ī in mēbro tota fuerit eūa
ta. i. adunata siue aliunde fluxerit ad ipm siue in ipso fuerit
cōgesta. Et cōfert etiā in hoc qḋ facere debemus qn̄ mate/
ria adhuc eūaꝛ. i. fluit iam actu vel aptitudine: q2 sit parata
fluere. Et subdit Aui. ꝙ cū in mā fluēte ⁊ que apta est flue
re sint duo ꝯsiderāda. s. ipsa mā cui debeꝛ eūo ⁊ fluxus ei⁹
siue aptitudo ad fluēdū cui debetur diuersio tūc insurgit ex
situ sumpto simul pro loco ⁊ societate quadrup' ꝯsideratio
in eūone ⁊ diuersiōe. ℄ Una est vt diuersio fiat ad ꝯ̄riā partē
vt ex dextra ad sinistrā vel ex superiori ad inferiorem vel ex
ꝓfundo ad superficiē vel ex anteriori ad posteriorē. Et est
ista cōsideratio p̄ᵃ vera ⁊ regularis in se. licet in quibusdaʒ
particularibus casibus non sit seruāda sicut cū fluxus esset
a mēbro nobili ad ignobile. nam tali fluxui nō debet medi/
cus oppugnare. sʒ obtēpare: imo ⁊ ipsuʒ adiuuare ⁊ cona/
ri totā ad ipsuʒ ignobile adducere mām. Silr̄ si mā foret
venenosa ⁊ fluxerit ad partes exteriores ēt si a mēbro igno
bili interiori nō dʒ medicus eā ad diuersum trahere. sed to/
tā ad exteriora mouere. ℄ 2ᵃ ꝯsideratio est vt fiat attractio
ad mēbrū cōsociū nō q̄dē societate cōi ⁊ gn̄ali: q2 oē mēbruʒ
alteri sociaꝛ sʒ societate ꝑticulari ⁊ determinata per venas
aliquas vel arterias aut alias vias patentes sicut mamillis
ventosas apponimus cū menstrua retinere volum⁹. ℄ 3ᵃ
ꝯsideratio est rectitudo diuersiōis. cū enim mām trahimus
debemus illā ſm rectitudinē trahere ꝓpter maiorē tractus
facilitatē sicut cū mā est in epate flōmam⁹ basilicam dextrā
⁊ cum est in splene sinistrā. Et h̄ cōsideratio est regularis in
quibusdā tn̄ casibus seruanda nō est. Uн̄ aliqn̄ necessariuʒ
est nō rectitudinē cōsiderare: sed maiorē distātiā querere ⁊
diuertere ad 2ᵐ diametrū. ⁊ hoc maxime qn̄ plenitudo eēt
magna in toto aut ſm rectā diametrū fieret transitus māe
male sup principale. ℄ 4ᵃ cōsideratio est elonga° diuersio
nis: vt mēbrū ad qḋ trahitur mā nō sit multū ꝓpinquū ei a
q̄ trahitur: sed ab eo sit aliqualiter distans ⁊ remotū: ⁊ ista
distantia ⁊ remotio per tertiam cōsiderationē dictam dʒ eē
ſm rectitudineʒ. ℄ Et subdit Aui. Cū volueris māʒ ad di
uersum trahere obserua duos can̄. p̄mus est ꝙ si mēbruʒ a
quo vis māʒ trahere ad diuersuʒ habuerit dolorē tūc an̄q̄
trahas seda prius illū dolorē: nō intelligens de dolore de/
bili vel moderate tolerabili: q2 tn̄ nō est necessariū prius hūc
talē dolorē sedare. imo vt sedetur debet fieri diuersio. sʒ in/
telligens de dolore imenso difficulter multū tolerabili: cuʒ
quo tn̄ stat virtus: ⁊ cā est: q2 talis dolor est causa attractio
nis ad locuʒ in quo est. In quo dolore si diuersio leuis fiat
plus erit qḋ trahis q̄ʒ qḋ diuertis: q2 nihil ꝓficiet. si autem
diuersio fiat eūatiua fortis cū ille vehemēs dolor significet
multā esse mām cātem ipsum erit eūo illa magna: ⁊ per
ꝯn̄s fallax ⁊ timenda ⁊ regulariter nō fiēda a medico: put
innuit Ypo. in affo. In exercitantibus ad sūmū: ⁊ quare p̄us
debes sedare dolorē. Et notanter dixit. A. debes sedare do
lorē: ⁊ nō dixit remouere dolorē: vt oēm modū mitigatiōis
doloris cōprehēderet siue per anodinoꝝ approximationeʒ
siue per deliciā causantiū siue per narcoticoꝝ approxima/
tionē. Aliqn̄ tn̄ irreglr̄ opans medicus a diuersione eūati/
ua forti incipiet vel saltē nō expectabit donec dolor mitige/
tur: ⁊ hoc qn̄ ꝓpter vehemētiā doloris timeret de casu vir/
tutis ⁊ morte: ⁊ tūc maxᵉ qn̄ per sedantia dolorē dolor non
mitigareꝛ. In tali. n. casu ꝓpter maius periculū euitandū
exponit se medicus alicui periculo ⁊ icipit ab eūone forti.
imo ⁊ vsq̄ ad sincopi. Ut voluit Gal. in ꝯ¹° affo. Eoꝝ que
egrotātur. ℄ Scd̄s can̄. est ꝙ in diuersione cauere sibi debet
medicus ne transitus fiat sup p̄ncipale: vbi notandū est de/
intentiōe auctorū ꝙ iste can̄. cōtinet veritatē: qn̄ tractus fie/
ret sup pncipale: ita ꝙ remaneret in eo ⁊ figereꝛ ibi tan̄q̄
in termino in quo. sed si mā trahēda fuerit benigna ipsa pt
trahi sup p̄ncipale tan̄q̄ ipsum sit via transitus ipsius māe
ad loca eūonū. Si vero mā sit corrupta: tn̄ venenosa neq̄
furiosa pōt ꝑmitti trāsit⁹ ei⁹ sup p̄ncipale tan̄q̄ p viā trāsit⁹
ad loca eūonis: corde excepto sup qḋ nll'° mā corrupta du
ci debet. ⁊ maxᵉ qn̄ est alia melior via per quā transeat vel
saltē nō sit pata alia via: nec̄ mirū cū nā reglr̄ opās frequē/
ter hoc in crisibus faciat. facit. n. trāsire mās per venas ce/
rebri in crisi per fluxuʒ sanguinis narium: ⁊ facit similiter
eā transire p venas epatis per fluxuʒ ventris vel vomitum.
Et si dicaꝛ ⁊ per cor hoc licet. natura Mes. in cura pleure/
sis dextre docuit facere flōmiā ex parte sinistra versus cor.
dō in est ꝙ Mes. nō fecit illā flōmiā rōne māe corrupte cō/
tente in apate pleuretico: sed rōne māe ꝯn̄tio in venis cōtē/
te nōduʒ corrupte q̄ pata est ad apa fluere ⁊ corrūpi. Sʒ mā
furiosa ⁊ venenosa nun̄q̄ dʒ trahi a medico sup aliqḋ p̄nci
paliū etiā tan̄q̄ per viā trāsitus: medū tan̄q̄ ad terminū: eo
ꝙ eēt cā maioris ꝑiculi: cū talꝛ mā nō possit a nā regi arte: nec
ab arte. qr̄ timor eēt ne i p̄ncipali remaneret ⁊ mortē indu/
ceret: q̄re oēm talē motū medic⁹ ꝓhibere dʒ q̄ntuʒ potest.
℄ A reb⁹ aūt signantibus sua couenientia ⁊ aptitudine sup
electione q̄ntitatis medicine faciliter sumiꝛ indicatio. Ipse
eni aut ꝯsentiūt exhibitionē medicine fortis aut nō. sed po/
tius dissentiūt ⁊ ꝓhibēt. Si ita q̄ egri° de se indicat de me/
dicina forti ⁊ ille res cōsentiūt: tūc secure illā administram⁹
Si vō dissentiunt ab ipsa desistim⁹. Et si q̄dā cōsentiūt q̄dā
nō: tūc mediā seruabim⁹ viā medicinā fortē debilē facien/
tes. Si itaq̄ etas fuerit iuuentutis securius medicinā fortē
administrabimus. Si vō etas fuerit senectutis illā remim⁹
ꝓpter virtutis debilitatem. Et silr̄ si etas fuerit pueritie pro/
pter facilitatē ⁊ moltitudinē resolōnis puerorū. Et si sexus
fuerit virilis securius fortē adhibebimus medicinā: nō aūt
sic si fuerit feminie⁹. Et si corpus fuerit assuetū fortes suffer
re medicinas secure eas ei administrabim⁹ ⁊ retinemus eas
in insuetꝭ. Ars q̄ʒ si fuerit ex eis q̄ artificis corpus ꝑparat
ad minorē passibilitatē fortē medicinā securius approxima
bimus. Sic q̄ʒ habitudo corpis densa difficulter dissolubilis
de fortis medicine exhibitione cōsentit ⁊ rara ab ea prohi/
bet. Anni q̄ʒ tps ⁊ regio ⁊ aeris ꝯstō si vtute nō fuerint re/
soluētes fortē medicinā exhiberi consentiūt: ⁊ silr̄ regimen
p̄m repletiuū ⁊ borū ꝯ̄ria fortē medicinaʒ dari prohibent.
℄ Dixit. A. Inter oēs res p̄dictas aer est digni°: cuius rē
custodire opʒ ⁊ ꝯsiderare an sit res medicine iuua^m ꝑstans
an egritudini. Dixit. n. Gal. 9° ter. ⁊ s̄. iam dictū est. ꝙ aer
aut est sicut q̄dā cā curatiua egritudis: aut ē sic gn̄atiua ei⁹
custoditiua vel augmētatiua ꝓpter qḋ ibidē Gal. reducens
oēs cās curatiuas ad tres spālr̄ exp̄ssit de aere. Cōsiderare
ergo dʒ medicus aerē si ꝑstat iuu^m me^{ne}: q2. s. si sit ꝯ̄rie q̄lita
tis morbo ⁊ cause curatiue ei⁹: ⁊ si sic de fortis me^{ne} datio/
ne consentit. sed si ꝑstat iuua^m morbo: ⁊ sit sibi siłis in qua/
litate ⁊ velut cā augmētans vel ꝯseruans ipm tūc de illius
datiōe dissentit intelligendo de medicinis eūatiuis. De al/
ternatiuis āt est o^m. nā si aer ē ꝯ̄rius morbo in q̄litate sua re
missiora dʒ facē reliq̄ auxilia alterātia. Si vō e' morbo siłis
intēsiora cū hēant oppugnaꝛ morbo ⁊ aeri. ℄ A morbo āt
sumiꝛ idicatio ð exhibitiōe q̄ntitatꝭ me^{ne}. dix̄. A. q2 opʒ vt
me^{na} sit ei ꝯ̄ria in gdu. ℄ De electiōe āt hore ꝯgrue approxi
mationis ipsaꝝ. dix̄ G. 9° ter. tps auxilioꝝ ex ipsis egritudis
tpibus accipere opʒ. Et. A. dixit. 4ᵃ p̄'. ex tpe egritudinis
sumiꝛ idicatio de approximatiōe medicine in ꝯueniēti ho/
ra h̄ mō. s. vt sciam⁹ in q̄ suoꝝ tēpoꝝ sit egri°: ⁊ h̄ an sit in
p̄n° augmēto statu ⁊ declone tā vlib⁹ q̄ʒ ꝑticularib⁹. nā alr̄
⁊ alr̄ ē necīū curationē morbo adhibē ꝓ diuersitate dictoꝝ
suorū tēpoꝝ. v. g. in medicinis alteratiuis in cura apatis.

Cōsideratio q̄druplex i euacuatione et diuersiōe.

Indicatio de q̄ntitate medicine a reb⁹ q̄ cōsentientibus vel dissentientibus.

Inter oēs res nō naturales aer ē dignior.

De electione hore administrādi medicinam.

cū.n.fuerit in pn° apponimus solū que ipsum repercutiant:ꝛ cū in declinatione fuerit solum qd ipsum resoluat:ꝛ cū fuerit in augmento vtraqꝫ miscebim⁹ equaliter ꝛ in statu ꝛ inequaliter:ꝛ sicut.v.g.in medicinis euatiuis dicit Aui. Egri° si multū ebullientis mãe fuerit.i.furiose in pn° eam euabimus nō expectantes digōnē. Si vero mã mediocris fuerit maturabimus eã prius:ꝛ postea euabimus.

De curatiōe morborū cōtrariaꝝ idicationū. Ca.ij.

Cum res nãles nō nãles ꝛ pter nãz in idicãdo cōcurrūt:tunc cura facilior erit nec vehementer subtili indigebit studio ꝛ auxiliū in qd cōcurrūt oꝫ tūc potissimū.esse. potētissimū approximari cōsentiēte vtute ei⁹ viciniratē. v.g.si cōplōni flatice eueniat egri° calã in regiōe ꝛ aeris cōstōne calis:tūc huic debent auxilia frã potissima esse. potētissimã. Dix.n. G.8.ter. Si cui febrienti etas cōplō cōsuetudo hora ꝛ cōstō infrigidãtiū ꝛ humectãtiū hñt idicationē hūc opꝫ infrãre ꝛ hūectare nō modice neqꝫ cōtingit.sed fortiter valde ꝛ magne. Et dixit x° eiusdē.si in idē cōueniūt ꝛ febris extinctiua ꝛ cãe auxilia id qd ondit ab vtriusqꝫ pte faciendū est sup.ꝛ tunc maxime pate ꝛ prōpte:qm oēs alie indicationes in id cōsentiūt:qñ vo n̄ cōcordãt pdicte res in indicando:sed sibi inuicē aduersantur tunc cura difficilis redditur. Dixit eni Gal.eodē 8° ter.sed cui ifirmo alioꝝ oium indicatio nō frigidoꝝ ꝛ humidorū similiter fieri est. sed ꝯtriorum febri calaꝝ.s.ꝛ siccarū. Alteratio fit in pugna indicationuꝫ adinuicē nec.s.opꝫ tūc pate ad vnū aliqd auxiliū pperare. sed subtili indiget studio. Dixit.n. A.4ª.pi. Ex rebus in quarū medicatione subtile adhibendū est studiū est cuꝫ in vna egri° cōiungūtur duo q̄ sint ꝯtria.s.in indicando:ita qꝫ ꝯtrias indicationes faciant. v.g.opꝫ vt egri° infrigidet. s. opꝫ vt ꝯtra egritudinem que cala est afferant infrigidãtia auxilia:ꝛ opꝫ vt ei⁹ cã calefiat.i.opꝫ vt ꝯ cãm calefaciētia auxilia afferantur aut eꝯ. Et sicut in cura colice flatice indiget mã eius frã grossa ꝛ viscosa calefactione subtiliatōe ꝛ incisione:ꝛ fortitudo doloris eius indiget vt infrigidet ꝛ stupefiat.hoc aūt est subtile studiū qd medicus oꝫ habere in pdictis. Dix. Ga.8°.ter.qꝫ maxime opus est vt cōparent numerus ꝛ magnitudines indicationū.vtrū.s.ex vna parte idicatiōes sint plēs q̄ȝ in alia:vel vtrū ex vna pte sit aliqua indicatio maioris dignitatis vel vtutis q̄ȝ ex alia. v.g. qñ ab eo q̄ febris indicatio est sumpta a febre numero qdē deficit ab aliis cuꝫ vniuersa ꝯtriū eius insūgūt aegenter:qꝛ est vna ꝛ ille multe. sed supabūdat magnitudine que fm dignitatē vel virtutem est:ꝛ maxime cū multū ab eo qd fm nãm desistit.i. cum febris magna fuerit:ꝛ.n.due tunc inexistunt magnitudines: vna que ex genere febriū cōis est oibus febribus. quia ipsa ceteris morbis molestior est:ꝛ alia est que ppria ꝛ familiaris est ei:inq̄ȝtū.s.magna est ꝛ multū a nãli cōplone elōgata per primã magnitudinē.s.inq̄ȝtū febris est conuertit nos ad seipsam magis oibus aliis. s. morbis vel magis oibus aliis indicantibus. Et per scdam multo magis cōuertit nos ad se qꝛ magnitudo ei ppria magna est:ꝛ ppea occultat ꝛ obūbrat oēs alias indicatiōes ꝯtrias. Si vero febris parua existit prit oēs alie indicatiōes cōiūcte simul ad eam vē examinari ꝛ cōparari. Et si demū pares apparuerint nec indicatio febris ꝯñabit vt infrigidet ꝛ humectet neqꝫ indicatio aliorū vt calefiat ꝛ exiccet:ꝛ sic mediã spēm diete.sup.ꝛ potionis in ita hñtibus corpibus eligemus.ꝯñante vero altera indicatiōe tm̄ succedere opꝫ a media dieta ꝛ media potione inq̄ȝtū supabundant ꝯtriorum indicationes. Dixit Rabi xª particula suoꝝ affo. Opꝫ pfecte scire qꝫ cōmēsuratio inter febrē ꝛ putredinē ꝛ cãm putredinis etiã si sint oia manifesta est quedam res ꝛ secreta ꝛ laboriosa ꝛ difficilis indigens ingenio subtili ꝛ ordinata scia:ꝛ magis laboriosa illa est cōmēsuratio que inter illã est ꝛ vtutē. Quapropē dixit Gal.eodem 8° ter. Exercitatū ꝛ vere pruderē opꝫ esse medicū studiosum. s.ꝛ bene inuestigabilē vt vniuscuiusqꝫ indicationis cōputãs virtutem ꝛ adinuicem oēs cōparans vnūqdqꝫ capitulum concernet indicationū ppriarū dietarū ꝛ potionū. Dicendū tm̄ adhuc particularius adducendo dicta auctorū. dixit Gal.x° tera. qꝫ corruptum est alienum est a natura:tale aūt indicat sui ablationē:si ergo corruptio cum virtute ibecilli esse cōtigerit ipugnat dispōnis.i. morbi auxiliū qd est eūo custodia vtutis,nã dispō quidē idicat euōnē vel p flōnã vl p farmaciã.sꝫ nullū coꝝ ibecillis fert vtus fm ergo tales indicationū ꝯtrietates opꝫ quidē paulatim euare qd malū est:ꝛ paulatim p eo qd bonū est adiungere. Et dixit in 9° ter.ꝛ adduxit hoc Rabi in 8ª particula. Corruptio humorū que accidit cū virtute debilitatis egri° incurabilis est oio:aut difficilis curationis ꝛ laboriose in tpe longo si inuenit medicū sapientē:ꝛ tūc egri° h nō cū aliquo curanda est.imo patiētis virtus nutrienda est ꝛ viuificanda quousqꝫ cōfortet vt euō nō noceat ei ꝛ si nocuerit sit nocumētū eius leue etiã si medicus ipsam egritudinē incipiat curare tūc. Et dixit Ras.25° cōtin. Quotiens id qd significat morbus fuerit ꝯtrium ei qd significat virtus supsedere debes:qm̄ qñqꝫ bonū est sequi id qd significat morb⁹: ꝛ qñqꝫ malū est qd fiat ex eo penit⁹ aliquid. Et dixit Ga. eodē x° ter.qñ indicatio a cã ꝯtriatur indicationi sumpte a morbo siue a dispōne morbi aut econuerso si sanatio iã generataꝝ febrium adiungeret cãs antecedētes eas vel si ea q̄ causam abscindunt febrē incitant scrutandū tunc diligēter de specie auxilioꝝ. Scrutatio autē cōueniens vtrisqꝫ tibi generabitur diuidendi totã scrutationē in tres has scrutationes vtrum ne febris est sola sananda contēnēdo cãm an cã abscindenda sit nullã curã ad febrem habēdo vel an plꝫ auxiliorum ad alterū eorū est faciendū:nō autē reliquū negligendo hm autē horum nō laudamus:si enim quibuscūqꝫ sanauerim⁹ auxiliis id febris qd semp generatur hec nobis augebit cãꝫ nec interimem⁹ vnq̄ȝ generationē eius nec magnitudinem minuemus.nã eius generatio sequitur qui facit eam cãm ꝛ magnitudo febris illi cãe que augebit. Naꝫ si quidē fuerit intolerabilis laborãti magnitudo febris nō opꝫ per ea per que cãm abscindimus augere febrē.simul.n. interimemus febrē ꝛ hoieꝫ.si vero febris ita moderata fuerit vt nō presoluerit virtutē egrotantis in eo tēpore in quo ad cãm institerimus solã nō abiectabilis erit hic secundus modus.sup.sed bonus ꝛ obseruãdus:nō abiectabilis quoqꝫ ꝛ tertius modus.s.tertiū predictorum stare iubens ei qd maiorē habet dignitatē neqꝫ alterū omnifariaꝫ contēneret. q̄ȝplm tm̄ dixit ipse cã maiorem habet fortitudinē: qñqꝫ tm̄ febris fit tã magna vt subito inferat pernicem nisi quis eaꝫ phibuerit:ꝛ tunc opꝫ hanc abscindere pri⁹ ꝛ deinceps ad cãe interēptionē ire. Silr ꝛ hoc ꝫm in oibus indicatiōibus ꝯtriis cuiuscunqꝫ modi sint seruandū est. Qñqꝫ autē interuenit sinthoma ꝯtrium his qui soluunt febrē vel aliã egritudinem auxiliis necessariū est in tēpore i quo durauerit. Dixit Gal. xi.terapē.omnia deteriora fieri ꝛ tēpus sanationis extendi vel piculū seq vl vtrūq̄ȝ fieri:ꝛ hoc accñs est illō qd diuertit ad se curã.de q dixit Gal.cū medicus sic sciuerit ordinare auxilia vt nullū sinthoma ad se curã diuertens in medio idest pcessu cure supueniat citissime sequet sanatio febris:tali vo sinthomate superueniēte necē est tardari finē curatiōis. Alia vo sinthomata:ꝛ si nihil iuuant ad soluendū febrē neqꝫ multū nocēat:tm̄ correctio pncipalis que est ad dispōnē.s.febrē retardabit pp correctionē quã opꝫ facere ad sinthoma superueniēs. Et dixit Gal.ꝛ adduxit h Rabi vbi sup. Cū in egritudine est accñs forte qd nocet vtuti oꝫ medicū curã egritudinis pmittere ꝛ opponere se accñti cuꝫ disturbãtib⁹ ꝛ faciētib⁹ ipꝫ a noc¹ᵒ cessat ēt si egritudinem augmētet vt eger a dstructiōe cui approximat liberet: postmodū vo medic⁹ secur⁹ a nocu¹ᵒ ipi⁹ accñtis ad curã redeat egritudis quã dimisit. Dixitqꝫ Rabi auctoritate Gal. ibidem.

Cōuenientia indicationū facilitatē facit in curatione: earū autē cōtrarie tas difficultatem.

In medicōn

Qñ indicatio a corruptione humorum fuerit contraria virtuti.

Qñ indicatio a cã fuerit contraria idicatiōi sūpte a morbo.

Qñ indicatio sumpta ab accidēte cōtradicit aliis.

Quantum pōt medicus debet obuiare accñtib⁹.

Accñtia virtuti nocentia quibus opꝫ medicū opponere se festināter ⁊ ꝑtermittere auxiliū egritudinis ⁊ sue cause:⁊ si id quod ꝓhibet accñs inutile sit ad expellēdū egritudinem ⁊ eius cām sunt dolor vigilie ⁊ ois euonis spēs cū augetur ⁊ pre oibus accñtibus sincopis est acutū. ℂ Et subdit. Ga. post predicta allegata.xj.tera.nō paruā ꝑiculam ad hoc vt saluet hō ꝟtus habere videt:vñ fiet tibi hec intentio.s.que ad virtutē nō parua ad rerū iuētiones:⁊ sic in his febrib⁹.s. putridis tres surgunt intentiones:vna ad febrēitalia ad cāꝫ:⁊ tertia ad virtutē:⁊ primas duas interimere cōuenit:⁊ tertiā custodire.igitur cōparare opꝫ ꝟtutē ad febrē ⁊ cām:⁊ si eisdē ambo indigent auxilijs per te agendū:aduersantibus autē indicationib⁹:aut ea que a virtute:aut ea que a causa vel ea que ad febrem preeligendū qdē qȯ fortius ⁊ maius:nō tñ cōtēnendum est reliquū:ex talibus enim distinctionibus docet ꝓmū cām abscindere ⁊ febrē cū apparuerit harū sanationibus virtus sufficiēs:primūqꝫ docet corroborare ꝟtutē cū imbecillis fuerit nō ferēs ⁊ que cāe ⁊ que febris sunt auxilia:⁊ qñqꝫ oia simul coincidere posse est sicut dictū est.posse esse coincidere simul cām ⁊ febrem. Et qȯ Gal. dixit exēplificando in febre in oium egritudinū curis seruari dꝫ. ℂ Et rursus loquēdo in ꝑdictis adhuc particularius in curatione febrū cōparando febrium genera ad predicta. Dixit Gale.9° ter. Intentio ad ꝟtutē in effimera parua est valde intelligens potissime de effimera vera.nā in nō vera aliqñ hec intentio aliquā accipit magnitudinem. Aui.n.8° ter. Indicationes que ab effimeris febribus ex his intentionibus accipiunt ⁊ nimirū si aliqñ accipiant a nā mensurata nā virtutis patientis.q.d.ꝙ aliqñ in eis sumenda est. indicatio a ꝟtute febrientis effimere. ℂ Sed in febribus multoꝝ dieꝝ dixit Gal.indicatiōes ex necītate a virtute sumunt. nō parua enī i illis ea que ab hac est intentio. In his.n.semper virtus considerāda est. Differunt tñ in hac intētione febres multorū dierū.nā in ethica febre intentio que ad virtutē est potissima. In humorali.n.febre q̄uis intētio ad virtutem magna sit.est tñ multo infra illā:vnde dicūt quidam humoralē febrē in hoc mediū quasi tenere inter effimeram ⁊ ethicā. In ethica enim febre virtus est multū lesa:⁊ cum sua lesione diu duratura est in bello.cronica enim est. Effimera vero breuis est:⁊ virtus in ea in nullo aut in paruo lesa:⁊ cū sua fortitudine parū in bello est mansura: humoralis vero fere mediū durabilitatis tenent:⁊ ꝟtus etiā fere mediū fortitudinis ⁊ imbecillitatis. ℂ Differunt quoqꝫ i hac intentiōe nō solū febres in genere.sed etiā in suis speciebus subalternis ⁊ spālissimis.nā in 3ª spē ethice intētio ad virtutē tenet vltimitatē. In 2ª vero infra illā. Et in pª etiam est multo minor ita vt parua dicat.s.reª aliaꝝ spēꝝ eius. Et in humorali nō putrida intentio ad virtutē multo minorem. ita vt attineat in hoc effimeris febribus:putrida vero attinet ethicis:nō putride.n.min⁹ durature sunt putridis:⁊ sic cū maiori sunt semꝑ cōstātia ꝟtutis:putrida vero magis duratura ⁊ cū minori cōstātia. ℂ Intentio vero ad cām febris ⁊ ipsam febrē ⁊ eius accñtia:licet quodāmō possit dici ꝙ in oibus vna sit ⁊ equalis morbis.tñ spālius considerādo ea in febrib⁹ variationē habet.nā intentio ad cāꝫ in ethica cū sit habituata amꝑ.ab ea nō dependens nulla est aut parua valde nisi aut adesset causa cōseruans aut adaugens ipsam nisi ethica sequeret ad aliā febrē vel egritudinē cū ea complicate remanērē. Intētio vero ad morbi essentiā in ethica est magna valde. Intētio vero ad cām in morbo humorali. idest in febre humorali est potissima cū semꝑ cū ea cōsistat ⁊ ab ea sit dependēs ⁊ in fieri ⁊ ꝯseruari. Intētio autem ad essentiā morbi in humorali minor est q̄ꝫ in ethica Dixit Ga. 9° tera.opꝫ attēdere cām q̄ gñat febres ꝑterq̄ꝫ ꝙ in ethica. dixit Aui.pª 4ª.curatio ethice est cōtenta sup ꝯrietate egritudinis tñ.sed curatio putride non est cōtenta sup contrarietate egritudinis tñ.sed et sup abscisiōe cāe eius:⁊ febris vero effimera in intētione ad cām ⁊ ad dispōnē:q̄si medio mō se hꝫ inter hūoralē ⁊ ethicā. Uerūtñ in intētione ad cām febris effimera vera plus attinet ethice:⁊ nō vera hūorali. Et ecōtra in intētione ad morbuꝫ effiª ꝟa plꝰ attinet hūorali:⁊ nō vera ethice. Intentio quoqꝫ ad accñs in effiª febre est parua valde:ad eā.n.ō sequūt accñtia curā diuertentia:⁊ si aliqñ aliq̄ sequūt pauca sunt ⁊ debilia. In ethica vero ⁊ hūorali hec intētio est magna:⁊ magnificat aūt hec itentio i oib⁹ ꝺm intētionē accñtis. ℂ Et iterū dōm est ꝙ intētio ad res nō nāles in effiª pua est ⁊ debilis:nisi inqꝫ occurrat in cōsideratiōe cāꝝ suaꝝ. In ethica vero ⁊ hūorali est magna. licet in h̄ diuersificet ethica ab hūorali ꝺm diuersitatē ipaꝝ reꝝ nō nāliū.ita vt qrundā eaꝝ ꝯsideratio sit maior in ethica:⁊ qrūdā in hūorali:vt in ipsaꝝ curis ꝑticularius apparebit.

Dcti indicatio a virtute sumpta contra dicit aliꝫ.

Indicatio a virtute sūpta in q̄libet gñe febriū q̄ntū fit magnificanda:⁊ et in q̄libet specie febriū.

Indicatio a cā feb. ⁊ ab ipsa feb.⁊ eius accñtibus variationē habet.

ℂ Impugnatiōib⁹ itaqꝫ indicationū in inuicē existētibus dixit Gal.xj.ter.difficile fit auxiliari:⁊qre qñqꝫ quideꝫ vniuersaliter insanabilis dispō erit:⁊ qñqꝫ in tpe ⁊ vix medico magno sanari poterit. Et dixit.xi.ter.difficillimū erit inuenire aliqȯ auxiliū tale qȯ nihil nocēs iuuet multū: qȯ ꝯtigit ꝓ̄plicationē dispōnū q̄ ꝑter nāꝫ in corpe cōsistūt sil' cū añtib⁹ eas cāis ⁊ sequētib⁹ sinthōatib⁹. Et iteꝝ dixit.nihil est adeo tñ iuuatiuū ꝑter aliqd lesionis hñs. Et auctor cōpēdij dixit:qr nō inuenimus medicinaꝫ que quodāmodo non noceat oportet vt que melior est eligamus.

Nota pulchrum.

ℂ De gñali curratione morborū. Cap.iij.

Ars curatiua diuiditur diuisione morborū. Ideoqꝫ sicut morbus:vt in ꝑcedēti sermone patuit est triplex.ita ⁊ ars curatiua ipsorum triplex est.nā alia est curatiua morbi i cōplōne.alia morbi in cōpōne.⁊ alia morbi i vnitate. Et insuꝑ sicut morb⁹ est duplex.s.simplex ⁊ cōposit⁹. ita ⁊ duplex est ars curatiua:simplex.s.⁊ cōposita:⁊ simplex ꝯuēit morbo simpli ⁊ ꝯposita ꝯposito. In h̄ tñ loco solūdīar te curatiua morbi i cōplōne ⁊ simplicis ⁊ ꝯpositi in gñali dicere itēdo. ℂ Sicut ergo malitia cōplōnis est triplex.s. fiēs facta ⁊ futura fieri.ita ⁊ ars curatiua ei⁹ triplex est. Alia q̄ debetur male cōplōni facte alia fienti ⁊ alia future fieri. Et Gal.quidem in tegni.voluit ꝙ male cōploni facte proprie attribuatur ars curatiua ꝓprie dicta curatiua.male vero cōploni future fieri attribuatur ars curatiue iproprie dicta que proprie est ars preseruatiua:de qua dictum est in precedēti sermone. Et male cōplexioni fienti cum ipsa habeat duas partes.s.partē iam factā ⁊ partē futurā fieri sibi attribuitur vtraqꝫ ars curatiua.s.proprie dicta ⁊ improprie dicta siue curatio ⁊ preseruatio:curatio quidem ratione partis eius facte ⁊ ꝑseruatio ratione future fieri. ℂ Dixit. A. 4ª pʹ.dicemus ꝙ male cōplōnis medicatio multis fit modis tribus scilꝫ:sicut triplex est modus essendi malā cōplōneꝫ in subiecto.nam malitia cōplōnis aut erit infusa. i. facta ⁊ fixa:⁊ erit eius medicatio ex contrario absolute: que scilicet est curatio. Aut erit malitia complexionis in termino:vt ipsa generetur:⁊ hoc dupliciter aut vt generet ⁊ actu fiat includēdo gñationē in termino illo:sicut est mala cōplexio fiens aut vt gñet excludēdo gñationē a termino illo qr.s.nō gñetur adhuc:sed sit apta vt gñet:sicut est mala cōplō futura fieri erit medicatio cū premissione preseruatiōis. ℂ Male ergo cōplōi facte eius.s.que nō est ꝑ fiētis: sed est īfusa ⁊ fixa q̄ vocat mala ꝯplō parata ē illa q̄ ꝺm totū suuꝫ esse nō depēdet a cā hūorali in suo existere in subo siue q̄ nō dependet a causa efficiente ipsam intentio curatiua debet. Et intentio curatiua dixit. Gal.in tegni est vna que est illi⁹ destructio cū contrario:quare inuenies illi auxilia contraria que sint talia ꝺꝫ virtutē ⁊ nō ꝺm apparitionē idest actū. Et Aue.dixit 7° collꝫ.in complōne mala nō materiali intētio est vnica sola:⁊ hoc est vt ad suam reuertatur naturam:⁊ qȯ nō fit primo ⁊ subalr nisi per cōtrariū:⁊ per qȯ male complonis remouet spēs. Et Aui.dixit.vbi.s. q̄ ex cōplōnib⁹

Ars curatiua triplex.

Male cōplonis medicatio triplex.

Que intētio curatiua debeat male ꝯplonis facte pa.

fine mã existit ipsa solũ permotat .f.ipsa cũ cõtrario alterã
do. vbi.n.est sola cãn egritudinis ꝛ nõ est in ea cõplica° al/
terius rei pter nãm solũ est illi intẽtio curatiua sũpta cõtra/
rietate ad cãm illi⁹ egritudinis modo altera° directe con/
trariat cãn illius male cõplonis facte:quare solũ alteratur
cũ ꝯrio: ꝛ hoc verũ est per se:p accñs tñ posset curari a sili:
sicut aqua frigida.dixit. Auc. vbi.ẽ.curat malã cõplonem
frigidã:eo ꝙ claudit poros ꝛ ispissat cutẽ:ꝛ sic calorẽ intrin
secũ fortificat.hec tñ medicina dixit ipse est multum timen/
da:ꝛ nõ debet fieri nisi necessitatis tpe:non ergo in cura di/
cte cõplonis male facte habet intentio ad cãm efficientem
tanqꝫ ad illud ad cuius remotionẽ sequat remotio ipsius
male cõplonis cũ ipsa mala cõplo facta sit potẽs se in subie
cto seruar sine pñtia ipsius cãe.bñ tñ põt haberi in cura ei⁹
intentio ad cãm augentẽ vel cõseruantẽ ipsam.imo haberi
debet si talis causa adest tanqꝫ ad id qꝺ nisi remoueat non
posset curari ipsa mala cõplo facta.v.g.i ethica que est ma
la cõplo facta cũ ipsa dependẽt ab vlcere pulmonis nõ am/
plius in fieri vel introduci.sꝫ solũ in cõseruari:ꝛ sicut in ethi
ca dependẽte a febre putrida remanẽte ꝛ cõseruãte eã:ꝛ ꝛ si/
cut in ethica senectutis depẽdẽte a mala cõplone sicca stõi:
ꝛ sicut.v.g.de causa augente in ethica introducta a causo/
ne:causone remanente vel ethica superueniente augẽte suo
intenso calore calorẽ ethice inqꝫtum cõtinue ponit quid ca/
loris in mẽbris haberi opꝫ intẽtionẽ ad cãs dictas cõseruã
tes ꝛ augẽtes:non qdẽ ꝙ si ipsa causa remoueret:ꝛ remoue/
retur ethica.sed qꝛ sine illius remotione nõ posset ethica re
moueri. ¶ Male vero cõploni fienti que dependet in suo

Que inte tio curatiua debe tur male complo ni fienti.

existere in fluxu a causa humorali partim in actu ꝛ partiꝫ in
po° ppinqua actui dixit Gal.in tegni. eadẽ debet intentio
curatiua que male cõploni facte.f.vt inueniatur ei causa sa/
lubris illi contraria ₰m virtutẽ.veruñ ista sola intentio nõ
sufficit.sed opꝫ in ea habere intẽtionẽ ad cãm facientẽ ipsaꝫ
ꝛ concludendo subdit.ꝛ manifestũ est:qm facientiũ causaꝝ
discrasiã per euonem est curatio.i.sanatio.ipsarum vero di
scrasiarũ alteratio sanatio est.dixit enim xi° tera.nõ simpli/
cẽ:sed cõpositã esse totã pcurationẽ eaꝝ que huc fiunt pas/
sionũ qꝛ est cõposita ex pcustoditiua ꝛ curatiua ꝛ in 3° eius/

Egritu do duas hꝫ partes.

dẽ dixit.oium egritudinũ que gñationem adhuc pñtẽ hñt
ꝛ nõdũ cõpletã ꝛ oium fientium 2ᵃ est intẽtio:sicut ipa egri/
tudo duas habet partes.f.factã ꝛ futurã fieri.ꝛ 8° eiusdem
dixit.intentio in curatione morbi:cuius cã adest est causaꝫ
eius abscindere principalr:deinde partẽ firmam depellere.
Dixit Auc.7° collꝫ. Intentio remotionis male complonis
mãlis ex duabus rebus exstat.vna est vt humor euũatur.alia
vt mala cõplo alteret ꝛ rectificetur que relicta est male ma/
terie sparsione in mẽbris.Dixit Aui.que vero mala cõplo
cũ mã fuerit:tunc mã eius euabitur.sup.ꝛ nõ solũ alterabi/
tur.nã vbi cũ morbo est cõplicatio alterius rei pter nãꝫ opꝫ
ad illã etiam habere intentionẽ cũ se indicet auferri. Et qꝛ
in mala cõplone fiente est cõplicatio eius cũ sua cã non opꝫ
solum ad ipsam malã cõplone habere intentionẽ. sed etiam
ad cãm quecũqꝫ causa fuerit siue efficiẽs:de qua principalr
est sermo siue conseruans siue augẽs. Intẽtio que respicit
cãm ei⁹ ẽ ipsius euo. Et sicut cã male cõplonis fientis est 2ᵃ
f.añs ꝛ cõiũcta:sic etiã intẽtio erit ad vtrãqꝫ.ad añtẽ qdem
ꝓhibendo ne fiat cõiuncta ꝛ ad ꝯiunctã ipsam ꝑparãdo ex/
pulsioni ꝛ resolonir:ꝛ ad vtrãqꝫ simul ipsas euãdo. ¶ Et
quia causa est prior morbo:ꝛ est id sine cuius abscisiõe mor
bus tolli nõ põt:iccirco in cura discrasie fientis intentio pus
est ad cãm. ꝛ 2° ad morbum.ita ꝙ alteratio nõ precedit euo
nẽ.Qꝫ si pars facta que est pars fientis distincta considerẽt
a parte futura fieri:que est pars ipsius fientis sic intẽtio pus
est ad cãm cõiunctã qꝫ ad añtẽ. Si vero ambe ipse partes cõ
iunctim cõsiderent intentio prius erit ad añtẽ: ꝛ deinde ad
cõiunctã:cũ cã añs continue transeat in coniunctã ꝛ ipsam
augeat:ꝛ cõsideratio amborũ simul cõiunctim est illa que

-hꝫ ꝛ haberi dꝫ in regulari curatione morbi fientis. Ordo
enim regularis intentionũ curatiuarũ eius est: vt medicus
primo attendat ad cãm añtẽ.2° ad cõiunctã.ꝛ 3° ad morbũ.

Ordo re gularis in tentionũ curatiua rum.

licet aliqñ irregulariter ꝛ coacte pternat ordo predictus ꝛ
incipiet aliqñ medicus ab alteratione:deinde euabit: ꝛ sic
in vehemẽtia caloris febrilis Gal.x° ter.procedi iussit. Et
aliqñ incipit medicus ab euone cause cõiuncte ꝑtermitten/
do euonem cause añtis:ꝛ deinde redit ad añtem: vt qñ mã
esset venenosa siue furiosa. ¶ Quãuis tñ due sint intentio/

Nõ sem per ambe inte tiones cu ratiue mõ bi fientis auxiliis i plentur:ꝫ vna suffi cit.

nes curatiue morbi fientis:nõ tñ in oi actu curatiuo ambe
implent auxiliis adhibitis ₰m vtrãqꝫ.sed aliqñ sufficit im/
plere eã que ad cãm euãndo eaꝫ:qm vt frequẽter tota cura
complet tũc.f.cũ factũ qꝺ est pars fientis nondũ est firmuꝫ
fixũ:tunc eniꝫ ad remotionẽ cause sequitur remotio effect⁹.
si vero factũ pars fientis fixum ꝛ firmũ fuerit:tũc nõ sufficit
ad remotionẽ effectus remotio cause.sed opꝫ ad remotio/
nẽ ipsius effectus peruenire:vñ euãta causa alterare neces/
se erit derelectã in corpore vel mẽbro discrasiã. Unde dixit
Aui.plerũqꝫ ei sola sufficit euo si cõplonis infixe.i.fixe ꝛ fir
me que pterita est maliciã non ibi reliquerit:ꝛ qñqꝫ nõ suffi
cit euo si cõplonis dimiserit maliciã.imo erit nobis necesse
cõplonẽ permutare cum in euando finẽ fecerimus.Dixit.n.
de his morbis Gal.in tegni. ptus intendere opꝫ vnãquãqꝫ
abscindere cãm:ꝛ deinde ad nunc factã egritudinẽ deuen/
re. ¶ Et scias ꝙ remotio cause non est ꝓprie remotio mor/

Quõ ad remotionẽ cãe sequi tur remo tio morbi fientis.

bi sequẽtis ad ipsam:remouens.n.cãm nõ curat morbum.
v.g.in febre colica si euãt colera per reubar.cũ ipm sit calꝫ
nõ corrũpit febrẽ.sed remota causa que faciebat febrẽ coli
ca calor nãlis fit fortis ꝛ potẽs ꝛ calorẽ illũ febrilẽ destruit
ꝛ corrũpit:ꝛ sic febris illa remouetur. Quidã tñ dicunt. ꝙ
febris illa corrũpitur ad corruptionẽ cause eius: quasi per
modũ cuiusdã sequele naturalis:sicut corrũpitur lumẽ per
interpositionẽ obstaculi. Et sunt qui hos reprehendunt:eo
ꝙ diuersa sit nã qualitatũ:qualitates eniꝫ reales ꝛ magis
actiue ꝛ passiue cõtrariũ hñtes corrũpuntur a suo ꝯrio:non
aũt est sic de spũalibus.dicũt tñ ꝙ remotio cãe potest dici
remotio morbi fientis.qꝛ ad remotionẽ eius sequitur remo
tio ipsius morbi nõ apparente alio curãte:nec qꝫ dicim⁹ reu/
barbarũ curare tertianã:qꝛ per suã actionẽ apparet curatio
eius nõ cõcurrente alio agente manifesto abiiciente tertia/
nã. ¶ Ex dictis in precedẽtib⁹ pꝫ.ꝙ indicatione sumpta a
morbo medicus regłr opans dꝫ ꝯtra malã discrasiam sem/

An in cu ratiõe mõ borum in cipiendũ sit a forti bus an de bilioribus medica minibus.

per opponere se cũ ꝯtrario in gradu:eo tñ gradu quo ocm̃
est supra. Illa.n.sunt que curant malas discrasias.Dixit iõ
A.p.pᵃ.pbleu.2°.egritudines aliqñ curãt excessus: qꝛ ꝯria
sunt que approximant in excessu his que faciunt egritudi/
nes. Auctores tñ in hoc dissonare vident mandantes aliqñ
approximari equale in gradu etiã vltimo. aliqñ vero a re·
missiori. Inquit Ipo.pᵃ.affo. Ad vltimas egritudines vltie
curationes ꝛc. Innuẽs equale in gradu fore approximan/
dũ. Et licet Gal.solũ curationẽ per dietã exposuerit. añ etiã
verificari debet per alia medicinalia instrã:hoc eniꝫ voluit
ipse 4° affo.in 2ᵒ affo. Elleborus piculosus est. Et sili. 5°
de inge° sanitatis cap vltimo. Et Aui.4ᵃ p¹ dixit.₰m egri/
tudinis qꝫtitatẽ illic cuius caliditas egrotatiua est fortior ne/
cessariũ est ipsum extinguere cũ medicina infrigidante for/
tissima. Mesue vero in suo de appropriatis in plurib⁹ locis
dixit.ordo sapientũ est incipere a debilioribus ꝛ gradatim

Incipien dũ est a le uioribus.

ad fortiora tendere. Dicunt.ꝙ qꝫtũ ad totã curã infirmita/
ti forti fortis cõpetit medicina:qm tã fortis debet esse me/
dicina ꝙ illã fortẽ egritudinem corrumpat:qꝫtũ vero ad ꝓ
tiales si fortis egritudo nõ fuerit periculosa ꝛ multi timo/
ris que est illa que dꝛ egritudo fortis.sed nõ vltima cũ quo
cunqꝫ instrõ medicus habeat curã facere nõ debet incipere
curã a fortibus auxiliis subito ꝛ repente. Ait enim. Ipo.2°
affo. ₰ꝫ multũ ꝛ repẽte euãre aut replere aut calefacere aut
ifrigidare aut quolꝫ aliter corpus mouere fallax est ꝛ nãe
inimicũ:

Inimicū paulatim vō certū est: ⁊ ar ex altero trāsire nō opꝫ ad alterū. Et Ras. dixit 25° cōtiñ. opatio cure supabūdans: subito aut repēte corpus aut replēs aut cūans aut calefaciēs aut infrigidās aut inducēs aliqualā de motibꝰ alicuiꝰ spēi in ea erit periculosa: qm̄ nā corporis cōstituit ⁊ surgit propter eq̄litatē. Et ideo omne intensum opponit nāe: ⁊ nō solū habet hoc veritatē in methodo curatiua: s; veruetiā ⁊ in reductiua ⁊ ꝯseruatiua. nō eni dixit Gal. in tegni. sustinet nā repētinas mutatiōes sine magno discrimine. nā ois mutatio intensa ⁊ subito facta pueniit corpus extra tēperamētuꝫ. Ideo dixit Ipo. 2° re acu. Si corpora cōtra cōsuetudinē suā longo tpe torpuerint ⁊ longo tpe requieuerint si postea ad laboris exercitiū fuerint translata. s. subito malū est: ⁊ cuius simile est in oibus mēbris corporis. Et habent predicta veritatē in oibus corporꝫ dispōnibus: maxime tñ in debilibus ⁊ facile passibilibꝰ ⁊ resolubilibꝰ ⁊ infantibꝰ ⁊ decrepitis ⁊ ꝓgnāntibus ⁊ mulieribus mollicis in cōplōibus ⁊ raris ⁊ porosis cōpositionibꝰ ⁊ texturis. ¶ Et intelligendū est. ꝙ nō est in oibus egritudinibꝰ incipiēdū in curis earū ab vltime remissioribus. sed a remissioribus cōparatiue ad intensionē egritudinis. nā quedā equata alicui egritudini alteri possunt esse intensiora vel remissiora. cū ergo remissiora applicantur debēt tandiu ꝯtinuari donec paulatine effectꝰ debitus inducatur sintq; electa remissiora que applicant plus ⁊ minus remissa ꝯm plus ⁊ minus timoris egritudinis: ⁊ ꝯm breuitatē ⁊ longitudinē eius: ꝓcipue quoq; verificatur qō dictū est: de non approximādo auxilia fortia si ipsa auxilia fuerint talia actu. calida nāq; auxilia intēsa si actu talia fuerint calorē nālem exalare faciunt: frigida vō extinguūt. sed adhuc magis ab infrigidantibus intensis abstinendum est etiā in acutis febribꝰ: ꝓpterea dixit Aui. 4° pᵃ est etiam cū acutorū humorū digestio nō oꝫ fieri de eis: vbi maxime videt cōpetere vehemēs extinctio: tum ꝓpter cāmtū etiaꝫ ꝓpter dispōnē: fieri ꝓhibet per vehemēter infrigidātia: s; quidā hoīum sunt qui proteruiunt ad hanc destruēdū sniaꝫ ⁊ ignorāt ꝙ fortis extinctio deijcit virtutē que ꝓncipaliter hꝫ digerere illos humores ⁊ curare morbū deijcit. n. eaꝫ in sanis ⁊ debiliter egrotantibus: quanto ergo magis in corporibus a forti egritudine debilitatis: ideoq; q̄uis aliquo mō mām rectificent vitāda tñ sunt. ¶ Dixit Gal. 8° tera. ⁊ ponit a Rabi 8ª ꝑtic. calefacias cōplōnē que iaꝫ egressa est a tēperamēto suo ꝓprio ad friditatem. vt ad suū reuertatur tēperamētū secure. infrigidare autē qō iam calefactum est nō est licitū: sed facias hoc cū cautela custodia ⁊ timore: quia nisi ea que sunt circa mēbrum qō vis infrigidare sint fortia credit ꝙ accidit ei ex rebus fridis maximū nocumentum. ¶ Infirmitati autē mediocri pōt medicus a pnᵒ approximare equata in gradu: aut etiā remissiora cū cōditione tñ ꝙ ipsa medicina nō sit ꝯtraria cause morbi cū equalitate sua. v. g. medicina acuta: licet cōueniat in colica ex fece siccamō tñ cōuenit ei in pnᵒ: imo nocet cōmouēdo ⁊ magis exiccando ipsas feces: ⁊ ideo ab ea nō est in tali colica incipiendū. sed a mollitiuis prius. ¶ Si vero egritudo fuerit acuta ex mā furiosa vel cū seuis accñtibus magni timoris ne in breui spatio inferat magnū periculū vel mortē: tūc qꝛ talis egritudo nō dat inducias medico ad regulariter curandū: tunc cogitur medicus ad incipiēdū sine dilatione cum medicina equata gradui egritudinis: imo ⁊ aliqñ cū intēsiori ⁊ in his morbis. 5° de ingenio sanitatis locutus est Gal. ꝯtra Erasistratū: qui fortē ⁊ periculosam egritudinē incipiebat curare cū debili medicina dicēs. Nō opꝫ nos a paruis ⁊ debilibus medicinis incipere: ⁊ vt ex his intendamus ea que intēdūt dicēres initiū debē fieri a debilibus ⁊ minimis medicinis qbus nō preualētibus fiant magne ⁊ fortes cuꝫ id expediat in egritudinibꝰ securis. sed in his in qbus infirmus moritur. i. suspitionē magnā habet de futura morte exordiū nō est fiendū a paruis medicinis. sed a fortibus ⁊ crebris ⁊ nō solū cū alterationibꝰ. imo etiā cū euantibus. dixit. Aui. in egritudinibus in qbus est timor ⁊ nō sumus securi de defectu virtutis a forti medicina prius incipere debemus. Et Gal. iterꝫ dixit in tegni. vltime replōm vltima debetur euō. Et Alex. retulit sciuisse quēdam in squinantia mane fuisse flōmatū ⁊ vespere venas sub lingua fuisse incisas: ⁊ datū cū ptisana dragāth fuisse sero. Et ideo Ipo. dixit in affo. Ad vltimas egritudines vltime curationes ad perfectionē sunt potētes. et iterū. farmaca in valde acutis egritudinibꝰ eadē die si expedit differre. n. in talibus malū est. Qō ergo dixit Aui. in cura apoplē opꝫ vt incipias a debiliore vnctionū si cōfert: ⁊ si nō permuta te ad aliud qō est fortius. nō intellexit per hoc agere ꝯtra can. dictū. Nā in apoplia cum sit fortissima egriᵐ incipiēdū est a forti medicina que sit de se fortis in euando vel alterādo qualis nō est inunctio: fuit etiā locutꝰ tētatiue: q; significat id qō dixit si ꝯfert sicut Ipo. ꝯsimiliter fecit 2° re. acu. in cura pleuretis cum calefaciebat locū doloris cū vaporatorijs: neq; etiā est ꝯtra ꝓdicta id qō dixit Aui. in cura paletis nō propes in vsu medicinarū fortiū in pnᵒ: imo tarda vsq; ad 4ᵐ ⁊ 7ᵐ diē: ⁊ si fuerit egritudo fortis. i. periculosa vsq; ad 14ᵐ: qꝛ s; palesis sit egriᵒ fortis idest piculosa: tñ nō est fortis rōne acuitatis: neq; accñtiuꝫ ⁊ si modus curatiōis regularis aliqñ coacte peruertit: sicut hoc mō in sinocha instātiua sit flōmia ducēs ad sincopim: ⁊ sicut in forti dolore sit euō copiosa valde: vt Gal. dixit pmo affo. in com. affo. que egerūtur ⁊c. ⁊ sicut in febribꝰ ardiuis ⁊ in timore supuētus spatis cali in corde subito ⁊ multum infridamus. vt. A. voluit xiᵒ tertij. Immo aliqñ nō solū incipimus ab eq̄to in gradu ꝯtrario forti egritudini s; aliqñ ab intēsiori: vt qñ alteramꝰ cū aqua frā infridata glacie seu niue q̄ erit intēsioris friditatis q̄ sit gradus caliditatis febris arsiue ⁊ maxime cū ꝓpter effugere mortē vel magᵐ periculū q̄rimus subitā remissionē facere gradus egritudinis fortis q̄ remissionē: vt subito faceret ꝯtrariū adequatū neduꝫ remissius: vbi ergo dixit Gal. corrigere quidē opꝫ ex multo studio paulatim transferētes in melius nisi sint egritudines in vltᵒ in qbus vltime ꝯueniūt curatiōes. ¶ Tētanuū quoq; regimen quo aliqñ medicus certitudinaliter egriᵗᵉᵐ nō cognoscēs vti oꝫ a debilioribus incipiēdū est. qꝛ melius est incipere ab eo qō ⁊ si nō iuuat modicū nocere queat. Et licet medico paruū inferre nocuᵐ tentādo ꝓpter iuuamētū magnū qō inde sequi pōt. nā cū illo puo nocuᵒ certificabit medicus de essentia egritudinis cuiꝰ certificatione magnuꝫ resultabit iuuaᵐ. qꝛ certificatus regulariter cōtra ipsaꝫ operari poterit: paruū etiā illud nocumētū cito tolli poterit.

¶ De gñali cura male cōplōnis cū mā. Cap. xiiij.

Galenus dixit 4° de ingeᵒ sanitatꝫ. Mēsura quā ego designaui ⁊ ꝯfirmaui in statibus curationū. s. morborꝫ maliuꝫ hic est. mūdifica qdē pmo corpus totū a superfluitatibus deinde medicare mēbrū cū medicina calā ⁊ acuta si expedit: qꝛ cuꝫ nō incipis ab euōne corporis attrahes ad mēbrū mām cū calida medicina: sicut attrahis cuꝫ ventosa. Et ait Moyses. attrahes ex mēbris vicinis ad locū egritudinis plus sanguinis q̄ resolues: ⁊ dixit cū egritudo materialis est fortis ⁊ difficilis propera ⁊ euacua per flōmiā per assellationē vel per vomitū: ⁊ etiam si non apparuerint signa repletionis.

¶ Et dixit q̄rto de regie sanitatis. vna cōis debet esse intentio in sanis ⁊ egris facere farmacū delectabilissimū q̄tum possumus: dūmō ad eius vtilitatē custodiatur vtus: nō. n. hec dissoluēda est gratia delectatiōis: ꝓtermittere eni iuuamētū propter gustū ignauū est sicut sumere nociuū propter delectationē nephādū ait poeta. Ut redimas corpus ferrū patiaris ⁊ ignē: Atq; bibas succos q̄uis iuitꝰ amaros. Et Gal. ꝯ quēdā ꝓp h q̄nto de regie sanitatis exclamauit.

¶ Inqt Gal. gñalia in ꝑticularibꝰ ꝯtinentur: ⁊ in eis seruari

Repentinas mutationes nō tollerat corpus

Ad vltimas egritudines vltime curationes sunt perfecte.

Ubi medicus egritudinē nō cognoscit vtitur curo tentatiua.

Secūdus

ꝙ farmacū sit delectabilissimum dū modo sit vtile.

Tertius

debere ⁊ ꝓpter hoc in ꝑticularib⁹ curis auctores ponūt sēꝑ
presupponūt semꝑ obseruādū casi. vlēs ab eis in vlīb⁹ cu-
rationib⁹ positi nisi ab eis specificato sermone excipiant.

ꝙ medic⁹ nō solum dꝫ cognoscere naturā cōēꝫ hominū: sed ꝓpriā vniuscuiusqꝫ vnī cuiqꝫ offerat qđ sibi est cōueniens ſm ei⁹ naturā ⁊ ꝓprie tatem.

℞ Dixit Gal. q̄nto de ingenio sanitatis: ⁊ ponit a Rabi in
8ª ꝑtic. opꝫ nos ꝯsiderare in ſpālitatib⁹ nāꝝ: q: noui quosdā
qui īpediti ī initio noctis amiserūt ꝑncipiū somni bonū ⁊ nō
potuerūt dormire in toto residuo noctis ⁊ alios qui cū gu-
stant far ordei ab ominationē subito patiunt: ⁊ alios qui
cū far ordei bibunt in stō acetositatē sentiūt. ℞ Et dixit pri
ma ad glauco. nō solū cōem biunt nām vniuersoꝝ scire opꝫ
medicū. sed ꝓpriā cuiuscūqꝫ indiuidui. Ab Jpo. recte dcm̄
est: nō tn̄ poſſe est scribere sicut cōeꝫ ita ⁊ ꝓpriā vniuscuiusqꝫ.
Et dixit ꝑma alimētoꝝ. diuersificant opatiōes alimētorū ⁊
oium receptoꝝ in corpe ſm diuersitatē cōplonū ⁊ ꝓprieta-
tē recipiētiū eaꝝ vnde vinū ⁊ vitella ouoꝝ .ſ. bona sunt in sa-
nis ⁊ mūdis corporib⁹. sed nō ī imūdis ⁊ febrīētib⁹ colicis.
nā quicqd recipitur amplius opat per nām recipientis. Et
ex his seqtur ꝙ nil est poſſe discutere oportune totalr. nisi
ꝑꝰus inueniat diligenti rōne dispō eius cui offert qđ discu
titur que sit cibus siue pot⁹ siue medicina: nō eni potes ab-
solute dicere mel est sanū: sed opꝫ dterminare ⁊ cū exceptiō
ne vel disceptatiōe qbus cōplonib⁹ ⁊ etatib⁹ ⁊ tpibus ⁊ re
gionib⁹ ⁊ quoquo mō vite ꝓficuū est vel nociuū. Dixit Ga.
necessarissimū est ꝯsiderare nām hoium ⁊ ciboꝝ: sup. ⁊ pō
tuū ⁊ medicinarū. Jmpoſſe est eni sine noticia certa eoꝝ au-
xilioꝝ quibus vtimur auxiliari his qui indigent ipsis: nām
ergo rerū innatas cognoscere opꝫ: vtetur eni materijs eārū
recte inatas eaꝝ virtutes sciēs. ℞ Diuersificantur quoqꝫ ⁊
cure ſm ꝓprietatē recipiētiū. Quidā .n. digerūt melius ho
minas carnes q̄ꝫ pullinas ⁊ pisces bestiales q̄ꝫ petrinos: ⁊
vnaqueqꝫ .n. cōplō ⁊ figura ⁊ hītudo cibū hꝫ sibi cōsilem
sup. ⁊ ꝯtiā ꝯtrū ⁊ similiter potū ⁊ medicinā: . Est .n. cui ali-
quis ciboꝝ laudabiliū nocet: opꝫ ergo nām vniuscuiusqꝫ
ſm diuersitatē sue ꝓprietatis inuestigare: non .n. mellicrate
subducit ventrē oium nec lens ꝯtinet: īmo qbusdā incidē-
ter accidit vt lapsēt eius venter post lenteꝫ ⁊ stringat post
mellicrate. Jn oibus ergo discretiua ꝟtus est necessaria: vnū
squilla cōfert stō scilꝫ frigido: si qn̄ ⁊ quō oportet sumit: ⁊
lactuca nocet coitui: ⁊ tamen in calefactis addit in coitu.

Quartus

ꝙ natura non eget auxilio medici cū dn̄at morbo.

℞ Anteq̄ꝫ egr⁹ appeat ꝑfecte salubris: ⁊ ꝙ nā dn̄etur per-
fecte morbo dꝫ medicus opari ⁊ iuuare nām: sed postq̄ꝫ nā
ꝑfecte morbo dn̄atur ⁊ morbus apparet certe salubris me-
dicus ab opatione vel oppōne morbi cessare dꝫ: ⁊ ſm quos-
dā dꝫ sinere nām solam per se opari. Ait eni Gal. ꝑ de inte-
rioribus. nā non eget adiutorio medicaminis nisi cuꝫ mor-
bo perfecte nequierit dominari.

Quintus

ꝙ non dꝫ medicus in cura morbi mutare ꝯplonē naturalem.

℞ Jn nulla morboꝝ curatione medicus dꝫ nālē cōplonem
mutare aut diminuere aut augere: sicut in cōmēto affo. hu-
mide diete dixit Gal. nō ergo dꝫ calīam cōplonē nālē in fri-
gidā mutare: nec frigidā in calīam: nec dꝫ calīam aut frigidā
remittere vel minuere: nec in melius reducere. Ait enim au
ctor compendij megategni in curatis infirmis intentio no-
stra nō est aliud q̄ꝫ conuertere ipsos ad id qđ ante fuerant.
Quidā th̄ dicunt ꝙ hoc habet veritatē in corporibus tem
peratis: nō autē in lapsis: ⁊ si hꝫ veritatē in lapsis hoc erit
indicationē sumendo a cōplone inquantū est nālis ⁊ omne
nāle opꝫ conseruare. sed habita indicatiōe a cōplone inquā-
tū est lapsa vel labilis: licet eā mutare: ⁊ etiā in melius de-
ducere inquātū fuerit possibile: semꝑ tn̄ saltē dꝫ eā prohibe
re ab vlteriori lapsu ad quem labi disposita est.

Sextus

ꝙ nō augeat morbus neqꝫ minuat virtus.

℞ Et dixit Gal. ꝑmo ad glauconē: ⁊ ponitur a Rabi vbi. s̄.
oportet te adeo disponere tuū ꝯsiliū ⁊ adiutoriū: vt nō au-
gmētes egritudinē neqꝫ diminuas virtutem que est ad reci-
piendū longā impulsionē egritudinis preparata ⁊ seruare
ista duo ī eadē parte est difficile simul. q: ⁊ si dieta digestio-
ni egritudinis sit vtilis: tn̄ inutilis est virtuti ⁊ forte nocu-
mentū est maius iuuamēto. Cibus vero ⁊ si vtilis est virtu-
ti inutilis est egritudini digōnē ei⁹ ꝓlongando quapropter
tu q̄ sunt magis necessaria ⁊ magis vtilia seq semꝑ debes.

Septim⁹ ꝙ dolor pri⁹ sedā dus est de curanda egritu do.

℞ Dixit. A. 4ª ꝑ¹. cū egritudo fuerit ꝯiūcta dolori siue ipse
dolor sit accn̄s ipsius egri. siue nō. sed aliā hꝫ cām corporeā
vel ꝑmitiuā in curatione tua incipias curare dolorē .ſ. si ꝓ-
sternēs fuerit ꝟtutē. nā si nō remoueat vel sedetur nō pote-
rit egr⁹ illa curari. imo augebit vel alia generabit ex acuē
do reuma. vnde curatio aut impedietur aut ꝓlongabitur.

Octauus ꝙ egritudo in cognita est na querē dum e d cum debi ta dieta.

℞ Dixit Ga. in libello de crisibus ⁊ ponit a Rabi in 9ª pti.
Greci cū in cura egritudinis sunt stupefacti permittūt nām
cuꝫ egri⁰ preliari dicentes ꝙ nā docta a se nouit cōplones
mēbroꝝ ⁊ vnicuiqꝫ mēbro ministrat qđ sibi sile est ex cibo
⁊ cibus est cura: que sufficit tpe sanitatis ⁊ egritudinis: q̄re
tūc cū solo instr̄o diete ꝓcedebāt. Dixit Aui. 4ª ꝑ¹. cū ignora
res: que sit egr⁰ dimitte eā nāe: ⁊ nō ꝓperes ad administra
tionē medicinaꝝ. sed sine ⁊ nihil agas: qm̄ aut nā superabit
egri^{m} aut ipsam manifestabit. Et intellexit Aui. regie re-
gulari inq̄ꝫtū in se ex ignorantia indicat. Et maxime verifi-
catur hoc dictū in egritudinibus paucoꝝ ⁊ nō fortiū accn̄-
tium ⁊ pauci timoris. Jn oibus tn̄ egritudinibus a medico
non notis pōt ipse regie tēptatiuo aliqd opari: vt per illud
manifestet ei egr⁰: sed in egritudinib⁹ magni timoris ⁊ tur
spectis nō solū pōt medicus: sed dꝫ tēptatiue opari: sicut 2⁰
re. acu. Jpo. dixit. qn̄ adest dolor lateris pūgitiuus ⁊ suspi-
tio est an ꝓcedat ex apste pleure dolor ille an a ventositate
administra calefactoriū: vt suo loco patebit. Et notanter di
xit. Au. nō properes ad administrationē medicinaꝝ: vt da
ret intelligere ꝙ nō excludebat instrm̄ diete: qm̄ hoc instrm̄
nō pōt medicus p̄ter mittere. Sub exclusione aūt potionis
excludit tn̄ hoc etiā instrm̄ cyrurgie.

Nonus. ꝙ medicina cōueniēs nō ē de mutāda: etiā si nō ꝓpareat iuuamentū ex ea.

℞ Dixit Jpo. 2⁰ affo.
Ois ſm rōnē facienti ⁊ nō eueniēti ſm rōnē: nō opꝫ trāsire
ad aliud: manēte eo qđ visuꝫ est a ꝑn⁰. Et scribitur iste affo.
25⁰. cōtinētis sic. si oparis totū id qđ cēperis ⁊ non vides id
seq qđ vis noli trāsferri de eo cui ꝓdes dū fuerint cōditio-
nes que te induxerint ad ipsum operādo firme. Unde etiā.
A. dixit vbi. s̄. ꝑterea tibi caue ne a rectitudine curationis
recedas. licet videris ꝙ medicinaꝝ tuaꝝ recte approxima-
tarū tardet iuuamētū. Et dixit Gal. in ꝯ¹⁰ affo^{mi} predicti.
medicinarū iuuamētū aliqn̄ nō subito est apparēs etiam si
sint approximate. Et maxie dixit Rabi in 8ª partic. in mor-
bis ad digerendū duris non succedit illico sapienti actio ad
quā intendit nisi post lapsum tp̄s: ⁊ si recte ⁊ ſm rōnē medi
cine fuerint plībus tpibus ꝓpinate. Et hoc duobus mōis
dixit Gal. pōt cōtingere. vno⁰ ꝓpter inobediētiā māe mor
bi ⁊ difficultatē ei⁹ ad patiēdū a medicinis. alio⁰ q: medici
na recte approximata ꝓpter aliquā cām electa est debilis
in virtute. vnde nō inducit effectū nisi in tpe lōgiori. ⁊ me-
dicari quidē ſm rectū dī intelliꝫ: qn̄ .ſ. opatur medicus pre-
cognita dispōne ⁊ cognitis medijs in ope suo dispōni ꝓpor
tionādo remedia. Et verificat dictus affo. nō solū in opere
curatiuo. sed in cōseruatiuo reductiuo ⁊ p̄seruatiuo: qm̄ nō
licet transire ad aliud .ſ. ſm ꝟtutē: ⁊ de isto transitu ad aliud
Jpo. ꝑmo. re. acu. vituperauit antiquos qui in suis curatio
nibus se permutabāt de vna medicina ad aliā irregulr ⁊ nō
recte manēte qđ fuit a ꝑn^{c} idest nō facta permutatione in re
bus indicātibus. nā talis ꝑmutatio est nociua ad interituꝫ
ducens: sed bn̄ licet ꝑmutare mām auxilioꝝ: ⁊ etiā variare
artificiū ⁊ formā eoꝝ: dūmō in eis eadē remaneat virtus: ⁊
licet ꝑmutare regulariter ⁊ recte opando permutatis indi-
cationibus auxilia. ista .n. permutatio ab auctoribus lauda
tur: imo ⁊ p̄cipit sicut precipit hoc Serap. c⁰ de asmate. ⁊
Ras. 4⁰ ꝯtin̄. ꝑ c⁰. Jnq̄t. Aū. 7⁰ colliꝫ. ꝯcedo ꝙ medicus de
vna medicina ad aliā permutari pōt. ⁊ dꝫ supple etiā nō per
mutatis accn̄tibus indicantib⁹: dūmō sit eiusdē ꝟtutis: qm̄
dixit ipse: si solū vna medicina vteret: poſſe esset ꝙ nā illam
in habitū reduceret: ⁊ in corpore debitā non faceret opera-
tionē. ℞ Et. A. dixit x⁰ tertij. in cura asmatis post locutio-

tē de medicinis lassatiuis in reliqs medicinis opȝ vt ꝑmutatio fiat ⁊ nō cōtinuetᷣ vna medicina ex eis assidue:⁊ non dixit in reliqs. vt velit excludere ab hoc canō. solutiuas. ipē n. est ḡnalis ad oēs: sed dixit sic: vt oñderet ipsuȝ esse magis attēdēdu i medicis alteratiuī q̄ȝ i solutiuis: vt pȝ ex cāis qs Aui. assignauit dixit. n. i pᵃ: si ꝯtinuatᷣ vna medicina assidue amplectitᷣ eā nā. sup̄. ⁊ sit ꝯsueta: ⁊ ab eo qd̄ ꝯsuetū est res nō patitᷣ: vt ipse dixit quarta pⁱ. mō medicine solutiue sunt nobis magis extranee q̄ȝ alteratiue: etiā nō sic veniūt in frequēti vsu: quare nō sic amplectitᷣ eas nā. Et dixit in scđa cā ꝙ inter medicinas ⁊ corpora sunt ꝓportiones q̄ nō cōprehēduntᷣ nisi cū experimēto: ꝓprietates enim quedā particulares: vt. ā. patuit reperiuntᷣ inter hoc corpus ⁊ hanc medicinā: que nō reperiuntᷣ inter ipsum ⁊ aliā medicinā ⁊ in bonitate ⁊ malitia maiori ⁊ minori: vt ergo experiaris q̄ sit magis vtilis ⁊ iuuātior ꝑmuta te: de vna ad aliā. ⁊ simile verbum dixit Aui. 4ᵃ pⁱ. de medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus. ⁊ quidā addūt ꝙ dicta permutatio medicinaꝝ dȝ fieri pro honore scie medicine ⁊ sui artificis operantis: ac ēt: qr ex tali ꝑmutatiōe eger vt frequēti⁹ maiorē capiat ꝯfidētia de medico ⁊ meᵃ: q̄ ꝯfidētia multū vtil' est ad curationē.

℄ Permutationē aūt regularē medicinaruȝ supradictā medic⁹ dȝ semp facere: ⁊ h̄ aūt in q̄litate aut i sub̄a aut tp̄e exhibitiōis. In q̄litate qdē ꝓpter variā dispōnē morbi f̄m sua diuersa tp̄a aut supaduentū morbi alterius vel accñtis alicuius a p̄mo morbo in qualitate diuersoꝝ: sicut isto mō fit permutatio in cura apostꝫ de medicina repercussiua ad resolutiuā: ⁊ similiter in alijs morbis cū variantᷣ f̄ȝ sua diuersa tēpora. In q̄ȝtitate v̄o fit ꝑmutatio ⁊ ponderis ⁊ gradus f̄m ꝑmutationē factā in rebus p̄ter nām: ⁊ in reb⁹ nō nālibus: ⁊ p̄cipue in aere de caliditate ad friditatē vel econtrario: vel de humiditate ad siccitatē vel ecōtrario: precipue etiā in rebus nālib⁹: ⁊ maxime in v̄tute cū ꝑmutatᷣ de fortitudine ad debilitatē vel ecōuerso. In sub̄a etiā dupl'r. l. aut ratione nāe infirmi vel nāe alicuius ipsius mēbri: sicut si odio hēret infirm⁹ vel in displicētia vel abhominatiōe vnā aliquā medicinā: aut qr de ea nō cōfideret per ea que de ipsa alias audiuit vel vidit in opere ei⁹ vel ꝓpter incōfidētiā in p̄parante eā. Alio modo fit permutatio in sub̄a qñ inter ipsam medicinā ⁊ egrū esset iproportio ab occulta dispōne ꝓueniēs: que iproportio pōt esse aut semp aut f̄m quedā tp̄a vel horarū spatia. dixit. A. quarta p̄mi. vnicuiq̄ȝ corpori: imo oī mēbro in vna hora: ⁊ nō in altera est ꝓprietas a medicina pati ⁊ nō ab altera: etiam si sint similis qualitatis ⁊ quantitatis: ⁊ dixit 1° cañ. cap̄ de lacte. ꝙ īter cibos ⁊ medicinas ex vna parte sunt ꝓportiones occulte.

Decim⁹ ꝙ medici [illegible] d[illegible] si non appareat nocumentum [illegible]

℄ Dixit Hal'. 8° practice. Aiūt sapiētes antiq. cuȝ diutius vno curaueris medicamine ⁊ nō ꝓdest ad ꝯriuȝ transi. qm̄ istius fortasse nā huius passionis nāe cōuenit neq̄ȝ expedit in morbis ꝓlixioribus in vno imorari medicamine ⁊ cura nihil eo nā iuuatᷣ: qm̄ illi tanq̄ȝ cib⁹ est. q̄cūq̄ȝ nāq̄ȝ diutius dantur alicui eius nā fit illis similis nec sentit illa iuuare in quibuslibet accñtibus. sed ex ꝑmutatione ad aliud medicamē n īm ⁊ virtutē cōfortat ad morbi repulsam ⁊ in morbuȝ fortius operatur. Dixit. A. 4ᵃ pⁱ. nō moreris in errore: ⁊ si videris ꝙ meᵃ vel alterius erroris tardetur nocuᵐ ꝙ tardare pōt ꝓpter difficultatē passibilitatis corporis a medicinis vel ꝓpter debilitatē medicine aut puitatē erroris sed debet medicus illico ab errore recedere: ⁊ si adhuc non apparuerit sensibile nocuᵐ: qm̄ si cū eo perseuerabit appebit. deinde sensibilis lesio ⁊ p̄iudiciū infirmi ⁊ honoris sui. Dicūt. non dȝ ꝑmutatio medicinarū recte approximataꝝ cū die ⁊ hora dī fieri: sicut a multis fit medicis deceptoribus: vt videantur multa operari. medicamen etiam corpori applicatum absq̄ȝ sufficienti mora nō efficit opus suum.

℄ Et dȝ medicus nō cū īfirmo ꝯuenire. ꝙ sua accipiat medicinā dū aliqñ ꝯsiderat aliā eandē virtutem habentem.

℄ Et scias ꝙ aliqñ vtile est retardare curātē nō oīno accelerare vñ. G. xi. ter. ait. Retardare eligimus magis in cura maxime in apatibus intrinsecis vt custodiatᷣ robur illoruȝ mēbroꝝ. h̄. n. tutior ꝓcessus est in cura cū īfirm⁹ fuerit nālr vel ex egriᵗ vel lōgo vsu medicaminū fastiditus vel medicamina sustinere nequeat: tunc extrinsecis auxilijs curandus erit: ac etiā dieta ex cibis medicinalibus supra: vel medicis aliquibus cibis ꝑmixtis vel potibus. v̄. g. si digerere humorē crudū calefieri subtiliari ⁊ incidi egentē habuerit: ⁊ cibis tūc ⁊ potib⁹ illō facere potērib⁹ dietabim⁹ vt caparibus cū aceto oliuis salsis ⁊ salsamētis cū ȝinȝibere pipere ⁊ silibus sp̄ebus ⁊ mustarda ⁊ porris cū aceto ⁊ melle ⁊ mēta ⁊ silibus qbus multi libēter vescūtur: ⁊ si humorē subtilē digerere humorū ingrossatione egētē cū cibis ⁊ potib⁹ ingrossantibus infrigidabim⁹: vt fridis oleribus ⁊ fructibus: ⁊ si hmōi medicinales cibi ⁊ potus debiliores sunt medicinis diutius erit prosequendū cum eis.

Vndecim⁹ ꝙ medic⁹ nō dȝ cē ꝓteru⁹ cū īfirmo.

12° ꝙ vtile ē aliqñ curā tardatᷣ

℄ Dȝ insup medicus cōmēsurata q̄ȝtū pōt facere auxilia discrasie: nullus tñ pōt in hoc ꝓuenire ad hoc qd̄ est certū. Qz si posset. dixit Gal. 3° de ige. sanitatis. scia nr̄a esset sicut scia Asclepij qui i numero deoꝝ fuit exaltatus. sed si cōiectura bona auxilia faciet ꝓportionata discrasie: ⁊ si a punctuali ꝓportione deficiant in plus vel minus considere dȝ ꝙ natura qd̄ plus fuerit resecabit ⁊ quod minus adijciet.

13° ꝙ medic⁹ discrasie comēsurata fiat ad ministranda tanta posse.

℄ Et scias ꝙ habētes oppositas discrasias interiorū distincto vsu ꝯtrariorū auxilioruȝ leuiter offendentur. ⁊ ideo dȝ mediocria vel cōmixta ministrare interius ⁊ exterius proportionata cuilibet discrasie propinare.

14° ꝙ in oppositis discrasijs cōtactis medicamina mixta debēt dari.

℄ Dixit Gal'. 14. terap. ⁊ ponitᷣ a Rabi in 8ᵃ particula. sic opȝ te semp incedere in morbis mālibus. s. quos nō potuit dieta corrigere per tramitē qui talis est. p̄imo euacua ⁊ resolue qd̄ p̄ter nāȝ est. ⁊ si ex hoc aut nā mēbri aut nā morbi incurabilis nō poteris adimplere ad cirurgiam deueni. rūpe ⁊ putrefac qd̄ est extra naturā: ⁊ si ad finē nō veneris qd̄ intendis p̄cide aut eradica membrū aut cauteriȝa cauterio ferri adurentis aut cauteriȝantibus medicinis.

15° ꝙ ordinate procedendū est i morbis mātalibus.

℄ De generali curatione morboꝝ repletionis. Ca. v.

Dictum est in sermone p̄cedente qui est de sub̄o medicine ⁊ eius cōseruatione quō inter res non nāles repletio ⁊ inanitio numerantur. ⁊ ꝙ repl'o que euōne indiget est duplex vna que dicitᷣ repl'o quam dicta aliqñ absolute multitudo ⁊ aliquando absolute plenitudo. que proprie dī plectoria ⁊ dolor eius plectoricus: ⁊ dī etiam repletio quo ad vasa dicta sic: qr in ea vasa. s. vene ⁊ arterie repleta extendūtur ⁊ manifestantur ꝓpter multitudinē masse sanguinee f̄ȝ plm: vel etiā sanguinis solius: imo ēt ⁊ alicui⁹ humorū manente qualitate humoꝝ vel humoris impermutata ⁊ inalterata: ita ꝙ humor ille augmentatus a cōplone sua nāli sibi debita f̄m nām vel saltem cōsueta nō deficit: ⁊ cū hac repl'one semp stat robur v̄tutis ꝓpter quā cām non est dicta repl'o quo ad v̄tutē. Dixit de ea Gal. 13°. terap. cū eq̄liter idest ꝓportionalr adinuiceȝ adaucti sunt humores plectoria vocatur. ⁊ dixit in lib. de multitudine: ⁊ scribitur a Rabi in 13ᵃ ꝑticu. sic repl'o quo ad vasa est repl'o sanguis multa in quātitate eius q̄litate manēte laudabili f̄m nām sui. Et dixit scđo miemyr. plectoria fit quatuor humoribus adauctis: aut solo sanguine. ⁊ subdit. qñ autē alius hūoruȝ adauctus fuerit nō plectoriā aut multitudinē nomināt absolute. sed cū additiōe dicētes multitudinem flatis aut colere ru. aut ni. intelligens de his hūoribus nālis nō de inālibus. Ex quo dicto pȝ ꝙ alij hūores a sanguine etiā extra massam sanguineam pñt peccare solo q̄ȝto absq̄ȝ malignitate suaꝝ qualitatū lȝ nūq̄ȝ deuenire possint ad tantā q̄ȝtitatē ad quātā deuenit massa sanguinea: vel etiā ipse sanguis sine alteratione q̄litatis: neq̄ȝ etiā possunt tāto tēpore durare in alterati in qualitatibus quātū sanguis: qm̄ sanguis magis

Repl'o ē duplex quātū ē ī sa.

Plectoria ē quatuor humoribus fit.

alijs humoribus a nā regulat̄:⁊ ipse est tanq̄ dilectus nāe
filius magis obediēs actionibus ei⁹:quare tardius mali/
gnatur. ¶ Alia replō dr̄ replō qualis. ⁊ dr̄ sic.q2 humor
replēs peccat q̄litate sola lesiua v̄tutis: ꝑpter qḋ dr̄ replō
quo ad v̄tutē:q2 cū ea sua lesiōe nō remanet debitū aut con
suetū robus virtutis. ⁊ est ista replō qñ massa sanguinea vł
sanguis solus vel alius de alijs humorib⁹ singulr vel cōpo
site ꝓportionabiliter vel iproportionabiliter nō aucti vltra
ipsorū debitā vel nālē quātitatē vel cōsuetā in suis q̄litati/
bus malignant̄ intelligendo de qualitatib⁹ ipsoꝝ p̄mis. ⁊
etiā scdis. Ad istā replōnē ēt reducit̄ replō supfluitatū con/
gestarū chilosarū aquosarū ventosarū fecaliū ⁊ oium sup/
fluitatū in stō per indigōnē vel in intestinis gñatarū:ita q̄
etiā replō neruoꝝ ⁊ cuiuscūq3 humoris inuālis. ⁊ nō dr̄ ista
replō quo ad vasa:quia in ea vasa nō replent̄ vltra ↄsuetū.
neq3 tēdunt̄ ⁊ vocat̄ h̄ replō cacochimia.i.mali chimi abū
dātiare ei⁹ ↄ̄ dr̄ cacochim⁹. Et p̄dictas ambas replōnes
oēs sensierunt auctores. ¶ Dixit Aui. replō s̄m duos existit
modos. est eni replō s̄m foramina.i.vasa. ⁊ est replō s̄m v̄/
tutē ⁊ replō s̄m foramina est vt sint humores ⁊ spūs ⁊ si in
suis q̄litatibus boni. existant:tñ in quantitate sui sup/
flui adeo q̄ foramina extenderint ⁊ ipleuerint ⁊ replō s̄m
v̄tutē est vt humores q̄titate sui nocu^m nō faciāt. sed mali/
tia q̄litatis sui tñ. q̄ ꝓpter v̄tutē malitia q̄litatis vincant ⁊
fiant inobediētes ad digerēdū ⁊ maturādū:⁊ est cū humo/
res peccāt simul q̄titate ⁊ q̄litate. ⁊ dr̄ replō q̄ti ⁊ qualis:
q2 cōposita ex vtraq3. ⁊ ista replō semꝑ nocet v̄tuti aggra/
uās ⁊ debilitās ipsam:siue peccatū quo ad vasa ⁊ quo ad
virtutē sit vnius humoris tñ:siue pluriū:siue oium simul
plusq3 petm̄ qualis solius nisi illa q̄litas fuerit venenosa.
¶ Et q̄lz dictarū replōnū:aut est vlis:aut p̄ticularis:⁊ vlis
dr̄ q̄ est cōis toti aut saltē plib⁹ mēbroꝝ:⁊ maxime s̄m va/
sa magna q̄ sunt a furcula superiori vsq3 ad inguina:⁊ par/
ticularis est que in vno mēbro tñ aut saltē in paucis vł s̄m
vasa parua:⁊ pōt esse aut in aliquo mēbroꝝ extrinsecorum
aut extrinsecorum. Dixit Gal. in lib. de multitudine:⁊ scri/
bitur a Rabi in octaua p̄tic. sic. Accidit q̄ vene exteriores
sunt plene ⁊ tēse nec s̄t iteriores ita:⁊ accidit ēt q̄ vene exte
riores s̄t vacue ⁊ inanite ⁊ iteriores s̄t replete. ¶ Et replō
vlis aut est vltima:quā tetigit Jpo. in affo. Jn exercitātib⁹
ad summū ⁊c̄. nō tñ intelligas. q̄ ita sit vltimata q̄ oino sit
suffocatiua:⁊ alia nō est sic vltimata vt predicta. sed deficit
ab ea sensibiliter ⁊ notabiliter distincta in gradus multos.
¶ Et p̄ticularis replō diuersis accñs mēbris:aut erit vni/
us humoris:aut p'riū in oibus ipsis mēbris:aut erit hu/
moꝝ diuersoꝝ. sic q̄ vnius humoris in vno mēbro vel plu
ribus vel alterius humoris in altero mēbro vel pluribus:
sicut si peccaret colera in epate:⁊ flegma in stō:⁊ cū3 replō
est in vasis pōt esse cuiuscūq3 humoris:sed cū est extra vasa
pōt esse alioꝝ humoꝝ a sanguine. ¶ Et peccatū quidē quā
ti solius pōt reperiri in sanis ⁊ in egris nūc:⁊ in neutris de
cidētis vere existētib⁹ sanis ⁊ tēdentibus ad egritudinē:s3
petm̄ solius q̄ti in neutris decidētis nō vere qualia sūt cor/
pora cōualescētiū nō veroꝝ reperiri nō potest:aut rarissime
valde:sed petm̄ q̄lis solius pōt repiri in corꝑibus sanis ⁊
egris nūc ⁊ in neutris decidentis vere ⁊ nō vere:petm̄ vero
vtriusq3 simul reperit̄ in corꝑib⁹ egris nūc. ¶ Et ois replō
actu faciēs egritudinē pōt vocari replō quo ad v̄tutē:q2 ois
talis replō virtutē debilitat. ¶ Dixit. A. 2ª p̄'. hñs replōnē
quo ad vasa s̄m timorē motus existit:facilꝑ fortis cuiuscūq3
materiei motus ipse fuerit:est nāq3 cū replō predicta venas
scindit ⁊ ad suffocāda fit fluxus ⁊ accidit aut suffuca⁹:aut
epilepsia:aut apoplia:⁊ maxime in vltimata replōne vel ei
propinqua:sed hñs replōnē quo ad virtutē ex egritudini/
bus putrefactionis timet.

Replētio secundū duos modos existit

Replō q̄ dr̄ aut ē vlis aut particularis.

Replētio vlis aut vltia aut nō vltia.

Cause replēnis ex reb⁹ naturalibus.

Et repletio quidē in corporib⁹ accidit cū retentio
fit in corpore eius qḋ extra s̄m naturā
debet euāri siue illud euādū sit supfluū quāti solius siue q̄/
lis solius:siue quāti ⁊ q̄lis simul:sicut euō eius:qḋ s̄m nā3
in corꝑe d3 retineri est cā inanitionis ipsius. ¶ Et accidit re
tentio eius qḋ d3 euāri. ¶ Dixit Aui. scdā primi. aut ex p̄te
v̄tutis:aut ex p̄te mãe euande:aut ex p̄te vie per quā d3 fie/
ri euō. Et si ex p̄te v̄tutis tūc aut ex p̄te virtutis naturalis
aut aialis sensitiue:⁊ si nālis:tūc aut defectu v̄tutis retenti/
ue aut expulsiue:aut digestiue. Si retentiue. dixit Aui. acci
dit ex fortitudine eius nō q̄dē ex fortitudine eius ꝓportio/
nata magnifica ⁊ aucta:q̄uis etiā ex ꝓportionata possit h̄
puenire interdū:vt qñ digestiua est debilis ⁊ nō digerit in
t̄pe naturalr debito:nā tunc retētiua retinet vltra tēpus cō/
suetū:q2 expectat cōplemētū opōnis digestiue. ⁊ talis retē/
tio vere nō d3 iputari retētiue:sed digestiue debili. Et ꝑpea
dixit Aui. q̄ aliqñ accidit ꝓpter debilitatē v̄tutū digestiua
rū. Unde elongatur mora rei digerende in receptaculo.i.in
mēbro in quo digerit̄. Si v̄o ex causa expulsiua:tunc dixit
Auicen. aut accidit ex debilitate ipsius expulsiue:aut quia
virtus sepatiua ⁊ expulsiua sunt ad aliā intentionē ⁊ ad euo
nē per aliā viā q̄3 per quā qḋ retinet̄ d3 euāri:sicut frequē/
ter apparet in crisib⁹ q̄ retinet̄ egō ⁊ vrina:ꝑpea q̄ euō cre
tica est in parte altera. Si v̄o v̄tutis animalis. dixit. A. ac/
cidit ꝓpter defectū sentiendi:tūc enim natura non facit ex/
pulsionē eius qḋ expelli d3 cū nō sentit̄. nam nō mouet̄ nā
ad expellendū nisi nocumēto ꝑcepto. Et etiā q2 cū3 accidit
defectus sentiendi nō mouet̄ v̄tus aialis motiua ad ꝓ stan/
dū iuuamētū v̄tuti expulsiue cū3 expressione sicut accidit,
dixit Aui. in colica ⁊ icteritia:qm̄ est cū v̄tus volūtarie mo
tiua iuuat in expellēdo:cū vero retinet̄ gr̄a mãe expellēde:
tūc dixit Auic. erit ꝓpter suā grossitudinē quā subtiliare nō
pōt v̄tus:aut ꝓpter suā viscositatē ⁊ adherētiā quā nec in/
cidere nec seperare pōt:aut ꝓpter sui multitudinē quam nō
pōt regulare ⁊ supare. Cū autē retinetur ꝓpter cām in via
tūc illḋ est:aut pp̄ vie coangustationē. aut pp̄ ei⁹ opilationē.
¶ Et de causis replōnis nō nālib⁹ est aer frigidus poros cō
stringēs ⁊ ꝓhibēs exalationē ⁊ aer grossus paludestris ⁊
accidētia aiam exilarātia ⁊ quies multa:⁊ exercicij cōsueti
dimissio ⁊ somnus ꝓlixus cū dimissiōe vigiliarū cōsuetarū,
⁊ regimē repletiuū in q̄titate ⁊ q̄litate ciborum ⁊ potuū:⁊
retentio supfluitatum ⁊ oium euōnū spōtanearū ⁊ artificia/
liū:sicut est amputatio manus vel pedis vel alterius mē/
bri:⁊ in mulieribus cessatio a cōceptione ante tēpus a natu
ra ↄstitutū. ¶ Et multiplicatio quidē supfluitatū ⁊ eius qḋ
d3 vel cōsuetū est euāri retentio gñat egritudines:q̄ñq3 qui
dē cōpōnales. dixit Aui. sicut opilō ⁊ lapsitas idest parale/
sis spasmus humoris. s. de replōne ⁊ egritudines cōplōna/
les:sicut est putredo ꝑ q̄̄to ponit malā cōplōnē3 in mēbro
in quo est ⁊ caloris innati constrictio:⁊ ipsius in igneitatē3
cōuersio ꝓpter vaporū dīgmiū retentionē:aut ipsius calo/
ris inati extinctio ex ꝓlixitate cōstrictionis ⁊ eius fortitu/
dine:nā qñ ꝓlongat̄ eius cōstrictio aut vehemēter ⁊ in quo
t̄pe calor nālis cōstringit̄ sub eo q̄ debebat euāri:⁊ non est
euātū:tūc suffocatur ⁊ sequit̄ ad illud ipsius infrigidatio:
⁊ extinguit̄ etiā exuberātia hūiditatis. s. indigeste sup cor/
pus ⁊ egritudines vnitatis receptaculorū maxime venarū
fitura ⁊ disruptio ⁊ orificioꝝ earū apertio ⁊ egritudines
cōposite. sicut apata ⁊ bothor. Et dixit Aui. q̄ vna de dete/
rioribus causis dictarū egritudinū que sequuntur ad retē/
tionem superfluitatum euacuandarū est fastidium idest de/
fectio virtutis appetitiue:⁊ attractiue simul:⁊ non solū sto/
maci:sed epatis ⁊ membrorum:⁊ maxime dixit ipse cum
euenerit fastidium postq̄3 cōsueuerit euenire vacuitas:sicut
accidit in multa saturitate:in annis fertilitatis post super/
fluam famē annoꝝ sterilitatis:cū enim pauperes t̄pe steri/
litatis nutriant̄ infra q̄titatē eis necessariā debilitant̄ inde
⁊ exiccant̄:⁊ postq̄3 venerit t̄ps fertilitatis nutriunt̄ copio
sius q̄3 sit eis necessariū:vñ deueniūt ad fastidium.

Cause replēnis nō naturales

Multiplicatio supfluitatum egritudines generat.

Signa replōnis q̄ztū ad vasa sunt. dixit. Gal. in lib. de flōmia: habētes eā ab exercitijs tendi videnť: ꝛ non parua cognō est h̄ ipsius replōnis: ꝓpriū. n. signum dixit ipse replōnis quo ad vasa est tensio sicut signū replōnis quo ad virtutē ꝓpriū est grauedo. ꝛ vtriusq̄ꝫ replōnis sig^m^ est grauedo sociata extensioni: ꝛ sensus vlcerosus ſm mot⁹ maxime fiens in toto corpore cacochimie est signum.

Signa repletionis q̄ztum ad vasa.

¶ Dixit Ipo. 4° affo. Sudor multus ex sōno factus absq̄ꝫ manifesta ꝛ primitiua causa in hoīe nō accipiēte ampliorē cibū: signat replōnē: ꝛ per ꝯñs euonem debere fieri: ꝛ dixit in quinto eiusdē: mulieribus si mēstrua fuerint sine colore ꝓprio. s. debito ei ſm cōplonē mulieris: cuius sunt purgatione indigere signt: q2 signt replōnē alicuius mãe: q mixta menstruis putrata ea a colore ipsoꝝ debito. ¶ Dixit Alm̄ lib. 2. Signa replōnis quo ad vasa sunt coloris corporis rubedo ꝛ calitas cū incensiōe: ꝛ obscitationū multitudo: ꝛ sōnus multus venarū replo cū ipsaꝝ tensione. Dixit tñ Gal. in li. de multitudine. ꝙ replo venarū exteriorū nō est signū multi sanguinis nisi in duobus pactis. Primū est equalitas caloris in interioribus ꝛ exterioribus corpis: ꝛ hoc ideo q2 pñt exteriora esse calefacta ex calitate aeris vel balnei vel alterius: ꝛ apparent tūc vene exteriores replete stāte vacuitate interiorū. 2^m^ pactū est calor extrane⁹ qui nō ambit corpus sicut est febris adurens: ꝛ subdit Alm̄. ꝛ sanguis ex narib⁹ ꝛ gingiuis guttatiꝫ fluēs cū parūper tacte fuerint: ꝛ capitis ꝓprie ꝛ oculoꝝ ꝛ timpoꝝ grauitas ꝛ ingenij atq̄ꝫ sensus turbulētia ꝛ pulsus magnitudo: cui⁹ dispositio sit similis dispōni ei⁹ qui lapsus est: ꝛ qui ante multa cibatione ꝛ potatione fuit vsus ꝛ somno supfluo atq̄ꝫ multa quiete. Et predicta sunt signa replōnis quo ad vasa. Sꝫ signa replōnis quo ad v̄tutē dixit ipse: sunt casus appetitus ꝛ grauitas ad motiones ꝛ pigritia ꝛ dissolo ꝛ lassitas ꝛ pulsus nō est magn⁹ ꝛ vrina nō est cocta: ꝛ p̄cipue qñ p̄dicta signa sunt sine caloris corporis multitudine ꝛ sine ei⁹ extēsione. ¶ Dixit Ras. 15. ꝯti. intelligim⁹ hñtes replōnē quo ad virtutē quotiens in coꝝ opib⁹ referūt ꝙ sentiūt in corpore pōderositatē ꝛ lassitudinē ꝛ motū difficilē: ꝛ ꝙ sentiūt in eoꝝ corpore aut in aliqua parte eius iudiciū esse ad modū vlceris in tēpore motus ipsoꝝ: q2m̄ hoc signat super corruptionē humorū ipoꝝ. Et iste dispōnes aliquādo sentiuntur in corpore toto. aliqñ vero in parte corporis: ꝛ qñq̄ꝫ sentiūť in capite aut in musculis timporū aut cp̄e aut stō aut costis aut dyaphragmate aut alijs mēbris corporis: ꝛ qui sunt repleti quo ad vasa intelligimus per inflāmationē ꝛ rubedinē ꝛ extensionem. Et pñt he dispōnes similiter esse aut in corpore toto aut in p̄te eius. Cū enim accidit pulsatio in aliquo mēbro aut ex superabūdātia alicuius manationis alicuius humoris subito aut exclusione inflāmatiua in eo signat opportunitatem esse euōnis in oībus dictis dispōnibus. ¶ De signis replōnis quo ad vasa. dixit Aui. p̄ʼ 2ᵃ. replōnis. s. quo ad vasa signa eīt sunt mēbrorū grauitas ꝛ in motibus pigritia ꝛ in facie rubedo ꝛ venarū inflatio ꝛ cutis extēsio ꝛ plenitudo in pulsu ꝛ tinctura in vrina ꝛ spissitudo ꝛ paucitas desiderij ꝛ visus debilitas ꝛ somnia que grauitatē ostendūt: sicut eius q videt quasi se mouere nō posse: aut loqui nō posse: aut onus graue deferre: ꝛ sꝫ videre se volare: ꝛ motuū velocitas humores signat subtiles in q̄ztitate ꝑata. Sed signa replōnis ſꝫ virtutē sunt grauitas ꝛ pigritia ꝛ desiderij paucitas: q̄ huic etiā replōni h̄ʼ. s. quo ad vasa sunt cōia: que etiam sunt sigᵃ vtriusq̄ꝫ replōnis simul: sed cū replo ſm virtutē simplex est: nō sunt vene adeo inflate neq̄ꝫ cutis est in vltimitate extensionis neq̄ꝫ pulsus adeo plenus ꝛ magnus neq̄ꝫ vrina ē multum grossa: neq̄ꝫ color eius valde rubeus ꝛ contussio ꝛ lassitudo nō ꝓueniunt in eo nisi post motū ꝛ incessum. Et videt in sōnijs pruritū ꝛ mordicationē ꝛ incensionē ꝛ odores fetidos. Et ſm plm replo ſm virtutē gñat egritudinē anteq̄ꝫ eius ꝯpleanť signatiões. ¶ Dixit Gal in lib. de flōmia: sicut sunt signa plenitudinis ſm totū: ita etiā ſm p̄tē aliquā. Caput enim aliquē sensuꝫ hñs vel in timporū musculis tensionē vel simplr̄. s. cū est plectorus vel cuꝫ caliditate plurima. s. cū cacochimia: ꝛ similit̄ ſm aliquā aliaꝝ partiū. Similiter autē ꝛ dolores ſm aliquā firmari particulā vel ꝓpter humorū multitudinē repente quidē simul supadditorū vel ꝓpter spūm inflatiuū. Et dixit ibidē ꝙ multitudinis alterutriusq̄ꝫ repletionis. s. quo ad vasa ꝛ quo ad virtutē q̄ztitas ex multitudine cognosceť signorū: inq̄ztū enim seipso grauior esse videť manifestū est: q2m̄ que ad virtutē intantum est aucta multitudo. Et ſm eandē rōnē inq̄ztū tensiuus sensus auctus est intantū ꝛ alia multitudo. s. que ad vasa aucta est. ꝛ dixit. qualitatē rei. s. replentis in alterutra multitudine ex calore dignosces. nā frigidioribus quidē frigidior totius corporis sensus appet: calidioribus vero calidior: ꝛ eis qui ſm venas coaceruati sunt humoribus: tumor ꝛ extensio vasoruꝫ eo ꝙ non solū pñt fieri per excessum q̄ztitatis: sed etiam per accessum calide qualitatis que sui motu que est de centro ad circunferentiam extendit. Eis vero qui in carne. s. sunt coaceruati. ſm illā est sensus grauedinis ꝛ tensionis: quemadmodū ꝛ caliditatis: mali humores in mēbris se occultantes intrinsecis q̄zuis ostēdāt suā malitiā per qualitates mutatas ꝛ alia signa: malitie tñ ipsorū q̄ztitas ꝯprehēditur maxime per agitationē ꝛ motū ipsoꝝ pro q̄zto tales humores agitati euaporant: ꝛ ad mēbra nobilia deducunť ꝛ transeūt ad partes in quibus nō fuerāt: ꝛ per incōsuetudinē fiūt illis partibus molesti. ¶ Et Gal. dixit 2° affo. in commēto affo. Sana habētes corpora ꝛc̄. ꝙ malitia humoꝝ manifestatur multū per farmaciam cū cōmouet illos. Dixit Rasis 25°. cōtinentis ꝛ 2° de simplici meᵈ. quotiens curamus aliquē cū rebus corrigentibus cōplonē: ꝛ inde excitatur dolor vel augetur statim euare debemus eum: q2m̄ hoc significat ꝙ corpus est repletum de humore malo difficilis alterationis ꝛ abundātis q̄ztitatis. ¶ De signis dominij sanguinis dixit Rasis. 15° cōtinentis. pōderositas ꝛ tetanus. i. simul existes non sunt ex alio humore nisi ex sanguine ꝛ cognoscitur ex rubore ꝛ caliditate tactus ꝛ regimine precedenti. ꝛ si sentitur tetanus idest tensio sufficiens erit eius signatio sola: sed firmior erit signatio si sentitur in corpore pulsatio: sed ponderositas posʼe est ꝙ nō fit ex sanguine: sed ex humoribus crudis. Et ait Ras. dico ꝙ ponderositas fit ex replōne carnis. sed tetanus ex replōne venarū. ¶ Dixit. A. 1ᵃ p̄ʼ sanguinis signationes cū dñatur ſm vasa replōnis signationibus vicine exñt. Et ꝓpter hoc accidit ex dñio eius grauitas in origine oculoꝝ. ꝛ ꝓprie in capite. ꝛ tēporib⁹. ꝛ alices ꝛ oscitationes ꝛ nausea ꝛ dormitatio mēbri. ꝛ hoc grā humiditatis sanguinis. nō sue caliditatis ꝛ in sensibus perturbatio ꝛ in intellectu tarditas ꝛ lassitudo absq̄ꝫ precedente labore ꝛ dulcedo in ore preter solitū ꝛ rubedo in lingua ꝛ forsasse in corpore apparebūt ademanul siue furūculi. ꝛ in ore botbor ꝛ sanguinis fluxus accidit a locis que facile funduntur: sicut naribus ano ꝛ gingiuis. Et sunt qui ad predicta signa addunt ꝙ vrina est incensa ꝛ grossa equaliter per totū cum obscuritate. ꝛ pulsus est velox frequens plenus ꝛ mollis. ꝛ facies rubea ꝛ subtumida ꝛ alba oculorū rubea ꝛ sanguinea. ꝛ ſm totū corpus calor naturalis parū acrior. ꝛ magis patiuntur in horis sanguinis. ꝛ vene appent plene tumide ꝛ eminentes. Et Aui. dixit est cū dñium sanguinis demfat cōplo ꝛ etas ꝛ regimē p̄teritum: ꝛ regio ꝛ tps ꝛ consuetudo: ꝛ tps longū a minutione ꝛ sōnia que illud signant sunt sicut cū i sōnis videt res rubeas: aut sanguinē multū ex corpore suo exire: aut i sanguine natare: ꝛ his similia. Et sūt q dicūt ꝙ gen⁹ egri^m^ h̄ signat: sicut sinochus ꝛ pustule rubee. ¶ Signa vero replōnis ꝛ dñij colere: dixit Aui. 2ᵃ p̄ʼ. sunt facici ꝛ oculorū citrinitas: ꝛ nariū acuitas: ꝛ vento frigido delectari. ꝛ sitis multa ꝛ festinatio pulsus. ꝛ desiderij comedēdi debilitas ꝛ nausea ꝛ vomitus colericus citrinus ꝛ viri/

Signa repletionis quo ad virtutem.

Signa repletionis sanguinis

Signa replonis colere.

dio: ⁊ ventris mordicatio ⁊ dispilatio ad modũ puncture. Et quidã addũt ꝙ vrina est incensa ⁊ tenuis cũ clara subã. aliqñ tñ grossa erit vrina. si ex colera vitellina fuerit vel ei⁹ admixtione vel humorũ perturbatione cũ spuma alba vel cũ citrina si epar cõpatit̃ ⁊ dolor in añriori capitis ⁊ ad radices capilloꝝ ⁊ maxime infestant̃ in horis cole: ⁊ qñq3 insõnietas appet ⁊ totius corporis exiccatio ⁊ extenuatio. ⁊ calor acutus ſm totũ corpus. Et subdit Aui. ꝙ ꝓcedẽs regimẽ ⁊ etas ⁊ ꝯplo ⁊ cõsuetudo ⁊ regio ⁊ hora ⁊ tp̃s ⁊ ars ⁊ somnia in qbus vident̃ ignes ⁊ vexilla citrina ⁊ videre q̃ nõ sunt citrina: citrina: ⁊ incensiones videre aut calorẽ balnei aut sol. ⁊ his similia vel lãpades ⁊ corruscatiões ⁊ gen⁹ egritudinis p̃ntis signat vt causon tertiana. Icte'ᶦᵃ citrina ⁊ herisipilla ⁊ sitis. ¶ Et signa replõnis ⁊ dñii flatis: dixit
Signa replonis flegmatis Aui. vbi. ã. sunt albedo in colore supfluar: ⁊ lassitas ⁊ in tactu mollities ⁊ frigiditas ⁊ saliue multitudo que est viciosa ⁊ sitis paucitas nisi salsuz fuerit fla. ⁊ ꝑcipue in senectute ⁊ digerẽdi debilitas ⁊ oxiremia ⁊ vrine albedo. ⁊ quidam dñt vrina est remissa in colore ⁊ grossa si est fla est nãle vel vitreũ. ⁊ ex acetoso flate vrina est tenuis: ⁊ qñq3 est etiã ex vitreo: ⁊ ex salso flate vrina erit aliqñ incẽsa ⁊ in subã mediocris ⁊ i dulci erit grossa ⁊ icẽsa ⁊ qñq3 est spumosa ex vẽtositate. ⁊ qñq3 infũdo trũbos flaticos ꝯtinet. Et sbdit Aui. ⁊ somn⁹ adest mult⁹ ⁊ ociositas mẽbrorũ grauitas ⁊ pigritia ⁊ pulsus lenitas qui tarditati ⁊ raritati attinet. Et quidã dñt pulsus est mollis tardus rarus ⁊ vacuus ꝓpter sanguinis indigentiã. ⁊ addũt. Adest dolor ⁊ grauitas in posteriori capitis vel in sinistra p̃te eius: ⁊ maxime infestatur in horis flatis. ⁊ facies erit pallida ⁊ oculi subalbidi: ⁊ silr totũ corpus. ⁊ qñq3 somnos lõgos ⁊ ꝓfundos h3 ⁊ abundãtia est saliue ⁊ insipiditas in ore ⁊ sputũ quidẽ ſm diuersas spẽs flatis diuersum. in nãli ⁊ vitreo ext̃s insipidum. in salso salsuz: in dulci dulce. ⁊ in acetoso acre. ⁊ appetitus cibi multus ⁊ indigõ ⁊ rugitus ventris torsio nausea ⁊ vomitus albus vel palidus. si circa os stõi abundauerit ⁊ egõ alba vl' liuida spissa vl' vnctuosa ex vitreo flate. Et dixit Aui. Amplius etas ⁊ cõsuetudo ⁊ regimẽ ꝑteritũ ⁊ ars ⁊ regio ⁊ hora: ⁊ somnia in quib⁹ vident̃ aque pluuia ⁊ niues ⁊ flu
Signa replonis melancolie. mina ⁊ frigus. ⁊ cognoscit̃ ex p̃nti egri' ⁊ quotidiana epo/ p̃ia paraleti vndinna ⁊ similibus. ¶ Et signa dominii melãcolie. dixit Aui. vbi. ã. sũt corporis macies: ⁊ vt sit fuscus ⁊ sanguinis nigredo ⁊ eius grossities ⁊ vigilie multe: ⁊ multa sollicitudo ⁊ ardor oris stomaci ⁊ desideriũ mendosuz ⁊ vrina fusca aut nigra ⁊ grossa. Et quidã dicũt. vrina tenuis alba limpida ⁊ clara ⁊ quasi liuida spissa ex admixtione flegmatis cũ vrina. ⁊ quãdoq3 est glauca tenuis ⁊ spumosa ⁊ corpus. dixit Aui. est hirsutũ pilosum. qñ colera nigra raro gñat̃ in corporib⁹ albis ⁊ lenibus. Et frequẽter accidũt morfea nigra ⁊ vlcera mala ⁊ egritudines in splene. Et sũt qui addunt ꝙ pulsus est rarus tardus durus ⁊ vacuus ꝓpter penuriam sanguinis ⁊ facies nigra vel liuida. ⁊ alba oculorũ liuida. ⁊ multas habẽt lippitudines ⁊ tinnitus auriũ ⁊ debilitas visus. ⁊ dolor capitis grauatiuus vel extensiuus in sinistra vel posteriori parte eius. eructuatio acetosa: ⁊ magis infestatur in horis melie. pusillanimitas, ⁊ toti⁹ corporis grauitas ⁊ pigritia. tensio hypocũdriorũ ex vẽtositate egões nigre vel liuide spumose cũ multa ventositate. Et subdit Aui. ꝑter hec etas ⁊ cõplo ⁊ consuetudo ⁊ regio ⁊ ars ⁊ hora ⁊ tp̃s ⁊ regimẽ ꝑteritũ ⁊ somnia terrefacientia ex tenebris ⁊ cruciatu ⁊ reb⁹ nigris ⁊ terrorib⁹ ⁊ egri⁹ melica. p̃ns ⁊ q̃rtana ⁊ similes illud demft. ¶ Et sunt qui dñt. si melia fuerit innãlis per adustionem ⁊ fuerit adustio nocẽs vrina erit incensa ⁊ in subã mediocris ⁊ facies subnigra ⁊ siccitas oris cũ siti ⁊ pulsus aliq̃ꝫtulũ velox ⁊ durus attenuatio ventris ⁊ calor ſm corpus ⁊ infectio sub nigro colore sollicitudo ⁊ mesticia ⁊ oris ⁊ sputi ⁊ eructuationis acredo indigõ torsio ꝑcordiorũ egõnes nigre virides ⁊ vnctuose. ⁊ vigiliarũ instan'. ⁊ ꝯtingit maxi' colicis iuuenib⁹ laborãtibus ieiunãtibus ⁊ estate ⁊ dieta calã vtentibus ⁊ sicca. Si v̾o adustio fuerit antiqua. vrina erit tenuis subnigra superius viridis. alba oculorũ si benigna obscuritas vl' fuerit videat quasi muscas ⁊ telas aranearũ vel nigra cor' ante oculos ⁊ tinnitus auriũ ⁊ vigilie ⁊ egõnes nigre.

¶ De euacuatione in generali. Cap. vj.

Euacuatio 2ʳ sumitur. Uno⁰ cõit ⁊ large ꝓ amotione mãe supflue siue q̃ztita'ᵘᵉ siue q̃litatiue siue vtroq3 mõ. de loco in quo ꝯtinet̃ siue extra corpus educatur siue nõ. sed ad alia trãsponetur loca. ⁊' sumit̃ ꝓ eũone ꝓprie supra ꝓ diuersione. Alio⁰ stricte ⁊ ꝓprie ꝓ eũone ducẽte mãm a loco in quo continet̃ ad extra corpus. Dixit Gal. 13⁰ ter. ꝙ eũo inq̃ꝫtũ eũo est nõ magis iuuamẽti q̃ꝫ nocumẽti est cã. imo est indifferẽs ad iuuãdũ ⁊ nocendũ cũ possit eũari res iuuatiua: ⁊ ꝯueniẽs etiam nociua ⁊ incõueniẽs: sed diuersificata ſm modos debitos determinat̃ ad iuuãdũ vel nocẽdũ. ⁊ põt ꝯueniẽter ⁊ incõueniẽter corpori administrari. ideo reducit̃ ad aliq̃3 rex nõ nãliũ. s. ad inanitionẽ. ⁊ sub ea cõtinet̃. ¶ Et eũo quidẽ de/ Quibus corporib⁹ debeatur eũo: ⁊ quibus non.
bet̃ corporib⁹ sanis nũc lapsis ⁊ neutris decidentis vere ⁊ cõualescẽtibus nõ vere ⁊ corporib⁹ egris nũc. Et qñq3 debetur corꝑib⁹ sanis vt multũ ⁊ parũ lapsis ꝓpter cõseruationẽ coꝝ vel reductionẽ ad melius. Corꝑibus aũt sanis simplr semꝑ imo etiã ⁊ sanis vt multũ vtentibus bono ⁊ recto regie nõ ꝯsuetudine vel aliqua de cã depravato: qm̃ per se absq3 auxilio extrinseco suas expellũt supfluitates: eũo nõ cõpetit. de quib⁹ loquẽs Ipo. 2⁰ affo. dixit. Sana hñtes corpora farmacijs vel difficile. Et ꝯsilr dixit Aui. 4ᵃ p'. eo ꝙ cũ sint mũda: ⁊ per seipsa a superfluitatibus si sumerẽt farmaciam ipsa converteret se ad bonos humores ⁊ agitaret ipsos. vnde sequerent̃ accñtia de dolore capitis vertigine ⁊ alijs numeratis a Gal. in ꝯ'ᵒ dicti affo. ⁊' eũo illa in eis fieret difficilis. dĩ. n. difficilis eũo illa ad quã grauia sequunt̃ accñtia siue hũores agitent̃: ⁊ nõ educant̃ vel tarde educãtur: ⁊ cũ accñtibus: sicut cõtingit in dictis corporibus sanis ex farmacia ipsa cũ in eis hũores bonos agitat vt educat: sed quia boni sunt nã nitit̃ ad retinendũ eos: ⁊' pugna accidit inter nãm retinẽtẽ: ⁊ farmaciã attrahentem. ⁊' agitatio accidit in humoribus. ⁊ mala tolerãtia in virtute. Et accidit v̾tigo ꝓpter agitationẽ spũũm ⁊ humorũ ⁊ multoꝝ fumorũ ascẽsionẽ. ⁊ accidit vẽtris torsio agitatis hũoribus ⁊ ventositatib⁹ multis eleuatis in stõ ⁊ in itestinis ⁊ gñant in eis malã cõplonẽ ⁊ solonẽ cõtinuitatis: vnde gñatur in eis dolor ⁊ cõtorquẽtes patiẽtes circa stõm ⁊ intestina ⁊ circa se totũ. vñ angustiat̃ ⁊ inqetatur freqũẽter mutando situm. ⁊ hinc accidit dissolo multa spũũ3 ⁊ resolo humidi substã/ Quis eũo virtutem dissoluit ⁊ aliquo mõ debilitat: ⁊ q̃d corpus ex ea magis debilitet.
tifici. ¶ Et dixit Gal. in ꝯ'ᵒ affo. i fluxu muliebri ⁊c̃. Q3 ois eũo virtutẽ dissoluit ⁊ oĩa corpora ⁊ sana ⁊ neutra ⁊ egra debilitat aliquo mõ. Et dixit Aui. 3ᵃ p'mi. c⁰. de exercitio. ꝙ me⁹ solutiua purgat ⁊ inueterat. h3. n. q̃litates ꝑcipue occultas ꝯ̃rias corporib⁹ hoium quib⁹ nõ solũ peccãtẽ mouet humorẽ: sed etiã corpori ꝯueniẽtẽ per cui⁹ cõueniẽtis eũonẽ corp⁹ debilitatur ⁊ maxi' debilitat̃ per eã plus corpus sanũ simplr semꝑ q̃ꝫ sana multũ. ⁊ sana multũ q̃ꝫ sana nũc. ⁊ sana nũc q̃ꝫ neutra. ⁊ neutra q̃ꝫ egra nũc: nisi corꝑa egra nũc multis hũorib⁹ malis sint repleta. nã corꝑa egra nunc ipsis multis malis humorib⁹ repleta cũ purgant̃ citius exsoluũtur q̃ꝫ corꝑa neutra ⁊ q̃ꝫ sana simplr ⁊ q̃ꝫ sana nũc. ⁊ etiã q̃ꝫ egra nũc nõ tot malis humorib⁹ repleta. Et ꝯparans. Ipo. corꝑa sana simplr semꝑ que dñt inculpate sana ad corpora egra multis malis humorib⁹ repleta. 2⁰ affo. dixit. Sana hñtes corꝑa farmacijs purgati celeriter exsoluuntur q̃ꝫ malo cibo vtẽtes. intelligens per vtentes malo cibo hñtes malũ sanguinẽ nõ aptũ nutricatiõi mẽbroꝝ: ⁊ plenos multis pessimis hũorib⁹ q̃les sũt leprosi. dictis. n. corꝑib⁹ sanis nõ

cōpetit eūo: q2 vt dictū est. fit in eis difficilis: ꝛ etiā corꝑib⁹ leprosorū nō cōpetit eūo per farmaciā. q2 accidit per eam in eis cōmotio in humoribus coꝝ malis q sunt multi. bonos enim hñt paucos: ꝛ illi multi hūores mali moti a farmaco amplius ledunt eos: ꝺbicant tñ dicta de farmacijs eūantibus exsoluēdo ꝛ maxi⁹ fortibus. me⁹. n. lenitiue non prohibent ēt in leprosis cū nō sint hūoꝝ agitatiue. ℂ Et eūo qḋ spūum magis debilitat q̄ȝ eūo humoꝝ: q2 spūs sunt instra nāe pncipalia ꝛ magis imediata aīe q̄ȝ humores. Et ppter hanc cām flōmia āpla magis ꝺbilitat q̄ȝ stricta. q2 in ea magna spūum copia eūat. ℂ Et eūo sanguis plus debilitat q̄ȝ aliorū humorū: q2 est pncipalior humor: deinde eūo flātis: deinde cole rubee: ꝛ deinde nigre. Indicationē sumēdo ab humore. Et tñ ꝙ per accñs eūo flātis ꝛ melie plus debilitat q̄ȝ eūo cole. ppterea ꝙ requirūt magis violētā farmaciā: ꝛ pcipue melia. ꝛ eūo subtiliū humorū plus debilitat q̄ȝ grossorū. q2 magis eūat subtilis q̄ȝ grossus. est tñ qḋ per accñs eūo grossorū plus ꝺbilitat: vt appet in flōmia ampla in qua eūat sanguis grossior. nō tñ est hoc rōne grossitudinis sanguinis: sed q2 in illa flōmia multi exalāt spūs. vt dictuȝ est. In eūone etiā aliorū humorū grossorū sequit maior debilitas nō ppter grossitudinē eoꝝ: sed ppter violentiā me⁹ que ad ipsorū exigit purgationē. ℂ etiā homo delicatus ꝛ hō dillatatorū poroꝝ plus in eūone ꝺbilitat q̄ȝ rustic⁹ strictoꝝ poroꝝ ꝛ grossoꝝ hūoꝝ. ℂ Et eūo fcā sub cane plus debilitat: ꝛ postea fcā in autūno: ꝛ postea fcā in hyeme. Et eūo fcā in ṽe est minime oib⁹ aliis debilitās: oȝ. n. ꝑsupponi regula Gal. de ꝯplōnibus. s. ꝙ ꝑsupponatur paritas aliorū.

ℂ Quāuis tñ eūo corp⁹ debilitet nō licet arguere ergo ꝺȝ ꝓhiberi ꝛ nō fieri. q2 cū fit vbi est necessaria cū ꝯditionibus ad eā reqsitis maius est iuua^m ei⁹ q̄ȝ nocu^m ꝛ eūatis a corpore supfluitatib⁹ nā exonerata per amplius fortificatur.

ℂ Eūo. n. ois. dixit. A. p^a qrti. nō fit necessaria ppter supfluitatē replōnis. imo quoqȝ est nec̄ia pp magnitudinē egritudinis: ꝛ pp replōnē ꝺm q̄litatē: ꝛ nō ꝺm q̄ntitatē ad curādū maius malū. ℂ Et eūo qdē fit aut grā preseruādi corp⁹ a futuris egritudinibus: vt sic fit in corꝑib⁹ sanis nūc lapsis ꝛ neutris decidentis ꝛ ꝯualescētis nō ṽere: fit etiā in morbis ꝑiodicis oibus tpe interpolationis eoꝝ: aut fit grā curādi corp⁹ egrū a morbo māli multotiens. tñ dixit Aui. eūo est nec̄ia siue sub rōne ꝑseruationis siue curatiōis. sȝ supuenit aliqd qḋ ꝓhibet eā fieri: ꝛ nō est tūc ingeniū nisi in ieiunando ꝛ subtiliādo regimē: vt ꝯuertat se calor nālis sup mām q̄ deberet eūari: ꝛ digerat eā ꝛ resoluat: tolerantia. n. famis ȝ per se nō eūet: eūat tñ per accñs mō dicto. Et est ēt tūc ingeniū in dormiēdo. reuocat⁹. n. calor innat⁹ in somno ꝛ fortificatus mām digerit ꝛ ꝯsumit: ꝛ est etiā ingeniū in emēdādo ꝯplōnis malitiā q̄ ex replōne ꝓuenit. ℂ Et eūo tā ꝑseruās q̄ȝ curās aut est ḡnalis aut spālis. Et ḡnalis eūo ꝑseruatiua est illa. s. q̄ fit pp ꝑseruare corp⁹ ḡnalr ab oibus egritudinib⁹ q̄lis est: q̄ vt plm fit in ṽe q̄uis in multū lapsis fiat aliqñ bis in āno ṽe ꝛ autūno: q̄uis etiā alijs possit fieri tpib⁹ ꝛ eūo spālis ꝑseruatiua est illa q̄ fit aut ppter ꝑseruare aliqḋ corp⁹ ab aliq̄ spāli egri^e: sicut fit tpe epidimie ꝑseruatio ab ea. Aut fit ppter dispōnē corꝑis ad aliquē morbum ppter lapsum tpis ꝯsue q̄litatē illius morbi: ꝛ ista eūo nō hȝ tpe anni electū: sȝ pōt ꝛ ꝺȝ fieri añ tpe appropiatuȝ ad illā egri^{em}. Et eūo curatiua ḡnalis est illa q̄ fit aut ad egritudines ꝯpositas aut fit pp cās ḡnales añtes. Et spālis est q̄ fit aut pp egri^{em} aliquā simplicē aut pp cāȝ appropiatā ꝯiuncti. ℂ Auctores vtūt istis noib⁹ eūone purgatōe ꝛ minutiōe vt plꝛ synonime vtꝫ ꝫ Ipo. ꝛ G. maxi⁹ i ꝯ^{to} afo. In ꝑturbatiōib⁹ vētris ꝛc. purgatio ꝓpe refert ad hūorē peccātē in q̄li eūo. ꝛ minutio ꝓprie ad humorē peccātē i quāto. ℂ Est aūt eūo hñs duas spēs ḡnales. s. sensibilē ꝛ isensibilē. Et sensibilis est qñ exit⁹ supfluitatū appet manifestus sensui. ꝛ insensibilis est qñ eūo fit occulta ꝛ nō apparēs sensui.

Causa hu-
morū eūo
magis de
bilitet.

In quo
tpe anni
plus debi
litet eūo.

Eūo fit
aut ꝯser-
uādo
aut ad cu
randuȝ a
morbo.

Eūo tam
ꝑseruans
q̄ȝ curans
ē duplex
generalis
ꝛ spālis.

Eūo du-
as habet
spēs gene
rales. s. sē-
sibilem ꝛ
isensibilē.

ℂ Et sensibilis q̄dē eūo fit ꝑ flōmiā cat: a scarificationē sanguisugarū appōnē ꝑ emorosagiā ꝛ fluxū māe spmatice in coytu vel sine coytu per secessuȝ ꝑ vomitū ꝑ excreationeȝ ex pectore ꝑ vrinā ꝑ sudorē ꝑ mīcē per aures ꝑ nares ꝑ oculos per os ꝛ ꝑ cauteriū per vlcera ꝛ ꝑ trāspirationē māe ꝺ vno mēbro ad aliud. de istis eūonib⁹ sensibilib⁹ dixit Gal. in tegni. eūones fiunt ꝑ flōmiā ꝛ clystere ꝛ vrinas ꝛ respirationes q̄ ꝺm artē fiūt. s. manifeste. Amp̄. ṽo ꝛ ꝑ ꝯriā detractionē. s. cum manifesta eūone ex corp⁹ ꝛ ꝑ deriuationē ad alia. s. sine eūone manifesta ad ex corp⁹. Et hui⁹ ḡnis sūt mēstrua soluere emorroydas aperire: ꝛ ꝑ nares ꝛ ꝑ palatuȝ purgari. sup. ꝛ ꝑ alia supradicta. ℂ Eūo ṽo insensibilis fit ꝑ supfluitatū euaporationē exeūtiū ꝺm viā resolōnis ꝑ corꝑis poros: ꝛ ꝯpletur ꝑ ea q̄ hūorē in vaporē ꝯuertūt: ꝛ ipsum ēt corpus euaporare faciūt q̄ resoluētia cōiter vocant. resolō tñ vt dixit Aui. 3° tertij. de vlī curatione oculoꝝ sumit 2^r. Uno⁹ stricte ꝛ ꝓprie ꝓ eūone insensibili. Alio⁹ large ꝓ oi eūone sensibili q̄ fit ꝑ ptē in q̄ mā cōtinet. Et fit. dixit. G. 14° ter. ꝑ fricationē ꝛ balneationē ꝛ motionē. sup. ꝛ vētosaꝝ apponē sine scarificatione. E subdit Gal. ꝙ spāliter fit cū vnctionibus calidis dissolutiuis. sup. ꝛ emplās fomētationib⁹ cataplasmatib⁹ fumigijs ꝛ alijs silibus. Et subdit ꝛ fit per abstinentiā cibi. sup. ꝛ aliqñ fit ꝑ longā dormitationē. ℂ Et tā sensibilis eūo q̄ȝ insensibilis est 2^x. vna dicta spōtanea que spōte absqȝ āminiculo extrinseco ꝛ ꝓ corꝑe ꝓcedit: sed soluȝ aut fortitudine ṽtutis expulsiue aut debilitate retētiue de qua dixit Gal. 5° de interiorib⁹. ꝛ ponit a Rabi in 3° pticu. sic. Ois supfluitatū corꝑis eūo duob⁹ fit modis. s. aut ꝑ corpa circūdātia ipsas que illas expellūt ꝛ a se excutiunt: aut per egressionē supfluitatū ipsarū fluentiū a corꝑibus que ipsas circūdant debilibus nō valētibus ipsas ꝯstringere nec continere. Alia est artificialis q̄ fit a medico ꝑ artē me^{ne} siue q̄ fit a nā adiuta bñficio ꝛ auxilio me^{ne}. ℂ Et eūo spōtanea ē 3^x. vna regularis q̄ nā eūat supfluitates p^e ꝛ 2^e digōnis per loca debita ꝛ consuetas: aut qñ eūat mām hūoraleȝ digestaȝ ꝑ ꝯueniētia loca. 2^a ē irregularis ꝛ coacta dicta sinthomatica q̄ fit a nā stimulata vi morbi aut acumine furiositate vl grauedine māe eūat: ꝑ indebita ꝛ incōsueta loca: vt sicut cū eūat indigestū ꝛ nō in die ꝯuenienti ꝛ debita. Et cōposita ex his duab⁹ est eūo 3ª spōtanea q̄ nā eūat ptē māe lȝ indigestā ꝛ nō in suo tpe: vt in pn⁰ morbi: vt minorata mā reddat se supreñdū potētiorē ad digerendū ꝛ expellendū: ꝛ ista non est eūo oīo regularis: q2 facta de mā idigesta in nō suo tpe nec est oīo irregularis: q2 fcā a nā ppter melius. Et ad hāc semp sequtur alleuiatio: ꝛ ꝑ hoc distinguit a sinthomatica ad quā nō seqt alleuiatio. Et sunt q hāc diuisionē eūonis ēt adaptāt eūoni artificiali saltē regulari cū eūat mām digestā per ꝯueniētia loca ꝛ eūonē cōpositā: sicut cū minorat mām in pn⁰ morbi vt reddat in ꝓcessu eius auxiliū potenti⁹ supresiduū siue sit auxiliū digestiuū siue eūatiuuȝ. ℂ Et est eūo tā spōtanea q̄ȝ artificialis aut eradicatiua aut minoratiua: ꝛ eradicatiua dr̄ pfecta siue cōpleta in q̄ mā peccās totalr ex corpus expellit nō remanēte ex ea portione aliqua sensibili potēte facere morbū: ad quā si regularis fuerit statim sequet ꝯualescētia ꝛ sanitas: ꝛ si sinthomatica fuerit sequit mors. minoratiua ṽo eūo ē ipfecta ꝛ incōpleta: q̄ ptē ꝙdē eūat ꝛ nō totā. imo ptē relinqt in corꝑe notabilē potētē facere morbū. Et si aliqñ ꝯtingat pcā morbū tolli sequet postea recidiua. Dixit. n. Ipo. in afo. q̄ relinquunt in morbo post crisim subuersionē facere ꝯsueuerūt. ꝺȝ tñ ista minoratiua eūo fieri vbi opȝ. Dixit. n. G. xj° tera. alleuiata eūone q̄ dispensat corp⁹. nā ꝛ deponēs qḋ aggrauat ipsaȝ velut on⁹ aliqḋ dñabit reliquo facile ꝛ digeret qḋ digeri poterit ꝛ excernet: sicut etiam dixit. A. p^a 4^i. ℂ Et eūo minoratiua ꝛ eradicatiua differūt abinuicē: q2 nō ꝺȝ eūo eradicatiua fieri nisi mā ente digesta pfecte. ꝛ iō nō ꝺȝ fieri nisi in statu ꝛ in fine eius qñ mā est pfecte digesta. sed minoratiua pōt fieri

Oculorū
curatio
duplx.

Eūo tam
sensibilis
q̄ȝ insensi
bilis ē du
plex spon
tanea ꝛ ar
tificialis.

Eūo spō-
tanea tri-
plx.

Eūo tam
spōtanea
q̄ȝ artificia
lis est aut
eradicati-
ua aut mi
noratiua.

Eūo mi-
noratiua
ꝛ eradica-
tiua diffe
runt.

mã nõ ente pfecte digesta: ⁊ sic añ statũ in augmẽto: põt etiã
fieri in fine pncipij añ finẽ eius: ⁊ mã ex̃nte oio cruda: ⁊ hoc
maxime in aptibus qñ mã añs est multa valde ⁊ est i fluxu:
tũc.n.licet minorare mãm añtẽ: vt ꝓhibeatur aug^{m} apatis
mag^{m} ⁊ max^{e} dum est in fluxu: qꝛ tũc ꝓpter suũ motũ erit
magis obediẽs euoni per farmacũ. põt etiã fieri in pn° ante
finẽ eius euo minoratiua. qñ morbus inciperet a mã multa
valde vel a mã multũ mala: cui⁹ multitudine vel malitia ti/
meret de pditiõe egri: ꝓpt̃ea ꝙ virtus nõ posset eã tolerare
donec digereret ⁊ rarificaret illã. In his.n.casibus ⁊ silibus
dixit Ypo. in affo. inchoantibus morbis si qd vĩ mouẽdũ
moue in statu ⁊c̃. Et. A. dixit 4^{a} p^{i}. nõ moueas nisi in pn°: ⁊
qñ in talib⁹ casib⁹ tardare euonẽ minoratiuã est discrimen
infirmi. ¶ Dicũt quidã non dari eradicatiua ⁊ minoratiua
euo p q̃titatẽ mãe euande. qꝛ poẽ est ꝙ tñ d mã euet̃ i vna
q̃ñ in altera: ⁊ poẽ est ꝙ euet̃ minus. ordñ tñ est ꝙ in mi
noratiua minus de mã euet̃ q̃z in eradicatiua: ⁊ euo quidez
minoratiua securior est eradicatiua. Immo eradicatiua nõ
oz fieri nisi qñ mã est tante q̃titatis ꝙ absq̃ discrimine vir
tutis possit eradicari. tũc.n. ꝯuenit etiã nulla p̃missa mino/
ratõe: cũ mã aũt ente multa ⁊ replõne ente in vltimo: q̃uis ei
opponat̃ euo vltima: nõ tñ oz fieri: fallax.n. ⁊ suspecta est.
talis etiã euo ꝯfert. dixit Ypo. in affo. In exercitantibus ad
summũ ꝓpter qd. A. dixit. melius est infra sustinere. alr. sub/
sistere q̃z exq̃sitissime euare. Conuenit tñ replõni in vltimo
eradicatio facta per plẽs euones minoratiuas. in faciendo
tñ euonẽ minoratiuã opz discretionem hr̃e in inferendo
ipsam semp ad virtutẽ: q̃uis.n. euata vna pte mãe. vt. v.g.
lib. 5. nã reddat̃ potẽtior supra residuũ: nõ tñ licet arguere.
ergo euatis duabus vel tribus libris nã adhuc reddet̃ po/
tẽtior: qꝛ magis exonerata: qñ ad hoc vt virt⁹ reddat̃ potẽ
tior requirit̃: vt cũ sufficiẽti q̃titate caloris nãlis ⁊ spũs nã
lis ⁊ sanguinis remaneat cũ qua forte nõ remaneret fcã vna
magna minoratõe. Et ideo minoratio fcã paulatine partis
post partẽ melior est facta i magna q̃titate simul. qꝛ magis
ꝯseruat̃ virt⁹: ⁊ reddit̃ potẽtior supra residuũ. Et sic voluit
Serap. in cura squinãtie. ⁊ Alex. in cura ypostarce. ⁊ Mes.
in cura melie: ⁊ etiã i cura optalmie. Et ideo. A. dixit. me/
lior est multiplicatio nũeri q̃z multiplicatio q̃titatis: qñ ẽz
multũ ⁊ repẽte euare fallax est. Et ꝓpterea dixit Gal. p^{a} ad
glauconẽ nõ debem⁹ euonẽ facere neq̃ totã simul. sed parti
⁊ cpate. tollitur.n. suspitio agitatõis humoꝝ: ⁊ dixit Mes. p/
tim sublata multitudine: vnde passionarius inquit. nõ opz
catarticũ simul dare: sed freq̃ẽter paulatim: sic.n. supfluita
tes ⁊ humores ⁊ reumatismũ articuloꝝ detrahẽs. melius.
enim purgat̃ humor per ptes. ¶ In multiplicatione quoq̃
numeri minoratiõis debemus incipere a debiliori ⁊ mino/
ri q̃titate ⁊ paulatine excrescere: qꝛ qñ i ꝓcessu mã semp red/
ditur aptior ⁊ obediẽs euoni ꝓpter susceptionẽ digõnis. vñ
Gal. in li. experimẽtoꝝ circa finẽ dixit. p̃ euã paꝝ postea me
diocriter: ⁊ deinde fortiuo: ⁊ nõtãt: vt voluit. Gal. 4° de ige°
sani. euones minoratiue saltẽ q̃ fiunt per farmacias nõ soluz
sunt minoratiue mãe: sed etiã diuertiue eiusdẽ: ⁊ maxime in
cura apatũ: sicut dixit Auĩ. colli 3 1°. de cura apatũ in genera/
li. ¶ Et scias ꝙ euo sintbomatica cõtingit aut rõne q̃tita/
tis mãe grauãtis: aut rõne q̃litatis eius stimulãtis: aut rõ/
ne vtriusq̃. Et q̃nq̃ ꝯtingit ex aspectu supiorũ. s. planetarũ
maliuoloꝝ ⁊ infortuniorũ vel lune cõbustione aut oppõne:
⁊ q̃nq̃ ex malitia regis ⁊ errore ex parte medici aut infir/
mi aut famulãtiũ aut defectu extrinsecoꝝ. vnde Ga. 3° d cre
sicis dixit. nã regitiua q̃nq̃ nõ valẽs sustinere humorẽ: ⁊ in
tpe digerere stimulata cogit̃ ante horã ipsum expellere diffi
nitã: sicut portitor imbecillis pondere stimulat⁹ graui añ
terminũ deponit ipsum: ⁊ sicut stõus ciboꝝ q̃titate vel q̃li/
tate grauatus añ tps digõis ipsorũ deponit illos.
¶ Et scias ꝙ euo q̃tũcũq̃ vtilis nõ fit vtilis: ⁊ aut parũ val/
de nõ obseruanti regulas ei⁹. Dixit.n. Gal. in lib. d flõmia.

Medicine solubilis assumptio ⁊ celebratio flõmie nõ valde
cõfert ei: qui cõsilio suo inordinate ꝓcedit copiosuz potum
sumẽdo vel in alijs errando: qꝛ ex malo suo ꝯsilio. multi hu
mores cito aggregant̃: ⁊ iõ ad curã sui approximare reme/
diũ nõ opz. ¶ Habet aũt euo duas horas. s. electã ⁊ coactã
⁊ hora electa pertiet ad euonẽ regularẽ siue fiat ad ꝯseruã
dum siue ad curandũ: coacta võ ptinet ad curã irregularẽ.
¶ De rebus a quibus sumit̃ idicatio de euone. Ca. vij.

Auicẽna 4^{a} p^{i}. reduxit ea que indicãt de
euone ad decẽ res q̃ sunt replõ
virtus. s. ꝯsiderata in sua debilitate vel fortitu
dine ⁊ accñtia supueniẽtia: sicut si velim⁹ euare
⁊ soluere ventrẽ: ⁊ postea supuenit solõ ventris:
qñ vẽtrẽ soluere sup ventris solõnẽ est timorosum. Et figu
ra. i. corpis hitudo ⁊ etas ⁊ tps ⁊ ars ⁊ dispõ regionis ⁊ cõ
suetudo euandi ⁊ ars euandi. ¶ Et hoꝝ qdẽ replõ est pn^{ter}
indicãs. nã ei opponit̃ euo: sed tñ nõ oĩs replõ de euone ar/
tificiali indicat. Que.n. pua est per se eã nã euat aut saltem
adiuta instrũo diete: sed ea tñ q̃ est tãta ꝙ nã per se vel adiu/
ta instrũo diete euare eã nõ valet. Et reliq̃ nouẽ res sunt indi
cãtes scðario: inter q̃s tñ virt⁹ obtinet pn^{tum}. Ista enim cuz
fuerint ꝯ̃ria signãtiõi ꝓpter quã euo fienda est ꝓhibebunt
eã fieri: si võ nõ ꝯcedẽt euonẽ. Et Gal. qdẽ vĩ addere pdcis
4° de ingc° sanitatis. aliud indicãs de euone. Et silr. A. 4^{a}
p^{i}. ⁊ istud est magnitudo morbi: morbus tñ iste magn⁹ aut
est penitus imãlis: sicut marasm⁹: ⁊ talis nõ indicat de euo
ne: cũ in eo nulla sit mã actu vel po^{a} replẽs corpus: aut mor
bus magnus est de replõne: ⁊ talis indicat de euone: sunt
enĩ in eo duo. s. replõ per quã morbus est mãlis ⁊ magnitu
do morbi: ⁊ per replonẽ indicat de euone per se: sed qꝛ euo
aliqñ põt perfici solo bñficio nãe: vt dictuz est: vel cũ debili
auxilio: hinc est: ꝙ replõ: ⁊ si indicet de euone: nõ tñ indicat
necessario de artificiali euone: ⁊ de qua intellexerũt cuz dixe/
runt morbi magnitudinẽ de euone indicare. Si itaq̃ cum
replõne cõiungit̃ magnitudo morbi facit ipsa magnitudo:
vt illa plenitudo cui coniungit̃ necessario indicet de euone
artificiali: qñ magnitudo morbi nõ dat nãe spaciũ quo pos/
sit illã euonẽ perficere per se: q̃ã nõ pficeret nisi in tpe lon/
go. sed cogit vt subito euo fiat cum forti auxilio artificiali si
ue per flõmiam siue per farmaciã. ¶ Añ oia ergo cõsiderã/
dũ est. an corpus egeat euone artificiali an nõ. Dixit Gal. in
lib. de flõmia ad inueniẽdũ si corpus euone indiget scrutan
dũ erit ea que ꝯtinent̃ ẽm corpus humida si iuuamentũ vel
nocu^{m} inferãt partibus ei⁹: ⁊ si quidẽ iuua^{m} euone nõ indi
get: si vero nocu^{m} indiget ea. Silr scrutanduz est si corpus
humoribus caret: ⁊ est exiccatũ euone nõ indiget. dixit eniz
Ypo. in affo. vbi indigentia nõ opz laborare. imo indigẽtiã
replõ soluit: sicut ⁊ inanitio replõnẽ. ¶ Et ex cõsideratio/
ne itaq̃ in dictis decẽ rebus apparet idicatio de euone siue
sumit̃ a rebus nãlibus nõ nãlibus ⁊ ꝯtra nãm. Et indica/
tio a rebus nãlibus. alia sumitur a virtute: alia a cõplõne:
alia ab habitudine: alia a dispõne mẽbroꝝ: alia a sexu: alia
ab etate: alia a ꝯsuetudine. ¶ Et scias h. ꝙ q̃uis cõplõ nã/
lis ⁊ etatiua sint eadẽ in sbo: nõ tñ ab eisdẽ in curatiõe eadẽ
sumit̃ indicatio: sed diuersa. Aliud.n. indicat frm̃ etatiuuz: ⁊
aliud frm̃ cõplõnale. Nã frm̃ etatiuũ: qꝛ est frm̃ per cõpõ/
nẽ ad ipsum corpus oz esse in sua bona dispõne. indicat ꝙ si
bi semp debẽt approximari ꝯ̃ria q̃q̃ mõ cũ tale frm̃ sit frm̃
ꝯcidentie illi⁹ corpis: vnde regimẽ senis nunq̃ oz esse per si
milia sibi. s. frida ⁊ sicca. sed cala ⁊ humida: vt patuit in ser/
mone p̃cedẽte. sed frm̃ ex cõplõne inq̃^{m} est nãle sibi indicat
de ipsius cõseruatiõe que fit per silia. verũ inq̃tũ corpus ex
cõplõne frm̃ deficit a tẽpantia: sic aliqñ indicat de ipsius re
ductione ad melius: q̃ fit per sibi ꝯ̃ria: ⁊ sicut est in qualita/
tibus actiuis. ita etiã ⁊ in passiuis. Alr.n. indicat humiduz
etatiuũ ⁊ alr humiduz ex cõplõne. nã videmus ꝙ corpora
humida ex etate: sicut sunt corpora puerorũ difficulter sole/

Euo hꝫ horã electam ⁊ coactam.

Euo sintbomatice.

Euo nõ ẽ vtilis nisi obseruãti regulas.

Cõplõnatiua ⁊ etatiua diuersas hñt indicationes in regimine alteratiuo ⁊ euãtiuo.

rant ieiuniū. Sed humidū ex cōplone faciliter tolerat. Et similiter dici pōt de cōplone nāli ⁊ sexuali. Et nō solū in alterātib⁹: sed etiā in euācuantibus vt mō patebit. ℭ Indicatiōe itaq3 sūpta a virtute. dixit Gal. p̄ affo. ⁊ ponit a Rabi in 8° parti. Corpora fortia sustinēt euonē subitāq3 magnā sil' ⁊ repētinā. debilia aūt necesse hñt vt egrediant ab eis supflui tates successiue ⁊ in virtutis defectu euō est cohibēda etiā3 si nō exierit supfluitas tota. fortes. n. vehementes sustinent euones: debiles ꝟo eis exsoluunt. imo qdā debiles nō tolerant euones. ℭ Cōplō cōsiderāda est in euone. Dixit passionarius quotquot cali ⁊ sicci nā sunt hi oēs a subitis euonibus faciliter ledūtur. Sanguinei ꝟo fortiorē tolerāt euonē3 colicis: ⁊ flatici adhuc maiorē sanguineis ꝑpter ipsorū humor mititudinē. Melici vero ⁊ si tardius in euone ledant colicis: multū tñ ex forti euone exsoluuntur ꝑpter paucitatē spūum ipsorū: vt aūt purgentur colici leuius exigūt farmacū ꝑpter colām est facile mobilē. Sanguinei ꝟo leniētibus ⁊ sanguinē mūdificantibus farmacis euandi sunt flatici ꝟo ꝑpter humorū grossitiē ⁊ viscositatē fortius colicis exquirūt farmacu3: etiā melici oibus fortius ꝑpter humorū ipsorū cōpactionē ⁊ duritiē. Amp̄. colici sicut dixit Ipo. in affo. ad supiores euones. s. per vomitū apti sunt: melicos vero inferius. s. per secessum vehemētius purgare cōuenit. Et flatici sunt apti euoni per inferius ⁊ per superius: licet magis per secessum ⁊ sanguinei in hoc indifferenter se hñt. ℭ Et figura siue habitudo corpis ꝯsideranda ē. Dixit Ras. 15. cōti. corpora cōdense carnositatis vtant euone magis q̄3 corpa rare carnositatis. qm̄ h⁹i corpa. s. rara sunt velocis sacietatis nauseatiue: ⁊ silr pinguia valde. Dixit G. p̄° ad glauco. hitudinē corpis o3 cōsiderare. nā solidā ⁊ densam hñtes carnem passibilis est egri°. vñ nō op3 vereri euare eo simultaneū ⁊ alia iusserint: mollē ꝟo hñtes ⁊ lapsam ⁊ fluxibilē carnē ⁊ facile passibilē versute. quare bonū neq3 si oia iusserint de sanguine effundere audēdū: sed ⁊ alijs euonib⁹ q̄3tū pos'e est moderate ⁊ caute vtendū. Silr aūt ⁊ quicūq3 sūt pingues excessiue aut macri: ⁊ eni bonū incidere venes cauēdū est: ⁊ alias euones repētinas verēdū. oēs. n. spēs euonis in his dubie sunt ⁊ timorose: ⁊ isti purgandi sunt cum dieta ꝑpata fricatione clysterib⁹ lenibus distillationibus ⁊ emplis ⁊ suppositorijs ⁊ balneis ⁊ silibus. Dixit passionarius. valitudinem corporis in his cōsiderabis: q2 illi q stricto ⁊ spisso sunt corpore ac valido: ⁊ nō facile sentiunt molestiā hos nō verearis sel' vehemēter purgare si erit necessitas. Illos vero qui molles sunt corpore ⁊ fluido ⁊ imbecilli q̄3 facile vincunt ab oi re neq3 ferūt molestias minime exaurientes. Censeo. al's. cōsentio: etiā cū id fieri manifesta cā postulat: ⁊ nō solū i sanguis detractōne: sz ⁊ in alijs etiā purgatorijs mediocriter: ⁊ nō semel vehemēter vtendū q2 mox iā victi fiunt ⁊ deficiunt: vnde paulatim medius vtimur ⁊ sine metu ⁊ periculo. Silr cōsiderādi sunt qui nimia corporis mole grassi vel pingues sunt: ⁊ aut qui nimia exilitate partenues ⁊ macilenti satis sunt. In his. n. neq3 sanguis detractio neq3 vētris purgatio facile ⁊ sine pīculo fit. Dixit. A. p̄° 4ᵗ. superfluitas maciei ⁊ raritatis ab euone ꝓhibēt propter timorem ne in eis spūs resoluātur ⁊ cadat virtus cū in eis sit parū de calore ⁊ spū. Sed in regēdo debilē ⁊ macrum ⁊ multā colerā i sāguie hñtē necesse: vt ei blādiaris ⁊ nō euces ipsum. imo eū nutrias cū eo qō bonū gñat sanguinē ad frigiditatē ⁊ humiditatē declinantē: q̄m fortasse ex hoc sui humoris cōplō retificabit' aut fortasse ipsum forte3 efficies ⁊ euone3 tolerabit. Et dixit A supflua pinguedo etiā ab euone ꝓhibet ꝑpter timorē ne in eis frigiditas dñet' ⁊ caro ⁊ pinguedo venas cōprimat ⁊ eas extinguas cū vacuas inuenerit ⁊ calorē suffocet innatū: ⁊ vt superfluitates cōprimendo ad interiora repellat. ℭ Etas insup ꝯsiderāda est. nā pueri ⁊ adolescētes nō tolerant nisi euones leues ipsi. n. nō solū fortibus sed in mediocribus exsoluūt' ꝑpter mēbror ipsorū facilē dissolōnē. Et decrepiti cū hoc q̄ nō tolerāt fortes euones: etiā nō sunt purgādi nisi iminēte necessitate nōpua. Et tūc leuissimis farmacis sunt purgandi. Juuenes aute3 ⁊ p̄mi senes maxime vsq3 ad mediū senectutis sue fortes tolerāt euones. Dixit passionarius pueri ⁊ senes decrepiti nō postulāt euonē sibi fieri neq3 gaudēt si facta fuerit: sed mere perturbantes ⁊ pīclitantes. Dixit. A. 4° p̄mi. Etas que nōdū ad augmēti cōplemētū puenerit aut ad cōsūptōis terminū: ⁊ transiens. s. ad decrepitā ab euone ꝓhibet. s. forti ac ēt mediocri: ⁊ maxime reglr opādo: coacte enim aliqñ euare possumus in qbusdā casib⁹ fortibus ⁊ suspectis saltē euone mediocri. Unde Auer. recitat q̄ Zoar flomauit puerū in 4° anno ꝑpter euitare mortis discrimē. Dixit Gal. sup 6° epidimiarū: ⁊ ponitur a Rabi in 13ᵃ. parti. cum volumus purgare pueros. s. lactantes ꝓpinamus nutricibus eor aliquā medicinā solutiuā: vt virtus medicine remaneat in lacte earū ⁊ hoc mani^m est gñaliter in oi aiali: quorūdā. n. vēter solutus est aliqñ ex potu lactis capraꝝ cōmedētiū ramos scamonee siue lacticinia: ⁊ quidā eor qui comedūt coturnices ex eo q̄ ipse aues sumpserūt mēbror passi sunt tortionē. Et dixit Gal. p̄ma ad glauco. erit aūt etas velut sinthoma quoddā ꝓhibitiuū subite euonis: neq3. n. infantes neq3 senes intrīsicater eā ferūt. ℭ Sexus etiā cōsiderandus est. Mulieres. n. nō tolerant euones fortes ꝑpter mollitie3 mēbror eaꝝ ⁊ virtutū suaꝝ imbecillitatē. viri ꝟo q2 fortiores sunt ⁊ mēbra hñt solidiora illas sustinēt. Et scias q̄ nulla euō facta in pregnāte pōt dici vere electa: eo q̄ fieri non pōt sine magno nocumēto fetus aut matris aut vtriusq3: q̄re ois euō in ea est coacta q̄3uis vna magis altera: que eni3 fit p̄mis tribus mēsibus ⁊ vltimis tribus est magis coacta q̄3 que fit in tribus mēsib⁹ medijs. Inquit Ipo. in affo. pregnātes purgare si cōuenit a 4° mense inclusiue: ⁊ vsq3 ad 7^m exclusiue si purgāde sunt minus. tñ has. C. q̄3 que nō sunt p̄gnātes: minora vero ⁊ seniora vereri op3. Cū aūt Auer. 7° coll3. reprehēdit medicos purgantes p̄gnantes fecit illud de purgatione regulari: nō aūtē de coacta.

A dispōne quoq3 mēbror. al's humor sumitur indicatio de euone fienda. Dixit enim. Gal. sup 2° re. acu. sup. §. porro si passio ⁊c̄. ⁊ ponitur a rabi in 13° pti. sunt aliqui ad purgandum difficiles ⁊ aliqui qui purgant' debili medicina. ideo dixit ibidē. In medicinis euantibus exsoluendo accidit timor ⁊ multotiens: ⁊ eo qō ex hoibus multi sunt quor ē difficile soluere nām: ⁊ ex eis sūt quos soluit parua q̄ntitas medicine solōne multa. Et dixit p̄ma ad glau. velut sinthoma qōdā egrotātis facilē passibilitatē inspici op3: ples eni nec euonē subitā nec vllā neq3 incibatione ꝓlixiorem tolerant. Dixit. A. 4° p̄mi. Minus vtiq3 cūctis hoibus euone dign⁹ est ille: cuius cibus bonus est ⁊ digō bona: ⁊ ideo vomitus ⁊ vētris solō: ⁊ que eis silant' nō attinēt ei qui bono vtitur regie: q̄m ille qui bñ regitur nō indiget nisi eo qō fit leuiter istis. fortasse enim extrahūt superfluitates eius exercitium fricatio ⁊ balneum: ⁊ si contingat q̄ corpus eius repletum sit plurimum talis repletionis ex eo erit que humorū melior est: scilicet ex sanguine: ⁊ tunc minutio erit illud quod ad ipsum mūdificandū erit necessariā: ⁊ nō ventris solo nec vomitus. ℭ Et nō solū diuersitas humorū cōsideranda est in euone: sed etiā diuersitas mēbror in quibus euandus cōtinetur: ⁊ mēbra etiā per q̄ trāsire habet humor cōsiderāda sunt. Et ꝑpter p̄^m horū op3 miscere farmacis solutiuis medicinas ducētes virtutes ipsor ad mēbru3 in quo cōtinet' humor. Et ꝑpter 2^m op3 cōsiderare maxime stōm ⁊ intestina si sunt sine lesione parata euoni an sint cū lesione vel parata abrasioni. Et dixit Paulus. Illi indigent clysteri: quorum nā cōstipata est: ⁊ stōus debilis: vnde ledit' a laxatiuis aut nausea cōmouet' in eis. Dixit Dam. in affo. suis. Si cui p̄ncipalia mēbra d̄bcā sit ⁊ catarticū nēciū fuerit clystē adhibebim⁹: ⁊ ille q̄ sūpserit deābulādo mouēdus est. Et dixit

Indicatio a virtute euacuatione.

Indicatio a complone.

Indicatio ab habitudine corporis.

Indicatio ab etate.

Indicatio a sexu

Indicatio a dispone humorū ⁊ mēbrorum

pncipalia mēbra vīr ōcea hñtib⁹ timēdū ē daī acutā medicinā: ʒ ad vicinitatē tēpamēti reductā accipiāt. ℭ Cōsuetudo quoqꝫ. dixit Gal. pᵒ ad glauco. nō paruʒ cooperatur ꝛ ad alia vniuersa ꝛ nō minus ad euōnis indicationē: quidā. n. nec euati fuerunt ante nec vnqꝫ euonē repētinā sustinuerūt. p̄imis aūt cibis vtebanī. Alij vero ecōuerso nec q̄ꝫ multis vtebanī cibis ꝛ euonibus assueti sunt. hos ergo intrepide euandū q̄ñ alia enūciant: alios vero nō ꝛ si vniuersa suadēt.

Indicatio a consuetudine.

Cū ergo pmo occurrit q̄rēs a te purgari pᵐ q̄rere debes an sit solit⁹ purgari an nō siue flōmari an nō. nā ex hoc habeī euandi corpis noticia: ꝯsueti eni flōmari securius flōmanī ꝛ ꝯsueti purgari facilius farmaca sumūt. Querere quoqꝫ debes ab eo de q̄ꝫtitate tā ꝯtinua q̄ꝫ discreta euonū ꝯsuetarū ꝛ an facile euenī: an difficulter: an cito vel tarde: ꝛ an cūʒ ab olatiōe sumāt farmaca an si ꝛ an exsoluāī i euonib⁹ an nō. Et cū his etiā ꝯsiderādū est qbus farmacis solit⁹ sit purgari. dixit. A. pᵒ 4ᶦ. pus euandi ꝯsuetudo ab eo pbibet siue nō sūpserit aliquo tpe purgatiuū: siue nunqꝫ fecerit flōmiā: siue al's fuerit euatus ꝛ raro valde aut tm̄ scl'ꝛ ex longo tpe trāsacto: ꝛ hoc si san⁹ fuerit. Si vero aliq̄ñ fuerit solutus euari ꝛ euones dimiserit ꝛ san⁹ nō fuerit h̄ maxiᵉ euandus est. Et dixit. A. opꝫ ne sis ausus euare eū q ex ꝯsuetudine parū cōedit q̄ꝫdiu ab euone abstinere poteris. qꝛ in eo pauce aggreganī supfluitates. q̄ si ꝯtingat in eis aggregari supfluitates: tūc cūa cā: sed euonē paruā facies. Dixit G. 2ᵒ re. acu. ꝯᵒ. xj. timorosum esse dare medicinā solutiuā hoi incōsueto soleni per medicinas. Ideoqꝫ timorosum est ignotos ꝛ inexptos farmacare ꝑpter diuersitatē nāꝛ ad soluēdū. Glo sator cuidā sexagenario purgationi insuetoꝛ ab eo purgationē petēti dixit Amice si alius vsqꝫ huc nō te purgauit vade in pace: qꝛ nec ego te purgabo. Insuetos tñ tentatiue leuibus medicinis purgare possum⁹ incipientes a lenientibus vētrē.

ℭ Dixit. A. vbi. ē ars cū qua multa fit euō sicut seruiendi in balneo aut onera dorso deferēdi. s. frequenter ab euone pbibet ꝛ ad vltimū ois ars onerosa. i. laboriosa ab euone pbibet: qꝛ in exercitijs taliū artiuꝫ multa fit resolōꝛ quā ꝯstratio sequitur virtutis.

Indicatio ab arte.

A reb⁹ autē nō nālibus sumiī indicatio de euone pcipue ab aeris ꝯstōne āni tpe ꝛ regione ꝛ pprie regie. Tpa magis apta euoni sunt ver ꝛ autūnus. Ait eni Ipo. in afo. Quos oꝫ farmacare aut flōmare vere ꝛ autūno fieri opꝫ. vero qdē: qꝛ tpe tpatū est: ꝛ virtus in eo fortior existit: ꝛ ver ē mediat iter hyemē in qua hūores multiplicātur ꝛ estatē in qua timeī de illoꝝ hūoꝝ motu ꝛ ebullitione Ideoqꝫ corpora sunt vere euonibus magis apta: nō. n. sunt vere humores qeti: ꝛ imobiles vt hyeme neqꝫ fluxibiles ꝛ agitati: vt in estate. Autūno vero post ver corpora sunt magis euonibus apta: qꝛ tps min⁹ distēpatuꝫ est q̄ꝫ estas ꝛ hyemes. verūtm̄ qꝛ in autūno virtus est debilior q̄ꝫ in vere euō cautius ꝛ leuius est fienda. In estate vero ab euone est abstinēdū. Ait enim Ga. pᵒ ad glauco. sufficit. q̄ corpibus nr̄is in estate resoluiī in fumū ꝛ sudorē: nō posset. n. corp⁹ hūanuꝫ hūorum p medicinā eductiōeꝫ simul: ꝛ ex tpe ꝯsumptōem tolerare: sed cito trāsiret in ethicā ꝛ ꝑtisim neqꝫ cōgrue posset tolerare flōmiā. sanguine enim ex corpore in estate extracto colerici humores in estate multiplicati supcalefierent acuerenī ꝛ furerēt. Similiter ꝛ in hyeme ab euone desistendū est: qꝛ frigidi humores: tunc multiplicati nō possent facile educi p farmacū: neqꝫ etiā in hyeme flōmādū est ne educto ex corpore sanguine frigidi humores amplius infrigidenī ꝛ iterudenī. ꝑpterea dixit Aui. pᶦ 4ᵉ. Caue in flōmia ne ad alterā duarū reꝝ per. ducas. s. ad colericoꝝ ebullitionē aut flaticoꝝ cruditatē. Neqꝫ insup oꝫ fieri euō hyeme ne calor nālis defectū inde patiaī: ꝛ nō valeat exterioris aeris fridirati resistere ꝛ penetratiōeꝫ ei⁹ i interiora corporis pbibere: nec nō vt pbibeat accītia mala puenire q̄ potionatis hyeme accidere solēt de torsione vētris tenasmone dyssenteria ꝛ similibus.

Indicationes de euacuatione sumpte a rebus non naturalibus: et primo ab aere et temporibus anni.

De aeris aūt ꝯstōnibus. dixit Ipo. 4ᵒ afo. Sub cane ꝛ añ canē moleste sunt euones. Et Gal. qdē voluit 2ᵒ alimētoꝝ q̄ ortus canicule sit tps. 30. dierū. s. a. 20. die mensis Julij vsqꝫ ad. 20. mēsis augusti. Passionarius aūt dixit. Si aer vehemēter siccus ꝛ calōs fuerit arbitrādū est: q̄ñ sinthoma esse sicut icipiēte canis ortu aut arturi. al'r. siri. stelle: qd tps incipit a 15ᵒ kl'as augusti vsqꝫ ad nonas septēbris ꝛ sūt dies nuō 50. Et per pdicta tpa daī intelligi ois aeris cōstō excellētis caliditatis ꝛ siccitatis siue sit añ canē siue post. Et rō dictoꝝ est: qꝛ cū ois medicina exsoluēdo soluēs sit calīa ꝛ sicca ꝛ agitatiua timeī febriū euētus supfluitas fluxus dyssenteria virtutis ibecillitas ꝛ similia. ꝛ cū hoc aeris caliditas intēsa actōi solutiui resistit distrahendo mās ad exteriora quas farmacū conaī ad interiora deducere. Et per decm̄ afoᵐ dedit Ipo. intelligere nobis aliud q̄ sicut in aere calīo moleste sūt euones: ita ꝛ in tpe frido. Dixit passionarius. idē etiam sinthoma fit si sit frm̄ satis ꝛ humidū tps. Dixit Hal. 3ᵒ practice. imoderatā cū hūtudine. s. aeris cauēdū est euonē: magis aūt in graui estu: ꝛ ecōtra fridiore. laxatiuā nāqꝫ medicamē in graui estu morbos subseq facit pessimos: ꝛ in graui estu sincopim flōmia facit subitā ꝛ difficilem. In fridiori aūt tpe corpus refrigerat ꝛ actōes ipedit nāles: ideoqꝫ solōnē ꝛ cauere validā in dictis tpibus. ℭ Et. A. dixit 4ᵉ pᶦ. hora multū calīa ꝛ multū frida ab euone pbibet: ꝛ scito q̄ tpe quo maior canis ascēdit ꝛ frigoris fortis nō est tps sumēdi medicinā. medicina. n. in vere ꝛ autūno est bibenda. Qꝛ si cui in vere necessariū fuerit medicinā sumere ventū obseruet meridionalē: ꝛ in estate vt dixerūt quidā eꝫ. Et hoc quidē diuisionē hꝫ. s. nō est vīr verū. Uerūtm̄ si intelligūt p ventū meridionalē aerē calim sic est verū.

ℭ Et regiōes quideꝫ ꝯsequunī de iudicio euonis ꝯsilr tpibus. ideoqꝫ in regiōibus calīis ꝛ fridis euone nō est vtēdū: sicut dcm̄ est in tpibus cōsilibus tā in flōmia q̄ꝫ in farmacia. Dixit Aui. regio meridionalis vehemēter calīa ab euone pbibet ꝑpter cās assignatas de tpe calīo. Et regio septētrionalis multū frigida etiā ab euonē pbibet: qꝛ in ea supfluitates sunt imobiles cōgelate q̄ difficile a farmacia mouētur. Dixit Gal. pᵒ ad glauco. In regiōib⁹ neqꝫ calīis nimis neqꝫ fridis nimis sanguinē auferre audem⁹. Qꝛ si ꝯcordant eā q̄ tpis regioni penit⁹ ab ea abstinem⁹: si nō ꝯcordātibus aūt nō euamus: sed min⁹ multū q̄ꝫ si nihil aliud pbiberet. Et scias q̄ in regionibus calīdis ꝛ silr tpib⁹ calīis magis expediī farmacia q̄ꝫ flōmia: ꝛ in fridis cōe plus flōmia q̄ꝫ farmacia: ꝛ medie regiones ꝛ ꝯstōnes mediocriter se hñt ad vtrāqꝫ: ꝛ vt pꝫ ex serie auctorum pbibētiū euonē fieri i dcis tpib⁹ p farmaciā itellexerūt de farmacijs fortibus ꝛ cura regulari. nā farmacie ē exsoluendo purgātes ōbiles nō p bibite sū ab eis vt aloes ꝛ reubarbaꝝ: q̄ pñt dari oi tpe: ꝛ imo ꝛ forti⁹ coacte licet exhibere ꝑpter euitare maius piculū. debemus tñ ex illis eligere minus venenosas ꝛ magis ꝛ melius correctas: ꝛ cautius etiā in minori dosi dare debemus: leniētes aūt ꝛ lubrificātes ꝛ cōprimētes nō sunt ab auctorib⁹ pbibite q̄ꝫuis leniētes ꝛ lubricātes melius approximenī estate q̄ꝫ hyeme.

Indicatio a regionibus.

ℭ Dixit Gal. in li. de flōmia. Qui ibecilles oculos hñt aut stōaticis passionibus facile passibiles. al's. ceptibiles sunt sm̄ pn̄ᵐ veris indigēt euari pcōsiderātib⁹ nobis q̄le est qd coaceruatur in eis: nā qdā hūorē collicū coagulatū ampliorē alus qdā collicum vel flaticum: ꝛ quidā oēs in qbus sanguis abūdaī: oꝫ hos vniuersos euabis quēadmodū ꝛ podagricos ꝛ arteticos in pnᵒ veris siue farmacās siue flōmās. Cū sit euō humorū fridoꝝ in fine veris vel in pnᵒ estatis est causa: vt morbi supueniant acuti. qꝛ euatur frenum humorū acutorū ꝛ euō calōꝝ in fine autumni vel in pnᵒ hyemis causa ē euētus morboꝝ cronicoꝝ. Et scias q̄ stante eq̄li reptione calīorū ꝛ frigidorū humorū in estate prius educēdi sunt calī q̄ꝫ frigidi: ꝛ hyeme prius frigidi q̄ꝫ calī. ℭ Regimē vero pm̄sic sup euone indicat cum pcesserit in hyeme regimen indebitū multiplicatiuū supfluitatū: ꝛ tale ēt in vere obseruatur:

Indicatio a tempore precedente.

fuerit ipso vere eũandũ est ꝓpter pctm̃ in q̃ȝto: ⁊ ƀȝ plim ꝑ pctm̃ in q̃li. Si vero brẽme ⁊ vere regimẽ obseruatuȝ fuerit ꝯgruũ nõ excessiuũ: tunc in vere neq3 rõne peccati q̃ȝti neq3 rõne pcti q̃lis eũandũ est. Et hoc indicatione sũpta ab ipsis tpibus ⁊ regionibus. Uerũtñ indicatiõe sumpta ab estate futura: sicut verius finẽ veris eũanduȝ est: qm̃ lȝ tunc pctm̃ nõ sit rõne veris in q̃ȝto: pctm̃ tñ est rõne estatis future qua sr̃ ꝓueniẽte calor nãlis debilitaret̃ ⁊ extraneus inualesceret: quare si superfluitas q̃ rõne veris non peccabat in q̃ȝto reseruabitur ad estatẽ: peccabit tunc in q̃ȝto rõne caloris nãlis diminuti: ⁊ posset etiã peccare in q̃li: q2 nõ bñ gubernata: ⁊ sic posset egritudines gñare. Euo ergo ꝑdicto mõ facta preseruat ab egritudinib⁹ estatis. Et oȝ fieri ista euo cũ flõmia sola ⁊ farmacia incipiendo a flobotomia: q2 vt plurimũ replo illa est masse sanguinee. ¶ A rebus aũt ꝑter nãm sumitur indicatio de eũone a morbo causa ei⁹ ⁊ accñte ⁊ morb⁹ quidẽ aut indicat ƀm seipsum: aut ƀm ꝓcessum eius in diuersa tpa ipsius ƀm seipm q̃dẽ: qm̃ ois morbus mãlis de eũone indicat inq̃ȝtũ talis morbus est: nõ mãlis vero ꝑ se nullo mõ de ipsa eũone indicat inq̃ȝtũ talis morb⁹ est: posset tñ esse cã multiplicationis alicuius mãe peccãtis in q̃ȝto vel in quali quã eũare necesse esset: ƀm vero tpa ei⁹ aut ƀm vlia aut ƀm ꝑticularia. ¶ Scd̃m vlia quidẽ qm̃ in ꝓn° licet eradicatiue eũare mãm solo q̃ȝto peccantẽ: qm̃ ipsa ab ipso ꝓn° est eũoni obediẽs: imo ⁊ ad ipsam faciendũ nõ est tardãdum: qm̃ nisi cito fiat reddetur peccãs etiaȝ in quali: ⁊ sic fiet inobediens eũoni: licet etiã in ꝓn° vlĩ eũare mãm peccãtẽ in quali eradicatiue si furiosa vel venenosa fuerit. Sed de mã peccãte in quali nõ furiosa nec venenosa nulla eũo eradicatiua fieri oȝ in ꝓn° vlĩ ⁊ silr̃ neq3 in augmento: q2 talis eũo non oȝ fieri nisi de mã ꝑfecte digesta: sed ꝑfecte digesta non est nisi in statu: ⁊ cũ hoc etiã dicta eũo in statu fieri non oȝ: nisi cũ nã eã nõ fecerit: quare expectandũ est motũ nãe vsq3 ad finẽ status: ⁊ si quidẽ mouerit ⁊ crisim fecerit sufficientem nullo mõ est eũandum per medicũ. Dixit etiã Ypo. in affo. Ea quoq3 crisis fit aut facta est equaliter. i. ꝑfecte nõ mouere ⁊c̃. i. medicus nõ oȝ se ĩpedire in mouẽdo aliq̃d dũ crisis fit: aut facta est ꝑfecte: ⁊ Glosator suppleuit aut futura ẽ in ꝓximo ꝑfecte. sed oȝ sinere ⁊ totum nãe relinquere ne impediat̃ crisis ⁊ mot⁹ nãe: cuius ĩpedimẽto maximũ sequi põt nocum̃. Et nõ solũ nõ oȝ se medicus ĩpedire in eũando: sed nec etiã in alterãdo: q̃d dedit Ypo. ĩtelligere per id q̃d dixit neq3 nouũ facere. s. in alterãdo neq3 farmacys. s. eũando. Et vt oẽm modũ eũonis cõprehẽdat: ⁊ per quãcunq3 viaȝ siue eũando siue diuertẽdo subdit neq3 aliis ꝓuocationibus vel. Et ex verbis suis Ypo. tacite dedit intelligere q̃ si crisis non fit eq̃liter ⁊ ꝑfecte aut nõ sic fit facta aut cognoscat eam non ꝑfecte facturã medicus: oȝ tũc mouere ⁊ iuuare nãm: ⁊ supplere in quo ipsa deficit. dixit Aui. si nã nõ mouet moue tu hora motus eius. s. debito tpe expectato in quo casu licituȝ est medico in fine vltimo status aut saltẽ in ꝓn° declinationis eradicatiue eũare: sed nõ toto tpe quo nã est vel esse põt apta ad eũandum: q̃d significauit Ypo. in affo. cuȝ dixit in statu silentiũ hr̃e. s. ab eũone melius est. si tñ nã in statu mouere: sed debilr̃ vel imperfecte iuuãda est nã in ipso statu: ⁊ si cum auxilio adhuc nõ cõplet eũonẽ medic⁹ oȝ eã cõplere. ¶ Sed eũo minoratiua vt in ꝑcedẽtibus patuit põt fieri in ꝓn° vlĩ: ⁊ etiã in augmẽto vlĩ. q2 ad minoratiue eũandũ sufficit q̃ mã sit ƀȝ q̃d digesta: ⁊ maxime si mã peccat in quali ⁊ q̃ntitatẽ simul: imo stãte multitudine mãe nõ debemus incipere a digõne: sed ab aliquali minoratione eius maxime si mã opilãs fuerit ne agitata per digestiuũ amplius opilaret deducta ad locũ opilõnis. Periculũ. n. est. dixit Gal. 8° ter. obstructionẽ auferentibus nobis anteq̃ȝ eũamus. s. minorãdo obstructionẽ amplius incuneari. Et hoc voluit Ypo. in affo. cum dixit. Incohantib⁹ morbis si q̃d vĩ mouendũ moue. ⁊ subdit. In statu silentiũ habere melius est. s. ab eũone

Indicationes sũpte a rebus pter naturam: ⁊ primo a morbo.

Indicatio a tpibus vlibus morbi.

Euo eradicatiua nõ oȝ fieri in principio vlĩ nec in augmẽto.

Euo minoratiua i principio vlĩ ⁊ in augmẽto fieri debet.

minoratiua. Ipsa. n. regl̃r nõ oȝ fieri in statu: sed eradicatiua mõ quo dictũ est. Et notanter dixit Ypo. in dicto affo. Si q̃d vĩ mouẽduȝ moue vt daret intelligere q̃ de eũone minoratiua intelligebat taȝ mãe ꝓpriẽ q̃ȝ cõis. Nã ista dictio q̃d vel aliq̃d denotat diminutionẽ: vt dixit G. 3° reg. acu. xj. cõ°. Dicunt. hñt ꝑdicta veritatẽ in morbis reseruãtib⁹ mãm ad vnã creticã expulsionẽ: vt nõ impediat̃ postea nã in ꝓcessu ab opatione in ea ꝑ multidine eius. Nã mã nõ dr̃ reseruari ad vnicã expulsioneȝ: q2 nihil ex ea eũetur añ crisim: sed q2 maior pars ipsius ad vnicã expulsionẽ reseruat̃. Et in tali morbo minoratio de materia melius fit in principio q̃ȝ in augmẽto: q2 in augmento magnificatus est iam morbus ⁊ natura est magis intenta digestioni materie: si tñ nõ fuisset facta in ꝓn°: tũc deberet fieri in augmẽto. Quidã cõparant eũonẽ factã in ꝓn° ad eũonẽ factã in augmẽto: ⁊ dicunt q̃ indicatione sumpta a virtute melior est facta in ꝓn° ꝓpter virtutẽ tũc esse fortiorẽ: sed indicatiõe sũpta a dispõne mãe melior est facta in augmẽto: q2 mã magis digesta facta magis obedit eũoni. ¶ Ex dictis p3 q̃ licet purgare ante crisim: ⁊ in ꝓn° ⁊ in augmento mã ente multa: sed in statu non licet ante crisim dũ putas nãm esse facturã crisim. Ait eniȝ Gal. in expõne scd̃i iuuamentoruȝ: ⁊ ponitur a Rasi in 13ª ꝑtic. Oȝ te timere cũ ꝓposueris dar̃ medicinã solubilẽ fortitudinẽ tẽporis accessus ad dies crisim: q2 virtus medicine corrũpitur cum humores tendũt ad supiora corporis ad ꝯtriã ꝑtẽ eius per quã debẽt eũari. Et q2 vt dixit Ypo. i affo. circa statũ omnia fortiora sunt. s. accñtia tam ꝓpria morbi q̃ȝ cõia: ⁊ maxime si sequuntur qualitatiuaȝ dispositionem mãe ⁊ actionẽ nãe in mãm: ⁊ mãe in nãm: ⁊ est tunc pugna magna. Sed hora cõuenienti expecta motuȝ nãe: ⁊ ea non operante potes in fine status eũare: ac etiã ea opante: sed debiliter ⁊ imperfecte potes eũare nãm iuuãdo in eũone sua: sicut ꝓuocantia damus sudoris vel vrine aut ⁊ clystere facimus ⁊ similia. ¶ Tẽpora vero particularia morbi sic de eũone indicãt. In morbis ꝑiodicis eũo nõ debet fieri in die pom̃i si morbus fuerit de illis qui hñt dies medios quietis: sicut est simplex tertiana ⁊ q̃rtana simplex: ⁊ etiã ⁊. Dixit enim Aui. Et non moueas in die pom̃i q̃ȝto magis poteris q. d. licitũ est mouere cũ nõ poteris excusari: sicut in morbis nõ hñtibus diẽ mediũ q̃etis: sicut ẽ quotidiana tertiana 2ᵉ ⁊ q̃rtana 3ˣ. Uerũtñ i his morbis dẽbes ad eũandũ expectare diẽ minoris mot⁹ vel debes ꝓuidere dare solutiuũ post declinationẽ ante aduẽtũ alterius pom̃i si virtus tolerauerit: ⁊ tñ tpꝰ interuenerit q̃d possit regl̃r cibari post eũoneȝ ante ꝓnm̃ pom̃i futuri. Põt etiã fieri eũo in die pom̃i dato cibo leui declõne pom̃i preteriti: ⁊ post ipsius cibi digõnẽ dari põt solutiuũ: sicut. v. g. si paroxismus ꝑ̃ tertiane inuadit hora 21ª ⁊ declinet hora 9ª noctis sequẽtis: posset medicus tũc mãdare clystere fieri: ⁊ eo emisso cibũ dari pauce q̃ȝtitatis ⁊ leuis digõnis: ⁊ sic cibabitur in. x. horis: ⁊ erit ille talis cibus digestus in 14ª hora: tunc si debir̃ solutiuũ de cito ⁊ nõ tarde opantibus erit cõpleta eius opatio ⁊ quietatus infirm⁹ anteq̃ȝ superueniat alius paroxismus. Et q̃d dictũ est de paroxismis similiter intelligendũ est de exacerbationibus. Rasi tñ in 13ª ꝑtic. adduxit auctoritatẽ Gal. in expõne scd̃i iuuamentoꝝ que talis est. Oportet eũare humores tpibus accessionuȝ per superius vomitu fluxu sanguinis nariũ ⁊ similib⁹: ⁊ in tẽporibus quietis per inferius vrina assellatione ⁊ similibus. Et multi etiam sunt qui ante pom̃ per duas horas vel circa clysterizant vomitũ prouocant ⁊ similia faciunt vt mãm debentẽ facere pom̃ a loco minere putredinis diuertant affirmãtes inde pom̃i minorationẽ sequi. ¶ Morbus insuper de eũone indicat per sui motum. Ut vtrum fuerit velocis motus vel tardi. verũ acutus vel cronicus. In morbis enim acutis in principio non est eradicatiue vllo modo euacuandũ: neq3 etiã minoratiue cum farmaco fortiter solutiuo: sed minoratiue cum farmaco debili põt fieri eũo: ⁊ in

Indicatio a tpibus particularibus morbi.

Indicatio ab acutate vel cronicitate morbi.

augmẽto et cũ farmaco aliquãtulũ acutiori semp puidẽdo
nõ nocere virtuti. In pperacutis aũt ꝛ peracutis:qꝛ vt plũ
ipsorũ mã est mobilis licet a pn° eradicatiue eũare vl'saltez
bonã minorationẽ facere:ꝛ postea residuũ digerere ꝛ eũa-
re. In medijs autẽ morbis eũo minoratiua pcedat eradica-
tiuã in pn° ꝛ augmẽto:vt.s̃.dictũ est. Dixit Ipo. pª affo. in
acutis passionibus raro.i.que raro eueniũt:sicut sunt ppe-
racute que in re[9] aliarũ egri[m] raro accidunt siue sit iste mor
bus pperacutus de mã peccãte in q̃tꝫo vt sinocha inflatiua:
siue de peccante in quali:vt causon ꝛ alij morbi de mã furio
sa:in principijs farmacijs vti.s.opꝫ eradicatiue:qm̃ in tali-
bus morbis non est expectanda digõ. Primo nõ in materia
peccante solo q̃tꝫo:qꝛ vt dictũ est de se est apta eũoni:nec in
mã furiosa pꝑter eius suspitionẽ sue mobilitatis pꝑter quã
virtus non sufficit expectare donec digeraᵗ. Et q̃ꝫuis in pn°
dictorũ morborũ cõperat eũo eradicatiua.tñ dixit Ipo. pus
bñ diiudicantes eã facere ꝯuenit. Et enim priusq̃ꝫ fiat talis
eũo oꝫ medicus bene cõsiderare si morbus quẽ curat est de
illis de qbus hic loquiᵗ Ipo.ꝛ oꝫ bñ diiudicare dispõnem

Indicatio a malitia morbi

corporis egri:ꝛ etiã farmaci. Sunt.n.oĩa talia cal'a ꝛ sicca
inflãmabilia.vt dixit Gal.in huius ꝯ[10]. ¶ Indicat ẽt mor-
bus de eũone per sui malitiã paruã vel magnaꝫ per quã est
salubris vel mortalis. Nã in egritudinibus desꝑatis nulla
eũo fieri oꝫ nisi fiat:vt nõ appareat in arte vel artifice defe-
ctus. Dixit.n. Mesue.in cura apoplexie fortis:vt nõ appa-
reat opantis defectus conaberis in pn° mãm detrahere q̃ꝫ-
tũ pole fuerit. Hoc tñ medicus facere nõ oꝫ nisi ꝑtestatione
ꝛ clara excusatiõe pmissa. Dixit Gal.sup 2° re.acu.ꝛ poniᵗ
a Rabi in 13ª ptic.sic. Cũ egrotans nõ patiᵗ fortẽ febrẽ ꝛ no
ueris eius nãm da sibi solubilẽ medicinã:sed cũ febris est
valde fortis caueto ab approximatione medicine solubilis

Indicatio a loco morbi.

scilꝫ exsoluẽdo educẽtis:ꝛ hoc ne additionẽ faciat in febre.
Et subdit ꝙ in munitionẽ etiã aliqd dubij cadit. ¶ Indicat
etiã morbus de eũone per sui locũ. Dixit enim Gal.3° de in
genio sanitatis. Caueas lenire ventrẽ in pn° apatum ani:ꝛ
circũadiacẽtiũ mẽbroꝝ neq̃ꝫ puoces vrinã in pn° apatum
vesice virge aut renũ neq̃ꝫ puoces mẽstrua in pn° apatum
matricis vesice aut renũ nec vomitũ in pn° apatum stõi vel
meri. Et cũ guttur ꝛ supmũ oris ꝛ lingua ꝛ qd̃ in ore est in-
cipiunt apari caueas a gargarizatione.s.cum solutiuis:qꝛ
tales eũones multũ mãe mouẽt ad locũ apatis:ꝛ sic addi-

Indicatio a materia morbi.

tionẽ faciunt in eo. ¶ A mã autẽ morbi sumiᵗ indicatio de
eũone:sicut dixit Ipo.i affo. Digesta medicari ꝛ mouere nõ
cruda nisi furiosa sint. plima aũt nõ sunt furiosa. Et Gal.cõ-
silr in plibus locis hoc idẽ dixit:ꝛ silr Aui.pª 4ᵗ.ꝛ 4ª pᵗ. d̃
cura putridaꝝ in gñali Debet autẽ eũari mã digesta perfe-
cte eradicatiue:imperfecte vero digesta minoratiue. Et per
mãm digestã intelligi opꝫ mãm eũoni paratã:que si eũatio
ni quaq̃ꝫ parata ꝛ obediẽs facta fuerit dĩ perfecte digesta:ꝛ
que deficit ab hac dĩ imperfecte digesta hñs in hac imper-
fectione in plus ꝛ minus gradus multos. Et ratio quare di-
gesta oꝫ eũari ꝛ nõ cruda est qꝛ nõ timetur in eũone eius de
eductione multi iuuatiui secũ:sicut timetur in eductiõe mãe
crude:ppterea ꝙ in eductione mãe digeste ꝛ parate educi
mã parũ laborat:ipsa etiã mã est bene a iuuatiuo sequestra-
ta:cuius oppo[m] est in mã cruda ipsa est magis pxima iuua
tiuo:ꝛ nã pꝑter ipsius inobediẽtiã multũ laborat in eũone
eius:ꝛ maxime si posita fuerit in locis longinquis a vijs ex
pulsionis. Nã sicut virtus magis laborat in expulsione mãe
digeste site in locis longinquis:vt in iuncturis q̃ꝫ site in lo-
cis ppinquis.ita consilr in expulsione mãe crude. ¶ Dixit

Materia furiosa est duplex

Ipo.si mã nõ fuerit furiosa. Est autẽ mã furiosa 2ᵉ. vna di-
cta ꝓprie furiosa ꝛ alia iꝓprie. Et mã ꝓprie furiosa sm
Gal.in ꝯ[10] dicti affo. est mobilis de loco ad locũ pturbans
actiones nãe neq̃ꝫ sinẽs infirmũ quiescere propter sui mali-
gnitatem participãtẽ aliqua venenositate:ꝛ dĩ sic ad simitu-

Furor quid

dinẽ furoris. Furor enim est corporis instabilitas pꝑter ni-
miũ app[m] persecutionis obiecti sub rõne delectabilis vel
ꝯtristantis. Et dicũt quidã oꝫ furiosa:qꝛ est furoris corpo-
ris in quo est inductiua:vt nõ sinat egrum in vno loco nec
vno situ quiescere:sed nunc pijciat se ad caput lecti nũc ad
pedes nũc ad latera nũc decubat supra latus nũc supra ven
trẽ nunc supra dorsuꝫ parũ manẽs in aliquo situ. Et vocaᵗ
ista dispõ ingetudo siue angustia. Et est angustia.dixit Gal.
pmo pnosticorũ.ꝯ[10] 20°.qñ infirm⁹ sic afficiᵗ in omnibus
decubitibus:ꝙ in vno stare non põt. Et est dicta mã furiosa
intense cal'a:vñ febrẽ intensaꝫ causat. Mã vero furiosa im-
proprie sic dicta ẽ multiplex:qꝛ aut rõne sue venenositatis:
ꝛ põt ẽe cal'a ꝛ frigida:aut rõne sue multitudinis valde gra
uantis ꝛ ipedientis virtutẽ ꝛ cogentis infirmũ inquietari ꝛ
angustiari:aut rõne mẽbri pncipalis ꝛ nobilioris quo conti-
neᵗ:aut rõne loci eminẽtis piculi:sicut mã in gutture cõtẽ-
ta in squinãtia ꝛ silibus. Et põt iste mãe esse cal'e ꝛ frigide:ꝛ
ꝛ oẽs cogũt ad cito eũandũ. Et quoquo mõ mã furiosa sit
lꝫ per se debeat digeri:tñ per accñs rõne periculi nõ expecta
tur in ea digõ:quare eũanda est eradicatiue nõ expectata in
ea digõne. Dixit.n. Gal.sup 4° affo.ꝛ ponitur a Rabi in 8ª
ptic.opꝫ te occurrere cũ eũone cũ humor est furiosus ante
virtutis defectũ ꝛ ante caloris augmẽtũ:ꝛ anteq̃ꝫ ad aliqd̃
mẽbroꝝ nobiliũ ipsa fluat. Et.n.mã mala quoquo mõ ma-
la possit dici q̃ꝫcitissime eũari oꝫ. Ait.n. Gal.3° de virtutib⁹
nãlibus. Tardans vnãquãq̃ꝫ supfluitatũ in corpore putre-
fit:h tñ minori:hec aũt amplioꝛi.s.putredine ꝛ ita mordax
ꝛ dignus his qui cõtinẽt eã sit particulis. Et dixit Gal.i ꝯ[10]
affo.superi⁹ adducti.in acutis passionib⁹ raro ꝛc̃.ꝙ mã fu-
riosa pma die vel 2ª oꝫ eũari ꝛ est hoc dicere ꝙ eũeᵗ q̃ꝫto ci
tius fieri põt. Et intellexerunt sapiẽtes p̃dicta vbi virtus cõ
sentiat:ꝛ nõ sit aliud pꝑhibẽs eradicationẽ mãe fieri. Et tale
pꝑhibẽs.dixit Gal.in ꝯ[10] affo. In acutis passionibus raro
ꝛc̃.põt esse multa corporis pinguedo aut apa exñs in via
transitus mãe aut maxia inflãmatio in corpore tunc exñs
aut multa ventositas in inflãs ꝛ cõuertẽs mãm ad supiora
aut dispõ infirmi ad aliqd̃ malũ accñs:vt sincopim aut di-
spõ ipsius ad ethicã ꝛ similia. Et dixit Gal.pmo de crisi.ꝙ

Quãdoque materia nõ ẽe furiosa licꝫ eradicatiue in principio eũare.

in materijs solũ furẽtibus rõnaliter quis in pncipijs vteᵗ
farmacia cooꝑatione habens ad attractionem subtilitatem
superabũdãtiũ humidorũ motus. ¶ Et scias ꝙ aliqñ licꝫ
in pn° eradicatiue eũare mã nõ ente furiosa:vt cũ mã inci-
pit fluere ad postemãdũ aliqd̃ mẽbrũ nobile:hãc.n.licet a
pn° mox eradicatiue eũare pcipue cuꝫ flõmia:ꝛ hoc anq̃ꝫ
mã pro aliqua pte sit collocata in mẽbro.nã cũ iam collecta
fuerit sm ptẽ nõ põt eradicari:sed oꝫ minorari in pn°:vt si-
cut dixit Gal.in tegni pꝑhibeaᵗ augmẽtũ apatis:ꝛ ipsius
etiam eruptio ante tps maturationis. Qui.n.hꝫ apa.dixit
Auic.4ª pᵗ.minuẽdus est qñ timetur ne apiaᵗ anteq̃ꝫ ma-
tureᵗ:licet nõ indiguerit neq̃ꝫ fuerit i eo multitudo. Uerũ-
tñ iste minoratio in dicto casu nõ est fienda in pn° cum far-
maco forti. Dixit.n. Gal.super 4° re.acu. Quecunq̃ꝫ flõnã-
tia in pn° egri[m] mox conanᵗ soluere forti farmaco contẽti
flõnãtis nihil auferunt:neq̃ꝫ.n.remittiᵗ cruda exñs passio:
sed resistẽtia egritudini:ꝛ que sunt sana colliquãt. Et Aui.
pª 4ᵗ dixit. Cũ humor fuerit in vno loco cõprehẽsus nullo
mõ moueatur donec matureᵗ ꝛ sñam habeat tẽpatã. Siẽ
enim fiet ceu si qs conareᵗ arborẽ a terra euellere nõ sepa-
rata prius terra laterali:tunc necesse est.n. eã vel non euelli vel
frangi. ¶ Et notant ꝙ non soluꝫ materia apostematis añs
est minoranda:vt dictũ est:veruꝫ aliqñ etiã cõiuncta in pn°
sicut fit in squinãtia cũ mã eius est multa ꝛ timetur de suffo
catione:extrahitur eñi tunc in tali casu de mã in apate con-
iuncta ex ipso loco apatis vel maxime sibi vicino vt tollaᵗ
timor de suffocatiõe. ¶ Et rursum cũ malitia humoris pec
cãtis cõiceᵗ oĩbus hũorib⁹ corpis nõ oꝫ fieri eũo eradicati-
ua:sꝫ minoratiua tñ:qꝛ nõ eñi tolerat virtus tot ꝛ tãtorũ hu-
moꝝ eradicationẽ:sꝫ prius decederet. Et iterũ põt inueniri

vna aliq̄ mā cruda tā pauce q̄ātitatis: ꝛ in via eūonis debite sita ꝙ poterit mox eradicatiue eūari. Mā quoq̝ ente diuersa: ꝛ quo ad sbām ꝛ quo ad q̄ātitatem. vna ꝛ eadem eūo pōt esse minoratiua re^a alicuius eiusdem māe ꝛ eradicatiua re^e alterius: vt notū est. Dixit Hal. Mā digesta oꝫ eūari cū forti medicina: cruda vō cū debili. ℭ Dixit Gal. in expōne pmi iuuamētoꝝ: ꝛ ponit̄ a Rabi in 8^a ptic. Humorū crudoꝝ modi sunt duo: vnus est subtilis ꝛ aquosus: ꝛ alius est grossus ꝛ viscosus. Et subdit in mēbris collocatū subtile ꝛ aquosum opꝫ te eūare cito anteq̄ꝫ putrescat a calore febris ꝛ pungēs reddat̄ ꝛ corrosiuus: grossum vō ꝛ viscosum anteq̄ꝫ fluat digerere te opꝫ. ℭ Et dixit Rabi in 13° auctoritate Gal. super pmo affo. Egritudo q̄ est ex colā vel flegmate multotiens curat̄ per vnicā potionē: sꝫ ea q̄ est ex melia: vt cācer ꝛ lepra nō curat̄ p vnicā potōēꝫ: sꝫ idiget 2^a 3^a 4^a ꝛ 5^a. Mā a.n. sicut dixit Ipo. sup 2° epidimia: p: ꝛ ponit̄ a Rabi ibidē. cū dñat̄ in corpore ei⁹ purgatio melior est in plībus vicibus cōtinuis: ꝛ ꝯtinuis diebus tpe sanitatis: ꝛ tpe egritudinis per inferius. Et dixit 7° affo. purgare coleram est facile citrinā: sed purgare flegma ꝛ spāliter grossum ꝛ viscosum: ꝛ silr colam nigraꝫ est difficile. Et in 4° affo. dixit ad purgationē cole nigre ē necessaria medicina fortis ꝛ fortior ea que necessaria est ad purgationem cole citrine propter grauitatem ꝛ spissitudinē suā. ℭ Dixit Aui. 4^a p^i. cuꝫ mā fuerit multū penetratiua idest ibibita vbi ibibitis aut cū sanguine multū mixta nō poteris ipsam in vna vice eūare: sicut est in sciatica ꝛ artetica longi tpis ꝛ cancro ꝛ scabie antiqua ꝛ carbunculis veteribus.

Indicatio ab accidētib⁹ morbi. ℭ Accñtia q̄ꝫ ꝛ ꝓpria ꝛ cōia de eūone indicāt: sicut ex dictis in ꝓcedentibus satis colligi pōt. Dixit tñ passionarius. Cōsideradū est si vigilijs continuis aut doloribus aliquibus eger afficiatur: aut aliquo alio sintbomate vehemēti: ꝛ tunc nullā eūonē per ventrē aut per sanguinis detractionē facere debes: non eni ad oīa hec eger sufficit. Et Aui. dixit p^a 4^i. ꝙ accñtia mala sūt aptitudo colice passionis ꝛ spasm⁹: ꝛ hec ab eūone ꝓhibēt.

ℭ De eūone insup aliqñ indicatio a virtute simul ꝛ rebus ꝓter naturā sumitur. Dixit Gal. in lib. de mensura eūonis. Magnitudo egritudinis sel cū robore virtutis pme intentionis flōmie erūt he quidē: vt indicans ea que opꝫ agere: illa vero .s. virtus: vt nō ꝓhibens ea ꝙ coindicare. Dicunt quidā iunioꝝ medicoꝝ: qñq̝ eni dispō subeñciat flōmiā. Imbecillitas vero virtutis ꝓhibet: his vero ambabus dispōnibus exñtibus manifestū est nō esse in corpore multitudinē tantorū ꝛ taliū humoꝝ crudoꝝ vt ꝓhibeat̄ auxiliū: ꝛ dixit. melius est cauere subitas eūones nisi nēcītas aliqua magna iubeat: ꝛ nō mirū aūt spasmi nō paruū exñs auxiliū per flōmiā fiens plerūq̝: q̄āto ergo ad numerū ampliorem eas que ſm p:es alteratiōis auferit tāto opatiuius fit.

ℭ De considerandis in eūone fienda. Cap. viij.

Galenus dixit in tegni. ꝙ in eūone fiēda 5. sunt consideranda. s. mā tps q̄ātitas q̄litas ꝛ modus eūonis: his enim bene cōsideratis oblatio fit eūonis. ℭ Et per mām intellexit humorē peccātē eūandū: vel etiā vt dixit Haly. in 2to intellexit rē per quā debemus facere eūonē: vt flōmiā medicinā solutiuā ꝛ cē. similia. Materia quoq̝ que euacuatur aliqñ est materia ꝓpria morbi siue sit eius causa añs siue cōiuncta: ꝛ aliqñ eūatur mā que nō est ꝓpria morbi: sed cōis: ꝛ hec mā cōis ꝓprie eūari oꝫ in pn° vel morboꝝ maxime in febribus putridis: ꝛ ista mā cōis nō est faciens morbum neq̝ sicut causa añs: nec sicut cōiuncta: ꝛ aliquādo eūat̄ mā nondū actu in corpore aliquē faciens morbuꝫ: est tñ apta causare eum. ℭ Per tēpus aūt intellexit tā tps anni ꝛ aeris cōstōnē cōprehēdens sub his etiā regioneꝫ: q̄ꝫ etiā tps egritudinis tam vle q̄ꝫ particulare.

De q̄ātitate tā eūonis in se q̄ꝫ materie eūande. ℭ Et q̄ātitas etiam consideranda est tā māe eūande q̄ꝫ etiā eūonis ipsius. Et māe quidē: qꝛ qñq̝ medio mō se habet. Et q̄ūo vnaq̝q̝ quantitas māe sit eūanda dictum est. q̄ātitas etiā eūonis siue māe que euacuat̄ in ea aliqñ est parua aliqñ mediocris aliqñ multa ꝛ aliquādo superfluens. Ipsa tñ debet fieri vt correspōdeat q̄ātitati māe peccantis siue semel in vna vice siue in pluribus vicibus fiat: nō tñ exquisite. Dixit enim. Auic. 4^a p^i. Scito ꝙ residuū māe dimittere minus nocumenti est q̄ꝫ exquisitissime eūare ꝛ peruenire ad hoc vt virtus terreatur: qm̄ multotiens hoc natura resoluit residuum. Uerum qñq̝ in casibus aliquibus licet eūonem ducere ſm auctores vsq̝ ad sincopim. Dixit. n. Ipo. pmo affo. Que egeruntur nō multitudinē considerare opꝫ: sed q̄ūo egeruntur: ꝛ si qualia opꝫ: ꝛ vbi opꝫ vsq̝ ad defectionem ducere: ꝛ hoc facere si sufficiat egrotans. ꝛ Gal. dixit in 2to. ꝙ talis eūo pōt fieri cum flōmia ꝛ cuꝫ farmacia. Uerūm auctores de ea loquētes intellexerunt ꝙ fiat maxime cum flōmia: qꝛ de ea valde minus dubium est: qꝛ corpora ducenda in flōmia ad sincopim fortia sunt abundantia multo sanguine peccante ſm plīn solo q̄ātō: ꝛ si aliqñ peccet in quali: sed tñ cum maiori fortitudine virtutis q̄ꝫ qui sunt cuꝫ humorib⁹ alijs peccantibus in quali qui debēt educi per solā farmaciam: potest etiā flōmia melius cohiberi q̄ꝫ farmacia: atq̝ quacunq̝ hora volueris. Gal. tamē voluit ꝙ eūo ducens ad sincopim: etiā possit fieri cū farmacia. Uéruntamē vt bñ notant nunq̄ꝫ fienda est: nisi in casu desperato ꝛ timore maximo: ꝛ cum hoc nunq̄ꝫ fienda est per medicinā vomicā: sed si aliquādo cōcedat̄ solum per secessiuā fiat: qꝛ vomica farmacia ꝛ eius eūatio est magis violēta.

Eūo ducēs ad sincopi fiat per secessiuā ꝛ non vomicā: ꝛ hoc non fiat nisi i casu despe rato. ℭ De flōmia autē ducēte ad sincopim dixit Gal. 8° terap. ꝙ ſm eas que constrictiue sinochas forti exñte virtute sepius sine periculo fiet eūo ducens ad sincopim. Sed in alijs egritudinibus de humorum corruptione vltime periculosa est. Et idem voluit 9° eiusdem de curatione febriū sinocharuꝫ. ꝛ in lib. de flōmia: dixit. egros qui habēt multitudinē sanguinis apti incurreri in aliqua pīcula principali decet vsq̝ ad defectioneꝫ in flōmia ducere: quosdā enim eoruꝫ vidi infrigidatos in defectione aduenientibus humectationibus idest sudoribus in toto corpore ꝛ ventre erupto cito transire egri^{tm}. attendere nimiruꝫ bene decet defectionē pulsuuꝫ tangentē ipsos cum adhuc fluit sanguis quēadmodū in omnibus alijs flōmatis assueui facere ne lateat teipsum pro defectione mortē operās qō vidi tribus medicis fieri. Et ꝓpter hoc meli⁹ est cauere subitas eūones. ℭ Dixit Aui. 4^a p^i. cum humor in eūone illius fuerit generis cui⁹ esse opꝫ ꝛ eger tolerare pōt nō terreri debes ex superfluitate eūonis: qñq̝ enim contingit ꝙ te eūare opꝫ vsq̝ ad lipotomiā: talis tamē eūo cuꝫ flōmia in sinocha ꝛ sinocho ꝛ in doloribus vehemētissimis: ꝛ maxime apātibus. dixit enim Gal. pmo affo. in 2to supradicti affo. ꝙ cōpetit in maximis flōnibus ꝛ ardentissimis febribus: ꝛ vehementissimis doloribus. Et Aui. 4^a p^i. dixit eā conuenire sinoche apoplexie squinantie āptibus magis perniciosis ꝛ fortibus doloribus. ℭ Dixit Gal. in dcō 2to. Flōmia ducens ad sincopim confert in apāte acutissimo ꝓpter cuius feruorē disponetur multa materia ad fluxum: ꝛ ponitur totuꝫ corpus in magna inflātione: propter cuius etiā feruorē timetur corruptio membri in quo est aut timetur corruptio nimia māe multe aut agitatio magna multe materie: propter quā timetur de fluxu eius ad principales sicut esset aliqō apā colericū vel sanguineū de sanguine multum inflāmato: ꝛ in tali apāte debet flōmia ducens ad sincopim fieri mā ente in fluxu potente educi per flōmiam. In fortissimo etiā dolore rōne intensionis sensationis tñ competit eūo ducens ad sincopim: ꝛ proprie in flōmia cōpetit. qꝛ in tali dolore maxime inflāmatiuo ꝛ attractiuo multorum humorum ad locum opꝫ fieri eūonē maxime refrigerantē: ꝛ maxime diuertentē que superet dolorē ꝛ eius attractionē diuertendo: sed talis est que ducit ad sincopim. In dolore acutissimo sic dicto ꝓpter suā po^{tm} in prosternendo virtu-

tē ⁊ ꝓsternēre ipaȝ nō cōpetit tal' cūatio ducēs ad sincopim.
¶ Auer. autē 7° colliȝ. cūonē ducētē ad sincopim nō fiendā
dixit. qm̄ est valde inartificialis ⁊ erronea: qm̄ ars imitatur
nām̄ ⁊ nā nunq̄ȝ creticat eductione sanguinis vsq̄ȝ ad sinco/
pim: sed potius accidit illud in crisibus prauis. Est autē in/
tentio medici solū remouere sanguinē sup̄fluū ⁊ conseruare
nālē q̄ȝtitatē ipsius: qd̄ in tali cūone fieri est ipole. sed educi
tur qd̄ est nālius ⁊ ꝓsternit' per talē cūonē vehementer nāȝ
vnde modus datur putredini ⁊ exinde ad interitum perue/
niēdi. Dicūt quidā ꝙ sermo Auer. bonus est inq̄ȝtū reddit
hoiem timoratū vt sollicite ⁊ bn̄ mentē ꝓuideat qn̄ vult fa/
cere talē cūonē: tn̄ ipsa qn̄q̄ȝ est necessaria: vt in casibus. s̄.
dictis. ⁊ dicunt. ꝙ per cūare ſm artē vsq̄ȝ ad sincopim n on
deuiat ars a nā: qm̄ nā etiā aliqn̄ cūat vsq̄ȝ ad sincopim isto
mō saltē: ꝙ nā facit aliqn̄ tanta sanguinis eductióeȝ: ꝙ si fie
ret per artē accidere sincopis: ⁊ cā ꝓpter quā ab cūone que
fit a nā nō accidit sincopis est: q2 cūo ab ea facta est sibi ma
gis ꝓportionata ⁊ regularis q̄ȝ illa que fit ab arte. Et ideo/
plus sustinet ⁊ melius cūonem spūum in ea. Verūtn̄ dicit.
ꝙ medicus talē cūonē facere nō oȝ imo non nisi coactus: ⁊
tunc nō nisi cōsentiēte virtute ⁊ oibus alijs coindicantibꝰ
Tūc ergo dixit Gal. sup 4° reg. acu. Auide vsq̄ȝ ad lipoto/
miā ducere si virtus fortis fuerit ⁊ laborās iuuenis sangui/
neus habitus cuius dēsus sit ⁊ durus insolubilis ⁊ hora
anni ⁊ regio eucrate fuerint. Et tūc etiā potiꝰ oȝ ducere ad
sincopim exclusiue: ita vt nō sup̄ueniat sincopis: sed sit pro/
pinqua sup̄uenire: quā dispōnē quidā lipotomiaȝ debilem
vocāt. Et si aliqn̄ ducas ad sincopim inclusiue ducat ad eaȝ
que est recuperabilis ⁊ non vltra. ¶ Et nō debet medicus
cūonem ad sincopim facere nisi in ꝓn° morbi: q2 in talibus
egritudinibus opȝ medicari eadē die a ꝓn° aut 2° ad plus.
Postea xo nā fatigata morbi acumine talē cūonē sustinere
nō posset: ⁊ si fieret duceret' eger ꝑ eā ad sincopim irrecupe
rabilē ⁊ mortē. Moderni tn̄ nr̄is diebus eligunt: ⁊ bene ta
lē cūonē ad sincopim ducētē relinquere ⁊ multiplicare po/
tius numerū donec sufficiat cūo q̄ȝ illā facere. Nā corpora
inueniunt' debiliora q̄ȝ olim fortasse fuerit. Et. A. dixit 4ª ꝓ¹.
ꝙ ois cūo sup̄fluēs febrē generat sequūturq̄ȝ ad ipsaȝ mala
bitudo discoloratio corporis cacesia hydropisis apoplexia
epia ⁊ stōi imbecillitas ⁊ similes defectus. Et ꝓpter hanc
cām. dixit Gal. sup 4° re. acu. Melius est si excedat bis in
vice vna sanguinē auferre q̄ȝ ad defectionē sel' perducere.
¶ Qualitas etiā māe ꝯsiderāda est: ⁊ hoc q̄ȝtū ad qualita/
tē eius gnālē: que est eius nocibilitas. Nō solū est in cōside/
ratione ꝙ mā que ledit cūanda sit: sed opȝ ꝯsiderare etiā eiꝰ
qualitatē ꝓmā. s. an siccalia vel frida: sicca vel hūida: ⁊ aliā
etiā q̄litatē que est modus sbē. s. grossitiē vel subtilitatē vi/
scositatē vel fluxibilitatē. ꝑ q̄litatē. n. hūoꝝ q cūat' vl' cūati it
iam generalē cōprehēdit cūonē nō debere esse sup̄fluentē: q2
q̄ȝdiu cūat' nocitiuū. nō est sup̄fluēs. Cōprehēdit' etiam per
eā iunctā quibusdā signis cūonē nō debere superfluere neq̄ȝ
diminutā esse: sed ꝑfectā ⁊ hoc ex alleuiatiōe q̄ sequit' ⁊ bo
na tolerātia cū aliquali siti ⁊ somno. nā si cūat' nocitiuū q̄/
le opȝ cūari: ⁊ ad ipsius cūonē sequit' leuitas ⁊ bona tolerā
tia cū appetitōe alicuiꝰ sitis ⁊ somni iā signū est ꝙ nocitiuum
sufficiēter est cūatū: ⁊ ꝙ nō sup̄fluit: ⁊ per q̄litatē ꝓmā ⁊ silr
ꝑ q̄litatē que est modus sbē signat' ꝙ cūat' tale quale oȝ: ⁊
silr ēt signat' h̄ ꝑ q̄litates spāles ex colore ⁊ silibꝰ. s. ꝙ cūa
tur quale opȝ cūari. ¶ Modus ēt vsus cūonis. i. ꝑ quā spēȝ
cūonis mā cūanda sit ꝯsiderādus est: q modus diuersifica/
tur aliqn̄ rōne modi peccāti māe. Mā eni peccās solo q̄ȝto
ſm plm̄ oȝ cūari per flōmiā: ⁊ peccās solo q̄li ꝑ medicinas
solutiuas ⁊ peccās vtroq̄ȝ mō: vtroq̄ȝ mō est cūanda. Et ali/
qn̄ rōne diuersitatis q̄litatū māe cūande. Mā. n. cala ⁊ sub
tilis oȝ educi per vomitū: frida xo grossa ⁊ viscosa per seces
sum. Et aliqn̄ rōne diuersitatis loci in quo ꝯtinet'. Mā. n.
cōtenta in cute oȝ cūari insēsibiliter: mā in ꝓfundo posita:

vt plm̄ sensibiliter: stās in gibbo epatis per vrinā. stās in cō/
cauo ꝑ secessum: ⁊ cōsilr in alijs. Et aliqn̄ rōne diuersitatis
declinatiōis māe: que. n. declinat ad sup̄iora stēi oȝ per vo/
mitū cūari: ⁊ que ad inferiora per secessum: ⁊ q̄ ad renes ꝑ
vrinā: ⁊ q̄ ad mricē per mēstrua. Et oȝ medicus in hoc seq
declōnē factā a nā si illa declō ꝯgrua fuerit. Dixit Ipo. in
affo. vndecūq̄ȝ nā repit inde educere opȝ. s. per ꝯuenientia lo
ca. Aliqn̄ tn̄ licet medico ducere mām ad oppoᵐ declonis
ipsius: ⁊ hoc ꝓpter diuertere māȝ ab illa declone vel ꝓpter
ꝓhibere nouū fluxum ad viam fieri declōnis ipsius vt do/
cuit Ipo. 6° affo. affo. A diaria habito diuturna ⁊c̄.
¶ Dixit. A. 4ª ꝓ¹. ꝙ intentio in oi cūone est vna qnq̄ȝ rez.
Prima est cūo eiꝰ qd̄ est cūandū. 2ª est ꝯsideratio ptis sue de
clonis. 3ª res est egressionis mēbroꝝ eius a pte declonis
eius: sicut basilica dextra in egritudibꝰ epatis: ⁊ nō basilica
sinistra: qm̄ si error ꝓuenit in tali q̄le est istud qnq̄ȝ sequitur
inde timor. Et subdit. opȝ vt mēbrū egressiōis sit ignobiliꝰ
illo a quo fit cūo: vt mā ad illud declinet qd̄ est ignobilius.
Et opȝ etiā vt sit eius exitus nālis: sicut mēbra vrine gibbo
sitati epatis ⁊ intestina ꝯcauitati epatis: verūtn̄ ꝯtingit ali/
qn̄ ꝙ mēbrū a quo expellit' est ipsuȝ mēbrū per qd̄ expulsio
fienda est: sed in ipso est egritudo vetus vel recēs: propter
quā est verendū de cursu humoꝝ sup ipm̄: q̄re humores ad
mēbrū qd̄ est ignobilius diuertēdi ⁊ trāsponendi sunt. Et
ꝯtingit etiā ꝙ ex sup̄atione humoꝝ egriº timet' sup ipsum:
sicut cuȝ motus sit ab oculo ad gulā: qm̄ timet' qnq̄ȝ ne ibi
sup̄ueniat suffocatio. Iōq̄ȝ q̄le ē huiꝰ suauit' ⁊ leuit' fieri oȝ
Nā. n. plm̄ tali' opa' ⁊ cūat nō ꝑ ptē per quā ꝯsueuit. Et h̄
facit: vt mēbrū custodiat' qd̄ debile fuerit. Et plm̄ est illud
qd̄ nā cūat ptis longinq̄ ⁊ opposite: ⁊ remanet cū ipso am/
biguitas: sicut cū a capite ad anū aut crura vel pedeȝ cūat.
nō. n. ꝑ certo scitur sit ex toto si cerebro: aut ex vno ventricu
lo. ¶ Quarta res est hora cūonis ipsius. Dixit enim. Gal.
Penitꝰ ꝙ in cronicis egritudinibꝰ maturatio mūr ⁊ nō plus
expectāda est: ⁊ anteq̄ȝ cūes: ⁊ post maturationē ex subtiliati
uis in potu tribuere debes: sicut aquā ysopi ⁊ alce ⁊ semi/
nū. Sed in acutis egritudinibus maturationē expectare ēt
melius est: ⁊ ꝑcipue cū quiete fuerint: ꝙ si mobiles fuerint
ad cūandū mām̄ festinare erit melius: qm̄ ipedimētū motꝰ
eius maiꝰ est q̄ȝ sue cūonis anteq̄ȝ sit matura: ⁊ ꝓprie cū hu
mores fuerint subtiles: ⁊ ꝑcipue cū in ꝯcauitatibus venarū
fuerint ⁊ nō in mēbris egrediētes: cū aūt humor in vno mē/
bro fuerit cōprehēsus nullo mō moueas donec maturetur
⁊ essenᵃᵐ habeat tēpatā: ⁊ silr cū nō fuerimus securi ꝙ vir/
tus vsq̄ȝ ad maturatiōis horā ꝑduret. Cūabimꝰ. n. eā post q̄ȝ
nobis cauerimus: vt eius grossitiem ⁊ subtilitatē sciamus:
qm̄ si spissa fuerit ⁊ grossa ipsam mouere nō debemus nisi
post subtiliationē. Et eiꝰ grossitiē sciemꝰ: qm̄ fastidiū pn̄m iā
ꝑcessit aut sub hypocūdrijs dolor extensiuus aut aduentus
spatū in interioribus. ¶ Dixit Gal. xj. tera. In cūone māe
opȝ viā mēbri per quā hȝ trāsire coaptare ⁊ apire: ⁊ si qdeȝ
mā ꝯtineatur in stō vel intestinis aut meseraicis aut ꝯcauo
epatis viā intestinoꝝ coaptabis. Si xo circa gibbū epatis
vel venā ꝯcauā vl' circa femur renes ⁊ vesicā viā vrine coa/
ptabis. Si xo circa pulmonē ⁊ pectus viā sputi: ⁊ si circa ce
rebrū viā palati ⁊ nariū coaptabis. Et Aui. dixit. Illud qd̄
in h̄ magis custodire debemus est habitudo canaliū ne ipsi
sint clausi: ⁊ post h̄ totū pole tibi erit: vt an̄ cūonē vētrē sol/
uas. ¶ Dixit Gal. in lib. de flōmia. ⁊ ponit' 15° cōtinentia.
Qui vult disputare d̄ cūone scire oȝ an̄ oia corpꝰ in q̄ oppor/
tuna ē cūo: ⁊ deide scire oȝ an ꝑ minutionē sit cūandū an alio
mō: qm̄ pole est ꝙ opportuna sit cūo: ⁊ tn̄ absq̄ȝ purgatiōe vel
absq̄ȝ minutiōe. Et deide corpus in quo cōportabilis sit cūo
absq̄ȝ nocu¹°: qm̄ fortasse corpus indiget cūone: ⁊ tn̄ illā pro/
hibet etas aut tps aut regio aut viciū acc̄ns in ore stōi aut
aliud: ⁊ deinde scire oȝ tps in quo oȝ fieri cūo ⁊ deinde i qua
pte corporis oȝ fieri: ⁊ deide q̄ȝtitatē opportunā i cūone. s.

Melius est reuera re q̄ȝ vna vice eua/ cuare cūari

De quali tate mate rie cūan de cōside randa.

De modo cūonis.

Nota bn̄

Quinq̄ȝ cōsiderā da in om̄i cūone.

De hora cūonis.

Nota cō siderationes obseruan da o i cuo cuādo.

q̄ʒtitatē ɔtinuā ⁊ discretā.s.an d̄beat fieri sel' an bis an plies Et vtrū eūo sit necessaria in corpore sano aut non sano: ⁊ in vtraqʒ dispōne.s.neutralitate ⁊ egri^e. Eūo.n. ꝓhibet sanuʒ in quo apparēt signa replonis: q̄ nō inducat' ad morbū ⁊ sanat patiētē.s.neutralitatē ⁊ egri^m. ¶ Et scias q̄ nō ois eūo fit rōne replonis. imo aliqñ fit eūo in corpe mūdo: vt in casu vel percussione: ꝓpea q̄ timet' aduēr^9 apatis in mēbro nobili. Et fit talis eūo cū flōmia: ⁊ aliqñ fit etiā cū enematib^9. Dixit Gal. 13° tere. Eūam^9 totū nō solū in plectorica passione: sed qñqʒ ꝓpter magnitudinē passionis: dolor. n. ⁊ calor mēbri cāe reumatis fiunt: ⁊ opʒ sibi deficiēti ideo facere.s. ipsum reddere magis vacuū ⁊ auarū vel.i. paruā flōmiam in eo facere. Et Aui. 4^a. p^i dixit. Illis quib^9 percussio accidit aut casus qñqʒ minuunt' ne eis accidat apā. Nō.n. dixit ipse oēs eūones fiunt rōne replonis. ¶ Dixit Ipo. 4° affo. In farmacijs talia ducere opʒ: q̄lia sunt spōte eueniētia: que vo sunt ɔ̄rie veniētia quiescere. q.d. medicus dʒ talia educere a corpore per farmaciā q̄lia eūata spōte sunt vtilr' eūata. talia.n. dʒ medicus eūare q̄lia eūanda sunt: q2 talia eūat nā. Sed medicus dʒ statim quiescere ab eūone illoꝶ q̄ sunt ɔtrario mō veniētia: q2.s. nō sunt talia qualia opʒ eūare nec q̄lia eūat nā. ¶ Et scias q̄ aliqd pōt dici supfluitas alicuius mēbri: aut q2 ab alijs mēbris ad aliō fluit vel expellit': sicut flegma ɔtētū in pulmone: aut q2 ex actione ipsi^9 mēbri in māʒ aliqua pars effugit actū ipsius siue intēdat mēbrū illud formā suā: sicut i nutricatiōe siue formā a se sepatā: sicut in generatione sanguinis: ⁊ ista superfluitas est 2^a.s. in q̄ʒto ⁊ in qualitate: aut in vtroqʒ simul. Et superfluitas q̄lis est cōtraria ei cuius est supfluitas: sicut vtraqʒ cola ⁊ flā: que q2 sunt supfluitates sanguinis ɔ̄rie sunt sanguini: nō tñ sunt in toto cōtrarie ⁊ oio imo in aliquo similes inq̄ʒtū aliqd vestigiū accipiūt agentis caloris nālis: sed supfluitas q̄ʒti nō est ɔ̄ria ei cuius est supfluitas sicut spma. Et.n. supfluitas q̄ʒti nō resistit agēti fm aliquā q̄litatē: sicut facit supfluitas qualis.

Nō semp eūo fit ꝓpter repletionem.

Supfluitas dupl'

¶ De regulis cōibus vomitui ⁊ solutioni vētris. Cap. ix.

Quoniā solutiuoꝶ vsus ɔueniēter fact^9 ꝓutilis existit. in cōueniēter vo piculosus ⁊ inutilis: ⁊ difficile est scire cōpetentē vsum eoꝶ. Ideo iuxta posse cōpetenter vsus eorū regulas assignabo. ¶ Dixit.n. A. 4^a. p^i. Debes scire q̄ vētris solō a supioribus trahit: ⁊ ab inferioribus eradicat: duab^9 ergo attractionibus est apta: conuenienti.s. ⁊ diuerse que etiā attractio diuersa post mēbrorūʒ quietē est cōueniens. Cū ergo māe fuerint in superioribus ad diuersum trahet eas. ⁊ ipsas etiaʒ eradicabit ab eis vbi sunt. Vomitu vero fit attractio ⁊ diuersio ecōtra.s. q2 ab inferioribus vincit: ⁊ a supioribus eradicat. Et dixit. habēdū in interiorib^9 apata ventrē soluere est difficile ⁊ facere vt vomant. Qr si tibi necessariū fuerit da eis qd̄ sit sicut volubilis ⁊ semen croci ortēsis ⁊ apozima polipodij ⁊ cassie fistule: ⁊ his similia.s. q̄ nō sunt excedētis solonis. ¶ Dixit Ipo. 2° affo. Corpora vbi quis vult purgare.s. q2 cacochimia sūt opʒ bñ fluxa facere. Et intellexit: vt dixit Gal. in ɔ^{to} q̄ opʒ māṁ ꝓparare ⁊ vias aperire ⁊ ductuū meatus: ⁊ sic ꝓparādo corpora ad fluxū per eūonē nullū recipiunt notabile nocumētū. in nō ꝓparatis autē sequunt' accñtia: q̄ dixit Gal. i ɔ^{to}. que si fuissent ꝓparata euitassent. Et hoc siue corpora sint sana siue neutra siue egra: dūmō mā non sit multū malitiosa furiosa vel venenosa in qua nō expectat' digestio. Et intellexit Ipo. maxime de eūone eradicatiua: q̄ʒuis etiā de minoratiua verificetur saltē ad apertionē ductuū ⁊ viarū. ¶ Et Aui. dixit. Anteq̄ʒ fiat ventris solō aut vomitus premittēda est humoris q est eūandus subtiliatio sup. vel ingrossatio: q2 ꝓmittēda est ipsius digestio: ⁊ amplificatio et canaliū ⁊ ipsoruʒ apertio: qm̄ hoc est ex eo qd̄ corpus a pena securū reddit. Et subdit q̄ facere nature ɔsuetudinē lenitatis ⁊ obediētie: ⁊ qd̄ vis ex solone ventris ⁊ vomitu facili

Ne solutiōe ventris ⁊ regulis eius.

anteq̄ʒ medicina detur aut vomitus est ex regiminib^9 aptitibus. ¶ Et dixit. opʒ vt illius cibus cuius soluēdus est vēter aut vomitus ꝓuocandus partiatur: vt qd̄ ei in vna die: alis. vice sufficiebat multis comedat vicibus: ⁊ vt sint cibi diuersi multi: ⁊ potus etiā diuersi nā ex hac dispōne accidit stō: vt expellere desideret: qd̄ est in eo superius aut inferius. Ex cibo aūt nō diuerso neqʒ sup aliū cibū ingrediente stōus est auarus ⁊ ipsum forti cōtinet retentione: ⁊ ꝓprie si fuerit eius q̄ʒtitas parua. Mollē tñ hñs ventrē nihil ex hoc facere dʒ: q2 nō eget. ¶ Et dixit. anteq̄ʒ ventris solutio aut vomitus fiat premittēda est: humoris subtiliatio ⁊ ꝓparatio. Dñt. q̄ ꝓparatio canaliū est cōis oibus hoibus: ⁊ preparatio huoris est cōis oib^9 egritudinib^9 mālibus ⁊ ꝓprie frigidis: q2 in frigidis mā nō dʒ eūari indigesta: sed lenificatio nāe non est cōis oibus hoibus: q2 dixit Aui. non in eo q est aptus colice passioni: nā in eo nō est lenificanda nā: q2 illa esset causa supfluitatis eūonis que ei accideret: in istis tamē aptis colice passioni bene licet ampliare canales ⁊ digerere ⁊ ꝓparare humores. ¶ Et dixit. i solutiuo ventris exhibendo apto colice passioni admiscēda est res in qua est virtus vomica: ⁊ hoc ne ꝓperet solutiuū ventris descēdēdo de stō anteq̄ʒ suā perficiat operationē: sed per virtutē vomitiui in stō reapponat': ⁊ ideo dʒ sic misceri vt equetur in ipso duarū medicinarū virtus.s. vomice ⁊ secessiue: ⁊ perficiat ventris solutiua operationē suā ⁊ vomica suam ⁊ econuerso illius. Et nō intellexit q̄ equatio ipsaꝶ virtutum ita fiat vt vnaqueqʒ perficiat opationē suam que est eūotica q̄ vna soluat ventrē ⁊ alia ducat per vomitū. nā talis ꝓmixtio nō est cōueniēs cū sit agitatiua cōturbatiua: sed equatio eaꝶ d̄bet esse talis q̄ solutiua suam perficiat operationem ⁊ soluat ⁊ vomica suam.s. illā de qua dixit q̄ teneat solutiuā vētris in stomaco: ⁊ nō sinat eā cito descendere: vt nō supfluat in soluendo ventrē: que operatio ꝓprie est quedā correctio medicine ventris solutiue: ⁊ ꝓhibitio nocumēti eius. Et ex hoc apparet. q̄ medicina vomica que illi miscet' nō dʒ esse fortis sic q̄ vomitum possit inducere neqʒ multe q̄ʒtitatis: ita vt ex eis ambabus ꝓueniat operatio vna.s. secessiua tantuʒ nō superfluens ꝓpter ɔueniētē retentioneʒ factam de ea in stō per medicinā vomicā. ¶ Dixit Ipo. 4° affo. Corpora q̄ quis vult purgare opʒ bene fluxa facere multo nutrimento ⁊ requie: vnde tribus aut quatuor diebus ante purgationē opʒ corpus prehumectari lenibus cibis ⁊ solubilibus: ⁊ vt venter molliat': ⁊ etiā in otio dʒ teneri vt facilius ad vomēdū faciat corpus. Nisi enim sic fiat data medicina ledit stomacū ⁊ intestina: q2 nō potest humores attrahere nec expellere ꝓpter cōclusionē ipsorū ⁊ multā morā in stomaco traheret: vnde corrūperet' ⁊ corrūperet humores. ¶ Dixit Aui. Timorosa res est vt medicina solutiua sumatur fece existente sicca in intestinis: imo expellenda est primo cum clysteri.s. si fuerit in intestinis inferioribus: aut cū iure mollificatiuo: ⁊ est ius gallinaceū aut ius malue mercurialis: ⁊ similiū: si fuerit ex intestinis superioribus ad que clysteria nō pertingūt. ¶ Et dixit. q̄ balneū.s. aque dulcis ingredi anteq̄ʒ solō fiat aliquantis diebus est ex eis que bene preparāt: q2 digerit amplificat ⁊ mollificat: ⁊ ideo dʒ administrari nisi sit ꝓhibēs: vt debilitas alicuius membri nobilis aut multa q̄ʒtitas humorū vel ipsorum corruptio: ⁊ opʒ vt inter balneū ⁊ haustum medicine paruū interueniat spatium: ad hoc vt nō lapset virtutem: ⁊ ideo nō debet administrari nisi paucis diebus. Balneare tamē diebus nostris ante medicinā solutiuā parū est in vsu. ¶ Dixit Dam̄ in affo. Ante purgationem per aliquos dies hūores cōmouēdi ⁊ agitandi sunt cibo medicinali ⁊ medicina cibali: ⁊ sic eñ ꝓcedētis olei abstinentia purgandi sunt. ¶ Dixit Aui. vbi.s. Si nō potuerit facere medicus vt habens necessitateʒ vomendi vomat.s. p se vel absqʒ vomitiuo forti: tunc ꝓpara ipsuʒ ante ad vomēdū: ⁊ similiter si fuerit aptus ad vomēduʒ vomitu

De ducendo: vomitus.

Oportet digere pstino ⁊ postea euacuare.

De vomitu ⁊ regulis eius.

leui ⁊ fuerit ei necessariū vomitiuū forte ꝑpara ipsuȝ ad vomēdū anteq̄ȝ des ei qđ est forte. Mollifica ergo ei nutrientia ⁊ fac ea vnctuosa ⁊ solutiua ⁊ fac eū quiescere ab exercitiis: ⁊ da in potu vnctuosa ⁊ olea cū vinoꝛ ⁊ postea da vomitiuū ei. Unctuosa nāq̄ relaxant os stōi vnde facilitaᷓ vomitus. Inueniᷓ aūt hec lr̄a affirmatiua que dicit ⁊ si oportuerit facere vt vomat ⁊c̄. ⁊ est clara. Scias ꝙ medicus dȝ añ vomitiuū semꝑ ꝑparare humorē educendū per vomituȝ si inducias habuerit: sed ꝑparationē canaliū nō dȝ facere nisi ineptis ad vomēdū. ¶ Uomit⁹ corporib⁹ sanis simplr̄ est nociti⁹: nec dȝ in eis ꝓuocari si vita degunt libera ⁊ regie ꝯgruo. Si v̄o vita degūt seruili ⁊ nō seruāt regimē ꝯueniēs tunc eis cōpetit: sicut ⁊ oibus corporibus lapsis: qm̄ dixit Aui. Ipo. securitatē facit ꝙ in eo est sanitatis conseruatio: ⁊ cū eo fit ꝓseruatio a futuris egritudinibus ⁊ ab iminentib⁹ multotiēs fit euasio. Est ergo in ipso iuuamentū maximū si administraᷓ cū eq̄litate. ¶ Nō tñ ē ei⁹ iuuamētū oib⁹ corporibus lapsis equale. imo colicis vomitus aptioꝛ est ⁊ iuuatioꝛ. Dixit. n. Gal. 6°. regie sanitatis: ⁊ poniᷓ a Rabi in 14ª ꝑtic. sic. viuꝰ vomit⁹ ꝯfert ei cui⁹ cōplo ad caliditatem ⁊ siccitatē est declinans a sui ꝑn°. Et Aui. dixit. Ille cui mai⁹ iuuamētū ꝯferᷓ vomit⁹ est cui⁹ cōplo prima. i. radicalis est colica. ⁊ est macer: qꝛ macies signāt ꝙ remansit in sua radicali cōplone: ⁊ est cum priuatione carnis ⁊ pinguedinis. Et ideo iterum dixit. Macris melioꝛ est vomitus. Et vt significaret ꝙ de macris colicis intelligeret subdit. Cole ipsoꝛuȝ ꝓpterea ꝙ cola est aliis hūoꝛib⁹ leuioꝛ ⁊ est leuigans ⁊ facile ascēdēs ad superioꝛes regiones. Et inueniᷓ hic lr̄a que loco lr̄e macris dicit mediocrib⁹: ⁊ pōt verificari de mediocrib⁹ in hitudine inter pinguedinē ⁊ maciē. ¶ Post colicos vomit⁹ est iuuātioꝛ flaticis eo ꝙ stōus ē ꝯtētiuus multi flatus: imo flegma est in stō: sicut in minera vel q̄si sicut in receptaculo. Et post flaticos iuuantioꝛ est sanguineis nō qdem rōne sanguinis q debeat euāri in vomitū: s; rōne cole q multiplicaᷓ in eis. Melācis v̄o minus iuuatiuus est: qm̄ nlla est humoꝛ minus aptus euāri per vomitū ꝓpter suā grauitatē. De ipsa etiā in stō parua q̄ntitas repitur. Neq̄ȝ etiā predictis oibus in suo gradu est vomitus eque iuuatiu⁹. Nā consuetis ex eis vomere est magis iuuatiuus q̄ȝ incōsuetis ⁊ intātū facit ad eius iuuamētū ꝯsuetudo ꝙ vomitus flaticis ꝯsuetis reperiᷓ magis iuuatiuus q̄ȝ colicis incōsuetis. Neq̄ȝ est eis oibus vomitus eque iuuatiuus in oī etate: sed in iuuentute iuuātioꝛ est q̄ȝ in senectute: ⁊ in senectute iuuātioꝛ ē q̄ȝ in pueritia. ¶ Et scias ꝙ vomitus eq̄lis in septem rebus attēdiᷓ. Et ꝑmo qdē ex ꝑte habitudinis corporis. s. vtrū vomitoꝛ sit macer vel carnosus vel mediocris inter macrū ⁊ pinguē: ⁊ vtruȝ sit lati pectoris faciliter anhelans nō aptus sputo sanguinis fortis stōi ⁊ cerebri. Et ideo vomitus nō est inducēdus in valde pinguibus: qꝛ cum habeant venas artas ⁊ mot⁹ sit laboriosus timeᷓ in eis de estuatione vel vene fractura. Nec est inducendus in habentibus pectus strictū male anhelantib⁹ paratis ad sputū sanguinis aut iā ꝯsuetis spuere ipsuȝ ex ꝑtib⁹ pectoris: qꝛ hi oēs sunt dispositi ad fracturā vene in pectore ⁊ inde ad ptisim ꝓpter laborē vomēdi. Dixit Ipo. 4° affo. ptisicos meruētes ad superioꝛes farmacias. i. vomitiuas. Et Gal. dixit in ꝯ¹°. ꝙ per ptisicos intellexit actu ptisicos: ⁊ etiaȝ aptitudine qui sunt parati ad ptisim: sicut sunt alati habētes colla gracilia. Nec est inducēdus vomitus in hñtibus stōm debilē. s. fundum eius ꝓpter accidētia timoꝛosa. Dixit. A. que sequunᷓ ad ipm que sunt similia eis que patiᷓ qui difficulter vomit. Illi q̄dē cuius stōs est debilis accidit: vt sincopizet ipso. s. in actu vomitus ⁊ non possit vomere ꝓpter vacuitatē stōi sui. i. q̄n est vacuus a cibo aut ꝓpter paucitatem humoꝛis ledentis ipsum: siue sit imbibitus siue nō imbibitus: ⁊ tñ si eēt stōus fortis nō pateref ab eo. s. vomitu: qꝛ nō sincopizaret. Scias ꝙ hñs stōm debilē quo ad os stōi ad fundum. dū est in actu vomēdi lediᷓ facilr̄. Nec est ꝓuocādus vomitus hñtibus mēbra gutturis debilia aut lesa ⁊ hñtibus lesionē in meris: ⁊ ideo nō dȝ induci in paratis egritudinib⁹ gule neq̄ȝ in cōsuetis incurrere squinantiā aut similes passiones: ne mā ad illas ꝑtes in vomitu tracta ꝓpter debilitate ipsarū in eis retineatur ⁊ ledat eas apendo vel aliā egritudineȝ inducendo. Nec est inducendus in hñtibus cerebrū debile aut oculos aut aures nec in paratis incurrere lesionē in dictis mēbris aut ꝯsuetis in eas cadere: qꝛ vomitus mouet mās ad superiora: ⁊ versus caput: quare posset esse causa lesionis in eis. ¶ Scđo attēdiᷓ equalitas vomitus rōne tpoꝝ anni. Nam ꝯuenientius tps: vt in eo fiat vomitus. dixit. Aui. est estas. Aū. n. Ipo. 4° affo. Purgare qdē estate plm̄ per superioꝛa. nā caliditas estatis adiuuat ad subleuationē humoꝝ ⁊ apertionē meatuū. Et Gal. dixit in ꝯ¹°. ꝙ humores ꝑm dispōnem tēpoꝛū anni hñt cām cremēti ⁊ d̄cremēti. Cola. n. cū sit calida ⁊ acuta multiplicaᷓ i estate: q̄ vt pȝ hȝ facilē aditū ad superiora: ⁊ est causa subtiliationis alioꝝ humoꝛū: ⁊ ꝙ alij humores sursum secū ferant. Et qꝛ subtilis humoꝛ est maxie caloris tpe paratus sursum ferri: ⁊ nō in tpe frigoris. dixit. Gal. sicut scripsit Rabi in 14ª ꝑtic. ꝙ talis humoꝛ hyemali tpe nō purget: ⁊ ꝓpter ꝯueniētiā estatis ad vomēdū scias ꝙ si necessariū fuerit ꝓhibitos a vomitu ꝓpter aliquā cām iduci ad vomēdū fiat illud estate: securius. n. ⁊ meli⁹ fit. Et per eandē cām facilitaᷓ vomitus in estate difficulter vomenti. Et post estatē cōuenientius tps vomitiui est ver. ⁊ post ver autūnus. Hyems vero est tps minus ꝯgruū ei. Dixit enim Ipo. Timētes hyemē ꝓpter humores esse in ea quietos cōglutinatos difficile mobiles ad superioꝛa. ¶ Tertio attenditur eq̄litas vomit⁹ ꝑm horas diei. Dixit Aui. In leuibus vomitibus melioꝛ hora diei est meridies: qꝛ tūc est hora caloris qui vt supra adiuuat ad vomitū: ⁊ est ēt hora mot⁹ colere: qꝛ magis moueᷓ ⁊ leuigat: ⁊ subleuat oēs alios hūores ad supioꝛa: ⁊ moꝛs etiā tūc cole magis stimulat expulsiuā: que oīa adiuuant vomitiuū debile. Et in estate. i. in vomitu doloꝛoso q̄n quis sine doloꝛe vomere neq̄ sed oi vice qua vomit dolet: vt ergo effugias doloꝛē in vomitu: vel saltem minus doleat eligat vomere in meridie: ⁊ maxie si cā doloris illius fuerit vomitus difficultas. Et inuenitur hic lr̄a que loco doloris dicit caloris ⁊ etiā saluaᷓ. In fortibus v̄o vomitibus. dixit Aui. melioꝛ hora ad vomitū est 2ª hora diei: qꝛ si ante sumereᷓ vomitiuū forte inueniret humores quietos imobiles ex dispōne aeris maturinalis ꝙte nocturna: vnde difficultareᷓ vomit⁹. Et si post scđam horā versus meridiē sumereᷓ cū sit vomitiuū forte esset d̄ superfluo vomitu timoꝛ ꝓpter iuuaᵐ qđ in meridie recipit a caloꝛe ⁊ cole motu: ⁊ esset etiā timoꝛ de superflua caliditate ⁊ estuatiōe: ⁊ cū oē vomitiuū forte sit calm̄ in 3° gradu. Restat ergo ꝙ in vomitibus mediocribus ꝯuemētioꝛ hora sit hora 3ª aut 4ª que est media inter scđam horā ⁊ meridiē. ¶ Quarto attendiᷓ vomit⁹ equalitas penes dispōnē stōi in vacuitate aut replone a cibo. Dixit Gal. 6° de re. sa. ⁊ poniᷓ a Rabi 14ª ꝑticu. sic. Humores colicos declinantes versus stōm purga per vomitū post exercitiū. s. debile vel ꝑuū ante cibū. Et dixit in lib. de doloꝛibus mulierū: ⁊ ponitur a Rabi ibidē. Qui est ex vomitib⁹ facilis ad mundificationē corporis sui a superfluitatib⁹ sibi exerceat vomitū ante cibū ⁊ qui est ex vomētibus difficulter post cibū: vnde scias ꝙ si vomitus inducitur per vomitiuū debile aut mediocre debet induci post cibū. nā cibus sumptus corrūpitur ab humore qui dȝ euāri ⁊ corrupt⁹ irritat expulsiuā. Cibus etiā mouet humorem ⁊ humoꝛ motus irritat expulsiuā: ⁊ facilius etiā mouetur ab ea. Dixit Aui. da eis ad comedendū anteq̄ȝ vomant nutriētia bona: qm̄ fortasse nō mouent ipsum: sed retinebit eū nās ⁊ melius est vt bonum retineat q̄ȝ malū. Et habet h̄ veritatem in difficulter vomētibus. Si vero inducatur vomitus per vomitiuū forte hora ad ipsum est in ieiunio: qꝛ nō idiget stomāte.

Circa septē attenditur eq̄litas vomitus.

Hora cōueniētioꝛ vomit⁹ q̄litas.

ſtenuante. Et qꝛ ſi forte poſt cibũ vomitiuũ exhiberetᷣ cor-
rũpendo cibũ ꝗ ſtimularet expulſiuã aut nimis cito expel-
leret aut fortaſſe ſupfluerent i vomitu aut retardaretᷣ eius re
ductio ad actũ impedimẽto cibi: factus vͦo cũ vomitiuo me
diocri põt induci añ cibũ: ⁊ poſt cibũ: ꝙuis in difficulter vo
mentibus melius iducetᷣ poſt cibũ. ¶ Quinto attẽditᷣ vo-
mitus eq̃litas ⁊ facilitas ſm diſpõnẽ mãe. nã humor in ſtõ
exñs q̃nq; eſt cã difficultatis vomit⁹: ⁊ h̃ aut qꝛ eſt paucus
ꝙuis ſit malus ſupra quã paucitatẽ ſtõus nõ põt corrugari
ad ipingendũ ⁊ expellẽdũ ipm: ⁊ eget vt creſcat ꝗtitas ei⁹
per admixtionẽ cibi cũ eo itaq; cũ comederit poterit cũ ex-
pellere vomitu. Et. A. aſſignat in h̃ duas cãs: vna eſt: qꝛ aliꝗ
q̃n humor ille eſt i fundo reſidẽs pap nocẽs pp ſui paucitatẽ
⁊ ſic nõ mouẽs: ſ; ſtimulãs: ſed q̃n cibatᷣ eleuat ipm cib⁹ ad
ip̃; .ſ. os ſtõi magis ſenſibile: patiẽs ab eo. multiplicatᷣ ẽt .i.
extẽditᷣ vel expãditᷣ vel multiplicatᷣ: qꝛ miſcetᷣ cibo ⁊ cũ cor
rũpit. 2ͦ cã eſt: qꝛ adiuuatᷣ .i. ſtõus cũ ꝗtitate cibi: qꝛ fortifi-
catᷣ ⁊ roboratᷣ ad expellẽdũ ⁊ vincẽdũ cũ ⁊ meli⁹ ⁊ vincẽdũ
ipm ita ꝙ expellit. nã vbi ꝓus humorẽ paucũ nõ poterit vin-
cere ⁊ ꝯtinere exprimẽs: nũc ipm mixtũ cibo: ⁊ ſic multipli-
catũ vincit ⁊ exprimit ⁊ expellit ip̃;. Et q̃nq; eſt humor cã dif
ficultatis vomit⁹: qꝛ ẽ ſubtilis ibibit⁹: ꝗre dixit Aui. idiget
vt ingroſſetᷣ ⁊ nõ ſiat ſbibit⁹. Et ſilr q̃nq; eſt cã difficultatis
võit⁹ groſſities vel viſcoſitas humoris: ꝗre idiget vt ſubtilietᷣ
⁊ icidatᷣ ⁊ remoueatᷣ ab adheſiõe ſua. Cã vͦo facilitatis võit
tus eſt humor exñs natãs in ꝯcauitate ſtõi. Nõ võitiuũ leue
⁊ ẽt mediocre in mã natãte qͥ tpe exhiberi põt: nec eget alia
digõne nec alia ꝑparatiõe mãe. In mã vͦo ibibita vel adhe-
rẽte nullũ vomitiuũ eſt dãdũ niſi ꝓus mã digeratᷣ: ⁊ .n. leue
nullã in eo opõnẽ faceret ⁊ mediocre agitaret ⁊ nõ educeret:
⁊ forte idebite ⁊ laborioſe expelleret. ¶ Sexto attẽditᷣ võit-
tus eq̃litas in ꝗti˜ ei⁹ tã ꝯtinua ꝙ; diſcreta. In cõtinua qdẽ
vt nõ excedat ꝗtitatẽ humoris euãdi: nec ẽt ifra multũ ſubſi-
ſtat: meli⁹ tñ eſt ifra ſubſiſtẽ ꝙ; ſupflue euare. In ꝗti˜ vͦo di
ſcreta vt poti⁹ ꝑiatᷣ ad pl'es vices ꝙ; vnica tota mã euctur.
De võitiuo tñ ꝯſeruatiuo ſanitatis. Dixit Aui. ꝙ Ipo. ꝑce-
pit fieri võitũ in vnoquoq; mẽſe duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis: vt in
2ͦ die emẽdetᷣ ⁊ educatᷣ illõ qͦd in ꝑ die fuit difficile educi: ⁊
vt expellatᷣ illõ qͦd aduenit ſtõ .ſ. ex mẽbris alijs pp agitatio
nẽ ⁊ motũ ꝑ' võit⁹: ⁊ in his innuit ꝙ võit⁹ in 2ͦ die d; eſſe le-
uior: ne ſui agitatiõe efficeretᷣ ẽt attractiu⁹ humorũ ab alijs mẽ
bris ad ſtõm. Et dixit. A. Amatᷣ ẽt a qbuſdã antiquorũ vt
fiat in mẽſe bis: ⁊ ſunt vͦba Gal. 5ͦ de vtilitate ꝑticulaꝝ: vbi
dixit. aliq medici ꝑceperũt exercẽ võitũ ſemel in mẽſe ⁊ qdã
bis. Itaq; dixit Aui. fieri d; võit⁹ i mẽſe ſemel aut bis .ſ. qlĩ-
bet vice duob⁹ dieb⁹ ꝯtinuis pp dcãs cãs. Iõ tñ dixit Aui.
ꝙ nõ obſeruetᷣ reuolõ icita .i. certa nũeri dierũ iterpolatorũ
iter võitũ ⁊ vomitũ. ſ; ſup. nũc iterponantᷣ pl'es nũc paucio
res ⁊ quaq; vice varietᷣ ne nã in prauũ ⁊ ieuitabilẽ vſũ de-
ducatᷣ: qui tolli nõ poſſit nec dimitti ſine diſcrimine. Supra
duas vices in mẽſe vomẽdũ nõ eſt niſi obſtet cõſuetudo. di-
xit. n. Ga. ſupra lib. de nã humana: ⁊ ſcribitᷣ 5ͦ cõtnẽ. multo-
tiens exercere vomitũ nõ prohibetᷣ illi qui cõtinue vomere.
cõſueuit: ſed ꝓhibetᷣ illi qui ſolũ ſemel aut bis cõſueuit: illa
tñ conſuetudo cõtinue vomẽdi mala eſt ⁊ vitãda ⁊ ꝑ poſſe.
paulatine dimittẽda. Ait Albugerig. ſicut ſcribitᷣ eodẽ 5ͦ
cõtinen. frequẽs vomitus debilitat nãm: ⁊ deſtruit virtutẽ:
⁊ aptat ſtomacũ vt [illegible] ſupfluitates in eum .ſ. ab alijs
mẽbris ⁊ a toto corpe. Et. A. dixit aſſiduatio vomitus de-
bilitat virtutẽ ſtomaci: ⁊ facit ipſum lacunã ſupfluitatũ. Et
ſcias ꝙ vomitus ꝯceſſus ſemel vel bis in mẽſe: ⁊ ẽt qui cõ-
ceditᷣ pl'es ꝯſuetis ẽ võit⁹ leuis aut mediocris. nã võit⁹ ꝓuo
cat⁹ cũ võitiuo forti nõ ꝯceditᷣ niſi raro aut i caſu neceſſitatis.
¶ Septio attẽditᷣ võit⁹ eq̃litas ſm diſpõnẽ vomẽtis i facili
tate vel difficultate vomẽdi: ⁊ ſilr in ꝯſuetudine vomẽdi: ⁊ ſ.
incõſuetudine. Et facile vomentes vti debẽt võitiuo leui ad
plus mediocri: forti i eis oino ꝓhibito: ⁊ difficulter vomẽ-

Et facili-
tatis võ-
it⁹ q̃lis ẽt
⁊ difficul-
tatis.

Bis i mẽ-
ſe vti de-
bem⁹ vo-
mitu.

tes debẽt vti võitiuo mediocri: ⁊ i caſu neceſſitatis pñt vti vo-
mitiuo forti: bona tñ ꝑparatione ꝑmiſſa: ⁊ tũc maxie ſi fidu
cia habeatᷣ ꝙ vomat ꝑ ipm: ex eo ꝙ cõſtat ꝑ ipm alis võiſſe.
Si aũt incõſuet⁹ eſt vomẽ tũc nõ cogas eũ ad vomẽdũ forti
bus võitiuis: qꝛ eẽt iducere in nãm ſubitã mutationẽ repẽti
nã atq; forte a nunq̃; võiſſe ad fortiter vomẽ. Dixit. A. oẽs
difficultᷣ vomẽtes: neq; vomẽdi ꝯſuetudinẽ hñtes caueant:
q̃m ſi iſtis võit⁹ ꝓuocat⁹ fuerit fortib⁹ võitiuis nõ remane-
bit q̃n coꝝ vene i ipſoꝝ pectorib⁹ ſcindantᷣ ⁊ ꝑueniẽt ad pti
ſim. ſup. vel aliqͦd aliud prauũ accñs icurrẽt. Cũ igitᷣ alicui⁹
res q̃lis fuerit ignorabitᷣ .i. q̃n medic⁹ ignorabit an patiẽtis
diſpõ ſit facilis an difficilis ad vomẽdũ võitiuis leuib⁹ ꝓus
erit expiendũ: q̃ ſi ei dare .ſ. mediocrib⁹ ꝑmiſſis: qꝛ gradatiꝫ
i võitib⁹ ꝓcedẽdũ eſt. Et ſupradcẽ ſeptẽ res i oĩ võitu ꝯſide
rari debẽt iducẽdo ꝑ artẽ: ⁊ reglr ſunt firmit obſeruãde nec
ab eis ſecedẽdũ eſt niſi magna neceſſitate cogẽte: ⁊ tũc ẽt ꝗto
min⁹ fieri poterit. ¶ Amplius. Dixit. A. faciendũ nõ eſt vt
ꝑgnãs vomat: q̃m ſupfluitates corpis ipſi⁹ nõ egredientᷣ cũ
eo. Et vomit⁹ ⁊ labor .i. võit⁹ laborioſus ad eſtuationẽ ꝑdu-
cet eã. Faciẽdũ eſt ꝗ vt q̃eſcat. Et itellexit Aui. cũ forti võiti
uo: ⁊ ſm quoſdã ẽt cũ mediocri. Supfluitates ẽt pregnãtiũ
crude ⁊ idigeſte ſũt: neq; ꝯgrue ꝑparari pñt. quapp ab illis
võitiuis agitabuntᷣ ⁊ nõ egredientᷣ cũ eis: vñ ſuccedet eis la
bor eſtuoſus: vomitus aũt leuis ſiue ſponte ſiue arte factus
ꝑgnantibus cõuenit: ⁊ ꝑcipue in 2ͦ ⁊ 3ͦ mẽſe. Nam corpo-
ra ipſaꝝ a ſupfluitatibus mũdat. ¶ Et ſcias ꝙ vomitus nõ
eſt ꝓuocãdus in ꝯcurſus mãe declinant ad inferiora: nã in
tali declinatione mãeꝝ cõuenientius eſt vt eius ſoluatᷣ ven-
ter. ¶ Et facile quidẽ vomẽtes ſunt hi qui ex ſeipſis vel le-
ui cã vel adiutorio vomũt: ⁊ hi ſunt habẽtes os ſtõi ſenſi-
bile ⁊ virtutẽ eius expulſiuã fortẽ: ⁊ maxie qui ꝯſueti ſunt
vomere ⁊ nõ cõſueuerũt inde incurrere nec apti ſunt incur-
rere aliqͦd notabile nocu^m. Et difficulter vomẽtes ſunt his
ꝯ̃rij. ¶ Dixit Ipo. 4ͦ affo. Quibuſcũq; vẽtris liẽterici .i. ꝗ
hñt ſtãta iuiſcera in ſtõ ⁊ iteſtinis quos vocauit liẽtericos:
qꝛ ſunt diſpoſiti ad liẽteriã ꝑ ſupius .i. per vomitũ medicare
euando malũ eſt. q̃m talia ſtãta inclinantᷣ deorſũ: ⁊ nõ ſunt
apta vt cõmode ꝑ vomitũ educantᷣ: quapp violentabitᷣ nã ꝑ
illũ vomitũ: ⁊ euabitᷣ de iuuatiuo multũ ⁊ de nocitiuo parũ
⁊ h̃ oĩ tpe maxie tñ hyeme: qꝛ hyeme multiplicantᷣ talia ſte
gnata ⁊ iuiſcantᷣ ⁊ nõ eſt hyems tps aptũ euõni ꝑ vomitũ.
Dixit Ipo. 2ͦ affo. in affo. In oĩb⁹ morbis q̃ ſunt circa vm-
bilicũ. ⁊ ꝙ hñtes vẽtrẽ ſpiſſũ apti ſunt ad iferiores purga-
tiões: ⁊ qdã addũt ẽt ad ſupiores. Et ꝑ oppo^m hñtes ventrẽ
macrũ extenuatũ nõ ſunt apti ad purgatiões neq; iferiores
neq; ſupiores. Dixit Aui. ꝗre ꝑ'. Solõ vẽtris ⁊ vomit⁹ cũ
macredine vẽtris eſt difficilis ⁊ laborioſus ⁊ timoroſus: eo
ꝙ hñt ỽtutes nãles debiles ⁊ nimis extenuarẽtur ex euõne
vẽtris corꝑis: ⁊ h̃ ſiue ſint ſani ſiue neutri ſiue egri. Spiſſitudo
aũt vẽtris que nõ fuerit pp pinguedinẽ ſignat ỽtutes nãles
fortes que melius digerũt humorẽ euandũ ⁊ melius regu-
lant medicinã ſolutiuã: ⁊ melius expellũt: vñ in eis eũo red
ditᷣ facilis ⁊ nõ timoroſa. Scias tñ ꝙ ſupradicti extenuato-
rũ ventriũ nõ ꝓhibentᷣ a quacũq; euõne: ſed ſolũ a purgatio
ne forti: ⁊ maxie cũ medicinis fortibus. ¶ Dixit Aui. ꝙ fa
ſtidiũ ſiue nauſeatiuã ſacietatẽ hñtibus ⁊ humores viſcoſos
⁊ in hypocũdrijs tẽſiõnẽ aut qui in ſuis iterioribus hñt in-
flationẽ aut opilationes nõ eſt dandũ aliqͦd .ſ. ſoluẽs donec
ꝑdicte diſpõnes rectificentᷣ nutriẽtibus mollificãtib⁹ ⁊ bal-
neo ⁊ rege ⁊ dimiſſiõe eius qͦd mouet: ⁊ ei⁹ qͦd iſlãmat: ⁊ di-
xit ꝙ in hñtib⁹ iteſtina debilia: ſic ꝗ hñt ea gracilia ex potu
ſolutiue maxie fortis plũ accidit vẽtris ſolõ fortior: ⁊ ꝓlõga
bitᷣ res ei: ⁊ multis indigebit me^{dici}s ad h̃ vt retineatᷣ: quapp
his me^{dicin}a ſoluẽs exſoluẽdo dari nõ d;. Et ſilr ſenib⁹ .ſ. decre
pitis timentᷣ ex vẽtris ipſoꝝ ſolõne .ſ. cũ farmaco forti nocu
mẽta: qꝛ hñt ſilr inteſtina debilia. Et dixit ꝙ vnũquẽq; qui
ſicce cõplõnis fuerit deijcit me^{dicin}a fortis: ꝗre eis dãda nõ eſt.

Pregnã-
tibus nõ
eſt võitus
ꝓuocan-
dus.

Illis sūt q̄ stātes bibūt aq̄s ꝛ h̄ntibus splenes fortes mena sunt necessarie: eo q̄ i eis hūores grossi ꝛ difficile mobiles multiplicant̄. qui nō attrahent̄ a mena debili. ℭ Dixit Ipo. 6o affo. Trauli maxie a dyaria capiunt̄ longa. sup. vel liēteria. Et Aui. dixit 4a pmi. Trauli sunt ex eis q̄ sunt apti colerice passioni: q̄re nō tolerant fortē medicinā. i. fortiter soluentē ꝛ multū euātez. Nam ipsoꝝ plimi colericā incurrūt passionē ex reumatismis suoꝝ capitū. i. fluētibus ad stōm ꝛ intestina. Et p h̄ dedit itelligere q̄ nō de traulis s̄m nām intellexit: sed de his q̄ sunt tales ex ꝓprio reumatismo maxie diutius ꝑseuerato. In his. n. mlta hūiditas descēdēs ad linguā ꝛ musculos eoꝝ relaxat eos q̄re aliq̄s l̄ras maxie liquidas ꝓferre nō p̄nt: siue ponāt alias loco eaꝝ siue nō ponāt. Et reponit̄ iste flux9. 16a tertij sub fluxu cerebrali: q2 ab humiditatibus cerebri ꝑcipali ꝓcedit. ℭ Et ꝓdicte septē res

Circa eadē septes predicta ō vomitu attēdi. f. ēt solo vētris.

que attendunt̄ circa eq̄litatem vomitus: sir attēdunt̄ circa eq̄litatē flux9 vētris: ꝛ eodē mō debēt ad fluxū vētris duci. ℭ Dixit Damas. in suis affo. Nō est purgandū nisi cū mena que nō sit lōge a ꝓpamētoꝛ timēdū est .n. ne abhorrēs eā reijciat ꝛ nō misceat̄ hūoribus nec corroborata nocuū expellere possit. Nec opꝫ ad purgādū interclusos hūores menam in filitudinē cibi cōuerti vt nā eā apte recipiat ꝛ receptā eā per venas deportet: ꝛ sic cōfortata facile inimicū excludat: nā si q̄litate fortior fuerit deficit nā ꝛ ei ꝯriatur medi9. Et subdit: medicina data si nō a nā victa nō eos quos q̄rimus expulerit hūores ꝛ retineat̄ in corpe de sui q̄litate mutata morbos ḡnare intēdit: ꝛ nā egritudinē substinere nō p̄t. Et opꝫ ꝓprietas medicine talis esse q̄ humorē educat peccātē cuius q̄ntitas nō sit excedēs neq̄ ēt a debito multū deficiēs: ꝛ eius q̄litas nō sit excellētis nimiū caliditatis h̄ntis multū hūores liquefacere ꝛ eos discurrere faciēs. ℭ Mirabant̄ quodāmō quidaꝫ quō humores circa ꝑtes cutis locati ad intestina ꝛ stomacū redirēt. Unde. G. dixit 3o de virtutibus nālibus: Nihil mirabile ex vltima supficie corpis itcꝝ q̄dē reuertit ꝛ per eadē vasa ꝛ ex epate ꝛ splene in ventrē afferri ꝑtes que ab eo. s. epate ad illa ꝑus delatū est: ꝛ h̄ maxime sitrahant̄ a farmaco solutiuo. Ait. n. Gal. in lib. alimentoꝝ. Medicine que euāt totā coleraꝫ. i. humorē totū vel maiorē partē ipsius veniūt super totū illud q̄d cōtinent vene ex humoribus cōtentis in ipsis: ꝛ trahūt ex ipsis mēbris radicalibus q̄ cōtinent̄ in eis ex humiditate per violentiā ꝛ laborē vehementē ꝛ resoluūt corpus ꝛ q̄si conant̄ resoluere ipm in elemēta.

ℭ De his q̄ sūt fiēda supta mena secessiua vl' vomica. Ca. x.

Disposita ente nā ꝛ vijs atq̄ canalib9 ꝓparatis mena secessiua danda est vꝫ sunt aliq̄ qui farmacū ꝛ si sumant illud t̄n retinere nō p̄nt: sed reiciūt. Et bonū q̄d vomitui ꝛ farmaci irretētiōi obuiare opꝫ.

Das quis farmacuꝫ retinē nō pōt q̄d faciendū.

Et hoc q̄dē fiet anteq̄ꝫ p̄nat̄ farmacuꝫ os eius bn̄ colluat̄ ꝛ nares cū cocto obturent̄ infuso in aceto vel in aliquo odorifero liquore ne percipiat odorē eius: ꝛ apponat̄ vētosa magna stōi fundo: ꝛ ea sic stāte farmacū offerat̄: ꝛ statim brachia ligent̄ ꝛ crura fricent̄: insup facies aqua ros. vel alia odorifera aq̄ vel ēt aqua sola aspergat̄. Aliq̄d pōticū ei ad masticandū det̄ ꝛ de ipsius succo deglutiat. Naribus eius crusta vel medulla panis in aceto acerrimo infusa applicet̄ vel alia applicent̄ odorifera in q̄bus delectet̄. Os suū ponticis ꝛ odoriferis sepe ꝛ multū colluat: ꝛ spōgia aceto infusa ori stōi apponat̄: ꝛ iteret̄ si necesse fuerit: absq̄ horrore. imo ꝛ alludat̄ iocūdis vt farmaci ꝛ saporis ei9 obliuiscat̄. Et sic rectus aut sedēs aut saltē eleuato ceruicali moret̄ donec farmacuꝫ ad inferiora stōi descēderit: ꝛ nausea ꝛ abominatio sedet̄: ꝛ tūc iaceat ꝛ sup dextro accubet vt vapores a farmaco eleuati melius ꝯsus epar dirigant̄: ꝛ fortior fiat opatio eius. ℭ Deinde dn̄t q̄dā. dormiēdū est siue farmacū fuerit forte siue debile: dūmodo timeat̄ ne vigilie ꝛ motus de-

De somno super farmaco.

struāt opationē eius: plus t̄n ꝛ minus dormiendū est s̄m q̄ farmacū debile fuerit aut mediocre: naꝫ sup mediocre dormiendū est plusq̄ꝫ sup debili. nā sup debili paꝝ dormiendū est. Dn̄t q̄dā vt circa horā: ne multus somnus fit cā digōnis leniriuoꝝ ꝛ ipsoꝝ cōuersionis in nutrimētū, aut fit cā cōuersionis eoꝝ ad aliā nām. Et h̄ intellexit Aui. cū pma q̄rti. de cura causonis dixit. Conuenięs est vt dormiat sup aquā tamarindoꝝ. Super mediocre ēt farmacuꝫ dormiendū est vt reuocet9 nālis calor ad iteriora in somno ipm farmacū melius actuet ꝛ actuatū melius attrahat ꝛ euēt. Dicūt q̄dā. sit somnus circa horā vnā: plus t̄n ꝛ minus s̄m modū cōpōnis farmaci. nā sumpto sub forma potionis potabili minus est dormiendū ꝛ sub forma elarij dormiēdū est aliq̄ꝫtuluꝫ plus: ꝛ forma tragee adhuc plus ꝛ adhuc multo magis plus sup dormiendū est farmaco sumpta in forma pillari: dormiēdū eni est donec dissoluant̄ ꝛ ad actū reducte sint. Sup medicina aūt forti plus dormiēdū est nisi ipsa sit venenosa sicut est scamonea elsus ꝛ silēs: sup ipsa. n. nō est dormiendū aut valde paꝝ ne trāseat in somno venenositas eius ad ꝑncipalia ꝛ nobilia. ℭ Dixit Auic. 4a pmi. q̄ qui medicinā solutiuā biberit melius erit ei si medi9 fortis fuerit. s. absq̄ venenositate notabili siue fuerit fortis rōne sue v̄tutis siue vt dn̄t q̄dā rōne forme sue subie: vt q2 fuerit exhibita in forma sicca pillulari vel tragea seu puluere vt supdormiat anteq̄ꝫ opet̄: q2 supdormiēdo melius reducit̄ ad actuꝫ. Sed si medi9 fuerit debilis melius est vt sup eā nō dormiat: q̄si digerit medicinā. Et intellexit h̄ de medicinis talibus q̄ euāt leniēdo ꝛ lubrificādo sicut est māna cassia ꝛ silēs: ꝛ nō de alijs debilib9 siue sint debiles virtute siue vt dicūt q̄dam per modū forme sbe sue: vt q2 sit potabilis vel sumpta sub forma elarij vel cōfectionis. De his intelligēs. A. p9 q̄rti dixit: dormiendū esse sup medicinā debilē ne vigilie ꝛ motus destruāt eā. q̄ si accidat farmacatū dormire nō posse sumpto farmaco saltem quiescere opꝫ ad t̄ps ꝛ non ilico se mouere vt circūdet eaꝫ nā ꝛ nō diuertat̄ per motū ab ea: sed agat in ipsam ꝛ actuet eā quoniā dixit Aui. nisi nā operata fuerit in medicinā nō operabitur ipsa in nām. Et dixit. opꝫ super debilē medicinā vt ex motu minuat̄ ne virtus eius resoluat̄. Debet autē somnus ꝓdictus siue quies ꝓdicta esse maior aut minor s̄m dispositionē stomaci. nā in debili stomaco plus est dormiendū vel quiescendū q̄ꝫ in stō forti. Immo fortis stōus medicinā cito actuet etiā aliq̄n absq̄ somno ꝛ quiete. ℭ Et moret̄ farmacatus in camera nō luminosa quieta a vētis ꝛ a frigore tuta: ꝛ facit9 absq̄ colloquijs ꝛ fabulatiōibus olfaciēdo odores bonos nauseā ꝓhibētes sicut est odor mēte apij ꝛ citrorum ꝛ boli corasceni aque ros. ꝛ pauco aceti asperti ꝛ similiū ex eis que delectāt ipsuꝫ. Et ingeniandū est omni mō vt farmacū nō euomatur. ℭ Q; si stomacū aut pedes frigidos

De motu sup farmaco.

habuerit calefaciēdi sunt cū pānis calefactis. ℭ Cum autē farmacū actuatū fuerit q̄d ꝑcipit̄ ex sedatione nausee ꝛ gurgulatione vētris descendēte ad inferiora tūc corpus mouere cōuenit motu maxime ambulatiuo suaui nō forti ne moueat ꝯsus exteriora ad ꝯriuꝫ farmaci neq̄ sic vt apiant̄ pori ꝛ ꝑducat ad sudorē ne medicine virtus resoluat̄ ꝛ euanescat. Et cū mouere cepit ꝓceptū est ab oibus vt nō dormiat farmacati quousq̄ medicina suā expleat operationē sufficienter nisi effrenitet medicina. Dixit. A. q̄ꝫdiu medicina operatur nō dormiat nisi effrenitet ꝛ volūtas fuerit vt restringat̄. Inquit Ipo. 4o affo. Cum biberit q̄s elleboꝝ. sup. vel aliaꝫ medicinā solutiuā ad motiones q̄dē corpus magis ducere: ad somnos ꝯo ꝛ imobilitates minus: declat. n. nauigatio q̄si motus corpus ꝑturbat ꝛ iterū cū volueris magis ducere elleboꝝ moue corp9: ꝛ cū ꝯo statuere: sōnū fac ꝛ noli mouere. ℭ Et pāni q̄dē calitatē h̄ntes tēperatā vētri applicādi sunt: q̄si ventositatē farmacū subleuantē dissoluūt torsiōes sedāt: ꝛ medicinā in soluēdo iuuāt: q̄d maxie fiēdū est his q̄ moueri nō p̄nt nec ambulare: ꝓhibendi aūt sunt pāni intēse calitatis: q̄si versus exteriora trahunt ad ꝯriūm medicine.

De cibo super farmaco.

¶ Dixit Aui. opz ne medicine potator comedat vel bibat donec me^na suã cõpleat opationẽ: q2 cibus aut potus sumptus a me^na alteraret̃ ⁊ corrũperet̃ aut fortasse cibus esset cũ ꝙ medicia digereret̃ ⁊ traheret̃ secũ ad mẽbra: ⁊ hz hoc veritatẽ de medicinis euantibus exsoluẽdo nõ lenientibus aut lubricãtibus. Et hz illud veritatẽ: dixit Aui. nisi potionati stõus nõ tolerat nisi comedat: ꝓpterea ꝙ eius stõus est colericus: ⁊ cito descẽdit ad ipsũ cola: aut ꝓpterea ꝙ ante medicinã a comestiõe vehemẽter abstinuit: ⁊ famẽ tolerauit: tũc enim dandũ est ei parũ panis infusi in vino sup me^na anteq̃ venter soluat̃ ⁊ vt dñt: postq̃ soluere incepit si exigit illud dispõ stõi: qm̃ hoc ẽ ex eo ꝙ medicinã fortasse adiuuat: qm̃ cõfortãdo stõm ꝓhibet descẽsum cole ad ipsum: ⁊ virtus ẽt cõfortata melius regulat medicinã: imo ẽt ille qui cal'e cõpl'onis existit ⁊ debilis cõpõnis: ⁊ debilis stõi: melius assumit medicinã postq̃ ꝑus biberit aut cepit aliquod nutriẽs subtile leue: vt aquã ordei ⁊ succũ granatoꝝ: ⁊ sĩle. sed q nõ fuerit talis melius sumit medicinã ieiunus. Regulariter.n. dz dari medicina solutiua stõ ente ieiuno ⁊ iã ꝓcedenti cibo inanito: non tñ eo famelico exñte ⁊ cibi abstinẽtia resoluto: q̃lia ẽm pl'm sunt corpa colica debilẽ hñtia stõm. hec ẽt corpora qñ medicinã exsoluentẽ sumũt in estate, vt pl'm ex ea puenerũt ad febrẽ: q2 talis medicina est calida ⁊ sicca serosa ⁊ inflãmatiua: que cũ tpe estiuo sumit̃ in quo ex caliditate aeris corpa inflãmant ꝑducit ea ad inflãmationẽ ⁊ febrẽ. Quapp cũ estate dãda erit medicina exsoluẽs erit sumẽda in nocte vt in aurora suã faciat opationẽ ⁊ nõ est differẽda ad diez ne inflãmet adiuta calore diei. Et erit locãdus sumẽs eam in loco tpati aeris declinãte ad aliqualez frigiditatẽ. Sed ẽ ↄ̃rio in hyeme medicina exhibẽda est in die ⁊ locãdus est sumẽs eã in loco ad caliditatẽ declinãte.

De lauatiuo post opationẽ farmaci.

¶ Postq̃ medicina suam cõpleuerit opationẽ dandũ est de aq̃ or. cal'a in potu marie colericis ⁊ estate ⁊ febriẽtibus. Et sunt q exhibẽt eã cũ zuccaro rubeo vt lauẽt ⁊ abstergãt magis alijs: aut põt exhiberi hyeme cũ brodio pulli vel galline macro siłr cũ zuccaro. Dixit Ipo. 2° re. acu. post solõnez de ptisana dandũ est. Dixit Gal. in cõmẽ. post potũ medicine solutiue fit iuua^m per vsum aliquãtuli de ptisana ordei: qd̃ est: q2 medicina solutiua ꝓp grauitatẽ sui figit̃ in ↄcauitate stõi: ⁊ in trãsitu suo per meri ⁊ ptes supiores stõi: non solũ recipiunt loca illa ipsius qualitatẽ: vez etiã aliqd de substãtia eius adheret eis ⁊ nocet eis istud nocumẽto magno. Et dixit nõ fit potus aq̃ ordei iuuatiuus post susceptionez medicine: nisi q2 de nã eius est vt abstergat ⁊ trahat inferius totũ qd̃ retentũ est ⁊ tenet̃ in trãsitu suo de medicina per illa loca: ⁊ tpet ⁊ resoluat q̃litatẽ eius que retẽta est interius. attñ qñ sol'onis est ꝑma inceptio non vr̃ ei ꝙ in potu det̃ eis aliqd de aqua ordei: qm̃ timet̃ ne destruat̃ opatio medicine solutiue per illud. Et pp illud subdit Ipo. tpe sol'onis ius nullũ cõuenit ꝓpinare: sed euone cessante.

P^o opationem medicine danda est aq̃ or. colericis in estate.

¶ Dixit Rasis 4° cõtinẽ. post paruã horaz acceptiõis medicine solutiue dandũ est aliqd de aqua ordei eo ꝙ lauat vestigia ipsius ⁊ adeptat q̃litatẽ ipsius. Sed tpe sol'onis ipsius nõ est dandũ de ea eo ꝙ ↄ̃facit sol'oni. Aqua enim ordei si dat̃ cũ medicina solutiua velociter facit ad soluendũ: sed si dat̃ qñ incepta fuerit sol'o ↄ̃facit sol'oni. ¶ Dixit Aui. ꝙ qñq3 me^na suũ odorẽ in stõ derelinquit ⁊ est ac si ipsa eẽt in corcutus me^na est aq̃ ordei q̃ ipsũ lauantq̃ melior est eoꝝ q̃ in potu sumunt̃: qm̃ melius lauat reliqas me^ne q̃ aliqñ remanẽt inuiscare in stõ pp q̃s eius odor sentit̃. ¶ Et pp ꝑdicta dicit̃ ꝙ aqua cal'a simplex vel ordei vel brodium aliqñ dat̃ post medicinã solutiuã vt iuuet ad liquefactionẽ eius ⁊ citius opandũ aut vt medicinã a supioribus stõi ad fundũ eius descẽdere faciat. Et vt sic marie dat̃ cũ medicis q̃ sumunt̃ in forma sicca: cũ ẽt aliqñ cũ pillis dat̃ aliqd̃ apozima: ⁊ tũc dz dari vt sumat̃ q̃si sorbẽdo ⁊ in ꝑua quãtitate vt sit potẽs liquefacere medicinã tm̃: ⁊ nõ opz iõ vt det̃ sup medicinã liquidã potabilẽ: ⁊ aliqñ dat̃ post cõpletã opationem me^ne: ⁊ tunc dz dari in magna q̃titate vt abstergendo medicinã deponat ⁊ eã extra lubricare faciat. ¶ Ait Rabi in 14° pti. Necesse est vt mẽbra lauent̃ post opationẽ medi^e ante cibũ cũ iure galli ad h̃ vt cibus nõ admisceat̃ illi residuo qd̃ remãsit in villis stõi ex me^na: ⁊ opz ꝙ lauatio fiat cũ aliquo viscoso mũdificatiuo ⁊ mollitiuo. Et iõ Ipo. ⁊ Gal. elegerũt ad h̃ far ordei ⁊ viderũt ipsũ esse vtile ad vsũ ꝑdictũ vt de eo modicũ porrigat̃ qd̃ sit sufficiẽs ad lauãdũ tm̃. Sed si hodie dixit Rabi aliqs nostrũ h̃ faceret stati euomeret medicinã totã simul: vñ melius mihi vr̃: ꝙ recipiat modicũ de iulep cal'o: ⁊ subdit. siłr receptio farris ordei est modicũ vsitata in regiõibus oibus q̃s noui: ⁊ est abominabilis: ⁊ cũ h̃ stõus citius deuenit ad abominationez post purgationẽ: ⁊ melius vr̃ mihi. ꝙ porrigat̃ modicuz aque cal'e in q̃ bulita sit radix altee ⁊ semẽ eius maratro viridi vel aniso aut darsabã ⁊ siĩlibus ad hoc vt simul colligãt mũdificationẽ viscositatẽ ⁊ aromaticitatẽ ⁊ saporositatẽ: que colet̃ supra zuccaruz addet̃ se. myrti cõiungit̃ viscositas ⁊ aromaticitas ⁊ est de medicis cordis: ⁊ cũ hoc egredit̃ a stõ offerat̃ ius galli: ⁊ si patiat̃ fluxum ponat̃ loco seminis myrti. ⁊ se. psilij.

De ablutione ani post opationẽ farmaci.

¶ Dixit Aui. ꝙ si pp aliquã cãm dz lauare anũ post medicinã: vt pp mordicationẽ non erit lauãdus cũ aq̃ frigida: sed cũ cal'a: q2 abstergit melius medicinã vel hũorez mordicantẽ qui loco adheserit stimulãs expulsiuã. Cũ ergo remanẽt post medicinã dispõnes sicut tenasmonis lauãdus est anus cũ aq̃ cal'a.

De cibo post opationẽ farmaci.

¶ Cũ ergo me^na interposita mora cõueniẽti vt hore vni^9 nõ amplius euat ⁊ nõ ꝑcipit in vẽtre motionẽ neq3 ꝑturbationẽ neq3 rugitũ seu gurgulationẽ ⁊ i ore nõ sentit̃ sapor me^ne neq3 in eructuationẽ ⁊ facta fuit trãquillitas tũc ꝑparãdus est ei cibus. Dixit. A. Est tñ facta euone necium ne ꝓperet comedere nutriẽtia multa aut mala ne nã chimos malos ⁊ indigestos attrahat. Dixit Ipo. 2° re. acu. Primũ qdem de ptisana siue de quouis alio cibo minus q̃ sumere cõsueuit est dandũ. Deinde ꝯo semp ascendẽdo ad plus gradatim. s. donec ad cõsuetũ reditus fact^9 sit: si dolor ↄ̃uenerit nec qd̃libet ↄ̃triuz occurrẽs obstiterit. Et Gal. dixit in cõmẽ. ꝙ Ipo. ꝑcepit vt det̃ bibẽti medicinã post mũdificationez de ptisana ordei q̃titas minor: ⁊ siłr innuit de q̃libet cibo: qd̃ est: q2 virtus corpis qd̃ iã solutũ est qñ debilitat̃ pp sol'onez nõ est ei possibile tolerare cibũ ⁊ bñ digerere ipsũ nisi sit paucus valde: dz.n. vt sit illud qd̃ sumit potator me^ne de aq̃ or. post exitũ eius ab eo in die ꝑ cũ mẽsura quã digerere possit: deinde addat̃ in illa post paulatim: ⁊ carnes qdez boni chimi gñatiue facilis digõnis sunt ei bonus cibus. ⁊ siłr panis infusus in brodio eoꝝ cuius q̃titas q̃to sol'o maior fuerit tãto minoret̃ ⁊ ↄ̃. ⁊ potus eius siłr sit pauc^9 ex vino bono limphato cũ aq̃ cal'a si nõ fuerit qd̃ vinũ ꝓhibeat: sin autẽ sit pot^9 eius aq̃ or. vel aq̃ mellis vel ali^9 potus cõueniẽs abstinẽdo a potu actu frido: ⁊ nõ opz vt in cibis suis ⁊ sequẽtib^9 ⁊ q purgationẽ antecedãt: dixit Aui. sit multũ salis vt nõ irritet̃ expulsiua: aut vt nõ nimis exiccet̃ venter. ¶ Et opz vt post purgationẽ. abstinẽtia fiat ab oibus cibis putrescibilibus. Dixit Aui. ex potu nabit. i. aquaꝝ vl' succoꝝ fructuũ multe hũiditatis post medicinas vẽtrez soluẽtes ꝑuenit̃ ad febres .s. putridas: ⁊ q2 apti sunt facił'r putrefieri. Dixit Auic. ꝙ ille cuius cõpl'o est frida ⁊ sup alios hũores fuerit flã supabundãs dz sumere post me^nam ⁊ eius opationẽ cõpletã nasturtiũ aq̃ ablutũ cal'a ⁊ oleo. Et q cal'e fuerit cõpl'onis dz sumere psiliũ cũ aq̃ frida ⁊ oleo vio. ⁊ zuccaro tabarzet vel iulep ⁊ ille qui tpate est cõpl'onis dz sumere semẽ lini.

De clystere p^o opationẽ farmaci.

¶ Sequẽti mane post purgationẽ expedit vt fiat clystere ad lauandũ ⁊ abstergendũ intestina a reliquijs medicine ⁊ humorũ si qd remãserit ex eis adherẽs eis.

De balneo super farmaco ⁊ post eius opationẽ.

¶ Post assumptionẽ medicine solutiue siue anteq̃ incipiat opari siue postq̃ incepit. dixit Mes. nullũ balneandũ esse nisi illũ in quo effrenitat opatio farmaci: in q̃ casu ẽt cõcedit̃ ab Haly. 2° practice dicẽte. Si in aliquo abundat sol'o vt defectus etiã timeat̃ virtutis

hunc in balneū introducere aquā supinfunde calidā: ꝛ in pe/
dibus ꝛ manibus. Aui. tñ cōcessit tꝑibus frigidis introitū
ꝑme cāe balnei in q̄ aer est tꝑatus aut ad remissam calitatē
declināns nō valētē vsus exteriora attrahē ad ꝯriū farmaci.
¶ Sed post cōpletā opatiōnē farmaci est cōsiderandū: ꝛ si
qdē corpus fuerit sufficiēter purgatū ꝛ oino alleuiatū bal/
neū nō est ei nec̄iuz: ꝛ posset esse eī nocu'' pluſq̄ iuuamēti.
Dixit.n. Aui. 4ᵃ ꝑmi loquēs de sufficiēter purgato: si inue/
neris ꝙ in balneo nō delectet: imo in eo estuationē patiatur
eū expelle a balneo ꝛ ilico extrahe. Si vo nō fuerit sufficiēter
purgatū ꝛ remanserint reliq̄e humoꝝ in corꝑe vsus stōm ꝛ
intestina tracte. dixit Mes. balneū admistrari nō ꝯ̄uz si re/
māserint māe in corꝑe a medi° nō tracte neq̄ mote ꝛ ꝑcipue
si vsus exteriora ꝯtineant: qḋ ꝯtplm est in corꝑe densoꝝ po
roꝝ ꝛ strictaꝝ viaꝝ: tūc huic ꝯuenit balneū: ꝛ maxie si assue
tus fuerit balneari. Et de his loquēs Aui. dixit. Ille q me/
dicinā bibit scḋa die balneū intraturus est. s. post ablutionē
intestinoꝝ cū clysteri. s. si virtus robusta fuerit. Si. n. fuerit
debilitata melius est vt differat balneū: dixit Aui. si qdē ex
humoribus relictū fuerit mūdare poterit. Si ergo videris
ꝙ balneū sit ei sapidū ꝛ in ipso delectet erit h̄ signuz ꝙ bal/
neū ipsuz ab eo qḋ relictū est mūdificat. ipsuz ḡ in eo dimit/
te. s. tꝑe cōueniēti. ꝛ intellexerūt de purgatiōe facta ꝑ farma/
cum euāns exoluēdo. nā tn̄ facta ꝑ farmaca lenitiua balneū
posset cōcedi eadē die si aliud nō fuerit qḋ ꝓhibeat ipm: vn̄
Aui. 22ᵃ tertij de doloribus iūcturaꝝ dixit: qui sumere vult
medicinā summo mane sumat ipsaz: ꝛ post horā sumat pa/
nē. i. cibū suū: q: post opationez lenitiui: deinde post sex ho/
ras: q: iā digesto cibo ingrediat balneū nō qdē vt resolonē
faciat: sz vt leniat ꝛ mollificet: ꝛ dolorē mitiget: ꝛ iō subdit.
ꝛ egrediat ab eo. s. anteq̄ agitet māa ꝛ fluere faciat: ꝛ itelli
gūt de balneo dulcis aq̄ simplicis aut ꝯcoctiōis anodinoꝝ.

De ꝯside/ ratiōe ope rationis far maci.

¶ Post balneū nocte sequēte post cene digōnē multi exhi/
bent tyriacā: maxie tn̄ flaticis: ꝛ tꝑibus nō estiuis: qm̄ ꝛ ipa
adhuc reliqas si q̄ forēt cōsumit: ꝛ mēbra relaxata cōfortat.
¶ Dixit. G. sup 6ᵉ epidi. ꝛ ponit a Rabi in 16ᵃ pti. nō opz te
cū vēter soluer ad cessationē fluxus ante horā intēdere cō/
gruā neq̄ ēt si spōte cessauerit añ horā ipsaz ꝯstrictionē ali/
quali tolerare. Sed opz te ispicere videre q̄ntitatē ꝛ q̄litatē
status humoꝝ corꝑis diuz: q: si qdē ipoꝝ residuū remaneat
durā egritudinē gn̄at ꝛ molestā. Et iteꝝ dixit. noli intēdere
ad cessationē fluxus q alicui ꝯfert neq̄ ꝑ cibū hñtē v̄tutē re
strictiuā debilē neq̄ per medicinā ēt restrictiuā: q: si humor
malus restrictus fuerit sursuz ascēdit ꝛ multotiēs gn̄at fe/
brē vel apa in epate: vel in alijs ēt mēbris. ¶ Dixit Aui. 4ᵃ
ꝑmi. euato. s. q̄cūq̄ euone est nec̄iuz ne ꝓperet comedere ci/
baria multa aut mala ne vā idigesta trahat: ꝙ si aliqd ex h̄
fieri nec̄e fuerit opz vt paulatim ꝛ suauiter fiat donec fit ꝑm
ordinē: ꝛ vlr sic qdē corpus igrediat digestibile ꝛ ꝯueniēs.
¶ Et dixit. nō est faciēda ꝯsuetudo bibēdi medicinā cū qua
nec̄e sit mollificare vētrez: q: fit cōsuetudinaria: ꝛ h̄ hñs ad
ipedimēta malli finis ꝓuenit: fiet. n. ex hoc nā pigra: vn̄ qdā
intellexit de medicinis fortib° in qbus est aliqd venenosita/
tis: nō de lenientibus neq̄ de hn̄dictis.

De vomi tiuo ꝛ qd faciēdū i ei° assum ptiōe tꝑ°

¶ Uomitiuū vo qḋ/
cunq̄ dz sumi actu tepidū vel ad calitatē debilē declināns: ꝛ
nō calm neq̄ frigidū sumi dz: post cuius sumptionē nihil sti
pticū vel ponticū seu cōpressiuū sumēdū est neq̄ ēt mastican
dū aut colluendū est os ne reddat vomitus ꝑinde difficilior
quo sumpto si vomitiuū forte fuerit sup dormiēdū est: nō tñ
multūrimo ꝛ minus q̄ sup farmacū secessiuū: neq̄ eni ilico
post vomitiui sumptionē vomit° est ꝓuocādus ꝛ icitādus:
sed est sinendū ꝛ expectandū donec reducat ad actū: in quo
tꝑe dixit Auic. currat ꝛ exerceat ꝛ fiat vt laboret: ꝛ postea
vomat. Q, si medi° ꝓperauit ad opandū anteq̄ dēat: tūc vo
mitor dz qescere ꝛ ab oi motu ꝛ labore abstinere ꝛ odores
bonos olphare ꝛ eius extrema cōprimēdo sunt refricāda: ꝛ
ꝑꝑ aceti est ei in potu tribuendū ꝛ comedat maciana ꝛ ci/
tonia cū pauco mastice. s. si alia ꝑdicta nō retinuerint medi/
cinā ab operādo: hec. n. faciūt medicinā tardare vsq̄ ad ho
rā debitā. Cumq̄ appropinquauerit hora ꝛ dispō ad vomē
dū ꝛ incipiat nausea ꝛ subuersio. dixit Aui. opz vt oculi li/
gent suppositis duabus pilis ꝛ leui fascia tꝑate fascient ne
ꝑꝑ forte motū vomitus oculi ex ꝓmineāt ꝛ inde ledant. Et
tūc vēter leui fascia. i. nō fortiter stringēte fasciet: deinde vo
mat. Et cū meᵐᵐ vomitū opat scito: dixit Aui. ꝙ mot° ma/
gis facit vomere ꝛ qes min°: cui° sile intelligēdū est de som
no ꝛ vigilia. Et ꝑm qdē Gal. in cōmē. affo. Ad motiōes qdē
corꝑis ꝛc̄. dixit Rabi itelligēdū est de motu forti. cui° tñ for
titudo mēsurāda est ꝑm v̄tutis tenorē. ¶ Ex vbis Aui. col
lige ꝙ si medi° vomitiua debite opat corp° mouēdū nō est:
si vo adueniēte hora in q̄ vomitiuū opari dz q̄ est cōiter ab
hora media vsq̄ ad vnā ꝛ mediā post ipsi° sumptiōez: tūc di

Quid fa/ ciēduz vt fiat vomi tus.

gitos in os mittat aut pēnā oleo inūctā: ꝛ si sic nō vomuerit
moueat parūper ꝛ iteꝝ pēna inūcta gutturi imittat: ꝛ si ad/
huc vomit° retardat dixit Gal. ꝑᵒ ad glauconē: calefac stōm
eius. s. cū pānis ꝛ cū aq̄ cata plātas pedū ꝛ manuū. Et Aui.
dixit adiuuat ad h̄. s. ad facilitādū vomitū: stōi ꝛ extremorū
calefactio. s. suauis ꝛ nō intēsa ne diuertat ad oppᵐ vomiti/
ui. Et h̄ inuenit alia lrā q̄ dicit stōi ꝛ intestinoꝝ calefactio ꝛ
est bōa ꝛ clara. Et si adhuc nō iuuāt subdit Gal. ꝓpina sibi
oleū calm mell° qḋ hīt pōt. ꝛ dixit vt ponit a Rabi in. 14.
pti. h̄ oleū multotiēs nō ꝓuocat vomitū: sed mollificat ege/
stionē: ꝛ ex h̄ accidit vtilitas dn̄o hui° status. Dixit Auic. ꝛ
si adhuc vomit° nō ꝓuocat in balneū mittat. s. dulcis aque
calide: sua calitate cōmouet māa ꝛ sua humiditate relaxat
stōm ꝛ sic vomitū facilitat. ¶ Et dixit. A. cū post cibū quez
cū sumpserit vomendi vomuerit. s. debite qescat vomitor ꝛ
olfaciat odores bonos: os quoq̄ ꝛ facies ei° lauet cū aceto
ꝛ aq̄ cata cū modico cynamomo vt grauitas q̄ aliqn̄ capiti
accidit remoueat ꝛ mala mā ꝛ mali fumi in ore remanētes
abstergant ꝛ expellātur vt nō noceāt dētibus nec alijs oris
ptibus.

De cibo post vomi tum.

¶ Uomitor ēt non dz ilico post vomitū comedere:
qm̄ stōus debilitatus nō pt debite illū digerere cibū. Immo
dixit Aui. ꝙ tardet comestionē dōec fames fortis veniat. i.
vera: ꝛ nō multū valida: nō tñ donec stōus debilitet neq̄ sit
fames mēdosa. Et seda inqt sitim suā cuz aliquo qḋ sit sicut
succus macianoꝝ sine aq̄: ꝛ nō cū iulep: neq̄ syrupo aceto/
sorū qm̄ vomere faciūt. Et cib° q est ei vtilis est pulo intabar
zetterponūt qdaz. i. cū aliquo pontico ꝑatus vt agresta. Et
ois cibus boni saporis ꝛ bone sbē velocis digōnis ꝛ vinuz
eis vtile est qḋ est clarū odoriferū ad pōticitatē declināns me
diocriter aquaticū: ꝛ cibi eius ꝛ pot° q̄ntitas sit pua que nō
grauet stōm. Et Aui. tres phialas vini cōcessit q̄n voluerit.
ꝙ potus cibi cōpōne sit amplior: ꝛ q: facilius digerit ꝛ ma
gis hūectat. Et dixit. ille q acetosum vomuerit ꝛ nō ꝯsueuit
vomere illḋ ꝛ in pulsu aliqḋ sigᵐ febris appuerit comestio/
nē vsq̄ ad mediū diē tardet: dn̄t qdā. s. vsq̄ ad sex horas: spe
rauit. n. Aui. ꝙ illa febris sit eph° que post sex horas declina
bit: non tñ ꝙ iste terminus sit pūctualis: sed est ac si dixisset
tardet comestionē vsq̄ ad horā decl'onis. Et añ comestionē
dixit ipse aq̄z rob. catāz bibat: q: in ipsa est stōi ꝯfortatio: ꝛ
discrasie febrilis alteratio: ꝛ subdit: cū colerā vomuerit ni/
grā ipsius stōus spongia aceto calido infusa ꝛ exꝑssa somē
tetur. Et dixit. ꝙ post vomitū superfluū cōferunt aues pue
ꝛ pulli. s. colūbaꝝ cū ambulare inceperint: ossa tñ suarū ex/
tremitatuz nō comedant: q: sunt grauis digōnis in stō mo/
rantia: ꝛ fac eū ingredi balneuz. s. calidū vt diuertat a motu
vomitus ad ꝯriuum. ¶ Post vomitū quoq̄ cōuenientē cibo
sumpto vt dictū est vomitor qescere dz ad horā: deinde dor/
miat: cūq̄ senserit stōm digessisse balneū intret ꝛ abluat se ve
lociter ꝛ egrediat ex eo: qm̄ tūc nō querit ꝑ balneū nisi mē/
broꝝ hūectatio qbus hūectaris scḋā tꝑis interpōne ꝯueniēti
dn̄t qdā in ipsa eadē die ante assumptionē scḋi cibi: ꝛ qdā ꝛ
melius dn̄t die sequenti. Dixit Aui. absolute balneū ingre/

diatur: intelligēs q̄ cōuenientē in eo trahat morā: q̄m per ipsum tūc querit' vapor̄ resolo: ꝛ reliquar̄ hūor̄ ɔsumptio. ¶ Et scias. q̄ ex assumptiōe medi' solutiue tā vomitiue q̄ secessiue aliqñ mala eueniūt accñā: que vt dixit Mes. sunt accñtia terroris ꝛ elementū ꝛ mā egritudinū multar̄ ꝛ senij ꝛ mortis tēpestiue. Et ista accñtia supueniunt: aut q: mouet humorē ꝛ nō expellit ipsū neq̄ euāt: aut q: indebite ꝛ laboriose soluit: aut q: soluit vltra q̄ opꝫ ꝛ vltra nccitatis indigentiā: imo est ɔñs vltimitatē aliqñ. ¶ Et p̄dicta tria incōueniētia eueniūt ex tribus cāis: quar̄ vna est incōuenientia ex pte me^{ne}: aut q: ipsa est de gñe malignar̄: aut si nō est talis nō est fortasse cū cōditiōibus ꝛ ꝑportiōibus dictis q̄ corrigūt illas. Et tibi superest vitare vitādas in qbus neq̄ ars neq̄ aliud auxiliat': ꝛ in nō vitādis obseruare cōditiones ꝛ ꝑportionū modos. ¶ Ex pte aūt suscipiētis error supuenit: aut q: est eor̄ qui ꝓhibent' a farmacia: aut si nō ꝓhibentur p̄paramēta ad eā nō p̄cesserūt que s'm v'itatē corpus a nocumētis securū reddūt. Et sunt vt patuit: euāde mae adeq̄tio ꝛ canaliū ꝛ ductuū p̄paratio ꝛ facē nāe obediētiā lenitatis.

De accñtibus q̄ eueniunt post assūptionem medicine tā secessiue q̄ vomitiue.

¶ Ex pte aūt accñtu forinsecor̄ error supuenit ex malo regimine in sex rebus nō nālibus. ¶ Et mā qdem nō expellit' aut tarde expellit'. dixit Mes. aut pp debilitatē v'tutis eius qui sumpsit eā nō valētis operari in medicinā q̄re nec ea in ipsam: aut pp vētositatē grossā sublevātē corpus me^{ne}: aut pp cōculcationē in occultis meatibus ꝛ poris ꝛ fit cā ad febres putrefactionū ꝛ sincopim ꝛ mortē festinā. Aut q: expulsiua debilitat': aut pp opilationē ꝛ cōstipationē in vijs ꝛ canalibus expulsiōis: aut pp māe inobediētiā ad expulsionem q̄re fit cōmotio ꝛ agitatio in eā ꝛ nō expellit': imo dilatat' ꝛ multiplicat' in corpe: aut q: me^{na} est debilis in se ꝛ remissa in opatione sua. ¶ Et si qdē fuerit pp debilitatē v'tutis: cuius signū dixit Mes. est res q̄ cadit in sensu sicut pulsa lesiētia aut incibatio aut sīle ꝛ me^{na} fuerit ear̄ q̄ faciūt opationē suā labificādo vel lubricū faciēdo: exhibitio rei cibalis cōfortātis ilico ꝛ vigorātis nām post potū aque nō veri frigoris medicinā in suo effectu iuuat. ¶ Si aūt p̄dcā sumpta me^{na}: cā nō solonis fuerit vētositas aut q̄litas mala: cuius signatio habet' ex vētositatis vestigijs q̄ p̄cesserunt aut malitie cōplonis silis vel diuerse. cura est vt clysterizet' aut vomitu expellat': deinde redi ad ea q̄ ventositatis dissolōnē aut male q̄litatis ꝑmutationē faciūt. ¶ Et si expulsiua debilitat' aut me^{na} est debilis in opatione sua: damus dixit Mesue aquā fridā nō v'i frigoris ꝛ post horā res pōticas cōpressiuas sicut citonia pira ꝛ silia. Hec.n. medicinā cū v'tute ad inferiora deponūt. ¶ Et si fuerit pp cōstipationē canaliū clysterizatio est melior cura facta s'm q̄ eget dispō. Qz si cū his adiutorijs solōnē nō fecerit nō timet' per ea lesio de q̄ sit curādū valde: ideoq̄ dimittat'. ¶ Si aūt me^{na} fuerit ear̄ que mouēt cōprimēdo. dixit Mes. q̄ voluerūt qdā ex prioribus vt si solōnē nō fecerit supeā det' aqua frigida q̄ lubricare ꝛ descēdere eā faciat aggrēdo ei grauitatē qua citi' descēdet. Et errauerūt asserētes illud simplr: lz aq̄ frigida faciat illō in hñtibus liberos corpis ductus: tñ in hñtibus cōstipationē aut coangustationē in anfractuositatibus itestinor̄ acq̄ret' ex h̄ maior angustatio: q̄re in his est ꝓhibēda: dabis ergo tūc tepidā aquā: q̄m lubricare facit ꝛ per eā nō timebit' illud. Et dixit. q̄ ois medi' cōpressiua si nō soluit inducit lesionē ꝛ ꝓprie in mēbris anfractuosor̄ ductuū ꝛ viar̄ subtiliū: quapp conādū est eā expellere nūc cū rebus ipsā ad inferiora trahētibus nūc cū rebus ipsā lubricare facientibus.

Qñ medicina nō soluit aut debilr soluit.

¶ Sed si medi' sumpta fuerit ear̄ que opationē suā faciūt dissoluēdo ꝛ fuerit ear̄ que in approximado solōnē nō fecerit opꝫ vt angustiā gñet ꝛ estuationē ꝛ motū q est sicut motus spasmor̄ cū extēsiōe ꝛ retractiōe corpis ꝛ faciat motus laboriosos in vniuersū corpus ꝛ dolorē oculor̄ ꝛ dolorē capitis ꝛ scotomiā ita q̄ videant' q̄si expelli ꝛ morsum cordis ꝛ p̄focationē qbuidā. q̄re festinandū est tūc vt cito a corpore expellat' q̄to citius poterit: ꝛ h̄ vomitu aut purgatiōe cū rebus icitātibus v'tutē quo melior fiat expulsio. Et si fuerit ipsius mot' ad supiora cōpescat' motus eius ꝛ trahat' ad iferiora cū clysterijs et fortis attractiōis si nccñū fuerit. Et Rufus dixit. Multar̄ talium medicinar̄ reprimit' malitia potu aque fride vehemēter ꝛ sessio in ea. ppea q̄ frāgit acuitatē. Ola.n. ea que eā frāgūt ꝛ inflāmationē remouēt ꝛ furiositatē sunt ex eis q̄ cōferunt: ꝛ silr tyriace spēs cōueniūt. ¶ Si aūt medi' ear̄ fuerit qbus medici vtunt' ꝛ solōnē nō fecerit: mordicationē ꝛ angustiā in vētre gñabit ꝛ estuationē in corpe ꝛ in capite dolorē v'tiginosum cū scotomia ꝛ in oculis obscuritatē ꝛ oscitatiōes ꝛ alicces: festinabimus succurrere cū colirijs ꝛ clysterijs trahētib' eā ad iferiora post administrationē rer̄ cōpressiuar̄ deponētiū eā. Qz si nō ꝓderūt ꝛ accñtia mala multiplicant': ꝛ mā leuigata fert' sursum nccia tūc erit ſōnia ꝛ ꝓprie de basilica ꝛ postea de saphena: est.n. v'tuosa ad h̄. ꝛ in his oibus cōfide. Uerūtñ expecta bñficiū ex clysteribus ꝛ ꝓprie s'm q̄ exigit dispō: h.n. a magnis terroib' securos faciūt. Uomitus aūt magis ꝓuocādi sunt qñ farmacia gñat cordis morsū ꝛ nauseā: ꝛ est de gñe strāgulātiū: ꝛ facit singultū strāgulatiuū: tūc.n. sude sup vomitū: ꝛ nō contēnas clysteria: sed fiducialr cōfide de illis: ꝛ ꝓprie qñ circa ventrē angustiā medi' gñat ꝛ in hypocundrijs aut tortionē in eis ꝛ estuationē fecerit. ¶ De hac me^{na} dixit Aui. cū me^{na} ꝓlongabit' opari ꝛ ad tp̄s debitū opari nō cepit si alleuiatio fieri poterit vt nō moueat' fiat: sed dimittat': q̄m fortasse p se opabit'. Et itellexit. q̄ nō moueat' p alterius me^{ne} solutiue sumptionē. nā duas me^{nas} solutiuas vētris simul in vna die cōiūgere est timorosum ꝛ est ex rectitudinē: sꝫ tñ illa me^{na} q̄ nō mouet suo tpe iuuāda est vt moueat ꝛ non retineat'. Et illud qd̄ melius est ad h̄ est vt idromel trajciat aut ei' syrupū aut aquā in q̄ nitrū resolutū fuerit: aut subijciat' ei collirīū: aut fiat ei clystere. ¶ Si v'o dedisti me^{nam} debilē: q: debili eguerit eger ꝛ nō opabit' tūc dixit Aui. nō magis moueas. s. cū alia me^{na} solutiua siue debili siue forti ꝛ maxie forti ꝛ p̄cipue eadē die vel 2^{a}: eo q̄ nō est in tali egro solonis indigētia magna: neq̄ est timor de remanētia debilis me^{ne} in corpe. ¶ Dixit Gal. in li. de approbatiōe boni medici: ꝛ ponit' a Rabi in 13^{a} pti. Quidā medici famosi q̄s noui cū dederāt me^{nas} solubiles ꝛ ipse me^{ne} earū virtute nō soluebāt stupefacti sunt ꝛ nesciebāt qd facere deberēt: ꝛ cū vocatus fui alicui eor̄ q me^{nas} sumpserāt p̄cepi vt balnearēt se in aq̄. s. dulci calida: aliquē slōmaui: alicui vomitū ꝓuocaui: ꝛ alicui me^{nas} stipticas dedi. s. ad cōprimēdū ꝛ cū h̄ feci: q̄ vētres eor̄ statim moti sunt. ¶ Medicinā aūt indebite aut laboriose soluere dicim': dixit Mes. illā q̄ soluit: sꝫ nō qd̄ opꝫ aut q̄ laboriosos gñat mot' sicut subuersionē ꝛ vomitū ꝛ extenuatiōes ꝛ tortiones: ꝛ q̄ soluit nō qd̄ oꝫ aut soluit rē corruptā: q̄ius nō eā cuius q̄rebat' eductio aut soluit rē bonā nō corruptā ꝛ derelinqt malā. Et cā p̄ncipl'is est positio hūoris cuius q̄rit' eūo in locis lōginqs a locis eductiōis ꝛ positio alteri' māe corrupte in locis illis ꝓpinquis. Et cū istud acciderit: dixit Mes. Iteratio solōnis nccia ē vt educat' mā cui' q̄rebat' eductio: alioqn dilatabit' ꝛ multiplicabit' in corpe pp agitationē ꝛ cōmotionē in ea factā: ꝛ couersionē māer̄ aliar̄ ad illā sic in subuersiōib' lacunar̄ sepe videmus qñ aggregant' ad illā ex diuersis ptib' ꝛ reflexiōib' pura ꝛ ipura ꝛ i fine sit ipurū. Et cā 2ª est vt plim inobediētia māe eūande pp ipsi' indigōnē. ¶ Dixit Gal. 4° de re. sa. ꝛ ponit' a Rabi in 13ª pti. Oēs hūores crudi sūt tardi mot' pp eor̄ grossitiē ꝛ fridītatē: ꝛ cū mouent' a me^{na} ꝓcedūt ꝛ claudūt oēs meat' strictos. Et iō dixit. ipse hūorib' crudis exñtib' nō debēt ipsi medi' solubili icitari: ꝛ in sūma ois hūor q nō pōt p medicinā solutiuā educi seu p̄ grossitiē seu viscositate seu nimia subtilitate vel malitia pōt indigestus ꝛ crudus vocari. Cū ergo nō obedit eductiōi medicina couertit se super humorē bonum ꝛ illū educit: estuationem

Qñ medicina indebite ꝛ laboriose soluit.

in corpore gñans. Nam dũ medicina supfluitates eũat non est cũ ea estuatio. Cum aũt qui eã sumpserit estuabit ⁊ vexabit ⁊ debilitabit debilitate supflua: scito ꝙ eũatur necium retineri ⁊ innatiuũ: qḋ nã repugnat expellere. Quapp festinandũ est tũc dixit Mes. illã medicinã a corpe expellere ilico ⁊ eius vires frãgere. Et illud qḋ aggregat has duas intentiões est pot⁹ aq̃ cale ex qua hora post horã bibat. Eius nãq3 potus medicinã cito lubricare facit: ⁊ eius ṽtutẽ frangit: ⁊ si sic nõ exierit vomitu expellat. Nulla.n.meⁿᵃ q̃ purgando nõ cõfert oꝫ dimitti opari: sed ab opando arcẽda est.

Mẽ colli/da sal me/dicinã in/lubricare.

¶ Uomitus aũt ⁊ subuersio accit. Dixit Mes. aut q² medicina d̃ sui nã est vomitiua: aut q² nõ vomitiua: s3 alia atq3 alia faciũt eã vomitiuã: q̃ sunt aut stõi ðbilitas.s.oris ei⁹: aut multa siccitas secũ aut canaliũ angustatio: aut q² vẽtositas subleuat medicinã: aut q² mediᵃ abhorret. Et si qdẽ accidit vomitus.pp secũ siccitatẽ aut canaliũ coangustationẽ clysteria necia sunt: aut suppositoria aut alia q̃ canales exopilãt. Et de clysteribus bonis h̃ est qḋ fit ex decoctiõe mercurialis blitis malue furfuris addito oleo cõi ⁊ sale ⁊ aliis neciis. Et si hoc nõ sufficit meli⁹ est vt vomitu expellat. Uerũ si pp stõi debilitatẽ aut medi⁹ horribilitatẽ vomit⁹ accideret subueniendũ est cũ qete mẽtis ⁊ corpis ⁊ odoribus bonis ⁊ diuersionibus trahẽtib⁹ medicinã ⁊ nãm ad iferiora ⁊ sustinẽtibus ne vomit⁹ fiat sicut dictũ est.ä. ¶ Tortiões aũt accidũt ex potu mediᶜ. dixit Mes. aut q² pungit ⁊ lenit stõm ⁊ ptes per q̃s trãsit: aut q² ṽtus attractiõis eius multiplicat bonũ simul ⁊ malũ humorẽ trahẽs: aut q² facit acqrere cõplexionis maliciã in mẽbris p q̃ trãsit: pp que festinabimus debilitare ⁊ frangere virtutẽ eius: ⁊ cito a corpe expellatur. ¶ De causis aũt signis ⁊ mõ curationis supfluẽtis solonis catartici siue per vomitũ siue per secessum ,ppoſui reseruare ad sermonem quartũ. Ibi enim plenarie dicetur.

¶ De rectificatione medicinaꝝ solutiuaꝝ. Cap.ij.

IPocras dixit: vt 6° scribit cõtinẽtis. Opꝫ te volentẽ dare medicinã solutiuã interrogare patiẽtẽ: vtrũ sumpserit aliquã medicinã solutiuã ⁊ q̃liter rñdet nã in eo ⁊ in mediᵃ sumpta ⁊ q̃liter est de ꝯsuetudine eius ⁊ scrutari opꝫ si fuerit pote q̃ ⁊ q̃lis fuerit illa medicina sumpta. ⁊ postea ẜm hũc modũ ,pcedere ⁊ ingeniari oꝫ inuenire modũ exhibẽdi medicinã absq3 suscipiẽtis horrore: q̃re interrogare patiẽtẽ expedit q̃ũo ⁊ sub q̃ forma meli⁹ ⁊ placibilius sumere eã possit. Exhiberi.n.põt mediᵃ solutiua aut in forma liqda vt in forma syrupi vel decoctiõis siue apozimatis: aut in forma solida sicut pillarũ: aut i forma media īter liqdã ⁊ durã vt in forma tragee seu puluēris aut electuarii vel cõfectiõis: ⁊ illo mõ ⁊ ẜm formã ei placibiliorẽ exhiberi oꝫ: nisi sit qḋ ,phibeat ab illa. Et cũ timor affuerit. dixit Auic. ꝙ nausea aut sincopis alicui euenerit postq̃3 biberit medicinã opꝫ vt anteq̃3 ipsã3 sumat duob⁹ diebus aut tribus: de aq̃ raffani bibat ⁊ raffanũ comedat: q² icidẽdo ⁊ eũando humorẽ q fecisset nauseã vel sincopim cũ cõmotus fuisset a medicina ,phibet nausea ⁊ sincopis: ⁊ nõ oꝫ moueri vomitus cũ vnctuosis ⁊ fastidiũ faciẽtibus: q² ꝑparãt ad maiorẽ vomitũ ⁊ nauseã nõ remouẽdo: sed augẽdo causam. ¶ Dixi Dios. Succus citri ⁊ marie corticũ eius medicamẽtis ventrẽ soluẽtibus mixtus cõturbatiõis piculũ demit. Et dixit dragagãtũ reprimit nocuᵘᵐ medicinaꝝ solutiuaꝝ ⁊ reprimit virtutẽ eaꝝ ⁊ sĩr gũmi arabicũ. ¶ Dixit Bimasui. Si qs vsus fuerit laxatione bona erit ei laxatio cõsueta: ita tñ vt fiat q̃ĩtas assellatiõis ⁊ modus laxatiõis iuxta modũ ṽtutis q̃ si fortis fuerit: fiat laxatio violẽta.i. magna semel. Et si supabundãs fuerit humor ⁊ ṽtus debilis paulati paulatim laxatio fiat plies: sed si supfluitas fuerit modica ⁊ virtus debilis nõ indiget nisi pauca laxatione cũ tẽperie. Et in summis glauc.dr. Si idigẽs eũare aliquẽ abũdãter in multa q̃ĩtate ⁊ nõ eris h̃ cõtuẽiẽs defectu ṽtutis fiat eũo paulatim paulatim plies. Ait. Ras. Dico hoc ꝯuenit in defectu virtutis ⁊ in morbis in qbus est corruptio sanguinis firma ⁊ obtẽta sicut in scabie carbũculis cancro ⁊ sĩlibus: q² melius erit si eũo fiat paulatim plies. ¶ Gal. 6° epidi. Cauẽda est supabũdans eũo quecũq3 sit: qm̃ si fuerit sudor supabundans: q̃uis ipse sit debilior aliis eũonibus sensibilib⁹: ex eo tñ decidet virtus sicut video vrinã facere ⁊ sĩlia. Et iõ q̃uis oporteat lenificare vẽtrẽ ante assumptionẽ mediᶜ fortis: nõ tñ fiat intẽsa lenificatio eius: nã tũc nõ erit securitas qn fiat in fine eũo violẽta ⁊ intẽsa laxatio ⁊ maxime fieret h̃ in balbis. Plures.n. discipuli Ipo. dixit Rasis dubitabant dare balbis laxatiuũ l3 fuerit pauce q̃ĩtatis: q² apti sunt ad fluxum vẽtris ⁊ ipsi dubitabãt ne inde paterent fluxũ ventris supfluũ. Et quidã coꝝ dixerũt. ꝙ hoc accidit eis ex humiditate: ⁊ qdẽ ex siccitate: sed primũ dictũ accipit ex expimẽto. Ait.n. Ras. dico. ꝙ balbuties fit ex humiditate ipsoꝝ: ⁊ qñ corroborant ⁊ crescũt in caliditate ⁊ sicci. cessant hincinde. Et q² difficile est: vt dixit Gal. in li. de sõmis scire quãtitatẽ i eũando opportunã: iõ cũ magna cautela oꝫ fieri laxatiuũ: sed tñ vomitiuũ magis: qm̃ nõ poteris inhibere vomitiuũ. ꝙ non faciat actũ suum cũ fuerit in ventre nisi cum labore. ¶ Dixit Rasis 6° cõtinẽtis. Si humor cõdominãs extẽsus fuerit in corpore eũandus est p oẽs meatus. V.g. si Idropis fuerit carnosa eũo fiat per laxationẽ ⁊ vomitũ: ⁊ vrinã ⁊ sudorẽ: ⁊ in ictericia ẽt colera rubea cũ his eũonibus educenda est. De ingenio sani. dixit Rasis eodẽ 6°. Pulmo stõus ⁊ pectus eũanda sunt de supfluitatibus ipsoꝝ i velociori tpe. Et ait Rasis. dico. ꝙ si opus fuerit. ꝙ eũet apa in epate aut in stõ cũ medicina dissolutiua paulatim paulatim erit eũandũ ne virtus ipsius dissoluat: s3 si alius humor eũandus est de stomaco euacuet violẽter. ¶ Et dixit. Si videris corp⁹ eũari de humore nocẽte ei per vomitũ abũdantẽ3 noli ,phibere ipsũ3: sed si abstinet subueni ei: capiẽdo tñ in hoc significationes de dñatiõe humoꝝ ⁊ lenitate substãtie corpis in ipsa eũone. ¶ Ait Rasis nõ est dubitanda eũo facta de humore faciente morbũ ẽt si patiẽs sit in macie vltima: plies.n. patiẽtes ictericiã maniã melã l3 fuerint in vltima macie sanati sunt per laxationẽ3: qui tñ si fuissent dimissi mortui fuissent statĩ3. Et Gal. 3° epidi. dixit. Si qs patiẽs egerit aliqd egrediens a nã collicum aut spumosũ3 ⁊ turpe: ⁊ inde nõ debilitat corpus nõ oꝫ intercidi l3 abundãs sit: nã si intercidat in ventre incidit apa ⁊ ,ppriẽ in epate. ¶ Et dixit Rasis. Iam dixit Ipo. ꝙ quelibet eũo supabundãs opponit nãe ⁊ laxatio crudelis cõterit senescẽtes: ⁊ eos ꝯsumit: ⁊ iõ nõ est vtendũ ea in eis. Et ait. Expertus sum ⁊ inueni. ꝙ intẽsam laxationẽ ⁊ intẽsum vomitũ ⁊ intẽsam eũonẽ sanguinis subito per minutionẽ aut per silia febris sequit: ⁊ vñ cõtemperãdũ est in hoc toto. Et ait. vidi qdã sumpsit medicinã solutiuã3: ⁊ eo ꝙ assellauit qndecies large stabat anulus in digito ei⁹ ⁊ in h̃ est significatio. ꝙ medicina eũat de humiditatibus que fuerant in cõcauitatibus partiũ.i. poris magis q̃ĩtatẽ abundantẽ ⁊ hinc est: ꝙ laxatio interficit ethicos ⁊ cõsumptos. ¶ Dixit Gal. 9° terap. ⁊ scribit 6° cõtinen. ꝙ oẽs medicine ⁊ nutriẽtia eũantia repletionẽ cala actu esse debẽt cũ frigida repletionẽ cõstringant cõseruãdo eã in dispõne sua. ¶ Dixit Aui. q̃rta p̃mi. Omnis medicina q̃ alicui humori est ,ppꝛius cũ ipsum nõ inuenit in corpe abundãtẽ3 ⁊ supfluũ: perturbat ventrẽ cũ difficultatẽ facit.i. soluit. Et sĩr si ipsum in suo ꝯrio infusũ3 inuenerit.i. in humorẽ cui illa mediᵃ nõ est appropriata. ¶ Dixit Gal. ⁊ scribit 6° cõtinen. laxatiua primo attrahũt ⁊ emittunt humorẽ ,ppriũ3 quẽ attrahere hñt deinde emittunt humorẽ subtiliorẽ: deinde grossiorẽ: saluo semp sanguine qui vltio emittit in laxatione: ⁊ cũ emittit laxatio est crudelis. Et dixit Auic. humorẽ ꝑus attrahit q est ei ,pprius. Deinde illũ q est post ipsũ3 in multitudine ⁊ subtilitate: ⁊ reliquos ẜm hũc ordinẽ p̃ter sanguinẽ: qm̃ natura vsq3 ad postremũ eum retinet ⁊ recondit. ¶ Et Mes. dixit

Remouẽtis medicinaꝝ nocumẽta.

Laxatio fieri oꝫ in quãtitate iuxta modũ virtutis.

Eũo humoris facientis egritudinẽ nunq̃ est ,phibẽda neq3 timẽda.

Nota eius ancto.

Consilii dixit Rabi periculo i3ª suoꝝ asso. Tradidit Ebilis filiꝰ Zoar Macien filio suo doctrinā: medicinaꝝ solubiliū quā opʒ medicū semp h̄re in memoria: que talis est: p̄caue tibi a porrectione medicinaꝝ fortis solōnis ꝛ p̄mitte semp digōnē poroꝝ apriōnē ablutionē meatuū ꝛ lenitatē egestiōis: ꝛ tūc demū cūa mām. Et cū te viget nec̄itas vētrē soluere tpe frigoris appone medicinis solubilibꝰ aliqd qd̄ liq̄faciat humores vt salis spēs ꝛ piper longū: ꝛ estus tpe cū fuerit tibi nec̄iū ventrē soluere noli apponere aliqd̄ calefaciēs medicinis solubilibꝰ ꝛ in vtroqʒ statu opʒ te aliqd qd̄ ↄfortet stōm īmiscere vt est mastix anisuʒ absintbiū ꝛ silia: ꝛ opʒ te apponere ipsis meᵉⁱˢ aliqd qd̄ ab itestinis ꝛ epate medicinaꝝ solubiliū p̄hibeat lesionē vt sunt amigdale fistici ꝛ ipoꝝ oleū succꝰ liqritie ꝛ silia. ¶ Et dixit: oīa solubilia q̄n̄to magis lauant̄ tāto magis minuit̄ ipsoꝝ solo ꝛ sīlr est cuʒ ebulliunt̄. Et q̄n̄to magis terunt̄ tāto magis aliq̄ ipsoꝝ citius interficiunt̄ ꝛ aliq̄ citius soluūt q̄ si sint secure citius p̄uocāt vrinā. Et de oībus stipticis est. q̄ q̄n̄to magis lauant̄ tāto magis minuit̄ ipsoꝝ stipticitas ꝛ ēt si decoquunt̄ sed q̄n̄to magis terunt̄ addit̄ eis stipticitas ꝛ retinēt vrinā. Et dictū suū est de oi mediª solubili p quā purgare caput intēdis fac pillulas grossas ꝛ illas porrige cūti dormitū cū calā aq̄ in qua bulliāt vue passe donec ascēdāt supius: ꝛ semp misce modicū alioꝝ medicis purgātibus caput. ¶ Et dixit recordare. q̄ cū q accipit medicinā solubilē in aere frigido pp̄ grossos hūores quos hēbat ex q̄ accidit sibi lāguor ꝛ angustia ꝛ dolor stōi ꝛ intestinoꝝ: p eo q̄ mediª ipsa nullatenus eū soluebat descēsus eius in balneū ꝛ itroitus eius in cōcā calāʒ soluit ꝛ humores suos ad exitū faciliores reddit ꝛ dolores eiꝰ ꝛ angustias cessare facit. Et recordare eius q sumpsit medicinā solubilē in aere frido pp̄ subtiles humores quos hēbat ex quo augmētatus est fluxꝰ eius: ꝛ p introitū eius in balneū ꝛ descēsuʒ in aquā calāʒ restrictꝰ est ipse fluxꝰ. In p̄ª.n. balneū liquefacit humores ꝛ dissoluit: ꝛ in 2ª caliditas balnei ad exteriora trahit eos. ¶ Et dixit. medicinaꝝ fortiter solubiliū alique nō opant̄ in aliq̄ in quo aliq̄ medicinaꝝ minoris v̄tutis q̄ʒ ipse opant̄: ꝛ iō cū porrigis alicui aliquā medicinā ꝛ nō operat̄ noli addere ex ea aliqd: sed da aliā ēt si hʒ minorē virtutē: ꝛ h̄ post multos dies post p̄mā medicinā vl' statim. Alis lr̄a hʒ. nō statim. neqʒ .n. vnq̄ʒ post medicinā solubilē porrigas statim aliā: ꝛ s̄ʒ medicinā ipsaʒ porrigas cibū subtilē: ꝛ postea ēt p dies aliquos iuxta q̄n̄titatē fortitudinis meⁿᵉ. ¶ Et dixit. Medicinaꝝ diureticaꝝ seu solubiliuʒ ↄfectio seu receptio cū vino est erronea: q: gn̄at maximā dubitationē opantibus illud: ꝛ tales cogitāt cōfortare cū hoc mēbra: ꝛ sed nō ↄfortāt ea: sed augēt potius venenositatē ipsaꝝ medicinaꝝ: ꝛ nō recordant̄ mēbroꝝ p̄ncipaliū que non sustinēt medicinas fortes quaꝝ fortitudine mors succedit. Ait Moyses h̄ est veꝝ cū eūs est p medicinas solubiles venenosas vel fortes: venenosas qdeʒ sicut sunt collognitida ꝛ turbit: fortes sicut catapucia: s̄ʒ meⁿᵉ secure sicut agaricus q est mediª iuuās ↄ̃ venena: cōferūt multū q̄n̄ sumunt̄ cuʒ vino. Et ego dixit Moyses opatus sum h̄ multotiēs ad purgationē capitis ꝛ vidi illō multū opari: ꝛ p̄ ceteris medicis cerebrū mūdificauit ꝛ corpus iuenit alleuiationē ꝛ aīa. Et iō cū porrigis medicinas respice in sp̄aliīatibus suis. ¶ Dixit Gal. sup p̄ de iuuamētis mēbroꝝ: ꝛ scribit̄ 6º cōtinē. sic. Maior pꝰ corruptionis medicinaꝝ solutiuaꝝ cadit si fuerint diuerse in tpe laxatiōis. Un̄ quedā eaꝝ laxāt velociter: ꝛ q̄dā tarde: ꝛ cū tūc laxatio fiat diffusa ꝛ ↄturbata: cū mediª laxās velociter egrediat̄: cū p̄te meⁿᵉ que nō pōt agere actū suū: deinde icipiēs: cū tarditate agit ꝛ labore. Et Aui. dixit Medicinaꝝ vētrē soluētiū deterior est illa q̄ est cōposita ex medicinis multe diuersitatis in tpe q̄ soluēdus est vēter: q̄n̄ vētris solo cōturbat̄: ꝛ p̄ia suā opationē fecit an̄q̄ʒ 2ª. ꝛ p̄ª ēt ipsaʒ scdāʒ expellit. ¶ Et subdit Gal. ꝛ scribit̄ vbi. s̄. Si cōponunt̄ meⁿᵉ laxātes diuersos humores iʒ q̄n̄titas laxationis ipsaꝝ fuerit minor erit nocuᵐ in cōpōne ipsaꝝ dimō. ¶ Et dixit. Nature medicinaꝝ laxantiuʒ ↄ̃rie sunt nobis ꝛ pernecabiles: ꝛ tamē si pauce fuerint iuuabiles nobis erūt. Ideoqʒ dictū est. q̄ cōponamus eas cū corroborātibus dē stōi. Et aromata tollūt nocumēta eaꝝ ꝛ cōfortāt ipsas ad laxandū: cū ipsoꝝ nā sit attractiua. ¶ Et de summis v̄tutū: dixit Rasis ibidē humores penes potū laxatiui cōuertunt̄ ad venas nō pulsatiuas: deinde ad epar: deinde ad itestina. deinde ad stomacū. ¶ Et dixit Aui. Debes scire. q̄ humoruʒ attractio que fit a potu soluētiū ventrē aut vomitū faciētiū nō est nisi in venis donec p̄ueniat ad intestina ꝛ stomacū: ꝛ tunc nā mouet̄ ad h̄ vt eos expellat ēēꝛ raro accidit vt cū vētris solutiuū bibit̄ ad stomacū ascēdat: ꝛ si ascēdit ad vomitū declinabūt. ¶ Dixit Mes. Attractio solutiuoꝝ nō est nisi ex venis ꝛ occultis ductibus corpis donec humor euacuandus ad stomacū ꝛ intestina repat: stōi v̄o ꝛ intestinoꝝ nā grauata mouet̄ vt eos extra expellat: repe t̄n̄ ad stomacū rarius est ꝛ si repat faciēs agitationē supius ad vomitū declinabit: ꝛ si qdē inferius ad ventrē. ¶ Repere t̄n̄ ad intestina est illud qd̄ est s̄m plurimū. Et istud pp̄ qnqʒ resp̄ia est: q̄n̄ declinatio materieꝝ plus est ad inferiora: ꝛ ex eo q̄ ductꝰ ꝛ vieqbus mēbra suas supfluitates expellūt plus ad itestina q̄ʒ ad stomacū redūdant. Et scda est: q: nā intestina fecit esse instr̄a expulsiōis nō stomacū. Et tertia est q: melius est vt nā ad ignobilia q̄ʒ ad nobilia trāsmittat. q̄rta est: q̄n̄ melius est vt ex p̄pinquioribus ducat viīs. Et q̄nta est: q̄n̄ cū ad stomacuʒ repit nā decētius est illā ad intestina expellere q̄ʒ ad meri: virtus .n. nālis inferiorē stomaci p̄teʒ expulsiōi. attractioni v̄o meri discreuit nō expulsiōi: q̄re pʒ nām rarius opus farmaci per vomitū celebrare q̄ʒ p ventrē. Opatio .n. cui accidit ab eo q̄ regulata de diuersiōe est ifelix. ¶ Dixit Rasis 6º cōtinētis ex li. indo. Medicina vomitiua q̄nqʒ p̄cedit de vomitu ꝛ p̄cedit ad laxandū quotiēs stomacꝰ fuerit v̄tuosus valde ꝛ medicine sumptio fuerit facta sup famē vehemētē: aut fuerit vēter in intēsa lenificatione: aut sumēs eā nō ↄsueuerit vti vomitu: aut si pōderositas ꝛ descēsio fuerit ex nā mā̄e aut substātia eius. Et si laxatiuū p̄cedit ad vomitū aut stōus erit debilis aut vēter durus valde. Aut medicina fuerit horribilis aut erit cū nauseatiua satietate per nes sumptionē eius. ¶ Dixit Mes. Scire opʒ. q̄ medicina vētris solutiua efficit̄ aliqn̄ vomitiua. ꝛ aliqn̄ ecōuerso: ꝛ cā p̄mi est q̄nqʒ pp̄ dispōnē medicine q̄nqʒ pp̄ dispōnē que est in recipiēte: ꝛ q̄nqʒ pp̄ dispōneʒ cōtingentē super vtrūqʒ. Et hoꝝ primū est: si medicina est eaꝝ que supnatāt in stomaco aut eaꝝ que nimis abhorrent̄: aut q: est eaꝝ que agitationē ꝛ perturbationē faciūt nimiā. Et scdʒ est exhibitio medicine sup stomacū debilē aut exhibitio eius qui siccitatē fecū adherentiū in itestinis patit̄ aut hʒ canaliū ꝛ ductuū expulsionis coartationē. Et q̄nqʒ est cā huius ipetus vētositatis subleuātis corpus medicine. tertiū v̄o est cōmotio corporea aut aīalis sup farmaciā aut fetor ꝛ aspectꝰ rei abominabilis ꝛ sīlia. ¶ Vomitiuā v̄o q̄nqʒ inuenimꝰ vētris solutiuā per illa eadē tria diuerso mō se h̄ntia. Primū .n. est si medicina in se fuerit velocis descēsus aut sit cū admixtione rei faciētis delectationē. Et 2ᵐ est: si fuerit exhibita medicina ei qui stomacū hʒ fortē aut q suscepit eā sup famē vehementē q̄n̄ stomacus est auarus aut q lenitatē nāe hʒ. Et 3ᵐ est distractio intētionis ad alia pp̄ res delectātes exteriores: ꝛ q: nā oīa regulās facere decreuit sapiētius de re vomitiua solutiuā pp̄ ea q̄ dicta sunt. ¶ Dixit Rasis. vbi. s̄. Gal. dixit laxatiuū nisi laxauerit ꝛ digestū fuerit cōuertit̄ in humorem quē debebat attrahere. Et non est h̄ veꝝ in quolʒ laxatiuo: q̄n̄ semē vritice nō gn̄at flegma in oi dispōne: sed in veritate nisi laxauerit ꝛ digestū fuerit gn̄at humorē ↄuenietē ↄplexioni eiꝰ. Et piretrū nisi laxauerit flegma ꝛ digerat̄ gn̄at coleraʒ ru. Et hʒ h̄ rōcinādū est de quolʒ laxatiuo h̄nte in se aliquā sīlitudinē ad attrahendū aliquē humorē cū ea. ꝛ laxatiuuʒ

Stiptici tam ad.

Medicine venenose ꝛ fortes solutiue non debēt ministrari cū vino.

Attractio medicinaꝝ velociter solutiuarū cū tarde solutiuis h̄ꝰ vituperat̄.

Per q̄s vias fiat attractio humoꝝ a stomaco ad intestina.

Rō q̄ sepius accidit medicinas repere ad intestina q̄ʒ ad stomacū.

Medicina solutiua aliqn̄ fit vomitiua et econtra.

Q̄do medicina solutiua fit vomitiua ꝛ econtra.

Laxatiuū si nō laxauerit aliqn̄ conuertit̄ in humorē ꝛc.

si remanserit in vētre si de eo qḋ trāsmutabile fuerit digerit efficit nutriēs gn̄ans illū humorē attrahere solitū. Qḋ nisi laxatiuū fuerit de eo qḋ trāsmutabile fit infert corpi dispōnem malā ꝛ intēta laxatio durabilis erit: vtus laxatiui violenti in orificiis venaꝝ nō egredietur. Et Aui. dixit. Illius vbum qui dicit. ꝙ medi^a gn̄at illud qḋ attrahit: ꝛ ꝙ in pmis attrahit illḋ qḋ est subtile nō est aliqd. Et Gal. lꝫ hoc quasi sentiat. perit^9 tn̄ dicit. s. in 2° de simplicii medi^a: ꝙ medi^a ventris solutiua in q̄ nō est venenositas cū ventrē nō soluerit ꝛ digerat gn̄abit humorē quē attrahere solebat: sed hmōi dicta nō sunt conuenientia. Et vr̄ qdē. ꝙ Gal. ex h̄ qḋ certificat sentiat. ꝙ inter attrahētē me^n^am ꝛ humorē attractū fit conueniētia in subā: ꝛ p h̄ attrahit ipsuꝫ: sed h̄ nō est veꝝ: qm̄ si attractio fieret cū conueniētia ferrū attraheret ferrū. cū ipsum superet. Et si qdem Gal. intellexit conuenientiā in suba pprie sumpta que est forma subalis rei dictū suū non hr̄et vitatē: sed si ipse itellexisset per conueniētiā in sba conuenientiā in forma specifica q̄ ab Aui. 4^a p' vocat tota substantia: hoc mō dictū eius hꝫ vitatē: sic. n. turbit euat flā: qꝛ est ei sic flāticū.

¶ De sign̄atiōibus bonitatis vel malitie purgatiōis ꝛ eius diminute vel sufficientis vel superfluentis. Cap. xij.

Iam in p̄cedētibus in ca: de ꝯsiderādis in euone fiēda patuit: ꝙ ea que determināt bonitatē ꝛ maliciā euonis. s. tā spontanee. q̄ȝ artificialis sunt q̄litas humoꝝ q euacuant ꝛ ipsoꝝ q̄ntitas ꝛ hora siue tps in q̄ fit euo: ꝛ locus. s. a quo ad quē ꝛ per quē euo fit ꝛ tolerātia vel intolerātia infirmi siue farmacati: ꝛ iuua^m vel lesio sequēs ad euonē: ꝛ fuit ibi dictū de his sufficiēter: h̄ tn̄ aliq̄ adducentur ꝛ pprie de q̄litate. Ingt Ipo. p^a affo. In pturbatiōibus vētris ꝛ vomitibus q̄ spōte fiūt. sup. vel arte ꝛ cōsilr in aliis euonibus si q̄lia opꝫ purgari purgent cōferūt ꝛ bn̄ ferūt. si vo nō ꝯtū eius. Tūc dr̄ purgari qle opꝫ si nociuus humor educit ꝛ bon^9 in corpe relinquat. Et ꝯo tūc dr̄ euari qḋ nō opꝫ cū bonus humor euat: malus aūt dimitit. Et euo nociuiui de se semp est ꝯferēs ꝛ infirmi bn̄ eā tolerātes sunt: per accn̄s tn̄ in casib^9 pōt aliq̄n nō ꝯferre: ꝫ nocere. Qñ. n. euat humor malus: verūtñ est multus crudus rebellis ꝛ inobediēs euoni tūc nō euabit q̄n cuꝫ eo multū de iuuatiuo euet cui^9 iuuatiui euonē sequet notabile nocu^m: ꝛ notabilis debilitas: vñ nec cōfert euo illius nociuiui: nec bn̄ fert. Et silr qñ euo fieret cū medicina mala aut nō cōsolata q̄uis euet p eā de humore malo vt. v. g. de cola mala p scamouea incorrectā. Ipsa tn̄ sua malitia ꝛ acumine magnā isert lesionē: ꝛ v̄tutis debilitatē: vñ nec ꝯfert nec bene ferūt. Et silr qñ euo nociuiui fieret p locū sine mēbrū ꝙ ex illa euone recipit magnū nocu^m sicut cū fit euo cole acute male p secessuꝫ in hoie apparato dissynterie q̄ ad ipsuꝫ sequeretur: tūc talis euo nociuiui nō ꝯfert: nec farmacatus illā bn̄ toleraret. Et cōsilr qñ nō fieret euo nociuiui in hora ꝯueniēti ex horis diei aut āni. Et ꝯsilr qñ nō fieret sup medicinā regimē conueniēs: aut ēt si euo superflueret. Superfluentē. n. euonē bn̄ sustinere nō posset. Et ꝯsilr qñ euo fieret in etate nō ꝯgrua euoni vt in hoie multū decrepito aut in egritudine inanitiōis: ꝛ ptisicis ethicis ꝛ cōsumptis. Et silr in oibus egritudinib^9 in qbus vtus fuerit debilis valde. In his. n. euo nō solū nō ꝯfert sꝫ ad mortē pducit. ¶ Dixit. A. 2^a 4^i ca^o. de iudiciis euonuꝫ. Aliq̄ sunt euata vtilr ꝛ sunt ea q̄ sunt euata post sig^a digōnis. ad quoꝝ euonē leuitas infirmi cōsecuta est: ꝛ sunt euata facilr ꝛ q̄lia vel q̄liter vl p quā regionē euare oportebat: ꝛ aliq̄ sunt euata inutilr. ꝛ sunt ea q̄ hn̄t ꝯrias ꝯditiōes p̄dictis. ¶ Et scias ꝙ q̄uis ꝯueniēs q̄litas euati ꝛ bona tolerātia farmacati in se ꝯsiderata nō sint signa distinguētia iter euonē sufficiētē ꝛ deficiētē nec inter sufficiētē ꝛ superfluētē: tn̄ cū aliis signis q̄ dicent cōiūcta pn̄t iter eas distinguere. v. g. si ꝯueniēs est q̄litas purgatoꝝ ꝛ purgatio facile fert sine siti ꝛ sine somno: tūc purgatio est pficiēs: ꝫ deficiēs. Et io in ea p̄cedēdū est.

Sed si fuerint cū forti siti ꝛ pfunditate somni: tūc est pficiēs ꝛ sufficiēs nec vltra est in ea p̄cedēdū: ꝫ est phibēdū vel desistenduꝫ. Sign̄at. n. p^m superfluētis euonis q̄uis vsq ad h̄ p^m sit licitū ducere iui: inde terreat nā. ¶ Sunt aūt p̄dicta signa q̄tuor. Et pmū est dixit Aui. ꝙ q̄ȝdiu euat medi^a superfluitates nō erit cū ea estuatio: sed cū incepit hr̄e estuationē iā tūc euat qḋ nō est superfluū. Et istud qdē signū est signū sufficiētis euonis: imo ꝛ superfluētis quo ad virtutē lꝫ ꝯtingere possit. ꝙ nō sit sufficiēs nec superfluēs q̄ ad humorē purgandū. Medicus tn̄ nō dꝫ euare plusq̄ȝ nā tolerare possit. Cum itaq virtus deficit a tolerando estuat ꝛ inquietat ꝛ dolet. ¶ Scōm signū est dixit Gal. sup 6° epidi. ꝛ scribit a Rabi in. 13. pti. cognoscit. ꝙ medi^a solubilis quā dedisti ꝯtulit. ꝛ ꝙ corpus est mūdificatū ab humore quē euare intēdebas: tn̄ illud qḋ emittit inspexeris imutatū esse: dūmō imutatio ipa nō fit rasura itestinoꝝ aut aliqd de gn̄e sanguinis aut aliqḋ fetidū vel aliqḋ putridū. nā egressio humoꝝ putridoꝝ fit a malitia caloris extra naꝫ ꝛ fetidoꝝ ex putrefactiōe: ꝛ egressio melle q̄ egredit p me^n^am fit ex dn̄io adustiōis. Dixit. A. Cū humor q vomitu aut solōne vētris euat mutat ad aliuꝫ humorē: sign̄at ꝙ iā corpus est mūdificatū a superfluo humore quē euare volumus. Dicūt qdā ꝙ h̄ dcm̄ dꝫ referri ad q̄litatē humoris quā in mēte tua habuisti siue fuerit vnius humoris siue plīū: vñ si dedisti medicinā vt solueret colerā tūc cū pmutat ad flā iā superfluit: ꝛ si dedisti medicinā vt euet colerā ꝛ flā: tūc lꝫ euet flā post colam nō superfluit: sed qñ euaret meliam. Dixit. A. ꝙ q̄ñq exitus eius: qḋ egredit est demōstratiuus hore ꝯstrictiōis. q. n. colerā expellit rubeuꝫ cū viderit ꝙ iā puenit ad flā sciat ꝙ iā medi^a superflue opat: ꝛ q̄ȝto magis si ad colerā peruenit nigrā. Et adhuc sanguis cū egredit maioris est timoris ꝛ deterioris pīculi. Sunt ēt aliq̄ qdā qui dictū Aui. reducūt ad q̄litatē humoꝝ gn̄alemq̄ vt in p̄cedētibus patuit est nocibilitas humoris: sed nō reducūt ipsuꝫ ad q̄litatē humoꝝ spālē: q̄ est calitas vel friditas subtilitas vel grossities ꝛ silia. Et dicūt. ꝙ q̄ȝdiu euat humor nociuus euo nō superfluit: sed qñ mutat ad humorē iuuatiuū. ¶ Tertiū signū sumptū est a somno. nā cū somn^9 post vētris solōnē aut vomitū fuerit multus demōstrabit. ꝙ euo iā pfecte mūdificauit corpus ꝛ ꝯtulit. Dixit. A. Et itellexit de somno q causat a nā pp restaurare spūs deꝑditos in euo ne: nō de eo: q causaret ex eleuatiōe multoꝝ vapoꝝ ascēdētiū humectātiū ꝛ infridātiū cerebrū ꝛ opilātiū trāsitū spūs aialis ad mēbra. ¶ Quartū signū sumptū est a siti: de q̄ dixit Ipo. 4° affo. Quicūq in farmaciis nō sitiūt cū purgant nō qescant donec sitiāt. s. a purgatiōe: ꝫ ā a motu locali: sed moueātur ꝛ dimittat purgario donec sitis adueniat. Dixit Aui. Cū sitis post vētris purgationē aut vomitū fuerit fortis maximā ꝛ vltimā purgatiōis bonitatē sign̄at. verū plus attēdit in purgatiōe vētris q̄ȝ in vomitu: ꝛ maxie in solōne facta p medicinā euantē exsoluēdo siue euo fuerit minoratiua siue eradicatiua. In eradicatiua tn̄ amplior expectat sitis: ꝛ in euone p vomitū ēt amplior expectat sitis q̄ȝ in secessu: ꝛ h̄ idē: qꝛ sm̄ pl̄s farmacuꝫ vomitiuū acutius est secessiuo: ꝛ qꝛ vt plm ēt per vomitū educunt humores colici sitis gn̄atiui: plus ēt abradit os stōi: vñ ꝛ plus cōsumit eius humiditas naturalis: vñ ꝛ maior fit sitis. Et nō intellexerūt p̄dicti vt de quacūq siti: sed de siti certis circūstātiis limitata qbus obseruatis debērūt intelligere. ꝙ superueniēte siti sic limitata qescēdū est a motu locali ꝛ ēt a purgatiōe exhibēdo sic porionato lauatiuū per qḋ deponat farmacū ꝛ nō opet amplius. sign̄at. n. talis sitis eductā fore euacuandā mām. ¶ Pro dictis aūt circūstātiis limitātibus sign̄atiōnē sitis. dixit Mes. ca. de siti post purgatiōeꝫ. Sitis q̄ñq p̄occupat purgationē anteq̄ȝ medi^a euet: ꝛ q̄ñq succedit ei: ꝛ q̄ñq succedit superfluitati euonis ei^9. ꝛ superoccupatio sitis fit aut pp illud qḋ est ex pte medi^a aut pp illḋ qḋ est ex pte stōi: aut pp illud qḋ est ex pte eius qḋ est euandū. Dispō vo medi^a fit cū

sitis si calida sit aut acuta aut salsa aut amara aut q̃uolibet deseccatiua. Et dispó receptoris stõi sit cã sitis si positus sit ꝓprie sub dñio caliditatis aut sicci, aut amboꝝ. Euacuãde aũt mãe dispó cã est sitis qñ receptor posit⁹ est sub dñio humorũ calidoꝝ ꝛ acutoꝝ sicut colere rũ. ꝓprie: aut humoris salsi q cũ bonitate opatiõis medi' educunt: sitis reprimit nisi fortiuã maliciã cõplonis dereliquerit. Si aũt stõus positus fuerit sub dñio humoꝝ pinguiũ viscosoꝝ ꝛ flaticoꝝ sitis nõ fit: ꝛ si tũc cũ bonitate opatiõis farmacie succedit sitis bonitatez acq̃sitã per eã signat: ꝛ h̄ est illud qđ Ipo. cõsiderauit, cũ dixit. Nõ sitiẽtẽ pp plenitudinẽ suã: ꝛ iteꝝ sumpto farmaco nõ sitiẽti. opꝫ denuo ac denuo sumat. al's sinat vsq̃ dũ sitiat. Et extimauit Ruffus oportere semel simulq̃ ƀm suam Ipo. exq̃sitissime cũare vsq̃ dũ succedat sitis: ꝛ nõ est recordatus sermonis eius in epidimijs. Nõ opꝫ inq̃t ad vltimuz ꝑuenire eũonis cũ opatiõe catartici. terret. n. ex hoc nã. Et Gal. dixit. Elegi ex duab⁹ vijs hãc incolumiorẽ: qm̃ melior est iteratio q̃ꝫ multiplicatio. Sitis itaq̃ laudat ƀm itẽtionẽ hãc post purgationẽ. Et dixit Joãnitius. Laudabilis ẽ signãdo talis sitis ꝓprie dũ ꝯtinuant ei ꝓprie tres alie signationes: laudabiles: q̃ sunt leuitas iocũditas ꝛ qes. Supfluitati aũt opatiõis catartici succedẽs sitis nõ est quã Ipo. ꝯsiderauit. Supflua. n. inanitio in extenuationẽ ꝛ ethicã stõi ꝛ sitiz ꝛ asperitatẽ cadere facit: vñ plus terroris q̃ꝫ bonitatis est signũ. Dixit Aui. Ex signatiõibus qbus cognoscit hora q̃ catarticũ est ꝯstringendũ est sitis: cũ ergo vẽtris solo ꝑseuerauit: ꝛ sitis nõ acciderit: nõ est timẽdũ. ꝙ supfluitas ꝑuenerit. Nõ tñ qñcũq̃ acciderit sitis ẽ catarticũ restringẽdũ: q: qñq̃ accidit sitis dixit Aui. ꝛ nõ pp multitudinẽ solonis ventris nec pp eius supfluitatẽ. imo pp cãm dispõnis stõi: qm̃ si fuerit calıdus aut siccus aut calıdus ꝛ sicc⁹ facit cito sitim: ꝛ qñq̃ accidit sitis pp cãm dispõnis medi' cũ fuerit cal'a pungitiua exiccatiua: ꝛ hũiditatis oris stõi cõsumptiua. Et qñq̃ accidit pp dispõnez mãe: q̃ mouet ab eo in seipsa si fuerit calida acuta ꝛ sicca colica. In talibus. n. casib⁹ q̃les sunt hmõi nõ erit lõge qn festina veniat sitis. s. añ sufficiẽtẽ purgationẽ sicut qñ aderũt hoꝝ ꝯ̃ria nõ erit lõge qn sitis cũ tarditate veniat. Cũ ergo videris: dixit Aui. ꝙ sitis iã supfluit ꝛ ꝙ vẽtris solo nõ est ꝑua: tũc restringe: ꝛ ꝑcipue cũ cãe festinationis sitis iã dicte nõ fuerint inuẽte: qm̃ in hmõi nõ debes tardare restrictionẽ cũ sitis appuerit. ¶ Sitis ꝓoccupãs eũonẽ ꝑfectã dĩt a succedẽte eũoni ꝑfecte in tribus. s. in tpe appitionis: q: appet añ ꝑfectã eũonẽ: ꝛ in tpe sedatiõis: q: sedat post eũonẽ medi' cal'e aut mãe calẽ: ꝛ in accñtib⁹ subseq̃ntibus: q: ad sitim succedẽtẽ seq̃t iocũditas: ꝛ trãquillitas sed ad ꝓoccupãtẽ seq̃t grauitas tortio in vẽtre ꝛ tristitia ꝛ estuatio: ꝛ non sedat: q̃ꝫuis medi' vel humor educat: siue ẽt nõ educat: ꝛ qñq̃ seq̃t eã febris. ¶ Et sitis succedẽs supflue eũoni dĩt a succedẽte eũoni ꝑfecte ꝛ sufficiẽti ẽt i dictis tribus: q: succedẽs sufficiẽti eũoni euenit ꝓus ꝛ sedat cito cũ tolerãtia ꝛ somno ꝛ retẽtiõe eũonis ꝛ sumptiõe lauatiui: ꝛ seq̃nt eã accidẽtia bona supradicta. Sed sitis succedẽs eũoni supflue tardius aduenit fortis ꝛ nõ sedat ꝑ ꝓdicta ꝛ seq̃t eã debilitas ꝛ ipo' tolerãdi. Et sitis eueniẽs post purgationẽ nõ ꝑuã est signũ sufficiẽtis purgatiõis: q: q̃dã cõtetora nõ ꝓuata ambiguitate. Sicut. n. in ꝓcedẽtibus patuit nõ põt certa q̃ꝫtitas humoris eũandi mẽsurari: ꝛ iõ eũo non semꝑ ꝓducẽda est donec magna succedat sitis: sed q̃ꝫdiu ꝓcedẽtis humoris eũo sine defectiõe ꝛ absq̃ angustia tolerat, Et sitis qdẽ per se est signũ sufficiẽtis eũonis stõi ꝛ ꝑ accñs ꝛ scdario totius corꝑis q̃ꝫuis in sõmnia sufficiẽte cõtingẽter possit accidere sitis: nõ sic tñ sicut in eũone cuz farmaco. In sõmnia. n. ꝑlim nõ adẽst cã in stõ iductiua sitis. ¶ Et scias. ꝙ per signa appẽrẽtia post purgationẽ q̃ sunt ꝯferẽtia ꝛ bona tolerãtia vel coꝝ ꝯ̃ria medicus hꝫ has vtilitates. Nã cũ videt. ꝙ eũo ꝯfert scit ꝙ alia eũone nõ eget: ꝛ scit. ꝙ nõ dꝫ nãz ab ea deuiare neq̃ restringere nec ad alia se ꝑmutare. Et ꝑ h̄ ẽt reddit ꝓuidus vt si videat alia vice nãm sĩlr operantẽ dimittat eaz opari. Et sĩlr si eũo fuerit artificialis reddit ꝓuidus vt sĩli medi' al's vtat in futurũ. Si vero eũo nõ cõfert: tũc scit. ꝙ dꝫ eã cõstringere aut nãe auxiliũ dare aut ad alia se ꝑmutare. ¶ Dixit Ipo. ꝑ affo. que egerunt in morbis nõ multitudinẽ cõsiderare opꝫ. s. solũ: sꝫ cũ alijs signis sic vt cũ q̃litate mutata ꝛ mõ eũonis ꝛ tolerãtia infirmi ꝛ cõferẽtia. Possibile est. n. multũ de humore esse eũatũ ꝛ tñ egrũ nõ eẽ alleuiatũ: ꝛ eũonẽ bñ tolerare aut nõ q̃ꝫtũ opꝫ: ꝑ q̃ꝫtitatẽ. n. multã vel per paucã nõ põt signari sup debitã eũonez: q̃ꝫuis q̃ꝫtitas ꝯsiderãda sit an supfluat an nõ ꝛ nõ sit multa an pauca vt cognoscat an leuitas seq̃ns sit ƀm rõnez. Si. n. plenitudo eũandi humoris multa sit leuitas seq̃ns ꝓbabilr coniuncta esse dꝫ multe q̃ꝫtitati humoris eũati. Dñt qdã nõ intellexit Ipo. neq̃ Gal. in cõmẽ. de q̃ꝫtitate cõtinua: sed de discreta ꝛ numero assellationũ. Et rõ eoꝝ est: q: idez respectu sui nõ ꝑt esse signũ ꝛ signatũ. q̃re a q̃ꝫtitate tanq̃ꝫ a signo nõ põt capi iudiciũ de debita q̃ꝫtitate tanq̃ꝫ de signato: sed opꝫ q̃ꝫtitatẽ per alia signa dicta cognoscere: voluerũt ergo vt cõsideret q̃ꝫtitas discreta. s. ad h̄ vt in ea cõsideret q̃litas exeũtis mutata. Nã cũ mutat: vt. s. dictũ est. est signũ iã sufficiẽtis eũonis ꝛ maxie si mutatio est ad melius. Dicũt insup ꝙ ex q̃ꝫtitate discreta cõprehẽdit eũonis supfluitas. q̃ꝫuis non necessario cõprehẽdat eius sufficiẽtia: q: stat colerã peccare solã. ꝛ solaz eũari. ꝛ tñ in quãtitate maiori q̃ꝫ expediat. ꝛ erit euacuatio supfluens nõ facta permutatione humoris. Notãdũ.

¶ De formis sub qbus exhibent me^{ne} solutiue. Cap. xiij.

Medicine solutiue dant sub diuersis formis ad diuersas intentiones. Qñ. n. volumus a lõginq̃ eũare damus eas in forma sicca pillulaꝝ traggea seu puluere vt diu remanẽtes in stõ attrahant a remotis. sed qñ volum⁹ a ꝓpinq̃ educere. vt stõ intestinis ẽpate ꝛ ꝑmis venis damus eas in forma liq̃da potabili: q: sic data cito de stõ descẽdit. Et qñ volumus eũare a mẽbris medijs damus eas in forma mediocri inter ꝓdictas vt in forma electuarij vel ꝯfectiõis. ¶ Parant ẽt medicine. solutiue pp varias hoiuz dispõnes ad sumẽdũ eas. qdã. n. pillulas nullo mõ deglutire pñt. potabilẽ ꝟo medicinã facile recipiũt. ꝛ qdaz ecõtra. Sunt. n. qui ꝓus vellẽt se mori q̃ꝫ medicinã potabilẽ biberet: ꝛ tñ pill'as auide sumũt. Ac ẽt medicine i forma sicca dãde nõ sunt in hñtibus stõm debilẽ ꝛ itestina gracilia ne ex lõga ipsaꝝ mora ea ledãt. hñtes ẽt humores in stõ imbibitos sub forma pulueris. vtilius sumũt medicinas vt pꝫ 7^{c} tertij ꝛ 13^{c} tertij de puluere yere. ¶ Distẽperant autẽ aliqñ cõfectiões electuaria ꝛ syrupi cũ aqs decoctiõibus ꝛ apozimatibus ꝛ bibunt post me^{nas} siccas ad varias intẽtiões. aliqñ qdẽ vt citã eliquationẽ eaꝝ faciãt. ꝛ tũc dꝫ apozima simul cuz ea dari aut post paꝝ in ꝑua tñ q̃ꝫtitate: ꝛ aliqñ damus vt ei⁹ virtutẽ adiuuet. ꝛ tũc dꝫ dari post q̃ꝫ medi' iaz incepit opari sed debiliter: aut qñ venerit tps in q̃ deãt opari ꝛ nõ opat. Et aliqñ vt medicine ꝟtutẽ debilitet ꝛ restringat ꝛ tũc dꝫ dari cũ iã sufficiẽter opata est ꝛ volumus ꝙ nõ amplius opet. q̃ tpe damus lauatiuũ siue absterfiuũ. Et aliqñ damus vt vias aperiat ꝛ humores subtiliet. ꝛ habilitet ad motũ ꝛ tunc dꝫ simul cũ medicina dari. Et aliqñ damus vt ꝟtutez me^{ne} ad quedã determinata mẽbra magis dirigat: ꝛ tunc ẽt dꝫ simul cũ ea dari aut parũ post cõfectũ ex medicinis ad illa mẽbra ꝯspectũ hñtibus. sicut ꝛ apozima iuuãs ꝟtutẽ me^{ne} in soluẽdo dꝫ esse ꝯfectũ ex hõgenijs ipsi me^{ne}. Damus. n. apozima ex fumoterre prunis violis ꝛ sĩlibus cũ medicina colaz euacuante rubeã. ꝛ damus apozima epitimi polipodij ꝛ sĩliuz cũ me^{na} soluẽte colerã nigrã. ꝛ apozima de cẽtaurea ꝛ cartamo ꝛ sĩlibus cũ medicina flã soluẽte. Et oĩa qdẽ farmaca potabilia ꝛ apozimata sub actu tepiditatis sumi debẽt. sic enĩ magis relaxãt retẽtiuã. ¶ Dixit Rasis 6° cõti. Pill'e dãtur [illegible] inuolute in iulep rosato. ꝛ sĩlr colicis: ꝛ tpibus

Ad q̃s intentiones exhibẽde sint apozimata cũ medicinis.

De mõis qb⁹ pill'e exhibẽri debẽt.

Et cũ vtitur medico e… ex ꝯsideratiõe signorũ hõc euacuationis.

ꝛ regionibus calis. senibus ꝟo danꝫ inuolute in melle coctoꝛ sitt flaticis ꝛ tpibus ꝛ regióibus fridis. danꝫ ét i melle inuoluto aut in ceroto. Et Aui. dixit medici pill'as q̃s dant sunt aliqñ in melle inuoluút. ꝛ qñq3 sup eas ꝓiciút mel coctú aut zuccarú coctú. donec eis ex illis faciát tunicá. Et ex ingenio vtili est vt ponaꝫ cera pauco oleo mollificata. Et ex igenijs cóuenientibus est vt os aq̃ aut alia re liqda ipleaꝫ. deinde pille sicut sunt vt bibanꝫ sup ipsas. debét.n. mitti in oꝛe ꝛ cú illa re liqda trásglutiri. Sumunꝫ ét aliqñ nebulis in vino intinctis iuolute: vel imisse ceresis vuis vel passulis aut cú pulte siue ptisana aut cú ouo sorbili ꝛ aliquádo auro coopiunꝫ vt nó pcipiaꝫ sapoꝛ eaꝝ ꝛ aliqñ trásgludunꝫ cuꝫ sorbili ꝛ sunt q eas sicut sunt faciút óglutinis. ꝛ dixit Aui. ꝙ pille ad bibédú dáde nó sunt postq̃ exiccate sunt ꝛ facé vt lapides neq3 ét cú sunt molles ne penetrét.i.ibibanꝫ ꝛ retineátur: s3 sint sicut q̃ mó exiccari cepint ꝛ q̃ digitis cedunt si cópꝛimanꝫ. ℭ Dixit Serap.i caº. de medicina solutiua ꝛ mūdificatiua. qñ pill'a nimis magna daꝫ ad purgádum aliqué humoré moraꝫ nimis in stó ꝛ non pót dissolui. q̃re attrabit humoré q nó est nociuꝰ. ꝛ qñ est nimis pua est ipotés ad trahendú humoré a mébꝛis lóginqs sicut illis q̃ sunt in capite ꝛ extremitatibꝰ. ꝛ nó attrabit qd̄ oꝫ. quapꝓ dico ꝙ pille mediocritaté hr̄e debét inter magnas ꝛ paruas q̃s mediocres Mes. ꝛ Aui. vocát. magnas pcipue eas q̃ sunt mediocres ex pte latitudinis magnaꝝ. Uñ Mes. de suis pillis aggregatiuis dixit. fiát pille magne. ꝛ Auic. pº tertij caº. cú mãm cúare volumus ꝛc. de pillis alcyaret dixit. fiat pilla magna reddés duas cás. Una est vt paruú pódus opationé efficiat sufficiété cú moꝛa. q2 róne magnitudinis tardius dissolúiꝫ i stó ꝛ sic i eo plus moraꝫ. ꝛ sic pluri tpe essumat ad cap̃. ꝛ sic plus ogaꝫ in puo pódere sumpta q̃3 si fuisset pua. Scd̄a cá vt nó noceat pꝓ puitate3 suá iteratio: q̃ iteratio pót referri ꝓ ad iterationé dosꝭ. ná cú dosis est pua ꝛ siút ide pille pue nó facit opóné sufficiété. q̃re ad cóplendú eá opꝫ iterare dosim. scd̄o pót referri ad iterationé trásglutióis. Ná q̃zto plés pillule numero fuerint táto plés opꝫ esse trásglutióes. ꝛ h̄ a capientibus tediosuꝫ est. Cú itaq3 humores colici vt iá patuit habiliores sint purgationi q̃3 frigidi ꝛ grossi ꝛ viscosi: ió pꝓ ipsoꝝ cúoné nó debét pille sic grosse fieri sicut pꝓ cúoné frigidoꝝ. Et silr qñ fuerit pꝓ purgationé humoꝝ in stó cótétorú aut ei ꝓpinquoꝝ sicut cú fuerit ad purgationé humorum remotoꝝ. Humoré.n. dixit Aui. attrabere a longinq̃ cú medicina est difficile. Et scias ꝙ ꝓ delicatis hoibus cóficiende sunt medicine solutiue sic vt remaneát boni saporis sic sunt diamána cassiafistulatú dya prunis dyalaratiuú dyacitonité. solutiuú catarticú impiale electuariú allescoph. ꝛ similia. Medicina quoq3 acuta cú permisceꝫ cú medicina lubrica: ꝛ bibiꝫ multú iflámat guttur. ꝛ maxie guttur aridú siccúq3 cui inuisceꝫ ꝛ adheret. Jócq3 iuxta posse vitanda est talis mixtio. Licq3 humores liqdi fluidi cúandi sunt farmacú in forma sicca est exbibendú. ꝛ cuitandú est humidú iuxta posse. Et Aui. qd̄é docuit medicina forté debilé facere cú diminutióe dosis eius. Uel ét pót fieri debilis per modú ꝓparationis eius sicut cú ꝓparaꝫ elleborus niger in musco aut cú infundunꝫ radicule eius in mána vel cassiafistula vel syrupo que ꝓparatio ꝛ silis pót ét fieri de alijs medicinis violétis. ℭ Dicitur auté farmacú forte. q2 euacuat humoré difficilis eductionis. ꝛ dꝫ debile farmacú qñ paꝝ ex eo euacuat. ꝛ tali farmaco egeꝫ quádo opoꝛtet euacuare humoré difficilé ꝛ virtus est debilis. Et dicút quidá. ꝙ etiá potest vocari farmacú forte debile illud qd̄ datur in dosi magna. vnde diciꝫ forte: q2 euacuat humoré facilis eductionis. vnde etiá diciꝫ debile. ℭ Plurimoꝝ quoq3 natura post sufficienté euacuationé remanet sicca cóstipata: qbus opus est eá mediocriter laxá tenere maxime cuꝫ aliméntis ad illud facientibus que si non suffecerint lenitiuis vti debent.

ℭ De digestione humorum in generali. Cap.xiiij.

Uia in ꝓcedétibus dictú est digestioné regulariter ꝓcedere debere cúoné. Jó de digóne humoꝝ h̄ aliq̃ dicéda sunt. de ea.n. cóplete diceꝫ 5ª doctrina de v̄tutibus nalibꝰ. Dicendú aút h̄ de digóne in nocitiuo q̃ large dꝫ digó que fit a v̄tute digestiua aliqñ se sola nullo adiutorio adiuta. ꝛ aliqñ adiuta adiutoꝛio medicinaꝝ digestiuaꝝ ꝛ ſm quosdá aliqñ ét a caloꝛe ꝓter nãm. Caloꝛ.n. nãlis cuꝫ agit i supfluitaté nocitiná agit pncipalr̄ vt illá ad iuuatiuú ꝛ benignuꝫ reducat. ꝛ reduceret si supfluitas q̃ sibi subijciꝫ sue foret obediés actiói ꝛ benignitatis capaꝝ fuerit ꝛ nó sue rit ꝓhibés. Et ꝙ sic pncipalr̄ intédat appꝫ in multis corpibus neutris decidétis in qbꝰ ꝯtinenꝫ supfluitates multe nociue q̃ sepe in eis sine auxilio medici sola actióe v̄tutis digestiue nulla supueniéte cúone illaꝝ reducunꝫ ad benignuꝫ ꝛ siút eoꝝ coꝛpa sana ꝓseruata a casu i egritudiné. Appꝫ ét h̄ in qbusdá coꝛpibus iá egris núc in qbus ꝯtinenꝫ aliq̃ mãe nocitiue iá putride: remissa tñ putredine q̃ sola actióe digestiue v̄tutis nulla supueniéte illaꝝ cúone sensibili ipsis reductis ad benignú sananꝫ. ℭ Uerꝫ supfluitas nociua aliqñ intñ est cóneata ꝙ nullo mó pót reduci ad benignú nisi forte ſm aliquá pté sui per actioné v̄tutis digestiue in eá ét q̃zcúq3 adiute auxilio medicine. q̃re túc agit v̄tus digestiua in eá scd̄ario intétióe q̃ est ꝓparare ꝛ sic disponere supfluitates illas vt possit a v̄tute expulsiua expelli. aut se sola. aut auxilio medicine. Dixit Aui. vt reddat eá aptá v̄tutis expulsiue actiói ꝛ nó dixit aptá expulsiói absolute. Ná aliq̃ mã nociua ante operationé v̄tutis digestiue in eá in se ꝯsiderata ꝛ ſm modú sue subé est magis apta expulsiói q̃3 post actioné eius vt aliq̃ mã liqda subtilis: ꝛ tñ nó expelliꝫ: q2 nó é apta actioni v̄tutis expulsiue cú nó sit sibi ꝓpoꝛtionatú objm q̃ mã postea ꝑ digóné ingrossata facta ꝓpoꝛtionatú obiectuꝫ v̄tutis expulsiue expelliꝫ. q̃zuis ſm modú sue sube nó sit sic apta expulsiói sicut erat añ digóné. Exéplu3 dictaꝝ reductionú posuit Gal. 2º affo. in cómé. vbicúq3 cibus ꝓter nãm intrat ꝛc. de aceto vini qd̄ aliqñ reduciꝫ ad ꝓstinú statú ꝛ redit vinuꝫ ꝛ aliqñ nó. Qꝫ aút nó expellaꝫ mã nociua q̃zcúq3 ex mó sue substátie sit apta expulsiói nisi ꝓus per digóné fiat debitú obiectú v̄tutis expulsiue declaraꝫ duobus. pꝰio ex oꝛdie actionú adinuicé v̄tutú nãliú. Hñt.n. oꝛdiné. s. ꝙ v̄tus expulsiua nó insurgat ad expellédú añ actioné v̄tutis digestiue: imo expectet donec digestiua suá cópleat actioné: deinde expellat: q oꝛdo tá in nocitiuo q̃3 i iuuatiuo seruaꝫ. 2º pꝫ a sili. Uidemus.n. ꝙ vinú ꝛ aq̃ carnis cú sumunꝫ nó expellunꝫ ad intestina añ ipsoꝝ digóné q̃zuis ex mó suaꝝ substátiaꝝ sint magis apta expulsiói q̃3 post digóné cú digó igrossando ꝓcedat. ℭ Qꝫq3 v̄tus digestiua in mã nocitiua nó reducibili ad benignú sempꝫ agat in ea pncipali intétióe ꝛ conetꝫ eá rectificare ꝛ reducere ad benignú. declat ipsius actio scd̄aria per q̃sdá iductas in eá dispónes post ipsius cópletá actioné siles dispónibus inductis ꝑ eaꝫ in mã iuuatiua siue ad benignú reducta añ nutricatióis actioné. in mã nó reducibili ad benignú nó repirenꝫ ꝑ digóné in ea factá nisi v̄tus digestiua in eá ageret de pncipali intétióe. Sunt aút ꝓdicte dispónes albedo ꝛ lenitas eq̃litas sube eius per q̃s dispónes ipsa mã sic digesta reddiꝫ magis obediés actiói v̄tutis expulsiue. ℭ De hac digóne i nocitiuo dixit Gal. in tegni. Digestio est alteratio faciés cessare putrediné manéte subá. humoris copulétia. Sup qua dispóne dixit Haly. in cómé. Digestio nó est aliud plus facere nisi vt dominetꝫ nã ꝛ vincat humoré malú qcúq3 sit. Habilitatio itaq3 ꝛ adaptatio ꝓdicte mãe nocitiue non est aliud nisi reditio ipsius mãe q̃ erat inobediés v̄tuti expulsiue ad obediétiá eius ꝛ susceptioné actióis ipsius q̃ fit ꝑ virtuté digestiuá. Jócq3 mã sic obediés facta dꝫ digesta. ꝯuꝫ aút huius dispónis q̃ est indigó nó est aliud facere nisi mãm inobedienté actioni v̄tutis expulsiue magis inobedienté reddere. fit aút illa digó in nocitiua mã

Caloꝛ nãlis agés i supfluitaté intédit semꝑ reducere ipsas ad benignum.

Digestio i nocitiuo quid sit.

ficut in iuuenibus per pmixtionē hūidi eius cū sicco ipsius: p quā debita fiat substātie eq̃tio que debita eq̃tio sube ei⁹ est pbibēs putredinē eius deuenire ad terminū extrinsecū inci nerationis. Et h̃ intellexit Gal. cū in dicta diffinitione dixit: q̃ est faciēs cessare putredinē manēte sba. i. est pbibens pu/ trescentē māam deuenire ad incinerationē ⁊ corruptionē: ad quā deueniet si nō fuerit digō in ea facta. ¶ De hac digōne loquēs Aui. p⁹ q̃rti. dixit. Intētio in digerēdo est eq̃re sub/ stantiā māe ita vt fiat pparata ad expulsionē facilē. Tripli autē istius sba māe dr̃ ineq̃lis cuius ineq̃litate nō est apta ad expulsionē facilē: pmo q: sit subtilis ibibilis vel ibibita seu sit rare sube seu sit sbe liq̃de fluide. scd̃o q: sit grossa adhesi/ bilis vel fixa nō apta motui: ⁊ tertio q: sit viscose adhesibi/ lis vel adherēs nō facile remouibilis a loco. Vñ dixit Aui. Subtile: imbibitū ⁊ grossum fixū ⁊ viscosū adherens totū illud nō est paratū ad expulsionē facilē. Necesse est ḡ vt mā̃ pdicta peccās: dixit. A. digeraf ⁊ maturef sumēs sinonime digōne ⁊ maturatiōe: vel forsasse dixit digeraf pp̄ q̄sdā par tes alicuius māe nocitiue que psūt corrigi ⁊ reduci ad beni/ gnuz ⁊ maturef dixit. pp̄ alias nō possibiles reduci ad beni/ gnū. ¶ Dixit autē Gal. p̄ de crisi. q̃ digō māe nocitiue est tri plex: vna occulta nōdū sensui manifesta q̄ cognosci pōt cōie cturatiue per pmutationē vrine subtilis in mediocrē vel vri ne albe v'ius rubedinē ⁊ per sputū paucū apparēs in pleu/ resi. scd̃a est apparēs manifeste: sed tñ incōpleta est: ⁊ cogno scif per appitionē nebule in vrina vel hypostasis rubee: ⁊ p multiplicationē sputi in pleuresi. ⁊ tertia est appens manife ste ⁊ cōplete. s. que hypostasi laudabili apparēte cognoscif: ⁊ per sputū multū facile eueniēs in pleuresi. Prima aduenit in pn̄° morbi q̄uis qñq3 in pn̄° appeat digō manifeste: incō/ pleta tñ que nō est decisa a mā faciēte morbū: sed ab aliqua mā in quā virtus digestiua egit ante aduētū morbi. scd̃a vo accidit in augmēto morbi. Et tertia solū in statu. Est eni3 in morbo salubri pcessus harū digestionū talis. Nā pmo inci/ pit occulta: deinde pcedit ad appentē incōpletā: ⁊ deinceps ad cōpletā. ¶ Et silr̃ p̃riū3 digōnis est triplex. s. occultū: ap/ parens incōpletū: ⁊ appens cōpletū. Primū est in pn̄°. 2ᵐ in aug'°: ⁊ tertiū in statu. Et pcedit in morbis mortalibus de occulto ad apparēs incōpletū: q̄uis ƒm quosdā appens in/ cōpletū possit in pn̄° appere ex aliq̄ mala dispōne inexistēte materiei ante pn̄° morbi. Immo aliqñ l3 raro pōt euenire in pncipio appens cōpletū sicut aliqñ apper in pn̄° vrina nigra ex pessimitate māe: ⁊ silr̃ imo magis pōt ēt cōpletū3 appere in augmēto ⁊ in morbis qui in augmēto terficiūt. ¶ Inter māam digestā siue incōplete siue cōplete: ⁊ māam hñtē dispō/ nem p̃rii digōnis est dispō media que dr̃ cruditas que oppo nif dispōni digōnis ⁊ dispōni p̃rij digestionis que dr̃ p̃iari vtriq3 dictorū extremorū actu: sed nō potētia. Ipsa. n. est actu digesta nec actu sub dispōne p̃riam digōni: sed est in potētia ad vtrūq3: pōt nāq3 mā cruda digeri: ⁊ pōt ēt p̃riam digōne3 acq̃rere. Et sic p3. q̃ digō h3 duo p̃ria. Vnū actu: sed nō po/ tentia ⁊ est cruditas. Aliud actu ⁊ po' ⁊ est dispō oino incō possibilis digōni: sicut est dispō colere eruginose que a nulla po' pt̃ digeri: ⁊ sicut est dispō māe morbi mortalis in aug'° vel statu. ¶ Predicte tres dispōnes. s. digō cruditas ⁊ p̃riū3 digōnis: ⁊ supradicte tres sube humorū ineq̃lis solū3 in tri/ bus humorib⁹ alijs a sanguine repiunf puris vel cōmixtis. Colera. n. rubea h3 inequalitatē supflue subtilitatis: ⁊ cole ra nigra supflue grossitiei: ⁊ flegma grossitiei ⁊ viscositatis. Et silr̃ q̄libet istorū humorū pōt esse sub actu digōnis ⁊ cru/ ditatis vel p̃rij digōnis. In sanguie autē solo nō pmixto alijs humoribus nō cōsiderant pdicte dispōnes. In pmixto autē cū alijs sic: nō rōne sui: sed rōne pmixtorū cū eo. ¶ Et debes scire. q̃ triplex mā siue mā triplicis maneriei preter nāam in corpe reperiri pōt. s. humor nō putridus patus tñ ⁊ disposi/ tus ad putrefactionē: per cuius pñtiā corpus dr̃ neutrū de/ cidentie. Et talis humor non solū in corpe neutro repif: sed ēt in corpore egro nūc repiri pōt: ⁊ ƒm pl̄m de facto reperif qui sic reptus in corpore egro egritudine māli stat sub rōne cause antecedētis si egritudo putrida fuerit: si vo nō putri/ da stat siue stare pōt sub rōne cause p̃iūcte. 2ᵃ mā est humor actu putridus qui si obtinet gradū remissū3 putredinis pōt repiri ⁊ in corpore neutro decidētie ⁊ ēt in corpe egro nunc. Et stat in ipsis corpibus cōsimili mō supradicto. Si vo ob/ tinet gradū putredinis mediū vl vltimatū nunq̄3 repif. nisi in corpore egro nūc: ⁊ semp stat in eo rōne cause cōiuncte: ⁊ est cā coniūcta egritudinis mālis putride aut p se ⁊ imedia te aut mediāte suo vapore putrido. tertia mā est ipse vapor capinosus ⁊ putridus ab humore eleuatus q ƒm quosdā dr̃ tenere rōne3 cause cōiuncte febris putride. ¶ Rursus scire debes. q̃ apud auctores est alius modus siue alia maneries digōnis: q̄ satis largissime digō dr̃: ⁊ est remotio cuiuscūq3 rei pbibētis actionē virtutis expulsiue fieri circa māam no/ citiuā digestā vl' indigestā pter tres modos substātie ipsius māe iā dictos in pcedēti digōne: ⁊ est ēt remotio cuiuscunq3 dispōnis per quā mā posset derelinqui a nā ⁊ non regi neq3 gubernari per quā paratur ad putrefactionē. Et iste dispō/ nes aut sunt ex pte māe vel ex pte corpis: ⁊ sic ista digō aut rectificat dispōnes māe aut corporis. Et dispōnes q̄dē māe sunt aut ex pte q̄titatis eius: q: supfluēs multū grauās in/ de nāam: sic q̃ nā relinquit eā ⁊ nō gubernat: ⁊ q̄ sic derelicta paraf putrefieri: aut q: sua grauedine irritat expulsiuā3 ad expellendū ante tps p̃ueniēs. Aut sunt ex pte q̄litatis māe: ⁊ tūc aut q̄litatis pme vt q: est calidior vel frigidior siccior vel humidior q̄3 ops. Vñ parata est relinqui a nā ⁊ sic putre factioni. Aut q̄litatis secūde subsequētis ad pmas: vt q: sit acuta pūgitiua mordax vel sit vehemēter putrida. aut vene nosa: quapp virtus expulsiua eā expellere aut nō tēptat aut non pōt. Dispositiōes vo ex pte corpis sunt pororū opilatio trāspirationē pbibens. Viarū clausio māe pbibēs trāsitū ⁊ canaliū coangustatio māe pbibens expulsionē ⁊ exitum. Et sic his corpis dispōnibus nā inepta reddif ad expulsio/ nem facilē. Est igif digō largissime sumpta pdictarū dispō/ nū māe ⁊ corpis remotio. ¶ Cum itaq3 digō necessario fiat rōne inobediētie māe ad virtutem expulsiuā quacūq3 de cā inobediēs sit: ⁊ fiat obediēs quacūq3 a suo distēperamēto ⁊ ineq̃litate reducta fuerit ad tēperamentū ⁊ eq̃litatē. Et om/ ne imoderatū ad moderatū ƒm p̃riū3 ab imoderato necesse sit adduci: vt. ē. patuit p Ga. in tegni. sequif id q̄d Gal. Di/ xit. xj. terap. s. q̃ digō fit per p̃riū dispōni cruditatis vel ine/ ptitudinis vl' inobediētie māe ad expulsiuā. Itaq3 digō que attendif p̃ modū sbe per p̃riū3 fiet. Si. n. peccauerit mā sua subtilitate p ingrossationē digeref: ⁊ si sua grossitie p subti/ liationē: ⁊ si sua viscositate per incisionē. Et sic dixit Aui. ne cesse est vt inspissef subtile: ⁊ subtilief grossum ⁊ incidaf vi scosum. Et si peccauerit mā sua supflua quātitate minorāda erit: ⁊ si sua qualitate erit alterāda: ⁊ si in corpe opilatio ⁊ clausio ⁊ coangustatio fuerit exopilef: ⁊ aperiaf. ¶ Ex di/ ctis cōprehendere potes q̃ pme māe de tribus supradictis debef vtraq3 digō in nocitiuo. Et pma q̄dē qñ pp̄ suū malū modū3 sbe ipsa parata est putrefactiōi. Et scd̃a. s. largissima qñ pp̄ suā nimiā q̄titatē vel qualitatē ipsa parata foret pu/ trefactioni: ⁊ scd̃e māe silr̃ debef vtraq3 pdicta digō pter q̄3 cū humor putridus vltimatū gradū putrefactiōis acq̄sierit quē digestio rectificare nō pōt: tertie vo māe. s. vaporali nō cōpetit pma digestio de pdictis. nā ⁊ si quā substātie ineq̄li/ tatē h3 illā trahit ab humore a quo surgit: retinet. n. dissolu tum nāam eius a quo dissoluif: vt dixit Gal. in cōmen. affo. Qui crescunt ⁊c̄. Et Aui. p⁹ q̃rti de cāis putredinis: posuit diuersitates vaporū ƒm diuersitatē humorū a q̄b⁹ surgūt: ⁊ dixit: iō q̃ vapor humoris melici est puluerulētus: erit er/ go rectificatio ineq̃litatis si qua est in sba vaporis ex rectifi catione sbe humoris a quo surgit: vaporibus tñ debef digō largissima: pro ipsorū. n. digestione medicus querēs ipsorū

Digō ma terie noci tiue ē tri plex. ⁊ sifr̃ digōni p̃ riū est tri plex.

Digō h3 duo p̃ria.

Mā pter naturā pt̃ reperiri tri plicis ma neriei in corpore.

Digō ne citiui lar gissime ⁊ ipsope di cta.

Mā vo poroli ma terie ab humoribus eleuate d' beatur di gestio.

transpirationē ꝛ eductionē ad extra corpus poros aperit: ꝛ querēs remissionē acuitatis ꝛ mordicationis ipsoꝝ extinguentiaꝫ frigida ꝛ humida exhibet. ℭ Et pōt ēt ex p̄dictis patere. ꝙ digō fit aut rōne dispōnis future fieri vt cū ad cām an̄tē dirigit: aut rōne dispōnis fientis ꝛ facte vt cuꝫ ad cām cōiunctā dirigit. Et sic pꝫ. ꝙ digō debet cāe an̄ti ꝛ cōiūcte.

Digō debet cause an̄ti ꝛ continue.

Et ꝙ cause an̄ti debeat. pꝫ ꝓcedendo per curas egritudinū periodicaꝝ in qbus auctores docēt digōnē facere in die interpolationis vt appet ēt expsse de mēte Aui. de cura febris terciane. Jmmo dīt qdā. ꝙ in curatione piodicoꝝ morboꝝ digō tota dirigit ad cām an̄tē: ꝛ hoc iō qꝛ tota cā coꝝ cōiūcta in paroxismo cessat: resoluit. n. ꝛ incinerat vl' extra corpus sensibilr euacuat: ita ꝙ illi nō amplius restat intētio digestionis. Dicūt tn̄. ꝙ digerēdo cām an̄tē in interpolatis est digerere cām cōiunctā eaꝝ indirecte: per talē digōnē ꝓhibet mā que est futura cā cōiūcta deuenire ad tantā putrefactionē ad quā deueniret si nō fuisset facta illa digō. Et dīt alij. Docent facere auctores digōnē in die paroxismi interpolata ꝓ rōne cāe cōiuncte. Nā nō semp tota mā paroxismi resoluit vl' incinerat: sed aliqn̄ manifeste euat: pro cuius euōne facilitā da digō fit in die paroxismi. ℭ Q, aūt fiat digō cāe ꝯiuncte pꝫ per oēs ꝛ spāliter de mēte Gal. p̄ de differentijs febriū. vbi voluit. ꝙ mā qua in febribus digerit fit sicut pus in apātibus: sed pus est cā cōiuncta apātū. ꝛ ꝙ vtriusqꝫ cāe debeat digō ꝛ silr euō: pꝫ qꝛ i cura morbi nālis nō dꝫ medicus solū remouere morbū qui iaꝫ factus est: sed ēt dꝫ ꝓhibere futurū fieri: alr curatio nō eēt pfecta. Modo ita est. ꝙ morb⁹ factus remouet p remotionē cāe cōiuncte ꝛ futurus fieri per remotionē cāe an̄tis: pncipalius tn̄ debet rōne cāe cōiūcte ꝙ̄ antecedētis: sicut pncipalius medicus intēdit remouere morbuꝫ factū actu ledēte opationes ꝙ̄ futuꝝ fieri qui nondū ledit. Et digō qdē in cōtinuis morbis fit rōne vtriusqꝫ cāe nisi cōtingat iā totā cām an̄tē esse cōuersam in cōiūctā: tūc. n. tota intentio est ad cām cōiūctā: cū an̄s nō sit in corpe p̄ns. ℭ Et digestio qdē que debet cāe cōiūcte est duplex: ꝛ vna pfecta que fit qn̄ calor nālis totali victoria disponit mām iuxta possibilitatē. receptionis ipsius māe: sicut pꝫ in apātibus in sanie laudabili ꝛ in febrib⁹ putridis in hypostasi laudabili. Alia est impfecta que nō est cū tali victoria calidi nālis: sed in pte vincit ꝛ in pte nō vincit: ꝛ appet in febribus putridis in hypostasi nō oino laudabili ꝛ silr in apātibus in sanie nō oino laudabili.

Digestio cāe cōiuncte est duplex.

ℭ Reducens aūt p̄dicta ad supradictā. G. diffinitionē de digōne: dico ꝙ digō est faciēs cessare putredineꝫ. i. ꝓhibet putredinē venire in mām paratā putrefactiōi: ꝛ iterū est faciēs cessare putredinē. i. a mā hūte remissum gradū putrefactionis stāte sub rōne cāe an̄tis. eā. n. a putrefactiōe exuit ꝛ in nō putridā adducit. Et rursus est faciens cessare putredinē a cā cōiuncta putrida. i. vltimā putrefactionē in eā peruenire ꝓhibet: ita ꝙ facit ꝙ mā hn̄s remissum gradū vel mediū putredinis nō pueniat ad vltimū. vltimū. n. gradū putredinis iā in mā existentē digō rectificare nō pōt: cuꝫ sit inductus a totali victoria calī: ꝓter nāꝫ supra calīn nālē. Et rursus digō nō facit sic cessare putredinē qn putrefactio augeat in latitudine pmi ꝛ scdi gradus siue medij. ꝙ̄uis. n. digō sit incōpossibilis gradui putrefactionis vltio: est tn̄ cōpossibilis gradui putrefactiōis medio ꝛ remissiori nō soluꝫ cōpossibilis: sed vt qdā volūt: pōt cū ea simul intēdi in mā: ita ꝙ ꝓcedēte digōne in mā simul cū ea ꝓcedet ꝛ intēdet ēt putrefactio sic ꝙ mā simul plus accipiet de nālitate ꝛ pter nālitate realr. Et pōt h̄ esse quousqꝫ digō cōpleat: ea. n. pfecta nō pōt putrefactio vlterius intēdi pp pfectā eq̄litate sbe māe. Q,uō aūt hoc sit possibile dicet in sermone 5⁹ de virtute digestiua in nocituo.

Digestiua variari debēt i q̄titate. q̄litate: ꝛ forma scdm varias dispōnes humoꝝ: mēbroꝝ ꝛ tempoꝝ ꝛc.

ℭ Pro cōplēda aūt digōne materie vtraqꝫ p̄dicta diuersa sunt eligēda digerētia diuersitate multiplici. Et pmo qdeꝫ sm diuersitatē humoris digerēdi sicut subtilis grossus vel viscosus. 2⁹ sm diuersitatē mēbroꝝ in qbus digerēdus hūor cōtinet. nā cōmiscere debemus digestiuis hūoris illius medicinas hn̄tes aspectū ad mēbruꝫ in quo tpe humor ꝯtinet vt ducāt virtutē digestiuoꝝ ad ipsuꝫ mēbrū: ꝛ inquirere opꝫ nām ipsius mēbri. Si. n. sit. v. g. pectus: ꝛ sit paratū tussi: aut intestina sint pata abrasiōi aut sit mris aut aliud mēbrū neruosum in quo hūor digerēdus cōtinet vitādus est syrupus acetosus ꝙ̄uis sit digestiu⁹ illius hūoris: ꝛ silr si fuerit stōus abhorrēs medicinā tuā digestiuā nō dabis eā: sed pmutabis te ad aliā quā nō abhorreat. Et ppea dixit Gal. si fastidiū hꝫ patiēs ex mellicrato sumat ptisanā: ꝛ si fastidiat ptisanā sumat candarusū cū aceto. Et variat ēt q̄titas digestiui sm situ mēbri in quo est hūor digerēdus: qm̄ si fuerit ꝓpinquū paruꝫ digestiui sufficit q̄titas: ꝛ si remotuꝫ magna digestiui exigit q̄titas. Et fortasse p h̄ Aui. cap. de lapide vesice ait. Digestiui ibi positi sit dosis lib. 3. Variaturqꝫ q̄litas digestiui sm varias cōpōnes mēbri in quo est hūor: si. n. strictū fuerit mēbrū ipsuꝫ in suis poris ꝛ meatib⁹ ꝛ venis opꝫ augere q̄titatē digestiui. ppea Alman. dixit. det spleneticis quotidie troč. vnus cū syrupo acetoso cui⁹ dosis sit. ℥. iij. Et variat digestiui q̄tites sm grossitiē vel terrestreitatē vel viscositatē seu cruditatē hūoris digerēdi ꝛ eaꝝ ꝯria: humoris nāqꝫ multi: ꝛ sm ipsuꝫ flegmatici digō est difficilis. quapp in eis digerēdis maior q̄titas digestiui dāda est. Et variat digestiui q̄titas sm q̄titatē passionis. Vn̄ in opilationibus doris q̄titas apritiuoꝝ augēda est: ppea dixit viaticus. Da omni die de succo endiuie ꝛ solatri: ꝛ maratri: cocto ꝛ colato. ℥. vj. cū oxizacara: nā q̄titas addit vtutē: plus. n. calefacit. ℥. i. piperis q̄. ℈. j. Ad hoc. n. vt digestiuū imprimat regrit eius debita q̄titas: qd. n. operabit. ℥. j. syrupi in opilatione forti aut in humore grosso crudo ꝛ cocto modicū. Variat insup exhibitio digestiui sm tpa morbi: q̄uis. n. decoctio absynthii subtiliet ꝛ digerat: non tn̄ cōpetit ante septimā: ppea dixit Serap. Non debet absynthiū nisi mā incipiēte digeri: ꝛ Aui. dixit cap. de terciana nota illud ideꝫ de absynthio: ꝛ dixit. Troč. de rosis nō sunt cōuenientes in pncipijs haꝝ febriū nisi post digōnem ꝛ euōneꝫ. Variat ēt digestiuoꝝ exhibitio sm tpa anni ꝛ sm ēt horas p̄ntes diei. Unde in hora caloris debēt dari magis alterātia ad frigiditatē ꝛ actualeꝫ ꝛ potentialē: ꝛ ecōtra in horis frigoris. Et scias. ꝙ qn̄ mā digerenda est subtilis fluida syrupus digestiuus eius dꝫ dari nō limphatus cū aqua. Jn alijs aūt limphet plus ꝛ minus sm cōsiderationē in dictis varietatibus ꝛ aqua cū qua dꝫ limpharī: dixit Serap. dꝫ esse pus decocta. pōt ēt limphari cuꝫ aquis sublimatis cū decoctionibus vel apozimatibus cōuenientibus ad intētionē digōnis subi humoris. Jncipiendū tn̄ est in exhibitiōe digestiui a q̄titate eius minori donec stōus ei assuefiat: ꝛ gradatim ꝓcedēdū est ad q̄titatē eius ꝯuenietē. ℭ Dant aūt digestiua sub varijs formis vel sb forma troč. cōfectionū electuarioꝝ syropoꝝ sublimationū ꝛ decoctionū siue apozimatū. Et cū dant in forma sicca dꝫ sequi pot⁹ alicuius rei ꝯuenientis. ℭ Et hora ad sumendū digestiuū ꝓprie est aurora post digōnē cibi p̄teriti ꝛ mūdificationē stōi ab ipso cibo: pōt ēt exhiberi ante cenā ad minus p duas horas mūdificato stō a cibo prandij.

Hora sumendi digestiuū.

ℭ Sup digestiuo quoqꝫ dormiendū est aut saltē qescendū. Et si timet ne abhorreat ꝛ eiciat fiant ea que dicta sunt in sili casu assumptiōis medicine solutiue aut pus vomitus ꝓuocet: deinde post horā sumat digestiuū. Et caue q̄tuꝫ potes ne simul cum cibo vel alio potu occurrat. ℭ Cū euacuatiuo aūt pmisceri pōt siue vtrūqꝫ respiciat cām antecedentē siue vtrūqꝫ coniunctā: siue vnū an̄tē ꝛ alterū cōiunctā equalr vel inequalr: ꝛ siue vnuꝫ respiciat cām antecedentē in aliquo vno mēbro cōtentaꝫ: ꝛ aliud cām ꝯiunctā in alio mēbro sitā: ꝛ siue māe in diuersis mēbris site sint eiusdē spēi sicut. v. g. cū in corpore alicuius essent due colere: quaꝝ vna eēt in venis ꝛ alia extra venas: ꝛ esset. v. g. existēs in venis egens digōne ꝛ existēs extra venas vt in stō egens euōne: ꝛ siue ipse māe sint diuersaꝝ spe-

cie. vt. v. g. sit flegma in venis digerēdū ꝛ cola in stomaco
euāda. Qñcūqꝫ tñ permisceant' sic permisceri debēt ꝙ di/
gestiuū prius efficiat opatione suam q̄ȝ solutiuū suā efficiat
manifeste. Et hoc hȝ veritatē in euacuatiōe minoratiua qua
aliqñ eget' in pn° vel augmēto in qbus tp̄ibus materia ad/
huc est indigesta aut non pfecte digesta. In statu vero ꝛ
declinatione quando materia est perfecte digesta ipsorum
permixtio adinuicem non est necessaria.

De clysteriis ꝛ suppositorijs. Cap. xv.

Clystere dicit' qꝛ vnctū: cū in eo dēant
olei vel aliud vnctuosū ipo/
nitur. n. ppie dr̄ clystere lȝ ad qualdā inten/
tiones aliqñ fiāt absqꝫ vnctuositate. Arabice
autē dr̄ euema. Dixit Gal. in li°. introductorij
medicoꝝ. Clysterizari dicūt ab ibide .i. ciconia fuisse inuētū
implētē eā que circa collū cutē vt clysteris vtriculū marina
aq̄ ꝛ niuosa ꝛ per rostrū immittere sibi retro. Dixit Rasis. 9°
cōtinē. Liber de clysteribus est intitulatus Gal. sȝ ego credo
ꝙ fuerit Ruffi. ꝛ ex ipso libro dr̄ ꝙ primus qui ꝯrit clystere
fuit Auis quedā marina q̄ clysterizat se cuȝ rostro cū aqua
maris ad laxandū in exitu qd̄ comederat. Dixit Aui. 4°
pmi. enema est medicamē nobile .s. rōne suaꝝ vtilitatū quas
efficit: de qbus dixit Gal. 13° tera. clystere optimū ꝛ vtile in
passionibus inferioꝝ itestinoꝝ: qꝛ coꝝ que comedunt' .sup/
ple. vel bibunt' virtus exsoluit' anteq̄ȝ ad inferioꝝ ptes pue
niant. Dixitqꝫ ꝙ me.^ia p clystere imisse nequaq̄ȝ pñt ascē
dere ad ieiunū sine vehemētia magna in feces .s. imittēdo ip/
sum fortasse tāget gracilia intestina ꝛ illud erit pp magnitu/
dinē ꝛ inuolutionē colon: ꝛ pp ter saccū in quē descēdit. ꝙ si
transgredit' tunc pp longā inuolutionē yleos. Et intellexit
Gal. ꝙ nō puenit ad ieiunū substātialr̄ nō virtua .r. naȝ vir/
tualiter clystere attractiuū acutū pōt puenire ad ieiunū. Di
xit. n. Rasis 9° cōtinē. Si cōprimat' clystere cū vehemēti ve
hemētia ascēdit qñqꝫ ad supiora ad stōm ꝛ emanabit de na/
ribus: sȝ cōpressiōe leui: valde ad sursuȝ nō puenit nisi ad lo/
cū necūm. Et Gal. 6° de accñti ꝛ morbo dixit. Qñqꝫ ascen/
dit de clysteri aliqd qd̄ vomitu emittit' ꝛ dixit in li. de coli/
ca vt scribit Rabi in 13ª pti. cū fit clystere ex fortibus medi/
cinis magnitudo sua forte puenit ad stōm ꝛ ascēdit i linguā
.s. sub a eius aut sapor ipsius. Et loquēs virtualr̄ de clystere
Gal. 5° de ingenio sani. dixit. Clystere nō trāscendit cū vtu/
te sua meseraicas. dñt qdā .s. eradicatiue. nā diuersiue bene
trāscendit: clystere. n. ab iferioribus eradicat ꝛ a supioribus
diuertit. Dixit Aui. Enematis vtilitas est in expellēdo fe
ces ꝛ supfluitates q̄ sunt in itestinis: ꝛ in sedādo dolores re/
nū ꝛ vesice ꝛ apatū ipsoꝝ in egritudinib⁹ colice: ꝛ in attra/
hendo supfluitates a mēbris pncipalib⁹ supioribus ꝛ fit ei⁹
iuua^m in expellēdo reliqas q̄s inanientia .i. catartica relin/
quūt. Dicunt qdā. clysteribus vtimur qñ supfluitates tñ q̄
sunt in itestinis extrahē intēdimus: aut qñ intēdimus mām
supioꝝ ad oppositā ptē ducere. Et sicut laudat' vomitus in
egritudinibus inferioꝝ: ita ꝛ clysteria in egritudinib⁹ supio
rū: fiunt ēt clysteria qñ egri nō pñt recipe catarticū aut non
pñt deglutire. Et scias. ꝙ clystere ad multas intentiones
fieri pōt: qñqꝫ. n. clystere fit lenitiuū ad leniendū siccitatē in/
testinoꝝ ꝛ mollificādas feces siccas sgbalosas in intestinis
existētes. Et qñqꝫ fit clystere lauatiuū seu abstersiuū ad la/
uandū ꝛ abstergendū intestina ab hūoribus in eis cōtētis ꝛ
reliquijs me^iē solutiue ad abstergendū vlcera in eis existē/
tia in dissenteria ꝛ tenasmōe. Et qñqꝫ fit clystere attractiuū
ad attrahendū mās cōtentas in itestinis supioribus ꝛ pnis
venis ꝛ ad diuertendū mās a supiorib⁹ ad iferiora. Et aliqñ
fit clystere cōsolidatiuū vlcerū intestinoꝝ post bonā abster/
sionē ipsoꝝ. Et qñqꝫ fit sedatiuū dolorū in colica ꝛ alijs do/
lorib⁹ ꝛ tortiōibus itestinoꝝ. Et qñqꝫ fit clystere alteratiuū
ad alterandū malitiā cōplōnis coꝝ ꝛ circūadiacentiuȝ mē/
broꝝ. Et qñqꝫ fit ad carminandū ꝛ ad resoluēdū ventosita/
tes in itestinis cōtentas in gurgitibus ꝛ gurgulatiōibus ip/
soꝝ. Et qñqꝫ dñt qdā fit clystere ad somnū inducēdū. Et di/
xit Gal. 12° tera. Humoꝝ mordicatiuoꝝ declinantiū ad inte
stina cūo fienda est pisterius .s. p clysteria cōuenientia. Et iter
res alias aq̄ farris ordei est potior ꝛ ꝯueniētior ad pdictu.
Dixit Joānitius. Accidit vētositas in stō ꝛ intestinis ex
inordinata positiōe clysteris. Aut Rasis 9° cōtinē. dico hoc
accidit qñ vna vice cōprimit': ꝛ alia aperit' vter siue vas cly
sterizandi: ita ꝙ erit dispō eius vt est dispō in vtre: bñ inflat'
vtrū restringēdo supra aliquā ptē ȝ medicaminis supfluētis
in eo: vñ expedit ꝙ restringat' subito sup locū in quo fuerit
clystere sumarie: deinde cōprimat' caute ꝙ nō ingrediat' in
eo vētositas. Ideoqꝫ bñ faciūt qui ilico misso liquore clyste
ris in vtre torquēt ꝛ circūuoluūt: deinde liquorē in anū sine
intermissiōe cōprimēdo ipellūt. Dixit. n. Serap. Stude i cly
steribus: ꝙ nō ingrediat' in vtrē ventositas: ita ꝙ iponas ca
nulā in vna vice: deinde cōprimendo vtrē noli dimittere cū
exinde .s. ex dimissione ingrediat' vētositas: vñ cōprimendū
est subtilissime. alis successiue ꝛ caute. Dixit Paulus imisso
instr̄o in anū cū tēperātia infestādus est vter eius ꝛ detinen/
dus est cū lenitate dū ingrediat'. Dixit Rasis vbi. s̄. Dico
expedit. ꝙ hēat clystere duos meatus: vnū ad imittēdū me/
dicamē ꝛ aliud ad emittendū vētositatē ꝛ h̄ fieri pōt tali mō
cōuenientēr. Fiat cānula in cuius pte inferiori fiāt duo meat⁹
diuisi: quoꝝ finis vni⁹ liget' penes ꝯtinuationē eius cū vtre
cū plūbo cōsolidato: ita ꝙ sit supius ne currat in eo medica
mentū in h̄ meatu ligato in fine eius oȝ esse foramē vt egre/
diat' p ipsuȝ vētositas: tñ hoc foramē nō oȝ puenire ad anū.
Vñ si clysterizaueris cū hoc instr̄o. ita ꝙ medicamē imittat'
per vnū meatū: ꝛ per aliū meatū in quo factū fuerit foramē
egrediet' vētositas in maiori parte nō infestabit' ad egrediē/
dū foras: qñ clysteris nō sic facta in maiori pte expellunt' a
vētositate: eo ꝙ infestant' dū mēbrū fuerit rectū: vñ si emis/
sa fuerit ipsa vētositas per meatū ppriū nō expellet' cū vio/
lentia potēti: qñ emissa vētositate in q̄ȝtitate qua imissa fue
rit remanebit vēter vacuus in dispōne sua. De forma cly
steris ꝛ mō vsus eius locut⁹ est Aui. 16ª tertij ca°. de colica
ꝛ ego reseruabo vsqꝫ ad illud ca^m ponere ipsuȝ. Et q̄ȝti/
tas qdeȝ medicaminis injiciēda per clystere: dixit Rasis. 9.
cōtinē. maior esse oȝ. ℥. xxvij. ꝛ minor. ℥. ix. Et si minor fue/
rit q̄ȝtitas nō pueniet ad locū. Et maior si fuerit infert hebe
tudinē ꝛ inflationē. Et qd̄ est inter pdictas q̄ȝtitates oȝ va/
riari fȝ magnitudinē corpoꝝ ꝛ alioꝝ pticulariū ꝯsiderādo
ruȝ. Cūqꝫ fit clystere in epate ꝛ calculo renū oȝ esse pue q̄ȝti/
tatis ne impellāt ꝛ cōprimāt intestina eo repleta renes ꝛ fiat
per h̄ additio in dolore. Et dixit Rasis: clysterizandū est
in die ad plus bis aut ter ꝛ proprie si fuerit in itestino recto
vlcus: tunc apa calīm inbibēs. ꝙ nō egrediat' stercus de inte
stinis que psunt ei. Et dixit si fuerit clystere vehementis
caliditatis infert tenasmonē: ꝛ si fuerit multe friditatis exci
tabit ventositatē ꝛ cōstipabit ventrē ꝛ nocebit itestinis ꝛ ve
sice: vñ sciendū est ꝙ in oi dispōne clystere oȝ esse actu tepi/
dū vel ad paruā caliditatē declinās pterq̄ȝ in colica frida in
qua oȝ esse actu calīm q̄ȝtū tolerari comode poterit. Et di/
xit Rasis ibidē de li. ani. Si vis facere clystere nō facias ie/
iuno stō. Et Rasis ait dico: vidi in q̄ȝpluribus locis. ꝙ expe
dit ꝙ patiēs cibet' anteq̄ȝ vtat' clysteri. hodie tñ cōsuetudo
est clysterizādi ieiuno stō. Attñ si patiēs esset debilis aut fa/
cile resolubilis melius erit ei si ante clystere paꝝ cibi acce/
perit facilis digōnis ꝛ post horā capiat clystere. Et hora ad
clysterizandū melior est cū est aeris frigiditas .s. nō intēsa ꝛ
pcipue in dieb⁹ estiuis ꝛ febricitātib⁹ acute: qm̄ dixit Aui.
sequet' inde ne augmētet' grauitas ꝛ dolor ꝛ estuacio ꝛ nau
sea. Et itellexit Aui. de hora electa. nā coacte in casibus ne/
cessitatis clystere oi hora fieri oȝ. Dixit Rasis vbi. s̄. Cly
sterizatio oȝ fieri sic. Patiēs oȝ iacere supine sup dorsuȝ de/
clinādo caput iferi⁹ ꝛ eleuādo pedes supi⁹: ita ꝙ subleuent'

Clysteris [illegible]

Modus iponendi clystere.

Forma clysteris.

Quantitas medicaminis clysterizādi.

Numerus clysterioꝝ in die.

Clystē oȝ imponi tepidum.

Hora clysterizādi.

Clystē ad intentiones multas fieri pōt.

Situs clysterizādi

lumbi ⁊ clysteris auctor sedere oꝫ ꝓpinquus ei: incisis vn/
guibus manus eius ne ledāt anū ⁊ ponere oꝫ instr̄m anoꝫ: tñ
ꝑus inungēda sunt capita digitoꝝ sinistre manus cū oleo ⁊
inungēdus est anus cū oleo abūdanter: deinde iponat digi/
to ano plies vt amplief: deinde iponat instr̄m ano nō impfe
cto ingressu. nā cū sic fit nō intrabit in totū: deinde cōprimē
dū est cū vtraqꝫ manu efficaciter qḋ imissum est: ⁊ dixit Ra
sis ibidē: dico ex auditu clysterizādus est patiēs dolorē re/
nū ⁊ vesice dū iacet supine sup dorso. Et Aui. dixit 4° ꝑ¹ vꝫ
ꝙ clysterizati situs melior sit supinus: deinde reuoluat se ad
latus dolēs. Et dixit Rasis ex h. ani. Jacere oꝫ patiēs sup si/
nistrū latus ponēdo sub cossa capitale ⁊ extēdendo pedē si/
nistrū ⁊ dextrū subleuādo dū adhereat pectori: credo ꝙ sit
qꝛ melius ⁊ citius in h̄ situ clystere ingredif ad itestina gros
sa q̄ sunt sita magis in sinistro latere. Et caue dixit Rasis ne
sternutationē fecerit aut tussiat dū clystere fit. ꝙ si inde egre
dif clystere cōuertēdū est statim velociter. Et si ꝓcesserit ad
egrediendū nō est inbibēdum in suo exitu. ℭ Dixit Serap.
ꝑacto clysteris ingressu calefaciēda est sela ani post clystere
cū h̄ ꝓhibeat: ꝙ nō egrediaf clystere: ⁊ h̄ oꝫ fieri in dissente
ria cū lana infusa cū aqua calā stiptica ⁊ alijs in aq̄ cala sim
plici. ℭ Dixit Paulus: in quo remanebūt clysteria itus sup
ponēda sunt licinia solutiua. ℭ Dixit Rasis vbi. s̄. Si quis
cū audacia vsus fuerit clysteri cū aq̄ pura opꝫ. ꝙ ifirmef in
inferioribus. ℭ Et Aui. dixit vbi. s̄. q̄ ex clysteris sunt acu/
ta debilitāt epar ⁊ ꝑducūt ad febrē. Et Gal. dixit in li. de co
lica. ⁊ ponif a Rabi in 13° pti. Cauendū est ab oi clysteri in
quo medicamina apponunf acuta stō debili exñte: sed hñtē
stōm debilē clysteriza medicinis lenitiuis: ipse. n. nō addu/
cunt stō debilitatē aliquā neqꝫ mutāt de egritudine in egri/
tudinem patientē. Dixit Aui. vbi. s̄. Balneū solet facere vt
ebulliāt humores ⁊ aspgant: ⁊ cōditio clysteris est vt acrez
⁊ hūores retētos trahat. Et ꝓp hoc ꝑm plīm nō est bonū vt
balneū enemati ꝑmittaf. Et dixit: siqs in itestinis pustulas
hñs indiguerit clysteri cā febris vel alteri⁹ egritudinis ⁊ ti
muerit ne enema retineaf. s. in vtre ⁊ nō ingrediaf corp⁹ vel
retineaf intus imissuꝫ ⁊ nō egrediaf: qḋ iō maxie posset cō/
tingere: qꝛ nā timēs trāsmittere suꝑfluitates sup itestina pa/
tiētia pustulas conaf ad illā clysteris retētionē: tūc oꝫ sup/
ponere ano suo ⁊ femori ⁊ in locis q̄ sunt in circuitu spelraꝫ
calefactā cū pāno: ponif. n. in sacculo ⁊ calefit sup tegula ⁊
supponif vel fiant plēs sacculi ⁊ apponaf vnus post aliuꝫ.
Dixit Rasis vbi. s̄. Adde de oleo i clysterib⁹ iuuenū cū ipsi
indigeāt hūectatione sicce sbē ⁊ in eis accidat magna sicci/
tas sbe: ⁊ adde de melle in clysteribus senū: ⁊ adde de oleo.

Clystē ꝑ vētositate

ℭ Dixit Ori. Ad ventositatē fiat clystere cū aq̄ calā: qm̄ aq̄
tepida gñat vētositates. Aui. tertij. 16° de cura colice posuit
can. in admistratiōe clysterioꝝ. Et dixit. qñ enema admini/
straf ⁊ nō descēdit neqꝫ educif nō est excusatio qn admini/
strenf suppositoria vt deponāt ipsuꝫ cū egri^m. i. cū cā egri/
tudinis: ⁊ nō opꝫ vt sit impulsio enematis cū facilitate ⁊ nō
cōsequaf locū egritudinis. Et cū impellis enema ⁊ declinat
ad egrediendū nō ꝓhibeas ob h̄. s. ab egressiōe. s. sed dimit/
te ipsuꝫ egredi ⁊ post emissionē reitera ipsuꝫ statim sicut est
. i. in ipsa hora. Et dixit. nō opꝫ vt eger clysterizef dū sternu
tat aut tussit: qꝛ ꝓhibef ingressus eius: differaf ergo donec
sedef sternutatio ⁊ tussis. Et scias. ꝙ intestina supiora nō cō
sequunf iuua^m enematis eq̄lis. i. cōueniētis q̄ātitatis ⁊ me/
diocris: exigit ergo vt sit magne q̄ātitatis nō tñ excessiue: qꝛ
qñ enema est ēt plīm. i. magne q̄ātitatis valde multiplicatur
nocu^m eius ⁊ timef ex nocu^{to} ipsius. Et dixit Aui. Spissuꝫ
enema. i. grossuꝫ ⁊ viscosūm adheret itestinis ⁊ efficit per h̄
nocu^m plīm vel plimi. i. eius q excedit q̄ātitatē: qḋ nocu^m ef/
ficit sua adherētia ⁊ mora. Subtile v̄o clystere nō cōfert. s.
cōferentia notabili: ⁊ ꝓpea est in iudicio clysteris pauci. s. ꝑ/
ue quātitatis. ℭ Suppositoria v̄o: seu collíria dicta debēt

De suppositorijs.

hr̄e formā solidam durā vt possint imitti ano cuꝫ violētia si
opus fuerit: ⁊ debēt esse oblōga circit̄ digitos qnqꝫ aut paꝝ
plus aut paꝝ minus ꝑm diuersitatē staturaꝝ hoium in ma/
gnitudine ⁊ puitate in grossitudīe digiti. Et sunt ex eis alia
debilia leuia: alia mediocria: alia fortia acuta. Et debilia q̄/
dē sunt sicut q̄ fiūt ex zuccaro cocto aut melle cocto: aut lar
done aut cū tirso caulis: ⁊ silibus. Et sunt q in infantib⁹ sup
ponūt oleū intra anū cū pēna inūgēdo. Et mediocria sunt q̄
fiūt cū bñdicta aut Jerapi. ⁊ silibus electuarijs decoctis aut
cū melle ⁊ stercore muris: aut cuꝫ sapone albo ⁊ silibus. Et
fortiora sunt q̄ fiūt cū radice ciclamis aut cucumeris asinini
aut cū cepe aut cū squilla aut cū reb⁹ in qbus ponunf sicut
salgema pulpa collognt ide scamonea ⁊ silia. ℭ Debent aūt

De clysteribus ⁊ suppositorijs narcoticis.

caueri clysteria ⁊ suppositoria in qbus ponunf opiuꝫ ⁊ alia
narcotica. Jnquit Gal. sup epidimijs vt 9° scribif cōti. vidi
quosdā supposuisse sibi de opio ⁊ mortui sunt: vñ nō est sup
ponendū ei q fuerit modici sanguis ⁊ pauce calitatis. nō. n.
est vtendū eo in talib⁹. Et ego vidi puerū cui suppositū fuit
opiū ꝓp tenasmonē: ⁊ mortu⁹ fuit puer. Et vidi virū in sene/
ctute cōstitutū cui imissuꝫ fuit clystere cū opio ꝓp sedare do
lorē imēsum colicū quē patiebaf ⁊ mortuus fuit hōille. Si
v̄o aliqñ neciuꝫ fuerit: admistrādū erit cū timore ⁊ cautela.
ℭ Jnqt Jpo. ꝑ re. acu. Si vt⁹ etasqꝫ ꝑmiserint clysteris op⁹
est ad educēdū suꝑfluitates cibi. Si v̄o defect⁹ fuerit. s. vtu
tis vel etatis suppositoriū imitēdū ē nisi cibi. s. suꝑfluitates
spōte sua. i. nālr: ⁊ bono exitu. s. sine molestia egeranf. Jōqꝫ
dixit Gal. i cōmē. Opꝫ te clysterizare cū cui⁹ vtus est fortis:
⁊ supponere licīniū ei cuius virtus est debilis. ℭ De euōne
aūt per vrinam dicef in sermone 5° tractatu de dispōnibus
renū. Et de euacuatiōe per sudorē dicef in hoc sermone cū
de accidentibus febribus superuenientibus fiet mentio.

ℭ De flobotomia. Cap. xvij.

FLōmia dixit Gal. 4° aflo. in cōmento aflo. Sub cane ⁊c. ē euō vlis. Et Aui. ꝑ° q̄rti addidit q̄ multitudinēꝫ euat. Est aūt euō ꝑncipalr hūoris peccātis in q̄ātitate scdario v̄o et euat hūorē peccantē in q̄li: ⁊ est
euō exhens hūores de venis nō eos q sunt ext̄ venas. Et est
euō vlis. i. a toto educēs corpe. Dixit. n. Gal. 2° reg. acu. cō/
men. x° ꝙ euō per flōmiā ex qbuscūqꝫ venis fiat a toto cor/
pore euat q̄uis spālius respiciat aliqs determinatas ptes: ⁊
ex magis ꝓpinqs euet ꝑm venaꝝ varietatē in qbus flōmia
fit. Et rō q̄re euat a toto est: qꝛ oēs vene corpis adinuicē sūt

Flōmiam esse euōnē vlem quō itelligit.

cōiuncte: ⁊ colligate. ℭ Quidā tñ dñt. flōmiā esse euonem
vlem. verificari sumendo flōmiā ꝑm spēm: sic. n. sumpta euat
totū corpus eq̄liter ⁊ ꝑm denoiationē: qḋ sic pꝫ: nā aliq̄ flō/
mia purgat vel euat caput: aliq̄ pedē: ⁊ sic de alijs: ⁊ sicut ca
put denoiaf euatū per flōmiā ita silr ⁊ pes ⁊ silr ⁊ alia mē/
bra: vñ est eq̄litas denoiationis purgatiōis nō autē est pur/
gatio vlis nec eq̄liter euat totū corpus: sic ꝙ a toto euet q̄āti
tatē sanguinis equalē: imo a pte ꝓpinqua plus euat q̄ꝫ a re/
mota ⁊ aliqñ dextrā aliqñ plus sinistrā: vñ flōmia non euat
totū corpus pūctualr: sed determinata flōmia hꝫ determina
tos respectus ad determinata mēbra q̄ euata denoianf esse
purgata per illā flōmiā. Jōqꝫ nō ois euō sanguis q̄litercūqꝫ
facta purgat totū corpus eq̄liter q̄uis per cuiuscunqꝫ ptis
euonē sanguis fit aptū totū corpus purgari equalr ꝑm de/
noiationē ꝓp colligātiā quā hñt oēs vene corpis adinuicē:
lōqꝫ ꝯtingens est per euonē sanguis a vena vna totū corpus
euari. ℭ Et dñt alij: df euō vlis: qꝛ euat a venis cōibus toti
qbus euatis df esse euatū totū corpus: euata mā cōi: nō aūt
ꝙ in cuiuscūqꝫ vene flōmia de sanguine cuiuscūqꝫ vene cor/
poris euef. Jmmo multotiēs in flōmijs sanguis plium ve/
naꝝ nō cōmouebit: ⁊ nec euaf neqꝫ ex hoc sequef vacuū in
vena que flōmaf: qm̄ ad replendū sufficit sanguis qui reme
net sufficiēs rarificatio. ℭ Euat aūt flōmia multitudinē: qꝛ
oēm humorē in venis cōtentū nō eligēdo hūc vl' illū: sed ꝓ/
prie euat massam sanguineā peccantē siue q̄āto tm̄ siue q̄āto

⁊ quali. Et pp hanc cām si flōmia fiat in corpore nō repleto
adhuc oꝫ euare multitudinē. Dixit Gal. sup 4° afo. ⁊ ponit
a Rabi in 12ª pti. Cuꝫ chimi in corpe equalr dñant: equalr
sunt purgādi ⁊ h̄ facere itelligit flōmia spāliter. Et Aui. di
xit. 4ª pmi caº: ad sciendū qñ ⁊ qualr purgari opꝫ. ꝙ minu

Cōsiderā da circa flomiā fiē dam.

tio est euo humoribus equalr augmentatis ꝓpria. ℂ Dixit
Gal. in li. de flōmia ⁊ scribit 15° cōtinē. sic. Qui vult dispu
tare de minutione scire oꝫ corpus in quo sit opportuna euo
per minutionē: aut alio mōi: qm̄ possibile est. ꝙ opportuna
sit euo: sed absq̧ minutiōe: deinde corpus in quo cōportabi
lis sit euo absq̧ nocu^o: qm̄ forte patiens indiget euōne: tn̄
illā ꝓhibet tps aut etas aut regio aut vitiū accidens in ore
stōi: deinde oꝫ scire tps in quo oꝫ fieri minutio: deinde in q̄
vena oꝫ fieri minutio: qm̄ si minutio facta fuerit in aliq̄ ve
na q̄zuis ꝭm aliq̄s equalis sit vtilitas: apō tn̄ Ypo. ⁊ socios
eius inter venas in qbus fit minutio pro vna passiōe minu
ta alia vena est distās ⁊ remota valde: deinde inspiciat q̄zti
tatē opportunā in euōne: deinde corpus in quo oꝫ ex̄hi san
guis semel aut bis aut plies: ⁊ i quo oꝫ fieri euo vsq̧ ad sin
copim: ⁊ in quo vitāda est talis euo: in quo magnat nocu^m
eius: aut erit ad fallaciā. Et oꝫ scire si opportuna erit euo in
corpe sano aut nō sano in vtraq̧ dispōne: qm̄ euo ꝓhibet sa
nū in quo sunt signa repl'onis ꝙ nō inducat ad morbū ⁊ sa
nat patientē. ℂ Rabi in 12ª pticu. dixit se collegisse ex v̄bis

Prohibē dētia flō miam.

Gal. pº ad glauc. ꝙ status hoium ⁊ accñtia in qbus nō de
bes approximare ad flōmandū ēt si signa sanguinē demon
strāt sunt sicut ista. s. Spasmus angustie fortis dolor: tps ca
loris fortis: tps frigoris fortis: regio valde cal'a: regio val
de frigida: cōplo cal'a ⁊ sicca nimis: corpus carnis leuis hu
midū rarū facilis resol'onis grassities in corpe dñans ⁊ ma
cies in corpe dñans: etas puerilis: etas senilis corpus timi
dū ⁊ insuetū flōmie: corpus cuius os stōi dolet: aut est debi
le ex fastidio: aut pūctura maloꝝ humoꝝ: ⁊ corpus a dyar
ria occupatū: sed tn̄ cū corpus est repletuꝫ repl'one multa in
aliquo dictoꝝ statuū ēt si insuetū sit flōmie ex̄hes sibi modi
cū sanguinis cū dubitatiōe ⁊ timore. Et status hmōi ēt sunt
hi: q defectiōi inherēt ⁊ apari. ℂ Et flōmia qdē q̄nq̧ fit gr̄a
curatiōis a p̄ntibus morbis: ⁊ q̄nq̧ gr̄a p̄seruatiōis a futu
ris morbis: ⁊ que fit gr̄a curatiōis aliqñ euat mām morbi:
⁊ aliqñ diuertit: ⁊ que euat aut minorat mām aut eradicat
ipsā: ⁊ q̄cūq̧ haꝝ fit: alia fit regulr̄ alia coacte. ℂ Et aliqñ
fit flōmia tēptatiua euando paꝝ sanguinis vt videat an tole
rabilis sit an nō: an iuuatiua sit an nō. ℂ Et flōmia minora

Flobotomia fit ad muitas i. tentiones fieri ⁊ in spēs diui ditur.

tiua q̄nq̧ reqrit secūdationē sui semel vel plies: ⁊ q̄nq̧ non
de qbus oībus spēbus in ꝓcessu huius capli appebit. ℂ Et
flōmia qdē p̄seruatiua q̄nq̧ cōpetit corpibus sanis nō qdē
simplr: q: nō egēt eaꝫ sanis nūc lapsis ⁊ neutris decidētie.
ℂ Curatiua x̄o fit in morbidis iā corpibus ⁊ vtriq̧ fit san
guine dñante supra alios humores: ⁊ nō alijs hūoribus do
minantibus supra sanguinē dñio. s. absoluto: qd̄ est qñ non
simplr disponunt dispōne sanguinis: s; ipsi magis disponūt
sanguinē ꝭm se ⁊ pp hoc nō fluūt cū sanguine neq̧ in flōmia
euant cuꝫ eo. Si aūt alij humores supra sanguinē dñarent
dñio ꝓportionis qd̄ attendit ꝭm ꝓportionē q̄ztitatū ⁊ dñij
eoꝝ in corpe cursu nāli. x̄.g. Supposito. ꝙ sit ꝓportio q̄zti
tatis ⁊ dñij sanguis supra alios hūores dupla vt. 12. ad. 6.
nō pōt cōtingere vt aliq mali hūores in hac ꝓportione sint
diminuti: ⁊ sint. x̄.g. vt. 4. ad. 12. ⁊ in tali ꝓportiōe sanguis
vr̄ hr̄e dñium: ⁊ pōt ēt cōtingere ꝙ in illa ꝓportione aliqui
mali humores sint aucti: ⁊ sit. x̄.g. vt. 8. ad. 12. ⁊ tunc in hac
ꝓportione alij hūores dñr hr̄e dñium supra sanguinē. s. do
miniū ꝓportionatū nō absolutū: ⁊ in quolibet dictoꝝ casuū
pōt fieri flōmia l; maior in p̄io q̄z in scd̄o vt Aui. pª terti di
xit illo caº. cū māꝫ euare ⁊c̄. Ubi ambos istos casus tetigit:
p̄mo p̄mū ⁊ scd̄o scd̄m. ℂ Pro his dixit Gal. 4° de ingenio
sani. ⁊ ponit 15°. cōti. sic. vtimur extractione sanguis aut ex
cā supabundātie eius. s. qua timet casus in egritudinē: ⁊ sic

tetigit flōmiā preseruatiuā: aut ex cā crudelitatis morbi ex
violēto motu ipsius: ⁊ sic tetigit curatiuā. ⁊ itep dixit: quo
tiens timet futurus morbus magnus aut adest in initio oꝫ
fieri. ℂ Dixit Auic. 4ª p̄mi. Nemo est flōmandus nisi alter
duoꝝ: ⁊ vnus est q p̄paratus est ad egritudies sanguineas:
sed tn̄ nōdū incurrit eas: ⁊ alter est q: iā incidit in eas. In p̄
sanguis. i. massa sanguinea peccās in q̄zto quali vel vtroq̧
t; locuꝫ cāe añtis siue multiplicatus fuerit in corpe toto seu
in aliquo vl' in aliqbus mēbris: ⁊ oꝫ euari ne trāseat in cām
cōiunctā ⁊ actu faciat egritudinē: ⁊ in 2° t; locū cāe cōiūcte
⁊ oꝫ euari vt tollatur ⁊ e tinguat egritudo ab eo ꝓgressa.
ℂ Almansor dixit: flōmia in sanitatis cōseruatiōe. s. p̄cuera
tiua ac ēt in egritudinū curatione magna opationū medicie
cōsistit si q̄lis oꝫ fieri fiat. ℂ Dixit Rasis 15° cōtinen. Corpa
sana in qbus oꝫ fieri flōmia sunt illa q̄ ꝓxima sunt ad casuꝫ
in morbos: ⁊ sunt illa in qbus est repl'o. aut quo ad virtutē
aut quo ad vasa: nō autē cōpetit minutio inculpabilr saniss
sed lapsis. In nullo tn̄ p̄dictoꝝ oꝫ minutio fieri nisi cōsidera
ta flōmandi v̄tute ⁊ alijs pticularibus. ℂ Dixit Gal. in lib.

Quatuor sunt indicātia sup flōmiam.

de flōmia. tres determinate sunt intētiones flōmie. s. magnº
egritudinis vel p̄ntis vel expectate vel icipiētis. Etas iuuē
tutis: ⁊ robur v̄tutis ex̄ infantiū etatē: ⁊ 15° cōtinē. addidit
tps anni: qm̄ h̄ sunt accñtia nobilia. al'. v̄ba que oino cōside
randa sunt in minutiōe fiēda per q̄ cognoscit an flōmandū
sit an nō. Et Rabi dixit in. 12. pti. Hec tria flōmiā esse necia;
portēdūt. s. egriº magna q̄. s. de ea idicat. Et abñtia accñtis
magni futuri: ⁊ etatis senilis ⁊ puerilis. Et fortiᵗᵒ v̄tutis q̄
coindicāt: ⁊ flōmiam fieri cōsentiūt. ℂ Et dixit Gal. in li. de

Nota pre ceptū vle.

flōmia ⁊ scribit a Rabi 12ª pti. Hoc est gn̄ale p̄ceptū attēdē
duꝫ in oībus quos ꝓponis flōmare: in ipso p̄nº q̄rere mēbrū
qui est flōmādus si in eius corpe est aliqd̄ mēbrū debile ⁊ si
h; declina repl'onē sui sanguis ad ipsuꝫ mēbrū: ⁊ ex̄he mām
hūe repl'onis p ipsum locū. Si aūt in eo nō fuerit aliqd̄ mē
brū tale flōma eū ex q̄cunq̧ mēbro malueris. ℂ Dixit Gal.
in li. de mēsura euōnis: si aliqñ sanguis multᵘ appet coacer
uatᵘ in corpe ⁊ hora anni v̄nalis ⁊ regio tpata ⁊ nā hñs san
guinea auferes de sanguine: adhuc aūt magis si p̄iculū imī
neat de p̄pleumonia squinātia vel pleuresi vel aliq̄ alia egri
tudine acuta vehementi. Et dixit: in quo fuerint vene late ⁊
grosse ⁊ corpus modice macilentū brunū non hūide carnis
sanguis extrahat ex eo absq̧ cautela: ⁊ vlr ois in quo san
guis supabundat cōsentiētibus p̄ticularibus est flōmādus.
Et tu qdē in p̄cedentibus habuisti signa dñij sanguis ⁊ silr
signa repl'onis quo ad vasa: ⁊ quo ad v̄tutē ad q̄ maxie attē
dere opꝫ. ℂ Dixit Rasis 15° cōtinē. Minutio oꝫ ꝓpue fieri

In repl'o ne sanguī nis cōue nit flobo tomia: ⁊ h̄ signa eiᵘ.

in repl'one sanguis: qm̄ sanguis l; in se hēat cōferre corpori
iuuaᵗᵉ magᵗ: tn̄ augᵗᵒ sui in q̄ztitate aut q̄litate maior infert
morbos malos: ⁊. n. si abūdās fuerit valde subito manabit
de eo q̄ztitas magna ad aliqd̄ mēbrū mortificās illud ⁊ ex
inde anihilabit actus ipsius dū putrefiet: aut forte manabit
ad cerebrū afferēs apoplexiā aut ad aliqd̄ aliud mēbrū in
ferēs apa aut forte infrigidabit corpus pp suffocationē ca
lidi nālis ab illa magna sanguis exuberātia. Et subdit Ra
sis: cū pōderositas ⁊ tēsio q̄ sunt duo signa repl'onis nō sunt
ex alio hūore q̄z a sanguine qd̄ cognoscit ex rubore ⁊ calita
te tactus ⁊ regimine p̄cedēte. s. gn̄atiuo multi sanguis: fiat
minutio ⁊ si sentit in corpe tensio: sufficiēs erit sua sign̄atio
sola ad minuendū ⁊ firmior erit eius sign̄atio si sentit in cor
pore pulsatio vt minutio fiat. ℂ Dixit Aui. Tu debes esse
sollicitus anteq̄z flōmes. s. in cōsiderādo de colore corpis ⁊
de tēsione sensata ab infirmo. nā per tēsionē per totū corpus
incidētē magis eris securus flōmare. sup. ⁊ silr per colorē
corpis rubicundū. Ista. n. duo sunt de signis significātibus
flōmiā fieri debere. Et pōderositas qdē sensata in corpe to
to signū est repl'onis. Et repl'o quo ad v̄tutē intelligit qñ pa
tientes cū fuerint in eoꝝ opatiōibus audiunt dicētes. Sen
timus in nr̄o corpe pōderositatē ⁊ lassitudinē ⁊ difficilē mo

tantur qui sentiunt in eorū corporibus vel aliqua ipsoꝝ pte in/dició eius ad modū vitij vlceris apud ipsoꝝ motū h̄ signat corruptióez humoꝝ eoꝝ. sicut replo quo ad vasa cognoscit per inflationē ⁊ rubedinē: patiunt .n. laborē extensiuū. In oibus istis dispóníbus signat opportunitas euōnis. ¶ Ait Rasis 15° cótinē. Dico minuēdus est ille cuius vrina fuerit sub russa grossa ⁊ facies inflata russa: sed nó est minuēdus ille cuius vrina fuerit tenuis ignea ⁊ cóplo colica. Et Auic. hoc idē adducēs ad febres putridas dixit. In febrib⁹ putridis: post ɔsiderationē decē regulaꝝ regulantiū euōnē supra positaꝝ inspice in vrinale: ⁊ si vrina fuerit grossa rubicūda: ⁊ pulsus fuerit magnus ⁊ febris i suo motu nó pperat .i. nó mouet. tūc .n. vt dicet non oꝫ fieri flōmia in hora mot⁹ egritudinis seu febris ad poxismū vel exacerbationē: vel nó pperat in suo motu: qꝛ nōduꝫ venit ad aug^m vel statū lmuēs per h̄ ꝙ flōmia fiat in pn° vel nō pperat .i. nó furiose pcedit quēadmoduꝫ colice faciunt: tūc flōmia in ea hora q̄ stōus a cibo est vacuus. Sed si vrina fuerit subtilis ⁊ facies a pn° fuerit tornatilis: caue tibi a flōmia. ¶ Attñ cōsidera bñ oia signa: qꝛ qñqꝫ .n. decipiūt medicū. Ait .n. Gal. sup̄ p chimoꝝ ⁊ ponit a Rabi 12ª pti. Inclinat aliqñ medicus ad credendū. ꝙ in corpe supabūdat sanguis ⁊ nó supabūdat: ⁊ h̄ accidit aut ex calore aeris aut ira aut febre ⁊ silibus inflāmātibus ⁊ rubificantibus corpus: ⁊ pcipue faciē. Et silr aliqñ putat corpus esse diminutū in sanguine: ⁊ nó est diminutū: qḋ accidit ex frigiditate sanguinē ad interiora pellēte: ꝗre nó appet corpus inflatū neqꝫ rubicundū. Propterea dixit Gal. 4° de inge. sa. ⁊ scribit 15° cótinē. sic. Non quotiēs apparētia fuerint signa replōnis cogi debemus vti minutiōe: sed dēmus curā facere cū ea vel cū re alia: ⁊ in libro de flōmia dixit: cuꝫ ea que grauant multitudine molestāte corpa: nó oino .s. flōmabis absqꝫ determinatiōe: nó .n. tūc semp de sanguine auferendū est: qꝛ cótingit aliqñ crudum fm vniuersuꝫ corpus coaceruatū esse humorē .s. ⁊ aggrauare quo adueniēte attēdere diligēter opꝫ vsqꝫ ꝗtum v̄tus robusta est: ⁊ vsqꝫ ꝗtuꝫ ipse humor grauās infrigidatus est: ꝓsoluit .n. in hmói dispónibus v̄tus in flōmijs vltie ⁊ nó adhuc ipsam recupare sit pōse: hoc aūt fiēte piculū magnū sequit maxie qñ supincederit febris in ɔstóne estiua stó praue hñte vel toto corpe molli nā exñte ⁊ cóplone humida. dyaforant .n. hi tales ⁊ sincopiçāt citissime et ꝗuis eis magna superuenerit febris. Si v̄o nil fuerit hoꝝ .s. q nó habuerit stōm praue hñtez ⁊c. sed vel hyems fuerit ⁊ regio nā frigida ⁊ cóplo hois frigidior infrigidabit v̄tute .i. valde intēse toto corpe flōmatus ⁊ accidēt quedā eoꝝ que pp frigiditatē fortē accidūt sinthomatū. Itaqꝫ eos qui talr disponunt nó cōuenit flōmare: sed alijs curare remedijs: pōe est vt sit replo in corpe exigens euōnē: non tñ semp per minutionē vt cuꝫ eēt ex multitudine humoꝝ crudoꝝ aut subtiliū colicoꝝ: sed si cū signis multitudinis virtutē fortē esse cōsperexis ⁊ dispó corpis sit cū extensióe flōmabis nihil determinās: qꝛ tūc plenitudo est peccati quāti solius: sed adhuc magis nihil determinabis fm flōnosam dispónez: qꝛ in ea est pctm̄ ꝗti ⁊ q̄lis simul. ¶ Et Aui. dixit. Non quotiēs noieta signa replōnis appuerint: opꝫ vt minuas: eteniꝫ qñqꝫ est replo ex humoribus grossis viscosis crudis: ⁊ erit eoꝝ replo aut p̄ter replonē sanguinis aut cū sanguis replone: ⁊ si cū sanguis replone fuerit nó oꝫ in pn° fieri flōmia: qm̄ si fiet erit flōmia ipediēs ⁊ ꝓhibens ipsoꝝ maturationē: ⁊ timebit ex illo ne eger pdat incrudatis illis hūoribus vehemēter: sed debent p̄us tales hūores digeri ⁊ euāri: ⁊ postea oꝫ fieri flōmia. Si v̄o illi humores sine sanguis plenitudine fuerint nullo tpe conuenit flōmia. ¶ Rursus sciēdū est. ꝙ aliqñ flōmia fieri oꝫ plenitudine in corpe non exñte: dixit .n. Gal. in li. de flōmia: non solū plenitudine exñte vel ea q̄ fm vasa vel ea q̄ scōm virtutez flōmia multū iuuat: sed ⁊ sine multitudine incipiēte flōnē vel pp pcussionē vel dolorē aut imbecillitatē pticularū. cura .n. talīū flōnū sine multitudine incipiētiū nó euōnis hꝫ intētionez .s. solā. Attñ in euōne a flōmia pn^m fiat. In his .n. corporibus nó multitudinis expectare opꝫ familiare sinthoma siue grauedinē eius q̄ ad virtutē siue tēsionē eius q̄ ad vasa: sup. sed euare opꝫ nó p̄ntibus grauitate ⁊ tēsione. Et in vulneratis pticulis magne vel alr ꝗlitercūqꝫ incipiētibus hēre flōnē qñ ipsum magnū futuꝝ expectabimus ab euōne vl purgāte: vel flōmāte alterutrūlibet vti diiudicauerimus euōnē meliorez esse. ¶ Egritudines quoqꝫ ad q̄s qui pati sunt idigēt flōmari anteq̄ꝫ in eas icidāt sunt egritudines sanguinee magne siue solite fuerint illis euenire siue nó: sed de nouo parētur ad eas: sicut apoplexia epilepsia melia artetica sqnātia optalmia cū fuerint cū exuberātia sanguis ⁊ sputū sanguis expectare: ⁊ apata interioꝝ. ¶ Dixit Gal. ⁊ ponit 15° cóti. sic. Quotiēs in corpe fuerit sputū sanguis ⁊ cóplo. als. ɔpó pectoris ⁊ pulmonis eius fuerit stricta si in corpe eius colligitur sanguis de facili pectore eius vena frangetur: ⁊ vñ velox oꝫ fieri minutio ⁊ in pmordio veris: lꝫ nó manifeste in corpore eius sit aliqḋ acciñs inducēs ad hoc. Et silr in quo dubia fuerit apoplexia aut epilepsia aut aliqua alia passio magna: ad moduꝫ palesis ꝑipleumonie ⁊ squinātie: pcessiue oꝫ fieri minutio in v̄e absqꝫ aliq̄ tarditate lꝫ non accidāt vitia significātia sup replonez. Et silr in qbus fit retentio euōnis sanguis cōsuete: ⁊ in illis q solēt pati quolibet āno morbos de replone fiat euō in v̄e. Et sunt qdā qui indigēt minutiōe in v̄e ex debilitate oculoꝝ suoꝝ ⁊ velocitate doloꝝ oculoꝝ in ipsis. Silr in podagricis ⁊ artecicis. oꝫ fieri in v̄e minutio vel laxatio. Et in eis q laborāt morbis melicis lꝫ fuerit corpus nó repletū. Et oꝫ fieri minutio in eis in qbus icipiūt apata cal'a siue ex cā pmitiua siue ex alia. Debet aūt fieri minutio in sano corpe in casibus dictis nullo habito respectu nisi ad virtutē etatē ⁊ tps anni. ¶ Et Aui. dixit: pati ad egritudines pp q̄s cōuenit flōmia sunt q sunt dispositi sciatice ⁊ podagre fortibus ⁊ artetice sanguineis: ⁊ illis qbus accidit sputū sanguis ⁊ fissura vene q̄ in pulmone eius existit tenuit cōsolidata: qꝛ cū ei⁹ multiplicabit sanguis franget. Et apti epilepsie apoplexie melie cū sanguinis multitudine. Et apti apatibus iterioꝝ ⁊ optalmie cal'e ⁊ eis qbus sanguis emoroidaꝝ aut menstruoꝝ q fluere solebat est restrictus .s. pter nam: lꝫ hoꝝ colores nó demóstrēt ꝙ flōmari debeāt pp eoꝝ obscuritatē aut albedinē: qm̄ eoꝝ sanguis interius est ɔstrictus qui euōne indiget. Et illi q in iterioribus mēbris debilitatē patiunt cū replone calida: debilitate .s. per viā aggrauationis. nā istis .s. oibus supradictis: dixit Aui. melius est vt in v̄e minuant lꝫ in dictas nōdū inciderint egritudines. Et subdit. A. cuꝫ aūt in eas ceciderint penitus in eaꝝ pncipijs flōmia dimittat: non qdē penitus: qꝛ nulla flōmia fiat: sed penit⁹ .i. vltiata q̄ est eradicatiua: minoratiua .n. fieri oꝫ. ¶ Dixit Aui. Sanguis multus facit vt flōmia fiat necīa vt exhoneret corpus a grauedine eius: a grauedine ⁊ .n. ipsa flōmia multū alleuiat tale corp⁹. Uerūtñ ꝗuis ista frequēs flōmia in p̄nti alleuiet: ⁊ ꝗuis tolleret in iuuētute: i senectute tñ si fiat pueniet inde ad malas egritudines .s. frigidas ex qbus est apoplia palesis ⁊ silēs: qꝛ in senectute ex frequenti flōmia corpa multū infrigidant: ⁊ pcipue cerebra eoꝝ: ⁊ inde pueniūt ad dictas egritudines. Et dixit Aui. scito ꝙ qui multū sudat cā replonis .s. sanguinee flōmia indiget: qꝛ non posset cómode euāri tota illa replo per sudorē. Et dixit. illi qbus pcussio accidit aut casus qñqꝫ minuunt timore ne eis accidat apa ⁊ qui hꝫ apa .s. magnū in iterioribus est minuēdus: qm̄ timet ne apiat añq̄ꝫ maturet: ⁊ lꝫ nó indiguerit neqꝫ fuerit ibi multitudo. ¶ Et de egritudinib⁹ in qbus flōmia cōcedit ⁊ cōuenit dixit Gal. 4°. de inge. sa. est egritudo que est fortis ⁊ difficilis ⁊ v̄tus egri fortis: qcūqꝫ exercuit artez me^ae ⁊ laborauit circa ipsaꝫ nó oꝫ extractionē sanguis ꝓhibere neqꝫ ab ea cessare ēt si replonē signa egritudis nó ostendant: sed tantūmodo ostendūt fortitudinē ⁊ difficultatē sui.

Et iterum

Ad cognoscēdū [illegible] minuēdū.

Flobotomia qñqꝫ est necīa non exñte replone [illegible]

Parati ad egritudines ⁊ ꝓpter sanguineas p̄us aūt debēt eē flobotomati.

Parati ad egritudines.

De egritudinib⁹ i qb⁹ cōuenit flobotomia.

Et iterum 4° re. acu. sup. §. Acutas egritudines flomabiles
suasit nos flomare qñ egritudo fuerit magna ⁊ eger iuuenis
⁊ robur aderit virtutis: sed male minus doctus medicus di
xit: inuēto plectorico solo cōcursu flomias esse seruādas: cō
trariū. n. cōtingit esse. Intētiones. n. flomie nō assumūt prio
in se ipsius multitudinē: sed suspitionē futuris egritudis sup
ple. vel future: naʒ si magna esset passio dʒ flomari oīno ēt si
nulla multitudinis videaꝛ cognitio. nō solū. n. qñ magna iā
fuerit egritudo flomie est tps: sʒ cū suspicamur debere esse:
vñ minꝰ docto ꝑuenit. i. ꝯuenit crudino Ipo. quā dedit do
cens nos quecūqꝫ de flomia pñtibus egritudinibus iā cōue
niunt: recte ergo agemus melius esse h̄ sm pn° egritudinuʒ
fieri vel dolētibus incipe anticipe faciētes vt ⁊ ꝑdicte inten
tiones adhuc ad sanos trāsferanꝛ: ⁊. n. ⁊ hos flomabiles su
spicabiles eē factos a magna egritudine capi: qꝛ sic faciēdo
pieruamus a futura egritudine: vel a magnificatiōe iā ince
pte. ¶ Et dixit in li. de flomia ⁊ scribiꝛ a Rabi in. 12. Cū fe
bris gñaꝛ ex multo sanguine: ⁊ feruēti fortiter calo q̄ in cor
pore cōtineꝛ festina patientē euacuare ⁊ extrahere sanguinē in q̄ti
tate mira adeo vt eger deueniat ad sincopim fortitudine vir
tutis ꝑmitus requisita. Et ego recolo 2° vel 3° die febris ince
ptionis hmōi emanasse fere sanguinis libras qnqꝫ: quō aūt
flomia ducere dēat ad sincopim in ꝑcedētibus patuit. ¶ Et
dixit 8° ⁊ ēt 9° tera. ꝙ plenitudo sanguis q̄titatiua nō per
mittit secū stare debileʒ ṽtutē: sed semꝑ est cū ea ṽtus fortis
siue in sanis fuerit siue in egris vt in sinocha iflātiua: ⁊ iō in
his dʒ fieri in pn° flomia copiosa eradicatiua: plenitudo. n.
reqrit vt ṽtus cōsentit. ¶ Et Aui. dixit. In febribꝰ sinochis
nō curamus si exitus sanguis ꝑueniat vsqꝫ ad sincopim ⁊ in
pn° silr apoplexie. s. sanguinee: ⁊ in sinochis ⁊ oībus apati
bus ꝑnitiosis magnis ⁊ in fortibꝰ doloribus. In his. n. casi
bus lʒ in flomia ad sincopim ducē patientē ṽtute ente forti.
Erra flā mia in fie da i oibꝰ febribus putridis. ¶ Dixit Gal. xj. terap. Melius qō dixit. est ꝙ flomeꝛ vena
nō in febribꝰ acutis tm̄: sed in oībus febribꝰ accñtibꝰ ex pu
tredine humoꝝ si ibi nō fuerit ipediens de ṽtute etate ⁊ tpe:
qm̄ facta euōne corpus corroborabiꝛ sup digōnē residui: tm̄
in febribꝰ putridis noli extrahere sanguinē supabundāteʒ: qm̄
nō ad finē tēdit per exitū sanguis tm̄ febris putrida ad mo
dū euōnis in sinocha: sed indiget postea cura ad purificatio
nē alia sanguis: sed fiat aliq̄ minutio sanguis sm longū ter
minū cure ne cogaꝛ vt nutriaꝛ: eo ꝙ fuerit incōmodum. xj.
aūt terap. Gal. in qbusdā febribus putridis flomiā fieri ꝓ
hibuit: vnde excogitaꝛ. ꝙ ꝯdictio sit in dictis suis: ꝓpea ait
Moyses in 25ª pti. Dubitat qs in opatione sua facere minu
tionē in oībus febribus putridis: qꝛ Gal. inhibuit in pticu
la de flomia ⁊ alibi ēt in febre flātica pura in q̄ hūores sunt
crudi indigesti. Et silr inhibuit minutioneʒ in febre q̄rtana
pura nisi sit de sanguis dñio. Et mihi vꝛ. ꝙ solo huiꝰ dubiū
est: qꝛ intellexit ꝓdictū suū in oībus febribus putridis. i. in
q̄libet fe. putrida cuius mā nō est hūor singularis: sʒ multi
plex ⁊ corruptus. Et redit res in q̄libet febre: cū putredine
sanguis accñt: qꝛ cū flā aut melā putrefit cū sanguine vtilis
est flomia: sed cū putrefit flā aut melā tm̄ flomia est ꝓhiben
da: qꝛ oportuit eū dicere h̄ ꝓpriū: ⁊ in oībus febribꝰ accñti
bus ex hūoribꝰ putridis q̄uis flomia necīa nō sit. i. nō sunt
signa multū indicātia de flomie opportunitate: tñ si fiat effi
cit vt nā supra mām morbi fortis fiat: ꝓpea ꝙ materiā efficit
paucā. i. qꝛ paucificat ⁊ minorat eā: vñ nā postea supra resi
duū potētior reddiꝛ. Et h̄ dixit Aui. hʒ ṽitateʒ qñ figura. i.
habitudo corpis ⁊ ṽtus ⁊ reliq̄ talia pmittūt flomiā fieri: ⁊
nō ꝓhibent eā: qꝛ si ꝓhibent nō dʒ fieri. Et ex h̄ corrigiꝛ er
ror multoꝝ qui in oībus fe. putridis flomant ꝓp ṽbū Gal.
xj. tera. dicētis. ꝙ in oībus fe. pu. cōuenit flomia. nā ṽbū eiꝰ
dʒ intelligi si ꝑicularia pmittūt ⁊ nō ꝓhibēt. Et dixit Aui.
si febris fuerit putrida attēde decē regulas supradictas re
gulātes euōnē: ⁊ sm illas ⁊ alia signa indicātia de minutiōe
in flomando ꝓcede. ¶ Ait Rasis. 15. cōtinē. Dico quotiens
febris fuerit cōtinua ⁊ nō sinocha inspiciēda sunt replo cor
poris ⁊ paucitas dissolōnis eius ⁊ iuxta modum ipiaꝝ fiat
opatio in minutione: sed in febribus q̄ nō sunt cōtinue iuxta
modū ꝯdñationis hūoris q̄ est in eis fiat. ¶ De morbis aūt
In quibus morbis flobotomia fieri ñ dʒ. in qbus flomia fieri nō dʒ. dixit Gal. sup p̄ ꝓnosticoꝝ: ⁊ scri
biꝛ. 15. cōtinē. sic manifestū est sup h̄: dico ꝙ minutio dʒ fieri
in febribus in qbus nō est cōmotio vehemens in corpe: qm̄
ipse sunt repletiue: sʒ in febribꝰ in qbus moueꝛ corpus velo
citer vitāda est minutio: qm̄ ipe sunt ex tenuitate humoꝝ cū
debilitate ṽtutis ⁊ fragilitate corpis: vñ de his fit resolō ma
ior: q̄re hmōi egent vt infrigideꝛ corpus ⁊ humecteꝛ. ¶ Di
In qbus febribꝰ nō est flobotomia fācienda. xit Rasis ibidē. Si hūores fuerint crudi cōdñantes facien
tes febrē penitus dimittaꝛ minutio: ⁊ h̄ fit in febribus flāti
cis in qbus erit rigor magnus aut lōgus. Dixit Aui. attēde
dispōnē tremoris. i. rigoris in pncipiꝭ febriū: qm̄ si tremor
fuerit fortis tūc tibi a flomia cauere debes. Dixit Rasis vbi
s̄. in febribus calis valde vt in causonide quotiēs eius isul
tus fit caue tibi a minutiōe. nā si minutio fit in hmōi febribꝰ
laxa fiet ṽtus ⁊ deficiet digō ⁊ labor erit hūdus: vñ euitetur
in eis minutio: qm̄ sic ꝑcipit Gal. in li. minutionis. ¶ Dixit
Aui. in febribus vehemētis calefactiōis inflāmatiuis vt in
causonicis: eo ꝙ tales febres sunt rarefactiue ṽtutis: caue
tibi a flomia: qꝛ timeꝛ ēt in eis ne ꝓp sanguis minorationeʒ
colā ebulliat ⁊ furiat remoto freno furiositatis sue. Sed di
xit Aui. Si cū sanguine colici fuerint hūores tūc ingeniādū
est vt cū subtili farmacia euenꝛ aut vomitu vt sedenꝛ ⁊ eoꝝ
sedatio fit vt qescant: digeranꝛ ⁊ ehenꝛ. Et sic innuit. ꝙ si hu
mores fuerint colici subtiles facilis ibibitionis necīa aqꝫ fue
rit flomia ꝓp sanguinē: tunc illi humores sunt ꝑus digerēdi
⁊ euandi: ⁊ postea dʒ fieri flomia. ¶ Et dixit. Nō est incōue
niens vt ille in quo abūdat hūor melicus. s. cū sanguine mi
nuaꝛ: ⁊ postea cū meⁿᵃ solutiua ipse humor melicus euetur
in cuius ꝯtrium dʒ fieri cū humor flāticus est mixtus sangui
ni qm̄ q̄uis humor melicus sit grossus: nō tñ est viscosus ad
herens parietibꝰ venaꝝ: sʒ simul cū sanguine in flomia egre
diꝛ. Est ēt magis cōueniens nāe sanguis q̄ȝ flegma: cū vt di
xit Auic. pª pmi. fiat a calore tpato: flegma aūt sua viscosi
tate adheret ⁊ nō bñ fluit cū sanguine: nec ita nāe sanguinis
cōuenit: cū fiat diminutio calo. ¶ Dixit Gal. 4° de inge. sa.
cū egriꝰ fortis est ⁊ difficilis cū fluxibus vētris ⁊ vomitibꝰ
⁊ ipsoꝝ cā est multitudo alioꝝ humoꝝ a sanguine ipsos hu
mores ad ꝯtriam ptē ad ṽtutis releuationē trahere nos opʒ.
Et dixit. 15. ꝯtinē. cū dyaria vētris non dʒ fieri minutio: qm̄
sufficit euō exñs in eo q̄ si minuiꝛ patiꝛ inde malā dispōnē.
Et silr voluit Aui. ⁊ dixit ipse. Multotiēs est. ꝙ hñti febrē
⁊ hñti dolorē capitis: q̄ ex bono cōsilio flomia esset medicā
dus supuenit fluxus vētris nāliter qui flomiā excusat. Dixit
Gal. 9° terap. ⁊ poniꝛ a Rabi in. 12. pti. Cuʒ acciderit alicui
opatio emorroydarū aut multitudo mēstrui aut egestio le
nis in tpe in quo dʒ fieri flomia: attende hoꝝ multitudinē ⁊
modū expulsionis. Et si videris sufficere hmōi purgationē
pmitte ipsam totā opationi nāe: quā si minus sufficiētē vide
bis tūc ipsaʒ euā per flomiā q̄ȝtum fuerit nece. ¶ Et. 15. cō
tinen. In febriēte si cū febre fuerit spasmus q̄titas sanguis
que extrahi dʒ indicās: ꝙ pctm̄ febris sit in sanguie: minor
sit q̄titate opportuna febri: qm̄ cū spasmo in maiori pte erit
supabūdans vigilia cū defectu appetiꝰ cibi. Et Aui. dixit.
In febribus in qbus est spasmus a minutione cauendū est:
q̄uis sit necīa: qm̄ spasmus qñ accidit facit vigilare ⁊ suda
re multū: quapꝓp sanguis thesaurus est recōdēdus ne nimis
ꝓsternaꝛ virtus. ¶ 15° cōtinē. Quotiēs in patiēte fuerit do
lor vehemēs vitāda est abūdās minutio. Et Aui. dixit. Ca
uere debes a flomia i hora fortis doloris nisi cogaris ad ip
sam: donec qdā nisi ꝑus sedeꝛ dolor. Et sunt q̄ dñt: hoc intelli
giꝛ de dolore ab hūoribus frigidis: ⁊ maxie de dolore colico.
Dixit. n. Aui. flomia ⁊ colica raro cōiūgunꝛ: qꝛ raro ꝯtingit
vt flomia cōpetat in colica: qꝛ vtplm est ꝙ colica procedat a

Nota bñ

frigido ⁊ ab humoribus frigidis viscosis stantibus in inte/
stinis:in qbus flõmia multũ lederet patientẽ. Aliqñ tñ flo/
botomia cõuenit in colica vt cũ est aposa. ¶ Et 15° cõtinen.
Sacietas nauseatiua ostẽdit.q nõ trahat sanguis diu cuz
nõ fuerit digesta ⁊ emissa substãtia eius ex corpore. Et Aui.
dixit. Caue tibi ne fastidirũ flõmes:sed ꝓlonga ipsuz in hoc
q fastidiũ eius digerat. Et Gal.dixit in lib.de flõmia. In eo
cui est necessaria flõmia ⁊ supuenit ei fastidiũ opz te differe
flõmiã quousq cibus digerat ⁊ a corpore exeat supfluitas
eius. Dicuntq qñ fastidiuz ꝓcedit ab humoribus malis qui
sunt in sanguine nõ fiat flõmia donec digerant ⁊ euacuent.
Sed si ꝓcederet ex nimia sanguinis replone: tunc flõmia a
ꝑncipio cõpetit. ¶ Dixit Rasis 15° cõtinen. Corpora quoꝝ
os stomaci est debile aut multi sensus aut gñatur in eo cole
ra supabundãs nõ debẽt minui. Et dixit ꝑma ad glauconẽ.
⁊ ponit ibidez. Pone q aliqs passus est febrẽ ⁊ in corpore
eius est replo de sanguine: tñ ex ꝓximo tpe ex facietate nau
seatiua accidẽti in eo, passus est punctionẽ ⁊ pacsurã in ore
stomaci euãndo humorẽ maluz: ita q illatũ est inde ori stõi
eius nocumentũ: ⁊ passus est anxietatẽ ⁊ iniectionẽ lamen/
tabilẽ nos aũt nõ possumus tũc euacuare illã repletionẽ si/
cut debemus vbi hoc accidẽs nõ fuerit:sed ꝑuenire dẽmus
cũ cura correctiua oris stõi eius. Et facta correctione ipsius
euacuationẽ totius corpis faciemus: qm̃ pl'es huius cõdi/
tionis euãti per medicos ante correctionẽ stõi ⁊ eius cõfor/
tationẽ periculo subiecerũt: ⁊ aliqui eorũ ꝓpinqui fuerunt
perditioi. Et ait Rasis. Dico scire debes: q nõ dixit hoc de
facietate nauseatiua accidẽtali: sed intellexit de dispõne in q̃
erit debilitas vehemẽs in ore stõi: cũ ex ipsa dispõne supue/
niat sincopis velociter valde: ⁊ in qua accidit febris sit hu
ius dispõnis.s.sincopalis. ¶ Et Aui.dixit.tibi caue ne sub/
tilitatẽ sensus oris stõi habẽtez.i. hñtez sensus acuitatẽ per
quã etiã a leui cã patit mordicationẽ vel dolorẽ: ⁊ habentẽ
debilitatẽ stomaci a quacũq cã fuerit debilios ⁊ infelicez ex
gñatione colere rubee in stomaco eius cõtinuo repte ex cõ/
tinuo influxu eius a poro fellis ad ipsum: flõmes:imo a flo/
botomia in ipsis cauere debes. Et hoc iõ qm̃ isti sunt apti fa
cile incurrere sincopim ex flõmia: qꝛ stõus in ꝑmis duobus
magis per eã debilitat: qꝛ vene minute ꝓp flõmiam inanite
magis attrahũt ab ipso stomaco: vñ magis debilitat. Et in
tertio: qꝛ per flõmiã colera magis mouet magis furit ⁊ ma
gis mordicat ⁊ cõpatit i his ori stõi cor: ⁊ accidit sincopis.
Et ꝓpterea dixit Aui. tibi cauere debes flõmare aliquẽ predi
ctorũ cũ est ieiunus: qꝛ debilitas ⁊ mordicatio cole tũc erit
maior. Et docẽs Auic. cognoscere ꝑdictos homines dixit.
Subtilitatẽ sensus ori stõi habentẽ cognosces: eo q mordi/
catiua traijcere ei nocet. Et hñtez debilitatẽ oris stõi cogno

[illegible]

sces ex paucitate desiderij eius ⁊ doloribus stõi. Et habentẽ
os stomaci aptũ receptioni cole rubee in quo ipsa multum
gñat cognosces ex perseuerãtia nausee ipsius ⁊ ꝓpea q co/
lerã quasi omni hora euomit ⁊ ex oris ipsius amaritudine.
Isti ergo cũ flõmati fuerint oris stomaci eoꝝ cõfortatiõe nõ
ꝑmissa accidit timor magnus ⁊ qñq moriunt inde. Et ideo
qñ isti indigẽt flõmia opz vt ꝑuenias ⁊ cõfortes os stomaci
eoꝝ anteq̃ floboromes vt nõ sequat timor ille. Subtilitatẽ
itaq oris stomaci habentẽ cõfortabis ante flõmiã dando ei
bucellas panis mũdi infusas in rob aliquo acetoso bonum
odorẽ hñte. Et si fuerit debilitas stõi sint intincte in aliquo
qd̃ sit sicut aqua zuccari alphegnati.i.cũ speciebus odorife
ris cõfortatiibus stomacũ aut cũ syrupo mente muscato aut
in mua muscata: panis quidez in hoc melior est q̃ caro: qa
diutius in stõ remanet. Sed hñs stomacũ aptuz receptioni
colere ꝑus mũdari dz ab illa colera dãdo ei in potu aq̃ ca/
lide multitudinẽ cũ syrupo ace. ꝓuocãdo.s. postea vomituz
aut faciẽdo.q inferius descẽdat: postea dent ei bucelle pa/
nis ad comedendũ vt cõfortet stõus: ⁊ postea paꝝ quiescat:
deinde minuat. Et in oibus dictis post minutionẽ ꝓcuran/
dum est, vt ex bono sanguine qd̃ resolutũ.i. qd̃ euacuatũ est
restauret: ⁊ hoc quidẽ fiet: si fortis fuerit ad digerendũ cuz
assatura carnis que fit sup prunas: qm̃ si digerit multũ nu/
trit ⁊ bene. Verũtñ opz q sit pauca: qꝛ stõus factus debilis
ꝓp flõmiam nõ posset multũ ex ea digerere: si autẽ nõ fuerit
fortis restauret cũ alijs cibis eucbimis facilis digestionis.
¶ Dixit Gal.in lib.de mẽsura euãonis. Sanguinẽ modicuz
hñtem ⁊ dyaphorabilẽ carnẽ nõ flõmabis. Et 5° de ingenio
sani.sicut scribit a Rabi in 12° dixit flõmiã mẽsurare taliter
te opz: vt hñtem modicũ sanguinẽ mediceris ꝑus vt ipsius
humores boni fiãt ⁊ deinde flõma cũ ⁊ post flõmiam cibes
deinde si nec̃e erit poteris flõmare. Et subdit. Hec cura ꝑn/
cipaliter dz fieri eis in quoꝝ sanguine est fex vel sb̃a residẽs
grossa. Et. A. dixit. Cũ alicuius sanguis fuerit bonus pau/
cus ⁊ fuerit in ipsius corpore multi mali humores non de/
bes flobotomare: qꝛ flobotomia bonũ raperet sanguinez ⁊
malũ dimitteret: ⁊ esset hoc cã ad accidentia mala ⁊ perdi/
tionez. Dixit.n. Gal. 4° de regi.sani. ⁊ scribit a Rabi in 12°.
Corpus in quo est modicũ sanguinis boni ⁊ humores sunt
crudi multi mouere cũ aliquo vel ingredi balneũ non opz:
flõmia.n.extrahit sanguinẽ bonũ ipsum ⁊ attrahit malũ in
venis ꝑmis cpis aggregatũ: ⁊ ipsuz per totũ corpus diffun/
dit. ¶ Dixit Aui. Cũ alicuius sanguis fuerit malus ⁊ pau
cus, verũtñ ille sanguis declinat ad aliqd̃ mẽbrũ: vñ magnũ
insequit nocu^m ex quo fiet nec̃is minutio tunc in tua flõmia
paucũ ex illi⁹ sanguine est assumendũ: ⁊ postea erit cibis bo
nis alẽdus: ⁊ postea erit iterũ minuẽdus post dies aliquos
⁊ totũ h̃ fit cũ malus sanguis ab eo extrahit ⁊ bon⁹ restau/
retur. ¶ Dixit Aui. caue tibi a flõmia in corpibus que ꝓli/
xas passa sunt egritudines: qm̃ sunt debilia ⁊ pauci sangui/ In multis casib⁹ est nõ dẽm⁹ flõmia.
nis: ⁊ h̃ nisi i eis sanguis fuerit corruptus que corruptio in
eis inuenit aut ꝓp reliqas mãe corrupte derelicte ex egritu
dine aut ꝓp malã cõplonẽ ex egri^te derelictã corrũpentẽ ip/
sius hũores. Si itaq talis fuerit illa corruptio que te ad flõ
mandũ ꝑducat tũc flõmabis ea. ¶ Et dixit. Tibi cauere de/
bes a flõmia in cõplonibus fortis friditatis: ⁊ in corpibus
fortis macieti: ⁊ fortis grassitiei ⁊ raris: ⁊ albis ⁊ laphis ⁊ ci
trinis: ⁊ sanguinẽ nõ hñtibus a minutione q̃to plus pote/
ris cauere debes. ¶ 15° cõtinen. Cũ cautela fiat minutio in
corpibus in qbus ꝯdñat cola rubea: ⁊ in cõplonibus calis
⁊ siccis: qm̃ ex euõne supabundãti velox supueniet nocu^m.
Et dixit Rasis ex ṽbo Gal. sup 6° epidi. Dimittẽda est mi/
nutio penes ꝯdñationẽ cole rubee sup corpus ⁊ sup aerẽ ca
lidũ vehemẽter. nã in hac dispõne ait Rasis auget in mali/
tia ⁊ acumine cola rubea. Et dixit Rasis. Vidi in oibus li/
bris Gal. q nulla fiat minutio quotiẽs cola rubea ꝯdñans
fuerit sanguini per nãm aut in ipso tpe: ita q in pleuresi in q̃
dz fieri minutio nec̃io.s. inq̃tuz apa est mẽbri nobilis si vi/
deris corpus in ea esse vehemẽtioris siccitatis extenuatũ ⁊
declinans ad colerã rubeã: nulla fiat minutio. ⁊ summarie.
dixit. A. Tibi caue ne egrũ ad alterã duaꝝ reꝝ ꝑducas aut
ad colicoꝝ humoꝝ ebullitionẽ aut ad sñãicoꝝ cruditatem.
¶ Et dixit Ras. 15. cõti. Inspice in minutiõe fiẽda verũ exte
nuatũ fuerit corpus aut opilatũ vltra q̃ fuerat ante ⁊ verũ
retẽta fuerit aliq̃ euõ ꝯsueta in eo ⁊ nõ sit h̃ ex dispõne aeris
cõtinẽtis anteq̃ flõmes: ⁊ nõ respicias habitudinẽ corporis
tm̃: qm̃ dixit Gal. sup 6° epidi. sunt corpa aliq̃ exilia que san
guinẽ multũ hñt: ⁊ sunt corpa grossa pinguia que sanguinẽ
modicũ hñt. ¶ Cum flõmia est nec̃ia ⁊ ṽtus fuerit fortis ⁊
etas ⁊ alia pticularia cõuenerint ⁊ replo magna fuerit: ⁊ nõ
fuerit ꝓhibens minutio tota simul fiat. Et fortitudo ṽtutis
cognoscit vt in ꝑcedẽtibus dictũ est. Et Gal. in h̃ casu dixit.
in li. de flõmia. Didicisti a forti pulsu cũ eq̃litate vt in falla/
ci signo credere semp de ṽtute forti. Et Ras. dixit 15° cõtiñ.
Inspice in fortitudine triũ ṽtutũ ⁊ cognoscit ṽtus appetiti
ua.i. nãlis ex abũdantia corpis vel sanguis ⁊ spũalis ex pul
su ⁊ aialis ex motibus. Quotiẽs.n. he ṽtutes sunt fortes:

⁊ etas ⁊ tẽpus anni cõueniunt iminentibus sigñationibus
repl'onis magne flõma. quasi dicat flõma simul eradicãdo.
Et quãto intẽtiora ⁊ plura fuerint signa repl'onis tãto plus
de sanguine eũa. ℭ Quãuis tñ supra dictũ sit licere ad sin/
copim ducere in flomiarũ melius ⁊ securius est añ sincopiȝ
ab extrahẽdo sanguinẽ desistere. Sicut. n. scribit 15° cõtiñ.
Gal. dixit. Quotiẽs nõ accidit ipedimẽtũ: debes dimittere ptẽ
sanguinis extrahẽdo ptẽ opportunã. i. cõuenlẽter magnã in
pma vice: ⁊ extrahe partẽ quã dimisisti in 2ª die: ⁊ si videas
esse extrahendũ in pte 3ª extrahe: qñ videmus magis cõgruũ
fieri hoc. Et Aui. dixit. ꝙ in febribus q̃ nõ sunt cũ putredi/
ne vt in sinochis ⁊ inflãmatiuis minoratio fiat. s. flõmie ab
ea q̃ ducit ad sincopiȝ: qm̃ q̃uis dictũ sit multis i eis cõpete
re flõmiã ad sincopiȝ: tñ ego dico: ꝙ minoratio fiat ab illa:
opȝ ergo fieri magnã: ȝ non tm̃ qn in corpe de sanguine re/
seruet vt sufficiat virtus ad resoluendũ febreȝ: ⁊ sic inuit. ꝙ
in oi febre melius sit infra subsistere in flõmãdo: q: si in quo
magis vr̃ inesse ⁊ nõ inest: ergo nec in quo minus: sed ma/
gis dr̃ inesse. ꝙ in febre sine putredine fiat flõmia copiose ⁊
nõ fit: vt hic dixit. A. g̃ nec in alijs febribus: ȝ erit in oibus
infra subsistendũ: ⁊ si opus fuerit partiẽda est flõmia: ⁊ ma/
xime in qbus vtus non est fortis. Immo dixit Gal. in qbus
vtus est debilis ⁊ maxie in debilibus nãliter extrahat san/
guinis pe vna post aliã in plibus vicibus. Et dixit vt posuit
Rabi in. 12. Cũ vtus est debilis ⁊ patiẽs idiget vt ab eo ex/
trahat sanguis multus: tũc ipsũ extrahe per plẽs vices p̃
die 2° ⁊ 3°. ℭ Et Aui. dixit flomia si necia fuerit cũ virtutis
debilitate cã febris vel alterius morbi sanguinei vel alioꝝ
humoꝝ. s. cũ sanguine mixtoꝝ tũc ptire flõmiã: q: vtus de/
bilis nõ tolerarẽt magnã: in quocũq̃. n. tpe: dixit Gal. in li.
de flõmia volueris poteris fluere facere sanguinẽ. Ideoq̃ me/
lius est si nil pperat ablationẽ sanguis defectionẽ facere. s.
ab opportuna: supauferre autẽ si volueris iterũ ⁊ 3° facies.
Et vbi mult⁹ est sanguis prauus: ⁊ timet virtuti oȝ fieri se/
cundatio flõmie. De iuuamẽtis. n. scdationis: dixit Aui. est
ꝙ flõmati virtutẽ cũ pfectiõe sue eũonis que necia est cõser/
uat ⁊ spũaliter vtilis est in passiõibus splenis. Dixit. n. Gal.
vt scribit 15° cõti. In passione splenis valde melius est ⁊ ma
gni iuua⁹. ꝙ eũetur q̃titas q̃lita per biduũ. ℭ De q̃titate
aũt extrahẽdi sanguinis. dixit Gal. in lib. de mẽsura eũonis:
scire cõuenit. ꝙ intẽtiones auxilij eũonis ampliorẽ indicant
eũonẽ exsolutas nõ remouere in tñ q̃titates indigẽtum dimi
nute sunt. Et dixit. vt scribit 15° cõti. Accidẽtia que faciunt
fieri abũdantẽ eũonẽ sunt: magnitudo morbi: supabundan/
tia sanguis ⁊ ipsius calitas violẽta: vtus: etas: cõplo cõposi
tio corpis: tps cõueniẽs ⁊ regimen ptm̃ repletiuũ. Et acci/
dẽtia minoris eũonis sunt eȝ pdictis. Et dixit: res que indi/
cãt. ꝙ nõ extrahat de sanguine nisi modicũ sunt eũones pte
rite ⁊ ptites: corpus humidũ ⁊ rarum: ⁊ caluos ⁊ dolorẽ ꝗ
ois per se eũent corpus. Et 3ia istoꝝ sigñant eȝ. ℭ Et Aui.
inuit 4ª pmi. ꝙ minor q̃titas sanguis oȝ auferri in egris q̃
in sanis: q: plm debiliores sunt vtutis. ℭ Dixit Gal. in li. de
flõmia. Nequaq̃ pote est p scripturã in vnoquoq̃ vnaȝ de/
terminare eũonis mẽsurã: vidi. n. in qbusdã ꝙ sufficiẽter au
ferens sex lib. sanguis febrẽ cõfestim extinguit ⁊ nullã asseq
malignitatẽ vtutis. In qbusdã auferẽs lib. i. s. absq̃ aliquo
vitio ledẽte vtuteȝ in qbus si duas libras eũasset ꝗs nocuis/
set. pp hoc igit noui vnã auferre librã ab ea que sm cubitũ
vsq̃ ad inguina ⁊ cauillã. s. spatule est vena: q̃si dicat a venis
magnis pficue: non aũt a paruis q̃les sunt que frõtis ⁊ ma/
nus ⁊ pedis: ⁊ q̃ sub lingua. Certa tñ q̃titas eũonis sangui
nis sciri neqt. Ingt. n. Gal. i li. de mẽsura eũonis. Nihil me
dicinalẽ artẽ in actiõibus ondit esse cõiecturatiuã vt q̃titas
vniuscuiusq̃ auxilioꝝ. Et. n. col'e eũatiuũ farmacũ certe sci/
mus: q̃tũ aũt oporteat dare firmit nescimus. ℭ Habet aũt
flõmia signa ab auctoribus posita p q̃ scimus determinare
horã retinendi sanguinẽ ex vena exeuntẽ. Ideo dixit Aui. Tu

Nõ me/ ho: ẽ mul titudo nu meri q̃ q̃ natus.

Quãtũ h sanguine sit extrahẽ dum.

Qñ fan/ guis sit re tinẽdus i flõmia.

debes scire. ꝙ retẽtio sanguis ⁊ ligatio pcussionis determi/
natã hȝ horam: ȝ fit in diuersis hoibus diuersa. nã qdã sunt
qui tolerare pñt: ẽt si febricitãtes essent vt qnq̃ aut sex lib.
sanguis auferant ab eis: ⁊ plus ⁊ minus tñ multũ. Et qdaȝ
sunt q nõ pñt tolerare vt vna libra sanguis eis auferat: etiã
sani exñtes aut ẽt minus libra. ℭ De dcis signis: dixit Gal.
in li. de flõmia qñ apta fuerit vena ⁊ fluit sanguis in trãsmu
tatione eius: ⁊ maxie si aliqs fuerit in corpe flõn: ⁊ in vtutis
vigore ⁊ in trãsmutatiõe pulsus vt in fallaci signo attẽdere
mẽte te opȝ: ⁊ cessare cõfestim trãsmutato pulsu vel sm ma/
gnitudinẽ vel sm eq̃litatẽ q̃tũcũq̃: in qbus tñ iuxta incisio
nẽ vene est flõn magnus melius est expectare anteq̃ restrin
gat flõmia mutationẽ sanguis in colore ⁊ cõsistẽtia: queãd/
modũ dixit Ipo. 2° re. acu. in pleureti faciẽs sermonẽ. Alter
enim est qui sm flõnẽ sanguis ab eo q sm nãm: qm̃ calefa/
ctus est p ampli⁹. Et si qdẽ erat antea crudior. i. flãticus al/
bus: rubior ⁊ flauior erat antea vsus nigrũ cõuertit adu/
stus. Et ppca scribit Ipo. in pleureti ita: icidere opȝ venaȝ q̃
est in cubito: ⁊ nõ pigritare auferre multũ sanguis quousq̃
rubior ⁊ flauior fiat vl' p puro. s. rubro ⁊ flauo liuidus fiat
. s. niger remisse. nã signũ posuit. ꝙ trãsmutatus est is q sm
flõnẽ: sanguis ad icisaȝ venã aspicere. s. aliquã trãsmutatio/
nẽ in eo. Nõ tñ penit⁹: ⁊ dixit Gal. expectare opȝ hãc trãsmu
tationẽ in eo: sed aliqñ ẽt anteq̃ fiat sedare cõuenit pp dupli
cẽ cãm. s. vel vtutis ibecillitatẽ vl' malã flõnis morigeratio/
nẽ. nã qñq̃ qdẽ nõ remittit flõn: sed ɔstringat fortiter. Sed
si vtus nõ appeat ibecillis exsoluta pp eũoneȝ. qd sciẽs tan/
gẽs pulsũ ⁊ q flõmat iuuenescẽs erit tũc expectare oȝ trãs/
mutationẽ sanguis ⁊ pprie si cõtinẽs fuerit tpatũ. ℭ Et. A.
ẽt pdicta signa ad tres reduxit dispõnes. Quaꝝ vna est bo/
nitas sanguis ⁊ ipsius leuitas. i. ꝙ sanguis dũ exit est leuis
subtilis ⁊ calius: ⁊ tũc de ipso est paꝝ auferẽdũ: q: talis san/
guis est multũ spũosus ex cuius nõ multa eũone cadit vtus
⁊ sequit sincopis. Cũ aũt exit pdicto opposit⁹. s. grossus ⁊
minus calius tũc ex eo põt extrahi maior q̃titas. Repit aũt
h alia lr̃a q̃ dicit leuitas ifirmi ⁊ ipsius lapsitas: ⁊ in tali di/
spõne oȝ modicũ auferri de sanguine cuius oppo^m põt fieri
in corpe nõ leui nõ lapso: sed musculoso duro ⁊ solido: 2ª di/
spõ est color sanguis: vꝫ in mutatione coloris sanguis: di/
xit Aui. qñq̃ cadit error: qm̃ aliqñ in pn°sui egredit subti
lis ⁊ albus. q̃re cũ repl'onis fuerit sigñatio ⁊ oportuerit te
flõmiã facere nõ decipiaris ab hoc. nã color sanguis in eis
qui repl'onis signa hñt pmiscet. al. pmutat qñq̃: sed tñ inde
nõ est curandũ. In eis. n. q apata cal'a hñt color sanguis er/
rare facit: qm̃ apa ad seipȝ trahit sanguinẽ q̃si dicere volue/
rit: sanguis exiẽs albus idicat de retẽtione ei⁹ ⁊ exiẽs niger
de ipsi⁹ egressiõe: sed multotiẽs accidit qd in pn° flõmie exit
albus ⁊ maxie in apate in iterioribus exñte: nõ ergo pp hoc
decipiaris: ȝ respice signa repl'onis q̃ trãsfuerint nõ debes
flõmiã restringere: q̃uis sanguis exeat albus: ȝ debes expe
ctare: qm̃ nõ multũ post h exiet niger q oȝ eũari. 3ª aũt dispõ
est pulsus: ⁊ ipsa est cui innitere debes ⁊ ab ea discedere nõ
debes: qm̃ in ipsa nõ cadit error. ℭ Et dixit Auic. Cũ trãsie
rit pulchritudo coloris. s. a facie ⁊ toto corpe eius q flõmat
⁊ pmutatus fuerit ab eo q erat añ flõmiã: aut pmutabit co
lor sanguis. s. q: prius fuerat niger grossus q̃lis esse oȝ q oȝ
eũari: deinde succedit albus ⁊ subtilis: aut mutabit pulsus: ⁊
pprie ad debilitatẽ: tũc stati retine. Et silr si acciderit osci
tatio: aut alicea: aut singultus: aut nausea. s. nisi cito appeat
ex cõmotiõe mãe: ⁊ nõ ex debilitate vtutis iter q̃ distinguit
per pulsuȝ. Si itaq̃ cito in pn° flõmie mutabit color ⁊ pul/
chritudo corpis tũc si statim retineas sanguinẽ: sed innitere
pulsui: ⁊ si pulsus ɔstat: exire sine: ⁊ si deficit retine. ℭ Est ẽt
ɔsiderãda corpis dispõ. nã dixit Aui. Illi q sunt magis pati
ad h vt sincopis eis accidat in flõmia sunt q calidaꝝ cõplo/
nũ exñt macri: lapsa. i. resolubilia hñtes corpa. Et aliq sunt
qui nõ calidaꝝ exñt cõplonuȝ macri lapsa hñtes corpa: ⁊ h

Nota di/ spõnẽs sanguinis ⁊ signa

exponit lapsa.i.frigida sicut sunt corpa flaticarbmoi.n.cito deficiūt ⁊ sincopizāt. Et Aui.dixit. Sincopis fm plm non accidit sanguie egrediēte.imo fm plm nō accidit nisi pp retētionē.i.postq̄ retinet aut nisi supfluus fuerit sanguis exitus. ℂ Et scias. q̄ auctores greci ⁊ pcipue Gal. securiores fuerūt in flōmādo ⁊ liberius ⁊ maioris q̄ntitatis cōcesserūt flōmiā q̄ Arabes: vt p3 ex dictis. Propterea Aui. 4ª pmi. dixit: meli⁹ est q̄ flōmie vices sint plēs q̄ q̄ntitas multa. Et 4ª pmi: dixit. Cōsiliū meū in flōmia est vt dimittat q̄tuz est pole.si autē nō est pole tūc melior est multiplicatio nūeri q̄ multiplicatio q̄ntitatis. Potuit aūt dcā dissonātia hre ortū a pria. In terris.n.grecoꝝ: corpa sunt fortia ⁊ sanguie abūdantia. In terris ꝟo arabū nō sunt sic fortia nec sic sanguie abundāt. Egritudines ēt: dixit Aue.7° colli. in terris Ipo. acute in nris sunt pacute: ⁊ iō in eis minus expetit flōmia. ℂ Dixit Damas.in suis affo. Qui in iuuētute cōstituti sanguinē minuē cōsueuerūt multū ⁊ frequēter calor eis in frigiditatē ⁊ sicci.cōuertit: maxie si frigidi sunt nā. ℂ An aūt cū secundatio o3 fieri: o3 pus plus exhi sanguis: an posteri⁹. Dixerūt. q̄ qñ scdatio h3 fieri in corpibus fortib⁹ ⁊ robustis: tūc pma flōmia o3 esse maior 2ª sed in debilib⁹ eꝫ: qr in eis gradatiz pcedēdū est in flōmijs icipiēdo a minori. ℂ Dixit Aui. In febre sanguinea.s. putrida necē est vt minoratio fiat minutiōe nō supflua in pn° ⁊ supflua cū fuerit minoratio febris. Et itellexit p nō supfluā minoratiuā ⁊ p supfluā eradicatiuā. Et dixit. Qui ceciderūt in egritudinē cū corruptiōe sanguis in eoꝝ pncipijs penitus flōmia dimittat nō qdē penitus.i.oīno: ita q̄ nulla flōmia fieri dēat: s3 penit⁹.i.flōmia vltimata eradicatiua q̄ poterat ɔcedi an̄ casuz in ipsas egritudines: vel nō fiat ita magna sicut poterat fieri an̄ ipsuz casum. Nā ꝟtus nō est ita fortis ⁊ sanguis est corrupt⁹ q ante nō erat corrupt⁹: ⁊ per ɔñs nō ita obediēs euōni. Si igit fieret in eis flōmia magna aut eradicatiua: tūc dixit Aui. ipsa subtiliaret hūores ⁊ ipsos p corp⁹ fluere faceret: ⁊ sano sanguini ipsos misceret. ⁊ cū h non euaret qd op3: ⁊ faceret q̄ necīa eēnt medica⁹ alleuiatiua.s. ꝟtutē a debilitate inducta p illā flōmiā ⁊ alleuiātia eā a nocu⁹ in q̄ occurreret ex illa flōmia. Minoratiua itaq̄ euō nō phibet in ipsaꝝ pncipijs: sed o3 fieri: ⁊ cū matura° appuerit i illa mā corrupta ⁊ pn° aut statu.s.quo ad dispōnē mãe pterierit: qr.s. facta sit mā digesta.tūc.n.dixit Aui. Si oportuerit vt minutio fiat.s.eradicatiua ⁊ nō fuerit qd phibeat eā fieri fiat. Et si fuerit qd eradicatiuā fieri phibeat: tūc fiat scdatio minorādo. ℂ Dixit Gal.9° tera. ⁊ scribit a Rabi in.12. pti.sic. Cū cā efficiēs replōnē est sanguis multitudo. sicut accidit mēbris apatio stati febricitātē minuere debes q si timuerit minutionē aut fuerit debilis attrahe sanguinē p tractū mutātē. Et dixit in li.de flōmia. Cū sanguis in pte est iminerat⁹ eadē die fiat flōmia: qr iā fact⁹ est pter nām. ℂ Et ver qdē est tps in quo regulr flōmia o3 fieri: ⁊ ad qd ipa reseruāda est si iducie dant. In estate ꝟo dixit Ras. 15° cōti.nulla fiat radicit⁹ minutio. ⁊ silr si aer fuerit calus ⁊ siccus. Attñ si aer fuerit eqlis poterit fieri minutio in q̄ extrahat sanguis moderate. Et dixit. qbus sanguis est grossus timet hyeme flōmiā facere: qr fm plm in frigore nō exit ex sanguie nisi qd est subtile. Si rñ cogat ad flōmiā hyemis tpe ante eā mouēdū est corpus donec excitet calor in oibus mēbris eius. ℂ Dixit Aui. Recordare eius qd diximus in euōne p farmaciā. q̄ i hyeme dies est eligēda austrina. qm̄ silr in flōmia ⁊ in estate ec° dies est eligenda borealis. Et dixit. q̄ si multū pterierit tpis in quo qs minutus fuerit: ⁊ in hyeme cōquestus fuerit. q̄ se q̄si cōfractū sentiat minuat: s3 sanguis p thesauro recōdat. qr.n. in eo est signū replōnis.s.cōfractio mēbroꝝ o3 flōmia fieri: sed qr hyems est: ⁊ est frida o3 paꝝ trahi de sanguine ⁊ residuū p thesauro reseruet vt valeat hyemis resistere fridītati. minuendū est.n.min⁹ in tpibus distēperatis q̄ in tpatis. ℂ Dixit Gal.in li.de mēsura euōnis: in qbus ɔspexeris abūdātiā sanguis esse plenitudinē q̄ citissime tēpta euare ipsaꝫ antq̄ ad aliqd inclinet pn° pticulaꝝ. quapp ⁊ p noctes nō pigritabis facere minutionē. Ridiculosuz.n. ē q̄ plūmi agūt a 2ª hora diei vsq̄ ad qntā ⁊ sextā auferre sanguinē so° ⁊ in alio nullo tpe. Dixit Rasi 15° cōti. nō o3 phiberi minutio nec in horis noctis nec diei: ⁊ veꝝ est: dixit Auic. q̄ flōmia duas h3 horas: vnā electā ⁊ alterā necīam ⁊ coactā. Et hora electa est in lumine diei post digōnis cōplemētuz ⁊ supfluitatū nutrimēti expulsiōnē. Et hora necīa ⁊ coacta ē hora q̄ fieri op3 pp aliqd accñs qd piculū magnū indicaret: in q̄ res phibētes eā nō attēdunt.s.accñtales: vt q̄ nō eēt lumē diei aut tēperies aeris ⁊ siles.pp res.n.istas nō phiberet minutio: sed res phibētes eā essentialr vt ꝟtutis debilitas etas pueritie hūoꝝ cruditas aut ipsoꝝ furia ⁊ siles hñ debēt attendi: his enim cōsideratis ⁊ nō phibētibus q̄cūq̄ hora necītas cogit flōmia fiat: necē tas.n.cū affuerit nō pstat inducias vt tardet qd expedit fieri neq̄ q̄ expectet debituz tps aut hora: igit regulr flōmia o3 fieri in die: q: in die sanguis ⁊ spūs ⁊ ēt superfluitates trahunt ad exteriora. Et cōcordat ipsoꝝ mot⁹ cū motu flōmie qui ēt est ab iterioribus ad exteriora. In nocte aūt regulr nō o3 fieri: ppea q̄ in nocte motus sanguis ⁊ humoꝝ est ad interiora oppositus ei q est in flōmia. Coacte rñ aliqñ flōmamus in nocte pprie in maniacis melicis ⁊ in casibus necītatis: sic Gal. flōmauit de nocte sinochā patientē 9° terap. Iōq̄ dixit in li.de flōmia: nō op3 te phibere flōmiā neq̄ in die neq̄ in nocte cū cognoueris in corpe sanguinē plm sed eūa eū celeriter pus q̄ ad aliqd mēbrū nobiliuz defluat. Multotiēs.n.sanguis multus subito ad aliqd mēbrū fluit anteq̄ putrefiat ⁊ mortificat mēbrū ipm totū ⁊ phibet actiōes eius ⁊ nocu° magnū ex ipso gñatur: sicut est apoplexia q̄ ex sanguine multo subito ad cerebrū defluente gñat. Tu ergo cū signa multi sanguis inspexeris aut spālis aut nālis ad flōmādū ppera absq̄ timore. ℂ Et iterū dixit in lib.de flōmia. Quidā iubent flōmare mane vel lōgissime vsq̄ ad qntā vel sextā horā diei: sed nō falleris flōmās in omni diei hora omniq̄ noctis intētionē hñs in febricitātibus declōnē pticulariū poxismoꝝ. In eis aūt qui optalmiā hñt aut qd tale sine febre indigēt hoc auxilio nō oīno declōnē: sed magnitudinē ipsaꝫ egritudinis vel doloris vel dispōnis in qua flōmie est opus cōsiderare op3: nullo rñ tali iminente aut phibēte melius est mane flōmare nō cōfestim surgentes a somno: sed peruigilātes spacio vnius hore: qr.n.sanguis mouet ab hora nona noctis vsq̄ ad tertiā horā diei ⁊ sibi ipse tres hore diei appropriant: iō in ipsis tribus horis est flōmādū: ⁊ maxime qñ flōmia fit pp sanguis aug°. nā in illis horis fiēda est euō in qbus hūor euandus h3 motū: facilitat.n.per illud euōe pcipue qñ ɔcurrit in illis cū motu lumē diei ⁊ calitas tpata. ℂ Dixit Ga.sup 2° epidi. ⁊ ponit 25° cōti. Cōuenerūt medici q̄ñ faciēdo ɔñōnē indissolubilē. q̄ nō minuat febricitās post 4° diē. Et dixit Haly. 5° pratice.flōmiā nō debere fieri post 4° diez. Et silr dixit Isaac febriū 5° dixit Gal. vbi.ē. fac eā si dies sit decimus iminēte ꝟtute robusta ⁊ opportūitate eius vrgēte: tñ si fiat ante 4° diē erit vtilior. Et Serap. dixit 6° breuiarij. Op3 ne cōsideres in numero dieꝝ. qr qñ ꝟtus est remanēs fis cōtētus flōmare 6° ⁊ 7° die ⁊ in diebus sequētibus 15° ɔti. Noli respicere in diebus: s3 minutionē fac vsq̄ in 20°. Et 9° tera.dixit Gal. Optimū est vt dedicisti semp nos facere nō solū sexternos vel septenos: sed fm eos q deincepe flōmabis. Etenim sicut dixit Auer.7° colliget. Et iterū dixit Gal.in li. de flōmia.nō op3 vt attēdas dieꝝ numerū in flōmia: queādmodū qdaz scripserūt.qdā.n.ridiculose nolūt post eū q post 3° vel 4° qñ vt aiunt aliquā habemus digōnē qualis sit fm spēz egritudo ⁊ mores eius totāq̄ ipsius substantiā.s. q̄tum ad egritudinē ⁊ cām eius ⁊ locū cāe flōmiā fieri. Quidā autē extremū tps flōmie determinauerūt diez 4°. Intra eū enim cōcedūt flōmiā in poxismoꝝ itervallis qñcūq̄ voluerimus.

Arabes a grecis dissoni fuerūt in flōmādo.

De scdatione flōmie.

Ad tēpus anni aptū sit ad flōmiam.

Flobotomia duas h3 horas .s.electā ⁊ coactā s3 flōmat di hora tā diei q̄ noctis.

Non op3 nec in die nec in nocte prohibet flobotomiam.

Quo die ⁊ q̄ hora sit in febris h⁹ flōmādum.

Quidam ṽo festinant auferre sanguinē in quibuscūqz de/
terminauerimus ablationis eius opus esse adhuc trāsfluē/
te eo: nondū detracto eo in aliq̄ parte que recipit copiam:
vnū solū superscrutātes. q̄ nō fit corruptio facta eius qui in
ventre digerit cibus vel tarditas aliq̄ digōnis: vel non sint
cibaria f̄m venterē: hi optime dicūt: ⁊ pobediendū est eis.
Sed qm̄ plerūqz iam diē quintū vel sextū durāte iā aliquo
in egritudine a p̄n° ad curā vocamur hīi vtiqz habebit ve/
nam eius incidere si p̄termissum fuerit auxiliū f̄m tp̄s. nā
vtiqz in quo die intentionē flōmie in egrotāte inueneris in
eo adduces auxiliū etiā si f̄m diez a p̄n° dictauerit sed q: in
tp̄e p̄cedente dissoluit virtus in plūmis egris pp̄ea tp̄s flo/
botomie p̄terit in plūmis diez nō ipsius diebus h̄ agētibus
principal: sed per modū dissolōnis virtutis: quapp̄ si vtiqz
in 2° die post p̄mū videat dissoluta iā virtus abstinebimus
a flōmia. Dixit Aui. cū oportuerit te flōmare tunc nō atten/
das qd̄ quidā dicūt. s. q̄ nō est bonū. q̄ post quartū diē fiat:
qm̄ est bonū vt fiat etiā post 4m. Et hoc f̄m sniam. G. q̄uis
sit bonū p̄mittere ⁊ pperare cū signa de flōmando certa fue
runt. Qz si in hoc erratū fuerit qñcunqz vides egrū ⁊ oppor
tunū fuerit flōma ipsum postq̄z decē rez supradictaz certi/
tudinē habueris. Et intellexit hoc Aui. maxie in febribus
de putredine. nā in eis quocūqz tp̄e videris opus eē flōmie
fac eā minoratiuā: sed in febribus peccāte quāto sine putre/
dine d3: vt. s. in p̄n° fieri flōmia copiosa eradicatiua ⁊ si in h̄
erratū fuerit: ⁊ nō fuerit in p̄cipio: tūc dixit Aui. p̄ma q̄rtā
nō est amplius ei intētio. s. vt fiat flōmia copiosa eradicati/
ua: q: tūc petm̄ quāsi trāsit in peccatū qualis in quo nō cō/
petit flōmia eradicatiua: virtus etiā debilitādo p̄cedit: ⁊ si
tūc fieret fortasse interficeret pp̄ aduentū debilitatis super/
flue: minoratiua tñ pōt fieri sicut in febribus de putredine.
¶ Dicūt. stātibus indicātibus de flōmia: ⁊ nō p̄hibentibus his
que p̄hibent ab ea: cū cōstātia virtutis flōmia omni tp̄e pōt
⁊ d3 fieri: nō p̄hibentibus aūt indicātibus nullo tp̄e d3 fieri nisi
in timore alicuius futuri mali: vt. s. dictū est. Sed stātibus
quibusdā indicātibus: ⁊ q̄busdā p̄hibentibus: vel p̄hibentibus
quibusdā p̄hibentibus ⁊ q̄busdā nō: flōmia moderāda erit.
Dixit Aue. 7° colliget. tp̄s faciendi flōmiā sequit virtutis
fortitudinē: ⁊ q: ipsa est p̄us in p̄ncipijs egritudinū fortior:
ideo ordinauerūt q̄dā in p̄ncipijs fieri flōmiā: ⁊ multi egro
rū sunt qui flōmiaz patiunt vsqz ad diē septimū. Gal. tñ di/
xit. q̄ debilitatez virtutis aut fortitudinē nō sequit numerus
dierū: omni itaqz tp̄e tolerāte virtute pōt flōmia fieri. ¶ Di/
xit Gal. in lib. de flōmia: manifestū esse existimo: qm̄ f̄m diez
in quo flōmamus obseruabimus decl'onez febris. Et locu/
tus est in interpolatis. Et 15° cōtinen. dixit. febricitātes mi/
nuimus quotiēs declinans fuerit porismus siue de die siue
de nocte. Dixit. A. nō cōpetit flōmia i febribus nō acutis. i.
in interpolatis in die periodica. i. in die paroxismi in p̄n°. i.
q̄uis sit in p̄n° vt. sup. ⁊ multo minus post p̄ncipiuz in die
porismi cōpetit: bene tñ d3 fieri in die interpolatiōis: vñ in
cura tertiane: dixit: qm̄ est possibile vt flōmes vsqz ad tres p/
iodos fac. Et dixit: cū flōmia est necessaria ipsa nō est fiēda
in die motus egritudinis. i. in die porismi: sed est expectan/
duz vt fiat in die interpolatiōis si interpolatio affuerit. q̄ si
nō: tunc d3 fieri in die minoris motus. Et hoc iō dixit Aui. Flōmia n̄ d3 fieri in die mot⁹.
q: dies motus morbi est dies requiescēdi. s. a motibus cor/
poris ⁊ aialibus ⁊ est dies inquirēdi somnū nō quidē in oī
tp̄e paroxismi sed in quo cōuenit vt in decliones ⁊ qñqz etiā
in statu. Et quidā dicūt. q̄ per somnū intellexit cōfortatio/
nez virtutis quā debemus querere in die motus ⁊ nō ipsius
debilitatē: maxime cū sit dies ebullitiōis in qua virtus satis
debilitat: q̄re nō debemus eā per flōmiā debilitare per am/
plius: coacte tñ cōcedit flōmia in die motus pp̄ effugere ma
gnum periculū. Et potuit ēt Aui. intellexisse per diē motus
diē crisis. ⁊ est hoc clarū. q̄ in die crisis non d3 fieri flōmia.
Immo dixit Aui. cū egritudo est hñs crisiz: in cuius tp̄e est

lōgitudo. i. cū egritudo est habitura crisim nō de p̄pinquo:
sed de lōginquo nullo mō sanguis est minuēdus si poīe fue
rit: imo q̄es ab ea est faciēda: sed si nō fuerit poīe ⁊ sit neces/
sariū vt fiat: tūc parū ex sanguine minuat ⁊ sanguis p the/
sauro recōdat ad faciendū flōmiaz post crisim si oportebit.
Non d3 aūt sanguis minui aut nō nisi parū vt reseruet vir/
tus ad resistendū in crisi: nō. n. est debilitāda cū adhuc inter
sit tp̄s longū anteq̄z possit vl' debeat crisim facere. Et cū de/
bilitat virtus multi generant humores cū nō possit debilis
virtus bonā digōnez facere. ¶ Dixit Ptolomeus in cētilo/ Obseruā/da est lūa in signis i flōmia fac/da.
quio tāgere mēbrū ferro luna existēte in signo illius mēbri
horribile: pp̄ea flōmia de brachijs nō d3 fieri luna exñte in
geminis: nec de pedibus luna exñte in piscibus: neqz de ca/
pite luna exñte in ariete: ⁊ sic de alijs. Dicūt q̄dā q̄ luna exi
stente in signis cōibus: q: aut flōmator plies p̄cutiet aut ne/
cessaria erit flōmia alia post paucos dies. Et silr luna exñte
in signo bicorpeo. q̄ necia erit eius iteratio. ¶ Paulus aris/
metricus de flōmia dixit. bonū fore flōmiam facere de bra/
chijs ⁊ manibus luna exñte in signo arietis. Et silr ēt de pe/
dibus luna exñte in thauro ⁊ silr in leone ⁊ silr in scorpione
sagitario ⁊ aq̄rio. Et malū esse flōmiaz facere luna exñte in
geminis cācro virgine capricorno ⁊ piscibus: sed ea exñte
in virgine flōmia ē3 mediū inter bonū ⁊ malū. ¶ Dixit Mi
chael scotus diximus q̄ ante q̄rtaz lune in sui renouatione
neqz post. 25. in sui antiq̄tate sanguis de vena studiose nunq̄z
extrahat nisi sit talis necitas. q̄ nā oino h̄ requirat ad sui sa/
lutē vt pp̄ apā ⁊ sima. Et insup cauēdū est ne sanguis minua
tur luna exñte in signo sanguineo vt in geminis libra ⁊ aq̄/
rio: q̄to tñ luna plus recēs fuerit in aug¹⁰ sui tāto plus ex/
trahi pōt sanguis ⁊ securius pp̄ calitatē cū humiditate abū
dantē ⁊ ecōtra pp̄ deficientē caliditatē ⁊ humiditatē regnā
te frigiditate ⁊ siccitate. Et est vez. q̄ flōmari melius est in
aug¹° lune q̄z in diminutione ⁊ plus circa plenilunīū maxie
post septimū aut octauū diē: dūmodo luna nō sit in signo ve
tito. Si tñ necitas incūbit tēpus nō obseruet: sed tñ minus
extrahat q̄z extraheret si tp̄s esset cōueniēs. Et dicimus. q̄
in diebus canicularibus sanguis reseruet in venis ⁊ hi dies
sunt 16° ad exitū mēsis iulij ⁊ oēs dies augusti ⁊ sex dies ad
introitū septēbris. Et dicimus. q̄ in die egiptiaco ⁊ infelice
sanguis nō d3 auferri. Ueteruz aucte. ¶ Dixit Raynaldus
de villanoua etas lunaris in qua minus hūiditates reuma/
tizant multiplicant aut fluctuāt ⁊ in qua minus ob diminu
tionē humiditatis cōdensat sanguis est magis flōmie cōue
niens ⁊ talis est 2ª q̄dra lune. In ea eni moderate minuunt
aquositates: ⁊ iō in flōmando eligēda est. Et q̄dam dicūt. q̄
scd̄a q̄dra melior est maxie circa ipsius finē ⁊ post eam 3ª ⁊
maxime circa ipsius p̄n^m. In vltima autē fieri non d3 flōmia
neqz ēt in p̄ma: sed nō est sic mala sicut vltima. ¶ Dixit glo/ In q̄bus regionib⁹ cōueniat flōmia.
sator q̄ sepehene pp̄ mēstrua p̄uocāda cōueniētius flōmant
luna eunte ad cōbustionez: q: tūc magis fluit sanguis men/
struus. ¶ Dixit Damascenus in suis afflo. habitantes in 5°
vel 6° climate plus minuere sanguis expedit q̄z in alijs cli/
matibus ⁊ p̄uincie quidē p̄hnite ad flōmandūz sunt tres. s.
scithia ethiopia ⁊ asia. In scithia nō debemus flōmare pp̄ ni
miū frigus. In ethiopia nō d3 fieri pp̄ nimiū calorez. In asia
ṽo: q: tēperata est flōmamus secure. ¶ Dixit Auic. tibi ca/
uere debes a flōmia in regionibus fortis friditatis in q̄bus
calor nālis est pauc⁹ ⁊ flōmia in eis fieret subtracto sangui/
nis calore maxie infrigidarētur: sed in regionibus frigidis
nō vehemētis frigiditatis flōmia cōpetit: q: n. in eis multi/
plicat sanguinis multitudo pp̄ bonitatē digōnū in ipsis ha
bitatores ipsoz multa vtunt flōmia ⁊ frequēti. Et silr in re/
gionibus multe caliditatis non d3 fieri flōmia q: nimio aeris
calore exsoluti flōmiā non tolerāt: sed in ea deficerēt. in cali/
dis autē nō vehementer flōmia minoratiua tolerabilis est. In q̄ eta/te conue/niat flobo/tomia.
¶ Dixit Gal. xi° ter. Prohibet flōmia ante 14m annū. ⁊ pª
ad glau. dixit ante 16m. Et 2° reg. acu. cōmen. x° dixit. pueri

non ferũt flõmia 15° cõti.ex x° tera.pueri nõ peruenĩẽtes ad
etatẽ.14.annoꝝ nõ debent minui: cũ corpa ipsoꝝ sint vehe/
mentis calitatis ⁊ hũidkatis:⁊ dissoluit͛ ab eis q̃ŋtitas sup
abundãs quaq; die. Sed si transierint etatẽ.14. annoꝝ:aut
14.annoꝝ sint regre carnẽ ipsoꝝ. Et si inuenerís musculos
ipsoꝝ esse collectos ⁊ fortes ⁊ siccos ⁊ venas latas supabũ
dantis sanguinis vtendũ est in eis minutione sinaũt nõ. naʒ
si etas fuerit.30.annoꝝ:⁊ corpus fuerit grossum molle pin/
gue ⁊ subtiles fuerint vene eius radicitus nõ oʒ minutione
vti:⁊ si vti͛ non extrahat͛ sanguis abũdãs.℄ Et dixit Gal.
in li.de mẽsura euonis. septuagenarios flõmabis pulsibus
pñtibus si dispõ iusserit quẽadmodũ alios in senectute.sunt
enim multi sm etatẽ hãc sanguinei cũ robore virtutis:quẽ/
admodũ sunt alij sicci pauci sanguinis. nõ attendas ergo in
numero solo annoꝝ:sicut multi faciũt: sed in corporis habi
tudine. Et enim septuagenarij aut alij tolerãt eã: sed tñ mi/
nus auferes his:ẽt si dispõneʒ videant͛ hr̃e eandẽ iuuenescẽ
ti corpori.℄ Dixit Aui. tibi cauere debes a flõmia in etate
que est minor.14.annis:quãto magis poteris.⁊ in etate se/
nuʒ quãto magis poteris nisi in figura.i. habitudine ipsoꝝ
cõfisus fueris: ⁊ in soliditate musculoꝝ suoꝝ ⁊ venaꝝ eorũ
amplitudine ⁊ ipsaꝝ replõne:⁊ ipsoꝝ rubedine:qm̃ hos ex
adolescẽtibus ⁊ senibus flõmare audebis. Et Zoar quideʒ
flõmauit filiũ suũ triũ annoꝝ: ⁊ liberatus fuit ab egritudi/
ne sua.ħ tñ flõmia fuit coacta nõ regularis.Dixit Aui.Ado
lescentes sm gradationẽ ad flõmare cõmouere debes gra/
datim paulatiʒ cũ minutiõe pauca.dixit Ga.in li.de flõmia.
auferes pmo cotillã vnã que est pondus.ʒ.4.⁊.5.Ꝺ. si post
hoc appeat tibi virtutẽ forte pmanere mediã addes: sm tñ
supabũdantiaʒ.℄ Dixit Jpo.5° affo. Mulier in vtero hñs
flõmata abortit:⁊ magis si maior est fetus. Et Aui.dixit.p̃/
gnans ⁊ mẽstruata nõ minuat͛ nisi pp magnã necessitatẽ si/
cut esset nec̃itas retinẽdi forte sanguinis sputũ cũ fuerit vir
tus cõueniẽs ⁊ tolerãs. In pgnante.n. nõ oʒ fieri flõmia: q:
in ea est necessitas multi sanguis pp nutrimentũ sui ⁊ fetus
qui si auferat͛ ipsa debilitat͛ ⁊ fetus morit͛. In p̃gnãte tamẽ
aliq̃n põt cõpetere flõmia:⁊ maxie in tribus pmis mẽsibus:
vt q̃n in ea ẽẽt supabũdans sanguis grauãs nãm:cuius gra
uitate timeret͛ de abortu vel de supaduẽtu alicuius egritu/
dinis. Menstruata ẽt nõ oʒ minui ne fiãt simul due euõnes
fortes ⁊ ꝓsternat͛ inde virtus ⁊ ne flõmia diuertat ab actio
ne nãe. Attñ aliq̃n cõfert in ea flõmia saphenaꝝ:vt cũ cõsue
ta fuerit multa hr̃e mẽstruata:⁊ postea habuit pauca ⁊ cũ dif
ficultate.nã tũc debemus iuuare nãm in opatione sua:⁊ ma
xime si v̄tus est tolerãs.℄ Dixit Gal.in lib.de flõmia:⁊ po
nitur a Rabi in 12° pti. Cum ꝓponis sanguineʒ euãre cõple
flõmiã eadẽ die:sed cũ ꝓponis ipsuʒ attrahere ad aliã ptem
attractionẽ ipsaʒ noli cõplere pma die:sed eã reitera 2° ⁊ 3°.
In euãndo tñ tentare in oĩbus egritudinibus melius est in
flõmijs moderate hẽtib⁹ vocatis supadditionẽ facere: q̃nq;
eñ in vna die q̃n quidẽ ita agere cõperit:q̃nq; aũt sm scdam
pter q̃ʒ si aliq̃n vsq; ad defectionẽ eaʒ ducere satagimus. Et
dixit in lib.de flõmia in qbus anticipare volumus ⁊ si vtriq;
duobus diebus:⁊ q deinceps fiat melius est: q: cũ sanguis
fit in fluxu tũc nã magis inclinabit ipsuʒ trãsmittere ad lo/
caʒ pme flõmie ⁊ mẽbra cũ habuerint sufficiẽs spatiũ inter
primã flõmiã ⁊ scdam magis attrahũt ipsuʒ ad se. Et dixit.
nõ oʒ negligere flõmiã:vt nõ anticipati eũ auxiliũ. In ea nãq;
ex naribus est hẽrosagia q̃n fuerit fortis vtere hoc auxilio:
sedat.n.fluxũ cõfestim:ꝯgruit tñ ad vltimũ nõ expectare cõ
cidentẽ virtutẽ:sed cũ iam euatũ vr̃ esse qd cõmensuratũ: p/
ducto ꝯo latioris sanguis fortis pmaneat incidere eaʒ que
in cubito venã dextraʒ quidẽ hemorosagiãte nare dextra:
alia ꝯo sm sinistrã.℄ Dixit Rasis 15° cõtinẽ. summarie dũ
apata calida fiunt ⁊ in gñari fuerint attrahatur sanguis ad
partẽ ꝯriaʒ:sed si in cronica fuerint: extio fiat de mẽbris in
qbus fuerint apata si fieri põt:sin aũt fiat de propinquioribus
locis ipsis. Et dixit.minutio cura fortis est in attractiõe p̃r
oppo^m valde. Et dixit Aui. vene q̃n flõmant͛ vt fluxus san/
guinis ex naribus ⁊ ano ⁊ pectore:⁊ ẽt vndecũq; fluat ꝓhi/
beatur:eo q sanguis ad illud qd ab illa parte est diuersum
ꝯuertitur:⁊ hoc quidẽ medicamẽ est forte in iuuando: sed opʒ
vt flõmus cũ quo fit sit valde strictus ⁊ fiat in vicibus mul/
tis que nõ sint in vna die nisi magne necessitatis cã fuerit: sʒ
in diem post diẽ:⁊ semp procedat͛ minuẽdo q̃ŋtitatẽ sangui/
nis q̃ŋtũ possĩe fuerit. Et ad summũ vt flõmie vices sint mul
te q̃ʒ vt q̃ŋtitas sit multa. Et scias q flõmia de se cũ sit ad di/
uertendũ semp retinet alias euõnes sanguinis:per accidens
tñ cõmouet eas:⁊ hoc erit q̃n nã per eam exonerata per ali/
quam aliam euonem expellit quod superfluum fuerit.

℄ De venis que flobotomantur. Cap.x.

Dixit Auic. Venarũ que flõmant͛ alie sunt
vene:⁊ alie sunt arterie:⁊ vene man⁹
sumẽdo manum large pro eo qd est a spatula
vsq; ad manũ stricte sumptaʒ iclusiue sunt sex
.s.cephalica nigra basilica funis brachij scey
len:⁊ illa que ꝓprio nõie appellat͛ ascellaris:⁊ ipsa qdeʒ est
ramus basilice. Et cephalica quidẽ nigra ⁊ basilica flõman
tur supra iuncturã brachij ⁊ funis brachij flexuose incedit
per brachiũ ⁊ est ramus cephalice ⁊ sceylẽ est vena que est
inter pollicẽ ⁊ indicẽ ⁊ diuit͛ a vena nigra ⁊ ascellaris dr̃ sal/
uatella ⁊ est inter digitũ minimũ ⁊ anularẽ:⁊ est etiã ramus
nigre lʒ dixerint quidã q est ramus basilice ⁊ errauerunt.
Et sceylen ⁊ ascellaris flõmant͛ intra iuncturã manus ⁊ fu/
nis brachij flõmat͛ quasi in iunctura cubiti. Et dixit Auic.
opʒ vt supradicte tres vene flõment͛ supra iũcturã ⁊ nõ sub
ea nec in ea.⁊ loquit͛ de cephalica nigra ⁊ basilica:⁊ hoc fit
vt egrediat͛ sanguis ⁊ bñ saliat:⁊ vt sit securitas a nocumẽ/
tis ipsoꝝ neruoꝝ ⁊ arteriarũ:sub iũctura enim iste vene ni/
mis tortuose ꝓcedũt ⁊ in iũctura sunt nimis recte ⁊ sunt ibi
cõmixte cũ neruis ⁊ arterijs. Et dictaꝝ venaꝝ flõmia que fit
in longitudine ad cõsolidandũ est tardior: qm̃ ipse sunt con
iunctionales in nõ cõiunctiõalibus aũt res est ab hac diuer
sa:q: citius cõsolidant͛ talic ꝯo vene melius est: vt sm longi
tudinẽ flobotoment͛.℄ Ait Ras.15° cõtinen.dico q minor
minutio est que fit per longitudinẽ ⁊ salubrior in oĩbus cõ/
ditionibus de aliquo neruo subsistẽti aut arteria:qm̃ si aper
tio inuenit aliquẽ neruũ per lõgitudinẽ nõ infert magnũ no
cumentũ.in venis ꝯo hñtibus nõ oʒ fieri minutio per lõgi/
tudinẽ:q: quotiẽs fit ponent͛ instra super eas labent͛ ex ma
iori parte.℄ Dixit Gal.in arte anothomie.⁊ scribit͛ 15° cõ/
tinẽtis. Cephalica nõ hʒ in sui minutione aliqd horribile si
in vna vice facta fuerit minutio lʒ percussio magna sit: sed si
multiplicata sit muscul⁹ dolebit ⁊ inflabit͛.Dixit Aui. Sa/
nior predictaꝝ venarũ est cephalica.i.est securior ad flobo/
tomandũ:q: sub ea nõ cadunt nerui nec arterie. Et Aui. di/
xit.nõ accidit apa in cephalica.i. inflatio quotiẽs minutio fa
cta fuerit ampla. Dixit Aui. Opʒ in flõmando cephalicã:vt
a capite musculi remoueat͛.s. apertio eius ne cadat lesio in
neruo ⁊ dilatet͛.s.apertio:q: oʒ fieri ampla vt flõmus flobo
tomũ non ꝯsequat͛:q: non oʒ fieri aptio eius in plĩbus per/
cussionibus:qm̃ si sic facta fuerit faciet ꝓuenire apa in loco.
nã plurimã erroris qui ꝓuenit in minuẽdo cephalicã nõ ꝓ/
uenit ex pcussione vna cũ sit magna:imo nõ ꝓuenit nocumẽ
tum nisi pp iterationẽ percussionis. Et que ex ipsis flõmia
plus tardat͛ ad cõsolidandũ est illa que fit in longitudine.⁊
eius flõmi sunt dilatãdi: vt faciãt apertionẽ amplã: ⁊ etiã si
voluntas fuerit q scdatio fiat. Et cũ cephalica nõ fuerit in/
uenta querat͛ aliqs ramoꝝ eius qui sunt in siluestri assaid ⁊
flobotomet͛.Dixit Gal. vbi.s̃. Est aliqs neruus. vñ cũ cau/
tela fiat in eis minutio:q̃n enim opatio flõmatoris in ea fue
rit cõgrua incidet͛ neruus paruulus ibi. Ait Rasis.dico nõ
intẽdit dicere de neruo.s.de subtili pte eius valde:sed de ma
gno vicino azulee per nãm.℄ Dixit.A. In vena nigra que

Zoar flõ/ mauit pu erũ triũ annoꝝ.

De flobo tomia i p̃ gradib⁹.

De flobo tomia di/ uersa.

In flobo tomia sint multe vi/ ces q̃ʒ q̃ŋti tas sit mul/ ta.

Vene bra chij q̃ flo/ mant͛ sũt sex.⁊ in q̃ loco:⁊ q̃/ modo flõ mari de/ beant.

flobotomat' est timor ꝓp neruū qui est sub ea: ⁊ qn̄qꝫ etiā
est inter duos neruos. Tibi igit' cauere debes ne ipsū flō/
mes. s. sine cautela a dictis neruis ⁊ fortasse: qꝛ nō in oībus:
sed in qbusdā cadit sup eā neruus subtilis lentus sicut chor
da: ⁊ opꝫ vt cognoscat'. s. per tactū eius: ⁊ tūc caueat' ne per
cussio in eo cadat ⁊ pueniat inde stupor pseuerans. In eo tn̄
cuius nerui sunt grossiores ramus est magis manifestus: ɫ nō
meli⁹ pōt cognosci ⁊ fugere ꝑcussionē eius. Error tn̄ in ipso
est deterioris nocumēti. Or si errasti ⁊ ꝑcussisti neruū nō cō/
solides flōmiā. imo sup ipsaꝫ pone qđ ipsius ꝓhibeat cōso/
lidationē: sed sit medicamētū eius medicamentū vulneris
neruoꝝ. cauendo tibi summopē ne res infrigidās ad ipsam
pueniat siue sit ifrigidās actu siue po^a: imo totū corpus oleo
calefacto frica. Errāt ergo flōmatores qui post flōmiā hu/
ius vene supinfundunt aquā frigidaꝫ. ℭ Funis ꝟo brachij.
dixit Aui. melius est vt transuerse minuat' nisi vtrinqꝫ. i. ad
vtrāqꝫ ptē dextrā. s. ⁊ sinistrā fuerit flexuosa: qm̄ tūc in lon/
gitudine flōmet'. cū. n. ista vena flexuose ꝓcedit nō dꝫ incidi
in lōgitudine: qꝛ caderet incisio in ea in latitudine: sed dꝫ in/
cidi in trāsuerso brachij: ⁊ tūc cadit incisio in longitudine.
ℭ Dixit Gal. in arte anotomie. ⁊ ponit' 15° cōti. Sub basi/
lica est arteria: vn̄ in ea nō dꝫ fieri minutio nisi penes necessi
tatem: ⁊ si cogeret inspice anteqꝫ in brachio fiat ligatura in
quo loco percutit pulsus ⁊ cuitet'. Et ēt cuitet ꝙ fiat penes
brachiū toto posse: qm̄ ibi diuidit' arteria. Et si penes liga/
turā factā nō inflat' statim soluat' ligatura ⁊ cōprimat' ipse
locus vn̄ fugiatꝰ: deinde 2° ligatura fit in quo cū eam incipi/
mus vbi erat vena pulsiua: postea sub radice sinistra adiuto
rii. Et dixit Gal. in quo fuerit basilica manifesta ⁊ extēsa mi
nutio fiat in loco qui separat' ab arteria: sed in quo nō mani
festat' basilica penitus in loco pulsus toto studio inquire: ⁊
incipe in ꝑmo vtrū ascendat arteria vehemēter qn̄ ligatura
fit in adiutorio: ꝙ si sic acciderit nulla fiat tūc minutio in ba
silica ipsa quotiēs inflat' locus qui ꝑest ei ⁊ arteria subsistēs
ei est magna ⁊ fortior vn̄ qn̄ inflat' abundāter cōtingit inde
qꝫ eleuet' ⁊ extendat' vena supstans ei: vn̄ ex eā ista: qn̄ vena
eleuat' sup gibbū arterie locus extēsus in eo est magis alior
vnde flōmator quotiēs apit cuꝫ suo instr̄o iuxta solitā in ea
apertionē incidet totū corpus basilice cū celeritate ⁊ inue/
niet arteriā sublatā a pte extrema illius instr̄i ⁊ apiet ar/
teria vn̄ dꝫ relinqui minutio huius sile in loco eius incida
tur alia vena que erit in pte focilis exterioris: qua nō inuēta
minuat' azulea: que ēt si nō inueniat' minuat' cephalica. Et
sir si in aliqua dispōne oppotuna fuerit minutio cephalice
⁊ nō manifestet' minuat' azulea: que si nō inueniat' minuat'
vena iminēs focili superiori: minor tn̄ vtilitas est in flōmia ha
rum. Dixit Auic. Basilica in flōmando magni est timoris:
ꝓpea ꝙ arteria cadit sub ea: ⁊ ꝓpea ꝙ nerui ⁊ musculi ēt sub
ea cadūt ⁊ posset accidere ꝑcussio in eis aut in arteria: ꝓpea
in flōmando caue tibi ne ꝑcutias arteriā: qm̄ si sic factū fue/
rit sanguis non restringit' aut difficulter. Et scias ꝙ hoium
quidā sunt quoꝝ basilice due cōiungunt' arterie: ⁊ h̄ debes
scire ne forte cū signaueris vnā eaꝝ ⁊ credas esse securus ab
errore cadat ꝑcussio in altera. Et subdit. cuꝫ ligaueris bra/
chiuꝫ f̄m pl'm rei accidet ibi inflatio ⁊ tumefactio que erit
qn̄qꝫ ex arteria qn̄qꝫ ex basilica ⁊ qlitercūqꝫ fuerit ligaturā
soluere debes ⁊ inflationē molliter ⁊ leuiter ab eo iniūgere:
⁊ deinde iteꝝ ligare. Et si inflatio reuersa fuerit reitera. s. li/
gaturā solōnē ⁊ inunctionē: ⁊ si iterū redit inflatio ⁊ nō in/
ueniat'. s. manifeste an sit basilica an arteria qđ erit in hoc si
basilicā dimiseris ⁊ ad ramuꝫ qui ascellaris vocat' redibis
⁊ flōmabis ipsuꝫ loco illius. Et est hec ascellaris sup dome/
sticuꝫ assēid ad interiora qn̄ dixerit hoc est melius ⁊ magis
tutū: qm̄ inflatio errorē multotiēs facit: qꝛ ligatura arterie
pulsum ⁊ qescere facit: ⁊ nō sentit': ēt ipsuꝫ eleuat ad exterio
ra ꝟsus superficiē ⁊ extimat' tūc ꝙ sit vena ⁊ flōmatur ⁊ sic
cōmittit' error. Ergo ad fugiendū errorē melius est ⁊ secu/
rius flōmare ramū eius. Et dixit Auic. cū quālibet venā li/
gaueris ⁊ ex ligatura ꝓuenerit sup eā qđ sit ille lēti aut cice
ris: tunc fac in ea qđ diximus in basilica. nā in basilica quāto
plus descēderit. s. apertio eius ad brachiū tāto erit sanius. Et
si ex aliq̄ pte eius fuerit arteria tūc ꝓcede ad apiendū eaꝫ cū
flōmo ad ꝯtrariū ptis illius arterie. Et caue ēt tibi ne tangas
musculū aut neruū qui sub ea positus est. ℭ Et signū qdem Cōsolidatio arterie cū errore flōmat.
erroris in flōmia eius ⁊ ꝙ percussa est arteria est ꝙ sanguis
egredit' subtilis ruffus qui saliēdo manat ⁊ lenificat' cū eo
tactus. i. inuenit' sanguis lenis ad tactū: ⁊ ipsa fit iferior: qꝛ
deprimit' cum igit' ista apparēt opꝫ vt cito succurrat' ei. Et
pone in orificio eius. dixit Aui. paꝝ de pilis leporis cū pau
co thuris ⁊ sanguis draconis ⁊ aloes succotrini ⁊ paꝝ col/
chotar aut zegi. Et. n. est ista medicina cōstrictiua ⁊ cauteri
zatiua gn̄ans escarā ⁊ opilet' per eā labiū vulneris ⁊ ꝓhi
beat' sic fluxus sanguis: ⁊ est medicina valde vtilis qn̄ ꝑcus
sio ceciderit i arteria valde magna in q̄ arteria magna per/
cussa aliqn̄ est nr̄a intētio solū gn̄are escarā: ⁊ tūc ponit' sup
eā colchotar ⁊ mirra: qꝛ colchotar gn̄at escarā: ⁊ mirra dat
sibi penetrationē: vt ponat escarā ꝓfundā nō cito neqꝫ faci/
le remouibilē. In arterijs aūt puis in qbus nō querit' esca/
re gn̄o: sed solū labioꝝ cōglutinatio tunc apponat' medica/
men cuꝫ thure ⁊ aloe ⁊ pilis leporis ⁊ albumine oui: vt di/
xit. G. 3° de inge. sa. vbi dixit. ꝙ nō inuenit' melius medica/
men p̄dicto. Pili. n. leporis ponunt' cum albumine: vt p̄les
alij tenaciter adhereāt labijs vulneris: ⁊ ēt albumē sua fri/
giditate ꝓhibet fluxū sanguis. Et Alm̄. adiūxit p̄dicto me/
dicamini Gal. sanguinē draconis ⁊ tūc cōglutinat ⁊ cōsoli/
dat: ⁊ est medicina valde bona in aptione arteriarū medio/
criū. Et postq̄ supposueris medicinā opportunā de p̄dcis.
dixit Aui. sup ipsum ex aq̄ frigida q̄tuꝫ poteris roras ⁊ sup
locuꝫ ipsius flōmati ligaturā appone tenacē: ꝙ si se tenuerit
⁊ sanguis nō fluxerit vsqꝫ ad tres dies nō solues ligaturā: ⁊
etiā post tres dies quāto magis poteris tibi cauere debes a
solōne ligature: sed suppone loco empl'm de stipticis: sꝫ si se
nō tenuerit ⁊ fluxerit sanguis tūc solue ⁊ medicamē reitera.
Et vbi posuisti medicamē cōglutinatiuū Gal. pone ēt cōso/
lidatiuuꝫ: vt medicamē Alm̄. Or si ēt sic se nō tenuerit: pone
medicamē qđ ēt hꝫ escarā gn̄are reiterādo infusionē aq̄ cali
de ⁊ ligaturā. Et multi hoīuꝫ sunt. dixit. A. qui illā arteriā
penitus incidūt: vt ipsa ꝯhat' a capitibus suis: ⁊ caro super
ea oritat': ⁊ sic teneat' ⁊ nō fluat sanguis. Et h̄ maxie cēt fien/
dū qn̄ p̄dictus modus curationis nō cōtulerit. Et dixit. A.
ꝙ pleriqꝫ ex h̄ sanguis fluxu moriunt': ⁊ qdā eoꝝ moriunt'
ꝓp fortitudinē doloris ligature quā fecerunt ꝓp fortitudinē
ꝓhibitionis fluxus sanguis arterie donec mēbruꝫ factū est Vene pedis q̄ flōmant' sūt quattuor.
f̄m viā mortis. ℭ De venis āt pedis q̄ flōmant'. dixit Aui.
est sciatica q̄ flōmat' a pte sinistra alchabi aut sub eo aut su/
pra ipsuꝫ: ⁊ ligat' qn̄ dꝫ flōmari illō qđ est supra ipsaꝫ a sum
mitate coxe vsqꝫ ad cahab. ⁊ iuoluit' i arteria fortiter: ⁊ me/
lius est vt ante balneet' tenēdo pedē ⁊ crus in aq̄ cal'a: qꝛ tūc
melius appet. Et dꝫ flōmari in lōgitudine que si nō apparue
rit ⁊ fuerit occulta aliqs suoꝝ ramoꝝ flōmet' q est inter mi/
nimū digitū ⁊ sequentē. Et ex eis est saphena q̄ est in pte do
mestica alchabi: ⁊ est manifestior q̄ꝫ sciatica. Et dꝫ flōmari
transuerse attinēdo latitudini. Et ex eis est vena curuature
poplitis. Et ex eis est que est post alaurdoch: qꝛ vt dicūt est
parū supra calcaneū: ⁊ est q̄si ramus saphene ⁊ operat' q̄tū
ipsa. ℭ De venis aūt capitis q̄ flōmant'. dixit Auic. est vena Vene capitis q̄ flōmant'.
frontis que inter duo supcilia exīstit. Et ex eis est vena q̄ est
sup caput. Ex ex eis sunt due vene timpoꝝ que flexuose ince
dūt. Et alie due vene q̄ sunt in angulis lachrymalibus que
f̄m pl'm nō apparēt: nisi ꝓp cōstructionē suffocantē q̄ fit me/
diāte tobalia in gula. Et cuꝫ flōmat' nō est flōmus ꝓfundā/
dus in eis ne forte fiāt fistule: ⁊ ex eis non egrediet' sanguis
nisi paucus. Et ex eis sunt tres vene parue quaruꝫ locus est
post illū vbi extremitas auris tāgit cū puenit ad capillos: ⁊

vna istaꝝ triū est magis manifesta. Et ex venis capitis sunt
guidez ⁊ sunt due: ⁊ oꝫ vt minuant flōmo bñte pilū. Et mo
dus ligādi eas est ꝙ opꝫ trahere caput ad ꝯtꝛiuꝫ ptis flōmie
vt vena extendēdo: sic vt chorda fiat: ⁊ cōsideret tūc que ps
sit magis declinās ⁊ fiat flōmia ex ꝯtꝛio ptis illius: ⁊ opꝫ ꝙ
eius flōmia fiat in latitudine ⁊ nō in longitudine: sicut fit in
saphena ⁊ sciatica: ⁊ cū h̄ toto oꝫ vt eius flōmia cadat in lō/
gitudinē. Et ex eis est vena que est in lepore nasi.i. in pūcta
nasi: cuius flōmie locus est ipsi⁹ extremitas q̄ digito pressa
in duo partit̄ vbi flōmia fit: sed sanguis q ex ea egredit̄ est
pauc⁹. Et ex eis sunt vene q̄ sunt sub aūe ex pte colli ⁊ nuce
in fine colli. Et ex eis sunt vene q̄ i labijs sunt q̄ sunt q̄tuoꝛ.s.
sup vnūq̄dq; labiū due. Et ex eis est vna vena q̄ est sub lin/
gua sup occultū menti. Et ex eis sunt vene q̄ sunt sub lingua
existētes sup ipsaꝫ linguā que qdē in latitudine sunt flōman
de: qꝛ sanguinē cōstringere est difficile q fluit ex flōmia que
in lōgitudine facta est: ⁊ ex eis est vena alāphacbi q̄ est in/
ter mentū ⁊ labiū inferius. Et ex eis est vena furcule. ¶ Et
sup ventrē sunt due vene: quaꝝ vna est sup epar ⁊ altera sup
splenē. ¶ 15° cōtinen. Melioꝛ est minutio q̄ fit de venis que
attrahūt sanguinē cū celeritate a loco in quo ꝓpositū fit in
qua vena si minutio fieri nō pōt fiat in 2ª eiꝰq̄m pars pti ser/
uit: tñ sanguis qui extrahit̄ ex ipsa nō est tāti iuuamēti ⁊ vti
litatis: sicut q de pma: qm̄ non euat loca in qbus oppoꝛtuna
erat minutio: ⁊ itellexit de flōmia euatiua. ¶ Et dixit auc̄te
Ipo. Extrahat̄ sanguis in passiōibus mēbroꝝ que sunt sup
epar de venis man⁹: ⁊ q̄ sunt sub epate de plica genu aut de
saphena. ¶ Dixit Gal. ⁊ scribit̄ 15° cōtinen. De venis de q/
bus fit euo iuxta moꝛbos de oi euone facta s̄m ꝓximitatē.s.
sup lineā rectā iuua^m patiētis erit magnū. Et euo sanguinis
facta cōtra illā erit nociua: eo ꝙ deijciat v̄tutē absq; alleuia
tione passionis: qm̄ fluxus sanguis de nare dextra nō cōfert
splen in sedādo apate eius nec de nare sinistra in apate epa
tis. Et sil̄r attractio facta ad ꝯtꝛiā ptez loci ad quē humoꝛ est
declinās quotiēs fit s̄m rectā lineā s̄m passionē iuuamentū
eius erit magnū cū celeritate manifesta: sed quotiens fit di/
uerso mō non cōfert: quoniā si fluxus sanguis fuerit ex nare
dextra ⁊ ponit̄ vētosa loco lateris dextri sub hypocūdriis
incidet̄ fluxus ille stati. Et sil̄r quotiēs patit̄ splen ⁊ minuit̄
saluatella manus sinistre cōfert. Et sil̄r si minuit̄ basilica si/
nistra: melius tñ est ꝙ minuat̄ q̄titas que per biduū in paſ
sionibus splenis. Et dixit sic. In coꝛpibus in qbus fit minu
tio in vere ne repleant̄ tm̄ fiat minutio a vena ad velle. Sed
in coꝛpibus in qbus fit minutio ꝓp moꝛbū ꝑiodicū ad mo/
dū doloris articuloꝝ aut alterius fiat minutio ad inclinan/
dū mām de ipso mēbꝛo ad qd̄ cōsueuit manare. Ideoq; si fue/
rit podagra fiat minutio in manu: ⁊ in quo fuerit doloꝛ ar/
ticuloꝝ fiat minutio per oppo^m. Dixit.n. Gal. 2° re.acu. ꝙ
in flōmando ex brachio vel pede iudicatio a patiēte ꝑicula
sumit̄. nā nō sufficit solūmō qd̄ euandū est inuenire: sed per
quā viā euandū sit: nā euellere opꝫ a lōgissime incipiētibus
rematizare supfluitatē nō attrahere ad ea. ¶ Dixit Gal. in
li. de flōmia. Oculis humoꝛalis vena ⁊ que ab ea ramificat̄
s̄m cubitū incisa celeriter iuuamētū infert. Dixit Aui. San
guis qui plū ex cephalica euatur est ex collo: ⁊ ex eo qd̄ est
supra ipsum: ⁊ parū sub ipso egredit̄ ⁊ terminū epatis non
transcēdit ⁊ hypocūdrioꝝ ⁊ interioꝛa nō taliter mūdificat:
vt inde sit cura. Et basilica euat qd̄ est a pte suminis vētris
inferius. Et nigre iudiciū est inter cephalicā ⁊ basilicā me/
dium. Et funis brachij filis est cephalice. Et sceylen que est
dextra: vt dicūt quidā cōfert doloꝛibus epatis: que do sini/
stra splenis. ita tñ ꝙ sanguis fluere permittat̄ donec per se
restringat̄: aut nō facile egrediet̄. dixit Gal. ⁊ ponit̄ 15° cō/
tinen. Uidi in somno meo ꝙ facere flōmiaꝫ ex vena que est
inter pollicē ⁊ digitū proximū ei manus dextre ⁊ dimittere
sanguinē manare donec restringat̄ per se qua pacta sanguis
extractus est minus rotulo vno ⁊ mitigatus est doloꝛ queꝫ

Vene ven/ tris q̄ flō/ mant. Canonce gdam.

Iuuamē/ ta flōmie venarum brachij.

patiebar in epate meo cronicus in loco vbi continuat̄ epar
cū dyafragmate. Et ascellaris iudiciū est: sicut iudiciū basi/
lice: qꝛ est ramus eius. Et rō qdē facit necessitatē esse ꝙ ba/
silica dextra ⁊ sinistra s̄m eandē ⁊ rectā dyametrū ab epate
educant mām cū ambe supra furculā a vena ascēdente que
ab epate ꝓcedit oriatur: vn̄ epati tantū oꝫ valere vna q̄tum
altera. Sed experiētia inuentū est oppositū: ⁊ ꝙ basilica de/
xtra plus cōfert egritudinibus epatis ⁊ sinistra splenis. Et
in hoc experiētia vincit rōnem ⁊ huic experientie medicus
oꝫ acqescere. Et eodē modo ꝓcedit res in ramis basilice ⁊
in ramis nigre ⁊ cephalice. ¶ Dixit Rasis 15° cōtinen. Mi
nutio fiat ad strictū anhelitū ⁊ omnes moꝛbos accidētes in
anhelitu.i. in mēbꝛis anhelitus in basilica sinistra ⁊ ad sal/
tum coꝛdis cū repletione in basilica dextra: qm̄ vas dextrū
coꝛdi est ꝓpinquū ⁊ sinistrū anhelitui. ¶ Dixit Aui. ꝙ scia
tice iuuamētū est magnū in doloꝛe scie ⁊ in podagris.s. san
guineis vl' in humoꝛe multū permixto sanguini: qꝛ euacuat
mām de loco. Et sil̄r est iuuamentū eius magnū in varice ⁊
elephātia. Et saphena flōmat̄ vt euetur sanguis qui est sub
epate in mēbꝛis que sunt sub eo: ⁊ vt sanguis a supioꝛibus
ad iferioꝛa declinet: q̄re mēstrua vehemēter ꝓuocat ⁊ emoꝛ
roidarū oꝛificia aperit. Dixerūt Ioānitius ⁊ Aui. ꝙ rō facit
opoꝛtere ꝙ sciatica ⁊ saphena filis existant iuuamētis: ⁊ hoc
ideo: qꝛ ab eodē trunco vene magne descendētes ad ingui/
na vbi bifurcant̄ oꝛiuntur. Experimentū tñ fecit opoꝛtere.
als. apparere oppositū: ⁊ ꝙ sciatice flōmia plꝰ cōuenit do/
loꝛi scie: ac si hoc esset ei debitū. Et ꝙ saphene flōmia cōue/
niat vbi dictū est: ac ēt si esset ei debitū. Dicūt quidā. ꝙ licet
experimētū videat̄ ꝯdicere rōni illi qua dicta est de oꝛigine
dictaꝝ venaꝝ ab eodē trunco: nō tamē ꝯdicit rōni ꝑticulari
que est ꝙ flōmia alicuius vene nō solū attrahit mām de ve/
nis ad venas: sicut rō vilis imaginat̄: sed ēt attrahit mām de
poꝛositatibus carnis ad venas: sic ergo cū flōmat̄ sciatica:
qꝛ ipsa situata est in ptibus scie trahunt̄ humiditates stātes
in ptibus illis ad ipsaꝫ ⁊ euantur per ipsam: ⁊ sic cōfert do/
loꝛibus scie. Et eodē modo dicūt de flōmia saphene que toꝛ
tuose incedit. Et quidā dicūt ⁊ melius ꝙ rō ꝑticularis est vt
nō attrahat vena a poꝛositatibus carnis: sed a venis puis
oꝛtis ab ea que sunt disseminate in vicinis ptibus parti per
quā descēdit que terminant̄ ad mēbꝛa a qbus illa euat. Et
consil̄r dicunt de basilica dextra ⁊ sinistra ⁊ aliis ramis su/
pradictis. ¶ Et vene curuature poplitis flōmia tātū efficit
q̄tum flōmia saphene: est tñ foꝛtioꝛ ea in ꝓuocatione men/
struoꝝ: ⁊ in doloꝛibus ani ⁊ emoꝛroidaꝝ ⁊ flōmia vene que
est paꝝ supra calcaneū operat̄ q̄tū flōmia saphene ⁊ vltzan
do. Aui. de flōmia venaꝝ pedis dixit. cōfert egritudinibus
que fiunt ex materijs declinātibus ad caput: qꝛ diuertit eas
ad inferioꝛa: ⁊ hoc qm̄ mā est in fluxu aut pata fluere nō q̄n
iā est locata ⁊ ꝯfert melle oibus egritudinibus de mā meli/
ca: qꝛ ꝓuocat mēstrua ⁊ emoꝛroidas in qbus euat̄ sanguis
melicus: ⁊ ēt qꝛ diuertit humoꝛē melicū a supioꝛibus ad in/
ferioꝛa: ⁊ etiā: qꝛ nāliter ad inferioꝛa descēdit sanguis gros/
sus ad nutriendū ipsa. 2° regi.acu. In renibus vesica puden
dis ⁊ matrice existēte passione eas que in cruribus opꝫ inci/
dere venas maris eas s̄m inguina: qbus nō inuētis eas que
s̄m nodos pedis. Uerūtamē dixit Aui. flōmia venaꝝ pedis
plus debilitat virtutē q̄ꝫ flōmia venaꝝ manus.s. ꝓsupposita
equalitate quātitatis eius: qd̄ euatur ex flōmia vtriusq;. ⁊ h̄
ideo: qꝛ ad longinquioꝛa diuertit sanguinē a ꝑncipalibus ⁊
nobilibus mēbꝛis in qua maioꝛi diuersione plus debilitan/
tur. Uerūtñ s̄m plm̄ nō euacuat̄ ex venis pedis multa san/
guinis q̄titas: ideo s̄m plm̄ coꝝ flōmia minus debilitat q̄ꝫ
flōmia venaꝝ man⁹: que sunt maioꝛes: ⁊ s̄m plurimū ex eis
plus de sanguine euatur. ¶ Et vene frontis flōmia cōfert ⁊
ꝓpꝛie doloꝛi illi q est in posterioꝛi pte. Dixit.n. Ipo. in afo.
Posterioꝛa capitis dolētia vena que s̄m frontē incisa iuuat:
qꝛ diuertit ⁊ cōfert grauitati oculoꝝ ⁊ stupoꝛi ⁊ doloꝛi capi

Iuuamē/ ta venarū pedis cuꝫ flōmant.

Iuuamē/ ta venarū frontis ⁊ capitis cū flōmant.

dis perseuerāti antiquo.s. quādo p̄dicte egritudines proce-
dunt de sanguine vl' de alio humore multū sanguini mixto.
Et hoc ꝑ:ꝙ non cōfert stupori ꝓprie sumpto que fit de mā
frigida:sed stupori cuidā ꝓuenienti ex aggregatiōe māe san-
guinee circa cerebrū quā hōēs reddit stupidos. ¶ Et vena
que est super caput flōmat ꝑ emigraneā ⁊ vlcera capitis.
¶ Et flōmant vene lachrymaliū in dolore capitis ⁊ emigra
nea ⁊ optalmia antiq̄ ⁊ lachrymis ⁊ pāno ⁊ sebel ⁊ vngula
⁊ noctilopia ⁊ scabie palpebrarū ⁊ ipsarū bothor. ¶ Et tres
vene parue post aures flōmant in ꝑncipio aque ⁊ imagina
tionū ⁊ cū caput fumū stōi recipit. Et cōfert earū flōmia vl-
ceribus auriū ⁊ colli ⁊ posteriorū capitis. Et dixit Ypo. in
li. de aere aqua ⁊ regiōibus. In posteriori parte auris sunt
due vene quas multi minuūt vt non gīnent: qr ꝛm Ypo. sper-
ma p istas venas descēdit a cerebro ad testiculos. Sed Gal.
negauit hoc dictū Ypo. esse verū. Ypo. tn̄ forasse vidit hoc in
aliq̄bus cōtingere post incisionē dictarū venarū: qđ tamē nō
fuit ꝑ hoc: sed ꝑ alias cās. ¶ Et quidē minuunt in ꝑnci-
pio lepre ⁊ squināntie ⁊ cōstrictione anhelitus ⁊ asmate acu-
to ⁊ raucedine vocis ⁊ in habēte apāra in pulmone ⁊ dissinia
ꝓueniente ex multo sanguine cal'o ⁊ egritudinibus splenis
⁊ laterū ꝓuenientibus ex mā sanguinea. ¶ Et flōmia vene
que est in pūcta nasi cōfert calef. ⁊ turbationi oculorū ⁊ bo-
thor qui in naribus nascunt ⁊ pruritui qui est in eis. Et 15°
cōtinen. dr. ꝙ cōfert pōderositati capitis ⁊ faciei cū sanguis
declinatus fuerit ad ipsas ptes. Judeus tn̄ dixit. ꝙ vitanda
est flōmia vene naris qn̄ excitabit post eam rubedo in facie
eo ꝙ rubedo expandit sup faciē de vltima parte naris. Et
Auic. dixit. qn̄q3 accidit ex ea coloris rubedo pseuerās que
simulat sahaph. ⁊ corrūpit faciē ⁊ est ipsius impedimentū
maius suo iuuamēto: ⁊ h̄ marie: qn̄ sanguis ex flōmia eius
nō egredit. trahit. n. tūc ad nares ⁊ faciē sanguis plimus q
rubedinē illā efficit. ¶ Et flōmia venarū colli cōfert egritu-
dinibus oculorū antiqs que sunt ex sanguine subtili ⁊ anti-
quis doloribus capitis. ¶ Et venarū labiorū flōmia cōfert
vlceribus oris ⁊ alcola ⁊ doloribus gingiuarū ⁊ earū apāti-
bus ⁊ ipsarū lapsitati ⁊ vlceribus ⁊ fistulis ⁊ fixuris que in
eis sunt. ¶ Et vena que est sub lingua sup occultū mēti mi-
nuit in squināntijs ⁊ apātibus amigdalarū. Et vena sub lin-
gua minuit ꝑ lingue grauitatē que est ex sanguine. ¶ Et
vena que est inter mentū ⁊ labiū inferius flōmat ꝓpter oris
fetorem. ¶ Et vena furcule flōmat in medicationibus oris
stōi. ¶ Et vena dextra posita sup ventrē flōmatur in hydro-
pisi. s. ꝓueniente cū cōitate sanguinis ⁊ alijs egritudinibus
epis sanguineis ⁊ sinistra in sanguineis egritudinibus sple-
nis. ¶ Arterie aūt flōmant que ex eis parue ⁊ subtiles sunt
sicut que in timporibus: ⁊ que post aures ⁊ q̄ in manu: que
aūt in brachio: qr magne sunt nō flōmant: ⁊ subtiles ēt mi-
nus flōmant q̄3 vene ꝑ terrorē eius qđ in arterijs existit de
timore fluxus sanguinis. Et snarū quidē dispōnū dixit Aui.
minor est qđ ex ea ꝓuenit amburisma: ⁊ h̄ quidē cū fixura
fuerit vehemēter angusta. cū aūt fuerit securitas ꝙ ex arte-
ria nō fluet sanguis supfluus marie est eius flōmia iuuatiua
in egritudinibus ꝓprijs ꝑ quas flōmat. Maius tn̄ iuua-
mentū qđ ꝓuenit ex minutiōe arterie nō est nisi cū in mēbro
sibi vicino male sunt egritudines: quarū cā est sanguis sub-
tilis cal's. Nā cū arteria flōmat que est ei vicina in qua non
erit timor maximū ei affert iuuam. ¶ Dixit. G. in lib. de flō-
mia. Arterias q̄ ꝛm timpora ⁊ q̄ post aures consuetudo est
medicis incidere eas q̄dē q̄ timporibus in reumatibus ocu
lorū quecūq3 cal'a ⁊ spumosa sunt. Eas vō que post aures in
stomaticis marie ⁊ eis qcūq3 diuturnis doloribus cal'is ca
pitis laborāt. Jam aūt ⁊ ꝛm q̄sdā al's diuturnas capitis paf
siones vsi sunt qdā3 arteriarū q̄ post aures flōmia. Aliqn̄. n.
sūt cal'e passiones ⁊ diuturne ex sanguine spumoso ꝑ cōti-
nuā vel frequētē inouationē ei⁹ in loco ⁊ facilē alterationē
eius ad dispōnē p̄exiistētē. Nō tn̄ demū dixit Ga. in aliq̄ alia

particula patiēte vsi sunt h̄ auxilio: q̄3uis multi indigeāt eo
magis q̄3 flōmia venarū. vbi. n. molestat cal's sanguis ⁊ spu-
mosus in arterijs coaceruatus: est opus illi particule patiē
ti cōibus incisis arterijs. Sed ꝑ difficilē retentionē fluxus
sanguinis nō audēt medici incidere arterias: vbi. n. flōmato
res aliqn̄ arteriā percusserint cōfestim difficulter sistūt emo
rosagiā: ⁊ quecūq3 meliora sunt operant in cicatrizationē
existente incisione in amburisma. s. mater sanguinis siue tu-
mor factus sit supra incisionē arterie ex carne ibi gn̄ata. Et
nimirū mortuos quosdā scimus ex supposita arteria ei que
ꝛm cubitū vene q̄ intus ⁊ quosdā cōfestim ꝑ circūpositum
laqueū volētibus medicis sistere emorosagiā in cācrenā ve
nientes. Quosdā vō postea in ancurismatorū cirurgia cor-
ruptos: necesse est. n. in hac loquor circūprehēdi eas. s. arte-
rias. Igit dignas qdē3 rōne ꝑ h̄ ꝛm magnitudinē arterias
fugiūt medici. puas vō vt nihil magnū facē potētes: hec. n.
plerūq3 vise sunt magnū iuuamentū inferentes cū hoc ꝙ cō
solidant absq3 ancurismate. Et nimirū si magna fuerit aliq̄
arteria: ⁊ hoc absq3 amburismate cōsolidat diuisa tota. Et
multotiēs h̄ ipsum ꝙ ex emorosagia periculū sanāt. Appa-
ret. n. quasi tota per totā seipsā trāsuersaliter incidit alte-
rutra ps partiū retracta alterutriq3. hec qdem ps sursum. h̄
vō deorsum. Et h̄ qdē3 demū ⁊ venis inestū3 moderate ar-
terijs: tn̄ magis q̄3 venis. ¶ Et dixit Gal. Ego quidē vn̄ ꝓ-
cessi ad diuidendū arteriā tibi dicā3. Monitus a quibusdā
somnijs duobus mihi factis eā que ꝛm indicē ⁊ magnū di-
gitū arteriā dextre manus iussiq3 fluere quousq3 vtiq3 spon
te cessaret sanguis p̄cipiente itaq3 somno fluxit. Igitur hoc
quidē mihi accidit iuueni existēti etate. Et famulus qdam
in pergamo dei adiutorio a lateris dolore liberatus est per
arteriotemiā3. i. arterie flōmiā3 in extremo manus factā ex
somno ad h̄ deueniēs ipse. ¶ Dixit Aui. Arteria timporis
qn̄q3 flōmatur qn̄q3 incidit ⁊ qn̄q3 extrahit ⁊ qn̄q3 adurit.
Et hoc fit vt acuti ⁊ subtiles reumatismi ꝯstringant qui ad
oculos descendūt: ⁊ ꝑ amplificationis ꝑncipiū. i. dilatatio
nis pupille. s. si a mā sanguinea ꝓuenerit. Et due arterie que
sunt post aures flobotomant ꝓpter ipēs optalmie ⁊ ꝑnci-
pium aque ⁊ noctilopā ⁊ sebel ⁊ antiquū dolorem capitis.
In earū tamen flōmia semp existit timor ⁊ ipsarū cōsolidatio
tardatur. Et oēs p̄dicte arterie sunt marie vie defluxus hu-
morū a cerebro ad oculos: ⁊ ideo cōfert ipsarū flōmia ⁊ inci
sio qn̄ fluxus fit per eas: sed qn̄ fieret per venas intrinsecas
tūc non cōfert quicq̄3. ¶ Dixit Gal. ꝙ cuiusdā in gula vul-
nerati arteriā parū percussit ex qua magna pars sanguinis
manauit: ⁊ Ga. ei subuenit cū medicamēto thuris ⁊ aloes:
⁊ sanguinis draconis ⁊ mirre ⁊ restrictus est sanguis. Et do
lor antiquus quē in exteriori parte coxe posterius cōsueue-
rat habere recessit. Dicūt quidā. ꝙ litera corrupta est: ⁊ vbi
dicit coxe d3 dicere gule: qr ꝓpter magnā distantiā que est
a gula ad coxā non videt veritile ꝙ ex illo fluxu sanguinis
cessasset dolor coxe. ¶ Dixit Aui. Arterie manus que flo-
botomant est arteria que est iter pollicē dextre ⁊ indicē: cu-
ius iuuam in antiqs doloribus epis ⁊ dyafragmatis est mi
rabile. Et Gal. qdē h̄ iā vidit in somnijs: vt. ē. p̄cipiebat. n.
homini hāc facere flōmiā cā doloris quē in epate hēbat qui
cū eam fecit sanus est factus. Dicūt ꝙ ista arteria est ramus
arterie cōis q̄ est in brachio q̄ respicit ptes dyafragmatis ⁊
epatis. Et valde v3 eius flōmia cū dolores sunt antiq indicā
tes malā cōplōnem esse multū affixā ꝑ cuius affixitatē op3
euāre sanguinē multū ebullientē q̄lis est sanguis arteriarū: ⁊
intelligit de mala cōplōne epis gn̄ante māni colicam: qn̄ di
ctē inouatā ⁊ nō ꝑmanentē sic ꝙ ingrosset ⁊ induret. nā in
tali casu nō cōpeteret flōmia arterie cū euāet mām subtilē nō
grossā3. In dolorib⁹ aūt nouis ⁊ nō ꝓcedētib⁹ a mala cōplō
ne affixa plus cōpeteret flōmia vene. s. saluatelle q̄3 arterie.
Et subdit Auic. ꝙ plerūq3 flōmat alia arteria in manu que
ad interiorē3 partē palme decliuior existit q̄3 arteria p̄dicta

De arte-
rijs flobo
tomatis.

Nota de
prauatio-
ne textus.

In febri. pu. flõmã de sanie ve ne nõ ar terie.

⁊ eius iuuamentũ est sic iuuamẽto illius. ¶ Dicũt in febri/
bus putridis plus cõfert flõmia venaꝝ q̃ʒ arteriaꝝ ꝑptres
cãs: pma est: q̃ qñ flõmamus arterias attrahimus mãʒ pu/
tridã de venis ad arterias: ⁊ sic de ignobili ad magis nobi/
le ⁊ ad mẽbrũ magis corrñdẽs cordi: cuius oppo[m] oʒ fieri:
qḋ fit qñ flõmamus venas: q: in tali flõmia trahit' mã de ar
teria ad venã: scḋa cã est: q: mã putrida faciẽs febrẽ magis
existere reppit' in venis q̃ʒ in arterijs: ⁊ sic melius educit' per
flõmiã venaꝝ. tertia causa est: q: debemus cõseruare v̇tutẽʒ
ſm possibilitatẽ: ⁊ ipsa magis cõseruat' flõmia facta in vena
q̃ʒ in arteria ꝑp euõnẽ multã que fit de spũ in flõmia arterie.
¶ Dixit Dam. in suis affo. Sanguinẽ mox vt ex̃ est in aere
cõgelari terreã abũdantiã demrat ⁊ q̃to ei ꝯriat' tãto ꝯriuʒ
est. ¶ Dixit senex a. 40. annis cephalicã a. 60. annis media
naʒ a. 70. basilicã incidere desistãt. Et qbus in iuuẽtute trĩ
q̃ter in anno flõmari cõsuetudo fuerit in. 40. annoꝝ etate ad
ter in. 50. ad semel redeat ⁊ vlterius in totuʒ dimittat' . sup.

Necriã se quẽtia flõ miã inde bite scʒ.

nisi vbi neccitas coegerit. ¶ Supradicta iuuamẽta ex flobo
tomijs eueniẽt cũ vbi: ⁊ qñ opʒ ⁊ debita quãtitate ſm debi
tos canones ⁊ regulas fiat ,put in sequẽti cap̃ dicet' . Si ꝟo
ecõtra fuerit mala ad ipsas sequunt' accidẽtia. Dixit Gal. ⁊
scribit' 15° cõtinen. Sepe post euõnẽ sanguinis supabũdan/
tem accidit sincopis incurabilis nõ conuertibilis ad vitãt ⁊
sepe dissoluit' v̇tus que nõ corroborabit' neq; reddet' donec
moriat' patiẽs in longitudine dieꝝ. Et sepe trãsmutabit' cõ
pl'o patientis ad cõpl'onem peiorẽ durãdo per totã vitã ip/
sius sup ipsam cõpl'õnẽ. vnde accident in eo morbi multi: ⁊
forte incidet in hydropisim vel asma aut debilitatẽʒ stõi aut
apoplexiã vel paralesim ⁊ siles egritudines. ¶ Et Cõstanti
nus dixit de supabũdanti minutione facta nõ cũ opportuni
tate ⁊ ventosa. s. cũ scarificatione. sup. ⁊ sanguisuga fridior.
al's. stridor gñatur in corpe corruptio digõnis ⁊ forte apo/
plexia ⁊ palesis ⁊ corpus macrescet celeriter. Et dixit. Qui
vtit' ea ex opportunitate vigẽte velociter vtat' ad cõfortan/
dũ se aqua carnis vino aromatibus ⁊ cibis delectabilibus.
¶ Dixit. A. per supfluã flõmiaʒ debilitat' v̇tus cuius debi/
litate multi mali humores gñant' in corpe. Et dixit. qbusdã
accidit sincopis in pma minutiõe cũ subito obuiat ei in quo
nõ cõsueuit: que iõ aduenit: aut q: flõmia fit supflua dissol/
uens virtutẽ ꝑp quã cãm non oʒ fieri in pma minutione flõ/
mia eradicatiua: sed solũ minoratiua: aut accidit ꝑp timorẽʒ
qui supuenit ei q flõmat' : aut accidit ꝑp debilitatẽʒ oris stõi
que debilitas accidit: aut ꝑp nimiã sensibilitatẽ oris stoma/
ci: aut ꝑp humores malos qui in stõ continent' ⁊ cõmouent'
per flõmiã. Debes. n. scire q̃ flõmia est pturbans donec qe/
scat. s. sanguis ⁊ hũor agitatus. In tali. n. agitatiõe dicti hu
mores in stõ existẽs ascẽdunt ad os stõi ⁊ ledũt ipsum ⁊ cõ/
patit' ei cor. ⁊ sic fit sincopis. Et vomitus est ex eis que hãc
sincopim ,phibẽt: q: in vomitu educunt' humores mali. ipsi
itaq; nõ pñt postea ori stõi inferre lesionẽ. Et si erratũ fuerit
⁊ nõ fuerit pmissus vomitus: tũc saltẽ fiat vomitus in hora
in qua accidit. i. est apta nata vt euomat: q: sic ,phibet' vel in
hora in qua accidit. i. iã euenit: q: vomitus tũc curat illã sin
copim. ¶ Et dixit. A. Propterea q̃ flõmia ad diuersuʒ tra
hit mãm ſm plim ventrẽ retinet ⁊ remouet fluxũ vẽtris. Et
flõmia cũ nõ est neccia: ⁊ fit colẽʒ rubeã ebullire facit: ⁊ post
h̃ aduenit lingue siccitas: ⁊ q̃ ei sunt silia vt sitis amaritudo
oris: ⁊ est ei succurrendũ cũ aq̃ ordei ⁊ zuccaro dãdo eaʒ in
potu. ¶ Dixit Aui. Cuʒ aliqs flõmat' coꝝ i quoꝝ corpibus
supabũdãtes sunt hũores flõmia fiat cã ebullitiõis illoꝝ hu
moꝝ ⁊ ipsoꝝ cursus ⁊ ipsoꝝ pmixtionis: q̃re fit frequẽs flõ/
mia ei neccia. s. ⁊ pauca in vice vt educat' sanguis pmixtione
illoꝝ humoꝝ infectus. Et dixit. Flõmia multotiẽs cõmouet
febres. s. agitãdo humores ⁊ excitando colerã ⁊ multotiẽs
resoluit putrefactionẽ educẽdo sanguinem corruptum. Et
erunt hec ſm quod congrue vel incongrue flõmia fit.

¶ De regulis obseruandis in flobotomia. Cap. xviij.

Galenus in lib. de flõmia dixit. ⁊ scribi
tur a Rabi in 12° pti. sic. Hoc
est gñale pceptũ attẽdẽdũ in oibus quos ,ppo
nis flõmare. In ipso pn° q̃rere ab eo q flõmã/
dus est si in ei⁹ corpe est aliqḋ mẽbruʒ debile.
Et si hʒ aliqḋ mẽbrũ debile declina replõnẽ sui corpis ad ip
suʒ mẽbrũ ⁊ cohibe replõnẽ sui corpis p locũ ipsiuʒ. Si aũt in
eo nõ fuerit aliqḋ mẽbrũ tale flõmia cũ ex q̃cũq; mẽbro ma/
lueris. s. ſm tñ can. dictos. ¶ Et scire debes ,phibentia flõ/
miaʒ. Quedã. n. sunt fortia vt timor fortis v̇tutis debilitas

Prohibẽ tia flõmiã

etas pueritie ⁊ decrepite ⁊ silia: ⁊ tũc nõ flõmes: q̃daʒ debi/
lia: vt tps anni regio hora electa. Et tũc si plenitudo adest ⁊
timet' de futuro malo magno tũc flõmes: ⁊ q̃dã sunt medio
cria vt cibus in stõ fex in itestinis ⁊ silia. Et tũc si egri° pñs
fortis fuerit nõ pbẽs inducias coact⁹ flõmes. ¶ Et Gal. q̃/
dẽ innuit 8° ter. de cura effimeraꝝ ex opil'one q̃ in pctõ so/
lius q̃rti nulla expectatio fienda est ad flõmandũ. Et silr qñ
cũ pctõ q̃rti erit cõiunctũ pcm̃ q̃lis nõ multe malitie: in quo
sint hũores ipsi mali sic cũ sanguine mixti: vt apti sint simul
cũ sanguie in flõmia educi: tũc. n. illico flõmia est fiẽda nulla
pmissa illoꝝ humoꝝ digõne. Immo pmittere eã ⁊ indu/
cias dare flõmie est error: q: in illa mora fieret additio i ma
liria illoꝝ hũoꝝ. Si ꝟo pcm̃ q̃lis fuerit multe malitie red/
dentis eos ineptos ad exeundũ cũ sanguine: tũc anteq̃ʒ fiat
flõmia hũores illi pparandi ⁊ disponẽdi sunt euõni: vt Gal.
dixit 7° affo. i cõmẽ. affo. dolores oculoꝝ ⁊c̃. ¶ Dixit Aui.
a minutiõe tibi cauere debes sup cibi repl'õnẽ ne mãm non
maturã ad venas trahas loco eius qḋ euasti. Et oʒ ẽt vt ab
ea caueas repl'õne stõi ⁊ itestinoꝝ iã ꝯsueta ,ppinqua ꝑp eã/
dẽ cãm: ⁊ silr fecibus siccis in intestinis existib⁹. Sed in eã
euãndo stude euãndo qḋ est in stõ vomitu ⁊ qḋ est in itesti/
nis quõ poteris: ⁊ si nõ alia saltẽ cũ clysteri. ¶ Et dixit. Ca/
ue a flõmia post balneũ resolutiuũ ⁊ post coytuʒ. s. supfluũ:
q: in his iã debilitata est v̇tus ⁊ nõ toleraret flõmiaʒ. Si tñ
cogereris ad ipsaʒ fac flõmiã paucã. ¶ Et oʒ q̃ flõmus cũ

Qualis hẽ beat eẽ flõ mus.

quo fit vene icisio. dixit. A. nõ sit obtusus in cuspide sua: qm̃
talis flõmus nõ bñ acutus ⁊ penetrãs in cutẽ est magni ipe/
dimẽti: qm̃ obtusus errat ⁊ nõ cõsequit' illud qḋ oʒ: q: . s. nõ
apit venã aut paꝝ apit ipsam ⁊ est cã doloris ⁊ apatis loci.
Cũq; cũ flõmo opaberis nõ manu pmẽdo ipellas: sed suauit
blãdiẽdo vt extremitas flõmi ad iterius vene puenia: qm̃ si
illud dure fecerit sepe caput flõmi ad intus in vena occul
ta rũpetur fractura q̃ facit vt vena refugiat ⁊ nõ vulnerabit
venã. Et si pfidiose itteteris ⁊ cũ eo flõmes augmẽtabis ma
litiã. quapp expiri debes q̃liter flõmus igrediat' cutẽ anteq̃ʒ
cũ eo flõmes ⁊ cũ pcussionẽ scĩdare volueris si tibi neccũ fue
rit. ¶ Dixit Rasis 15° cõti. dico in guideʒ ⁊ in oib⁹ venis la
tentibus minutio fiat cũ instr̃o hñte acumẽ subtile bonũ ⁊
acutissimũ: vt nõ peccet declinãte capite ad ptẽ in qua fit mi
nutio vt distorta fiat vena: sʒ cõsiderãdũ est ad quã ptẽ eius
lapsus fit vehemẽtior: vt fiat minutio in ꝯria pte illi⁹. ¶ Di
xit Au. Tibi cauere debes ne venã ipleas ex sanguine ⁊ in/
fles: qñ tũc lapsus ⁊ remotio minus erũt. ¶ Et dixit. Opʒ
q̃ minutor habeat flõmos multos: quoꝝ q̃dã sint pillũ ha/
bentes. i. sint incidẽtes ex vtraq; pte cuspidis: vel: vt q̃dã di
cũt: hẽant duas cuspides: ⁊ q̃dã sint pillo carẽtes. Et hñtes
pillũ sunt ꝯueniẽtiores venis labẽtib⁹ sicut sunt guideʒ. Et
dixit. A. Si tibi vena rebellauerit ⁊ occultauerit ⁊ ipsi⁹ re/

Quid fa cere oʒ flõ mator qñ vena oc cultatur.

pl'o sub ligatura nõ appuerit solue ipsaʒ: ⁊ multotiẽs liga ⁊
stringe eã ⁊ cõprimẽdo descende ⁊ ascẽde donec eã manife/
stare ⁊ apparere facias: ⁊ hoc q̃dẽ experieris cũ duobus di
gitis vnũquẽq; locoꝝ tãgẽs in qbus scis venã extẽdi: qñq;
tangẽs vtriq; digitis ⁊ qñq; vno ipsoꝝ: ⁊ cũ alio facies san
guinẽ incedere donec altero cadẽte ipsius sentias accessionẽ
cũ ad ipsuʒ pducet' sanguis ⁊ eius recessionẽ cũ dimittitur.

Quõ flõ mator de beat tene re flõmũ.

¶ Et dixit q̃ caput flõmi habeat spatiuʒ in qḋ penetrat: qḋ
tñ non est longũ: ne ad arteriã aut neruũ penetret. ¶ Et flo/

botomū pl'm impellere debes cū vena fuerit magis subtus ꝛ minus cuz fuerit eleuata. ¶ Et opꝫ vt flōmi apprehensio fiat pollice ꝛ impudico.i.medio digito ꝛ dimittat̄ index ad palpandū. ¶ Et opꝫ vt in medio ferri fiat apprehēsio ꝛ nō apprehendat̄ supius: qm̄ non bn̄ tenebit̄.imo erit vacillās. ¶ Et cū vena remouēdo se ad partē vnā mutabit̄ oppones te ei cū ligatura ꝛ strictura ꝯ̄rio partis illius: ꝛ cū remouē do se ad duas ptes eq̄lit̄ mutabit̄: tunc debes eā in longitudine incidere. ¶ Et opꝫ ꝙ constrictio ꝛ cōpressio fint ƀm q̄ntitatē dispōnis cutis in duritie sui ꝛ grossitie ꝛ in multitudine carnis ꝛ paucitate. ¶ Et opꝫ etiā vt ligatura sit ꝓpinqua: ꝛ cū ligatura venā occultauerit fac signū super eā: ꝛ caue tibi ne a signi rectitudine remouearis cū ligaturā facies: ꝛ cū hoc toto impelle flōmū. ¶ Et scias ꝙ casus ligationis ꝛ cōstrictionis in iūctura ꝓhibet venaꝝ impletionē: ꝛ cum vene declinatio ꝛ ipsius eleuatio tibi rebelles fuerint scide locū qui est sup eam in corpibus macris: ꝛ ꝓprie cū vncino opare.s.trahēdo ipsam: ꝛ tūc flōma eam. ¶ Dixit Au. qui voluerit flōmare venā manus.s.in brachio ꝛ nō poterit eaꝫ inuenire ibi curet in ligādo eā fortiter cū inuolutione ꝛ iteratione ligationis ad h̄ vt intumescat ꝛ appeat: tūc si nō apparet nō amplius sequat̄ pro tūc: sed dimittat sic vno die vl' duobus ꝛ tūc iteret. Et si tūc etiaꝫ non appet nō amplius de ea curet: sed recurrat ad flōmandū ramū eius si appet vl' ad alia veniat auxilia. Si ergo aliqn̄ vena nō appuerit sed ramus eius sic tūc premat̄ ramus eius ille digito manus profundādo sanguinē ipsius intus. Et si sanguis cito ad ipsum reuersus fuerit cū digitus remoueat̄ ꝛ intumuerit. tūc ille ramus flōmet̄: ꝛ si nō: nō. ¶ Et dixit. si iterare percussionē necesse fuerit tūc a pma pcussione remoueat̄: q2 non dꝫ percutere bis in eodē loco: sed tn̄ ab illa nō descendat.s.multū ad hoc: vt nō habeat pcutere in iūctura. ¶ Et dixit. opꝫ te cauere a forti ligatura.s.in oībus venis nisi qn̄ vena nō manifestat̄: vt dictū est: qm̄ solet fortis ligatura ꝓuocare apā: cuius prohibitio si erratū fuerit est infrigidatio ꝛ humectatio cū aqua rosͣ.aut cū frigida sup loco. maxime tn̄ opꝫ cauere a forti ligatura in macris. nā in eis ligature fortitudo est cā cōuandi venas ꝛ retinēdi sanguinē in eis: vt nō fluat in grassis aūt pp lassitudinē vena nō appet nisi cōstringat̄. ¶ Et dꝫ ne ligatura remoueat cutē a loco suo nec ante flōmiam nec post eā ne habeat post solōnē ligature coopire orificiū vulneris. Uerūtn̄ cum volūtas lauādi brachiū a sanguine fuerit: tūc cutis trahat̄ inferius: vt cute tracta orificiū vulneris cooperiat̄ ne aqua per ipsuꝫ ingrediat̄: ꝛ tunc lauet̄. Et ablutione facta ꝛ facta exiccatione eius cutis ad locū suuꝫ redire permittat̄. Et pone sup locū pānum eminentiā hn̄tem aut sicut modo faciūt cotū ꝛ liget̄. Et pānus cū quo fit ligatura nō habeat eminentiā aliquā: ꝛ si hꝫ ab ea rectificet̄. Et nō est fiendū sicut multi faciūt q vocant̄ sedare dolorē vulneris ligādo fortiter brachiū: vnde stupefit: q2 non pōt transire spiritus aīalis ad ipsuꝫ. Et quidā hoc faciunt inūgendo flōmū oleo: ꝛ istud fieri pōt: q̄ꝫuis cōsolidationem retardet. ¶ Et iō maxime fit qn̄ querit̄ scōatio 2° die. ¶ D. si ex orificio vulneris egredit̄ adeps molliter ꝛ suauiter interius reducēdus est: ꝛ nō est incidēdus ne per ipsius incisionē superueniat mater sanguinis: ꝛ in scōatione hoꝝ nō est fiducia habenda absq̄ pcussione alia.s.noua: q2 pp adipē sup intromissum nō dꝫ sup eodē loco iteꝝ percuti. ¶ Dixit Ras.15.cōti. auēte. G.sup pmo affo. Minuant̄ plures febricitātes.s. hi qui sunt debiles aut timidi aut soliti in flōmijs incurrere lipotomiā ꝛ defectionē: iacentes sup occipitiū ꝛ dorsuꝫ: eo ꝙ de erectione ꝛ sessione eis accidit sincopis. Et ait Ras. dico hec est signatio ꝙ dꝫ minui ille cuius virtus fuerit debilis quotiēs illi fuerit oppoꝛtuna minutio. ¶ Et. A. dixit. Flobotomādus iaceat supinus: qm̄ hoc est cōueniēs ad hoc vt ipsius cōseruet̄ v̄tus ꝛ ne ei adueniat sincopis: qm̄ in tali situ iacēdo virtus minus laborat. Immo nulla v̄tus motiua tūc laborat in sustētādo corpus: cū per seipsuꝫ in tali situ sustentet̄: vn̄ virtus nō fatigata in suo robore cōseruat̄: ꝛ non accidit sincopis. Et duꝫ sanguis egredit̄ ex flōmia vtile ē ꝙ masticet patiens aliqd̄ refrigerās ꝛ cōfortans vt grana granatoꝝ aut spicas arāzioꝝ vl' aliqd sile ꝛ aliqn̄ tussire conet̄. ¶ Dixit. A. flōmia stricta.i. cui° orificiū in vena fit paꝝ est magis ꝯseruatiua v̄tutis. Uerūtn̄ pp stricturā foraminis solū sanguis subtilis mūdus ꝛ clarus effluit ꝛ grossus ꝛ turbidus retinet̄. Et ampla.i.cuius foramē fit magnū in vena facit oppoᵐ.s.q2 ipsa est magis apta ad ꝓsternendū virtutē ꝛ sincopim velocius ꝓuocandū: ꝛ cū hoc ēt est ad cōsolidādū tardior: sic stricta citius. Uerūtn̄ ipsa est magis apta ad mūdificandū.s.sanguinē grossuꝫ turbidū: quapp in sanis robustis ꝛ repletis sanguine grosso dꝫ flōmia ampla fieri: sed in egris ꝛ debilibus ꝛ hn̄tibus sanguinē subtilē dꝫ stricta fieri: ꝛ in mediocriter se hn̄tib° dꝫ mediocris fieri. ¶ Et scias. dixit Aui. ꝙ cū minuunt̄ melci ꝛ epileptici.s.aut ēt maniaci: ꝛ vl'r oēs illi quos opꝫ minuere de nocte in hora dormiēdi opꝫ: vt sit flōmus angustus.sup. ꝛ ēt opꝫ vt desup fortiter liget̄. Et hoc iō ne pp ipsoꝝ motus ꝛ instabilitateꝫ cōtingeret solui ligaturā: aut ne pp ipsoꝝ falsas extimationes ipsimet soluāt ꝛ sequat̄ multi sanguis exitus. Et subdit Auic. Silr opꝫ agere in oībus qui scōatione nō egēt non volēs ꝙ flōmus in eis sit angustus: sed ꝙ fiat custodia post flōmiam ne sanguis accidat exitus. Et innuit Auic. in dictis v̄bis ꝙ melci ꝛ maniaci debēt minui in nocte: q2 i nocte magis desistūt a motibus diuersis ꝛ falsis extimatiōibus. Et nō fit in eis flōmia stricta rōne peccati sanguis in eis: q2 in eis cū sit grossus deberet fieri flōmia potius ampla: sed fit ad euitandū periculū dictū. Et ex dictis itelligere potes ꝙ si eoꝝ motus nō fuerit valde diuersi nec ipsoꝝ extimatiōes valde corrupte pōt in eis flōmia in die fieri ampla. ¶ Et dixit Auic. In flōmia sanguis qui egredit̄ colorē attēde.s. ꝛ sbam. Et si fuerit subtilis albedini attinens ipsuꝫ ilico retine: q2 signat sanguinē esse digestū non aptū euari per flōmiam.sup. sed si videris ipsuꝫ grossum attinentē rubedini vel nigredini exire ꝑmitte. nā subtilitas sanguis signat dn̄iuꝫ cole in eo ꝛ albedo coloris dn̄ium hūoris crudi. Et tu dixit Aui. sūmope tibi cauere debes ne egrū ad alterā duaꝝ reꝝ pducas.s. colericoꝝ ebullitionē ꝛ flātīcoꝝ cruditatē. ¶ Dixit Gal. in li. de flōmia. balneare quosdā melius est: de quo dicto qdā intellexerūt ꝙ in tpe frigido hn̄tes humores grossos ꝛ viscosos ꝛ cōgelatos debēt balneari ante flōmiā: vt dissoluant̄ p balneū humores ipsi ꝛ fluāt: ꝛ in flōmia egrediant̄. Hoc aūt eoꝝ dictuꝫ nō est ad mentē Gal. q2 tales hūores hn̄tibus: vt ꝗ. nō cōpetit flōmia. Sed intellexit de balneo pticulari aque cal'e: sicut est illud qd̄ fit qn̄ aliqd̄ pticulare mēbrū volumus flōmare: vt manū vel pedē qd̄ maxie fit cū vena aperiēda nō bn̄ manifestat̄. ¶ Dixit Auic. Balneatio añq̄ꝫ minutio fiat pl'm aggrauat.i. difficilē facit minutionē: eo ꝙ cutē ingrossat: ꝛ cū hoc eā lenificat ꝛ ad labendū eā aptā reddit: q̄re nō pōt cōgrue percuti supra venā. Non dꝫ ergo pmitti balneū ante flōmiā intelligēdo de balneo dulcis aq̄: nisi. dixit Aui. flōmādus multā sanguis hēat grossitiē: q2 in h̄ casu cōpetit eo ꝙ subtiliet sanguinē ꝛ ꝓparet eū ad exitū. ¶ Et dixit. G. vbi.s. ꝛ ēt iam.s. patuit pambulātes aliquos est melius.s. flōmare. Et in qbus v̄be veniēte ad flōmiā venimus pp expectationē febriū vel aliaꝝ passionū vidi flōmari aliquos etiā postq̄ꝫ egerūt aliq̄s consuetaꝝ operationū vt in ergasterijs.i. apotecis vel in scholis vel in foris vel in domo. ¶ Et dixit Gal. sup 2° epidimiaꝝ. Quotiēs volueris minuē saluatellā ꝛ venā aliquā de manu dextra pone manū in aq̄ cal'a dū rubefiat: deinde liga manū ꝛ flōma ꝛ fcā flōmia ponat̄ man° in ipsa aq̄ cal'a dū iuxta velle egrediat̄ sanguis: deinde extrahat̄ manus ꝛ lauet̄ cū aq̄ frida ꝛ supponat̄ ei oleū ꝛ sal donec cōglutinet̄. ¶ Dixit Aui. Opꝫ vt minutor hēat glomorē ex rutulo aut serico.i. habeat sacculum vel aliud vas

Vena nō apparēte flōmādus est ram°.

Ligatura non dꝫ fieri multū fortis an nec post flōmiam.

Flōmād° iacere dꝫ supin° ne sincopizet

Flōtomia stricta aut lata ordi., cui qd facit.

Melci e pileptici ꝛ maniaci q̄ tpe ꝛ q̄ flōmus sit flōmād.

Color sanguis ꝛ sba in flōmia ꝯsideranda sunt.

Balneatio añ flōmiā q̄ñq̄ꝫ est necia.

Que operat here flōmator ꝓparata.

in quo oz medicamē restrictiuuz sanguinis si oportuerit restringere ipsum ex errore pcutiēdi arteriā vel alia de causa. ⁊ habeat aliud vas in quo deportet diamuscū vel alia ɔfortantia si acciderit sincopis ⁊ habeat secū instrm ex ligno vł pēna ad intromittendū in os ad vomitū ꝓuocandū si fuerit opportunū: oz.n. hr̄e pata oia ista penes se vt nō tardet succurrere accñtibus si q̄ euenerint. ℭ Dixit Aui. qui secūdare voluerit ⁊ nō accidit ex pma minutione malitia pālesis.i. sincopis. nā si acciderit in pma minutione sincopis nō oz fieri scōatio: nisi pus pcedat cōfortatio. nā multis in scōatione eūo sincopi affert nisi fiat postq̄ȝ assature carnis aquā sumpserit: ⁊ si accidat in pma minutione sincopis ex errore pcutiendi neruū: ēt nō oz fieri scōatio: ⁊ cū volueris scōationez facere venā in longitudine flōmare debes vt iūcture motio illius ꝓhibeat consolidationē: ⁊ vt amplificet: q si ad h̄ timor affuerit q cito cōsolidet supponat ipsi pānus oleo cuȝ pauco sale infusus ⁊ liget: ⁊ si flōmus ēt inunctus fuerit cū fiet flōmia ꝓhibebit ipsius cōsolidationis velocitatē ⁊ mitigabit dolor: ⁊ hoc qdem est: vt sup ipsum flōmū oleū imittat vel sibi sile: vel ipse in oleo mittat. ⁊ postea exiccet. Et dixit q inter flōmiā ⁊ scōationē dormire cōsolidationē vene festinare facit: nō ergo est dormiendū cū qs vult scōationez facere: qr in somno nā cōsolidationē citius efficit. Ac ēt inter flōmiā ⁊ scōationē dormire ꝓhibe ne supfluitates q̄ extrahunt cū sanguine ad exteriora retrahant ad interiora in somno. ℭ Et scias. dixit Aui. q scōatio fm debilitatis mēsurā tardari oz: ⁊ si debilitas nō affuerit sit eius tardatio vltima.i. lōgior hora vna: sed tn̄ qui voluerit h̄ facere vt sanguis eius ad diuersuȝ trahat sit dies vnus ⁊ melior. al'. maior. scōationis terminus est duobus auteribus diebus: ⁊ h̄. si debilitas affuerit. Et nō est ēt hic terminus pfixus: sed sumēdus est a q̄ȝtitate debilitatis virtutis: ⁊ a quātitate sanguinis in pma flōmia extracti. Omnis.n. flōmia notabilis q̄ȝtitatis exposcit ad scōationē triduanū spatiuȝ: ⁊ si tardat scōatio ⁊ non fit eadē die nō oz somnus ꝓhiberi: nisi q̄ȝdiu flōmia quiescat ⁊ supfluitates in flōmia ad exteriora educte resoluant. ℭ Et dixit Aui. Flōmia trāsuersa melior est ei q scōationē vult in eodē die: ⁊ que est fm latitudinē est melior ei qui vult eā in eadeȝ hora: ⁊ illa que est fm longitudinē ei qui nō vult vna esse ɔtentus scōatione: sed in corde suo ē q faciet eā per plēs dies quaq̄ȝ die: ⁊ totū hoc pcedit per illō qō citius vel tardius consolidat vena in illis flōmijs factis fm diuersos situs vel diuersas dimēsiones vene. ℭ Et dixit Aui. q q̄to in flōmia dolor maior fuerit tāto erit eius cōsolidatio tardior: qr pp dolorē plus fluit ad locū de mā prohibente cōsolidationē: virtus insup magis debilitat. ℭ 15° cōtinen. In passione splenis valde melius est ⁊ magni iuuamēti q eūetur sanguis in q̄ȝtitate q̄ita per biduū ⁊ non simul. ℭ Post flōmiā autē Hal. pcepit: vt 15° scribit cōtinen. q nō debes ⁊ ɔcedere facienti minutionē q ingrediat balneū: aut vtat nutrimēto absq̄ȝ cautela. Et dixit 4° de re. sa. Cū extraxeris sanguinē abundantē noli dare licentiā patienti accipe abūdans nutrimentū subito: sed paulatim paulati in modica q̄ȝtitate sumat illud toto studio: qm̄ si vtat abūdanti nutrimēto post eūonez abūdanteȝ corpus eius de eo attrahet q̄ȝtitatē multā ⁊ corpus eius nō corroborabit: qr attrahet ante digōneȝ: vn̄ gn̄abunt exinde postea morbi: vt declarat experiētia. Et Aui. dixit. Opȝ vt flōmatus in se replēdo cibo nō sit audax: sed fm ordinē nutriat ⁊ cibū penitus subtile: dixit Ipo. 2° re. acu. Post oēm eūoneȝ minorāda est dieta: sed tn̄ post flōmiaȝ magis minorāda est. ℭ Et dixit Hal. pcipe ei vt iaceat sup lecto vtendo quiete a motibus corporeis ⁊ aialib⁹: nō tn̄ pma dormiat die: qm̄ dixit Aui. ex dormitione flōmie ꝓpinqua plm̄ accidit in mēbris cōfractio. s. pp motū supfluitatū q fit in somno ad interiora eō̄lo ei qui accidit in flōmia. Propterea nō est dormiendū donec quiescat agitatio eueniēs in sanguine ex flōmia ⁊ resolute sint superfluitates. Timet etiaȝ in tali dormitione ne ex motione egri facta in somno soluat ligatura ⁊ aperiat vena ⁊ fluat sanguis supflue. ℭ Et dixit. A. Opȝ ne post flōmiā exercitetur: sed supinus iaceat: neq̄ȝ balneo vtat resolōneȝ faciente. Et dixit Aui. ois sanus qui flōmat illud qō diximus in cap de potu. s. in 3ª pmi. accipe oz. ⁊ ibi dixit. q nō est maluȝ sumere post minutionē tres fialas vini. i. satis bonā quātitatem: nō tn̄ superfluā. ℭ O. si accidat post flōmiam brachiū apariter alio brachio. dixit Aui. minuat fm q tolerauerit. ⁊ sup ipsuȝ emplastrū de cerusa supponat. Et ex fortib⁹ infrigidātibus in circuitu eius fiet cataplasma. Et h̄ hȝ veritatē qn̄ ex dolore ⁊ pcussione apa sequit: si aūt pcederet ex punctura nerui vel fieret ibi aposteoma pdicta non cōpeterent: sed tūc regant regimine illoꝝ posito in suis caplis.

Quid oporteat facere qn̄ lędit flōmie scōatio ⁊ q̄ȝ tardari debeat.

Quod fissio vene fit tardiorte consolidatio.

Quo regēdus sit flōmatus post flobotomiam.

ℭ De cōparatione eūonum adinuicem. Cap. xix.

Dixit Hal. in li. de flōmia. Farmaci solutiui exhibitio correctionē nullā hȝ. nā qō semel ad ventrē transglutitū est farmacuȝ nō est possibile nō esse transglutitū totuȝ: ⁊ nō est possibile magis dū iam purgat hō parteȝ auferre aliquā eius qō iam oblatū est. In flōmia bonū hoc maxime existit insistere. s. qn̄cūq̄ȝ volueris eūonē: deinde rursus i quocūq̄ȝ volueris tpe cōcedere fluere donec recte vtiq̄ȝ tibi hr̄e videat. Et idē dixit in lib. de mētura eūonis: ⁊ subdit ibi. Si nihil pperat prius ablationē sanguinis deficientem. i. diminutā supinferre: ⁊ postea itera si volueris 2° ⁊ 3°. ℭ Ait Rasis 15° cōti. nobilioris cause flōmia est: qr per eaȝ fit eūo ad extrahendū in q̄ȝtitate spontanea nō ad modū laxationis que corrigi nō pōt. ℭ 2° re. acu. In flōmia nō cadit aliqd timoris: in solōne aūt per farmacū cadit ⁊ maxie non cognita nā egri ⁊ hoc hȝ veritatē de farmaco eūante exsoluendo: ⁊ maxie in cura spatii mēbroꝝ interioꝝ. Nā humores qui a farmaco dicto debēt educi pus agitant q̄ȝ trahantur: ⁊ iō si deficeret vtus meᵗⁱᶜᵉ in attrahēdo illos: tūc humores illi agitati fluerēt ad locū spatiis. Ideoq̄ȝ auctores in cura spatiū interioꝝ audacter pcipiunt flōmiaȝ: farmaciā aūt cū cautela dando medicinā lenitiuā aut exsolutiuā remissioris dosis. Medicina tn̄ lenitiua securior est flōmia: vnde 4° de re. sa. dixit Hal. in debili vtute nunq̄ȝ minuendū est. moderate tn̄ purganduȝ. s. cū lenitiuis: ⁊ Ipo. 5° afo. voluit q flōmia piculosior sit in pgnante q̄ȝ farmacia. Aū. aūt 7° colliget. voluit oppoᵐ: ⁊ ait. q flōmia qn̄ est repletio qua embrio nō indiget nō est mala: sed farmaciā nō credo ad bonū fineȝ peruenire: ymo ledit embrionē: qr in se substātiā hȝ venenosaȝ. Et primū quidē dictū Aū. verū est. 2ᵐ aūt simplr nō est veꝝ nisi in medicis solutiuis venenosis: nō autē de medicis bn̄dictis. imo capꝝ vius est in pgnāte salubris vbi indigētia sit capꝝ. ℭ Secessus duplr sumit: vno mō large pro oi eūone sensibili vel insensibili rei expellibilis a corpe p quācūq̄ȝ viā ipsius eūo: fit. Alio mō stricte pro eūone sensibili rei expellibilis facta per viā intestinoꝝ. vt Hal. in cōmento afo. Eoꝝ qui nutriunt copiose velocis secessus fiunt. Et de hac intelligit cū absolute profert. ℭ Et secessus quidē ⁊ vomitus pnt dici eūones vlēs: cuȝ vtplm eūent a toto. Et cū hoc stat q aliq̄ eūo per secessuȝ ⁊ aliq̄ per vomitū possit dici eūo pticularis: qr per vtrāq̄ȝ illaꝝ pōt eūari aliqua determinata mā ab aliquo mō determinato mēbro. Secessus tn̄ aliquo modo pōt dici vn̄ior eūo q̄ȝ vomitus: qr per secessuȝ plēs nā eūat: ⁊ plēs mās ⁊ magis a toto corpe q̄ȝ per vomitū cū sit secessus magis nālis q̄ȝ vomitus: ⁊ vomitus fit magis violentus: ⁊ pter nām cū intestina sint a nā deputata eūoni ⁊ nō meri. ℭ Et materie quidē capiti appropriate melius ⁊ salubrius per secessum educunt q̄ȝ per vomitū: qr secessus est euacuatio nature cōformior ⁊ nō agitat in eo cerebrū: sicut in vomitu ⁊ a longinquius deducit mā capitis in secessu q̄ȝ in vomitu. Nec est in secessu timor de remanentia māe male in flō sicut in vomitu. Nec etiā de flōi debilitate cui postea

Cōparatio flōmie ⁊ solonis vētris.

Salubrior est flōmia q̄ȝ solutio per farmaciā

Secessus duplr sumitur.

Cōparatio solonis vētris ⁊ vomitus.

babet cerebrū cōpati. Vñ Gal. 13° terap. ait. In oibus q̄ ſm
caput ſubductiuū farmacū dandū eſt nō vomitiuū. Vomi/
tus ēt ceteris paribus piculoſior eſt ſeceſſu cū vt dictuʒ eſt.
ſtomacus ꝛ meri facti ſunt ad attrahendū: inteſtina vero ad
expellendū vt 3° de virtutibus nālibus. dixit Gal. ꝛ Meſ. de
rectificatiōe medicinaꝝ ꝑmo. lōcꝫ ſm plm ſequunt vel ſeq
pñt piculoſiora accñtia ad vomitū q̄ꝫ ad ſeceſſuʒ. Et pp hoc
cōiter corpa purgāda ſunt p ſeceſſum potius: q̄ꝫ p vomitū ēt
omni tpe: q̄ꝫuis in aliquo tpe plus ſit euādū per vomitū q̄ꝫ
in aliīs tpibus. Improprie. n. dicit abſolute loquēdo eſtate
euandū fore p vomitū hyeme p ſeceſſum: ſed ſic dr: q2 euō p
ſeceſſum hyeme multū ſupat eaʒ que p vomitū in hyeme: ſʒ
euō p ſeceſſuʒ in eſtate nō tm̄ ſupat eaʒ q̄ p vomitū in eſtate.
Et hūc itellectū habuit Ipo. cū dixit in aflo. purgare quidē
cōuenit in eſtate per ſupiora. hyeme vo per inferiora. Et nō
voluit q̄ in eſtate plus cōueniat purgare per vomitū q̄ꝫ per
ſeceſſum: ſed pluſq̄ꝫ cōueniat purgare p vomituʒ in hyeme.
Et h̄ quidē voluit Meſ. ꝑmo de rectificatione medicinaꝝ.
Et hoc idē intellexit de tpibus ꝓportionatis p̄dictis: vt de
ꝑn° veris ꝛ fine autūni hyemi ꝛ fine vis ꝛ ꝑn° autūni eſtati.

Que corpora ſunt apta purgari p vomituʒ ꝛ q̄ p ſeceſſū.

¶ Corpora ēt quedā ſunt magis apta purgari p vomitū q̄ꝫ
quedā alia corpa ſint apta purgari per vomituʒ vt graciles
colici ꝛ facile vomētes ſunt magis apti purgari p vomituʒ
q̄ꝫ carnoſi flātici ꝛ melici. Et cōiter ſunt q̄dā corpora magis
apta purgari p ſeceſſum q̄ꝫ q̄dā alia corpora. Ideoq̄ꝫ impro
prie ēt dictū eſt abſolute loquēdo colicos eſſe euādos per
vomitū: flāticos vo ꝛ melicos p ſeceſſuʒ: ſed ſic dictū eſt: q2
ſeceſſus factus in flāticis ꝛ melicis ꝛ pinguibus ꝛ difficul/
ter vomētibus multū ſupat in bonitate euonē in eis factā p
vomitū. Et euō facta per ſeceſſuʒ in gracilibus colicis ꝛ fa/
cile vomētibus nō ſic ſupat in bonitate euonē in eis factā p
vomitū.

Cōparatio euonis per vrinā ad alias.

¶ Euō per vrinā ēt pōt dici euō vlis inq̄ꝫtuʒ a plu/
bus euat mēbris: ꝛ diuerſas pōt euare mām: nō tm̄ eſt ita vlis
ſicut ſeceſſus ꝛ vomitus: q2 ſeceſſus ꝛ vomitus pñt reſpice/
re omne mēbrū mediātibus medicis ſolutiuis ꝛ vomitiuis:
ſed euō per vrinā nō pōt h̄ facere per medicinas vrinatiuas.
Cōueniētius ēt plēs māe tā groſſe q̄ꝫ ſubtiles pñt euari per
ſeceſſuʒ ꝛ vomitū q̄ꝫ p vrinā. Immo māe multe ꝛ groſſe nō
pñt cōueniēter educi per vrinā. ¶ Et nō eſt ēt euō per vrinā
ita vlis: ſicut que p flōmiā: q2 indifferēter pōt flōmia euare a
toto corpe: nō. n. ſic vrinatio q̄ꝫuis aliq̄ vrinatio: vt euō cre/
tica per vrinā aliq̄ flōmia: vt de vena pus alicuius digiti poſ
ſit eſſe ꝛ ſit vlior. Et q̄ꝫuis vrinatio ſit euō vlis per modū di/
ctū: reſpectu tm̄ eius a quo euat imediate: ꝛ q2 ab vrinando
denoiat vr: ꝛ eſt euō picularis: q2 per vrinationē imediate
euat veſica: q̄ ſic ab vrinādo denoiat: ꝛ ſm hāc viā Gal. po/
ſuit eā euonez picularē. ¶ Et ſcias q̄ māe deriuant ad ali/
quā partē aut ſui grauitate deorſuʒ aut ſui leuitate ſurſum:
aut pp colligantiā ptis in qua cōtinent cū parte ad quā de/
riuant: aut pp debilitatē ptis: aut pp caliditatē pter nām tra/
bentē mām ad ptez in q̄ eſt: aut pp occultā malitiā māe. Si/
cut. n. q̄dā venena qbuſdā mēbris appropriant ꝛ illa petūt:
ita quedā mā ſui occulta malitia ꝛ ꝓprietate ſe aliq̄d ſpāle
mēbrū petere. Et q̄nq̄ꝫ mouet eas nā ꝛ facit eas ad aliquaʒ
picularē piculā deuenire.

Cōparatio euonis vlis ad particularē.

¶ Et ſcias q̄ regl'r opando vles
euones picularib° ꝑmittunt: ſtāte. n. replone in toto nunq̄ꝫ
oʒ piculare mēbrū euari nō p̄cedēte euone totius: q̄m plus
ad ipſuʒ ex corpe traheret q̄ꝫ eēt illud qd̄ ex ipſo euaret: di/
xit. n. Gal. 4° de inge. ſa. Ordinē curationis mutauit ꝛ ſub/
uertit q corpus infirmū. i. aliq̄d mēbrū egrū curat corpe nō
mūdificato. Meſ. dixit. ꝑm̄ curationis ex pte non ſublata
multitudine corpis totius māʒ ꝛ agitationē loco doloris. i.
in mēbro egro multiplicat. Et h̄ hʒ veritatez niſi picularis
euō ꝓhibeat vlem: ſicut ante flōmiā ꝑmittimus euonē inte/
ſtinoꝝ a fecibus cū lenitiuo vel clyſteri ꝛ ꝑmittimus añ eaʒ
vomitū mā colica replēte ſtōm. Et niſi mēbrū per qd̄ oʒ fie/
ri euō vlis ſit ſimul cū corpore plenū: vt ſtōus vel inteſtina.

¶ Dixit paſſionarius. ſtō ꝛ corpore toto exiſtētibus plenis
ſupfluitatibus faciemus ꝑus euonez ſtōi: ꝛ tūc melius toti°
corpis purgationē faciemus. Si. n. ecōtra fecerimus nō ſine
magno malo faciemus. Et rurſus. ſi picularis euō eēt ptis
vlis nō oporteret ꝑmittere vlez: ſed ſimul impleri debēt. v.
g. capite ſimul ꝛ toto corpore plenis exiſtētibus cōgrue ex/
bibet medicina ſolutiua euacuās a capite ꝛ a toto corpore:
vt pillule cochie vel alique yeraꝝ magnaꝝ. ¶ Et nō opʒ ꝑ/
mittere vlem q̄n mā fluxerit ad aliq̄d particulare mēbrū ꝛ
poſtea ſedatus eſt fluxus ꝛ amplius nō fluitaut ēt ſi mēbrū
recipiēs eēt corroboratū q̄ amplius nō recipiat nec eſt aptū
recipe: ſed repellere. ¶ Et dicunt quidā: q̄n in mēbro euoni
ꝓpinquo mā eſſet pauca diſpoſita euari per farmacū debile
nō exagitatiuū: tunc euoni eius nō opʒ vlem ꝑmittere euo/
nez. Oʒ ſi in aliquo piculari mēbro fuerit plenitudo corpo/
re ente nō repleto: ſed mūdo nō eſt opus vlem facere euonē
ſiue per flōmiā ſiue per farmaciā. Non eni ſemp euō vlis eſt
nēcia: vt q̄n in corpore nō eſt plenitudo nec in aliquo picu/
lari mēbro colligato ei a quo vis euonem facere. Et in tali
caſu Meſ. in cap̄ de ſoda docuit picularē euacuationē fa/
cere nō ꝑmiſſa vli. ¶ Et etiā aliq̄n coacte facimus euonem
particularē poſtpoſita vli etiaʒ in corporis plenitudine vel
mēbro colligato repleto ꝛ mādante: vt cū eſſet aliq̄d prohi/
bens ab vli euone forte vt virtutis debilitas nō potēs vlem
euonē tolerare vel formido magna de euone aut iſtabilitas
patiētis: vt in maniacis ꝛ freneticis. In qbus caſibus: ſʒ a
particulari incipe maxime cū leui euante vel per inſenſibilr
reſoluens. verꝫ eſt q̄ in iſtis caſibus coactis debemus ꝑmit
tere diuerſionē ad partē oppoſitā mēbro a quo euare inten/
dis ꝛ nō ſolū ante: ſed ēt poſt ipſaʒ euonez ꝛ facta diuerſio/
ne etiā poſt pōt iterari euō ipſa picularis ſi opportuna fue/
rit. Et vt voluit Meſ. in ꝑmiſſionis picularis euonis ele/
ctione ꝛ deliberatiōe opʒ medicū eſſe prudentē ꝛ bone exti/
mationis. Exceptis ergo dictis caſibus ſemp vlis euō debet
particulari ꝑmitti. ¶ Ait Gal. in tegni. Si fuerit totū cor/
pus plectoricū non opʒ per ipſaʒ particulā euare. ſi eniʒ ca/
rafationibus ꝛ inciſiōibus ſenſibiliter euauerimus dolen/
tes. i. dolorē inferētes attrahemus pp dolorez amp̄. Si vo
calefaciētib° dyaforeſim. i. reſolōnē aggreſſi facē fuerim°: t
trahemus a calore amplius. ſ. eo qd̄ reſoluet. ¶ Oʒ cōtin/
gat quēquā ſimul flōmia ꝛ ſeceſſu indigere attēde qd dixe/
runt auctores docētes a qua incipe debemus euone. ¶ Di/
xit Raſis 15° cōtinen. ꝛ 6° epidimiaꝝ. Si q̄s indiget minu/
tione ꝛ euone cū electuario. ſup. vel alia medicina ſeceſſiua
forti ſimul incipiendū eſt a minutiōe ꝛ poſtea cū electuario.
Et ait Raſis dico hec riſio eſt contra illū qui extimat q̄ di/
gnius eſt q̄ p̄cedat laſſatio: ſʒ rō ſignificat ſup robur huius
ꝯſilij: ꝛ dixit. ſi indiges ad euandū paſſionē in qua fuerit ex/
tenſio cū malitia humoꝝ cū minutione ꝛ laſſatiōe incipien/
dū eſt cū minutione: ꝛ poſtea cū laſſatione ſi hūores fuerint
calidi: ſed ſi fuerint frigidi fortaſſe indiges ꝑus laſſatione.

Si minutio ꝑmittēda ē farmacie ꝛ q̄ modo.

¶ Et Aui. dixit 4° ꝑmi. Cuʒ minutio fuerit nēcia ꝛ ventris
ſolō cū aliquo qd̄ ſit ſicut elleborus ꝛ medicie violēte a mi/
nutione incipe debes: q̄m hoc eſt ex p̄ceptis Ipo. in lib. epi/
dimiaꝝ. ꝛ hec eſt vitas. ꝛ ſilr ſi humores fuerint flegmati/
ci cū ſanguine mixti. ſ. apti educi cū ſanguine in flōmia: ſed
ſi viſcoſi ꝛ frigidi fuerint nō apti educi cū ſanguine fortaſſē
minutio groſſitudinē ꝛ viſcoſitatē eoꝝ augmētabit. Incipiē
dū ḡ erit a ventris ſolōne ꝛ ad ſummū ſi hūores fuerint eq̄/
les ꝑmitte minutionē: ꝛ ſi poſtea ſupabundauerint alij hūo/
res eua eos. Oʒ ſi eq̄les nō fuerint in ꝑmis ſupabūdantē eua
humorē donec equent: ꝛ poſtea minue. Oʒ ſi q̄s ante minu/
tionem ꝑmiſerit medicinā cū minutionē ꝑmittere debuerit
poſtponat: deinde minutionez diebus paucis ſm tm̄ robur
vtutis. Et dixit Aui. cui paruū itercesſerit ſpatiū ex quo mi/
nutus fuerit ꝛ euone indiget meᵃᵐ ſumere eſt ꝯueniētius.

Quid ꝑus minutione an euone vtēdū ſit.

¶ Et ſcias q̄ multotiēs ex hauſtu medicine ille qui minut

debebat puenit ad febrē ⁊ estuationē: ⁊ si ex eis que qescere faciunt nō quieuerit sciat ꝙ minutionē pmittere debebat. sup. ⁊ minuat. ¶ Et scias ꝙ verendū est eadē die flōmare ⁊ farmaciā dare: etiam si eodē die successiue fiant: imo nec eadem die due euacuatiōes fiēde sunt: maxime fortes siue sint eiusdē speciei siue diuersaꝝ. ¶ Quidam dicunt ꝙ humoribus frigidis dn̄antibus supra sanguinē in mixtione ipsoꝝ si quidē cūabis cū medicina debili eam pmitte ante minutionē: si vero cū medicina forti premitte minutionē solom.

¶ De euacuatione insensibili. Cap.xx.

Insensibilis eūo: licet imediate ⁊ pn̄cipaliter euacuet a cute ⁊ sibi vicināntibus: tn̄ mediate ⁊ ex ꝯn̄ti eūantur per eam etiā interiora mēbra. Et iō cū adimplētia hanc eūonem que sunt exercitia balnea calida fricationes vētosatiōes sine scarificatiōe embroce fomētationes cataplasmata emplastra: ⁊ alia hm̄ōi resolutiua applicant exterius toti corpori faciūt vel facere pn̄t euacuationē vlēm: qr pn̄t a toto corpore eūare. Cū aūt applicātur vni soli mēbro vel paucis euacuationē faciūt particularē a mēbris qbus applicant. ¶ Dixit Gal. 13° terap. Attendere opȝ ꝙ euaporātia farmaca multitudine existēte in toto corpore ꝑtibus qbusdā iam oblata implēt magis q̄ȝ euacuent. Et iō nullo euaporatiuoꝝ audeas vti anteq̄ȝ euacuatione totius vtaris. Aliqñ tn̄ vsus euaporatiuoꝝ in corpore repleto cōuenit medico instruēte patiētē qualiter circa curā alicuius apatis debeat opari. Nam si dolor per illud sedatus fuerit significat corpus nō fore repletū: si vero non cessauerit dolor aut auctus fuerit corpus est repletū: ⁊ tunc qr plus attrahit ad locū q̄ȝ resoluat opȝ illud ilico remouere ⁊ trāsire ad aliā euacuationē sensibilē ꝑter q̄ȝ ex loco. Et ad hoc vt nō cadat error aut error sit paruus in vsu euaporatiuorū semꝑ incipiendū est a debilioribus. Et scias ꝙ euaporatoriū per accidēs soluit dolorē. s. inq̄ȝtum resoluit mām que erat cā cause doloris. s. male cōplonis vel solonis cōtinui. Materia tn̄ ente difformi euaporatoriū apponi ꝓhibet: qr resoluit subtile ⁊ relinquit grossum nisi mā esset valde pauca in mēbro: qr tunc nō est multū curandū si aliq̄ parua indicatio remaneret. ¶ Dixit Aui. 4ª pmi. Fortasse desiccātia apponere exterius ⁊ medicinas abstergētes est euacuare quēadmodum hydropisim faciunt patientes.

¶ De euacuatione sinthomatica. Cap.xxj.

Euacuatio sinthomatica est duplex. Una que est penit⁹ sinthomatica in qua de iuuatiuo euacuat multū vñ prosternit vtus: ⁊ alia est sinthomatica nō penitus: in qua lȝ de iuuatiuo eūetur multū: nō tn̄ tm̄ ꝙ per illud vtus notabiliter debilitet. Et vtraq̄ȝ quidē est mala per viā signi inq̄ȝtum sigñat dn̄iū mãe male super nãm qō nã regulare non pōt. Uerūtn̄ qñ non est penitus sinthomatica pōt esse bona per viā cause inq̄ȝtum in ea eūatur mã mala vel indigesta qualis est que accidit in pn̄° vel etiā in augmēto febriū putridaꝝ ⁊ ista euacuatio nō est cohibenda: sed dimittēda. Et aliqñ non solū est dimittēda: sed iuuāda. tunc aūt est dimittēda absq̄ȝ auxilio: qñ euacuaret aliqua mã mala incorrigibilis sua furiositate vel malitia a longinquo: ⁊ finaliter mortē inducēs vel mēbri corruptionem. Et tūc est iuuāda cum mã nō est tante malitie ⁊ incorrigibilitatis supra cuius expulsionē debitā vel sufficientē natura nō posset: tūc enim licet iuuare nãm in illius eūone: leuiter tn̄ ⁊ paulatine maxime cū eius iuuamētū esset maius nocumēto. Euacuatio vo penitus sinthomatica est mala ēt per viā cause inq̄ātum virtutē semꝑ debilitādo interficit: ⁊ ista euacuatio cohibēda est ⁊ nō iuuāda: imo nec pmittēda nisi qñ mã que eūat esset tante malitie ꝙ eius retētio citius induceret mortē cū furiositate vel venenositate sua. In tali mi casu talis eūo sinthomatica permittit nãe: qr eūo eius retardat nocumentū ⁊ mortē vel mēbri corruptionē: retentio vō accelerat. Quecūq̄ȝ ergo eūo licet nō sit facta sm̄ cursum nãe nãliter opantis nō multū ꝓsternit virtutē pmittēda est vel iuuāda: multotiens. n. talis eūo est liberās ⁊ sanans. Dixit Mes. cap̄ de pleuresi. Consueuit egritudinē hãc fluxus seq imoderantia: ⁊ si qdem fuerit incessus incolumitatis ad anhelitū ⁊ lentescentiā febris erit hm̄ōi apparitio significatio laudabilis: si vero contraria contrarium.

¶ De ventosis ⁊ ventosatione. Cap.xxij.

Uentosa dr̄ grece sicia a qbusdā dr̄ cucurbita: ⁊ a qbusdā cornicula. Et vtplurimū fit ex vitro: qñq̄ȝ tn̄ fit ex cucurbita sicca: qñq̄ȝ ex cornu vel aliquo ligno. Et est alia hñs orificium latū alia strictū alia mediocre. Et ventosa qdē qñq̄ȝ applicat cum igne: ⁊ qñq̄ȝ sine igne. ¶ Et que apponit sine igne ad h vt attrahat opȝ vt habeat foramē paruū in superiori eius mediāte quo aer intus existēs ore alicuius vilis ꝑsone firmiter ⁊ stricte sugat. Cū enim suctus fuerit totus necessariū est vt trahat ad ipsā loco eius caro vel sanguis vel aliq̄ humiditas replēs locū sucti aeris ⁊ nō remaneat vacua. ¶ Et que apponit cū igne attrahit ad se ex lege vacui. nã ignis cū quo apponit extinguitur ⁊ in aerē ꝯuertit. Aer tn̄ ille minus occupat de loco q̄ȝ ignis occuparet pmo accēsus: ne ergo sub ea locus detur vacuus attrahit necio aliqd qō locū deperditi ignis ipleat. Et aer qdem exterior attrahi neqt in vētosa ꝓhibēte corpore denso vētose nimiū ad carnē adherēte: quare necesse est: vt de substātia carnis vel sanguinis vel alterius humiditatis ad implēda vacua loca trahat ⁊ tn̄ q̄ȝtum aer vētose minus de loco replet q̄ȝ replebat ignis: occupat aūt aer minus de loco q̄ȝ ignis: qr igni densior est. ¶ Sunt autē quidā dicentes ꝙ cū ventosa apponit cū igne ignis ille cōsumit de aere in ventosa existēte: quare opȝ: ꝙ q̄ȝtum de ipso aere in ventosa actione illius ignis cōsumit tantū de carne vel aliis re attrahat. ¶ Et vētosa siue cū igne siue sine igne quādoq̄ȝ ponit cū scarificatione siue scalpellatione siue crassatione ⁊ qñq̄ȝ sine ea. Et scarificatio qñq̄ȝ fit ꝓfunda ⁊ qñq̄ȝ supficialis ⁊ quādoq̄ȝ inter eas mediocris. Et ventosa cū scarificatione sanguinē non nisi ex puis venis in carne dispersis trahit. Ideoq̄ȝ nō sicut flōmia virtutē debilitat: lȝ corporis minuat repletionē. Ait Albucasis 15° cōtinen. Uentosa trahit sanguinē de carne ⁊ reddit carnē humidā per oppressionē ⁊ attractionē neq̄ȝ attrahit de sanguine nisi partē subtilē claram ⁊ vehemētis ruboris. Et facit hoc ad modū aque casei que extrahit per expressionē quādo caseat lac. ¶ Et dixit Auic. q̄rta pmi ꝙ ventosa cutis partē magis mūdificat q̄ȝ flobotomia: qm̄ imediate attrahit sanguinē a venis terminatis ad cutē ⁊ que sunt pue. Flobotomia aūt attrahit a venis magnis ⁊ ꝓfundis: licet vētose possint mediate attrahere a ꝓfundo ⁊ ꝯsequi euacuationē materieꝝ profundaꝝ. Et trahūt dixit Auic. sanguinē subtilē plus q̄ȝ grossum: qr cū attrahant vi vacui semꝑ ad locū replendū mouet qō facilius est moueri: sed facilius est mouere quod est subtile q̄ȝ grossum. Et itaq̄ȝ ipse attrahūt a venis paruis in qbus cōtinet sanguis subtilis magis: ⁊ si aliqñ ibi appareat in remotione ventose ꝙ sanguis attractus sit grossus: hoc iō est nō: qr talis sit in sua substātia: sed sic appet: qr in motu quē ventosa facit cōgelat intus ⁊ ingrossat. Et qr sanguinē extrahit locū tenet flōmie quādo flōmia aliqua de cā fieri non posset. Immo etiā extractio sanguinis cū ventosa aliqñ necessaria est: q̄ȝuis nō sit necessaria flobotomia. vñ. G. in lib. de flobotomia dixit. Non semꝑ necessariū est aperire venā ꝓpter sanguinis eūonem fiendā: sed sufficiūt aliqñ carassationes ad euacuandū qō superfluū est: ⁊ hoc maxie qñ vellemus ex cute sanguinē eūare preter q̄ȝ ex ꝓfundo corporis educat. Et subdit Gal. Fiunt ēt scarificationes. aliqñ in coxis ⁊ tybijs in ꝓuocatione menstruoꝝ. s. ⁊ emorroidarum.

De eūone ꝑ euaporatiua.

In corpe plectorico appli care nō dē m⁹ euapo ratiua.

Eūo sinthomati ca duplex.

Quid sit vētosa.

Quō fit attractio a ventosa cum igne applicata.

Uentosa cū scarificatione que sanguinē attrahat.

Tria sūt iuuamēta in vētosis cū scarificatione.

¶ Et dicimus. dixit Aui. ꝙ in vētosis cū scarificatione tria existunt iuuamenta. Et vnū eorū est euacuans ex ipso mem/bro. Et scōm est repositionis ꝛ cōseruationis substātie spūs ne exeat cū humore qui educit sequēdo euacuationem: sicut in flo/botomia fit. ¶ Et tertiū est: qm̄ non timet: vt ex principali/bus mēbris fiat euo sicut timet in flōmia. ¶ Et fit dixit ipse in vētosis securitas ne mäe ad interiora descēdant. Uerūtñ iuuamentū eaꝝ in corpibus cōpactis grossis ꝛ grassis ꝛ ha/bentibus sanguinē grossum est paruū: qm̄ ex istis nō attra/hunt sanguinē sicut opꝫ. Immo nō extrahūt nisi qui ex eo multū subtilis est: ꝛ istū ēt extrahūt cū difficultate eo ꝙ p̄dic/ta corpa hñt sanguinē grossum ꝛ venas occultas ꝛ cooper/tas a carne ꝛ pinguedine: vñ nō pñt ab eis euellere sangui/nē nisi cū difficultate ꝛ cū q multū subtilis existit. ¶ Et ipse

Vētose cū scarificatiōe debilitant mēbrū cui apponunt.

quidē debilitatē efficiunt in mēbro cui apponunt: ꝛ qꝛ eius soluit cōtinuū: ꝛ qꝛ mala in eo causat cōplōr ꝛ qꝛ eius essen/tiā diminuūt. Hoc tñ faciūt in dictis corpibus grossis ꝛ gras/sis: qꝛ difficilius ꝛ violētius ab eo sanguinē educūt. Et sca/rificatio tanto ꝓfundior fieri dꝫ q̄nto cutis grossior fuerit ꝛ sanguis grossior ꝛ ꝓfundior. In cute.n. subtili ꝛ sanguine subtili ꝛ aquoso sufficit scarificatio superficialis. ¶ A vento/sis aūt cū scarificatione. dixit Aui. qlꝫ sibi caueat post bal/neū nisi ille cuius sanguis fuerit grossus. qm̄ iste balneare se dꝫ: ꝛ vna hora post balneū morari ꝛ donec estuatio bal/nei qescat: ꝛ tūc dꝫ scarificatio fieri. ¶ Dixit Cōstan. ꝙ sin/copis accidit ex vētosa tybie cū scarificatione magis q̄ ac/cidat ex minutiōe. ¶ Dixit Aui. Quidā p̄cipiunt vt nō ap/ponat vētosa. s. cū scarificatione in p̄n° mēsis. i. lunaris con/iunctionis: qm̄ humores nondū moti fuerūt nec ebullierūt: neqꝫ ēt in fine ipsius mēsis: qm̄ hūores tūc sunt diminuti: sꝫ apponant in medio mēsis cū hūores sunt ebulliētes ꝛ au/gmētati augmentū luminis lune sequētes. Habet ēt luna do/miniū sup oēs humiditates que sunt in corpibus hoiū. Et intelligit regulr operādo. nā coacte omni tpe mensis poni pñt. Melior aūt horaꝝ diei est 2ª ꝛ 3ª. sicut dictū fuit de flō/mia. Et nō dꝫ apponi alicui mēbro luna exñte in signo illi⁹ mēbri scarificādo. Quidam notāt ꝙ scarificatio melior fit

Vētose in anteriori pte capitis.

post pleniluniū in 3ª quadra lune. ¶ Dixit Auic. plūmi ho/minū abhorrēt vētosas in anterioribus capitis apponere: qꝛ reperiūt exinde sensū ꝛ intellectū ipediri. Dicūt qdā in regi. sa. cōseruatiuo ꝛ p̄seruatiuo eas nō esse applicādas an/teriori pti capitis pp dictā cām. In actu tñ curatiuo docuit Gal. 13° ter. Dicūt non qdē regulr: sed coacte: nec ēt tūc sunt cū violētia ꝛ molestia multa ponēde neqꝫ frequētāde. ¶ Di/

Ventose inter duo cornua occipitij.

xit Alm. ꝙ que inter duo cornua occipitij ponunt cōferunt grauedini capitis ꝛ vanitati eius: ꝛ sanguis qui inde cū eis trahit caput ꝛ faciē ꝛ oculos alleuiat ꝛ grauitati capitis ꝛ doloribꝰ ꝛ radicibus dentiū auxiliat ꝛ fortasse p̄dictas pas/siones q̄ntū flōmia adiuuat. ¶ Que aūt ponunt sub mēto

Vētose sb mento.

pris pustulis que sunt in ore ꝛ que dētibus nocuᵐ p̄bent re/mediū afferunt ꝛ gingiuaꝝ corruptiōi ꝛ his oībus q̄ in ore fiūt remediat. ¶ Que aūt īter spatulas locant tremori cor/

Vētose inter spatulas.

dis qui est cū replōne ꝛ calore cōferunt. ¶ Et que in cruris

Vētose in pulpa cruris.

pulpa repletionē supioꝝ vehemēter minuūt. Et antiqs do/loribus qui in matrice aut in renibus vel vesica fuerint cōfe/runt ꝛ ꝓuocant mēstrua. Corpus tñ plerūqꝫ macrescere fa/ciunt. Sincopis ex ea accidere cōsueuit. Quibus vo pustu/

Vētose sup nocra

le ꝛ carbūculi accidere cōsueuerūt auxiliū p̄bēt. ¶ Et Aui. dixit. Uentose posite supra nocra que est in collo sunt vica/rie vene nigre ꝛ cōferūt grauitati supcilioꝝ ꝛ alleuiant pal/pebras ꝛ cōferūt scabiei oculoꝝ ꝛ fetori oris. Dicūt quidā per nocrā intellexit loca carnosa que sunt īter spatulas ꝛ nō

Vētose sup nucā.

nucā: vt qdam putauerūt. ¶ Nā dixit Aui. vētose posite su/per nucā in parte colli faciūt hereditare obliuionē nocētes posteriori ventriculo cerebri: ꝛ ſic in nulla pte debent poni sup nucā. Dixit ipse. ꝙ posite sup alchaylic. i. sup nucā intra spatulas debilitāt os stōi pp cōitatē ad meri. Et posite sup alchada. i. sup nuca in supiori colli faciūt ꝓuenire tremorē capitis. Paruper itaqꝫ mutemus nos a nuca ꝛ ab alchayl paruper ascēdamus nisi vētose nec̄ie fuerint pp fluxū sangui/nis extensi. qm̄ tūc descendendū est ꝛ nō ascēdendū. Uento/se vo posite sup alchayl vicē tenent basilice: ꝛ cōferūt dolo/ribus humeroꝝ ꝛ gule. Et posite sup alchadan posterius te/nent vicē cephalice ꝛ cōferūt tremori capitis ꝛ mēbris que sunt in capite: sicut sunt facies ꝛ dentes ꝛ mole. i. maxille ꝛ aures: ꝛ oculi ꝛ nasus ꝛ gula. Et posite in alchayl īter duas spatulas cōferūt in egritudinibꝰ pectoris sanguineis ꝛ spas/mo ꝛ asmati sanguineo: sed stōm debilitāt ꝛ cordis tremorē

Vētose sup occiput

gñant. ¶ Et subdit. Quidā dixerūt ꝙ vētose posite sup oc/ciput ꝛ sumitatē capitis cōferunt amētie ꝛ scotomie ꝛ tar/dant canos. In hoc tñ cōsideratio est hñda. nā illud in his operat corpibus ꝛ nō in alijs: qm̄ corporibus plībus festi/nare faciūt canos ꝛ impediūt intellectū ꝛ faciūt hereditare stupiditatē ꝛ obliuionē ꝛ malitiā cogitationū ꝛ egritudīes permanētes: ꝛ nocēt aquā in oculo hñtibus: ꝛ fortasse si ho/ra qua p̄sumpserint ꝙ illud fieri dꝫ nō impediet. Cōferūt tñ egritudinibus oculoꝝ: ꝛ hec est maior eaꝝ vtilitas: qm̄ con/

Vētose sb mento.

ferunt coꝝ scabiei ꝛ bothor ꝛ abinseragi. ¶ Et vētose posi/te sub mēto cōferunt dētibus ꝛ faciei ꝛ gutturi ꝛ mūdificāt

Vētose in renibus.

caput ꝛ mādibulas. ¶ Et supposite renibus cōferūt apati/bus coxarū ꝛ eaꝝ scabiei ꝛ bothor ꝛ podagre ꝛ emorroidi/bus ꝛ elefantie ꝛ ventositatibus vesice matricis ꝛ prurituī

Vētose in cruribus.

dorsi. ¶ Et vētose que cruribus supponunt sunt minutio/ni. i. flōmie venaꝝ pedis cōformes. Cū.n. pulpis cruriū ap/ponunt euacuant multū de sanguine ꝛ mūdificant ipsū ꝛ ꝓuo/cāt mēstrua. Et dixit. ꝙ in muliere alba ꝛ laxa sanguinē ha/bente subtilē vētose cruribus apposite sunt meliores q̄ flo/botomia de saphena. qꝛ talis mulier nō hꝫ sanguinē aptum

Vētose in pte anteriori coxarū ꝛ posteriori.

exire per flōmiā saphene. ¶ Et vētose in anteriori pte coxa/rum cōferūt apatibus testiculoꝝ ꝛ vlceribus coxarū ꝛ cru/riū. Et posite in posteriori coxaꝝ ꝓsunt apatibus ꝛ exituris que fiūt in natibus. ¶ Et posite sub poplite cōferunt pulsa/tioni poplitis que ex calidis hūoribus gñatur ꝛ exituris ma/lis ꝛ vlceribus putridis in crure ꝛ pede. ¶ Et vētose super duas alchabab cōferunt ꝓhibitioni menstruoꝝ ꝛ sciatice ꝛ podagre. ¶ Dixit Rasis 15° cōtinen. Uentose quotiēs po/nunt sine scarificatione calefaciūt ꝛ desiccāt: ꝛ cū scarifica/tione infrigidāt ꝛ desiccāt. ¶ Dixit Aui. vētose sine scarifi/

Vētose sine scarificatione.

catione qñqꝫ ponunt: vt mā a parte sui motus trahat: vt flu/xus ille cōpescat: sicut cū mamillis apponunt vt retineat fluxus menstruoꝝ: ꝛ sicut apponunt hypocundrijs: vt reti/neat fluxus sanguinis nariū. ¶ Dixit Gal. 13° terap. vento/sam ponere hypocūdrio ei. s. qui est sm rectitudinē in fluxu sanguinis nariū cōfert. ¶ Et aliqñ apponunt vt apa ꝓfun/dum ad exteriora trahat: ꝛ iō vt medicamētū sic ad ipsa per/ueniat: qd aliqñ fit in pleuresi. ¶ Dixit Gal. 13° terap. Ap/

Vētose in hypocundrijs.

positio sitie attrahit que sunt in ꝓfundo corporis ꝛ euellit apata multe duritiei pre medicinis ceteris attractiuis. Ue/rūtñ hoc faciendū nō est nisi totū corpus sit euacuatū: qꝛ cū apponis sitiā corpore ente repleto mām ad ipsum attrahes magis. Et qñqꝫ apponunt ad hoc vt apa a membro nobili ad ignobile trahat ꝛ mutet: ꝛ tunc dꝫ apponi sup ignobi/lius coꝝ qd in circuitu illius nobilis existit. Et nō solum vt apa: sed vt quecūqꝫ etiā mā locata in mēbro nobili: sicut in soda māli sepe fit. ¶ Et qñqꝫ apponunt vt mēbrū aliqd in/frigidatū calefiat: qꝛ trahūt sanguinē ꝛ spūm ad ipsū: vt in mēbro paralitico. Et qñqꝫ ponunt vt trahat nutrimētū ad mēbrū ꝛ non solū vt calefiat. Et quādoqꝫ vt ventositates in mēbro cōcluse resoluant. Et qñqꝫ vt dolor sedet: sicut cum supponit ventosa vmbilico in dolore colico vehemēter co/gente: ꝛ in vētositatibus vētris ꝛ doloribus mricis q accīt post vomitum mēstrui ꝛ ꝓprie in adolescētulis. Et qñqꝫ vt membrū aliqd ad suū nālem locū reducat: sicut in ruptura inguinis ꝛ i descēsu matricis ꝛ lōganonis. Et qñqꝫ vt mea/

tus ꝑmaneat aptius: sicut supponiť 6° spondili colli in squināciа: vt deglutire possit. Et qñq₃ vt opilatio de loco tollať sicut apponunť in lapide renū. Et qñq₃ ponunť super laxitate partis exterioris coxe in sciatica qñ timeť exitus ossis a iunctura. Et qñ ponunť in morsibus ⁊ pūcturis venenosis: vt venenū sugať ⁊ extrahať. Et qñq₃ ponunť sup papillis māmillaꝝ vt lac exterius effluat. Et qñq₃ ponunť vt qd̾ occultū est interius foris manifesteť: vt in emorroidibus occultis.

Uētose inter duas anchas.

ℭ Dixit Aui. ꝙ iste ventose posite iter duas anchas cōferunt duabus anchis ⁊ duabus ꝑtibus interioribus corpoꝝ ⁊ emorroidibus ⁊ hñtibus rupturā inguinis ⁊ podagricis. ℭ Et posite sup nates a toto corpore trahūt ⁊ a capite ⁊ cōferunt intestinis ⁊ mēstruoꝝ sanāt corruptionē ⁊ alleuiať per eas corpus.

Uentose [illegible]

ℭ Dixit Aui. Uentose cū scalpellatione sunt fortiores in omni casu q̄₃ sine ea ꝓter q̄₃ in vētositate. Nam que sine scalpellatione sunt in remouēdo vētositates frigidas: ⁊ vt radicit᷑ euellanť sunt fortiores. ℭ Dixit Gal. vt scribiť .15. cōtinen. Forte in locis vētose apa accidit ⁊ difficile fiet eius euulsio. Unde circūferentia eius cū aqua calida calefiat vt vētosa laxefiat exinde sinaūt perforeť aut cōstringatur.

Loc⁹ cui vētosa adheret aliqñ apat.

ℭ Et Aui. dixit. locus cui vētosa adheret aliqñ apaturis fit difficile remouere ipsam ⁊ tūc spōgia in aqua attinenti caliditati infusa .s. ⁊ expssa supponať: ⁊ cū ea etiā in circuitu fiat embroca: qm̄ sic faciendo dolor sedať pori aperiūtur ⁊ vētositates excluduntur. Ego aūt puto ꝙ melius sit ventosam frāgere ⁊ deinde fomentare vel embrocare locū. Et ista apatio dixit Auic. frequēter cōtingit cū ventosas super māmillaꝝ ꝑtibus apponimus: vt mēstruoꝝ fluxus arceať: quare sup māmillas nō debemus apponere eas sup. s₃ in radice ipsaꝝ. ℭ Et scias ꝙ locus in quo apponēda est vētosa d₃ inungi cū oleo ⁊ cū inunxisti dixit Aui. ꝓpera suspēdere ventosam ⁊ nō tardes .i. nō diu retineas vētosā₃ in loco: sed ad scarificandū festina. Et sit prīa positio leuis ⁊ nō diu retineať ipsa: deinde ſm ordinē tardeť ipsius remotio ⁊ tolerantia. Cum locus inungitur citius ⁊ facilius recipiť in eo ventosa ⁊ cū minori dolore. ℭ Et op₃ dixit Aui. vt vētosatus post vnā horā aut plus cibeť: ⁊ cibus postponiť vt requiescat ante ipsū₃ a labore vētosationis ⁊ cibeť subtiliter ⁊ modice. Colericus tñ vētosatus d₃ comedere post ventosationē res infrigidātes ad remouendū inflāmationē si quā ex ventosatiōe recepisset. Sumat ergo granata ⁊ ipsoꝝ succum ⁊ succū scariolarum cū zuccaro aut lactucā cū₃ aceto. ℭ Et dixit Aui. Infans in tertio anno ventoseť ⁊ post transactis duobus annis: qm̄ prius non d₃ vētosari cū est anni vnius: nec post annos .60. s. maxime cum scarificatione.

ℭ De sanguisugis. Cap. xxiij.

Nota sanguisugaꝝ nām.

Dixit Aui. indi dixerūt ꝙ in qbusda₃ sanguisugaꝝ nā existit venenositas: q̄re ab eis cauendū est ⁊ sunt ille que sunt magna hñtes capita: quaꝝ color eo sunt antimoniales aut nigri: aut quaꝝ color est viridis ⁊ que sunt lanuginē hñtes ⁊ sil es meçamerez .i. que sunt diuersi ⁊ gipsei coloris. Et sunt sup quibus existūt fila coloris azulit ⁊ quaꝝ color similať madion. In oībus enim istis existit venenositas. Et ꝓueniūt ex oībus istis apata ⁊ sincopis ⁊ sanguinis fluxus ⁊ febris ⁊ laxites ⁊ vlcera mala. Et nō accipias sanguisugas ex aq̄s malis in qbus limus aluei est niger ⁊ cenosus ⁊ motus statim turbat aquā ⁊ feteť: sed illas elige que in aq̄s colliguntur de balibus tababaci. Et nō attendas qd̾ quidā dicunt ꝙ que morant̄ in aquis in qbus morant̄ rane sunt male. Sitq₃ earū color sił's rei sup quā₃ existit viriditas ⁊ tendanť sup eas fila duo colorē arsenici .i. auripigmēti hñtia. Et ruffe rotūde que sunt hñtes colorē epatis ⁊ ille que similanť parue locuste ⁊ que caude muris similes existūt ⁊ minute parua hñtes capita oēs iste eligēde sunt: ⁊ nullas magis eligas q̄₃ hñtes ventres rubeos ⁊ dorsum viride ⁊ ꝓcipue si ex aq̄s fuerint currentibus. ℭ Dixit Alm. Obseruandū est vt cū sanguisuge capianť per diē medium sic dimittanť ⁊ deinde in mēbrū postq̄₃ confricatū fuerit aut aqua calida sopfusa donec rubeſiat sunt ponēde: ⁊ si adherere noluerint locus ex sanguine recēti liniať. Et si volueris vt a corpore cadāt puluerisa sup locū in quo suspense sunt cinerē aut salē.

Modus faciēdi adherē ⁊ remouere.

ℭ 15° cōtinen. aūt dixit Raſ. ꝙ d₃ ꝯseruari sanguisuga per diē vnū ⁊ detur ei modicus sanguis vt nutriať de eo ⁊ in tp̄e opportuno fricet mēbrū cū nitro: deinde laueť: deinde vngať cū sanguie aut calefiat cū aqua calida deinde ponať sanguisuga in tali aqua cal'a posita: deinde abstergať cū pāno vt mundificeť id qd̾ super eā est de viscositate: deinde suspēdať in loco quesito ⁊ dimittať desup suspēsa ad velle. Et ad remotionē ipsius supasperge ori eius de sale aut de cinere spongie oleo infuso. ℭ Et Auic. dixit. sanguisuge anteq̄₃ ponanť quasi per vnā diē sunt colligēde: ⁊ cū fricatione faciendū est vt euomāt donec id qd̾ in earū₃ existit vētribus egrediať si fieri pōt. Et tunc sup ipsis paruū₃ sanguinis alicuius aialis aut alterius rei proijciať: vt inde nutrianť anteq̄₃ ponanť: deinde sumanť ⁊ earū sorditiеs ⁊ viscositas aliquo qd̾ sit sicut spōgia mundenť: ⁊ deinde apponanť. Et ex eis que ipsas efficiūt volūtarias ad ipsas se suspendendū est vt locus luto liniať aut sanguine ⁊ cū fuerint plene ⁊ eas abijcere volueris puluerisa sup eas puꝝ salis aut cineris aut sete cōbuste aut lini aut spongie cōbuste aut lane cōbuste ⁊ cadēt. Et post casum ipsarū. dixit Auic. melius est vt locus vētosa sugať ⁊ ex sanguine loci paꝝ accipiať vt morsure ipsaꝝ malitia remoueať. ℭ Q. si sanguis nō cōstringať galle cōbuste aut calx aut cutis aut tegula cōbusta subtiliter puluerisata supponať aut reliq̄ ab istis ex eis que sanguinē cōstringunt. Et hec quidē remedia op₃ vt sint apud illū qui sanguisugas suspēdit.

Pro cōstrictione sanguis p morsum sanguisuge cāt.

ℭ Et extractio sanguinis facta a sanguisugis. dixit. A. profundior est ea que fit a vētosis. Et hoc dicūt quidā esse veꝝ q̄₃tum ad mēbrū₃ de quo imediate euānt: q₂ ipse cū oribus suis perueniūt ad ꝓfundū cutis: vētose aūt ad cutē perueniūt magis supficialiter: sed q̄₃tum ad mēbra de qbus euānt mediate vētose attrahūt a ꝓfundo magis: q₂ attrahūt magis subtile ⁊ cū maiori violētia. Cū₃ itaq₃ necessitas fuerit in aliq̄ parte corporis aperiēdi venā ⁊ fuerit vena occulta nō apparēs: tūc debemus sanguisugā ibi suspēdere.

Nota modū istū.

ℭ Dixit Alm. sanguisuge ponanť in locis vbi est impetigo aut saphati aut vulnus malū ⁊ antiquū corpore ꝑus flōmia minutos: q₂ auxiliū prebent. Et. A. dixit. ꝙ appositio sanguisugarū egritudinibus cōfert succutaneis: sicut saphati ⁊ alcule ⁊ similibus.

Sanguisugaꝝ appositio cutis iflecto nis ꝯfert.

ℭ Dixit Alm. Post q̄₃ ceciderint locus in quo ꝑus erāt si pōle est vētosis erit sugēdus ⁊ multa aqua cal'a lauādus ⁊ fricādus ⁊ cōprimendus si fuerit pōle. Et melius est vt etiā post ventosarū appositionē locus vt diximus lauetur multotiens.

ℭ De inanitione in generali. Cap. xxiiij.

Inanitio indigētia ⁊ euō eius qd̾ retineri d₃ ſm nām opponitur repletioni plenitudini ⁊ retētioni eius qd̾ debet euāri ſm naturā. Et tot modis dr̄ quot modis dr̄ repletio. Est enim₃ eius alia quo ad virtutes₃ alia quo ad vasa alia quo ad vtrūq₃. Et est ꝑticularis ⁊ alia vlis.

Opposite rū cadē d[illegible]scriptiua.

Et particularis pōt esse in vno mēbro vel plibus: ⁊ potest esse in exterioribus ꝓter interiora: ⁊ ecōuerso: ⁊ pōt reperiri in sanis ⁊ egris ⁊ neutris ⁊ decidētis ⁊ cōualescentib: ⁊ pōt esse aut cibi aut humoꝝ vnius vel pluriū vel oīū₃: ⁊ potest esse scōarū humiditatū₃ ⁊ pōt esse humorū oīum simul. ℭ Et cōsideratur inanitio aut rōne loci: vt si fiat in loco vel de loco vel ad locū debite vel indebite aut rōne quātitatis vt si fiat q̄₃tum op₃: aut plus aut minus aut rōne qualitatis seu forme: vt si fiat de q̄li op₃: aut rōne modi fiendi si fiat sensibiliter vel insensibiliť: aut rōne tp̄is: vt si fiat tp̄e debito vel indebito. Et est ex ea alia vltimata .i. magna: non tñ intantum ꝙ sit irrecupabilis ꝑ vltimā virtutis debilitatē quam

tetigit Ipo. in affo. In exercitātibus ad summuʒ ⁊c. Et alia nō est vltimataʒ minor ea hñs latitudinē magnā in plus ⁊ minus. ¶ Dīt qdaʒ φ repl'o ⁊ inanitio dū sunt in fieri sunt cāe morboꝝ ⁊ nō morbi. Cū aūt sunt in fcō eē pñt 2ʳ cōsiderari. vno° ꝓut sunt dispōnes rei replētis vel ianiētis: ⁊ sic ēt sunt cāe morboꝝ ⁊ nō morbi. Et si tales dispōnes fuerit modice paꝝ excedētes aliqd qd̄ ſm nām tenēt locuʒ cāe añtecē: si multū cāe ɔiūcte locū tenēt. Alio mō ꝓut sunt dispōnes corporis repleti vel ianitire ⁊ sic sunt morbi: qꝛ imediate vt sic ledūt opatiōes. ¶ Et qdā dīt. φ si ad bonū sensuʒ inanitio ⁊ repl'o sumātur ꝓut sunt dispōnes corpis vel mēbri sic aliqñ sunt morbus aliqñ sanitas ⁊ aliqñ nālitas. naʒ si sunt valde ꝑter nām ledētes sensibilr ⁊ imediate opatiōes sic sunt morbus. s. in via. Et si sunt min⁹ ꝑter nām ledētes: ⁊ sic sunt nālitas. Et si sunt debite ⁊ ꝓportiōate: ⁊ sic sūt sanitas. ¶ Alij dicūt φ repl'o ⁊ inanitio in corpibus semper videnť signare excessuʒ: vt qd noīs ipsaꝝ ostēdit: sed tñ nō semꝑ dicūt excessum rōne termini ad quē. imo ſm hunc terminū pñt dicere excessuʒ ⁊ nō excessuʒ cū possit corpus repleri ⁊ inaniri debite ⁊ indebite. Sed hñ semꝑ dīt excessuʒ rōne termini a quo ꝟ.g. corpus qd̄ regulr inaniť moueť de excessiua repl'one ad cōueniētē repl'onē: ⁊ si fiat irregulr moueť nō solū excessiue a termino a quo: sed ēt ad terminū ad quē excessiuū. Dixit Dam. i suis affo. Morbi ex penuria q̄titatis ⁊ q̄litatis nō minus fiūt q̄ ex nimia plenitudine: vñ medici in temeraria purgatiōe pleruq̄ȝ delinquūt. ¶ Dicūt φ vltia repl'o q̄ȝ nis ad eundē terminū ducat ad quē imoderata ianitio. s. ad mortē ⁊ in hoc equalr se hēant: tñ vltiata repl'o minus mala est vltiata inanitiōe. Et hoc iō qꝛ vltimata repl'o ꝑ auxilia artis facilius ⁊ citi⁹ reduciť ad cōgruitatē q̄ vltiata inanitio. Facilius ēt est ⁊ breui⁹ euāre repletū q̄ repler e inanitū. Et h̄ absolute loquēdo. In pticulari aūt possibile est: φ aliq̄ vltimata repl'o facili⁹ ⁊ citius interimat patientē q̄ aliq̄ vltimata inanitio: ⁊ ecō°. ¶ Et scias φ abstinētia nō purgat ꝑ se: qꝛ abstinētia cōnotat abstinētiā ciboꝝ ⁊ potuū que nō est cōsumptiua suꝑfluitatū: sed ꝑ accñs inq̄ȝtū per abstinentiaʒ exacuiť calīn supra humidū quo exacuto potētiori facto superfluitates resoluunť ⁊ minuunť.

Cāe inanitiōis corporis.

¶ Et cāe qdeʒ repl'onis corpis ⁊ ipsi⁹ inanitiōis sunt fortitudo v̄tutis expulsiue aut debilitas retētiue aut mā nocēs ⁊ stimulās ad expellēdum sua grauitate vel extēsione vel mordicatiōe ⁊ pūctione aut māe eliquatio ⁊ fluxibilitas quā aliqñ adiuuat viaꝝ amplitudo aut ipsaꝝ lenitas ⁊ lubricitas aut vasoꝝ fixura vel incisio ⁊ ipoꝝ orificioꝝ aptio. Et qñq̄ȝ inaniť corpus ſbaliter ꝑꝑ defectū nutri'' sequentē ad penuriā ciboꝝ: ⁊ qñq̄ȝ ꝑꝑ defectū digōnis in stō epate ⁊ mēbris: ⁊ ꝑꝑ defectū v̄tutis nutriētis mēbra: sicut in atrofia cōtingit. Et sunt . de haꝝ causaꝝ qñq̄ȝ intrinsece añtes vel cōiūctes: ⁊ qñq̄ȝ sunt extrinsece ꝑmitiue. ¶ Et ex euōne qdē eius qd̄ retineri dȝ ſm nām sequiť cōpl'onis frigiditas: qꝛ euāť mā q̄ erat apta ad nutriēdū calorē innatū: vñ nō pabulat⁹ minuit. Et qñq̄ȝ sequiť ad ipsaʒ cōpl'onis caliditas: vt cū euabiť ex corpe hūor frigidus aut sanguis plūmus: qꝛ tūc col'a supabit i corpe ⁊ caleſiet. Et ad ipm̄ de ꝑ se ⁊ ēentialr semꝑ sequiť cōpl'onis siccitas: ꝑ accñs tñ pōt ꝓuenire hūiditas: vt cū euatur hūor siccus: ⁊ hñs corpus exiccare. vt col'a: nō tñ suꝑflue aut cū deficit calor inatus ad digerendū. vñ suꝑfluitates flātice multe i corpore gñanť humectātes ipm̄ per accñs: sed de ꝑ se semꝑ sequiť ad euōnē suꝑfluā frigiditas ⁊ siccitas.

Cura euōnis superflue.

¶ Et euō qdeʒ suꝑflua tribus curať medicinalib⁹ instrīs. Et dieta qdē ꝑñstit in aere sicco: ⁊ vel ēt declināte ad frigiditatē aliqualē: nisi euō vltimate fit: qꝛ tūc aer dȝ esse tꝑatus. Et accītia aīe sint que hilaritatē ⁊ leticiā gñant. Et qes sit moderata ⁊ somnus sit moderatus ⁊ cibi ⁊ potus sint stiptici facilis digōnis euchimi ⁊ paucaꝝ suꝑfluitatū. Et dixit Ipo. in affo. supius allegato φ corpa vltimate inanita nō debēt repleri subito: sed paulatī: ne quousq̄ȝ redeāt ad terminū nāleʒ cū quo stat ꝑfectio opationuʒ ipsoꝝ: ⁊ nō vltrarēt dato φ antea fuissent supreme repleta. Et rō ꝑmi dicti est: qꝛ v̄t⁹ ipsoꝝ debilis ex̄ns nō posset simul multū de nutri^{to} cōuertere. Et rō scdi dci est: qꝛ sufficit eos fuisse reductos ad ꝓpriū tēperamentū ipsoꝝ. ¶ Et potio cōsilit. dixit Aui. qꝛ ea que euanť retineť multipliciter. s. aut ꝑꝑ inclinationē māe ⁊ ei⁹ diuersionē ad loca alia ⁊ opposita: ⁊ h̄ aut absq̄ȝ manifesta euōne ad ex̄ corp⁹: sic faciūt vētose sine scarificatiōe apposite ⁊ fricatiōes ⁊ ligature dolorose: ⁊ alia hmōi: aut cū euōne ad ex̄ corpus. sicut cōpesciť fluxus sanguis cū flōmia vel carrassatiōe ⁊ fluxus vētris vomitu vl' ecō. Et sicut cū retineť aliq̄ euō fluxu vrine multe vel sudore vel alio siñ. qñcunq̄ȝ. n. euōnes sic se hñt φ vna pōt diuertere alterā: tūc ꝓuocatio vnius est curatio vel iuua^{m} ad curationē alterius.

Prouocatio vnius inanitiōis est curatio alterius.

Et cū corpus qdē repletū non fuerit dēmus vti diuersiōe absq̄ȝ euōne ad ex̄. Cū ꝟo repletū nō fuerit: ⁊ v̄tus nō multū debilis melius est: vt id qd̄ diuertiť ad ex̄ corpus educať. ¶ Et dixit. A. φ melior est retentio euōnis q̄ fit ꝑ attractionē ad diuersum cū q̄ existit sedatio doloris illius a quo fit attractio: qꝛ dolor duʒ ꝑmanet semꝑ attrahit ad locū in quo est: aut fit retētio eius qd̄ euāť cū medicinis aut ifrigidātibus aut stipticis aut viscosis aut glutinosis aut adurētib⁹. Infrigidātes. n. me^{ne} h̄ faciūt: qꝛ cōgelāt ⁊ ingrossant nām fluentē ⁊ orificia vias ⁊ duct⁹ cōstringūt. Et viscose: qꝛ opil'ones in canaliū orificijs faciūt: q̄ si fuerint acute exiccatiue plus opabunť illud ⁊ me^{ne} glutinātes: ⁊ silr ⁊ adurētes ēt h̄ faciunt: qꝛ cortices siue escaras efficiūt: vt sup canalis orificiū maneāt: ⁊ ipsuʒ claudāt ⁊ cōstringāt. Uerūtñ ipsaꝝ timeť īpedimentū: ⁊ est qñ pōe est vt cortex rūpať ⁊ eradiceť ⁊ foramis amplificatio augmēteť. Et ex adurētib⁹ tñ sunt q̄dā in qbus existit stipticitas: sicut atramentū. Et iste sunt necīe cū volūtas affuerit vt cortex sit fixus. Et q̄dā sunt adurētes sine stipticitate: sicut calx nō extincta: ⁊ iste sunt necīe qñ volūtas adest vt cortex cito cadat. Dixit. A. φ sanguis fluxus q fit ex aptione orificioꝝ venaꝝ stipticitas medicabiť: vt orificia eaꝝ applicenť. Et si ex fractura fuerit stipticitas glutinosa: sicut terra sigillata: ⁊ si ex corrosiōe fuerit medicabiť eo qd̄ carnē nasci facit cū eo qd̄ corrosionē abstergit. ¶ Per cirurgiā autē curať euacuatio eius qd̄ dȝ retineri aut igne adurēte ⁊ inducēte escaram. sicut dictū est de medicinis adurentibus: aut sit strictura facta supra orificiū: aut clausura foraminis ⁊ coartatione ad hoc: vt ipsius partes in vnū conducanť: aut sit cū opilatione orificij vulneris ⁊ clausione.

¶ De cura opilationum in cōmuni. Cap. xxv.

Emfrasis coangustatio siue opil'o membroꝝ: vt patuit i sermone ꝑcedente est triplex. s. coartatoria attenuatoria ⁊ carnosa. Ueꝝ in h̄ loco solū de coartatoria diceť cuius cā qñq̄ȝ est ex gñone qñ vie duct⁹ ⁊ vasa sunt ꝑua stricta aut inuoluta. Sed cā mālis opilās est humor aut grossus aut viscosus aut multus. Et multitudo qdem humoꝝ qñ non fuerit cū ea alia cā cōiuncta remouetur euōne ꝑ flobotomiā vel fluxū ventris vel alias euōnes. Et grossoꝝ cura est subtiliatio que fit cū medicinis calis resolutiuis: ⁊ deinde euacuatio. Et viscosoꝝ curatio est ipsoꝝ incisio cū rebus que incidūt viscositatē ⁊ tenacitatē ipsoruʒ separādo inter humorē ⁊ parietē mēbri cui adheret diuidēdo ipsum humorē in ptes minutas: deinde ipsius expulsio.

Nota.

¶ Dixit Aui. φ in resol'one grossi cauendū est a duabus cōtrarijs reb⁹: quaꝝ vna est repl'o debilis ⁊ remissa: qꝛ in raritate humoris grossi opilātis augmentū facit ⁊ ipsius locū augmētat ⁊ ad resol'onē ei⁹ nō ꝑuenit: sed in opil'one augmētum facit. Et altera res est resol'o fortissima que subtile humoris cōuertit in vaporē: ⁊ spissum eius in lapidē. Et iō cuʒ resol'o fortis necessaria fuerit iuueť cū lenificante subtili cū materia in qua nō sit grossities: sed sit in ea calor tēperatus qui iuuet in resoluendo totum illud quod est opilans.

¶ De cura morbi compositi. Cap. xxvj.

Morbus cū morbo potest dupl̄r cōponi. vnoꝰ cū morbo nō sibi cōtrario in indicatione curatiua: sicut cū cōponit̄ mala discrasia calida cū sicca vel cū humida. Et in tali cōpōne debet medicus ꝓcedere cū cura composita opposita ambobus ipsis morbis simul. Dixit enim Gal. in tegni. ꝓm cōpositas discrasias ex simplicibus cōpō ostēdit salubria p̄cepta. Similiter quoqꝫ si similis cōpō fiat morbi cū cā aut morbi cū accn̄te: q̄ tn̄ cōpō pōt dupl̄r fieri: vno mō ꝓm equipollētiā ꝛ paritatē: ꝛ tunc cura debet fieri cōposita ex medicinis equipollentibus. Alio mō ꝓm dispa ritatē: ꝛ tūc respectu potētioris est addēda medicina. Et ponēs de hoc exm̄ Gal. vbi. s̄. dixit. Ueluti si ita accidat ꝙ decem numeris. i. gradibꝰ ꝓm calius excedet ab eo quod ꝓm nām: septē v̄o ꝓm siccius esse opꝫ: tūc salubrē cām in talibꝰ frigidiorē quidē in decē numeris: humidiorē v̄o in. 7. Si enim adducas patienti parti huius medicamētū intantum frigidius ꝛ humidius inq̄ꝫtuꝫ manifestatio. i. excessus egritudini p̄cessit calo ꝛ sicco salubre erit. Et talis quidē curatio faciliter inuenit̄ ꝛ ipleri potest. ¶ Alio modo fit cōpō morbi cū morbo: aut etiā morbi cum causa morbi vel cum accidēte: sic ꝙ cōtraria sit eoꝝ indicatio curatiua: sicut cum cōponit̄ mala cōplō frigida cū fluxu sanguis aut hydrops cum febre aut vlcus cū apāte ꝛ similia. Et tunc licet ab eis indicatio sumat̄ de cura cōposita cura tn̄ simul in actu perfici non pōt. Exm̄ posuit Ipo. 5ᵒ. affo. Quecūqꝫ dicēs infrigidata sunt recalefacere opꝫ excepto: vnde sanguis manat aut manare dꝫ. Et ꝓpter talē cām hmōi cura redditur valde difficilis. Dixit. n. G. xiᵒ ter. Una qdē in corpore dispōne exn̄te: ꝛ si rōe ꝛ expimēto deniqꝫ inuenire nō difficile est eiꝰ sanationem. Complicatis autē duabus vel tribus: ꝛ maxime cū cōtrariissimis indigent auxilijs imple qdē est inueni
A q̃ morboꝝ cōpositoꝝ cura debeat incipi.
re expimēto qd fiendū est. rōne v̄o non facile. ¶ A cuius autē dictoꝝ morboꝝ sic compositorū cura inchoandū sit obseruare opꝫ regulas tres quas. G. posuit. 3ᵒ de ingenio sanitatis. ꝛ 7ᵒ etiā ter. Quarū prima est scire qui illorū morborū sic cōpositorū sit maior ꝛ ab illo incipiendū est. 2ᵃ regula est scire quis illoꝝ est cā alterius: ꝛ ab illo incipiēdū est. Et 3ᵃ est scire quis illoꝝ est ille quo nō ablato alius auferri non pōt: ꝛ ab illo similiter incipiendū. 2ᵃ tamē regula de predictis q̄nqꝫ fallit: vt. v̄. g. in morbo in situ: sicut cū solutiuo cōtinuitatis siphac est causa mali situs intestinorum scilꝫ situationis ipsoꝝ in bursa testiculoꝝ. nā in hoc casu nō curamus prius solōnē siphac: sed prius curamus malū sitū intestinorū ꝛ reducimus ea ad eoꝝ sitū nālē. Et postea curamus rupturā siphac: fallit etiā qn̄ morbus qui est effectus est maior sua causa ꝛ magis suspectus: vnde vertit ad se curā. sicut cū ad opilationē sequit̄ febris valde intensa sua intensione ꝯsternens virtutē: ꝛ tūc incipimꝰ a curatiōe febris ꝛ nō opilōnis. Et intelligit̄ ista regula siue morbus sit causa alterius morbi efficiēs siue augens siue cōseruās: maxie tn̄ si fuerit cā efficiens sine cuius remotione nō pōt effectus remoueri: ꝛ ad cuius remotionē remouet̄ effectus. Et intelligit̄ cōilr̄ de cā morbi nālis respectu ipsius morbi ꝛ causa morbi respectu accn̄tis. ¶ Et opꝫ scire ꝙ predicte tres regule hn̄t inter se ordinē necessitatis ꝛ dignitatis. Nā p̄ma ex eis dignior est ꝛ magis necessaria. nā quocūqꝫ morbꝰ sit maior ab eo ceteris paribꝰ opꝫ incipere curationē. Et scda regula est post p̄mā dictā dignior. ꝛ tertia est post scdāꝫ. q̄libet tn̄ eaꝝ hꝫ sub se alias intētiones spāles: prima nāqꝫ que est sūpta a magnitudine morbi hꝫ sub se tres speciales intētiones ꝓm ꝙ triplex est magnitudo morbi. Cōsiderat̄ enim magnitudo morbi. Dixit Ga. 7ᵒ ter. in tribꝰ. s. aut rōne virtutis dispensantis totū aut ratione essentie passionis aut ratione alicuius principatꝰ alias nobilitatis mēbri cuiꝰ actio ledit̄. Et iste tres ēt habēt ordinē adinuicē nā p̄ma dignior est vt ab ea inchoet̄ curatio. Ideoqꝫ a morbo ad quē sequit̄ sincopis inchoādū est: ꝛ post eā dicūt qdā inchoādū est a 2ᵒ de predictis: ꝛ post eā a 3ᵒ. Et quidā dicūt ecōtra post p̄mā esse incipiēdū a 3ᵒ de p̄dictis. s. a magnitudine lese actionis ꝛ vltimo a 2ᵒ. s. magnitudie eēn̄ morbi: ꝛ puto ꝙ hoc sit verius: ꝛ si cōtingat plēs ex dictis magnitudinibus adinuicē cōiungi a maiori ipsaꝝ inchoandū erit. ¶ Scda v̄o de predictis regulis generalibus sub se hꝫ duas intētiōes spāles: quarū p̄ma est scire q̄ egritudo nata apta est causare alterā. ꝛ 2ᵃ est scire q̄ egritudo apta nata est causari ab altera augeri vel cōseruari. ¶ Et similiter 3ᵃ regula generalis hꝫ sub se tres intētiones spāles. pᵃ est scire quid an̄. 2ᵃ quid post: ꝛ 3ᵃ qd cū quo ad quarū intētionū clariorē doctrinā. Gal. 7ᵒ ter. posuit tale exm̄. Sit aliqd corpus in quo mali hūores sint in ambitu totius corporis: ꝛ cū hoc etiā sit ꝙ mali humores a cerebro fluāt ad stōm qui faciāt malā cōplōneꝫ in stō: ꝛ horū humorū quidā sint cōtēti in cōcauitate stōi: ꝛ quidā ipsorū sint imbibiti in tunicis ipsius: ꝛ illi qui sunt imbibiti faciāt mordicationē in ore stōaci ad quā sequit̄ sincopis ꝛ sudor. dyaforeticus sic in hoc corpore sunt male dispōnes p̄ter nām. Si ergo voluerimus videre a qua ipsarū incipiēdum sit in cura opꝫ p̄mo cōsiderare ꝓm p̄mā generalē regulā que de p̄dictis dispōnibus sit maior alijs: ꝛ hoc quidem non sufficit nisi cōsiderent̄ intētiones eius spāles ꝛ seruetur ordo dignitatis in ipsis. Est ergo vt p̄mo cōsiderent̄ que ex dispōnibus p̄dictis sit maior rōne virtutis dispensantis totū corpus ꝛ manifestū est ꝙ repletio stōi ex humoribꝰ imbibitis mordicantibus os stōi ad quā sequit̄ sincopis est illa: q̄re ab ea inchoādū erit in cura: postea ꝯsideretur que ex eis est maior rōne dignitatis lese actionis: ꝛ est mala cōplō stōi ꝛ ista curāda est post p̄mā. Et 3ᵒ cōsideret̄ q̄ ex eis est maior rōne eēn̄ ꝛ supponat̄ ꝙ sit replō cerebri: ꝛ ista dꝫ curari 3ᵒ post p̄mā. Quidā tn̄ faciūt istā tertiā secūdā: ꝛ scdāꝫ faciūt tertiā. Et qꝛ p̄dictaꝝ dispōnū cā adhuc existit in corpe ꝛ nullius morbi curatio fieri pōt nisi amoueat̄ cā eius ideo opꝫ deuenire ad scdam regulam gn̄alē: in qua opꝫ videre q̄ dictarū dispōnum est apta causare augere vel cōseruare aliam vel alias: ꝛ que augeri ab alia vel ab alijs. Et qꝛ replō totiꝰ ambitus corporis ex malis humoribꝰ est apta causare oēs alias ꝛ augere ꝛ cōseruare: ꝛ oēs alie sunt apte causari augeri ꝛ cōseruari ab illa: ideo post p̄dictas ab ea inchoandū est. Et post hāc a replōne cerebri ꝓpter ꝯsilem cām. Et post hanc a replōne tunicarū ꝛ vltimo remouēda est mala stōi cōplō. Et post ꝯsiderationes p̄dictas cōsiderāda est 3ᵃ regula gn̄alis supradicta cū suis spālibus intētionibus: ordo tn̄ sūptus ab ea vt plurimū cōicat cū ordine scde regule gn̄alis: ꝛ ab eo nō discrepat nisi in paucis. Et per illū iā patuit q̄ predictarū dispōnū curāda sit ante alias ꝛ que 2ᵒ ꝛ que deinceps. Et similiter pꝫ: que ipsaꝝ dispōnū cū qua eaꝝ sit curanda ante alias. ꝛ ꝯsilr̄ in alijs exēplificatiōibꝰ. v̄. g. Dixit Gal. 3ᵒ de ingeᵒ. sanitatis. Si in aliquo mēbro calidū fuerit apā vulnus ꝯcomitans ꝛ fuerit in vulnere ꝯcauitas ꝛ putredo p̄mitus apā curandū erit: deinde putredo. 3ᵒ ꝯcauitas ꝛ vltimo ipsum vulnus nam nisi curet̄ apā neqꝫ putredo nec ꝯcauitas neqꝫ vulnus curari pn̄t ꝓpter malā cōplexionē apātis cōiungi vulneri immediāte qua putredo in vulnere cōtinue generabit̄: ꝛ dū cōtinue est putredo nō poterit concauitas curari: qꝛ nō poterit caro gn̄ari: ꝛ nisi caro in cōcauitate vulneris gn̄etur nō poterit vulnus consolidari ꝛ vniri. ¶ De dictis regulis dixit. A. 4ᵒ pᵐ. Cū multe cōiungunt̄ egritudines ab ea incipe debemus in qua vna harum ꝓprietatū triū existit: vna earū est: ꝙ alia sanari nō pōt an̄ q̄ꝫ ipsa sanet̄: sicut apā ꝛ vlcus cum cōiungunt̄: medicamur *Cū multe sūt egritudines a qua incipere debemus.*
enim apā donec cōplexionis malitia: que cū eo venit remoueatur: absqꝫ cuiꝰ sanatiōe vlcus sanari nō pōt: postea medicamur vlcus. Et 2ᵃ earū est cū vna egritudo cā fuerit alterius sicut cū accidit opilatio ꝛ febris medicamur eni opilō

nẽ prius: deinde febrẽ etiã si nobis necessariũ fuerit aperire opilõnẽ cũ eo: in quo aliqua existit caliditas nõ curabim⁹. Et medicabimur pulmonis apã cũ desiccatiuis ⁊ nõ curabimus de febre: quoniam impossibile ẽ vt febris remoueat̃ cã ei⁹ existẽte. Et cãe qdẽ eius sanatio est exiccatio q̃ febri nocumẽtũ facit. Et 3° est cũ vna earum fuerit ea de qua maior est sollicitudo habenda: sicut si cõiungit̃ sinochus ⁊ paralesis: medicabit̃ enim sinochũ extinguendo ⁊ flõmãdo: ⁊ de paralesi nõ curabimus. ℭ Cũ autẽ egritudo ⁊ accñs cõiunguntur a sanatione egritudinis incipiemus: sed si accñs supauerit tũc incipiem⁹ accidẽtis curã egritudinẽ non cõsiderantes: sicut in colica damus stupefaciẽtia: vt doloris fortitudo remoueat̃: lz ipsi colice nocumẽtũ faciat: ⁊ cũ hoc etiã tardamus quod facere debebamus ppter stõi debilitatẽ: aut propter ventris fluxũ q̃ p̃cessit: aut ppter psitem nauseam. Et qñq; nõ tardamus: sed opamur ⁊ nõ totã remouemus cãm: sicut in egritudine spasmi: nõ eni totũ expellimus humorẽ. imo ex eo aliqd dimittim⁹: vt ipsum spasmosus remoueat motus ne humorẽ resoluat nãlem. ℭ Debes aũt scire q̃ regulr̃ opando morbus minor non dz in totũ negligi: imo medicina composita ex sua ⁊ medicina maioris morbi dz adhiberi: sic. s. q̃ medicina maioris super medicinã minoris excedat: quis coacte aliqñ in totũ negligat̃ ad tps. ℭ Et scias q̃ ea que in compõne diuersa indicãt sunt duplicia: quedã sũt que non dependent abinuicẽ. ⁊ ista sicut diuersa indicãt: sic ⁊ diuersa requirũt administrari in actu curatiuo. Et quedã sunt que adinuicẽ coniungunt̃: que lz diuersas habeant intẽtiones curatiuas: tñ in actu curatiuo per eandẽ remouentur: ⁊ tunc nõ est necesse actu amborũ ipleri intentiones: sicut est in mala cõplõne fiente in qua diuersa sumitur indicatio a causa: ⁊ ab ipsa mala cõplõne: ⁊ tñ in eius actu curatiuo nõ opz adimpleri nisi intẽtionẽ cause remotiuã: qr ad eius remotionẽ sequit̃ remotio ipsius male cõplõnis fiẽtis cum ab ipsa dependeat neq; egeret̃ post cãe remotionẽ vltra ad curã ipsius cõplõnis male fientis procedere. Similiter si apã fiat in aliquo mẽbro in eo erit opilo ⁊ apã diuersa indicãtia: ⁊ tñ nõ erit in actu curatiuo necessariũ ipleri nisi vnã intentionẽ: vt Gal. dixit in tegni. cap. quecũq; vo cura fiat ⁊c̃. Silr̃ si cõponat̃ morbus cũ accñte: licz indicatio curatiua sit composita: tñ ad curã sufficit iplere intẽtionẽ que est ad morbũ cũ ad morbũ sequatur accñs velut ad corpus vmbra: sed in morbo facto semp est necessariũ: vt curatio cõposita impleat̃: nõ eni sufficit auferre cãm eius: sed opz postea morbũ interimere factum. Si itaq; cã solõnis cõtinuitatis fuerit humor corrosiu⁹: tũc detur p̃mo causa remotiua illius humoris: sed tñ qr eo remoto remanet solutio cõtinuitatis: ideo necessaria est curatio ipsius solute continuitatis: sicut etiam si ppter opilationẽ epatis puenit icteritia qr remotis opilõne ⁊ calefactione epatis remanet icteritia: ideo ei sua necessaria est curatio. ℭ Gal. i tegni. in cura morborũ compositorũ equalium indicationũ tripli͛r docuit procedere. Uno mõ simul 9rias vel diuersas medicinas administrando: vt 9tra discrasiã calidam ⁊ siccam medicinas frigidas ⁊ humidas in eadẽ medicina simul pmixtas. Et hic modus licz ab auctoribus sit factus: tñ nõ est oĩo laudabilis maxime in quibusdã particularibus: ppterea q̃ talis permixtio nãm impedit ⁊ grauat propter sollicitudinẽ ad quã cõuertitur in discretione ipsarũ 9tutũ ⁊ approximatione earũ ad ea que cõuenit: quare disturbatur nã in actionibus alijs multis ⁊ necessarijs in regulatione cibi ⁊ aliorũ. Impediunt etiam v̾tutes opposite illius medicine seipsas in suis opationibus. 2° mõ docuit G. dictas medicinas approximare successiue vnã post aliam. ⁊ nũc vni morbo nũc alteri. Et 3° modo: vt per oppositas partes approximent̃. sicut. v. g. per interius conuenientes vni morbo: ⁊ per exterius conuenientes alteri. ⁊ econtra.

Cũ egritudo cũ accñte cõiungitur, a quo cura incipi debet.

In cura morborũ cõpositorũ tripliciter procedit.

ℭ De cura asperitatis ⁊ lenitatis mẽbri. ⁊ egritudinis in quãtitate figura. Cap. xxvij.

Scias q̃ innãlis asperitas ossis duobus modis curatur. Uno radendo ipsuz os. Alio liniẽdo ipsum. Sed asperitas innãlis cutis curatur balneis ⁊ lotionibus mũdificatiuis ⁊ postea lenitiuis oleis vel vnguẽtis. Et coadiuuat ad hoc humoris sicci ⁊ nitrosi eũo ⁊ correctio: lenitas vero innãlis mẽbrorũ tollitur medicinis incisiuis ⁊ abstersiuis: ⁊ si fuerit in mẽbris intrinsecis vt stõ vel intestinis curatur ponticis ⁊ stipticis mordicationẽ nõ inferentibus. ℭ Si vero quid p̃ter nãz numero nãli: vel etiã mẽsure nãli additum fuerit si fieri poterit cum securitate totũ est auferẽdũ incisione vstione ⁊ corrosiõe. Attamẽ incisio ⁊ corrosio timenda est vbi vene ⁊ arterie notabilr̃ magne fuerit timore fluxus sanguinis superflui. Corrosiua etiã timẽda sunt in membris acuti sensus. Si figure malitia ex creatione euenerint in tenera etate rectificari põt. In adultis autẽ minime aut raro ⁊ cum difficultate multa. ℭ Que vo figure malitia accidẽtaliter superuenerit si fuerit cũ deperditione subie in oĩ etate incorrigibilis existit. Si vero sine subie deperditione vt sepius in dislocationibus cõtingit corrigi poterit: vt in sermone. 7. complete dicetur. ℭ Et scias q̃ dislocatio spõdiliũ figuram dorsi vel pectoris deturpans in infantib⁹ eueniẽs raro rectificari põt. Qr si spondilia relaxatione suorũ ligamẽtorũ dislocantur in quibuscũq; etatibus exiccatiuis remedijs. maxime tñ cũ balneis siccantib⁹ sulphureis aut cauterijs: ⁊ si cũ difficultate rectificant̃. ℭ Qr si cõcauitas aliqua repleta fuerit euanda erit: ⁊ si 9pressa aliquo fuerit: ⁊ vnde ipsius minuat̃ capacitas tota curatio ad illud cõprimẽs dirigat̃. Concauitas itaq; intestinorũ siccis repleta stercoribus clysteribus aut medicinis lenientibus corrigatur. Et renũ cõcauitas lapide repleta medicinis calculũ frãgentibus aut ipsum lubricare facientibus emendatur. Eodem modo opilatus ⁊ clausus meat⁹ aperitur. q̃ si res ipm claudens ad extra corpus excludi nõ poterit transponẽda erit: ⁊ ad alium deducenda locum: sicut transponitur lapis foramẽ virge claudens ad vesicam: ⁊ sicut cataracta a pupilla remouetur ⁊ inferius deponitur.

Quomodo auferatur q̃d preter naturam.

ℭ De cura fluxus humorum ad mẽbra. Ca. xxviij.

Influxus ad aliqd mẽbrum de mãebus malis fit qñq; a toto corpore qñq; a mẽbris vno vel plibus. et fiat talis influxus aut ad emũctoria que deputata sunt ad recipiendũ supfluitates totius corporis ⁊ principaliũ mẽbrorũ aut ad mẽbra vilia aut ad mẽbra debilia. ℭ Et in cura taliũ morborũ opz p̃uidere toti aut membris mittẽtibus non quidẽ debilitãdo ipsorũ 9tutẽ: sed confortando. Etenim mẽbra mittẽtia: vt plm̃ sunt mẽbra p̃n^{lia} vel nobilia que cõfortari debẽt. Eteni ipsa fortia effecta ⁊ fortificata non ad intra corpus ⁊ ad mẽbra debilia suas expellũt superfluitates: sed ad extra corpus per cõuenientes meatus patẽtes vel occultos. Inqt Ras. 25° 9ti. c°. 8. Quotiẽs supfluitas iducit̃ de mẽbro ad mẽbrũ curet̃ mẽbrũ de q̃ inducit̃ ⁊ fiat cõfortatio mẽbri ad qd inducit̃ mã alr̃ non reducet̃ mẽbrum ad dispõnẽ nãlez aut non restituetur sue cõplõni nãli. ℭ Impletur autẽ curatio horũ morborũ p̃mo cũ rectificatione mẽbri mittẽtis ⁊ generantis in eo superfluitates: que vt plm̃ est alteratio ipsius 9plõnis nãlis ⁊ cũ confortatione digẽnis ipsius mẽbri quo partẽ sui nutrimẽti bñ digerit ⁊ conuertit. Et fit 2° cuz minoratione materie que influitur: ⁊ ipsius euõne ⁊ minoratio eius cõpletur cũ abstinẽtia a cibis ⁊ potibus repletiuis ⁊ pprie illius mãe generatiuis: vt mẽbrũ mittens precipue: ⁊ alia etiam inaniant̃ ⁊ vt inanitum non habeat mãm ad mittendũ: sed potius indigens factum ab alijs trahat. Et euõ mãe fit cũ aliquo vel aliquibus ex modis conuenientibus euõnũ prout melius videbitur conuenire. Et fit 3° cum diuersione mãe ad loca

Ad superfluitas de mẽbro ad mẽbrũ inducit recipiens cõfortetur ⁊ mittẽs mẽbrũ rectificetur.

opposita mēbro recipienti. Et fit 4° cū rebus ingrossanti/ bus māintrofluētē: ⁊ sic ꝓhibētibus eā a fluxu. Et fit 5° cū re/ bus cōstringentibus meatus: per quos illa mā mittit: qui si fuerint extrinseci ⁊ manifesti facile constringentur cū li/ gaturis ⁊ appōne stipticorū hītiū eos cōstringere ⁊ coadu nare. Si vero occulti ⁊ intrinseci fuerint difficulter fiet ipso rū cōstrictio: ingeniandū tñ est eos coadunatos reddere cū cōstringentibus per interius sūptis. Mēbrū autē recipiens cōfortādū est cū vnctiōibus ipsius subam nā mēbra farma/ cijs stipticis cōfortata fluentē ad se mām repellūt: nō autem debēt repellētia ei apponi in ꝑn° ⁊ cūone nō ꝑmissa: maxie si replō in vicinis ei mēbris affuerit: sed replōne minuta: vt remaneat locus capax repellende māe approximari pñt. Et opz vt si in mēbro recipiēte aliqua fuerit causa sue debilita tis vel attractionis māe ad ipsum corrigatur ſm ꝙ dispō exigit. Et si tandē aliqua māe pars fluxe in recipiente mem bro remanserit dyaforesim facientibus sine attractione re/ solnēda erit. ¶ De cura autem apatum ⁊ vulnerum genera li dicetur ad plenū in sermone 7°. vbi de cirurgia tractabi/ tur. Et de vniuersali curatione doloris dicetur in sermone sequenti. tractatu secundo.

¶ Explicit 2ª pars scđi sermonis: de cura morboꝝ i gñali.

¶ Incipit tractatus de dispositionibus febrium.

Expeditus a declaratione vniuersalis curatiōis mor/ borum deo propitio. Tra/ ctatum aggredior de dispo sitionibus febrium. Et diui do hunc tractatum in quat tuor summas. Et prima erit de generalibus considera/ tionibus habendis circa fe brem. Secunda vero erit de febre effimera. Tertia autem de febre ethica. Et quarta ⁊ vltima de febre humorali.

¶ Summa pª. tractatus secūdi de dispositionibus febriū. ⁊ continet capitula. 24.

¶ De quid nominis febris. Cap. j

Febris sumitur qñqꝫ large pro omni mala complexione preter nām saltē acti ua. vnde Serap. c° de ethica diuidit eā i calam ⁊ frigidā. Et A. c° de terciana non pura febres nominauit frigidas. Et hanc quidē denomina tionē nō ꝓprie faciunt: sed quidā similitudinari: sicut ethi/ cam senectutis febrē frigidā appellātes aut abusiue referē/ do hoc: aut ad suam tāmen vt cū eā eius fuerit frida ēntia/ liter: sicut febres flāticā ⁊ melicā frigidas appellant: vel ad suū accñs cū ea cōplicatū vt frigus extremitatū in ꝑn° pa/ roxismorū febriū frequenter eueniēs. Et qñqꝫ sumitur mi/ nus large ꝓ omni mala complōne cala totius corporis vel alicuius mēbri nobilis. vnde Serap. c°. de nocumētis odo/ ratus dixit. Cognoscitur mala complō cala cerebri quan/ do percutit caput. Et. A. 14° tertij. Et Haly. practice 5° i cu ra vngule oculi dixit. nisi oculo febris acciderit. i. calor ex/ traneus. Et Zoar dixit. hoc nomē febris cōsueuerunt medi ci appellare quēlibꝫ calorē excedētē modū naturalē in sani tate facientē egritudinē. ¶ Et qñqꝫ sumitur frigide: ⁊ ꝓprie ꝓ mala cōplōne cala ꝑn^m in corde habēte ⁊ ab eo ꝓcedente in totū corpus que dr a mala cōplōne cala cordis: sicut spā/ le dr a gñali. Etenī febris spēs male cōplōnis cale cordis.

Febris vn de dicit. Et sic febris dr̄ a feruco. u. mutata in. b. eo ꝙ patientē quem possidet feruere ⁊ estuare faciat. vnde pª ad glau. febricula quasi feruicula. vel dr a formos grece qđ latine est calor vł ignis. Et greci ad hoc aspicientes febrē pyretros vocant. a pyr qđ est ignis. Apud quosdā tñ febris aliqñ dr a frigeo aut per antifrasim: nō q: frigere: sed q: calere facit. Aut q: ad ipsam corpis hñtis etiā sequitur infrigidatio resolōnē pū mā faciēte febrili calore spūs ⁊ cali innati. Quidā aūt dixe/ runt. Febris dr a feruos grece qđ latine dr formido: eo ꝙ oñm sui formidarī facit pre ceteris morbis. ¶ Et q: febris morbus est vlis toti corpori ipsum multiplr infestans ⁊ fre quēter humano adueniēs corpori ita vt fere nullus euadat qn aliqñ febrē incurrat: ideo conati sunt auctores exquisitū ⁊ separatū facere de febre tractatum. Et merito cum ipsa occulta sit passio: vt in sequentibus apparebit.

¶ De quiditate febris. Cap. ij.

Febris dixit. A. 4° pª. est calor extraneus accēsus in corde ꝓcedēs ab eo me diantibus sanguine ⁊ spū per arterias ⁊ venas in totū corpus: ita ꝙ noceat nālibus opōnibꝰ. *febris qđ ſm Au.* Et q̄uis plēs alie ab auctoribus habeantur de febre diffōnes predicta tñ cōplectior extat. ¶ Ad quidi/ tatē autē ēntie febris plene intelligendū scire opꝫ ꝙ calor in ꝓdicta diffōne ponit loco gñis. Dixit. n. G. p° de diffis fe/ briū. Sba febriū in gñe est caloris. ⁊ in hoc oēs concordati sunt auctores. Dixit. G. in lib. de malitia cōplōnis diuerse. Febris est morbus in cōplōne: ⁊ manifestū est: ꝙ nō est cō/ plō frigida nec humida: vt sensus manifestat: neqꝫ etiā cō/ plō sicca vt apparebit. quare relinquit: vt sit calida. Neqꝫ ponit calor in diffōne: vt quidā iā putauerūt ꝓ corpore ca/ lido: sed ꝓ qlitate: vt Gal. voluit 8° ter. que qualitas vocata est ab Ar. in ꝑntis sub pª spē qlitatis. Et est febris calor: vt dictū est absolute ꝑ circūscripta qlitate passiua: ita vt ſꝫ se est morbus vnus ⁊ simplr: q̄uis in re fortasse nō reperia tur nisi cōpositus: aut cū siccitate: ⁊ hoc vt plim: aut cū hu/ miditate: ⁊ hoc vt raro: verūtñ siccitatē per se calor febrilis sibi associat. Calitas nāqꝫ maior q̄ꝫ oporteat dixit. A. pª pª. associat sibi siccitatē: q: agens in humidū corporis ipsum resoluit ⁊ maxime spm qui est corpus aereū humidū subti/ le facilis resolōnis: cui° etiā resolōne etiā tpe breui non vi cor febrilentis absolute: cuius resolōnē sequit in corpe ipsius febrientis siccitas. Per se itaqꝫ calor febrilis calefacit: ⁊ ꝑ accñs exiccat ſm plim. Ad quod aduertēs Gal. sup pª affo. in cōd affo. humide diete. dixit. febris est mala cōplō cala ⁊ sicca ab effectu quē inducit: q est calor ⁊ siccitas. Et cū Joā nitius dixit. ꝙ febris est ledēs suo effectu: ꝓ effectu intelle/ xit suā qlitatē intensam. Effectus. n. ꝓprie est ipsa lesio. Et si siccitas cū calore sit diūcta febrili: tñ ipsa vt plim est remis/ sa respectu caloris ipsius. Et q: calor febrilis est predñans ab ipso febris denolatione susceperit. ¶ Humiditatē etiaꝫ pōt febrilis calor sibi associare: ⁊ hoc potissime duobꝰ mo/ dis: vno° qñ reperit in corpore humiditates crudas cōpa/ ctas in q̄s agens dissolueret que dissolute per corpus fluē/ tes redderent ipsum humidius: qđ nō faciebāt cū cōpacte ꝑmanebāt. scđo mō qñ a calore febrili multū de nāli calore resolueret: ⁊ cuiꝰ resolōne sequit multa ꝟtutū debilitas pre/ cipue digestiue: vnde per viā indigōnis magna humiditatū copia i corpe resultaret: quibꝰ corpus humidū redderetur: qđ frequenter accidit in febribꝰ cronicis: in qbus carū diū substātifice ⁊ exiccātur ⁊ humectātur humiditate accñtali madefaciente: sitr in corporibꝰ senū. Et q: calori febrili ſꝫ minus: ⁊ per accñs magis associat humiditas: nō est ideo ab auctoribus dictū. ꝙ febris sit cōplō cala ⁊ humida. neqꝫ intelligere debes febrē esse morbū cōpositū: vt aliqñ dicunt sapiētes cōpōne ꝟa: ita. s. ꝙ siccitas siue etiā humiditas calo ri associata febrili sit semper morbus. nam siccitas illa siue humiditas calori febrili associata nō est semp morbꝰ taliꝫ pro aliq̄ mēsura carū qua pñt inesse corpori pter ꝙ eius le/ dāt opōnes. Jmmo ⁊ qđ plus est posset siccitas siue hūdi/ tas sic calori associari febrili ꝙ esset cū perfectionis sanita/ tisatā ꝑus inerat: sicut pꝫ de febre superueniente corpori lapso

Febris est morbus simplex: q̄uis nō reperiatur fortasse: nisi cōposita cū qualitatibus passiuis.

ꝯtius multã humiditatẽ in quã febris resoluẽdo egens erit
causa reductionis eius ꝯ̃sus tꝑamẽtũ: ⁊ sic ad sanitatẽ me-
liorẽ. Silr superueniẽs corpori sicco ꝓpter suaꝝ humiditatũ
cõpactionẽ illas dissoluẽs ⁊ dissolutas resoluẽs reducet cor
pus illõ ad sanitatẽ priore meliorẽ. Si tñ calor febrilis exic
cãdo ꝓcederet multũ de humido cõsumẽdo ꝑ se ⁊ ꝑ accñs
humidũ nutrimẽtale mẽbris vniri ꝓhibẽdo aut ꝓcedens
multũ digestiuã ꝓsternẽdo virtutẽ: ⁊ per accñs multam in
corpore inducẽdo humiditatẽ: sicut accidit cũ aliqñ ad fe-
brẽ sequitur asclites ⁊ yposarca: tunc illa siccitas ⁊ humidi
tas essent morbi. Et fieret tũc ex eis cũ calore febrili morbꝰ
cõpositus calidus ⁊ siccus vel calidus ⁊ humidus. Itaqꝫ febris nõ
semp est morbus cõpositus ⁊ precipue circa suũ pñm in pro
cessu vero ⁊ maxime cũ eius ꝓlongauerit spatiũ bñ posset
effici morbus cõpositus. Immo ⁊ q̃dam spẽs eius semp est
morbus cõpositꝰ: vt 3ª spẽs ethice que semp est morbꝰ calidus
⁊ siccus. calori eni eius semp siccitas egritudinalis associa-
tur. Itaqꝫ apparet ꝙ siccitas posita a Gal. ⁊ ab aliis i diffõ-
ne febris: vt. s. nõ est de eẽnª febris. nã si de eẽntia eiꝰ foret
in oi febre egritudinalis reperiret̃ siccitas: qđ est apparẽs
falsum. Sola ergo calitas est de eẽnª febris. Et nõ solũ sicci
tatẽ aut humiditatẽ calor febrilis sibi appropriare põt. Ue-
rũ ẽt iterdũ frigiditatẽ: vt cũ hũores frigidos crudos cõpactos
in corpe repiret q̃s dissolueret ⁊ dissoluti corpus ifrigidarẽt
vt in sequẽtibus de febre empiala ⁊ lipparia apparebit.

❡ De extraneitate substantie febris. Ca. iij.

Naquiunt sicut aial p eẽntiales dr̃ias diuidit̃ in rõnalẽ ⁊ irrõnalẽ scilꝫ hoiem ⁊ brutũ. ita calor eẽntialiter diuidi tur in nãlẽ ⁊ inãlẽ siue ꝑter nãm. sunt. n. he calo ris spẽs eẽntialiter distincte. Quid autẽ sit ca- lor nãlis in sermone seqnte plenius declarabitur. Uerũtñ h dõm ꝙ sicut calor nãlis virtutis corporis regitiue orga- nũ est quo ꝑsistit in esse: ita ⁊ calor inãlis ei oppositus istrm morbi est quo corporis cui ꝑest nã vastat̃. ❡ Cõueniũt tñ ⁊ differũt calor nãlis ⁊ inãlis in inuicẽ. Cõueniũt quidẽ ꝙ si- cut nãlis caloris fundamẽtũ est cor: ita etiã ⁊ caloris inãlis saltẽ febrilis. 2° cõueniũt: qr sicut calor nãlis delegat̃ a suo principali fundamẽto ad oia corporis mẽbra mẽ[ii] sangui- ne ⁊ spũ: ita ⁊ calor innãlis: vt. s. 3° qr sicut caloris nãlis nã litas est. 2ᵉ. vna que dr̃ nãlitas mẽsure siue gradualis fm quã stat in latitudine nãlitatis in qua tãtus esse debet ⁊ nõ amplior siue minor: ⁊ alia ꝓprietatis qua instrm est virtu- tis. ita ⁊ caloris inãlis ꝑternãlitas est 2ᵉ. per quarũ vnam egredit̃ extra mensurã gradualẽ caloris nãlis: ⁊ dr̃ ꝑternãli tas mensure siue gradus: ⁊ per aliã egredit̃ extra ꝓprieta- tẽ nãlitatis per quã non existit cõueniẽs virtutis instrm si- ue sit cũ mensura graduali nãlitatis siue nõ. Põt. n. calor in- nãlis esse remissior in gradu calore nãli: ⁊ tñ per suã malaꝫ ꝓprietatẽ põt occidere: sicut sepe cõtingit: ⁊ maxime in fe- bribus pestilẽtialibus: ⁊ põt esse ecõtra: vt sepe apparet in acutis. Scire tñ õbes ꝙ ꝑternãlitas gradualis nõ est eque mala: sicut q̃ ꝓprietatis. Ponũt tñ exm de ꝑdictis de tyria- ca in qua est mẽsura gradualis caloris qua ponit̃ calida in tã to gradu: ⁊ est in ea ꝓprietas siue ꝓportio qua resistit vene- nis. ❡ Differũt aũt calor nãlis ⁊ inãlis ꝑmo: qr calor nãlis in organo sensus tactꝰ iprimit ꝓportionẽ. innãlis võ dispro portionẽ. 2° qr calor nãlis ꝓpter ꝓportionẽ quam infert in organũ sensus tactus est suauis ⁊ mitis. inãlis võ per op- positã cãm est acutus ⁊ insuauis ⁊ mordax. 3° qr nãlis calo ris pñm est nã que est ꝑncipale instrm aie siue forme. inãlis võ caloris pñm nõ est nã: sed aliquid nãm ledẽs. 4° qr nã- lis caloris pñm semp est ab intrinseco. inãlis vero nõ semp est ab intrinseco. quinto qr calor nãlis tenet nãm mediĩ. in- nãlis võ extremi per quã qntã dĩam dixerũt qdã ꝙ nãlis ⁊ innãlis calor nõ sibiinuicẽ ꝯtrariantur: vt vere duo extrema maxime a se distantia: sed opponũtur velut extremũ medio.

Dixerũt qdã ꝙ mensura gradualis caloris nãlis est scdus gradus ⁊ inãlis febrilis ẽ 3ꝰ gradꝰ ⁊ inãlis nõ febrilis est ci tra 3m gradũ ꝯ̃sus 2m vt 2ᵒ vel 3ᵒ mãsio scdi gradus.

❡ An autẽ calor in diffõne febris positus sit calor nãlis an innãlis auctores nõ vniformiter expsserũt: sed alij ⁊ alij di- uersa de calore febris cõsiderãtes ad diuersa se referentes alr ⁊ alr dixerũt. Ipo. eni visum fuit ꝙ febris tũc sit quãdo caliditas inata mutata fuerit ad calitatẽ igneam. Et Gal. ꝑmo affo. in ꝯ[to] affo. qui crescũt. ⁊ affo. humide diete. ꝯside rãs cũ Ipo. calorẽ nãlẽ q prius erat in termino sanitatis ⁊ nãlis nõ est: sed exiuit ad terminũ innãlitatis febris: dixit. Fe- bris est calor nãlis mutatꝰ in igneũ. i. est extra ãbitũ nãe in- census ⁊ sensibilr ⁊ imediate ledẽs opõnes: ⁊ vt per sui incẽ- sionẽ videat̃ ad nãm ignis accedere nõ ꝙ incẽdat̃ vt ignis. imo q̃uis fm plm sit intensior calore nãli ꝑexũte: aliqñ tñ est valde remissior eo: vt pꝫ i febribꝰ in qbꝰ anhelitꝰ exspirat̃ frigidus. ❡ Et qdã male intelligẽtes vba ꝑdicta Ipo. ⁊ G. dixerũt ꝙ febris sicut est calor ita est siccitas: qr dixerunt ꝙ est calor mutatus in igneũ q nõ solũ est calidus: sꝫ siccus. Unde sup ꝑmo re. acu. dixit Gal. euenitꝰ febris est fm alterationeꝫ q̃litatis inate ad calitatẽ igneã. Et subdit. nã febris calida est ⁊ sicca: qđ est: qr ignis est cũ hac dispõne. dicũt autẽ ꝙ po- tius dr̃ esse in gñe calitatis q̃ꝫ siccitatis: eo ꝙ calitas q̃litas actiua exñs in eo potior est ⁊ ꝑor siccitate passiua. ❡ Aui. võ ⁊ Isaac ⁊ multi alij cõsiderãtes innãlitatẽ caloris febri- lis nocẽtẽ opõnibus nãlibus habere pñm ab extrinseco: di- xerũt ꝙ febris est calor extraneꝰ. Et qdã vt Ipo. ⁊ Gal. cuꝫ suis sequacibꝰ fecerũt in diffõne febris ꝑdicationẽ iꝓpriã ⁊ denoiatiuã dõo. Febris est calor nãlis neqꝫ voluerũt aliđ dicere nisi ꝙ febris est calor in subiecto eius cui aduenit cũ calitate nãli eius. A. võ ⁊ sequaces fecerũt ꝑdicationẽ pro- priã ⁊ essentialẽ. nã febris vere est calor extraneus siue cali- tas extra nãm siue mala cõplo calidare est vere calor ex̃neus extraneitate ꝓprietatis que dr̃ improportio ⁊ nõ extraneita te solius mẽsure. nã ex̃neitas solius mensure nõ semper fa- cit febrẽ. imo ⁊ fm quosdã nũqꝫ facit eã. naꝫ ⁊ si habeat hõ gradũ caloris intẽsiorẽ nãli. nõ tñ febrit vel nõ aliqñ febrit: vt apparet in irato ⁊ fatigato q q̃uis caleant supra mensu- ram caloris nãlis nõ febriũt. Unde Aui. dixit. nõ sicut calor ire ⁊ laboris. Et Isaac febrium ꝑmo dixit. hos calores ire ⁊ laboris ⁊ similes vt q solis balnei ignis ciboruꝫ ⁊ potuũ ⁊ medicinarũ calidaꝝ nõ esse febres cũ nõ ledãt primitiue ope- rationes oẽs nisi ꝑus mutent̃ ad febrẽ. i. q̃uis extra nãm sint ex̃neitate mẽsure: nõ tñ sunt febris. s. in certa mensura citra 3m gradũ calitatis permanẽtes. vel alr. nõ sunt febris nisi aliam extraneitatẽ acquirãt. Et hoc sensit. A. cũ subdẽs ad dictos calores alr nisi vltimentur. i. nisi ad 3m gradũ calitatis extranee aduenerint. vel: ⁊ melius nisi in ꝓcessu querentes vltimari aliã extraneitatẽ que est ꝓprietas acqsierint. Et ꝙ ista vltima expõ sit melior demrat lra q̃dam que hic reperi tur affirmatiua dicẽs. cũ vltimant̃. i. si etiã vltiment̃ in gra- du mẽsure: nõ tñ sunt febris nisi extraneitatẽ ꝓprietatis ha- beãt: ex quo pꝫ: ꝙ cũ extraneitate mẽsure põt stare sanitas: cũ extraneitate võ ꝓprietatis nõ: sed semp cuꝫ ea egritudo erit: quapropter maioris malitie ⁊ lesionis erit multo extra neitas ꝓprietatis q̃ꝫ q mensure. ❡ Et Auer. 5° colliꝫ. voluit ꝙ calor innãlis sit 2ᵉ. Unus q disariã est ꝑter nãm ⁊ dio vi te oppositꝰ: ⁊ q̃lis est cadauerũ ⁊ mẽbrorũ corruptoꝝ. Aliuꝫ est innãlis fm qđ siue nõ disariã: q̃lis est q est medius inter calorẽ nãlẽ ⁊ eũ qui est innãlis dio: ⁊ iste est hñs latitudinẽ fm quã talis calor inãlis ponit̃ esse sub triplici gradu in- nãlitatis: quoꝝ vnus est ꝯ̃sus latus caloris nãlis in primo gradu innãlitatis: q̃lis est calor inãlis extraneitate mensure illius. Et hic vt patuit vel nõ nocet opõnibus vel ⁊ si nocet nõ nocet oibꝰ de q̃ ex dcis. s. satis apparet. an possit ꝑdica- ri de febre an nõ. Aliꝰ est ꝯ̃sus latꝰ caloris q disariã est innã- lis: q̃lis ẽ in extremo extraneitatis ꝓprietatis caloris inãliꝫ

Nõ semp febris est morbꝰ cõpositus.

Calor naturalis ⁊ innaturalis conueniũt ⁊ differunt.

Differẽtie calo naturalis ⁊ innaturalis

Utrũ calor positꝰ in diffõne feb. sit calor naturalis an innaturalis

versus famũ: q̃lis est calor febriẽtiũ putride in hora mortis
existiũ: aut q̃lis est calor mẽbri vel etiã mẽbrorum existium in
via corruptiõis vt in herpete vel cancro. ⁊ 3⁹ est inter hos
duos medius: q̃lis est calor febris marie febris salubris: ⁊
de vtroq͞ʒ horum duorum vltimorum modorum caloris innãlis dĩ ca
lor inãlis in diffõne febris posit⁹. ¶ De calore tñ extraneo
medio loquẽs. Ga. p̃mo de diffe febriũ in febrib⁹ putredi/
nis dixit. q̄ ipse est sicut semiputredo q̃ est media inter saniẽ
siue pus q̃ ad bonũ simplr̃ est in suo gñe ⁊ putredinẽ oĩo ad
malũ cui posset assimilari calor ex̃neus scdi modi: sicut sa/
niei totaliter ad bonũ posset assilari primus eius modus.
¶ Ex q̄bus apparet q̄ extraneitas caloris febrilis non est
totalr̃ ⁊ oĩfariã p̃ter nãm. nõ. n. cũ ea starent opa vite: est tñ
totalr̃ opposita sanitati. nusq͞ʒ. n. cũ febre stant opa sanitatis
⁊ apparet q̄ ex̃neitas caloris febrilis hʒ latitudinẽ magnã
in qua q̄dã ponũt extraneitatẽ febris putride intẽsioris gra
dus ex̃neitate aliarũ febriũ: ⁊ post eã ponũt ex̃neitatẽ febris
ethice intensiorẽ ea que eth͡c. Et nõ solũ hec latitudo ex̃nei/
tatis attẽdit̃ in gñibus febriũ: sed etiã in sp̃ebus generoꝝ ⁊
subalternis ⁊ sp̃alissimis ſm quã vna sp̃es febris. V.g. vna
putrida vel flãtica p̃cipat maiori extraneitate q͞ʒ alia ⁊ si/
militer in alijs sp̃ebus. ¶ Rursus q͞ʒ calor febrilis: vt pʒ ex
dictis vr̃ tenere mediũ inter calorẽ nãlẽ ⁊ calorẽ oĩfariã p̃/
ter nãm quidã ↄsiderãtes mediũ sape nãm extremorum. vt 5°
phy. dixit Ar. ⁊ nolbus insup extremorum aliq̃ñ vocari me/
dia: vt sup 4° asso. dixit. G. diũ quosdã auctorũ: vt. V.g. G.
⁊ Aũ. referre calorẽ febrilẽ in alterũ extremorum dictorum di/
cẽs q̄ est calor nãlis. Et alios võ. vt Auic. ⁊ Isaac referre
illũ in oppo^m extremũ dicẽs q̄ est calor extraneus ⁊c.

Utrũ ca lore natu rali ⁊ ex traneo ef ficiat̃ vn⁹ calor per essentiã.

¶ An aũt ex calore nãli ⁊ extraneo efficiatur vnus calor
per essentiã siue vterq͞ʒ per se maneat in febriente distinctus
ab alio licet ex eis vnus fiat per cõtiguitatẽ videt̃ hẽre du/
bitationẽ. ¶ Quidã tñ dixerũt. q̄ hi duo calores q̄ʒtuʒ ad
sube radicẽ nõ sunt vnus: sed q̄ʒtũ ad viã p̄cessus sic. decla/
rãt h̄ per simile. Si. n. in eodẽ loco vt in vna camera ponã/
tur due candele accense: quarum vna sit cerea ⁊ alia seposa ex
ambabus his vnus idẽ erit p̄cessus luminis vel caloris in
camera: in suba tñ radicis earum sunt duo: q͞ʒ vnus habet p̄
radice candelã cereã ⁊ alter seposam. ¶ Alij võ dixerunt
in q̄busdaʒ febriũ generib⁹ ex illis duob⁹ calorib⁹ fieri vnũ
per cõpõnẽ vt in putrida ⁊ effimera: q͞ʒuis marie in putrida
⁊ in alio gñe vt in ethica non fieri vnũ per cõpõnẽ q͞ʒuis per
cõtiguitatẽ: in essentia tñ remanere diuersos. p̃mũ dictoruʒ
declarãt in effimera quidẽ per id q̄ sp̃us alterat ⁊ actuat cõ
p̃lonẽ inatã vt sit bona pro operationibus vite. ⁊ hoc facit:
p̄pterea q̄ alius est sp̃us in quo permanet calor nãlis oĩo
incõpositus a sp̃u in quo p̄manet calor febrilis. de putrida
vero declarant per hoc q̄ cũ eius ex̃neitas sit maxima non
fierẽt cũ ea opa vite: nisi esset calitas nãlis a qua fierent ab
illa distincta. nec hñt p̄ inconuenienti q̄ in mẽbro sit simul
calitas nãlis ⁊ calitas extranea: q͞ʒ nõ opponũtur: nisi sicut
extremũ medio: vel etiã si sint vẽ ↄtraria adhuc possunt si/
mul inesse subiecto saltẽ in esse remisso: ⁊ ad tẽpus in quo
inter eos currat pugna: sicut in mixtione elemẽtorum stant ele
menta simul mixta manifeste. Ita cõsilr̃ in eodẽ corpore seu
mẽbro calor nãlis ⁊ innãlis durante inter eos pugna simul
stare possunt: q͞ʒuis finaliter vnus eorum vincat alterum: puta
nãlis extraneũ ⁊ sanet̃ patiens: aut ecõtra vincat nãlem ex/
traneus ⁊ moriatur. Et dixerũt q̄ ad hanc distinctionẽ esse
tie calorũ aspiciens A. dixit. q̄ febris est calor extraneus:
eo q̄ calor nãlis nõ predicat̃ de morbo. 3^m võ p̄dictorũ de/
clarãt in ethica dicentes in ea ex nãli ⁊ inãli calore fieri vnũ
per essentiã: q̄m si sic nõ foret tunc isti duo calores essent in
ea: sicut duo agentia distincta: quorũ vnũ esset potens corrũ
pere aliud: sicut in putrida ⁊ effimera: ⁊ tũc sequeret̃ q̄ ethi
ca posset ab intrinseco corrũpi: q̃d videt̃ esse cõtra mentem
oĩum auctorum. Et dicũt q̄ ad istã vnionẽ caloris aduertens

Auer. colliget 3° dixit. q̄ caliditas febrilis est cõposita ex
nãli ⁊ p̃ter nãm. ¶ Sunt aũt ⁊ alij dicentes in omni genere
febris hos duos calores esse abinuicẽ diuersos ⁊ nõ facere
vnũ nisi p̄ cõtiguitatẽ: differũt eni hi duo calores suba ⁊ si/
tu. ⁊ maxime cũ sint sicut duo agentia ↄtraria: quorum vnum
corrũpit aliud. Dixit eniʒ Aui. p̃ᶜ 2°. cap̄ de signis cõplonũ.
calor nãlis est nature instr̃m quo caloris extranei aduenië/
tis nocumenta depellit: ⁊ q̄ differant suba apparet: q͞ʒ calor
nãlis est vapor calidus ⁊ humidus tactu suauis constricti/
uus ⁊ viuificus. Calor vero innãlis est vapor calid⁹ ⁊ sicc⁹
horribilis tactu igneus cõsumptiuus: quare ex his duobus
nunq͞ʒ posset fieri vnus ſm essentiã: quos etiã esse alios ab/
inuicẽ differẽtes declarãt effect⁹ diuersi in quolibet febriẽ/
te euenientes: bone. s. operationes ⁊ male: declarãt etiã eos eẽ
diuersos apud medicũ diuersa. s. intẽtio circa ipsos. Inten/
dit. n. in quolibet febriẽte medicus nãlẽ ↄseruare calorem
extraneũ võ expellere ⁊ destruere. Et hui⁹ intentionis fuit
Ar. p̃ᵃ p̄bleu. p̄bleumate 56°. vbi ponens regimẽ febrium
interpolatarum apte voluit calorẽ nãlẽ ⁊ inãlẽ esse distinctos:
cum docuit multiplicare calorẽ innatũ: vt extinguat febrilẽ
sicut maior ignis extinguit minorẽ. ¶ Medicus tñ inq͞ʒtũ
medicus de hac ambiguitate curare nõ habet: ⁊ cũ nihil ei
p̄ficiat in curatione febriũ: habet tñ tenere q̄ calor febrilis
sit calor diuersificatus: tñ cum cõparat̃ calor vnius febris
ad alium alterius febris: p̄pter q̃d 8° ter. dixit Gal. q̄ calor
febrilis alius est leuis ⁊ facilis: quasi calor solis. Alius for
tissimus ⁊ q̄si igneus incẽsiuus: sup. ⁊ alius inter ipsos me/
dius. Et Dam. dixit in suis asso. Oĩum febrium calor extra
nãm est: sed differũt inter fortẽ ⁊ debilẽ ⁊ hʒ medicus tene/
re q̄ calor febrilis sit additus calori nãli: nõ tñ q̄ per eius
additionẽ sit necessariũ in febriẽte calorẽ intẽsiorem esse q͞ʒ
fuerit in eo ante. s. t̄pe sanitatis: cũ oĩs calor febrilis de nãli
multũ resoluat ⁊ resoluẽdo minuat. Et q̃d dixit Auer. collʒ.
7°. q̄ calor extraneus rarificatur a nãli ⁊ mensurat̃ mensu/
ra eius: sicut etiã innuit Ipo. p̃mo asso. in asso. Qui crescũt
dũ dixit. Et febres senibus nõ sunt similiter acute: frigiduʒ
enim habẽt corpus. hoc aũt dictũ est sic intelligendũ: q̄ ſm
q̄ calor nãlis est fortior vl̃ debilior in corpore ſm hoc plus
vel minus debilitatis preter nãm poterit tolerare: vñ robu
stũ corpus multũ habens de calitate nãli intensiorẽ poterit
sustinere febrem q͞ʒ corpus debile: ⁊ non intelligimus q̄ in
robusto corpore sit semper calitas p̃ter nãm fortior q͞ʒ in de
biliori. Ideoq͞ʒ concedit̃ q̄ corpori in esse in hyeme maiorẽ
calitatem p̃ter nãm posse sustinere q͞ʒ insit ei in estate: nõ tñ
q̄ in hyeme p̄ducatur intensior calitas preter nãm in cor/
pore q͞ʒ in estate. Et similiter dĩ q̄ iuuenis plus põt pati ca/
lorẽ extraneũ q͞ʒ senex: dicũt tñ q̄ calor extraneus in febriẽ/
te semp maior est suo calore nãli: ⁊ hoc vel in comparatio/
ne ad humidũ ipsius corporis vel in comparatiõe ad id q̃d
erat in eo de calore naturali tempore sanitatis.

¶ De subiecto febris. Ca. iiij.

Duplex posuerũt sapiẽtes febrem habere
subiectum. primũ est primũ ⁊ im/
mediatũ siue principale ⁊ p̄pinquũ. vñ. Gal.
2° de accidenti ⁊ morbo: ⁊ ponitur in 16° con/
tiñ. dixit. Febris est morbus de mala cõplone:
⁊ hec mala complexio sit quotiens in corde inducitur cali/
ditas egrediens cursum nature: si aũtẽ calitas fuerit in ali-
quo vno mẽbro. s. preter cor. nõ sequitur consuetudo appel
lare eam febrẽ: sed erit morbus in ipso mẽbro: ⁊ si dictum
fuerit q̄ in ipso membro sit febris erit magis incongruum:
quare bene dicitur q̄ febris est mala cõplo cordis differẽs
a mala complone cordis calida. de qua. A. determinat xiᵃ
tertij. sicut species a genere. vt supra dictũ est. Unde x° de in
genio sanitatis dixit Gal. a stõ calido ⁊ siccore ab epate ca/
lefacto procedit aliquando calor preter naturã in totũ cor/
pus: ⁊ tamẽ tunc febris nõ est: sed est morbus similis febri:

est tñ deniq; hic calor ꝑter nām: sed nondū febrē esse dicim⁹ nisi cū caluerit cor. Est nēpe quāq; radix vel minera a q̄ ꝓcedit febris extra cor: sed nondū est febris nisi ꝓcedat ad cor. ¶ Scdm subiectū febris est mediatum ⁊ secundarium: ⁊ hoc est totū corpus in qd̄ febris a ꝑncipali ⁊ immediato subiecto. s. corde defert. Et hoc qdem subiectū ẜm subiectum extensiue adequatum febris appellant. vnde Gal. 2°. de accidenti ⁊ morbo: nihil aliud videtur esse febris nisi calor nimius in toto corpore extensus vel expansus. Et 7° tera. dixit Illud qd̄ est calida dispositio ẜm venterē hoc est febris ẜʒ vniuersuʒ corpus. Et Haly. 8° theorice dixit febris est morbus ex mala complōne calida toti adueniens corpori. Sanitas nāq; ⁊ egritudo calor naturalis ⁊ innālis circa idem subiectū versant: ⁊ cuius eni tēperies est sanitas ipsius intēperies est morbus: ⁊ cui primo attribuit sanitas siue tēperies ei primo attribuit intēperies illi opposita. mō ita est ꝙ calor nālis siue ꝯplō nālis que est principale ⁊ imediatum instrm perfectiuū operationū toti⁹: primo ⁊ imediate attribuitur cordi: ⁊ cū ipsa possit distemperari distēperantia calida lesiua operationū toti⁹ que est febris: ideo est ꝙ febris primo ⁊ imediate attribuitur cordi: ꝓceditq; postea ab eo in totū corpus. ¶ Apparet autē ex dictis febrē esse ꝓpriuʒ morbum cordis: ⁊ nō solū in suo esse incōpleto: sed etiaʒ in suo esse cōpleto ⁊ perfecto vt Gal. voluit ꝑmo de differentijs febriū. Cum ergo dicūt ꝙ febris est ꝓpria passio cordis nō intelligūt ꝙ ista forma licet accidentalis sit ꝓcedat ex ꝑncipijs subiecti eius siue cordis nisi receptiue que accidentalis forma vt febrilis calor ita determinat sibi principaliter cor in quo primo recipitur: ꝙ nullum aliud mēbrum sicut sinitas determinat sibi nasum: ⁊ nō aliqd̄ aliud mēbruʒ: ⁊ in ipso solo naso recipitur. Sic ergo patet ꝙ calor febrilis accensus in corde: etiam anteq̄ʒ ad totum corpus spargatur realiter est febris: ⁊ eius dñs realiter febrē patitur. Et Aui. hoc expresse voluit cum ca° de febre effimera ex calore solis dixit cum calefit aer ⁊ peruenit ad cor: ⁊ fit febris: deinde spargitur ⁊c̄. Nā licet tūc nondū habeat febris totū suū esse extensiuū: habet tñ totū suū essentiale. Voluit eni Gal. ꝑmo de interioribus. ꝙ morbus quilibet in sui initio totuʒ suū essentiale esse habeat: sed nō sic est econuerso. s. ꝙ calor extraneus primo accēsus in suo subto febris q̄ʒtum ad vnū vel plura vel oīa mēbra fit realiter febris neq; eius dñs febrem pati dicit nisi caluerit cor. tunc enim illico facta est febris: ⁊ etiā anteq̄ʒ cor illā extraneam calidicatē in totum corpus expanserit. Et fortasse est hoc: q2 denolatio ōbet fieri a forma principij ⁊ non a forma principiatorū. Et q̄ʒuis calor accēsus in corde sit febris ante expansioneʒ eius in corpus: ⁊ nō tamen est post expansionē eius in corpus vna ⁊ alia febris: sed ex calitate cordis: ⁊ ex calitate expansa in corpus fit vna calitas que est vna febris. ¶ Dixit quoq; Gal. in li. de malitia complōnis diuerse ꝙ parū moratur calitas extranea in toto vel in aliquo mēbro principali vel nobili vicino cordi quin ꝑueniat sinister ventriculus cordis ad finē calitatis idest ad caliditatē extraneā febrilē. Dixit autem de sinistro vētriculo: q2 est calidior ⁊ est magis aptus inflāmari. Et coadiuuat ad hoc dixit Ga. ꝙ sanguis eius est subtilior ⁊ nāe spūs vicinior ⁊ mouetur motu ꝯtinuo. ¶ Et q̄ʒuis ad esse febris requiratur calitatē extraneā esse in corde accensam: nō tamē necessariū est eā semp esse accensam in oībus partibus simul ꝓut accensum dicit calefactuʒ esse: sed sufficit: vt sic alterā tñ partiū cordis esse accēsam vel subam ei⁹ humorē vel spūm vel aliud ꝓportionabile his. Semper tñ requirit oēs partes cordis esse accensas ꝓut accensuʒ dicit calefactū esse vel calefieri. Dixit Gal. ꝑmo de differētijs febriū. necesse est aliquā partē cordis esse in calefacto eē alijs exñtibus solum in calefieri ad hoc vt sit febris. Contingēs tamē est oēs dictas tres partes cordis esse in calefacto esse vel duas ex eis: sicut pʒ in febribus compositis ex diuersis generibus febriū. In simplicib⁹. n. solū vna pars cordis est in calefacto esse ⁊ relique due in calefieri quas partes sic se habere contingit ex varia dispōne ipsarū. Cōtingens. n. aliquam vel aliquas ptes cordis sic esse dispositas ꝙ resistant receptioni calefacti esse in se. Aliam vero sic esse dispositam ꝙ nō resistat: ⁊ sed erit habilis ad recipiendū calefactū esse ⁊ ipsum in se recipiet siue agens illā calliditatē sit extrinsecum siue intrinsecū: q2 ꝓpter pōt est subam cordis ex sui dispōne esse aptā poni ab agente calō in calefacto esse humore ⁊ spū non positis ab illo agente in calefacto esse propter eorū inhabilitatē ⁊ resistentiā quā facere pñt agenti: q̄ʒuis de se humor ⁊ spūs sint habiliores ad recipiendū calefactū esse ⁊ ꝑcipue spūs. Si enim sic non cōtingeret: tunc oīs febris esset cōposita ⁊ nulla simplex qd̄ est contra intentionē oīum auctorū. ¶ Sunt autē qui iꝓprie assignāt febri 3ᵐ subm: ⁊ est mēbrū illud vel mēbra a quo vel a quibus causa febris prius manifestatur: vel est tanq̄ʒ in minera. ver. g. in effimera ex sole caput. In putrida ex sanguie aliqñ epar. In flegmatica stōus. In mela splen vel aliqd̄ de mēbris occultis vel manifestis.

¶ De delatione caloris febrilis in totum corpus ⁊ de deferētibus ipsum. Ca. v.

Calore extraneo ad cor accedente. Dixit Isaac febriū ꝑmo. nālis a ꝯpamento egreditur. s. tā innatus q̄ʒ influēs. Calor enim extraneus qualitas exñs horribilis ⁊ cordi improportionalis cū cordi imprimit calorē eius nālē a sua nāli dispōne permutat: ⁊ ad calim distēperat. Tal autē influit sup mēbra calor nālis qualis in ipso corde est. Est autē in ipso extraneatus ad calitatē febrilē: quare ⁊ qui influitur calor i mēbra extraneatus ad calitatē mittitur ⁊ in mēbra ⁊ talis influxus ea versus suā dispōnē disponit ⁊ alterat: ⁊ sic ad calitatē extraneā que est febris: quare ⁊ sic in eis febrē ponit: vnde ꝓcedēs in mēbra cā est febris. Et calor ex eius ꝓcessu in mēbris derelictus est ipsa febris. vnde Ga. in li. de sōmia: ⁊ scribitur 16° cōtiñ. Sicut calitas nālis ꝓcedit in totū corpus de corde ita calitas egrediens modū nāe nō ꝓcedit in totuʒ corpus nisi ꝓcedat prius ad cor. ipsa enim perueniēte ad cor leuiter fit calefactio. Iste tamē processus vt ex dictis. ē. pʒ: non est necessarius ad esse febris: pōt. n. esse febris sine ipso: ⁊ tñ ponitur in diffōne febris: q2 nō stat febris sine illo tpe aliq̄ notabilr sensato: sicut neq; stat vita in mēbris tpe consili corde nō influēte super eis. Et sicut calor nālis a corde de se est delabilis ad oīa mēbra corporis nisi aliquo ipediēte ꝓhibeat: ita ⁊ febrilis calor de se est etiā delabilis in totū corpus: ⁊ ⁊ oīa eius mēbra nisi sit qd̄ prohibeat. Inest ergo de se oī febri in oīa mēbra corpis deferri: ⁊ ⁊ totū corpus habere ꝓ suo subto extēsiuo: ⁊ si ꝓpter aliqd̄ ꝓhibēs non semp oīs febris ⁊ saltē nō omni eius tēpore in totū deferat corpus. Unde Auic. c° de lipparia febre. mouēs hanc dubitationē in solōne sua dixit. ꝙ in terminis. i. diffōnibus rerū nālium in quibus diffō datur per aliquos effectus siue accñā opʒ ad eius v̄ificationē vt vna cōsideret cōditio que est vt non sit qd̄ ꝓhibeat: vnde diffinit aqua ꝙ est corpus frigidū: ⁊ tñ reperitur aqua calā. nā illa diffō verificatur cū aqua dimissa fuerit ẜm nām suam ⁊ nō sit ꝙ ꝓhibeat. Et similiter dixit de diffōne grauis quod est illud qd̄ descendit inferius: q2 verificatur cū dimissum fuerit in sui natura: ⁊ non sit ꝙ ꝓhibeat: ⁊ simile est in diffōne febris: nam de se in omnibus diffunditur mēbris nisi fuerit prohibēs. Accidit autē febrē ꝓhiberi spādi ad aliqua mēbra corporis aliqñ propter cām intrinsecā vt opilōneʒ vel humorē frigidissimū in illis mēbris exñtem: ⁊ aliquādo ꝓpter cām extrinsecā: vt propter strictură vehementē supra illa mēbra factā aut appōnem rerum frigidissimarum sicut niuis vel pluuie super eis factā. ¶ Quāuis tamē in febrēte calidites febrilis ad aliqua mēbra expandi ꝓhibeatur: ⁊

Febris est morbus cordis

Quāuis cor sit subiectū primū febr. nō tamē est necesse for. esse accensaʒ in oībus partibus cordis simul.

illa tn̄ mēbra nō sunt sana:sȝ egra qd̄ indicauit. A. cū vbi.ā.
dixit:nocu^m carū.s.febrilū actu necessariū est esse in omni-
bus ꝑtibus.i.mēbris. Quo autē morbo egrotēt illa mēbra
diuersimode sensere sapientes:dixerunt eni quidā illa mem
bra febrē pati:q̄m quousq̄ viuūt aliquē calorē a corde reci
piunt:sed nō aliū q̄z habeat:habet aūt febrilē:vnde ⁊ febri-
lem recipiūt:⁊ sic febrē patiunt̄:q̄uis febrilis calor in eis
non sentiat̄:q2 in eis valde remissus est:tn̄ cū hoc stat ꝙ in
eis sit morbus calidus:q2 calor ille cōparatiue cōsideratus
in respectu caloris nālis in ipsis mēbris:tūc existentis qui
fere mortificatus est dici pōt intensus:⁊ q̄libet mēsura calo
ris innālis exn̄s in mēbro excedēs mēsuram caloris nālis
ipsius mēbri pōt dici ⁊ est morb⁹ calid⁹ in ipso mēbro etiā:
⁊ si dici pōt alio re^a in ipsis mēbris quo ad sensum fridissi-
mis fridissimū esse morbū ꝓpter ꝑuationē maximā caloris
nālis in eis. Et hoc dictū intellexit Aui.cū dixit ꝙ febris de
fertur in totū corpus nisi sit ꝓhibēs q̄tum ad caloris febri-
lis intensionē tn̄. Alij vero dixerūt ꝙ in mēbris frigidis.
febrientiū ad que caliditas febrilis ꝓhibet̄ peruenire si fri-
giditas coꝝ fuerit ꝑuatiua ꝓueniens ex paucitate spirituū
in ipsis quacūq̄ causa cā fuerit est febris ⁊ morbus calid⁹
sicut ꝑdicti dixerunt. Si vero illa frigiditas fuerit positiua
in illis mēbris ab agente infrigidante intrinseco vel extrin-
seco actu posita:dicūt ꝙ si febris fuerit simplicis caloris:vt
ethica ⁊ effimera tunc magno exn̄te frigore in aliquib⁹ mē-
bris illius sic febrientis in illis mēbris nō est febris:imo ⁊ si
ante ipsorū infrigidationē in eis erat febris per superuentum
illius frigiditatis sublata est ⁊ corrupta que intentior cali-
tate febrili priori esse ꝑsupponit̄:nec est dīa a quouis agē-
te illa intensior friditas in illis mēbris inducat̄ in intrinse-
co vel extrinseco. Si ꝟo febris non simplicis fuerit caloris
vt putrida:dicūt ꝙ si me^te vapore putrido a corde calor fe-
brilis expādat̄ in mēbra tūc cū frigiditate etiā magna reꝑ-
ta in aliquibus mēbris in ipsis est febris cū nō ꝓhibeat nec
ꝓhibere possit frigiditas coꝝ vaporē illum putridū venire
ad ipsa sm̄ totū:veniēs autē est cā febris in eis. Si ꝟo in dī-
Nō semp est necessarium in febre putrida calorē ad mēbra expādi cū vapore putrido. cta febre expansio caloris fiat sine vapore putrido ad ipsa
mēbra frigida:tunc in illis febrē nō esse dicūt:sicut etiā in
febribus simplicis caloris dixerūt. ❡ Propter predicta sci-
re debes ꝙ nō semp est necessariū i febre putrida calorē fe-
brilē expandi ad mēbra cū vapore putrido ꝓpter tres cau
sas quas sapiētes assignauerūt. Prima est:q2 sola facta al-
teratione in corde a vapore putrido est febris putrida:⁊ si
nūq̄ expanderetur:⁊ cū hoc etiam pōt expandi sine vapo-
re illo putrido:influit.n.cor mēbris sm̄ febris deferens
plus q̄z causam febris. 2^a est:q2 posset vapor putridus cor
alterans esse pauce q̄titatis:ita ꝙ per anhelitū totus pote-
rit extra corpus emitti preter ꝙ ex eo aliquid expāditur in
mēbra. 3^a causa est:q2 posset esse cā febris putride aliq̄ ma-
teria ꝓpinqua cordi pauce q̄titatis:sed pessime qualitatis
vt aliqua mala cōplō que nō grā q̄titatis sue:sed cā alicui⁹
sue magne malitie causabit febrem putridā:cuius vapor rō
ne sue pue q̄titatis nō esset delabilis per corpus vel nō sal-
tem ad oīa mēbra corporis. Itaq̄ febrilis calor a corde in
totū corpus expanditur remoto ꝓhibēte:sed nō equaliter
ad oīa expandit̄ mēbra:nec eodē mōnec etiā in oībus fe-
bribus ipsius expansio est equalis neq̄ simul.imo per ꝑus
expandit̄ vel pōt expandi ad vnū mēbroꝝ q̄z ad aliud: Et rē
plū posbile Rabi auctoritate. Gal. in li. de tabe in febre ethi
ca a causa extrinseca generata cū dixit. ꝑ^m mēbroꝝ qd̄ cale
fit in hmōi febribus ethicis est cor:⁊ post ipsū calefit epar
Primū mēbroꝝ qd̄ calefit in febrib⁹ ethicis ē cor. ⁊ stōus ⁊ post stōm mēbra alia. ❡ In febre quoq̄ que est
mala cōplō calida equalis ⁊ facta vt ethica calor febrilis to-
ti ⁊ cuilibet eius parti tam formali q̄z m̄ali equaliter ꝓpor-
tionatus cōicatur:intelligendo per cōicationē equaliter ꝓ-
portionatam q̄n mēbra siue quelibet partes seruāt inter se
in dīferātia febrili eandē ꝓportionē caloris:quā seruabant
de calore nāli tpe sanitatis:cū quadā tn̄ latitudine:sicut cō-
siderauit Gal. in li. de malitia cōplonis diuerse. In febre ve
ro que est mala cōplō diuersa ⁊ fiens nō equaliter ꝓportio-
nata q̄n quibusdā partibus plus:quibusdā ꝟo minus de ipso
calore febrili cōicatur. ❡ Sūt autē qui dicūt calorē febri-
lē nō semp actu expandi ad oīa mēbra:ita ꝙ in eis actu per
cipiatur ad tactū:sed quātū ad effectū ei⁹ que est lesio ope-
rationū bene semp expanditur ad totū corpus:vt in sequē-
ti patebit ca^o. ❡ Fit autē febrilis caloris expansio in corp⁹
dixerunt sapientes:mediāte sanguine ⁊ spū per arterias ⁊
venas:eisdē.n.deferentibus calor preter nāz portabitur in
mēbra quibus ⁊ nālis influit̄. Cū ergo de tribus cordis par
tibus pars mēbrana nō sit delabilis:humoralis aūt ⁊ spūa
lis:sic restat ꝙ mediante sanguine ⁊ spū fiat delatio:sitq̄ de
latio tā innālis caloris q̄z nālis sanguine ⁊ spū pariter ⁊ nō
vno sine alio.nā ⁊ q̄uis agens extrinsecū a corde siue sit ex
trinsecū siue intrinsecū posset alterare sanguinē eius sine spi
ritu ⁊ spūm sine sanguine:vt.ā.dictū est:eo ꝙ nō hȝ ordinē
siue dependentiā sanguis ⁊ spūs cordis ad aliud agēs:cor
tn̄ vnū absq̄ altero alterare nō pōt ꝓpter ordinem ⁊ depen-
dentiā quā habet ad ipsum:ig̅r vtroruq̄ simul sit aliorum
calorū in corpus delatio. Et si forte sit posse dicere ꝙ pro
aliquo ꝑuo tpe nō cōsiderabili a medico posset esse facta de
latio mediante spū ⁊ non adhuc mediante sanguine cū spūs
velocius fluens citius ad mēbra ꝑueniat q̄z sanguis:medi-
cus tn̄ delationē factā in mēbra actu nō inueniet nisi postq̄
per sanguinē delata fuerit neq̄ quidē ambobus equaliter
fit ꝑdicta delatio:sed ꝑncipalius fit per spm̄ q̄z sanguinē ca-
loris delatio tam nālis in sanitate q̄z extranei in febre:eo ꝙ
sit spiritus sanguine mobilior ⁊ impressionū magis recepti
uus. Et cū hoc toto in febre humorali fit delatio caloris fe-
brilis sanguine plusq̄z in ethica ⁊ effimera. Et in effimera fit
plus spū mediante q̄z eodē mediāte fiat in humorali ⁊ ethi-
ca:⁊ in ethi^a fit minus mediāte sanguine q̄z in ethica in qua
fit delatio per sanguinē equalr̄ ad delationē spūs ipsaȝ pro
portionalr̄ cōparando. ❡ Deferunt autē sanguis ⁊ spūs ꝑ-
dictos calores in mēbra per arterias ⁊ venas:q̄uis ꝑ arte-
rias magis ⁊ ꝑncipalius q̄z per venas ꝓpter q̄titatē spūū
⁊ sanguinis subtilitatē in eis cōtentoꝝ maiorē existere q̄z in
venis per illas deferunt̄ ad totū corpus:nō tn̄ imediate ad
qualibȝ partē eius:cum nō ad oēm corporis ꝑticulā perue
niāt arterie ⁊ vene. Sed ad quasdam corporis ꝑticulas ꝑ-
ueniūt sanguis ⁊ spūs per arterias ⁊ venas mediate. Ad
quasdā itaq̄ defertur calor febrilis cum ꝑticis corpulentie
sanguinis ⁊ spūs.ad alias autē ꝑuenit febrilis caliditas per
simplicē alterationē alterando ꝑtē post partē. In ꝑ^a itaq̄ de
latione caloris febrilis in mēbra dicūt in eis esse accensam
febrē:⁊ per sequentes delationes dicunt in eis fieri febris
additionē aut cōseruationē:neq̄ tn̄ oīs febris cōseruatio ꝑ
dictas delationes eodē modo fit. Nā ethice ɔseruatio fit so
la ɔseruatione gnāli q̄ est in ordine mēbroꝝ ad cor in depē-
dere neq̄ per hāc depēdētiā febris ethica ɔ dici depēdēte
sed ꝟe facta ⁊ indepēdēs:ita ꝙ nō est in eis in fieri ⁊ altera-
ri ⁊ ꝓduci:⁊ tn̄ in eis per transmissionē sanguinis ⁊ spūs
ɔseruatur cū habeāt oīa mēbra ordinē ⁊ colligantiā ad vnū
ꝑn^m quod est cor. Ita ꝙ calor ethice in mēbris habituatus
⁊ factus exn̄s ⁊ indepēdēs in eis:nec in eis amplius exn̄s
in ꝓduci ꝓ sui ɔseruatione requirit transmissionē sanguinis
⁊ spūs ad mēbra in qb⁹ est:nullū.n.mēbrū q̄tūcūq̄ hēret
calidū factū siue nāle siue innāle remanet calīm sublat̄ ab eo
totalr̄ sanguine ⁊ spū:sȝ vita ꝑuaret̄ ⁊ mors cū frigiditate
possideret illud. In febribus ꝟo que sunt mala cōplexio di-
uersa non solū fit ꝑdicta ɔseruatio:sed etiā ɔseruatio spālis
a qua habet depēdētiā in ɔseruari:ita ꝙ ea remota ⁊ subla- Cor ē cā febris in alijs mēbris ꝑ accidens.
ta cā nō amplius ꝑmaneret. ❡ Et si bn̄ ɔsiderant̄ que dicta
sunt cor causat febrilē distēpantiā in mēbris nō per se:sicut cāe
cāntes ipsam in eo faciūt:sed per accn̄s indirectū ꝓpter eius

disterasiã accidit sanguinẽ ⁊ spm̃ calefieri:⁊ sic alteratos ad mẽbra ꝓcedere:vñ accidit ea mẽbra alterari ⁊ ꝑter nãm fieri. Et q̃zuis accidat sanguinẽ ⁊ spm̃ deferentes alterari ad calitatez:nũq̃ tñ ad tm̃ gradũ calitatis ꝑueniũt in q̃to gradu est calitas illius ptis cordis in q̃ est calitas in facto esse. nã agens q̃ ꝑncipalr̃ transmutat aliqd ad aliquã q̃litatem mediante agẽte organico debz potẽtius in se hẽre illã q̃litatẽ quã hẽat eius agẽs organicũ. Nec obstat huic dicto:qḋ dixit Ar. ac etiã Aũ. 3° coll'z. q̃ parua mutatio facta i pn° est magna in ꝑncipiatis:qm̃ intellexerũt re° sue ꝓportionis ⁊ nõ re° di° qḋ est in pn°: qm̃ mutatio in pn° facta in se est semꝑ maior mutatiõe facta in ꝑncipiatꝫ ꝓpter illã:q̃zuis respectu ꝓportionis principiatorũ mutatio in eis possit dici maior ea que est in principio respectu sue ꝓportionis.

¶ De lesione quã infert febris dominijs suis. Ca. 6.

Sicut calor nãlis per se stãs in suo tpamento est pn̄m ꝑfectiuũ opationũ omniuz cordis ⁊ totius corpis. Ita febrilis calor in corde stãs ⁊ ab eo ꝓcedẽs in corpus est p se pn̄m lesiuũ oium opationũ cordis ⁊ corpis. Vñ Aui. dixit. q̃ nocet opationibus nãlibus .i. omnib⁹ operationibus q̃ nãliter nobis insunt vitalibus .s. aialibus ⁊ nãlibus:sicut voluit Gal. 8° ter. Dixit. n. Gal. febrẽ hoiez cõtristare ⁊ actionibus eius nocere sumẽdo actiones etiaz ꝓ passionibus. Q si nil boꝝ fecerit q̃zuis calor factus fuerit nõdũ eũ febrilẽ dicem⁹. Illud idẽ declarauit Ysaac febriũ ꝑmo dicẽs. Cũ nãles actiões dicim⁹ intelligenda sunt cibi appetitus somn⁹ ⁊ vigilia sedere ambulare ⁊ oia alia silia. H. n. oia mutant ꝓpter calorẽ febrilẽ:ꝑncipalius tñ ꝑ ꝑplus inmutant opationes cordis vitales deinde nãles:⁊ 3° aiales Expresserũt aũt sapiẽtes de opationibus nãlibus plus: q2 ipse semꝑ in oibus febrib⁹ magis apparenter ledũtur. Alie autẽ licz ledant:⁊ in qbusdã etiã febrib⁹ multũ apparẽter:non tñ sic apparenter ledant in oibus febrib⁹. Et quidẽ lesio oiuz dictaꝝ opationũ est lesio diminuta vl' corruptiua:nũq̃ autẽ destructiua. nam ⁊ si q̃rũdã opõnũ calor febrilis possit aliquãdo destructiuus esse:sicut. ver. g. appetitus vel visus:tñ oium tñ opõnũ destructor esse nõ põt vita stãte. Dixit Ysaac vbi. s. Actio nãlis nũq̃ destruitur .s. ꝑm totalitatez in toto nisi cũ fit separatio aie a corpore. Et hoc idẽ innuit. A. cũ dixit q̃ nocet opationibus nãlibus:ita vt retineant .s. ⁊ non destruant. ⁊ dici põt ꝯsiderato pn° oium operationũ ⁊ tpamẽto ꝓ eis oibus reqsito a quo distẽperamẽtũ febrile ita eq̃lr distat q̃ oẽs opationes eq̃liter ledant. Verũtñ ꝯsiderato ꝑticulari tẽperamẽto cuiuscũq̃ opationis per se ad ipsam reqsito a quo distẽperamẽtũ febrile nõ eq̃lr:sed ineq̃lr valde distat cũ illa tẽperamẽta sint valde varia ⁊ diuersa nõ solũ in generib⁹ opationũ:sz etiã in spẽbus generũ. Est enim aliud tẽperamẽtum reqsitũ ꝓ aialibus opationib⁹ exercẽdis:⁊ aliud ab illo diuersum ꝓ opationibus nãlib⁹:⁊ aliḋ est qḋ est reqsitũ ꝓ digõne fienda ⁊ aliud ꝓ retentione siue attractione:⁊ in aliis ꝯsilr:qḋ rõnabiliter ⁊ de facto est.

Opatiões nõ eq̃liter ledũtur.

¶ Q nõ oẽs opationes nec in gñe nec in spẽ equaliter leduntur nec eodẽ gradu lesionis nec etiã alia lesionis spẽ:sz aliqua plus ⁊ altera minus:⁊ aliqua etiã minuit ⁊ aliq̃ corrũpitur ⁊ destruit:⁊ est hoc ꝯtingens ⁊ in generib⁹ ⁊ in spẽbus opationũ:q̃zuis ad hanc varietatẽ lesionũ cõcurrat seu ꝯcurrere possit etiã alia causa sumpta ex parte patiẽtiũ febres ꝓ diuersitate reperta in mẽbris coꝝ tã ꝑncipalibus q̃ nõ ꝑncipalibus in facilitate ⁊ difficultate patiẽdi. Sunt. n. quidã parati ledi faciliter in aliquo mẽbroꝝ suorũ:puta capite vel stõ:⁊ aliqui difficulter:vt plerũq̃ sensus demõstrat.

Opatiões pñt ledi duplr: s. p se ⁊ per accidens.

¶ Et sicut vt Gal. dixit 4° de accñti ⁊ morbo. ledi possunt operationes duplr. s. per se ⁊ per accñs: ꝯsilr ⁊ leduntur a calore febrili. per se quidẽ qñ distẽperat tẽperamẽtũ mẽbri huius vel illius q̃ tẽperamentũ erat ꝑfectiuũ operationũ ipsius mẽbri ⁊ distẽperamentũ non est ipsarum perfectiuũ per accidens vero sicut nõ distẽperat tẽperamẽtũ illius mẽbri:cuius leditur operatio:sed alterius superioris:cuius tẽperamentũ ꝑsupponit' vel requiritur ad hoc vt operatiões mẽbri inferioris perficiantur: ver. g. febrile distẽperamentũ aliqñ ledit opationẽ que est sanguinis gñio distẽperando tẽperamẽtum epatis:cuius sanguinis gñio operatio existit:⁊ sic ledit istã opationẽ per se:⁊ aliqñ ledit eandem operationẽ distemperando tẽperamẽtũ stomaci quo distẽperato nõ ꝑparat stomacus epati mãm ꝯuenientẽ pro generatione sanguinis:⁊ sic ledit istã opationẽ per accidẽs. Dixit tñ Ga. 3° de interioribus. q̃ põt ledi operatio alicuius mẽbri preter q̃ in ipso mẽbro fiat immutatio in suo proprio temperamẽto:sicut cum fit immutatio in membro mittente vel preparante aut deferente illi mẽbro spm̃ vel virtutem:⁊ sic patet q̃ a febrili distẽperamento possunt ledi operatiões alicui⁹ mẽbri ad qḋ illud distẽperamẽtũ nõ peruenit:⁊ siue febris per se siue per accidens ledat operationes huius vel illius membri per se:tamẽ semper est apta ledere operatiões oẽs totius nisi sit ꝓhibens:⁊ saltem oẽs operationes totius in febriente sic leduntur q̃ oẽs ⁊ quelibet earũ per se in eo nõ febriente perfectius fierent. ¶ Cõtingens quoq̃ est qñq̃ ꝑ accidens aliquã operationẽ iuuari a febre:sicut cũ digestioni stomaci auxiliatur in eo qḋ habuerit humores frigidos in stomaco suo digestionẽ eius impedientes:auxiliatur. n. isti per accidens ad digerendũ calefaciendo ⁊ cõsumendo illos frigidos humores. Cũ autẽ dixit Gal. 6° de accidenti ⁊ morbo. q̃ virtus frenetici augetur:q2 quidam eorũ saliũt ad parietes:non intellexit absolute:sed cõparauit calidam frenesim ad frigidã que est litargia. dixit enim. frenesis calida ⁊ sicca egritudo corp⁹ in actiua operatiõe forte efficit: frigida vero frenesis mẽbra congelat. ⁊ non voluit:vt quidam putauerant iam q̃ virtus motiua in frenetico fortior sit q̃z in eo sano existente. Similiter aliqñ contingit q̃ quis febriẽs qui se mouere non põt insultatus ab inimico surgit currit velociter ⁊ fugit:⁊ similiter etiam reperiretur in operationibus naturalibus:sicut qñ in febriente contingit orina bona ⁊ egestio laudabilis. De tamẽ omnes operatiões:q̃zuis in febrientibus bone fiant:perfectius tamẽ ⁊ diutius perseuerantes fierent ipsis nõ febrientibus:sed sanis existẽtibus. Si. n. sanus ꝓ saliendo ad parietes vltimũ suum conatum faceret:sicut freneticus facit propter corruptionem imaginationis sue fortius eo saltaret ad parietẽ ⁊ diutius in sic saltãdo ꝑseueraret. Similiter ⁊ sanus insultatus ab inimico velocius curreret fugiendo q̃ febriens. ¶ Dixit quoq̃ Gal. in ꝯ° pulsuũ lib. 4. q̃ ṽtutes nãles .i. oẽs que nãliter nobis insunt necessitatẽ aliquã assumẽtes vehementius operantur. Vbi in exẽplo posuit Gal. Q senes etiam defecti ꝓpter egritudinem necessitate aliqua coacti faciunt morũ aliquẽ nõ minus iuuenibus:sed fortius tamẽ necessitate coacti. Cũ itaq̃ calor nãlis influens ab epate super toto vel a cerebro non sit pn̄m ꝑfectiuũ per se oium operationũ totius similiter neq̃ calor innãlis:ab illis etiã influens mẽbris vel eoꝝ altero super toto nõ erit per se pn̄m lesiuum oiuz operationũ corporis. Et si aliqñ oẽs ledat per accidẽs erit illa lesio:sicut ꝓpter calorẽ innãlem epatis mẽbris delatum distẽperatur pn̄m ꝑmũ:⁊ per se operationum vitaliũ vt cor vel aialiũ vt cerebrũ. Et ideo ille innãlis calor ab epate vel cerebro toti delat⁹ nõ est febris:põt tñ bene esse causa eius:vt cũ posuerit aliquã partiũ cordis in calefacto esse.

Operatio aliq̃ qñq̃ per accñs iuuatur a febre.

¶ De diuisione febris in ei⁹ subaltes diuas. Ca. 7.

Galenus dixit ꝑmo de differẽtijs febriũ Diie febrium quedam secũdũ substantiam earũ sunt. Alie vero ꝑm accidẽtia. sic. n. ⁊ quecũq̃ res alie abinuicẽ differũt:tam ꝑ substantialia:tam per accñtalia. Et sicut diie superiorũ a subalib⁹ rerũ sunt maxi' ⁊ ꝓprie diie ꝑ q̃s vna res ꝓprie ⁊ maxi' dĩt ab alia:silr erit etiã in febrib⁹:dixit enim ibidẽ

Gal. maxime quidē ꝛ ꝓprie ꝛ principalissime sunt que ſm
ſubam per quas vna febris ab alia potissime ꝛ maxie dif/
fert. Nosce tñ ꝙ cum febris sit calor qui est qlitas: ꝛ sit me/
rū accñs ꝙ dr̃ie eius etiā subales nō sunt ꝓprie ꝛ vere dr̃ie
specifice p qs ꝛ ꝓprie ꝛ specifice vna febris differt ab alia:
sicut nec aliorum accñtium ꝓprie sunt specifice dr̃ie propter
qd̄ neq ꝓprie diffiniunt: dicunt itaq dr̃ie febris specifice
qntum accidēti pertinet. ❡ Dupl'r quidem sumūtur dr̃ie spe
cifice ꝛ subales febris. vno quidē modo a suba siue essentia
caloris febrilis quō potest dici dr̃ia febris sumpta a causa
formali eius. Alio modo a causa eius mãli: ꝛ qz accidēs est
nō habet mãm ex qua: sed mãm in qua: ꝛ sic dicitur sumpta
a subiecto in quo ipse calor febrilis fundatur. ❡ Dr̃ie autē
subales febris sumpte ab essentia ipsius caloris febrilis du:
pliciter sumunt. vno modo a magnitudine ꝛ paruitate siue
ab intensione ꝛ remissione ipsius caloris febrilis. Alio mo
do a modo ipressionis ipsius caloris in tactū tangentis. vñ
Gal. pmo de differētijs febriū dixit. essentiales dr̃ie febrium
sunt que ab ipso calore pater nãm sumuntur: qm̄ suba fe/
briū in genere est caloris pter nãm: qui dr̃ias habet in ma/
gis ꝛ minus: vnde dicimus febrē paruā ꝛ magnā nō qdē
ꝓprie in qualitate nomē qntitatis inferentes: huius etiā dif/
ferentie. s. sumpte ſm modū ipressionis caloris in tactū sūt
plurime. vnde febriū quedā sunt pungentes manū tangen/
tis quedā tactu suaues: quedā nō pungentes in prima im/
missione manus superaddentes autē postea. Alie quidem
acute. s. in pma imissione manus: sed victe a manu tangen/
tis. Alie vero ardentes cōfestiz. Alie imbecilles semp sicce.
Alie vero insite. Magnitudo autē febris ꝛ ipsius parui/
tas siue intensio ꝛ remissio. dixit. A. 4ª pª. cap de significa/
tionibus accidentium febriū: considerant qm̄ insequuntur
quātitatem caloris ꝛ ipsius qlitatē. Quantitatē quidē con/
sideramus in subito ipsius caloris ſm ꝙ magnitudo febris
cōsistit in multo subito. s. in multitudine vaporū calefactoꝝ
ꝛ febris paruitas in illoꝝ vaporū paucitate. Qualitatem
vero cōsideramus per gradū ipsius caloris ita vt magnitu/
do febris cōsistat in gradu ipsius caloris intenso ꝛ puitas
in remisso: hee dr̃ie nō sṫ vere specifice. nō. n. diuersificāt spēz
maius ꝛ minus physicorū. 5°. dicūtur tamē dr̃ie substātia/
les inquātū sunt sumpte a sba febris. Et ſm hanc diuisionē
febris sumit de ea distinctio talis. Febriū alia magna siue
intensa alia parua siue remissa alia inter eas mediocris.

Febriū tā magnarū ꝙ puarū triplex est modus.

❡ Magnarū quoq febriū ꝛ paruaruz triplex est modus.
vnus est ſm quē similis febris hz intēsionē in quantitate ꝛ
qualitate caloris sui: ꝛ iste modus vere dr̃ ꝛ est febris ma/
gna sicut tertiana ꝯtinua ꝛ stitica ō state salso aut eꝯ° simul
habet remissionē in qntitate ꝛ qlitate caloris sicut effimera: ꝛ
ꝛ ſm hūc modū vere dr̃ ꝛ est febris parua. Scd̄s modus est
ſm quē febris magna habet intensionē in qntitate caloris
sui ꝛ nō in qlitate sicut sinocha inflatiua. Tertius modus
est ſm quē febris magna hz intensionē in qlitate sui caloris
ꝛ nō in qntitate sicut causon ꝛ ecōtra pua. Et scias ꝙ ad ma
gnitudinē ꝛ puitatē febris reqritur perseuerātia sue di/
spōnis: vt illa febris dicatur magna que cū sua magnitudi/
ne perseuerat toto tēpore: aut ſm plm sue durabilitatis ꝛ
ecōtra pua que cū sua puitate similiter pseuerat. ❡ Medio
critas vero inter magnas ꝛ puas febrium duplex est modus

Febrium mediocrium est duplex modus.

vnus. ſm quē febris ꝓ aliquo tpe hz calitatē magnā ꝛ pro
alio tpe paruā: ꝛ hoc tam in quātitate qz in qlitate caloris
ꝛ in vtrisq sil'. Alius est ſm quē febris ſm totū tp̄s aut ſm
plm sue durationis hz calitatē mediā inter magnā ꝛ puam
tā in quātitate, qz in qlitate caloris ꝛ h̄ est verus modus me
diocritatis ei⁹. Et qdā assignāt modū 3ᵐ lz magis ꝯtineuz
ſm quē febris hz mediū in qntitate caloris ꝛ nō i qlitate aut
eꝯ i qlitate ꝛ nō in quātitate. Et qdā addunt modū aliū ma
gnitudinis ꝛ puitatis febris q sumit hz accñs q̄ iprimit fe/
bris in patiētē. Vñ dixit Zoar. qñ audis a me febrē magnam

aut puā intelligas p magnā magnitudinē rei patiētis in ho
ra molestie ꝛ per puā. sup. puitatē ꝛ per mediocrē mediocri
tatē molestie. ❡ Quidā dixerūt ꝙ qntitas febris pōt atten/
di penes distantiā calitatis pter nãz a caliditate nãli: ꝛ hoc
pōt esse duob⁹ modis: qz vel penes tātā distantiā absolute
vel penes tātā distātiā ꝓportionabilr. V. g. si seni supra cali

Febris qntitas penes quid attēdi debeat.

tatē suā nãlē addaṫ vnus gradus ꝛ iuueni ꝯsilr: tūc distan/
tia erit absolute eqlis. Si vō addatur seni vna calitas pter
nãm tm̄ excedēs calitatē suā qntū vna calitas pter nãm ad/
dita iuueni excedit calitatē iuuenis: tūc est distātia ꝓportio
nalis. 2°. attēditur quātitas febris penes qntitatē lesiōis cor
poris patiētis ꝛ penes appropinquationē ad mortē vel re/
motionē ab ea. Et 3° attendiṫ penes intēsionē qlitatis ifor/
mātis corpus patiētis febrē tactu vel alio sensu pceptibili.
tūc dicūt ꝙ tanta intēsa febris pōt accidere seni qnta iuueni
penes pᵐ modū diffōnis qntitatis febris pdictū: qntus non
qntūcūq accidere pōt iuueni 2° mō possit ꝛ seni. Et dicūt ꝙ
ista ꝓpositio nō est p se qntū ad pmā ptē: ꝛ quātū ad scd̄am
ptē declarant sic. Calitas nãlis senis debilior est calitate nã/
li iuuenis. mō Vtus fortior plis pōt ꝯrij substinere vtute de/
biliori. notū est. n. ꝙ calitas pater nãm se hñs in aliq ꝓpor/
tione reᵈ calitatis nãlis in sene plus debilitat ipsum pauci/
ficando spūm ꝛ humidū nãle qz calitas ſm tātā ꝓportionē
ꝯbilitet iuuenē. an aūt ꝯbilitas sit ꝓportionalr vel nō: nō cu/
rāt. ꝛ dicūt ꝙ qntacūq febris pōt 2ᶜᶜ pncipali accidē iuue/
ni tāta pōt ꝛ seni. ꝛ eꝯ. qz qntūcūq iuuenis lesibilis sit i suis
operationib⁹ ex febre: tm̄ ꝛ senex ꝛ eꝯ. vtrūq enim ex febre
mori cōtingit. Licet aliquāta febris mō tertio cōtingibilis
iuueni accidere possit seni. nō tñ qntūcūq accidere pōt iuue/
ni ꝛ seni. Et prima ps huius ꝓpōnis nota est. Incurrere. n.
pōt febrē tertianā senex vbi iuuenis incurrit effimerā leuē:
ita ꝙ tactis vtrisq senex erit eqlis intēsionis iuueni. ꝛ scd̄a
pars per se etiā nota est ꝛ experiētia eā demonstrat. Ex ista
ꝓpōne inferṫ intellectus auctoꝝ dicentiū. ꝙ senibus nō fiūt
febres silr acute iuuenibus: qz nō ad tantam deueniūt senes
intēsionē ad quātā iuuenes. sunt enim corpora senum frigi/
diora etatiue: vnde nō cōtingūt eis febres similiter acute vt
iuuenibus ꝛ ex eo etiā dicūt patere itellm Auer. cū 7° collig
dixit. ꝙ calitas pter naturaz remificatur a calitate natura/
li: quia ſm ꝙ fortior vel debilior aut nãliter intensior sit cū
ea plus poterit stare calitatis pter nãm. Et dicūt qdā ꝙ ca/
liditas pter nãm pōt aduenire cuicūq qntitati caloris nãlis
etiā qntūcūq pue solū ꝙ cū illa possit stare vita. ❡ Differē/
tie sūpte a sba caloris febrilis. scd̄o°. s. a mō impressiōis ei⁹
in tactū sunt vt iā supra patuit per Gal. ꝙ alia est mordax

Febrium differētie a mō impressiōis earum in tactum.

acuta siue austera alia mitis siue suauis ꝛ alia inter eas me/
dia. Quāuis enim vt voluit Gal. oīs calor febrilis sit mor/
dax ꝛ acutus. s. reᵈ caloris nãlis. alius tñ est valde mordax
alius pauce q dicitˢ mitis ꝛ alius mediocriter. Febris mor/
dax est febris magna magnitudine qualitatis caloris tan/
tū: lz possit aliqñ coniungi cum ea magnitudo quantitatis
eius que imprimit in manū tangentis mordacitatem leden
tem ꝛ cōtristantem ipsum aut toto tpe aut ſm plm sue du/
rabilitatis siue ex qua manus tangētis pcipit calitatē acu/
tā mordentē siue ledentē quotiēscūq tetigerit patiētē febrē
ꝛ febris mitis est febris parua paruitate qualitatis caloris
ipsius siue sit cū multitudine quantitatis siue cum ipsius
paucitate que imprimit in manū tangentis suauitatem ca/
loris nullā tristiciā inferentis ſm totū tp̄s. aut ſm plm du/
rabilitatis sue siue ex qua man⁹ tangētis pcipit caliditatem
mitē non mordentē quotienscūq tetigerit febrientem.
❡ Aui. quoq has tangens febres dixit de febribus sunt
quarū calitas est humida. i. vaporosa. sup. ꝛ p hoc suauiter
iprimit in sensum ꝛ de eis sunt qrū calitas est sicca paucorū
vapoꝝ ꝛ p hoc mordaciter imprimit in sensuz. Et de febrib⁹

Tres sūt modi febriū mordacium.

mordacib⁹ posuit tres modos: qm̄ aliq est q̄ est mordicati/
ua vehementer a pn⁹ sue inuasiōis vsq ad finē vt causon ꝛ

iste est primus mod⁹ febris austere: e de eis est q̄ mordicat
in primis: deinde in ꝓcessu minuit̄ mordicatio eius ⁊ leni/
tur ꝓpter resolonē māe: ⁊ hoc maxime est qñ febris est de
mā mixta cuius subtile in primis iprimit postea resoluto
subtili ⁊ remanente grosso nō iprimit acuitatē: aut qñ est de
mā pauce q̄ẜtitatis: esto ꝙ sit homogenea que in primis est
potēs iprimere: sed in ꝓcessu ea paucificata nō pōt iprime/
re. ⁊ de eis sunt: dixit Aui. que mordicāt. s. in ꝓcessu: in pri/
mis aut nō ꝓpter oppositas cās: dixit. Gal. p̄ de diūs febriū
ꝙ calitas ethice in p̄mis est pauce mordicatiōis: s3 in pro/
cessu efficit̄ mordicatiua. In putrida aūt nō est sic. nō enim
efficit̄ mordicatiua in ꝓcessu. Aui v̄o inuit. ꝙ aliqua putri
da in p̄mis nō est mordicatiua: sed in ꝓcessu sic: ꝓpter q̄ ad/
uertūt. ꝙ in oi ethica in ꝓcessu auget̄ mordicatio: sed in oi
putrida in ꝓcessu nō puenit mordacitas ad gradū mordaci
tatis ethice. nā ⁊ si putridaꝝ aliqua in ꝓcessu efficiat̄ mor/
dax cōparatiōe mordacitatis ethice mordicatio illius putri
de est parua. ⁊ sic intellexit Gal. cōparauit eni in mordacita
te putridā ad ethicā. ℂ Febri aūt medie inter p̄dictas tri/
plex modus assignat̄. vnus s̄m quē manus tāgentis simul
⁊ sel' sub diuersis tn̄ ptibus man⁹: aut in diuersis corporis
ptibus mordacitatē pcipit ⁊ suauitatē. scd̄s modus est s̄m
quē manus tāgētis in eodē tactu diuerso tn̄ tēpore pcipit ca
liditatē mordētē ⁊ mitē: sicut cū in p̄n° appositiōis manus
pcipit calitatē mitē ⁊ in ꝓcessu acutā aut ecōuerso in p̄nci°
acutā ⁊ in ꝓcessu mitē: ⁊ tertius est s̄m quē manus tāgen/
tis in toto vno tpe vl' febris quotiēscūq3 tetigerit febrientē
pcipit mordacitatē ⁊ in alio aliquo vno tpe vl' vel pluribus
quotiēscūq3 tetigerit pcipit suauitatē. ℂ Et hec diuisio fe/
bris l3 sit s̄m essentiā febris: q2 s̄m calorē: in se ipsa ꝯsidera/
ta tn̄ a mā febris ⁊ a dispōne sui subi siue cāe mālis febris
depēdet. voluit tn̄ Gal. ꝙ eadē calitas in diuersis appñēsa
subis differētibus in duritie ⁊ mollitie seu siccitate ⁊ humi
ditate diuersa tāgētibus sensibilit̄ appareat. In duro enim
⁊ sicco subito acuta sensatur. In molli v̄o ⁊ humido suauis:
⁊ in mediocri mediocris. huic tn̄ dicto. Ga. Auer. colli3 2°
aduersari videtur dicēs Ax. voluisse. ꝙ propria forma pro
priam reqrit māmi: qd̄ dictū in nālibus formis h3 veritatē:
in accidētalib⁹ v̄o in qbus p̄dictus sermo Gal. attēdit̄ nō
verificat̄: ppterea de febre in hoc est s̄m ꝙ Gal. sensit. Et
sunt q addūt febri mediocri 4m modū ⁊ est modus magis
ꝓprius ⁊ est s̄m quē manus tāgentis quotiēscūq3 tetigerit
febriētē pcipit dispōnē mediā inter mitē ⁊ austerā. ℂ Et pre
dicte ambe diīe facte de febre nō sunt vere specifice: nō eni3
diuersificat spēm maius ⁊ minus: neq3 etiā modus ipressio/
nis caloris cū sit accñs variat spēm. verū tn̄ q2 sumpte sunt
a subā caloris febrilis: ideo posite sunt diīe specifice s̄m ꝙ
in accñtibus poni pñt. ℂ Et scias. ꝙ febris que tenet me/
diū inter extrema tam p̄mi modi q̄3 scd̄i dictarū spērū suba/
liū tenet illud cū latitudine magna cum qua appropinquat
aliqñ plus vel minus ad latus alterius extremoꝝ. ℂ Diīa
vero febris sumpta ab eius subiecto siue mā duob⁹ modis:
dr̄ vel dici pōt diīa essentialis febris: vno mō inq̄ẜtū subia fe
briū sunt facientia ⁊ cōstituētia hanc diuersitatē specificatā
in febribus nō q2 sunt de essentia febriū. scd̄o° inq̄ẜtū medi/
cus calorē febrilē cōsiderat nō absolute: sed vt est remoui/
bilis a subto per suū actū curatiuū qui sumit̄ potius diuer/
sificatus in spēm a subto febris q̄3 ab ipsa febre. nā omni fe
bri vt calor est: vnus tn̄ debetur actus curatiuus qui est in/
frigidatio sed nō omni febri ꝓut est calor in tali vel in tali
subiecto vnus tn̄ debet̄ actus curatiuus: imo specifice val/
de diuersus vt notū est inspicienti curas earū. Hic tn̄ modus
sumēdi specificas diīas febris a subiecto siue cā māli eius
respectu p̄moꝝ duorū modorū dictorū qui sumunt̄ a cā for
mali eius est multū iproprius ⁊ maxie re" p̄mi modi: q re"
scd̄i est magis ꝓprius: ꝓpter quā cām: dixit Aui. ꝙ hec di/
uisio febris est per modū ꝓpinquū diuisioni cōuenienti s̄m

Febrium differētie ex pte subiecti sūpte.

diīas. s. ꝓprias: ⁊ nō dixit. ꝙ sit s̄m modū primarū diīarū.
Unde Gilibertus dixit: febris formalis est morbus s̄m se ⁊
specialissima: ⁊ s̄m ꝙ est calor accēsus in corde nō est diui/
sibilis in species: sed prout est calor excedēs supra membra
acquisitus a vaporibus vel humoribus ꝯculcatis ⁊ a mo/
tu spūum diuiditur s̄m suā māmi in qua est vel ex qua pro/
cedit. nā vt sic est morbus mālis: ⁊ s̄m cōpationē ad māmi
diuidit̄ febris. ℂ Predictos tres modos s̄baliū diīaru3 fe/
bris tetigit Gal. p̄ de diīs febriū auctoritate Ipo. in 6° epi/
di. q̄ẜuis culpa translatoris hoc nō habeamus. Et mimiru3
Ipo. optime faciēte hanc diuisionē in 6° epidi. habet aute3
series ita febres hee qdē mordaces manui: quedā v̄o mites:
Alie qdē nō mordaces: sed qdē sup addentes. Alie quide3.
acute ⁊ victe a manu. Alie v̄o ardētes cōfestim. s. s̄m totū
cꝑs. Alie v̄o imbecilles semꝑ sicce. Alie vero infixe visu v̄a/
sute. Alie v̄o ad manū humide. Alie vero rubicunde. Alie
vero liuide. Alie pallide: ⁊ alia talia. Et h̄ est series textus
Ipo. ⁊ subdit Gal. diīe quidē febrilis caloris hee sunt. hee
quidē que a magis ⁊ minus. s. sumūtur: ⁊ hee quidē a mā
in qua est hoc p̄ter nām calm: ⁊ hee qdē sunt a mō mot⁹ ca/
loris s̄m quē. s. iprimit in tactū sūpte: quas vniuersas cum
mō dignotionis eaꝝ. Ipo. in supradicto li. scripsit.
ℂ Primas duas diīas etiā febriū p̄dictas auctoritate Ipo.
tetigit Cōstantinus in pātegni: tertiā vero que a subiecto fe
bris est sūpta ipse ⁊ fere oēs tangūt auctores: q̄ẜuis plimi
eorū auctorū eas p̄mas duas p̄miserunt rōne a Gal. vbi. s̄.
tacta: q̄ue est ꝙ diīe que s̄m magis ⁊ minus sunt. sup. ⁊ etiā
que sumunt̄ a mō motus manifeste sūt. s. quo ad dignōnē ea/
rū. Ad tactum ⁊. n. cognoscuntur. noscit. n. tactus qs calor
est magnus ⁊ quis paruus. noscit ⁊ qs mediocris: ⁊ simili/
ter qs mordax: ⁊ qs mitis: ⁊ quis medius. Et manifeste sūt
etiā quo ad ipsaꝝ actū curatiuū: qm̄ idē est: vt. s̄. diam act⁹
vnus curatiuus ⁊ notus. s. infrigidatio: sed oēs auctores te
tigerūt tertiā specificā diuisionē febris: eam. s. que est sūpta
a subto siue mā tanq̄3 nō manifestā: nō. n. notū est ad tactum
in quo subto sit h̄ febris vel alia: neq3 notus est actus cura/
tiuus: cū sit valde varius. Et ꝓpter dictas causas ab aucto
ribus medicine p̄mis duabus diīs substantificis ꝑtermis/
sis in totū vel fere solū de dicta 3a spē scriptū est: dicentibus
hanc solā ꝓpriā esse febris specificā diīaꝝ: vnde Gal. vbi. s̄.
que v̄o a mā sunt in qua est h̄ p̄ter nām calm maxie ꝓprie
eius sunt diīe. ℂ Diuidit̄ autē h̄ 3a specifica diīa diuisione
particulaꝝ que sunt in corpe nr̄o: q̄ sunt dixit Gal. tres. s. q̄
ꝯtinēt: ⁊ sunt mēbra: ⁊ que ꝯtinent: ⁊ sunt hūores: ⁊ q̄ ipe/
tu fluūt: ⁊ sūt spūs. In his. n. trib⁹ corpis ptib⁹ calor febril'
stare pōt. Et p̄ter ista tria nō repit̄ in corpe aliqd̄ aliō genus
corpeu3 qd̄ possit caloris febrilis eē subiectū: q̄re restat ꝙ
aliq̄ dictarū triū ptiū sit febris p̄ncipale subiectū: ⁊ alie etiā
sint eius subiectū: sed nō p̄ncipale. Et p̄ncipale qdē subiectū
dr̄. illa ps in qua calor febrilis est in facto esse: ⁊ nō p̄ncipa
le illa in q̄ ē i fieri. Incipit. n. dicit idē Gal. ab aliq̄ p̄dictorū
subiectoꝝ febrilis dispō: nō permanet aūt in eo qd̄ lesum
est: s3 ledit reliq̄ duo: ⁊ nisi anticipauerit solui disponit cōsi/
militer ⁊ alia duo tpe ꝓcedēte. s̄m ergo diīam dictarū ptiū
corpis q̄ pñt eē p̄ncipale subm sube febris triplex surgit fe/
bris differētia. Quarū p̄ma est in qua mēbra sunt p̄ncipale
subiectū ipsi⁹ febris: ⁊ 2a in q̄ hūores: ⁊ tertia in q̄ spūs sup
vel aliqd̄ ꝓportionale his: ⁊ cui⁹ subiectū est mēbra vocat̄
ethica: ⁊ cui⁹ spūs vocat̄ effimera: ⁊ cui⁹ hūores vocat̄ hu/
moralis. ℂ Dixit Gilibert⁹: febris sua p̄a diuisione sic ꝯsue
uit diuidi a multis auctorib⁹ febris alia effimera alia ethi/
ca ⁊ alia putrida: sed hāc diuisionē reprobam⁹: q2 dixit A.
qñq3 febrē esse q̄ nō ē effi.a: q2 nō est in spū nec putrida: q2 nō
est ex putredine: nec ethica: q2 nō est in humiditate mēbro/
rū: vt ē sinocha istatiua: ⁊ qñq3 causon de colera nō putrefa
cta: q̄re d3 p̄mitti diuisio febris quā p̄misit Aui. dixit. n. si
accēdatur calor febrilis accētione p̄ma in mēbris radicalī.

Febriū se/ries.

bus:tūc hoc genus noiat febris ethica. Si vo accendatur accēsione pᵃ in humorib⁹: deinde accendatur ex eis in mēbris: tūc illud vocat genus humorū febris: ⁊ sic accendat accensione pma in spiritib⁹ ⁊ vaporib⁹ deinde accendat ex eis in mēbris: tūc illud vocat febris effimera. Et Gilbertus exponit calorē febrilē accēdi accēsione pma in altera dictarū substātiarū corporis. i. pmo loco. nō aūt pma seu pncipali. i. imediate: qꝛ vt sic plures febriū eēnt in spū: imo forsan vt sic ois febris ex inflāmatione spūū fieret. ℭ Quidā dūt percalefactū esse possumus intelligere duo. s. calitatis factū ⁊ fixū esse: ⁊ isto mō nō puto ꝙ in effimera ⁊ humorali sit semp calefactū esse. Alio mō calefactū esse. i. calorē productū esse a quo vt pncipali oi dependet calitas febris: ⁊ isto mō in oi effimera dicit esse calefactū esse in spiritibus cordis. ℭ Diuidit itaqꝫ febris pᵃ sui diuisione in ethicā humoralē ⁊ effimerā. Et ad pdictā diuisionē declarandā Gal. assimilauit corpus nrm lebeti ⁊ folli. Et Auic. balneo. Et Isaac. vtri. Et sicut in dictis tres cōsiderātur. v. g. in balneo parietes eius: ⁊ aqua ⁊ aer: inter illos cōtēti: sic ⁊ in corpore mēbra parietib⁹ similātur humores aq: ⁊ spūs aeri. Et sicut parietes balnei aliqñ calefacti per ignē calefaciūt aquā ⁊ aerē q in eis sunt: ita dr substātia membrana nri corporis itерdū calefit ab aliquo agente calo in calefacto esse: ⁊ postea calefacit hūores ⁊ spūs qui in eis sunt. Et sicut in balneo aliqñ ponit aq̄ calā cui⁹ calore calefiūt parietes ⁊ aer: ita ⁊ alqñ humor in calefacto esse apphendit: ⁊ postea calefacit mēbra ⁊ spūs. Et sicut cōtingit aliqñ aerē balnei calefactū esse vt per follē q postea calefacit parietes ⁊ aquā: ita aliqñ cōtingit spū nri corpis apphēdi in calefacto esse ⁊ calefacere mēbra ⁊ hūores: neqꝫ intelligm̄ est qꝫcunqꝫ dictorū triū calefactorꝫ esse in vno eodēqꝫ gradu persistere: ita quod libꝫ sit factū ⁊ in termino: ita ꝙ idē sit terminus oium: neqꝫ etiā ita ꝙ illis positis nō possit vlterior gradus calitatis acqrimo in calefacto esse est latitudo magna: in qua. v. g. calefactū esse mēbrorꝫ differt in plus ⁊ minus a calefacto esse humorū ⁊ spūū. Immo vt dicūt calor ethice fortior est calore humoralis ⁊ effimere sicut fortior est calor in re solida vt ferro q̄ꝫ in re liquida vel rara vt stuppa: quāuis apparēter in febre putrida calor fortior sit q̄ꝫ in ethica: qꝛ in ethicā calor est in mēbris tanq̄ꝫ in subiecto: ⁊ est etiā in humoribus tanq̄ꝫ in obiecto: sed in febre putrida calor est in humorib⁹ tanq̄ꝫ in subiecto ⁊ obiecto. Et qꝛ humores sunt positi in exteriorib⁹ corpis magis ⁊ mēbra magis in pfundo: uō apposita manu corpori febriētis sentit tangēs calorē in putrida apparēter magis intēsū q̄ꝫ in ethica. Et hoc itellexit Isaac febriū pmo cū dixit: ꝙ in febribus putridis est fortissimus calor ⁊ pūgitiuus: nō aūt sic in alijs febrib⁹. In qua etiā dicta latitudie vnū calefactū esse: puta in mēbris. differt ab alio calefacto esse sui generis in plus ⁊ minus: pōt enim vnū esse intēsius altero etiā nullo corꝫ a cā dependēte: pōt ēt vni calefacto esse a cā nō depēdēte addi vlterior gradus caloris a cā aliqua vlterius agente in ipm: sicut manifestat experiētia: ꝙ iā aliqs exūs ethicus vlteriorē gradū calitatis recipit pter cām calefaciētē agentē in ipsum: sit etiā ⁊ in humorali ⁊ effimera. Nulli. n. dubiū ꝙ patiens effimeram. v. g. calefactione solis: si vlterius sub sole morabitur alterabit ad vlteriorē caliditatē in suis spiritibus. ℭ Et scias ꝙ pprie philosophice loquēdo: febris humoralis ⁊ febris effimera nō sunt pprie egritudo: cū sint in subito nō viuēte: solū eni mēbra in corpore viuūt: egri⁹ aūt est passio viuentis: q̄re vt sic pprie febris ethica ē egritudo. Ad qd̄ aduertēs. Aui. de humorali ⁊ effiᵃ dixit. Si accēdatur calor accēsione pma in humorib⁹ vel spiritib⁹: deinde accēdat ex eis in mēbris ⁊ spiritib⁹: qm̄ ad esse febris egritudinis sufficit: ꝙ sit facta in mēbris accēsio: sed nō sufficit ꝙ sit facta in humorib⁹ vel spiritibus nisi accēdat in mēbris. Medicinalr tm̄ loquendo ⁊ improprie in quocūqꝫ predictorꝫ fuerit accensus calor extraneus erit febris ⁊ egritudo: qꝛ medici non considerent solū egritudinem seu febrē: prout est passio viuētis: sed vt est remouibilis a subiecto per suū actū curatiuū qui est alius ⁊ alius qñ calor est accēsus in mēbris ⁊ qñ in humoribus ⁊ qñ in spiritibus. ℭ Et q̄uis ita sit ꝙ ad esse egritudinale febris ethice nō reqratur calorē eius accēdi in humoribus ⁊ spiritibus. Accidit tm̄ pter calitatē eius accēsaꝫ in mēbris accēdi calitatē: vt dictum est supra in humoribus ⁊ spiritibus. Similiter quāuis ad esse egritudinale febris humoralis sit necessariū calitatē accēdi i mēbris: nō tm̄ in spiritibus vt ex mō loquēdi Aui. pꝫ. qꝛ vt dixit: deinde accēdat ex humoribus in mēbris. nō subiūxit ⁊ spiritibus: accidit tm̄ calitateꝫ humoralis accēdi in spiritib⁹. Et similiter in effiᵃ quāuis ad eius esse egritudinale nō reqrat ꝙ calor accendatur in humoribus vt pꝫ ex simili mō loquēdi Aui. accidit tm̄ ei vt in humoribus accendat. Et hec est diuisio generis pmi febris in sua genera subalterna. Q̄dlꝫ tm̄ suorū generū subalternorꝫ rursus in sua alia genera siue spēs siue modos diuiditur: sic inferius suis apparebit locis.

ℭ De diuisione febris p accñtales differētias. Cap. viij.

Primo diuisio febriū alia est egritudo ⁊ alia est accñs

Febris diuisio in suas accñtales dr̄ias multifariā variat. ℭ Pria tm̄ quā auctores posuerunt est ista. Febriū alia est que est egritudo. ⁊ alia que est accidēs. Et hanc diuisionē posuit Gal. 7° affo. in cōmē. affo. Si febris nō habeat a cola: dixit. febriū alie sunt egritudines: ⁊ sunt ille quas non precedit nisi causa egrotatiua. Alie vero accidētia egritudines pñs. Ideoqꝫ dixit. 16. cōtinētis Rasis auctoritate Gal. Initiū caplorꝫ febriū ostēdit. ꝙ pars febriū sit ex apate accidēti in aliquo mēbro: ⁊ pars sit absqꝫ apate: ⁊ ait Rasis. dico hoc est verū ⁊ verisimile: qꝛ quotiēs diuidimus febres in pmo biptite erunt. Unde dicimus. ꝙ febres aut ex morbo. aut ex accidēti erunt: quare diuisio sana ⁊ perfecta ostēdit. ꝙ febres sunt biptite aut cū apate aut sine apate. ℭ Hanc etiā diuisionē posuit Zoar: ⁊ Aui. etiā eā tāgens declarādo dixit. Intētio corꝫ in hoc sermone est. ꝙ febris egritudinalis est illa inter quā ⁊ cām que nō est egritudo nō est mediū sicut febris putredinis: putredo enim est causa febris absqꝫ medio ⁊ in se non est egritudo: sed causa egritudinis: febris vero accñtis est que sequit aliquā egritudinē siue cuius causa est aliqua egritudo imediate sicut febris apatis vel opilationis. Apa. n. ⁊ opilatio egritudines sunt in seipsis ⁊ ad ea sequit febris. ℭ Dixit Rabi moises in. 15ᵃ particula suorū affo. ꝙ Gal. in pmo de accñti ⁊ morbo blassemauit homines qui nomināt febrē quandam vice egritudinē ⁊ 2ᵃ vice febrē ad apa sequentē nolant accidens nā h malū. s. febris semper est malū. i. egritudo: ⁊ sic videt contradicere sibi in dicta diuisione. Similiter Aui. dicte diuisioni cōtradixit volēs ostendere ꝙ febris que sequitur apa nō sit accñs: qꝛ aut sequeret apa inquātū ei⁹ accñtia vt calitatē inflāmationē vel putredinē eius aut inquātū apa est: ⁊ nullo mō. ergo ⁊c̄. febris nāqꝫ sequēs aut erit effiᵃ aut putrida: si effimera nō sequit apa: sed dolorē apatis: ⁊ si per h dicat ꝙ febris effimera sit accñs tūc plim febriū effimerarū esset accidēs: qꝛ plures earꝫ sequūtur ad dolorē: ⁊ si fuerit putrida similiter nō sequit apa inq̄ꝫtū apa est: sed putredineꝫ apatis. Dixit. n. ⁊ si apa sequit putrefactionē. expone si p qꝛ febris putrida sequitur ad putrefactionē que est in apate ⁊ nō sequitur apa vt apa est: ⁊ sic nō debet dici accidens: ⁊ si qs dixerit ꝙ ipsa sequtur apa: qꝛ per ipsaꝫ inuenit ⁊ per hoc est accñs tūc similiter erit dispō oium febrium putrefactionis: qꝛ cū sequat ad putrefactionē ⁊ per ipsam inueniatur tūc ois febris putredinis erit accidēs. Et tandem Aui. subdit. ꝙ occupatio in hmōi cōdictionib⁹ nō cōfert in sciētia medicine aliqd: sed facit medicū pcedere ex arte sua ad iqsitōēs q̄ forsan ipediūt eū ab arte sua. Et p⁹ pdcāꝫ diuisionē A. seqt dicēs cū alijs. ꝙ febres seqntes opilatōes ⁊ apata

Quid p calefactū sbi oēat intelligat.

Febris humorali et febris effimera pprie philosophice loquendo non sunt egritudo

ſunt accñtia ꝛ quedã alie febres ſunt egritudines.

Accñs pt ſumi duplr.

¶ Notãt. ꝙ ſi accidẽs ſumaẜ ſtricte ꝛ ꝓprie ꝓut eſt diſpõ
ꝑter nãm ſequẽs morbũ vt vmbra corpus qḋ eſt aut actio
leſa aut q̃litas mutata aut exiens mutatũ et ſic febris nullo
mõ eſt accñs: q꜡ accñs ſic ſũptũ nullo mõ imediate ledit opa
tiones ſicut febris ledit. Si ṽo accñs ſumatur large prout
eſt diſpõ ꝑter nãm q̃ inſequitur morbũ ſic ꝙ ad poſitionem
morbi ponaẜ ip̃m ꝛ ad morbi remotionẽ remoueaẜ: ita ꝙ
a tali morbo dependeat in cõſeruari vt ſic febris eſt põt di/
ci accñs qñ ſic ſequitur aliquẽ morbũ ꝛ ſi diceretur tũc ſilr
eſſet de oĩ febre putrefactionis negãdũ eſt: q꜡ lꝫ febris pu/
trefactionis ſequaẜ ap̃a ꝓ pte eius que eſt putredo: nõ tñ ſe/
quiẜ putredinẽ vt putredo eſt abſolute: ſed vt collecta eſt in
ap̃ate. ¶ Ex dictis cõprehẽde ꝙ poſtq̃ꝫ Aui. ſequẽdo alios
poſuit hanc diuiſionẽ ꝙ inueſtigatio ad ſciẽdũ vtrũ febris
ſit accñs vel egr° nõ eſt illa que ipedit medicũ: imo ꝑtinet
ad ipſum ꝛ eſt ſibi vtilis in ſcia curationũ: ꝗ̃ aliṙ curetur fe/
bris vt morbus eſt: ꝛ aliṙ vt accñs eſt: ſed inueſtigatio an fe/
bris ſequaẜ ap̃a in quãtũ ap̃a eſt: an ꝓpter aliqd qḋ cõtineẜ
in eo vt putredinẽ vel dolorẽ que eſt inueſtigatio de mõ con
ſecutionis effectus ad cãm: h eſt q̃ ipedit medicũ: q꜡ ſolum
cõpetit philoſopho nãli. ¶ Dicũt quidã, febris põt ſumi du/

Febris pt ſumi dupliciter.

pliciter: vno mõ ſm ſuã eſſentiã: ꝛ ſic a toto genere eſt mor/
bus. ſ. mala cõplo cala ledens imediate opõnẽs: ꝛ ſic ſũpta
nõ põt poni cã ſm eſſentiã neqꜫ accñs ſm eſſentiã. Nõ qdẽ
cã ſm eſſentiã. i. ꝙ nũq̃ꝫ ledat opõnes imediate ꝛ niſi ab eo
alius ꝓueniat morbus: immo ipſa per ſe ſemp ꝛ imediate
ledit opõnes: necꜫ accñs: ſm eſſentiã ſic ꝙ ita ſit accñs ꝙ nõ
ſit ſiue nõ poſſit eſſe morbus: q꜡ ſemp eſt morbus: ꝛ per ſe le
dẽs: bene tñ põt dici cã ꝛ accñs ſm relationẽ. i. ꝙ q̃uis p ſe
ſit morbus: põt eſſe cã alterius morbi vt freneſis ꝛ põt dici
accidẽs ſm relationẽ: hoc eſt ꝙ q̃uis ſit morbus põt ſequi
ad aliquẽ morbũ. Et hoc mõ ɔſiderata febris eſt ſm mẽbꝝ
diuiſionis iſtoꝝ. ꝙ eſt ɔſideratio de febre ſm modũ ſui pro/
uent° ꝛ ſue cãe: ꝛ ſic: q꜡ aliqua febris ſequitur poſt aliquẽꝫ
morbũ: quo etiã ipſo curato ipſa curaẜ: que ambo ſunt de
rõne accñtis: põt quedã febris dici accñs. ¶ Et dicunt alij
ꝛ iã ſupra patuit ꝙ q̃ꝫtũ ad actũ curatiuũ medici aliq̃ febriſ
poteſt dici egr° ꝛ aliqua accñs. Egr° dr̃ qñ ei per ſe debe/
tur curatio: accñs ṽo qñ curaẜ curatione morbi alterius ꝛ
nõ cura ꝓpria. Inquit Gal. xi° tera. Morbi per ſe eſt cura/

Febris ethica nõ põt eē accidẽs ꝓut ſumẽdo accidens.

tio: ſed accñtis curatio ſequiẜ curã morbi. ¶ Dixit Raſis
16° ɔtinẽ. Febris carens ap̃ate triplex eſt. ſ. effi° putrida: ꝛ
ethica. ſup. ſed ſequens ap̃a eſt tñ duplex. ſ. effi° ꝛ putrida
Si eni bñ cõſiderantur ꝑdicta ſm mẽbrũ diuiſionis ſupra
poſite. ſ. febrẽ eſſe accñs nõ cõuenit niſi humorali ꝛ effimeꝛ:
nõ aũt ethice. nulla. n. ethica. pt dici accñs ẽt ſi ſequaẜ aliũ
morbũ vt vlcus pulmonis: eſt enim ethica facta non depẽ/
dẽs a cã ſeu alia egritudine in cõſeruari: ꝛ non curareẜ illo
morbo curato: vnde ſi ꝑ poſſibili vlcus pulmonis curareẜ
ad qḋ ethica ſequitur nõ tñ curareẜ ipſa: ſꝫ remanet: qḋ nõ

Febre diuiſio.

eſt de rõne accidẽtis. ¶ Poſuit aũt Gal. 7° terap. aliã diui/
ſionẽ accñtalẽ de febribus que talis eſt. Febris diuiditur in
cã cũ qua eſt cã q̃ facit illã ꝛ in cã cuius cã faciẽs iã ceſſauit
ꝑme dĩ febris habitudinalis ꝛ facile ſolubilis vt putrida
ꝛ alia habitualis ſiue difficile ſolubilis vt ethica. Et ꝑmam
ſimilauit ligno a ſole calefacto: a q̃ calitas cito ꝛ facile diſ/
ſoluiẜ: ꝛ ſecũdã ligno ab igne calefacto vſqꜫ ad euaporãdũ
ꝛ fumũ emittẽ. ſũta quo tarde ꝛ difficulter calitas tolliẜ.

tertia diuiſio.

¶ Eſt autẽ ꝛ alia febris diuiſio talis: q꜡ alia eſt ꝓpria: ꝛ a°
per cõitatẽ. Et febris ꝓpria eſt illa cui° cã eſt in ipſo corde
vel ꝑncipalr in ipſum ipreſſit: ꝛ febris per cõitatẽ dr̃ cuius
cã contineẜ in aliquo vno mẽbro vel plibus a corde vel in
toto: nec dr̃ ſic: q꜡ in illo vel in illis mẽbris ꝑncipalr ſit fe/
bris: ꝛ eride cõicata ſit cordi: q꜡ oĩs febris vt ſupra patuit:
eſt ꝑncipalr in corde: ſed q꜡ ex illo mẽbro vel mẽbris ex cã
in eo vel in eis exñte cõicata eſt febris calitas cordi.

¶ Rurſus de febribus alia diuiſio datur accñtalis que ta/

quarta diuiſio.

lis eſt. febris alia ſalua. alia nõ ſalua: ꝛ ſalua eſt illa in qua
nõ ꝓhibetur aliquid de regie eius qḋ ei eſt neceſſarium in
ſeipſa ad curationẽ: vt de egritudine ſalua. Dixit Aui. ter/
tij ꝑ°: ꝛ febris huius vt plũ terminaẜ ad ſalutẽ. ꝛ nõ ſalua
eſt illa in qua cadit ꝓhibitio de regie ei neceſſario ad cura/
tionẽ in toto vel in ꝑte ꝓpter egritudinẽ ſecũ cõplicatã vel
aliã cãm: ꝛ febris huiuſmodi ſemper eſt ſuſpectuoſa.
¶ Et rurſus poniẜ alia diuiſio febriũ talis: q꜡ alia eſt ſalu/

quinta diuiſio.

bris alia ſuſpectuoſa alia mortifera. Et ſalubris eſt illa que
a tota ſpẽ ſua ſemp ꝛ in oĩbus ſanatur q̃ꝫtũꝫ eſt de ſe: ſicut
effimera ṽa: ꝛ ꝑn° ethice. Suſpectuoſa ṽo eſt illa que a to/
ta ſpẽ ſua mortis ſuſpitionem ſecũ habet. contingens tñ eſt
ex ea deuenire ad ſalutẽ: vt ſtãtica continua. Et mortifera
eſt que a tota ſpecie ſua ſemper ꝛ in omnibus morteꝫ infert
vt ethica tertie ſpeciei.

ſexta diuiſio.

¶ Et rurſus datur de febre alia diuiſio talis: ꝙ eius alia
eſt incolumis: ꝛ alia maligna. Et incolumis dĩ illa que nõ
eſt coniuncta prauis accñtibus cũ ṽtutis diſſolutione. Et
maligna eſt huic oppoſita que eſt cũ virtutis diſſolutione ꝛ
inquietudine ꝛ alijs prauis accñtibus. Et malignitas qui
dẽ febris aliqñ eſt a ſua magnitudine: vt q꜡ ſit multi caloris
vel acuti vel intẽſi: ſicut cauſon ꝛ ſinocha de putredine: ꝛ
aliqñ eſt a ſua ꝓpria malicia ſicut eſt febris peſtilẽtialis aut
febris de aliqua mã mala ledente plus ſua mala putredine
ꝛ ſua intrinſeca malitia q̃ꝫ ſua q̃litate ſicut ſunt quedã ſtãti/
ce maligne que cũ ſua mala putredine ꝛ ſuo malo mõ ſub/
ſtãtie: ꝛ nõ rõne ſue intenſe q̃litatis inducũt accñia praua de
diſſolutione virtutis inquietudine ꝛ ſimilibus.

ſeptia diuiſio.

¶ Et ex his ſequitur alia diuiſio de febre: q꜡ alia eſt fortis
alia debilis alia mediocris: ꝛ debilis eſt illa que eſt pauci
caloris ꝛ pauce malignitatis effectiue. Et fortis eſt huic op
poſita. ſ. que eſt multi caloris ꝛ multe malignitatis effecti/
ue: ꝛ mediocris tenet mediũ inter eas. Dicũt. febris debilis
dĩ febris ſuperficialis ſicut de aliquo medico pauce ſciẽtie:
dĩ ꝙ eſt medicus ſupficialis: de qua febre locut° eſt Ipo. in
affo. Febricitantibus nõ oĩno in ſuperficie ꝛc̃. Febris autẽ
fortis nõ dr̃ ſupficialis. Mediocris dr̃ ſupficialis nõ oĩno.
¶ Predictas aũt q̃tuor vltimas diuiſiones febriũ Aui. in/
telligit dedit per vnã diuiſionẽ quã poſuit que talis eſt. De
febribus ſunt ſalubres recte ꝛ de eis ſunt habentes accidẽ/
tia horribilia.

octaua diuiſio.

¶ Rurſus febris ſm accñtia ſibi cõplicata multiplicẽ põt
recipere diuiſionẽ ſm multiplicẽ accñtiũ varietatẽ cũ febre
cõplicabiliũ de qb° tetigit Ipo. vnã 4° affo. que eſt: febriũ
alia laborioſa: alia nõ laborioſa. Et laborioſa ꝓprie eſt que
laſſitudini eſt cõiuncta ſiue labori ſpontaneo ꝓueniẽs ab in
trinſeco vitio humorũ peccãtium in quãto aut in quali aut
in vtroqꜫ: aut que talẽ cõſequiẜ laborẽ. Et nõ laborioſa eſt
huic oppoſita. Et iteꝝ Ipo. aliã dedit itelligi 4° re. acutoꝝ
que eſt: ꝙ febris alia eſt anxia: alia q̃eta ſeu non anxia. Et
anxia dr̃ illa que inquietudini eſt cõiuncta in qua patiens
nõ poteſt in vno loco neqꜫ ſcḋm vnum ſitum ſeu formã ma/

[illegible] diuiſio.

nere: ꝛ quieta eſt huic oppoſita.
¶ Diuiditur inſup per accñtia febris ſm longitudinẽ ꝛ bre
uitatẽ eius: intelligendo longitudinẽ febris re° febris ter/
minabilis in 20° die vel ante: de qua dixit Gal. ꝑmo de diſ/
ferẽtijs febriũ. ꝙ alia eſt febris diei: ꝛ iſta eſt effimera: ꝛ alia
eſt plurium dierũ: ꝛ eſt putrida vl' ethica. ¶ Et rurſus alie

decia diuiſio.

diuiſiones danẜ de febre ſumpte a cã formali eius quaruꝫ
vnã innuit Ipo. 4° re. acu. que eſt. Febrium alie hyemales
alie eſtiue. Et per hyemales pñt intelligi febres que inchoãt
in hyeme: ꝛ per eſtiuas que inchoant ꝛ mouentur eſtate ꝛ
tunc opꝫ ſupplere. Alie ſunt vernales ꝛ alie autũnales. Ut
per hyemales pñt intelligi febres habẽtes ſecũ accidentia
frigoris vel horripilationis cõplicata: ꝛ per eſtiuas his op
poſitas. Et Auicen. hanc imitans diuiſionem dixit: ꝙ

febres alie sunt frigide ⁊ alie sunt calide:⁊ pⁱmas tetigit 4ᵒ pmi p̄ caᵒ. cū dixit. De febribꝰ sunt fride hñtes rigorem aut horripilationē. Et ex supradictis quidē paruit q̄ auctores cū fridas febres vocāt nō loquūtur de eentia earū:sed cōpa rāt eas ad suas causas:⁊ hoc nō sic ꝓpriē:q2 dato q̄. h. g. aliq̄s humor febrē causans in nā sua fridus esset : nunq̄ȝ tñ febrē causabit nisi accñtalr calefiat. Calidas vero febres Aui. tetigit cū caᵒ de preparatis ad febres dixit. Corpora cal'a ⁊ sicca sunt p̄parata ad febres calidas.

Que corpora sunt p̄parata ad febrē.

℄ Et iterū ab Ipo. 4ᵒ affo. trahitur alia diuisio febriū ta/ lis:q2 alia est hñs:⁊ alia est habita. Et per febrē hñtē itelle xit febrē fortē valde obñdētē ⁊ detinētē possessorē suum vt per hoc ipse dicatur habitus a febre ⁊ nō hñs febrē : ⁊ per febrē habitā intellexit febrē debilē nō valde molestantem possessorē suū vt per hoc melius dicatur q̄ sit habēs febreȝ, q̄ȝ habitꝰ a febre. ℄ Et Aui. finalr̄ de febribus posuit di/ uisioneȝ q̄ talis est: q̄ alie sunt simplices ⁊ alie cōposite. Et huius diuisionis mēbra patebūt in ꝓcessu cū de febribꝰ cō/ positis sermo fiet. ℄ Possunt insup adduci plures febrium diuīe sūpte penes ipsarū cām efficiētē que ex dictis in caᵒ de cāis febriū satis patebūt. ℄ Et amplius. vltra predictas di uisiōes q̄ fieri ꝯueniūt in cōi sunt alie multe diuisiōes vnicui q̄ȝ generū febriū assignate q̄ in ꝓcessu suis locis tangentur.

Undecia diuisio.

Duodecima diuisio.

℄ De corporibus magis paratis ad febrē. Ca. viij.

Dixit Galie. in lib. de malitia cōplōnis di/ uersēq̄ fm̄ dispōnē cuiusq̄ȝ corporuȝ erit febris in quibusdam corpibus fortior ⁊ in quibusdā debilior:⁊ quedā corpora penitꝰ nō febriūnt. ℄ Et Isaac febriū pmo posuit q̄tuor fore cās ꝓpter q̄s vnū corpus citiꝰ patit̄ alio. Et prima est similitudo in cōplōne:⁊ 2ᵃ est raritas in cōpositione:⁊ 3ᵃ est fortitudo agentis:⁊ 4ᵃ est longa cōtinuitas actiōis. ℄ Cor pora q̄q̄ȝ indispositiora vt febrē patiant̄ sunt corpora tp̄ata in cōplōne ⁊ cōpositiōe:ipsa eni minus disposita sunt vt cāe febrē inducētes ea alterēt ⁊ calitatē febrilē in eis ponāt : ꝓ/ pterea q̄ fortitudo v̄tutis ipsorū resistit causis iprimentibꝰ sic q̄ nō patiunt̄ nisi a cā magna valde: q̄ȝuis itaq̄ȝ sint cor/ pa tp̄ata q̄busdā distēperatis dispōni febrili magis cōfor/ mia:nō tñ illā dispōnē febrilē citiꝰ aut magis incurrūt illis: q2 plus pōt fortitudo v̄tutis eoꝝ in resistendo q̄ȝ possit sim/ bolcitas dispōnis in recipiēdo. Sūt ergo corpa tp̄ata indis/ pōnē ad febrilē dispōnē recipiēdū nō soluȝ erga dispōnē fe/ briū absolute ⁊ in gñali sumptā:sed etiā in spāli erga q̄scūq̄ȝ pticulares dr̄ias febriū. Posuit. n. Gal. 8ᵒ tera. corpus eq̄le minus dispositū ad recipiēdū febrē. ℄ De corpibus v̄o di/ stēperatis ad recipiēdū febrē. dixit Gal. ibidē. paratissima cra sis ad febres cal'a est ⁊ sicca. Crasis aūt cal'a ⁊ sicca est crasi febrili ceteris cōformior:cū siccitas vt. s. dictum est:vtplim calitati febrili cōiungat̄. Ipsa eni ꝯiuncta corpis crasi. cal'e calitatē eius acuit:ita vt in calitatē extraneam cito ac facile trāseat. ℄ Et post p̄dictā crasim magis pata est ad febrem crasis cal'a in passiuis q̄litatibꝰ tp̄ata:q2 post cal'am ⁊ siccā plus hȝ de simbolcitate cū febre:q̄ȝuis q̄dā ꝓpter tp̄amētū passiuaꝝ. qd̄ donat p̄dicte crasi fortitudinē extrahāt eā ab hoc ordine:⁊ loco eiꝰ ponāt crasim cal'aȝ ⁊ humidaȝ. Unde Aui. ait. sequūtur ea ambo. s. corpa cal'a ⁊ sicca : ⁊ corpora cal'a ⁊ humida:corpa que equantur in humiditate ⁊ siccita te:dñantur eis calitas. ℄ Post p̄dictaȝ crasim ponit̄ crasis cal'a ⁊ humida. Aui. tñ videt̄ ponere corpa cal'a ⁊ sicca ⁊ cal'a ⁊ humida in eodē gradu dispōnis : nō tñ intellexit lo/ quendo de febre absolute vt febris est:sed vt ꝯtracta in spēs: nā corpora cal'a ⁊ humida dixit Aui. ꝓpriē cū humiditas est cōdominātior calitate sunt magis pata ad febres putre/ dinis:⁊ cal'a v̄o ⁊ sicca sunt magis pata ad febres cal'as: effi/ meras. s. ethicas ⁊ humorales q̄sdā sine putredine:⁊ in hac p̄paratione sunt equalis ita vt sic sint pata corpora cal'a ⁊ humida ad febres putrefactionis sicut corpora calida ⁊ sic ca ad febres cal'as. ℄ Post p̄dictaȝ crasim sequitur sicca in actiuis tp̄ata, nā siccitas magis cōformis est dispōni febrili q̄ȝ humiditas:⁊ sic ordinauit eā. Gal. 8ᵒ ter. Aui. v̄o de ea mētionē nō facit:sed post calidā in passiuis temparā locauit humidā in actiuis tp̄atā:⁊ illā relinq̄t vt notā sicut ⁊ Gal. post crasim siccam in actiuis tp̄atā no posuit humidā relin/ quēs eā similiter notā. Sequitur itaq̄ȝ ad siccam in actiuis tp̄atā illa in qua eq̄ntur calor ⁊ frigus ⁊ dñatur humiditas. ℄ Post p̄dictā crasim Gal. posuit eucratā ⁊ tp̄atā in vtrisq̄ȝ oppositionibus:⁊ in hoc solo cōsiderauit simbolcitatē. non aūt fortitudinē ad resistēdū. ℄ Post crasim eucratā sequit̄ crasis frigida ⁊ sicca:⁊ post eā frigida ⁊ humida. Ista enim minus pata est ad febrē ꝓpter oppositionē cōplōnis. Aui. tñ corpa frigida ⁊ sicca ⁊ frigida ⁊ humida in eodē gradu posuit. Dixit. n. q̄ corpora frigida ⁊ hūida ⁊ frigida ⁊ sicca sunt longinquiora a febribus. Gal. quoq̄ȝ cū predictis in eo dē gradu posuit frigida in passiuis tp̄ata : ⁊ humida tp̄ata in actiuis. Ait. n. reliq̄ q̄tuor crases. i. frida ⁊ humida:frigi/ da ⁊ sicca:frigida in passiuis: tp̄ata:⁊ humida i actiuis tp̄a/ ta:nō facile occupant̄ a febribus. ℄ Cōsiderando aūt febrē fm̄ eius spēs subalternas ⁊ spālissimas p̄dictus ordo cra/ sium in p̄paratione ad febres nō hȝ v̄itatē:vt sic. n. aliq̄ vna crasis paratior est ad aliquā vnā spēȝ febriū subalternā vel spālissimā q̄ȝ alia crasis ⁊ econuerso. v̄. g. corpa cal'a ⁊ sicca sunt magis parata incurrere febres effimeras ⁊ ethicas : ⁊ cal'a ⁊ humida:vt. s. dictū est sunt magis parata incurrere febres putredinis. Et corpora sanguinea sunt pata magis incurrere febres sinochas. ⁊ colerica causonides ⁊ cōsimili ter alia ꝓut inferius in febribus humoralibus appebit.

Cōparatio.

℄ Quidā cōparationes facientes inter corpora cal'a ⁊ sicca ⁊ corpora cal'a ⁊ humida:dixerūt: q̄ corpora calida ⁊ hu/ mida sunt magis parata ad febres putredinis q̄ȝ sint corpo ra cal'a ⁊ sicca pata ad febres cal'as. Q̄m̄ Gal. 8ᵒ tera. ⁊ po/ nit̄ in 6ᵒ ꝯtinētis dixit q̄ corpus calidū ⁊ humidū est peius calo ⁊ sicco:⁊ velocius inducit ad putrefactionē:⁊ ꝓpterea Gal. in ordine corporū ad p̄parationē ad febres icipit a cor poribus cal'is ⁊ sic. de huiusmodi tñ disceptatione medicꝰ curare nō hȝ:cū nihil ei ꝓficiat ad curationē:⁊ sit potius qd̄ extimabile q̄ȝ certū. ℄ Et rursus variant̄ corpora in pre/ paratiōe ad febrē ꝯtrahendo cōplōnē ad sexū ⁊ etatē. Et. n. viri absolute cōsiderando febrē:magis sunt parati receptio ni eiꝰ mulieribꝰ:⁊ iuuenis magis pueris ⁊ senibꝰ. Et insup variant̄ corpa in p̄paratiōe ad recipienduȝ febres rōne cō/ pōnis coꝝ. Corpa. n. rara absolute ꝯsiderādo febrē sunt ei magis parata q̄ȝ corpa densa:sunt. n. calidiora ⁊ sicciora : ⁊ p̄opriora a causis calefaciētibus inflāmari. ℄ Considerā/ do aūt febrē nō absolute:sed ꝯtrahēdo eam ad suas spēs ⁊ ad id qd̄ de facto de febre reperit̄ nō sic de facto febris illis aduenit eo ordine quo posita sunt in p̄paratione coꝝ : imo de facto corpa cal'a ⁊ hu. ⁊ p̄cipue eam q̄bus humiditas su pra calitatē existit:q2 calitas diminuta nō pōt sibi hñ humi dū supradominās regulare: vnde facile extraneat̄. Et post p̄dicta corpa sunt q̄ sunt hūida in actiuis tp̄ata:post sequū/ tur cal'a in passiuis tp̄ata. Quidā tñ dixerūt. q̄ cal'a in passi uis tp̄ata debēt in hoc p̄cedere humida in actiuis tp̄ata:ex eo q̄ calim supabūdās pōt melius humidū tēpatū regulare q̄ȝ calim tp̄atū humidū supabūdans:nō tñ sic est : q2 cū tp̄a/ mēto actiuarū stat maior fortitudo virtutis:⁊ ita maior re/ sistentia q̄ȝ cū tp̄amēto passiuaꝝ. Et post p̄dicta plura de fa cto reperiunt̄ febrire corpora cal'a ⁊ sicca : ⁊ postea sicca in actiuis temperata:post sequuntur frigida ⁊ humi. ⁊ postea frigida ⁊ sicca:⁊ vltimo loco ponuntur frigida:in passiua. temperata Quidam tamen fortasse bene preponunt in hoc corpora frigida ⁊ humi. ⁊ frigida ⁊ sicca : corporibus calidis ⁊ siccis ⁊ tu in hoc considera causas.

Que corpora sunt magis parata rōne sexꝰ ⁊ etatis ⁊ cōpositionis.

Notabile.

℄ Et rursus de facto plures mulieres febrire reperiuntur viris:fortasse ꝓpter multitudinē superfluitatū ipsarū, ⁊ mi/

norē potentiā reſiſtēdi cauſis alterantibus. Et iterū ſenes de facto plus iuuenib⁹ febriūt: q͂ꝛ iuuenes eis magis reſiſtūt ⁊ minus ſunt ſupfluitatib⁹ repleti. Et pueri de facto plus iuuenibus ⁊ ſenibus febriūt ꝓpter multiplicationē indigōnis que ſe^r ad ipſorum gulolitatē. Et corpora inſup denſa plus de facto raris egrotant febre ꝓpter detentionē ſuperfluitatū in ipſis ex paucitate reſolōnis que in eis fit.

℄ De paratis ad febrē ſm res nō naturales. Cap. x.

Conſiderando febrem abſolute. Eſtas ⁊ conſtitutio aeris cal'a ⁊ ſicca ⁊ regio ſilr cal'a ⁊ ſicca ⁊ ſimiliter vnaqueq; rerū nō nāliū cal'a ⁊ ſicca ꝓparāt corpora vt facilius incurrāt febres. Et poſt eſtatē eſt autūnus ⁊ ꝯſtitutio ⁊ regio ei ſilis: ⁊ ꝓpterea ꝙ autūnus in pluribus horis eſt diſtēperatus cuius diſtēperātia ꝟtutē debilitat: vnde nō reſiſtit ſic occurrentib⁹ cauſis. Et poſt autūnū eſt ver ⁊ cōſtitutio ⁊ regio ꝟnalis: ⁊ vnaqueq; aliaꝝ rerū nō naturaliū diſponēs corpora ad cal'm ⁊ humidū. Et maxime quecūq; extenſiue magis approximata corpib⁹ fuerit. Et vltio loco ſituat' hyems ⁊ ꝯſtitutio ⁊ regio ei ſilis. Et ſilr vnaqueq; rerū nō nāliū corpa reddens frigida ⁊ hu. Et fortaſſe in hoc iſta ꝓcedit vnaquāq; rerū nō nāliū ꝑter aerē ꝯſtitutionē anni ⁊ regionē que corpora reddit frida ⁊ ſicca. ℄ Et q̄uis ſic ſit abſolute loquendo tñ ꝯtrahendo febrē ad ſuas ſpēs dixit Ypo. 3° affo. In ſiccis tēporib⁹. ſ. ſiccioribꝰ eo qḋ ineſt eis ſm nām febres acute ſūt ſ. ſcit ſunt apte fieri: q͂ꝛ in tali tēpore acuūtur hūores ⁊ multiplicant' māe febriū acutarū: ⁊ ſubdit. Et ſi quidem fuerit annus talis ex̄tra qualē cōſtitutionē fecerit vt in plibus egritudines tales expectare opꝫ. i. ſi annus fuerit ampliori tpe talis. ſ. ſiccus q̄lē cōſtitutionē habuit in aliquo vno tpe ſm plīn opꝫ expectare morbos acutos ꝓpter dictā cauſam: vel ⁊ ſi fuerit amplius talis. ſ. ſiccior. Dixit tñ Ypo. vt in pluribus: quaſi voluerit intelligi in diſpoſitis ad has febres ⁊ plures in tali tpe ſunt diſpoſiti ad eas: vel dixit vt in plibus idest ſm plūmū: nō tñ oi vice: ⁊ maxime nō quando ſiccitas eſſet ita ſiima caloris ꝙ caliditas ita acueret' ꝙ a materijs ita ſubtile reſolueret' ꝙ ſolū remaneret groſſum non aptum acutos generare morbos. ℄ Et dixit Ypo. ibidē. Eſtate fiūt febres ꝯtinue ⁊ cauſon ⁊ tertiāe plīme. Autūno ꝟo febres q̄rtane ⁊ errantes. ℄ Ap. autē h° ꝓbleumatū ꝓbleumate 6° reddēs cām ꝓpter quā febres in eſtate fiunt: ⁊ maxime in eſtate acuta cal'a ⁊ ſicca: dixit hoc eſſe: q͂ꝛ ꝓpter diſpōnem illius tpis gn̄ant' humores cali ⁊ ſicci febrem generantes. Et ſubdit. ꝙ in hyeme fiunt egritudines cal'e ⁊ humide: q͂ꝛ reſeruatis calidis hūoribus in eſtate generatis ſuperueniente hyeme miſcent' humiditates: q̄re totū mixtū illud redditur cal'm ⁊ humidū vnde egritudines fiunt cal'e ⁊ humide ⁊ febres ab humiditate que vt ipſe dixit ſunt acute ⁊ velociter interimūt: cuius cā eſt: q͂ꝛ nolunt digeri ꝓpter multitudinē ſupfluitatū. humidū enim hyemis ſuffocat multum ex̄tra calorē natū: ⁊ ſic egritudines ab eo facte acute: reddūtur ſubito aut cito ſuffocantes. Dicūt quidam ꝙ cū hyeme dixit. fieri egritudines cal'as ⁊ humidas ſub hyeme cōprehendit ver. vel intellexit cal'as per accñs: q͂ꝛ. ſ. putrefactis humoribus. ℄ Et queſiuit Ap. eadē ꝑticula ꝓbleumate. 29° ꝓpter qḋ autūno ⁊ hyeme aduſtiōes. i. egritudines ſeu febres adurētes: vt cauſon ⁊ tertiana cōtinua magis fiunt cū ſint tpa frigida debētia inducere febres eis ꝓportionales: ⁊ ꝓpter qḋ in eſtate rigores ⁊ frigora ſibi cōplicata magis fiunt aduſtionibus. i. caliditate fortiēte in eſtate que non deberet inducere rigores ⁊ frigora. Et ſoluēs dixit: q͂ꝛ cum flegma ſit qḋ frigidū: ⁊ col'a ſit qḋ cal'ꝫ: flegma reſeruatū ad eſtatē calore eſtatis diſſoluitur ⁊ diffunditur per corpus ⁊ diffuſū cauſat rigores ⁊ tremores. In hyeme aūt cal'm nr̄m vincitur ⁊ pellit' a frigore aeris ad interius corporis: ⁊ ibi vnitur ⁊ fortificatur: ita ꝙ aduſtio in hyeme interi⁹ eſt ⁊ nō ſupficialis. Quapropter merito aduſtiue egritudines hyeme fiunt. Et 14° ꝓbleumatum ꝓbleumate tertio queſiuit ꝓpter qḋ in fridiſſima regione. ſup. ⁊ tpe frigido cauſones. ſup. ⁊ febres cōcluſe incenſiue ex humore ardente generate magis fiunt. ſ. q̄ꝫ in regione ⁊ tpe oppoſitis. Et h notāt quidā. ꝙ Ap. per ly magis intellexit extenſionē febris: ⁊ non ipſius intenſionē. Si. n. intenſiue teneret' tūc cauſones plus fierent hyeme ⁊ regione frigida ꝙ nō eſt verīſicū egritudo ſit ꝓportionalis vt ad multū tpi ⁊ regioni. Et qdā dicunt. ꝙ litera eſt corrupta: ⁊ vbi dicit magis oꝫ dici magni. Et ſoluens Ap. dixit cām eſſe: q͂ꝛ frigus regionis. ſ. ⁊ tpis repercutit intus caliditatē qua intus fortificata febris fortior reddit'. In eſtate autē ꝯtrariū accidit. Interiora nāq; eſtate ⁊ cal'a regione ſunt frigidiora ꝓpter apertionē pororū caliditate cōtinētis: ⁊ diſſolutionē. i. reſolōnē humidi. Et q͂ꝛ cal'm ſuo ſimili cōgaudens confluit ad exteriora: ita vt non tanta caliditas relinquat' febri. ⁊ de facto ita eſt. ꝙ pauciores febres reperiuntur vere: q͂ꝛ tpatū eſt ⁊ ꝟtus in eo fortior ⁊ poſt ver hyemē ⁊ eſtate. Autūno ꝟo ꝓpter ipſius diſtēperiē ⁊ virtutis in eo debilitatē plura corpa febrire reperiūt'. ℄ Plura quoq; corpa ex ſōnolis ⁊ ocioſe viuētibus balneis vtētib⁹ humectantibus febrire de facto reperiunt' q̄ꝫ ex eorū ꝯrarijs cibiſq; vtentia calidis ⁊ humidis: ⁊ cū his groſſis ⁊ tarde penetrātibus de facto plura febrire reperiūtur q̄ꝫ cibis vtētia contrarijs. Amplius corpora que a ſuis nō ꝯgrue ſupfluitatibus expurgant' aut que in ipſis multiplicāt plura febriunt. Et dicūt. quedā corpora parata febrire redduntur aſpectibus celeſtibus de quibus docere hꝫ aſtrologus. Et quidā dicunt: quedā corpora magis alijs parata eſſe febrire quibuſdam particularibus diſpoſitionibus ſuorum mēbrorū de quibus fortaſſe non cadit diſciplina.

Que preparāt corpora vt facilius incurrāt febres.

Generatio febris ſm tpa.

℄ De cōpōne fe. ad alios morbos in leſiōe ⁊ malitia. Ca. xi

Yſaaticus dixit Gal. dixiſſe. 1. 8°. tera. febres eſſe moleſtiores omnibus quas patiunt' interiora ⁊ exteriora paſſionib⁹. Unde bene dixit Yſaac. Febris ceteris morbis moleſtior eſt: q͂ꝛ ceteri morbi preter febrē vni nocent tantū mēbro. alis. accidunt mēbro ⁊ ꝑmanēt aliquo tēporis interſtitio ⁊ ſubito actioni naturali nō nocēt. ſ. eo mō quo dictū eſt febrē actioni nāli nocere: febris autē toti accidit corpori ⁊ ſubito ſine tēporis dilatione actioni nocet nāli: ꝓpter quā leſionē febris vlior morbus reddit' ⁊ manifeſtior in ſui vlitate ⁊ notior. al'. notior reputat'. ℄ Et q͂ꝛ vt dixit Aui. h° ꝑ'. cap̄ de humoribus: vna egritudo pōt dici altera deterior dupl'r. ſ. aut leſionis rōne ad ipſam cōſequētis. aut accñtiū occurrētiū ad ipſam ſm quē modū egritudo que leſionē infert maiorē: ⁊ accñtia hꝫ moleſtiora: dicit' moleſtior: veruntamen dicunt leſio operationum aut erit maior: quia in gradu intenſior aut maior: quia vniuerſalior vt pluribus nocens opationibus. Modo ita eſt ꝙ febris infert pre ceteris leſionē maiorē. i. vliorē: nō autē intenſiorē: ⁊ ideo licꝫ maior ⁊ vlior ſit morb⁹: nō tñ eſt mortalior. Alio mō rōne ſue curationis ⁊ eradicationis a corpore: ⁊ ſm queꝫ modū que difficilius ⁊ tardi⁹ a corpore eradicatur deterior extat: ⁊ iſto etiā mō febris nō eſt oibus alijs moleſtior ⁊ deterior. Quidā ꝟo dicūt. ꝙ febris eſt ceteris morbis moleſtior extenſiue ad oia mēbra: vel ꝓ q̄ꝫto principalius ꝑ alijs ledit cor: vel eſt moleſtior ceteris alijs morbis cōplōnibus. al'. cōplōnalibus: vel q͂ꝛ per eam latior vite alteratur. ſ. calor innatus: vel q͂ꝛ plures eoꝝ qui moriunt': ex febribus moriūtur: ad qḋ ſignificandū dixit Damaſcenus in ſuis affo. Calidi morbi plus frigidis ſunt mortiferi. ℄ Et contrahēdo febrē ad ſpēs vna febris predictis modis etiā altera difficilior ſiue deterior dicitur: quedā etiam intenſius ledit operationes altera: ⁊ cū deterioribus occurrit accñtibus vt cauſon: ⁊ quedā min⁹ ſiue remiſſius ⁊ cū accñtib⁹ occurrit pauce moleſtie vt eſt͡i⁹: ⁊ q̄dā me⁹ mō ſe hꝫ. Quedā etiā diffici

Vna egritudo altera deterior pōt dici dupliciter.

Damaſcenus.

Cur sit mortalior febris maribus vel feminis vel circa etates.

lius curat ⁊ q̄dā facili⁹ vt effimera ⁊ q̄dā nec⁹ mō. Indicā
tione q̄q̧ sūpta a re nāli ⁊ nō nāli canone cōpationis serua-
to vna febris altera d̄terior dicit: q2 mortalior ſm. q̄ febris
eueniēs feminis mortalior est eueniēte viris: ⁊ eueniens se-
nibus deterior est eueniente pueris ⁊ iuuenibus maxime si
senes decrepiti fuerint vt dixit Gal. in fine cōmēti affo. q̄ cre
scūt ⁊c̄. ⁊ patebit inferius cap̄ de causone per Aui. Et eue-
niētes pueris deteriores sunt eueniētibus iuuenibus. Et ra
tio istoꝝ est longior distātia a calitate nāli. Et febres exer-
citantibus artes fabriles ⁊ similes minus p̄iculose sunt q̄3
in contrarias artes exercētibus vt in fullonibus ⁊ sīlibus:
⁊ minus p̄iculose sunt eueniētes in vigilantibus ⁊ se exerci-
tantibus q̄3 delitiose ⁊ desidiose viuētibus: ⁊ regionibus ⁊
cōstitutionibus fridis ⁊ hūidis p̄iculosiores sunt q̄3 in calis
⁊ siccis. Et totū hoc sumitur in affo. In morbis minus ⁊c̄.
Et febris eueniēs nō consuetis febrire ⁊ corporibus tpatis
p̄iculosior est q̄3 in corpibus distēparatis cōsuetis febrire: ⁊
maxime si absq̧ febre in ān̄o pcesserint: non enim egrotant
huiusmodi corpora nisi causa magna valde.

De causis febriū in generali. Cap. xij.

F Ebriū cāe sicut ceteroꝝ quatuor sunt. s.
Mālis: formalis: efficiēs ⁊ final.
¶ Et causa mālis febri nō attribuit tanq̄3 mā
ex qua fit: sed sicut in alijs accn̄tibus solū mā
in qua ɔsistit que eius est subiectum que quid
sit ⁊ quotuplex sit iam dictū est cap̄ de diuisione febris per
substātiales dr̄ias. ¶ Causa vero formalis q̄ est essentia ei⁹
est calor extraneus: vt. d̄. in diffinitione febris dictum est.

Causa efficiens triplicater

¶ Causa v̄o efficiēs large sumēdo efficiēs est triū modoꝝ:
nā aliud est efficiens pprie acceptum: ⁊ aliud est adaugens
⁊ aliud est cōseruās. Et causa q̄dē efficiēs put est ɔtra disti-
cta augenti ⁊ cōseruāti est triplex: alia p̄mitiua alia antece-
dēs: ⁊ alia ɔiūcta. Et ɔiūcta q̄dē ad eē cuiusl3 febris nec̄io
reqrit: sine ipsa. n. febris eē nō pōt: p̄mitiua v̄o ⁊ an̄cedēs
nō nec̄io requirit ad esse cuiuslibet febris: sed solū in q̄bus-
dā. An̄cedēs. n. cā nō reqritur nec̄io ad esse febris effimere
licet q̄n̄q̧ accidat ad esse eius causa in an̄cedētē concurrere
vt in effimera ex apate vel opilatiōe: s3 sufficit ad esse febris
effimere vt cōcurrat cā p̄mitiua: sed ad esse febris humora-
lis nec̄io requirit causa an̄cedēs: p̄mitiua aūt nō nec̄io: q̄3-
uis q̄n̄q̧ cōtingat esse cām primitiuā ad esse febris humora
lis ⁊ etiā ethice. Et ad esse febris ethice sola cā cōiūcta suffi
cit: ⁊ si aliq̄n̄ cōtingenter alie due cause concurrāt. Cā vero
augēs ⁊ etiā cōseruās diuidit in an̄cedentē ⁊ p̄mitiuā. Et
neutra earū ad esse febris nec̄io ɔcurrit. De ɔseruāte dr̄ q̄-
dā q̄ alia est intrinseca ⁊ est eadē cū gn̄ante siue efficiente.
Forma. n. que dat esse rei se etiā ɔseruat in esse. Altera est ex
trinseca oino diuersa ab efficiēte. Ar. quoq̧ p̄⁹ pbleuma-
tū pbleumate 6⁹ dixit febres fieri q̄n̄ associant exitia acu-
ta idest q̄dam dispōnes acute seu p̄iculose distēperātes nāz
corpoꝝ ppter id q̄ violēta sunt. i. q2 violētiā ingerūt nāe ⁊
molestāt eā. Violētia aūt extra nām est ppter q̄d q̄busdam
locis relaxatis interioribus flēmasia fit. Flēmasia autem ex
cessus calitatis extrās febres facit ⁊ h̄ est cā in vl̄. Dix̄ Ysaac
febriū p̄. Febris sit ppter aliq̄d accn̄s: humores ⁊ sp̄ūs. sup̄.
⁊ mēbra exire faciēs tpamētū calefaciēs ea ⁊ assimiās fe-
brē igni. Dixit q̄ de ea est simile sicut de igne: est. n. cā eius
qua ignis cōuertat ⁊ qua custodiat: ⁊ qua augeat. ¶ Cau
sa efficiens febrē est oē quod calefacit corpus ducens ip̄uz
extra tpamētū suū siue omne ad q̄d sequitur additio calita-
tis in corpore siue per se siue per accidens. ¶ Et cā augens
febrē est omne q̄d calitatē corpori addidā iā preexistentem
est augmentans siue per se siue per accidens. ¶ Et causa cu
stodiens est omne q̄d phibet resolutionē seu extinctionem
fieri calitatis extranee: q̄d in eius cām mālē ɔuertitur ⁊ cāe
efficientis seu augētis p̄manētia ⁊ durabilitas: ois q̧ error
in curatione pueniēs. ¶ Unaquaeq̧ p̄terea dictaꝝ causaruz
aut est res nālis aut nō nālis aut p̄ter nām. Nālis est sicut
humor in corpore in q̄ntitate vel qualitate cursuz nāe trans-
grediens: nō nālis aūt vt aer calidus p̄ter nālis: vt apā vel
alia egritudo. Sunt enim cause febris quecunq̧ sunt cause
reliquarū egritudinū calidarū ⁊ siccarum. ¶ Causam effi-
cientē rursum diuisit Ysaac in presentē ⁊ p̄teritam: presens
dixit ipse est omne q̄d extrinsecus corpus percutit: quod tri
pliciter diuiditur. Una est nimius furor ignis solis ⁊ simi-
lium. 2ª est nimia frigiditas aeris vel aque ⁊ similiū. Et 3ª
est putridus horribilis ⁊ corruptibilis odor: ⁊ qui cadaue-
rū reptiliū ⁊ similiū. Et causa p̄terita est sicut aqua egritu-
do p̄cedēs sicut angustia vel tristicia aut humorū ad putre-
dinē p̄paratio in corpore. ¶ De causa augente ⁊ efficiēte di
xit Gal. p̄mo de differentijs febrium. Sicut. n. neq̧ caloris ne
q̧ ignis vnus est generationis ⁊ augmentationis modus:
sed aer ppter motū imoderatū aut ppter putrefactionem
aut pp copulationē alterius caloris aut pp retētionē effusio
nū colere aut ppter infusionē substātie calefite febriuz cāe
necesse est ad predictos reduci modos. Et Ysaac dixit sicut
sordities putrida cū se cōculcat calefit ⁊ vritur ⁊ ignē gene-
rat. Et sicut fortis ⁊ velox motus loca calefacit circūstantia
⁊ ignē generat: sicut molendinum hoc demonstrat q̄n̄ suo
motu vicinātē aerē calefacit: ita nimia fortis aie ⁊ corporis
motuū ⁊ humorū putredo ⁊ ebullitio caloris febrilis sunt
generatiua. Et subdit Ysaac. de causa augēte. Sicut res de
qua ignis nutritur vt cera pix oleū sepum ⁊ hmōi est causa
augmētatiua ignis: ita cā augmētatiua febris cala sunt ci-
baria potus ⁊ medicina. Et Ga. xi⁹. ter. dixit. q̄cūq̧ actu vl̄
potētia vel per accn̄s calefaciunt deteriores operantur fe-
bres. ¶ Et dixit de causa conseruante 9⁹ tera. q̄n̄ vapor ex
feruentibus humoribus fuerit q̄3 plurimus ⁊ effluxerit ex-
tra q̄3 paucos eum qui relictus est necesse est seruare febri-
lē calorem nō solum in mouēdo: sed in addendo ea que ap-
propinquant. Dixit Ysaac. sicut res cooperiēs ignē cū con-
uenientis spatij intermissione in quo aer contentus calidi-
tate ignis efficiatur calidus phibēs ignē a cōtractu aeris
frigidi est ignis custoditiua. ita causa febris custoditiua vt
nō resoluatur est corporis opilatio ⁊ poroꝝ ɔstrictio: ⁊ est
sicut aeris frigiditas ⁊ alia per que fumus ⁊ vapor capino
sus in interioribus corporis clauditur. Et de istis causis est
cibi de facili inflāmabilis aut putrescibilis perceptio: ⁊ om
ne q̄d preparat ⁊ disponit corpus ad receptionē impressio-
nū a causis febris generatiuis vel augmētatiuis. Et ois cau
sa potēs febrē gn̄re vl̄ augē est cā cū aderit q̄ febris perma-
neat ⁊ nō soluatur. ¶ Specialius aūt adhuc ⁊ de causa effi

Că efficiens dupliciter.

ciente loquēs Gal. eodē p̄mo de differētijs febriū dixit. q̄n̄
q̄dē ex ira ⁊ labore ⁊ tristitijs ⁊ estubus ⁊ infrigidationib⁹
⁊ vigilijs ⁊ indigēntibus ⁊ plenitudinibus videntur febri-
re homines manifestū est similiter ⁊ pestilētie aeris cōstitu
tio affert febrē. Et qui dimiserūt cōsuetudinē exteriorū in-
uadūtur a febribus: ⁊ ea que vocatur plectoria fert febres:
⁊ cibaria quedā mala farmaca ⁊ estus que sunt circa canis
ortū ⁊ alia quedā talia his similia. ¶ Et Ypo. quidē 5⁹ affo.
dixit. q̄ aer multū frigidus ⁊ balneū aque frigide generāt
febres: aliq̄n̄ quidē effimeras ⁊ aliq̄n̄ putridas que vtplim
sunt statice longe aqua ingrossante humorē ⁊ disponēte ad
tardā resolutionē. Et Gal. dixit i suo de sōno ⁊ vigilia: sicut
scripsit Rabi in 13⁹ pticula: q̄ fortasse corpori existenti in q̄e
te ⁊ ocio accidit febris ex hoc: ⁊ dixit. xi⁹. ter. Sicut scripsit
Rabi in 9ª ptic. Febres augentur ⁊ exacuūtur: ⁊ cā ciborum
digō que fit in stō ⁊ cp̄e nō cōplet. Et dixit ibidē. q̄ velut for
nax febris particula q̄ exfraxim vel flegmonē vel putredi-
nē suscipit est. ¶ Et in die quidem dormire attrahit febres
frequēter: q̄n̄ sōnus q̄n̄ nō ɔuenit attrahit febres: vt quar-
ti 2ª de regimine cōualescētiū: ppterea q̄ facit cruditates ⁊
frangit de virtute caloris inati. ¶ Et farmaca acuta sepe
sumpta sunt causa febris. Et de opilatione poroꝝ ⁊ obstru
ctione

Cibi ꝛ potus ad febres dispõentes

ctione humorũ febriliũ ꝛ similia. ℂ Et cibaria mala febriũ
sunt cause. dico aũt cibaria mala ꝛ q̃ nã sũt talia: sicut allia
cepe: nasturtiũ: porri: caules basiliconꝛ: vrtice: ꝛ quecũq̃ vo/
cãtur siluestria olera: vt eruce: ꝛ ẽt que nã qdẽ sunt bona: ꝓ/
pter putrefactionẽ aũt paria facta sunt p̃dictis: vel ẽt maio/
rẽ aliqñ acqrẽtia maliciã sicut frumẽtũ. ꝛ ordeũ: ꝛ alia ciba/
ria vniuersa frumẽtoꝝ: hic qdẽ a tpe lõgitudine in nãm pu
tridã deducta sunt. Alia vo vermibus repleta ꝓpter ordei
malã dispõnẽ talia cibaria comedẽtes hi qdẽ mortui sunt a
putridis ꝛ pestiferis febrib⁹: ꝛ alij pustulis possessi sũt sca/
biosi: ꝛ lepra: ꝓpterea q̃cũq̃ lubrica .i. viscosa sunt grossoꝝ
humorũ gñatiua cibaria sunt morbi ꝛ febriũ cãe: obturare
eni ꝛ obstruere parat⁹ est humor q ex ipsis est. ℂ Et Aui.
dixit nutrimẽta q̃ aquositatẽ gñant ꝛ humorẽ crudũ ꝛ colerã
gñant ẽt febres: ꝓpterea q̃ q̃ ex eis sunt aq̃sa faciũt sanguinẽ
putrefieri: ꝛ q̃ ex eis sunt grossa ꝛ viscosa claudũt corpus: ꝛ
q̃ ex eis sunt colica corp⁹ calefaciũt ꝛ sanguinẽ acuũt q fe/
brẽ generat: ꝛ ois res q̃ sanguinẽ aquositate implet in cor/
pe ebullit sicut succus fructuũ ebullit extra: ꝛ lꝫ ea hora q̃
sumit᷑ iuua᷑ ꝓster tñ sanguinẽ ad putrefactionẽ parat. Silr
res q̃ sanguinẽ hũore replent crudo sicut cucumeris ꝛ her/
be crude lꝫ q̃sq̃ ꝯferãt in p̃nti ꝛ infrigidẽt: q tñ eis multũ
vtunt᷑ febrib⁹ sũt apti. Silr febrib⁹ apti sũt qcũq̃ q̃lẽcũq̃
corruptã aquã bibũt sicut q turbidã vel limosam vel gurgi
tis vel piscine. ℂ 16° ꝯtinẽ. Ois humiditas aliena a nã corpo

Humiditates q̃ non ẽa nã nutrimẽti in cã februs

ris: nõ apta nutrire est cã in gñatione febris: ꝛ corruptio nu
trimẽti in febrib⁹ augẽs erit in eis: qm̃ gñat humores ma/
los: ꝛ iõ intendẽdũ est digõni cibi in febrib⁹ valde: ꝛ gñant
febres qñ in corpore remanẽt superfluitates quas non põt
nã extrahere de corpore: ꝛ aut ex grossitie ipsarum: ꝛ aut ex vi
scositate eaꝝ: ꝛ aut ex angustia poroꝝ: ꝛ aut virtutis debilita/
te: quare putrefiũt iuxta ꝓlixitatẽ spatij tẽporis ꝛ aptationẽ
eaꝝ ad putrefactionẽ. ℂ Et dixit Gal. in li. de cãis ꝯtenti/
uis nõ ꝓp eos q a maiorib⁹ occupati laborib⁹ nõ febrierunt
impole est minori labore occupatum febrire aliquẽ illorum.
ℂ Dixit Auer. colli. 3ᵃ cãe gñationis caloris febrilis sunt
eedẽ cũ causis gñatiõis caloris extranei .i. q est ex toto gñe
ꝓter nãm saluo q in hoc calore .s. febrili ille cãe sunt eq̃les .i.
nõ multũ excedẽtes: si. n. ita nõ forẽt calor febrilis cẽt extra
neus absolute. Et dixit. gñat᷑ egritudo calĩa ꝛ sicca sicut est
febris a cibis calĩs ꝛ siccis distẽperatis: vel q2 reperiuntur
in multa quãtitate aut nimis minuũtur: ꝛ aut q2 recipiuntur
supra ieiuniũ: q2 qñ recipit᷑ cibus post multũ ieiunũ in stõ
ꝛ epate ꝑmutabit᷑ ad caliditatẽ ꝛ siccitatẽ fortem ꝛ inducet
stõm ꝛ epar ad eãdẽ dispõnẽ ꝛ tũc erit facta opatio eaꝝ ab
ambab⁹ causis .s. mãli ꝛ efficiẽte: ꝛ sanguis q gñabitur ab
hoc cibo erit calidus ꝛ siccus distẽperat⁹ ꝛ multiplicat᷑ in
ipso colera in nimia quãtitate ꝛ distẽperabit᷑ in qualitate: ꝛ
tũc impediet᷑ opatio fellis: ꝛ nõ poterit attrahere colerã in
debita q̃titate: ꝛ sic remanebit .s. sanguini permixta. Et qñ
vtẽtur mẽbra illo sanguine exibunt paulatĩ a sua cõplone
nãli ad malã cõplonẽ calidã ꝛ siccã: ꝛ sic euenient mẽbris
egritudines calide ꝛ sicce. Dixit Gal. xi° tera. fames mot⁹
vigilie elog multũ excitãt febres. Et subdit Auer. vbi. s. a
rebus extrinsecis sicut ab aere calido a multo exercitio ꝛ
vigilia ꝛ accñtibus aie q̃ hñt calefacere vt ira furor ꝛ cogi/
tationes cordis ꝛ fortior harũ cãruꝫ extrinsecarũ est aer ꝛ
artes ꝛ aliqñ erit cã istoꝝ opilatio poroꝝ q̃ sunt in cute per
quos euaporat᷑ calor: q̃re retinet᷑ ꝛ cõculcatur intus. Et qñ
accidit hoc a cõplone radicali. ℂ Alterat᷑ aũt ad caliditatẽ
extraneã de substãtijs nr̃i corporis: s̃m plim. ꝑmo qdẽ spũs 2°

Primus qd in corpore ad extrinseca calefit est spũs.

humor: ꝛ vltio mẽbra ꝛ maxĩ a cãis calefaciẽtib⁹ extrinse/
cis. Dixit Gal. in li° de causis ꝯtẽtiuis multotiẽs dixit. vir/
tutẽ extrinsecarũ cãrũ ꝑmo qdẽ aerẽ ꝛ spãlẽ noiatã subeꝫ al
terare. 2° vo eã q̃ humoꝝ: deinde sic ad eã q̃ solidoꝝ accede
re. Et hoꝝ qdẽ ꝑmũ ad pinguedinẽ: ꝛ inde ad carneꝫ. scðo
aũt mẽbranosa ꝛ neruosa corpa: deide cartilaginosa ꝛ ossa.

Cõtinet᷑ aũt sic in spatiositatib⁹ corpis humiditas: ꝛ ita ꝛ spũs.
Eu aũt q in solidis pticulis spũm prius q̃ꝫ hũores nõ vtiq̃
dicet aliqs alterari: eo q nõ ꝑmanet in spũs: si aũt ꝑmane/
ret alteraret᷑ vtiq̃ cito s̃m se ipm. n. deniq̃ suscipit passiũ/
me eã q̃ est ex calefaciẽtib⁹ ꝛ infrigidãtibus humectãtibus
ꝛ desiccãtib⁹ ꝛ alterationẽ: sicut lꝫ euidẽter videre in cõtinẽ
te nos aere: prius. n. rõnabile est alterari leptomera: videm⁹
eni manifeste a solari caliditate in caumatib⁹ q̃ sub eãdẽ ꝑus
qdẽ calefieri aerẽ. parũ vo post aquã si aq̃ fuerit q appꝛhen
dit᷑ vel aliqd humidũ postea vo solida corpa. Ac ẽt calefa/
ctoꝝ sole occidẽte ꝑmo qdẽ aer ad eã q̃ ꝓ° erat redit trans/
mutationẽ seu crasim: subsequẽter aũt aq̃: ꝛ postremo vo la/
pides: qd. n. est facile alterabile actiões facit eas q̃ ad alte/
rutrũ sũt trãsmutatiões q̃ꝫ qd est difficile alterabile. Qd ẽt
tpe multo eã q̃ ad id qd pter nãm euersionẽ hꝫ h ꝛ reditum
ad id qd s̃m nãm hꝫ tardũ. Silr aũt in aiatis corpib⁹ sicut
in aialib⁹ aerea subã citissimã suscipit alterationẽ. humida
tardiorẽ: oium vo solida tardissimã: q̃ circa cũ estuatio vel
infrigidatio in aliq̃ pticula fit ꝑmo qdẽ in ea aerea alterat᷑
nã in ipsa ꝯtenta: deinde humidas: ꝛ deinde q̃ solidoꝝ. ℂ Sili

Cãe efficientes febres ad octo gña reducuntur.

bertus reducit eas ad 8° gña quoꝝ septẽ sunt actiua ꝛ vnuꝫ
est passiuũ. ꝑma ex actiuis causis est obuiatio caloris extri/
seci: vt sol. ignis vel alicui⁹ hũs. scða est cib⁹ calid⁹ ꝛ pot⁹
actu vel potẽtia 3ᵃ est medi° supflue calĩa. 4ᵃ est exercitium
supfluũ ꝛ mot⁹ nimi⁹. qnta est cõmotio accidẽtiũ aialium.
sexta est defect⁹ nutrimẽti vt ieiuniũ: ois. n. idebita approxi
matio sex rerũ nõ nãliũ põt esse cã febris. septima est poroꝝ
ꝯstrictio ꝛ ꝓhibitio trãspirationis ei⁹ qd a corpe dꝫ dissol/
ui qd accidit sepius a frigiditate exterius obuiãte aut inte/
rius aut opilatiões: vnde cõculcat᷑ vapor ꝛ calefit superflue.
octaua cã ꝛ est cã passiua est extenuatio: ꝛ subtilitas cor/
pis de facili calorẽ suscipiẽtis. Satis itaq̃ pꝫ ex p̃dictis q̃
ex dictis causis sunt primitiue ꝛ que antecedẽtes: de cã aũt
cõiũcta febris dicetur in vno quoq̃ genere eius. ℂ Cã aũt
finalis febris est nãles opationes possessoris sui ledere sen/
sibilr. Ait. n. Gal. febris in tãtã immoderationẽ excesso ca/
lore fit vt ꝯtristet hoiem ꝛ actionib⁹ eius noceat q̃re si non
ꝯtr stat hoiem neq̃ eius noceat opationib⁹ q̃ꝫcũq̃ maxi°
calidior factus fuerit homo nondum febrire dicimus.

ℂ De signis febris in generali. Ca. xiiij.

GAlenus testatur. x° ter. cognitionẽ dixo
certã ꝛ perfectã de esse febrium
haberi nõ posse per medicũ. Et Rabi hoc ideꝫ
innuit in suoꝝ afforꝝ ꝑticula. x° cũ ait. Si nãrum
febriũ noticiã haberemus plenã ꝛc. ꝛ tñ ꝛ si oi/
fariã cognitio eius certa haberi nõ põt: hꝫ tñ per eũ q solli/
citus est in cognitione essentie eaꝝ sufficientia cognitionis
q̃ reddet᷑ eaꝝ curationi idoneus. Et ista sufficiẽs cognitio
hẽri põt p cognitionẽ sue cãe maxie efficiẽtis ꝑmitiue añce/
dẽtis vel ꝯiũcte ꝛ p ei⁹ cãm finalẽ .s. p ei⁹ effectũ vel p vltem
lesionẽ opationũ toti⁹ corporis: ꝛ est ista cognitio duplex:
vna gñalis .s. febris in gñerali a spãlis .i. cuiuscunq̃ spẽi fe/
briũ: ꝛ vtraq̃ est duplex .s. subãlis ꝛ accñtalis. ℂ Et cogni/
tio qdẽ febriũ subal᷑ ẽ a subalib⁹ febriũ supta ꝛ eaꝝ effecti/
b⁹ ꝓprijs: ꝓprioꝝ. n. effectuũ h̃tus magna est in demõstra/
tione sue cãe: qm̃ ꝛ si substãtialis nõ sit a substantialib⁹ tñ
imediate pcedit: ꝛ hmõi p subalia febris cognitio nec̃ia est
medico ad curationẽ ei⁹: ꝛ sine ipsa recte curare nõ poterit.
Ait eni Gal. quõ ẽt vtiq̃ ad hoc sanationib⁹ copiosi erim⁹
subam egritudinis ignorãtes: q̃si dicat. nullo mõ. Et Aulc.
4. ꝑ° dixit scias q2 nõ ẽ tibi possibile vt cures febrẽ nisi pri⁹
cognoueris eã. ℂ Accidẽtalis vo cognitio febriũ nõ est cer
ta q2 fallit cũ nõ sit ex subalib⁹ effectib⁹ ꝓprijs supta: sed ex
accñtalib⁹: ꝛ casib⁹ q qñq̃ appent ꝛ qñq̃ nõ ꝛ qñq̃ appent
in ꝑncipio qñq̃ in medio ꝛ qñq̃ in fine: ꝛ est tñ ꝯferẽs ꝛ coad
iuuans cognitionẽ que p subalia ꝛ maxie cũ in subalib⁹ fue
rit qd occultũ: ꝛ per cognitionẽ subalẽ de febribus habet᷑

notícia febris in gñe.s.eẽntie eius q̃ est caliditas ⁊ suoꝝ ge/
nerũ subalternoꝝ:⁊ vtrũ sit ethica huoralis vel effi⁹:⁊ suaꝝ
spẽꝝ subalternaꝝ ⁊ etiã spãlissimaꝝ:⁊ vlt oium dĩarũ fe/
bris subaliũ:⁊ ꝑ cognitionẽ accñtalẽ habet᷑ cognitio de dif
ferẽtiis eius accñtib⁹. ¶ Igit᷑ opꝫ scire ꝑ subalẽ cognitionẽ
an febris sit magna siue intẽsa siue pua vel remissa siue me/
diocris an sit mordax vel mitis vel mediocris:⁊ an sit effi/
mera humoralis vel ethica:⁊ q̃ sint eaꝝ spẽs: vsqꝫ ad specia
lissima. Et ꝑ accidẽtalẽ cognitionem opꝫ scire an sit egritu/
do vel accñs:an sit cũ pñtia cãe vel eius absentia:an sit pro/
pria vel ꝑ cõitatẽ:an salua vel nõ salua:an salubris suspicio/
sa vel mortifera:an incolumis vel malitiosa:an lõga vel bre
uis:cronica vel nõ cronica:an acuta vel nõ acuta:an sepabi
lis vel insepabilis. an diurna vel nocturna:an sit cũ accñti/
bus cõplicata ⁊ cũ qbus:an sit sine eis ⁊ an sit simplex vel
cõposita:⁊ opꝫ hẽre noticiã tpoꝝ eaꝝ ⁊ terminatiõis ipaꝝ.
¶ Specialis aũt cognitio febris est cognitio febris q pñ/
tialr curãdo occurrit:quã distincte subalr ⁊ accñtalr cogno/
scere opꝫ sm̃ suã spẽm sicut aliqđ aial cognoscit᷑ ꝑ suaꝫ for/
mã ꝓpriã. ¶ Dixit Garipont⁹ in passionario. Que ⁊ quot
sint febriũ diuersitates maxime dieticos medicos conuenit
nosse ne ꝑ ignorãtiã nõ intelligẽdo cõtraria adhibeãt ⁊ pi/
culũ mortis faciãt virtutis aut macronoxiã.i.graue ⁊ lon/
gã egritudinẽ de modica ⁊ breui. ¶ Dixit aũt Gal. ꝑmo ad
glauc. Maxima oib⁹ febricitãtib⁹ signa sunt ipulsib⁹ ⁊ vri/
na. Addere aũt opꝫ hic alia oia que circa faciẽ ab Ipo. di/
cta sunt ⁊ ea q̃ accubitus ⁊ rñsionis:⁊ quecũqꝫ ociup ⁊ de
desubtus euãt ⁊ si q l etiã sintoma circa alıquã corporis
pticulã vel opationẽ eius ↄsist ne videris. ¶ Et passiona/
rius dixit. Intelligere dꝫ manifestissime pulsuꝫ venarũ ⁊ in
dicia vrine cognoscere:q: in hi duob⁹ maxime intelligitur
gen⁹ febris ⁊ origo cãe:⁊ tõ tẽpoꝝ vite mortisqꝫ professio.
Et dixit. In oibus feb.ib⁹ ↄsiderãda est habitudo corporis
color oculi vult⁹ mens animi⁹ anhelit⁹ aspiratio loquela lin
gua manus auris nasus frons entiasceua.i.positio vel fi/
gura iacentis motus vñ quies silẽtũ patiẽ la vel impatien
tia longnẽtis obsequia vẽtris ac vesice facilia vel difficiliã.
Et ipsa vniuscuiusqꝫ phisis.i.dña corporis nã.s.cõplo an
calida vel frigida sicca vel humida sit. Et qbus rebus maxi
me delectabat᷑ in sanitate.s.regimẽ preteritũ:⁊ alia q̃cũqꝫ sũt
his silia. Et qbus apper ꝙ cognitio de differẽtiis febrium
ex trib⁹ rerũ gñalibus sumit᷑.s.nãliũ nõ nãliũ ⁊ preter nãm
¶ Quidã võ reducũt oẽs significationes ad duo gña.s.ad
cãs ⁊ ad accñtia. Cãe aũt siue sint extrinsece siue intrinsece
siue ꝑter nãm aduenientes ex egritudinib⁹ ꝑteritis cõsuetis
patiẽti aut tũc qñ primos de patria iuadẽtes. Accñtia võ
siue accñs sit actio lesa siue qualitas mutata siue exiens mu
tatũ. ¶ Dixit quoqꝫ Gal. Si exercitaueris te ipsum ⁊ vsi/
tatus fueris in cognitione vniuscuiusqꝫ febris ⁊ ꝓprie sin/
gularis tibi nõ erit difficilis earũ cognitio vt nos in prima
die cognouim⁹ spẽm feb is nõ expectãtes vt ꝑ tertiã vel q̃r/
tã aut quotidianã reditionẽ. Qꝫ si cõtingat vt tu nõ cogno/
scas febrẽ a ꝑmo die cũ accidit cognitione certa:tu tñ potes
a ꝑmo die aliqđ cõseq de cognitione eius cũ extimatiõe ꝓ/
pinq̃ certitudini:cũ q̃ ꝑuenias ad hoc vt mẽsures ꝑ eã regi/
mẽ egri sm̃ ꝙ opꝫ subtiliãdo regimẽ:deinde certificeris de
egritudine qđ cepisti in ꝑ die. scđo aut tertio aut ꝓculdubio
in q̃rto. Ideoqꝫ exerce te ipm adeo donec cõprehẽdas vnã/
quãqꝫ egritudinẽ:ꝑmũ q̃ lẽ dũ est singularis nõ posita:⁊ qñ
singularis egritudinis esse nõ ignorat᷑ a ꝑ die q̃ venitur ab
illo q exercitatur in h̃ studio cũ sollicitudine. Sꝫ egritudis
ↄpositevl' cõnexe nõ est pole cognoscere vnãqꝫ qꝫ spẽꝝ a ꝑ
die sui neqꝫ est turpe medico si indiget in cognoscenda egri
tudine cõposita ex duabus egritudinibus ꝑ die aut scđo ⁊
tertio. Cũ võ egritudo est singularis ⁊ a ꝑ die nõ cognoscit
eã:tãc illud est turpe ⁊ malũ valde. Sed si tu nõ exercitaris
in h̃ studio cũ sollicitudine in ꝑncipio nõ cognosces egritu
dinẽ ꝑcipue qñ incipit cũ sit pua sicut si nõ cognoscis arbo/
rẽ qñ orit᷑ q̃ tñ:sꝫ qñ est integre cõpleta nisi ex frequẽti stu/
dio in cognoscẽdo. Et quãto est minor cognitio egritudinis
tãto maior ẽ error curatiõis. Dixit Gal. ꝑ⁹ ad glauconẽ:ni/
hil mirũ:⁊ tñ peccare plures in sanationib⁹ inquãtũ in di/
gnostionib⁹ fallũtur. ¶ Aui. qꝫ de significationib⁹ febriũ
loquẽs fecit capꝫ q̃rti ꝑmarqđ intitulat᷑ de significatiõib⁹
accñtiũ febriũ sumẽs accñs large ꝓ oi signo qđ significat su
ꝑ febres ⁊ eaꝝ significatiões seu dispõnes: qđ ci qꝫ sit illud:
⁊ dixit ꝙ acceptio significationũ febriũ ex regimine añcedẽ
te ⁊ quõ fuit.i.ex regimie ꝑterito in quãtitate ⁊ q̃litate ei⁹
⁊ mõ vius ⁊ mõ ꝑparationis ei⁹ in ↄsiderãdo ⁊ dispõnib⁹ ⁊
añcedẽtib⁹ ⁊ pñtib⁹. h̃ ẽ ex dispõnib⁹ febrilib⁹ ⁊ egritudinĩ
b⁹ ꝑterit.i.sibi egro ↄsuetis ⁊ pñtib⁹ ⁊ ẽt q̃uis ñ sint febres.
Ut.ꝫ.g. si añ febrẽ ↄsueuit hẽre aliquã egritudinẽ calidam
vel frigidã:⁊ mõ hꝫ illã vl' ex dispõnib⁹.s.causis febriũ ⁊ añ
cedẽtib⁹ ⁊ pñtibus.i.ↄiũctis. Et ex regiõib⁹:⁊ tpib⁹ ⁊ eta/
te ⁊ cõplexione ⁊ pulsu ⁊ vrina:⁊ egestione vomitu ⁊ fluxu
sanguinis nariũ:⁊ ex dispõne febris in rigore ⁊ sudore ⁊ q̃li
tate caliditatis:⁊ ex paroxismis ⁊ ex dispõne appetit⁹ ⁊ sitis ⁊
ex dispõne anhelit⁹ ⁊ ex ↄiugatis siue ↄiũctis vt ex dolore
capitis ⁊ vigiliis ingratitudine alienatiõe ⁊ silib⁹: q̃ sic voca/
tũ:nõ q: semꝑ cũ febre ↄiungãtur:sed ad dĩam dispõnum
añcedẽtiũ q̃ cũ febre nõ semꝑ incipiunt: vel ad dĩaꝫ acciden/
tium que nõ sequũtur febrẽ vt febris est: sed per cõpassionẽ
vt sincopis ꝑdicta aut sequitur febrẽ:vt febris est. Sic ergo
vides ꝙ ↄsiderare dꝫ medic⁹ discurrẽdo ꝑ res nãles nõ nã/
les ⁊ ꝑter nãꝫ. nã nãles scire dꝫ:vtrũ cõplexio sit calã vel fri
gida:sicca vl' hũida. an habitudo sit tonatiua vel cacetica:
an macra carnosa vel pinguis:an rare texture vel densa:an
egrotãs masculus sit vel femina:an puer vel iuuenis siue se
nex:an ↄsueuerit sanus degere vel egrotare ⁊ q̃ egritudine.
¶ Nõ nãles vt an ↄstitutio aeris sit frigida vel calã ⁊ re/
gio sit:r an dispõ aeris sit bona vel mala vel pestilẽtialis aut
fuerit patiẽs vsus nimio exercitio vel vigiliis an q̃te ⁊ som
no. An occupat⁹ fuerit accñtib⁹ aie ⁊ sollicitudinib⁹ extẽ/
nuãtib⁹ corp⁹ an ↄtrouertrũ vsus fuerit regie repletiuo an
inanitiuo an ↄsuet⁹ fuerit hĩc euõnes spõtaneas vel artifi/
ciales q̃ postea sint ꝓhibite. ¶ Res võ ꝑter nãꝫ vt an ꝑterite
ↄsuete sibi egritudines fuerint fride vel calẽ hũorales vl' nõ
hũorales:⁊ q̃ sint egritudines in regiõe ꝑsitialr inuadẽtes:
an opationes ei⁹ sint mutate ab eo ꝙ sm̃ nãm oẽs aũt pl'es
vel vna tñ. An corpis q̃litas sit mutata ab eo qđ sm̃ nãꝫ ad
calorẽ nõ nãlẽ an ad caliditatẽ vel frigiditatẽ vel lenitatẽ aut
ariditatẽ:sm̃ totũ corpus an sm̃ aliquã vnã prẽ corpis vel
plures. an aliqđ exiẽs a corpe sit mutatũ ab eo qđ sm̃ nãm
vel suã ↄsuetudinẽ in vrina egestione ⁊ sputo ⁊ sudore vel
alia quacũqꝫ euõne vel superfluitate solita emitti ex corpore.
¶ Et rursus Aui. vbi.ã. particularius loquẽs de significatio
nib⁹ febriũ reduxit eas ad nouẽ genera. ¶ Et ꝑmũ est earũ
q̃ significãt magnitudinẽ vel puitatẽ an mordacitatẽ vel sua
uitatẽ. ¶ Scđm est eaꝝ q̃ significãt gen⁹ febriũ.s. subalter/
nũ vt q̃ significãt tertianã vel q̃tidianã. ¶ Tertiũ est earũ q̃
significãt malitiã febriũ. ¶ Quartũ est eaꝝ q̃ significãt di/
gõnẽ vel idigõnẽ mãe. ¶ Quintũ est eaꝝ q̃ significãt crisim.
¶ Sextũ est eaꝝ q̃ significãt sospitatẽ vel ei⁹ ↄtriũ. ¶ Sepți
mũ est eaꝝ q̃ sumũtur a forma.i. habitudine corpis. Forme
eni sunt idicia plurima ⁊ maxie cũ consideratiõe coloris.
¶ Uñ dixit Aui. Ille.s.q hꝫ faciẽ cacecticã ⁊ ↄuertit᷑ color
ei⁹ ad plũbeitatẽ ex albedine ⁊ viriditate significat frigidi/
tatẽ humoꝝ rã cũ grossitudine ⁊ multitudine ⁊ paucitatem
caloris inati ⁊ ei⁹ extinctionẽ:aut excitationẽ ⁊ inflationẽ:
est aut excitatio qđã mod⁹ cacesie in q̃ facies inflat᷑ ⁊ fit ta/
lis q̃lis frequẽter apparet patiẽtib⁹ ind gõnẽ ex mlta come
stiõe. Et A. dixit sic accidit ei cui⁹ cũ febris ẽ satietas nausea
tiua: vocitas võ ↄtumit ois faciei siue diminutiõis ei⁹ ⁊ tor/
nasilitas ipsi⁹ ⁊ tenuitas nasi significat aut vehemẽtiã cali/

Marginal notes:

Cognitio cõpl'ta fe briũ habe tur ex cõ sideratiõe rerũ natu raliũ non naturaliũ ⁊ ꝑter na turam.

Que sũt in oibus febribus ↄsiderãda

Quanto minus co gnoscim⁹ egritudi nẽ tanto min⁹ cura re possu mus eam

Significa tiones fe briuꝫ ad nouẽ ge nera redu cuntur.

ditatis resoluẽtis aut subtilitatẽ humoꝝ ⁊ velocitatẽ reso/
lutionis ipsoꝝ ꝑꝑ amplitudinẽ poroꝝ ⁊ motus in seipsis. s.
humoribꝰ ad fluxũ spõtaneũ vel artificialẽ vel in seipsis. s.
infirmis: qꝛ vigilãt inquietant̃ ⁊ mouẽtur. Et ista inquietudo
⁊ motio accidit ꝑꝑ dispõnẽ febris aut ꝑꝑ motũ ad sicellã vl'
aliũ volũtariũ motũ aut ꝑꝑ exitũ infirmoꝝ a ꝯsuetudis aut
casu eoꝝ. i. reditũ in eã: sicut. v. g. q multũ ꝯsueuit ieiuna/
re: mõ multũ repleť: aut q multũ ꝯsueuit q̃escere mõ multũ
laborat: ⁊ sicut q multũ laborauit: post multã q̃etẽ mõ iterũ
redit ad p̃mã ꝯsuetudinẽ: ⁊ q̃escit. Quidã autẽ dicũt. ꝙ i h
Aui. tetigit vnũ aliud genꝰ significationũ qð est sũptũ a cõ/
suetudine: ⁊ est. ꝙ sup febres significat exitꝰ ĩfirmoꝝ a ꝯsuetu/
dĩe ⁊ casus eoꝝ ab ea. ¶ 8^m genꝰ signõnũ est eaꝝ q significant
tp̃a febriũ. q̃dã. n. significat p̃n^m q̃dã augmẽtũ q̃dã statũ ⁊ q̃dã
declonẽ. ¶ Et 9^m genꝰ ẽ illõ qð significat dispõnes febris ⁊ ex
q̃ sit sp̃ẽ. s. tã subalterna q̃ȝ sp̃alissima. Et est hoc signũ sũptũ
ab acuitate febris ⁊ eiꝰ lenitate. ¶ Amplius dixit Aui. hñt
significatiões sup febres tres alie de q̃bus sũt dispõ febris in h.
ꝙ accit a cãis p̃mitiuis vl' an̄cedẽtibꝰ: ⁊ dispõ i adherẽtia. i.
ꝯtinuitate febris ⁊ eiꝰ eradicatiõe. i. interpolatiõe ⁊ tp̃e eiꝰ.
Et dispõ febris in acuitate sua cũ rigore frigore ⁊ horripi/
latiõe aut eiꝰ ꝯ̃trio. s. in tepiditate cũ p̃dictis: aut eiꝰ ꝯ̃trio. s. ꝙ
sint sine tipo. Et dispõ febris dimissiõe sua cũ sudore plurio
aut pauco. Et dispõ p̃teriti regiminis ⁊ etas ⁊ forma ⁊ tp̃s ⁊
aer: ⁊ dispõ pulsus ⁊ vrine. Quõ aũt p p̃dcã significet̃ satis
cõmode hr̃ ex his q̃ in seq̃ntibꝰ ꝑticulariꝰ dicẽť. Et cũ his
in dignoscẽdis febribꝰ oȝ medicꝰ ꝓcedere via quã Jpo. do/
cuit in 4° re. acu. cũ docuit qd agere oȝ medicus cũ p ingre
ditur ad ĩfirmũ. ¶ Custodire inquit. Jpo. oȝ p̃mã diẽ q̃ im/
becillis cepit eẽ egrotãs sciẽtẽ p̃ncipiũ ex q̃ ⁊ qd an̄cedit h
p̃n^m scire oȝ. i. cãȝ faciẽtẽ egritudinẽ. Et post h ingrat p̃mũ
q̃lr caput se hȝ si dolorosũ ẽ ⁊ nõ grauedinẽ hñs in seipso vl'
eȝ ⁊ hypocũdriũ si dolorosũ ẽ vel eleuatũ vel si scoliã. i.
ꝯuersionẽ hȝ vel satietatẽ. s. hẽat stõus: ⁊ si dolor coste insit
⁊ si simul cũ dolore insit tussicula vel tortio vl' dolor vẽtris.
Et Gal. dixit in cõmẽ. ꝙ p h Jpo. dedit intelligere. ꝙ medi/
cus ingrere oȝ de esse oiuȝ triũ v̇tutũ aialis vitalis ⁊ nãlis.
Et subdit Jpo. adiscẽ q̃ȝ oȝ si in rectionibꝰ vel q̃n surgit ab
assellatiõe lipotomizat ⁊ si sp̃us eupoꝛia. i. bonitas cũ hẽat:
⁊ vide egõnẽ ne in ea fortaſſe aliquẽ colorẽ nigrum egesserit
vel purũ vl' q̃les egestiões sani hõis sint. Et sup. sitr in vomi
tu ⁊ alijs eũonibꝰ: ⁊ si febris tertia die exacerbata fuerit: ⁊
si tertiana i q̃rta die mota fuerit sicut i tertia. Ad hoc. n. oia
supradicta ⁊ alia silia aspiciẽs oȝ eẽ medicus nec hoꝝ q̃cq̃ȝ
⁊ filium p̃termittere oȝ cuiꝰ nõ q̃rat hẽre notitiã: nec credat
hec oia a seipso posse cognoscere: i q̃ȝ plurimis. n. dispõnibꝰ
cognoscẽdis nec̃e est medicũ adiuuari p inq̃sitionẽ ab egris
⁊ famulãribꝰ eis: sic Gal. dixit: neq̃ de hmõi inq̃sitiõibꝰ tã
ab egris q̃ȝ ab astãtibꝰ v̇ecũdari nẽ retrahi oȝ: put Dama
scenus in suis affo. dixit: insipiẽtes. n. verecũdãť ex his. Ad
cognitionẽ q̃ȝ febriũ medicꝰ eẽ oȝ ꝓmptꝰ atq̃ sollicitꝰ ⁊ stu
diosus nõ solũ in ꝓcessu febris s; i suo p̃ncipio. Ait. n. Gal.
x° tera. a p̃ncipio ꝯfestim cognoscẽdũ esse febris sp̃ẽm: qꝛ
postea cognoscere nulla vtilitas. ¶ Dixit Gal. i libro signo
rũ: ⁊ ponit 16° ꝯtinentis: nũ separatur a febre velocitas ⁊ spis/
situdo in pulsu: ⁊ calitas tactui acuta: ⁊ ⁊ spissus anhelitus.
Cognitio. n. febris p corpis ꝯtactũ est p q̃litatẽ eiꝰ mutataȝ
in calitatẽ quã ꝑcipit tactꝰ nõ tp̃atã ⁊ suauẽ ⁊ corpis sani: s;
acutã isuauẽ ⁊ mordacẽ ⁊ pungitiuã. Cũq̃ cũ p̃dictis signis
vrina coloratior fuerit q̃ȝ in sanitate ⁊ sitis aderit ⁊ oris sic/
citas ⁊ opõnũ lesio iã certificatꝰ es. ꝙ eger ille febriens est: ⁊
maxime si cũ significationibꝰ p̃dictis insperxerit in eo fore signa
malã cõplonẽ cordis calãȝ significãtia. ¶ Dixit Ysaac scõo
febriũ. Accñtis insepabilia febriũ que semp accidũt in febri
bus nec ab eis separant̃ sunt dolor capitis sitis ⁊ sp̃us angu/
stia que lȝ in q̃busdã febribꝰ sint itẽsiora: ⁊ in quibusdã im/
becilliora sine ipsis tñ febris esse non potest.

quid me
dicꝰ sit fa
cturꝰ cũ
ingredit̃
ad infir/
mũ.

¶ De temporibus morbi in generali. Cap. xiiij.

Antiqui sapiẽtes ꝯsiderãtes egritudines
nõ morari a p̃ncipio earum vsq̃
ad finẽ: s̃m vnã ⁊ eãdẽ dispõnẽ: s; ꝑmutationes
recipere aut in eaꝝ essentijs aut causis aut acci
dentibus: q̃bus ꝑmutatiõibꝰ nec̃ario variat̃ ipsaꝝ
curatio: conati sunt egritudibus assignare tp̃a ⁊ ea nota fa/
cere: vt p eã noticiã variatiõe egritudinũ ꝑcepta sciat pru/
dẽs medicꝰ ꝯgrue medicari: cũ h ꝙ iuuet et ipoꝝ distinctio
in scia ꝓnosticatiõis iuuamẽtũ q̃ȝ magnũ: ⁊ tẽpus q̃dẽ egri
tudis ẽ mẽsura extrinseca motꝰ q ẽ in ipsa egritudie cã egri
tudis vt ipsa ẽ in motu: ⁊ attribuitur egritudini nõ rõne sue
essentie: s; rõne modi inherẽdi motũ ei: ⁊ iõ attribuit̃ oibus
egritudinibꝰ fiẽtibꝰ scũ illis insit sp motꝰ ⁊ variatio. Egritu
dinibꝰ aũt v̇e factis sic est ethica ⁊ paleſis ⁊ siles: qꝛ nõ hñt
subitã ⁊ manifestã mutationẽ eis nõ attribuit̃ tp̃s nisi val/
de iproprie. Nõ vere aũt factis sicut dicũt q̃dã de ethimeras
qꝛ pñt recipe subitã ⁊ manifestã mutationẽ attribuũt illi tẽ/
pus. ¶ Tp̃s tñ i se ⁊ absolute ꝯsideratũ: put. s. iportat mẽ/
surã durabilitatis seu ꝑdurationis nõ ꝯsiderat̃ a medico cir/
ca eẽ egritudinũ vt ab ipso vel p ip̃m aliquã curatiuã egri/
tudinũ indicationẽ sumat: vñ. vt sicut 3° ⁊ 4° de igenio sani/
tatis Gal. ait: tp̃s nullũ signũ curãdi demõstrare ⁊ ait in te/
gni. ꝙ tp̃s vt sic ꝯsideratũ vt in approximatiõe coꝝ q̃ corpi
offerunt̃ cõprehẽdit̃ sub eoꝝ debita q̃titate ⁊ q̃litate. nã si
illud qð offert̃ i debita q̃titate ⁊ q̃litate offert̃: manifestum
est ꝙ et s̃m tp̃s oportunũ offert̃. S; tp̃s ꝯsideratũ p q̃to i
tãto vel tali tp̃e alia vel alia dispõ egritudini acgrat q̃ se ali/
ter ⁊ aliter idicat auferri: ⁊ vt sic ꝯsideratũ idicationẽ cura/
tiuã p̃stat medico ⁊ in ꝓnosticatiõe auxiliũ. ¶ Quidã autẽ
sunt q dicũt ꝙ tp̃s ꝯsideratũ in rõne sui subiecti qð ẽ motꝰ
p̃mi mobilis indicationẽ et p̃bet in egritudie rõne aspectuũ
⁊ ꝯiunctionũ quos efficit sicut h mõ sumit̃ idicatio a diebꝰ
creticis ⁊ idicatiuis: ⁊ a tp̃ibus ãni ⁊ ꝯstitutiõe aeris: quoꝝ
cã est motꝰ celi vel aspectꝰ vel coniunctio aliq̃. Attñ aucto/
res medicine p̃cise ꝯsiderauerũt tp̃s prout in alia ⁊ alia mẽ/
sura eiꝰ egritudo manifestã mutationẽ recipit: ⁊ q̃ maxima ⁊
manifesta mutatio: qꝛ p̃ncipalr ⁊ p̃cipue i morbis mãlibus
euidẽtius appetiõ eis ꝯsideratio dicta de tp̃e p̃cipue tribui
tur. Morbus aũt imãlis dispõnũ ꝓprie vt dictũ est variam
mutationẽ recipit ⁊ maxie eiꝰ cuiꝰ dispõ facta ẽ eq̃lis ⁊ fixa.
Et voluerũt sapiẽtes: ꝙ mutatio dicta adueniẽs morbo sit
sensu ꝑceptibilis vel ꝑcepta ⁊ nõ occulte vel intellectu. Et si
cut q̃tuor sunt etates vt dixerũt Gal. Aui. ⁊ alij auctores: et
ita morbis quatuor assignauerũt tp̃a. s. p̃n^m aug^m statuȝ ⁊
declinationẽ. Et dixit Aui. 2^a p̃mi. Cũ dicimꝰ horã p̃ncipij
⁊ horã aug^{ti}. sup. ⁊ status ⁊ declinationis nolumus intelli/
gi duo extrema i q̃bus egritudis nõ mãifestet̃ dispõ: s; vo/
lumꝰ ꝙ vnũq̃dq̃ȝ eoꝝ hȝ tp̃s ꝑceptũ sensu qð ꝓpriũ hȝ idi/
ciũ. ¶ Predictoꝝ aũt q̃tuor tẽpoꝝ assignatio nõ oibꝰ ꝯue/
nit morbis: s; solũ salubribꝰ. nã mortalibꝰ nõ ꝯuenit declo
vt iferiꝰ appebit. Et p hãc cãȝ dixit Aui. hꝰ scõa. Egritudi/
nũ plurime q̃tuor hñt tp̃a: ⁊ nõ dixit oẽs: q̃uis et fortaſſe in
h dicto Aui. habuit aliã ꝯsiderationẽ: q est. ꝙ ipse erat tra/
ctaturus solũ vl' potissime de tp̃ibꝰ morbi ꝓprie ꝯsideratis
s̃m medicũ q̃ attẽdunt̃ ꝓpe i morbis mãlibꝰ ⁊ nõ in alijs in
q̃bus nõ variat̃ idicatio indicatiua p tp̃a: vt palã est videre
in curis eoꝝ in q̃bus sapiẽtes nõ curauerũt distiguere regi/
mẽ eoꝝ p diuersa tp̃a: iõ ipsis nõ attribuẽdo tp̃a dixit. egri/
tudinũ plurime ⁊c̃. Quidã dicũt ꝙ ois morbꝰ mãlis salu/
bris q curat̃ a nã hȝ q̃tuor tp̃a necessario: s; illi q curant̃ ab
arte nõ nec̃ario hñt q̃tuor tp̃a: qꝛ pñt curari in p̃nº eradica/
tiue eũando p medicinã totã mãm eiꝰ. Et sunt q dicũt hoc
nõ solũ ꝯtingere in morbis arte curatis: s; et ꝯsilr curatis
a nãtcũ possit itidẽ facẽ nã eũare totã mãm morbi. s. in p̃nº.
Alij v̇o dicũt nõ esse verũ qð dicũt p̃dicti. imo nec̃e ẽ omnẽ
morbũ mãlẽ salubrẽ hẽe q̃tuor tp̃a. nã ois morbꝰ talis nec̃io

Quibus
morbis
assignent̃
quatuor
tẽpora.

hz bclonē. ergo nēcario hz tpa eā pcedētia: nūqz.n. tpa morbi in quātitate discreta in dictis morbis minorant: sz occultet p breuitate aliqñ aliqd eoꝝ ⁊ pcipue stat⁹. ¶ Pro. eqntes aūt de tēporib⁹ morbi tractare sapiētes dixerūt. q tpa morbi tripl'r distinguūtur: vno mō penes essentiā morbi: hoc est sm q morbi essentia variat: vt calor extraneus in febre. scdo mō penes actionē nāe in mām morbi: ⁊ vt sic pprie cōpetit cāe morbi ⁊ nō morbo: ⁊ p hāc actionē distinguunt penes actionē nāe in mām morbi: ⁊ vt sic pprie cōpetit cāe morbi ⁊ nō morbo. Et p hāc actionē distinguunt penes digōnē māe vel ei⁹ indigōnē. aut penes ꝯrīū digōni: q distictio pprie cōuenit morbis mālib⁹. 3ᵒᵒ penes actionē māe morbi vel q̄litatis ei⁹ in nāā cui⁹ effect⁹ est egri° ipsa ⁊ acciōs seqns eā ⁊ vt sic pprie cōpetit morbo ⁊ ñ cāe ei⁹: ⁊ p hāc actionē distinguūt penes accñtia morbū ꝯseqntia. s. sm itēsionē siue difficultatē vel remissionē seu agilitatē ipsoꝝ: ⁊ h distinctio ⁊ sil'r pᵃ ꝯuenire pōt vtrisqz morbis ⁊ mālib⁹ ⁊ imālibus. ¶ Et sm qdē pᵐ modū sumēdi tpa tūc est pnᵐ cū morb⁹ incipit ⁊ eius eēntia sm vnā dispōnē vniformiter manet. ⁊ augmētū est cū morbi eēntia sensibil'r auget vt in febre calitas eēntia. Et stat⁹ tūc ē cū āplius nō auget: sz stat vniformiter in suo eē vltio. Et declo ē cū iā morbi remittit eēntia vt calitas febrilis in febre. ¶ Scdz 2ᵒ modū sm distinguē di tpa morbi tūc pnᵐ est qñ in mā morbi nō appent signa digōnis nec ēt ꝯrīū ei⁹ ⁊ augᵐ est cū incipiūt appere ⁊ appent: nō tñ cōplete: ⁊ stat⁹ erit cū appent cōplete: ⁊ declo erit cū mā iaz digesta extra educit. ¶ Et sz terciū modū: pncipiū erit qzdiu ab initio egritudis accñtia vniformit se hēbūt: ⁊ augᵐ cū accñtia augent: ⁊ stat⁹ cū accñtia seuissima: ⁊ declo erit cū post statū accñtia remittūt. Et Aui. qdē pmi 2ᵃ locutus fuit de tpibus morbi put variant p ⁊ 3ᵒᵒ. s. sm eēntiā morbi ⁊ ei⁹ accñtia. q̄rti vō pma locut⁹ ē de eis put distinguūt 2ᵒᵒ. s. penes actionē nāe in mām. ¶ Rursus Gal. p de crisi ⁊ alii ēt auctores diuiserūt tpa morbi i vlia ⁊ pticularia. Et vlia tpa cōsiderant in varietate morbi quocūqz dictoꝝ triū modoꝝ varief in vlitate sua. s. a pnᵒ vsqz ad finē. Et pticularia tpa ꝯsiderant in varietate morbi ꝯtingēte sm vnūquēqz porismoꝝ siue excrescētiaꝝ ei⁹. Dixit eni Aui. p. 2ᵃ. he qdē hore qñqz attēdunt sm egritudinē a pnᵒ ipsi⁹ vsqz ad finez ei⁹ in suis porismis: ⁊ vocant hore vles: ⁊ qñqz ꝯsiderant sz vnūquēqz porismū ⁊ vocāt hore pticulares. ¶ Et Isaac dixit. tpa sūt duplicia ant ab initio vsqz ad finē sunt pducentia infirmuz ad salutē vel ad mortē aut ab initio vnaquaqz die sunt exñtia: ⁊ subdit: q tpa vnaquaqz die exñtia in acutis morbis licz sensui nō appeant: qz q̄litas vni⁹. i. continue tēē vz: rō tñ oñdit illas alicui⁹ esse qetis siue in die siue in nocte qd duob⁹ modis testificat: vno qz febre qescēte infirm⁹ est sollicitus ⁊ suauis qd plm fit in aurora pp suā frigiditatē calori febrili repugnantē. Alio° ex scia reꝝ nālīū. nā ois vsio hz finē sic ⁊ ois mot⁹: ⁊ qd hz finē nēcio habuit pnᵐ: ⁊ qd hz initiū nēcio paulati ascēdit vsqz dū ad finē accedit ⁊ qescit. Et tpa qdē vlia Ipo. p affo. ꝯsistētias vocauit particularia vō porismos vel exacerbationes: ⁊ sic tota egri° hz q̄tuor tpa ita ⁊ qdlz porismus. Et iterū Isaac vbi. s. pdicta tpa diuisit dicēs. q duob⁹ sūt modis. s. tā vlia q̄z pticularia. Aut.n. hñt velocē motū ⁊ cito ad finē deueniunt sicut in acutis egritudinibus. aut ecōtra: sicut in cronicis: qd est dicere q tpa aut sunt breuia aut sunt longa.

Tpa morbi tripl'r distinguūtur.

Tpa morbi sūt duplicia vlia ⁊ pticularia.

¶ De quiditate tempoꝝ vlium morbi. Ca. xv.

SApientes alr distinxerūt tpa vlia morbi ⁊ alr pticularia. Et vlib⁹ diuersas posuerūt diffinitiōes. Et pcipue inter alios h fecit Auice. ipse.n. pmi 2ᵃ. diffinivit tpa vniuersalia put oibus ꝯueniūt egritudinib⁹: ⁊ q̄rti pᵃ. diffinivit ea put febrib⁹ ꝯueniunt tātū ⁊ nō oibus: sz hūoralib⁹ q̄ fortasse adaptari ēt posset oibus morbis mālib⁹. ¶ Dixit itaqz Aui. pmi 2ᵃ. hora pncipii est tps in quo appet egritudo: ⁊ eius similant dispōnes nec appet in ea augᵐ eius. Et Isaac dixit. Initiū est cū incipit morbus ⁊ ei⁹ accñtia paulatim veniūt quousqz vel oia vel plura appent. Et de pnᵒ. n. dixit Gal. de crisi p. ⁊ p affo. affo. porismos ⁊ ꝯsistentias ⁊c. q tripl'r sumit. Uno° pnᵐ iniciale pūctū siue pᵐ instans egritudinis in quo eger manifeste sentit alterationē a sanitate sua ad egritudinē: qd qdē dixit Haly. xᵒ. theorice: ⁊ est latitudinē nō hñs ⁊ insensibile: pp quā cām dixit Gal. p de crisi. q hoc tale pnᵐ nō sumit a medico put est vnū de q̄tuor tpibus vlib⁹: sz sm aliā viaz cadat in cōsideratiōe medici inq̄ztū ab isto initio sumit medicus cōputationē dieꝝ egritudinū vt exinde pueniat ad sciēdū dies creticos ⁊ nō creticos: vt Gal. voluit. p de creticis. ¶ Scdo° di pnᵐ spatiū pmoꝝ triū dieꝝ egritudinis: ⁊ vt sic sūptū nō in oibus cadit egritudinib⁹. In pacutis.n. morbis tale pnᵐ nō cadit sm cōsiderationē quā facit medicus d pnᵒ. Nō eni vt sic sūptū est vnū de q̄tuor tpibus morbi: ipm eni nec aliqd de aliis dictis tpib⁹ mo hz certo numero dieꝝ terminat. Ait.n. Gal. p de crisi: harū horarū determinatio nō sit numero dierū sicut forsitā qdā existimāt: ⁊ illud iō qm nō est posse vt sit vnaqqz horarū egritudinis cui⁹ cōsumptio est in q̄tuor dieb⁹: nō.n. est q̄ztitas ꝯtinua horarū in oibus morbis eq̄lis: hoc tñ pnᵐ qd est pmoꝝ triū dieꝝ spatiū ꝯsiderat a medico put ab ipso sumunt q̄dā indicatiōes curatiue pticulares: ⁊ maxie de cūone minoratiua sieda ⁊ diuersione māe: ⁊ pcipue in acutis morbis. Ait Gal. in liᵒ. de vlibus tpibus morbi. Ridiculosum est pmi porismi pmū tps pnᵐ existimare totius morbi. Qd aūt vtile est ad auxilia tps: hoc nomē pncipii egritudinis possidet. Et qd h sapiēs. Ipo. in affo. dixit: in affo. Incipientib⁹ morbis si qd vz mouere moue in statu ⁊c. Et iteꝝ circa pnᵃ ⁊ fines oia qdē imbecilliora ⁊c. Et dixit.n. alia his silia. Nō ergo est pnᵐ pmi poᵐⁱ inmissioꝝ: sz in lōgius tps extendit vt flōmare sit posse ⁊ clysteriis vti ⁊ purgare ⁊ alia facere. Et ridiculosum ē est eaꝝ q̄ in 7ᵃ soluūtur egritudinū: ⁊ q̄ in anno pmanent equale pnᵐ ponere. ¶ 3ᵒᵒ di pnᵐ de toto tpe in quo nō manifeste appet noua dispō in esse egritudis ab eo qd fuit ab ipsi⁹ initio: ⁊ sic acceptū ꝯsiderat a medico put est vnū ⁊ pᵐ de q̄tuor tpibus morbi. Dixit.n. Ga. vbi. s. ⁊ ponit a Rabi in xiᵃ. pticula. Cū accidit egri° ⁊ tps eius a p pūcto egritudinis vsqz ad pnᵐ manifestationis digōnis. Et Haly. vbi. s. dixit. Ab hora qua maturationē recipit infirm⁹ ⁊ sentit nocumētū actionū quousqz morbus incipiat decoqꝫ h certū tps est initii: ⁊ p appitionē digōnis dederūt intelligi. Gal. ⁊ Haly. etiā appitionē ꝯrīū digōnis sicut manifeste. 4. pᵃ dixit Aui. pnᵐ est hora in qua calor innat⁹ pfocat a mā subuersa in mēbro: siue mēbris tādiu donec nō appeat maturationis māe aut ꝯrīū eius vestigiū. Est eni hoc pnᵐ totum illud tps in quo calor nālis sub mā suffocat sicut debilis flāma sub multis lignis viridib⁹ ⁊ hūidis sicut: dixit Gal. 2ᵃ. de diis febriū. Istud nāqz exēplū lz a Gal. ibidē ponat p declōne pncipii pticularis: cōgrue tñ vli pnᵒ adaptat: in quo tpe nō apparent signa digōnis neqz ꝯrīi eius manifeste: ⁊ si occulte: vt dixit Gal. aliquale vestigiū digōnis vel ꝯrīi eius adsit: nō tñ adhuc sensui repñtabile. ¶ Sapiētes quoqz cū loquunt de priuatione apparitiōis digōnis vel ꝯrīi eius in pnᵒ nō loquūtur absolute de quacūqz digōne vel eius contrario: sed solū de ea que post pmū initiale punctū egritudinis in mā egritudinis pcesserit ex actiōe caloris nālis i ea inducētis digōnē vel caloris extranei inducētis ꝯtrariū digōnis. Eteni bñ in pnᵒ pōt appere signū digōnis vel ei⁹ contrarii nō pcedētis ex actiōe caloris nālis vel extranei in materiā morbi: sed ex dispōnib⁹ pexñtibus in mā anteqz egritudinē generarēt: sicut. v. g. sepe cōtingit in pᵃ vel in 2ᵃ die egritudinis vrinā fieri cū signis digōnis saltez diminute: q̄ nō pcedit a mā faciēte morbū nec q̄ factura erat tpe sanitatis siue morbus sit salubris siue mortalis. Et sicut est posse

Pncipium vle morbi qd sit ⁊ q̄ tripliciter sumitur.

Signa digōnis aut contrarii ei⁹ possūt appere in principio morbi nō tñ significant augmētū ⁊c.

in pn° appere vrinā nigrā vt in pn° alicuiꝰ febris melice ex mā añ febrē mota ꝟsus vias vrinales q̄ tales dispōnes habe bat vt redderet vrinā nigrā etiā si nō suꝑuenisset febris q̄rta naꝫq̄ tñ vrina nō significabit pn^m pertrāsisse: q̄uis vrina nigra inter signa ꝯrij digōnis numeret: ⁊ adhuc posset aliq̄ febris incohoare a mā ita mala: vt. ꝟ. g. a mā prassina vel eruginosa ꝙ nūq̄ꝫ posset a ꝟtute alicuius hois rectificari vel digeri: ⁊ tñ signa illā prauā mām indicantia in pn° appentia nō dicē/ tur: esse signa ꝯrij digōnis: sed dicent esse signa cruditatis: nō ex eo ꝙ significēt eā aliq̄ñ posse rectificari: sꝫ q2 nonduꝫ est talis ex actione caloris extranei in ipsam: sꝫ solū ex actio ne caloris ꝑexitis ante aduentū febris in illā. In nulla eniꝫ māli febre icoāte a mā cruda. dixit Gal. 4° affo. in cōmē. affo. qbus vrine grosse ⁊c. pōt appere. hypostasis laudabil' in pn° merito actionis nāe ꝯ mām morbi ⁊ eꝯ°. In morbo aūt nō icoāte a mā cruda pōt in pn° hypostasis laudabiliꝫ appere vt pꝫ in febre pestilētiali: ⁊ declarat sic: incohoante fe bre hypostasis decisa a mā febris pōt esse laudabilis cū mā possit eē ꝯplete digesta q̄ remota a corde nō faciebat febrē: sed postea ꝓpter q̄dā ꝯtingentia facta ꝓpinq̄ cordi incohoat febrē. hypostasis itaq̄ꝫ laudabilis appens in febre pestilen/ tiali nō decidit a mā morbi: imo cū mā illa facta fuerit mā febris pestilētialis necdū ab ea decidit hypostasis laudabi/ lis: sed decidit fm plm laudabili ꝯtia: cū fm plm febris pe stilētialis sit mortifera. ❡ Et dicūt. ꝯriū digōnis eē duplex: vnū actu ⁊ nō aptitudine qd̄ est cruditas: mā eni cruda licꝫ actu sit ꝯria digōni: q2 nō est digesta de sesū aptitudine non est ꝯria digōni nec ꝯrio eiꝰ: sꝫ hꝫ se indifferent ad vtrūq̄ꝫ: ita ꝙ pōt digeri: ⁊ pōt ēt ꝯuerti ad ꝯriū digōnis: ⁊ sicut actu est ꝯria digōni ita ēt actu est ꝯria ꝯrio eius: ⁊ de hoc ꝯrio digō/ nis qd̄ est cruditas nō itellexerūt sapiētes cū dixerūt in pn° nō appere vestigiū digōnis ꝯriū imo vestigiū huius ꝯrium digōni qd̄ est cruditas toto ꝑncipij tpe manifeste appet: ⁊ si gna eius in pn° semp sunt ita ēt vt signa in eo appentia q̄ si alio tpe appuissent siue apperent figurarēt digōne vel ꝯtra/ riū eiꝰ ꝓ tūc sunt signa significātia cruditatē. ❡ Quidā tñ dixerūt ꝙ signa cruditatis nō appent manifeste toto tpe ꝑn/ cipij: sed solū in pma eius pte. In 2ª aūt eiꝰ pte in qua iaꝫ nā egit actionē in mām nō appent manifeste signa cruditatis: sicut nec etiā digōnis vel ꝯrij eiꝰ: sꝫ appent signa occulte di/ gōnis. s. multū remisse vel ꝯrij eiꝰ. Et dixerūt ꝙ signa digō/ nis vel ꝯrij eius nunq̄ꝫ associant signis cruditatis: q2 digō ⁊ putrefactio tollunt cruditatē a mā q̄ digerit vel putrefit. ❡ Et hi q̄dē assignauerunt tribꝰ pmis morbi tēporibus. s. pn° augmento ⁊ statui q̄tuor gradus māe morbi: primus est gradus cruditatis cuiꝰ signa in pª pte ꝑncipij apparent: ⁊ 2ꝰ est occulte digōnis siue ꝯrij eius cuiꝰ signa in 2ª pte ꝑn/ cipij apparent. ⁊ tertius est manifeste digōnis siue ꝯrij eius: sed tñ icōplete cuius signa in augmento apparent: ⁊ q̄rtus est manifeste ⁊ cōplete digōnis vel ꝯrij eiꝰ: cuiꝰ signa in sta/ tu appent. ❡ Et alij dixerūt signa digōnis siue ꝯrij eius pos/ se apparere in pn° esse duplr: q2 vel merito actionis in pn° facte tm̄: vel merito huius actionis ac etiā actionis facte añ pn^m morbi: ⁊ dixerunt merito actionis ꝑncipij in pn° ali/ cuius morbi nālis appere posse signa digestionis cōplete vel ꝯrij eius. Et hoc declarant ꝑsupponēdo pmo. q̄ꝫ nā agat aliqualiter in mām in pn° morbi salubris: ⁊ ꝙ in ꝑncipio mortalis aliqualiter mā indigerat. 2° supponēdo. ꝙ mā ali qua apans aliqd̄ mēbrū extrinsecū sit manifeste digesta: ita ꝙ sit in fine augmēti: ⁊ ꝙ ꝓp suā longinquitatē a corde nō faciat febrē: ⁊ supponēdo ꝙ mā ista non sic manifeste dige/ sta ꝓpter aeris frigiditatē vel aliā quācūq̄ꝫ cām conuertat ad interiora corporis qd̄ est pole ex Ipo. 6° affo. cum dixit Herisipilla extra intus cōuerti malū: ⁊ ꝙ tūc ista mā sic fa/ cta intrinseca incohoet febrē ⁊ per actiones nāe factā in pn° febris istius pfecte digerat monstrat: q2 in pn° digeritur plusq̄ꝫ ante fuerit ꝑ actionē factā a nā ante ꝑncipiū febris.

Cōtrariū digōnis ē duplex. vnū actu nō aptitu dine. ⁊ ali ud aptitu dine nō actu.

Signa di gestionis posse ap/ parere du pliciter.

Cū ergo ante pn^m huius febris illa mā fuerit terminata ex/ clusiue ad digōnē status que est perfecta digestio: sequit ꝙ per actionē nāe in eam in pn° febris perfecte digerit: ⁊ simi li modo pōt mōstrari de contrario digōnis in morbo morta li. ❡ Ex dictis dixerunt plura sequi correlaria. primū est. ꝙ nā nālis opans in alicuius morbi pn° hꝫ crisim facere ⁊ no ciuam euacuare mām: nā ceteris paribus hꝫ creticare mā ante digestā: sed in supradicto casu mā erat cōplete digesta in pn°. 2^m correlariū est. ꝙ est repire aliquē morbū salubreꝫ saltē ꝓbabilr hñtē pn^m quo ad digōnem māe q̄ nō hꝫ aug^m neq̄ꝫ statū quo ad digōnem māe vt pꝫ in cāu ꝑdicto. Tertiū est ꝙ q̄s pōt mori in pn° merito malicie cōplete ꝑducte. in pn° vt cōsimili cāu mortali posito. s. ꝙ aliqua mā sit mali/ gnata ad gradū exclusiue cū quo non est vita ⁊ sit locata ex terius nō faciens febrem: ⁊ deinde ex aliqua cā intrinsecetur ⁊ faciat febrē: tūc in pn° huiꝰ febris cōplete indigeret ipsa mā ⁊ ꝑueniet ad gradū inclusiue cū quo mō non stat vita ⁊ morie infirmus: nec pōt dici ꝙ in digōne ꝯria digōni cōple ta morbus ille sit in statu: q2 tunc incepisset a statu siue pn° ⁊ augmēto nō precedēte: ꝑterea in statu pticulari principij vl'is: cōtingens est egrū mori valde debilē existentē: ⁊ dixe/ rūt ꝙ ex signis digōnis vel ꝯrij eiꝰ nō est absolute arguendū sup tpa morbi nālis: sed solū in morbis a crudis mārijs in/ cohoantibus: ⁊ in istis solū morbis dixerūt auctores distin/ xisse tpa. ❡ Aliud ē ꝯriū digōni aptitudine: ⁊ nō actu soluꝫ: ⁊ hoc ꝯriū est dispō mala in mā ꝑ quā ipsa non reddit apta corrigi a nā cuius dispōnis ꝓuētus est ex dispōne caloris ꝑ ter nām in mām: cuiꝰ ꝯrij digōnis signa in pn° non appent. Et differt vt ex dictis apparet a dispōne māe que est crudi/ tas: q2 hoc indicat mām nō posse digeri ⁊ ꝙ nūq̄ꝫ digeret: sed cruditas non sic: imo indicat mām posse digeri si calor nālis in eā ꝑualuerit: ⁊ nō posse digeri si ꝑualuerit calor ex/ traneus. ❡ Differt autē pn^m hoc qd̄ est vnū de q̄tuor tpibꝰ morbi a pn° triū dierū: q2 in isto nō appet vestigiū digōnis vel ꝯrij eius manifeste: in illo autē appere pōt: imo etiā ⁊ cō plete siue pfecte vt in morbo ꝑperacuto. Et pn^m qd̄ est vnuꝫ de q̄tuor tpibus morbi cū pn° initiali cōcordat in h̄. ꝙ i illo sicut in isto nō pōt in pn° merito actiōis ipsius in mām appe re vestigiū digōnis vel ꝯrij eius. Et differt ab eo in hoc: ꝙ in pn° punctuali pñt appere signa digōnis vel ꝯrij eius ma/ gis māifeste ex dispōnibꝰ ꝑexistentibꝰ mā q̄ꝫ pn° qd̄ est vnū de q̄tuor tpibus morbi in quo ⁊ si appent signa ipsa nō tñ sic manifesta: imo ⁊ in ꝓcessu paulatine ꝓcedendo occultant saltē que digōnis. Et quidā dixerunt in pn° punctuali mā peccante in q̄li nō pōt appere vestigiū digōnis nec ꝯrij eius: ⁊ sꝫ mā peccāte solo q̄nto sic: eo ꝙ talis mā est digesta nec no tā exquirit digestionē. Et diñt. ꝑncipiuꝫ punctuale ⁊ qd̄ est . vnū de quatuor tēporibꝰ morbi in omni morbo necessario requiritur: pn^m vero triū nō q2 in ꝑperacutis: vt. s. Et pn^m punctuale in oi morbo est manifestum: qd̄ ꝟo est vnum de quatuor tēporibus morbi non est in oi egritudine manife/ stum. imo in aliq̄bus occultantur vt infra patebit.

Augmētū vero dixit Aui. pꝰ 2ª est tps in quo egritu dinis manifestatur cōstrictio. i. molestie vel grauamē qd̄ causat a morbo. i. in quo accñtia egritudi nis manifestātur oi hora post horā: aut ꝯstrictio. s. māe sub nā aut nāe sub mā postq̄ꝫ egriꝰ aliq̄ꝫdiu steterit sicut icepit: ⁊ deinde accñtiam egritudinē ꝯsequētia siue ex actiōe nāe in mām siue māe in nām incipiūt paulatine augendo mani festari ⁊ palā fieri. tunc a ꝑncipio manifestationis eoꝶ inci pit aug^m ⁊ durat q̄usq̄ꝫ in illis fiat additio manifeste. Dixit Isaac ibi: s. Augmētū est cū nunciatiua cōplentur accñtia idest postq̄ꝫ accñtia egritudinē nunciantia ⁊ indicantia ve/ niūt ad cōplemētū in toto tpe ꝑncipij: q2. s. assumūt suū esse cōpletū: ⁊ deinde molestiora ⁊ acutiora fieri incipiūt. Et du/ rat quousq̄ꝫ nāe ⁊ morbi repugnatio ondit. Et 4ª. pª dixit Aui. Aug^m est tps in quo mouet calitas inata ad resisten/

dũ mãe motu manifesto: ꝛ appent signa dīgōnis ꝛ ɔ̃rii eius:
sed h diffinitio solum ɔuenit morbis mãlibus. ¶ Et decla/
rãs. Ga. ꝑ de crisi de cuiꝰ dīgōnis appitione intelligat̃ aitſi
uis tpis pncipij qd tps est inter pnm ꝛ statũ egritudinis est
pars vna egritudinis vocata augm cũ initio appitiōis mani
feste signoꝝ dīgōnis q̃ cōsistit inter signa digestionis abscō/
dita ꝛ debilia ꝛ iter signa dīgōnis pfecte ꝛ similiter intelle/
xit de ɔ̃rio dīgōnis. Ex q̊ dicto pz. ꝙ cũ ipse dixit. ꝙ febris
pperacuta hz pnm ꝛ statũ ɔtinua: nō itellexit de vera ɔtinui
tate ꝙ sint sine medio: qꝛ intermediat augm: sꝫ intellexit. ꝙ
sũt ꝓpinqua ꝛ vicina: qꝛ augm inter ea medians breue est.
¶ Predictas aũt ambas augm diffinitiōes colligit. Gal. vt
in liͦ de tpibus morbi dixit a tpe a quo incipit dīgō augmē
tari ꝛ egrͦ semꝑ auget̃ in suis. s. accñtibus h totũ est tēpus
augti. Quē imitãs. Aly. theorice xͦ dixit. augm est cũ nã in
cipit digeret̃ morbũ ꝛ morbꝰ augmētat̃ in fortitudine: sed
virtutes deficiũt. Augm ergo est qñ cessat pnm ꝛ incipit fie/
ri ascēsus ꝛ appet dīgō vel corruptio manifesta. qñ g dīgō
in mã sensibilr ꝓcedit tũc est augm morbi salubris: ꝛ cũ cor/
ruptio in mã ꝓcedit tũc ē augm morbi mortiferi. ¶ Appet

Mutatio duplex.

itaqꝫ ꝙ in augͦ morbi mãlis duplex mutatio manifeste fit:
vna in mã morbi: ipsa. n. mutat̃ de cruditate in q̃ fuit tēpo/
re pncipij ad dīgōnē vel ad corruptionē: alia mutatio est in
essentia morbi q̃ auget̃ ꝛ eiꝰ accñtia augent̃. v. g. in febre
cũ eius eēntia q̃ est calitas extranea incipit augeri ꝛ exacui
ꝛ maior ꝛ acutior se sensui repñtari tũc est augm. Et cũ cali/
tas ipsa extranea incipit augeri ꝛ auget̃ silr ꝛ accñtia ipsaꝫ
cōcomitãtia vt sitis siccitas oris ꝛ similia augentur.

Status aũt dixit Aui. pͥ 2ª. est hora in q̃ egrͦ in oībꝰ
suis pribus ꝫm vnã manet dispōnē. Et dz hoc
intelligi nō absolute: sed ꝙ pmanet ꝫm vnã dispōnē: qꝛ ꝫm
maiorē intensionē in q̃ nō est difformitas notabilis sicut in
dispōnibꝰ alioꝝ tēpoꝝ lꝫ aliq̃ mutatio in statu ꝫm intēsuꝫ ꝛ
remissuꝫ fiat: ipsa tñ est pua nō pmutãs intētionē curatiuam
mutatiōe de qua sit curãdũ ꝛ pōt dicta diffinitio de statu cō/
uenire morbis mãlibus ꝛ inmãlibꝰ: qñ. n. oēs dispositiōes
egritudinis silant̃ tam penes accñtia q̃ꝫ penes alterationē
mãe tũc est status. Verũtñ qꝛ ēt in pnͤ egrͦ ꝫm vnã manet
dispōnē: similant̃. n. oēs dispōnes eius vt patuit. opꝫ vt iter
silitudinē dispōnũ statꝰ ꝛ silitudinē dispōnũ principij distin/
guant̃ aut iter eas maxie per duo vnũ est: qꝛ pnm antecessit
dispō sanitatis vl̃ neutralitatis: sꝫ statũ ꝑcessit augm egritu/
dinis. 2m est: qꝛ dispōnes tã accñtiũ ꝙ mãe in statu sũt in vl
timitate sui esse: sed in pnͦ sunt in ipsarũ remissiōe. Dixit. n.
Ipo. circa pnª ꝛ fines oīa ibecilliora: circa statũ: vo fortiora:

Declaratio.

ꝛ intellexit de tpibꝰ vlībꝰ nō ꝑticularibꝰ: de eis. n. nō verificat̃
vt in coꝝ noticia appebit. vñ Gal. ꝑ de crisi. ꝑ statuꝫ inquit
intelligo fortiorē horarũ egritudinis oium ꝛ vehemētiorē:
dixit eni in liͦ de tēporibꝰ morbi. ꝙ cũ egrͦ puenit ad suuꝫ
statũ fortiorē: tũc est tps status. que aũt sint illa accñtia que
intēdunt̃ in statu: dixit Gal. in cōmē. ꝑdicti affo. ꝙ sunt ac/
cessiōes febriũ ꝛ interpolationes. i. fortiorationes ꝛ excre/
scentia ꝛ vigilie ꝛ angustie ꝛ dolores ꝛ sitis ꝛ similia. Qd
autē ambe ꝑdicte due dispōnes. s. mãe ꝛ accñtiũ sint vltima
te declauit Haly. vbi. s. dicēs: status est cũ adest cōplemen/
tũ dīgōnis: ꝛ h est cũ morbus figit̃ ꝛ nō vltra augmētatur
ꝛ morbus molestior ꝛ ꝑiculosior habet̃. ¶ Accñtia ɔcomi
tantia siue ꝓportionata morbo que sunt illa que ɔsequunt̃

Que accidētia in statu eleuantur

q̃litatiuã dispōnē mãe morbi ꝛ actionē mãe in nãm vel ecō
tra: ꝛ nō sequũtur corpulētiã seu multitudinē mãe: sunt ea q̃
sunt in statu maiora ꝛ sunt maiora: qꝛ morbus in statu est
maior: intelligēdo de statu quo ad accñtia: ꝛ quo ad dispō
nē mãe simul que sil̃ ɔcurrũt in morbis seruantibꝰ mãm ad
vnicã creticã expulsionē. In morbis aũt nō seruãtibꝰ mãm
ad vnicã expulsionē: in qbus status quo ad accñtia nō con/
currit cũ statu quo ad dispōnē mãe nō est sic: imo sunt maio
ra añ statũ q̃ ad dīgōnē mãe. Sicut enĩ circa gñōnē sanici

in spatibꝰ accidũt febres ꝛ dolores magis: ita circa dīgō/
nē humorũ febres ꝛ accñtia augent̃. Et hec est cã q̃re vehe
mētiores fiunt motus ꝛ accñtia in nocte q̃ꝫ in die: q̃ est: qꝛ
in nocte nã vehemētius occupat̃ circa dīgōnē mãe. Et sicut
postq̃ꝫ maturatũ est spa nō ē febris difficilis: ita ēt ꝛ postq̃
digestꝰ est humor. Cũ. n. subsidet in vrina hypostasis lauda
bilis nō est possibile vt febris sit difficilis. ¶ Accñtia autē
nō ꝓportionata egritudini q̃ ꝓpter aliã eueniũt cãm extrin
secã ab egritudine: vt ꝓp cãm pmitiuã vel inordinatã regi/
mē vel errorē in curatione ꝛ silia psũt maiora fieri in oi tpe.
¶ Et accñtia cōmunia morbo ꝛ nãe: que. s. ꝓcedunt ex pu/
gna ipsorũ: sunt intēsiora in statu qꝛ in statu vehemētior est
pugna inter eos. A. n. diffiniens statũ prout ɔuenit morbo
mãli ꝛ maxie febri humorali pͥ q̃rti dixit. statꝰ est hora in q̃
vehemens sit pugna inter nãm ꝛ mãꝫ: ꝛ appet victoria vniꝰ
supra alterũ. Et victoria qdē nãe supra mãm tunc appet qñ
actione caloris nãlis inducta fuerit in mã maior ꝑfectio q̃ꝫ
possibile est eã hře que est eius digestio cōpleta. Et econtra
tũc appet victoria mãe supra nãꝫ qñ ex actiōe caloris extra
nei inducta fuerit in mã maior malignitas siue imperfectio
q̃ꝫ possibile est eã: hře q̃ est cōpletio corruptionis siue con/
trarij dīgōnis: ita ꝙ in statu appet in mã cōpletio dīgōnis
q̃ possibilis est in ea induci bonitatis aut ipsius malignita/
tis. Sũt tñ q tenēt dīgōnē ꝛ putrefactionē sil̃ posse intendi
in mã: ꝛ apud eos q̃ꝫuis in statu morbi mortalis mã sit vlti/
me putrefacta: ē tñ tũc etiã magis digesta q̃ꝫ ante fuerit. Et
dicũt. ꝙ q̃ꝫuis in statu mã sit perfecte digesta in morbo salu
bri: nō tñ poxmi statui sunt remissiores: imo fortiores: qꝛ sil̃
stant. ꝙ in statu mã sit digestior ꝛ ēt est putridior. Et qꝛ pu/
tridior poxmi sunt fortiores: qꝛ a fortiori putrefactione for/
tiora fiunt accñtia. ¶ Alij tñ ad h aliter dicũt. s. ꝙ q̃ꝫuis in
statu mã sit digestior ꝛ nō sit putridior adhuc poxismi sunt
fortiores nō ex dispōnibus mãe in se ipsa: sꝫ qꝛ tunc fortiter
agitat̃ a nã faciēte vltimũ conatũ ɔtra eã vt a iuuatiuo sepa
ret eã ꝛ ad loca vel v̄sus loca expulsionis dirigat illã. Di/
cũt. n. isti ꝙ in statu vlī morbi nō fit digestio: ꝛ cũ Gal. in cō
mē. affo. In poxismis ꝛc̃. Et Aui. 4ª pmi de horis febriuꝫ
dixerũt in statu dīgōnē mãe fieri: dz intelligi. ꝙ ꝛ si in statu
nō fiat dīgō tñ apud cōmunē modũ loquēdi ɔcedēdũ est dī/
gōnē hře ꝑfectũ eē suũ in statu: qꝛ q̃ꝫuis i statu nō fiat dīgō
stat tñ cũ hoc terminũ dīgōnis cōpletũ esse in statu: tunc. n.
dicemꝰ motũ eē cōpletũ ꝛ hře eē ɔpletũ qñ ɔpletũ est ꝛ cō/
plete acq̃situ qd acquirebat̃ ꝑ motũ. Q̃uãuis. n. in statu nō
fiat dīgō vel ɔpleat̃: sed ɔpleat̃ in augmēto nō seq̃t̃ tñ hu/
mores esse ꝑfecte ɔigestos ꝛ vltiate in augmēto: sꝫ solum in
statu: qd ꝓbant sic ꝑmũ nō esse dīgōnis cōplete imaginari
qs pōt in statu. g hũores erũt vltimate digesti solũ in statu
ɔsequētia tꝫ: qꝛ ꝑmũ cōpletũ mutatũ eē motꝰ est ꝑmũ nō eē
motus ꝛ nō añ ē cuiusibꝫ est euidēter: ꝛ ɔcedēs cuilibet dz
eē notũ. Et ex his seq̃t̃ vt dicũt. ꝙ nō sequit̃. dīgō hꝫ ꝑfectũ
eē in statu: g fit in statu: ꝛ nō seq̃t̃. ꝙ lꝫ dīgō fiat ꝛ ɔpleat̃ in
augͦ q̃ nã crisim debitã incohoabit in augͦ: qꝛ nō incohoat
crisim nisi post ɔpletã ꝛ vltimatã dīgōnē: q̃ꝫuis g nã in statu
mãm nō digerat: qꝛ nō eget: cũ sit ꝑfecte digesta: ipsa tñ agit
cũ conatu mãm seq̃strãdo a iuuatiuo ꝛ dirigēdo v̄sus viaꝫ
expulsionis. ¶ Alij vo dicũt. ꝙ dīgō fit in statu: qd ꝓbant
ex vrina: qꝛ in statu appet cũ melior hypostasi q̃ꝫ in augmē/
to ex q̃ ɔꝑhēdit̃ in statu nãꝫ auxiliasse dīgōnē. Dicũt ꝙ vi/
ctoria mãe. s. n. ãꝫ in statu actualiter dmōstrat̃ ꝑ effectũ suũ
q est ꝑ iteritũ ifirmi in ipo statu: sꝫ victoria nãe. s. mãm nō
actualr ꝑ effectũ dmōstrat̃ in statu: nō. n. in statu iducit̃ sani
tas q est effectꝰ eiꝰ: sꝫ postea in declinatiōe victoria nãe effe
ctualr dmōstrat̃. Attñ in statu victoria nãe bñ medico ma/
nifestat̃: nã medicꝰ iã certificatꝰ ē i statu visis signis ꝑfce dī
gōnis d victoria nãe. s. mãꝫ: ꝛ ꝙ postea sanitas oino seq̃t̃.

Declinatio vo dixit. Gal. post statũ incipit ꝛ durat
donec liberet̃ egrotans vt Ysaac dixit

declinatio est ab initio crisis mitigatio terribiliũ accñtiũ su rorib⁹ vsq; ad salutẽ. Et Aui. p¹ 2ª dixit. declinatio est hora in q̃ apparet diminutio. s. morbi ⁊ suoꝝ accñtiũ: ⁊ q̃ꝫto plus ꝓcedit decl'o: minoratio illoꝝ tanto magis erit manifesta. Accidit aũt in morbo mãli minoratio sui ⁊ accñtiuꝫ in decl'one sic dixit Aui. 4ª p³ qꝛ decl'o est hora in q̃ calor inatus iã dñaẽ mãe ⁊ iã vicit eã ⁊ existit in sepatiõe ꝯgregationis ei⁹ ꝑ expulsionẽ ei⁹ vel p⁹ rẽ. i. ptis post ptẽ ⁊ tũc qdẽ alleuiatur: ⁊ remittẽ calitas occulti. i. mãe q̃ in interiorib⁹ retenta latebat. vel occulti. i. interiorũ ptiũ corpis: q̃ꝫuis nõ semp remittaẽ adhuc calitas ptiũ exterioꝝ sicut appꝫ in crisi sudoris: ⁊ expellẽ mã ad extremitates. i. ad partes exteriores ⁊ mẽbra ignobilia ⁊ ptes viarũ expulsionũ donec resoluaẽ totalr ⁊ destruaẽ. s. ꝑ ipsius totalẽ expulsionẽ ex̃ corp⁹ꝛ vł donec ingrosseẽ. i. in aliq̃ exteriori vel ignobili mẽbro retineatur: vñ igrosseẽ ipm mẽbrũ ⁊ apemeẽ: sicut accidit in crisi ꝑ mutatiõis vel donec ingrosseẽ. i. donec mãe resoluaẽ subtile ⁊ remaneat grossuꝫ incineratũ nõ potẽs esse ampli⁹ pabulũ calitatis febrilis sic i qbusdã accidit interpolatis febrib⁹: qꝛ decl'o ñ attẽdiẽ nisi i morbo salubri: ⁊ seqẽ statũ ipius morbi in q̃ vt dcm̃ est mã erat pfecte digesta. Jõ Aui. in dicta diffinitiõe declonis nõ fecit mẽtionẽ ð dispõne mãe q̃lis sit: qꝛ notũ erat ex dictis: ⁊ q mã in declone nõ digeriẽ nec ẽt in declinatiõe põt ꝯtiũ digõnis in mã repiri actu nec aptitudine: ꝫ notificauit eã ꝑ victoriã calitatis inate sup̃ mãm q̃ ꝯsistit in actu ꝯueniẽtis expulsiõis mãe sic diceẽ tractatu de crisi q̃ victoria seqẽ ad victoriã iã habitã qñ ꝑualuit digeren⁹: ⁊ eã: ꝫ dura hic victoria donec eger fiat conualescẽs.

¶ Dixit Haly. vbi. s̃. decl'o icipit post statũ cũ accñtia se figũt. i. nõ mouenẽ: ꝫ minui incipiũt: ⁊ ṽtutes ꝑualẽt in morbũ ⁊ firmit' qescũt finiendo morbũ. ¶ Quidã dixerunt. q oẽ tps vĩe morbi diuidiẽ in tres ptes. s. pncipiũ mediũ: ⁊ finẽ: ⁊ pncipiũ seqntis multũ cõicat cuꝫ fine ꝑcedẽtis. Et alij dixerũt q qõlibet dictoꝝ tẽpoꝝ diuidiẽ in q̃tuor ptes siue in q̃tuor tpa. s. pncipiũ augm̃ statũ ⁊ declonẽ ⁊ pcipue stat⁹.

Ubi sbet tps vĩe morbi diuiditur i tres ptes ⁊ secũdũ alios i q̃tuor.

Et dicũt. q in pn° ⁊ aug¹° stat⁹ nã adhuc vacat digõni mãe ⁊ cõplet eã. Unde Ga. in ꝯmẽ. affo. qñ steterit egri° ⁊c̃. q in statu. s. in pn° ⁊ aug° ei⁹ q̃ apud quosdã dicunẽ p³ medietas stat⁹ nã plm laborat i digerẽdo ⁊ pp̃ h̃ tenuissima victẽdũ est dieta ne a digerẽdo diuertaẽ. Jn statu ṽo ⁊ declone ipsi⁹ status q̃ dꝛ scõa medietas stat⁹ nã nõ laborat in digerẽdo: sed in sepando nocitiuũ a iuuatiuo ⁊ dirigẽdo nocitiuũ ad vias expulsionis: ⁊ dicunt q si mã morbi simul cretice sit expellenda tũc eius scõa medietas est fortior pma: si vero paulatine hẽat expelli ⁊ nõ sił: tũc p³ medietas ẽ fortior scõa. Et dicũt q morb⁹ relat⁹ ad cãꝫ añcedẽtẽ est in statu minor q̃ꝫ añ. Et de hac cã intellexit Ga. cũ dixit nõ est necẽ in statu cãꝫ eẽ maiorẽ: ⁊ imo minorẽ: qꝛ minorata est iã cã añcedẽs nã vł artis: ꝫ morb⁹ relat⁹ ad cãm ꝯiũctã in statu est maior: qꝛ cã cõiuncta in statu est amplior q̃ꝫ ante. nã ⁊ lꝫ in ꝓcessu morbi de cã ꝯiuncta aliqd minuaẽ: tñ ꝓcedẽdo vsq; ad statũ cõtinue augeẽ: qꝛ plus est q de añcedẽte ꝑ putrefactionẽ ꝯuertitur in cõiunctã q̃ꝫ sit illud qð de cõiuncta resoluiẽ: ⁊ qꝛ a cã cõiuncta dependet fortitudo accñtiũ: ideo in statu accñtia sunt fortiora: qꝛ dependent a fortiori ⁊ maiori cã: ⁊ maxime in scõa medietate ei⁹. ¶ Et dicũt. cũ dixit Gal. i ꝯmẽ. affo. Jncohoãtib⁹ morbis ⁊c̃. q ṽt⁹ aialis laborat plm i statu põt verificari actiue ⁊ passiue. Actiue qꝛ aliqñ ṽt⁹ aialis motiua coadiuuat crisim cũ maxie fit ꝑ secessuꝫ vomitũ vł sputũ in q̃ laborãt istra mot⁹: passiue ṽo: qꝛ materijs agitatis fit vapoꝝ maloꝝ ascẽsus ad cerebrũ qb⁹ leduntẽ ṽtutes aiales: ⁊ ꝫ ṽt⁹ nãlis ⁊ vitalis custodiũtur. ñ qꝛ ñ laborẽt i statu: nãlis. n. digestiua laborat i digerẽdo vt dcm̃ est: ⁊ expulsiua seq̃strãdo ⁊ digerẽdo: vitalis ẽt in statu multũ ãgustiaẽ: ꝫ dñr custodiri: qꝛ facte sũt tũc potẽtiores. s̃. mãm morbi.

Quo se hẽant virtutes tres in statu morbi.

¶ Et dicũt q qꝛ distinctio tẽpoꝝ penes accñtia dꝫ esse notabilr sẽsibilis. Jõ ipsa nõ attribuiẽ cuicũq; morbo mãli siue cuicũq; febri. ṽ. g. in febre homotena. in ea. n. lꝫ appeat aliq̃lis ꝑmutatio in accñtibus: qꝛ pua est ⁊ nõ notabilr sensibilis: ideo nõ assignaẽ distinctio tẽpoꝝ penes accñtia. Et dicunt quasdã eẽ ita breues egritudines q p̃dcã tpa appenter non pñt distingui maxie pn̄m ⁊ augm̃: q̃ꝫuis hẽant ea: Ait. n. G. in li°. de tpib⁹ morbi ⁊ poniẽ a Rabi in. xiª. pticula. Jnuenimus alicui⁹ egritudis valde fortis vt apoplexie pn̄m ⁊ ascẽsuꝫ in breui hora: si dixerim⁹ q ascẽsio vel accessio apoplexie sit sine tpe affirmabim⁹ ipam eẽ accñs seqns egritudinẽ q̃ egri° nec io ipsa tpa habet. Et dixit egritudo cum incipit est tps pncipij: ꝫ ipꝫ ⁊ silr tps augmẽti sũt abscõdita sensui in aliqb⁹ egritudinib⁹: ꝫ tps stat⁹ est scibile in oib⁹ egritudinib⁹: ⁊ si egrotãs dꝫ liberari seqẽ necio statũ decl'o scibilis. Est ḡ mãifestũ. q sũt aliq̃ egritudines quaꝝ nõ põt sciri pn̄m neq; etiã augm̃: merito. n. statũ morbi salubris semp seqẽ decl'o. nã si seq̃reẽ mors nõ fuisset salubris: ꝑ accñs tñ pt ꝯtingere q statui morbi salubris nõ succedit decl'o: ⁊ h̃ maxime in duob⁹ casib⁹: p° in decrepito appropinquãte morti pp̃ defectũ etatis in q̃ põt añ mortẽ aduenire aliqs morbus salubris ð se q̃ ꝓcedet vsq; ad statũ: ⁊ cũ fuerit in statu extingueẽ calor nãlis ei⁹ ⁊ seqẽ mors ⁊ nõ decl'o. 2° qꝛ põt eẽ q in statu alicui⁹ morbi de se salubris sup̃ueniat egro aliquis morb⁹ mortalis vt apoplexia: in quo casu succedat statui illi⁹ morbi nõ mortalis mors.

Nõ cuicũq; morbo materiali attribuiẽ distinctio tẽpoꝝ penes accñtia.

Nõ semp dẽst atuꝫ morbi salubris sequitur declinatio.

¶ Et dicũt. q in statu q̃ ad accñtia ipsa semp sunt intẽsiora q̃ꝫ in alijs tẽporib⁹: ꝫ in statu quo ad dispõnẽ mãe accñtia nõ sp̃ sunt intensiora: ꝫ solũ in morbis seruãtibus mãm ad vnicã expulsionẽ: vt qdã dñt sunt oẽs illi morbi mãles q hñt mãm suã ꝯiunctã cum mã iuuatiua: in talib⁹. n. stat⁹ quo ad dispõnẽ mãe ꝯcurrit cũ statu q̃ ad accñtia. Jn statu quoꝝ morboꝝ vehemens fit pugna: vñ accñtia vltimanẽ: ista tñ accñtia nõ sũt eq̃ intensa in q̃lꝫ pte stat⁹: ꝫ in medio ei⁹ potissime: in pncipio vero ei⁹ ⁊ fine sũt aliq̃ꝫtulũ remissiora: nec ẽt in oi morbo in q̃lꝫ pte stat⁹ ipsa accñtia sunt pñtia vt maxie appꝫ in interpolatis: ⁊ in qbus in die iterpolatiõis paroxismi eueniẽtis in suo statu vł: nulla adsunt accñtia: Jn statu aũt morborũ nõ seruãtiũ mãꝫ ad vnicã expulsionẽ: ⁊ sũt illi vt dñt q hñt suã mãꝫ ꝯiunctã a iuuatiua separãt vt apata q̃ nõ suppuranẽ: ꝫ paulatine resoluũtur: ⁊ sicut sunt multe febres ⁊ ꝯtinue ⁊ interpolate maxime quaꝝ mã paulatine euaẽ aut insensibiliter aut sensibilr: accñtia in statu quo ad dispõnẽ mãe nõ sunt intẽsiora: ⁊ imo remissiora: neq; coincidũt cũ statu q̃ ad accñtia vt pꝫ in pleuresi q̃ nõ sanaẽ: in statu. n. taliũ morboꝝ nõ cadit pugna iter nãm ⁊ morbũ. vñ hẽbeãt intendi accñtia: ⁊ in morbo aũt mortali si ꝑuenit ad statũ semp in ei⁹ statu ẽ vltimatio accñtiũ: qꝛ sp̃ ꝯcurrit stat⁹ morbi mortalis quo ad accñtia cũ statu ei⁹ q̃ ad dispõnẽ mãe: vltimãtur ḡ tũc accñtia ⁊ pp̃ pugnã ⁊ pp̃ malignitatis mãe vltimitatẽ: ⁊ in q̃ statu q̃ꝫto plus ꝓcediẽ tãto plus accñtia vltimãtur: qꝛ tãto mã est malignior ⁊ ṽtus magis sup̃ata ẽ cũ ꝓcedit ꝑ viã resolõnis ṽtutis. Si aũt morb⁹ eẽt mortalis ꝑ viã aggrauatiõis ṽtutis tũc in tali morbo ñ coicidũt stat⁹ q̃ ad accñtia cũ statu q̃ ad dispõnẽ mãe: ⁊ seu in pn° talis morbi q̃ ad dispõnẽ mãe accñtia sũt itẽsiora pp̃ mãe multitudinẽ suffocantẽ. Qꝛ si accidat in morbo mortali seruari mãꝫ ad vnicã expulsionẽ: qꝛ ꝯtingẽs ẽ in pn° aug¹° ⁊ statu ipsi⁹ morbi egrũ mori: ideo in q̃libꝫ ipoꝝ tpoꝝ pñt accñtia vltimari: mõte. n. vltimitas ẽ accñtia.

In statu quo ad dispõnẽ materi nõ sẽp accñtia vltimantur.

¶ De quiditate tẽporũ pticulariũ morbi. Ca. xvij.

Consideratio tẽpoꝝ pticulariũ morbi nõ attẽdiẽ sicut vlĩũꝫ penes altera^{cõ}m mãe nꝫ penes accñtia ꝯsĩa morbũ vt morb⁹ est. Et q nõ attẽdaẽ penes alterationẽ mãe pꝫ ex aug¹° statu ⁊ declone paroxismorũ pncipij vł̃is in quib⁹ nã nõdũ manifestauit actionẽ suaꝫ in mã: nec adhuc appent digõnis vel ꝯtrij eius signa. Et q nõ attendaẽ penes añtia morbũ ꝯsĩa appꝫ ex pn° aug¹° vel declone paroxismi febris mortalis in q̃ in aliquo tpe dicto

tū porismi eger moriť in quo accñtia sunt fortiora postq̄
moriť: ⁊ tñ in illo nō debēt esse fortiora ſm cōsiderationem
vīumq; in statu ipsius porismi. ℂ Sz ↄsideratio tēporum
ꝑticulariū attēdiť penes motū in febre calitatis absolute ⁊
nō vt extranea est vel vt est nālis: ⁊ iste mot⁹ ↄsideratur i cō
clone ipsius calitatis in iterioꝛib⁹ corporis: ⁊ ⁊ in ipsi⁹ ad ex̄
expāsionē: ⁊ penes calitatis ipsius intēsionē ⁊ remissionez:
ſm quā ↄsiderationē pn^m porismi est qñ calitas est intus in
clusa exterius nō ↄphensa apparenť. Et aug^m est qñ calitas
ad extra expādiť ⁊ manifeste ⁊ apparenť addiť. Et stat⁹ est
qñ calitas est in totū expāsa ⁊ addita. Et declo est qñ ipsa
calitas minuiť ꝑter hoc ꝙ ad interiora includatur. ℂ Et ex
his pz. ꝙ diffinitiones supra posite de tꝑibus moꝛbi vlib⁹
tꝑib⁹ eius pticularibus nō adapteť neq; ↄueniūt: nisi ſm
quādā latitudinē. Et pcipue diffinitiōes ab Aui. quarti p^a.
posite: ⁊ maxie diffōnes augmēti stat⁹ ⁊ declonis. Principij
aūt diffinitio fortasse pōt pn° pticulari adaptari in hoc ꝙ in
eo sicut in illo nō appent signa digōnis nec ↄrij eius mō solū
in pn° porismi eueniētis in pn° vlis sed ēt in pn° porismi eue
nientis in statu vli in quo manifeste appent digestionis vel
ↄrij eius signū ⁊ vestigiū: eo ꝙ mā in pn° po^{mi} stat⁹ vlis ⁊
cuiuslz ēt alterius tꝑis vlis moueať ⁊ moueť motu suffo
catiuo caloris: ita ⁊ talr ꝙ nō appent tūc signa digōnis nz
ↄrij ei⁹: sed hñ appent signa cruditatis in eo sicut in pn° vli:
vt subtilitas vrine ⁊ remissio coloris ei⁹. Et ad oñdendum
ꝙ diffinitio pncipij vlis poterat mō dicto ↄuenire pn° pticu
lari: notāter oēs dixerūt auctores ꝙ nō appet in eo digō nec
ↄrium eius: nō dixerūt nō est: lz eni in pncipijs quorūdā po
rismoꝝ vt stat⁹ vlis mā sit digesta vel in dispōne ↄria digō
ni: nihilomin⁹ nō appet: q̄ꝛ nis assignēt alij aliā cām dicētes:
ꝙ in pn° porismi stat⁹ vlis māe iam digeste admisceť alia
mā cruda nouiter ad faciēdū porismū mota: p cui⁹ mixtio
nē occultať vestigiū digōnis illius vel ēt ↄrij ei⁹. Et fortas
se ipsa mā nouiter mota nō misceť māe pexistenti digeste vł
malignate. sz per se sola moueť: cui⁹ motu signa cruditatis
ipsius appent ⁊ occultanť signa pexistētis dispōnis māe.
ℂ Posuerūt aūt antiq duplex pn^m pticulare siue porismi.
Unū in quo mā debēs facere febrē moueť ad locū putredi
nis: mōdū tñ putrescit siue nondū febrem facit. Et in hoc pn°
morbi calor ad interiora corporis moueť. Un̄ causanť rigi
in pncipijs porismoꝝ eueniētes: Aliud est pn^m porismi in
quo mā i pn° dicto pn° mota puenit ad minerā putredinis
⁊ putrescit iā ⁊ fumigat vaporē putridū ad cor: ⁊ iā fecit fe
brē: ⁊ hoc est illud pn^m qd ꝓprie est pn^m porismi. Et ad de
monstrādū pdicta duo pncipia dixit Gal. 2° de dijs febriū.
In inuasiōibus qdē porismoꝝ qñ vtiq; adhuc ⁊ suffocato
sunt⁹ calore: ⁊ in hoc tetigit p^m: ⁊ scōm tetigit cū subdēs di
xit. subfumigātib⁹ vel calefaciētib⁹ supfluitatib⁹. Et simili
ter Aui. diffiniens pn^m porismi vtrūq; pncipiū ei⁹ tetigit di
cēs. Hora pncipij porismi est hora in qua coartať pulsus ⁊
plūbe⁹ fit color extremitatū: ⁊ ifrigidanť extrema ⁊ ꝓprie
extremitates auriū ⁊ nasi. In qbus vbis dedit intelligi pri
mū pn^m pncipij porismi. Et 2^m dedit intelligi cū subdit: vsq;
ad horā in q̄ sentiť sparsio calitatis. s. incipere: nō tñ adhuc
multū māifeste. ℂ Cū aūt post inceptionē spartiōis calitatis
calitas manifestať: ⁊ puenit ad totū corpus tūc est augmen
tū quousq; ad sūmū deuenerit. De quo augmēto dixit Gal.
vbi. s. Cū māe dñantior calor fuerit: vocať qdē supadditio
⁊ sup accēsio. i. aug^m hoc tale tꝑe: augeť. n. in h̄ calor tātus
multitudinē vt nō solū illā ardeat regionē q̄ velut cā putre
dinis est sz iā ſm ↄtinuitatē supposederit vniuersum cor
pus. Aui. aūt augmētū diuisit in duas ptes ⁊ dixit. Hora au
gmēti medietas p^a est hora in q̄ pulsus incipit appere ma
gnificari ⁊ velox fieri: ⁊ spargiť calor in toto corpe ſm eq̄li
tatē. Et medietas eius 2^a est hora in q̄ nō cessat hec calitas
sparsa cū eq̄litate augmētari: ⁊ durat toto tꝑe quo nō cessat
caliditas augeri. ℂ Post aug^m porismi sequiť status eius
de q̄ dixit. G. cū ad sūmū deuenerint feruoris accensi humo
res vocať status hec porismi pars. Uniuersum. n. p igneū
vi esse laborātis corpus: calore in totū aial eq̄lr extenso. Et
Aui. dixit Hora status porismi est hora in q̄ remanēt calidi
tas ⁊ accñtia cū dispōne sua. In statu. n. pticulari est vltima
tio accñtiū coꝝ. s. q̄ sequunť pugnā nāe ↄ mām re^{le} alioruz
tēpoꝝ pticulariū. Et dixit Auic. Pulsus fit maior q̄ vnq̄
fuerit in toto paroxismo: ⁊ fit vehemēti⁹ velox ⁊ frequēs.
ℂ Declo vo est hora in q̄ caliditas ⁊ accñtia remittūtur: ⁊
durat quousq; eradicanť. Dixit Aui. hora declonis est hora
in q̄ incipit diminutio. s. caliditatis ⁊ accñtiū: ⁊ incipit pul
sus tēperari ⁊ equaľ: deinde seqtur de declone ps illa in q̄
incipit corpus sudare. sup. vel aliā euōnē hīc manifestā si
ue occultā insensibilēr: ⁊ pducit ad eradicatiōez. ℂ Gal. li°
de tꝑibus porismoꝝ febriū voluit ꝙ pyodus est totū illud
tꝑs qd est ab vna egritudine siue ab vna febricitatione vsq;
ad aliā: ita ꝙ ↄpꝛehendiť tꝑs laboris ⁊ tꝑs qetis: sz paro
xism⁹ est ps illa pyodi q̄ ↄpꝛehēdit solū tꝑs laboris. Et vo
luit Gal. ꝙ si pyodus incipiat cū rigore. sup. vł alio tipo vł
tepore. hēat sex tꝑa. ℂ Primū ē qñ infrigidatum est corpus
⁊ istud dr̄ pn^m. ℂ Scōz tꝑs qñ inueniť ↄrlū ⁊ incipit cale
factio: ita ꝙ ad pulsuz ⁊ ad motū corp⁹ inueniť calm donec
cala fiat tota moles corpis. ℂ Tertiū est tꝑs qñ augeť cali
tas ꝓpoꝛtionalr ei pulsib⁹ supaddētib⁹. ℂ Quartuz est hñ
ad sensuz nr̄m apparet ꝙ calitas suā custodiat magnitudi
nē. ℂ Quintū est in q̄ calitas fit minor in quo tꝑe pluribus
euenerit sudor. ℂ Et 6^m est qñ iā seqť infrigidatio. Et dixit
Nō deficiētiū febriū ptes qnq; eē dixim⁹ q̄ silr se hñt quiq; p
tibus pmis febriū deficiētiū: Et sola 6^a ps eis deficit. i. q̄ est
infrigidatiōis: q̄ vo in alijs silitudo tꝑa custodiť. Sil' eniz cū
imissione paroxismi eā q̄ cū sistole fit moiant sic eā q̄ cuz in
frigidatiōe. s. incipit. hoc. n. seqtur ⁊ ꝙ pulsus in eis magis
moueať. s. cū pulsante secedēte sanguine ad viscera q̄ rursus
seqť ex necītate ꝙ anomalie: deinde ꝙ ascentiōis ⁊ status ⁊
declonis. In qbus vo morbis absq; sensibili sistole imissio
fit porismi tria tꝑa in vnū trāscēdere necium est ⁊ fieri totū
vsq; ad statū ascēsionē. Ubi. n. nō appet sistoles palāq; neq;
anomalia: statū vo nunq̄ vidi deficiētē: sed semp remanere
ſm sensibilē sistolē ſm oēs febres in aliquo tꝑe. Immissiōes
vo millies vidi absq; pdictis pncipij furibonantibus. Et in
his febrib⁹ tꝑa erūt tria. s. manifesta. vz: aug^m: status: ⁊ de
cremētū. Et dixit Gal. ibidē: lz. n. ſm quēdā aliū modū diui
dere in maiores partes vnū totū pyodū vnā partē totū pa
roxismū facientē a p^a imissione vsq; ad dissolutionē eius: ⁊
aliā eā que est inter declonē ⁊ imissionē paroxismi. i. sequē
tis pyodi. Uoco aūt imissionē p^m certitudinaliter tꝑs qd si
ne latitudine. hoc. n. ipm imissionē noiare ↄsueuerūt.

ℂ De noticia quādā neciū ad noticiā tꝑoꝝ morbi. Ca. xvij.

Tempora pticularis oia coincindeť pñt cū quocūq; tꝑorū vlium vt sa
cis iā appuit. Tꝑa aūt vlia put sūt disticta per
actionē nāe in māmz: q̄ qdā vocāt tꝑa ſm vtutē
pñt coincidere cū eisdē distinctis p actionē māe
in nām: q̄ qdā vocāt tꝑa ſm sensuz: ⁊ pñt nō coincidere: qm̄
pdicte actiones simul ⁊ separatim fieri pñt simul quidē cō
currūt maxie in egritudinibus feruātib⁹ mām ad vnicam
expulsionē in qbus tꝑa ſm dispōnē māe ⁊ ſm accñtia coin
cidunt: ⁊ raro est ꝙ in eis inueniatur oppo^m. In egritudi
nibus aūt pluriū crisiū: lz aliqñ raro tñ dicta tꝑa coincide
re: ſm plum nō coincidunt: qm̄ paulatine terminanť ad sa
lutē vel ad mortē. Et silr in egritudinibus cronicis flāticis
melicis ſm plm nō coincidūt: sed paulatine ipsaꝝ mā cōsu
mitur aut paulatine virtus egrotantis resoluiť: ⁊ simile est
reperire in egritudinibus cōpositis: cōtingens est. n. duos
morbos aut tres sic componi ꝙ qñ vna erit in declinatiōe:
alia erit in pncipio vel alia in augmento. V. g. si cōponatur
terciana cuz quotidiana in 7° die terciana erit in statu vel

Principiū particulare porismi est duplex.

Augmētū hꝫ duas ptes.

Status

Declinatio.

Periodus dr̄ a porismo.

Si periodus incipiat cum rigoř.

decl'one ⁊ quotidiana erit adhuc in pn^{o}. Et si cũ his cõponat' tertiana nota ipsa posset esse in augmẽto. Ex quo dicũt. qdã. ꝙ q̃uis ois morbus simplex salubris habeat quatuor tpa: nõ tñ ois morb^{9} salubris cõpositus: vnde in dicta cõpõne febrũ tertiana cessabit sine decl'one q2 remanebit flãtica ⁊ in febrib^{9} interpolatis maxie eis q̃rũ paroxismi sunt sup invadẽtes tpa multũ ꝯfundunt' ita vt aliqñ credat' fore aug^{m} vel statũ post iterũ apparet pncipiũ vel augmẽtũ. Et in his febrib^{9} nõ solũ repitur dicta confusio tpoꝝ nr̃is tẽporibus. Uerũ ẽt in simplicibus ⁊ acutis: qd̃ etiã in febribus modernis sepe defluunt mãe de nouo ad minerã putredinis ⁊ ad putrefactionẽ ꝯuertũturque de nouo signa digestionis vel ꝯtrij eius mãe p̃cedentis pmutãt ad signa cruditatis vñ signa pncipij inouant' ac si nou^{9} morbus inciperet. Accidit aũt hoc hodierna die plusq̃ antiq̃tus ꝑpter inordinatũ regimen quo cõiter tpibus nr̃is hoies vtunt' re^{o} regiminis antiquoꝝ: vnde diebus nr̃is multiplicant' supfluitates valde varie in quãtitate q̃litate ⁊ mõ subiectõ pñt esse cãe pmutatonis tpoꝝ in morbis. Iterũ ẽt dieb^{9} nr̃is plẽs in curatione cõmittunt' errores ex pte medicãtiũ vel infirmoꝝ vel famulantiũ aut ẽt ex pte eoꝝ q̃ extrinsecus reqrũtur: ⁊ ꝑpter varias ẽt cãs extrinsecas nũc plusq̃ antiq̃tus occurrẽtes: que pñt variare tẽpoꝝ dispõnes ⁊ eoꝝ pmutare signa. ℭ Et sicut iã in superiorib^{9} ꝑ pte patuit ꝙ tpa vl̃ia tã sũpra penes alteratione mãe q̃z ẽt penes accñtia nõ in oib^{9} morbis ⁊ febribus pñt sensualr assignari ita ꝙ in quolz morbo distincta possint signari nõ solũ ꝑpt' cõtusionẽ eoꝝ ex motu noue mãe seu ꝑpter errores aut alias cãs occurrẽtes: sed ex ipsa dispõne morboꝝ. v.g. õ tpibus penes alterationẽ mãe: pn^{m} q̃nq3 occltat': ita ꝙ puter de ipsa ꝙ sibi nõ sit pn^{m} vt in egritudine valde breui in q̃ in p^{a} die appet signũ digõnis cõplete vel eius ꝯtriũ ꝑpter cuius breuitatẽ nõ apparuerũt signa cruditatis f. festinantibus euenire aug^{to} ⁊ statu. Sunt.n. q̃dã febres q̃ cõplẽt aug^{m} ⁊ statũ in paroxismo vno ⁊ faciũt paroximũ aliũ declinãdo. De tpibus aũt penes accñtia p3 in febre homotena in qua pn^{m} ⁊ augmẽtũ sensui nõ vident cũ tota appareat status neq3 in paugmastica febre augmentũ ⁊ status apparent sensui cũ ab ipso pn^{o} incipiat declinare: 3 status ⁊ decl'o in augmastica cũ tota appareat aug^{m}: penes etiã accñtia q̃nq3 occultat' pn^{m} ꝑpter dispõnẽ corpis patientis: vnde Aui. q̃rti p^{a} ait. q̃nq3 occltat' pn^{m} ꝑpter debilitatẽ accñtiũ pncipij. v.g. in febre eueniẽte alicui robusto corpori cui^{9} principij accñtia nõ remouebũt ipsum a solitis cõuersatiõib^{9} vl' occupatõib^{9} ciuilib^{9} vel familiaribus: ⁊ postea statim cũ incipit iacere ⁊ remoueri ab occupatiõibus ꝯsuetis appet signũ digõnis vel ꝯtrij eius: ⁊ facit tũc extimare ꝙ ibi nõ fuerit pn^{m} neq3 penes accñtia neq3 etiã penes alterationẽ mãe: sed nõ est ita sicut dixit Gal'. p de creticis.

Tpa vl̃ia nõ in oibus morbis sensualiter distincta pñt assignari.

ℭ Pñt insup tpa vl̃ia in aliquo morbo oia coincidere cum pticularibus: ita ꝙ pn^{m} pticulare cõcurret cũ vl̃i: ⁊ augmẽtũ pticulare cũ aug^{to} vl̃i: ⁊ status pticularis cũ statu vl̃i: ⁊ silr decl'o sicut p3 de febre tertiana de qua dixit Aui. 4^{a} p$^{'}$ꝛ ꝙ finit' in vno paroxismo. ℭ Ubi etiã dixit. ꝙ febres diuersificant' in tpibus suis. s. tã vl̃ibus q̃z in particularib^{9}: ⁊ hoc in lõgitudine ⁊ breuitate ipsoꝝ: de eis eni sunt quaꝝ aug^{m} ꝓlongatur: ⁊ de eis sunt quaꝝ decl'o ꝓlongatur. sup. ⁊ sunt quaꝝ pn^{m} ꝓlongat': ⁊ sunt quaꝝ status ꝓlongat': 3 solum tetigit de aug^{to} ⁊ decl'one: q2 in eis vtplim cadit dicta diuersitas: quarũdã eni aug^{m} ꝓlongatur pticulare vt quottidiane interpolate. ℭ Dixerũt qdã. ꝙ cũ ita sit ꝙ vtplim longitudo morbi ⁊ breuitas loquẽdo de morbo mãli depẽdet ex dispõne mãe morbifice erit ꝙ cũ mã fuerit cõpacta grossa lẽti motus pn^{m} eius erit lõgi^{9} alioꝝ tpoꝝ. si vero mã fuerit subtilis acuti mot^{9}: q2 sic cito exit a pn^{o} ad augmẽtum erit augmẽtũ longius ceteris aliis. ℭ Et decl'o q̃dẽ in morbis variat' maxime penes dispõnẽ v̈tutis: si.n. in p̃cedẽtib^{9} tẽporibus v̈tus paꝝ fuerit diminuta decl'o erit breuis vt acuti morbi ostẽdũt q̃uis in multũ acutis decl'o sit longior tẽporũ eoꝝ: ⁊ silr in effimera. Cõiter oẽs affirmãt. ꝙ stat^{9} est breuius aliorũ tpoꝝ morbi ⁊ eius spatiũ dixit. Auic. est in hñtibus paroxismos acutos. i. in morbis acutis hñtib^{9} paroxismos. est paroxismus vnus aut duo paroxismi nisi in egritudinibus macronosijs. i. maloꝝ morboꝝ vt pestilẽtialib^{9} in quibus fortasse similant' paroxismi plẽs in oibus iudicijs suis: qd̃ cõtingit ꝑpter malitiã ipsaꝝ: dixit Au. fortasse sillantur: ꝑpterea q̃ cõtingere pñt ꝑpter que posset cadere varietas in illis paroxismis. Si itaq3 po^{a} facere varietatẽ in eis nõ superuenerint erunt oẽs similes. Sed in egritudinibus cronicis posse est ꝙ status cõprehẽdat paroximos multos q erũt oẽs siles: nisi. s. varietatẽ faciẽtia ꝑuenerit. Appebitq3 de p̃dictis pticularib^{9} in dictione cuiuslz pticularis febris.

Tpa pticularia oia coincidet pñt cũ vniuersalib^{9}. Et hoc diuersificantur in lõgitudie ⁊ breuitate tpoꝝ tã pticularium q̃ vl̃ium.

ℭ De signis q̃bus cognoscunt' tpa vl̃ia morbi. Ca. xviij.

TAliabas theodice. x^{o}. dixit in scia tẽporũ morbi maxima est necẽitas hoc autẽ potissime est ꝑpter statũ. status autẽ cognitionis necẽitas duplex est: vna est ꝑpter p̃uidere futurũ malũ ⁊ crisim: ⁊ altera est ꝑpter p̃uidere infirmi regimẽ. Futurũ malũ preuidere est nece: q2 plurimi q moriunt' in statu moriuntur: q2 hoc q̃busl3 morbi tpibus molestius tps est atq3 piculosius ⁊ fortius: 3 quidã. s. pauci in agmẽto moriant'. Itaq3 nõ est timor de infirmo nisi vsq3 ad statũ. Regimẽ.n. p̃uidere op3 per respectum ad statũ: ipsum enim totũ ordinat' ꝯm remotionẽ ⁊ ꝑpinquitatẽ status ⁊ ꝯm ipsum statum: vt infra in dieratione febricitantiũ appebit. ℭ Dixit Passionarius. scire o3 medicus quatuor esse tpa egritudinũ que nisi optime intellexerit grauiter ledit infirmũ: nesciẽdo qd̃ in pn^{o} qd in augmẽto in statu vel decl'one debeat egrotãti prestare vl' auferre. s. in quo tpe eueniet in quo potũ vel escã det vel in quo abstineat: in quo dormire debeat vel vigilare: ⁊ in quali loco vel cubiculo iacere. ℭ Habet' aũt de tpibus morbi noticia duplex: vna de pñti qñ sũt pñtia ⁊ alia de futuro anteq̃ sint. Et ista cognitio de futuro est duplex. s. qua scitur eoꝝ remotio vel ꝑpinquitas: ⁊ q̃ scitur ipsoꝝ durabilitas. s. lõgitudo vl' breuitas. Dixit Gal. p̃ de crisi: melius est vt cognoscantur tpa anteq̃ sint: ⁊ saltẽ añ ꝯfirmationẽ eoꝝ tpe longo ⁊ nõ post ꝯfirmationẽ ⁊ maxie aug^{m} ⁊ status ⁊ p̃cipue status vt resultet ex cognitione eoꝝ vtilitas duplex q̃rũ p^{a} ꝯfert pncipaliter medico: ⁊ scd̃ario infirmo. Et 2ª confert pn^{ler} infirmo: ⁊ scd̃ario medico. Dixit tñ Gal'. p̃ de crisi: ⁊ ponit' a Rabi. xi. pticula: vix ꝑuenit' ad cognitionẽ hore pñtis ex horis egritudinis cũ extimatiõe v̈a q̃ hora eius sit etiã cũ ꝯsideratione in oibus rebus nec̃ijs ad cognitionẽ eoꝝ ⁊ p̃cipue stat^{9}. Dixit.n. Gal'. ibidẽ statũ egritudinis anteq̃ sit qñ erit non metit' nisi prudens medicus dign^{9} cõparari ad artẽ Ypo. habetur tñ cognitio de eis in absentia cognitiõe cõiecturatiua ꝑpinqua v̈itati q̃ sufficiẽter satisfacit ꝑ cõgrua febrium curatiõe. Et dixit ibidẽ. Qui ꝯsiderauerit cũ pscrutatiõe ⁊ studio oĩa signa dicẽda nõ occultabit' ei aliqua horaꝝ egritudinis oio. S3 si egri^{o} fuerit breuis cognoscet vnãquãq3 horarũ eius in dispõne pñtis sue ꝯm v̈itatẽ ⁊ pscrutationẽ: ⁊ añcedet ⁊ sciet ante aduentũ suũ paruũ qd eueniet in paroxismo. Et si erit egritudo ꝓlixa sciet qñ erit vnaqueq3 horaꝝ eius ante aduentũ eius tpe lõgo cum approximatione ⁊ extimatiõe. Et quotiẽs extendit' cũ ea tps ⁊ appropinq̃t pñtie ei^{9} erit p̃cognitio ei^{9} de illa hora clarior ⁊ mãifestior. ℭ Dixit quoq3 Gal'. ibidẽ: nõ est possibile i die p̃mo vt sciatur longitudo pncipii in febribus quaꝝ pn^{m} est longũ: neq3 etiã necessariũ est vt sciat' ei^{9} longitudo quãta sit a pn^{o} egritudinis. sed suffi-it vt sciamus: q2 longũ est: vnde arguam^{9} statũ remotũ. nam per hoc scimus rem cuius causa indigemus añcessione cognitionis scil3 vt sciamus cõmensurare cibũ ꝯm ꝙ cõuenit egritudini: cui^{9} status nõ venit nisi post dies plurimos: sed in egritudinibus breuibus possibile

Nec essitas cognitiõis stat^{9} ẽ duplex.

Noticia tpoꝝ morbi est duplex.

est a die pmo vt sciat lógitudo pncipij quāta sit ⁊ qñ ɔsume
tur. In egritudinib⁹ aut valde acutis nó ops vt añcedas ⁊
scias qñ erit cōsūptio pncipij ei⁹ sīlr nec augmēti: ꝫ sufficie
tibi vt cognoscas ipm in dispóne pñtie sue. Et hoc ideo qꝛ
tps pncipij ⁊ augmēti in illis est valde breuecita vt pueniat
aliqñ egri°. ad finē sui status in die pmo: ita vt fortiuā aliqs
Cognitio tpoꝝ vlīā morbi a ɔsideratione rer naturalī ñ naturalī ⁊ pter naturā depēdet. existimat. ꝙ nó est illi egritudini pn^m. ℂ Cognitio quoqꝫ
tpoꝝ vltum morbi in gñe dependet a ɔsideratiōe in tribus
gñibus rerū naturalibus. s. nó nālibus ⁊ pter nām. A nālibus
quidē vt virtute cōplone cōpositiōe etate sexu ⁊ ɔsuetudie.
A rebus nó nālibus vt ɔstitutiōe aeris regione arte ⁊ gñā/
liter a regimie pcedente. A rebus aūt pter nāꝫ: dixit Haly.
a nā morbi ab accñtibus cócomitātib⁹ ⁊ decoctiōe māe vel
decoctiōis ablatione. ℂ Ipo. quoqꝫ in afo. porismos ⁊ cō/
sistētias ⁊c. ⁊ Gal. in comēto eius reduxerūt signa qb⁹ tpa
vlīa cognoscunt ad duo genera. s. ad genus signoruꝫ appa/
rentiū ⁊ ad gen⁹ signoꝝ post apparētiū. Et vt ibidē dicunt.
signa p̄apparētia sunt tria. s. spēs vel nāe egritudinis: circui
tuū icremēta: ⁊ coꝝ decremēta: ⁊ est porismoꝝ adinuicē cō
paratiōes sm septē varietates q̄s pñt hēre porismi: q̄ inferi⁹
adducētur siue porismi illi fiant q̄tidie siue p diē siue p am/
plius tps. Et tpa āni. s. cū suis sīlib⁹ vt regione etate arte ⁊
hmōi. Signa vo post apparētia sūt accñtia ⁊ signa sumpta
ab exeuntibus mutatis a lesione operationū ⁊ a qualitate
corporis mutata p que habētur signa digestionis ⁊ ɔ̄rij ei⁹
signa crisis: ⁊ signa et salutis ⁊ mortis. ℂ Hoꝝ insup signorū
quedā sunt signa pñs tps indicātia q̄ signa ad duo gñā re/
ducunt. Primū est signoꝝ cruditatis māe morbi vel digō/
nis vel ɔ̄rij eius ab exeūtibus accepta. Et scdm est signorū
sumptoꝝ a qbusdā ɔditionib⁹ porismoꝝ q̄ sunt maxie tres
scꝫ anticipatio ⁊ postpositio: siue eq̄litas coꝝ ⁊ ipsoꝝ forti/
tudo ⁊ debilitas. Quedā vo futurū tps anteq̄ꝫ sit sunt pno
sticātia q̄ ad q̄ttuor gñā reducūtur. Primū est spēs egritu/
dis. 2^m est ɔueniētia vel disconueniētia rerū nāliū ⁊ nó nāliū.
3^m est icremēta ⁊ decremēta circuituū. Et 4^m est signa cru-
ditatis māe siue digōnis ei⁹ vel ɔ̄rij eius. ℂ De his. n. signi
q̄dā docēt cognoscere vt signa digōnis: ⁊ q̄dā pcognoscere
vt spēs egritudinis: ⁊ q̄dā cognoscere ⁊ pcognoscere vt sig^a
digōnis ⁊ circuituū icremēta. Signa tñ q̄ solū docent pco/
gnoscere tpa morbi ponūt cognitionē satis cōfusaꝫ nó dear/
ticulatā p quā hēat ꝙ vnū tps ab alio distinguat ⁊ qd ma/
xime p ea habet est noticia lōgingtatis ⁊ ppingtatis stat⁹:
sed signa q̄ docēt cognoscere ponut certā ⁊ dearticulatā no
ticiā tpoꝝ p quā vnū distinguit ab alio. ℂ Auic. quoqꝫ 4^f
p^a. collectionē de oibus dictis signis faciens reducit ea ad
Cognitio tpoꝝ vlīā ad noueꝫ ordies reducunt. nouē gñā siue ad nouē ordines: de qbus vidēdū est: pncipiū
faciēs a signis sūptis a rebus nālib⁹. Dixit Gal. 2° de diebꝫ
febrīū. ⁊ 2° et de crisi. ꝙ si v̄tus sit fortis egr° breuiat ⁊ si de
bilis plongat. Aui. vo dixit. ꝙ si v̄t⁹ ē debilis signat bre/
uitas egritudinis ⁊ status ppinquus. Et locutus est. Aui.
in morbis mortalibus: qꝛ cū v̄tus patiētiū est debilis citi⁹
pimūt eos: si vo fortis diuti⁹ durat egritudo anteq̄ꝫ pimat.
Ga. vo fuit locut⁹ in morbis salubrib⁹ q cū v̄tute forti bre/
uiant: ⁊ cū debili plongant. veꝝ est tñ ꝙ corpa debilia ⁊ for
tia cōparata ad cās debētes facere morbū: siue ad morbuꝫ
futurū corpa debilia facile ⁊ citi⁹ vincunt ⁊ ea a qbusdam
causis etiā paruis morbū incurrūt: fortia vero ɔ̄trio tarde
vincunt ⁊ nó patiunt nisi a magnis causis. ℂ Et dixit. Aui.
ꝙ in etate frigida vt senectute ⁊ maxime in senio egritudo
plongatur: ⁊ in etate calīa vt in iuuentute breuiat. Et in ha/
bitudine macra raroꝝ poroꝝ ⁊ viarū egri° breuiatur ⁊ in
ɔ̄ria plōgatur. Et dixit Rasis. 16° ɔtinē. status febrīū in cor
porib⁹ cōdēsis erit tardior: cū nó dissoluant nisi tpe plixore
barū signū habet: qꝛ difficilis erit in eis mictus egestio su/
dor ⁊ vomit⁹ cū alijs eūonib⁹. sꝫ in corpib⁹ raris supfluita/
tes emittunt per vomitū egestionē ⁊ vrinā aut forte emittū
tur per poros occultos ⁊ tolletur febris cito. ℂ A reb⁹ nó
nālibus signa sumunt. dixit Aui. in tpe frigido ⁊ regiōe fri
gida plongat egritudo ⁊ in ɔ̄rijs breuiatur: Et de alijs ⁊ ō
bis etiā rebus nālibus ⁊ nó nālibus amplius dicet in ca°.
de lōgitudine ⁊ breuitate morbi. ℂ A reb⁹ vo pter nām sic
sumunt p a nā siue spē egritudinis: quedā. n. de sui nā hñt
statū ppinquū vt febris colica ⁊ sanguinea: ⁊ tūc scio ꝙ pn^m
⁊ aug^m sunt breuia: ⁊ quedā hñt statū remotuꝫ vt sciatica ⁊
melīcaxe tūc scio pn^m ⁊ augmentū esse longa: ⁊ quedā me/
dio mōie hñt egritudines declarāt porismos ⁊ ɔsistentias
declaratione habita a cā supra effectū sicut porismi ⁊ excre/
scentie declarāt egritudines declaratiōe sumpta ab effectu
supra cām. ℂ 2° sumunt signa a cā siue mā morbi: ⁊ enim si
fuerit multa grossa vel viscosa status signat remotionē: ⁊ si
fuerit pauca subtilis illius signat ppinquitatē. Et cū mor/
bus nó habuerit porismos recurrendū est ad hoc signū sū/
ptū a mā. Dixit. Aui. si nó fuerint porismi: imo mā ⁊ fuerit
acuta. i. calīa subtilis sicut sinochi tūc egri° erit acuta breuis:
⁊ si fuerit grossa frida aut tēdit ad grossiciē: tūc egri° est nó
acuta. Et subdit Aui. si remāserit cū dispóne sua. s. mā. qꝛ. s.
media iter subtilē ⁊ grossaꝫ ⁊ calīam ⁊ frigidā: tūc egritudo
erit nó illius acuitatis. sup. nec illius plixitatis: sed erit me/
dia inter acutā ⁊ plixā: vel si remanserit mā cū dispóne sua
⁊ nó mutet ad aliā dispónē subtiliorē: tūc nó erit illi⁹ acuita/
tis. sup. sed minoris ⁊ erit egritudo nó sic breuis: vel ⁊ si re/
māserit in dispóne sua ⁊ nó mutet ad dispónē grossiorē: tūc
nó erit illius plixitatis: sed minoris. Quidā autē reducunt Signa dī^e scrite febris.
hoc dcm nó ad māmsꝫ ad egritudinē: nā si remāserit egri°
cū dispóne sua: tūc egritudo nó erit illi⁹ acuitatis. ℂ Dixit
Ipo. 4° afo. Si qua hora porismus hodie inuaserit. 2ª die
eadē hora inuaserit. ⁊ 3ª silr: ⁊ sic de alijs qd est febrē mane
re cū dispóne sua talis febris discrita est ⁊ plixa: vel etiā si
in febrib⁹ in diebus creticis eūones nó supuenerint: sꝫ remā
serit cū dispóne sua cū q̄ erant: tales febres sunt plixe: sicut
inuit Ipo. 4° afo. in afo. In febrib⁹ ēpa nó solutū ad pmas
crises ⁊c. ℂ 3° sumunt signa a septē cōditiōibus repertis in
porismis: quaꝝ qꝫqꝫ se tenēt ex pte motus coꝝ: ⁊ due ex p/
Signa ex pte mot^a porismorū. s. a anticipatiōe vel postpositiōe. te qetis. Pria ex pte mot⁹ est āticipatio ⁊ postpositio po^o:
⁊ ipsoꝝ equalitas: de q̄ dixit Gal. p̄ de crisi: porismi in febri
bus qñqꝫ eq̄liter inuadunt: ita vt q̄ hora incepit pmus eadē
hora incipiet 2° silr ⁊ 3° ⁊ 4° ⁊ oēs q̄cūqꝫ sequunt. Et ali
qñ in febribus venire accipiant: ita ꝙ añ horā q̄ pm⁹ poris
mus inuasit: ⁊ 2° veniat p horā vnā vel duas vel plures. Et
silr 3° añq̄ꝫ 2°. ⁊ 4° ante 3^m. Et sic de oibus seq̄ntibus vsqꝫ
ad finē febris. Et aliqñ porismi postponūt ⁊ tardāt venire
ita ꝙ post horā in q̄ pmus porismus inuasit 2° venit p aliqd
spatiū ⁊ post 2^m silr: ⁊ 3° ⁊ 4° post 3^m ⁊ sic vlterius vsqꝫ ad
finē. Et de febribus sunt in qbus aliquo tpe po^mi eq̄lr inua
dūt ⁊ in aliquo alio tpe anticipant: ⁊ in aliquo alio postpo/
nūt ⁊ cꝫ. Et nó solū hoc in febribus ɔtingit in diuersis tpi/
bus: sꝫ et aliqñ pp māe difformitatē in eodē tpe morbi ɔtin
git ꝙ aliq porismi eq̄lr inadūt aliq postponūt: ⁊ aliq anti/
cipāt: qd et pōt ɔtingere ex pte v̄tutis nó potentis eq̄lr gu/
bernare ⁊ mouē māꝫ ⁊ cū pcesserit ista diuersitas in vno tē
poꝝ ex diuersitate māe signatur egri° plixa: ⁊ ꝙ stat⁹ erit
remot⁹: sꝫ cū pcesserit ex cā v̄tutis debilis signat egritudi/
nis breuitas ⁊ mors cita: ⁊ nó signat po^os ɔsistēnas: sed
eos signat anticipatio postpositio vel eq̄litas cū pueniunt
ex actiōe nāe i māꝫ. ℂ Anticipatio g̃ po^os qñqꝫ est eq̄lis: ⁊
dī anticipatio absoluta: ⁊ qñqꝫ est ineq̄lis ⁊ tūc aut est exce
dēs ⁊ dī anticipatio supfluēs aut est minorās: ⁊ dī āticipa/
tio diminuēs. Et silr postpositio aut ē eq̄lis ⁊ dī postpositio
absoluta aut ineq̄lis excedēs: ⁊ dī supfluēs aut minorās ⁊
dī diminuēs. Per hāc g̃ conditionē po^os sic sumit signatio
qm̄ qñ porismi i inadēdo mltū sūt varii signat ꝙ stat⁹ erit
ppinqu⁹: ⁊ qñ sūt stabiles sꝫ vnū modū signat ꝙ stat⁹ ē re
mot⁹. Signant et p ea tpa de pñti. nā in febrib⁹ in qb⁹ va/
riat ordo po^o ⁊ nó oi tpe vno inuasionis mō pcedūt: tunc.

a pn° nō appentib⁹ signis digōnis vel eius ꝯriꝫsi po^m eq̄lr
īuadūt eadē hora tūc est pn^m morbi. Cū aūt anticipari ince/
pint tūc est pn^m augmēti ꝛ durat aug^ü donec durat anticipa
tio. Cū vo nō vlteri⁹ anticipāt tūc est stat⁹ ꝛ durat stat⁹ q̊usq̄
sic in sua vltia anticipatiōe steterint. Cū vo postponere ince
perit: tūc icipit decl'o ꝛ durat vsq̄ ad finē. ℭ In morbis vo
in qbus a pn° paroxismi vsq̄ ad finē anticipant q̄ꝫdiu antici/
patio est absoluta ꝛ eq̄lis. vt. v.g. q̄ꝫdiu 3⁹ paroximus antici/
pat q̄ꝫtū āticipauit 2⁹: ꝛ 4⁹ q̄ꝫtū 3⁹ ꝛ sic vlterius. tūc nō ap/
parētib⁹ signis digōnis nec ei⁹ ꝯriꝫ est pn^m morbi. Et cū an/
ticipatio incipit augeri ꝛ fieri supfluens: vt qr pus. v.g. an
ticipabat paroxism⁹ p vnā horā mō anticipat p duas vel ples:
ꝛ ali⁹ adhuc in anticipādo addit: tūc est aug^m: ꝛ postq̄ꝫ anti
cipatio supfluēs steterit nec ampli⁹ addēdo in anticipatiōe
pcedit tūc ē stat⁹: sic eni: dixit Aui. cū steterit supfluitas. s.
anticipatiōis tūc est stat⁹: Et cū anticipatio fit diminuēs: ita
q p⁹ statū supfluitatis icipit anticipatio minui: ꝛ paroxism⁹ ci/
tius inuadit tūc est decl'o. ℭ In morbis aūt in qb⁹ a pn° sp
postponūt paroxismi q̄ꝫdiu postpositio est absoluta eq̄lis non
appentibus signis digōnis nec ei⁹ ꝯriꝫ tūc est pn^m morbi: cū
vo postpositio augef: ꝛ fit excedēs tūc est augmētū: ꝛ cum
postea stat ꝛ nō amplius augef tūc est stat⁹. Cū vo incepit
postpositio minui tūc est declinatio. Alij aūt q dnt. q tunc
est aug^m cū postpositio exñs in pn° icipit minui: ꝛ tūc est de
cl'o cū postpositio exñs in statu icipit augeri: ꝛ credo q hoc
sit veri⁹. Itaq̄ nō sp anticipatio paroxismoꝝ sigñat aug^m nec
eoꝝ postpositio decl'onē: sꝫ quātitas anticipationis ꝛ post/
positiōis scꝫ āticipatio anticipatiōis sigñat aug^m: ꝛ postpo/
sitio postpositiōis decl'onē. Qñ eni in febre in q paroxismi na/
ti sunt anticipare anticipāt plus solito tūc est aug^m: ꝛ qñ mi
nus tūc ē decl'o. Et in frebre in q po^m nati sunt postponere
qñ postponūt plus solito tūc est decl'o ꝛ qñ minus tunc est
in aug^{to}: ꝛ qñ nō ampli⁹ augent anticipatio vel postposi/
tio: sꝫ eq̄lr stāt: tūc febris est in pn° vel statu: ꝛ opꝫ: q distin
guaf iter ea p alia signa. In febrib⁹ vo in qb⁹ paroxismi nati
sūt eq̄lr inuadere a pn° vsq̄ ad finē nō pōt hri cognitio tpoꝝ
eaꝝ p motū paroxismoꝝ: sꝫ opꝫ q hēatur per alia signa.

Signa ex lōgitudie ꝛ breuitate paroxismorum.

ℭ Ex lōgitudine aūt ꝛ breuitate paroxismoꝝ sic sup tpa vlia
morbi sigñaf. nā cū ꝯparāt paroxismi diuersaꝝ febriū in eo/
dē tpe eaꝝ adinuicē sicut cū ꝯparanf po^m. v.g. pncipij vel
augmēti adinuicē vel vtriusq̄ sil' vni⁹ febris ad paroxismos
pncipij vel augmēti vel vtriusq̄ sil' alterius febris: tūc dixit
Aui. si paroxismi sunt breues sigñaf q stat⁹ est ppinqu⁹: si/
cut in tertiana pura: ꝛ si sūt plixi sigñaf. q mā est gsa ꝛ sta/
tus lōginqu⁹. Et si paroxismi mediū tenēt in lōgitudine ꝛ bre
uitate ꝛ stat⁹ silr mediū tenebit in ppinquitate ꝛ plixitate.
Cū vo cōparanf paroxismi adinuicē in eadē febre sm diuer/
sa tpa ei⁹: sicut cū cōparanf paroxismi augmēti febris vnius
ad paroxismos pncipii eiusdē febris tūc sigñaf eꝯrio. Nā cū
incipiunt paroxismi in febre plongari tūc sigñaf aug^m: ꝛ q
stat⁹ est ppinqu⁹. Et de hac 2° cōparatiōe paroxismoꝝ accipi
tur cognitio tpoꝝ de pñti ꝛ ēt de futuro: sꝫ de p^a cōparatio/
ne nō accipif cognitio nisi de futuro ꝛ satis ꝯfusa: ꝛ in gñe
ꝛ nō habef ex lōgitudine paroxismi: de iudicio nisi. q morb⁹
erit lōgus: ꝛ eꝯ ex breuitate: sꝫ tñ cū dearticulaf certificaf
iudiciū istud qd̄ fit inspiciēdo ad dispōnē mãe. cū. n. mã fue/
rit subtilis ꝛ paroxismi breues certa est indicatio. q morbus
est breuis: ꝛ si fuerit grossa: ꝛ paroxismi lōgi certa est sigñatio.
q morb⁹ est lōgus: ꝛ ad hoc declarādū: dixit Aui. significa
tur q mã est grossa ꝛ status lōginqu⁹. Dnt qdā. q stāte eq̄li
tate iuasiōis paroxismi cōiter paroxismi sunt eq̄les in tpe dura/
tiōis: qr p̄supponūt mãm eē eq̄lē stabilē ꝛ firmā ꝛ raro cōti/
git eos eē breuiores ꝛ si aliqñ cōtingat eos esse breuiores p

Signa ex fortitudine vel debilitate paroxismorum.

pter aliq̄ꝫ cāꝫ: tūc illud est melius. ℭ Ex fortitudine autē ꝛ
debilitate paroxismoꝝ siue ex magnitudine ꝛ puitate ipsoꝝ:
nā siue dicaf fortitudo siue magnitudo eadē est intētio. Di/
xit eni Gal. pmo de crisi: q p magnitudine morbi eius ve/
hemētia itelligif: sic significaf sup tpa morbi. Cū. n. icipiūt
paroxismi fortiores fieri: tūc inuif augmēti pncipiū ꝛ durat
quousq̄ augeanf: ꝛ cū puenīūt ad vltimā fortitudinē eoꝝ ꝛ
stāt in vltimitate sua tūc inuif status: ꝛ cū incipiunt remitti
in vehemētia eoꝝ ꝛ debiliores: tūc sigñaf declina°. ℭ Attē
dif aūt fortitudo ꝛ debilitas po^{ꝝ} in vehemētia ꝛ remissio/
ne accñtiū cōseqñtiū de necītate morbuꝫ. v.g. in pleuresi in
vehemētia tussis febris doloris lateris pungitiui ꝛ malitie
anhelit⁹. Cū. n. in pleuresi pdicta accñtia intēdunf tunc est
aug^m: ꝛ cū remittunf est declina°: ꝛ sic. v.g. in febre causon
siue caloris inflātio ingetudo ꝛ sitis. Cū. n. ista in paroxismis
intēdūf significaf ipsi⁹ aug^m: ꝛ postea cū remittunf ipsius
significaf declina°. Dixit. n. Ypo. 2° affo. sm pn^a ꝛ fines oia
ibecilliora. s. sunt accñtia: circa statū vo oia fortiora intelli/
gēs marie vt ēt. ä. dcm est de accñtib⁹ ꝛ seq̄ntib⁹ q̄litatiuaꝫ
dispōnē mãe ꝛ actionē nãe ꝯ mãm ꝛ eꝯ nō. n. vificaf d accñ/
tib⁹ ꝯñtib⁹ multitudinē seu corpulētiā mãe. nā talia sic op/
pressio nãe sub mã vel nãlis caloris suffoca° pñt esse fortio
ra in pn°: vt dixit Gal. p̄ de crisi. ℭ Dnt accñtia sunt in de/
cl'one ibecilliora: q̄ꝫ i pn° ceteris parib⁹: qr i decl'one nã iaꝫ
supauit vere mãm ꝛ paucificauit eā: qd̄ nōdū factuꝫ erat in
pn°: ꝛ i aug^{to} sūt fortiora: q̄ꝫ i pn°: ꝛ in statu q̄ꝫ i aug^{to}. Dnt
tñ q cū h stat q in aliq̄ pte signata pncipij ꝛ decl'onis accñ/
tia sint seuiora q̄ꝫ in aliq̄ pte signata aug^{ti} vl' stat⁹ vt pꝫ i sta
tu pcululari pncipij vlis vl' decl'onis vlis in q accñtia sūt se/
uiora q̄ꝫ in decl'one pculari aug^{ti} vlis vel etiā status vlis.
ℭ Et ex columitate vel incolumitate sigñanf sup tpa morbi.
nā cū accñtia q nō necīo comitanf morbū siue febrē q sunt
sicut dolor capitis vigilie aliena° sincopis ꝛ sitis: incipiunt
fortia fieri tūc indicaf aug^m: ꝛ cū fuerit vehemētia: ꝛ diffi/
cilia ꝛ fere iportabilia: tūc est stat⁹: ꝛ cū incipiūt remitti tūc
est decl'o. ℭ Ex multitudine aūt ꝛ paucitate accñtiū. s. eoꝝ q
nō necīo morbū sequūf: silr sigñaf sup vlia tpa morbi. nā cū
pdicta accñtia nuō multiplicāf tc indicaf stat⁹: ꝛ cū icipiūt
pauciora fieri: tūc idicaf decl'o. Sigñatiōes q̄ꝫ dictis trib⁹
modis vltimis supte docēt cognoscere tpa in eoꝝ pñtia do/
cēt ēt pcognoscere statū. nā cū accñtia morbū seq̄ntia intē/
dunf cito ꝛ accñtia morbū cōcomitātia vehemētiora ꝛ plu
ra fiunt: tūc indicaf q stat⁹ est ppinqu⁹. ℭ Ex lōgitudine

Signa ex logitudie ꝛ breuitate: ꝛ ex puritate ꝛ īpuritate interpolationis.

vo ꝛ breuitate interpolatiōis po^{ꝝ} ꝛ interpolatiōis purita/
te ꝛ ipuritate sic sup tpa sigñāt. Dixit Ga. p de crisi: roꝫ vt cō
sideres in tpe qetis febris ꝛ tpe decl'onis ei⁹ si est longi⁹ q̄ꝫ
fuerit añ aut breui⁹: ꝛ si corp⁹ inuenif in eo hre pl⁹ lassitudi
nis q̄ꝫ añ aut min⁹: ꝛ si remanet in eo aliqd de accñtib⁹ pa/
roxismi febris. an qescūt in eo oia accñtia. nā si iuenif corpus
sm dteriores dispōnes i eis mōis q narrauim⁹ sigñat illud
māifeste: qm egri° est in aug^{to} ꝛ docēt pcognoscere: qm sta
tus est ppinqu⁹. Et si inuenif sm meliores dispōnes eoꝝ si
gnificaf q egri° est i decl'one. ℭ Si itaq̄ ꝯsideranf pdicte
ꝯditiōes paroxismoꝝ pncipalior est anticipatio ꝛ ēt variabi/
lior ꝛ sigñatio ex eis supta sigillati cōfusa est ꝛ icōpleta: vna
vo ex oib⁹ adunatī supta ꝯpleta est ꝛ pfecta. ℭ Et iudicia p
dictarū ꝯditionū paroxismoꝝ hnt veritatē nisi p accñs pdicte
ꝯditiōes euenerit: poſe est. n. q ex inordinato regimine mã
multiplicef in corpe q trāsiēs de m ī añte in ꝯiunctā erit cā
vt sui multitudine: ꝛ nō sui subtilitate ꝛ acuitate paroxismus
āticipet ꝛ plongef: ꝛ tūc talis āticipatio ꝛ plōgatio ꝛ reli/
qua nō sūt signa abbreuiatiōis morbi: sꝫ poti⁹ plōgatiōis.
ℭ Dixit Gal. p de crisi: ponam⁹ q paroxismus febris añcedit
horā ꝯsuetā: ꝛ q plongef plusq̄ꝫ plongabaf: ꝛ plus fiat ve
hemēs q̄ꝫ fuerit: ꝛ q plus fiat malign⁹: ꝛ inueniant cuꝫ eo
accñtia pluris malitie: ꝛ inueniaf tps decl'onis eius breue:
ꝛ corpus in ipso nō fuerit cū alleuiatōe neq̄ mūdificatū ab
oibus accñtibus paroxismi: dico q qñ iuenif eger sm istam
dispōnē nō videf mihi q aliqs dubitet qn egri° ei⁹ sit i au/
gmēto. Et deide ponam⁹. q eger inueniaf sꝫ oēs dispositio/
nes pdictas cuꝫ eis q supra dictis ꝯrie sunt. s. vt postponat

pn^m parorismi: ⁊ minuat^r lõgitudo eius ⁊ vehemẽtia ipsius ⁊
minoret^r ei^9 malignitas ⁊ minorent^r accñtia q̃ cõcomitant^r
ipm: ⁊ leniant^r aut oĩo nõ appareant: ⁊ fit tp̃s quietis febris aut
tp̃s declĩonis lõgũ: ⁊ fit corpus in eo leue: ⁊ destruantur oĩa
accñtia q̃ sunt in hora parorismi: tũc dico q̃ iste signationes
signãt vltia declaratione. q̃ egri^o est in declinatiõe. Dixit
cũ inuenis oẽs dispõnes p̃dictas eq̃ri in duob^9 modis po^or
febris signat q̃ egritudis stat^9 iã puenit ad sũmũ. Totum
quoq3 q̃d dcm̃ est de cõditiõib^9 p̃dictis in parorismis afferri
põt ⁊ d3 ad excrescẽtias febriũ ɔtinuaꝝ ꝓportionaliũ: qm̃
de ipsis ⁊ parorismis febriũ iterpolataꝝ idẽ est iudiciũ. In fe-
brib^9 aũt ɔclusis nõ hñtib^9 parorismos nec excrescẽtias cum
nõ possit ex dictĩ cõditiõib^9 sumi iudiciũ de ip̃aꝝ tp̃ib^9 op3
p̃ noticia eoꝝ recursum facere ad dispõnes mãe: ac etiã ad
alia sup ipsa iudiciũ ferẽtia. ¶ 4° ex reb^9 p̃ter nãm sumitur

Si rigor fuerit plurimi spatii quid.

indicatio de tp̃ib^9 morbi ex ripis ⁊ coꝝ p̃uatiõe. Dixit Aui.
⁊ cognoscunt^r ex rigore. sup̃. vel alio ripi mõ. Et si fuerit ei-
pus plixi spatij tũc egri^o est decliuis ad plixitatẽ: ⁊ si bre-
uis spatij tũc egri^o ad acuitatẽ tẽdit ⁊ breuitatem. Et dixit
Aui. q̃ qñ nullo^o est rigor breuiat^r tũc retentio febris: ⁊ h̃
si nõ fuerit rigor siue ripus q̃ febrẽ esse cõclusam vel p̃pter
febrẽ esse de mã benigna: q̃3uis fit ꝓportionalis vel interpo
lata. Quã si ripus nõ adesset p̃pter mãe grossitudinẽ ⁊ ine-
ptitudinẽ ei^9 ad expansionẽ sup mẽbra sensitiua sicut in ter-
tiana notha aliqñ cõtingit q̃ incipit sine ripo: tũc ablatio ripi
nõ breuiatẽ: s3 morbi lõgitudinẽ indicat: ⁊ istud signũ 4^m
solũ docet p̃cognoscere. ¶ 5° sumit^r indiciũ sup tp̃ibus mor
bi vñibus ab accñtib^9 crisis ⁊ eũonis. Dixit Ipo. 4° affo.
Febricitanti sudor supueniens nõ deficiẽte febre malũ: pro-
longat^r .n. morbus ⁊ humorẽ plm significat. quapp opus
est vt tp̃s plonget^r vt illũ humorẽ cõsumat vt dixit Gal. in
cõmẽ. Et Haly. dixit theorice. x^o. In sinocha ⁊ causone su-
dore supueniente terminũ nõ cõplẽte diuturnitatẽ signat: q2
multitudinẽ mãe dmõstrat. Dixit. Au. qñq3 cognoscuntur
tp̃a ex pte eũonũ. nã cũ incipit in parorismo aliq̃ sudor aut vẽ-
tris fluxus aut aliq̃ alia eũo ⁊ parorismus 2^9 est in silitudine
vehemẽtie p̃^i ⁊ fortitudine ei^9 aut supra eãtũc egri^o idicat^r
lõgatq̃: signat^r q̃ eũo illa fuit p̃pter multitudinẽ mãe ⁊ nõ
vi v̈rtutis: ⁊ h̃ signat eq̃litas 2^i p^mi: qm̃ si eũo illa fuisset scd̃
vi v̈rtutis parorism^9 2^9 fuisset minor p̃: ⁊ hoc maxie verificat^r
de morbo salubri ⁊ p̃prie in p̃n^o eius morbi stantibus signis
cruditatis mãe. In morbo v̈o mortali p̃ illã eũonẽ ⁊ eq̃lita
tẽ iuationis parorismi signat^r breuitas egritudinis: q2 ex illa
eũone v̈rtus p̃sternit^r: vñ citius succũbit. ¶ Sexto sumit^r in
dicatio de tp̃ib^9 morbi a pulsu. Dixit Aui. si pulsus ẽ velox
⁊ freq̃ns magn^9 tũc egri^o est decliuis ad acuitatẽ: ⁊ est bre-
uis: ⁊ ex hoc indicat q̃ status est p̃pinquus. Si v̈o pulsus
nõ est talis tũc idicat q̃ egritudo nõ est acuta: ⁊ p̃ɔñs neq3
breuis: q̃re indicat q̃ stat^9 est longinquus.

Ablatus indigestio ... principii

¶ 7° sumit^r ab excrẽtib^9 siue a signis cruditatis mãe siue di
gẽnis siue ɔ̃rij eius: ⁊ hoc hec signa docẽt cognoscere ⁊ p̃co
gnoscere: ⁊ cognoscere: ⁊ dixit Aui. quia q̃3diu apparent signa
cruditatis tã diu est p̃ncipiũ: ⁊ cũ apparent signa digestio-
nis alicui^9 aut ɔ̃rij ipsius tũc est p̃n^m aug^ti: cũ v̈o multipli-
cant^r illa signa ⁊ cõplet^r digẽ aut ɔ̃riũ ipsius tũc est stat^9. p̃-
cognoscere aũt: ⁊ dixit Aui. docẽt: qm̃ qñ appet digẽ aut ɔ̃-
riũ ei^9 velociter tũc scias. q̃ status est p̃pinquus: ⁊ cũ tar-
dat^r tũc scias. q̃ stat^9 est lõginqu^9. ¶ Dixit Ga. p̃ de crisi: in
p̃n^o eius. q̃ est p̃^a ps egritudinis nũq̃ appet sudor neq3 vomi
tus neq3 fluxus vẽtris neq3 exitura apd̃ aurẽ vel aliq̃d emũ
ctorioꝝ neq3 fluxus sanguis nariu3: ita vt fiat p̃ illud crisis
egritudis. Bene tñ pñt appare in eo signa signãtia crisim
sicut cõmixtio sensus ⁊ vigilie ⁊ sõnus p̃fundus ⁊ dolores
⁊ lachryme ⁊ scothomia ⁊ his similia q̃ signa cũ in eo appa
rẽt signũ int: q̃ egri^o est i sũmo malitie. ¶ Et dixit Gal. ibidẽ
q̃ in egritudinib^9 in q̃bus cõsumptio fit p̃ crecicã eũonẽ cũ
accidit in ea vt alteret^r subito ad crisim: tũc expedit tibi vt
ponas p̃n^m crisis terminũ vltimũ aug^ti: s3 in egritudinibus
q̃ cõsumũt^r paulati op3 vt experiaris ⁊ tẽptes vltimũ termi
nũ augmẽti scire cũ parorismis p̃odoꝝ eius qm̃ cũ videris
illos parorismos añcedere ⁊ p̃longari plusq̃3 fuerit ⁊ augmẽ
tari plm: egri^o adhuc est in aug^to ⁊ ascẽsione: sicut cũ vide-
ris illos p̃mutari ad ɔ̃ri . harũ dispõnũ: egritudo iã quiescit ⁊
declinat. Et dixit. poñe est vt significes a p̃ die egritudinis
signatione maxia q̃ p̃uenias ad hoc vt añcedas ⁊ scias q̃3ti-
tatẽ principij: q̃3tũ .s. p̃longet^r ⁊ qñ consumet^r. Uerũtñ hec
signatio in die scd̃a manifestior erit: ⁊ potes eam discernere
plusq̃3 in die p̃. v̈. g. in febre cuius mor^9 est tardus: ⁊ in p̃ma
die ei^9 visa est vrina sicut aq̃: tũc si in die scd̃o febris ⁊ vrina
remanserint cũ dispõne sua cũ qua fuerit in p̃io die poteris
scire q̃ egritudo nõ incipiet in ascẽsiõe añ septimũ diẽ nedu3
dicat^r q̃ iã inceperit in ascensione: ⁊ illud io qm̃ vrina est in
vltimo elõgationis a digẽne: ⁊ cũ vrina est s̃m hãc q̃3titatẽ
elõgationis a digẽne: tunc hora principij elõgatur valde: ⁊
silr intellige si vrina fuerit cũ minori elongatione a digẽne
erit p̃n^m febris illius minus longũ: breuiabit .n. p̃n^m s̃m q̃3-
titatẽ s̃m quã vrina minus a digẽne elõgat^r. Itaq3 si in scd̃a
die p̃mutationẽ videris in vrina versus eã que min^9 elon-
gat^r a digẽne tũc iã certus eris. q̃ p̃n^m nõ p̃longabitur: sed
breuiabit^r. Et q̃ di de vrina reducere potes ad egestionẽ ⁊
sputum ⁊ alia signãtia digẽnẽ vel ɔ̃riũ ei^9: q̃propter neccũ
est scire signa digẽnis ⁊ cõtrarij eius ⁊ signa cruditatis que
oĩa dicent^r in ꝓcessu suo caplõ. Et q̃d dictũ est de p̃n^o põt di-
ci de aliis tp̃ibus. v̈. g. de aug^to cũ signa digẽnis incipient
apparere remissa que signãt p̃n^m augmẽti: tũc si in sequẽti
die illa signa remanserint cũ dispõne sua nihil addẽtia digẽ
nis augmẽti signat^r lõgitudo: ⁊ si ad digẽnẽ addiderint au-
gmẽti significat^r breuitas. Status v̈o longitudo ⁊ breui-
tas significat^r p̃ citã aut tardã apparitionẽ signoꝝ crisis ⁊ p̃
fortitudinẽ ⁊ remissionẽ suoꝝ accidẽtiũ. ¶ Dixit Auer. 4°

Signa egritudinis q̃tuor temporum.

colli3. signa signãtia sup q̃tuor egritudinũ tp̃a q̃ p̃ueniũt ad
crisim: aut nõ sunt hec. Scias. q̃ signa p̃ncipij sunt qñ acci-
dentia s̃m vnũ modũ inueniunt^r ⁊ nõ fortiora ⁊ tp̃a inuasio
nũ tũc erũt equalia quẽadmodũ ⁊ tp̃a quietum talia erunt.
Et de huiõi tẽporis p̃prietate est vt nullũ signũ digẽnis ap-
pareat in vrina neq3 sputo neq3 q̃ egri^o prauior efficiatur.
Et signũ augmenti est qñ egritudinis accñtia crescũt ⁊ tunc
tẽpus afflictionis p̃longatur ⁊ tp̃s quietis breuiat^r. Sed an-
ticipatio parorismi tp̃s augmenti nõ significat nisi cũ longitu
do tẽporis aut fortitudo adiungeret^r: q̃d est: q2 qñ anticipa
tio parorismi a fortitudine ⁊ velocitate egritudinis cãtur
tũc neccio sequeret^r longitudo parorismi: ⁊ fortitudo: ⁊ s3 qñ
cã anticipatiõis est digẽnis aptitudo ⁊ humoꝝ subtiliatio
tunc parorismus fortior nõ est: ergo anticipatio sola augmẽ
ti signũ nõ est. Et illud quod augmẽto p̃priũ existit est digẽ
nis manifestatio hoc est vt nebula suspensa in medio vrine
videatur aut in superficie sui: ⁊ signa status sunt q̃3si similia
signis p̃ncipij s̃m tp̃s: q̃3uis s̃m patientis vires diuersificẽ-
tur: ⁊ tunc in digerendo nã cõplectationẽ suã. nã i vrina cõ-
pleta digẽ reperit^r. Et scias. q̃ non est neccium q̃ in hoc tp̃e
accñtia fortia sint. Et si q̃rerit q̃ fit cã q̃re in status tp̃e nã de
bilitata digẽnem oñdat: ⁊ in tp̃e p̃ncipij virtus digestiones
occultet: ⁊ huiõi ɔ̃riũ s̃q deberet: q2 fortitudo nãe d3 oppo
ni in obedientie mãe. R̃ndemus: q2 est semp vna cõparatio
tp̃is inter agẽs ⁊ patiẽs: ⁊ sicut forma efficiens p̃priũ ⁊ or-
dinatũ tp̃s h3 sibi ad agendũ: silr mã sibi h3 p̃priũ ⁊ deter-
minatũ tp̃s ad patiẽdũ. Et q̃3uis forme veraciter tẽpus nõ
attribuat^r: sed mãe: tñ hoc est dictũ in formis abstractis ve-
rũ etiã in formis relatiuis hoc põt dici. q̃ dictũ est. Et declo
nis signa sunt: ⁊ dixit Auer. qñ accñtia alleuiant^r ⁊ nã egritu
dini dñat^r ⁊ parorismi abinuicẽ elongant^r ⁊ breuiores efficiũ-
tur: ⁊ sicut anticipatio sola non est signu3 augmenti sic sola
postpositio nõ est signũ declõnis: q̃d est q2 postpositio a mãe
paucitate fieri potest ⁊ a nature debilitate.

¶ De signis temporum ꝑicularium morbi. Cap.xix.

ISaac inquit febris ꝓdice tpoꝝ. s. ꝑiculariū inuestigatio fa
cilis est q̄ꝛ patēt sensui: ⁊ ex dictis sup̄ clare pa/
tēt: pp̄ clariorē tn̄ de eis doctrinā3 dn̄t. q̄ signa
ꝑme ptis ꝑncipij porismi sūt frig⁹ ⁊ rigor: siue
horripillatio oscitatiōes alices ⁊ alij modi tibi cū incipiunt
apperere: nec adhuc calor aliq̄s i corpe in exteriorib⁹ ꝑcipit
ab infirmo vel ad tactū medici vel astātis: ⁊ h̄ si febris fue/
rit de iuadētib⁹ cū tipo vel frigore: s3 si fuerit de illis q̄ sine
frigore iuadūt: tūc nōdū sentit i exteriorib⁹ aliq̄ caloris ad/
ditio vltra eā q̄ ꝑus erat: ⁊ pulsus in h̄ ꝑn° est ꝑuus debilior
⁊ est q̄tū ad dyastolē tardus ⁊ rarus: vnde Auer. colli3. 4°.
dixit. In ꝑn° porismi pulsus est ꝑuus debilis ⁊ rarus. ⁊ hoc
pp̄ humorē q̄ calorē obruit nālē: ⁊ ꝑpea infridat corp⁹: q̄ꝛ
calor nālis ab humore opp̄mit putridor q̄ putrescere icipit
s3 q̄tū ad sistolē pulsus ē velox: q̄ꝛ tūc ē tp̄s expulsiōis vapo
rū. Et dn̄t qdā. putādū est sistolē eē paruā pp̄ virtutē tūc eē
mltū aggrauatā. Vn̄ dixit Aui. de pulsu febris flātice ꝓo/
dice: pulsus est ꝑuus remissus debilis ⁊ rarus i ꝑmis. i. in p̄
ꝑn° po^m^i ⁊ h̄ idē dixit d̄ pulsu ꝑncipiū q̄rtane ⁊ de pulsu ꝑn/
cipij tertiane dixit. In ꝑn° coartat pulsus vsq3 ad horā dila
tatiōis febris ⁊ tūc ꝯfortat: ⁊ sit velox ⁊ freq̄ns: eo dō p̄ h̄ in/
telligere. q̄ ꝑus erat tardus ⁊ rarus. Gal. v̄o scd̄o de crisi di
xit: tertiana febris ꝓculdubio ponit in ꝑn° po^m^i pulsū ꝑuū
tardū debilē ⁊ raꝝ: verū tn̄ tarditas ⁊ raritas ipsius diminu
te sūt a tarditate ⁊ raritate ⁊ debilitate q̄ sūt in q̄rtana plm
valde. ¶ Scd̄e v̄o partis ꝑncipij sig^a^ sūt h̄. corp⁹ a rigore ⁊
frigore aliquātulū alleuiat: ⁊ icipiūt accn̄tia ꝑncipij. s. tipi
remitti ⁊ calitas ꝑua incipit sentiri ⁊ sp̄gi p̄ corp⁹: ⁊ nōdū tn̄
est ad totū adhuc corpus expāsa: nō. n. adhuc ꝑuenit ad ex/
trema: ⁊ i locis ad q̄ iā attigit nōdū manifestat tāgēti subi/
to in p̄^a^ appositiōe man⁹: s3 manu trahēte morā in tāgendo
ꝑcipiet. Dixit. n. Gal. 2° de dr̄ijs febriū: de hac 2^a^ parte ꝑnci
pij loq̄ns. In iuasiōib⁹ itaq3 po° q̄si vtiq3 adhuc ⁊ suffoca/
tio itus calore subfumigātibus tn̄ vel calefaciētib⁹ supflui/
tatib⁹ nō ꝯfesti imittētib⁹ manū cognoscit acredo caloris: et
s3 tardātib⁹ calor ex ꝓfundo ascēdit: ⁊ h3 h̄ v̄itatē in febri/
bus incipiētib⁹ cū frigore. In icipiētib⁹ v̄o sine eo in hac 2^a^
pte ꝑncipij calor ad tactū manifeste sentit auct⁹ vltra calorē
q̄ prius erat: ⁊ in hac 2^a^ pte ꝑncipij pulsus q̄tū ad dyastolē
est ꝑuus: q̄ꝛ calor opprimit sub māa: ⁊ est velox ⁊ freq̄ns: q̄ꝛ
tūc iā mā est putrida: ⁊ corpus fcm̄ est febriēs: ⁊ v̄n̄ aucta est
necc̄itas euētatiōis: cui cū nō possit satisfieri p̄ ꝑuitatē pulsus
fit tūc velor ⁊ freq̄ns: q̄tū etiā ad sistolē pulsus est ꝑuus ⁊
velox ⁊ freq̄ns: q̄ꝛ v̄tus oppressa ⁊ necc̄itas expulsiōis vapo
rū est magna: ⁊ imo q̄ꝛ maior est necc̄itas expulsiōis vaporu3
q̄3 euētationis caloris in hoc ꝑn° sistoles l3 sit ꝑua: est tn̄ mi
nus ꝑua sine est maior dyastole: ⁊ de hoc pulsu loq̄ns Ga.
in cōpēdio pulsuū dixit. Coꝝ q̄ febrire icipiūt pulsus ꝑuus
dio est ⁊ subintrās ⁊ ꝑcutionē patiēs in vtrisq3. s. in dyasto
le ⁊ sistole: subitratio aūt ⁊ ꝑcutio in pulsu nō est aliud q̄3
ꝑcussionū velocitas ⁊ spissitudo. Dixit Ras. 16° ꝯt. Quo/
tiēs cōmutat pulsus repēte absq3 cā cibi aut pot⁹: neq3 alio
accn̄te anhelit⁹ ⁊ absq3 hūore fluēte ad stōm: iā icipit isul/
tus febris q̄uocūq3 cōmutat⁹ fuerit cū calitate aut friditate.
In vtraq3 ēt pte ꝑncipij vrina efficit cruda in subā tenuior ⁊
in colore remissior. ¶ In aug^to^ v̄o pulsus incipit magnifi/
cari: ⁊ velox fieri ⁊ calor ad totū corp⁹ expādi: ⁊ ꝯtinue in/
tēdēdo ꝓcedit quousq3 ad sūmū deueniat gradū q̄ debetur
febri illi: ⁊ tūc est status ⁊ vrina i aug^to^ incipit colorari ⁊ in
grossari: donec accipiat colorē ⁊ grossitiē materiei illius fe/
bris debitā: ⁊ tūc est stat⁹. Et declina° nota est ex dictis in
ꝑcedētib⁹. ¶ Dixit Rasis 16° ꝯtinē. ptes tēpoꝝ febriu3 di/
uerse sūt. In tertiana ꝓlixū erit ꝑn^m^. In sinocha stat⁹ ē ꝓo/
lixus. In causone decl'o est ꝓlixa: s3 ista tria tp̄a ꝓlixa sūt in
q̄rtana febre. Et Aui. h̄ dcm̄ Rasis accipiēs dixit: ꝑn^m^ ꝓo/
lōgare in tertiana: ⁊ stat⁹ in cōclusa ⁊ declinatio in incēsiua:
⁊ stat⁹ ⁊ decl'o in quotidiana: ⁊ nō expsserūt de aug^to^: q̄ꝛ ptē
aug^ti^ ꝑmā: ꝑn⁹ ꝓximā seq in hoc iudicio ꝑn^m^ notū relique
rūt: ⁊ silr scd̄a3 augmēti ptē statui ꝯtinuā seq in iudicio hoc
status iudiciū. ⁊ v̄ificant ꝑdcā tā de tp̄ib⁹ vlib⁹ q̄3 ꝑiculari
bus nō vt ꝯparant ad alia tp̄a sui morbi: s3 vt ꝯpant ad ea/
dē tp̄a alioꝝ morboꝝ: nō q̄dē oīum: s3 s̄m hūc modū: in ter
tiana ꝑn^m^ est lōgū cōparādo ipsa3 ad sinochā homotenam:
cuius ꝑn^m^ est occultū. Et in cōclusa homotena ꝓlongatur
status re^u^ tertiane: q̄ꝛ est q̄si tota status. In incēsiua decl'o ē
longa re^u^ homotene ⁊ ēt tertiane. nā i causone cūata mā in
crisi. remanet lōgiori tp̄e flāma circa sp̄ūalia q̄3 i alijs febri/
bꝛib⁹ collecta: ⁊ q̄3 in homotena: qd̄ cōtingit ex intēsiori cali
tate incēsiue: ⁊ in flātica aug^m^ est lōgius alijs suis horis vt
suo patebit ca°. Sed post aug^m^ longius in flātica est status
⁊ decl'o. s. re^u^ sui ꝑncipij: Flegma eni postq̄3 calitatē recepit
diu seruat illam: vnde de difficili declinat.

¶ De curatione febrium in generali. Ca. xx.

PRecedens tractatus declarauit oēm
malā discrasiā curādā fo/
re ꝯrio. Quia q̄ dixit Gal. xi° tera. Toti⁹ gn̄is
febriū discrasia calitas ē: p̄ friditate3 curabit:
q̄ꝛ idicatio curatiua ex ip̄a egritudine q̄ curat
facta ꝯrioꝝ est. Et siue dixerim⁹ febrē p̄ frida
actu sanari debere: siue p̄ frida ꝑ pātē: siue p̄ frida p̄ accn̄s: si
ue dicam⁹ p̄ frida absolute: oīa ꝑdcā frida ꝯphēdēte: nullā
ꝯuictatē h3 h̄ sermo. Et q̄ꝛ vt. s. patuit febri sp̄ ꝯiungit siccī/
tas: q̄ l3 nō sit semp egri°: sp̄ tn̄ parata est a calitate desiccāte
in egritudinē fieri: io auxilia infridātia ꝯiuncta debent esse
humidis: ita vt infrigidēt ⁊ humectēt. Dixit Rasis ꝯti. 16°.
Febris ex ea via q̄ est morb⁹ discrasia est cal̄a ⁊ sicca: nō oio
corpꝰ indigēt in ea eo qd̄ infrigidat ⁊ humectat. Et Gal. di
xit 9° ter. Febris inq̄tu3 est febris infrigidatio ⁊ humecta/
tio sanatiōes sūt. nā sola exn̄te febre intentio oium auxilio/
rū cōis est q̄ nūc dcā est. q̄re nihil reqrit aliud ad sanationē
nisi medicinas inuenire in q̄bus sit ꝑdicta intētio. s. ifrida/
tio ⁊ humectatio Dixit Auer. 7° colli3. In febrib⁹ q̄ nō hn̄t
resistētiā sue medicatiōi: q̄. s. sūt ille q̄ sunt sole: dicimus q̄
friditas ⁊ humiditas in oib⁹ ingressu3 hn̄t s̄m modū medi/
cine ⁊ cibi. Et notant dixit Gal. sola exn̄te febre nā vt ipse
xi° eiusdē iquit: q̄uis sp̄ veꝝ sit ꝯria ꝯrioꝝ existere cura/
tionē. neq3 possibile sit aliā sanationū sp̄ēm eē: nō tn̄ sp̄ meli⁹ est
sanari oia q̄ ꝑter nām sūt. s. cū ꝯrio. intelligēdo hoc p̄ appro
ximationē eius qd̄ imediate ⁊ per se ꝯriat vnicuiq3 eoꝝ q̄ p̄
ter nām sūt pp̄ iplicationē sibi inuicē aduersantiu3 cāꝝ vel
dispōnū vel accn̄tiū. ¶ Nā cura vera q̄ sumit a ꝯsideratiōe
morbi s̄m se ꝯsiderati qua approximantur ꝯria ipsi morbo
tūc o3 ꝑfici qn̄ morb⁹ est solus: vn̄ bn̄ subdit Gal. ibidē. tūc
sp̄ est bonū sanari q̄ ꝑter nām sūt cū ꝯrio qn̄ sola cōtigerit eē
s̄m seipsa. nā si cū alijs fuerit dispō ꝑter nām. s. ꝯiuncta mul
totiēs o3 aliā an̄ illā sanari: sic appet in vlceris ꝯcaui cū flō/
ne ꝯiuncti sanatiōe: q̄ꝛ op3 ꝑus sanare flōnē: deinde vlcus re
plere: ⁊ sic appet in cura febris cū putredine ⁊ replōne: q̄ꝛ
ꝑus o3 remouere replōnē: deinde febrē curare: ⁊ silr i mul/
tis alijs: nā l3 ꝯsiderati cā morbo ⁊ accn̄te indq̄tu3 hn̄t in se
adinuicē rōnē cāe ⁊ effect^9^ ⁊ vt sic q̄cq̄d ꝯriat cāe ꝯriat mō
bo ⁊ accn̄ti: tn̄ eis ꝯsiderati s̄m ꝓꝑas nās: s̄m q̄s aliq̄n: imo
vt plm nō ꝯueniūt: s3 discrepāt abinuicē in intētiōib⁹ curati
uis: qd̄ ꝯriat vni nō ꝯriat alteri: sꝫ aliq̄n illud auget. Aliq̄n
eni cā est frida ⁊ inducit morbū calm̄ vt flā febre: ⁊ aliq̄n
morb⁹ est calidus ⁊ inducit accn̄s frigidū vt febris acuta fri
giditatē extremoꝝ. Si tn̄ ꝑdicta que sunt ꝑter nām in intē/
tionibus curatiuis ꝯuenerint: tūc semp bonū eēt ꝯria appro
ximare ac si esset sola s̄m seipsa. ¶ Et q̄ꝛ febres hūorales n̄
cōtingit esse solas: sed semp h̄ie cōplicationē cause: effimerā
aūt ⁊ ethicā s̄m plm cōtingit esse solas. Ideo dixit Gal. xi°
ter. effimeraꝝ ⁊ ethicaꝝ cura est vna. cura v̄o humoraliū nō

vera cura dr:sed ꝑcustodia q̄ est cām eius abscindere.noiatur autē abusiue curatiua:separata tñ est hec custoditiua a ꝑcustoditiua que vere ⁊ pure dicit̄ ꝑcustoditiua:qꝛ hec custoditiua fit cū iam egritudo fit sensibiliter a causa. Illa vero q̄ proprie est ꝑcustoditiua tunc est cū egritudo debet esse:sed nondū est. Et bene dixit Gal. siue dixerim⁹ per frigida actu seu potestate seu ꝑ accñs sanari febrē:qꝛ qñqꝫ frigido actu qñqꝫ frigido potestate:qñqꝫ frigido per accñs sapiens medicus dꝫ sanare febrem ⁊ diuersis frigidis vti alio ⁊ alio tēpore ⁊ alia ⁊ alia dispōne:⁊ nō semꝑ quibuscūqꝫ infrigidantibus:nō enim semper aqua frigida etiā in sinochis febribus danda est. ℭ Implet̄ autē generalis curatio febriū dieta ⁊ potione que implet̄ vt in precedenti patuit tractatu indicationibus sumptis a naturalibus non nālibus ⁊ preter nām:de qbus quō impleantur in generali plene dictum est in tractatu precedente. Hic tñ quedā pauca repetēdo ⁊ addiciendo dicentur:⁊ maxime cū curationi febriū cōuenientius adaptentur:qm̄ ⁊ de dieta ⁊ potione in singulis febrib⁹ singulariter in sequentibus seriose tractabitur.

ℭ De curatione febriū in generali per dietā:indicatiōe sumpta a rebus naturalibus. Cap.xxj.

In tractatu preterito patuit. ꝙ tā in dietando q̄ꝫ in potionādo indicatio a rebus nālibus sumit̄ a ꝟtute spū ⁊ calore nāli cōplōne sexu etate corporis cōpōne ⁊ ꝯsuetudine. ℭ Cōsiderāda nāqꝫ est ꝓhisis egrotantis. multi.n.neqꝫ multam sustinēt hauritionē vel euōnē neqꝫ ieiuniū ferunt.i.nō abstinere pñt a cibo in longum. Sunt enim aliqui qui mox amittunt virtutem corporis ex hauritione ꝑ venas aut per ventrē:aliq per ieiuniū stōm in vitium mittūt ⁊ fastidiū incipiunt pati ciborū ⁊ si cōpulsi ⁊ coacti accipiūt digerere nō pñt:sed aut vomūt aut nō digerēdo grauant̄ in peius:calā q̄ꝫ corpora nō pñt pati vigilias neqꝫ angustias neqꝫ laborē fortē:ad quas res si disponent̄ corpora eoꝝ turbabunt̄:sm enim oia nālia supradicta variat̄ dieta in sex rebus nōnālibus. Et enim virtute ente forti ⁊ spū ⁊ calore nāli multo:aer dꝫ equari in frigiditate ⁊ humiditate gradui caloris ⁊ siccitatis febris. Si vero virtus debilis fuerit ⁊ spūs ⁊ calor nālis paucus dꝫ calor ab aere pauce frigiditatis remitti ne forte multū frigidus corpori approximatus eius paū calorē extinguet innatū. ℭ Et similiter intellige in cōplōne sexu ⁊ etate:qm̄ si cōplexio nālis febriētis calā fuerit vel calā ⁊ sicca ⁊ sexus fuerit virilis ⁊ etas iuuentutis ⁊ maxime si cōsuetudo fuerint patienti in sanitate sua approximari aeri frigido vel frigido ⁊ humido sine lesione:aer infrigidatus iuxta gradū caloris febrilis ei approximādus erit. Sꝫ si cōplexio ⁊ sexus ⁊ etas ex cōtrario se habuerint aer ab ista frigiditate remissus approximandus erit. Et intellexerunt sapiētes de aere inspirādo nr̄i:qm̄ intentionis eoꝝ est:vt aer qui reliquo approximatur corpori nō sit frigidus saltē intense:⁊ maxime si corpus eius fuerit dense cōpositionis ne ꝓhibeatur ab eo vaporū qui in corporibus febricitantiū surgunt exclusio. Nā retenti intus febrem augent. Unde Haly.8° practice. dixit Aiunt sapientes antiqui:cū expedite oia:⁊ vt opꝫ feceris magis tibi curandus est aer in vltimo consonantie in patiētis loco ⁊ habitatione ⁊ maxime in morbis acutis : qm̄ hi velocis sunt alterationis. In ꝓlixis autē malū eoꝝ in prolixioribus manifestat̄ tꝑibus. Si ergo in morbo acuto refrigerantibus quibuslibet disposueris aerē pānis exterius operi egrū ne forte aeris frigiditas corpori occurrēs calorē in interiora cōuertat ⁊ roboretur ibi.sup. ⁊ multo magis in morbis cronicis:⁊ subdit Haly.necesse est autē aerē quē patiens respirat refrigerare quo pectus eius refrigeretur ⁊ quiescat aia ⁊ cor:eo ꝙ nālis tēperatur calor ⁊ in corde ⁊ in toto corpore. ℭ Dieta vero per cibū ⁊ potum indicatione sumpta a reb⁹ nālibus dictis in febricitātibus sic ordinari dꝫ:qm̄ ꝟtus fortis ⁊ spūs abundātia ⁊ etas senectutis ⁊ cōplō flātica ac etiā sanguinea sanguinis boni aut nālis ⁊ benigni flegmatis in corꝑe copia ⁊ cōpositio corporis densa:⁊ cōsuetudo ferendi ieiuniū sine lesione in diminutione cibi ꝯsentiūt ⁊ ꝯria horū ꝯriū indicant. Quocūqꝫ.n. ꝟtus sit debilis si ipsa cōiungit̄ cū dispōne indicāte de ablatiōe cibi vel diminutiōe indicat ablationē nō debere fieri neqꝫ tantā cibi diminutionē q̄ꝫtā indicat ꝟtus fortis cū illi dispōne cōiūcta:⁊ multo magis si ꝟtus debilis ꝯiūcta fuerit cū dispōne de subtractione cibi nō indicāte:q̄ tñ est debilis per viam aggrauatiōis minorē exigit cibi quātitatē ea q̄ est debilis ꝑ viā resolutiōis. Qd̄ dixit Gal.8° de inge.san.ꝙ indicatiōes diete a ꝯplōne sunt sumēde ⁊ nō a febre intelligit̄ de diete varietate:variat̄.n.dieta sm varietatē ꝯplōnū febricitātiū ⁊ nō sm varietatē febriū. Nā oi febri inq̄ꝫtū febris est vna ꝯuenit dieta.s.frida ⁊ hu. vt Ipo. voluit in affo. humide diete.s.⁊ fride oib⁹ febricitātib⁹ ꝯueniunt. *Sicut variat ꝯplexio ita variat ⁊ dieta.* ℭ Et scias ꝙ semꝑ medic⁹ i q̄ꝫtū pōt dꝫ regulr̄ cibare:cogimur tñ aliqñ irregulariter cibare ꝑncipalr̄ ex defectiōe ꝟtutꝭ:⁊ sc̄dario ex cōplicatiōe morboꝝ aut ipoꝝ ꝯtinuitate. Cūqꝫ dieta in aliqbus morbis grossa magis videat̄ ꝯuenire q̄ꝫ subtilis vel min⁹ pctm̄ facere:nō tñ lꝫ arguere q̄ grossior adhuc magis ꝯuenit vel minus pctm̄ facit. Immo dieta mediocris vbi ꝯuenit subtilis minus nocet q̄ꝫ grossa : ⁊ grossa ꝟsus latus remissius minus nocet q̄ꝫ mediocriter grossa:⁊ q̄ꝫ grossa versus lat⁹ intensius:qd̄ id̄ est:nō qꝛ plus ꝟtutē custodiat:sꝫ qꝛ plus d̄ mā morbi gn̄at:⁊ h̄ referēdū est ad dietā subtiliorē vel grossiorē existētē intra latitudinē diete debite morbo illi cui adhibet̄. Nō cōtingit dixit Gal. in ꝑ° vel 2° dieꝝ extēsa febre fieri ꝟtutē imbecillē q̄ꝫtū est de se:sꝫ tñ sm accñs poterit iudicari imbecillis effecta vt ꝑ malā hitudinē laborātis ⁊ ꝑꝑ senectutē:⁊ qꝛ in labore vel incēsione solis vel ieiunio vel vigilijs ꝑ totū diē fiūt ⁊ hmōi. Et si añ vesꝑaꝫ añq̄ꝫ cibetur hō inuasus fuerit a febre ⁊ sit exsoluta ꝟtute:vñ cibū ⁊ potū idicat dādū. In his ⁊ silib⁹ casib⁹ medicus cibū ꝯdonās plebanis rusticis ⁊ vulgarib⁹ videbit̄ mortuum suscitasse. ℭ Auctor cōpēdij.corpa hñtes calā ⁊ sicca ⁊ vigilijs ⁊ angustijs ⁊ laborib⁹ fortib⁹ exponūtur ⁊ his silib⁹ accidet eis tremor ⁊ febris:⁊ si ad cibū sumēdū festinauerint ꝑ certiꝫ si diuturnā egritudinē ꝑus passi fuerint:⁊ ide liberati tales.n. durāte tremore illico cibādi sūt maxie cū pane ifuso in vino cibati.n.añ tremorē neqꝫ tremor neqꝫ febris seqt̄:⁊ cibati i tremore febris ꝓhibet̄:⁊ q̄ꝫto citi⁹ cibāt̄ tāto a febre securiores sūt:aut ꝑuus post tremorē accidet calor:q nō est dignus vt febris noiet̄. *Cōplexio ca. ⁊ sicca magis sūt disposite q̄ꝫ alie:ad patiendū vigilias angustias ⁊ magis resistunt.* Si aūt nō fuerit cibati stāte tremore:⁊ iā febris venerit nō dꝫ tales i illa hora cibarī:sꝫ cibent̄ cū iaꝫ febris declinauerit neqꝫ expectes q̄usqꝫ febris trāseat:qꝛ ab istis corꝑib⁹ nō aufert̄ febris nisi pri⁹ cibo aut balneo huectati fuerit. ℭ Uinū bibāt febriētes paucis ꝑ : d̄ q̄ dixit G. 3° reg.acu.⁊ scribit̄ a Rabi.i 21° pti.meli⁹ vinū hñtib⁹ egritudines calās est vinū aq̄ꝫ albū subtile:qd̄ nō hꝫ saporē aut odoris q̄litatē:qm̄ tale vinū nō hꝫ malitiā aq̄ nꝫ malitiā vini:⁊ i d̄fectu hui⁹ vini det̄ vinū qd̄ i dictis ꝯditiōib⁹ ei magis appropinq̄t aq̄ ꝑus d̄cocta liphatū. *De vino febricitantium.* Et scias ꝙ panis calid⁹ vino ifus⁹ vini malitiā remittit. ℭ Nō ē āt.s.cibū bibēdū ⁊ maxi⁹ sepe. Dix̄ Au.7° coll̄:si potat̄ freq̄nt ē ac si ponat̄ aq̄ frā sup ollā bullientē:qꝛ stati cessat̄ ebullitio ei⁹:⁊ silr̄ cessaret ebullitio cibi in stō. ℭ Dñt qdā.ꝙ vinū qd̄ dꝫ exhiberi febricitātib⁹ dꝫ diu stare cū aq̄ mixtū:⁊ si cū hꝫ in aq̄ frigida teneat̄ remittit̄ malitia ei⁹ quā efficit capiti ⁊ remittit̄ calitas ei⁹. Dix̄ Gal.sup li.epi.di.ꝙ q̄ꝫuis i ꝑn⁹ febris sit ꝑua:tñ i ei⁹ curatiōe dꝫ iri cū cautela:qꝛ aliqñ postea magnificat̄. Et dedit exēplū de quodam q comedit ⁊ bibit de sero mltū ⁊ vomuit i nocte totū:⁊ tñ postea secuta sūt seua accītia:⁊ vrine fuerūt grosse sine resīdētia:⁊ in 5° die ⁊ in 7° fuerūt oleaginee ⁊ in xj° mortu⁹ est. ℭ Et dixit.ꝙ i febrib⁹ male periti medici iuuant nām anteq̄ꝫ vincatur a morbo. *Ad iuuāda est natura sep.*

¶ De dieta febricitātiū idic̄[ta] sūpta a reb⁹ n̄ nālib⁹. Ca. xxij.

Galenus inuit in ꝯmēt. affo. porismos ⁊ ꝯsilētias ⁊c̄. ꝙ dieta idicatōe sū
pta a tpe anni cū suis ꝯsilīb⁹ differt a dispōne die
te sūpte a morbo. v̄. g. di q̄rtane vt q̄rtana ē ea
dē debet dietari ⁊ tñ vt sic nō cōgrue dietaretur
quartanarius: imo vt congrue dietetur opor
tet idicationē sumere a tpe anni ⁊ suis silībus. Eteni lʒ ois
q̄rtana se lōgā esse signet: estiua q̄rtana min⁹ lōga ē aliis: ꝓp
quā cāʒ nō ē igrossādū regimē in ea tm̄ q̄ʒtū in aliis: ⁊ silr di
uertit a dieta sūpta a cā morbi. Eteni lʒ ois mā cāns mor
bū idicet se eradicari debēre: dt⁹ tñ canis a me^{dio} eradicatiua
ꝓhibet. Et q̄uis ois mā di tpe de subtiliatiōe diete idicet:
in estate tñ regimē nō est sic subtiliādū. imo dieta grossior
dari dʒ. Et silr diuertit a dieta idicatiōe a reb⁹ nālib⁹ sūpta
in q̄lita: e diete. v̄. g. colico febricitāti in estate rōne sue ꝯplō
nis nālis debent̄ calliora q̄ʒ flātico silr febriētire tñ indica
tiōe sūpta ab estate illa cala debēt remitti. Voluit. n. Gal. 9°
tera. ꝙ si flāticus ⁊ colicus eq̄ iter se febiāt respectu ꝓprij
tēperamēti flātico in hyeme debent̄ re^{s} ꝓprie ꝯplōnis fri
diora ⁊ re^{s} tpis calliora q̄ʒ colerico: ⁊ colerico febriēti i esta
te respectu sue nālis cōplōnis debent̄ calliora q̄ʒ flātico: sed
respectu temporis debentur ei frigidiora.

¶ De dieta febricitantiū indicatiōe sumpta a reb⁹ preter
naturam. Cap. xxiij.

Indicatio sumpta a morbo siue a febre
māli ⁊ n̄ māli regulr̄ ꝓ cibū
febriēti dari ꝓhibz: vn̄ p̄ reg. acu. Cib⁹ p se ipm
nō est iuuatiu⁹: in aliq̄ borax egritudiue: addit
eni. in eā ⁊ ꝓualere eā facit supra nām: maxime
tñ si mālis fuerit: eo ꝙ lʒ cib⁹ nāe amic⁹ sit: est tñ amicus ini
mici ei⁹. Et vt sic dixit Au. p̄ⁱ. 4. nāe reddit inimicus.

¶ Dixit inde Ras. 15° ꝯtinē. Nutrimētū addit in ꝟtute sa
nā ⁊ i morbo ifirmitē ait Rasis. dico nutrimētū q̄riēs vitia
tus fuerit patiēs nō digeret̄ ad digōnē bonā: imo ad malā
sed mo^{rbi} ꝯdominātis hūoris: qm̄ vt ait Gal. 1° de ꝟtutibus
nālib⁹ si febriant boies stati digōnes in eis fiunt deteriores
morꝗ ⁊ actū vētris nocitū eē aiunt recte dicētes: ⁊ cū h̄ ēt
cib⁹ nām ab occupatiōe circa morbū distrahit ⁊ disturbat:
ꝓpea vnusquisq̄ egri⁹ indicatiōe ab ea sūpta cāl⁹ seruat̄ absq̄
cibo q̄ʒ cū ipso ⁊ maxie egri⁹ mālis. nā de imāli ꝓsertim q̄
est de inanitiōe seu supflua inanitione: dn̄t qdā. ꝙ ipsa regu
lariter cibū exigit cū idicet de sui ablatione ⁊ de ꝯrij appro
ximatiōe. ¶ Dixit Haly. 8° practice: in morbis repletionis
q̄ hūorū fiant copia medic⁹ egrotātē suo arceat appetitu ⁊
ipsum mortē ab his cauere doceat. In morbis aūt q̄ de ina
nitione fiunt ⁊ siccitate opʒ medicū patientē corroborare ⁊
Impedientia curam regulares circa cibū sanitatē policeri ⁊ cibos illi afferre ꝯpetētes. ¶ Morbus
tñ irregulariter ⁊ i defectu ꝟtutis cibū dari ꝯsentit ⁊ maxi^{e}
cibū medicinalē alteratiuū sui ad ꝯriū aut lassatiuū cāe ei⁹.
Immo dn̄t qdā de tali cibo regulr̄ indicat vt p ipm sicut p
ꝯriū tollat̄ ⁊ hoc nisi sit ꝓhibēs: ꝓhibēs aūt aliq̄n est ꝟtuti
debilitas ꝓp accñs forte vt in febre sincopali in q̄ ꝟtus mul
tū sit debilitata. nā tūc nō ꝯpetūt ifrigidātes cibi: q2 extin
guerēt debilē calorē nālē q remansit: sʒ ꝯpetūt cibi calefa
ciētes ⁊ vinū ⁊ aq̄ carnis ⁊ alia sicut in ca⁹ de febre sincopa
li dicet̄. Et aliq̄n ꝓhibēs est ꝟtus nōdū debilitata: sʒ de q̄ ti
met̄ ne subito debilitet̄: sic in febre pestilētiali in q̄ exhibēt̄
calefaciētes cibi ⁊ pot⁹. Et aliq̄n ꝓhibēs est cā morbi q̄ in
dicat v̄ dieta ꝯria ei qd idicat morb⁹ vt in febre flātica in q̄
magis attēdit̄ cāe q̄ʒ ipsi febri ⁊ maxie q̄n cā plus idicat q̄ʒ
morb⁹: vt i febre de magna opilatiōe in q̄ cōpetit dieta cala
⁊ apitiua. Et aliq̄n ꝓhibēs est accñs vt vigilia supflua in fe
bre flātica sōnus suberbicus in causone. sōnus. n. in. hoc in
dicat de dieta cala ⁊ causon de frā: sed suberb plus indicat
q̄ʒ ipsa febris. Et aliq̄n ꝓhibens est morb⁹ cū febre cōplica
tus vt in febre cōposita cū ascite. Et scias ꝙ in aliquo mor
bo virtus fortis extñs magis posset tolerare ieiuniū q̄ʒ po
tuisset tpe sanitatis maxie in morbo de hūore crudo ꝓcipue
reducibili ad benignū: circa cui⁹ digōnē ipsa maxime foret
intēta: tūc. n. nō appetit: si. n. vna de cāis deiectiōis appetit⁹
ꝟtus ipedita circa morbū. 13. tertij. vt etiā expiētia dclarat.
¶ Cā febris hūoralis semp de cibo ꝓhiberi indicat: qm̄
ipsa ꝓpter cibū crescit: sʒ q̄ʒtū cā hūoralis morbi crescit: tm̄
virtus patientis deficit: ⁊ cū morb⁹ crescat nō sꝑatur ꝙ eger
sufficiat ad salutē: quare medic⁹ semp ad ꝟtutē egri ⁊ ad im
petū cāe morbi aspicere dʒ: ne forte nimiū cibis reficiendo
egrū vires cāe morbi augmentet: aut egrū ad discrimen ni
miū abstinēdo deducat. ¶ Accñs vero morbo supueniens
q̄nꝗ de cibi datiōe ꝓhibet: ⁊ q̄nꝗ de eius datione postulat
⁊ ꝯsentit: supueniētibus. n. accñtibus ꝟtutē dissoluentibus
dixit Gal. ilico cib⁹ est dandus. ¶ Et scias. ꝙ cū morb⁹ est
quietus ⁊ accñtia sunt mitia si virt⁹ tūc est debilis ei⁹ debi
litas per viam resolōnis ⁊ inanitionis erit: ⁊ tūc talia accñā
de pluris cibi datiōe indicant: q̄n vero accñā sunt malitio
sa ingerātia egrū ⁊ ipsum pausare nō sinētia: ꝟtus tūc si de
bilis fuerit eius dbilitas erit ꝓpter morbū ⁊ per viā aggra
uatiōis: ⁊ tūc talia accñā de cibi subtiliatione indicant ad
dere. n. tūc in cibū est addere in morbū ⁊ in ꝓiudiciū patiē
tis. Pro oi aūt alio regimine febricitātiū per dietā in gn̄ali
sufficiat qd dcm̄ est in tractatu precedenti de generali cura
tione morborum: ⁊ quod dicetur in sequentibus.

¶ De gn̄ali curatiōe febris p instrm̄ potiōis. Cap. xxiiij.

Quamuis in pcedēti tractatu satis dcm̄
sit de cura male ꝯplōnis per
instrm̄ potiōis: nō tñ culpabile erit si repetēdo
aliq̄ vel declarādo dicant̄ de cura per potiones
febrilis discrasie gn̄alr̄. Mala. n. discrasia febri
lis: q2 cala est ⁊ cū caliditate ꝓm plm estꝰ sicca curari dʒ fri
gidis ⁊ humidis. Verūtñ dixit Gal. 9° ter. nō solū sufficit in
uenire infrigidantia calidis dispositionibus: sine cōpetenti
mēsura periculū eni est deficientes relinquere cāls egritudi
nes reliquias: sup excedente v̄o genus ꝯriū egritudines fa
cere. qui. n. amplius q̄ʒ expediat calidā egri^{tudine}m sanatiuā ex
cedēs cū moderatione opatur egritudinē frigidā: ⁊ vt ergo
hoc nō fiat nām scire opʒ eius qd curat̄ corporis. s. cōplō
nē vt q̄ʒtū amota est eius egri⁹ a cōmoderatiōe sciētes ipo
nam⁹ ei qd infridat auxilio mēsurāt: sʒ nō est poēe illud scire
nisi cognouerimus q̄ʒtū erat humidū vel siccū calm̄ vel fri
dū q̄n sanum erat ipsuʒ corpus: qd eni plm̄ secessit ab eo qd
ꝓm nām fortibus indiget ꝯrijs: sicut cāla egritudo in corpe
frigido eueniēs: qd autē ad plm nō secessit ibecillibus: sicut
cāla egri⁹ in corpore calido: in q̄ʒtū enim secesserit ab eo qd
ꝓm nām corpus: intātū humectare vel exiccare calefacere
vel infrigidare opʒ laborātē. ¶ Et Haliab. dixit. x° practi
ce: opʒ medelā ꝓm cōplōnē corpis nālē fieri vt si qdē fuerit
nālis cōplō frigida ea febriēte egemus eis q̄ fortiter infri
gidant: eo ꝙ corpus hoc frigidū plm a nāli ꝯplōne elōgatū
sitꝗ si corpis sit cōplō calida necē sit hūdis refrigerantibus
min⁹ medicaminib⁹ vti: nō. n. elongatū est corp⁹ hoc a nāli
plm ꝯplōne. ¶ Dixit Aui. 4° p̄ⁱ. q̄ʒtitas medicie sumit̄ ꝓm
egritudis q̄ʒtitatē: q̄m illi cui⁹ cōplō egrotatiua sit fortij cali
tatis necēariū est eā extinguere cū re q̄ sit infrigidatiua for
tissima. Si v̄o nō fuerit fortis cōplōnes egrotatiue me
dicine debilioris q̄ʒtitatis nobis sufficient. Et dixit si cō
plō sanatiua fuerit frigida ⁊ egrotatiua calida: tunc iā mul
ta erit elongatio a nāli calore ⁊ tūc iā multa eget infrigida
tione. si v̄o ambe fuerint calide sufficiat ei parua infrigida
tio. Et intellexerūt sapiētes ꝓdicta nō de ꝯplōne radicali q̄
hactenus fuit: sed de ꝓnte q̄ nūc est siue radicalis sit siue acq
sita. Dixit. n. Gal. xj. ter. q̄litatē auxilioꝝ inuenies ex crasi q̄
siue sit optia siue culpabilis in egrotātib⁹ custodiri dʒ mē
sura. n. auxilioꝝ ex ea q̄ nūc est crasi sumēda est. ¶ Et sic vo
luerūt sapiētes. ꝙ si corp⁹ frigide cōplōnis egrotat egritu

dine cal'a vt q̄ 2' gradus egeat ad sui curatõez fridiorib⁹ q̄ȝ corpus cal'e ɔplonis: qd̄ egritudine cal'a eiusdē gn̄is egrotat. Eget.n.frida ɔplo p̄dicta fridis in 2° gradu ꝓ repulsione egritudis sue cale in 2° iqb⁹ etiā eget ɔplo cal'a silr egrotās: sed frida ɔpl'o eget et fridis auxilijs ꝓ sui ɔseruationez cal'a v̄o calis ꝓ sui ɔseruatiõe. ⁊ sic cal'a remissiorib⁹ fridis indiget q̄ȝ frida. Et coadiuuat ad h̄ difficultas receptiōis ipressionū corpis ɔplonis fride ab auxilijs fridis q̄ ꝓuenit a strictura poroꝝ ⁊ viarū sui corpis fridi ⁊ facilitas receptiōis ipressionū corpis ɔplonis cale ab ipsis auxilijs fridis ꝓueniēs a largitate suoꝝ poroꝝ ⁊ vasoꝝ p quā friditas q̄ h̄ facilr penetrat ꝓuenit ad loca: vn̄ facili⁹ ⁊ forti⁹ imp̄mit ⁊ alterat ei⁹ disceratū caloz. Et pp cāz p̄dictā cauti⁹ ifridādū est corp⁹ cal'z raꝝ q̄ȝ corp⁹ frm dēsū: q: forti⁹ ledi pt a fridis sed vt forsan in pticularib⁹ approximatiōib⁹ fridioꝝ corpus illō rarū febricitās egeat fridis minoratis a gradu eq̄lioris ɔuictatis. Silr q̄cq̄ dn̄t in ɔplone etatiua ⁊ sexuali: vn̄ si senex aut mulier egrotat egritudie cal'a 2' gradus egebit fridiorib⁹ auxilijs q̄ȝ iuuenis aut vir egrotās silī egritudine cal'a pp easdē supradictas cās: si tn̄ puer ⁊ iuuenis egrotent eadē egritudine cal'a egeat eq̄li ifridatiōe: sȝ puer eget ampliori humectatiōe q̄ȝ iuuenis. ¶ Magna itaq̄ necitas est in curatiuo opusculo ⁊ p̄cipue discratiuoꝝ febriū cognitio sanatiue ɔplonis corpis egrotātis vt ab ea auxilioꝝ sumatur mēsura: hāc tn̄ egritudinis tpe certissime cognoscere dixit Gal. 9° tera. est difficile valde: sȝ dȝ medic⁹ h̄re eā notā a tpe sanitatis quā si sic notā nō habuerit ad eaz sciendā studeat p ea q̄ ocā sūt de signis ɔplonū ⁊ ab etate ⁊ p̄cedēte vita q̄ ex studijs ⁊ dieta ɔsistit ⁊ ex ɔuersatiōe in tali regiōe in tali hora ⁊ talis aeris ɔstitutiōe. nā q̄uis qs sit nā gracilis ⁊ calius tactu ⁊ iracūdus ⁊ asper. ⁊ vt sic colericus ɔplone nāli: nō tn̄ ex necitate erit talis nūc. s. eo tpe q̄ egrotare incepit: possibile est. n. eū nūc fride cōplonis esse ex ociosa vita i frigidis ⁊ hu. cibarijs ⁊ sonis multis ⁊ balneis dulcib⁹ supra repletionē ⁊ ɔuersari in frida regiōe ⁊ silī aeris ɔstitutione. Et silr possibile est quē flāticū a cōplone nāli fieri colicū ex vita opposita p̄dicte. ¶ Quāuis aūt auxilioꝝ mēsura in febriū curatiōe mō p̄dicto eligat: nō tn̄ semp in actu curatiuo obseruāda venit: q̄si totus actus curatiu⁹ ad v̄tutē refert: ⁊ s̄m eā reguletur: ⁊ idcirco p̄dicta mēsura auxilioꝝ h̄ȝ singulares approximatiōes fieri nō dȝ nisi v̄tute ente robusta ⁊ potēte mēsure coꝝ resistere lesioni. Cū itaq̄ ipossibile sit vt dixit Gal. eodē 9° tera. v̄tutē senū eē fortē ⁊ maxie intēse febriētiū: iō nō dȝ medicus eis cū intēse febriūt talia p singulas approximatiōes itēse approximare frida nō solū eleuatoꝝ in gradu supra gradū caliditatis febrilis coꝝ q̄lia eorum cōplo etatiua ⁊ ipsoꝝ discrasia expostulat: sed neq̄ eq̄lia discrasie: piculū est eni senile corp⁹ ⁊ virib⁹ imbecille ⁊ fridūȝ infridare fortissime ne ipsius debilis caliditas nālis extinguat. vn̄ Auer. coll'ȝ 7° ait de his qui dicūt q cum cōplo ⁊ etas ⁊ ānitps ⁊ regio ⁊ dieta preterita cū egritudine cal'a concurrūt tūc nō est egressa egri cōplo a nā ꝓpria nimio extitu q̄n curādus tūc erit cū reb⁹ in friditate remissis. Et q̄n ɔriū fuerit tūc multa fcā est elōgatio. ⁊ iō huic resistēdū erit maiori ɔuictate: vn̄ idigebit medi⁹ multū ifrigidāte disteperata: ⁊ subdit. ego dico q manifeste appet. q veꝝ nō dicūt. q: manifeste videt medic⁹ p sensibile argu^m. q iuuenis cal'e ɔplonis in regiōe cal'a ⁊ tpe cal'o vsus dieta cal'a causonē patiēs curari nō poterit nisi cū rebus h̄ntibus inferre frigiditatē: sicut cū aq̄ cucumeris ⁊ cāphore: seni v̄o fride cōplonis in hyeme ⁊ regiōe frida vsus dieta frida causonē patiēti si talia frida ꝓpinent' calor nālis ipsius extinguet' ⁊ morieť. Dicūt q̄dā. q dcm̄ Auer. verificat' s̄m totū curatiōis ambitūs nō aūt s̄m singulas approximatiōes. Attn̄ Aū. tādē voluit. q iuueni supradicto causonizanti. frigidiora conueniant q̄ȝ seni similiter causonizanti idest s̄m singulares approximatiōes. Unde dixit. scire debes. q si iuueni fride medi' adhibeanť vltra suā cōplonē nālē ei nō nocētissime ꝓsunt. eo q ipsius v̄tus fortis existit ad ipsarū permutatiōes ⁊ ob hoc ad gradū corrūpendi nām nō ꝓueniūt: si ipsam ad tēperantiā reducūt: qd̄ seni nō accidit ꝓpter ipsius mēbroꝝ radicaliū frigiditatē: ⁊ ꝓpter hoc sufficit seni q febrē calidissimaȝ h̄ȝ medi⁹ frigida in 2° gradu ꝓpter rōnes supradictas ⁊ etiā q: corpus senis po^ssi nō h̄ȝ ɔuertendi medicinas frigidas ad subam igneā sicut corpus iuuenis. ¶ Silr etiā ex modo habitudinis ⁊ cōpōnis corporis repiri cōtingit mēsurā ɔriꝫ in actu curatiuo nō debere semp obseruari. corpora eni raroꝝ poroꝝ egrotātis egritudine cal'a secūdi gradus nō tolerant approximationē frigidoꝝ secūdi gradus sicut sustinent ea corpora densoꝝ poroꝝ. hoc demōstrat: q: frigide nāe ꝓpter esse densas in poris difficilius ⁊ tardius recipiunt calitatē veris tpe q̄ȝ in eodē tpe calide nāe recipiāt frigiditatē veris. ¶ Eodēq̄ modo cōtingit reperiri dictā mēsurā ɔtrariā obseruari nō debere ꝓpter diuersitatē humoꝝ ⁊ humiditatez corporis egrotātis. h̄ntes. n. humiditates corporū suorum facile dissolubiles ⁊ resolutiōi ꝓnas vt pueri si egrotāt egritudine frida nō eque sustinebūt approximationē calidorūȝ h̄ntibus hūiditates cōpactas difficile resolubiles. timet. n. in illis resolō ⁊ v̄tutis casus per cal'a in istis. n. nō.

¶ Huic quoq̄ simile reperiri pōt penes diuersitatē spūūȝ corporis. h̄ntes. n. spūs paucos ⁊ subtiles exhalare paros nō eque portāt cal'oꝝ approximationē habentibus eos solidos ⁊ multo difficile exhalabiles.

¶ Incipit summa 2ª secundi tractatus de febre effimera.

umma 2ª est d̄ febrib⁹ effimeris. Auctores. n. tractantes de febribus incipiunt ab effimeris. qd̄ facimus: dixit Isaac febriū primo ꝓpter quatuor res. vna est q: h̄ febris cito ad corpus de per ua venit occasione 2ª est: q: eius dispō ⁊ significatio ad aliaꝝ febriū ɔparationē facillima ⁊ planissima est. 3ª q: cura eius est leuissima si s̄m q oportet fiat. 4ª cā est q: vt plm hec febris est causa aliarū: ⁊ nō ecōtra. Et pōt assignari causa. 5ª que est: q: ipsa est simplicissima aliarum dixit. n. Gal. p̄ma ad glau. febres effimeras simplicissimas vocauit Ipo. Et cōtinet hec summa capitula. 36.

¶ De quidditate nois ⁊ rei febris effimere. Cap. j.

Ebris effi. dicit' ab effimeron grece. q est vnius diei operatio. Descendit. n. hoc nomē ab ymera qd̄ iportat diē vnā nālem. Uel vt alij dicūt. descendit ab effimeron quod interpretatur simplex vel vni⁹ diei: q̄ā est simplex ⁊ vnius diei. Est enim simplex: q: fundata in simplicio: ri mā corporis nostri. s. in spiritu q simplicior est q̄ȝ mēbra ⁊ humores. Isaac vero febriū 2° dixit. effimera est abutiuū nomē: fuit enim ablatū a quadā bestia maris que nō viuit nisi per vnā diē: ⁊ fuit impositum huic febri a simili: q: non permanet nisi per vnā diē: vnde Gal. xi° ter. dixit. Omnes febres effi. si optimus medicus eas curauerit apte sunt in se ipsis solui ymera. i. die vna naturali. ipse eniȝ s̄m sui ipsi⁹ rationē nō expectant scōm paroxismū: sed in. 24 horas sepius quiescūt: ꝓpterea vocauit Haly. effimerā febrē dici: permanet eni in corpore integra die ⁊ integra nocte ⁊ aliquando videt' secedere infra hoc tps. ¶ Dictū est autē sepius: q: aliq̄n dixit Haly. videt' diutius imorari vt in. 48. aut. 32. Raro tamē dixit Aui. pertransit diē cuȝ nocte. Et reddens causam huius breuitatis dixit: q: accensa est in re subtili que accenditur cū velocitate. Est enim dicūt quidā eius inflāmatio

Curatio refert' ad v̄tutē.

Effi. di febris effimera.

flammatio ⁊ calefactū esse in spiritu ĩfluēte: cuius resolõ in die nãli pficit cū ipse ſm vnaquãq; fere cibationē renouet. Ipso aūt resoluto cessat febris: qm̄ spūs qui de nouo ex noua trãsmissiõe sanguis ad sinistrū cordis vētriculū gñat nō inflãmat: ⁊ cū iã cessauerit cã inflãmans nō apta pmanere cū sit pmitiua: ⁊ h̄ intelligūt de p se. nã spūs qui erat in corde a cã pmitiua inflãmatus q̃ñtūcūq; eēt tūc multus: cõsiderata tñ facilitate sue resolõnis in.24.horis erit cõplete resolut⁹. Et dato q̄ infra dictū tp̄s de nouo alius spūs gñet: q2 non gñat in calefacto esse nec h3 cãm pñtē ponentē eū in calefacto esse nō erit cã plongatiõis febris. Alij ỽo dñt. q̄ cã breuitatis effi⁹ est: q2 calefactū esse ei⁹ est i re cui repugnat nmł tū cõseruare q̃litatē sibi impssam: vñ l3 nō innouarent spūs adhuc pp dictã cãm effi⁹ esset breuis. euanesceret. n. a spū cito q̃litas sibi impssa. ¶ Dicūt tñ. q̄ p accñs febris effi⁹ põt extēdi vltra diē nãlē. Inqt. n. Ga. vbi. s̃. Alicui vł aliqñ extēdit h̄ febris vltra. due. n. sunt cãe q̃ pñbēt cã resolui vna die: vna est ĩfrigidatio exterius aduenīes cordi. ⁊ 2ª est ieiuniū triduanū. Si. n. medicus aere exñte calo tpate nō imparauerit ieiuniū triduanū cessabit febris in pmo porismo. Dixit Auctor cõpēdii. neq; h̄ tp̄s trãsit nisi cū error eēt in dieta aut eēt tp̄s frigidissimū aut cataplasmata frida in exteriori bus apponerent. Dixit Zoar. h̄ febris nō trãsit diē neq; redit nisi raro: ⁊ h̄ qñ humores corpis fuerint tpati in q̃ñtitate ⁊ cõplone ⁊ ſba corp: pol'e tñ est hāc febrē pmanere trib⁹ diebus. h̄ aūt fieret qñ hr̄et cãm ɔseruantē sicut si de nouo noua cã supueniret siue si pma cã iteraret: sed in his duob⁹ casibus. nō esset vna febris cū persistētes q2 differt ab ea in mã ⁊ in efficiēte ᵹplmetū dñt. q̄ effi⁹ infra.24. horas terminat. Infra tp̄s accidit sue terminatiõis diuersitatē magnã eē que pcedit maxie penes tria. s. penes multitudinē spūū in corde reptoṛ: ⁊ cū positi fuerint in calefacto esse ⁊ penes diuersitatē ipsoṛ spirituū in facilitate ⁊ difficultate resolõnis: ⁊ penes diuersitatē corpis in raritate ⁊ densitate. ¶ Inqt Gal. 9° ter. Non est veṛ vtriq; ex his q̃ peccant nō plongari solū vel in aliqd aliud genus trãscēdere quãcūq; egritudinē: sed ⁊ gñari nūc antea nō existēte. q̃re te op3 in q̃cūq; egritudine vitare errores ⁊ in hac ēt febre. Qui vt vitent Isaac febriū pmo posuit cãs erroris dicēs. medicus nõnunq̃ errat. fauet. n. cibū infirmo añ cõgruū tp̄s sumere: aut qñq; iubet eū abstinere quoadusq; tp̄s status trãseat: deinde cibū ei donat: deinde balneare facit eū priusq̃ cibus digerat. q̃re calor stõi cibū put op3 nō v3 digerere: sed crudus ab eo egredit: vñ fit q̄ ad corporis exteriora crudus trahat ⁊ sui cruditate ⁊ viscositate poros cutis claudit. Sunt aūt ⁊ alie erroṛ cãe q̃plures q̃s hic nō refero: q2 tã ex dictis q̃ ex dicēdis hr̄i põt. ¶ Dictū est insup febres effimeras ĩfra.24. horas q̄escere sepius pp quasdã eius spēs que ſm plīm diē trãscendūt nãlem: q2 secū hñt cãm cõseruantē ſm cuius cãe diuersitatē in plus ⁊ minus trãscendūt: ita q̄ aliqñ pueniūt ad tertiū diē: ⁊ aliqñ vsq; ad septimū: quē tñ nunq̃ trãseūt nisi ad aliud genus febris ɔuertant: aut nisi de nouo alia cã adueniat: aut nisi prĩa innouet ⁊ augeat: aut nisi pp frigus extrinsecus a quo qd dissoluendū est dissolui pñbeat: aut pp clausionē poroṛ ⁊ meatuū. Inqt Isaac poroṛ corpis opilatio nãlis siue accñtalis grossu3 nō sinit fumū dissolui: vñ fit cã elongãdi febrē vsq; ad 4ᵐ die3 sup. aut minus aut plus. ¶ Et Aui. dixit. Iste febres recedūt in die vna ⁊ raro ptrãseūt diē tertiū. nã si ptrãseūt illã q̃ñtitatē extimat de esse casus. q̄ ipse ɔmutant ad aliud genus febris: l3 fit de hoibus qui dicãt. q̄ ipsa remanet aliqñ sex diebus ⁊ cõsumit integra cõsumptiõe cui nō esset site si ɔmutaret ad aliud genus febris. ¶ Est. n. febris effi⁹ calor ēxtraneus accēsus in spiritib⁹ cordis ⁊ totius corpis nocēs nãlibus actiõibus ⁊ passionibus. dixit Uiaticus. spūs hi sunt vitales q fundamētū sunt vite ⁊ mã caloris nãlis ⁊ spūs aialis qui fundamētū est sensus ⁊ volūtarij motus ⁊ spūs nãlis qui fundamētū est quatuor virtutū nãliu3. Et spūs calefactus ⁊ inflãmatus nō est cã mãlis simul ⁊ efficiēs febris effi⁹ sicut humor inflãmat⁹ febris hūoralis: sed est cã mãlis tñ. ¶ Est aūt febris effimera pprie ⁊ stricte loquēdo febris fiēs: eo q̄ in ea pprie quo ad illã calitatē que pprie d3 febris appellari que est in mēbris est in fieri ⁊ alterari sicut supra dictū est. q̄ spūs inflãmatus inflãmat mēbra. Impropie tñ loquendo põt dici febris facta. pmo inq̃ñtu3 calitas eius q̃ est in facto eē est fundata in spiritib⁹ q pñt aliq̃ mõ poni de prib⁹ ɔstituētib⁹ corpus nr̄m ⁊ saltē plusq̃ hūor: vł pñt aliq̃ mõ poni ſbm sanitatis ⁊ egritudis. Et qdã dñt. q̄ in h̄ ipsa t3 mediū iter ethicã ⁊ putridã: q2 nō est sic facta sicut ethica: nec sic fiēs sicut putrida. 2° põt effi⁹ poni febris facta: q2 in eius curatione vna simplex intētio curatiõis habet. s. que ad morbū. Cū. n. medicus in cura solū hēat intētionē ad morbū iam põt ponere illū a cã nō depēdere: circa cuius remotionē h3 intēdere: ⁊ dato q̄ ſm ỽitatē ab aliq̃ cã depēdeat: intelligēdo de cã efficiente. nō de ɔseruatiua. pp hoc. n. ethica cõplicata cū apate vel vlcere pulmonis est febris ỽe facta: q̃uis medicus i curatione hēat intēdere ad apa siue vlcus illud: qm̄ apa vł vlcus illud nō est cã factiua ethice: s3 ɔseruatiua: ⁊ ſm hūc modū. s. q̄ si apa vł vlcus nō remouet nō põt ethica remoueri: ipso tñ apate vel vlcere remoto ethica remanet ⁊ non cessat nisi postea sua ppria curatiõe curaret: ⁊ iõ nō est fiēs. nã febris fiens est illa in cuius curatiõe nō est vna sola intētio curatiua. s. morbi solius: imo est ēt in ea intētio ad cãm efficiētē sicut in febre putrida nō est sola itētio ad ipsa3 febrē: s3 ēt ad cãm ipsa3 faciētē. s. hūorē putridū: itelligēdo pdcã de recta ⁊ ppria curatiõe q̃ de p se debet morbo. nã p accñs in curatiõe febris facte alĩs põt medic⁹ hr̄e intētiões: vt ỽ. g. in effi⁹ aliqñ puocat sudores aliqñ cutis apit poros ⁊ alia ēt facit vt in ꝑticularib⁹ curis appebit pp aliq̃s dispões cū effi⁹ cõplicatas: sunt tñ q̃dã effi⁹ hñtes cãs ɔseruãtes eas vt q̃ a bubone vel opilatiõe: nō q2 ipsa calitas fcã in spū a bubone vł opilatiõe ɔseruet ampli⁹. nã si p tūc bubo vel opilatio eēnt remota adhuc ipsa calitas remaneret: s3 q2 ɔtinuo ab illa cã accit regñatio calitatis i spū: pp quã cã3. q̃uis in die nãli h̄⁹ calitas fcã in spū resoluat iã ab illamet cã calitas in fcō esse ponit i alio spū: vñ nō cessat febris: s3 pcedit ⁊ cõtinuat. Et isto mõ. G. dixit febrē effiᵃᵐ eē factã cū 8° ter. ait cõe est ethice. Et effi⁹ hr̄e eē factū q̃uis factū eē h̄ magis possit appropriari effi⁹ nō hñti cãm cõseruantē mõ dicto q̃ hñti eam.

¶ De spēbus febris effimere in generali. Cap. ij.

Effimera febris diuidit in essentiales drĩas eo mõ q̃ essentiales pñt dici a medico diuisiõe sui ſbi. s. spūs. spūs. n. triplex est. s. vitalis aialis ⁊ nãlis ſm q̃s tres spūs effi⁹ diuidit in tres spēs. s. in eã q̃ puenit ex accēsiõe spūs vitalis pncipalr ⁊ in eã q̃ puenit ex accēsione spūs aialis pncipalr ⁊ i eã q̃ puenit ex accēsiõe spūs nãlis pncipalr. Dixit Gilibertus. effi⁹ fit ex distēperantia spūs vitalis aut aialis aut nãlis pmū. i. pncipalr. Dr̄ ãt pncipalr q2 in vnaq̃q; dictaṛ triū spērū oēs tres spūs pdicti sunt accēsi ⁊ in calefacto eē positi: s3 nō pncipalr. Immo pncipaliter distēperat vnus ipsoṛ ad cuius distēperãtiã sequit distēperãtia alioṛ duoṛ. ¶ Diuidit ēt febris effi⁹ per accñtales drĩas pmo a Gal. xj. ter. dicētes. plēs effi⁹ drĩe due sunt. vna cū qua nō affuerit faciēs ea3 cã: ⁊ alia cū adhuc affuerit cã eã faciēs. Et auctor cõpēdij megategni. Intelligimus ait aliquã effiᵃᵐ esse cuius cã cessata est vt calor solis: ⁊ aliã cuius occasio cū ea pmanet sicut viaṛ ɔclusio: ⁊ intelligūt per pmã effimerã verã vocatã: ⁊ per scðam effimerã vocatã nõ verã. Et de vera loquēs Gal. xj. tera. ait in effimeris est simplex in corpe pter nãm dispõ. s. ex puatione cõpõnis eius cū cã vt vtriq; pmis operãtibus cã vasis nō adhuc existētibus: ipsa. n. accidit p simplicē alterationē neq; trãscēdit diē nãlē3 nisi p accñs ⁊ nō annectit intētiõi sue curatiue aliã intētionē

Margin notes:
Quo febris effimera sit facta et quo fiens.
Febris effimera pt durare trib⁹ dieb⁹.
De errorib⁹ plongãtib⁹ effimeras febres.
Feb [illegible] aliqñ pro gant vsq ad septimum.
Quid sit febris effimera.
Spūs triplex.
Diuisiões effimere febris p differentias accñtales

curatiuã per se ꝛ est semp morbus ꝛ nunq̃ est accidẽs ꝛ hꝫ
pro sua cã ꝓcatarticã siue pmitiuã siue exterioreꝫ ſm plm.
Dñt aũt ſm plm:qꝛ aliqñ lꝫ raro ſm Auer. 4ᵒ colliget.põt
ꝓuenire a cãis corpalibus. Effimera ꝟo nõ ꝟa est pdicte op
posita.nõ est.n.in ea simplex in corpe dispõ pter nãm:sed est
cũ cõplicatiõe sue cãe ꝛ diẽ transcẽdit ſm plm nãlẽ: ꝛ anne/
ctit sue intẽtiõi curatiue intẽtionẽ curatiuã ad cãm saltẽ ſm
plm:qm̃ fit a cã corpali ſm plm ꝛ est ſm plm febris accñs.
Ua.quoq ꝛ Cõstan. p effiᵉᵐ morbũ intellexerũt verã: ꝛ p
effiᵉᵐ accñs nõ verã. Gilibertus aũt dixit.ꝙ febris effiᵃ alia
est febris p se ꝛ ẽ illa q̃ añcedit putridã ꝛ ethicã ꝛ alias egri
tudines ꝛ alia est ſm hoᵃ siue accñs ꝛ est illa q̃ sequit̃ alias
Scda di uisio. febres seu al's egritudines. ¶ Et rursus.10ᵒ cõpẽdij sic di/
uidit̃ effiᵃ. Effimerarꝫ q̃dã sunt in qbus qḋ solitũ est dissol/
ui isepabilr latitat ꝛ nõ dissoluit̃ vt sunt q̃ ex balneo alumi/
noso ꝛ ex reliq̃s stipticis aqs aut frigidissimis ꝛ ꝯclõne po
rorꝫ fiũt. Et q̃dã sunt in qbus plĩme cõstãt resolõnes vt que
fiũt ex assiduitate solis ꝛ siĩbus. Et q̃dã sunt cũ qbus raro
sunt resolõnes sic q̃ fiũt ex ira tristitia vigilia apate igunis
Tertia di uiſio. ꝛ siĩbus. ¶ Diuidit̃ isup febris effiᵃ tã ꝟa q̃ȝ nõ ꝟa in spẽs
ſm cãs efficiẽtes de qbus in sequẽti caᵒ dicet̃. Dixit Auer.
7ᵒ colliget loquẽs de effiᵃ ꝟa vꝫ plm lꝫ febris accit hñtibus
cõplõnẽ calidã ꝛ siccã. ꝛ Aui.dixit hoĩes velocius cadẽtes
in febres effimeras.s.ꝟas ꝛ qui vehemẽtius ledunt̃ ab eis
sunt illi in qbus calor ꝛ siccitas sunt magis vincẽtes:deinde
illi in qbꝰ calor ꝛ hũiditas vincũt:deinde illi in qbꝰ calor est
plus:ꝛ deinde illi in qbus siccitas est plus. Frigidis aũt cõ/
plõne siue sint cũ tẽperãtia passiuarꝫ siue cũ distẽperãtia al/
teriꝰ earꝫ raro accit febris effiᵃ ꝟa: nõ ꝟa ãt magis ꝛ faciliꝰ
accidit corpibus calidis ꝛ hu. deinde calis ꝛ siccis: deinde
Quarta diuisio. calis: ꝛ deinde hũidis. ¶ Febris effiᵃ tã ꝟa q̃ȝ nõ ꝟa aliqñ
nõ resoluit̃:sed in aliud genus febris trãsit: qñq ẓ in putridã
qñq in ethicã ſm diuersitatẽ reptã in hũorībꝰ ꝛ mẽbris ad
recipiendũ calefactũ esse a calefacto esse spiritus aliqñ dixit
Jsaac in corpe sunt hũores augmẽtati existẽtes in locis ad
putredinẽ pparatis: vñ cũ febris accẽdit̃ i spũ illos hũores
calefacit ꝛ putrefacit qbus putrefactis febris accẽdit̃ putri
da. Silr qñq hñt solida mẽbra quãdã hũiditatẽ nõ nãlem
ad suscipiẽdũ calitatẽ appatã aut hñt eꝫ siccitatẽ q̃ si calefiãt
p effiᵉᵐ deficiũt ꝛ nõ valet illũ calorẽ a se repellere: sed pma
nẽs calor ille in eis febrẽ gñat ethicã. ¶ Effimera ꝟa raro
trãsit in aliud genꝰ nisi vel pp medicorꝫ insciẽtiã vel pp ifir/
morꝫ lassiuiã vl' pp famulantiũ delictũ.nã incõgrue cõmissa
circa tales febres in aliud genꝰ trãsire faciũt eas.nõ.n.h̃ eue
nit ſm ꝓpriã eius nãm. Et ipsa ſm q̃sdã eiꝰ spẽs faciliꝰ trã/
sit in putridã ꝛ ſm q̃sdã faciliꝰ trãsit in ethicã ſm diuersita/
tẽ cãrũ eiꝰ ꝛ dispõnis corporꝫ. Dixit.n.Gal.10ᵒ ter. ꝛ ponit̃
16ᵒ ꝯti.quotiẽs accidit febris in corpe sollicito puro in cali/
tate ꝛ siccitate ex labore vigilia ꝛ abstinentia cibi ꝛ his siĩ/
bus:deinde medici vtunt̃ in eo abstinẽtia nutriᵗⁱ illa febris
inducit illõ in maiori pte ad ethicã ꝛ cõsumptioneꝫ. ꝛ dixit.
quotiẽs videris febrẽ supuenire ex cã festinãtie cõurgentis
corpis ex pte laboris aut ipetus aut famis ꝓlixe aut vigilie
ꝛ siĩuꝫ i corpe calo ꝛ sicco si cõplo fuerit cala ꝛ sicca ille cu/
ius erit hec dispõ proximus erit ethice ꝛ pcipue in estate. silr
que sunt ex ꝯclõne pororꝫ mlto somno otio ꝛ q̃ete ꝛ balnea
tione in aqs dulcibꝰ aut regimie repletiuo ꝛ maxie in corpe
calo ꝛ hu. ꝛ hyemis tpe magis pate sunt trãsire in febrẽ pu/
tridã. ¶ Effimera tñ nõ ꝟa frequẽtiꝰ ꝛ faciliꝰ pmutabilis
est in aliud genꝰ febris pp hře cãm corpalẽ cuꝫ q̃ stat dispõ
maior in hũoribꝰ ꝛ in mẽbris ad recipiẽdũ calefactũ ẽẽ ab
inflãtione spũs q̃ȝ in effiᵃ ꝟa. ꝛ põt pmutari in putridã ꝛ in
ethicã: ꝛ ſm plẽs suarꝫ spẽrũ cõuertit̃ in putridã. Dixit Al.
10ᵒ febriũ. Effiᵃ nõ hꝫ piodos:sꝫ vnius est piodi tñ:eo ꝙ ca
ret hũore siue mã cui inest ꝓprie piodicare. Si aũt dicãt ali
qñ auctores eã hře pxismos: vt in scã ex opilatiõe aut nau/
seatiua sacietate impropie locuti fuerũt: ꝛ nõ ſm nãm pro/
priã febris effimere. ¶ Est aũt febris effiᵃ q̃cũq de hñtibꝰ
terminũ silẽm valde acutis:quarꝫ statꝰ est festinus. Uerũtñ
nõ est acuta:qꝛ non est in ea timor: imo ex toto gñe salubris
neq cõtingit ex ea mori ipsa manẽte in suo gñe:nõ.n. est lon
ga neq molesta. Et de effimera quidẽ ꝟa hoc manifestũ est
apud omnes. de non vera patet hoc per Jpo. affo. Jn bubo
nibus omnes febres male exceptis effimeris.

¶ De causis febris effimere in generali. Cap.iij.

Galenus dixit. pma ad glauc. vñs cã in oibus effimeris est duplex vna Effimere cã duplex
que ꝓhibet calitatẽ exhalare. ꝛ alia que acq/
rit ꝛ adducit corpori calitatẽ extraneã. ꝛ illa q̃
ꝓhibet caliditatẽ exhalare est illa que claudit
supficiẽ corporis ꝛ inspissat eã sicut frigiditas ꝛ aqua stipti
ca ꝛ medicina stiptica ꝛ opilatio. Et illa que adducit corpi
caliditatẽ aut est ab exterioribus aut ab iterioribus aut ab
vtroq. Ab interioribus sicut a medicinis ꝛ cibis calidis ꝛ
motibus aialibus putrefactiõe ꝛ calitate que fit ex apate ꝛ
carbũculis ꝛ siĩbus. Ab exterioribus ꝟo sicut a spẽbus la
boris ira vigilia agitatione ꝛ timore. Ab vtroq aũt sicut a
caliditate aeris calefaciẽtis intus ꝛ extra. ¶ Cõiter aũt iste
cause ab auctoribus reducunt̃ ad q̃tuor gña. ¶ Jnq̃t Hal.
huius ortus febris cã fuit aliqua primitiua: cuius gña sunt
q̃tuor. Unum cũ extrinsecus patit̃ corpus ab aliq̃ re calefa/
ciente actualr vel potẽtialr aut cõstipat̃ in poris a re cõsti/
pãte sua actuali virtute vt aq̃ frigida: aut potẽtiali vt alumi
nosa. 2ᵐ genus est ab iterioribus accidẽs corpi vt calidi ci/
bi ꝛ potus. 3ᵐ est ex nimio motu aut corporeo aut aiali. Et
4ᵐ est ex cã quã exteriora patiunt̃ mẽbra sicut inguinũ apa
te calo aut pedũ vulneribꝰ ꝛ siĩbus. ¶ Serap. quoq Ua/
ticus. Cõstã. in pantegni silr ad q̃tuor gña pduxerunt has
cãs. Primũ est oẽ qḋ calefacit aut ifrigidat imoderate actu
vel potẽtia: ꝛ qḋ actu vl' potẽtia opilationẽ pororꝫ exteriorꝫ
operat̃. Et talia pñt esse mlta sicut calor aeris vel calefactio
solis balneũ vel stupha vel soliũ calidũ aq̃ salse vel sulphu/
ree vel amare ꝛ aer frigidus. ¶ Scdm genus est cibus vel
potus ꝛ meᵃᵃ calidiores vt vinũ forte alliata vl' piperata ce
pe porri: ꝛ sicut meᵃᵃ in qua est elleborus vel euforbiũ ꝛ si/
cut opopira ꝛ yeralogodion ꝛ siĩa. ¶ Tertiũ genus est ois
exercitia exteriora corporea vel aiata imoderata vt ambula
re laborare vel alr corpꝰ exercere: ꝛ sicut ira angustia ꝛ gau
diuꝫ tristitia ꝛ dolor corpalis. ¶ Et 4ᵐ genus est apa eue/
niens in collo vel sub ascella vel in inguine vl' matrice ꝛ sicut
apa gñatũ a causis pmitiuis vt pcussiõe vel casu ꝛ sicut vul/
nera ꝛ vlcera in mẽbro multũ sensibili. ¶ Tertio ꝟo colliꝫ.
Auer. eas ad q̃tuor reduxit: ꝛ silr Aui. fecit. Reduxit.n. eas
aut ad dispõnes aiales: ꝛ iste sunt 8ᵒ.s. angustia tristitia cogi
tatio ira vigilia somnus trãquillitas aie timor ꝛ gaudium.
Aut ad dispõnes corpeas actiões ꝛ motiones ꝛ ꝯrias ꝛ sunt
7.s. labor tranqllitas corpis euo dolor sincopis fames ꝛ si/
tis. Aut ad dispõnes corpeas que nõ sunt actiões nec passio
nes nec ꝯrias: ꝛ sunt q̃tuor.s. opilatio nauseatiua sacietas apa
ꝛ soliditas. Aut referunt̃ ad res que veniũt deforis ꝛ sunt
quinq.s. adustio frigus ablutio cibꝰ ꝛ potus. Et sic in sum
Effimera nõ hꝫ nisi cãm pmi tiuam. ma sunt oẽs pdicte cãe. 24. ¶ Possunt ẽt reduci ad plures
ꝛ ẽt ad pauciores: vñ Aui. reduxit eas ad. 21. q̃s numerans
Al. dixit. sunt sicut supfluus labor ira dolor angustia solici/
tudo vini puri vel multi potatio diu stare sub sole vl' in aere
frigido vel aq̃ frigida calidũ apa qḋ accidit pp casuꝫ vel p/
cussionẽ replo ciborꝫ multi nutrimẽti aut grossorꝫ opilãtiũ
aut multe calitatis forte fastidiũ frequẽs vẽtris fluxus ꝛ ve
hemẽs multa mora in balneo vl' aq̃ incõueniẽti ꝛ balneatio
nõ cõsueta ꝛ mediᵃ cala ꝛ multũ comedere longa abstinẽtia
ꝛ coriꝫa ꝛ catarrus. ¶ Possunt aũt pdicte cãe leuius ꝛ ha/
bilius reduci quo ad medicũ ad duo gña.s. ad genus cãrũ
pmitiuarꝫ exteriorꝫ ꝛ ad genus causarꝫ pmitiuarꝫ corpaliũ.
Ambe.n. de intẽtione auctorꝫ cũ considerant̃ ꝟbe corꝫ dñt

cause ꝓmitiue: ꝛ maxie sunt cāe febris effimere cuȝ sunt sine vehementia ꝛ dñr cause corporales ita vt nō pertrāseāt illud qḋ inflāmat spūm. Dixit zoar ꝙ febris effimera plʾm fit ab aliq̄ causaꝝ ꝓmitiuaꝝ que ꝓoccupant totū corpus ab extra ex causis cōtingētibus. Et maxie dixit Auer. x. colliget ꝫm plʾm fit ꝓp cutis densitatē. ℭ Et Auctores cōiter nō assignauerunt febri effiᵉ vere nisi cām ꝓmitiuā exteriorē ꝛ corpalē nō vere ꝛ ħ inq̄ȝtum febris effiᵃ est in fieri ꝛ de nouo ꝓduci.

Effimera ꝫm Guil. hȝ cāȝ cōiunctam.

ℭ Guil. vo conatus est assignare ei cām cōiunctā: sed tamē huic cāe nō est nomē impositū: ꝛ qꝛ ħ cā iam nō est manifesta noie: ideo a sapiētibus nō fuit ei assignata: attñ ei pōt nomen imponi: nomē. s. q̄ȝtuȝ ex cōgerie vocabuloꝝ ꝛ est subtilitas sbe spūalis ꝛ ipsius igneitas ꝛ raritas ꝛ spirituū coadunatio ꝛ motus eoꝝ velocitas cū quadā siccitate excedēte ꝛ habilitāte eos ad maiorē inflāmationē q̄ȝ ei ꝯueniat ex nā spūs in eo ꝙ spūs. Et hec cā q̄ȝ cito reperta fuerit erit febris effiᵃ. Et rō ꝑ quā ꝓbat huic febri ꝛ ēt ethice inesse cām cōiunctā est ista. Omne qḋ fuit qḋ est qḋ erit tādiu qḋ cōseruat inesse ꝛ durabilitate aut fuit est vel erit tale qḋ ꝯseruās ꝛ cōseruatū sunt idē aut diuersa. Si ideȝ sequit ipossibile. s. ꝙ cōseruans ꝛ cōseruatū faciens ꝛ factū perficiēs ꝛ ꝑfectuȝ sunt idem. Si diuersa. ergo est aliud id qḋ cōseruat ꝛ aliud illud qḋ cōseruat. Ergo effiᵃ cū conseruat inesse ꝛ durabilitate ꝛpaliter necessario ei cōseruans tribuet ꝛ assignabit qḋ erit aliud ab effiᵃ qḋ cū remouebit ab esse ꝛ durabilitate remouebit effiᵃ. Et ista cā cōiuncta febris effiᵉ sic se hȝ ad ipsaȝ quēadmodū putredo ad febrē putridā que q̄ȝdiu durat ꝛ febris putrida durat ꝛ cum destruit ꝛ febris putrida destruit.

Effimera nō hȝ cāȝ ātecedētē.

ℭ Cām vo āñcedentē febris effiᵃ nō hȝ cū nō sit mālis. qdaȝ tñ dñt. ꝙ non vꝫa effiᵃ lȝ non hēat cām āñcedenteȝ ꝓpie stricte sumptā que est cā corpalis ꝛ mālis simul ꝛ efficiēs morbi hȝ tñ cā large sumptā p̄o cā corpali tm̄: ꝑter ꝙ sit cā mālis morbi ꝛ maxie ea q̄ est ex opilatiōe aut bubone.

ℭ De signis febris effimere in generali. Cap. iiij.

Dixit Ysaac febriū ꝑ. Febris effiᵉ disputatio est facillima ꝛ planissima. G. aūt primo de dr̄ijs febriū dixit. ꝙ ipsa est facilis cognitionis sicut ēt ꝑiᵐ ethice. ꝓpterea dicūt. ꝙ Ysaac itellexit quo ad doctrinā. hȝ. n. paucas cās ꝛ ꝯplʾm notas ꝛ hȝ pauca sigᵃ ꝛ curā facilē quare faciliter docet ꝛ breuiter ꝛ leuiter eius explicatur doctrina. A. aūt intellexit q̄ȝtuȝ ad inuentionē essentie eius ꝛ causaꝝ ipsius per signa ꝛ ħ in principio sue inuasionis. G. vero locutus fuit de processu eius in quo ipsa faciliter cognoscitur.

Primum signum.

Habet itaq̄ȝ febris effiᵃ signa ꝓpria per q̄ ab aliis distinguit febribus. de quorū ꝑ dixit Gal. ꝑ de dr̄ijs febriū. pʾ cognitio effimeraꝝ est. ꝙ a quadā incipiunt ꝑcipiente cā apta ꝛ recēti. i. ꝓmitiua ꝛ noua. ꝺ notāter nouas: qꝛ nō fit ab antiqua. putrida aūt fit indifferēter a noua ꝛ antiq̄ dūmodo moueat cām āñcedentē. dixit Al. anteq̄ȝ hec febris accidat ꝑcedit eam cā diuersa ꝫm ꝙ currit cōsuetudo vt labore ꝛc̄. Et Aui. dixit nō fit a cāis āñcedētibus: sed soluȝ a ꝓmitiuis siue ille sint corpales siue nō. verificat. n. hoc signuȝ tam in effiᵃ non vꝫa q̄ȝ de vꝫa. Dixit tñ Rasis 7° cōti. Ois effiᵃ fit a cā ꝓmitiua tñ nō ois febris que fit a cā ꝓmitiua est effiᵃ: qꝛ poīe est. ꝙ a cā ꝓmitiua gñet putredo ex qua gñabit febris putrida: q̄ȝuis nō necessario q̄ȝlibet putridā ꝑcedat cā ꝓmitiua. Immo ois febris quā nō ꝑcedit cā ꝓmitiua est putrida. Et Auer. dixit 4° colliȝ. cū febre diei semp ħ inuenit signū: sȝ nō cōuertit vt cāis talibꝰ stātibꝰ nectio febris adsit diei. q̄dā. n. febres aliqñ icipiūt a tali cā vt ethica. ꝓpterea subdit Gal. ħ sigᵐ est ei isepabile: sed nō ꝓpriuȝ: qꝛ pōt ēt cōuenire ethice quare per ipsum ab ea nō distinguitur.

Secūdum signum.

ℭ Scḋm signū dixit Gal. est vrine digō maxime mox in ꝑmo dierū apparēs. i. cōfestim in ꝑncipio diei in quo incipit effimera. Et ħ dixit ad dr̄iam quarūdā acutaꝝ febriū ꝛ tertiane pure in qbus aliqñ appet in ꝑma die nubes in vrina ꝛ signū maturationis: sed nō in ꝑncipio diei sicut in effimeris. Et qñ agitat cito ascendunt eius atomi seu resolones ꝛ cito demergunt in ꝓfundū cū dimittit eius agitatio. Et subdit. hec signa nō fallūt nec adhuc me fefellerūt. qñ ergo videris hec signa tūc scias hāc febrē nō esse redituram ꝛ cōtentus sis si fuerit vrina silr̄ in suba ꝛ colore sicut in sanitate. ℭ Dixit Al. vrina in hac egritudine neq̄ȝ in suba neq̄ȝ in colore neq̄ȝ ꝫm odorē multū mutat ab eo qḋ cōsueuerat. Dixit aūt non multūq̄ȝ parū cōpōne ad alias febres in qbus multū mutatur ꝛ si mutat in effiᵃ mutat in colore neq̄ȝ in sba neq̄ȝ in cōtento. Alterat. n. color vrine aliqñ ꝓp incēdiū febris: sed nō mutat color hypostasis neq̄ȝ vrine sba aut suba hypostasis. Et iō dixit Aui. Sedimen in vrina est digestū nō decline ad colorē alicuius hūoris. si. n. declinaret ad colorē alicuiꝰ humoris tūc iā esset febris hūoralis non effiᵃ. Si. n. declinaret vꝫ. g. ad citrinitatē tūc febris esset colica. in effiᵃ. n. alteratur spūs nō humor. Et iō dixit Auer. 4° colliget. vrina suū nāle sedimē nō mutat: qꝛ in hac febre vrina nō mutat nisi coloreȝ hypostasis aut nō egredit ab eq̄litate. Et ħ intelligendū est de per se inq̄ȝtuȝ effiᵃ est: per accñs aūt hoc euenire pōt vt ꝑmutet nō soluȝ color: sed ꝛ sba ꝛ hypostasis ꝛ vt vrina nō sit bona ꝛ maxie in effiᵃ ex opilatione ꝑpate ꝛ nauseatiua facietate ꝛ silibus ꝛ nō solū in dictis effimeris: sed ēt in qualibet vꝫa vt qñ ante eaȝ in corpe ꝑexisterent multi grossi ꝛ viscosi hūores aut ēt multi colici ꝛ subtiles: ꝓp quos vrina alterabit nō solū in colore: sed ꝛ in sba ꝛ cōtento. Et silr̄ pōt alterari vrina ex cā ꝑexistente in corpe patiētis ante effimerā. hñs enim cā crudā vel alterius malitie ex mala dispōne epis aut venaꝝ aut viaꝝ vrine vel alterius mēbri āñ. effi. talē veniente effiᵃ hēbit: nec hic vrina est signū ꝙ non sit effiᵃ cū appeat talis vrina ab alijs cāis ꝛ nō ab effiᵃ. Si aūt appet in febre vrina mala que ante nō erat ex febre ꝛ nō ab alijs cāis tunc signat. ꝙ illa febris nō est effiᵃ. hoc ergo signū nō est febris effiᵉ tanq̄ȝ ab ea vel eius cā effectiue ꝓductū: sed inq̄ȝtuȝ in vrina ꝑexistēs ex supuētu effiᵉ nō perturbat neq̄ȝ remouet. ℭ Et q̄ȝuis reprehēsor dicere possit nō pōt patiēs effimeraȝ hr̄e vrinā bonā ꝛ digestā cū male digerat febriēs saltē digestione ꝑma in stō ꝓp virtutē digestiuā in quolibet febriēte eē defectā: dōm est ꝫm Ysaac febriuȝ 2° ꝙ defectus virtutis in effiᵃ vt ēt in superioribus patuit: est ꝑuus. q̄re nō hȝ vrina per ipsuȝ notabilr̄ imutari. ħ tñ signū. s. digō a ꝑnᵒ in vrina apparens nō signat directe sup effimerā febrē eius cū directa signatio fit sup hūorē qui nō peccat notabilr̄ in effiᵃ: sȝ indirecte signat sup eā inq̄ȝtum ex ħ. ꝙ febris est signat. ꝙ corpus a nāli dispōne nō est multū ꝑmutatū: ꝛ ꝙ nō est in eo humor crudus digōne indigēs: nec corruptꝰ aut multū alteratus. febris aūt tali dispōne eueniēs nō pōt esse nisi effiᵃ: ꝛ maxime cuȝ nō cadit in ħ signo diuersitas ꝫm varia tpa febris. dixit. n. Aui. ꝙ nō permutat vrine esse in ꝑnᵒ introitus eius nedū in processu ab eo qḋ fuerat ante ipsaȝ nisi modo dicto supra. Et dixit Gal. ꝙ hoc signū. s. vt. ȫ. cōditionatū est inseparabile ꝛ ꝓpriū effimere nō tñ apparēs est in effiᵃ cōplicata cū putrida nec in ea q̄ putride supueniret in qua putrida eēt signū indigōnis in vrina. nō. n. tollet ipm indigōnis sigᵐ. ex effimera cū ab ea nō causet digō nec appenter idigestio.

Tertiū signum.

ℭ Tertiuȝ signū est dixit Al. ꝓpria signatio effi. est ꝙ neq̄ȝ cū rigore neq̄ȝ cū horripilatione incipit: est. n. eius ꝑnᵐ ꝑuatum frigore horripilatiōe rigore tremore pūctiōe submersione caloris ꝛ pulsus declōne ad pigritiā ꝛ somnū ꝛ omni tipo. qui maxie accidit in ꝑnᵒ putridaꝝ: qm̄ in effiᵃ calor nō reuocat ad interiora ad aliquē locū minere sicut in putridas nec est in ea motus māe hūoralis ad ext̄ venas supra mēbra sensibilia q̄ cāet tipū: ita ꝙ febris effiᵃ cū nō depēdeat a mā hūorali vt. ȫ. patuit: nō hȝ paroxismos de per se ꝛ maxie q̄ vꝫa est. ꝑ accñs aūt in non vꝫa pñt appere paroxismi large sumēdo paroxismū ꝛ ħ rōne sue cāe secū cōplicate. Causa nāq̄ȝ eiꝰ que est fixa ꝛ ꝑmanēs cū secuȝ cōiungit post impssionē caliditatis

febrilis pōt esse cā. ꝙ alius adueniat paroxismus inq̄ꝝum est cā ꝙ in corpe multiplicent̄ sup̄fluitates acres que pn̄t eē cā ꝙ reuertat̄ caliditas in sp̄u: ꝛ sic iterū ꝛ h̄ mō videbit̄ hr̄e paroxismū cū vere nō hēat. In nō vera ēt pōt in eius pn̄ᵒ aliqñ̄ euenire tipus debilis tn̄ puus ꝛ nō pdurans ēt fortassis dn̄t qdam aliqñ̄ eueniet aliqualis tipus frigoris vel horripilationis aut pūctionis: ꝛ h̄ ēt nō de per se: sed p accn̄s. possibile est.n. calore solis inducēte effiam in corpibus dispositis vt colicis poni mām humoralē in calefieri: ita ꝙ ab ipsa resoluent̄ aliqui vapores acres q venientes ad sensibilia mēbra inducēt quēdaȝ leuē tipū qui si fuerit tipus frigoris vel horripilationis nō erit veꝝ positiuū neq̄ horripilatio positiue. Et ex hoc pȝ q̄re Aui. in h̄ signo dixit similitudo frigoris. si tn̄ ab illis vaporibus induceret̄ pūctio ipsa eēt v̄a pūctio: sed tn̄ pua ꝛ cito trāsiens pp citā resolōneȝ illoꝝ vapoꝝ. frigus aūt ꝛ horripilatio nō sunt v̄a: q2 nō inducta a cā positiue infrigidāte vel horripilationē causante positiue: ꝛ maxie cum sint leuia ꝛ nō durabilia. Et q2 isti tipi raro cū effiª eueniūt: lō dixit Aui. ꝙ s̄m plm̄ incipit sine eis. ¶ Silr̄ intelligēduȝ est de pigritia ꝛ somno. nō.n. sunt effimere māles pp qō non pn̄t pigritiā aut somnū inducere cū cā iductiua ipsoꝝ sit humor. per accn̄s tn̄ pōt agitari humor in corpe ꝛ euaporationem facere ad cerebrū ꝛ ad neruos ꝛ inducere somnū ꝛ pigritiā. Et q̄uis Al. de hoc signo dixerit. ꝙ est ꝓpria signatio nō tn̄ p ipm̄ distinguit̄ ab ethica febre. ipsa.n. cū sit incipiēdo icipit p se si nō tipo lȝ p accn̄s possit in pn̄ᵒ eiᵒ apperere tipus sic in effiª. Nō differt ēt a putrida prinus q̄ vt plm̄ icipit sine tipo neq̄ ēt a multis iterpolatis de mā pauca ꝛ miti q̄ icipiūt sine tipo: lȝ Al. de ꝓpria signōne large locutus est.

Quartuz signum.

¶ Quartū signū est sumptū a pulsu de q̄ dixit. G. ꝓpriuȝ ꝛ inseparabile signū effimeraꝝ est in magnitudinē ꝛ velocitatē digna rōne supadiacētibᵒ pulsuȝ vt derelinquat̄ ꝓportio ꝛ spissitudo s̄m exteriorē q̄etē h̄ est ꝓportio. q̄ in sanitate ē inter diastolis magnitudinē ꝛ velocitatē sistolis derelinquit̄: q2.s. nō sit nā in effiª solū sit additio i magnitudine et velocitate diastolis cū sola nec̄cia sit pp euētationē attractio aeris frigidi nō aūt mūdificatio fumoꝝ capinosoꝝ nisi valde pua cū nō sint in ea nisi pauci valde: ꝛ ita sistoles nō addit̄ i effiª multū q̄re iproportionalr̄ addit̄ diastoles ad sistolē ꝛ nō seruat̄ ꝓportio iter eas ꝛ spissitudo silr̄ addit̄ in q̄ete q̄ sequit̄ q̄etē q̄ vocat̄ q̄es exterior. nā ipsa sit spissa. i. breuis. Et subdit. G. ampliᵒ magis ꝓpriū ꝛ iseparabile signū effimeraꝝ est nequaq̄ȝ in velocitate supaddere sistolē ꝛ si aliqñ̄ supaddiderint puissimū est ꝛ difficile cognoscibile ꝛ pauco aliq̄ ab eo qō s̄m nām remotū. In q̄bus v̄bis voluit. ꝙ in effiª diastoles sit maior ꝛ velocior q̄ȝ sistoles. ¶ Et dixit Gal. pma ad glau. in effiª pulsus neq̄ flōnis signū hȝ neq̄ oino eaȝ q̄ s̄m vnā pcussionē arterie ineq̄litatē ꝛ si hȝ aliq̄ȝ hāc oino debilē hȝ. Et dixit cessante febre effiª motᵒ arteriaꝝ p oia silant̄ ei qui sanoꝝ cū in nulla alia febriū ad id qō s̄m nām reuertat̄ neq̄ ēt si multū t̄ps iter mediū finis pmi paroxismi ꝛ 2ⁱ multū fuerit sicut i tertianis ꝛ in q̄rtanis. In istis.n. semp remanet febris signū i effimeris v̄o totū delet̄ paroxismo cessante. ¶ Inquit Ysaac febriū 2ᵒ pulsus patiētis effiam nō differt a pulsu sanoꝝ. s. sui ipsiᵒ sani. s. multū: q2 modicū pmutat̄ ab eo. qō erat añ effiam tn̄ pmutat̄. ¶ Dixit.n. A. ꝙ pulsus in effiª est spissus respectu eiᵒ qō erat in sanitate: ꝛ q2 vltia dr̄ia q̄ acq̄rit̄ in pulsu q̄ est spissitudo p̄supponit eā q̄ ꝓpinquis ante eā p̄cedit q̄. s. est velocitas sequit̄. ꝙ pulsus i ea ēt est velox reᵘ sue sanitatis q̄ ambe dr̄ie eueniūt pp adauctā necessitatē: nō tn̄ multū est velox ꝛ spissus cōparatiōe aliaꝝ febriuȝ. Et dixit Aui. ꝙ pulsus est magnus ꝛ fortis nō q̄deȝ absolute sed cōparatiōe aliaꝝ febriū. intellexit de p se ꝛ inq̄ȝtū est effiª: p accidēs tn̄ per cās subueniētes cū effiª pulsus pōt esse puus ꝛ debilis: imo in aliq̄ effimera debilitat̄: sic in effiª ex lōga abstinētia famis ꝛ sitis sup̄flua euōne coitu tristitia ꝛ silibᵒ. Et est dixit Aui. pulsus eq̄lis nō diuersus: q2 nō est in eo mā

tunc talis grauās virtutē: sic ꝙ sequat̄ diuersitas in pulsu. In eo pmanet ēt toto t̄pe eq̄litas caloris ꝛ nō fortiter variat̄ aut modicū variat̄ ꝛ si aliq̄ ineq̄litas in pulsu appeat modica est ꝛ nō pdurat. ¶ Ait Hal. pulsus est eq̄lis pax tn̄ diuersus ꝛ absconsus ꝛ eiᵒ diuersitas cito in eq̄litatē reducit̄: ꝛ ꝓinde dn̄t ꝙ si aliqñ̄ accidit ꝙ sit diuersus ipse ē ordinarᵒ: vn̄ 5ᵒ epidi. i effiª pulsus est simplex nō valde ineq̄lis aut feruidᵒ: nec difficilis. nō.n. durᵒ ēt: ȝ declinās ad lenitatē mediocrē. Et intelligēdū est h̄ de pulsu sicut dictū est.ē. de vrina. s. nisi fuerit diuersus ab eo qō dictuȝ est pp alias cās pp q̄s talis apperet pulsus ēt si nō eēt effiª vel si adesset alia febris. Et iō dixit Aui. ꝙ diuersitas in pulsu in effiª aliqñ̄ est pp cāȝ añcedentē. i. p̄existētē añ febrē effiam aut pp cām vicinātē. s. simul vel ꝓpe cū febre effiª cāliter euenientē. ¶ Dn̄t. cuȝ. A. dixit diastolē velociorē eē sistole in effiª addidit q̄ñq̄ cū videat̄ h̄ eē semp vt. G. supra dixit ꝛ assignauit cām eiᵒ quā ēt assignauit Aui. ꝙ illō fuit q̄dā iproprīᵒ modus loquēdi ipsius. A. Alij dn̄t. ꝙ sic dixit ꝓpea. ꝙ h̄ signū nō est i effi. nō v̄is: ȝ solū in v̄iis ꝛ q2 vt plm̄ est repire effiª nō v̄as q̄ȝ v̄as. Iō. A. dixit q̄ñq̄. Alij dn̄t. ꝙ in vtraq̄ effª h̄ signū hȝ v̄itatē: ȝ dixit q̄ñq̄: q2 raro est iuenire aliquā effiam nō cōplicatā cū plenitudine corpis hūorali tali. ꝙ pp multiplicationē multoꝝ vapoꝝ fiet sistoles nō tardior diastole. ¶ Et dicūt. cū. A. dixit. ꝙ in febriēte effiª vapor nō est corruptᵒ: ȝ bonᵒ cōparatiōe sui ad eq̄leȝ: nō itellexit absolute cū vapor in oi febriēte sit alteratᵒ: sed cōparādo vaporē effiᵉ ꝛ vaporē putride ad eq̄lē. sic.n. cōparādo inenires̄. ꝙ vapor effiᵉ respectu vaporis putride ē bonᵒ: q2 nō putridᵒ neq̄ corruptᵒ. ꝛ et dcis sequit̄. ꝙ nō semp vbi in febriēte sit vrina bōa ꝛ pulsus bonᵒ. ꝙ ibi sit effiª: q2 pn̄t boni iueniri in alijs febribᵒ maxie in pestilētiali: ȝ tūc sequit̄ ipsaȝ eē effiam qñ̄ cū i eis iueniunt̄ alia signa sign̄antia effiam cū p̄uatiōe signoꝝ sign̄antiū aliq̄ȝ aliā febriū. Dixit Aui. qñ̄ nō sunt bōi pulsus ꝛ vrina nō oȝ vt nō sit febris effiª sicut ēt qñ̄ sunt bōi nō est vt sit febris effiª nisi cū cōditiōe p̄dicta pp quā cōditionē tollit̄ ꝯtrouersia q̄ h̄ videbat̄ eē ex v̄bo Ari. 2ᵒ phy. ꝛ Mes. p̄ de ꝯsolatiōe medicinaꝝ. voluerūt.n. ambo. ꝙ ad cuiᵒ esse sequit̄ aliq̄d ad eiᵒ nō esse sequit̄ oppoᵐ illiᵒ: q̄uis dicāt q̄dā ꝙ Ar. ꝛ Mes. itellexerūt de cāis ꝛ effectibus adequatis: quales nō sunt hic.

Quintuz signum.

¶ Quintū signū est sumptū ab anhelitu. ipe.n. in effiª febre modicū mutat̄ a nāli: nō.n. festinat in eo sistoles siue cōstrictio siue expiratio plus q̄ȝ in nāli nisi raro vl̄ paꝝ nisi ꝓpter alias cās: ȝ diastoles siue dilatatio siue ispiratio bn̄ festinat ex eo. ꝙ nec̄itas euētandi calorē magna est in effiª respectu necessitatis emittēdi vapores cū sint in effimera pauci ꝛ nō corrupti ꝛ iudicandū est de anhelitu cōsilr̄ pulsui. verūtn̄ signum sumptū ab anhelitu certius est ꝛ verius q̄ȝ sumptū a pulsu. ꝓpea ꝙ sistoles apud plimos medicoruȝ ambigua est in pulsu: nō autē in anhelitu: imo ipsa in anhelitu cōprehenditur visu. Et ideo dixit. A. cū ambiguus fuerit tibi pulsus scilicet quo ad sistolē oportet vt recurras ad anhelitum.

Sextū signum.

¶ Sextū sigᵐ dixit Gal. est caloris suauitas. est.n. dixit. A. caliditas eiᵒ mitis bona nō q̄dē respectu caliditatis nālis seu respectu sui sani respectu cuius ois caliditas febrilis est mordax vt dixit. G. in cōmē. affo. Qui crescūt: ȝ est mitis respectu caliditatis aliaꝝ febriū. s. putride ꝛ ethice respectu q̄rū caliditas effiª est vaporosa sic caliditas exercitātis vel ebrij ꝛ silibū: ꝛ h̄ q2 fundata est in s̄ba sp̄uali miti ꝛ hūida. nō.n. est mordicatiua nec aspera cū nō sit fundata in s̄ba sicca: ꝛ per h̄ ꝙ nō est mordicatiua distinguit̄ a putrida: ꝛ per hoc ꝙ nō est aspera distinguitur ab ethica. Caliditas.n. putride in pn̄ᵒ tactus appet tāgēti mordicatiua: ȝ postea in ꝓcessu tactᵒ remittit̄ eius mordicatio: q2 lȝ eius mā sit densa respectu sp̄us: est tn̄ hūorosa ꝛ vaporosa cuiᵒ vapores pueniētes ad manū tangētis remittūt i manu mordicationē: quā p̄us sentiebat. Caliditas v̄o ethice in pn̄ᵒ tactᵒ nō appet multū: q2 est fundata in s̄bo dēso grosso: ꝛ cuiᵒ grossities nō pt in pn̄ᵒ fortiter iprimere

sed in ꝓcessu tactus fortificať ꝛ appet asꝑas qꝛ nō veniūt ad
manū tangētis vapores q mitigēt eā. Caliditas ꝟo effi^e eq̄/
liter ꝑseuerat initio in ꝓcessu tangendi sicut in ꝑn^o dixit Al.
Calor eius neq̄ʒ superfluus neq̄ʒ mordicatiuus sentitur.

Septimū signum.
¶ Septimū signū est sumptū ab eq̄litate caloris de quo di/
xit. G. nō est incōtrietus ascēsus caliditatis eius. i. nō est ineq̄/
lis neq̄ʒ in calore neq̄ʒ in pulsu. Et dixit Gal. ꝙ miticitas ca
loris est signū propriū ꝛ inseparabile effimerarū: sed equali
tas ascēsus eius est signū inseꝑabile nō tñ ꝓpriū: qꝛ quibus/
dam alijs febribus inexistere pōt vt hūorali causate ab aliq̄
mā pauca subtili ꝛ miti nō mordicatiua vt a pauco flegma/
te dulci: in qua nō fiet in calore ꝛ pulsu ascensus inequalis.

Octauū signum.
¶ Octauū signū dixit Gal. in effimeris est status māsuetu/
do itelligēs ꝑ hāc māsuetudinē eā q̄ est ꝑm accñtia. dixit. n.
2° de crisi. nō est in ea aliq̄ḋ accñs malignū de his de q̄bus
dictū est in ꝓnosticis. sicut. n. ꝓpriū est putridaꝝ ꝑm ascēsuʒ
caloris ꝛ statū aliq̄ḋ sinthoma fieri: ita ꝓpriū est effimeraꝝ
nullū fieri sinthoma tꝑib^9 q̄b^9 augenť ꝛ fiūt fortiores. nō. n.
hñt in corꝑe cām hūoralē ꝓ cuius digōne diuisiōe ꝛ expul/
sione sinthoma isurgatū neq̄ʒ hñt caloris intēsionē caumāta
ꝛ cōsumptionē faciētē ꝛ sitīa. Jō dixit Aui. Cū effi^a. est ꝑua/
tio accñtiū fortiū ꝛ timorosoꝝ ꝛ doloꝝ fortiū ꝛ in ea lingua
ꝛ os nō multū exiccanť neq̄ʒ exasꝑanť: imo infirmus patiēs
est in sufferēdo morbū ꝛ aug^m caloris: ꝛ accñs si q̄ sunt: sunt
leuia ꝛ breuia ita vt dixit Aui. ꝙ nō addūt. s. duas horas.
Et si qs dolor est nō est fixus nec remanet post eradicationē
effi^e. nā post cessationē eius remanēt pulsus ꝛ reliqua oia in
sua dispōne nālī: qḋ in alijs nō cōtingit etiā in putrida vnius
ꝑoxismi. Jn alijs ēt febrib^9 post cessationē eaꝝ semꝑ rema/
net aliq̄d ꝑter nām. effect^9 aūt effi^e est ledere min^9 alijs febri
bus. nō. n. hʒ sinthomata vehemētia ꝛ intensa neq̄ʒ praua ꝛ
maliciosa. Et dixit Gal. stat^9 māsuetudo nō est sig^m ꝓpriū:
qꝛ in q̄busdā ēt alijs pōt vt in aliq̄ febre hūorali de mā subti
li ꝛ miti reꝑiri nisi large sumēdo ꝓpriū inq̄ʒtum in effimera
magis ꝛ melius tale signū reperitur ꝛ est ab ea iseparabile.

Nonū signum.
¶ Nonū signū dixit. G. optimū ꝛ certissimū ꝛ ꝓpriū simul
ꝛ inseꝑabile effimeraꝝ signū est declinatio ei^9 cū sudore vel
hūiditate vel omīo cū vapore aliq̄ benigno fiēs finali i febri/
catiōe succedēte ei. Est. n. optimū: qꝛ signat. ꝙ effi^a nō trāsit
in aliā febrē ꝛ est inseꝑabile. qꝛ oi effi^e ꝯtingit ꝛ est ꝓpriū: qꝛ
nulli alij febri ꝯuenit. Dixit auctor cōpēdij li. x. Cessatio effi
meraꝝ fit cum sudore vel cū aliq̄ alia dissolōne ꝛ sentit eger
cessationē suā. Et Aui. dixit. vtplm̄ effi^a eradicať cū sudore
nō hūoroso: sed hñte humiditatē ꝛ q̄si cutis rorationē silī in
q̄ʒtitate ꝛ q̄litate sudori nālī. i. qui accidere ꝯsueuerit sibi sa
no cā exercitij vel alterius. Non. n. pōt aliqs sudor dici vere
nālis vt suo patebit ca^o. Et est sibi silis in q̄ʒtitate ꝛ qualita
te: qꝛ. s. est mitis ꝛ nō multus. nā si vehemēs fuerit sudor si/
gnū est dixit. A. ꝙ nō fuit effi^a hūc talē sudorē nři suffuga/
mentū vocant. De cāis huius sudoris cū effi^a nō sit humo/
ralis: ꝛ per ꝯñs nō dʒ hře humiditatē sudabilē. dixit Jsaac
febriū 2° effi^e. inq̄t sudores hūores esse negamus: qꝛ. s. non
ꝓueniūt ab hūoribus q a nā expellunť. s. de ʒ^e digōnis suꝑ/
fluitate est hoc qḋ dissoluiť per poros corꝑis cū sudore ꝛ fu
mo ꝑꝑ febris calorē ꝛ virtutē actionis nāe quēadmodū vi/
demus hoīes semꝑ pati ꝑ nimiū motū vel ꝑꝑ aeris seu bal/
nei calorē. nō est. n. hic sudor cā cessatiōis effi^e: sʒ solū signū.
nō. n. hʒ mām humoralē qua in sudore euāta febris cesset si/
cut accidit in febre hūorali in q̄ sudor est cā cessationis ꝛ si/
gnū: hoc tñ signū nō est ab effi^a vt inseꝑabile: in q̄dā. n. effi^a
fortasse appebit sudor ex aliquo hūore q simul erit cā cessa/
tionis eius ꝛ signū vt in febre effi. de opilatiōe facta ab aliq̄
hūore pauco nō putrido opilāte poros q a calore dissolut^9
in sudorē emittiť. ¶ De dictis signis dixit Gal. 2° de crisi. ꝙ
pulsus addit in velocitate ꝛ frequētia: ꝛ q̄nq̄ʒ addit magni/
tudinē ꝛ remanet ꝑm dispōnē suā nālē ʒ in eq̄litate ꝛ ordine
ꝛ leuitate. Et in vrina q̄nq̄ʒ est in ea nubes laudabilis pen/
dens in medio: ꝛ q̄nq̄ʒ est in ea fex residēs. i. hypostasis lau/
dabilis: ꝛ q̄nq̄ʒ est in ea nubes natās ꝛ oēs sunt boni colo/
ris ꝛ caliditatē inuenies ꝓculdubio vaporosaʒ. Uerūtñ q̄nq̄ʒ
declarať tibi illud in ꝑmis cū ponis manū tuā suꝑ corpus: ꝛ
q̄nq̄ʒ nō declarať tibi nisi post horā vnā vt in febre de cōclu
sione poroꝝ ꝛ nō inuenis in ea de signis malignis. s. nisi per
accñs. Et Ras. de eis dixit. in diuisionibus. nō mutať color
vrine neq̄ʒ tingiť plm̄ neq̄ʒ pulsus fit velox neq̄ʒ frequēs ve
hemēter neq̄ʒ corꝑis tactus in ea est adurēs mordicās neq̄ʒ
anhelitus est vehementer cōsecutiuus neq̄ʒ lingua est vehe/
mētis asꝑitatis ꝛ siccitatis ꝛ nō fit in initio ei^9 horripilatio.
Et post eius declōnē. s. inceptā fit sudor aut hūorositas. Et
Auer. 4° colliget. dixit huius febris signa ꝓpria duo sunt.
vnū ꝙ pulsus varius nō est ꝑm ꝙ eius vrina suum nāle siue
eq̄le sedimē nō mutat nisi colorē: qꝛ hypostasis nō egrediť a
solito nisi ꝑꝑ hūorē putridū. Et dixit. ex signis cōib^9 in hac
febre sunt vt accñtia fortia nō sint ꝛ est lenti caloris nō inflā/
matis ꝛ vtplm̄ semel aduenit vel fortassis ter aduenire pōt.

Decimū signum
¶ Post hec signa pōt cognosci febris effi^a ꝑ experientiā q̄ est
vt mittať febriēs effi^e i balneū aq̄ dulcis calē in q̄ stans per
aliquā morā si nullā senserit horripilationē aut senserit talē
qualē al's sentire cōsueuit cū sāle intrauit balneū tūc ipsa est
effi^a vel ethica: ꝛ opʒ vt inter eas distinguať ꝑ alia signa. Et
hʒ hoc ꝟitatē nō stāte replōne humorali in corꝑe. Si vero
senserit horripilationē nō solit^9 sentire vel senserit aliā a cō/
sueta tūc ipsa nō est effi^a: sed putrida. Jnquit. n. Haly. si post
effimerā. i. post ipsius iceptionē patiēs balneeť in balneo ꝛ
nullos sentit rigores neq̄ʒ pūctiones: sed in suas q̄litates re
uertiť nāles sicut fuit: est effi^a: si ꝟo sentit rigores ilico a bal
neo est ex̄hendus: qm̄ noceret: lʒ. n. vt appebit balneū in aq̄
dulci in aliq̄ putrida cōcedať: nō tñ cōcediť in eius ꝑn^o: sed
tm̄ in fine. hec experiētia fieri nō dʒ in quolibet febriēte: sed
solū in eo q solitus est balneari: qꝛ in nō ꝯsueto nō es certus
an illa horripilatio ꝓcedat a calore balnei ꝛ subita innoua/
tione facta in nām an ꝓcedat ex cōmotiōe facta a balneo in
humore: q̄ʒuis īter has duas horripilatiōes distinguat tꝑs
suꝑueniēs eius: qm̄ ꝑma accidit in itroitu in balneū. 2^a vero
magis in ꝓcessu cū morā in balneo traxerit febriens. Dixit
Alex. ꝑmeditare debes i balneo faciēdo in effi^a: qꝛ si in cor/
pore est putrefactio trāsit in putridā cōtinuā: ꝛ si cōplō pa/
tientis est cal'a trāsit in ethicā. Jn effi^a. n. nō ꝟa ꝛ maxie fa/
cta ab opilatiōe aut nauseatiua sacietate lʒ experiētia facta
ad putridā disponit patientē ꝛ posset esse cā trāsitus eius in
eā. Jn effi^a ēt ꝟa melius ꝛ tutius est hāc experiētiā dimitte/
re ꝛ in crastinū expectare q̄ʒ tēptare ꝑ eā: qꝛ tꝑs breue est ꝛ
i crastino sig^a certissima erūt ꝛ tu ꝑ teipm̄ ꝯsidera ꝛ vide i ꝑ/
dcis q̄ ex dcis sig^is faciūt effi. distiguē a putri. ꝛ q̄ ab ethica.

Et effimera habet q̄tuor tpa ꝛ quo
¶ Supra ex Gal. ꝛ ēt. A. maxie in signo 8° suprapositio inue
niť ꝙ febris effi^a hʒ q̄tuor tpa non q̄dē ꝓprie ꝓut tpa cōue/
niunt cāe morbi ꝓut cā variať penes actionē nāe in cām q̄
tpa sic sumpta solū cōueniūt febribus ꝛ alijs egritudinibus
mālibus: sed hʒ ea iproprie sumpta. s. penes essentiā morbi
variata vt ꝑm ꝙ variať calitas febris in tꝑe durationis eius.
isto. n. mō tpa sumpta cōueniūt morbis vtrisq̄ʒ. s. mālibus ꝛ
imālibus ꝛ factis ꝛ fiētibus vt in ꝑcedētib^9 patuit. hʒ ergo
effimera ꝛ ꝟa ꝛ nō ꝟa q̄tuor tpa q̄ in ea distinguunť penes
caliditatē inductā a spiritibus inflāmatis supra mēbra: mē/
bra. n. durante calefacto esse in spū in calefieri diuersimode
disponunť. Aliqñ. n. vt in ꝑn^o effimere incipiūt ipsa mēbra
calefieri ꝛ tunc dť ꝑn^m effi^e. Et aliqñ ipsa calitas in mēbris
augeť ꝛ tūc dť esse augmētū effimere. Et aliqñ ipsa calitas
nō amplius augeť in mēbris: sed stat eo mō quo aucta fuit
ꝛ tunc dť status effimere. ꝛ aliqñ ipsa calitas in mēbris mi/
nuiť quousq̄ʒ in totū recedat ꝛ tunc dť esse effimere declina
tio. Et oia ista quatuor tpa vere hʒ effimera cū sit morbus a
toto gñe salubris nec cōtingit ex ea mori nisi per accidens ꝛ
proprie ex complicatione eius cum aliquo morbo mortali.

De trāsi/tu effime/re i aliā fe/b.c.n.

¶ Dictum est aūt supius q̄ febris effi⁹ aliqñ trāsit in aliud genus febris siue in febrē pluriū dierū cuius trāsitionis:dixit. G.x° tera.tres sunt modi.vnus est ex inscia medici.sup. vel inobediētia egri ineptitudine astantiū aut defectu rerū extrinsecus neciū.dixit Ras.Al.x° cū spēs effi⁹ cognita fuerit ꝛ vēter solutus ꝛ vrina ꝓuocata ꝛ nutricatio subtiliata fuerit.s.cōgrue ꝛ silr̄ si ordo intrādi balneū ꝛ balneādi fm̄ febris diminutionē obseruat⁹ fuerit bn̄ sanabi̇l q̄ in febrē putredinis minime trāsibit.sup.nec in etbicā.Quāuis eniꝫ Al.ꝑdicta de effi⁹ ex cibi multi nutrimēti comestiōe locut⁹ fuerit pōt ad oēs effimeras ḡnalizari.Si vō error in regimine acciderit in febrē mutabit putridā sup.vel etbicam.Alij vō duo modi subdit.G.sunt spāllores:q: in effi⁹ aut iā erecta est efficiēs cā aut ꝛ nūc adbuc manet.erecta est cā cū cessauit puta ira vigilia labor ꝛ siña ꝛ bubo.dr̄ aūt bubo cessare p cessationē inflāmationis ꝛ ebullitiōis ꝛ doloris in ipso ꝛ cessauerit cā cōstipatione nō derelicta.nō erecta aūt cā est qñ ab ipsa cā vel ipsa febre vel q̄literc̄ūq̄ ḡnata fuerit aliq̄ cōstipatio siue opilatio.¶ Cognoscere quoq̄ opꝫ an effi⁹ sit trāsitura in aliā febrē an nō.Dixit itaq̄.G.ꝑ de diffi febriū. Signū ꝓpriū ꝛ inseꝑabile trāsitus effi⁹ in aliā febrē est nō

Nota G/ sen.

deficere effi^em in febricitationē certissime.Et lꝫ Gal.ponat boc signū de signis trāsitus in putridā fm̄ tn̄ ṽitatē boc signū nō distinguit an in etbicā:an in putridā sit trāsitura.Et subdit Gal.q̄ nō solū in decl'one:sed q̄nq̄ cōtingit fm̄ statū effi⁹ appere signū trāsitionis eius vt cū in statu eēnt accñtia fortia ꝛ silr̄ si eēt in decl'one ꝛ nō fuerit declinatio facilis:sꝫ difficilis ꝛ maxie si fuerit declinatio sine sudore supradicto. est.n.b̄ signū trāsitus eius.Et Aui.dixit.qñ declinatio effi⁹ est longa ꝛ nō mūdificat̄ pulsus:ꝛ nō recedit dolor si affuerit nec alia accñtia euanescūt ꝑsistētia:sed remanēt bec oīa significāt.q̄ ipsa ꝑmutat̄ ad aliud gen⁹ febris.¶ Signorū quoq̄ signātiū trāsitionē effi⁹ in aliā febreꝫ quedā signāt eā ꝑmutaturā sicut decl'o febris absq̄ sudore supradicto:ꝛ decl'o lōga difficilis in qua nō incipit pulsus mūdificari ab eo qd̄ ꝑter nām manifesteꝫ:ꝛ quedā signāt eā iam trāsiuisse vt decl'o effi⁹ cū sudore grosso bumoroso.ipse.n.signāt.q̄ iā trāsiuit in bumoralē vel q̄ a pn̄° fuit bumoralis.Et remanētia doloris capitis ꝛ alioꝝ accidentiū post diē nālē vel saltē post tertiū diē signāt q̄ iā trāsiuit in bumoralē:aut q̄ a pn̄° fuit bumoralis.¶ Opꝫ aūt cognoscere ad qd̄ genus febris effi⁹ trāsitura sit vel iā trāsierit.Significāt aūt eaꝫ trāsire in etbicā calitas effi⁹ intēsa ꝓueniēs a vebemētia causaꝝ eius ꝛ longa ipsius ꝑduratio in intēsione illa fixa.Q̄ aūt iā trāsierint:aut q̄ a pn̄° fuit etbica signāt calitas in locis arteriarū maior ad tactū q̄̄ in alijs mēbris ꝛ additio calitatis in toto corpe post repl'onē a cibo sicut in ca°.de etbica appebit. Q̄ si pulsus appebit magnus durus ꝛ minor tn̄ cū eq̄litate in qua erat tūc iā trāsitū fecit in etbicā aut a pn̄° fuit etbica ꝛ maxie si nō fuerit cū ea sudor ꝛ cutis fuerit sicca ꝛ aspera. cognoscit̄ ēt q̄ ipsa trāsiuit in etbicā p alia signa etbice tunc apparētia vt q̄ eger incipiat macrescere ꝛ silia que dicent̄ in ca° etbice.¶ Signoꝝ vō que signāt ipsaꝫ trāsiturā in febrē bumoralē q̄dā signāt ipsaꝫ ꝑmutari ad febrē bumoralem nō putridā vt in sinocha sine putredine ꝛ sunt plectoria totius corpis ꝑsistēs cū inflāmatione faciei ꝛ inflāmatiōe eius ꝛ totius corpis.Et quedā signāt ꝑmutationē eius ad bumoralē putridā ꝛ sunt ineq̄litas pulsus coartatus ꝛ submersus ꝛ accidētia vebemētia ꝛ calitas mordicatiua ad tactū.Q̄ si borripilatio vel tipus supuenerint iaꝫ certus eris q̄ trāsiuit i putridā aut q̄ a pn̄° fuit putrida ꝛ tūc vrina est priuata digōne fm̄ plm̄ ꝛ cutis remanet lenis absq̄ b̄ q̄ sudor fiat:ꝛ vrina tn̄ dn̄t.q̄ si ipsa remanet cuꝫ sb̄a bonaꝛ q̄ quasi appeat digesta in sb̄a sua lꝫ in ptexto ꝛ colore sit ꝑmutata tūc trāsitus eius erit in bu̇oralē sine putredine.tūc.n.dixit.A.forsasse in sb̄a vrine remanet digō:q̄m sb̄a bumoꝝ nō putridoꝝ est eq̄litas.Sꝫ cū vrina ꝑmutat̄ in sb̄a colore ꝛ cō tentoꝛ ita q̄ nō remaneat in ea digōnis signū tūc fit trāsitus effi⁹ in putridaꝫ.¶ Cognoscit̄ ēt ad qd̄ genus ꝑmutat̄ effi⁹ per suas spēs ꝛ per corpoꝝ ꝛ aeris dispōnes.Quedā.n.effimere de sue cāe dispōne sunt pate trāsire in putridā sicut ille cū qbus sua cā cōsistit vt effi⁹ per opilationē.Et vlr̄ ois febris effi⁹ nō pura est magis parata transire in putridā q̄̄ in etbicaꝫ exceptis paucis de qbus in ꝓprijs capl'is dicet̄.Et quedā sunt magis pate trāsire in etbicaꝫ vt qua fit ex tristitia ꝛ siñbus.Dixit.G.8° terap.Di qui calie sunt nāe ꝛ sicce ꝛ rari in poris si ꝯtrariū ieiuniū fecerint occupant̄ a febrib⁹ acerrimis ꝛ acutissimis.Et ex bis rursus in circūscriptaꝫ ꝛ māsiuā trāsire febrē ꝛ tabē ꝛ dispōnē cū qua cū sincopi moriunt̄.talia.n.corpa ꝑꝑ famē febreꝫ incurrūt sana exñtia nō solū si per diē ieiunauerint:sed si ab aliq̄ cibo assueto abstinuerint.Auctor cōpēdij in 8°.cū in calis ꝛ siccis cōpl'onib⁹ cum nimia siccitate febris acciderit ꝛ cā febris fuerit labor aut vigilia aut fames aut calor solis vel aeris ꝛ figura corꝑis macrescit ꝛ desiccatus fuerit eger ꝛ facies fit acuta ꝛ febris calissima ꝛ ignea:egrū būc scias ad etbicā fore appatū maxime in estate ꝛ cala ꝛ sicca regione.dixit.G.9° tera.Cōpl'o frida ꝛ bu.frā ꝛ sicca ꝛ bu.in actiuis tpata ꝛ frida in passiuis tp̄ata capte ab aliqua effimeraꝝ si ieiunauerint nō facile trāscēdūt in febrē multoꝝ dierū.Et scias q̄ ex vna aliq̄ spē effimere magis est aptus trāsitus i aliquā vnā spēm febris bumoralis pͦout dicet̄ in ꝓprijs singularū caꝝ capl'is.

¶ De ḡnali curatione febrium effimerarum. Cap.v.

Inquit Gal.ꝑ⁹ ad glau.Cura effimeraꝝ est facilis bis qui bn̄ cognoscunt eas.Et Ysaac.ꝛ Aui.dixerūt q̄ effi⁹ est facilis curationis.s.p cōparationē ad putridā ꝛ etbicā.nō aūt simplr̄.tūc.n.nō indiguissent medici auxiliorimo vt Gal.dixit:vbi.ē.effi⁹ piculose fiūt si ab ignorantibus curent̄.difficiliores.n.eas faciunt:ꝛ sic piculosas eas reddūt:pfacilis tn̄ est bis q scire eas ꝛ itelligere certissime pñtpficit̄ aūt cura effimeraꝝ duplici istro.s.dieta ꝛ potiōe.¶ Propter diuersitatē tn̄ speꝝ effi⁹ rect⁹ ordo ḡnalis curatiōis in dictis istris poni pōt.Ponā ergo q̄̄ cōmodi⁹ sciuero ꝛ ꝑmo in dieta in qua vt moris mei est in cibus sermonibus curatiōis ꝑmo nocētia ordinabo vt vitent̄.scd̄ario iuuātia subiungā vt administrent̄.Qui.n.ait Boetius ꝑmo de cōsolatione ingenuū serere volet agrū liberet prius arua falce rubos filiceq̄ resecans vt noua fruge grauis ceres eat.¶ Inquit Gal.8° terap.In bis febribus intētio est fugere vigilias furores tristitias sollicitudines estus infrigidationes ꝛ labores ꝛ maxie in calis ꝛ siccis cōpl'onibus. Etenim paratissime sunt bee cōpl'ones ledi ab vnoquoq̄ ꝑdictoꝝ ꝛ cōsumi a febribus.Tu quoq̄ reliq̄ vitāda ex subsequētibus in particularibus curis cōprebendere poteris.

Effimerarum cura duplici in istro ḡnal .s.dieta ꝛ potione.

¶ Iuuātia vō sunt aer patiētiū effi^em nāliter vel artificialiter declinis ad friditatē clarus aptus euētatus nisi in patiētib⁹ effi^em ex soliditate cutis ꝛ ex catarro siue coriꝫa maxie fridis in qbus aer dꝫ ṽti ad calitatē tpatā.i.nō excedētē.Dixit Tiari.lecto flores frigidi sunt apponēdi vt rose viole salicis folia ꝛ siña.sup.in bis in qbus non requirit̄ aer ad caliditateꝫ declinis nam in bis ꝑdicti flores non cōueniunt. ¶ Letari quoq̄ ꝛ gaudere pro posse in omnibus conuenit effimeris preter q̄̄ in facta ex gaudio.

De aere.

De accñtib⁹ animi

De sono ꝛ vigilia.

¶ Somnus quoq̄ multus cōuenit in fcā ex vigilijs aut ira vel mora sub sole aut in aere calo sollicitudine vl̄ labore corporeo dolore vel angustia tristitia aut balneatiōe in aq̄s termaticis gaudio vel fastidio seu nauseatiua sacietate ꝛ comestione multi cibi seu cibi difficilis digōnis:aut molto vl' inordinato fluxu ꝛ siñbus.Somnus aūt tpatus cōuenit i effi⁹ ex catarro ex timore ex fame aut potu vini acuti aut multi ꝛ siñbus.¶ Vigilie vō cōueniūt in effi⁹ ex sonmo aut nimia gete ꝛ soliditate cutis ꝛ opilatiōe ꝛ ex re euomibili in ore cōtenta fiōi aut ex veneno vel fumis seu vaporib⁹ putridis vel

sincopim ⁊ in ꝓncipio febris effimere ex timore vel cuȝ quis
De motu ⁊ quiete.
esset horripilatio vel rigor ⁊ silibus. Quies ỽo conuenit in
qbus cõuenit somnus: ⁊ motus cõuenit in qbus cõueniunt
vigilie: q̃uis nulli effimere cõueniat motus fortis. Fricatio
nes ꝑpate in extremitatibus facte oibus effimeris cõueniũt.
fricationes ỽo moderate facte in toto corpe ⁊ extremitati/
bus cõueniũt in effiª ex soliditate cutis ⁊ retẽtione vapoꝝ ⁊
ex sincopi ex timore ex qete aut somno ⁊ in silibus ⁊ i facta
ex opilatiõe pauce mãe. In facta aũt ex opilatiõe multe mãe
nocẽt mãm ad loca opilationis trahẽdo ⁊ incuneãdo eam.
Dixit.n. Aui. in opilatiõe intrinseca aut extrinseca fricatio
aperit poros hñtis eã: deinde si obuiat humiditati plurime
resoluit.i. dissoluit eã ⁊ colliquat: ⁊ iõ nõ cõuenit ꝓp dictam
cãm: sed si obuiat hũiditati pauce exiccat eã ⁊ cõsumit ⁊ sic
De bal/neo.
cõpetit. ¶ Balneuȝ quoq; nulli effimere cõpetit in ꝓn° eius
nisi fortassis vt qdã dñt effimere fcẽ ex soliditate cutis ⁊ po/
roꝝ clausione ⁊ in his ẽt maxime si corpus mũdũ est ab hu
morib⁹ ⁊ maxie cacochimis. In fine ỽo balneũ est fere cõe
auxiliũ oium effimerarũ maxie veraꝝ. rarificat nãq; poros
densatos venaꝝ. ⁊ arteriaꝝ. ductus ⁊ opilatiões apit sudorẽ
ꝓuocat fumosas supfluitates multiplicatas resoluit. spũs
reddit claros: ⁊ hũores clarificat ⁊ purificat mẽbra infrigi
dat ⁊ hũectat ⁊ in dispõnẽ qetã totũ corpus adducit. ¶ Di/
xit. G. pᵒ ad glauc. Cuiuslibet effimere dños vt ẽt dr a Rabi
in 9° pti. opȝ intrare balneũ exceptis eis de qbus dicet. Di/
xit Auer. colliget 7°. balneũ est oib⁹ cura vñiꝰ: ȝ iter aquã
est diuersificatio ꝺm diuersitatẽ cãrũ facientiũ febrẽ. Et. A.
dixit. Cõcedat eis balneũ cũ eoꝝ paroxismus cõsumit ꝓp ac/
cidẽtia. i. effectus q̃ cõsequunt ad balneũ: de qb⁹ est hũecta
tio ⁊ sudatio ⁊ poroꝝ rarificatio ⁊ infridatio qeta dispõne.
Et Rasis dixit in diuisiõibus. in hac febre nõ est necium nisi
vt eius cõsideret declo. deinde mittat in balneũ ⁊ sup ipm
aq̃ intepida mittat ⁊ ꝑpate fricet: balneũ tñ nõ fit supflue ca
lidũ nisi in illis q frigore febriũt supfluo. In qbusdã tñ bal/
neũ plus cõpetit ⁊ in qbusdã minus. Ait.n. G. 8. tera. Furo
res tristicie vigilie sollicitudines ⁊ hmõi neq; fricatiõibus
neq; balneis indigẽt multis. ¶ Et dixit Auctor cõpẽdij i. 8.
Calidas ⁊ hũidas cõplones hñtes magis opus hñt balneo
ad apiẽdũ poros q̃ȝ vt humefiãt. sup. ⁊ calas ⁊ siccas hñtes
cõplones magis opus hñt eo hũefieri q̃ȝ ꝓp poroꝝ aptionẽ.
Quib⁹ se hab⁹ effi/meris nõ conuenit balneũ.
Dixit aũt supius. balneũ fere oibus effimeris cõpetit: qr nõ
oibus. nõ.n. cõpetit i facta ex opilatiõe hũorali saltẽ magna
nec in fcã a bubone aut nauseatiua sacietate ⁊ catarro ⁊ ꝓ/
prie frigido ⁊ multo. In facta aũt a catarro acuto ei cõpete/
re põt: vñ ait Aui. opȝ vt deuitet balneũ nisi hñs effi. ex opi
latiõe: ꝓpea q in ea balneatio gñat egritudinẽ putridã ⁊ sibi
patiẽs eã ex sacietate nauseatiua nisi in fine rei ⁊ cũ dilatant
pori ⁊ descẽdit iã nauseatiua sacietas. s. aut p vomitũ aut p
fluxũ vẽtris aut per digõnẽ. Illic.n. opȝ vt balneet. Et sub/
dit hñs catarruȝ nõ balneet nisi fuerit adustiu⁹. Et fortassẽ
ad hec aspiciẽs Isaac dixit febriũ p̃. In effiª nõ est balnean/
dũ ante digõnẽ. aliq tñ magis vlizãdo dictũ Isaac exponũt
ante digõnẽ. i. ante statũ ⁊ balneet in statu vel declone. nam
balneũ factũ ante statũ spũs ⁊ hũores inflãmat ⁊ horripila/
tiones facit ⁊ ad putredinis febrẽ trãsmittit. ¶ Et cauẽduȝ
est balneũ in oibus effi¹ᵉ in qbus est suspitio ne cõuertat in
putridã. Ait.n. A. ꝓhibeat balneũ vbi timet casus putredi
nis nisi in fine rei ⁊ post securitatẽ a casu in putridã ꝓp aptio
nẽ. s. opilationũ ⁊ digõneȝ ⁊ euationẽ. ¶ Et balneũ de quo
intellexerũt auctores est balneũ tine aq̃ dulcis ⁊ aeris ei⁹ de
quo dixit Aui. q oẽs hñtes effimeras opȝ vt nõ ꝓlongent
morã in aere balnei: imo in aq̃ ei⁹ q̃ȝtũ volũt nisi hñtes effi.
ex soliditate ⁊ spissitudine cutis. Eis nãq; cõuenit vt ꝓlõgẽt
morã in aere balnei donec sudẽt ⁊ i fine rei in aq̃ balnei paꝝ
morari debẽt. Alij ỽo debẽt in aq̃ morari nõ in aere nisi spa
tio valde breui. ¶ Embrocatio aũt silis est balneo nisi q in
ea nõ cadit tã magna cõsideratio sicut in balneo cũ sit poti⁹

alicui⁹ pticularis mẽbri q̃ȝ totius corpis. De q̃ dixit Ipo. i
affo. si febris nõ a colera. i. ab hũore aliquo hẽat. ita q sit fe
bris hũoralis aq̃ multa calia in capite ifusa. s. dulcis solo fit
febris. Et qdã gñalizant affo. dicẽtes ẽt in alijs mẽbris a ce
pitetimo ⁊ in toto corpe qũolibet ipsaȝ aquã corpi approxi
mando nisi sit qd ꝓhibeat. ¶ Et aqua balnei oȝ esse dulcis
vt dictũ est: hñ tñ pñt in ea decoq res ifrigidãtes ⁊ hũefaciẽ
tes in effimeris. illis in qbus timet trãsit⁹ in ethicã aut ab/
stergẽtes in effiª ex sorde cutis ⁊ in alijs res ꝑpate aut decli/
nãtes ad caliditatẽ ꝓmi gradus ⁊ nõ debẽt esse excedẽtis cali/
ditatis: ȝ ꝑpate cũ leui caliditate plus tñ ⁊ min⁹ ꝺm q dispõ cãe
eius ⁊ corpis patiẽtis exigit. Aq̃ ỽo frida actu ⁊ ois aq̃ sti/
ptica vitãda est. ¶ Dixit Hal. post balneũ p vnã horã qescẽ
dũ eẽ anteq̃ȝ cibũ sumãt. qdã post balneũ in cõpetẽtib⁹ oleis
corpus inũgunt. Ait Auctor cõpẽdij 8°. Delicati ⁊ nobiles
trãsacta hac febre. i. ea declinãte. dixit.n. G. 8° terap. ducere
opȝ eos ad balneũ in declone post poᵐ. i. post itẽtionẽ poᵐ.
Et. A. dixit. cũ eoꝝ paroxismus cõsumit balneent ⁊ vngant ⁊
deinde comedãt ⁊ dietaȝ seruẽt. Vulgi ỽo absq; balneatiõe
⁊ vnctiõe comedũt. ¶ Cibus aũt in effimeris nõ ꝓhibet si/ De cibo ⁊ potu.
cut in putridis: qr nõ est in eis intẽtio ad mãm q̃ est in putri
dis: ⁊ qr in febre breues sunt ⁊ nõ ꝯtingit vt dixit Gal. in p°
vel 2° dierũ extẽsa febre ỽtutẽ fieri ibecillẽ: iõ ẽt nõ cogit me
dicus cibũ offerre añ declonẽ nisi in qbusdã q̃rũ trãsitus ci
to fieret in ethicã nisi cito cibũ sumeret ⁊ in ꝓn°. Et iste sunt
i effiª ex labore ex angustia ex fame ex siti ⁊ ex vigilijs ⁊ oẽs
ille in q̃rũ patiẽtiuȝ corpibus repit cola pñma. timet.n. eis
absq; cibo dimissis casus in sincopi ⁊ decursus hũoris coli/
ci ad os stõi vel casus in putridã si illa cola iflãmarent ⁊ pu
tresceret. nec audiẽdus i h̃ affo. Ipo. nõ pura corpa q̃ȝ toma
gis nutries tãto magis ledes: qm Ipo. loquit i eo de corpi/
bus nõ puris in qbus hũores sunt cũ dispone ꝓuia ad putre
factionẽ. Signũ aũt taliũ debẽtiũ cibari in ꝓn° est mot⁹ hor
ripilatiõis q causat ex supuẽtu vaporis colici acuti sup mẽ/
bra sensibilia. maxie aũt dixit. G. cibãdi sunt in ꝓn° in dictis
febrib⁹ hi q cale sunt ⁊ sicce nãe rari i poris ⁊ extenuate ha
bitudinis. Qui.n. eos ꝺm diatritũ ieiunare fecerint i nullo
a carnificib⁹ deficere vident. nã si effiᶜ febrierint occupet a
febrib⁹ acutissimis ⁊ ex his rursus in circũscriptã ⁊ mãsiuã
trãseũt ⁊ tabẽ ⁊ dispõnẽ i q̃ cũ sincopi moriunt. Nec obstat
qd dixit Isaac febriũ 2° adductũ a Girardo sup viatico q in
effiª facta ex fame in q̃ magis vr cõuenire cib⁹ in ꝓn° ꝓhibẽ
dus est in statu ⁊ anteq̃ȝ icipiat declinare: qm Isaac itellexit
de corpib⁹ carnosis plenis ⁊ robustis in qb⁹ fames nõ tãtã
facit exiccationẽ. q timeat eoꝝ casus in ethicã neq; cola est
tñ mobilis q timeat ei⁹ decursus ad os stõi ⁊ inde casus in
sincopi. In effimeris ỽo ex opilatiõe ⁊ ex soliditate cutis ⁊
qete ⁊ somno ⁊ replone hũorali ꝑpate ⁊ nauseatiua sacieta
te ⁊ silibus differt exhibẽdo cibi declonẽ nisi sint lõge deter
minatiõis in qbuȝ ad cibãdũ nõ expectat declo ꝓp lõgitudi
nẽ eaꝝ ⁊ cib⁹ in medio ꝑe exhibet. Dixit Gal. 8. tera. dieta
oium febricitãtiũ effimere cõis oiuȝ sit tibi dieta euchimia
⁊ facile digestibilis nulq̃ȝ ꝺm poros detẽta estuatis qdẽ ⁊ ra
ris. sup. ⁊ his silibus ⁊ ifrigidãte ⁊ hũectãte. Infridatis ỽo
⁊ his silibus cũ calefaciẽte moderate: vigilãtib⁹ ỽo tristi/
bus ⁊ sollicitis ⁊ his silib⁹ cũ hũida ⁊ somnifera. patiẽtib⁹
ỽo euones ⁊ fluxus cũ stipticate laborãtibus qdẽ fame vel
exercitio ⁊ silib⁹ nutribilior cib⁹ est dãdus. His ỽo q ifrigi
dati sunt. s. qete vel alr minus nutribilis: ex alijs ỽo qd me
diũ est amboꝝ. ¶ Et. A. dixit. oibus spẽbus febris effiª oȝ
vt afferant sup corpa hñtiũ eas ea q̃ nutriũt eos nutri¹ᵒ bo/
no cũ velocitate digõnis: qm eger ẽ febriẽs ⁊ est lesus. s. ꝺm
ỽtutẽ digestiuã: qbusdã tñ ex eis ꝯcedit deliciari in eo sicut
patiẽti ex labore angustia ⁊ fame ⁊ in illis in quoꝝ corpib⁹ Nota cu/ram.
est cola pñma. Et ille q ꝯqrit se pati horripilationẽ i ꝓn°
deglutiat cibũ. s. panẽ ifusuȝ in aq̃ aut vino vt sit magis pe/
netrãs. Et isti qdẽ. s. ⁊ siles cibant in ꝓn° febris: qbusdã ỽo

ꝓhibet deliciari in cibo ꝛ ꝑcipit in eis vt stat subelliscio si/
cut in patiēte ex opilatiōe ꝛ soliditate ꝛ apēte ꝛ filib⁹ corpi/
bus meli⁹ est vt postponant cibaria vsq₃ ad declonē. ¶ Di/
xit. G. 2ᵃ ad glau. vinū tenue albū his q nō dormiūt indubi/
tanter debis si capitis nō patiant dolorē neq₃ timpoꝛ pul/
sus neq₃ plectoriā aut bubonē. Et dixit 8° tera. de potu. In
calīs ꝛ siccis febriētib⁹ effiᵃ vinū dādū est qđ est aquosu₃ ꝛ
visu ꝛ ṽtute. meli⁹. n. aq̄ h̄ vinū ꝑ ois digestiua auxiliās ꝛ su
dore₃ ꝓuocās nisi sint calʼe ꝛ sicce nāe q vsi sint vel amplioꝛi
aq̄ q₃ vino tpe sanitatis. ¶ Dixit Auer. coll₃. 7° vina aquo
sa alba aromatica oib⁹ visus vtilia sunt si bibere assueti sunt
vinū ita tñ q̄ post digōnē bibat. nā pta būt suaᵘˢ q₃ aq. nā
vinū natationē cibi in stō vetat vētositatē resoluit vrinā ꝛ su
dorē ꝓuocat aiam letificat ꝛ adiuuat nām ad expellēdū sup
fluitates: qm̄ patiētes hāc febrē debilitatē incurrūt digōnis
ꝛ marie hñtes ipsam ex vigilia vel tristitia. Dixit. G. vbi. š.
Et si i talib⁹ nāis aq̄ frā ꝓut ħm effiᵃ assueto assero ꝓdesset
īsueto ṽo nequaq₃. icipias tūc dare eā s₃ ꝑus reddēdus ē sa
nitati pstine. Aq̄ tñ frida dixit. A. op₃ vt nō ꝓhibeat i pnᵒ
reiqm̄ ṽtus est fortis q̄re nō timet debilitas ei⁹. Uerūtñ si
fuerit illic debilitas in viscerib⁹ ꝛ febris iā extēdat aut fue/
rit vehemēs tūc meli⁹ est vt nō multū ex ea sumat. Cū. n. as/
fuerit debilitas mēbroꝝ nutricatiōis frigidū actu adueniēs
illos multū ledit ꝛ mortificat ṽtutes eoꝝ: ꝛ nō valēs ab eis
rectificari cāret rugitū ad dissenteriā: ꝛ qñ febris extēdit ꝛ
ꝓlōgat tūc ipsa iā nō est ṽa effiᵃ: vñ timet ipsi⁹ trāsit⁹ in pu
tridā: ꝛ silr qñ calitas ē vehemēs vltra eā q̄ debet febri effiᵃ
timet ēt tūc trāsit⁹ ei⁹ in putridā. mō febri putride rōne māe
eius in pnᵒ aq̄ frida nō debet. Dixit. G. 8° terap. Liberio ca
lidoꝝ ꝛ siccoꝝ ꝛ colicoꝝ cū febricitauerint effiᵃ optim⁹ cib⁹
eius est ptisane succus ꝛ panis clibani est eis bon⁹ ꝛ piscium
petrinoꝝ caro. Et ex volatilib⁹ optie sunt ꝑdices sił cū mō/
tanis oib⁹ passerib⁹ deinceps ꝛ galline ꝛ fasiani ꝛ noue co/
lūbe exercitate. Et subdit Gal. in nāis calīs ꝛ hu. cura sicc
est cure eaꝝ i calīs ꝛ siccis ꝛ ab ea paꝝ differt. verūtñ eis cō
uenit magis sufferre ieiuniū ꝛ sitim minusq₃ ledunt fame ꝛ
si idebite trāspirāt indigēt magis balneis rarificatiuis ꝛ nō
īdigēt hūectātib⁹. s. balneis vt illi. ¶ Et habet ex ꝑdcis. q̄
cib⁹ oiu₃ patiētiū effiᵉᵐ d₃ eē ꝯrie q̄litatis q̄litati cōpłonis
corpoꝝ ꝛ q̄litati cōpłonis cāꝝ iducētiū eas: sempʼ tñ aspiciē
do ad dispōne₃ febrilē ne augeri possit ex illo: aut saltē tali/
ter ordinet. q̄ ei parū nocere possit ꝛ in oi effiᵃ cibus d₃ esse
pauce quantitatis: qm̄ breuis est egritudo ꝛ virtus fortis.
¶ Et cōuenit vt supfluitas vrine ꝛ egōnis q̄lʒ die expellat ꝑ
se aut bñficio meⁿᵉ. Dixit. G. 8. tera. Ad nō peccādū in dieta

Inanitio ꝛ replo.

effiᵃ sufficit cognoscē ħm ꝑmos dies effiᵉᵐ ab alius febrib⁹.

Cura ṽo ꝑ potionē duas h₃ ꝑncipales intētiōes: q̄ru₃
vna respicit cām: ꝛ 2ᵃ dispōnē. Intētio aūt q̄ ē ad
accītiū intētionē nō habet in effiᵃ icū: vt. š. patuit: nō sint in
ea accñs praua distrahētia ad se curā. cōplet ergo cura eaꝝ
cū abscisiōe cāe extrīsece siue itrinsece: ꝛ cū febrilis discrasie
alteratione. ꝑncipalissima tñ itētio in eis dixit. G. 9° tera. est
q̄ est ad dispōne₃. ꝛ l₃ remota sua cā ꝑcipue adimplet. Et sic
itellexit Auer. 7° coll₃. cū dixit. q̄ intētio curatiua in mala
cōpłone imāli ē vna sola q̄ est vt ad suā reuertat nā₃. ¶ Ait
Ysaac febriū 1° cessante cā effiᵃ cessat ipsa: q₂. s. ꝛ si nō statim
saltē postea paꝝ durat. Intētio quoq₃ ad cām scdaria ē ꝛ nō
nisi manēte ea. Inqt. n. Gal. cū adest cā q̄ febrē facit inutilr
qs ꝓuidebit febri nisi prius meminerit cāe. ꝛ sic via execu/
tiōis intētio ad cām erit poꝛ. dixit. n. Gal. practice 3°. diuersi
tatū febriū dici cōis medele est ex reb⁹ cāis aduersantib⁹ ex
q̄bus fcē sunt de his duab⁹ intētiōib⁹. ¶ Dixit Aue. vbi. š.
Intētio medicatiōis in effiᵃ due res existūt. vna ad remouē
dū calidā ꝛ siccā cōpłonē malā q̄ est ipsius sba. s. cōpłonē fe/
brilē: ꝛ alia vt cāe eā facienti resistat. Addidit tñ Gal. q̄ cu₃
cā ꝛ dispōne febrili coindicāt curationē cōpło corpis ꝛ con/
suetudo ꝛ regio ꝛ hora ꝛ cōstitutio. sup. ꝛ etas ꝛ habitudo
ꝛ reliq̄ ꝑticularia ꝑter virtutē. dixit. n. ipse q̄ ṽtus nulla po/
tissima ꝓuidētia in effimeris indiget. nō. n. timet de casu ei⁹
cū effimera sit morb⁹ breuissimus ꝛ remisse molestationis.
¶ De ꝑticulariū quoq₃ coindicatione ꝛ cāe indicatiōe dixit
Auer. vbi. š. mēsura ifrigidatiōis ꝛ humectatiōis in hac fe
bre est ħm mēsurā reꝝ ꝑticulariū sicut est cōpło aer etas cō/
suetudo ꝛ regio ꝛ cāe ipsa₃ faciētes. hoꝝ tñ ꝑticulariu₃ ꝑci/
pua cōsideratio est ꝑticulare. i. mēbri lesi a cā sicut in effib⁹
faciētibus effiᵉᵐ in capite accipiat q̄dā ex ꝑticula idicatio.
Prio ergo intēdendū est ad cām: dixit. n. auctor cōpēdij 8°.
Cū cā eius trāsacta fuerit ad malā cōpłonē reuertamur op₃
vt qđ calefactū est opportune refrigerem⁹. Utraq₃ tñ tā cāe
q₃ dispōnis intētio adimpleat ꝯriū ei adhibēdo. Cāe naq₃ si
ꝑmitiua fuerit ablatio fit cū ꝑuatione eius: ꝛ ei⁹ euitatiōe ꝛ
cū ꝯrie dispōnis introductiōe. Si ṽo itrinseca siue corpalis
fuerit ablatio fit cū cutis rarificatiōe opilationis apertione ꝛ
euōne ꝛ silibus. De euōne tñ dixit. A. Euōne nō indiget ali/
qs patiētiū effiᵉᵐ nisi hñs replonalē opilationē ꝛ hñs nau/
seatiuā sacietatē ꝛ hñs effiᵉᵐ ex soliditate cui⁹ corpus est re
pletū. Dixit ꝑticulariter Gal. pᵒ ad glauc. Tempādū est ꝯ/
riū inducere semp. s. cāe facienti vt labori qetē vigilijs sōnū
ire ꝛ tristitie ꝛ furori delectationē q̄ in sermonibus ꝛ actiōi
bus ꝛ aspectib⁹ ꝛ narratiōibus est: sic aūt ꝛ q in sollicitudi/
ne sūt totalr cogitationē qescere facit. Et qui ꝑꝑ bubonē fe
bricitat hūc ipsu₃ curet ꝛ multo plus ipsu₃ vulc⁹ in quo cō/
stitutus est. i. a quo ꝓcessit ipse bubo. silr aūt ꝛ in alijs. Silr
aūt ꝛ dispōni febrili ꝯriū afferat ifrigidātia ꝛ hūectātia ap/
proximādo intus ꝛ ex͞t. ¶ Dixit Aue. vbi. š. Scias q̄ ifrigi
datio in febre ꝑ se ꝛ ꝑ accñs fit ꝑ se sicut ꝑ cibos ꝛ meⁿᵃˢ fri/
gidas. ꝑ accñs sicut ꝑ balneari in aq̄ calā aut tepidā: q₂ per
ipsu₃ vapores in spūalibus dissoluunt q nisi resoluerent cor
pus nimiū inflāmaret ꝛ fortasse ad putridā ꝯuerteret. De/
bent autē frigida ꝛ hu. q̄ approximant eligi ex aromaticis
q̄ spūs rectificāt ꝛ ṽtutes cōfortāt. ¶ Quidā tñ dixit. q̄ exte
rius approximāda nō sunt sup totū corpus: qm̄ quecūq₃ fri
gida exterius approximent poros opilāt ꝛ sic iteri⁹ fumosi
tates detinēt q̄bus detētis inflāmatio auget: sed dixit appro
ximari debē supra mēbra spūalia ꝛ marie sup cor. sic. n. ap/
proximata in oi febre ꝯueniūt alterādo discrasiā ꝛ excessum
eius extinguēdo: ꝛ marie in effiᵃ que ꝑncipalr in spiritibus
vitalib⁹ accēsa est: quoꝝ fons cor existit ꝛ minera. Nec ob/
stat qđ dici pōt cōtra: q₂ nō ꝑmittunt acutos fumos per po/
ros pectoris exhalare: qm̄ hoc nō est in spūalibus necius cū
cōtinue viā pulmōis in anhelitū extra expirāt. Amplius in
curis ꝑticularibus de dieta ꝛ potione sermo cōplebitur.

¶ De effiᵃ ex angustia ꝛ de ꝓueniēte ex amore. Cap. vj.

P Roccdēs ad curas spāles effimeraꝝ
icipiā a cura veraꝝ ꝛ ex eis
ꝑmo ab accēsis principalr in spū vitali. Et de
his icipiā a cura facte ex angustia. Sciēdū tñ
ꝑus est q̄ accñs aie cū ꝑ ea spūs mouent mo/
tu nāli nullā lesionē iferūt in corpus: imo ēt cū mouent pau
latine nō ledūt notabilr ipsu₃: sed solū ledūt ꝛ febrē inducūt
cū mouent intro vel foras vel vtroq₃ mō ipetuoso ꝛ forti ꝛ
subito motu nō tñ tāto: q̄ ꝑducat ad mortē ad quā aliqñ ꝑ/
ducunt ꝑꝑea pusilanimes ꝛ male dispositi. Similr labores
corpei ꝛ alie supradicte cāe extrinsece nō perducūt ad febrē.
nisi magnificent: vñ bñ dixit Aui. q̄ calor febrilis nō est si/
cut ire calor aut laboris cū nō vltimant. Cu₃. n. labor ira ꝛ
sitia nō sunt magne ꝛ intēsa nō sunt cā febris est autē angu/
stia vt patebit in sermone sequēti passio aie causata in ea ꝑꝑ
deꝑditionē rei de cuius reacq̄sitiōe nō sperat sicut de morte
vxoris dilecte aut filij aut pecunie in pelago maris. cū ergo
accidit dixit. A. ex motu spūs ad interiora ꝛ occultatiōe ei⁹
in eis propter supfluitatē angustie vt spiritus in corde ꝛ in/
terioribus conculcent ꝛ cōculcati ꝛ constricti inflāment in
corde: ꝛ deinde expandat inflāmatio ad totū corpus fit fe/

bris spūalis.i.in spūalibus pncipalr accensa q̄ vocaƭ ex an/
gustia siue tedio que frequēter ducit patientē ad ethicam.

Primum signum.

Et signa eius sunt. Primū dixit. A.igneitas vrine ꝛ acuitas eius:ita vt hn̄s eā sentiat acuitatē
eius pp̄ oñium siccitatis in ea. Et Sera.dixit. vrina eius est
acuta donec mordicet mēbrū per qḋ trāsit.s. virgā ꝛ maxie
caput eius:que mordicatio maxie sentiƭ apud mictū in fine
mictionis q̄ puenit ab aliq̄ mā a spiritibus inflāmatis ꝛ fe/
brib⁹ calore mēbroꝝ exiccata ꝛ exacuita ꝛ talr in vrina ex/
pulsa. Et h̄ dn̄t nō accit stati in pn̄° febris aut qn̄ pp̄ āgustiā
calor reuocaƭ ad cor ꝛ depaupanƭ mēbra nutritiua eo:s; ac
cidit in pcessu cu; expādiƭ calor v̄sus exteriora q̄ inflāmaƭ
epar:ꝛ epar iflāmatū inflāmat mās ꝛ sbaꝫ vrine aut accit in
pcessu durabilitatis angustie. Quinto dinamidioꝝ dƭ vri/
na in his febrib⁹ rubior repiƭ q̄ꝫ i ceteris febrib⁹ effimeris.

Secundum signum.

¶ Scḋm signū dixit. A.est motus oculi decliuis ad clausio
nem ꝛ est oculus submersus pp̄ resolōnem:ꝛ est cū quiete ꝛ
subclusione. Et Sera.dixit.oculoꝝ fortasse motus addiƭ ꝛ
ipsorum aspectus ad exteriora fortasse quiescit:qꝛ.n. despe/
rant nō pellūt oculos ad exteriora. Et videnƭ quasi sint sub/
mersi ꝛ pfundati: qꝛ sunt exiccati pp̄ resolōnē spūum ab eis
ꝛ resolōne facta a calore febrili in hūiditatib⁹ eoꝝ:ꝛ qꝛ cogi
tatio eoꝝ fortassis est in eo:qꝛ cōtristat. Cū ḡ sunt solliciti de
eo qḋ timēt ne veniat sup eos submergiƭ caliditas inata ꝛ mē
broꝝ ꝛ mouenƭ plus ad iteriora:ꝛ pp̄ istḋ sōmergunƭ oculi
eoꝝ:ꝛ qꝛ fortassis i cogitatiōe cōprehēdūt aliqd pp̄ qḋ spe/
rāt ꝛ ē tūc cogitatio.s.ab aliq̄ de euasiōe a dāno recepto tūc

Tertium signum.

dixit. G.accidit ei ɜrīū illius.s.motus oculoꝝ ad exteriora.
¶ Tertiū sigm̄ dixit Auic.ē q̄ facies ē tēdēs ad citrinitatē:
exponūt qdā.i.ad viriditatē vƚ fuscedinē pp̄ retractiōe; cali
tati ad iteriora ꝛ reuocationē sanguis ꝛ spūs ab exteriorib⁹.

Quartum signum.

¶ Quartū signū dixit. A.est pulsus ad puitatē ꝛ debilitatē
decliuis.ꝛ fortassis declinat ad duritatē:fit nāq; puus ꝛ de/
bilis:qꝛ in exteriorib⁹ retractis sanguine ꝛ spiritib⁹ ad ite/
riora virtus oino debilitaƭ ꝛ declinat ad duritiē pp̄ siccitatē
corpis ꝛ arteriaꝝ ꝛ h̄ maxie in pcessu angustie. Et h̄ signa/
uit Aui.cū dixit fortassis. Cū.n.angustia pseuerat corp⁹ to/
tū exiccaƭ.spūs nāq; tristis desiccat ossa. Ait.n.Sera.de p/
prietate rei aialis.i. passionū aie ꝛ maxie angustie ē vt exic/
cet corpus valde ꝛ o; vt significeƭ sup illud ex h̄.q̄ illi q nō
cogitāt neq; tediū patiunƭ digerūt totū illḋ qḋ comedūt ex
cibis:ꝛ illi q tediū patiunƭ ꝛ cogitāt nō digerūt totū qḋ co/
medūt ex cibis. Et illi qui tediū patiunƭ ꝛ cogitāt nō dige/
rūt q̄mis sint facilis digōnis ꝛ pauce q̄ntitatis. Et dixit Se/
rap.pulsus qn̄ pfundaƭ nā.i.nālis calor ad iteriora est par
uus ꝛ cū extēdiƭ ad exteriora magnificaƭ. ¶ Quinto dina/
midioꝝ dƭ.si febris ex egritu͞de ai vt tristitia aut cupiditate na
ta fuerit pulsus eius est lapsus tenuis in pn̄° ita vt putes eū
egrotasse lōgis tpibus ex lōginq̄ ifirmitate. Gal.in 2° de cri
si inuit.q̄ accn̄tia aie que remanēt cū febre ꝛ adhuc sunt pre
sentis facilr cognoscunƭ p pulsu;:qꝛ vnicuiq; inest pulsus q
ppius est illi accn̄ti:sed qn̄ sedata sunt ꝛ euanuerūt ꝛ nō re
manet nisi febris tūc in pulsu nō remanet nisi signū occultū
de ipsis accn̄tibus.ꝛ o; tūc distinguere inter spēs febriū ipā
sarū p alias signationes. Et esse oculoꝝ est illud per qḋ sm̄
plm fit distinctio inter eas.signatur.n.qn̄q; dispō aie in ho/
ra sanitatis nedū in hora egritudis. Et sm̄ plm in ista febre
multiplicanƭ vigilie. qdā reducūt ad hāc febrē effi^{am} pue/
nīētē ex amore cui⁹ signa sunt macrescētia corpis coloris ci
trinitas ꝛ mēbroꝝ ingetudo ꝛ ad sunt cū ea ēt alia sig^a:me h̄e
pueniētis ex amore scripta in sequēti s̄mone.ca° de Jlischi.

Cura huius effi^e est vt elōgeƭ patiēs a reb⁹ oibus exic cantib⁹ne trāseat de effi^a in ethicā. Et dixit Uia.
nō appropinquet coitui.s. nisi in illa que puenit ex amore.
Dixit Serap. post resolōnem febris facimus eos sedere in
tina aque cale tepide.aut tpate. Uerūtn̄ dixit Uia. nō mane
tur in ea.s.multū:ꝛ inūgiɑ⁹ dixit Ser.corpa coꝝ oleo vio/
lato ꝛ nenufarino ꝛ nō fiat inūctio cōtinue fricādo:qꝛ nō o;
fieri cū multa ꝛ forti fricatiōe ne exiccet corpus. Et. A.dixit
op; vt hn̄s eā multiplicet introitū tine ꝛ ponat plm sue intē
tionis in balneatiōe cū aq̄ balnei dulci nō in aere ei⁹:ꝛ mul/
tiplicet inūctionē cū fricatiōe.s. leui post illud: oleū nāq; est
magis iuuatiuū ei q̄ꝫ balneū. Et dixit Ser.cibamus eos cū
cibis laudabilis hūiditatis sic sunt caro pulloꝝ ꝛ edoru; ꝛ
pisces petrosi. Et sit illud qḋ bibit vinū cōmixtū.s.cū aq̄ mū
dū.alr nouū nō antiquū. Sed accipiaƭ ex eo paꝝ vt nō exic
cet corpus ex multitudine eius. nā cū accipiƭ cū mēsura re/
mouet vigilias attrahitq; somnū quapp̄ hūectat ꝛ letificat
tristes ꝛ sedat tediū patientiū. Et. A. dixit sumat in potu vi
nū plāte cōmixtiōis:ꝛ est.n.bonū medicamē ei dixit Al. dor
miat in locis suauiter redolētibus ꝛ in lecto molli ꝛ vlr die
ta sit in oibus rebus nō nālibus infrigidans ꝛ humectans.
¶ Portio v̄o in hac febre tribus cōpleƭ intētionibus quaꝝ
pma respicit cām cū rebus letificātibus ꝛ diuertētibus eos
ab angustijs ꝛ cogitatiōibus adherēdo amicis ꝛ magis di
lectis qui eos rōnibus moralib⁹ ꝛ blādis sermonib⁹ a de/
speratiōe ꝛ cogitatiōe semoueāt in q̄ re fratres religiosi vi;
magnā hn̄t. Et dixit Uia.cū diuersis musicoꝝ gn̄ibus ꝛ vi
dendis rebus diuersis ꝛ omni mō gaudij ꝛ tripudij dūmo/
do tn̄ eis spūs non supcalefiant. ¶ Scḋa intētio respicit di/
spōnē siue febrilē calorē que cōpelleƭ cū alterātibus fridis
ꝛ humidis maxie ex letificātibus ꝛ odoribus bonis ex me
dicinis odoriferis fridis cordialibus q̄ sint fride tpate ꝛ nō
oino exute a pmixtiōe alicuius cordialiū calidoꝝ ex eis in q/
bus nō fit exiccatio que approximenƭ ab intus ꝛ ab extra.
Dixit Auic.vtanƭ letificātibus ꝛ odoriferis fridis ꝛ ponāt
sup pectus suū epithima ex mucilaginibus ꝛ succis ꝛ aqs
bonis infrigidātibus ꝛ in hac cura o; maxie vt admistrenƭ
patienti me^{ne} mūde nitide ꝛ in forma magis ei placibili vt
auidi⁹ eas sumat. ¶ Tertia v̄o respicit accn̄s huic febri cō
plicatum qḋ est exiccatio ꝛ corpis ariditas ꝛ compleƭ cum
dieta resumptiua ꝛ electuarijs ꝛ alijs humiditates restau/
rantibus corporis ex eis que dicentur in cura ethice.

¶ De effimera ex tristitia. Cap.vij.

Febrem effimerā ex tristitia Zoar voca/ uit febrē ex suspirijs. Est aūt tri
stitia passio aie cū cogitatiōe sollicita de re su/
per cuius habitiōe nō cadit desperatio. Et est

Tristitia ē duplex vna d̄ preterito alia d̄ futuro.

tristitia duplex vna de p̄terito ꝛ alia d̄ futuro.
De p̄terito sicut cū quis tristaƭ de pditione pecunie vel alte
rius rei super cuius rehabitione sollicitaƭ ꝛ cogitat:qꝛ spe/
rat illā posse rehabere. De futuro v̄o sicut cū quis tristaƭ ti
more perdēdi amicū vel pecuniā vƚ eundi in exiliū sup quo
sollicitaƭ ꝛ cogitat:qꝛ sperat posse euadere dānu;. ¶ Et tri

Tristitia angustia et cogitatio cōueniūt ꝛ differūt.

stitia qdem ꝛ angustia cōueniūt ꝛ differūt. Conueniūt qde;
dixit Uiaticus qꝛ ambe oculos cōcauant ꝛ faciē versus tor
natilitatē adducūt ꝛ quasi ex eis sequiƭ angustia corpalis q̄
est nō qescere in aliq̄ figura in qua se statuet. ꝛ Ysaac voluit q̄
ambe cōueniūt in motu spirituū ad interiora. Et Ras.in.17.
cōti.dixit q̄ angustia ꝛ tristitia sunt idē. Et haly.3° practi/
ce voluit.q̄ ambe ipse ꝛ etiā cogitatio essent ide; ꝛ pp̄ea de
febre ex eis pueniēte vnū fecit capitulū. Sed differūt vt ap/
paret ex diffinitiōibus datis de angustia ꝛ tristitia ꝛ cogita
tio est meditatio pfunda valde de aliq̄ re in tantū.q̄ sic co/
gitans nō videt p̄sentem nec audit in p̄ntia sui loquentē. Et
Ysaac dixit.q̄ angustia ptinet ad v̄tutē vitalē cordis: tristi/
tia v̄o ad aialē cerebri ad quā ēt reduciƭ cogitatio. Alfara/
bius v̄o dixit.q̄ angustia est passio v̄tutis aialis. ꝛ tristitia
v̄tutis vitalis. Et qdā dn̄t. q̄ angustia est dolor aie de dāno
p̄terito de morte filij: tristitia v̄o de futuro ꝛ maxie cū non
pōt asseq qḋ affectat. Et qda; dn̄t. q̄ angustia est passio aie
in q̄ calor nālis q̄si subito reuocaƭ ad interiora:ꝛ dn̄t eā esse
subitā tristitiā. tristitia v̄o est passio aie paulatim eueniens
ꝛ in ea paulatim calor reuocaƭ ad interiora: ꝛ ideo sm̄ plm

febrem nō causat nisi cū multū fit perdurās. ita q̄ multi spiritus in multis retractiōibus reuocati in corde cōculcent ⁊ ⁊ inflāment aut causat febrē: q2 lz spūs paulatim iterius reuocent ipsis tñ reuocatis motiones plime ⁊ magne eis associant nunc versus ext cū spes ei aduenit nūc ad intra cū spes elōgat. ⁊ sic spūs cōmoti ⁊ agitati inflāmant ⁊ febrē faciūt. Tristitia itaq3 est minor passio q3 angustia ⁊ minus pducit ad ethicaz ⁊ ptisim q3 illa ⁊ silr eius febris est minor. Sepe tamen ab auctoribus vna pro alia ponitur maxime cum nō differant in signis ⁊ curis nisi scdm magis ⁊ minus.

Signa vero eius sunt vrina ignea cuius pcipit acuitas in emissiōe eius pp dñiū caliditatis ⁊ siccitatis in iterioribus ⁊ motū colere v̄sus viā vrine: nō tñ est vrina ignita ⁊ acuta sic in angustia. Et color palidus faciei minus tñ q3 in angustia. non. n. offuscat facies sicut in illa: imo in facie ⁊ oculis aliq3tulu3 redit coloris boni tūc. s. qñ spes crescit: vñ spūs mouent ad exteriora ⁊ oculi sunt submersi cū qete ⁊ subclausiōe. Dixit. A. oculi sunt cū debilitate depressionis. i. cū remissiōe depssionis: q2. s. sunt minus depssi q3 in angustia: imo qñq3 accidit eis oppo^m qd nō ptingit in angustia: qm̄ in tristitia lz oculi hēant motū ad subclausiones hñt iterꝫ aliqñ motū ad aptionē cu3 nō sit in ea desperatio: sed spes. Et in pulsu dixit Auic. appet saltus siue iectigatio quedā ex subito qñq3 motu ad extra ⁊ pprie cū sollicitudo ingrēdi rē insurgit. vel saltus. i. pmutatio de pfunditate pulsus ad eius eleuationē: quando. s. appet ei iam via assequendi qd sperat vel saltus. i. dilatatio ad extra pp dictam cām. Et quidam reducunt ad motum cordis saltum in pulsu.

Cura eius est similis cure effimere ex angustia: non tñ eget tanta infrigidatione ⁊ humectatiōe in ambobus instrīs. Dixit. n. Aui. q̄ hec cura remissioribus indiget. Dixit Hal. mitigationē tristitie molliri expedit. ⁊ hilaritatem facere. audiat ergo cātilenaꝫ diuersitates cū cithara ⁊ lira ⁊ tonos dulces. Et si estas fuerit in frigidis fit locis. Si v̄o hyems in locis secretis ⁊ spatiis nec plm faciat sōnū.

¶ De effimera ex timore. Cap. viij.

A timore aliqñ adeo reuocātur spūs ad interiora subito ⁊ impetuose. q̄ sic oculcati suffocant ⁊ extinguunt ⁊ sequit mors: ⁊ aliqñ mouent: sed nō sic subito ⁊ ipetuose: sed tñ sic vt cōculcent in iterioribus ⁊ corde vt inflāment ⁊ inflāmati febrē causent q̄ sm varias corpis dispōnes perducit ad ethicā aut ad febrē sincopalez.

Et signa huius febris dixit Aui. sunt prima signis eius q̄ fit ex angustia: q3uis sint itēsiora pp maiorē ⁊ magis subitā reuocationez siue motionē spūs ad interiora pp quā maior est diuersitas in pulsu. Et forma oculi est forma territi sicut in angustia est sicut forma suffocatis ⁊ pulsus fit in ista tremulus qui nō fit i illa. Et sitis ēt in hac febre magis accidit q3 in illa: q2 in hac calitas magis exiccat roridā humiditatē cius. Et in timore qdez magno adeo debilitat virtus cōtentiua nālis ac ēt virtus fixiua aialis vt pueniat exinde debilitas fixionis mēbroꝝ ⁊ ipsoꝝ titubatio: ⁊ per ɔñs etiā pulsus tremulus: nec nō ⁊ inuolūtarius ⁊ egestionis ⁊ vrine exitus. Et cū timor vltimat infrigidantur interiora ⁊ exteriora ⁊ suffocat caliditas. Cum v̄o non vltimat infrigidant exterioꝛ in pncipio ⁊ iteriora calefiūt sed in pcessu extendit ēt calefactio vsq3 ad exteriora.

Et cura eius dixit. A. est silis ei que fit ex angustia in ambobus instrīs. Oportet tñ in ista vt auferatur causa timoris ⁊ adducat eis securitas cum oībus eis que spē bonam faciunt ⁊ securitatē: ⁊ presertim nūcios aduocando noua portātes tribuentia spē bonā ⁊ tollentia suspitionem de his in qbus affuit timor cū his spiritū ⁊ calorem ad exteriora diuertēdo ⁊ administrādo infrigidantia ⁊ humectantia remissa ⁊ odorifera potentia aiam dilatare ⁊ letificare ⁊ prestare gaudium ⁊ iocunditatem.

¶ De effimera ex ira. Cap. ix.

Ira seu furor sm. G. nō est audacia: lz est ebullitio sanguis circa cor ex qua accidit feruor ⁊ iflāmatio in spū cordis pp appetitū vindicte. deinde: vt dixit Serap. calitas innata ⁊ spūs mouent ad exteriora vt iudicēt de nocētibus. sup. ⁊ vt vindictaz exerceant. ḡre ⁊ sanguis ⁊ spūs: spūs tñ pncipalius tanq3 magis aptus mouet malo ⁊ supfluo motu ex quo supcalefit ⁊ fit febris effi^a qua sm plm perducit ad febres humorales incēsiuas ⁊ qñq3 ad ethicaz.

Signa eius sunt dixit. A. rubedo faciei nisi ei admisceatur timor: q̄m citrinat tunc. Et facies quidez rubet dixit Serap. pp missionē sanguinis ad illud qd ex corpore appet. vñ inflāmatur ⁊ rubefit facies. ⁊ fortasse dixit. ipse fit calor citrinus ex timore cōmixto cū ira: q2 ppter timorem nō ita mittit sanguis ad exteriora: vnde nō sic inflammat. Rubedo tñ faciei nō apparet in pncipio rei: imo tunc facies fit palida reuocato calore ad interiora: sed rubet facies post q̄ mouet calor ad exteriora. Et propterea dixit Viaticus. q̄ aliquando facies citrinatur: q2 in principio. Primū.

¶ Et accidit ēt rubedo oculoꝝ vaporibus calis in motionem sanguinis ⁊ spiritus ad eos eleuatis: ⁊ pp vehementez motum eorum ad oculos ad exteriora proeminent oculi. Scōm.

¶ Et dixit Serap. tremorē patiunt. ⁊ silr dixit Viati. ⁊ hoc maxie erit qñ ira timori cōmixta fuerit tñ tūc pp malū motu3 spūum ⁊ ipsoꝝ multā resolōnē debilitat v̄tus cōtentiua mēbroꝝ: vñ tremūt mēbra. Et Aui. dixit qñq3 accidit qbusdaz eoꝝ tremor pp motū hūoris. s. colici ad os stōi eoꝝ mordicās ipm: aut pp debilitatē nārū. cū. n. nā irati est resolubilis debilis mouet in eo cola feruēs simul cū sanguine q̄ trāsit p sensibilia mēbra: maxie cū nā eā regulare nō pōt ⁊ tremorē ea pūgendo p modū rigoris inducit: ⁊ qñq3 ira pcedēte tremor eis accidit absq3 rigore apparēter. qd est qñ spūs vehemēter moti exterius v̄tute cōtentiua debilitata existēte vt eos cōtinere nō possit resoluunt: qbus resolutis mēbra in suo situ nāli ⁊ debito nō valent cōseruari: vnde tremunt. Tertiū.

¶ Et dixit Aui. accidit eis inflatio faciei silis ei que accidit in dormitiōe. s. in fine somni multi q̄ iflatio pua est ⁊ accidit pp vapores multos eleuatos ad faciē in ebullitione sanguinis. ista tñ inflatio nō perdurat nec remanet in eis sicut nec postq3 bñ euigilauerit dormiens: q2 transacta ira illi vapores resoluuntur ⁊ aspectus eorum est sicut aspectus irati. Quartū.

¶ Et mot^9 oculoꝝ dixit Sera. ē velox ⁊ vox fit alta ⁊ accidit qbusdā eoꝝ tremor labioꝝ ⁊ extrēitatū pp cās supradcās. Quintū.

¶ Dixit Serap. vrina in hac febre est citrina: lz nō est acuta pp motū cole ad exteriora. Et Ysaac dixit. vrina in hac febre nō hz acumē. Aui. v̄o dixit. vrina est rubea acuti tactus pp hec dixit quidā. vrina est acuta in pn^o ante expāsionē cole ad exteriora sed in pcessu cola expansa nō est acuta. Et subdit A. qñq3 est ei aliq3tulū claritatis siue tenuitatis. Et hoc erit qñ calor nālis non oino loca digōnis deseruit veniēs ad exteriora. Cum aūt in suo exitu ad exteriora multuz ipsius resolueret ⁊ loca digōnis essent eo priuata: tūc esset in vrina turbatio non claritas. qdam v̄o dicunt q̄ vrina dz esse citrina clara subtilis qñ nō est vehemēs ebullitio ⁊ cōmixtio: ⁊ per ɔñs qñ calor multū trahit ad extra ⁊ per oppo^m appet turbida. Et 5° dinamidiarum dr. q̄ in hac febre vrina crocea ⁊ ignea est: ⁊ q̄ extra consuetudinem colica venit cum morsu veneris exsistēs egestio: licet sm plm nā in eis fit constipata. Sextum.

¶ Et pulsus dixit Sera. est velox eleuat^9 magn^9. Et Aui. dixit. q̄ est grossus plenus pulsans frequēs. Et 5° dinamidiaꝝ dr q̄ pulsus nō fit minuēs neq3 deficiens sicut in his q̄ ex tristitijs aut vigilijs aut cogitatiōibus fiunt ⁊ hoc est pp cursum sanguinis ⁊ spūs ad exteriora loca arteriarū: ⁊ hoc ideo est q2 magna est in interioribus necessitas euentandi. Septimū.

Cura huius egritudis est due res. p^a est cāe ablatio: ⁊ 2ª est caloris febrilis extictio. ¶ De p^a ait Sera. Cure sūt due res.

Ingeniemus in pmis vt sedemus irã ꝛ bonũ faciam⁹ anhe litũ eius cũ delitijs: ꝛ delitie sint ad vnũquẽqꝫ eoꝝ cũ eo qd bonificat aiam eius plus. Mãsuescere.n.dixit Hal. opꝫ ꝛ se dare ꝛ seipsuꝫ iocũdare. Sedant aũt irã inductiões ꝛ pmis siones de vindicta fienda: sed suo loco ꝛ tpe ꝛ cõmodius ꝛ magis apte ꝛ cũ obtinentia pluris honoris ꝛ admonitiões ẽt rõnabiles que refrenãt motũ spũs ꝛ cõuertũt ipsuꝫ ad interiora corpis cũ suauitate ꝛ paulatĩ iducẽdo ẽt eis si oportuerit aliquẽ timorẽ p demõstrationẽ dãnoꝝ ꝛ maloꝝ q̃ inde euenire pñt in executione saltẽ festine vindicte. Jocũdos aũt reddunt eos tripudia ꝛ ludi delectabiles ꝛ res noue placibiles ꝛ truffe histrionum: circa quas eorũ aius occupet ꝛ presentia socioꝝ dilectoꝝ narrantiũ res que ab ira remouent ꝛ ostẽdentium vindicte plenã sufficientiam precessisse.

Dieta ꝛ potio. ¶ Scda aũt res dieta cõplet ꝛ potione. Fugiãt itaqꝫ aereꝫ calm ꝛ vẽtosum ꝛ multũ luminosuꝫ ꝛ morã in loco tumultuoso ꝛ vitẽt narrationẽ eoꝝ q̃ ptinẽt ad rixas ꝛ bella ꝛ deuitent mot⁹ fortes ꝛ ipetuosos ꝛ fricatiões. ¶ Et dixit Serap. oꝫ vt phibeant a balneo: qm vt qdã dñt. si fiat balneatio in aqua cal'a inflãmant spũs ꝛ ad exteriora nimiuꝫ trahunt ꝛ cũ frida si fiat retinebunt fumi collici q ad interiora cõuersi spũs p amplius igniẽt. Et bñ dñt isti ꝯtatẽ pdicta durãte ira ꝛ inflãmatione. Jn fine ꝟo debẽt poni in tina aq̃ dulcis tepide. Jn hac.n.febre aq̃ tine oꝫ esse remissioris caliditatis q̃ꝫ in ceteris effimeris. Jn aere aũt balnei nullo⁰ morari debẽt. Dixit Al. balneũ tardet vsqꝫ ad recessuꝫ eius.s. ire vel febris ꝛ in loco balnei ita moret vt neqꝫ a vẽto neqꝫ a frigore tangat ꝛ eo egrediẽte a balneo aquã frigidã igrediat ꝛ ab ea citissime egrediat. Et cũ egressus fuerit aq̃ roſ. capiti suo infundat ꝛ pect⁹ ex ea ꝛ sandalis ꝛ cãphora liniat ꝛ deuitẽt vigilias ꝛ cibos cal'os. Dixit Serap. nõ potemus eos vino donec sedet calitas. Et Hal. dixit. nõ accipiãt vinũ auget.n. iracũdiã. Et Al. dixit. oino a vino abstineãt nisi ex eius dimissiõe magnũ sequat nocu^m. A. ẽt phibet vinũ ꝛ ꝟe phibendũ est in eius pn⁰ nisi timeat nocu^m magnũ vt casus in sincopim: ira tñ sedata ꝛ declinãte febre põt cõcedi vinuꝫ debile aquosuꝫ vel bñ limphatũ. moreant autẽ in aere tpato vel ad friditatẽ puã declini qeti aut dormiẽtes vt dixit. G. somno plimo: nõ tñ tãto nec sic pfundo. qꝫ ad infridationeꝫ corp⁹ pducẽ possit. Et cibis vtat fridis ꝛ hu. ꝛ facilis digõnis. ꝛ pot⁹ sit aq̃ frida inqt Ga. x⁰ terap. Quidã iuuenis in caumatib⁹ canicularib⁹ febriuit ex ira ꝛ bibit in p̃ paroxismo aq̃ fride duas cotilas ꝛ ꝯfestim euomuit colaꝫ rubrissimã ꝛ paulo post deorsuꝫ ẽt emisit. Et deinde rursus in cibatiõe accepit aq̃ fride cotilãs ꝛ nõ vltra febriuit. ¶ Potio ꝟo fridis ꝛ hu. pficit. respicit.n. ifridatio ꝛ hũectatio cãm simul ꝛ dispõnẽ. Cũ his tñ dixit Serap. oꝫ vt studiũ sit i corde: qꝛ hui⁹ iceptio febris ꝛ origo nõ est nisi in corde. Vñ bñ dixit Zoar. vas in potu illud in q̃ est infridatio ꝛ sedatio ire sicut syrupũ lingue bouis: qm ipse letificat ꝛ sedat irã Al. dixit. pot⁹ sit succus granati musci rob de ribes ꝛ maloꝝ acetosoꝝ ꝛ acetositas citrini ꝛ silũ. Et sup spũalia apponant epitimata ex oleis ꝛ saccis ꝛ aqꝫ frigidis ꝛ hu. odoriferis. Et dixit Serap. remoue acuitatẽ vrine quãto poteris: qꝛ acuitas vrine iram auget. Et oꝫ vt eoꝝ nã leniat: qm sepe cõstricta est. Hꝫ tñ fiat cũ lenientibus frigidis cassiafistula mãna ꝛ tamarindis zuccaro viol'. ꝛ silibus ꝛ cũ exhibitione seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ: qm alterant col'am ꝛ pꝛocant ꝛ cum vrina educũt.

¶ De effimera ex gaudio. Cap. x.

Gaudium q̃nqꝫ adeo intẽditur vt spũs ita versus exteriora moueat ꝛ exhalare faciat qꝫ remanet fons eoꝝ ita depauperatus vt infrigidet ꝛ extinguat calor nãlis in corde ꝛ sequat inde mors vt Ga. voluit 4⁰ de accñti. Et de h̃ loquẽs Raſ. 7⁰ cõti. ait. Jdeo accidit effimera ex letitia: qꝛ ipsa caliditatẽ facit exhalare: qñ autẽ gaudiũ sic intendit siue cito accidat siue paulatim spũs mouent ad exteriora male ꝛ supfluo motu vñ inflãmant ꝛ febrẽ causant effi. que sepe trãsit facit in sinocbã inflatiuam.

Et signa eius sunt rubedo faciei ꝛ pemiñẽtia oculorũ ꝛ aspectus eius est aspectus gaudẽtis ꝛ risus multus ppea qꝫ multi spũs mouent ꝟsus faciẽ ex pceptione rei gaudiose. Dixit Aui. signa eius pria sunt signis eius q̃ est ex ira nisi qꝛ forma oculi ẽ forma gaudẽtis nõ irascẽtis. Jn vtroqꝫ.n. spũs ad exteriora ppellunt: sꝫ in ira magis subito ꝛ i gaudio magis paulati. Et frequẽtia.s. ꝛ velocitas est i pulsu minor q̃ꝫ i fcã ex ira: qꝛ min⁹ incẽdiũ est i interiorib⁹ i fcã ex gaudio ꝛ vrina nõ mitrã hꝫ acuitatẽ. Et accit i hac febre aliqñ tremor ꝛ ipo⁹ sustinẽdi mẽbra pp debilitatẽ ꝟtutis cõtẽtiue mẽbroꝝ sequẽtẽ ad multã resolonẽ spũs.

Cura eius dixit Aui. pria est cure ei⁹ q̃ est ex ira differẽs ab ea in h̃ qꝫ in ista frida approximãda ab ext debẽt eẽ itẽsiora vt magis claudẽdo poros magis phibeãt spũs aduẽtũ ad exteriora ꝛ ipsi⁹ resolonẽ ꝛ qd istis debẽt nũciari ea q̃ tristari faciũt ꝛ cogitare. aut saltẽ q̃ timorẽ iducãt ꝛ vt assistãt ei viri sibi odiosi. Et q̃ ab intus admistrant nõ debẽt eẽ sic frida vt in fcã ex ira ne noceãt minere ꝟtutũ debilitataꝝ in iterioribus ꝛ in corde pp supfluã expansionẽ caloris. Jn hac ẽt febre nõ est intentio tanta ad humectandum nec ad naturã leniendum nec ad sedanduꝫ vrine acuitatem.

¶ De effimera ex calore siue mora in aere calido. Cap. xj.

Quandoqꝫ qs morã ꝯhit lõgã in aere cal'o maxie in dieb⁹ canicularib⁹ aut in stusa aut corã igne fortis: vñ ꝛ ex cõtactu ad aerẽ calm ꝛ ex aere cal'o intus ispirato inflãmant spũs cordis ꝛ fit febris effi⁹ q̃ aliqñ facit ebullire col'am ꝛ pducit ad febres colicas maxime dispositos ad ipsas ꝛ q̃nqꝫ perducit ad ethicam.

Et signa eius sunt anhelitus magnus ꝛ frequẽs pp caliditatẽ multũ additã in spũalibus ꝛ corde ꝛ silr pulsus ꝛ maxime appet magnitudo eius in diastole ꝛ tactus corporis sui inuenit ariditatẽ ꝛ caliditatẽ imensam quãtam nõ percipit eger in interioribus neqꝫ sitis correspõdet calitati reperte exterius: qꝛ minor est q̃ꝫ illa idicet ꝛ sedat sitis eius per aeris fridi inspirationẽ plusq̃ꝫ. per potum aque frigide pp cãm eius esse in spũalibus: ꝛ vrina non est multũ tincta ꝛ significat eam antecessio causarum eius.

Cura est vt deuitent aerẽ calidũ irã motũ fricationes ꝛ vigilias: sed locent in aere frigido ꝛ hu. ꝛ iuxta fontes ꝛ riuos ꝛ vmbras arboꝝ frigidoꝝ ꝛ sternent in loco rami ꝛ flores frigidi odoriferi ꝛ in tali loco qescat ꝛ dormiat pro posse. Dixit Gal. 8⁰ terap. Qui febriũt in estuationibus infridatius educatione indigẽt: quapp cibis fridis ꝛ silibus potib⁹ alẽdi erũt. Dixit Hal. accipiãt refrigeratiuã aquã cũ zuccaro ꝛ panẽ mundũ infusuꝫ ꝛ refrigeratũ in niue ꝛ olera ꝛ fructus frigidos. Et Aui. dixit. det eis in potu aqua frida ꝛ que currũt cursu eius sine cessatiõe.i. frequenter donec declinet febris ꝛ tũc a potu eius desistãt. Ante tñ cibationẽ in balneo aque tepide mittant cauẽdo sibi a cõtactu potu balnei ꝛ aere cal'o eius. Et exeũtibus eis a balneo aspgant aq̃ frida nõ excellẽtis friditatis supra totũ corpus ꝛ inũgant oleo roſ. ꝛ nenufarino ꝛ silibus actu fridis ꝛ cuꝫ aceto ꝛ aq̃ roſ. conquassatis. De potione in hac febre dixit Auer. colliget. 7⁰. Que pp moram in aere cal'o febris accidit plurima indiget refrigeratione.s. ab intus ꝛ ab extra.

¶ De effimera ex balneatione in aquis calidis. Cap. xij.

Cum quis in aqꝫ sulfureis ꝛ alijs termalis nãliter calidis balneat moraꝫ in eis trahẽs accidit aliqñ vt mediãte anhelitus inspiratiõe aer calidus in supficie ipsaꝝ aquarũ existẽs trahat ad cor ꝛ inflãment spiritus eius maxime iuuãte ad hoc alteratiõe ad caliditatem facta a contactu ipsarũ aquarum calidaruꝫ ꝛ fiat febris effimera que perducit ad febres colericas ꝛ aliquando ad ethicam.

Et dixit quidā. pōt ēt hec febris ꝓuenire ex balneatione longa in aquis dulcibus calefactis. hoc tñ rarius cōtingit.

Signa eius sunt sitis intensa que potu frigido nō sedatur: sed mitigat̄ aere frigido ⁊ accidūt reliqua signa dicta in febre ex aere calido: nisi qꝛ in facta ex balneatione in aq̄s termaticis asperitas in cute est maior: sed in aquis dulcibus balneatione cutis inuenitur mollis.

Et cura huius est silis cure illius. Dixit Ras. in diuisionibus. Illū qui ꝑ longā morā in aere balnei febrit in aere vēti sedere fac ⁊ dormire in eo frido. Et da ei in potu aquā cū niue. Aer tñ nō sit excedentis frigidatis ⁊ infundat̄ totū corpus in aq̄ leuis caliditatis in q̄ sint herbe camomilla ordeū ⁊ silia. Et inūgant̄ post abstersionē ab infusione ꝑdicta cū oleo viol. ⁊ de camomilla tepido. Aui. tñ dixit. ꝙ necītas ad balneādū. i. īfundēdū plus est q̄ȝ ad inūgendū ⁊ ī fine potet̄ potu vini debilis multū limphati: ⁊ potio sitr adimpleat̄ sicut eius q̄ est ab aere calor: nisi qꝛ nō oȝ exterius approxiare esse tāte friditatis virtualis: nec debēt actu frigida: sed tepida applicari. dixit Ras. sup ipsius cor pones sandalos ⁊ aquā rosatā ⁊ cāphoraȝ cū rosis tritis.

¶ De effimera ex soliditate opilatione siue terrestreitate cutis. Cap. xiij.

Dixit Gal. 8° terap. A qbus nō resoluunt̄ fumi cali capinosi soliti resolui ⁊ hoc ꝑ cōstrictionē cutꝭ pati sunt a febre capi effi^a. Uerūm dixit. ipse vt 6° ponit̄ cōtiñ. Corpa de qbus dissoluit̄ vapor dulcis ex bonitate sanguinis ipsoꝝ q̄ñ eis cōdēset̄ supficies eoꝝ nō calefiēt. s. febrili calore: sed replebunt̄. Sed corpa de qbus dissoluit̄ calor pūgens calefiēt quotiēs cōdēsabit̄ supficies ipsoꝝ ex vapore pungēti qui dissoluit̄ de sanguine malo. hmōi. n. corpa in qbus est sanguis mal⁹ quotiēs euaporāt vt debēt sani erūt: sed non sanitatis firme. Et si corrūpat̄ euaporatio: qꝛ. s. retineat̄ ex ꝯdēsatiōe supficiei corpoꝝ ipsoꝝ accidit in eis effi^a. Et si corrūpit̄ euaporatio ex opilatiōibus ꝓfundis accidit eis febris putrida. Et corpa q̄dē in qbus capinosus fumus solet dissolui sunt corpa rara pilosa calidi tactus ⁊ pūgitiui quoꝝ vrine ⁊ egōnes russe sunt ⁊ cū famē sustinēt vrine coꝝ pūgūt ⁊ egōnes coꝝ sunt pauce ⁊ sicce ⁊ irascibilia sūt multūq; sunt vigilātia ⁊ somn⁹ leuis ⁊ puus ⁊ color eoꝝ est russus ⁊ pulsus magn⁹ ⁊ frequēs ⁊ maxīe si etas fuerit iuuētutis ⁊ tps ⁊ regio calida. talia. n. corpa si oppilationē poroꝝ passa fuerint retinent̄ ꝑdci fumi. vñ facile febres icurrūt. ¶ Dixit Sera. scias. ꝙ nō oē corpus q̄ñ induraf. i. solidat̄ ⁊ cōstringit̄ cutis ei⁹ accidit ei febris. Cutis aūt soliditas: dixit Ga. 2° de crisi. accidit: aut ꝑ frigus aut cū obuiat corpi res stiptica pontica de cuius ꝯsuetudine nō est vt ei obuiet sicut illud qd̄ accidit balneato in aq̄ aluminis. Et Aui. dixit. aliq̄ñ accidit ex frigore ⁊ balneatiōe cū aq̄s stipticis fridis vt cōdensent̄ pori apparētes ⁊ coartent̄ vapores fumosi q̄re accidit febris. Et Auer. 7° colli. ait. cutis densat̄ ꝑ frigus: ⁊ ꝑ in aq̄s stipticis balneationē: aut ꝑ necessarii balnei negligentiā: aut ꝑ totius corpis sicitatē sicut in illis accidit qui in aere calidissimo degunt. ¶ Multe ēt assignant̄ huic cōstipationi cāe hincinde ab auctoribus sumpte. Cōstringitur. n. dixit Gal. ex balneo albulaꝝ aquaꝝ. i. aluminosaruȝ. sup. ⁊ quarūcūq; aliaꝝ stipticaꝝ: ⁊ ꝑ quecūq; implasment̄ ⁊ inuiscant̄ poris ex appositis exterius: ⁊ ꝑ multiplicationē sordiū in exterioribus corpis ex dimissiōe balnei aut fricationū ꝯsuetaꝝ. Et subdit. est ēt cū imoderatior siccitas poros densat vt ex effusiōe aq̄ multū calide sup corpus aut fricatiōe aspa solidāte poros cutis ⁊ silibus: ꝑpes ꝓhibet̄ qui flore eris vtit̄ in balneo. ⁊ qui vtit̄ multo vino. s. pontico cū pauco oleo ad inūgendū corpus ⁊ qui vtit̄ oleo lētiscino vl̄ aliis stipticis oleis vl̄ emplis. Et ꝓhibet̄ s̄m vnūquēq; diē ad solē morari ⁊ in puluere voluptuarie prohibet̄ mora ⁊ itineratio in aere frigido ⁊ balneatio ⁊ infusio cū aq̄s frigidis de ꝑdictis tñ causis magnis efferētes ⁊ sepius hanc febrem sunt cōstipatio ex stipticis ⁊ frigiditate aeris vl̄ aque frigide balneatiōe. ¶ Inqt Ga. 10° tera. Effimeraꝝ ex cōstipatione nō est oiuȝ eadē dispō: sed q̄dā inseꝑabilē. i. cōtinuā hñt cōstipationē ⁊ q̄dā nō inseꝑabilē. i. nō continuā. Et haꝝ q̄dē nō inseꝑabiliū q̄dā hñt eā multū coherentē ⁊ raro separabilē: ⁊ quedā hñt accipientē seu augentē seu anticipē: ⁊ q̄dā raro inseꝑabilē. i. plīm separabilē. Raro inseparabilis cōstipatio est his qui febriūt ꝑ aquas stipticas vel ꝑ infrigidationē vel breuē obstructionē. multū aūt cōstipatio coexistit his qui ꝑ incensionē febriūt solis: anticipē dispōnem ad cōstipationem hñt hi qui ꝓpter laboreȝ febriūt: sed qui ꝓpter irā vel tristitiā vel vigilias vel intensam cogitationē vel indigestionem vel bubonem raro eis coexistit constipatio.

Sequens aūt de dictis cāis incipiaȝ a calore aeris cū suis cōparibus. cū. n. laborat q̄s circa ignē forte vel sub sole estiuo capite coopto aut effundit̄ sup corpus eius aq̄ vehemēter calida aut voluptuat̄ ⁊ plīm resoluit̄ in arena calida ⁊ cinere seu puluere calido aut fricat̄ dura ⁊ longa fricatione accidit ei vt arefiat ⁊ induretur cutis eius ita vt fiat sicut testa fructuū aut sicut cutis brutoꝝ ⁊ attenuant̄ inde pori cutis eius ⁊ cōstringunt̄ ita vt supfluitates fumose in eo gñate nō valentes exire retineant̄ ⁊ trāspiratione ꝓhibita inflāment̄ ⁊ inflāmata inflāment spūs ⁊ sequat̄ febris effi^a que multotiēs ꝑducit ad ethicā ꝑ cōsumptioneȝ humiditatū corpis ⁊ aliq̄ñ ꝑducit ad febres colericas maxime si cōplexio patientis calida fuerit ⁊ sicca. De ea q̄ fit a calore extrinseca.

¶ Signa huius febris sunt accensio alicuius dictaꝝ causarum ⁊ cutis induratio cuȝ siccitate ⁊ caliditas sentit̄ acuta in toto corpore ⁊ patiente ⁊ etiā a tangente ⁊ erunt cuȝ ea sitis ⁊ angustia ⁊ alia signa dicta in effimera ex balneis calidis.

¶ Cura eius post abscisionē cāe est extinctio caliditatis eius que iplet̄ dieta ⁊ potiōe. Et dieta q̄dē est vt morā trahat patiens in aere hūido multū nāliter vel artificialr hūectato q̄ ad paruā declinet caliditatē: ⁊ in eo letet̄ ⁊ gaudeat. Et dixit Gal. 8° terap. Eos qui ꝑ siccitatē solis. sup. vel sui cōparis febriūt fricare opȝ minus balneare aut plus. Idcirco administret̄ balneū aque dulcis. in aq̄ morā trahat sufficientē q̄ cutē mollificet ⁊ fumosas resoluat supfluitates ⁊ post exitū a balneo inūgat̄ cutis cū oleis frigidis ⁊ hu. deinde q̄scat ⁊ dormiat ⁊ nutriat̄ cibis ⁊ potib⁹ hūectātibus decliuib⁹ ad friditatē facilis digōnis. Et alteret̄ febrilis discrasia cū medicis cordialib⁹ fridis ⁊ hu. qbus maxīe vtendū est ab intra. Ab ext̄ v̄o applicate poros ꝯstringūt: ⁊ nō cōueniūt nisi sup mēbris spiritualibus cū non supponant̄ multum frigide.

Cum etiā q̄s ꝯhibet longā morā stando vel itinerando in aere multū frō vel se balneando in aq̄s fridis obstruunt̄ pori cutis eius frigiditate coartāte: vñ retinent̄ vapores capinosi qui debēt ⁊ solebāt excludi ⁊ cōclusi supcalefiunt ⁊ inflāmant spūs ⁊ fit febris effi^a: ⁊ coadiuuat ad hoc indebita ⁊ insufficiēs euentatio cordis ꝓueniens ex cōstrictione facta in pulmone ⁊ lesiōe toracis a friditate illa causata: vñ non hñ euētatū calīm cordis inflāmat̄ ⁊ spūs cū eo. De ea q̄ fit a friditate extrinseca.

¶ Dixit Ga. frigiditas febrē non gñat. s. per se ⁊ imediate: imo per se ⁊ rōne sue ꝓme actiōis q̄ est infrigidate febrē curatiꝭ gñat febrē p accñs: q̄ñ. s. ipsa nō est tāta. ꝙ mortificet: est tñ tāta. ꝙ poros densat ⁊ fumos cōcludit. tūc s̄m dictuȝ modū febrē facit. Et si q̄dē densationē fecerit ꝓfundā ⁊ vapor cōclusus fuerit acutus febreȝ gñat putridā. si v̄o fuerit suauis nō gñat putridā: sȝ posset gñare sinochā sine putredine. Si v̄o friditas solū dēsationē supficialē fecerit tūc gñatꝭ vt dictū est effi^{am} q̄ dixit. A. multotiens ꝑducit ad putridā.

¶ Dixit Constā. in pantegni discernit̄ si mutat̄ in putridā: an nō: qꝛ si recedit cū sudore ⁊ laudabili vrina in pulsu eq̄li signat effi^{am}. s. solui ⁊ nō mutari in putridaȝ. Si v̄o moret̄ ⁊ nō mundificetur corpus a calore: ⁊ pulsus fuerit diuersus ⁊ vrina indigesta ⁊ fetida mutari ipsaȝ in putridā demōstrat̄.

¶ Signa eius: dixit Aui. sunt eius cāe. s. p̄cedētes eam vel adhuc p̄ntes. Dixit Gal. 2° de crisi. inuenis caliditatē in p̄mis cū ponis manū tuā sup corpus egrā. q̄ si ꝓlongas morā aliquātulū inuenies eā acui. Et Aui. dixit. corpus in ea in p̄imis cū tangit nō est vehemētis calitatis: cūq3 figit manus sentit calor eleuari. ¶ Et Constātinus dixit: cutē h3 cōstrictā ꝛ solidā cui si manus apponat in initio paruus calor sentit: que manus si imorat calor augeri p̄cipit. calor. n. in initio nō appet magnꝰ pp̄ frigiditatē aeris ꝛ poroꝝ cutis cōstrictionē nō sinētis calorē ip̄rimere in manū: sed cū manus diu inheret suo calore frigiditatē abijcit ꝛ poros lapsat ꝛ sic demū calor emergit in manū3. ¶ Dixit Serap. pulsus eoꝝ sunt p̄ui veloces cōtinui: ꝛ p̄uitas est pp̄ frigus in exterioribus indurās et arteriā: ꝛ velocitas ꝛ cōtinuitas est: q2 calitas iā submersa est ad iteriora ꝛ nō sufficiēter sibi satisfacit cū pulsus p̄uitate. dixit tn̄ Ga. 2° de crisi. nō inuenis pulsum minorari sicut minorat in tristitia ꝛ tedio ꝛ vigilijs ꝛ labore supfluo: q2 nō tn̄ debilitat in ista febre v̄tus sicut in illis: eo q̄ ꝓfunditas aeris ꝛ dēsitas cutis ꝓhibēt resolōnē multā fieri: ppea dixit Aui. pulsus nō est in p̄uitate in qua est in illa que fit ex angustia ꝛ tristitia ꝛ fame ꝛ his cōparibus: q2 nō est ibi resolō: sed est velox pp̄ necītatē3 additā nisi frigus vehemēs. s. adeo q̄ nō faciat febrē: sed nō sinat vapores eleuari ꝛ calorē n̄alē extinguat. Et subdit. forasse pulsus declinat ad duritiē ꝛ hoc q̄n frigus super eos ꝓlongatū fuerit. ¶ Et in hac febre semp adest anhelitus malitia pp̄ lesionē3 inductā toraci ꝛ pulmoni. ¶ Dixit Gal. 2° de crisi. nō inuenis corpa eoꝝ detumefacta neq3 oculos eoꝝ ꝓfundos neq3 exiccatos: sed inuenis eos q̄̄n humidiores ꝛ grauiores q̄3 erāt in hora sanitatis. Et Aui. dixit. oculus nō est ꝓfundus: imo appet inflatus pp̄ vaporē coartatū. sup. ¶ Et facies et dixit Uia. mutat colorē ꝛ aufert pulchritudinē: mutat. n. in liuiditatē ꝛ obscuritatē ꝛ s̄m plm facies est palida nō rubicunda nisi post ap̄tionē poroꝝ. ¶ Dixit Serap. ineniūt grauitatē in capitibus suis ꝛ in reliqs p̄tibus corpis sui. ¶ Et Uia. dixit. in capite sentit frigiditas cū grauitate ꝛ cū ea s̄m plm est grauitas cāne pulmonis ꝛ catarrus ꝛ coriça in ea sunt familiares pp̄ cōsumptionē factā a frigiditate. ¶ Isaac tn̄ dixit. nares eoꝝ parū aut nihil emittūt maxime in p̄n° vel si ex eis aliqd currit in p̄n° est tn̄ ꝛ viscosum: ꝛ est cū ea sitis magna. s. respectu calitatis exterioris. nā in ea vt dixit Uia. corpus exterius refrigescit: intrinsecus v̄o calet. ¶ Et cutis inuenit aspa pp̄ multā cōdensationē eius. Et dixit. A. est cū nigredine ꝛ frigiditate inducēte opacū. ¶ Et dixit Gal. 2° de crisi. nō fit vrina rufa ruffedine tinctā hn̄s. Et Sera. dixit. vrina est alba aut declinis ad citrinitatē p̄uā: q̄m calitas nō cōpleuit tincturā vrine Aui. v̄o dixit. vrina q̄nq3 est alba: q̄m calitas est p̄focata ꝛ h̄ erit p̄cipue in p̄n° ꝛ aug^{io} ꝛ q̄nq3 est tincta: q̄m calitas que resoluta fuit. i. calida supfluitas que hactenus resolui ꝯsueuit p poros ꝛ mō nō est resoluta pp̄ eoꝝ cōstrictionē expellit ad vias vrine: ꝛ vn̄ tingit. ¶ Cura eius est cū omni sollicitudine abscindere cām maxime eā que adhuc p̄ns est. Dixit Gal. 8° terap. his qui fumosa ꝛ humosa trāspirāt quecūq3 viscosa ꝛ pichimia. i. humoribus grossa custodiēda sunt: q̄ opilāt. Et. n. ea que implasmant poris opilant ꝛ ea que deficcāt cutē vltra mēsurā vt mora multa sub sole. Fricari nitro vel salibus. s. fortiter: vel exercitijs multis aut fricatione dura vel puluere ꝛ silia custodienda sunt vt a gēte multa aere frigido multo somno aspersione aq̄ frigide ꝛ ros. ꝛ aliaꝝ aquarū stipticaꝝ. Isaac tn̄ dixit. q̄ exercitiū ꝑuū3 dissoluit nō qdē corpus: sed fumos retētos vel dissoluit. i. deopilat. ¶ Dixit Gal. hi calefactiua indigēt dieta. dixit ergo inde Hal. In loco op3 esse secreto: q2 a vētis ꝛ aere frigido coopto qui sit multū humectatus siue nō siccus. Et Uiaticus dixit. vicinū hēant carbonum focū vt aeris ꝓhibeant frigiditatē coopiantq3 lenib^{9} vestimētis in quo loco ꝛ sub qua coopṫura pānoꝝ totū: dixit Alm̄. fricandū est. s. tenui ꝛ leui fricatione ꝛ nō forti: vt dixit Hal. multa. n. ꝛ fortis fricatio. dixit auctor cōpēdij. corpus indurat: mollis v̄o corpus humefacit. ¶ Dixit Auic. fricent cū3 illis que poros abstergūt ꝛ mollificant eos. Et deinde statim dixit Aui. facta. s. fricatione coopiat pānis. s. calidis donec sudet. Dixit. n. Mes. q̄ sudoris ꝓuocatio in hoc est multū vtilis: ꝛ in hac calefactiōe ꝛ sudore diu moret donec hn̄ expiret calitas ꝛ vapores plurimi excludant ꝛ resoluant. ¶ Cūq3 febris cessat. i. cessare incipit ꝛ declinat: dixit Alm̄. domū calidā balnei ingrediat in qua morā faciat donec sudor egrediat. Et dixit Uiaticus: plus i aere eius calo q̄3 in solio moret. sup. q̄3 in aqua. Et. A. dixit. cū3 declinat febris igrediat balneū ꝛ balneet cū aqua ad calitatem declini. s. post morā in aere balnei. p̄us. n. stuphādus est si aderit dispō ad stuphandū. Et Aui. iō subdit. ꝛ cū aere calido. Et dixit Aui. fricent ꝛ balneent in aq̄ calida valde. referēdo ly valde ad ly fricent. na3 tūc magis lauat ꝛ abstergit poros ꝛ aperit. Et nō est referēda illa dictio valde ad ly aquā calidā: q̄m ꝯdiceret ei qd̄ dixit. cū aqua ad calitatē declini. Et q2 et vt supra patuit: aqua valde cal'a cōdensat poros nō aperit. Et subdit Aui. op3 vt an̄cedat balneatio cū3 aqua balneationē cū aere nō intelligēs de p̄mo introitu balnei: q2 vt p3 per Alm̄. ꝛ Uiaticu3 in p̄mo introitu balneatio in aere p̄cedit balneationē in aqua. Sed itellexit in fine balnei hoc est post q̄3 balneatus est cū aq̄ stet aliquātulū in aere balnei vt exiccet corpus: ꝛ nō remaneat aqua in porositatibus eius ne tandē reuersa ad dispōnē3 suā n̄alē frigidā poros dimittat clausos. Et Gal. qdē voluit balneū esse reiterādu3 ꝛ bis ꝛ tertiū semel nō sufficit ꝛ eger balneo fuerit assuetus. Et Auer. colliget. 7° dixit. balneatio medicatio huius febris existit in cal'a aut tepida aqua post declōnē paroxismi. calidus tn̄ aer balnei calida aqua melior existit. Dixit Aui. embrocent sup ipsos aque in qbus decocte sunt sicut marastrū aut amaracū. i. matricaria ꝛ anetū ꝛ sisimbriū ꝛ silia. Et debēt iste aque esse actu calide. Ait. n. Auer. vbi. s̄. Embrocatio post balneū ex aq̄ frigida vt mihi vr̄ iteratā ꝯclusionē faceret poroꝝ nisi pori minuti ab intus forēt aperti aut corpus esset nimis calefactū. ¶ Post fricationē aūt ꝛ balneationē ꝛ abstersionē. dixit Aui. inungat corpus cū oleis dilatantibus poros in qbus stipticitas nulla reperiat: vt dixit Auer. sicut est oleū anetinū ꝛ yrinū ꝛ de camomilla ꝛ silia. Dixit tn̄ Serap. nō op3 vt vtat oleo aliquo ante sudore3 vt non opilent pori pp̄ viscositatē olei: ꝛ iō dixit Aui. postponat in eis inunctio quousq3 sudēt ꝛ facta sit ap̄tio. post balneū v̄o ꝛ inunctionē qescat ꝛ dormiat deinde cibet. ¶ Et sint cibi eoꝝ dixit Aue. ꝑtati ad calitatē declinātes vt turtures ꝛ coturnices ꝛ silr̄s ꝛ aq̄ mellis valde vtilis est. Et Al. dixit. In cōmestione cibos sumāt subtiles ꝛ vinu3 forte bibant. sup. nō quidē purū: sed cōmixtū aqua. Dixit. n. Aui. cibent cibis lenibus ꝛ aromatiçent ꝛ sumāt in potu vinū album subtile cōmixtū. s. aqua. Est. n. eis melius q̄3 aqua per illud qd̄ est in eo de sudatione ꝛ ꝓuocatione. s. ois excretionis: vt dixit Gal. 6° ꝛ xi° terap. Hal. tn̄ dixit. si p̄ua est densatio parū vini ei tribuat vt aperiant eius calore pori ꝛ dissoluant inclusa. Si v̄o magna est vinū nullo° est dandū. Uinū enim ad aperiendū poros fortius densatos nō sufficit. liquefacit. n. humores ꝛ dissolutos ad poros mittit ꝛ addit opilatio ꝛ si necīa fuerit vētris lenitio cū clysteri fiat. ¶ De cura aūt huius febris per potionē auctores pauca dixerūt cōfisi de abscisiōe cāe per curā supradictā. Si tn̄ post abscisionem cāe febrilis caliditas remaneret alterent cū infrigidātibus nō eleuatis in gradu frigiditatis. Dixit Gal. 8° terap. Si ex dispōne aeris frigidi febricēs patiat caterrū vel coriçam anteq̄3 digerant hūc balneare non o3. sup. s3 hn̄ postq̄3 digesti fuerint. Et tūc in balneo. i. post balneū caput infundere oportet calefacientibus oleis: ideo dixit. A. fundat ex eis super caput. Et Rasis dixit. in distilationibus fiat effusio

Aq̄ valde cal'a cōdē sat poros [illegible]

olei calĩ sup̃ sinciput ꝛ vaporatio cũ panis. Et Serap. ꝛ silr Uiati. dixerũt confortemus spũm aialem in eis cũ odoramẽtis aromaticoꝝ vt sansuci ꝛ siliuz. Atq̃ ꝯ catarrũ vel corriçã ꝛ ꝯ asperitatẽ pulmonis q̃ vtplim in hac febre reperiunt̃ procedendum est cũ cura illis ꝓpria dicenda in suis capl'is.

De eo q̃ fit a balneatiõe i aquis stipticis.

Cum vero quis in aqs stipticis sicut sunt ille sup̃ quas vincit v̄tus eris vel ferri: sed maxie aluminis vel dragganti. s. vitreoli aut alia aq̃ mineraꝝ stipticaꝝ aut in aqs artificialr stipticis factis vt decoctiõe gallaꝝ ꝛ siliuz balneat̃ aut fricat̃ diu ꝛ fortiter cũ dictis rebus stipticis aut inũgantur epitiment̃ vel emplastrent̃ cũ eis. Accidit enim vt vehemẽs fiat in eo spissitudo poroꝝ cutis. Uñ retinent̃ vapores dugmes interius ꝛ cõculcant̃ ꝛ inflãmant̃ ꝛ inflãmãt spũs ꝛ sequit̃ febris effi[a]: que vt dixit Auic. multotiẽs ꝑducit ad putredinẽ ꝛ signa ꝑmutationis eius. Dixit Zoar sunt qñ nõ videris in vrina eius hypostasim bonã. tũc. n. scias ꝓculdubio hãc febrẽ esse reditura ꝛ trãsire ad aliquã spẽrũ febriuz ſm corpis dispõnem. Et silr põt suspicari de trãsitiõe eius si appuerit i vrina hypostasis ad nigredinẽ parũ declinãs aut ad pulverẽ rubeũ aut fuerit hypostasis suspensa. ℭ Signa huius febris sunt dixit Aui. antecessio cãe eiuʒ ꝛ qḋ testificat̃ ipsuz de nigredie cutis que nigredo ꝓcedit ex opacitate poroꝝ ꝛ tinctura reꝝ stipticaꝝ ꝛ appet cutis ꝑparata ꝛ extẽsa ꝑparatione qua ꝑparant̃ coria. ℭ Dixit Serap. cognoscit̃ ex tactu: q2 cutis est dura sicut terra solida extenuata sicca arida plusq̃ in facta a frigore ꝛ similant̃ illis q̃ submergũt manus in aq̃ gallaꝝ aut corticũ granatoꝝ tpe longo. ℭ Et vt cõprehẽdit̃ ex auctoribus iš eisdẽ cognoscit̃ signis q̃ dicta sunt in prime ꝑcedenti febre: nisi q2 vt ait Uiaticus: in istis reddit̃ cutis ad tactũ durior ꝛ siccior ꝛ est tactus eius sicut tactus corioꝝ ꝑparatorũ. ℭ Et pulsus: dixit Auic. est debilior ꝛ minor ꝛ vehemẽtioris velocitatis: ꝛ vrina est vehemẽtius alba ꝛ tenuis sicut vrina mulieris: ꝛ nõ est in corporibus eoꝝ detumitio neq̃ in oculis eoꝝ ꝓfundatio: ꝛ nõ est in ista malitia pulmõis nec toracis nec remanet in ea tussis ꝛ ſm plm nõ advenit eis catarrus nec corriça. nõ. n. ꝓvenit ex cã eius lesio capiti neq̃ istris spũs. ℭ Cura dixit Al. eodẽ regendus est regimine quo patiẽs effi[em] ex frigore. Et Aui. dixit. q2 cura eius ꝓxima est cure illi⁹ que ex aeris frigiditate. verũtñ: dixit Aui. huic nõ dat̃ i potu vinũ nisi post fiduciã vehemẽtie amplificationis poroꝝ nisi sit cõdensatio parua. fortassis. n. aperit eã tunc vinũ: ꝛ dixit: opꝫ vt sit subtiliatio regimis istoꝝ maior ꝛ mora in aere balnei maior. ꝛ silr balneatio eoꝝ cũ aqua calĩa maior: ꝛ tardet̃ eoꝝ infuctio plus. Et Sera. idẽ dixit. ꝛ addidit q2 mora in aere balnei oꝫ esse maior: ꝛ in tina ħ est in aqua calĩa minor. nõ intelligens per cõparationẽ factã ad febrẽ ex frigore: sed ꝑ cõparationẽ ad morã in aere balnei. ꝛ dixit. inunctio fiat multa lenis donec leniat̃ cutis: dixit tñ Uiaticus. opꝫ balneũ ꝓhiberi nisi post declinationẽ febris. s. icipientẽ ꝛ crura ponamus in aq̃ vbi cocta sunt camomilla anetũ sansucus ꝛ siliat ꝛ caveant vnguẽta in balneo: q2 poros claudunt ꝛ fumos includũt: ꝛ vitent cutẽ refrigerãtia: imo vt ait Al. iteret̃ isusio aque calide in itroitu in eas ꝛ fricet̃ multũ. i. diu vicissim donec pori apiant̃ ꝛ intumescat corpus ꝛ sedet̃ febris. Gal. qdem 8° terap. adduxit in exẽplũ iuvenẽ qui balneatus fuerat in balneo aluminoso ꝛ dixit ad hũc venientes in balneũ cũ duximus cõfestim ꝛ oleũ tepidũ. sup. inungẽdo post balneũ addidimus ꝛ q̃ꝫ plimã tpis particulã in calide pili. i. i balneo aque cõmorari iussimus. Hoc aũt fecit Gal. q2 ad eũ ductus in pn° non fuerat: sed in ꝓcessu: deinde exeuntes a balneo ꝛ vtentẽ aq̃ frigida. s. aspergendo sup̃ corpus ſm assueta. i. q2 assuetus erat ille tali balneatione sindone tergẽtes ꝛ paꝝ sedere iubẽtes vt resumeret virtutẽ rursus inducẽtes in balneũ ꝛ silr rursus inungẽtes ꝛ fricãtes ſm calidã aquã morari iubẽtes. Deinde rursus educẽtes ꝛ frigida aqua intingentes parũ valde morari ꝯr: deinde abstergẽtes sindone cibũ dedimuꝫ cõfestim exeũti post potũ aque ptisane succũ. Auer. aũt colliget. 3° ait. nõ est necesse balneũ intrare vltra semel sicut Gal. faciebat qui faciebat infirmũ itrare his aut terteo q2 istud regimẽ non cõvenit nisi hoibus assuetis multum balneari. Et dixit melior cibus q̃ post balneuꝫ est ꝓpinandus si tps fuerit calidũ vel siccuꝫ ꝛ eger fuerit cõplonis calide ꝛ sicce: est ptisana ordei: ꝛ post huius digõneꝫ dandã sunt pisces petrosi ꝛ carnes edine ꝛ ꝑdicũ ꝛ silium. Gal. ꝟo dixit. post ptisane succũ paꝝ quiescẽti latucas dedimus non intelligẽs ilico post quietẽ: sed post ptisane digõnem ꝛ post hoc. s. post latucã. s. imediate aut post eius digõnẽ dedimus ex simplici albo iure pisces carnes molles. s. teneras ꝛ frangibiles hñtes. ℭ Al. dixit. post exitũ a balneo indutus vestimẽtis suis dormiat. s. vel qescat ante cibationeꝫ cõpendij. ergo vtile est eis ptisanũ ꝛ que sunt digõni facilia ꝛ nõ sunt stiptica neq̃ vrinã ꝓvocantia: ꝛ panis optimus ꝛ pisces teneri ꝛ humidi maris odorẽ horribilẽ nõ hñtes. Dixit zoar. ꝛ si fuerit vrina cũ hypostasi laudabili cõcede ei pullũ gallĩne cũ modico acetor: sed nõ hñtibus talẽ vrinã non cõcedas pullũ: imo iube ipsuꝫ ꝑservari. s. a pulla ꝛ cibet̃ ptisana aut modico pane fermẽtato loto. s. ad ħ vt non trãseat in aliã febreꝫ. ℭ De potiõe idẽ servãdũ est vt in febre ꝑcedẽte. Dixit Hal. Si ei⁹ febris differat̃ ad tps itq̃ pn[m] febris tanq̃ cõtinue febris timeat̃ neq̃ in putridã cõvertat̃ accelerãdũ est cũ medela ꝛ flõmandũ si tps pñs virtus ꝛ etas nõ ꝓhibuerint ꝛ auferat̃ de sanguine q̃tuꝫ opus est: ꝛ siqdẽ fortis fuerit v̄tus educes de sanguie donec defectio appeat. hui⁹ nãq̃ febris dñs magis indiget flõmia q̃ ceteraꝝ febriũ. s. effimerarũ dñtes q2 cõclusẽ supfluitates dissolui prohibentur.

De eo q̃ fit ex dimissiõe fricationum aut absterfionuꝫ cune cõsuetarum.

Si vero quis solitus balneari ꝛ fricari sive abstergi ſm corpus suũ dimittit balneatiõis ꝛ fricationis cõsuetudinẽ accidit ei vt multiplicent̃ in supficie cutis eius sordicies plurime adherẽtes cuti: que cũ multiplicant̃ ex cã dicta seu a quacũq̃ alia cõcludũt ꝛ opilãt poros cutis: ꝛ vñ privat̃ evẽtatio ſm arterias ꝛ retinent̃ vapores ꝛ igniunt̃ vnde inflãmant̃ spũs ꝛ generat̃ inde febris effimera: quã A. vocavit febrẽ ex terrestreitate: eo q2 ex ipsis sordibus accidit vt generet̃ qd sĩe testiculis fructuũ vt nucuꝫ vel testiculis cõchthorũ induratũ adherens supficiei cutis. ℭ Et dixit Aui. plẽs coruꝫ qui febriũt hac febre sunt illi in quoꝝ corporibus generat̃ vapor colericus ꝓp cõplexioneꝫ corpoꝝ eoꝝ ꝛ ciboꝝ ipsoꝝ. s. eoꝝ qui sunt gnativi colere a quo colerici ꝛ acuti surgũt vapores aut ꝓpter cõplexioneꝫ aquaꝝ coruꝫ malaꝝ: qbus. s. vtunt̃ in potu: que. s. morant̃ diu in stomaco ꝛ tardãt trãsire. Unde supcalefiũt ꝛ cõvertunt̃ in nãm colericã vt ipse dixit. 13[a] tertij. aut ꝓpter dispositiones corporibus eoꝝ accidẽtes ex vigiliis: que. s. subtiliant ꝛ inflãmant ꝛ humores in vaporẽ colericũ dissolvunt. In his. n. oibus vapores ipsi colerici ꝛ acuti ꝑdictis de causis gñati ꝛ ꝑdicta poroꝝ opilatiõe detẽti sunt cã accẽsionis febris in spiritu vitali cui maxie admiscent̃: ꝛ hic febris aliquãdo perducit ad fe. putredinis. ℭ Signa eius sunt antecessio cause ꝑdicte ꝛ multiplicatiões sudoris ꝛ sordiũ quas nõ lavit balneũ neq̃ fricatio absterfit: ꝛ cutis corporis invenitur lapsa mollis ex illis sordibus remollita ꝛ est cũ gravitate laxitudine ꝛ pigritia mẽbroꝝ totius corporis: ꝛ vrina efficit̃ grossa turbida ꝛ tincta admixtis eis vaporibus retẽtis colericis ꝛ gravitas odoris in anhelitu ꝛ abominatio odoris corporis eorum proveniens a spurcitia cutis coruꝫ ꝛ est in hac febre defectio appetitus ſm plurimũ. ℭ Et cura eius est mora in aere subtili claro luminoso in quo paulatim deãbulet. Et dixit Aui. cura eius est administratio balnei ꝛ sudare in eo post declõnẽ ꝛ fricatio cũ eis q̃ sunt sicut fursur ꝛ farina fabaꝝ vl' ordei: ꝛ amigdale amare: ꝛ semẽ melonis. s. nõ excorticatũ: sꝫ cõtusũ cũ cortice sua ꝛ aliqd de vinẽ. ꝛ baurach ꝛ aq̃ balnei sit i qua decocte sunt res ꝑdicte ꝛ similes ꝛ iteret̃ balneũ multotiẽs: ꝛ iter ꝑdictas res sunt que

abstergunt plus ⁊ minus quibus vtendū est ſm quantitatem ſor
dium maiorē vel minorē. Dixit Gal. 8° ter. Abstergētia mo
derate sunt farina ordei ⁊ orobi ⁊ fabaꝝ ⁊ mellicratū aquo
sum. Magis vero his abstergūt yreos ⁊ panacie .i. ferule ra
dix ⁊ aristol. ⁊ mellicratū moderatū in cōmixtiōe cū aqua.
Et fortiora his sunt mellicratū pauce aq̄ ⁊ spumosa nitri ⁊
nitrū. Et cib⁹ eoꝝ dixit Aui. sit extinguēs .i. īfrigidās ⁊ sit
hūectās. Et vinū sit plīme cōmixtiōis cū aq̄. vinū dixit Al.
sit albū claꝝ. Potū vero cura dixit. A. est extinctio q̄ pt oi ho
ra fieri cū admistratis ab itra: sꝫ nō ab ex̄ nisi qn̄ post bonaꝫ
abstersionē sordiū remanēt discrasia febris qd raro ꝯtingit.

¶ De effimera ex cogitatione. Cap. xiiij.

Sicut sex sunt cāe quibus pncipalr īflāman
tur spūs aiales cerebri .s. cogitatio
vigilia sup̄fluaꝫ somn⁹ ꝓfund⁹ ⁊ sup̄flu⁹: qes
tranqlla sup̄flua labor corporis sup̄flu⁹ ⁊ lōga
mora sub sole calo capite discooperto. ita sex
sunt spēs febris effi. ꝓueniētes pncipalr ex accēsiōe caloris
in spū ipo aiali. ⁊ p dōm est de pma. Cogitatio ꝓprie est pas
sio aie exn̄s cū meditatiōe ꝓfunda de aliq̄ re ad intelligēdū
vl' ad discēdū vel fugiēdū illā pter ꝙ cū ea sit angustia vel te
diū siue tristitia ⁊ maxie qn̄ meditatio est de reb⁹ in qb⁹ ac
cidit speculari. sic. n. nō accidit desperatio sicut i angustiis nec
spes sicut in tristitia. Cū. n. qs meditat̄ de deo vel de salute
pṗe vel de liberatiōe amici vel de vitate alicuius ꝓpōnis ⁊
siūbus: ita tn̄ dixit Aui. ꝙ cogitatio sit multa reuocat̄ tunc
spūs aialis ab instris sensuū ⁊ mouet̄ ad cerebrū ⁊ ꝯculcat̄
in eo ⁊ inflāmat̄ ⁊ inflāmatus inflāmat spūm cordis ex ꝯti
nuatiōe ipsoꝝ adinuicē ⁊ sit febris effimera que ꝓducit ali
quando ad ethicam ⁊ aliquando ad egritudines melicas.

Signa dixit Aui. siūs est illi q̄ est ex tristitia vel angu
stia: nisi: qꝛ motus oculi est eq̄lis nō ad clausio
neꝫ neqꝫ ad exitū declinās. situs. n. oculoꝝ est eq̄lis nō plus
ad intra q̄ꝫ ad ex̄ declinans .i. nō ad clausionē vel apertionē.
forma ēt in tunica eoꝝ est eq̄lis maxie qn̄ cogitatio est ꝓfun
da. Intuent̄. n. oculi tūc in vnū locū ⁊ figunt̄ ⁊ stat sic cogi
tans q̄n foret abstractus nō mouēs oculos suos ad apertionē
nec ad clausionē. ꝓfundant̄ tn̄ aliq̄ntulū oculi: sed tn̄ in cōpa
ratiōe ad angustiā vel tristitiā pn̄t dici eq̄les: qꝛ in illis sit re
pletio maior q̄ꝫ in ista: ⁊ aspect⁹ eius est aspect⁹ cogitātis ita
vt figat oculos suos versus terrā cū q̄dā locutiōe circa seipm
vt inueniat cogitās qd q̄rit: ⁊ facies ei⁹ dixit. A. est decliuis
ad citrinitatē pp reuocationē spūuꝫ ad iteriora: ⁊ qꝛ multuꝫ
vigilat. Et pulsus ei⁹ dixit ipse est diuersus in dilatiōe ⁊ cō
strictiōe ⁊ plm ē eq̄lis: diuersitas qdē ei⁹ est cū cōparat̄ dia
stoles sistolis: est tn̄ diuersitas ista parua respectu diuersitatis
tristitie ⁊ angustie. ⁊ ppea dixit. ꝙ plm est equalis .s. respe
ctu pulsus illaꝝ. accidit aūt dicta parua diuersitas in pulsu
pp varietatē motus caloris ⁊ spiritus nūc ad extra qn̄ .s. exi
stimat se cōprehendisse id de quo cogitat: nūc vero ad intra
cū nō appet sibi cōprehēdisse illud. Et scias hic. ꝙ auctores
sepe cōfundunt̄ ista noia vnū pro alio ponitur .s. angustiam
tedium tristitiam cogitationem merorem animi.

Cura huius febris dixit Al. siūs est cure facte ex vigi
liis. A. aūt dixit. ꝙ est siūs cure facte ex angustia.
Sicut aūt diuersimode dixerūt. ꝙ cura ista dꝫ dirigi ad ce
rebrum sicut in vigiliis: ideoqꝫ auctores ꝯcedunt vinū albū
subtile adaquatum ⁊ procurant ꝓuocare somnū pro posse.
Et debet in cura simul dirigi ad cor sicut in angustia.

¶ De effimera ex vigiliis. Cap. xv.

Vigilie cū vltie sup̄fluūt īfrigidāt corpus
pp nimiā caloris resolōneꝫ: vn̄ ex
tinguit̄. Cum vero nō sic vltie sup̄fluūt aut pter
cōsuetudinē ꝑseuerāt cerebrū exiccāt ⁊ spūm
aialē circa actiones sensus ⁊ motus agitatiue
mouēt: vnde inflāmat̄ ⁊ inflāmatus ſm cōtinuationē suam
inflāmat spiritū cordis ⁊ fit febris effimera que aliqn̄ per
ducit ad ethicam aliqn̄ ad frenesim vel febres colericas ſm
varias corporis dispositiones.

Signa sunt ꝓcessio vigilie multū arguētis supra suuꝫ
effectū. dixit Gal. 2° de crisi. calor eius .s. faciei
declinat ad violaceū. Et Serap. dixit ad citrinitatē pp dige
stionis paucitatē ⁊ motū colere ex vigiliis. Et Auic. dixit.
adest citrinitas faciei pp digōnis malitiā. Oculi tn̄ rubent:
sed nō sunt cū rubedine dixit Auic. sicut illa q̄ est ex ira. Et
subdit Gal. mouent̄ oculi cū labore quodāmodo ⁊ minorat̄
motus palpebraꝝ eius. Aui. dixit grauitas adest palpebra
rū ita vt forsasse nō aperiat eas vel difficulter aperiat. vir
tus. n. eaꝝ debilitata nō pōt ipsas tenere apertas cū ēt grauio
res facte sint multitudine vapoꝝ surgentiū ad eas ex corru
pta digōne. dixit Cōstantinus in pātegni. oculos hn̄t cōca
uos nālibus hūiditatibus eoꝝ exiccatis ⁊ humidos pp in
digestionē ⁊ dormitiōi cōtiguos. ¶ Dixit Aui. adest infla
tio palpebrarū. sup. ⁊ etiā faciei pp dictos vapores ad eas
eleuatos intumescentiā deducētes. vn̄ facies fit estata .i. in
flāmata siūs faciei cacetici: vnde ēt oculi lachrymant̄ aliqn̄
⁊ ꝓfundant̄ sicut accidit senibus. Et dixit Gal. ꝑ humidita
tē oculoꝝ differt a febre ex tristitia in qua oculi sunt sicci ⁊
per ipsoꝝ ꝓfunditateꝫ ista febris ⁊ ēt illa que est ex tristitia
differūt a febre ex ira in q̄ oculi nō ꝓfundant̄. ¶ Dixit Se
rap. vrina q̄uis sit acuta: cuꝫ hoc tn̄ est digesta turbida. Et
Aui. dixit. adest cōturbatio vrine pp ꝑuatiōnē digōnis. sup.
⁊ cōmixtionē humiditatis crude cū sbā eius: sed tn̄ est alba
⁊ in sbā sua subtilis. tales. n. sunt vrine vigilantiū ſm pluri
mū nisi ex febre inflāment̄. Quidaꝫ exponūt. vrina turbida
.i. luminositate ꝑuata: atque tn̄ esset subtilis ⁊ clara si māe in
digeste ei nō imiscerent̄. Et qdā exponunt. vrina turbida .i.
discolorata ꝓpter resolutioneꝫ spiritus ⁊ caloris in vigilia.
¶ Dixit. A. pulsus est debilis propter resolōnem. sup. ⁊ est
durus. imo ⁊ spasmosus ⁊ tensus sit in multo processu sicut
chorda corioꝝ cōtracta ꝓpter exiccationē arterie. ¶ Dixit
Constantinus sentitur lassitudo in mēbris ⁊ caliditas in to
to est preter nām cum siti ⁊ impotentia dormiendi.

Cura respicit cāe abscisionē inducēdo oppo^m .s. somnū
⁊ alterationē discrasie febrilis ⁊ correctionē acci
dentiū que maxime sunt indigō ⁊ corpis exiccatio. ¶ Dixit
Serap. Incipiamus ⁊ ingeniemus in attractiōe somni eius
cū embrocatione supra caput ⁊ fricatiōe manuū ⁊ pedū do
nec attrahant̄ māe ad inferiora ⁊ descēdant vapores cōtra
cti ⁊ in corpe ⁊ cibemus eos cibis hūidis velocis digōnis
⁊ potu vini insipidi qd non sit antiquū. Et Hal. dixit sopora
tio moliēda est. cōcipiat ergo naribus oleū violatū ⁊ siūa ⁊
cataplasment̄ eoꝝ capita aq̄ decoctionis violaꝝ nenufaris
papaueris ⁊ ordei ⁊ si. vini cōsueuerit potū ꝓpines illi parū
plm cōmixtū vt acceleret̄ ciboꝝ digō cum sit vigiliaꝝ exte
nuare digōnē ⁊ vt eoꝝ hūectent̄ corpa. ¶ Et ex reb⁹ vtilib⁹
ēt est balneū post cuius egressuꝫ sumēdū est vinū limphatū
⁊ multū: qm̄ sic sumptū magis hūectat ⁊ inebriat ⁊ dormi
re facit. ¶ Dixit. n. Serap. ca° de effi° ex tristitia. Vinuꝫ qn̄
accipit̄ cū mēsura remouet vigilias ⁊ attrahit somnū. ⁊ cibi
in hac febre sint frigidi ⁊ hūidi quibus cibādus est eger ēt nō
expectata ꝑfecta febris declinatione. Q. si remāserit caliditas
extranea sublata cā alteret̄ cū frigidis ⁊ hu. approximatis
ab itus ⁊ ab ex̄ ēt circa cor ⁊ cerebrū. Et si necium fuerit cō
tra corpis exiccationē aut stōi indigestionē ꝓcedere fiat illō
cum rebus restaurantibus ⁊ bene digerere facientibus.

¶ De effimera ex somno. Cap. xvj.

Somnus ⁊ quies ꝑ se febrē nō accēdūt
quies. n. dixit Aui. ꝑ se ē īfri
gidās ⁊ humectās ⁊ somnus qeti vehemēter
siūs existit: sed per accn̄s somnus ⁊ qes inflā
māt ⁊ febrē accēdūt. Cū. n. qs dormit somno
multo ⁊ ꝓfundo spūs aiales reuocati in pn° somni ad suuꝫ
pn^m cōculcant̄ in eo ⁊ ꝓhibent̄ a motu ⁊ euētationes vn̄ in

Cura huius febris sicut aliarum effimerarum verum consistit in absciſione cāe ⁊ i febril' diſcraſie alteratiõe. De die
⁊ ar: dixit. Ser. caueāt ſe ab eis q̄ exiccāt. ſup. ⁊ calefaciūt q̄
cūq3 ſūt illa: ſ3 pp̄ie a coitu locet' aūt patiēs in aere hūido
nāli vel artificiali. Sit aer decliuis ad caliditatē3 paruā aut
ad friditatē. ſ. paruā. Dixit Hal. put tp̄is exigit q̄litas: q2 i
calido tp̄e ad friditatē ⁊ in frido ad caliditatē3 remiſſam: in
q̄ o3 letari ꝓpoſſe ⁊ in eo qeſcere. Dixerūt. n. Iſaac ⁊ Cō-
ſtān. regē eos otio ⁊ trāq̄llitate ⁊ regē: ⁊ ſuauitate ⁊ ſtent
in lectoꝛ ⁊ dixit Al. lect⁹ ſit mollis pluſq3 pri⁹. ¶ Et Aui.
dixit. ſternant' ſtrata eoꝝ ⁊ aromatizent' idumēta eoꝝ ⁊ ſe
dilia eoꝝ: curatio. n. iſtoꝝ ē trāq̄llitas. Cū qete. n. ⁊ tran-
q̄llitate. dixit Ser. curam⁹ eos in p̄ in tali loco. dixit Al. i
quo delectant' neq3 vllo mō ſudēt ſi eſt poſſe neq3 inflāmē-
tur neq3 eſtuent neq3 cogātur balneare vehemēter in quo
ſomnū ꝓlongēt plūs. ¶ Dixit Gal. q̄ñq3 laſſitudo ex exer-
citio facit puenire duas res in corpe. vna eſt corpoꝝ ſiltus
priū exiccatio: ⁊ altera eſt: q2 loca vacua q̄ ſunt inter iſta
mēbra replent' hūiditate nō bona nec nāli ⁊ innatiua: ſed
ſubtili cita mordicatiua ⁊ leſiua diſſoluta ex motu. modo
balneū ⁊ embrocatio vtriq3 p̄dicte rei puenit. Diſſoluit. n. illā
hūiditatē leſiuē ⁊ exiccata mēbra humectat: o3 ḡ balneū
eē ex aq̄ dulci moderate calida. bn̄ ḡ: dixit Aui. q̄ curatio
eius eſt balneatio ipſius in tina. Et Al. dixit. ſemicupiū in
qō intrat ptinet aquā tepidā in qua delectet' veruñ: dixit
Serap. nō tardēt in eo. i. nō ꝓlongent in eo morā: ſ3 tn̄ aq̄
tepide multitudo ſup corpus fundat' p̄cipue in locis arti-
culoꝝ ⁊ muſculoꝝ ⁊ fricent' ſuauiter ⁊ p̄mant' molliter:
deinde abſtergātur: ⁊ oleo viol. inūgant' tepefactoꝛ ⁊ inū-
ctio: dixit Aui. fiat fricādo. ſ. leuit' ꝓprie ſup iuncturas:
⁊ op3 vt iſtoꝝ inunctio ſit plima q̄3 aliaꝝ febriū vt hume-
ctent' mēbra ⁊ eoꝝ iuncture exiccate ⁊ mollificet' illō qō
accidit eis de tēſione: ⁊ o3 vt cōicet inūctio corpi ⁊ ꝓprie
eoꝝ capiti ⁊ collo ⁊ ſpōdilib⁹ dorſi ⁊ iūcturis oib⁹ ⁊ oleū
viol. ē ex oleis meliorib⁹ eis. Et ſit dixit Al. longitudo ⁊
breuitas fundēdi aquā ⁊ inungēdi ſm laboris vehemē-
Olei de se / mine lini / natura. — tiā ⁊ ei⁹ debilitatē. ¶ Dixit Sera. inūgant' ēt nenufarino
ſi epar ē calidum ⁊ ſiccū ⁊ cōplō ifirmi ſit ad iſta duo dcliuis.
Si aūt he diſpōnes ſint ecōtrario inūgant' cū olō de been
⁊ camomellino ⁊ dixit. ſit inunctio poſt balneū vt pſerue
tur hūiditas acq̄ſita p ip3. dicūt qdā q̄ oleū de ſemie lini
⁊ camomellinū ſūt ꝓpria iſtis. nā oleū de ſemie lini ſeparata
caliditate pfortat ⁊ lenit duritiē iūcturaꝝ p̄ncipalr patiētiū
⁊ ab alteri⁹ olei friditate defendit: ⁊ oleum camomillinū
vltra hoc q̄ pfortat mēbra iuncturaꝝ lacertoꝝ remouet
laſſitudinē pl⁹ oī medi^a: qm̄ caliditas ſua ē ſilis caliditati aial'
¶ Dixit Hal. cib⁹ ehim hūectātis ſit. Et Ra. dixit. in diui
ſionib⁹. ſit facil' alt. fridus ⁊ hūidus. Et ſubdit Ga. ſit in
q̄3titate q̄ digerit'. nō. n. debēt pſidere q̄ digerāt illō qō di
gerebāt in tp̄e ſanitatis: q2 vtus eſt debilitata. ſit ḡ minus
illo. ⁊ ſilr: dixit Aui. Et qō dixit Sera. nutriant' cibis mlt̄
tarū ſupfluitatū. exponit'. i. mlti nutri^ti. Dixit Hali. farcu
la mltotiēs mltiplicēt: q2 vt bn̄ humectēt cibos voluit eē
eliſos. ¶ Dixit Sera. accipiāt cibos mltis vicibus: eo q̄
egēt refici hūiditate nutrimētali: ⁊ ſet' nō pōt dari q̄3titas
Cibi mul / ti nutrim / ti i pauce / quantitatis. — magna cibi pp dictā cām: ⁊ iō dix. Aui. op3 vt ſit cib⁹ ex
eis quoꝝ paucū nutrit multū q̄les ſūt de genere carnium
pulloꝝ ⁊ edi ⁊ piſciū petroſoꝝ puoꝝ ⁊ ſicut vitelli ouo
rū ſorbiles ⁊ teſticuli galloꝝ. Et ſubdit Aui. o3 vt ſumāt
de fructib⁹ hūidis. ſ. bonis hūidis. i. recētib⁹. ¶ Et Al.
dix. nutriat' cū olerib⁹ ⁊ fructib⁹ recētib⁹: ⁊ qdā exponūt
recētib⁹. i. fridis. dicūt qdā. ptiſana q̄ pfert in hac febre cū
febris eſt valida ſic ſit. ℞. ordei mūdi fracti partē vnā aq̄
ptes. 20. ⁊ coq̄ vſq3 ad 3^m. ⁊ poſtea cola ⁊ exprime forti-
ter: deīde pmiſce ei zuccar: aut lac amigdolaꝝ aut vtrūq3
⁊ iterū a coq̄t' modicū: deīde bibat': aut cū cocleari ſuma-
tur. Dix Al. ſi nō pſueuit bibē vinū ſumat in potu iulep.
⁊ ſi pſueuit bibere vinū: bibat ipſū: min⁹ tn̄ ſolito: ſ3 pl^9
ſolito mixtū aq̄. Et ſilr dix. Aui. ¶ Sera. dix. dam⁹ in po-
tu vinū nō antiquū pmixtū aq̄: vt humectet corpus. Hal.
vero dix. Vinū bibāt qō occurrētes ⁊ puenientes dabunt
cāe. i. pcedēt vel exigēt. ſ. cōplō etas tp̄s regio ⁊ pſuetu-
do. dix Al. poſt exitū a balneo nutriat': ⁊ nō op3 ad ciban-
dū vt febris perfecte declinet. nāq. n. illi cibent' ⁊ rehume-
ctent' cibo febris nō poterit declinare perfecte.

¶ De effi^a ex calefactiõe capitis ⁊ ſole eſtiuo. Ca. xix.

Cum quis lōgā cōtrahit morā ſub ſole eſti
uo capite diſcooperto ſubtiliant' ⁊ in
flāmant' ſpūs aiales cerebri ſui: ⁊ maxie ſi ce
ciderit rectitudinalr aſpect⁹ ſolis ſuper caput
ei⁹: ſpūs aūt aialis inflāmat ⁊ inflāmat ſpiritū
cordis: pp ſuā pținuitatē: ⁊ ſit febris effi^a q̄ ſm plūs pdu-
cit ad freneſim ⁊ febres colericas.

Signa eius ſunt ancesſio ei⁹. ſ. mora lōga ſub ſole: ⁊
caliditas cutis capitis ad tactū amplior appa
ret q̄3 reliq corpis: licz ēt in toto corpe appareat magna.
Et ſentit' iſta caliditas in exteriorib⁹ maior q̄3 in iterorib⁹
⁊ oculi exiccant'. Vene tn̄ in eis tpibus pleniores appa-
rent q̄3 in reliquo corpe. Et dix Sera. oculi igniunt' ⁊ ru-
beſcūt: facies vero citrinat' aut efficit' color ei⁹: ⁊ ēt to-
tius corpis fuſcus aduſtus pp multā reſolōnē ⁊ exiccatio
nē. ¶ Et dixerūt Iſaac ⁊ Viaticu⁹. facies eſt rubicūdiſſi-
ma. ſ. cū facta eēt multa attractio vapoꝝ calidoꝝ ad ipoꝝ.
pp quā cām capita inueniūt' ad tactū calidiora reliq̄ corpe
aliq̄ñ patiunt' catarrum reuma icidēs in nares ⁊ mordicans
eas. Et dix G. vt ſcribit' 17° pțiñ. caput cū caleſit a ſole pa-
tiet' replōnē in maiori pte diſpōnū niſi corp⁹ ei⁹ fuerit mū-
dū a ſupfluitatib⁹. nā cū fuerit hui⁹ diſpōnis tm̄ poſſe eſt
q̄ qñ caleſit caput ei⁹ remaneat abſq3 replōne capitis ſui.
⁊ iō ſi corp⁹ fuerit imūdū caput ei⁹ grauat' pp attractiões
factā a calore ſol' ex corpe ad ipm caput: vñ dolet dolore
aggrauatiuo ſm plūs: ⁊ pulſus ⁊ anhelit⁹ in hac febre ſit
velox ⁊ frequēs: eoꝝ tn̄ velocitas ⁊ freq̄ntia eſt minor q̄3
in re^a caliditatis cuius exterior eē obeditur: q2 ipreſſio caliditatis p̄n
cipalr nō puenit ad cor ⁊ ſpūalia. Et vrīa i hac febre ē ſbti
lis citrina aut paꝝ rubea: ē. n. ſbtil' pp diuerſionē māerie
ad ſupiora. citria vl' ruffa pp caliditatē: ⁊ cū hac febri vepl3 ſūt
vigilie pp exiccationē humiditatū capitis. Aliq̄ñ tn̄ nō ſūt
vigilie qñ fieret attra⁹ vapoꝝ mltoꝝ mulcebriū ad caput.

Cura hui⁹ febris ſilis eſt ei q̄ ſit a caliditate ſupflua ae-
ris: niſi q2 o3 q̄ in iſta itētio p̄ncipali⁹: ⁊ magis
vtat' ad caput cū abſciſiõe cāe ⁊ febril' diſcraſie alteratiõe.
Dix itaq3 Hal. medela ē in fridis ſedē locis ⁊ odoratu ſā
daloꝝ ⁊ ſiliū3 fridoꝝ in q̄ loco letent' gaudeāt ⁊ qeſcant.
Dix G. 8. ter. Qui patiūt' effi^am ex calor ſol' a p̄n^o pfeſtim
idigēt fridis ⁊ puenit eis oleū roſ aut onfancinū pri⁹ re-
frigeratū puteo vel niue ifundēs ip3 ſup caluariā capitis
ſublimē: q2 ſup pmiſſura coronali embrocādo: ⁊ ſic facies
vſq3 ad declōne. Dix tn̄ Ser. nō ſit oleū roſ ſupple n3 on-
fancinū antiquū: ſ3 ſcm̄ eodē āno: q2 cū āriquat' igroſſat' ⁊
minorat' ifrigidatio ei⁹ ⁊ pfortatio. ¶ Dix Hal. ifundēs
pāniculū laneū in aq̄ roſ aceto oleo roſ ⁊ ſādal^o ⁊ ſup caput
ei⁹ effūdes frm̄ ⁊ ifūde cū ſepi⁹ ⁊ appones nec ceſſabis do
nec febris ceſſauēit aut dcliata fueit. Al. āt dix ſiat aq̄ roſ.
ptes. 2. ⁊ olei ro. ſptē vnā. ⁊ aceti ptē v. iā. ⁊ i āpulla pondt'
⁊ pcutiant' donec igroſſent': ⁊ ex eis ifridatū ſup ſincipud
fūdat' paulati. Et qñ nō ē replō vl' coriza dix Ser. cōfert
oleū violatū cū lacte papauer. Et ſbdit. G. idigēt plurib⁹
balneis: minime vō oleo copioſo. ſ. ad inūgēdū totū cor-
pus p⁹ balneū nec idigēt fricatiõe pținua. ¶ Et Ser. dix.
fūdat' ſup caput ei⁹ aq̄ tepida dulcis dcoctiõis camomille
ſicce floꝝ nenufaris ⁊ roſ. ſ. i dclōne. Dix. n. Vic. ſubfumi
gāda ſt capita coꝝ p⁹ febris dclōnē cū tepida aq̄ vbi cāomil
⁊ viole ſint cocte ſi inq3 reuma nō hēat neq3 caput doleat

⁊ si humores sint ĩ capite nimis nutrim⁹ eos cũ mica pãis loti cuz zuccaro ⁊ cucurbita portulaca lactuca ⁊ silibus. Et damus in potu succũ malgranati cũ zuccaro ⁊ iulep.ros. vel viol. vel alio vt aquã ordei vel zuccari sup. ⁊ vbi nõ sint in capite humores multi nutrimus eos carne pulloꝝ pũorũ vel pulloꝝ pdicũ vel auiculaꝝ bonaꝝ aut edi ⁊ siliũ: ⁊ damus in potu vinũ albũ aquosũ debile ⁊ mlta pmixtũ aq̃.

De effimera ex fame. Cap.xx.

Sicut q̃tuor ponunt̃ esse cãe inflãmantes pncipalr spũm nãlẽ epatis: ita quatuor ponunt̃ spẽs febris effimere pueniẽtis ex inflãmatione principali dicti spũs. Et sunt cãe iste fames sitis cibi ⁊ potus calefaciẽtes ⁊ medicine calẽ. Et fames qdẽ nõ per se: sed p acciñs deficcat ⁊ inflãmat corpus. ex tolerãtia.n. famis aufert̃ calori naturali humidu nutrimẽtale pabulãs ⁊ ɔtẽperãs ipm: ⁊ sic ipse calor incõtẽperate calẽs intẽdit̃ ⁊ inflãmat̃ ⁊ inflãmatus nõ inueniẽs materiã extrinsecã nutrimẽtalẽ in q̃ agat cõuertit se sup humiditates substãtificas easq̃ depascit ⁊ cõsumit: ⁊ sic corpus deficcat: ⁊ ad recipiendũ inflãmationẽ parat. Cũq̃ agendo ꝓcedit ipsam humiditatẽ substantificã ⁊ sanguis vẽtositatẽ in vapores calidos resoluit: qui cũ spiritibus nutritiuis miscent̃, currunt insup liquati humores ⁊ inflãmati per mẽbra ad stomacũ ⁊ ad epar maxime: ⁊ igniti spũm naturalẽ igniũt ⁊ inflãmant: qui inflãmatus sm cõtinuitatẽ eius cũ spũ cordis inflãmãt ipsũ ⁊ sic fit febris effimera ⁊ maxie in colica cõplone in etate iuuẽtutis ⁊ habitudine macra ⁊ hñtibus forte sensuz stõi: que febris aliqñ perducit ad ethicã ⁊ aliqñ ad febres colicas.

Signa eius sunt antecessio cãe ei⁹. s. fames plurima cuius reliquie adhuc remãserũt in corpore ⁊ corpis extenuatio sequẽs ad depascentiã facta de humiditate substãtifica corporis ⁊ tactus caliditatis acute in toto corpore exacuito calore naturali ⁊ ad igneitatẽ cõuerso: ⁊ est cũ dolore lassitudine arefactiua ⁊ fricatiõe in mẽbris ⁊ discoloratio totius corpis ⁊ faciei citrinitas pp puationem sanguis ⁊ spũs ⁊ oris siccitas ⁊ ipsius amaritudo pp decursum colẽ ad os stõi qua inficit̃ os: vñ exiccat̃ ⁊ amarificat̃. Et pulsus dixit Aui. est debilis puus ⁊ aliqñ declinat ad duriciẽ vt cũ exiccatio ꝓcesserit tãta vt perueniat ad corpus arterie: ⁊ vrina est citrina subtilis pauca ⁊ adustionẽ in exitu faciẽs ⁊ egestio pauca squibalosa sicca. ¶ Et cuz fames multũ ꝓcesserit vtplm appetit⁹ debilitat̃ maxie cũ virtutes fuerint sopite in ore stõi pp resolonẽ: aut qr vtus attractiua stõi se conuertit supra epar ⁊ mẽbra ⁊ attraxerit ad ipsum rẽ incõueniẽtẽ: ⁊ tunc erit in ore stõi cõmotio ⁊ nausea pp illud incõueniens qđ ad ipsum est attractum.

Cura istius febris perficit̃ per famis ablationẽ ⁊ caloris pter naturã alterationẽ. patiẽs itaq̃ locet̃ in loco naturalr humido vel artificialr huectato cuz irrorationibus ⁊ stramẽtis reꝝ humectãtiũ q̃ ad frigiditatẽ declinẽt remissaz: in quo letet̃ gaudeat ⁊ qescat ⁊ aliqñ moueat̃: mot⁹ sit debilis puus ⁊ facilis ⁊ dormiat post cibos augmẽtãdo somnũ supra vigilias. ¶ Dixit Auer. colliget 7. ꝓpinãda sunt ei cibaria valde digestibilia tẽdẽtia ad frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ. ⁊ dñt qdam. aut ad humiditatẽ cũ temperãtia actiuaꝝ. ¶ Dixit Aui. cibatio in hac febre est sicut ex sorbitiõibus factis ex kist ordei cũ olerib⁹. Et post illã. s. ea digesta cũ cibis cõfortãtibus bonis. i. boni chimi. debẽt tñ dari in pua q̃titate ĩ vice pp digestiue debilitatẽ: sed sepius cõcedere opz vt restauret̃ corpus ⁊ virtus fortificet̃. ¶ Dixit Rasis in diuisionibus nõ ɔsideres nec expectes ad cibandũ febris declõnẽ. ¶ Dixit Auer. si cibaueris eos in pncipio paroxismi nõ febricitabũt. i. nõ ꝓcedet paroxismus q̃tum ꝓcessisset vel si cibaueris in pncipio paroxismi. i. ante paroxismũ nõ febricitabũt: qr ꝓhibebit̃ ex cibatione sua infrigidatione ⁊ huectatione mẽbra dispõnẽte vt nõ recipiãt calorẽ pter naturã aduẽt⁹ paroxismi. Et potus eoꝝ sit vinũ debile adaquatũ: aut iulep vel aq̃ ordei cũ zuccaro ⁊ balneent̃ ⁊ effundatur sup capita eoꝝ aq̃ tepida plima ⁊ sedeãt in ea ⁊ huectent̃ corpa eoꝝ cũ eis q̃ sunt sic oleũ viol. ⁊ cucurbita ⁊ silia. Qr si stõus nauseã patiat̃ pp supradictã cãm leuiter vomit⁹ ante cibũ puocet̃: ⁊ in isto maxie insistendũ est circa epis ⁊ stõi cõfortationẽ: vt digõ bona fiat: ⁊ si caliditas pter naturã remãserit cũ tpãte infrigidantibus alterent̃ q̃ cessante corpus exiccatũ ⁊ cõsumptũ cũ dieta resumptiua dispositioni pristine reducatur.

De effimera ex siti. Cap.xxj.

Sitis silr fami p acciñs ignit ⁊ inflãmat spiritũ naturalẽ. Intolerãtia.n. eius ⁊ fridi pot⁹ hũde irrorationis puatõe arescũt mẽbra ⁊ spũs naturales principalr ex cõmixtiõe vapoꝝ acutoꝝ a mẽbris eleuatoꝝ per actionẽ caloris nãlis igniti in ipsa cũ eis inflãmant̃ ⁊ inflãmati sm ɔtinuitatẽ inflãmãt spm cordis: ⁊ fit febris effi^a q̃ aliqñ pducit ad ethicã aliqñ ad febres colicas. Et febris q̃dẽ ex siti magis accit ⁊ fortior q̃ ex fame: qr i siti ɔtingit eiti⁹ ⁊ magis sm plm nãles spũs inflãmari q̃ in fame: qr i siti deficit humidũ rondũ: cui⁹ est magis tpare calorẽ q̃ humidi siccioris: ppea dixit. A. q siti ẽ dignior: vt accidat ex ea febris.

Signa ei⁹ sunt silia signis febris ex fame nisi qr i ista appetit⁹ ẽ ad humidũ ⁊ friñ pl⁹ ⁊ vrina ẽ i q̃titate minor q̃ in illa: ⁊ in ista pcessit cã ei⁹. s. tolerãtia sitis.

Cura ei⁹ est silis fcẽ ex fame nisi qr in hac oz vti extinctiõe magis cũ ifridãtib⁹ ⁊ huectãtib⁹. dãdũ ẽ g iulep viol. vel cucurbitinũ vel nenufarinũ cũ aq̃ frida. Et h si nõ sit mã in stõ q̃ p potũ aq̃ fride ei magis adhereret vel ibiberet̃ in eo: qr tũc vt dixit. A. in. 13ª tertii. fieret aug^m in siti: dixit Ser. dent̃ eis ea q̃ ɔueniũt epi. s. ⁊ alijs nutritiuis mẽbris in mala cõplone coꝝ calã ⁊ sicca. ¶ Dixit Aui. da in potu aquã fridã ⁊ aquã fructuũ fridioꝝ ⁊ ꝓprie granatoꝝ. Dixit Al. si dolorositas ⁊ lassitudo ⁊ fricatio iuaserit eũ añq̃ febris sit in eo ɔfirmata nutriat̃ ex tritico multa aq̃ abluto ⁊ zuccaro tabarzet. Si vo h nõ iueniant̃ nisi postq̃ febris inflãmata fuerit pcipiendũ est ei ex aq̃ frã bibere paulatim donec febris reprimat̃: deinde in aquã frãm ẽ mittẽdus p aliq̃tulũ spatiũ ⁊ fundẽda est sup eũ ita vt frigore nõ ledat̃. ¶ Dixit. A. huecta corp⁹ cũ tina ⁊ ad balneũ sequat̃ aspsio cũ aq̃ frã. ¶ Dixit Aui. si illõ ẽ polẽ: qr. s. pticularis ɔsenserit: ⁊ tũc ẽt sit aq̃ nõ excedẽtis friditatis: ⁊ post exitũ a balneo qescat: ⁊ postea cibet̃ cibis fridis ⁊ hũ. bñ digestibilib⁹ pauce q̃titatis in vice ⁊ ptisanã bibat. i. ordei aquã.

De effi^a ex cibis vel potib⁹ calefaciẽtib⁹. Cap.xxij.

Cum qs cibos accipit calãs virtualr: sic allia sinapiz nasturtiũ: ⁊ silia q̃ calefaciũt stõm ⁊ epar ⁊ alia nutriẽtia ⁊ cõmouẽt ⁊ inflãmãt spm nãlẽ in eis: cui ẽt admiscent̃ vapores cali ⁊ acuti q̃s eleuare faciũt illa cibaria ipsoꝝ caliditate euaporationẽ faciẽte in humorib⁹ ⁊ mẽbris: ⁊ maxie cũ actu calã recipiunt̃ qbus vaporib⁹ inflãmat̃: ⁊ ipse spũs epatis ⁊ inflãmatus sm cõtinuitatẽ inflãmat spũm cordis fit febris effi^a. Dixit Al. hec febris ⁊ q̃ ex vini potatiõe accidit vtraq̃ in putridã cito mutat̃ febrem. ¶ Signa dixit Uia. vrina rubicũdior est in hac febre q̃ in alijs oib⁹. s. effimeris vis. Et rõ ẽ. dixit Ser. qm hi leduntur plus in epe: pp h. n. sunt vrine eoꝝ decliues ad caliditatẽ. Et pp h dixit Constã. in pãtegni. epar in tactu calm est: ⁊ i stõ ⁊ epe eger q̃si sentit icẽsionẽ ⁊ siccitatẽ. ⁊ sentit̃ ẽt ad tactũ medici i stõ ⁊ alijs nutritiuis caliditas amplior q̃ in alijs ptibus corpis ⁊ q̃ in alijs effimeris vis. ¶ Et dixerũt Cõstã. ⁊ Uiati. q eger sentit exiccationẽ ⁊ amaritudinẽ in ore: qr calor in hac febre a spũ nãli icipit ⁊ cib⁹ calis stõm pus: ⁊ postea epar calefacit: vñ exiccat̃ os ⁊ amaricat̃ colã vl' collcis vaporib⁹ ori cõicatis. ⁊ pp pdicta accit fumosa eructua

Cãe inflãmatiue spiritum.

De fei e cibis virtualr calidis.

tio z sitis que potu aque frigide iuuat magis q̃ aere frigido z egestio in hac febre exiccat pp̃ p̄dictas cās. Sunt ƀm plin patiētes eā cū dolore capitis z rubore faciei z oculoꝝ potissime calīs vaporibus ad supiora eleuatis z pulsus z anhelitus ēt maiores sunt q̃ in eff.ª facta a caliditate exteriori. Et de signis eius est antecessio sumptionis taliū ciboꝝ.

¶ Et cura ei⁹ est abscissio cāe z febrilis discrasie alteratio. Si itaq̃ cib⁹ adhuc in stō affuerit vomitu expellat: z si iā a stō descēderit vētris fluxu educi dz. Inq̄t Al. ingeniādū est q̄liter ei⁹ vēter soluat ex prunis z tamarindis z zuccaro tabarzet aut cū aq̄ fructuū solubiliū fridoꝝ: aut cū māna z zuccaro viol. z siāb⁹ aut cū clysteri ex aq̄ ordei z decoctiōis violarie malue blitis z zuccaro viol. z oleo vio. z alijs siāibus q̄ abstergūt z ifrigidāt z hūectāt. Et locet eger in aere frido. dixit tñ Hal. in locis accubat fridis in qbus aqlo flat aut fiat cū flabello vētus si tp̄s est estiuū: si vō fuerit hyems in tp̄ato accubat aere letet z qescat z dormiat donec cibuz illū digerat si euitti nō potuerit. dixit Al. ab oib⁹ q̄ calefaciūt abstineat.

¶ Et dixit Hal. hui⁹ febris dn̄s vinū nō bibat z abstineat. dixit Al. a cibo donec corpus mūdificatuz fuerit ab illo: z febris sedata fuerit: z postq̄ febris qeuerit ex aq̄ ordei frida bibat multū z nutricatio ei⁹ sit post febris sedationē. s. postq̄ decēz aquā or. biberit z de stō exierit z sit cib⁹ ex his in qb⁹ nō est caro. supsitq̄ ei siāe: z sit cōdit⁹ cū aceto z cōedat granata muza z acetosa z siāa: z bibat syrupū acetosuz cū aq̄ frā. Q̄ si siti añ digōnē illi⁹ cibi calī molestet aquā vi frigoris bibat si nō sit qd ab ea p̄hibeat aut aquā ordei aut iulep fridū cū aq̄ frigida. dixit Ser. intētio tua sit circa epar: qa calefit a caliditate dictoꝝ cibarioꝝ z alteret cū rebus ifrigidātibus: z cū his que p̄uocāt vrinā. s. cū seminibus q̄tuor frigidis z alkekēgi z siāibus: z det syrupus acetosus zuccarinus cū aqua granatoꝝ z silium.

De feb͂ e multitudine cibo rū grosso rum.

Cum vō qs accipiat cibos in q̄ntitate multos z multi nutri¹¹ z grossi z difficilis digōnis a mēbris: sic sunt pultes triticee caro vaccina z porcina assata sup prunas z siāa: tūc q̄uis in p̄ncipio receptiōis coꝝ calor nālis ab eis opprimat z obtūdat z p̄hibeat dispgi p corpus ad exteriora z accidat idē in exteriorib⁹ ifridatio: tñ postea in p̄cessu ex forti z lōga actiōe quā calor nālis facit in ipsos cibos iflāmat spūs nālis: z h̄ maxie: qr nō potēs calor nālis illos cibos pfecte digerere ƀm magnā ptē eos ɔuertit i fumos multos z calos q cū spū nāli pmixti coadiuuāt ad iflāmationē ei⁹: z sic ipse iflāmat⁹ ƀm cōtinuitatē ei⁹ inflāmat spm̄ cordis: z fit febris eff.ª maxie tñ i corpib⁹ colicis z his q vtunt coitu vel exercitijs corpalib⁹ post ipm cibū sūptū: dūt coadiuuat ad cāndū hāc febrē replo magª stōi ex multa comestiōe ɔprimēs diafragma: vñ p̄hibent spūalia a bona z sufficiēti euētatiōe: q̄re inflāmant. Et h̄ qdē febris ƀm plin ad tertiū extēdit diē: z aliqñ illū ptrāsit. dixit Al. h̄ febris plū adeo fit mālua p multos dies vt sinochus esse videat z ipsa vt plin p̄ducit ad opilatiōes z febres putredis.

¶ Signa ei⁹ sunt añcessio cōestiōis cibi multi p̄dci z grauitas sentit i stō z eructuatio adest vētosa z anhelit⁹ z pulsus st spissi: z adest sōn⁹ z pigritia corpis ad motū p⁹ cōestionē.

¶ Cura ei⁹ est abscissio cāe cū emissiōe dictoꝝ ciboꝝ z alteratio febrilis discrasie. dixit Al. a grossoꝝ cibarioꝝ. sup. z multoꝝ z multi nutri¹¹ assiduitate abstineāt: qm̄ h̄ ab hac febre pseruat. locent patiētes in aere tp̄ato vł ad paucā declināte friditatē in q̄ qescere debēt.

¶ Et dixit Ras. p̄cipue vt sōnū p̄lōgēt maxie sup sinistro latere donec cibi cōpleat digō abstinēdo añ digōnē ei⁹ ab oi cibo z potu. Cū vō cib⁹ digest⁹ fuerit z passio minui cepit balneet z sōn⁹ augmētetur: sz nutricatio subtilietur ēt p aliquot dies z a labore abstineāt.

¶ Dixit Al. iteret p aliquot dies balneū in q̄ lōgiorē faciat morā. s. q̄z i alijs supradcis eff. z aquā calidaz sup corp⁹ fundat: z sic balneādū ƀm q̄ febris diminui visa fuerit obseruādo in eo ne laborez patiat z ne corpus calefiat.

¶ In p̄ncipio tñ hui⁹ febris dixit Al. absq̄ magna cautela balneū nō debēt igredi vt. s. nō p̄ducat ad opilōnē z putredinē. cibis vtant fridis ex carne pullina z edina: z siāib⁹ q̄ sunt facilis digōnis. In p̄mo nāq̄ dieb⁹ sunt ex ptisana tm̄ mō nutriēdi: z cū p̄dcis cibis pñt vti aliqb⁹ cibis q pap. vētrē soluāt z vinū bibāt albū subtile clarū aut syrupū acetosuz maxie si de opilōne timeat. ante tñ cibū dz vti exercitio tp̄ato aut tp̄ata fricatione. Et expedit vt digōni iuua ᵐ fiat.

Dixit Al. si cib⁹ vōitu vel vētris fluxu nō fuerit a corpe eductus nō est expectādū donec febris a corpe recedat: imo illico vēter egri ex succo fructuū est soluēdus. z vtat flōmia z solōne ēt vētris. s. vltra lenitē cū succo fructuū nā si in hoc negligens fuerit eger egritudines incurret acutas z pessimas. Rasis tñ in diuisiōibus dixit flōma eū si coloris ei⁹ rubedo sit vehemens: z cōsentiētibus tñ p̄ticularibus. In oibus aūt alijs procedat sicut in p̄cedenti cura dictum est.

De feb͂ e subtilitudine cibo: s subtiliū z iflāmabilium.

Cumq̃ qs cibū accepit subtilē de facili iflāmabilē q i stō maxie igneo calefit supflue z p̄cipue si cibus ipse cal͛ fuerit nāe z actu calīs sumpt⁹ fuerit accit vt cōuertat in eo in fumū calīm z acutū q pmixt⁹ spūi nāli iniflāmat ipm z iflāmat ƀm cōtinuationē suā spm̄ cordis: z fit febris effimera que ƀm plin perducit ad febres colericas.

¶ Signa eius sunt p̄cessio acceptionis dicti cibi z inuētio caliditatis in stō z in nutritiuis plusq̄ in alijs corporis partibus cum siti z oris amaritudine z eructuatione fumosa: z ideo plurimum est cum dolore in anterioribus capitis.

¶ Cura autem eius est in dieta z potione sicut eius que fit ab acceptione cibi calidi.

De feb͂ e potu vini

Cum vō qs vinū bibit acutū antiquū aut multū i q̄ntitate accit ei: vt ei⁹ spūs nālis iflāmet eo mō quo iflāmat ex cibis calīs: z maxie si actu calīm bibat: z p̄pter in hoie colico z stō z epe calīs si spūs nālis iflāmat⁹ ƀm cōtinuitatē inflāmat spm̄ cordis: z fit effimera febris q̄ aliqñ p̄ducit ad sinocħā inflatiuā z aliqñ ad febres colericas.

¶ Signa sunt añcessio illi⁹ pot⁹ quē aliqñ seqt ebrietas z iflāmatio in stō z nutritiuis p̄cipit cū oris siccitate z siti z debilitas z pigritia ad motū z declo ad sōnū z aliqñ est cū ea ɔturbatio mētis z obtenebratio oculoꝝ: z ƀm plin sentit i eo dolor capitis: q̄ oia p̄cedūt ex vaporib⁹ ēt dissolutj caliditate vini z caliditate p̄ter nāz ascēdētib⁹ ad supiora: z q̄nq̄ ē cū ea nausea vino natāte i stō: z seqt ad ipm aliqñ vomit⁹.

¶ Cura ei⁹ est sic cura ebrietatis locādus est paciēs in aere frido: z hu. in q̄ dixit Hal. extrema fricent qescat z dormiat donec crapula soluat. Et Al. dixit. z bibat aquā fridā plimā z vtat potiōib⁹ z medicis extiguētib⁹ vñ aliqd de potibus robub fridis ē dādū cū aq̄ frā ex qbus nō ipetuose: sz paulati bibat. Cūq̄ febris sedata fuerit balneū igrediat z multa aq̄ frā z tepida sup cap̄ ei⁹ fundat: z postea nutriat cibis fridis z hu. facilis tñ digōnis z pauce q̄ntitatis cū qbus bibat robub acetosa z a vio oino abstieat z dormiat z cū expgefact⁹ fuerit balneū iteꝝ ingrediat: dz tñ balneū igredi. dixit Rasis i diuisiōib⁹. cū facilitate z leuitate. Et sit intētio in hac febre maxie circa cor z epar. dixit. Al. In sinerei aliqñ cōuenit flōmia z solō vētris cū aq̄ fructuū solubiliū. Erit aūt h̄ fiendū maxie vt dixit Al. si in capite remāserit grauitas z i oculis rubedo z extētio. nā tūc figuris exhibit cū flōmia z vētosis z vēter cū succo fructuū soluat.

¶ De effimera ex medicinis calidis. Cap. xxiiij.

Cum qs sumit medi⁰ᵃ calīas vt multū piperis vel castorei vel euforbij aut opoponacū aut elārū de anacardis aut bibit nectar cū multis calīs spēb⁹ iflāmat i eo spūs nālis eo mō q̄ iflāmat ex calīs cibis z potib⁹ z iflāmat⁹ iflāmat ƀm cōtinuitatē spm̄ cordis: z fit febris effª que p̄ducit aliqñ ad febres vstiuas aliqñ ad fluxū vētris colericū z aliqñ ad fluxū sanguinis nariuz z nō vnq̄ ad febrē ethicam. Et scias q̄ hec febris nō solum ex medi

cinis ebibitis prouenit: verũ et aliqñ ex exterius approximatis: vt pȝ in cura egritudinũ mẽbȝ frigidoꝝ neruoꝝ.

Signa eius sunt antecessio cause ⁊ adsunt alia signa silia signis facte ex cibis calidis.

Et cura silr̃ est silis cure illi⁹. dixit Mes. ꝑ de rectificatiõe medicinaꝝ cura oꝫ fieri cũ extinguẽtibus caliditatẽ ⁊ sedantib⁹ acuitatẽ medi⁹ ppea. ¶ Dixit Al. Egro aliqd de potib⁹ q̃ sũt fridi ⁊ hu. simplices absq̃ alteri⁹ rei cõmixtiõe. s. calẽ vel ↄuertẽtib⁹ ad caliditatẽ dãdũ ẽ cũ aq̃ fridissima mixtĩ: ⁊ silr̃ cibis reficiat fridis ⁊ hu. In hac tñ febre nõ oꝫ: vt abstinẽtia fiat a cibo: sȝ ilico vel saltē añ declõnẽ ↄpletã dãdũ ẽ. ¶ Dixit. A. Sic effi⁹ q̃ fit ex sole sȝ plin ẽ cerebralis i spuali. i. aiali spũ: ⁊ q̃ fit ex balneatiõe ẽ cordial' ⁊ i spũ vitali: silr̃ illa q̃ fit ex cibo. sup. ⁊ medi⁹ calis est epica i spũ nãli. Quidã tñ febrẽ factaȝ ex medicis calis ab ex̃ approxiatĩ pon⁹ eẽ dñt õ iflãmatõe spũs vitalis eo q̃ vt freq̃nti⁹ ad iducẽdũ febrẽ applicãt' locis arteriaꝝ ⁊ pulsuũ vbi applicate pn' iflãmãt spm vitalẽ q̃ i illis arterijs ↄtiet'.

¶ De effimera non vera ex sincopi. Cap. xxiiij.

Febris effi⁹ nõ va ↄueniẽs pncipalr̃ ex iflãmatõe spũs vital' q̃tuor hȝ spẽs: sic q̃tuor cãe ei assignãt'. s. sincopis vapor putrid⁹ ispirat⁹ venenũ ⁊ apa i mẽbris exteriorib⁹: ⁊ aliqñ et i qbusdã iteriorib⁹. ¶ Sincopis ꝓprie ⁊ p se ex febre effi⁹ nõ ↄtigit. Effi⁹ ãt ex sincopi: ⁊ si accidẽ possit raro tñ aduẽit: qm̃ sincopis ꝓpe ↄuẽit ex defectu caloris nãlis ⁊ spũs q̃ ifridatõis ẽ cã p se. imo i sincopi q̃ fortis ẽ extiguit' calor nãlis ⁊ seq̃t' mors. Cũ vo nõ ita forĩ fuerit aliqñ nõ p se: sȝ p accñs ẽ cã iflãmatiõis spũs vital: maxie cũ spũs vital' mouet' motu supfluo ⁊ ipetuoso ad cor ꝓpt'ãs faciẽtes accidẽ sincopi: ⁊ cũ iterũ ad ex̃ trahit' cũ fricatiõib⁹ ⁊ alijs diuertẽtib⁹ vt sincopi succurrat' q̃re i ocis motib⁹ ipse spũs iflãmat' ⁊ febrẽ cãt effi⁹. Et h̃ voluit. A. cũ dixit. qñq̃ accit ei cui sincopis supuenit p cõmotionẽ mot⁹ spũs diuersaȝ calefactio q̃ ↄuertit' i febrẽ: ⁊ h̃ maxie eẽt qñ remaneret õ sincopi post ablationẽ cãe ei⁹ relique: mouet'. n. tũc adhuc spũs ad intra ⁊ adhuc a medico trahit' ad exteriora. ¶ Et sũt q̃ dñt. q̃ qñq̃ i sincopi spũs vital' reuocat⁹ ad cor. ⁊ i eo ↄculcat⁹ ꝓhibet' a ↄueniẽti euẽtatiõe ⁊ vñ supcalefit ⁊ iflãmat' ⁊ fit febris. Et fit h̃ ꝓprie i sincopi pus ⁊ dispõne p⁹ ad ipsaȝ. Et dñt. p̃t h̃ febris effi⁹ supuenire durãte sincopi: ⁊ p̃t remanẽ sincopi recedẽte: siue fuerit vna sincopis siue plẽs ↄñtes sei sȝ qñocũq̃ sit caliditas hui⁹ febris nõ appebit exterius nisi sincopi remota. Et. n. durante sincopi friditas semp est in exteriorib⁹. Sumpsit aũt h̃ febris nomẽ a sincopi: q̃uis sincopis sit remota: q: eius grã cõmotio diuersa facta est in spũ: ⁊ silr̃ eius cõculcatio: ⁊ per ↄñs eius inflãmatio p̃ter nãm. Et hec febris quãdoq̃ perducit ad ethicam: ⁊ quandoq̃ ad pulsum cordis.

Signa dixit Aui. vicinitas sincopis: q: s. añcessit de ꝓpe pp aliquã cãrũ ei⁹ max⁹ extrisecaꝝ ⁊ pñtia casus v̾tutis ⁊ debilitatĩ ei⁹ absq̃ signis aliaꝝ febriũ q̃ nõ sũt ex febrib⁹ effimeris. s. absq̃ pñtia signoꝝ febriũ putridaꝝ qõ dixit pp febris putridas sincopales. ¶ Et pulsus i ea. dixit. A. ẽ diuersaꝝ dispõnũ. qñq̃. n. cadit ⁊ occultat': ⁊ h̃ ẽ cũ cã sincopis pncipio accidit: vt timor ⁊ angustia vl' tristitia: tũc. n. vincit frigus sup exteriora: ⁊ qñq̃ fit velox. sup. ⁊ manifestat': vt cũ calor expandit' cũ spũ ad exteriora. appet. n. pulsus cũ dñatur caliditas sup exteriora: ⁊ cũ h̃ etiã toto fere in oibus differẽtijs eius diuersificat'. ¶ Dixit Aui. ⁊ sillat' pulsui patiẽtiũ extenuationẽ exiccatiuã in duritie cũ inanitiõe. ali. cũ v̾miculatiõe: vt p h̃ voluerit q̃ pulsus eius appeat v̾miculosus: ⁊ qñq̃ formicãs: dixerũt q̃dã hoc erit stãte sincopi pp multã debilitatẽ virtutis.

Cura hui⁹ febris: vt dixit. A. qñq̃ v̾tit' ad sincopim ⁊ cãȝ ei⁹ qñq̃ ad dispõnẽ febrilẽ: ⁊ p⁹ itẽtio cõplet' cũ eis q̃ curãt sincopiȝ ⁊ auferũt cãm ei⁹ ꝓprie extrisecã ꝓcedit ista itẽtio alterationẽ discrasie. nõ. n. ẽ itẽtio ad febrẽ nisi postq̃ȝ totalr̃ cessauerit sincopis: ita q̃ nõ spet' ampli⁹ redit⁹ ei⁹ pp sublationẽ cãe ei⁹. ppea dixit. A. cura eius est cura sincopis cũ exhibitiõe ciboꝝ facil' digẽnis hõi ebimi: ⁊ silr̃ si p remotiõe sincopis idigueris dare sibi vinũ da ipsȝ i potu ⁊ nõ cures febrẽ. ¶ Ex qb⁹ v̾bis accipiũt q̃dã q̃ qñ cũ q̃cũq̃ febre fuerit aliqõ accñs dissolutiuu v̾tut̾ tota itẽtio oꝫ v̾ti ad remotionẽ illi⁹ accñtis: et si necñ sit i totũ derelinq̃re febrẽ dõec illõ accñs tollat': cũ ãt liberat' ex sincopi ⁊ remãet feb dix̃. A. cura ei⁹ ẽ silis ei q̃ ẽ cũ extẽuatiõe. i. cũ q̃ ẽ extẽuatio q̃ curat' cũ ifridãtib⁹ ⁊ hũectãtib⁹.

¶ De effi⁹ ex vaporib⁹ putridis. Cap. xxv.

Cum q̃s morã trahit i locis putridis imũdis a qb⁹ vapor putrid⁹ eleuat⁹ mediãte ispiratiõe corpus ei⁹ igrediat' ⁊ ꝓuenit ad cor ⁊ ibi multiplicet' ⁊ cõculcet' ⁊ ↄculcat⁹ iflãmat' ⁊ iflãmat⁹ spũi vitali miscet' iflãmat' ex eo ipe spũs: ⁊ fit febris effi⁹: q̃ vt plin pducit ad febres putredis.

Signa ei⁹ sunt añcessio ipsius cãe de ꝓpe ⁊ inspiratio anhelit⁹ nõ est maior expiratiõe ei⁹: sȝ aut equalis aut minor ea ad excludẽdũ ipm vaporẽ putridũ ⁊ inflãmatio ab ifirmo: ⁊ et a tãgẽte pcipit' maior circa partes cordis ⁊ thoracis q̃ȝ in circa alias partes corporis.

Et cura ei⁹ ẽ vt locet' eger i aere tpate frido: odoriferato tñ ex redolẽtib⁹ fridis sandal' rosis violis ⁊ cãfora si dispõ illoꝝ vapoꝝ fuerit calã aut ex xiloal'. ⁊ cinamomo mace ⁊ silib⁹ si dispõ illoꝝ vapoꝝ frã fuerit: ⁊ ois vapor grat⁹ patiẽti ↄuẽit ei: ⁊ i decõ loco moueat' tpate ⁊ vigilet neq̃ dormiat vsq̃ ad declõnẽ febris: cũ ãt feb declinare cepit balneet' i aq̃ simplici calã aut decoctiõis rerũ tpataꝝ odoriferaꝝ: sic ↄcoctiõis floꝝ camomille: ⁊ silĩũ: vt cõpleat' resolõ vapoꝝ illoꝝ putridoꝝ: deinde cibet' cibis fridis ⁊ hũidis odorificatis ⁊ bibat vinũ debile clarũ odoriferuȝ limphatũ: ⁊ deinde q̃escat ⁊ dormiat: ⁊ si q̃d febrilis caliditatĩ remãserit fridis ⁊ hu. odoriferis extinguat' ab int⁹ sumptis: ⁊ ab ex̃ approxiatis maxie circa spũalia.

¶ De effimera ex veneno. Cap. xxvj.

Accidit qõ qñ q̃s sumit venenũ sui foti letiõe quã facit in corde motu supfluo moueat spm̃ cordis ei⁹ aut si fuerit ex gñe caldoꝝ sui caliditate ipsuȝ inflãmet ⁊ accidat inde febris effimera que aliqñ pducit ad ethicã ⁊ aliquando ad febres putredinis.

Signa ei⁹ sunt añcessio assumptiõis veneni aut medicine venenose calẽ. Et Sera. ⁊ Hal. de hac febre loquẽtes simul cũ ea q̃ fit ex calefactiõe solis dixerũt. igniũt' capita ⁊ cutes eoꝝ plusq̃ȝ i alijs effi⁹: nõ tñ plusq̃ȝ alie ptes corporis. Immo dixit Uiati. effi⁹ pp venenũ corpora magis q̃ȝ capita calefacit ⁊ iteriora desiccat ⁊ icidit.

Cura ei⁹ est cura veneni assumpti nec est itẽtio ad hãc febrẽ: nisi postq̃ȝ cã ei⁹. s. venenũ sublata fuerit. Si tñ abijci posset venenũ cũ frigidis ⁊ hu. aut fridis tñe tũc illõ eẽt meli⁹: q: sic ↄferũt cãe ⁊ dispõni. Si ãt nõ poterit cũ p̃dcis expelli venenũ: q: dispõ veneni nõ req̃rit illas: tũc itẽde veneno ⁊ derelinq̃ febrẽ: eo ãt sublato redi ad curã febris dixit Hal. q: ex veneno timet' corpis exiccatio: eo q̃ plin h̃ febris ꝓcedit a veneno caldõ: hos sic patiẽtes humectandos fore cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis hũectãtib⁹.

¶ De effimera ex apate. Cap. xxvij.

Dixit Aui. p⁹ 4⁹. c. de febrib⁹ apatũ. Dispõnes febris q̃ sequũtur apata apparẽtia sunt s̃m plin de gñe febriũ diei cuȝ apata p̃dcã nõ ꝓueniãt sȝ plin ad cor nisi cũ calefactiõe sua absq̃ putrefactione ⁊ plin hoꝝ apatũ est a cãis pmitiuis: cũ vo ꝓuenerit ipsoꝝ putredo ad cor pp suã magnitudinẽ aut pp suã ꝓpinq̃tatẽ fortasse fit febris nõ õ gñe febriũ diciȝ putredis. Et plin hoꝝ ⁊ siliũ. s. a qb⁹ ꝓue

nit putredo ad cor nõ fit nisi a causis añtib⁹ corporis ꝛ re/plõnib⁹ crudis ꝛ indigestis. ¶ Et dixit i.c. hui⁹ febris effi., febres sequẽtes apata iteriora sũt putride. s. ſm plim: ꝛ qñq3 associat̃ eis ethica. Sed apata apparẽtia: vt sũt furũculi ꝛ exiture ꝛ apata ẽt magna i carnib⁹ mollib⁹: ꝛ ex emũcto/rijs qñq3 sequunt̃ febres: ꝛ nõ euant̃ qn aut fit illõ qõ puenit ad cor donec igniat ipm ꝛ sp̃ñ ei⁹ calefactio sola: aut cũ putredie. q̄ si nõ fuerit calefactio sola tũc erit õ gñe febriũ apatũ intrinsecoꝝ. S3 tñ plñ qõ accit ex istis febrib⁹ sũt se quẽtes apata: q̃rũ cãe sũt añtes: sic replõnes ꝛ opilõnes p̃ dente: ꝛ sũt putride. S3 q2 vtplm puenit ex eis ad cor cale factio sola: iõ vtplm sunt effi.: ꝛ q̄ nõ sunt effi. sunt male. Ait. n. Ipo. in afo. In bubonib⁹ oẽs febres male exceptis effi.: puenit. n. ex eis ad cor simplex calefactio p alteratio nẽ p̃tis post p̃tẽ solũ a supcalefactiõe hũoꝝ ꝯtẽtoꝝ i apate. nã hmõi apata ad q̄ febris seq̃t: vtplm sunt cal'a p cẽntiã a calõe nãlit̃ fcã hũorib⁹. ¶ Dixit Aui. q̄ plm sequunt̃ apa ta sanguinea: ꝛ qñq3 accñt seq̃ntes herisipill.: ꝛ silr̃ vt apa ta cõposita ex flone ꝛ herisipilla. Sũt ẽt cal'a p acc̃ns ex pu tredine acq̃sita. Et hũc modũ tetigit Gal. p̃ de diffijs febriũ dicẽs: qm̃ ex bubonib⁹ cũ calescẽtib⁹ semp approximatũ cõti nuũ ei mẽbrũ calor ptrãsit vsq3 ad cor. s. vnũ mẽbrũ calefa/ciẽdo p⁹ aliũ: nõ puenit ãt ad cor putrida fuligo: s3 ibidẽ. s. i loco bubonis pmanet circũscripta. i. iclusa alteratiõe sola q̄ ẽ ſm ꝯtinuũ ad cor puenẽte calore q̄ max. mõ ꝛ inestuã tib⁹ ꝛ laborãtib⁹ ex p̃mis mẽbris calefcis. s. iũcturis ad vi tale pn̄m traditio fit caloris simplicis: pcedit ãt ex istis apa tib⁹ ad cor simplex calefactio absq3 putredie: max. cũ sunt pua: aut q̃uis sint mag. sũt remota a corde ꝛ a locis arte/riaꝝ plm: nẽ cũ sũt eis cõicat̃ cordi putrida fuligo. ¶ Dixit Gerard⁹ sup viatico. q̄ aliqñ l3 raro febris effi. põt seq ad apata itrinseca: ꝛ max. cũ sũt pua: ꝛ a corde remota sic sũt apata pua mẽrcis: pp̃ter ãt effi. febris seq̃t apata extrinseca q̄ sit a cã p̃mitiua ꝛ ẽ sensui mãifesta: ꝛ erit h̃ max. cũ i cor/pore: ꝛ nõ fuerit cã añs plectorica aut cacochima. ¶ Dixit Isaac febriũ ho aut cã bubonis ẽ in ꝓpatulo ꝛ palã sensui aut nõ: si nõ ẽ palã sensui tũc apa ẽ p se morb⁹ ꝛ signat̃ illõ ẽẽ de hũorib⁹ grossis putridis: ꝛ fit febris ei⁹ molesta pessi ma: ꝛ p aut de pestilẽtiali morbo creata: ꝛ seq̃t tũc febris pestilẽtialis: vt i antracib⁹ ꝛ bubõib⁹ malignis q̄ sepe tpi/bus pestiũ apparẽt. Si võ cã ẽ palã sensui: vt q2 fit a cã p̃/mitiua vl' extern⁹ mãifesta: l3 corpalis: vt pp pustulas aut bo thor aut vlcera i crurib⁹ ꝛ i mãib⁹ aut i cute capitis: ꝛ ꝓprie sub collo tũc febris sequẽs ẽ effi. nõ mala. Et Aui. iõ pdcãs cãs noiauit iter cãs p̃mitiuas q2 dato q̄ sint corpee: veniũt tñ ad apata cãndũ: sic cãe p̃mitiue. ¶ Dixit Ser. si cã illa i/cipit: ꝛ ẽ sic vlc⁹: tũc attrahit febrẽ effi. ꝛ si ẽ ex cã añte: sic replõne: tũc attrahit putridã. ¶ Dixit Uia. sanguis colle/ct⁹ i apate nisi cito dissoluat̃ nẽcẽ ẽ vt calefiat ꝛ putrefiat: ꝛ vitalẽ spm̃ calefaciat ꝛ cor pp ꝯiũctiones arteriaꝝ. ¶ Cã autẽ q̃re dolor mẽbroꝝ exterioꝝ ꝛ vlcera eoꝝ ꝛ bothor ꝛ scabies: ꝛ alia silia attrahũt apata i emũctorijs ẽ. dix̃ Ser. q2 nascẽtib⁹ pustulis ꝛ bothor ꝛ silib⁹ nã ad regẽda illa lo ca ꝛ custodienda currit: ꝛ q2 cũ ea sanguis ꝛ spũs ferunt̃ sanguis p mollia ꝛ lacertosa loca ptrãsiens replet ea: ꝛ ibi morãs gñat apata: dolor isup ꝓueniẽs ex illis pustulis ꝛ vlcerib⁹ ẽ cã attractiõis: ꝛ q̄ mãe ferant̃ ad locũ doloris q̄ remanẽtes i locis illis lapsis apata cãnt i eis. Et h̃ qdẽ fe/bris effi. extẽdit̃ ſm plm ad 2m diẽ: ꝛ aliqñ ptrãsit illũ: qõ erit h3 qõ mã hẽbit effusionẽ ad apata: dein̄ paulati cessat donec i febricitatõe3 deimat q̄ febris max. euenit tpe q̄ apa ta i saniẽ ꝯuertunt̃. pp h̃ dñt qdã hãc febrẽ a putredie fie/ri l3 nõ fit putrida. ¶ Dixit. G. p. ad glau. febres bubonũ simplicissime sũt nisi absq3 mãifesto vlcere fiãt: tũc. n. suspi tiose sũt ꝛ neq̃q3 mites: ꝛ h̃ febris vtplm pducit ad putridã.

Signa dixit Aui. sũt añcessio apatũ añ eas: ꝛ p h̃ vt inuẽ q̄ nõ i p̃n° taliũ apatũ febris causet̃: ꝛ p̃cesserũt cãe ipoꝝ supradcẽ: ꝛ ipa apata nota hñt ex relõne infirmi vl' asĩatũ ꝛ dolore illi⁹ loci. ¶ Dix̃. G. ho de crisi. pul sus erit i fine magn⁹ ꝛ fit velox ꝛ freq̃ns: ꝛ p. ad glau. dix̃. pulsus maximi sũt ꝛ veloces ꝛ spissi: ꝛ h̃ ẽ dixit. A. pp re/plõnẽ ꝛ calitatẽ. Et qdã dñt. q̄ ẽ vndosus maxie i statu cũ aliqs sudor aduenit. ¶ Et sbdit. G. ẽ calitas i corpe ei⁹ pli/ma: sentit. n. eger i toto corpe suo calitatẽ extẽsa3. verũtñ di xit Gal. ei⁹ calitas ẽ suauis nõ supflue malitie: ꝛ illõ iõ: qm̃ calitas ꝛ mordicatio i hac febre minores sũt q̄3 i oib⁹ alijs spẽb⁹: acre. n. ꝛ mordax minime oiu3 febriũ his iest. Et. A. dixit: nõ ẽ ei⁹ calitas miltũ mordicãs: q̃uis sit multitudo ei⁹ i ipsis: qm̃ hmõi apata sũt sãguinea niã sint febres seq̃ntes herisipillã: q2 tũc calitas eaꝝ ẽ magis acuta pp vaporẽ coñ cũ expãsu3 ad mẽbra. ¶ Et sbdit Gal. facies ei⁹ ẽ rubea in pñb⁹ dispõnib⁹ ꝛ vehemẽtioris iflãmatõis q̄3 fuerit. Et. A. dixit. facies ẽ rubea pp vapoꝝ eleuationẽ ad ipa3 ꝛ istara: ẽ. n. additũ ei supra dispõnẽ sanitat̃: h̃ ẽt q2 appet tumidior ꝛ magis plena q̄3 ẽẽt tpe sanitat̃. ¶ Et dix̃ Gal. vrina fit õ/chius ad albedinẽ. i. ẽ subalbida. Et. A. dixit. vrina ẽ alba aq̃a pp raptũ mãeꝝ ad locũ apatũ ꝛ vlceꝝ. ¶ Et dñt qdã. sunt huic febri piodi ſm mã3 q̄ effundit̃ ad apata. ¶ Et di xit. A. p⁹ statũ febris eleuat̃ velocit̃ ex ꝓfundo corpis ros cal's sue qdã calitas hũida suauis. Dix̃. A. q̄ i istis febrib⁹ succedit hũectatio. i. sudor debilis. Dñt qdã q̄ l3 i ista febre calitas sola i spũalib⁹ accẽdat̃ absq3 putredine: putredo tñ in apate exñs ad aliq̄ cõicata mẽbra per vapores putridos ab ipsa ad illa veniẽs: supra dicta signa aliqualr̃ cõfundit.

Cura p̃ dñt ad bubonẽ ꝛ cãs bubõis. ho ad discrasiã febrilẽ: ꝛ 3° accñs corrigit. Dix̃ Isaac 1° febriũ affi dia o3 studẽ pustulas curare ꝛ bothor q̄ sũt c. i bubõis. Et Gili. dixit. op3 p̃us curare bubonẽ. Cõplent̃ ãt p̃dcẽ itẽtio nes dieta ꝛ potiõe. Dixit. G. p. ad glau. Eos q bubõib⁹ fe/briũt ꝓhibe a vino añq̄3 bubões soluant̃. Dix̃ Ser. ꝓhibe mus eis carnẽ. Dixit Dal. caueat balnei itroitũ. Et Au. dix̃ colli3. 8. G. pcipit vt has febres patiẽtes ponant̃ i balneo: s3 mihi nõ pl3 vt fiat nisi i declõne. Et dix̃ Dal. caueat bal/neũ ꝛ vini potũ donec ꝯsumat̃ morb⁹: ꝛ fugiat morã in aere cal'o ꝛ irã ꝛ motũ ꝛ fricationẽ mẽbri hubẽati: ꝛ gña. ꝛ oẽs dietã grossa3 ꝛ cala3: s3 vt dix̃ Dal. qete vtat̃ i locis fridis ꝛ dormiat tpate. Dix̃ Passiõari⁹. leptomerẽ. i. sbtilẽ accipiat dietã ꝛ fridã. Et Al. dixit. cibis ifridãtib⁹ nutriat̃. Et Dal. dixit. extiguẽtia bibat. Dixit. A. sbtiliet̃ regimẽ ꝛ nõ bibãt vinũ dinor ꝛ nõ cibent̃ nisi p⁹ declõnẽ ꝯpletã. s. si vt⁹ ꝯsense rit q̄ si nõ: paꝝ cibi dãdũ ẽ sbtilis facil' digẽrõis ꝛ paucarũ supfluitatũ. Et silr̃ si sine vino stare noluerit eger aut nõ po tuerit: dabis vinũ paucifeꝝ, ꝛ hñ liphatũ i q̄ititate pauca ꝛ vẽtrẽ coꝝ tene solutũ cũ enematib⁹ leniẽtib⁹ ipm. Cũq3 in balneo poneñd⁹ erit. dix̃ Ras. 17. ꝯti. o3 patiẽs morã trahẽ in aere balnei plusq̄3 in alijs: q2 maiori indiget dissolutiõe.

Cura võ p potionẽ respiciẽs bubonẽ ẽ. dix̃ Aui. q̄ o3 vt añcessio fiat i eo cũ flõmia ꝛ fluxu vẽtris. Dix̃ . n. Dal. sanguis minuat̃ de vena mẽbro cõpetẽti i q̄ ẽ apa. Et Al. dixit. ex p̃te ꝯ̃ria minuat̃: m võ ſm cañ. gñales dcõs õ flõmia elige venã q̄ respicit mẽbrũ mãdãs a mẽbro patiẽ te diuertẽs. s. ad mẽbra viliora: ꝛ max. extrema si apa max. in emũctorio fuerit. Deinde vẽter cũ medi. soluẽd⁹ ẽ hñte sanguinẽ mũdificare ꝛ educẽ hũorẽ peccãtẽ p̃missa ipsi⁹ di/gõne si nẽcia fuerit ipsi⁹ digõ ꝛ itẽdẽdũ ẽ bubõi ꝓut i cura ei⁹ dicet̃ i. c. ꝓprio. ¶ Dixit tñ Al. ifridãdũ ẽ apa. Et. A. di xit. nẽcia sũt ei empl'a ifridãtia cũ niue supra mẽbrũ ifirmũ apatiñte tñ vt nõ noceãt apati nec faciãt ipm crudũ. Et iõ dixit glosa. sũt ponẽda ꝓpe locũ apati. õ. ipm par. Et h̃ ẽt nõ o3 fieri i p̃n° vt nõ ꝓhibeat̃ m. fluẽ ad apa mẽbri igno/bilis: s3 dimittat̃ fluẽ. Et fortasse pp h̃ dixit. A. nõ ifrident viã iter ip3 ꝛ cor ifridatiõe penetrãte i ꝓfundũ: s3 fiat talis ifridatio postq̄3 mã fluxerit: ꝛ tũc ẽt nõ o3 ẽẽ penetrãs i ꝓ/fundũ ne ꝓhibeat̃ trãsit⁹ spũs vitalis a corde ad mẽbꝝ ip3.

apatũ:vt nõ ꝑdat mẽbrũ aut ledat apa ⁊ ſi ſoluaͤ. ¶ Su per ipſo loco vero apatis cauẽdũ ẽ oĩ tpe emplã apponẽ ĩfrigidãtia ⁊ ſtipticãtia:qm̃ nõ cõpetit ei repcuſſio ⁊ ꝓpe poſt pͥn:ſʒ circa locũ apatis cũ calis tpatis nõ ſtipticis aut paſ bñtib⁹ ſtipticitatẽ in pͥn⁹ ꝓcedẽdu eſt:ſic cũ inũctiõe cũ olo camomillino:deĩ poſt pͥn ꝓcedẽdũ eſt cũ reſolutiuis:⁊ ſi videris reſolõnẽ ei⁹ nõ fore poſſe: itẽde maturatiõi eius ⁊ maturatũ apiendũ ẽ:⁊ aptũ mũdificãdũ: ⁊ mũdificatũ ꝯſolidãdũ. ¶ Dixit Aui. 7° colli. vltimũ remediũ eſt apatis curatio. ¶ Dixit Gili. ſi mã fuerit ſbtilis calã itẽdemus reſolu eã i vapores. Inũge ḡ locũ cũ dialtea:⁊ poſtea fiat ẽplʒ cũ farina tritici ſucco apij ⁊ melle:⁊ ſit mel duplũ ad ſuccuʒ apij:⁊ totũ miſceaͤ ⁊ ſupponaͤ. Si vero mã nõ ſit calã neqʒ ſbtilis:reſolõni apta oʒ vt ĩtẽdaͤ ad gñonẽ ſaniei:tũc ḡ fiat ẽplm ex ſenatiõe:auxiliaͤ .n. i pomo:aut fenugrecũ: ⁊ ſemẽ lini ſupponaͤ. ⁊ ſi apa ſit valde durũ: oʒ tũc vti calis diſſolutiuis valde. Accipiaͤ ḡ radix raſani ⁊ lapatij acuti ⁊ ꝯterant ⁊ ſuperponant vel cõcaueͤ cepe ⁊ impleaͤ dialtea:poſtea decoquaͤ ſup cinere calido:deinde cõtundaͤ ⁊ ſupponatur:deinde ꝓcedaͤ in eo cura exitura ꝑ maturarum.

Ad alteratiõnẽ vero febrilis diſcraſie. dixit. A. neccia ſunt ei extiguẽtia ĩfridãtia ⁊ hũectãtia ab int⁹ ⁊ ab ex̃ approximata ⁊ maxie circa cor ⁊ ſupra mẽbrũ qd̃ mittit mãni. Oʒ ſi aliqd̃ acciñs affuerit de dolore ſiti vigilijs ⁊ ſimib⁹ i ei⁹ remotiõe ꝓcedendũ eſt:ſicut in ꝓprijs eo ꝝ dicetur caplis.

¶ De effimera ex dolore. Cap. xxviij.

Febris quoqʒ effi⁹ nõ ſolũ de inflãmatiõe ꝓcipalr ſpũs aialis:ſꝫ r diuidiͤ in ſpecies diuiſione ſue cauſe: poniͤ tñ cõiter tres fore cauſas eius. ſ. dolor: vlcus ſiue attritio muſculo ꝝ: ⁊ catarrus ſiue coriza.

Dixit Gal. p° ad glau. effi⁹ accidit ex dolore alicui⁹ mẽbro ꝝ corpis. Ait Raſ. dico. vidi multoties effimeras ſeq carbũculos ꝑulqʒ digerant ⁊ dolorẽ oculo ꝝ ⁊ auriũ ⁊ dentiũ ⁊ colicuʒ ⁊ emorroida ꝝ: ⁊ ꝓprie qñ dolor ſupfluit. ¶ Dixit Aui. dolor qñqʒ calefacit ſpũm adeo donec inflãmeͤ febris. Dixit ãt qñqʒ q2 nõ ex oĩ dolore accediͤ febris: q.n. valde paruus eſt:nõ eſt cã febris:q ẽt valde vehemẽs exiſtit nõ eſt cã febris: ſed ꝓp multã reſolõnẽ quã facit de ſpũ eſt cã reſolõnis ⁊ ĩfridatiõis totius corpis: ſed q inter hos duos eſt medi⁹ ipſe eſt cã febris effi⁹:neqʒ ẽt iſte eſt cã ei⁹ in oĩb⁹ mẽbris corpis eueniẽs:ſed potiſſime in mẽbris multi ſenſus:vñ dixit Aui. dolor in capite aut oculo vel dẽte aut in iũcturis aut extremitatibus aut muſculis brachio ꝝ aut tybia ꝝ aut colic⁹ aut emorroidalis. ſup. aut alio ꝝ mẽbro ꝝ multi ſenſus: aut ẽt dicit Aui. dolor furũculor. i. ſeqñs ad furũculos. ¶ Dñt qdã. Cũ in dolore cõtriſtenͤ mẽbra ſenſibilia ſpũs aialis i eis exñs ad ſuũ pͥn ex armõia nãe attrahiͤ vt referat ipſi ꝯſtrictionẽ: ⁊ tũc n. i ſollicita circa regimẽ corpis ſubuenit mẽbris illis dolẽtib⁹ vt ꝯſeruat ea: ⁊ ꝓpterea retrahit ad ſe ex alijs corpis ptib⁹ calorẽ ⁊ ſpm̃ ⁊ ſanguinẽ ſeu inuſta:vt trãſmittat ad mẽbra dolẽtia:q tacta ipetu qdã trãſmittit ⁊ ſubito ad illa: vñ ex ipſo malo ⁊ ſupfluo motu ipſe ſpũs aialis iflãmaͤ: ⁊ adiuuat ad h̓ aliqñ q ipſe aialis ſpũs ad mẽbra dolẽtia trãmittiͤ mul⁹:vñ ꝯculcaͤ in eis ⁊ nõ debite euẽtaͤ:ſꝫ iflãmaͤ ⁊ iflãmat ſm ꝯtinuationẽ ſpũꝫ cordis ⁊ ſit febris effi⁹. ¶ Et dñt. dolor ſic exñs cã inflãmatiõis ſpũs reduciͤ ad cãs ꝓmitiuas. ¶ Et dñt. dolor eſt ẽt cã febris effi⁹ alio⁹. ſ. inqʒtũ exacuit reuma ⁊ eſt cã cõmotionis ⁊ attractiõis hũo ꝝ calo ꝝ ad locũ doloroſũ: q hũores cali illuc tracti calefaciũt ⁊ inflãmãt ſpũm aialẽ ibi exñtẽ:⁊ ꝓuenit eius iflãmatio ſm cõtinuitatẽ ad ſpũm cordis ⁊ ſequiͤ febris effi⁹: ⁊ ſic dolor reduciͤ ad cãs corporeas: que tñ imprimũt vt ꝓmitiue: ⁊ h̓ febris qñqʒ ꝑducit ad putridã qñqʒ ad ethicã: ⁊ qñqʒ ad apata loci dolẽtis vel ei vicini.

Signa ſunt pñtia doloris in aliq̃ dicto ꝝ mẽbro ꝝ. dixit Gal. ⁊ poniͤ. 17. ꝯti. Si febris euenerit cũ ſoda aut aliq̃ mẽbro ꝝ a pͥn° ei⁹:⁊ ceſſante febre ceſſat dolor ipſa ẽ effi⁹. Et calitas i febre ex dolore i corpe toto ſentiͤ: ſʒ itẽſior i mẽbro doloroſo. Et anhelit⁹ eſt freqñs diuerſus. nã qñqʒ appet paruus ⁊ rar⁹:⁊ qñqʒ magn⁹ ⁊ velox ſꝫ aug ⁊ diminutionẽʒ doloris:pulſus ẽ anhelitui ſilis ⁊ eſt dur⁹ ⁊ maxͤ ſi dolor exñt i mẽbris neruoſis ⁊ pãniculoſis:⁊ vigilie ⁊ ingeſtudines multiplicanͤ: ⁊ vrina ẽ tincta: maxͤ ſi dolor ẽ mẽbris vrinalib⁹ vicin⁹. Et qñqʒ fit acũa: vt qñ ab ipſis mẽbris vrinalib⁹ hũores cali ad locũ tẽdũt doloris:aut qñ ad reſolõnẽ dolor ꝑduxerit caloris nãlis. Dixit. A. dolor capitis. ſup. ⁊ alio ꝝ etiã mẽbro ꝝ multi ſenſus: ⁊ maxime nobiliũ febrem declinantẽ facit redire ad augmentũ.

Cura eſt intẽtio ad ſedãdũ dolorẽʒ. Inquit A. q ſit cã doloris ſic cõſiderãda eſt. Et me ad ipam cõm remouẽdũ oĩno vtẽdũ eſt:ſic in cura doloris diceͤ. Et ẽ poſtea intẽtio ad febrilẽ diſcraliã cũ infrigidãtibus ⁊ hũectãtibus ſi dolori aut cauſe eius non fuerint aduerſatiua.

¶ De effimera ex vlcere. Cap. xxix.

Cum qs vlcus hʒ aut attritionẽ ex ꝑcuſſione in locis muſculo ꝝ multi ſenſus accidit ei:vt inflãmeͤ ſpũs aialis i neruis ⁊ muſculis illis ꝯtẽtus. cui⁹ iflãmatiõis cã erit aut dolor:ibi exñs inflãmãs cũ ſm modũ dctm̃. ẽ. aut apa i illis gñatũ ex hũoribus calis defluẽtib⁹ illuc vel ꝯcluſis ibi aut ſanies acuta mordicatiua multa in locis vlceris in ſuis cõcauitatibus ſiue cauernis cõtẽta aut in loco attritiõis gñata que retẽta ⁊ nõ cõgrue ex purgata ſupcaleſit ⁊ inflãmat ſpũm aialẽ ibi exñtẽ q iflãmat⁹ iflãmat ſm ꝯtinuitatẽ ſuaꝫ ſpm̃ cordis:⁊ ſit effi⁹ que aliqñ ꝑducit ad febrẽ putridam.

Signa ei⁹ ſũt pñtia talis vlceris vel attritiõis:⁊ talia ſigna ſunt ſilia ſignis febris effi. ex dolore.

Cura hui⁹ febris ſit cũ remotiõe cãe ei⁹. ſ. ſanatiõe vlceris vel attritionis:deinde ſi febrilis diſcraſia remanſerit altereͤ cũ infrigidãtibus ⁊ hũectãtibus notis.

¶ De febre effimera ex catarro vel coriza. Cap. xxx.

Catarrus ⁊ coriza qñqʒ ſunt cã febris effi⁹. nã cũ acciñt a calido liquefaciẽte ⁊ diſſoluẽte hũiditates capitis iflãmanͤ ab illo calo ſpũs aiales cerebri ꝓcipue ſi humiditates ille cale fuerint iuuãtes cũ ſua caliditate ad inflãmationẽ illius ſpũs: ⁊ cũ accidit a frigido cõdenſante ⁊ faciẽte per modũ expſſionis fluere hũiditates capitis coadunanͤ calor ⁊ ſpũs aialis in ventriculis cerebri ⁊ in eis cõculcatus ⁊ nõ cõgrue euẽtatus ſupcaleſit ⁊ inflãmaͤ:⁊ inflãmat ſm cõtinuitatẽ ſpiritũ cordis: ⁊ ſit febris effimera:que aliqñ perducit ad putridam.

Signa eius ſunt pñtia catarri vel corize:⁊ añceſſio cauſa ꝝ eius:ſiue cauſa fuerit calida ſiue frigida:⁊ ſiue humor deſcendens fuerit calidus ſiue frigidus: quorum oĩum ſignificatio dicetur caplo de catarro.

Cura eius. dixit A. h̓ febris nõ ẽ negligẽda:⁊ ex ea nãqʒ qñqʒ ꝓueniͤ ad pleureſim vel ꝑiplemoniã. ſup. vel ad ſqnãtiaʒ ⁊ ſiles egritudines. Et dixit. a carne ⁊ vino abſtineat ⁊ aquã or. bibat. Dixit Ua. ſi catarrũ hũerit caueat fortiter balneari niſi poſtqʒ catarr⁹ ad diſſolõnẽ venerit ⁊ maturitatẽ. ¶ Dixit Gal. 8. ter. ⁊ poniͤ a Rabi in. 19. pti. Opʒ dñʒ q̃rũcũqʒ ſupfluitatũ fumoſitate ex frido ſbtili aduenĩẽte itrare balneũ niſi febris adſit ex fluxib⁹ aut coriza:in ipſa. n. igredi balneũ nõ patiaris añ digõnẽ ipſi⁹ fluxus ſiue corize calefcis tñ ex ſolis ardore ꝯuenit itroit⁹ balnei:ẽt ſi fluxũ hẽant vl coriʒã: ⁊ h̓ p fluxũ itellexit Rabi catarrũ. In oĩbus aũt alijs ꝓcedeͤ ſic in cura catarri diceͤ. ¶ Circa curã hui⁹ p alterationẽ febrilis diſcraſie ſcias q ſi cã catarri fuerit calã ⁊ hũiditas ẽt ſupfluẽs fuerit cala añ cõpletã ſanationẽ catarri vel corize poſſumus vti extiguẽtib⁹ odoriferis ab int⁹ ⁊ ab ex̃ approxiatis ſup pectus ſi nõ adeſt tuſſis. Sʒ ſi cã aut hũiditas fluẽs fuerit frã nõ appro-

ximenť extinguētia ante catarri aut corize curationē neq3 postea ēt si nō remāserit discrasia tāta q̄ regnat ea. ℭ Dixit Al. i fcā a catarro calīdo stōmācus ē eger lȝ pūni a p̄cedēti stō-mia iteruenerit spatiū: ⁊ si stōmā pati ñ poterit cū vētosis sanguis minuať. In hac. n. febre dixit Raſ. i diuisiōib⁹. stō-ma deīn violas cōtritas ⁊ zuccarū violꝰ cū aq̄ ordei tribue.

ℭ De effimera ex opilatione. Cap. xxxj.

Febris effi⁹ nō v̄a de īflāmatiōe p̄ncipalī spūū nālīū diuidiť in spēs ſm ip-sius cās q̄ cōiter ponunť nouē. s. opilō nauseatiua sacietas mā i ore stōī ɔtēta q̄ vōitu dȝ ex-pelli aut stōmia vētris ɔstipatio imoderat⁹ fluxus vētris vel vomit⁹ imoderat⁹ sudor sup̄flu⁹ coit⁹ ⁊ me^is cīa solutiua vel vōitiua agitās hūores in corpe. ℭ Opilō aūt de q̄ in h̄ cap̄ fit mētio nō est opilō poroꝝ cutis ꝓue-niēs a cā p̄mitiua: sȝ est opilō ꝓpria q̄ ad venas reuertiť: ⁊ ad porositates ēt mēbroꝝ ꝓprie intrinsecoꝝ ⁊ profundoꝝ ex sup̄fluitate alimēti ipsoꝝ gn̄ata. Que tñ referť ad venas ꝓprie referť ad hūorē aliquē exñtē in cōcauitate ipsaꝝ: vel ipsaꝝ poris ⁊ orificijs. ℭ Dixit Gal. xj. tera. due sunt dr̄ie opilōnis: vna densatio poroꝝ dr̄: ⁊ ista fit aut ꝑ siccitatē: vt ex calore solis vl' labore ⁊ silibus exiccātibus: aut ꝑ in-fridationē simplicē vel cōpositā cū stipticitate. Alia dr̄ hu-morosa q̄ fit aut ꝑ mltitudinē hūoꝝ aut coꝝ q̄litatē. i. mo-dum ſbe grossitiē vel viscositatē. ℭ Et Aui. dixit. opilōnes fiūt in poris cutis ꝑ spissitudinē eius nālē. s. ⁊ paucitatē ablutiōis ⁊ multitudinē ciboꝝ: ⁊ ꝑ fridītatē: ⁊ ꝑ ablutio-nē cū stipticis: ⁊ ꝑ adustiōē solis: ⁊ q̄nq3 fit i villis venaꝝ ⁊ meatib⁹ eaꝝ ⁊ orificijs ipaꝝ ⁊ cursib⁹ seu vijs eaꝝ. Et ista opilō relata ad venas ē duplex: vna exñs i venis magnis ⁊ max^e p̄fundis: ⁊ ad hāc ſm plm̄ sequiť intrāspiratio ⁊ ide putrefactio: ⁊ sic febris putrida. Et q̄daȝ est i venis p̄uis ⁊ iuxta cutē terminātis: ⁊ ad hāc sequiť febris effi⁹ nō vera.

Scire aūt debes q̄ opilō faciens febrē q̄dam p̄bet cām mālē vt est opilo visceꝝ ⁊ venaꝝ magnaꝝ p̄fun-daꝝ aggregās sup̄fluitates hūorales parās eas ad īflāma-tionē ⁊ q̄dā p̄bet solū cām efficiētē: vt est opilō poroꝝ ⁊ ca-pitū venaꝝ p̄uaꝝ ⁊ arteriaꝝ ⁊ ipsaꝝ meatuū ɔtiguatoꝝ si-mul q̄ ꝓhibet trāspirationē vapoꝝ calorē spm̄ ⁊ hūores i-flāmātiū: ⁊ de ista itellexerūt sapiētes in h̄ cap. ℭ Dixit. n. Au. cū dr̄ febris effi⁹ ex opilōne nō inuiť nisi ad hāc spēm: dñt tñ q̄dā q̄ nō ois talis opilō cāt effi^am febrē: sed illa solū q̄ causať a sanguie vel colꝰa seu colico sanguie: qm̄ ⁊ ista p̄t sui calitate inflāmare spm̄ nālē exñtē i venis: fcā aūt a gros-sitie melle seu viscositate flātis nō facit effi^am cū nō hēat cali-tatē inflāmātē spm̄ nisi putrefactiōe calitatē acqreret: ⁊ tūc causaret putridā ⁊ nō effi^am. ℭ Q̄uo autē dcā opilō causet effi^am: ɔñdit Gal. p̄ de dr̄ijs febriū dicēs: in dēsitate cutis ac-cendiť febris cōstructa vel coaceruata i corpe mordaci effu-sione: cū. n. aliq̄ cā fortis trāsit⁹. i. duct⁹ ⁊ vias obstruxerit multotiēs q̄dā in plectoricā imittit dispōnē cū euaporabi-le ⁊ suaue fuerit qd̄ effluxerit: sȝ in febrē imittit cū acre fue-rit ⁊ mordax: ⁊ tūc ēt max^e cū nil itra corpus attrahiť re-frigerās. ℭ Et Aui. dixit. plerūq3 accit ꝑ opilōnē vt mi-noreť resolō ei⁹ qd̄ resolui dȝ ⁊ multipliceť ei⁹ replō ⁊ co-artatio ⁊ priueť respiratio ⁊ aggregeť vapor plimus q cū nō resoluiť tūc aduenit ex eo in corpe calitas sup̄flua: ⁊ dū p̄seuerauerit ei⁹ inflāmatio in debiliori ex corpibus siue ex subiectis q̄ sunt in corpe qd̄ est spūs erit febris spēs sinoce: que est de sūma febriū humoꝝ nō ꝑ putredinē: sȝ ꝑ iflā-mationē: q2 erit sinoca inflatiua. Q2 si ptrāsit illō ad putre-dinē quā facit opilō ⁊ respiratiōis p̄uatio permutať ad fe-bres putredinis. ℭ Inqt Gal. 8. tera. ista febris fit max^e in corpib⁹ in q̄bus qd̄ euaporat. s. tp̄e sanitatis nō est vaporo-sum q̄le in euchimis: sȝ mordax ⁊ acre fumo caliginis silē: a q̄bus ipse capinosus fumus dissolui solebat. In talib⁹ g̃ corpibus dicta mā calā exñs sua calitate: ⁊ ēt ipsi vapores cali exñti sua calitate inflāmant spūm nālē q est in venis ꝑ nutricatiōe mēbroꝝ q iflāmat⁹ ſm ɔtinuitatē iflāmat spm̄ cordis: ⁊ fit febris effi⁹ nō v̄a. Q2 si dcā opilō ⁊ vapoꝝ re-tētio fuerit i arterijs iflāmareť spūs vitalis i eis exñs ⁊ in-flāmareť ꝑ ipm̄ spūs cordis ⁊ fieret febris effi⁹ nō v̄a repo-nēda i ca^o effimeraꝝ nō veraꝝ de iflāmatiōe p̄ncipalī spūs vitalis. Attñ q2 i arterijs talis opilō raro ɔtingit: iō de ea sub opilōne p̄dictaꝝ venaꝝ ab auctorib⁹ agiť: ⁊ h̄ q̄dē fe-bris vt plīn p̄ducit ad febres hūorales: ⁊ vt hr̄. 8. ter. si mali ⁊ grossi ⁊ viscosi ⁊ cinerati fuerit hūores: ipost ē i termis suis remanē effi^am: sȝ de necitate putrida succedit si i corpe cacochimia fuerit. si v̄o plectorica sinoca. s. iflatiua. dix̄. A. h̄ febris raro p̄mutať ad ethicā: qm̄ corp⁹ ē i ea plīme mãe.

Signa dixit Aui. h̄ febris est difficilis ad cognoscēdū ⁊. n. silitudo ei⁹ est ꝓxima silitudini febriū hu-moꝝ intñs q̄ dicūt q̄dā: q̄ per h̄ signū ipsa distinguiť ab oibus alijs effimeris: est aūt vehemēter silis sinoce inflati-ue: ⁊ ab ea difficulter distinguibilis. Q2 aūt febrib⁹ hūoꝝ ipsa silr̄ appet: q2 in ea dixit Aui. q̄nq3 accit frigus ⁊ ori-pilatio sic̄ in hūoralib⁹: ⁊ accit in ea po^mꝰ: sic̄ in illis: ⁊ re-manet q̄nq3 vsq3 ad 3^m diē: ⁊ q̄nq3 ptrāsit ip3. ℭ Dix̄ Raſ. 17. cōti. dico q̄ effi⁹ q̄ est ex opilōne poss̄ est: vt vēdicet sibi aliquot dies: ⁊ ꝑ h̄ nō ptrāsit statū effi^e: q2 nō est putrida nec ethica. dixit Gal. q̄ declō hui⁹ febris morať. i. tardať vel morať. i. est lōga. Et q2 discessio ⁊ minoratio ei⁹ nō ē bñ ordinata sic̄ incipit: q̄dā cadūt i errorē arbitrātes eā nō eē effi^am. Sed cū viderint eā velociter qescere: ⁊ a corpe fumū sudorē ⁊ vrinā purgari certificāt eā eē effi^am: ⁊ dixit Ga. ⁊ ponit. 17. ɔti. q̄n effi⁹ accit cū opilōne ⁊ opilō est modica ⁊ ē a medico bñ curata nō trāsit 3^m diē. Si v̄o opilō ē mul-ta nō est secur⁹ q̄n trāseat ad 7^m: ⁊ si cū hac opilōne sint in corpe hūores fridi grossi ⁊ viscosi nō remanebit hic febris effi⁹. imo si corp⁹ erit i bona eq̄litate trāsibit i sinochā sine putredine: ⁊ si nō est corpus in bona eq̄litate trāsibit in pu-tridā. Idē dr̄ 3° cōpēdij. ℭ Dixit Aui. h̄ febris q̄nq3 durat vsq3 ad 3^m diē: ⁊ q̄nq3 remanet in eo qd̄ est post ipm̄ si sunt opilōnes plīme fortes nō itelligēs plīme ⁊ fortes absolu-te: sȝ in cōparatiōe ad p̄uas: ⁊ iō subdit: ⁊ nō sūt ispissantes ⁊ nō ɔdēsantes de foris. s. tm̄ sic̄ p̄ue faciūt: ⁊ ſm q̄ maior fuerit opilō ita plus trāsit 3^m diē: ita q̄ aliq̄n extēdať ad 6^m diē: ⁊ ſm q̄sdā ad 7^m. Sed si opilōnes sunt p̄ue festinat ei⁹ eradicatio si nō comitať error: q̄ititas. n. opilōnis ex lōgi-tudine cognosciť febris ⁊ ei⁹ magnitudine: vt dixit Gal. 8. ter. ℭ Dixit Raſ. 17. ɔti. dico q̄ effi⁹ q̄ accit ab opilōne ici-pit sine cā p̄mitiua opilāte poros cutis: sȝ accit ex cōestiōe ciboꝝ grossoꝝ: sup̄fluitates quoꝝ in 3^a digōne opilāt mea-tus ꝑ q̄s fluit sup̄fluitas 3^e siue sudor: ⁊ teni q̄n isti meat⁹ sūt opilati: ⁊ nō pōt aliq̄d fluere ꝑ eos erit multa replō ⁊ cali-tas ex q̄bus iduciť talis febris. Si itaq3 effi⁹ manifestā nō hūerit cām: ⁊ in p̄ piodo multa fit purgatio cognosces eā eē ex opilōne. Et subdit Rasis: h̄ febris ⁊ si sit ad cognoscē-dū ⁊ curādū difficilior oib⁹ alijs effimeris: tñ cognosci p̄t q2 caret rigore. s. tali q̄lis accit in putridis: ⁊ ei⁹ calitas est silis calitati aliaꝝ spērū effi^e ⁊ in corpib⁹ calē cōplōnis erit violētior: ⁊ nō maifestabiť ꝑ vrinā defect⁹ digōnis: nec ap-parēt signa putredinis in venis: ⁊ si sciueris patiētē vsum fuisse grosso regimine ⁊ cibis viscosis ⁊ multa qete facili⁹ est dignoscere morbū. ℭ Dixit Gal. 8. tera. cū suspicaueris obstructā eē cutē ex eo q̄ nō fuerint ſm declōnē po^miꝰ euō-nes multe: ⁊ q̄ ꝑmanet sibiipsi declō si a nulla cārū apparū febriuerit hō maior erit tibi ⁊ certior obstructionis digno-tiore tñ cū fuerit cū aliq̄ p̄mitiuaꝝ cārū sup. adhuc eē po-terit opilō. nō. n. est ipōle simul cōuenire duas cās. s. p̄miti-uā ⁊ hūoralē. sup. sȝ ē poss̄ cōplicari eas ad opilōnē cāudā. ℭ Dixit Rasis in diuisiōib⁹. cū febrē effi. in p̄ma die vides deinde in 2° die eā inuenis auctā: ⁊ vrina iaȝ tingiť ⁊ pulsus fit velox: ⁊ silr̄ anhelit⁹: ⁊ rubēt iā facies ⁊ oculi tūc exti- Nota si-gna

¶ Dix Alex. si euō fieri ñ poterit aliq̄ ꝓhibēte cā ꝛ calasti
cie: ꝛ diaforeticis vsus fuerit eger auxilijs magne ꝛ pessi/
me ex eis q̄rele ꝯsurgūt ꝛ ꝯstipatio adhuc magis augmētat.
Aui diaforetica sola exhibeb aūq̄ȝ digō cāe fiat silr ledes.
¶ Et A. dix. nō ꝓperes ad aptionē añ euonē. Illud. n. for
tasse fit cā ad attrahēdū hūores subito ad q̄sdā meat⁹ ꝛ ad
infigēdū in eis: ꝛ istud est res in q̄ sūt plurimi errores: ꝛ for
tasse adde i opilōnib⁹ si fuerit grossi ꝓpe si meat⁹ i creatōe
sua fuerit stricti cū h̄ q̄ flōmia iterū ꝛ euō quōq̄ȝ educūt su/
pfluitates fumosas faciētes coartatiōe sua hāc febrē: ꝛ ꝓhi
bēt ne pmutent ad putrefactionē: ꝛ ꝓpe cū ad vltimū faci
m⁹ eā puenire: ꝛ facim⁹ approximare incopiz: nō ḡ apias
añ euonē nisi i corpib⁹ bñ mūdis ꝛ bono vtis regie i q̄b⁹
mā opilās eēt pauca valde p cui⁹ paucitatē sperēs q̄ illa
apientia possēt eā rmouere a loco opilōnis ꝛ alr nō ꝓp di
ctas cās: ac ēt q̄ p iceptionē approximatōis apitiuoꝝ re/
tardat euō q̄ fortasse hūorē educēdo opilantē remouisset
opilōnē ꝛ febrē ꝛ ꝓhibuissꝫ putredinē ꝛ fortasse excusas/
set ab exhibitiōe aperitiuoꝝ sublata iā opilōne per euonē.
¶ Quidā dñt dbilia apitiua ēt añ euonē i magna opilō/
ne admistrari posse: q̄ nō timet ex eis nocu^m supradictū.
Et dñt ab ex̄ apitiua ꝛ abstergētia añ euonē admuistrari
posse: dūmō cū calis attractiuis admixta ñ sint. Dix. n. G.
8° ter. cauēdū est attractiua ab ex̄ cū apientib⁹ ꝛ abstergē/
tib⁹ miscere vt nō attrahāt ꝛ obstructionē augeāt siue sint
hūores grossi viscosi siue mlti. Uī. n. q̄ȝ mltū quōq̄ȝ sluī repē
te simul nō nun⁹ obstrui ꝛ icuncari viscosis ꝛ grossis. Ad
euitādū ḡ piculū h̄: vtilissimū est pcuare corp⁹. Dix itaq̄ȝ
Ale. ꝯuenit i cura hui⁹ diligēter adhibē sensuȝ: vt pri⁹ co/
gnoscat si plenitudo sit de q̄ fcā ē enfraxis mā. s. an d̄ san/
guine vel alio hūore mixto sāguini an pinguis. i. grossus: ꝛ
glutinosus sit hūor q loca ꝯglutinauit ꝛ opilauit: cū ḡ ple
nitudo facit ꝯstipationē euare oȝ. Et ad oēs tales emphra
xes flōmia iuuat q̄ ex sāguie aut alio hūore sāguini mixto
sūt. Quecūq̄ȝ aūt laxāt ꝛ diaforesim faciūt aut extenuant
adhiberi oportet adhuc ꝛ ista adiutoria. s. in enfraxi ex
grossis humorib⁹ ꝛ viscosis vt digerantur ꝛ euentur.

De flō-mia. ¶ De plenitudine aūt ꝛ pctō q̄zti dix. G. 8°. ter. si mā detē/
ta ꝓp opilōnē penit⁹ dissoluat penit⁹ putrefiet: ideoq̄ȝ ē nece
vt iuuem⁹ nām: vt illa mā pri⁹ q̄ȝ putrefiat dissoluat. Uñ
festinādū est in his flōmare sm q̄ vt⁹ postulat ꝛ sȝ opilō/
nis q̄ztitatē. Et subdit. q̄ nullus febricitās ex sola opilōne
ad putredinē duenit i initio flōmat⁹. ¶ Dix Ras. i diuisio
nib⁹. si est rubedo māifesta ꝛ pulsus plen⁹ ꝛ corp⁹ carnosū
ꝛ i tactu cū calitate pcipit hūorositas icipe cū flōmie. Et
dix 17° ꝯti. dico. q̄ qñ opilō est mag^a flōmād⁹ est patiens
nisi etas ꝯdixerit: ēt si nō apparēt oia signa replōnis me/
lius est q̄ euet totū corp⁹ p flōmiā. Et. A. dix. cū ē multitu
do hūoꝝ ꝛ replōꝛ tē oȝ: vt i pn° ꝓpes ad flōmiā ꝛ euonē.
Et dix. festina vt flōmes cū iā nō febrit: q̄m tc ē meli⁹. q. d.
fac flōmiā añq̄ȝ febris supueniat opilōni: q̄m si feceris eaȝ
supueniet ei: vel qñ nō ē febris. s. si febris est de paroxismāti/
b⁹ fac flōmiā qñ nō est febris. s. in die iterpolatōis vl' qñ ñ
ē febris. s. fortē. q. d. flōmia tpe remissiōis ꝛ lētescētie febris
in his q̄ ñ hñt po^{ca}: ꝛ i flōmiādo nō ē expectāda hora diei
electa. imo fiat qñ erit iterpositio vel lētecsētia: qñ aūt fe/
bris adest. i. supuenerit iā opilōni aut qñ ñ ē ei⁹ iterpolatio
vel lētescētia. Dixit Aui. statio ꝛ dimittere flōmiā ē magis
ꝯueniēs. q̄m tūc fcā flōmia facit currere hūores exagitās
eas ꝛ pmiscēs iter eos ꝛ bonos cū mal'. Si āt nō ē excusa
tio qn fiat flōmia febre stāte nec pt expecta° fieri: vt q̄ ad/
sit magnitudo replōnis faciēs suspitionē d̄ suffocatōe: aut
q̄ eēt in mēbro nobili dolor vl' extēsio faciēs suspicari ad
uētū apans i ipo: tē ñ oȝ vt postponat flōmia. sup. sȝ fiat
q̄cūq̄ȝ hora egrū iueneris sic itellige. Dix. n. G. vbi. s. i me
dia nocte exñte venā icidēdū ē pus. ¶ Et si qdē pctm̄ re/
flōmia duplex. plōnis fuerit sāguinis multitudo soli⁹ fiat flōmia eradica:
sua. Si vo fuerit multitudo hūorū sanguini mixtoꝝ fiat

flōmia minoratiua euando in vtraq̄ȝ d̄ sāguine sm q̄ztita/
tē replōnis pticularib⁹ pmittētib⁹. Q. si flōmia aliq̄ d̄ cā
fieri ñ poterit fiat scarifica° ꝛ sāguisugaꝝ appositio ꝛ eaꝝ
reiteratio si oportuerit. Dix A. fcā flōmia si dolor. s. extēsi
u⁹ accit p⁹ eā nō ē excusatio qn iteret flōmia ex ꝯria pte vl'
eadē sm rectā ꝯsiderationē in cañ. vlib⁹: q̄ iteratio flōmie
maxi^e fieri oȝ si ex p^a flōmia febris recesserit aut diminuta
fuerit: q̄m illō ē sig^m ñ ꝯmissi erroris: sȝ ē sig^m q̄ flōmia ꝯue
niebat. ¶ Q. si opilō ab alijs fuerit hūorib⁹ a sāguine: tūc
oȝ vt euone miorātiua educāt cū eo q̄ ex eis ꝯuenit: ꝛ silr
si alij hūores cū sanguie mixti fuerit ꝛ fcā flōmia ipsoꝝ re/
liq̄e in corpe remāserit ꝯuēiēti medi^a educāt. ¶ Dix Ras.
i diuisiōib⁹: si i colore nō ē rubedo plima ꝛ corp⁹ extenua/
tū leue aut lacertosū fuēit ꝛ pulsus velox ꝛ freq̄ns ꝛ lat⁹ ꝛ
calitas mordicatiua ꝛ cutis obscura sicca cū tangit corp⁹: ꝛ
tūc cū aq̄ d̄fructib⁹ ē faciēda solo: q̄ i i° corpe peccat cola
sup. Et silr si i corpe ali⁹ peccauerit hūor cuȝ cōpetēti sibi
medi^a euand⁹ erit. Dix auctor cōpēdii 8°. q̄ ꝓp mltitudinē
hūoꝝ ē opilō vtil' ꝛ laudabil' ei⁹ curatio ē flōmia: q̄ vo ꝓp
hūoꝝ viscositatē p icessiua attenuatiua ꝛ mūdificatiua cu
ret. ꝛ subdit. si purga° nō extēdat. i. nō fiat sudor i hac fe/
bre nō pigram⁹. i. ñ pigritem⁹ eos flōmar q sinoche st appa
ti ꝛ catarticū dat eis q i acutā febrē st vētur: cū h̄. n. ordie
possum⁹ ꝓhibere q̄ esti^a ad has duas febres nō eueniet.
¶ Factis aūt euonib⁹: vt dcm̄ ē: si humor fuerit grossus aut
viscosus q remāserit ꝛ opilōnē manutenuerit: tc admistrā
da st farmaca q̄ subtiliēt ꝛ icidāt hūoꝝ grossitiē ꝛ viscositatē
absq̄ȝ multa calefactiōe: q̄uis G. dixerit vbi. s. q̄ si opilō p
euonē nō fuerit sublata admistrāde sūt medi^e apitiue: sicut
oximel ꝛ mellicratū coctū cū calamēto ꝛ isopo origāo ser/
pillo ꝛ ireos selino ꝛ silib⁹ q̄ st medi^e apitiue mlte calitatis:
q̄ tn̄ ñ voluit cū sint multe calitatis ea admistrari: sȝ ea noia
uit vt oñderet i ex° q̄ sūt apitiua: ꝛ nō vt hmōi admistrent.
nā multū calā sm plēs casus fugiēda sūt: neq̄ȝ ēt in apiti/
uoꝝ opilōnis admistratiōe ēt si mā opilās grossa fuerit ꝛ
viscosa sola eā attēdēda est: sȝ ēt dispō febrilis ad ipaȝ secu
ta. Et ꝓp h̄ dix. auctor cōpēdij 8°. post euonē da ex cibis ꝛ
medicis q̄ mūdificatiua sūt: sȝ elige ex eis q̄ calefactiua nō
sūt: sic ptisanū ꝛ oxizacharā: deiñ ꝓpēde febrē q̄ztū sit di/
minuta: ꝛ sȝ q̄ztitatē diminutiōis actio curatiōis fiat. Et
Ale. vt oñdat admistratiōeȝ apitiuoꝝ calidoꝝ a G. s. noia
toꝝ ꝛ silīū ñ eē bonā. dix. si hūores pigues ꝛ glutinosi en/
frexis gñauerit ñ oȝ flōmari: sȝ poti⁹ vtat apozimis q̄ sine ca
lefactiōe extēuāt ꝛ icidūt: ꝛ ñ eas admisceas: sic mlti psu/
mūt medici. s. male itelligētes dcm̄. s. positū G. hpillū aut
calamētū aut ysopū aut origanū vl' ruthā nesciētes q̄ pl⁹ le
dūt q̄ȝ iuuent egrotātes: sic. n. vidētur extenuare: tn̄ maio/
rib⁹ febrib⁹ excitatis maiorē lesionē icurrūt: q̄re festinādū
est magis illa q̄rere q̄ sine nimio calore ꝓhibeāt febrē ꝛ
extenuēt q̄le est oximel qd̄ ꝓijcit. i. abijcit febrē ꝛ nō exci/
citat. Inutile est aūt alr ꝯstructū in calā discrasia ꝛ nō solū
oximel: sȝ ꝛ alia apozimata q̄ d̄siccare pnt. Ad q̄ aduertēs
Aui. dix. q̄ aptio fiat cū medicis ꝛ cibis abstergētib⁹. Sȝ
ꝓpea q̄ egri° est febris nō est posse: vt redeas in apiendo
ad abstergētia calā. Immo iter illa q̄ sūt iter syrupū aceto
sum purū. i. simplicē: ꝛ illū q est cū semib⁹ dicūt qdā. i. cū
cōib⁹ fridis: alij dicūt: cū semib⁹. s. cōib⁹ calis: vt apij feni/
culi ꝛc. Sȝ meo iudicio oȝ itelligi cū vtrisq̄ȝ. s. calis ꝛ fri/
dis sil' mixtis: qd̄ fortasse pt cōprehēdi ex eo q̄ A. dix: ꝛ si
cut aq̄ endiuie vsq̄ȝ ad apiū ꝛ feniculū. Et iō qdā laudant
syrupū acetosuȝ simplicē cū aq̄ endiuie ꝛ feniculi ꝛ apij ꝛ
silīū: vt est syrup⁹ de septē radicib⁹ acetosus cū aq̄ cicoree
ꝛ lupuloꝝ: ꝯueniēdo tn̄ vsus minus calā vel plus calā sȝ
q̄ztitatē discrasie. Cūq̄ȝ pdicta oia opaberis iteriȝ cor ꝛ to
racē cū odoriferis fridis nō eleuatis ad gradū itēsuȝ fridi
tatis exteri⁹ alterabis: fcā q̄ȝ aptiōe pfecte si remaneret in
corpe dispō calitatis febrilis alterātib⁹ solis ab int⁹ ꝛ ab ex̄
erit insistēdū donec oino extinguat. Q. si aliq̄ superuenie/

De solu-tione ven-tris.

De aptio-ne opila-tionū.

rint accidentia corrigant' prout suis dicetur capitulis.
¶ De effimera ex nauseatiua satietate: et ex retentione fe/
cu et ex corruptione chili. Cap.xxxij.

Nauseati ua duplex

Nauseatiua satietas et fastidiu multo/
tiens fit ex corruptiōe ci/
boru in stō: et est 2ª vna q ad fumosuz: et alia q
ad acetosuz: et q ē ad acetosuz ē 2ª vna pue/
niēs a caliditate faciēte ebullitionē: et alia a fri/
giditate caliditatē diminuente innatam. Et ex proueniente
a frigiditate nunq̄ aut rarissime puenit febris: et ex aceto
sitate puueniente a caliditate pōt puenire febris licet nō mul
tū sepe: sepi9 āt puenit a corruptōe q ē ad fumosuz. ¶ Dix
G.8° ter. ex ea q fit a cibis i acetositatē mutaq raro fit fe/
bris effi². Et Alm. dixit. h febris cū ructus fuerint fumo/
si fetidi iuadere solet et vix accidit cū acetosi fuerint. ¶ Et
Aui. dix. de mā eructuatiōis acetose: et in hūtib9 eā raro
ptingit h febris: et si gnāt erit debilis. imo dix ipe: nō gna
tur ex ea et si extimam9 q gnet ab eructuatiōe acetosa: qr
si patiēs aliqn sentit febrē. sup. nō ē ex ea: sz ex alia cā q re
ducit ad fumosaz: et sic n ē nisi satietas nauseatiua. s. ad fu/
mosuz faciēs febrē. Et rō ē dix auctor pēdij 8°. qr ista fe/
bris pprie fit in corpib9 colicis in qb9 plenitudo rarissime
ad acetositatē puertit: et si euenit nō seqt eā febris: et si se/
qt intellige vt dix G. eā eē: qr corp9 aut opilōnē aut putri/
dos hz hūores: qre cū sic acciderit putrefactionem suspicari oz.
¶ Dix A. accidit h febris pp corpib9 colicis et in illis q
nō hūt amplos poros: nā plim supfluitatū cop vaporat va
pores fumosos et minoāt i eis eructua° acida. Et sbdit. d
illis q sūt magl dispositi ad ipaz febrē st q icipiūt p9 nau/
seatiuā satietatē vti exercitio et motu et aere sub sole et bal
neatōe et silib9. nā tūc agitatij hūorib9 et cibis corruptl mlt/
tiplicāt i eis vapores fumosi: et pp h febris eis aduenit
cū habuerit in suis corpib9 dolorē et pp i viscerib9 eorūt
qm dolor spm iflāmat. imo et aliqn solus febrē excitat. vt
d. ¶ Et dix G. nō est mirabile: qre idigōnē patiētiū hi qdē
febriūt. illi vo minime. Nā hi qdē q iā cocochimi st et ma/
le trāspirant vel laborāt iportune aut balneati st indiscre
te pmpti sūt febrire. Euchimis vo et trāspirātib9 et qescē/
tib9 et fouētib9 ea q̄ s3 vētrē et epar ipole est febrē venire.
māet. n. ibi oē qd s3 vētrē aut epar idigestū ēēt tpe pcedē/
te digerit paulatī: et fit benignū qd pri9 erat idigestū. sup.
sz i illis n manet et tpe pcedēte nō digerit: sz agitatū disp/
git ad corp9. sic ēt nō ē mirādū: vt dix Isaac. si mltos vide
m9 hoies laborib9 aie et corpis et satietatib9 vtētes effi. m
n ō hrē: qm corpi accnitia eueniūt qtuor mōis: aut pp cor/
pis cplōnē illis similātē: sic oleū cera et adeps sūt sīlia igni
aut pp ipz corp9 eē ad recipiēdū accntia pparatū: sic cala/
m9 et pili st ppati ad recipiēdū ignē: aut pp cop vtutē cor
pi dnantē: sic vt9 opiū dnat corpib9 multi ei9 qntitatē acci/
piētib9: aut pp ptinuationē plōgū tps: sic sēsibilit' videm9
aquā guttati cadētē lapidē pcauāt pp ptinuationē actōis
sub lōgo tpe. Q, cū ita sit: necē ē vt effi² gnet ad cās febris
effi² gnatiuas i corpib9 pparatis: sic st cala et sicca: et q ipse
cāe sint fortes aut debiles: tn ptinuate i qbusdā tib9 si cor/
pus careat impole est vt effimerā incidat.

Corpori euenīūt accidētia quattuor mo dis.

Oritur aūt febris effi². ex corruptōe cibop in stō eo q
cū cib9 corrūpit' eleuāt ab eo vapes mlti et ma
li iflāmati q retēti max' i ptib9 stōi epatij et aliop nutritiuo
rū iflāmāt spm nālē i ill' pncipalr exntē: ad qd adiuuat mā
mlta q ad ipa mēbra calefcā attrahit: et ibi calefit ēt mot9
stōi et ipetuosus q in eo accidit ex appetitu q ē in ipsa nau
seatiua satietate ad vomēdū siue po² vomēdi: spūs āt nāl'
iflāmat9 sui ptinuitate iflāmat spm cordis: et seqt' ipa febris
effi²: de q dix G. q aliqn ē cū fluxu vētris: et aliqn cū ipius
pstipatōe: et q ē cū fluxu vētris min9 mala erit: deīn dix A.
isti cū cop soluūt' nāe iuuāt valde et remouet febris cop pp
expulsionē supfluitatij fumose. ¶ Hec febris plz puertit' i pu
tridā: maxi' si chil9 corrupt9 trāsit ad epar et gnet ex eo chi
m9 corrupt9: ex chimo. n. corrupto i epate n gnāt effi²: sz
putri. ¶ Dix A. h febris cuz plus remanet nō excedit tres
dies. s. sm plim: aliqn lz raro trāscēdit ipz. nā dix ipe. h fe/
bris aliqn venit cū priodis qtuor aut septē: et cū h ē effi²
et scit' q ē effi²: qr pulsus ei9 ē san9 nō qdē absolute: sz ē silis
sano i cparatōe ad pulsuz putridap: qr nō ē diuersus: vt
i illis: et sūt priodi i ista febre: sic sūt i effi² ex opilōne q n st
ex nā de priodicatiōis: sz st ex noua reassūptiōe cibi i q de
nouo ēt corrumpit'. Et n ex alia cā supuenires in hac febre
paroxismus significaretur transitus eius in putridam.

Signa ei9 sūt añcessio cāe corruptiōis cibi et eructua
tio fumosa fetida vel acetosa et grauitas i stō et
nutritiuis sensata et iflatio i eis et deiectio appetit9: ipse. n.
sz plim vel forte sēp deijcit' ex passiōe quā recipit stous ex
corruptiōe cibi et cursu maluap mācp ad ipz: et debilit' sua
seqnte ad vōitū vel secessuz. Et si qdē fuerit ex corruptōe
ad fumosuz dix Cōstāti. i pātegni. erit sitis nimia et ardor
i stō. ex cibo corrupto: et accit cordis morsus et eructa° ē fu
mosa in q emittit' vapor siue fum9 ardēs oculos et nares ifir
mi. Et dix. A. silant' accntib9 effi² ex ira. Est. n. ei9 aspect9
terrēs. nā rubēt oculi et facies valde et fit iflāmatio vehe/
mēs et magnificat' pulsus et fit vehemēs pp necitatē valde
auctārimo qnqp fit tremulus cū anxietate ābelit9 et rubz
vrīa et cū h est sbtilis: et aliqn est alba sbtilis excedētis qnti
tatis subito exiēs p9 euōnē crapule mltā: et p9 hāc euenit
turbida indigesta sbtil' et subito emissa replōnē et crapulā
significat: et qn associat' ei flux9 vētris sētit' dolor pūgitiu9
in viscerib9 et ardor et pūctio i sicteri flux9 tn vētris ē idigō
nis et corruptiōis digōnis rmediū singulaī. ¶ Sz si fuerit
ex corruptiōe ad acetosū erit eructuatio acetosa et caliditas
et acuitas minor valde erit: sz iflatio et rugit9 maior valde
erit: et puls9 erit pu9 nō nimū freqns: qr n ē in ea euenta° sic
nēciat: et vria erit cruda aqsa sbtilis p: deīde fit turbita: et n
sūt in ea signa effi² ex ira: sz signa effi² ex tristit². ¶ Et sig²
cāp corruptiōis cibi hūr ex dcis i pcedētib9 dic. v. g. si fue
rint vigilie: sig² ei9 erūt signa effi² ex vigilijs. ¶ Appebūt
n. i facieb9 ipop iflatio et in palpebris grauitas et psilr i alijs
Dixit Aui. cū alterat' eructua° ad sanitatē. s. qr cessat ab
ea fetor et fumositas et acetositas tunc indicatur sanitas.

Cura hui9 febris. dix A. patiēs hāc nauseatiuā satie
tatē n euadit qn aut sit ei9 nā soluta aut nō solu
ta: et ei9 c9 pstipat' nā diuersificat' cura° ab eo c9 soluit'. Di
xit Haly. si cū pstipatiōe est difficilior: ē et fortior. Ait. n. G.
si vēter in hac soluet' necē ē vētrē effici leniorē. et si strict9
fuerit febris fiet peior et molestior. Respicit aūt cura° ei9
aliqn cām et aliqn discrasiā febrilē: et aliqn accntia supue/
nire po²: et cōplet' dieta et potiōe. Et dieta qdē fit vt patiēs
ex corruptiōe fumosa vitet aerē calīm et odoramēta calia et
irā. Et dix Alm. a labore et statiōe sub sole et coytu abstine
at. et ab oī ēt cibo abstineat: donec a corrupto et indigesto
purificat9 sit stōus: locet' aūt in aere frido. ¶ Dix A. infri
gidet' locus. als. lect9 ei9: et odoramētū ipi9: qr. s. odorifi/
cet' cū frigidis odorib9: et in tali loco morans letet' et gau/
deat et qescat vel mite exerciteī et dormiat. ¶ Dix. Ga. 8°
ter. si hec febris sit cū fluxu in q sola corrupta euata sint. s.
sufficiēter balneādū est. s. vt si q fumositates corrupte ad
venas trāsierint resoluāt. et cibādū est. dix ipse in decōne
febris: et h siue cib9 corrupt9 fuerit ad fumosuz siue ad ace
tosuz: pcurādo tn pus mēbra q sm vētrē sūt. s. añ cibatio
nē cū pfortātib9 ea. Si vo euo sit mlta. s. supfluat: ita vt la
xet' vt9 siue sit sa cta antea. s. ante febrē siue sit adhuc nūc
fiēs: tūc meli9 est cibare sine balneo cū pcuratōe sz vētrē
vt inungat' cū oleo absintileon fcā in aq. s. ei9 calefactiōe:
qr in vase duplici vt ardorē nō faciat: timuit. n. G. addere
ad discrasiā. Et post h. i. hāc vnctionē sensus mordicatio/
nis derelinquat' sm ventrē vel laboris tūc filtrū in dicto

oleo infusa supponēdū ē multotiēs: meli⁹ ē tñ oleū nardi
nū. s. si corruptio fuerit ad acetosū: sꝫ dix̄ ipe. ardēte dispōe
vētris vt flegmiosa dispō videat̄: sic ī corruptiōe ad fumo
suz accit meli⁹ ē ad ꝯfortatōes dictoꝝ mēbroꝝ cerotū qd̄
p mīlinū. i. oleū citonioꝝ fit ⁊ silr̄ vt flores vitis hypoqsti
dos ⁊ silia apta ifridare ⁊ robur vētris facē. Haly. ēt silr
dixit. ℂ Et A. dix̄. si nā fuerit soluta ꝯsidera an res q̄ euacuat̄
sit illō qd̄ est corruptū vel idigestū: ⁊ si fuerit illud nō reti/
neat̄ donec totū euat̄ vsqꝫ ad postremū ei⁹ qd̄ cognosces per
reditū eructuatiōis ad illud qd̄ ꝯsueuit eructuare in sanitate
sua: ⁊ p reditū appetit⁹ ⁊ expectat declōnē paroximi ei⁹: ⁊ fac
ipsū tūc igredi balneū ⁊ ciba ipsū: ⁊ h̄ fac nisi fuerit illic sup
fluū. s. qd̄ educit̄ p fluxū ꝺiciēs v̄tutē: tūc. n. stāte supfluo
fluxu ñ facies eū igredi balneū. imo ciba ipsū ⁊ ꝯforta stōꝫ
ei⁹: ⁊ silr̄ itellige de vōitu: sicut dcm̄ est de fluxu vētris. Et
de ꝯfortātib⁹ est lana infusa in oleo ī q̄ ē v̄t⁹ absintbij aut
in oleo nardio postq̄ꝫ fuēit expssa ⁊ separata fuēit ab ea ma
xia ps olei: ⁊ subdit. si pueuerat solo. sup. aut vōit⁹: ⁊ iue/
nis illud qd̄ egredit̄ absqꝫ eo qd̄ corruptū est: administra
tūc oleū ꝺ citonijs tepidū. i. nō excellēter calꝫ recēs sꝫ hūc
modū. s. facta infusiōe lane ī ipsoꝝ oleū ꝺ mastice: ⁊ h̄ fiat
sm varietatē dispōnū: qꝛ ī calā oleū citoninū ⁊ ī frida oleū
de mastice: ⁊ in oleo nardino ēt nō ē ꝯrietas istis. Et subdit
G. q̄ si indigestio fuerit sine fluxu. s. ⁊ sine vōitu ⁊ ꝺtinet̄
vēter tūc tāge hypocūdriū ⁊ totū vētrē ⁊ scrutare si fuēit
ī subtili itestino aut colon cib⁹ idigest⁹ ⁊ iterroga pacientē
sꝫ quā maxī vētris pticulā gruedinē sentit ⁊ cuiusmodi
sētit eructuationē. nā ex his cognosces ī cuiusmodi pte sit
cib⁹ vētris: q̄ in sublimi. i. alta pte vētris exn̄te da electua/
riū diatrion pipeon nō farmacosuꝫ. i. nō solutiuū: sꝫ simplr̄
nō digerēti aptū. Deide fomētare pcordia ⁊ vniuersuꝫ vē
trē cū oleis. s. supradictis absintbileō nardileō ⁊ masticileō
qꝛ in ordie ad acetosuꝫ locut⁹ est in hac pte. G. Et subdit.
q̄ si inferi⁹ descēderit sm q̄ plus vel min⁹ descēderit oꝫ te
eē alterātē. i. opantē. nā āplioꝛi idiget ⁊ tpe ⁊ fomētatio/
ne ī pperatōe eoꝝ q̄ deiceps sūt agēda in istis qb⁹ adhuc
sublimis. i. alt⁹ ē corrupt⁹ cibus. sup. si corrup° fuēit ad fu/
mosū ñ oꝫ dat̄ diatrion: ⁊ fomētādū ē nō cū dcis oleis: sꝫ
cū cotanino. Et subdit. G. moto vō. s. cibo corrupto mltū
ad iferiora vētris tē coopari oꝫ: vt p suppositoria aut cly/
steria mitia nō acuta educātur: ⁊ hoc si mordicatio fuerit
in vētre: ⁊ si qdē mag⁹ fuerit mordica° fiat clystere cū oleo
sabino. alš. salicino ⁊ adipe anseris vl̄ galline vel capre an
serino si iuēto. Et si vētositas fuēit ī vētre. s. mlta p suppo/
sitoria ⁊ clyste⁹ illā subsistētia ⁊ euāntia educat̄: vt cū oleo
rutbe ⁊ decoctiōe feminū apij cimini feniculi ⁊ sinoni aut
sanatiōi. Et si neutꝝ fuerit: qꝛ nec mordica° nec vētositas
in vētre fiat clystere ex aq̄ ⁊ melle ⁊ oleo pauco. sup. ⁊ si ad
huc cib⁹ corrupt⁹ vel idigest⁹ in stō ꝯtinet̄ vōitu educat̄: ⁊
vētre euāto ciba: sꝫ dimitte dare in cibo stipticātia. vt dix̄
cōpēdiū. ⁊ oia dura ⁊ indigestibilia. Et subdit G. ⁊ ī sequēti
die fac ꝯsilr̄: deinde si citissime cognoueris q̄ infebricitās
fuerit balneat̄. s. dix̄ cōpēdiū. sex horis trāsactis p⁹ cibū: ⁊
si supueniēte nocte sine tristi⁹ dormiēit finalr̄ extī⁹ sanū eē
Si vō ī 3⁹ die affuerit febris: vt dcm̄ ē ī 4⁹ die pcuret̄. si vō
afferat qd modicū febris ñ oꝫ ita formidare: sꝫ in supueniē/
te die balneare ⁊ cibare. Et Haly. dix̄ ꝯsilr̄ G. ℂ Dix̄. A. si
fuēit aliqd cibi aut fecis: accipiēs h̄ fecē cibi p chilo corru
pto in stō remanēte tē oportebit vt faciat euomē ipsū: si. n. ꝺ
fece vā itellexisset nō cōpeteret vōit⁹. Cōuenit aūt vōit⁹: qꝛ
p regionē aptā corruptū cibū educit ⁊ pbibꝫ ipm trāsire
ad venas: ⁊ h̄ itellexit in facilr̄ vomētib⁹. Q͛ si vōit⁹ fue/
rit difficilis ⁊ cib⁹ fuerit stās in supiorib⁹ in stō: tūc oꝫ vt
vōitus dimittat̄: ⁊ sicut dicet̄ curet̄: ac etiā si cibus nō fue
rit in stō: sꝫ iā ab eo dscēderit: ꝯsidera dixit. Aui. vbi eger
inuenit grauitatē. i. in qua pte vētris an in supiori an in/
testinis gcilib⁹ an in grossiorꝫ ⁊ ex h̄ cognosce an sit recti⁹.

euare corruptū cū suppositorijs aut clysterijs: qd̄ erit si in
inferiorib⁹ vētris ꝯtinebit̄ aut euare cū eo qd̄ bibit̄ vt sol
uat. s. ⁊ educat ipm: ⁊ h̄ erit recti⁹ si fuerit in supiorib⁹ inte
stinis. sup. aut stō: q̄uis etiā in nō valētib⁹ sumere desup
solutiuū: clysteria acuta ⁊ suppositoria a supiorib⁹ attrahē
tia sint necessaria: ⁊ cognosce etiā si rectius sit vt desuper
sumat illud qd̄ deponat aut digerat ipm: deponat. s. cū aq̄
mellis vel zucari calā bibita: digerat vō sic diapipereon.
Et dix̄ 3⁹ p̄'. cū ī aliq̄ comedente replecio supfluerit ad vo/
mēdū erit pperādū. q̄ si vomere nō poterit aquā calidā bi
bat paulatī: qm̄ replōnē deponet ⁊ sōnū afferet. Cōuenit
aūt depositio in cibo corrupto: ⁊ sōn⁹ ⁊ digestiuū ꝯuenit
in cibo indigesto ⁊ adhuc ente ꝯuertibili ad benignū. Q͛
aūt ꝺ his sit recti⁹. dix̄ A. significat dispō eructuatiōis: qm̄
si fumosa vel fetida opꝫ soluere ⁊ ꝺponet̄ ⁊ silr̄ si acetosa.
Si adhuc saporē cibi afferet sꝫ totū vl̄ sm ptē: tē oꝫ ipsi⁹
iuuare digōnē. Et dixit A. In his casibus administrentur.
embroce. i. fomētatiōes ⁊ ēplastra. s. cerotaria inuctiōes vl̄
sacellatiōes ⁊ hꝫ digestiua cognita: ⁊ 13⁹ tertij in cap̄ dige
stionis dixit. fortasse administram⁹ cerotaria. i. vnctiōes:
⁊ pp̄ hoc qñ nō suffert dispō patiētis pp̄ iconsuetudinē vel
lassiuiā ei⁹ stricturā eoꝝ q̄ fomentant̄ cū lana vel empla/
stroꝝ ⁊ hꝫ. s. vētrē. ℂ Et dixit Aui. toleret̄ fames. s. pa/
tientē tādiu donec nō remaneat dubitatio. supple. sꝫ certi/
tudo in destructiōe nauseatiue satietatis: oꝫ. n. intētio esse
ad famē ⁊ ad somnū tñ qd̄ excuset solicitudinē curatiōis
per replōnis alleuiationē. ℂ Dixit Ras. in diuisiōib⁹. illi
q pp̄ cibi supfluitatē febrit pcipe ei: vt sōnū plōget. Attñ
si nō pt sine cibo tāto tpe tolerare cibet̄ declināte aliq̄liter
paroxismo cū his q̄ facile digerunt̄ ⁊ parū eorū nutrit multū.
Et Aui. Dixit. deinde sumat cibū leuē velocis digōnis bo
ni chimi. ⁊ h̄ dix̄ ī illis: quoꝝ nāe sūt ꝯstricte: ī illis vō q̄ꝝ
nāe sūt solute dixit. da eis ad comedēdū illō: cui⁹ alleuiat̄
nutrim̄ ⁊ facilis sit digō: sicut testiculi galloꝝ ⁊ pisces pe/
trosipui ⁊ pmitte añ dcm̄ cibū sup illud supfluū fluxus de
fructib⁹ ⁊ succis vl̄ robub stipticis. Attñ qꝛ plres auctoꝝ
in h̄ cap̄ loquūtur de corruptione ad fumosuꝫ ipsi ordina
uerūt cibos debere eē fridos. Dixit. n. Alm̄. ex cibis ifrigi
dātib⁹ q̄ neqꝫ cito corrumpent̄ neqꝫ ꝯuertunt̄ nutriant̄
sicut sunt ea q̄ ī succo vue acetose aut sumach ⁊ granis grā
nati ꝯdiunt̄ ⁊ pot⁹ bibat his silēs. Vñ syrupus acetosus ī
potu tribuēd⁹ ē: ⁊ ptisana tm̄mō nutriēdus. Dicūt. si eru/
ctuatio erit acetosa ex frido: cibi debēt eē calī nō frigidi ⁊
po⁹ ⁊ actu. quapp̄ cibi eligēdi sūt fridi vel calī vel tēpera/ De solone vētris.
ti fluxibiles vel stiptici sm varietatē dispōnū corporū.
ℂ De instrō potionis quātū ad abscisionē cāe. dix A. si nā
ei⁹ nō fuerit soluta tūc pculdubio oꝫ vt soluas eā. s. cū eo
qd̄ ꝯuēit cāe. Euō. n. ī hac febre siue fiat p vōitū siue p secess
suꝫ siue spōte siue sinthomatice siue arte vtil̄ vī euandeqd̄
corruptū siue indigestū est: q̄re nō est pbibēda donec ad
plenū educta sint indigesta ⁊ corrupta. Et qꝛ vtplm̄ aucto
res: sic dcm̄ est plꝫ loquūt̄ de fumosa. ꝺ fumosa dix̄ Alm̄.
nō ē expectādū donec febris recedat: sꝫ ilico vēter cū succo
fructuū solubiliū est soluēd⁹. Et A. dix̄ da eis in potu aq̄s
fructuū si tolerat eas: q: si sit eructua° fumosa sine solōne
nāe: q̄uis h̄ ēt possit referri vt loq̄t̄ ꝺ his ī qb⁹ supfluit flux⁹
vētris: ⁊ tūc itellexit de aqs fructuū stipticoꝝ. Dix̄ aūt in
vtraqꝫ dispōne si tolerat eas. s. qꝛ ñ sit calitas stōū coꝝ tm̄
diminuta q̄ nō tolēt eas: qꝛ fride sint. Si vō euō supfluat
vt ñ solū idigesta ⁊ corrupta educant̄ sꝫ ēt iuuati⁹ ⁊ vtilia:
⁊ maxī⁹ si moleste ferat̄ ⁊ ñ ꝯferat: tē n. ī restringēda est cū
his q̄ dicūtur in cura liēterie vel flux⁹ lubrificatiui. Dixit
Ras in diuisiōib⁹. bñdo recm̄ ad cām: stōma eū si corpis ois
rubedo vehemēs sit. Aui. vō dixit. iter ad stōmiā est vt nō
fiat in ea donec declinet: tūc. n. s. declōne ente pfecte fiat. s.
si necītas mag⁹ sit. Dixit. n. 4⁹ p̄'. a minutiōe cauere debea
sup cibi replōne ne māꝫ idigestā ad venas trabas loco ei⁹.

qȯ euasti. Et dix̄ iterū ibidē: oꝫ vt ab ea caueas in replōne stōci ⁊ itestinoꝝ. Et rursꝰ dix̄ caue tibi ne fastiditū flōmes. bn̄ ergo dix̄ h̄ Aui. ꝙ fiat pꝰ decłōnē i casu necitatis magne q̄ maxie erit qn̄ crapulatoꝝ vene pꝰ decłōnē remāserit replete ⁊ tēse: qȯ significauit Raſ. i vbis supradictis per vehemētiā ruboris appentis in toto: ⁊ nō fiat: ēt q̄uis signa mediocria de flōmia indicātia appeantēt dix̄ A. post q̄ nā bis vel ter assellauerit vt p h̄ credas totū corruptū vł indigestū fuisse eductū ex q̄ posses putare flōmiā tē cōpetere ⁊ nō posse nocē: ēt si corruptio sit ad fumosuꝫ: qm̄ flōmia maxie nocet: qm̄ vt dix̄ A. si flōmia fiat fortis sit sup ipꝫ fluxꝰ vētris: ⁊ fortasse fiet fluxꝰ epaticꝰ quē signabūt pulsus cordis ⁊ nigredo ligue ei supueniētes. Cꝰ cā possꝫ

Quādo ad flōmiā seqtur fluxus vētris aut epaticus.

aut ōbilitas ɔtētiue mēbroꝝ ⁊ epis maxie seqns ad illaꝫ flōmiā: ⁊ sine dubio talꝰ fluxꝰ eēt malus: vel possꝫ eē cā eiꝰ mā corrupta multa aut cola acuta exn̄s circa nutritiua: q̄ mota ⁊ agitata p flōmiā ebulliēs mordicat ⁊ iducit fluxū: ⁊ tē ex hac isurgūt vapores mali ⁊ corrupti q ascendētes iducūt pulsū cordis ⁊ denigrāt liguā: ⁊ accideret h̄ maxie colicis ⁊ cola abūdātibꝰ circa nutritiua: ⁊ h̄ fluxꝰ silr est malus ⁊ freqnter ducēs ad dissinteriā. Vel possꝫ eē cā eiꝰ: q: residuū cibi corrupti p flōmiā trahit ad epar ⁊ venas ⁊ corrūpit hūores i eis: vn̄ fit fluxꝰ q ēt ē malus. Possꝫ tn̄ h̄ fluxꝰ i aliq̄ casu eē bonꝰ: vt cū nā alleuiata p flōmiā euo to priꝰ toto corrupto exonerādo se p amplꝰ expellit nās malas ɔtētas circa regiōes nutritiuoꝝ. Attn̄ q: h̄ rarū ē. sō si aliqn̄ possꝫ seq vtilitas a flōmia tutiꝰ est eā nō facē: ac ēt q: de vtilitate eiꝰ nō est bn̄ cognoscibile an̄ ipaꝫ. Et fortasse pp h̄ nullus auctoꝝ pter Raſ ⁊ A. fecit de ea mētionē in h̄ cap. ¶ Quātū vō ad alteratiōnē febrilis discrasie debēt adhiberi frida ⁊ hūida: in fumosa qdē satis eleuata in gdu cū qbꝰ sit aliq̄ stipticitas pp ɔfortatiōēꝫ nutritiuoꝝ. Et A. ɔcessit troc. d̄ cāphora in qbꝰ nō ponit reubarbaꝝ. In acetosa vō frida debēt eē remissa in ea. s. q̄ pcedit a frido. Immo in hac dix̄ A. maxie euāta mā nō est maluꝫ electuariū forte de illis q̄ digerūt ⁊ ɔfortāt ⁊ apiūt opilōnes: vt. s. dcm̄ est de diapipion vel aliō qȯ sit ōbiliꝰ corqȯ. fortasse possꝫ ēt ɔcedi in corruptiōe ad fumosuꝫ pꝰ remissiōnē febris ⁊ accn̄tiū. Ac ēt in hac corruptiōe ad fumosū euato toto corrupto si aliq̄ ps cibi euasisset corruptionē ⁊ remāsisset idigesta: tūc ēt cōpeteret iuuare digōnē eiꝰ. h̄ tn̄ raro ɔtigit. ¶ Ampliꝰ p cōplemēto huiꝰ cure recurrēduꝫ est ad caplm̄ d̄ nauseatiua satietate in s̄mōe 5° de mēbris nutritiuis. ¶ De correctōe āt accn̄tiū q̄ pp̄e eueniūt ⁊ sūt deiectio appetitꝰ vōitꝰ supfluꝰ aut fluxꝰ vētris supfluꝰ aut colica passio recurrēdū est ad pp̄a capa. Jō dix̄ A. si abscidit de appetitu aliqd moue ipm cū eis q̄ sciuisti. s. 3° can. fen. 3ª. ⁊ pp̄e cū eis q̄ hūt cū citonijs: ⁊ h̄ pp̄e si adest fluxus vētris. ¶ Et scias ꝙ ad h̄ caplꝫ reducit effia pcedēs a corruptiōe feciū in intestinis vel meseraicis qn̄ corruptio nō est tāta ꝙ possit ponere inflāmationē nisi in spiritu.

Et signa facte ex fece sunt retētio feciū diuturna cuꝫ acceptiōe cibi ɔsueti ⁊ in eadē quātitate ⁊ grauitas ⁊ tēsio in vētre. Et signa facte ex chilo sūt grauitas ⁊ tēsio in vētre ⁊ cōmotio in eo: ⁊ seqtur ad ipm ōbilitas vtutis ⁊ extenuatio corpis. Et cura ambaꝝ istarū est cū euacuatiōe cause ɔsilr euātioni cibi corrupti pter q̄ ꝙ in ista nō est introducēdus vomitꝰ nec fienda est flōmia.

¶ De effia ex mā ɔtēta i stō q̄ oꝫ expelli p vōitū. Ca. xxxiij.

Aliquādo accidit ꝙ in stō alicuiꝰ cōtinetur aliqd qȯ nauseā facit ⁊ oꝫ expelli p vomitū: ⁊ tn̄ n̄ expellit siue illō sit hūor siue res extnea vt vmes: siue sit cibꝰ siue medicina virtutē vomicā debilē habēs: vn̄de exagitat ⁊ non educit. tūc enim ex multo ⁊ malo motu in nauseando causato ex labore quē patit stomacus: vt expellat inflāmat spūs nālis: ⁊ s̄m cōtinuitatē suam inflāmat spm̄ cordis ⁊ fit febris effimera: que aliqn̄ pducit ad putridā ⁊ aliqn̄ ad supfluum vomitū.

Signa eius sunt nausea ⁊ tremor labij inferiꝰ ⁊ sensus grauitatis in stō: ⁊ aliqn̄ sentit in ipo mūdatio ad quā sequit aliqn̄ emissio alicuiꝰ supfluitatis per os: ⁊ adsunt signa alia pnosticātia vomitū: ⁊ aliqn̄ pcessit acceptio rei faciētis illud vt cibꝰ vōitiuꝰ vel medicina vōitiua: ⁊ istud caplꝫ satis ɔgrue potest reduci ad precedens.

Et cura eius sibis est illi. dixit. Alm̄. si qȯ ɔtinet i stō euomi possit ex aq̄ calā sorbeat: ⁊ cū ipa illud euomat. Et dix̄ Guils. cū oximelle simplici vel ɔposito ipaꝫ bibat ⁊ pēna inūcta in oleo ori intromissa vsq̄ ad meri vōitū excitet: h̄. n. si vomere nō poterit descēdere facit ad inferiora illud qȯ in stō ɔtinebat: ⁊ cognoscet eiꝰ descensus p gūitatē in inferiorib' sensatā: ⁊ tūc p inferiora ē educēdū. Dix̄. n. Alm̄. si gūitas in iferiorib' vētris sentit. colliriū siue clystē ei supponat vt educat. Q, si n̄ educit p ipꝫ reiteret ⁊ fiat clystē acutū magl vł aliqd solutiuū bibat qȯ ipꝫ educat. Cū āt put oꝫ mūdificaueris: qȯ cognosces: q: nꝫ ructꝰ fumosus nꝫ nausea nꝫ mordicatio nꝫ gūitas i vētre sētit. dix̄ Alm̄. balneādꝰ ē eger: ⁊ dinde nutriēdus cibis ⁊ potib' bn̄ digestibilib' boni chimi: ⁊ cū stipticis aromaticis ɔditis. Et si qd discrasie remanserit alteretur.

¶ De effimera ex flōmia. Ca. xxxiiij.

Cum qs flōmiā fecerit ⁊ pp̄ie magnā ⁊ in tpe calō: aliqn̄ incurrit effimerā. A. vō dix̄. ꝙ flōmia aliqn̄ febres resoluit: ⁊ qn̄q̄ cōmouet eas q̄ qn̄q̄ sūt putride ⁊ qn̄q̄ effie. nō aūt iducit flōmia febrē p se: sꝫ p accn̄s: ⁊ hoc mō pōt duplr inducere effimerā. vno mō inq̄ꝫtū cōmouet hūores ⁊ pp̄ie calidos existētes in corpe: ⁊ proprie si sunt multi: quoꝝ cōmotione ⁊ calītate inflāmatur spūs nālis exn̄s i venis. scdo mō. q: cū flōmia euacuet sanguis qui est frenum colere: colera ipsa reddit effrenis ebulliēs: ⁊ facit. dixit Aui. redire humiditatē vapoꝝ: ⁊ sanguinis ad furiositatē colere: vn̄ ponit inflāmatio in spū nāli qui inflāmatus s̄m continuitatē inflāmat spm̄ cordis ⁊ fit febris effimera que maxie accidit colera abundantibus que multotiens permutat ad febres putridas calidas.

Signa sunt ancessio flōmie quā seqt febris ⁊ calītas maior i nutritiuis q̄ꝫ i alijs corpis ptib'. sētit ⁊ ē eiꝰ calītas mordax ad tactū ⁊ amariꝰ ⁊ siccitas i ore pcipit: ⁊ vria ignea ē s̄btil ⁊ acuta: ⁊ pulsus velox ⁊ freqns.

Cura cōplet cū cibis ⁊ potib' ⁊ medicis extīctiuis ⁊ sedatiuis ebullitiōis ⁊ fumositatꝫ colē. Et si aliqn̄ cola multa exn̄s in corpe effrenitauerit euāda erit p pe cū aq̄ fructuū: vt tamarindoꝝ pnūoꝝ ⁊ cassie fistle ⁊ silū.

¶ De effia ex supfluo fluxu vētris aut ex vōitu. Ca. xxxv.

Cum qs fluxū vētris vel vōitū imoderatuꝫ patit spōte vel arte puocatū humores in eo agitati agitāt ⁊ ɔmouēt spūs nāles eos seqntes: ⁊ maxie si hūores illi ɔmoti cali fuerint q agitatōe ⁊ calītate ipoꝝ humoꝝ iflāmant: ēt labor surgēdi vel vomēdi est maxie cā incensiōis hūoꝝ ⁊ spūuꝫ. Inflāmati āt iflāmāt spm̄ cordis: ⁊ seqt febris effia ⁊ maxie in colicis. Dixit auctor cōpēdij 8°. colici ⁊ macri sepissime assellātes aliqn̄ febricitāt: h̄ etiā voluit Ga. 8°. ter. ¶ Dixit A. qn̄q̄ accidit ex cōmotiōe humorū apud vētris solōnē motꝰ spūū supfluꝰ inflāmās in ipo febrē pp multitudinē lāssitudinis q̄ seqt ipaꝫ: ⁊ cōmouetur etiā in ocis spiritib' inflāmatio ex multis vaporibus calis eleuatis ab hūorib' ipsis cōmotis: ac ēt si pcesserit ex farmaco: q: oē tale farmacū calidū est nā. Et dixit Gal. ꝙ. si patiēs hāc febrē sentit calorē aut dolorē aut pūctionē seu morsurā in stomaco vel itestinis augmētabit febris i eis: ⁊ molesta efficiet: ⁊ hec febris multotiens pducit ad ethicā: ⁊ quandoq̄ ad spasmum de inanitione ⁊ inde ad mortem.

Signa eius sunt anecessio: et adhuc presentia talis fluxus vel vomitus et caliditas inde secuta in corpore vniuerso ledens et contristans: et sequitur ad eam sitis et vigilie et deiectio appetitus: et pulsus est debilis plus spissus cum aliquali duritie et vrina pauca subtilis et corporis extenuatio.

Cura dixit Mes. p̄ de rectificatione medicinarum: necesse fit cum reb⁹ q̄ opponuntur causis facientibus fluxum vel vomitum vel ipsam febrem: nec cum eis que curant febrem: sed tamen secundum plurimum in effimeris maxime est necessitas resistere causis: sed in putrida a dictis causis eueniente aliquando fit magna necessitas curandi febrem: et maxime cum malignior fit febris: locandus est hec effimeram patiens in aere temperato nisi caliditas iterum fuerit: nam tunc aer oportet declinare ad frigidum aut nisi fuerit h̄ febris in habente clausionem pororum cutis ex frigore vel alia re: nam tunc oportet aer declinare ad aliquem caliditatem: et lectus maneat: dormiat et quiescat nec permittatur ad sellam surgere: cibis facilis digestionis multi nutrimenti cibetur qui sint pauce quantitatis in vice: sed sint sepius exhibiti: sint autem frigidi aut temperati in actiuis qualitatibus secundum varias fluxus vel vomitus dispositiones: sint tamen electi ex stipticis aut cum eis conditi aut preparati: et potus etiam sint his similes. ¶ Dixit Ras. in diuisionibus. cibis frigidis ventrem retinentibus cibatur. Et Aui. dixit. cibetur cum cibis qui plus confortant cum quantitate quam digerentur: et ex eis que infrigidant et humectant non intelligens de humectatione accidentali: sed de substantifica: quod significauit per id quod subdit: sint in eis posita stiptica: et quia in tali casu semper vel sepe consueuit eadem virtus: ideo semper ad eam est oculus vertendus: et adducatur contra causam ea que dicentur in capitulo vomitus. et in capitulo fluxus ventris. In h. n. capitulo ponetur vnus cibus valde vtilis in h̄ casu et ibi requiratur: et item de confortatione stomaci et epatis et aliorum nutritiuorum. Et si remotis causis remanserit febrilis discrasia extinguatur cum alterantibus eam odoriferis habitus: et ab extra administratis.

¶ De effimera ex sudore. Cap. xxxvj.

Cum sudor accidit superfluus procedens a materia subtili calida et acuta mota virtus per cutis vt expellatur caliditate eius et motu nimio et fatigatione spiritus naturalis cum quo virtus expulsiua suam exercet oportet aliquando inflammatur: et secundum continuitatem suam inflammat spiritum cordis: et sequitur febris effimera quod plurimum accidit colericis: et raram habentibus pororum texturam: et his maxime in quibus sanguis abundat colericus: que aliquando perducit ad ethicam.

Signa nota sunt ex anecessione et presentia sue cause. s. sudoris multi ad quem secuta est caliditas extranea in corpore toto.

Constrictio sudoris.

Cura similis est cure febris ex vomitu vel fluxu ventris. verumtamen sicut illa cohibendus est vomitus vel fluxus: ita et in ista cohibendus est sudor. cohibetur autem sudor cum prohibitione abstersionis eius et euitatione et permutatione patientis de loco ad locum facili et inunctione cutis cum frigidis stipticis et aliis que dicentur in cura sudoris superflui.

¶ De effimera ex coytu. Cap. xxxvij.

Ex coitu duobus modis potest inflammari spiritus naturalis. vno modo quando est superfluus in quo maxime accidit motus et concussio corporis et agitatio multiplicata qua inflammatur spiritus naturalis principaliter materie spermatice applicatus. 2° quia licet coytus non fit superfluus: est tamen factus in non sua hora: vt cum fit super cibo indigesto aut post fortem motum corporeum vel animalem: vt post balnea et similia propter quem fit agitatio et fit caliditas in humoribus aut cibo vel vtroque et inflammatur inde spiritus naturalis: spiritus autem naturalis inflammatus secundum continuitatem suam inflammat spiritum cordis et fit effimera: cuius 2ª est species vt patuit. que post pᵃ perducit frequenter ad ethicam: et 2ª ad putridam.

Signa primi speciei sunt anecessio coitus superflui ad quem secuta est caliditas per naturam in toto corpore cum ariditate et exiccatione totius corporis et faciei citrinitate et discoloratione et est cum debilitate in omnibus virtutibus: et est cum pigritiis ad motiones et cum siti. Et pulsus est debilis paruus et frequens declinans ad duritiem.

¶ Signa 2ᵉ speciei sunt: quod coytus non superfluus precessit post supradictas causas vel similes. Et pulsus in ista non est debilis et caliditas eius est intensior quam in prima specie.

Cura prime speciei est vertenda ad suam causam his que dicentur in capitulo superflui coytus. Et cura secunde est sicut cura effimere procedentis a flobotomia.

¶ De effimera ex medicina solutiua vel vomitiua. Ca. xxxviij.

Accidit quandoque cum quis sumpserit medicinam solutiuam ventris vel vomitiuam calidam vt exagitentur materie per eam in corpore eius que exterius non expelluntur propter inordinationem super medicinam factam ex frigore vel calore vel festina comestione: et similibus. quare ex caliditate ipsius medicine necnon et materie mote et ipsius agitatione: ad cuius agitationem sequitur agitatio in spiritu naturali et inflammatur: qui continuitate cum spiritu cordis inflammat ipsum et fit febris effimera: que secundum plurimum perducit ad febres putredinis. Farmacum etiam secundum se est communiter calidum: vnde calefacit et paratos commouet et non paratos dissoluit humores vim inferendo nature ex quibus fumi calidi dissoluuntur: et proprie si calidi sint humores et maxime si et corpora sint calida et sint oppilate cutis ex quo euaporare non possint. Agitant etiam quia frequenter viget hominem surgere ad sellam.

Signa sunt anecessio assumptionis alicuius medicine et causarum superuenientium prohibentium conferentiam ad eius prohibitionem sequitur conturbatio et anxietas et rugitus et commotio in ventre et caliditas vaporosa magis in nutritiuis. Et vrina turbatur ingrossatur et tingitur.

Et cura eius nunc dirigitur ad causam nunc ad dispositionem que complectitur dieta et potione. Et primo quidem intendendum est circa causam et maxime notam in corpore ingeniando vt educatur vomitu vel clysteri quo educta respiciendum est ad causam que illam prohibuit educi. ¶ Et si quidem causa fuerit frigus dixit Mes. administrentur ea que aperiunt poros et faciunt vaporum exclusionem: sicut dictum est. s. in cura febris ex frigiditate aeris: et subdit. quod prouocatio sudoris in h̄ multum vtilis est. ¶ Et si causa fuerit calor inflammans aut caliditas acuta ipsius medicine curentur cum extinguentibus caliditatem. et sicut dictum est. s. in cura effi. ex calore et assumptione medicine calide. ¶ Et si causa fuerit motus corporeus vel animalis superueniens curetur: sicut in effimeris ab illis causis dictum est. ¶ Et si fuerit propter festinam comestionem cura est abstinentia. ¶ Postquam si febris mitte fuerit inflammationis aut post ablationem cause remanserit inflammatio cura est dixit. Mes. cum his que inflammationem sedant et cum preparatione aeris. s. ad frigidum et humidum et cum administratione refrigerantium ex cibis et potibus et vnctionibus et epithimatis sup. et aliis modis: circa cor et epar cum administratione redolentium frigidorum et medicinarum cordialium frigidarum. Et vltimo cum balneis humidis temperatis. Et hec de febribus effimeris dicta sint dono dei sublimis qui sit benedictus.

¶ Incipit summa 3ª tractatus 1ⁱ de fe. ethi. et de ethica senectutis.

Sequitur summa tertia de febribus in qua determinabitur de febre ethica. Et quia auctores communiter in hac parte determinant de ethica senectutis similiter sequendo eos in hac summa de ea dicetur. Continet autem hec summa capitula. 11.

¶ De quiditate nominis ethice. Cap. j.

Ethica quid

Ethis grece latine habitudo: et h̄ dixit. A. quod ethica dicitur ab ethicos grece quod latine interpretatur habituatur: et quia habitus est dispositio firma permanens et ethica principaliter in membris habet suum fermentum que sunt subiecti solidi corporis a quo tali subiecto cum difficultate remouetur ipsi fortiorem. n. membra tarde recipiunt ipsi fortiorem: ita etiam tarde recepta deponunt. Ideo merito h̄ fe. habituata dicitur: quare bene dicitur: quod ethica hoc nomen accipit potius a suo pro

tessu ꝛ ei⁹ fine q̄ȝ ab ei⁹ p̄n°. Cū.n.habituata ꝑdurauerit
Ethice nomē ꝑ p.ie. cōue. nit se de fo.ci ꝛ ter tie: p̄me aūt ipro. p:ie. — aut difficulter remouebit aut remotio erit ipossibilis:q̄re ꝓpē
h̄ nomē de 2ª ꝛ 3ª spē eius dr̄:que aut difficilis aut ipossibilis
sūt ablationis:nō aūt sic ꝓpē:imo iproꝓe de p̄ma ei⁹ specie dr̄.
Ipa.n.ꝑ p̄us dr̄ eē in dispone q̄ȝ in h̄itu cū sit facil' amotio
nis a subo vt i seqntib⁹ appebit. Quidā tn̄ dn̄t q̄ h̄ febris
dr̄ ethica:q̄ habitū corpis possidet:nā ethica ꝓpē est ꝑ
porcionata cuilibȝ pti corpis eq̄lr. h̄nt.n.in ea mēbra oīa
inter se eq̄lē ꝓportionē dispōnis quā hēbāt tpe sanitatis ō
calore nāli.nā si in ethica foret ineq̄lit ꝓportionata dispō i
mēbris:tūc possȝ in corpe esse actio vni⁹ ptis in aliā ꝛ nō
eēt tūc febris habituata ꝛ fc̄a ꝛ fixa:sȝ fiēs ꝛ ineq̄lis ꝛ eēt
in ea dolor:qd̄ ē ꝯ intētionē oīm auctoꝝ. ¶ Auctores q̄ꝗ
Ethica ꝛ ptisis cōue niūt ꝛ dif ferūt i aliquibus. — q̄nq̄ꝫ ꝯfūdūt t'noīa ethi⁰ ꝛ ptisis vnū ꝑ alio ponētes:ꝑ
qd̄ sciēdū ē q̄ ethica ꝛ ptisis ꝯueniūt ꝛ differūt: ꝯueniūt
in h̄:q̄ vnaq̄ꝫ ꝯsūptionē corpis iportat ō difficili remo
uibilē:sī.n.corpis arefactio ꝛ exiccatio siue ꝯsūptio. Su
munt.n.h̄ noīa in eoꝝ cōi significato ꝑ q̄cūq̄ ꝯsumptiōe
corpis:siue illa ꝯsūptio fit p̄ter nām facta:q̄lis est q̄ cue
nit vlcus patiētib⁹ pulmonis:siue febrē liq̄factiuā:siue fit
nāliter fc̄a q̄lis est q̄ decrepitis nāliter aduenit cū appro
pinquāt morti. Quāuis tn̄ vnaq̄ꝗ ꝯsūptio dc̄a inueniat
dici ethica ꝛ ptisis:h̄ tn̄ nomē ptisis apd̄ plēs auctoꝝ ꝑ q̄
cūq̄ ꝯsūptiōe venit in vsuȝ freq̄nti⁹. Ait.n. Isaac febriū
2°. ptisim dicim⁹ ꝯsūptionē eē corpis q̄ est duob⁹ modis
s.nālis ꝛ inālis:nālis sicē patiūt senes ꝛ decrepiti cū nālis
eoꝝ vt⁹ in digerēdis cibis ꝛ in hūidi° nutri°ª attrahēda
dn̄citur:ita q̄ nō restaurat corpoꝝ ipsoꝝ hūiditas in sudorē
ꝛ fumū resoluta:ō q̄ loq̄ns Alm.li.4° ait. Qui bono vtūt
regie:posse ē vt ad decrepitā lōgā ꝑueniāt atq̄ ptisim. Nō
nālis aūt ꝯsūptio.dix̄ Isaac est duob⁹ mōis:aut cū febre:
aut sine febre. Que aūt sine febre ptisis dr̄ cōit siue ethica
senectutis aut senij:q̄ aūt cū febre ethi⁰ absolute cōit dr̄:
cū multū ꝑcesserit:ptisis ēt vocat. Idē ēt dix̄ Cōstātī.in
pantegni. ¶ Differūt aūt dicta noīa in ꝓprio eoꝝ signi
ficato.nā ptisis ꝓpē supta ꝯsūptionē iportat corpis cū vl
ceratiōe pulmōis:q̄uis ēt aliq̄n:vt ꝑmone de mēbris spūa
lib⁹ appebit ptisis ꝑ dispōne ad dictā ptisiȝ sumit:sȝ ethi
ca ꝓpē supta sumit ꝑ ꝯsūptiōe corpis cū febre vl' sine fe
bre absq̄ vlceratiōe pulmōis ꝛ absq̄ appatu ad ipaȝ. Et
istis modis sumēdo ptisim ꝛ ethicā ipa h̄ȝ se vt excedens
ꝛ excessuȝ ethica ptisim supat. Ois.n.cū vlcere pulmōis
ptisicus ē:sȝ nō ꝯuertit:cū multi ethicā patiāt sine vlcera
tiōe pulmōis:ꝛ sī q̄ dn̄t q̄ ptisis ē sic spēs ethice cū febre:
ꝛ vt sic ethica sumit ꝑ corpis ꝯsumptiōe cū febre siue fit
cū vlcē pulmōis siue absq̄ ab eo Et ptisis ꝑ ꝯsūptiōe su
mit corpis cū febre ꝑ vlcus pulmōis. Inueniunt ēt ista
noīa alit supta.vȝ.ptisis ꝑ ꝯsūptiōe corpis cuȝ febre sine
pulmōis vlcē:ꝛ h̄ erit cū ipa febris ꝑuenit ad ḡdū ipossibilita
tis cure:ꝛ sic dicet ō 3ª spē ethice febris:ꝛ ethica dicet ipa
febris cū adhuc ē curabil' siue facilr siue difficulr:ꝛ sic de
p̄ª ꝛ 2ª spē saltē q̄ātū ad aliq̄d ei⁹:vt colligit 9° ō ige° sani.
¶ De noīe ethice ꝓpē supto .dix̄ Ser.q̄ diuidit in duas
Ethica ē duplex. — spēs:q̄ꝝ vna ē q̄ seq̄t ex adustiōe caloris:ꝛ altā q̄ fit i cor
pib⁹ senū absq̄ febre q̄n extiguit caliditas nālis q̄ est in eis
ex multitu°ª resolōnis:ꝛ noīat eā. Filagri⁹ senectā ex egri
tudine. Et Haly.dix̄.ethica diuidit in duas. Una est que
vocat senect⁹ in qua finit humiditas: ꝛ succedit siccitas
dn̄ans sup oīa corpis mēbra:vt desiccentur ꝛ rugent ꝛ ca
lor nālis dissolutus finit:ꝛ scd̄a est febris ptisis vera.
¶ De quiditate rei febris ethice. Ca.ij.

EThica febris est calor ex̄ne⁹ imālis accē
sus p̄ncipalr i sb̄a cordis ꝛ mē
broꝝ:deide alioꝝ ꝛ i eis fix⁹ ꝓhibēs ipa mē
bra a nāli ipoꝝ actiōe ꝛ inatā ꝯsumēs hūidi
tatē eoꝝ:ꝑ quā cāȝ ei ꝓpē ꝯuenit diffō de fe
bre data a G.s.q̄ ē mala cōplō calā ꝛ sicca:dixit ꝑ ō diu
tijs febriū.ethica ꝑ calorē ꝛ siccitatē fc̄ā:facit fundamēta
mēbroꝝ eē calidissima velut ferrū cū ex igne calȝ existentȝ
ꝛ in lib.de malitia cōplōnis diuersē.dixit.cū oīa p̄ª corpis
mēbra itegre ꝛ pfecte sint calefacta dr̄ feb is illa ethica q̄
est fixa:ꝛ illud iō:q̄n ei eētia nō existit tūc in hūiditati
b⁹ ꝛ spū tm̄:sȝ est p̄ter h̄ in corpib⁹ q̄b⁹ adest fixio. ¶ Et
Aū.dix̄ coll°. 3°. Spē ꝑ egritudis calē ꝛ sicce sine mā est
febris ethica. Et h̄ febris ē calor ex̄ne⁹ fix⁹ in sb̄a mēbro
rū ꝛ ꝓhibȝ fieri opationē ꝛ ꝯsumit eoꝝ hūiditatē sb̄ales.
¶ Dix̄ A.cū iflāmāt mēbra radicalia ꝛ ꝓpue cor ē illud
egri° ipa q̄ est ethica:ꝛ calor ei⁹ est māsiu⁹ in sb̄a mēbroꝝ
infix⁹:ꝛ nō ē h̄ calor fact⁹ ꝛ ifix⁹ in hūiditatib⁹ q̄tuor sic
vel caꝝ altā in aliq̄ spēꝝ ethice ꝛ fiēs i sb̄a cordis ꝛ mēbro
rū:put q̄dā iā putauerūt:sȝ h̄ȝ veꝝ fcm̄ eē in sb̄a cordis.
Loq̄ns.n.G.ꝑ ō diuitijs febriū.ō p̄ª ꝛ 2ª spē ethice ait. q̄
ipse sī assumētes ipȝ corp⁹ cordis:ꝛ hinc accēdūt ꝛ ē ethi
ca febris mala cordis cōplō fixa:nō tn̄ ꝯfirmata eo mō q̄
A.locut⁹ fuit xiª ēt̄ij.mala ꝯplō cordis calā ꝯfirmata cu
rationē nō recipit. Intellexit.n.de ea q̄ ꝑuenit ad vltimita
tē malitie q̄lis dici possȝ 3ª spēs ethice.nā p̄ª ꝛ 2ª spēs cu
rationē recipit. Glosator tn̄ dicit.q̄ i p̄ª spē ethice ꝛ i p̄n°
2ª est mala ꝯplō diuersa. In fine āt 2ª ꝛ i 3ª spē ē mala ꝯplō
eq̄lis:q̄ dato dix̄ ipe q̄ in oi ethica sit resistētia iter eā ꝛ
nāȝ:q̄ illa repugnātia ē solū retardatiua nō restau ratiua
seu resuptiuaꝝ:iō Auctores n̄ posuerūt eā eē malā cōplōnē
diuersaȝ fm̄ oēs spēs ei⁹. Et q̄dē in caplō putre°ª patebit
q̄ ethica febris nō ponit a medicis febris de putre°:sȝ ō
iflāma°ª solū:q̄ ipi loquūt de q̄dā spāli putre°ª q̄ i subo
febris ethice cueuire nō pōtēt sit oio dnudatū a cāis illi⁹
putrefactōis.possȝ tn̄ poni febris ō putre°ª:sȝ q̄ putrefa
ctiōeȝ sb̄ g̃nali sigiatiōe sūpit A.ꝑ.q̄ oi edītato corpis cue
nire pt. ¶ De spēb⁹ febris ethice min⁹ accītalib⁹. Ca.iij.

EThica febris diuidit in spēs duob⁹ mo
dis.vno mō i spēs q̄ lȝ nō sint ꝓ
pe ꝛ vē spēs:sūt tn̄ min⁹ accītales alijs sī.n.
sūt vē eētiales:q̄ nō sūt penes eētiā caloris
febrilis supte nec penes sbiectū ei⁹.s.sb̄aȝ cor
dis ꝛ mēbroꝝ:cū vna istaꝝ diuisionū sit solū supta penes
q̄ddā accīs ad ethicā febrē ꝯñs:qd̄ est ꝯsūptio:h̄ȝ.n. di
uersos terminos ꝯsumptiōis ei⁹ spēs distinguunt:ꝛ alia
penes intēsionē ꝛ remissionē caloris ei⁹:q̄ tn̄ iste diuisio
nes sūt vna supta penes subm aliq̄liter:ꝛ altā penes eēn
tiā febris:ꝛ iō re° diuisionū dicēdaꝝ possunt aliq̄ mō nō
ꝓpue dici eētiales. ¶ 2ª p̄ª harū diuisionū ethica fe
Prima diuisio. — bris cōiter ab auctorib⁹ diuidit in tres spēs.s.in p̄mā 2ª
ꝛ tertiā q̄ poti⁹ vocari debent tres modi distincti penes
tres gradus ꝯsumptiōis q̄ distinguunt penes ꝯsūptioneȝ
q̄tuor hūiditatū:fm̄ q̄s se ꝯia ꝯsumit ethica: q̄ lȝ sint q̄
tuor:nō tn̄ iposuerūt eis auctores q̄tuor spēs:sȝ solū tres
q̄ꝝ p̄ª sumit penes ꝯsūptionē p̄me ꝛ scd̄e hūitatis simul.
Sera.tn̄ dixit.ex p̄ma hūiditate accēdi febrē putridā po
ti⁹:qd̄ dixit:q̄ p̄ma hūiditas multū sapit nām humora
lē:dicūt tn̄ q̄ tali febri putride plm̄ sociat febris ethica.
¶ Scd̄a aūt spēs sumit penes ꝯsumptionē hūitatis 3ª.
¶ Et 3ª penes ꝯsumptionē hūiditatis q̄rte. ¶ Ga.vō 7°
ter.q̄tuor spēs siccitatis distinguit:q̄rū vna est eueniēs in
sb̄a mēbroꝝ solidoꝝ spermaticoꝝ:ꝛ 2ª in sb̄a carniformiū:
ꝛ 3ª est ꝯsumptio hūiditatis disseminate ꝑ poros mēbro
rū in modū roris:ꝛ 4ª est q̄ fit ex ꝯsūptiōe hūiditatis exñ
tis in capitib⁹ venaꝝ paruaꝝ. Dixit.n.certissimū ꝯplōnis ē
i eo:q̄ solida sb̄a ꝯsistū corpoꝝ fc̄a ē siccior.i.māifestū sig°
vel manifestus termin⁹ vel manifestuȝ p̄° tps vltimitatis
discrasie sicce ē q̄ solida subā ꝯsistuȝ.i.spmaticoꝝ mēbroꝝ
fc̄a ē siccior nāli sua siccitate. Alia vō ē siccitas mēbroꝝ q̄
ꝯsistūt ex sb̄a hūida coagulata q̄les sī pinguedo ꝛ caro cū
liq̄fiūt.3ª fit ꝑdita hūidi° familiari ex q̄ nutriūt ptīcle q̄
ꝯtinēt fm̄ oēs aialis ptīculas roriformiter.i.ad mo° roris

dissemiata i eis. ⁊ 4ª ẽ q̃ ɔsistit fm arterias ⁊ venas pvas
q̃ sũt ꝓpe vnicuiq3 pticulaꝝ q̃ fit fm idigẽtiã sãguinis.
¶ Ysaac q̃q3 seq̃ns in h̃ G. posuit aliq̃n q̃tuor spẽs ethice
adaptãs eas q̃tuor hũiditatib⁹ scdĩs: vnã penes glutẽ. se/
cũdã penes cãbiũ: 3ᵃᵐ penes rorẽ: ⁊ 4ᵃᵐ penes hũiditatẽ
q̃ ẽ sine noie: lz aliq̃n Ysaac sicut Gal. tñ tres ethice spẽs
assignẽt. ¶ Quidã tñ .s. dictas 4ᵒʳ spẽs siccitatĩ ad ordi/
nẽ hũc reducũt: alia ẽ penes s̃bam mẽbroꝝ: alia penes hũi
ditates nutrimẽtales: pᵃ ẽ 2ᵃ sic duplicia sũt mẽbra spmati
ca solida: ⁊ circa ista ẽ pᵃ spẽs: ⁊ carniformia penes q̃ hĩ
spẽs 2ᵃ. 2ᵃ ẽt ẽ 2ᵃ: sicut due sũt ipsi⁹ hũiditates nutrimẽtales
q̃rũ vna ẽ i dispõne ꝓpinq̃. s. roral' hũiditas: penes quã fit
3ᵃ spẽs: ⁊ aᵃ ẽ i dispõne remotã mati'e: ⁊ ẽ pᵃ d scdĩs hũidi
tatib⁹ stãs i vẽis capillarib⁹ ⁊ orificijs ⁊ poris eaꝝ. ¶ Aũ.
coll3 3ᵒ. tres h3 spẽs. vna eaꝝ ẽ accẽsa a calor ẽtneo i hũi
ditatib⁹ nãlib⁹ radicalib⁹ q̃ ɔsistũt i s̃ba pvaꝝ venaꝝ. i. q̃ cõ
tinẽtur i extremitatib⁹ pvaꝝ venaꝝ: sicut i loco: ⁊ nõ itel/
lexit Aũ. q̇ calor accẽsus sit i dcis hũiditatib⁹ s̃biectiue:
s3 obiectiue: ⁊ 2ª spẽs ẽ: q̃ ẽ i hũiditate exñte i carne: ⁊ 3ª
est: c⁹ calor ẽtne⁹ ꝓfundat⁹ ẽ in mẽbris solidis. s. ñ solũ su
biectiue: s3 ẽt obiectiue. Haꝝ spẽs dix̃ Ras. 16ᵒ ɔti. q̇ vna
est desiccatiua: alia ɔsũptiua: ⁊ 3ª arefactiua: p̃dictas hũi
ditates. ¶ Et ethice spẽs G. p̃ d dĩntijs febriũ. i exẽplo d
clarauit q̇d sumẽs. Aui. dix̃. silitudo hũiditatũ pmaꝝ. s. pᵉ
⁊ 2ᵉ est oleũ effusũ i lucerna: ⁊ silitudo scdaꝝ. s. 3ᵉ hũidi/
tatĩ ẽ oleũ effusũ i corpe licinij lucerne: ⁊ silitudo 3ᵉ hũidi
tatis q̃ ẽ 4ª est oleũ cui ɔtinuãt ptes coti: d q̃ fcm̃ ẽ lici/
niũ. Cũ g̃ dix̃ A. calitas ethice pmanet finiẽdo hũiditates
pmas p̃dcãs i mẽbris ⁊ marie corde: sic finit flãma licinij
oleũ effusũ i lucerna: tũc ẽ pᵃ spẽs siue pm⁹ grad⁹ ethice q̃
approp̃at' noie ethice gñis. s. ethica: ita q̇ p ethicã abso/
lute itelligit' pᵃ spẽs: ⁊ cũ finiũt dictas hũiditates q̃ sũt di
uisiõis 2ᵉ. s. cãbiũ sic postq̃ finiuit flãma lucerne oleũ effu
sũ i ea icipit finir' oleũ ibibitũ i corpe licinij: tũc erit grad⁹
2⁹ siue spẽs 2ª. Cũ ãt ɔsumũt' iste ⁊ icipiũt finir' hũidita/
tes diuisiõis 3ᵉ. s. glutẽ. sic icipit flãma adurer' corp⁹ licinij
⁊ finire ei⁹ hũiditates radicales. i. ɔtinuãtes ipsi⁹ ptes: tũc
ẽ g̃d⁹ 3⁹ siue spẽs 3ª. pᵃᵐ spẽz lz. A. absolute ethicã dixerit
appellari. G. tñ vbi. s. pmã ⁊ 2ᵃᵐ fm q̃dã 2ᵉ ptẽ. s. vsq3 ad
statũ ei⁹ exclusiue ethicã appellauit: reliquã vo ptẽ 2ᵉ spẽi
⁊ 3ᵃᵐ spẽz G. appellat tabẽ siue marasmũ. A. vo 2ᵃᵐ spẽm
saltẽ finẽ ei⁹ appellat adubul ⁊ forosimos: q̇d iterp̃tat' are
factiua: ⁊ 3ᵃᵐ spẽz dix̃ vocari curuaciu⁹ ⁊ alũicauf grece:
⁊ exponit l̃ra ex̃. i. i q̃ appet forma q̃ est in dcrepitis q̃tuz
ad calorẽ ⁊ siccitatẽ. In Ser. ãt caᵒ de egritudib⁹ cordis
fridis exponit'. i. 3ª spẽs ethice: ⁊ ẽ ei⁹ itẽtio frãgẽs icidẽs
Et 3ᵒ coll3 rodui expõit' ethica 3ᵉ spẽi vl' ɔsũptio toti⁹ cor/
pis. ¶ Dicũt qdã: ethica ñ diuidit' penes diuisiões mẽbro
rũ cũ ꝓpe sit solidoꝝ tñ s3 diuidit' penes hũiditates eorũ.
Ethica. n. radicalr' fit i mẽbris solidis ex islãmatiõe ipoꝝ: ⁊
q2 i ipsis est ɔᵒ radicalr': q̃ q2 nõ ẽ in hũiditatib⁹: ĩdõ i eis ñ
fit ethica radicalr'. In rõe tñ est ɔᵒ influẽs rõne c⁹ penes
ipsaꝝ islãmationẽ dici põt eẽ formale febris ethice: ⁊ q2
actio formal' ipsi⁹ febris ethice in hũiditatib⁹ ẽ mãifesta:
⁊ ĩdõ penes eas fit distictio dĩaꝝ ethi'' febris: ip̃e tñ hũidita
tes sũt cã ei⁹ s̃biectiua siue mãlis nõ efficiẽs: cũ g̃ dñt ipsi
calor ethice ꝑ p̃e hũiditatẽ pᵃᵐ assũpserit ⁊ inflãmauerit
2ᵃᵐ: ɔstituet' pᵃ ei⁹ spẽs: ⁊ cũ ip̃e calor 2ᵃᵐ hũiditatẽ assũ/
pserit ⁊ islãmauerit 3ᵃᵐ ɔstituet' 2ª spẽs eius. Et cũ calor
3ᵃᵐ hũiditatẽ assũpserit ⁊ islãmauerit 4ᵃᵐ ɔstituet' 3ª ei⁹
spẽs. ¶ Et dicũt nõ itelligas cũ dr̃ pᵃ spẽs ethice fit penes
ɔsumptionẽ pᵉ ⁊ 2ᵉ hũiditatis q̇ ɔsũptio fiat toti⁹ eaꝝ: s3
soli⁹ ptis: ⁊ sil'r de alijs: ⁊ ĩõ cãbiũ nõ itelligit' ɔsumi fm
totũ: si. n. h3 totũ ɔsumeret' ñ poss3 cãbiũ fieri: ⁊ de necita
te ad pᵃᵐ spẽz ethice seq̃ret' 2ª ɔ itẽtionẽ auctoꝝ: dñt tñ q̇
2ª spẽs iduci nõ põt nisi p̃cesserit pᵃ: ita q̇ q̃n ẽ 2ª: est etiaz
⁊ pᵃ: ⁊ 3ª nõ põt eẽ nisi p̃cesserit 2ª: ⁊ sic in 3ª oẽs ip̃e tres

Ex dolus de ɔsum. pnoe hu. midita.

Cõo itel ligãt spẽs ethice pe nes cõsũ. ptiões hu miditaẽ

spẽs ɔtinẽt'. Dix̃ Rogeri⁹. in pᵃ ɔsumit' maior ps pᵉ hũi/
ditatis: ⁊ in 2ª maior ps scd̃e: ⁊ i 3ª maior ps 3ᵉ. Dix̃ Ysaac
in pᵃ spẽ nõ fit ɔsumptio intelligẽs manifeste ⁊ apparent'
q̃ ad medicũ: ⁊ marie in cõparatiõe ad 2ᵃᵐ tertiãm: nõ ãt ab/
solute: q2 in oĩ spẽ fit ɔsumptio. Cũq3 dr̃ ɔsumi hũiditatẽ
roralẽ: q̃dã itelligũt de rore carniformiũ: nõ aũt d rore sp/
maticoꝝ: penes. n. h9 ɔsumptionẽ. Haly. dix̃. sumi fine 1ᵉ
spẽi ethice. Ĩõ de eo dix̃ G. 7ᵒ ter. roridũ hũidũ difficult'
innat'. ros nãq3 i porositatib⁹ vtrorũlib3 mẽbroꝝ. s. spma
ticoꝝ ⁊ carniformiũ repit': egẽt. n. eo oĩa mẽbra. Mõ q̃lis
est ꝓportio tertie ⁊ q̃rte hũiditatũ mẽbroꝝ carniformiuz
ad suũ rorẽ talis est ꝓportio dictaꝝ hũiditatũ tertie ⁊ q̃r/
te mẽbroꝝ spmaticoꝝ ad suũ rorẽ: tantã. n. vicinitatez h3
ros spmaticoꝝ ad cãbiũ ipoꝝ q̃tã h3 ros carniformiuz
ad eoꝝ cãbiũ: in vtrisq3. n. põt imediate trãsmutari in cã/
biũ ipsoꝝ. Et sil'r q̃lis est ꝓportio hũiditatũ 3ᵉ ⁊ 4ᵉ spma/
ticoꝝ ad hũiditatẽ 3ᵃᵐ ⁊ q̃rtã carniformiũ talis ẽ ꝓpor/
tio roris spmaticoꝝ ad rorẽ illoꝝ. Itaq3 sic 3ª ⁊ 4ª hũidi/
tas spmaticoꝝ est magis solida ⁊ cõpacta ⁊ difficili⁹ reso/
lubil' q̃3 3ª ⁊ 4ª hũiditas carniformiũ: sic ⁊ ros spmaticoꝝ
est solidior ⁊ ɔpactior ⁊ difficili⁹ resolubil' q̃3 ros carnifor
miũ: q̃re eo ɔsũpto imediate ɔuertit' calor ethice ad ɔsu/
mẽdũ s̃bstãtificã hũiditatẽ ipoꝝ mẽbroꝝ radicaliũ: ⁊ seq̃t'
3ª spẽs ethice. ¶ Dix̃ G. p̃ de dĩnijs febriũ. cũ p̃us euertit'
eucrasia nãlis fm corp⁹ cordis: q2. s. inflãmat': nec adhuc
coinata ei⁹ hũiditas deperijt neq3 ɔsumit' neq3 ẽtus ifir/
mat' eis3 velut ebullitio q̃dã fit ipsi⁹ hũiditatis: tũc est ini/
tiũ ethice. s. pᵃ spẽs. Cũ ãt ɔsũptio q̃dã fit in ebullitiõe. i.
i ipa hũiditate ebulliẽte coinata 2ª. s. efficit' spẽs: ⁊ ãpli⁹ p
cedẽte. s. ɔsumẽdo: ita q̇ ɔsilia corpa q̃ sũt velut elemẽta cor/
poris: vt ossa vene neruj: ⁊ ɔsilia ɔsumũt': ⁊ sicciora ⁊ s̃bti/
liora siũt: tũc ẽ 3ª spẽs ⁊ marasm⁹. Marasmũ. n. dico. dix̃
G. cũ coinata hũiditas q̃ i vtroq3 dissemiata ẽ h3 medias
ɔsiliũ regiões ex q̃ pᵐ nutriũt' pticule ⁊ ẽ cãbiũ picitat'
nõ vltra eẽ h3 corp⁹ cordis. nã vtiq3 cũ seruat' p̃dcã hũidi
tas i corpe cordis ethica solũ est ⁊ nõdũ marasm⁹. ¶ Et
dix 2ᵒ ter. Prius gen⁹ ethice deuorat familiarẽ hũiditatez
pticulaꝝ a q̃ nutriũt': trãsit ãt hinc ad carnosũ gen⁹ q̇d i
villis ⁊ mẽbra nostra solidaꝝ pticulaꝝ ẽ coinatũ deide tã/
git ipsas solidas ptic̃las: d hac dñt q̃dã: q̇ h̃ distictio G.
vĩ supra penes ɔsũptionẽ ptiũ mẽbranaliũ: ⁊ ĩõ ñ vĩ ɔue/
nir' nisi 2ᵉ ⁊ 3ᵉ spẽi. nã i pᵃ spẽ nõ ɔsumit' familiaris hũi/
ditas a q̃ pᵐ nutriũt' pticule q̃ ẽ cãbiũ dcã ab A. hũiditas
ꝓping q̃ pis coagulatiõi. de hac distinctiõe loq̃ns A. pᵃ 4ᵉ
dix. Quidã dixerũt febres ethice aut pẽdẽt ex hũiditate ꝓ/
piq̃ pis cũ coagulatõe: aut cũ eis q̃ sũt sic caro aut in mẽ/
bris radicalib⁹ duris. Et s̃bdit. si ex s̃moẽ isto itelligũt q̇
p̃dicte febres ethice q̃tũ ad 2ᵐ g̃dũ h3 semit. ã q̇ finiũt q̇d
i eis ẽ d hũiditate radicali coinata eis est itẽtio eoꝝ eq̃lis
⁊ recta: s3 si itelligũt q̇ pᵐ q̇d finit ethica ẽ hũiditas ꝓpin
q̃ pis cũ coagulatõe ñ erit s̃mo san⁹: q̃n illã finit 2⁹ g̃d⁹
⁊ ñ pm⁹. ¶ Sera. q̃q3 diuisit febres ethicas sic: q̃n ɔplo nã
lis cordis islãmat' ⁊ ñ ɔsumit' hũiditas q̃ ẽ i ipo adhuc
s3 appet i ipo: q̃li ebullitio noiat' tũc pᵃ spẽs ethice. Et q̃n
accit in ebullitiõe ei⁹ ɔsũptio macies ⁊ finistrũ ẽ 2ª spẽs: ⁊
cũ ledũt' mẽbra siliũ p̃diũ ⁊ capit' i eis calitas ⁊ siccitas:
ẽ spẽs 3ª. ¶ Et q̃n recte ɔsiderãt' oẽs p̃dicti modi distin/
ctionũ spẽꝝ febri ethice i idẽ vidẽt' ptẽdẽ: dico itaq3 q̇ pᵃ
spẽs ethice ẽ q̃n nõdũ accit cõsũptio in hũiditate coinata
cordi ⁊ s̃bstãtifica: glutie. s. ⁊ cãbio n'ᵉ i pte n'ᵉ i toto: s3 accit
ɔsũptio i pte i pᵇᵘˢ duab⁹ hũiditatib⁹. s. sãguinea ⁊ roridar'
q2 iste due nõ sũt coinate ⁊ s̃bstãtifice: hñ tñ ex istaꝝ duarũ
calefactiõe accit glutẽ ⁊ cãbiũ calefieri ⁊ ebullire ⁊ hinc
disponi ad ɔsumi. pp q̇d dix̃ G. 2ᵒ ter. ethica ẽ via velocissia
ad siccitatẽ solidoꝝ mẽbroꝝ. ¶ Et 2ª spẽs ẽ q̃n ɔsumit' in
pte hũiditas coinata q̃ est cãbiũ q̃ imediate nutriũt' pticu
le q̃ est ver⁹ cib⁹ ⁊ nõ futurus: sicut sũt pᵉ due hũiditates.

Cõo p̃ce. dere spe. ciel sumũ tur penet cor ⁊ alia mẽbra.

Oẽs dis. tos mo. dos i idẽ redire oñ dit.

¶ Et 3ª spēs est qñ calitas ꝯsumpserit vniuersos liquores cordis: ⁊ accidit vt ꝯsumat sbam mébrop̄.s. humiditatem substātificā mébrop̄ q̄ est gluten ꝯtinuatiuū sbe eorum. ¶ Dixit Ga.p̄ de differētijs feb.iū.scda spēs ethice obtinet medium iter p̄mā ⁊ tertiā ⁊ inest ei latitudo q̄ multa. nō.n. pua ē in magis ⁊ min⁹ ipsi⁹ alteratio: q̄uis etiā vnaqueq̄ aliap̄ hēat latitudinē magnā ſm maiorē ⁊ minorē ꝯsūptionis gradū: tñ scdē spēi meli⁹ attribuit latitudo: q2 in ea manifestat magis. In hꝫ.n.latitudine: dixit G. est ps siue mod⁹ siue grad⁹ q appropinquat spēi p̄ᵉ ⁊ eius sapit nām ſ3 quē gradū 2ª spēs ⁊ p̄ª a Gal. vocate sunt ethica absolute. Et iste mod⁹ dicte 2ᵉ spēi: ⁊ ipsi⁹ sapit nām pp̄ qd isto mō sic cū ipsa 3ᵉ spē Gal. vocauit tabē siue marasm⁹ : ⁊ est terti⁹ ei⁹ modus q̄ vē tenet mediū iter p̄mū modū ⁊ 2ᵐ: ⁊ pticipat ⁊ sapit de nā vtriusq̄. ¶ Et pp̄ istos tres modos febris ethica dī hēre p̄nᵐ ⁊ est mod⁹ p̄m⁹: ⁊ p̄ma spēs ei⁹: ⁊ dī hēre augmētū: ⁊ est scda spēs eius: ⁊ dī hēre statū: ⁊ est tertia spēs: nō dī aūt hēre declōnē: q2 q̄ ethica ad statū puenit nō declinat: ſ3 interficit: p̄dicti ēt modi siue grad⁹ nō sūt pūctuales: sed vnusquisq̄ hꝫ latitudinem in plus ⁊ minus. Dixit Zoar. qlibet dictop̄ graduū hꝫ diuersos gradus.

¶ Scda aūt distinctio que magis appropinquat essentialis: sumit ſm intētionē ⁊ remissionē gradus caloris fixi ⁊ habituati ſm quā dī ethica magna intēsa vel fortis ⁊ parua siue remissa vel debilis. Et hꝫ distinctio maxime attēdit in diuersis corporib⁹ cōparādo vnū ad aliud: possē est enim accēdi calorē ethice in quo vno corpore talis gradus: ⁊ in alio corpore alteri⁹ gradus intensioris vel remissioris. Similiter ⁊ in eodē corpore potest hoc accidere: potest enim accendi in aliquo corpore febris ethica alicui⁹ gradus: q postea ea perdurante extenditur ad vlteriorē gradū. Et si hoc non comprehendat tactus: tñ potest comprehendi per maiorem vel minorem operationum lesionem.

¶ De spēbus ethice magis accñtalib⁹. Cap.iiij.

Diuiditur insup ethica in spēs accñtales magis. Uñ a Ga.p̄ de differentijs febriū: ⁊ sic ab. A. ⁊ alijs reperitur ista diuisio febris ethice. Alia est difficilis cognitionis ⁊ facilis curatiōis. Alia est facilis cognōnis ⁊ difficilis vel ipossis curatiōis. ⁊ pōt dici q̄ alia tenet mediū inter p̄dictas: p̄ma est ethica p̄me spēi dicta.s. est.n. facilis curatiōis: q2 multū ppinqua est febri humorali: ⁊ est difficilis cognitionis: q2 signa ei⁹ multū ꝯfundūtur cū signis febris hūoralis: scda aūt est ethica tertie spēi q̄ oīo est ipossis curatiōis: nā in ea calor inālis pfundatus est in sba mébrop̄ radicaliū: ⁊ iā multā debilitatē in v̄tutibus induxit. Ampli⁹ aūt hūiditas glutinosa in ea ꝯsūpta est ⁊ restaurari nō pōt. 3ª aūt spēs est 2ª spēs de supradc̄is q̄ q̄tū ad p̄mā ptē ei⁹ est media inter facilitatē cognitionis ⁊ difficultatē: q̄uis plus declinet ad difficultatem: ⁊ sic est media inter facilitatē curatiōis ⁊ difficultatē: q̄uis plus declinet ad facilitatē: cui⁹ oppoᵐ est q̄tū ad scdam ptē: ipsa.n. satis est facilis cognitionis: ſ3 est diffi cilis curatiōis ⁊ curat si bene attendat circa curationē ipsius: eo q̄ cibiū restaurari possꝫ: dūt v̄tutes ēt nō sunt sic debilitate: vt in 3ª spē: de hac spē dixit. A. q̄ est facilis cognitionis: ⁊ q̄tū ad ei⁹ p̄nᵐ: maxᵉ reᵘ p̄ᵉ spēi: ⁊ est difficilis curatiōis: ſ3 ñ ipossis ſ3 q̄ ꝯseqꝫ finē ei⁹ ñ rectificat.s. ſm plim: parū eni recipit curationē nisi deus velit ⁊ pp̄ue qñ puenit ad hoc vt caro minuat.s. multū ⁊ manifeste. Dixit Zoar. q̄ ſm diuersitatē graduū in qualibꝫ spē erit facilitas curatiōis ei⁹ ⁊ difficultas: ⁊ similiter mortis festinantia.

¶ Diuidit etiā febris ethica accñtalr: ⁊ q̄si velut sub rōne ordinis in ethicā morbū ⁊ i ethicā accñs: ⁊ ethica morbus est illa que a se incipit nullo morbo precedēte: ⁊ ethica accñs est illa que ad aliū morbū sequit: vt febrē effimerā vel putridā aut vlcus pulmonis. Dixit Ga.º d diuisijs febriū. Ethice febres ſm duplicē modū fiunt. sup.s. aut sequēdo alios morbos aut incipiēdo: seq̄do qdē sicut in causonib⁹ q̄multū.i. ſm plim vel plongatis intñ vt ꝯsumpserit tpe anoda.i. liq̄rē corporis: cordis tāgēs in hꝫ tertiā spēm ethice vel sequitur causones pmanēte adhuc.i. in corde eo liquore multo tangēs in hꝫ scdā.n spēm. Et dixit p̄ eiusdē. in febrē marasmodē incidūt plimi eop̄ qui ex causonib⁹ male medicati sūt: ⁊ maxie qcūq̄ indigēt aquā bibere frigidā ⁊ eam nō bibūt vel indigēt alia refrigeratiōe ſm toracē vel hypocūdria ⁊ nō habuerūt illā: ſ3 medic⁹ cataplasma illa mébra cū melle ⁊ alijs medicinis calīs deficcatiuis qbus nō indiguerūt. Et q2 hec multū desiccāt parati sunt hi calere siue febrerint simplr siue cum stōci aut epatis flegmone. Et maxime horū mébrop̄ flegmones nō recte curatos sequūtur marasmi. Fit etiā aliqñ ethica seqns enutriteū. ¶ Uñ p̄ª 4ᵉ dixit Aui. enutriteus est de febrib⁹ interficiētib⁹ magis: q̄m pducit ad ethicas ⁊ egritudines cronicas difficiles. Et dixit in cap̄ de ethica. q̄ ipsa fit qñ q̄ post febres putridas ⁊ feb.es apatū: febris.n. putredinis ⁊ apatū pmutat multotiēs ad ethicā pter febris vehemētiā: ⁊ pp̄ vehemētiā subtiliationis cibi in ea ⁊ paucitatē obseruatiōis lateris cordis cū inunctionib⁹ epithimatibus ⁊ emplis.s. cordialib⁹ frigidis: ⁊ ppue in egritudinibus mébrop̄ vicinop̄ cordi: vt diafragmatis pulmonis ⁊ similiū qñ sunt in eis dispōnes phibētes illa frigida approximari: ⁊ pter phibitionē aque frigide. Et multotiēs etiā dixit Aui. consurgit ex vlcere pulmonis ⁊ pectoris ⁊ ptisi: ⁊ nōnunq̄ ex empimate. Et vlr ex oī apate interiori maxime saniato. Et dixit in caᵒ de signis ethice. q̄ qñq̄ accidit ethica retenta cum stō.i. accñs pter lesionē stomaci: ⁊ qñq̄ seqtur febrē effimerā. ¶ Dixit aūt Gal. 9ᵉ tera. Effimera nō pōt trāsire in ethicā nisi per mediū nō intelligens q̄ illud mediū semp sit febris. nā ipsemet in xᵒ eiusdē voluit oppᵐ: ſ3 intelligēs per mediū siue ipm sit febris siue nō. nā effiª anteq̄ transeat in ethicā calefacit hūores pri⁹. Et ista calitas posita ab effimera in humorib⁹ aliqñ potest esse tāta q̄ sit febris. ⁊ tūc vtplim sapit nās sinoche inflatiue: ⁊ aliqñ nō est tāta q̄ sit febris. Et dixit Aui. multotiēs in ipsam cadere facit medici necessitas dantis in potu vinū aut aquā carnis aut medicinas calīs: vt demū co pp̄ casum v̄tutis ⁊ frequētiā sincopis. ¶ Dix. G.p̄ de differentijs febriū. Ethica que fit pter passionē aliop̄ mébrorum qñq̄ fit a seipso.s. corde: vt iris ⁊ tristitias longis: ⁊ si multi bus. ⁊ qñq̄ a toto corpore: vt ex causonibus fortibus: ⁊ qñq̄ ex alijs mébris: vt in passiōibus que ſm pulmonē ⁊ toracē fiunt: ⁊ qñq̄ ex flegmonibus ventris ⁊ epatis ⁊ ex oibus longis flegmonibus que in principalibus.i. nobilibus particulis fiunt. Dixit.n. Gal. se vidisse ex longo flegmone stomaci ⁊ vesice ⁊ renū marasmū seq.imo ⁊ quidā facti sunt tabidi dissinterico: ⁊ cop̄ qui diarrias ⁊ liēterias patiunt longas vt mox a p̄n⁹ vel in tpe pcedēte febris coinciderit longa marasmi sequunt ⁊ vlr cū corpus cordis desiccatū calorē febrilē difficile solubilē susceperit a quocūq̄ mébro. ¶ Et dixit xᵒ ter. Ex eodē stō ⁊ epate q̄plim ethicas ⁊ tabidas fieri febres ꝯsiderauim⁹: in pulmone aūt qñq̄ supueniūt calī ⁊ sicce discrasie: ſ3 pulmo non est aptus ad tales febres cū sit mébrū humidū rarū: supueniunt autē ethice febres toraci ⁊ meseraice ⁊ ieiuno intestino ⁊ colon ⁊ qñq̄ matrici ⁊ renibus. In diafragmate autē tabem nō vidi: ethicā vō ex eo cōsideraui semel certissime consignatā incōpletā: multotiēs aūt vidi interficientē.s. passionē diafragmatis: etenī dissnia ⁊ insipiētia sequūtur eius dispōnes in qbus moriunt: q̄plim anteq̄ ethica certissime q̄etur. Incipit eni. Dixit Ysaac. hec ethica paulatim. ¶ De dicta diuisione dixit Isaac est ethica quedā cuius causa est alius morbus ⁊ est alia cuius causa alius non est morbus. Et Zoar dixit. vna sit species ethice q̄ vt in plib⁹

Marginal notes (left): Qđs spēs ethice habet latitudinem. — Febris ethica dicit hēre p̄ncipiū p̄ nam spēm augmētū se cūdam: ⁊ statū tertiam. — Scda distinctio principal. — Prima diuisio — Scda diuisio et ethicā morbū: ⁊ in ethicā accñs.

Marginal notes (right): De ethica q̄ fit p passiones mébrop̄. — Ethica incipiens quo fieri possit.

in plib⁹ nō accidit p se pncipalr: sz seqͣ aliquā febriū cro/
nicaꝝ corp⁹ desiccatiū ipinqz dissipantiu: ⁊ qnqz ēt aliquā
febriū dici. Incipiēdo aut fit cu nulla alia febris antecesse/
rit ipsā neqz aliq quecūqz egritudinu. uno calitas febrilis
ethice pmu accedit i corpe cordis a cā quadā fo. ti: de qua
dixit G. 9° ter. ꝙ ipsa incipit subito: dicut tn̄ qdā ꝙ itelle/
xit de ista: ⁊ de illa q̄ seqͣ morbos breues vt effimerā. Et
qꝛ ista febris nō occurrit ni i a cā valde forti hic est ꝙ ethi
ca raro fit incipiēdo cū etiā cā valde fortis raro occurrat.
Et ppea dix̄ Rasis 16° cōti. Noscas ꝙ febris ethica nō ici/
pit: qm̄ nō seqͣ ꝙ mēbra pncipalia corpis caleftant pmor
dialiter penit⁹: quēadmodū calefiūt spūs ⁊ hūores: cum
spūs pri⁹ calefiat in corpe per motū: ⁊ silr̄ ⁊ hūores cale/
fiant semp p putrefactionē: ⁊ silia. Sed mēbra pncipalia
est ipoſe ꝙ calefiāt nisi calefacta fuerit aliqua pars ultoꝝ:
⁊ acquiret in eis p⁹ lōgū spatiu mala cōplo calia ɔdñans
in eis: ⁊ intellexit nisi a cā valde forti ⁊ raro. Et dix̄ in 17°
Dico scire debes ꝙ hec febris nō est pncipalis: qꝛ nō cale/
fiūt mebra pncipalia a pn° sz opz ꝙ precedat alie febres.
aut effi^a qn̄ corpus est paratū ad ea: ⁊ maxime corpora co
lerica aut febris putrida: aut febris ex apate: ppterea dix̄
Auer. 4° colliḡ. Raro ethica fit nisi post alias febres: sicut
post effimerā in corporib⁹ paratis aut post aliquā ex febri
bus putridis. Et merito: qꝛ vt dixit Auic. lōginquū est vt
accidat ethica incipiēdo nisi quasi sint mēbra radicalia sī
inflāmata ⁊ nō iflāmet humor aut spūs ante illud: qꝛ imo
opz vt calefiant illa. s. humor ⁊ spūs in pmis: deiñ ƀm pro
cessionē dicꝑ calefiāt illa. s. mēbra. nā calor febrilis sine du
bio nō pōt trāsire ad mēbra nisi p spm̄ ⁊ humorē trāseat ⁊
vnūqdqz nāle agens inducit formā citi⁹ ⁊ magis in mām
magis dispositā q̄z indispositā siue in min⁹ dispositā. Mō
de trib⁹ his corpis humani magis disposita ad recipiē
dū caliditatē est spūs: deinde humor: mēbrū vo est min⁹ di/
spositū: vt a causis calefaciētib⁹ occurrētib⁹ alteret: cuius
etiā indispōnis mēbri cā coadiutrix est tutela quā nā cir/
ca mēbra hz ⁊ maxi^e circa cor: q̄re sic tardi⁹ inflāmabitur
a causis calīs occurrētib⁹ mēbrū: ⁊ spūs ⁊ humor citius.
Quāuis tn̄ h̄ sit lōginquū: nō tn̄ est ipoſe: sz aliter ɔtinge/
re pōt: qm̄ agēs imitādo nō agit in qdcūqz ɔtingēs: sz in
patiēs sibi dispositū: ɔtingit aūt patiētē fore indispositū
dupl'r: aut qꝛ nimis durū ⁊ cōpactū: sicut ferrū: aut qꝛ ni/
mis molle subtile ⁊ cessibile vt aer ⁊ vapor. Et silr̄ cōtin/
git ex pte agētis: vt sit ita forte ꝙ nō agit in rē sibi cedētē
sz solū in resistētē. sicut appaet de fulgore ꝙ dissit auꝝ in
marsupio ⁊ marsupiū nō ledit: ⁊ ferrū in nauī: ⁊ hoies ⁊
ligna nō offendit: ⁊ isto modo pōt occurrere aliqñ ꝙ spūs
⁊ humor nō sunt obiectū pportionatū cāe calefacien̄ oc/
curren̄ pp ipsi⁹ cāe fortitudinē ⁊ dictoꝝ obiectoꝝ cessibili
tatē: mēbra aūt erūt ipsi cāe pportionatū obm̄: vn̄ aget in
ipsa ⁊ inflāmabit ea: ⁊ fiet sic ethica: incipiēdo nō pceden
te effi^a vel humorali. Quāuis. n. febrilis calor p spm̄ ⁊ hu
morē trāseat ad mēbra: tn̄ cū cā est fortis valde ita subito ⁊
fortiter trāsit per ea ꝙ nō radicat in eis vt accēdat i eis fe
brē: sz trāsit ad mēbra ⁊ in eis radicat ⁊ ponit ea in cale/
facto esse: q̄uis fortasse calefiāt spūs ⁊ hūores in fieri ca/
liditatis: ⁊ h̄ qdē nō ɔtingit Dix̄ A. nisi cū aderit cā aliq̄
forti mot⁹: ⁊ tūc qdē erūt mēbra obiectū pportionatū ta/
li cāe cū erūt habilia inflāmari pp aliquā dispōnem in eis
possibilē reperiri p tūc nō repertā in spū vel hūore. talia
aūt corpa. Dix̄ G. 1° ter. sunt calidas ⁊ siccas dispōnes hn̄
tia: capiunt. n. h̄ ab ethicis febrib⁹ a pn° ɔfestim maxi^e si
laborāt vel irascunt vel silib⁹ agonijs afficiant. Et Aū. dix̄
vbi. s. puenit aūt per se in his q nā calidiores ⁊ sicciores
sunt viuentes ⁊ laborib⁹ iugis ⁊ sollicitudinibus: ⁊ dieta
subtiliori. sup. vel calidiori ⁊ sicciori. Et amp. si cū his dixit
G. vbi. s. ⁊ aeris: ⁊ regiōis. al's. regis dispōne ꝑparāte ad
ethicā in irā vel tristitiā perueniāt diuturnā: pdicte. n. di/

spōnes: q̄uis sicut cū mēbris sibi ipsis sanis: tn̄ reddūt ea
arida habilia inflāmari a causis extrinsecis calefaciētib⁹.
Aliis aūt a pdictis minime aduenit ethica incipiens. Vn̄
ibidē dixit G. nullus ɔfestim captus est ab ethica ab ini/
tio habētiū corp⁹ hūidū: ⁊ multo min⁹ frigidū. ¶ Et scias
ꝙ ethica pōt ēt fieri icipiēdo alio mō. s. ex pte agētis. s. cū
sic fue. it forte vt sil' inflāmet spm̄ hūores ⁊ mēbra: ⁊ h̄ vo/
luit Aui. cū dixit: sit ethica tūc incipiendo qn̄. s. accidit cā
fortis valde dato ꝙ alie febres. s. effi^a ⁊ hūoralis simul cū
ea fierēt. ¶ Notāt ꝙ cū auctores dixerūt. ꝙ ad istā spēm
ethice nō peruenit nisi per primā ⁊ scdam ipsi intellexerūt
ƀm plm̄ nō ꝙ illud sit necīūm: imo poſe est lz raro ad tertiā
spēm deuenire nō pcedēte pma nec scda. ⁊ poſe est scdam
⁊ tertiā inuicē cōplicari sil' incipiēdo: ita ꝙ nō sit necīum
pn^m scde fuisse ante pn^m tertie. Et silr̄ pōt p^a ⁊ 2^a simul in/ Ethice spēs 3ᵃ pōt fieri nō pcedente scda neqz prima.
cipe ⁊ sil' terminari nec est necesse semp pmā spēm pcessisse
Nā poſe est ꝙ simul accēdat calitas in rore carniformius
⁊ rore spermaticoꝝ: ⁊ sil' terminet in vtroqz: vel vt dicunt
qdā alij: simul accēdat ⁊ terminet in rore cābio ⁊ glutine
⁊ remaneat calitas in facto esse simul in carniformibus ⁊
spermaticis per cui⁹ remanentiā simul incipiēt p^a ⁊ 2^a ⁊ 3^a
spēs ethice. Et possunt aliquo tpe simul cōplicari saltē p^a
⁊ 2^a ⁊ hoc esset cū humiditas rorida post simultaneā ince/
ptionē citi⁹ cōsumit q̄z cābiū: ⁊ etiā possunt toto tpe cōpli/
cari: maxime si humiditas rorida fuerit valde multa i cor/
pe aut si ɔtingat ipsā plm̄ restaurari: ⁊ h̄ respectu cābij.
¶ Sūt aūt alij q dicūt. ꝙ qꝛ ethica q̄ fit incipiēdo inuadit
Dixit G. p de differentijs febriū. silr̄ effimeris. s. veris a causis
pmitiuis ira labore ampliori estu. ⁊ silib⁹. Ideo ei⁹ 2^a spēs
nō pōt fieri qn pmo fiet p^a nec 3^a qn p fiat 2^a: qꝛ pdicte cāe
nō possūt ponere cor ⁊ mēbra in calefacto esse: ita ꝙ sit cō/
sumpta 3^a ⁊ 4^a humiditas qn p ɔsumat pma hūiditas ⁊
2^a: nec ita ꝙ sit cōsumpta 4^a humiditas qn pmo sit ɔsūpta
3^a. Sed qn̄ ethica seqͣ alias febres: tūc pōt induci 2^a spēs
nō pcedēte p^a: ⁊ 3^a nō pcedēte p^a vel 2^a: qꝛ aliqn̄ caliditas
vt causonis ipressa in mēbro ab hūore nō hz esse calefactū
in mēbro nisi postq̄z cōsūpserit pmas tres humiditates ⁊
cū icipit ɔsumere quartā tūc habebit calefactū esse: sz tūc
erit 3^a spēs ethice ⁊ nō pcedēte 2^a nec p^a. Eodē mō nō pōt
illa calitas ɔsumere pmā ⁊ scdam humiditatē anteq̄z ha/
beat calefactū esse in mēbris ⁊ cū incipit ɔsumere scdam
humiditatē habebit calefactū esse in eis: ⁊ erit 2^a spēs nō
pcedente pma: ⁊ pōt etiā ipsa calitas ɔsumere pmā ⁊ scdaz
hūiditatē: ⁊ tūc hēret calefactū esse in mēbris: ⁊ erit tunc
pma spēs ethice. Et cā dicūt ipsi: q̄re calitas habebit solū
esse factū qn̄ ɔsumit quartā humditē aut tertiā est illa cā
que dicta ē. s. qūo ethica pōt fieri incipiendo siue ex parte
patiētis siue ex pte agētis siue vtriusqz. Volūt tn̄ ꝙ a pma
spē ethice nōt fiat trāsitus in tertiā nisi per scdaz. ¶ Dix̄
Gal. in libro de tabe: ⁊ adducit a Rabi in particula asso.
suoꝝ. pmū qdē cor calidi⁹ decēti factū ethicā subinfert fe/
brē: ɔsīr vo epar: nō tn̄ infert velut cor: deinceps vero his
vēter: ⁊ postea quecūqz possunt calefacere cor. Per vniu/
cuiusqz. n. omniū istoꝝ mēbroꝝ morbū ethica pōt habere
initiū: formale tn̄ suū ⁊ esse cōpletū hz a corde. Et subdit
G. quātū pmū pp̄ter vicinitatē oportebit pulmonē calefa
cere cor ⁊ ethicā siccam superinferre febrē: nō tn̄ apparet
vna. i. sil' factū: qꝛ visceris h̄: qm̄ per respirationē refrige/
rat nō facilr̄ dispōnē hāc acqret. Qñqz multū vo ƀm reli/
qua viscera cū colerico humore nata est ɔstitui ethica fe/
bris: retinebit aūt q̄z multū in vētre patiētis colericus hu
mor. Et pp hoc Philippus herripilosā dispōnē in vētre
extimat gnari ƀm plures calidaꝝ febriū: sed neqz herripi/
losa dispō sola ƀm vētrē factā talē supinducit tabē neqz si/
ne hac est aliqn̄ tabes neqz corpus ipm solū febriens vel
ignitū extūs absqz collica hūiditate ɔfert: ⁊ ƀm aliquā aliā
pte silr̄ fieri dispōnē si qdē fuerit pticula talis eodē poſe

ꝯcalefacere cor. ¶ Dixit G. xº ter. Oēs febres marasmonides sunt de gñe febriū liquefaciēdū: sꝫ differūt inter se: qr illud qd̄ liquefit a carnibꝰ .s. in febre liquefaciente est multū: qd̄ vo liquefit a solidis in febre ethica est qdē parū ⁊ fere insensibile: sicut apparet in aialibꝰ siccarū carniū: vt in subꝰ silucstribꝰ quoꝝ carnes posite in craticula modicum aliqd effluūt: a domesticoꝝ aūt carnibꝰ multū. Et q̄to carnosius ⁊ pinguius est aial tanto qd̄ defluit est plus. Et sic in calidissimis febribꝰ si carnes sunt humide valde: ⁊ cum multitudine pinguedinis liquefactiones sensibiles hñt: si vo ⁊ sine pinguedine a talibus occupanť febribꝰ. Euidētissimū aūt huius rei signū sunt infirmi qui colliquātes p vētrē excernūt: ⁊ si nō pueniunt morbi: deinde ex violentia egritudinis aut ex insciētia medicoꝝ in marasmonides incidūt febres donec qdā mām habeāt copiosaꝫ hāc colliquāt. Cū vo derelinquūt eos pinguedines ⁊ carnes molles deiccāt duras ⁊ difficile liquabiles a qbus mi. ꝯfluit pp siccitatē: sic neqꝫ a siccis carnibꝰ si eas assare volueris nā sicciores qdē fient ⁊ indurabunť mō corij: nō tñ defluit ab ipsis aliqua liquefactio sensibilis. Rabi quoqꝫ dixit: q̄ liquefit ex carne in febre ethica resoluiť per corporis poros: qd̄ vero liq̄fit ex febre liquefaciente in ventrē fluit ⁊ decurrit ⁊ egrediť per secessum. Et cōpendiū dixit. q̄ exit cū egestione ⁊ cū vrina: ꝑpterea oꝫ cū videris hāc purgationē esse: aut sicut eruginē: scias q̄ caro ⁊ piguedo liquefiūt: q̄re nisi mors pp ꝟtutis defectionē aut medicoꝝ errorē festinauerit nescio ad pristim veniunt: qr donec caro ⁊ piguedo in corporibꝰ eoꝝ abūdant acumine febris liq̄fiūt: qbꝰ ꝯsumptis febris ad solida seu sicciora liquefacienda ꝯuertiť .s. lacertosaꝫ carnē: sꝫ de hac nō tāta ꝯfluit q̄titas.

¶ De causis febris ethice. Ca. v.

Causa febris ethice duplex.

Causa febris ethice duplex est. Alia per se ⁊ alia paccñs. Et cā per se est omne calefaciēs ⁊ exiccās dūmō sit potēs ponere calliditatē in facto esse in sba cordis ⁊ mēbroꝝ q̄lia sūt aer feruēs ⁊ ois ꝯstitutio calā ⁊ sicca ira siue furor ꝑdurās labor supfluus balneū exiccatiuum assūptio ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ medicinarū calefacientiū ⁊ exiccantiū abstinētia a cibo ⁊ potu ⁊ oē qd̄ superflue corpus exiccat: per cuius exiccationē accidit ipsum inflāmari sicut plurima vigilia longa tristitia multa sollicitudo dolor corporeus ꝑdurās vel fortis ois imoderata eūo ⁊ p̄cipue coytus: ⁊ particulariter dixit Ferrariꝰ fit q̄nqꝫ ex mēstruorū multa emissione. qr corpus ꝯsumiť. Et ex partu difficili pre nimio labore in eo facto. ¶ Causa vo per accñs ē qd̄cūqꝫ impedit digestionē in corpore bonā fieri. nā ad indigestionē seqtur defectꝰ nutrimēti ꝯuenientis: ⁊ sic mēbroꝝ inutricatio: vnde exiccātur ⁊ inflāmanť: talis itaqꝫ cā erit regimē frigidū calorē obtūdens nālē: ⁊ p̄cipue otiū multū. dixit eni Aui. 3º p¹. cap. de exercitio: dimittēs exercitiū cadit in ethicā. Et possunt reduci cāe ethice ad extrinsecas ⁊ intrinsecas. Et que sint iste ꝑtis pꝫ ex supradictis. ¶ Et Guilelmus qdē nititur assignare febri ethice cāꝫ ꝯiūctā ꝯsilr cause ꝯiuncte per eū assignate febri effimere. Dixit q̄ ethica cū ꝯseruetť in esse ⁊ durabilitate tpaliter necessario habebit cām ꝯseruantē: que tādiu q̄ remanebit in esse remanebit ethica: ⁊ cū remouebiť ab esse ⁊ durabilitate remouebiť ethica: sꝫ h̄ cā in ethica nō hꝫ nomē manifestuꝫ: sicut in putrida: ⁊ ꝑpterea dī a qbusdā q̄ ei nō assignatur nec dꝫ assignari causa ꝯiuncta: cū tñ debeat assignari ⁊ assignabiť cause ꝯiuncte ethice nomē ꝓpriū ꝯctū ex ꝯgerie vocabuloꝝ qd̄ est habilitas humiditatū radicaliū existentiū in foraminibus ⁊ ꝯcauitatibꝰ mēbroꝝ ad inflāmationē in qbus repta sunt subtilitas ⁊ ariditas cū quadā acuitate: h̄. n. cā q̄ cito reperta fuerit in ipsis humiditatibus erit ethica: ⁊ q̄ cito ab eisdē poterit p nām vel artē amoueri: amouebiť etiā ethica: verū est tñ q̄ q̄ñcūqꝫ ista cā multū docta fuerit ⁊ firmata in 2ª ⁊ 3ª humiditate mēbrorum

ꝑpter nimiā habilitatē inflāmationis ⁊ exiccationis repertā in ipsis hūiditatibꝰ ita figitur ⁊ firmať calor accidētalis in eisdē: q̄ neqꝫ per nām neqꝫ per artē ab eis poterit remoueri: ⁊ tūc ipsa ethica remanet incurabilis post illud: sicut ēt putrida remanet incurabilis cū putredo currit vꝫ per oēs hūores venaꝝ: ita q̄ tota massa hūoꝝ putrefit vel q̄si: tūc. n. necessario mēbra priuantur nutrimento humorali ⁊ fit vltima debilitas: ⁊ sequiť mors ex necessitate nāe.

¶ De signis febris ethice. Ca. vj.

Doctores nō fecerūt mētionē de signis p̄cedētibꝰ ethicā. Immo G. ab eoꝝ determinatiōe se excusauit 2º de crisi dicēs. h̄ fecisse: qr ethica nō accidit a pricipio .s. nisi raro. De his aūt que raro eueniūt non est sciētia. Signa itaqꝫ gñis p q̄ febris ethica ab alijs distinguitur febribus sunt. ¶ Primū est. dixit G. p de diatijs febriū. maxima ⁊ indubitabilis cognitio ethice est: cū patiēs supegressus fuerit oēs horas suspectas: q̄ .s. sunt hore in qbus esset vel esse posset suspitio habēda de exacuitiōe siue exacerbatione febris exhibe patiēti cibū: ⁊ si videbiť per vnā horā post sūptionē cibi vel duas oibꝰ tangētibus ipm hēre additamētū calitatis: tūc ille iudicādus est ethicus. Erit aūt illa addita calitas post cibū: ac si esset alteriꝰ febris inuadētis additio: ita vt videať fuisse illa cibi exhibitio facta tpe paroxismi: ⁊ vt sic reph̄ētibilis: ita q̄ quis malivolus vel indoctꝰ talē cibū dātes importune accusauit dicēs. q̄ fuit febris inuasio: ⁊ q̄ fuit cibꝰ ille datꝰ tpe paroxismi: ⁊ sic male cū debuerit ampliꝰ differri. Et ne posset imponi illa calitatis additio alteri cāe q̄ꝫ cibo notanter dixit G. cū cibū dederis: pꝰ horas suspectas: ⁊ subdit G. h̄ signū esse ꝓpriū ⁊ inseparabile febris ethice addere .s. calorē ablato cibo ⁊ addere pulsum in magnitudine ⁊ in velocitate vt incōtrita videať inuasio fieri sine aliquo mō tipi. Hoc signū sic posuit Rabi: signū sp̄āle qd̄ nō fallit vniuscuiusqꝫ febris ethice est accensio caloris corpis ⁊ ipsius fortificatio absqꝫ ipulsione statim post cibū acceptū p horā ⁊ pulsus magnus. Et subdit Ga. q̄ ⁊ si in aliqbus putridis cōtinuis fiat aliq̄ñ inuasio in ꝯtrita ⁊ qdā ex crescētia ⁊ calliditatis sine aliquo mō tipi: nō tñ sequiť q̄ h̄ signū nō sit ꝓpriū ⁊ inseparabile ethice: qr imo est. nā inter inuasionē incōtritā ethice ⁊ inuasionē incōtritā putride nō paruum differt. nā que fit in ꝯtinuis febribꝰ: fit ēt sine cibatiōe. i. dato q̄ cibū nō accipiāt. Secus est aūt in ethica: qr nō fit in eis illa incōtrita inuasio nisi cibꝰ deť. nā ethica est vna ꝯtinua febris: sicut que vocať sinocha. ¶ Et dix̄ Ras. 16º ꝯtiñ. q̄ est q̄dā sp̄ēs febris que fit in venis stomaci: ⁊ est calitas supabundans in eo: quare sumpto cibo fit in eis febris. Sed distinguēdū est inter hāc ⁊ ethicā. nā ethica pseuerat: illa aūt finē hꝫ: leuis. n. exhs sine frigore declinabit cū declinatiōe vehemētis nutrimēti. ¶ Cā aūt q̄re solū post cibū accidit dicta inuasio in etieba est: qr ethica nō hꝫ mām cām ad inducēdū talē inouationē inuasionis: sicut putride hñt febres. Et q̄uis ēt in alijs febribꝰ fiat additio calitatis in inuasione ex exhibitione cibi nō est similis ei q̄ accidit in ethica. nā dixit Gal. inuasio q̄ alius accidit febricitātibꝰ cibatis accidit: qr cibꝰ datus fuit in p̄nº paroxismi: sꝫ ethicis accidit tpe datiōis cibi: ⁊ q̄ñcūqꝫ datur: ⁊ nō existit in eis p̄ter hoc q̄ q̄ñ dať cibus. ¶ Et dixit talis inuasio in ethicis pp multitudinē calitatis ⁊ magnitudinē pulsus ⁊ vehemētiā eius multos inexercitatos medicos decipit qr extimāt ex illis ethicā paroxismos habere.

¶ De hoc signo dixit Zoar. inuenimꝰ corpus suū nō multū calin in sūpto cibo quocūqꝫ siue frido siue calo. post duas aut tres horas sentimꝰ i suo corpe calorē augmētatū: ⁊ additur in eo strictura anhelitus. ¶ Et Auic. de hoc signo dixit. Et ipsa q̄ñ supuenit ei cibꝰ augmentat velociter ⁊ fit pulsus fortis valde nō intelligas absolute: sicut neqꝫ Ga. de magnitudine: sꝫ reꝰ eiꝰ qd̄ erat añq̄ꝫ fortificareť ⁊ ma-

gnificatur et velocitatur. Et fortificatur plusq̃ in putrida: q2 nõ ꝓhibetur cib⁹ in ethica a restauratiõe: sicut in putrida q̃ h3 mãm corrũpentẽ cibũ qd nõ h3 ethica: tñ minus fortificatur q̃ in eth⁰. Et subdit Aui. incipit pulsus magnificari: eo q2 vtus post cibũ est roborata: et arteria est remollita facta magis obediẽs et necessitas est addita. Et pp illud dixit A ui. accidit stultis medicis q2 ꝓhibẽt eis cibu3 pp illud qd accidit eis de accñtib⁹. s. de strictura anhelit⁹ et additiõe caloris: q̃re pdunt. i. occidũt eos. Et cibus ꝓculdubio in reliqs febrib⁹ nõ intẽdit ipsas hac itentione: sicut inuenitur h2q2 nescio facit diuersitatẽ pp mot⁹ nãe: ita q2 l3 ex cibo in aliis febribus corpus calefiat: nõ tñ sicut in ethica. imo supcalefactio aliar est diuersa pp mot⁹ quos nã facit sup cibũ ad ipm digerẽdũ. Et subdit. q2 hec inflãmatio in ethica nõ est sicut intẽsio aliar febriũ. s. veniẽs p⁹ coartatiõnẽ pulsus et caloris in pncipiis po⁹⁰ m3 ꝓm piodos notos. imo solũ cũ comedũt: et in q̃cũq3 hora comedũt. Scias ãt q2 in oib⁹ febrib⁹ cib⁹ assũpt⁹ aliqlẽ inducit calorẽ: eo q2 in oi febre mẽbra exñtia sub exneo calore calefaciũt cibũ q calefact⁹ calefac ea ita vt appeat tãgẽti calitas augmẽtata. verũtñ in eth⁰ et putrida: s3 maxie in putrida illa calitatis additio siue sup calefactio nõ sic sentit ab ifirmo clare: nec ẽt sic clare a medicis distinguitur a calitate pexñti sicut in ethica: cuius rõ est: q2 ethicus ante cibi assumptione3 nõ indicat se febrientẽ cũ nõ sentiat suã calefactionẽ: s3 post cibũ ex calore supuenieñte iudicat se calefieri et calidũ eẽ: ita q2 ex cibo ethicus mutat a nõ sentire se calm nec calefieri ad sentire se calefieri. In putrida aũt cũ sit i fieri sentit sua3 calitatẽ semp. Et iõ q̃uis sentiat se supcalefieri ex cibo: q2 nõ sentit se mutari ab eo qd prius erat: et si sentit: sentit se mutari ab eo qd est sentire se calm ad sentire se calliorẽ: et iõ nõ clare pcipit calitatẽ ex cibo: nec dicit se supcalefieri de nouo. ¶ Et scias rursus q2 in ethica ex cibo due accidunt supcalefactiones: vna statim cibo accepto: et alia nõ cõfestim: s3 post tps. Et p⁰ ponit i ea variatiõnẽ in calore quo dãmõ siliem ei q̃ accidit in febrib⁹ aliis ɔfestim post cibũ: eo q2 in eis calor reuocat supra cibũ ad digerendũ ipsu3: sicut in aliis ẽt nõ febriẽtib⁹ ex cui⁹ reuocatiõe quodãmõ vident exteriora infrigidari: et dico quodãmõ: q2 nõ est siñ tudo p oia. nã in eth⁰ plus reuocat q̃ in putrida: eo q2 in eth⁰ calitas sit fiẽs in mẽbris ex q̃ calor et spũs magis põt reuocari et plus q̃ in putrida et adhuc in putrida magis q̃ in ethica pp esse calitatẽ in ethica factã in mẽbris: tñ minus q̃ in eth⁰: q2 in putrida calor agens in mãm ei⁹ añ cibũ stabat occupatus circa ipsam mãm: vñ nõ sic ab actiõne in cã distrahit pp cibũ. Supcalefactio aũt nõ cõfestim facta post cibũ in ethico duplex eẽ cõprehẽdit: vna p⁹ vnã horã vel duas vt. s̃. dcm̃ ẽ. post assũptũ cibũ: et alia postq̃ cibus dispartit mẽbris. Fit. n. duplex nutrimẽti ad mẽbra delatio: vna ꝓprii nutrimẽti et veri que fit tpe appõnis ei⁹ ad mẽbra quo fit vera nutritio: et alia est nõ ꝓprii nutrimẽti et veri: s3 solũ cuiusda3 humiditatis roride vaporose cibi: sua subtilitate cito penetrabilis ad mẽbra qua nõ fit mẽbror vera nutritio: s3 quedã refocillatõ q̃ fit post vnã vel duas horas post assumptũ cibũ vel tres: vt voluit Añ. q̃uis repiat ibi alia lrã q̃ dicit post quinq3. Et ꝓcedit in ea hec tpis latitudo a diuersitate corpor in hoc: aut etia3 cibi. nã hui⁹ refocillatiue humiditatis attractio ad mẽbra magis et citi⁹ fit in corporib⁹ inanitis. nã inanita mẽbra illico sũpto cibo: et eo iã in stõ dissoluto pp auiditate3 attrahũt dictã roridã et vaporosam hũiditatẽ cibi: et quã etiã citi⁹ et magis attraheret si cibus fuerit talis q2 ab eo citi⁹ tal roridus vapor possit eleuari. Et de ista hũiditate rorida intellerit Gal. cũ dixit. post vnã vel duas horas. et silr Aue. cũ dixit post tres horas: s3 si lrã dicat post quinq3: tũc intellerit de vera nutrimentali humiditate. ¶ Istud signũ Sera. et Isaac attribuunt scđe spẽi ethice. Ait eni Sera. s. addit calitas et fortior fit qñ dat eis cib⁹: et in quacũq3 hora fuerit donec putes q2 nõ est nisi q2 magnificatur: et non fit ei reuolutio. s. paroxismo: et oz scire tũc. s. q2 febris ia3 peruenit ad scđa3 spẽm ethice: et oz vt formes in ɔsideratione tua: vt des ex cibis illũ q est tpati humoris in duob⁹ dieb⁹ aut tribus et in horis diuersis. v. g. dixit Isaac. vt in pmo die des in mane. in 2⁰ ad sextã: et in 3⁰ ad vesperã: cũ. n. facis h: dixit Sera. et illud qd dixim⁹ accidere est cũ dispõne sua tũc ɔfidenter iudica q2 est 2ª spẽs ethice. Et Haly. 8⁰ theo. addidit his dicens q2 caliditas ethice ɔfortat post cibũ cũ acceperit eũ: et in nocte cũ somn⁹ est. Dixit Ferrarius. in scđa spẽ hũiditate multa cõsumpta añ prãdiu3 febrilis calor nõ inueniens hũiditatẽ qua nutriat q̃ñ sepultus manet: et post cibor assumptionẽ humiditate reperta fouet et agens in hũiditatẽ illã ipsa3 resoluit in calidũ fumũ et acutũ ex quo calor febrilis acuit et auget. ¶ Predictarũ calefactionũ post cibũ i ethicis diuersi diuersas reddũt cãs: q̃uis qlib3 reducat ad irroratiõnẽ dictar humiditatũ sup mẽbra sicca: diuersimode tñ. G. nãq3 pde dinitis febriũ dixit. q2 ista calefactio in ethicis vi cõtingere: sicut cõtingit in calce et lapidibus calefactis. Si. n. frigidissimã aquã eis supinfundis multũ callores esse videt enutrito eor calore arido ab humida et aquea sub a. i. excitato calore ipsor per ɔriũ suũ. Cũ. n. aliqd obuiat suo ɔrio tota ei⁹ vtus vnit se et colligit: et forti⁹ ipellit et apparet hoc in cõgelatione aq̃ calẽ que fortior est q̃ frigide. Et apparet in dicto ex⁰ Ga. de calce et lapidibus ignitis: et ideo subdit. Si qs in mãu glebã calcis accepit ɔtẽnit eius calorẽ et nõ sentit ipsum. Si autẽ deponens eã aquã supinfuderit videbit cõfestim multã calefactionẽ: et ita ferueñtẽ: sicut in lebete qñ appropinquauerit flãme q̃ multe: et considerabit vaporẽ q̃pl̃in eleuatũ a calce et si tãgere audebit in hoc cõburet facile. nã ois arida caliditas irrorata humido pro ꝓriorẽ et maiorẽ calitatẽ ostẽdit. Et q2 calitas ethicorũ est arida. ideo ɔsilr in eis accidit. Dicũt tñ seqntes. G. roridã humiditatẽ que supinfundit debere eẽ debite q̃titatis: ita vt si sit valde supflua extinguẽs: sed tãta vt remanceat ei⁹ ɔriũ detinẽs. ¶ Aue. aut coll3 4⁰ dctm̃ Gal. deridet dicẽs. q2 cause que dant a medicis in hoc sunt accidẽtales: et sicut fabule. als cãtilene. Et impugnãs dictũ modũ: inqt. Aqua frigida calori est ɔria: et p hoc roborat calitatẽ sui ɔrii: s3 impoẽ est q2 vtus nutribilis a nutrito sit tm̃ elõgata: vt ipm sit eidẽ ɔriũ: sicut aq̃ calci: vnde nõ vigorabit ipm. Et iõ aliã assignauit cãm dicẽs. q2 in ethica calor est infixus et habituatus in mẽbris: nutrimẽtũ aũt oz assimilari nutrito. cũ aũt nutriat. s. mẽbrũ ethice h3 calitatẽ innatẽ sibi infixã alterabit nutrimẽtũ: q̃uis in se sit frigidũ ad calitatẽ ex cui⁹ calitate cũ mẽbris appõit crescit calitas in eis: nõ aũt est sic in aliis febribus: q2 in eis calor preter nãm nõ est infixus radicalr mẽbris: nec ex eo et calore nãli factũ vnũ est sicut in ethicis. imo est in eis accñtalis. Et ideo cũ mẽbra in aliis febrib⁹ assimilãt sibi illud ꝓm q̃titatẽ caloris nãlis mediãte quo agũt in ipsum. et q2 eor caliditas nãlis est diminuta ɔuertũt nutrimẽtũ in rẽ min⁹ calam q̃ sit eor caliditas febrilis: vñ nõ addit in eis calitatẽ: et in dictis verbis Aue. inuit. q2 de sup sparsione humiditatis nutrimẽtalis intelligat. Et tu cogita: qm̃ si sic tũc dcm̃ eius post quinq3 horas nõ intelligeret imediate. imo post spatiũ multũ: qm̃ fuerit triplex digõ celebrata. ¶ Aui. aũt reddẽs cãm dicte supcalefactionis post cibu3 in mẽbris ethicor ait: sicut augmẽtat flãma apud iniectionẽ olei: et sartago cũ infundit aq̃ sup eã: ita augmẽtat dicta caliditas in ethicis. Et in his duobus exẽplis tetigit pdictos modos. s. modũ Gal. et modũ Auer. p tetigit modũ Auer. cũ dixit q2 augmẽtat sicut flãma auget ex supinfusione olei. et 2⁰ tetigit modũ Gal. cũ dixit sicut sartago cũ infundit aqua sup eã. Et mod⁹ qdẽ Ga. verificat de p⁰

Calefactio accidens ethico post cibũ differt a calefactiõe accidente i aliis febribus.

Calefactiões que accidunt ethico solũ post cibos.

Duplex delatio nutrimẽti ad mẽbra.

De causis dicte calefactiõis post cibum.

irroratione post cibū.s.de humiditate rorida vaporosa:ꝛ
ideo dixit illā post vnā vel duas accidere horas:qꝛ tūc fit
illiꝰ humiditatꝭ aspsio sup mēbra:ꝛ modꝰ Auer. verificat
de aspsione hūiditatis nutrimētalis q̄ fit post ɔpletas di/
gestiones:ꝛ iō dixit post qnqꝫ horas:ꝛ qdē vtraqꝫ dictaꝝ
duarū supcalefactionū in ethicis repit:ad experiētiam.n.
appet.ꝙ ethici cōqueruntꝰ de additiōe caliditatꝭ:ꝛ post assū/
ptiōez cibi p duas horas vel circa:ꝛ tpe ciꝰ dispōnis nutri
mēti ad mēbra:sic ēt in dictis duobꝰ tpibꝰ corpa mariꝰ q̄
sunt inanita sana existētia post cibū recipiūt fortificationez
ꝛ augm inati caloris:ꝛ qꝛ dispsio veri nutrimēti maxie fit
de nocte:iō dix̄ Haly.de hac loqns.ꝙ ɔfortatꝰ post cibum
de nocte cū somnus est.¶ 4° tñ ɔtin.dixit Ras.auctoritate
Ga.ꝙ febres subtiles oēs augm patiuntꝰ de nocte:ꝛ ait di/
co ꝙ in nocte humectatꝰ corpꝰ sicut humectatꝰ post cibū:
ꝛ iō vehemētior fit hmōi febris tpe quo accipit cibū.Et dīt
qdā ꝙ de nocte plus augetꝰ dicta caliditas q̄ȝ de die pp hūi/
ditatē noctis q̄ cadit aliq̄ hūiditas sup mēbra ethici ꝛ adiu
uat ad p̄dicta maior cibi q̄ntitas q̄ de nocte sumitꝰ a quo h̄
nocte maior q̄ntitas humiditatis irrigatꝰ sup mēbra ethici.
¶ Quidā aūt ad p̄dictā calefactionē aliū exhibēt modū
dicētes ꝙ cā ciꝰ nō est:qꝛ mēbra sint sicca sicut dicebat G.
ꝛ h̄ pp rōnē assignata ab Aū.nō.n.mēbra ethici vnq̄ȝ ve/
niūt ad tātā ɔrietatē cū nutrimēto vt sicut hūidū aquꝫ la/
bitꝰ in corpus siccū sicut in calcē:ꝛ deiñ euaporat ita hūi/
dū nutribile illabatꝰ i mēbra ethici sic videntꝰ sonare verba
Gal.ita ꝙ rō Aū.ɔ dcīm suū est efficax. Et iō dīt.ꝙ cā ciꝰ
est:qꝛ ille humiditates roride vaporose ac ēt nutrimētales
ɔuenientes ad mēbra inflāmata iflāmantꝰ ab eis ꝛ postea
iflāmate calefaciūt mēbra ethici:ꝛ cū hoc ēt rehūectando
ea suis vaporibꝰ sunt cā ꝙ illi vapores cali existētes occur/
rētes manui tāgētis magnā ōndāt caliditatē. Adiuuāt etiā
ad h̄ vapores ex cibo adhuc nō digesto mēbris surgētes
ex actione caloris reuocati intus ad digerēdū cibuꝫ q calī
pamplius calefacti calore febrili cū dispgantꝰ ad mēbra ca
lefaciūt ea:sicut appet de aq̄ aspsa sup pauimētū in stufa q̄
reddit pauimētū illud calidius ista aūt caliditas nō repsenta/
batꝰ sensui nec imprimebat in ipm añ cibū pp puationē di
ctaꝝ humiditatū ꝛ dictoꝝ vapoꝝ. Et hi.dīt.ꝙ G. p̄dicta
v̄ba de calce nō dixit assertiue:sꝫ solū exēplariter:nō.n.vo
luit G.ꝙ.cā q̄re ethicus supcalefit ex cibo sit siccitas mē/
broꝝ suoꝝ:sꝫ solū voluit.ꝙ pp siccitatē mēbroꝝ ipoꝝ ca/
liditas q̄ in eis est nō multū appens ꝛ manifesta postea sū
pto cibo repletis mēbris hūiditatibꝰ ꝛ dictis vaporibꝰ ca
lefactis occurrētibꝰ tūc tāgēti q pus nō occurrebāt mani/
festeꝰ ꝛ occurrat tāgēti ipmēdo in ipm qd pus nō iprime/
bat:ita ꝙ h̄ silitudo in ethico ꝛ in calce est gnālis multū.
Et ꝙ G. sic voluerit appet:qꝛ dix̄.ꝙ caliditas arida aspersa
hūido calidorē caliditatē ōndit:ꝛ nō dix̄.ꝙ sit cā ciꝰ.¶ Que
aūt dictaꝝ duaꝝ supcalefactionū sit maior nō est declaratū
ab auctoribꝰ:sed qꝛ plures eoꝝ determināt de pª ꝛ nō de
2ª:ꝛ de pª ēt plures eoꝝ intelligere videntꝰ:ideo pmā sup/
calefactionē.s.p vnā horā vel duas post cibū eē maiorem
altera ꝛ ei magis eē intēdēdū ad signandū ꝛ maxie cuꝫ sit
prior ꝛ sic manifestior ꝛ magis pceptibilis ꝙ pp cibū ve/
nerit. Et q̄uis Sera. ꝛ Isaac vt.ā.videātꝰ:h̄ signū magis 2ª
spēi adaptare. G. tñ ad oēs gnālizauit:ꝛ sic est veritas. Sꝫ
illi sic dixerūt:qꝛ in 2ª spē istud signū est valde manifestū:
ꝛ ēt est plus manifestū in 2ª q̄ȝ in 3ª. In pª aūt spē nō est sic
manifestū:ꝛ eo maxie:qꝛ in pª spē illa supcalefactio est mi
nor ꝛ pcipue si fiat icipiēdo:cū tñ seqꝰ aliū morbū fortas/
se manifestatꝰ aptē:cū.n.fit icipiēdo corpus in ea est satis
repletū ꝛ plures hꝫ supfluitates sup q̄s calor febrilis pōt
se multiplicatꝰ ꝛ circa illas negociari ēt añ cibū:sed cū seq/
tur aliū morbū corpus est in ea iā inanitū:ꝛ calor in ea añ
cibū stat sopitꝰ carēs mā in quā agat:sed post cibum hñs
mām excitatꝰ agere in ipsā ꝛ augmētatꝰ ꝛ manifestabitur.

vbi in corpe repleto nō excitabatur post cibū alr q̄ȝ pus vl
paꝝ:ꝛ iō nō augmētabatꝰ neqꝫ manifestabatꝰ post cibū ni/
si paꝝ. Gilibert. in dicto signo a sniā auctoꝝ dissonus fuit:
ppea nō adduco dicta ciꝰ.¶ Ex supradictis videre potes
ꝙ stricte loquēdo h̄ signū nō est ppriū signū ethicaꝝ: sic
ꝙ in alijs febribꝰ nō repiatꝰ:qꝛ imo repitur vt supradictuꝫ
est:sꝫ a G. positū fuit ppum eaꝝ signū: qꝛ manifestius in
ethica pcipitꝰ a medico ꝛ ifirmo q̄ȝ in alijs:ꝛ iō Aui. vt.ā.
dixit:cibꝰ in alijs febribꝰ nō itēdit hāc itētionē sicut repitꝰ h̄
q̄uis dicat.itēdit:sꝫ nō ea itētione q̄ in ethica. Et dīt qdaꝫ ꝙ
hec supcalefactio magis mārfestatꝰ in volis manuū. Et ap
pet ꝙ sꝫ arguē:añ cibū febriēs nō sentit se calꝫ nec se alte/
rari ꝛ postea sūpto cibo sentit illō:q̄ febris ē ethica: ꝛ nō
sꝫ arguē q̄ est putrida.¶ Dix̄ G.ꝙ postq̄ȝ cibꝰ calefecit mē
bra ethici:mēbra rursus sūt redeūtia ad cōstitutionē q̄ in
pnº fuerāt añq̄ȝ cibaretꝰ. Et hoc iō:qꝛ cibꝰ calefactꝰ reuerti
tur ad dispōnē suā nālē q̄uis nutrimētū in ethico gnātū
sit calidius eo qd foret in corpe sano:ꝛ sic finalr si cibꝰ fuerit
fridus ifridat ethicū:ꝛ mlto magis si fuerit fridior:qꝛ mi/
nus a mēbris ethici patitꝰ ꝛ minorē recipit calefactionē ꝛ
sic ēt eū minꝰ calefacit. Fit aūt talis cibi reuersio ad dispō/
nē nālē resolutis vaporibꝰ ab eo eleuatis calefactis:ad qd
iuuare possunt infrigidantia extrinsecus approximata.
¶ 2m sigm dix̄ G.maxia cognitio ethicaꝝ est arterie.sup.ꝛ
vene calidores apparentes his q̄ in eaꝝ sūt circuitu corpibꝰ:ꝛ Secūdū signum.
qd nō ɔtingit fm alias febres. Et subdit.ꝙ adhuc fit hoc
signū manifestiꝰ balneatis vel q̄litercūqꝫ irroratis in illis
locis ita vt liquor cū quo balneantꝰ vel irrorātur ɔfundetꝰ
intꝰ in illis mēbris vt trāspiretꝰ caliditas p balneationē illā
vel irroratiōez rarefactis ꝛ āpliatis poris cutis.nā post ta/
lē trāspirationē i ethicis fcāꝫ calor q est in alijs ptibꝰ cir/
cūstātibꝰ arterijs ꝛ venis videtꝰ moderatꝰ factus resp eius
qd pus appebat. Sed calor q est in arterijs ꝛ venis in nullo
factꝰ est minor āteriori q̄ p erat:ꝛ sic remanet calor maior
fm loca arteriaꝝ ꝛ venaꝝ:ꝛ maxie sentitꝰ calor ille maior
fm diastolē pulsuū q pulsus nō trāsmutantꝰ in p̄dictis trā
spirationibꝰ:sꝫ p oia manēt silēs.¶ Cā aūt huiꝰ signi ē:qꝛ
in ethico calor q est in corde maior ē q̄ȝ in alijs febribꝰ ꝛ
talis mittitꝰ p arterias ꝛ venas q̄pp in locis p que trāsit
maior appet:ꝛ eo maxie:qꝛ in oibꝰ alijs locis exceptis ar/
terijs ꝛ venis calor in ethico nō occurrit tactui cū vapori/
bus ꝛ mltitudine eoꝝ. In arterijs aūt ꝛ venis repitatꝰ cū
vapore q eleuatꝰ a sāguie ꝛ spū ɔtētis in eis quo mediāte
caliditas in locis ipaꝝ repitatꝰ maior. In alijs aūt febribꝰ ꝛ
maxie i putrida ē mltitudo vapoꝝ q expāditꝰ fere p totuꝫ
corpꝰ:ita ꝙ vbiqꝫ in corpe calor occurrit tactui cū mltitu/
dīe vapoꝝ. Et ne caderet error in hoc signo pp aliqs va/
pores q in ethicis in locis circūstātibꝰ venis ꝛ arterijs sūt
q repitatꝰ pñt calorē sicut vapores illaꝝ:ꝛ G. docuit balnea
re illa loca:qd sic fit. Accipiatꝰ aliq̄ de coctio reꝝ apientiū
ꝛ trāspirare facientiū vapores ꝛ cū ea actu cala balneentꝰ
loca illa:vt.v̄.g.brachiū in loco i q̄ tāgitꝰ pulsus in febricī
tātibꝰ:q̄ balneato h̄ signū māifestiꝰ appebit in ethico: qꝛ
exclusis p balneū vaporibꝰ si q erāt in locis circūstātibus
nō āplius repitabitꝰ calor eoꝝ magnꝰ. Sꝫ q̄uis arteria ꝛ
vena p balneū illō rarificētꝰ:nō tñ tm̄ ꝙ resoluātꝰ oēs vapo
res ab eis cū sint multi resp vapoꝝ mēbroꝝ circūstātiū: ꝛ
maxie cū sint tecte a tunicis eaꝝ:ꝛ iō i eis calor nō repitatꝰ
minor q̄ȝ pus:sꝫ forte maior:qꝛ calor eoꝝ cū vaporibꝰ qui
remāserūt in eis iprimit magis in tactū:cū fcā sit cutis ra/
rior ꝛ magis apta. Et dīt qdā fortassis sit illa balneatio vt
remoueatꝰ dēsitas ab arterijs ꝛ venis q̄ nālr sicce sūt dense
vt ex eis vapor ɔsurgēs nō retineatꝰ:sꝫ egrediēs occurrat
tactui. Sꝫ in putrida febre nō pōt sic resolui vapor multi/
plicatꝰ in carnibꝰ ꝛ locis circūstātibꝰ arterijs ꝛ venis p bal/
neationē illā pp sui mltitudinē:ꝛ ɔtinuā ciꝰ exhalationē
ꝛ eleuatione ab hūoribꝰ:ꝛ q̄pp in eis nō manifestatꝰ h̄ sigm.

¶ Hoc q̄q̄ signū nō est vere ꝓpriū ethicaꝝ. nā i qbusdaȝ alijs egritudinib⁹ q̄ nō sūt febres appet vt in spasmo ⁊ litargia vt suo patebit ca° ximo et est comune oibus febrib⁹ pp maiorē mltiplicationē vapoꝝ in arterijs ⁊ venis q̄ȝ in circūdātib⁹ eas locis: est tñ ethice approꝑatū: qꝛ i ea magl ⁊ clari⁹ mãifestat̃ q̄ȝ i alijs. De h̄ signo dixit A. ē calitas q̄ est i ethico loc⁹ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. 16° aut ꝯtinētꝫ dix̄. Raſ: erūt loca venaꝝ pulsiuaꝝ ⁊ cordis sēp calida oib⁹ alijs locis corpis. ¶ Tertiū sig^m ē calitas eq̄lis ⁊ vniformis: ait n. G. neq̄ȝ in ethica vlr̄ fit iuasio. i. po^{ua} ſꝫ vllū tp̄s. sup. nꝫ exacerbatio: ſꝫ ethica vna ē ꝯtinua febris sic̄ q̄ vocat̃ ꝓpe sinocha: vñ in lib°. de tabe ait. ablato aug^{to} caloris qd̄ fit post cibos febres ethice eq̄les pmanēt sp. Si aūt ⁊ coinci dit q̄nq̄ȝ lȝ breuissima aliq̄ augmētatio aut epulligatuȝ. i. iuasio intēde ne qs humoꝝ putrescentiū locus h^m passus ali⁹ fit circa cor neq̄ȝ ipe simplicē neq̄ȝ ethicalē hn̄s dispōnē: ſꝫ aut flegminosā quādā aut herisipilosaȝ. q̄n dicat. q̄n est iuasio putredie tūc ipa seq̄t mo^m iuasiōis alicui⁹ putridaꝝ marie q̄ ad tp̄s iuatiōis ⁊ pdurationis: qd̄ nō est iuasiōe ethicaꝝ. da. n. ethica ē q̄ neq̄ȝ vnū h^m neq̄ȝ aug^m aut statū aut declōnē pticularis po^{nis} fac. Et A. de h̄ signo dicit ē ei⁹ calitas vniformis eo q̄ nō minuit̃ neq̄ȝ auget̃: nō n. hȝ māȝ: vñ infint ei excrescētie vel ꝓdicatiōes: ſꝫ iuenit̃ sp absq̄ diuisiōe. ¶ Quartū sig^m est dix̄ G. q̄ hȝ ethicas febres nō obuiat multitudo caloris tactui. Et p h̄ dix̄ ipse. differt a sinocha q̄ hȝ quādā flāmā q̄ȝ multā obuiāteȝ manū imittētib⁹ in patiēte. Et A. dixit. in tactu ethicarū est illud qd̄ sentit̄ de calitate min⁹ calitate sinochi ⁊ eius filiuȝ islāmatoꝝ in mā vt causonis ⁊ tertiane vere ꝯtinue. ¶ Pro verificatiōe hui⁹ signi ōbes scire. q̄ calor ethice ſꝫ eq̄le. i. intēsiue ⁊ gradualr̄ in mēbris ethici est maior q̄ȝ calor extis in mēbris cuiscūq̄ȝ putride febrientis ex q̄ ad illā ethicā pducet⁹ sit cū semp q̄litas sit maior in termino q̄ȝ in via: ſꝫ nō est maior in q̄nto siue extēsiue. i. in maiori subiecto repñtat⁹ tactui: imo est minor: eo q̄ plin subiti caloris in ethica est ꝯsumptū ⁊ diminutū: qꝛ in ea modicuȝ est de calore nāli in q̄nto ⁊ sic modicū est in ea de calore ex̄neo in q̄to cū mēsurent̃ ſm Au̅. eadē mēsura: eo q̄ in eodē sunt subo. Et sic calor putride febris illi⁹. s. q̄ pducit ad ethicā est in q̄nto maior q̄ȝ sit calor illius ethice ⁊ si remanet hec putrida ethica illa inducta pōt eā intēdere amplius ⁊ pōt calitas subiectiue ex̄ns i mēbro i multis putridis vt in colliquatiuis maior esse intēsiue q̄ȝ in alia ethica. s. in illa q̄ esset minoris calitatis q̄ȝ in ethica ad quā ipse colliq̄tiue pducerent. Calor. n. putride pducētis ad tertiā spēm ethice nō pcedēte p^a nec 2^a maior est in mēbris intensiue q̄ȝ esset calor pme vel scd̄e spēi ethice alicui⁹ vt. v. g. incipientis: pōt. n. aliq̄ calitas fieri vt causonis plus ꝯsumere vel ꝯsumpsisse de hūiditatibus substancificis. q̄ȝ aliq̄ calitas facta: vt. v. g. pme spēi pueniētis a minori calitate q̄ȝ sit calitas illius putride. nā ꝯsūptio illaꝝ humiditatū nō fit a calido in eo q̄ est in fieri vel in facto esse: ſꝫ in eo q̄ hȝ intensum vel remissuȝ eē. ¶ Et ex his tibi patē pōt. q̄ vna ethica pōt esse intēsioris gradus calitatis q̄ȝ alia: imo et q̄ vna spēs ethice pōt esse intēsioris gradus calitatis q̄ȝ alia: nō tñ q̄ h̄ sit necariū. nā calitas ethice in oibus suis spēbus pōt eē eq̄lis: dictū est eni. s. q̄ iste spēs distinguunt̃ penes diuersos gradus ꝯsumptiōis hūiditatū corpis: nō idēmet gradus caloris ex longitudine sue actionis pducit vel pducere pōt corpus ad diuersos terminos ꝯsūptiōis. Et q̄uis nō sit necariū calitatē ethice ſm diuersas ei⁹ spēs esse intēsiorē: imo sit pole eā eē equalē: est tñ necariū calitatē eius ſm diuersas spēs eē acutiorē: qꝛ nō sunt oēs spēs ethice cū eadē siccitate: sed vna est cū maiori q̄ȝ alia: mō idē gradus caloris i subo sicciori repñtatur mordicatior: ⁊ patet q̄ in multis alijs febrib⁹ ab ethica: sicut dixit G. caliditas tactui repñtat̃ maior in quāto q̄ȝ in ethica. Unde indicat tactus calitatē illaꝝ putridaꝝ maiorē ec̄dato q̄ in ethica sit maior intēsiue ⁊ cū dicti iudicij ē: qꝛ in illis putridis repñtat̃ calor tactui cuȝ multitudine vapoꝝ caloꝝ ita vt appeat vna magna flāma: sed in ethica: qꝛ in ea multū est diminut⁹ calor in quāto nec est cū multitudine vapoꝝ calidoꝝ nō appet sic magnus tāgēti. ¶ Et dix̄ G. ponēdo 5^m signū q̄uis sit cōnumerandū cū 4° q̄ sicut calitas ethici est eq̄lis ita est ibecillis a p^{no} vsq̄ȝ ad finē: ⁊ sic appet tāgēti: pua. n. ⁊ debilis iudicat̃ calitas ethici a tāgēte: ⁊ sp ꝓcedit h̄ signū augēdo ita vt minor appeat in 2^a spē q̄ȝ in p^a ⁊ minor in 3^a q̄ȝ in 2^a: eo q̄ sublim caloris ⁊ ipse calor nālis semp in ethica diminuēdo ꝓcedit. Et intellexit. G. sic appere in p° occursu manus: sed in ꝓcessu pſistēte manu in tāgēdo ⁊ appet augeri ⁊ acui. Et magis dixit G. si ampli⁹ pseuerauerit tāgēs: est. n. calor ethice fundat⁹ in subo grosso terrestri tarde ipssionē gerēte pp difficultatē penetratiōis eius in passuȝ. Sꝫ q̄n multiplicat̃ ex pseuerātia tactus ⁊ maxi^e in marasmo in q̄ calor nālis modic⁹ est in quanto ⁊ pauce euaporatiōis ⁊ si aliq̄ euaporatio mltiplicat̃ sub tactu: qꝛ ipa est sicca acuta hinc est. q̄ in ꝓcessu mordicat tangētis manū. ¶ Sextū signū dix̄ G. in li. de malitia ꝯplōnis diuerse. In hac febre nō est passio nec dolor: ⁊ extimat patiēs. q̄ nullo mō sit in eo febris: qꝛ nō sentit calitatē: qꝛ oia mēbra ei⁹ iā calefacta sūt eq̄lr̄ ſm dispōnē vnā: ⁊ iā q̄dē ꝯuenūt sup h̄ speculatores apud ꝯsideratiōes suas de sensib⁹. q̄ nō est sensus nisi i alteratiōe ⁊ nō est passio nec dolor i his q̄ iā integre alterata sūt. q̄pp fit vt cū febre ethica nō sit passio neq̄ȝ dolor neq̄ȝ penit⁹ patiēs eā sentiat: eo q̄ mēbroꝝ coꝝ dispō nō ē dispō q̄ q̄dā ipoꝝ agant ⁊ q̄dā patiatur cū oia iā fcā sint eiusdē dispōnis ⁊ fcā sit eaꝝ cōplo vna ꝯueniēs: ⁊ si sint q̄dā augmētate calefactiōes: ⁊ q̄dā intētiōes friditatis: nō ex supfluitate calefactionis eoꝝ q̄ sūt calidiora pueniūt eis aut q̄ sūt fridiora vt ipediant̃ q̄ vicina sūt calefactiōe: q̄m si ita nō eēt mēbra se ipedirēt ad inuicē nāli eēntia ⁊ dispōne: mēbra. n. in illa dispōne nāli ⁊ ꝯplōne sua diuersificarent̃: est. n. caro mēbrū calm ⁊ os fridū: verūtñ cū diuersitate eoꝝ nō ē passio neq̄ȝ dolor pp paritatē iter ea in calitate ⁊ friditate: ⁊ ide est q̄ aer circūdās corp⁹ nō ipedit ea q̄uis alterent̃ eo nisi supfluat in eo calor aut frigus. Dixit A. ethic⁹ nō ē hn̄s egritudinē vehemētē discernēs illud qd̄ est in eo de calitate: q̄m fcā ē ꝯplo mēbro ꝯueniēs. Et nō itellexit absolute. q̄ ethicus nō habeat egritudinē vehemētē imo hȝ eā maximā ⁊ pessimā: ſꝫ nō hȝ eā vehemētē apud sensuȝ: nō. n. discernit qd̄ ē in eo de calitate neq̄ȝ sentit eā neq̄ȝ idicat se calidȝ: qꝛ ei⁹ calitas nō ē h̄es: ſꝫ fcā. Dn̄t q̄dā nō sentit̃ ab egroꝝ: qꝛ doloreȝ vel tristiciā faciat: ſꝫ hn̄ discernit̃ ab eo inq̄tū solitas opōnes facerē nō pōt. ¶ Septimū sig^m sūptū ē ab vrina Urinā nāq̄ȝ diuersis mōis in ethica appet: nā q̄nq̄ȝ ex dissolutione pinguedinis oleaginea appet: ⁊ aliq̄n est hn̄s resolōnes siles petalo pdib⁹: ⁊ q̄nq̄ȝ siles crinoꝝ dib⁹ ad modū farris fracti: ⁊ q̄nq̄ȝ est in suba tenuis: ⁊ q̄nq̄ȝ spissa: ⁊ q̄nq̄ȝ discolorata: ⁊ q̄nq̄ȝ colorata: ⁊ i plurib⁹ est subrussa supi⁹ spissa iferi⁹ tenuis i supficie apposita manu liuida. Et dix̄. Hali. h̄ est ex dissolutiōe piguedinis supiora petētis: sit. n. pinguedo resoluta a pectore valde in vrina cōmixta: vñ tū pp sui leuitatē tū pp sui fortē cōmixtionē tū pp d̄cisa a pectore liuida est ⁊ supius spissa: ⁊ q̄nq̄ȝ gutte olei supnatare vident̃ in supficie vasis: ⁊ q̄n est sicut tele arāee ⁊ maxi^e si lōgū tp̄s pcesserit: nā hec febris aliq̄n sola tp̄is diuturnitate cognoscit̃: ⁊ marie si ad marasmū deuenit. Et q̄nq̄ȝ ē vrina ei⁹ sicut vrina bois sanit: ē h̄ q̄ ē vtpl̄ȝ ⁊ marie circa p^m ⁊ mediū ei⁹. 16° ꝯtiñ. dix̄. Raſ. vrina erit oleaginea q̄si in ea eēt oleū: ⁊ egestio erit vnctuosa ⁊ pinguedinosa.

¶ Octauū sig^m ē sūptū a pulsu. dix̄. Zoar. pulsus fit dur⁹ pp siccitatē. ⁊ ē velocior in distractiōis. i. dilatatiōis q̄ȝ ꝯstrictiōis: ⁊ mora q̄ ē p⁹ distractionē lōgior fit gete. q̄ seq̄t̃ p⁹

Tertiū signum.

Quartū signum.

Una ethica imo ⁊ vna spēs pōt esse intensioris grad⁹ alia ethica vel alia sp̄: sꝫ nō est hoc necium.

Quintū signum.

Sextum signum.

Septimū signum. Urina.

Pulsus. Octauū signum.

ɔstrictionē: ⁊ sentit̄ velocitas distractōis magis ⁊ pmanebūt h̄ mō q̄usq₃ cib⁹ digerat̄ digestiōe 3ª: deide remittitur paulati. Dcm̄.n.fuit.ē. q̄ pulsus post cibū fit velox ⁊ magn⁹ deiñ redit ad dispōne in q̄ fuerat añ cibū. Dix̄ Auic. in ethicis pulsus est durus puus freqns ⁊ debilis ⁊ s₃ vnaз habitudinē fixus. 15° aūt pulsuū dix̄ G. vt scribit̄ 17° ɔti. In pulsu ethicoꝝ l₃ nō sit magnitudo māifesta sine dubio est in eo velocitas: q₂ velocitas pulsus est ppꝛioꝛ oīb⁹ febrib⁹. Et Gilib. dixit. q̄ pulsus sit subtilis ⁊ lōgus: pulsus ethicoꝝ est puus ⁊ debilis pp debilitatē v̄tutis ⁊ inobediētia instrī. ⁊ est durus pp siccitatē arterie ⁊ est ita durus. q̄ nō repit̄ in aliq̄ febre ei silis nisi p acciñs vt qñ febris eēt ex multa friditate ab exterioꝛi occurrēte. aut nisi ēt de febrib⁹ apatū mēbroꝝ pāniculosoꝝ ⁊ duroꝝ: ⁊ est velox ⁊ frequēs pp nec̄itatē additā vt satisfaciat puritati ei⁹ ⁊ est subtilis pp vacuitatē arterie: ⁊ pp puitatē ⁊ est lōgus vt recōpēset̄ subtilitati ei⁹ ⁊ est fixus s̄m vnā dispōnē: q₂ nō pmutat̄ sicut in febrib⁹ h̄ntib⁹ paroxismos: pmutat̄ tñ pmutatiōe aliq̄ ex cāis occurrētibus maxie ex cibo ⁊ potu.

Nonum signum. ¶ Nonū sig^m dix̄ Rabi. auctoritate. G. sup 1° pnosticoꝝ: in plurib⁹ lōgaꝝ egritudinū infridant̄ digiti: s₃ in febrib⁹ ethicis calesiūt pp modicā carnē digitoꝝ ethicis: ⁊ demonstrat̄ ex h̄ q̄ febris ei⁹ iā in mēbris radicalib⁹ collocata. 5° aūt ɔtiñ. scribit̄ sic: digiti in febre s̄btili durabili. al'. durabili calesiūt: qm̄ eē hui⁹ febris ē i mēbris pncipalib⁹: ideo q₃ magis māifesta erit calitas i iterioꝛi pte digitoꝝ: eo q̄ hūiditas est ibi maioꝛ ⁊ magis manifesta erit calitas febris subtilis penes hūiditatē. Quidā dn̄t calēt ethici in plātis pedū: ⁊ volis manuū ⁊ maxie post cibū plusq̄₃ in alijs ptibus corpis: q₂ cū caloꝛ nālis ⁊ innālis sint ɔ̄ria cū vn⁹ ē i vna pte ali⁹ erit in alia: ⁊ vñ aduenīēte caloꝛe nāli ad iterioꝛa vt receptū cibū digerat: inālis tc̄ expellit̄ ad exterioꝛa ⁊ maxi̇ͤ ad volas manuū ⁊ pedū. Hoꝛū tñ dictū debile est.

Decimū signum. ¶ Et ferrarius posuit signū. x^m ⁊ est. q̄ in ethica est plūm tussis sicca l₃ q̄nq₃ sit hūida hūiditate aliq̄ in mēbris pectoꝛis coadunata ⁊ ex nimio motu tussis ⁊ siccitate arida q̄nq₃ spuūt sanguinē: q₂ aliq̄ venula frangit̄: ⁊ adest q̄nq₃ doloꝛ in sinistra spatula pungitiu⁹ pp colligātiā quā h₃ cū spūalib⁹ ⁊ pp ascēsū₃ alicui⁹ feruidi vapoꝛis ad eā ab eis: ⁊ aliquādo adest genarū rubedo ⁊ frontis caliditas.

Undecimū signū. ¶ Et Guliel. ponēs. xi^m sig^m dixit. coloꝛ ethicoꝝ est plūbe⁹ seu liuid⁹ pp spūum ⁊ sanguinis paucitatē: ⁊ aliqñ est citrinus. s. remisse. maxie in coꝛpib⁹ colericis ethicis facti post febres colericas putridas. ¶ Dixit Jude⁹. qñ febris remanet vno septeno ⁊ iuenit̄ tepida semp in eodē statu nō addēs nec diminuēs ethica est. Et si remanet p duos septenos iā ɔ̄ñata est: ⁊ si remanet p tres septenos in eodeз statu iā adheret ⁊ ɔfirmat̄. ¶ Dix̄ Alm̄. cū febris tribus dieb⁹ aut amp. pmāserit neq₃ se mouerit neq₃ caloꝛ ei⁹ n₃ iflāmatio vehemēs fuerit neq₃ accn̄tia q̄ febres cōcomitāt̄ acutas cū ea affuerit: vt est pulsus magnitudo ⁊ calitas ⁊ iq̄etudis vehemētia ⁊ anxietas ⁊ ligue siccitas ⁊ ei⁹ nigredo ipsa tñ sic vno⁰ pseuerauerit n₃ p̄t de ea depꝛehēdi diminutio aliq̄ n₃ po^ue: ⁊ in tpe ēt h̄ ipsa iuenit̄ qeta ⁊ q̄si tepida tūc ethica eē credit̄. Est igit̄ spir⁹ vitas sic experiendā vt eger i diuersis comedat hoꝛis ē pcipiēdū: ⁊ si iuēt⁹ fuerit post comestionē semp magis infestari ethicus est pnūciandus.

¶ Dicūt qdā. ppꝛetas ethice est aridū reddere coꝛp⁹ ⁊ hr̄e calitatē extēsam ⁊ moꝛdacē sine ineq̄litate de se: addi v̄o ⁊ ieq̄lē fieri sūpto cibo ⁊ ascēsū ei⁹ fieri i ɔtritū nō ɔtritū vt i putridis ⁊ pulsū hr̄e duꝝ sil' ⁊ puū ⁊ d̄bilē. ppꝛu₃ ē ethice tñ ex eo q̄ calitas ē accēta i dura sūba ⁊ ifixu absq₃ putref.

¶ De signis spērū febris ethice. Ca. vij.

Signa specierū. Dixit Haly. si hec febris ab initio ichoauerit moleste ⁊ dure cognoscit̄: q̄ v̄o facta fuerit pp febres p̄cedētes cognoscit̄ ex excæcatiōe cuti₃ ⁊ pfunditate oculoꝝ ⁊ notabili ɔsumptiōe coꝛpis ⁊ si fit post effimerā cognoscit̄: q₂ effi^a p̄cessit ɔsistēs post 2^m ⁊ 3^m diē in eodeз gradu: ⁊ appet i cute coꝛpis infirmi liuiditas ⁊ obscuritas siue citrinitas siue palledo: ⁊ icipit coꝛp⁹ ɔsumi: nō tñ notabilit̄: ⁊ maxie pueniit i coꝛpib⁹ ad ethicā apparatis supradictis: ⁊ maxie si effi^a fuerit ex accn̄tib⁹ aie exterminātib⁹ coꝛp⁹ vel ex euacuatiōib⁹ foꝛtib⁹. ¶ Dix̄ Auctoꝛ cōpēdij: cū febris effi^a in colerica fuerit ɔplōne cū nimia siccitate: ⁊ cū febris fuerit laboꝛ aut vigilia aut fames vel solis aut aeris caloꝛ: ⁊ figura coꝛpis macrescit ⁊ d̄siccat̄ ⁊ facies fit acuta: ⁊ febris calissima ignea tc̄ iā febris illa trāsit i ethi. ¶ Dixit G. ⁊ scribit̄ 17° ɔtiñ. h̄ febris. s. ethica q̄tiēs fuerit p se tñ leuis erit cognitionis: sed quotiens fuerit cū febrib⁹ alijs vt putridis difficile erit iudicium eius.

Signa p̄me spēi. ¶ Et pme qdē spēi signa q̄ posita sūt ab auctoꝛib⁹ nō sunt bñ ppꝛa: s₃ sūt satis cōmunia. Dixit G. nō determinat̄ tp̄s initij ethice. i. pme spēi ei⁹ numero dieꝝ vel hoꝛaꝝ: s₃ s̄m q̄litatē dispōnis: q̄. s. pcedit ex ɔsūptiōe hūiditatū: ⁊ h̄ qdē dcm̄ pōt ēt adaptari scde ⁊ tertie spēi: qm̄ nuō dierū ēt nō dterminat̄: s₃ s₃ ɔsūptionē hūiditatū. ¶ Et dixit G. signa pme spēi q̄ fit sequēdo effi^am a cā pcatartica factā sunt si appeant in pma die febris effi' signa ⁊ ea extēdi s̄m scdaз diē: neq₃ in febricitationē q̄escere: s₃ tñ nec vehemēter est facta aridioꝛ tñ sic tūc suspicādū est hūc futurū ethicū: q₂ iā effi^a trāsit in ethicā. Q₃ si vltra in tertia die trāsactis hoꝛis suspectis inuasiōis febris tertiane: ⁊ neq₃ aug^m aliqd factū fuerit neq₃ diminutio digna rōne fiat. s. sicut consueuit fieri in po^e: ⁊ cū h̄ reliq̄ pme febris extēdūt̄ ⁊ pmanent cū arido coꝛpe ⁊ cū caloꝛe s̄m pmā imissionē man⁹ apparēte miti: acri v̄o ⁊ moꝛdaci ⁊ arido manui ɔtinuari appente extimādū est hāc febrē eē ethicā. Et A. dixit. de signatiōnib⁹ trāsitiōis effi' in ethicā est vehemētia foꝛtitudinis caliditatis intro valde. nā s̄m plim incipit effi. post. 12. hoꝛas declinare: cū ḡ ptrāsit eas ⁊ nō apparent signa declōnis: imo ɔtinuat̄ vsq₃ ad tertiā diē ⁊ oi die fit foꝛtis tūc illa ē ethica. ¶ Et q₂ Aui. in dictis verbis videt̄ ɔ̄dicere Gal. de calitate hui⁹ febris. Jō scias. q̄ intellect⁹ hoꝛū auctoꝛū est. q̄ febris effi^a vera cū debeat in fine diei dimittere sine febre si nō dimittit signū est: q̄ ad aliā trāsit febrē: s₃ q̄ trāseat ad ethicā signat illud qd̄ dixit. G. s. q̄ calitas ei⁹ nō est scā vehemētioꝛ: nō itelligēs absolute. nā vt sic caloꝛ ethice maioꝛ nō esset caloꝛe effi': s₃ q₂ eq̄lis pmanet nō hn̄s po^os nec exerescētias: neq₃ ēt est vehemētioꝛ q̄ztū ad iudicium patiētis: sed bñ ad iudiciū medici. nā medicus iudicat eaз vehemētioꝛē sicut in rei veritate est: nō qdē in p^a inmissiōe man⁹: s₃ cū pseuerauerit tāgēs. Qd̄ signauit Aui. in eo q̄ dixit. Uehemētia calitatis intro valde. q̄si dicat: in p^a imissione man⁹ sufficienter nō appet vehementia calitatis: q₂ est occulta intro valde. Et sūt q dn̄t. q̄ ē possibile. q̄ caliditas ethice causate ab effi^a in pma sua dispōne nō sit multo maioꝛ q̄₃ calitas illi⁹ effimere fuit in statu in q̄ incipit causare ethicā: s₃ q̄uocūq₃ sit siue vehemētioꝛ siue nō: semp tñ est acutioꝛ: q₂ in sb̄o est aridioꝛi. ¶ Dixit Sera. si iceperit febris ex ira ⁊c. ⁊ remāserit vsq₃ ad diem 'cōm ⁊ nō q̄escit penitus neq₃ addit. ē. illud qd̄ incipit: ⁊ appet in coloꝛe ⁊ foꝛma nigredo ⁊ extenuatio ⁊ citrinitas: tūc oз vt scias. q̄ h̄ est p^a spēs ethice. ¶ Et Isaac dixit. cū videm⁹ febrem effimerā verā ⁊ febris pmanet: vsq₃ ad tertiū diē ɔstās in vnaquaq₃ q̄litate. s. vt nō augeat̄ neq₃ minuat̄: ⁊ appet in cute infirmi obscuritas liuiditas citrinitas durities ⁊ ɔsūptio ⁊ manu sup ifirmū posita sentit̄ caloꝛ pungitiuus ⁊ acut⁹ ⁊ nulla hoꝛa auget̄ neq₃ minuitur: hec est p^a spēs ethice. Et silia ēt v̄ba Haly. ⁊ Almā. dixerūt. Et si bñ ɔsideras oīa supꝛa dicta signa posita ab auctoꝛib⁹ referūt̄ ad ethicā seq̄ntē ad effi^am: ⁊ nō posuerūt signa incipientie: q₂ vt dixit Auic. accn̄tia ei⁹ sunt occulta in pn°. ¶ Dixerūt Plateari⁹ Rogeri⁹ ⁊ Ferrari⁹. q̄ p^a spēs cognoscitur

p ꝯſūptionē corpis ex inālī calore ꝯtinuo parū excedēte ca
lorē nālē ⁊ ex calore ꝯtinuo circa plātas pedū ⁊ volas ma
nuū: qn̄qꝫ tñ magis ⁊ qn̄qꝫ minꝰ: ⁊ qꝛ magis īfeſtaꝛ eger
ante prādiū q̄ꝫ poſt ⁊ p vrinā itēſe citrinā: ⁊ p arenullas ru
beas: i fūdo vaſis reſidētes. ſup rubeas reſolōnes grceti va
ſis adherētes. Et qn̄qꝫ ps tertie hūiditatis albe reſidet in
fundo. Guil. vō dixit. ꝙ ꝓpria ſigna pme ſpēi ſunt altera
tio coloris ⁊ aliq̄ mutatio cōpoſitiōis mēbroꝝ officialiūꝫ ⁊
vlr totiꝰ corpis extenuatio abſqꝫ ariditate manifeſta. ⁊ ꝙ
vrina hēat aliquā piguedinē ſupnatātē abſqꝫ renū dolorē ⁊
grauitate ſupple ⁊ abſqꝫ intēſa caliditate in renibꝰ ſenſata.
Et cū his ſūt iā reliq̄ ſigna gn̄alia ſꝫ icipiētia appere: ſꝫ nō
dū multū manifeſta: ⁊ eſt tpe breue in q̄ talia ſigna ceperit
appere: vē. n. tūc pᵃ ſpēs iudicabit. ℭ Signa ſcdē ſpēi. dixit

Signa ſecūde ſpēi

G. ꝓcedente ethica in deinceps dies manifeſtius appent.
Signa. n. gn̄alia dicta in ꝓcedēti cap̄ icipiūt manifeſtari in
pn̄ᵒ ſcdē ſpēi. Dixit. n. Iſaac. ſi appeat cuꝫ ſignis pme ſpēi
augᵐ febris cū infirmꝰ mādūcauerit itelligimꝰ ſcdaꝫ ſpēm
huiꝰ febris eē. Et Ser. dixit: i ſcda addiꝛ caliditas ⁊ fortior
ſit cū daꝛ ei cibꝰ. ⁊ Alm̄. dixit. ſi cū additiōe caliditatis poſt
cibū facies eiꝰ extenuata eē videaꝛ ⁊ oculi concaui ⁊ caro
diminuta atqꝫ cutis deſiccatio fuerit iā nō eſt ethica in pn̄ᵒ
īmo in ipſo cōfirmata eſt ⁊ opatur ꝯ diu eſt ꝙ ipm inuaſit.
Et Haly. ſcdē ſpēi videꝛ adaptare hec ſigna. ſ. cū augetur
⁊ ꝯfortaꝛ hec febris: ⁊ in hūiditate venarū icipit ꝯſumi
tur infirmus ⁊ minuiꝛ caro eiꝰ ⁊ cutis deſiccaꝛ ⁊ facies atte
nuaꝛ ⁊ oculi ꝯcauanꝛ ⁊ totū in ꝯſūptionē venit corpus.
Et Auc. dixit: ſi fortificaꝛ hec febris ⁊ macreſcit corpus
īfirmi ⁊ ſiccaꝛ pellis eiꝰ ⁊ d̄formaꝛ facies ⁊ oculi ꝓfūdaꝛ.
ℭ Dixit Gui. ſi cū p̄dictis ſignis pme ſpēi vel poſt appa
ritionē eoꝝ vrina appeat oleaginea ſepius ⁊ magis ⁊ pul
ſus ſit debilior ⁊ ſubtilior: ⁊ facies icipit extenuari mani
feſte: ſed nōdū ſit arida neqꝫ tomatilis ⁊ oculi cōcauanꝛ: ſꝫ
nō ꝓfundātur ⁊ minuiꝛ caro manifeſte: ſed nōdū ſit arida:
⁊ appetitꝰ adhuc remāſit cū digōne quadā ⁊ pulchritudo
corpis ⁊ carnis manifeſte incipit minui: ⁊ deſiccari ⁊ cum
hoc lōgū tps eſt. ꝙ iſta ceperūt apparere: tūc vere iudicari
dꝫ ethicus in ſcda ſpecie maxīe in eius pn̄ᵒ ⁊ augmēto. nā
in ſtatu eius: ⁊ cū facta eſt adubul oia predicta ſigna intē
duntur ⁊ ſimilantur ſignis tertie ſpeciei: ⁊ maraſmi.

Signa tertie ſpēi

ℭ Et pp hāc cām Aui. poſuit ſigna adubul. ⁊ tertie ſpēi
ethice ſil: de qbꝰ dixit G. ꝙ ethica. ſ. ſcdē ſpēi q̄ coincidit cū
maraſmo ſup̄. vel q̄ illi appropinquat vt cuꝫ ſcda ſpēs eſt
in ſtatu ſuo paratiſſima eſt cognoſci: qꝛ cū ea iā manifeſtā
tur ſigna tertie ſpēi. Ait. n. p̄ de diuiſione febriū. pter hec ꝙ
tāgas pulſuꝫ aut calorē cutis ꝯſidera oculos eē cōcauos
ac ſi in gurgitibꝰ. i. cauernis viuētes ex dꝑditione ois eo
rū hūide ſubē ⁊ palpebre apparēt eminētes ⁊ lippitudies
ſm eas apparēt ſicce: hūiditas eniꝫ nutritiua ꝑueniēs ad
oculos ⁊ palpebras nō pōt ꝯuerti in ipſoꝝ ſubſtātiā p̄ ni
mia v̄tutis nutritiue debilitate: ſꝫ trāſit i lippitudinē que
eſt ſicca: qꝛ calor febrilis ꝯſumit ipſius hūiditatē: neqꝫ pn̄t
egri extēdere palpebras in ſurſum q̄ꝫ multū. Vn̄ reddūtur
ſiles dormiētibꝰ ⁊ claudūt oculos q̄ꝫ multū ſic̄ dormiētes: ⁊
hec tñ diſpō nō eſt ſomnus: ſꝫ vigiliā di ipotētia. ℭ De hoc ſi
gno dixit Iſaac iacētes claudūt oculos ſine vlla voluntate
q̄ſi ſono ſint grauati pp v̄tutis defectionē: exn̄tes. n. d̄biles
pp depaupationē ſanguinis ⁊ ſpūs nō ſꝛ bn̄ potētes extēde
re palpebras in ſurſum: maxiᵉ ꝯdicēte illi extētiōi ſiccitate
ipſoꝝ: ⁊ hi ex nimia ſiccitate nō pn̄t bn̄ dormire: vn̄ lꝫ di
ſpōnē ſimilē dormiētibꝰ hēant: nō tñ dormiūt: ⁊ h̄ ſignuꝫ
apparet in fine ſcdē ſpēi: ⁊ cū adeſt tertia ſpēs tūc magni
ficaꝛ. Dixit. n. Aui. cū adubul ⁊ ꝑuenit ad ſtatū fortior ſit
ꝓfundatio oculoꝝ amboꝝ ⁊ ꝑuenit lippitudo ſicca ⁊ ꝑdu
cit ad grauitatē eleuādo ſupcilia ⁊ ſit oculus ſonolentus: ⁊
clauſus tñ abſqꝫ ſono. ℭ Scdm ſignū ſubdit G. eſt. ꝙ i cor
pe appet q̄dā diſpō arida q̄lis eſt hoibꝰ q multū pētrāſierit

puluerē in ſole calido de q̄ dixit. A. ſit q̄ſi ſit ſup eiꝰ cutē pul
uis q̄dā ex aduſtione ſolis. Et Auc. dixit. cū venerit ad vl
timū gradū videbis oculos aſperſos cinere ſicut videtur
in oculis eoꝝ q tangūt cinerē ⁊ ꝯbuniꝛ palpebre inferius
ſicut accidit patiētibꝰ ſubeth. ℭ Tertiū ſigᵐ ſubdit Gal.
coloris cōmor. i. vitalis flos. ſ. viduitas coloris deperit pp
paupertatem ſanguinis ⁊ ſpūs qbꝰ mediātibus apparet color
floridus. Et Aui. dixit. deſtruiꝛ color cutis. ſ. ⁊ mutaꝛ ver
ſus nigredinē ⁊ tolliꝛ ois pulchritudo faciei ita vt appe
at eger viſui verſutus ⁊ horribilis. ℭ Nā ⁊ 4ᵐ ſignuꝫ eſt
dixit Gal. ꝙ imoderata ariditas vniuerſe cutis ⁊ circa fa
ciē appeat ⁊ maxīe circa frontē vt pp carnis diminutionēꝫ
cutis ſiat dura ⁊ tēſa: ⁊ liq̄facte ſunt carnes q̄ circa tpora
ſunt. ſ. in lacertis eoꝝ ita vt appareant cōcidētes ⁊ cōcaue
regiōes timpoꝝ. Et Alm̄. addit ꝙ aures minoranꝛ ⁊ ear
cutis ſubtiliaꝛ. Et Aui. dixit. in frōte applananꝛ timpora
⁊ tēdiꝛ ois cutis eiꝰ ⁊ ſubtiliaꝛ viſus idest acuiꝛ: Et Auc.
dixit. pellis frontis eſt arida tenſa quaſi coriū p̄paratum: ⁊
⁊ timpora hꝫ tenſa ⁊ auricule: ⁊ palpebre citrini coloris
ſiūt. ℭ Quintū ſignū eſt dixit Gal. deperditio carnis vlr
ſm totū: ⁊ etenī nihil aliud ſunt q̄ꝫ oſſa ⁊ coriū vlr: ⁊ ſi de
nudaueris eos diſcooperiendo ⁊ ſcrutaberis ſm vētrē vide
biꝛ tibi nil inteſtinoꝝ ⁊ nil viſcerū reſeruatū eſſe: ⁊ hypo
cūdriū ſurſum euulſuꝫ eē vehemēter ad toracē: ꝑ ꝯctio
nē q̄ accidit in lacertis illis exn̄tibꝰ verſus ſuā originē ex
multa ſiccitate. Et A. dixit creſcūt. i. manifeſtātur extremi
tates oſſiū ois mēbri: ⁊ videꝛ vēter eiꝰ minorari ⁊ adhere
re cū dorſo q̄ſi ſit cutis ſicca q̄ iā eſt attenuata ⁊ attrahitur
cū ea cutis pectoris: Et Aū. dixit. pellis mirach vētris ſit
ſicca ⁊ rugoſa. ℭ Sextū ſignū dixit Ga. Si volueris tāge
re eos cutis valde arida eſt ⁊ ſi ſuſpēderis aſſumēs eā di
gitis ſicut coriū dat. ſup. ⁊ nō deſcēdit cito ad locū ſuum.
Dixit. n. Iſaac: ſi cutē eoꝝ cū duobꝰ digitis ꝯſtringas ali
quātulū aſcēdēs extēſa pmanebit ⁊ minime ad inferiꝰ de
ſcēdet: caret. n. hūiditate q̄ mollis ſiat ⁊ ad locū ſuū ꝯuer
taꝛ niſi manu depmaꝛ. Septimū ſigᵐ dixit Gal. terminꝰ
ꝙ ſcda ſpēs trāſierit in tabē eſt cū pᵐ pulſus ſit debilis ⁊
durus ſimul. nā ꝯfeſtim. i. pᵒ q̄ꝫ ſiat trāſitꝰ pulſus pꝛuus eſt
ex nc̄itate ⁊ ſpiſſus ⁊ tñ nōdū erit adubul nec maraſmꝰ:
ſed pp debilitatē ⁊ duritiē additas puitati ⁊ ſpiſſitudini di
ſtinguiꝛ inter ſcdam ſpēm ethice ⁊ tertiā. Et itelligenduꝫ
eſt nō de q̄cūqꝫ debilitate ⁊ duritie: qꝛ in oi ſpē adſunt debi
litas ⁊ durities: ſꝫ itelligēdū eſt de forti ⁊ manifeſte appa
rēte ⁊ cū pmutatōe ad alia ſigna maraſmi. Et cā huiꝰ ſigni
dixit. G. eſt: qꝛ d̄bilitas pulſus. ſ. fortis ⁊ appens ſit i fortibꝰ
diſcraſijs cordis: ⁊ durities ſit i ſiccitatibꝰ ſꝫ fortibꝰ ⁊ ſub
dit: ſi hee paſſiōes. ſ. caliditas ⁊ ſiccitas fortes cor aſſūpſerint
nc̄e eſt febrire aial febre tabida. Et dixit G. pulſus ſit ſub
tilis durus debilis ⁊ ſpiſſus. Et dī ſubtilis duplr. ſ. p v̄a
ſubtilitate q̄ accidit pp diminutionē ſanguis ⁊ ſpūs: ⁊ p
lōgitudine: qꝛ cadit ſup pluribꝰ digitis q̄ꝫ q̄tuor pp mul
tā carnis diminutionē p quā diſcopta eſt arteria ſm lōgi
tudinē brachij ⁊ ēt debilis pp v̄tutis ibecillitatē ⁊ durus
pp arterie ſiccitatē ⁊ ſpiſſus pp nc̄itatē refrigerationis.
ℭ De pulſu dixit Aui. qn̄ febris expelliꝛ. i. trāſit ad adu
bul vehemēs ſit durities pulſus ⁊ eiꝰ debilitas ⁊ puitas ⁊
frequētia ⁊ ꝓprie qn̄ caſus in ethicā eſt pp apa qd̄ nō re
ſoluiꝛ. nā illud. ſ. frequētia addiꝛ valde ⁊ ſilr velocitas vt
ſatiſfaciāt neceſſitati multe ⁊ ſit pulſus de genere eiꝰ qui
vocaꝛ cauda muris. ſ. pmāſiua: q̄ꝛuis qn̄ deuenit ad cōple
mētū augmētēꝛ p̄dicte differētie in pulſu: ⁊ ēt ſit ſicut cau
da muris ſinitiua: qꝛ ꝓcedit de pꝛuo ad minorē: ⁊ de fre
q̄nti ad freq̄ntiorē: ⁊ hoc ꝯtingit: qꝛ pulſus ſit pꝛuus valde: ⁊
qꝛ pp apa v̄tus multū cadit. q̄re oꝫ. ꝙ recōpēſeꝛ neceſſita
ti pp multā freq̄ntiā. Et ſubdit Aui. ꝙ ſi fuerit pp potuꝫ
vini calidi nō actu: ſꝫ poᵗ. ſ. talis mutatio i pulſu vel talis
febris adubul ⁊ maraſmus erit pulſus loco caude muris

acualis siue fusualis:qr ꝓpter ↄfortationē caloris a vino
scȝ nouiter bibito factā post percussiones quasdā paruas
fiūt alique magne:⁊ deinde fit reditus ad puas sicut i pul
su fit fusali: Et subdit Aui. ⁊ nō erūt accñtia adubul vehe
mētia valde.s.qñ talis pulsus acualis ꝓcedit ex potu di/
cti vini:hic tñ repit᷑ alia lra q̄ dicit.nō erūt accñtia adubu/
lati.s.qñ casus in ethicā eēt ex ṗ̄ate dubelati erupto vel
nō erupto erūt accñtia ei⁹ valde vehemētia:qḋ est aut qr
prius occidit q̄ȝ ex eo fiat ethica:vel prius occidit q̄ȝ det
spatiū ꝙ fiat pulsus cauda sorizina vel acualis. Et Auer.
dixit.pulsus ei⁹ sicut chorda est tēsus ⁊ velox ⁊ debilis.

¶ Octauū signū dix̄ Sera.vrina ei⁹ est oleaginea in q̄ sūt
q̄dā fila petaloydis pp liq̄factionē mēbroꝝ ⁊ qñ fundit᷑
vrina eoꝝ in vas aq̄ audit᷑ vox ei⁹ sic̄ vox olei. Et.A. dix̄:
In vrina eoꝝ apparēt vnctuositas ⁊ petala pp carniū dis/
solutionē. ¶ Nonū signū dixit Aui.elongant᷑ pili eoꝝ.i.
apparēt lōgiores:qr cutis facta est densa ꝓpter carnis cō/
sumptionē:vñ ēt erecti stāt magis q̄re apparet longiores:⁊
fortasse dñt q̄dā elōgant᷑ ex̄nter ⁊ nō solū appenter:qr pp
calītatē ethice multiplicat᷑ in corpe fum⁹ mā ↄueniens ad
aug^m pilorꝝ:qr nō ex toto deficit nutrimētū vaporꝝ ex va
pore eleuato ex humido extēsibili:sed lȝ crescāt in longū
minuit᷑ tñ ⁊ d̄crescit eorū multitudo pp deꝑditionē multe
mãe ex q̄ stabat ipsorꝝ multitudo:imo ēt aliqñ pili cadūt:
in ethicis vaporib⁹ eleuatis ad radices eoꝝ corrodētib⁹
eas:aut ēt ↄsumpto humido in poris eoꝝ:vñ elargati po
ri nō detinēt eos. ¶ Decimū signū dixit Aui.appent pedi
culi in corpib⁹ eoꝝ:qr multiplicant᷑ ex corruptione nutri/
mēti sub cute:vbi pri⁹ generant᷑:deinde exeūt ex̄:⁊ h̄ etiaȝ
accidit pp defectū v̄tutis nutritiue sicut ēt appet in ꝑn° le/
pre.⁊ in cancrenatis.al'.carceratis nō hñtib⁹ qḋ comedāt
in q̄bus corrūpit᷑ qḋ recipiūt:⁊ hoc infectū cum nō possit
trāsire in mēbrū trāsit in pediculos. ¶ Dixit Alm. signa
ptisis.i.tertie spēi ethice cognoscēda sunt vt duȝ medicus
de egri sanitate ↄfidit ad eā curādā ꝓperet supple: ⁊ dum
diffidit ab ei⁹ curatiōe d̄sistat. Sūt aūt signa ei⁹.dix̄ Alm.
hec:qm̄ tempora ei⁹ q ab ethica in ptisim trāsit vehemēter
plana sūt ⁊ oculi cōcauant᷑ ⁊ nares subtiliant᷑ ⁊ facies fit
tormanlis ⁊ aures minorant᷑ ⁊ eoꝝ corpus subtiliat᷑: fa/
ciei q̄q3 ac frōtis tēdit᷑ cutis ac si esset coriuȝ qḋ sup faciei
ossa d̄siccatū foret. Et dñt q̄dā.ꝙ q̄uis cetere ptes corpis
rugent᷑ ⁊ extenuent᷑:frons tñ ⁊ facies extēdunt᷑:nō qr au/
gmētent᷑ ⁊ nutriant᷑ plus alijs ptib⁹: sȝ appenter crescūt
pp vapores resolutos a calore febrili ascēdētes ⁊ inflātes
frontē ⁊ aciē:⁊ maxi⁰ cū pulmo iflāmat᷑. Et subdit Alm.
totū corp⁹ sil'r a carne nudū existit ⁊ collū tēue fit ⁊ epiglot
tis ex̄ ꝓminet:cūq3 ossa pectoris tactu atq3 visu ↄsiderata
fuerit:⁊ vnūq̄dq3 os eoꝝ cū suis extremitatib⁹ notari po/
tuerit:⁊ postremo corp⁹ nō videt᷑ nisi coriū:⁊ ossa: ⁊ vox
oino exilis audit᷑ ⁊ v̄t⁹ d̄bilis ⁊ oino destructa videt᷑ ⁊ pul
sus subtilis debilis ⁊ durus.⁊ chorde manifeste apparēt:
qr caro dissoluta est ⁊ vene sile:⁊ cū h̄ a sanguine vacue n̄ȝ
eaꝝ ↄcauitas magne rei capax existit:pulchritudo q̄q3 ⁊
claritas ꝓculdubio ab ipsius corpe recesserūt ⁊ cut⁹ desic/
cata est ⁊ silis cuti existētis in senio.vēter ēt eius attenua
tur ⁊ dilatat᷑ donec videat᷑ ac si costis adhereat ⁊ in se nil
ↄtineat. Mirach p̄terea vētris subtiliat᷑ vt nō videat᷑ esse
nisi solūmō coriū ⁊ p̄ter hoc spasmat᷑ ⁊ desiccat᷑. Ossa q̄q3
pectinis ⁊ rasete manus plm apparēt ⁊ vngues curuant᷑
⁊ arcuant᷑. Et Sera.addidit.ꝙ margines spatularū nu/
di a carne apparent:⁊ sil'r oia signa febris ethice gñalia in
vltimitate ipsoꝝ appebūt. ¶ De deteriorib⁹ aūt signis est
cū appent sup corpus infirmi q̄si puluis aspersus ⁊ nimia
abūdātia pediculoꝝ p̄ter solitū:⁊ vngues curuant᷑:vt me
diū earū eleuet᷑ ⁊ extreme depriment᷑ tūc certū est cartila
gines dissolui. Dixit Aui. ⁊ mortē ꝓpinquā esse. Cum.n.
dix̄ A.adubul incipit tēdere ad occasuȝ.i.mortē liquefiūt
cartilagines ⁊ ↄsumūtur musculi:qr calor hui⁹ ethice ra/
dicatus in mēbris solidis est.⁊ quāto mēbra sunt solidio/
ra tanto calor ille in eis est fortior ⁊ acutior. ¶ De signis
aūt ethice ꝓueniētis a pticularib⁹ mēbris Ga. loquēs.x°
ter.dixit. Qñ ex diafragmate fuerit facilis est dignotio in
duritie pulsus ⁊ in eo ꝙ hypocūdriū q̄ȝplm sursum euul/
sum est cū eo:⁊ ꝙ difficulter spirāt anomaliā.i.inequalitateȝ
quādā ⁊ multiformē dissniā.nā q̄ȝplm q̄dē parū ⁊ spissuȝ
hñt hanelitū ⁊ rursus q̄nq3 tardat manifeste:deinde repē/
te sicut gemētes respirāt vel duplicē eaȝ q̄ ex̄ lationē spūs
vel sup inspirātes vel duplicē eā que allationē ex̄ faciunt
queādmodū superspirātes.respirāt āt ⁊ toto torace ⁊ mul/
totiēs sensibilr ⁊ magne humores eleuatos ⁊ q̄nq3 sufficiē
ter rarā ⁊ magnā faciūt expirationē cū d̄flatur in eis insu/
piēns. Et ex his dedit nobis mo^m cognoscēdi ethicaȝ ab
alijs ꝓcedentē mēbris:qm̄ cū signis ethice semp apparēt
signa lesionis membri a quo ethica sumpsit initium.

¶ Dixit Ypo.5° affo.q̄buscūq3 ptisicis diarria supuenerit
moriet᷑.itelligēs i v̄a ꝓꝑa ptisi ac ēt i adubul ⁊ marasmo:
qm̄ diarria siue lienteria aufert nutrimētū v̄tuti d̄paupa
te ⁊ d̄bili:⁊ qr ēt diarria in eis vtplm est colerica:⁊ colera
ineniēs itestina d̄nudata excoriat ea ⁊ disenteriā mortalē.
cāt. ¶ Dix̄ Alm.cū capilli cadūt ethico ⁊ vēter soluit᷑ tūc
iā mors ꝓpinq̄ est. Dix̄ Ferrari⁹:sicut in ptisicis sputū sup
carbones effusuȝ fetēs est sig^m mortᷓ ita ⁊ i ethicis. Et dix̄.
si sputū i pelui aq̄ calīa plena aut p se aut cū baculo motū
supnatat q̄si oleū mortale est ⁊ pessimuȝ. ¶ Et Gordo. qñ
vngues incuruant᷑ tūc est marasm⁹ in statu:qñ aūt capilli
cadūt iā vicinat᷑ morti:⁊ si supuenerit flux⁹ vētris tūc est ei
ꝓxim⁹:qr citissime deiiciet v̄tutē. Et qñ tibie icipiunt infla
ri diu viuere nō potest:sȝ vtplm infra tres dies moritur.

Signa ethi ce a mem bris ꝑtic ularibus ꝓ uenient.

Signa ꝓ nostica.

¶ De cura ethice in generali. Ca.viij.

Galenus inq̄t ethicas q̄ fiunt incipiēdo
nō difficile est sanare qñ v̄tute
nil passa nisi ipsa inciderit in man⁹ medicoruȝ
ignorantiū ex quoꝝ ignorantia ipsa trāseat in
alias spēs. Et Haly.dixit:i ꝑn° donec adhuc
v̄tus valida est ⁊ mēbra carnosa sunt:sanari pōt ⁊ expelli
si regie quo opȝ regat᷑. Et sic Aui.itelligēs dixit.ꝑn^m ethi
ce ē facilis curatiōis. Dix̄ Giliber.hoc eē pp tres cās po/
tissime.s.pp debilitatē caloris inālis ⁊ pp passibilitatē hū/
ditatis in qua fundat᷑ ⁊ pp citā ei⁹ restaurationē. Et sub/
dit:est tñ difficilioris curatiōis q̄ȝ putrida:qr humor putre
scēs q̄uis a se fumuȝ emittat ad cor inflāmatū putridū ⁊
horribilē ⁊ in ethica fumus veniēs ad cor peccat solū ꝑm
q̄litatē calam nihilomin⁹ est facilis extractiōis a corpe ⁊
ↄuersionis a nā. In ethica v̄o mala cōplo fundata ē in mē/
bris solidis:⁊ eoꝝ nutrimēto. Et mēbra calefacta calefa/
ciūt hūiditatē ipsoꝝ ⁊ d̄siccāt ⁊ calor ēt fundat᷑ in hūidita/
te mēbra ad calītatē distemperat ⁊ fit ipsius circuitio.⁊ pp
hāc circuitionē grauis est cura° ei⁹.dixit tñ Ras 17° ↄti.
ꝙ in tpe p̄ncipij cura ei⁹ erit facilis iuxta primitatē ei⁹ ad
dispōnē inālē. Et subdit G.q ex ethicis cadūt in marasmū
ñ solū nō facile sȝ ēt ipossibile ē sanari:⁊ maxie si certissime
fuerit marasmodes.nā icipiētes marasmari vt q̄ sūt adhuc
ꝑm mēbra carniformia:⁊ nondū in solidis mēbris adhuc
possibilis sūt curatiōis. Et hoc est verū.dixit G.x° tera.si
diligētissime oia fiant q̄ requiruntur. Si v̄o peccabitur ꝑm
qd ēt ꝑm vnū euertet oia alia auxilia:etenī pnitiosites di/
spōnis hoꝝ neq3 breuissimū fert peccatū ita ēt vt nō dent᷑
inducie medico ad curādū. Bene ḡ dixit G.de scōa spē ꝙ
ps ei⁹ q̄ ꝓpinquior est marasmoni periculo appropinq̄t
q̄ v̄o p̄nie spēi appropinq̄t:nō puā hȝ salutis speȝ. Et pars
ei⁹ q̄ est media mediū tenet inter facilitatē curatiōis ⁊ ipos/
sibilitatē. ¶ Dixit:si vides v̄tutē d̄bilitatā ⁊ mēbra iā d̄cre
scāt ⁊ liq̄scāt donec vene videātur vacue a sanguine ⁊ iam
minuūtur ariūdines manuū ⁊ pedū tūc caue a curatōe ei⁹⁊

Ethica īcipiens est difficilioris curationis q̄ȝ putrida.

q̄ꝛ tunc eſt labor timoroſus: ⁊ aſſignans cām Gal. vbi.ſ.di
xit. Cā eſt eo q̄ cura fit per infrigidātia ⁊ humectātia: ⁊ in
frigidatio eius fit ab efficaci q̄litate quare eſt fallax. Et cor
rectio eoꝝ que deſiccata ſunt.ſ. nō villis per humectātia lō
gena exiſtit. de ſiccitatis aūt ⁊ maraſmatis dixit: iō eſſe im
poſſibilis curatiōis: q̄ꝛ in eis cor patit̄ ſile ei q̄d patit̄ car
bo licinij in lucerna cū plīn cōbuſtū eſt. nā carbo tūc diſſol
uit̄ ⁊ cōtinuitatē tūc ꝑdit ob ariditate: vñ ⁊ ſi ſupinfun
das oleū nō poteris flāmaꝫ ſufficiēter reaccendere: ⁊ ſilr in
egro maraſmato circūpalpitat pua ⁊ ībecillis flāma ⁊ ſem
per minor fit donec extiguat̄ ⁊ moriat̄. Et q̄uis ſupinfun
dat̄ hūiditas ab extra nō reaccendit̄ ſicut nec carbo licinij
ex ſupinfuſione olei. ſup. q̄ ſi nō moriat̄ cōfeſtim neceſſe eſt
vt ipſe dixit eū trāſcēdere i ethicā ſenectutis. ¶ Dixit Gili.
2ª ſpēs difficilis eſt curatiōis pp tres cās.ſ. pp fortitudineꝫ
caloris innālis ipꝛimētis ⁊ ſoliditatē mäe in q̄ fundat̄ diffi
culter recipiētis in ſe humiditatē aduenientē ei: ⁊ pp ꝓpin
quitatē mae cambij ad mēbꝛa. Vñ cōſumit̄ humiditas nu
trimētalis anteq̄ȝ ei adueniat cū hoc q̄ nā defecta humidū
aduenīēs nō incorporat ei. Et dixit. 3ª ſpēs oīno incurabi
lis ēt redditur pp tres cās. Prima eſt calor vltimate acceſſus
cōſumēs qui nullo alteratiuo extinguit̄. ſcd̄a eſt cōſumptio
nālis humiditatis in ipſa que reſtaurari nō pōt. ⁊ tertia eſt
elongatio nutri‶ q̄d ante aduentū ipſius ad mēbꝛa in vlti
mo cōſumptiōis ipſius termino poſitū eſt cū hoc ēt. q̄ vir
tus multū ībecillis facta nō pōt reſtaurationē facere. ¶ Di
xit Al. cū corpꝰ ethici ad debilitatis ⁊ diminutiōis venerit
terminū nunq̄ȝ ſanari poterit nec melioꝛari. Sꝫ dū ſangui
nis ⁊ carnis pulchritudinis atq̄ȝ v̄tutis reliq̄e in eō inueniū
tur: ⁊ q̄d ex ſignis timoris apparuerit nō fuerit vehemēs
neq̄ȝ cōfirmatū ſanari poterit ⁊ ad ſuā redire diſpōnē: ſi ei
vt oꝫ ſubueniat̄. cū aūt nō fuerit debilitas neq̄ȝ multa ma
cies: neq̄ȝ longū inceſſerit ſpatiū ex quo pati icepit: neq̄ȝ
ēt ex ſignis ethice aliq̄d appuerit.ſ. manifeſte: niſi q̄ꝛ febris
lenta eſt: q̄ iā per aliquos ꝑſeuerauerit dies. ⁊ q̄ cū ea parū
ſiccitatis ⁊ maciei inceperit: hm̄oi patiens cito ⁊ leuiter ſa
nitati reſtituet̄ ſi deus voluerit. ¶ Dixit Gal. 7. tera. Areſa
ctio corꝑis incipiēs a corde eſt deterioꝛ ceteris ⁊ ad morteꝫ
feſtinat: ⁊ poſt eā in malitia eſt que incipit ab epate: ⁊ poſt
eā que incipit a ſtō: deinde que ab alijs ꝓuenit mēbꝛis in q̄
ēt cadit diuerſitas ſm̄ nobilitateꝫ ipſoꝝ mēbꝛoꝝ. Et dixit.
ſicce diſcraſie oia ſolida mēbꝛa tangētes ſi q̄dē circa aliquā
ꝑticulā cōſtiterint vt circa ſtōm finalr̄ nunq̄ȝ curabunt̄ nec
reuertent̄ i diſpōne in qua fuerāt anteq̄ȝ egrotarēt. Sed q̄d
aſſuete eſt dici a multis ab ipſa re edoctis eſt. q̄ ſi egrꝰ lent
ventrē ⁊ imbecillē ipſum ꝑparauit in vita que deinceps in
talibus maxime diſcraſijs incidit ſenis.ſ. ethica ſenectutis.
hi.n. hñt ventrē ſenis anteq̄ȝ ſeneſcāt. Idcirco ledunt̄ faci
le a puis cauſis. Sunt ⁊ ſenes ⁊ bene digerere non pñt ex
quo cōtingit euerſuꝫ corpus deterius hr̄e. ita vō cōtingit ⁊
ſi aliq̄ alia particula paſſat̄.ſ. faciens operationē pro toto.

Quare ſecūda ſpēs ē difficilis ⁊ tertia īpoſſibilis curatiōis.

Curatio ethice ſiue incipiētis ſiue aliū morbū ſequen
tis illo ſublato cū auxilio dei bñdicti dicēda
eſt. Dixit auctoꝛ cōpendij. 10. Qñ ethice cā ipſa exiſte abeſt
neceſſe eſt vt ſolū morbū curemus: q̄re in curatione ſua vni
ca ſurgit itētio q̄ eſt male diſcraſie ablatio. Et q̄ꝛ hec febris
ex mala eſt cōplone calā ⁊ ſicca ſine mäe dixit Auer. 7. col
liget. curatiōis intētio vna exiſtit q̄ eſt infridare ⁊ hūecta
re. Atñ q̄ꝛ ad ethicā aliq̄ñ ſeua ſequunt̄ accñtia: oꝫ addere
intētionē aliā q̄ eſt ipoꝝ maloꝝ accñtiū correctio. ¶ De pᵃ
intētione dixit. G. 10. tera. Caᵐ curatiōis ethice in infridan
tibus ⁊ hūectātibus oꝫ ponere auxilijs. Et Aui. dixit. intē
tio in curatiōe ethice eſt infridatio ⁊ hūectatio eo q̄ ois cu
ra a ꝯtrijs pficit̄. Modificādo tñ dictuꝫ can. gñale. G. ait q̄
lꝫ fundamentū curatiōis ethicaꝝ in infridando ⁊ hūectan
do ꝯſiſtat: oibus tñ infridatiuis auxilijs inſidet noꝰᵐ facere
ethicis pp ſubtilitatē corpoꝝ eoꝝ: pp quā penetrāt in pro

Prīa itē tio q̄ ē infridatio ⁊ hūectatio

fundū ⁊ nocēt calori nāli ipoꝝ debili q̄re oꝫ ea modificare.
Vñ. 10. cōpēdij dr̄. Cataplaſmatū. ſup. ⁊ multomagis alio
rū auxilioꝝ intrinſecus ſumēdoꝝ oꝫ te eligere q̄ ſine mul
ta ſtipticitate ⁊ infridatiōe ſunt. Si.n. multū fuerint ſtipti
ca nō ſolū corpus deſiccāt: ſed ēt ipſoꝝ fridiras vſq̄ȝ ad cor
poris interioꝛa nō penetrat: ſed claudit ⁊ coadunat corꝑis
ſupficiē ⁊ carnē. Et Aui. dixit. tu nō debes accipe infridan
tia q̄ deſiccāt ſicut troc. de cāphoꝛa ⁊ de ſpodio neq̄ȝ hūectā
tia q̄ calefaciūt ſicut vinū: q̄ꝛ q̄uis ex vna pte ꝯtrietatis hūe
ctēt: nocēt ex alia pte q̄ calefaciūt: ⁊ iō ſi aliq̄ñ cogat te neccī
tas talia exhibere ⁊ vocat ad vehemētē infridationē cui cō
iūgit̄ exiccatio nō fiat nec exhibeat̄ talis res.ſ. infridās.ſ.
cū exiccatione niſi cū re illa cōiūgat̄ aut niſi ꝑcedat aut niſi
ſuccedat ei res in q̄ ſit v̄tus hūectationis: ſicut. v̄.g. miſcen
do cū ſupꝛadictis troc. violas aut nenufar aut dādo eos in
potu cū ſyrupo violato ⁊ ſilibus. aut dādo ꝟ hūectātia añ
eos aut faciendo ea ſeq poſt illoꝝ ſumptionē vt remoueat̄
nocuᵐ exiccatiōis ab illis infridantibus ſtipticis: ⁊ ſi vocat
neccītas ad exhibēdū rē in hūectatiōe fortē ⁊ velocē: cū q̄ ſit
calefactio vt aquā carnis ⁊ vinū opꝫ vt adiūgat̄ ei aut ꝑce
dat eā aut ſequat̄ eā res in q̄ ſit infridatio ad ꝓhibēdū cale
factioneꝫ ⁊ vt infridatio ⁊ hūectatio ſimul ꝓcedāt. dixit tñ
Gal. infridantia nō ſint eleuata in gradu: q̄ꝛ cuꝫ fortis erūt
infridationis ipꝛimēt pluſq̄ȝ nā ethicoꝝ mēbꝛoꝝ facta de
bilis valeat tolerare ⁊ ꝓinde ledūt: q̄ñ q̄uis diſcraſiā cali
dā alterēt: ſiccitatē tñ augent: eo q̄ v̄tutē nāleꝫ debilitāt: ⁊
innutricationē mēbꝛoꝝ defectā reddūt ⁊ inutricationē ſe
quit̄ exiccatiōis augᵐ ⁊ maxīe ſi fuerint infridātia ſtiptici
tati cōiūcta. q̄re: nō oꝫ frida eē diſcraſie ꝓpoꝛtionata i gra
du: ſed remiſſioꝛa. Atñ oꝫ addere ad q̄ētitatē eoꝝ: aut reite
rationē q̄ȝplimā facere vt per multas vices abſq̄ȝ nocuꝰ cō
pleāt q̄ oꝫ in tpe lōgioꝛi. hūectātia aūt ſiue ſubſtātifice ſiue
madefactiue pñt ⁊ debēt in gradu ꝓpoꝛtionata approxia
ri: q̄ꝛ nō ſunt vehemētis impꝛeſſionis vt nature pſtēt nocuᵐ
vel debilitatē: ⁊ cū hoc reſiſtunt calitati febꝛili obtundēdo
ipſam ⁊ ſiccitatē alterant ⁊ mēbꝛa reſtaurāt vel ſalteꝫ ꝓhi
bent vlterioꝛē conſtipationē: dūmodo vt dictuꝫ eſt: calitati
nō ſint cōiuncta. Bene ergo dixit Auer. colliget. 7. plus in
digemus in hac febꝛe humectatiōe q̄ȝ infridatiōe. Qꝛ ſi hu
mectātia in gradu eq̄lia inuēta nō fuerint addat̄ in ipſorū
q̄ētitate vel reiteratione donec hūectationē ſufficientē com
pleat. Complebit̄ autem dicta intentio dieta ⁊ potione.

¶ De nocentibus vitandis in cura ethice. Cap. ix.

Dieta quidem ꝓus vitanda ⁊ nociua repellit. ¶ Nocet aūt eis aer calidus oī tpe: ita
q̄ ēt hyeme maxīe ſi multū fuerit calꝰ ꝑ ignis
appoſitionē itelligēdo de aere q̄ inſpirat̄. Aer
.n. circūdās corpus nō oꝫ eſſe fridus ⁊ ſi talis
fuerit nō oꝫ ꝑmitti corꝑi approxiari abſq̄ȝ medio.ſ. coopti
ra: q̄ñ nocet ethicis oibus ⁊ maxīe maraſmatis. Ait Gal.
10. ter. Frigidiſſimū aerē inq̄ētū īſpirat̄ amicabilr̄ ſuſcipiē
dū: infridat.n. ſufficiēter calorē qui in corde eſt: nō aūt de
mū q̄ētū extrorſuꝫ corpus. tāgit denſat.n. ⁊ ꝯſtringit cutē ⁊
ꝓhibet effuſionē putridoꝝ hūoꝝ expirare. nā aerē fridū ꝑ
pulmonē ad cor trāſire facile eſt nō ſolū q̄litatē ſꝫ ⁊ ſbam: ꝑ
cutē vō nec q̄litatē nec ſbaꝫ ad cor trāſire facile eſt cute ꝓue
niēte dēſata. Dixit Hal. hos oꝫ cauere frm̄ aerē ne forte ca
tarri accidāt. Dixit. A. aerē attrahē calm̄ ⁊ ſudare oī re eis
deterioꝛ exiſtit. Dixit. A. nō ſit in camera eiꝰ ignis neq̄ȝ fu
mus. Et dixit Gal. ꝓhibēdū eſt multitudinē homiꝫ intrare
in domū egri. Dixit. A. q̄ꝛ aerē calefaciunt. Dixit Guillꝰ. ſi
hyeme regrerēt ignē pp aliquaꝫ cām q̄ nō eſt illis cōueniēs
ſit ille ignis abſq̄ȝ fumo ⁊ calore notabili: ⁊ ſit de lignis vl
time ſiccis nō de carbonibus: q̄ꝛ duplicē hñt ſiccitatē ⁊ fu
mū emittūt vltis ſiccū plus alijs rebꝰ. Nocet quoq̄ȝ eis aer
ſiccꝰ aer mōtuoſus: ⁊ moꝛa ad ignē ⁊ ſolē ⁊ ventū. Et autū
nus quidem vehemēter nocet ethice taꝫ febꝛili q̄ȝ ſenectutis.

De aere.

De acci. tibus aie. ¶ Et nocēt eis oia aie accītia que corpus desiccant. Dixit A. custodiat ab eo eger qḋ facit ipsuꝫ irasci aut tristari aut angustiari aut alr̄ quolibet moueri ſm aiam: vnde corpus exiccat aut calefit vel infrigidat patiens ethicā senectutis.

De motu ⁊ quiete ⁊ balneo. ¶ Et nocet eis ois mot⁹ corpeus nisi valde paulatin⁹ ⁊ mi tis: ⁊ placibilr factus. Et ois fricatio sicca nocet ⁊ ois fortis trāspiratio ⁊ balneū calefaciēs ⁊ desiccās. Dix̄ Au. Ingressio balnei n̄ ↄcedit ei nisi fuerit ita ne sudař faciat neqꝫ igneat neqꝫ alteret anhelitū neqꝫ ēt in eo morā prolonget.

De sōno ⁊ vigilia. ¶ Et nocet vigilia plurima ⁊ maxime cum multiplicatur ⁊ excedit tempus dormitionis.

De cibis ⁊ potibus. ¶ Et nocent cibi oēs calidi ⁊ sicci ⁊ oēs multuꝫ calidi aut facile inflāmabiles aut cōuertibiles in humores calos acu tos q̄uis sint humidi actu vel potētia: ⁊ oēs cibi intēse frigiditatis actu vel potentia: ⁊ oēs ēt cibi sicci actu vel potētia: ēt licet sint frigidi: ⁊ de potibus intelligendū est sil̄r sicut de cibis. Dixit.n. Hal. reprime illum ab oibus calidis ⁊ siccis cibis sil̄r ⁊ potibus. Et ppea dixit Rasis in diuisio nibus abstineat ab amaris acutis ⁊ salsis: ⁊ nocēt eis oēs cibi difficilis digōnis ⁊ tarde penetratiōis in mēbra q̄uis sint plurimi nutrimēti. Dixit Gal. 7. tera. cibus minime viscosus sit neqꝫ superfluitatē hn̄s. ⁊ iaꝫ inquit custodiri opꝫ paludestria ⁊ carnibus dura. Et Ysaac dixit. Caueant a cibis oibus qui sunt graues. Et Rogerius dixit. Caueāt ab acetosis acruminibus a frixis ⁊ a vetustis. dixit Gal. 10. terap. Mel fugiendū est q̄tū possibile est. Et cōpēdiū dixit. Mel ⁊ oia dulcia phiberi opꝫ: qꝛ cito ad colleos ↄuertunt humores. vn̄ febris eoꝝ necē in calitate ⁊ siccitate ⁊ acumine augeť. dixit. A. in aceto est exiccatio vehemēs ⁊ v̄tus resolōnis: sed hec v̄tus marie est in aceto acuto q̄re opꝫ vt nō bibaf nisi cū eo qḋ resistit duabus ꝓprietatib⁹ eius. s. exiccationi ⁊ resolōni per cōmixtionē aque multe cū eo aut cū cibis qbusdā hūectātibus lenificātibus. Et dixit. Aq̄ vltimi frigoris nocet ei: ⁊ i oi dispōne ⁊ corrūpit inatū caloꝛē mēbroꝝ ipsoꝝ radicaliū. Et dixit. custodiat a fame ⁊ siti ēt lōga: ⁊ nō iferaf ei violētia i fame ⁊ siti. s. sostinēda. q̄re oꝫ vt nō ieiunēt neqꝫ famē ⁊ siti tolerēt ne inflāment ⁊ exiccent.

De humi. noce ⁊ re pletione. ¶ Et nocet eis ois imoderata eūo ⁊ maxime coitus. est.n. eis vehemēter inimicus. Dixit Serap. Ingenia omni ingenio vt nō resoluaf nā. i. venter eius qui hꝫ febrē ethicaꝫ ⁊ ptisim: ⁊ vt non resoluaf ex corpore eius aliqḋ. s. notabile. Et cā est dixit Ysaac: q̄m solō ventris in hac febre pessima est: qꝛ mā eius acuta est ⁊ pungitiua: ⁊ hūores in hac egritudine soliti sunt ad intestina descēdere: qꝛ mēbra ad dissoluendū eos p poros desecta sunt. q̄re in iteriori corpis clausi descendūt ad itestina ⁊ in eis diuersas faciūt actiōes aut lubricātes vt egestio nequeat retineri: aut excoriātes ⁊ nascit disenteria. Et nocet ēt eis multus cibus ⁊ potus vnica vice dat⁹. Vn̄ Aui. ait nō cibent in saturitate eoꝝ vice vna.

¶ Pro dictis oibus dixit Al. ab oib⁹ que calefaciūt ⁊ desiccant oino remoueātur a vigilijs cogitatione motu atqꝫ coitu ⁊ a statiōe in locis calis ⁊ siccis ⁊ a fame abstineāt: ⁊ caueāt ne semel tn̄ comedant q̄tus est id quo egēt suppleat: sed partiať cibus eoꝝ ⁊ nullo mō famē aut sitiꝫ abstineāt.

¶ De iuuantibus. i. dieta febris ethice. Cap. x.

De aere ⁊ ventis ac habitatio nibus. Dieta autē piuuatiua hec est. Dixit Gal. x⁰ terap. Encrato existēte aere. i. tēperato in substantia ⁊ q̄litatibus illo vtendū est vt hꝫ in nullo mutantes. Si vō vel calidus sufficienter vel supflue frigidus extat corrigere oꝫ. Calidū qdem artificiose ifrigidandū terrestres domos frigidas ⁊ facile flabiles inueniētes ad aquilonē versas ⁊ aliqua quasdā ꝓprias aliquo ingenio in aere facientes: vt cum flabello. ⁊ folibus. ⁊ hoc cū non flaret aquilo aut nō haberetur domus illi opposita cū portis ⁊ fenestris: aut etiā q̄n nimiuꝫ flaret ⁊ importabiliter ab infirmo ⁊ q̄nqꝫ qdem ex strictis foraminibus in qbus sint infusiones aquarū trāsfluentes plures in domū egri per canale vt velocius defluēdo magis alterent aerē ⁊ magis delectent egrotum. Q̄nqꝫ vero ex vase in vas trāsfluente aq̄ frigida. nā cōfestim hoc somniferū existit marie si in vas defluat ex quo leuis son⁹ audiaf vt in bacile: ⁊ aspergētes cōtinue domū pura aqua frigida ⁊ rosas multas in terrā effundētes vel vinearū sermenta. s. viridia ⁊ recētes cū frondibus sine vel rubi extremitates vel lēnsci. exponūt qdam. i. mirti ramos vel a liarꝫ arboꝝ: supple ⁊ herbaꝝ ⁊ floꝝ quecūqꝫ infrigidāt. Et dixit. ita fiendū esse in estate ⁊ cala ⁊ sicca regione. Dixit Al. domus in qua moraf talis sit eius aer fridus ⁊ hu. ⁊ pauimentū ex rebus viridibus que fride sint ⁊ hūide strati i sit. Et Sera. dixit. Si tp̄s est calm̄ sedeat in domo frida s. rata salicib⁹ rosis mirto ⁊ silibus. Dixit Hal. q̄ sint suauis odoris vt sunt viole nenufar pomoꝝ flores: ⁊ piroꝝ ⁊ citoniorū prunoꝝ ēt granatoꝝ: ⁊ folia vitiū semperuiua ⁊ silia. Et dixit Ysaac sit māsio infirmi spatiosa ⁊ alta modicū aq̄ frigide sup pdicta strata irroreť. Si tn̄ haberi nō poterit domus. ad septētrionē versa eligaf versa ad oriēs vel eti. i ad. occidens: ⁊ viteť versa ad meridiē. Flatus insuper ven toꝝ nō sit validus ne aerē exiccet neqꝫ perueniat ad egroti ne sibi noceat cōstringendo. ppea oꝫ domus esse spatiosa ne ēt aer in ea cōstringaf ⁊ possit lectus in ea collocari vt eu flo diatur a vēto si valde flauerit. Dixit cōpēdiū. 10. Aeris frigiditas: qꝛ velociter ad cor penetrat maximū ꝓsicis p̄ stat iuua^m: ⁊ oibus ethicis pp cor marie febriētibus. Et si hec passio pp pulmonē fiat frigidus aer magis ceteris reb⁹ est iuuatiuus. ¶ Qꝛ si tp̄s fuerit hyemis ⁊ aer fuerit frigid no. dixit Gal. frigidū aerē moderate existentē cū desiderio suscipere opꝫ nullo eius cōplōnē artificio alterātes. Et Ysaac dixit. Si tp̄s fuerit hyemale: non tn̄ multū frigidū non decet illud ingeniari. s. vt permuteť. bonuꝫ est enim. Dixit .n. Aui. ꝙ infrigidatio aeris est melioꝛ res eis. ita ꝙ in hye me ⁊ si nō tolerat eger frigiditatē hyemis alleuiat ab eo iꝫ inē. s. medicus: qꝛ. s. non cōcedat. nocet. n. ei: vt supra: sed ta mē cū alijs contēpereť vt vestimētis. Dixit. n. Ysaac. si forti ter fuerit frigidus aer necesse est ingeniari vt cū pānis ope riatur ne frigida aeris virtus corporis exterioribus domiňeť. ⁊ cutē deliccet ac fumos ad iterioꝛa claudat: ꝓpterea di rit Gal. necesse est vt egrū coopiat ⁊ a frigido aere defend. ⁊ solum cū olfatu frigidum aerē attrahere dimittas. N. um dixit Hal. si hyeme sit: in locis qeſcat tēperati aeris in qui bus nō horrescat. ꝓpterea dixit Al. pānis calidis. i. cale ne prestātibus vel a frigoꝛe defendētibus in pondere tn̄ lenibus caput eius cooperiať ⁊ pcipue caput ne catarrus aut corriza ei superueniat: ⁊ quāto plus ꝓcesserit ethica tanto plus frigidū aerē cauere debet. vestibus quoqꝫ ethicus induatur leuibus, lineis veteribus odorificatis ⁊ mūdis. dixit enim Ysaac: oꝫ vt vestimēta sint nāliter frigida ⁊ humida sicut linea vetusta. ⁊ dixit. odorēt res fridas ↄfortatiua ⁊ aromaticas: sed deuitēt cāphorā pp siccitatē quā hꝫ nisi c. sueti sint hr̄e humidā sbam capitis nāliter que resistat siccitati cāphore: q̄m nocet duobus modis. s. sua friditate hūiditatē accidentalē in capite augmentādo ⁊ cū sua siccitate nālem humiditatē exiccādo. Intelligēs in his quoꝝ nālis capitis humiditas est pauca: licet accidentalis sit multa.

¶ Gaudeat quoqꝫ ethicus ⁊ letetur ⁊ cum dilectis solatietur ⁊ amena pertractet.

De acci. tibus aie. De motu ⁊ quiete. ¶ Quiescat corpe. Mot⁹ tn̄ aliqs puus ⁊ mitis ſm possibilitatē añ cibū fact⁹ ↄueniens existit. Et dix̄ Al. extremitates leniť cōprimaf. i. māu tracteť vl̄ fricēť ad sōnū ꝓuocādū.

De sōno ⁊ vigilia. ¶ Et dormiat diu iacēs tpe somni marie in domibus hūidis trāquillis hn̄ redolētibus: in qbus sit aeris paucitas. s. per appositiones pānoꝝ ⁊ cortinaꝝ circūcirca lectū eius ⁊ super lecto ⁊ circa ꝓpe ipsuꝫ sint res infrigidātes hūectātes strate dicte supra: ⁊ lect⁹ eius solito mollioꝛ sit. i. magis leuis. dixit. A. opꝫ vt ethicus declinet ad qetē ⁊ somnū ⁊

tranquillitatẽ ⁊ gaudiũ⁊ stratus.i. lecti infridantes ⁊ hu
mectãtes sunt illi q̃ sunt plani de corio aspsi aqua ros. aut
qui sunt de lino subtilissimo ⁊ sit eius ipletio id qd nõ cale
faciat.q̃re non oʒ esse de plumis: imo sit de lino pectinato
⁊ remoueaᷣ assidue vel saltẽ pmuteᷣ de latere ad latꝰ ⁊ sint
ppe stratũ aque ⁊ cursus eaꝝ⁊ sub eis vel supra eas fron
des arborum frigidarum ⁊ humidaruʒ ⁊ olera odorifera.

De cibis. ℭ Dixit Gal. frigida ⁊ humida debent esse cibaria que de
bent pficere ethicis febriẽtibus: ⁊ debent esse frigida actu
⁊ potẽtia. Actualis tñ friditas. Dixit Gal. nõ sit pura quẽ
admodũ neq̃ frigiditas potus sit pura.i. intẽsa. nam dixit
ipse frigiditas moderata calefit cito in stõ ⁊ pertransit. In
tensa vero in ventre amp. pmanet⁊ fortasse infrigidat ven
trem imoderate existẽs frigida. dixit Isaac cibaria sumant
infrigidãtia ⁊ extinguẽtia extraneũ calorẽ ⁊ nãlem cõfor
tantia ⁊ substantialẽ corporis humiditatem custodientia.
ℭ Et talia cibaria. dixit Gal. sunt succus ptisane frigidus
acceptus:⁊ panis infusus in aqua fridaᷓ⁊ sit panis vt ipse
dixit.7.terap. Clibeniticus purus.s.a furfure vel purus.i.
mũdus a corticibus duris studiose coctus habẽs fermen
tũ ⁊ sal sufficiẽter. Dixit Aui. melius ex quo cibanᷣ est aq̃

Cibi nutrientes. ordei: ⁊ ordeũ ⁊ panis tritici a furfure mũdus ablutus in
aqua frigida. Et q̃dam exhibẽt micã panis coctaʒ in lacte
amigdalarũ vel brodio pullarũ cũ zuccaro ⁊ pemdijs. Et
quidã loco ordei exhibẽt far siue candarusiũ. Et errãt qui
exhibẽt auenã cũ sit calida vt pʒ scdo can.caᵒ. Et quidã cõ
cedunt cõdrum cõtusum in pulmẽto hñte modicũ aceti vt
incidat viscositatẽ condri. Et Isaac cõcessit panẽ bis vel ter
lotũ in aqua frigida ⁊ ẽt infusum in vino albissimo ⁊ leuis
simo ⁊ bene mixto aque. Et q̃dam cõcedunt rixũ coctuʒ in
lacte amigdalarũ cũ zuccaro ⁊ maxĩe si ventris aderit flu
xus ⁊ digõ satis fortis. Et concedunᷣ ethicis olera frigida
⁊ humida ⁊ fructus eis siles. ℭ Et de oleribus ppriẽ lactu
ca ⁊ endiuia ortulana ⁊ borago ⁊ spinacia ⁊ blitis ortula
na ⁊ malua ⁊ atriplex: ⁊ maxime vbi venter sit stipticus.
ℭ Et de fructibus cerasa mora pruna ⁊ pfica malagrana
ta dulcia ⁊ muza ⁊ cõcedunᷣ citrulus ⁊ melon indus:⁊ cu
cumer ⁊ cucurbita maxĩe lõga. ℭ Et cõcedunᷣ pisces petri
ni boni. fluuiales cancri ⁊ testudines ⁊ limacie ⁊ rane:⁊ cõ
ceditur lac vt infra diceᷣ ⁊ caseus recens nõ salitus. Dixit
enim Aui. maxime cũ sentit eger alleuiationẽ siue rectifica
tionẽ ⁊ oua etiã sorbilia p̃cipue in aqua decocta. ℭ Et de
carnibus cõcedunᷣ carnes edi ⁊ agni ⁊ porcelloꝝ si dige
stiua fortis sit ⁊ carnes fasianoꝝ perdicũ ⁊ p̃cipue pullorũ
eoꝝ ⁊ carnes auium paruarũ bonaꝝ ⁊ p̃cipue pulloꝝ gal
linarũ. dixit Gal.7.terap. exhibeanᷣ maxime ale auiũ ⁊ te
sticuli gallorũ in lacte cocti ⁊ galli nõ siluestres ⁊ fasiani ⁊
pdices ⁊ passeres mõtani.i. auicule parue bone. dixit Zoar.
testiculi gallorũ impinguatoꝝ cum lacte cõferunt iuuamẽ
tum oĩbus patiẽtibus hanc febrẽ ⁊ etiaʒ si nõ sint galli im
pinguati nihilominus est iuuamentum in ipsis testiculis.
Dixit Auer. colliget.7. quãuis corpora ethicoꝝ maiori in
digeant nutrimẽto ceteris. tñ q̃ virtus eoꝝ nutritiua debi
lis reperiᷣ cõueniens est studiũ adhibere in pbendo eis ci
baria digestibilia ⁊ bõi chimi. q̃re de carnibus que eis me
liores existũt sunt pulle gallinarũ nutrite ex frumẽto. ⁊ glo
sa docuit cũ frumẽto decoquere limacias. Et subdit Auer.
⁊ vitellus oui est eis optimũ nutrimentũ ⁊ capones nutri
ti ex amido ⁊ frumento eis optime laudanᷣ. ℭ Et quidam
cõdiunt cibaria cũ agresta: sed nõ oportet vt vua sit multũ
acerba: ⁊ cõcedunᷣ eis pro cõdimento sapor albus ⁊ suc
cus granatorũ dulcium ⁊ mizoꝝ ⁊ succus etiã arancioruʒ
maturoꝝ maxime cuʒ admisceanᷣ eis sp̃es que sic fiunt. ℞.
cardamomi. ʒ.i. liquiritie cinamomi. aã. ʒ.ij. croci. ℈.ij.

De potibus. ℭ Et de potibꝰ cõcedi eis aq̃ or. de q̃ dixᷣ Aui. q̃ magnã eis
hʒ vtilitatẽ ⁊ aq̃ cũ zuccaro decocta ⁊ iulep recẽtia. Et Ga.
7. tera. dat vinũ aquosum aliq̃d hñs põticitatis. ⁊ tale dixit

esse albũ clarũ aq̃ pmixtionẽ nõ sustinẽs nisi paruissimã ⁊ cõ
cediᷣ etiã vinũ aromaticũ debile aque sufficienter mixtuʒ.

ℭ Dixit Gal. eodẽ.7. Indigent aũt qui ita hñt q̃ʒplurimo — De q̃titate ciborũ ⁊ potuum cõtinua ⁊ discreta
eo qd nutrit. nõ pñt autẽ digerere ea que moderata paula
tim ergo ⁊ multotiens eis dare melius est. Et Auer. dixit.
q̃ v̓tutes eoꝝ sunt debiles cibaria eoꝝ diuidere debemus
in pluribus vicibus: ⁊ iõ subdit Gal. ibidẽ non solũ semel
in die nõ possibile est cibare eos sufficiẽter: sed neq̃ bis do
nec sunt subtilissimi.i. macri. Et pp hanc cãm assueui ciba
re eos ter in die.s. nãli: vt suppleant.s. tres cibationes mul
titudinẽ nutrimẽti quo egent. sup. ⁊ aliqñ est necesse ciba
re eos plãbus vicibus tribus: vt qñ magna est resolũ ⁊ vir
tutis debilitas: ⁊ aliqñ paucioribus: vt qñ resolũ est minor
⁊ v̓tus cõstãtior. Et iõ subdit. G. qñ aũt meliores seipsis ap
parẽt sed sufficit bis in die cibare. Et dixit. G. ibidẽ tñ igiᷣ
rõnabile est esse cibũ pᵐ vt certissime totus digestus sit an
teq̃ʒ scds accipiaᷣ. hoc aũt nõ põe est fortioribus.s. ad resi
stendũ digõnibus exñs cibariis ⁊ duris ⁊ grossis. suscipiẽ
dũ est igiᷣ imbecillẽ.i. facile digestibilẽ nõ potentẽ digõni
repugnare pᵐ cibũ vt digestus cito sit ⁊ subeat eius supflui
tas ⁊ vacuo a cibo ⁊ puro a supfluitatibꝰ vẽtre cibus deᷣ.
Et subdit: sed q̃ nõ solũ q̃es ⁊ somnus: sed ⁊ tps lõgius.s.
qd sequiᷣ post cenã excipit.i. pcurat hoc.i. cibi cene dispẽ
sationeʒ rõnabile est quecũq̃ʒ cibarioꝝ fortiora sunt scdm
hoc maxĩe dari tps.s. in cena quo circa ⁊ athlete sic gerunt
nõ rõne aliq̃ inueniẽtes sibi iuuare: sed lõga experiẽtia te
stante: sed tñ mirũ ⁊ q̃ athlete gerũt non malũ eos ⁊ q re
sumptiue agunᷣ.i. cõualescẽtes ⁊ debiles illud facere. ℭ Et
dixit Gal. ⁊ nõ bibere in cena statim.i. post cenã anteq̃ʒ di
gestus sit cibus. innatãt.n. cibaria bibẽtibus eis vt nõ tan
gat ea vẽtris corpus media stãte inter cibũ ⁊ vẽtris corpus
hũiditate potꝰ illius. Si v̓o triculosi fuerint abstinere eos
a potu penitus triste ⁊ inutile est eis. paucũ aũt dandũ vt mi
tigeᷣ tristitia ⁊ humilieᷣ sitis.i. remittaᷣ. cũ aũt bene digesse
serint cibũ cõcedere opʒ copiose bibere. distribuiᷣ.n. ita di
gerẽtibus citissime. ℭ Et dixit Gal. ibidẽ q̃ʒtitas i cibariis
est vt neq̃ʒ grauẽt vnq̃ʒ ventrẽ. verũtñ in his difficile est h
vt nõ grauent pp debilitatẽ virtutis coꝝ: ⁊ iõ oʒ duo facere
vt citissime q̃escat grauedo ⁊ deinceps oʒ facere vt tẽsio ⁊
vẽtositas hypocũdrioꝝ custodiaᷣ ⁊ tẽptando q̃ʒtitatẽ cibũ
dare dixit Gal. si sm primã diẽ cõtigerit qd tale.s. aut graui
tas aut tẽsio aut vẽtositas in posteriori.s. sequẽti die oʒ au
ferre ex cibariis pportionalr magnitudini simthomatis.s.
grauitatis tẽsionis vel vẽtositatis. Si v̓o p̃ma die sine q̃re
la fuerit ⁊ nõ adsit aliq̃d hoꝝ simthomatũ addiscere de ciba
riis oʒ in scda die breue q̃d.i. paꝝ. ⁊ silr i tertia die ⁊ sequẽ
tibus. Cõparans.n. ad pcedẽtes dies oʒ minuere vel adde
re de cibo. Et subdit. tẽptandũ est vsq̃ʒ ad oẽ tps cure ita.s.
q̃ ẽt in resumptiua cõualescentiũ custodire. q̃ in vespe.i. ce
na dignũ extimauimus dari fortiorẽ cibuʒ.s. q̃ʒ in prandio
nõ paruis bonis patiẽtibus his q sic dietanᷣ: q̃ ex dieta scdm
vt dictũ est: nõ paruũ bonũ: sed magnũ percipiũt patiẽtes.
ℭ Dixit Al. cibaria nõ semel sunt tribuẽda: sed multas vi
ces ptienda ⁊ p̃cipue si estas fuerit. Ex q̃bus eger: nõ tñ su
mere oʒ q̃ʒtũ est ei necẽiuʒ: sed sibi cauere ne semel tñ come
dat q̃ʒtũ est id quo eget pp v̓tutis debilitatẽ. ℭ Dixit Hal.
sit cibus in die paulatim bis iuxta qd digerit stõus eius ⁊
mẽbra suscipiũt. Et A. dixit. oʒ vt sepeᷣ in eis cibus. nã di
xit Isaac oʒ q̃ʒtitatẽ ciboꝝ fieri talẽ q̃ stõm nõ grauet quaʒ
possumus itelligẽ h mõ: q̃ si dederimus ifirmo cibũ ⁊ inde
stõi extẽsionẽ patiaᷣ ⁊ acidũ vl̓ fumosuʒ ructuet cognosce
mus eũ nõ hũi digerere illũ: vñ q̃ʒtitatẽ eoꝝ decrescimꝰ adeo
vt pcipiamus eã eẽ hñ digestã. ℭ Et sciãs. q̃ q̃ʒto plus pce
dit ethicꝰ in corpis ꝯsumptionẽ tãto plus minuẽdus ẽ cibꝰ
viñ vicis ⁊ addẽdus est nũerꝰ cibationũ. Et tãto plus stu
dẽdũ est vt cibi sint fridiores ⁊ hũidiores ⁊ nutribiliores ⁊
cibus minus dissolubiles. Et in potu vinũ minuẽdũ est in

quãtitate ⁊ acuitate eius ⁊ addendũ in limpbatiõe ipsius.
Dieta i ꝑ ma specie ethice. ℭ Et scias rursus. ꝙ lꝫ ꝑdicti cibi ⁊ potus sint positi ethi-
cis fore ɔueniẽtes diuersimode tñ cõueniũt ſm diuersa tpa
gradus siue spẽs ethice ⁊ diuersitatib⁹ ṽtutis ⁊ alioꝝ ꝑticu
larũ siue circũst.itaꝫ. loquẽs.n. de cura pᵃ spẽi. Al. dixit.
hac febre laborãti in ꝑmis aq̃ ordei est dãda ⁊ postq̃ȝ ipsa a
stõ descẽderit de piscibus q ezie vocant̃ sup prunas assatis
aut in veru nutriẽdus est:⁊ ex olerib⁹ fridis ⁊ hu. Et Isaac
ẽt ɔcedit fruct⁹ ⁊ olera supradicta. Et Hal. dixit. post exitũ
a balneo refice cũ pullis hũidis.i. elixis edisq̃ȝ cõditis cũ la
ctucis atriplicib⁹ spinacijs ⁊ cucurbitis ⁊ silib⁹ ⁊ plerũq̃ȝ
fac illi sorbitionẽ de cruberi cũ zuccaro ⁊ amigdalarũ de
oleo. Et nõnunq̃ȝ cibabis illũ piscib⁹ recẽtib⁹ optimis ɔdi
tis cũ expidalago aut frixis cũ amigdalis de oleo aut assa-
tis desup ꝓiecta aq̃ ⁊ sale. Et notauit Guil. ꝙ nõ cõceduntꝰ
pisces:eo ꝙ bñ in stõ digerant̃:sꝫ q: resistũt cũ sua friditate
⁊ viscositate dissolutiui calitatis ẽtnere ⁊ q: eoꝝ nutriᵐ mul-
tũ adherẽs durat in mẽbris lõgius. Et subdit Hal. q̃nq̃ȝ re
ficiunt̃ ouis sorbilib⁹ ⁊ medulla cucumeris ⁊ citruli: ⁊ la-
ctucaꝝ radicib⁹ ⁊ intybe ⁊ silib⁹. dabis quoq̃ȝ illi granata
optia ꝑsica nabateria bñ matura. poma quoq̃ȝ silr. ⁊ sulu-
bas recẽtes. subdit tñ. ꝙ nõ oꝫ hos fruct⁹ multiplicare.s. vt
nõ ꝑducãt ad putredinẽ. ⁊ ꝙ fic⁹ ⁊ vue.s. recẽtes laudabiles
sunt si porrigat̃ eaꝝ q̃ opꝫ q̃titas:q:.s. ꝑua. Et Guil. dixit.
ꝙ in ꝑma specie nutrientia vberius ministrare oportet.
In scda spẽ. ℭ In 2ᵃ aũt spẽi regimie dixit Al. in hac siue in ꝑn⁹ siue in
vltio visa fuerit vrina oleaginea aut in ei⁹ supficie sicut tella
vnctuosa aut frusta carnis pilis silia aut aliqd sile furfuri.
in ei⁹ regimine est festinãdũ:⁊ iõ cũ ad terminũ ſm quẽ eaꝫ
incurabilẽ eẽ diximus nõdũ ꝑuenerit laborãs eo regimine
indiget q̃ ⁊ ꝑdicti: oꝫ tñ vt sup eũ fiat assiduatio ⁊ ꝑscruta-
tio ⁊ frequẽtatio remedioꝝ ⁊ ꝑueniat̃ in eo ad vltimũ. Et
Hal. dixit vtere regimie infridãte ⁊ hũectãte. ⁊ qd añ dixit.
⁊ refice eos pullis ⁊ piscib⁹ bonis ⁊ alijs cib.s digõni faciẽ
tib⁹. ℭ Dixit Guil. medicinalia resumẽtia vberi⁹ ministra-
re oꝫ quocũq̃ȝ mõ pareñt̃ ⁊ dixit. sint ɔtẽti lactucis portu-
lacis scariolis prunis cerasis ⁊ farina ordei vel auene ⁊ in
hac erravit cũ lacte amigda. Et aliq accipiũt ordeũ mũdũ
vel farinã eius vel farinã tritici ⁊ faciũt cibariũ ex ea cũ la-
cte amigdalaꝝ dulciũ ⁊ lacte seminũ cõlum frigidoꝝ ⁊ zuc
caro ⁊ aliqñ addũt lac seminis papaueris albi. Et post⁹ di-
xit Giliber. fit ptisana.i. aq̃ ordei. vel lac q̃tuor seminũ cõiũ
frigidoꝝ. Et aqua ordei decocta cũ cancris fluuialibus est
eis optimus cibus ⁊ sic fit. Elige cãcros fluuiales recẽtes ⁊
abscinde dentes eoꝝ ⁊ euelle ipsoꝝ cortices ⁊ extrema ⁊
ablue cũ aqua frigida sale ⁊ cinere tribus vicibus ⁊ supra
dõec remoueat̃ grauitas odoris eoꝝ: deiñ ablue: iteꝝ cũ alia
aq̃ frã sola ⁊ ɔtere eos quoq̃ȝ cũ aq̃ or. excorticati ⁊ fit pot⁹
ei⁹ li.s. ℭ Et Aui. dix̃. cura pᵃ grad⁹ ⁊ 2ᵃ.s. vsq̃ȝ ad possibili
tatẽ sanatiõis eadẽ existit: nisi q: diuersificat̃ ſꝫ pl⁹ ⁊ mĩn⁹.
In tertia spẽ. ℭ De sinis aũt scdẽ spẽi ⁊ tertie spẽi regimine dixit Al. nõ
est in eis laborandũ vt ad sanitatẽ ꝑueniãt: sed vt quo mõ
sustẽtent̃ qd fit ex nutrientibus que.s. digesta velociter pene
trãt ⁊ bonis odoribus. Caro itaq̃ȝ pullina sumẽda est ⁊ in
ꝑua frusta incidẽda ⁊ succus ab ea paucũ hñs salis exhen-
dus est.s. ꝑ sublimationẽ eius aut assationẽ ei⁹ ⁊ post mul-
tã cõpressionẽ aut vehementẽ elixationẽ aut fiat h ex carne
rubea eã q̃ in collo eius reperit̃: deinde huic succo paꝝ de
succo pomoꝝ ⁊ citonioꝝ ⁊ paꝝ vini admisceant̃ aut tortel
le bñ trite ⁊ sic bibat̃ aut sorbeat̃ ⁊ olfaciat cibos odores
hñtes delectabiles sicut est cibus q fit de carne ceꝑis ⁊ pul-
monis minutim incisa:⁊ postea in frixorio cũ ouis ⁊ aceto
⁊ croco cocta. pulli quoq̃ȝ assandi sunt:⁊ corã sua facie scin
dendi ex quoꝝ pectore carnẽ masticãdo succũ solũ traijciãt
si nimiũ debiles fuerint. Si aũt qs aliquãtulũ fortior fue-
rit ex carne illa insula fiant cũ tortellis ⁊ vino pauco cina
momo ⁊ succo coriandri ⁊ traijciant̃. Et Hal. d. In hac cu
stodiatur virtus vt supsit aliquo tpe ⁊ cibet̃ pulloꝝ carni-
bus ⁊ fasianoꝝ ⁊ perdicũ in qbus ꝓiecta sint citonioꝝ fru
sta aut pomoꝝ sicroꝝ ⁊ paꝝ vini ⁊ cinamomi frusta ⁊ xioo
lis crudi fiatq̃ȝ illis aqua carniũ eduli subtilis aut aq̃ pullo
rum cũ succo pomoꝝ aut citonioꝝ:⁊ ꝓijciat̃ sup ea aliqd
biscocti:⁊ subdit. nõ ꝓhibeas eũ ab illis que appetit.s. si nõ
fuerint eis multũ nociua. De odoribus aũt bonis recipien
dis dixit Isaac: de aromatibus sunt flores ⁊ frondes con-
fortatiui ⁊ refrigeratiui sicut rose viole ⁊ eis similia.
ℭ Dixit Gal. 7. tera. Siccitati si nõ valde multa calitas fue Regimẽ diuersifi-cari oꝫ ſꝫ diuũ siccitatis sꝫ p a calitate vel eã.
rit cõiuncta primã eductionẽ.i. dietã custodiamus:nõ aũt
augẽtes vini virtutẽ aut multitudinẽ mellis.s. ⁊ silium: sed
mutãtes vt mel qdeꝫ nequaq̃ȝ gustent. vinũ quoq̃ȝ vet⁹ mi-
nime offerat̃: ⁊ multo amplius si amplior fuerit caliditas
vinũ aquosius dabim⁹ ⁊ ita dabimus hũs friditatẽ vt fon
tana aq̃ in medio ẽe. Et ex his ṽbis Gal. cõprehẽdere po-
tes curã eius in q̃ siccitas ꝑdominat̃ calitati siue modicum
siue multũ: qm̃ addẽda sunt multũ hũectãtia supra infridã
tia sicut Gal. volunt eẽ fieri supdominante calitate siccitati.
ℭ Et rursus scias. ꝙ regimen ethice diuersificat̃ ſm diuer Diuersifi-cat̃ et re-gimẽ diuersi-tate mẽ-broꝝ a q-bus habꝫ initium.
sitatẽ particularũ a qbus ipsa hꝫ initiũ. Dixit.n. Gal. eodẽ
7°. Sciendũ est tibi hoc pre oibus vt cũ fortiter alterata
fuerit ſm vtrasq̃ȝ q̃litates.s. caliditatẽ ⁊ siccitatẽ aliq̃ par-
ticula corporis perit eius opus vniuersum ⁊ nõ facile est
eã que sic disposita est particulã redire in id qd ſm naturã
supple ⁊ multomagis si alteratũ fuerit totũ corpus ſm il-
las q̃litates. Cum aũt altera sola q̃litas amplius subaltera
ta fuerit altera ṽo fuerit moderata possibile erit sanare ita
dispositũ hoiem ⁊ maxie si moderata fuerit siccitas. Et di-
xit Gal. si initiũ habuerit a mẽbris nutritiuis vt stomaco
⁊ epate rõnabile est his diligẽtiori indigere dieta ⁊ maxie
q̃tũ ad ciboꝝ ⁊ potuũ digestibilitatẽ ꝓpter imbecillẽ esse
qd circa digẽnes. supple. ⁊ silr ingeniandũ est ⁊ procurare
de salute alioꝝ membroꝝ a quibus ethica habuit initium.
ℭ Et iterũ scias ethice regimẽ diuersificari ſm diuersitatẽ Diuersifi-cat̃ et re-gimẽ ſm diuersita-tẽ ɔsuetu-dinis pa-tientum.
cõsuetudinis patientiũ in dietãdo. nã alia ⁊ nõ vna species
diete in oibus in cõsuetudine est. nã hic qdem semel alius
vero bis in die cibari solitus est ⁊ bis qdeꝫ citius: alius ṽo
ad vesperã accipere cibationẽ cõsuetudo est. Et vtiq̃ȝ come
dunt̃ ab his quidẽ pisces ⁊ sunt plin vel vlter qui ex ma-
rinis: alius ṽo olera ⁊ silr que ex ortis: alius: ṽo fruges: ab
alius ṽo legumina: alijs ṽo extremitates arboꝝ: ab alius ve
ro carnes quadrupedũ aialiũ alius ṽo volatiliũ. Et horũ
alius quidẽ gallinarũ ⁊ galloꝝ: ⁊ alij vtiq̃ȝ ⁊ caseo ⁊ lacte
vtunt̃ quidã plurimo capraꝝ vel bouꝫ. quidã ṽo ⁊ alioꝝ
quorũdaꝫ. Et bibũt alij quidẽ calidũ alij ṽo frigidũ ⁊ vinũ
vel multũ vel modicũ vel nequaq̃ȝ: q: solũ aquã vel since-
rã. Et tale: q: dulce vel austerũ: vel tale q: vinosũ vel aquo
sũ. ad h aũt reducere vnũquodq̃ȝ ad que assuetus est opꝫ.
Et dicendũ ꝙ nõ solũ in resumptiua dieta: sed in ea que ſm
egritudines q̃ȝ multã particulã in mãe electione accipe est
ex assuetudinibus. nã ratio qdeꝫ.i. can. gñalis totius gñis
dieta annũciatiua est.i. vt si morbus sit frigidus dieta fit ex
calidis ⁊ ecõtra. Materiã aũt ciborioꝝ ⁊ potuũ ex qbus di
betur dietatus aut ex q̃litatibus ⁊ potibus ex alijs que di-
ximus.s. ex rebus nãlibus:⁊ nõ nãlibus ⁊ maxie ex virtu-
te digestiua:⁊ nõ minus ex cõsuetudinibus sumẽdũ est. Et
subdit. in dietãdo supinspicere oꝫ:⁊ naturarũ ꝓprietates ⁊
occultas vel specificas inter cibũ ⁊ cibãdũ. Vidi.n. quosdã
si per noctẽ qdcũq̃ȝ vigilãtiũ opus gerere coacti fuerint nõ
vltra dormire potẽtes. In illis ergo nõ oꝫ cõsiliari nocte hã
bere ne ꝓp hoc in vigilias trãseant. nã hi multũ leduntꝰ. fie-
cãt.n. totius corpis hũidũ vigilie. ⁊ ꝓpea sunt nociuissime
his q ex siccitate egrotãt. Quidã aũt si gustauerint ptisanã
mox nauseã patiunt̃. qbusdã ãt ptisana facile acuit̃.i. i ace-
tositatẽ cõuertit̃. Et ꝙ qdaꝫ bouinas carnes digerũt facile
nomẽ diuulgatũ est. ꝙ alij ad alis disponant̃ pot⁹ ⁊ dicas

bene ⁊ male. Et dixit nó solũ ex his: sed ex horis anni ⁊ regióibus. sup. ⁊ ex aliis pticularibus copia mãe dietaꝝ fit.

D' uerificat maxie dieta fm statũ virtutis.

¶ Maxime aũt variat dieta in ethicis fm statũ virtutis in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ fm hũc modũ Aui. magis pceſſit dicés si ṽtus debilitat'. s. manifeste nó est malũ vt cibet' iure facto ex carnib⁹ edi aut ãnualis agni: ⁊ fortaſſe est neceſſariũ vt cibet' ex carnibus faſianoꝝ ⁊ pdicũ ⁊ pullis: aut ex carne edi: ⁊ qñ plongat' cũ ea debilitas ad sincopim est neċe vt cibet' aqua carnis. Cõceſſit aũt Aui. carné vaccinã. s. lactentis vitule: ⁊ pſertim si erit illic fortitudo digóniſ. Alex. quoqꝫ cóceſſit testiculos galloꝝ. sunt. n. optimi ⁊ faciunt alia cibaria digerere ⁊ bñ assimulari. ¶ Dixit Isaac. opꝫ arbitrari qlr corpa coꝝ humectẽt ⁊ excitemus virtutes coꝝ cũ cibis q sunt facilis digóniſ ⁊ multũ nutribiles: qꝛ corpoꝝ coꝝ lꝫ sanguis sit laudabilis modicus tñ est. Et silr pp sanguis ⁊ spũs paucitatem mébra minuunt' q̃ sunt totius sanguis fundaméta: ⁊ pp spũs puitaté aialis ⁊ vitalis deficit nalis calor: vñ neceſſe est vt festinemus ad restaurandũ coꝝ corpa in ṽtute ⁊ nutri⁹ cibis ⁊ potibus q sunt faciles ⁊ subito ⁊ multũ nutribiles: sicut vinũ albũ grossũ ⁊ rubeũ grossum. sicut Ypo. in afo. ait. facilius est repleri potu q̃ꝫ cibo. Sed tñ put opꝫ. ⁊ q̃ꝫtum opꝫ dandũ est: vt. s. nó purũ neqꝫ in ieiuno vt nó pstet mébris ⁊ pcipue stó calorē ⁊ siccitaté. Sed ⁊ neqꝫ oꝫ accipi multũ neqꝫ subito ⁊ velociter vt intrãs velociter exeat ⁊ nó nutriat mébra: sed ⁊ neqꝫ multũ grossũ ne morãs in angustis locis opilõnes gñet. Cibũqꝫ accipiat mediocré qui qdé grossitieꝫ hẽat vt pmanẽs in mébris nutriat ⁊ cófert sicut lac ⁊ ptisana ⁊ panis lotus ⁊ silia.

De vino qñ e conceſſibile.

¶ Al. quoqꝫ ⁊ Aui. silr ꝯcedunt vinũ qñ ṽtus est debilis. Et Aui. dixit. sit paꝝ vini subtilis pmixtũ cũ aqua multa. Gal. quoqꝫ. 7. tera. dixit. h solo potu. s. vino vtendũ esse ab oibus his qui renutricatióe indigét corporibus sine febriẽdo. Et vt vinũ vtile cópzehédamus sub regula in gñe sit vinũ aquosum: ⁊ aquosũ vinũ nomino: qd̃ est albũ: ⁊ purũ ⁊ luciferũ ⁊ pauciferu. i. qd̃ cũ miscet' aq̃ paucissimũ fert. hoc. n. tale vinũ est imbecillissimũ ⁊ aquosissimũ sicut qd̃ sustinet plime aque mixtioné vehemétissimũ est ⁊ fortissimũ. Et tale noiauit Ypo. viscosum. ⁊ hoc opꝫ custodiri ne sit pcutiens imbecilles virtutes. ⁊ cóndera etaté vini. nã nouũ qdem. i. multũ aquosius ⁊ ibecillius est quodãmodo q̃ꝫ vt vinũ decet. s. esse in cura huius sicce discratie. Et cũ hoc est difficilius digestibile ⁊ magis super stitaté hñs. Senius vero vinũ vinosius est ⁊ fortius q̃ꝫ cógruat in hoc casu. sup. ergo mediũ etate est conueniens.

De aq̃ frigida quãdo cóceditur debeat in potu.

¶ De potu aũt aque frigide in ethicis: dixit Gal. in lib. de tabe. opꝫ ethicas extimare hr̃e tpa spãliter in exhibitione aque fride. nã ifortunatio exhibitióis aq̃ fride. s. cũ nó dat' in cóueniéti tpe in magnã sit lesionẽ ⁊ iõ dixit ipse cósulo pmũ. i. in pn° vel in pma spé dare aquã frigidã. ipericulosũ. n. est hoc tpe. ṽtute ente robusta rursus ⁊ sanguine copioso in corpe cótento. tardãtes aũt. i. plongati in ethica vt puenićtes ad scḋam spém ibecilles hñt ṽtutibus ⁊ modicũ hñt sanguiné: vñ nocent' ab ea vt multũ lesióe duplici. vna quidé pp pcuti ⁊ infridari quasdã pticulas potu aq̃ fride. altera ṽo postea dantes aquã frigidã ipsis nó tenentes qd̃ cómẽsuratũ infridat nó solũ aliquã quãdã pticulã sꝫ ⁊ ipsam pn[m] gñoms hñteꝫ febris. s. cor. Si aũt ⁊ cor plñ infrigidet' si qdé adhuc custodierit innatũ humidũ: siue vt alia lr̃a dicit innatũ calm casus fiet ṽtutis. Si aũt iã siccius existat senectuti tradet' talis dispó. Et dixit. 10. tera. Ethici repentinã aquã frigidã. i. subito in vna exhibitione in multa q̃ñtitate datã non ferũt qn ledant'. In pn° tñ corpibus nódũ siccis effectis sufficiéter impiculosius est vti aqua frida ampliori. Et Al. loqués in pria spé ait ex aq̃ frida paulatiꝫ in potu sumat. Et Hal. dixit. nó arceas illũ aq̃ frida. ¶ Dixit. quoqꝫ Isaac. cũ ethica fuerit p se morbus ⁊ simplex ⁊ corpa patientiũ sunt absqꝫ vlla putredis mã optimũ est vt demus illis cibaria ifridãtia nãliter ⁊ eaqꝫ artificiose fridiora faciemus sic ptisana lactuca panis lotus cucumeres pa lessini ⁊ silia. Et aquã demus fridã put oꝫ vt max' si ṽtus coꝝ nó fuerit ibecillis ⁊ digó appeat in vrina. Qꝛ si ethica pp aliũ morbũ fuerit acutũ vel diuturnũ pꝛhibemus aquã fridã ⁊ reliq̃ infridãtia put melius possimus max' si nullũ signũ digónis i vrina appeat ⁊ corpa nó sint pura a mã generãte putrediné. Et cã hui⁹ duob⁹ modis est. vno qꝛ corpora egritudiné olim patiétia sunt defecta ⁊ calor coꝝ debilis est ⁊ puus. Aqua ṽo ⁊ reliq̃ frida sũt pcussiua mébrorũ ⁊ nãleꝫ extinguũt caloré. Qꝛ si corpa coꝝ fuerint imũda pp aliq̃s apatũ aut crudoꝝ humoꝝ reliquias aq̃ frida ⁊ cetera frida indurãt ⁊ ingrossant eas vt nequeant digeri. Et subdit. loqués de 2ª spé ethice. pꝛohibebimus patiétes ab aq̃ frida nisi apa affuerit calidissimũ: ⁊ tũc ét modicũ dabimus ex ea: qꝛ calor apatis friditaté aq̃ ad se trahet ⁊ pꝛhibet eã ne vadat ad cor ⁊ noceat calitati nãli. Qd̃ si apa non fuerit calidũ abstinebimus eos ab aq̃ frida. Inqt. n. Gal. aqua frida in ethica q̃ est pp aliũ morbũ est pessima pcipue si morbus fuerit diuturnus: qꝛ morbus q est cã ethice neċe est aut vt sit calidus sicut frenesis aut diuturnus sicut putrida febris erratica aut cómixta ⁊ silia. Et si morb⁹ fuerit acutus morãs puo tpe pcutit spalé mébroꝝ humiditaté ⁊ deficcat eã ⁊ dissoluit ṽtuté mébroꝝ: vñ calor cordis sit defect⁹ ⁊ nequit aq̃ repugnare. sit g̃ friditas aque cã nãlem extinguẽdi caloré. Si aũt morb⁹ fuerit diuturnus ⁊ cósumauerit sanguinem mébroꝝ ⁊ denudauit ea a carne: vñ mébris infriditatis deficit calor nãlis ⁊ ncẽio calor cordis sit defectus ⁊ neqt fride aq̃ repugnare: ⁊ max' si fuerit in venis ⁊ arterijs mã ad putrediné pata: qꝛ humiditas aq̃ illã auget mãm vt nequeat digeri: pcipue si in vrina nullũ coctionis signũ appeat. Palã ergo itelleximus dixit Ysaac. q nec debeat dari in ethica aq̃ frida nisi cũ ipsa p se morb⁹ fuerit si ṽtus coꝝ fuerit custodita. Qd̃ si ṽtus fuerit debilis caueãt aquã fridam.

Nõ e dã. de ethicis aq̃ frida.

¶ Dixit Aui. aqua frida que nó est vehementis frigoris nó est malũ si in potu det' eis si non fuerit pꝛhibens. Et illud pꝛhibés est aut apa sub hypocũdrijs. s. in nutritiuis: aut ét in toto corpe chimi putridi ⁊ chimi crudi q oés digóne indigét ⁊ nó appet signũ digónis. q si appuerit si timor erit morbi ⁊ silr si fuerit ethica pmutata ex sirsen aut brisen. nã in hoc melius est vt interdicat' eis potus aque fride q̃ꝫ cũ alijs. Ethica ṽo cũ supuenit egritudinibus destruétibus virtuté ⁊ mollificãtibus eã rarefaciétib⁹ ossa ⁊ carné supuenit debilitati. Cũ ergo supuenit ei sup debilitaté potus aq̃ fride nó morat' qn cadat in genus ethice senectutis. Et subdit Auic. vltimi frigoris aq̃ plm nocet eis in oi dispóne ⁊ corrũpit innatũ caloré mébroꝝ coꝝ radicaliũ ⁊ fortaſſe festinat aut pmutat eos ad gen⁹ aliud ethice.

De lacte qd sit melius.

¶ De exhibitione aut lactis. Dixit Gal. 7. terap. humanũ lac vt vtiqꝫ cognitũ optimũ est: qꝛ ṽo nó sustinẽt multi lac mulieris sibi offerri dandũ est asininũ lac. hoc aũt omnius alioꝝ supra muliebre melius est in hmói dispóne subtilissimũ. n. est ⁊ minime caseat' ⁊ cito pertrãsit vbiqꝫ ad oia corporis mébra. Indiget auté ista dispó ambobus. s. vt nó casectur: qm̃ cũ caseat' in ventre oés ledit ⁊ sanos ⁊ egros: ⁊ vt pertrãseat cito: qꝛ cita eget patiens nutricatione: ⁊ qm̃ preclusi sunt eius trãsitus. hoc ergo lac dandũ est ipsũ solum: qm̃ nó caseat' vl' mel tepidũ purũ. s. vel zuccarũ supermiscere ei ne caseet'. pꝛhibent. n. mel ⁊ zuccarũ a caseatione lac: zuccarũ tñ melius est. Dixit Al. nunq̃ꝫ in caseitate lac mutabit' si ei paꝝ zuccari tribuat'. Gal ét a caseitate pꝛhibꝫ lac: sꝫ qꝛ nimis exiccatiuũ est: iõ supmiscere ipꝫ lacti pꝛhibẽdũ est: lꝫ. G. comestibile lac ꝯcedat tanq̃ꝫ minus exiccatiuũ alijs. Dñt qdã in declõne lac mulieris melius esti alijs ṽo tpibus si itédimus plus ṽtutis cófortationé adhuc asininũ meli⁹ est: qꝛ magis alterat cũ sit fridi⁹ ⁊ hũidius muliebri. ¶ Post asininũ ṽo est lac capraꝝ vt dixit Al. Et Aue. dixit

cibus q est melioꝛ eis est lac: ⁊ melius lac est lac mulieris ⁊
post ipsuꝫ lac asine: ⁊ post ipsuꝫ lac capre. Et Aui. dixit. nō
est post lac mulieris sicut lac asine ⁊ postea lac capraꝝ. nā lac
⁊ ꝓprie asine eradicat ethicā si fuerit ei eradicatoꝛ. i. si posse
sit eā eradicari: ⁊ nō est electio supra ipsum lac nisi ꝓhibeat
putredo accñs. i. iam pñs: ⁊ expectatio niãe apprehēse. i. ci
bi sumpti. alis. meᵐˢ cōprehēse. i. sumpte in potu. nā ꝓximū
est vt sit lac asine cū hūectatione infrigidās ⁊ sic curās ethi
cam. nā quidā faciūt infrigidationē lactis vacini de quo ex/
tractū est butiruꝫ ⁊ ipsum qdē lac vaccinū de quo extractū
est butirū est in bonitate post lac capraꝝ. Uerū dixit. A. ip/
suꝫ est pᷓmi nutrimēti dixit Isaac: qꝛ cū lac ceteris cibis fa
cilius oia mēbra corpis nutriat: iō ethicis ⁊ ptisicis erit fa
cilius ⁊ melius oibus ⁊ nutribilius ⁊ maxie eis q aliū ne/
queūt sumere cibū. Et melius oibus est muliebre: maxie si
puellā nutriat: postea asininū. Sꝫ tñ qꝛ qdā odiūt vtrūqꝫ ⁊
est eis abhoiabile dari opꝫ caprinū. est. n. mediocre iter sub/
tile ⁊ grossum. Dixit Aui. opꝫ vt caueat spissum lac. i. gros/
sum: qꝛ difficilius digerit q̄ꝫ fluidū ⁊ nō sic ad oia corporis
mēbra ptrāsit: vel caueat spissum lac. i. coagulatū: vel. i. ca/
ueat ne inspisset ⁊ caseet. Dixit Hal. cuꝫ nō fuerit febris. s.
putrida si icōmodū erit lac sugere mulieris a mamillis aut
lac asine sumere cū mulget. ¶ Si autē sit caloꝛ ⁊ febris. s.
putrida patiēti oino lac nō ꝓpinet. dixit. n. Auic. lac cōue/
nit ei qui nō hꝫ febrē periodicā neqꝫ niām neqꝫ humorē pre
paratū ad putrefactionē. Dixit Guil. Omne lac in ethica ⁊
omni egritudine reqrit stōm mūdū ab omni malitia: qꝛ val
de conuertit ad omne qd inuenit siue bonū fuerit qd inue/
nit siue malū: ⁊ ꝓpter hoc dubiū est dare lac ethicis ⁊ aliis
specialiter absqꝫ zuccaro: ⁊ cum non sugitur proprio oꝛe.
¶ Dixit Hal. 7. tera. vt aūt lac sit tale quale opꝫ cibos ani/
mali ꝓpinandū est aptos ⁊ exercitiis exercitāduꝫ modera/
tis: ⁊ si quem lactat pullū auferendū ne. s. per pulli suctio/
nem lac indigestū hēat patiens ⁊ aial in etate dꝫ esse robu/
stum: scilicet iuuenile ⁊ studēdū est vt bene digerat cibaria.
Asina q̃/lis oꝫ eẽ. ¶ Dixit Ser. sit asina flaua iuuenis ꝓpinqua partui. s. per
duos vel tres meses. Et sit eius lac lene tpate substātie do/
nec qñ distillat super vnguē aut speculū nō expandat vsqꝫ
ad latera ⁊ nutriat asina herbis fridis ⁊ hūidis ⁊ ex aqua
dulci bona potetur. lac. n. qd generat ex hmōi asina cōfert
iuuamentū magnū. Dixit Isaac. opꝫ ponere caprā in puro
loco ⁊ nutrire eam cū bono oꝛdeo ⁊ herbis cōueniētibus
vt endiuia lactuca coriandro frōdibus celsi ⁊ silibus. ¶ Di
De q̃ntitate lactis exhibēda. xit Hal. vbi supra pᷓma die de lacte pugilus dādus est: ⁊ nō
plus: deinde adde lactis quātitatē medio pugilo: ⁊ deinde
alio dimidio: ⁊ sic paulatim addēdo ꝓcedes vsqꝫ ad mensu
ram cōmoderatā. Dixit Auer. 7. colliget: lac in ieiuno dare
debemus in ea q̄ꝫtitate qua digeri possit ⁊ cōuenit sibi stu/
dere vt bñ ipsum digerat: eo q in stō defecto caseari cōsue/
uit. quare incipe debemus a modico dando ei pᷓmo. ℥. i. ⁊ sic
Lac vaccinuꝫ nutribilius aliis. addēdo donec perueniat ad mediū rotulū. i. libram. Dixit
Isaac. Si videmus corpus multa nutricatione carere dabi
mus lac vaccinū plus in die. butiro ablato: qꝛ nutribilius
est aliis ⁊ pᷓma vice dabimus. ℥. ii. ⁊ sic ascendemus vsqꝫ ad
q̄tuoꝛ. Serap. vō dixit. si caliditas ethice est diminuta ⁊ coꝛ/
pus est mundū ex mā parata ad putrefactionē dabimus ei
lac vaccinū mūdū a butiro ⁊ vnctuositate ⁊ damus ex ipso
quātitatē. ℥. x. ⁊ addimus ex ipso gradatim vsqꝫ ad. ℥. 30. ⁊
si adiuuat virtus ⁊ digō ⁊ das sup hanc q̄ꝫtitateꝫ nō erras.
Et Aui. dixit. melius est vt incipias a pondere. ℥. x. vsqꝫ ad
30. ⁊ tibi cōuenit vt addas in potiōe pᷓma. s. supra. ℥. x. ⁊ in po/
strema. s. supra. ℥. 30. si fuerit virtus potēs supra digōneꝫ. ⁊
melius qdem est vt a mamillis siue vberibus sugat. Qꝛ si
abhoiabile fuerit aut impossibile ꝓp imbecillitatē: tūc ilico
cū mulctū fuerit sumendū est ꝓter vaccinū de quo ꝓus ex/
trahendū est butirū. ¶ De quātitate aūt discreta sumendi
lac. d. G. vbi supra si delectent patiētes de lacte post. scdm
balneū etiā dabimus eis. supplent qdā ⁊ si iterū delectent
dabimus ⁊ 3°. Si aūt non delectent nō dabimus nisi semel
⁊ loco eius scda vice dabimus ptisanā cōuenienter decoctā
vel condrū: ⁊ nos loco cōdri damus genus farris qd habe
mus apud nos cōsilr ptisana cōstructū. Et Al. etiaꝫ micas
panis cū lacte ad comedendū ꝓbet. s. in eo īfusas. ¶ Quo
aūt mo. hi tpe dandū sit Hal. ibidē dixit Cronica existe iam
febre lac dandū esse. Et Alm. dixit. cū laborās hac egritu/
dine corpus habuerit siccū ⁊ fortiter macrū lac esse dandū.
Et sic hi vident velle lac dandū in processu esse: ⁊ nō in pn°
siue in pᷓma spē. Et Isaac. ⁊ Constātinus dixerūt vsr vinuꝫ
perdices ⁊ lac danda nō esse nisi certissime sciamus: q ethi
ca sit extincta ⁊ sic solū in conualescentia. Ser. vō dixit. q cu
ratio ethice est in pᷓmis cū acceptione lactis. Et Aui. dixit.
q lac iuuatiuū est a pn° ethice vsqꝫ ad finē eius ꝓp que di/
xerunt qdā. q in casu in quo corpus sit mundū ⁊ stōus silr
a malitia ⁊ mā putrida vel disposita putrefactiōi. lac omni
tpe conuenit. verūtñ melius cōuenit in ꝓcessu qñ iam ethic/
catio appet manifeste. Sed qꝛ in pn° non sic appet manife/
sta cōsumptio. Ideo Hal. ⁊ plres auctores nō fuerūt sollici/
ti de exhibitiōe lactis in pn°: sed cronica iā facta egritudi/
ne: ⁊ maxie: qꝛ regimē infrigidatiuū ⁊ hūectatiuū lꝫ simul
omni tpe ethice cōueniat: in pn° tñ plus cōuenit infrigida/
tiuū q̄ꝫ humectatiuū. Et qꝛ reperiunt aliq ad infrigidādū
vtiliora q̄ꝫ lac vt ptisana: iō fuerunt cōtenti ea ⁊ dimiserūt
lac in pn°: maxie qꝛ in ptisana nō est suspitio de conuersione
eius ad putrefactionē sicut est in lacte. nec ēt est ptisana su/
specta vt augeat calorē sicut lac. lac. n. cōuertibile est ⁊ ali/
qñ calorē auget. Ideoqꝫ dixit Hal. attende ne cōuertat lac
in stō. Et Al. dixit. duo in lacte sunt obseruāda. s. ne caseet
⁊ ne cōuertat maxime ad fumosiuꝫ: qꝛ tūc auget calorē. Et
ꝓpea dixit Aui. Cum senseris putrefactionē accidentalē ex
lacte tūc solue cū facilitate. s. qd putridū. Et si timueris ca/
lefactionē tūc abstine ab eo aliquot diebus. s. quousqꝫ asse
curatio fiat de caliditate: deinde itera. Securioꝛ itaqꝫ via est
abstinere a lacte in pn°: ⁊ oi etiā tpe si stōus mūdus nō fue
rit: ⁊ silr ⁊ corpus a mā corrupta vel parata corruptioni.
Et qꝛ frequētius corpus nō est munduꝫ: iō multi auctores
nō exhibuerūt lac nisi febre extincta nō intelligētes de adu
bul ⁊ marasmone: qm in his tanq̄ꝫ in desparatis exhibēt lac
attendētes plus resumptioni vt nō cito deficiāt egri q̄ꝫ ex/
tinctioni vt sam fiāt. Et dicūt idē intelligendū esse de vino
⁊ perdice ⁊ oibus carnibus q securius est postponere ea
quousqꝫ caloꝛ febrilis sit extinctus: nisi virtus ꝓp defectio/
nē ea exegerit. ¶ Ut aūt effugiat erroꝛ ⁊ cognoscat vtruꝫ
lac sit dādū dꝫ medicus tēptatiue exhibē ipsuꝫ ⁊ ēt in q̄ꝫti/
tate parua: ⁊ postea cōsideret ⁊ si inuenerit post assumptū lac
pulsuꝫ fortiorē fieri sine additiōe in caloꝛe ⁊ siti ⁊ absqꝫ dis/
nia: sciat lac bñ digestū esse ⁊ ꝓfuisse: ⁊ cū eo ꝓsequēdū eē.
Si vō lac nō digerit: sꝫ corrūpit: dixit. G. cognosces p pul
suꝫ quē inuenies eē talē qlē in tribulatiōe stōi cōtingit. sit. n.
pulsus velut hñs angustiā in stō: ⁊ ꝓp itellectū hui⁹ pul/
sus attēde qd scripsit Hal. in fine libri de itroductorio pul/
sus. Dixit. n. ibi moꝛdicatiōes. s. stōi ⁊ vomitus ⁊ singultus
⁊ nausee ⁊ anxietates ⁊ dissolōnes spissant pulsuꝫ fortiter
puū ⁊ imbecillē opant ⁊ q̄dā moderate velociorē. ¶ Dixit
Signa corruptionis lactis. Al. siqs egrū a lactis corruptiōe custodire voluerit eius di
spōnē in caliditate cōtinue tāgēdo cōsideret: ⁊ silr aerē attra
hat attēdat ⁊ eius pulsuꝫ inspiciat ⁊ vrinā: atqꝫ ipsius sitis
q̄ꝫtitatē. Si. n. iuenerit h oia maioꝛa q̄ꝫ ꝓus cēnt anteq̄ꝫ lac
biberet ⁊ vehemēter augmētata foꝛe: ⁊ dixit. vehemēter au
gmētata vt sint supra augᵐ qd ex oi cibo ptingit tūc a lacte
erit abstinēdū: qm h queqꝫ sigᵃ. s. caloris accēsio anhelitus
maioꝛ ⁊ frequētioꝛ pulsus arctat⁹: vrina coloratioꝛ ⁊ acu/
tioꝛ: ⁊ sitis itētioꝛ sigᵃ sunt corruptiōis lactis. Dixit Isaac.
In exhibitiōe lactis dēmus esse sollicitī ne infirmi patiant
solonē ventris: q̄ si affuerit opꝫ calm lapidē vel calibem

bis vel ter in lacte extingui vt eius cõsumatur aquositas.

De balneo.

¶ De balneo aũt in ethica febre. dixit Gal. 10. tera. vniuersos eos q ethica egrotãt ꝛ magis ex eis quecũqꝫ iõ marasmatizãt tñ vt nõ alia aliq̃ febris cõplicet̃ eis vel cũ putrefactiõe humoꝝ vel cũ flõne balnea audacter. Si võ febris cũ putredine aut herisipilosa dispõ cũ ethica cõplicata fuerit abstinere oꝫ a balneo. Et Aui. dixit. s. balneare fieri nõ oꝫ vbi mã sit pparata putrefactiõi aut idigestus est cibus. Et Rogerius addidit nõ fiat balneũ q̃n est cũ reumate.

Balneũ ẽ duplex. vnũ cũ domib⁹ ꝛ a. liud i tina

¶ Est aũt balneũ duplex. vnũ qđ est cõstructũ ex tribus vel quatuor domib⁹ diuersaꝝ q̃litatũ: q̃m p⁹ oꝫ eẽ leuis friditatis aut tepida. 2ª oꝫ esse medie calitatis ita vt sit media iter pmã domũ ꝛ 3ᵃᵐ que oꝫ esse sufficiẽter calã in q̃ vas aq̃ calidã oꝫ esse ꝛ si q̃rtã hũerit domũ ꝛ tertiã q̃ oꝫ esse sensate calitatis in q̃ vas aq̃ fride positũ esse oꝫ: sm plm aũt triũ est domoꝝ ꝛ vas aq̃ fride in 3ª mãsione collocat̃ qđ sub actuali friditate seruat̃ per aq̃ fride frequentẽ inouatiõnẽ. Aliud balneũ est qđ fit in domo vel camera infirmi in tina siue in senicupio vel camera infirmi seu concha iponendo in vna aquã calam ꝛ in alia frigidã. Et cõparãs Al. iter dicta duo balnea dixit. nos. n. nequaq̃ʒ volumus ethicũ intrare balneũ. s. cũ illis domibus cõstructũ nisi cũ senicupiũ iuenire non possumus melior. n. eo est tina siue concha. Et iõ plẽs auctoꝝ de illo mẽtionẽ nõ fecerũt: sed solũ de tina.

Balneũ ethicis cõueniẽs est duplex. vnũ de aq̃ cala. aliũ de frida. ꝛ q̃ʒ duob⁹ modis fieri põt.

¶ Et vt vides balneũ ethicis cõueniẽs est duplex. Unũ de aq̃ cala. Aliud de frida. Et cõparãs Aui. inter ea dixit. Si nõ esset qđ phibeat tinã aq̃ fride nõ esset eligẽdũ supra illud. Uerũ qđ prohibet ab hac est debilitas corpoꝝ eoꝝ ꝛ ipsoꝝ extenuatio: q̃re pcutit aq̃ frida mẽbra eoꝝ que sunt minera virtutũ. Sed in pmis rebus ipsoꝝ. s. in pma spẽ fortasse sanat eos illud. s. balneũ aq̃ fride: q: nõduʒ sunt corpa debilitata nec extenuata. Et debilitatẽ corpis istoꝝ existentiũ in pma spẽ si quã acqreret ex balneo aq̃ fride sanat illud. s. balneũ calm de quo pus locutus fuerat ꝛ nocu^m qđ facit balneuʒ aque fride cũ fridatione eius in cõplone est pole vt curet̃.

¶ Et rursus balneũ siue aq̃ cale siue fride duobus modis fieri põt. Uno mõ p infusionẽ siue submersionẽ in aq̃. Alio mõ per solã aspsionẽ. Et balneũ qdẽ aque cale sm oẽs auctores per submersionẽ i aq̃ melius est q̃ʒ per aspsionẽ. Et silr balneũ aque fride p submersionẽ melius est nisi balneũ aq̃ fride succedat balneo aque cale: tũc. n. dixit Aui. si pole est vt submergat̃ post tinaʒ calam in aq̃ frida subito absqꝫ gradatione est magis vltimũ ex pte cure: eo q magis infrigidat ꝛ hũectat: sʒ est magis vltimũ ex pte timoris: q: magis penetrat: ꝛ sic magis pcutit mẽbra radicalia. Et effusio aque fride cũ facilitate post tinã calam est cõtra: q: est minoris timoris q̃ʒ submersione in aq̃ frigida: sed est minoris iuua^ti ꝛ nõ est malũ gradari in eo. s. incipe ab effusione ꝛ deuenire ad submersionẽ in aq̃ frida: vl' gradari in eo. s. incipere a remissiori gradu aque fride ꝛ tendere intẽdendo friditatẽ eius.

¶ Et dixit Aui. in vsu tine melius est: vt fiat inceptio in ea cũ aqua que ẽ cala ad terminũ. i. debite ꝛ fiat gradatio ad aquã frigidã ꝛ tẽperate frigidã tolerabilẽ. hec. n. gradatio facit corpus susceptibile aq̃ frigide cũ lesio. nõ fiat nisi per aduentũ ꝯriĩ in cõplone subito ꝛ interim corpus acqrit ex aqua cala sifitudinẽ teneritatis. i. hũiditatis ꝛ tolerat frigidã. Quidã tñ cõcedũt solũ tinã calam nõ facientes sequi frigidã: cõtra quos Gal. ait. Quicũqꝫ febrici tantũ ethice ad balneũ venerit nisi frigida aq̃ infundat̃ nõ inde aliqđ pficuũ habebit: nõ. n. eis sufficit calefacere ꝛ intingere solũ in balneũ calidũ. nã sic faciẽdo escaʒ daremus ꝛ aug^m febri. nã in calis ꝛ siccis dispõnibus vt ethicis effusio in aqua nõ est piculosa: sed calefactio est noxia: ꝛ iõ post balneũ calidũ melius intingẽtes aqua frida extinguere calorẽ neqꝫ phibendũ est eis balneũ aque fride q̃uis possit aliqs dicere. q nocear: cũ in ꝯrũ ducat̃ per infusionẽ aque frigide: q: nõ est possibile alr sanare ethicos ꝛ marie tabidos in fallaciori via ꝛ necẽ est extimo qd efficiẽtes q̃ʒ periclitari egrũ ꝛ maxime: q: nocumentũ qđ est ex tali balneo nõ est oino fallax: sed est adiuuabile: ꝛ lʒ sanare ipsũʒ calefaciẽtes postea.

Balneũ duplex ex aq̃. s. sim plici: ꝛ ex decoctiõe aut pmixtiõe aliorum ꝛc.

¶ Et balneũ quidẽ aque calide dupl'r fieri põt: aut. n. ex simplici fit aqua cala aut ex aqua cala decoctionis reꝝ infrigidantiũ ꝛ humectantiũ. Et cõparans inter ista Aui. dixit. Melior est tina que est cũ vtutibus oleꝝ ꝛ herbarũ infrigidantiũ ꝛ humectantiũ. Dixit Sera. decocta sint in ea folia cucurbite ꝛ ordeũ nõ excorticatũ ꝛ viole ꝛ nenufar ꝛ alia silia. Et silr dixit Hal. Et Alm. docuit q̃n virtus est debilis nõ tolerans aspersionẽ lactis sup caput ꝛ corpus suuʒ vt pmisceat̃ lac cũ aqua balnei. Et Rogerius docuit decoquere in aq̃ balnei pedes ꝛ capita arietũ ꝛ auenam excorticatã: ꝛ de auena erravit vt supra patuit: sed loco eius oꝫ poni ordeũ. Et Platearius imiscuit albumina ꝛ vitellos ouoꝝ cõquassata. Dixit Hal. aq̃ conche sit tepida suauis. ꝛ Ysaac dixit. calor aque sit sicut calor lactis cuʒ ab vberibus emulsuʒ est. Et Gal. dixit. nõ sit cala summe neqꝫ frigida sed eucrata.

Calor aque balnei q̃ gradu oꝫ esse.

¶ Dixit Aui. tina melior est illa que est tepida in qua nõ est calitas multa: ꝛ nõ sit ita cala vt rarificet nedũ sudare faciat. Ingressio aũt balnei nõ ꝯcedit̃ nisi fuerit ita ne sudare faciat neqꝫ igniat neqꝫ alteret anhelitũ ꝛ sit calidũ aque eius minus calo aeris sui: sed sit caliditas aque eius ita vt delectet: ꝛ nõ ledat neqꝫ faciat sudare: calidior võ si fuerit nocebit resoluẽdo ꝛ cõsumendo. imo dixit Aui. nõ lʒ vt tine sit vapor cal's aut retẽtus per coopturã. Et marie q̃n patiẽs in tina fuerit. Dixit Gilius nõ cooperiat̃ vas balnei pãnis aut aliis rebus. nã per talẽ cooptura fieret anhelitus spissior ꝛ velocior ꝛ febris augmẽtaret̃. Quod aũt dixit Auic. euaporatio cũ sudore ꝛ balneo. putant qdaʒ textũ esse corruptũ nec veritatẽ hʒ vt sonat l'ra: sed exponunt qdã euaporatio cũ sudore. i. q sudori appropinquet: ꝛ nõ tñ sudet vel. i. vt i balneo fit euaporatio cũ aere pleno vaporibus aqueis per aspsionẽ aque in solio ꝛ parietibus balnei vt per illoꝝ vapoꝝ applicationẽ ad cutem hõ videat̃ sudare. vel euaporatio cũ sudore. i. cũ re rarefaciente sicut cõuenit ei q sudare vult. Scđa expositio est melior.

Friditas actualis balnei i q̃ gradu oꝫ esse.

¶ De gradu ãt friditatis aque balnei dixit Aui. sit frigus eius sm q̃ñtitatẽ frigoris aque estatis que est inter tepidaʒ ꝛ illã que est vehemẽtis frigoris sicut est in estate in regione sua ꝛ aliis regionibus calis aqua fontiũ: nõ aũt sic esset in regionibus nr̃is neqꝫ in regionibus fridis: q: m̃ esset nimis frida: ꝛ iõ notãter dixit: que est inter tepidã ꝛ illã que est vehemẽtis frigoris: vt per hĩ indicet. q aq̃ in qua oꝫ patiens mergi: aut qua oꝫ aspergi oꝫ esse mediocris friditatis nõ excessiue: sicut ẽt supius dixit. q oꝫ esse frida tolerabilis.

¶ Dixit Ypo. 3° re. acu. Balneũ iuuat pprie eos qui balneũ amant. i. desiderãt vel qui sani eo vti cõsueuerunt: ꝛ marie si necessaria ꝛ ministri idonei habeant̃. dixit Gal. sit balneatio sine labore aliquo vt nõ dissoluat̃ vtus: q: labor nocẽs fortiter est cã inculpãdi. ergo vt balnees sine labore volo infirmũ adduci in lectulo ad balneũ prõptaqꝫ ꝛ parata sibi sindone cala vt linteo in casaʒ pmã balnei trãsferat̃. denudatus q̃tuor hoibus tenẽtibus sindonẽ. Et si pma domus cala fuerit sufficienter denudatus in scđam deducat̃. Et si frigida pma domus videat̃ nõ nudus deducat̃ in secundã: sʒ indutus ꝛ sindon duplicet̃. Si aũt media domus nõ solũ positione media: sed ꝛ crasi tãto calidior pma fuerit quãto est frigidior tertia in hac media domo oleũ tepidũ circũinfundat̃ infirmo. s. vt ppatet ad aptionẽ poroꝛũ deinde opꝫ vt abstergat̃ illud oleũ alr impediret vtilitatẽʒ balnei.

Quib⁹ vn ctionibus p⁹ balneã vngi debe

¶ Inquit aũt Sera. ante egressum. i. alr. ingressum eius in tinã nõ inungat̃ vt nõ oppilent̃ pori eius pp viscositatẽ olei ꝛ phibeat̃ humiditas balnei ingredi in ipsũʒ. Et subdit Gal. per domos nõ fiat mora: sed in pma tñ moret̃ q̃ʒtum depositus in solio a lectulo inducat̃ in scđaʒ: ꝛ in secunda tñ moret̃ vt circũinfundat̃ oleo. sup. ꝛ abstergatur.

Et sit aer domoꝝ oium neqꝫ callus summe neqꝫ fridus: sed eucratus sufficieter ꝛ moderate hūditatis. Erit aūt hūditas pͤffusa i balneo ꝛ solio aqua eucrata copiosa ita vt affluat p oēs domos. In aq̄ v̄o moreť moderate portatꝰ in tin done nulla fomētatione ei nēte. sufficiēs aūt est huic mergi bis vel ter i aquā. Et rursus eductus hic in aquā ifundať fridā repente paꝝ morās in ea hēaturqꝫ alia sindon parata q̄ induca ť ꝛ abstergať molliter in lectulo positus cū spōgia qdē p̄mū: deinde mollibus pānis māsuete ꝛ leuiter tāgēdo eū: deinde oleo inūgať ꝛ vestimēta circūponanť ꝛ in lectulo ad domū deferať ꝛ cibeť. Ingt. n. Gal. 7. tera. vngere oꝫ oleo post balnea vt nō euaporeť plus decēte: sꝫ obstruanť cutis pori. erit. n. h̄ ꝯfestim siccitatis remediū velut coopriū ad nocuᵐ qd̄ ex ꝯtinēte nos aere puenit. ℂ Dixit Ser. cū egrediť ex tina vnge ipꝫ oleo nenufarino ꝛ cucurbitino ꝛ viol. cū cera alba colata. Ista. n. hūectant corpus ꝛ cōseruāt hūiditatē acq̄sitā ex aq̄: ꝛ silr alij auctores preceperūt. Inūctio aūt vtilis fiēda post exitū a balneo sic fit. R. oleoꝝ fridoꝝ ꝛ hūidoꝝ q̄ztū volueris ꝛ pone in eis ad bulliendū de medulla cācroꝝ fluuialiū ꝛ de carne lunaciaꝝ testudinū ꝛ ranaꝝ aq̄ticaꝝ ꝛ bulliāt ad cōsumptionē 3ᵉ ptis olei. postea coleť cū expssione forti ꝛ cū eo spina inūgať. ℂ Dixit Isaac. Ingeniemus vt balneū māsioni egri sit vicinū ꝛ ducať ad ipm in culcitra vel in lecto ne motio eoꝝ pedibꝰ eundū nocuᵐ faciat: cū inde duo nocuᵃ fiāt. vnū vt faciat eos ficciores. aliud vt calefaciat ꝛ debilitet eos vt i balneo stare nequeāt q: neċe est eos diu in solio balnei morari itelligēs per diu. i. sufficiēter: q: aq̄ solij que est tpata pstat corpibus eoꝝ hūiditatis augᵐ ꝛ virtutē: opꝫ aūt vt soliū sit spatiosum ꝛ hostio balnei vicinū vt nō ambulent per aerē balnei ne pua eoꝝ hūiditas subitāti alis exiccet. Et neċe est vt aq̄ solij sit in tēperamento pfecta: qm̄ si cal'a fuerit plusq̄ꝫ opꝫ coadunabit cutē ꝛ indurabit. si v̄o fuerit frida plusq̄ꝫ opꝫ debilibus corpibus tribuet debilitatē ꝛ friditatē ꝯ calorez extinguet nalē ꝛ cutē claudet ꝛ opilabit. Et sm nostrā intētionez pori debent apiri ꝛ cutis mollificari: q: in istis sunt clausi nāliter ꝛ nulla res pōt inueniri dilatās ꝛ apiens poros corporis eoꝝ sicut aq̄ tpate cal'a: q: mēbra corpoꝝ delectanť in ea ꝛ nā corporis excitať: ꝛ per totius mēbra corporis dilatať pp aque dilatationē que est silis eis. nā aūt se dilatāte sanguis eā sequiť ꝛ veniēs vsqꝫ ad corpis exteriora poros mollificat apit ꝛ dilatat: q: actio nāe in h̄ loco delectať ꝛ est opposita actiōi loci quē odit: qm̄ a re nociua fugit nā ad interiora corpis: q: extrema a sanguine minuunť ꝛ calore nali ꝛ pinde patiunť rigorē opilationē ꝛ duritiez in cute. ℂ Dixit Aui. opꝫ vt sit introitus eius in balneū: ꝛ deinde exitus eius ab eo sm modū in quo nō sit labor i eo oino. nā opꝫ vt pmuteť. s. e domo sua siue māsione ad balneū in lecto portato in quo sint stratus stati ingeniose: ita vt pueniat cū eo ad p̄mā domū ꝛ pmuteť ad illud cū eo qd̄ ex duobus pānis factū est plenū lana aut coto: sicut in culcitra: ꝛ exuať vestimētis eius in ea aut in 2ª si nō fuerit calida. s. p̄ma domus: ꝛ nō moreť in aliq̄ eaꝝ nisi mora pmutatiōis ꝛ anhelitus pauci. Et exutus vestimentis ingrediať ad domū scdam ꝛ tertiā: ꝛ nō sit vehemētis calitatis. s. aer eius ꝛ stet in ea. s. 3ª q̄ztitate qua toleret tinā: q: nō oꝫ stare vlterius in aere eius. Sed qd̄ magis dilectū est mihi dixit Aui. est vt sit tina in domo media tpata. dixit. n. Al. disponať tina in tali loco manere in quo calitas nullo mō ledere possit neqꝫ horripilatio iuadere. Et subdit Aui. cū sepať a tina. s. frida coopiať cū mantili: aut farcha hn̄te duas tunicas ꝛ pmuteť ad stratū suū cū sua sabina. i. cū suis vestimētis vel vt alij dn̄t cū qete. Et exicceť sudor eius. i. hūiditas supficialis eius cū mātili. dixit cōpēdiū 10ᵒ. Qui ad ptsim modū veniūt nō opꝫ eos ad balneū in linteo duci. pn̄t. n. pedibus ire: ꝛ qui ad ptsim venire incipiūt nullū laborez vel errorē vl' negligentiā pati pn̄t. ℂ De mora in balneo: dixit Gal. Siue aquā supinfundas calam tēpate cuicūqꝫ pticule corpis siue balnees siue frices siue q̄tercūqꝫ calefacias videbis qd̄ Ipo. dixit. his qui in aq̄ cal'a fomentanť. nā p̄mū qdē eleuať. s. in tumorē pticula: deinde v̄o subtiliať. nā aque cal'a p̄ attrahit ad mēbrū hūiditatē: deinde resoluit ppea dixit Gal. carnē nobis facere volētibus. i. corpus impinguare vsqꝫ intm̄ calefaciendū est vt in tumorē eleueť cutis. Macrescere v̄o volētibus corpus vsqꝫ in tm̄ imorandū est vt subtilieť qd̄ p̄us calefactū est ꝛ tumefactū. Ex hoc. n. accipiť debita q̄ztitas balneādi. Et subdit certissime intellectu attēdere opꝫ medicū qui p̄sistit talibus actibus: ꝛ maxime in qbus vult carnē facē nā macrefactiōis latū est tps: neqꝫ volēs peccabis in eo: carnē v̄o facienti acutū. i. b. est tps. qm̄. n. p̄mū tumefiet qescere opꝫ: hoc aūt tumefieri sm vnūqdqꝫ corpoꝝ ppriū est. i. est aliud ꝛ aliud vnicuiqꝫ. nō. n. est poss macrefactū hūc patientē in tumorē deuenire silem sanis: sed qm̄ in paucū eleuatus fuerit qescere q: euaporať cōfestim. Opꝫ ergo certissime intēdere intellectu vt nō lateat ptericns tps. Si. n. fricaueris macrū subtilē sufficiat tibi rubor solus ꝛ si balneaueris sufficit calefacere moderate. vltra v̄o h̄ morans dissolues magis q̄ꝫ nutrias: vn̄ dixit Isaac mora in balneo talis sit. Cum viderimus rubicūda ꝛ inflāmata fieri corpa p̄us q̄ꝫ cōsumari ꝛ minui incipiāt: eos a balneo extrahimus q: si dimitteremus eos plusq̄ꝫ oꝫ cōsumabunť: ideoqꝫ cū volumus carnē augmētare dimittimꝰ eos in balneo quousqꝫ fiāt rubicūda ꝛ inflāmata mēbra. Si v̄o minuere volumus ea post inflationē dimittimus in balneo donec inflatio trāseat: ꝛ ipsi ad suā nām reuersi sint: sed tn̄ docet inuestigare ista tpa: q: valde stricta sūt ꝛ acuta: p̄cipue si carnē volumus augere: pinde terminus verus cū a balneo debēt egredi est robur nāe corpis te tpe vltra pmanente ad deterius veniat. Et iō dixit Hal. paꝝ stent in cōcha: q: melius est ifra subsistere. Et. A. dixit. nō plonget morā in balneo: sed sepeť velociter. ℂ De hora autē intrādi in balneū dixit. G. in libro de tabe q: vsus balnei in ethicis optimus est ad retributionē cibi: iō optimū auxiliuz est suscipe ipsuz digesto iā cibo. dn̄t. s. in stō ꝛ epate: ꝛ nō ante nec sup indigētia lōgiori. hic. n. pariter allatū balneū crudis ꝛ indigestis hūoribus replet corpus. illi v̄o sup indigētia longiore virtutē diminuit. Et. A. dixit. hora melior huiꝰ actionis est post digōnē cibi. Opꝫ. n. vt si introitus balnei cū voluntas est vt expandať digestū eius ad corpus. ℂ De iteratione aūt balnei in die dixit Sera. Sedeat in tina vice vna in mane post lac ꝛ vice alia post cibū. Et post in vespis donec reddanť humiditates acq̄site per cibū ꝛ dimidanť mēbris. Et Al. dixit. patiēs in balneū mittať postq̄ꝫ duaꝝ horarū spatiū p̄terit: ex quo aquā ordei in potu sumpserit: intelligēs de v̄a aqua ordei: ꝛ subdit cū venter ab aqua ordei alleuiatꝰ fuerit. neqꝫ in ructu sapor vllus remāserit: sumēs h̄ aquā ordei pro v̄a ptisana vl' pro quocūqꝫ alio cibo iterū in balneū deduceť. Et Hal. ēt. bis in die balneabis ducens vespe itroducanť balneum queādmodū in p̄ die factū est. Isaac v̄o dixit. opꝫ vt in diuersis tpibus balneeť. p̄mū balneū sit māe anteq̄ꝫ lac recipiāt aut ptisanā vt infrideť corpora eoꝝ. 2ª v̄o vice vespere postq̄ꝫ lac ꝛ cibos digessit. Qꝫ si virtutē infirmi forte ppenderis esse vt possit balneari 3ª vice optimū est. maxie si assueti fuerint. Et. A. dixit si itereť tina ter in die erit rectū. Dixit. G. 7. tera. Cōueniens tps a p̄ balneo vsqꝫ ad 2ᵐ est spatiū q̄tuor horaꝝ equinoctialiū ant quqꝫ: ꝛ silʳ inter 2ᵐ ꝛ 3ᵐ: si 3ᵒ debemus balneare. balneabis aūt 3ᵒ si balneis assuetus fuerit. letanť aūt hi multotiens balneari ꝛ pdest eis. Isaac ēt posuit spatiū. 5. horarū. Dixit Al. vsus regēdi ipsuz in balneo incrementū recipit: vt. s. incipiať ab vna vice ꝛ ascendať gradatim ad 2ᵃᵐ ꝛ 3ᵃᵐ. Et nō dixit qꝫ incipiať a pua mora in balneo ꝛ gradatim pcedat ad maiorē. nā q̄zto amplius procediť in ethica tāto spissius balneū pcedi opꝫ. sed mora oꝫ tanto amplius minorari.

Unctio mitsfe n dbēt ad bal.

Quādiu morari debēt in balneo.

Qua hora debent intrare balneū.

Quoties i die dbēt balneū ingredi.

minorari. Dixit Gal. in lib. de tabe. balnei impiculosus est
visus his febribus nisi alicubi qs suspicauerit infirmā esse
virtutē. Ista.n. febris sm seipsaȝ balneo idiget sicut ꝛ oēs
alie siccitates siue fride sint siue calꝫ seu sicce.s.cū tēperamē
to actiuaꝝ. Mirabile enim est hoc de balneis cōferre calis
siccitatibus ꝛ frigidis: queādmodū ꝛ siticulosos insiticulo
sos. ꝛ nō siticulosos siticulosos operatur. Apparētes nāqȝ
transitu ꝛ itinere calefacti ꝛ exiccati balneati mirabilr hu/
mectati ꝛ infridati apparēt. Et qui ex itinere ꝛ sole siticulo
si insiticulosiores fiunt: ꝛ nō siticulosi balneati sunt: opȝ tā
hos nō siticulosos multotiēs balneari: alios vo.s. siticulo/
sos semel dixit Aui. si patiens sitit in balneo sedet sitim cū
aqua ordei: ꝛ cum aqua lactis acetosi: ꝛ lac sit lac asine.

De cura febris ethice per instrm potionis. Cap.xj.

Cura febris ethice per potionē si sim/
plex est ꝛ nō cū alijs cōpli
cata febribus aliqñ vertit ad cām introducētē
ipsaȝ vel cōseruantē ꝛ aliqñ respicit ipsaȝ dispō
nem.s. febrilē calitatē: ꝛ aliqñ respicit mēbrū a
quo hȝ originē: ꝛ aliqñ respicit dispōnes corpis secū cōpli/
catas ꝛ aliqñ respicit accñtia corrigēdo ea. Et de intētio
ne qdē ad cām: dixit Isaac. opȝ incipe curā cām ethice ex/
pellentē cū ɔ̃rio.s. tristitiā cū leticia irā cū patientia ꝛ silia.
De intētione vo ad dispōnē: dixit Gal. 10. ter. Fundamē
tū curationis ethicaꝝ in infrigidādo ꝛ hūectādo est: ꝛ q̃tū
dispō ethicaꝝ calidior est tāto auxilijs indiget fridioribus.
sup. ꝛ q̃to siccior tāto humidioribus. Opȝ nāqȝ in medicina
rū approximandaꝝ graduatiōe ꝛ maxie infrigidantiū cōsi
derare gradū caloris ethici. nec putandū veꝝ esse qḋ qdaȝ
dixit. calorē ethice febris vltimū esse in gradu ꝛ vltimis ifri
gidationibus indigere. nā ethica febris latitudinē hȝ ma/
gnaȝ in qua diuersi ethici inter se differūt in gradu caloris
intēso ꝛ remisso. sic.n. est de calore ethice sic de calore alia/
ruȝ febriū. ois.n. gradus caloris qui hȝ esse factū in corde
extēs a pmo gradu caloris facti vsqȝ ad vltimū gradū calo
ris facti cū quo stat vita est ethicus calor. nec vnus ethicus
hȝ eādē mēsurā siue gradū caloris cū alio ethico. Dixit
Aui. vnaqueqȝ cap.s. infridatio ꝛ hūectatio cōplet cū ad/
ministratione causaꝝ suaꝝ ꝛ expulsiōe causaꝝ sui ɔ̃rij hoc
est cū phibitione egri ab oibus cāis calefaciētibus ꝛ exic/
cantibus ꝛ approxiatione eius ad cās infridātes ꝛ hume/
ctantes: qḋ duobus modis fit.s. p interius exhibita ꝛ p ex/
terius applicata. Et oibus istis infridatiuis auxilijs. dixit
G. inest nocum facere ethicis pp subtilitatē corpoꝝ eoꝝ q̃re
indiget diligētie amplioris: ne in aliquo noceamus forti/
bus infridatiuis auxilijs vtētes. Ex qbus verbis accipiūt
aliq in pn° ethice fortioribus vtendū esse infridatiuis q̃ȝ in
pcessu: qȝ minus sunt subtiliata ethicoꝝ corpa in pn° q̃ȝ in
pcessu: ꝛ q̃to plus pcedit in ea tāto remissioribꝰ infridati
uis vtendū: ꝛ hȝ hō vitatē stāte eodē gradu caloris in pn° ꝛ
in pcessu. Si vo in pcessu calor eēt additus nō hȝ vitatē: sȝ
addendū esset in infrigidatiuis sm mēsurā caloris additā.
De infrigidatiuis aūt approximādis iterius: dixit Aui.
q dirigit cōpositionē regimis eius.s. p medicinas ex modis
diuersis cōuenietibus.s. p infridantia ꝛ hūectantia: ꝛ hō in
eo in quo febris sit vehemēs valde tūc necesse est vt icipiat
ꝛ dent in potu troc. cāphore ꝛ que currūt cursu eoꝝ cū sy/
rupo acetoso.s. multe aque ꝛ pauci aceti: ꝛ det diluculo.i.
in aurora: ꝛ de mane in ortu solis aq̃ ordei cū cācris si non
abhorret illā: vel dent in ortu solis troc. cāphore cuȝ iulep
vel aq̃ granatoꝝ: ꝛ ad māsionē.i. ad vesperā da mucillagi/
nē psilij si nō fuerit phibēs aliqḋ pp stōm vel alia sicut si ti
meret ne pp psilij mucillaginē aduenirēt stō mollificatio vl'
friditas supflua aut in ipso ꝛ itestinis lubrificatio. Dixit.n.
Isaac. aliqñ dabimus psiliū si egestio nō sit hūida ꝛ est me/
dicamē infridans ꝛ humectās fortiter. In qbus casibꝰ di/
mittendū est psiliū ꝛ alijs vtendū remedijs Sera. qdē ꝛ fili

Infridan/
tia iterius
admistrād/
da.

Aui. dant aquā ordei decoctā cū cācris fluuialibus sm do
ctrinā scriptā supius: qm̄ cōfert qñ pp māin ptā ad putre/
factionē nō pōt exhiberi lac. ꝛ dosis eius est lib.s. cū vno ex
troc. infridātibus ꝛ hūectātibus. Dixit Haly. dabis illi oi
die ordei aquaȝ cū zuccaro iuxta qḋ opus esse videbis. Et
postq̃ȝ aquā ordei accepit dabis ei iulep: aut papaueris sy/
rupū vel iuiubaꝝ circiter. ℥.ij. cū aq̃ frida. Et cū febris ꝛ cō
sumptiōis sigª māifesta sunt dent quotidie ante solis ortū
trocisci de cāphora cū aq̃ granatoꝝ aut succo melonis indi
vel cucurbite ꝛ siliū: ꝛ cū ortꝰ fuerit sol ordei dabis aquā:
in qua decocte sint iuiube: ꝛ tribꝰ trāsactis horis dabis sy/
rupū de papauere: aut iuiubaꝝ: aut iulep. ꝛ silr cōcessit cuȝ
est dormiturus. Aui. aūt dixit. q meⁱᵉ infridantes ꝛ hu
mectātes.s. q̄ interius approximant oēs sunt nutritiue aut
vincit in eis nutribilitas: qḋ nō inest eis pp friditatē: sȝ pp
humiditatē q̄ est mā nutriⁱ. Alia aūt lra dicit. q meⁱᵉ oēs
infridantes ꝛ hūectantes sint.s. esse debēt nutritiue ꝛ ex re
bus nutriētibꝰ sumpte: aut vincat in eis nutribilitas.s. per
mixtionē reꝝ nutrietiū cū eis. Et pp hāc cām multi vtunt
medicinis fridis ꝛ hu. resumptiuis. Vñ Rogerius ordina/
uit syrupū restauratiuū de testudine ꝛ Ferrarius syrupū cu
curbitinū cū diapapauere. Et Guills restauramētu de car
nibus ꝛ de lacte. Et Gili. eliūm de testudine nemorali cū co
latura: ꝛ syrupū de brodio testudinis de q̄ dixit. q est opti
mus. in hoc.n. maxie ipinguat. Attñ dixit. q intm laxat. q
educit intestina. Vñ opȝ cōstrictiua ad restaurandūȝ cū eo
apponere sicut sanguinē dra. bolū ꝛ cōsolida ꝛ silia. Et do/
cet nutrire gallinas ex ordeo cū quo decoquant .10. vel. 12.
rane fontanine: qm̄ multū ipinguāt ꝛ aq̃ sublimatiōis caꝝ
bibita multū valet ethicis ptisicis ꝛ ɔ̃sumptis ꝛ cācri flu/
uiales cocti cū sumach comesti. Eliūm gordonij. ℞. dia/
prunis diadragāti fridi diapenidion sine cinamomo eliūij
resumptiui añ. ℥. iij. carniū testudinis ꝑparataꝝ lib.s. tria/
sal. zuc. rof. ꝛ viol. añ. ℥. j. panis zuc. qḋ sufficit. Eliūm
aliud cōueniens. ℞. rof. ru. sebesten iuiubaꝝ seminū cito/
nioꝝ ꝛ bōbicis ꝛ lactuce ꝛ portulace ꝛ coriādri ꝑparati ꝛ
papaueris albi: ꝛ sandali albi: ꝛ rubei. añ. ʒ. iij. q̄tuor semi/
nū cōium frigidoꝝ mūdatoꝝ ligritie rase amigdal. dulciū
pineaꝝ pistachioꝝ passulaꝝ enucleataꝝ. añ. ℥. j. storacis ca
lamite spodij succi ligritie mac. ambre. ℈. i. mirtillorū auri
puri. añ. ℈. i. corticis citri ɔditi iringoꝝ ɔditoꝝ rasure ebo
ris ossis de corde cerui margaritaꝝ. añ. ʒ. s. carniū testudi/
nis nemoralis. ℥. i. s. zuccari cocti in aq̃ decoctiōis ligritie ꝛ
dragāti lib. i. fiat eliūm per bolos. Eliūȝ aliud restaurāȝ
humiditatē ethicoꝝ. ℞. carnis cancroꝝ fluuialiū ranarum
aq̃ticaꝝ testudinis ꝛ limaciaꝝ. añ. ptes eq̄les. decoque eas
ad pfectionē cū aqua endiuie ꝛ oleis viol. amigdalaꝝ dul/
ciū ꝛ sisamino ꝛ silibus postea colent ꝛ cū colatura exhat
lac amigdala. dulciuȝ ad cuius lactis vnāquāqȝ lib. ponat
℥. i. s. zuccari albi ꝛ decoquat ad spissitudinē ꝛ ponāt cum
eius dictas carnes optie cōtusas vel incisas: ꝛ si calitas fue
rit intēsa valde addat modicū cāphore. Syrupus ipin/
guatiuus ethicoꝝ. ℞. ligritie ꝛ succi eius dragagāti gum/
mi arabici. añ. ʒ. i. seminis papaueris albi lactuce portula/
ce ꝛ amig. añ. ʒ. i. seminis citonioꝝ ꝛ bōbicis. añ. ʒ. i. s. pen
diarū pineaꝝ berberoꝝ passulaꝝ enucleataꝝ sebesten semi
nis malue viol. añ. ℥. s. seminū cōium frigidoꝝ amigdalaꝝ
dulciū. añ. ℥. i. ordei excorticati. ℥. vi. spodij rof. añ. ʒ. i. s. po
stea accipe testudines ꝛ pone in aqua feruētissima ꝛ extra/
he eas a conchis suis ꝛ mūda bene eas a cute. postea deco
que eas cū ordeo ꝛ cum cocte fuerint accipe carnes earū ꝛ
contunde eas ꝛ laua cum vino optimo tūc decocta cola a
brodio ꝛ in eo reliqua oia supradicta simul cū ipsis carni/
bus cōtusis ꝛ lotis bullire fac: clauso tamē orificio calda/
rie fortiter: deinde cola ꝛ fortiter exprime ꝛ cum zuccaro
albo fac syrupum dosis eius. ℥. ij. mane ꝛ vespere.
Pro approximādis autem auxilijs extrinsecus nota cl.

Ubi ferie/
bat oleta
i scha sol.

Ubi val./
de nutri/
biles.

Elium re/
stauratiuum.

Infrigida tio ab ex tra appro ximanda.

supra in cura generali ethice positos. Dixit Aui. oꝫ vt em/
plastra ponēda supra pectus sint infrigidātia. dicit qdā po/
tentialiter: sed nō actu. Alij dicunt. ꝙ etiā actu: vn̄ scire de/
bes. ꝙ si auxilia approximari debēt alijs mēbris a pncipa
libus ꝛ nobilibus debēt actu frigida apponi. Si vō super
principalia vel nobilia nō frigida actu: sed tepefacta appli/
canda sunt nisi in eis sentiat̄ calitas intensa manifeste tunc
enim apponēda sunt actu frigida. ¶ In hoc. n. casu. Dixit
Almā. pāni aqua roſ. infusim niue infrigidata in qua cā/
phora ꝛ spodiū dissoluta sunt pectori superponant̄: verū/
tamē hoc fieri cōuenit cum stōus alleuiatus fuerit ꝛ cibus
descēderit ꝛ anteꝗ̄ conicatur. s. sequentē cibum ꝛ nō stante
cibo in stō vt ipsius nō impediat̄ digestio a frigiditate me/
dicaminis. Et dixit Alman. cū predicti tepefacti sunt pāni
mutandi sunt: qd̄ tādiu est faciendū donec eger frigiditatē
sentiat iam ad multū sui corporis puenisse: ꝛ qn̄ caliditas
est magna nō est cessandū: imo importune infrigidandū cū
frigidis epitimatibus. Dixit tn̄. ꝙ si pp hoc. s. pānorū actu
frigidoꝝ appositionē superueniat horripilatio tūc postꝗ̄
accidit caliditas. s. trāsacta horripilatione tepefiant panni
infusi ꝛ sic pectori apponant̄: ꝛ nō remoueant̄ nisi cū desic
cati fuerit aut multū calefacti. Et Aui. dixit oꝫ vt assidue
profundatio. aliter ꝛ melius pmutatio. s. auxilioꝝ vt nō re
maneant medicine diu in loco ꝛ calefiant ꝛ postea calefa/
ciant per calitatē acquisitā. Infrigidet̄ tn̄ dixit Aui. medi/
camen cū obseruatione infrigidationis eius. naꝫ cū ipsum
infrigidat vehemēter nō elongat̄ quin debilitet mēbrū su/
per qd̄ ponit̄. Et qn̄ est supra mēbra anhelitus nō est lōgin
quū quin impediat diaphragma: ꝛ alia. s. mēbra anhelitus
ab emissione eius cū facilitate. Dixit Hal. sup pectus eius
proiice pānum infusum in aquā roſ. ꝛ sandalo aut in cero
to facto ex aq̄ roſ. ꝛ succo portulace ꝛ cucurbite ꝛ semperui
ue ꝛ oleo roſ. ꝛ viol. ꝛ vt inclinauerit pānus frigidus imu
ta ipsum. Dixit Aui. meliores inunctiones sunt cum oleo
de cucurbita ꝛ papauere ꝛ nenufare: ꝛ salicibus ꝛ violis.
¶ Unguentū conferēs ethicis ꝛ ptisicis ꝛ cōsumptis. Re/
cipe assungie galline medulle cruriū vituli butiri recentis
sine sale medulle ceruine sepi ircini. aā. ʒ. ſ. assungie anatis
assungie serpētis cocti. aā. ʒ. iii. mucillaginis psilij ꝛ semi/
nis citonioꝝ. aā. ℥. i. dragagāti gummi arabici. aā. ʒ. i. olei
viol. olei amigdalaꝝ dulciū. aā. ℥. i. ſ. cere citrine ꝗ̄tū suf/
ficit vt sit bn̄ currsibile: ꝛ cū eo inūgant̄ tepido ptes pecto/
ris añ ꝛ retro. Dixit Guil. cētū oua frangant̄ ꝛ ponant̄ vi
telli in aliquo vase ꝛ supsedeat nudis natibus ꝛ sugat eos
per posteriora. Est. n. hoc ēt vltimū remediū cōtra spasmū
de inanitione. ¶ Et scias ꝙ auxilia extrinseca maxie debēt
approximari illi mēbro a quo ethica hꝫ originē. Impletur
. n. sic intētio que respicit mēbrū a quo ethica sumpsit ini/
tium. Dixit Rabi auēte. G. in lib. de ptisi. cū mēbra que pn̄t
cor calefacere calefaciūt ipsum ꝛ accidit inde febris ethica
appositio medicinarū frigidaꝝ in pn° appritionis signorū
ethice sup mēbro qd̄ calefit prio qd̄ est accensiuū febris est
valde vtilis. ꝛ subdit. silr ethica pueniēs ex febribus adu/
rentibus curat̄ rebus fridis appositis interius sup mēbrū
egrū. ¶ Et dixit vt. 17. scribit̄ cōti. qn̄ ethica pcedit ex li/
quefactione in qua appet vnctuositas in egōne stude dari
in potu aquā frigidā velociter ꝛ cibaria infrigidātia ꝛ hu/
mectātia. Et dixit. 10. terap. vti opꝫ tali fridissimo aere bm̄
illas maxie horaꝝ febriū in qbus cor patit̄ pͫ. Sic ꝛ si vē
ter p̄ passus est per comesta ꝛ bibita auxiliari opꝫ. nā sicut
illā v̄tutē suā sincerā custodiētia accedūt ad ipsuꝫ stōm: ita
aer ad cor epi vō ex inspiratione nulla vtilitas fit: pficuuꝫ
aūt fit ei nō obtuse pͫ per ea que comedunt̄ ꝛ bibunt̄ mi/
nus ꝗ̄ ventri: pulmone aūt pnitus patiēte infrigidāte eū
aere indigebis magis oibus aliis mēbris. ¶ Dixit Aui. cū
fuerit cā ethice apa aut lesio in aliquo mēbro tūc necesse est
curare ipsum: semp nāqꝫ respiciendū est ad mēbrū vn̄ ethi/

Auxilia extrinseca approxi manda sūt mēbro a q̄ scipit ethi ca.

ca originē habuit: ꝛ illi insistendū cū illis que ipsius corri/
gunt passiones. Ante oia tn̄ ꝛ in oi casu huius febris cor/
di intendū est intus ꝛ ex̄. ¶ De intētione aūt ad dispōnes
aliqn̄ in corpore cū ethica cōplicatas scire debes. ꝙ aucto/
res tres hmōi dispōnes potissime cōsiderauerūt. s. imundi/
ciā corpis a mā parata putrefactioni ꝛ febrē ex putredine
gn̄antē ꝛ fluxibilitatē ventris ꝛ eius stipticitateꝫ. ¶ De p̄
dixit Sera. si illic est febris putrida ꝛ corpus nō est mundū
a mā p̄parata vt gn̄et febrē ex putredine: tūc opꝫ vt custo/
diat̄ a lactibus: ꝛ det̄ loco lactis aq̄ ordei cū cancris: vt. s.
Dixit Isaac. ꝛ silr Constā. in pantegni. mām putrefieri in/
cipientē expellimus cū mūdificātibus absqꝫ calitate ꝛ sic/
citate: sicut est succus lupuli cum zuccaro roſ. ꝛ mirabol. ꝛ
sicut māna cassiafistula ꝛ silibus. ¶ Et qꝛ freqūēter in ethi
cis per viā indigōnis mā parata putrefactioni gn̄at̄: iō bo/
nū est per interualla mūdificare ipsos cum ellō cōposito ex
māna cassiafistula ꝛ zuccaro viol. ꝛ zuccaro albo aut silib/
bus. p̄ter hoc. n. nulla alia euōne in ethicis idigemus. Ait
enim Aaron. Ista febris nō indiget purgatione sicut alie fe/
bres nec indiget subtiliatiōe ꝛ ex opilōne sicut febris effi°ꝫ
qꝛ ex mala cōplōne est cal̄a ꝛ sicca sine mā. ¶ De 2ª aūt di/
spōne dixit Serap. Ingenia oi ingenio vt nō soluat̄ na eius
qui hꝫ ethicā vel ptisim ꝛ si soluit̄ damus ei loco ordei de/
coctū ex milio. s. vel panico excorticato assatione pauca: qd̄
panicū pillatū vocamus ꝛ puluerizamus sup illud gūmi. s.
arabici assatū. Et cōfert ei hoc medicamen. ℞. boli armeni
ʒ. ſ. karabe. ʒ. iiij. terant̄ ꝛ cōficiant̄ cū aqua citonioꝝ. als.
maloꝝ. ꝛ fiant troc. ꝛ sumant̄ cū eadē aqua in mane. ꝛ det̄
in vespe puluis. ℞. psilij assati. ʒ. i. cancroꝝ cōbustoꝝ. ʒ. i.
gūmi arabici assati. ʒ. ſ. ꝛ boli armeni aur. ſ. ꝛ misceant̄ cū
aqua maloꝝ ꝛ cibent̄ acetosa elixata ꝛ aliis cibis frigidis
stipticis dicēdis in capl̄is fluxus ventris. Et si accidat inte/
stinis excoriatio curet̄ cū regimine eius. Dixit Isaac. opꝫ
esse sollicitū ne infirmi patiant̄ solōnē ventris: vn̄ oꝫ calīm
lapidē bis vel ter: in lacte extingui vt eius aquositas cōsu/
miet̄. Et Al. dixit. Si venter fuerit solutus troc. de spodio
qui sunt cōstrictiui dent̄. ¶ De 3ª aūt dispōne dixit Al. ven
ter strictus si fuerit cū apozimate prunoꝝ ꝛ terreniabin. s.
ꝛ silib⁹ est soluēdus. sup. aut cū clysteri facto ex iure ꝛ pin/
guedine pulli ꝛ zuccaro ru. ꝛ vitellis ouorū cū oleo viol. ꝛ
cōueniūt ethicis enemata facta ex mucillaginibus ꝛ oleis
infrigidantibus ꝛ humectātibus. ¶ De intētione autē ad
accidentiū correctionē auctores p̄cipue de sincopi loqui vi
dent̄: eo ꝙ est oium accidentiū terribilius in hac febre. Di
xit Ser. Si accidat sincopis in hac febre tūc pone sup mē/
bra eius linimentū factū ex aqua roſ. ꝛ sandalis ꝛ cāpho/
ra ꝛ roſ. tritis ꝛ ligno aloes crudo ꝛ roret̄ semp cū aq̄ roſ.
Et ingenia oi ingenio vt resoluat̄ ex corpe eius aliqd ꝛ ci/
bet̄ vitello oui sorbili ꝛ medulla panis cū vino insipido nō
antiquo ꝛ cōfectione de carnibus. Dixit Rasis. 17. cōtinē.
Si accidat patiēti sincopis liniat̄ cū aqua roſ. sandalis ꝛ
camphora ꝛ pomis ꝛ si nece fuerit da in potu aquā carnis
edi ꝛ succū pomoꝝ ꝛ paꝝ vini. hoc. n. vehemēter cōfortat
egrotos si ceciderit virtus ex abstinētia cibi. Et Aui. dixit.
qn̄ p̄longat̄ cū eo debilitas ad sincopim est nece vt cibent̄
aqua carnis accepta ex carnibus edi cū sale pauco que co/
let̄ ꝛ fundat̄ sup eam ꝗ̄tuꝫ totū est eius de aq̄ pomoꝝ ma
loꝝ ꝛ silium ꝛ ꝗ̄tuꝫ est decima eius de vino odorifero ꝛ po
tent̄ tepida. ¶ Dixit Sera. Si est illic tussis da gūmi arab.
ꝛ bolarmēr ꝛ psiliū. s. assatū ꝛ castaneas ꝛ grana mirti ꝛ sy
rupū mirtinū purū. ꝛ intellexit de tussi cōplicata cuꝫ fluxu
vētris in ethica. ¶ Dixit Aui. 4° p̄'. Scire debes. ꝙ cū se/
nex. s. decrepitus indiget infridatione ꝛ hūectatione: p̄pea
ꝙ egrotat morbo cal̄o ꝛ sicco nō sufficit ad h̄ illud qd̄ ipm
ad eq̄litatē reducit. s. absolutā: imo sufficit tibi. ꝙ ipsuꝫ trā
sire facit ad cōplōnē frigidā ꝛ hu. q̄ ei debet̄: qꝛ vnūqdqꝫ
corpus eoꝝ oꝫ reduci ad p̄tinētiā sibi p̄oriū in quo erat in

Intentio ad dispō nes cū ethica cō plicatas.

Intentio ad accidē tiū correctionem.

sanitate sua ante egritudinem ⁊ non ad temperamentū absolutū sine illud temperamentū proprium fuerit naturale ex regione siue in tempore ex cōsuetudine acquisitū. Sed senex decrepitus est frigidus ⁊ humidus: ⁊ ideo nō sufficit reducere eū ad temperamētū absolutū: ⁊ oportet quod vltra ducatur .s. ad frigidum ⁊ hu. quod sibi debetur inquantum senex est. Et si dicatur contra: quia senex decrepitus est sicce cōplexionis naturaliter respondet Aui. quod licet humiditas senum sit accidentalis: est tamen in eis quasi naturalis: quia facta est eis quasi cōsuetudinaria ex tempore: ⁊ ideo ad hanc reduci oportet.

Cura vero adubul ⁊ 3e speciei ethice siue vi marasmi: vt .s. patuit impossibile est. Aut. n. Gal. nō est possibile solidarum particularum siccitatem sanare. quod si forte esset insenescibilis vtique fieret tali dieta vtens. Et cōpendium .10. dixit. ptisis incurabilis est quia sicut etas senilis est: si namque possibile esset penitus sanare posse vtique esset homines custodire ne ad senium deuenirent. Dixit itaque Ga. Eū qui certissime marasmatus est: nō temptabimus sanare. nam ⁊ si calorem extinxerimus: siccitas tamen derelicta senectutis modo hominem perficit tanto victurum tempore quanto resistent solide particule ad siccitatem vltimam: licet. n. possimus ethicos refrigerare: siccitas tamen cōsumit corpus sicut videmus senes senium cōsumere. propterea dixit cōpendium: nihil aliud ptisicis impendere possumus nisi cū humectatiuis vitam eius prolongare: quoniam quoque passiōe eorum prolongata ⁊ augmēta veniunt ad talem molestiam vt eis amplius humectatio nō proficiat. Quapropter cura horum nō erit cura vera: sed cura blādiens ⁊ refrenans cōsumptionem eorum cito fieri. Ingeniare. n. nos oportet vt vite eorum vel menses vel dies aliquos augere valeamus: ⁊ talis est cura quam auctores ptisicis ⁊ marasmatis attribuerunt que duobus cōpletur modis. vno blādiendo ei cū predictis medicaminibus infrigidatiuis ⁊ humectatiuis frequentatis ⁊ iteratis multotiens: ⁊ similiter de cibis ⁊ potibus. Alio permutando eos de hac dispositione febrili ad ethicam senectutis: ⁊ iste modus est melior: quoniam contingit eos ex eo diutius viuere ⁊ maius tempus eorum adijcere. ¶ Dixit Gal. si propter quam insanabilis est illa siccitas melius est infrigidari ethicū in contrariam discrasiam translatum .s. patientem quam dimittere eū in illam siccitatem ⁊ tabidam dispositionem transire: quoniam qui sic gesserit: si cū cura blādiente tamen reuocabit vtique postea nocumentum. Qui vero cōcesserit in viam ire que ad mortem desperabilem laborantem salutem operatus est. quanto ergo melius est cū spe benigna efficientes quid .s. medicos ⁊ periclitari postea egrum quam sine spe perire certissime. Et tanto melius est cū magnis auxilijs agonizare quam nihil gerere. Itaque infrigidandi cōfessi sunt ethicas patientes febres antequam deuenientes in tabem vel marasmum moriantur ⁊ hoc ipse laborans: sed ⁊ eius familiares magis eligunt .s. superuiuere aliquo tempore in senis habitudine quam confestim mori. Dixit tamen Gal. quod curare istas febres in aliam transflaturas .s. in ethicam senectutis oportet facere cū predictione: vt .s. medicus periculum ⁊ totum inde sequuturum prius notum faciat patienti ⁊ familiaribus eius. hoc autem translatio ethice febris in ethicam senilem vt voluerunt auctores maxime fit cū balneo aque fride ⁊ potu eiusdem. Dixit. n. Aui. possibile est vt balneo aque fride deueniat in ethicam senilem: quod erit pro more in eo prolongatione ⁊ eius iteratione frequente. Nam cū isto modo tardatur magis tempus mortis ⁊ fortasse viuunt cū ea cui est quantitas. melior quam est ⁊ potior permutatio eius ad hanc ethicam senectutis. quamuis ipsa sit in se egritudo seua incurabilis: in qua innatus destruitur calor.

Regimen cōualescentium ab ethica.

Cura vero cōualescentium ab ethica febre dixit Gal. 7. tera. cū demum meliores facti sunt paulatim transducere eos ad renutricatiuam ⁊ resumptiuam nominatam educationem que .s. cōualescentibus cōuenit. fiet autem hoc ⁊ fricationibus pluribus quam antea ⁊ sublimationibus fortibus .s. vtentibus exercitijs subalterare quare oportet .i. addere oportet ciborum quantitatem ⁊ qualitatem vt ampliora ⁊ fortiora ponibus cibaria: sed ⁊ tempore procedente cū iam venerunt ad sanam proportione cōditionem secedere .i. transire paulatine a ptisana ⁊ lacte ⁊ sorbitione ex cōdro ad assueta adijciens cibaria: deinde ⁊ pisces auferre nisi in cōsuetudine ei fuerint: ⁊ volatilibus dietantes ⁊ comestione porcinarum carnium. Incipiendum quidem a pede porci in ptisana cocto .s. in aqua ordei: postea vero ad nares .i. rostrum: ⁊ demum iam ⁊ alie particule porci. Et postmodum quidem accipiant porci noui .s. anni sui carnes ⁊ si hyems fuerit ante per vnam diem occisi hesternum. n. facilius est digestibile recente: estate vero extinctum mane fuisse porcum oportet: comedi vero oportet circa solis occasum. ¶ Dixit Constā. ethica extincta de mane lac cū aqua coctum ad cōsumationem aque tepefactum sicut exit ab vberibus ⁊ expecta donec digeratur: deinde da starnam perdicem ⁊ pullos gallinaceos ⁊ similia vt edum ⁊ omnia viscelata .i. elixa sint ⁊ nō frixa nec assata. ¶ Et Aui. dixit. quando sentit rectificationem tunc nō est malum cibare ipsum caseo humido .i. recente nō salito ⁊ forte est necesse vt cibes galadia. Aut. n. ⁊ forte necesse est vt cibes cū mossos ex carne aducagi .i. edi ⁊ athanegi .i. annualis agni. ⁊ acubegi .i. perdicis ⁊ pullis. Et mossos quidem est modus cōdimenti cibarij in modum mirtiti. Et hesime acetoso ⁊ est alius modus cōdimenti cibarij vt romania vel succo granatorum acetosorum aut congelato acetoso .i. geladia ex carne edi aut carne vacina .i. lactante vitula quando illic est fortitudo digestionis. ¶ Dixit. G. 7. ter. post somnum autem .s. nocturnum mane quidem egerente .s. infirmo postmodum ⁊ breui quidem ambulante via fricare cōmoderate oportet .s. post ambulationem illam: ⁊ cōmoderata fricatio in his est vt calefiat corpus: deinde prandeat. Et post prandium .s. iam digestum sublimationibus .i. exercitijs vtendum ⁊ rursus balneandum ⁊ fricandum ante medium diem vel in ipso medio. sup. vel parum post donec sufficiens fiat spatium ad vesdam .i. ad cenam. Et sic innuit. quod prandium oportet cito sumi: ⁊ quod oportet esse leue ⁊ facile vt cibi digerantur.

¶ De ethica senectutis. Cap. xij.

Ethica senectutis est duplex.

Auicenna dixit. prima quarti. cōsuetudo currit apud auctores vt determinent de ethica senectutis que est ethica nō febris post ethicam febrem ⁊ merito: quia cū ethica febre cōicat in siccitate ⁊ contrariatur ei in frigore ⁊ tamen propter similitudinem tamen etiam propter contrarietatem potest cadere ⁊ cadit debita determinatio vtriusque in eodem tractatu. Et eo maxime: quia vt Hal. dixit. 8o terap. antiqui cōsueuerunt hanc ethicam febrem frigidam appellare. ¶ Hec ethica nō febris dicta est ethica senectutis vel senij siue senectutis: eo quod vel vt pluries accidit senibus: vel quia in quocumque accidat similitudinem habet senij. Et Aui. nominauit hanc dispositionem senectam vel ethicam senij: quoniam corpori accidit in hora senij illud quod accidit in illa hora de adubul ⁊ siccitate. dicitur etiam hec ethica proprie marasmus tabes. est. n. tabes: dixit Gal. in lib. de tabe in quo specialiter loquitur de passione hac: corruptio corporis viuentis ex siccitate: ⁊ Hal. dicit marcor. Dixit Aui. absque febre. ¶ Dixit Gal. primo de differentijs febrium. Ethica senectutis est duplex. vna naturalis alia accidentalis. naturalis est illa que prouenit ex actione caloris naturalis in humidum radicale que proprie accidit decrepitis ⁊ nō est proprie egritudo. accidentalem vero dixit. ibidem. G. Vocauit Filippus ex egritudine senectam: ⁊ est illa que accidit in alijs a decrepitis ⁊ vt apparet ab eo in lib. de tabe hec est duplex .s. simplex ⁊ cōposita: ⁊ simplex est que ex siccitate sola prouenit .s. cū temperantia actiuarum .s. qualitatum. Et composita est duplex. vna que est siccitas ⁊ caliditas siue illa caliditas sit febris vt 3e speciei ethice vel febris putride liquefactiue siue illa caliditas nō sit febrilis: sed sit sola mala cōplexio calida: ⁊ alia siccitas ⁊ frigiditas que proprie dicitur ethica senectutis. ¶ Aui. autem diuidens ethicam senectutis dixit. quod eius siccitas quandoque fit cū frigore ⁊ est secundum plurimum: ⁊ quandoque fit cū equalitate in frigore ⁊ calore: ⁊ hoc est secundum minus. Dixit. n. Gal. 7. tera. ⁊ ponitur a Rabi in 3o particula. oportet te scire: quia cū siccitas membrorum radicalium plurimum antiquatur sine dubio sequitur eam frigiditas: quia cū membra cibi abstinentia desiccantur frigiditas eorum sequitur siccitatem: nō tetigit autem Au. siccitatem que cōiungitur cū caliditate: nō quia nō possit cōiungi: sed quia cū caliditate cōiuncta proprie sub capitulo febris ethice reponitur. Et Aui. in hoc capitulo solum tractauit de ethica sine febre ⁊ sine caliditate. ¶ Dixit Auer. 2o colliget. egritudinum frigidarum ⁊ siccarum quedam sunt que appellantur egritudines senectutis ⁊ hec est dominatio frigiditatis ⁊ siccitatis super membra: ⁊ propterea quod illud quod dat vitam est caliditas cū humiditate: ob hoc hic egritudo cōiungitur cum senibus: sed nō est proprie egritudo nisi quando fit in nō senibus.

calefieret ꝛ ebulliret. Mẽbrũ quoq3 putridũ põt trãsmitte/
Scḋa di/ uisio.
re vapores putridos ad cor ꝛ febrẽ facẽ putridã. ℭ Scḋm vero ↄsideratiõnẽ de subiecto febris nõ absolutã febris hu moralis diuidit̾ i febrẽ humoralẽ cũ putredine ꝛ febrẽ hu moralẽ sine putredine. Et Gal. qḋẽ scḋo de ḋrijs febriũ vi/ sus fuit voluisse: ꝙ ois febris humoralis sit putrida ꝛ silr̾ multi auctoꝝ maxime cũ diuiserũt febrẽ in gñe in effimerã ethicã ꝛ putridã nullã mentionẽ faciẽtes de hũorali nõ pu trida. Et hoc iõ fecerũt: qꝛ locuti fuerũt de febribus que vt pluꝛ accidũt: non tñ negauerũt qn possit fieri febris de hu/ more nõ putrido. imo in pticularibus caplis asseruerũt eã
Q̃do sint febris hu moralis ñ putrida.
posse fieri: vt pꝫ i caplis coꝑ de sinocha. Sanguis. n. intm̃ multiplicari põt absq3 eo ꝙ putrefiat ꝙ sui caliditate vaporo sa febrẽ faciet. humor ẽt a nãe regimine derelictus nõ semꝑ putrefit: sed aliqñ putrefit ꝛ aliqñ vrit̾: nõ qḋẽ semꝑ vstio/ ne cõpleta: ita ꝙ incineret̾: ꝛ nõ possit deinde pabulũ esse caloris: sed vstione que est q̃dã fortis assatio: a quo assato sicut a putrefacto põt vapor vl̾ fumus calidus eleuari: cũ cõe sit vtriq3 esfumare: q̃ fumus sic vstus si ad cor ascẽderit po/ net ipsũ in caliditate pter nãm ledẽte opẽnes manifeste: ꝛ sic
Calm̃ nã le põt eẽ/ neari pp frigus: ꝛ pp calorẽ
febrẽ faciet q̃ erit sine putredine. ppea Aũ. 3° colli3 ↄ̃ Gal. sine ↄ̃ malũ itellectũ ei datũ dixit. si cõsiteremur Gal. ꝙ ois calor eẽneus esset putredinalis caderet magnũ piculũ in di ctis Ar. ꝛ h̃ qꝛ calm̃ nãle põt eẽneari pp duas cãs. s. pp fri giditatẽ. vñ debilitat̾ ꝛ nõ põt hũorib⁹ dñari. vñ supuenit illis calor eẽneus ꝛ putrescunt. Et pp caliditatẽ: ꝛ qñ puenit eẽneatio caloris nãlis a calore: tũc pt supuenire hũori assa tio ꝛ vstio ꝛ nõ putrefactio. declãt aũt hos duos modos ca loris eẽnei hũorib⁹ supuenire ab inuẽtis in corpibus vlce/ ribus: putrefactiuis. s. ꝛ cõbustiuis. Jtaq3 hũor ꝛ p assatio nẽ ꝛ p cõbustionẽ põt febrẽ facẽ: ꝛ sic febris putrida est hu moralis: qꝛ ei⁹ imediata cã ponẽs humorẽ cordis in calefa cto eẽ est hũor: siue p seipsũ: siue mediãte ei⁹ vapore putri/ do. Jta febris q̃ fit mediãte assatiõe hũoris est hũoralis: qꝛ eius imediata cã ponẽs in calefacto eẽ humorẽ cordis est hũor: siue p seipsũ siue mediãte ei⁹ fumo maligno ꝛ acuto. De diuisiõe aũt febris hũoralis in accñtales dñas patebit infra cum ponet̾ diuisio febris putride per accidentalia.

ℭ De diuisiõe febris hũoralis sine putredine. Cap. iij.

Febris humoralis sine putredine semꝑ h3 pro suo subiecto hũorẽ nãlẽ calm̃. Qui hũor cũ sit duplex. s. sanguis ꝛ cola: seq̃t ꝙ ipsa ꝓm essentiã diuidit̾ in sanguineã ꝛ coll/ cã. ℭ Uerũtñ sanguis põt febrẽ sine putredine facere a cã itrinseca ꝛ a cã extrinseca. Ab itrinseca qḋẽ. nã põt i corpe multiplicari sine pctõ q̃litatis in q̃ntitate tã mul ta ꝙ ab eo accẽdet̾ in corde caliditas supflua ledẽs opatiões. Sustinet aũt nã tantã sanguis q̃ntitatẽ absq3 h̃ ꝙ derelin/ quat eũ a suo regimine: qꝛ ipsa sanguinẽ tanq̃ filiũ magis dilectũ tolerat ꝛ totis virib⁹ regulat. A cã aũt extrinseca ca lefaciẽte põt sanguis in corpe alterari ad vlteriorẽ gradũ ca liditatis ei⁹ q̃ sibi debet̾ ꝓm nãm pterq̃ corrũpat̾ ꝛ putre scat: ꝛ sic põt febrẽ cãre ẽt nõ addita eius q̃ntitate supra nã/ lem. ℭ Sed cola a cã intrinseca nõ põt febrẽ sine putredine facere: sic dixit Gal. 2° de dñis febriũ. nã cola nec ali⁹ hũor a sanguine nõ põt in corpe multiplicari a cã itrinseca intm̃ ꝙ febrẽ facere possit nisi cũ eo sit pctm̃ q̃litatis cũ nõ sit ali qs alius humor a sanguine plus dilectus nãe: q̃re statim a regimine derelinquit̾ eius. Ois autẽ humor pctõ q̃lis a nã derelictus. dixit Gal. necnõ putrefit: ꝛ sic febrẽ cũ putredi/ ne facit. Sed a cã extrinseca calefaciẽte bene põt cola ad tm̃ gradũ caliditatis alterari per modũ assationis ꝙ poterit fe/ brẽ facere pter hoc ꝙ putrefiat. Et fortasse h̃ voluit Auer. in verbis suprapositis. ℭ Ex flegmate autẽ ꝛ melancolia cum sint humores naturaliter frigidi non põt febris accen di sine putredine a causa intrinseca nec ab extrinseca.

ℭ De putrefactione in generali. Cap. iiij.

Ab hoc vt perfecta ꝛ clarã habeat̾ de fe bre putrida notitia oꝫ pus putre/ factionis clarã hr̃e sciam. ℭ Joq3 sciẽdũ est ꝙ
Q̃uid sit putrefa/ ctio.
putrefactio est via in corruptionẽ sbe eius qḋ putrefit ꝛ q̃litatũ cõponentiũ ipsum. pncipalr̃ tñ attendit̾ circa sbam: ꝛ scḋario circa q̃litates: sicut ꝛ gñio ↄ̃silr̃ attẽdit̾ q̃ est corruptionis ↄ̃rium. nã gñio ꝛ corruptio ꝑprie attribuunt̾ sbe. qñ. n. in mixto calm̃ bñ terminat hu/ midũ suũ tũc bona est ꝛ dbita cõmixtio que tãdiu pmanet q̃diu calm̃ eius suo ꝓportionat̾ hũido. Cũ võ nãle calm̃ mixti alterat̾ ꝛ eẽneat̾: tũc reddit̾ iproportionatũ suo hũi do nec ipsũ bñ terminat: vñ eẽneat hũidũ ꝛ putrefactionẽ recipit ꝛ corruptionẽ. ℭ Differt autẽ putrefactio a corru/
Putrefa ctio dif/ fert a cor/ ruptione.
ptiõe: sicut spẽs a gñe. ois. n. putrefactio est corruptio: sed nõ cõuertit̾ ꝙ ois corruptio sit putrefactio. põt. n. res cor/ rũpi cõgelatione ꝛ assatiõe. ℭ Est aũt putrefactio vt sapiẽ/ tes dixerunt duplex. Una nãlis q̃ est corruptio mixti ꝓue/
Putrefa ctio est du plex.
niens ex nãli ꝛ itrinseca disproportiõe pncipioꝝ q̃ ꝓuenit ex actiõe caloris nãlis mixti in suũ hũidũ disproportiõate agẽtis: cui⁹ disproportio iuuat̾ a calo cõtinẽte nos aeris. Alia ẽ putrefactio pter nãm ꝓueniẽs a calo nãli rei eẽneo ꝛ iproportionalr̃ agẽte in suũ humidũ adiuto silr̃ a calo cõtinẽtis ꝛ eẽneo. Et ista putrefactio duplr̃ inuenit̾ cõside/ rata a sapiẽtibus. Uno mõ gñalr̃ ꝛ large: ꝛ vt sic ↄ̃siderata
De putre factiõe ge neraliter sumpta.
est ab Ar. 4° metha. q̃ ꝓm eũ est corruptio ꝓprie caliditatis in hũido ꝓprio facta ab aliena caliditate: q̃. s. est caliditas am/ bientis nos aeris. nõ. n. fit eẽneatio nãlis caliditatis ab ipsa/ met caliditate ꝓpria: sed ab eẽnea caliditate aeris ꝛ ipsa calitas ꝓpria eẽneata agẽs iproportionabilr̃ in suũ humidũ separ ipsũ a suo sicco mediãte dissolõne ipsius hũidi: vñ accidit ꝙ oẽ qḋ putrefit putrefactiõe sic cõsiderata pmo appet ca/ lidũ ꝛ hu. calm̃ qꝛ putrefactiuũ eo eẽneato: humidũ võ qꝛ rei q̃ putrefit humidũ trahit̾ ad supficiẽ ei⁹ p caloris actio nẽ: terminat̾ tñ deniq3 oẽ qḋ sic putrefit ad frigidũ ꝛ siccũ: ꝛ hoc nisi ad corruptionẽ rei simul cũ mõ putrefactiõis p/ misceret̾ modus adustiõis. nã tũc posset in re putrefacta re manere aliqd de caliditate ꝛ vestigiũ eius: vt pꝫ in aceto acer rimo siue acuto. ℭ Et putrefactio qḋem sic sumpta differt
Putrefa ctio ꝛ adu stio diffe/ runt.
ab adustiõe: qꝛ putrefactio est a pn° nãli l3 eẽneato: qḋ in/ q̃ntũ nãlitate pticipat cõseruat humidũ suũ: sed inq̃ntũ pti/ cipat eẽneitate ipsũ resoluit ꝛ cõsumit: sed adustio est cor/ ruptio subita ꝛ violẽta. nõ. n. fit corruptio in adustione: sic̃ in putrefactiõe: sic. s. ꝙ p̃ calm̃ nãle eẽneet̾: deinde eẽneatũ dissoluat hũidũ: ꝛ sic agat putrefactionẽ. Adustionẽ. n. nõ agit calm̃ nãle q̃ntũcunq3 eẽneatũ. imo adustio fit. vt dictũ est a calo eẽneo extrinseco: qḋ p magnũ suũ excessum alte/ rat simul ꝛ corrũpit ꝛ resoluit calm̃ nãle rei q̃ adurit̾ ꝛ ei⁹ humidũ radicale. ita ꝙ calm̃ nãle in adustiõe nõ est agẽs: s3 est solũ passiuũ: sic̃ ꝛ hũidũ. Dixit Aui. 2° p̃. cap̃ de cãis ca lefaciẽtibus. adurere nõ est vt sba hũida a sicca separet̾: ita . s. ꝙ illa sba hũida sublimet̾. i. euaporet ꝛ ista sicca descen/ dat. ꝛ notãter dixit sublimet̾: qꝛ p actionẽ subitã fit. ℭ Dif fert etiã putrefactio ꝛ adustio in termino: qꝛ q̃uis vtraq3
Q̃ñõ pu trefact⁹ ab adusto dif fert.
istaꝝ corruptionũ ducat mixtũ ad incinerationẽ: putrefa/ ctio tñ ad minorẽ icinerationẽ deducit quã adustio. Jmmo in re putrefacta multũ de hũido remanet respectu ei⁹ qḋ re manet in re adusta: ꝛ iõ adustio pducit ad maiorẽ eq̃litatẽ sbe: putrefactio võ ad minorẽ: imo non pducit ad eq̃litatẽ sbe vnius modi: sic̃ aliqñ pducit adustio. nõ. n. putrefactio finit humidũ rei: sicut adustio. Et per h̃ ꝙ putrefactio non pducit ad vnitatẽ sbe hinc est ꝙ in diuersis hũoribus putre factis diuersi apparẽt cineres. Requirit̾ itaq3 ad adustionẽ agẽs fortius q̃3 ad putrefactionẽ. ℭ Differt ẽt humor pu/ trefactus ab humore adusto: qꝛ humor adustus nõ rema/ net sub eadẽ spẽ sub qua pus erat: eo ꝙ in adustione puat̾ humor hũiditate essentiali. Et qꝛ a puatione ad habitũ nõ põt fieri regressus: non põt vnq̃3 humor adustus recupare

humiditatē quam hēbat ⁊ nām suā virtute q̄ītūcūq3 forti: sed oꝫ vt in aliā trāseat nām. hūoꝛ vō putrefactus: q: trāsmutatio est solū accītalis. ⁊ h̄ dū est in fieri trāsmutatiōis: iō non mutat spēm: sed remanet in spē in q̄ p̄us erat. nō .n. pdit hūiditatē suaꝫ radicalē neq3 nām suā: l3 occultet. ⁊ iō manet sub eadē cōplōne sub qua p̄us erat: l3 ex̄nea que cōplexio aliqñ detegit̄ ⁊ deoccultat̄: ⁊ h̄ cū v̄tus digerēs illū humorē fortis fuerit: tūc .n. maīfestat eā faciēdo cessare putrefactionē reddēdo humorē ad id qḋ p̄us erat. In facto t̄n esse putrefactionis nō remanet humoꝛ sub eadē spē nec ad p̄mā nām redire pōt: q̄ tunc nālis caloꝛ eius est in totū resolutus ⁊ remāsit solū ex̄neus. Cū itaq3 caloꝛ agens putrefactionē nālitate adhuc pticipet qua pōt esse alicuius digōnis ⁊ mixtiōis p̄n^m: ⁊ cū humidū rei in putrefactiōe nō totaliter finiat̄: hinc est q̄ in putrefactiōe pōt fieri noua remixtio humidi cū sicco: ex qua noua remixtiōe pōt cōtingere gñō alterius. ita q̄ ex putrefactiōe alicu⁹ rei aīate seu inaīate pōt aīatū fieri: ⁊ gñari: sicut videmus ex putrefactiōe generari aīalia plura. ℭ Dixit Aui. vbi .ś. loquens de caloꝛe putredinali. est nāq3 cuꝫ calitas ⁊ hūiditas mutant̄ ad h̄ q̄ vni cōplōni cōueniunt: Et fient alij cōplōnū nāliū cōgrue: qḋ qdeꝫ nō est putrefacere: sed digerere .s. respectu eius qḋ gñat̄ nō aūt respectu eius qḋ corrūpit̄: hoc t̄n non fit in finali termino putrefactionis: sed dū est in fieri: q̄m in finali termino p̄uata est res illa calō oīno ⁊ reducta ad frigiduꝫ. ℭ Scias t̄n q̄ q̄uis terminus finalis putrefactiōis sit frigiditas: nō t̄n friditas pōt esse cā imediata ⁊ per se putrefactiōis: q: friditatis nō est humidū a sicco dissoluere: qḋ ad solā calitatē ptinet. ℭ Et si bñ cōsideras videbis q̄ putrefactio sic gñaliter sumpta pōt accidere oī rei elemētate seu mixte que inducit̄ in esse p gñōnē. Et sic isto mō nō solū hūores: sed ⁊ ip̄ūs ⁊ mēbra corrūpi pñt ⁊ putrefieri. Et horuꝫ putrefactiō̄ ō̄ria sunt mixta: sicut mineralia. Illa t̄n mixta maxime huic putrefactiōi apta sunt quecūq3 hñt humiduꝫ facile solubile a suo sicco. ℭ Et scias q̄ q̄uis Ar. vbi .ś. dixerit. caliditatē rei ppriā extraneari a calitate ambiētis: nō t̄n per hoc voluit q̄ cā extraneationis illius sit calitas aeris sola. tūc .n. in hyeme res nō putrefierēt. hanc t̄n cām solam noiauit: q: maxīe appropinquat aer rebus que putrefiunt: t̄n alie pñt esse cāe: vt in sequēti cap̄. ℭ Dixerūt qdaꝫ q̄ putrefactio vl̄is q̄lis est illa q̄ fit in cadaueribus non pōt fieri in corpe viuēte: q: aīa defendit corpus ne sic putrefiat. ℭ Particularis aūt putrefactio q̄ est illa que in spāli cōsiderat̄ in re a sapiētibus me^{ci}: cū de putrefactione loquunt̄ nō est hūidi dissolō ⁊ ipsius a sicco sepatio nec sic opposita mixtioni: sicut p̄dicta: sed remissioꝛ ea multū: vñ pōt in corpore viuēte fieri: ⁊ ista solū attēdit̄ in hūoribus ⁊ reb⁹ supradictis reducibilibus ad hūorē. nā .n. que corpus gubernat nō h3 mentē siue intellm̄: quapp non pōt vti p̄uisione. Iōq3 hūoꝛ in corpe viuēte pōt paulatīne aggregari ad putrefactionē: ⁊ q: adhuc nō īducit nocu^m pceptibile a nā nō expellit̄ ab eo. nā .n. non mouet̄ ad expulsionē nocitiui nisi nocu^{to} pcepto. ℭ Hec itaq3 spālis putrefactio quā ɔsiderāt medici: dixit Gal. 12. ter. est trāsmutatio toti⁹ sbe corpis putrefiētis ab exteriori caloꝛe. Et Isaac dixit febriū 5° q̄ ē corruptio accñs hūoribus pp ebullitionē caloris ex̄nei. nā vt ait Gal. xj. ter. a pprio caloꝛe nō corrūpit̄ quicq̄: s3 auget̄ ⁊ roborat̄ ⁊ sanū est: ⁊ viuit vnūqḋq3 a pprio caloꝛe dispēsatū. videmus .n. q̄ corpa q̄ sunt calā ⁊ hūida aīaliū p propriū calm̄ multoꝝ annoꝝ numero sana viuūt ⁊ īputrida custodiunt̄: q̄uis inq̄ītū calā ⁊ hūida sint apta cite putrefactiōi. ℭ Dixit Gili. putrefactio f̄m medicos ē multa supaccensio: ⁊ ex fumoꝝ retētione ignitio: ⁊ sic est corruptio humoꝝ liqdoꝝ p ebullitionē ⁊ pturbationē caloris nālis effecta: vel est ebullitio in hūorib⁹ facta p calorē ex̄neū: quapp putrefactio est supaccēsio cū horribilitate. ℭ Et ex hac putrefactione dñt qdā medici supaccēdi in corpe calitatē operationes manifeste ledentē: quā febrē putridā noiant. Dñt t̄n. q̄ ista putrefactio qñq3 accipit̄ large p oī ex̄neitate scā a caloꝛe ex̄neo de calō nāli in suo hūido: q̄ ex̄neatio est calī nālis a sua nālitate ad dispōnē egritudinalē dispō: ⁊ f3 hūc modū multe pñt eē ex̄neitates calī putredinalis in corpe q̄ nō sunt febres putride. Et qñq3 accipit̄ putrefactio ista stricte p ex̄neatiōe facta de calō nāli hūoris in suo hūido qua accēdit̄ calitas in corpe tanti gradus q̄ sensibilr̄ ledit opationes. Et h̄ est febris putrida: h3 t̄n ista putrefactio in humoribus gradus. nā aliqñ est vehemēs ponēs ipsos in dispōne qua nō sunt reducibiles ad benignū: ⁊ aliqñ nō est sic vehemēs: s3 est ita remissa q̄ ipsi hūores pñt ad benignū reduci. ℭ Pro maioꝛi t̄n declaratiōe p̄dictoꝝ scire debes q̄ putredo siue corruptio mixti duplex ē. vna ē nālis pueniēs ex nāli ⁊ intrinseca pportiōe p̄ncipioꝝ q̄ fit a calō nāli rei: q̄uis aliqñ adiuto a caloꝛe ambiētis. dato .n. q̄ agēs extrinsecū in rē non ageret ponēdo h̄ pro posī q̄ītq̄ sua actio non possit absolui ex nēītate sue approximationis adhuc caloꝛ nālis suū hūiduꝫ cōsumeret ⁊ finiret. nā a caloꝛe nāli q̄ītūcūq3 nālis non pōt absolui calī actio: ⁊ vt calm̄ est: q̄ est resoluere ⁊ ɔsumere hūidū suū: vñ nēcē ē q̄ hūidū mixti finiat̄. Alia est putrefactio siue corruptio mixti q̄ fit qñ corruptio mixti puenit ex īpportiōe suoꝝ p̄ncipioꝝ eueniēte a calō nāli ex̄neato pp multas cās accītales euenire potētes. De p̄ma dñt qdā. q̄ fit per viā exalatiōis caloris nālis sequētē ad cōsumptionē hūidi radicalis: ⁊ p subintrationē caloris innālis: ⁊ ista est putrefactio ppriē sumpta ⁊ oī mixto elemētato nēcīa: de q̄ nō loquunt̄ medici: s3 ph̄i: 2° vō est putrefactio: de q̄ loquunt̄ medici. Et multiplr̄ reperit̄ in corpore. vno° in mā apatū qñ putrefit ⁊ mutat̄ in saniē: ⁊ ista mutatio fit ptim a caloꝛe nāli ⁊ ptim a caloꝛe innāli. Alio° in mā vlcerū qñ pmutat̄ in virulētiaꝫ ⁊ venenositatē: ⁊ ista fit a caloꝛe innāli tantū. Alio mō fit a caloꝛe nāli aut innāli epatis excedēte ⁊ exiccāte hūiditatē ⁊ corrūpente eā: sicut in hūiditatibus accidit leprosoꝝ cū p̄cedit dispō ⁊ fiūt humiditates eoꝝ putride. Et 4° mō fit per ebullitionē humorū: ⁊ est illa q̄ cōsiderat̄ in febrib⁹ putridis. ℭ G. qdē in li. de tpibus vl̄ibus morbi: dixit. qñ res icipit putrefieri calitas quedā innascit̄ pp putrefactionē: ⁊ sic vr̄ voluisse. q̄ res p̄o putrefiat q̄3 calefiat: ⁊ q̄ putrefactio sit cā effectiua illius calitatis: qḋ dictū vr̄ eē oppo^m dicto .ś. s. q̄ calitas nālis ex̄neata siue calitas ex̄nea sit cā putrefactiōis effectiua ⁊ p̄cedens cā ⁊ fortasse difficile est in h̄ recte iudicare. qdā t̄n dñt. q̄ res que putrefit extraneat̄ a nā sua: ⁊ acqrit aliā potentiā ⁊ virtutē. Similiter ei qḋ dixit. G. 2° re. acu. in cōmē. cū dixit. q̄ humoꝛ qui putrefit p̄t nutrire: sicut due colē q̄si trahēs v̄tus nām illaꝝ: ⁊ iō sicut due colē hñt potētiā ⁊ virtutē calefaciēdi aliud: ⁊ ēt seipsas cuꝫ nō sit incōueniens q̄ virtualr̄ exñs tale possit se calefacere vt lumē in medio: sic est de humoꝛe qui putrefit cū sit calidus virtualr̄ pōt se calefacere. Alii vō dñt. q̄ due colē calefaciunt calitate actuali id a q̄ cōtinent̄: ⁊ istud sic calefactū calefacit illas: ⁊ sic silr̄ est de humoꝛe q putrefit: q: ex̄neatus cōuertit̄ versus nām calidā vehementiorē ⁊ calefit id in quo cōtinet̄: ⁊ illud calefactū postea calefacit ipsum. Dixit Alex. de febre putredinis. q̄ humoꝛ putrefit ⁊ accenditur sicut pix ⁊ aspaltum.

Fridītas nō pōt eē p se cā putrefactionis.

De putrefactiōe particulariter sumpta ⁊ est de q̄ loquuntur medici.

Putredo siue corruptio mixti est duplex

An res p̄o putrefiat q̄3 calefiat vel econtra.

ℭ De causis putrefactionis. Cap. v.

DE causis prime putrefactionis dcm̄ est sufficienter in sermone p̄cedēti: ⁊ aliqd tactū est in caplō p̄cedenti. adhuc in isto aliqd dicet̄. Dixit Auer. 2° colliget. q̄ putrefactionis cā est duplex. vna p se que est caloꝛ ex̄neus: qui calorē exalare cogit nāleꝫ: maxīe cū vehemēti cōiūctus fuerit q̄litati. Alia est per accñs: vt friditas q̄ cuꝫ calori dñat̄ itrinseco extiguit ipm: ⁊ tūc ex mā alius caloꝛ gñat̄ ex̄neus. ℭ Putrefactionis vero a medicis cōsiderate duplex est causa: vna primitiua siue extrinseca: alia corpo-

ingenium curationis. quo ergo habebit si in toto corpore
fuerit. hec. n. siccitas cõfirmata si in vno. i. primo viscerum. s.
corde fuerit. cito inducet ad mortẽ. Et post hanc est illa que
incipit ab epate. Et post hanc tertio loco est illa que incipit
a stõ. Consumptio võ que ab alijs icipit mẽbris tardius in
consumptionẽ vltimã egros adducit sm q minoris q̃ illa
nobilitatis exitũt. Et plus et minus minuũt sm q plus vł
minus sunt exiccati. ¶ Dixit Auic. Egritudo ista est egri⁹
praua in qua inatus calor iã destructus est: et iõ nõ adhibet
huic cura nisi cũ nondũ fuerit cõfirmata: et sperat q nõ cõ/
firmet et tũc est cura vã. Aliquorum qui hanc cõsumptionem et
ethicã euadũt cõsumptio nõ est nisi in carne. nã si fuerit in
fundamẽto: vt dixit Gal. nõ poterit pfecte sanari. Et iõ sub
dit Aui. cũ cõfirmata est et erit h̃ qñ cõsumptio peruenerit ad
glutẽ nõ curat: q2 si esset huic ingeniũ: esset morti ingeniũ:
sed tñ sperat vt postponat pditio et mors parũper: et erit tũc
hec cura mẽdosa blandiẽs et referẽs ad tps vltimitatẽ sene
ctutis. ¶ Dixit ergo Gal. 7. tera. cura est nõ solũ humecta/
re: sed et calefacere istis in ea. s. que cõplicata est cũ friditate
que est vtplin. Et Aui. dixit. cañ. in curatione eorum est hũe/
ctatio et calefactio q̃ dupliciter pficit instrõ. s. dieta et potiõe.
¶ Scdm ergo dietã custodiamus eos ab aere frido et a sic/
co et vẽtoso a tristitia angustia ira et sollicitudine multa ab
exercitio multo fricatiõibus fortibus a balneo resolutiuo
et a vigiliarũ instãtia et ab oibus cibis infridãtibus et exic/
cantibus dure aut digẽnis difficilis et a multi cibi saltẽ vni
ca vice sumptiõe et cibi indigesti. s. indigestũ positiõe. A fa
me siti ieiunio coitu et oi forti euõne. Confert aũt eis aer ca
lidus et hu. aut saltẽ hũidus in actiuis tpatus. meli⁹ tñ est.
q declinet ad calm naliter aut artificialr et gaudiũ et leticia
et fortasse leuis ira nõ nocet et motus facilis paulatinus et
modicus in loco ameno et leni fact⁹ et silr ei fricatio et bal/
neũ in loco tpato aliqñ ad caliditatem paruã declin. ¶ Dixit
Aui. ex hũectãtibus sunt balnea: sed nõ administrent nisi
post digõnẽ. s. cibi nã si ipsa administrent successiõe come/
stionis faciũt cadere vtutẽ: q2 trahunt indigestũ ad mẽbra
quo nõ nutriunt. Et cibi debẽt esse cali et hũidi facilis digõ
nis et pauce q̃titatis: sed tñ multi nutri⁹ velocis descẽtiõis
et cite penetrationis ad mẽbra in qbus non sit viscositas. s.
opilãs vel phibens facilẽ penetrationẽ: qua tñ viscositas in
cibis cõueniens est qua diutius pmanet nutrim in mẽbris
et nõ cito dissoluat. Et potus sit vinũ subtile odoriferũ: pue
tñ q̃titatis: qñ cõueniẽs est eis. ¶ Dixit Gal. 7. terap. Ad
siccitatis sanationẽ moderate. i. nõ excedentis certissima. i.
subtilissima nõ indiget dieta. s. sicut in sanatione imoderate
siccitatis: qñ nec vtus in eis vltie decidit et neq pp aliõ qõ
difficile sit curare. s. fortẽ siccitatẽ: quã qñ indiget renutri/
care. s. corpus: cibus aũt nõ aptus est seipsũ vnire mẽbris:
sed vniri indiget nutritiuo vtẽte. s. vtute. cũ ergo fuerit mo
derate corpus siccũ neq vtute vltie decidẽte grossus dieta
re cõcessum est et piculũ nullũ peccare in mẽsura. s. leui pec/
cato: cuius. s. oppositũ est in imoderata siccitate decidente
vtute. Et dixit ibidẽ Gal. Cũ siccitati solidorum vł aliorum mẽ/
brorum associat friditas: tũc talis dispõ curat magis. i. indi/
cat magis debere curari q̃ qñ siccitas sola est. ¶ Et vt cau
tius dicã friditas qdẽ qñ dñat supra siccitatẽ in indicando
curationẽ debere fieri. Et piculũ ẽ sm eã. s. friditatẽ: q2 ma/
gis vite 9ria est q̃ siccitas: et iõ magis debilitat virtutẽ. Et
post friditatẽ piculũ est sm siccitatẽ vltra. s. alias duas q̃li/
tates. Et iõ dixit scdo nõ est siccitas. s. in piculũ in dietãdo.
Uerũtñ friditatis sanatio pperata est et citissima. s. magis
q̃ siccitatis: q2 curat a caliditate q̃litatiue ente magis actius
q̃ hũiditas a qua curat siccitas: dixitq ibidẽ Gal. attẽde/
re opz mãs auxiliorum ne misceat qd eorum q̃ valde calefaciũt
cũ his que hũectãt siue cibi sint siue med. Insistit. n. forti/
ter calefaciẽtibus siccare. Sed intñ hũectantibus miscea/
mus calefaciẽtia inq̃tum infridata est pticula sicca vel pti/
cula a qua pus habuit originẽ. Si võ moderate infridata
fuerit picula his q̃ dicta sunt in cura siccitatis stõi. s. 7. ter.
et dicent cũ auxilio dei in sermone. 5° in trac. de dispõnibus
stõi. s. de vsu lactis et mellis adijcimus mellis plus et vinum
dabimus magis aquosum et antiquũ plus et silr cibaria oia
calidiora dãdũ nõ solũ nalibus. i. potẽtialib⁹ vtutibus: sed
et recedẽtibus in actualibus q̃litatib⁹ q̃s recenter et de no/
uo acqrũt. ¶ Et docẽs q̃lia debeãt esse cibaria in lib. de ta/
be dixit. q̃ nõdũ pfecta est ethica senectutis: sed est de ppe ve
niẽs ipsius giom vnã hz sanatiõis itẽtionẽ quã resumptio
nẽ et renutricationẽ noiauit pp qõ opz dicere. q solida mẽ/
bra exiccata sanant cibis. Ostẽsum aũt est i his q̃ de vtutib⁹
nalib⁹. q nõ seipsum cib⁹ ad oia corpis mẽbra ducit: sed ad
ea trahit nutriri idigẽtib⁹. In robusta aũt sunt h̃ mẽbra in
talib⁹ et attrahẽ ifirma pp friditatẽ et siccitatẽ. Opz g̃ bñ at
trahibilẽ esse cibũ vt qõ idiget vigore trahẽtiũ ex ea q̃ sm
mãe est aptitudinẽ cõpleat. bñ aũt attrahibilis est cib⁹ qui
subtilis est i ptib⁹ et nalit cal's: sz ipse. s. cib⁹ subtilis sine ci/
bo. i. nutri⁹ est sepi⁹. Ostẽsum. n. est sepi⁹. q cibo solo neẽe
est grossitiẽ inesse vt vtriq sit vniforme mẽbro nutricãdo qõ
grossitiẽ hz et difficile trãspirabile. i. resolubile sit a mẽbro
et nutriẽdis corpib⁹ prõpte apponat et vniat et assilet. Et
subdit. neq tabidorum ita itrãde ipoẽ est qdem copioso cibo
diligẽter viuificãti et restaurãti vtrũq existẽ. Tẽptãdũ aũt
est saltẽ mediocri⁹ vtrũq alterutrorum opari potẽtem iuenire
nil qdẽ in talib⁹ meli⁹ lacte forte vł marie qdẽ si qs ipm su
stineat nõ aboiari iposita ori muliebri mamilla. Si võ non
q asine accipe adhuc calm purissimo tpe familiari otinẽt. i.
ex vbera. ofert. n. talis intẽtio ciborum. mel quoq i talib⁹ di/
spõnib⁹ vtilissimũ et vini vsus vtilis est i frida tabe. ¶ Dix
Sera. cibam⁹ eos ex sebdagi. i. cũ cibario fcõ ex carne pul/
lorum et ouis. et demus i potu vinũ nõ antiquũ multũ et dem⁹
in mane vitellũ oui vt sorbeat ipm et parum vini insipidi: dein
igrediat balneũ in tina cui⁹ aq̃ sit decocta cũ camomilla et
sansuco et liliorum silib⁹: et nõ dimittat in eo tardare. Et post
exitũ a balneo det eis pdict⁹ cib⁹ cõdit⁹ cũ zuccaro et spẽb⁹
alefangie et ofortam⁹ eos cũ odorib⁹ delectabilib⁹ calis sic
narciso croco citro sambuco sansuco et lilio et silib⁹: et suf/
fumigem⁹ eos assidue cũ ligno aloes recẽte. ¶ Dixit Isaac
si sint ofortati balneent: et p⁹ balneũ comedãt annalẽ agnũ
vitelatũ oditũ cũ spica et zinziber: et bibãt vinũ vt puocet
eis somnũ. Uinũ tñ nõ sit multũ vetustũ ne dolorẽ capitis
faciat corpusq deficcet. Et dixit. cui⁹ calor est extinctus pp
sanguis paupertatẽ et nalis hũiditatis osumptionẽ oz vt re/
stituat cũ corpis calefactiõe et icipiam⁹ a modico calore: et
ita modicũ ad maiorẽ ascẽdam⁹ ne subita corpis imutatiõe
ifirmus deficiat. ppea dixit Roge. cõferũt mediocriter calis
et hu. i cibis et potib⁹ et elarijs et fructib⁹ dulcib⁹. ¶ Dixit
Aui. lac decoctũ cũ lapidib⁹ est vehemẽtis iuuamẽti et mel
est vltimũ in iuuamẽto eorum. Et dixit. opz vt obseruet hũe/
ctatio pdicta in ca° ethice: sz misceat cũ ea qõ calefaciat ex
odorib⁹ bonis et emplis: et vnctiõib⁹ et fricatiõib⁹ et cibis: et
potib⁹ et alijs. ¶ Dixit Sera. Incipiam⁹ in pmis in calefa
ctiõe corpis cũ reb⁹ tpatis: deinde cũ reb⁹ fortib⁹ in calefa/
ctiõe sm qõ dictũ est. ẽ. sz p illud oz vt dem⁹ in iceptiõe mel
et zinziber et secacul. Et istorum cõpõ vocat zinziberata. Et si
debilitet. i. debilitatũ sit parũper. s. ab eo qõ erat sm nãm
dam⁹ i potu tyriacã vel dyamuscũ vel metridatũ. Et Isaac
dixit damus syrupũ de zinzibere et yringi radice. s. cũ melle
factũ: et si eius vtus augmẽtari incepit dabimus tyriacam et
muscatã. ¶ Opz aũt dixit Cõstã. vt in frida ptisi pus epar
cõfortemus et vt cibaria digerant: et h̃ cũ reb⁹ digestiuã ad/
iuuãtib⁹ vtutẽ: sicut est lignũ aloes zinziber galãga piper
longũ cinamomũ gariofoli spica et silia: et oz vt cõtinue in/
tẽdat. ppea dixit. G. 7. ter. nardino oleo cõtinue inũgẽdum
esse vẽtrẽ vt nunq̃ fiat siccus. i. vt nunq̃ sit sine vnctiõe. Et
si nõ fuerit nardinũ phs masticinũ sufficit. et opobalsamum

Quare in venis vn⁹ hũor alio magis putrescat.

¶ Et cũ q̃re vnus humor in venis existens simul cũ aliis putrefit: ⁊ illi alii nõ: q̃uis calor nãlis equaliter agat sup oẽs eos: qũ vt patuit hũor nõ putrefit: nisi qñ exosus redditur nãe ⁊ derelinquitur ab ea. Nõ nã põt habere exosũ aliquẽ vnũ hũorẽ pp aliquã malã suã dispõnẽ: quare ipse solus putrefit p̃ter alios: q̃uis.n. in venis humores sint sili: nõ tñ sunt sili ⁊ eque dispositi: ⁊ per pñs non eque parati putrefieri. ¶ Et scias q̃ qñ putrefactio inducit in humorẽ a nã siue a calore nãli p̃ncipaliter: tũc ille humor q plus h₃ de q̃litatibus nãlibus: ⁊ maxime de calitate nãli citius putrefit: ⁊ q: talis humor est sanguis fm istam viã citius putrefit. est.n. magis apparat⁹ etiã putrefactiõi ppter eius cõplõnẽ calĩam ⁊ humidã: ⁊ ppipitius quãtitatẽ multam. Opilat maxie si crudis supfluitatib⁹ sit infect⁹ ex fructib⁹ ⁊ herbis gñat⁹. Et q: eius nãlis locus est intra venas in q̃bus est min⁹ aptus transpirari. Sed qñ putrefactio inducit a calore p̃ter nam p̃ncipaliter tũc ille humor q magis ⁊ melius regit ⁊ custodit a nã tardius putrefit: ⁊ talis est sanguis q est filius dilectus. ¶ Flegma quoq₃ magis apparatũ est putrefactiõi q̃₃ due colere qd cõtingit pp eius multitudinẽ grossitiẽ ⁊ viscositatẽ ⁊ humiditatẽ₃ cõplonis ei⁹ cũ calitate debili: ⁊ q: in loco pfundiori in corpore locat vicinus sanguini: vñ minus est trãspirabilis q̃₃ ille due colere. ¶ Post flegma colã est magis apta putrefieri q̃₃ melia pp sui calitatẽ q̃ calitas licet sit putrefactiõis effectiua: min⁹ tñ in hoc põt q̃₃ hũiditas flegmatis cũ aliis adiutorib⁹ eius. Quidã tñ colerã p̃mittũt flegmati in facilitate putrefactiõis: q: magis ẽ exosa nãe. melia vero tardi⁹ oĩbus hũorib⁹ putrefit: q: resistit putrefactioni cũ calitate ⁊ siccitate sua. ¶ Propter supradictas causas accidit: q̃ putrefactio rari⁹ in sanguine reperit: ⁊ cũ reperit nõ diu pmanet in eo: deinde rarius in melia: s₃ cũ in ea reperitur diutius in ea pmanet pp sui multã grossitiẽ: deinde in colera: s₃ cũ reperit ẽt cito ab ea trãsit. sepius aũt reperit in flegmate ⁊ diu ẽt in eo durat pp sui grossitiẽ ⁊ viscositatẽ.

Quare vna res alia citius ⁊ magis putrescat

¶ Dicũt. plures sũt cause: q̃re vna res citius ⁊ magis putrescit. alia võ tardius ⁊ minus: ⁊ vna est ambiẽtis q̃litas: qñ.n. est frida vel remisse calã: siue aer sit: siue aq̃ res tardius ⁊ minus putrescit: ⁊ eẽ qñ est mediocriter calã. nĩta aũt calitas ⁊ multa frigiditas pseruãt rem a putrefactiõe: alia est frigidi coagulatio. nã q̃ est coagulata a frigido: sicut adeps tardius ⁊ min⁹ corrũpit: ⁊ eẽ q̃ est a calõ. alia est mult⁹ ⁊ freq̃ns ei⁹ motus localis. pseruat.n. a putrefactione: vt p₃ in aq̃ fluente: ⁊ eẽ priuatio dicti mot⁹ facit: vt p₃ in aq̃ stante. ⁊ alia est magna rei q̃titas. pseruat.n. a putrefactiõe: q: ei⁹ calor inatus mult⁹ est potẽs pseruare: ⁊ ecõtra parua q̃titas: vt p₃ de aq̃ pauca que citius putrefit q̃₃ multa. ¶ Dicũt. cũ Aui. dixit. putrefactio nõ h₃ tẽpus: nõ intellexit absolute cũ sit alteratio qdã q̃ fit in tpe: s₃ intellexit q̃ tps in quo ex sanguine fit putredo est minus q̃₃ sit tps in q̃ ex eo fit trãsmutatio in colerã: q: plures ad transmutationẽ eius in colerã requirũt mot⁹ ⁊ trãsmutationes q̃₃ ad transmutationem eius in putredinem.

¶ De speciebus putrefactionis. Cap. vj

Putrefactio fm medicos considerata. dupl' diuiditur in spẽs. s. fm eẽntiã ⁊ fm accñtales dispõnes. Et p₃ eẽntiã dupl' diuidit: q: aut fm eẽntiã absolute cõsideratã aut p₃ eã ɔsideratã in subiecto ꝓprio. ¶ De p̃mo mõ dixit Isaac fe. 2⁰. Putrefactio est triplex. s. fm q̃ magis aut min⁹ aut mediocrit pticipat calore exñeo. Et vt sic putrefactio alia est remissa alia intensa vel vltima: ⁊ alia est iter eas media. Et intẽsa qdẽ dixit Isaac. causatur qñ ṽtus digestiua est debilis oino: vt in nullus possit benignũ trãsmutare qd putrefit ente ẽt ipso cõmensurate prauo vel ṽtute ente nõ penit⁹ imbecilli. humido võ ente putrescibili malo vltie: ⁊ talis qdẽ putredo nec colorẽ h₃ nec odorẽ determinatũ: s₃ fm subam ei⁹ qd putrefit alterat maliter. Remissa võ causat qñ ṽt⁹ digestiua est fortis potẽs in benignũ transmutare qd putrefit: q̃uis sit valde paucũ vel qñ ṽt⁹ digestiua nõ est sic fortis: s₃ qd putrefit est parue malitie: ⁊ illa odorẽ h₃ ⁊ colorẽ determinatũ. Et q̃ media existit inter p̃dictas est mediocriter iudicãda. Intensa aũt siue vltima putrefactio pducit ad corruptionem mixti ⁊ incinerationẽ ei⁹: s₃ tñ dicũt qdã põt cessare p digõnẽ illi oppositã: de q̃ dicũt itellexit Ga. cũ dixit in tegni. Digõ est alteratio faciẽs cessare putredinẽ. Remissa autem putrefactio põt cũ digõne ⁊ sine digõne cessare. q: vt voluit Ga. 2⁰ affo. in ɔ¹ᵉ affo. vbi ab⁹ p̃ter nãm intrat solũ per actionẽ nãlis caloris põt reduci qd sic est putridũ ad benignũ: mediocris võ putrefactio nõ cessat p digõnẽ: s₃ põt simul cũ digõne intẽdi: vt p₃ in statu febrĩũ putridaꝝ salubrĩũ in q̃ mã eaꝝ est maxie putrida ⁊ maxi⁹ digesta nõ qdẽ in eadẽ pte mãli: s₃ hũi in eadẽ pte formali. Et in eadem pte formali nõ sil' eq̃liter itẽdit digõ ⁊ putrefactio. imo valde ineq̃liter: neq₃ ẽt vsq₃ ad oẽm terminũ: s₃ solũ vsq₃ ad terminũ certũ ⁊ limitatũ: vt. ĝ. g. in morbo salubri de mã putrida mediocri putrefactio ⁊ digõ sil' intẽdũt vsq₃ ad statũ ei⁹. Verũtñ putrefactio nõ puenit ad gradũ ad quẽ puenit digõ. nã digõ i ei⁹ mã semp excedit putrefactionẽ: sicut ṽ. g. ẽt in mã morbi mortalis mediocriter putrida digõ nõ puenit ad gradũ ad quẽ puenit putrefactio: s₃ putrefactio in ea semp excedit digõnẽ. ¶ Insup G. p̃ de diffe. fe. diuisit putrefactionẽ in bonã malã ⁊ mediocrẽ: ⁊ vocauit remissam bonã ⁊ intẽsam malã: ⁊ dixit. putredo est duplex fm genus: ⁊ ex his duob⁹ pcõponẽ sit 3ᵐ gen⁹ qd tenet mediũ iter illa duo gña extrema: cui⁹ gñonis medii putredo fm spẽm innumerabiliter variat: h₃.n. latitudinẽ magnam in q̃ plus vel minus ⁊ inenumerabilr pticipare põt altero extremoꝝ ⁊ plus vno q̃₃ alio. ¶ Et subdit Gal. p̃ᵐ genus sit dñante nã: ⁊ 2ᵐ sit deuicta nã. Et assimilauit Ga. ibidẽ dispõnẽ saniei in venis dispõni saniei in exitura. Vñ Ras. 16⁰ ɔti. ex ṽbo ei⁹ dixit. putrefactio q̃ fit in humorib⁹ intra venas erit ad modũ putrefactiõis q̃ fit in apãib⁹: ⁊ hypostasis q̃ erit in vrina hoꝝ erit ad moᵐ saniei in exitura. Et dixit. G. bona dispõ in apãib⁹ est pus. i. sanies laudabilis: in hũorib⁹ aũt vasoꝝ est qd ꝓportionale puri id. s. qd subsistit in vrina. s. hypostasis: de q̃ dixit G. q̃ est putredo nõ simpl'r. imo aliqd s₃ digõnis. na₃ sit a ṽtute digestiua adhuc forti cũ dñio nãe nõ simpl'r: q: tũc ɔuerteret illũ hũorẽ in nutriᵐ: s₃ forti ⁊ dñante fm qd: q: multas bonas dispõnes in illo hũore iducit. S₃ putredo mala. Dixit G. fit egrotãte nimĩ ṽtute digestiua vt nullã ad bonũ iri hũorem operet dispõnẽ: qd vt ipse dixit põt ɔtingere dupl'r: vno mõ ex pte ṽtutis plus: vt qñ humor nõ est vltime malus: s₃ ṽtus ad vltimũ ifirmitatis deuenit ⁊ cũrectificare non põt. Alio mõ ex pte hũoris plus: vt qñ ṽt⁹ nõ vltime egrotat: s₃ humor est vltie malus ⁊ ab ea rectificari nõ põt. Et gen⁹ 3ᵐ sicut multipliciter variat p spẽs sic multipl'r variatur p cãs. ¶ Putrefactio võ cõsiderata in subiecto ꝓprio diuidit diuisiõe sui subiecti: qd vt. s. patuit est. aut humor aut qd reducibile ad humorẽ ⁊ q: hũor q putrefit aut est sanguis aut flegma aut colã aut melia. hic ẽ q̃ putrefactio est 4ᵖ. s. sanguinea flatica colerica ⁊ melica. ¶ Putrefactio võ fm accñs diuidit aut fm gradũ sue q̃litatis aut 2ᵐ fitũ aut p₃ moᵐ fit⁹: de p̃ mõ dix̃ Ga. 2⁰ de accñti ⁊ morbo ca⁹ de causis morbi cali. ⁊ similiter Aui. 2ª p̃¹. q̃ ois morbus putridus est morb⁹ calid⁹: fit.n. putrefactio a calõ: ⁊ calitatẽ ponit in mẽbro in quo est. Et diuidit in putrefactionẽ remisse calãm ⁊ intẽse calãm ⁊ mediã iter eas. Et scias q̃ nõ seq̃. ista putrefactio ẽ calior. ĝ est deterior. imo aliq̃ putrefactio remisse calitatis põt eẽ deterior alia calidiori ⁊ hoc etiã respectu diuersi humoris ⁊ respectu eiusdẽ. ṽ. g. aliquis putrefactio flegmatis aliq̃ putrefactiõe cole q̃

Putrefactio fm eẽntiã absolute cõsiderata est triplex.

Putrefactio i subiecto cõsiderata ẽ q̃druplex

Putrefactio fm accñtales dispõnes ɔsiderata est triplex

fit maioris caliditatis caliditate illius flegmatis: et similr aliqua putrefactio alicuꝰ flegmatis minoris caliditatis erit deterior aliqua putrefactione alicuius alterius flegmatis maioris caliditatis. ¶ Scḋm situ͂ vero diuidit᷑. dix̄ Ga. xi°. ter. putredo vel equaliter in oibus existit vasis vel in maximus vel p̄ncipalissimis q̄ sunt in medio bubonū .i. ascellaꝝ et inguinū vel consistit ſm vnā quādā particulā flegmonē habentē vel etiā sine flegmone existētē. Et Aui. dixit putredo quãq3 est cōis toti: quãq3 est in mēbro aliquo: et nō intellexit de cōi toti q̄ ipsa fit in oibꝰ partibꝰ totius corporis: sȝ q2 est in venis cōibꝰ aut in porositatibꝰ siue cōcauitatibꝰ cōibus toti. In particulari vo mēbro tūc esse itelligit᷑ qn̄ in eo colligit᷑ humor collectiōe vnita vel iūcta vt in apate: et istud mēbrū p̄t esse aut de intrīsecis aut ḋ extrīsecis. ¶ Scḋȝ vo moᵐ fitꝰ putrefactio diuidit᷑ in eā q̄ ē collecta vt in apate et eā q̄ est sparsa per vasa nō apans. dixit Rabi in 3ª particula ex v̄bo Ga. p̄ de differētijs febriū. mātrū que sunt in apanibꝰ oibus et humoꝝ qui sunt in arterijs et venis idē est status. nā cū v̄tus imutatiua digestiua q̄ est in ipsis mēbris apostematis vel in ipsis venis humores ɔtinētibꝰ est firma et fortis imutat qḋ est in apatibus in saniē bonā et albā tēperate subere: imutat qḋ est in venis in sedimē laudabile qḋ residet in vrina. Et hoc genꝰ saniositatis nō est tm̄ putredo: sȝ in se cōtinet digestionē. Cū vero virtꝰ hec est debilis valde putrefactio sequit᷑ absoluta et egrediunt᷑ de apatibꝰ humiditates inequales et resident in vrinis febricitantiū sedimina illaudabilia. Et Ras dixit 17° ɔtiñ. dispō hypostasis male est ad modū dispōnis saniei subtilis fetentis et viridis: et sicut sanies bona est vna et putrefacta ita mala est multimoda. ¶ Et scias q̄ putrefactio collecta et sparsa in qbusdā cōueniūt et in qbusdā differūt. Cōueniūt aūt in tribus. Primo in mā: q2 sicut mā vnius ꝑpter causas agentes putrefacientes subijcit᷑ putrefactiōi: ita et mā alterius. 2° in agēte: q2 in vtriusq3 agens est calor nālis p̄ncipaliter et calor extraneus scḋario. 3° in speciebus. q2 quot sunt species vnius tot sunt spēs alterius. ¶ Differūt aūt similr in tribus de p̄ma differentia dixit Gal. vbi. s͂. q̄ in bubonū siue apatū putrefactione cōtingit fluere simul repēte oēs ſm vnā diē siue ſm duos tāq3 adinuicē copulatos simul et conclusos in vno loco. quapp̄ totus humor ɔclusus et incuētatꝰ totus et q̄libet ps eius simul mouet᷑ ad putrefactionem. Sed humores q̄ sunt ſm magna vasoꝝ viscera āpliori tp̄e ɔtingit accendere putridū calorē tāq3 effluēs semp: eū eo scȝ nō sint ecōculcati in poris nec ꝑpter largitatē venarū sint itrāspirati vt ɔtēti in apate. ¶ De scḋa aūt dixit ibidē. q̄ mā in apatibus minori tp̄e ad putrefactionē mouet᷑: sȝ putredo i magnis venis in pluri tp̄e. Nā humores putridi vasoꝝ mouēt ad putredinē et putrefaciūt quecūq3 tetigerint que sunt disposita putrefactioni: ita q̄ per istā viā semp fit additio māe. putrefactio aūt vasorū ꝓcedit calefaciēdo et putrefaciēdo partē post partē humoris. sibi cōtigui et propinqui: sicut ipse dixit se vidisse in fimo bestiarū in agro qui erat ex aliqua parte calefactus ita fortiter: vt q3 multū vaporē emitteret in modū fumi eleuatū fortiter mordētē et cōtristantē si quis ei appropinquaret et oculos et nares ledētē. Erat quoq3 et nimirū tangētibꝰ idē stercus sic alicubi calidū: vt cōbureret eos qui amplius apponebāt ei manus vel pedes nō aūt sic p̄manebat semp: sȝ 2ᵐ deinceps diē sequētē reinfrigidabat᷑: et qḋ cōtinuū siue ɔtiguū sibi erat calefaciebat et feruebat illo declināte: et parū post in statu erat caliditatis: et sic post hoc declinabat et aliud calefaciebat sic ꝓcedēs vt prius. ¶ Tertia aūt differentia assignat᷑: q2 putredo apostematū multo plus p̄cipat inalitatis q3 putredo vasoꝝ: qm̄ putredo apatū ad saniē ɔuertit᷑ cū digerit᷑. putredo vo vasoꝝ ad hypostasim q̄ residet in vrina. mō hypostasis plus h3 nālitatis q3 sanies: et pp̄ hoc G. p̄ ꝓnosticoꝝ penultimo 2° dixit. hypostasis tenet medium inter saniē et humorē. ¶ Amplius putredo exteriorū mēbroꝝ differt a putrefactione interiorū siue fuerit in apate collecta siue in vasis sparsa: q2 putredo citiꝰ aduenit in mā in interioribꝰ ɔtenta q3 in mā in exterioribꝰ locata: eo q̄ mā ɔtenta in iterioribꝰ in loco est calidiori et hūidiori. ¶ Et putredo etiā in interioribus pluri tp̄e ꝓcedit q3 in exterioribus: q2 in interiora semp de nouo currit mā: nō aūt sic in exteriora. Et ꝑpter hanc effusionē māe maxime putredo interiorū est ɔtinua: et ꝓcedens de parte ad partem: quare diutius in ea ɔtinet᷑ extraneus calor: et iccirco Gal. p̄ de differentijs febriū. assignans differentiā inter dictas putrefactiōes dixit. putrefactionē exteriorū sequit᷑ febris ethica: sicut iā declaratū est in his que p̄cesserūt. Sed ex putredine q̄ est ſm viscera et magna vasa velut fumus ex his qui putrefiūt humoribꝰ ad vētriculos ꝑuenit cordis. s. et cū eo etiā caliditas eū fumꝰ ille fit putridus: et ideo ad ipsam sequit᷑ febris putrida: et cā ꝑuentus dicti fumi ad cor ipm est ꝓpinquitas eius ad ipm. Unā ex loci propinquitate ad ipsū deuenire pōt antq3 resoluat᷑: et maxime cum in corpe multi fuerint in quātitate extēsibili vsq3 ad ipsū cor et nō facile nec cito solubiles. et p̄cipue accidit hoc: q2 interiores vie large sunt facilisq3 trāsitus illoꝝ: et maxie cū nō inueniāt vapores illi obstacula multa intermedia inter minerā putredinis et ipsū cor. Et locus minere putredinis. dixit G. xi° ter. est febri sicut caminū igni: et pp̄ oppositas causas nō ꝑuenit fumus a loco putrido in exterioribꝰ locato ad cor: q2 māe in exterioribꝰ sunt pauciores et lōginquiores a corde et facilius solubiles: et coadiuuat ad h̄ viarum strictura et obstaculoꝝ pluriū interpositio. ¶ Et differūt. 3° q2 putredo iterioꝝ deterior est putredine exterioꝝ: cū sit humor putridus in iterioribꝰ exn̄s multo magis ɔclusus et minꝰ euētatꝰ eo q̄ ɔtinet᷑ in exterioribꝰ: et q2 putredo iterior inducta est a fortiori cā. nā ad inducēdū putredinē in iterioribꝰ fortius reqrit᷑ agens: et qḋ possit p̄esse v̄tuti loca intrīseca gubernāti: et q̄ potētior est gubernāte exteriora. ¶ Et pp̄ dictas ēt cās putredo venaꝝ deterior est ea q̄ est ex̄ venas in porositatibꝰ et ɔcauitatibꝰ mēbroꝝ mā. s. non ente collecta ad apa. in dictis tm̄ cōparatiōibꝰ semp supponēda est eq̄litas et paritas ceteroꝝ. ¶ Et scias q̄ putredo interiorū in corporibꝰ calidis lataꝝ venaꝝ velocius extēditur ad plures ptes: et ecōtra tardius in corpibꝰ strictaꝝ venaꝝ et viarū. Dixit. n. Ga. 9° ter. putredo humoꝝ in oēs venas que sunt in medio bubonū eq̄liter et cito expādi et extendi ſm frigidos habitꝰ nō pōt. sup. sed bn̄ ſm calidos. Et Gal. q̄dē 3° affo. in ɔ¹° affo. s͂. allegati cōparauit putredinē humoꝝ ad putredinē vini cū p̄mutat᷑ ad acetū. et dixit. Cū sanguini putredo superuenerit idē fit qḋ in vino solet fieri: q2 cū vinū in acetū icipit mutari et in p̄fectū acetū deuenerit impoīe est āplius in vinū redigi. Q̄ si parū mutet᷑ et nō i acetinē plurimā ad vini nāȝ ɔuertit᷑. Idē et in sanguine intelligere oȝ: q̄ si nimiū sit corruptꝰ impoīe est vt i bonū sanguinē redigat᷑. Si vo parū in sui nāȝ reuertitur. Et dixit. putrefactionē remissam multitudinem et non corruptionē vocamꝰ humoꝝ. aliā vo corruptionē vocamus.

¶ De feb. putrida et eius causis in gn̄ali. Cap. viij.

Febris putrida dr̄ a subiecto eiꝰ putrido siue a putredine sui subiecti: cuius cāe p̄mitiue et āntes ex dictis de causis putrefactiōis patēt: q2 sūt ille eedē. ¶ Cā vo ɔiūcta eiꝰ est duplex. vna est instrālis et imediata. nō tm̄ p se: et talis est vapor putridus. Ipse. n. vapor putridus nō est p se cā febris putride: sȝ in virtute hūoris putridi a quo eleuat᷑. a rōne. n. vaporis nō sumit᷑ essentia fe. putride: cū non sumat᷑ ab eo differentia essentialis febris putride neq3 ſm vaporē: inq̄ztum vaporē absolute variat᷑ curatio febris putredinis. Alia vo eius cā per se est causa ɔiūcta eiꝰ et talis est humor putridus. nā ab eo sumit᷑ differentia

Putrefactio collecta et sparsa in tribus conueniūt et in tribus differunt.

Putredo exteriorū mēbroꝝ differt a putredine interiorum.

Causa ɔiuncta est duplex.

ralis siue intrinseca. Et causa qdē intrinseca semp est fortior extrinseca. Et qͣuis dicāt qdā. q cā añs que est causa intrinseca sit cā pterita: ⁊ inqͣtū pterita nō sit fortior extrinseca q est pñs. tñ cā añs nō cāt putrefactionē inqͣtū pterita: sȝ inqͣtū ad actū reducit: ⁊ tūc est pñs ⁊ fortior illa. Cā quoqȝ extrinseca putrefacticis est duplex. s. potus ⁊ cib⁹ ⁊ aer. ℭ De cibo ⁊ potu dixit Aui. pͣ 4ͥ. putredo accidit aut pp cibū malū cū pparat⁹ est vt putrefiat illud qḋ gñat ex eo pp malitiā sue subē: vt pisces q cōicāt corruptiōi: aut pptera q velociter recipit corruptionē: quāuis sit bone subē vt lac: aut qm̄ est aquosus nutrimēti mali: cui⁹ aquositatē recipit sanguis: sicut illud qḋ gñat a fructib⁹ tardis hūidis valde. Et p fruct⁹ tardos voluit istos q maturant tarde: vt in autūno aut eos q tarde in stō digerūtur ⁊ tarde dscēdūt ⁊ tarde ad nutriēdū trāscēdūt: sȝ in stō diu morātes ab exītnea calitate tacti putrescūt. Aut ⁊ melius intellexit eos q in arborib⁹ suis tardāt: ⁊ diu pmanent donec multū maturētur: exinde multā recipiētes hūiditatē ex q redduntͬ apti: vt facile putrefiāt: vt p hoc Aui. voluerit excludere fruct⁹ q nō sunt bn̄ maturi q educunt cū hūiditate aliqͣli: crudiori tñ ⁊ grossiori: pp qḋ n̄ facile putrescūt vt multū maturi. Aut est dixit Aui. qm̄ cib⁹ est de illis q nō cōuertuntͬ ad sanguinē bonū: ī imo remanet ex eis hūor malus frigidus quē abhorret calor inatus ⁊ succedit extraneus: ⁊ sicut est ille q gñatͬ ex piris citrulis cucumerib⁹ ⁊ silibus. ℭ Et posuit Aui. ēt tres cās qb⁹ cib⁹ bon⁹ ēt redditͬ aptus putrefactiōi: vnā ex parte artificii: qm̄ aliqñ artificiū siue modus pparationis seu alteri⁹ mixtiōis cū eo: sicut cocture pparat cibū ad recipiendū putrefactionē: sicut sunt oua frixa dura ⁊ mel cū lacte mixtuȝ ⁊ silia. 2ª cā est sumpta ex parte hore assūptiōis cibi: sic cū sumitͬ cib⁹ supra cibū preassūptū indigestū. Et 3ª sumitͬ ex pte ordinis cibo᷑: sic cū pmittitͬ cib⁹ grossus subtili. ℭ Dixͭ Ras. 16ͦ ptiñ. Sanguis malus fit ex comestiōe cibo᷑ malo᷑ ⁊ supfluis satietatib⁹: ⁊ pp̄ie si aq̄ q̄ bibitͬ sup ipsos fuerit turbida ad modū aq̄ paludū ⁊ aq̄ corrupte ⁊ putrefacte: ⁊ corrūpitͬ sanguis in eo q intēse vtitͬ cibariis calidis ⁊ corruptis cū supabūdāti vigilia ⁊ labore aut fructib⁹ q passi sunt icteritiā. i. corruptionē coloris eo᷑: ⁊ dixit cibaria viscosa ⁊ grossa valde inducūt ad febres cū ex eis accidant opilōnes: ⁊ cibaria ēt attenuatiua gñant febres min⁹ pdictis cū calefaciāt sanguinē vtētiū. tñ dixit Ras. satietatib⁹ nauseatiuis. s. ⁊ silib⁹ cāis faciētib⁹ ad putrefactionē non oēs seqͥtͬ febris putrida: sȝ partē eo᷑ sic: ⁊ ptē nō: qm̄ corpus cui⁹ sanguis est malus si nō euaporat cū dȝ ⁊ laborat nō in tpe suo ⁊ velociter vtitͬ balneatiōe velociter sequitur ipm febris. Sȝ cui⁹ sanguis ē bon⁹ si ei acciderit satietas nauseatiua: ⁊ seqͥtͬ postea qetē ⁊ calefactionē stōi sui ⁊ epatis ipoīe est q febris sequatͬ ipm: qm̄ res corrupta digeritͬ in totū paulatiȝ dū efficitͬ laudabilis. Et silr q vtitͬ laxatiōe vētris ad emittēda cibaria corrupta nō patietͬ febrem nisi accidat ei defect⁹ aut supabūdātia flux⁹ vētris aut dolor in stō q per ipȝ trāsit ledēdo. nā poīe est q ex vtraqȝ cā ista supueniat febris. Qui vͦo vtitͬ post satietatē nauseatiuā motu violēto aut exercitiis in loco calo aut balneatione aq̄ calida: eo q vitiū corruptiōis abūdat in corpe toto sequtur febris exinde.

De putrefactione cuius causa sunt cibi et potus

ℭ De aere vͦo dixit Aui. aut inducitur putrefactio pp dispōnes extrinsecas ex aerib⁹ malis: sicut est aer pestilētialis ⁊ aer lacuna᷑ ⁊ loco᷑ īfuso᷑: ⁊ in qb⁹ madefiūt res: sicut linū ⁊ aspalti qḋ in hyspania est simile canapi. Et aer qdē duob⁹ modis putrefactiōis cā esse pōt. Uno mō ratione sue substantie. ⁊ secūdo ratione sue qualitatis: vt inferius de causis pestilentie patebit.

De putrefactiōe cuius cā est aer.

ℭ Causa autē intrinseca siue corporalis putrefactionis duplex est: vna antecedens ⁊ alia coniuncta.

De causa añte putrefactiōis in corpe.

ℭ De cā añte dixit Aui. p'm ca᷑ añtium. s. corporaliū putrefactiōis est: aut pp multitudinē hūoris: aut pp grossitiē suā: aut viscositatē suā q qū fecerit opilōnē accidit putrefactio pp puationē euētatiōis. Et ista opilatio aut erit ī extrinsecis corporis ⁊ finib⁹ vaso᷑ aut in vasis interiorib⁹. Ad oēm. n. opilōnē siue itrinsecā siue extrinsecā si magna fuerit ipa opilo semp sequitͬ indebita trāspiratio q est sufficiēs cā putrefactionis. Inter cās aūt extrinsecas q in sūma de effimeris febrib⁹ dicētur aeris frigiditas est potissima: ⁊ iḋ sola iter ipsas cās extrinsecas ab auctorib⁹ noiatͬ. ℭ Dixit Gal. de eis xiͦ ter. dēpsatio fm fines vaso᷑: fit vl pp vehemētē frigiditatē exteriorē: vel pp mltitudinē grossitiē seu viscositatē humo᷑ q ī eis ptinētur repētine simul fluētiū fm motionē q est exterius. Fit autē hec motio siue asflatio repētina pp fortia exercitia vel ambulationē pterusam: vel q᷑ aer repēte ex frigido in estū mutatͬ: vel pp iram humores ebullientē vel aliā rem silem repētine humorem afferētē ad exteriora vt balneū caliȝ fricatiōes ⁊ silia. In vasis aūt intrinsecis causatͬ opilo a cā intrinseca: qͣuis aliqñ adiuuet ad h̄ cā pmitiua cōmouēs añtē. corpus. n. calid ⁊ hūidū putrescit quotiēs puatͬ ab eo euaporatio: pp opilōnē vͦo puatͬ hūor euaporatiōe dbita q in duob⁹ attēditͬ. s. in debita attractiōe aeris p pulsuȝ ⁊ anhelitū ⁊ in debita emissione vapo᷑ origniū ⁊ fumo᷑ capinoso᷑. pdictis. n. duob⁹ modis indebite trāspiratiōis calitas exīnea accenditur in hūore indebite trāspirato: eo q calor hūoris cū nō euētatͬ exacuitͬ ⁊ exīneatͬ: ⁊ fit humor incōueniēs ad regulādū humidū ei⁹ ⁊ ad manutenēdū ipsi⁹ humoris humidū cū suo sicco mixtionē pmā ⁊ nālē: fumus ēt capinosus ⁊ vapor malus ab humore eleuat⁹ ⁊ retētus discurrēs p corpus hūorē quē iuenit apparatū suo calore q illi hūori est exīneus exīneat ei⁹ calorē q postea motu malo mouet illuȝ: vñ accidit in eo putrefactio. ℭ Dixit Gal. xiͦ ter. tollitͬ pprīū caliȝ ex nocu¹ͦ eo᷑ qbus custoditͬ. Custoditͬ aūt p respirationē ⁊ trāspirationē. sublato aūt pprio calo exīneūt ⁊ pter nāȝ calm inascitͬ: qḋ pprios hūores corporis pp ipsorū hūiditatē putrefacit ⁊ corrūpit. Nā cū calitas inālis superat nālē hūo᷑ ita vt nō possit debite ipso᷑ humidū regulare mouet eos motu malo p modū ebullitiōis vel euaporatiōis ex q accidit discōtinuari ipm hūidū a suo sicco: ⁊ fit in eis indebita mixtio: ⁊ sic putrefatio: qm̄ fcā in hūore exīnea mixtiōe hūor ipe a nā dreliqͥtͬ: ⁊ derelict⁹ nō gubernatͬ ab ea. Dixit. n. G. p e 2ͦ d diffe. fe. hūor nō putrefit nisi a regie relinquatͬ nāe. Sȝ ois hūor pp quācūqȝ cā᷑ a regie nāe derelict⁹ etiā statiȝ putrefit nisi sit ex pte sue subē ⁊ q̄litatis vehemēter putrefactioni resistēs: vt flegma gipsciū. Et fm quosdā ēt vitreū ⁊ acetosum. vey fm v̄itatem vitreū ⁊ acetosuȝ putrefit: sȝ rarius. ℭ De his causis dixͭ Aui. accidit in hūorib⁹ putredo: aut pp resolutionē phibētiū respirationē ⁊ euētationē: q᷑ ad phibitā trāspirationē seqͥtͬ mala cōplo pp quā malā cōplōnē nō pōt nā digōnē humo᷑ facere bonā: neqȝ v̄tutes agūt in alimētū sicut debēt: sȝ dimittūt ipm crudū ⁊ mouēt ipm v̄sus finem suo motu pigro. vñ aut gñatͬ ex ipso hūor malus aut corrūpitur. i. corruptioni paratͬ illuḋ qḋ ex eo gñatͬ. Et dixͭ 2ͦ p'. calor exīneus cū iuenit hūores nō gubernatos a mistratione caloris nālis cōprehēdit ipsos ⁊ reddit eos sibi obediētes: ⁊ illos mouet motu exīneo. Ambiētis. n. nos calor sua actiōe ad qͣlibet ptē corporis pueniēs inueniēs humorē a nā drelictū nō gubernatū neqȝ alteratū neqȝ motuȝ ad eū v̄sus finē quē dȝ hr̄e ipm occupat tāqȝ idefensuȝ ⁊ exīneat ipȝ mō supradicto ⁊ corrūpitͬ. Cā aūt pp quā nā destituit hūorē est abhoiatio ei⁹ pp aliquā malā q̄litatē ei⁹ aut est ipsi⁹ multitudo nimia g̃ssities vl' viscositas. Cū. n. nā mouet hūorē: vt corrigat ⁊ rectificet ipȝ: ⁊ nō pōt eū rectificare pp aliquā dicta᷑ cā᷑ victa succūbit ⁊ dficit ab ei⁹ rectificatiōe: q᷑ hūor ille pculcatͬ ⁊ recipit calorē exīneū: vt pȝ ī fimo. ℭ Dixit G. 2ͦ de dīntiis febriū. Scire dbes q nā suis v̄tes virib⁹ tētat sēp assimilare his q nutriuntͬ. s. mēbris qḋcūqȝ

rētia essentialis febris putride:⁊ ab eo fm eū variaṫ actꝰ
curatiōis eiꝰ:ac etiā humore putrido remoto remouetur
ipsa febris putrida. Q. autē dixit Isaac. ꝙ ois febris pu/
tride cā est calor extraneus agens in fecē terrene digēmis p hāc
fecē intellexit humores ⁊ nō supfluitates scōaꝝ humidita/
tū. ¶ Et scias ꝙ adesse febris putride semp est necēarium
adesse humorē putridū neq; sufficit adauctū esse humores
vniuersi.n. vtiq; icterici febrirent putride qbus multitu/
do colere in vniuerso corpe cōtineṫ ⁊ vniuersi qbꝰ flegma/
tis multū superabundat:⁊ tñ nō febriūt putride nisi hu/
mor putrefiat prius. Uerūtñ nō semp est necēiuz ad esse eiꝰ
adesse vaporē putridū. nā ad psentiā humoris putridi in
corde solū pp cōtactū subie cordis fit febris putrida absq;
hoc ꝙ aliquis vapor putridus ab eo eleuet:qūuis diu nō
stet qn adsit vapor putridus:cum nō stet humor putridus.
spatio notabili qn ex actione caloris in ipsuz eleuetur va/
por putridus:⁊ sic cā cōiuncta febris putride est aut hu/
mor putridus existēs in corde aut vapor putridus ab hūo/
re putrido eleuatꝰ pueniens ad cor. ¶ Dixit Aui. humor
recipiens putrefactionē aut est colera talis modi:vt ab ea
vapor egrediaṫ q sit subtilis valde fumosus:aut sanguis
talis modi vt euaporet ab eo vapor subtilis: aut flegma
tale vt illud qd̄ euaporat ab eo sit vapor spissus:aut melā
talis vt illd̄ qd̄ euaporat ab ea sit vapor fumosus spissus
puluerulētus. Ex qbus verbis pꝫ ꝙ ad esse febris putri/
de nō est necēiuz humorē putridū esse in corde:sꝫ sufficit ab
humore putrido esse cōicatū cordi vaporē putridū. Qui/
dā tñ accipiūt ex dictis vbis Aui. ꝙ imediata cā febris pu
tride est vapor putridus ⁊ non humor:sꝫ humor est eiꝰ cā
mediata nō causans febrē putridā nisi mediāte suo vapore
putrido:ꝙ pp dicūt ꝙ humor putridus est cā mālis febris
⁊ nō efficiens:qꝛ illud qd̄ imediate causat febrē putridā est
fuligo putrida siue vapor putridꝰ q nō est hūor:⁊ imo eēn/
tialiter differt ab eo. Pōt tñ aliq̄ mō dici hūor putridus eē
efficiēs febris putride:qꝛ ad eiꝰ remotionē remoueṫ ipsa.
iuxta id qd̄ dixit in tegni. vnū. s. cōe habēs pceptū efficien
tē vnā quāq; harū cāꝝ abscindere priꝰ:⁊ loqṫ de humor.
¶ Et scias ꝙ hūor putridus ad benignū reducibilis cum
reparat ptē mēbri cū sui febrili calitate q̄ est i calefacto eē
nō ponit in mēbro qd̄ reparat calitatē in calefacto esse:qꝛ
si sic tūc semp cū illa putrida cōplicareṫ etica:qd̄ non est
verū ad experiētiā. Et qñ dicunt auctores. ꝙ mēbra reser/
uāt cōplonē datā eis a nutriēte:intelligūt qñ nutriens hꝫ
q̄litatē ɔueniētē nāliter mēbris in nutricatiōe nāliter fcā a
nutriēte nō alterato ad q̄litatē extraneā mēbris:sicut hꝫ ille
humor putridus:hñ tñ ille humor ponit in mēbris ab eo
nutritis calitatem in fieri:ita ꝙ in illis mēbris est febris
in fieri ⁊ nō in facto esse. Ideoq; remoto a mēbris hūore
illo putrido cessat a mēbris febris ⁊ redeūt ad nām suam:
qꝛ remota est causa ɔseruatiua calitatis coꝝ. ¶ Dixit G. p̄
de diffe. fe. Indigō aliqñ inducit febrē ⁊ mordacē supflui/
tatē. intelligēs de corruptiōe ad fumositē:⁊ dixit. cū homo
fuerit repletꝰ malis supfluitatibꝰ:⁊ nō fuerit opilō in eo
fm aliqd̄ vasoꝝ. i. venā vl' viā:⁊ ñ hꝫ phibitā trāspirationē
fm vniuersaꝫ cutē. imo fm eā refrigeraṫ tūc est sanus. tñ
hꝫ breuē ⁊ fallacē sanitatē:qꝛ hꝫ in se multitudinē super/
fluitatū malaꝝ:ita vt cū fuerit ɔstrictus in finibꝰ exterio/
ribꝰ. i. in porositatibꝰ cutis aut fuerit opilatꝰ in cursibꝰ ⁊
vijs intrinsecis seqṫ vt egrotet. ¶ Notāt ꝙ in febribꝰ pu
tridis nūq̄ȝ tota cā añs trāsit in ɔiūctā cū fit morbꝰ fies.
Ideoq; nunq̄ȝ est reperire corpus putride febriens absq;
vtraq; mā. s. añte ⁊ cōiuncta. Sꝫ in alijs morbis mālibus
pōt repiri corpus absq; mā añte:vt in spasmo de replōne
cū iā tota mā factura spasmū fluxerit:tūc nō est in corpore
spasmato mā q̄ respectu illius spasmi sit mā añs:sꝫ aliqñ
fuerit:vt cū pars fluxerit:⁊ pars adhuc fluit.

¶ De diuisione febris putride in generali. Cap. viij.

F Ebris putrida diuidiṫ essentialiter diui/
sione sui subiecti qd̄ est humor vel
res reducibilis ad humorē: ⁊ fm hoc est aut
de putrefactiōe sanguinis aut colere aut melē
aut flegmatis. Prima vō humiditas de scōis si
putrefit absq; pmixtiōe alicuiꝰ hūoris cū ea reducitur ad
febrē de putrefactiōe sanguinis. Et si putrefit ipsa:vel etiā
humiditas scōa fm quosdā per admixtionē alicuiꝰ humo
ris secū reduciṫ ad putrefactionē illiꝰ humoris secū mixti
dicūt tñ ꝙ supfluitates in mēbris remanentes ex secūdis
humiditatibꝰ:licet nō possint esse cā mālis nec efficiēs fe/
bris putride:possunt tñ esse cā dispositiua ad febrē putri/
dā. nā cū mēbra defecerint ab expulsione ipsaꝝ remanētie
in corpore redeūt ad interiora eius:⁊ pmisceri possunt cū
humoribꝰ:rōne permixtiōis quaruꝫ humores illi impuri
fiunt:⁊ impuri facti a regie relinquūtur nāe:vnde putre/
scunt ⁊ febrē generāt. Febris autē generata de putredine
chili ad febrē reduciṫ flegmaticā. nā chilus flegmati mul/
tū silis existit. ¶ Et diuidiṫ febris putrida accñtaliter plu/
ribus modis. vno mō sumēdo differētias eius a sua cā:sꝫ
quē modū tres sumūtur differentie q̄ colliguṫ a Ga. xiº
ter. Et pma est sūpta a mō situs humoris putridi fm quez
talis sumiṫ diuisio. febris putrida alia est de mā coartata
⁊ collecta in vno loco:⁊ alia est de mā sparsa. de q̄ dixit G.
pma ad glau. aliarū febriū. s. putridaꝝ he qdē in flegmoni
bus. sup. ⁊ vlceribꝰ. he vero in humoribꝰ. s. sparsis accen/
duṫ. Et subdit. q̄ in flegmonibus accēduṫ:quasi sintho
mata sunt flegminātiū particulaꝝ:q̄ vero in humoribus
accendūtur sunt nō sinthomata:sꝫ sunt ipse egritudies. Et
est dicere febris putrida qñq; est morbus:⁊ qñq; est acci/
dēs sequēs aliū morbū. ¶ De hac diuisione dixit Galibe.
gñalior diuisio febris putride. s. accñtales est ista:qꝛ q̄daꝫ
est de mā coartata:quedā de sparsa. de mā coartata sicut
de mā coadunata:in iterioribꝰ. s. vel exterioribꝰ: sicut sūt
apata opilationes aut vulnera saniosa. Et dixit Galib. que
est de mā sparsa:aut est in venis ⁊ arterijs:aut est in carne
⁊ raritate mēbroꝝ. 2ª diia de pdictis est sumpta a situ siue
a loco humoris putridi fm quaꝫ sumiṫ diuisio q̄ est ꝙ fe/
bris putrida alia est a putrefactiōe cōi toti alia a putrefa/
ctione alicuiꝰ particularis mēbri. Et ista diuisio vt quidaꝫ
dicūt magis ⁊ manifestius attendiṫ in febre collica putri/
da q̄ȝ in alijs. Et 3ª diffe etiā sumiṫ a psentia cause putre/
dinis ⁊ eius absentia fm quā talis sumiṫ diuisio. Febris
putrida alia hꝫ causaꝫ sue putredinis psentē ⁊ secū ɔiun/
ctā:⁊ alia nō habet cām:sed iam sublata est ⁊ remota causa
eius. ¶ Alio mō siue scōo mō diuidiṫ febris putrida fm
accñs a mō motus ipsius:⁊ vt sic:febris putrida alia est cō
tinua siue inseparabilis ⁊ indimittēs ⁊ indeficiēs: ⁊ has
febres dixit Ga. esse illas in quibꝰ est paroxismus vnus a
pnº vsq; ad finē fm plures dies extensus:quas sinochas
greci noiant. Et alia est interpolata periodica dimittens
siue deficiens ⁊ separabilis. Et h̄ qdē diuisio licꝫ nō cōpe/
tat febri putride de oi humore:qꝛ nō sanguinee:cū ois san
guinea sit ɔtinua:cōpetit tñ febri putride in gñe. Et qꝛ G.
vidit hāc diuisionē nō cōpetere febri sanguinee. ideo 2º de
differentijs febriū. ponens diuisionē febriuz putridarum
dixit. tres eē earū differētias. s. colericā flegmaticā ⁊ mlēcā
qꝛ ibi solū locutus fuit de his que possunt diuidi inter cō/
tinuā ⁊ interpolatā. ¶ Et doctores cōiter cōsueuerūt po/
nere de febre putrida distinctionē:que q̄si in idē redit cuꝫ
predicta. Et est ꝙ febris putrida:alia est de materia ɔten/
ta intra vasa venas. s. ⁊ arterias aut est de materia conten/
ta extra vasa:⁊ febris de mā contenta intra vasa est ⁊ con/
tinua. Dixit. n. G. xiº ter. febrē q̄ fm maria vasoꝝ vel fm
vniuersa simul fit vtiq; necessariū est sinocham. i. cōtinuaꝫ
esse ad putredinē. Et 2º de differentijs febriū dixit. Febres
cōtinue sunt in qbus humor putridā febrē gñans itra ve/

Humor pōt eē cā ɔiūcta febris absq; vapore

In feb. putridis semper est reperiṫ cām añtē ⁊ cōiunctam.

Diuisio essentialis est penes subiectū.

Prima diuisio accidentalis febris putride.

Secūda diuisio.

nas est ɔtétus. Et Alex.2° sue practice ait. Dés sinoce fe/
bres natiuitaté assumút materierũ de qbus accédunt que
intra venas cómiscent sanguini ⁊ putrescút. Et Haly.dix.
Cũ humores q febris mã sunt itra venas ⁊ arterias putre
scut febré ɔtinuá gñant. Dicit .n. febris ɔtinua: vt voluit
Ga.2° de crisi: qr ei⁹ mã est in venis: ⁊ nó di ɔtinua: qr ɔti/
nue affligat: licz hoc sibi accidat. nã ⁊ tertiane ⁊ interpo/
Febris q̃ re dicat ɔtinua.
late cóposite possunt cótinue affligere: vt infra. ℭ Febris
aũt de mã ɔtéta ex vasa q̃dã fit de mã ɔtenta ⁊ collecta in
loco: ⁊ vno vt apate vel alic⁹ mébri ɔcauitate: vt pectoris: ⁊
q̃dã fit ð mã sparsa. Et q̃ est de mã ɔtenta in vno loco qñqȝ
est ɔtinua ⁊ qñqȝ interpolata: ⁊ tũc est continua qñ ma est
collecta in aliquo mébro nobili interiori: aut qñ esset mul
ta valde: quáuis nó in mébro interiori vel nobili: ⁊ ꝑcipue
qñ fuerit ꝓpinquũ cordi aut mébro multaꝝ arteriaꝝ. Et
tunc est interpolata qñ est collecta in mébro exteriori non
magno nec cordi ꝓpinquo. Et qñ mã nó est multa ⁊ est in
mébro aliquo interiori a corde remoto: sicut si esset colle/
cta in mirice vel intestino recto. ℭ Et Aui. dixit p° 4'. mé
bra q̃ sunt remota a corde debilé cũ eo cóitaté habétia: si/
cut renes nó semꝑ ꝓpter apata inducunt febres ɔtinuas.
Imo qñqȝ interpolatas de genere cómixtaꝝ existens ⁊ fe/
briũ tertianarũ ⁊ q̃rtanaꝝ ⁊ quintanaꝝ ⁊ sextanaꝝ. ℭ Et
Ga. p° affo. in ɔ¹° affo. poxismos ⁊c. dixit. q ex apate inte/
riori fit febris iterpolata. s. aliqñ. ⁊ 4° affo. in ɔ¹° affo. q̃/
cũqȝ nó deficiétes in diatrijs ⁊c. dixit. q ex apate interiori
fit febris ɔtinua. s. aliqñ: imo ſm plȝ. Apa tñ calĩ digni⁹
est iducere ɔtinuá: frigidũ vero iterpolatá. Et apa magnũ
de mã multa replête ⁊ extédente dolorosũ magis dignũ
est inducere ɔtinuá: ⁊ huic oppositũ interpolatá. Jté apa
de mã subtili digni⁹ est afferre ɔtinuá: de grossa vo iterpo
latá: Jté apa cũ supparat digni⁹ est inferre continuá: ante
suppurationé vo interpolatá: scliroticatũ vo ⁊ induratuȝ
nullá. ℭ Et dixit Aui. 21. terti. q apa cancrenatũ ⁊ sensuȝ
a mébro remoués ſm plm facit interpolatá. Apa vero in
mébris multi sensus digni⁹ est adducere ɔtinuá ⁊ opposi/
tũ interpolatá: ⁊ apa cordi vicinũ aut in mébro habéte cũ
corde magná colligátiá digni⁹ est afferre ɔtinuaȝ: ⁊ ecótra
interpolatá. ℭ Que aũt fit febris de mã sparsa ex vasa sem
p est interpolata. Dixit .n. A. qñ colera flegma melã putre
fiũt ex venas: ⁊ nó est cã alia: vt putredo in aliqua magna
ɔcauitate: vel apa in aliquo mébro qð det cordi putrediné
ɔtinuá tũc faciũt febré periodicá: dicút: mã ex vasa putre/
scés pót facere ɔtinuá subintrátib⁹ ex ea multis ⁊ ɔtinuis
Febris cõtinua q̃ fit.
vaporib⁹ venas ⁊ arterias sic q ɔtinue dirigantur ad cor
pp sufficiété mãe q̃ntitaté. ℭ Est ergo febris ɔtinua illa in
q̃ calefactũ esse est in humorib⁹ exñtib⁹ in locis ex quibus
possit putrida fuligo ɔtinue petere cor: ɔtinua itaqȝ febris
ꝓprie é qñ hũor putridus vaporé putridũ cordi ɔtinuat.
hȝ .n. ɔtinuá depédétiá a cã ɔiuncta faciéte eá: ⁊ p opposi/
tũ est interpolata qñ calefactũ esse est in humorib⁹ a qbus
putrida fuligo eleuata ñ pt ɔtinue ad cor tráfire. ℭ Scias
q licz diuersitas sit⁹ mãe nó faciat diuersitaté in spé mãe
sic locate: facit tñ diuersitaté in spé in opatione vel effectu
ab ea ꝓueniéte ſm diuersitaté sui situs: ⁊ sic humor putri/
dus cótentus in venis facit ɔtinuá ⁊ ex venas iterpolatá.
ℭ Et rursus scias q nó est sile de mã ɔtéta ex venas disp/
sa faciéte interpolatá: ⁊ de ɔtéta in apate: licz ponat ⁊ ipa
ex venas: qm qñ mã colliget i apate aggregat: vñ fortior
efficit seipsa dispersa. Et io mã venenosa plerũqȝ existens
p totũ dispersa ⁊ disseminata nó sentit: cũ vero apa efficit
Febris cõtinua ⁊ interpolata fieri põt a materia intra vasa ⁊ extra ea sita.
multũ ledit aggregatione vigorata. ℭ Et ꝑdicta qdem de
feb. ɔtinua ⁊ interpolata v̓itaté habét ſm plm: vt .n. pȝ ex
dictis: nó est impõle ex mã ɔtéta intra vasa qñ fuerit pau/
ca: ⁊ in vasis a corde remotis fieri interpolatá: ⁊ ecóuerso
nó est impõle ex mã multa ex vasa in loco cordi vicino cõ/
téta sparsa fieri ɔtinuá. Jnquit Ga. 5° de creticis. cuȝ dico
febris ɔtinuitaté significo per ipsaȝ: qr nó eradicat eradi/
catióe recta certa: ita q febris ɔtinua est q̃ toto tpe a pn°
vsqȝ ad finé affligit patiété nec desinit spatio tpis q̃ntũcũqȝ
paruo. Et interpolata est q̃ pro aliquo tpe affligit: ⁊ p ali/
quo tpe remouet. Et iterũ vt sepius p aliquo tpe redit ⁊
affligit: ⁊ iterũ remouet: ⁊ sic vltra donec totalr finiatur.
Scias tñ q reperit aliqua interpolata q̃ in vno solo pa/
roxismo eradicat finalr. ℭ Sciasqȝ q febris ɔtinua est du
Febris cõtinua est duplex.
plex: vna cótinua certe ⁊ recte q̃ est illa de qua dictum est.
Alia est nó certa nec ꝓpria ɔtinua: sȝ tñ ɔtinue affligit. Et
hoc erit qñ aliq̃ interpolate sic adinuicé cóponunt q po/
xismus scðs inuadit anteq̃ȝ pmus finiat. Jn his .n. iterpo
latis afflictio erit ɔtinua: nó tñ faciet febré ɔtinuá certaȝ.
ℭ Et noscas q ois febris interpolata est putrida: sȝ non
ois cótinua est putrida: sȝ pót esse putrida ⁊ non putrida:
vt iam. s. dictũ est: ⁊ inferius apparebit. ℭ Et iterum no/
scas. q ex febribus cótinuis plurics ⁊ frequétius accidit
deuenire interpolatá cótinua remota ⁊ interpolata rema/
nente. Et econtra: rarius est ex interpolata ɔuenire in cõ/
tinuá. Dixit G. pma ad glau. Febriũ putridaꝝ quedá sine
sinthomatibus ꝓcedũt: que quidé rarissime sunt: quedam
vero simul cum sinthomatibus ifestant. Et que cũ sintho/
matibus infestant maxime multis ⁊ fortibus laboriose
dicuntur. Et opposite his non laboriose.

ℭ De causis continuitatis febris. Cap. ix.

Rasis 17° ɔtiñ. ex qónib⁹ epidimie dix qñ
paruilla aut nulla fit dissolutio vapo
rũ originũ vel acutoꝝ siue putridoꝝ a mã fe/
bré faciéte surgétiũ: tũc fit ipsoꝝ cótinua cordi
cóicatio: quare ɔtinue ipsuȝ cor alterát calita/
te febrili: siue putridi fuerit siue fumi capinosi calidi. Fit
aũt illoꝝ pua ⁊ incópleta resolõ pp ɔtinuitaté quá hȝ mã
a qua surgũt cũ alia mã: q̃ alia mã pus parat ad recipien/
dũ calefactũ esse cũ putredine vel sine putredine: imo de fa/
cto ipsuȝ recipit priusq̃ȝ pma mã moueat ⁊ extinguatur ⁊
priusq̃ȝ eius vapores sint resoluti. A qua postea vapores
eleuati petentes cor ɔtinuant predictá alterationé in cor/
de: ita q semꝑ est in corpore mã stans actu sub forma cau/
se ɔiuncte ipsius febris ɔtinue. ℭ Et Aui. loq̃ns de causis
ɔtinuitatis febris: dixit. cũ accidit putredo in venis tunc
accidit. i. fit q fit eius resolõ cópleta difficilis ꝓpter duas
causas: pma est ꝓpter ɔtinuitaté que est in qbusdaȝ venis
cũ aliis: ⁊ putrescit ois res que est ei vicina. vt. s. dictũ est:
aut pata é putrescere: ⁊ ex vno vicino reuoluitur ad aliud.
2ª cã est: qr illud qð est cóprehésum in venis est maioris cõ
tinuitatis ad cor. ℭ Et coadiuuant ꝑdictas causas cause
alie de qbus est q vapores ⁊ fumi capinosi in febre conti/
nua sunt positi in ꝓfundo corpis: vnde difficulter fit ipso
rũ dissolutio: ⁊ de eis est soliditas ⁊ densitas corpis vena/
rũ in quibus cótinent prohibens facilitateȝ resolutionis
eoꝝ. Et de eis est ipsoꝝ multitudo quá v̓tus nó pót perfe/
cte resoluere: quapropter remanétes ɔtinuitaté faciũt fe/
bris donec causa ebullitiõis vel putredo fuerit totaliter
vel p maiori parte sublata. ℭ Et de eis est opilatio fortis.
Dixit Gal. 9° ter. nó euaporát finientes humores stantib⁹
fortibus obstructionib⁹: quare necesse est multis diebus
fieri poxismũ. ℭ Quidá reducũt eis ɔtinuitati ad q̃ttuor
s. ad ɔtinuá in venis putrefactioné: fumoꝝ coarctationé
respiratiõis ꝓhibitioné: ⁊ directá ad cor ipsoꝝ ascéfioné.

ℭ De causis interpolationis febris. Cap. x.

Causa autem interpolationis febris: dixit
Gal. 2° de differétiis febrium: est si/
milis cause fluxus reumatici piode confluen
tis ad aliqð mébrũ. Et causa quidé interpola
De causis eradicationis paroxismi.
tiõis cõsideratur in duob⁹ . s. in eradicatione
poxismi ⁊ in reditu ei⁹ ſm plm. Et causa eradicationis est
cópleta resolutio vaporũ qui ascendebant ad cor vel hu/

moꝝ in corde cõtẽtoꝝ: ita ꝙ nõ est in corpe ꝯtinue materia stans sub rõne cause ꝯiuncte. Silr nãqꝫ est. dixit G. ibidẽ de calore accẽso in humore: ⁊ calore accẽso in lignis. Et sicut ligna nõ sufficiũt in infinitũ tẽpus ad alterationẽ .i. cõbustionẽ: sꝫ est tẽpus accẽsionis ignis in eis ꝺpditio liquoris eoꝝ: ipsa .n. intm̃ sunt potẽtia ardere donec habẽt qd innate hũiditatis: q2 per eã sunt apta sustentare ignẽ: ꝯsumpta aũt eoꝝ humiditate inata cessant ardere: ⁊ reliquũ eoꝝ est cinis nõ aptus amplius ignẽ fouere. Silr est de calore humoꝝ: nã vtiqꝫ eoꝝ q putrefiunt humoꝝ silr calor ꝑmanet donec decoquat̃ finalr .s. ⁊ finiat̃ eoꝝ hũiditas inata q̃ erat apta fouere calorẽ: ⁊ reliquũ eoꝝ fit cinis. Dixit tñ Ga. ꝺr̃ia est iter ligna ⁊ humores: q2 cũ in humoribus ꝺñetur elemẽtũ humidũ ⁊ nõ siccũ: sicut in lignis parũ est ꝙ incinerat̃ de humorib⁹ ⁊ multũ qđ de lignis neqꝫ credas cinerẽ humoꝝ deuenire ad gradũ cineris lignoꝝ: qm̃ nũqꝫ possunt ita in corpore decoqui ꝙ ad tãtã siccitatẽ deueniant: plus tñ ⁊ min⁹ de cinere humoꝝ relinquit̃ ⁊ plus ⁊ minus cineri lignoꝝ silatur: prout plus ⁊ minus grossitie ⁊ terrestreitate vel aereitate ⁊ subtilitate participauerit humor: itaqꝫ ⁊ incinerato humore cessat calor febrilis. Dixit .n. G. 9° ter. paroxismi reqes fit euaporatis feruẽtib⁹ hũorib⁹: ⁊ si de nouo alia mã nõ calefieret vel putrefieret: nõ amplius febriret hõ. Et incineratio qdẽ hũoris fit a calore agente cũ toto tpe paroxismi. Et lꝫ talis actio in pn° paroxismi fiat a calore ex̃neo tm̃: in augmẽto tñ statu ⁊ declinatiõe fit ⁊ ab eo ⁊ a calore nali. Immo in statu ⁊ declinatiõe paroxismi potissime incinerat̃ per actionẽ caloris nalis: ⁊ plus vel saltẽ nõ min⁹ ꝙ̃ p actionẽ caloris ꝑternãꝫ. ¶ Et cã qdẽ cõplete resol'onis vapoꝝ in iterpolatis est: q2 mã a q̃ surgebãt nõ hꝫ ꝯtinuitatẽ cũ alia mã: q̃ p eã disponeret̃ ad ebullitionẽ ⁊ putrefactionẽ añqꝫ ipsa incineret̃ ⁊ cesset ab ea vaporũ eleuatio: sꝫ eleuatoꝝ fit prius cõpleta euaporatio. Et adiuuãt cãm p̃dictã cause alie que sunt locatio vapoꝝ in extrinsecis ⁊ locis porosis raris: vñ facilr resoluũtur: ⁊ vapoꝝ ipsoꝝ paucitas quã põt vt⁹ cõplete finire. ¶ Ad p̃dicta dixit A. nõ eradicat̃ febris: nisi qñ mãei q̃ putrefit supuenit putredo .i. putredinalis caliditas in tpe paroxismi: ⁊ finit ei⁹ hũores ex qbus pẽdebat caliditas ⁊ resoluunt̃ ⁊ egrediũtur a corpe .s. vapores eius: qñ nõ sunt mãe retẽte in venis: vt phibeat eas illud a cõplemẽto resolonis illud .s. qđ dictũ est .ẽ. ⁊ remaneat cinereitas ei⁹ ⁊ ipsi⁹ terrestreitas q̃ nõ sunt vehiculũ febris ⁊ caliditatis: sicut vĩ de cumulatiõe stercoꝝ paulati donec fiat cinis totũ: ⁊ qñ nõ remanet in humore adusto per putrefactionẽ .i. caliditatẽ putredinalẽ humiditas: caliditas destruit̃ febris vsqꝫ quo aggreget̃ mã vice alia ad locũ putrefactionis. ¶ Dixit Aũ. 4° coll'ꝫ. Febris cui⁹ mã est ex̃ venas: q̃ scꝫ est sic ꝺm plm q̃ pri⁹ in venis ex̃ns postqꝫ acqsiuit i eis dispõnes ꝓpinq̃s ⁊ ꝑuias ad putrefactionẽ expellit̃ a virtute expulsiua venaꝝ nõ valẽte illius vlteri⁹ sustinere molestias hꝫ iterpositionẽ circuit⁹ ⁊ tipos: ex eo ꝙ humor quẽ putrefieri opꝫ nõ putrefit simul ⁊ semel: qđ est q2 putrefactiõis ꝑparatio in eo nõ est ꝯpleta: sꝫ paulatine in eo ꝓcedit. Et dix̃. putrefactio q̃ in humore q extra venas existit fit est ei⁹ q̃ in humore q itra venas est ꝯ̃ria ꝓp euaporationẽ q̃ fit p porositatẽ mẽbroꝝ: ⁊ ꝓpea sumit̃ i istis circuit⁹. ¶ Et nõ itellexerũt auctores ꝙ cã eradicatiõis febris solũ p viã p̃dictã: q̃ .s. est p insensibilẽ euacuationẽ fiat: q2 imo voluerũt ꝙ ẽt fiat p sensibilẽ euacuationẽ materie facientis febrẽ per sudorẽ vel vomitũ vel secessum vel vrinã vel aliũ quẽcũqꝫ modũ sensibilis eũonis fiat. ¶ Dixit Gilib. interpolationis quatuor sunt cause .s. fluxus mãe ad locũ putrefactiõis paulatĩ ⁊ intermissus. 2ª est libera fumorum exalatio. 3ª remotio mãe a corde ꝺm directionẽ: ⁊ nõ ꝺm localẽ distãtiã. ⁊ 4ª est ipedita fumorũ respiratio ad cor.

¶ De causis periodicationis morbi. Cap. xj.

Sermo p̃teritus ostẽdit. ꝙ morb⁹ periodicus est ille q de tpe in tps occurrit siue de sui nã est aptus occurrere ordinarie vel inordinarie. ¶ Et Ga. quidẽ 2° de dif. feb. assignãs cãm redit⁹ siue piodicationis morbi adduxit causas fluxus hũoꝝ ad aliquẽ locũ ⁊ cãs coadunatiõis supfluitatũ in aliquo loco: q̃uis ex alio nõ fluant ad ipm: hẽ .n. due cãe sunt cãe piodicatiõis morbi .s. defluxus hũoꝝ ad aliqđ mẽbrũ ⁊ ꝯgestio mãe in aliquo silr mẽbro: qm̃ mã in mẽbro adunata est cã mot⁹ paroxismi morbi. ¶ Et ponẽs cãs ꝯgõnis mãe dixit: coaceruat̃ hũor ꝓpter eã q̃ in pticulis est vtutũ .s. nalũ q̃tuor fortitudinẽ ⁊ ibecillitatẽ. nã si qdẽ robore pares extiterit vtutes ipse i mẽbro q̃ tũc dicunt̃ esse pares cũ hñt adinuicẽ debitã ꝓportionẽ p operatiõib⁹ nalib⁹ ipsi mẽbro debitis reqsitã: que qdẽ ꝓportio attẽdit̃ in debito ordine opationũ ipsaꝝ: ⁊ in debito tpe in q̃ opatiões faciũt ipse vtutes. v.g. in ordie vt .s. attractiua vt⁹ ad mẽbrũ trahat ita taliter ⁊ tm̃ ꝙ retẽtiua possit illud retinere: ⁊ retẽtiua attractũ retineat: sicut reqrit digestiua: ⁊ digestiua ita alteret ⁊ digerat vt reqrit expulsiua. In tpe vero q2 pmo dꝫ attractiua attrahere: deinde retẽtiua retinere ⁊ digestiua alterare ⁊ finalr qđ supfluũ restat i q̃nto vel q̃li vl' vtroqꝫ expulsiua expellat nec aliq̃ eaꝝ dꝫ insurgere ⁊ suã opationẽ facere ante opatiõis p̃terite cõplemẽtũ. ¶ Vel tũc dicitur ipse vtutes esse pares nõ solũ qñ in vno mẽbro sũt pares modo dicto: sꝫ qñ vtutes nãles toti⁹ vel pluriũ mẽbroꝝ adinuicẽ ꝓportionẽ seruãt in fortitudine ⁊ debilitate reqsita p opationib⁹ toti⁹ vel ipsoꝝ pluriũ mẽbroꝝ q̃ ꝺm nam in toto vel in illis plib⁹ mẽbris vel ipoꝝ vtutib⁹ repiri debẽt. q̃dã .n. quorũdã mẽbroꝝ vtutes vtutib⁹ quorũdã alioꝝ mẽbroꝝ nãlit̃ fortiores existũt. Et subdit Ga. si cũ h̃ vtutes nales alicui⁹ mẽbri vel aliquoꝝ vel toti⁹ sunt pares ⁊ pori .i. vie q̃ irrigãt supfluitates ꝺm nãm se habuerint tunc particule sane sunt. Si võ ecõtra fuerint .s. vtutes nõ pares ⁊ pori p q̃s supfluitates expellunt̃ nõ habuerint se ꝺm nãm tũc infirmant̃ pticule. nã ampliori ductu .i. pluri de nutrimẽto ꝙ̃ q̃ntũ ꝯuenit ad nutrimẽtũ pticule supfluũ id necesse est expelli a vtute expulsiua ipsius pticule: ꝓp si ipsa expulsiua vtus ifirma ⁊ ibecillis fuerit nõ potẽs illud expellere remanebit in ea ⁊ grauabit eã ⁊ alterabit eã ꝺꝫ suã q̃litatẽ: ⁊ isto mõ coadunat̃ humor supfluus in illa pticula p viã cõgestiõis. ¶ De fluxu aũt hũoꝝ ad pticulã. dixit Ga. ꝙ qñ vt⁹ expulsiua est fortis in aliq̃ pticula qđ in ea est supfluũ eructuat .i. eũat in alias debiliores ⁊ ex illis qdẽ in alias ipellẽtib⁹ fortiorib⁹ pticulis suscipiẽtib⁹ debiliorib⁹ ⁊ ex illis rursus ꝺfluit i alias: ⁊ sic nõ cessat ꝺflux⁹ ei⁹ q̃usqꝫ in ptes oib⁹ debiliores supfluũ illud deuenerit: ⁊ isto mõ aggregat̃ humor in pticula p viã ꝺfluxus: qđ maxĩ cõtingit qñ pticula in q̃ aggregat̃ supfluũ nõ hꝫ poros ⁊ canales p q̃s illud expellat̃ ad ex̃ corpus vel si hꝫ sunt obstructi vel q̃ulibꝫ ipediti. Et isto mõ itellexerũt Gal. ⁊ alij auctores fortitudinẽ vtutũ ⁊ ibecillitatẽ cãm eẽ coadunatiõis hũorũ in mẽbro ⁊ ꝓp̃ie ꝺbilitas ⁊ fortitudo spãliter reducũt̃ ad digestiuã ⁊ expulsiuã vtutẽ. nã qñ ambe sũt ipotẽtes ad suos actus: tũc p viã ꝯgestionis coadunatur supfluitas in mẽbro: ⁊ ꝺbilitas qdẽ expulsiue soli⁹ sufficit digestiua ẽt existẽte forti: sꝫ q̃uis digestiua sit debilis si expulsiua sit fortis nõ aggregat̃ supfluitas in pticula ipsa: q2 totũ idigestũ expulsiua forti expellit. Est tñ cã adunatiõis ei⁹ i pticula p viã ꝺfluxus. Virtutis aũt attractiue fortitudo põt eẽ cã coadunatiõis supflui in pticula sua cũ attrahit ad ipam qđ supfluũ est: ⁊ põt ẽt eẽ cã in alia pticula alia a se: vt qñ vtus attractiua pticule fortioris tpe penurie nutrimẽti attrahit partẽ nutrimẽti debitã pticule debiliori. nã tũc pticula illa debilior ifirmat̃. Et silr retẽtiua cũ diuti⁹ retinet: aut retinet qđ supfluũ est: est cã coadunatiõis mãe in pti-

[…]ligit̃ vtutes eẽ pares in robore ⁊ fortitudine.

cula.nā cū acciderit ex aliquo casu ipsaȝ in suo actu vehe/
mēte ponere conatū:tūc orificia ꝛ poros pticule vehemen
ter attrahit ꝛ ɔstringit ex quoꝝ vehemēti ɔstrictiōe nō so/
lū iuuatiuū.verū ēt nocitiuū in ipsa accidit detineri.

Quo intelligitur q fortitudo virtutis est cā morbi.

¶ Et hic apparere pōt q cū auctores dicūt.q fortitudo v̄/
tutis pōt esse cā morbi:nō intelligūt de v̄tute gubernāte ꝛ
dispēsante ꝑ toto corpe q̄ dr̄ v̄tus regitiua toti⁹.na istius
v̄tutis fortitudo morbi cā esse nō pōt:imo q̄ȝto v̄tus ista ē
fortior tāto totū ꝛ q̄libet ei⁹ pars pfecti⁹ regit̄:ꝛ ꝑ sanita/
te cuiuslibet ptis pfectius dispensat.Dixit.n.G.3° ð crisi.
q v̄tus in nobis posita est ad salutē.Sed de pticulari v̄tu/
te cui⁹ fortitudo semp est cū disparitate aliaꝝ q̄ fortitudo
nō ꝓprie ꝛ ɔuenīēter appellat̄ fortitudo:sed plus dici dȝ
intentio.q̄ȝuis.n.ab aliq̄ v̄tute aliq̄n ꝓueniat aliq̄ opatio in
tensior q̄ȝ esse debeat ꝟm nām vel sanitatē ei⁹ in quo est. nō
tñ ex illa dȝ dici fortis ꝓprie ꝛ maxie in comparatione ad
illā q facit operatione tēperatā vel ꝟm nām ꝛ sanitatē ei⁹
in quo est.nō.n.dȝ dici v̄tus fortis ex intēsione sue opatio
nis absolute:si.n.sic diceret̄:tūc v̄t⁹ digestiua in colerico
eēt fortior ea in tēperato:cui⁹ oppositū volūt auctores.nā
fortis dȝ dici v̄tus ex pfectiōe sui actus.Et act⁹ tēperatus
pfectior est intenso:ꝛ ppea si aliq̄n cogat̄ aliq̄ v̄tus pp ali/
quos casus aliquā opationē vehementer facere ꝛ plus q̄ȝ
aliq̄ v̄tus ea fortior nō coacta faciat:nō tñ illa v̄tus dȝ dici
fortior ea.Uirtutes.n.nāles necessitatē aliquā assumētes.
dixit Gale. in ɔ¹° pulsuū.forti⁹ opant̄.Aliq̄n.n. fit sic pul
sus maior in febriēte q̄ȝ in eo tpe sanitatis.¶ Scd̄a cā coa
dunatiōis mae in pticula dixit Ga.est cā pp quā attrahi/
tur mā ad pticulā:q̄ qdē est duplex.Una est calitas addita

Duplex cā attractiōis materie ad pticulā.s. calor ꝛ dolor.

ipsi pticule q̄litercūq; ipsa calitas ipsi particule aduenerit
attrahit.n.calitas marie ad particulā aptam recipere si in
corpe toto vel aliqua vna vel plurib⁹ particulis fuerit mā
apta attrahi:ꝛ attrahit calitas pncipalr vt vacui:natur.n.
ꝛ hūiditate vacuū locū reddit:q̄re ad repellēdū siue ꝓhi/
bēdū vacuū fluere ad illā pticula humiditates opȝ. Adiu/
uat etiā ad hoc opatio canaliū ꝛ meatuū pticule in qua ē
calitas ꝛ circūstātiū resolo hūiditatū illarū particularū ꝛ
illaꝝ subtiliatio sequētes ad illā calitatē vñ habilitant̄ ad
fluxū.Supflua ēt caliditas debilitat pticulā ꝛ dolere ipaȝ
facit:vñ disponit̄ ad recipiēdū.Dixit Rabi.egritudinum
fluctuantiū ꝑ circuitus fluctuationis cā est stat⁹ mēbrorūȝ
supfluitatē gñantiū expellētiū attrahentiū ꝛ suscipiētium
supfluū:ꝛ ipsoꝝ inflāmatio.¶ Alia causa dixit.Ga.est do
lor.influit.n.humor nō minus in his q̄ dolēt. Dixit tñ in
ex° qd̄ posuit q dolor nō semp attrahit ad mēbrū qd̄ do/
let:sȝ aliq̄n ad circūstātia ꝛ illi supposita vel supposita mē
bra:maxie cū alia debilia fuerint aut porosa po° recipere
ꝛ ɔtinere flegma.Uñ multotiēs digitū extremū punctum
qs dolet ꝛ parū post flegmonē patiunt̄ ꝛ in tumorē eleuā
tur maximū vniuersa q̄ sunt in circuitu:ꝛ aliq̄n bubones
insurgūt ꝟm alias:ꝛ qbusdā ꝟm mediuȝ brachiū. Et Gal'.
13° ter.assignauit cām pp quā dolor exacuit reuma ꝛ flue/
re facit ad locū.Et dixit q v̄tus nālis expulsiua nō efficit
opationē suā:nisi cū aliqd̄ sentit nocu^m: nō.n. mouet̄ ex/
pulsiua nisi nocumēto pcepto:vt ipse dixit ꝑ de interiori/
bus.Ait.n.v̄tus excretiua mouet̄ solū in illo tpe vel ꝟm
illa tpa in qb⁹ sentit aliqd eoꝝ q̄ cōtristāt:ꝛ iō cū in mēbro
est dolor ꝛ sensus rei ɔtristātis mouet̄ ad expellēdū illam
rem:ꝛ cū ꝑmis ipsius motib⁹ nil pfecerit:tūc vehemētius
conās ad illud qd̄ ɔtristat expellere cōtingit flegmonē hȝ
pticulā illā operari.coexprimit.n.ad pticulā ex supadiacē/
tibus sanguinē ꝛ spm̄:qd̄ qdē sic ɔtingit fieri cū in mēbro
sensus rei ɔtristātis fuerit:nā ipetuoso motu mouet̄ : vt a
se depellat cām ei⁹:ex q̄ seq̄t̄ in illo mēbro ebullitio in san
guie ꝛ spū ei⁹:ad quā ebullitionē ꝑ viā calitaꝗ attrahēt̄ se
q̄t̄ attractio hūoꝝ ad ipȝ.Et etiā q: mēbra ei vicina in sen
su illi⁹ rei ɔtristātis ei cōpatiūt̄:vñ nō solū i ipso mēbro do
lente mouet̄ v̄tus excretiua:sȝ ēt in circunstātib⁹ ꝛ potissi
me in supiacētib⁹ ei q̄ illi cōpatiunt̄:vt a se cām illi⁹ cōpas/
sionis depellāt:exprimūt q̄ fortiter:ex qua cōpressione acci/
dit de sanguine ꝛ spū illoꝝ mēbroꝝ ad mēbꝝ ipm dolens
ꝛ ɔtristatū descēdere.Ac ēt q: vt dixit.Gal'. 5° affo.in ɔ¹°
affo.q̄cūq; corruptiue sunt fetus ꝛc̄.Nā cū magno cona/
mine vt nociua expellat sāguinē ꝛ spm̄ a toto corpe illud
mouet:q: sanguine ꝛ spū ceu instrīs vtit̄ in expellēdis no
citiuis:ꝛ sic sanguis ꝛ spūs ad illud mēbrū fluūt:ꝛ sic ɔti/
gat apa in illo mēbro fieri:ita q nā ꝑ se intēdens iuuare ꝑ
accñs nocet. Et scias q calor ꝛ dolor in pticula sīt cā attra
ctiōs ad ipm.ēt si corp⁹ nō sit pletoricū vel cacochimum:
q̄ȝuis ampli⁹ in plectorico ꝛ cacochimo.¶ Predicte itaq;

Materia ad pticulā attracta nō sēꝑ putrefit

cae sūt cāe attractiōis māeꝝ ad pticulā ꝛ aggregatiōis ea
rū in ea.Ueꝝ mā q̄ attrahit̄ ꝛ coadunat̄ in pticula nō sēp
est putrida neq; semp putrefit.Dixit.n.Ga.vbi.s̄ q̄ desce/
dit ex aliq̄ pticula in aliā supfluitas q̄ñq; vtiq; qdē ita est
multa ꝛ maligna vt ledat reumatizātē pticule v̄tutē. Et si
qdē lederet v̄tutē intātū:vt exsolubilis fiat:ita vt nō dñet̄
ei neq; digerat ipsam putrefieri tūc necesse est ipsaȝ.Si āt
nō ledat intātū:vt dissoluta qescat oino a regie illi⁹ semi/
maligna ꝛ velut semiputrida in tali dispōne fiet supfluitas.
Et vicinitate eaꝝ q̄ putrefiūt supfluitatū cōputrefiet. naȝ
in suo nali statu intātū manet inquātū in rōne est ꝓrnan/
tis cā v̄tutis.Quādo aūt ita est mitis ꝛ pauca supfluitas
que descendit vt in nullo noceat illi recipienti eā corporis
ꝛ talis qdē nō destituit̄ a regimine nāe neq; putrefit : sed
ad benignū a nā transmutat̄.Materia itaq; ꝓpter dictas
causas in toto vel particula aliqua aggregata facit egritu
dinē. Et si cōtingat egritudinē illā cessare:ꝛ postea pp di/
ctas causas iterū cōtingit materiā in toto vel particula ag
gregari:erit cā reditus egritudinis:ꝛ q ð nouo moueat̄ :ꝛ
faciat egritudinē.ꝛ sic egritudo illa periodica fit ordi nate
vel inordinate ꝟm circuit⁹ reaggregatiōis māe.¶ De pre
dictis cāis.dixit A.Mā ad putrefactionē in mēbro adu/
nat̄ ꝛ colligit̄ aut ꝓpter debilitatē suā.i.v̄tutis sue digesti
ue q̄ nō digerit ꝛ ɔuertit nutrimētū sibi cōpetēs ꝛ trāsmit
tit:siue ꝑ debilitatē suā.s.sue v̄tutis expulsiue q̄ nō potest
expellere supfluitates eius:vnde in eo coadunat̄ mā ꝑ viā
cōgestionis:siue dicūt qdā pp debilitatē suā.i.sue virtutis
regētis ipsum mēbrū ꝛ repellētis nocu^m ab eo qua nō po
test resistere mēbro mādanti ad ipȝ supfluitates qn mittat
illas nec pōt missas a se repellere:sed in eo ꝑ viā defluxus
colligunt̄.Aut colligit̄.dixit Aui.in mēbro mā pp vehe/
mentiā calitatis eēnec sue.i.sui mēbri sicut colligit̄ in mē
bro mā pp malā cōplexionē suā calam.Uel sue.s. materie
in ipso ɔtētē calide ꝛ acute mordicātis.Et fit caliditas ei⁹
cā attractiōis māe ad ipsum:ꝛ mordicatio fit cā defluxus:
aut dixit Aui.ꝓpter acuitatē sui sensus vehemētē qua ab
oī alteratiōe ledit̄:ꝛ debilitat̄ ꝛ patitur:vnde defluunt ad
ipsum materie.Aut fit dixit Aui.ꝓpter vehementiā dolo
ris sui exacuentis reuma ad ipsum.

¶ De causis aggregatiōis ꝛ reaggregatiōis māe.Ca.xij.

PRedicte cāe ꝓdicatiōis morbi sūt cāe
porismatiōis febriū iter pola/
tarū ꝛ circuit⁹ eaꝝ.¶ Et Aui.qdem reddit:ꝛ
porismoꝝ febriū duas cās particulariter assi/
gnauit:q̄ꝝ vna est remāsio reliqaꝝ caliditatis
febrilis in loco minere ꝑnie putredinis q̄ cali/
tas est cā q de nouo alia mā moueat̄ ad locū minere illi⁹
que ibi putrefit ꝛ febrē facit. Et quidā dicūt q cum dicta
calitate remanet in loco minere putredinis q̄dā q̄litas oc
culta disponēs ita vnū hūorē ad porismādū q n̄ aliū.v̄.g.
In q̄rtana q̄litas illa occulta:sȝ agat in hūores oēs:ita tñ
disponit meliam q mouebit̄ ipsa:ꝛ nō alius humor.Et di
cūt q hec q̄litas informat ipsum mēbrūȝ in quo est mine
ra putredinis ꝛ aliq̄n etiā informat aliquas ptes cinereas

[illegible]

derelictas post paroxismū p̄teritū p quā qualitatē noue
m̄ie ad putredinē disponūt. ¶ Sc̄da cā ꝫm Aui. est inuē
tio causarū putredinis q̄ fuerūt in m̄ā p̄mi paroxismi: ꝑ ipsis
eni cāis stātib⁹ necē est aliā m̄am putrefieri: ꝛ paroxismū re
dire: que .s. sunt cāe ille q̄ fuerūt cā putrefactionis prime
m̄ie. ¶ Dixit Gal. in cōmē. affo. Quibuscūq; quotidie ri
gores fiūt ꝛc̄. ꝙ aliq̄ dispōnes accn̄tales repiunt̄ in aliq/
bus ꝑticulis q̄ sunt cāe coadunationis humoris ꝛ reag/
gregatiōis ei⁹: ꝛ ꝫm intēsionē ꝛ remissionē ipsaꝝ qualita
tuꝫ remittit̄: ꝛ intēdit̄ seu augetur q̄ntitas humoris q reag
gregat̄. Et dixit vbi. ē. siq̄dē nulla imbecillitas inascat̄ ꝑ
primaꝫ egritudinē virtuti illius ꝑticule in qua fuit neq;
rursus imittent̄ ei superfluitates aliūde qescet egritudo illa
finita eius superfluitate ꝑ euacuationē eius vel incinerationeꝫ
nec vltra febriet hō ille neq; ꝫm deinceps diē neq; per 3^m^
neq; per 4^m^. q2 non sunt ibi cāe reaggregationis m̄āe de
nouo neq; ꝑ viam cōgestionis neq; per viā defluxus. Sed
si ꝫm eandē cām imittent̄ rursus superfluitates ꝫm quā im
misse sunt a principio vel ꝛ si q̄uis nō imittant̄: ꝑmanet
tn̄ in ꝑticula virtutis ipsius imbecillitas: necessario scd̄o
febriet hō: ꝛ hoc si fuerit in corpore suo cā añs. Cuꝫ vero
nō fuerit ita ꝙ egeat̄ ad paroxismandū generatiōe noue
m̄ie: tunc nō febriet nisi sint aut superueniant cāe supradicte
de imbecillitate virtutis ꝛ ꝑcipue epatis: cū mala cōplo cuꝫ
malitia regiminis sit cā ꝙ generet humorē malū paratuꝫ
putrefieri. ¶ Multis iaꝫ visum fuit ꝙ febris interpolata
a p̄n⁰ vsq; ad finē nō sit vna febris: sed multiplex ꝫm nu/
merū suoꝝ paroxismoꝝ: q2 nō vno cōtinuat̄ tpe: sed qete me
dia intercipit̄: nō dicūt ꝙ ꝫm Arist. 5. phisi. ad vnitatem
motus necc̄ia est tpis cōtinuitas. Calitas quoq; de nouo in
sequēti paroxismo ꝑducta nō est eadē numero nec esse pōt
cū caliditate ꝑcedētis paroxismi iā corrupta: qd̄ aūt corruptū
est nō pōt reuerti idē numero. M̄ia insup cōiuncta a qua
depēdet febrilis calit̄as ꝑcedentis paroxismi cū sit reducta
ad incinerationē vel ex̄ corpus educta: ꝛ si est intus in cor
pore est ex̄ formā humoralē: ꝛ ꝑ cōns corrupta: nō pōt pe
nitus eē eadē numero cū m̄ia ducta paroxismi sequētis.
¶ Alijs vō visuꝫ fuit ꝙ q̄n m̄ia interpolate febris tota re
perit̄ in corpe generata in p̄mo paroxismo stans sub forma
cāe añtis ad oēs paroxismos subsequentes: ꝛ si tota simul
nō moueat̄: q2 tota simul nō priuat̄ oīno regimine nāe: sꝫ
solū mouet̄ ps eius illa que ꝑ amplius recipit dispōnes
ꝓpinquas putrefactionis ab oī iam regimine nāe derelic
ta: aut ꝛ si nō tota simul repiat̄ in corpe m̄ia febris ꝑiodi
ce generata tn̄ semꝑ in corpe de ea q̄ fuit in p̄ncipio gene
rata remanet ps ei⁹ stans sub forma cāe añtis q̄ non fuit
mota in p̄mo paroxismo: q2 nō erat cōplete disposita ad pu
trefactionē q̄ pōt tota die multiplicari ꝑꝑ cās generatio/
nis m̄āe male in corpe: ꝛ intātū multiplicat̄ siue multipli
cari pōt ꝙ efficit̄ sufficiēs pro tota m̄ā ipsius febris inter
polate tunc ꝑꝑ dicte m̄āe añtis vnionē febris interpolata
merito dꝫ dici vna: ꝛ nō multiplex: ꝛ maxie a medico qui
magis sensibilr̄ cōsiderat res: ꝛ minus subtilr̄ inuestigat
de rei vnitate q̄ȝ phs. ¶ Sub qua aūt dispōne cōsistat cor
pus patiēs interpolatā in die interpolatiōis dissoni sunt
ab inuicē auctores. Quidā. n. multū medicinalr̄ loquētes
dicūt simplr̄ ipm egrū fore. nā apud ipsos interpolata fe/
bris a p̄n⁰ vsq; ad finē est vna q̄re a p̄n⁰ vsq; ad finē cor/
pus febriētis interpolate sua q̄litate informabit: quare a
principio vsq; ad finē corpus erit egrū. Cū. n. hi videāt cor
pus lꝫ nō actu egrotās: in quadā tn̄ habitudine existens: vt
cito actu egrotet ipm cōtinue egrotare iudicāt. Ait. n. Gal.
ꝙ febris aut est act⁹ aut habitus: ꝛ febris actus est actualis
distēperantia calidi in corpe: ꝛ febris habitus est dispō reli/
cta in corpe: ꝫm quā hꝫ cito redire i actū dcē distēperātie.
¶ Alij vō dixerūt corpus in die interpolatiōis nō egrū: sꝫ
neutrū esse: quoꝝ qdā ipsum eē neutrū cōualescētie volue/
runt: eo ꝙ in tpe interpolationis sic in neutro cōualescētie
cōtinue successiue reliqe m̄āe: ꝛ accidentiū p̄teriti paroxismi
resoluunt̄: ꝛ est in hoc sicut sequēs egritudinē. ¶ Alij vō
neutrū ipsum dixerūt eē decidētie. nā in tpe interpolatio/
nis reaggregat̄ m̄ia per quā alius eueniet paroxismus: ꝛ sic
per quā decidet in egritudinē: ꝛ vt sic egritudinē sicut neu
trū decidētie ꝑcedit. ¶ Sunt aūt ꝛ alij dicētes corpus in
tpe interpolationis nō esse egrū febre. Dixit enim Ipo. in
affo. qbus in febribus quotidie rigores fiunt quotidie
febres soluunt̄: nō. n. illo tpe corpus caliditatē hꝫ ex̄neā:
cū iā quā habuit corrupta sit: nec adhuc aduenit ei calidi/
tas extranea q̄ futura erit. Sꝫ dicūt hoꝝ qdā ipsum esse
egrū egritudine male cōplōnis sicce q̄ remanet post paroxis
mū: ꝑ quā aliqualr̄ sensibilr̄ tn̄ reddit̄ impotēs ad solitas
opationes. ¶ Et alij dicūt nō esse corpus egrū egritudine
ledente sensibilr̄ opationes totius q̄ cōsistunt in actibus
cōibus cōsuetis toti corpori. imo respectu taliū actuū pōt
dici sanū: cū in multis nō sensibilr̄ ledit̄: vt notat experiē/
tia: vel saltē est corpus neutrū. Sed tn̄ cōsiderata mala di/
spositione mēbroꝝ in qua re... net corpus in tpe interpo/
lationis ꝑ quā maxime sensibiliter ledunt̄ opationes ali/
quoꝝ mēbroꝝ: per quoꝝ lesionē alia m̄ā aggregat̄: ꝛ ad
locū minere putredinis expellit̄: corpus ipsum est ꝛ dicit̄
egrum. Et hoc dicūt innuit Gale. in cōmen. dicti affo.

¶ De cōparatione febriū cōtinuaꝝ ad iterpolatas. Ca. xiij.

Dixit Ipo. in affo. febres q̄cūq; nō deficiē/
tes in diatritis. i. de 3⁰ in 3^m^ vel in dia
tritis. i. in oī die ꝑiodicaꝫ: ꝛ hñte motū humi/
ditatis faciētis illas febres fiūt fortiores pe
riculose. Et subdit ꝙ quecunq; sic defecerint
significant̄: q. n. nō sunt ꝑiculose: ꝛ ꝑ nō deficiētes itellexit cō
tinuas: ꝛ ꝑ deficiētes intellexit interpolatas. Et Gal. dixit
in cōmē. Febris illa q̄ de se corpus mūdificat nō est mole/
sta: que vero nō mūdificat molesta: ꝛ maxime respectu sue
proportionalis mūdificatis. ¶ Dixit Ras. 16. cōtinentis.
Febris si tepescens fuerit salubris erit: sin aūt fallax. Et iu
xta plicā tepiditatē eius erit salus eius abūdātior: ꝛ ecō/
uerso. ¶ Et deteriores febres: dixit Aui. sunt insepabiles
in qb⁹ putredo est itra venas: deinde ille q̄ eradicant̄ q̄rū
putredo est in toto corpe sparsa: aut in plurib⁹ ꝑtibuꝫ cor
poris. ¶ Scias ꝙ febres cōtinue semꝑ sunt prauiores in/
terpolatis in m̄ia illis ꝑportionalib⁹ ceteroꝝ supposita pa
ritate ꝑꝑ cōtinuā afflictionē deteriorē esse nō cōtinua. Sūt
eni cū iēmorib⁹ accidētib⁹: ꝛ magis ꝑstratiue v̄tutis: ꝛ iō
sunt pl⁹ ꝛ pñes morti iductiue. Sꝫ sublata paritate m̄āe ꝛ
alioꝝ cōtingēs est: ꝛ nō incōueniēs aliquā interpolatā pe/
riculosiorē eē aliqua cōtinua: q2 pōt eē aliq̄ interpolata de
m̄ia ampliori ꝛ maligniori q̄ȝ aliq̄ cōtinua q̄ sit de m̄ia pau/
ca ꝛ benigna: ꝛ maxie cū interpolata illa eueniret in cor/
pore imbecillis virtutis: cōtinua aūt illā in corpe virtutis
robuste. ¶ Dicāt q.da: febres interpolate sunt salubres: ꝛ
nō moleste a tota spē qd̄ est dicere: q2 de termino specifico
importante febres interpolatas verificat̄ esse salubre. Di/
cimus. n. quottidianā febrē eē salubrē: q2 plures quotti/
diane sunt salubres q̄uis aliq̄ quottidiana possit eē mor/
talis: ꝛ silr̄ de alijs interpolatis: vt q̄ est in sincopi: non q̄
interpolate sunt absolute salubres: sꝫ solū ad cōtinuas cō/
parate. ¶ Dixit Rasis 16⁰ cōtinētis. In febribus in qbus
corpus sepat̄ cū vltima paritate nō erit fallacia: sꝫ paroxis/
mi ipsaꝝ fuerint cū vltima violētia: ꝛ ꝑlixitate: q̄m hmōi
febres nō sunt cū apate: neq; cū putredine maligna hūoꝝ.
Nā a febre q̄ accidit cū altero istoꝝ duoꝝ modoꝝ nō sepa
rat̄ corpus cū paritate bona. Si vō paroxismi febris a qua
sepat̄ corpus cū paritate bona fuerint leues ꝛ breues cū
hoc ꝙ est salubris: erit ēt velocis finis. ¶ Dicūt ꝙ febres
cōtinue ꝑportionales cōparate ad cōclusas ꝫm plurimum
alioꝝ supposita paritate sunt minus periculose cōclusis.

Utrū feb. interpolata dicat̄ dici vna febris vel plures.

Utrum febriēs interpolate tpe interpolationis dicatur eger vel non.

Aliquā interpolatā aliq̄ continua eē periculosiorē nō est incōueniens.

¶ De speciebus febrium continuarum. Ca.xiiij.

IAm supradictū ē ꝙ febriū ꝯtinuaꝝ alia ē
vē ꝯtinua: de q̄ dixit Ga.2° de crisi ꝙ
nō eiciat donec plene ꝯsumat neqꝫ fit i ea decło
q̄ sentiat oio.s.totał:sꝫ moraꝛ ꝑꝫ vnā dispōnē
semꝑ a ꝑn° vsqꝫ ad finē:ꝑ quā.s.dispōnem ꝯti/
nue absqꝫ itermissione affligit patiētē. Et alia ē ꝯtinua nō
vere:ꝛ est illa q̄ lꝫ ad sensuꝫ ꝯtinua videaꝛ ꝑm tñ rei veri/
tatē nō est ꝯtinua:sꝫ est plures interpolate vel vna febris
cōposita ex plib⁹ interpolatis quaꝝ poxismata sibi iuicē
subintrāt ꝙ ab eis apparēter resultat vna ꝯtinua febris.
Dixit.n.Ga.2° de crisi poīe est ꝙ sit corp⁹ egri nō vacuū a
febre oino in aliq̄ horaꝝ:ꝛ sit ꝯplō ei⁹ ꝛ calitas ex febri/
bus q̄ oēs sepanꝛ. Et Aui.dixit.qñqꝫ cōponunꝛ q̄daꝫ fe/
bres putredinis.s.iterpolate tali cōpositiōe q̄ fiat i forma
febris isepabił:ꝛ illō est.v.g.qñ icipit aliqs hūoꝛ putrefie
ri i loco:deide icipit ali⁹ hūoꝛ putrefieri de gñe suo:aut d̄
gñe alio ꝛ obuiat scōs poxismi⁹ tpe decłonis ꝑmi poxismi:
deide ꝯtinuat reexita aut aliꝛ:put iferi⁹ de febrib⁹ cōpositis
appebit. ¶ Febris ꝯtinua vē multifariā diuidiꝛ:ꝛ vna ei⁹
diuisio ē. Febris ꝯtinue vē:alia est q̄ reseruat mām suā ad
vnicā expulsionē:ꝛ ē illa cui⁹ mā añs ab ipso ꝑn° tota exti
tit in corpe gñata:ꝛ mota nec post ipsi⁹ ꝑnm alia de nouo
mā gñaꝛ q̄ postea subiciaꝛ ꝑ mā febris. Et alia est q̄ nō
reseruat mām ad vnicā expulsionē:ꝛ est illa cui⁹ mā añs
ab ipso ꝑn° nō fuit tota i corpe gñata ꝛ mota:sꝫ post ꝑnm
alia de nouo mā in corpe gñaꝛ q̄ postea moueꝛ:ꝛ ꝑ mā fe
bris subijciꝛ. Debes tñ scire ꝙ qñ dī de aliq̄ fe.ꝙ mā eius
reseruaꝛ ad vnicā expulsionē:nō intelligiꝛ ꝙ tota semꝑ sił
expellaꝛ:sꝫ euēiꝛ ex ea portio multa:ꝛ maxie ea q̄ grossioꝛ
est. Aliq̄ tñ eius portio pauca subtilis reseruaꝛ euāda in
decłone sensibiłr.vel isensibiłr:lꝫ vtplm isensibiłr resolua
tur. Si.n.tota fuisset euāta in fine stat⁹ iā febris illa salu/
bris exñs nō hiet declinationē. Et febris q̄dem reseruās
mām ad vnicā expulsionē sꝑ ē breuis ꝑꝫ plꝫ:ꝛ ꝑꝫ plꝫ i ꝑa
septimana terminaꝛ ꝑ crisim sensibilis expulsiōis:ꝑꝑ quā
cām ꝓnosticatio i ea fit facilis. Et hec q̄dē febris apō anti
quos freq̄nter iueniebaꝛ. Febris vō q̄ nō reseruat māꝫ ad
vnicā expulsionē ē illi i dictis ꝯditiōib⁹ opposita:vtplꝫ.n.
est lōga ꝛ trāscēdēs duas aut tres septimanas pleiqꝫ faciꝛ
crises:aut ꝑ eiōnē aut ꝑ deriuationē añq̄ ꝑfecte finiaꝛ:ꝛ
ꝓnosticatio i ea ad salutē vel mortē ē difficilis q̄ q̄dē feb.
nr̄is tpib⁹ freq̄nter occurrit sic ei opposita raro:ꝛ h̄ ꝑꝑ i/
cōueniēs:ꝛ inordinatū regimē q̄ vtunꝛ coetanei nr̄i:ꝛ ꝑꝑ
infirmoꝝ inobiaꝫ:nec nō ꝛ plꝫ ꝑꝑ errorē medicoꝝ ꝛ aliā
tiū ꝑcipue multo pl⁹ debito igrossando dietā maxie i hac
ciuitate Florētie:ꝛ i ꝯuicinijs eius:in qb⁹ medici dietā te/
nuē exulē fecerūt:qm pl⁹ ꝯueniēti q̄tidie mētib⁹ coꝝ insti
lat Jpocratic⁹ affo. Jn tenuib⁹ dietis peccāt egrotātes:ꝑꝑ
quā cām ꝯtingit ꝙ si aliqñ in manib⁹ coꝝ occurrat aliq̄ d̄
reseruātib⁹ mām ad vnicā expulsionē febrib⁹:nō talis in
coꝝ manib⁹ ꝑmanet:sꝫ i oppositā mutaꝛ febrē:hic ēt accit
ꝙ in ꝓnosticis q̄tidie volubiles sunt:hodie salutē affirmā
tes:cras vō de ea hesitantes:aut de morte ꝓnunciantes.

Prima diuisio febr. ꝯtinue vē

¶ Alia diuisio ꝯtinuaꝝ febriū est dixit Gal.2° de dieb⁹ fe/
briū:q̄dā sūt ꝓprie sinoche noiate q̄ꝛ vniuersuꝫ tps vnuꝫ
est a ꝑn° vsqꝫ ad finē:ꝛ sūt poxism⁹ vn⁹:ꝛ iste dñr vnifor/
miꝛ moueri:ꝛ nō hēre excrescētias aliq̄s. Quedā vō dixit
Gal. equoce dñr sinoche:ꝛ si ille q̄ lꝫ sint ꝯtinue tñ sūt pue
niētes.s.ad solōnē i multis.s.ꝑticularib⁹ circuitib⁹.s.exacer
batiōib⁹. ¶ Et ex hac diuisiōe ēt sumiꝛ q̄dā vsitata febriū
ꝯtinuaꝝ diuisio q̄ ē ꝙ alia ē ꝓportionalis:ꝛ ē illa q̄ hꝫ ex
crescētias:ꝛ alia ē nō ꝓportionalis q̄ nō hꝫ excrescētias:
siue q̄dā ē ꝯclusa q̄dā ñ siue icōclusa.nā q̄ vniformiꝛ moue
tur:ꝛ ē nō ꝓportionalis ab auctorib⁹ ꝯclusa vocaꝛ:ꝛ alia
est nō ꝯclusa ꝯcluse opposita.ꝛ cā q̄dē ꝯclusiōis febris est
putredo in venis exñs ꝑpinqs cordi:ꝛ vt i ea q̄ est a hepate

Secunda diuisio.

De ꝯclusio feb ꝯcluse ꝛ non cōcluse.

ad cor:aut ea q̄ est a corde ad pulmonē ꝑcipue cū mā mul
ta fuerit. Scōm tñ multos nō solū mā multa ꝑpinq̄ cordi
faciet ꝯclusaꝫ:veꝝ ēt ꝑm totū corp⁹ sparsa vel saltē i venis
magnis. Et ꝑꝑea dixit Aui. cū putredo ē dñans iterius.s.
venas oēs:aut.s.plm ei⁹ qō seqꝛ cor i venis.s.q̄ sunt iter
titilicū ꝛ iguina:nō sūt fortasse additiōes ꝛ diminutiones
appētes. Dix̄ āt fortasse:qꝛ aliqñ accidē pñt aliq̄ breues:ꝛ
leues ꝛ q̄ i occlte excrescētie vt i causone. Et cāe icōclusiōis
febris.dix̄ Aui.sūt opposite ꝑdictis.nā mā cū.ñ ē ita multa
nec i venis ꝑpinqs cordi:nec i venis magis ꝑdictis tūc fit
ꝯtinua ꝓportionalis in q̄ appent alteratiōes ꝑdicte mani
feste. Et febris q̄dē ꝯclusa pōt fieri ex oi mā. Uerūtñ plm
fit ex sanguie:ꝛ post sanguinē ex colā.nā colā post sanguī
nē magis multiplicaꝛ i venis ꝑpinqs cordi qō maxie ꝯti
git ꝑꝑ sanguinē missuꝫ ad nutriēdū pulmonē q̄ nutriꝛ ex
sanguie colericioꝛi:ꝛ post sanguinē:ꝛ colerā pl⁹ accit ista
febris ex flāte salso:deinde a flāte dulci vel nāli.h̄.n.flata
pñt multiplicari in venis ꝑpinqs cordi:ex melia aūt lꝫ sit
poīe istā febrē fieri:raro tñ accit:qꝛ nō ē apta i venis illis
multiplicari ꝛ i eis putrefieri. ¶ Diuidiꝛ āt febris ꝯclusa
dñt doctores i febrē vē ꝯclusiōis:ꝛ i febrē nō vē ꝯclusiōis.
ꝛ febris ꝯclusa vē ē illa q̄ cū ꝯditiōib⁹ iā dictis hꝫ intēsuꝫ
calorē:vt sanguinea:ꝛ colica. Et nō ꝯclusa vē ē illa q̄ cū di
ctis ꝯditiōib⁹ hꝫ remissū calorē: vt flātica ꝛ melica si aliqñ
repiaꝛ. ¶ Et rursus febriū ꝯclusaꝝ vaꝝ q̄dā sūt ꝯcluse vē
ꝛ ꝓprie:ꝛ sūt ille q̄ nō hñt excrescētias actu nec poa:qꝛ nō
pñt hēre eas:ꝛ iste sūt sanguinee:qm sanguini nō iest mot⁹
ꝑiodicatiōis:sꝫ solū vniformiꝛ moueꝛ. Alie sūt ꝯcluse vē
sꝫ nō ꝓprie:ꝛ sūt ille q̄ lꝫ actu vel appentꝛ nō hēant excre
scētiā:tñ occulte excrescē pñt:de seipsis.n.nate sunt excre
scere:vt febris dcā causon flātice:ꝛ ēt melice:qꝛ ipsaꝝ hūo
rib⁹ accit ꝑiodice moueri pñt dici si ꝯcluse fuerint cōcluse
nō ꝓprie.lꝫ.n.mot⁹ ipsaꝝ hūorib⁹ insit ꝑiodic⁹ aliqñ tñ oc
cultaꝛ:ꝛ nō ꝑcipiꝛ ꝑꝑ debilitatē ipressiōis q̄ resultat i tali
motu re⁹ impssiōis ꝯtinue q̄ ꝯtinue ꝑcipiꝛ:ita accidat oc/
cultari impssionē illā minorē ꝑꝑ eā q̄ maioꝛ ē sic i vnaq̄qꝫ
re ꝯtingit ꝙ mai⁹ obūbrat min⁹:vt insinuauit Jpo.2° affo.
in affo.duoꝝ doloꝝ ꝛc̄. ¶ Febriū q̄qꝫ ꝯclusaꝝ vē ꝛ ꝓprie
siue sint iflatiue siue nō:tres sunt spēs.s.augmastic⁹:ꝑaug
mastic⁹ ꝛ homoten⁹. Et augmastic⁹ est illa febris q̄ ꝯtinue
vniformiꝛ augeꝛ a ꝑncipio vsqꝫ ad finē. Et paugmastic⁹ ē
illa q̄ ꝯtinue vniformiꝛ minuiꝛ. Et homoten⁹ est illa que
vniformiꝛ stat i suo eē.de his spēb⁹.dix̄ Aui.de febribus
isepabilib⁹ sūt q̄dā qb⁹ sūt intēsiōes.s.ꝯtinue in calore ꝛ
accñtib⁹:ꝛ de eis sūt qb⁹ sūt remissiōes:ꝛ de eis sūt q̄ sunt
siles. ¶ Scias tñ ꝙ ab auctorib⁹ nō sūt noiate febres ꝯclu
se nisi sanguinea ꝛ colica dcā causon. Sinocha siue sanguī
nea febris magis est ꝛ dici dꝫ ꝯclusa q̄ꝫ causon.ꝑꝑea dixit
Gal.ꝙ Aui.dix̄ ꝙ nulla febris ē vē ꝯclusa nisi fiat de san/
guine. ¶ Rursus febris ꝯclusa vē diuidiꝛ:qꝛ ei⁹ alia ē adu/
stiua icēsiua:ꝛ ista ē causon q̄ pōt diuidi i duas.s.in factā ex
hūore colico putrido:ꝛ i factā de nō putrido:sꝫ vsto ꝛ icē
so q̄ ē vehemēter icēdēs cito liq̄faciēs ꝛ ꝯsumēs corp⁹:ꝑꝑea
liq̄factiua dī. Et Gal. vocauit eā febrē artiuā q̄ est vt plm
mortalis:de q̄ auctores nullā fecerūt expsse mētionē:ꝛ qꝛ
raro accidit:ꝛ qꝛ paꝝ durat qñ ille hūoꝛ a regimine relin
quaꝛ nāe:ꝛ putrefiat.cōprehēderūt āt eā sub causone pu/
trido:eisdē.n.intētionib⁹ curaꝛ. Et alia ē nō artiua nec icē
sa valde:ꝛ ista ē sanguinea. ¶ Febris quoqꝫ ꝯtinua ꝓpor
tionalis siue equoca sic diuidiꝛ.dixit Ga.1.de dieb⁹ febriū
ꝙ ipsi⁹ due sunt ꝑs dierū:nā ex eis q̄daꝫ exacerbanꝛ ꝑ 3m:ꝛ
vocanꝛ teotices.i.tertianaꝝ habētes nām ꝛ q̄daꝫ exacer/
banꝛ oi die:ꝛ nō est eis nomē impositū. Et subdit. ꝛ q̄dā
cōsistūt sub forma q̄rtani poxismi:sꝫ h̄ gen⁹ raro est fiens
ꝙ nō q̄escat in infebricitationē.naꝫ vt infra diceꝛ raro fit
quartana ꝯtinua.nā de humore melico q̄ est mā eius pua
q̄ntitas est in corpe.ꝛ cū fit ꝑ suas q̄litates ꝯtrius vite raro

Diuisio feb. ꝯclusē

Diuisio fe.ꝯtinue ꝓportionalis.

accidit ꝙ in venis putrefiat: q2 prius a nã non potẽte eiꝰ molestiaȝ tolerare ad ex̃ venas expellit̃ in eo ẽt de difficili accẽdit̃ putrefactio ꝑꝑ siccitatẽ ⁊ frigiditatẽ suã. ¶ In febre aũt sanguinis stãtis sub forma sanguinis dixit Ga. 2° de diffẽ. febriũ: non reperit̃ excrescẽtia: ⁊ si aliqñ in sinocho putrido accidit excrescẽtia nõ euenit ex sui nã cuiꝰ est moueri tm̃ vniformiter: sȝ est eo ꝙ aliq̃ eius subtilis pars cõuertit̃ in colerã ⁊ mouet̃ de 3° in 3m. sicut cola: ⁊ sic per experientiã inuẽtũ est eẽ. ¶ Dixit Ga. aliqñ in pleuresi sanguinea motũ fore tertianariũ: qñ. s. in pleuresi sanguis superexcoquit̃ ita ꝙ eiꝰ ps subtilis trãsit in colaȝ. ¶ Dixit A. putredo sanguinis facit ꝯtinuã: ⁊ nõ eradicat̃: ⁊ neq3 est ꝓpinqua ei q̃ eradicat̃: q2 nõ est ꝓportionalis. imo est assidua inseꝑabilis: q2 putrefactiõis sanguinis locꝰ est in venis: nõ q̃dẽ q2 nõ possit putrefieri ex̃ venas: q2 imo põt in fl̃one: ⁊ in oi ꝯcauitate ad quã egressus fuerit ex̃ venas. sicut dixit Ipo. in affo. si sanguis in vẽtrẽ effuderit neće ẽ ipsuȝ putrefieri: sȝ nõ putrent ex̃ venas putrefactione qua moueat̃ motu ꝑiodico sicut alij faciũt humores: nisi ad alterũ coꝝ declinet: tũc. n. dixit Aui. inest ei vehemẽtia. i. excrescentia ꝑ quã cognoscit̃ potissimus q̄ est ei. s. humori ad quẽ declinat. Quidã dicũt. cũ ps sanguinis grossa transit in meliaȝ cũ excoquit̃ sanguis nõ fac̃ potissimũ q̄rtanũ: sic tũc cũ ꝯuertit̃ in colaȝ facit potissimũ tertianũ: ⁊ rõ est: q2 melia nõ fit stati in termino ex illa pte grossa: sicut fit stati in termino cola ex illa pte subtili: ita ꝙ qñ ps subtilis sanguinis ꝯuersa est in colerã: ps grossa adhuc nõ est ꝯuersa in meliaȝ: sȝ solũ acq̃rit q̃dã dispõnes v̉sus melias ꝑ q̃s quasi i medio ẽ ꝯstituta iter meliaȝ ⁊ dispõnẽ quã h3 ꝑus: ⁊ rõ huiꝰ est. nã dixit Ga. 2° de crisi: cola gñat̃ ex sanguine qñ caliditas supfluit i eo plusq̃3 oportet: melia v̉o gñat̃ qñ caliditas valde supfluit: q̄re accidit colerã citiꝰ fieri ex pte subtili q̃3 meliaȝ ex grossa. Si tñ ex aliq̃ cã ꝯtingeret meliaȝ gñari i termino añ colerã tũc motꝰ eiꝰ eẽt q̄rtanꝰ: sȝ h̃ nõ est in experiẽtia inuẽtũ. Quidã aũt alij dicunt. nõ voluit Ga. ꝙ ex parte subtili sanguinis sit facta cola in termino: q2 tũc sanguis sub forma sanguinis nõ remãsisset nec faceret febrem sanguineã: sȝ solũ acq̃site sunt dispõnes in sanguine v̉sus colaȝ: citiꝰ tñ q̃3 in pte sanguis grossa sunt acq̃site dispõnes versus meliaȝ: ꝑꝑ quas dispõnes mouet̃ motu cole ⁊ non

Tertia diuisio. — motu melie. ¶ Diuidit̃ itaq̃ febris ꝯtinua in acutã: ⁊ non acutã siue cronicã. Morbꝰ aũt dr̃ acutꝰ a tribꝰ. s. a rõne sue cãe a rõne ipsiꝰ morbi: ⁊ a rõne accñtiuȝ ꝯñtiũ ipm. Rõne

Morbus dr̃ acutus a tribus. — quidẽ cãe dr̃ morbꝰ acutꝰ tripl'r. s. rõne sue q̃litatis q̃3titaȝ ⁊ sitꝰ eiꝰ: rõne aũt q̃3titatis: vt q2 sit multa valde: ⁊ isto mõ sinocha istatiua dr̃ morbꝰ acutꝰ: rõne v̉o q̃litatis: vt q2 mãeiꝰ sit vehemẽter calida vt colica: rõne v̉o situs vt ꝯsiderato mẽbro in q̃ est sita cui ꝓpinquat. vt in sq̃uinãtia in mã situata in epigloto. Rõne v̉o morbi: morbꝰ dr̃ acutꝰ tripl'r. s. rõne sue eẽntie: vt q2 sit febris multe caliditatis: vt febris tertiana cõtinua: ⁊ causon ⁊ sinocha: ⁊ rõne sue q̃3titatis: vt morbꝰ grãdis in q̃cũq̃3 mẽbro fuerit nobili vel ignobili: ⁊ rõne nobilitatis mẽbri in q̃ est ƀ3 quẽ modũ sincopis apopleria ⁊ spasmꝰ dñr morbi acuti. Rõne v̉o accñtiũ dr̃ morbus acutꝰ qñ seua sequunt̃ accñtia: vt dolor fortis põt dici acutꝰ: ⁊ qñq̃3 vna tm̃ de p̃dcis tribꝰ rebꝰ ꝯcurrit ad febrẽ acutã: ⁊ qñq̃3 due: ⁊ qñq̃3 oẽs tres: vt in karabito: est eni3 morbꝰ acutiꝰ rõne sue cãe: ⁊ rõne sue eẽntie: ⁊ rõne suorũ accñtiũ. ¶ Morbꝰ v̉o nõ acutꝰ est acuto oppositꝰ ꝑ oppositas cãs. Dixit Gal. in cõmẽ. affo. In acutis nõ oino: ⁊ q̃dã egritudo ẽ acuta ꝑꝑ acuta sinthomata: ⁊ q̃dã est acuta ꝑꝑ mãm: vt q̃ fit de cola vel de flãte salso vel sanguine. sup. ⁊ quedã est ꝑꝑ acutã ipsiꝰ magnitudinẽ. sup. ⁊ quedã est nõ acuta ꝑꝑ mãm nõ eẽ acutã: ⁊ ꝑꝑ nõ eẽ in sui s̃ba magnã: ⁊

Febris acuta q̃ sit. — ꝑꝑ nõ hr̃e sinthomata fortia. ¶ Et tã egritudo acuta q̃3 nõ acuta diuidit̃ in eã q̃ est febris vel cũ febre: ⁊ in eã q̃ nõ est febris nec cũ febre. Et q̃ est febris: ⁊ est acuta addit. q̃. ꝯditiones p̃dictas morbi acuti has ꝯditiones. s. ꝙ sit breuis terminatiõis: ⁊ cito deueniat ad statũ ꝑꝑ suã magnitudinẽ quã nã tolerare nõ pt̃: ⁊ nõ ex v̉tutis debilitate vel alia cã. Ethica. n. tertie spẽi sȝ ex v̉tutis debilitate cito terminet ad mortẽ: nõ tñ est neq̃3 dr̃ febris acuta: ⁊ ꝙ sit ꝑiculosa rõne sue magnitudis ⁊ suoꝝ accñtiũ: ⁊ ꝙ sit de mã furiosa vel facil'r mobili: ⁊ ꝙ fiat in ea velox ⁊ magna ꝑmutatio q̃ est ⁊ dr̃ crisis: vel saltẽ ꝙ nã cito vincat̃: ⁊ deficiat absq̃3 aliq̃ crisi: ⁊ ꝙ ꝓnosticatio in ea de salute vel de morte nõ sit facilis neq̃3 certa sic̃ dixit Ipo. in affo. Acutoꝝ morboꝝ ⁊c̃.

Febris n̄ acuta. — Et febris q̃dẽ nõ acuta dr̃ discrita siue cronica vel lõga: ⁊ est opposita acute ꝑꝑ oppositas cãs: fit. n. de mã nõ furiosa neq̃3 facile mobili: sȝ de frida grossa ⁊ viscosa non facil'r digerẽda: ⁊ nõ sunt cũ ea sinthomata fortia: q̄re nõ est magna neq̃3 ꝑiculosa: neq̃3 fit i ea magna ⁊ velox ꝑmutatio q̃ est crisis: ⁊ ꝑꝑea ꝓnosticatio i ea ẽ certior ⁊ facilior. Dicũt quidã: mã cruda ꝑseuerãs diu i sua cruditate nõ apta deduci ad intẽsuȝ gradũ putrefactiõis siue ad itẽsaȝ caliditatẽ nõ põt facẽ febrẽ acutã: sȝ mã q̃ est i pñti cruda si ẽ apta deduci ad intẽsuȝ gradũ caliditatis ⁊ putrefactiõis bñ põt facere febrẽ acutã.

Diuisio fe. acutẽ. — ¶ Dixit Gal. 2. de creticis ꝙ febriũ acutarum alie dñr acute absolute: ⁊ alie nõ absolute. Et febres acute absolute dix̃ Ipo. in affo. 14. diebꝰ iudicant̃: nõ. n. 14m. diẽ trãscẽdũt sȝ possint añ ipm terminari: est. n. eaꝝ duplex maneries: alie. n. sunt acute valde: ⁊ alie nõ valde: ⁊ acute valde terminant̃ in ꝑma 7a aut añ ipsaȝ. Sũt. n. eaꝝ dixit. G. quedã acute valde ƀm ꝑseuerationẽ ⁊ v̉itatẽ: ⁊ sunt ille q̃ terminant̃ in ꝑa 4a aut añ ipsaȝ. vt in 3a. Et has moderni ꝑperacutas vocãt ⁊ alie sunt acute valde: sȝ nõ ƀm ꝑseuerationẽ ⁊ veritatẽ q̃ terminant̃ in dicta ꝑa 7a sȝ eaꝝ aliq̃ terminent̃ in 5a: ⁊ has ꝑacutas vocãt moderni. Febres v̉o absolute acute nõ tñ valde sunt ille q̃ post ꝑmã septimã terminant̃ vsq̃3 ad 14m: vt q̃ terminant̃ in 9a aut xja aut 14a. Et scias ꝙ febres absolute acute plꝰ ⁊ minꝰ iudicant̃ acute ex varia dispõne aeris: tẽpoꝝ anni ⁊ regionũ in caliditate maiori vel minori. nã intẽsior aeris caliditas reddit eas acutiores. Dixit. n. Auer. colliget 7°. scire debes ꝙ egritudines que acute sunt i terris Ipo. in ptibus nr̃is ꝑacute existũt. ¶ Febriũ aũt acutaꝝ nõ absolute simil'r duplex est maneries. quedã. n. dñr acute ƀm trãsumptionẽ: ⁊ sunt ille q̃ꝝ terminus a pte post ẽ dies 20ꝰ. q̃3uis aliq̃ eaꝝ aliqñ terminẽtur in 17°. Et alie dñr acute ƀm recidiuationẽ siue ꝯuersionẽ: ⁊ vocant̃ acute tropice siue ꝯuersiue: ⁊ sunt ille q̃ꝝ terminus a pte post ẽ dies q̃dragesimꝰ: nec illũ ptrãseunt q̃3uis añ ipm terminari possint. vt in 24° ⁊ 27° 31° 34° ⁊ 37°. Et dixit Ga. noiant̃ tropice ꝯuersiue: qm̃ qñ est crisis diminuta in aliq̃ febriũ acutaꝝ in die 20°: aut in die q̃ est añ ip3. s. cretico debilitat̃ ⁊ frãgit̃ virtꝰ eiꝰ. ꝙ remanet ⁊ fit postea crisis eiꝰ in 40. sup. aut añ ipsum post 20m. ¶ Et q̃dã dñt ꝙ febres q̃ vltra 20m vsq̃3 ad 40m terminant̃ vocant̃ tropice ꝯuersiue ad silitudinẽ solis cũ ꝯuertit̃ in tropicis estiuali tpe ꝙ fit cũ sol igredit̃ ꝑm cãcri aut hyemali tpe q̃d fit cũ sol ingredit̃ ꝑm capricorni in q̃bꝰ tropicis sol ꝯuertit̃ in elõgationẽ sui a nobis: vt in estiuali: vel approximationẽ sui ad nos: vt in hyemali. ¶ Et q̃dã dñt ꝙ egritudo que finit̃ in 14° nomẽ v̉e acute h3: ⁊ reseruat sibi h̃ nomẽ vsq̃3 in 20m si tũc terminat̃: si v̉o nõ terminat̃: tũc elõgat̃ a rõne formali acute febris ⁊ capit nomen morbi cronici ꝑ cõuersionẽ ipsius ad rõnẽ morbi cronici ad silitudinẽ ꝯuersionis solis q̃ fit in dictis tropicis ⁊ sic capit nomẽ tropice cõuersiue. ¶ Quidã v̉o ⁊ magis ad mentẽ Gal. dixerũt ꝙ febriũ acutaꝝ nõ valde alie absolute dñr acute: ⁊ terminãtur in 14a: ⁊ q̃dã ƀ3 trãsitionẽ ⁊ terminationẽ in 20°. ¶ Et sunt q̃ dicũt ꝙ cũ auctores dixerũt ꝙ febris acuta nõ transcẽdit 14m diẽ intellexerũt absq̃3 aliq̃ vna de q̄ttuor spẽbꝰ crisis. Si tñ accideret in 14. die crisis eiꝰ diminuta: tũc 14m diem trãscẽdet quousq̃3 totalr̃ finiat̃: verũtñ post 14m die3

nõ remanet acuta absolute:ſʒ ſapit deicepꝭ nãm acute nõ
absolute ⁊ debilitatᷓ vtꝰ eiꝰ. Et huiꝰ ſilr̃ itellexerũt d termi/
no aliaꝝ. ¶ Et ſcias ꝙ febris absolute acuta eſt ordinati
motꝰ a principio vſqꝫ in finẽ. Acuta vo ↄuerſiua a ſui pͥn/
cipio eſt inordinati motꝰ ⁊ diſcõtinui vt plꝫ. Incipit.n.ali/
qñ debiliter deinde fortificatᷓ: deinde iteꝝ debilitatᷓ vl' eꝯ.
¶ Et qdã iteꝝ dicũt ꝙ febriũ ↄtinuaꝝ acutaꝝ alia eſt liq/
factiua: ⁊ cito ↄſumptiua hũiditatũ corpis. Et alia eſt nõ li
q̃factiua. ¶ Et febres qdẽ acute iuuẽtute multiplicantᷓ: ⁊
ſunt difficiliũ accĩtiũ pp colᷓe multiplicationẽ in ipſa etate
⁊ fiunt in ea etate acutiores q̃ʒ in etate pͨcedẽte ipſam ſicut
colera iuuenũ acutior ẽ colã añcedẽtiũ ipſaꝫ etatũ: cũ h' tñ
ſunt tardioris terminatiõis i etate iuuẽtutis q̃ʒ añ iuuẽtu/
tẽ. Dixit Ipo. i affo. 3° affo. Seniorib vo factis ⁊ ad iuuẽ/
tutẽ accĩtibꝰ febres diuturne magis: qꝛ hũores coꝝ ſunt
terreſtriores. Attñ in pueris dteriores ſunt q̃ʒ in iuuenibꝰ
⁊ piculoſiores: qꝛ ſunt in pueris cũ ↄ̃rietate pͥculariũ ſiue
circũſtãtiaꝝ: ⁊ ſic ſũt in eis a fortiori: cã qm̃ pueri ſunt hũi
di: ⁊ cũ hũiditate ipoꝝ r̃ſiſtit cãe facienti febrẽ acutã q̃ calᷓa
ẽ ⁊ ſicca. Iuuenes vo ſũt calĩ ⁊ ſicci: q̃re a leui cã incurrũt i
eã. ¶ Dixit Ipo. in affo. Qui creſcũt ⁊c̃. ⁊ ẽt Aui. parum
accidit ſenibꝰ febris valde accẽſa pp frigus cõplexiõis coꝝ
⁊ paucitatẽ carnis ipſoꝝ. Et vt dicũt cã eſt: qꝛ calitas pͭter
nãm vt plm̃ mẽſuratᷓ mẽſura calitatis inate: ⁊ calitas ina/
ta ſenũ eſt pauca in quali ⁊ quãto: pp h'.n. dixit Aui. pp fri
gus cõplexionis coꝝ in qualitate ſua: ⁊ paucitate carnis
ipſoꝝ tangens per hoc paucitatẽ caloris inati ipſoꝝ in q̃n
to: caro.n. in ſenibus minuitᷓ ex diminutione caloris eorũ
inati diminuta mã eiꝰ in eis. Nõ.n. voluit Aui. vt qdaꝫ
male ſenſerũt ꝙ paucitas carnis in ſe ſit cã ꝙ febris acuta
parũ accidat ſenibꝰ. nã in colericis in qbꝰ paucitas eſt car
nis ex multitudine caloris coꝝ in quali frequẽtiꝰ accidit
febris acuta: ⁊ ſi aliqñ accidat febris acuta ſenibus: nõ eſt
illud pp cõplexionẽ coꝝ: ſed p accidẽs: qꝛ accidit alicui ſe/
ni: vt multiplicetᷓ humor acutꝰ in eo ex cã pͥmitiua: vt labo
re ⁊ dieta calᷓa ⁊ ſicca. ¶ Et frebris qdẽ acuta in eſtate ma
gis ⁊ frequẽtiꝰ generatᷓ q̃ʒ i hyeme. nã lʒ calor nãlis i hye/
me ſit fortior: ⁊ quãtitatiue maior. In eſtate tñ eſt q̃litatiue
maior ⁊ acutior: ⁊ h' plus facᷓ ad gñonẽ febris: acute: eſt tñ
hyeme tardioris ⁊ deterioris terminationis q̃ʒ in eſtate: qꝛ
in hyeme mãe ſunt groſſiores icluſe in pͥfundo: ⁊ vie ⁊ po
ri ſtrictiores: ecũtꝰ ↄ̃riũ eſt in eſtate. Et huiꝰ ſilr̃ intellige de
ↄſtitutiõibꝰ aeris ⁊ regionibꝰ. ¶ Febris vo cronica ſiue n̄
acuta. dixit. G.2° de creticis. eſt illa q̃ incipit a pͥnᵒ ſui cum
motu leui ⁊ tardo: deinde pͥlõgatᷓ: ⁊ nõ accidit in eo qḋ eſt
īter illud ſpatiũ mutatio ſubita q̃ eſt criſis. ¶ Et q̃uis oĩs
febris cronica ſit lõga reſpectu acutaꝝ nihilominꝰ in ſe ↄſi
derata ⁊ r̃cõpata ad acutã: alia dr̃ breuis ⁊ eſt illa cꝰ termi
nꝰ vltra t'minũ acute paꝝ pͥlõgatᷓ: alia lõga cꝰ t'minꝰ pͥlõgatᷓ
diutius. Et de hac dixit G. in cõmen. affo. acutoꝝ morbo/
rũ ⁊c̃. ꝙ diuturni morbi ſunt lõgi: ⁊ ſiũt de mã muiſcata in
mẽbris. ſ. in loco radicis vel minere morbi: ⁊ eſt tarde di/
gẽnis: ⁊ plm̃ ſic eſt ꝙ ad ipſos paſſio in aliq̃ determinata
mẽbro ſeq̃tur ſicut ad q̃rtanã in ſplene: ⁊ ad antimerinã lõ
gã tumor in extremitatibꝰ ſiue caceſia. ¶ Et dixit ẽt Ga.2°
de creticis ꝙ febris cronica eſt duoꝝ modoꝝ. nã ex ea eſt q̃
eradicatᷓ apud declarationẽ poxiſmorũ eius eradicatione
certa: ⁊ eſt iterpolata: ⁊ alia eſt in qua mouetᷓ febris ſemp
⁊ eſt cõtinua. Et ſubdit ꝙ que eſt cõtinua numeratᷓ in nu/
mero febriũ acutarũ. ſ. ↄuerſiuarũ: ſed q̃ eſt interpolata eſt
ex egritudinibus cronicis. Et ex dictis accipiũt qdã ꝙ cro
nica tã interpolata q̃ʒ cõtinua: põt aliqñ infra 40ᵐ diẽ ter
minare more acutaꝝ ↄuerſiuarũ: lʒ ſm̃ plm̃ illũ terminuꝫ
pͭtrãſeãt. Et ſm̃ iſtos acuitas ⁊ nõ acuitas morbi poꝰ de
terminatᷓ a motu eiꝰ veloci vl' tardo: ⁊ a timore ſiue piculo
ſitate eius vel eius oppoſito q̃ʒ a lõgitudine vel breuitate.
¶ De ſpeciebus febrium interpolatarũ. Cap. xv.

In qbus etatibus magis eueniãt fe. acute: ⁊ piculoſiores ſunt.

In q̃ tpe ãni magis eueniãt feb. acute ⁊ piculoſiores ſunt

Diuiſio feb. cronice

Nquit Auic. qñ colera flegma: ⁊ melia putreſiũt ex̃ venas: ⁊ nõ eſt cã alia
vt mã putrida in ↄcauitate pectoris vl' vẽtri/
culis cordis ex̃ venas eiꝰ vel in ſpãte dãte cor/
di putrefactiõeꝫ ↄtinuã: tũc faciũt febrẽ piodi
cã: ⁊ ipſa qdẽ. vt. ẽ. pʒ: ẽ triplex. ſ. colica flãtica ⁊ melica. Et
putredo qdẽ colere: dixit Aui. facit tertianã. ſup. ⁊ q̃ cur/
rũt curſu eiꝰ: vt ſincopalẽ minutã. Et putredo melie facit
q̃rtanã. ſup. ⁊ q̃ currũt curſu eiꝰ: vt q̃ntanã ⁊ ſiles. Et pu/
tredo flegmatis: vt multũ facit q̃tidianã. ſ. ⁊ q̃ currũt cur
ſu eius: vt epialã: lipperiã ⁊ ſincopalẽ humoroſam.
¶ Febriũ q̃qꝫ iterpolatarũ: q̃dã ſũt iterpolate ve: ⁊ appen
ter: ⁊ ſũt ſilr̃ in medio poxiſmoꝝ: q̃ꝝ remanet tp̃s ſenſatuꝫ
qetis: in quo nõ affligũt patiẽtẽ: ⁊ iſte poſſunt eẽ ſimpli/
ces ⁊ cõpoſite: ⁊ alie ſũt iterpolate ve: ſʒ nõ appent: imo ap
penter ſunt ↄtinue: ⁊ iſte vt. ẽ. patuit ſemp ſunt cõpoſite.
¶ Et haꝝ ẽt oiuꝫ tã flegmaticaꝝ q̃ʒ colericaꝝ q̃ʒ ẽt melica
rũ: alia eſt interpolata pura: alia nõ pura ab Aui. vocata
nota. Et cã qdẽ interpolate pure eſt vnꝰ de tribꝰ hũoribꝰ
purus aliĩ nõ pmixtꝰ hũori. Et nõ pure cã eſt aliꝰ de dictis
hũoribꝰ alteri pmixtꝰ pmixtiõe vnita i q̃ hũores ipſi pmix/
ti deducti ſunt ad formã vnã vincẽtẽ hũorẽ alteꝝ in cõmix
tione: ⁊ talis iterpolata declinat ad nãm humoris vincen/
tis: ⁊ ipſiꝰ ſeruat ↄditiõẽs: ⁊ mores: dcĩ eſt aũt pmixtione
vnita: qꝛ ex nõ vnita in q̃ ambo hũores ſeruãt nãm ſuã nõ
gñatᷓ vna febris ſimplex: ſʒ cõpoſita. ¶ Dicũt tñ qdã ꝙ in
caſu aliq̃ ex hũoribꝰ pmixtis nõ vnite põt fieri vna febris
ſimplex: vt qñ colere multe eẽt pmixtũ flãtis vel melie mo
dicũ qd: ita ⁊ talr̃ ꝙ colera illa multa nõ mouebitᷓ vel non
poterit moueri ad poxiſmũ qn ſecũ trahat illud modicuꝫ
flãtis vel melie. ¶ Aliĩ q̃qꝫ ſunt dicẽtes: ⁊ magis ad mẽtẽ
auctoꝝ ꝙ febris interpolata pura eſt illa q̃ ſit de hũore alĩ
quo nãli putreſcẽ: ſicut tertiana pura ſit ex colera nãli pu/
treſcẽ: ⁊ nõ pura ſiue nota eſt illa q̃ ſit ex hũore inãli putre
ſcẽ: vt tertiana ex colᷓa citrina vel vitellina putreſcẽ: ⁊ ſũt
q̃ dictis iſtoꝝ addũt dicẽtes ꝙ interpolata pura eſt illa q̃
ſit ex hũore nãli putreſcẽ: ſic tñ ꝙ pͥcularia ſiue circũſtã/
tie cũ ea ↄueniũt q̃ ſunt ↄplᷓo cõpoſitio etas tp̃s ãni ↄſtitu
tio aeris regio ars: ⁊ regimẽ pͭteritũ. ¶ Et hoꝝ qdã dicũt
vt. Gili. ꝙ iterpolata pura eſt triplex. ſ. veriſſima verior ⁊
va: ⁊ viſſima eſt q̃ ſit ex hũore nãli putreſcẽ cũ ↄuenientia
oium dcõꝝ pͥculariũ: vt tertiana de colᷓa nãli putreſcẽ i
colico macro iuuene eſtate aeris ↄſtõne: ⁊ regione calidis
aſſueto exercitiis ⁊ artibꝰ calefaciẽtibꝰ ⁊ vſo cibis ⁊ poti/
bꝰ calidis colᷓe gñatiuis. Et vior eſt q̃ ſit de dcõ hũore cuꝫ
ↄueniẽtia pͥculariũ dcõꝝ pluriũ lʒ nõ oiuꝫ. Et va eſt q̃ ſit
de dcõ hũore cũ ↄueniẽtia aliquoꝝ dcõꝝ pͥculariũ: pau/
coꝝ tñ. Et nõ eſt q̃ ſit de hũore inãli putreſcẽ cũ q̃ pͥcula/
ria nõ ↄueniũt: ⁊ eſt ſilr̃ triplex. viſſima: vior: ⁊ va ſm̃ op/
poſitas ↄditiões ex ↄueniẽtia pͥculariũ. Et rurſus ex. G.
Aui. ⁊ aliis auctoribꝰ ſumuntᷓ alie diuiſiões febris iterpo/
late. Quaꝝ vna ẽ G. pͥ de diffe. febriũ. Et eſt ꝙ inuaſionuꝫ
febriũ iterpolataꝝ alia ẽ ↄtrita: ⁊ alia incõtrita. Et iuaſio
ↄtrita eſt in q̃ accidit rigor horripilatio vl' frigꝰ aut ſõnus
vel pigritia: aut aliqḋ coꝝ q̃ in pͥncipiis poꝝ febriũ eueni
re ſolẽt. Et dr̃ talis inaſio ↄtrita: qꝛ p illa accĩtia infirmus
vꝫ ↄteri ⁊ ↄteritᷓ. Incõtrita vo ẽ huic oppoſita in q̃. ſ. nul/
lus tipus accidit. Et Aui. de hac diuiſiõe dixit. Et poxiſmĩ
qdẽ q eradicantᷓ incipiũt vt plm̃ cũ horripilatiõe frigore ⁊
rigore. ſup. aut alio mõ tipi. Et in h' qdẽ qḋ dixit. ſm̃ plm̃
dedit intelligere ſm̃ mẽbꝝ diuiſiõis. ſ. ꝙ q̃ñqꝫ incipiũt ſine
mãifeſto tipo: ⁊ h' erit qñ mã iterpolate eẽt pauca obediẽs
⁊ benigna: vt in q̃tidiana de flãte dulci. ¶ Alia diuiſio
trahitᷓ a G. 1° de diffe. febriũ q̃ eſt poꝝ iterpolataꝝ qdã re
ſoluuntᷓ ſenſibilr̃ p mãifeſtã euõnẽ: ⁊ qdã inſenſibilr̃ p in/
cineratiõnẽ mãe vel reſolᷓonẽ inſenſibileꝫ abſqꝫ manifeſta
euõne: de q̃ dix̃ Aui. ꝙ eaꝝ poxiſmi ſm̃ plm̃ reſoluũtur cũ

Prima diuiſio.

Secũda diuiſio.

Tertia diuiſio.

Alia pura alia nota.

Quarta diuiſio.

Alia ↄtrita alia incõtrita.

Quinta diuiſio.

sudore.sup. vel alia manifesta euõne: sed expssit de sudore:
qr vtplim pipm resoluunt: ⁊ per id qd̃ dixit ſm plim dedit
intelligere aliud mẽbrũ diuiſionis.ſ.ꝙ eoꝝ aliq inſenſibilr
Sexta diuiſio. resoluunt. ¶ Alia diuiſio ẽt sumit a Ga. vbi.ẽ. ⁊ eſt ꝙ in/
terpolataꝝ qdã hñt po^{os} ordinatos ⁊ qdã inordinatos. Et
oñdẽs Gal. cãs ordinati pиodi ſiue ordinatiõis poxiſmorũ
Cãe ordinatiõis vl inordinationis poxiſmoꝝ. dixit: fingat qdẽ pus pticule ṽtus coadunãs eas ṽo in me/
dio tpe ſupfluitates tales q̃litate tãtaſq; mltitudine q̃les ⁊
q̃ztas in pn^o inmiſerũt. Erit h aũt tale qbuſcũq; mittẽtiũ di/
ſpõ eadẽ pmanet: ⁊ cibi q attrahit ad eã eadẽ diſpõ ⁊ q̃litas
⁊ q̃ztitas. nec̃o.n. vt exiſtimo par: ⁊ ſile ab eadẽ ṽtute alte/
ratũ pares ⁊ ſiles facẽ ſupfluitates. Et qdẽ coacerbationis
eaꝝ tps par erit. Mẽbra.n.q̃ nutriunt donec ſilem hũerit
diſpõnẽ ab eodẽ nutricata cibo pares q̃litatiue: ⁊ q̃ztitatiue
ſiles ſm eadẽ tpis determinationẽ coacervabũt ſupfluita/
tes. Et nimirũ ſm eadẽ pиodũ intẽdũt ad has expellẽdũ ⁊
ibecillioꝛib^9 mittẽdũ. Et ſic in ſũma Gal. voluit ꝙ cã ordi/
natiõis poxiſmoꝝ ſit eadẽ diſpõ pticulaꝝ q̃ pus erat: ⁊ idẽ
regimẽ. Et oñdẽs Ga. cãs iordinatiõis poxiſmoꝝ dixit: nõ
illud mirabile eẽ: qr neq; ſm vnã ⁊ eadẽ determinationẽ co
acervabunt vniuerſe ſupfluitates: qr neq; q fert mẽbris in
rõe cibi ſanguis ſemp exiſtit ſilis neq; mẽbroꝝ q̃ nutriunt
eadẽ eſt diſpõ. Et aliõ alij mẽbro tps ſufficiẽs eſt in tãte ſu/
perfluitatis coacervatiõe: a quo qdẽ p cõtriſtat nã pticule.
vñ cogat vt alienũ ſibi expellẽ qd̃ ↄtriſtat. Et ſic in ſumma
Gal. voluit ꝙ cã varietatis poxiſmoꝝ eſt variatio cãrũ fa/
ciẽtiũ coꝝ eq̃litatẽ. ¶ Has quoq; cãs Auic. ad qnq; redu/
xit. p^a eſt ex pte mãe q̃ diuerſa eſt i mltitudine ⁊ paucitate
groſſitie ⁊ ſubtilitate i viſcoſitate: ⁊ ei^9 oppoſito: q̃re de ea
qñq; mouet paꝝ qñq; mltũ: ⁊ qñq; ſbtile ei^9: ⁊ qñq; groſ/
ſu;: 2^a cã eſt ſupta ex pte mãe ẽt in gñe ſuo diuerſe ita ꝙ mã
vni^9 po^{mi} alia eſt a mã alteri^9 po^{mi} vt qñ mã vni^9 po^{mi} eſt
colica: ⁊ alteri^9 eſt flã. 3^a cã eſt malitia regiminis egri: vel aſtã
tiũ vel inopia coꝝ q̃ reqrunt ad curã. 4^a cã ſumpta eſt a ṽ/
tute egri. nã cũ eſt debilis nõ põt vniformiter mouere mãꝫ:
ſꝫ difformiter mouet eã ex cui^9 mot^9 difformitate accit inor
dinatio poxiſmoꝝ. Et 5^a cã multitudo ſiue vehemẽtia ſen/
ſus egri: q qr ex oi pua cã: ⁊ mãe quãtitate pcipit nocu^{m} ſti/
Septia diuiſio. mulata ṽtus ei^9 mouet inordinate ledentẽ mãm. ¶ Alia di
uiſio ẽt ibidẽ ſumit a Ga. ⁊ eſt ꝙ poxiſmoꝝ febris alius eſt
Cãe breuitatis aut lõgitudis poxiſmoꝝ. breuis: ⁊ alius eſt lõgus.ſup. ⁊ alius tꝫ mediũ. ⁊ aſſignans
Ga. huius cãs diuerſitatis dixit: nõ opꝫ admirari: qr poxiſ
moꝝ impar ſit lõgitudo. Si.n. neq; vna ſpẽs neq; eadẽ eſt
multitudo ſupfluitatũ neq; ſilr accẽdi oẽs poxiſmos neq;
ſilr euaporari decet. nã ampliores qdẽ ⁊ frigidiores ⁊ viſcoſe
⁊ groſſe mãe lõgiores opant poxiſmos pauciores ⁊ ſubti/
liores ⁊ calidores breuiores: ↄcordãte ṽo ad h nõ parũ to/
tius corporis ↄſtõne in illo tpe ⁊ virtutis robore: nã rarius
qdem corpus breuiores in ſeipſo opat poxiſmos. Dẽpſius
ṽo longiores. Sed ⁊ robur virtutis breuiores: ibecillitas
ṽo lõgiores. nã fortis qdẽ virtus patius ⁊ citi^9 a ſeipſa ex/
pellit qd̃ alienũ eſt. corpis quoq; raritas nõ detinet ꝙ fert
q̃re neceſſe eſt his que ita hñt velociter euãri qd̃ ſupfluũ ſi
in alijs ſilr exiſtãt.i. ceteris parib^9. Et ſm eadẽ rõnẽ qbuſ/
cũq; corpus ↄ̃rie diſponit necẽ eſt ↄ̃riam fieri diſpõnẽ.ſ.p/
lixiorẽ fieri euõnẽ ſupfluitatũ. Et Auic. dixit. plogatio po/
xiſmoꝝ fit aut pp groſſitiẽ mãe: aut viſcoſitatẽ aut multitu
dinẽ aut q̃tẽ ei^9: aut pp debilitatẽ virtutis: aut debilitatẽ
ſenſus: aut pp obtuſionẽ poroꝝ. Et pp hoꝝ ↄ̃ria abbreuia
tio eoꝝ fit. Et ſubdit Ga. ibidẽ. Cõuenientibus vniuerſis di/
ctis cãis longitudinis poxiſmus lõgiſſimus erit. Et eõ cõ/
uenientibus vniuerſis dictis cãis breuitatis breuiſſim^9 erit
ſup. ⁊ ↄuenientib^9 eiſdẽ cãis mediocriter ſe hñtibus: aut pp
eaꝝ remiſſionẽ ſiue per cõparationẽ cauſaꝝ breuitatis cuꝫ
cãis longitudinis qbuſdã poxiſmi mediocres erũt in lõgi/
tudine ⁊ breuitate. Et intm declinabũt ad lõgitudinem vel
breuitatẽ inq̃ztuꝫ cauſe vnius ſupra cãs alterius excedent:
aut inq̃ztũ remittent plus vel minus. ¶ Alia diuiſio ẽt a
Ga. ibidẽ ſumit: ⁊ eſt ꝙ paroxiſmoꝝ alij definũt in infebri Octaua
citationẽ: ⁊ alij nõ. Et aſſignans cãm dixit: neq; admirari diuiſio
opꝫ: qr non eſt difficile inuenire ſm quã rõnẽ paroxiſmo/
rum hi deficiunt in infebricitatione hi vero nõ. nam cũ pri
mi paroxiſmi tps ita fuerit breue: vt anteq̃ incipiat ſcõs
iam diſſolutus eſt prius mediũ ſpatiuꝫ principij ſcõi: ⁊ fi/
nis primi ſine febre erit: anticipãte vero ⁊ inuadẽte 2° an/
teq̃ certiſſime ſoluat primus nihil eoꝝ relinquit mediuꝫ
qd̃ ſine febre ſit. Sunt ẽt paroxiſmi febriũ alij coinuaden/
tes: vt qñ ſimul inuadũt duo paroxiſmi diuerſaꝝ febrium
ſaltẽ anteq̃ pn^m vnius p̃tereat. Et alij ſunt ſubintrãtes: vt
qñ anteq̃ primus finiat paroxiſmus inuadit alter. Et alij
ſunt coalternãtes euenientes cũ quiete media inter pmuꝫ ⁊
ipſum 2^m. ¶ Alia diuiſio ſumit ab. A. p^a q̃rti. Et eſt ꝙ pa
roxiſmoꝝ alij feſtinãt euenire: ⁊ alij tardãt: ⁊ cã feſtinatio/ Nona diuiſio
nis paroxiſmi eſt: aut qr mã eſt multa ſicut eſt flã ſm plim:
q̃uis non oẽ flegma ẽt ſi ſit multũ in corpore ſit cã feſtina
tionis poxiſmi: flegma.n. vitreũ qñq; tardat ad poxiſman
dum: ita ꝙ aliqñ faciat poxiſmũ in 5°. Aut qr mã eſt ſubti Cãe feſtinationis aut tarditatis paroxiſmi.
lis ſicut colã. Sunt ẽt alie cãe eius ſumpte ex pte virtutis
ſenſus ⁊ viaꝝ. Nã fortitudo virtutis ⁊ vehemẽtia ſenſus:
⁊ viarũ largitas ad velocitandũ motũ operant. Et ecõtra
mã pauca: ⁊ q̃ eſt tardi motus pp groſſitiẽ ſuam: vt melã
debilitas virtutis ⁊ obtuſio ſenſus ⁊ poroꝝ ſtrictura ad
tardandũ motũ paroxiſmi faciũt. Dicũt qdã ꝙ velocitas ⁊
tarditas poxiſmoꝝ duplr ſumi põt. Uno mõ improprie ſu
mẽdo velocitatẽ frequentiã ⁊ tarditatẽ pro raritate. Et vt
ſic velocioꝝ paroxiſmoꝝ eſt motus flãticus: qr flegmatis
eſt moueri oi die: deinde colicus: qr eius eſt moueri de 3°
in 3^m: deinde melicus cuius eſt moueri de 4° in 4^m. Alio
mõ ſumendo velocitatẽ ⁊ tarditatẽ pprie: vt illa febris di/
cat velox qñ motus humoris facientis ipſaꝫ breuiat: ⁊ in
minori tpe facit poxiſmũ: ⁊ eõ tardius. Et dicunt ꝙ termi
nus humoris faciẽtis actualr paroxiſmũ penes velocitatẽ
⁊ tarditatẽ attẽdit: aut in digõne ſua: aut calefactiõe ⁊ pu/
trefactione eius aut in reſolõne eius: pcedit enim humor
vnus citius q̃ alius in calefactione ſui ex diſpõne q̃ztitatꝭ
ſui: ⁊ ex mõ ſube eius. Nã quicũq; ex humorib^9 erit mino
ris q̃ztitatis: ⁊ ſubtilioris ⁊ rarioris ſube citius ⁊ velocius
inflãmabit: ⁊ ex h colera citius inflãmatur q̃ flegma ⁊ q̃
melã ſicut ligna ſicca ⁊ ſubtilia velocius igniunt q̃ viri/
dia: ⁊ q̃ groſſa. vt dixit Ga. p^o de diffe. fe. Et ex dictis: di/
cunt: pꝫ: ꝙ vnus ⁊ idẽ humor põt eẽ velox in motu ſui pa
roxiſmi: qr frequentat poxiſmus eius: ⁊ erit tñ tardus in
motu ſui caloris: vt flegma: ⁊ eõ vt colera: ⁊ cõſilr põt dici
in reſolõne ſui. ¶ Alia diõ eſt ꝙ febriũ interpolataꝝ alie
ſemp inuadere anticipant alie ſemp poſtponũt: ⁊ alie eadẽ Decima
hora inuadũt: ⁊ cã qdẽ primaꝝ eſt mãe diuerſitas in groſ diuiſio
ſitie ⁊ ſubtilitate q̃ ſi fuerint in diſpõne ꝙ ps eius ſubtilis
incipiat prius putreſcere tũc talis morbus pcedit ſemper Cã anticipationis poſtpoſitionis ⁊ eq̃litatis poxiſmoꝝ.
poſtponẽdo: qr ſemp mã que in poſterũ referuat eſt diffi/
cilioris mot^9 cũ ſit groſſior facta. Si ṽo fuerit cũ diſpõne
ꝙ ps groſſior incipiat prius putreſcere tũc talis febris p/
cedit ſemp anticipãdo: qr ps que relinquit in poſteꝝ facta
eſt ſubtilior: ⁊ ſic citioris motus. Et eodẽ mõ intelligendũ
eſt de mã diuerſa in viſcoſitate: ⁊ ei^9 oppoſito: ⁊ ſilr eſt de
diuerſa in frigiditate ⁊ caliditate. Et adiuuat pdictã cãm diuer
ſa corpis diſpõ in ſenſibilitate: ⁊ ſenſus obtuſiõe: qñ.n. ſen
ſus ẽ acut^9 mã ſtimulat naꝫ vt citi^9 expellat ⁊ ſic anticipat:
⁊ eõ tardat. ¶ Et ſcias ꝙ cã eq̃litatis inuaſionis poxiſmoꝝ
in pn^o vñ tã in morbis ſalubrib^9 q̃ in mortalib^9 eſt vna ⁊
eadẽ: ⁊ eſt ꝙ in pn^o illa mã q̃ſi ſub eodẽ mõ reſiſtẽdi ṽtuti
pmanet: ⁊ q̃ſi in eadẽ diſpõne ad recipiendũ digõnẽ vel pu
trefactionẽ q̃re q̃ſi inuariata pmanet vl nõ variata ſenſibilr.
Nõdũ.n. nã manifeſte egit in mãm neq; mã in nãm: vñ ab
eq̃li mouet pportiõe. ¶ Sꝫ cã eq̃litatis inuaſiõis poxiſmoꝝ

in statu in morbo salubri est:qr tota mã añs extñs digesta stat in equalitate pportionis:⁊ vniformiter nãe obedit:nõ eni põt nã vlteriꝰ addere agẽdo in mãm:⁊ iõ non agit digerendo. Vñ mã equalr mouet:qr nõ molestat nãm per amplius q̃ȝ prius. In morbo võ mortali cã est eq̃litas malitie ⁊ oppositi digõnis.nõ.n.ampliꝰ auget malitia.quare nõ p ampliꝰ festinat ad stimulandũ nãm:vñ neqȝ citius mouet. ¶ Cã võ ineq̃litatis inuasionis paroxismoꝝ in augmẽto illiꝰ in febre salubri est q̄ nã iaȝ tñ egit in mãm q̃ est cã añs q̄ ipsa facta est potẽtior ꝯ eã:⁊ mã ex sui digõne p acciñs fcã est magis disposita ad putrefactionẽ:qđ h̃ mõ ꝯtingit.naȝ friditas resistit putrefactioni. Cũ aũt nã egerit in mãm calefaciẽdo:vt digerat ipsam p acciñs facit q̄ sit magis disposita putrefactioni p remissionẽ sue friditatis que putrefactioni resistebat. Et adiuuat ad h̃ modus subẽ:qr q̃to mã est grossior tãto est ineptior ad motũ ⁊ eꝯ. Cũ ergo nã egerit digerẽdo ⁊ subtiliãdo reddit eã p acciñs habiliorẽ motui putrefactionis. Vñ nã eaȝ citius mouet:⁊ citiꝰ expellit eã de venis:qr p putrefactionẽ eius pus stimulat:⁊ p eius digõnẽ plus põt supra eã:vñ ⁊ paroxismi citius veniũt. Sed in morbo mortali est oppositũ:qr mã nõ recipit actionem nãe.imo mã accipit dñiuȝ supra eã:vñ magis molestat eã:⁊ p ampliꝰ molestata citiꝰ mouet:vt expellat eã.vñ anticipant paroxismi. Fiũt ẽt in augmẽto vl' lõgiores:qr in vtraqȝ febre de mã plus mouet. ¶ Et cã ineq̃litatis inuasionis paroxismoꝝ.s.postpositionis eoꝝ in declõne vl' est:qr q̃uis nã sit potẽtior supra mãm:tñ qr diminuta est mã nã negligit eã nõ vt ꝯsueuit molestata ab ea q̃re tardius mouet ꝯ eaȝ. ¶ Et rursus febriũ interpolatarũ alie sunt quaꝝ paroxismoꝝ tpa oĩa velociter ꝯsumunt:⁊ alie sunt in qbꝰ oĩa extendunt:⁊ alie sunt in qbꝰ fit velociter ꝯsumptio aliquoꝝ tẽpoꝝ eoꝝ:⁊ alia tpa ꝯsumi tardãt. Et q̃nqȝ erit vnũ tẽporũ illud qđ velociter ꝯsumit:⁊ q̃nqȝ erũt duo ⁊ q̃nqȝ tria. Et cãe hoꝝ satis hẽri pñt ex dictis. ¶ Et dixit Gale.pº de crisi q̄ paroxismoꝝ:alij sunt incolumes ⁊ alij maligni:siue alij sunt multoꝝ acciñtiũ ⁊ seuoꝝ ⁊ alij paucoꝝ ⁊ mitiuȝ:⁊ de cã incolumitatis ⁊ malignitatis iferius apparebit. ¶ Et iteꝝ dixit ibidẽ q̄ paroxismoꝝ quosdã sequit qes longa:vt quartanos:quosdã breuis:vt flãticos ⁊ quosdã media vt tertianos:vt in sequẽti caº appebit. ¶ Et iteꝝ paroxismorũ alij sunt fortiores ⁊ alij debiles. Et p fortitudineȝ intellige magnitudinẽ lesionis quã faciũt:⁊ p debilitatẽ paucitateȝ ipsius. Et lesio q̃dẽ vnius est maior q̃ȝ alterius:aut pp q̃titatẽ mãe maiorẽ:aut pp ipsius intẽsaȝ qualitatẽ:aut pp vehementẽ ⁊ malaȝ ipsius putrefactionẽ aut pp nobilitatem loci in quo ꝯtinet aut pp eius velocẽ motũ ⁊ furiositateȝ.

Undecima diuisio. Duodecima diuisio. Decimatertia diuisio. Decimaquarta diuisio.

¶ De motu siue confluxu humorum. Ca.xvj.

Experientia declarat verũ esse id in q̃ oẽs ꝯcordãt auctores de fluxu humoꝝ dicẽtes q̄ sanguis stans sub forma sanguinis nõ ꝯuersus nec declinãs ad nãȝ alterius humoris mouet vniformiter cõtinue nec est ei circuitus:⁊ flã mouet in diẽ ⁊ colã in 3ᵐ ⁊ melã in 4ᵐ. ¶ Et scias q̄ circuitus ⁊ periodus gñalr sumpta ꝯuertunt:spãlius aũt sumpta differũt in h̃ q̄ circuitꝰ est reditus corpis vel pticule in id in q̃ erat siue ille reditꝰ sit ordinatus siue inordinatus:periodus võ est reditꝰ ordinatus tñ:de causis aũt effectiuis periodoꝝ disceptatio fuit apud antiquos nec adhuc apud modernos hr oimoda ꝯcordia. Sȝ referã q̃ a valẽtibus ⁊ pbis auctoribꝰ sunt tradita magis ꝯsona veritati. ¶ Dicũt aũt q̄ periodus est tps in q̃ incipit circuitꝰ terminatꝰ rediens in eãdẽ dispõnẽ in qua pmo erat cũ incepit. Vñ merito periodus circuitꝰ appellat. Cõtinet aũt periodus fm Gal.pº afo.ptes duas.s.ptẽ fortẽ q̃ ab eo paroxismꝰ appellat.dix.n.Gal.ibidẽ.paroxismũ oȝ itelligẽ totiꝰ periodi pticulaȝ deteriorẽ q̃ durat a pº.periodi inuasione vsqȝ ad declinationẽ iclusiue:⁊ ptẽ debilẽ q̃ icipit a declõne paroxismi durãs p totã q̃etẽ q̃usqȝ cõpleat circuitus:⁊ icipit alia periodus:opȝ.n.in oi periodo esse interruptionẽ quãdaȝ priusq̃ȝ redeat pmeua dispõ:⁊ iõ in febribus cõclusis non accidit periodicatio cũ nõ interrũpant:sȝ ꝯtinue ifestãt vsqȝ in finẽ:nisi iproprie valde velit qs totã egritudinẽ vnã appellare periodũ cũ a sanitate incipiat ⁊ in ipsam tãdẽ terminet vel terminari sit apta:sȝ in ꝯtinuis pportionalibus ⁊ interpolatis tñ ꝯtingit inueniri periodicationẽ:qr in his vtrisqȝ quãdam ꝯtingit inuenire interruptionẽ:vt in cõtinuis illis tẽporẽ:⁊ in interpolatis q̃etẽ pp quã magis pprie in ipsis interpolatis attẽdit:⁊ repit periodicatio cuȝ ẽt ipsaꝝ interruptio sit apparẽter. ¶ Periodi quoqȝ diuersi sunt fm diuersitatẽ humoris:nã vt iã patuit cuilibet hũori inest pprius ⁊ determinatꝰ circuitus in q̃ mouet. Hoꝝ ãt diuersitatis cãm Cõciliator assignãs dixit.q̄ ꝯfluxus i humoribꝰ sicut ceteri effectꝰ ex actiõe agẽtis in mãm causat:nõ.n.agit agẽs in seipm:neqȝ mã se deducit in actũ:sȝ actꝰ puenit ab agẽte in mãm:mã aũt ꝯfluxus periodici est humores talibꝰ vel alijs pprietatibus insigniti. Agẽs võ est duplex.s.pticulare ⁊ vle:⁊ pticulare est nã pticularis nři corporis:vt virtus regitiua totius vel ṽtus alicuius pticularis mẽbri vel plurimũ mẽbroꝝ. Agẽs võ vle est nã vlis mediãte nã elemẽtali in quã oĩs nouatio istoꝝ inferioꝝ reducit. Et ppea dixit.periodicationũ diuersitatẽ non euenire pp humores esse abinuicẽ diuersos solũ:sed put diuersi cõparant ad dicta duo agẽtia nãm.s.vlem ⁊ pticulareȝ:pp que aduertunt q̄ humores interdũ gubernant a forma corporis.s.ab aĩa ⁊ virtute eius regitiua ita q̄ in eis parũ ondit regimẽ nãe vlis:qđ maxime est cuȝ corpus est in nãli eius dispõne. Et aliqñ ita gubernant ab ea q̄ in eis multũ apparet regimẽ supioꝝ.s.nãe vlis.imo ⁊ plusq̃ȝ nãe pticularis qđ maxime fit cũ corpus extra nãlẽ dispõnẽ existit:tũc enim humores nõ pfecte a nã pticulari gubernant vñ mouent motu nãe vlis. In corpe võ neutro vel lapso humoꝝ gubernatio mediocriter pcedit a dictis duabus naturis. ¶ Et subdit.q̄ humores pñt ad duo cõparari.s.ad intrinseca:⁊ ad extrinseca. Ad intrinseca cõparant cũ ꝯsiderant fm nãm ipsoꝝ q̃ attendit fm quattuor dispões eoꝝ.s.penes subam q̃titatẽ qualitatẽ ⁊ locũ:⁊ fm pdicta quattuor cõtingit diuersificari periodos. Nã ex his quattuor vt dixit Haly.theo.8º ⁊ Ysaac.febriũ 5º ꝯsurgũt ꝯgregationis humoꝝ ad putrefactionẽ velocitas ⁊ tarditas facilitas putrefactionis ⁊ difficultas ⁊ eiũnis acceleratio aut mora:naȝ humor q hȝ dispões substãtie q̃titatis qualitatis:⁊ loci per quas cõgregat cito in loco putrefactionis citiores hȝ periodos:qr putredinalis caliditas remanẽs est cã q̄ citius trahat mã ad locũ putrefactionis ⁊ citius putrescat. Et eꝯ humor hñs dispões ꝯrias pdictis hȝ periodos mediũ tenẽtes reditus velocis ⁊ tardi. ¶ Itaqȝ si humor fuerit sube mediocris multe q̃titatis calidus ⁊ humidus ⁊ intra vasa locatꝰ sicut est sanguis nõ periodice ꝯfluet:sȝ suũ ꝯtinuabit motũ.oĩa naqȝ in sanguine ꝯcidũt ad ꝯtinuandũ motũ putrefactionis:pp ipsius naqȝ subam fluxibilẽ multã calidaȝ ⁊ humidã motui ⁊ putrefactioni paratã:⁊ maxie pp ipsiꝰ locũ interiorẽ in quo ꝯtinet adeo ꝯtinue ⁊ vniformiter affligit vt additio nõ ppẽdat in ipso nec minoratio. ¶ Et qr flã post sanguinẽ in corpe est auctũ ⁊ humidũ est:⁊ paruȝ fridũ:⁊ p q̃titatẽ suã nãm aggrauat:nã citius irritat ꝯtra ipsum:vt expellat:⁊ qr humidũ est velociter putrescibile:⁊ qr flã est humor sanguini ppinquus sit in loco illi ppinq̃ in corpe situat. Et qr viscosuȝ est manet in eo ipsius putrefactio amp.nec cito sicut alioꝝ humoꝝ dissoluit.pp h̃ periodos hȝ pre alijs humoribꝰ citiores:pp tñ friditatẽ eiꝰ ⁊ pp locũ qñ putrescit ex̃ venas aliquo puo tpe reꝰ alioꝝ hũoꝝ putrescere desinit ⁊ q̃etẽ minorẽ alijs facit. ¶ Melã võ:qr grossa est:⁊ in corpe pauca frida ⁊ sicca terrestris tardius putrefactioni subijcit.attñ non oino putrefactioni resistit

Circuitus. Periodus. Paroxismus. In quo differunt.

De cãis periodicationis siue circuitꝰ in humoribꝰ. Prima opinio est Conciliatoris.

cum sit cũ sua grossitie corpus liqdũ hũidũ: in oi.n. hũore
pdñaẽ hũidũ elemẽtũ: q̃uis mlã minus sit hũida aliis:ac/
circo piodũ facit tardiorẽ in reuertiõe ꝛ q̃etẽ ciꝰ lõgiorẽ:cũ
tñ mota fuerit:q2 grossa ꝛ terrestris diutius ciꝰ durat acces/
sio:ꝛ hora fortis piodi: q2 impsisio a subito sicco terrestri est
de difficili remouibilis. ¶ Colera mediũ iter dictos duos
hũores in pdictis dispõnibus obtinẽs nõ ita vt flã ad pu/
trefactionẽ est apta:nec ita vt mlã disposita: q2.n. cala est
ꝛ subtilis citius ad putrefactionẽ aggregaẽ q̃ mlã.ꝛ q2 ẽt
est acuta nãm citius stimulat:vñ citius q̃ mlã periodũ fa/
cit. Sed qm̃ pauca est respectu flãtis:ꝛ est amara ꝛ sicca nõ
cito ad putredinẽ aggregaẽ sicut flã cũ sit pp pdicta magis
eo indisposita:ꝛ iccirco tardius illo periodũ facit:sed tñ q2
subtilis est: ꝛ difficile pmutabilis facilr resoluiẽ nec in tali
subiecto diu durat impsisio:ꝛ sic eius paxismus nõ pmanet
diu:sed minor est tpe aliop:ꝛ q̃etẽ opaẽ ciꝰ accessio maiorẽ
q̃ flã pp q̃ cõtingit piodu ciꝰ mediũ tenere iter piodũ flãtis
ꝛ mlẽ. ¶ Et notant q sicut in febribus cõtingit pp dictas
dispõnes humop piodos diuersificari:ita ẽt ꝛ in aliis mor
bis periodicop diuersificabunẽ fm q ex sba quãtitate q̃li/
tate:ꝛ loco humop cõtingit diuersimode reaggregationẽ
siue aggregationẽ hũoris huiꝰ vel illiꝰ fieri. Ita vt qdã cop
piodicẽt de mẽse in mẽsem qdã de anno in annũ:aut in tpe
ampliori vel minori. In febribꝰ tñ ad motũ cuiuslibet hũo
ris ad putredinẽ est tps dterminatũ:nã tps qd est iter vnũ
paxismũ ꝛ aliũ in quo hũor de nouo venit ad locũ putredi
nis flãtis qdez est sex horap pp ois supradictas relatas ad
agẽtia itrinseca. Et col'e est.36. horap:ꝛ mele.48. Et ppea
accidit vt febris de flãte piodicet oi die: ꝛ febris de cola de
3° in 3m.ꝛ de mlã de 4° in 4m. ¶ Et dicũt q q2 iste dispõ/
nes in hũoribus sunt accidẽtalr: ꝛ pñt in eis variari: hinc
est q tales piodi in febribus pñt pmutari aliqñ fm partẽ:
vt fm tps accessiõis vel quietis: vñ tps accessionis vel qe/
tis aliqñ fit longius aliqñ breuius:ꝛ aliqñ fm totũ: ꝛ hoc
erit:q2 flã poterit moueri de 3° in 3m motu cole vel de 4° in
4m motu mele:vt Aui. voluit pª 4ª.cap̃ de empiala:ꝛ cap̃
de qrtana ꝛ sextana. Et sile huic põt euenire: vt pmutẽtur
piodi in aliis morbis sicut in febribꝰ. ¶ Ad extrinseca aũt
dixit.cõparant hũores cũ cõsideranẽ in cõparatiõe ad agẽ/
tia extrinseca ꝛ mouẽtia supradicta.s.nãm pticularẽ ꝛ vni/
uersalẽ. Et q̃tum ad nãm pticularẽ cõparando inq̃tum.s.
motus hũop ex actiõe virtutis depẽdet.dixit q tpa perio/
dorũ in morbis nõ sunt determinata nec vniꝰ modi:vt pos/
simus dicere q morbus factus ex col'a hẽat motũ de 3° in
3m.ꝛ de flãte in diẽ ꝛ ex mela in 4m. Immo respectu cuius/
libet hũoris hec tpa sunt ꝛ pñt esse diuersa: ita vt aliqñ pio
dice morbus factus ex vno humore eueniat fm dies:aliqñ
fm mẽses vel annos: qd iõ cõtingit: q2 v̄tus expulsiua suã
operaẽ actionẽ quocũq tpe supfluũ ei occurrerit irritans
eã per sui lesionẽ ad actũ expulsiõis. Et q2 tale supfluũ põt
diuersis tpibus occurrere cũ ciꝰ gñatio depẽdeat a cãis di/
uersis nũc vno tpe occurrẽtibꝰ nũc alio ꝛ alio. Iccirco mo/
tus piodici tps nõ est vnũ:sed diuersuz. Et silr aggregatio
supfluitatis que depẽdet ex defectu v̄tutis digestiue nõ hz
tps pcise determinatũ:sed diuersuz fm diuersitatẽ cop que
occurrũt itrinsecus ꝛ extrinsecus. Et eodẽ mõ est de aggre
gatione supfluitatũ que dependet ex fortitudine v̄tutis at/
tractiue vel retẽtiue:ꝛ iõ periodicatio taliũ morbop:vt ad
opationẽ v̄tutũ referẽ diuersificaẽ diuersitate:in qua nõ est
poss̃e assignare tps determinatũ: ẽt dato q morbus sit gñã
tus ex eadẽ spẽ hũoris. Et dixit. cũ hac virtute oz cõsidera
re corpis dispõnẽ in raritate ꝛ densitate corpis sexuz in he/
betate ꝛ acuitate etatẽ regionẽ:ꝛ tps anni ꝛ regimẽ pteri/
tũ:nãq diuersimode piodicare cõtingit fm diuersitatẽ ha/
bitudinis ꝛ sexus etatis ꝛ regiõis tpis anni ꝛ vite. Dñt aũt
h q.d.i q dato q nõ sit bñ determinatũ tps i piodo vlt hop
morbop: tñ postq̃ reuertunẽ multotiẽs: ꝛ plures piodos
particulares faciũt vt multum euenit:q postea piodicant
fm tps qd causaẽ ex nã hũop. ¶ Quãtũ v̄o ad cãm vlẽz
ꝛ corpora celestia referẽdo humores duplr pñt cõsiderari
siue cõparari sicut duo extrema agẽtia vlia.s.agens princi
pale ꝛ instrumẽtale:principale est celũ ꝛ instrumentale est
elementũ. Et his humores duplr appropriaẽ.s.aut rõne
substãtie aut accidẽtis:si rõne accidẽtis tũc aut rõne q̃ntita
tis aut q̃litatis aut motus. Si q̃litatis dicũt q cũ sanguis
veri attribuaẽ:cui caliditas ꝛ humiditas insunt:sintq q̃li
tates hee motus ꝛ ꝯfluxus causatiue maxime expãdendo
se de centro ad circũferentiã assidue.calor.n.mouet humi/
ditatẽ:ꝛ ipsa tanq̃ celerius passibile dilataẽ secũ:ꝛ ad ex/
teriora expãdiẽ:ita accidit in sanguine:vt motus ciꝰ absq
periodo ꝯtinueẽ in finẽ. Et q2 friditas in flãte humiditati
est iũcta:motũ eius ipedit expãsiuũ:vep q2 ciꝰ friditas nõ
est multa:ꝛ ẽ flã calitatis accidẽtalis susceptiuũ ex opiõne
quã cãt:lz morꝰ eius sit ad intra:nõ tñ est ꝯtinuus in finẽ:
ꝛ sic febrẽ cãt interpolatã. Sz in col'a calitas est iũcta sicci/
tati ꝛ calitas hz mouere ad ex:siccitas v̄o ec̃.quare morꝰ
impediẽ calitate:vñ interpolatio maior q̃ in flãte adue/
nit. In mela v̄o friditas est ꝯiũcta siccitati q̃re cuz vtraq
ꝯstringat ꝛ reducat in intra:accidit:vt ꝯfluxus ciꝰ tardet:
ꝛ qes eius sit maior alia pꝛtiue tñ exacerbatio ptendiẽ vl/
tra q̃ ipsius expectãt q̃litates pp substãtiã terrestrẽ in qua
fcã est impsisio sicut in col'a mino: est q̃ expectat caliditas
eius p oppositã subaz. ¶ Si v̄o intẽdaẽ in morꝰ elemẽtop
inueniunẽ hũores ẽt vtrũq sibi correspõdẽtes ꝛ col'a motui
ignis ꝛ sanguis motui aeris:ꝛ flã motui aq:ꝛ terre mela.
Silr ꝛ rõne attributionis cop in subia psuadeẽ q q̃to hu
mor fuerit subtilior tãto erit mobilior:ꝛ q̃to grossior tãto
motui ieptior. Silr in q̃ntitate.nã q̃to augmẽtatiores fue/
runt humores tanto mobiliores nec in h recipit instantiã.
¶ Inq̃tũ v̄o cõpanẽ ad nãm vlẽz q̃ est pncipale agẽs tũc
vel in lunã vel in planetas alios:ꝛ si in planetas tunc inest
alicui:vt dicat q mela pportioneẽ saturno frido ꝛ sicco:
ꝛ sicut saturnꝰ est tardi morꝰ sic mela ẽt:ita vt longũ hẽat
periodũ ꝛ paxismũ ꝛ interuallũ.col'a v̄o marti calõ ꝛ sicco
minus saturno tardo in q̃ motus pgrationis est lõgus re
trogradationis v̄o est breuis. Silr ꝛ col'a est in suo motu
breuior mela. Flegma v̄o lune attribuiẽ fride ꝛ humide cu
ius morꝰ est pceps pauce qetis:sic ꝛ flã diutius moueẽ pa
rũ qetatũ. Sanguis quoq pncipalr ioui attribuiẽ calõ ꝛ
humido cũ ipse fons vite aialiũ existat:ꝛ q2 morꝰ iouis est
cõtinuus ita morꝰ sanguis est ꝯtinuus. ¶ Si v̄o in lunã re
ducanẽ cui maxie attribuendus est ꝯfluxus ex eo q quãq̃
Haly.ꝛ Isaac:hũores dicãt eẽ filios elemtop ꝛ eis humorũ
ascribanẽ nãe ꝛ ꝯplones:nihilominus sube humorũ ada/
ptanẽ amplius aq.nã humiditates subtiliaẽ ꝛ fiũt vapo
res.vapor ãt est humiditas aq̃ minutatim decisa. vt dixit
Gal.pº de simplici meª pp qd dixit Isaac:febriũ 5°.hũores
cõuerti ad aquã.mõ sicut aq̃ lune subijciẽ in suis motibus
ita ꝛ q̃libet alia res aquosa:ꝛ p ꝯñs hũores. Et q2 flã lune
pportionaẽ ꝛ ipsi ppinquus existit p nãm aqueã:iõ a luna
magis afficiẽ:pp qd fm vnã piodũ que pficiẽ in.24.horis
modicũ deficit in motu assequẽdo i suo motu circulationẽ
lune:ꝛ pp h in sua piodo tps qetis est modicũ:nõ.n.potuit
eẽ qn in suo motu deficeret cũ deficiat ipm a nã aq.deficit
aũt in sex horis. Et sic in motu lune pp sui velocitatẽ nõ pci
piẽ statꝰ:sic ẽt in flãtis motu modica pcipiẽ qes:pp qd vt
infra patebit flãtica nõ eradicaẽ sine dimissione reliquarũ.
Silr ãt hore qetis ciꝰ sex sunt:q2 inũdationes aq: ꝛ similr
diuz humidop tãto cõplenẽ spatio. ¶ Mela v̄o q̃ multũ
distat a nã aq ꝛ lunexiõ motũ ciꝰ modicuz imitaẽ:ꝛ in suo
motu afficiẽ modicũ ab ea cũ ẽt de se sit iepta ad recipiẽdũ
alterationẽ ꝛ motũ:ꝛ iõ nõ solũ p vnã circulationẽ lune ex
pectari oz ad h vt agiteẽ ad motũ.imo oz duas cõpleri:vt
ex motu lune diutiꝰ affecta tãdẽ in 3ª circulatiõe moueaẽ.

¶ Colera vō deſe: ſe hꝫ medio mō: ⁊ ſi plus nāe meſie ap/
propinquet: vñ mediocriter a luna afficit̃: ⁊ ſic mouetur ⁊
quietat̃. ¶ Et dñt ꝙ cōfluxus humoꝝ maxie attribunt̃ mo
tui lune per q̈dras qui per ſex cōplet̃ horas: ⁊ iō motus flā
tis a motu cole diſtat per ſex horas: ⁊ ſilr̃ motus meſie di/
ſtat a motu flātis per ſex horas. ¶ Reddit ēt cōciliator p̄di
ctā cāꝫ ꝑꝑ quā in febribus magis appet iſte ꝯfluxus hūoꝝ
ꝓcedere ſm tp̄s determinatū: ⁊ eſt ꝙ ꝑiodi plus appent in
hūoribus cū minus gubernent̃ a nā pticulari: ⁊ ab ea dere
licti pluſq̈ ſubijciunt̃ gubernatiōi nāe vlis: ⁊ h̄ maxie eſt in
febre que eſt paſſio cordis: cui attribuit̃ nā regitiua corpis
pluſq̈ꝫ in alijs egritudinibus: ⁊ iō in febribus ſunt magis
derelicta a nā pma: ⁊ iō in eis magis eueniunt. in alijs aūt
egritudinib⁹ nō ſic ſunt derelicti: ⁊ nō tm̄ ſubijciunt̃ regi/
mini nāe vlis. Et iō in eis nō ſic appent circuit⁹ ſm deter/
minatū tp̄s. Jōq; eſt repire alias egritudines: vt podagraꝫ
ꝑiodicare diuerſimode: vt aliqñ de 7° in 7ᵐ diem: aliqñ de
mēſe in mēſeꝫ vel ꝑ min⁹ vel ꝑ amplius tp̄s de quocūq; hu
more fiat. Et dñt ꝙ q: in febribus p̄dicti ꝑiodi ſumunt̃: ⁊
ſūt ꝓut deſtituti ſunt a nā pticulari ⁊ ſubiecti ⁊ moti a nā
vli: iō hūoribus cōuenire dñr ſm ꝓpriā nām eoꝝ. vt Auic.
dixit. ca° de febrib⁹ ꝯpatū. ¶ Gentilis aūt ⁊ alij multi dixe/
rūt ꝙ cā q̄re flā mouet̃ in diē ⁊ colā in 3ᵐ ⁊ meſie in 4ᵐ eſt
ꝓprietas ſiue forma ſpecifica hūoris relati ad v̄tutē mouē
tē ſiue ad cām nālē: h̄ aūt declat pro tāto ꝙ ois effect⁹ ꝓue/
niēs ab aliq̈ ſpē entiū nāliuꝫ in quocūq; tpe: ⁊ in quocūq;
corpe ſemp vl' vtplm̄ q effect⁹ nō pt reduci i q̈litates notas:
ꝓcedit a forma occulta ſiue ꝓportione ſiue forma ſpecifica:
ſed moueri de 3° in 3ᵐ ita eſt cole ſemp vel ſm plm̄ q effe/
ctus nō pōt reduci ⁊c̃. ⁊ moueri in die ita eſt flātis: ⁊ moue/
ri in 4° ita eſt meſie in quocūq; tpe eſtate vl' hyeme die vel
nocte: ⁊ in quocūq; corpe iuuene vl' ſene graſſo vl' macro: ⁊
nō pt reduci in calitatē: q: per calorē citi⁹ moueret̃ colā q̈ꝫ
flā qd̄ eſt frigidū: nec in groſſuꝫ ⁊ ſubtile: q: colā q̄ eſt ſub/
tilis citius moueret̃: nec in q̈ntitate: q: ꝯtingit repiri in cor
pore meſiaꝫ pluris q̈ntitatis q̈ꝫ colā: neq; mēſure eſſe pñt cā
ſpecificatoꝝ effectuū: niſi vt determinant̃ formis entiū nā/
liū: vt dixit cōmē. 3° celi: cōmen. 72. relinquit̃ ḡ ꝙ ſit ꝓprie/
tas. hꝫ. n. colā in corpe humano ꝓprietatē hāc que ſequit̃
ſuā ſpēꝫ ꝙ ipſa cōgregat̃ de 3° in 3ᵐ: ⁊ ſic flā in diē ⁊ meſia
in quartū ⁊ ſanguis ꝙ continue ſuccedit in ſuo calore qui
eſt ſuus periodus. ſ. cōtinue affligere ex ſui nā ſiue ſit in to/
to ſiue in pte. Et hoc vr̃ voluiſſe Gal. 2° de diffe. fe. cū dixit.
nō ſilr̃ aūt putreſiunt oia: ꝓpea ꝙ hec q̄dē flātica: hec vō co
lerica: ⁊ h̄ meſica: q̈ſi voluerit ꝙ cā varietatis putrefactio/
nis ex q̄ cōtingit accēdi po᷑ eſt: q: hec flātica: h̄ vō colica:
⁊ h̄ meſica: ⁊ talis ſpēi humoris: ⁊ ſic de alijs. Et Aui. exp̄ſ
ſius ſentiēs in ca° de febrib⁹ ꝯpatū dixit. vnicuiq; homori
ineſt ꝑiodus qui ſibi cōuenit. notāter dicēs ſibi. ¶ Deinde
Gēti. inſtat ꝯ p̄dicta: ⁊ dixit p̄. effect⁹ q debet̃ alicui ꝑ pro/
prietatē ſpecificā nō pōt alteri cōicari: ſꝫ moueri in 3ᵐ ineſt
cole a ꝓprietate ſpecifica: nō ḡ cōicabit̃ alteri: qd̄ eſt falſuꝫ:
q: colā pōt facere febrē ſincopalē pοxiſmāte oi die: vtplm̄
ſicut Aui. dixit. caꝑ de febre ſincopali: ⁊ flā pōt facere po᷑
3ⁿ ⁊ quartanū. Silr̃ inueniunt̃ mot⁹ qntani ⁊ ſextani ⁊c̃.
Et Gal. dixit. vidiſſe febrē decimā quartanā: ⁊ Raſ. eā af/
firmauit. 16. cōti. ¶ Amplius ſi talis mot⁹ inſequit̃ hos hu
mores ꝑ talē formā ſuā deberet h̄ appere in hoibus ſanis.
¶ Amplius qñq; nihil remanet in corpe de mā p̄cedentis
paroxiſmi. ¶ Propter ergo dictas inſtātias dixit. conſide/
randū eſſe ꝙ quādo aliqs effectus inſequit̃ aliquā formam
non ſequit̃ illaꝫ niſi in certa q̈ntitate: ⁊ certis accidētibus:
quibus ꝑmutatis cōtingit ꝑmutari effectū: ſicut attrahere
ferrū ineſt magneti a forma ſpecifica cū determinata quāti
tate ⁊ accidētibus: ita ꝙ ſi fricet̃ allio nō trahet ipm̄: ⁊ tur
bit hꝫ euāre flegma ⁊ nō ſanguinē: ſi tamē det̃ in tali quā/
titate: ⁊ in tali modo ſubſtātie traheret de omni humore.

Silr̃ motus ꝑiodicus hūoꝝ ſequit̃ formā eoꝝ in tali men/
ſura ⁊ q̈ntitate ⁊ qualitate: a qbus ſi ꝑmutent̃ nō ſeruabūt
illū motū: ſed aliū. Flegma ḡ a ſui forma mouet̃ oi die: ⁊ ſi
permutet̃ a diſpōnibus accñtalib⁹ poterit moueri in 3ᵐ vel
in 4ᵐ. ⁊ ꝑ hoc ſoluet̃ pᵃ ⁊ 2ᵃ inſtātia. ¶ Ad inſtātiā tertiaꝫ
dixit. ꝙ motus qntani ⁊ ſextani ſunt facti a meſia ꝑ ꝯditio
nes q̈ſdā accñtales vt groſſitiē: ⁊ paucitatē: nec oꝫ ꝙ mul/
tiplicatis modis ꝑiodoꝝ multiplicet̃ numerus humoꝝ: ⁊
forme hūorales p̄ciſe ſpecifice ita ꝙ ſint plures q̈ꝫ q̈tuor
nā ⁊ ſi veꝝ ſit ꝙ q̈libet hūor hēat ſuā ꝑiodū: ⁊ ꝙ h̄ ſit a for
ma ſpecifica: nō tm̄ eſt veꝝ ꝙ ois mot⁹ ꝑiodicus ſit a forma
ſpecifica: qntani āt mot⁹: ⁊ ſilēs ſunt accñtales: ⁊ ſm quā/
dā ſilitudinē violēti ꝑꝑ accñtia nō corrñdētia forme ſpecifi
ce: ⁊ tm̄ ſi vis imaginari quādā formā ſpecificā potes ſm ꝙ
ſtatim videbit̃. ¶ Ad vltimā inſtātiā dixit. ꝙ lꝫ colera mo
ueat̃ in 3ᵐ a forma ſpecifica: tm̄ h̄ forma ſpecifica non comi
tat̃ eius formā ſubſtātialē adequate: ſꝫ ꝯcomitet̃ eā qñ erit
cū talib⁹ accñtibus. v̄. g. qñ erit a ſanguine ſepata: ⁊ non a
virtute recta: ⁊ q̈uis ita ſit nihilomin⁹ opatio eſt a forma
ſpecifica: vñ filū lane ꝯferre in ſquināntia nō ꝯcomitat̃ filuꝫ
lane vt filū: ſꝫ cū hoc accidēte ꝙ ſtrāgulet̃ cū eo vipa ⁊ tin/
gat̃ ſanguine mirice: ſicut ēt trahi a ſcamonea colerā lꝫ ſit
a forma ſpecifica: nō tm̄ ꝯconitat̃ colera nām ſcamonee eꝫ
corpus: ſꝫ cū ſcamonea recepit caſitatē a corpore nr̃o: ⁊ qñ
colera fuerit ſic ⁊ ſic diſpoſita. Et tm̄ oia iſta ſunt opōnes a
forma ſpecifica. Appꝫ ḡ ꝙ cā velocis ſequētis mot⁹ flātis
⁊ tardi mot⁹ cole ⁊ tardioris meſie eſt forma ſpecifica: ſed
qualitates note ⁊ diſpōnes iuuant̃ in accelerando motum
iſtoꝝ humoꝝ in ſuis dieb⁹. Et qñq; ēt ꝑꝑ iſta accñtia mo/
uent̃ ex̄ ſuos dies. ¶ Et dixerunt ꝙ q̈libet humor mouet̃
toto ſuo die a forma ſpecifica ſua: ita ꝙ tot⁹ dies ille eſt lati
tudo anticipationis ⁊ poſtpoſitiōis motus: vñ cole ineſt a
forma ſpecifica moueri in 3° die: ⁊ in ipſo 3° die pōt antici/
pare ⁊ poſtponere ita ꝙ quacūq; hora in die 3° accit̃ poxiſ
mus: dūmō nō trāſeat ad 4ᵐ: aut redeat ad 2ᵐ, ſeruat̃ ordo
tertianus: ſꝫ qñ motus ei⁹ exit diē 3ᵐ re⁹ p̄cedētis poxiſmi:
⁊ ſit in 2° vel in 4° tūc mouet̃ nō ꝑ formā ſpecificā: ſed per
accñtia q̈dā cōia ex qbus fuit ſibi ꝯtingens ſic moueri: vel
q: acqſiuit aliā formā ſilēꝫ forme flātis ſi mouetur in 2° vel
ſimilēꝫ forme meſie ſi mouet̃ in 4°. Pñt. n. diuerſe ſpecifice
forme cōuenire in diuerſis ſup eodē effectu ſicut attrahere
flāꝫ agarico ⁊ carthamo. Et ſicut dr̃ ꝙ turbith trahit ſan/
guinē nō ꝓprietate: ſꝫ accñtibus qbuſdā. ſ. q: mordicat ve/
nas ⁊ debilitat ꝯtētiuā eaꝝ: vel q: acqrit ꝓprietatē quādā
aliā q̄ ꝯuenit in effectu cū illa herba q hꝫ ꝓprietatē ſpecifi
cā euandi ſanguinē. De qua notauit Gal. in libro de farma
cijs. ¶ Et dixerūt ꝙ q̈ntitas humoris ⁊ qualitas ⁊ modus
ſue ſb̄e ad hūc effectū nō ꝯcurrūt: vt ꝑncipale agēs: q: vt dc̄
tū eſt motus ꝑiodicus ſequit̃ ꝓprietates hūoꝝ ꝑ cōpara/
tionē ad calm̄ nāle qd̄ eſt mouēs in h̄ effectu: ſꝫ bñ ꝯcurrūt
ſeu ꝯcurrere pñt ſicut cāe adiuuātes vel adiuuare potētes.
¶ Et dixerūt ꝙ cā q̄re in ꝯpatib⁹ vel alijs egritudinib⁹: vt
opthalmia ⁊ podagra nō accit p̄dictus mot⁹ eſt: q: iſta for
ma ſpecifica ꝑ quā hūor mouet̃ ꝑiodice nō dat̃ hūori ſtāti
in loco determinato vel hñti diſpōnē a tali loco: ⁊ iō humo
res febricitātis vel alij intrinſeci tenēt motū ꝑiodicū: extri
ſeci vō nō. Et dāt exᵐ de medicina ſolutiua q̄ euat: ſꝫ nō ſor
tit̃ illaꝫ ꝓprietatē niſi in tali loco: vt in ſtō vel venie: ⁊ iō ſi
ex̄ ponat̃ vel vngat̃ nō euat niſi ferat̃ ꝑ poros ad loca in/
trinſeca. Silr̃ filū lane tinctū in ſanguie mirice nō hꝫ ꝓprie
tatē in ſquināntia ſi liget̃ cū ea cauda vl' vēter vipe: ſꝫ ſi liget̃
collū ei⁹. Et iō opthalmia: ⁊ podagra ⁊ ſilēs morbi nō ꝑio
dicāt: ⁊ ſi repiat̃ aliq̄ opthalmia q̄ ꝑiodicet: vt. v̄. g. facta ꝺ
hūore colico in 3ᵐ nō eſt ꝑꝑ ꝓprietatē ſpecificā hūoris op/
thalmie: ſꝫ ꝯtingēter accit vel eſt: q: illa colā in interioribus
acqſiuit illā formā ſpecificā ꝑ quā poſtea in opthalmia ꝑio
dicat̃. Et p̄dicta dixerūt de ꝑiodicatione humoꝝ ſimpliciū.

De piodi catiõe hu morũ cõpositorũ.

ℭ Sed de piodicatiõe hũoꝝ cõpositoꝝ cõpõne ducẽte ad vnã formã vel ẽt cõpositione nõ ducẽte ad vnã formã:sed exñte ſm cõtinuitatẽ:ita tñ ꝙ ad motũ vni⁹ ſequat̃ motus alterius:dixerũt ꝙ piodicatio fit ſm motũ hũoris p̃domināntis:qui trahit ſecũ aliũ hꝫ ſuã formã:ꝛ ſequit̃ ſuũ motũ cõgeries ſuoꝝ ſignoꝝ refracte tñ flã ſalſuꝫ ſequit̃ motum flãtis:ꝛ colera vitellina motũ colere:ꝛ ſequũtur motũ flãtis ſalſi ſig^a flãtis:ꝛ motũ colere vitelline ſig^a colere tñ cũ refractiõe.v̀.g.flã ſalſum oi die mouet̃ cuꝫ ſignis flãtis:tñ aſſotiat ſibi aliq̃ ſigna colere refracta:vt ſitim vigilias tincturã vrine ꝛ ſilia. Et cũ h̃ ꝙ oi die moueat̃ oi 3ª die vĩ forti⁹ moueri pp nãm colere p quaꝫ in 3^m vigerolius excitat̃:vñ oi 3ª die i febre a flãte ſalſo fctã accidit fortior poxiſm⁹:ꝛ ſilr itelligendũ eſt de alijs cõpoſitis hũorib⁹ modis cõpoſitiõis p̃dictis.

Quõ hu mores ĩn uicẽ per mixti mo uẽtur nõ app arẽti bus eoꝝ accidib⁹.

ℭ Et ſi q̃reret qs quõ eſt ꝙ in humoribus adinuicẽ ſic pmixtis ꝙ vn⁹ ſequat̃ in motu aliũ ꝙ accidẽtia vtriuſq̃ nõ appeant vt manifeſtet̃ mot⁹ vni⁹ pluſq̃ motus alteri⁹.Rñdet ꝙ h̃ nõ eſt ex pte nãe nec caloris pncipalis mouẽtis:ſed eſt ex pte humorũ q̃ꝝ vni eſt ex ppꝛietate moueri hodie:ꝛ nõ cras:ꝛ iõ q̃uis moueat̃ ad motũ alterius in nõ ſuo die nõ facit in eo vehemẽtiã:ꝛ manifeſtationẽ ſignoꝝ ſicut in die in quo per ſe moueret̃ ſm nãm ſuaꝫ. Et dixerũt.ſi eq̃lr pmiſcent̃ hũores 2° mõ pmixtiõis.ſ.pp ↄtinuitatẽ.v̀.g.colera ꝛ flã tunc oi 3ª die erit fortior ꝛ acceſſus ꝛ ſigna colere intẽſiora. Signa v̀o flãtis in ipſo 3° die magis refracta. In die v̀o intermedio erit acceſſio minor ꝛ ſigna flãtis intenſiora:colere v̀o remiſſiora:ſilr ꝛ in alijs hũorib⁹.

Quõ hu morib⁹ ne permixtis vnus ſine alio moue tur ad pu tredinẽ.

ℭ Et ſi q̃rat̃ quõ hũorib⁹ duob⁹ ſic adinuicẽ iuiſcatis põt nã ſiue calor putredinalis agitare vnũ ſine alio aut calor putredinalis putrefacere vnũ ſine alio:dõm ꝙ hoc nõ eſt ex ope nãe ſiue caloris putredinalis:ſꝫ p nãꝫ hũorũ illoꝝ q nõ ſunt eque diſpoſiti moueri:aut recipere actionẽ putrefactionis. ℭ Dixit Rabi auctẽ Gal.2° de febrib⁹:corrũpit̃ circũſtãtia circuitus febris ꝛ variat̃ duabus ex cãis.ſ.aut pp ↄuerſionẽ hũoꝝ gñantiũ febrẽ de nã in nãm pp pctiñ incidẽs in ↄſilio:vnde dicũt ꝙ p̃ſuppoſito p poſſibili ꝙ aliq̃ mã colica faciat hodie poxiſmũ:ꝛ ꝙ hũores in venis ſint eq̃lr peccãtes vel nõ peccãtes:ↄtingẽs eſt nouã tertianã accidere pp hũc cinerẽ plus inficere colerã:q̃ꝫ aliũ humorẽ:ꝛ nãm ex h̃ plus cogi ad expellẽduꝫ colerã. Et ſilr dõm eſt de flãte ꝛ mña. Ex h̃ accidit ꝙ q̃uis in poxiſmo tertiane colericãt oẽs hũores:pp hãc tñ determinatã alterationẽ plus expellit̃ colera:ꝛ ſilr plus vn⁹ hũor q̃ꝫ alius.imo ẽt ↄcedẽdũ eſt ꝙ in venis colera poterit peccare ſm q̃tũ ꝛ ꝙ iã fecerit vnũ poxiſmũ:ꝛ ꝙ deinceps poxiſmi ſequẽtes erunt q̃rtani. Et h̃ cõtingẽtia pꝫ p hoc ꝙ colerica mã poteſt in ſui putredine talr intendi ꝙ terminabit̃ ad cinerẽ v̀e mñcũ:qui poſtea erit cõmotiuus mãe ad minerã putrefactionis. Et iteꝝ eſt ↄtingens ꝙ mã colerica poxiſmãs ſtãs ſub rõne cãe añcedẽtis pmutet colerã ſtãtẽ ſub rõne cãe ↄiuncte in mñam:notũ eſt.n.per expientiã ꝙ q̃pluries poſt breuẽ tertianã ſeq̃t̃ q̃rtana valde lõgiſſima.dixit Rabi.putat̃ q̃nq̃ ꝙ febris nõ hẽat exñtẽ circunſtãtiã:ꝛ ipſa hꝫ eã.Et cã hui⁹ eſt:q2 multi ſunt circuit⁹ cõpoſiti:quoꝝ medic⁹ ignorat cõpoſitionẽ. Dixit G.5° affo. in cõmẽ.affo.Quecũq̃ in vtero hñtes a febrib⁹ accipiunt̃ ꝛc̃.ꝙ febres p̃gnantiũ moleſtãt ſm nãm hũoris.ſ.ſeruant in ſua moleſtatiõe p odiũ ſm nãꝫ humoris ꝛ ſilr iterpolãt.

ℭ De diſpõne que p̃cedit febreꝫ humoralẽ. Ca.xvij.

Febrem humoralẽ maxime putridã p̃cedit diſpõ neutralitatis decidẽtie cũ q̃buſdã ſignis pnoſticãtibus futurã eſſe febrẽ humoralẽ:ꝛ vocat̃ iſta diſpõ a Gal. vt qdã dicũt anomalia. A Raſi 16° ↄtinẽtis vocatur

Almelilotu quid ſit ꝙ eſt duplex.

mabla.al's.malila.ab Aui.4^a p̃mi.almelilotu. dicũt qdaꝫ ſcilꝫ manifeſte:ſed tñ oẽm febrem putridã p̃cedit diſpõ almelilotu.dicunt quidã.occulta tñ vel remiſſi gradus caliditatis:q2 oẽs precedit putrefactio in mã:cũ.n.incipit opilatio incipit ſupercalefactio ꝛ putrefactio:ꝛ fumoꝝ eleuatio:ꝛ ipſoꝝ retẽtio a quibus ſaltẽ remiſſus gradus caloris accidit:qui ppter ſui occultationẽ nõ põt a medico pprie vocari almelilotu.imo nec aliqs gradus:niſi illi ↄiungant̃ accidẽtia q̃ dicẽtur oĩa vel plura ꝛ maiora. Eſt auteꝫ almelilotu neutralitas decidẽtie p̃cedẽs ad cadendũ in febrẽ humoralẽ. Et iſta neutralitas eſt diſpõ calida caliditate nali pmixta cũ caliditate extranea nõ tãte itẽſionis ſiue gradus ꝙ ſenſibiliter ledat opationes:ꝛ ſit febris. Inſenſibilr tñ ledit eas cui diſpoſitiõi cõmiſcent̃ accñtia dicenda. ℭ Sunt aũt q dicũt ꝙ almelilotu eſt duplex.Unũ eſt predicta diſpõ neutra ſignificãs febrẽ hũoraleꝫ futurã niſi ei ſuccurrat̃.2° mõ ſumit̃ large tã p diſpõne p̃cedẽte febrẽ putridã q̃ꝫ pſequẽte. ℭ Dixit Raſ.vbi.s̃.mabla.al's.malila. eſt diſpõ q̃ accidit añ febrẽ vel poſt febrẽ:aut forte pnunciat eã:ꝛ eſt febris:tñ ex paucitate eius nõ ſentit̃ manifeſte ꝙ ſi lõgũ ſit ſpatiũ eius corrũpit cõꝑlõnẽ ꝛ calorẽ:dñt qdã ꝙ ſequẽs febrẽ eſt neutralitas remiſſa multũ maxime reſpectu caliditatis que p̃ceſſit febrẽ:ꝛ eſt remanẽs febre remota:ꝛ eſt durãs vſq̃quo ad tẽperamẽtũ deueniat ſanitatis. Almelilotu tñ abſolute platũ ſupponit p neutralitate p̃cedẽte febrẽ:ꝛ accidẽtia q̃ cũ ea ↄiungunt̃ ſunt ſpecies tres laſſitudini.ſ.vel vna vel due eaꝝ. ℭ Dixit Ipo.i affo. labores ſpõtanei narrãt morbos precipue labor vlceroſus. Dixit.n.Gal.in ſignoꝝ.li°.ꝛ ponit̃ a Rabi vbi.s̃.iuenit̃ in ſupficie corpis coꝝ morſus ſilis morſui acus.dixit Aui. laſſitudo mẽbroꝝ.Et dixit Raſis ſentiunt põderoſitatem mẽbroꝝ ſui corporis abſq̃ cã illã faciẽte:ꝛ ppter hoc ſunt tardi motus.dixit.A.ꝛ pigritia.Et dixit Raſis.erit diſpõ ſupficiei corpoꝝ ipſoꝝ ineq̃lis maxĩe quo ad tactũ caliditatis ꝛ friditatis duritiei ꝛ molliciei:ꝛ dix̃ oſcitationẽ patiunt̃ abundantẽ. Et Aui.dixit:ꝛ aliceſ que accidũt ppter vapores malos q cõmunicant̃ mẽbris:ꝛ muſculis maxĩe ſpũaliũ ꝛ mandibulaꝝ:vñ mẽbra mouent̃ ad expellẽdum eos.Et ſubdit Aui.ꝛ ſaltus.ſ.ex eiſdeꝫ vaporib⁹ cõicatis neruis.Et ſubdit Raſ.abundat in eis ſputũ:ꝛ mucilago nariũ multiplicatis materijs in capite ex indigõne:ꝛ ex vaporib⁹ ad ipſuꝫ eleuatis:ꝛ ppea ſubdit Raſ:ꝛ põderoſum erit caput:ꝛ ſubdit.cũ ancha.nã põderoſitas ẽt in anchis ſentit̃:ꝛ maxĩe apud motũ. Et dixit:ꝛ excitabit̃ ſomn⁹ vl̃ turbabit̃ ſõn⁹.Et Aui.dixit cõmotio ſomni.ſ. qñ vapores humidi cerebro cõicantur.Et ſubdit.cõmotio vigilie.ſ.cõicatis cerebro vaporib⁹ nitroſis. Raſ aũt dixit.erit labor in vigilia. Et ſbdit.hanelit⁹ penes nãm horribilis erit nõ boni odoris cũ amaritudine oris ꝛ ſiccitate ei⁹. Et Aui. dixit.ↄſtrictio hanelit⁹ q̃ p̃cipue accidit pp vapores cõicatos ſpũalib⁹. Et dix̃ Raſ.erũt cũ inflatione faciei:ꝛ citrinitate ei⁹.Et Aui.dixit.q̃nq̃ aſſotiat̃ ei grauitas capitis:ꝛ excitatio.i.inflatio in facie:qm̃ aliqñ appet facies inflata ſicut in caceſia:ꝛ facit accidere citrinitatẽ coloris maxĩe faciei ex inflãmatione ſanguinis in epe:ꝛ venis.ſup.vel aliũ colorẽ:citrinus tñ freq̃nti⁹ accidit. Et facit dixit Raſ accidere vomitũ vel ſudorẽ.ſup.vel aliã eũonẽ per ſeceſſuꝫ vel vrinã abundãtẽ. Et facit accidere inflationẽ.i.itẽſionẽ:ꝛ hãc dixit Aui.aut venaꝝ qñ in eis cõtinet̃ mã ſanguinea plĩma:aut vaporoſa plĩma:aut tẽſionẽ.ſ. hypocũdrioꝝ ex vaporib⁹:aut vẽtoſitate ex idigõne mltiplicatis tẽdẽtib⁹ hypocũdria. Dix̃ Aui.q̃nq̃ aſſotiat̃ ei mltitudo ſupfluitatis ꝛ muc⁹ ꝛ nauſea ꝛ vrina plĩma ꝛ egeſtio plĩma putrida pp cõmotionẽ mãe plĩme putride q̃ ſint hom̃atice vel a n̄ i expellit̃. Et dixit Raſ pulſationẽ timpoꝝ patiunt̃. Et Aui.dixit.pulſatio capitis ex mã ſanguinea ei cõicata. Et dixerũt:ꝛ dolorẽ capitis multis vaporib⁹ aſcẽdentib⁹ ad ipſum. Et dixit Raſ:ꝛ patiunt̃ debilitatẽ appetitus ꝛ ſincopim ꝛ debilitatẽ corporis. Dixit Aui. q̃nq̃ accidit frequẽtia in pulſu nõ ex cã extrĩſeca.ſ.ꝙ ſit tanta ꝙ deberet

pulsuz frequētē facere.imo .p.i.ex labore ꝛ ira ꝛ alijs pu͞is
cāis extrinsecis:q2 in illo almelilotu ex puo labore vel par
ua ira accidit freq͞ntia i pulsu:vel expone accidit frequētia
in pulsu nō ex cā extrinseca.imo pro sicut ex labore ira ꝛ si
milibus.sup.sed accidit ex dispositiōe illius caliditatis pre
uenientis febrē.℃ Dixit Ras.quotiēs hec accñtia erunt
modica significant q̄ febris futura est. Sed quotiēs ma/
gnificant ꝛ vehemētia fiunt febris iā aggredit̄ ꝛ infirma
bitur. Et Aui.dixit.Cū prolōgat̄ almelilotu facit accide/
re febrē:q2 addit̄ in ꝑcessu ei⁹ mala calitas ad gradū febri
lē. Et dixit Rasis.si videris tactū corporis esse condensuz
vehemēter:interroget̄ eger an ꝑsentationē fecerit an bal/
neationē an cibū sumpserit sup̄fluū:ꝛ nisi aliqd̄ horū fue/
rit futura febris est.℃ Succurrat̄ autē patiēti almelilotu
cū his q̄ dicta sunt in ca° de preuisiōe ad accñtia ꝑnosticā
tia morbos. Dixit Ras 16° ꝯtiñ.curat̄ cū eūone ꝛ zuccaro
ros. Et.n.rose ꝓprie ꝯferunt huic passioni:fit.n.ex humo
re malo incluso in corpore. Et mirabolani nigri cōferunt
ei:ꝛ coriādrū etiā sumptū cū zuccaro.s. tritū qualibz die:
ꝛ cuscute ꝛ ameos:ꝛ policaria.

℃ De signis febriū putridaꝝ in gn̄ali. Cap.xviij.

Signa febriū humoraliū ꝑcipue putridaꝝ
gn̄alia ꝛ nō ꝓcta ad spēs eaꝝ sunt
numero decē. Et sunt sumpta alia a re nāli vt a
cōplōne.s.q̄ pn̄s ē:ꝛ silr habitudie pn̄ti sexu eta
te ꝛ ꝯsuetudie. alia a re nō nāli vt a regimine
ptō ꝛ alijs reb⁹ nō nālibus tp̄e anni ꝯstōne aeris ꝛ regio/
ne:ꝛ alia a re ꝑter nām:vt ab egritudinib⁹ q̄ tūc accidunt
vel accidere solēt. Et sig͞natōes qd̄ sūpte a re nāli ꝛ a re nō
nāli dn̄r sig͞nationes cōes. Et alia a re ꝑter nām vt a cā fe/
bris ab ipsa febre ꝛ ab accñtib⁹ ei⁹ que sunt aut excuntia
Primuz signum mutata aut opatiōes lese. Et iste sig͞natiōes sūpte a re ꝑter
nām vocant̄ sig͞nationes ꝓprie.℃ Primū ergo signū po/
suit Ga.2° de diffe.fe.ꝛ est sūptū a cā ꝛ est q̄ nulla ꝓcatar/
ticaꝝ cāꝝ.i.ꝑmitiuaꝝ siue extrinsecarū añcedit eas:h.n.
signū est ꝓpriū:q2 nulli alteri gn̄i febriū ꝑexistit.nā effi° q
dē ab illis fit:ꝛ ethica si incipiēdo fiat ab illis fit:sed nō est
iseparabile siue ꝯuertibile:q2 aliq̄ putridaꝝ fiunt ab accñ
te cā primitiua inq̄ztū ex corpis dispōne cōmouet cāz cor/
poralē ꝛ intrinsecā.s.añtē plectorice vel cacochime corp⁹
replētē:licz ergo arguere h nō febrit ab añte cā primitiua
igit̄ putride:sz nō econuerso.h febrit putride.igit̄ nō a cā
ꝑmitiua. Itaq3 cū absq3 ꝑcedēte cā ꝑmitiua cepit qs febri/
re:ita q̄ prius nō febriebat:tūc scief hui⁹ febris cām in hu
morib⁹ existere. De h signo dixit Aui.sig͞nant febres pu/
tredinis aduēr⁹ cārū añtiū cas:ꝛ iste sunt cāe replōnales
ex regie ꝑcedēte. Et ex signis dn̄dētibus multitudinē aut
grossitiē aut viscositatē humoꝝ in corpe dn̄antiū : ꝛ sunt
iste cāe opilōnis. Et subdit.istud sig^m ꝓprie hz veritatem
Secūduz signum. qñ nō est ei⁹ cā ꝑmitiua.℃ Scdm sig^m dixit Ga.ibidē.ē ēt
ꝓpriū:sz nō iseꝑabile:ꝛ est sumptū ab accñte qd̄ est rigor:
ꝛ est a rigore incipere febrē nō accñte eo ab estu vel infrigi
datiōe aeris forti.sup.vel alia cā primitiua : ꝛ ꝑ rigorē in/
tellexit horripilōnē ēt:ꝛ tremorē ꝛ frigus. Dix Haly febrē
hāc sequūtur rigor ꝛ tremor in ꝑn°. Et h qdē sig^m est pro
priū:q2 nz effi° nz ethica incipiūt cū illis : cū nō sint cū eis
cāe illa accñtia cāntes:sz nō est inseparabile:q2 nō reperit̄
in oib⁹ putridis vt in sinocha de putredie:ꝛ alijs cōtinuis
putridis. Silr ēt nec in aliq̄ interpolata vel infacta ab ali
q̄ mā pauca subtili:ꝛ miti nō reperiet:sz paulatine mota. In
Rigor fieri pōt i effimera. febre.n.de tali mā nō manifestabit̄ horror. Hoc sig^m ē 8^m
ab Aui.positū de quo dixit.putrida si est iterpolata est in
cipiēs cū rigore aut horripilōne. Et h qdē sig^m nō est ve/
re febriū putridaꝝ:q2 pōt in qbusdā nō veris effimeris re
periri:vt.ḋ.suo loco patuit:ꝓpter qd̄ nō est necesse q̄ oīs
febris hn̄s rigorē sit putrida:q2 aliqñ rigor accidit in effi°
per accñs. Effimira nāq3 si malos in corpore inuenerit hu

mores calefacit eos ꝛ mouet eos:ꝛ fumū ex eis generat q̄
per sensibilia tendēte mēbra eaq3 pungēte rigor innascit̄:
sed tamen non diu permanet:sed cito finitur.
Tertium signum. De pulsu. ℃ Tertiū signū sumptū est ab opatiōe lesa.s.pulsu:ꝛ est ꝓ
priū:sed nō iseꝑabile:ꝛ pulsus qdē plurib⁹ modis signi/
ficat.℃ Et ꝑ qdē dixit Ga. Adest ineq̄litas pulsuū ꝛ calo/
ris siue in inuationib⁹.i.ꝑncipijs siue in ascensiōib⁹.i.au/
gmētis fiat. Dixit Haly.in pulsu hui⁹ febris est diuersitas
que accidit a mā febris grauāte nām:ꝛ h qdē signū est ꝓ
priū:q2 alie febres nō sunt mālēs:ꝛ per ꝯn̄s nō sunt grauā
tes nām:sz nō est inseparabile:q2 multe putride sunt sine
anomalia.i.inequalitate sensibili:ꝛ sic inuadūt ꝛ ascendūt
ad statū, vt que fiunt de mā pauca subtili ꝛ miti paulatine
mota in q̄ nō apparebit in pulsu diuersitas sensibilis. Dr
aūt notāter sensibilis:q2 nō fit oīno aliq̄ putrida sine aliq̄
diuersitate pulsus:licz aliqñ nō appareat vel nō manifeste
sentiat̄ ꝓpter ipsius puitatē.℃ Scdo significat etiā pul/
sus ꝑ suā ꝯtritiōnē. Dixit ibidē Gal.pulsus est cōtritus ꝛ
ineq̄lis : ꝛ est sicut pulsus eueniens in ꝑncipijs paroxismo/
rū.s.paruus ꝛ ineq̄lis:talē eni pulsuz vocauit Ga. ꝯtritū.
Et h qdē pulsus est signū ꝓpriū putridarū:q2 nulli alteri
gn̄i febriū inest de per se ꝛ ex ipsis febribus.di aūt per se:
q2 in alijs gn̄ibus febriū posset h pulsus repiri : sed nō ex
ipsis:sz inq̄ztū cū ipsis cōplicaret̄ aliqd̄ sinthoma hn̄s pul
suz cōtritū facere vt dolor:ꝛ mordicatio fortis oris stoma
ci:hūc pulsum vocauit Aui.coartatū d quo dixit. Cū acci
dit coartatio in pulsu tūc accidit paroxismus. In ꝑncipio āt
paroxismi accidit ista diuersitas in pulsu ꝓpter aggrauatio/
nē ꝟtutis sub mā sicut accidit latori ponderū grauiter pō/
derib⁹ onerato. Et h pulsus in augmēto paroxismi etiā ac/
cidit. Dicūt qdā ꝓpter nō esse nām vniformiter calefactā.
Notāt q̄ pulsus diuersus pōt fieri in statu.imo magis q̄z
in ꝑn° ꝛ augmēto ꝑꝑ cōmotionē ꝟtutis ad pugnā: ꝛ eti/
simr ꝑdict⁹ ēt pulsus ꝯtritus vocat̄ aliqñ submersus aliqñ
ꝓfundat⁹ siue retractat⁹. De quo etiā dixit Aui.q̄ coarta/
tio pulsus est submersio ei⁹ ꝛ puitas diuersi i quo accidūt
pulsatiōes magne fortes.s.alique pauce q̄ ꝑmiscētur per/
cussionib⁹ multis paruis ꝛ debilib⁹:ꝛ cā hui⁹ debilitatis
aggrauatio est ꝟtutis a mā vel alia re vel cibo. Nā virtus
aggrauata nō mouet vniformiter arteriā:ꝛ h pulsus signi
ficat ꝑn^m paroxism febris.significat.n.q̄ mā mota est tāte
malitie q̄ iā ledit nām q̄ lesa mouet̄ cū suo calo nāli ad lo
cū mäe vt ei resistat:vnde accidit pulsus submersio : ꝛ q2
mā illa suffocat calidū nāle fit pulsus ipse puus : sz q2 ꝟt⁹
ipsa eq̄liter debilis nō est:ꝛ calor q̄ suffocat̄ euētatiōe indi/
get:quē qñ ipsa ꝟt⁹ intēdit euētare facit aliq̄s pulsationes
fortes:deinde reuertit̄ ad puitatē:ꝛ isto mō accidit diuer/
sitas ista in magni^{ne} ꝛ puitate:ꝛ ꝑm q̄ ꝟtus est fortis ꝛ mi
nus grauata sūāte eq̄li necessitate euētatiōis sic permiscet
multas vel paucas ꝑcussiōes fortes. Et ꝑz h ista pulsus di
uersitas ꝛ submersio valde diuersimode reperit̄ in diuer/
sa pte ꝑncipij ꝛ augmēti. Et ad hāc ēt diuersimode submer
sionē cāndū adiuuat diuersitas supercrescentie caloris : ꝛ
ipsi⁹ ad exteriora reditiōis. Dixit. A.cap̄ de febre flegma/
tica.cū oi febre cū q̄ ē frig⁹ .s.positiuū vel ēt ꝑuatiuū strin
git̄ pulsus.i.submergit̄ ꝛ coartat̄ :q2 mā opprimit ꝟtutē:
ꝛ minorat̄ ꝑꝑ.s.diminutionē necessitatis ꝛ debilitatē ꝟtu/
tis.℃ Et significat etiā pulsus ꝑ diuersitatē ei⁹ in fortitu/
die ꝛ magnitudine. Dixit Aui.pulsus qñq3 tēdit ad forti/
tudinē ꝛ magnitudinē:ꝛ h erit in horis expāsionis calo/
ris:ꝛ i horis ēt eleuatōis ꝟtu͞t post euones mäeꝝ. Et scias
q̄ lz in febre effi° virtus sit fortior q̄z in putrida. nō tñ fa/
cit pulsuz ita fortē vt in putrida:q2 in effi° pua est nec͞itas
re^{ii} putride.q̄re in ea nō sic irritat̄ ꝟtus ad magnificāduz
ꝛ fortificādū pulsuz sicut i putrida:ꝑꝑ qd̄ dicit qdā i effi°
pulsus est de forties:sz i putrida est ficte fortis:qm qñ pul/
sus est magn⁹ ꝛ velox facit extimari q̄ sit ēt fortis. Iccirco

dixit. A. q̄ effi^a nō permutaẜ ad putridā dum nō fit pulsus
fortis ⁊ nō fit velox velocitate .s. q̄ attēdiẜ in putridis ⁊ filr
tali fortitudine. ¶ Et signat pulsus ēt p duritiē ⁊ mollitiē.
dixit Rabi in 14ª ptic. quotienscūq; iueneris in pn° febris
pulsum alienū in duritie nullo mō talis febris est ethica: ⁊
cū pulsus est fortis ⁊ magn⁹ absq; duritie manifestū signū
est q̄ ē febris putrida. Et Aui. dixit de ꝓprietate febris pu
tride nō est vt fiat pulsus durus: sed aliqñ accit ei vt qñ cuȝ
febre putrida cōiungiẜ aliqd ex eis que sunt cā duritiei pul
sus: qñq; ergo dixit Auic. in febribus fit pulsus durus pp
cās faciētes duritiē pulsus: ⁊ qñq; fit mollis pp oppositas
cās. Et subdit Auic. q̄ qñ est ista diuersitas in pulsu tūc de
sigñatiōibus fortibus q̄ sit febris putrida est q̄ pulsus nō
sit fortis neq; velox .s. tūc: q̄uis minuaẜ hoc in tertiana .s.
pura pp leuitatē mãei. nā in tertiana nō appet diuersitas in
pulsu in pn° ⁊ aug° appitione plima pp dictā leuitatē mãe
eius: dicūt. notāter dixit in pn° ⁊ aug° simul: ⁊ non solū in
pn°: qꝛ pole est in effimera ⁊ pcipue nō vera q̄ in pn° eius
appeat diuersitas que postea tolliẜ statim ⁊ nō durat aug^{ii}
tpe. ¶ Et significat pulsus per dr̄iaȝ que attendiẜ in sistole
⁊ diastole. Et dixit Gal. q̄ h̄ signū est propriū febriū putri/
darum: ⁊ est q̄ velocitas sistoles in pulsu est manifestior q̄ȝ
diastoles: ⁊ h̄ in aug° febris est multū apparēs: ⁊ in pn° ⁊
statu nō est ita manifesta: lȝ nō sicut in aug°: ⁊ vūter in fe/
brib⁹ putridis sistoles est maior diastole. Et subdit Gal. q̄
in his febribus coexistit spissitudo ſm exteriorē quietē ma
nifesta magis q̄ȝ ſm interiorē: que neq; in effimeris neq; in
ethicis filis est. Et Rabi dixit in 4^a ptic. aucte Gal. in 15°
pulsuū. in pn° oium febriū ex putredine motus cōstrictiōis
arterie est valde velox: qd̄ signū est valde remotū a falso: ⁊
oȝ te magis cōfidere in h̄ signo q̄ȝ in quolibet alio: ⁊ filr in
aug° ⁊ in additiōe accessionū ipsaꝝ: sed in tpe status mot⁹
dilatatiōis: ⁊ cōstrictiōis est velox. Et Ras. dixit .16. cōtinē.
Signū qd̄ daẜ in febrib⁹ de pulsu accipiẜ de restrictiōe ve/
ne: qꝛ restrictio fit velociter q̄ est signū vehemētis ministe/
rii. Et subdit. si q̄plēs nō parui in me^{na} recusarūt q̄ nō pci
piẜ restrictio arterie: q̄ȝto ergo magis velocitas restrictio/
nis. Et si h̄ sic fuerit nō possumus hr̄e sigñationē ex h̄ sig°.
Ait Ras. dico pulsus cōcomitaẜ in dispōne modū anheli/
tus: vñ recursum heas ad anhelitū: cū restrictio ⁊ expansio
sint in eo manifeste ex ꝓlixitate tpis ipsoꝝ. Qñ ergo restri
ctio pulsus occultaẜ quotiēs videris tps restrictiōis anhe/
litus eē breue noscas q̄ cōstrictio vene erit filr breuis. Et si
videris casuȝ post restrictionē anhelit⁹ pseuerare dū reuer/
tiẜ anhelit⁹ breuē noscas q̄ pulsus est spissus. Et breue tps
restrictiōis significat q̄ necīa est emissio vapoꝝ vehemēs.
¶ Propter dicta Rasis Aui. h̄ signū posuit a pulsu ⁊ anhe
litu simul sumptū. Et dixit. pulsus ⁊ anhelitus eius restri/
ctio est velox .s. febris putride: ⁊ reddēs cām dixit. qm̄ neces
sitas est .s. ad mūdificandū vehemēs valde: est. n. necessitas
expellēdi fumos putridos maior necessitate attractiōis ae/
ris frigidi: cuius ꝯtrium est in effi^a ⁊ ethica. ¶ Scias tñ q̄
hoc signū nō est insepabile: nō enim repiẜ in omni putrida:
qꝛ pole est repiri aliquā putridā vel aliquā collicaȝ: vt de co
lera subtili pauca in qua maior erit necessitas attrahēdi ae/
rē frigidū q̄ȝ expellendi vapores. Itē non repiẜ hoc signuȝ
in febre de humore vsto nō putrido: ⁊ maxie si eius mā est
pauca. sic. n. voluit Auer. 3° colliȝ. de tali febre: qꝛ i ea nō est
eleuatio vapoꝝ necessitās multū ad eoꝝ expulsionē. Et cū
dr̄ hoc signū nō repiri in effimeris: intelligiẜ de veris: qꝛ in
aliqua nō vera posset reperiri: vt in facta ex oplōne: maxie
pp pctm̄ sanguis in q̄ȝto. ¶ Et scias q̄ in febribus putridis
sistoles nō est solū velocior diastole: sed ēt maior. Virtus. n.
in eis in causando sistolē ⁊ diastolē est equaliter aggraua/
ta: sȝ tamē finis sistolis magis necessitat q̄ȝ finis diastolis:
vnde conaẜ virtus ad faciendū sistolem maiorē sicut eā fa/
cit velocioreȝ. Et causa q̄dem quare spissitudo in pulsu est
magis manifesta ſm exteriorē quietē est: qꝛ quies fit spissa
ſm necessitatē motus sequētis eam: mō quies exterior est
quies añs sistolē: ⁊ qꝛ sistoles est maioris necessitatis: ideo
ipsa est magis manifesta: qes aūt interior antecedit diasto
lem q̄ est minoris necessitatis. Dixerūt aūt qdā imaginabi
le esse q̄ sit aliq̄ febris putrida multe inflāmationis ⁊ pau
ce mãe ⁊ vaporis: in qua esset tāta necessitas attractionis
aeris fridi quāta expulsionis vapoꝝ: vt iā ēt supradictum
est. imo ⁊ posset esse tā magne inflāmationis ⁊ tam pauce
mãe ⁊ vaporū q̄ diastoles esset maior ⁊ velocior sistole: ⁊
quies añs diastolē manifestior ⁊ si non sensui saltē intelle/
ctui. Et maxie h̄ esset in statu paroxismi ⁊ fine augmēti eius.
In pn° aūt paroxismi nō: nec in pn° augmēti: cū nōdū calor
excreuerit. Nā dixit Aui. pulsus in pn° paroxismi est debilis
coartatus pp aduētū virtutis supra mãm ⁊ occupationeȝ
ei⁹ in mūdādo ⁊ euētando. Quidā tñ de hac tali febre dn̄t
q̄ lȝ in se sistoles non sit in ea maior diastole siue velocior:
in cōparatiōe tñ ad alias febres pōt dici velocior ⁊ maior.
Et dixit Gal. p^a ad glauco. ⁊ poniẜ a Rabi in 5ª ptícula. nō
redit pulsus in aliqua febriū putredinis ad statū suū nālē:
etiā si inter primā actionē ⁊ scdaȝ sit magna mora: sicut est
in tertiana ⁊ quartana. In his febrib⁹. n. signū fixū febris
nō recedit a venis: sicut recedit in effi^a: in qua signū febris
perit ⁊ disturbaẜ cū recessione sua. ¶ Dix̄ Aui. q̄ dispōnes
pulsus diuersificanẜ i febrib⁹ putridis ſm diuersitatē earū
in gñib⁹ suis: ⁊ ſȝ diuersitatē vniuscuiusq; spēi eaꝝ in ve/
hemētia ⁊ debilitate: ⁊ fortitudine accñtiū ⁊ ipsoꝝ debili/
tate. ¶ Quartū signū sumptū est ab essentia febris .s. a mō Quartum
caloris febris putride. de q̄ dixit Gal. q̄ maxia cognitio fe signum.
bris putride est caloris eius q̄litas: nullū. n. hȝ suauē neq;
moderatū calorē neq; filē cū effimeris: sȝ est mordax quo
anxiat ⁊ corrodit tactū: sicut fumus oculos ⁊ nares. Dixit
Haly. calorē putridaꝝ necesse est eē pūgentē corpus inflā/
mantē: ⁊ sicut flāma ignis rarificantē. Et Aui. dixit. caliditas
eaꝝ est mordicatiua nō suauis sicut est caliditas febris effi^a.
Et cā hui⁹ est: qꝛ calor febris putride est fundat⁹ in sbo ma
gis dēso q̄ȝ calor effimere. sup. ⁊ cū h̄ est ēt intensioris gra
dus ſm plm: referēdo hec ad effimeras veras: nā in nō ve
ris aliqñ posset esse oppositum: q̄uis ēt posset eē oppositū
in va effi^a: sed nō inq̄ȝtū va: imo ex dispone cāta in corpe a
cā añte eaȝ: vt in effi^a facta a clausione poroꝝ cāta ab adu/
stione solis. in hac. n. effi^a pole est calorē appere mordacē
⁊ plusq̄ȝ in aliq̄ putrida pp vapores collicos cōmotos ⁊ re
tentos sub cute q̄ mordicāt tāgētis manū. h̄ ēt signū nō est
distinctiuū febris putride ab ethica: cū ēt calor ethice sit pū
gitiu⁹ mordax. Et subdit Gal. q̄ in iuasionib⁹ paroxismoꝝ .s.
in 1^a pte pncipii: q̄si suffocato calore ad int⁹ suffumigātib⁹
vel calefaciētib⁹ superfluitatib⁹ nō ꝯfestim imittētib⁹ manū
cognosciẜ acredo caloris: tardātib⁹ vō ⁊ ꝓlōgātib⁹ in tan
gēdo p̄dicta spēs caloris ex ꝓfundo ascēdit: ⁊ ē ac si scintil
le ignis in volā man⁹ penetrarēt. Idēq; h̄ signū est ꝓpriū pu
tridaꝝ cū sunt in ascēsione ⁊ statu. In iuasionibus vō .s. in
prin° ⁊ aug^{to}: ⁊ maxie circa pn^m ipi⁹ aug^{ii} non manifeste
appet neq; mox. Dixit. n. Gal. q̄ ineq̄litas adest caloris in
prin° ⁊ aug^{to} q̄ ꝓcedit ex varia dispōne humoris in dictis
tpibus. ¶ Quintū signū est sumptū a mō iuasionū febris
putride. Dixit. n. Gal. 1° de diffe. fe. q̄ febris putrida mul/ Quintum
tas hȝ inuasiones .s. paroxismos vel excrescētias q̄ inuasiōes signum.
fiūt qñ hūores mouenẜ ad putredinē: ⁊ itelligiẜ ſm plm:
⁊ h̄ qdē signū nō est ꝓpriū: qꝛ pōt in effi^a repiri: nec est ise/
parabile: qꝛ nō oib⁹ putridis ꝯuenit: qꝛ si sinoche de putre
dine: nec causoni i qb⁹ nō sūt paroxismi neq; exacerbatiōes.
¶ Sextū signū est sūptū a mō terminatiōis putride: dixit Sextum
Ga. vbi. s. nō qescit siue nō declinat febris putrida i febrici signum.
tationē siue cū sudore siue alr̄ declinet: nā vt dix̄ Aui. nō est
filis effi^e in cōplemēto mūdificatiōis accñtiū: sȝ semp rema
nent in corpe reliq̄e siue alie male q̄litates pp q̄s oino non

mundificant. Et hoc qdem signū est ꝓprium putridaꝝ:sed non est inseparabile:qr pōt aliqua putrida vt tertiana pura de mā subtili posita in loco a quo pōt apte resolui anteq̄ȝ alia mā effundat ad ipsum totalr declinare ꝛ infebricitatione:hoc tñ nō erit nisi cū sudore copioso abūdanti:ꝛ nō cū vapore aut humiditate benigna:vt i effimera febre fit. ℂ Septimū signū. dixit Aui. de signis ꝙ febris sit putrida est eūo piodi primi sudoris ꝛ humectationis.i.sudoris

Septimū signū.

humorosi.nā in effi' fit sudor ↄ̄rio illius.s.non humorosus abūdans:vt suo loco patuit. Et subdit Aui. veꝝ in tertiana fit minutio sudoris pp leuitatē mãe eius:ita vt in h̄ sit silis effi'. Et cū ita sit:nō tñ effi' pmutat ad putredinē: idest nō est putrida nisi hēat signa eius.nā ꝛ si ↄueniat cuȝ tertiana i sudore.differt tñ ab ea in alijs signis. ℂ Octauū signū. dixit. A. qñ nō fuerit augmētū ei⁹ pmixtū ↄiūgēdo illā negatiuā dictionē nō cū ly pmixtū:vt sit sensus:qñ fuerit augmentū ei⁹ nō pmixtū:ꝛ nō fuerit ꝓportionatū neq̄ȝ sile.s.in accñtib⁹ pn° tūc est febris putrida:qr in effimera

Octauū signum.

silabit augmētū pn°:sȝ nō in putrida. Quidaȝ tñ dicūt. ꝙ de signationib⁹ ꝙ febris effi' nō pmutat ad putredinē est ꝙ nō sit augmētū eius pmixtū.s.cū signis pncipij.s.de ꝓfundatiōe caloris ad intra:sicut fit in putrida. Et hi nō iūgunt ly nō:ad ly pmixtū:ꝛ subsequēter repetūt ipsam negationē dicētes:ꝛ nō sit nō ꝓportionatū:sȝ ꝓportionatū: ꝛ nō sit nō sile:sȝ sile pn° in calore:quoꝝ ↄ̄ria ↄtingunt in putrida.nā augmētū in putrida est pmixtū ex accñtib⁹ pncipij:ꝛ est ei nō ꝓportionatū in calore.nā calor augmenti putride est valde maior calore pncipij ei⁹ respectu caloris augmēti effi' ad pn᷑ eius. Et in putrida est nō silis:sȝ dissilis:qr calor augmēti putride nō vniformiter ascēdit:sic calor augmēti effi':ꝛ iō itroducūt hāc ptē:vt sit dc̄o ei⁹ qd Aui. dixerat.s.ꝙ effi' silat i sudore pauco tertiane:ꝛ tñ nō pmutat ad putredinē qñ augmētū ei⁹ nō est pmixtū nō est nō ꝓportionatuȝ nō est nō sile:ꝛ h̄ modus introducēdi est ēt bonus. ℂ Nonū signū est sumptū ab excūte mutato qd est vrina. de q̄ dixit Gal. ꝙ est maximū signū ꝓpriū febriū putridaꝝ:vñ dixit p̄ de crisi:ꝛ ponit a Rabi in 5ª pticula:opȝ in oīb⁹ febribus.s.humoralib⁹ ꝛ maxie putridis

Nonum signum. De vrina

cū sit egritudo in venis:vt sit plm illi⁹ in q̄ intēdis ↄsideratio in vrina. Et istud signū est in pn° vrine indigō aut eius obtusa.i.occulta digō. de q̄ dixit Haly. ꝙ indigō in vrina ē ita vt hypostasis leuis in ea non appet ꝛ nō est hypostasis in vrina in pn° putridarū. dixit Auer. 4° colli:quia calor nālis est ipedit⁹ in digōne humoꝝ. Et Aui. dixit. vrina in prin° est indigesta aut paꝝ digesta:ꝛ h̄ signū est in pn° vlī febris putride:eo ꝙ depēdet ab humore q in pn° nō est digestus neq̄ȝ maturus:pōt tñ in qbusdā putridis i ipso pn° appere occulta digō cū sint ēt q̄dā eaꝝ in qb⁹ nō putet esse prin᷑ pp citā apparitionē digōnis. In febre itaq̄ȝ putrida nō pñt de p se appere signa digōnis in pn° vlī. imo nec signa ↄ̄rij digōnis:sȝ semp appent signa cruditatis:p accñs tñ pñt apparere:vt. ŝ. patuit. caꝑ de signis tempoꝝ morbi vlium:h̄ signuȝ maxie differre facit putridas ab effimeris in qb⁹ ab ipso pn° appet manifesta digō. nāq̄ȝ vt subdit. G. Alterutrū hoꝝ.s.indigō:ꝛ obtusa digō est ꝓpria cognitio febris hūoralis:sȝ ambo sil'.s.indigō ꝛ obtusa digō disariā sunt iseparabilia signa febriū putridaꝝ. nā cū tali gñe febriū prie vrine.i.vrine eueniētes in pn° sunt vel disariā indigeste.i.crude vel obtuse digeste. Et subdit. magna vō ꝛ rōne digna cognitio digōnis.i.manifesta digō in primis vrinis nō appet ſm has febres exceptis effimeris.i.exceptis illis putridis q̄ sequunt ad effimeras in qb⁹ pōt a pn° manifesta digō appere. Vñ Aui. caº de signis pmutationis effi'. dixit. in vrina āt fortasse remanet digō ex sbā ꝛ in plib⁹ nō appet digō in ea:pōt tñ in pn° putride sequētis effimeram appere digō:qr signa eius pmiscent signis effi':sed in effi' digō est appens in pn°. ꝛ iō in sequente eā putrida digō est

appens. Sȝ tñ signū h̄ digōnis qñ pfectus est trāsitus effi' in putridā nō diu remanet in vrina:qr in mā itroducit putredo. Et qdā exponūt exceptis effimeris.i.qbusdā nō veris in qb⁹ a pn° pōt appere vrina idigesta vel obtuse digesta. Et pp h̄ Aui. notater dixit. digō in vrina fortasse remanet:ꝛ non dixit absolute digestio remanet:quia dato ꝙ in principijs putridaꝝ nō appeat vrina digesta cū hypostasi laudabili:tñ non semp est male sube ꝛ coloris:vt qr minus grossa aut minus subtilis:imo aliqñ lȝ raro in pn° alicui⁹ putride appet vrina mediocris sube ꝛ coloris. Ideo dixit Aui. in pluribus nō appet digō in ea. Et dixit Auic. vrina fortasse est acuta.i. valde tincta vel mordicatiua. vel acuta.i.acuti odoris:vrina.n.ex sbā sua ꝛ sua qualitate pª ꝛ calore ꝛ odore putrefactionē significat. ℂ Decimū signuȝ est sumptū ab accñtibus. Dixit Aui. cū plurimo febris pu

Decimus signum. De accñtibus.

tride sunt accñtia plurima ex siti ꝛ dolore capitis ꝛ nigredine lingue:ꝛ ꝓprie apud statū. vel multiplicat ingetudo ex angustia ꝛ agitatione vehemēti:quā facit pugna mãe ꝛ virtutis. qñq̄ȝ.n. eleuat mā ꝛ qñq̄ȝ ↄsurgit virtus:ꝛ in statu accidūt accñtia significātia augmētū putrefactionis:sicut dolor capitis ꝛ malitia anhelitus ꝛ sitis. Febris ēt putrida maxie gnat angustiā pp grossitiē fumi de putredine gñati:pp quā fit coaduantio virtutis ꝛ caloris ad iteriora donec v̄tus expediat se a suo ↄ̄rio.s.fumo illo grosso. Et h̄ tps expeditionis v̄tutis ab eo cōmensurat ſm grossitiē ꝛ subtilitatē mãe:ꝛ ſm fortitudinē ꝛ debilitatē virtutis. Cū eni fuerit fumus subtilis ꝛ v̄tus fortis cito expedit se ꝛ velociter dispgit fumus ille:ꝛ redit v̄tus ad mēbra:ꝛ ecōtra. ℂ Dicūt. qñ nō adsunt signa effimere:nec signa ethice:tūc illa febris est humoralis. ℂ Et Auer. dixit 4° colli. si febriēs putride ponit in balneo sentit ex eo horripilationē. Et dixit. signa ꝓpria febriū putridaꝝ sunt duo. Unū est. ꝙ vrina in pn° hypostasim nō hȝ:qr est impetus sup digōneȝ humoꝝ. Aliud est ꝙ pulsus est varius:ꝛ diuersus. Et subdit. sunt iteꝝ haꝝ febriū signa sumpta a signis significātibus duas spēs replōnis:hec qdē ſm vasa:hec aūt ſm virtutē. Et ista sunt signa ꝓpria vlitatis febriū putridarū. ℂ Dixit Gili. qñq̄ȝ signa distinctiua putride ab effimera ita cōculcant:vt non possit cōstare medico de effimera vel putrida:ꝛ tūc opȝ expectare crisim vel motū materie vsq̄ȝ ad crastinū vel terniū vel quartū. nam tūc apparebunt signa putride vel effimere. Et ꝓpterea precepit Cōstanti. in cura effimere differre balneū vsq̄ȝ ad declinationem.

ℂ De signis distinguētibus febres humorales. Ca. xix.

Auicēna pª quarti de signis accidentiū febriū notauit multas fore res q̄bus signa distinctiua febriū humoraliuȝ sumi pñt:ꝛ deb ēt:quarū quedā sumunt a rebus naturalibus:quedā a rebus nō nālibus:ꝛ q̄dam a rebus preter nām. ℂ Et de nālibus est etas:de qua dixit Auic. ꝙ si etas infirmi fuerit etas iuuētutis in qua multiplicat colera verissime videt posse opinari febrē inuadentem fore colericā. Et si etas sit adolescētie in qua multiplicatur sanguis verissime videt posse opinari febrē illaȝ esse sanguineā:ꝛ si etas fuerit pueritie in qua ꝓpter gulositatē multiplicata indigestione multiplicat flegma: aut fuerit etas decrepita:verisile videt posse opinari febrē fore flegmaticā. Et si etas fuerit prime senectutis in qua mult plicat melā verisile videt posse opinari febrē fore melicā. Et sub etate dedit intelligere de alijs rebus nālibus:vt de naturali ↄplōne pncipali vel acqsita quecūq̄ȝ pro tūc fuerit. Si.n. fuerit ↄplō sanguinea verisile vī posse opinari febrē esse sanguineā:ꝛ ↄsilr de alijs cōplōnibus. De cōplexione sexuali ēt ↄsilr:si.n. fuerit vir qui febriat verisile vī posse opinari ꝙ febris illa sit de humore calido:ꝛ eↄ̄ si fuerit femina. ℂ Et de eis est corpis habitudo. nā si fuerit pinguis v̄isile vī posse extimari febrē fore flaticā ꝛ si fuerit carnosa

sanguineã:⁊ si fuerit macra rara colicam: ⁊ si macra densa melicam. ¶ Et de rebus nõ nãlib⁹ est regimẽ pteritũ in sex rebus nõ nãlib⁹. maxie tñ in cibo ⁊ potu: qm hũor in corpore gñat ⁊ multiplicat̃ ſm ipm regimẽ. Et v̄isile v̄r posse extimari q febris illa sit ex illo hũore quẽ regimẽ multiplicatiuũ fore portẽdit. h̄ tñ regimẽ pteritũ nõ oꝫ ↄsiderari p paucos dies ante inuasionẽ febris: sed p mẽsem vel mẽses. ¶ Et ex eis ẽ regio an sit gñatiua hũoris cali vl' fridi: ⁊ ſm illud indicare de febre illa. ¶ Et tps anni ⁊ aeris ↄstõ sile iudiciũ faciũt iudicio regiõis. ¶ Et de reb⁹ ↄsiderãdis est pulsus: vt. s. ↄsideret̃ pulsus cui⁹ spẽi febris sit: ⁊ ſm illũ iudicare de spẽ febris. ¶ Et ex eis est vrina q̃ oꝫ ↄsiderari: cuius hũoris sit significatrix: ⁊ ꝫ illũ iudicare febrẽ. ¶ Et ex eis est hũor exiẽs in võitu vel egẽne ⁊ ſm illuꝫ iudicare febrẽ. ¶ Et ex eis est sanguis exiẽs p nares vel p alias regiones: ⁊ ſm ipm ↄsilr iudicare. ¶ Et ex eis est appetit⁹ q est fames. naꝫ variat̃ iste appetit⁹ ſm plm ſm hũorẽ in corpe peccãtẽ ⁊ spãliter in stõ exñtẽ. ¶ Et ex eis est appetit⁹ q est sitis: qm̃ variat̃ ↄsilr famj: ⁊ ſm hũorẽ ↄdñantẽ indicare febrẽ. ¶ Et ex eis est anhelit⁹ q ↄsiderãdus est ↄsilr pulsui. ¶ Et de reb⁹ pter nãm dixit Aui. ↄsiderãde sunt dispõnes añtes. s. egritudinales: q̃s. s. egritudines eger in ptõ pati ↄsueuit. nã v̄isile v̄r posse opinari febrẽ quam mõ patit̃ fore silẽm illis: multi. n. multotiẽs ↄsueuerũt pati febres tertianas vel q̃rtanas vl' alias q̃rũ assuetudo facit opinari ↄsilẽꝫ illis esse febrẽ pñtẽ: vl' dispõnes egritudinales. i. pñtes que nũc in pñti tpe multis vel pl'ibus insunt: vel egritudinales dispõnes pñtes alies a febre in corpe eius existẽtes. nã ſm humorẽ illaꝝ verisile v̄r esse febrẽ pñteꝫ. ¶ Et ex eis est dispõ febris: ↄsiderãda. n. est dispõ calitatis. Dixit. n. Rab. 16. cõti. maior significatio supra humorẽ gñanteꝫ febrẽ est dispõ in qualitate calitatis: qm̃ calitas quotiẽs declinãs fuerit ad vaporẽ: ⁊ mĩnorẽ. alb. mitiorẽ feruorem ⁊ leniorẽ tactuꝫ erit de sanguine. Sed quotiẽs fuerit pungẽs feruẽs ⁊ mordẽtis tact⁹ de vtraq; colã erit. s. aut de colã rubea aut de nigra. Et quotiẽs in pn° qñ tangitur fuerit vaporosa ⁊ ↄplongãdo manus morã supra eã sentit punctionẽ augentẽ paulatim paulatim: ⁊ cũ hec fuerit diuersitas i locis quasi penetret per colatoriuꝫ vel cribellũ de flegmate erit. ¶ Et ↄsiderãdus est mot⁹ febris ⁊ modus inuasiõis eius: ⁊ modus terminatiõis ei⁹. ¶ Et ex ↄsiderãdis sunt accñia q̃ sunt ↄiuncta cũ febre de dolore vigilijs sonno siti ⁊ silibus.

Signa fe. sanguí.

Post pdictas ↄsiderationes posuerunt auctores signa vniuscuiusq; spẽi febris putridaꝝ in gñali. ¶ Et posuit Auic. febris de putredine sanguis tria signa: quoꝝ p̄m est q ipsa est ↄtinua insepabilis semp: ⁊ est nõ hñs paroxismos vel excrescẽtias: sed semp est ↄclusa ⁊ eq̃lis: ⁊ h̄ nisi sanguis ad aliũ humorẽ cõuertat̃: ⁊ per h̄ sigm̃ differt a febribus alioꝝ humoꝝ: que lꝫ sint ↄtinue hñt excrescẽtias. 2m̃ signũ est. dixit Aui. q calor eius est plurimus. s. in q̃ñto ⁊ est cõis. s. toti sicut ⁊ ipse sanguis est cõis oĩbus mẽbris: sed tñ calor eius est cũ lenitate nõ mordax: sicut calor colẽ: q: iste est vaporosus: ille v̄o fumosus drĩgmus. Et iõ istud signũ verificat̃ in respectu ad colericã. nã calor sñatis est ẽt lenis nõ mordax. 3m̃ signũ dixit. A. Ista febris qñq; peruenit ad statũ in q̃tuor diebus: ⁊ bene dixit. qñq;: q: nõ semp: neq; vt multũ. imo raro valde: q: raro est q fiat crisis eius in h̄° 4°. Est tñ semp cite terminationis: differẽs per h̄ a febrib⁹ flegmaticis ⁊ colicis ⁊ melicis notis: que tarde sunt terminationis. Et febris qdem sanguinea maxime accidit in corpibus carnosis sanguineis vtẽtibus dieta sanguinis multiplicatiua: ⁊ maxime tpe veris ⁊ ↄstõibus aeris ⁊ regionibus calis ⁊ hũidis. Et est febris sanguinea salutifera.

Signa fe. colice.

¶ Colice aũt febris Aui. 4°r posuit signa. Primũ ẽ q motus ei⁹ est tertian⁹ siue sit motus pncipij po̅ᵐⁱ interpolãtis siue excrescẽtie in ↄtinuis pportiõalib⁹ nisi in spẽ eius q̃ dr adusta: ⁊ est causon: cui⁹ mot⁹ tertian⁹ est occult⁹ valde: est enim sicut insepabilis ↄclusa. Verificat̃ aũt hoc signuꝫ de colerica simplici nõ de composita: duplex. n. tertiana facit paroxismũ oĩ die. ¶ Scdm̃ signũ dixit Aui. Febris de colera pura est acuta. i. breuis ⁊ citi motus pp mãe subtilitatem de quo signo loquẽs Ipo. in affo. dixit. tertiana pura in septẽ piodis iudicat̃ lõgissima. Dixit. n. Gal. in cõmẽ. q tertiana ↄtinua in. 7. dieb⁹ terminat̃: si pura fuerit ⁊ non accidat error. nã illud qđ tertiana facit interpolata in vno periodo ↄtinua facit in vna die. Maxie tñ breuis est causõ. Scias tñ q colica pura tã ↄtinua q̃ꝫ iterpolata pt citi⁹ terminari. Quidã dicũt. q lꝫ iterpolata pura nõ trãscẽdat 7m̃ piodũ: ↄtinua tñ pura qñq; trãscẽdit 7m̃ diẽ ascẽdens ad 9m̃ vel xjm̃. Et iõ Aui. dixit. q ↄsumit̃ in hebdõa qñq;. sup. ⁊ qñq; nõ. ¶ Tertiũ signũ dixit Aui. calitas eius est magna. i. intẽsa mordicatiua pp multitudinẽ colẽ eius vehemẽtia cõprehẽdit̃ ab infirmo: ⁊ ẽt a tangẽte ipm. Et cã huius vehemẽtie ⁊ mordicationis est calitas colẽ ↄiũcta siccitati. ¶ Quartũ signũ. dixit Aui. colica est salutifera: q: colã est leuis supra nãm. i. est subtilis habilis resolõni ⁊ obediẽs in h̄ nãe: ⁊ q: ipsa facit quietẽ. s. magnã tam in paroxismo q̃ꝫ exacerbatiõe in qua qete virtus cõfortat̃ ⁊ fortificat̃ ⁊ resistit mãe. Et vt sic dicũt. salubrior est q̃ꝫ sanguinea ⁊ q̃ꝫ flegmatica. Verũ est q Gal. 2° pnosticoꝝ ↄt° 48° dixit. q febris flegmatica ⁊ sanguinea sunt salubriores colericis: ⁊ est verũ indicatiõe sumpta a q̃litate febris: q: sunt calitatis mitioris: sꝫ indicatiõe sumpta a facilitate resolutionis mãe ad quã respexit Aui. ⁊ bñ: colerice sunt salubriores illis: febris quoq; colerica. dixit Gal. 2° de differ. feb. sepe in corporib⁹ existit colericis nã ⁊ in etate eorũ qui sunt in statu. i. iuuẽtute que est oĩum etatũ colicissima ⁊ in hora estiua: maxime ſm quã ↄñat̃ humor colicus: ita etiã in calis ⁊ siccis ↄplõne regionibus ⁊ ↄstitutionibus ↄtinẽtis calis. Et vita nõ est in desidia pigritia: sꝫ in laboribus ⁊ vigilijs ⁊ sollicitudinib⁹ ⁊ estibus ⁊ cibis paucis calis ⁊ siccis. Sꝫ ⁊ desiccantiũ ⁊ calefaciẽtiũ farmacoꝝ immoderat⁹ vsus facilis est gñõ tertianaꝝ ⁊ colicaꝝ febriũ.

¶ Febris aũt flegmatice signa. dixit Auicẽ. sunt quatuor. ¶ Primũ est. q flegmatica facit accessionẽ oĩ die: ⁊ dicunt quidã q inuasio eius de sero magis est: q: illa hora flegmati magis pportionat̃. ¶ Scdm̃ signũ. calor eius est leuis per cõparationẽ ad colericã: q: fundatus est in substãtia humida ⁊ frigida. ¶ Tertiũ est. q est longa pp̄ter tres causas: pp̄ter quas difficulter ⁊ tarde resoluit̃: prima est propter viscositatẽ sue mãe. scđa pp frigus cõplõnis eius. tertia pp̄ter sui multitudinẽ. Et verificat̃ hoc signũ taꝫ de vlibus tpibus morbi q̃ꝫ de pticularibus paroxismi vel excrescẽtie: ⁊ hoc in cõparatione ad colericã. ¶ Quartũ signũ. dixit Aui. est magni timoris: qm̃ hꝫ parũ spatiuꝫ interpolationis ⁊ qetis: ⁊ qm̃ ipsa associat̃ debilitati virtute stomaci a qua non excusat̃ patiens flegmatica: qm̃ stomacus est sicut lacuna ⁊ velut receptaculuꝫ flegmatis. Dixit enim. 13° tertij. q plus in stomaco repit̃ est flegma. Cuꝫ g̃ corrũpit̃ debilitat̃ stomacus ⁊ agitatũ cõmouet̃ ad os stomaci. Et istud est. dixit Aui. de illis q̃ attrahunt accidẽtia mala de sincopi ⁊ pulsu cordis p cõpassionẽ cordis ad os stomaci ⁊ debilitate appetitus ex q̃bus flegmatica reddit̃ timorosa: q: ista sunt accñtia virtutis dissolutiua ⁊ debilitatiua. Et dixit Auer. 7° colliꝫ. flegmatice piculosiores sũt colericis pp̄ter grossitudinẽ flegmatis ⁊ corruptionẽ causatã ab illo. Dixit Gal. 1° de differẽtijs febriuꝫ: flegmatice febres oĩno colericis sunt ↄ̃rie in supradictis ↄditionib⁹: etenim in flegmaticiorib⁹ cõplõnib⁹. sup. ⁊ etatib⁹ pueris ⁊ senibus ⁊ habitudinib⁹ pinguibus ⁊ horarũ in hyeme ⁊ ↄstitutionũ in humoribus ⁊ fridiorib⁹ ⁊ fridis ⁊ humidis regionibus: ⁊ vita pigra sil: ⁊ cũ plenitudine: ⁊ maxie cũ post cibũ in balneis balneant̃: ⁊ multo magis cuꝫ ipsa cibaria flãticiora existũt. ¶ Dixit Auic. flãtica est res ma

Signa fe. fleuc.

Flãtica et ethica [illegible]

gis siās ethice:⁊ h̄ est in hēe calorē obtusum lentū remissi
gradus:sic ꝙ in primo occursu non imprimit nec cōtristat
tangentē:nec ēt dolore sensibili affligit patientē:ita vt suā
caliditatē ⁊ febrē nō pcipiat patiēs:sicut nec ethicā patiens
ipsam:hoc tñ signū nō verificat̄ de oi flātica cōtinua:sꝫ de
ea solū q̄ latica siue latēs appellat̄:que ēt ethice silat̄ in as
siduitate caloris.verūtñ distinguit̄ p pulsuꝫ.nā dixit Aui.
In flātica est lenitas pulsus.In ethica vō est pulsus dur⁹:
quāuis in flātica.dixit ipse.fiat pulsus durus qñq꜄ pp cās
exiccātes a febre q̄ hñt exiccare venā pulsus:⁊ maxime in
latica i qua corpus cito extenuat̄:qđ ppꝛie ꝯtingit pp ap
petit⁹ debilitatē:vñ patiēs pauꝫ de nutrimēto sumit:maxie
qñ multū flātis a capite descēdit ad pectus:qđ ꝯstās super
mediastino pāniculo seu diafragmate corrūpit̄:cui⁹ corru
ptiōis nocu^m cordi cōicat̄:vñ accidit exiccatio i hūido ei⁹
substātifico siās exiccationi ethice q̄ exiccatio cōicat̄ tādē
arterijs:vñ fit pulsus duricies:sicut ēt in ethica aliq̄ repit̄
Signa fe. melice. pulsus mollis:vt qñ pcederet a sanie in pectore ꝯtēta:cu
ius hūiditas cōicat̄ arterijs.❡ Febris vero melice.A.po
suit signa:pmū est q̄rtana p oi febre melica nō est acuta.s.
in calore vel nō est acuta.i.nō est breuis motus pp frigus
mãe:pp qđ ēt est lōga ⁊ adiuuat ad lōgitudinē ei⁹ grossi
cies huoris:⁊ in h̄ cōprehēdit̄.❡ Scđꝫ signū.s.ꝙ q̄rtana
est lōga.❡ Tertiū signū est.ꝙ in q̄rtana accñtia sūt remis
sa:nō.n.accēdit̄ in mã ei⁹ caliditas intēsa acuta pp sui puri
ciē ⁊ terrestreitatē:⁊ h̄ hꝫ ditatē respectu colice maxie. Et
ppea dixit Aui.ꝙ nō est in ea timor pp lōgitudinē ēt qetis
eius. Et dixit Gal.vbi.s̄.sicut flātice febres flāticos sequū
tur humores ita ⁊ q̄rtane melicos. Et eueniūt corpib⁹ nā
meliciorib⁹ ⁊ autūno ⁊ ꝯstōnib⁹ ⁊ regiōib⁹ fridis ⁊ siccis.
❡ Dixit Ras.16° ꝯtiñ. Febres q̄ accidūt in corpe raro erūt
cū vomitu frequēti ⁊ abūdāti sudore ⁊ ꝯfluxu vētris:sꝫ in
corpe dēso febris erit aliqñ vehemēs ⁊ aliqñ leuis:⁊ qñq꜄
erit cū singultu ⁊ siccitate corpis ⁊ ariditate grossa ligue:
⁊ oia accñtia sunt mō vehementia mō leuia.❡ Et scias ꝙ
nō semp signa posita de febrib⁹ taꝫ in gñali q̄ꝫ in pticulari
oia ad cognitionē ipsi⁹ febris reqrunt̄:sꝫ sufficit ꝙ ex eis
pricipaliora vel plura inueniant̄:⁊ maxie q̄ sunt sumpta a
re pter nãm:q̄uis oia sint apta euenire ex nã ipsi⁹ febris:
aliqñ tñ aliq̄ ex eis nō eueniūt:ppea q̄ in ipsa febre euenire
pñt:sicut.v̄.g.in febre sicca sitis exiccatio lingue ⁊ silia ex
nã ipsius febris euenire debent tñ aliqñ nō eueniunt vt in
his in qbus flegma aquosuꝫ ad os reumatizat:sicut dixit
Ipoc.in affo.qbus tñ febribus pleruq꜄ tusses sicce:⁊ mo
dice puocate in febribus vrentibus nō valde sitiētes fiūt.
❡ Dixit Alexād.si infirmus colore irceo.i.fuligineo fuerit
⁊ insomnietatē patiat̄:⁊ circa vtilitatē dom⁹ sollicitudinē
gerat:⁊ etate plenus fuerit:q: in iuuētute:scias qñ colera
suā generat febrē.Si vero albedo ⁊ palledo in colore fit:⁊
nã sit piger aut in ope fixus:scias anfimerinas esse ex fleg
mate generatas. Si aūt plūbo similē habeat colorē scias
quartanam esse febrem de humore melancolico.

❡ De signis febrium ꝯtinuaꝝ cōpositaꝝ. Cap.xx.

Primuꝫ signum. Dixit Gal.1° de diffe.feb.si nochaꝝ.i.cōti
nuaꝝ febriū:ppriū est nō horrere su
mēdo horrorē p oi forti tipo.Vñ Alex.dix̄.
Cōtinue febres nec horrore nec tremore mo
uent̄. Et Alm̄.dixit.neq꜄ cū tremore icipiūt.
Dixit Aui.febri ꝯtinue nō associat̄ de dispōnib⁹ eradica
tionis.i.de dispōnib⁹ q̄ eueniūt in febrib⁹ q̄ eradicant̄ ⁊
interpolāt:⁊ maxie de antecessiōe rigoris.❡ Gal.tñ p^a ad
Qđo i fe-brib⁹ ꝯti-nuis pos-sit euenire horror si-ue horri-pilō glau.innuit in eis euenire posse horrorē. Dixit.n.febris qñ
cū puo icipit horrore:tūc magis aliis signis opꝫ mēte attē
dere tāq̄ꝫ nō solū anfimerina ⁊ tertiana:sꝫ ēt emitritea vel
alia ꝯtinua eē potente:pp q̄ scire debes ꝙ febris ꝯtinua p
se horrere nō pōt:q: nō pticipat cām horroris q̄ est motus
mãe male repēte sua mēbra sensibilia:q̄re nō infert. Dixit
Alexā.sensibilibus locis extrinsecus ⁊ acredine humorū
mordicationē.sup.vel aliā malā sensationē:sicut in tipicis
febrib⁹ euenire solet:p accñs tñ pōt rigor euenire i ꝯtinua
febre:⁊ h̄ aut eo ꝙ ei supuenit a^liqđ accñs subito terrores
nãe inducēs:pp qđ accidit ꝙ nãlis calor reducit̄ ad iterio
ra:vñ exteriora eo depauperata rigēt. Aut q: nã nouā pu
gnā ꝯ morbū vel ei⁹ mãm ichoat vel morb⁹ ꝯ nãm.pp qđ
nalis calor interi⁹ retrahit̄ ⁊ retract⁹ vnit̄ ⁊ vnit⁹ fortifi
cat̄:⁊ fortificat⁹ mãm expellit sup mēbra sensibilia cretice
vel nō cretice. Dixit.n. Ipo.i affo.a causone hitori si q̄tidie
rigores fiūt q̄tidie febres soluunt̄:aut q: in dcā pugna nã
nocumētū mãe pcipiēs irritata aliquā eius ptē sup mēbra
sensibilia expellit:aut q: i patiēte febrē ꝯtinuā aliqs repit̄
humor ex̄ vasa posit⁹ circa sensibilia mēbra qet⁹:q postea
ex pugna ipsa vel alia q̄cūq꜄ de cā mouet̄ sup ipsa sensibi
lia mēbra ⁊ horrorē cāt. Et isto mō 1° pnosticoꝝ 4° ꝯ1° di
xit Gal.in pn° febriū acutaꝝ ꝯtingit aliqñ friditas extre
mitatū:aut q: ⁊ si hūor nō expellat̄ sup sensibilia mēbra:
expellunt̄ tñ acuti mordicatiui vapores q horrorē causāt:
aut q: reuocat̄ calor nãlis ad intra pp malas ⁊ venenosas
ppꝛietates febris ⁊ sue putredis:⁊ pp motū mãe ei⁹ malū
⁊ ipetuosuꝫ:vñ ifridant̄ exteriora:aut q: añ acceptionē fe
bris ꝯtinue supueniat rigor q postea febre supueniēte nō
sedat̄:sꝫ pseqt̄:aut q: v̄tus retētiua mēbroꝝ itm̄ debilitat̄
⁊ relaxat̄ ꝙ mãm i vasis ꝯtinere non pōt:vñ sinthomatice
mã illa sup sensibilia mēbra mouet̄ ⁊ horrorē cāt. Dixit.n.
Ipo.in affo. A causone hito si rigor iciderit ⁊c̄. Aut q: fe
bris ꝯtinua cōposita sit cū aliq̄ interpolata rōne cui⁹ accit
horror i^s casu:ut cōposita cū apate aliq̄:sicut dix̄ Aui.ꝙ in
apate renū febris ei⁹ est cū frigore extremitatū ⁊ fit illius
horripilō cōmiscēs iflāmationē.❡ Dix̄ Ga.p^a ad glau. In
pn° oiuꝫ ꝯtinuaꝝ nō erit rigor:⁊ si in pn° ꝯtinuaꝝ erit in
fridatio extremitatū aut horripilō h̄ erit ex apate magno i
vētre:aut q: cōposita erit cū aliq̄ interpolata:dicūt ḡ ꝙ in
prin° ꝯtinuaꝝ nō cōpositaꝝ nō accidit horror:⁊ tñ in pces
su augmēto ⁊ statu euenire pōt. Et cā qdē q̄re in cōtinuis
in pn° nō accidit horror:⁊ i augmēto ⁊ statu qñq꜄ accidit
est:q: in ꝯtinuis in nãe vincētis morbū ⁊ expellētis mãm
eius ad itus venas ad ex̄ venas mã facit rigorē mota sup
sensibilia mēbra. Sꝫ in pn°.q: nã nō est vincēs nec potēs
expellē mãm cū nō sit potēs expellē nec expellē nisi digestā
⁊ in pn° nō sit digesta iō in pn° nō fit rigor. In augmento
āt ⁊ statu:⁊ maxie in fine augmēti:⁊ pcipue i statu fieri pt
rigor mã hñte digōnē quā expellē pt nã.s.mēbra sēsibilia.
❡ Scđm signū.dixit Alm̄.in pulsu ꝯtinuaꝝ est diuersitas ⁊ Secūdum signum. De pulsu
est male ordinat⁹:⁊ mali pōderis.s.respectu pulsus inter
polataꝝ. Dixit Aui. In ꝯtinua diuersitas pulsus q̄ est fm
febrē est apparēs valde q̄ aūt sit ista diuersitas pulsus est:
vt pꝫ ex supradictis ꝙ sistoles est maior diastole ⁊ pulsus
qñq꜄ tēdit ad magnitudinē ⁊ fortitudinē:⁊ qñq꜄ ad puita
teꝫ ⁊ debilitatē. Et notāter dixit Aui.diuersitas fm febrē
vt excludat diuersitatē pulsus q̄ fit in pncipijs iterpolataꝝ
pp submersionē caloris sub mã:⁊ ēt vt excludat ineq̄litatē
pulsus:q̄ aliqñ ꝯtingit in febrib⁹ pp cās pmitiuas vel alia
accñtia ineq̄litatē illā faciētia in pulsu.q̄si dixerit Aui.cuꝫ
videris diuersitatē in febribus in pulsu magnā ⁊ nō fuerit
illa diuersitas pp accñtia neq꜄ pp cās pmitiuas neq꜄ in pn
cipijs poꝛismoꝝ:sꝫ solū pp febrē tūc iudica febrē illā eē cō
tinuā.nã q̄uis in iterpolata sit diuersitas in pulsu:non tñ
est magna nec multū apparēs respectu ei⁹ q̄ erit in ꝯtinua:
hñ tñ posset in iterpolata pp accñtia vel cās pmitiuas eue
nire i pulsu diuersitas magna:imo ⁊ maior q̄ꝫ q̄ accit in ꝯti
nua pp febrē tñ. Et cā maioritatꝫ diuersitatꝫ in pulsu in ꝯti
nuis re^u iterpolataꝝ est:q: i ꝯtinuis cor ⁊ arterie magis le
dunt̄. Et sbdit Aui.ꝙ i plimo febriū ꝯtinuaꝝ pulsus nō hꝫ
ordinē neq꜄ pōd⁹.i.ñ pportionat̄ dñio febris:q̄si voluerit
ꝙ in ꝯtinuis pulsus magis distat a pulsu suimet tpe sanita

tis q̃z in iterpolatã:vel nõ hз põdus.i.nõ seruat ꝓportionẽ
musicã siue arismetricã:q̃ ɔsideratꝰ i põdere pulsus:et qbꝰ
ɔcludẽs.dixit. A.ꝙ in ɔtinuis fit pulsus ineqlis iordinatꝰ ꝛ
mali põderis nõ ꝓportionatꝰ ad pulsuз sanitatis eiꝰ in q est.
℄ Tertiũ signũ.dixit Al. febres ɔtinue in spacio.24.ho/
Tertium signum. raꝝ nõ recedũt. Et Aui.dixit.ɔtinuat febris:ꝛ nõ eradicatꝰ
post.24.horas:qꝛ cũ i.24.horis ois paroxismꝰ febris iterpo
late sit finitꝰ significat ꝙ nõ ẽ q̃tidiana nec tertiana nec q̃rta/
na.s.iterpolata:ꝛ sic ꝙ sit ɔtinua. Et silr significat ꝙ nõ ẽ effiᵃ
q̃ in die nãli finitꝰ. Istõ tñ signũ:ꝛ si verificetꝰ i plibꝰ horaꝝ:
nõ ẽ tñ certũ sp:ꝛ qꝛ aliq̃ iterpolate vt aliq̃ tertiana nota:vt
Quartum signum. suo cap̃ patebit durat vltra.24.horas:ꝛ silr aliq̃ effimera.
℄ Quartũ signũ.dixit Aui.nõ associatꝰ febri ɔtinue de si/
gnificatiõibꝰ eradicatiõis alijs.s.a p̃dcis.s.alijs ab horroꝛ
ꝛ silibꝰ. Et h̃ qꝛ nõ finitꝰ cũ sudore vomitu vl' secessu vl' alia
euõne manifesta sic.s.ꝙ d̃inat i isebricitatione vsq̃ i finẽ.
Quintum signum. ℄ Quintũ signũ est.dixit Aui.assiduitas.s.caloris ꝛ ipsiꝰ ca
loris diuersitas apõ augmẽtũ:q̃si voluerit ꝙ calor eiꝰ assi/
due eq̃lis pseueret:sз nõ sp:qꝛ nõ apõ augmẽtũ.nã in aug/
mẽto diuersificatꝰ ꝛ augetꝰ q̃nq̃ ꝛ minuitꝰ q̃nq̃ diuersitate
vehemẽti:vel de signis eiꝰ ẽ assiduitas ꝛ vehemẽtia diuer/
sitatis i dispõnibꝰ eiꝰ.s.pulsus:vt h̃ cõpleat qđ.s̃.dixerat d̃
pulsu vel i dispõnibꝰ eiꝰ.s.febris q̃ dispõnes sũt dispõ calo
ris eiꝰ ꝛ accñtiũ.nã i calore ꝛ accñtibꝰ augetꝰ dispõ q̃nq̃ ꝛ
minuitꝰ q̃nq̃. Et ista diuersitas caloris febris manifestatꝰ
magis in ɔtinuis ꝓportionalibꝰ. ℄ Dixit Gili.in ɔtinuis
Signa distinguẽtia ɔtinuã ab iterpolata febribꝰ semp vrina nigra vel viridis vel liuida distincte vel
cũ appõne manꝰ appet. Accidũt aũt hi colores in ɔtinuis
febribꝰ:qm̃ i eis calor fortior ꝛ magis ɔsumptiuꝰ est:ꝛ p
opposita signa p̃dictis cognoscitꝰ ꝙ febris sit interpolata.
℄ Dixit Aui:putrida siue iterpolata est icipiẽs cũ rigore
aut horipilõne:ꝛ dimittit hз plm̃ cũ sudore ꝛ hũorositate.
℄ Dixit Gal.2ᵒ de crisi.iter iterpolatã ꝛ ɔtinuã cũ ꝓpor/
tionalẽ nõ ẽ drĩa:nisi qꝛ chimꝰ in illis.s.in iterpolatis est
sparsus i corpe toto:ꝛ i his.s.ɔtinuis ẽ stãs fixꝰ i vacuita
te venaꝝ. Et oẽs res i eis.s.ɔtinuis ꝛ iterpolatis ꝓportio/
natis iueniuntꝰ eq̃les:nisi qꝛ i illis iterpolatis ẽ rigor:ꝛ i alijs
ɔtinuis nõ ẽ rigor. Et cũ illis fit sudor ꝛ vomitꝰ i p̃ncipijs
absq̃ crisi:ꝛ cũ illis nõ ẽ vomitꝰ neq̃ sudor.sup.neq̃ aliq̃
manifesta euõ.sup.ꝛ oia alia signa supiꝰ posita repiuntꝰ in
interpolata. ℄ Et febres qdẽ ɔtinue ꝓportionales dñt a
Signa distinguẽtia febres cõtinuas inter se. ɔclusis ꝛ nõ ꝓportionalibꝰ p ea q̃.s̃.satis i ipsaꝝ notificã
tibꝰ patuerũt. ℄ Que aũt ex eis ẽ ꝓportionalis cog̃scitꝰ:qꝛ
est cũ tepore.nã ꝛ lз nõ q̃escat in isebricitatione siue in iter
polatã:tñ finita ipsiꝰ exrescẽtia tepescit:ꝛ nõ i ꝓportiona
libꝰ nõ fit decl̃o q̃ sentiatꝰ diorũ moratꝰ s̃m vnã dispõnẽ sp
a p̃nᵒ vsq̃ ad finẽ. ℄ Dixit Aui.paroxismi.i.exrescẽtie febris
insepabilis minuuntꝰ:sз nõ eradicantꝰ p sudorẽ:qꝛ i sudore
seq̃ẽte exrescẽtias euãtꝰ ps mãe facientis febrẽ:sз nõ tota.
Et paroxismi febris sepabilis resoluuntꝰ ꝛ eradicantꝰ cõplete
ꝛ s̃m plm̃ p sudorẽ. Et dixit s̃m plm̃ ꝓp ptes aliq̃s q̃ isensi
bilr resoluuntꝰ:fit aũt cõpleta resolõ mãe paroxismoꝝ iterpo
late.nã calitas resoluit hũiditatẽ facilr cũ nõ sit obsessa in
venis:sз ext̃ venas posita. Et resoluuntꝰ paroxismi iterpola/
taꝝ aut p resolõnẽ mãe ꝛ ɔuersionẽ eiᵒ in cinerẽ aut p euo
nẽ manifestã aut vtroq̃ mõ silꝰ. ℄ Et febris qdẽ ɔtinua si
fuerit cũ supfluitate caloris ꝛ acuitate accñtiũ:tũc ipsa est
de gñe febris adurẽtis g̃nate ex colã:q̃ est iflãmatiua adu
rẽs acuta valde. Si v̂o fuerit cũ supfluitate caloris nõ acu
ti:sз vaporosi tũc ipsa est ɔclusa v̂a. Et si fuerit sine supflui
tate caloris vaporosi erit ɔclusa nõ vere nec ꝓprie. ℄ Et
Signa febris liq̃factiue. signa febris liq̃factiue sunt. Dixit Ras.16ᵒ ɔtin̄. Patiẽtes
quotiẽs tãguntꝰ emittũt fauillas cõbustiuas ad manꝰ tã/
gẽtis.cito corpꝰ ɔsumũt:ꝛ ad dispõnẽ tornatilẽ deducũt ꝛ
Signa distinguẽtia acutas a cronicis. in vrinis ꝛ egẽnibꝰ ipsoꝝ plm̃ supnatat pinguedo:sũt.n.
vnctuose manifeste. ℄ Et signa distinguẽtia febres acutas
a cronicis sunt:dixit Ga.2ᵒ de creticis.paroxismi siue exre

scentie plurimũ per 3ᵐ eueniunt. In ꝓlixis tñ vtplurimũ
eueniũt oi die:ꝛ nõ est facile inuenire cãm:ꝛ calor quidem
acutaꝝ est pungitiuus ꝛ mordax:plus tñ ꝛ minus s̃m ma
iorẽ eius acuitatẽ ꝛ minorẽ. Et calor ɔsilr leuis nõ pungi/
tiuus plus ꝛ minus est febriũ cronicaꝝ. ℄ Et Gal.qdem
voluit ꝙ p̃dicte febres interpolate possint cognosci a pri/
mo die quedã in p̃nᵒ paroxismi alie in augmẽto alie in statu
ꝛ alie in declinatiõe paroxismi:si medicus bñ ɔsiderauerit:ꝛ
exercitatus fuerit in illis:sз si nõ fuerit exercitatꝰ in h̃ stu/
dio cũ sollicitudine nõ cognoscet febrẽ q̃n incipit.s.a p̃mo
die:ꝛ cũ sit parua:sicut nõ cognoscitꝰ arbor aut herba cũ na/
scitꝰ nisi ab illo q studuit cognoscere eas:ꝛ tñ posse est co/
gnoscere egritudinẽ prima die.nos.n.dixit ipse:cognosci/
mus periodũ tertiane ꝛ q̃rtane ꝛ quotidiane nõ expectan
tes ipsaꝝ circuitũ. Et dixit.nõ opꝫ circuitus periodorũ ꝛ
anologias paroxismoꝝ scrutari solũ:sз multo magis ipsam
spẽm febris ꝛ ex hoc cognoscere eã queadmodũ hoiẽз per
propriã formã. ℄ Dixit Ras.16ᵒ ɔti.vt a p̃mo die siue a p̃
periodo vel paroxismo cognoscas febrẽ inspice an hẽat cãm
primitiuã an nõ:ꝛ an eiꝰ regimẽ ꝛ dispõ corpis in p̃terito
faciãt ad putrefactionẽ an nõ:aut ad replõnẽ:ꝛ q̃n icipit
cuз rigore ꝛ q̃lis fuerit spẽs rigoris ꝛ calitatis eius ꝛ q̃lis
est finis eius:an fuerit cũ sudore:an cuз alio ꝛ q̃lis fuerit
ɔplõ ipsiꝰ corpis:ꝛ ꝙ magis accidit i ipso tp̃e de febribꝰ.
℄ Uerbi grã. ponamus ꝙ febris incipiat a cãꝰ primitiua
carẽs rigore ꝛ calitas eiꝰ sit vaporosa:ꝛ pulsus eiꝰ nõ mu/ Signa effimere.
tatus iminẽs magnifice ꝛ digõ in vrina est manifesta ꝛ re
gimẽ fuit cũ cautela ꝛ ꝓpea finẽ secuta est cũ sudore vl' va
pore egrediẽte de toto corpe ꝛ eger post eũ secutꝰ ẽ alleuia
tionẽ:ita ꝙ q̃si eã nõ sẽtiat notũ erit ꝙ illa febris erit effiᵃ.
℄ Et ẽt ponamus.ꝙ febris incepit absq̃ rigore ꝛ regimẽ Signa sinoce.
erit faciẽs ad replõnẽ ꝛ replõnis signa erunt manifesta ꝛ
pulsus erit fortis magnus latus ꝛ vrina russa ꝛ circulus
russus eminẽs inflatꝰ ꝛ regimẽ lз fuerit faciens ad replõ/
nẽ:nõ tñ ad acuitatẽ sanguinis:ꝛ cũ ea erit asma ꝛ iflãma
tio ꝛ nõ manifestabuntꝰ in venis signa putrefactiõis ꝛ ca
liditas erit cũ abũdantia:sз vaporosa ꝛ restrictio pulsus
eiꝰ erit velox:notũ erit ꝙ est sinoca ex calefactiõe sanguis.
℄ Et ponamus ꝙ oia hec accidãt ꝛ signa erũt manifesta
putrefactiõis ꝛ restrictio pulsus erit ad iterꝰ magis ꝛ vri
na augmẽtatiõis acuitatis ꝛ minoris digõnis ꝛ spẽs ca/
liditatis i q̃litate erit vehemẽs magis:ꝛ silr sitis ꝛ calitas
in toto corpe eq̃lis silis:ꝛ nõ sicut in pᵃ.s.p̃terita febre:in
qua erat inflãmatio ꝛ calitas i corde ꝛ pectore abũdãtio/
res ꝛ regimẽ fecerit ad putrefactionẽ et durauerit absq̃
diminutiõe nõ ꝙ diminuatꝰ ad modũ interpolate:dico ꝙ
hec febris est sinoca putrida. ℄ Et ponamꝰ ꝙ febris ince Signa tertiane.
perit absq̃ cã p̃mitiua.tñ cũ horrore ꝛ morsu illato in cor
pore ad modũ pũcture acꝰ in p̃nᵒ:ꝛ in ipso tp̃e pulsus fue
rit occultior ꝛ anhelitꝰ restrictiõis ꝛ puitatis vltra solitũ:
deinde icipit calitas ꝛ nõ erit spatiũ longũ dũ dñabitꝰ toti
corpi pfecte cũ inflãmatiõe ꝛ siti ꝛ vomitu colico:ꝛ calitas
erit sicca fumosa ꝛ regimẽ ipsiꝰ faciẽs ad colerã rubeã de/
inde declinabit ꝛ terminabitꝰ post ad vomitũ:deinde acci
det post euз alleuiatio in capite ꝛ vrina erit tenuis ex his
appropinquatꝰ rõni ꝙ febris ista est tertiana:ꝛ maxime si
terminantꝰ ꝛ mũdificantꝰ vene de febre post.12.horas vel
ante. Et ponamꝰ.ꝙ hec accidẽtia appareãt oia:ꝛ cũ ea nõ
erit vrina rubea grossa nec pulsus.ampliꝰ dico.ꝙ appro/
pinquat rõni:ꝙ hec febris erit tertiana.s.nota. ℄ Et po/
namꝰ ꝙ febris icipit.s.cũ frigore debili ꝛ est pura nõ mor Signa flegmatice.
dẽs calitas eiꝰ:ꝛ postea cũ spacio lõgo difficilis erit eiꝰ ex
pãsio:ꝛ q̃n expãditꝰ nõ erit abũdãtis iflãmatiõis:ꝛ nõ ap/
parebit sitis itẽsior:sз puitas ꝛ tarditas i pulsu ꝛ diuitas
maior q̃з i tertiana ꝛ regimẽ eṗrio illiꝰ ꝛ tp̃s ꝛ ɔsuetudo
faciũt ad febres flegmaticas:ꝛ erit silr absq̃ cã p̃mitiua. h̃
appropinquat rõni ꝙ sit febris quotidiana ꝛ paroxismꝰ.

ci⁹ erit plixus ⁊ vrina alba nec remanebit sudor apud se/paratione ipsius ⁊ erit aliqd residuū. Et ponam⁹ ꝙ hec accñia inueniant̃ absqꝫ friditate ⁊ sepatione: dicim⁹ ꝙ hec erit qtidiana ɔtinua ⁊ ꝓprie si aggrauat̃ in tpe porismi.

Signa melancolice.

¶ Et ponamus ꝙ febris incepit post feb: é erroneā: aut post magnitudinē splenis: aut post aliquē morbū melicū ⁊ rigor erit quasi ɔtūdens ex ꝓfundatione eius in corpe ⁊ difficulter calefit ⁊ secuta calefactiōe vehemētior fit calefactio in qtitate ⁊ qualitate vrina carebit digestione: ⁊ pulsus erit qsi ligatus interius trahēs valde cū puitate ⁊ tarditate ⁊ spēs caliditatis erit arida ⁊ sicca. dicimus ꝙ hec febris est quartana: ⁊ ꝓprie si ɔsuetudo hec sequit̃: ⁊ si hec accñtia fuerit absqꝫ rigore ⁊ vrina declinat ad nigredinē dicimus ꝙ hec febris est quartana ɔtinua. ¶ Satagēdū itaqꝫ est in discretiōe febriū abinuicē nō solū cōia signa: sꝫ propria vnicuiqꝫ earū būi scire: vt sic facile ꝑ insepabilia ⁊ propria ⁊ familiaria signa vna febris ab alia distinguat̃. ¶ Clauis aūt cognitionis eaꝝ ⁊ melior viarū pueniendi ad earū cognitionē hꝫ certitudinē est cognoscē vnāquāqꝫ eaꝝ ⁊ pmo singularē q̄ cōpositā: ⁊ pmo purā q̄ cōmixtā. Cū.n. fuerit febris singularis pura: necesse est vt manifestent̃ i ea signa signātia ɔbimū q̄ntitatē eā. Et ē ēt vt cognoscas pri⁹ singlārē purā iterpolatā: qꝛ si cognosces iterpolatā cognosces certe ɔtinuā ꝓportionalē sibi. nā relatiue sunt adinuicē. Esse itaqꝫ febris singlāris nō ignorat̃ a p⁰ die q̄ euenit ab illo q signa cuiusqꝫ eaꝝ certe cognoscit: qꝛ vnicuiqꝫ eaꝝ sunt signa ꝓpria sibi: ⁊ nō alij. Spēs ēt febriūꝫ nō simulant̃ neqꝫ in initio suoꝝ paroxismoꝝ neqꝫ in augmēto neqꝫ in statu neqꝫ in declaratione neqꝫ in quātitate caliditatis neqꝫ in motu venaꝝ neqꝫ in accidētibus q̄ comitant̃ eas neqꝫ in eis q̄ coexistūt: sꝫ neqꝫ in euōnibus que fiūt in paroxismis sudorib⁹ vomitib⁹ egōnib⁹ vrinis ⁊ fluxibus sanguinis. Cū ergo febris tertiana quotidiana q̄rtana inuenit̃ singularis stans ꝑ se vsqꝫ ad declinationē: non est tibi difficile vt distinguas inter eas cognoscendo quālibet eaꝝ ex ipsamet ⁊ nō ex rebus trñ: que ei extrinsecus accidūt. Si ergo tuū pn̄m cognoscēdi egritudinē: et rebus q̄ sunt illius egritudinis pp ie: qm̄ vnicuiqꝫ egritudini in initio isunt signa sibi ꝓpria ⁊ nō alij egritudini. Deinde ɔsidera postea in eo qd accidit ipsi plin⁹: ⁊ nō opꝫ periodos ⁊ analogias porismoꝝ scrutari solū: sed multo magis ipsaꝝ spēm febris. Et ex spē cognosces eas queād modū hoīes cognoscunt̃ ex ꝓpria forma. Genus vero febriū nō ex interpolatione sua sciri dꝫ: sꝫ ex accñtib⁹ ipsaꝝ comitātibus que sunt ei ꝓpria ꝑcipue cū accidentiū testimoniū ad iterpositionē fuerit diuersuꝫ. Vñ si febris vno die accidit: ⁊ alio nō: accñtia trñ tertiane nō sunt fortia nec pura: sꝫ cōmixta: tūc aut nō est tertiana aut nō est tertiana pura. Et si febris hꝫ porismū oi die non extimet ꝙ sit quotidiana. nā ⁊ due tertiane faciūt porismū oi die: sꝫ ɔsidera accñtia que hꝫ an sint accñtia tertiane: ⁊ tūc scies ꝙ sunt due tertiane. an sint accñtia quotidiane: ⁊ tūc iudica ꝙ sit quotidiana. dixit Rasis 16⁰ cōtiñ. Si febris accidit post dolorē stōi in maiori pte erit quotidiana: ⁊ si post dolorē splenis erit q̄rtana: ⁊ si post dolorē epatis tertiana.

¶ De tipo in generali. Cap. xxj.

Dixit Gal. in lib. de tipo. tipus est ordo intensionū ⁊ remissionū ⁊ periodus est tpe intensionis ⁊ remissionis in egritudine tiens: ⁊ dixit. pauce passionū nō tipantur vt atrofia. ⁊ incibatio palisis ⁊ egritudines eis proportionales: plures vero passionū tipant̃: sed rarius quedā: ɔoium vō maxime febres tipant̃: sꝫ absqꝫ ɔtinuis ⁊ inordinatis. ¶ Et dixit: tipoꝝ alij sunt pmi: alij scdi: alij stantes: alij moti: alij simplices: alij cōpositi. Et primi sunt qui paruā hñt inuasionē ⁊ longā remissionē: vt tertiani ⁊ quartani: ⁊ scdi sunt q lōgā hñt iuasionē: paruā vō remissionē: sicut q̄tidiani ⁊ ꝓlongati tertiani. Stantes vō tibi sunt q eūdē semꝑ in eisdē horis inuadūt. Et moti sunt quicūqꝫ alijs horis iuadūt ⁊ remittunt̃: quoꝝ q pueniūt ⁊ ꝑtrahūt anticipatiui dicunt̃: q vō tardāt suppositiui. Simplices vero dicunt̃ q vnā inuasionē faciūt: cōpositi vō ex plibus remissionib⁹ ⁊ iuasionib⁹ ɔstitūt.

Tipus qd sit ⁊ vñ di.

Multe sūt spēs tipoꝝ.

¶ Tipus apud grecos dī figura vel forma vel imago siue exēplū alicuius rei. est eni velut imago future febris ⁊ est dictus a qdā herba frigida tipo grece dicta q̄ in aqs nascit̃ ⁊ in aqs inflat̃. Est eni tipus dispō eueniēs in corpe in qua fm plin sentit̃ frigus a patiēte ipsaꝫ vel saltē a tāgēte ipm. Et dñt qdaꝫ tipus est accñs pcedēs febrē: vt indiciū ei p qd cognoscit̃ spēs febris: ⁊ qd futurū sit in febre. nā p tipū pōt cognosci spēs febris vt appebit. ¶ Dixit Galī. Tipus accipit̃ duplr. Aliqñ gñalr ⁊ largissime. s. put ɔtinēs oēs tipos fm ꝙ accidut in latitudine sanitatis siue egritudinis cuiuscūqꝫ siue sit apā siue febris siue ex debilitate vtutis vel caloris nālis paucitate vt in senib⁹. Et fit gñalr ex destitutiōe caloris nālis in sensibilib⁹ mēbris. Et qñqꝫ accipit̃ spālr ⁊ stricte put est accñs ɔcomitās febres. Iocꝫ tipus aliqñ accidit pter h ꝙ adsit febris vel subsequat̃: ⁊ aliqñ accidit cū febre sequēte vel pūte. Tipus ēt qñqꝫ pcedit febrē: ⁊ est illud qd est fm plm. Et aliqñ accidit in febre ita ꝙ febris pcedit tipū: ⁊ tipus supueīnit ei. Et pcedēs febrē dī tipus poccupās siue añs. Et febris sequēs ipm qñqꝫ ē cōtinua ⁊ est hoc raro. Aliqñ tñ in pn⁰ ɔtinuaꝝ aliquaꝝ añcedit aliqs tipus. Et aliqñ est iterpolata: ⁊ est illud qd est fm plm. Et q añcedit iterpolatā ꝓprijssime dī tipus: ⁊ inde febres interpolate merito tipice dicunt̃: qꝛ cuꝫ tipo intrāt.

Tipus duplex.

¶ Et cā hui⁹ tipi dixit Aui. est humor crudus ueniēs ad lacertos in pmis. sup. aut cā ei⁹ est humor calidus veniēs ad lacertos in pmis nocens eis sua mordicatione aut saltē vapor ab ipsis humorib⁹ eleuatus ifrigidās vel mordicās: deinde cū humor aut saltē vapor ei⁹ incipit putrefieri incipit calefieri calefactiōe pter nāꝫ.

Cā tipi.

¶ Et iste qdē tipus añs nō est de accñtib⁹ febris: qꝛ accñs febris sequitur ipsaꝫ: sicut vmbra corpus ⁊ nō pueniit ipsaꝫ. Sꝫ est accñs alteri⁹ morbi: vt solōnis ɔtinui in dictis mēbris sensibilibus vel alicui⁹ male q̄litatis discrasiātis ipsa mēbra: quoꝝ morboꝝ febris nō est cā: sꝫ cā eoꝝ est mā debēs facere febrē apud motū ei⁹ sup ipsa mēbra. Cū ergo aliq auctores noiant hūc tipū inter accñtia febris large ⁊ multū improprie locuti fuerūt: sic tñ fecerūt appropriātes eū febri tāq̄ pricipali morbo curatiōi eoꝝ sbō. Quidā tñ dñt ꝙ tipus añcedit febrē nō tpeis ꝓprietate māe febrē faciētis de sui nā mote ad febrē faciēdū ⁊ assimilāt tipū rumori inimici insultātis.

Tip⁹ nō ē accñs feb.

¶ Tip⁹ aūt eueniēs i febre ē duplex: vn⁹ dict⁹ subsequēs: q hꝫ plm fit i febrib⁹ ɔtinuis: ⁊ aliqñ lꝫ raro fit in iterpolaꝫ: ⁊ fit vtute forti expellēte māꝫ i ɔtinuis de venis ad ex̄ venas ⁊ in iterpolaꝫ de vno mēbro sensibili ad aliō mēbrū sensibile. Et dñt qdā qñqꝫ pcedit crisim: ⁊ est signū ei⁹: ⁊ est h vt plm. qñqꝫ fit in crisi qñqꝫ post crisim. Ali⁹ tip⁹ dī icidēs eueniēs in ɔtinuis febrib⁹ aliqñ vtute ente potēte expellere māꝫ de venis ad mēbra sensibilia: ⁊ signat mām malā stimulātē vtutē. Et aliqñ fit vtute dbili ⁊ calore nāli appropiquāte extinctiōi: ⁊ signat mortē. Et qñqꝫ fit pp aliqd accñs supueniēs pp qd ɔtigit calorē nālē reuocari ad itra. Tipū añtē tetigit Ipoc. 5. afo. i afo. Quibuscūqꝫ rigores i febrib⁹ fiūt q̄dic febres soluunt̃: ⁊ tipū sequētem tetigit ibidē in afo. A causone hito rigor supueniēs soluit egritudinē. Et rigorē incidentē ēt tetigit ibidē in afo. Si rigor acciderit febri nō deficiēti iā debili exñte corpe mortale.

Tipus in febre eueniens est duplex.

¶ Tipū quoqꝫ febrē añtē pcedūt due spēs due. s. pigritia: ⁊ fractio mēbroꝝ: q̄ cū eueniūt nūciāt ipꝫ. Et sūt iste dispōnes aliqñ mixte cū alicib⁹ vel oscitationib⁹ vel vtrisqꝫ ⁊ aliqñ absqꝫ eis.

Dispōnes tipū pcedentes.

¶ Est āt pigritia dispō i corpe cū qua pcipit patiēs grauitatē in mēbris suis: nō tñ multam

Pigritia quid sit.

mũltã.fit tñ pp eã piger ꝛ tardus ad motũ nec libẽter mo/
uet᷑:ſꝫ ocdiderat qeté. Et cã hui⁹ pigritie eſt mã q̃ expandi
tur paulatine ſup mẽbra:ita ꝙ per talé expãſioné ipa mã
Fractio quid ſit. nõ moue᷑ per ipſa mẽbra:ſꝫ manet: qete ſup ea. ℭ Fractio
vero eſt laſſitudo ſponte ꝓueniẽs corpori:totiꝰ in qua pa/
tiẽs iudicat mẽbra ſua fore cõfracta vel q̃ſi. Et eſt duplex:
vna remiſſa:ꝛ alia magis intẽſa. Et cã remiſſe eſt eadẽ mã
que eſt cã pigritie cũ amplius multiplicata fuerit ſup mẽ/
bra nõdũ tñ mota p ea. Et intẽſe fractionis cã eſt eadẽ mã
cũ iã moueri icipit:vñ Aui.ait.ꝙ ſi mã fuerit plus ex cuiꝰ
vaporibus cauſant᷑ alices cõtingit pp eã laſſitudo penalis
idest ſilis ei que fit a penis.ſ.vberibꝰ illatis cũ vgis. Acci/
dit ꝛ h̃ ſi fuerit quieta aut ꝓuenient alie ſpẽs laſſitudinis
ſcꝫ vlceroſa vel apoſtemoſa ſi fuerit mobiles.ſ.paruo ꝛ de
bili motu. Et huic laſſitudini intẽſe nõ aſſocia᷑ frigus nec
punctio apparẽs manifeſte:qdã tñ occulta punctio bene
aſſocia᷑ ei ita ꝙ patiẽs incipit remiſſe ſentire quãdã leuem
punctioné:ꝛ ſm aliquos ẽt quãdã leuẽ frigiditaté. Et de
hac ſpẽ laſſitudinis pp dictaꝫ occultã ꝛ remiſſaꝫ ſenſatio/
né pũctiõis ꝛ frigiditatis.dixit Aui.ꝙ fractio eſt q̃ſi ma/
neries horripilõnis. Eſt.n.ſic remiſſa occlta ꝛ obtuſe ſen/
ſata horripilo. ℭ Oſcitatio võ ẽ diſpõ in qua os inuolun/
Oſcitatio Alices. tarie vehemẽter aperi᷑. ℭ Et alices eſt diſpõ in qua totuꝫ
corpus ꝓtendi᷑ inuolũtarie:ſed maxie circa ſpũalia ꝛ bra
chia:vñ dr alaꝝ ꝓtẽſio. Et cã haꝝ diſpõnũ. dixit Auic.1°
ꝑ'.eſt mã pauca vaporoſa:cuiꝰ vapores ꝓueniẽtes ad mu/
ſculos ſpiritualiũ ꝛ mãdibulaꝝ excitant expulſiuã ipſorũ
muſculoꝝ ad expulſioné illaꝝ cũ illo motu. Et ꝺ his diſpõ
nibꝰ dixit G.ſpãdidatio eſt modicus v̄tutis motꝰ:ꝛ minor
eſt eo qdã motꝰ rigoris:ꝛ adhuc turbatio q̃ ãcedit febriũ
rigoré minor eſſe vĩꝫ q̃ inter ſpẽs motuũ minime cõputari
dꝫ:ſꝫ q̃ſi ſenſus dicẽda eſt:ſicut ſenſus vlceroſi laboris.
Tipi pro/ prie dicti tres ſunt ſpecies. ℭ Tipi quoqꝫ ꝓpe dicti tres ſũt ſpẽs.ſ.horripilo ſiue hor
ror ꝛ rigor ſiue tremor ꝛ frigiditas:ſiue circũ infrigidatio.
Quidã tñ tipi ꝓprie dicti quatuor faciũt ſpẽs:qꝛ tremoreꝫ
diuidunt a rigore:melius tñ dicẽdũ eſt.ꝙ tremor ſub rigo
re cõprehẽda᷑ ꝛ horripilatio qdẽ:ꝛ horror dicũtur ab hor
reo qđ idẽ eſt qđ frigere cũ erectione pilorũ totiꝰ corporis
ꝛ cutis.nã infrigidata cute accidit in ea q̃dã condenſatio a
q̃ ꝓuenit in ipa cute ꝛ carne qdã ꝯctio pp quã ꝯtractioné
accidit in cute diſpõ ſilis diſpõni q̃ accidit pullis q viui de
pillant᷑. In radice nãqꝫ pẽnaꝝ apparet cutis coꝝ eminẽtior
ꝛ ea q̃ eſt iuxta illã radicé apparet depreſſior. Similiter in
cute horripilata accidit ꝯctio cutis in loco piloꝝ ꝛ eminẽ
tia in loco coꝝ:vñ erigunt᷑ ꝛ apparẽt ex dicta eminentia ꝛ
erectiõe lõgiores facti licꝫ nõ ſint:q̃uis tñ erectio pilorũ
ꝓprie attribua᷑ horripilationi:ipſa tñ eſt accidẽs:eueniẽs
ẽt in rigore:ꝛ qdã dicũt etiã in frigore vt ſit accñs ꝯñs oẽꝫ
tipũ ꝓprie dictũ. ℭ Predicti tipi:q̃uis ꝑcedãt febré inter/
polatã:nõ tñ oẽm:q̃dã.n.ſine tipo inuadũt:ille.ſ.quaꝝ mã
eſt pauca ꝛ benigna nõ ledẽs mẽbra ſenſibilia ſup q̃ cadit
expãſione ſua:vt aliq̃ flegmatica de flegmate dulci: ac ille
etiã:quaꝝ mã eſt calia:ꝫ multũ groſſa q̃ ꝓpter ſui groſſi/
tié paulatine ꝛ tarde moue᷑ ſup mẽbra ſenſibilia pp cuius
paulatinũ motũ nõ ſenti᷑:ꝛ pp ſui caliditaté ſicut moue᷑ ita
calefit ꝛ nõ infrigidat mẽbra ipſa:vñ nõ pcipi᷑ motꝰ eius
Horripila tio qd ſit. nec tipus. ℭ Et ſcias ꝙ p̃dicti tipi ab auctoribꝰ q̃nqꝫ acci
piunt᷑ ꝓprie ꝛ diſtincte vnuſqſqꝫ in ſeipſo:ꝛ q̃nqꝫ accipiũ/
tur cõiter ꝛ ꝯfuſe vnũ ꝓ alio ponẽdo ꝛ abutẽdo coꝝ noi/
bus vt apparebit. ℭ Eſt aũt orripilo ꝓprie ꝛ diſtincte ab
alijs tipis ſupta.dixit. Gal.in lib.de rigore frigore ꝛc̃.mo/
tus inordinatꝰ ſupficiei corporis ꝛ ipſius irſutio. Si.n.cor
poris ſupficies moue᷑ motu inordinato ꝛ irſuerit in pnº
porisimi pter ꝙ totũ corpꝰ moueat᷑ ſil:tũc voca᷑ horripilo
ſiue horror. Et ſic ſit.dixit Ga.ꝙ horripilo eſt diſpõ accñs
ſoli cuti:vñ Aui.dixit.horripilo eſt diſpõ in qua iuenit di/
uerſitaté in frigore ꝛ punctione in cute ꝛ lacertis .i. pcipit
patiẽs ſil' frigus ꝛ pũctioné in cute ꝛ lacertis: q.ſ.ſũt pro
pinqui cuti:vñ a qbuſdã horripilo paſſio dicta eſt ſuperfi/
cialis:ꝛ nõ intellexerũt ꝙ p̃dicta ſenſatio ſit iuxta cuté:qꝛ
etiã in ꝓfundo in exitu mãe de venis ꝓfundis ad lacertos
ꝓfundos nõ fiat. Sed p̃dicta ſenſatio in ꝓfundo eſt debi/
lis ꝛ parue more.nã mã cauſãs horripilationé moue᷑ ve/
lociter ꝛ feſtine venit v̄ſus cuté ꝛ loca cuti ꝓpinq̃ ſaltẽ cũ
ſuis vaporibꝰ:ita vt pcipiat patiẽs frigus eiꝰ:ac ſi eẽt ſubi
to delatũ p mẽbra pp qđ dr ꝙ talis ſenſatio ſit in cute ꝛ lo
cis ꝓpinqs ei. ℭ Et horror qdẽ eſt idẽ ꝙ horripilatio ꝛ ſi
in aliquo differũt:differunt ſm magis ꝛ minus: ita vt ſit
horror diſpõ intẽſior horripilõne:ꝛ qdã dicũt ꝙ differũt **Horror qd ſit.**
etiã ſm locũ ita vt ſit horror diſpõ magis ꝓfunda ꝛ horri/
pilo magis ſupficialis. ℭ Rigor võ dixit G.vbi.ś.eſt frigi
ditas cauſans doloré cũ motu inuolũtario ꝛ ineq̃li ꝯcuſſio
ne totiꝰ corpis faciẽs ipm ꝯtremiſcere. Et 4° de accñti dix̃ **Rigor qd ſit.**
Rigor eſt cõpoſitꝰ eſt tremore ꝛ frigore:ꝛ tremor fortifica
tur occaſiõe mouẽtis:ꝛ frigus occaſione hũoris. Et Haly.
dixit.rigor eſt ex frigore ꝛ tremore cõpoſitus. Dixit Aui.
Rigor eſt vt nõ poſſit patiẽs ꝯtinere mẽbra ſua ex cõmo/
tiõe ꝛ tremore eueniẽte in eis in motibꝰ inuolũtarijs ꝛ ſub
dit.fortaſſe eſt frigus forte. Et frigus qdẽ poſitũ in diffõ/
ne rigoris nõ eſt rigor.nã frigꝰ eſt accñs ſenſitiue v̄tutis.
rigor võ eſt accñs v̄tutis nãlis expulſiue mouẽtis:eſt eniꝫ
rigor motꝰ ꝯcuſſiõis muſculoꝝ cũ mouent᷑ ad expellẽduꝫ
reꝫ ledẽté:q motꝰ nõ põt cõpeſci voluntate. Vñ dix̃ Aue.
3° colliꝫ.ꝙ rigor ꝛ tremor ſũt motꝰ v̄tutis expulſiue i mu/
ſculo pp expulſioné humoris ledentis caliditate ſua vel fri/
giditate ſua. Et ꝙ ita nobis cõprehendi᷑:qꝛ tales tremo/
res adueniũt corpori ꝓpter res extrinſecas:ſicut ſi ſubito
ſupra corpus ſparga᷑ aq̃ calidiſſima:qꝛ ex hoc accidit ri/
gor:ꝛ aliq̃n horripilo aut tremor:ꝛ h̃ etiã accidit pp aerẽ
frm ꝛ aquã frigidã. Sed iõ in diffõne rigoris poni᷑ frigꝰ:
qꝛ necẽo frigus ꝯcurrit ad eſſe rigoris tãq̃ id ſine quo eſſe
nõ põt:vt ꝓbauit Ga.loco vbi.ś.ꝓpea dixit Rabi in 7° ꝑti
cula. Res eſt euidẽs ꝛ manifeſta:ꝙ peſtis hec eſt frigus a
quacũqꝫ cã ſiat:ita ꝙ tremor.i.rigor eſt frigus ſubitũ gra
ue pp qđ corpus in diſpõne nãli poſitũ reddit ad diſpõneꝫ
ꝑter nãm:ꝛ ſilr rigor nõ eſt punctio ſiue mordicatio:q̃uis
qdã ponãt ipſaꝫ in diffõne rigoris ſili de cã.nã punctio eſt
accñs ſenſitiue v̄tutis:ſꝫ iõ ab eis i diffõne poni᷑:qꝛ aliq̃n
ad rigoré ꝯcurrit:ſicut cã:nõ tñ ſemp:ſꝫ frigus ad ipꝫ ſep
ꝯcurrit ꝛ motꝰ ꝯcuſſiuus. Et iſta duo aliq̃n adinuicẽ pro/
portionant᷑:ita vt ſint motꝰ ꝓportionatꝰ in magnitudine
frigori:ꝛ aliq̃n nõ ſunt ꝓportionata:ſꝫ vnũ eſt fortiꝰ alte
ro:qꝛ põt eſſe aliq̃n motꝰ paruus:ꝛ frigus forte:vt in febri
bus flegmaticis:ꝛ aliq̃n eꝯ frigus paruũ:ꝛ motꝰ fortis vt
in febribꝰ colicis.ꝛ pp hãc cãm aliqui introducũt textum
Aui's.poſitũ cũ dixit.fortaſſe eſt frigus forte cũ eo qđ ſe/
qui᷑ .ſ.ꝛ rigor.ſ.put eſt motꝰ cõcuſſiuus nõ ſit fortis:vt in
febribus flegmaticis in qbꝰ motꝰ cõcuſſiuus nõ eſt fortis:
ſꝫ frigus eſt forte:cuiꝰ oppoᵐ eſt i colicis. ℭ Et tremor q/
dẽ idẽ eſt ꝙ rigor. Et ſi differũt h̃ eſt ſm magis ꝛ minꝰ:vt
dica᷑ tremor q̃ñ eſt rigor fortis.dixit.n. Gal. 5° de accñti. **Tremor qd ſit.**
tremor febriũ eſt rigor multus fortis ꝛ ſpiſſus: ſꝫ q̃ñ tre/
mor eſt puus tũc eſt rigor. Et rigor qđ ꝓ motu concuſſiuo
dici põt actio motiua leſa corrupta:qꝛ malus motꝰ corpo
ris mẽbris ſe mouẽtibꝰ q̃liter moueri nõ debẽt:ꝛ ꝓ frigo/
re dici põt actio ſenſitiua corrupta:in q̃ v̄tus ſenſitiua pci
pit q̃liter nõ dꝫ pcipere vel pcipit qđ nõ eſt:cõprehẽdit.n.
olim ifrigidãs eẽ ex corpus cũ nõ ſit. ℭ Frigus võ dix̃. A.
eſt vt ſentiat patiẽs in mẽbris ſuis ꝛ dorſis lacertoꝝ ſuoꝝ
frigus purũ.i.ſine punctiõe ꝛ ſine motu malo ineq̃li. nã ſi **Frigus qd ſit.**
eẽt cũ pũctiõe ꝛ malo motu:tũc eẽt vl' horripilo vl' rigor:ſi
ḡ eſt necẽũ ad eẽ huiꝰ tipi q ẽ frigus:niſi ꝙ ſentia᷑ frigus
purũ in mẽbris ꝛ dorſis lacertoꝝ.i.i lacertis dorſi:tũc.n.ẽ
iſte tipꝰ cũ ſenti᷑ frigꝰ i ſpina dorſi ꝛ lacertis ꝛ p totũ cor/

pus. Maxime aũt sentiť in dorso: q2 plus de mã causante
ipm expelliť ad posteriora q̃ȝ ad anteriora: ꝛ facilitať ipꝛes/
sio frigiditatis in posterioribus frigiditate nuce coadiuuã
te ꝛ neruoꝝ ab ea ortoꝝ. Et qdã exponũt sentiť frigus pu
rũ in mẽbris. s. que sunt extrema a dorsis lacertoꝝ. i. i gib/
Circũin frigidatio quid sit. bositatib⁹ ꝛ grossiorib⁹ ptib⁹ eoꝝ. i. i ptib⁹ eoꝝ magis car/
nosis q̃ vocanť dorsa lacertoꝝ. ¶ Et circũifrigidatio idẽ
est qȝ frigus: ꝛ si differũt hoc erit ſm magis ꝛ minus aut
ſm locũ: frigus. n. dici põt cũ est intẽsuȝ: circũinfrigidatio
ṽo cũ est remissum: ꝛ frigus est accñs toti⁹ corpis: circũin/
frigidatio vero solũ extremoꝝ. Est. n. frigiditas remissa q̃
in extremitatib⁹ aduenit: ꝛ in qbusdã ſtaticis febrib⁹ sepe:
ppea dicũt ꝙ Au: diffiniuit frigus distictũ a circũinfrigi/
datiõe dixit. frigus purũ. i. intẽsuȝ: qȝ q̃to est intẽsius tã/
to magis est purũ. Dixit Ga. in lib. de tipo. si supficies cor/
pis nõ moueť vllo mõ nedũ ꝙ ieq̃r tipus ille vocať frig⁹.

¶ De causis tiporum. Cap. xxij.

Cause dictoꝝ tipoꝝ seu accñtiũ aut sunt ꝓ/
mitiue ꝛ extrinsece: aut sunt corpo/
rales ꝛ itrinsece. ¶ Et ꝓmitiue qdẽ sunt sicut
aer frigidus aut aqua frigida ꝓiecta subito su
per corpus: ꝛ sicut est aqua feruẽtissima cadẽs
sup mẽbra sensitiua: aut ignis scintilla cadẽs sup corpus.
Et sicut medicamẽ acutũ positũ sup carne aut cute nuda:
vt in vulnere q̃nq̃ ponitur ꝛ his silia. ¶ Intrinsece ṽo ab
auctorib⁹ in sũma ponũť esse due: vna ex pte ṽtutis: ꝛ alia
ex parte mãe. Et q̃ est ex pte ṽtutis aut est ex parte ṽtutis
in se aut est ex pte sui instři. s. caloris nãlis. Et q̃ est ex parte
mãe aut est ex parte q̃litatis ipsius aut ex pte motus ei⁹ p
mẽbra. ¶ De his causis dixit Ga. x° ter. Rigor est ꝛ ꝓpť
multitudinẽ ꝛ acredinẽ eoꝝ q̃ feruntť sup mẽbra sensitiua:
ꝛ ꝓpter velocitatẽ delationis eoꝝ: ꝛ pp ṽtutis ibecillitatẽ
Et tãgẽs cãm ex pte caloris nãlis in lib. de tipo ait. Rigor
accidit. ppea ꝙ corpus leditur nocumẽto qȝ accidit calori
nãli. Et ppea ꝙ mot⁹ mãe est ineq̃lis accidit ex h̃ toti cor/
pori cõcussio in vtrisq̃ motibus. Cũ. n. calor nãlis existit
ſm cursum nãlẽ qdqd ei obuiat in corpore conforme ꝛ cõ
ueniẽs est. q̃pp sine turbatiõe moueť in oibus motib⁹ to/
tius corporis ordinãdo se q̃tũ expedit ẽt in dilatando. In
hora ṽo rigoris motus ei⁹ nõ est ſm formã hui⁹ ordinatio
nis: dicimus. n. ꝙ calor nãlis in rigore qñ ad interiora ꝓ/
cedit: quasi saltãdo descendit ꝛ ipelliť simulꝫita ꝙ velocis/
sime approximať: ꝛ silr cũ egrediť ad exterius. tremor igi/
tur corporis ꝛ cõcussio ꝛ cõmotio ꝛ agitatio: ꝛ ois motus
accidẽs in rigore est ineq̃lis ꝛ inordinat⁹ ꝛ inuolũtarius
pp celeritatẽ status ꝛ mot⁹ inequalis ꝛ fortis ꝛ angustiosi
caloris nãlis. ¶ Dixit A. in cap putrefactionis tangens
causas intrinsecas ꝛ extrinsecas: nõ incipiũt febres cũ ri/
gore vel frigore ꝛ horripilõne ſm plui: nisi aut pp frigus
humoris: aut q2 humor mordicat lacertos: aut pp ꝓfundi
tatẽ caliditatis ad iteriora tẽdẽtis ad ptẽ mãei: aut pp debili
tatẽ ṽtutis: aut pp frigus aeris. Et q̃nq̃ cãe extrinsece mo
uent causas añtes ad causandũ rigorẽ. ¶ Dixit auctor cõ/
pendij megategni x°. horrẽt multi eoꝝ q indigestionẽ pa/
tiunť: ꝛ adhuc plẽs coꝝ in qbus multitudo est mordaciũ
supfluitatũ: ꝛ vniuersi illi q in inualitibus ꝛ ascẽtiõib⁹: ꝛ
ẽt illi q in statu ꝑter paucos in qbus pauce essent supflui/
tates si intrant in ꝓmã domũ balnei in q̃ aer cõtineť calid⁹
siue in sole stent calõ siue exercitia siue fricatiões siue ap/
prehẽsiones tẽtauerint. nã singulũ hoꝝ repentinũ operať
supfluitatũ impetũ: q̃ ipetuose veniẽtes ad cutẽ eo tpe dẽ/
Quare materia mota ad intra venas nõ facit rigorẽ ad extra autem sic. sam nõ potẽtes resolui coaceruate sub cute nocẽt ei: ꝛ mor
dẽt ꝛ horripilõnẽ faciũt q̃ si nõ ipetuose mouerenť: sȝ pau
latine nõ causarẽt eã. Dixit. n. G. in lib. de tipo. res enȝ se
habẽt: sicut dixit Plato. ꝙ res aduenientes corpi cũ quiete
ꝛ paulatine nõ sentiť: ꝛ opȝ ꝓculdubio ꝙ adueniat forti
motu ꝛ subito. ¶ Assignãs Ga. 5° de accñti. cãm pp quaȝ
mã mota ad faciẽdũ horripilationẽ ex venis sup sensibilia mẽbra
facit ꝑdicta accñtia ꝛ intra venas mota nõ facit ea Dixit.
causam eẽ duplicẽ: quaꝝ vna se tenet ex parte humoris q̃
est: q2 humor nõ moueť in venis motu vehemẽti ꝛ subito:
sicut cũ moueť extra venas expulsus: ꝛ q2 intra venas nõ
moueť nisi ꝑmixtus aliis humoribus extra venas moue/
tur solus. 2ª cã se tenet ex parte mẽbri: ꝛ est duplex: vna q2
vena assueta est ipsi motui: quare inde nõ patitur. 2ª est: q2
mẽbra sensibilia que sunt extra venas sunt multũ sensibi/
lia: vene aũt sunt pauce sensatiõis. ¶ Et dixit. G. cũ hũo/
res ꝑ lacertos ꝛ carnẽ penetrant loca per que trãseũt pun
gunt: ꝛ vt q̃si venenũ mordẽt. nã dixit ipse ibidẽ. ista accñ/
tia cõtingunt ſm mãe mobilitatẽ vel imobilitatẽ. videm⁹
enĩ ꝙ plures si quiescũt angustiã sustinẽt vel pigritiaȝ vel
fractionẽ: si vero moueanť rigorẽ: ꝛ si plurimũ exercitanť
tremorẽ inducunt. nã res nociua cũ quieuerit nõ multum
molestat: si ṽo moueať aliqua occasione maximũ dolorem
generat. Testatur aũt hoc dolor oculoꝝ: quibus si aliqȝ
icidit dũ clausi tenenť paruã angustiã patiunť: ꝛ si moueã/
tur intolerabilẽ dolorẽ sentiunt. ¶ Silr Auic. ꝑª 4ᵗ. cap
de rigore assignãs cãm quare humor frigidus stans in mẽ
bro nõ sentiť neq̃ lesionẽ facit. Dixit. q2 est qetus: ꝛ q2 illi
ꝯsueuit mẽbrũ in quo est. Quare vt dicũt qdã. acquisitus
est modus cõplõnis medius inter cõplõnẽ humoris ꝛ cõ/
plõnẽ mẽbri: quare dixit Aui. quiescit passio mẽbri ab hu
more: q2 humor nõ agit ꝛ sic nõ sentiť frigus ei⁹. Cũ ergo
moueť ꝛ spargiť sparsione plurima aut pauca ꝓpter ali/
quã causaꝝ facientiũ illud patiť ab eo mẽbrũ qȝ erat nõ
occurrẽs ei ꝛ sentit frigus eius ꝓpter ipsuȝ esse cõplõnis
diuerse. ¶ Et scias ꝙ ṽtutis imbecillitas nõ est cã dictorũ
accidẽtiũ respectu mãe mouende. imo respectu eius esset
cã paucitatis vel priuationis eoꝝ cũ. s. mãm mouẽdã mo/
uere nec expellere ꝛ expãdere sup sensibilia mẽbra nõ pos/
set: sȝ causa eoꝝ est ṽtutis ibecillitas respectu mãe ꝯgregã
de expellende ꝛ ꝯsumẽde anteq̃ȝ aggregata grauet ꝛ ledat
ꝛ irritet ṽtutẽ expulsiuã ad expellẽdũ que sinit eã aggrega
ri ꝛ nõ expellit neq̃ cõsumit eã. cũ. n. mã aggregata irritat
ad expulsionẽ: tunc opȝ ꝙ ṽtus sit fortis ad expulsionem
eius si causa esse dȝ dictoꝝ accidẽtiũ. Et in hoc verificatur
verbũ illoꝝ qui ponunt fortitudinẽ ṽtutis esse causam eo/
rũ. nã ṽtus expulsiua venaꝝ cũ fortis fuerit mãm aggre/
gatam in eis expellit ex ipsis ad mẽbra sensitiua. imo dixit
Gal. 5° de accidẽti. tanto intensior est tremor q̃to corp⁹
est fortius: q2 tãto plus conať ꝛ ꝯcurrit: ꝛ sic per accidens
fortitudo ṽtutis est cã male sensationis in mẽbris sensiti/
uis mã ab ea expansa sup ea causante illã malã sensationẽ
propter quã malã sensationem mouetur virtus expulsiua
ad expellẽdum quod cõtristat ꝛ cõmouet ꝛ cõcutit ipsa ad
expellẽdũ illud: sic ergo ꝓprie ꝛ ꝑncipaliter est causa mo/
tus euenientis in illis tipis ꝛ per accidens est causa male
sensationis. s. frigoris ꝛ punctionis in eis euenientium.
¶ Q̃ aũt reuocatio caloris ad interiora sit cã dictoꝝ acci
dentiũ. ꝯclarauit. A. cap supradicto ꝛ ait. sanguis submer
Q̃do reuocatio caloris ẽ cã tiporũ. gitur cũ rigore ad interiora per sanguinẽ intelligens calo
rẽ nãlẽ ꝛ spũm qui submergitur cuȝ rigore. i. dũ fit rigor.
Submergiť autẽ altero duoꝝ modoꝝ: aut q2 reuocatur
ꝓpter mãm ledentẽ vt resistat ei: aut q2 reuocať ꝓpter ali
qd: q̃uis nõ sit ledens: sicut submergiť subito ad digeren/
dũ ipm cibũ vel sub aliqua mã: vt digerat ꝛ rectificet ipaȝ
vel expellat stãs submersus: ꝛ postea de ea triumphans re
dit ꝛ expãditur ad exteriora. Fit aũt ista reuocatio caloris
ad intra a ṽtute vitali que retrahit talẽ spm̃ ad se ꝛ ad suũ
ꝓnᵐ: vt cibũ vel mãm digerat rectificet vel expellat: ꝛ vt
cõgregatis suis viribus in vnũ nitatur ad resistenduȝ ei qȝ
ꝯtristat in quocũq̃ loco fuerit: ad cui⁹ ṽtutis imperiũ aia
ta ṽtus surgit ab exteriorib⁹ corpis ad interiora cuȝ san/
guine ꝛ spũ. Et q2 qȝ ꝯtristat in diuersis locis corpis põt

ɔtineritibinc est q diuersimode ex hac cā pdicta eueniunt accñtia. nā mā ɔtristās aliqñ est spansa itra venas in pluribus venis stās. cū g ad resistēdū ei vtus retraxerit calorē ⁊ spm̄ accidit frigus in exteriorib⁹. Et hoc mō ɔtingit frigiditatē exterioꝝ in febrib⁹ fieri ɔtinuis: ⁊ aliqñ est mā ɔtristās spāsa ex venas sup mēbra sensitiua: cūqꝫ ad resistēduꝫ ei calor nālis reuocat̄ fuerit ēt infrigidant̄ exteriora: ⁊ h mō ɔtingit frigiditas extremitatū in febrib⁹ iterpolatis in pncipijs pox^ior eaꝝ: ⁊ aliqñ mā est collecta in loco vno: vt in apate: ⁊ nō est expāsa: ⁊ cū reuocat̄ calor ad resistēdū ei infrigidant̄ exteriora: ⁊ sic ɔtingit in febrib⁹ apatū. Dixit enī A. qñqꝫ accidit rigor ppea q refugit calor ad interiora vt in apatib⁹ itrinsecis. Dicūt qdā. q reuocatio caloris fit: qꝛ vt⁹ sensitiua nocita seu lesa cōmouet vtutē vitalē regitiuā tot⁹ vt pugnet aduersus nocitiuū: ⁊ ipa ide retracta ꝫbit ⁊ reuocat calorē ⁊ spm̄ velut instra pugnādi ⁊ velut copiā escarū in arcē: Et tc ipsoꝝ reuocatiōe ⁊ ɔgregatiōe munita cōmouet vtutē expulsiuā. ⸿ Et qdā dixerūt q cā tremoris eueniētis in mēbris pp reuocationē caloris innati ad itra est ōbilitas vtutis aīalis in mēbris extrinsecis depaupatis calore. Uñ fiūt illa mēbra ipotētia sustineri i suo situ: vt⁹ tñ aialis conat̄ sustinere ea i suo situ: sꝫ grauitas mēbroꝝ inclinat ea deorsuꝫ: ⁊ sic fit pugna iter mouens volūtarie ⁊ mouēs nāliter quoꝝ vnū sursuꝫ ⁊ aliud deorsuꝫ inclinat mēbra: ⁊ sic fit mot⁹ in eis tremulus. ⸿ Mā vo ē cā tipoꝝ sua q̄litate calā ⁊ frida. Dix. G. i li. de rigore: ⁊ ponitur a Rabi in 7ᵃ pticula. nece est in gñone rigoris q fit in corpe cā mordicatiua siue sit res calā siue frida. De cā frida dixit Aui. q cā rigoris est mā frigida cū mouet̄ ⁊ spargit̄ sup mēbra sensibilia illi nō assueta ppter aliquā cāꝫ mouētē ⁊ separantē ipsaꝫ a loco in quo est stās faciēs ⁊ ponens tūc in ipsis malā ɔplōnē frigidā ledētē ⁊ ɔtristātē illa quā pri⁹ nō pcipiebāt eo q ei⁹ frigiditas cū quietus stabat ⁊ non mouebat̄ nō pcipiebat̄. nūc vo a motu in vicinis mēbris ⁊ insuetis eo ɔtiguo eis ⁊ vicino facto p ipsius sparsionē percipit̄ ⁊ sentit̄. Et cā mouēs hūc humorē quietū est aut vtus expulsiua fortis mēbroꝝ nobiliū ⁊ venaꝝ aut q̄libet cā calefaciēs dissoluēs ipm̄ fluere faciēs ex ira forti aut balneo sub sole vel ad ignē ⁊ silibus. ⸿ De mā ēt calida dixit Au. ⁊ qñqꝫ ancedit rigor ⁊ febris ppter mordicationē humoris ⁊ fortitudinē vtutis expulsiue q̄ est i lacertis. ⸿ Dicūt qdā q ipositione hui⁹ cāe Aui. copulauit secū cām ex parte vtutis qd nō fecit in positiōe cause humoris frigidi propter tres cās: quaꝝ vna est q vtus expulsiua fortiter ⁊ celeriter mouet̄ tā ad expulsionē māe calē mordicātis q̄ꝫ māe infrigidātis sine mordicatiōe. 2ᵃ est: qꝛ ad māꝫ frigidam nō sic sequit̄ rigor q est mot⁹ cōcussiuus: sicut ad calidā mordicantē: qꝛ vtus nō sic mouet̄ ad excutiēdū mēbra. Ad iudicādū ergo q māᵐ calidā mordicantē maxie seq̄t̄ rigor q est mot⁹ cōcussiu⁹ ineq̄lis cōplicauit has duas cās sit. 3ᵃ cā est: qꝛ ad māᵐ frigidā pōt rigor q est frigus seq absqꝫ h q vtus expulsiua moueat̄: sꝫ ad māꝫ calidā nō seq̄t̄ rigor nisi vtus expulsiua moueat̄: mouet̄ aūt ppter mordicationē māe calide ⁊ excutit mēbra: sicut excutit̄ hō ppter effusionē supcutē suā aque valde calide. s. tñ q sua caliditate mordicet. ⸿ Et subdit. A. q mordicatio māe calide ē apd panniculū tegētē lacertos: nō qꝛ nō fiat etiā in alijs ptibus lacertoꝝ: sꝫ iō de panniculis expressit: qꝛ fit apud eū maiorē cū maxie sit sensibilis ⁊ prius mordicāti occurrens. Et. s. qdē iā dictū est. q velocitas mot⁹ māe sup sensibilia membra: ⁊ ipsius subita delatio est cā dictoꝝ tipoꝝ. Et ideo dix G. in lib. de tipo. q̄liter abundante in corpore humore calido acuto nō absolute causat̄ rigor declarabo ex hoc. si. n. ex supabundātia humoris acuti calidi fieret rigor necessario sequeret̄ q corporib⁹ calidis ⁊ acutis humorib⁹ replectis ⁊ corpora ictericoꝝ ⁊ febriētiū acute detinerent̄ manifesto rigore: cū tñ res nō inueniat̄ hoc modo: qꝛ nō sufficit

Quo mā sua q̄litate est cā tipoꝝ.

ad generationē rigoris vincere humiditatē calidā aut frigidā in corpore: sꝫ opꝫ aliud qdē ɔcurrere ppriuꝫ: ⁊ est q mā ipsa calida acuta subito ⁊ fortiter moueat̄ p mēbra sensibilia nō per cōcauitatē venaꝝ. nā cū sic mouet̄ ppter acumē eius accidit sīle punctioni ⁊ dolor in interiorib⁹. Et ex hoc duo cōcurrūt. vnū est q sanguis ad interiora ɔuertit̄ ⁊ infrigidant̄ p hoc mēbra extrema. 2ᵐ est q mēbra corpis in qbus ista mā ɔtinet̄ nō cessant singulariter eā expellere ad mēbrū ppinquū: ⁊ durat h vsqꝫ q expellāt eā oia mēbra. ⸿ Et scias q mā q̄ spargit̄ sup sensibilia mēbra qñqꝫ per totū spargit̄ sm suā substātiā: ⁊ qñqꝫ nō per totū sm suā subam: sꝫ qñqꝫ ad plura eoꝝ sm suos vapores: qui qꝛ sapiunt nām sui humoris ledunt illa ⁊ causant pdictos tipos. ⸿ Et rursus pꝫ ex dictis q frigus in pncipijs pox^ior duob⁹ accidit modis. vno mō per se ⁊ dr tale frigus verū cui⁹ cā est mā frigida flegmatica vel melancolica expansa sup mēbra sensibilia vere ⁊ positiue infrigidans: ea ⁊ hanc frigiditatē qñqꝫ coadiuuat reuocatio caloris ab exterioribus ad interiora: cui⁹ retractiōe exteriora eo pueta remanēt frigida. Et ex his duob⁹ modis pōt resultare vn⁹ terti⁹ modus frigoris cōposit⁹ ex illis duob⁹ modis eta q aduenit extremis frig⁹: ⁊ p se ⁊ p accñs: ⁊ silr mā faciēs tipos pōt esse mixta ex calā ⁊ frigida siue mixtiōe vnita siue non vnita siue eq̄li siue inequali. Uerūtñ dixit A. 2ᵃ p¹. q si mā fuerit fortior. i. in q̄ntitate maior ⁊ in motu mobilior illa q̄ facit lassitudinē faciet horripilonē. Et si adhuc fuerit magis fortis puenit inde tremor. i. rigor: ⁊ sic voluit q ad eē horripilonis mā reqratur amplior q̄ꝫ ad esse lassitudis: ⁊ amplior ad esse rigoris q̄ꝫ horripilatiōis. Uñ ⁊ pᵃ 4ⁱ dixit mā faciēs lassitudinē p paucitatē suā facit rigorē p suā multitudinē. ⁊ sup. p suā mediocritatē facit horripilonē. horripilo. n. fit. dixit ipe. ex causis paucioribus causis rigoris q̄ntitatis in q̄ntitate nō solū sint pauciores: sꝫ ēt in q̄litate. sic. n. dixit. G. 1° de accñti. nō differūt. s. ex pte māe nisi in q̄litate ⁊ q̄ntitate māe. i. in multitudine ei⁹ ⁊ acumine sue q̄litatis siue ei⁹ intēsione ⁊ remissione. nā mā faciēs horripilonē ē minoris quātitatis ⁊ remissioris q̄litatis siue calā sit siue frigida q̄ꝫ mā faciēs rigorē. mā quoqꝫ faciens horripilationē sm plurimū est calida. Dixit. n. Aui. 2ᵃ p¹ horripilatio est qñ mā nocet sua punctione: mā aūt pungitiua est calida. Et ppea pᵃ 4ⁱ. ca° de putredine dixit: qd fit ex mordicatiōe calitatis est digni⁹ q pportionet̄ ad horripilationē: et q̄libꝫ tñ mā. vt. s. dcm̄ est: ⁊ calida ⁊ frigida pōt facere horripilationē. ⸿ Propterea dixerūt qdā diffinitionē datā ab Aui. ⁊ supra positā esse duas diffinitiōes. Una est in q̄ corpus inuenit diuersitatē a dispositione nāli in frigore: cū. s. cā eius est mā frigida. Et alia est: vt inueniat diuersitateꝫ a dispōne nāli in punctiōe: vt qñ mā calida pungitiua est cā eius. Et dixerūt iterū q cā rigoris indifferēter esse potest calida ⁊ frigida. ⸿ Uerū fuerūt alij dicētes materiā horripilationē faciētē esse māᵐ mixtā ex calida ⁊ frigida mixtione nō vnita. nā qñ sic se hꝫ mā nō multū ledit ps calida per sui caliditatē: qꝛ remittit̄ a frigiditate alterius partis. Et insup dixerūt ipsi q ad quasdā ptes corporis mouetur mā calā: ⁊ facit in eis pūctionē: ⁊ ad q̄sdā ptes mouet̄ mā frigida: ⁊ cāt in eis frigus: ⁊ sic inuenit̄ in corpe dispō diuersa a dispōne nāli in dispōne punctiōis ⁊ frigoris. Et horū amboꝝ dicta sunt va: sed tūc maxie cū adinuicē cōplicant̄. Attñ mā qñ est vel esse potest amplior cā ad eandum horripilationē q̄ꝫ qñ est sola altera eaꝝ siue calida sit siue frigida cā sola. Silr ⁊ cā rigoris pōt esse mā simplex calā vel frigida: ⁊ pōt esse ex eis mixta mixtione vnita: ⁊ nō vnita. rigor tñ cū forti tremore magis accidit a cā calā q̄ꝫ frigida. Quidā aūt iā dixerūt: sꝫ nō recte rigorē attribui colē frigus flegmati horrorē melācolie tremorē aūt oi humori vel oi tipo. vñ metrice dicebāt. Est triplex tipus rigor horripilatio frigus. Frigus flā facit: rigor est cū colera pūgit.

Frid⁹ in pncipijs poxismorū duob⁹ modis accidit.

Diffinitio Auic. ē due diffinitiōes.

Cū poros claudit fex sanguinis horror hinc inest. Est tremor q̈rtus circuens oē gen⁹. ℂ Predicti quoq̄ tipi in febribus repti nō in omni febre eque reperiunt: sʒ in qbusdā debiles ꝛ remissi: ꝛ in qbusdā fortes ꝛ intēsi: ꝛ vnusq̄sq̄ hoꝝ fit intensus vel remissus ꝫm intensionē ꝛ remissionē dictaꝝ ipsoꝝ cāꝝ. Et eni frigus veꝝ fit intēsuʒ ꝛ remissum ꝫm q̈titatē māe fride maxie: ꝛ ꝫm ēt gradū sue frigiditatis: ꝛ ꝫm eius magis vel minus subitā delationeʒ super ꝛ per mēbra sensitiua: ꝛ ꝫm fortitudinē ꝛ debilitatē v̄tutis expulsiue. nā vt. s̈. patuit q̈to fortior fuerit tāto frig⁹ mai⁹ erit: q₂ plus ꝛ velocius de mā iā aggregata frigida: ꝛ magis repētine expellit. Et sic per oppositā cām q̈to debilior tanto min⁹ frigus erit. Et frigus per accidēs eueniēs etiā fit maius ꝛ minus ꝫm q̈titatē caloris nālis reuocati vel fugati ad iteriora. nā q̈to plus d̄ ipso retrahit̄ vel fugat̄ iterius tāto frigus est maius: q₂ min⁹ de eo remanet in exteriorib⁹: ꝛ eꝫ est min⁹ q̈to min⁹ reuocat̄ ex eo. Et hinc dicūt qdā cū v̄tus vitalis regitiua totius est fortior: q₂ est cū pluri calido spiritu ꝛ sanguine interius: min⁹ hʒ de ipso calo iteri⁹ reuocari. vñ frigus in exteriorib⁹ est minus: ꝛ eꝫ ꝑpter oppositā cām. Et dcā caꝝ sunt v̄a ceteris ꝑibus.

ℂ Et ꝫm cōsilem modū cāꝝ fit horripilo: ꝛ silr rigor intēsior ꝛ remissior. Dixit. n. G. x° ter. ꝛ ponit̄ 18° ꝯtinētis sic. Rigor erit ꝫm q̈titatē ꝛ malitiā vel velocitatē motus humoꝝ: ꝛ v̄tutis debilitatē: ꝛ a ꝯrius horū alleuiat̄. Et x° cōpēdij dicit̄. intelligim⁹ multitudinē humoꝝ sueq̄ q̈litatis pessimitatē neq̄ nō ꝛ velocitatē motionis eoꝝ circa exteriora: ꝛ v̄tutū defectionē ꝛ sensuū acumē cām esse maximi tremoris: acumen tñ sensus maxia cā est: ꝛ maior ceteris: ꝛ ꝫm ꝙ iste cāe sunt fortes vel debiles. sic rigor vel tremor erit fortis vl' debilis. ℂ Et Aui. dixit. de cāis vehementie rigoris est fortitudo v̄tutis expulsiue. ℂ Et qđ dixit Gal. 9° ter. ꝙ v̄tus fortis extra ꝯuenit ꝛ substinet oia. imbecillis v̄o scā a qbuslibʒ ꝯtristat̄ nō ꝯriat̄ p̄dcis. nā dcm ei⁹ i hoc casu hʒ v̄itatē qñ v̄t⁹ est fortis añ aggregationē māe: q₂ tūc eā aggregari nō pmittit: sʒ eā ꝯtinēs resoluit illā ꝛ expellit a corpe: vt plin tñ insensibilr: ꝛ aliqñ ēt sensibilr p vias cōmunes: ꝛ nō sup mēbra sensibilia: qñ v̄o est ibecillis māam aggregari pmittit: ꝛ est cā ꝙ ab illa postea ꝯtristat̄ ꝛ ꝯtristata insurgit: vt postea eā expellat: ad quā cū iā urrexerit ad expellēdū seq̄t̄ maior vel minor rigor ꝫm sui fortitudinē ꝛ debilitatē. Si tñ ꝯtingeret ex aliq̄ occasiōe ꝙ virtus intm̄ fit debilis ꝙ māa vllo mō mouere nō possit: tūc ex cā v̄tutis vel ēt māe nullus rigor accidet. ℂ Et rigor ēt intēdit̄ ꝛ remittit̄ ꝫm maiorē ꝛ minorē retractiōeʒ caloris ad iteriora. Et calor qdē retrahit̄ ex lesiōe cuiuscūq̄ māe calē vel fride: q̈uis de mā calā nō ꝯcesserint qdā antiquoꝝ: eo ꝙ in rigore sensibilē inueniebāt frigiditatē. Et iō de ea. A. spāliter declarauit ꝛ dixit. Et fortasse fit nōcu^m ei⁹ qđ mordicat cā: vt refugiat calor innat⁹ ad interiora: ꝛ dominet̄ frigus. s. in extremis: q̄re fit cū mordicatiōe caloris. i. māe calē frigus. Et nō dixit Aui. fortasse ambigēs: sʒ q₂ mā q̄ pungit ꝛ mordicat aliqñ est ita pauca ꝙ ad eā nō sequitur rigor. vt. s̈. dcm est: sʒ solū fractio: tūc aūt seq̄tur ad eā rigor qñ mā est multa: ꝛ tūc accidit cū mordicatione frigus. imo posset esse dcā mā tāta: ꝛ tāte mordicatiōis ꝙ frigus ꝑpter vehemētē retractionē caloris multū itēderet̄: ita ꝙ iudicabit patiēs se magis frigere q̈ꝫ mordicari: ꝛ accidit tūc sicut dixit Aui. vt virtus fit dñans. ℂ Que aūt mā fortiorē faciat rigorē an calida aut frida nō est apud auctores ꝯsultū. Et. n. G. 5° de accītī. voluit ꝙ a mā calā fortior fiat rigor q̈ꝫ a frigida: mot⁹ ex eo ꝙ a mā calā fit maior penetratio ad id qđ ꝑter nām: ꝛ magis subito q̈ꝫ a frida. qm̄ caliditas est magis actiua q̈litas q̈ꝫ friditas. Et cū h̄ calitas adiuuat ꝛ fortificat expulsiuā: friditas v̄o eaꝫ debilitat: ꝛ ex eo ꝙ fortificat ēt v̄tutē sensitiuā caliditas: vel saltē non minuit sensuʒ: friditas v̄o ebetat ipʒ. Mā insup calā fortius ꝛ velocius mouet̄ ꝑ mēbra sensibilia sua subtilitate ledēdo ipsa sua acuitate: mā aūt frida nō sic. Et cum h̄ mā calā velocitate sue penetratiōis puenit ad mēbra nō remissa in q̈litate sua: q̄re multūʒ ledit: mā v̄o frida in tarditate sui aduētus sup mēbra sensibilia alterat̄ ꝛ depauꝑatur: q̄re nō tm̄ ledit. Quaꝛ ꝯcludit Ga. ꝙ a mā calā fortior fit rigor: q̄re dix̄ 4° de accidētib₃: ꝛ ponit̄ 18°. ꝯtiñ. qñ cā rigoris est colera rigor est vehemēs: ꝛ ꝑpter hoc rigor tertiane vehemētior est rigore flātice. ℂ Aue. 3° col. voluit oppositū. dixit. n. Medici dicūt ꝙ rigor qui fit ab hūoribus calidis est fortior: q₂ humor est magis mordicatiuus: ꝛ q fit a frigore est minus mordicatiuus. Et nos videmus ꝙ fit ꝯriū huius in rebus extrinsecis: q₂ aer fridus dat hoc accñs vehemēs: ꝛ aer calidus nihil: sed horripilationē hñ facit. ꝑpterea dicit̄ ꝙ fortis tremoris cā est ꝯclusio caloris nālis in ptibus intrinsecis ꝛ infridatio mēbroꝝ exterioꝝ: q₂ tūc mouet̄ nā ad expellēdū id qđ est sibi ꝯriū: sʒ frigidū est ei plus ꝯriū. ℂ Aui. ēt inuere videt̄ ꝙ a mā frida fortior fiat rigor cū dixit ꝙ q̈to cā rigoris est viscosior tanto rigor est vehemētior mō mā viscosa est frigida. Et rursus loquens de humore calido mordicatione faciēte rigorē dix̄. maxie si humor mordicatiuus fuerit salsus: ꝛ sic min⁹ calidus. Et ratio dictoꝝ Aui. est ꝙ q̈to conatus expulsiue est fortior tanto rigor est vehemētior. mō humor frigidus sua viscositate ꝛ grossitie magis resistit expulsiue q̈ꝫ calus qui sua subtilitate est ei obediēs. quare maior erit conat⁹ expulsiue in expellendo humorē fridū q̈ꝫ calm. ℂ Ari. quoq̄ 8° ꝑbleumatū. x° ꝑbleumate dixit. Rigem⁹ calo: ꝛ ēt frido, sʒ diuerso mode. nā horripilatio. i. rigor ꝯtingit a frido: q₂ per corpa q̄ infridant̄ a frido calidū itus ꝯctū extinctū. i. debilitatū ꝛ diminutū horripilonē cāt sicut accidit in extenuatis cū in frida balneātur aq̄. A calido autē extrinseco cātur horripilatio: q₂ per illud calidū corpori approximatū fridū qđ erat circa supficiē corporis repercutit̄ ꝛ recolligit̄ in vnū ꝑpter fugā sibi illatā: ꝛ impulsionē a calido supuenientē: ꝛ collocatū ptes supficiales corpis subingredit̄. Et sic vnitū fortificatū motū sup ptes sensibiles horripilonē facit. Et subdit. si bene ꝯsiderant̄ p̄dicta ambe predicte horripilatiōes a frigore fiunt. ℂ Ad p̄dicta dixerūt qdā ꝙ loquēdo de rigore q est mot⁹ ꝯcussionis inequalis maior fit rigor a mā calida. s. intensiue q̈ꝫ a mā frigida: q₂ cū talis mot⁹ fiat vehemēs a vehemētia conat⁹ ꝛ motus expulsiue: ꝛ mā calida fit maioris ꝛ magis subito nocumēti i pressiua: q₂ magis prona soluere ꝯtinuum q̈ꝫ frigida: ꝛ expulsiua ꝫm q̈titatē maiorē pceptionis nocumēti maiorē conatū ꝛ motū facit in expellēdo. quare cū mā calida amplius ledat: sequit̄ ꝙ a mā calida maior. i. intensior fiat rigor. Et sic dicūt G. intellexisse. Sed a mā frigida rigor q est frigus intensior fit q̈ꝫ a calida. Et insup dicūt ꝙ rigor qui est mot⁹ cōcussiu⁹ fit maior extēsiue a mā frigida q̈ꝫ a calida. nā pluri tpe durat. Et sic dicūt intellexisse Auic. ꝛ Auer. nam rigor ꝑ frigore a mā frigida viscosa ꝛ grossa est fortior: ꝛ ꝑ motu ꝯcussiuo pluri tpe durat. Et dicūt verba hec ꝯformātur v̄bis Ga. in lib. de rigore ꝛc̄. cum dixit ꝙ rigor causatus a flāte nō est fortis rigidus licʒ duret diebus pluribus. Et dicunt ꝑpter dictas cās qñ predicte due cāe iungerent̄ adinuicē. s. cʒ materie grossities ꝛ viscositas ꝛ caliditas mordicatiua: tūc fieret intēsior rigor q̈ꝫ ab aliq̄ alia mā etiā subtili. Et q₂ humor salsus cū grossitie participat caliditate mordicāte: ꝛ sic duabus vijs irritat expulsiuā ad faciendū vltimū conatū in expulsione sui. Iō Aui. loquendo de intensiōe rigoris qui cātur ab humore calō subdit: ꝑprie si est salsus. nā mordicat eq̄ sicut humor colericus ꝛ v̄tuti resistit plus eo cū grossitie sue. Et fortasse vt qdā dicūt Aui. noluit ꝙ ab hūore salso fieret fortior rigor intēsiue: sʒ solū extēsiue q̈ꝫ a colico: q₂ diuti⁹ sue grossitie resistit expulsioni. ℂ Sunt aūt ꝛ alij qui dicūt ꝙ Ari.

Marginalia (left): De cāis inequalitatis tipoꝝ in febribus. — Utrum rigor fortior fiat a materia calida an a frigida.

Marginalia (right): Solo. [illegible] — Verba opinio.

voluit q̄ rigor p motu cõcussiuo intẽsiue fortior fiat a fri/
gido q̄ʒ a calĩo ⁊ sic est veritas: qd declarãt: q2 a flegmate ace
toso ente frido pueniat fortis rigor valde: eo q̄ penetrati/
uũ est satis: ⁊ cũ h infridatiuũ ⁊ mordicatiuũ mẽbrorũ: ⁊
sic est maxie lesiõis impressiuũ. vñ expulsiua fortiter moue
tur ⁊ conat̃ ⁊ mẽbra excutit. vñ ⁊ rigor fit fortior. ⁊ cõfir/
mãtes h dixerũt se vidisse in qbusdã febrib⁹ flãticis ⁊ me/
lãcolicis intẽsiorẽ motũ rigoris q̄ʒ vnq̄ʒ viderit in febrib⁹
Tertia opio. colericis. ¶ Sũt q̄ʒ ⁊ alij dicẽtes. Auer. intellexisse. sicut
dicũt pfati: sʒ male itellexisse: ⁊ velut. G. aduersariũ dixisse
qd ptulit: ⁊ nõ q2 ita sit. Et ad rõnes Aũ. rñdẽt. Ad pᵃᵐ q̄
q̄ʒuis fridũ magis excitat ɔtiũ mẽbris: ⁊ magis immutet ea ad
id qd pter nãʒ q̄ʒ calʒ: nõ tñ illud facit eodẽ mõ nec sic ve/
hemẽter. Res ãt nociua q̄ʒto magis subito iprimit tanto
magis ledit: ⁊ fit velocitas lesiõis cã intentiõis rigoris ⁊
mot⁹. Ad scðam dicũt fridũ nõ eẽ magis ɔclusiuũ caloris
nãlis interi⁹ q̄ʒ calm: qm̃ calor nãlis intus ɔcludit̃: nõ q2
cã ɔclusiõis fit fridũ vel calm: sʒ ſm q̄ est lesiõis inductiu/
uũ. ita q̄ plus ⁊ min⁹ includat̃ ſm q̄ʒtitatẽ maiorẽ vel mi/
norẽ lesiõis pcepte. Et declarãt h dcã p tãto q̄ in q̄rtana ṽ
media nãli accidit frigus ⁊ nõ rigor. s. mot⁹ cõcussiuus. Et
dicũt silr accidere in q̄tidiana de flãte vitreo. Et si aliqs
mot⁹ accidat in eis tũc ille est puus. Negãt q̄ʒ silitudinẽ p
Aue. inductã: q2 nõ reperit̃ aer habitabilis q pueniat ad
tantã caliditatẽ ad quãtã peruenit frigiditatẽ. Et si reperia/
tur aer sic calidus induceret maiorẽ lesionẽ q̄ʒ fridus sicut
appareret de aq feruẽtissima q̄ maiorẽ rigorẽ inducit q̄ʒ aq̄
frigidissima. Et itẽ dicũt: similitudo nõ est: q2 mã frigida
interi⁹ mota nõ mouetur eque velociter per mẽbra rõe sue
grossitiei ipediẽtis sicut mouet̃ aer fridus: cui⁹ frigiditas
est ɔiuncta subtilitati substantie ei⁹. Et ad illud qd addu/
cũt pfati de flãte acetoso dicũt de ista mã ad cãndũ rigorẽ
auctores nõ fuisse loquutos. Cõtent̃ tñ ipm rigorẽ cãre
fortẽ: nõ tñ eq̄ intensum rigori colere pp nõ esse mordacita
tẽ flãtis acetosi tãti q̄ʒta colere: q2 nõ est ɔiuncta cũ tanta
subtilitate substãtie: vñ nõ est sicut colera penetratiuũ nec
sic subite lesiõis inductiuũ. Et ad illud qd adducũt se vidis
se. s. intẽsiorẽ rigorẽ p motu ɔcussiuo in q̄rtanis ⁊ q̄tidia/
nis ɔcedũt verũ esse in qbusdã. nã vt. ś. dcm̃ est per alios si
caliditati mordicatiue ɔiungeret̃ grossities vel viscositas sbe
tũc fieret fortior rigor q̄ʒ a mã calĩa subtili. sicut voluit A.
cũ vt. ś. dixit. pprie si hũor mordicatiuus est salsus. Et ad/
dunt illi. Aui. cũ dixit. q̄ʒto mã est viscosior tãto rigor est
fortior intellexisse qñ mã est ɔiuncta cũ caliditate: ⁊ iõ dicũt
in q̄rtana de melãcolia adusta ⁊ quottidiana de flãte salso
valde fortes iuenri rigores itẽsiue: ⁊ sic per experientiam
inuenisse. dixit Ga. 2° de differentijs febriũ. in tertianis co
lera febrẽ operat̃ ⁊ rigorẽ: ita q̄ in eis eadẽ est mã rigoris ⁊
febris. sup. in q̄tidianis võ lʒ in qbusdã flã possit esse cã
rigoris ⁊ febris: tñ nõ est sic in oibus q̄tidianis: sicut est ṽ
colera in oibus tertianis: q2 vt Ga. determinauit ibidem
põt eẽ aliqd flã cui superuenit putredo: ⁊ facit febrẽ: ⁊ aliqd
ẽt nõ putridũ qd facit rigorẽ: ita q̄ in qbusdã flãticis febri
Tipi oes tres ɔue/ niunt ⁊ differunt bus alia est mã cãns febrẽ: ⁊ alia cãns rigorẽ. ¶ Ex supra
dictis pʒ q̄ oẽs supradicti tres tipi ɔueniunt in hoc q̄ in
vnoquoq̄ʒ ipsorũ inuenit̃ frigus siue illud frigus eueniat p
se siue p accñs: siue p se ⁊ p accñs sil. ¶ Differũt aũt i mul
tis. Primo frigus ab horripilõne ⁊ rigore qm̃ ipm nõ acci/
dit ex mã mixta ex calida ⁊ frida: sʒ in horripilatione ⁊ ri/
gore bñ põt frigus accidere ex mã mixta: ⁊ itẽ in võ fri/
gore nõ accidit frigus ex sola reuocatiõe caloris: sʒ in hor/
ripilatione ⁊ rigore bñ euenire põt. Et in võ frigore nõ ac/
cidit mot⁹ ⁊ ɔcussio apparẽs. nã ad h vt accidat mot⁹ ⁊ cõ
cussio opʒ frigus fieri p reuocationẽ caloris inati: cui⁹ au/
xilio moueat̃ vtus expulsiua ex cui⁹ motu ⁊ conatu acci/
dat mẽbrorũ ɔcussio ⁊ excussio. vñ Gal. in li. de rigore ⁊c̃.
dixit. qñ accidit in pn° porismi frig⁹ sine ɔcussiõe ⁊ agita/
tiõe notabili nõ accidit ei rigor: accipiẽs rigorẽ ẽt p horri/
pilatiõe qñ h accñs. s. frigus sine agitatione notabili opʒ
intẽdi ad h: vt sit rigor qm̃ ad eẽ rigoris nõ solũ reqrit̃ fri/
gus: sed ẽt maius mot⁹. ¶ Differt ẽt frigus verũ a frigore
horripilatiõis: q2 in võ frigore sentit̃ frigus ẽt in pfundo
corporis: ⁊ nõ solũ in supficie q̄ nõ accidit in horripilatiõe: ⁊
cũ h est eo fortius multũ. Frigus aũt rigoris põt eẽ mai⁹
⁊ min⁹ frigore võ: attñ frigus rigoris qñ accidit a cã frigi
da est mai⁹ eo qd cãtur a cã calĩa vel sola reuocatiõe calo/
ris: sicut verũ frigus vt plim est mai⁹ frigore p accñs: ideo
in febrib⁹ flãticis ⁊ melancolicis reperit̃ intẽti⁹ frigus q̄ʒ in
alijs febrib⁹. ¶ Differt ẽt verũ frigus a frigore per accñs:
q2 ipm tũc solũ gelscit qñ mã ipm cãns calefacta est siue a
calore putredinali siue a calore inato intus reuocato. frig⁹
aũt per accñs inductũ a lesiõe mãe calide nõ gelscit: q2 mã
calefiat vel putrefiat: sʒ solũ qñ ipsa gelscit a motu suo fact
ti ⁊ repẽtino. colera. n. q̄ʒuis sit mordicatiua: vt supra pa/
tuit nõ cãt frigus horripilationẽ vel rigorẽ nisi repentine
moueat̃ sup mẽbra sensibilia. ¶ Et dixit Ga. 5° de accñtib
q̄ dicti tipi differũt ſm corpa subiecta inq̄ʒtũ sunt sensibi/
liora vel min⁹ sensibilia: nã in valde sensibilibus ab eadẽ mã
q̄ʒtitatiue ⁊ q̄litatiue accidũt maiores ⁊ fortiores. in obtu/
sis võ sensu minores ⁊ debiliores. vt. v. g. mã q in obtuso
corpe inducit rigorẽ. in sensibili inducit tremorẽ. Et sil
minor mãe q̄ʒtitas in acuto sensu cãt rigorẽ q in eq̄li q̄ʒti/
tate ⁊ etiã in maiori in obtuso sensu cãt horripilationem.
¶ Horripilatio quoq̄ʒ ⁊ rigor ɔueniũt in h q̄ in vnoq̄ʒ
est frig⁹ ⁊ mot⁹ ineq̄lis ɔcussiuus. ¶ Differt aũt horripi/
latio a rigore: q2 humor mordicãs q est cã horripilationis
est in cute tñ: sʒ faciẽs rigorẽ est in mẽbris q̄ sunt sub cute
⁊ ẽt differt ab eo in frigore: ⁊ in motu. In frigore qdẽ: q2
in horripilatiõe frigus remissius est: ⁊ ſm plim min⁹ dura/
bis q̄ʒ in rigore. In motu quoq̄ʒ: q2 in horripilatione mo/
tus est remissus q̄si occult⁹ supficialis: vt p hoc horripila/
tio dici possit occultus rigor. nã in rigore mot⁹ est fortis
ɔcutiẽs oĩa mẽbra supficialia ⁊ pfunda ⁊ aliqñ in tm̃ au/
get: vt sequat̃ ad ipm tremor in quo ɔcatenatiões oẽs mẽ
brorũ cõcutiunt̃ ⁊ mouent̃: ita vt accidat collisio dẽtiũ ad
inuicẽ: ɔcatenationũ tñ mot⁹ seqt̃ ad motũ lacertorũ. vnde
Gal. 5° de accidẽti dixit. In rigore oẽs musculorũ pticulę
mouẽtur: vt vnaqueq̄ʒ rem nociuã a se depellat: ⁊ dũ hoc
ɔtingit necesse est: vt ɔcatenatio iuncturarũ moueat̃: ⁊ in/
de totũ corpus cõcutiat̃. ¶ Differt ẽt horripilatio a rigo/
re: q2 in horripilatiõe põt pcipi frigus: ⁊ pũctio tãq̄ʒ a mã
faciẽte ea. si. n. in rigore sentit̃ frigus positiuũ nõ sentitur
punctio: ⁊ si sentit̃ pũctio nõ sentit̃ frigus positiuũ: q̄ʒuis
possit sil cũ punctiõe pcipi frigus per accñs. ¶ Tremor
quoq̄ʒ q est rigor differt a tremore q est accñs vtutis aia/
lis motiue: q2 in hoc tremore semp pcipit̃ frigus ⁊ dolor
siue mala sensatio: sʒ in illo tremore nõ est necessariũ frig⁹
vel malã sensationẽ pcipi cum possit fieri nullo dolore vel
mala sensatiõe pñti. dixit. n. Ga. in li. de tremore ⁊c̃. Tre/
mẽs nõ pcipit friditatẽ sicut rigens. ¶ Differũt ẽt isti tre/
mores in motu. nã mot⁹ q fit in rigore occupat totũ cor/
pus: ⁊ est accñs vtutis nãlis expulsiue. q̄ʒuis G. 5° de accñ/
ti aliqñ videat̃ ipm attribuere vtuti aiali motiue volũta/
rie: ⁊ eũ inter ipsi⁹ accidẽtia numerauit: ⁊ aliqñ vi eũ attri/
buere vtuti nãli expulsiue: tñ vitas est q̄ vtus nãlis expul
siua est pnᵐ initiatiuũ: ⁊ ẽt ɔpletiuũ hui⁹ mot⁹: q̄ʒuis vt⁹
aialis sensitiua sit ẽt pnᵐ iritatiuũ. dixit. n. ibidẽ G. Fateor
hũc motũ vtuti nãli magis ptinere. Ga. quoq̄ʒ hũc motuʒ
inter accñtia vtutis aialis nominauit: q2 motui eius mal/
tũ similat̃: ⁊ q2 ad ipsum ɔcurrit pnᵐ instrumentale vtu/
tis motiue volũtarie. s. lacerti corporis: sed q̄ʒuis motib⁹ sili/
bus similent̃: ⁊ q̄ʒuis lacerti ɔcurrãt ad hũc motũ: nõ tñ
ipsi vtuti dicit̃ ptinere. nã licet ista sit va. Omnis mot⁹ vo
lũtarius fit mediãte lacerto. nõ tñ ei⁹ ɔuersa est vera. scilʒ.

ois motus q fit mediante lacerto est volūtarius:qr lacer/
tus pōt moueri nō solū motu voluntario:sed ēt nāli.ꝑpea
nō cōpescit hūc motū volūtas:sz tremor q nō est rigor bñ
est ptinens virtuti motiue volūtarie:⁊ pōt occupare ptez
corpis tm̄. Et insup tremor rigoris nō est penitus motus
ꝑter nām sicut est ille tremor:qr est causatus ptim a re pre
ter nām:⁊ ptim a re nāli:vt a virtute que satagit expellere
rē ledentē:sz ille tremor est penitus ꝑter nām:⁊ adhuc tre
mor rigoris est breuis:ille vō lōgus ⁊ diu pdurans.Dicūt
quidā q motus rigoris tremulus est spissior motu pulsus
nalis:⁊ ēt innālis nisi fortasse formicantis:⁊ est ēt spissior
supradicto tremore mēbro℞.¶ Et pz ēt ex dictis q rigor
factus a mā calīa differt a facto a mā frida:qr in eo pcipit
in exterioribus frigiditas:⁊ in interioribus calīitas:qr fri
giditas in eo solū accidit ex reuocatiōe caloris ad interio/
ra:sz in facto a mā frigida sentit frigiditas in interiorib⁹
⁊ exteriorib⁹ simul. Et motus tremulus in rigore facto a
mā calida est maior ꝗ̄ in facto a frigida. Dixit.n. Gal.ca/
lor in motu est frigore fortior. Et dixit Gal.5° de accītn q
plures qbus accidit rigor.s.a mā calida sitiunt ipsa hora:
qr calor remansit in interioribus corpis:sed in facto a mā
frigida frigus est ēt in interioribus:⁊ iō non accidit in eo
sitis vel parua valde.¶ Et dixit Gal.ibidē q rigor factus
a mā substātialr delata p mēbra differt ab eo qui fit a mā
vaporosa.s.vel vētositate:qr si est a liquore substātie il/
lius māe sequit eius euo p vomitū vel secessum seu sudo/
rē:qr in reditu caloris a pfundo corpis multotiēs accidit
ipsum dissoluere aliqd de humiditatibus coartatis ⁊ ex/
pellere illud:sz factū a vapore siue calido siue frigido siue
etiā a vētositate nō sequit euo aliqua de pdictis.Dixit āt.
siue a vētositate:qr vt posuit Rabi in 6ª pticula auctorita
te Gal.in lib.de rigore ⁊c. Aliqñ cā tremoris est vētositas
grossa inclusa in loco solido q nō pōt resolui aditu libero
nō repto pp soliditatē corpo℞ ipsam circūdantiū:⁊ petēs
semp exitū mouet suū cōtinens tali motu.¶ Dixit Ipo.5°
Rigoⁱ incipiūt a ptibus īferiorib⁹ dorsi ⁊ lūbo℞ ⁊ ab extremitatib⁹.
afo. Mulierib⁹ rigores qdē ex lūbis magis:⁊ p dorsum
caput ascēdunt:⁊ viris retro magis ꝗ̄ in priori pte corpo
ris velut cubito℞ ⁊ costa℞ ⁊ alia℞ partiū extremarūz.Et
sumpsit hic rigorē pro oī tipo manifesto a quacūqȝ cā pue
niat. Et verificat pma pˀs afo.maxime de mulierib⁹ frigi/
dioribus vel ꝫm totū vel ꝫm lūbos ⁊ matricē.dixit.n. Al
bertus auctoritate Gal.sup 3° epidimia℞ q mulieres:qr
hñt matrices neruosas valde frigide sunt ꝫm lūbos:⁊ iō
cito inchoat frigiditas in lūbis ea℞ tanqȝ in ptibus frigi
dioribus:⁊ qr viri calidiores cōiter sunt mulieribus in lū/
bis:iō citius ⁊ magis manifeste incipiūt rigores in lūbis
mulierū ꝗ̄ viro℞:intelligēdo p lūbos spinales musculos
maxime q sunt suppositi renibus.deinde rigores cōicant
partibus frigidioribus:⁊ sic prius nuce:vt ꝓpinqori dor
so. Viris aūt incipiūt rigores a posteriori magis:qr frigi
dior est pˀs posterior anteriore.qd declarat maior porosi/
tas ⁊ raritas ptis anterioris quare ēt ⁊ pilosior est. Rasis
adducit dictū afo.18° ɔtinētis sic. Rigor ꝫm plm incipit
ab inferiori pte dorsi:⁊ ascēdit ad caput.h naqȝ locus fri/
gidior est:⁊ neruosus magis ⁊ min⁹ sanguinis hñs:⁊ for
tis spissitudinis. Anteriora vō corpis plus sunt carnosa:
⁊ plus sanguis hñtia:⁊ in poris aptiora:⁊ pp hec incipit
rigor ꝫm plm a dorso:⁊ ꝓprie in mulieribus. Et Gal.dixit
8° theorice℞ pz vt intelligas q rigor in febrib⁹ accidit in
dorso mulieribus. Viris aūt in extremitatib⁹ manuū ⁊ pe
dū:qr extrema fridiora sunt. Dixit.n. Ari.8° pblematū 5°
probleumate. Extrema sunt ptes fridiores ⁊ dēsiores nō po
tentes bñ calefieri:aut nō potēte calido nāli ad ea bñ deri
uare maxie cū remote sint a fonte caloris. Et iō dixit Ari.
De spēb⁹ siue modis rigoris.
he ptes sunt cito rigētes.¶ Dixit Rab.18° ɔtiñ.ex 6° epi/
dimiarū. Et rigore est q est vehemēs:⁊ calefit velociter:⁊
ex eo est q est vehemēs:⁊ calefit tarde:⁊ est q est debilis ⁊
velocis calefactionis:⁊ est q est debilis ⁊ tarde calefactio/
nis. Et pmus est ex melā.2° ex flāte vitreo.3° ex flāte sal/
so.4° ex flāte grosso nō vehementis friditatis.¶ Et dixit
ibidē.tres sunt spēs rigoris:vna quā sequit febris.2ª quā
nō sequit febris.3ª quā sequit mors. Et quā mors sequit:⁊
est cuz casu virtutis de q dixit Auer.3° col.tremor q fit in
hora mortis est mot⁹ virtutis expulsiue pp impotētiā sub
stentādi mēbra:⁊ ꝓpea extinguit calor innatus:⁊ ex toto
resoluit:⁊ similat ille mot⁹ motui q nō hz pn̄m neqȝ finez
neqȝ cām.s.positiuā:sz solū defectū sicut vr in motu flāme
cādele:⁊ in motu folio℞ arbo℞ pp ɔsumptionē. Et ꝓpea
qñ aduenit aliqd nāe ab extrinseco qd fit mortiferuz:ipsa
expellit tūc corpis supfluitates p tremorē sicut accidit his
qui decapitant.¶ Dixit Gal.5° de accītī. Rigor a ꝗcūqȝ
cā pueniat ꝗ̄to est fortior tāto breuior intelligēdo ceteris
parib⁹. Et rigor qdē pueniēs a cāis pcatarticis freqnti⁹
⁊ citius accidit corpibus macris ⁊ lato℞ poro℞:⁊ ꝑcipue
si malis ⁊ pūgitiuis sint repleti chimis. Eueniēs aūt a cau
sis āntecedētibus p ampli⁹ aduenit corpibus grassis ⁊ den
sis ⁊ opilationes poro℞ hñtibus.¶ Dixit Ga.in lib.de ti
po de friditate q corpi aduenit subito:⁊ fortiter nō est opi
nandū q semp sit ledēs:⁊ cā doloris.imo qñqȝ valde debi
lis est qd ex dicto Platonis est manifestū q dixit.exhens
ex nāli dispōne subito adueniēs nobis cā lesionis ⁊ dolo/
ris est. Cā vō adueniēs subito ⁊ fortiter ex his extās q re
ducūt ad nālē dispōnē delectationis cā est ꝗ̄re relinqtur ex
h q delectationi ⁊ dolori cōe sit co℞ cāis subito:⁊ fortiter
aduenire. Est quoqȝ ēt h necessariū ɔiungi q sentiat.neu/
trū.n.co℞ est sine sensu:⁊ necessariū est vtrūqȝ deficere sen
su deficiēte. Cū ergo sentiēs ad dispōnē nālē reducit est ei
delectabile:qd vō ipsuz a dispōne nāli extrahit necessariū
est:vt causet tristitiā ⁊ dolorē. Et ex hoc est q fortis calor
⁊ fortis frigiditas qñqȝ delectat:⁊ qñqȝ ledit:si.n.corpus
fuerit fortiter infrigidatū:tūc pculdubio caliditas fortis
tm̄ q possit sanitatē restituere delectat ⁊ silr frigiditas
adueniēs corpi imoderate calefacto:vtraqȝ tm̄ si aduenerit
nāliter dispō ledit ipsuz:friditas vō qua rigor causat non
est tm̄ friditas fortiter ⁊ subito adueniēs corpi:sed opz q
sit cā affligēs ipz extrahēs ipsuz a dispōne nāli.vñ seqt q
rigor ē friditas fortis subito corpi adueniēs necnō trahēs
ipsum a dispōne nāli ad innālē.¶ Et dixit Gal.ibidē.post
rigorē corpa calefiūt plusꝗ̄ qñ remanēt ꝫm cursum nālē:
Qr corpa post rigorē pl⁹ calefiūt ꝗ̄ aī.
qr cū calor nālis conat expellere forti allisione rē nociuā
⁊ tēperare ⁊ euētare seipm accidit necessario triplici de cā
calefieri corpus.quarū vna est:qr calor nālis freqnter ad
interiora reflectit:⁊ p magna pte caret euētatione exterio
ri.vñ fortificat interius.2ª cā est:qr calor nālis accendit ⁊
inflāmat pp ɔfricationē ⁊ allisionē angustiosaz ipsi⁹:quē
admodū ligna aut lapides cū adinuicē ɔfricant ⁊ allidun
tur emittūt ignez in ictu ipso℞ forti:⁊ multomagis spūs
nālis q nāliter calidus est si ɔtingat ei:vt fortiter moueat:
⁊ augmētat inflāmationē corpi.nec ɔ̄riū opinandū est cuz
visibilr videamus h in motibus corpis q corpa laborātiū
⁊ currentiū ⁊ mouētiū se aliquo quouis motu calefiūt nō
minus ꝗ̄ ea q existūt ex opposito solis estiui aut forti ap/
propinquāt igni.¶ Supradictū est q auctores frequēter
De abusiōe noīuz tipo℞.
abutunt dictis noīb⁹ tipo℞ vnū pro alio ponētes pp qd
scire debes q horripilatio aliqñ sumit p rigore.vt pˀ ꝗ̄rti
ca° de putredine cū dixit. A.q ex mordicatiōe accidit hor
ripilatio itelligēs p horripilationē ēt rigorē. Et silr Rasis
in diuisionib⁹ ca° de tertiana. Et qñqȝ accipit horripilo
pro frigore.vt Rasis ibidē in ca° de flātica ⁊ de ꝗ̄rtana. Et
Alm̄.10° ca° de flātica. Et frigus aliqñ sumit p rigore q
est mot⁹ ɔcussiuus.vt Gal.in li.de rigore ⁊c.cū dixit rigor
est fortis friditas:⁊ aliqñ sumit pro horripilōne:vt 2° de
dīis febriū cū dixit friguit ⁊ horruit morsus:⁊ rigor aliqñ
sumit p forti frigore.sicut cū vt.ö. Aui.dixit ⁊ fortasse est

frigus forte. ⁊ cū 2ª primi caº de causis motuū innāliū di/
xit. mā sua friditate facit rigorē. i. frigus. Et aliqñ sumit̄ p
frigore cōpūctione ⁊ ꝯcussione: vt 2º de crisi. cap. de signis
tertiane. Rigor et aliqñ sumit̄ iproprie p q̄dā recētatione
siue leui friditate valde carniū ifirmi cū nō est tāta ꝙ apō
medicos dicat̄ v̄a friditas. Et dix̄ Gal. ꝙ rigor aliqñ sumit̄
p oī tipo: vt i affo. Quibꝰ in febribꝰ q̄tidie rigores fiūt ⁊c̄.
vt ēt voluit Gal. in cōmē. eiꝰ. Et dix̄ Gili. ꝙ tremor est apō
quosdā accñs diuꝫ tipo ꝑ̄ita vt solꝰ tremor ab eis dicat̄ ti
pus sic ꝙ si nō sit tremor nullū fuisse tipū affirmēt. Ut ḡ ef
fugias errorē ad p̄dcōꝝ noiuꝫ ꝯfusionē. oꝫ vt sollicite ⁊ sa
piēter ꝯsideres p̄dictos tipos ꝑm rē: ⁊ nō ꝑm noia: ⁊ noia
omittēs rei adherere. ¶ De tipo āt quē nō seq̄t̄ febris. dix̄
G. i li. de malitia ꝯplonis diuerse. raro accidit ꝙ adueniat
quē nō seq̄t̄ febris: tñ accit aliqñ ꝑm dispōnē q̄busdā mu/
lieribꝰ: ⁊ q̄busdā viris. Uerūtñ oꝫ. vt ipꝫ p̄cesserit regimē
quietis: aut ꝙ ipatio lōgo patiēs sit vsus multitudine cibi
gñatiui hūoris fridi crudi ifiis vitro. Et dix̄ 2º de diffe. fe.
⁊ scribit̄ sic. 18º ꝯtiñ. Jā vidimꝰ rigorē ex flāte: ⁊ postea nō
eē sequutā febrē. fuit āt h̄ semel: ⁊ alia vice vidimꝰ h̄ redis/
se: ⁊ aliqñ q̄tidie multis diebꝰ nō erat fortis rigor. h̄ āt erit
cū in corpe fuerint supfluitates flātice nōdū putrefacte: qa
si cū caliditate fuerint accidet cū rigore febris. Et q2 tpe Jpo
cratis nōdū fuerat inuētū ꝙ ad rigorē nō seq̄ret̄ febris: iō
subdit. sermo antiquꝰ ꝙ ad rigorē necio seq̄t̄ febris nō est
verus. Rigor tñ quē nō seq̄t̄ febris nō est tāte fortitudinis
sic̄ rigor cū q̄ est crisis febris adurētis. Et voluit Gal. 5º de
accñti ꝙ a cāis p̄mitiuis q̄s incurrit aliqñ rigorē quē non
seq̄t̄ febris. Et iō vbi. s̄. Rasis subdit: erit dictꝰ rigor corpe
exñte pleno cibis ⁊ potu nec vtit̄ exercitio moderato: sed
quiete ⁊ otio ⁊ balneat̄ post cibū multū: ⁊ cū his vtit̄ ci/
bis fridis in sua q̄litate gñantibꝰ fl'a grossuꝫ. Et subdit ꝫ
h̄ erit rigor sine febre minor ⁊ velocior. i. breuior. Et dixit
Ga. in liº de rigore ⁊c̄. ⁊ scribit̄ a Rabi in 7ª pticula sic. cū
creat̄ in corpe hūor flāticꝰ vitreꝰ nō corruptꝰ gñat tremorē
p multos dies ꝯtinuos: ⁊ dū pmanet hō q̄etus nec in aliq̄
mouet̄ q̄escit tremor: ⁊ cuꝫ mouet̄ seq̄t̄ cū motꝰ tremoris
statiꝫ: ⁊ ē tremor ipse ꝑm q̄ātitatē motꝰ nā cū mouet̄ motu
forti seq̄t̄ euꝫ fortis tremor. Et dixit 5º de accñti. hic rigor
inuenit̄ plerūq3 magis in mulieribus q̄3 in viris. ¶ Dixit
Aui. 3. 13. caº de debilitate digōnis. Et qñq3 p̄ducūt debi/
litas digōnis ⁊ ꝯuersio cibi ad fl'a ad tremorē ⁊ frigus ex/
tremitatū ⁊ cōmotionē siliꝫ cōmotioni poximi febris. Et
p'ta q̄rti dixit. Et qñq3 accidit frigus ⁊ rigor pp submer/
sione: caliditatis in corpe cā cibi: ⁊ q̄ ei sunt silia sic̄ sunt alie
cāe p̄mitiue. Et iteꝝ dixit ibidē. ⁊ multotiēs accidit ex fleg
mate vitreo sparso in corpe rigor nō p̄ducēs ad febrē: cuiꝰ
cā dixit ipse est q̄m si humor nō putrescit nō p̄ducit ad febrē
⁊ flegma vitreū est difficulter putrefactibile. Et itellexerūt
auctores p̄dicti tā de rigore q̄ est frigus purū seq̄ns ad ta
lē humorē q̄ñ sua friditate infridat mēbra sup q̄ spargit̄ q̄3
etiā de rigore q̄ est motus ꝯcussiuus q̄ seq̄tur ad motū ex/
pulsiue ꝯiunctū cū conatu eius q̄ fit ex pceptione subite in
fridationis quā seq̄tur reuocatio caloris: vt expellat rē le/
dentē. Dicūt h. rigor raro fit ab hūore calido. ¶ Differt aūt
hic rigor ab eo quē seq̄tur febris: q2 vt dixit Gal. 5º de acci
denti. nō est adeo fortis: vt ille quē seq̄tur febris. Et Aui.
dixit pª q̄rti. fortitudo huiꝰ rigoris nō est fortitudo rigoris
perducētis ad febrē: sꝫ est minor illa. Nā qñ sequit̄ febris
illud flegma vitreuꝫ quo accidit putrescit ⁊ calescit ⁊ calitas
eius putredinalis liquefaciēdo ipsuꝫ: facit ipsuꝫ velocius
moueri: cuiꝰ motus velocitatē maiorē fortior seq̄tur rigor.
Sunt aūt q̄ dicūt ꝙ h̄ rigor put est motus est minor illo:
sꝫ put est frigus nō est minor eo: sꝫ plerūq3 maior. vt intuit
Aui. pª q̄rti caº de frigore q̄ nō calescit. Jd tñ qō manifeste
distinguit inter hos rigores ē pulsus. Uñ. A. tertij 13ª vbi
s̄. dixit ꝙ ⁊ si similent̄ hi rigores: pulsus tñ in rigore queꝫ
non sequit̄ febris nō est sicut pulsus eueniens in p̄nº paro
xismi febris: q2 nō est diuersus neq3 submersus vt ille.

¶ De generali cura febrium putridarum. Ca. xxiij.

Galenus xjº tera. multū gñalr loquens dixit. febris humoralis cura/
tionē vnicā hēre indicationē q̄ est sumpta a ꝯrietate ex can. gñali. ois cura fit p ꝯriū. veꝝ
q2 febris humoralis est mala ꝯplō tiens ⁊ nō
est pura: q2 est cuꝫ mā. Gal. in tegni minus gñalr loquens
sub exēplo febris putride oēm febrē humoralē cōprehen/
dens duas posuit eē eiꝰ indicationes indicatiuas q̄ sunt al
teratio ⁊ euō. Et Auer. colliget 7º dixit febriuꝫ q̄ sunt ex
mala ꝯplone māli. pª. s. post generalissimā eaꝝ intentionē
intētio duas ꝯsiderat res: hoc est: vt malā remoueat cōple
xionē: ⁊ vt malā remoueat mām. Et vnaq̄q3 dictaꝝ duarū
intētionū: vt in tractatu de gñali curatiōe morboꝝ patuit:
sumit̄ a tribus generibus reꝝ. s. naliū non naliuꝫ: ⁊ preter
nām: put inuit Gal. xjº tera. aliqñ ponēs duas fore inten/
tiones curatiuas humoralis febris. s. sumptā ab egritudi/
ne: ⁊ sumptā a ꝯplone egri: ⁊ aliqñ ponēs tres addidit ꝯsi
derationē sumptā a virtute. Et sub his ꝯdedit itelligere reli
quas: q̄. s. in p̄dicto tractatu tradite sunt ⁊ declarate. Et cō
siderationes in his q̄dā reducūt ad sex necessariū est. n. pº
cognoscere febrē. 2º egri ꝯplonē. 3º eius etatē. 4º eius vir
tutē. 5º aeris ꝯplonē. ⁊ 6º egri ꝯsuetudinē. ¶ Et adhuc mi
nus gñalr loquēs de cura febris humoralis. Ga. dixit 10º
tera. Jn febribꝰ in q̄bus est adhuc cā q̄ facit eā in his nec
dispō nec euō est simplex. opꝫ. n. qō febris iā genitū est sol
uere ex ꝯpriaciꝰ indicatione: qō aūt gñandū est opꝫ auerte
re: ⁊ ꝓhibere gñari. ¶ Et adhuc p̄ticularius exequēs Ga.
curatiuā methodū febriū humoraliū dixit xjº tera. tres in
hac methodo ꝯsiderationes hēre eē necesse. quaꝝ pª est cō
sideratio febris. 2ª est ꝯsideratio cāe eius. ⁊ 3ª est cōsidera/
tio sinthomatū cū ea repertoꝝ. ¶ Per alterationē Gal. intel
lexit q̄litatis febrilis extinctionē ⁊ māe febrē causantis di
gestionē: ⁊ p euōnē intellexit māe extra corpus eductionē:
⁊ eius ad loca opposita vel saltem ignobilia deductionem.
¶ Et Aui. pª quarti imitās Gal. dixit. Scias ꝙ intētio in
medicādo has febres qñq3 vertit̄ ad ptem febris quare est
necessariū: vt infrigides ⁊ humectes: ⁊ qñq3 vertit̄ ad ptē
māe. quare necesse est: vt matures vel digeras: aut necesse
est: vt euacues. sup. aut diuertas. Et dixit Aui. intētio ver
tit̄ qñq3 ad ptē feb. ⁊ qñq3 ad vnā pteꝫ ⁊ qñq3 ad alteram:
quā partē eliget sapiēs medicus post pfectā ꝯsiderationeꝫ
in his q̄ sunt dicta in caº a quo prius sit incipienduꝫ an a
morbo an a cā. Et dixit Aui. in intētione digōnis nec̄e est
vt digeras vel matures: vt p digōnē vertat se medicus ad
cām antecedentē ⁊ p maturationē ad cām ꝯiunctā illā pre
parādo expulsioni. Et in humorali q̄dē non putrida q̄daꝫ
exponūt illud vel pro ⁊. Jn putrida vel tenet se disiūctiue.
nā aliqñ mā febris putride siue sit cā añs siue ꝯiūcta aliqñ
est pauce malitie. ita ꝙ corrigi rectificari potest: ⁊ ad beni
gnū reduci: ⁊ respectu huius dixit. opꝫ vt digeras. Et ali/
qñ est tante malitiei ꝙ rectificari non pōt: sed soluꝫ opꝫ vt
paret̄ expulsioni: ⁊ respectu huius dixit opꝫ vt matures.
Et dicūt q̄dā. Aui. dixit. aut necesse est vt euet̄: loquēs cuꝫ
hac disiunctiua aut: vel q2 nō semp est nec̄e vt euet̄ p medi
cū: q2 nā per se euat siue sensibilr siue insensibilr: vel q2 mā
est talis ꝙ p solā digōneꝫ ita rectificari pōt ꝙ ea digesta ⁊
rectificata cessabit febris: ⁊ nō erit necessariū euare eam: ⁊
maxime in febre putrida. ait eni Gal. in tegni. digō est alte
ratio faciens cessare putredinē manēte substātia: ita ꝙ tūc
sola remanet intētio alterationis discrasie. Quidā vero di
cunt ꝙ illa dictio aut: tenet se subdisiunctiue: ita vt solū vo
ces nō sensuꝫ disiungat: imo ꝯiungat: ⁊ sit sicut vna copu/
latiua: ita vt sit necessariū i febre humorali euare humorē:
sicut manifeste apparet ex mō loq̄ndi Gal. cū copulatiue

De tipo cui nō se quit feb.

dixit. necessaria est alteratio ⁊ euacuatio sīlr Gal. 3° practi
ce dixit. opus est his duobus. s. caloris febrilis alteratiõe:
⁊ humoris putridi eũone. Et Aui. 2ª quarti dixit. nõ fit fe
bris sublimatio cũ apparitione digõnis sicut non fit cũ di
gestione apostematũ dolor vehemẽs. In qbus verbis vr̄
voluisse ꝙ p solã digõnẽ nõ cessat febris: sed mã ente dige
sta adhuc febris remanet: eo ꝙ nisi intẽtiones curatiue fe
bris remotiue sint adimplete adhuc remanebit febris: cuꝫ
aliter remoueri nõ possit: sꝫ mã digesta oẽs intẽtiones cu/
ratiue febris humoralis nõ sunt adimplete: vt pꝫ: cuꝫ sint
intẽtiones alie a digõne: vt. s̃. dictũ est. Et ꝓpea Gal. ait 2°
ꝓnosticoꝝ. mã multotiẽs iã digesta est: ⁊ nõ est ꝓcessio spu
ti ꝫm ꝙ opꝫ pre virtutis imbecillitate, pectus mouẽtis. vñ
stat febris. q̃uis ḡ mã digesta febris minuat̃ nõ tñ tollit̃.
¶ Sunt aũt p̃dicte due intẽtiones ꝯueniẽtes oĩ febri hu/
morali. Uerꝫ de cura putridaꝝ exequẽs Gal. xj° tera. post
supradictas duas intẽtiones subdit aliã intẽtionẽ in cura
putridaruꝫ surgere q̃ sumit̃ a putredine: ⁊ vt sumat̃ ab eo
in eo. xj° tera. cũ putredine cõcurrit cã eius q̃ est indebita
humoris trãspiratio: ⁊ ꝯcurrit accñs cãe eius qḋ est detẽ/
tio eoꝝ q̃ trãspirari debẽt: ⁊ iccirco vltra intẽtionẽ sumptã
a putredine surgũt due alie intẽtiones curatiue vna ad ꝓ/
hibitã trãspirationẽ remouẽdã. Alia ad trãspirãdũ qḋ re/
Intẽtiões ad expoliandã. tinet̃. ¶ Et q2 vt ibidẽ pꝫ ꝓhibita transpiratio cãm hꝫ. s.
opl'õnẽ. iõ alia surgit intẽtio ad apiendũ ⁊ expoliãdũ: ⁊ q2
opl'o q̃ttuor hꝫ cãs. s. cãm ꝓmitiuã: vt friditatẽ exteriorẽ
sordiciẽ cutis ⁊ silia ⁊ tres cãs corpales. s. multitudinẽ hu
moris grossitiẽ ipsius ⁊ ei⁹ viscositatẽ. Ab eis alie q̃ttuor
insurgũt intẽtiones curatiue: quaꝝ vna est ad cãm ꝓmiti/
uã tollẽdũ. Alia ad eũandũ multitudinẽ. 3ª ad subtiliãduꝫ
grossitiẽ: ⁊ 4ª ad viscositatẽ incidendũ. Et q2 vt dictuꝫ est
eũo necẽia est: ⁊ hũor febrẽ faciẽs aliqñ eũoni inept⁹ reddit̃
sua nimia subtilitate qua ĩbibit̃: hinc ⁊ alia surgit curati/
ua intẽtio q̃ est ad ingrossandũ humorẽ illũ subtilẽ. Et q2
mẽbra febricitãtiũ ledunt̃ ⁊ debilitant̃: hinc ⁊ alia surgit
Indicatiões curatiue feb. putridarũ in summa sunt. xij. curatiua itẽtio q̃ est ad mẽbroꝝ ꝯfortationẽ. ¶ Sic itaqꝫ
hñ ꝯsideratis eis a qb⁹ sumunt̃ idicatiões curatiue febriũ
putridaꝝ ipse curatiue intẽtiones sunt numero. 12. vna su/
mit̃ a febre: ⁊ est alteratio caloris ei⁹. Alie nouẽ sumunt̃ a
cã febris vna a cã ꝓmitiua alie a cã corpali. s. multitudine
hũoꝝ grossitie ⁊ viscositate: ⁊ subtilitate ab opl'one a ꝓhi
bita trãspiratiõe a trãspirãdoꝝ retẽtione: ⁊ a putredie. xjª
sumit̃ a sbo febris q̃ est mẽbroꝝ ꝯfortatio. ⁊. 12ª sumit̃ ab
effectu febris: ⁊ est accñtiũ rectificatio. ¶ Dixit Gal. eodẽ
xj° ter. q̃uis intẽtiones p̃dicte nõ sint pauce: ad oẽs tñ oꝫ
medicũ inspicere: vt ĩueniat q̃ auxilio qdẽ pᵐ ⁊ magis qd
min⁹ ⁊ ꝫm: ⁊ qd adhuc min⁹: ⁊ 3ᵐ ita ⁊ deinceps q̃uo vno
post aliud vtat̃ auxilio. Et ad h̃ idẽ ipse ibidẽ dixit. In cu/
ratiõe haꝝ febriũ nõ oꝫ attẽdere alterã tñ dictaꝝ intẽtio/
nũ: vt. v̇. g. ea q̃ sunt sanatiõis putrefactionis tñ nec ẽt h⁹
cãe solius: sed ad oẽs oꝫ attẽdere. ¶ Scias tñ ꝙ pᵐ qḋ oc
Ordo intẽtionum ⁊ exequẽdarum. currit in mẽte medici de curatiõe haꝝ febriũ cũ intẽtioni/
bus dictis est: vt febrẽ abijciat. 2° vt putrefactionẽ depel/
lat. 3° vt retẽta respiret. 4° vt opl'onẽ abijciat. Et 5° vt cãꝫ
opl'onis moueat. Et q2 in ordine regulari curationis. dix̃
Gal. eodẽ xj° qḋcũqꝫ inuẽtũ est: vltimũ esse ꝫ analetici. i.
resolutiuã methodũ in curatiõe: pᵐ oiuꝫ eẽ oꝫ qḋ est dice/
re qḋ est pᵐ via intẽtionis est vltimũ via executiõis. vt dix̃
Gal. sup 3° regni. hinc itaqꝫ pꝫ ꝙ medic⁹ cupiẽs rectã ⁊ re/
gularẽ febriũ putridaꝝ exercere curationẽ p° cãs opl'onis
remouebit. 2° opl'ones apiet. 3° retenta trãspirabit. 4° pu/
tredinẽ depellet ⁊ 5° calorẽ q̃ remãsit extinguet. ¶ Sꝫ q2:
vt in p̃cedẽtibus dictũ est nõ põt medicus semp ordinẽ re/
gularẽ seruare curationis. imo irregul'r plerũqꝫ cogit̃ ope
rari: tũc scias ꝙ pᵐ via executionis est illud qḋ magis ife/
stat: ⁊ maius mĩnat̃ discrimẽ: vñ aliqñ in vehemẽti calore
febrili cogit̃ medicus a curatiõe febris incipe cãm eius ne
gligendo: aut totalr̄ aut ꝫm ptẽ: totalr̄ sicut cuꝫ vtit̃ pure
fridis: q̃uis ꝓhibeat debitã trãspirationẽ ⁊ digõnẽ mãe
grosse ⁊ viscose: vt cũ ꝓhibet aquã fridã. ꝫm ptẽ vero siue
ꝫm qd sicut cũ cogit̃ ꝑ calorẽ febrilẽ vti remisse frigidis
mã grossa ⁊ viscosa trãspirationẽ ꝓhibẽte. dixit Auic. p°
quarti. qñqꝫ febris est tãte vehemẽtie ꝙ nõ licꝫ vti regimi
ne cãe vel ẽt ꝫm qd: vt ⁊ qñqꝫ lꝫ incipiat̃ a regimine cãe:
non tñ incipit ab ea vel eius intẽtionibus q̃ sunt priores:
sed cogit̃ posteriores prioribus ꝓponere: vñ qñqꝫ incipit
ab eũone ⁊ postponit digõnẽ ⁊ aptionẽ. Et hoc silr ẽt ac/
cidit totalr̄: aut ꝫm qd totalr̄ sicut cũ incipit ab eũone era
dicatiua ꝫm qd sicut cũ incipit ab euacuatiõe minoratiua.
¶ Dixitqꝫ Gal. intẽtio curationis est triplex. nam aut mi/
nuit calorẽ lꝫ cãm eius augmẽtet: ⁊ hanc non laudo. nã si
febrẽ medicaueris cũ his q̃ cãm ei⁹ augmẽtent nulla spes
erit ꝙ p hoc febris auferat̃ vel minuat̃. eius nãqꝫ cã sepi⁹
augmẽtata febrẽ crescere necesse est. Aut cãm amputãdo
febris postponẽs calorẽ: ⁊ hanc hñ ꝓquisitã ⁊ indagataꝫ
iuuatiuã esse videbis: sꝫ tñ si febris adeo fortis est ꝙ eger
eius pati nõ possit molestiã: nõ est tũc bonũ cũ his q̃ cãm
auferũt augmẽtare calorẽ. nã si h̃ feceris febris cũ febrici/
tante pibit: ⁊ iõ indiges tũc infridatione vltima ⁊ ꝓprie si
inueneris virtutẽ nõ eẽ fortẽ resistentẽ. sicut. n. dix̃ Gal. x°
tera. si intolerabilis fuerit laborãti magnitudo febris non
opꝫ per ea p que cã abscindit̃ febrẽ augere. Si v̇o inuenis
virtutẽ tolerantẽ. dixit Aui. abscinde cãm: ⁊ expelle hũo/
rem: ⁊ abscinde cibũ: ⁊ nõ infrides infridatione que ꝓhi/
beat resol'õnẽ. Sꝫ si inuenis virtutẽ deficientẽ. dixit Aui.
sis occupatus inequãdo ꝯpl'õnẽ sibi ꝯ̃riaꝫ. s. calorẽ febrilẽ
quare infrida ⁊ viuifica virtutes. Cũqꝫ fuerit fcã fortis: ⁊
vicerit aduersariũ suũ: tũc redi ad cãm ⁊ abscide eaꝫ. Aut
studiũ inducas in vno dictoꝝ nõ negligẽdo reliquũ: ⁊ hãc
3ᵃᵐ intẽtionẽ laudo: sꝫ in fortiori magis intẽdas: in altero
tñ negligẽtia careas. sepi⁹ tñ cãm febris fortiorẽ iuenies:
ĩcoqꝫ sepius vertit̃ intẽtio curationis ad cãm. ¶ Amplius
pro dictis intẽtionib⁹ recte implẽdis opꝫ accñtia ꝯsidera/
re. dixit. n. Gal. Si inter hec q̃ diximus aliqḋ accñs forte
nõ euenerit: vt nõ cohibeamur ꝑ hoc diuersas ꝓpari me
dicinas: ⁊ ab initio vsqꝫ ad finẽ sic steterit febris: cito ⁊ fa
cile amputabit̃: sꝫ si accñs ꝯtigerit ꝑ qḋ oporteat: vt cuꝫ
medicina q̃ occurrat̃ diuersa: aut ꝯ̃ria medicinis que ꝯue
niũt febri: aut cãe eius necessario erit vnũ ex his trib⁹: aut
elõgabit̃ tp̄s curationis: q2 nõ nisi in longo tpe: ⁊ magna
curabit̃ difficultate: ẽt ⁊ si in manu boni medici ꝑuenerit:
aut morb⁹ suspectus fiet ⁊ lõgus: aut aderit vtrũqꝫ. v̇. g. cõ
cedat̃ in febre infirmũ eẽ stomacũ. ⁊ ꝙ per eũ sincopis ge
neret̃: cohibet nos sincopis eũ cibare: ⁊ cibũ in nõ ꝯgruo
tpe dare: ⁊ vinũ ⁊ aquã fridã: cũ hec sine dubio opilationẽ
a putredinẽ generẽt: ⁊ febris p hec augebit̃. ¶ Et oẽs in/
tentiones supradicte sunt a re ꝑter nãm: sꝫ vt. s̃. patuit oꝫ
etiã indicationẽ sumere a re nãli: ⁊ p̃cipue a ꝯpl'one marie
ea q̃: tũc est cũ febris incipit. Dixit Gal. 3. de ingenio sani/
tatis nõ sufficit scire qd opandũ: sꝫ cũ qbus ⁊ quo mõ. Sꝫ
q2 nã est opatrix depulsionis morboꝝ ⁊ rerũ ꝑter nãꝫ oꝫ
cãm curatiuã talẽ existere ꝙ tres corpis nãe seu mẽbri cõ
seruet: vt eis mediãtib⁹ morbi fiat expulsio. q̃re nõ sic oꝫ eẽ
morbo ꝯ̃ria qn ẽt sit nãli dispõni siliꝰ. sicut. n. curatio fit p
ꝯ̃riũ: ita ꝯseruatio fit p silẽ. ¶ Querũt aũt qdã q̃uo corp⁹
curatũ a febre p medicinas calidas reducat̃ ad nãlitatem
suã: ⁊ dicendũ ꝙ a virtute sua cũ suo calido nãli corrũpẽte
caliditatẽ preter nãm ⁊ ducẽte ipsum ad suã nãlitatem.

¶ De ipletiõe intẽtionũ curatiuaꝝ fe. putridaꝝ. Ca. xxiiij.

IMplẽtur aũt supradicte itẽtiones ꝫm gñalẽ curatiõis can. vnicuiqꝫ eaꝝ ꝯ̃rietatẽ inueniẽdo. ¶ Eteni itẽ tio sũpta a dispõne febrili q̃ dispõ cal'a ẽ iplet̃ p frida. Et q2 h̃ dispõ: vtplꝫ ẽ ꝯiũcta siccitati Intẽtio a dispõne febrili.

Impletur ẽt tunc per humida: ⁊ qꝛ est discrasia corpis vni/
uersi implet᷑ cũ pluribus ⁊ foꝛtioꝛibus fridis ⁊ humidis:
⁊ qꝛ est ꝑncipalius coꝛdis:ĩó ei est ꝑncipalius ⁊ forti⁹ insi/
stenduꝫ. Et si aliqñ ab aliquo vno vel plibus mẽbꝛis hẽat
Intẽtio a cã humo-ral. oꝛiginẽ cum eisdẽ erit ẽt illi vel illis subueniendũ. ℂ Intẽ/
tio ṽo sumpta a cã huius febris siue a cã humoꝛali cũ ipsa
sit peccans dupli.s.per sui putrefactionẽ ⁊ indigõnẽ:⁊ per
sui q̃titatẽ implet᷑ duabus illis oppositis dispõibus.s.di
gestione ⁊ euõne. Dixit.n. Gal.in tegni demonstratio.i.de/
mõstrata curatio per rõnabile eius ingeniũ curatiuũ sum/
ptũ a nã mãe facientis hanc febrẽ duplex est.s. digõ cõtra
primã mãe dispõnem.ipsa.n. ꝯriatur putrefactioni ⁊ indi/
gestioni ⁊ euõ cõtra scdam.ipsa.n. ꝯriatur q̃titati repleti.
Uerũtñ scias ꝙ euõ est eius ꝑncipalis intẽtio: digõ ṽo est
ei sicut accessoꝛia.nõ.n. digõ in omni mã adimpleri debet.
Unde nõ attendẽda est in mã furiosa. ℂ Et qꝛ opilatio cã
est putrefactionis.dixit Gal.xj.ter. Ad ꝯrietatem vniuscu/
iusqꝫ cãe opilationis attendes.nã si qdem a frigida cã den/
satũ est corpus remittere eã ⁊ rarificare opꝫ:⁊ si fuerit den
satio a caliditate ⁊ siccitate:dilata poros cũ calitate ⁊ mol/
litie:grossos ṽo humoꝛes ⁊ viscosos facies subtiles ⁊ flu/
xibiles.nã subtilitas ꝯriat᷑ grossitiei:⁊ liquiditas viscosita
ti:⁊ si multi fuerint humoꝛes euabis:⁊ si ad opilationẽ ali
qñ plures cõcurrant cãe ad oẽs instare debes cũꝫ suo ꝯrioꝛ:
aut singulariter vnicuiqꝫ aut cũ medicina cõposita hñte cõ
trarietatẽ oĩum eaꝝ:⁊ si humoꝝ subtilitatis euõnem impe
diat insiste ei cũ ingrossatione. Et ꝑdictis intẽtiõibus ad/
impletis instandũ est ꝓhibitioni trãspirationis euõnẽ ꝓcu
rando cũ aperiẽtibus opilõnẽ: ⁊ post hↄ ad putrefactioneꝫ
Putredi ni triplex ꝯriũ oppo nitur. cũ ꝯrietate deueniendũ est. ℂ Putredini aũt dixit Gal.xj.
ter.triplex ꝯrium opponit᷑.s.digõ ⁊ euõ ⁊ infridatio.digõ
.n.est oppositũ foꝛmale putrefactionis.est.n.faciẽs cessare
putredineꝫ:sed qꝛ cessata putredine humoꝛ in coꝛpe rema/
net qui oꝫ ab eo extrahi:vt sic ei opponit᷑ euõ. Et qꝛ omnis
mã putrida est calida:lꝫ differenter qꝛ quedã est calida per
se:⁊ per accñs:qꝛ per putrefactionẽ:vt colera putrefacta q̃
est calã inq̃ꝫtuꝫ eius nã est calida ⁊ inq̃ꝫtum est putrida: ⁊
quedã est calã per accñs tñ:⁊ nõ per se sicut flã putridũ:qđ
de sui nã est frigidũ:sed est calĩm per putrefactionẽ:⁊ vt sic
opponit᷑ ei infridatio q̃uis ẽt differenter. nã in mã calida
per se:⁊ per accñs cõtingit infridãtia simul ⁊ semel appro/
ximare tã in alteratione q̃ꝫ in digõne etiã in ꝑn°:sed in calã
solũ per accñs non cõtingit infragidatio in ꝑn° nisi remissa
valde inq̃ꝫtuꝫ nõ est negligẽda intẽtio infridationis. Iõqꝫ
in ꝑn° cõpetit ei digõ cũ calis subtiliatiuis ⁊ incisiuis. ⁊ in
ꝓcessu euõ cum eisdẽ: ⁊ in fine si discrasia calã remanserit
cõuenit ei infridatio. ℂ Et impletis intẽtionibus putredi/
nis deueniendũ est ad essentiã febris.s.ad caloꝛẽ ꝑter nãm.
Et qꝛ caloꝛis ꝑter nãm duo sunt abiciẽda.s.calitas ⁊ ꝑter
nãlitas:ĩó vtriqꝫ eoꝝ ꝯriũ est inueniendũ.s. calitati infri
gidantia:⁊ ꝑternãlitati calã aromatica que virtutẽ hñt ro
boꝛãdi calĩm nãle vt ꝑternãle depellatur. ℂ Post hec dixit
Gal. medicis sanare febrẽ tentãtibus putridã: qꝛ fiens est:
necessariũ est in ꝑdictis intẽtionibus duas hr̃e cõsideratio
nes.s.cessare facere qđ iã febris factũ est: ⁊ ꝓhibere qđ fu/
turũ est:⁊ silr̃ cessare facere qđ putredinis iã factũ est:⁊ ꝓ/
hibere qđ ex ea iã futurũ est ⁊ eodẽ mõ qđ detẽtũ est trãspi
rare ⁊ ꝓhibere ne qđ aliud detineat᷑. Et dixit Gal. sanabit᷑
qđ iã factũ ẽ de opilõne ab eis que extrafractãt.i.aperiũt:
qđ futurũ aũt est de opilõne ꝓhibebit᷑ inhibendo influxũ
humoꝝ opilantiũ:⁊ fm̃ eoꝝ modos ꝑ quos opilãt vel opi
lare sunt pati rectificãdo eos ⁊ ad cõtemperantiã fm̃ redu/
Intẽtiões q̃tuoꝛ sũ pte a pu tredine. cẽdo ipos. ℂ Rursus.xi.ter. Gal.posuit a putredine q̃tuoꝛ
surgere intẽtiones:quaꝝ vna sumpta est a putrefactiõe fm̃
se ⁊ absolute cõsiderata: de qua iã dictũ est. 2ª sumit᷑ a pu/
trefactione fm̃ ꝙ ipsa est cũ ꝑntia sue cãe aut sine ea. Et 3ª
sumit᷑ ab ea ꝓut putredo est in toto coꝛpoꝛe aut pte eius.
Et 4ª sumit᷑ ab ea ꝓut ipsa est cõiuncta cũ flõne.i.apate aut
sine eo. ℂ De ꝑma aũt dictaꝝ q̃tuoꝛ intentionũ. dixit Gal.
ibidẽ. Sicut non viuentiũ coꝛpoꝝ pꝛimũ cũ putrent hoĩes
eruunt ab eis q̃tũqꝫ iã putrefactũ est:⁊ reliquũ appendẽ/
tes in aere frido trãspirãtibus refrigerãt ne vltra putreat:
ita sanãda est putredo que in aialibus est viuẽtibus qđ iaꝫ
coꝛruptũ est euantes oĩmodo:reliquũ ṽo appẽsiõibus mo
deratis ⁊ trãspiratiõibus refrigerãtibus in certissimã mo/
derationẽ reducentes:qđ faciũt:vt dictũ est digerẽdo euan
do ⁊ infridando. ℂ De scđa ṽo ꝑdictaꝝ q̃tuoꝛ dixit interi/
menda est cã si affuerit fm̃ suã spẽm. ℂ Et de 3° dixit. si fm̃
totũ fuerit aliqđ eoꝝ que sunt cã putrefactionis:tũc insur/
git occurrere toti coꝛpi:si ṽo fuerit fm̃ quãdã vnã partẽ in
illa opandũ ẽ:⁊ hↄ fiẽdũ fm̃ nãm ptis in q̃ est putredo. Ma
nifestũ est.n.ꝙ nõ fm̃ eũdẽ modũ opandũ est in vnaquaqꝫ
pticula.nõ.n.indigẽt pticule oẽs eisdẽ euõnibus vl̃ farma
cijs alterãtibus:sic nec ipse oẽs in cõplõnibus positiõibus
plasmatiõibus:⁊ vniuersa ꝯstõne ⁊ nã in inuicẽ ꝯueniunt:
sed plĩm ab inuicẽ differũt. ℂ De 4° aũt dicet᷑ inferius ca°
de feb.apatã. ℂ Opꝫ aũt vt medicus sollicitet᷑ in cõparan De ꝯside ratiõe intẽ tionũ ꝑdi ctaꝝ in cõ uenientia: ⁊ discõue nientia.
do oẽs supꝛadictas intẽtiões:vt firmiter eaꝝ cõcoꝛdantiaꝫ
⁊ discoꝛdãtiã foꝛtitudinẽ ⁊ debilitatẽ cognoscat:qđ qdẽ nõ
est pigri ignari ⁊ inexercitati medici ꝑꝑ cõparatiõis difficul
tatẽ.ꝓpea dixit Gal.exercitatũ oꝫ esse in his methodis me/
dicũ qui laboꝛat intẽdere sanationẽ febriũ.difficile.n. est ⁊
mẽte acuta indigẽs si vult inuicẽ cõparare febrẽ ⁊ putredi
nẽ ⁊ cãm eius efficientẽ cũ adhuc adest:⁊ adhuc difficilius
est virtutẽ ad ꝑdictas cõparare.sup. ⁊ difficilius est omnes
alias cõferre cũ ꝑdictis. Et tñ necessariũ est.dixit Gal. vir/
tutẽ sic cõparare ꝑꝑ custodiã vite:⁊ ꝑꝑ sanationẽ egritudi/
num.nã si putredo esset in ligno aut in alio inaiato coꝛpo/
re vna esset ad ipsam intẽtio: sed qꝛ est in viuẽte coꝛpoꝛe ꝙ
sua põt virtute digerere ⁊ reducere ad benignũ quecũqꝫ se/
miputrefacta ⁊ semicruda ⁊ semimala necẽ est ꝙ hẽat vir/
tutẽ foꝛtẽ que digerere possit. Sic ergo cõsideret medicus
si adinuicẽ cõueniũt intẽtiones.multotiẽs.n. cõueniũt pa/
riter oẽs:⁊ nãles ⁊ nõ nãles:⁊ que ꝑter nãm:vt cũ collicus
iuuenis estate ⁊ regione calã vsus exercitijs vigilijs: ⁊ mo
tibus aialibus ⁊ cibis ⁊ potibus calis egrotat febre collica
cũ siti.nã in eo ⁊ sibi silibus ab oĩbus indicatiõibus vna ⁊
eadẽ sumit᷑ intẽtio curatiua.s.de fridatione ⁊ hũectatione.
Cõuenit.n. hec intẽtio febri: ⁊ cãe eius ⁊ accidẽti qđ est si/
tis:⁊ cõuenit ei rõne aeris ⁊ vniuerse diete: nec ab ea etas:
aut cõplõ ꝓhibet q̃re huic vna cõpetit me͞na que sit infrigi/
dãs ⁊ hũectãs:vt aq̃ frida. Cũqꝫ medicatio vna põt perfici
me͞na tũc illud ilico est fiendũ. nã tali me͞na nihil est melius
qñ tñ dr̃ ꝙ vna me͞na cõuenit febri: ⁊ cãe eius: vt aq̃ frida
in febre de colã subtili nõ intelligit᷑ quo ad oẽs intẽtiones
que hri pñt circa cãm:sed sufficit ꝙ cõueniat fm̃ vnam vel
plẽs. V.g. Aqua frida nõ cõuenit in febre predicta cãe eius
fm̃ oẽm intẽtionẽ:qꝛ nõ intẽtione euõnis maxie de per se:
cũ vt sic hẽat imobilitare ⁊ resolõnem ꝓhibere:sed cõuenit
de per scđ ipsius digõnẽ ⁊ alteratiõnẽ:per quã per accñs
põt cõferre ad ipsius euõnẽ inq̃ꝫtũ eã digerẽdo ingrossat:⁊
ipsi⁹ ꝓhibet ĩhibitionẽ:⁊ sic eã euõni aptã reddit. ℂ Attñ
vt frequẽtius est ꝙ ꝑdicte intẽtiões sibi inuicẽ aduersant᷑.
dixit.n. Auer.colliget.7.vtplĩm euenit: vt ꝯrient᷑ accidẽtia
medicationi.s. regulari febris: ⁊ maxie qñ superuenit accñs
qđ significationi medicatiõis febris ꝯrietur. Et aduersatio
quidẽ qñqꝫ cadit inter indicatiões sumptas a re nãli: ⁊ nõ
nãli ex vna pte:⁊ a re preter nãm ex alia:⁊ qñqꝫ inter sum/
ptas a re nãli ex vna pte:⁊ re nõ nãli ⁊ ꝑter nãm ex altera.
Et qñqꝫ inter res nãles ⁊ preter nãm ex vna pte:⁊ res non
nãles ex altera: vt satis liq̃de monstrari posset in exẽplo tã
in oĩbus ꝑdictis q̃ꝫ in oĩbus generibus cuiuslibet ipsoꝝ.
Et qñqꝫ cadit cõtrarietas inter intẽtiones cuiuslibet gene
ris inter seipsas sicut cuꝫ cadit in genere rerum nãlium vt

ƺrietur. v.g. intētio sumpta ab etate ei que sumit a cōplo/
ne vel cōpositione: ꝛ silr in alijs generibus reꝝ: vt cū ƺrat
intentio sumpta ab aere ei que sumit a regimine preterito.
Et sicut cum ƺriat intētio sumpta a febre ei que sumit a cā
eius vel accidēte. ¶ Dixit Auic. pͦ quarti qñqȝ ƺrat illud
qḋ requirit febris ei qḋ regrit humor de digōne ꝛ eūone ꝛ
resolōne qñqȝ.n. est digestiuū ꝛ eūatiuū calm. imo ſm plm
est ita. sup. ꝛ febris indiget fridis ꝛ silr fortasse est ƺriuȝ il/
lud qḋ cōuenit febri de infridatione ei qḋ conuenit humori
de minoratione. q̄re. s. ꝓhibet intētio sumpta ab hūore da/
re frida in potu nisi vbi nō est mā. Et dixit Auic. ꝙ ƺrietas
inter cām ꝛ febreȝ accidit vtplm qꝛ plres febres sunt de mā
flātica vel saltem de mā mixta. Et si alique sunt de mā cala
nō sunt de mā subtili que cōcordet in curatione cū febre in/
digens ingrossatione per infridantia que cōueniunt febri.
Silr qñqȝ est ƺria indicatio que sumit a febre ei que sumit
ab accidēte: vt in febre incētiua cū debilitate stōi. nā ipsa fe
bris indicat. v.g. de aque fride exhibitione: sed debilitas
stōi ꝓhibet ab ea: ꝛ silr qñqȝ cadit ƺrietas: vt sit ƺria inten/
tio sumpta a febre ei que sumit ab eiꝰ cā: ꝛ ei que ēt sumit
ab accidente: vt in febre sincopali de mā grossa: nā intentio
sumpta a febre indicat dari frigida. mā vero grossa indicat
dari subtiliantia cala. ꝛ indicat de cibi ꝓhibitione: sincopis
vero de datione eius. Et qñqȝ est ƺrietas: vt sit ƺria indica/
tio sumpta ab accidente ei que sumit a febre ꝛ cā eius vt in
sincopali humorosa: nā sincopis indicat de cibi datione: fe/
bris aūt ipsa ꝛ eius cā ꝓhibent. ¶ Similiter in cōparatio
ne reꝝ preter nām ad naturales. opȝ.n. te cōprehendere si/
gnificationes magnitudinis febris: ꝛ q̄titatis putrefactio
nis ꝛ virtutis: ꝛ his perspectis virtutē custodi: deinde illa
vtraqȝ curare satage: ꝛ cōpara virtutis q̄titatē ad magni/
tudinē febris: ꝛ ipsius putrefactiōis que si cōueniunt festi/
nanter qḋ faciendū est vtiliter fac. Si aūt in his aliqd ƺrij
videris succurre ad faciendū qḋ magis necessariū est. Alia
tñ: vt. s. iam dictū est: nō ꝑtermittas. plurimas.n. vidimus
significationes cām febris expellendā fore significantes: ꝛ
plures custodiā virtutis magis esse necessariā: vnde debes
hic rōnabiliter perpendere: ꝛ si videris virtutē permanere
cū putredo matura fuerit eice eam: ꝙ si defecta nō sustine/
ret eūonem vel cibi abstinentiā vel alia illa putrefactioneȝ
expellentia: pmo cōforta virtutem: deinde ad expellenduȝ
mām te converte. ¶ Debet.n. medicus has ꝛ siles ƺrieta/
tes inueniēs duo principaliter attēdere. Unum est: vt cōsi/
deret ꝛ obseruet si hȝ aliquid qḋ oibus: aut pluribus cōue
niat. v.g. sicut dixit. A. pͦ quarti de syrupo acetoso: qꝛ di/
gerit aperit eūat ꝛ infrigidat ꝛ sic cōuenit febri: ꝛ cāe eius.
digerit.n. grossitiē subtiliando humorē: ꝛ viscositatē inci/
dendo ꝛ ingrossando mām subtilē sua frigiditate: ꝛ aperit
rōne zuccari: ꝛ partiū acutaꝝ aceti: ꝛ euacuat abstergēdo
rōne zuccari: ꝛ digerēdo ꝛ aperiendo sepat ad expulsionē:
ꝛ infrigidat rōne aque ꝛ aceti. 2ᵐ est qꝛ si nō pōt talem hr̄e
medicinā solerti examinatione videre dȝ que intentionū si
dimittat sit maioris nocuͭ vl' maioris vtilitatis si fiat: ꝛ ad
illā festinet implendā. ꝓpea. 7. ter. Inquit Gal. qḋ maximū
est vel primū sanare opȝ. ad maximū ergo deuenire dȝ. Et
Aui. dixit. opȝ vt obseruet magis timorosa de vna duarū
reꝝ. Et Auer. 7. colliget. de his loquēs in exēplo dixit. qñ
fuerit idicatio recepta ab essentia febris ƺria ei que recipit
a cā eius: tunc opȝ medicū cōsiderare sup accidentia si for/
tissima sint: ꝛ si nō cogat medicus a febre vl' accidentibus:
tunc instare dȝ remotioni cāe. naȝ remota cā remouebitur
effectus: ꝛ accñs eius qḋ maxime cōtingit fieri in febribus
de mā frigida flātica vel mellica: ꝛ si febris est cā fortior: tūc
opponat se febri: saluo ꝙ cāe non obliuiscat. nō.n. negligē
de sunt interim donec agit contra illud qḋ maximū est in/
tentiones alie. Et subdit Auer. possibile est. vt cogat medi
cus ambo. s. cām ꝛ febrem cōsiderare equaliter: ꝛ tūc sup.
contra vtrūqȝ ꝓcedat equaliter. ¶ Ex supradictis hr̄e po/ In febre huo'ali si/ne putre/dine due/solū inte'/tiões sunt/necess.ne
tes ꝙ in curatione febriū humoraliū sine putredine due tñ
de dictis intētionibus necessarie sunt. s. eūo ꝛ alteratio. In
sinocha.n. sine putredine his hūlio requirit: nisi vt eūetur
sanguis ꝛ eius extinguat caliditas: ꝛ silr in colica sine pu/
tredine. nā si colā in ea est nō furiosa cū non peccet nisi q̄ti
tate sui apta est ipsa eūari nulla digestione pmissa: ꝛ silr ēt
si furiosa fuerit nō expectat in ea digestio: ꝛ colera eūata ces/
sabit febris sola alteratiōe male discrasie si remāserit. ¶ In
cura aūt hūoralis putride requirūt oēs supradicte. ¶ Au/ Oēs intē/tiones sa./p adi. ad/tres redu/cuntur.
ctores ēt eas oēs ad tres reduxerūt que sunt digestio eūo ꝛ
alteratio. nā intētio subtiliationis hūoris grossi: ꝛ incisio/
nis viscosi ꝛ ingrossationis subtilis: ꝛ apertionis opilonis
ad digōnē reducunt. Et intētio sumpte a ꝓhibita trāspira/
tione ꝛ a detētione eoꝝ que trāspirari debēt ad intētionem
reducitur eūonis: ꝛ que sumit a putredine ad alterationeȝ
reducit ꝓpea Aui. pͦ quarti dixit. Scias ꝙ intētio ad me/
dicandū has febres qñqȝ vertit ad partē febris. q̄re est ne/
cessariū vt infrides ꝛ humectes: ꝛ qñqȝ vertit ad partē mate
riei q̄re est neciūm: vt matures aut euacues. loquutus aūt
fuit Aui. distinctiue ꝓp curā irregularē qua cogimur vnaȝ
dimittere: ꝛ aliā implere: ꝛ silr vt cōprehenderet curā oīum
hūoraliū quo ad dictas duas intētiones. Et silr loquutus
fuit distinctiue in intētionibus ad mām dicēs: vt matures
aut euacues ꝓp curā ēt irregularē qua cogit medicus eūa/
re digōne non pmissa. ¶ Propter dictas ḡ intētiones im/
plendas oium medicinaꝝ quas in curādis hūoralibus fe/
bribus medicoꝝ adducit vniuersitas vsus ēt ꝛ approximā
tione siue illas impleāt cū q̄litate manifesta siue occulta. q/
dam.n. cū ꝓprietate remouet putrefactionē de qbus dixit
Auer. ꝙ cōueniens est vti oibus medicinis ƺris a tota spē
putride febris: ꝛ reducunt ad intētionē alterationis. ¶ Et
scias ꝙ aliqñ medicine oppiate dant in curatione febriū: ꝛ
si dant fermentate aliqñ reducunt ad intentionē digōnis:
vt qñ dat rubea trociscata in terciana facta aliq̄li minora/
tiōe māe: vt digerat residuū illius: ꝛ aliqñ reducunt ad in/
tentionē eūonis: vt cū dant versus finē facta multa mino/
ratione māe: qꝛ tūc resoluūt: ꝛ reliqas eius ƺsumūt. Aliqñ
aūt dant ꝑdicte meͤ nō fermentate: ꝛ tūc reduci debēt ad
intentionē alterationis. Ab ipsaꝝ tñ exhibitiōe ꝓbus me/
dicus sibi cauere ꝓinus dȝ: sunt.n. medicine vagabūdoꝝ
ꝛ deceptoꝝ medicoꝝ. ¶ Amplius medicinaꝝ iplentiū di/
ctas intētiones q̄dā implēt vnā tñ: vt sandali qui alterant
calorē febrileȝ: q̄dā duas: vt syrupus acetosus. digerit.n. ꝛ
alterat. ꝛ q̄dā oēs tres vt tamarindi qui alterāt febrē coleri
cam: ꝛ colerā digerūt: ꝛ ipsam ēt eūant. ¶ Et scias ꝙ digō De oppia/tis.
ꝛ eūo in cura febriū putridaꝝ cōueniūt cāe antecedēti ꝛ cō
iūcte: diuersimode tñ ꝛ rōne māe ꝛ rōne motus eius. Rōne
māe: qꝛ cāe añcedenti pncipalr debet digō ꝛ scōario eūo: ꝛ
ƺrio cause cōiuncte pncipaliter debet eūo ꝛ scōario digō.
Causa nāqȝ añcedens: lȝ sit apta putrefieri non tñ est actu
putrida: ꝛ sic est reducibilis ad benignū saltē ſm plm eius.
iō principalis intētio est ad ipsius digōneȝ: vt ꝓhibeat ab
ea futura putredo: ꝛ ad benignū reducat. Et qꝛ ꝓp occur/
rentes cās aliqñ pars eius non pōt ad benignū reduci. se/
cundario debet ei eūo: vt illud extra corpus pellat. Causa
vo cōiuncta: qꝛ est actu putrida ꝛ ſm plm eius nō reduci/
bilis ad benignuȝ principalē intentionē hȝ que est eūo ex/
tra corpus. Ueruȝ qꝛ pars eius que est minus putrida po/
test aliqñ reduci ad benignū: ideo scōario debet ei digestio
vel etiam: vt preparet mām coniunctam euacuationi.

¶ De canōibꝰ obseruādis i curatiōe febriū putridaꝝ. Ca. xxv.

Multi canones ad dictas intētiones implen
das positi sunt supra i tractatu vlis cu
rationis morboꝝ quos opȝ ad hunc adducere:
hic tñ illis aliquos adiciā: ꝛ si ex eis hic ēt ali/
qui repetantur nō malum nec incōueniens erit.

¶ In regulari.n. curatione febriũ putridaꝝ digestio eũa nem pcedere dȝ non,tñ omnẽ. Et enim lenitiuã eũonem:ꝛ aliqñ etiã minoratiuã necessariũ nõ est digestionẽ pcedere. Imo hee eũones sunt ex digõnẽ faciẽtibus: ꝛ vult pars eius neqȝ ẽt oẽm digõnem necessariũ est eũonẽȝ sequi. Dixit.n. Ras.16.cõti. Quotiens nã alterauit humorẽ digerendo: ꝛ ipsum ad benignũ reducendo ille humor nõ dȝ postea euacuari a corpore cũ sit tunc mã cõueniens ad modũ nutrimẽti:ꝛ si nimia fuerit eius q̃ntitas possibile est ꝙ corrigat̃ per abstinentiã a nutrimẽto. Et sic eũo in tali casu non hȝ locũ qñ si eũabis.eũabis reȝ cõuenientẽ nõ incõuenientẽ. Sed digestio oĩno pcedere dȝ euacuationẽ eradicatiuã:siue eradicatio eius fiat simul in vnica vice: siue fiat per plẽs minoratiuas eũones post minoratiuã que est velut ps digestionis nisi in tribus casibus. ¶ Primus est qñ mã est sanguis siue putridus siue imputridus.dixit Aui. pᵃ q̃rti qñ est intentio.s.ad euacuandũ qõ est de genere sanguinis nõ est de gñe eius in quo expectat̃ digestio expectatione que expectat̃ in solutiuo:qꝛ per sui modũ substãtie eũoni est aptus. Imo dixit Aui. nõ expectat̃ digestio nisi in hũoribus aliis intelligens fm plurimũ.nã humores alij a sanguine aliqñ saltẽ duȝ sunt sub forma cause antecedẽtis pñt reperiri sub tali modo substantie: ꝛ sub tali qualitate ꝙ pñt a corpore educi per euacuatiuũ nulla digestione pmissa que euacuatio erit eradicatiua mãe antecedẽtis: licet sit minoratiua respectu totius cause febris. ¶ Secũdus casus est qñ materia est furiosa: ꝛ est illa que est vehemẽter calida acuta velociter de loco ad locũ mobilis: ꝛ que malignitate participat:ꝛ potissime que vtraqȝ dispõne participat.s. acuitate ꝛ venenositate. Et assimilauit Gal. hanc mãm in cõmen.affo. digesta medicari ꝛ mouere ꝛc̃. aialibus vtẽtibus coitu furiose: que dũ sunt in forti appetitu coitus in loco quiescere non pñt. Similiter mã furiosa de mẽbro ad mẽbrum mouetur:ꝛ nõ quiescit neqȝ sinit infirmũ quiescere. In huius enim mãe eradicatione digestio nõ expectat̃. Dixit Aui.x. col. Ga.ꝛ maior pars medicoꝝ dicunt minime purgare debemus.s. eradicatiue nisi mã sit digesta nisi egritudo sit in vltimo acuitatis.s.furiosa. Et hoc intelligere possumus ex dictis Ipo.qñ qñ egritudo est in vltimo acuitatis tũc humores sunt in vltima furiositate:ꝛ nõ est securitas quin descendant ad quedã mẽbra principalia: ꝛ ledãt ipsa nisi sint euacuati in pn° egritudinis: eo ꝙ humores acutissimi existentes sunt subtiles: nec est ibi viscositas vl' grossities que phibeant operationẽ medicine laxatiue ipsoꝝ: ꝛ non põt inde puenire nisi vnũ nocumentũ:qõ est ꝙ medicine laxatiue suis qualitatibus pmis augmẽtent febrẽ. Et id põt remoueri miscendo cũ eis frigida ꝛ humida fm ꝙ conuenit. ¶ Tertius casus est qñ humor fuerit multus grauãs sua multitudine super nãm. Dixit Aui. si times victoriã humoris supra nãm.s. qꝛ humor est tante multitudinis ꝙ q̃uis non sit sanguis nec sit furiosus: tñ pp sui multitudinẽ non speras ipsum posse digeri:ꝛ sic nã sub eo succũberet ꝛ moreret̃ eger: tũc dixit Aui. magis necessaria cautela est eũoꝛ ꝛ si pro q̃uis non sit digestus. Itaqȝ statim in pn° euacua nõ eradicando:sed minorando illũ dixit. Aui.ꝛ si nõ est digestus nõ moueas.s.intẽtionẽ tuã.s.ab eo qõ dixi.s. ꝙ non euacues in hoc casu tante multitudinis nisi in pn° hic talis multitudo indicãs de eũone in pn° ante digõneȝ vtplm accidit in flãtica febre:raro aũt in colica ꝛ rarissime i melica. Et in hoc casu bñ verificat̃ qõ dixit Ipo.in affo. Incohoantibus morbis si quid videt̃ mouendũ moue. Et hinc dixit Aui. pᵃ quarti nõ euacues mãm indigestã in calido aut frigido nisi pp necessitatẽ.s.dictoꝝ triũ casuũ:ꝛ h̃ pp tres cãs. ¶ Prima est: qꝛ fortasse multiplicat̃ eũo humoris nõ peruenientis ad statũ.s. eũo boni humoris cuius eũo est cã ꝙ nã non pduret vsqȝ ad statũ vel si pduraret nõ cũ fortitudine cũ qua possit tunc expellere humorẽ malũ: vel multiplicat̃ eũo humoris.s.subtilis nõ peruenientis ad statũ ẽt si nõ fuisset facta eũo.nã pars subtilis hũoris mali quottidie resoluit̃ nec dȝ pro ipso eũando farmacũ dari per cuius eũoneȝ nõ pfuisti in aliquo:sed lesisti virtutẽ. farmacũ qppe datuȝ ante digõneȝ eũat humorẽ bonũ:ꝛ ẽt qõ subtile est de malo:qꝛ sunt magis apti eũoni. Et fortasse nocet eũo ista maturationi ꝛ digõni humoꝝ cuius cã est eũo boni ꝛ subtilis. Nam vt dixit Hal.3° practice ca° de eũone humoris putridi neqȝ lassatiuũ in morbi opȝ dari pn° cuȝ humor crudus est.eũabit.n.qõ in eo subtile est ꝛ tenue: ꝛ superit grossum simplr nihil hñs secum qõ illuȝ subtiliet ꝛ maturet: vñ difficilior fit eius maturatio: ꝛ maior labor ad extoꝛquenduȝ illũ nature fitqȝ morbus plixior ꝛ fortasse permiscebit̃ per eũonem factã ante digõnem malignũ cũ bono:ppea ꝙ mouetur malignũ absqȝ digõne sua:vnde nõ põt euacuari:sed permiscet̃ cum bono ꝛ corrũpit illuȝ: ꝛ sic multiplicat̃ malignuȝ:ꝛ sic dixit Aui.4ᵃ primi. reddit̃ febris fortior ꝛ deterior.dixit aũt Aui. fortasse pp causas euenibiles in qbus predicta nõ euenirent qui rari sunt valde in qbus propter eũonem factã ante digestionẽ eueniat laudabilis finis ꝛ sanitas q̃uis ẽt contra ea nõ factũ fuerit: hoc tñ aliqñ cõtingit in quibusdã robustis in qbus nã irritata cõtra malum humorẽ totis viribus insurget: ꝛ expellit ipsum: ꝛ nõ permittit ipsum cũ bono misceri.non ergo fienda est eũo ante digõnem nisi in casibus supradictis: dixit.n.A. cuȝ mã est plima mobilis.i. plima in mobilitate vt mã furiosa vel plurima mobilis.i.multa in q̃ntitate que per suã q̃ntitatẽ q̃uis non sit furiosa est apta moueri non regulata a nã ad aliqõ mẽbruȝ nobile:ꝛ facere in eo apã:aut plima mobilis: qꝛ sit plimus sanguis in venis mobilis per ipsas ad aliqõ nobile mẽbrũ.talis ergo mã est eũanda in pn° dixit. A. ante digestionẽ:qꝛ timor in diuisione eius est maior q̃ȝ in eũone:ꝛ maxie cũ videamus nãm quã sequi debemus in pn° expellere mãm eam grauantẽ sua multitudine vel furiositate. Et qꝛ dixit Aui.cũ nã iuuat̃ a medico.querit.n. adiutoriũ vltimũ fieri: sed nullũ adiutoriũ in tali mã est vltimũ.i. sufficiens nisi eũo minoratiua. cum ergo videris nãm nõ posse mãm digerere euacua:ꝛ nõ nisi in pn°:ꝛ per hoc vꝫ velle ꝙ nõ in aug°:ꝛ est veꝝ hoc cum mã fuerit tam multitudinis magne ꝛ morbus ita malus ꝙ medicus nullo mõ sperat ꝙ nã posset in ea incipe digõnẽ: sed potius oppositũ eius eueniret:ita ꝙ post illud pnᵐ nõ sequeretur augᵐ morbi salubris:sȝ mortalis.nã in tali morbo medicus nõ dȝ eũare nisi in pn° qñ virtus est fortior:ꝛ mã adhuc nõ est praua facta. Et si expectaret tũc ad augᵐ mã prauior facta est ꝟtute imbecilliori facta nõ valebit eũo eius. ¶ Et scias. ꝙ si in pn° tante mãe medic⁹ videret nõ posse iuuare: sed extimaret infirmũ oĩno moriturũ siue eũet siue nõ. non dȝ eũare etiã in pn° ne sue eũoni imputet̃ mors eius.dixit.n. Gal.in cõmẽ. affo. Inchoãtibus morbis ꝛc̃. morituros nõ debere medicari: sed solũ futura pdicere. Si ꝟo in pn° dimisisti eũonem quã facere debes:ꝛ vides in pn° augmẽti vrinã malignari: nõ tñ adhuc ex toto: tũc restat in extimatiõe medici si accipit p eũonẽ suã posse pficere:ꝛ rectificare illã: ꝛ si sic eũet: ꝛ si nõ:nõ nisi cũ bono pteśtu. Si ꝟo mã nõ fuerit tã multe q̃ntitatis:sed tãte ꝙ medicus sperat partẽ post ptẽ posse digerere:ꝛ silr partẽ post ptẽ minoratiue eũare:tũc dȝ eũonẽ differre ad augᵐ in quo aliqualẽ digõnẽ iam mã recepit: ꝛ maxie si in pn° fuerit multe cruditatis ꝛ ineptitudis eũoni. ¶ Quidã ex doctis addũt 4ᵐ casuȝ fiẽde eũonis añ digõnẽ. ꝛ voluit ipsuȝ Gal.13.ter. de cura apatũ partiũ capitis. Et Aui.ẽt 4° pᵒ de cura apatũ occultoꝝ:in qbus voluerũt ꝙ mã minorãda sit flõmia: ꝛ solõne vẽtris. flõmia qñ apa est sanguineũ: aut defluxus est cũ sanguine. solõne ꝟo ventris qñ defluxus est alioꝝ hũoꝝ nõ cũ sanguine. In pn°.n. taliũ apatũ dȝ fieri eũo diuersiua maxime si mã ad apa fluens sit multe q̃ntitatis que si non minuat̃ magnificabit̃ intñ apã

Digõ pce dē dȝ eũo nēȝ eradicatiuã nisi in trib⁹ casibus.

Tres cãe pp q̃s nõ dȝ eũari materia i digesta.

ꝙ ex eo timebiť mors infirmi. Et q̄uis talis eũo nõ fiat vt
eũetur mã in apate iã collecta: multotiens tñ cõtingit ꝙ ea
facta eodẽ die liberatio apatis fiat: siue per tractũ factũ de
mã apatis a mẽbris vicinis ianitis per illã eũonẽ: siue per
trãsmissum ei⁹ factũ a v̄tute mẽbri apati in venas mẽbroꝝ
vicinoꝝ eũone inanitas: ⁊ sic aptas recipe: ⁊ h̄ per eũones
cũ flomita euenire sepe vidi. ℭ Et scias ꝙ digõ iuxta possi/
bilitatẽ dʒ fieri cũ his que putredini resistũt ꝓhibendo ab
ea: ⁊ refrenãdo qḋ iam putridũ est: aut saltẽ hmõi debẽt cũ
De aperitione opilationum. digestiuis misceri. ℭ De intẽtione aũt ad aperiendũ opila/
tiones. dixit Gal. xj. ter. Si voluerimus his que aperiut au
xilijs vti si nõ p̄euacuauerimus multitudinẽ non solũ nihil
explebimus: sed maiorẽ hanc dispõnẽ opilõnis opari eri/
mus repugnãtibus sibi inuicẽ intẽtionibus: sed si euacuan
tes p̄us ad remouendũ venimus eufraxim apitiuis auxilijs
bene opati erimus: sed qꝛ plima hoꝝ aperientiũ sunt calia
periculũ erit augere putredinẽ ⁊ febrẽ. Quecũqꝫ igiť sine
calefaciẽdo aperire p̄nt his vtamur: ⁊ maxie in materijs ca
lidis opilãtibus vel saltẽ ea cũ calefaciẽtibus misceanť. Qꝛ
si cũ calis apientibus puris apire necẽum fuerit semp inci/
piendũ est a debilioribus ⁊ gradatim ad fortiora deuenien
dum est. Et. n. hic ordo sapientũ est: vt plies dixit Mesue in
suo de appropriatis. Dixit Raſ. 16. cõti. maior ps eoꝝ que
incidũt ⁊ attenuant calefacit: ⁊ minor ps eoꝝ nõ calefacit.
De euacuatione. ℭ De intẽtione eũonis in cura febriũ. dixit Gal. xj. tera. ꝙ
multis fit modis. s. per vomitũ: ⁊ per vẽtrẽ per vrinã: ⁊ per
sudorẽ: ⁊ iterũ per trãspirationẽ ⁊ per sensibilẽ eũonẽ que
per acutã fit. Et ibidẽ Gal. vnicuiqꝫ eaꝝ can. apponens su/
mens eos a re nãli dixit. robustis exñtibus egris audacter
vtere eũatiuis auxilijs que ex dispõne que fm egritudinẽ
accepta sunt. Inualidis vo illis exñtibus timide tẽpta eũa/
tiua auxilia. Et vt daret aliquã cognitionẽ de dispõne vir/
tutis eoꝝ sumpta a tpibus morbi dixit in 10° eiusdẽ. In fe
bribus nõ multoꝝ dierũ hñte se fm nãm virtute neqꝫ bre/
uissimo tpe auxilioꝝ eũatiuoꝝ ipediť vsus nõ fm aũt nãm
hñte. i. qñ imbecillior exiſtit ipediť: ⁊ fm multitudinẽ im/
becillitatis eius ipediunť eũantia auxilia. raro tñ dixit ipse
in pma vel in 2ª dierũ existit v̄tutẽ esse ibecillẽ. Fit tñ qñqꝫ
sic esse vel pp malã habitudinẽ patiẽtis vel pp senectutẽ vel
pp resoluẽtes cãs. qbusdã. n. labor cũ incẽsione solis: ⁊ tri/
sticia ⁊ vigilie aduenientes ⁊ ieiuniũ per totã diẽ deinde cir/
ca vesperã innata est febris anteqꝫ cibeť hõ: ⁊ insomnietas
facta nocte sufficiẽter dissoluit virtutẽ: ⁊ iõ subdit. si dispõ
quã curare intẽdimus indiget eũone ibecillis aũt v̄tus vl/
time fuerit eoꝝ que dispõnẽ sanãt nihil laborãti asserimus
illo tpe di: sed renutricamus v̄tutẽ. Cũ aũt in tantã fortitu
dinẽ venisse eã extimauerim⁹: vt aut nihil aut paꝝ ab eũo/
ne ledatur: tũc ad dispõnis sanationẽ intẽdimus. ℭ Dixit
Raſ. 18. cõti. nihil in febribus humoꝝ est laudabilius eũo/
ne: qm̄ h̄ febris est ignis inflãmatus in supfluitatib⁹: vñ si
nõ inuenit supfluitates recedit. Adheret aũt semp supfluita
ti donec paulatim dissoluať: ⁊ in h̄ v̄tus debilitať: ⁊ dissol
uiť ⁊ sequiť mors. ℭ Et eũo qdẽ minoratiua ante digõnẽ
in p̄n° fieri põt ẽt cũ meª eũante exsoluẽdo cũ mã illã exe/
gerit. Eradicatiua aũt nõ dʒ fieri nisi cõpleto statu: ⁊ tunc
solũ in casu in quo videas nãm nõ debere crisim facere ex/
ceptis casibus supradictis. ℭ Dixit Aui. nõ moueas apud
statũ. i. adueniẽte statu. nec in p̄n° eius: qꝛ nõ opꝫ eũonem
eradicatiuã fieri nisi de mã pfecte digesta que talis nõ est in
p̄n° status. ppea dixit nõ moueas donec vincat nã: ⁊ dige/
rat qḋ est in fine status pfecte: ⁊ tũc ẽt expecta nãm q̄ solet
illo tpe mouere q̄ si tũc mouit vel mouet: aut pata est moue
re dimitte eã ⁊ opationẽ eius. Si vo nõ mouet moue tu in
hora motus eius. s. cõpleta ⁊ expectata. Si g̃ nõ mouet per
totũ diẽ creticũ moue tu in die sequẽti: ⁊ si mouet motu di/
minuto: aut lento adiuua eã. ℭ Dixit. G. pᵒ ad glau. vt scri
biť a Rabi 10ª pti. cuicũqꝫ febris accidit ex calefactione ⁊

supuenit ei diaria sufficit sibi illud ẽt si nõ sit diaria fm re/
solonis corpis q̄titatẽ: ⁊ q talibus ꝓcurauerint minutio/
nẽ vel adiũxerint purgationẽ supponũt periculo cito eos.
ℭ Cũqꝫ eũas eũa per regionẽ cõuenientẽ: ⁊ nõ ꝯ ptem nãe
eũantis per cõueniẽtia loca. ℭ Et in oi eũone dixit. A. me/
lius est ifra subsistere q̄ exqsitissime eũare. ℭ De dcis dua
bus intẽtionibus. s. digõne ⁊ eũone dixit Auer. 7. colliget.
Eũo que fit aperiẽdo opilões fit incidẽdo hũores gros/
sos ⁊ subtiliãdo ipsos ⁊ digerẽdo eos ⁊ rectificãdo illḋ qḋ
põt rectificari ⁊ expellẽdo illud qḋ nõ põt rectificari: ⁊ h̄ fit
maxie in oibus febribus: ⁊ pcipue in illis q̄ nõ sunt incẽsi/
ue: ⁊ ẽt in oibus tpibus ei⁹: eo ꝙ mã putrida nõ rectificať
nisi in his duobus. s. expellẽdo qḋ rectificari non põt: ⁊ re/
ctificãdo qḋ põt rectificari. ℭ De intẽtione aũt ad alteratio De alteratione.
nẽ: sciendũ ꝙ eũo regulãr dʒ p̄cedere alterationẽ: coacte tñ
aliqñ incipimus ab alteratiõe: dixit tñ Gal. 10. ter. qñcũqꝫ
infridas infridãdo nullo mõ intẽdendũ est ad dispõnẽ tm̃:
ita. s. ꝙ intẽtio ad cãm dino dimittať: ⁊ voluit ꝙ infridatio
nõ fiat tanta ꝙ lʒ per se extingueret caliditatẽ febrilẽ p accñs
augeat cãm eius ingrossando: ⁊ cõpingẽdo ne cã adaucta
redeat febris intẽsior ⁊ peior q̄ fuerit sicut sepe ꝯtingit vtẽ
tibus multa aq̄ frida in nõ sua hora. Sufficiat aũt medico
infridare infrigidatiõe tãta ꝙ nõ augeať inde cã febris vel
exinde deueniať ad ꝯriã dispõnẽ: ⁊ nõ infridet cũ infridãti
bus stipticis ante digõnẽ ⁊ eũonẽ. Errant. n. dixit Aui. pᵒ
q̄rti qui cõcedũt frigidos trociscos. s. ⁊ stipticos: vt de ro/
sis ⁊ spodio: ⁊ silibus: ⁊ sicut zuccaꝝ rosatũ maxᵉ antiquũ
in quo est stipticitas. nã dixit ipse q̄uis dictis trociscis vta
mur siue vti possimus i febre ethica in febre tñ putrida nõ.
nã cura febris ethice diuersa est a cura febris putride. cura
tio. n. ethice est ꝯtẽta sup ꝯrietate egritudinis tm̃: sed cura
putride nõ est cõtẽta sup ꝯrietate egritudinis tm̃: sed ẽt sup
abscisiõe cãe eius quã p̄dicti troc. ⁊ alia frida stiptica ꝓhi/
bent: qm̄ stiptica opilant ⁊ trãspirationẽ ꝓhibent: ⁊ sic ad
putredinẽ faciũt. ℭ De zuccaro tñ rosato sciendũ est qḋ il/
lud qḋ fit cũ succo rosaꝝ cõcedi põt. qꝛ in eo nõ est stiptici/
tas: sed absterſio ⁊ eũo aliq̄lis: ⁊ maxie qḋ nouũ est: ⁊ ma/
xime qñ dať de eo dosis cõpleta. vt ab. ℥. i. vsqꝫ ad. ij. qꝛ ad/
huc in eo est absterſio a zuccaro: ⁊ aliqualis ẽt solõ a rosis.
Sed in antiquo nõ remanet absterſio neqꝫ solõ: sed solũ sti
pticitas q̄re ꝓhibendũ est. Et Auer. 7. colli. ad inuẽduʒ ꝙ
frida stiptica in p̄n° nõ cõueniũt postq̄ posuit multa infri/
gidãtia posuit iulep. qḋ fit ex aq̄ rosacea ⁊ zuccaro: ⁊ ait ꝙ
pp siccitatẽ aq̄ rosacee q̄ stipticat ponẽdũ est in eo tantũdẽ
aq̄ simplicis ⁊ plus ⁊ minus fm ꝙ vř cõuenire dispõni fe/
bris ⁊ egri. ℭ In duob⁹ tñ casibus lʒ vti añ digõnẽ ⁊ mãe
eũonem fridis stipticis. Unus est qñ cã febris foret fluxus
vẽtris: aut vomitus virtutẽ ꝓsternẽs: aut timereť aduen/
tus lubricitatis vl' disenterie a colã transeũte sup intestina.
Alius casus est qñ magna fieret a corpe trãspiratio: aut su
dor plurimus quo v̄tus ꝓsterneret: vñ timereť inde aduẽ
tus arefactionis ⁊ ethice. ℭ Post digõnẽ aũt ⁊ mãe eũo/
nẽ dictoꝝ frigidoꝝ stipticoꝝ vsus est secur⁹ ⁊ vtilis. nã ex/
tinguũt qḋ relictũ est de calore febrili: ⁊ aggregãdo vniunt
mẽbra: ⁊ ipsa fortificãt ⁊ cõfortant ⁊ lassitudinẽ peũantia
inductã remouent ⁊ defendũt ⁊ sic adimplẽt vnã de inten/
tiõibus supradictis q̄ est ad mẽbroꝝ cõfortationẽ: ⁊ insup
reliqas mãe cõsumunt. Sed ante digõnẽ ⁊ eũonẽ frida q̄
ad alterãdũ in his febrib⁹ danť debẽt cũ friditate hr̃e hu/
mectationẽ absterſionẽ ⁊ mundificationẽ que alterãdo pu
tredinẽ mundificent ⁊ abstergãt. ℭ Debent aũt hmõi infri
gidãtia sumi ex rebus nõ nocẽtibus vel saltẽ nẽ nocẽtibus
plusq̄ iuuẽt. Et si qdẽ h̄ fecerint cũ ꝓprietate bone erunt.
Dixit Aui. qui caliditatis supfluitatẽ cũ opilationibus mẽ/
dicať sibi cauere dʒ ab infrigidatiõe que in opilatione au/
gmentũ facit. Et dixit. cõplexionis calide augmentũ facit.
imo paulatim pmo medicari debet cum eo qḋ abstergit.

Et ſi qȯ infrigidat: vt aqua ordei ⁊ ſuccus ſcariole ei ſuffe/
cerit erit conueniens.ſ.ad infridandũ ⁊ exopilandũ: ⁊ ſi nõ
ſuffecerit iſtud.ſ.ad exopilandũ: tũc cũ illo ꝓcedat ꝙ tẽpe/
ratũ exiſtit in caliditate ⁊ friditate. Qȯ ſi h̃ non ſuffecerit tũc
cũ illo in quo eſt calor ſubtilis: qm̃ iuuam̃ diaforeſis ei⁹ in
aperiẽdo plus cõuenit q̃ ſit nocum̃ qȯ facit eius calor qui
ad extinguẽdũ eſt facilis poſt apertionẽ. ⸿ Dixit Aui. In die
po^mi nõ cures febrẽ intelligẽs cũ eis que implẽt intẽtionẽ
a febre ſumptã q̃ ſunt infridãtia eo ꝙ ꝓhibẽt citã reſolõnẽ
⁊ terminationẽ po^mi: ⁊ h̃ niſi caliditas febrilis in po^mo fortis
idurerit accũtia de ſiti vigiliis. ⁊ ingetudine: ⁊ ſilibus. aut
niſi fortiter reſoluẽdo virtutẽ ꝓſtrauerit. ⸿ Et iſte medici
ne infridatiue pñt approximari itus ⁊ ex̃: ⁊ ſimplices ⁊ cõ/
poſite. ab intus qdẽ in cõfectiõibus electuarijs ſyrupis iu/
lep. decoctiõibus: ⁊ aliis ſilib⁹ modis: ⁊ gargariſmatib⁹ ⁊
cbriſterib⁹. Ab extra vȯ epithimãdo emplaſtrãdo embro/
cando inungẽdo balneãdo ⁊ odorãdo: ⁊ aliis ſilib⁹ modis.
Et pñt approximari ſup toto corpe: q̃uis qdã nõ cõcedant
h̃: qȝ cõſtipãdo poros totius ꝓhibẽt debitã trãſpirationẽ:
⁊ ſic vapores retinẽt oxigmeos q ſunt cã maioris augmẽta/
tionis caloris q̃ ſint cã extinctiõis vel remiſſiõis ei⁹. Qui/
dã vȯ cõcedũt dicẽtes ꝙ calor febrilis excedit vel ſaltẽ eq/
pollet ṽtute ſua in calefaciendo ⁊ apiendo poros ⁊ vapoꝝ
excluſiõe friditati illoꝝ: ⁊ nõ ſinit cõſtipare nec vapores re
tinere. Appet aũt h̃: qȝ nõ obſtãtibus fridis toti corpi ap/
proximatis ab ex̃ corpis cõtinue reſoluit. Et addũt ꝙ ſaltẽ
in extremitatib⁹ pilla frida cõtempatis cõfortat: ita ꝙ nõ
ſolũ reſiſtat friditati eoꝝ: ſed ſupat: ⁊ ſupando ſupfluitates
reſoluit ſenſibilr̃ vel occulte. Ab extra ẽt pñt approximari
ſup pticularibus mẽbris maxie pncipalib⁹ ⁊ nobilib⁹: vt
ſup frõte ⁊ timpora ſup epate corde ſtõ pectore teſticulis ⁊
dorſo. At ſi approximare ea ab ex̃ ſiue ſup toto ſiue pticula
ri mẽbro añ cõuenientẽ mãe minorationẽ ſm plm non eſt
tutũ pp cãm ſupi⁹ dictã: ⁊ pcipue ſi fuerint ſtiptice. ab eis
.n. oĩo cauendũ eſt añ dictã eũonẽ. nõ ſtiptice vȯ in inten
ſiõe multa caloris cõcedunt. ⸿ Dixit Aui. nõ eſt malũ inũ/
gere cũ oleis lenificãtibus.ſ. ⁊ infridãtibus ſm q̃titatẽ di/
ſcraſie: ⁊ pcipue cõcedunt virtute ente forti: imbecilli vȯ exi/
ſtente nõ eſt tutũ approximare infridãtia intẽſa maxie nec
ab intus nec ab ex̃ ẽt ſi gradus diſcraſie expeteret ea ppea
ꝙ calorẽ innatũ debilẽ extinguerẽt. In omni ẽt ṽtute cauẽ
dũ eſt ne friditas ad exceſſum pueniat: qȝ tũc eſſet cã indi/
geſtionis mãe ⁊ additiõis opilõnis: ⁊ ſic augmẽti febris: ⁊
ſic ẽt debilitatis ṽtutis. Et hoc nõ ſolũ in remiſſis febrib⁹: ⁊
ſed ẽt in acutis: vñ ẽt Aui. dixit ꝙ acutoꝝ morboꝝ dĩgõ vir
tutẽ extinguẽdi ꝓhibet: ſȝ aliq ꝓcurent ad hãc deſtruẽdaȝ
ſnięm [?]: ⁊ ignorãt ꝙ fortis extinctio denẽt virtutẽ. Et h̃ ve/
rum eſt nõ ſolũ de frigiditate potẽtiali: ſed ẽt ⁊ maxime de
actuali ne denſatis ſubito poris ꝓhibeant penetrare in ꝓ/
fundũ: ⁊ maxime cũ pura frida fuerint. In eoꝝ itaqȝ appro
ximatione ſiue intus ſiue extra opȝ vt paulatine ꝓcedat ⁊
gradatim quouſqȝ ad ſufficientiã perueniãt quã ſufficien/
tiã tibi calor nãlis ſimul cũ quãtitate ⁊ qualitate caloris fe
brilis oſtẽdet ⁊ ſilr̃ cõtinentis qualitas: quãto.n. aer dixit
Gal. in ꝯriũ curationis eſt mutatus tãto alterãtia fient for
tiora: ⁊ ecõtra cuius ſile ẽt faciunt pticularia reliqua de cõ/
plexione etate ⁊ ſilibus. ⸿ Super cor tñ pure frigida ap/
proximari nõ debẽt abſqȝ permixtiõe alicuius rei calẽ aro/
matice que eius calidũ innatũ cõfortet ⁊ a frigiditatis no/
In q̃ tpe paroxiſmi dȝ approximari frigida.
cumento defendat. ⸿ Et caue ne infrigidatio tua cadat in
pn° paroxiſmi cũ ſit hora obſeſſionis nãe ⁊ ſilr̃ neqȝ in au/
gmento nec in declinatiõe cũ ſit hora reſolõnis mãe ⁊ ſu/
doris: ſed cadat in ſtatu paroxiſmi qui eſt hora feruoris. qui/
dam tñ cõcedunt eã etiã in fine augmẽti: ⁊ qdã ẽt concedũt
eã in die interpolationis ⁊ ẽt ante paroxiſmũ p multas ho
ras vt alex. ⸿ Et iã qdem habitũ eſt ꝙ infrigidãtia appro
ximãda quedã infrigidãt per ſe vt que natura ſunt frida ⁊
quedã per accñs vt que humorẽ eũantes calidũ ⁊ vaporẽ ex/
cludunt ⁊ trãſpirant oxigmẽ. nam ad quoꝝ permanentiã
in corpore permanet caliditas ad illoꝝ excluſionem ſequi/
tur infrigidatio ſȝ excludentia natura ſint calida.

⸿ De materijs euacuandis ex corporibus febricitantium putride. Cap. xxj.

Euacuationũ que in febriũ curatio/
ne putridaꝝ attẽdunt
alia eſt cõis que ab Aui. vocat̃ exiccatio ⁊ alia
eſt appropriata. Et cõis qdẽ reſpicit mãs cõem
corpis ⁊ illas ſolũ eũat. Euacuatio vȯ appro/
priata reſpicit mãm ꝓpriã facientẽ febrẽ tã cãm antecedẽ/
tem q̃ ꝯiunctã: ⁊ iſta eſt duplex. vna dicta minoratiua que
de mã ꝓpria febris partẽ abſcindit. alia eradicatiua que to
Eũo cõis differt ab appropriata.
taȝ febris eũat mãm. ⸿ Et differt eũo cõis ab appropriata
in tpe in quo fiũt. nã cõis fit ſtatiȝ ab ipſo pn° febris q̃uis
ẽt aliqñ i ꝓceſſu: ſȝ appropriata regulariter nõ fit niſi poſt
pn^m febris ⁊ differt ẽt ab ea in medicina cũ qua fiũt: qȝ eũo
cõis nõ fit cũ medicina eũante eligẽdo: qȝ fit cum lenitiuis
que eũant ſolũ ea qbus obuiant: ſed eũo appropriata fit cũ
medicina eũante eligẽdo humorẽ qui febrẽ facit. ⸿ Et eũo.
Eũo minoratiua differt ab eradicatiua.
minoratiua differt ab eradicatiua: qȝ minoratiua põt fieri
ſtatim cũ aliqua mãe portio eſt digeſta: ſed eradicatiua nõ
fit niſi in tota mã ente digeſta pfecte minoratiua ẽt fit cum
medicina leuiori virtute vel doſi q̃ eradicatiua niſi fortaſ/
ſe ante eradicationẽ multe minorationes facte forẽt: pp q̃
ita parũ de mã remanſiſſet. ꝙ eam eradicaret leuiſſima me
dicina. ⸿ Et eũo qdem cõis eſt pparans ad minoratiuam
ſicut minoratiua pparat ad eradicatiuaȝ. ⸿ Et vtraqȝ eũo
cõis ⁊ appropriata põt pfici per flõniam per medicinã ſe/
ceſſiuã per vomitiuã ⁊ ꝓuocatiuã vrine vel ſudoris ⁊ p inſa
ſenſibilẽ eũonem pro quarũ recta ⁊ regulari executiõe no/
Materie triplicis maneriei in corpib⁹ febricitãtiũ repiunt.
tandũ eſt ꝙ in plibus corpoꝝ febricitantiũ putride triplir
cis maneriei mãe repiunt. quedã.n. ſm ſuũ modũ ſbe vere
ſeruant nãlitateȝ eaꝝ: q̃uis ſm q̃litates pmas mutate ſint
ad caliditatẽ fientẽ in eis a caliditate febrili. Et he mãe nõ ſunt
mã febris putride neqȝ ãtecedẽs neqȝ cõiuncta: q̃uis quãqȝ
cõtingat ex febris malignitate vel errore in curatiõe eas cõ
uerti in mãm antecedentẽ: ⁊ deinde in cõiunctã febris pu/
tride: ⁊ iſte mãe eũone nõ egent niſi q̃titatẽ excedant nãlẽ
aut niſi in cãm vertant antecedentẽ: tũc.n. eũande ſunt ⁊ in
haꝝ eũone non querit̃ eũo alicuius portionis mãe ãtecedẽ
tis vel cõiuncte faciẽtis febreȝ. nec ꝙ de per ſe aliqd eũetur
ſȝ aliqñ per accñs cõtingat de mã appropriata eũari p mo
dum cuiuſdã ſequele: vel ꝙ mãe cõtinue ſint adinuicẽ: vel
qȝ nã per illarũ eũoneȝ alleuiata ⁊ irritata ſupra mãm fe/
bris expellat illã ſm partẽ vel ſm totũ: ſm habilitateȝ ip/
ſius ad expulſionẽ ſm ſuũ modũ ſbe vel ſm ſuuȝ ſitũ ⁊ ſm
nãe vires: ſed ſolũ per hanc eũonẽ querit̃ nãe exoneratio
⁊ alleuiatio vt melius ⁊ citius nã febri reſiſtat. Et intẽdit̃
ẽt preuiſio ſup infirmũ.ſ. ꝙ materia illa cõis exuberans ⁊
qualitate alterata a regimine nõ relinquat̃ nãe que vacare
hȝ circa febrẽ ⁊ materiã eius: ⁊ derelicta corrũpatur ⁊ fiat
mã antecedẽs ⁊ finalr̃ cõiuncta febris: ⁊ ſic febrẽ augeat ⁊
ꝓlonget vel in deteriorẽ diſpõnem mutet: qȝ tñ iſta mã nõ
in oibus febricitãtibus putride repit̃: iõ non in oibus eius
eũo querit̃. In plibus tñ eſt eã repiri. imo aliqñ repit̃ in fe/
bricitãtib⁹ effimere vt cũ effimera ſupueniret homini mul/
tũ repleto. Et huius talis effimere timet̃ in putridã cõuer/
ſiõe in ea illius mãe querit̃ eũo anteq̃ in putridã trãſeat.
Immo hec materia ẽt aliqñ repit̃ in febre ethica: que ſi eſt
pme ſpeciei ẽt eũari dȝ. hec itaqȝ eũo proprie cadit ſup pre/
ſeruatiõe ſui cũ fuerit intẽtio dȝ fieri in pn° q̃to citius fue/
rit poſſibile. ⸿ Reperiunt̃ inſup in corpe putride febriẽtis
mãe alie q̃ nec ẽt ſunt mã appropriata ipſius febris ⁊ ſunt
duplices: qȝ qdã ſunt in eo nẽcio repte ẽt in effi^a ⁊ ethica. ⁊
qdã ſunt repte cõtingẽter ⁊ repte nẽcio in quolibet genere

febris in effi⁹ putrida ꝛ ethica sunt duplices: q₂ qdā repiun tur semp in stō vel itestinis vel venis meseraicis ꝓprie in orificijs eaꝝ vt mãe quedā fecales ꝛ mucose: ꝛ kilose ꝛ qdā semp repiunť in venis cū sanguine que sunt aquose serose vel vnctuose. ꝛ vltra ꝓdictas duas in febrib⁹ putridis repe riunť alie mãe vaporose magis vt vapores corrupti a mã appropriata cōiūcta febri putride eleuati qui ꝑuenietes ad corpis supficiē: q₂ nō oēs petūt cor: sed qdā ad ambitū cor poris nō expulsi: sed retēti pp aliquā cāū ₛm totū vel ₛm ptē ingrossanť ibi vapores ēt corrupti missi simul cū calo re febrili a corde ad mēbra. vapores ēt eleuati a cā añcedē te febris que oēs mãe alteranť a calore febrili ꝛ disponunť vt corrūpanť ꝛ vt misceanť ēt cū vaporibus corruptis aut inflāmenť maxie q̄ serose sunt ꝛ vnctuose. Et ꝓdicte mãe tā diu in corpe repiunť q̄zdiu durat febris q̄ quotidie gñanť ꝛ alteranť. Mãe aūt cōtingēter in febrib⁹ repte nō repiun tur in ethicis: sed solū in effimeris ꝛ putridis q̄zuis in pu tridis magis. Et cū hoc nō repiunť in oibus effimeris nec in oibus putridis: sed in qbusdā corpoꝝ dispōibus. Jōq₃ cōtingēter ꝛ nō nečio in eis repiri dicunť. Et iste mãe sunt aliqñ sanguis aliqñ colā flā vel melā ꝛ aliqñ sunt mãe in stō gñate p viā indigōnis fructuū herbaꝝ ꝛ silīuꝫ vltra vi scositates supradictas nečio reptas. Et ꝓdicte mãe oēs di cunť cōes sicut ēt ꝓme: q₂ ēt iste nō sunt mã appropriata fe bris: ꝛ sicut ille nečē est vt eūenť. imo multo plus cū altera te sunt magis disposite corruptiōi q̄₃ ille: qm̄ nām plus gra uant. Et sicut in illaꝝ eūone nō q̄riť eūo mãe appropriate sīlr nec in eūone istaꝝ: sed solū sicut in eūone illaꝝ q̄riť ꝓui sio sup infirmū: ꝛ iō sīlr cadit in pte ꝓuisiua: pōt tñ cōtingē ter seq eūo mãe appropriate ad haꝝ eūonem sic ad illaꝝ pp easdē cās. Et vocať ēt ista eūo ab Aui. exiccatio cuꝫ dixit. oꝫ vt occuperis in eūone que nō est ₛm semitā minoratiōis ꝛ ꝓsec. vel .i. exiccatiōis. ℭ Tertie aūt mãe repte in febriē te putride sunt mã appropriata febris que vt iā dcm̄ est: est duplex. nā alia est q̄ de cōputruit ꝛ vocať mã ꝯiūcta febris putride: q₂ ea posita poniť ꝛ ipsa febris ꝛ ea amota remo uet ipsa febris. Alia aūt nōdū cōputruit: sed est sub dispō ne sub q̄ si in corpe remaneret nečio putrefieret actu ꝛ eēt mã ꝯiūcta febris: ꝛ ista vocať ēt cā añcedēs febris putride. ℭ Et iste tres mãe q̄zuis proprie sint febris putride: tñ pñt adaptari febri humorali nō putride dū sunt sub dispōne p quā lꝫ nō sint putride febrē tñ gñant: pñt ēt adaptari qbus dā effimeris nō veris vt que est de opilatione vel de nausea tiua sacietate bubone vomitu fluxu vētris ꝛ sīlibus. naꝫ in oibus istis febribus mãe peccātes debēt eūari sicut ēt in fe bribus putridis. ℭ Et ad oēs dictas mãs tā cōes q̄₃ ꝓprias eūandas distīcti sunt can. ab auctorib⁹ q obseruari debēt.

ℭ De eūone mãeꝝ cōium in febrib⁹ putridaꝝ. Cap. xxvij.

TAuit et dictis ꝙ mãe cōes supradicte in diuersis corpis ptibus sunt locate: q₂ qdā in venis vt sanguis vel alius hūor san guini mixtus mixtiōe vnita ꝛ forti. Et qdaꝫ ēt sunt in venis: sed nō tali mixtiōe sanguini vni te: sed potius sepate vt aquose ꝛ serose. Et qdā in stō ꝛ inte stinis ꝛ oib⁹ meseraicaꝝ. Et qdā sunt circa corpis supficiē vt mãe vaporose ꝛ vapores ingrossati. Et q̄daꝫ sunt locate in diuersis ptibus venis vel receptaculis sic tñ ꝙ sunt apte deriuare ad stōm vel intestina. Et q₂ vnaqueq₃ mã dꝫ eūa ri per cōuenientē regionē: ꝛ loca situationis eaꝝ sunt qnq₃. Jdeo Aui. qnq₃ can. ad ipsaꝝ cōuenientē eūonem direxit. Quoꝝ ꝓmus ꝛ vltimus ad mãs cōes dictas cōtingēter re pertas dirigunť. tres vero medij ad necessario repertas.

Primus canon. ℭ Est igiť ꝓmus can. respicē sanguinē ꝛ hūorē ēt quēcūq₃ aliū sanguini supradicto nō mixtū ꝓut sanguis ꝛ ipe hūor repiunť in putride febriēte tanq₃ mã ꝯtingēter repta: ꝺe q̄ Aui. dixit. cū fuerit illō qd̄ vincit sanguis aut fuerit cū hu more q̄ vincit sanguis tūc flōmia est ꝯueniētior res ꝛ ꝓprie cū vrina est rubea grossa nō citrina ignea ex q̄ timeať apud flōmiaꝫ victoria colerea ꝛ acuitas ei⁹. sup. neq₃ liuida neq₃ alba ex q̄ timeať flātis cruditas. nā talis vrina rubea gros sa signat ꝙ sanguis est abūdās: ꝛ ꝙ cōplo radicalis est san guinea q̄zuis pro tūc egrotet egritudine alterius hūoris.

Secundus canon. ℭ Deinde scd̄s can. est directus ab. A. ad mãm cōem reptā nečio in stō ꝛ intestinis ꝛ ꝓmis venis. Et dixit. deiñ. s. post flōmiā dictā vbi ipsa sit nečia fac seq solōnē ventris subtilē .i. debilē ꝛ paruā: q₂ cū rebus debiliter lenientibus. Et pro prie fac lenitionē istā sequi: dixit Aui. si fuerit illic siccitas .s. ventris: q₂ tunc maxime sperať nečitas eius pp maiorē multitudinē dictaꝝ materieꝝ. Et subdit. ꝛ si nã nō fuerit le nis .i. lenificata per dictū lenitiuū tunc adde in eo aliqd ex lenientibus fortibus. Et tñ dixit ipse. sit vltimitas. s. opatio nis lenitiui exhibiti lenificatio. s. sola ꝛ nō fluxus vētris. s. minorās de mã appropriata febris neq₃ sit solō laboriosa. s. fluxus q eradicet mãm febris appropriatā. nā talis eūo in ꝓn⁰ febris putride fieri nō dꝫ: cū nō sit mã digesta tūc obe diens tali eūoni: q₂ vt. d. solū p tale lenitiuū q̄riť mãe cōis eūo. Et si lenitio ꝓdicta fieri nō possit pp aliquā cām p leni tiuū sumptū fiat per clystere lenitiuū suppositū: ꝛ clystere h apud plurimos est melius. Et iō Aui. dixit. magis dilectū est apud me administratio clysteris ₛm vltimitatē. s. lenitio nis qua indigeť in ṽtute in cōperatiōe ad mãs dictas per ipsa eūandas. Et scias hic ꝙ Aui. locutus fuit hic tm̄ de le nitione sequēte ad dictā flōmiā. Eā aūt que flōmiā ꝓcedere dꝫ Aui. notā presupponit simul cuꝫ aliis can. cōsiderandis ante flōmiam positis in tractatu gene alis curationis.

Tertius canon. ℭ Tertius aūt can. dirigiť ab A. ad duas mãs in febrib⁹ nečio reptas que sunt hūiditates aquose ꝛ serose. Et dixit Aui. deinde. s. post lenitionē dictā fac ipsam seq eā q̄ vrinā ꝓuocā. s. subtiliter ꝛ debiliter. ꝙ appet ex eo ꝙ exēplifica uit cū dixit. sicut syrupus acetosus. s. simplex decoct⁹ cū ra dice apij ꝛ sīlibus. Jlla. n. debēt esse leniter ꝓuocātia sicut lenitiua dicta debēt eē debiliter leniētia: q₂ sicut per illa nō queriť nisi mãeꝝ cōium eūo per ventrē tanq₃ p cōuenientē regionē cū in vijs illis repte sunt ꝛ nō minoratio neq₃ era dicatio mãe febris appropriate: ita ꝛ p ista ꝓuocātia solūꝫ queriť dictaꝝ aqueaꝝ ꝛ serosaꝝ mãeꝝ eductio per vrinaꝫ tanq₃ per cōuenientē regionem illis aptā ꝛ a nã paratam.

Quartus canon. ℭ Et post dictū 3ᵐ can. Aui. ponēs. 4ᵐ direxit eū ad tres mãs nečio reptas in dictis febrib⁹ q̄ sunt mãe vaporose: ꝛ dixit. deinde. s. post dictā ꝓuocationē dictaꝝ humiditatum aqueaꝝ fac eū sudare vt eūenť ipse mãe vaporose ꝛ ingros sate: ꝛ aperi etiā poros vt excludanť vapores nōdū ingros sati. Et intellexit ꝯsilr ꝙ dicta sudoris ꝓuocatio sit subtilis .i. debilis: ꝛ ppea dixit. cū his in qbus nō sit calor fortis: q₂ nō intēdebat euaporationē facē de mã appropriata febris: sed solū de dictis mãijs vaporosis insensibilr per poros vł sudorē tanq₃ p cōuenientē eis regionē. Et est ordo executio nis dictoꝝ q̄tuor can. quos Aui. posuit vt ꝓ fiat flōmia ꝓdi cta. scd̄o lenitio. 3⁰ vrine ꝓuocatio. ꝛ 4⁰ sudoris ꝓuocatio ꝛ poroꝝ apio. Et iō Aui. locut⁹ est docēs ꝛ cām assignabit īfra cū hi can. approꝑabunť eūoni approꝑate mãe febris.

Quintus canon. ℭ Et tandē Aui. posuit 5ᵐ can. quē direxit ad alios humo res a sanguine ipsi sanguini nō pmixtos: quos cōtingēs est repiri in corpib⁹ febricitātiū. Et dixit. si inuenis humorē in ꝓmis: q₂ in ꝓn⁰ vł. imo ēt in pṫiculari declinare ad stōm p signa. s. portēdentia vomitū vt nauseā ꝛ sīlia fac eū vome re. Et q₂ nō intellexit per vomituꝫ istū eūare de mã appro priata febris voluit. ꝙ vomitus iste sit subtilis debilis: ꝛ iō exēplificādo dixit. cū eis in qbus nō sit diuersitas cōsuetu dini. imo pro sed: cū eis que sunt sicut syrupus acetosus cū aqua calīa. nā ista duo non diuersificanť ab eis quoꝝ ꝯsue tudo est vel sanos ad precussionē vomitū ꝓuocātes. Et sub dit. A. cū nã mouet hūorē ꝓdictū ad vomitū ꝛ euꝫ ꝓuocat nō diuersifices eā neq₃ disturbes neq₃ impedias: sed sine eā

opari. Et siłr si deriuauerit humor p̄dictus ad intestina q̄d
cognosces p rugituȝ ⁊ silia: tūc adhibe q̄d soluat ventrē.s.
subtilit ⁊ debilr. Et si nā euat humorē illū p vētrē p seipsaȝ
nō diuersifices ipsaȝ: sed sine. ℭ Et Aui. q̄dē cū posuit hūc
5m can. nō dixit deinde: vt daret itelligere vt q̄cūq3 hora nā
mouerit hūc humorē ad vomitū vel secessum eade hora est
humor ipse ꝓuocandus siue p̄cesserunt alie euōnes p̄dicte
siue nō: siue febris sit in p̄n° vlī siue p̄ticulari po^m. sic mul-
totiēs ↄtingit in p̄ncipijs paroxismoꝝ febriū. q̄ nā mouet ta
lē hūorē ad vomitū vel secessuȝ. Et sup. q̄ si nā moueret ta
lē hūorē ad aliā viā vt vrine siłr ꝓuoca p̄illā. Ego.n.mul-
totiēs vidi febrientes in q̄bꝰ talis hūor motꝰ est ad vias vri-
ne in p̄ncipijs paroxismoꝝ. ⁊ minxerūt tūc vrinā plimā subti
lē albā. Et vidi alios i q̄bꝰ talis hūor motꝰ est ad corpis su-
perficiē in p̄n° paroxismoꝝ ⁊ hoꝝ alij sudāt añ rigorē ⁊ post
sudorē stati secutꝰ est rigor ⁊ alij i q̄bꝰ post rigorē stati secu
tus est sudor q nō fuit de mā ꝓpria po^m. eo q̄ post sudoreȝ
illū paroxismꝰ ꝑuenit ad aug^m ⁊ statū ⁊ declinauit sic si sudor
ille nō p̄cessisset. ℭ Quāuis aūt Aui. inuenerit p̄dictos q̄nq3
can. ipleri debere i p̄n° vlī febris putride: ⁊ veꝝ sit eos i p̄n°
maxᵉ obseruari ⁊ ipleri debē tñ scias p^m ⁊ 5^m: q̄r ad mās cō
tingēter repeas dirigunē solū obseruari ⁊ ipleri debere qñ
ipse māe in corpe repte fuerint: ita q̄ ēt aug° ⁊ statu vlibus
vel p̄ticularibꝰ ⁊ si nō inueniunē aliquo tp̄e ip̄e māe in corpe
medicꝰ nō d3 mouere q̄cq3 p eas. Sed alij tres can. medij q
dirigunē ad mās necīo reptas nō solū in p̄n° vlī: sed ēt i oi-
bus tp̄ibꝰ vlibus debēt obseruari ⁊ ipleri cū oi tp̄e ip̄e māe
Exēplum. in dictis febriētibꝰ repiani. ℭ Ut aūt ordo dictoꝝ can. cla
riꝰ h̄ri possit ponā hic casuȝ vnū q mihi occurrit vt sit exē-
plū alioꝝ. Petrus de barbarino cōplōnis nālr sanguinee
satis carnosus habitudine ⁊ etate q̄drigenariꝰ ductꝰ fuit ca
ptiuꝰ ⁊ detētꝰ p annū otiosaȝ vitā duxit sumēs cibaria cru
da mlta ex fructibꝰ ⁊ oleribꝰ pp̄ q̄ multiplicatū fuit i eo flā
plin. Relaxatus aūt laborauit plībus diebꝰ labore forti pp̄
quē liq̄factū ⁊ dissolutū fuit in eo flā multū ⁊ motū opila-
tiones plēs in eo cāuit ⁊ tādē putruit ⁊ gñauit in eo febrē
flāticā cōtinuā. Fui vocatꝰ mane scd̄e diei ad ipsuȝ ⁊ vidēs
habitudinē eiꝰ ⁊ vrinā rubeā grossaȝ q̄uis signa portēde-
rēt febrē fore flāticā ilico clysterizari eū iussi clysteri leniti-
uo: nō.n. assellauerat die p̄cedente ⁊ circa horā tertiaꝝ flē-
mari feci trahēs sanguinē circa. ℥.6. ⁊ h̄ feci p p^m can. s̄. di-
ctū. sequēti nocte circa aurorā exhiberi feci. ℥.ij. syrupi ace
tosi simplicis: ⁊ post solꝰ ortū exhiberi sibi aq̄ ordei calē sci
phū vnū cū. ℥.i. zuccari rubei. feci aūt h̄ vt p syrupū aceto-
suȝ aliq̄d digereretē de mā appropriata febris.s. flātica ⁊ vt
leniretē vēter p abstersionē aq̄ ordei zuccari rubei sumptoꝝ
post opōnē syrupi acetosi ⁊ sic adiplere 2^m can. supradictū.
Eodē die post digōnē sui prādij ⁊ añ cenā p duas horas ⁊
plus exhiberi feci. ℥.iij. aq̄ capilli veneris: q̄d feci: q̄r i ea est
digō flātis ⁊ ꝓuocatio vrine vt p ipaȝ iplerē 3^m can. serosas
excludēdo hūiditates. Et post assumptionē dicte aq̄ p ho-
rā cū dimidia iussi eū fricari leuit tñ cū pāno aliqualr aspo
calefacto ⁊ h̄ vt iplerē can. q̄rtū ⁊ vapores excluderē. ⁊ tñ
q̄uis fecerim cū pānis coepiri nō sudauit. Post cenā āt cir
citer tres horas passus est nauseā ⁊ tūc misit ad signandū
h̄ mihi ⁊ dixi bis q venerāt. q̄ si i ipoꝝ reditu nō vomuisset
darēt ei ad bibēdū ciatos duos ⁊ plus aq̄ tepide cū pauco
acete q̄ sumpta post paululū itromissis in os digitis vel pē
na vomitū ꝓuocaret ⁊ sic fecit ⁊ euomuit hūiditates visco
sas declinātes ad colorē citrinū vel virideȝ. Et h̄ feci vt 5^m
can. iplerē. Mane sequēti sumpsit mel ros. collatū ⁊ syru-
puȝ dictū. añ. ℥.i. Et post solis ortū recepit clystere factū ex
decoctiōe blitis malue furfuris in quo apponi feci de zuc-
caro rubeo ⁊ melle ⁊ oleo cōi ⁊ sale: ⁊ deinde ꝓcessi cura fe
bris flātice. Predicti tñ can. nō in oi febre putrida impleri
p̄nt a medico semp oēs: tum q̄r aliqñ non vocatē medicus
in p̄n° vlī: tum q̄r aliqñ p̄dicte māe oēs non repiunē ⁊ sal-
tem sanguis indicans de flōmia. tum pp̄ nocumēta q̄ occur
rere p̄nt: debet tñ medicus semp satagere iplere eos ⁊ saltē
illos qui ad materias necessario repertas diriguntur.

ℭ De euacuatiōe materie appropriate in febribus putridis
per flōmiam. Cap. xxviij.

Certū est q̄ flōmia est vna de euōnibꝰ q̄bus
euatē mā appropriata febris humo-
ralis. Et iste q̄dē febres in q̄bus flōmia ↄuenit
duplices existūt. Alie.n. sunt in q̄bus petm̄ est
in sanguie solo stāte sub forma sanguis siue sit
sanguis ↄ distinctus alijs humoribus siue sit massa sangui
nea. ⁊ petm̄ ipsiꝰ sanguis pōt esse aut in q̄zto solū aut in q̄li
solū aut in q̄zto ⁊ q̄li simul. Aut est petm̄ in sanguine: s3 nō
solo: s3 cū alio vel alijs hūoribꝰ mixto mixtione vnita q̄ seq
p̄nt sanguinē. Alie sunt in q̄bus petm̄ nō est i sanguie neq3
solo neq3 alijs mixto hūoribus mixtiōe dicta: s3 est in vno
vel plībus alioꝝ humoꝝ petm̄ ⁊ tūc aut cū eo vel eis pec-
cat ēt sanguis aut nō. ℭ Si itaq3 petm̄ est in sanguie solo:
⁊ sit petm̄ quāti tunc ilico a p̄n° nulla expectata digōne d3
fieri flōmia: q̄m sanguis talis i ipso p̄n° est obediēs ⁊ aptis-
simus per flōmiā educi: est.n. digestus nullā hñs in se malā
cōplōnem ipedientē euōnē eius. Et vena eius ēt nō peccat: s3
apta est euōni q̄re in quacūq3 p̄te corpis fuerit vena p̄cisa
fluet statim. ℭ Siłr cū sanguis cū alijs hūoribus mixtus
mixtione vnita vna cū eis fuerit auctus supra nālē quāti-
tatē. ita q̄ oēs peccāt solo q̄zto ilico a p̄n° nō expectata di-
gōne d3 fieri flōmia pp̄ cōsiles rōnes. ℭ Si aūt sanguis so-
lus peccat solo q̄li aut ēt alijs hūoribus mixtus: ita q̄ oēs Qñ a p̄n
q̄litatiue peccent tūc illa mala q̄litas si est cōiuncta putrefa cipio solū
ctioni siue putredini ꝑut ita q̄ nō multū sit ipse sanguis vł cōpetit flō
alij hūores cū eo remotus a nālitate sua neq3 sit factꝰ iobe mia.
diēs fluxui per suū maluȝ modū sbe: tūc ēt ilico a p̄n° fiēda
est flōmia nō expectata digōne. Et oibus dictis tribus casi-
bus d3 fieri flōmia copiosa eradicatiua q̄uis copiosior fie-
ri d3 adducens vsq3 ad defectionē in p̄mo casu q̄3 in scd̄o ⁊
copiosior in scd̄o q̄3 in tertio cōsentiētibus p̄ticularibus cō
ditionibus de cōplōne habitudine etate ⁊ alijs. Et d3 fieri
quāto citius fieri poterit anteq̄3 sanguis vel alij ēt humo-
res alterentē ⁊ corrūpantē vł augeatē eoꝝ mala q̄litas: ad q̄d
signādū Aui. p̄a 4ᶦ dixit. Cū postponitē a p̄n° flōmia: ⁊ nō
fit nō est ei amplius intētio.s. ea vel tāta quāta vel q̄lis erat
in p̄n°. nā si post p̄n^m feceris eā.s. tantā ⁊ talē quāta ⁊ q̄lis
cōueniebat in p̄n°: fortasse interficies egrū p aduentū debi
litatis v̄tutis. Nā post p̄n^m sanguis ⁊ alij ēt hūores alterā-
tur ⁊ cōtinue remouentē a suis bonis dispōnibꝰ q̄bus erat
euōni aptissimus. q̄re nō sic bñ p̄t fieri flōmia: vñ debilitatē
virtus nō bñ regulās illos hūores q̄ nō fuisset debilitata si
flōmia fuisset fcā in p̄n° q̄re ēt nec post p̄n^m pōt fieri flōmia
ita copiosa sic in p̄n° qñ v̄tus erat fortior ⁊ sanguis ad flu-
xū aptior. ℭ Non tñ audiēdus est sermo illoꝝ q dixerūt q̄ Flōmia
post p̄n^m ꝓtinꝰ nō est flōmie intētio: ⁊ sumebāt p̄n^m p spa- pōt cōpe-
tio triū aut q̄tuor dierū ⁊ h̄ dicebāt pp̄ virtutis debilitatē. tere in oī
Quē s̄monē remouēs. G. dixit. q̄ v̄tutis debilitatē vel for tp̄e feb.
titudinē nō insequitē nūerus dieꝝ nec eꝫ. bñ.n. post p̄n^m p̄t
fieri flōmia si dimissa fuerit ⁊ nō fcā in p̄n°. voluit ēt Ga. 9.
terap. q̄ oi hora q̄ videris indicationē flōmie facias eā. Et
A. dixit. 4ᵃ p̄ᶦ. nō solū post q̄tuor dies: s3 post. 44. ⁊ nō est
iste terminꝰ. 44. dieꝝ terminus p̄fixus: q̄r ēt post eos fieri
pōt: s3 voluit ex h̄ mō loquēdi q̄ oi tp̄e quo videris dñium
sanguis modis p̄dictis si p̄ticularia ↄsenserint flōmia cōue
niēs erit. ℭ Si āt petm̄ q̄lis sanguis soliꝰ vł ēt cū alijs hūo
ribꝰ mixti mō dicto magnū fuerit ⁊ iā p̄cesserit corruptio.
q̄ inde facta sit in eo vł in eo ⁊ alijs hūoribus indispositis
ad fluxū ex vena p̄cisa ⁊ remotio lōginqua a nālitate tūc in
flōmando semp d3 expectari digōē ⁊ cū signa digōnis appa
rēt: tūc d3 ilico flōmia fieri nō tñ eradicatiua: s3 minoratiua
tñ i q̄ plꝰ ⁊ minꝰ d̄ sanguie minuatē ⁊ semel vł cū reiteratio

ne fm q pticularia indicāt ⁊ cōsentiūt: qūis ēt intētio mi/
nuēdi sanguis accipiat a fortitudine egri ⁊ vtutis habi/
tudine etate ɔsuetudine tpe anni dieta pcedēte ⁊ ɔsilibus.
¶ Et ɔsilr intelligere debes si sanguis sol⁹ vel cū alijs hūo
ribus peccauerit i qītō ⁊ qli simul. nā si pctm̄ puū fuerit dʒ
fieri flōmia nō expectata digōne: ⁊ si multū expectari dʒ di/
gō. In pdictis casib⁹ itellexerūt. G.10.tera. ⁊ Aui.p^a 4^i cū
dixerūt. cū fuerit illud qd vincit sanguis tūc flōmia est ma/
gis ɔueniēs res. Dixit Auer.7.collʒ q flōmia fieri dʒ vbi
multi sanguis signa appebūt: sʒ melius est vt fiat vbi nō est
malitia nisi qītitatiua. Et hinc est q iuua^m flōmie i sinocha
inflāmatiua mai⁹ repit ⁊ magis manifestū: deiñ mai⁹ est in
febre q fieret de sanguie peccāte in qītō simul cū alijs hūo/
rib⁹ vno vel plib⁹ peccātib⁹ ēt solo qītō. Et deiñ si pctm̄ fue
rit in qītō ⁊ qli simul. Et deiñ i pctō sanguis soli⁹ in qli tm̄.
Et tādē i febre fcā de sanguie ⁊ alijs hūorib⁹ simul i qli tm̄
Utrū i q̄libet feb. putrida flōmia sit celebranda. peccātib⁹. ¶ Si vō pctm̄ ⁊ i alijs hūorib⁹ sanguini nō mi/
xtus mixtiōe vnita ⁊ victoria eoꝝ fuerit sup sanguinē mlta
aut ēt pauca siue sanguis peccet siue nō: dīnt qdā q flōmia
adhuc cōpetit. volētes p h q flōmia cōpetat i oi putrida fe
bre: qd dīnt voluit. G.10.ter. cū dixit. Optimū qdē est venā
icidere nō solū in sinochis febrib⁹ sʒ ēt in oib⁹ alijs q de pu
tredine sunt hūoꝝ. Et Alex. dixit. curabis eos q pleni sunt
putridis hūoribus flōmo ⁊ nō solū eos q ex sanguine pleni
sunt. Et Aui. dixit. flōmia lʒ nō fit nēcia. s. simplr vt in sino/
chis febrib⁹. sup. est tñ nēcia fm qd vt i febrib⁹ alioꝝ hūo/
ruʒ. nā efficit vt nā. s. exonerata. ē. nām febris fortis fiat.
Alij vō dīnt flōmiā nō cōpetere i oib⁹ febrib⁹ putridis p se.
⁊ puto q dicāt veꝝ. Dixit. n. G. in lib. de flōmia. ⁊ scribit a
Rab. 19. dti. sic. In qbusdā febrib⁹ sequit nēcio flōmiā fieri
in qbusdā penit⁹ nō. In qbusdā si minutionē feceris aut in/
terficies aut nocebis vt i febrib⁹ i qb⁹ corp⁹ erit repletū hu
more crudo abūdātis qītitatis q febres erūt flātice ⁊ circui
tus eaꝝ flātic⁹ p maiori pte in qb⁹ si minutio fit ⁊ vtus fue
rit fortis nocebit egro ⁊ tardabit digōē ⁊ si vtus fuerit for
tis ⁊ abūdāter post lōgū tps sanabit sinaūt pibit. Nā si v/
tus fuerit debilis sup egrū eueniet sincopis ⁊ cito morietur ⁊
maxie si os stōi ei⁹ fuerit debile. Uñ dixit. G. quotiēs iuene
ris rigorē fortē ⁊ plixū: qr signat abūdantiā hūoris crudi
noli minuē ⁊ pcipue si calor corpis ⁊ regimē pteritū ei at/
testent ⁊ calitas sequēs fuerit breuis ⁊ debilis. Et Aui. lo
quēs de flōmia in q est itētio alioꝝ hūoꝝ dixit. Cōsiliū meū
in flōmia. s. hac est vt dimittat qītū poſſē est ⁊ maxie in casu
in q estimari possit sanguinē eē bonū. hūores aūt alios pec
care: qm̄ euabit sanguis q nō peccat. vñ debilitat vt⁹. neqʒ
ēt solū in abūdāti hūore crudo nō est fiēda flōmia: sed neqʒ
ēt in multis febrib⁹ acutis. vñ nō quotiēs videris calitateʒ
vehementē debes minuere. In febre. n. ɔtinua in q corpus
attenuat cito q est causonica fortis adurēs ⁊ adducēs cito
faciē ad tenuitatē cui⁹ hūores sunt vehemētis subtilitatis
nō dʒ fieri minutio. timet. n. colē ebullitio ⁊ furia ⁊ flātis
incrudatio vltia. ¶ Et ad auctates Gal. Alex. ⁊ Aui. supra
p illos aductas dico q intellexerūt de febrib⁹ alioꝝ hūoꝝ
pmixtoꝝ sanguini pmixtiōe q sequunt sanguinē. cuʒ eo. n.
exeūt i flōmia. Et dīnt. p illā flōmiā nā nō exoneraret: sʒ bñ
debilitaret ⁊ succūberet. Dīnt tñ q ex mō loquēdi. G. ⁊ A.
innuit q fortasse in aliqb⁹ febrib⁹ alioꝝ hūoꝝ nō pmixtoꝝ
sanguini posset i casib⁹ cōpetē flōmia saltē p accñs: vt. v. g.
i febre flātica de hūore calb p viā flātici regimis ⁊ p viā in/
digōnis gñato aut de hūore colico p viā colici regimis gña
to in hoie sanguinee cōplonis habitudis carnose i etate iu/
uētutis vel adolescētie solito flōmari rubicūdo i facie. In h
. n. flōmia facta saltē p accñs exonerādo nām ⁊ remouēdo
ipediētia regularē curationē cōpetere posset. i h ⁊ in silib⁹
casib⁹ pōt cōpetere flōmia. q si in his casib⁹ nō potes trāsi/
re sine flōmia fac eā. Uerūtñ dixit Aui. in faciēdo eā melior
est multiplicatio numeri multiplicatione qītitatis. nā nēce

est vt nō multiplicet euō multi sanguis subito. i. nō fiat flō/
mia copiosa in vna vice vbi est itētio flōmie alicuī hūoꝝ a
sanguine qr in tali flōmia euat multū de eo cui⁹ euō nō est
nēcia. s. de sanguine q nō peccat. 1°: qr p euōnē talis sangui
nis nō nēciaʒ nō est excusatio ab euōne alioꝝ hūoꝝ ⁊ si nō
excusat medic⁹ ab ea ⁊ ad ipsaʒ faciēdā est nēcia vtus q nō
dʒ debilitari vtus cū euōne multi sanguis nisi in casu in q
post flōmiā nō eēt nēcia euō alioꝝ hūoꝝ. nā tūc posset fieri
flōmia satis copiosa: qd tñ raro contingit. Et qr iudiciū de
tali cōtingētia est multū icertū meli⁹ semp est flōmiā mino/
rare ⁊ sanguinē i corpe ɔseruare: ⁊ tertio: qr p eā debilitat
nā a resistēdo in crisib⁹. Et qrto qr aliqñ talis flōmia alios
hūores deteriores reddit euando frenū eoꝝ. Uñ erunt po/
stea euōnes plēs nēcie qʒ si non fuisset fcā flōmia. ¶ Scias
q Gal. ⁊ alij greci fuerūt multuʒ audaces in flōmādo in oī
ēt putrida febre mō itelligēdo supra posito: eo q clima gre Greci audaces fuerūt super flōmiā arabes vero non.
coꝝ est multiplicatiuū nimis sanguis. Sed Aui. ⁊ alij aucto
res Arabes fuerūt in flōmādo magis timidi ⁊ magis aua/
ri ēt in qītitate sanguis minuēdi: qr eoꝝ clima multominus
de sanguie multiplicat. Et eos imitādo dīnt qdā. In minuē
do sanguine nō temere psumas: sʒ postpone ei⁹ euōnē qītō
plus poteris operādo ad instar nāe q sanguinē vsqʒ ad po/
stremū reseruat nec deserit eū nisi coacta. Et ipsa qdē pctm̄
sanguis sepe corrigit ⁊ emēdat. ¶ Et si flōmiā celebras cō/
digne nō multū simul educas de sanguine. Dixit. n. Ipo. in
affo. multu simul ⁊ repēte euare fallax est ⁊ nāe insuaue. ⁊
eni nām debilitat vt nō possit potēs esse in expectatis crisi
bus: ⁊ cogit inde medic⁹ inordinate ⁊ nō ɔgruo tpe cibare
⁊ vberi⁹. Uñ indigō causat ⁊ putredo ⁊ febris augetur. Dīnt
tñ. oēs in pctō soli⁹ sanguis ⁊ pcipue in qītō solo aut qītō
⁊ qli simul audacter eē flōmādū: ⁊ silr i oib⁹ febrib⁹ cū apa
te saltē itrinseco ɔiūctis pprie in pn° ⁊ ēt in augmēto ipsi⁹
apatis. ¶ Dixit auctor cōpēdii li. x. dico icōpositis febrib⁹
flōmiā vltimā fore ⁊ nō fallacē: ⁊ vʒ in oib⁹ casib⁹ supradi/
ctis tā in iterpolatis febrib⁹ qʒ in ɔtinuis: sʒ in ɔtinuis sit
magis nēcia. ¶ Dixit Ipo. i affo. mulier in vtero hñs flāta
abortit: ⁊ magis cū maior est fet⁹ ⁊ multomagis si febriēs
fuerit. Attñ i pgnāte febriēte dixit Aue. 7. collʒ. dico q flō
mia qñ est i corpe repleto. s. sanguis q embrio nō idiget nō
est mala. ¶ Dīnt flōmiā in febrib⁹ ɔtinuis cōpetere rōne cāe
añcedētis ⁊ cāe coiūcte: qr in eis ambe dicte māe sunt in ve
nis: sʒ iterpolatis cōpetit solū rōne cāe añcedētis q est i ve/
nis: nō aūt rōne cāe coiūcte cū nō sit in venis nisi per accñs.
¶ Scias q aliqñ cōtingit in febrib⁹ putridis. q flōmia in
q est intētio alioꝝ hūoꝝ in pn° fit pua ⁊ postea in pcessu fit
copiosior. Et h in casu in q hūores eēnt mixti sanguini tali
mixtiōe. q ps pua eoꝝ est apta seq sanguinē i flōmia vt ps
eoꝝ subtilior min⁹ indigesta. Et si p tunc fieret flōmia ma/
gna nō euaret ps ipsoꝝ illa idigesta: sʒ remaneret i sanguie
aut mult⁹ exiret in piudiciū vtutis: qr euaret qd est robur
ei⁹ ⁊ frenū alioꝝ hūoꝝ. Sed postea in pcessu digestis illis
hūorib⁹ ⁊ aptis factis ad sequēdū sanguinē flōmia copio/
sior dʒ fieri: ⁊ fm h pcipit Aui. i febre sanguis. s. cū admi/
xtiōe alioꝝ hūoꝝ secū puā flōmiā fieri in pn°. ⁊ i pcessu co
piosiorē p quā copiosiorē qñqʒ ɔtingit q mā iā multū di/
minuta ⁊ nā dñante residuo māe eger liberabit i hora. i. ci
to ⁊ eadē die vl seqnti. ¶ Dixit Rabi auctē. G. p^a ad glau.
nō festines minuē febriētē de sui crebra ɔsuetudine patiētē Stōm fastidio aut pūctione stōi nō est flōmādū.
fastidiū vel hñtē pūctionē siue cōstrictionē oris stōi ēt si sit
repletū corp⁹ eius sanguine nisi cū os stōi ei⁹ fuerit reapta/
tū: ⁊ tūc purga totū corp⁹. nā vidi aliqs hui⁹ stat⁹ qs medi
ci purgauerūt añ cōfortationē stōi ⁊ qsdā ex eis ad destru/
ctiōis terminos adduxerūt. ¶ Dixit. A. p^a 4^i. Scias q qñ
flōmia iuuat ea fcā: deiñ tu vteris via mala nō cōsequendo
curā quēadmodū dʒ per instrā diete ⁊ potionis tūc nō pur
gabit mā neqʒ fiet sanitas infirmi. sup. stude ergo seq viaʒ
rectā nō solū ante flōmiā: sed ⁊ post eam vsqʒ ad finem.

¶ De

¶ De euõne appropriata p secessum vel vomitũ. Cap.xxix.

Auctores in euõne per secessum posuerunt canones quos obseruare oz ꝛ pposuerunt vnũ canonẽ gñalem ad euõnẽ per secessum vomitũ vrinã ꝛ sudorẽ qui est dixit Gal.10.ter. Est aũt nõ pauca mã eoꝝ que pdictas euones implẽt ꝙ pltes medicinarũ ipsaꝝ calẽ sunt ꝛ sicce virtutis febrẽ augentes. Et. A. dixit. qñq3 est digestiuũ ꝛ euacuatiuũ calm.sup.ꝛ siccũ. imo est plm ita dixit. qñq3 ꝛ bm plurimũ:qꝛ aliqua digerẽtia ꝛ ẽt aliqua euantia sunt frida. Verũ que frida sunt.sunt lenitiue aut minoratiue nõ aũt eradicatiue:ꝛ hoc est veꝝ de medicinis singularibus. Nã de cõpositis reperiunẽ alique fride que sunt eradicatiue:l3 nõ eradicent nisi per medicinas calẽs que sunt in eis vt electuariũ de succo roꝶ.solutiuũ diamãna ꝛ similia.

De euõne p secessum. Primus canon.

¶ Dixit Raꝶ.16.cõtinẽ. auctãte Jpo.nõ oz dari febricitãti medicamẽ lassatiuũ ante 14m diẽ: qm carnes febricitantiũ sunt añ ipsu3 diẽ calẽ valde:ꝛ iõ attrahent ad se medicamẽ illud cũ celeritate. Et si medicamẽ fuerit abũdãs interficiet cũ celeritate:ꝛ si modicũ augebit in febre ꝛ longũ faciet spatiu3 morbi ꝛ deducet ad ictericiã. Et si in medicamine ipso fuerit de fortitudine id qd nõ poterit corpus attrahere laxabit illud fortiter ꝛ inducet ad spasmũ ex violẽtia siccitatis corpis. Qz si eger saluabiẽ ꝛ tolliẽ febris eius post euõnẽ subuerteẽ postea ꝛ iterficiet illũ. Jdeoq3 nõ debẽt febribus fortibus laborãtes sumere laxatiuũ forte nec sumere medicamẽ calefactiuũ nisi opus fuerit. Dixit Raꝶ. tñ ibidẽ ꝙ laxatiuũ l3 sit calm infridat tñ per acciñs magis q3 calefaciat. V.g. scamonea l3 calefaciat substãtialr ifridat tñ per acciñs magis:qm educit colam rubeã que est mã caliditatis. Et si infert calitatẽ infert eã in termino laxationis tñ deinde cõuerteẽ cõditio ad frigiditatẽ cũ eductione rei calẽ ꝛ eductione sui cũ ea: s3 calm medicamẽ nõ lassatiuũ si sumiẽ calefacit ꝛ pseuerabit. eius calitas iminens ꝛ nõ est ei infridatio per acciñs. Et si lassatiuũ fuerit calm educẽs rẽ fridã tũc calefaciet per sbam ꝛ per acciñs. V.g. si dareẽ in cura tertiane pulpa colloqntide calefaciet p̊ per sbam eius:ꝛ p acciñs.2o:qꝛ euat flã qd est friñ. ¶ Quare in febribus putridis mena maxie appropriata esse oz humori peccãti. nã si non fuerit sic mala inducet accñtia ꝛ laboriose ꝛ angustiose euabit ꝛ qñq3 qd frenũ erat peccãtis hũoris educet vñ peccãs hũor effrenãtabit ꝛ in furia poneẽ. ꝛ oz esse leuis. nã fortis agitat humorẽ ꝛ ingetat ꝛ qñq3 febris piodum incitat ꝛ citat. Et nõ oz esse multe sipticitatis sicut mirabolani ne in opilatiõẽ addat.

Scds canon.

¶ Et in euando maxie debemus seq nãm sic dixit Au.7.coll3. Jmitari debemus in hac arte nãm toto posse:ꝛ bñ dixit.toto posse: qꝛ nõ possumus artificialr euare nãm in hora fortis mot9 eius. ¶ Dixit Aui.nõ moueas in die pomi vel exacerbationis si illud fuerit poẽ eo ꝙ motus mene ꝯriaẽ motui nãe mouẽtis nãm de cẽtro ad circũferẽtiã ꝛ mene ecõuerso mouet ò circũferẽtia ad cẽtrũ ꝛ molestareẽ inde nã duobus ꝯrijs motibus fortib9:ꝛ posset in eã antecedẽte febris fieri agitatio vehemẽs q posset esse cã defluxus ad eius principalia: ꝛ tñ nã nãliter opans mouet mã3 ꝛ facit crisim in die pomi ꝛ exacerbationis. Coacte aũt possumus mouere in die pomi vel exacerbationis vt qñ febris esset de illis q faciũt pom sine exacerbationẽ oi die aut si esset febris cõclusa nõ pportionalis. nã in his febrib9 nõ habeẽ dies aliqs qui nõ sit dies motus hũoris: aut vbi mã esset venenosa furiosa nõ dans iducias ad euandũ: aut vbi nã in die motus mouerit nãm ad crisim p secessu3:s3 pigriter ꝛ debiliter egẽs auxilio quo nõ exhibito timor esset ne mã mota flueret ad aliqd pncipaliũ. Jn dictis.n.casibus l3 medico euare in die motus hũoris:p hunc tñ diẽ motus.s. pomi vel exacerbationis oz itelligi horã durantẽs ipsius ꝛ ante ipsu3 per aliqs horas:vt 4or vel qnq3 ꝛ nõ totus dies pomi vel exacerbatiõis. imo si inuaderet poxismus de sero nõ phibeẽ euõ mane cũ potuerit euare cõplete añ pom per tps couenieñs. Et Aui. direxit dictũ can.ad euõnẽ per secessu3 cũ mena lassatiua.posset tñ dirigi ẽt ad flõmiã ꝛ vomitũ per menam vomitiuã.regulr tñ non oz fieri in die mot9 humoris:coacte tñ in pdictis casib9 fieri pñt. Vomitus tñ securius q3 secessus puocari posset:qꝛ hũores in pomo turbati mouenẽ sursu3 ꝛ vt frequẽter ad os stõi. Et iõ in magna pte fit vomitus in pomo vel paꝝ ante. Et potissime dirigiẽ can.pdictus ad euõnẽ eradicatiuã:ꝛa q q3 maxie est cauẽdũ: ꝛ deinde ad minoratiuã.lenitiuã aũt qdã ꝯcedũt:q3uis melius sit differre eã ad diẽ qetis. Et scias ꝙ in febrib9 poxismatibus oi die euo quecũq3 fuerit reseruari oz ad diẽ minoris motus ꝛ molestie:ꝛ tũc ẽt eligẽda est hora: ita tñ ꝙ nõ appropinquet pn° pomi:vt.s.dictũ est. Qz si añ pom nõ fuerit tps sufficiẽs ad euandũ dñt qdã fiat euo post declinationẽ eius cõpletã nisi declo per euõnẽ vt sudorẽ copiosu3 vel alr terminata fuerit. Qz si pomi fuerint sibi inuicẽ subintrãtes tũc si declo prĩn fuerit sine euõne mãifesta fiat euatio in ipsa declone. Si aũt declo fuerit cũ euõne melius est vt loco sõnne fiat scarificatio i ancis vel sec9 anũ appositio sanguisugaꝝ:ꝛ secessus puoceẽ cũ clysterib9. Jn febre ṽo cõclusa nõ pportiõali eligi oz ad euandũ hora qua magis requiescit aut hora diei fridior que p maiori pte est aurora cum toto sequẽti mane vt dixit Jsaac febriũ 5°. Dixit. A. in euando regulr siue irregulr cõsidera horã iterpolatiõis.i.diẽ interpolatiõis in febrib9 piodicis aut horã tepõris in ꝯclusis pportiõalib9 aut horã fridiorẽ in ꝯtinuis ꝯclusis:quã horã fridiorẽ dixit Gal.9.ter.de nocte repiri: ꝛ maxie in aurora vt dictũ est. ¶ Dixit Jpo.in affo. Vñcunq3 nã repit inducẽ oz si euet p cõueniẽtes regiões. Et Aui.dixit. nõ agãt in euõne p arte3 ꝯ pte euõnis nãe: quecũq3 euo sit illa: qm eius hũores faceres redire p illud qd facis in dispõne ad dispõnẽ mot9 piodi.i.pomi. ¶ Et dixit Aui. nõ diminues.i. nõ eues minorãdo a pn° hũores p medicinas q faciũt statim habitudinẽ mot9 pomi.i.disponũt ꝛ faciũt stati3 redire pom sicut maxie facit scamonea sola exhibita statim in pn° tertiane.ipsa.n.facit ꝙ poxismus tertiane redeat fortior q3 fuerit:ppea ꝙ inflãmat hũores. ꝛ sic mirabolẽ. opanẽ i pn° exhibiti citrini in tertiana. kebuli in qtidiana.indi in qrtana.ppea ꝙ sua sipticitate opilãt ꝛ addũt ad putrefactionẽ ꝛ reditũ opanẽ pomi maioris: ꝛ ppea vituperaẽ scamonea in tertiana ꝛ mirabolani ad minorãdũ mãm regulr opando:aliqñ tñ irregulr ꝯcedi pñt:sed in euõne eradicatiua pdicte mene cõcedi pñt tpibus suis regulr opando. Et maxie dixit Aui.caueri debẽt dicte mene in die pomi. dñt qdã. pdicte mene phibenẽ nõ coacte:coacte ṽo dari pñt si fuerit expediẽs modis dictis.s. ꝛ silr horis suprapositis. ¶ Cũ aũt iuenis in pn° mãm crudã ꝛ multã: ꝛ ṽtus nõ fuerit fortis: aut times ne p euõnẽ debiliteẽ: ita ꝙ nõ possit residuo dñari in digerẽdo illud: si tñ portio euareẽ pter ꝙ ṽtus debiliteẽ:sed possit residuũ digerere:tũc in euõne illius portiõis indiges mena forti debili. Dixit Aui.cui9 fortitudo sit vt soluat humorẽ viscosu3 crudũ ineptũ euõni: ꝛ eius debilitas sit vt faciat assellare semel aut bis ꝛ non euat plm simul vt nõ cadat ṽtus:ꝛ non solũ in pn° ꝛ in tali mã cruda indigemus tali mena forti debili: sed ẽt in quocũq3 tpe ꝛ in qcũq3 mã virtus repireẽ debilis aut timereẽ casus eius. mena aũt fortis sit debilis maxie per diminutionẽ sue dosis sicut cu3 daẽ de turbit.v.g.ʒ.s.aut.℈.i.cũ debuisset dari.ʒ.i.ꝛ aliqñ sit mena fortis debilis dando solũ virtutẽ eius dimittendo sbam ꝙ qdẽ fit per infusionẽ vel decoctionẽ eius in re ꝯuenientẽ:ꝛ postea decolaẽ ꝛ colatura daẽ ꝛ sba eius abijcitur. Et dñt qdã ꝙ h̃ fieri põt augẽdo dosim lenitiui sicut si deberẽ in tali mã dare ad leniẽdũ.lib.i.brodij galli antiq debo ad minuẽdũ pꝛe illius mãe lib.i.s.vel lib.ij.dicti brodij.

Tertius canon.

¶ De eductione ãt p vomitũ dñt ꝙ in pn° vñ pt p ipm minui mãm maxie si eo tpe nã moueret ad supiora mãm ꝛ non

De euõne per vomitum.

educeret eã aut pigre ⁊ debilr̃ educeret. Dixit Gal.x.terp. Si quãꝗ hũores ipetũ ad os vẽtris fecissent võitu illos eua͂: alr̃ aũt nõ oꝫ ꝑter nãm ꝓuocare. Et. A. dixit. ꝙ si iueneris in ꝓnis hũores declinare ad stõm fac ipsuꝫ vomere. ⁊ aliq̃ ponũt istũ tex. sic. Si iueneris hũorẽ declinare ad stõm fac ipsuꝫ võere in ꝓnis. nã in tali casu võitus ꝓuocãdus est añ oĩa alia: ⁊ aliq dĩt si iueneris in ꝓnis: q2 in ꝓn° tã vñ ꝙ̃ ꝑticulari humorẽ declinare ad stõm fac ipsuꝫ võere: nõ tñ cũ quocũꝗ vomitiuo: sꝫ cũ debili. Et dixit Aui. cũ nã mouet hũorẽ ad vomitũ. s. qcũꝗ hora fuerit de vlib⁹ vel pticularibus in ꝓn° vel ꝓcessu ꝑcedẽtibus alijs euõib⁹ vel nõ ꝑcedentibus nõ diuertifices eã ab eo. sup. sꝫ adiuua si expedit. ¶ Dixit Pau. si declinãt supfluitates p se ad os stõi occurrendũ est cũ võitu: ⁊ si nõ declinãt: ⁊ nõ excitet nausea non fiat võitus. ¶ Dixit Ras. 16. cõti. auctate iarech. nõ oꝫ dari febricitãti medicamẽ võitiuũ vt vomat añ 7m diẽ: qm̃ si vomeret in isultu morbi: q2 in ꝓn° vñ pareret dolorẽ stõi asma ⁊ tumorẽ vẽtris ⁊ alienationẽ mẽtis: ⁊ p medicamẽ vomitiuũ itellexit de forti siue de ad minorãdũ siue ad eradicãdum: pp agitationẽ quã poneret in mã nõ digesta. Et dixit Ras ibidẽ ex 2° epidimiaꝝ. euõ cũ laxatiuo in febribus est melior laxatiõe cũ vomitiuo: qm̃ euõ cũ vomitu est fallax.

¶ De euõne p clysteria i febricitãtib⁹ scias ꝙ clystere lenitiuũ in oĩ febre putrida sꝫ potissime i acuta siue ꝯueniat flõmia siue nõ: ⁊ si ꝯueniat nõ solũ ante eã vt dixit Aui. 4° ꝓ[a] sed ẽt post eã vt ipse dixit. ꝓ[a] 4[i] multũ est vtile. lenitio. n. vẽtris in febrib⁹ nõ solũ est vtilis: sꝫ nẽcia: tũ pp exiccationeꝫ quã facit calor febrilis: tũ ẽt pp mãs ꝯtẽtas in locis intestinoꝝ q̃ in illis facilr̃ ⁊ cito corrũpunt̃ ⁊ inflãmant̃ nisi educant̃. tũ ẽt pp exclusionẽ vapoꝝ maloꝝ q in itestinis includunt̃ ⁊ retẽti sunt cã doloris vẽtris deiectiõis appetitus ⁊ alioꝝ plimoꝝ accĩtiũ maloꝝ tũ ẽt pp mãs q̃ resudãt a meseraicis ad itestina vt excludant̃ ⁊ nõ retineant̃ i eis. ¶ Et ꝙ̃uis possit fieri lenitio ad dictas intẽtiões p me[nas] lenitiuas supius suptas: tñ nõ est cõmoditas ꝙ̃plimis horum oĩ die sumere me[nam] lenitiuã: ⁊ lenitiuũ supius sumptũ laxat stõm ⁊ deiicit appetitũ ⁊ ꝑparat ad lẽteriã. Et fortasse ob hꝫ: dixit Aui. ꝓ[a] 4[i]. Clysteria apud me sunt magis dilecta ⁊ magis vtilia: q2 s̃m plim magis ꝯseruãt ṽtutẽ: ⁊ est coꝝ vtilitas tãta ꝙ nõ solũ vt qdã practicãtes faciũt. s. clystere. de 3° in 3m diẽ ⁊ die iter medio faciũt suppositoriũ: imo oĩ die fit clystere semel ⁊ eadẽ die ẽt suppositoriũ si fuerit opportunũ ⁊ ṽtus ꝯsenserit vt nihil supfluitatis agregari ꝑmittat̃. dixit. n. Aui. ꝓuide ne occurrat paroximus nisi vẽtrẽ habeat vacuũ. s. a fecib⁹ ⁊ alijs mãis cõibus semp in febriẽte reptis ⁊ itestinis nisi coacte cogaris ꝯ̃riũ facere. Marie tñ clysterioꝝ vsus supra me[nas] lenitiuas ebibitas eligẽdus est post flõmiã ⁊ post alias euões minoratiuas saltẽ fortes, q2 post eas ṽtus est magis debilitata: vñ medic⁹ de ea magis sollicit⁹ eẽ dꝫ. Et tũc marie sũt dilecta clysteria lenitiua qñ feces ⁊ alie mãe supradicte in iferiorib⁹ vẽtris sunt collocate. nã si in supiorib⁹ vẽtris fuerint tũc me[na] lenitiua ebibita eẽt magis eligẽda. ¶ In electiõe tñ me[ne] lenitiue seu ẽt clysteris lenitiui dꝫ medic⁹ cõsiderare dispõnẽ egri ⁊ ei⁹ aptitudinẽ ad ipsa. Multi. n. vt sepe vidi plus ledunt̃ vno clysteri lenitiuo ꝙ̃ vna certa me[na] nedũ lenitiua. q̃das ẽt nullo mõ tolerãt vt clystere eis fiat in qbus dilecta est me[na] lenitiua: ⁊ sunt alij q magis ledunt̃ ab vna me[na] ẽt lenitiua ꝙ̃ a multis clysterihs ẽt acutis: neꝗ ẽt aliq̃ volũt bibere me[nam]: in qbus clystere est magis dilectũ. ¶ Et scias ꝙ in febrib⁹ putridis clystere lenitiuũ nõ est dimittẽdũ: ẽt ꝙ̃uis eger assellet s̃m ꝯsuetudinẽ sue sanitatis: q2 nõ solũ ad excludẽdũ feces fit clystere: sed ẽt alias mãs supradictas: nõ tñ esset ita frequentandũ: si tñ plus assellaret dimittẽdũ esset. ¶ Nec est ꝑtermittẽdũ clystere lenitiuũ in die paroxismi vel exacerbationis. imo si nã mouet humorẽ ⁊ declinet ad iferiora ventris stãte paroxismo vł exacerbatiõe clystere fiẽdũ est. ¶ Dixit Rasis in 13° ptic. Cum opꝫ te clysterizare cuius ṽtus est fortis: ⁊ suppone licniũ ei q est debilis. ¶ Tertio re. acu. dr̃ in quo corpe caro rara est ⁊ lenis resolui facilis: ⁊ i quo est piguedo vel macies ostẽdens oẽs spẽs purgatiõis sunt dubie ⁊ timorose: sed purgãdi sunt clysterijs ⁊ suppositorijs. ¶ In febribus acutis nullo tpe fiẽdũ est clystere acutũ nisi cogat ad illud accñs aliqd qd supueniat eis: imo ẽt in ꝓn° alicui⁹ febriũ putridaꝝ. qm̃ cõmouẽt mãꝫ. ¶ Dixit. A. 4° ꝓ[a] clysteria acuta debilitãt epar ⁊ ꝑducũt ad febrẽ post ꝓn[m] tñ in febrib⁹ putridis de mã frida ꝯcedi pñt marie si pp aliquã cãm solutiuũ illius mãe dari nõ poterit: ⁊ ꝑcipue si mã purgãda locata sit i locis ꝓpinqs itestinis vt meseraicis ⁊ cõcauo epatis aut cũ fuerit cõtẽta i supioribus itestinis stõ vel capite. ¶ Dixit Aui. 4° ꝓ[a]. Enema est medicamẽ nobile in attrahẽdo supfluitates a mẽbris ꝑncipalibus supioribus. Si ṽo mã eẽt cõtẽta in venis remotis: ad q̃s ṽtus clysteris acuti puenire nõ posset ipsuꝫ administrari nõ dꝫ fortasse. n. exagitaret mãm ⁊ non educeret cũꝗ pp aliqd sinthoma clystere acutũ fieri deberet dꝫ ꝑus administrari cuꝫ clysteri acuto clystere lenitiuũ: ⁊ si nõ sufficit addat̃ in acuitate eius donec sufficiat. Dicũt cõsidera dispõnẽ febris ⁊ sinthomatis: ⁊ si qdẽ sinthoma febrẽ supauerit acuitas clysteris vincat lenitionẽ: ⁊ ecõtra si febris supauerit sinthoma.

¶ De euõne aũt p vrinã in febrib⁹ putridis dixit. A. ꝓ[a] 4[i]. Impletis can. de euõne supradictis: deĩn fac seq ea q̃ ꝓuocant. s. vrinã. nõ. n. debẽt vrinã ꝓuocãtia adhiberi nisi post euões ꝑdictas ⁊ marie nisi post euõnẽ minoratiuã ẽt iteratã s̃m indigentiã mũdificatiõis mãe ⁊ bonã mũdificationem stõi: ⁊ intestinoꝝ ⁊ meseraicaꝝ epis ⁊ venaꝝ emulgẽtiũ a mãijs in eis cõtẽtis. Si. n. diuretica inuenirẽt mãs malas in dictis locis cõtẽtas cõmouerẽt eas ꝯ̃ius epar ⁊ opilarent ipsuꝫ: ⁊ si iuenirẽt eas in epe mouerẽt eas ad venas: ⁊ adderẽt in opilone venaꝝ: ⁊ sic augerẽt febrẽ. Sed mũdificatis dictis ptibus oib⁹ diuretica exhibita sunt vtilitatis magne. Dixit. n. Auer. 7. colli[3]. Scias ꝙ euõ p vrinã ẽ ex rebus magis manifestis in febrib⁹. s. ad adiuuãdũ in eis cuꝫ regulis fit. ꝑcipitãt. n. diuretica tũc reliqas mãeꝝ q̃ remãserũt post euões in vias vrine ⁊ per eas educũt ⁊ opilones aperiũt: ⁊ sic febrẽ amputãt. Et est coꝝ vsus in febrib⁹ flãticis ⁊ alijs cronicis oibus ꝑcipue cõferẽs. In coꝝ tñ approximatiõe incipiẽdũ est a debilioib⁹ ⁊ gradatim ad fortiora tendẽdũ s̃m exigẽtiã: ⁊ eligẽda sunt ex eis frida ⁊ tpata ⁊ calã: ⁊ plus ⁊ min⁹ s̃m dispõnẽ febris ⁊ ipsi⁹ febricitãtis ⁊ ꝑcipue s̃m dispõnẽ renũ ⁊ vesice ipsius. Sunt. n. qdã q ⁊ si flãticaꝫ patiant̃ febrẽ q ardorẽ patiunt̃ vrine aut vlcera in vijs vrine hñt: quos oĩno ꝓhibere oꝫ ab acceptiõe diureticoꝝ calidoꝝ nisi in casu in quo nõ eẽt excusatio ab eis pre timore ne mã ilico euanda p vrinã remaneat i corpe nõ potens p alias regiões educi ⁊ facere lesionẽ magnã. ¶ Dixit Auer. 7. colli[3]. nẽce est regere nãm ꝯtinue in ꝓuocãdo vrinã: sꝫ q2 maior ps haꝝ medicinaꝝ sũt calẽ ⁊ sicce cõplonis possẽ est vt p hãc opationẽ febris augmẽtet̃: ⁊ pp hꝫ est nẽce vt eaꝝ frãgant̃ ṽtutes ꝑne cũ rebus fridis ex nã sui adiuuãtib⁹ opationẽ: ⁊ talia sunt semina melonis ⁊ cucumeris ⁊ sitrũ. Et sunt ẽt ex medicis haꝝ opationũ q̃ sũt tpate aut pauce caliditatis: q̃s ẽt damus febricitãtibus: sicut capillus veneris endiuia ⁊ silia. Et dixit. me[ne] diuretice aliqñ inducũt angustiã ⁊ ingratitudinẽ ⁊ corruptionẽ stõi ⁊ epis: ⁊ ꝑcipue in fine febriũ cronicaꝝ: ⁊ pp hꝫ ꝯuenit vt eis admisceant̃ ea que ꝯfortare hñt ꝑncipalia mẽbra: sicut decoquẽdo in aq̃ ipsoꝝ aliqd ex mastice vel vt bibãt illã cũ zuccaro rob. tũc. n. opꝫ nos exercere in confortando subtiliando ⁊ incidendo.

¶ De euõne aũt p sudorẽ post ꝑdictas euões dixit. A. ꝓ[a] 4[i]. fac eos sudare. dꝫ. n. seq sudor post alias euões supradictas: p eãdẽ rõnẽ q̃ dicta est de ꝓuocatiõe vrine post eas. nã sudorẽ ꝓuocãtia silia sũt his q̃ ꝓuocãt vrinã: ⁊ fortiora eis: cõperata tñ ad eãdẽ mãm. nã ꝓuocãs vrinã subtiliãdo

De euõe per clysteria.

De euõe p vrinã.

De euõe per sudorem.

humoré deducit illũ ad aqueã hũiditaté: sed pvocãs sudoré subtiliãdo hũoré deducit illũ ad quandã humiditaté subtilioré illa: atq̃ vaporosã; facitq̧ medicamé sudoré pvocãs trãhere mãm p loca strictiora ꝛ ad longinquiora deportat: q̃ȝ pvocãs vrinã: cũ h q̧ pvocãs sudorez nó recipit iuuam̃ in sua pvocatióe a vtute attractiua cutis ꝛ mébrorũ extiniũ ei: sicut recipit pvocatiuũ vrine a virtute attractiua renũ: qbus ppriũ est aqueã attrahere humiditaté e venis. ¶ Et differt sudoris pvocatiuũ ab vrine pvocatiuo in h q̧ nullũ sudoris pvocatiuũ est fridũ: sed de pvocãtib᷒ vrinã aliq̃ sunt frida. Idé quoq̧ medicamé calm pt esse vrine pvocatiuũ ꝛ sudoris ꝛ pvocabit aliqñ sudoré aliqñ vrinã fȝ diuersas corporũ dispõnes ꝛ fȝ diuersũ sitũ mãe. ¶ Et pvocatiuũ qdé sudoris sicut nec pvocatiuũ vrine exhiberi dȝ ante eũones supradictas. imo nec post eũones si remãserint opilõnes quecũq̧ i poris cutis: q̃ ad opilõné eorũ adderét: deducédo mãs illuc: q nó possent sudore eũari: quapp añ eorũ exhibitioné dȝ pmitti pororũ cutis aptio. ¶ In exhibitióeq̧ eorũ a debilioribus est icipiendũ sicut dcm̃ est in pvocãtibus vrinã q̃ pvocatio vrine dȝ pvocationé sudoris pcedere sicut eũo, facilior ꝛ p debiliora facta. ¶ Dixit Auer. 7. colliget q̧ si in febris fuerit fridus hũor ꝛ sicc᷒ dȝ vt abstineat ab eis: eo q̧ ista sicca nó debent q̃rtanarijs exhiberi: ꝛ si vis ea ppinare debes frãgé siccitaté illorũ cũ succo liq̃ritie ꝛ zuccaro viol. ¶ Et scias q̧ i febrib᷒ multe acuitatis ꝛ in oibus in qb᷒ timet arefactio corpis ꝛ ei᷒ cõsumptio pvocatio sudoris nullo mó fieri dȝ nisi i casu in q̃ mãe eént cõtéte iuxta cuté: de quarũ resolõne maior seq̃ret vtilitas q̃ȝ eét dãnũ arefactiõis p sudatiuã inducte. Et h ét cũ cautela dȝ fieri faciédũ seq ea q̃ ipsã arefactioné corrigãt ꝛ restaurét cũ fridis ꝛ hu. ab int᷒ ꝛ ab ex̃ approxiatis. ¶ Et pvocatio sudoris pt fieri p int᷒ ꝛ p exteri᷒ approxiata. Et de iteri᷒ approximatis vincant q̃ dcã sunt pvocãtia aũt sudoré ab ex̃ sunt q̃cunq̧ circa cuté approxiata poros apiũt ꝛ mãs: q̃ sunt circa cuté dissoluũt: ꝛ ad cuté dissolutas attrahũt. Et de pvocãtibus sudoré q̃dã sunt fortiora quedã sunt leuia. Et leuia ex eis oi tpe morbi approximari pñt ꝛ ab itus ꝛ ab extra. Fortia ṽo approximari nó debent stante plenitudine maxime que ab intus ne mãs deducerét ad venas ꝛ versus cutem ꝛ in opilationem adderent.

¶ De eũone isensibili in febricitãtib᷒ putride. Cap. xxx.

Euacuatio insensibilis é postrema eũonũ: ꝛ seq dȝ ad alias eũones pdictas: q̃ tũ cã adiplétia iuuãt in pvocatióe sudoris ꝛ q̃nq̧ ipsã pvocãtiõ de vtraq̧ eũone. A. locut᷒ sunt eodé. §. dicés post pvocationé vrine: deinde fac ipm sudare ꝛ api poros itelligédo per aptioné pororũ eũoné q̃ insensibilr per trãspirationé cutis fit. ꝺ q̃ dixi. G. 10. ter. sicut dȝ attédere ad eũones sensibiles ita ét ad insensibilé ꝛ h duobus modis. vno mó q̃ sic ille aliqñ sunt phibite ita ꝛ ista: phibet. n. fortis aptio pororũ stante plenitudine: ꝛ mãe phibet in facile resolubilibus nã vt raris lenibus subtiliorũ hũorũ ꝛ spũũ vel etate vt in pueris ꝛ i ɔstõne aeris cal'a ꝛ sicca aut pestiléntiali. 2°: q̃ sic eũones sensibiles aliqñ sunt neĉie ꝛ fieri debét. ita silr isensibiles. Cũ aũt insensibilis eũo fieri dȝ dixit Gal. xi. ter. totũ corpus añq̃ȝ eũet rarificare nó dȝ. sed eũo. imo nec aliq̃ȝ parté nobilé ante eũoné. dixit. n. ibidé. Gal. calefacere hypocũdria ꝛ pcordia cataplasmatib᷒ nó semp est infallax: sȝ in illis solis ifirmis in qbus nihil est supfluũ in toto corpe: alijs aũt oibus est malũ vltimũ. nã siue fuerit multitudo q̃ ad virtuté siue ad regiões vasorũ siue supfluitates male ɔtineant fm vnã parté siue fm plés hec attrahent oés ad eã que calefit pticulã. Et subdit. in appositióe resolutiuorũ aũ eũoné maius pctm̃ incurrũt diuites q̃ȝ paupes: q̃ plés diuitũ a pn° pp lasciuiã nó sustinét flõmiã ꝛ magis capti sunt a plectoricis dispõnibus: q̃ viuétes ociosius magis cibis

implent: ꝛ medici circa ipsos opantes volétes ostédere aliqd agere semp sperãtes ab eis plura recipere: q̃ in eis relictũ est maximũ auxiliũ. s. flõmiã approximãt cataplasmata pdicta: ꝛ ét aliqñ coacti a seruiétib᷒ infirmi: vñ cõtingit flõnes gñari in diuitibus eo tpe quo in inopib᷒ est solo egritudinis. Cataplasma. n. tale attrahit sicut vétosa. Est aũt cataplasmatũ approximatio pessima qñ est crebra. vñ Gal. subdit. puidentia medicorũ que cõsistit in crebra approximatione ꝛ inouatióe auxiliorũ ꝛ maxie resolutiuorũ maximũ malũ est in his q nó sunt flõmati: ꝛ est nó maximũ in flõmatis. nã in flõmatis ét in sinochis febribus apta nata est dicto p auxiliorũ crebra approximatio nocere. Incésa. n. eorũ viscera multitudine caloris cõburunt ꝛ assant. Atq̧ maxime nocét caustica auxilia approximata pticule opilationé vel putrediné aut caloré forté hñti aut flõnem aut pticule imbecilli existéti siue per nãȝ siue ex ꝓterita egritudine siue pñti. vñ Gal. eodeȝ. xi° ait. Imbecillibus pticulis caustitiis auxilijs citius fert supfluitas q̃ȝtũcunq̧ fuerit pp calorem queȝ hñt ex pcussione. ꝛ. n. velut fornax febris est ꝛ pticula que enfrasim aut putrediné aut flõnem suscipit est ꝛ velut fornax. Itaq̧ si attrahéti pp predictas cãs corpi pp caloreȝ accesserit extrorsũ aliq̃ alia occasio ex aliquo eorũ que ptãte calefaciũt neĉe est augeri dispõné. Et oñt q̃dã pdicta intelligéda esse de oibus eis ab intus approximatis q̃ trãspirationé opant. Ac ét de eis que ab ex̃ applicant fortia. nã ea qui debilr trãspirationé faciũt sicut sunt olea tepidũ hñtia caloré vt camomilinũ ꝛ silia ꝛ sicut est fricatio leuis ꝛ leuiter fcã pñt oi tpe febris approximari: cũ per talia nec q̃rat nec fiat attractio nec supfluitatũ excalefactio: sȝ potius q̃dã pororũ aptio ꝛ vaporũ iuxta cuté retentorũ dissolõ ꝛ insensibiliter resolõ vel fortasse aliq̃ desudatio siue debilis sudoris pvocatio. Et tũc maxie pót h fieri qñ corpus nó fuerit veheméter repletũ hũoribus. fortia aũt trãspirãtia penit᷒ ét ab extra phibéda sunt. ¶ Dixit Gal. x. ter. qñ instat magnitudo febris sic in sinochis neq̧ vino vtédũ neq̧ balneo neq̧ vnctióibus rarificãtibus: sed tũc maxie audemus vel balneare vel rarificatiuis vti farmacis vel vinũ dare bibere cũ videmus ɔgnitioné eorũ qui digerunt hũorũ: q̃ ostédunt virtuté esse forté. moderata aũt existe febre v̄tutibus nó fortibus cũ digõnis signis psunt his talib᷒ balnea ꝛ vini potatio ꝛ vnctio rarificãtia: ꝛ multo magis cũ fuerit aer fridus. nó. n. cõcupiscũt tũc balnea frida neq̧ fridos pot᷒ in talibus ɔstõnibus refrigerati inspirãdo ꝛ coindicant vt fiãt hec si fuerit eger durus habitu ꝛ désus ꝛ fm totũ difficile euaporabilis. ¶ Pót aũt trãspiratio fieri vnctióib᷒ cataplasmatibus fométatióibus embrocis emplis fricatióibus pãnorũ calidorũ balneis ꝛ silũ appõnibus ꝛ coopiméntis pãnorũ ꝛ pprie ét faciei ꝛ oris vt retineat flatus sub coopiméto. Per exerciciũ aũt dixit. Au. 7. colliȝ. in febrib᷒ nó fit. Cũq̧ leuiter trãspirare voluerim᷒ eligere debem᷒ in oibus modis pdictis ea q̃ cal'a sunt in p̃ gradu. ꝛ cũ trãspirare fortiter voluerimus eligé debem᷒ calidiora: nó tñ multũ eleuata i caliditate dixit. A. h dére fieri cũ eis in qb᷒ nó fit calor fortis: ɔuenit aũt vt puéniat appõné rarificatiuorũ fricatio leuis. ¶ Et scias qñ fit inũctio ex olo solo dȝ postea fieri absterſio olei vt nó retineat i poris ꝛ opilet: sȝ remaneãt apti vt trãspiratio fiat. Si aũt fiat cũ oleo pmixto alteri liquori vt vino vel aq̃ nó est neĉia vt sequat absterſio. ¶ Dixit. A. fiat inũctio cũ oleo camomillino ꝛ fricatióe. s. pcedéte vel ét subseq̃nte fricatióe. i. absterſióe. ¶ Et oñt q̧ trãspiratio in febrib᷒ nó multũ acutis: pt fieri cũ oleo nó stiptico neq̧ cal'o: sȝ tpato vel ad friditaté puã declin alicui liquori pmixto vt oleo viol. pmixto aq̃: sȝ in pacutis ꝛ multe caliditatis trãspiratio fieri nó dȝ: sȝ abstinédũ est ab ea ꝛ sudoré pvocãtib᷒ nisi in casu in q̃ neĉiũ foret iuuare nãm expelléte mãm febris p sudoré: sȝ debilr vel mouété mãm ꝛ nó poténtem eã ad cuté dirigere. In quo ét casu meli᷒ est iuuare eã

Multis modis fieri pt transpiratio cutis.

cū pnocātibus sudorē ab extra q̄ȝ ab intra. ℂ Et scias q̄ fri
catio leuis ⁊ pauca leuiter trāspirare facit: mediocris vō ⁊
pauca ⁊ silr leuis ⁊ multa mediocriter trāspirare facit: me/
diocris vō ⁊ multa multū. ℂ Et pānoꝝ qdē calefactoꝝ ad
trāspirādū approxiatoꝝ calitas oȝ ēē remissa. sit aūt mul/
ta vel pauca fm q̄ trāspirādū est multū vel paucū. silr ⁊ ap
positio eoꝝ sit multa vel pauca. Si tn̄ pānos multū calos
testas vel lateres ad trāspirādū approxiare volueris nō fa/
cias eos adherere carnibꝰ ifirmoꝝ: sȝ solū illos eis appro/
ximare facias vt eoꝝ calitas mediāte aere itermedio ab eis
calefacto ad eas pueniat: ⁊ sic fiat p eos cutis rarificatio ⁊
vapoꝝ exclusio. ℂ Dixit Rabi i 19a pti. ex vbo Gal. 10. ter.
circa balneationē eoꝝ oiuȝ q hūt febres putridas tria sunt
attēdēda. pm est vt nō accidat rigor neqȝ horripilatio in in/
troitu balnei. 2m est vt nullū mēbroꝝ pncipaliuȝ sit debile.
3m est vt in pmis venis nō sit humoꝝ crudoꝝ q̄ntitas multa
restricta. Et dixit. melior horaꝝ introitus balnei in oībus
iterpolatis est cū descēdit aliqd febris ⁊ est hora q calor ici
pit dissolui. balneū. n. tūc ɔseruat corpus ⁊ pparat ad cibū.

ℂ De dieta febrium acutarum. Cap. xxxj.

Dictum est supra in pmo tractatus de die/
ta febricantiū sufficiēter: h̄ tn̄ q̄/
dā repetent ⁊ maxie de dieta acutaꝝ. ℂ Me/
dicus in dietādo ⁊ maxie p cibū ⁊ potū sollici/
tus ēē oȝ de sanatiōe egri sui veꝝ ēt cū h̄ semp
memorē ēē oȝ fame sue ⁊ honoris sui ne ignominiosus apō
cōpatriotas suos habeat. h̄ aūt faciet parū peccādo in die/
tādo grossius q̄ȝ subtiliꝰ iuxta affo. In tenuibus dietis pec
cāt egrotātes plusq̄ȝ in grossis. Et Ras. dixit. 17. cōti. Con
sulo medico cuȝ est diminutꝰ in scia aut res est sibi obscura
multū cibare patiētē: qm̄ retardatio digōnis q. s. puenit ex
cibatiōe nō est piculosa. casus vō v̄tutis est piculosus. pote
nāqȝ est vt v̄tus sit fortis q̄uis digō retardet: ⁊ q̄ egri sol/
uat ⁊ h̄ maxie attēdere oȝ medicꝰ circa dietā oliȝ ab aucto/
ribus medicis traditā ⁊ illā aliqualr ingrossēt: qm̄ v̄tutes mo
dernoꝝ multū defecte sunt cōpate ad v̄tutes antiquoꝝ: quā
v̄tutū defectionē fortasse effecit malitia regiminis falte a de/
cē annis citra in n̄ras regiōes egressa q̄ supfluitates multe
gn̄ant grauātes nām: qm̄ malitia ista regiminis maxie. in re
plone cōsistit q̄ v̄tus digerere nō bn̄ valet: ⁊ iā ɔsuetudina/
ria facta est fere apud oēs: ad quā medicꝰ multū attēdē oȝ
⁊ sibi aliqd dare sic dixit Ipo. in affo. dādū est aliqd ɔsuetu
dini. Et pp dictas cās tenuissima dieta hodie administrāda
nō venit nisi forte valde raro. ⁊ si admistraret si pp aliquaȝ
aliā cām eger tēderet ad mortē statiȝ ifamat medicꝰ de mor
te eiꝰ q̄ nimis sbtilis dicta quā ordinauit fuit cā mortis eiꝰ
q̄uis fm can. ātiquoꝝ ɔueniat dieta tenuissima q est nihil
dare. medicꝰ nō seruet eā: sȝ aliqualē exhibeat cibū: ⁊ si ifir/
mo cōueniat cibꝰ in vltio subtilitatis nō det illū: sȝ eū q se/
quit ipm v̄sus grossius ⁊ sic deinceps. ℂ Dixit Ipo. 2o re.
acu. magnū malū est cū egrū in doloris vel morbi acumine
defectū. s. debilitatū i diuortij die potū aut cibū aut ius ac/
cipe pmittūt q ipsam defectionē ex inanitiōe extimāt esse ⁊
rursus eq̄ malū est v̄tutis defectionē ex ianitiōe ēē q̄ igno/
rans medicꝰ cibū restringit q vtroqȝ errore egri molestant.
Verutn̄ h̄ vltimū est maius malū priore. Vn̄ tibi familiariꝰ
esse oȝ in cibādo. s. ⁊ bn̄ puidendo ne illū 2m errorē cōmit/
tas. Si qs. n. alius medicꝰ vel plebeus ad egrū ingressus h̄
accn̄s intellexerit eiqȝ ea cibi vel potus q a priori medico ve/
tita fuerat accipe pceperit nō est dubiū q̄ egro iuuamentū
fiet: ⁊ q̄ illi priori medico magnū dedecus est qr is posterior
medicus vel vulgaris velut mortuū suscitasse vr̄. Dixit. n.
Gal. in cōmē. q̄ ille cui accidit defectio ex inanitiōe venarū
idiget cibo: ⁊ ille cui accit ex dolore aut acumine morbi in/
diget ɔrio illius: qr indiget multa euōne: ⁊ nō additiōe sbe
in corpe suo q̄re necē est pro posse cognoscere dispōnē v̄tu/
tis ifirmi ⁊ spēm defectiōis eius. Dixit tn̄ Ipo. ibideȝ. neqȝ

Medicꝰ in dieta cibi ⁊ potus oȝ eē sollicitꝰ potiꝰ peccādo i grossiori q̄ in subtiliori.

In q̄ debilitate v̄tu tis conueniat cibatio ⁊ in q̄ non.

q̄spiā. i. aliqs medicoꝝ nihi reptus est q egroꝝ habitudinē
cognoscere possit sicut oȝ. s. si defectionē v̄tutis patiunt ex
ipsaꝝ venaꝝ inanitiōe: aut ex alia furia. i. accidētali malitia
aut ex labore egrū afficiēte: siue quouis alio tpe nāe accidē
te vel similibus. Sup quo vbo dixit. G. in cōmen. q̄ fortitudo
⁊ debilitas v̄tutis sunt duo accn̄tia sublimis necia in cogni
tione regiminis: ⁊ dixit q̄ debilitas v̄tutis fit aut pp vacuita
tē venaꝝ. nā vacuitas venaꝝ ē vna reꝝ significantiū illā signi
tionē pmā. aut fit pp laborē pprium sicut ē dolor aut pp mol
lificationē ifirmoꝝ i egritudinibꝰ acutis aut pp stimulatio
nē: aut pp euōnē ex fluxu sanguinis narium vel fluxu vētris
aut sudore vel alia euōne: aut pp ieiuniū lōgū trāsiēs id qd
oȝ aut pp vigilias vel pp fluxū assiduū assellandi: ⁊ h̄ ēt ac/
cidens fit pp lesionē oris stōi donec accidat sincopis: ⁊ h̄ ēt
accn̄s euenit pp multitudinē ciboꝝ ⁊ ipsoꝝ grauitatē: aut
pp q̄litates ledētes: ⁊ oia pdicta sunt a cāis manifestis: sed
sunt alia nocumēta quoꝝ cāe nō apparēt. s. qn̄ fit dispō ifir
moꝝ h̄ dispō pter q̄ accidat eius cāo apparens aut vigilia
aut fames aut sentiāt i ore stōi aliqd sic est dispō tornatilis.
ipsa. n. euenit aliqn̄ pp cās extrisecas: ⁊ aliqn̄ pp occultas:
vt cuȝ accit q̄ sint in corpe hūores subtiles ⁊ calitas febris
adurēs: tūc. n. subtiliant corpa ipsoꝝ p euōnē q occultat a
sensu. ℂ Et dixit quoniā hominȝ debilitat v̄tus pp malitiā
cōplonū q accit vni pncipaliū qn̄ accidit ex lesio: pm qdē cui
accit labor est pm cui accit lesio. deiñ 2o post ipm duo pncipa
lia alia: qd est qr tu scis q̄ vna v̄tutū est q est i neruis: ⁊ eiꝰ
pgressio est a cerebro. 2a est illa q est i venis nō pulsatilibꝰ:
⁊ eiꝰ origo est a corde. ⁊ 3a est vtꝰ q ē i venis nō pulsantibꝰ:
⁊ eiꝰ origo ē ex epe. Et multotiēs accit malitiā cōplonis pp
malitiā vniꝰ hoꝝ mēbroꝝ q̄cūqȝ fuerit q ei ppria existit: ⁊
ledunt p lesionē eiꝰ due v̄tutes alie: magis tn̄ festināt i pdi/
tionē valde qn̄ accit lesio ex corde. deiñ 2a post ipm qn̄ ex ce
rebro. pditio aūt accn̄s ex epe est tardior eaꝝ. Et opȝ vt co/
gnoscat eā defectiōis v̄tutis: ⁊ fm illā ordinet regimē. ℂ Di
xit Ipo. eodē 2o ad recte regēdū ifirmos opȝ vt cognoscas
morbi cuiusqȝ dispōnē ⁊ egri v̄tutē atqȝ nām: ⁊ in dieta taȝ
cibi q̄ȝ potꝰ ɔsuetudinē. nā dixit Gal. in cōmē. p ɔsideratio
nē in oēs rebꝰ deueniē i extimationē artificialē ad cogno/
scēdū additionē ⁊ diminutionē in forma regiminis. ℂ Dixit
aūt Gal. 2o re. acu. sup. §. necnō ⁊ in mutatiōe ⁊c. ⁊ ponit ēt
a Rabi i 18a pti. q̄ pmutatio ad diminutionē cibi ⁊ potꝰ re
ctior est qn̄ cognitio eiꝰ. s. medici effugit mēsurā quā oȝ da
re ea q ē ad additionē: qd ē: qr additio fȝ plm nocet nocu
cuiꝰ rectificatio nō est possis. Rectificatio aūt nocu qd ac/
cidit ex diminutiōe est facilis: qm̄ possumꝰ qn̄ videmꝰ v̄tutē
iā superatā dare ex cibo ifirmo q̄titatē puāȝ q̄ minuat no/
cumētū ex cibo qd puenit ex eo ad stōm plusq̄ȝ oȝ est diffici
le in oibꝰ dispōnibꝰ ⁊ pptr i egritudinibꝰ acutis. ℂ Et Ra
sis dixit. 16. ɔti. Quotiēs accident febris in aliq si cognoue
ris eā bonū fit. sin aūt attenuet regimē dū trāseat q̄rtꝰ dies
qr i tāto tpe debueris cognoscere febrē. ℂ Et dixit Rabi vbi
.s. ex vbo Ga. sup 2o re. acu. Corpus in q sunt hūores mali
subtiles ciba cibo modico. Et ic ɔ̄ru ɔ̄riū. neqȝ cibus exhi/
beat nisi pus vēter a supfluitatibꝰ pteriti cibi solutꝰ fuerit
spōte vel arte ɔcedēdo in cena cibū minoris q̄titatis ⁊ mi/
noris nutrimenti ⁊ facilioris digōnis q̄ȝ in prādio nisi aliqd ɔ̄di
cat. Et h̄ rō qr nā noctis tpe magis occupat circa hūoꝝ di
gōnē ⁊ vnꝰ solus modꝰ cibarii ifirmo sufficē oȝ si cōplete de
ipso sumit: si āt nō ɔcedat ei 2o cibꝰ. imo ⁊ 3o q̄usqȝ sufficiē/
ter accipiat: ⁊ inq̄ȝtū pole fuerit post assūptū cibū nō bibat
eger donec cibꝰ digestꝰ sit ⁊ a stō descēderit ne ipediat potꝰ
cibi digōnē ⁊ ipm natare faciat aut ne sil cū ipso a stō descē
dat ⁊ ad mēbra idigestꝰ trāseat. ℂ Dixit Ipo. eodē 2o plus
ledit stōs a subita mutatiōe ab ianitiōe venis ad accipiēdū ci/
bū multo magis q̄ȝ ɔsueuerit. est. n. silr sicut cū totū corpꝰ
mutat subito a multa qete ad multū laborē: q̄ȝ ledat stōus
ex inanitione ex accepto cibo multo ad euāndas venas: ⁊

Tris potissime indicat sup regimē cibi ⁊ potꝰ.

Quātum faciat cō-suetudo i admistra-tiōe diete

specialiter in regimine acutaꝝ febriū. ℭ Dixit Ypo.ibidē. Multi medici errāt in dieta morboꝝ acutoꝝ ex h q̄ ꝓhi/bent eos a cibo ⁊ potu in pnᵒ morbi duobꝰ diebꝰ vel tribꝰ vel plꝰibus:deīn exhibēt ptisanā qdā cū tota fece:qdā solū aquā ordei:q̄uis plus peccēt q exhibēt eā cū fece sua q̄ q solū potu dāt.s.ipsā aquā ordei.⁊ rephēdit eos Ypo. ex h q subito magnā pmutationē faciūt in egris a ɔsueto añ egritudinē. Et dixit.q si pmutatio fcā magna a ɔsueta die/ta in sanis pstat eis nom̄ q̄to magis in egris. Et Gal.dixit. in cōmē.huius vbi.q dcm̄ Ypo. pt sic exponi q aduenit sa nis ex nocu° apud pmutationē in regimine subito est mi/nus illo qd̄ suscipiūt īfirmi ex nocu° ex pmutatiōe in regi/mine subito ad ɔtriū.vel sic.reꝝ q̄ faciūt accidere nom̄ i his q sunt fortes est minꝰ eo qd̄ facit accidere in his q sunt de/biles:⁊ maxie dixit Ypo.i egritudinibꝰ ꝑacutis.sup.⁊ plus in ꝑperacutis. Et.n.dixit ipse mala dieta cibi vl'potꝰ q̄ fm̄ sile ⁊ ɔsuetū sit in sanis securiorē in oī tpe ɔseruare ⁊ tueri sanitatē q̄ ea q̄ melior est si i ea subita mutatio fiat: ⁊ decla rās dictū suū h in exēplo dixit.q semel in die vel bis come/dere ɔsueuerit si subito i vsu a suo aliū mutet.nom̄.n.gñat ⁊ defectionē:qbꝰ aūt ɔsuetudo est nō prādere si prādēt mox deficiūt corpa eoꝝ ⁊ grauant ⁊ torpent atq̄ mollescūt ⁊ si teneāt cū illo eructuāt acidū:⁊ aliq sunt q mollitiē patiunt .i.fluxū vētris pp aggrauationē stōi:qm̄ stōus eoꝝ ex̄ cur/sum sue nāe aggrauat qbꝰ inanitio fuit assueta nō i die bis ipleri ⁊ bis digerere pñt. Et silr dixit Ypo.q bis i die come dere ɔsueuerūt si prādiū dimittūt corpa eoꝝ in se deficiunt atq̄ ab oī ope exeūt ⁊ pcordia dolēt adeo vt eos viscera si/bi esse suspēsa videant:⁊ vrina colica fit atq̄ viridis.i.citri/na incēsa:⁊ eiꝰ stercus incēsuꝫ est:⁊ qdā oris amaritudineꝫ hñt vt in qbꝰ gñat colā:⁊ oculos hñt obductos.i.cōcauos ⁊ timpora formicātia saltātia:⁊ h q: arterie timpoꝝ fiūt di scoopte vt isensibilr pulsare videant: ⁊ fridos articulos.i. extremitates hñt:q: in eis ex dimissiōe prādij colā mordax fluit ad stōm ⁊ mordet ipm.pp qd̄ extrema infridant.⁊ di/xit.plīmi q prandiū dimittūt cenā suā nō pñt explere: q: ex dimissiōe prādij stōs debilitatꝰ ⁊ repletus hūoribꝰ supfluis malis nō pt appetere. Si nō cenāt stōs eoꝝ aggrauat ⁊ du cūt somnū molestiorē q̄ si prāsi fuissent.q̄rū tñ in sūmo cor poris colā dñat ipsuꝫ plm qd̄ dcm̄ est de dcis accñtibꝰ mo lestius patiunt: q: ex dimissiōe cibi ɔsueti colā ebullit i eis ⁊ furit ⁊ fit maxie mordicatiua. Secus aūt est i his in qbꝰ flā est dñans.hi.n. si ieiunāt ɔ̄ ɔsuetudinē suā facilꝰ ferūt: digerit.n.i eis flā ⁊ nutrit.nō q̄ ɔclusit Ypo.oꝫ multū inani tionē venaꝝ fieri añ suū tp̄s.i.in pnᵒ egritudinis neq̄ dare cibū in acumine morbi.i. i statu neq̄ dietā in sanis neq̄ in egris pmutari subito. ℭ Et dixit Ypo.cibos illaudabiles so litos facilꝰ ferūt ⁊ potꝰ silr.quapp dixit Ypo. nō admiret eos q carnē multā ⁊ alia ⁊ silia vt lac: ⁊ lac amigdal'. ⁊ alia magnā vim hñtia ⁊ ɔ̄ vsuꝫ recipiūt q̄litatē ⁊ nociuā recipe q̄dā tñ plus faciūt doloris ⁊ q̄dā minꝰ. Et. G.dixit i cōmē. nō oꝫ vt sit admiratio ex nocu° qd̄ accit sup corpa ex pmu/tatiōe in regimie ad id cuiꝰ vtus ex cibis ⁊ potibꝰ est vtus magna. Ex nocu° aūt accñte ex pmutatiōe ad cibos ⁊ po/tus q̄rū vtutes sunt debiles: q̄uis ēt nō eueniat qn noceant necio cadit admiratio. Et dixit.ex comestiōe carnis nō ma/gnificat vtus.s.nociua nisi cū comedit cū multitudine:cū

De cibis acute fe-bricitātiū

aūt comedit cū eq̄litate vtus eiꝰ nō est magna. ℭ De cibis aūt patiētiū febres acutas valde est cōditū de violis ⁊ cōdi tū h est aut zuccaꝝ viol'. fcm̄ cū violis recētibꝰ icisis qñ in cōserua ipsaꝝ miscet duplū eiꝰ de zuccaro solido albo cuiꝰ medietas vna sit pistata subtilr ⁊ bñ incorpata ⁊ alia medie tas sit pistata grosso mō ⁊ sic grossa ēt in ea incorpata. Aut est syrupꝰ viol'.factꝰ cū succo eaꝝ ⁊ zuccaro albo. Et pdicta duo cōdita valēt maxie in ɔstipatis fm̄ vētrē. Aut est iulep viol'.factū cū aq̄ sublimatiōis viol'.⁊ zuc° albo qd̄ nō sic cō fert ɔstipatis sic pdcā ⁊ maxie qñ nō est recēs. Et iulep qdē pdictuꝫ qñ bibit cū multa aq̄ est dieta subtilis valde. si vo ponit de aq̄ minꝰ nō est ita subtilis. Et dñt qdā q syrupus de cucurbita siue de nenufare ponit loco iulep.viol'.maxie nenufarinꝰ cū maior q̄rit alteratio. ℭ Et qdā exhibēt ɔdi tū de rosis qd̄ qdē fuerit factū cū succo ros. ⁊ fuerit recēs anni sui ɔcedi pt cū zuccaro mō supradcō.zuccarū aūt ros. factū cū folijs ros.incisis cōcedi nō oꝫ: q: timet stipticitas eiꝰ maxie si fuerit vetustū ⁊ ꝓpie nō oꝫ dari in pnᵒ ⁊ augᵒ morbi nisi affuerit lassitas vētris.tūc.n.dat pmixtū cū ma nuschristi pisto simplici vel facto cū margaritis ⁊ coralis ⁊ alijs lapidibꝰ pciosis. ℭ Et de cibis eoꝝ est succꝰ granato rū cū accipiunt grana ipsoꝝ itegra ⁊ ter lauant i aq̄ frida: deinde aq̄ ꝓiecta aspgant zuccaro albo solido pistato ⁊ su mat grossuꝫ eoꝝ spuēdo:⁊ si qdeꝫ granata fuerint acetosa erit dieta valde subtilis si vo muza minꝰ subtilis.si vo dul/cia adhuc minꝰ subtilis. Et fm̄ q̄ntitatē zuccari pmixti ma/iorē vel minorē erit dieta plus vel minꝰ subtilis. Et oxiza/cara ɔsilr valet bibita cū aq̄ vl'reducta cū zuccaro trito ad modū cōditi. ℭ Et de cibis eoꝝ est aq̄ ordei cū zuccaro mi/xta ⁊ pota q̄ qñ fit ex pte vna ordei qd̄ dcoquit cū.20.parti bus aque duꝫ tres ptes deficiāt ⁊ colat est dieta subtilis valde:⁊ si decoquat cū.10.ptibꝰ aq̄ donec deficiat medietas eius erit dieta minus subtilis illa. Et media iter istas erit si decoquat cū.15.ptibꝰ dōec deficiāt due ptes. Et si decoctio fiat vsq̄ ad fractionē ordei erit adhuc dieta minꝰ subtilis. Et si qdē ordeū fuerit mūdū depilatū erit aq̄ magis nutri/tiua ⁊ magis infrigidatiua. Et si ordeū fuerit cū cortice suo erit magis absterfiua: sꝫ minus infrigidatiua ⁊ nutritiua. ℭ Pōt ēt fieri aq̄ ordei cōposita ponēdo in decoctiōe cū or/deo res alterātes fridas ⁊ hūidas:vt.v.g.si fuerit cū febre acuta malitia anhelitꝰ pp caliditatē iniubas ligritiā radices vngule caballine ⁊ silia. Et si fuerit cū magna incētiōe cor/dis addat borago ⁊ bugulosa:⁊ si cū incēsione epis ponat lactuca portulaca endiuia ⁊ silia: ⁊ si cū multa icēsiōe renū solatrū alkekēgi semina cōta frida mūdata ⁊ silia. Et si fue/rit cū ɔstipatiōe vētris viole pruna tamarindi ⁊ silia. Dixit Rasis.16.ɔti. Quotiēs fuerit febris vehemētis inflāmatio nis cū signis digōnis in ea secure ꝓcede ad dādū de aq̄ fri/gida in potu in q̄ntitate ɔueniēti tpe anni ⁊ regiōi etati nāe ⁊ ɔsuetudini. ℭ Et de cibis subtilibus est iulep simplex cū aq̄ frida pauca vel multa nisi sit aliqd ꝓhibēs ab eo. ℭ De

De cibis ꝑacute fe-bricitātiū

cibis aūt febricitātiū nō sic valde acute vt ꝑacute est cibꝰ fa ctus ex oleribꝰ fridis ⁊ hūidis maxie cū vēter cōstipatꝰ fue rit q: vētrē molliūt vt sunt attriplex blitis spinacis volubi lis borago ⁊ silia cū decoquunt in aq̄ ⁊ cū bñ decocta fue/rint extrahunt ab aq̄ ⁊ exprimunt ⁊ cū cultello optie ⁊ subti liter incidunt ⁊ cōdiunt cū lacte amigdalaꝝ dulciū ⁊ offe/runt nisi affuerit dolor aut grauitas in capite: ⁊ si affuerit cōdiunt cuꝫ oleo viol'.recēte ⁊ si pasperso succo granatorū vel citranguloꝝ aut silia dent. ℭ Et de hmōi cibis est cibꝰ factus ex cucurbita melone vel citrulo:⁊ ipsa cucurbita cō dita cū zuccaro. Et de cibis eoꝝ dixit Aui. 4° p'.est lactu/ca ⁊ silr scariola ⁊ cicorea ⁊ endiuia tā cocte q̄ crude cum modico aceti debilis. Et dixit Dimasui.16.cōtiñ.portulaca bona est in febribus condominantibus.i. valde incensis.

De cibis acute ab-solute fe-bricitātiū

ℭ Et de cibis inacutis absolute est medulla panis similagi nei sine sale tribꝰ vicibꝰ lota in aq̄ frida: ⁊ oī vice expssa vt bñ tollat ab ea fermētū ⁊ sal si hēt ⁊ supposito zuccaro al bo supaspgat acetū vini vel succꝰ granatoꝝ vel citrāguloꝝ ⁊ siliū ⁊ exhibeat:posset ēt decoq medulla panis in aq̄ ⁊ cō diri cū modico oleo onfacino vel viol'. ⁊ si vtꝰ exegerit pos set decoq in brodio pue pulle nō alterato. ℭ Et ex cibis bo nis est ptisana grossa q̄ cōiter dr ordeatū ⁊ pōt cōfici ex or/deo in frusta cōfracto:q: dr sauich ordei ⁊ pōt cōfici ex mū da ordei farina decocta in aq̄ ⁊ cōdita cū zuccaro aut deco cta cū lacte amigdalaꝝ dulciū. ℭ Et ex eis est cibꝰ factꝰ de amigdalis dulcibꝰ mūdatis optie cōtusis ⁊ distēperatis cū

aqua ꝑus cocta ⁊ refrigerata ⁊ bñ decoctis abijciēdo oēm
spumā ⁊ vnctuositatē ab eis dū decoquunť ⁊ cōditis cū zuc
caro ⁊ sine. Et pōt lac eaꝝ misceri cū lacte seminū cōiū frigi
doꝝ aut cū lacte papaueris albi ſm necitatē pōt ēt vlteri⁹
decoq amigd. ipꝫ donec fiat ad modū lactis coagulati ⁊ sic
exhiberi. ¶ Et medulla qdē citrāguli mūdata ab oib⁹ cor/
ticibus ⁊ granis lota ter in aq̄ frida postea expssa incorpo/
rata cū zuccaro est cibus bonus in oibus acutis febribus.

De cibis nō valde acute se/ bricitāti

¶ Et ex cibis in nō valde acutis est medulla panis decocta
in brodio auiculaꝝ puaꝝ subtiliū rostroꝝ aut i brodio pul
li pdicis vel fasiani vel pulli siue pulle gallinaꝝ cū brodiuꝫ
illud fuerit bñ alteratū. Et ex eis ēt sunt carnes ipse bñ alte
rate vel ꝑparate cū aceto vel succo granatoꝝ ⁊ silū. pñt ēt
ipse carnes pdicū fasianoꝝ vel caponū bñ alterari ⁊ marie
alle caꝝ cōcedi exigēte ṽtute. Et pñt ipse carnes decoq do/
nec ipa caro sepeť ab ossib⁹ ⁊ cōteri ⁊ distēperari cū brodio
ipsaꝝ oi pinguedine amota: ⁊ postea colari cū pauca expſ/
sione aut exhiberi cū expssiōe forti multotiēs infundēdo in
brodio ipso ⁊ exprimēdo fortiter iterādo donec tota sba vť
fere p pānū trāseat posset ēt ipsa caro sublimari ⁊ aq̄ exhi/
beri. oꝫ aūt ꝙ iste carnes quocūqꝫ deť bñ alterenť. ¶ Et
qdā cōcedūt pedes edoꝝ optie coctos cōditos cū aceto: ⁊ alij
cōcedūt pedes ⁊ rostra ⁊ aures porcoꝝ: sꝫ ego timeo difficul
tatē digōnis eoꝝ. ¶ Et qdā cōcedūt geladiā factā de carni
bus pullaꝝ in brodio pedū edoꝝ ⁊ seminis psilii integri vť dra
gagāti cōditū cū sandalis absqꝫ spēb⁹ calīs. ¶ Et de cibis
eoꝝ sunt pisces pui squamosi fluuiales vel marini cuꝫ alijs
cōditiōib⁹ bonis nō frixi vel poti⁹ sup craticula cocti cōditi
cū succo granatoꝝ vť citrāguloꝝ: ⁊ silū. ¶ Et de cibis eoꝝ
sunt vitelli ouoꝝ gallinaꝝ recētiū decoctoꝝ ad cineres ca/
lidos dū sint sorbiles vel decoctoꝝ in aq̄ sola vel mixta cuꝫ
pauco aceto ⁊ albumē totū ꝓ pōtu vitelli aspgať succo gra
natoꝝ ⁊ silū ⁊ zuccaro pauco absqꝫ sale. sunt. n. vitelli ouo
rū tpati facilis digēnis paucaꝝ supfluitatū. Sunt aūt q sol
uūt eos in brodio pulle alterato cū modico aceti vel alteri⁹
dictoꝝ succoꝝ ⁊ decoquūt ⁊ dāt in potu. Et sunt q supimit
tūt medullā panis ⁊ exhibēt. ¶ Cibus ēt ab Aui. soca vo/
cat⁹ in cura acutaꝝ sic fit. ℞. aq̄ lactis seu seri caprini colati
lib. i. ⁊ īfunde in eo micā panis similaginei ⁊ dimitte in eo
donec bñ īfundanť ⁊ si vis ex eo facē potū colādo exprime
⁊ potui da ⁊ si vis facē cibū noli colare: sꝫ exhibe panē illū
ad comedēdū. Quidā cōcedūt lentes ⁊ excorticatas bis co/
ctas ꝑma aq̄ ꝓiecta aspgētes eas cū aliquo succoꝝ dictoꝝ.
Quidā ēt robilias albas seu pisa alba ⁊ in aq̄ calā lauant:
deinde decoquūt: nō tñ multū: deinde brodiū eoꝝ sumūt ⁊
cū lacte amigd. cōdiūt ⁊ decoquūt ⁊ sic exhibēt. Et qdā in
acutis tropicis cōcedunt brodiū cicerū nigroꝝ vel rubeoꝝ
decoctū cū lacte amig. ¶ Multā putredinē facit in sangui
ne comestio fructuū. s. oraroꝝ ꝑ ebullitionē quā faciūt in
stō: ⁊ iō raro vtēdū est eis i febrib⁹. In febrib⁹ tñ colicis cō/
uenīēti⁹ dari pñt marie si patiēs illos affectuose appetat.
dixit. n. Rasis. nō ꝓhibeas eis qd̄ appetūt de fructib⁹ frigi
dis ⁊ hūidis. Quidā cōcedūt añ cibū duo vel tria pruna da
mascena vel silia bñ matura mūda a cortice ⁊ i aq̄ frida in/
fusa: deiñ iuoluta in puluere zuccari albi: ⁊ hͦ faciūt ad ifri
gidādū: ⁊ sitim extinguēdū ⁊ ventrē liniēdū. Dixit Aui. 2°
can. pte 2ª in ꝓprio ca°. Cucumer sedat calitatē ⁊ colāꝫ: sꝫ
eius chim⁹ est mal⁹ parať ad putrefactionē ⁊ excitat eā ⁊
febres prauas. Et citrul⁹ gñat febres cronicas: qꝛ discurrit
in venas crudus. nō ğ deť ꝑdicti fruct⁹ nisi cogat vehemē
tia istāmaticis. Et dixit ꝑª 4ª. postponať aq̄ fructuū. s. ora
riolū. imo ⁊ ipsi fruct⁹. s. q̄ztū poiē fuerit saltē qusqꝫ mā fe
bris bñ diminuta fuerit ⁊ tūc qdaꝫ exhibēt mala cōdita. Et
fruct⁹ stiptici ꝓhibēdi sunt oino q̄juis paꝝ qd ex eis cōce/

De potu febricitan tium.

dī possit in fine mēse ad ꝓhibendū euaporationē ad caput.
¶ De potibus aūt febricitātiū acute est aq̄ ordei succ⁹ gra/
natoꝝ muzoꝝ vel acetosoꝝ limonū citrāguloꝝ berberorū
vel acetositas citri ⁊ siliuꝫ: sed ad hͦ vt suauius bibi possint
limphari debēt cuꝫ aq̄ decocta ⁊ postea bñ refrigerata. Et
ex eis est iulep. viol. cucurbitinū nenufarinū iulep simplex
orizacchara syrupus acetosus simplex cū aq̄ ꝑdicta ⁊ acetū
ēt cū ea limphatū. Et denegeť eis vinū si poiē fuerit saltēꝫ
in valde acutis ⁊ tpe magni estus ꝑcipue in ꝑn° ⁊ aug° añ
appitionē digōnis. Post digōnē ṽo apparētē ⁊ ēt añ in nō
valde acutis ⁊ ꝑcipue in cōsuetis bibere vinū pōt cōcedi vi/
nū albū subtile clarū modicū aq̄ portās limphatū cū aqua
decocta refrigerata. Qꝛ si nō poteris excusari a datiōe vini
in valde acutis vel ēt añ appitionē digōnis ꝓp vehemētiāꝫ
appetit⁹ infirmi ⁊ ei⁹ longā cōsuetudinē bibēdi vinū: aut qꝛ
cogeris dare vinū ꝓp ṽtutis debilitatē ⁊ spūuꝫ exalationeꝫ
exhibe vinū ꝑdictū: in abñtia tñ ei⁹ tolle vinū qd̄ magis ꝑ/
dicto aq̄o appropinquat seu albū seu rubeū qdcūqꝫ magis
appetat patiens ⁊ infunde in ipso medullā panis calā sicut
a clibano trahiť ⁊ dimitte in eo donec bñ ībibať eo. postea
exhibe medullā ⁊ vinū qd̄ remanet coleť ⁊ potui tribuať: ⁊
in abñtia ꝑdicte medulle panis sic calē recipiať alia medul
la panis ⁊ ad ignē calefiat donec rubeat ⁊ sic calā infundať
in vino ⁊ dū fuerit bñ infusa, exhibeať ⁊ vinuꝫ illud potui tri/
buať. panis ēt calīs infusus in vino potentiā ⁊ calitatē vi
ni amputat. Aut ⁊ si patiēs vinū bibere voluerit sumať vi
nū ⁊ bñ limpheť ⁊ ponať in vase hñte aquā fridissimā ⁊ in
ea p lōgū spatiū dimittať postea deť in potu: qm̄ lōga mo/
ra vini in aq̄ fridissima abijcit ab eo calitatē ⁊ potētiā suā.

De aeris rectifica/ tione.

¶ Nō solū aūt in acutis febribus regimē per cibū ⁊ potū
oꝫ esse frigidū ⁊ humidū: sed dixit Ras. 16. cōti. totū regimē
sit frigidū ⁊ humidū. quapꝓ aer habitatiōis ꝑcipue came/
re in qua iacet infirmus oꝫ esse fridus ⁊ hūidus: ⁊ camera
oꝫ esse spatiosa hñs solariū altū ⁊ fenestras ⁊ hostia a septē
trione nō de nouo cōstructa saltē in ptib⁹ in qbus muri sūt
cū calce. Et hostia eius ⁊ fenestre apianť ab aurora vsqꝫ ad
medias tertias. postea claudanť vsqꝫ sero. tūc aūt apiri ali/
quātulo spatio pñt vt remoueať aer ⁊ retineať ⁊ euenteť.
Aer tñ qui est iuxta egrū ⁊ iuxta lectū sepe flabelleť vt re/
centior ab egro inspireť. Et si fieri pōt fiat ꝙ aqua alicuius
fontis vel riuuli per camerā trāseat ⁊ si hñ poterit nix aut
glacies in camera ponať: sin autē sepe fiat per camerā ⁊ ad
parietes eius sparsio vel aspersio aq̄ valde fride solius vel
permixte cū aceto modico: ⁊ ordinenť in camera bacilia in
qbus aqua ab alto gutatim cadat ⁊ sternanť in camera flo
res herbe ⁊ rami ⁊ folia arboꝝ recētia ⁊ frida: ⁊ ponātur
in idrijs rami mirti vel granatoꝝ ⁊ aliaꝝ arboꝝ fridaꝝ: ⁊
sup lecto ⁊ in circuitu ei⁹ ponanť rami vitis ⁊ salicis: verū/
tñ sepe pmutenť rami isti: ⁊ si cōmoditatē habuerit pmuteť
eger sepe de camera ad camerā sic paratā ⁊ de lecto ad le/
ctū. non accendať ignis in camera sua: neqꝫ sit in ea fumus
vel puluis neqꝫ intret in ipsa sol: ⁊ nō ingredianť ad ipsum
nisi astātes ⁊ qui seruiūt ei. multi. n. hoies suis anhelitib⁹
aerē calefaciūt camere: ⁊ deterius foret si ipsi egro ⁊ ei⁹ le/
cto appropinqrēt.

De accidentibus aie.

¶ Nō cadat in eo tristitia neqꝫ ira neqꝫ
furor: sed ois letitia ⁊ māsuetudo ⁊ bona spes ⁊ portenť ei
noua alacria de exaltatione sua in statu ciuitatis ⁊ in diui/
tijs ⁊ enxenijs. Sintqꝫ qui astāt ei placidi mūdi alacres ⁊ li

De sōno ⁊ vigilia

benter ⁊ ꝓsto seruiētes ei. ¶ Vigilie multe nocēt ei: ⁊ som/
nus ēt supfluus. Dixit. n. Ypo. 2° re. acu. mlte vigilie faciūt
cōtra cibi potusqꝫ digēnē sic ⁊ mutatio ad diuersam ptē. s.
ad multū somnū corporis insita mollit ⁊ q̄si totū reddit. s.
ponit ipsuꝫ sicut illud qd̄ decoquiť ⁊ grauat caput vel ag/
grauat corpus. ¶ Non dormiat in lecto de plumis neqꝫ de
lana: sed de coto vel sup corio inflato more turchoꝝ. Et ha
beat linteamina munda que sepe remoueanť ⁊ pauca ⁊ le/
uia sint cooperimēta lecti. ¶ Nō dormiat resupinus neqꝫ
pronus: sed sup latus ⁊ per amplius sup sinistruꝫ semꝑ ca/
put teneat eleuatū ⁊ faciem oimode discoopertā. ¶ Dixit
Rasis. 14. cōtinen. coopturā cū pānis oibus febricitātibus

conuenit pcipue infantibus. tangi.n.febricitantes ab aere vel aqua frigida malũ est. nam calidũ febrile intus fugatũ a frigido vnitur ⁊ fortificat: ⁊ sic vehemẽtius fit nociuũ. In his enim febribus sufficeret solũ linteamen maxime tẽporibus calidis in qbus aliqui faciũt egrũ indui camisiam longam ⁊ latam ⁊ de panno lini leui vel sindone alba.

De motu ⁊ qete.

¶ Non fiat in camera murmur. neqꝫ locutio multa ipseqꝫ eger a locutiõe abstineat ⁊ a crebra reuolutiõe a latere in latus ⁊ ab omni motu. Dixit Ras.14.cõti. dico supabundãs eloquiũ excitat calitatẽ in febre ⁊ mot⁹ excitat febrẽ ⁊ intẽdit eã sicut follis ignẽ. ¶ Et dixit. si febris est liqfactiua nõ oꝫ eger approximare balneo penit⁹. fiat tñ huectatio cũ aq̃ in qua sit tepiditas ita ꝙ nõ dissoluat aliqd de corpe fricatiões oẽs fortes ⁊ aspe fugiant: imo ⁊ mediocres: leues vo manibus blãdis sup toto corpe añ cibationẽ facere ꝯuenit.

De regimie p potionem.

¶ Regimen aũt febriũ acutaꝝ per potionẽ euõne cõplet ⁊ alteratione: ⁊ in valde acutis opꝫ vtplm simul ꝓcedere cuꝫ regimine euatiuo ⁊ alteratiuo. ita tñ ꝙ vnũ nõ impediat alterũ: sed nũc euacuãdo nunc alterãdo sm varias horas. In acutis vo nõ valde regimẽ euatiuum oꝫ p̃cedere alteratiuũ saltẽ euatiuũ materierũ necessariũ repertarũ in febriẽtibus putride ⁊ nisi inflãmatio magna fuerit. ꝓcedat et euo minoratiua cause antecedẽtis. In acutis vo tropicis semp euacuatiuũ non solũ mãerũ cõium veꝝ et minoratiuũ materie antecedẽtis oꝫ p̃cedere alteratiuũ. ¶ De regimie euatiuo: dixit Ipo.4° afforismoꝝ. Medicari in valde acutis.s.cum euone eadẽ die sic expedit.s.oꝫ fieri euatio. differre.n. i talibus malũ est: qꝛ eadẽ die vel cito euãdo euitat periculuꝫ: qð posset euenire in dilatione euõis. quasi dixerit. tanto q̃to citius poteris.s.eradicatiue. nã p morbos valde acutos itellexit pperacutes ⁊ fortasse et pacutos: ⁊ in his duobus cõuenit eradicatio in pn°. Dixit.n.et in primo affo. In acutis passionibus raro.s. euenientibus. raro.n. est ꝙ accidant febres pperacute siue sint a multitudine humoris nõ corrupti vt in sinocha inflatiua aut a mã furiosa. Iste enim sunt q raro accidũt in cõparatione ad alias febres cõpetit. dixit Ipo. euo in pn° eradicatiua. nã in his pperacutis: vt supra habitũ est non expectat digestio: tñ dixit Ipo. h' pus bene diiudicãtes facere cõuenit. nã opꝫ pus bene diiudicare si morbus est de his de qbus intellexit Ipo. hic ⁊ maxie si morbus sit pctõ q̃ti solius aut qualis maligni furiosi. Et opꝫ pus diiudicare dispõnem corpis patiẽtis ⁊ dispõneꝫ et farmaci in pctõ qualis. Sunt.n. dixit Gal. in cõmen. qdam corpora valde inflãmabilia farmaca et talẽ mãm euacuãtia cala sunt ⁊ sicca inflãmantia corpus a qbus in his abstinere opꝫ. vt dixit Aui. p̃a 4'. de cura putridaꝝ in gñali: ⁊ hoc qdem qð dictũ est de festina euone in febribus valde acutis põt etiã referri ad regimen valde alteratiuũ ipsaꝝ. nam q: sunt febres vehemẽtis calitatis ⁊ inflãmatiões: ⁊ ꝓprie que sunt liquefactiue dissoluẽtes corpus ⁊ virtutẽ festinaꝫ exigũt alterationẽ vt extinguat ipsaꝝ inflãmatio: maxime si nõ potuerit fieri euo eradicatiua cõplete. ¶ Dixit Aui. ꝙ obseruatis cañ. dictis de euone in ca° putridaꝝ restat intẽdere ad extinguẽdũ acuitatẽ ⁊ inflãmationẽ febris. fiet aũt h per iterius ⁊ pexterius approximata de qbus ifra dicet.

¶ De dieta febrium cronicarum. Cap.xxxij.

Dieta febriũ cronicaꝝ satis cõmode haberi põt ex his q̃ dicta sunt i dieta febriũ vlt in tractatu p̃mo: oꝫ.n. esse grossa: plus tñ ⁊ minus sm longitudinẽ febris maiorẽ ⁊ vel minorẽ nam q̃to longior febris fuerit tãto dieta grossior esse oꝫ: ⁊ magis cõseruatiua virtutis. ecõtra dixit Gal. sup 3° epidi. ⁊ scribit a Ras.15.cõti. laborãtes cronicis morbis debẽt transferri de loco in quo sunt ad aliã regionẽ: ⁊ melius erit si transferant ad aereꝫ ꝯrium cõplõni morbi ipsoꝝ. Et Rasis ait. dico h cura fortis est: qꝛ aer cõtinue. respiratiõis erit ad modũ frequẽtis inmutantis in quolibet tpe. Et dixit Ruffus. noli negligẽtiã sequi in negotio aeris quolibet morbo: sed inspice an ꝯrius sit an cõueniẽs: qm̃ si cõueniens est lucratus es vnã de cãis cõferentibus: sed si incõueniens fuerit debes cito trãsmutare egrũ ad locum in quo eger pseuerare possit in dispõne cõueniente: qꝛ nisi sic feceris vna de cãis inferẽtibus morbũ erit. ¶ Dixit Rasis.16.cõti. Morbi cronici pro maiori pte fiunt de colã nigra ⁊ huius humor difficilis alteratiõis est ⁊ indiget digõne eius spatio longo. Qꝛ si qs hunc morbũ gubernauerit vt opꝫ pole est vt digerat. Et aliqñ morbi cronici fiunt de flãte ⁊ aliqñ de grossa colã ⁊ vnusqsqꝫ humor digerẽdũ est cũ eo qð sibi cõuenit. ¶ Dixit Rasis. ibideꝫ dico febres quotiẽs antique fiũt in digõne mãe ipsaꝝ indiget eo qð calefacit ⁊ digerit subtiliãdo ⁊ apiẽdo ⁊ ꝓuocet vrinã ⁊ cũet mã cũ eo qð cõuenit. ¶ Dixit Iudeus. cõfert febri cronice pondus aur.5. yeralogodion quolibet die cũ decoctiõe absinthii. ¶ Dixit Rasis.16.cõtin. Ius galloꝝ veterũ factũ in caplõ collice ꝯfert febribus diuturnis que sunt cũ rigore ⁊ aliis: ⁊ fiat laxatio pluries cũ eo. Dixit.n. Dios. ꝙ laxat humorẽ crudũ ⁊ tollit febrẽ eius: ⁊ cõuenit et melle ⁊ q̃rtane: qꝛ laxat humorẽ nigrũ: ⁊ ꝓprie iũctũ cũ polipodio. ¶ Inquit ruffus: quotiẽs curas aliquẽ morbũ cronicũ de 3° in 3m debes curã eius seq: qꝛ frequẽs curatio cõturbat nãm: iõ cura oꝫ fieri 3° die iterũ pactoꝝ qm̃ vidi pluries laborãtes melia curatos fuisse cũ studio: ⁊ nullũ iuuam exinde assequi: ⁊ dimissa ipa cura sanati sunt postea. ¶ Dixit Sera. ⁊ scribit.15.cõti. mutãde sunt mene in cura morbi cronici: qꝛ nã postq̃ associat cũ illis minor erit vtilitas eius in eo. Et Bimasuy dixit. noli vti vno medicamine p spatiũ longi tpis. qꝛ nã debilitat exinde. ¶ Et Rasis. dixit.16.cõti. Inter duas interpositiões.s. medicationis cũ medicis corpus oꝫ calefieri cũ balneo aut effusione aq̃ cale sup extremitatibus ⁊ fricari ⁊ vngi in febribus plixaꝝ tepiditatuꝫ ⁊ pcipue in cronicis: qm̃ hoc cõteret acuitatẽ paroxismi ⁊ leuẽ cũ faciet abbreuiãdo spatiũ d°. ¶ Dixit Filagorius. quotiẽs plixe fiunt febres: ⁊ intẽsio caꝝ ⁊ inflãmatio fuerint mitigate curent cũ medicamine mentastri: qm̃ calefacit totũ corpus: ⁊ remittit ex eo humores vlr. q̃re est mirabile in h ⁊ in oibus in qbus est neĉia calefactio corporis ⁊ attenuatio humoꝝ cuius h est cõpositio. Re. mẽtastri fluuialis sisileos apii montani camomille. añ.3.iiij. cassiaeligne.3.xij. piperis.3.xxviij. terant ⁊ cribellent ⁊ det ex eo: qm̃ multiplicabit sudorẽ ⁊ vrinaꝫ simul. ¶ Troc. ad febres antiq̃s descripti.16.cõti. Re. succũ policarie ⁊ succũ absinthii sucbaba floꝝ spice albe fumiterre ⁊ semẽ podagre lini ⁊ semẽ melonis ⁊ citruli excorticatũ succũ liqritie ⁊ rosas cõtere simul ⁊ fac troc. qm̃ mitigabunt sitim ⁊ tollẽt febres antiquas: ⁊ sunt mirabiles valde. ¶ Et ibideꝫ ponit decoctio ad febres antiquas. Re. radicẽ apii ⁊ feniculi squinatũ masticeꝫ anisum: ⁊ succũ policarie: ⁊ decoquant: ⁊ de eo decoctione det in potu. ¶ Et valet ad febres antiq̃s puluis semine nigelle bibitus cũ oximelle ⁊ puluis cuscute bibitus cũ aq̃ ⁊ succus eupatorii sitr ⁊ citonia gdẽ inuoluta in pasta ⁊ cocta in cinere calidissimo his quoꝝ diuturna est febris melancolica flegmatica vel tertiana nota dat absqꝫ periculo.

¶ De auxiliis implentibus intentiones curationis febrium putridarum in generali. Cap.xxxiij.

Supra patuit ꝙ.12. sunt intẽtiones curatiue febriũ putridaꝝ. veꝝ de 12a q̃ est accidentiũ correctio infra dicet si deus voluerit: cũ de febre cõposita cũ accidẽtibus tractabit. In h autẽ ca° dicent mãe auxilioꝝ q̃ illas intẽtiones adimplẽt nõ replicãdo eas q̃ dicte sunt in p̃cedẽtibus. Incipiã at a nouissima eaꝝ via itẽtiõis: qm̃ ipsa ẽ p̃a via executiõis: ⁊ sic successiue pcedã ad alias: veꝝ vt patuit i corpe febriẽtis sũt aliq̃ mãe q̃ nõ s̃ cã febris: ⁊ tñ añ cia oꝫ illas abiicẽ: iõ ab eductõe eaꝝ ex corp⁹ p̃mo iste pnm sumet.

Prima in tentio. De medicinis lenitiuis.

¶ Sunt aūt vt patuit dictaꝝ mãeruꝫ quedã quas opꝫ per medicamẽ expellere lenitiuũ: est aūt huius lenitiuũ multiplex. De lenitiuis aūt est mãna ⁊ cassia singulr̃ ⁊ cõiũctim: vt. ℞.g.mãne.℥.i.aut.℥.i.ſ.aut.℥.ij.⁊ aliqñ ẽt in qbusdã sti ptici vẽtris oꝫ dare vltra.℥.ij.aut cassie.ʒ.vi.vel.℥.i.vl.ʒ.x. vel.℥.i.ſ.⁊ aliqñ plus cũ distẽperant̃ cũ aq̃ ordei ⁊ exhibẽtur aut mãne ⁊ cassie.añ.℥.i.⁊ mãne.℥.ſ.pñt.n.multipliciter variari a medico bñ cõsideranti ⁊ distemperari cũ dicta aqua ordei aut cũ aqua endiuie vel cicoꝛee aut ẽt cũ aquis frigidioꝛibus in febꝛibus acutis. ¶ Et ex lenitiuis est cõditũ de viol̃. recens distẽperatũ silr̃ quum sumunt̃ ex eo ab.℥.i. vsq; in.ij.qδ maxie cõuenit in febꝛibus colicis: in qbus ẽt cõuenit succus duoꝝ granatoꝝ: ⁊ põt medicus miscere cõditum de viol̃.cũ manna ⁊ cassia ſm indigentiã: ⁊ põt fieri lenitio in oĩbus febꝛibus tribuẽdo in potu de syrupo acetoso simplici ab.℥.ij.vsq; in.iij.sequẽte inde ad horas duas vel plures potu aque ordei ab.℥.iiij.vsq; ad.vi. Et lenitiuũ bonum in febꝛibus flegmaticis ⁊ melicis est brodiuꝫ galli vetusti cũ bibitur ex eo ab.℥.vi.vsq; ad lib.i.vel plus.

De clysteribus.

¶ Possunt ẽt dicte mãe educi p clysteria lenitiua maxie q̃ in inferioꝛibus cõtinent̃ vẽtris. Clystere lenitiuũ fit cũ brodio pulli ⁊ vitellis ouoꝝ recentiũ ⁊ oleo viol̃. Uel fit ex decoctiõe malue vel violarie cũ vitellis ⁊ oleo viol̃.aut cũ decoctione malue ⁊ maluauisci. aut cũ decoctione malue violarie blitis ⁊ mercurial̃.vitellis ouoꝝ ⁊ oleo viol̃. Et si vis facere p̃dcã clysteria cũ abstersiõe q̃dã adde ad qδ vis coꝝ de zuc° ru.℥.i.⁊ salis.ʒ.ij.aut fac cũ aq̃ ordei vitellis ouoꝝ olõ viol̃.zuc° ru.⁊ sale: aut cũ succo sicle ⁊ aq̃ ordei.aut cũ succo sicle vitellis ouoꝛũ zuc° ru. ⁊ sale. ⁊ potes addere de mãna vel cassiafistula cũ zuc° viol̃.ſm q̃ videbit̃ expedire. Et in febꝛib⁹ flãticis põt fieri clystere cũ decoctiõe blitis: ⁊ furfuris addito melle ⁊ sale: ⁊ in febꝛib⁹ adurẽtib⁹ fiat clystere cũ decoctiõe violarie lactuce spinacie: ⁊ ordei mũdi. ⁊ oleo vio.cũ nenufarino absq; sale. Dixit Gal.in li.de clysteribus: ⁊ scribit̃.18.cõti. In febꝛib⁹ acutis clystere oꝫ fieri ex aq̃ ⁊ oleo.ſ.viol̃.ad mitigandũ inflãmatiõẽ ⁊ ardoꝛẽ ⁊ ad hũectandũ intestina: ⁊ in hmõi clysteri nõ oꝫ poni de nitro neq; de sale neq; de his silibus vt baurach: qm̃ ista nocent laborãti febꝛe valde. Et ait Raſ. dico ponendũ est in hmõi clysteri de mucillagine psilij ⁊ aq̃ oꝛ.⁊ silibus. Et ait Rasis dico si nã in febꝛib⁹ fuerit siccã ⁊ opus est ad dandũ de aq̃ fructuũ.ſ.solubiliũ in potu aut de silibus rebus clysterizãdum est p̃us cũ leui clysteri: ⁊ postea dandũ est lenitiuum. ¶ Clystere aūt multe fridītatis cũ dubitatiõe fiat sicut cuꝫ aq̃ citruloꝝ: ⁊ siliũ: qm̃ inflat aut cũ aq̃ coꝛiãdri: qm̃ stupefacit. Et dixit Gal. vbi.ẽ.si nã febꝛicitãtis per longũ t̃ps cõstipata est per longũ t̃ps vtendũ est clysteri decoctiõis furfuris ⁊ blitaꝝ cũ modico nitro ⁊ oleo: ⁊ cũ de leni extrahat s̃bam: in qua exhibenda semꝑ sollicitudo hñda est. Dixit.n. Gal.in lib.de clysteribus: ⁊ scribit̃ a Rasi in 8ª pti. cõstrictio egõnis egritudinẽ adiuuat ⁊ fortificat ipsam ꝯ nãm: ⁊ foꝛtasse hec est cã destructionis: generat.n. febꝛes ſm suas causas diuersas ⁊ apata manifesta: ⁊ non manifesta ſm sui diuersas spẽs ⁊ facit furere doloꝛẽ q̃lĩbet ex grossis humoꝛibus oꝛtũ ⁊ debilitat opationes nãles ⁊ corrũpit opationes aiales inducẽdo grauẽ somnũ ⁊ mentis pmixtionẽ. ¶ Dixit Joãnitius.clystere mitigans febꝛẽ. ℞.duos vitellos ouoꝝ croci kirat.xij. olei roſ.℥.ij. vini cocti.℥.iij.componant̃ cum aqua ordei. Ait Rasis. dico retulerunt mihi quidã qui expti sunt eũ in febꝛe causõnica ⁊ inuenerunt eũ mitigare inflãmationem ⁊ sitim valde. Et Paulus etiã posuit hoc idẽ clystere. Et dixit Rasis. q̃ erat de electioꝛibus Joãnitij: q̃ztuis predicta clysteria sint ad excludẽdas materias cõmunes supradictas: ipsa tamẽ etiã in processu febꝛis ⁊ precipue acute continuanda sunt ſm exigentiam.

Secũda intentio. De prouocantibus educentibus mãs serosas.

¶ De implentibus aūt eũonẽ mãerũ serosaꝝ cõtentaꝝ in gibbo epis ⁊ venis sunt quecũq; debilr̃ prouocãt vrinã de qbus sunt in febꝛibus colicis ⁊ acutis aq̃ seminũ cõiuꝫ frigidoꝝ aut emulsio coꝝ bibita ad q̃ztitatẽ.℥.iiij.aut aq̃ sola tm̃ aq̃ endiuie: aq̃ scariole ⁊ silia. Et in febꝛib⁹ flãticis aq̃ feniculi vel aq̃ pluuialis in qua paꝝ bullierint radices apij ⁊ feniculi vel altera eaꝝ aut cicer rubeũ. Et scias. q̃ ista puocãtia medi⁹ dant̃ post lenitionẽ p̃dictã siue p̃cesserit flõmia siue nõ de q̃ flõmia qũo in istis materijs dẽat administrari: dictum est supra caplõ.de eũone per flõmiam in febꝛibus.

Tertia intentio. De educẽtib⁹ materias iuxta cutem sitas.

¶ Que aūt p̃dictas mãs cões sitas iuxta cutẽ eũant per sudoꝛẽ sunt quecũq; ipm debilr̃ puocãt: de qbus est aq̃ ordei zuccarata calã bibita in acutis ad q̃ztitatẽ.℥.viij. ⁊ in alijs febꝛibus vinũ albũ debile limphatũ ſm q̃ exigit febꝛis dispõ calm bibitũ ad q̃ztitatẽ.℥.iiij.oꝫ aūt dari post lenitionẽ vẽtris ⁊ puocationẽ vrine dictã. Jnq̃t Gal.9.ter. Euacuato iã coꝛpe lꝫ rarificare coꝛpus farmaco debilẽ hñte caloꝛẽ: ⁊ in h̃ t̃pe vinũ aquosum bibitũ vniuersas mouet excratiões .i.eũones: oꝫ aūt seq p̃dictos pot⁹ aliq̃lis coopertura pãnoꝝ. ſ° dinamidiaꝝ vt sudoꝛ exeat i febꝛe semẽ lini fac bullire in aq̃ ⁊ indue in pãnũ.ſ.bñ expssum ⁊ pone sup stõm calidũ.

Quarta intentio. De educẽtib⁹ materias cões p võitũ.

¶ Eũo quoq; p vomitũ pp mãs cões p̃dictas: dñt q̃dã i febꝛibus acutis: nõ oꝫ fieri: qm̃ inde febꝛis excitat̃ intẽsioꝛ: ⁊ h̃ nisi hũoꝛ impetũ fecerit ad stõm: tũc.n.si expedit puocãdus ẽ cũ aq̃ zuccarata: aut aq̃ oꝛ.tepida ⁊ modico aceti: aut syrupo acetoso.℥.ij.i febꝛib⁹ aūt flãticis ponat̃ oximel.simplex ⁊ sumpto p̃dicto võitiuo stet circiter q̃rtũ hoꝛe vnius ⁊ puocent̃ vomitus digito vel pẽna in oꝛe intromissis.

Quinta intentio. De educẽtib⁹ materiã ꝓpriã febꝛis minoratiue.

¶ Adimpletis cañ.mãeꝝ cõiu deueniendũ est ad mãm ꝓpriã febꝛis que q̃deꝫ si fuerit furiosa aut venenosa eradicet̃ q̃zto citius fieri poterit. ¶ Medicina eradicãs mãm collicã acutã. ℞.pruna.iij.nuõ.tamarindoꝝ iuiubaꝝ.añ.ʒ.ij.vio. floꝝ nenufaris.añ.ʒ.i.decoque i aq̃ endiuie q̃ sit.℥.viij.donec medietas sit cõsumpta: tũc cũ expssione cola ⁊ in colatura distẽpera mãne.℥.ij.⁊ iterũ cola ⁊ adde eliarij de succo roſ.vel diamãne.ʒ.iiij.⁊ exhibeat̃. ¶ Qꝫ si mã nõ fuerit sic vehementer acuta in dicta decoctione ponat̃ reubar.ʒ.ij. spice.ʒ.ſ. Et si adhuc minus acuta fuerit loco reubarbari ponatur agarici.ʒ.ij.in alijs.℈.ij. ¶ Qꝫ si mã fuerit valde multa ⁊ fuerit sanguinea fiat flõmia eradicatiua sicut dcm̃ est in p̃cedentibus. ¶ Si võ fuerit mã flãtica: eo q̃ cum eo est valde multa: nõ põt regulr̃ in p̃n° eradicari pp ineptitudinẽ eius eũonis: saltẽ bene minoꝛet̃. ¶ Et me^{na} cõueniens ad h̃ sic fit. ℞. Radicũ apij: ⁊ feniculi.añ.ʒ.ii.squinanti calami aromatici cipperi cynamomi.añ.ʒ.ii.passulaꝝ anisi.añ. ʒ.iiij. decoquant̃ in aq̃ sufficiẽti ⁊ colent̃ ⁊ in colatura distemperet̃ medulle cassie.℥.i.⁊ iterũ colet̃ ⁊ in colatura ponat̃ turbith.ʒ.ij.⁊.ʒʒ.ʒ.ſ.⁊ si mã fuerit mixta addant̃ p̃dicte decoctioni pruna ⁊ viol̃.⁊ capil.vene.⁊ cũ cassia ponat̃ ʒ.i.reubar.⁊.ʒ.i.turbith.cũ spica ⁊.ʒʒ. aut loco istoꝝ agarici.ʒ.ij.⁊ salisgẽme.ʒ.ſ. ¶ Si võ mã nõ fuerit furiosa nec valde multa si tibi videbit̃ minoꝛare eã: minoꝛa cũ flõmia vel farmacia ſm oppoꝛtunitatẽ. ¶ Et scias. q̃ me^{na} eradicatiua fit minoꝛatiua minuẽdo dosim eius plus ⁊ minus ſm q̃ maioꝛ vel minoꝛ querit̃ minoꝛatio mãe: sicut ꝯ minoꝛatiua me^{na} fit eradicatiua p additionẽ in dosi eius. Fiet ergo minoꝛatiuũ leue in mã colica si accipiant̃ mãne ab.℥. ij.vsq; ad.iij.⁊ in mã mixta cassie.℥.ij.vel cassie.℥.i.ſ.⁊ mãne.℥.i.vel reubar. aut agaricus infusus vel decoctus abiecta s̃ba cũ.℥.i. mãne vel cassie. ¶ Et in mã flãtica minoꝛatiuũ leue erit ius galli veteris cum quo decoquat̃ cartamũ ⁊ polipodiũ cuius dosis sit lib.i.aut cassiaſi.cũ qua sit odoꝛ turbith p decoctionẽ eius. ¶ Et in mã melica minoꝛatiuũ debile erit decoctio epithimi cũ cassia. Et pñt ista minoꝛatiua debilia dari in p̃n° non p̃misso alr̃ lenitiuo: qm̃ hmõi simul eũant mãm cõem ⁊ pteꝫ mãe appꝛopriate añcedẽtis.

Sexta intentio. De exopilantibus.

¶ Post p̃dicta aūt oꝫ deuenire ad exopilandũ: ⁊ p̃ q̃dẽ remouẽdo cãm p̃mitiuã opilantẽ si affuerit leuiter fricãdo totũ coꝛpus ante cibũ emissis p̃us superfluitatibus incipiẽdo a

superiori descendẽdo ad inferius: q̃dam fricãt corpus cum
aqua decoctionis flo℞ camomille ⁊ meliloti calã: q̃dã cũ
oleo camomillino calõ solo vel mixto cũ vino albo debili
vel cũ aq̃: ⁊ cũ vino ⁊ aq̃: ꝙ si cũ oleo solo fiat oportz vt post
ĩpm fiat ipsi⁹ abstersio ne remaneat i poris ⁊ opilet eos: ⁊
oꝫ vt q̃tidie talis fricatio fiat nisi fuerit ipaciẽs addẽdo in
lõgitudine ei⁹ ⁊ aspitate pa℞ post mãe minoratione cũ mi
noratiuo nõ debili: excludit.n.a corpe vapores: ⁊ mãs ad
cutẽ diuertit: ⁊ q̃ iuxta cutẽ sunt posita subtiliat: ⁊ pparat
expulsioni p sudorẽ vel isensibilr. ¶ Et deueniendũ est ad

Septima intentio. De expulsãtib⁹ partes intrinsecas digerendo humores.

ablationẽ cã℞ opilonis corpaliũ qð fit p digõnẽ humorũ
opilãtiũ: ⁊ syrupus ace. simplex est digestiuũ oium hũo℞:
debile tñ flãtico℞ ⁊ melico℞. Bonũ aũt est digestiuũ mãe℞
colica℞ nõ multũ subtiliũ nec ibibita℞. nã subtiles imbibi
tas nimis subtiliat: ⁊ ineptiores reddit eas eũoni: oꝫ autẽ
dari in mã colica mediocris sbe cũ aq̃ endiuie vel scariole:
aut lactuce ⁊ portulace i valde acutis. Et syrup⁹ de endiuia
cõuenit i hac mã. ¶ In cola ãt multũ subtili ꝯuenit syrup⁹
viol. vel nenufarin⁹. ⁊ aliq̃n est necius syrup⁹ de papauere
albo. Et syrup⁹ iuiubinus ꝯuenit i mã colica q̃n est ꝯtẽta i
spũalib⁹. ¶ Syrupus ꝯueniẽs in digõne cole. ℞. endiuie
scariole lactuce portulace. añ. M. j. cicoree boragis epati/
ce. añ. M. ß. vio. flo℞ buglosse flo℞ nenufaris. añ. ʒ. ij. seis
papaueris seium cõiũ frõ℞ ordei mũdi. añ. ℥. i. iuiuba℞ liq
ritie. añ. ʒ. iij. decoquant in lib. iiij. aq̃ fontis donec redeãt
ad lib. ij. ⁊ colent ⁊ cũ zuccari albi solidi li. i. fiat syrup⁹: ⁊
acetoset cũ. ℥. ij. aceti vini albi nõ multũ acuti ⁊ aromati/
zet cũ rob. ⁊ sandal. ¶ Qꝫ si mã fuerit grossior vt cola ci/
trina digerat cũ syrupo q fic fit. ℞. capil. vene. lupulo℞ ce
tarach. endiuie cicoree buglosse. añ. M. i. passula℞ sebestẽ.
ordei mundi. añ. ℥. ß. radicũ endiuie ⁊ buglosse. añ. ℥. i. deco
quant. vt. ß. Et syrup⁹ fiat acetosus ⁊ aromatizat⁹ vt pdi/
ctus. ¶ Si vo cola fuerit grossa vitellina digerat cũ hmõi
syrupo. ℞. radicũ apij ⁊ feniculi cicoree ⁊ buglosse. añ. ℥. i.
anisi passula℞. añ. ℥. i. seis endiuie. ℥. ß. lupulo℞ capilli ve/
neris scolopẽdrie boragis. añ. M. i. fiat syrupus acetosus
aromatizat⁹ cũ sandalis ⁊ cynamomo. ¶ Digestiuũ cole
prassine vel eruginose nõ pono: q: ipse debẽt eradicari cito
a pri⁹ sic mã venenosa cũ medicina eradicãte hũores adu/
stos q. j. dicet. ¶ Post digõnẽ si mã pfcẽ digesta ẽ ⁊ febris

Octaua intentio. De educẽtib⁹ materias digestas.

est de reseruãtib⁹ mãꝫ ad vnicã creticã expulsionẽ dimittat
naẽ: si tñ ipsa nõ mouerit eradica eaꝫ tu. ¶ Si vo nõ fuerit
pfcẽ digesta: aut nõ fuerit febris reseruans ad vnicã expul
sionẽ mãꝫ minora eã minoratiuo nõ debili. ¶ Sit ḡ mino
ratiuũ in cola acuta subtili qð fit ex. ℥. i. ß. mãne ⁊ tamarin
do℞. ℥. ß. ⁊ electuario de succo rof. ʒ. ij. ⁊ i cola grossiori fit
ex mãna ⁊ cassia añ. ℥. i. ⁊ reub. ʒ. ß. cũ modico spice aut ⁊
reub. ʒ. i. aut cũ reub. ʒ. ß. ⁊ electuario de succo rof. vel dia/
prunis. ʒ. i. vel. ij. ⁊ pl⁹ ⁊ min⁹ sꝫ varias dispõnes. ¶ Et in
cola vitellia fiat ex cassia. ℥. i. reu. ⁊ agarici añ. ʒ. ß. Et scias
ꝙ q̃n necẽ ẽ mũdificare sanguinẽ a cola ⁊ pcipue i sinocha
putrediali: qð maxie fit post flẽmiã: syrup⁹ bon⁹ mũdificãs
sanguinẽ a cola ⁊ hũore adusto sic fit. ℞. capil. veneris lu/
pulo℞ fumiterre boragis endiuie epatice. añ. M. i. passu/
la℞ iuiuba℞ liqritie. añ. ℥. ß. flo℞ boragis ⁊ buglose ⁊ vio.
añ. ʒ. iij. decoquant ⁊ colent cũ zuccaro syrupent ⁊ si expe
dit mũdificet cũ cassia ⁊ mãna ⁊ tamarindis distẽpatis in
dcã decoctiõe ⁊ colat. ¶ Digõnẽ qꝫ mãe flãtice nãlis opat
syrup⁹ q sic fit. ℞. radicũ apij feniculi ⁊ petrosili. ⁊ cicoree.
añ. ℥. i. capillo℞ veneris catherach sisimbrij mẽte. añ. M. i.
anisi karui dauci ameos amomi. añ. ℥. ß. passularũ sebesten
liqritie. añ. ʒ. vj. calami aromati. squinãti. añ. ʒ. ij. eupatorij
cuscute. añ. M. ß. fiat decoctio i lib. iiij. aq̃ fontis ⁊ colet ⁊
cũ zuccaro ru. fiat syrup⁹ ⁊ ace oset ⁊ aromatizet cũ cyna
momo: ⁊ fcã digõne minoret mã cũ. ℥. i. cassie ⁊ turbith. a. ʒ.
ß. vsq̧ ad. ʒ. i. vel loco turbith ponat. ʒ. ij. elarij diafenicõ.
vel elarij idi. ʒ. ij. aut. ʒ. i. ß. ¶ In flãte vo grosso mucillagi/
noso ꝯpetit h syrup⁹. ℞. radicũ apij feniculi petrosili. aspa
gi ⁊ brusci ⁊ enle. añ. ℥. i. anisi ameos dauci syleris mõ. añ.
℥. i. capil. ve. calamẽti eupatorij cuscute. añ. M. ß. dcoq̃nt:
vt. ß. syrupẽt ⁊ acetosẽt cũ ace. simplici aut cũ ace. sqlitico
aut fiat ipi⁹ eũo cũ cassia ⁊ turbith. cũ. ʒʒ. aut cũ elario ido.
¶ Mã vo melica digerat cũ syrupo q sic fit. ℞. radicũ bo
ragis buglosse apij ⁊ feni. radicũ cappari. añ. ℥. i. fumit. sco
lopendrie cetarach endiuie cicoree camedreos camepi. añ.
M. i. flo℞ boragis buglosse vio. liqritie. añ. ʒ. ij. dcoq̃nt ⁊
fiat syru. acetosus aromatizat⁹ cũ cynamomo lig̃ aloes ⁊
macesmus. ⁊ minoret mã cũ cassia vel decoctiõe epithimi ⁊
dyacatholicõ vl dyasene vl cũ. ʒ. ß. lapidis lazuli. Ampli⁹ i
ppis caplis cuiuscũq̧ febris ponẽt digerẽtia ⁊ eũantia p/
pria. Auctores ẽt mlta posuert digestiua ⁊ eũatiua cuiuscũ
q̧ mãe: ⁊ tu elige ex eis sꝫ bonã ꝯie^{tiam} tuã. ¶ Sũt ãt multi
q vẽnt dar elaria ⁊ alias me^{as} scamoneatas pp inimicitiã
quã hñt ad mẽbra pn^{lia} ⁊ stõ: ⁊ maxie i febrib⁹: q: ẽ infla
mabil ⁊ iflãmat ⁊ aliq̃n ibibit ⁊ lõgã iducit oyariã. Tu vo
dic ꝙ pdcã oia opant nõ ꝯsolatã: sꝫ p ꝯsõ^{nem} tollunt ab ea
nocu^{m} sua. nã si ñ tollerẽt frustra laborasset ãtiq auctores
⁊ moderniores i iuẽtiõe tot me^{a℞} scamoneta℞: ⁊ õlirassẽt
cũ tot laudes eis tribuert. ¶ Ablõnẽ ãt ⁊ putrefactiõis p
hibitionẽ iplẽt q̃dã cũ ꝯplõne: ⁊ sũt q̃cũq̧ frida sũ ⁊ sicca sic ẽ

Nona intentio. De phibẽtib⁹ ⁊ remouẽtib⁹ putrefactionem.

acetũ aq̃ ferrea acetosa ḡnata muzã ⁊ acetosa acetositas ci
tri ⁊ syrup⁹ ei⁹ ⁊ silia ex siccis acetosis. Et ex phibẽtib⁹ fri
dis sũ sãdali ⁊ rose ⁊ cãphora ⁊ q̃dã phibẽt eã cũ pprietate
sua: ⁊ sũt cala sic cyna^{m} xiloaloes cortex citri capil. ve. sticã/
dos eupatoriũ ⁊ siñia. ⁊ ex eis ẽ tyriaca. ¶ Inflãmatõeꝫ q̃s

Decima intentio. De extinguẽtib⁹ siue alterãtib⁹ caliditatẽ febrilem.

febriũ acuta℞ extiguũt syru. vio. nenufarin⁹ cucurbitin⁹: ⁊
õ endiuia syru. iuiubin⁹ ⁊ maxie q sic fit. ℞. endi. lact. epati
ce acetose scariole aleluia. añ. M. i. seiꝫ cõiuꝫ frõ℞. ℥. i. seis
lactu. ⁊ portul. ⁊ seis psilij itegri. añ. ʒ. ij. vio. flo℞ nenufari
añ. ʒ. i. ß. tamarido℞ seis papaueri. añ. ℥. i. pruna. vi. nnõ. liq
ritie. ʒ. ij. dcoq̃nt ⁊ syrupent cũ zuccaro albo solido ⁊ aro/
matizet cũ sãdal. ⁊ modico cãphore: ⁊ pt fieri iulep cũ aq̃
rof. ⁊ viol ⁊ aq̃ lactu. ⁊ portul. ⁊ seiꝫ cõiuꝫ frĩdo℞ cũ zu^{o}
solido albo. ¶ Et ex ꝯferẽtib⁹ ẽ ꝯfectio manuscpi ⁊ triasã
dali ⁊ siles vt ꝯfectio q̃ sic fit. ℞. triũ sãdalo℞ coralo℞ albo
rũ ⁊ rubeo℞. añ. ʒ. i. margaritarũ vtrarũq̧. añ. ℈. i. rosarũ
ru. añ. ʒ. ß. zu^{i} albi solidi li. i. dissoluat zu^{r} i aq̃ vio. ⁊ fiat cõ
fectio: ⁊ si i fine coctiõis addit modicũ aq̃ rof. i q̃ ifusa fue
rit cãphora pauca: vt. g. iij. erit ꝯue^{or}. ¶ Et de extiguẽtib⁹
hõis sũt narcotica leuia vt syrup⁹ de papauẽ cũ bibit valde
mirabile. dix philagori⁹: nihil iuuãt⁹ i febrib⁹ acut syrupo
papaueris: sit ãt ex papauerib⁹ nigri. Et Alex. dix. da i potu
febrib⁹ acutij rob. papaueris nigri. Tu vo dar potes syru.
sine rob. õ papauerib⁹ nigris i perpacut. ⁊ sit dof. ab. ℥. i.
vsq̧ ad. ℥. i. ß. ⁊ i pacutij ⁊ acutij ab^{is} syrupũ sine rob. papaue
ris albi. ⁊ sit dof. ei⁹. ℥. ij. cũ aq̃ frida. ¶ Dix Raf. 17. ꝯti.
troc. ad febrẽ acutã ⁊ vocãt troc. heledi qb⁹ liberat patiẽs
acutã i vno die. ℞. sãdalo℞ citrino℞. ʒ. ij. rof. ʒ. x. seis lactu
ce seis citruli ⁊ spodij. añ. ʒ. j. dof. ʒ. ij. cũ. ℥. i. aq̃ rof. ¶ Et
q̃nq̧ i febrib⁹ acutij pueñt ad ptes gutturi mul^{ti} vapo℞ ascẽ
dẽtiũ q sũt cã iflãmatiõis mag^{s} ptiũ ori ⁊ exiccatiõis ⁊ aspi
ratij ligue ⁊ q̃nq̧ vlceratiõis dcã℞ ptiũ: ⁊ ꝙ limositas multi
plicet i ligua ⁊ dẽtib⁹: ppea ꝙ sua caliditate igrossant ⁊ inui
scãt hũi^{tem} ad os puenietẽ: io dix Aui. ꝙ assiduare guttari
patiẽtis egri^{tem} calaꝫ aliqð: pp qð remaneat hũidũ: ⁊ non
exiccet ẽ iuuatiuũ valde retinẽdo illð tale i ore ⁊ colluẽdo
⁊ gargarizãdo. Cõuenit ad h masticatio cucumeri melõis
⁊ citruli vl portulace. teneat i ore frustũ cristalli vl cãdi aut
prunũ vnũ siccũ mũdatũ ⁊ ifusũ: pus i aq̃ fri^{a} vl succũ grã
nato℞ muzo℞. Dix Raf. 17. ꝯti. In eg: itudib⁹ acutij teneat
i ore mucillago seis psilij ⁊ seis citrulo℞: ⁊ dragagã. ⁊ succ⁹
liqritie: ⁊ fricet ligua cũ petia lica donec mũda fit: ⁊ postea
itẽ℞ refricet cũ pdcis mucillagib⁹. teneat ẽt i ore portulaca
⁊ semẽ ei⁹ aut nuclei pruno℞ aut aliqd ex cortice lactuce aut

grana granatoꝝ acetosoꝝ aut aliqd farine siue puluis cri
sonuloꝝ vel picoꝝ siccoꝝ. Masticet pruna matura: aut ce
rasa acetosa: aut mora celsi matura: sȝ nihil deglutiat: imo
totū expuat. Gargarizet sepe aquā fridā solā vel cū modi
co aceti vel succi granatoꝝ acetosoꝝ: ⁊ aliqñ cū modico vi
ni albi odoriferi. Aq̄ tñ ordei refrigerata est melior. Dixit
Sarach. vt scribit 16° cñ. pcipe febricitāti vt gargarizina
te: ⁊ lauare os suū sepe hora q̄ voluerit cibuȝ recipe vt tol
lat saporē malū de ore ei⁹ vt saporet nutrimētū. Et dixͭ qlȝ.
febricitās lauet os suū cū eo qd̄ ɔ'' cuȝ lacte acido: aut vi
no: aut aq̄. Dixit Aui. quoq̄ iuuant cū imissiōe clysteris fci
ex succo melonis indi cucumeris cucurbite ⁊ portulace ⁊
olō rof. ⁊ aliquātulo cāphore mus'° magno. ❡ Alterātia
(Alteratio ma. méd. a ab extra.) ab ex̄ nō debēt regulr̄ admīstrari nisi pauc: existe mā: aut
multū minorata mā. Irregulr̄ tñ aliqñ cogit medic⁹ ea ad
ministrare pp vehemētē necītatē extinguēdi inflāmationē
fortē quā nō pt patiēs tolerare ⁊ marie qñ nō pōt ab int⁹
extiguētia admīstrari: aut admīstrata nō sufficiūt. Cauēda
tñ sūt p posse i debilib⁹: ⁊ valde extenuatj corpib⁹ ne ipoꝝ
extiguāt debilē ⁊ inatā calitatē. ❡ Debēt āt marie approx
(Epar.) imari epati cordi capiti: ⁊ testicul. ⁊ stō. Dixͭ Aui. Embro
care epar cū infridātib⁹ ē res marie: ⁊ magis iuuās. nā cū
equat .s. ɔplō ēpis: cū i epate ⁊ circa ipm marie multipli
cat cola q̄ est mā haꝝ febriū pueniȝ ēt rectificatio ēpis ad
venas i qb⁹ acutaꝝ febriū mā ɔtinent. Et ex h̄ accit: dixͭ
Aui. q rectificatio ēpis fortasse rectificat aquā in vrinali.
Cūq̄ ifridas epar: dixͭ Aui. caue ne occurras cū ifridatiōe
vehemēti hora sudoris ⁊ resolōnis: imo opȝ vt obseruēs
istō: ⁊ tūc nō epithimes neq̄ ifrides. nā dixͭ ipse. fortasse illa
infridatio fit cā i lōgitudie egritudis: ppea q pbibet mās
resolui ⁊ cūari ⁊ eas iteri⁹ retinet: quoq̄ tñ coacte cogit me
dic⁹ illud facere ⁊ eligit poti⁹ egritudinē plōgari q̄ȝ timere
egrotū aridū fieri: ⁊ mori: qm̄ dixͭ. A. lōgitudo morbi quoq̄
saluior ē q̄ȝ acuitas ei⁹. ❡ Alteret̄ ḡ epar cū epithimate h̄
℞. aq̄ endiuie lactuce nenufaris ⁊ rof. vl' viol. aut acetose.
añ. ℥. iiij. aceti vini albi. ℥. ij. spodij floꝝ lābrusce viol. floꝝ
nenufaris añ. ʒ. j. sādaloꝝ oiuȝ. añ. ʒ. ij. cāphore. g. ij. ifūdāt
in eis petie linee vetuste duplicate ⁊ expsse. s. epar ponant
aut fiat sup eo inūctio cū ceroto Gal. aut cū ceroto de san
dal. ⁊ sīlib⁹. ❡ Et cor alteret cū epithimate qd̄ sic fit. ℞. aq̄
(Cor) endiuie acetose lactuce solatri buglosse ⁊ rof. añ. ℥. iiij. aq̄
acetositaȝ citri vl' citrāguloꝝ berberoꝝ vl' sīliuȝ. ℥. ij. sanda
loꝝ oiuȝ. añ. ʒ. ij. coraloꝝ ru. añ. ʒ. iij. viol. floꝝ nenufaris.
floꝝ lābrusce. añ. ʒ. j. cāphore. g. iiij. croci. ℈. s. ifundant in
eo petie de sindone tincto in grana ⁊ expsse apponant sup
cor. ⁊ aliqñ i magno caumate spūalū sumunt petie mag⁹ ⁊
⁊ ifuse ⁊ expsse ⁊ ponunt toto pectori. ❡ De approriatiōe
(Cerebrū.) aūt coꝝ capiti. dixit Aui. qñ nō fuerit catarrus neq̄ tussis
aut grauitas siue tēsio tūc admīstra de embrocis ⁊ epithima
tib⁹ capite pri⁹ abraso vt alteret cerebrū: valȝ. n. ēbrocatio
cū fridis ⁊ hūidis capiti multū qñ cap ē leue cū dispōne vi
giliaꝝ: ⁊ i eo multa pcipit calitas. Si vō illic fuerit catarr⁹
aut tussis aut grauitas aut tēsio oȝ vt nō infundat. s. cap aq̄
neq̄ acetū neq̄ aliqd̄ frigꝝ: qm̄ auget inde catarr⁹ ⁊ tussis
pp descēsuȝ reumatꝫ ad pect⁹ quē effic fridoꝝ admīstratio.
Et vbi ē tēsio est multitudo vapoꝝ q pbiberent trāspirare:
⁊ retinerent: clausis pilla frida poris. Et vbi ē grauitas est
mā q̄ sīlr pbiberet a resolōne: ⁊ i his casib⁹ nocibilior em
brocatio. s. caput ē q̄ fit cū euulsiōe lactis: multotiēs. n. fac
accidē apa i cerebro ⁊ pdit: ⁊ h̄: q: iuiscat in poris cutis ⁊
opilat eos multū. Iōq̄ dixͭ. in tali casu oportē occupari in
apriōe poroꝝ ⁊ exclusiōe vapoꝝ cū iclinatiōe capitj sup va
porē aq̄ dulcis soli⁹: aut decoctiōis resoluētiuȝ debiliū vel
magis fortiū f'ȝ q res facit eē necīuȝ. Scias tñ dixͭ Aui. q
si repletio capitj fuerit de mā colica subtili aut de vaporib⁹
colicis embrocare cū fridis ē magis saluū q̄ȝ in alijs mate
rijs ⁊ vaporib⁹: qm̄ tūc fortasse nō nocet. imo ɔ'' igrossan
do illā māȝ. ❡ Cognoscit aūt q embroca capiti sit nociua
vl' iuuatiua marie ex dispōne soni vl' vigiliaꝝ ⁊ hūi⁹ pruȝ
supioꝝ ⁊ capꝫ sicci⁹. nā cū videris sonū ⁊ pfunditatē soni ⁊
hūiditatē supioꝝ ptiū oris narīū ⁊ oculoꝝ: tūc caue embro
cationē fridā: ⁊ stude i trahēdo mās ad iferiora: sȝ cū vide
ris calitatē ptiū supioꝝ ⁊ vigilias ⁊ siccitatē narīū: tē illis
vtere ⁊ pulpe iferiores aurīū aq̄ tāgant frigidissima sepe.
❡ Et sup renes: ⁊ testiculos epithimare cū dēis aqs fridis (Renes.)
multū valet i acutis febrib⁹. ❡ Facies q̄ brachia ⁊ man⁹
crura ⁊ pedes lauent cū aq̄ decoctionis folioꝝ vitis salicis
viol. lactuce corticū papaueris ⁊ siliuȝ: dixͭ tñ qdā q regu
lari⁹ ē hmōi lotionē pcedere minorationē mae. ❡ Supra (Stomach)
stōm ponat emplm̄ de farina ordei ⁊ puluē rof. decoctj cū
rasura cucurbite ⁊ silium vt succo solatri portulace lactuce
cū sandalis: ⁊ rof. sēmie portulace lactuce ⁊ spodio. ❡ Im (Undecia intentio.)
plet āt itētio ad ɔfortationē vtutj ⁊ mēbroꝝ cū exhibitiōe (De cōfortatiōe virtutis)
ciboꝝ ɔueniētiū ⁊ extictiōe male ɔplōnis dejciētis vtutes
in toto corpe: ⁊ marie in pncipalib⁹ mēbris ⁊ nobilib⁹ vt
sufficiat vt⁹ ɔ morbū: ⁊ cām ei⁹. Cōfortent ḡ pncipalia: ⁊
oia mēbra alia cū his q̄ in suis dicent caplīs. Et odor qdē
bon⁹ ⁊ grat⁹ odorāti sumpt⁹ ex fridis ē iuuamēti sublimis:
fumigādo ēt sepe camerā cū pomis odoriferis aut citonijs
positis sup prunas. ❡ Et corrigē ɔplōnē dixit Gal. x. ter.
calor quoq̄ adeo fortis existit. q timem⁹ egrū mortuꝝ nisi
refrigerātia caloris succurrāt: ⁊ tūc festinādū est extinguē
cū refrigeratiuis. Et postq̄ȝ rectificaueris ɔplōnē ⁊ viuifi
caueris vtutē tūc q̄ cām eius excludit donabis. ❡ Dȝ aūt
medic⁹ cū bona ɔiectura ɔsiderare q̄ȝtitatē caloris ⁊ q̄ȝtita
teȝ vtutis: ⁊ si inuenerit vtutē nō valētē resistere dissolōni q̄
fit a calō ilico viuificet vtutē ⁊ extiguat calorē. Si vō inue
nerit eā fortē tolerātē tūc cām febris excludat. ❡ Sūt aūt (De his q̄ febribus a pprietate cōueniūt.)
q̄dā q̄ a pprietate febrib⁹ ɔueniūt. dixͭ fidelis expimētator:
scide ramos ebuli i noie saluatoris: ⁊ tere: ⁊ cū vino albo
aut ceruisia da añ horā accessiōis bibet ⁊ caue ne dormiat:
qm̄ oēs febres auferūt. Et dixͭ Iecur leporis tm̄ tritū ⁊ po
tui datū cū aq̄ febrē tollit. ❡ Dixit Kyramn⁹ ⁊ Cōstātinus
ɔfirmauit. q si cōis scorpio i lib. j. olei sit missus in dimini
tiōe lune q̄tidianarij ⁊ tertianarij ⁊ q̄rtanarij spina dorsi h̄
oleo inūcta sanāt: ⁊ fuit p q̄sdā exptū qñ luna erat i signo
geminoꝝ: ⁊ iuētū fuit verū. ❡ Et dixit kyramn⁹: itere ɔgat
te cū oleo de lilio inūctū tenuē febrē sanat. ❡ Dixit Alber.
qñ tollit de coagulo leporis ⁊ ponit i pollice man⁹ febres
tollit. ❡ 16° ɔtiñ. dixit Acarisc⁹. Sterc⁹ hūanū datū in po
tu cū vino aut melle ɔuenit oib⁹ circuitib⁹ febriū. Ibidē di
xit Dioscor. camonilla trita cū oleo: si cū ipso oleo inūctio
fiat cōuenit febrib⁹ p se dñatiōe digōnis ipsaꝝ: ⁊ ppie qñ
fuerit ex ɔdēsatione corpis. Et vide. j. ēt de camonilla.

❡ De pseruatione a febribus putridis. Ca. xxxiiij.

Qui vult a febribus putridis pseruari vi
tare oȝ cās pp q̄s febris putri
da aduenit: marie aūt q̄cūq̄ facile putrescibi
lia sunt: ⁊ q̄cūq̄ opilōnes itrinsecas generāt:
aut ab ex̄ poros cutis claudūt: ⁊ spāliter vita
re oȝ nauseatiuā satietatē ⁊ q̄cūq̄ bonā digōnē facere pbi
bent. Et attētē ɔsiderare oȝ ne in ipso supfluitas aggreget
q̄ȝtū vel q̄lis: q si aliqñ aggregata inuenerit ad ipsaȝ festinet
euacuandū: frequēterq̄ vtat his q̄ putrefactioni resistūt siue
cū q̄litate de qb⁹ sunt acetosa. Dixit. n. Zoar in pemio thei
sir assuefacere acetosis in potib⁹ ⁊ cibis pbibet aduētū fe
briū putridaꝝ: siue cū pprietate de qb⁹ sunt aromatica dcā
supra: hoꝝ tñ tpib⁹ calīs oȝ refrāgi calitas cū reb⁹ acetosis
maxime cuȝ syrupo acetoso simplici: ⁊ ex eis est tyriaca: de
qua dixit zoar p° theisir. rememorati sunt medici. q q bi
bit. ʒ. j. tyriace magne añ cibū cū aq̄ calā i oib⁹ decē dieb⁹
tpe hyemis euadet nutu dei a febribus putridis ⁊ ab epile
psia ⁊ colica: ⁊ ɔseruabit sanitas oiuȝ mēbroꝝ ei⁹: ⁊ dī q
retardat canos. ❡ Dixit Raf. 16° ɔti. febres giant putri

de quotiēs in corpe retinent̄ ſupfluitates nutrimēti q̄s nō pōt nā extrahere de corpe pp aliquā cām:quare putreſcient iuxta ꝓlixitatē ſpatij tpis ꝛ iuxta aptitudinē ipsaꝝ ad putredinē ꝛ gn̄abunt̄ inde febres. Et de h̄ fieri cuſtodia per vſum aſſiduū largitatis poroꝝ ꝛ ſiliuz meatuū ꝛ pabſtinē tiā ciboꝝ groſſoꝝ viſcoſoꝝ:ꝛ calefaciētiū ſanguinē valde. ¶ Et dixit.dico cuſtodia fiat de eph̄ᵃ cū dimiſſione cauſaꝝ primitiuaꝝ:ꝛ de putrida cuz dimiſſione comeſtionis talis repletiōis ꝙ gn̄et humores crudos in corpe ad moduz fructuū:deinde cuz dimiſſione illius qđ calefacit ꝛ excitat febrē:ꝛ vtēdū eſt euōne ꝛ iſpiciat̄ in aq̄ de grauitatiōe ipſiꝰ. Et dixit.dico ꝙ vtētes nutrimētis bonis nō inducunt̄ ad febrē niſi ex repletiōne. Uñ debēt vti apertione opilationū ꝛ euōne repletionis:qm̄ p h̄ ſecuritas erit.ꝙ non ſupueniat febris. Sꝫ vtētes nutritiuis malis ꝛ calis patiunt̄ febreꝫ ex malitia humoꝝ:ꝛ non pōt cuſtodiā facere de febre:q2 indigent laxatione ꝛ nutritiuis fridis ꝛ humectātibus. Et dixit.in cuiꝰ venis ſunt hūores crudi nō dꝫ laborare:ꝛ ꝓprie ſi nō dat̄ ei nutrimētū:qm̄ inde creabit̄ febris. q̄re ſtude ꝙ nō putreſcāt hūores p quetē ꝛ otiū euitatis cibis calis:ꝛ cū nōdū fuerit euatus nullo vtat̄ labore. ¶ Et dixit.pſeruant̄ corpa colica vt nō incidāt in febrē cū balneatiōe in aq̄ tepida dulci ꝛ fricatione leui ad mollificādum ꝛ ampliandū:ꝛ exercitio moderato ꝛ cibis q gn̄ant chimuz dulcē:ꝛ peiores eis eſt balneatio in aq̄ frida ꝛ aqs ſtipticis. Abſtinētia exercitij tēperati exercitiū vehemēs calidū priuatio fricatiōis leuis fricatio ſolida:comeſtio nutritiuoꝝ caloꝝ vigiliaꝝ:petus:triſticia:calor ſolis:ꝛ labor. ¶ Dixit Joā.an.in

Flōmia 13 die. ſebruario p ſeruat a morte de febrē calidam.

nouella ſua de ſtatu monachoꝝ:ꝙ quicūq̄ ſanguinē minuerit die 13ᵃ februarij numerādo a p̄mᵒ mēſis illo āno nō morieẗ caliditate febrili:ꝛ ſubdit. Salubris eſt iſta minutio ꝛ p angelū reuelata fr̄i Uincētio. Dr̄.ꝙ ſi qs añ ſolis ortū collegerit oculū xp̄i dicēs ꝑus p̄r nr̄ ꝛ aue maria ꝛ ſup̄ ſe caſte portauerit nō febriet. ¶ Dixit. A. aq̄ ſulphuree:aq̄ lutoſe aq̄ turbide febres iducūt vel ad eas parāt. Capita aialiū

De iducētibꝰ febres et fructibus.

comeſta dixit Al. febrē iducūt. Citruloꝝ vſus:dix̄ Ser. ſꝫ Gal. gn̄at antiq̄s ꝛ malas febres:ꝛ cucumeres gn̄ant chimos malos paratos corruptioni:ꝛ fieri m̄ā febriū putridaꝝ malaꝝ. Et Auic.dixit.ꝙ gn̄at febres prauas piſcoꝝ vſus. Dixit Alm̄.febrem gn̄at. ꝛ Auctor Tacuini.dixit.ēt poſt tres mēſes. Et ſilr̄ dixit Almā.de vſu criſomiloꝝ.ꝛ ſimilr̄ Jſaac:ꝛ Aui. Et dixit Jſaac.ꝙ dactili gn̄ant febrē. Et Jſaac ꝛ Aui.h̄ idez dixerūt de pomis imaturis. dixit Aui.ꝙ lac groſſuz febrē gn̄at. Et Alm̄.idē dixit de tritico cocto:ꝛ de pullis colūbaꝝ. Dixit Sera. Eſula induxit potāti ſe febrē. Et Meſue dixit.ꝛ ſilr̄ Ser.ꝙ multi ex aſſumptione ſcamonee incurrūt febrē p̄cipue calas h̄ntes cōplones. Et dixit Sera.ꝙ aſſa ſumpta q̄ꝫtū faba cū vino febrē inducit.

¶ Incipit 2ᵃ diſtinctio tractatus ſecūdi ſumme quarte.

SEcunda diſtinctio tractatus tertij de febre ſanguinis ꝛ continet capitula.7.

¶ De quidditate febris ſanguinis:ꝛ eius generibus ꝛ differētiis. Ca.j.

FEbris ſanguinea ſiue de ſanguine dr̄ febris ebullitōis ꝛ feruida ſiue ignea pp multitudinez ſui caloris:dr̄ ēt ſinocha ſiue ſinochus:vt dixit Rogerius a ſin.ꝙ eſt cum ꝛ ochos qđ eſt labor:q2 ē cū labore ꝯtinuo ꝛ nulla quete:vel dr̄ a ſin qđ eſt cū:vel qđ eſt ſilꝰ ꝛ teneo q̄ſi ſilr̄ totū tenēs pp carētiā interpolationis. Et h̄ qdē nomē ſinocha ſiue ſinochus:q̄uis:vt.ſ̄.patuit de oī febre ꝯtinua dicat̄:ſpālius tn̄ p̄ alijs h̄ nomē febris ſanguis ſortita eſt:cuz in ea verior ꝯtinuatio caloris inueniat̄. ſanguini.n.ineſt cōtinuū facere groſſū:ꝛ pp hanc cām:dixit Sili. ſinochus dicit̄ coherēs.i.ſemꝑ manēs a p̄nᵒ ſui vſq̄ ad finē. Et hᵒ ꝯtinē. Sinocha ēt de tertiana ꝯtinua. Dicunt qdā.ꝙ ſinocha dr̄ ꝓprie de febre ſanguinis ſine putredine. ſinochus v̄o de febre de ſanguine cū putredine:vn̄ dr̄ eſt ſinocha ex mixto: ſꝫ ſinochus ex putrefacto. ¶ Eſt aūt febris ſanguis calor

Febris ſāguinis q̄d ſit.

extneꝰ accēſus in ſanguine q eſt vnus de q̄tuor hūoribus ꝯdiſtinctꝰ ſtāti cole ꝛ melē. vel q eſt collectio oiūz q̄tuor humoꝝ in ꝓportiōe nāli q dr̄ maſſa ſanguinea ſiue maſſa humoralis cꝰ collectiōis maior ps eſt ſanguis vel ēt in maſſa ſanguinea nō ſuata nāli ꝓportiōe:ſꝫ augmētato.in eo aliq̄ dictoꝝ triū hūoꝝ q calor ext̄neꝰ in corde exiſtis pcedit ab eo in totū corpꝰ:ita ꝙ nocet nālibꝰ opōnibꝰ. ¶ Dixit Jpo.in li.epidi.ꝙ febris ſanguinis ē duplex.ſ.cū putredine ꝛ ſine

Febris ſāguinis eſt duplex.

putredine. Dixit q3 Sera. febris q̄ nō excitat̄ in hora.i.nō eſt iterpolata:ſꝫ eſt ab inceptiōe ſua paroxiſmꝰ vnus vſq̄ ad horā ſue receſſionis gn̄atio eius eſt ex ſanguine q qñ calefit calefactiōe ſola tūc accit febris illis febri eph̄ᵉ:q2 eſt humoralis ſine putredine qñ aūt putreſcit ꝓprie in inſtris magnis:tūc accit febris q̄ eſt acutior illa ꝛ ē hūoralis putrida. ¶ Silr̄ Gal. poſuit febrē ex putredine ſanguis gn̄ari cū dixit. febrē de putrediē q̄tuor hūoꝝ naſci. Et Aui. dixit. nos

Utrum febris ex putredine ſāguis fiat ſāguinea.

quoq̄ dicamꝰ.ꝙ febris ſanguis eſt febris putredinis calefactiōis ꝛ ebullitiōis. Gal. v̄o in pluribꝰ locis de febre ſanguinis loquens varia v̄ba ꝓtulit ſic̄ Auer. 4ᵒ colli. teſtat̄:pp quoꝝ varietatē aliqñ vr̄ velle.ꝙ nō ſit febris ſanguinis putrida:ſꝫ ſolū ſine putredine:ꝛ aliqñ vr̄ velle.ꝙ febris aliqñ ſit de ſanguine putrido q̄ ſit febris ſanguinea:qđ iō ei accidit:q2 difficilis eſt qō.ſ.an ſanguis putridus remaneat ſub forma ſanguis:an in aliū ꝯuertat̄ humorē:ſicut.n.ipſe dixit.2ᵒ de diffe.fe. nulla eſt deterior.i.difficilior inueſtigatio hac. Et vt appeat varietas v̄boꝝ eius adducā v̄ba ſua que in diuerſis ꝓtulit locis. Jngrēs.n.2ᵒ de diffe.feb.quō ſanguis putreſcat ꝛ faciat febrez putridā dixit.ꝙ ſanguis putreſcit ſicut res alie oēs ꝛ maxie ſicut alij hūores:cuz ei ſupuenit calor extneus ſm̄ eſtus ꝛ peſtilētiales ꝯſtōnes. nā cū in aliqua pticula corpis ſanguis amplior in q̄ꝫtitate ſupra nāꝫ coaceruatus ſupra virtutē effectus fuerit corrūpit̄ ꝛ maxime cuz fuerit obſtructus pp groſſitiē eius in venis paruis vel obſtructus fuerit pp magnitudinē ſicut ꝯtingit ſm̄ lūbos ꝛ alias puſtulas ꝛ vlr̄ ſm̄ oēs flōnes. Corrūpit̄ eni ꝛ putreſcit ſanguis in talibus diſpōnibus:ſm̄ duplicez cām:ꝛ q2 nō trāſpirat̄:ꝛ q2 nō detinet̄ ꝛ gubernat̄ a nāq̄ ſunt due cāe putrefactionis vt in ſuo caplo. ſupra patuit. Et h̄ manifeſte appet in pleureſi:in qua appet ſputū rubeū clarū qđ ſignat cā eē ex ſanguine ꝛ manifeſtū eſt ꝙ in pleureſi ſanguis putreſcit. ¶ Et ſubdit Gal.ꝙ ſanguis putrefactus ſeruat analogiā paroxiſmoꝝ tertiane. qđ appet in pleureſi ſanguinea:in qua eueniūt paroxiſmi tertiani. Et rō eſt dixit Gal. q2 cū ſanguis ſupercoquit̄ maxime qđ ſubtile eiꝰ eſt:ꝛ pingue trāſmutat̄:ꝛ ꝯuertit̄ in flauā colerā ꝛ qđ groſſum eſt in nigrā ſicut de trāſitu groſſi eiꝰ in nigra appet in carbūculis.i.apatibus factis de ſanguine groſſo. Et q̄uis ita ſe hēat ꝯuerſio ſanguis ſm̄ diuerſas ſuas ptes:nō tn̄ febris de ſanguine putrefacto facit piodū quartanū:ſꝫ ſoluz tertianū:ꝛ cā eſt:q2 qñ ſanguis ſupercoquit̄ ſubtile eiꝰ ſtatim ꝯuertit̄ in colerā:ꝛ fit colera certiſſima:ita ꝙ piodicat ſicut colera certa:ſed nō ſic ſtatim groſſum eius ꝯuertit̄ in melīā:ymo qñ iā ſubtile factū eſt colā:groſſuz nōdū factū eſt colā nigra certiſſima:ſꝫ in medio aliq̄ termino eſt cōſtitutū. q̄ſi dixerit.ꝙ ſolū tūc acq̄ſierit quaſdā diſpōnes v̄ſus nām cole nigre:ita ꝙ q̄ſi tenet mediū inter diſpōnez melīe ꝛ diſpōnē in qua erāt añq̄ꝫ putreſieret:ꝛ iō nō piodicat febris de putrido ſanguine q̄rtane:ſꝫ tertiane. ¶ Cā aūt pp quā groſſuz ſanguis nō fit cito melīa ſicut ſubtile eiꝰ colā habet̄ ab eo 2ᵒ de criſi. vbi dixit.ꝙ colā gn̄at̄ qñ caliditas ſupfluit in re pluſq̄ꝫ opꝫ:ſꝫ melīa gn̄at̄ qñ caliditas valde ſupfluit:ꝛ ſic plus de calore ꝛ vlteriori actione eius requi

ritur ad hoc vt ɔuertat̃ in meliam q̃ȝ in colerã. Et tandem Gal.2° de diffe.feb.cõcludens de febre a sanguine putrido dixit.febris ſm humores in quos trãsmutat̃ sanguis cõsistit:ȝ q2 ɔuertit̃ in colerã:iõ febris erit colica.¶ Et rursus ponẽs gñā febriũ putridaꝝ dixit ea eẽ tria.s.genus febris colice:⁊ genus febris flãtice:⁊ genus febris melice:nullaȝ faciẽs mẽtionẽ de febre sanguinis.¶ His quoq; vbis silia posuit 2° de crisi.dicẽs ꝙ sanguis nõ gñat̃ nisi ex eq̃li caliditate:⁊ cola nõ gñat̃ nisi cum calitas supfluit in re pluſq̃ȝ opȝ:⁊ melia gñat̃ qñ calitas valde supfluit in re pluſq̃ȝ oȝ: ⁊ qd̃ est in sanguine de re vnctuosa leui fit colera citrina:⁊ qd̃ in eo est de grossa siĩe feci qñ in ea supfluit calitas:ita vt eius exiccet humiditatẽ fit cola nigra.⁊ sic sanguis qñ putrefit declinat ad colã:⁊ iõ febres que gñant̃ ex sanguine qñ putrefit ꝓportionant̃ ad colerã. Et ꝓpea gñā febris putride sunt tria.colerica.flãtica.⁊ melica.¶ Et ꝙ ita senserit Gal.ꝙ sanguis qñ putrefit nõ gñat sanguineã febrẽ:iȝ colericã apte tenuit Mesue ꝑ de rectificatione medicinarũ 2° cap°.dicẽs. Jnq̃t Gal.de sanguine cui accidit vt putrefiat scire debes qm̃ subtile eius trãsit in coleram ⁊ grossum in meliaȝ.Et Ras.16° ɔtinẽ.dixit.nõ debes numerare febreȝ putrefactionis sanguis in numero simpliciũ:qm̃ peneȝ me fit febris colica:qm̃ si sanguis putrefit efficit̃ colera:⁊ iõ ⁊ sinocha ẽ de putrefactiõe colere intra vasa q̃ est qdã febris causonica non tepescẽs.¶ Aui.quoq; expꝛssius aliis ꝑ² q̃rti.dixit.opinatus est Gal.ꝙ non fit febris sanguis a putredine sanguis.nã sanguis cũ putrefit fit cola:⁊ non est sanguis. Fit g̃ tũc febris colica:⁊ nõ sanguinea:de q̃ dcõ Aui. ibi eũ impugnauit.¶ Alicubi aũt Gal.visuȝ fuit.ꝙ a sanguine q putrefit fit febris sanguinea putrida.Uñ 9° terap. ait.febris sanguis nõ simplex est:⁊ vna.nã qdẽ quedã earũ manifestũ hñt putrefactiõis signũ:qdã võ nequaq̃ȝ hñt illud. Et subdẽs iteꝝ ibidẽ dixit. Sinocharũ quasdã inueni in ꝑ dieꝝ putrefactiõis signa hñtes:⁊ quasdã nõ in ꝑ°:sed in 3° die aut ſm 4ᵐ ad plm̃. Qd̃ et manifeste declarauit ꝑ exẽplũ in iuuene seruo quẽ vt ibidẽ recitat:vt vidit cũ in 2ª nocte inuenit cũ hñe oia signa silia signis sinoche sine putredine:manifestas tñ putrefactiões humoꝝ hñteȝ cognitiones ⁊ curauit euȝ cura distincta a cura febris colice vt apte pȝ illas intuẽti. Et ꝙ sic voluerit Gal.declarauit Rabi.in xª ꝑticula suoꝝ affo.dicẽs. Jnq̃t Gal.9.ingenij. Sinoche due spẽs sunt.Una accidit ex opilatiõe fcã in poris corpis: ex q̃ nõ accit cũ ea putredo humoꝝ q̃uis.n.sua multitudine sanguis aliqualẽ faciat opilationẽ aliqualẽ ꝓhibentem trãspirationẽ:non tñ tm̃ ꝙ ad eã putrefactio sequat̃. Alia spẽs sinoche accidit ex humoꝝ putrefactione q̃ est de gñe febris putride:hoc ẽt voluit Ysaac.febriũ 5°.Et auctores ẽt alii q̃ȝplurimi q post Gal.fuerũt q posuerũt nõ ipugnãtes Gal.ex sanguine non putrido gñari febrẽ sanguineã ⁊ silr ex putrido.¶ Ad hec aduertẽs Auer.coll3.3° ait.ꝙ si sanguis nõ putrefit putredine vehemẽti põt facere febreȝ sanguineã putridã:nihil eius ɔuerso ad nãm alteriꝰ humoris: ȝ si sanguis putrefit putrefactiõe vehemẽti ⁊ ꝑdurãte:tũc nõ fit febris de solo sanguine manente sub forma sanguis: q2 ꝑs eius subtilis nescio ɔuertit̃ ad colerã q̃ sil putrefit cũ sanguine:ꝓpea dixit Auer.ꝙ exitus sanguis in q̃litate sua ad febrẽ sanguineã gñandũ oȝ eẽ paucus:qm̃ qñ erit multũ a q̃litate sua:tũc egritudo attribui noi illiꝰ humoris ad quẽ declinauit:qñ g̃ nimis inflãmat̃ oȝ attribui noi colẽ:⁊ nõ sanguinis. Et rõ huiꝰ põt sumi a Gal.eodẽ 9° tera.cũ dixit.ꝙ maria cognitio hƀ de febribꝰ siue de mã febriũ ex caliditate q̃ sentit̃ ſm tactũ in mẽbris.nã si putrefit sanguis stãs sub forma sanguis calor suauis ⁊ mitis sentit̃:q2 fundatus in mã humida ⁊ facta trãsmutatione sanguis in coleram:calor sentit̃ acutus ⁊ mordax. Dixit itaq; Auer.febriũ sanguis sunt spẽ due.Una fit ꝑꝑ augᵐ q̃ȝtitatis solũ: q2 per illud augᵐ claudunt̃ pori ⁊ inflãmat̃ sanguis:⁊ fit

spẽs febris que in suo ꝑn° non est putrescibilis:sed si medicus fuerit negligẽs in succurrẽdo fiet putredinalis.Et hec spẽs est media inter effimerã ⁊ putridã. Et alia spẽs fit ꝑꝑ aliquã putrefactionẽ.¶ Cõciliator vt sedaret discordiã supradictoꝝ in sũma dixit.ꝙ sanguis aut ɔtinet̃ in venis:⁊ tũc nõ hȝ nisi vnã cãm putrefactionis solũ.s.ꝓhibitã trãspirationẽ:⁊ tũc bis sanguis poterit aliquãdiu modice putrefieri ita ꝙ nõ multũ impingit̃ ad calefactionẽ ⁊ putrefactionẽ:⁊ sic gñat febrẽ sanguineã putridã absq; eo ꝙ in colerã ɔuertat̃:⁊ hanc intellexit Gal.cũ 9° terap.dixit.q̃nq; in ꝑ° die cognitiones apparuerũt putrefactionis:q̃nq; in scõa:q̃nq; in 3ª:⁊ nõ minꝰ q̃ȝ in 4ª ita diu põt sanguis manere sub forma sanguis anteq̃ȝ in colerã ɔuertat̃.ita ꝙ aliqñ ꝑ totũ tp̃s durationis ipsius febris cũ frequẽter terminet̃ in 4°.aliqñ aũt nõ ꝑ totũ:vt cũ esset terminatura.v̄.g. in 7°.Jn hac.n.febre sanguis ꝑ tres aut ꝑ quatuor dies nõ multũ putrefactus sub forma lata adhuc sanguis remanebit ⁊ febrẽ faciet sanguineã. Jn aliis aũt sequẽtibus diebꝰ supcalefactus amplius ⁊ putrefactus paulatine ɔuertit̃ in colerã ⁊ febrẽ gñabit colericã:⁊ subdit.in hac febre colera ex sanguine gñata amplius putrefacto:q̃uis aliqñ motuȝ colẽ tertiane nõ appeant nec ꝑcipiant̃:nihilominus colica est:qm̃ illud euenit.ꝙ mã in locis ꝓpinq̃s est cordi:⁊ propꝛie ipsius q̃ȝtitatẽ:⁊ nõ q2 adhuc nã ipsius stet sub forma sanguis cui inest:vt ɔtinue moueat̃:⁊ nõ ꝑiodice vt alii humores.Si vero sanguis putrescẽs ɔtineat̃ ex̄ venas.dixit Cõciliator:cũ due ibi putrefactionis occurrãt cãe.s.ipsius intrãspiratio:⁊ nõ a nã detẽtio siue nõ in suo loco mãsio:ȝ in ventrẽ effusio vbi a nã relinquit̃ nõ gubernatus tũc ꝑꝑ ambas cãs putrefactus amplius ⁊ citius ɔuertet̃ in colã: ⁊ febrẽ colericã gñabit:⁊ dixit.hũc duplicẽ modũ situationis sanguinis intellexit Gal.2° de diffe.fe.⁊ 9° ẽt de igenio sani.vbi ait si putredo qdẽ vel ab initio ɔfestim vel posterius innata fuerit ſm vniuersas qdẽ venas:⁊ maxime ſm magnas putrefactiones exñte sinoce.i.ɔtinue gñantur febres:in q̃bus qdẽ nõ appet adiũctio vel diminutio exacerbationis:qd̃ ꝓpꝛie sanguini existit. Et subdit Gal. Jn vna aũt ꝑticula locatus sanguis si fuerit erit ſm ꝑiodũ aliqueȝ puta tertianũ:⁊ de tali est sermo.G.2° de diffe.fe.cũ dixit. ꝙ seruat analogiã ꝑoxismoꝝ tertiane vbi exẽplũ posuit in pleuresi:⁊ subdit Conciliator:q̃uis de isto sanguine ex̄ venas situato Gal.sic loquat̃:nõ tñ negat.ꝙ maxime in ꝑn° principiãte putrefactionis nõ gñet̃ ex eo febris sanguinis: ȝ sic dixit:q2 ꝑꝑ suã magnã putrefactionẽ:⁊ inflãmationẽ modicũ valde stat qn in coleraȝ ɔuertat̃.Et dixit.ꝙ in hac febre colica ex sanguine putrefacto extra venas fcã accidit periodicatio tertiana:q2 nõ sunt in ea cãe ɔtinuitatis motꝰ sicut in febre colica fcã ex sanguine putrefacto intra venas. Et ɔcludẽs Cõciliator:niam Gal.ait euȝ velle ex sanguine putrefacto q̃ocũq; situato posse febrem sanguineã gñari: qd̃ dixit apte appere ex vbis Gal.2° de diffe.feb.vltimo.§. Et ħ Cõciliator affirmat:dixit tñ ꝙ talis fe.nõ diu stat qn in colericã ꝑmutet̃.qñ tñ sanguis intra venas putrefit aliquãdiu stat plus:qm̃ qñ ex̄ venas putrescit stat ꝑaꝝ valde. ¶ Quidã alii dixerũt.ꝙ febris fcã ex putredine sanguinis cũ est egritudo ꝑ se põt esse sanguinea:⁊ põt esse colica ſm modũ dictũ a Cõciliatore.Cuȝ võ febris est accñs sequens ap̃a sanguineũ tunc semꝑ est colica sicut Gal.expꝛssit.Dixerunt ẽt febrẽ ꝑdictã ꝓut est egritudo per se remanentẽ sanguineã rarissime inueniri:q2 raro fit nisi cũ ꝑmixtione cole que eius motũ seruat.¶ Et alii dixerũt.ꝙ sanguis põt putrefieri intra vasa:⁊ ex̄ vasa:sed q2 medicus non põt videre putrefactionẽ eius ex̄ vasa qn sequat̃ putrefactio eiꝰ intra vasa statim:iõ nõ iudicat de putrefactione sanguinis extra vasa:ȝ solũ de ea q̃ est intus.Jnseq̃ẽs in ħ potius iudiciũ sensus.Et ſm eos põt putrefactio in sanguine fieri ex̄ vasa initiatiue:ȝ terminat̃ in sanguine intra vasa exñte a cuius

putrefactione formalr seqꝰ febris putrida. Et dñt ꝙ q̃uis sanguis putrefiat ex̃ vasa febris tñ est ꝯtinua: qꝛ ad eã statĩ seqꝰ putrefactio itra vasa cũ extñs ad ꝯtinuitatẽ febris: ad qð ẽt adiuuat ꝙ sanguis pticipat plus cũ cãis putrefactionis q̃₃ flã: nec ẽ minoris q̃titatis in corpe q̃₃ ipa: imo maioris. Si igr̃ flã ex̃ vasa putrefactũ affligit. 18. horis addẽs supra afflictionẽ colẽ. 6. horas: ita sanguis addet sup̃ afflictionẽ flãtis. 6. horas: ⁊ sic affliget tota diẽ ⁊ sic ꝯtinue. Cã aũt q̃re ad putrefactionẽ sanguis ex̃ vasa seqꝰ eiꝰ putrefactio itra vasa est multiplex. Una qꝛ est maior ꝓportio sanguinis ad scip̃m itra vasa ⁊ ex̃: qꝛ dñaꝰ alus hũorib' intꝰ ⁊ ex̃: nõ aũt sic ẽ in alijs hũorib'. colã. n. ex̃ vasa maius h₃ dñiũ ⁊ silr̃ flã ⁊ melia: ⁊ maiꝰ sp̃ attrahit minꝰ. Alia cã est: qꝛ maior est ꝓportio in cãis putrefactionis. Et qꝛ sanguis calĩs est ⁊ humidus itra vasa ⁊ ex̃: ⁊ in h̃ñtibus symbolũ facilior est trãsitus: nõ sic aũt est in alijs hũorib'. 3ᵃ cã est sollicitudo nãe circa sanguinẽ ꝯseruãdum. Cũ ḡ nã ꝑcipit putrefationẽ in aliq̃ pte corpis festinat vt corrũpat illũ: ⁊ qꝛ tũc ꝯmiscentꝰ puri cũ ipuro: iõ putrefit sil' intra ⁊ extra qð nõ accidit cũ alii hũores putrefiũt ex̃: nã. n. tũc intendit ꝯseruare sanguinẽ intra ⁊ ꝯseruat: ⁊ iõ ad eoꝝ putrefactionẽ ex̃ nõ seqꝰ putrefactio itra. ℭ Alij aũt dixerũt: sanguis aut est hõgeneꝰ in sub̃a sua aut ethꝰrogeneꝰ: si hõgeneus calor agit in eũ sicut in alios hũores hõgeneos: ⁊ cõmouet ptẽ eius ptẽ ṽñ ebullit vt p₃ in aq̃. In tali tñ ebullitiõe ⁊ ꝯmũ sanguis cõmotiõe fit ꝯmixtio puri cũ ipuro: q̃ ꝯmixtio est ipsis putrefactio: ⁊ sic sanguis põt putrefieri ipso remanẽte in sua spẽ. Si ṽo sanguis est ethꝰrogeneus calor agẽs in eũ segregat suas ptes abinuicẽ: sic sepat iter ptes reꝝ ethꝰrogeneaꝝ: vt p₃ 2ᵒ de gñone. In tali ãt ꝯmixtiõe sanguis segregatiõe subtiles trãsmutanꝰ in colã ⁊ grosse in melã: ⁊ nõ remanet sanguis in sua spẽ. ℭ Quidã autẽ dixerũt sanguinẽ ꝯuerti in colã dũ putrefit ẽ duplr. Aut fm̃ ṽitatẽ ⁊ sic nõ ꝯuertiꝰ: imo remanet sub forᵃ sanguis. Aut apparẽter: ⁊ sic itellexit Gal. ꝙ in putrefactiõe acq̃rit calitatẽ excedẽtẽ silẽ₃ calitati colẽ putrefacte. ℭ Alij dixerũt ṽbũ Gal. ꝙ sanguis dũ putrefit ⁊c. declarat apte ipsũ₃ loq̃ in fieri trãsmutatiõis sanguis siue supcalefiat: siue putrefiat ⁊ i eo qð fit sp̃ restat aliqð fcm̃ ⁊ aliqð futurũ fieri. qꝛ cum sanguis putrefit vel supcalefit aliqd in ipsa ꝯuersione est ꝯuersũ₃ in colã ⁊ melã: ⁊ aliqð remanet putrefiendũ stãs adhuc sub forma sanguis: q̃ ps putrefacta erit verũtñ si h̃ ps supat ptẽ ꝯuersã cum faciat febrẽ ⁊ febris denoiꝰ a p̃dñante: diceꝰ illa febris sanguinea. Si ṽo supeꝰ ab illa diceꝰ febris colica vel melica fm̃ p̃dñantẽ hũorẽ in quẽ ꝯuersus est sanguis: ⁊ fortasse h̃ fuit intẽtio Auic. vel dĩ ꝙ sanguis in fieri putrefactiõis põt stare sub forma sanguinis: s₃ ea cõpleta ⁊ pfecta sub forma ꝓpria manere nõ põt. ℭ Dicunt qdã. ꝙ cũ Aui. dixit. opinatꝰ est Gal. intellexit. i. visus ẽ opinari apud q̃sdã. Et iõ qñ visus ẽ rep̃hẽdẽ. Gal. nõ rep̃hẽdit eũ tãq̃₃ ignarꝰ intẽtionis Gal. viderat. n. qd dixerat Gal. 9. tera. de febre putrida a sanguine: s₃ sic dixit: ꝓp illos q̃ dicebãt ꝙ Gal. sic opinatꝰ fuerat: vñ remouerat illud qð illi Gal. iponebãt. ℭ Et Guil. dixit. ꝙ Aui. illud dixit. narrãdo ⁊ ingrẽdo dubia q̃ possent ex h̃ accidẽ.

Cõclusio. Quapp in ꝯclbne tenẽdũ est. ꝙ febris sanguis alia est cũ₃ putrefactiõe ⁊ alia sine putrefactiõe: ⁊ sic eiꝰ due sunt spẽs gnales vt patuit p Auer. ä. ⁊ 3ᵒ colli₃. De sanguie ãt putrefacto: dixit Gal. Nõ dicat aliq̃s ꝙ putrefactio sanguis q̃ ẽ in venis dicaꝰ putrefactio ṽlis: ita ꝙ oẽs hũores ⁊ ipse sanguis siue massa sanguinea tota putrefiat totalr̃. nã cũ₃ nã eos totalr̃ putrefactos nõ rectificaret ꝑuaret mẽbra nutrimẽto: ⁊ sic tota ṽtus deficeret ⁊ seq̃reꝰ mors. De sanguine aũt nõ putrefacto dicũt qdã. ꝙ põt facẽ febrẽ aut solo pctõ qualis aut pctõ q̃ti solo: aut pctõ q̃ti ⁊ q̃lis. ℭ Dix̃ Gal. 2ᵒ de diffe. fe. febris facta a sanguine putrido est simplicior his q̃ fiũt ab hũorib' alijs: ⁊ nõ intellexit simplicior. i. magis remota a cõpõne: qꝛ vt sic est falsũ₃: cũ alij hũores pñt putrefieri forti putrefactiõe: ꝑter ꝙ ꝯuertanꝰ in nãm alteriꝰ: sanguis ãt nõ: s₃ itellexit simplicior. i. mitior: mite enĩ₃ vocaꝰ simplex reᵘ mordacis: calitas. n. febris sanguinee ẽ mitis valde: qꝛ cũ calõ remissior ⁊ obtuso ab hũiditate sanguinis iprimit: vel simplicior. i. equalior. Est. n. calitas eiꝰ eq̃lis ꝓp hõgeneitatẽ sanguis maiorẽ q̃₃ alioꝝ humoꝝ vel est simplicior: qꝛ nõ est cũ alijs febrib' cõponibilis: sicut febres alioꝝ hũoꝝ. ℭ Dixit Isaac. febriũ 5ᵒ. sanguis nõ est cã alteriꝰ febris: s₃ alij hũores sunt cã sue febris: qꝛ qñ calefit ⁊ putrefit: nõ tñ alios calefacit hũores: qꝛ eiꝰ ꝯplo vicina ẽ tẽpamẽto: ꝓpea si calefit ⁊ putrefit nõ multũ a tẽperamẽto distat: s₃ ceteri hũores ẽt in cursu nãli existẽtes sunt vltra tẽperamẽtũ. q̃to igr̃ magis cũ suũ egrediunꝰ nãlẽ cursũ. ℭ Dixit Gal. 9ᵒ tera. Sinochas q̃ nõ h̃ñt putrefactionis signũ ex gñe effimeraꝝ dicimꝰ ẽẽ eadẽ. n. est nã eius cũ nã effiᶜ: s₃ nomẽ nõ est vniꝰ: qꝛ nomẽ effiᶜ febrẽ vniꝰ diei indicat. sup̃. sinocha ãt pluriũ. Ser. ãt dix̃. ꝙ silaꝰ febri effiᶜ: plm̃. Et Aui. dixit. h̃ febris est de summa febriũ q̃ sunt inter febres effiᵃᵉ. ⁊ febres putridas: s₃ dĩt ab effiᵃ. qꝛ p̃ᵐ calefactũ in ea est hũor. In effiᵃ aũt sp̃s. Et qdã dñt. ꝙ ẽ mediũ p qð fit transitꝰ de effimeris ad putridas. ℭ Dixit Gal. xj. tera. ꝙ sinocha putredinalis in duob' dĩt ab effiᵃ: ⁊ i vno cõcoꝛdat cũ ea: ⁊ eõ in vno differt a febrib' putridis alijs ⁊ i duobus ꝯuenit cũ eis. Sinocha vero sine putredine eõ in duob' ꝯuenit cũ effiᵃ ⁊ in vno dĩt ab ea: ⁊ i vno ꝯuenit cõ febrib' putredis: ⁊ in duob' dĩt ab eis. Sinocha nãq₃ putredinalis dĩt ab effiᵃ p h̃ qð est esse putridũ₃: ⁊ p h̃ qð est pluriũ ẽẽ dieꝝ: quoꝝ neutrũ ꝯuenit effiᶜ: s₃ cũ ea ꝯuenit in h̃ ꝙ est h̃re vniꝰ paroxismũ. Iteꝝ sinocha putredinalis ꝯuenit cũ alijs putridis in p̃dictis duob': in qb' ab effiᵃ dĩt: ⁊ dĩt ab eis in h̃ ꝙ est ẽẽ sine paroxismus. Sinocha ṽo sine putredine ꝯuenit cũ effiᵃ in h̃ ꝙ est h̃re vnũ₃ paroxismũ: ⁊ in h̃ qð est ẽẽ sine putredine: s₃ dĩt ab ea in h̃ ꝙ est pluriũ dierũ: a putridis ãt dĩt in h̃ qð est ẽẽ sine putredine ⁊ in h̃ ꝙ est ẽẽ vnius paroxismi. S₃ ꝯuenit cũ eis in hoc est ẽẽ pluriũ dieꝝ. ℭ Dixit Aui. febris sanguis sine putredine est febris acuta: ⁊ nõ est effiᵃ neq₃ ethica neq₃ febris putrefactionis. Et subdit multotiẽs fecit eã currere Gal. cursu febriũ diei. Et h̃ est: qꝛ magis declinat ad effimerã ⁊ eiꝰ nãm ꝓp caliditatẽ eius ẽẽ simplicẽ: nõ cũ putredine ⁊ esse in mã fumosa vaporosa magis silĩ nãe sp̃us: ⁊ tñ Gal. nõ posuit eã₃ inter effiᵃᵉ. Quidã tñ dixerũt. ꝙ sinocha sine putredine oꝫ dici effiᵃ: qꝛ eius calefactũ est in spiritibus sicut in effiᵃ: fit. n. ex multitudine sanguinis ad cuiꝰ multiplicationẽ sequiꝰ multiplicatio sp̃uum q̃ sanguis ⁊ sp̃us calefacti febrẽ faciunt. ℭ Dixit Gal. 9ᵒ terap. nulla sinochaꝝ in corpe frido ⁊ macro amat ꝯsistere: ⁊ neq₃ in fridis etatibus neq₃ in ꝯplonibus corpoꝝ fridis siue ab initio siue ex nunc facte fuerint fride neq₃ in macris ⁊ raris corporibus. ℭ Et dixit in xjᵒ eiusdẽ. virtus ibecillis cũ₃ febre sinocha se nõ cõmittit sed q̃₃plm̃ amat ꝯsistere in multũ sanguinẽ: ⁊ multã carnẽ habentibus ⁊ in etatibus calĩs ⁊ naturis ⁊ acq̃sitis silibus cõplonibus innasciꝰ. Et magis si h̃ñ carnosi ⁊ multũ sanguinei ⁊ dẽsi habitib' laborãtes fuerint aut supfluitatibus calĩs pleni. Est. n. febris sinocha ꝓprie robustoꝝ corporũ ⁊ etatis calẽ. Et Almã. dixit. hec febris inasciꝰ adolescẽtibus corpa bone habitudinis h̃ñtibus ⁊ eis q̃ ex carne ꝯfectionibus de melle multũ comedere aut multũ vinũ bibẽ consueuerũt. Et subdit. cõtingit aũt sepius hyeme ⁊ vere. ℭ Et febris qdẽ sinocha sine putredine a tota sua spẽ ẽ salubris nisi error in ea cõmissus fuerit de non minuẽdo sanguinẽ: ⁊ nõ infrigidãdo: si tñ nõ curaꝰ sicut oꝫ in febrẽ sanguineã de putredine cito trãsit: ⁊ raro est vt dictũ est. ẽ. ꝙ 4ᵐ diẽ transcẽdat stãs sine putredine. Sinocha ṽo de putredine ex sanguine stãte in venis siue sic incepit siue secuta fuerit ad sinochã sine putredine ẽ suspecta. De ea aũt q̃ non

Sinocha sine putredine conuenit cũ effimera: ⁊ differt ab ea.

Sinocha vtraq₃ cõuenit cum aliqua putrida fe. ⁊ cũ effimera ⁊ dĩt ab eis.

Que corpora sint apta ad sinochas.

Pronostica.

est ex sanguine venaꝝ:sȝ ex sanguine qui egressus est ve/
nas.dixit Rabi in xᵃ ꝑticula auctoritate Gal.1° de crisi fe/
bris q̄ generatur ex apate sanguineo est leuis ⁊ salubris ⁊
magis similat̃ febri diei q̄ accidit ex apate carnis mollis:⁊
nō intellexit de apate sanguineo mēbroꝝ nobiliū. nā talis
oino est suspecta. Sȝ de apate sanguineo maiorū mēbrorū
extrinsecoꝝ aut ēt intrinsecoꝝ nō nobiliū. ¶ Sinocha pu/
tredinalis ſm plīm terminat̃ in pᵒ 7ᵒ. Silib.tñ dixit. ꝙ ali
qñ extendit̃ vsq̃ ad xiᵐ ⁊ ſm q̄sdā vsq̃ ad 17ᵐ:⁊ nō vltra.
sȝ si vltra ꝓtendit̃ in febrē colericā iā trāsiuit. Dix̄ G.9.ter.
q: paroxismi reges euaporatis assueuerūt fieri feruētib⁹ hu
morib⁹:sed nō euaporāt in fortib⁹ obstructionib⁹ ex qbus
febres sinoche fiuūt:necesse est multis dieb⁹ fieri paroxismū.
Et dixit.iteꝝ huic febri nulla est cā ꝑncipiū alteri⁹ paroxismi
generās multoꝝ dieꝝ crīis nec inmissionē vllius accessiōis
facit:sȝ manet a pnᵒ vsq̃ ad finē vna febris nō hñs accessio
nē de die in diē:neq̃ de 3° in 3ᵐ neq̃ de 4° in 4ᵐ. ¶ Dixit
Aui. febris sāguis ē febris ꝯtinua q̄ nō tepescit ꝑꝑ ꝯtinui/
tatē mãe ⁊ ei⁹ adherētiā vsq̃ ad crisim vel mortē. Itaq̃ fe/
bris sanguis nō prodicat neq̃ hȝ excrescētias. nā febris hȝ
excrescentias:eo ꝙ mā eius nō est ꝯtinua:vl' q: de eo plus
mouet̃ vna vice q̄ȝ alia. Sed sanguis est vna mā ꝯtinua ⁊
multa:⁊ minera ei⁹ toti corpori est cōis:⁊ hȝ in suis ꝑtib⁹
adherentiā.i.ꝯtinuitatē:⁊ est stans in venis. Et cōitas ma
xime ⁊ multitudo ⁊ ꝯtinuitas sunt potissima cā ꝯtinuitatȝ
febris. Iōq̃ febris sanguis nō diuidit̃ ꝑ ꝯtinuā ⁊ iterpola/
tā:sicut alie febres putride. ¶ Dixit Aue. 3° collȝ. febres
q̄ sunt ex sanguine fiūt in omnib⁹ venis:q: nō est sanguis
in actu in corꝑe nisi in venis:⁊ nō hȝ iterpolationē mani/
Feb. san/guinea i/terpolata reperiri potest. festā. Viaticus tñ ponit febrē de sanguie hie interpolatio/
nē:⁊ Gordoni⁹ dixit. inuenio Gal'.9°. ingenij ponētē inter
polatā de sanguie:⁊ vi' h satis rōnabile:q: poſe est ꝙ san/
guis putrefiat in tāta distātia a corde:ꝙ eius putredo non
cōicabit̃ cōtinue cordi. Dicūt qdā:⁊ ꝑtertim in ei⁹ pnᵒ vel
post pnᵐ aūt vie fortasse multiplicabit̃ in ꝯtinuā cōicata
putrefactiōe ad ꝑtes vicinas sanguis mītas. ¶ Dix̄ G.3.ꝺ
crisi:febris ꝯtinua q̄ ꝑmanet ſm dispōnē vnā. intelligēs ꝑ
hāc febrē sanguineā. accidit min⁹ q̄ȝ ꝯtinua tertiana:vt ra
rius.n.reꝑit̃. nā lȝ sanguis ꝑatior sit ad putrefactionē per
suas q̄litates q̄ȝ cola:nihilominu⁹ q: sanguis vt dcm̄ est:a
nā tāq̄ȝ fili⁹ ⁊ thesaur⁹ custodit̃:accidit in eo calitatē ext̄neā
rarius accēdi q̄ȝ in colera:⁊ min⁹ ēt q̄ȝ in alijs humoribus.

¶ De causis febriū sanguineaꝝ. Cap.ij.

FEbrem de sanguine nō putrido vocauit Aui. febrē ꝓfundi somni:⁊ for/
tis. Et talis sōnus causat̃ in eaꝑꝑ multitudi/
nē vapoꝝ a multo sanguie eleuatoꝝ ad cere/
brū ⁊ ibi ꝯdēsatoꝝ multū humectantiū cere/
brū:⁊ ꝑinde sōnū ꝓfundū cāntiū. Cōiter aūt ab auctori/
b⁹ ⁊ doctorib⁹ vocata est sinocha iflatiua. ¶ Dixit Isaac.
ꝓprietatē hȝ h febris semꝑ gñare iflationē ex multitudine
vapoꝝ cū sanguis calefit ⁊ ebullit eleuatoꝝ q pectoris ⁊
pulmonis vias opilant ⁊ spm̄.i.anhelitū faciūt angustū ⁊
orthomiā. Iōq̃ antiq hāc febrē vocauerūt iflatiuā. Cōstā/
tin⁹ ēt sil'r dixit:⁊ ꝑꝑ angustiā quā cāt in anhelitu ab an/
tiqs ēt vocata est asmatica. Dixit fili⁹ meluay.16° ꝯtinētis:
de ꝓprietate hui⁹ febris est pati asma:q: replete vene q̄ sūt
circa cor reddūt anhelitū freq̄ntē. Quidā aūt dicūt. ꝙ hec
febris dicit̃ inflāmatiua:q: est maioris inflāmatiōis q̄ȝ si/
nocha putredinalis:⁊ plus per flāmā infestat q̄ȝ illa.
¶ De cāis aut hui⁹ febris. dixit. Isaac:hec acuta febris ꝺ
puro calidoq̃ sanguine est intra vasa absq̃ vlla corruptio
ne seu putrefactione cōtēto:pōt autē sanguis nō q̄litatiue
peccās febrē facere:q: sanguis est in corꝑe actu satis calid⁹
⁊ magne quātitatis ad cui⁹ quātitatē nō deueniūt alij hu/
mores solo quāto peccātes. Vñ in seipso ebullit:cui⁹ ebul/
litiōis pōt cā eē duplex. Vna est dixit G. fortis obstructio
cāta a multi^{ne}:ꝺ q̄ dix̄ A. fit ab opilōne suffocāte calitatē si
q: ide voluerit calitatē ei⁹ extingui:sȝ suffocat: q: ꝓhibet
eū a nā regulari ꝑut ꝺcet:grauat̃.n.nā cū sanguis in corꝑe
alicui⁹ augmētat̃ supra quātitatē nālē q̄ corpori debetur.
¶ Dixit Gal'.9° ter. opilatiōes.s.facte a multitudine san/
guinis q̄ maxime sunt circa ora venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ⁊ circa
poros cutis nō sunt potētes gñare sinochā sine putredine:
nisi qd̄ trāspirat̃.i.qd̄ trāspirari dȝ fuerit multū ⁊ calidū.
Nā dixit:cū dȝ callu tegi interius strictis poris: nō dȝ ex/
timari certissimā factā esse dēsitatē vt nulli eoꝝ q sufficien
ter subtiliati sūt humoꝝ concedat ad qd̄ exterius effluere.
neq̃ eni h in ossibus verū erit nedū in carnib⁹ ⁊ cute:aug
mētatus ēt sanguis cōculcat̃:⁊ cōculcat⁹ calefit queadmo
dū accidit segetib⁹ cū virides ꝯculcant̃ i horreis. Sic itaq̃
a sanguine fumi siue vapores multi eleuati nō valētes pre
grauitate nāe ⁊ opilationib⁹ ꝑdictis educi ex corpore:sed
retenti inflāmant̃ ⁊ inflāmāt sanguinē:cuius inflāmatio
ꝑuenit ad cor ⁊ febrē facit. ¶ Dixit Girardus sup viatico.
cū augmētat⁹ sanguis peccat q̄ȝtitatiue:tūc aggrauat nāȝ
sua nimia q̄ȝtitate:⁊ nō euentat̃ seu depurat̃. ꝑlimi ḡ vapo
res ab eo resoluti:⁊ nō educti ipm calefaciūt:⁊ spūs ēt nā
les ⁊ vitales in venis ⁊ arterijs ꝯtētos:⁊ sic febris:fit sino
cha inflatiua de sanguinis incēsione. ¶ Alia cā ebullitio/
nis sanguis est aut esse pōt aliq̄ de causis ꝑmitiuis calefa/
cientibus cū sunt fortiores q̄ȝ ille q̄ effimerā causant. nam
cū sanguis sit grossior ⁊ ineptior siue magis resistēs causis
ab extrīsecus calefaciētib⁹ q̄ȝ spūs:fortior reqrit̃ cā ad po/
nēdū ipm in calefacto esse q̄ȝ spūs q sunt subtiliores:⁊ reci
ꝑe habiliores siue min⁹ resistētes. Dix̄ Sili. ꝙ calitas hui⁹
febris q: nō peccat nisi quātitatiue ñ reddit̃ nāe horribil'.
¶ De causis aūt putride febris sanguinee. Dixit Aui. est
repletio ⁊ opilatio. nā sola replō ⁊ sanguinis augmētatio
nō est cā febris putride ⁊ additiōis calitatis sanguinis:sed
qñ cōiungit̃ opilationi:ꝑꝑ quā sic indebite trāspirat̃ san/
guis ⁊ fumi calidi retinēt̃. ꝙ sanguis supcalefit ⁊ detinet̃
a calitate extranea:vnde putrefit. Et dixit. ꝙ dimissio euo
nis ꝯsuete marie flōmie est cā ꝙ sanguis multiplicetur.
¶ Et subdit. ꝙ de causis eius.s.febris sanguinee putredi/
nalis est ois cā ꝑmitiua fortiter calefaciēs ⁊ sicut multitu/
do exercitij.i. vehemētia eius ⁊ laboriositas:⁊ marie si fiat
post dimissionē euonis cōsuete:q: tūc magis inuenit san/
guinē augmētatū.sup. sicut labor aialis fortis vt ira vl' fu/
ror inordinate mouēs sanguinē:vñ supcalefiat:⁊ sicut intē
sus aeris calor faciens sanguinem ebullire:⁊ his similia.
¶ Et de causis eius dixit Aui. est q: multotiens facit pu/
trefactionē in eo multā aquositas sanguis gñata ex come
stiōe fructuū aquosoꝝ. nā talis humiditas de facili ꝯuer/
tit̃ ad putrefactionē ⁊ sil'r multitudo humoris crudi san/
guini mixti est propinqua cā vt putrefiat:q: ꝑparat ipm
ad putrefactionē cū facit i ipso peccatū q̄lis sic ⁊ ipse hu/
mor crudus peccat:⁊ marie si ipse hūor crudus est gñat⁹
ex fructib⁹ ⁊ herbis. Dix̄ Aui. sicut est q gñatur ex cucur/
bitis:⁊ melonib⁹ ⁊ piris:⁊ his silibus. ¶ De his cāis pri
mitiuis:dixit Alex. post mltiplationē cārū ꝑcedētiū aliq
ba s incurrūt febres:q: ieiunijs macerati vel furore reple/
ti in eis putruit hūor:scilȝ sanguis. ¶ Dix̄ Viatic⁹:q: san
guis nāl'r oib⁹ ꝑatior est elemētis.i.hūorib⁹ ⁊ saporosior
atq̃ vicinior hūane cōplōni inde ⁊ nāe familiarior existit
quē facit mā toti⁹ nutrimēti corꝑis. Sȝ tñ si ſm q̄litatem
mutet̃ dimittit̃ a nā neq̃ regit eā negās sibi attinere eū si/
cut pat̃ inobediētē sibi filiū. Remanet ḡ crudus:⁊ indige/
stus exiēs tēperamētū nec̄e est putrescat generatur⁹ febrē
q̄ sinocha di. ¶ Dixit. Gordon. cū aliqs assuet⁹ est exerci/
tari ⁊ subito dimittat exercitiū ⁊ vtit̃ mltis cibis ⁊ potis/
sime sanguinē generātib⁹ ⁊ marie sanguinē aquosū:qua
lis est qui generat̃ ex fructib⁹ tūc ex his ⁊ alijs sibi cōfor/
mib⁹ multiplicabit̃ sanguis q si peccet rōne sue q̄ȝtitatȝ ⁊

etiã rõne sue qualitatis gñat sinochã. De sanguine putrefacto. ¶ Dixit Girardus sup viatico. Sinocha de sanguie putrefacto põt fieri post sinochã inflatiuã cũ nõ vt opꝫ curat. Et aliqñ gñat nõ pcedẽte illa: qꝛ sanguis põt putrefieri ex alijs causis. Amp. de cap. cãis patuit in pcedente ca°.

¶ De diuisione febris sanguis p subiales dĩas. Ca.iij.

Galenus 2° de dĩis febrĩ diuidit in spẽs febrẽ sanguinis dicẽs. sinochorum vniuerse tres sunt dĩe. nã quedã earũ ab initio vsqꝫ ad finẽ pares pmanẽt quas homotenas vocãt: quedã vero augent paulati quas ascensiuas siue augmasticas vocant: ⁊ quedã paulatim minuunt: qbus paugmasticas nomẽ imposuerũt. Et Ser. dixit. sunt ei tres spẽs qð est: qꝛ ipsa aut incipit cũ quiete ⁊ post addit paulatim: qm illud qð putrefit est plus eo qð resoluit. Aut incipit cũ difficultate. s. fortiter ⁊ postea minuit paulatim: qm illud qð resoluit est plus eo qð putrefit. Aut remanet cũ forma sui. i. eqlis ⁊ B erit qñ qð putrefit ⁊ qð resoluit sunt eqlia. Hoc idẽ Gal. 9° tera. dixit. qꝛ in eo qð nõ trãspirat ois vapor: ⁊ qꝛ vapor remanens plurimus calefacit ea ad q̃ ppinquat tres necẽ est esse dĩas in sinochis febribus. s. aut pmanẽte pari magnitudine q̃ frũ primũ paroxismũ vsqꝫ ad statũ aut adijciẽte aut auferẽte ⁊ B faciẽte equalr aut inequalr. Igit si par fuerit illud qð euaporat ei qð accẽdit neqꝫ augmẽtationẽ neqꝫ diminutionẽ hẽbit febrile calim: ⁊ ita sibiipsi pmanet silis ac si nil adiceret ei aut auferret. Si vo alter eoꝝ dñabit sig. dẽ illud qð euaß dñat necẽ est minui febrẽ: si vo dñabit qð aducit augeri febrem opꝫ. Et qꝛ qñqꝫ ampliori mẽsura qñqꝫ minori supabũda(n)te gñatione febriũ vel transpiratione his q̃ augent parẽ augmentationẽ: ⁊ his q̃ minuunt parẽ minorationẽ pole est fieri: sꝫ q̃plin dĩa est sm magis ⁊ minus pariter augeri vel minui. ¶ Dixit Rasis. 16° ptinẽ. Homotenus est qñ a pn° vsqꝫ ad aduentũ crisis eius est vnius tenoris. Et augmasticus est qñ augẽs erit a pn° vsqꝫ ad aduentũ crisis. Et epimasticus vel paugmasticus est qñ a pn° diminuunt vsqꝫ ad aduẽtũ crisis. ¶ Et Aui. dixit febris sanguinis diuidit i tres spẽs. quaꝝ vna dĩ paugmastic⁹: ⁊ ẽ illa que semp a pn° vsqꝫ ad finẽ augẽdo pcedit: ⁊ cã eius est: qꝛ resolo est minor q̃ putrefactio. i. vapoꝝ putrefactoꝝ eleuatio. Alia est epimasticus ⁊ est illa q̃ incipit cũ difficultate ⁊ magnitudine sua: deinde non cessat minui donec resoluat: quia resolo maior est q̃ putrefactio. 3ª dicit homotenus. i. equalr tenens: qꝛ sicut incipit a pn° sic in eodẽ statu pseuerat vsqꝫ ad finẽ: ⁊ cã est: qꝛ resolo ⁊ putrefactio equantur.

¶ Et fuit intẽtio Gal. ⁊ alioꝝ auctoꝝ ꝙ in vtraqꝫ sinocha hec tres spẽs assignent. Vñ Rabi. auctoritate Gal. 9° de ingenio sanitatis postqꝫ posuit supradictas principales spẽs febris sanguinis ait. ipsaꝝ duaꝝ spẽꝝ diuisio hec est: quia vna est q̃ crescit a pn° egritudinis vsqꝫ ad finẽ. Alia que in eodẽ statu durat vsqꝫ ad tp̃s declonis: ⁊ alia est q̃ augmentat a pn° suo. Quidã tñ vt Guil. eas solũ attribuunt sinoche putride: ⁊ fortasse hoc ẽt voluit Aui. in v̈bis supradictis cũ cãs eaꝝ assignauit. Et hoc iõ qꝛ in sinocha putrida predicte tres spẽs inueniunt de facto magis manifeste: sinocha vo inflatiua si curat sicut dꝫ sm plũ diminuẽdo pcedit: ita ꝙ sm plũ est epimastica ⁊ raro inuenit augmastica aut hõtena. ¶ Gili. dixit. ꝙ Cõstantinus comparauit istas spẽs igni forti ⁊ lignis. Si. n. lig^a arida cũ forti foco cõburant statim accendunt neqꝫ cessat ignis minui donec totũ minuat. Si vo lignoꝝ viridiũ pgeries in foco minus forti pciat paulatim isurgit focus p̃ mãm ⁊ auget ptinue ⁊ crescit vsqꝫ ad finẽ. Si vo ignis ⁊ ligna equalr pportionent in fortitudine: tũc pseuerat in eodẽ tenore. ¶ Ferrarius dixit. non dĩ augmastica: qꝛ tñ hẽat aug^m ⁊ hõtenus statũ: ⁊ epimasticus declonẽ: sꝫ qꝛ augmastica aug^m: ⁊ homotenus statũ ⁊ epimastica declonẽ manifestius hꝫ. ꝙ hꝫ

Ha i vtra qꝫ sinocha assignãde sũt dc̃e tres spẽs.

Et dicat augmasticã homotena: ⁊ epimastica.

fieri p mãe diuersitate. nã cũ mã est multa inhabilis ad putredinẽ modic⁹ in ea a pn° calor accẽdit: deinde vo qꝛ habilior in successione reddit febris icipit augeri ⁊ diuti⁹ sic augẽdo pseuerat: qꝛ mã est multa. Qꝛ si mã multa est ⁊ habilis ad putredinẽ p sui habilitate ab ipso pn° fortior accẽdit in ea calor: ⁊ qꝛ multa est in q̃titate: iõ diutius in eodẽ statu pseuerat: vñ lõgus est status ⁊ manifestus. Si vo mã pauca fuerit ⁊ habilis ad putredinẽ a pn° magnus in ea accẽdit calor: sꝫ citi⁹ deficiẽte in ea habilitate ex paucitate sua cito incipit declinare: non dat 4ª spẽs isti⁹ febris: ꝙ sit tm̃ pn^m sicut de alijs tpib⁹ morbi: qꝛ pn^m in hac febre ẽ valde breuis spatij pp habilitatẽ sue mãe ad recipiẽdũ actionẽ nãe vel morbi: vñ cito in ea appet digõnis vel p̃rij digõnis signũ. ¶ Dixit Guil. in spẽbus istis nõ pñt hũ tpa discerni abinuicẽ p significationes p̃ctas ex mõ afflictionis: sed hñ distinguunt in eis p signãtiones p̃ctas a supfluitatibus in quibus sapiẽs medicus dꝫ cõsiderare in digẽne pn^m digestionis ⁊ pfectã digẽnẽ. Nã cũ incipit aliq̃ istarũ febriũ nõ incipiũt appere signa digõnis ⁊ tãdiu ꝙ durauerit i eodẽ statu. s. absqꝫ signis digõnis vel p̃trarij eius erit pn^m eius. Cũ vero signa digõnis vel p̃trarij incipiũt appere erit augmentũ. Cũ signa apparuerint pfecte digõnis vel p̃trarij ei⁹ erit status ⁊ adhuc hoc nõ multũ fieri põt ⁊ pprie in sinocha sine putredine. nã sanguis in ipsa ab ipso eius pn° est digestus nec ẽt in sinocha putrida: ita pprie sicut in febribus alioꝝ humoꝝ. ¶ Et dixit. dubitant hoies q̃re iste tres spẽs nõ fiũt in alijs febribus sicut in ista: ad qð dõm est ꝙ predicti modi resolonis cũ putrefactione: nõ pñt repiri in alijs humorib⁹ sicut in sanguine: ⁊ hoc aut pp subtilitatẽ: aut viscositatẽ: aut grossitiẽ eoꝝ que impediũt has varietates. Quidã aũt dicũt. ꝙ cã huius est duplex. vna est amicitia sanguinis ad nãm: pp quã cũ sanguis egredit a tẽperamẽto suo nã statim ad ipsius correctionẽ insurgit. 2ª est habilitas sanguinis ad putrefactionẽ rõne suaꝝ q̃litatũ: ⁊ cũ ergo sanguis putrefit ⁊ facit febrẽ nã nitit ad ipsius correctionẽ resoluẽdo qð corruptũ est ex eo: sꝫ morb⁹ ex alia parte putrefacit. Ex his itaqꝫ duob⁹ accidit. ꝙ aut natura plus resoluit q̃ morbus putrefacit aut minus aut equalr: nõ aũt est sic in alijs humoribus: qꝛ nõ sunt sic amicabiles nãe. ¶ Et Gili. dixit. accidit hoc pp sanguinis habilitatẽ ⁊ sui multitudinẽ: alij aũt humores ad putrefactionẽ hñt aliquã resistentiã ⁊ in minori sunt quãtitate in respectu ad sanguinẽ. Dixit tñ. ꝙ de colera põt fieri febris que cõtinue minuẽdo pcedet pp terſui habilitatẽ ⁊ resolutionẽ: ⁊ ꝙ ex flãte põt fieri febris q̃ ptinue augẽdo pcedet pp cõtrariam cãm. Rasis quoqꝫ 16° ptiñ. vr attribuere has spẽs tertiane cõtinue. Dixit. n. ꝙ tertiana ptinua bipartita est quedã tepescẽs modice in aliquo tpe ad modũ tertiane pure. ⁊ q̃dã nõ tepescens: ⁊ nõ tepescẽs triplex est: est augmasticus epimasticus ⁊ homoten⁹. ¶ Dixit Aui. febris sanguinea sine putredine qñqꝫ pmutat ad febrẽ ethicã: qð aliqñ põt accidere pp supfluã approximationẽ frigidoꝝ pp quã ptingit calorẽ nalẽ multũ diminui in mẽbris quare non pñt nutrimentũ regere: sꝫ pre penuria nutrimẽti postea inflãmat ⁊ accẽdit in eis calor pter nãm q est febris ethica: hoc tñ rarissime ptingit. ¶ Ego aũt vidi Raynaldũ de sctõ Barnaba q erat carnosus rubicũdus sanguine plen⁹ in fine adolescẽtie sue habitudinis rarerita ꝙ ex oi paruo motu sudabat multũ: hic i fine mẽsis maij iuit ad quoddã foꝝ distãs p. 12. miliaria. Juit aũt multũ festine: ⁊ in via bibit multũ vinũ. Sequẽti die reuersus capt⁹ est a febre ⁊ medicus eũ curãs fecit eũ flẽmari i mane seqnti auferẽs sanguis lib. j. post flẽmiã toto reliq̃ die cũ duob⁹ alijs seqntibus ptinue sudauit ex q̃ sudore debilitabat: qð vidẽs medicus intẽdit restrictioni ab int⁹ ⁊ ab ex̃ approximãdo res multũ frigidas ⁊ frequẽter: maxie aũt epitimauit cor: ⁊ epar cũ aq̃ rosꝫ. sandali ⁊ portulace: ⁊ tãdẽ die 5ª visus est nõ ampli⁹ febrire.

Q̃do dĩ sanguis i spẽ i dc̃is spẽbus.

Cur augmastica ⁊ hõtena et epimastica in alijs febrib⁹ nõ assignant sicut sanguineis.

De pmutatiõe fe. sanguinee.

sudor tñ nó deficiebat:r cibuz eger accipe nó poterat nisi
parú valde:r medicus pcessit cú frigidis vsqz i dié nonã
In quo tpe extenuat⁹ imbecillis r frigidus circa exterio
ra oia factus est:qd videtes cósanguinei eius dederunt li/
centiã medico r rexerút egrũ cũ dyamuscor:r calefactione
exterior cú multis pánis calefactj r sic ét.cú vitellis ouo/
rũ pcesserút vsqz ad dié 14^m in quo accensa fuit caliditas
pter nãm in mébris suis r fact⁹ est ethicus. Et ego fui vo/
catus ad curã suã r inueni eũ aridũ multũ putauiqz ipsuz
esse in pn° 2e spéi ethice:r curaui eũ cura ei⁹ q tãdé cũ la/
bore r diuturnitate tpis liberat⁹ fuit. ℂ Et subdit A.mi/
totiens pmutat febris sanguinea sine putredine ad febres
putridas r maxie ad sinochã putridã:vt.s.iã dictũ fuit:pt
tñ ét pmutari i alias febres putridas q pmutatio sepe iue/
nit facta cũ nó succurrit ei in pn° sic opz:si aũt succurrit
nó accidit pmutatio ei⁹. Vñ Ga.dixit 9° ter.cor q sola ob
structióe febriũ nullus trãscédit in febré de putredie si an/
ticipauerit cũ flómia. ℂ Et dixit Aui.febris sanguinis cũ
putredine qñqz pmutat ad causoné:pp 9uersioné sanguis
in coleram multũ iuxta cor:r qñqz pmutat in sirieni:r di
cũt qdã qñqz pmutat ad litargiã r pfunditaté sóni:r qñqz
ad pipleumoniã.dixit.n.Aui.qñqz pmutat cũ infrigida/
tióe plurima r maxie fcã in ptib⁹ capitis ad litargiã:ex in
frigidatióe.n.multa sanguis efficit flãtic⁹:r vapores ei⁹
eleuant ad cerebrũ r infrigidant r ingrossant r sapiunt
nãz flãtis r cãnt subeth:r si dscéderit sãguis ad pulmoné
piplemoniã faciet:r si ad pãniculos pectoris pleuresim.
ℂ Et qñqz puenit ex ea:dixit Aui.ad isfationé vétris ex q
audit vox timpani.i.ad idropé timpanité:r nó 9ponit eã
vétris solo cũ rarificatóe:r qñ:dixit ipse pmutat ad vario
las r morbillos. Et h sepe 9tingit p viã crisis deriuatióis.
ℂ Et dixit Aui.crisis febris sanguinee est vsqz ad septem
dies sm plm r ei⁹ 9sumptio est cũ euóne sensata: r h sm
plm q sm plm erit p fluxũ sanguinis nariũ:r qñqz cũ eru
ptióe emorroydar vel méstruor vel p aliũ sanguinis exitũ
a corpe r qñqz creticat p fluxũ vétris colericũ r qñqz per
sudoré. Et qñqz deriuat ei⁹ mã ad emũctoria faciés in eis
apata. Et qñqz ad cuté vel alia mébra cãns in eis pustulas
vel apata flómica:r aliqñ tminat euóne ñ sensata:sz raro.
ℂ Et scias.q febris sanguinea fcã de sanguine mixto alij
humori nó solũ est ex mixtióe colerã ét pót esse ex mixtióe
flãtis r melie. Et sic Añ.sup p cãticor comé.68 posuit tres
esse spés ei⁹ sic tres sunt humores q possunt cum sanguine
misceri sm quas spés variat cura vt in suo cap. appebit.

ℂ De signis febris sanguinis. Cap.viij.

Dixit Almã.hác febré precedũt grauitas r
pigritia r extésio r dispó q lassitudini
assimilãtur.s.extésiue vel apostemose r in som
no est supfluitas r améncia:r stupor.s.maxime
post somnũ longũ r in capite grauitas sentit
r precipue in fronte r timporib⁹ r venar eruberatio.s.in
toto corpore:ita q gradez vi: r pruritus est in oculis r in
naribus r in locis vbi vétosas apponere cósueuit sentit.
supple.r i loco vbi flómia fieri 9sueuit. ℂ Viatic⁹ r Isaac
dixerũt.q signa pnunciãtia hác febrem priusqz appareat
sunt fatigatio r grauitas mébrorũ r plenitudo cor r ru/
bor coloris corporis r caliditas superficiei eius.s.per to/
tũ. Et qdã dicũt.dolor capitis r spatular sentit r pcipit
sensus in corpe sicut est sensus verberati cũ re 9tundente
nó fatigante cuté. Ista met signa saltem plura cor sunt ét
cócomitãtia hác febré:r pót dici.q sint signa generis ei⁹.

Pro signis specierum hui⁹ febris Gal. 9° ter. ad/
duxit signa duorũ quos curauit. Quo
rum vnus patiebatur febrem sanguinis sine putrefactióe
r alter cum putrefactione.

Signa si/ nocbe sine putredie.

ℂ Posuit aũt p signa patiétis eã sine putrefactióe quorũ
pmũ est dixit ipse. Inueni febré sufficiéter calidã:r inueni
caloris qualitaté certissimũ tactũ nó habété.de quo signo
dixit Serap.calitas hui⁹ febris est silis calitati febris effi/
mere.sup.est tñ maior.dixit.n.Aui.calitas hui⁹ febris est
pãma pp calitaté vaporosaz lacunalé.i.humidã:vel r me/
lius lacunalé nó exiccatã neqz asperã: sicut in causonide.
nã dixit Zoar.fumus ascédés in ipsa ex corpe nó est sicut i
febre colerica fortis r mordax.r ió Aui.subdit:nó est cali
tas hui⁹ febris in termino febri causonidis r tertiane for
tis.fortis.s.tertiane vel fortis.s.nó est calitas hui⁹ febris:
qz nó est acuta.imo mitis r est eqlis silis eqli sm plms.e
ei⁹ calitas. Et subdit.sinocha sine putredie dicta feruida é
magis silis in pn° sui febri effi^e r est pue mordicatióis r le
sionis. Dixit auctor cópédij.iueni eũ habere febré calidissi
mã r caloré in volis.s.ipsius egri vel ipsius tangétis non
mordicatiuũ. ℂ De 2° signo dixit. Ga.inueni pulsus eqles
r maximos r citos r spissos r vehementes. Et subdit.in
his febrib⁹ pulsus est maximus r eqlis r vehemés r cósi/
stétia arterie nec dura nec mollis vltra id qd hz nãm:intm
tñ velocitatis r spissitudinis puenit inqztuz magnitudinis
ipsa febris deuenit:r hic textus Gal. sic scribit 17° 9tin.
pulsus patiétiũ hác febré de gñe effi^e est equalis r fortis
r magnus nó durus neqz mollis:sz é in sui nali dispóne.s.
duritiei r mollitiei:r eius velocitas r spissitudo nó signi/
ficat febris magnitudinem:sz est medius inter hec duo.de
hoc signo dixit Serap.pulsus est magnus fortis plenus r
leuis. Et Alm.dixit pulsus sentit magn⁹ r frequés. Et in
diuisionib⁹ dixit Ras.q est magn⁹ r plenus. Dixit Auic.
pulsus est leuis pter humiditaté remollieté arteriã:r ma
gnus pp fortitudiné vtutis r obedietiã instri:r est plenus
pter multitudiné sanguinis velox r frequens valde pp
necessitaté:r est diuersus pter aggrauatioé vtutis: nó
tñ est pãme diuersitatis. Est.n.minoris diuersitatis r velo
citatis qz in causone:qz in causone vt⁹ est debilis pp re/
solóné:r est in ea maior malitia:r ista duo plus faciũt ad
diuersitaté r velocitaté pulsus qz multitudo. Ferrari⁹ ad/
dit q pulsus est lat⁹. ℂ Tertiũ signũ est.dixit Gal.q inue
ni vrinas in 9sistétia r colore ab his q sm nãm non valde
deficiétes. Et ex h dixit cópédiũ.vrina in suba r colore sa
ne est vicina. Alm.aũt dixit.q vrina é rubea grossa. Et in
diuisióib⁹ dixit Ras.rubea spissa. Et viatic⁹ dixit. vrina é
rubicũda sic vnniculosa. Et Alex.dixit.vrina rubea vt san
darace.i.auripigméti coloré hñs r attramétũ. i. aurũpi/
gmétũ ee vi. Sera.ãt dix.est vrina subie subtil:r color é cũ
color sanguis chilor. Isaac silr dix.q vria est subtil alchi/
nea.i.rubea. Et dix.q cã subtil vrine r rubicũde est ebul/
litio ac puritas sanguinis. Aui. de h signo nihil dix. Tu
vo scias q vrina in hac febre est in suba sua parũ aut me/
diocriter spissa quã Serap.r Isaac subtilé dixerũt nó qdé
absolute:sz in cóparatióe ad eã q est multũ spissa. Qd si/
gnificauit Ga.cũ dix.q nó valde est deficiés.i. differés a
suba q est sm nãm.s.hóie robusto carnoso:cui h febris est
familiaris. Et color ei⁹ est rube⁹:tñ est cũ claritate r nó ob
scurus cinerulétus:ró q modicũ est differés a colore q sz
nãm repitur in vrina hóis familiariter se hñtis ad hác fe
bré. Et qz est cũ claritate.dixit Gili.q vr esse tenuis cũ nó
sit:r sic intellexerũt q dixerũ q est subtilis.i.clara r appa/
réter tenuis:qzuis existenter sit spissa. Dixit aũt Sera.est
in colore sanguinis:r h cũ sanguis solus distinct⁹ ab aliis
húorib⁹ peccat:r q tñ cũ colore chilor. aut r meli⁹ chi/
mor.i.masse sanguinee:qñ ipsa massa peccat. Gilb.tñ dix.
q color vrine est rubicũdus vel subrubicũdus:r qz nulla
est in sanguie corruptio aut liuiditas nec fetor in vrina p/
cipitur. Et qzuis suba vrine spissa visu sit:th est penetrabi
lis. Et dix ét q vrina in sinoche pp nimiũ caloré reddit in
supficie inops. Et hypostasis in hac febre ab eius pn° est
laudabilis siue hypostasis ipsa fuerit reseruata ex actione
nãe añ febré:siue ex benignitate sanguinis r sua propria
digóne

digõne cū nõ peccat in quali pcedatnõ tñ est qn in pcessu ex actione nae vlterioꝛ appareat in vrina hypostasis melioꝛ ⁊ magis pineata si egritudo terminet ad salutē: ⁊ non permutet ad putridam: vrina itaqꝫ digesta in coloꝛe rubea rosea: ⁊ in sba spissa nõ multū sinocha sine putredie signat. ℂ Quartū signū dixit Gal. Juuenis ille rubeus apparuerat in coloꝛe .i. p totū: ⁊ maxie in facie ⁊ oculis. Dixit Ser. est in eo rubedo faciei ⁊ oculoꝝ Alm. addidit ⁊ nariū. Et Rasis in diuisionibus dixit. ꝙ rubēt facies ⁊ oculi valde. Alex. dixit. ꝙ oculos cosicos ⁊ rubeos hñt .i. rubeos cum claritate rubedinis vel rubeos cū citrinitate: qñ bona poꝛtio sanguinis mutat in colerā. Haly. dixit. ꝙ vene oculoꝝ apparēt plene ⁊ rubee. ℂ Quintū signū est. dixit Gal. apparebat iuuenis ille plenus ⁊ erat tēsio totius coꝛpoꝛis vt pleni. dixit Sera. adest inflatio timpoꝝ ⁊ repl'o totius coꝛpoꝛis. Tabri dixit 17° 9tiñ. inflatio est faciei ⁊ oculoꝝ. Dixit Aui. est repl'o venaꝝ timpoꝝ: ⁊ repl'o cōpleta .i. totius. vel cōpleta: qꝛ maxima. ℂ Sextū signū. dixit Gal. 3ª die nõ fuit factus paroxismus alius .s. exacerbatio. sup. nec ēt in 2ª die nec in 4ª. exp̄ssit āt 3ª: qꝛ magis videbat euenire in 3ª. Dixit Serap. h̄ est febris q̄ nõ excitat in hora: sed est sicut periodus vnus ab inceptiōe sua vsqꝫ ad horā sui recessus. Et Alm. dixit. hec febris sine tremoꝛe ⁊ sine horripilatiōe: sed solū cū caloꝛe incipit. Et Zoar dixit. modus sinoche q̄ a sanguine fit est 9tinuare suū paroxismū sil' sine aliq̄ interpolatione. Et Aui. dixit. est adherētia febris: qꝛ 9tinua cōclusare est absqꝫ rigoꝛe. Dixit Gili. nulla in hac febꝛe est quies vera nec falsa nec pfectus medicus ppendere põt declinationē inter duos paroxismos: cū possit h̄ ppendere in oibus cōtinuis alijs: ⁊ si pcipit non pcipit nisi paululū in matutinali hora: ⁊ subdit: sed 9triū esse deberet: qꝛ tūc magis mouet sanguis: ois naqꝫ mā hꝫ horā motus magis: qꝛ cū sanguis moueat illa hora .s. a nona hora noctis vsqꝫ ad tertiā diei: tūc magis exacerbare debere videt. Et soluēs dixit. ꝙ q̄uis sanguis illa hora moueat. tñ qꝛ mēbra eo nutriūtur in eius motu magis delectant ⁊ in eius attractu pp dulcedinem ipsius ⁊ restauratione foꝛtificant: vñ magis resistet motui putrefactionis: qd nõ est repire in alijs humoꝛibus cū mouent: q̄re potius qes ⁊ remissio pcipit q̄ꝫ adiuuat frigiditas aeris illius hoꝛe. Et Gerardus sup Uiatico dixit. per hoc sinocha ab oibus alijs 9tinuis differt febꝛibus: qꝛ nulla alia repit qn aliquā hēat declonē que est inter duos paroxismos. Jn hac aūt nulla est interpolatio aut declinatio. Jn mane tñ pp aeris tēperamentū patiēs aliquā sentit remissionē. ℂ Septimū signū est. dixit Gal. ꝙ ipoꝛtabilis estus erat laboꝛāti. Et Alm. dixit. ꝙ cum ea est inflāmatio foꝛtis. Dixit Aui. inuenit ex ea patiēs inflāmationē: quare diuersificat: vt appet ex dictis calitas huius febꝛis apud medicū ⁊ apud infirmū. nā medicus pcipit ex ea caliditatē mitē vapoꝛosam ⁊ plurimā: infirmus vo pcipit caliditatē inflāmantē. ℂ Octauū signū dixit Gal. ꝙ aderat illi pulsus capitis .i. pulsatio cū doloꝛe capitis pulsatiuus pp repl'onē arteriaꝝ capitis. Et Sera. dixit. ꝙ adest soda cum inflāmatione ⁊ grauitate capitis. ℂ Nonū signū dixit Guil. Aderant illi vigilie insuaues ⁊ trāspoꝛtabat seipsuꝫ sepe in aliq̄ scena .i. locū vel figurā vel situ. Alm. dixit. ꝙ est cū ea tristitia ⁊ inqetudo: ⁊ h̄ maxie erit qñ vapoꝛes eleuati erūt magis dignes ⁊ moꝛdicatiui aut vehemēter plurimi: sed qñ sic nõ essent: sꝫ essent magis mites: tūc de signis eius est pigritia ⁊ grauitas coꝛpis. Et in h̄ casu dixit Auic. ꝙ accidit ei multotiēs pfunditas somni. ℂ Addidit aūt Gal. signuꝫ xm. ⁊ dixit. ꝙ patiēs hanc febꝛē exercitioꝝ 9suetudinē neglexerat: ⁊ tñ intulerat 9sueta cibaria h̄ que digesserat: sed tarde. ⁊ vir. dixit auctoꝛ cōpēdij sciuit Gal. p suos ꝙ cōsuetum exercitiū. 30. diebus dimiserat: ⁊ in die febꝛē pcedente foꝛtiter exercitasset se: sꝫ tñ nõ in eo moꝛatus est. De hoc signo dixit Rasis in diuisionib⁹. ꝙ fuit regimē in eo qd precessit multiplicatiuū sanguinis: vñ Alex. ait. Et magis certum signū est si vino vsi sunt amplioꝛi ⁊ maxie vetustioꝛi ⁊ pinguioꝛi ⁊ grossioꝛi ⁊ carnib⁹ multis. ℂ Posuit āt Alm. signū aliud ⁊ est xjm. Et ait inspiratio anhelit⁹ est magna ⁊ freqūēs. Et Rasis dixit in diuisionib⁹. ꝙ 9stringit anhelit⁹ eius. Serap. vo dixit. foꝛtasse aduenit ei asma ex multitudine sanguinis ⁊ caliditatis: ⁊ ex h̄ ꝙ ascēdit aliqd ex vapoꝛibus ad pect⁹ ⁊ pulmonē. Et Aui. dixit. accidit ei 9strictio in anhelitu pp vapoꝛes cōicatos spūalibus ⁊ inuenit patiens ex eo dispniā: ⁊ pro qꝛ plm ipressionis ei⁹ est ppe coꝛ. ℂ Posuitqꝫ Alm. aliud signū: ⁊ est 12m ⁊ ait. cum patiētis coꝛpus tāgit sentit silē coꝛpi exeūti a balneo aut eius q. ē. coꝛpus suū multū de aq̄ cala fundit. Et Rasis dixit in diuisionib⁹. tactus ei⁹ est sicut tact⁹ balneati. Dixit Alm. ex plenitudine sanguinis nõ ex coꝛruptiōe esse cognosces febꝛē: qꝛ mititas in supficie coꝛpis esse vr: blādusqꝫ caloꝛ ⁊ nihil hñs moꝛdicationis. ℂ Et Aui. ponēs aliud signū: ⁊ est 13m ait. non est sudoꝛ in ea nisi apud crisim ex q̄ appet ꝙ lenitas tactus nõ est sudatiua. ℂ Deinde posuit Aui. aliud signū: ⁊ est 14m ⁊ dixit. multotiēs associat ei prurit⁹ nasi ⁊ in loco colli vbi ponunt vētose. sup. ⁊ in loco flōmie: sicut iā. ē. dictū est: qd signū maxie accit his qbus sanguis ex naribus fluere 9sueuit: ⁊ qui 9sueuerunt scarificari ⁊ flōmari. ℂ Et Aui. deinde posuit signū 15m ⁊ ait. adest casus lachꝛymarū ex multa humiditate lassante retētiua oculoꝝ. ℂ Et Zoar posuit signuꝫ 16m ⁊ ait. ꝙ accit ei sitis. Et Ferrarius dixit. interdū sitis adest sic cū siccitate lingue ⁊ ariditate ⁊ aspitate vt in aug.to ⁊ statu. Jn pn° aūt nõ fit sitis pp sanguinis humiditatē: sꝫ est in pcessu pcedēte 9sumptione. ℂ Et posuit deinde Zoar aliud signū ⁊ est 17m ⁊ ait. Adest in ea mētis alienatio. h̄ tñ signū plus attinet sinoche putredinali. ℂ Gerardus posuit aliud signum ⁊ est 18m ⁊ est ꝙ adest apparitio lāpadaꝝ ardētium coꝛā oculis suis: ⁊ cū hoc est tenebꝛositas oculoꝝ pp vapoꝛes sanguinis rubeos puenientes ad oculos añ cristallinā. ℂ Et Guil. dixit. ꝙ de signis eius est videre in somnijs res rubeas ⁊ purpureas: ⁊ est signū 19m. ℂ Et Ferrarius posuit signum 20m. ⁊ est ꝙ adest dulcedo oꝛis q̄ sequit ex fumositate resoluta a sanguine inspissata circa linguaꝫ. ℂ Dix. Auer. 4° coll'ꝫ. Signa ei⁹ sunt signa dñiū sanguinis sigñantia ⁊ suspiria ⁊ inqetudines sunt ppria i hac febꝛe ⁊ in colica excepto ꝙ i illa foꝛtioꝛa existūt.

Signa sinoche de putredine sanguinis. Gal. vbi. s. exm. posuit de eis in alio iuuene quē curauit, ⁊ dix. ꝙ vidit eū in oib⁹ dispositū silr ei q dict⁹ est: hñtē tñ manifestas putrefactiōis cognitiōes: maxie in vrinis ⁊ pulsib⁹ ⁊ caloꝛis ineq̄litate. Ab his .n. trib⁹ dixit cōpēdiū discernere eas oꝫ. Jn vrina qd qꝛ i coloꝛe ⁊ liquoꝛe ⁊ hypostasi ⁊ odoꝛe a sani mutata est vrina. Jn pulsu vo: qꝛ ab eq̄litate ⁊ stabilitate egredit. in tactu aūt: qꝛ pūgitiui ⁊ moꝛdicatiui tactus est. scias tñ ꝙ caloꝛis ineq̄litas in ista nõ est multū manifesta nec apparēter repit pp hōgeneitatē mãe eius ⁊ ei⁹ situationē p totū coꝛpus. Jdeoqꝫ h̄ a multis auctoꝛib⁹ nõ ponit. imo Aui. vr velle ꝙ in ista sit maioꝛ eq̄litas caloꝛis q̄ꝫ in inflatiua cū dixit. ꝙ plm ipressionis iflatiue est ppe coꝛ. ⁊ p h̄ nõ est eq̄lis p totū: sicut in sinocha putrida. De alijs aūt duob⁹ .s. vrina ⁊ pulsu. dixit Hal. Jn ea q̄ est ex putrefactione sanguinis pulsus nimiū est diuersus ⁊ vrina rubea alichina. Uia. vo dixit vrina fetet ⁊ pulsus ē diuersus: qꝛ cōstringi suū mai⁹ ē ⁊ sepi⁹ .i. veloci⁹ q̄ꝫ ei⁹ dilatari pp festinātiā nãe i expellēda sua putrefactiōe. Et Gerar. sup eo dix. vrinā hꝫ fetētē ⁊ pturbatā ⁊ aliqñ supius liuidā. ⁊ pulsum hꝫ diuersum ⁊ inoꝛdinatū. Et Gerar. dixit. adest plenitudo pulsus ⁊ vndositas ⁊ diuersitas ⁊ vrina liuida spissa fetēs. Gili. dixit. vrina est intēsa valde fetida rubea vel russa rubicunda vel subꝛubicūda. Et Guil. dixit. vrina fit rubea ⁊ aliqñ inopos cū fetoꝛe ⁊ liuiditate manifesta vel cuꝫ appōnit manus. Dicūt qdā. cū vrina debeat nalr appere clara ⁊ te.

Signa sino. de eius putredine

nois.fit q̄nq; spissa ex col'a ꝑturbāte ipsam cū liquefactio/ne humoꝝ vel mēbroꝝ.⁊ est cuz liuiditate ⁊ fetore ꝓꝑ pu/trefactionē sanguis.nā cū putrefit putridas ⁊ fetidas a se mittit fumositates:vñ ēt fetidas hʒ egestiones:⁊ liuiditas q̄nq; appet circa supficiē vrine:⁊ est cū h' vꝑplim.⁊ aliqñ est liuida ꝑ totū vel ſm magnā ꝑtē:⁊ appet aliqñ liuiditas ei⁹ distīcte.i.manifeste sine appone man⁹ an̄ vrinale. Et aliqñ est liuida nō distīcte nec manifeste.sʒ solū cū appōne man⁹.

Signa cōia vtriusq; sinoche.

Dicunt quidaʒ.signa cōia vtriq; sinoche sunt maxime ſex.que vꝑplim lʒ non semꝑ apparent in eis.

¶ Primū est prurit⁹ in naso ⁊ in loco vētosatiōis ⁊ flōmie.

¶ Scōm est difficultas anhelitus ꝓꝑ multam replōnē ve/narū in mēbris spūalibus. Uerūtñ dixit Guil.in inflatiua est inspiratio maior:⁊ in putredinali expiratio. ¶ Tertiū est ꝓfundatio somni ꝓꝑ multā ascēsionē vapoꝝ humidoꝝ mulcebriū ad cerebrū ⁊ ꝓꝑ opilationē ⁊ multitudinē sangui nis venarū apopleticarū:que cū augef ꝑducit patientē ad apopleciā:vt Jpo.dixit 4° re.acu.verū hoc signū maxime accidit in ꝓn°:⁊ aliqñ ēt in ꝓcessu qñ non fit flōmia vt oʒ.

¶ Quartū signū est calītas eq̄lis ꝑ totū.Uerū caliditas in inflatiua est magis silis effimere:imo hoc est vnū de signis magis ꝓpriis ei:⁊ maxime in ꝓn° sui.sed in putrida est ma gis silis causoni:q2 caliditas eius acutior est q̄ʒ in inflatiua.

¶ Quintū signū est accñtia in qb⁹ cōicant q̄ sunt.vt dixit Uia.dolor capitis.intēsio ⁊ grauitas ei⁹.s.capitis tumor ⁊ egressio oculoꝝ priuatio sitis stupor assiduus:imaginatio russa an̄ oculos q̄ est rerū diuersarū figura mētis alienatio ⁊ vigilie ⁊ tristitia ⁊ silia.⁊ hoꝝ q̄dā sunt fortiora in infla/tiua:vt grauitas capitis appitio lāpadaꝝ tumor si egressio oculoꝝ rubedo faciei ⁊ oculoꝝ.difficultas sermonis ⁊ q̄dā sunt fortiora in putrida vt sitis.ponit.n. Hal.sitim eē sig^m sinoche putride.⁊ silr vigilia ⁊ inqetudo ⁊ tristitia fortio/ra sunt in putrida q̄ʒ i inflatiua. ¶ Sextū signū ē pulsus ma gn⁹ veꝝ in putredinali ē minor ⁊ sistoles i ea ē in pulsu ma ior q̄ʒ diastoles:⁊ eo° in inflatiua diastoles est maior sistole. Dixit Girar.sup Uia.sinocha.putrida maxie ꝯsueuit eue/nire i tpe.pestilētie:quā ēt sequunf alia accñā i statu malaꝝ sīc variole ⁊ morbilli imoderat⁹ fluxus sanguis nariū diffi cultas anhelit⁹ magna ꝓꝑ magnā replōnē cordis ⁊ cōpres sionē pulmonis ⁊ aliqñ altuoyn.vł herisipilla. Ad inflatiuā vero q̄nq; sequunf apata gutturis tremor cordis ⁊ inflā/matio in regiōe epis. Dixit Ale.si emorroyde vel ali⁹ ꝯsue tus fluxus sanguis clause fuerint:tūc maxie certū signū est egrū sinochas pati febres. ¶ Signa āt ꝙ sanguis sit subti lis vel grossus ponunf.j.in tractatu de signis ⁊ ꝓnostica/tiōe. Dixit tñ Aui.ꝙ maxie cognoscif h' ꝑ illud qd egredif ex eo a corpe siue spōte siue ꝑ flōmiā:⁊ dixit.ꝙ qñ in febre sanguis accit ꝙ calītas est q̄si ipsa sit tepida significaf ꝙ sanguis est plen⁹ humore crudo.sup.⁊ si calītas eius est cū acuitate ⁊ mordicatiōe:tūc est plen⁹ humore acuto colico.

Signa sanguis grossi vel subtilis.

Signa specierū.

De spēbus haꝝ febriū.dixit Aaron.febris ꝯtinua de sanguine q̄ cōtinue augef ē maligna adurens:sʒ illa q̄ ꝯtinue diminuif est salua:⁊ illa q̄ in vna dispōne ꝑmanet ē media iter has. Silr ēt Aui.voluit. Pas sionari⁹ aūt dixit.ꝙ hōten⁹ est oiuʒ maior ⁊ piculosior:cui nisi cito succurraf grauiores fiūt ifirmi ⁊ geminata egritu do. Et dixit.ꝙ signa ei⁹ sunt pulsus spissi.s.magis q̄ʒ i aliis ⁊ grauiores ⁊ sordidi.i.magis diuersi ineniunf lingua sic/cior sitis acerrima lipotomia angustia q̄ nō deest cui decło nulla poterit iueniri vsq; in 5^m vel 6^m diē.⁊ dixit.hūc i vno diatrito poteris cognoscere. Augmasticū vo sic poteris co gnoscere a ꝓn° nō grauiorib⁹ febribus ꝓpulsaf cui qdeʒ ꝑ singulos dies vel horas augmētat ꝯcrescere.hunc aūt 3^m diē oʒ cognoscere.si.n.vsq; ad ꝓ^m diatritū venit graues in eo repies febres. Et signa h⁹ sunt ꝙ si cui appet aspa aspe/rior inenif ⁊ vrina russa silr ⁊ vēter ꝑ singulos dies ꝯstrin gif ⁊ pulsus ingens spissus ⁊ sine intermissione sordidus.

Ecōtra epimasticus ab initio grauiorib⁹ febribus pulsaf intm̄ vt quisq; cū medicus viderit vehemēter de eius vita desperet.sed 2ᵃ vel 3ᵃ die decło repif ⁊ aut sudor emittitur aut sanguis ex naribus fluit.ꝓᵃ die sitim patif.2ᵃ aūt ⁊ 3ᵃ sitis refrangitur.hi si signa discusseris.i.minorationes ha buerint securus esto eum in 5ᵃ vel 7ᵃ habiturū crisim.

Signa breuitatis vel lōgitudinis sed. figuratē.

Signa aūt breuitatis vel lōgitudinis febris sanguis sumunf.dixit Aui.ex postpōne.sup.vel festina tiōe signoꝝ digōnis.s.vel ꝯrij ei⁹.⁊ silr ex postpōne vel an/ticipatiōe signoꝝ maloꝝ de tornatilitate faciei ⁊ diuersita/te dispōnis ei⁹ in spacio suo. ⁊ silr est de signis bonis ⁊ si/gnificaf.dixit Aui.ex additiōe ⁊ statiōe ⁊ diminutiōe.i.ex spēb⁹ suis supdictis ꝑ id.s.qd est augmastic⁹ hōten⁹ vel epi mastic⁹.naʒ epimastic⁹ sicut est saluior ita est lōgior.sup.⁊ augmastic⁹ sicut est deterior ita ē breuior si est mortalis:si aūt est salubris pōt eē lōgior ⁊ breuior aliis ſm po^am nāe supra māʒ ei⁹.⁊ hōten⁹ inter h' tʒ mediū. ¶ Et signa spatij tpis in q̄ fiet crisis sumunf ex apparitiōe signoꝝ digōnis. nā si tardanf vsq; ad 3^m vel 4^m.s.appere nō fiet crisis i 7°:sed extēdif vlterius.si vo apparēt in 3° vel 4°.s.manifeste fit crisis in 7°. Et subdit Aui.multotiens fit crisis eius in quarto:vt qñ signa digestionis citissime apparent.

Signa ꝑmutationis eius.

Et dixit signa ei⁹ ad q̄ ꝑmutaf:⁊cū ꝑmutaf sunt signa illi⁹ febris vel egri^{tu}^{is} alteri⁹ ad quā fit ꝑmu/tatio. Dixit Rasis 17° ꝯtiñ.sinoche ꝑtrāseūt q̄nq; in febrē ethicā ꝯsumptiuā.⁊ ꝓpue cū eger indiget aq̄ frida:⁊ fuit ei ꝓhibita.⁊ eius vēter nō fuit infridatus cuʒ emplis fridis. que ponunf circa hypocūdria ventrē ⁊ pectus. Et dixit.si hec febris fuisset ex apate circa vētrē ⁊ fuissent desup posi ta emplastra resolutiua de facili patiēs incidisset in ethicā.

Signa ꝓnostica.

Signa ꝓnostica mala vltra signa cōia.dixit Aui.mul totiēs accit eis ꝓfunditas somni ⁊ difficultas sermonis ⁊ est maluʒ.⁊ silr apa gutturis ⁊ vue ⁊ amigda/laruʒ ⁊ cursus lachrymaꝝ. Dixit Sera.si eger huc illuc se ꝓycit ⁊ inflaf vēter donec qñ ꝑcutis palma:audis vocē ei⁹ sicut timpani.⁊ accit vt soluaf nā ei⁹ ⁊ nō quiescit inflatio.tūc scias ꝙ mouef ⁊ ꝓpue si exeūt i eo variole virides.sup.aut violacee ⁊ currit ex corpe ⁊ mēbris sudor. A.ponens ꝑdi/ctū vbū. Sera.dixit.assaph.i.morbillus viridis vel viola/ceus ⁊ ꝓpue lat⁹ ⁊ variole liuide ⁊ pue colice acute:qñ cutē pūgētes male sunt.17° ꝯtiñ.dixit Tabri.si patiēti hanc fe brē accit subeth aut vigilie ꝓꝑ multū motuʒ ꝑ lectū ⁊ vēter est inflat⁹ ⁊ sonat cū ꝑcutif vt timpanū vel est mollis infla tione nō cessante ⁊ appent in corpe bleuerit.i.pūcta minu/ta:sicē morsus pulicis recede ab eo. Dixit Ferrari⁹.si exhibi to lenitiuo vel fcō clysteri nō assellauerit pessimū est ⁊ mor tis signū:nā virtutē defectā signat. Dixit Jsaac.si infirmus subito excitef a stupore ⁊ vtat se ad dextrā ⁊ sinistrā:vēter etiā sonat q̄si tonitruū:⁊ post vētris solōnē illa inflatio nō soluif mortē ꝓnūciat:q2 cā ei⁹ fum⁹ est pestilētialis citatus de corruptoꝝ humoꝝ ebullitiōe cū extneo calore:⁊ maxie si in extremitatib⁹ apparuerint petie liuide ⁊ obscure:⁊ ma/gnū locū corpis tenuerit.h'.significāt vstionē humoꝝ vici/nitatē extinctiōis caloris nālis. Difficultas Anhelit⁹ ma/gna in hac febre est signū malū. Et xj° de inge.sani.qñ fe/bris ꝯtinua de putredine sanguis non iuuaf ab aere multe friditatis.imo aduritur multa adustione nō est de ea bona spes. Et si cū h' nō appent signa digōnis cū virtutis debili/tate nescio mors est futura.17° ꝯtiñ.ait Ras.dico pluries vidi ⁊ suʒ exptus ꝙ in febre ex putredine sanguis ⁊ ei⁹ mul titudine euenerit sirsen ⁊ subeth aut lithargia.⁊ si sentif in capite ⁊ ceruice ⁊ collo pōderositas ꝑ dies ꝓnosticare futu rū sirsen. Et dī ꝙ vētris stipticitas significat colaʒ moueri in supiorib⁹.s.ad supiora. Et dixit.vidi ⁊ pro certo hēo ꝙ qñ nā est stiptica signis ꝑcedētibus dictis ꝓculdubio acci/det sirsen:⁊ siue sirsen siue lithargia accidat mortale est.

¶ Dixit Passionarius.sinochus si ineq̄le vel turbulētum

fecerit augm.q.d.si habuerit excrescentiā scito ꝙ lōginquiorem faciet febrē ⁊ nō sine piculo.s.rem nō hn̄tis excrescētiā. Dicūt.si eis somnus sit laboriosus:⁊ a somno surgūt graviores:⁊ huc illuc inordinate se mouēt ⁊ cū magna angustia sine signis digōnis de cura nō est intromittēdū.talia.n. mortē significāt.si appent in corpe pustule nigre liuide vel ignee mortale.℄ De signis āt bonis dixit Ipo.in 2° de humoribus:⁊ ponit 17° ɔtiū.Sincopis adueniens ex multa sanguis euōne in febre accūte ex multo sanguine isflāiato virtute vitali exn̄te forti est satis iuuatiua:qꝛ infridat corpus ⁊ extinguit febrē. Si in sinocha vrina multū incensa exn̄s albā ⁊ ɔtinuā habuerit hypostasim breuē ⁊ eucratā eā esse signat. Si aūt hypostasim habuerit rubeā leuē ⁊ ɔtinuam:lōga:sꝫ eucrata erit febris. Facilis respiratio bonus anhelitus facilis mot⁹ bonū pnūciat. Urina incēsa nullam hn̄s hypostasim:sꝫ in sua cruditate psistēs signat a lōge timorē. vrina vō intēsa malā hn̄s hypostasim breuē ⁊ discratā febrē esse signat.℄ Dixerūt qdā diligēter notādū esse. ꝙ qn̄tū est a pn° morbi vsqꝫ ad pmam apparitionē signoꝝ digestionis tm̄ est ab illa appitione vsqꝫ ad crisim. vn̄ si appet in pa q̄rta crisis erit in pa 7a:⁊ si in pa 7a crisis erit in 14a.

℄ De cura febris sanguinis per dietam. Cap.v.

Uia sinocha de egritudinib⁹ est acutis tam inflatiua q̄ꝫ putredialis ipsa:sic ⁊ oēs egritudines acute nō dat inducias medico ad curandū cū vix dieculā vite adiciāt.iō sic dixit Ipo.ꝑ pnosticoꝝ.oꝫ medicū eē sollicitū circa hmōi egritudines.de his.n.dixit Alm̄.x° febricitātes acute ꝑcipue nō solū nece est vt medicus sepe videat:sꝫ vt ei sp assistat. Et ob hāc cām Ga.pa ad glau.dixit in sinochis febribus ⁊ acutis piti medici cognoscunt:q hn̄ficiis armati succurrāt egrulis artis medicine medicationib⁹ priusqꝫ vincat repugnās nā. In his.n.cito est crisis:⁊ vt aut vincat aut vincat nā.℄ Scias ꝙ curatio sinoche putredinalis ⁊ inflatiue est eadē nō differēs nisi ꝓm magis ⁊ min⁹ vt appebit in eius pcessu.⁊ ipsa qdē duob⁹ modis pficit instris.s.dieta ⁊ potione.℄ Et cura qdē per dietā cōplet si patiēti vetant quecūqꝫ sanguinē augmētant vt caro vinū ⁊ ꝑcipue q̄cūqꝫ multi sunt gn̄atiua sanguinis nō solū eo actu febriēte:sed et post febris remotionē. Un̄ Alm̄.ait.in hac febre ⁊ postq̄ꝫ febris cessauerit a carnib⁹ ⁊ ɔfectionibus q de melle marie de melle cāne fiūt:⁊ a vino abstineat donec ipsius sanitas fuerit ɔfirmata.℄ Et phibēda sunt ei ꝓm gn̄alē canō.quecūqꝫ sunt facile putrescibilia ne isflatiuā in putridā ɔuertāt ⁊ ne in putrida putrefactionē augeāt:⁊ vetāda sunt q̄cūqꝫ actu vel poa calefaciūt vt sunt marie aer calīs ⁊ ignis in camera ⁊ stratus caloꝝ redolētiū in ea ⁊ fumigatio ipsius cū aromatib⁹ calīs:⁊ sic ira aut furor aut tristitia ⁊ strepitus multoꝝ.mot⁹ laboriosus vigilie ⁊ oēs cibi ⁊ potus calidi cibi grossi ⁊ difficilis digōnis ⁊ oēs cibi ⁊ pot⁹ dulces:qm̄ oīa dulcia velociter attrahunt ⁊ replēt venas. Mult⁹ cib⁹ ei denegādus est:⁊ oīs supfluitatū retētio:sꝫ totū regimen ad frm̄ tēdat cū pua declone ad siccū vt igrosset p ipm sanguis ⁊ ei⁹ hūitas minuat. Dixit itaqꝫ Alm̄.ad reginē egri subtiliādū redeūdū est:⁊ ad multū ipsius comestionē diminuēdū:qm̄ in hac febre dixit Ga.xj° ter.cibādū nō est indicatiōe sumpta a febre ⁊ cā ei⁹.sola.n.indicatio a v̄tute sumpta ondit cibūꝫ:sꝫ in hac febre v̄tus est fortis.℄ In isflatiua tn̄ marie pua de v̄tute ɔsideratio est hn̄da.ipsa.n.se non cōmittit nisi v̄tuti forti. Iōqꝫ dixit Passionari⁹ in dictis febribus si statū nō lōge a 7°:sꝫ circa ipm ⁊ nō lōge tardiorē eē cōspexeris ⁊ v̄tutē validā videbis ac sufficiētē ꝯ rigorē status ⁊ etatē idoneā q possit pati ipetū hui⁹ febris ⁊ vehemētiā hūc pre tenui dieta curādū scio. Illū vō cui lōgingor status a 7° fuerit:⁊ ac v̄tute minorē nec sufficiētē videris mox a prin° vsqꝫ quo statū vide is incipe fieri largiori dieta obseruandū putabis. ppe statū aūt:⁊ cū ipsum futurū videris abstineto ⁊ cū iaꝫ in statu positū magis abstine ⁊ per exilē atqꝫ modicā valde die.exhibēdo iuuabis. Dixit Hal.intuere si morb⁹ est de acutis vltio aut nō vltio ⁊ ꝓm acuitatē ei⁹ rege eū. Dixit Alex.dāda ē dieta q extenuet ⁊ nō ipiguet. Et cōiter oēs auctores volūt ꝙ dieta vtendū est subtili:tn̄ tn̄ ꝙ ꝓꝫ diuersa tpa morbi sit tenuis magis tenuis ⁊ tenuissima put habitu fuit.ē.in vlī dieta.tractatu p°. Et h intelligant nisi aliud ꝯdicat de ɔplōne corporis cōpōne vel etate aut ɔsuetudie vel rara textura stōi ⁊ his silib⁹. Sūt.n.qdā dixit Aui.exuberātis carnis q cū abscindit eis cib⁹ debilitant ⁊ extenuant.qre nō tolerāt ei⁹ phibitionē. Dn̄t qdaꝫ añ flōmiā nō eē cibū dādū.post vō dixit Hal.p duas horas dedi:cibabis aūt eos ꝓm v̄tutē ⁊ ꝓm vehemētiā febris q remiserit.℄ Dixit Hal.in die minutionis cibabis cū si v̄tus remā.erit valida cibario fcō de cucurbitis ⁊ spinachijs aut lactucaꝝ radicib⁹ aut portulace v̄gulis aut cucumeris ⁊ citruli medulla aut granatoꝝ aq̄. Et Ras.dixit i diuisiōib⁹. post flōmiā da ei aquā granati muzi ⁊ ciba ipm aq̄ ordei.si aūt debilis est v̄tus.dixit Hal.pulloꝝ oportebit ponere iusculū. Uis.aūt dixit.cibent ptisana ⁊ panis mica. Dixit tn̄ Alm̄.ꝙ cibis admisceas qd̄ sanguis tēpet acuitate.℄ De cibis ɔuenientibus in hac febre dixit Sera.postq̄ꝫ leuit nā det aq̄ ordei.sup.⁊ nō añret.ē.patuit i ca° re.acu.fe. Uerū tn̄ si nā est decliuis ad siccitatē damus eā cū aq̄ granatorū muzoꝝ aut cū secaniabin.s.simplici fcō cū zuc° ⁊ dam⁹ lentes excorticatas.s.vbi ē nā nō sicca. Et dam⁹.s.cibos cū atriplice ⁊ olere iamenoꝝ aut cū mes.i.robilijs excorticatis aut cū cucurbitis aut cū spinachijs aut cū oleo amigdal. dulciū.sup.⁊ hos dam⁹ qn̄ nā est sicca aut cū oleo onfancino abluto.s.vbi nā eēt mollis. Et subdit Sera.si nō pñt comedere panē cū istis reb⁹.⁊ in his v̄bis vī eis ɔcedere:tūc det eis sauich ordei qd̄ fuit infusū in aq̄ calīa hora vna:⁊ deinde illa extractū fuit ⁊ ablutū cū aq̄ clara frigida.sup.⁊ deīde coctū.vt nō gn̄et rugitū vel isflationē cū zu° pauco.s. sumptū. Et de fructib⁹ dam⁹ pruna recētia ⁊ medullā citruli ⁊ cucumeris i nā sicca ⁊ granata muza ⁊ mala i nō sicca.

℄ De cibis dixit Aui.cibi sint illi q sunt ex iuiubis:⁊ q sūt ex lēnb⁹ cū aceto ⁊ cū granatis ⁊ sumach. ⁊ h qn̄ eēt intētio in igrossando sanguinē:vt qn̄ nā eēt nimis mollis. h enim ipse dedit itelligere p id qd̄ subdit:si sit aliqd̄ hoꝝ p q cōstrictio timeat.s.ne vētrē stringat:frāgat ei⁹ ɔstrictio cū siracost ⁊ prunis.⁊ cibet tūc cū cibo fcō de cucurbita ⁊ herba acetosa.⁊ ɔ" olus frm̄.s.fem̄ de acetosa endiuia ⁊ lactuca. Et dixit. A.fruct⁹ ei ɔueniētes sunt pira ⁊ mala vt.aqꝫ de sceni. Dicūt qdā.i.odorifera. Alij dicūt.i.de illis ꝯta i q sunt acetosa ⁊ granata. Et olera eis ɔueniētia sunt cucumeres ⁊ cucurbita ⁊ endiuia ⁊ mello indus ⁊ olus hn̄dictū ⁊ coriādrū ⁊ silia.olus hn̄dictū ꝓm q̄sdā est olus fem̄ ex lactuca ⁊ acetosa.℄ Dixit Sili.dieta dꝫ esse tenuissima nō excedēs micā panis ⁊ ptisanā:⁊ si nece fuerit pōt ingrossari cū herbis fridis ⁊ fructib⁹ fridis nec vlteri⁹ ingrediet nisi v̄tus deficiēdo reqrat. Dixit Rogeri⁹.si videris statū ꝓpinquū vix dat lac amig.⁊ nebule. Si vero status fuerit remotior grossiori vtendū est dieta.℄ Et Guil.dixit.post flōmiā nutriat cū mica panis lota in aq̄ fria ⁊ comedat lactucas portulacā ⁊ scariolas ⁊ cucurbitas coctas ⁊ crudas cū agresta vel aceto:⁊ comedat ēt pruna acetosa.℄ Dicūt.si nece sint carnes ꝓp v̄tutē:tūc sint carnes auiculaꝝ puaꝝ volatiliū ⁊ pdicū:pulli aut fasianoꝝ ⁊ pulle gallinaꝝ pue:⁊ sint alterate ⁊ parate cū succis granatoꝝ berberoꝝ arācioꝝ limonū ⁊ silium.℄ De potib⁹ aūt in hac febre.dixit Gal.9° ter.est aq̄ fria nisi adsit qd̄ ꝓhibeat. Et Alex.dixit.aq̄ frida dāda est si signū putrefactiōis de colico hūore sanguini admixto fuerit:securius aquā fridā dabis ⁊ magis si videris egrotātē eā desiderare.dixit Sera.pot⁹ sit si nā sit decliuis ad siccitatē aq̄ prunoꝝ ⁊ aq̄ cucurbite cū zuc° aut iulep.s. vio.⁊ aq̄ granatoꝝ muzoꝝ:sꝫ ɔfusoꝝ cū pulpe sua:qꝛ sic

soluit cõprimendo 7 aq̃ citruli. Et si est decliuis ad lenitatẽ
tũc secamabin. tunc ẽt 7 rob granatoꝝ.s.muzoꝝ purũ.i.cõ
tritoꝝ cũ pulpa sua. Dñt de potibus bonis est aq̃ frida di
tpe in inflatiua 7 putredinali post appitionẽ signoꝝ digõ/
nis aq̃ decocta cũ pauco zuccaro aq̃ ordei cũ pauco zucca/
ro aq̃ cũ aceto vinũ granatoꝝ cũ aq̃ frida iulep violatũ vel
rof.cũ aq̃ frida pus decocta:7 vinũ pauciferũ bñ limpha/
tũ. Quod ẽt cõcessit Sera. 7 pcipue in declaratione:q̃uis ẽt
cõcedi possit in oi tpe: 7 oi ẽt casu in quo ṽtus fecerit illud
esse opportunũ. In declinatione aũt vberius reficiẽdũ est.
¶ Dixit Passiõarius. trãsacto statu 7 fracto vigore febris
reficies atq̃ resumes egrũ paulati addẽdo largiorẽ dietã.
Et dixit Rasis.q2 ad vltimũ.s.in decl'one reducit' regimen
febris sanguinee ad regimẽ febris flãtice.i. ad regimẽ mi/
nus fridũ 7 minus hũidũ:7 cã est:q2 flõnia magna 7 regi
men multũ fridũ 7 hũidũ reprimũt calorẽ 7 pmutãt mãm
versus frm̃ 7 humidũ ac si declinaret ad mãm flegmaticaȝ.
¶ Dixit Passiõarius:qm̃ anesim.i.requiẽ h̃ gen⁹ febris nõ
hȝ.iõ tps reficiẽdi eos optimã eligimus horã prãdij qñ so
liti sunt sani accipe escã q̃uis alii ante lucanã.i.aurorã ele/
gerint tps. ¶ De alijs aũt reb⁹ nõ nalib⁹ sufficit qd dictũ — *De aere 7 alijs reb⁹ nõ naturalibus.*
est in dieta vñ 7 in dieta febriũ acutaꝝ. Dixit tñ Ga.9° ter.
si estas fuerit camerã terrestrẽ egro pparemus cuius porte
sint septẽtrioni expolite: 7 eaȝ sepe aq̃ frida irroremus po/
nentes in ea flores fridos 7 hũidos. 7 Sera.dixit sit strata
de folijs salicis recẽtibus mirto violis 7 rosis recẽtibus 7
florib⁹ nenufaris ifusis aq̃ frida 7 pmutent' quotiẽs igniũ
tur. Odoret ãt patiẽs mala 7 citonia 7 pitca 7 alia oia odo
rifera frida.7 maxie odoret sepe ampulã aq̃ rof.s' mplenã
infit puluis rof.vio.sandaloꝝ cũ valde pauca cãphora. Et
inducant' egro gaudiũ 7 letitia 7 q̃cũq; res amena letari fa
ciens moderate: 7 si eger insomnietatẽ aut vigilias seu mẽ
tis pmixtionẽ patiat' ingeniãdũ est vt dormiat: Gal.quoq;
in die flõmie post cibationẽ iussit egro suo 9° ter. vt qesce/
ret 7 dormiret:7 rediẽs ad eũ i 5ª hora iuenit eũ graui som
no detineri adeo q nõ sentiebat ministros dũ sudorẽ ei⁹ for
titer abstergerẽt nec excitauit eũ vsq; ad pmã horã noctis.
Pcepit ãt Gal. somnũ post flõniã:q2 defect⁹ erat ex magna
flõnia. In h̃.n.casu somn⁹cõcedit' post flõmiã qd est ꝯ eos
q semp somnũ phibẽt post eã. ¶ Uerũtñ si stuporẽ 7 som/
nuȝ pfundũ pateret' eger trahẽdi sunt vapores ad iferiora
7 nõ est pmittẽdus dormire:sed fricãdus est 7 stringẽd⁹ do
lorose in extremis 7 vẽtosandus. Et ingeniãdũ est oi die vt
assellet eger 7 supfluitates oẽs expurget. Et regimẽ qdẽ p/
dictũ cõpetit in oi sinocha:īflatiua tñ maxie. ¶ In putredi
nali ṽo declinet plus ad frm̃ 7 acetosũ:7 sanguine existẽte
iflãmato colleco adhuc ad infridandũ 7 igrossandũ 7 hũe/
ctandũ:7 sanguine exñte aquoso sit regimẽ ad infridandũ
minus 7 declinet ad desiccandũ: 7 sanguine exñte grosso p
admixtionẽ flãtis grossi aut melẽ regimẽ adhuc sit ifrida
tiuũ minus 7 sit subtiliatiuũ 7 incisiuũ. Qd cõueniẽter fa/
ciũt acetosa: 7 intelligunt' ẽt hec in regimine per potionẽ.
¶ De cura febris sanguinis per potionem. Cap.vj.

Cura febris sinoche pmissim potionis ṽsat'
aut circa ipsaȝ aut circa accñtia eius.
Si circa ipsam tũc duas hȝ intẽtiões gñales q̃
sunt cuiuscũq; morbi malis.s. euõ 7 alteratio:
de qbus 3° ter.dixit Gal.sinochaꝝ curatio flõ/
mia est 7 aq̃ fride datio.dixit Rabi xª pti. suoꝝ affo.maior
cura q̃ curat' febris iclusa est flõnia facta ẽm tenorẽ ṽtutis
7 pot⁹ aq̃ fride post digõnẽ.si febris h̃ fuerit de accñtibus
ex putredie.sup.7 si fuerit sine putredie dat' aq̃ frida nulla
expectata digõne. Euõ tñ dȝ precedere alterationẽ.dixit.n.
Gal.ibidẽ. In sinochis si qs indoctus medicus augebit ca/
lorẽ eaꝝ in nõ euãdo ea que cõstrictiõis cãm: inefficax oẽ
aliud auxiliũ fit.nã si rarificatiuis resolutiuis euare volue/
rit bñs intentionẽ ad cãm augebit febrẽ. Si ṽo bñs intẽ
tionẽ ad diserasiaȝ que indiget infridari infridatiuis vtet':
detinebit multitudinẽ in corpe:7 nõ remouebit cãm.7 hinc
dixit Rabi vbi.s.curatiõis sinoche tarnites oẽs cessant p
obmissionẽ flõnie in pn°quã medicus insipiẽs nõ celebrat
in patiẽte qui se suo cõmisit cõsilio. crescitq; febris h̃ 7 au/
get'.nã si inchoat cũ fridis destruit: q2 cõcludũt poros 7 re
pl'onẽ detinẽt intra corpus:7 phibẽt resol'onẽ.7 si h̃ calorẽ
extinguat 7 si icboat cũ calis. cal'a augẽt calorẽ febris. 7 si
cũent totũ corpus. vñ qui p in hac febre neglexerit flõmiã
pueniet in vltio ad huius pplexitatẽ. ¶ Dictaꝝ duaꝝ gña
liũ intẽtionũ alteratio simplex manet.euõ ṽo in ptẽs diui/
dit' intẽtiões ẽm q sunt ea q̃ in hac febre occurrũt 7 q̃ hñt
p medicũ remoueri. Cõcurrũt aũt in hac febre p sanguis re
pletio.2° mãe alteri⁹male vl' corrupte in corpe iuẽtio q̃ est.
aut sicut mã cõis in corpe febricitãtis nẽtio repta.aut sicut
mã accñtalr in corpe iuẽta sanguini mixta.3° vapoꝝ a san/
guine eleuatoꝝ multitudo.4° obstructio poroꝝ istoꝝ phi
bens exitũ.7 ista q̃tuor in vtraq; sinocha ꝯcurrũt.in putre
dinali aũt cõcurrũt.7 alia duo.s. pctm̃ s̃be sanguis in subti
litate aut aquositate 7 in grossitie vel viscositate:7 sanguis
putredo. ¶ Et sic sunt in sũma sex:circa q̃s sex surgũt intẽ/ — *Sex intẽtiões i cura huius feb.*
tiones.q̃rũ pª est sanguis euõ q̃ ipsius opponit' repletiõi.2ª
est mũdificatio corpis 7 sanguis ab illis malis mãijs q̃ op
ponit' ipsaꝝ inuẽtiõi.p ipsaꝝ.n.a corpe eductionẽ dr̃ san/
guis mũdificari.3ª est resol'o vapoꝝ q̃ opponit' ipsoꝝ detẽ
tioni.4ª est aptio q̃ opponit' opil'oni detinẽti.5ª est sanguis
s̃be equatio q̃ põt ipsius dici digõ.q̃ opponit' illi⁹ ineq̃lita/
ti.6ª est digõ q̃ est putrefactiõis correctio 7 phibitio q̃ san/
guinis opponit' putredini. ¶ Predictas oẽs intẽtiones si/
mul cũ ea q̃ est ad alterãdũ tetigit Aui.in pn° hui⁹cure.cũ
dixit intẽtio in curatione febris sanguinis est euõ 7 ingros
satio s̃be sanguis si fuerit subtilis valde aquosus vl' collicus
7 subtiliatio ipsius.s.si fuerit grossus.7 infridatio ei⁹ 7 ip/
sius mũdificatio 7 digõ mãe faciẽtis febrẽ 7 eius resol'o ad
quã resol'onẽ faciendũ subintelligi dedit aptionẽ eẽ nec̃iaȝ
vt resol'o ea mediante sequat'. ¶ Incipiendũ aũt est a pma — *Pria intẽtio.*
haꝝ que est euõ mãe appropriate febris.s.sanguis cui⁹ ap/ — *De euõne p flõmiam.*
propriata euõ est flõnia. de qua in hac febre fiẽda oẽs au/
ctores sermonẽ fecerũt lȝ nõ oẽs de eius q̃titate cõcordent
7 oẽs cõcordati sunt q a pn° cõfestim flõmet' patiẽs nõ ex/
pectãdo digõnẽ neq; horã electã. 7 h̃ nisi sit phibẽs ab ea.
Inqt Gal.9.ter. Eoꝝ qui sola obstructiõe febriũt sicut sunt
patiẽtes sinochã inflatiuã nullus trãscendit in febre de pu
tredine si anticipauerit cuȝ flõnia. imo sicut ipse ait in xi°.
In sinocho vbi sola est multitudo humoꝝ sine opil'one 7
sine putredine mox ex flõnia rediit ad id qd ẽm nãm: sȝ in
sinocha de putredine: q2 neq; opil'onẽ neq; putrefactioneȝ
posse est sanari ex flõnia.aliis idigẽt ẽt auxilijs.7 dixit i 9°.
Qui nõ fuerint flõmati in vltimũ deuenire piculũ si nõ ex/
pserint eos ab eo virtutis robur aut emoroiagia aut sudor
multus.7 iteꝝ.dixit.si nõ fit flõmia hos suffocari vel sinco
pi pati.demũ dȝ vel debilitabit' nã vasoꝝ pp febris calorẽ.
¶ Dixit Sera. Incipiamus in ea in pmis cuȝ flõnia vene.
Et iõ dixit Alexã. in sinocha febre flõmari opus est q̃re ad
flõmandũ dixit Alm̃.festinandũ est. Et Rasis dixit in diui/
sionibus succurre ei in pn° rei 7 anteq̃ ṽtus cadat valde p
flõmiaȝ. Et iõ dixit Alex. cũ magna astutia.i. sollicitudine
flõmia fieri dȝ.magnũ.n. malũ est in febrib⁹ sinochis eius
fieri dilationẽ. siue.n. febris facta sit fortissima ex putredi/
ne extẽsis venis siue ifirmi ṽtus sit vt debilis fiat h̃ adiuto/
riũ differri nõ dȝ. ¶ Dixit Gal.xj.tera. nõ solũ in inflatiua
de q̃ nõ est dubiũ nõ debere expectare digõnẽ ad flõmãdũ.
sed ẽt i sinocha putrida flõmãdũ est ꝯfestim icipiẽte egriᵗᵘᵈⁱⁿᵉ;
vñ Au.7.collȝ. ait Gal. dixit.q qñ medicaberis hãc febrẽ
sanguis cũ putredine tũc nõ est expectandũ vsq; ad digõnẽ
mãe.7 ex h̃ itelligere debemus q in pn° est flõmãdũ. Nã di
xit Isaac succurrẽdũ est anteq̃ tot⁹ sanguis putrefiat.nõ.n.

semper totus ebullit ⁊ putrescit sanguis in toto lz in se hēat
aptitudinē vt tot⁹ putrefiat ex pte sue ɔtinuitatis ⁊ trāsit⁹
ei⁹ p vniuersas corpis venas. actu tñ aliqñ putrescit in vna
vel plurib⁹ ptibus corpis. ⁊ i altera vel alijs nō: ⁊ aliqñ pu
trescit in toto: sed nō tot⁹. ¶ Dixit Serap. nō opz vt cōside/
res ad flōmādū in numero dieꝝ qñ virtus est remanēs: qa
qñ est vehemēs tūc nō opz vt iis ɔtēt⁹ vt flōmes in 6°. aut
7°. Immo est iuuamētū in alijs dieb⁹. Dixit Hal. in pn° ma
xim: necesse est vt p° 2° vel 3°. quo mouet die oino vtat sān
guinis minutōe nigre vel basilice vene. Dixit Rabi. ō vena
cordis q est nigra. Et Uia. dixit opz añ statū morbi de vir/
tute pqrere infirmi ⁊ etate atqꝫ ɔplone ⁊ tpe ⁊ aere ɔsuetu
dine q si oia ɔueniāt ⁊ virt⁹ maxie flōmādus est īfirm⁹. Et
subdit si vō obuiet flōnne qbusdā ex causis: ita. s. vt nō fiat
in pn° cauet maxie in statu ⁊ aug^{to} ēt si virt⁹ videat ɔgrue
re: ⁊ itellexit de flōmia sufficiēte de q iā locut⁹ fuerat quasi
voluerit in his duob⁹ tpib⁹ flōmiā magnā nō debere fieri ⁊
c. iz subd. t: qr in his duob⁹ tpib⁹ nō virtuti cōfidim⁹ labo/
rātis adeo in morbi repugnationib⁹ quare regimine extin
ctiuo opz vti vt suppleat qd dimissum erat ex flōmia pua:
quā in illis tpibus nō ,phibēdo pmisit fieri. ¶ Dixit Pla/
tearius. sanguis detrahēdus est vsqꝫ ad 4^m diē: ita q̄ qrt⁹
dies sit exclusus. dixit Gal. xj. ter. In sinocha inflatiua in oī
etati corpis ⁊ oī regione hora ⁊ ɔditōne flōmādū esse nec in
flōmia fiēda in hac febre expectāda est hora electa sicut ipe
mōstrauit. 9. tera. cuz de nocte iussit flōmari iuuenē patiētē
sinochā inflatiuā anteqꝫ putrefactio inciperet. Solu autē in
flōmia fiēda in hac febre ɔsiderauit stōi dispōnē. vn̄. xj. ter/
rap. pcepit flōmari sinochā putridā patiētē sine indigestio
ne que fm stōm. Dixit. n. Chancus. si febris pp. aīs. post nī
miū sit cibū quē comederat infirmus: ⁊ adhuc in ventre sit
coadunat⁹ opz q̄ in die 2ª vel altera postponat flōmia qua/
tenus in digerēdo cibo cōfortet nā ⁊ a vētre eū excludat: ⁊ si
nō sit hoc naīr. fiat artificialiter vt excludat. ,ppea si paruū
fuerit tps in quo digeri dz postponat flōmia. si aūt longū
melius est vt vomitu vel alio mō excludat vt nō fiat dilatio
lōga in flōmia. ¶ De qūtitate flōmie dixit. G. 9° terapē. for/
ti exnte virtute ⁊ etate concedēte vsqꝫ ad lipotomiā cōmo/
dius est ducere. Et quāuis hoc dixerit in sinocha sine pu/
tredine in iuuene patiēte eā in quo abstulit tantū de sangui
ne vt lipotomia fieret in eo. qñqꝫ tñ etiā in putrida sic fieri
iussit. Et qūuis vt pcepit Isaac. minor fiat flōmia in putrida
qꝫ in inflatiua. nihilominus verū est dicere q̄ in v raqꝫ du/
cat ad sincopiz: qr patiētes sinochā putridā minori flōmia
sincopizāt qꝫ patiētes inflatiuā. patiētes autē inflatiuā pa/
tiunt ampliorē flōmiā: qr virt⁹ eoꝝ ē fortior. Dixit Serap.
si adiuuat virtus eūenius infirmū quousqꝫ supueniat ei sin
copis. Et Rasis dixit. dimitte sanguinē fluere donec egro
supueniat sincopis. s. in vnica flōmia si virtus robusta fue/
rit. Si vero debilis fuerit nō iducat sincopis in vnica eūo/
ne. Sed dixit Rasis. ciba illū cū medulla panis ⁊ aq̄ grana
ti muzi aut agrestis: deinde minue eū ⁊ ad vltimū nō dimit/
tas qñ pcedat egressio sanguis vsqꝫ ad sincopim. Et Haly.
dixit. extrahe de sanguine plurimā qūtitatez vel ēt defectio
fiat. ¶ Dixit Auer. 7° colliz. qr h febris fit pp putrefactio/
nē ⁊ opilōnē q̄ fm vasa medicatio ipsi⁹ erit p flōmiā ⁊ ma/
xime cū nō est sanguis putrefact⁹. Et Gal. hoc dicit. q̄ qñ
virt⁹ est fortis trahani⁹ sanguinē vsqꝫ ad lipotomiā. ⁊ di/
xit hāc medicationē in hac febre necessariā eē. sed ego dico
q̄ hec qūtitas eūonis artificialis nō existitimo valde ē er/
ronea. eo q̄ ars imitat nāz ⁊ nūqꝫ fit crisis laudabilis per
eūonē sanguinis ad sincopiz pducētē: imo hoc euenit a cri
sib⁹ malis in qb⁹ virt⁹ expulsiua plusqꝫ ɔueniēs ē expellit.
Adhuc nō est intētio eūonis inqūtū eūo est nisi ad remotio
nē supflui sanguis peccātis in qūtitate ⁊ ad cōseruationem
qūtitatis nālis qūo igit pōt sanguis eūari vsqꝫ ad sincopiz
nisi cū detrimento sanguis nālis. hoc. n. impoīe esse vī. Et
Gal. nō intellexit p hāc eūonē nisi infrigidationē. ergo hec
medicina accītalis est ⁊ periculosa: vn̄ melius ē vt aliquā/
tulū ex calore remaneat eẋtneo qꝫ calor nālis diminuatur.
Adhuc nō est credēdū q̄ in tali corpe qle est istud nō sit ali
cui⁹ putrefactionis pparatio. igit si diminuem⁹ calorē nā/
lē corrūpet humor ⁊ virt⁹ diminuet: ⁊ nō erit q hui⁹ erro/
ris faciat correctionē. ¶ Dixit Hor. ad hec fuit itētio Gal.
q̄ fiat flōmia vsqꝫ ad sincopiz: ⁊ redarguit hoies q formi/
dolosi sunt ad hoc. Mihi aūt vī tuti⁹ facere flōmiā multis
vicib⁹ donec deficiat mā ⁊ non patiēs. Et magis diligo q̄
egritudo aliquātulū ,plōget qꝫ si mors mihi imputaret: qa
aliqñ fallimur credētes q̄ eger sit fortis virtutis: fiat ergo
flōmia mane ⁊ sero ⁊ multis vicib⁹ ⁊ certe honorabili⁹ est
medico: ⁊ tuti⁹ infirmo talē flōmiā ducētē ad sincopim di/
mittere ⁊ solū tenere ɔsiliū Gal. qd i eodē 9° terapē. posuit
⁊ est. Qd opz tñ auferre sanguis quantū fert virtus. Iōqꝫ
Alm̄. dixit. q̄ multū de sanguie extrahat: ⁊ nō dixit. ,pce/
dēdū eē vsqꝫ ad sincopiz. Silr Uiati. dixit. de sanguie qūtū
sufficit extrahat ⁊ maxie si nō fiat in pn° initiāte vel saltez
in p° vel in 2° die. ,pueniet. n. hec febris velociter ad augmē
tū. Et Gilber. ɔsuluit flōmiā in augmēto ⁊ statu ducētem
ad sincopiz fiēdā nō esse: sed solū in pn°. ¶ Ad pdicta dixit
Isaac. opz nos tāti viri. s. Gal. prudētiam ⁊ pceptū tene⁊ et
inuestigare tñ pus virtute etate ⁊ tpe ɔplone arte regione
⁊ ɔsuetudine. Inter que Ferrarius dixit. maxie virtutem ⁊
etatē ɔsiderari debere. nā pro tpe nō sic dimittimus ⁊ aerē
valde possum⁹ infrigidare ⁊ ecōtra. Quidā aūt dicūt. qua/
cūqꝫ die vl' hora igressus fueris ad infirmū flōmiā fac vsqꝫ
ad defectionē sincopiz vel lipotomiā. Inqt. n. Ipo. in affo:
⁊ vbi opz vsqꝫ ad defectionē eūonez opz ducere. in maxio
enīz dolore ⁊ acutissimo opate ⁊ febrib⁹ pacutis nulla me/
dicia melior hac pt repiri. ¶ Et rōnib⁹ Auer. ɔ Gal. dicūt
pmissa distictōe q talis ē. sincopis siue lipotomia ē 2^x. vna ē
repabilis ⁊ alia nō reparabilis. ⁊ Gal. qdē intellexit ō repa
rabili q accidit nō solū ex eūone iuuatiui. Uerū etiā nociti/
ui dū subito ⁊ simul fiat. Et ista sincopis repabilis cū sit le/
uis cito tollit: ⁊ virtus q cecidit resumit statim cibo post
eūonē dato. Rōnes aūt Auer. vadūt cōtra sincopiz irrepa
rabilē: ad quā ducere nō lz. Alij dicūt intellexit Gal. de du
ctione ad sincopim exclusiue siue repabilis sit siue nō. Rō/
nes aūt Auer. vadūt cōtra ductionē ad sincopim inclusiue
s. sic q̄ sincopis supueniat. ⁊ dicit maxime nō eē ducēdū ad
sincopiz i sinocha putredinali. ¶ Dixit. n. Gal. xj. terapē.
deponē. i. eūare opz qd sanguis in sinocho de putredine in
cura tpate: ⁊ nō multū ne aliqñ necessitas aliq nos assumat
intēperate pp ɔbilitatē sequētē ad nimiā eūonē. Si. n. mul
tū eūatū fuerit de sanguine alterū duoꝝ necessariū erit: vel
nutriēdo febrē augere: vel nō nutriēdo virtutē dissoluere.
Igit melius est dimittere qd sanguinis in ,ppriū vsum aia/
lis vt cōtētū sit oblationibus minimis sorbitionū ⁊ potio/
nū: in qb⁹ vti farmacis. s. alterātibus ⁊ magisqꝫ cibis indi/
gemus. Iōqꝫ iuuenē patiētē sinochā putridā cuius addu/
xit exēplū flōmauit cōfestim vsqꝫ ad lipotomiā: non tñ vsqꝫ
ad sincopiz: sed sufficiēter reliqt de sanguine. nam vt dixit
Auer. vbi. s. In hac febre cū apparēt signa putrefactionis
p vrinā vel pulsuz flōmia nō fiat vsqꝫ ad sincopim: qr ipo'e
ē vt post p minutionē nō remaneat putrefactio vsqꝫ ad 7^m
⁊ pp hoc necesse est vt remaneat virtus sufficiēs digestioī.
¶ Dicūt aūt quidā. in vtraqꝫ sinocha sufficiēs extrahatur
sanguinis quātitas. q aūt sit ista sufficiēs qūtitas certa mē
sura describi non pōt: sed dz eā mēsurare medicus cuz sua
bona cōiectura cōiecturādo in rebus nālibus non nālib⁹ ⁊
⁊ pter nām. ¶ Dixit Gal. xj. terrap. q̄ mēsura eūonis per
flōmiā accipit maxie ex corporis cōpositione vtrū carnosa
⁊ dēsa ⁊ dura ⁊ multū sanguinis hñs aut huic ɔria. eteniz
si tricēnis fuerit patiēs ⁊ mollis ⁊ humidis albus ⁊ pin/
guis ⁊ paruas hñs venas. aut nequaqꝫ flōmabis cuz eue

Marginal notes: Uerū est / ducēdū sit / vsqꝫ ad li/ potomiā. — Sincopis ē duplex. — De qūtita/ te flōmie / sufficiēti / i sinocha.

parũ auferes sanguinis. ⁊ nequaq̃ flõmabis in hora estiua
⁊ suffocatiua regione calida ⁊ sĩlĩ aeris ꝯstitutione. Et Pas/
sionarius dixit. In his sanguinis detractio fit pro magnitu
dine febris ⁊ maxĩe his fieri conuenit q rubore sanguineo
plus nãli ⁊ solito rubẽt ⁊ q corpus hñt extẽtum ⁊ venas i/
pletas ⁊ extẽsas. In his.n.corpib⁹ notũ est q̃titatẽ sangui/
nis excedere mẽsurã q in eis ẽe dȝ ſm nãm. Cũ ergo medi/
cus cũ sua bona cõiectura extraxerit de sanguine q̃titateȝ
additã supra nãlẽ corpis illius egrotãtis debitã tũc desistat.
ꝓuidẽdo ẽt vt potius minorẽ q̃ȝ ampliorẽ detrahat quãti/
tatẽ. Et si q̃dẽ q̃titas ista magna fuerit poti⁹ in plures flõ/
mia ꝑtiat̃ vices q̃ȝ sil' vice vna euet eã. Et maxĩe ꝯuenit par
titio flõmie fieri si febris est talis q̃ inducias dederit ad cu
rãdũ. ❡ Ad p̃dicta dixit Aui. eũo dȝ fieri plurima. ⁊ si nõ
est aliqd hoc faciẽs sicut flõmia ex manu sumẽs manũ pro
brachio. Et dixit Serap. fiat de mediana si pectus habuerit
sanũ: ⁊ nõ de basilica. Dixit.n. Isaac. si pectus dolet flõmet̃
epatica. ⁊ si nõ dolet mediana. Et dicũt quidã. peccãte san/
guine solo quãto fiat de vena brachij dextri: sed si cũ quãti
tate fuerit acut⁹ fiat de brachio sinistro ꝓp feruorẽ cordis.
Et subdit Aui. fiat i q̃cũq; hora accidat nisi sit repletio nau
seatiua. tũc.n. caue ab ea: ⁊ differ flõmare ⁊ remoue nausea
tionẽ ꝑus ⁊ cũ crapula fuerit digesta tunc eũa. Et subdit.
q̃ si febris ꝑseuerauerit. s. rectificata nausicatione. aut etiã si
ꝑus nõ affuerit nauseatiua repletio. tunc flõmare nõ cesses
flõmare donec eger appropinquet sincopi. s. si fuerit sino/
cha putrida aut cadat in ipsã si fuerit inflatiua: ⁊ h̃ si eger
fuerit fortis. Et iterũ subdit Auic. q̃uis dixerĩ flõmiã fieri
vsq; ad sincopim. scias tñ q̃ partitio eius melior est ⁊ ma/
gis cõseruatiua virtutis: si nõ fuerit. q̃ necessariã faciat fe/
stinationẽ flõmãdi copiose. supple. ⁊ in vice vna vsq; ad sin
copiȝ sicut si esset timor de apãte in ꝑncipali ꝓp induciã flõ/
mãdi aut si esset repletio vehemẽs suffocatiua ex q̃ timeret̃
suffocatio nisi ilico flõmia fieret copiosa. neq; mireris: quã/
uis dicã flõmiã fieri vsq; ad sincopim. ⁊ lȝ sincopis fit acci/
dẽs prauũ eo q̃ ista sincopis est leuis ⁊ cito tollit̃. Ideoq;
si fiat. dixit Aui. succurrat̃ ei. s. ſm suas cãs: nã si fiat p viã
resolutionis cũ cibo subtili ⁊ quiete succurrere opȝ. ⁊ si fiat
ꝓp mordicationẽ oris stõi factã a colera illuc in flõmia fluẽ
te. ciba eũ pane cũ aqua agreste. neq; ista sincopis occidit
infirmũ. imo Gal. cũ reprehẽderet̃ facta flõmia vsq; ad sin/
copim. q̃ hoiem occidisset. r̃ndit non occidi hoiem: sȝ mor
bum. ❡ Dixit Gal. 9. terap. flõmiã hanc. s. ducẽtẽ ad sinco/
pim. vel hãc. s. tñ auferentẽ de sanguine quãtũ fert virtus:
ẽ maximũ auxiliũ sinochaꝝ: ⁊ cũ forti virtute ⁊ rõne ⁊ ex/
perimẽto. si n.i ex hoc exhonerat̃ ⁊ fit potẽtior supra resi/
duũ. iõq; aliq̃n sequtur fluxus vẽtris aut vomitus colẽ aut
vaporatio ⁊ sudor ⁊ his superueniẽtib⁹ febris recedit. Et di/
xit in. xj. flõmati sinochã patiẽtes plurimi in q̃nta die crisiȝ
habuerũt. ⁊ q̃dã ad 7ᵐ deuenerũt: lõgius ãt nullus. ❡ Et
Serap. dixit. In hmõi eũone est iuuam̃ multũ in sedatiõe fe/
bris. ⁊ fortasse sequunt̃ illã dyarria ⁊ fluxus vẽtris õ colã.
⁊ irroratio reliq corporis statiȝ aut sudor. ⁊ est cã ad extin/
guẽdũ febrẽ. Et Haly. dixit. si sic fẽceris flõmiã aut febrem
oĩno extirpabis aut ꝓcul dubio febrẽ abbreuiabis ⁊ ipsius
alleuiabis tp̃s. nec deinceps patiẽtis timebis mortẽ. ❡ Et
Aui. dixit q̃ sincopis infrigidat cõplõnẽ fortẽ. i. hoieȝ for
tis ⁊ calide cõplõnis. vel ꝯplõnẽ fortẽ. i. caliditatẽ fortẽ hui⁹
febris. Et fortasse seq̃t̃ flõmiã vltimã. i. sufficiẽtẽ statim flu
xus vẽtris colericus ⁊ sudor quẽ opȝ abstergere donec cõ
tinuet̃. fortasse.n. sanabit̃ infirm⁹. Dixit. A. si dispõ nõ to/
leret flõmiã in manu flõmet̃ vena q̃ est in circuitu frõtis. s.
in loco q est supra superciliũ aut apponant̃ ventose cũ scarifi
catione in loco vbi cõuenit. Dixit Gal. xj. terapẽ. virtute im
becilliori exñte vel etate ꝓhibẽte nõ opȝ venã incidere. Di
xit Ua. si nulla eoꝝ que dicta sunt ꝑmittere flõmiã conue/
niãt: nisi virtus sola scarificemus: ⁊ nõ flõmemus. oib⁹ aũt
illis cõgruẽtibus: sola aũt virtute dissonãte: neq; flõmare:
neq; scarificare ẽ necesse: q: virt⁹ sola solo morbo repugnat
semp. ❡ Dixit Auic. si nõ põt fieri flõmia neq; scarificatio.
supple. neq; sanguisugaꝝ appositio. q̃ apposite in circuitu
ani ꝓpe emorroydas sunt magni iuuamẽti: ⁊ accidat spon
te fluxus sanguis nariũ. supple. aut mẽbroꝝ aut emorroy/
daꝝ. fluxus tñ sanguinis nariũ est in h̃ casu magis conue/
niẽs. ⁊ sic vt frequẽti⁹ euenitẽs. tũc nõ abscindat̃ nisi appro
ꝑinquerit sincopis. sup. tu. sȝ anteq̃ȝ superueniat sincopis ab/
scindat̃. nã q̃uis in euone sanguinis p arte licitũ sit. vt sup
ducere euonẽ vsq; ad sincopim. In euone tñ spõte a nã fcã
nõ est licitũ. sicut vt. s. Auer. ꝯ Gal. adducebat. Et rõ ẽ. q:
nã suas operationes ⁊ euones rectas ⁊ regulatas facit. ꝓp
qð in euone nali non ꝓuenit sincopis: nisi. q̃ñ maxia fuerit
facta resolo. nõ ergo est expectãda: q: esset irreparabilis: sȝ
prius obuiãdũ est fluxũ restringẽdo: sed in euone artificia/
li: q: nõ est sic recta ⁊ regulata accidit sincopis anteq̃ȝ ma/
gna nimis sit facta resolutio. ⁊ ideo est recuperabilis. ⁊ ex
h̃ ab auctoribus iussa ⁊ fieri permissa. Qr si euo p̃dicta san
guinis p artẽ fieri nõ poterit. neq; nã illã attẽtauerit dȝ me
dicus sanguinẽ nariũ aut emorroydaꝝ vel mẽstruoꝝ ꝓuo
care. q̃ si febris hec augumastica vel hõtena fuerit ad san/
guinis minutionẽ magis ꝓperabis. Amplius pro flobo/
tomia fienda ad cañ. generales de ipsa recurrendum est.
❡ Scða autẽ intẽtio que est ad mãs cões euandũ: q̃ñq; dȝ
ꝑmitti flomie: ⁊ q̃ñq; non. ⁊ iõ auctores in ea diuersimode
sunt locuti. Dȝ aũt ꝑmitti q̃ñ in stõ ⁊ intestinis ⁊ venis me/
seraicis ẽẽnt mãe male corrupte: quaꝝ timeret̃ attractio ad
venas p flõmiã. q̃ tũc maxĩe forẽt si p̃cesserit nauseatiua sa/
tietas ⁊ regimẽ inordinatũ in cibo ⁊ potu. tũc aũt dȝ leni/
tio postponi flõmie cuȝ necessitas fortis cogeret ad subito
flõmãdũ vt in replõne suffocatiua. tũc.n. eligim⁹ magis p̃/
dictas mãs trahi in venis q̃ȝ sinere egruȝ suffocari. aut q̃ñ
mãe ille ẽẽnt pauce valde. aut ẽt q̃ñ mãe cões nõ nec̃io: sed
ꝯtingẽter repte ꝯtinerent̃ in venis. Uerũ q̃ñq; ẽ vt fiat ista
lenitio añ flõmiã ⁊ post: vt q̃ñ mãe cões necessario ⁊ ꝯtingẽ
ter repte ẽẽnt multe: aut q̃ñ ẽt mãe cões ẽẽnt multe: ⁊ post
flõmiã ẽt gñarent̃ alie ⁊ tãte q̃ nãȝ aggrauarẽt. ❡ Implet̃
aũt ista intẽtio. dix̃ Sera. cũ decoctiõe prunoꝝ tamarindoꝝ
passulaꝝ terreniabin ⁊ cassiefistule. Et Alm. dixit. cũ apozi
mate prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ zuccaro aut cũ succo grana
toꝝ acerboꝝ cuȝ pulpa sua cõtritoꝝ. Et Ua. dix̃. si egestio
s. ⁊ alie mãe cões dicte obuiẽt. s. euoni sanguis hũectãdus
erit vẽter cũ oxifenitia cassiafistula mãna violis ⁊ silib⁹. Et
A. dix̃. cũ duoꝝ granatoꝝ succo ⁊ siracosto ⁊ tamarindis
⁊ silib⁹. de qb⁹ sunt hec. ℞. aq̃ zuccarate. ℥. iiij. succi grana
toꝝ mizoꝝ pistatoꝝ cũ pulpa sua añ. ℥. j. s. misceat̃ ⁊ exhi
beat̃. ⁊ p̃t misceri cũ eis syru. vio. ❡ Et ex eis ẽ aq̃ fructuũ
solubiliũ descriptiõis Mes. Aui. ℞. decoctiõis prunoꝝ ⁊
tamarindoꝝ q̃titatẽ sufficiẽtẽ ⁊ dissolue i ea de mãna ⁊ de
cassiafistula. vel de altera tñ ſm exigẽtiã. ⁊ ista lenitio siue
añ siue post siue añ ⁊ p⁹ hẽat fieri. dix̃ Aui. fiat vsq; ad ter/
minũ. i. vsq; ad tp̃s determinatũ siue debitũ in curatiõe fe/
bris hui⁹. vt. s. si fiat añ nõ ipediat̃ aut nõ tardet̃ flõmia. ⁊
si fiat post flõmiã nõ ipediat̃ reliq̃ cura. vel fiat vsq; ad ter/
minũ. i. vsq; ad q̃titatẽ tã ꝯtinuã q̃ȝ discretã q̃ mãe educã/
tur ⁊ virt⁹ toleret: ⁊ tũc maxĩe q̃ñ h̃et fieri añ ⁊ post. Et di
xit Sera. si nõ linit̃ nã cũ p̃dictis. s. q: nõ euant illas mãs
⁊ feces: vl' q: nõ potuit dari lenitiuũ pre tp̃is breuitate: aut
q̃ infirmus renuit recipe: vel acceptũ euomit admĩstra tũc
clystẽ lene. silr̃ Aui. dixit q̃ fiat lenitio cũ collyriis vel cly/
sterib⁹ lenib⁹. ❡ Ampli⁹: q: mãe i febriẽtib⁹ ꝯtingẽter re/
pte sunt ãplioris q̃titat̃ q̃ȝ possint p̃dicta leniẽtia educere
vel sunt in venis remot̃ ad q̃s nõ ꝑueniũt illa: tũc opȝ edu
cere illas cũ medicina illis appropriata acri: q: talis medi/
cina regulr̃ ⁊ cõmodi⁹ exhibet̃ illis materiis p̃digestis. Iõ
Aui. in h̃ casu loquẽs ait. q̃ñq; est nec̃iũ apud digõnẽ. s. di

Propter quid eũo ad sincopiȝ nature nõ cõcedi tur sȝ arti.

Scða intentio. De euõne materiarũ cõium.

etap mãerũ euãare eas cũ eis q̃ sunt sicut mirabolãi.s.citri/
ni ꝛ indi ꝛ fumus terre ꝛ cassiafistula ꝛ silia. Et ista euo fit
ad mũdificandũ sanguinez a materijs corruptis colicis ꝛ
adustis sibi mixtis. Et subdit. aut mundificatio fiat cũ eis:
sicut soluẽtia colerã ꝛ ꝓprie cũ reubar. ꝛ h̃ cõpeteret qñ co
lera sanguini mixta nõ esset adusta. ¶ Q̃ si sanguis fuerit
imundus ꝑ admixtionẽ flegmatis.s.crudi cũ eo. Dix̃ Aui.
mũdificet cũ digerentibꝰ humorẽ crudũ: ꝛ nõ expressit ꝙ
euãet post digõnẽ: q: flegma crudũ ꝑ vlteriorez digõnẽ põt
in sanguinẽ ꝯuerti: ꝛ tũc sufficeret digõ ad h̃ vt sanguis re
maneret mũdus. tu tñ sup. ꝙ si digõ eiꝰ nõ sufficit: aut q: ñ
est flegma tale ꝙ ꝑ digõnẽ ꝯuertat̃ in sanguinẽ mũdificet̃
cũ educẽtibꝰ flegma debilibꝰ: Et sil̃r. sup. si mã medica face/
ret sanguinẽ imũdũ ꝙ euãet ꝯsil̃r: vt cũ decoctiõe epithimi.
Dicũt qdã ꝙ Aui. fortasse expressit ꝙ in hũore crudo fiat
digõ ꝛ nõ euõ: q: vt plim in sinochã patiẽtibus si qd̃ flegma
peccat: tũc illõ est flegma nãle additũ supra q̃ntitatẽ suã nã/
lẽ ante aduẽtũ sinoche: sicut Gal. de supradicto iuuene dix̃.
ꝙ vix ꝛ tarde sua cibaria digesserat. modo flegma nãle põt
per solã digestionẽ ꝯuerti ad benignũ. Et sil̃r dicũt ꝙ for/
tasse Aui. expressit de euacuatione humoꝝ adustoꝝ ꝛ co/
lere: q: sunt illud qd̃ magis in sinochis febribus reperitur
ex his que sanguinem imundum faciunt.

Tertia ꝛ q̃rta intẽtiones De pororũ apertione ꝛ vapor repletione.

¶ Tertia autẽ intentio que est pororum apertio.
¶ Et 4ª intẽtio q̃ est vapoꝝ resolũ cõplent̃ ꝑ fricationẽ ꝛ
inunctionẽ aptitud. Sufficit ãt añ flõmiã fricatio leniter ꝛ
blãde fcã ꝛ inũctio postponat̃ ad flõmiã ꝙ si flõmia suffe/
cerit ad sedandũ febrẽ: tunc ad resolõnẽ residui vapoꝝ suf/
ficiet eadẽ lenis fricatio nisi multitudo vapoꝝ fuerit q̃ re/
mãserit. nã tũc fricatio dʒ eẽ mediocris fcã cũ mãtili medio
criter aspo. ꝛ post eã inũgẽdũ est corpꝰ cũ oleo camomilli/
no pauco ꝛ vino albo pauco ꝛ subtili ꝛ aq̃ decocta amplio
ri simul mixtis ꝛ calefactis. Et in his intẽtiõibꝰ sedata in/
flãmatiõe febris ꝯcedit̃ balneũ. Unde dixit Ras in diuisio/
nibꝰ. cũ alleuiat̃ ingrediat̃ balneũ tẽperatũ ꝛ in ipso eũ cũ
furfure frica multotiẽs: ꝛ h̃ itera: deinde dormiat vt sudet.

Quinta intentio. De rectificatione sub̃e sanguinis putridi.

¶ Quinta aũt intẽtio q̃ est in sinocha putrida subiam san/
guinis putridi rectificat iplet̃. Dixit Gal. eligẽdo attenuã/
tia aperiẽtia ꝛ mũdificatiua sine calefactiõe: vt nõ augeant
febrẽ: ꝛ mellicratũ qdẽ bonũ esset nisi febrẽ augeret: eo ꝙ
humores grossos attenuat ꝛ incidit. viscosos lauat ꝛ mun
dificat. Ubi aũt febris est fortis illaudabile ẽ: da g̃ loco eiꝰ
ptisanã: ꝙ si opilõ dure aperiat̃ da oxizacharã vel syrupũ
acetosum simplicẽ. Et Aui. dixit. post flõmiã factã vel euõ/
nẽ aliã si flõmia nõ potuit fieri regimẽ fiat cũ eis q̃ incidũt
ꝛ aperiũt ꝛ sedãt caliditatẽ sanguinis ꝛ eiꝰ inflãmationez
dans in h̃ intelligere incisiua ꝛ aperitiua nõ debere eẽ ca/
lida: sʒ sicut syrupus acetosus ꝛ aq̃ seminũ cõmuniũ vel ca
pilliueneris vel endiuie ꝛ similiũ: q̃ cũ hoc ꝙ nõ calefaciũt
attenuãt grossitiẽ incidũt viscositatẽ ꝛ opilõnẽ aperiunt.
ꝛ h̃ in sanguine viscoso ꝛ grosso qui si multũ fuerit grossus
ꝛ viscosus dʒ digeri cũ calis q̃ nõ obsint febri: vt dix̃ Isaac.
q̃ tñ nõ sint eleuata in gradu. ¶ Si võ sanguis sit subtilis.
Dixit Aui. fiat ipsius ingrossatio cũ eis q̃ sunt sicut robub
syrupus iuiubarũ factꝰ ex decoctiõe iuiubaꝝ. c. numero in
lib. 5. aq̃: donec remaneat 3ª pars q̃ collata inspisset̃ cũ zuc
caro: zuccaꝝ tñ quãto minꝰ fuerit tãto erit meliꝰ. lẽtes etiã
decocte in aceto acetoso forti: q: nõ acuto sunt dixit Auic.
huiꝰ gñis: ingrossant. n. sanguinẽ. caue tñ. dixit Auice. ne
des ista qñ sanguis est grossus. ꝛ sup. ne des incidentia ma
xime calida qñ sanguis est subtilis.

Sexta intẽtio. De ꝓhibẽtibus putrefactionez sanguis. De intẽtiõe ad infrigidationem.

¶ Sexta aũt itẽtio q̃ ẽ i sinocha putrida ad putrefactionẽ
sanguis ꝯplet̃: sic̃ i aliis febribꝰ putridis cũ his q̃ ꝓhibẽt
putrefactiõez ꝛ remittũt eã ꝛ succꝰ qdẽ g̃natoꝝ muzoꝝ in
hac itẽtiõe ẽ maxiẽ vtilis: ꝛ ipa ẽt g̃nata muza sũpta cũ cibo.
¶ Intẽtio aũt q̃ est ad infrigidationez regit̃ est vltima via
executionis: ꝛ ipsa qdẽ iplet̃ cũ approximatiõe infrigidã/
tiũ ab intus ꝛ ab extra. Et in approximãdis abintra ꝯcor
dãt auctores oẽs in exhibitiõe aq̃ frigide si nõ fuerit qd̃ ꝓ
hibeat ab ea. vñ. Gal. vt. ö. dcm̃ est. nominauit ꝓ hac intentio
ne aq̃ frigide dationẽ. aq̃ tñ q̃ dʒ exhiberi melior est si priꝰ
fuerit decocta ꝛ postea infrigidata. de q̃ dixit Alm̃. aq̃ fri/
gida tribuat̃. Et Aui. dixit. sumere in potu aquã frigidaz
si nõ est qd̃ ꝓhibeat sanat. ꝛ fortasse excusat ab infrigida/
tiõe altera. verũtñ nõ attẽdas v̾ba eorũ q dimittũt euõnẽ
in hac febre ꝛ solũ alterãtibꝰ vtunt̃. Dixit. n. Aui. scias ꝙ
esse cõtẽtũ in infrigidatiõe ꝛ dimittere flõmiã ꝛ solutionez
ventris est addere in opilõnẽ ꝛ coartationẽ. sup aut de no
uo eã facere. q̃re addit̃ putredo ꝛ calitas in reliq̃ dispõne.
¶ Ad hãc quoq; intẽtionẽ iplendã attẽde gradũ infrigi/
datiõis. Dixit. n. Aũ. 7° coll̃. scire debes ꝙ hec febris hʒ
latitudinẽ magnã i suo calore ẽm magis ꝛ minꝰ. Et iã sub
dit. ꝙ h̃ latitudo diuersificat̃ non solũ in vno climate: sed
etiã ꝛ ẽm climata ꝛ q̃ ex ea est fortioris caloris dĩ artiuas
ꝛ iõ ẽm diuersitatẽ sue latitudinis in calore eligẽda sũt frida
magis ꝛ minꝰ maxie tñ extinctiuis fortibꝰ est vtẽdũ qñ euõ
nõ potuerit fieri ꝑ flõmiã vel alr̃ aut qñ coacte medicus co
git̃ incipere ab alterantibus ꝛ postponere flõmiã: sicut cõ/
tingit qñ febris est artiua importabilis caliditatis ab infir/
mo. In q̃bus casibꝰ Ras in diuisiõibꝰ ait. si tardat̃ flõmia
in dispõne sua. sup. aut si obmittit̃ stude in dãdo ei in potu
aquã frigidã plurimã ꝛ da ei ex illa in potu tñ ꝙ satietur
aut infrigidet̃ ꝛ tremat. Si g̃ deserit eũ febris sufficit ter.
ꝛ si redit ꝛ tu itera vsq; quo declinet febris ꝛ fiat febris le/
nis adherẽs: ꝛ tũc rege ipʒ regie flegmatice febris. Et ego
dix̃ Ras iã exptꝰ sũ: ꝛ ꝓbaui ipʒ ꝛ libata ẽ ꝑ ipʒ gẽs plia q̃
erat iuxta mortẽ a timore magno. nõ g̃ sis piger in dãdo in
potu aquã frigidã cũ vehemẽs ẽ necessitas neq; dimittas
eã nisi qñ fe. sinocha est ex apãte in stõ aut epate aut matri
ce aut vesica aut diafragmate aut pulmone ꝛ pectore. Et
subdit. in stõ võ ꝛ epate est timor i dimissiõe tribuẽdi aquã
frigidã in potu cũ ipsa vehemẽter necĩa est maior q̃ʒ sit ti/
mor q gñat̃ in eo ex malitia sua. ¶ Et dixit Ras. signa ve/
hemẽtie necessitatis eiꝰ sunt vehemẽtia iflãmatiõis febris.
ꝛ ꝙ pulsat cor ꝛ tremit post assiduationẽ febris ẽm illã di/
spõnẽ difficilẽ duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ ꝛ nõ extinguũt eã ex/
tinguẽtia alia ꝛ nõ valẽt in eã. cũ g̃ pulsat cor tũc cũ h̃ iaʒ
bullit sanguis ꝛ nõ liberat ipm tũc nisi in potu det̃ aq̃ fri/
gida. det̃ g̃ in potu subito tñ ꝙ satiet̃. res. n. frigide for/
tes vere ꝑueniũt ad illõ qd̃ necĩũ est: ꝛ si nõ potãt isti aquã
frigidã superuenit eis sincopis paululũ ꝛ scindũtur vene in
vẽtribꝰ eoꝝ ꝛ in pãniculis cerebroꝝ eoꝝ. q̃re emittũt san/
guinẽ ꝑ nares ꝛ large expellit̃ sanguis ꝛ moriunt̃. ꝛ illud
qñ arterie ꝓprie scindũt̃: ꝛ qñ arterie sunt hñ posite ꝛ for/
tes: q̃re nõ accidit eis h̃ tũc ꝯstringunt̃ eoꝝ anhelitꝰ ꝛ s̃fo
cant̃ subito: q̃re opʒ vt nõ fiat qd̃ vincat illud qd̃ accidit ex
malitia sumẽdi in potu aquã frigidã: hũc timorẽ magnũ.
fortasse. n. nõ accidit ex ea nisi debilitas fe. ꝛ ꝓlõgatio ipa/
tñ eiꝰ ꝛ aduẽtus apãtis duri in viscéribꝰ. ꝛ illud est ex eis
q̃bꝰ expellit̃ mors cita. ¶ Dixit Aui. fortasse sumit̃ in po/
tu de aqua frigida donec tremere faciat. fortasse. n. sanant̃
ꝑ eã: ꝛ q̃nq; ꝑ potũ eiꝰ ꝑmutat̃ febris sanguinea ad flegma
ticã. i. ad dispões siles dispõibꝰ febris flegmatice: remit/
tit̃ eni acuitas eiꝰ ꝛ ebullitio: ꝛ sequit̃ eã quedã febris len
ta silis flegmatice: q̃ postea curat̃ cura feb. flegmatice. neq;
voluit Aui. ꝙ sanguis ꝯuertat̃ in flegma: q: qd̃ coctũ est
incrudari est ipõle. ¶ Et Auer. dixit 7° coll̃. qñ oĩa par/
ticularia cõcordãt in febre artiua. ꝛ eger multũ desiderat
aquã frigidã: nõ est in h̃ digõ expectãda: q: eger añ digõnẽ
ꝯsumet̃. Et si feceris ipʒ pati vsq; ad digõnis apparitionẽ
tũc erit ipsa digõ mala: sicut nebula nigra aut hypostasis
nigra ꝓpter nimietatẽ cõbustionis. ꝛ tũc exhibitio aq̃ fri/
gide nõ valebit: ꝛ ꝓpea meliꝰ erit in pnº fine signoꝝ digõ/
nis apparitiõe exhibere eã: ꝛ nõ curare de dictis ãtiquoꝝ

De exhibitiõe aq̃ frigide.

cōtra hoc: q2 hec est res vilissime approbata. nā mā q̄ calefa
cit febrē: q̄lis est ista. cū sit multitudo calitatis: nō est priua
ta digōne nisi pp malā q̄litatē acutā nō pp grossitiē nec pp
viscositatē: 7 qñ hāc infrigidabis: tūc statī est mā digesta.
Et subdit Auer. melius est vt tu cōuertas hāc febrē ad febrē
longā 7 lētā q̄ curari possit q̄3 vt eger subito moriat̃. nā er/
ror q̄ fit in alteratiōe complōnis febris est facilior q̄3 mors.
¶ Et ego credo q̄ illis in q̄bus digō dz expectari si det̃ aq̄
frigida citius curant̃ si eius virt⁹ extiterit fortis: q̄uis fe/
bris fiat longa. dixit. n. Rasis. q̄ duo iuuenes in diebus ca
nicularib⁹ iter agebāt. quoꝝ vnus erat dñs 7 alter seruus:
7 ambo hāc egritudinē inciderūt 7 medic⁹ dño aquā3 tri/
buit fridā 7 seruo nō ppinauit. 7 dñs euasit 7 seru⁹ mortu⁹
est. dicūt ḡ aquā frigidā da vsq3 ad coloris mutationē. ita vt
Eude gđ fe. fiat palidus 7 tremēs. Et illud est vt det̃ egro vsq3 ad emi/
nā vnā. 7 est pondus lib. 4. hec sanguinē iflāmatū subtilia
tū a febre infridādo ingrossat: ne ad pncipalia descēdat. 7
febrilē inflāmationē statī extinguit. 7 tāte v̄tutis existit: vt
si ēt aliq̄ tactaꝝ cāru flōmia celebrata nō fuerit ipsa sola sit
sufficiēs ad curā. max' tñ vbi signa humoꝝ obstruētium si
alij sint a sanguine visa fuerint. Cōfortata. n. v̄tus a cōtēpe
rātia subiectoꝝ suoꝝ humidoꝝ. s. spūaliū 7 radicaliū mē/
broꝝ p fridītatē aq̄ huoribus obstruētibus obuiat vt quos
cūq3 benignos iuenerit ad se trahat: subtiles v̄o p sudorem
vel vētrē excernat: 7 plectorā sanginis p emorosagiā p ma
gis aptā regionē expellit. dz eger ad auditatē aq̄ fride po/
tus induci. ¶ Dixit Passionari⁹. cū in siti exarserit. 7 si/
tiēs aquā fridā desiderauerit prio ei eā negādo. deīn aliquo
tiēs ei pmitte vt in ea spe pmissionis exardescat. cūq3 sitis
purget̃ 7 bibēdi habebit ardorē: tūc vas nitidū aq̄ plenū
recente 7 nitida offerēs in tāta capacite vt q̄tacunq3 fuerit
sitis satiari possit. 7 si pole fuerit det̃ in die cretica. ¶ Aui.
aūt dixit q̄ melior hora ad infrigidādū est hora vehemētis
sime ebullitionis 7 angustie 7 iflāmationis 7 frequētie pul
sus cordis. sup. siue facta fuerit eūo siue nō. Est aūt tps illō
status quo ad accñtia. ¶ Dixit Almā. si nō pri⁹ succurrat̃ cū
flōmia q̄ lingua nigra fiat: 7 supueniant accñtia causonis
eius cura fiat cū infrigidātib⁹: q2 cū apparēt signa 7 accñ/
tia deiccationis 7 vstiōis humidi vt nigredo lingue 7 alia
causonis accñtia plus cōuenit tunc humectare 7 infrigida/
re q̄3 sanguinē humidū flōmia euare. Etenī flōmia tūc fa/
cta colerā rubeā ebullire facit 7 inflāmat tunc corpus ve/
hemēter. ¶ De infrigidātibus bonis. dixit Hal. sunt vt va
ris aq̄ granatoꝝ dulciū 7 acerboꝝ cū sqngibin puro. i. sim
plici aut tamarindoꝝ aq̄ 7 sibbus. Et Ua. dixit. extinguat̃
acumē cū psilio succo granatoꝝ syrupo viol. prunoꝝ 7 sib
bus. Et Aui. dixit cū aq̄ lētū ifrigidata 7 cū aq̄ lactuce. Et
dixit q̄ aq̄ ordei cōpetit. s3 cū lenitate n̄ae: 7 aliter nōi 7 de
vtilibus est vt semē psilij integrū vna nocte in aq̄ decocta
infundat̃ mane colet̃. 7 illi aq̄ adde zuccarū 7 potui tri/
bue. nā intolerabilē calorē 7 sitim acutaꝝ tollit 7 ventrē le
nit. Et dixit Sera. q̄ clystere factū ex aq̄ oleris būdicti. i. la
ctuce cū mucillagine psilij 7 oleo ros. extinguit inflāmatio
nē 7 tremorē cordis. 7 s̄m hāc intētionē administra aq̄ v̄/
ge pastoris 7 salicis 7 psiliū cū oleo viol. ¶ Et de infrigidā
tibus ab extra. dixit Sera. est cerotū factū ex oleo ros. 7 aq̄
citruli 7 cucurbite 7 iusquiami. ipsum. n. extinguit qñ poni
tur sup stō 7 epate extinctione vltia. 7 portula. viridis trita
7 posita sup stōm 7 epar mirabilr extinguit. ampli⁹ in his
q̄ pterierunt multa posita sunt facientia ad hāc intētionē. Di
xit Aui. in fine. vt in dectione huius febris da troci. de cā/
phora aut de spodio 7 silēs his. Et Almā. cōcessit troci. de
cāphora: 7 sunt illi in q̄bus ponunt̃ aliq̄ infridātia 7 aliq̄
stiptica. dant̃ āt hi troc. ad cōsumēdū residuū caloris febri/
lis 7 cōfortādū mēbra resoluta coꝝ substā vnlēdo. ¶ Ex di/
ctis apparere pōt q̄ 7 q̄lis sit cura spēꝝ sinoce. nā in augu/
mastico flōmia dz maior fieri 7 magis subito 7 maior infri
gidatio 7 citius aq̄ frigide exhibitio 7 in epimastico ē3. dz
fieri maior flōmia 7 minor infridatio: 7 raro est q̄ in ea sit
añ flōmiā infridādū. Et cañ. ēt phibētes aquā fridā dari i
hac spē magis obseruari pñt 7 debēt: 7 hōtenus i flōmia 7
in ifridatiōe pl⁹ attinet augumastico q̄3 epimastico. ¶ De
itētiōe āt ad accñtia. dixit Aui. Si accidat dolor capiti aut
puls⁹ aut vigilie aut profunditas somni aut fluxus sanguis
nariū supfluus destruēs virtutē aut alia de accñtibus seuis
cura eam cū eis q̄ docuimus te in loco suo: q2 in capitulis
ipsorum accidentium.

¶ De q̄busdā exēplis ad cūonē febris sanguinis. Cap. vij.

Quāuis multi ad manus meas curandi ve
nerint q̄dā de sinoca iflatiua qui/
dam de putrida ex eis solū duos hic adducā.
¶ Peruenit enim ad manus meas Bonifaci⁹ Exēplum primum.
petri ex natiuitate cōplōnis sanguinee 7 ex tē
pore ēt. nā arte vinū vendebat 7 erat magnus bibulus nō
cōsuetus vinū limphare. erat aūt cōplōnis satis carnose am
plaꝝ venarū 7 planarū: quarū color ad obscurū tendebat
erat tñ strictoꝝ poroꝝ paucoꝝ piloꝝ. 7 erat etatis circiter
anoꝝ. 34. 7 ociosā vitā degebat. frequētabat tñ vini rubei
puri potū 7 fuerat ei cōsuetudo ōi anno de mēse maij flōma
ri: cū quo lōgo tpe san⁹ fuerat. Accidit aūt vt i anno. 1368.
occupat⁹ circa vēditionē vini de mēse maij flōmiā dimisit.
Dieq3 8⁹ mēsis iunij eiusdē anni iuit pratū pedes: 7 eadē die
rediēs huc 7 fatig at⁹ est pre calore aeris multū estuauit se/
ro illo nō cenauit: s3 multū vinū bibit: 7 circa mediā noctē
arripuit eū febris estuosa valde 7 totā noctē ā añ febrē q̄3
post habuit ingētē 7 pre siti magna mlt̄ bibit vinū: modi
cū tñ aq̄ inmiscuit 7 circa aurorā psensit calorē itēsū 7 extē
sionē 7 rugitū circa vētrē: 7 q̄ñ p vniuersū mirach 7 clystē
vnū sibi pparari fecit 7 inmisit qd̄ eduxit sqbalas plē: 7 tā/
dē feces subē mediocris colore citrinas. Circa ortū solis fui
vocat⁹ ad eū 7 aspiciēs ipsū rubicūdū s3 faciē 7 oculos 7
venas plenas habētē manū apposui capiti. 7 vē tri 7 pcepi
calitatē magnā: nō tñ mordacē q̄tūcunq3 manū tenuissē:
pulsū iueni magnū 7 freq̄ntē plenū: nō tñ mltū ieq̄lē: 7 vri
nā asperi subrubeā cū q̄dā claritate ñ mltū spissā 7 sedimē
laudabile hñtē. tūc manū iposui circa regionē cordis 7 epa
tis 7 inueni calitatē ampliorē: extremaq3 tāgēs cal'a iueni
neq3 in aliq̄ corporis pte frigus psenserat. lingu ā vidi s̄m
nām habētē nō aridā neq3 asperā sitiq3 habebat. Certin ca
tusq3 de regimie pterito 7 cōsuetudine flōmādi quā illo āno
dimiserat iussi eū flōmari statī de vena media excusat⁹ a le
nitiōe alia pp clystē qd̄ fecerat 7 extrahi lib. i. sanguinis. d̄/
inde eū qescere iussi sine somno 7 zuccaꝝ viol. mixtū cū cā/
dijs ei exhibui: 7 potaui cū aq̄ ordei in tertijs aūt cū cibari
dixi cum mica panis lota superaddito modico aceti. Cir/
ca vesperas aūt veniens ad eum inueni eum minus calere
7 ad motū leuiorē neq3 tm̄ sitientē. Et aspiciens sanguinē
de mane extractū vidi eum esse rubeū modicū colere super/
natantis habentē 7 aquositatē paucā 7 incidens eū cum fu
ste inueni eum subē esse nō multū solide nec grosse. vidi q̄q3
vrinam subrubicundā 7 subtiliorē q̄3 de mane nullū fetorē
habentē: tunc extimaui eum pati sinocam inflatiuā: 7 feci
iterato eodē sero ex eadem vena absq3 iteratione pcussionis
cū flēmo extrahi de sanguine circiter. ℥. 6. 7 postea exhibui
ei. ℥. ii. iulep. ros. cū aq̄ frigida prius decocta 7 de sero eū
cibari feci eadē mica panis. 7 dixi q̄ si de nocte sitiret pota
rēt eū succo granatoꝝ musoꝝ cū aq̄ predicta 7 sic fecerunt
mane sequēti rediēs ad eū inueni ipsū adhuc minus calē
tē 7 aliquātulū dormiuisse 7 iussi clystere fieri ex decoctiōe
blitis malue violarie 7 lactuce 7 supad. didi. ℥. i. cassief. 7. ℥.
ii. zuc. viol. 7 vitellū oui: 7. ℥. iij. olei viol. 7 parū salis 7 in
prādio cibari eū feci farre cū modico zuccaro 7 potari mo
dico vini pontici debilis 7 bñ limphati. 7 post prandiū ali/
quātulū qeuit. Sero v̄o veniēs ad eum nō inueni caliditā/

tem remissam plusq̄ de mane. nullū tñ motū ꝑceperat egri ⁊ tunc exhibui sibi de iulep roſ. vt.ŝ. ⁊ mica panis aspera succo granatorū mͣiorū cibari feci in cena ⁊ in aurora ex biberi feci lenitiuū qd. ℞. medule cassieſi. ℥.i.ſ. tamarindorū. ℥.ſ. dissoluta cū decoctione prunorꝫ viol. capilli veneris liquiritie ⁊ seminis endiuie ⁊ mane sequēti inueni infirmū assellare feces cū multis mucillaginib⁹: nō tñ multū grossis in quarū parte apparebat aliqualis citrinitas tūc aquā ordei cū zuccaro rubeo calidā dedi ad abstergendū: ⁊ post eā per horā cibari feci modica carne edina alterata cū seminibus frigidis ⁊ succo arantij ⁊ vinū vt.ŝ. bibit de sero inueni caliditatē valde remissaꝫ ⁊ cenauit micā panis cū succo granatorꝫ. In aurora accepit medullā arantij cū zuccaro: prius tñ aqua frigida infusaꝫ ⁊ lotā cū qua bibit succū granatorꝫ cū aqua mane inueni caliditatē multū remissaꝫ. clystere. vt.ŝ. lactuca excepta fieri iussi ⁊ carnib⁹ pulle alterate cibari iussi ⁊ potari vino. vt.ŝ. Attñ ante oēm cibationem leuiter eū fricari feci. 5ª aūt adueniēte die sudauit: sꝫ nō copiose. sequēti nocte syrupū acetosum simplicē cū aqua feniculi dedi. erat. n. caliditas febrilis remissa multū. 7ª die sudauit copiose ⁊ liberatus fuit. ¶ Uidi quoqꝫ aliuꝫ noie

Exemplū secundū.

Stephanū etatis annorꝫ. 44. subtilis stature ⁊ rare texture: cui⁹ cōplō ad colericā declinabat. venas āt habebat manifestas ⁊ plenas. ociosus. n. ⁊ bibulus erat. hūc visitaui scōa die sue febris vidi vrinā ⁊ inueni pulsum satis ꝑpinqua his q̄ in iuuene supradicto h̄ nō assellauerat postq̄ cepit febrire ⁊ illo mane noluit clysterizari: vnde ilico ei exhibui. ℥.ij. electuarij cassieſi. cū aqua endiuie ⁊ precepi eum nō cibari quousqꝫ venter eius bñ moueret̄. rediens aūt ad eū hora vespertina inueni eū magnā copiā fecū ⁊ mucillaginū citrinarū assellasse cibaui eū illo sero farre ⁊ aquā bibit cū aceto quā affectabat. In aurora accepit iulep vio. cū aq̄ seminū cōmuniū frigidorꝫ ⁊ endiuie. mane veniēs ad eum inueni caliditatē additā ⁊ inquietā habuisse noctē: tunc tñ dormiebat ⁊ dimisi eū sic dormire ⁊ in tertijs rediēs ad eū vidēs virtutē tolerantē ⁊ vrinā rubeā satis spissam feci flōmari eū ⁊ extrahi de sanguine. ℥.ix. ⁊ cibaui euꝫ illo mane parua pulla alterata lactuca. vespere aūt nō inueni caliditatē diminutā: sed potius additā nullo tipo precedēte sanguinēqꝫ extractū aspexi ⁊ erat substantia eius satis clara: multū tñ citrinitatis insufficie habebat. cibaui eū in cena lactuca decocta quā libēter accepit: ⁊ potaui eum aqua frigida cū aceto. mane bibit iulep viol. cū aqua frigida ⁊ circa ortū solis clystere recepit simile supradicto: ⁊ visitās eū hora tertiarū inueni eū minime dormiuisse ⁊ tāgens regionem cordis inueni euꝫ: quasi pulsum cordis pati ⁊ os habebat amaricatū cū quadā leui nausea. dedi ergo ei aquā tepidaꝫ cū aceto modico ⁊ post paululū vomitum ꝑuocari iussi ⁊ euomit colerā citrinā ⁊ viridē multā ⁊ imēse amaritudinis ⁊ sedata est acuitas febris eius ⁊ nausea ⁊ ab illa die in antea curaui cū cura causonis sinochides. vt. j. ponet̄ in cap° causonis. Et finaliter in 14° die per crisim fluxu sanguinis nariū liberat⁹ est. ¶ Uidi quoqꝫ Petrū zuccarini de septē

Exēplū tertium.

nio: cui⁹ cōplō sanguinea erat ⁊ satis carnosus licet statura pusillus hic exercitijs deditus ambulatiuis regebatur multa carne ⁊ vino. Cūqꝫ vna die ī mēse Julij sub sole ambulasset cepit dolere circa caput ⁊ āteriora nec poterat ambulare pre fractione mēbrorꝫ suorꝫ ⁊ vix rediit domū ⁊ credens pre fatigatione ⁊ abstinentia diei illius hoc sibi euenisse comedit carnes castratinas ⁊ repleuit seipsum vino ⁊ post cenā ilico dormiuit. Circa matutinū vero dormiēs cōquerebat̄ locuꝫ in lecto mutabat tunc vxor eius excitauit illū scitura qd pateretur. Eo autē nō respondēte vxor fricare cepit ipsum ⁊ brachia fortiter ligare nec cū his excitabat̄. Et apparente die misit ꝑ me. Et veniēs ad eū multas vētosas sine scarificatione applicari feci nec eas sentiebat. tūc inueniens pulsuꝫ magnū flōmari euꝫ feci ⁊ extrahi de sanguine plusq̄ lib. i. neqꝫ ꝑ hoc excitabatur: ⁊ tunc iterari feci ventosas ⁊ post plures sine scarificatione duas scarificari feci tunc cepit dolere ⁊ loqui dicens nolo carnē meam incidi. Et aperiens oculos cognouit quid factū fuerat tūc iussi teneri eū excitatū fricationibus fortibus ⁊ ligaturis extremitatū ⁊ frequēti appositione aceti acuti ad nares ei⁹ hora tertia ad eū rediēs inueni eū excitatū extitisse ⁊ duas sellas emisisse multe colere: tunc cibaui eū pulla parua alterata: ⁊ potaui aqua ordei: q: succum granatorum noluit neqꝫ iulep. Et qꝛ nō sinerent eū dormire iussi. vespere ad eum veniens inueni pulsum eius magnitudinē amisisse: frequentē tñ magis effectū. Intendi ad extinctionē caliditatis eius cū epithimatib⁹ ab extra: q: ab intus nihil sumere volebat ex potibus nisi aquā ordei ⁊ aquā frigidā. Epithimaui ergo epar eius ⁊ cor cū aqua roſ. solatri ⁊ endiuie ⁊ succo granatorꝫ acetosorꝫ in quib⁹ permisceri feci sandalos ⁊ rosas ⁊ violas ⁊ spodium ⁊ quid modicū camphorecū parte tñ eius cū qua epithimabat̄ cor permiscui modicū vini albi subtilis ⁊ modicū croci ⁊ grane tinctorꝫ. mane sequēti eū clysterizari feci clysteri lenitiuo: ⁊ cuꝫ peruenissem ad eū inueni eū nullū habuisse somnū. inquietus tñ nō fuerat: sed sitiuit ⁊ dolorē percepit in fronte ⁊ timporibus pulsatiuū. tunc iterato scarificari eū in spatulis ⁊ fricari feci ⁊ inungi ⁊ fontē ⁊ timpora cū oleo roſ. ⁊ nenufarino conquassatis cum modico aceti. Et illa die cibaui euꝫ similiter pulla parua alterata cū lactuca: ⁊ q: caliditas ei⁹ non erat diminuta epithimare frequentius iussi. Sero ad eū veniens inueni caliditatē potius additā q̄ diminutaꝫ. Unde dixi ei. qꝛ si potus recentes nō acciperet res eius tenderet in magnā suspitionē. tunc respondit tremēs se paratū querūqꝫ reciperet: tunc ordinaui ei iulep viol. ⁊ lenitiuū qd sumeret in aurora qd acui cum. ℥.i. electuarij succi roſ. mane inueni eū tota nocte insomnē fuisse ⁊ aliquādo alienasse ⁊ lenitiuū illud nihil eduxisse. vnde ilico clysterizari eū feci: ⁊ de epithimate quo epar epithimabatur epithimari feci frontē cū toto suo capite ⁊ pullam alteraui cū semine papaueris albi. sero aūt iueni eū multū assellasse: ⁊ mucillagines misisse citrino colore valde tinctas. Caput etiaꝫ leuius habebat nec vltra alienauerat. tunc processi dando syrupū de papauere post cenā tribus horis ⁊ de mane digestiuū syrupū simplicē ace. cū aqua endiuie ⁊ seminū cōmuniū frigidorꝫ: mane vero eū aliquantulū dormiuisse inueni. vnde postea cū hac cura ꝑcessi. Et veniente septimo perseuerante caliditate in intēsiōe sua nullā crisim habuit. vnde mane 8° die minoratiuū dedi ex. ℥.i. cassieſi. ⁊ duab⁹ ʒ. electuarij de succo roſ. cum aqua endiuie infusionis. ʒ.i. reubar. ⁊. 5. sellas inde habuit in quibus erat colera plurima. die 9° caliditas cepit mālfeste remitti: quare cibaui eū pulla grossiore: alterata tñ ⁊ potaui vino debili ⁊ bñ limphato ⁊ digestiuū dedi syrupū acetosum factū de decoctione radicū endiuie cicoree buglose ⁊ apij. Et superueniente 14ª die nullā crisim habuit. vnde in 15° die dedi ei minoratiuū ex reubar. ⁊ cassiafistula: post cuius euōnē remissa est febris: ⁊ tandem finita in 17ª die.

¶ Incipit distinctio tertia sume quarte de febre colerica.

TErtia distinctio tractatus secundi est de febre colerica: ⁊ continet capitula. 12.

¶ De quiditate febris colerice ⁊ eius differentijs in generali: Capitulum. j.

FEbris colerica frequenter ab auctoribus absolute tertiana vocatur: quia inest colere que est mā ei⁹ de tertio in tertiū diē moueri: q̄uis sit aliqua de speciebus eius in qua talis motus nō manifestatur. vt infra patebit. dr etiā aliquādo diatritus.

vel triteus: quia tenet tertium diē ⁊ inuadit: vt dixit Ga. super 4° affo. in diatritis .i. tribue diebus. Et 3° colliget ab Auer. sessaria vocat̄ ⁊ exponit̄ .i. tertiana ⁊ proprie ꝯtinua vel sasaria .i. ꝯtinua colliquatiua. ¶ Et febris colerica est calor extraneus accensus in corde ꝓp incentionē colerici humoris ⁊ eius putrefactionē a corde procedens in totū corpus ⁊ nocens nālibus opationibus eius. ¶ Et febris quidē colerica diuidit̄ sua principali diuisione in febrē colericam sine putredine que a quibusdā colerica inflatiua dr̄ siue causon inflatiuus: ⁊ in febrē colericā de putredine colere. Que ēt est cum putrefactione diuidit̄: q2 alia est continua ⁊ alia periodica. Et dixit Gal. vt scribitur .16. ꝯtiñ. ꝙ tertiana continua bipatita est. Alia .n. est tepescēs modice in aliq̄ tpe admodū tertiane pure: ⁊ alia ē nō tepescēs. Siue alia ē ꝯclusa: alia ꝓportiōalis. Et que est non tepescēs est triplex .s. augmasticus epimasticus ⁊ homotenus. Scias tñ ꝙ ō colera ꝯclusa sine putrefactione auctores nō fecerunt spāle capitulū neq̄ seriatim mentionē, derelinquētes eam notā ex his que dixerunt de conclusa putredinali: eo ꝙ in signis ⁊ curationis modo plurimū simulant̄. Uñ restat ꝙ febres colerice de quibus auctores expresse tractauerūt sunt tres .s. colerica ꝯclusa dicta causon. ⁊ continua proportionalis dicta tertiana cōtinua: ⁊ tertiana periodica siue interpolata dicta absolute tertiana aut tertiana cum additione interpolationis. Unde dixit Aui. febres colerice tres sunt .s. tertiana continua tertiana piodica ⁊ causon. ¶ Et tertiana tā continua q̄ȝ interpolata diuiditur in tertianā purā: ⁊ non purā quā quidam notam appellant. Et exponunt qdā notam .i. famosam: q2 colera famosa ē eius materia. Et de his omnibus ⁊ speciebus earum inferius dicetur.

Colā pura est duplex.

¶ De causis febris colerice. Cap. ij.

Dixit Ga. 2° de crisi: febres colericas continuas ⁊ iterpolatas facit chimus vn⁹ .i. humor colericus q̄ aut est purus aut non purus. ¶ Et purus est duplex. Unus qui generatur ex chimo in epate simul cū alijs humoribus q̄ dr̄ generatus gñone prīa: ⁊ est colera naturalis dicta colera rubea. Alius est generatus gñatione scđa: ⁊ est colera que generatur ex putrefactiōe sanguinis cuius subtile transit in colerā purā: ⁊ ꝓp sui puritatē multū est similis: ⁊ propinqua nature colere generate generatione prima. differens ab ea in hoc ꝙ colera gñata ex putrefactione sanguinis semp est cā: ⁊ mā febris colerice continue. vnde Aui. ait apud Ga. cū sanguis putrefit fit de hoc genere .s. tertiane continue de qua loquebat̄. sed reliqua colera pōt esse mā: ⁊ cā cōtinue ⁊ piodice ⁊ causonis. ¶ Humor vero colericus non purus siue colera innālis pōt esse innaturalis: cū per adustionē ingrossatur: ⁊ per hoc exit latitudinē nālitatis colere: aut cum ingrossat̄ p admixtionē flegmatis vel melē cum colera nāli permixtione vnita: nam si compositio eo⁊ non esset vnita nō fieret vna febris simplex: sȝ vna composita habens duos paroxismos: verū est tñ ꝙ aliquā do portio flegmatis vel melē non magna inuenit̄ propinqua portioni colere magne: ⁊ mouebitur tunc portio illa flātis vel melē ad motum illius colere cum mouebitur ad parosismū. ¶ Et colera qdē innaturalis potest esse cā febris colice note ⁊ interpolate ⁊ continue. q̄uis Aui. expresserit de tertiana periodica non pura. ꝙ ipsa fit cum putrefactione colere grosse substantie: sed sup. fit ex ea tertiana ꝯtinua ⁊ causon lȝ causon fortasse non fiat de omni colera non pura. Dixit Aui. ꝙ nō pure tertiane causa ē colera grosse substantie per cōmixtionē flātis cū ea. sup. vel per comixtionē melē cum ea: sed Aui. non expressit de cōmixtiōe melē cū colera: q2 ⁊ si ꝯtingere possit talem cōmixtionē fieri. illud tñ est raro valde propter difficultatē cōmixtionis earū ad inuicem permixtione vnita que difficultas procedit ex multa siccitate substantiarū ipsarū. ¶ Ad hoc dixit Gilib. tertiana nota fit de colera innaturali que diuersificatur duobus modis: aut enim egressa est a naturalitate sua propter extraneū calidum ei annexum vel admixtū: ⁊ hec est duobus modis: quedam enim est famosa que fit per admixtionem colē naturalis ⁊ flātis: ⁊ si illud flegma fuerit grossū fiet colera vitellina: ⁊ si subtile aquosum fiet colera citrina. Alia est minoris fame que fit cum ꝯgitur terrestre colere naturalis: ⁊ permiscetur flegmati subtili: ⁊ non separatur ab ipso. Et adhuc est alia que generatur cum aduritur terrestre colere: ⁊ cum hoc ēt aduenit ei extrinsecus mella: ⁊ ei permiscetur. Aut colera est egressa a naturalitate sua ꝓpter extraneam causam a qua generatur que diuiditur in prassinam ⁊ eruginosam. ¶ Dixit Auer. 3° colliget. debes scire ꝙ non est in corpore hominis colera absoluta idest pura: ita vt sit pars membri hominis excepta colera que stat i saculo fellis sm quosdam: sed natura expellit illam a membris sanguinis: idest continentibus sanguinem que separatur ab eo: ⁊ propterea est impossibile opinari ꝙ substantia febrium sofferinarum: idest cōtinuarum sit colera absoluta quia colera pura continetur extra vasa: ⁊ a tali fit febris interpolata non continua. ¶ Et quidam dixerūt a colera pura non generari febrem putridam: quia ratione sue multe siccitatis resistit putrefactioni. Cum ergo dicunt auctores febrē de colera nō intelligunt de ipsa pura: sȝ de ipsa pmixta sanguini vel alteri humori multū vincente colera in commixtione. Et dixerunt si daret̄ talis febris de necessitate eēt mortalis: q2 colera pura nō est apta recipere aliquā digestionē nisi inq̄tū cū sanguine vel alio humore est admixta vel secūdis humiditatibus. Et iō post supdicta subdit Auer. ꝙ causa febris colerice est sanguis vel alia humiditas i qua dñatur colera: ⁊ ꝓpea pōt recipere digestionē ⁊ reuerti ad suam nām: q2 non denudatur a sua forma specifica: sed qñ separatur a sanguine colera absoluta in continenti expellitur a natura. Et si separatur a sanguine res que habeat possibilitatem recipiendi digestionē nutrirentur ex ea mēbra ēt nō est possibile in colera .s. pura vt recipiat aliq̄ȝ digestionē: q2 nō est possibile illi rei q̄ transiuit terminū decoctionis: vt reuertat̄ ad terminū decoctionis: sicut non est possibile vt reuertatur assum ad elixum: neq̄ in ea est ēt aliqua pars ex qua possint membra nutriri aliquo modo. Et subdit. dico hoc de naturali. ēt si sic est de naturali q̄ȝto plus de non naturali. ¶ Dixit Ysaac tantū est odium quod na hȝ cū colera prasina ⁊ eruginosa ꝙ nō patit̄ eius malitiā in venis. Et qȯ dixit Gal. in commento pronosticorum ꝙ talis colera stat in venis intelligitur q̄ȝtum ad eius generationē: sed ilico expellit̄ ad stomacum vel ad cutem. Et similiter ēt voluit Constantinus in pantegni. ¶ Et propter dicta multi auctorum non fecerunt mentionē de febre facta a colā prassina nec eruginosa de quorum numero fuerunt Ypo. Gal. Sera. Hal. Aui. Ras. ⁊ alij q̄ȝ plures. immo dicunt quidā non solum feb. sed nec aliqua egritudo pōt ex illis colericis fieri: q2 sm Auer. 7° colli. huiusmodi colere ⁊ precipue eruginose naturam sapiunt veneni. vnde cum contra naturam talis colera insurgit natura si preualet ilico eam vomitu expellit ꝓp sensum sue intense lesionis quā facit in stomacū ꝓp suā horribilē ⁊ pessimā qualitatē quā hȝ. aui. tñ 1° p° innuit ꝙ ex colera prassina possit febris causari cū dixit ꝙ corp⁹ putrefit cā humoris colerici prassini qȯ max° euenit cū putrefit. si ergo putrefit pōt febrē facē putridā. Gal. ēt hoc innuit de eruginosa cū 12° terap. in exēplū adduxit iuuenē febriētē q̄ euomit humorē eruginosū: i tm̄: vt melius foret ipsū dicē certissimā eruginē q̄ȝ humorē: q2 ossariā similabatur erugini eris i quo vomitu passus ē ille spasmū: sȝ tñ humore illo eruginoso purgato cessauit febris ⁊ spasm⁹: ⁊ sic ille iuuenis euasit. Zoar quoq̄ expsse voluit de dictis colericis posse fieri febrē putridā cū dixit: febris q̄ fit de gñe transitionis febris effimere ad febrē colericā si fuerit de genere

Colā non pura ē multiplex.

Colere melle gnātio vnitē difficilis ex multa siccitate substantiarum.

Colā pura non pōt gñare sed. ꝯtinuam ⁊ sm alios quo⁊ neq̄ putridam omnino.

Utrum ex colera prassina ⁊ eruginosa possit fieri feb.

prassine aut eruginose habebit accñtia magis fraudulēta
ꝛ vix poterit euadere ō ea:ꝛ si euaserit diu eger ꝑmanebit.
Auer.ēt.4° col.dixit peior specierꝫ causonis est illa que fit
ex colera ɕinaria vel prassina:ꝛ illius paroxismus lōgus ē
ꝑꝑ inobediētiā eius ad digōnē recipiendā:ēt in septio eius
dē dixit:si febris tertiana nō fuerit ex colera pura:sed erit
ex vitellina vel prassina vel eruginosa non euadet hec a pe
riculo magno:ꝛ maxime si fuerit prassina vel eruginosa.
¶ Quidā dicūt ex colera eruginosa febrem fieri nō posse
ꝑꝑ cām assignatā:ex prassina autē fieri concedūt:q2 nō sic
maligne nature neqꝫ tantū nature odiosa nec soluꝫ in sto
maco generaᷓ:sed ēt in venis : ꝛ cum non sit vehementer
exiccata sicut eruginosa pōt recipere putrefactionē. Et cō
ciliator dixit se vidisse febrē de colera prassina in quodam
iuuene calide ꝛ siccissime cōplexionis:cū accidētibus illis
s.calore vehementi interius:ꝛ siti ꝛ extremitatū frigidita
te:ꝛ sincopibus aliqñ:ꝛ affligebaᷓ per tertiū. 4° autē die
fluxu vētris largissimo supueniēte colere prassine aquose
febris cessauit. In cuius ēt fluxus restrictione laboratum
fuit ꝑꝑ virtutē:ꝛ tñ hic deinceps inappetibilis factus:ꝛ
nihil sumēs circa septimam abinde tabefactus expirauit.
¶ Alij vero dicūt q̄ ēt ex eruginosa pōt cāri febris:sꝫ illa
semꝑ est mortalis. Et exponunt dictū Isaac q̄ ex ea nō fit
febris.s.salubris recipiēs curationem. ¶ Cōtineᷓ aūt hu
mor colericus faciēs febrē. Dixit Zoar aut in venis oībus
aut in aliqbus eaꝝ aut in aliquo vasoꝝ siue in aliqua ki
stiū in qbus humores cōgregati sunt:ꝛ hic humor : vt in
plurib⁹ cū facit ɔtinuā est peioris dispōnis:ꝛ maioris ma
litie q̄ꝫ faciēs interpolatā:sꝫ raro in qbusdā possit cōtinge
re oppositū nō.n.semꝑ prauitas humoris est cā q̄ non ex
pellaᷓ ad extra venas:sed pōt illud cōtingere ex alijs cau
sis:vt ei⁹ multitudine aut magna ꝑmixtione ei⁹ cū humo
ribus alijs:ꝛ nō pōt nā eū separe ab illis:aut virtutis de
bilitate aut sensus obtusione:vñ nō percipit lesionē eius.
¶ Dixit. G.2° de diffe.fe.tertiane.i.febres colerice sepius
in corpib⁹ existūt colerice cōplexionis nā.sup. aut ex tpe.
Et in etate eoꝝ q sunt in statu q̄ est oium etatū colere ge
neratiua. Et febris colerica multiplicaᷓ in estate:sic Ipo.
dixit 3° afo.estate vero causon ꝛ feb.tertiane plurime:in
telligēdo:sicut Gal.dixit 2° de crisi.de estate seruāte nām
suā. Vñ ipse 2° de dif.feb.ait.tertiana sepius existit i hora
estiua maxie ꝫm quaꝫ hic talis dñaᷓ humor:ita vero ꝛ in
calidis:ꝛ siccis ɔplōne regionib⁹:ꝛ ɔstōne cōtinētis tali.
Et post estatē magis accidit in ꝑn° autūni. ¶ Et dixit.ter
tiana sepius accidit in vita nō in delicia ꝛ pigritia ꝗplio
ri:sed in laborib⁹ ꝛ sollicitudinibus ꝛ vigilijs ꝛ estibus ꝛ
cibis paucis ꝛ his calis ꝛ siccis. Ex his enim multiplicaᷓ
colera in corpib⁹. Et subdit:sed ꝛ calefaciētiū ꝛ desiccātiū
farmacoꝝ imoderatiori vsu facilis est gñatio tertianaꝝ fe
briū. Et silr Serap.ꝛ alij dixerūt. Et Zoar dixit:q̄ vix po
test cōtingere nisi iuuenibus calide cōplexionis in estate.
¶ Gor.aūt dixit:q̄ feb.tertiana pura magis in fridis ge
neraᷓ regionib⁹:q2 in illis nō est agēs colerā inālē saltē ꝑ
adustionē:sed tertiana nota magis in calidis fit regionib⁹
cū eius mā ab agēte inālī generetᷓ. Et nō cōparauit Gor.
in dictis vbis regionē calidā ad fridā:q2 voluerit q̄ plu
res tertiane pure generenᷓ in frida regione q̄ꝫ in calida:q2
hō esset ɔ intentionē dictoꝝ auctoꝝ:sꝫ cōparauit euētū ter
tiane pure ad euētū nō pure in vna regione:vt in frigida.
Et dixit:q̄ in frida plures sunt tertiane pure q̄ꝫ nō pure:
ꝛ ecōtra in calida regione. vtreqꝫ tñ tertiane idest pura:ꝛ
nō pura plures fiūt in regione calida q̄ꝫ in frida : tertiana
tñ estiua ꝛ pura ꝛ nō pura breuior ē hyemali:ꝛ alus alio
rū tēpoꝝ anni.nam lꝫ tps hiemis magis cōtrarietᷓ colere
ꝛ generationi eius q̄ꝫ estas.estiua tñ breuior est:q2 plus fa
cit ad abbreuiationē facilitas resolutionis humoris cole
rici in estate q̄ꝫ ɔrietas qualitatis hyemis. ¶ Ex supradi

Colic⁹ hu mor faci ens fe. in quo loco cōtineaᷓ.

Tertiane fe. in q̄⁹ ɔplon⁹ etatib⁹: ꝛ tpibus an ni magis fiunt.

ctis satis pꝫ:q̄ cāe pmitiue mouētes antecedētes febriū
colericaꝝ sunt labor sollicitudo ira furor estus ieiunium
siue tolerātia famis ꝛ sitis:vigilie:cibi:ꝛ potus cali ꝛ sicci
ꝛ farmaca silia:vt in precedētibus patuit. ¶ Febres cole
rice sunt de genere acutaꝝ ꝛ specialiter causon:ꝛ post euꝫ
tertiana cōtinua:ꝛ post euꝫ ꝫm quēdā modū acuitatis est
tertiana pura:ꝛ tertiana etiā nō pura periodica ꝫm quē
dam spālem modū acuitatis:tertiana autē nota maxime
periodica aliqñ non seruat morē acuitatis febrium.

¶ De specialibus signis febris colerice absolute ꝛ ter tiane
periodice. Cap.alj.

FEbres colericas antecedūt quādoqꝫ si
gna que sunt sensatio puncturaꝝ
in corpore:ꝛ etiā in dorso maxime ꝛ somni di
minutio:ꝛ aliquādo vigilia:ꝛ defectio appe
titus ꝛ aliquādo morsio ꝛ ardor in ore stoma
ci:ꝛ acuitas sensata in egestione ꝛ vrina apud exitū eaꝝ:ꝛ
aliqñ dextri timporis dolor. ¶ Signoꝝ aūt gñis harū fe
briū colericaꝝ alia sunt cōia:ꝛ alia pticularia. Et cōia po
nunᷓ esse.xj.que sunt sitis angustia ingetudo impatientia
alienatio nausea amaritudo oris siccitas labiorum scissio
eoꝝ dolor capitis:ꝛ siccitas vētris ꝫm plim. Dixit Aui.si
tis vehemētia ꝑꝑ exiccationē oris stōi:angustia ingetudo
ipatiētia ꝑꝑ acuitatē ꝛ inflāmationē colere stimulantē ve
hemēter nām. Unde Auenzoar ait:ipossibile est hanc fe
brē esse nisi cuꝫ manifesto acumine:ꝛ forti inflāmatione ꝛ
siti pfecta. Et subdit Aui. De signis est alienatio ꝑꝑ motū
colere sursum ad cerebrū ꝛ nausea amaritudo oris ꝑꝑ mo
tum colere ad os stomaci:ꝛ siccitas labioꝝ.sup. ꝛ lingue
ꝛ oium ptiū oris:sed maxime labioꝝ:q2 colera faciliter re
cipitᷓ i labijs cū sint partes oris magis extreme:ꝛ sint car
nose. Et ꝑꝑ hanc cāꝫ accidit in eis scissio labioꝝ. Et scissio
labioꝝ est signū multuꝫ ɔforme febribus colericis:ꝛ per
scissionē hanc intellige vesicationē excoriationē vel vlcera
tionē labioꝝ. Et dixit:dolores capitis multiplicanᷓ i eis:
q2 colera leuigans faciliter leuigat ad ipm:ꝛ precipue ad
dextrā partē eius:ꝛ in ea causat dolorē. Et dixit:nā idest
vēter est in pluribus eoꝝ ad siccitatē declinis.i. stipticus:
q2 motus colere non est ad intestina : sed aut ad superiora
aut ad extrema:idest ad cutē:ꝛ cuꝫ his in his febribus ꝑꝑ
multā inflāmationē exiccanᷓ feces ꝛ viscera. Et predicta
qdē signa q̄ꝫuis plura i tertiana periodica repianᷓ sunt tñ
magis familiaria tertianis ɔtinuis q̄ꝫ iterpolatis. ¶ Am
plius in ꝑ° distinctione huius tractat⁹ supra posita sunt si
gna ꝓpria feb.colice in genere. ¶ Nūc aūt dicendū est q̄
signa tertiane piodice absolute.s.tam pure q̄ꝫ non pure:vt
sparsim colligitᷓ ab auctorib⁹ sunt numero quinqꝫ vel sex.
¶ Primū est rigor eueniēs in principio paroxismi eius d̄
quo dixit Gal.scdo de diff.feb. tertiana periodica incipit
cū rigore. Et dixit scdo de crisi:q̄ rigor qui appet in tertia
na est:q2 cutis sentit ac si esset aculeis plena ꝛ pūgaᷓ:ꝛ est
rigor fortis. Et Serap.dixit. Febris tertiana ex mā ext ve
nas incipit cū tremore difficili:ꝛ tremor eius est silis pun
ctioni acuū q̄ pūgūt corpus aut silis pūctioni aq̄ bulliētis
fuse subito sup corp⁹. vñ horripilaᷓ. Et assignās cāꝫ dixit
q2 cola citrina ē subtiliū ptiū igneaꝝ ꝛ est aduēr⁹ ei⁹ vsus
id qd̄ appet de corpe:cū q̄ cadit sup mēbra sensibilia mor
det ea quare submergitᷓ calitas nālis vsus ꝓfundū:q̄re fit
tūc tremor ꝑꝑ friditatē mēbroꝝ extrinsecoꝝ ꝛ mordacita
tē mēbroꝝ sensibiliū. ¶ Et Ras.dixit in diuisiōib⁹.h. fe.
icipit cū horripilōne sili pūcture acus:ꝛ nō ꝓlōgaᷓ spatiū
horripilōnis:ꝛ nō cōcutiunᷓ in ea dētes:ꝛ nō ē frig⁹ in eo
dstans.imo ē frig⁹ ad calefactionē declinās.s. re⁹ frigoris
aliaꝝ iterpolataꝝ. vñ Alm.dix.hui⁹ feb.ꝑn^m cū forti ē ri
gore ꝛ pauco frigore sic ē dispō pedis cū obstupescit:sꝫ nō
ꝓlōgaᷓ diu spatiū rigoris sic in alijs feb. Et Hal.dixit.est
cum forti rigore sicut cuspis acus pungibilis:ꝛ Uia.dixit.

Signa cō munia vel decem.

Signa ter tiane pio dice.

q̄ꝛ de humoꝛibꝰ eſt colericis acutis: neceſſe eſt: vt rigoꝛ ſeq̄t
nimiꝰ ſicut pūctura acus vel ſpine. ¶ Aui. vō ſupradictoꝝ
collectoꝛ ait paroxiſmꝰ tertiane icipit in p̄mis aut .i. certe vel
aut ꝓ ⁊ cū hoꝛripilatione ⁊ pūctura. deīn ifrıdat: ⁊ iſta di/
ctio. deīde pōt 2ᵒ itroduci. vno mō ꝙ nō dicat ↄtinuitatē tē
poꝛis: ſʒ caliṫaṫ: vt velit ꝙ ſil' ⁊ ſel' ſit pūctura ⁊ frigꝰ ita ꝙ
eodē tp̄e eger ꝑcipiat pūcturā ⁊ frigꝰ. Et h̄ poſſ' ē: vt patuit
ī .ca° de tipis. q̄ſi dixerit Aui. icipit cū hoꝛripilatiōe ⁊ cuʒ
frigoꝛe. Uerūtn̄ infridatio accit: q̄ꝛ pūgit' ad quā pūctionē
reuocat' caloꝛ iterꝰ ⁊ frigꝰ ſeq̄t'. alio mō vt ly. deinde. dicat
ↄtinuitatē tp̄is: ⁊ nō ſolū calitatis: q̄ſi dixerit ꝙ p̄us incipit
cū hoꝛripilatiōe: ⁊ poſtea ſubſequēter ſupueniat ifridatioꝛ
⁊ vtroq̄ʒ mō de fcō iuenit' accidē: ⁊ ſubdit Aui. ⁊ icipit face
re rigoꝛē difficilē .ſ. poſt hoꝛripilationē ⁊ frigꝰ ſi ſil' hoꝛri/
pilatio ⁊ frigꝰ iuaſerint: vel poſt frigꝰ ſi ſubſequēter accidit
hoꝛripilatiō: ⁊ ē eiꝰ rigoꝛ difficil' valde difficilioꝛ rigoꝛibꝰ
aliaꝝ febriū. ⁊ rigoꝛ iſte. dix̄ Aui. nō ē ꝓfundus .ſ. q̄ʒ ıuʒ ad
ptē eiꝰ q̄ ē frigꝰ: q̄ꝛ i rigoꝛe fcō ab hūoꝛibꝰ calīs: vt .ū. mon
ſtratū ē accit caloꝛ in itriſecioꝛ: ſʒ ſentiat' friditas circa ſup/
ficiē: ſʒ q̄ztū ad motū ↄcuſſiuū rigoꝛ ē foꝛtis: ⁊ iō dix̄ Aui.
aut ſup. nō ē cū pauco rigoꝛe. Inuenit' āt h̄ alia lr̄a q̄ dicit:
facit rigoꝛē difficilē valde difficilioꝛē aliīs q̄ztū ad motū cō
cuſſiuū: ⁊ ſeq̄t' nō fridū aut cū pauco frigoꝛe: ⁊ itellexit nō
fridū poſitiue: q̄ꝛ nō ē frigꝰ eiꝰ niſi ꝓꝑ ꝓfundationē caliṫaṫ
ad interioꝛa: ⁊ vtroq̄ʒ mō hʒ v̄itatē. Et ſubdit Aui. inuenit
ſiē pūctiōes acuū: ⁊ h̄ addidit vt oñderet ꝙ nō ſolū in p̄ncᵒ
cū icipit hoꝛripl'o ꝑcipit eger has pūctiōes: ſʒ ēt in ꝓceſſu
q̄ñ riget. Et iteꝝ ſubdit ꝙ hic rigoꝛ cū vehemētia ſua .i. ſua
itēſiōe ē velocis ſedatiōis: q̄ꝛ .ſ. q̄zuis ſit intēſiue magnꝰ: nō
tn̄ extēſiue: ſʒ paꝝ durat ꝓꝑ feſtinū motū colere: ⁊ eiꝰ ſubti
litatē. Et ſubiūxit: ꝙ rigoꝛ tertiane in p̄mis diebꝰ eſt foꝛtioꝛ
⁊ vehemētioꝛ: ⁊ ſic voluit ꝙ in p̄ncᵒ vō rigoꝛ ſit intēſioꝛ q̄ʒ
in augmēto ⁊ ſtatu: ⁊ intellexit de rigoꝛe pꝛo motu cōcuſſi
uo: nā mā colerica i p̄nᵒ ē ſubtilioꝛ ⁊ ſic mobilioꝛ: in ꝓceſſu
vō ꝑ digēnē igroſſat'. Et iteꝝ dixit: rigoꝛ i ſui p̄nᵒ incipit cū
foꝛtitudie: deīde minuit' paulatiʒ: ita ꝙ cū icipit rigoꝛ i pa/
roxiſmo icipit cū vehemētia: deīde paulatiʒ ſedat' tn̄ velo/
citer minuit' .i. icipit minui. Dix̄ Ioar. Foꝛtē hʒ rigoꝛē: q̄ꝛ
hūoꝛ colericꝰ moꝛdicatiuus vadit ad mēbꝛa puri ſenſus: ⁊
accit illud ſicut accidit cū effuſa erit ſup aliquē aq̄ calīa re/
pēte: q̄ñ ſtatiʒ arripit cū rigoꝛ velut hn̄ti vlcus ꝙ ſi cōpri/
mat' ab aliq̄ ſtatiʒ ſentit foꝛtē rigoꝛē. Et Auer. dix̄: ꝙ tipꝰ
ē foꝛtis pūgitiuꝰ. ¶ Scōʒ ſignū eſt calitas inflāmās coꝛpꝰ
de q̄ dix̄ Gal. 2ᵒ de dif. fe. tertiana ē cauſonidis .i. eſtuoſa ex
acuitate colere moleſtāte ifirmū. Et dix̄ 2ᵒ de criſi. Accidūt
in hac febꝛe ſitis: ⁊ iflāmatio: ſʒ nō moꝛant' niſi paꝝ donec
veniat ſtatꝰ eiꝰ. Attn̄ vt nō crederes calitatē huiꝰ fe. calitati
cauſonis eē ſilē: ſubdit 2ᵒ de dif. fe. q̄ñ ponis manū tuā ſu
per coꝛpꝰ patiētis obuiat tibi cū ipſo calitas multe acuita/
tis: q̄ꝛ ipſa eleuat' cū vapoꝛe. deīde ipſa nō moꝛat' q̄n debili
tet': ⁊ vīcat eā manꝰ tua: ⁊ nō ē ſic calitas feb. adurētis ma/
ligne: nā i illa febꝛe cū ponis manū tuā ſup ipʒ ē acutioꝛ ⁊
magis ledēs manū ⁊ malignioꝛ. Et dixit iteꝝ 2ᵒ de criſi: ꝙ
eger iuenit calitatē i toto coꝛpe ſpſaʒ cū eq̄litate: ⁊ nō iuenit
in pectoꝛe ſupfluitatē caliṫaṫ ſup̄ extrema ſicut in cauſone.
Et de h̄ ſigno. dixit Almā. coꝛpꝰ caleſcit adeo vehemēter: vt
ſi coꝛpꝰ egri tāgat' manꝰ moꝛdicationē ſentit caloꝛis. Et Ha
ly. dixit. caloꝛ ē in tactu foꝛt' ⁊ acutꝰ atq̄ʒ pūgitiuꝰ. ¶ Aui.
aūt p̄dicta colligēs de h̄ ſigno ait. tertiane calitas ē ſaluioꝛ
calitate cauſonis: ⁊ q̄zto plus coꝛpꝰ tāgit': nō addit' inflā/
matio. imo q̄ñq̄ʒ minuit' inflāmatio eiꝰ: ſed in cauſone ad/
dit' inflāmatio: qd̄ ideo ↄtigit: q̄ꝛ cauſonis calitas eſt in in/
terioꝛibꝰ magis: ⁊ eſt multoꝝ vapoꝝ q̄s manꝰ repꝛimere nō
p̄t: ſed tertiane vapoꝛ ē minoꝛ: ⁊ eſt magis in exterioꝛibus.
Et notanter Aui. dixit. ꝙ minuit' q̄ñq̄ʒ: q̄ꝛ aliq̄ñ repit' aliq̄
tertiana in q̄ vapoꝛ eſt tātꝰ ꝙ nō repꝛimet' a manu: tn̄ ſi nō
minuit' nō addit'. ¶ 3ᵐ ſigᵐ eſt diuerſitas pulſus minoꝛ q̄ʒ
in aliīs iterpolaṫ de q̄ dixit. G. 2ᵒ de dif. feb. Signū putre/
factionis hūoꝛis qd̄ eſt ſm̄ pulſus .i. diuerſitas ſiue ineq̄li/
tas pulſus q̄ ꝓcedit in pulſu a mā q̄ putreſcit grauāte nām
q̄cūq̄ʒ ſit iſta diuerſitas de diuerſitatibꝰ dicēdis in capᵒ pul
ſus diuerſi magis manifeſtū eſt inuadēte paroxiſmo .i. in p̄nᵒ
paroxiſmi: ⁊ multo magis aſcēdēte in ſtatū. In h̄ .n. ſtatu mi
nus q̄ʒ ſm̄ aſcēſionē .i. augmētū ⁊ multo minus in declōne
ita ꝙ voluit ꝙ diuerſitas pulſus ſit maioꝛ in p̄ncᵒ paroxiſmi
q̄ʒ in augmēto eiꝰ: ⁊ in augmēto maioꝛ q̄ʒ in ſtatu: ⁊ in ſta
tu q̄ʒ in declōne. Sera. āt dixit. pulſus in p̄nᵒ p̄uus q̄ñ cali
ditas nō expādit' adhuc ſup coꝛpꝰ: cū ḡ eſt ſtatꝰ tūc eſt ma/
gnus velox ↄſecutiuꝰ: ⁊ nō ē in eo diuerſitas niſi diuerſitas
febꝛis q̄ñ nō eſt mā q̄ ledat nām. ¶ Et dixit Hal. Pulſus
in initio paroxiſmi eſt p̄uus defectꝰ ⁊ rarus: ſʒ tn̄ nō ꝑmanet
ſic niſi paꝝ tp̄e: mutat' in magnitudie ⁊ diuerſitate: ⁊ ma
gnitudo ē ꝓꝑ magnā neceſſitatē refrigerādi caloꝛē: ⁊ virtꝰ
eſt foꝛtis: q̄ꝛ colera leuis eſt nō grauās eā. diuerſitas aūt q̄
febꝛi ꝓpꝛia eſt q̄ ex putredine eſt. ¶ Dixit Alm. in ſtatu hu
ius febꝛis repit' pulſus magnꝰ: ⁊ velox ⁊ frequēs: ſʒ tn̄ eq̄/
lis. Et Raſ. dix̄ i diuiſionibꝰ. manifeſtat' pulſus ⁊ handitꝰ
ēt velox ſit valde frequēs. ¶ Aui. vō d̄ h̄ ſigno ait. Pulſus
eiꝰ nō eſt eq̄lis ↄſtrictionis ⁊ dilatationis: q̄ñ hūoꝛ debili/
tat eā .ſ. virtutē .ſ. ꝑ viā aggrauationis: ⁊ addit diuerſitateʒ
apd̄ ſtatū. In h̄ dicto vi ↄdicere Gal. q vt .ſ. dixit. ꝙ diuerſi
tas ē maioꝛ in p̄nᵒ: ⁊ ſic ē veritas: q̄ꝛ eo tp̄e mā magis gra/
uat virtutē: ⁊ i eo caloꝛ nālis plus ſuffocat' ſub hūoꝛe. vñ
eo tp̄e q̄ſi intrāſpiratꝰ ſtat: vt ſit tūc pulſus ſicut dixit Ha.
p̄uus defectꝰ ⁊ rarꝰ. Et q̄zto plus ꝓcedit' v̄ſus ſtatū minuſ
ſuffocat': ita ꝙ in ſtatu minus grauat': ⁊ iō diuerſitas mino
rat' in eo: ⁊ nō addit': q̄ꝓꝑ exponēda eſt lr̄a Aui. Adde di/
uerſitatē apud ſtatū .ſ. p̄ncipiī: q̄ꝛ in fine p̄ncipiī: nā in eo tē
poꝛe diuerſitas ſm̄ rei veritatē eſt maioꝛ q̄ʒ in p̄nᵒ p̄ncipiī:
in q̄ caloꝛ nō adhuc totalr̄ reuocat' nō ſic ſuffocat' ſub mā:
ſʒ in ꝓceſſu p̄ncipii ſic. Et in eo ēt tp̄e nā ſtat magis occu/
pata circa mām. Quidā aūt alr̄ ſedāt hāc diſcoꝛdiā dicen/
tes ꝙ diuerſitas cāta ꝑ actionē māe in nām grauando eaʒ
in ſtatu eſt minoꝛ q̄ʒ in p̄nᵒ: ⁊ q̄ʒ in augmēto: vt dixit Gal.
ſed diuerſitas cāta ꝑ viā reſolutionis virtutis eſt maioꝛ in
ſtatu q̄ʒ in p̄nᵒ. vt dixit Aui. Et dicunt ꝙ q̄zuis in declōne
virtus ſit magis reſoluta q̄ʒ in ſtatu: non tn̄ in ea eſt diuer/
ſitas maioꝛ: q̄ꝛ nō eſt ↄiuncta intenſo caloꝛi ſicut in ſtatu. Et
ſunt aliī dicētes in augmēto maioꝛē eē diuerſitatē ꝑ viem
aggrauationis q̄ʒ in p̄nᵒ: q̄ꝛ caloꝛ in p̄nᵒ ſtat eodē mō: ſʒ in
augmēto ſtat inequalr̄ partiʒ ſuffocatꝰ: ⁊ ꝑtiʒ expāſus. Et
foꝛtaſſe diſtinguēdo de diuerſitate: vt ſupius aliq̄ eſt maioꝛ
in p̄nᵒ: ⁊ aliq̄ in augmēto Gal. tn̄ ex mō loquendi ſui vr̄ vo
luiſſe ꝙ ſit maioꝛ in augmēto cū dixit: ⁊ multo magis aſcē
dēte in ſtatū: hec tn̄ diuerſitas nō eſt multa nec magna re/
ſpectu aliaꝝ putridaꝝ. Uñ Auic. ſubdit diuerſitas in eo .ſ.
patiēte tertianā eſt ſub ea q̄ eſt in aliīs febꝛibꝰ humoꝛoſis.
Et eſt dixit ipſe minoꝛ ea q̄ eſt cū duritie .ſ. pulſus patiētis
tertianā ꝓꝑ ſiccitatē colere: imo non eſt in eo diuerſitas ſm̄
plin niſi diuerſitas ꝓpꝛia cū febꝛe: vt etiaʒ dixerūt Sera. ⁊
Hal. ita ꝙ nō eſt in ea diuerſitas niſi illa: ⁊ tāta quātā: ⁊ q̄ʒ
a fe. putrida ipoſſ' eſt abſolui inquātū putrida ē ſolū ergo
hʒ diuerſitatē debitā fieri putride: vt putrida eſt: ⁊ nō eam
q̄ ꝓcedit ex nā hūoꝛis grauātis ſicut in aliīs ↄtingit putri
dis: q̄ñ cola eſt leuis nō augēs diuerſitatē cātā ex putredi
ne ſicut flā ⁊ melā augēt in ſuis febꝛibꝰ. Et addidit Aui. ⁊
niſi diuerſitas ꝓpꝛia cū aliīs .ſ. moꝛbis vel accidētibꝰ ex q/
bus cōtingit pulſuʒ diuerſum fieri cū quibus tertiana illa
eēt cōplicata: nā ſi eēt cōiūcta accñti alicui: vt doloꝛi ſtoma
ci faciēti diuerſitatē in pulſu: tūc repiret' magna diuerſitas
in pulſu nō ꝓꝑ febꝛē tertianā: ſed ꝓpter accidens illud. Et
rurſus ſubdit Aui. Eius diuerſitas non eſt multū ſupflua
.ſ. in p̄ncipio ⁊ augmēto in q̄bus dixerat Gal. eā maioꝛē eē
⁊ de q̄bus. A. ante hoc v̄bū loquutꝰ fuerat: ⁊ nō dixit hoc

cōparando eā ad statū ⁊ declōnē ipsius ꝑoxismi: q̄ꝛ imo est: vt sic multū sup̄flua: sed dixit illō cōparādo pn^{m} ⁊ aug^{m} ter/
tiane ad pn^{m} ⁊ aug^{m} aliaꝝ febriū putridaꝝ: qō fuit idē ei
qō dixerat de signis fe.putri.in gn̄ali. Dixit.n.ibi q̄ diuersi/
tas in pulsu in pn° ⁊ aug° est de ꝓprietatibus febris putri/
de: ⁊ de signis ei^{9} fortibus q̄uis nō appeat in tertiana plīm
ꝓp leuitatē māe. Et dixit. A. pulsus in tertiana est fortior q̄
in alijs febribus putridis: ⁊ est velox acutus.i.frequēs. Di
xit.n. Gal. p^{a} ad glau. q̄ tertiana pulsus facit magnos for/
tes veloces: ⁊ spissos absq̄ q̄libet inequalitate p̄ter febrilē:
sicut.n.vt.d̄. dixit Rasis ⁊ vt ostēderet in quo tp̄e est velox
⁊ frequēs assumpsit verbū Alman. suprapositū. Et dixit.
In principio ꝑoxismi est necessariū: vt coarctet̄ pulsus. vsq̄
ad horā dilatationis febris.i.expāsionis caloris: ⁊ tūc con
fortat̄.i.velocitat̄: ⁊ fit velox ⁊ frequēs. ¶ Dixit Auer. pul
sus in p̄ncipio huius fe. est puus rarus ⁊ debilis ꝓp humo
rē qui calorē obruit nālē: ⁊ ꝓpea refrigerat̄ corpus in p̄nci
pio ꝑoxismoꝝ: eo q̄ calor nālis ab hūore opprimit̄ putri/
do. Et qn̄ calor extraneus gn̄at̄ in humore putrido nāli ca
lori admiscet̄: ⁊ tūc crescit: ⁊ per totū corpus augmentat̄: ⁊
per h̄ pulsus non remanet in eodē statu: sed ꝓp caloris cre/
mentū crescit ⁊ fortificat̄. ¶ Dixit Ga. in pn° ꝑoxismi pul/
sus est puus ⁊ ꝓfundus ⁊ debilis: ⁊ in augmēto addit ma/
gnitudinē fortitudinem ⁊ velocitatē ⁊ frequentiam: sed nō
addit aliquo mō inequalitatē vel inordinationē nec in vna
ꝑcussione nec in plībus nec recedit hic pulsus multū a pul/
su sani q̄ multū cucurrit. Et differt hic pulsus a flātice pulsu
per ordinationē ⁊ eq̄litatē que nō sunt in pulsu flegmatice.
¶ Quartū signū est sumptū ab accidētibus.s. cōibus que
sunt signa gn̄is colicaꝝ de q̄bus dictū est.s̄. in p̄ncipio hu/
ius capl̄i. Dixit Aui. accn̄tia que accidunt in tertiana sunt
vigilie sine grauitate capitis nisi in q̄busdā nō puris: vt ap
parebit ⁊ sitis ⁊ furor ⁊ odiū loquutiōis: ⁊ amor solitudi/
nis alr̄ sollicitudinis. ⁊ odiū qdē loquutionis accit eis: q̄ꝛ si
ipsi loquunt̄ calefiūt: ⁊ si alij loquunt̄ eis: ledit̄ auditus eo/
rū: eo q̄ in eis est siccus acutus quē ois sonus ꝑcutit: ⁊ cau
sat in eo tristitiā. vn̄ solitudinē amant. Si litera dicit amor
sollicitudinis verificat̄ in q̄busdā: qui dū patiunt̄ tertianā
maxie attendūt circa familie curā ⁊ negociationis. Et sub/
dit Aui. multotiēs sentit patiens tertianā ebulitionē apud
epar. Dixit.n. Serap. q̄ sentiunt in epatibus coꝝ aliquid
ebulitiōis caliditatis ⁊ feruoris. Et Viati. dixit: q̄ꝛ sepe in
epate hn̄t puncturā ꝓp acuitatē ⁊ ebulitionē colere in felle.
¶ Quintū signū est sumptū ab vrina de quo dixit Gal. p^{a}
ad glau. In tertianis vrine sunt rubee.s. clare aut subignee.
idest citrine vel subcitrine propter caliditatē: ⁊ est subtilis
propter siccitatem vel saltem non est grossa sed mediocris.
¶ Sextū signū sumit̄ a determinatione: ⁊ exitu ipsius fe/
bris tertiane. de quo dixit Gal. 2° de diffe.fe. Ista febris sol
uitur aut vomitibus colicis aut egestionibus colicis aut su
doribus: ⁊ q̄nq̄ vno istoꝝ: ⁊ q̄nq̄ pluribus. Et in scd̄o de
crisi dixit: q̄nq̄ euomunt colerā citrinā ⁊ q̄nq̄ hn̄t fluxum
ventris colericū. Et p^{a} ad glau. dixit colere vomitus ꝓpriū
tertianaꝝ est signū. Et Hal. dixit hec febris est cū abolatio
ne ⁊ vomitu colere rubee: ⁊ nimio sudore: ⁊ q̄nq̄ succedit
egestio colē rubee. Et Almāsor dixit. Accidit in ea nausea
⁊ estuatio ⁊ vomitus colē rubee: ⁊ venter soluit̄ ⁊ egredit̄
colera citrina. ¶ Ait Viati. ꝓprius est huic febri vomitus
colericus: ⁊ egestio tincta: sed maxie in 3° aut 4° periodo:
q̄ꝛ tunc mā est magis digesta ⁊ habilior expulsioni cōiter
aūt oēs cōcordant in hoc q̄ ipsa finit̄ cū sudore. vn̄ Sera.
dixit: sequit̄ huius febris resolōnem sudoꝝ cū humor subti/
lis qui resoluit̄ peruenit ad sup̄ficiē cutis. Et Aui.d. sudor
multiplicat̄ in tertiana cū diminuit. ¶ Scire aūt opꝫ q̄ cū
colera expellit̄ ad extra venas aliqua pars inducit̄ ad stōm
cōmouens abominationē ⁊ vomitū in p̄ncipio ꝑoxismi: ⁊
aliqn̄ licet raro pars eius expellit̄ ad intestina: ⁊ accidit ex
ea egestio colerica in p̄ncipio paroxismi. Et fit vt aliqn̄ ta/
lis vomitus: ⁊ talis egestio antecedāt rigorē. Hoc tn̄ raro:
veꝝ qn̄ accidit est cā q̄ rigor minoret̄. ⁊ aliqn̄ sequit̄ rigo/
rem: ⁊ hoc est vtplm̄. Dixit Ga. scd̄o de crisi: antecedit eam
tremor: ⁊ sequit̄ vomitus colere rubee: ⁊ est cā q̄ breuiat̄
paroxismus. Aliqn̄ aūt in ꝓcessu ꝑoxismi: ⁊ ꝓpie in p̄nci/
pio declōnis eius aliqua portio colere exacuta in venis ex
caliditate ꝑoxismi expellit̄ ad stōm vl̄ intestina: ⁊ emittit̄ per
vomitū vel per secessum: ⁊ ambe p̄dicte euōnes siue in pn°
siue in ꝓcessu fiāt sunt cā q̄ minoret̄ vel breuiet̄ ꝑoxismus:
imo ēt ⁊ tota egritudo: nō intellexit aūt. G. vt qdā iā puta/
uerūt q̄ mā colica expansa ad mēbra sensibilia que est pro/
pria mā ꝑoxismi redeat ad stōm vel intestina: ⁊ expellat̄ vo
mitu vel egōne: q̄ꝛ ista mā resoluit̄ aut insensibilr̄ aut p̄ su/
dorē: sꝫ sepius p̄ sudorē: qm̄ vtplm̄ est exuberās: nā ista mā
est apta cōuerti in vapore ⁊ egredi in sudorē. Et q̄ꝛ solo per
sudorē est vera solō tertiane. iō Serap. ⁊ Auic. nō fecerunt
mētionē nisi de sudore. ¶ Dixit Isaac. q̄ in p^{a} accessione su
dor est paucus: q̄ꝛ mā eius non bn̄ digesta est: ⁊ q̄ꝛ calor fe/
brilis desiccat eā ⁊ cōuertit in fumū. cōuertit̄ aūt vapor co/
lere in sudorē sic: nā veniens ad cutē ibi a friditate cutis ⁊
aeris circūstantis aliqualr̄ condensat̄: ⁊ fit sudor. q̄uis.n.
tangēs nō inueniat friditatē in cute ⁊ aere: sed caliditatē: ni/
hilominus illa calitas respectu calitatis illius māe subtilia/
te ⁊ in vaporē cōuerse est remissa valde: ⁊ p̄e sui remissiōe
respectu illius pōt dici friditas. ¶ Per p̄dicta signa pōt sa/
piens medicus a pn° ꝑo^{mi} cognoscere ⁊ iudicare febrē esse
tertianā: nec est opus expectare diē 3^{m}: vt certificetur an sit
tertiana. Aliqn̄.n. est tertiana ꝑiodica vnius ꝑoxismi tm̄: ⁊
est vna: nec ex hoc q̄ nō hꝫ plēs paroxismos dꝫ dici febris
cōtinua: lꝫ ēt cōtinue toto tp̄e sue durabilitas afflixerit: q̄ꝛ
vt.d̄. ad esse cōtinue non solū req̄rit̄ cōtinuitas afflictiōis:
sed q̄ eius mā cōtineat̄ in venis: ⁊ ad esse interpolate nō re/
quirit̄ q̄ habeat plēs ꝑoxismos: ⁊ si est tertiana q̄ de 3° in
3^{m} moueat̄: sed q̄ sit de mā colerica putrefacta extra venas
cū alijs signis tertiane ꝓprius reditus aūt ꝑoxismi de 3° in
3^{m} accidit tertiane si ipsa fuerit simplex: pōt.n. aliq̄ feb. cō/
posita ꝑoxismare de 3° in 3^{m}. vt duplex q̄rtana: ⁊ iō aspice/
re solū ad motū de 3° in 3^{m} est signū fallax. Dixit.n. Aui. 4.
colli. circuitus tertiane est tertian^{9}: sed nō ꝯuertit̄: q̄ꝛ nō est
necc̄iū q̄ ois febris hn̄s circuitū hūc sit de colā: sed possibile est
vt sint due q̄rtane. Dixit ēt. si fuerit febris simplex: q̄ꝛ febris
cōposita de duplici tertiana faciet ꝑoxismū omni die: ⁊ tn̄
licet nō adsit circuitus in tertiū est tertiana: ⁊ feb. de colā.
¶ Amp̄. auctores p̄dictis signis duo alia addiderūt signa
que cōplēt certitudinē q̄ febris sit tertiana. Et p^{m} est sum/
ptū a rebus nālibus ⁊ nō nālibus.s. a dispōne patiētis: ⁊
maxime ēt aeris. vt.s. q̄ꝛ sit colicus iuuenis ⁊c̄. vt.d̄. ⁊ q̄ꝛ sit
de his q̄ sunt dispositi incurrere tertianā: ⁊ hactenus eā in/
currūt: ⁊ sit in ꝯstōne aeris faciente ad gn̄ationē tertiane.
¶ Et 2^{m} est sumptū a multitudine euentus tertiane in illo
tp̄e de quo signo. dixit Alman. Cum h̄ accn̄tia.i. signa aut
plura ex eis maxie potiora fuerint inuēta sciendū est eā esse
tertianā. q̄ si cōtingat eā in illa hora multis euenire absq̄
oi dubietate sciēdū est esse tertianā ac si vidisses eā vno die
infestare ⁊ alio q̄escere. Et isti dixit Hal. cū inuenis has si/
gnificationes aut plīmas iudicāda est vere q̄ sit tertiana: ⁊
maxime si huius feb. sit inuasio multoꝝ hoīum in eodē tp̄e
anni. ¶ Pro his ambobus signis. dixit Ga. 1° de dif.fe. lo
quens de tertiana pura. videamus. alš. iudicamus: ⁊ medē cer/
tissimā tertianā cū in cōpōne laborātis colici: ⁊ hora ⁊ re/
giōe ⁊ etate ⁊ ꝯsuetudie ⁊ dieta calā ⁊ sicca exn̄te acciderit.
Et 2° de crisi: dixit. tertiana pura idiget in gn̄atione sui tp̄e
calō ⁊ sicco estiuo: ⁊ q̄ etas sit etas iuuētutis: ⁊ vt qō dn̄at̄
corpi in nā sit colera: ⁊ hn̄s eam sit visus labore ⁊ sollicitu/
dine ⁊ vigilijs ⁊ minoratione cibi. Et subdit. si vis adde q̄
p̄ns hora iā attraxerit sup̄ plures hoīum febrē tertianam.

Tertiana 3 venit cum
p̄at po/
xismū nō
ꝑ hoc dī
cōtinua.

Duo si/
gna p̄di/
ctis addi/
ta.

¶ Et Aui. dixit. qñqꝫ signat eã etas: ꝛ ꝯsuetudo ꝛ regio ꝛ
āre ꝛ forma ꝛ tps ꝛ multitudo euēt⁹ tertiane in illa hora: ꝛ
dixit Auer. qñqꝫ signa ꝓpria signis cōib⁹ fortificant̄ hͦ est:
q: cōplo aer etas: ꝛ aliud regimē huic hūori cōpetit: ꝛ aer
huic hūori cōpatione hꝫ duobus modis. Uno ſm suū tps
nāle: vt est estas. Alio mō qñ egredit̄ a suo cursu nāli ad ca
liditatē ꝛ siccitatē: qꝫuis tps per suā nāim debeat esse fridū.

¶ De signis distinctiuis febrium colicarum purarꝫ ꝛ nō pu/
rarum: ꝛ de signis proprijs purarum. Cap. iiij.

Rimo videdū est quō differāt pdicte coli
ce febres. s. pura ꝛ nō pura ſm di/
cta sex signa. 1° ponēda sunt vtriusqꝫ signa ꝓ/
pria. ¶ Prio ḡ dōm est ꝙ vna distinguit̄ ab al
tera ꝑ ꝯctionē supradictoꝝ signoꝝ ſm intēsio
nē ꝛ remissionē eoꝝ ad vnā spēm: ꝛ nō ad aliā. ¶ Naqꝫ in
tertiana pura rigor ꝓ motu cōcussiuo est maior q̄ꝫ in nō pu
ra: sed rigor pro frigore est minor: ꝛ pro vtroqꝫ est breuior.
¶ Et pūcture in pura sunt plēs ꝛ fortiores siue acuti⁹ pun
gentes. ¶ Et calitas qdē est magis eq̄lis in pura ꝑ vniuer/
sum corpus. sed est magis acuta: ꝛ mordax q̄ꝫ in nō pura.
Et maxīe appet eius acuitas in supficie: ꝛ iō in pn° appōnis
man⁹ magis sentit̄ q̄ꝫ in nō pura: ꝛ cū tota sui acuitate in/
dicat tactus calitatē magis vaporosam: ꝛ per hͦ magis be/
nignā. Dixit Aui. pura est subtilis leuis. subtilis. i. acuta in
calore ad tactū: ꝛ est leuis caloris. i. benigni. ¶ Et pulsus
in pura est minoris diuersitatis q̄ꝫ in nō pura. Et Ga. dixit.
2° de crisi: ꝙ pulsus in pn° paroxismi pure: lꝫ sit cū dispōne: ꝛ
puitatis ꝛ raritatis ꝛ tarditatis ꝛ debilitatis: tñ raritas ꝛ
tarditas diminute sunt: ꝛ nō sit in paroxismis eius vē coar/
ctatio coarctata ꝯcta sicut in alijs: sed tarditas in tertiana
est ſm ꝓpinqtatē dispōnis: ſm quā est vnusqꝫqꝫ hoium cū
est ſm naturā: ꝛ inuenit̄ in ea pulsus eq̄lis ordinatus ſm per/
scrutationē: ꝛ illud est: q: nō inuenis in eo diuersitatē: neqꝫ
in pulsu vno siue motu ex motibus venaꝝ: neqꝫ in eo qͦd est
inter motus eius. i. inqete: q̄ꝫuis hͦ equalitas raro accidat
in febre putrida. imo sepe accidit: vt fiat inordinatus ꝛ di/
uersus ꝛ inequalis: neqꝫ forsitan inuenit̄ diuersitas in pn°
tertiane pure nisi in paucissimis casuꝫ: pōt. n. tertiana pura
fieri de cā leui: ꝛ pura cola ꝛ pauca ꝛ diuersitas in pulsu in
ea nō erit ad sensus notabilr apparēs. Et subdit. Ga. in aug°
velocitas pulsus est equalis nō intersecta: ꝛ puenit ad ma/
gnitudinēꝫ ēt: ꝛ vehementiā velociter: ꝛ silr puenit ad fre/
quentiā. Et tandē dixit: pulsus fit in ea silis illi qui est pul/
sus sani in dispōne exercitij aut qñ ingredit̄ balneū: naꝫ est
velox magnus fortis ꝛ frequēs siue ingens vehemēs cita/
tus ꝛ creber. ¶ Et accñtia de vigilijs ꝛ siti ꝛ furore ꝛ inqe
tudine ꝛ odio loquutionis ꝛ amore sollicitudinis in pura
sunt intēsiora: leuitas tñ capitis in ea est maior. ¶ Et vrina
dixit Gal. 2° de crisi. Si videris vrinā tendentē ad rubedinē
tinctā aut rubedinē clarā aut pro. i. q: idē color est: ꝛ vide/
ris eā spissitudinis eq̄lis. deinde videas eā nō morari qn in
ea veniat nubes alba natās in supremo aut ꝓcedens in me
dio eius: tūc ipsa est tertiana. s. pura. Et dixit ēt ibidē: ꝙ pa
tiēs mingit vrinā in qua cola est dñantior. s. q̄ꝫ in nō pura:
licet ēt in non pura sit dñantior: q̄ꝫ in alijs febribus. Dixit
Hal. Urina est ignei coloris putrida. i. signū putredis ostē/
dens. Et Alm. dixit. Urina in colore est ignita: sed tñ in sbā
nō est spissa: ꝛ hꝫ fetorē ꝛ malū odorē putrescibilē pp cole/
rā. Aui. dixit. Fit in ea vrina rubea tendēs ad igneā in qua
nō est multa grossitudo: imo sup. tu est sbtilis respectu alia
rū interpolataꝝ: qͦd ēt intellexit Ga'. cū dixit: ꝙ est sbe spis/
se equalis. Quidā tñ dicunt ꝙ sba vrine in tertiana pura
in se est subtilis: sꝫ in cōparatiōe ad vrinā causonidis est eq̄/
liter spissa: nā in causone vrina est subtilior. Et subdit Aui.
qñqꝫ appet nubes in 3° aut in 4° aut in 7° sup. ꝛ qñqꝫ in 2°
aut 5° aut 6°: sed expssit de illis: q: sunt indicatiui aut creti/
ci pcipue in tertiana pura. ꝛ ſm citū vel tardū euentū digō

nis siue appitiōis nubis albescit̄ lōgitudo ꝛ breuitas istius
feb. nā si a ꝑ die appuerit nō ptrāsit pxodū 3m. hͦ tñ raro cō/
tingit. Et si aliqñ euenit: nō erit eius euētus in pn° po°ti: sꝫ
in aug°. Et erit tunc illud augm pticulare po°ti ꝛ augm vle
morbi: ꝛ si paꝝ post eueniat illa nubes: ita ꝙ nō moret̄ ve/
nire. sꝫ sup. appeat in 2°: ꝛ tūc nō ptrāsit 4m pxodū. Et si ap/
paret in 3°: tūc ipsa eradicabūt in 5° aut 6°. Et si vrina fue/
rit vehemētius citrina: ꝛ nō appuerit in pmo pxodo nubes
neqꝫ natās neqꝫ pendēs: tūc ipsa ꝓlongabit̄ donec supue/
niāt ei septē pxodi: nā iste est termin⁹ lōgissimus eius: vt di/
cet̄. Dñt qdā ꝙ ꝑ appitionē signoꝝ digēnis in pͦ dic pt in/
telligi de tertiana vni⁹ solius po°ti: in q est pnm augm stat⁹: ꝛ
declinatio. In isto tñ nō appebit digō nisi i fine status: ꝛ nō
bñ pfecta: ꝛ p hͦ ab eſſ̄a differt: in q in pn° appet digō pfe/
cta. dixit Gil. Urina est subrussa rubea vl' subrubea: ꝛ est cū
tenuitate sbē. Et subdit. Ego tñ nullā in hac egritudine vri/
nā diffinio nisi cōparatiōe facta ad cōplōnē corpis. Accidit
. n. in corpe colico sano hñte epar calm vrina rubea vl' sub/
rubea: q in eo febriēte appebit rubicūdissima: ꝛ in valde fri
gidis na in qbus sanis vrina erit palida vl' subpalida in eo
febriēte appebit citrina. Diuersificat̄ ēt vrina ſm ꝙ aliq ꝑ/
ticularia in plus ꝛ min⁹ colorādo vrinā vel eius sbam subti
liādo vel ingrossando cōueniūt. Dñt qdā ꝙ vrina apparēs
ignea subtilis inferi⁹ clara supius obūbrata in iuuene coli/
co cū circūstātijs pticularib⁹ silibus tertianā verā ꝛ simpli
cē signat. ¶ Et sudor qdeꝫ in pura est exuberātior valde q̄ꝫ
in nō pura. ¶ Et vomitus ꝛ egestio in ea attestant̄ cole ru/
bee nāli: sed in nō pura attestant̄ magis cole innāli. Dixit
Gal. 2° de crisi: ꝙ sudor in pura est calīs vaporosus silis illi
quē hō emittit in balneo: ꝛ est eq̄lis in corpe toto. ¶ Et ter
tiana qdē pura aduenit i cōplōne colica vē ꝛ iuuētute: ꝛ in
viro plusqꝫ in femina: ꝛ in estate calā ꝛ sicca: ꝛ regiōe silr: ꝛ
dieta pcedēte calā ꝛ sicca: ꝛ toto regimine silr calefaciēte ꝛ
desiccante: ꝛ maxie in eo in q̄ cōsuetudo est euōis cole aut
deriuationis eius ad aliqͦd extremoꝝ: ꝛ postea sublata est
illa euō: ꝛ illa deriuatio: ꝛ maxime erit tertiana pura si illo
tpe ipsa apud plēs hoies multiplicet̄: nota autem non.

Sunt insuper ꝛ alia sig° tertiane pure ꝓpria per
que ipsa distinguit̄ a nō pura. De
quoꝝ pimo. dixit Gal. scōo de diffe. fe. longitudo paroxismi
huius febris q̄ꝫ maxima est horaꝝ equinoctialiū. 12. Et in
scōo de crisi dixit: nō ptransit q̄ꝫtitas longitudinis paroxismi
eius. 12. horas. Aut Serap. pxodus. i. paroxismus qñ est ma/
gnus ꝛ est purus est. 12. horaꝝ: ꝛ qes minor est. 36. horaꝝ.
Dixit Aui. paroxismus ei⁹ ꝯsumit̄ a q̄tuor horis vsqꝫ ad. 12.
ꝛ nō addit. s. eas mltū: ꝛ sic inuit ꝙ iste termin⁹ nō est a pte
post pūctualis: sed pōt. s. ipm addere. Jōqꝫ 4a pͦ'. cap. de co
gnitiōe tpoꝝ morbi: dixit: ꝙ tertiane pure paroxismus durat
vsqꝫ ad. 14. horas: ꝛ iste bñ est tps siue termin⁹ pfixus a pte
post: nā istud tps est lōgi⁹ ad qͦd se pt magis extēdere: tñ hͦ
raro ꝯtingit: ꝛ raro est repire ꝙ tertiana pura extēdat pom
suū ad. 12. horas: tps aūt. 12. horaꝝ est illō qͦd fꝫ plim repit̄
cē mai⁹ siue extēsiōis. vñ Alm. dix̄. Hec febris nō ifestat eg pe
vltra. 14. horas. sup. nisi valde raro. Et sepe dixit Alm. i ho
ris paucioribꝫ remouet̄ paroxism⁹: vꝫ. vsqꝫ ad. 7. horas. Et
Aui. dixit. ꝙ ſm plim est pueniēs ad. 7. horas: q: 7. hore st
termin⁹ cōis colice febri pxodice pure: sic 4or hore. ꝛ. 12. ho/
re sūt termini ei⁹ extremi. Et termin⁹ ēt q̄tuor horaꝝ nō est
termin⁹ ita extrem⁹ ex pte minoris spatij qn adhuc lꝫ raro
valde inueniat̄ aliq̄ tertiana minoris spatij. Et ego bis vidi
tertianā purā 3m horaꝝ aut paꝝ occupātē de 4a. Dix̄ Aui.
dr̄ ꝙ qñ ista febris est pura paroxism⁹ ei⁹ vsqꝫ ad. 12. horas.
ad plus ꝓlōgat̄. Et Zoar dixit. ꝙ finis pom eius est. 12. ho
raꝝ. Cā aūt hui⁹ termini nō est adhuc bñ certificata a sapiē
tibus: nec alr bñ hr̄ q̄ꝫ: q: sic inuentū est p experiētiā: ꝛ for
tasse hͦ inest colere nāli in cōplōne ꝛ dispōnibus in qbus cō
tingit tertiana pura: vt sua ꝓ puritate tanto tēpore duret.

Quō dif/
ferāt pu/
ra ꝛ nō pu/
ra inter se
ſcdm pdi/
cta signa.

Signa ꝓ/
pria te. t. a
ne pure.

Subtilitas tñ cole: ⁊ eius aptitudo ad resolōnē sunt cā ꝙ
paroxismus huius febris breuiet .s̄.alios: nā ipsa cito inflā/
mat: ⁊ cito resoluit. Fit tñ paroxismus breuior ⁊ lõgior i ter/
mino suo ẜm diuersitatē mãe in q̃litate ⁊ q̃ntitate: ⁊ ẜm di/
uersitatē patiētis in fortitudine ⁊ debilitate: ⁊ ẜm diuersita
tem cõpositionis corpis eius in raritate ⁊ dēsitate: ⁊ ꝑꝑ di/
uersitatē in causis extrinsecis occurrētibus ⁊ faciētibus ad
citā vel tardā resolōnem mãe: ꝑꝑ quas diuersitates dicunt
nō esse impossibile tertianā purā affligere vltra.14.horas.
¶ Scōm sigᵐ est dixit Gal. 2º de crisi: ꝙ status pomi nō tar
dat venire: s; pnº est ꝓpinqu⁹ ita ꝙ calitas ei⁹ cito venit ad
statū. Cito.n.calesit corp⁹. vt dixit Alm. ⁊ ei⁹ festinat inflā/
matio: vt dixit Ras. Vñ Aui.ait.calesit i ea corp⁹ velocit: ⁊
vides calitatē ꝓcedē ex corpe: ⁊ extremitates adhuc sīt frigi
de. q: cola nālis cito īflāmat: ⁊ exit calitas eius ad supficiē
corpis ita cito ꝙ adhuc n̄ ē fcā expāsio ei⁹ vsq; ad extrema.
¶ Tertiū signū est. dixit Gal. 2º de dif.fe. ꝙ qñ patiēs bibit
aquā recedit more viatoris: q̃re vides cū bibit eam eleuari
ex corpore eius vaporē calidū penetrantē ex cute indican/
tem sudorē. Unde. A.ait.in pura cū patiens bibit aquā ꝓ/
cedit cū est in corpore eius cū vapore humido quasi ipse ve
lit sudare: ⁊ q̃nq; sudat. Et nō intelligas ꝙ quacūq; hora
paroxismi patiēs biberit aquā hoc eueniat: sed qñ biberit
eam tpe cõgruo: vt in statu vel saltē in fine augmēti: nō aūt
in pnº nec in aliis ptibus augmēti: nā per aque fride potū:
tunc rectificat cõplō: ⁊ digerit mā. Unde tūc vijs iā aptis:
⁊ aq̃ iā calefacta põt colera cū ea trāsire ad cutē: ⁊ in vapo/
rem eleuat: ⁊ sic sudor sequit; aut saltem dispōnit sudorez.
¶ Quartū signū. dixit Ipo. in affo. tertiana pura in.7.pio
dis iudicat longissima. Et cām huius assignās Gal. dixit.
ꝙ tertiana ṽa in mā est sīlis causoni: ⁊ tñ affligit interpola
ta in vno piodo: q̃tum cõtinua in vna die: ⁊ iō sicut causon
⁊ febris pacuta terminat in 7º die ẜm suā longitudinē ma
iorē: ita tertiana ṽa in.7.periodis. Et intellige ꝙ tñ facit
afflictionis in nām feb. ⁊ tñ ēt nā facit ꝯ mām in.7.piodis
interpolate q̃tuz afflictiōis facit fe.cõtinua sibi ꝓportiōa/
lis in nām: ⁊ q̃tū nā facit ꝯ māz eius in.7.dieb⁹. ⁊ sic oēs
volūt auctores: ⁊ est iste terminus p̄fixus a pte post: sed nō
a pte añ: q: l; nō possit p̄teriri põt tñ pueniri. Vñ sicut cau/
son aliqñ terminat in 5º die: aliqñ in 4º aliqñ in 3º: ita sīlr
tertiana pura: aliqñ finit in 5º piodo aliqñ in 4º aliqñ in
6º: ⁊ aliqñ in 3º: imo aliqñ citius infra 3ᵐ: vt dixit Aui. Et
itelligit affo. debito seruate regimine ⁊ errore nō cõmisso.
Dixit.n. Aui. tertiana pura nō addit cū nō accidit error su/
pra.7.piodos: ⁊ q̃nq; cõsumit ꝑꝑ subtilitatē sue mãe. sup.
⁊ paucitatē eius in pomo vno in q accit vomit⁹ aut egestio
mūdificans corpus a cola: ita.s. ꝙ tollet mala cõplō ab eo:
q̃re nō regiabit cola vlterius ita ꝙ possit esse cā scōi pomi.
Et ista feb. vnius pomi nō est cõtinua: vt.s̄.dictū est. neq; ēt
ẜm absolutā significationē vocabuli est iterpolata vel pio/
dica nullo pomo redeūte. Dicit tñ piodica in q̃tuz est de mā
taliter se hñte ꝙ de sui nā est apta: vt fiat piodicatio. Et itel
ligit affoꝛismus hr̄e veritatē ẜm plim: q: nō est incõueniēs
ꝑꝑ multas ꝯtingētias ꝙ tertiana pura trāscēdat 7ᵐ piodū:
vñ Ga. in li. de tipo adducēs hūc affo. dixit ꝙ Ipo. ait ter/
tiana certa iudicat i.7.piodis lõgissima. Et subdit raro ṽo
tardat.i.ꝓlongat: ⁊ maxie si nō ꝯstituat autūno finiēte iaz
hyemi copulato. Dixit Ysaac. hᵉ accessio q̃tuor horis pma/
net: aut sex aut octo: ⁊ sunt eius accñtia pua. Scōe aūt ac/
cessionis accñtia sunt q̃si pme: sed tñ sunt lõgiora: q: pma/
net decē horis. Adueniēte aūt 3ª incipiūt supfluitates ptur
bari ⁊ ebulire: ⁊ nā molestat fortibus accñtibus: ⁊ veniēte
4ª augmentant accñtia: ⁊ ꝓlongat paroxismus: ita ꝙ duret
aliqñ.15.horis aut.16. In 5ª ṽo accessiōe sunt minora q̃; in
4ª ⁊ similant tertiane: ⁊ 6ª leuior est: ⁊ modica. ⁊ 7ª adhuc
est leuior: ⁊ vt plim.12.horis pmanet: deinde ab infirmo ce/
dit ois molestatio ⁊ angustia. Et sīlr dixit Gordo. primus
periodus est debilis: scōs fortior. tertius fortissimus. q̃rtus
est in vltimo fortitudinis: ⁊ est in statu. q̃ntus incipit decli/
nare. sextus plus erit debilis. ⁊ septimus erit modicus aut
nullus. ¶ De ordine paroxismoꝝ. in tertiana pura. dixit. A.
est additio ⁊ antecessio paroxismoꝝ. sup. ⁊ diminutio. ⁊ post/
positio eoꝝ adinuicē ẜm ordinē seruantē ꝓportiones sīlter
q: s. q̃tum addit vel minuit añcedit vel postponit scōs pa/
roxismus ad primū: tñ facit tertius ad 2ᵐ: ⁊ sic deinceps do/
nec addit vel minuit añcedit vel postponit: vel vt dixit q.daz
additio ⁊ añcessio sunt seruātes ordinē. s. h̄ mō ꝙ q̃tū scōs
paroxismus addit ad pmū tñ añcedit: ⁊ sīlr est de diminutio
ne: ⁊ postpositiōe: q: q̃tum scōs paroxismus diminuit a pri/
mo tñ postponit q ordo ꝓuenit ex vniformitate mãe eius.
¶ Quintū signū dixit Gal. 2º de crisi ṽa tertiana eradicat
cõplete ⁊ quiescit. Et dixit. 2º de dif. fe. Intermixtiōis ṽo pa/
roxismi tpe signū putrefactiōis humoꝝ: qō est ẜm pulsus
omnifariā indignoscibile h; ẜm deinceps diē vl noctē pa/
roxismi: ⁊ in dictis v̄bis voluit ꝙ.12.horis sequētib⁹ pomi vel
plibus: si paroxismus fuerit finitus añ.12.horas. q̄ hore sunt
vna dies si paroxismus fuerit de nocte vl vna nox si fuerit de
die. Et in summa voluit ꝙ post horā dimissiōis pomi vsq; a
pnº ipsius pomi finiat vna dies nālis in pulsu nullū signū
putrefactiōis appeat: sed trāsactis illis horis postea appet:
remisse tñ ⁊ fere impceptibilr in pnº sui redit⁹ hoc est ime/
diate post.12.horas.i.finita die nāli a pnº pomi in pnº scōe
diei: sed semp q̃to plus appropinquat ad pnᵐ paroxismi fu/
turi tãto plus manifestat: ⁊ h̄ cõtingit ꝑꝑ humorē q de no/
uo aggregat. Inq̃t Ga. ibidē. breuiter ṽo suffumigans co/
gnoscibile est illud signū putrefactionis in pulsu: obtuse tñ
in pmis pticulis eius q̄ est post ipsaz. s. totalē remotionē si/
gni putredinis in pulsu vel in pmis pticulis ei⁹. s. sequētis.
digōnē est post ipsaz. s. diē nalē a pnº pomi. Manifesti⁹ aūt
est iā circa finē ipsius diei vel noctis ẜm ꝙ acciderit termi/
nari scōa dies nālis aut de die aut de nocte: adhuc aūt ma/
nifestius est in 2º die q̄ p̄cedit exacerbatione vel ẜm diē vel
noctē. In illo ṽo casu manifestū signū est. Et ego vidi Bar/
tholomeū Joānis de canonib⁹ in q̄ signū putredinis in pul
su satis manifeste appebat horis.30.añ pnᵐ pomi: cā aūt to
talis cessatiōis signi putrefactiōis in tertiana pura est tota
lis transpiratio: ⁊ pfecta resolō mãe ipsi⁹ putride: est aūt h̄
tps breue. s. xij. horaꝝ post pomᵐ aut paulo amplius: in quo
tpe illud signū cessat a pulsu postea: q: noua mã icepit ag
gregari ꝓ nouo paroxismo cū venit ad aliq̃lez magnitudinē
incipit suffumigare ⁊ grauare nām: ⁊ sic facē aliquā diuer
sitatē: ⁊ q: q̃to plus vltra ꝓcedit ṽsus paroxismū tãto plus
de mã aggregat: ⁊ q̃to plus grauat v̄tutez tãto diuersitas
maior fit: ⁊ magis manifesta. Et h̄ signū cū medicus inue/
nerit añ pomᵐ põt ꝓnosticari ꝙ paroxismus adueniet. Et qdā
dicūt h̄ signū solū esse tertiane pure: vt ex v̄bis Gal. cõpre/
hendit: nā in nō pura ēt iā transpirāte mã pmi paroxismi pfe
cte iā pro nouo pomo mã incipit aggregari. Quidā ṽo fa/
ciūt ipsuz cõem ad purā: ⁊ non purā: ⁊ h̄ maxie esse poterit
in nō pura q̄ nō multū addit pomᵐ suū. s̄. xij. horas. Et Gal.
qdē h̄ signū solū posuit in tertiana: nō aūt in q̃tidiana ⁊ q̃r/
tana: q: in q̃tidiana tale signū nunq̃; repit: q: in ea nunq̃;
fit cõpleta resolō mãe: ⁊ ēt añ tps incõpletā resolōnez mãe
noua ꝓ futuro paroxismo iā aggregata est. dicūt ꝙ in q̃rtana
h̄ signum medio mō se h; inter tertianam ⁊ quotidianam.
¶ Rabi Moyses i pticula.x. colligēs a. G. sigª tertiane pu/ Epiloga/ tio signo/ rū tertia/ ne pure.
re posuit ea eē.xi. qb⁹ stati cū accit egrotāti: q: s. in ꝓ pomo
cognoscit. Primū est rigor fortis q sentit in ꝓ pnº in q sen/
tit ꝙ cutis acub⁹ sit plena: ⁊ pūgit ab eis. Scōm est sitis ⁊
inflāmatio q̄ nō ꝓlõgat. Tertiū est fortitudo pulsus oi tpe
suo. Quartū est stat⁹ accessiōis pncipio proxim⁹. Quintū
diffusio caloris p totū corpus eq̃lit. Sextū repitio acuti ca
loris multū cū ꝓ man⁹ apponat supra corp⁹ q postea debi
litat: ⁊ vincit a manu ipa. Scias.n. ꝙ calitas eius est leuis

quo ad malitiā: qr nō est maligna: sȝ tñ est acuta estuosa q̄si
artiua. Septimū est exit⁹ vaporis calī a poris cū bibit͛ aq̄.
Octauū vomitus col'e citrine vel fluxus ventris colicus vt
vrina supra quā colera dominat͛: ꝛ q̄n̄qȝ hec tria simul. No
num est sudor vaporosus calīus: ꝛ equalis in corpore toto.
Decimū est post hec oīa eradicatio ꝛ cessatio febris cōple/
ta. Undecimū est mora porisimi nō transiēs. 12. horas de di
ctis aūt signis potiora sunt duo. s. rigor vt. ē. dictū est eue/
niēs: ꝛ sudor in fine exuberās: vñ Aui. dixit. cū vides pnᵐ
cū rigore ṡm q determinauimus: ꝛ statū cū sudore exube/
rante: tūc nō dubites qn ipsa sit tertiana pura. Sorio. tñ di
xit. q inceptio fe. cū rigore q̄si cū actu pungēte est oīa cō
stitutiua huius febris tertiane pure. ℂ Tertiana vō nō pu
ra in oībus dictis signis a tertiana pura est diuersa: naȝ in
ea rigor pro motu cōcussiuo est minor: sed ꝓ frigore est ma
ior: q̄ȝ in pura. Et fortasse est mot⁹ rigoris simplr minor fri
gore: ꝛ est rigor ꝓlixior tā in motu eius q̄ȝ in frigore: ꝛ sen/
sus pūctionis in ea ēt est minor ꝛ minus acutus. Et Auic.
dixit fortasse nō incipit cū rigore. s. forti: ꝛ calitas nō pure
est magis mitis nō acuta: nec ita mordax: sȝ est min⁹ vapo/
rosa: ꝛ magis maligna ꝛ nō est calitas eius sic eq̄lis per to
tū: ꝛ in ꝓcessu appōnis manus ꝑcipit͛ calitas eius augeri lȝ
nō sicut in causone. dixit. n. de h signo. Aui. non est calitas
eius cū mlta fortitudine. i. intēsiōe: ꝛ nō est augᵐ eius eq̄le:
imo est q̄si ipsa addat͛: deinde ꝓcedit ꝛ minuit͛. sup. ꝛ dein/
de iterū auget͛: ꝛ ꝓcedit ad statū. Et cōtingit h ineq̄litas ca
loris ꝑꝑ mãe etherogeneitatē. ℂ Dixit Zoar. si nō fuerit h
febris multe calitatis ꝛ siccitatis: tūc nō erit ex colā. s. pu/
ra: sed ex alio hūore cui abūdat colera citrina: ꝛ pulsus nō
pure est diuersus magis: nec est in aug° ei⁹ velocitas equa/
lis: sed itrinseca aliq̄n maior: ꝛ hoc est ꝑꝑ diuersitatē ꝓces/
sus caloris eius in aug°: ꝛ est in fortitudine ꝛ magnitudine
ꝛ velocitate ꝛ frequētia in statu infra pulsum tertiane pu/
re: qr est minus fortis magnus velox: ꝛ frequēs: ꝛ sunt ac/
cidētia in ea remissiora: q̄uis grauitas capitis in ea sit ma
ior: aut adūt in ea grauitas capitis q nō accidit in pura: q̄ȝ/
uis ēt grauitas capitis non in q̄libet impura repiat͛: sed vt
dixit. A. in qbusdā cap: dixit aūt de h signo. Cum nō pura
inuenit͛ grauitas in capite: ꝛ extēsio in eo ꝑꝑ multitudinē
mãe: ꝛ vapoꝝ eleuatoꝝ ad caput. ꝛ subdit. A. Accidentia
seua tertiane pure de qbus dixerat minorant͛ in non pura.
Alia lr̄a dicit: accītia seua. s. de ingtudine ꝛ vigilijs ꝛ alijs
minorant͛ in nō pura. ℂ Dixit Zoar. Fiūt eius accn̄a leuia:
ꝛ vrina in nō pura est i calore remissior q̄ȝ in pura in sbā est
grossa saltē respectu vrine pure: ꝛ tñ q̄n̄qȝ est plus grossa:
ꝛ aliq̄n minus ṡm q opilatio stat aut apit͛: ꝛ est in pn° cru
da ꝛ tarde appitio digōnis in ea ꝑꝑ mãe eius diuersitatē: ꝛ
dn̄t q̄dam. vrina in nō pura est citrina vel subrussa: sed nō
est clara neqȝ lucida: imo est ꝑturbata ꝛ obscura: ꝛ sudor in
ista nō est exuberās nec est sic vaporosus: ꝛ maxie in corpe
toto: vñ dixit Aui. fortasse non eradicat͛ cū sudore copioso
ꝑꝑ grossitiē sue mãe: ꝛ vomitus ꝛ egestio in ea nō attestant͛
colere nāli sed innāli: ꝛ aduenit nō pura in cōplone non sic
calā: ꝛ in etate alia a iuuentute: vt pᵃ senectute ꝛ pueritia ꝛ
autūno ꝛ alijs tpib⁹ ab estate ꝛ regione: nō sic in calā ꝛ sic/
ca: ꝛ in alio regimine ꝑterito. ℂ Silr dixit Auic. nō appet
in forma. s. patiētis eā offuscatio neqȝ extenuatio: qr nō ac/
cidit in cōplonibus ꝛ habitudinibus sic colicis sicut pura.
sup. neqȝ in alijs ēt ꝑticularibus: sed ꝑticularia oīa aut plu
ra que reperiunt͛ ad puraȝ differūt in ista. ℂ Et porisimus
eius morat͛ vltra. 12. horas: ꝛ vltra ēt. 14. Est. n. dixit Aui.
cū ea extensio. s. sui porisimi: nā ꝓlongat͛ vsqȝ ad horā suaȝ
.i. vsqȝ ad statū: vel vsqȝ ad horā suaȝ. i. vsqȝ ad aduentū sui
paroxismi: scd̄i: naȝ q̄n̄qȝ ꝓlōgat͛ donec ꝑuenit vsqȝ ad. 24.
horas: ꝛ post tepescit. i. declinat vsqȝ ad. 48. horas vel po/
stea q̄escit: ꝛ interpolata. Et sunt qui dicūt vidisse tertianā
nō purā cuius porisimus ꝓlongatus est vsqȝ ad. 40. horas.
ꝛ aliā cuius porisimus prolongatus est vsqȝ ad. 48. horas.
Dn̄t q̄dā. nō appet h esse veꝝ cū flātica que est de mā gros/
sior ꝛ viscosior q̄ȝ sit mā tertiane non pure nō duret tanto
tpe porisimus eius. Colera. n. vincēs in mā nō pura reddit
eā subtiliorē: ꝛ magis obedientē digōni ꝛ resoloni ei⁹ q̄ȝ sit
mā flātice. Quibus rn̄dēt alij q eā hui⁹ nō est de p se: sed ꝑ
accn̄s: qd̄ est: qr porisimus flātice finit͛ in. 18. horis: ꝛ sex ho
ras hȝ in falsa q̄ete ꝛ statim supuenit porisimus ali⁹ qd̄ nō
est in tertiana nota. Alij aūt dn̄t cām esse deformitatē mãe
que resistit nãe opatiōi: sicut duo inimici. Dixit Zoar: ṡm re
motionē huius hūoris a colera simplici fit diuturnitas sui
poᵐⁱ. Et Aui. dixit: q ṡm q̄ntitatē additiōis poᵐⁱ ei⁹. ē. 12.
horas est elōgatio eius a puritate. Et calitas nō pure nō ci/
to auget͛: nec hȝ statū ꝓpinquū pn°: ꝛ iō egredit͛ ex corpo/
re patiētis eā si bibit aquā frigidā vapor multus: ꝛ h est: qr
aqua frida ingrossat plus mãm eius: nec pōt etiā sic pene/
trare ad cutē ꝑꝑ opilōnes: ꝛ fortasse infridat nimis cōple/
xionē bibētis: ꝛ iō nocet in ea. Dixit Gal. sentit patiēs ma/
nifeste impedimentū ex potu aque fride: ꝛ dolorē in capite
ꝛ tensionē in vētre. ℂ Et tertiana si addit. ē. 7. ꝑiodos. di/
xit. A. additionē plurimā: tūc ipsa nō est pura: ꝛ ṡm q̄ntita/
tem additionis eius. ē. 7. ꝑiodos est remotio eius a purita
te: ipa. n. semꝑ est lōgior tertiana pura. Dixit Rasis. 16. cti.
Sicut q̄rtana ꝛ quotidiana quotiēs nō pure fuerint carū
spatiū nō breue fiet: sic in tertiana nō pura: spatiū eius ꝓli/
xū erit: ꝛ h q̄dem de q̄rtana oīno nō pura hȝ vitatē: sed nō
de oī quotidiana nō pura: facta. n. a flāte dulci ꝛ a flāte sal
so breuiant͛: qr haꝝ mā subtilior quotidiana pure est mā.
Dixit Gal. pᵃ ad glau. nō certā tertianā vidi aliq̄n autūno
incipientē: in vē vō cessantē. Et Isaac dixit: h febris aliq̄n
incipit in autūno: ꝛ dimittit in vere. ℂ Et dixit Aui. nō est
additio ꝛ antecessio suoꝝ porismoꝝ ṡm ordinē: vt dictū est
in pura: sed variat͛ additio ꝛ antecessio: ꝛ silr diminutio ꝛ
postpositio. Et dixit: similant͛ poᵐⁱ ṡm terminū vnum. i. sit
inuasio porismoꝝ eq̄lis nō añcedens neqȝ postponens: qd̄
est signū lōgitudinis: hoc tñ nō semꝑ accidit in ea: ꝛ subdit:
si cū ea sunt reliq̄ signa lōgitudinis que dicētur in suo cap:
tunc ipsa est nō pura: ꝛ eradicatio eius nō fit ꝑfecta sicut in
pura: vt. ē. patuit. Cūqȝ hec febris prolongat͛: dixit Gal. ad
glau. iā fit palida discoloratio circa faciē ꝛ vultus tumidior
fit sitis abscindit͛. vomūt sepe flāta colibus mixta. vēter ef/
ficit͛ stipticus: ꝛ vrina subalbida. ℂ Dixit Gal. 2° de diffe.
fe. febribus deficiētibus que per 3ᵐ exacuunt͛ quibuscūqȝ
tps porisimi breuius: ꝛ inuasio est cū rigore ꝛ solo cū sudo/
ribus: ꝛ colere vomitibus vel egestionibus colicis his no
men impositū est: tertiana certa. i. pura. qbuscūqȝ vō defi/
cit qd hoꝝ non certa: sed simplr tertiana nominat͛. Si vero
deficientiā. i. interpolationē breuiorē hūerit ꝓlongato po
rismo tertianā hāc noiant extētaȝ: ꝛ hec multū in magis ꝛ
minus hȝ diuaȝ. nā simplr ꝓlongatā: lȝ vocare eā que. 24.
horas porisimi faciet: ꝛ sine febre erit reliqs horis sui per/
iodi: que vō circa. 30. horas porisimi extēderit hanc sufficiē
ter extēsam lȝ vocare. que vā extēderit in. 36. horas: lȝ vo/
care amplius ꝓlongatā: que vō ad. 40. horas vel plēs ex/
tēsa fuerit: lȝ vocare plim ꝓlongatā. ℂ Dixit Gal. 2° de dif.
fe. q febris facta a colera gn̄ata a sanguine per cōuersionē
sanguis in ipsam est differēs a malignitate morū febris fa
cte a colera alia: ꝛ hoc qr febris facta ex colā gn̄ata ex san/
guine sapit de nā sanguinis: ꝛ iō illa que existit in trāsmu/
tatione sanguinis est simplicior ꝛ ꝓprie mitis: ꝛ dato q ad
tactū calor appareat multus in q̄ntitate: qr multū extra eua
porat: est tñ eius caliditas mitis: qr anxietas caliditatis in
manu tangētis nō est a multitudine eius qd̄ euaporat: sed
ex acredine eius: qualis est acredo colere que nō fit ex san/
guine. In alijs aūt signis ista fe. est similis predicte.

ℂ De signis specierum febrium colericarum notaruȝ inter/
polatarum: ꝛ de signis tertiane continue. Cap. vȝ

Differunt

Signa facte a cola ꝑ adustionē ingrossata.

DIfferunt quoqꝫ species tertiane nō pure ab inuicē per ꝓpria signa. ¶ Nā que est cola ingrossata ꝑ adustionē est in oībus signis supradictis magis silis tertiane pure: ⁊ ꝓsertim in accidētibus que cōsequūtur ad ipsam. Rigor nāqꝫ in ea pro motu cōcussiuo aliquātulum est remissior lʒ sit ꝓlixior: sed rigor pro frigore est fere eq̄lis: ⁊ pūcture in ea sunt pauciores plus tñ ꝑdurātes. Sitis vo ⁊ inflāmatio ⁊ vigilie ⁊ calitas sensata circa epar: ⁊ alia accñtia pure supradicta in hac sunt sicut in pura aut paꝝ remissiora: ⁊ pulsus est parūper magis diuersus: ⁊ nō est ita fortis: sed est aliq̄ꝫtulū durus. Et vrina i hac febre est ignea: sed est magis subtilis q̄ꝫ in pura ꝑꝑ maiorē siccitatē nec ꝓlongant̄ multū po^m^ eius.ṡ.12.horas aut multū sunt inequales: ⁊ nō erit vapor calis ex corpe patiētis cā sicut in pura ꝓpter grossitiē eius: ⁊ fortasse pro aliquo spatio eradicatur perfecte: ⁊ non multū additur supra.7. periodos.

Signa facte a cola prasina vel eruginosa.

¶ Et signa facte ex cola prassina vel eruginosa. dixit Zoar: qr hēbit accidētia magis fraudalenta: ⁊ accidit infirmo in hora suoꝝ ꝑoxismoꝝ molestia: ⁊ sitis ⁊ alienatio.s. magis q̄ꝫ in pura: ⁊ submittit se eger molestiis: ⁊ q̄stionibus.s. ⁊ rixis ⁊ impedit̄ eius somnus: ⁊ fiūt eius po^m^ diuturni: ⁊ terminus egritudinis silr: ⁊ pulsus eius erit difficilis.i. valde diuersus ⁊ prauus: ⁊ praue alterationis.i.multū inordinat^9^. Et multotiēs fit vrina declinis ad nigredinē aut ad viriditatē: ⁊ possibile est sic esse hypostasim.s. nigrā aut viridē: ⁊ qñ hypostasis sola fuerit nigra: ⁊ in fundo mersa mortē in paroxismo signat: maxime si virtus sit defecta. Si vo sit suspensa.s. hypostasis nigra mortē lōginquā ostēdit ꝑm distātiā eius a fundo vasis. Dixit Gili. vrina in colore rubea vel subrubea in sba per totum tenuis cuꝫ circulo viridi vel subnigro signat abūdantiā colere prassine vel eruginose. Et apparent in ea signa cole.s. facientis tertianā puraꝫ. longe tñ intensiora: ⁊ sunt cū vomitu prassino vel eruginoso. Et dixit Zoar multotiēs peruenit sitis istius ad magnū periculum: ⁊ pauci sunt qui ab hac infirmitate euadāt. Et si euaserint erit hoc post multū studiū ⁊ egritudinis ꝓlōgationē. ⁊ possibile erit permanere ei longo tempore praua accidētia.

Signa facte a cola flegmatica.

¶ Facta vo per admixtionē flegmatis cū cola.s. nō perducente ad vnā formam est cū rigore diuturniore in quo motus cōcussionis non est multus. ⁊ sensus pūcturarū est paruus frigus tñ est intensius: ⁊ accidētia alia pure sunt in ea remissa multū. Et pulsus est magnus diuersus minus velox ⁊ frequēs. ⁊ vrina in ea est in colore remissior q̄ꝫ in aliis notis. In substantia tñ est mediocris. ⁊ minus fetida q̄ꝫ in aliis. Et extendit̄ paroxismus eius vtplurimū vsqꝫ ad horas.18. ⁊ augmentū paroxismi eius est inequale quasi hñs stationes: sicut in flegmatica cōtingit. Et sunt ꝑoxismi eius minus ordinati. ⁊ non eradicatur perfecte: ⁊ vtplurimum extenditur ad dies.40.vel.60. Et de hac videtur Zoar. dixisse talem febrē nō vocamus colericam: sed hñtem colerā.

Signa facte a cola citrina.

¶ Et signa facte a colera citrina. dixit Ferrarius sunt frigus a ꝓncipio ante accessionē: ⁊ accipit hic frigus pro rigore. Et calor non multuꝫ intensus ⁊ acutus vrina citrina per totū equaliter tenuis. morsus ori stomaci sine asperitate gutturis: ⁊ lingue ⁊ amaritudo oris dolor capitis: ⁊ precipue dextre partis: ⁊ temporū ⁊ dolor renum: ⁊ pulsus velocitas: sed non adeo: vt in tertiana vera.

Signa facte a cola vitellina.

¶ Et signa facte a colera vitellina: dixit ipe sunt frigus intensius q̄ꝫ in ꝑdicta: ⁊ vrina tenuis: ⁊ in sup̄ficie minus tenuis: ⁊ frigus ⁊ accessio multo tempore perseuerāt: ⁊ sepe per vomitū quasi vitellos ouorū proyciunt. ¶ Gilibertus dixit. signa note facte a colera citrina vel vitellina sunt eadem cū signis pure. diuturnior tamē est accessio ꝓpter admixtionē flātis: ⁊ semp est cū tipo ⁊ frigore: ⁊ accessiones modo anticipāt mō suboccupāt: ⁊ sunt accñtia in eis remissiora q̄ꝫ in pura. Verūtñ in facta ex cola citrina adsunt dolor capitis acutus: ⁊ ꝑcipue dextre ptis: ⁊ amaritudo oris ⁊ sitis fastidiuꝫ: ⁊ morsus oris stōi: ⁊ dolor lūboꝝ: ⁊ vrina est citrina incēsa tenuis vel mediocris magis accedens ad tenuitatē. Et vomitus vel egō sunt in ea citrini coloris tenuis sbe ⁊ fluide. Et sunt accñtia in ea aliquātulū intēsiora q̄ꝫ in facta a cola vitellina: in qua ēt vrina est magis renussa: ⁊ in sba magis accedēs ad tenuitatē. Et est i sup̄ficie magis tenuis obūbrata supius. ¶ Dixit Platear^9^ q̄ facta ex cola citrina vel vitellina inter horas colt: que.s. sunt ab hora 3ª diei vsqꝫ in horā nonā ipsius diei. Et dixit. non seruāt certas horas accessionis: qr mō anticipant: mō subocupant: ⁊ accñtia sunt remissiora q̄ꝫ in facta ex colera nāli.

Signa facte a cola melle permixta.

¶ Et q̄ est ex cola pmixta melle est cuꝫ rigore diuturniore oibus aliis: ⁊ sensus puncturaꝝ est in ea maior q̄ꝫ in facta ex cola ⁊ flāte. ⁊ vrina in ea est subtilior q̄ꝫ in oib^9^ aliis ꝑdictis: est tñ magis tincta q̄ꝫ in ꝑdicta: ⁊ pulsus ēt in hac est minus diuersus q̄ꝫ in ꝑdicta: ⁊ ꝑoximus huius est longior oibus aliis: ⁊ ꝑm plm ꝑuenit ad.24.horas. ⁊ est magis extensa in ꝑduratione sua: ⁊ est magis silis febrib^9^ erraticis. Et dicūt qdā q̄ si hʒ febris inuenit̄. Signa eius erūt silia signis q̄rtane note gñate ex melia innāli facta ex adustione cole q̄ infra suo ca^o^ dicent̄. Et dicūt q̄ ꝑm eos nō dꝫ ista febris vocari nota: qr ꝑm eos nota vocat̄ solū illa q̄ fit ex colera cū admixtiōe flātis: est tñ tertiana nō pura: nō pura.n. in plus se hꝫ q̄ꝫ nota. ois.n. nota est nō pura: sʒ nō ꝯuertit̄. Dixit Aui. tertiana nō pura.s. ois est lōgioris spatii q̄ꝫ pura tā referēdo spatiū ad totū tps morbi q̄ꝫ ēt ad tpa pticularia ꝑoxismi. ¶ Dixit Giliber. in tertiana simplici.i. pura vel copiosa.i. nō pura si post appitionē signoꝝ digōnis interdū duplicet̄ accessio nō inde est verēdū: qr interdū cum morbus sit acutior salus est ꝓpinquior. Ego aūt vidi hʒ multis vicibus: ⁊ plm accidit in tertianis notis: ⁊ ēt in quartanis. Opꝫ tñ aspicere q̄ cuꝫ tertiana vel q̄rtana geminat̄ an ambe febres sint equalis intēsionis ei que prius erat an prima remaneat in intensione sua: ⁊ scōo sit remissior vel ecōuerso an ambe sint facte remisse. Et si qdē ambe sint facte remisse signū est ꝓpinque salutis. diuidit.n. nā mām febris in duas ptes: vt leuius ferret pondus eius: sicut lator ponderū diuidit pōdus graue in duo pondera: vt leuius ferat ea. Si aūt p^a^ remaneat in magnitudine sua aduentitia ente remissiori non est signū ꝓpinque salutis: sʒ multitudinis mãe grauātis ⁊ irritantis nām ad expulsionē frequētiorē: ⁊ multo magis si ambe essent eq̄lis magnitudinis p^s^. nā tūc signat mãe exuberātiā in q̄ꝫtitate ⁊ malignitate ei^9^.

De duplicatione tertiane postq̄ incepit sim pliciter.

Signa cōtinue.

¶ Signa vo tertiane cōtinue sunt silia. imo eadē que sunt signa tertiane piodice: ⁊ hoc tā in pura q̄ꝫ in nō pura. dixit tñ Aui. cognoscit̄ cōtinua ꝑ vehementiā ꝑoxismoꝝ.i. eoꝝ insepabilitatē: qr nō desinūt in infebricitationē sicut paroxismi piodice. ⁊ nō sunt ei veri ꝑoxismi: sʒ solū excrescētie additionis fortiorationes siue exacerbationes. Et subdit. cognoscit̄ per accñtiuꝫ tertiane piodice vehementiā. naꝫ oia accñtia in ꝯtinua sunt intēsiora q̄ꝫ in piodica sibi ꝓportionali. ¶ Dixit Zoar. tertiana ꝯtinua non hēbit rigorē: ⁊ patiet̄ vehementē sui: ⁊ intēsaꝫ inflāmationē. ⁊ Auer. 4° col. dixit. febres colerice que ꝑoxismos nō hñt cōicant colericis febribus interpolatis in oibus circuitibus ⁊ tipo exceptꝫ: ⁊ ꝯtinua qdem nō sepabit̄ a corpore nisi cuꝫ sepatione ꝑfecta postq̄ꝫ non redit. Et scias q̄ ois ꝯtinua breuior est sua interpolata aut saltē non longior. Et scias q̄ Ga. 2° de diff. fe. ait q̄ maxima cognitio humoris facientis feb. habetur ex qualitate ⁊ quātitate caliditatis febrilis eius.

¶ De cura febris colerice pure. Ca.vj.

GAlenus prima ad glau. dixit. tertiana.s. pura interpolata acutissima.i. breuissima ⁊ estuosa simul ⁊ mitissima.i. securissima est absqꝫ oi piculo. tertiana aūt nō pura nō solū cito nō digerit̄: sʒ ēt si nō diligētissi-

me mox a pn° cōgruis curatiōibus obseruet̄ euidēs piculū fit in ea nec facile postea qbuslibet remedijs coarcet̄ .opꝫ ḡ ī ea medicū nō errare nec ifirmū trāsgredi mādatū medici: nō.n.solū nō pura nō patit̄ infirmū peccare neqꝫ errare medicū pꝛe velocitate sue mãe mot⁹:ꝛ sue q̄litatꝫ acuitate. Scire.n.oꝫ ꝙ aliqñ repit̄ tertiana pura cui⁹ mã ē furiosa:vñ ꝛ valde suspecta est de q̄ loquēs. Uiati.ait h̄ fe. timidioꝛ est ꝛ molestioꝛ.sup. q̄ꝫ alie spēs tertiane pure. Sciēdū āt ē ꝙ cura causonis: ꝛ tertiane cōtinue pure ꝛ tertiane piodice pure eadē fere est.nec differunt nisi ꝑm magis ꝛ minus: ꝛ ꝑm obseruationē maiorē vel minorē. dixit Auer.7.col.tertiana interpolata si pura fuerit erit secura absqꝫ piculo: ꝛ scimus cert̄ ssime ꝙ nā dñiū hēbit.s.hūc hūorē. Et dix̄ Sili. ꝙ ipsa inter oēs interpolatas est facilioꝛis curatiōis ꝓpter tres cās:vna est breuitas egritudinis. 2° q2 salua ē in ea v̄tus a febre. 3° q2 qcqd cōuenit cāe antecedēti ꝯuenit egritudini ꝛ eꝫ cuꝫ sit eiusdē nāe forma que est febris: ꝛ mã eius que est colera rubea:ꝛ ista cā efficacioꝛ est alijs duabus.

Regimē per sex res nō nālcs.

¶ Cura itaqꝫ febris tertiane piodice pure duplici pficit̄ instr̄o.s.dieta ꝛ potiōe. Et dieta qdē ꝯsistit: vt euitet̄ aer calis ꝛ siccus ꝛ accēsio ignis i camera:ꝛ radi⁹ solis ꝛ luminositas:vitatio plim collogoꝝ:ꝛ murmur:ꝛ ois strepit⁹ ꝛ euitet̄ ira furoꝛ ꝛ rixa mot⁹ laboriosus fricatio fortis vigilie plimē:ꝛ somn⁹ ēt i po^mo nisi in declōne vel aliqñ ēt i statu. Cibi itaqꝫ oēs ꝛ pot⁹ ꝛ me^ta calefaciētes ꝛ desiccātes fugiēda sunt:dixit.n. Gal.p° ad glau. ꝓhibe a melle ꝛ sinape ꝛ salitis ꝛ acrib⁹ oib⁹ ꝛ vinis:vt solet sufficiēter: ꝛ a qbuscūqꝫ nã calis.vitent̄ ēt cibi multi nutri^ti:dixit.n. Alm.a cibis in qb⁹ est caro abstinēdū est:ꝛ silr̄ a cibis i qb⁹ est acumē aut pūctio:ꝛ medicaminibus silib⁹:ꝛ silib⁹ ēt potiōib⁹. Et oia dulcia obsunt ꝓp facilē cōuersionē eoꝝ in colaꝫ:ꝛ q2 opilāt epar:eo ꝙ ea attrahit anteq̄ꝫ digerant̄. ¶ Dixit Gal.accessionis tpe auferas cibū quisqꝫ accessio finiat̄:aut tps sit alleuiationis ēt aquā ordei minime dabis. Et Aui.dixit rectū est ne in potu ei det̄ sicut sorbitio ordei:ꝛ ēt ei silē nisi nā iā fuerit lenificata. ꝛ nō cibes in die po^mi nisi ꝑm cōditiōes pdictas:eas.s.q̄ dicte sunt in ꝑcedētibus de cibatiōe vlī. Dixit Gal.si i vltio diei erit tps accessiōis nō erit incōgruū in diei pn° aquā ordei ꝓpinare ad subtilitatē declinantē: ꝛ intellexerūt regulr̄ opando:nā coacte aliqñ cibam⁹.vt Ga.de iterioꝛib⁹ dixit.de iuuene quē in exēplū adduxit:ꝛ añ accessionē:ꝛ in ipsa accessiōe ēt aliqñ damus aquā ordei vł iulep in ipsa intētiōe grā intēsuꝫ feruorē extinguēdi: aut sitiꝫ itēsaꝫ mitigādi. ¶ Sit.n.dieta eius talis. Dixit Gal. si tps fuerit estatis patiētis loc⁹ sit fridus quē exsufflet aqlonis vēt⁹. si v̄o hyems fuerit i tpato loco situet̄. Et itellexit in statu accessionis:aut in fine aug^ti:naꝫ in pn° ꝛ aug° reliq̄ po^mi aer fridus vitādus est ne opilādo poros mãe ꝛ vapores intus cōtineat ꝛ maxie duꝫ aderit pn^m vłe feb. ꝛ in declōne po^mi sit aer tpatus:ꝛ maxie si sudabit. In dieb⁹ v̄o interpolationis aer sit oi tpe tpatus:ꝛ si aer nō fuerit talis p nām fiat talis per artē. Nullo mō in die po^mi iducat̄ ad irā:sed stet cū oi letitia ꝛ patiētia ꝛ qete. Dixit.n. Gal. vtat̄ qete ꝛ tranqllitate.s.corpis ꝛ trāquillitate ai.nō est pmittēdū ifirmuꝫ sepe locū mutare:aut se de loco ad locū pcipitare. postq̄ꝫ aūt iā venerit ad aug^m mediū fricari leuissime blādis manibus ꝯuenit. ¶ Dixit Ga.p° ad glau. Si idigōnis signa appāt: ꝛ si miłtotiēs balneaueris nō vtiqꝫ ꝓuocabis.s.pipm̄ eūando tale q̄le oꝫ:sed solū subtile.relicto grosso. Et iō dix̄ Gal. vitare oꝫ balneū p° die:aut 2° aut 3°.sup. ꝛ duꝫ signa digōnis icepint appere. ꝛ A. dixit balneo nō oꝫ vt approximēt nisi post digōneꝫ.dixit tñ Gal.eadē.p° ad glau.balnea cal'a per aquā potabilē cōueniūt:tū q2 euant de colera:tuꝫ ēt q2 qualitate maxie cōferut.hūectant.n. ꝛ infridant ꝑm ꝓpriā v̄tutē quecūqꝫ talia balnea. Et subdit.eos q amāt balneari neqꝫ si bis in die balneaueris vtiqꝫ peccabis: sed in tēpore maxie memoꝛeris. si.n. signa digōnis apparēt: ꝛ si multotiens balneabis nō vtiqꝫ peccabis.dixit Aui.opꝫ vt sit balneū tēperatū boni aeris q sit humidus.s.per infusionem aque tēperate in quo sudet cū facilitate:ita vt nō inflāmentur coꝝ corda:ꝛ apud exitum infundant̄ in aqua tepida. Quidā exponūt.si tñ magis calida:q2 talis est ꝓcessus balnei de minoꝛi calido ad maius. Alij tñ ꝛ melius dicunt:sit tñ minus cal'a:ꝛ sic voluit Gal.dixit.n.vt signa digōnis videris apparētia in vrina patientē inducas in balneū:ꝛ irrorabis sup eū aquā dulcē tēperati caloꝛis:ꝛ sit ois tua intentio aquā suauē supinfundere ei.dixit Aui.non ꝓlonget in eo morā.imo egrediat̄ velociter.nā iteratio eius est eis res melioꝛ q̄ꝫ stationis ꝓlōgatio. In dicta aūt aqua tepida in qua infundit̄ apud exitū ab aere tēperato stent ꝑm q̄ꝫtitatē declōnis.s.remissionis calitatis aq. Alia lr̄a dicit.delectationis ꝛ est melioꝛ. Et dixit Aui.ꝙ balneū apud declinationē est melioꝛ curatio eis:q2 resoluit reliqas ꝛ humectat:ꝛ ꝓpꝛie in ꝯsuetis. Et scias ꝙ balneū multo magis ē cōueniēs eis paucificata mã ꝛ eradicata p euōneꝫ.dixit tñ Rasis 16° ꝯtiñ. Balneū in tertiana.s.pura non nocebit:sed balneet̄ añ digōnē.qm̄ nō erit dubiū de eius mã fieri inclusionē siue opilōnē. Gal.aūt dixit.nō peccabis si hui⁹ febris pure in balneū induxeris dñm post 7^m diē ēt si nōdū maturitatis signa appareāt:cuꝫ sit in hac febre mã subtilis ꝛ pauca:q̄re facilis est dissolutioni.magis āt si balneo ꝯsuetus est egrotās. Et silr̄ ēt dixit Sera.oꝫ vt balneet̄ egrotās etiā añq̄ꝫ dñdat̄ digō:ꝛ ꝓpꝛie si est ei ꝯsuetudo illi⁹. Et fuit hoꝝ viroꝝ intētio talis.p° 2° ꝛ 3° die nō inducas patiēteꝫ in balneū:rō est q2 aut appebit i his signū digōnis:ꝛ significatur eā esse breuē valde. ꝛ de materia pauca.itaqꝫ auxilio balnei nō egebit. vel nō appebit signū digōnis:ꝛ tūc nō vtaris balneo añ digōnē. Si v̄o in 3° vel 4° vel vlterius appareat:tūc vtere balneo ēt añ statū:ꝛ in statu:q̄ꝫuis meli⁹ sit in declōne. Qz si ad 7^m ꝑueneris diē q est dies q̄rti paroxismi:ꝛ signa digōnis nō appeant:cū iste paroxism⁹ sit indicatiuus septimi.suspicari facit ne 2^m trāseat parox^m:ꝛ trāseat in nō purā ꝓp tarditatē digōnis.ad h̄ ḡ.vt nō fit ita iuua digestionē cū balneo:ꝛ h̄ secure facē potes in hac fe.q2 nullum aut puuꝫ pōt inde resultare pctm̄ siue nocu^m ex vsu balnei añ digōnē ꝓp mãe subtilitatē:ꝛ ei⁹ paucitatē. Et ꝓp h̄ dixit Aui.ꝙ erroꝛ cōmissus in itromittēdo hos in balneuꝫ ante digōnē est minoꝛ ꝛ saluioꝛ q̄ꝫ silē suū in alijs febrib⁹.s.tertianis nō puris flāticis ꝛ mediciis:q2 nocu^m de opilōne qd̄ timet̄ ex agitatiōe balnei in istis est min⁹ q̄ꝫ in alijs:q2 mã in istis ē subtilis pauca facile resolubilis:q̄re minorē gn̄at opilōnē q̄ꝫ in illis in qb⁹ mã est grossa. ¶ Quidā tñ putauerūt balneū administrādū esse in die paroxismi in statu aut declinatiōe ei⁹. Sꝫ tu dic ꝙ administrādū est in die iterpolatiōis in statu vł vel declinatiōe. ꝛ in casib⁹ ꝑdictis ēt añ statū circa finē aug^ti vł is:sꝫ non mã ente grossa.q2 magis ingrossaret̄:sꝫ ea exūte subtili:ꝛ q̄ꝫto subtilioꝛ tāto melius hāc.n.balneū ingrossando digerit:acuitatē ei⁹ sedat:ꝛ ptē ei⁹ resoluit ꝛ minuit. Silr̄ intelligēdū de lauacro extremorū.s.manuū ꝛ pedū. ¶ De dieta. Dixit Aui.scias ꝙ intētio qua cibant̄ patiētes tertianā aut est humectatio.i.substantifica sola absqꝫ infridatiōe q̄ fit cū p nutricationē reapponit̄:aut saltē sustētat̄ hūi^dus substātifica mēbroꝝ:q̄ intētio adimplet̄ cū dant̄ eis in fine.i.in declōne vł extremitates paruarū auium bonarū:ꝛ de testiculis galloꝝ ꝛ cerebellis eoꝝ:ꝛ vitellis ouoꝝ:ꝛ alijs leuibus cibis bñ nutribilibus absqꝫ infridatiōe.sup. ꝛ adimplent̄ ēt cū dant̄ ꝑdicta ꝛ silia in dieb⁹ interpolatiōis:ꝛ maxime apud modernā dietā vel saltē apud ꝯsuetos multū reficit:ꝛ apud eos q plim resoluūtur pueros ꝛ alios:ꝛ in tpib⁹ ꝛ regionib⁹ fridis. Aut intētio est humectatio ꝛ infridatio sil'.de qua dixit Gale.p° ad glau.cibaria q̄cūqꝫ hūectāt ꝛ infridāt oia ꝓficua sunt certē tertianis:ꝛ exēplificās de talib⁹ cibarijs dixit:sūt oleꝝ qdē attriplex bliti scariola malua lactuca poꝛtulaca cucurbita

De balneo: ꝛ lauatiōe extremitatū

De dieta per c[illegible]

⁊ filia bis. Alioꝝ vo ptisane succus aq̄ per cōdrū sorbitio-
nes: ⁊ pisciū q petrini: ⁊ volatiliū q̄ mollia carnibus ⁊ nō
taliū.s.molliū carniū: vt volatiliū aquaticarū ale.s.sole ac
etiam testiculos dare galloꝝ ⁊ porcoꝝ pedes ⁊ cerebella.
paruoꝝ vo.s.porcoꝝ.si de rostris dederis nihil peccabis:
sꝫ ⁊ oua ↄcede sorbere. ⁊ maxie vitella. facilius tñ hec dige
runt albo. qdaꝫ aūt in casu multe inflāmationis digestiua
existe forti ↄcedūt totū ouū: qd decoq faciūt cū testa sua:
aut sub cinerib⁹ calis aut in aq̄ aut in aceto multū limpha
to. dicētes q magis infridat. Et subdit Gal. ⁊ pomoꝝ etiā
gustare ↄcedas q̄ nō oino difficile digestibilia sunt. Uñ ac-
cipiūt qdā ea decocta posse ↄcedi: maxime q̄ ex eis acetosa
sunt vel muça. alterāt.n. ⁊ digerūt māt subtilē. melius est
tñ differre ea vsq ad apparitionē signoꝝ digōnis: ⁊ de pdi
ctis cibarijs sunt plā q̄ pñt dari in die iterpolatiōis: sed in
hac intētione debēt alterari cū fridis ⁊ hūidis. pñt ēt hec
eadē dari in die accessiōis sic alterata. maxie cū timet reso-
lutio ifirmi: ⁊ vtutis ei⁹ debilitas: ⁊ tūc debēt dari añ acces
sionē p tantū tps añ si pole fuerit. vt bñ sint digesta. ⁊ tu h
elige fm ea q̄ dcā sunt. ¶ Sunt aūt ⁊ alia q̄ ↄueniūt in die
accessiōis vbi nō timet resolo q̄ pñt dari añ accessionē mō
dicto: ⁊ ēt post cōpleta declone. Et de cibarijs exhibēdis in
die accessionis. dixit Sera. cibant⁹ ipsos cū cibis infridan
tib⁹ ⁊ humectātib⁹ sicut sunt lactuca ⁊ filia olera. Et Raſ.
dixit. Ciba ipm sawich.s. ordei ⁊ aceto.i.fcō acetoso. Et Al
mā. dixit. Ex olerib⁹ fridis nutriat ⁊ comedat cucumeris
medullā ⁊ citruli. Et Hal. dixit cibos exhibe ex olerib⁹ fri-
gidis ⁊ hūidis. Dixit Aui. in pn.s. vlt cibet cū chist ordei:
aut pane tritici cū aq̄ fri^a sic est. s. sine expssione ab aq̄: aut
sicut emulsuꝫ est ab ea.s. q̄ expssa sit aq̄. Et qdā supinfun-
dūt huic pani expsso acetū vel succū granatoꝝ muçoꝝ vel
acetosoꝝ cū pauco zuccaro. Et subdit Aui. ⁊ cibet ex lacte
acetoso.s. nō coagulato aut lētib⁹.s. infundēdo panē in aq̄
decoctionis eaꝝ nō comedēdo eas. sup. ⁊ his filia dari pñt
in pn. vlt ⁊ pn° aug^u vlis in die accessiōis. ¶ Cū vo nccia
est subtiliatio regiminis: vt in pcessu appropinquāte statu:
⁊ in ipso statu. nā vt habitū fuit in cañ. gñali. regimē oꝫ eē
grossius in pn° cū pcessu gradato ad subtiliationē. Dixit
Auic. det in potu sicut aq̄ granatoꝝ ⁊ aq̄ melonis indi ⁊
gradatim fiat ei⁹ regimē fm cañ. pdictū. nā gradatim sub-
tiliādo pcedi oꝫ: ita vt quotiēs appropinquat status subti
liet regimē. sup. ⁊ eo pñte plus: ita vt cū signa significaue-
rint q crisis sit ppinqua sufficiat ei aq̄ ordei: ⁊ aq̄ granati
dulcis ⁊ muçi ⁊ syrupus acetosus. ¶ Et dixit Aui. fructus
qui diligunt in his febrib⁹ sunt granata dulcia ⁊ muça ⁊
pruna matura ⁊ imatura. melon vo indus est res maximi
iuuamēti cū hoc q ipse soluit ⁊ puocat.s. vrinā ⁊ frāgit ve
hementiā caloris: ⁊ facit sudare pmouēdo mās vaporosas
ad cutē. Et subdit: ⁊ fortasse nō nocet parū: dicūt qdā. sup.
sꝫ multū. q̄ hꝫ humiditatē multā facile putrescibilē q̄ cuꝫ
putrescit nocet nocu^{to} magno nō paruo qd est lōge maius
iuuamētis supradictis. ⁊ dixit h Aui. vt reddat medicū at-
tentū: ⁊ bñ examinantē dationē eius: nā si viderit eū ↄuer-
ti ad putredinē: aut timuerit de hoc pp dispōnē patientis:
vel q̄ nulla pcesserit euo vel mūdificatio stōi ⁊ viscerū euꝫ
facilr debere cōuerti. tūc caueat a datione eius. Si vo non
viderit: aut nō timuerit h: tūc exhibeat pp dicta iuuamēta
que facit. Alij aūt exponūt non paꝝ.s. sumptū ex eo. vt vo
luerit Aui. q q̄uis sit ↄuertibilis in putrefactionem. tñ si
dabis ex eo puā q̄ntitatē nō nocebit: q̄ iuuamentū ei⁹ erit
maius nocu^{to}. Inuenit aūt hic alia lra q̄ dicit: nō nocēt ci-
truli pui.s. melones indi: q̄ sunt facilioris digōnis: ⁊ ma-
gis suscipiūt correctionē. Inuenit ēt alia lra q̄ dicit: nō no
cent citruli pui. citrulos.n. ↄcessit Almā. parui tñ idest p-
pinq. maturitati sunt magis digestibiles. sup. vt ex pceden
tib⁹ patuit fructus humidi: ⁊ facile putrescibiles: vt fruct⁹
horarij nullo mō dari debēt nisi coacte: ⁊ tūc pcedēte euo-
ne ⁊ admixti corrigētibus ipsos: ⁊ fructus alij phibendi
sunt.s. stiptici ⁊ puocatiui: sicut dcm̄ est in vlt dieta feb. pu-
tridaꝝ. Et dixit Aui. Ex oleribus diligunt cucurbita ⁊ cu
cumer ⁊ alteldi. dñt qdā.s. scariola ⁊ lactuca. ¶ Et scias q
si in hac febre pp aliquā cāṁ opportuna sit carniū exhibi-
tio: tūc maxie in die accessionis dent ale pullaꝝ puaꝝ: aut
auicule pue: aut pedes edi lactantis: ⁊ si eger requireret vltra
dent pectora pulle pue: aut pectora pullaꝝ pdicū vel fasia-
noꝝ alterata ↄtusa vel nō ↄtusa fm desideriuꝫ patiētis. aq̄
tñ carnis in his febrib⁹ phibēda est q̄ntū pole fuerit: si aūt
coacte: eā exhibere hēamus: tūc ab ea carne cute: ⁊ oī pin-
guedine sublata: ⁊ carne in frusta pua redacta: ⁊ aqs infri
gidātibus abluta sublimet: ⁊ cū aqs infridantib⁹ tribuat.
Dixit Aui. cib⁹ pdictus maxie eis q in die po^{nis} exhibēdi
ↄceduntur vtēdū est in eis in qb⁹ cib⁹ nō ↄuertit ad acetosuꝫ
pp aliquā malā dispōneꝫ stōi eoꝝ: ⁊ si cibus acetat in stō nō
det in potu de aq̄ ordei q̄ non est valde subtilis aliqd: q̄.s.
nec ēt paꝝ: ⁊ h q̄ acetat citius ⁊ facili⁹. Qz si pur nccū est
dare ipsaꝫ i potu: tūc cōfortet paꝝ cū decoctiōe radicū apij
⁊ siliuꝫ. ¶ Potus quoq in pox° sit aq̄ decocta postea refri
gerata sola vel cū pauco zuc° aut aq̄ ordei aut iulep viol. ⁊
filia. Et dixit. G. p^a ad glau. vinū anteq̄ digerat egri° oino
phibere oꝫ: q̄ puocatiuū est ⁊ cōmotiuū hūoꝝ ⁊ pmiscē-
do eos auget in putrefactiōe. Incipiēte vo digeri egri^{nis} te-
nue ⁊ aq̄suꝫ ⁊ modicū in pmis dare.s. cōceditur: ppe vo solō
nē egri^{nis} iā plus. Et Aui. dixit. nō timeas post declonē.s.
incipientē potare eos vino plin cōmixto: q̄ vinū fractū p
cōmixtionē cōuenit q̄ntitati residui ei⁹ in resoluēdo illud cu
ius nccia est resolō ⁊ succurrit penetratio in aq̄ cū fortitu-
dine sua ⁊ p cōmixtionē eius qd est in eo de calefactiōe pau
ca: q̄re infridat vehemēter ⁊ hūectat. Dixit Haly. si tps fue
rit estiuū cibos oꝫ ↄtinue refrigerare.s. vt sint actu bñ fridi
sint ⁊ fridiores po^a. Et silr ēt. sup. in ↄstōnib⁹ aeris ⁊ regiōi
bus calis. Dixit tñ cauēdū esse h in his quoꝝ stōus ⁊ epar
debiles sūt. dix Ga. p^a ad glau. q̄ntitas cibarioꝝ.s. ⁊ potuū
sit tāta q̄ꝫta bñ digerere pñt ⁊ supfluitates oēs pfecte expur
gēt ⁊ pprie ante accessionē. Dixit Aui. oꝫ vt supueniat po-
xismus dū patiēs est famelicus ⁊ nō est in stō eius aliquid
sup. nisi fit ex his qui ab hoc excipiunt in cañ. vlt diete.

Cura tertiane piodice pure p instrm potiōis duab⁹ iple
tur intētiōib⁹ gñalib⁹. Sunt.n. in ea. dixit Sera.
due res.s. malitia cōplōnis ⁊ multitudo māe ei⁹: q̄re coge-
ris adhibere ↄ̄ria eis simil.s. alterātia ⁊ euāntia. Haly. vo 3°
tegni. intētionē ad māṁ diuisit in duas: quaꝝ vna digerit
eā: ⁊ altera euāt. fm vo. ā. dictas. 5. cōplet intētiōib⁹ fm q
5. sunt ea q̄ in hac febre patiētibus inueniunt. inuenit nāq
pmo mā cōis necio vel cōtingēter reperta ⁊ mā febris ⁊ ac
cidentiū cōsecutio. p^a ergo intētio erit ad leniēdū ⁊ educen
dum pdictas mās cōes. 2^a ad euandū māṁ ppriā. 3^a ad di-
gerendū ⁊ phibendū putredinē. 4^a ad alterandū siue extin
guendū caliditatē febrilē. ⁊ 5^a ad corrigendū accidentia.
¶ Et p^a haꝝ ante oēs alias pmitti oꝫ. ait.n. Sera. euā.s. in — *Prima intentio. De cōo. ne mate., riep cōui.*
pmis cuꝫ decoctione prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ secamabin.
alr. tereniabin q̄ sunt lenitiua. Et Raſ. dixit. i diuisiōibus.
cura est solō vētris cū aq̄ fructuū. Et Raſ. dixit. oino ⁊ per
oia vt h icipit febris nāṁ emollire expedit: sꝫ cū his q̄ refri
gerāt cū mollificatiōe vt aq̄ duoꝝ granatoꝝ cū suis adipib⁹
cōtusoꝝ ⁊ zuc°: ⁊ sic aq̄ prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ cassiefi. ⁊
filiū. Dixit Aui. oꝫ vt lenias in pmis ad h ppereś lenitiōe
q̄dā. ℞. tamarindoꝝ. ʒ. 40. ⁊ ifundant in aq̄ calā aut casei
in nocte ⁊ colet ⁊ puciat sup eā siracost aut tereniabin aut
aq̄ duoꝝ granatoꝝ ⁊ h eēt valde vtilis qñ calitas eēt vehe
mēs: aut sic decoctio lubleb cū tereniabin ⁊ passulis ⁊ enu
cleatꝫ: ⁊ h qñ calitas eēt magis remissa: aut dcoctio prunoꝝ
cū tereniabin: aut siracost: ⁊ sic syrup⁹ vio. ⁊ viole ↄdite qñ
calitas eēt mediocris. ¶ Et de vtilib⁹ est si det syrup⁹ vio.
⁊ tereniabin. añ. ʒ. i. s. dissoluta cum aqua ordei. ʒ. 5. aut. 6.

Et mãna dissolutũ in decoctione tamarindoꝝ prunoꝝ lu/
puloꝝ iuiubaꝝ sebestẽ passulaꝝ enucleataꝝ ⁊ ordei mũdi.
Et de ꝯuenẽtib⁹ est diamãna ⁊ diaprunis qñ nõ ponit in
eis diagrediũ: sed ꝯficiunt cũ succo ros. simplici. Et ex eis
decoquant viol. ⁊ flores borraginis ⁊ pruna ⁊ colent ⁊ in
colatura distẽperent mãna ⁊ cassiafistu. equalr vel ineq̃lr
ſʒ ꝙ videbit expedire. ¶ Si vo patiẽs noluerit aut nõ po
tuerit sumere leniutiuũ: vt qz. s. sit ꝯturbatio ad sumẽdũ ipʒ.
dix Hal. cũ clysterib⁹ est sieda lenitie mollib⁹. i. mollitiuis.
Et Aui. dixit. aut clysteria lenitiua. Clystere lenitiuũ vtile
℞. mercurialis malue violarie blitis. añ. M. i. ordei ptem
vnã decoquant ⁊ colent ⁊ i colatura ponat zuccari rubei
ʒ. i. ß. zuccari viol. ʒ. i. cassiefistu. ʒ. ß. olei viol. ʒ. iij. ⁊ vn⁹ vi
tellus oui aut duo ⁊ qd paꝝ salis. Qz si aliqñ predicte mãe
cões in stõ essent ꝯtẽte pñt educi vomitu leuiter ꝓuocato.
Dixit Hal. si patiẽti eẽt subuersio sentiatqʒ in ore coleraʒ. s.
amaritudinẽ nõ erit inutile vomitu vti cum squingabin: ⁊
ꝓuocãde sunt leuiter p eã: ⁊ si circa pres cutis per sudorez.

De flomia.

¶ De euõne aũt mãeꝝ ꝯtingẽter reptaꝝ auctores in hac fe
bre nõ fecerũt mẽtionẽ nisi de flõmia: ⁊ de hac iõ fuerũt lo/
cuti: aut qz sanguis calesit in ea ⁊ reddit p hoc ꝯuertibilis in
colaʒ: aut qz talis febris aduenit i hoie sanguineo plectori
co: aut qz ps cole in venis ẽ mixta sanguini de q̃ ⁊ si nõ sit
cã añs hui⁹ febris: timet tñ ne ꝑp ebullitionẽ trãseat in eã.
In his. n. trib⁹ casib⁹ in hac febre lʒ flõmiã facere. ¶ Dixit
Aui. qñ est poſe vt flõmes qð est in dictis trib⁹ casibus: tũc
fac eã vsqʒ ad tres piodos. s. inclusiue: q̃uis ẽt vlteri⁹ pos/
sit fieri: ⁊ maxie qñ cola mã añs huius febris eẽt sanguini
permixta: maxime si vrina fuerit rubea grossa non subtilis
ignea. In hac ẽt mã ⁊ ẽt in ꝯtingẽter repta. quacũqʒ hora
inueneris signa idicãtia ⁊ ṽtus ⁊ reliq̃ pticularia ꝯsenserit
poterit fieri flõmia. ¶ Et q̃uis auctores de alijs euõnib⁹

De vomitu.

mãe cõtingenter repte nõ fecerint mẽtionẽ: qz fortasse reli/
querũt eas notas ex p̃cedẽtib⁹ fieri pñt vbi fuerit opportu
nũ: ⁊ maxie vomit⁹ in pn° paroxismi si nausea adesset. Dixit
Gordo. in tertiana ⁊ in oi febre iterpolata cõpetit vomitus
in pn° paroxismi maxie spõtane⁹ aut leuiter ꝓuocat⁹: qm̃ sen
sibilr alleuiat p ipm tot⁹ paroxismus: vt p ipm aliqd purget
de mã añte. s. nõ ꝓpria: sʒ de ea q̃ posset in ꝓpriã ꝯuerti: aut
etiã de mã añte ṽa si minera ei⁹ in stõ ꝯtineret: fieret. n. tũc
mã fortior sup residuũ: ⁊ ita dixit vr voluisse Aui. in cap̃ de
quartana. ⁊ Gal. in ꝯ¹⁰ affo. Ubi q̃tidie rigores sũt q̃tidie
febres soluunt: qz ad rigorẽ ꝯsueuit seq sudor vomitus vel
egõ: ⁊ ita mũdificat corp⁹: ⁊ ita febris cessat. Et dixit Gor
do. videm⁹ sensibilr. ꝙ q patit iterpolatã. ⁊ i paroxismo nul
la ẽ euõ ꝙ in tpe iterpolationis est tot⁹ grauis ⁊ põderosus:
⁊ cũ modica alleuiatiõe. Si ãt in die paroxismi fuerit euat⁹ vr
sibi ꝙ in die iterpolationis oio sit curat⁹. vtile est g̃ si in pn°
paroxismi vomit⁹ fuerit ꝓuocat⁹: sicut in fine ei⁹ vtile ẽ tole

Secunda intentio. De euatione pprie febris tangis q̃ cõuincere.

rare sudorẽ. ¶ De 2ª aũt intẽtione q̃ est ad euandũ mãm ⁊
añtẽ ⁊ ꝯiũctã h⁹ febris. Sciẽdũ est. ꝙ ⁊ si mã añs possit mi
norari digõne nõ expectata ꝑp ꝑparationẽ huius mãe ⁊ obe/
diẽtiã ei⁹ ad euõnẽ. Eradicatiua tñ regl̃r fieri nõ dʒ nisi ex/
pectata digõne. Ait. n. Auer. 3° colliʒ. qñ egritudines non
sunt acute: ⁊ sunt de hũorib⁹ subtilib⁹: sicut est certa tertiana
expectare debem⁹ digõnẽ. Irregl̃r tñ possum⁹ euare ẽt era/
dicatiue nõ expectata digõne: vt in casu in q̃ mã hui⁹ febris
appareret timorosa aut timeret de furiositate eius. Ait. n.
Uia. opʒ ꝓuidere morbi initiũ: ⁊ si ṽtus ifirmi sit idonea ⁊
hũores sint furiosi ⁊ mobiles farmacia det de prunis dise
nitis cassiefistule ⁊ silib⁹: ⁊ det ea ſʒ ṽtutẽ ⁊ etatẽ. Et fortas
se ad hãc itẽtionẽ in casu p̃dcõ retulit se Alm̃. cũ in pn° ius
sit dari mirabol. citrinos in aq̃ feruẽti die noctuqʒ ifusos:
⁊ postea i manu ꝯfricatos ⁊ colatos ⁊ mixtos cũ tereniabi
aut scamonee 3°. i. ß. nõ. n. voluit hoc i cura regulari fieri. imo
in tali cura digõnẽ expectari. Et qz qs potuisset ab Alm̃ã.
accipe mirabol. dari debere ⁊ posse añ digõnẽ regl̃r. Ideo

Auic. hũc intellectũ reprobauit dicẽs. nõ ascultes sermonẽ
ei⁹ q in pn° ꝯcedit solutiua fortia. s. q̃ euant exsoluendo: vt
scamoneã ⁊ mirabol. sup. ⁊ q̃cũqʒ alia euant cõprimendo
nisi ſʒ modũ quẽ diximus. s. qñ mã eẽt furiosa. nã si ventris
solb cũ p̃dictis medicis in pn° tertiane pure piodice sit mi/
noris malitie q̃ʒ in tertiana ꝯtinua ⁊ causone. adhuc tñ ma
litia ei⁹ in ea est maxia. qz cũ mã nõ sit digesta agitat ⁊ non
educit p euantia exsoluẽdo cũ hoc ꝙ sua calitate augebũt di
scrasiã febrilẽ ⁊ cõprimẽtia silr nõ educũt eã. lʒ pon⁹ plus
ibiberẽt eã ⁊ in opilõnẽ adderet. Et dicũt q. d. s. dcm̃ Alm̃.
ẽt verificari posse in tpe frido: vt in hyeme ⁊ regiõe frida i
q̃ ipse erat: ac ẽt in corpib⁹ grossis duris ad soluẽdũ. ⁊ i oi/
bus illis in qb⁹ medicine solutiue aut modicũ aut nihil ope
rant. nã in talibus cũ nõ sufficiãt medicine lenitiue opʒ ad
alias deuenire. ⁊ hoc dicũt fuisse de mẽte sua ꝑp aliud qð po
stea subdit. Si vero eger fuerit delitiosus aut debilis ⁊ tps
fuerit estas: tũc circa vnãquãqʒ noctẽ apozima est dãdũ in
q̃ nõ posuit mirabol. neqʒ medicias exsoluẽtes. ¶ Et scias
hoc ꝙ in dcã mã furiosa mirabolani citrini sunt optia medi/
cinaꝝ ⁊ qz euant hãc mãm: ⁊ qz alterãt eã ⁊ ingrossant: ⁊
post euõnẽ vias ꝯstringũt. vñ nec extremitãt nec põt residuũ
mãe furere ad aliqð mẽbrũ nobile. Regl̃r g̃ medic⁹ opans
dʒ añ euõnẽ p̃mittere digõneʒ mãe q̃cũqʒ sit illa euõ siue p
secessum siue p vomitũ siue p vrinã siue p sudorẽ. oib⁹ eniʒ
istis modis hec mã ẽ apta educi ⁊ p illã ad quã declinet est
educẽda. ¶ Dixit Gal. pᵒ ad glauc. ꝓuocare opʒ cũ q ad vẽ
trẽ. s. ad stõi fluit hũorẽ p vomitũ illũ ṽo q deorsum subit p
eã q̃ desubt⁹ excretionẽ. hoc. n. spõtanee sit in certis tertia/
nis ⁊ vrinis ⁊ sudorib⁹. sup. ⁊ silr si humor ðclinat ad vias
vrine p eas euari dʒ: ⁊ si ad cutẽ p sudorẽ: ⁊ subdit. bone. n.
sunt p hec euões cole. Et Sera. dix. cũ declarat digõ i vri
na. tũc opʒ vt euet mã ex pte ad quã declinat. ¶ De euõne
quoqʒ p vrinã spãlr loquẽs Aui. in hoc cap̃ dixit. nõ ꝓuoces
vrinã cũ emulsione seminũ. s. ꝓuocãtiũ in pn°. ⁊ põt hoc refer
ri ad pnᵐ. s. vle hui⁹ febris: ⁊ donec mã est cruda. Et põt ẽt
referri ad diẽ paroxismi: sʒ maxie dʒ referri ad pnᵐ vle: ⁊ ma
xie in die paroxismoꝝ ei⁹ qð appet p id qð subdit. ego maxie
diligo vt sit in syrupo acetoso ⁊ ꝓprie in postremis. i. i ꝓ/
cessu qñ mã est digesta emulsio seminũ cõiuʒ frigidoꝝ ⁊ añ
paroxismũ p tres horas aut q̃tuor. Supplẽt ⁊ silr intelligẽ
dũ eẽ de euõne p sudorẽ. nõ. n. debẽt exhiberi in pn° sudorẽ
ꝓuocãtia q̃ʒq̃ʒ p extrinseca aliq̃lr iuuare possit. non g̃ euan
dũ est eradicatiue ante digõnẽ: sed post eã. ¶ Dixit Aui. ꝙ

In die crisis nã demittẽda s̃ pfecte mouet si iperfecte iuuãda: si nullo mõ mouere debʒ medicus.

si ꝯsequat crisis. i. tps in quo dʒ fieri crisis. s. stat⁹ in q̃ ap/
parẽt signa digõnis ⁊ crisis ⁊ vidisti ea ⁊ nã tẽtauerit eua/
re: tũc si excusat te. s. qz euat totã mãʒ pfecte bñ est: nõ ergo
eues nec ipedias te in hoc. Si vero tẽtauerit nã crisim ⁊ non
excusat te: qz nõ euet totã mãʒ: tũc cura cũ eo quo iuuatur
nã in crisi sua: q̃cũqʒ fuerit ex ꝓuocatione vrine aut solõne
vẽtris aut vomitu aut fluxu sanguis nariũ. sup. aut sudore
⁊ nõ agas ꝯ ipsaʒ i hoc: ⁊ nõ diuertas ad aliã euõnẽ. Qz si nã
nõ mouerit nec cõplete nec diminute nec iueneris declõnẽ
manifestã ad aliquã euõnẽ. tũc eua cũ solõne vẽtris. sup. ⁊
nõ cũ alia euõne: qz nulla est sic ꝯgrua euoni isti⁹ mãe sicut
est flux⁹ vẽtris: nõ tñ eues cũ oi medicina solutiua: sʒ cũ me
dicinis bñdictis. ¶ Dixit Auer. 7° colliʒ. nõ debem⁹ moue
re cũ medicinis attractiuis. s. fortib⁹: sicut cũ scamonea: eo
ꝙ rectificãdo ipsam: vt possum⁹ sup p̃ncipalib⁹ mẽbris: hʒ
iducere nocuᵐ. ⁊ ꝑp hoc virtutẽ debilitat ⁊ auget calitatẽ fe/
brilẽ ⁊ suã siccitatẽ. ⁊ si alia nõ iduceret nocumẽta nisi com
mẽ surgẽdi ⁊ ðcũbẽdi modicũ nõ iueniret nocumẽtũ. qz ꝯ
inde calesit ⁊ debilitat virt⁹: sʒ apparẽte signo digõnis nõ
est malũ dare aliquã medicinã: sicut in hũc modũ. s. qz p da
re debes ea q̃ hñt lenire mãʒ ⁊ humectare: sicut syrup. viol.
⁊ tamaridos: ⁊ ad repimẽdũ nocuᵐ stõi adde aliqd ex ma
stice. ⁊ reubar. ẽt i hoc loco erit optimũ. qñ repmẽdo nocuᵐ
p̃dictoꝝ. s. syrupi viol. ⁊ tamaridoꝝ lapsat. Et q̃titas q̃ dʒ

dari ex reubar.est a.ʒ.ij.vsq; ad .iij.miscēdo ei iulep ꝛ sqngibin.añ.ʒ.i.cū qntuplo aq̄ fride:ꝛ nō itellexit ꝙ reubar. det̄ in dcā dosi in sba:sz ꝙ ifundat̄ in pdictis:qd̄ appz maxime p id qd̄ subdit.ꝛ id faciēdū est oi die:qd̄ fieri nō posset si daret̄ in sba subilla dosi.ꝛ isra die dixit potabis eū aq̄ ordei. Et dixit Auer.modificādo qd̄ dixerat.s.illō faciēduz eē oi die est vez nisi nā moueret̄ bis.s.ple:ꝛ est h̄ dictū verbum Alm.q dixit.vēter si p se sel̄ aut bis vel ter quotidie soluat̄ opizama prunoꝝ nō est dādū.sup.ꝛ multo magis nō ē dādū aliō solutiuū:sz ex alus.s.au ilus ɔplētib⁹ aliae itētiones ē regēdus. Et nō itellexerūt hi viri ꝙ ista solō q̄tidiana sit fecalis tm̄:sic putauit qdā.nā p talē solōnē nō est apozima lenitiuū phibēdū.imō nec aliud laxatiuū post signa digestiōis:sz si solō pdicta fuerit hūorosa siue p mās cōes siue p mām ppriā febris tūc nō est dādū. Et subdit Auer.ꝙ si ex supdicta medicina nā moueret̄ vltra q̄ntitatē.s.ɔgruā minue ex ea fm pportionē.s.q̄ mouet vltra debitā q̄ntitatē. Et dixit.scā digōne si sufficerint tibi mirabolani .s. citrini bñ qdē.sinaūt ppina ifirmo ex scamonea kirata duo cū tātūdē masticis ꝛ cū.ʒ.ij. syrupi nenufarini:ꝛ.ʒ.i.s. syrupi maloꝝ:q̄z ista remouent nocu⁹ scamonee. ¶ Propter vba Auer.de scamonea supdicta verent̄ multi exhibē medicamina scamoneata ꝛ nō est nece vt appet p expiētiā vtētib⁹ eis ꝛ pp laudes q̄s eis iponūt iuētores eoꝝ q in ipsoꝝ cōpōne diu laborauerūt rōne ꝛ expimēto qb⁹ credē debem⁹: ꝛ maxie cū ipse met exhibere eā docuerit vt appet in verbis suis. Et maxie nō sunt verēda fermētata ꝛ deducta ad vnā formā in qb⁹ vtus scamonee q̄ vr̄ molestare ꝛ.nocu⁹ q̄ imponūt ei Auer.ꝛ alii pcedē nō remanet:sic nec remanet i tyriaca vt⁹ opij q̄n est fermētata aut tyri q̄ obsunt sumētib⁹. ¶ Aui.quoq; posuit ples descriptioes medicinaꝝ soluētiū ɔueniētiū in hac intētiōe digesta mā q̄ licz sint eradicatiue pñt fieri minoratiue pp minorationē dosis eaꝝ:sic lenitiuū pōt effici minoratiuū p additionē in dosi:qd̄ dz medic⁹ facere cū viderit poti⁹ eligere minorationē q̄z eradicationē. Et de illis p⁹ est hec. ℞.scamonee.s.correcte q̄ pprie dr̄ dyagrediū sextū.ʒ.is.ꝛ pone eā in iulep.ista tñ dosis est magna ꝛ meli⁹ est vt minuat̄ nisi corp⁹ fuerit robustū rusticū dup Aui.℞.scamoneā cū decoctiōe mirabol.s. citrinoꝝ cū tamarindis ꝛ reliqs.s.filib⁹. Aut etiā cū decoctiōe mirabolanoꝝ dictoꝝ ꝛ cū tamarindis ꝛ tereniabin ꝛ passulis ꝛ radicib⁹.s.apij feniculi ꝛ silūz ꝛ cassiefi. Et subdit. tibi inest vt ɔfortes eas cū fumoterre ꝛ scene ꝛ scamonea qdē q̄n velles eā vigorare i euōne maxie māeꝝ ɔtētaꝝ in remotis:sic et radices pdicte ponunt̄ in hac me⁹:vt ducāt vtutē medicinaꝝ ad remota et apiēdo vias. fumus vō terre ꝛ scene ponunt̄ vt si qd adustū fuerit calore febris ꝛ in melias ɔuersū educant.apta est.n.hec mā aduri. Radices tñ supdicte debēt poni in pua q̄ntitate ne magna posite diuertāt me⁹ ad vias vrine.ꝛ ɔsidera in hac cura cū Aui.ɔcedit medicamē solutiuū dari cuz aq̄ frida. ¶ Silib.mouet qōnē. vtrū euō dēat fieri in die iterpolatiōis aut in die accessionis ꝛ arguit ad ptes ꝛ tādē ɔcludit ꝙ fiat in die iterpolatiōis de saniori cōsilio auctoꝝ ne debilitet̄ nā ꝛ succūbat morbo: ꝛ maxie cū in die qetis coadunet̄ mā:ꝛ coadunata melius euat̄ q̄z dispersa. Et est h̄ itelligēdū de q̄cūq; euōne: vñ ait Aui.dz vt nō moueas in die porismi aliqd nisi pp necessitatē ꝛ cuz coact⁹ fueris irregulr̄ opari. Et Uia dixit. cauēdū est ne in die accessiōis det̄ solutiuū ne nā ipediat̄ in morbi regulatiōe.sup.sz alleuiata ex euōne in die iterpolatiōis scā forti⁹ in die accessiōis resistat morbo. ¶ Dixit Georgi⁹:ꝛ scribit̄ 17° ɔti. Caue tibi in tertiana ne ɔuertat̄ in acutā ꝛ modus ɔuersionis ei⁹ est nisi extinguas ꝛ meli⁹ ex cura ei⁹ si patiēs est fortis est dare in potu mirabol.ʒ.x. citrinoꝝ cū trib⁹ tassus scamonee ꝛ.ʒ.x. zuccari albi.cū hac.n. amputabit̄ mā febris ꝛ a securatiōe ne ɔuertat̄ in acutā. Si aūt patiēs est debilis ꝛ nō est ei h̄ pōle dabis ei pruna ꝛ māna i potu cuz aqua frida ꝛ fac clysteria bona ꝛ nō dimittas oino ventrē siccū. ¶ Dix̄ Sera.post lenitionē ops vt det̄ añ porismuz trib⁹ aut q̄ttuor horis aq̄ ordei aut post resolōnez febris. Qz si ab ea phibeat aliqd dam⁹ aquā cucurbite aut granatoꝝ. Et Ras.dix̄.p⁹ solonē vētris da ei aquā ordei ꝛ aquā citruli.ꝛ subdit.si exiccatur nā pmitte aquaz prunoꝝ aut aquā ordei p horas duas.s.añ cibationē vel añ porisinū:ꝛ si soluat̄ nā pmitte tūc aquā granatoꝝ mūçoꝝ citritoꝝ cū pulpa sua. ¶ Dixit Aui.post euōnē.s.creticā vel artificialē cū nā nō mouerit:vel mouerit incōplete:tūc cura cū puocatione.s.vrine vel sudoris vel vtrasq; sunt.n.ɔferētes ambe iste euōnes ad cōsumēdū ꝛ finiēdū reliqas māe derelicte post euōnē. Cōtingit.n.vt plm de mā relinq in corpore post euōnē nālē:sz maxie post artificialē in q̄ cōsultū ē meli⁹ eē ifra subtilitere q̄z exq̄sitissime euare:q mā derelicta maxie euari dz cū puocantē pdicta ne tādē retēta isurgat in nāz ꝛ faciat recidiuā. ¶ De solutiuis eradicatiuis ꝛ minoratiuis in hac febre potes eligē ex pdictis:de qb⁹ est diamāna di apruinis eduz d̄ succo rosaꝝ trifera saracenica descriptione Nicolai ꝛ multa silia ꝛ māna cū aliq̄ vel aliq̄ qb⁹ pdictoꝝ electuarioꝝ vel māna cū reubarbaro ꝛ silia: ꝛ isusio reubarbari in aq̄ endiuie ꝛ modico vini albi cum māna cassiafistula ꝛ tamarindis ē minoratiuū optimū qd̄ oib⁹ secure exhiberi pōt. ¶ Tertia aūt intētio cōplet̄ cuz eis q̄ resistūt putrefactioni fridis ꝛ acetosis ꝛ hec cū h̄ ꝙ phibēt a putrefactiōe:sunt et digestiua māe hui⁹ febris ꝛ pparātia eā expulsiōi. Dix̄ Siliber.cura tertiane pure ops̄ vt recipiat̄ a eā añte q̄ est cola rubea nālis q̄ est subtilis liqda.ibibita in mēbris quā opz inspissare cuz fridis vt redeat ad spissitudinē cōuenietē:ex quoꝝ nūero sunt seia frigida ꝛ herbe fride ex quoꝝ decoctione additis sandalis ꝛ spodio ad ɔfortatione epatis ɔueniēs fit syrupus cū zuccaro. Et subdit.si mā multū fuerit subtilis capillus veneris phibeat̄. Et si vēter fuerit ɔstipat⁹ apponant̄ viole ꝛ nō rose ꝛ si multū fluat rose ꝛ nō viole. ¶ Syrupi aūt i qb⁹ ē cōis vius ē syru.viol.cucurbitin⁹ nenufarin⁹ de endiuia ꝛ syrup⁹ de acetositate citri ꝛ oxizachara. ¶ Et de syrupis vtilib⁹ est q sic fit. ℞.endiuie dū ē tux̄ pn̄ⁱⁱ sui orē⁹ nō late epatice scariole lactuce ꝛ acetose.añ. M.j. seminū cōium fridoꝝ.ʒ.j.sandaloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ.añ.ʒ.ij.violaꝝ floꝝ nenufaris.añ.ʒ.ij.vini granatoꝝ.ʒ.iij.decoquant̄ pdcā ꝛ colent̄.ꝛ addito zuccaro albo fiat syr.acetosus cū dcō succo ḡnatoꝝ. ¶ Ali⁹ vtilis p delicatis.℞. aq̄ cucurbite aq̄ endiuie.añ.ʒ.4.aq̄ nenufaris.ʒ.ij.vini ḡnatoꝝ acetosoꝝ ꝛ aceti vini albē.añ.ʒ.j.zuccari albi.ʒ.8. ꝛ fiat syrup⁹ lib.is.bñ dispumādo ipz nec alr̄ opz clarificare. ¶ Et syrup⁹ qdē acetosus simplex ē digestiuū bonū sumptū cū aq̄ decocta succarata.dix̄ Aui.ops vt sumat oi mane syr.acetosūz ꝛ post duas horas aquā ordei.s.in die iterpolationis. q̄z i die porismi nō dz dari aq̄ ordei eo ꝙ nutrit : vt.ā.patuit. Dixit Auer.sum⁹ ɔtēti remouē opilōnē suā cū aq̄ ordei ꝛ sqngibin solū cū in ea modica repiat̄ opilō ꝛ fortitā nulla. ¶ Dixit Siliber.viole nō sunt multū cōsuescēde:q̄z corrūpūt siue laxāt stōm.ꝛ i hac cā apponēdū est acetū vt sua subtilitate forti⁹ penetret in venas ꝛ alteret ꝛ resistat febrili discrasie:q̄z si nō apponat̄ p⁹q̄z penetret syrup⁹ in venas calore stōi ɔuertit̄ in vaporē calm q veniēs sup materiā colicā calefacit ꝛ desiccat eā ꝛ maiorē sitiz iducit.pcipue cū oē dulce sit cal̄z ꝛ inflāmabile. Uñ subdit Siliber. dico.ꝙ error est in hac febre digerere māz cū syru.ros.vel viol.vīr āt digerit̄ cū syrupo acetoso vel oxizachara vl̄ nenufarino cū aceto. ¶ Quidā tñ dicūt dare syrupū acetosūz maxie multe acetositatis est suspectū si dat̄ sine permixtiōe alteri⁹ syrupi:q̄z timet̄ ex eo nimia subtiliatio māe:ꝛ sic volūt ꝙ cū alio syrupo pmisceat̄:ꝛ maxime sic.℞.syrupi acetosi simplicis.ʒ.6.syrupi viol.ꝛ syrupi endiuie.añ.ʒ.iij.misceat̄.Syrupus etiā acetosus in hac cōpōne ponit̄ ad

Scamoneata fermē atu nō sunt verēda.

Tertia intentio. De digestiuis ꝛ phibētibus ac corrigētib⁹ putrefactionē.

aperiendū ⁊ resistendū putrefactioni. ⁊ syrupus de endiuia
ad alterandū ⁊ syrupus viol. ad alterandum ⁊ leniendū vē
trē. Et hoc maxie vtendū est in hoc pricipio tertiane pure.
¶ Quarta aūt intentio cōplet̄ cū extinguentibus calitatē
febrilē. de qua dixit Gal. p° ad glauc. certā tertianā tanq̄ᷓ a
col'a rubea generat̄ fortissime opȝ infrigidare ⁊ humecta-
re maxime in q̄ᷓtū pole est. Etenim rubee cole humor oiuȝ
qui sunt in corpore hūoꝝ siccissimus ⁊ calidissimus est. dȝ
aūt infrigidatio esse tanta siue per interius exhibita siue p
exterius approximata impleat̄ vt perueniat ad gradū cali
ditatis febrilis: ⁊ illū nō excedat. dixit tñ Ras. sit studium
tuū ad extinguendū ſm gradū vehemētie caloris ⁊ tepidi-
tatis. i. remissionis eius. Et Alm. dixit modus refrigerādi
⁊ extinguēdi ſm febris calorē obseruet̄ vtplurimū: q̄ᷓuis
tñ calor eius sit acutus tactui: nō est tñ multū eleuati gra-
dus. Unde Auer. ait sumus cōtenti in hac febre ex infrigi-
datione ⁊ humectatione cū aqua ordei ⁊ iulep ꝛc. q̄ hec fe
bris cū fiat ex col'a nāli nō est intense calitatis. aliq̄n tñ pp
cōtingētias pticularis calitas i his febribus est intēsa. imo
aliq̄n intm̄ intēdit̄ q̄ puertit ordinē regularē sue curatiōis
⁊ est necīus: vt ab hac intētione fiat curatiōis inceptio. In
quo casu dixit Hal. q̄ɀ eius mā est calor ceteris ⁊ subtilior
magis necesse habemus calorē eius extinguē q̄ᷓ cūare. Et
pp pdicta dixit Aui. nō infrigides infrigidatiōe vltia ⁊ p-
prie in pn°. s. vl̄ nisi inuenias inflāmationē vehemētē: aut
timeas cōuersionē ei⁹ ad causonē ⁊ in cōtinuā. Implet̄ autē
hec itētio cū rebus ab intus approximatis. dixit Almā. q̄ɀ
si venter p se soluit̄ succ⁹ granati muzi cū mucillagine psiliȷ
est tribuēdus. Qɀ si febris cū magno calore ⁊ ardore esse vi
deat̄ ex succo cucumeris saraceni aut cucurbite aut citruli
aut ex mucillagine psiliȷ cū malis granatis aut iulep plus ē
dandū ⁊ troc. de cāphora quotidie cū syrupo acetoso in po
tu sunt dādi in mane añq̄ᷓ aquā ordei sumat p duas horas
aut vnā. Et q̄dā exhibēt in febre multū inflāmata cāphore.
ʒ. s. cū aceto añ accessionē p vnā horā: ⁊ hoc ponit q̄rtā ac
cessionē. Et Haly. dixit. si doles est accessiōis ventre iā cūato
aquā illi dabis granatoꝝ muzoꝝ aut iulep. cū mo dico se
minis portulace trito aut aquā melonis indi vel citruli cuȝ
spodio ⁊ semie portulace ante accessiōis horā ⁊ ppinabis
post terminationē rigoris aquā plurimā fridā: vbi stō ⁊ epa
ti nō est debilitas. sup. nec aliq̄d eoꝝ q̄ phiberēt dari aquā
fridā: ⁊ maxie si humor ematurat⁹ est. pulchrā. n. hȝ actio-
nē in calorē frāgendo. sȝ tñ caueas eā dare accessiōis hora.
¶ Iulep factū ex aqua portulace ⁊ floꝝ nenufaris in q̄bus
psiliū infusuȝ fuerit p noctē aromatizatū cū granis duob⁹
cāphore ē vltimū iflāmatiōe forti. ¶ De approximādis ab
extra q̄ regulr̄ nō debēt approximari nisi bñ minorata mā.
dixit Alm. epati in nocte cū venter a cibo ē vacuus pānus
in sandalis ⁊ aq̄ ros. est supponēdus ⁊ i loco frigido sit sem
per eius mora. dixit Aui. cōueniēs est ponere pedes i aq̄ fri
da ad attrahēdū residuū caloris. Gili. tñ dixit. vitet̄ frigido
rū fomentatio ⁊ asp̄sio in die paroxismi ⁊ in die crisis ne calo
rē minorādo vel alterādo nāam i suo motu ipediat. dixit. A.
si fuerit. s. in corpe in mēbris aliq̄bus vel in vno cū iā cūaue
ris. i. post cūonē spōtaneū vel artificialē eradicatiuā calitas
superflua ⁊ inflāmatio fortis q̄. s. est mala cōplō calā derelicta
in mēbris q̄ lȝ depēderet hūs a mā. nō tñ mā cūata remoue
tur ilico mala cō°. sicut nec lignis ardētib⁹ in lari extinctis
ipsis ilico cessat a lari calitas: tūc nō est malū dare eis in po
tu de extinguētibus fortibus. ⁊ tūc max' q̄n illa calitas fue
rit in pluribus mēbris vel in toto. ⁊ subdit. aut fortasse cō-
ferūt eis empl'a cū eis: ⁊ h q̄n fiūt in aliquo vno mēbro vt i
epate ⁊ nō in toto. Et dixit iteꝝ Aui. q̄n post crisiȝ remanet
calor inseparabilis. s. difficulter tūc tibi supest: vt admini-
stres syrupū acetosuȝ cū succis diureticis factū: aut in quo
cocta sint seia ⁊ radices diuretice: vt est syrup⁹ cōposit⁹ vel
de. 5. aut tribus radicib⁹ s. vt puocet residuū mae p vrinās

dixerat. n. ā. post cūonē cura eū cū puocatione. ¶ De 5ᵃ i-
tētione dixit Aui. si fuerint illic accītia sitis: aut doloris ca
pitis vel vigilie vel aliud recurre ad curā illoꝝ pprie ſm q̄
infra dicet̄ in cura febriū cōpositaꝝ cū accītibus. ¶ Ego
aūt plēs vidi tertianarios veros solo bñficio nāe curatos
⁊ hi sunt q a sacerdotibus ⁊ idiotis cū nebulis ⁊ foliȷs seu
pcantatione curant̄ a tertiana. nā vtplm 2ᵐ paroxismū expe-
ctāt vel 3ᵐ añq̄ᷓ de curatiōe regrant. deinde ter sumūt vel p̄-
dictas pcantatiōes faciūt. s. ante quālibet accessionē semel:
⁊ sic sunt. 5. vel. 6. piodi. Et Aui. dixit. q̄ vtplurimū hui⁹ fe
bris eradicat̄ in 5°. plurimas etiam auxilio medici curaui.
¶ De q̄b⁹ Bernardū de oliueto adducā in exēplū. h̄ hō ma
cer erat ⁊ iuuenis laboriosus dat⁹ exercitiȷs ⁊ vinū plm bi
berat ⁊ vt frequēter durū: ⁊ dicebat sibi amplius cōuenire
purū q̄ᷓ limphatū ⁊ cū ei differebat̄ cib⁹ ilico fractionē sen
tiebat i mēbris suis ⁊ debilitabat̄ ab exercēdo negocia sua
quare apud se deferebat cōfectiones de q̄b⁹ cū sentiebat ex
citari appetitū vel fractionē mēbroꝝ sumebat: h i fine esta
tis arrept⁹ est a tertiana pura q̄ fuit. 7. piodoꝝ: quoꝝ pmi
duo fuerāt leues satis nec nocuerūt in aliq̄ v̄tutē suā: ⁊ in
hoꝝ fine sudauit nō copiose ⁊ in diebus interpolatiōis di
ctoꝝ duoꝝ paroxismoꝝ fatigat⁹ ē fere: sicut tpe sanitatis: sup
uenit ei paroxismus tertius cū rigore intēso ⁊ vomitu colico
in quo vomitu fere sincopizauit: tunc fecit me vocari ⁊ inue
ni cū frequētes lipotomias incurrere tñ debiles. nec adhuc
calor in totū extēsus erat. Uidi vomitū colicū fluidū i quo
paꝝ erat d citrino: tūc pcepi vt aquā tepidā cū pauco aceti
in bona q̄ᷓtitate biberet: ⁊ postea vomitu puocato euomit
rē p⁹ tilem: ⁊ vomitu cōpleto cessauerūt lipotomie: ⁊ calor
extensus ē in totū ⁊ fuit ita acut⁹: vt apud tactū ilico mor-
dicationē pciperet manus mea ⁊ cepit estuari vehemēter ⁊
inquiet⁹ eē pūciēs se de vna pte lecti ad aliā. Uñ vidēs tātā ca
liditatis acuitatē aquā ros. cū pauco aceto pmixtā fronti ⁊
timporib⁹ eius apponē feci ⁊ ad nares ⁊ totā faciē: ⁊ de iu-
lep infridato ad bibēdū dedi: crura aūt ⁊ pedes leuiter fri-
cari feci: ⁊ post horas tres cepit sudare: tūc iussi cū q̄esceret
q̄ q̄euit ⁊ dormiuit: ⁊ sudauit i somno illo exuberāter: post
sudorē liber surrexit ⁊ bibit modicū vini albi d̄bilis bñ lim
phati: ⁊ deiñ ad duas horas accepit panē lotū cui supinfu-
suȝ fuit modicū vini granatoꝝ muzoꝝ. nocte seq̄nte bñ q̄e-
uit. In matutinis tñ ei dari feci solutiuū q̄d sic fit. ℞. tama
rindoꝝ cassiefistule. añ. ℥. i. dissoluta cū decoctiōe prunoꝝ iu
iubaꝝ viol. seis endiuie seminū cōiuȝ fridoꝝ ⁊ ordei: ⁊ euā
tus est in mane a fecib⁹ ⁊ mucillaginib⁹ ⁊ q̄busdā coleris
paucis. circa tertiā aquā ordei cū zuccaro calaȝ tribui: ⁊ i-
de ad hora cibaui eū pauca pulla parua ⁊ bñ alterata. sero
cibaui eū mica panis lota: ⁊ bibit ista die de vino supdicto
bñ limphato mane i aurora exhibui syrupū quē in febrib⁹
multe acuitatis sepe tribuo q̄ sic fit. ℞. lactuce endiuie epa
tice sempiuie. añ. M. i. floꝝ nenufaris viol. ros. añ. M. ꝛ.
seis endiuie lactuce ⁊ portulace ⁊ acetose. añ. ℥. s. seminum
cōiū fridoꝝ. ℥. ii. berberoꝝ sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ. añ.
ʒ. 6. spodiȷ. ʒ. ii. seis psilȷ integri nō cōtriti. ℥. i. Iuiubarū pru
noꝝ añ. nu. 30. tamarindoꝝ. ℥. i. s. hec oia coq̄nt̄ in aq̄ ſȝ do
ctrinā artis ⁊ cū zuccaro albo fiat syrupus ⁊ acetoset̄ ace-
tositate mediocri post circa solis ortū feci clystē lenitiuū ex
aq̄ ordei decoctiōis blitis malue viole ⁊ lactuce cū cassia ⁊
zuccaro vio. ⁊ ol'o vio. ⁊ pauco sale: hora aūt veniēte tertia
nū cepit horripilōnē sentire ⁊ punctiōes paucas: ⁊ post pau
lulū cepit lipotomiā ⁊ defectionē debere incurrere. vñ do-
ctus ex mō pcedētis paroxismi bibit aquā tepidā cū aceto
plurimā ⁊ pēna introducta euomit colerā rubeā fluidā: ⁊ i
fine vomitus emisit flegma i sicut ouoꝝ albumia. neq̄ᷓ p hoc
euasit rigoris fortitudinē. imo vehemētiorē habuit pcedē
te: sed tñ nō fuit passus defectiones illas. Expāso calore de
eodē syrupo exhibui cū aq̄ frigida ⁊ epar epithimaui ex a-
q̄ endiuie solatri: ⁊ rosaꝝ cum aceto ⁊ puluē sandaloꝝ ros.

ꝛ spodij ꝛ pauce cāphora mixtī:post horas aūt sex ab ex/
pāsiōe caloris sudauit copiose. deinceps ꝓcessi cū eodē re/
gimine: venit aūt sextus paroxismus: ꝛ vidēs eū in vehemē/
tia silē 4° ꝛ 5° mirat⁹ fuit ꝛ nocte sequēti dedi ei farmacū
℞. in. ℥. iiij. aq endiuie infudi reubarbarꝫ optimū. ʒ. i. s. dia/
gredij. gra. viij. spice ꝛ masticis aā gra. vi. mane feci colarī
ꝛ manib⁹ exprimere leuiter ꝛ in colatura apposui. ℥. i. cas/
sief. ꝛ tamarindorꝫ. ʒ. s. ꝛ bñ euacuatus fuit ꝑ ipm̄. Aduenié/
te aūt die. 7. paroxismi accessio postposuit duab⁹ horis ꝛ eue
nit cū rigore pauco absq̃ nausea ꝛ vomitu ꝛ lipotomijs: ꝛ
post tertiam horā ab expāsione caloris sudauit copiose ꝛ
remāsit liber ꝛ leuis nullo postea secuto pa^mo. ¶ In tertia
na aūt pura facta ex colā ex sanguine per adustionē gñata
oꝫ totū regimē eē fridi⁹ ꝛ hūidi⁹ ꝛ dieta parūper grossior:
q2 diuturnior est. ¶ Dixit Fidelis experimentator. ꝙ succus
corrigiole bibit⁹ añ accessionē ꝑ vnā horā ꝓhibꝫ pa^um ve/
nire. Et dix̄. ꝙ succus pimpinelle bibit⁹ in ipa accessiōe tol/
lit eā penit⁹: ꝛ idē facit succus cicoree. Et de reb⁹ vtilibus
est vt bibat ciat⁹ vn⁹ vini gñatorꝫ cū aq̄ frida ꝑ horā vnā
vel duas añ pa^um: q2 m̄ aut tollit aut multū minuit ipsum.

Cōferen/ tia a pro prietate.

¶ De cura febris colerice non pure. Cap. vij.

Febris tertiane ꝑiodice nō pure curatio cōicat cū curatione dicta tertiane pure in hoc ꝙ sicut illa ad sui curationē duo reqrit instrā. s. dietā ꝛ potionē. ita ꝛ ista. Et si/
cut instrm potiōis in illa. ꝑ. s. ꝓcedit intētiōes
silr ꝛ in ista: q̄uis tñ in his gñalib⁹ cōicēt in spālibus tñ ꝛ
materijs auxiliorꝫ in vtroq̃ instrō diuersificant. Dix̄. G. p^a
ad glau. q̄tū v̄a ꝛ nō vera signis discrepant inter se tm̄ in
cura distāt. Aui. āt dix̄. ꝙ res in qb⁹ diuersificat cura ter/
tiane nō pure. s. a cura pure sunt res i qb⁹ cōicāt febres fri/
gide de licētia 2^a. s. cū febrib⁹ frigidis de licētia p^a. Scias
aūt ꝙ febres frigide absolute q̄ sunt de mā pure frigida: di/
cunt ab Aui. fe. frigide de licētia p^a vt flegmatice ꝛ melice
pure. Sꝫ fe. frigide nō absolute q̄ sunt de mā frigida mixta
cū mā calida quacūq̃ mixtiōe siue dñet colā: vt tertiane ñ
pure siue hūor fridus vt quotidiane ꝛ q̄rtane nō pure dñr
ab Aui. febres frigide de licētia 2^a: mō res in qbus cōicāt
febres frigide de licētia p^a cū febrib⁹ frigidis de licētia 2^a
sunt ꝙ vtreq̃ indigēt in vtroq̃ instrō calīs: licet diuersifi/
cent in gradu corꝫ. Et in hoc differt cura tertiane nō pure
a cura pure. cura. n. pure perficit calidis qb⁹ nō indigetur
in cura pure. dixit. n. Gal. ad glau. toti⁹ diete cōstitutio. sup.
ꝛ multo magis potiōis per alterātia nō infrigidās ꝛ hu/
mectās est dio: sicut in certis tertianis: sꝫ ꝛ qd̄ incisioris ꝛ
calidioris modi assumat: ita ꝙ incidere possit originē cāe. to
tū ergo regimē oꝫ declinare ad min⁹ frigidū ꝛ min⁹ humi
dū ꝛ regimē ꝑ dietā oꝫ esse grossius. ¶ Ista tñ declo ꝛ die
te grossitudo diuersitatē accipit in plus ꝛ minus rōne mi/
noris vel maioris putrefactiōis: ꝛ maioris vel minoris ad
mixtiōis: ꝛ rōne maioris vel minoris lōgitudinis intēciōis
accñtiū ꝛ aliorꝫ silium. ¶ Et ꝑdicta hñt veritatē nisi in ter
tiana nō pura facta a mā vsta a colera prassina ꝛ erugino/
sa in qb⁹ regimē totū oꝫ declinare ad frigidi⁹ ꝛ humidius
ꝛ in facta a ꝑmixtiōe melic in qua regimē totū oꝫ declina/
re ad humidius ꝛ minus frigidū. ¶ Ut aūt ꝑticulari⁹ ap/
pareāt res in qb⁹ differūt in vnoquoq̃ instrō ꝓsequar in
eis incipiēdo a dieta. Aer itaq̃ camere patientis tertianā
nō purā in estate oꝫ vergere ad aliquā frigiditatē remissio
rē q̄ in pura. In hyeme v̄o ad caliditatē remissā. tꝑibus
v̄o medijs ad tꝑamētū. Et sit strat⁹ locus ipse bñ redolēti/
bus q̄rꝫ q̄litas p^a attestet q̄litati aeris reqsite. ¶ Et in hac
febre qes tāta nō est reqsita: sꝫ ꝯuenit aliq̄lis mot⁹: ꝛ maxi
me in die interpolatiōis: dico aūt aliq̄lis mot⁹: q2 paruus
ꝛ suauis. nā fortis noceret. Dixit. n. Haly. opꝫ hui⁹ febris
incōmodū ferētē qete vti quo fit humor in suo loco qetus
donec maturet. Caueat g̃ motū ꝛ laborē: q2 m̄ humores li/
quefaciūt ꝛ dissolunt. Sed vt dixit Gal. ad glau. qescat silē
tio ꝛ molli lectulo. Fricatiōes q̄q̃ fiant fortiores q̄ in pu/
ra aut saltē diuturniores vel frequētiores. ¶ Et dixit Ga.
ad glau. mox a p^mo lauacrū abstinēdū est q̄diu signa digō
nis nō appareāt: nō. n. est bonū: nisi qñ signa digōnis ap/
parent. dixit. n. Serap. si nō est pura nō opꝫ: vt balneētur
anteq̄ appareāt signa digōnis. Et subdit. inmo caueāt ne
balneent ante digōnem: q2 facit tres res malas: vna est: q2
mā grossa ꝑmixta cū flegmate. sup. vel melia qñ effundit
ꝑter ꝙ resoluat ꝛ digerat facit opilōnē. 2ª est: q2 mā putre
facta retēta in mēbro vno qñ calefit ꝛ effundit per balneū
ꝑmiscet cū mā nō putrefacta ꝛ putrefacit eā. 2ª est: q2 illud
qd̄ subtiliat ꝑ balneū euāt ꝛ remanet grossum indissolubi
le. vñ dixit Haly. nō oꝫ vti balneo ꝛ ꝓprie in hac febre: ꝛ
in flegmaticis ꝛ q̄rtanis nisi post maturitatē ꝛ assignat ꝑ/
dictas tres cās. ¶ Et Aui. dixit. balneū ꝓhibitū esse i hac
cura ante totalē digōnē siue añ declōnē ꝑꝑ tres cās. p^a: q2
balneū facit descēdere flegma indigestū: q2 colliquat ipm:
vñ effundit ad locū putredinis: ꝛ sic vel de interpolata fit
ꝯtinua vel auget paroxismus ꝑꝑ multiplicationē māe. 2^a cā
est: q2 balneū permiscet hūorē malū. s. crudū ꝑꝑ dissolōnē
quā facit de eo cū humore putrido. s. q iā actu putridus est
vel q parat⁹ est putrefieri. s. cū humore qui in actu facit pa
roxismū vel cū hūore q parat⁹ est facere eū. vñ paroxismus fit
aut fiet deterior. 3^a cā est: q2 balneū resoluit subtile ꝛ facit
remanere spissū: q2 mā nō vniformiter est obediēs resolō/
ni: Itaq̃ diuersificat hec cura a cura pure in administratio
ne balnei. q2. vt. s. patuit balneū pōt administrari ēt si mā
nō sit totalr digesta cū nō reperiunt in ea cāe ꝑdicte ꝓhibē
tes ipsi⁹ administrationē. post ꝑfectā quoq̃ maturitatem
māe in nō pura silr nō reꝑiunt ꝑdicte cause balneū ꝓhibē
tes. Ideo q̃ tūc pōt administrari. Dixit Haly. post maturitatem
vtant balneo aq̄ calīe in q̄ decocta sint camomilla ꝛ silia: vt
mellilotū sticados ꝛ anetū: ꝛ maxi^e dixit Haly. si hūorē ad
exteriora corporis declinare videris ex prurigine ꝛ pustu/
lis apparētib⁹ in cute. Passionari⁹ iō dixit. ꝙ iō signis di/
gēnis apparētib⁹ balneū raro offeras: somn⁹ q̄q̃ in ista
minor eē oꝫ q̄ in pura: ꝛ vigilia amplior. ¶ De dieta per
cibū ꝛ potū, dixit Gal. p^a ad glau. In nō certis tertianis ꝓ
bibē oꝫ magis in q̄tū pōle est neq̃ augere egritudinē neq̃
ꝯternere patiētis v̄tutē in tꝑe ãpliori affligi debentē. Est
aūt difficile vtraq̃ obtinere: q̄tū. n. in cibatiōe ad digōnē
egritudinis iuuāt tāto plus ledūt virtutē. Cibi q̄q̃ q̄tum
ad robur ꝯferūt egrotāti tm̄ digōnē ꝓhibēt. Sꝫ ꝛ h̄ agno
scēdū est tibi in q̄tū magnitudis accidit egri° ꝛ i q̄tū v̄tus
ei⁹ q egrotat vt ad qd̄ maioris ꝓcuratiōis indiget aspiciēs
in cibationib⁹ qdē in v̄tute forti ꝛ difficile digestibili egri/
tudine audaci⁹ vtaris. cibatiōib⁹ v̄o plib⁹ ibecilli ente v̄tu
te. egri^ne v̄o nō multū difficile digestibili: ꝛ h̄ in oib⁹ alijs
est ꝯtēplādū. ¶ Differt aūt nō pure curatio a curatiōe pu/
re in q̄titate ꝛ q̄litate cibariorꝫ: ꝛ in horis cibationis ꝛ in
numero cibationū. Dix̄ G. p^a ad glau. nō q̄libꝫ die cibare
opꝫ in nō pura: sꝫ sufficit ꝑter vnū. s. vt altero die reficias:
ꝛ h̄ v̄tute ꝯstāte. Dix̄ aūt Sera. in nō pura qñ est v̄t⁹ rema
nēs cibet infirm⁹ in oib⁹ duob⁹ dieb⁹. s. semel. ꝛ Haly. dix̄.
cū hec febris habeat lōgitudinē oꝫ custodire v̄tutē adhi/
bere diligētiā vsq̃ in infirmitatis statū: hūc ḡ ãpli⁹ reficies
in die in q̄ febris nō accēdit. In die aūt accessionis māe au
ro refice cucumeris ꝛ citruli medulla: refrigerāt. n. ꝛ hūe/
ctāt ꝛ vrinā ꝓuocāt. Cūq̃ ꝓlongat egri° ꝛ euaueris ciba
carnib⁹ auiū subtilib⁹ vt pullis ꝛ silib⁹ post diē accessiōis
vt in die accessiōis v̄t⁹ saluet: ꝛ oio aduersari morbo occu/
pet vt ꝯsumet mā. Qꝫ si infirmi nō patit v̄t⁹ cibi dimissio/
nē oio in die accessiōis nec ei dimittere prādiū consuetudo
est pascat sorbitiūcula ex furfure ꝛ zuccaro ꝛ amigdalis.
dulciū oleo aut ptisana cū zuccaro ꝛ silib⁹. Et si hoc post
accessionis finē ꝛ declōnē caloris ad inferiora a pectore ꝛ

Que sint febres fri gide de li cētia p^a ꝛ que licē tia 2^a

Regimē per sex rei nō natu rales.

De bal neo ꝛ la uatiōe et temꝑatā

De cibo ꝛ potu.

vẽtre. dixit Aui. in nõ pura cibari oĩ die est ex eis q̃ nocẽt: / immo opꝫ vt cibetˀ vno die ⁊ alio nõ. s. cibetˀ in die qetis / ⁊ nõ in die accessiõis: ⁊ rõ est: qꝛ in die paroxismi ⁊ eo maxi/ me durãte regl'r cibare nõ d̃bemꝰ: sꝫ vt. ḋ. dcm̃ est. poxismꝰ / tertiane nõ pure est multũ lõgus tenẽs: vt in multis p dieꝫ / nãlẽ: q̃re in ea in die poxismi regl'r nõ dꝫ cibꝰ dari: q̃re re/ linquitˀ q̃ regl'r solũ in die qetis detˀ. Unñ seqtˀ q̃ in vno die / sit cibꝰ dãdus ⁊ ĩ alio nõ. Et in h̃ differt ista cibatio a ciba/ tiõe tertiane pure: qꝛ in ea vt patuit põt cibꝰ regl'r oĩ die da/ ri: ⁊ sic appet q̃ numerꝰ siue q̃ntitas discreta cibationũ in / nõ pura dꝫ eẽ minoꝛ q̃ꝫ in pura: q̃ntitas tñ ↄtinua in nõ pu/ ra dꝫ eẽ amplioꝛ q̃ꝫ in pura. Unñ in ea plus de cibo ⁊ de ci/ bis ẽt pluris nutrimẽti est dãdũ q̃ꝫ in pura: ita q̃ si colliga/ tur tota q̃ntitas cibi: ⁊ maxiᵉ nutrimẽti ex eo resultãtis qui / singulis dieb' ⁊ plurib' vicib' datˀ in pura sit minoꝛ q̃ntita/ te eiꝰ q datˀ in nõ pura: q̃uis altera tñ die exhibeatˀ ⁊ pau/ cioribꝰ vicibꝰ qõ est: qꝛ in nõ pura v̓tus est magis manute/ nẽda in suo roboꝛe q̃ꝫ in pura: cũ ipsa sit ꝓlixioꝛ ea. ¶ Et / q̃uis cibaria in nõ pura debeãt esse plura ⁊ pluris nutri/ mẽti. debẽt tñ esse facilis digẽnis: vñ ait. Haly. cauẽda sũt / oĩa q̃ tarde sunt digẽnis: ⁊. n. fatigãt ⁊ debilitãt v̓tutẽ ĩ al/ terando cibũ in sanguinẽ: sicq̃ꝫ flegma augetur ⁊ sic morbi / mã: cũ h̃ tñ dixit Aui. opꝫ vt cibatio in pñº. s. vñ nõ pure / sit spissioꝛ. i. grossioꝛ q̃ꝫ in pñº vñ pure: ⁊ põt hoc referri ad / mãm cibarioꝶ: ⁊ ad q̃ntitatẽ ↄtinuã ipoꝶ. Et subdit Aui. / post pñᵐ vl'e in nõ pura dꝫ vt cibatiõe gradatĩꝫ ad subtilia/ tionẽ fortẽ: sicut est subtiliatio tertiane pure ꝓcedatˀ: ita. s. / vt in statu subtiliatio vtriusq̃ꝫ sit fere eq̃lis. Et dicitˀ fere: qꝛ / in statu pure subtiliatio aliquãtulũ dꝫ eẽ ãplioꝛ q̃ꝫ in statu / nõ pure. Et dixit Aui. in nõ pura dꝫ vt sit cibꝰ q abstergat / ⁊ calefaciat paꝶ: ⁊ p h̃ differt curatio eiꝰ a curatiõe pure: qꝛ / in ea cibꝰ dꝫ eẽ pure fridus: dix̃ G. ad glau. maxiᵉ ↄuenit ei / ptisane succus immisso pipere aut qd ysopi q̃nq̃ꝫ aut origa/ ni aut nardi ĩfundẽtẽ mellicrato ⁊ da bibere. Et Sera. dix̃. / cibamꝰ eos si mã est vincẽs frigida cũ aq̃ ciceris. Et si mã / est vincẽs cal'a cũ sicla ⁊ spargis. dixit Aui. sicla est iuuatĩ/ ua eis: ⁊ ꝑmixtio aq̃ ciceris cũ aq̃ ordei. Et in fine sola aq̃ / ciceris iuuat eos. Dixit Gerar. sup Uia. in tertianis notis / vberiꝰ est reficiẽdũ: in pñº: qꝛ status est remotioꝛ: vñ detur / grossa ptisana ⁊ panis lotꝰ ⁊ aliq̃ñ cõcedunt' pisces boni / ⁊ aliq̃ñ carnes fasiani ⁊ ꝑdicis ⁊ auiũ paruaꝶ ⁊ filiũ: sꝫ nõ / De vino — nisi in die interpolatiõis. ¶ Dixit Haly. vino dꝫ vti cũ ma/ nifesta fuerint digẽnis signa: ꝓpineturq̃ꝫ post horã vnam / digẽnis cibi: ⁊ sit albũ subtile nõ vetꝰ nec nouũ: ⁊ sit aqua / mixtũ frigida. Cõfert nãq̃ꝫ manifestissime. diffunditˀ. n. sil' / cũ cibo ad mẽbra q̃ ↄfortãs vrinã ꝓuocabit ⁊ sudoꝛẽ ⁊ tẽ/ perabit ↄplõnẽ ⁊ digẽnẽ ꝓcurabit. Si v̓o vtatˀ qs añ digẽ/ nẽ vino: caloꝛ febrilis ↄfortatˀ ⁊ augetˀ ⁊ col'a augetˀ ⁊ cõ/ fortatˀ ⁊ liq̃scit humoꝛ ⁊ in oẽ corpus diffunditˀ opilõnem / faciẽs ⁊ miscent' illi humores boni ⁊ corrũpunt': q̃re non / dꝫ in hac febꝛe nec in aliis vti vino nisi postq̃ꝫ manifestissi/ me maturitatis signa manifestabunt': ⁊ in h̃ differt a pura / in q̃ vinũ nõ cõpetit: nisi post ↄpletã decõnẽ. ¶ Et differũt / De aqua ordei — etiã in exhibitiõe aq̃ ordei. nã cũ ipsa in tertiana pura exhi/ beatˀ simplex. in ista dixit Sera. si indigẽt aq̃ ordei decoq̃tˀ / in ea radix apii ⁊ feniculi. Et Aui. dixit. opꝫ vt in nõ pura / aq̃ ordei sit hñs v̓tutes digestiuas ⁊ resolutiuas: ⁊ h̃ sicut / ipse docuit in cap̄ de aq̃ ordei: in eo in cuiꝰ stõ ipsa acetat in / q̃ ipse docuit apponere radicẽ apij aut paꝶ pipis: ⁊ aliq̃ñ / necesse est vt habeat v̓tutes fortiores ea q̃ est radicis apij: / ita q̃ aliq̃ñ fortasse necẽ est: vt decoq̃tur in ea ysopus ⁊ ori/ ganũ ⁊ calamẽtũ ⁊ spica q̃ sunt fortioꝛa ⁊ calidioꝛa radice / apij. Et hoc erit dixit Aui. s̃m cõplõnẽ: si necesse est q̃ re/ maneãt in dicta aq̃ ꝑdictaꝶ reꝶ cõplõnes. i. virtutes ⁊ nõ / q̃ remaneãt s̃m subãm ipsaꝶ: h̃ est vt decoctiõe facta cole/ tur ⁊ ꝓiciatˀ fex siue subã capꝶ: vel erit h̃ s̃m cõplõnẽ. s. hu/ moꝛis frigidi ꝑmixti cũ col'a: vt. s. si sit flegmaticus aut me/ lancolicus: aut si sit flegma dulce vel salsum vitriũ ⁊c̃. erit / h̃ s̃m ↄplõnẽ. s. patiẽtiu hãc tertianã: vel s̃m cõplõnẽ mẽ/ broꝶ eoꝶ in quibus minera febꝛis continuetur.

Regimẽ per instru potionis. — ¶ In instr̃o v̓o potiõis diuersificatˀ curatio nõ pure a cura/ tiõe pure: tã in intẽtione ad dispõnẽ q̃ꝫ in intẽtione ad cãꝫ. / In intẽtione qdẽ ad dispõnẽ. dixit Aui. q̃ in nõ pura opꝫ / q̃ ĩfrigidatio sit minoꝛ q̃ꝫ in pura: qꝛ eiꝰ mã est minꝰ cal'a: / ita q̃ de minori infridatiõe indicat. In intẽtione v̓o ad cãꝫ / differũt q̃ntũ ad itẽtionẽ digẽnis ⁊ apparitionis: qꝛ in cu/ ratiõe nõ pure indigemꝰ digestiuis ⁊ apiitiuis calis qbꝰ nõ / indigetˀ in digẽne pure. ¶ Quãtũ ad eũonis intẽtionem / De lenitiuis & clysteribus. — differũt. dixit Aui. in eũone eoꝶ expectetˀ digẽ eoꝶ plus. i. / amplioꝛ ⁊ cõpletioꝛ q̃ꝫ in pura: qꝛ mã huiꝰ febꝛis est minꝰ / obediẽs eũoni: intelligẽs de eũone eradicatiua ꝓpriẽ: ñ de / minoꝛatiua. Et in nõ pura q̃ritˀ supfluitatũ ⁊ mãeꝶ etiam / cõium maioꝛ expulsio: ⁊ icirco lenitiua tã clysteria q̃ꝫ po/ tabilia debẽt hẽre de absterñõe ⁊ acuitate plus. De clyste/ ribꝰ. dixit Gal'. ad glau. clysteri nõ satis molli vtant'. Unñ / dixit Serap. si mã est sicca: tũc opꝫ vt administretˀ etiã cly/ stere acutũ q̃m humoꝛ q facit hãc febꝛẽ est viscosus gluti/ nosus ꝓp ꝑmixtionẽ flegmatis: quare fit difficilis eũonis. / ¶ Dix̃ Aui. in nõ pura dꝫ in pñº. s. vñ patiẽtes clysterizare / cũ clysterijs acutioꝛibꝰ. scꝫ q̃ꝫ in ꝓcessu vel acutioꝛibus. s. / acutis qbꝰ nõ indigetˀ in cura pure: eo q̃ in nõ pura ↄtinẽ/ tur multe mãe flatice muscose in stõ ⁊ itestinis: q̃ egẽt eũo/ ne vt nõ corrũpant' ⁊ nõ ꝑmisceãtur cũ mã febꝛis q̃ ad ipa/ rũ eductionẽ egẽt clysterijs acutĩ nõ qdẽ absolute: sꝫ ĩ cõpa/ ratiõe ad clysteria pure: nõ. n. debẽt in cura eiꝰ clysteria eẽ / tãte acuitatis q̃ mãm in remotis ↄtẽtã exagitent. nã talia / nocerẽt ꝑmiscẽdo crudũ cũ iuuatiuo: aliqd tñ acuitatis hẽ/ re debẽt: plus tñ ⁊ minꝰ s̃ꝫ q̃ mã febꝛis reqrit: acutioꝛa tñ / fiãt cũ appositiõe pluris salis in eis. Et silr intelligẽdũ est: / q̃ differũt in eũatiuis p supius exhibitis. ¶ In h̃ tñ potio/

De digestiuis & syrupis. — nis instr̃o. Auctores ꝑticularĩ loq̃ntes: pº in intẽtiõe ad / digẽnẽ. dix̃ Aui. In pñº ⁊ añ 7ᵐ diẽ adiuuãtia ad digẽneꝫ / sunt sicut syrupꝰ acetosus ꝑmixtꝰ cũ geleniabin aut syrupꝰ / acetosus de radicibꝰ: ⁊ exponitˀ: aut ꝓ declle: ita q̃ tenetur / ↄtinuatiue nõ disiũctiue: eo q̃ syrupũ cõpositũ semp dꝫ ꝑ/ cedẽ simplex. Uoluit ĝ Aui. q̃ postq̃ꝫ dedisti syrupũ aceto/ sum simplicẽ solũ: vel cũ geleniabin tribꝰ vel q̃tuoꝛ diebꝰ / in alijs seq̃ntibꝰ diebꝰ añ 7ᵐ exhibeas cõpositũ: qꝛ in ꝑmis / diebꝰ dꝫ vti digestiuis subtiliãtibꝰ ⁊ apientibꝰ debilibꝰ ne / deferãt mãs in ꝑmis venis ↄtẽtas ad venas lõgingoꝛes: ⁊ / sic addãt in opilõnẽ: ⁊ post vsuꝫ debitũ cũ gradatiõe ꝑue/ niẽdũ est ad fortia. Ego ãt puto q̃ ly. aut ẽt possit teneri di/ siũctiue: vt voluerit Aui. ostẽdẽ qd dicẽdũ est de cañ. gñali / obseruãdo in admistratiõe dictarũ diuersificationũ in quo / dixit ↄsiderãdũ eẽ ꝓpinq̃tatẽ ⁊ elõgationẽ nõ pure ad pu/ rã: põt ergo eẽ tertiana nõ pura ꝑue elõgatiõnis a pura in / q̃ ꝓ digestiuo exhibebis syrupũ acetosuꝫ simplicẽ cũ gele/ niabin: vt dixit Aui. ⁊ põt eẽ tertiana nõ pura multe elon/ gatiõis a pura in q̃ a pñº exhibebis ꝓ digestiuo syrupum / acetosum de radicibꝰ: nõ qdẽ cõpletũ. i. de oĩbꝰ radicibus: / qꝛ vt illi dixerũt talẽ dꝫ ꝑcedere acetosus simplex: sꝫ syru/ pũ de duabꝰ radicibꝰ acetosum. sup. ẽt cũ geleniabin per/ mixtũ quẽ nõ est necessariũ ꝑcedere simplicẽ: ⁊ maxiᵉ cum / ꝑmixtus fuerit geleniabin. vt itellexit Aui. Et possunt da/ ri ꝑdicti syrupi cũ aq̃ endiuie vel cicoree capilli veneris vl' / lupilloꝶ ⁊ siliũ. ¶ Et dixit Sera. post diẽ. 7ᵐ detˀ eis deco/ ctio absinthij: sicut ꝑcepit ei Gal'. in ep'la pª ad glau. dix̃. n. / Gal'. ibi. maxiᵉ sũt absinthiũ frequẽtãdo post 7ᵐ diem: qꝛ / subtiliat mãm ↄfortat stõm: sic dixit ẽt Auice. Et silr dixit / Aui. aq̃ feniculi ⁊ apij cũ geleniabin: q̃m sunt iuuatiua: eo / q̃ aperiũt subtiliãt ⁊ ꝓuocãt. Et subdit. dentur etiã troc. / de ros̃. s. minores: ⁊ silr ẽt Haly. dix̃. Cũ eũaueris si amp. / ꝓtelatˀ egriº rosaꝶ vtere troc. cũ spodio factĩ: ¶ Et Aui. / dixit. si ꝑtrãsit 14ᵐ: tũc nõ esse malũ dare in ꝓotu troci. de

rosis minores. Et subdit Sera.si aūt adhuc plus ꝓlongaᷣ
damus ét eis decoctionē eupatorij. Et Aui.dixit. Si adhuc
ꝓlonganᷣ nō inuenimus excusationē quin demus in potu
troc.de eupatorio ꝛ decoctionē ei⁹ꝗ qḋ est qꝛ ꝯfortāt epar ꝛ
ꝛ valēt ad febres cronicas ꝛ lōgas:nō tñ eis vtēdū est nisi
post manifestā apparitionē signoꝝ digōnis ꝛ minoratā mā
supplētꝫ:qꝛ hi tro.sunt valde displicibiles. ideo loco eoꝝ ꝛ
decoctionis eupatorij pōt dari syrupus eius vel reducanᷣ
res ipsoꝝ troc.ad formā pillularē vel loco eoꝝ denᷣ alia il
lis silia q̄ sint bonis sapons ex eis q̄ subtiliant ꝛ aperiūt ꝛ
cōfortant epar.ꝛ nutritiua. ℭ Dixit Auer.7° colliget. Ape
rire opilōnes in hac febre ꝓpriū existit:nisi fuerit excedē
tis calitatis: ꝙ si sic fuerit tūc intendere debes solū ad in/
fridādū ꝛ humectādū.nā tūc cogeris irregulr operari:ꝛ cū
mitigaueris calitatē tūc redi ad aperiēdū. ℭ Syrupus bo
nus ꝛ expertus. ℞.radicū brusci ꝛ spargi.añ.℥.i.ʃ.endiuie nō
lote scariole rostri porcini epatice scolopēdrie capilli vene
ris recētiū summitatū lupilli.añ.M.ʃ.seminū q̄tuor frigi/
doꝝ mundatoꝝ.añ.℥.i.liq. rase passularū enucleataꝝ. añ.
℥.ʃ.floꝝ.vio.ꝛ boraginis ꝛ buglose.añ.ʒ.i.aceti albi.℥.i.ʃ.
mellis dispumati.℥.i.ʃ.mellis rob.℥.iij.zuccari albi solidi.
℥.viij.fiat syrupus. ℭ Ali⁹ vtilis ꝓ delicatis.℞.decoctiōis
radicū brusci spargi ꝛ graminis.añ.℥.i.ʃ. endiuie.℥.iij.aq̄
nenufaris ꝛ capilli veneris.añ.℥.ij.aceti albi.℥.i.ʃ. zuccari
solidi lib.i.fiat syrupus. ℭ In intētiōe aūt ad eūandū dixit
Hal.qꝛ h̄ febris ex flegmatis admixtione est: ꝛ maxie col'e
rubee pluris adhibēda est eūoni humoris cura:nō tñ eūo/
nē facere in ꝑncipijs.ʃ. eradicatiuā donec mā matureᷣ cō/
modū est i hmōi febri circa veniētē aūt die 7° si aliq̄ signa
videris apparere maturitatis iam tunc eūare incipies.ʃ.mi
norando aut laxatiōe aut vomitu aut vrine ꝓuocatiōe.ʃ.ꝫ
cañ.s̄.positos.ꝛ h̄ dixit ipse.itellige vbi tumultuosa sit pas
sio a loco trāsitura ad locū:tūc eni3 vtēdū ē eūone nec expe
ctādū amplius. Cū v̄o nō tumultuat humor nec apparent
signa maturitatis nullo mō laxatiōe vtaris.ʃ.eradicatiua:si
eni3 sic feceris ꝙ subtile est in humore eūabis grossūūꝗ
remanebit:cuius difficultaᷣ maturatio. humor nāꝗ subti
lis: si cū grosso est ꝑmixtus illū subtiliat ꝛ maturat. vñ fit
facilis post maturationē exitus. Et dixit Hal.sit iter eūonē
ꝛ eūonē tāta quantitas tpis:qua possis ꝯfortare corpus ꝛ
humorē maturare:ꝛ nō continueᷣ eūo:debilitaᷣ.n.virtus.
ℭ Et scias ꝙ eūantia debēt respicere humorē col'e admix/
tū.nā si fuerit flegma debes apponere respiciētia flegma:ꝛ
si fuerit hūor melicus debes aspiciētia melācoliā apponere.
Et h̄ semp intelligas ꝑmiscere cū eūantibus colerā. Jmmo
in cura huius febris ꝛ siliu3 morboꝝ eūantia colerā debēt
semp ꝑdñari eūantibus alios hūores col'e ꝑmixtos. Dixit
Auer.indigeᷣ purgatiōe cū medicina attractiua prius abla
ta calitate ꝛ siccitate ipsius medicine. ℭ Et rursus spālius
loquēs:ꝛ prio in eūone māeꝝ cōium.dixit Hal.finita acceſ
sione in ꝑn° vrī intueri nām oꝫ q̄ si dura ꝛ sicca fuerit moliē
da est:vt cū cassiafi.ꝛ tereniabin ꝛ tamarindis in quātitate
qua molia nā.sup.ꝛ nō amplius. Et in eūone māe ꝓprie
febris.dixit.si nām in ꝓfundo epatis videris inclinare ad
intestina:tūc si humor fuerit dñans flegmaticus clystere fiat
calim ꝙ clystere lauet a flegmate. Si aūt humor colicus est
dñans clysteri vtere inter lene ꝛ acutū.dixit Aui.in ꝑn° cly
steria sunt magis dilecta mihi q̄ȝ solutiua alia:ꝛ maxie ea i
q̄bus ponunᷣ tribuli marini ꝛ camomilla ꝛ sicla ꝛ carta/
mus ꝛ viole ꝛ sebesten ꝛ ficus sicce ꝛ odor turbith.i.v̄tus
turbith. Aut in q̄bus poniᷣ cassiafistula ꝛ oleū sisaminū ꝛ
baurach. Et subdit.vtere eoꝝ altero ꝫ elōgationē ei⁹ a pu
ra.ʃ.qꝛ si parū elōgaᷣ vtere debiliori ꝛ min⁹ acuto:ꝛ si mul
tū vtere fortiori ꝛ acutiori. ℭ Dixit Sera.si ꝓhibeat aliq̄d
a clysteri ꝛ volumus eūare ipm ꝑ supius exhibita eūamus
ipsu3 si v̄tus est debilis ꝛ calitas vehemēs valde cū aq̄ gele
niabin aut secaniabin aut iulep ꝛ aq̄ viol.siccaꝝ Si aūt v̄t⁹
est remanēs:tūc cū medicamie de eupatorio aut cū istis pil
lulis.℞.vere.ʒ.ʃ.succi absinthij succi eupatorij.añ.ʒ.iij.se/
minis apij mira.citrinoꝝ ꝛ nigroꝝ.añ.ʒ.iiij. salis idi.ʒ.ij.
troci.d̄ rosis.ʒ.ʃ.turbith.ʒ.vij.ꝯficianᷣ cū aq̄ dosis eaꝝ.ʒ.
ij.cū aq̄ tepida. ℭ Aui.aut dix̄.de solutiuis bonis i ꝑn° vrī
ex eis q̄ sunt ꝓpingora eq̄litati est aq̄ geleniabin decoctiōe
ꝛ ista aq̄ est mel roſ.colatū ꝛ syrup⁹ acetosus.ʃ.cōpositus ꝛ
fortasse ponamus in ea cassiā ꝛ forti⁹ eo est:vt ponas in ea
v̄tutē turbith.ʃ.dādo decoctionē eius ꝛ nō subaꝫ:qꝛ cū ista
sit eūo minoratiua:nō oꝫ poni in ea aliq̄ medicina eūans a
remotis in suba sua:sꝫ solū refracta in v̄tute ꝑ decoctionē vl'
infusionē ꝛ hoc ꝓprie:vel si deᷣ aliqū in sube oꝫ dari ex ea
dosis ꝑua:ꝛ h̄ ne attrahēs a remotis magis repleat stōm ꝛ
itestina q̄ȝ eūet. Sera.aūt ꝓ hac eūone minoratiuā nā exi/
te leni dabat geleniabin cū secaniabin:ꝛ ait.n.si nā est lenis ꝛ
nō indigēs medicinis solutiuis.ʃ.fortib⁹ dam⁹ eis aquā ge
leniabin cū secaniabin. ℭ Qz si hūor colere ꝑmixt⁹ fuerit
mella:tūc dix̄ Auer.nō ē malū vt misceas ipsi parū polipo
dij.eo ꝙ purgat colām adustā grossaꝫ ꝛ mellaꝫ postq̄ȝ fre/
geris siccitatē suā cū oleo amig.dulciū. Minoratiuū vtile ē
dare cū cassia ꝛ māna ꝛ reub.vel agaricū.agaric⁹ tñ daᷣ me
lius in decoctiōibus.dixit Gal.ꝑ° ad glau.q sup cibū est vo
mitus intm ꝛ in ista febre ꝑdurātibus ē vtilis:qꝛ multos vi
di liberatos mox in vomitibus. ℭ Ait Hal.si humor iclina
tur ad supiora stomaci ꝛ inueniat infirmus aut subuersio/
nē aut mordicationē aut amaritudinē eūo ꝑ vomitū cele/
brāda est post p̄ādiū:ꝛ si dñans est humor flegmaticus ci/
bis p̄ādij admisceri oꝫ subtiliātia ꝛ icidētia. Si v̄o dñans
ē col'a:tūc ptisanā da ꝛ pisces recētes ituba acetū ꝛ silia. Et
Sera.dixit. Administreᷣ semp vomit⁹ post cibos icidētes.
Et Aui.dixit.nō est eis res magis iuuatiua q̄ȝ vomit⁹ post
cibū q separet mām a stō ꝛ eā facilē reddat eductioni. Et nō
solū vomit⁹ est iuuatiuus nec̄ius qñ mā iclinaᷣ ad stōꝫ q̄ ē
appropriata febris:sꝫ ét ꝓ eūone māeꝝ cōiu3: qḋ iō est qꝛ i
stō vtplm ꝯtineᷣ multū flegmatis ꝛ muscositatū:ꝛ qꝛ i hac
febre multū multiplicaᷣ col'a vitellina q̄ gñaᷣ in stō vt mul
tū. Et iō dixit Sera.in ea vomit⁹ semp.i.oi spē huius febris
ꝛ sine mā ꝓpria inclineᷣ ad stōm siue nō. ℭ Dixit Gal.ad
glau.q̄ vrinā ꝓuocāt ꝛ nō sunt vehemētis v̄tutis cal'e ꝛ sic/
ce:sꝫ mediocris dabis.dixit Haly. si humorē ad gibbosum
epatis inclinare videris medicamē vrinā ꝓuocās nō forti/
ter calim ꝓpina.ꝛ hoc intellige obseruatis cañ.de admini/
stratiōe ꝓuocātiū:sup.ꝛ si videris ad supficiē cutis declina
re humorē tūc sudorē ꝓuoca.ꝛ dixit Gal.ad glau.si sangui
nis detractionē videris necessariā cōgrua ꝯsideratiōe mox
a ꝑn° vtilis est auferre q̄ȝtū ēe sufficit. Et Hal.dixit. si vide
ris hāc febrē ꝓlongari ꝛ signa dominij sanguinis manife/
sta venā minue. Et Aui.dixit.cū videris venas grossas cū
rubedine tunc flēma.ꝛ subdit.cū flēmaueris nō indigebis
tūc.i.eadē die clysteri.ʃ.acuto:qꝛ due eūones fortes nō de/
bēt eadē die fieri:sꝫ bñ idigebis si nā fuerit sicca ꝑmittē ad
flēmiā clystē lenitiuū qḋ feces educat. ℭ De eūone aūt era
dicatiua.dixit Aui.cū sciueris ꝙ digō iā aduenit:tūc eūa ꝛ
ꝓuoca ꝛ nō cures.i.nō timeas hoc facere. Attende tñ dixit
Aui.ꝙ qñꝗ est fortasse nec̄ia medicina fortis vno mō alio
v̄o debilis in cura huius febris.sup.ꝛ diu3 cronicaꝝ:ꝛ ei⁹
fortitudo intelligiᷣ:qꝛ eūat humorē viscosu3 difficilis era/
dicatiōis ꝛ ipsius debilitas est ꝫ ꝙ ipsa n̄ eūat plꝫ vice vna
vt nō destruaᷣ virtus:sꝫ pōt in ea fieri iteratio:qꝛ sic magis
ꝯseruaᷣ v̄tus ꝛ eūaᷣ plꝫ in plurib⁹ vicib⁹:ꝛ talis medicina
est illa q̄ pōt subtiliare ꝛ aggregare hūores ad loca expulsio
nis attrahēdo eos illuc ꝛ soluit parū eius.ʃ. in vice vna ꝛ
soluit ei⁹ plꝫ.ʃ.in multis vicib⁹:ꝛ vel plm eius.i.humorē dif
ficilē. Et soluat paꝝ.parū.i.paulati ꝛ soluat plm.plꝫ ei⁹.i.
humorē difficilē vel i multiplicatis vicibus siue assellatiōi/
bus:q̄ȝuis in vna quaꝗ assellatiōe paꝝ sit qḋ educiᷣ. ℭ Di
xit Guil.qḋ dictū est ab antiquis.ꝙ qñꝗ indigemus in in/

De eūo/ne eaꝝ mi/noratiua ꝗ eradica/tiua.

firmitatibus in vna hora medicina forti debili verificat̃ qñ
virtus est debilis ꝛ egritudo pigra ꝛ longa: vel qñ ma eius
est cōposita quā mundificare intendimus. ¶ Et finalr̃ per
approximationē rectā eoꝝ q̃ dicta sunt attēde can̄. quē po/
suit Aui. dicēs. oꝫ vt cōsideret̃ ꝓpinquitas nō pure ad puraꝫ
ꝛ elōgatio eius ab ea. Et ſm illud diuersificet̃ inter curā ei⁹
ꝛ curā pure: ita ꝙ si fuerit valde propinqua diuersifica ab
ea diuersitate parua. sup. ꝛ ecōtra si fuerit valde remota di/
uersifica ab ea diuersificatione magna. nā q̃ꝫtum colera nō
pure est magis recedēs a colera nāli q̃ est mā pure ꝑ admix
tionē humoris frigidi cū ea tanto debes vti magis calis ꝛ
magis subtiliātibus ꝛ ecōtra. Attñ vt p̄dictoꝝ magis elu/
cescat approximatio ꝑticularib⁹ operibus subsequēter ad
oēm speciē non pure ponam spālem curam.

¶ De spāli cura febriū colericaꝝ notarū. Cap. viij.

Febris tertiane nō pure facte a cola citri/
na curatio ꝑficit̃ dieta ꝛ potiōe: ꝛ
vt in ea dicā seriosius adducā exēpluꝫ Jacobi
bocacij de brunelescbis: quē curaui ab hac fe/
bre. Ipse enim exñs cōplōnis nālis cale ex co/
lera ꝛ sanguine etatis annoꝝ. 14. vtēs inordinato regimi/
ne in multa comestione ꝛ potu ꝛ coytu tandē fere ꝑ totum
menseꝫ Junij ꝛ Julij inordinato vsus fuit exercitio in quo
laboriosius sepius fact⁹ cepit sentire ilico cū mouebat̃ mo
tu forti: vel ēt mediocri puncturas: sicut spinaꝝ fere in cor
pore suo toto neq̧ per hoc ab inordinato regimine ꝛ labo
rioso exercitio destitit. Unde 12° die mensis augusti inuasit
eū febris tertiana nō pura ex cola citrina: ꝛ erat hora inua
sionis post meridiē ꝑ horas circiter tres cū rigore pauci fri
goris ꝛ multe cōcussionis ꝛ quarūdā pūcturaꝝ sensu ꝛ ei⁹
ꝑduratio erat circa horaꝫ vnā: deinde vehementer calebat
cū siti ꝛ dolorē dextri timporis ꝛ frōtis ꝛ lingua vehemen
ter exiccabat̃ ꝛ amaritudinē ꝑcipiebat in ore ꝛ i primis q̄/
tuor accessionibus dolorē passus est in dextro hypocūdrio
ꝛ pulsus eius magnus erat ꝛ frequēs ꝛ vrina subtilis erat
ꝛ citrina ꝛ aliqñ spumā hēbat citrinā ꝛ durabat ꝑoxismus
eius circiter hor. 16. ꝛ in fine habebat egōnē liquidā multe ci
trinitatis: post cuius aduētū ꝑ horā febris calor recedebat
hūc ego visitaui 2° ꝑoxismo ꝛ rexi cū tali dieta. ¶ In die pa
roxismi cessato rigore ꝛ expāso calore i totū corpus alterabā
aerē camere sue cū sparsione aq̄ ꝛ aceti in ea circa parietes
ꝛ pauimētū: qđ ēt posset fieri cū alijs reb⁹ ad hoc ꝯuenienti
bus dictis supra de aere febricitātiū. Et in die iterpolatiōis
manebat die noctuq̧ in camera satis recēte ad aliq̄lē decli/
nāte frigiditatē. ¶ Et ꝓhibui eū oi die ab ira tristitia ꝛ stre
pitu ꝛ locutiōe multa ꝛ ab oi motu in die ꝑoxismi. veꝝ añ
aduētū ꝑoxismi ꝑ horas duas feci eū fricari fricatione me
diocri cū pāno mediocriter aspero: ꝛ finita fricatiōe feci eū
cooperiri decēte coptura pānoꝝ. Et sic eū stare dimittebam
vsq̧ ad cessatione rigoris: ꝛ ꝑ hāc viā ipse leuius ferebat ri
gorē quo trāsacto moueri faciebā de coptura addita paula
tiꝫ: expāso āt bñ calore tenebā eū cū valde leui coptura. In
die aūt qetis i ꝑn° eū moueri feci ꝑ camerā: ꝛ domū motu
leui circiter horā vnā añ cibationē. In ꝓcessu tñ minori spa
tio mouebat̃. ¶ Stāte ꝑoxismo nullo mō dormiebat: ſꝫ eo
remoto ꝛ in die qetis couenienter dormiebat. ¶ Cibaui aūt
eū in die ꝑoxismi ꝑ sex horas añ ꝑoxismū pane loto cū pau
co zuccaro: ꝛ postea trāsacto ꝑoxismo ꝑ duas horas cibaui
eū farre vel ꝑtisana: ꝛ bibebat i dictis cibatiōib⁹ aquā deco
ctā cū pauco zuccaro sup̄ q̄ aliqñ qđ modicū vini pōtici dbi
lis supponebat̃: multū. n. appetebat ipꝫ. In augmēto vō ꝛ
statu ꝑoxismi faciebā frequēter colluere os suū cū aq̄ ꝛ ace
to ꝛ aliqñ cū aq̄ ordei: ꝛ qñ vehemēter molestabat̃ siti habe
bat aquā ordei vel aquā decoctā cū pauco zuccaro refrige/
ratā: ꝛ aliqñ de iulep vio. multa aq̄ ꝑmixto. In die aūt iter
polatiōis cibaui eū in horis ꝯsuetis prādio ꝛ cena de pulla
pua bñ alterata aliqñ de pullis ꝑdicū aliqñ d̄ auiculis ꝑuis

De cura per exēplū in colera citrina.

De aere.

De motu ꝛ quiete.

De somno ꝛ vigilia.

De cibo ꝛ potu.

ꝛ bibebat de vino debili claro ꝛ bñ limphato cū aq̄ ꝑri⁹ de/
cocta ꝛ bñ refrigerata. Abstinui aūt eum a multa comestio
ne ꝛ potu ꝛ a fructibus omnibus preterq̄ꝫ a citrangulo de
quo omni die comedebat. ¶ Et omni die procuraui bene/
ficiū nāe in die ꝑoxismi cū suppositorio ante cibum de ma/
ne ꝛ in die interpolationis aliqñ cū solutiuo vt dicet̃ ꝛ ali/
qñ cū clysteri h̄. ℞. blitis malue ꝛ mercurialis. añ. M. i. se/
minis feniculoꝝ. ʒ. i. furfu ris. p. i. In hoꝝ decoctione dissol
uāt̃ medulle cassiefi. ꝛ mellis vio. añ. ℥. i. bñdicte. ʒ. 5. ꝛ olei
vio. ℥. iii. ꝛ duo vitella ouoꝝ ꝛ modicū salis: ꝛ hoc clystere
fieri faciebā nō obstante assellatione quā habebat in declō/
ne paroxismi ꝛ emisit i oi euōne multitudinē cole citrine ꝛ
vere vidi in eo tantā quātitatē huius cole q̄ꝫtā nunq̄ꝫ vidi
in aliquo alio. ¶ In instrō aūt potionis rexi eū hoc modo.
In die interpolātionis sequēte 2ᵐ ꝑoxismū exhibui ei leniti
uū hoc. ℞. medulle cassie. ℥. i. 5. mellis rof. ℥. ij. distēperent̃
cū decoctione tamarindoꝝ prunoꝝ passulaꝝ liquiritie cū
modico aniso ꝛ cartamo ꝛ bñ mundificatus est ꝑ ipsum.
¶ In die aūt interpolatiōis seq̄nte 3ᵐ ꝑoxismū vidi vrinā ꝛ
aliquātulū grossiorē cū q̄dā rubedine remissa. Uñ feci eum
flōmari ꝛ extbi de sanguine. ℥. vi. post cuius coagulationeꝫ
appuit in supficie eius citrinitas multa spumosa: ꝛ sepata ē
a subā eius aq̄ citrina plurís q̄ꝫtitatis q̄ꝫ foret ipse sanguis.
¶ Post flōmiam ordinaui ei digestiuū tale. ℞. radicū apij
petro. endiuie cicoree buglose. añ. ℥. ij. violaꝝ capilli vene/
ris ꝛ seis endiuie. añ. ℥. 5. ꝛ ex hoꝝ decoctiōe colata addito
zuccaro albo ꝛ aceto in q̄ꝫtitate sufficiēti cōposui feci syru/
pū: de q̄ oi māe sumebat. ℥. ij. cū. ℥. ij. aq̄ endiuie: ꝛ secut⁹ suꝫ
cū eo vsq̧ quo aduenit ꝑoxism⁹ septimus ꝛ h̄ ꝑoxismus fuit
cū pluri calore ꝛ fortiori dolore capitis ꝛ intēsiori siti: ꝛ sic
citate partiū oris: ꝛ durauit circiter horas. 18. nō tñ antici/
pauit. ¶ Die aūt qetis sequēte post eū dedi ei hoc minora/
tiuū in decoctiōe anisi passularū capilli veñ. liq. ꝛ cartami ꝛ
dissolui feci pulpe cassiefi. ℥. i. ꝛ addidi reubar. ʒ. ij. ꝛ spice/
nar. ℈. i. ꝛ educta est ꝑ ipm colere citrine q̄ꝫtitas copiosa.
¶ Octau⁹ ꝑoxismus cepit anticipare ꝛ durauit sic septim⁹
tūc incepit minorare cibū quē sumebat in die ꝑoxismi ante
aduētū ei⁹ ꝛ secutus suꝫ digerēdo cū p̄dicto syrupo ꝑmiscē
do cū eo ꝑtē tertiā syrupi cōpositi acetosi ꝛ sumpsit eū cuꝫ
aq̄ endiuie ꝛ feniculi ꝛ ꝯtinuaui h̄ digestiuū q̄usq̧ aduenit
14⁹ ꝑoxism⁹: q cū alijs p̄cedētibus a 9° ꝑoxismo vsq̧ ad ipꝫ
anticipādo ꝓcesserūt ſm ꝓportionē vnā: ꝑp qđ amoui ci/
bū quē exhibebā añ ꝑoxismū. ¶ Et i die sequēte 14ᵐ ꝑoxis
mū dedi ei solutiuū h̄ in decoctione supradicti minoratiui
dissolui feci pulpe cassiefi. ℥. i. ꝛ addidi reubar. ℈. ij. turbith.
℈. i. ponēs cū eis de spica ꝛ zinzi. modicū ꝛ eduxit de p̄dcā
cola q̄ꝫtitatē multā nō obstāte ꝙ in quolibꝫ ꝑoxismo emit
teret de ea duas vel tres sel'as. ¶ Post hāc purgationē ve
nit 15⁹ ꝑoxismus anticipās ampli⁹ priorib⁹ ꝛ diutius tenēs
vñ ꝑ digestiuo exhibui syrupū d̄ bizātijs cū aq̄ feniculi apij
ꝛ endiuie vsq̧ ad ꝑoxismū 17ᵐ q simul cū 16° ꝑoxismo fuit
15° eq̄lis in anticipatiōe ꝛ tpe durationis: ꝛ in die seq̄nte ipm
purgaui eū exhibēs reubar. ꝛ turbith. añ. ℈. ii. ꝛ spice ꝛ zin
zi. añ. ℈. 5. cū melle despumato rof. colato distēperato cum
aq̄ feni. apij ꝛ endiuie: ꝛ silr̃ eduxit de dicta colera: ſꝫ fuit cū
ea ꝑmixtū modicū cole grosse vitelline. ¶ Postea superue
nit paroxismus 18⁹ q postposuit vltra horā primi paroxis/
mi ꝛ fuit eius durabilitas horis. 12. tunc cognoui declōnē
febris. tunc dedi ei syrupū de eupatorio cū aq̄ lupuloruꝫ ꝛ
apij ꝛ ꝓcessi cū eo vsq̧ ad paroxismū 21ᵐ in qbus semp de/
clinādo ꝓcessit. Et fuit d̄clinatio. 19. 20. 21. ꝑoxismi cū sudo
re abūdāti ꝑ totū. Et die sequēte 21ᵐ ꝑoxismū dedi ei soluti
uuꝫ supra vltimo loco positū qđ modicū eduxit ꝛ poti⁹ qđ
flegmatis. cū aūt debuisset superuenire 22⁹ ꝑoxismus nullū
passus est rigorē: quādā tñ habuit somnolentiam: ꝛ q2 nox
erat dormiuit: i illo somno sudauit ꝛ excitatus nihil febris
habuisse se putauit. Et post hunc nullus postea superuenit

De lenitione ꝛ enteria.

De flobotomia.

De digestione ꝛ euacuatione.

poxismus:sed liber remāsit. ¶ Ferrarius aūt digerit mām
cū oximelle ⁊ aq̄ calā vel cū syrupo acetoso vel oxiza.cū de
coctione radicū apij feniculi ⁊ petrosilij:⁊ seminū eoꝝ ma/
sticis ⁊ anisi ⁊ mā digesta:qḋ dicit cognosci p frigoris di/
minutionē accessiōis itēsionē ⁊ prolixitatē:⁊ vrine ingrossa/
tionē:⁊ maiorē ei⁹ quantitatē ⁊ p alioꝝ q̄ in hac tertiana
fiunt accītiū augmētuꝫ purgat cum decoctione mirabol.
citrinoꝝ.⁊ kebuloꝝ vel cū alijs euacuātib⁹ colāꝫ ⁊ flegma.⁊
dicit.ꝙ si mā in stō ꝯtinetur ⁊ fuerit patiens sine lesione pe/
ctoris introducaẜ vomit⁹. Et vere vomit⁹ multū iuuatiu⁹
est cū materia declinat ad stomacum:⁊ dicit.purgationeꝫ
in istis fieri posse cū aliq̄ istoꝝ eloꝝ.s.oxilaxatiuo elio psi/
litico elio de succo rof.diaprunis ⁊ catartico imperiali:tu
aūt sup datione hoꝝ electuarioꝝ ꝯsidera.⁊ dicit.ꝙ si mā
fuerit i epate ꝯtēta:⁊ patiēs fuerit carnosus sanguine abū/
dās fiat minutio de vena epatica ad pseruationē:ipse.n.qñ
mā est pauca ante purgationē vel qñ est multa post purga
tionē exhibet rubeā troc.ante accessionē cū aq̄ cala:ꝙ aūt
de ei⁹ datione sit fiendū apparuit in pcedentibus in canoñ
gñali de exhibitione medicinarū opiatarū in febribus.

De cura per exemplum in colera vitellina.

In curatione vo tertiāe facte a colā vitellina regi
mē dꝫ esse grossius q̄ꝫ regimē in fa
cta a citrina:sicut in citrina dꝫ esse grossius q̄ꝫ in pura: dꝫ
tñ esse omni stipticitate priuatū:⁊ pp̄ea dꝫ esse ex cibis atte
nuātib⁹ plusq̄ꝫ in illa:ita ꝙ in augmēto ꝯcedit cū suis ci/
barijs decoqui radix feniculi ⁊ petro.⁊ ꝯcedūt capares ⁊
similia. Et dꝫ insup esse min⁹ infrigidās q̄ꝫ in alijs:ita ꝙ oē
cibariū grossum vel ingrossans vitādū est dixit Auer. 7°
collī.in cura causonis qñ febris erit lenta multi ⁊ lōgi pa/
roxismi ⁊ certus eris ꝙ nō erūt ex colā pura:sꝫ ex vitellina
q̄ nā frigidior existit:tūc studere debes plus in aperiendo
opilōnes q̄ꝫ infrigidādo cōplōnē ei⁹: qḋ maxi° fieri dꝫ in
illa q̄ est ex colā pura:q̄uis talis pura raro iueniaẜ:⁊ dix.
laudabiles medicine in hac cura sunt q̄ habēt v̄tutē aperi/
tiuā absq̄ꝫ forti calītate:sicut capilli veneris ⁊ radix apij ⁊
semē fen.frāgendo siccitatē eoꝝ cū radice liquiritie:⁊ cali
tatē cū violis ⁊ flore nenufaris ⁊ seminib⁹ cōib⁹:⁊ studeas
ponere in medicinis tuis:q̄ habeāt p̄ncipalia cōfortare sicut
mastix ⁊ spica cōponēdo illa cū syrupo sengabin. Et esto
studiosus ponere in medicinis laxatiuis q̄ habeant colerā
euācuare cū q̄ntitate flatis.frāgēdo tñ calītatē ⁊ siccitatē eoꝝ.
¶ Ego aūt p hac cura adducā exēplū bonifacij de burgo
q mihi occurrit curādus est hac febre:ꝫ erat flegmatice cō
plōnis radicalis:⁊ etas ei⁹ erat annoꝝ.45.ꝫ postq̄ꝫ puenit
ad etatē.36.annoꝝ cepit negociari pp negocia laboriosa ⁊
laborabat ampli⁹ solito ⁊ vigilabat ⁊ cibis vtebaẜ grossis
⁊ multis acuminib⁹ ⁊ multū vinū bibebat purū:vñ gñia/
ta est in eo colera grossa vitellina q̄ tandē cōputruit ⁊ gñā
uit i eo febrē circa p̄n̄m mēsis septēbris quē pcesserat estas
sicca estuosa ⁊ hora inuasionis huius febris fuit hora 20ᵃ
diei que est q̄si hora vespertina:⁊ visitaui eū in 3° poxismo.
psentit grauitatē cū calore forti in stō suo. Et deīde anq̄ꝫ bñ
expāsus eēt calor vomituꝫ habuit colē q̄si vitelline sibi vi
tellis ouoꝝ magis rubeoꝝ ⁊ vomitu celebrato cessauit grāui
tas ⁊ ardor a stō suo:sꝫ remāsit cum dolore capitis forti⁹ ⁊
amaritudine in ore suo ⁊ in statu paroxismi non fuit calor
multū intēsus:⁊ qñ pseuerabā apponē manus sup pectus
eius pcipiebā calītatē nō vaporosā:sꝫ poti⁹ siccā ⁊ pulsus
ei⁹ erat velox ⁊ frequēs ⁊ vrina citrina q̄si cū mediocri subā.
Et in declōne hui⁹ paroxismi habuit quēdā sudorē puum
non fluxibilē ⁊ tp̄s durationis poxismi fuit circa.12.horas.

De administratione rerum non naturalium.

¶ Hūc aūt dietaui sic. Aerē camere declinare feci ad tēpe/
riē pterq̄ꝫ añ aduētū poxismi p duas horas. Et durāte ei⁹
frigore prunas in camera ⁊ ppe lectū accēdi feci ⁊ pannis
calīs fricari ⁊ vniuersum corpus calefieri ⁊ pānis bñ co/
opiri ⁊ expanso calore pānos qb⁹ coopt⁹ erat amoueri fe/
ci:⁊ toto illo poxismo nō cibatus est. Aquā tñ cū zuccaro
decoctā pluries bibit pre amaritudine ⁊ siccitate oris:q̄ꝫ
tas tñ tota parua fuit. Sequēti die finito poxismo q̄si ho/
ra 6ᵃ cibū accepit de pulla alterata ⁊ bibit vinū debile val/
de limphatū cū aq̄ prius cocta. Sero sequēte circa horas
duas accepit de farre:⁊ alia nocte cōuenienter dormiuit. Se
quēti mane ⁊ fuit dies poxismi sumpsit sibi ptisanā horis.
8.añ poxismū ⁊ nō bibit vinū:sed aquam ordei cū modico
zuccaro postea hora ipsius diei.18.ipsum vt.ā. fricari feci
⁊ coopiri:vt.ā.⁊ sic pcessi cibādo eū in duobus dieb⁹ ter
vsq̄ꝫ ad x̄ᵐ poxismū. Post x̄ᵐ aūt poxismū exhibui sibi ma/
ne ante poxismū de pulla ꝯtusa ⁊ modico vini bñ limpha/
ti. Possunt aūt isti sumere carnes pulloꝝ iuuenuꝫ pdicū ⁊
fasianoꝝ ⁊ auiculaꝝ puarū pprie alaudaꝝ ⁊ turdoꝝ ⁊ cār
nes edi:⁊ brodiū cicerū ⁊ olus factū ex bliti boragine feni
culo ⁊ petrosilo:⁊ post purgationē cōueniunt cappares ⁊
spargi ⁊ cōueniūt eis passule ⁊ amigdale ⁊ his similia.

De cibo ne ⁊ digestione

¶ Per initiū aūt potionis sic feci eū nocte pcedēte 4ᵐ
poxismū que fuit nox pcedēs diē poxismi exhibui ei leni/
tiuū hoc. ℞.mellis rof.colati.ʒ.ij.distēperati cū decoctio/
ne passularū vio.capilli vene.anisi polipodij ⁊ cartami: ⁊
in h toto dissolui feci pulpe cassie fi. ʒ.i.ʃ.⁊ accepit eum
circa.8.horā noctis digōne certe cōpleta:⁊ circa horaꝫ.xj.
eduxit feces ⁊ mucositates plimas vsq̄ꝫ ad horā.13.tūc exhi
bui ei aquā ordei calidā cū zuccaro:⁊ in 14ᵃ hora cibaui
eū ptisana:appropinquāte aūt hora 20ᵃ ⁊ ante p̄n̄m poxis/
mi dedi ei aquā decoctiōis caricarū mixtā melle ⁊ aceto ca
lidā:⁊ post paululū vomere iussi ei.euomit flegma ⁊ colerā
grossam:⁊ in illo poxismo nō pcepit grauitatē nec ardorē
in stō suo:ādo ante p̄n̄m vniuscuiusq̄ꝫ poxismi vsq̄ꝫ ad.x.ꝯsilr
vomitū puocaui pterq̄ꝫ in 8° poxismo:qḋ id tūc dimisi:qr
de mane añ poxismum in eadē die minoratiuū acceperat:
oportebat eni me de mane ante poxismū euacuare:qr sequēti
mane adhuc poxismus erat in statu in hora exhibitionis
⁊ operationis farmaci:fuit aūt minoratiuū illud tale. In
decoctiōe ⁊ melle rof.supradictis dissolui feci pulpe cassie
ʒ.i.⁊ sup apposui reubar.ʒ.i.⁊ turbith.℈.i.addens de spi
ca ⁊ zinzi.fm cōuenientiā:⁊ eduxit de colera citrina ⁊ vi/
tellina ⁊ flegmate:añ tñ hoc minoratiuū dederā p digesti/
uo mel rof.colati pmixtū cū syrupo acetoso ⁊ aq̄ fenicu.
¶ Et post hāc euōnē aliud dedi digestiuū.s.syrupū cōposi
tū acetosum cū aqua endiuie in poxismo xi° vomitū nō p/
uocaui:sed stōm suū inungi feci cū oleo nardileo ante quā
libet cibationē ⁊ ante p̄n̄m paroxismi.nā a dicta purga tio
ne in antea grauitatē neq̄ꝫ ardorē in stō sensit:dedi aūt di/
gestiuū in die sequēte inuasionē fere hora tertiaꝝ qñ iam
paroxismus declinabat ⁊ post ipsuꝫ dormiebat.incepit in
illo somno sudor multiplicari ⁊ fluxibilior fieri ⁊ cū eo p/
cessi:donec pertrāsiuit paroxismus 13⁹ ⁊ in nocte pcedēte
14ᵐ poxismū:qr fastiditus erat sumere potiones liq̄das ⁊
apozimata sūpsit electuarij indi.ʒ.vi.⁊ electuarij de succo
rof.ʒ.i.ʃ.⁊ exhibui eū vino albo claro parūper limphato:
⁊ eduxit colerā grossam ⁊ flegma:⁊ post hoc solutiuū pro
cessi vsq̄ꝫ ad 16ᵐ paroxismū dādo ei diarodon abbatis cū
aqua lupuloꝝ ⁊ apij loco digestiui:vt ꝯfortarētẜ per ipm
mēbra. Et veniēs 17⁹ paroxismus anticipauit p duas ho/
ras:fuit tñ cū maiori inquietudine ⁊ intēsiore dolore capi/
tis ⁊ durauit plusq̄ꝫ p diē nālē. Et fuit p̄n̄m augmēti vlis:
tūc añ hortat⁹ sum eū ad sumēdū iterū syrupū ꝙ ꝯsensit
⁊ exhibui syrupū de bizātijs cū aq̄ feni.apij ⁊ lupuloꝝ.⁊ ⁊
cū eo pcessi donec ptrāsiuit 21⁹ paroxism⁹ q anticipauit ⁊
⁊ fuit eius inuasio circa ortū solis ⁊ eius dimissio hora no
ctis.4.itaq̄ꝫ licet anticipauerit multo fm anticipationem
pcedētiū:min⁹ tñ durauit:tūc sequēti mane exhibui ei pil/
lulas aggregatiuas ⁊ bñ opate fuerūt:⁊ ex illa hora cepit
febris in oib⁹ declinare ⁊ nō ampli⁹ anticipauit:sꝫ p⁹ ponē
do pcessit ⁊ diminuēdo in duratiōe a calore ⁊ accidētibus
vsq̄ꝫ ad 17ᵐ poᵐ post quē remansit liber. ¶ Ego aūt a 22°

porismo in antea exhibui sibi omni mane.ʒ.iij.aq̄ eupato
rij ꝛ ante accessionē porismi circiter horas duas exhibui
sibi.ʒ.ʒ.rubee troc.cū aq̄ calida:ordinaui aūt ei tēporibus
intermedijs plura clysteria ex decoctione blitis anisi feni/
culi ꝛ furfuris cū cassia ꝛ bñdicta oleo cōi ꝛ sale. cūq3 po/
rismi anticipare ceperunt ego anticipabā cū cibatiōe:ꝛ cū
postponebāt silr cibationē postponebā:ꝛ eodē modo an/
ticipādo ꝛ postponendo ꝓcessu in exhibitione digestiui ꝛ
euacuatiui ꝛ alioꝝ.℄ Dixit ferrarius.cura eius est silis cu
re facte ex colera citrina:sed qꝛ colera vitellina ex pmixtio/
ne fit flegmatis vitrei qd̄ h3 substantiā melācolicā:ideo me/
dicis suis laudo huōrē melācolicū respiciētia administrari.

De cura per exemplū in colera flegmati permixta.

Curatio vo tertiane nō pure facte ex colera nali vel citrina mouēte secū humorē flegmaticū non
sibi permixtū:sed potius iuxta se positū est similis cure ter
tiane note facte ex colera citrina. Etenī scias ꝙ illa tertia/
na vtplm ex colera nāli ꝛ flegmate aquoso vel ex colera ci/
trina ꝛ flegmate insipido vel dulci.nā reliq̄ spēs flegmatis
nō sunt trahibiles ad putrefactionē ex solo motu colere.
℄ Et ego hāc febrē vidi in Martino de via de la scala:qui
erat colerice cōplonis iuuenis ꝛ macer. Uerūtñ multos
fruct⁹ frigidos ꝛ humidos maxi⁹ horarios comedebat. h
passus est tertianā dictā circa finē mensis Maij:ꝛ inuasio
eius fuit tertia hora ab ortu solis:ꝛ fuit pn^m porismi eius
cū horripilatione ꝛ sensu manifesti frigoris:no tñ multū
intēsi:ipse tñ referebat sentire:ac si aqua frigida foret spar
sa sup mēbra sua:durabat tñ parū fere per horā mediā:de/
inde calebat multū cum dolore frontis ꝛ inquietudine os
amaricatū habebat nō multū asperū neq3 cum multa siti:
vrina eius erat citrina subtilis in cuius fundo residebat
multū flegmatis diuulsi:ꝛ pulsus ei⁹ erat velox ꝛ frequēs
in statu porismi ꝛ tortionē patiebat in stō ꝛ hypocundrijs
ꝛ toto mirach.ꝛ maxime post comestionē.porismus eius
durabat quasi horas.16.ꝛ recedebat cū sudore:hūc visita/
ui in septimo porismo:ꝛ cā vocationis mee fuit:qꝛ in pn°
hui⁹ porismi habuit vomitū colere multe rubee ꝛ flegma
tis ꝛ sui putabāt eū flegma cū sanguine euomisse:ꝛ h pa/
roxismus fuit minor ꝓcedentib⁹:nō tñ postposuit:s3 eadē
hora inuasit ꝛ recessit qua ꝓcedētes:hūc in die sequēte 7^m
paroxismū euaui tali minoratiuo.nā in.ʒ.i.cassie dissolute
in decoctione tamarindoꝝ ꝛ prunoꝝ passularū ꝛ iuiubarū
admisceri feci.ʒ.ij.electuarij de succo rof.ꝛ mane veniens
ad eū inueni eū assellasse quater ꝛ in assellationib⁹ ei⁹ esse
de colera rubea ꝛ citrina ꝛ mucositatib⁹. sequēti mane in
aurora clystere suscepit ꝛ emisso clysteri quasi circa ortum
solis cibaui eū modico panis loti super asperso modico vi
ni dulcis ꝛ in hac die paroxismus postposuit hora.15.po/
stea pro digestiuo dedi syrupū simplicē acetosum:de quo
sumpsit cū aqua endiuie ꝛ feniculi:vsq3 ad 12^m paroxismū:
sequēte aūt die sumpsit cassiā cū reubar.ꝛ bene euat⁹ fuit:
ꝛ factū est vt 13⁹ paroxismus fuerit debilis valde ꝛ pauce
terminationis ꝛ secutus est 14⁹ porismus adhuc minor ꝛ bre
uior ꝛ in declone ei⁹ sudauit copiose ꝛ factus est sanus.

De cura per exemplū in colera melie permixta.

Et curatio tertiane nō pure ꝑ admixtionē melie cū colera est quo ad humectationē cū3 hu/
midioribus q3 in tertiana pura:sed frigida debent esse re/
missiora:ista tñ febris raro ꝑuenit ad manus meas. Inue/
ni tñ angelū bindi:cuius cōplō nālis erat melica ꝛ erat ma
cer ꝛ niger ꝛ etas eius erat etas iuuētutis.h ꝓp ꝓsoluen/
do quodam suo debito estate tota laborauit ambulando
sub sole estiuo congregando victualia ꝛ tandē circa finem
mēsis augusti inuasit eū tertiana nō vera:cui⁹ inuasio fuit
circa tertiā horā noctis:ꝛ fuit pn^m paroxismi eius cū pun
ctione ꝛ cōcussione ꝛ frigore sensato ꝛ manifesta ossiū fra/
ctione.iste tipus in eo durauit horis.20.ꝛ declinauit cū su
dore:ꝛ calor in statu erat aridus ꝛ siccus ꝛ tendebatur sto
machus eius post cibū ꝛ sitiebat tpe porismi multū:s3 post

porismū remittebat sitis eius multū ꝛ dolorē patiebat in
ambobus hypocūdrijs:pulsus eius velox ꝛ frequēs i sta
tu porismi:ꝛ erat tā in die porismi q3 interpolationis cum
manifesta duritie ꝛ in porismo erat vrina eius subtilis ten/
dēs ad citrinitatē:s3 post porismū tēdebat ad rubedinē clarā:
ꝛ nā ei⁹ erat sicca ꝛ feces erāt squibalose. hūc putaui pati
tertianā ex colera per adustionē tendētē ad nāmm melicā:ꝛ
forsasse erat in eo pmixtio melie cū colera.℄ Hunc visita/
ui in quarto porismo ꝛ inueni ꝙ a pma die qua inceperat
vsq3 tūc nō assellauerat nisi semel ꝛ parū:ꝛ erat tunc in su/
dore:precepi ergo vt post sudorē facerēt ei clystere ex oleo
violato solo qd̄ teneret quātū possibile foret ei.p⁹ emissio/
nē eius cibarēt eū pane loto.ꝛ potarent aqua decocta cū3
zuccaro ꝛ rediens de sero inueni eū emisisse circa.20.squi/
balas rotundas cibaui eū illo sero cū bletonibus vt molli
ficarētur feces eius ꝛ super mirach apponi feci emplastrū
de bletonibus ꝛ mercuriali ꝛ malua incorporatis cū bu/
tyro ꝛ in aurora exhiberi feci.ʒ.1.ʒ.pulpe cassie dissolute
cū decoctione prunoꝝ tamarindoꝝ violaꝝ ordei mūdi:ꝛ
eduxit h lenitiuū quātitatē magnā squibalarum ꝛ in fine
egressa est egestio mollis fecis:tūc feci sibi dari aquā ordei
cū zuccaro rubeo ꝛ post horā cibaui eū cū pulla parua al/
terata ꝛ vino potaui debili bene limphato:ꝛ postea circa
ortū solis cibaui eū iterū pane loto ꝛ accepit modicū la/
ctuce cū aceto nō acuto ꝛ veniēs 5⁹ porismus fuit in oib⁹
silis 4° pter q3 in dolore frontis q nō affuit:ordinaui aūt
ꝙ omni die post declinationē paroxismi fieret ei supposi/
toriū ꝛ in die interpolatiōis de mane fieret clystere leniti/
uū ꝛ cepi digerere māū eius cū syrupo acetoso ꝛ de fumo
terre maiori cū aquis endiuie:ꝛ iulep viol. cū aq̄ decocta
refrenata ad extinctionē sitis ꝛ caloris ei tribui.℄ Et singu
lis diebus interpolatiōis ventosas magnas ei apponi fe/
ci sup hypocūdria ꝛ circa vmbilicū ante cibū ꝛ per istam
viam remota est tensio stomaci ꝛ mirach eius:accepit aūt
digestiuū predictū vsq3 ad porismū nonū.ꝛ postea in die
interpolatiōis purgaui eū cū isto minoratiuo.in decoctio
ne passularū iuiubarū violaꝝ polipodij sene ꝛ anisi dissol/
ui feci.ʒ.i.cassie ꝛ electuarij de succo rof.ʒ.1.ʒ.ꝛ diasene,
ʒ.ij.ꝛ educte sunt per ipsū3 colā citrina ꝛ mucositates:su/
perueniēs aūt porismus.x.anticipauit per horas tres:ita
ꝙ fuit inuasio eius parū post solis occasum:non tñ fuit in
accñtibus molestior ꝓcedētibus neq3 amplius durauit:vn
de iterato digestiuum dedi de syrupo acetoso ꝛ syrupo de
epithimo cū aq̄ scolopēdrie ꝛ buglose:ꝛ cū eo ꝯtinuaui vsq3
ad porismū decimū qntū:ꝛ oēs a.x.inuaserūt circa occasū3
solis.tūc iterato solutiuū dedi electuarium de succo rof.ꝛ
diasene cū decoctiōe polipodij sene epithimi floꝝ fumi ter/
re scolopēdrie violaꝝ passularꝝ ꝛ prunoꝝ:ꝛ fcā hac purga
tiōe cibaui eū oi cibatiōe cū pulla alterata cū lactuca:ꝛ de
di ei de ꝯdita cucurbita.℄ Supueniēs aūt porism⁹.16.an
ticipauit ꝑ horas q̄tuor ꝛ inuasit cū hora.20.ꝛ magnifica/
ta est sitis ei⁹ ꝛ durauit horis circa.28.qꝛ vsq3 ad occasum
diei seqntis:tūc digestiuo supradcō pmixtū syrupū de bi/
zātijs exhibui vsq3 ad 21^m porismū.nā a 16° vsq3 ad vigesi
mū oēs āticipādo ꝓcesserūt.21⁹ aūt porism⁹ nō vltra anti
cipauit:nō tñ fuit minor ꝓcedētib⁹.tūc putaui febrē esse in
statu:ꝛ qꝛ vrina ingrossata erat ꝛ tēdens magis ad rubedi
nē.Uñ exhibui sibi iterato solutiuū ꝓdictū:ꝛ veniens 22⁹.
porism⁹ nō āticipauit nec postposuit notabilr nec fuit mi/
nor 21°:ꝛ silr fuit 23⁹ ꝛ 24⁹:ꝛ in his dieb⁹ accepit oi mane
de aq̄ scolopēdrie buglose ꝛ eupatorij.veniente aūt poris/
mo 25° in fine eius minxit vrinā tēdētē ad nigredinē:tu nc
aquā diureticā ad bibēdū ei tribui in q̄ntitate magna quā/
tū volebat quolibet die ꝛ secuti sunt paroxismi cōtinue mi/
norādo mingendo semp vrinā predictā. In declinatiōe.31.
paroxismi minxit vrinā grossam turbidā multā post quā
non aduenit aliquis notabilis paroxismus

Cura in cola adusta.

Quod si febris fuerit colera adusta nondum conuersa in melamam: nec cum melā permixta regimē per dietā ⁊ potionē debet simul esse frigidius ⁊ humidius ⁊ debet humor digeri cū syrupo de fumo terre ⁊ aqua viol. ⁊ buglose: ⁊ euacuatio fiat cū māna ⁊ diaprunis ⁊ electuario hamech cum decoctione florum boraginis ⁊ buglose ⁊ viol. foliculoꝝ sene ⁊ florum fumiterre.

Cura in cola prassina vel eruginosa.

Quod si febris fuerit ō cola prassina vel eruginosa: dixit Auer. 7° colli. 3. nō euadit h̄ febris a nocumēto maximo ⁊ mihi videt̄ impossibile ꝙ aliquis ab eruginosa euadere possit: h̄z. n. paroxismos longos ⁊ accñtia pessima. Si tñ aliqd̄ ɔuenit est vt quāto citius fieri possit mā eradicet̄ cū māna reubar. ⁊ agarico: ⁊ si necessarium fuerit cū electuario de succo ros. aut cū modico diagredii: ⁊ illico in oib⁹ regimē p dietā ⁊ potionē fiat sicut in febre pestilentiali dicetur intendendo maxi' cordi ⁊ stomaco cū cōfortatione ⁊ alteratione ipsorum ad intus ⁊ extra.

De correctione accñtium.

De intentione aūt ad accñtia in dictis febribus dixit Haly. opꝫ in hac febre stōm ɔfortare calefaciēti ⁊ ɔfortāti emplastro ꝙ maturet qd̄ est in eo humoris flegmatici eiusq̄ ꝓhibeat gñatiōē. Et Aui. dixit. calefactio prīū hypocūdrioꝝ ⁊ emplastratio mirach coꝝ cū eis q̄ digerūt ⁊ mollificāt tēsionē cū venerit illuc. s. tēsio ē hui⁹ generis. s. iuuatiuoꝝ ⁊ corrigētiū hmōi accñs: qꝛ resoluit̄ per ea ventositas generata ⁊ eleuata ex actione caloris febrilis in māin grossaꝫ in nutritiuis cōtentā: q̄ cū eā cū sua actione nō pōt resoluere remanēs extendit ⁊ tēsa tenet hypocūdria ⁊ mirach ⁊ stōm. Dixit Hal. auctoritate Gal. p° ad glau. In q̄libꝫ specie tertiane cū appareāt signa digōnis secure procura porrigere parū de absinthio: qꝛ hꝫ in se laudabilē actionē multimode: ⁊ cū hoc ipsa medicina pre ceteris curat egritudines q̄ in ore stomaci ex mordicatione colere generant̄. ¶ De correctione autē alioꝝ accñtiū infra de febribus cū accñtibus cōpositis dicet̄.

A proprietate ɔferētia in tertiana.

¶ Dixit expimētator qdā. ꝙ succ⁹ acetose sumpt⁹ añ accessionē curat tertianā p̄cipue purā: vt nō amplius redeat ⁊ succ⁹ vue acerbe dat⁹ mane curat tertianā ⁊ valet pāis pus in aq̄ calā lotus deinde in aq̄ frida. deīde illa expssa supssa supaddat̄ agresta: ⁊ comedat̄. ⁊ maxie valet in pura. ¶ Et dixit Fidelis expimētator ꝙ succus cicoree bibit⁹ añ accessionē: ⁊ silr succ⁹ plātagis curat tertianā maxime purā. Et succus taraxacō silr supt⁹ curat simplicē: ⁊ duplicē mā añ digesta. ¶ Syrup⁹ expt⁹ ɔ̄ tertianā purā ℞. succi endiuie scariole: ⁊ rostri porcini añ. ℥. i. ʒ. succi granatoꝝ muzorū. ℥. iij. succari albi. ℥. vi. fiat syrup⁹: ⁊ exhibeat̄ in oi die accessiōis. Dixit Mūdin⁹ bononiē. ℞. succi feniculi ⁊ plātagis ⁊ aq̄ ros. añ. ℥. ii. qb⁹ paꝝ vini vl' aceti misceat̄: ⁊ sumatur in potu añ accessionē p horas duas. ¶ Tertianā notā curat ligare apiū siluestre tusum sup pulsus brachioꝝ per duas horas añ accessionē. Alij dicunt de aperio aquatico cū sale ⁊ filigine tuso. ¶ Dixit Fidelis expimētator ꝙ si vitica maior cū multo sale terat̄ ⁊ digesta mā p⁹. 5. accessionē emplēt̄ sup pulsus brachioꝝ statim tertiana cessabit. Et dixit. tria grana coriādri cū ouo sorbili post tertiā accessionē vel q̄rtā añ solis ortū patiēti tribue eo ignorāte. ⁊ p certo sanabit̄: qd̄ idē fac̄ herba coriandri añ solis ortū supposita capiti patiētis eo ignorāte. ¶ Dixit kiram⁹ si patiens iungat̄ añ paroxismū succo ozimi mixto cū stercore irūdinis curat̄. ¶ Dixit qdaꝫ ꝙ si multe aranee tollant̄: ⁊ in lucerna coquāt̄ easq̄ tritas añ paroxismū applicaueris tiporib⁹. ⁊ pulsib⁹ brachioꝝ vtilr ⁊ pꝑtime paroxismū tollūt. ¶ Et dicit̄ ꝙ oculi coturnicis ad collū suspēsi vel oculi piscis aurati gestati tertianā tollūt. ¶ Et dr̄ exptū esse ɔ̄ tertianam inunctionē pulsus brachioꝝ ⁊ tipoꝝ añ accessionem q̄ sic fit. ℞. sumitates teneras folioꝝ vitis: ⁊ folia ⁊ sumitates tenere vrtice: ⁊ oia pista. deinde addito modico aceti fortissimi in mortario cū pistelo distepa ⁊ inūge. Et ꝙ succus spicō bibit⁹ añ paroxismū cū aq̄ calā tollit ipꝫ. ¶ Et dr̄ Thesaurus paupuꝫ ꝙ pipinella resoluta in aq̄ vel succus eius bibit⁹ curat tertianā: ⁊ ꝙ tria folia pimpinelle missa in aq̄ bñdicta in noie sanctissime trinitatis bibita añ accessionē vel post certū est remediū. ¶ Et dr̄ ꝙ si sumunt̄ tria folia berbene: ⁊ tres radices ei⁹ añ accessionē curat̄ tertiana: dꝫ aūt p̄us resolui in aquā. Et macer dicit: de radicib⁹ plātaginis: ⁊ Apologi⁹ ⁊ Aui. ꝙ tres radices sub accessione cū vino: aut colā in ieiuno sumant̄. Sera. āt f̄m Dios. dix: dr̄ ꝙ si bibant̄ radices tres plātaginis. cum. ℥. iiij. ʒ. vini mixti cū tm̄dē aque curāt tertianā: ⁊ silr dixit ignotus: ⁊ ʒ. i. radicis gētiane bibita añ accessionē curat tertianā notā cronicā. Et folia iusqami trita: ⁊ sūpta cū vino añ accessionē p duas horas imobilitando māin prohibet paroxismū venire. nō ergo dꝫ dari nisi minorata materia.

¶ De cura colerice continue. Ca. ix.

Cura tertiane ɔtinue tā vere q̄ꝫ nō vere est silis cure tertiane iterpolate illi ꝓportionalr nec dr̄t ab illa in intētiōibus: sꝫ est tm̄ differēs ab illa in mō approximationis: ⁊ graduū rex illas intētiōes iplētiū. Dixit. n. Alm. ꝙ eadē est cura ɔtinuaꝝ ⁊ suaꝝ iterpolataꝝ. Et A. dix. cura tertiane ɔtinue ē cura tertiāe iterpolate: tñ medic⁹ i cura ɔtinuaꝝ magis studiosus esse dꝫ: ⁊ frequētior visitator q̄ꝫ in cura iterpolataꝝ: qd̄ est: qꝛ q̄uis mā vtriusq̄ sit vna cōtinuaꝝ: tñ mā est in q̄ntitate maior: ⁊ in q̄litate deterior: ⁊ magis timorosa. ¶ Differētia itaq̄ q̄ inter eas assignatur in instr̄o diete est ꝙ totū regimē dꝫ declinare ad frigidius ⁊ hūidius. Itaq̄ aer in ɔtinua dꝫ declinare ad maiorē hūiditatē ⁊ friditatē: ⁊ ꝓhibitio ab ira ⁊ sollicitudine: ⁊ silib⁹ accñtib⁹ aie dꝫ esse maior: ⁊ qes ꝓlixior: ⁊ vigiliaꝝ instantia magis ꝓfundāda est: cibi q̄q̄ minoris debēt eē q̄ntitatis ⁊ nutrimēti ⁊ leuioris digōnis. dixit Aui. cura est declivior ad subtilitatē cibi: ⁊ ꝫ debēt eē fridioris ⁊ hūidioris q̄litatis. ꝓpea vinū rubeū in ɔtinua p amplius est cauēdū: ⁊ expulsio oium supfluitatū diligēti⁹ est ꝓcurāda. ¶ Dr̄ia v̇o q̄ inter eas assignat̄ in instr̄o potionis est p̄mo in intētiōe digōnis. Dixit. n. Aui. ꝙ cura ei⁹. s. ɔtinue est declivior ad obseruationē signoꝝ digōnis siue dispositionis ei⁹. q̄ñ dicat. opꝫ in hac magis intendere ad digōnē: ⁊ cū fortiori digestiuo: cui⁹ cām dicūt qdā esse: qꝛ mā ɔtinue est magis resistens: ⁊ min⁹ obediēs nāe: ⁊ ꝓpter hāc cāꝫ nō p̄t expelli ad extra venas: ⁊ alij dicūt ꝙ mā ei⁹ est magis mixta sanguini: ⁊ alijs hūorib⁹ nō putrefactis qui nō sunt mā feb. q̄re nō solū eget eūtōē: sꝫ et seq̄strat̄ōe ab illis. Et dicūt adiuuat ad hoc cā alia q̄ est qd̄ mā ɔtinuaꝝ est magis dissemīnata in vniuersum corpus: ita ꝙ etiā in venis remotis. In interpolatis aūt mā sola eget eūtōe. Et ɔtinet̄ in venis magis ꝓpinqs: ⁊ ab eis expellit̄ a nāe: ⁊ ad hāc intētionē implēdā Rasis in diuisionibus: dixit. da syrupū de prunis in mane. i. in aurora ⁊ aquā ordei da cū eleuatione solis qꝛ duab⁹ horis post illū syrupuꝫ: ⁊ h̄ intellige si mā fuerit siccari v̇o mā fuerit obediēs: ⁊ assellauerit oi die plus duabus vicibus reduc diuersitatē. i. remoue syrupū prunoꝝ: ⁊ aquā ordei: ⁊ loco eius da succū granatoꝝ muzoꝝ ɔtritorū cū suis interiorib⁹. Et Aui. dixit. da syrupū acetosum factū cū seminib⁹ frigidis. s. cucurbite cucumeris citruloꝝ ⁊ melonū cū semine endiuie ꝓpꝛie ɔtritis: ⁊ valēt in digōne māe feb. ɔtinue pure syrupus de prunis descriptionis Mesue in antidotario: syrup⁹ nenufarinus descriptiōe nicolai. ⁊ Aui. dixit. da syrupū acetosum cū seminib⁹ fridis.

De administratiōe sex rerum nō naturalium.

De digestione.

¶ Dr̄ia v̇o in intentiōe euōnis est: q̄m si in ea flōmia necc̄ia fuerit citius dꝫ eligi: ⁊ citius celebrari: ⁊ copiosior fieri: ⁊ in hora remissioris caloris ⁊ remotiori ab exacerbatiōe. Et christeria qdē in ɔtinua leniora esse debēt q̄ꝫ in interpolata. Et subdit Auic. non sumant in potu de solutiuis in cōtinua in principio scilicet de euacuantibus exsoluēdo nec

De euōne.

approximēt alicui coꝝ qḋ nō est sic ꝓhibitū in interpola-
ta:ꝛ h intellige si mā nō fuerit furiosa: ꝛ subdit. nō appro
ximēt solutiuis nisi que sunt sicut syrupus viol. ꝛ aq̄ fru-
ctuū.s. solubiliū i pn° :qm̄ ista ꝛ eis silia hn̄t lenire: ꝛ edu-
cere mās cōes:ꝛ nō exagitaꝛ mām se. Et subdit:opȝ vt sub
tiliēt.s. medici:ꝛ infirmi intellectū ita.s. vt non sumat de so-
lutiuis in potu vel opȝ vt subtiliēt.s. regimē. sicͤ dixerat.s.
q2 dicta dȝ esse decliuior ad subtilitatē cibi. In ꝓcessu tamē
ꝛ apparētib᷒ signis digōnis:ꝛ maxie si nō appēt signa fu-
ture crisis lȝ euāre cū medicinis euantibus exsoluēdo re-
pressis tn̄ plusq̄ȝ in interpolata:vt. v. g. cū diamāna: ꝛ sy-
rupo viol. vel cū electuario de succo rof. ꝛ syrupo prunoꝝ
quē describit Mesue in antidotario vel cū diaprunis:ꝛ aq̄
fructuū solubiliū vel decoctiōe tamarindoꝝ ꝛ reuber. ē ēt
solutiuū bonū verū ipm prius appropriatū tertiane nō pu
re q̄ȝ pure ꝓpea ꝙ euāt coleram:ꝛ fla: ista tn̄ febris:vtplin
euone cretica soluit. ¶ Est ēt differēs ista ab iterpolata in
ꝓuocatiōe vrine. dixit. n° A. ꝙ ꝯtinua est decliuior ad pro-
uocationē.s. vrine itelligēdo suo loco:ꝛ tpe. sup. ¶ Et est

De extin ctione ca loris ... lis.

ēt differēs in euone ꝑ vomitū:q2 vomit᷒ in interpolata est
ꝯueniētior:ꝛ magis iuuatiuus ac etiā est dr̄ia inter eas i in
tētione alterationis. ¶ Dixit Ras in diuisionib᷒ intēde in
extiguēdo q̄ȝtū potes sicut cū exhibitiōe aq̄ cucurbite:aut
citruli aut melonis indi in meridie:q2 tpe maioris estus ꝛ
mucilagine psilij apud somnū:ꝛ nō ꝓhibeꝛ in hac feb. qn̄
sumat eger aquā fridā cuȝ vult:ꝛ qḋ appetit de fructibus
fridis ꝛ hūidis:ꝛ nō attēdas nec ascultes illud qḋ dr̄ a stul
tis medicis ꝙ multitudo extinctiōis tardat crisim. Ego. n.
dixit Ras exptus sum alias vias:ꝛ inueni hāc viā incolu-
miorē ꝛ securiorē ꝛ minoris timoris:ꝛ qui mortui sunt cū
h regie ex hac fe. mlto pauciores sunt eis q mortui sunt cū
regie alio dimittere. n. extinctionē ꝛ subtiliationē regis:vt
appropinq̄t crisis ē dimittē egꝛ ad mortē ꝓculdubio nisi
spereꝛ multitudo hūiditatis in corpe suo:aut iobediat eger
medico:ꝛ bibat aquā fridā plimā:aut comedat cibū queȝ
desiderat plim. sup. q2 talis cib᷒ ē fridus ꝛ hūidus: ꝛ si nō
sic fcm̄ fuerit dixit Rasis plim coꝝ cerebꝝ assaꝛ ꝛ stōacus.
ita vt spasmeꝛ:q2 dissoluiꝛ oculus a mandibula. ꝛ accidit
tortura ab assatiōe cerebri:ꝛ spasmanꝛ nerui. ¶ Et scias h
q̄ȝq̄ȝ Ras posuerit hoc in tertiane ꝯtinue cura intellexit tn̄
h plus in cura causonis in hac intētione. Dixit Aui. oȝ vt
cura hui᷒ sit decliuior ad infridādū oīa:tn̄ ꝑdcā a predictis
auctorib᷒ posita sunt in exēplo de tertiana ꝯtinua pura in
cōpatiōe ad tertianā iterpolatā purā:ex quo hēs oīa ad cu
rādū ꝯtinuā nō purā q̄cūq̄ȝ sit illa:ipsa. n. eget subtiliori re
gimine:ꝛ fridiori q̄ȝ sua cōpar interpolata. ꝛ eget digesti-
uo min᷒ calīo siue fridiori vtplim. tn̄ tertiana ꝯtinua nō pu
ra ꝓuenit a colera citria. ¶ Syrupus vtilis in digōne ei᷒.
℞. radicū. v. an̄. ℥. ij. capilliue. politrici diātos scolopēdrie
ceterach epatice endiuie scariole an̄. M. i. seminis papaue
ris albi portulace lactuce endiuie sandaloꝝ oium an̄. ℥. i.
lupuloꝝ fumi terre boragis. an̄. M. s. ordei mūdi seminū
cōīū fridoꝝ an̄. ℥. ij. rosaꝝ rubeaꝝ viol. floꝝ nenufaris an̄.
℥. iiij. fiat hoꝝ decoctio q̄ syrupizeꝛ cū zuccaro albo ꝛ ace-
to debili. ¶ Et eget christerib᷒ leniorib᷒ siue min᷒ acutis:
ꝛ silr ꝓuocatiuis: ꝛ maiori ꝓuocatiōe vrine: tn̄ cū minus
calidis. ꝛ eget extinctione maiori.

Exemplū in tertia na conti nua pure

Ego ad clariorē doctrinā adducā duos quoꝝ vn᷒ pas-
sus fuit tertianā ꝯtinuā purā. Et alius ꝯtinua ter-
tianā de colera citrina. Et prim᷒ fuit Anto. de via seruoꝝ
cui᷒ cōplo erat colerica macer ꝛ iuuenis. Et in dieb᷒ cani-
cularib᷒ acceptus est a febre tertiana ꝯtinua pura. ꝛ fuit
ei᷒ inuasio in hora prandij post solis ortū fere horis trib᷒
sine rigore vel alio tipo:ipse tn̄ illo mane biberat vinū al-
bū potēs ꝛ purū:vnde in pn° inuasionis aboiationē pas-
sus fuit:ꝛ credēs vinū illud fuisse causaȝ vomitū ꝓuocauit
digitis itromissis:ꝛ euomit vinū illud:ꝛ colerā multe ama
ritudinis q̄ attinuit citriniati plusq̄ȝ rubedini: ꝛ remansit
ei os amaricatū vsq̄ȝ in finē febris. Post vomitū aūt illum
calor expāsus est in vniuersum corpus:ꝛ cepit esse cū inge
tudine:ꝛ dolore capitis:ꝛ calitatē intēsaȝ ꝑcipiebat in dex
tro hypocūdrio:circa horā vesptinā crescente ingetudine
misit ꝓ me. ¶ Et vadēs ad eū inueni iā linguā exasꝑatam
siccā:ꝛ sitim hn̄tē intēsaȝ:ꝛ ipse iā biberat aquā frigidū cū
zuc°:ꝛ inueni pulsum ei᷒ velocē ꝛ frequētē:pauce tn̄ diuer
sitatis:ꝛ calitatē ad tactū acutā ꝑ vniuersum corpus:ꝛ vri
na eius erat tenuis subrubicūda. Vn̄ subito christere iussi
fieri lenitiuū:ꝛ circa horā q̄rtanā noctis cibari eū feci me
dula panis mltotiēs lota cū supasꝑsione mediocri aceti:
ꝛ potari aq̄ cocta cū pauco zuc° ifridata. ¶ Et mane ve-
niēs ad eū iueni calitatē paꝝ remissiorē:ꝛ vrinā rubicūdio
rē ꝛ grossiorē. Vn̄ eū flōmari feci eo maxi᷑:q2 cōsuetudo ei
fuerat hactenus flōmari de 3° in 3ᵐ ānū:ꝛ h erat terti᷒ an-
nus:ꝛ nō celebrauerat flōmiā:minui autēȝ de sanguine. ℥.
vi. de basilica dextra:ꝛ ea celebrata nō ꝑsensit calorē ita in
tēsum in regiōe epatis:erat aūt hora diei ꝑª ꝛ hora 1ª ciba
ui eū pulla ꝑua alterata cū lactuca:ꝛ supasꝑso succo arā-
tij:ꝛ potaui illū vino pontico:multū limphato:ꝛ tota die
illa nō ꝑcepit febrē augeri multum tn̄ sitiuit:ꝛ bibit iulep
viol. cū aq̄ decocta infridata:ꝛ aliq̄n acetū cū aq̄ frigida.
¶ Et de sero veniēs ad euȝ ordinaui de farre ꝓcena sua ꝛ
paꝝ lactuce:ꝛ inungi feci stōacū:ꝛ timpora:ꝛ spinalē me-
dullā cū oleo viol. ꝛ nenufarino cōquassatis cū modico ace-
ti:ꝛ mane seq̄nti dedi ei syrupū acetosuȝ simplicē cū aqua
frida loco digestiui:ꝛ circa ortū solis dedi aquā ordei cum
zuc°:ꝛ inde ad mediā horā feci fieri suppositoriū:ꝛ emissis
fecib᷒ cibaui eū farre:ꝛ potaui eū aq̄ cū zuc°. ¶ Veniente
aūt 4ª hora diei cepit tristari ꝛ igetari ꝛ supcalefieri odio
habuit loquutionē:ꝛ amicos ꝛ visitātes intētū ꝙ q̄n visi-
taui eū i vespe fere mihi rn̄dit. Illo sero diminuta exacer-
batiōe cibaui eū farre ꝛ lactucis:ꝛ inūgi. feci eū mō ꝑdcō:
ꝛ in matutinis dedi ei tale lenitiuuȝ.s. māne ꝛ pulpe cassie.
an̄. ℥. i. dissoluta in tamarindoꝝ decoctione prunoꝝ viol. ꝛ
iuiubaꝝ:ꝛ post opationē lenitiui cibaui eū pulla alterata:
ꝛ potaui vino pōtico hn̄ liphato:ꝛ post cibū dormiuit:ꝛ nā
vsq̄ȝ huc nō dormierat nisi paꝝ:post sōnū aūt excitat᷒ ē cū
dolore capitis fortiore feci fricari extrēa idigesto prādio:
ꝛ vētosas sine scarificatiōe anchis:ꝛ spatulis applicari. ꝛ
feci inūgi:vt. s. cibaui ꝛ potaui eū. vt dcm̄ ē postea digesti-
uū ꝑdi syrupū acetosuȝ simplicē cū emulsiōe seminū ꝯmu-
niū fridoꝝ:ꝛ h syrupo ꝓsequut᷒ suȝ vsq̄ȝ ad 7ᵐ diē. Guil.
in hac intētione digēnis dixit ꝯuenire syrupū acetosuȝ vl'
oxiza charā vel syrupū de prunis cū aq̄ cala vl' frida ſȝ ꝙ
tps āni fuerit:veniente āt die 5° an̄ solis ortū christere le-
nitiuū ꝛcepit:ꝛ postea illo emisso cibaui eū ptisana:ꝛ bibit
aquā fridā cū zuc°:ꝛ hac die supcalefact᷒ est āpli᷒ q̄ȝ i ter-
tia ꝑcedēte:ꝛ fcā ē ligua ei᷒ tēdēs ad nigredinē:ꝛ aliq̄ȝtu-
lū alienauit:freq̄nter āt feci eū colluere os aq̄ ordei frida:ꝛ
aliq̄n aq̄ frida cū aceto:ꝛ plies illa die bibit de iulep cū aq̄
frida. de sero supsit far coctū cū emulsiōe seminū ꝑdictoꝝ:
ꝛ papaueris albi:ꝛ cū silī farre rexi vsq̄ȝ ad 7ᵐ tā in pran-
dio q̄ȝ in cena. ¶ Guil. aūt dixit:ꝯuenire in dicta coꝝ mi-
cā panis multotiēs lotā:ꝛ succū ordei vel auene vl' spelte:ꝛ
ꝛ errauit de auena:vt i ꝑcedētib᷒ patuit:ꝛ addidit lactucā
scariolā vl' cucurbitā ꝯditā cū agresta vl' succo berberis vl'
granatoꝝ siliuȝ:ꝛ in meridie ad alterādū dabat aquā me-
lonis citrulli cucurbite vel cucumeris vl' acetositatē citri.
sup. vl' his silia:ꝛ potabat eos vino granatoꝝ vel berbero
rū vl' aceto cū frida. Et i dicta die 5ª post cenā ablui feci fa
ciē brachia:ꝛ man᷒ crura ꝛ pedes cū ꝺcoctiōe tepida corti
cū papaueris rof. viol. ꝛ lactuce. Et p᷒ ablutiōeȝ supsit sy
rupū de papauere cū aq̄ frida. Gui. tn̄ dix̄ ꝑdictū syrupū ꝛ
ꝑdictā lotionē oī sero ꝯuenire. die vō 7° post multā igetu
dinē circa sol' occasuȝ cepit sudare:ꝛ ego leuiꝛ iuui ei᷒ ꝓ-

uocationē cū potu aq̄ ordei calefacte: ⁊ cū leui coopertura pānoꝝ: ⁊ sudauit fere p horas q̄tuor īter plures vices: ⁊ alleuiat⁹ est multū a febre sua: liber tñ nō remāsit: q̄pp in 8ª minoratiuū dedi ex cassiafistula ⁊ electuario de succo rof. ⁊ habuit tres sellas colericas: ⁊ post circa finē diei sudauit abundāter ⁊ mundificatus remansit a febre.

Exēplū in tertiana ɔtinua a colera citrina.

Secundus autē infirmus fuit Bernardus vir multaꝝ occupationū cui⁹ cōplo erat colerica macer ⁊ pilosus etatis annoꝝ .40. hic ɔsuetus fuerat propter suas occupatiōes bibere aquā fridā multā ⁊ in ea multū delectabat: hic cepit febrire circa finē mēsis septēbris: ⁊ eius inuasio fuit post nonā paꝝ: ⁊ fuit ei⁹ inuasio simul cū dolore capitis ⁊ ventris: ad quē sequuta est egestio colerica: ⁊ remotus est dolor ventris: remansit aūt febriēs cū dolore capitis. illo sero nō cenauit: sed tota nocte inqetus vigilauit. Et mane vocat⁹ ad eū vidi vrinā ei⁹ subtilē subcitrinā: ⁊ pulsum inueni diuersum manifeste velocē ⁊ spissū: tēsio erat in dextro hypocūdrio: ⁊ affectabat bibē aquā fridā: iudicaui aūt hūc pati tertianā ɔtinuā de colera citrina: ⁊ illico cristere lenitiuū feci fieri: ⁊ illo māe cibaui cū pane loto: ⁊ potaui aq̄ frida cū aceto: ⁊ sero veniens ad eū inueni caliditatē aliqualiter diminutā: ⁊ silr tēsionē dextri hypocūdrij: ⁊ dolor capitis alleuiatus erat. febriēs tñ erat ⁊ sitiēs. sero cibaui cū lactuca ⁊ bibit acetū cū aqua frigida: ⁊ circa matutinū lenitiuū sumpsit ex. ℥. ij. māne cū aq̄ ordei: ⁊ euatus est ipm p tres sellas: q̄ꝝ vltima fuit multe citrinitatis: ⁊ isto mane in prādio sūpsit de pulla alterata: ⁊ bibit acetū cū aq̄ frida vinū .n. nō desiderabat: trāsactis aūt post dictū cibū horis .4. dolor capitis excreuit tensio hypocundrij maior rediit ⁊ cepit sitire vehemēter: aliq̄n etiā alienauit: bibit aūt aquā ordei fridā plimā: ⁊ veniēs vespe ad eū certificat⁹ sum ip̄z p̄dcā3 feb. pati. itaq̄ sup frōtē: ⁊ timpora illinitionē feci de succo solatri oleo rof. ⁊ aceto pauco: ⁊ illa cena nō cenauit: accepit aūt bis de cucurbita ɔdita: ⁊ aliq̄n de cōfectiōe sandaloꝝ: ⁊ inquietatus est illa nocte donec digestiuū accepit. s. syrupū acetosum simplicē cū aq̄ endiuie: post cui⁹ suptionē dormiuit fere vsq̄ ad ortū solis: ⁊ excitat⁹ est leuior fact⁹ a calore ⁊ ardore. ❡ Et veniēs ad eū aquā ordei ei tribui: ⁊ postea cristerē lenitiuū fieri iussi. Inueni aūt eū in pulsu magis debito ꝓstratū: q̄pp de pulla alterata ei dedi: ⁊ i potu de vino debili bñ lyphato: ⁊ hoc et mō cenā accepit: ⁊ nocte veniēte meli⁹ qeuit ⁊ digestiuū accepit: ⁊ mane suppositoriū fecit qd̄ paꝝ eduxit. Vñ aquā ordei sibi dedi: ⁊ añ tertias cibaui cū farre cū lacte amigdalarū dulciū ⁊ pauco zuc° de q̄ parū accepit: s3 de predcā ɔfectiōe sandaloꝝ accepit. Adueniente āt hora nona excreuit caliditas: ⁊ dolor capitis: ⁊ rediit alienatio: ⁊ sitis ⁊ plimam aquā ordei bibit: tūc ordinaui q̄ iulep violarū biberet cū aq̄ frida: ⁊ cū pauco aceto: ⁊ acetositatē arātii cū zuc° mixtā pliēs accepit: ⁊ illo sero cenauit lactucā: ⁊ lauit ei sero extrema ⁊ faciē cū decoctiōe corticū papauerl lactuce viol. rof. ⁊ nenufaris: ⁊ post cenā p horas tres syrupū de papauere sūpsit cū frida: ⁊ ista nocte nō tñ inqetat⁹ est: ꝓcessit aūt sic feb. vsq̄ ad 7ᵐ. Et ego silr cū dcō regie. die āt 7° vrina apparuit citrina tēdēs ad rubedinē: ⁊ magis ḡssa: ⁊ calitas tñ magis acuta ē: ⁊ dolor ⁊ alienatio ⁊ sitis ⁊ hūit die subuersionē. nullā āt hūit euonē: volui āt in 8° exhibere solutiuū: ipe tñ renuit ⁊ noluit accipē nisi sub forma pillularis: ⁊ pillulas de reub. Mesue ei tribui q̄s acui cū modico diagredij: ⁊ hūit ide. 7. sellas de citrinas. Veniēte aūt die nona nō fuit addita calitas sic i 7ª: addita tñ ē vltra eā q̄ erat i 8ª. s3 neq̄ dolor capitij ifestauit eū: ⁊ a x° die in antea pullā alteratā pistā tribui: ⁊ in xi° die digestiuū iteraui ex syrupo simplici: ⁊ ɔposito mirtis cū emulsiōe seminū fridoꝝ: ⁊ hūc ɔtinuaui vsq̄ ad 14ᵐ diē: die āt 15° iterato dcās pillas dedi. ⁊ bñ eduxerūt: ⁊ die 16° cristere feci abstersiuū. 17° āt die multā aq̄ fridā bibit cū magno appetitu: ⁊ paruꝝ p⁹ cepit sudare sudore exube": p⁹ quē fe. sp diminuēdo mltū māifeste ꝓcessit: ita vt 22° die liber remāsit. ❡ Et nō adduco exēpla aliarū spēꝝ ɔtinuaꝝ nō puraꝝ: q2 nūq̄ occurrerūt mihi: ⁊ puto q̄ ex cola vitellina raro fiat: ⁊ ex cola prassina vel eruginosa nūq̄: ⁊ si alijs modis fiat viā hēs ex dcis ad curatōes eaꝝ.

De iuuamēto camomille i febri.

❡ Dixit G. 3° de simpli. me. Inuenim⁹ q̄ camomilla remouet fe. q̄ sit absq̄ apate in viscerib⁹: ⁊ ꝓpē q̄ ex istis fe. accidūt ab hūorib⁹ collectis: ⁊ a spissitudine cutis. Et sapientes indi viderūt q̄ ip̄a est medi" ɔfortās: ⁊ ɔferēs oib⁹ febribus: s3 tñ nō verificat h: s3 nō liberat nisi ab illis q̄ diximus: ⁊ nō liberat iteꝝ ab istis febrib⁹ nisi qñ administrat iā ɔfirmata in eis digōne. Verūm ip̄a ɔuenit febrib⁹ reliq̄s alijs oib⁹ iuuamētū ɔneniēs. s. febrib⁹ accñtib⁹ a putrefactione colere nigre: ⁊ accñtib⁹ a putrefactione flatis ⁊ gñatis ab apostematib⁹ in viscerib⁹ mā camomilla in istis feb. et qñ administrat post cōplemētū digōnis ɔuenit iuuamētū forte valde: ⁊ ꝓp illud scā ē ex reb⁹ vehemētioris sedationis ⁊ lenioris⁹ in medicatōe visceꝝ q̄ sunt i posteriorib⁹ mirach vētris. Et dñt q̄dā q̄ h ē expertū: s3 maxi° valeat in senib⁹ ⁊ melicis ⁊ flaticis ⁊ in hyeme: ⁊ in regionib⁹ fridis: dat aūt succ⁹ ei⁹ de mane p tres dies ɔtinuos colat⁹ ⁊ clarificat⁹ ⁊ p mixt⁹ cū zuc° ⁊ puluere liqritie: ⁊ dosis ē ab. ℥. i. vsq̄ ad. ij. ⁊ valet i oib⁹ febri. notis: ⁊ q2 modicū h3 de succo ifundit in lacte amigdalaꝝ dulciū vel aq̄ ordei: ⁊ tūc meli⁹ trahit succus: ꝑt ēt h fieri de floribus camomille: q̄uis sint sicci & ponant in brodio vel i sero vl' aq̄ ordei vl' endiuie vel alia silī. Et dñt q̄dā q̄ ɔsilr valet scolopēdria vel tassus barbassus vel camedreos cum ipsarum alterius datur succus.

❡ De causone in generali: ⁊ eius causis. Cap. x.

Causon duplicit sumitur.

Causon dī a caumate ⁊ repitur sumi dupliciter. Uno mō large pro oi febre in qua est calor fortis ⁊ adustio: iportat. n. hoc nomē incēdiū: ⁊ sic dī de causone proprie sumpto: ⁊ de tertiana ɔtinua: ⁊ de sinocha inflatiua. Alio mō stricte p febre calida ɔtra distincta illis. ⁊ dī febris incēsiua siue artiua siue adurēs: febris tñ adurēs etiā vocatur febris ɔtinua de colera citrina: aut de flāte salso. Dixit enī. Gal. in cōmē. pmi regiminis acutorū: febres adurētes generant: aut ex flāte salso: aut ex colera citrina: sed iste sunt alie a causone ꝓprie sumpto: ⁊ a sinocha: de q̄bus loquēs Auer. 7° col. ait. Impossibile est q̄ hoc ex colera naturali gñetur: ⁊ est fe. intēsi caloris: ⁊ prauoꝝ acciñtiū: ⁊ dī incēsiua. Differūt aūt tales feb. a causone: q2 non sunt de febribus vere ɔclusis. Quidā tñ dicūt q̄ tā febris facta a multitudine sanguinis absq̄ putrefactiōe q̄3 facta ex inflatione colere absq̄ putrefactione dī causon a multitudine caumatis ⁊ incēdij: sed q̄ est ex multitudine sanguinis est talis a multitudine quātitatis caloris: q̄ vero est ex inflāmatione colere est talis a multitudine qualitatis caloris. Differūt etiā in hoc: q2 causon ex sanguine est febris cōclusa vere ⁊ ꝓpe: sed causon ex colera est feb. cōclusa vere sed nō ꝓprie. ⁊ iste causon verus ⁊ nō ꝓprius. dixit Ga. in cōmē. quarti regiminis acu. est duplex. s. verus ⁊ notus. ⁊ verus de colera fit: not⁹ aūt de flāte salso. Silr ⁊ Alex. dixit.

Causonis due sunt spēs veꝝ ⁊ nō veꝝ. de causō veri.

❡ Scire opꝫ q̄ causonis due sunt spēs q̄s greci hiscon. i. verū: ⁊ notū. i. nō veꝝ appellant. Et Aui. dixit. Causon est ḃm duos modos: est eni causon colerica facta ex colera: ⁊ est cā in ea multitudo putrefactionis colere. i. colera multa putrefacta: aut intra venas toti⁹ corporis: aut in venis que sequunt ꝑtes cordis ꝓprie aut in venis ꝓpīq̄ oris stomaci aut epatis. Dixit aūt Aui. prope in venis q̄ sequunt ꝑtes cordis ꝓp venas pulmonis in qb⁹ plim de cola repit cū pulmo nutriat ex sanguie collectiō: silr ⁊ G. vbi. s. voluit q̄ causon qñq̄ fit ḃm totū corpus qñq̄ ḃm vnā quādā partē. Et dixit Rabi auctitate ei⁹ in 5° scīētiaꝝ. i. 5° de iterioribus: febres adurētes fiūt ex cā epatis: aut stomaci aut cordis ⁊ pulmonis aut ex cā hūoꝝ colericoꝝ: q̄ putrefiūt i ⁊

spgunt p totū corp9 ꝛ pueniūt p suā putredinē ad nimiuz
calorē sīlem ebulitiōi. Uerūtñ ex corpe toto raro accidit:
sꝫ plim ex ptib9 q̄ sequūt cor ꝛ aliqñ ex ptib9 stōi aut epatꝭ.
Et Auer. dixit: mā causonis intra venas est: ꝛ maxie circa
stōacū: ꝛ epar distit. s. post cor. Et pp mani ei9 maxi' eē cō
tētā sm venas alicui9 ocāp ptiū differt a tertiana ꝯtinua in
q̄ mā est sparsa in venis toti9. Jōq3 Serap. ponēs dñā iter
febrē tertianā ꝯtinuā: ꝛ febrē adurētē. dix tertiana cōtinua
fit ex ebulitiōe colere: ꝛ ipsi9 inflāmatiōe in oib9 instris: sꝫ
febris adurēs fit ex inflāmatiōe ꝛ ebulitiōe ei9 in instris q̄
sūt in circuitu cordis. sup. aut oris stōaci vel epatꝭ. Et Uia
ti. ait. mā ei9 acuta est ignea ꝛ colerica in ꝯcauitate venaꝝ:
q̄ sūt cordi vicine coadunata: ꝛ maxi' i venis oris stōaci: ꝛ
ꝯcauitates epatꝭ ꝛ pulmonis. ¶ Colera vō q̄ est ma hui9
veri causonis ē colā nālis. Aue. tñ. vt infra appebit vi vel
le q̄ possit fieri a colā prassina ꝛ eruginosa: qd nō credo:
qꝛ nulla caꝝ est apta multiplicari i ptib9 cordi vicinis. aut
ori stōaci aut epati sicut est apta in dictis ptib9 mltiplicari
colā nālis. Et si aliqñ aliq caꝝ illuc repiat nō est apta iflā
mari iflāmatiōe causonis sicut colā nālis q̄ calior ē aliqlr
illis. Aliq tñ dicūt de colera citrina q̄ pt in illis ptib9 mul
tiplicari: ꝛ inflāmari in incēdio ebulitiōis: qd tñ raro ꝯtin
gere dicūt. Et nō est negāda hec ꝯtingētia. Jōq3 dic q̄ si ali
qñ ꝯtigat eā vel aliā spēm colere in aliis dictis ptib9 multi
plicari putrefieri: ꝛ iflāmari q̄ causonē gñabit q̄ meli9 re
ponet iter causones nō vos. Et volūt q̄ colā nālis nō so
lū putrefcā: sꝫ ēt nō putrefacta multiplicata in ptib9 cordi
vicinis possit facere causonē ꝛ h fuit de mēte Jsaac: nam
postq̄ in 4° feb. egit de causone postea in pn°. 5. dix. Dixi
mus de acutꝭ nō dicem9 de putridis. qñ dixerit dixim9 de
nō putridis q̄ sūt acute. Et Gor. dix. Aliqñ colā peccat rōe
sue qlitatꝭ tñ: aliqñ sue qtitatꝭ tñ: aliqñ rōe vtriusq3. Et cū
dixit. rōe qtitatꝭ tñ: reddidit cāz: qꝛ qñ multiplicat i qto
inflāmat fortiter: cū ipsa sit valde iflāmabil: ꝛ plus qñ est
in stō ꝛ epe vl' ppinq cordi. ¶ Et Girar. sup Uiatico dix.
Causon vi ꝯuenire cū effi°: qꝛ magis nocet vehemētia ca
loris q̄ horribilitate putredinis: ꝛ iō ꝯnominat h feb. ab
incēdio: ꝛ nō a putrediē nō tñ phibet a putrefactiōe colē
fieri: ꝛ hic causon est vera q̄ fit a colera. Jō Almā. ꝛ aliꝭ di
xerūt causonē de gñe esse tertiāe. ¶ Causon vō nō va siue
nota. dixit. A. fit a flāte salso iā putrefacto i venis q̄ sequū
tur ptes cordis sicut dixit Jpo. in epidimijs: ꝛ volēs Aui.
declarare de quo flāte itellexerit: dixit. non fit flā salsum: vt
sciuisti nisi cū aquositate flātis cuꝫ colā acuta mixtis. Est
ergo colā q̄ putrefit aquositas mixta aqsitati plīme. s. flātꝭ
in qua est pmixtio aquositatis plīme. qñ voluerit q̄ colā
fit multa: tñ facta aquosa ꝛ fluxibil per flātis aquosi pmi
xtionē. nō ergo voluit q̄ ab oi flāte salso fiat causonꝭ: sꝫ so
lū illud in quo multū colē est admixtū: ita q̄ colā eqpollē
tiā habeat in eo cū flāte q̄uis rōne molis flā in eo dicatur
ꝛ q̄uis h febris fit flātica: qꝛ facta a flāte salso tñ de ea iter
febres colicas tractat. Et hoc iō q̄ lꝫ hec febris fiat a flāte
salso: ꝛ vt sic debeat reponi iter febres flāticas: accñtia ei9
sunt sic accñtia febris colerice inter febres colericas nomi
nat: facit aūt talia accñtia ppter multitudinez colē acute
q̄ est in eo: q̄ fortasse in eo q̄tū ad robur vincit. ¶ Dixit
Uiaticus. h feb. duob9 diuidit modis. vnus est purus: ꝛ
molestissimus q de pura colera rubea incensa ꝛ acuta na
scitur. Alius est nō purus nec adeo molestus ex colera ci
trina vl' humiditate mixta fact9. sup. q̄ lꝫ fit flā salsum tñ
ad dñiam alteri9 flātis salsi ꝯnominauit eū a colā. Et Jsaac
dixit silr. ꝛ subdit: q̄ 2ª spēs ei9 melius vocat febris acu
ta absolute. ¶ Dicūt qdā nō fit causon de colera vitellina:
lꝫ ipsa fit de cōplōne flātis salsi: qꝛ ipsa est grossior: ꝛ fu
mi ab ea resoluti sunt grossi nō subtiles pungitiui q̄les sūt
q̄ in causone: ꝛ nō pōt fieri a sanguine: qꝛ ei9 vapores sunt
grossi: ꝛ mulcebres nō pungitiui: ꝛ nō pōt fieri ex melia: qꝛ

De eis causonis nō veri

Causon non fit a colā vitellina neq3 a sanguine.

eius vapores sunt grossi: ipsa ēt sua grossitie repugnat in
flāmari inflāmatione causonis. ¶ Dicūt aliꝭ. causon nō ve
rus sm q̄sdā diuidit iter famosum: ꝛ nō famosuz: ꝛ p famo
sum intelligūt causonē fcm̄ a flāte salso in cui9 pmixtione
cola est cū eqpollētia saltē roboris: ꝛ si ñ molis: de quo in
telligūt auctores: siue ipsa colera sit pura nālis siue sit ex
sanguine gñata: ꝛ siue sit mixta cū sanguine grosso siue cū
aqso. Et p nō famosuz itelligūt fcm̄ ex colā sanguini pmix
ta: colā dñante in cōmixtiōe sm robur: lꝫ nō sm mole: vel
saltē ex colā sanguini eq̄ta. ¶ Dixit. G. 4°. affo. in cōmē.
affo. 58. q̄ inter tertianā ꝯtinuā ꝛ causonez nulla est dñā:
qꝛ ambe gñant ex eadē mā: lꝫ sit dñā inter eas per locū in
quo ma ꝯtinet. Dicūt qdā q̄ intellexit de causone coleri
co. Aliꝭ aūt q̄ ēt de flātico: qꝛ ex flāte salso pōt fieri tertia
na ꝯtinua: sic ꝛ causon: nec erit dñā int eas nisi p locū māe.
¶ Dixit Hal. causon accidit plim his qb9 in venis corpis
multa colā adunat: ꝛ maxi' his qb9 in ꝯcauitate est epatꝭ:
ꝛ pulmonis ꝛ in ore stōaci. Jnqt. Jpo. 4° re. acu. Causon
fit cū de siccitate venule in estiua hora euulserint ꝯrignios
ꝛ colicos liquores ad se ipsas: sit ēt ex ambulatiōe: ꝛ siti
longa. Et. G. dixit in cōmē. q̄ per estiuā horā intellexit ca
lidaꝫ ꝛ siccā siue sit in fine veris siue in pn° medio vel fine
estatis siue i autūni pn°: ꝛ p ambulationē ꝛ sitim itellexit
oēm aliā cām pcatarticā exiccātē: quecūq3. n. tales calide
sunt ꝛ sicce causonē operari pñt. Et dixit: se vidisse quosdā
occupatos a causone pp potū vini multi puri cū aq̄ mari
na: ꝛ aliquos ppter comestionē ouoꝝ piscīū siccoꝝ: ꝛ car
niū siccarū: ꝛ alioꝝ salsoꝝ cibarioꝝ: ꝛ quosdaꝫ ex balneo
calefaciēte ꝛ exiccante: ꝛ quosdā ex vigiliis. sup. ꝛ ex vehe
menti ira: ꝛ aliis similibus causis. cā est. dixit G. qꝛ vena
le. i. parue vene exiccate euellunt humiditates: ꝛ ad se tra
hūt que in appropinquātib9 particulis sunt q̄cūq3 fuerint
calide causonē faciūt: ꝛ sic causon accidit laborātib9 mul
tū vigilantib9 iracundis: ꝛ qui artes exercent calefacien
tes ꝛ exiccātes. ¶ Et ex illis patet q̄ magis accidit in esta
te ꝛ regionib9 ꝛ ꝯstitutionib9 aeris calidis ꝛ siccis. Ar.
aūt 14° problematū. pblemate 3°: dixit. causones. sup.
ꝛ alias febres ꝯclusas incensiuas ex humore ardēte ma
gis generari in frigidissima regione. sup. ꝛ hyeme ꝛ ꝯsti
tutiōib9 aeris fridissimis magis q̄ in calidissimis. Uñ dixit
qdā q̄ ly maxi': nō tꝫ se in dictis verbis Ar. intēsiue: sꝫ ex
tēsiue nā si itēsiue teneret tūc sequeret q̄ causones plus ꝛ
plures fierēt in regionib9 ꝛ tpibus frigidis: qd est falsuz
ad experiētiā: ꝛ eo max' q̄ egrit' fit pportionalis: vt mul
tū tpi ꝛ regioni: sꝫ tenet extēsiue: qꝛ fiunt diuturniores: ꝛ
sm quosdā calor causonis extendit in illis ad plēs gdus: ꝛ
ꝛ fit ardētior saltē in pfundo corpis. Et iō dicūt qdā q̄ lie
tera est corrupta: ꝛ vbi dicit maxie dꝫ dici magni. s. causo
nes fiūt fridissimis regionib9. Et reddēs cām Aristo. dix
qꝛ frigus regionis. s. ꝛ tēporis repercutit intus caliditatē
qua intus fortificata febris reddit fortior cui9 ꝯriū acci
dit in regione calida. ¶ Dixit Aui. accidit causon iuueni
bus: ꝛ pueris plim: qꝛ in eis calidus multiplicatur humor
apt9 causonē gñare. Juuenib9 aūt accidit plusq̄ in pueris
ꝛ i pueris q̄ in infantib9 pp assignatā cām. Et Jpo. qdē 2°
affo. in affo. vltra vohāc etatē ꝛc. dixit q̄ causon accidit
senibus: ꝛ maxi' in pn° senectutis existētib9: ꝛ dicūt. acci
dit in eis plusq̄ in iuuenib9 ex eo q̄ virt9 iuuenuz fortior
est ad resistendū: ꝛ qꝛ adhuc in primis senibus: maxime in
pn° senectutis multū de colera generat: ꝛ multū colē in
eis reseruat ex iuuētute. Aui. aūt dixit. parū accidut seni
bus febres causonides: qꝛ parꝝ est q̄ in eis gñatur humor
sic calidus q̄ fit cā causonidis ppter frigiditatē cōplexio
nis corꝝ. aliqñ tñ accidūt eis febres causonides. Et dixit
Auer. 7° colli. si querat q̄uō pōt seni tāta febrilis calitas
aduenire vt causon: rñdemus q̄ pōt fieri ppter diete in or
dinationē: nā si dieta ꝯueniente vteret impossibile esset: vt

Causon non ver9 ali9 famosus alius nō famosus.

Causon cōuenit cū tertiana ꝯtinua in mate, ria: ꝛ dif, fert in loco eius.

Quibus corpib9: ꝛ in quibus tpib9 maxime accidat.

talem incideret febrē: ⁊ tunc ēt cū incōuenienti dieta matie
accidit senibus causon qñ alia particularia ꝯuenīūt ad gña
tionē eius. ¶ Dixit Rasis.16.ꝯtinen. febris causonica non
fit in hyeme neqꝫ in sene nisi ex vehementi violentia: ⁊ ꝑpea
in senibus: ⁊ tpe frigido. ⁊ regione frida eueniēs causon est
ꝑiculosior si.n.ꝑquirant̄ due febres causonice in vehemen
tia equales iuenit̄ ea que fit in hyeme: ⁊ regione frida: ⁊ eta
te senectutis esse deterior: qm̄ nisi mā eius esset fortior abū
danter non accideret in cōplone frigida: ⁊ aere frigido. ⁊ iō
mala est: qꝛ significat super eminētiā cause: ⁊ magnitudinē
eius. Dixit. cū causon accidit senibus pereunt: qꝛ non fit in
eis nisi a cā forti valde: qm̄ cōplo senū est frigida. Et ꝑeunt
ēt qꝛ ipsorum virtutes sunt debiles: ⁊ ab incēdio causonis
resoluunt̄. Et dixit. Auic. causon eueniens ifantibus est le
uior q̄ȝ iuuenibus ꝑꝑ hūiditatē ꝯplonis eoꝝ q̄ non finit in
eis calorē causonis ad tm̄ peruenire gradū ad q̄ȝtū ꝑuenit
in iuuenibus: qꝛ hūiditas eoꝝ obtūdit calorē ⁊ sic plus re
sistit ꝯsumptioni eius: ⁊ nō obstante ꝙ causon in iuuenibus
fit magis cōformis cōploni eoꝝ: ⁊ ꝙ virtus sit fortior i eis.
Si tm̄ aliquādo alijs agentibus ꝑticularib⁹ in pueris eueni
ret causon tanti gradus q̄ȝti est causon in iuuētute: tunc ta
lis causon nō esset in pueris leuior: sȝ periculosior: qꝛ nō fie
ret in eis talis nisi a fortissima causa: ⁊ qꝛ virtutes eoꝝ sunt
debiliores: ⁊ est ipsoꝝ humiditas dissolui habilior. ¶ Di-
xit Auer. 4° colli. ꝙ peior spērum causonis est. q̄ fit a cole-
ra zinaria ⁊ prassina: ⁊ ipsius paroxismus longus est ꝑꝑ i-
obediētiā hūoris istius ad digōnē recipiendū. Dixit Alex.
ꝙ causon a flate salso facta deterior est facto a colera: ⁊ est
hoc veꝝ nō rōne accidentiū: qꝛ accidentia in colerico sunt
fortiora: sed rōne lōgitudinis eius: ⁊ difficultatis cure. Di-
xit Aui. oȝ vt causon sit breuioris spatij q̄ȝ tertiana ꝯtinua
qm̄ fortiora hȝ accñtia cū q̄bus virtus nō pōt tanto tpe du
rare: ⁊ ideo est febris vꝑlin ꝑperacuta. ¶ Dixit Silib. cau
son est acutissima ꝑꝑ incensionē colere: ⁊ qꝛ vicinat̄ cordi: ⁊
qꝛ coarctata est eius putredo in strictissimis venis. Jōqꝫ si
a ꝑn° appareāt oia sig^a bona vel mala terminabit̄ in ꝑ^o 4^a
vel infra ipsam: ⁊ aliqñ extendit̄ vsqꝫ ad 7^m: hunc aūt non
trāscendit nisi in aliā transeat febrē. Nā enim non patit̄ si-
mul morbi ꝓlixitatē: ⁊ accidentiū fortitudinē. Dixit Haly.
⁊ quanto molestior fit: ⁊ acutior tanto eius crisis est velo-
cior. ideoqꝫ si eius mā ꝯtinet̄ in locis vicinis cordi tāto bre
uior reddit̄ alijs. Et verus quidē causon breuior est notor: ⁊
cā pȝ ex dictis. Dixit Aui. crisis causonis est: qꝛ vꝑlin cō-
sumit̄ vomitu aut solutione ventris. s. colericis aut sudore
aut fluxu sanguinis. Et Rabi dixit auctoritate Gal. super
ꝑria epidimiarū spāliter accidit crisis in febre adurenti per
fluxū sanguinis nariū: qꝛ sanguis ebulit: ⁊ ascendit supius
⁊ disrūpit venas nariū. ¶ De crisi causonis. Dixit Ypo. 4°
re. acu. si sanguis ex naribus fluxerit: ⁊ si sudores euenerit
soluit̄ causon: ⁊ vt significaret ꝙ decreticis intelligēt subdit
cum vrinis albis. i. in colore remissis ⁊ grossis ⁊ lenib⁹ sub
sistentibus. s. hypostasibus vel encorimis q̄ sunt signa dige
stionis ꝑeuntis. Dixit ꝙ si apostema aliqd̄ factū fuerit. i. in
aliquo emunctorioꝝ. s. soluit̄ causon. Dixit tm̄ Gal. in com-
mē. hoc rarissimū est ꝙ causon terminet̄ ꝑ apostema. quos
dā tm̄ dixit iudicatos ꝑ apostema post aurē. Et subdit Aui.
si sine his. i. horum altero soluta fuerit causon reuersio rur
sus erit egritudinis vel vertebri: aut crurīū dolor cōtingit:
⁊ expuet grossa si dȝ sanus esse. sup. nisi beneficio medicina
li euacuata fuerit mā eius ꝑdicta. ¶ Dixit Ypo. de causone
ꝟo: de nota aūt dixit tali huic causon non iudicat̄ creticū.
i. talis causon non hȝ crisim nisi sanguis ex naribus fluat:
aut nisi apā circa collū fiat. i. in locis emūctorijs cerebri sub
auriculis siue sub maxillis vel sputa grossa. i. digesta expue-
rit vel grossa nō absolute: sed re^{ti} eius qd̄ ante expuerat: ⁊ i-
tellexit de causone cuius mā in supioribus a diafragmate
est ꝯtēta: ideo subdit he determinationes fiunt vētre cōsistē

Causon q̄ fit dete rior

te. i. cōstipato. Et similiter dixit: non iudicat̄ creticū nisi vel
crurīū vel vertebroꝝ dolor vel pudendoꝝ liuor cū testicu-
lis tēsis. i. īꝑatis vel tensis ꝑꝑ apā inguinis cui compatiū-
tur. Et hoc intellexit de causone cuius mā sub diafragmate
ꝯtinet̄ nec addidit h̄ vētre cōsistente: qꝛ qñ mā sub diafrag
mate in nutritiuis ꝯtinet̄ venter pōt esse cōsistens: ⁊ non cō
sistens ꝯm varias dispōnes in fortitudine maxime: ⁊ debili
tate virtutum epatis. Rabi tm̄ ex verbo Gal. super 2° epidi-
miarum dixit. ex humore acuto adurenti qui febrē generat
impossibile est apā sub auribus generari.

¶ De signis causonis. Cap. xj.

Signa causonis: signa q̄dē gñis. dixit Ra
bi auctoritate Gal. sup 3° epidimia
rū vera accidētia febris adurentis sunt duo. s.
febris cōtinua q̄ nō recedit nec cessat: ⁊ calor ac
census q cū tāgit̄ sensibilē hȝ ardorē. Et Ysaac
addit tertiū: ⁊ ē fortitudo ⁊ durabilitas ⁊ ꝯtinuatio febris.
Addunt ēt aliq. ⁊ 4^m: ⁊ est vehemētia accidentiū. ¶ Et in- Primum signum.
cipiā ab hoc vltio. Dixit de eo Ypo. 4° re. acu. In causone
lingua fit aspera ⁊ sicca ⁊ nigra valde. Et ō hoc signo. dixit
Alimā. lingua ⁊ labia citrina fiunt: ⁊ denigrant̄: ⁊ absqꝫ du
bio exasperant̄. Et Aui. ait ex signis causonis est vehemen
tia accñtiū ex aspitate lingue ꝑꝑ exiccationē fortē. ⁊ ex sicci
tate eius in primis: ⁊ nigredine eius in 1°. Dixit Gal. in cō
men. predicti verbi. Ypo. lingua sicca fit: qꝛ tota corpis di-
spositio sicca est: ⁊ fit aspera ꝑꝑ nimiā siccitatē: ⁊ fit nigra
ꝑꝑ supfluā caliditatē: sicut accidit ad solē morantibus qd̄
cutis eoꝝ denigrat̄: prius tm̄ citrinat̄: quia nōdum magnā
fecit caliditas vstionē: sȝ ex ea transit in nigredinē vstione
ꝑcedēte. ¶ Et sequit̄ Ypo. ⁊ ꝯm vētrē morsus ⁊ dolor dixit Secundū signum.
Sili. patiētes causonē stomaci habēt punctionē. Et reddēs
causam Gal. in dicto cōmen. ait. mordicatio est ꝯm ventrē
ꝑꝑ acredinem eorum q̄ in eum fluunt. ¶ Et sequēs Ypo. di- Tertiū signum.
xit. ⁊ egestiones ex humiditate. dixit Gal. i. sicce nō ꝑꝑ dige
stionem coadunantē vel ingrossantem: sed ꝑꝑ caliditatem
exiccantem. Et sunt dixit Ypo. egestiones ocre. i. palide. s. ci
trine sine colorate fiunt. Dixit Gal. fiunt colorate ꝯm supa-
bundantem humorē: qꝛ colera sua leuitate mouet̄ mō sur-
sum modo ad circunferentiā: ⁊ modo ad intestina. Gor. tm̄
dixit fluxus adest ventris qñqꝫ: ⁊ aliqñ est retentio egestio
num. Dixit Sili. si abundantia colere fuerit qualitatiua cō
tinuā habet ventris cōstipationē: si vero q̄ȝtitatiua aderit
fluxus colericus. vel vomitus colericus vel vtrūqꝫ. ¶ Et ꝑ
sequens Ypoc. dixit ⁊ sitis vehemēs: qd̄ est primū signoꝝ Quartū signum.
veroꝝ de quo dixit Hal. sitis semꝑ sequit̄ causonē. Et Via
ticus dixit. ꝙ ad est sitis cōtinua. Et Auer. 4° colliget. dixit
ꝙ sitis fortis ꝓprium signum est huius febris. Aui. dixit:
⁊ vehemētia sitis. Et reddens causam Viaticus dixit: cum
mā eius in venis est oris stomaci: ⁊ concauitatis epatis ne
cesse est: vt sitis cōfortetur ⁊ ꝯtinuet̄: q̄ȝuis ēt adsit sitis ēt
ꝑꝑ spūalia. Dixit Aui. dico ꝙ adest vehemētia sitis nisi ad-
sit tussis parua: sicut dixit Ypo. 4° affo. in affo. Quibus ple
rūqꝫ tusses sicce: ⁊ modice ꝓuocare in febribus vrentibus.
i. causonicis nō valde sitiens fiunt. Et subdit. A. tussis ista
est accidentalis: i. dest nō a natura: sed a medico ꝓuocata: vt
per sumptionē alicuius acetosi vel similiū tussim cōmouen
tium vel est accidentalis. s. ab hac febre: qꝛ nō est facta a co
lera calida ⁊ sicca mordicatiua qualis est mā huius febris:
nam hmōi tussis non affert sitim: sed fit vt dixit Gal. in cō-
men. dicti affo. ex quadam humiditate dissoluta descenden
te ad ꝑtes faucum ⁊ pulmonis: que humectat partes illas:
⁊ ista est que aufert sitim: nam dixit Aui. vł ꝙ vehementia
sitis eorū sit propter causam cōplexionis. s. calide ⁊ sicce: er
go cū ꝯmouet̄ tussis parua humectat per illud qd̄ currit ad
carnes molles faucum: ⁊ bene dicit̄ tussis parua: debet. n.
pauca esse: qꝛ multa cū sit motus laboriosus exiccaret par
tes illas ⁊ sic augeret sitim: ⁊ nō sedaret: debet ergo ē mo-

dicatur potius iuuet p puocationē humiditatū in humectā
do pulmonē q̄ȝ in exiccando cū p motū. Et dixit Ipo. mo/
dice puocata: q2 si esset cū sternutamēto adderet in siti exic/
cādo. Et nō dixit Ipo. nō sitiunt mā febricitātes vtrū fitiūt
fortiter siue tussiant sicce ⁊ modice siue nō: sȝ dixit non val
de sitientes fiunt. scȝ respectu ipsorum nō tussientiū sicce ⁊
modice: ⁊ ita voluit Gal. in cōmē. Et scias q̄ hoc idē face/
ret predicta tussis in alijs febribus nō sic vrentibus. expres
sit aūt Ipoc. de vrentibus: q2 in eis minus videbatur per di/
ctā tussim sedari sitiȝ. ¶ Et sequēs. Ipoc. de dictis acciñti/
Quintum signum. bus dixit. insunt vigilie. Et Gor. dixit. sunt cum instātia vi/
gilisrumē ⁊ similiter Gilibertus. Dixit Galenus q̄ vigilie
accidant pp siccitatem. Aui. tñ dixit. q̄ ifantibus aliqñ est
cum pfunditate somni pp eleuationē vaporuȝ ad caput: ⁊
non intellexit solum de infantibus: sed in oibus exñtibus
in etate crescētie in qua adhuc multū est de hūiditate: q2uis
quāto ppinquiores sunt natiuitati tanto frequētius incur
rūt pfunditatē somni. Gor. dixit. aliqñ adest pfunditaȝ som
Sextū signum. ni. ¶ Et subdit Ipo. aliqñ aūt adsunt alienatiões frenes. i.
insipientia. dixit Gor. adest eis frenesis. Gili. dixit. hñt deli
pientiā ⁊ alienationē. ⁊ G. dixit. q̄ delipientia fit in eis pp
colerā repentē ad caput: ⁊ facientē in eo cōplexionē malā calidā
⁊ siccā. ¶ Et dixit Ipo. i. causone sentitur hosteocopo. i. ossiū
Septimū signum. fractura vel labor: ⁊ est h̄ spēs lassitudinis vlcerosa pcedēs
a mordicatione hūoȝ dignitū quoruȝ aliq̄ pars mittitur ad
extremitates lacertoȝ interioȝ: ⁊ sunt iuxta ossa q si mitte
rentur ad lacertos exteriores q sunt iuxta cutē cārēt rigorē.
Differt quoq̄ȝ hec mēbroȝ siue ossiū fractio ab ea q̄ fit i q̄r
tana p sensationē grauitatis. nā in ista nō sentitur grauitas:
sȝ in q̄rtana sic. Dixit. A. i causone ē ɔfractio. i. lassitudo le
uior q̄ȝ in alijs. s. febri. putridis oib9 vel in alijs. s. febri. co/
lericis. Eo q̄ lȝ i causone caliditas maior veniat sup sensitiua
q̄ȝ in alijs colericis: venit tñ cū vaporib9 subtiliorib9 ⁊ pau
cioribus ⁊ citius resolubilibus. vñ nō sic ledit ⁊ grauat mē
bra. In tertiana vō cōtinua: lȝ caliditas veniat minor sup ea:
Summa accidentium in causone. venit tñ cū plib9 vaporibus ⁊ grossioribus. ¶ Insup ⁊ oia
acciñtia dcā euenire in tertiana vā. dixit Al. sūt cū causone:
sȝ tñ sūt fortiora. Dixit Ha. sequuntur eā sitis maxia ⁊ aliena
tio ⁊ angustia ⁊ acutio ⁊ ppinqtas ad pditionē. Et Gor. di
xit. sunt cū ingētudine ⁊ malitia tolerādi: ⁊ multis pnecabi
libus acciñtib9 sicut sincopis ⁊ tremor. s. cordis. ipē. n. qñq̄ȝ
accit trāscēdēs mēsurā: ⁊ nā nititur ad oppositū. s. ad medio/
critatē. Quidā tñ dicūt q̄ nā magis nititur ɔstringē q̄ȝ dilata
re. Dixit Gili. molestissima hȝ acciñtia sicut vehemētē dolo
rē capitis: ⁊ frontis ⁊ timporis intm̄ q̄ oculi: ⁊ timpora vi
deantur clauis pfundi: tinnitū auriū citrinitatē faciei rubedi
nē oculoȝ ⁊ istabilitatē ⁊ tremorē corporis: ⁊ tussim siccā
ex desiccatiōe pectoris. sup. ⁊ ex mā hui9 feb. collocata i ve
nis pulmonis ⁊ qñq̄ȝ adest fastidiū ⁊ nausea. dixit Isaac q̄
iper9 ⁊ molestatio. s. acciñtiū ab ipso initio cū eo eueniūt pp
acumē mǣ. Uerūtñ in statu morbi sūt intēsiora. Et Girar.
dixit sup viaticū q̄ oia acciñtia ppria ⁊ iseparabilia in statu
sunt vehemētissima. ¶ De 2º aūt signoȝ voȝ causonis sciē
Octauum signum. dū est q̄ causon fortis ēē maioris caloris q̄ȝ tertiana. s. vā
ɔtinua. dixit Uia. q̄ calor ei9 est incēsiuus ⁊ molestissimus
nǣ repugnatiu9: ⁊ ab ipo initio corruptiu9 pp acumē mǣ
Dixit. G. sup 3º hūoȝ: ⁊ ponitur 16º ɔtinētis febres q̄ iducūt
facilr faciē ad dispōnē tornatilē emittunt quotiēs tāgitur cor
pus fauillas cōbustiuas ad manus: sȝ debes plirū facē ta
ctū ad cognoscēdū vtutē illi9. Dixit Aui. caliditas ei9 in exte
rioribus hȝ plm nō est ita fortis sicut in iterioib9. vcā est.
q2 de mā ipi9 paȝ euaporat ad exteriora respectu aliaȝ co
lericaȝ febriū: ⁊ nō accipias ex h̄ q̄ in alijs clicis febribus
in interioribus fit maior caliditas q̄ȝ in causone: q2 tā in exte
riorib9 q̄ȝ in interiorib9 calitas causonis ē maior: sȝ tñ re⁹ ca
liditatis iterioȝ mēbroȝ calitas exterioȝ i causone ē minor
q̄ȝ sit calitas exterioȝ in alijs febri. colicis re⁹ calitatis eaȝ
in interiorib9. Et incēdiū qdē in causone putrido ē maius
q̄ȝ in nō putrido. ¶ De 3º aūt signoȝ pprioȝ causonis. dixit
Al. causon a corpe nō sepatur. est. n. febris vē ɔtinua. Et aui. Nonum signum.
dixit. Insepabilitas eius. hoc tñ signū nō est ei pprie: q2 ēt
ɔuenit tertiane ɔtinue: sȝ tūc est ppriū qñ ē limitatū ⁊ ɔctū
p ea signa p q̄ differt causon a tertiana ɔtinua. Que sunt di
xit Hal. q2 tertiana ɔtinua differt a causone ex mollitie. s. ac
cidētiū mitigatiōe caloris quā hȝ vna die: ⁊ ex fortitudine
⁊ augmētatione eius in die accessionis: ⁊ h̄ nō ɔtingit i cau
sone: sȝ ita se hȝ vna die sicut alia in sua fortitudine. Et cuȝ
dixit Alm. causonē vna die fieri validiorē reliq: p causoneȝ
intellexit tertianā ɔtinuā. Et in causone nō est tipus aligs.
Dixit Al. neq̄ȝ horripilo cū ea accit. Et Auer. dixit. In cau
sone nō est rigor. Et Aui. dixit. est in ea occultatio tepoȝ. i.
remissionū febris: ⁊ acciñtiū: q2 nunq̄ȝ fit in ea ista remissio
sicut fit in tertiana ɔtinua pportionali: in q̄ post exacerba
tionē fit tepescētia manifesta. Inuenitur alia lra q̄ dicit occul
tatio timpoȝ. i. ipsoȝ appllanatio: ⁊ ifossatio qd ɔtingit pp
imensaȝ calitatē causonis exiccantē lacertos timpoȝ. Et i/
uenitur alia lra que dicit. occultatio tēpoȝ. s. vltum q̄ in ista
febre occultantur: q2 nō hȝ manifestā distinctionē suoȝ tem/
poȝ: sȝ quasi vniformiter vr pcedere. Unde Gal. 2º de diff.
fe. innuit causonē distingui in tres spēs sicut febrē sangui/
nis. s. in augmasticā epimasticam ⁊ homotenā: ⁊ p ɔñs nō
habebit pp suā vehementiam distincta tempora: sȝ erit aut
tota augmentuȝ aut tota status aut tota declinatio: ⁊ hoc
maxime respectu tertiane ɔtinue in qua tempora non oc/
cultantur. Alia littera inuenitur que dicit. tiporū: nam nullus
in causone manifestatur tipus sicut neq̄ȝ tepor: ⁊ si qua appa
ret in ea lentescentia est sicut dictū fuit de sanguinea febre
in aurora. dixit enim Gal. vbi. s. q̄ causon est tāte caliditatis
q̄ quasi a principio vsq̄ȝ ad finē seruat vnū modū caliditatis.
¶ Dixit Almā. non accidit in ea sudor nisi qñ recedit. Et
Aui. dixit. adest retentio sudoris nisi apud crisim. s. cū cri/ Decimum signum.
sis fit p sudorē: nā mā eius intra venas stans non est apta
trāsmitti ante ipsius digestionē ad regionē cutis. vnde pue
niat sudor. ¶ Dixit Gor. in causone pulsus est velocissim9. Undecimū sign...
⁊ Gili. dixit: pulsus est magnus velox: ⁊ frequēs. Aui. aūt
dixit. pulsus velocitas cū frequētia. Auctores reliqrunt
notū q̄ pulsus ē velocior ⁊ freqntior q̄ȝ in tertiana ɔtinua.
¶ Dixit Ipo. eodē 4º re. acu. Signa causonis noti sunt vē
tris subductio. ⁊. G. voluit in cōmē. q̄ hic fluxus nō sit hu signa causonis veri
moralis: sȝ aut cibalis si mā fuerit in stō corrūpēs cibū: aut ⁊ non veri
kilosus si mā fuerit in epate. Et subdit. Ipo. ⁊ sitis plenitu propria.
do nō qdē re⁹ causonis vi: sȝ tertiane. Et lingua aspa ⁊ sicca
fit: intellige re⁹ tertiane nō re⁹ veri causonis. Et est salsa ⁊ p
salsedinē differt a vō causone in quo ligua est amara: ⁊ sub
dit: ⁊ vigilie: ⁊ extremitates sunt ifridate. Et de hoc signo.
dixit Gal. i cōmē. q̄ hoc accidēs nō semp fit. imo ardētes fe
bres extēdunt calorē vsq̄ȝ ad extrema oia: sȝ fit in malitio/
sis ⁊ piculosis mortiferis: ⁊ nō fit ēt in eis ex friditate potiti
ua: sȝ ex reuocatiōe caloris innati ad intra pp malitiā egri/
tudinis. Et dixit Ga. in dicto cōmē. q̄ acciñtiā q̄ sunt vtriq̄ȝ
causoni cōia in vō sunt intensiora. ¶ Dixit Auic. si causon
est ex toto pura acciñtia sunt fortiora ex vigilijs: ⁊ inquietu
dine ⁊ alijs. Et p ex toto purā intellexit q̄ in corpore patiē
tis nō sit alius humor abundans hñs remouere acuitatem
colere pure siue ille humor sit putridus faciēs aliā febrē cō
plicatā cū causone siue nō. vel p ex toto purā intellexit cau/
sonē puȝ de colera pura nāli nō Alia. dixit Alex. nō verus
hȝ sitim: sed non nimiā neq̄ȝ multum intensam neq̄ȝ nigre/
do lingue neq̄ȝ vomitus. depositio colerica est: sȝ magis cor
ruptio: sȝ neq̄ȝ in ore vel gustu est aliq̄ amaritudinis sensibi
litas: sȝ de salsedine magis. Dixit Gor. si causon fuerit de flā/
te salso oia acciñtia erūt remissiora: ⁊ alia pticularia attestā
tur flātī: nā tps ē hyemale: ⁊ dieta flāti pportionalis pcef
sit ⁊ affligit. 18. horis. ⁊ aliquo mō vȝ iterpolare sex horas.

Urina. ¶ De vrina in causone. dixit Rabi auctoritate Gal. sup 3° epidimiaꝝ vrina subtilis q̄ accidit in febre acuta adurenti significat ꝙ in venis exñtib⁹ in epatis gibbositate sunt humores crudi ⁊ multi. Dicunt. vrina in causone pōt appere cruda: ⁊ hoc maxīe in facto a colera citrina vl' flāte salso ex ipsa mā que est subiectū febris: ⁊ in facto a colera pura pt vrina apperere cruda ex crapula nouella vel alia mā posita circa epar: ⁊ vias vrinales que nō est subiectū febris. Dixit Gor. vrina est rubea ⁊ subtilis. Gilibertus aūt dixit: vrina est rubicūda tenuis: ⁊ est incensa valde lucens ⁊ scintillans vt ignis. Et qñq₃ ex nimio incēdio viret in supiori pte: ⁊ interdū nigresit. Et Guilelmus dixit. vrina est acuta rubea ⁊ apta. i. rutfa. ¶ Dixit Gord. vrina qñq₃ multipliciter diuersificat: q₂ aliqñ est in pn° cruda pp multitudinē opilōnis: ⁊ aliqñ est tincta pp resolutionē colere: ⁊ aliqñ liuens turbida pp multitudinē opilōnis ⁊ putrefactionis. Dicunt itep qdā ꝙ vrina rubicunda ignea subtilis liuens superius causonē de colera significat: si aūt fuerit nō sic subtilis: s₃ rubicunda absq₃ igneitate causonē de sanguine. s. colērico significat: idest ō colera mixta sanguini: si aūt fuerit rutfa: ⁊ magis grossa liuida supius causonē de flāte salso significat: recipit. n. vrina hec rutfedinē a colera ⁊ grossitiē a flāte. ¶ Inquit. G. in cōmēto supradicto patientes causonē ₃ ventrē ⁊ epar. i. pp mām contentā in stō vel epate habēt velut ostena: idest ofcenalarem. sc₃ incendiū forte in dictis partibus: s₃ qui ₃m pulmonē patiuntur eā que sunt dicta de accidētibus ₃m linguā: ⁊ delipiētiā habent magis q₃ illi: ⁊ habent dispniā. spissum. n. ⁊ magnū habēt hanelitu₃: ⁊ essuffiant ɔtinue aperientes os: q₂ ostena habent circa cor ⁊ pulmonē: ⁊ caliditas regionis cordis valde incendiū augmētant ⁊ caloris nocumentum. dicunt quidā. mā ente in epate vel stomaco incendiū forte fit: fortius vero ea existente in pulmone: fortissimū vero ea existente circa cor. ¶ Dixit Alex. si patientes causonē habent herisipilam. idest mām aptam facere erisipillā: ⁊ multo plus eam faciētē nimium sitiunt: ⁊ magis hanelitū spissum nimium: ⁊ maiorē trahūt: ⁊ mala rubea habent: ⁊ linguam ad loquendū stitatam: ⁊ alienant: ⁊ magis aerem frigidū desiderant: ⁊ quāplurimum inde iuuantur q₃ ex frigide aque potatione. Aqua enim frigida magis iuuat qui hñt in alio aliquo loco herisipilam. ¶ Dixit Rabi auctoritate Ga. sup 3° epidimiaru₃. varietas vomitus q̄ accidit in febre acuta adurēte signat ꝙ in venis q̄ sunt iūcte itestinis: ⁊ lateri ɔcauo epatis sī humores crudi.

Pronostica. ¶ Quinto dinamidiaꝝ dr̄ ꝙ causonicātes aliqñ fiunt surdi aliqñ muti. ¶ Dixit Isaac. signa spem salutis in causone ondentia sunt vtutū ⁊ sensuu₃ infirmi bonitas corporis leuitas: ⁊ calor febris in toto corpore eq̄lis spūs nō ipeditus ⁊ bonitas appetitus. ¶ Dixit Ipo. 4ᵃ affo. A causone habito rigore supueniente solutio fit causonis dixit. G. in cōmē. huius ꝙ huius affo. sensus est ꝙ rigore supueniēte patiēti causonē fit curatio causonis: ⁊ h̄ ideo: q₂ p motū ɔcussiuū rigoris abijcit mā causonis: aut iō q₂ signat rigor ꝙ mā causonis trāsit ad extra venas q̄ tandē mouebit p euonē: nā l₃ aliqñ huius rigoris cām nō insensibilr resoluat: ₃ ptim tñ ɔsequit euāo manifesta: q₂ ₃ pl₃ fit sudor: ⁊ maxᵉ hñ pcepto rigore ₃m totū corpus: q₂ tunc cōprehēdit mā₃ in toto p totū esse diffusam. deinde aūt seqnt ad rigorē vomit⁹ vel flux⁹ vētris nā potēte pellē mām rigoris ad ipsas regiones: ⁊ sic expōat affo. curat causonē. i. signat causonē curari: ⁊ vificat nō de oī rigore: s₃ de supueniēte in die cretica post signa digōnis: dixit Rasis 16° ɔtiñ. Rigor in causone post digōnē signat crisim bonā. In pn° aūt añ digōnem malus est: qm̄ oia signa crisis nō pñt appere in pn°. Et ad h̄ significādū notāter. dixit Ipoc. rigor supueniēs. ¶ Et scias ꝙ rigor in causone plus euenit q₃ in tertiana ɔtinua: q₂ mā tertiane ɔtinue in venis amplis ⁊ magnis ɔtēta est: ⁊ sparsa ad multas venas: ⁊ cū hoc grossior mā causonis. vñ a nā non sic expellit ad extra venas sup sensibilia mēbra: ⁊ maxᵉ cū nō sic irritet expulsiuā ad expellēdū sicut illa. ¶ Inquit Ipo. 6° affo. Quibuscūq₃ in causone rigores fiunt alienatio soluit quē affo. Gal. in cōmento dixit. nō esse Ipocratis: q₂ Ipo. ɔsueuit qñ dicit: ex aliquo accidēte solui egritudinem peristentē intelligere salutē perfectā: modo certum est ꝙ si mā causonis permutat ad neruos ꝙ tremores sequūtur: ⁊ ad neruos cōpatit cerebꝝ coꝝ fundamētū: ⁊ sic sequit alienatio. i. frenesis: s₃ alienatio nō est min⁹ piculosa passio q₃ causon: iōq₃ non vr̄ affo. Ipo. Aui. aūt hunc ponens affo. ait. Ipo. dixit. ꝙ si alicui accidit i febre causone tremor: tūc permixtio mentis soluit ab eo tremore. Oribasius vero in sua translatione h₃ hunc affo. ꝙ tremor soluit alienationē ⁊ Aui. ɔuerificat eū ₃ itētionē suā. ⁊ etia₃ ₃m intentione₃ oribasij. ₃m intentionē suam sic. possibile est ꝙ aliquis pp superfluam humiditatē cerebri patiat mēbroꝝ suorum aliquorū tremorē: ⁊ postea patiatur causonem: ⁊ ꝙ ex causone multi vapores calidi ascēdant ad cerebrū: ⁊ faciant permixtionē mentis: ⁊ cū hoc exiccent humiditatē cerebri causam illius tremoris: ⁊ sic alienatio soluat tremorē. i. signu₃ fit ꝙ tremor soluat. Et intellexit de tremore q̄ est passio neruoꝝ: ⁊ nō de ɔsequēte ad expulsionē ⁊ motū māe mordicatiue sup sensibilia mēbra: q₃uis ēt ₃m Auicēnā: qui posuit hunc affo. 1ᵒ tertij: possit verificari de hoc tremore ɔsequēte mordicationē māe: ⁊ motū eius sup sensibilia: vt fit sensus. Alienatio soluit causonē in quo sunt tremores: idest signū cure. nā qñ in causone sunt tremores tunc mā q̄ erat in vasis pulsa ad mēbra sensibilia causat tremores. signū autē expulsionis māe: ⁊ per ɔñs perfecte cure causonis est: vt cōsequat alienatio: q₂ significat ꝙ mēbra neruosa intrīī receperunt mām causonis que sua mordicāte estimatione est potēs facere alienationē ꝙ amplius de mā nō remāsit in vasis: vñ sequit causonis cura. Et in vtroq₃ sensu. A. intellexit de alienatione leui nō de ɔfirmata de qua intellexit. G. cū dāpnauit affo. Scōm vero intētionē Oribasij verificat eū sic: vt fit in causone alienatio mentis q̄ resoluat p tremores q₂ māe q̄ ascēdebāt ad cerebrū: ⁊ faciebāt alienationē expellunt ad mēbra sensibilia: vñ accidit tremor. i. rigor: ⁊ sic diuertit qō ascēderat ad caput: ⁊ phibet ne iterū fiat ascensus: vñ soluit alienatio. dicunt. non ɔdicunt sibi sapientes pdicti: nā vt appet diuersimode intellexerunt. de tremore ⁊ alienatione. Gal. nāq₃ intellexit de tremore ⁊ alienatiōe q̄ sequunt ad mordicationē māe causonis q̄ ascendit ad cerebrū ⁊ mordicando facit tremorē: ⁊ apostemādo facit alienationē. Aui. aūt intellexit de tremore mēbroꝝ ex humiditate cerebri: ⁊ de alienatione facta ab humoribus siccis ⁊ acutis: ⁊ Oribasius intellexit de tremore qui est rigor: ⁊ de alienatione sicut Aui. ¶ Dixit Passionarius. signa in causonibus pernitiosis: vt dixit Gal. in cōmē. epidimiaꝝ sup. G. vniuersa q̄ hic dicunt ⁊c. fiunt sinthōmata ₃ pncipia. s. suprigebāt vigiles fastidiosi siticulosi supsudantes circa frōtē: ⁊ claues ⁊ istis nō minus vrine nigre ⁊ subtiles ⁊ pauce fientes tanq₃ adusto colerico hūore. ¶ Inqt Rabi auctoritate Gal. sup prio epidimiaꝝ. In febre acuta adurēti decurrit ad stomacū supfluitas calida ⁊ acuta q̄ cū non gñat sitim h̄ prefignis malis alijs est signū malū: significat eni₃ ꝙ virtus sensitiua q̄ est in stō iam destructa est: ⁊ pempta. ¶ Dixit. G. 10°. tera. si cōtingit frido exñte aere fortē causonē habere laborantē pauca in ea spes salutis hñda est. Et sitit in frigida sup. ɔplōne etate ⁊ regione. Si vero nō digōnis signa neq₃ vrtutē fortē hre videat saluari hunc ipse ē. ¶ Dixit Rasis 16° ɔtiñ. frigiditas extremitatū in causone peior est alijs signis: ⁊ significantior sup perditionē: ⁊ tñ viriditas eaꝝ: ⁊ liuiditas augent malitiā significādo sup mortificationē ipsaꝝ pfecte: ad q̄s non reuertet amodo nā. Et. d. Ras. ibidē. In causone valde repēte si accidat rubedo in facie ⁊ oculis cū ponderoso eloq ⁊ horribili morte obibit i

ipso die. ¶ Dixit Cōstantin⁹. 3° pātegni. rigor in initio mor
bi. gutte sanguis p nares fluētis max⁸ in scda die. singultus
dolor in viscerib⁹ h̄ oia in causone mortis nunciant timorē
⁊ sudor frigidus si i 4° die appeat aut lōgitudinē aut mortē
in die 6° signāt. Et dixit: vbi in sanguie exit sanguis p nares
nō est rigor. ⁊ vbi ē rigor nō exit sanguis p nares. Et cā hu
ius ē. dixit Ysaac: qr sanguis ex narib⁹ exiens signāt colerā
q̄ est mā feb. eē intra venas cū sanguine mixtā. rigor vero
signāt māmextra vasa mēbris sensibilibus vicinā. Si tn̄ ali
qn̄ sil' ɔtingat i causone. dixit Ysaac malū pnūciabis: signat
enī3 colerā q̄ est mā febris sil' in interioribus vasoꝝ ⁊ exte
rioribus: ⁊ sic toti corpi dn̄ari. ¶ Dixit. A. causon i pueris
est leuior pp hūiditatē eoꝝ q̄ obtundit calorē eius: ⁊ resistit
ipsius ɔsumptioni qn̄ tn̄ causon accit infantibus abhorrēt
mamillā: ⁊ nō recipiūt eā: ⁊ corrūpit in stōacis eoꝝ lac. qd̄
sugunt ⁊ acetat. Scias tn̄ q lac in stōacis eoꝝ ſm pl3 ɔuer
tit ad fumosū3. ⁊ maxie cū parū accipiūt: s3 tn̄ qn̄q3 ad ace
tosū3: ⁊ h̄ ē in īfantib⁹ hn̄tib⁹ nālr stōacū fridū ⁊ hūidū: nā
pp fridiratē ⁊ hūiditatē eoꝝ cōplonalē: ⁊ etatuā ɔuertitur
in eis lac ad acetosū3. Dixit Sor. si icteritia i causone accide
rit ante 7ᵐ diē deo cōmēdādus est eger. S. dinamidiarū scri
bit. ante q̄3 hec febris fiat dolor sentit: ⁊ capitis grauitas:
⁊ i bucio ipso dolor auriū ipse cū forti ictu ⁊ tremore ɔficit

¶ De cura causonis ⁊ est capitulū vltimū. Cap. xij.

Dixit Ulia. Cum hanc febrē molestissimā ti
mor comitet ab initio eius vsq3 ad fi
nē: opz vt a pn⁰ nō negligat: s3 studeat medic⁹
vt eius q̄ttuor tpa pfecte intelligat. s. distincta
ſm alterationē mār q̄ bn̄ cognosci pn̄t p sig⁹
cruditatis digōnis vel eius ɔrij tpa aūt disticta ſm accn̄tia
nō facilr cognoscunt: vt supius dcm̄ est. Et h̄ dixit ipse: vt
in vnoquo q3 operet sicut opz. Et. n. dixit Hirar. sup eo. h̄
morbus iducias ad curādū nō expectat. ¶ In hui⁹ ergo fe.

De regi/ mine per ser res nō naturales

curatiōe. dixit Al. tali egemus regimine q̄li in tertiana dixi
mus. Est tn̄ in ea plus studēdū ⁊ diligentior cura adhiben
da h3 q est fortior illa: ⁊ maioris incēdij. Et Aui. dixit. cu
ra causonis est cura tertiane pure: ⁊ maxie ɔtinue: ⁊ itelle
xit de causone vō qr nō veri cura ē similis cure tertiane nō
pure. Itaq3 sic tertiane cura dieta ɔplet ⁊ potiōe: silr ⁊ cau
sonis cura Totū ergo regimē in vtroq3 causone ad fridius
⁊ hūidius vti oz q̄3 i tertiana ɔtinua illi spēi causonis ɔsilī.
Et oz q vsus cordialiū fridoꝝ in causone plus iteruemat
q̄3 in tertiana pura. ¶ Deuitēt itaq3 causonē patiētes aeris
calitatē ⁊ siccitatē ⁊ lumiositatē radios solis: ⁊ ignē ⁊ lumi
nariū vt cādelaꝝ ⁊ boiu3 psētiā irā furorē ⁊ rixā ⁊ murmur
nō sit apud eos neq3 strepitus aut aliud qd̄ diuertat nā3 ad
extrinsecas: ⁊ occupatiōes vt sit nā tota intenta morbo ⁊ cāe
eius. Et deuitēt oēm motū ⁊ laborē ⁊ loquutionē ⁊ oē3 fri
cationē aspam: ⁊ oē balneū calefaciēs: imo ⁊ qdcūq3 aliud
añ declinationē. Uñ Gal. ait in ɔmē. vltio tertii pnosticoꝝ.
Balneū non ɔuenit in causone in quo adhuc est aliq̄ replo:
⁊ max⁸ si approximet: vt mām resoluat: ⁊ deuitēt vigilias
p posse: ⁊ aspicere varias figuras ⁊ formas. Dixit Ypo. 4°
re. acu. salitū nihil oz offerri neq3 origme: idest acutū. sup.
nō solū in cibo ⁊ potu: s3 in medicina tā alteratiua q̄3 soluti
ua: q̄ñ eoꝝ caliditas auget discrasiā causonis. Et q non
maxie p solutione fienda debeant acuta dari reddēs causa3
Ypo. dixit. non enim subducit: nā salsa ⁊ origma l3 soluant
ventres cōstipatos per paucitatē sensus intestinoꝝ vel pp
mām viscosam inuiscantē: ⁊ adherere facientē feces nō ta
mē soluunt eos quoru3 ventres constipati sunt ex siccitate
quales sunt in causone: cū in eo accidat egestionū retētio.
¶ Deuitentq3 carnes: ⁊ sorbilia ⁊ vinū ⁊ oēm dietam gros
sam ⁊ mediocrem etiam: imo ⁊ post subtilē: eam scilicet q̄
medie appropinquat: nisi infirmi virtus aut alia necessitas
te cogat grassam dietā dare. imo dixit Uiaticus custodiat
ne detur cibus q̄3to plus poterimus cū febris augmentet

nisi necitate maxima cogantur. ¶ Dixit aūt Rasis 16° cōti
nentis fridus aer nō est nociuus febri causonice: s3 cōferēs
qm̄ si accidit in febre causonica in dispositione subiecta cali
ditati aeris. deinde aer cōmutat vehementer ad frigidiorē
eā cōterit: ⁊ exinde patiens suscipit iuuamentū: qm̄ tunc cō
iunctio vtriusq3 cause significat super incensionē morbi pri
mo: qr febris nō accidit in aere frigiditatis multe. alias. vl
time nisi qn̄ causa ei⁹ erit in vltima fortitudine. 2°: qr noce
bit ad modū medicaminis ⁊ cure eligat ergo aer frigidus:
⁊ studeat vt frigidior fiat: ⁊ humidior ɔtinue pro posse cu3
infusionibus aquaru3 ⁊ inshlationibus eaꝝ ⁊ irrorationi
bus ⁊ appositionibus ramoꝝ foliorum ⁊ floꝝ ⁊ herbaꝝ
frigidarū: ⁊ maxime si mā causonis est in spiritualibus: nā
tunc gaudent ⁊ letantur ⁊ iuuantur plus per attractionem
aeris frigidi q̄3 per potū aq̄ frigide cuius oppositū est qn̄
mā cōtinetur in ore stomaci aut epate: ⁊ hoc in vero causo
ne: non aūt tanta frigiditas aeris requireret in non vero.
Quiescant aūt in animo: ⁊ letent cum larga spe q̄ est pria
via salutis. dormiant aūt pro posse nisi causon sit valde de
illis in quibus accidit pfunditas somni: in qbus prohibet
somnus ⁊ amantur vigilie. Et silr gescat ab oi motu: ⁊ fri
catione sicca. ¶ De balneo. dr̄ 5° dinamidiaꝝ patientes cau

De bal neo.

sonem verum lauacrum. i. balneu3 intrent: s3 nō descendāt
in soliū nec diutius moret in eo. dixit Alex. curare opz q
causonem habent: ⁊ nimio consumunt ardore habere i do
mo tinam tepidam habentē aquā multā: vt oino totu3 cor
pus egrotantis operiat: ⁊ totus sub aq̄ sit positus. s. capite
excepto: ⁊ ibidē fomentetur: ⁊ nil diaforeticum aliud hēat
aqua: sed ipsa sola sit in tina que eam largius teneat vbi de
ponēdus est eger. Aui. aūt dixit. cū declinat egritudo ma
nifeste: qr. s. declinatione pcedente: ⁊ quasi ad finem venien
te: tunc nō est malū vti balneo cuius aq̄ declinet ad frigus.
⁊ subdit. illi qbus diligitur magis balneu3 ex eis sunt quo
rum fe. est ex flāte falso: ⁊ sic apparet q. A. voluerit q bal
neū in dicto tpe cū ferat i vtroq3 causone: ⁊ vō ⁊ noto. Bal
neum tn̄ fieri pōt ad duas intētiones: vna ad alterandū reli
quas caloris q̄ remanserunt: ⁊ ad hanc itētionē magis ɔuē
nit in vō q̄3 in noto. 2ᵃ est ad resoluēdū reliqas humoꝝ que
remanserunt: ⁊ ad hāc itētionē magis cōuenit in noto q̄3 i
vero. Et in hac intētione nō oz balneū declinare ad frigus
positiuū: s3 ad remisse calidū siue tepidū: vt leuiter resoluat
⁊ nō calefaciat. p vtraq3 tn̄ intentione in vtroq3 causone pt
fieri: s3 cū fit gratia alterationis l3 magis ɔueniat in vero
q̄3 in noto: tn̄ patientes notum faciliter sustinēt illud: ⁊ me
lius defendunt se a frigore balnei qr minus extenuati sunt
q̄3 patientes verum. Extenuati autē a balneo frigido pbi
bentur. 10. tera. qr frigiditas balnei eorum mēbra intrinse
ca faciliter ledit. ¶ Et in genere regimen patientiu3 febres

De cibo ⁊ potu.

acutas dictū supra potissime cōuenit in causone. In specia
li tamē Ypo. 4° re. acu. dixit. sorbitionē ante crisim nec in
crisi donec extra crisim dies facta fuerit ne si virtus tolerat
vt dixit Gal. in cōmē. si vero nō toleraret conueniens est ci
bum ante crisim dare. Ypo. autē loquutus fuit maxie i cau
sone perperacuta terminatura in pria 4ᵃ. ¶ Dixit Constā
tinus 3° pantegni. si in pma quarta terminat neget ei cib⁹
nisi cōtrariu3 petens cibum aliquod ei accidat sicut pueri
tia cōplexio colerica infirmi pororum raritas: ⁊ sicut ɔsue
tudo multum comedēdi: nā in his ⁊ eis qui facile dissol
uuntur non op3 cibum prohibere multū omni tēpore. Di
cit Uiaticus. dieta subtilis ē his familiaris. ¶ Dixit Aui.
⁊ indiget subtiliatione ⁊ regimine vehementiore. s. in subti
litate q̄3 patientes tertianam. morbus. n. iste breuior est: ⁊
natura magis occupata circa eum: ⁊ eius causam: ⁊ accidē
tia plura ⁊ maiora ideoq3 subtiliori in eo debemus vti die
ta: vnde dr̄ 5° diamidiaꝝ de escis nisi ptisanum manducent.
¶ Dixit Uiaticus. nutriamus ipsum ptisana aut mica pa
nis bis vel ter lota cū zuccaro: ⁊ si sitiunt aqua detur cum

zuccaro multa sugatqȝ hyemales vuas. Et Sirar. eas non
laudat.s.eas que dulces collecte sunt referuate ad hyemē.
Et sunt q̄dā vue hyemales q̄ maturant̄ in hyeme: ꝛ sine au
tūni: ꝛ nunq̄ȝ bn̄ dulcescūt sicut sunt apud nos vue vltime
ex viribus que ter aut q̄ter p̄ducunt vuas in anno. Et tales
cōcedi p̄nt sugendo eas ad sitim extinguendū. Et sunt de
qbus Viaticus intellexit: ꝛ dixit. sunt mala granata nō q̄
dā dulcia: sed muça vel acetosa ꝛ mollitiem cucumeris vel
citruli ꝛ syrupū viol' ros ꝛ silia. Et dixit. si in vespere opor
tuerit dari cibuȝ mica panis lota det̄ cū succo granatoꝝ: ꝛ
hoc fiat cuȝ mitiget̄ sitis. alias. febris. Et subdit. in augmē
to febris studeamus in manitione stomaci q̄ȝtū possumus
nisi aliqd ipediat sicut suspitio defectiōis v̄tutis in repugna
tione morbi: nā tunc est aliquātulū cōfortanda cū dieta tñ
subtili predicta de qua det̄ paꝝ quantū sufficiat virtuti cō
fortande ꝛ nō plus. ¶ Dixit Constantinus vbi.s. Si termi
natura ē in 4° ꝛ cōplexio stomaci sit frida det̄ ei mellicratū
sed si v̄o calida syrupū rosatū vel viol' vel granatoꝝ succū.
Et si hec nō sufficiunt ad v̄tutē dare ꝯuenit ptisanū colatuȝ
coctū nō in multa q̄ȝtitate: q: nā defecta nō posset illud di
gerere: sȝ dimitteret eū: ꝛ fieret cā pereundi infirmū: ꝛ sic re
gant̄ isti p̄ ꝛ 2° die 3° aūt ꝛ 4° nihil det̄. Si v̄o in 7° termine
tur demus ptisanū colatū a p̄ma die vsq̄ȝ ad 5m. 6° vero ꝛ
7° cibū negamus ꝛ solū sup̄dictos syrupos demus. ¶ Al
mā. aūt dixit: regat̄ ex mica panis ablutā lacti admixta de
quo butyrū est extractū cum zuccaro. Et intellexit de lacte
acetoso nō de alio qd̄ est dulce: ꝛ subdit: ꝛ si paꝝ comedant
aquā ordei in potu iterū sumat. ¶ Dixit Gord. si terminat̄
in 4° aut citra ipsam diuersus cibus est dādus si virtus fue
rit sufficiens: si v̄o nō fuerit sufficiens aut erit terminatura
vltra 4m det̄ cibus sm̄ ꝯuenientiā virtutis ꝛ particularuȝ
de cibis bonis sunt succus granatorū iulep ptisana ordei
colata lac amigda. lactuca portulaca panis lotus in aq̄ bro
diū pulle parue cū multitudine lactucarū ordeatū brodiuȝ
ciceꝝ ꝛ silia. Cibus vtilis sit ex penidijs medu la panis lota
dissolutis in iulep ros. vel viol'. cum modico aq̄ ros. in qua
sit vnū granū cāphore. Sui. dixit. comedat lactucaȝ vel por
tulacā vel scariolā cū aceto vel agresta vel succo granatoꝝ
vel berberoꝝ ꝛ acetositatū citri: ꝛ fructus acetosos. Et si su
p̄uenerit debilitas mala vel nocēs nutriat̄ cū carnib' alte
ratis ꝛ vino. ¶ Dixit Aui. cū times casuȝ v̄tutis necesse est
cibare eos q̄ȝuis nō appetant: ꝛ sit p̄prie hoc in eo a quo re
soluit̄ res pluria sicut sunt corpora colerica rara macra in
qbus cito facies fit tornatilis: ꝛ sicut sunt corpora īfantiuȝ
ꝛ eoꝝ p̄pinquoꝝ etati. nā in his appetit' multū deficit̄ pp̄
stomaci calitatē. nā dixit. A. multotiēs ei accidit bolismus
pp̄ priuationē sensus. s. oris stomaci. sup. vel pp̄ alias cās.
priua° nāq̄ȝ sensus oris stomaci in istis causat̄ a multitudie
calitatis q̄ est tāta q̄ destruit ēt actū p̄prie v̄tutis: ꝛ posset
ēt eē bolismi cā alia nō q̄dē friditas mortificās: nā talis fri
ditas in causone nō est repabilis: sȝ cā eius est p̄ua° suctiōis
venaꝝ q̄ suctio est cā appetitus: vt dicet̄ suo ca° q̄ suctio in
his p̄uat̄ pp̄ mās humidas attractas ad os stomaci pp̄ ca
liditatē causonis ꝛ putrefactioneȝ colere illius. q̄ pp̄ vene
meseraice nō attrahūt neq̄ȝ sugūt ex stō. q̄re nō attrahit̄ res
nutrimētalis ad epar neq̄ȝ mittit̄ ad mēbra. quapp̄ mēbra
famelica sunt cū deletione appetitus stomaci: ꝛ hoc est bo
lismus siue fames vaccina. Et distinguit̄ iter has duas cās
q: q̄n est ex priuatione sensus nō p̄cipit eger mordicationē
colere in ore stomaci nec adueniunt ei accidētia ad mordica
tionē oris stomaci seq̄ntia: sȝ ī alia sic. ¶ Dixit Cōstātin'. ci
bus det̄ in extremitatibus diei: ꝛ maxie in aurora pp̄ fridi
tatē aeris tūc caliditati febris repugnantē. dixit Gor. acci
pere de cibis hunc vel illū industrie medici relinquat̄ iuxta
cōsiderationē cōplonis etatis tp̄is regionis ꝛ ꝯsuetudinē: ꝛ
officii qd̄ exercet. Bibat aquā decoctā cū zuccaro ꝛ aquam
ordei aut iulep: ꝛ ī casu vinū d̄bile bn̄ limphatū. ¶ Et dixi

De bolis-
mo: ꝛ cau
sa eius in
causone.

G. p̄io ad glau. In valde calidis febribus causonibus q̄n
videris p̄ signa digōnis dicunt quidā. s. cōplete aude aquā
fridā dare bibere comensurans horā regionē etatē ꝛ ꝯsue
tudinē: ꝛ mām sup. ꝛ alia ꝯsideranda in exhibitiōe potus
aque fride. ¶ Dixit Rasis 16° ꝯtinētis. Regimē pure adurē
tis est eē ꝯtentū aq̄ farris ordei vsq̄ȝ ad aduentū crisis. in
nō pura v̄o pone totā intentionē tuā ad cognoscēdū quan
titatem remotionis sue a sua puritate: vt nō augmētes egri
tudinē per cibū neq̄ȝ interficias egrū p̄ subtiliationē regi
minis. ꝛ pone in cibarijs. s. in nō pura res calefacientes ꝛ
subtiliantes sm̄ exigentiā māe. ¶ Cū aūt exhibes aquā fri
gidā in potu añ signa digestionis nō exhibeas eā solā. sȝ cū
zuccaro vel cū iulep aut cū syrupo acetoso: vt nō diu moret̄
in stō: sȝ transeat ꝛ attrahat̄: ꝛ vt nō supercalefiat in stō per
longitudinē more in eo: ꝛ augeat febrē. Dixit. n. Auen. 5°
colli. q̄ aq̄ frigida in causonicante ꝯuertit̄ in colerā. s. in ca
liditatē inflāmantē. Et q: causon verus est: vt plm̄ de febri
bus liquefacientibus ꝛ dissoluētibus v̄tutē. oȝ vt sp̄s sit ad
hoc intentus: ꝛ cibatiōe eoꝝ. ¶ Dixit Aui. cū times casuȝ
v̄tutis necessariū est cibare eos q̄ȝuis nō appetat. s. adhuc
casus v̄tutis: ꝛ p̄prie cū in eo resoluit̄ res plurima. sȝ alte
rans ipsos alteratione extinguente: vnde dixit Rabi 13° p̄ti
cula suoꝝ afo. auctoritatē Ebulich filij Zoar. Recordare
cuiusdem iuuenis patientis febrem liquefacientem carneȝ
adeo q̄ emisit pinguedinem per secessum cuius cura me
lior ꝛ potior est in aquam frigidā descensus.

De cura aūt causonis p̄ instrm̄ potionis loq̄ēs. G. in
cōmento supradicto ait. Causon si dȝ solui fi
naliter extrahi colicos hūores. s. in v̄o. sup. ꝛ flegmaticos
salsos in notho: ꝛ opȝ extingui. ¶ Et q: causon est de febri
bus in qbus regularis ordo curatiōis p̄turbat̄ derelinq̄n
do cām: ꝛ intendēdo extinctioni caloris febrilis. Iōq̄ȝ p̄io
de itentiōe ad extinguēdū dicā De q̄ loq̄ns Ipo. 4° re. acu.
Causonicāti aquā fridā ꝛ idromel aquosuȝ. sȝ fcm̄ de mel
le cāne purificato da quantū vult. sȝ in vnica potatione. nō
aūt des modicū ꝛ sepe: vt stolidi faciunt. nā vt dixit. G. i cō
mē. sup 3° re. acu. aq̄ in parua q̄ȝtitate bibita auget calidita
tē sic̄ cū p̄ycit̄ sup ferrū ignitū. vij. 5. dinamidiaꝝ dī. causon
verus certissime extinguit̄ si biberit aquā multā: ꝛ nimis
fridā: idromel tñ melius est aq̄ frida: q: sicut dixit. Gal. in
cōmē. 4. regiminis. Aq̄ frida p̄ sui friditatē trāsire morat̄: ꝛ
supcalefit stans sm̄ superiorē ventrē: idest stomacū hoc aūt
tollit̄ ab ea p̄ admixtionē mellis: qd̄ deducit eā: ꝛ transire
facit: ꝛ ēt ipsius reprimit friditatē. dȝ autē eligi mel cāne. i.
depuratū qd̄ est zuccarū albū solidū: ꝛ non mel apum qd̄
calidius est. Et notanter dixit Ipo. aquosuȝ: q: parua dȝ eē
q̄ȝtitas zuccari cū aqua: vnde dȝ dari idromel q̄d minus re
cipit de melle sm̄ tres descriptiones eius positas. s. suo ca.
¶ Dixit Aui. indigent infrigidatione maiori q̄ȝ tertianarij
ita q̄ ēt frida sunt actu quecunq̄ȝ sumunt: ꝛ non solū potē
tia ne per actualē calitatē addat̄ inflāmatio. Et subdit. indi
gent eis que dicta sunt in caplo febriū acutaꝝ sm̄ oēs sp̄es
narratas: q: in istis cauma est fortius. Et in sp̄ali dixit aui.
diligit̄ eis syrupus acetosus. s. simplex ꝛ emulsio seis endi
uie ꝛ mellonis indi. ¶ Et de ꝯuenietibus est aq̄ cucurbite
decocte in clibano inuoluta pasta sola vel cū zuccaro tñ le
nit ventrem cuius dosis sit ab. ℥. 4. vsq̄ȝ ad. 6. ꝛ aq̄ cucume
ris ꝛ citruli silr̄ ꝯuenit: sed dȝ bulliri cum zuccaro. dosis. ℥.
Scias tñ q̄ iste aq̄ nō debēt dari hn̄tibus ventrē stipticuȝ
ꝛ feces siccas in itestinis: q: cū sint debilis solonis non pos
sent mouere illū: ꝛ remanētes eēnt eā nocumenti. ¶ Et de
vtilibus est syrupus fcūs de floribus nenufaris aut violis
sumptus cū aq̄ decocta in q̄ prius infusuȝ fuerit semē psilij
itegrū die ac nocte. ¶ Syrup' extinguēs calitatē causonis
ꝛ sinoce ꝛ valēs febribus pestilētialibus tp̄e estus. Rx. succi
granatoꝝ acetosoꝝ succi agreste ꝛ berberoꝝ ꝛ citonioꝝ ꝛ
aceti vini añ. lib. i. succi maloꝝ acetosoꝝ ꝛ piroꝝ acetosoꝝ

de altera
tiōe ꝛ ex
tinctione

⁊ ſucci acetoſitatis citri an̄.lib.5.zuccari albi ſolidi.lib.4. fiat ſyrupꝰ aromatiȥatꝰ cū ſandalis citrinis ⁊ roſis ⁊ modico cāphore. ¶ Syrupꝰ alius. ℞. ſucci acetoſitatis citri vel citranguli vel limonū.lib.iij.⁊ bulliāt in eo berberoꝝ.℥.ij.coleꝰ ⁊ ſyrupeꝰ ⁊ aromatiȥeꝰ: vt ſuperioꝛ. ¶ Aut. ℞. zuccari ſandaloꝝ ſpodij ſucci ligritie dragāti ſeis portulace berberi.℥.i.reu.℥.5.pulueriȥeꝰ ⁊ bulliāt ligata i pecia rara i aq̄ melonis vel citruli in q̄ pſiliū fuerit infuſū p noctē: ⁊ addito zuccaro fiat ſyrupꝰ ⁊ ponat̄ i eo ⁊ dimittat̄ paꝝ cāphore. ¶ Syrupꝰ bonꝰ in febre ardua. ℞. ſyrupi acetoſi ſimplicis ſyrupi de nenuf. ⁊ ſyrupi d̉ papauē.an̄.℥.iiij.⁊ miſceant̄ doſis ē.℥.iij.cū frida aq̄ vel cū aq̄ portulace. ¶ Et dixit A. ſit ɔtētus potatiōe aq̄ fride.obſeruatꝭ.ſ.cañ. dictis in exhibitione eiꝰ ita ꝙ ſi nō fuerit qḋ ꝓhibeat det̄ ex ea in potu vſq; ad ſatietatē. ¶ Dixit Al. die aſſidue cucumeris vel citruli ſuccꝰ ei in potu tribuat̄. Et aq̄ q̄ illi in potu dant̄ admiſceat̄ paꝝ pſilij ⁊ eius mucilaginem cū iulep aut ſucco granatū potu ſumat: ⁊ ſi apa in interioribꝰ eger nō hūerit neq; ſtōacus neq; epar d̉bilia erāt cū ſanꝰ erat ex aq̄ frida infridata ſup niuē in potu tribuat̄ multū. Et ſi caloꝛ accenſus fuerit multū de aq̄ frida vſq; adeo bibat donec facies viridis fiat. caloꝛ eni febris ex h̄ ilico extinguet̄. deiñ ſudabit: ⁊ euadet a febre: ⁊ liberatꝰ erit. Dixit.n. Rabi auc̄tate Gal.9ᵒ tere. vidi multos patiētes febrē adurentē potu aq̄ fride poſt digōnē hūoꝝ ſuoꝝ bibitiōis tp̄e liberatos. ¶ Et ſcias ꝙ in cauſone aq̄ frida liberiꝰ: ⁊ cū minori piculo p̄t irregulr exhiberi ēt p̄ntibꝰ cōditiōibꝰ aduerſantibꝰ potui ipiꝰ. Auer.in 7ᵒ colli. dixit mihi vr̄ ꝙ aq̄ angurie longe melioꝛ exiſtit q̄ȝ aq̄ in niue īfridata in h̄ caſu eo ꝙ q̄uis aq̄ in niue īfridata ſit in nimia friditate tñ velociter recipit caliditateȥ: ⁊ adhuc marie: qꝛ aq̄ cū ſit ſimplex nihil reſtaurat: ⁊ nō pſtat corpi niſi fridā q̄litatē: ſȝ aq̄ angurie reſtaurat ⁊ addit in ſanguie faciēdo fridā q̄litatē. Jōq; ait p totā diē potabis eos aq̄ angurie: ⁊ nō dimittas eā neq; ēt aquā ſup niuē īfrigidatā: q̄m ⁊ ſi ɔuertes hāc febrē in letā: ⁊ cronicā melius facies q̄ȝ vt eger moriat̄. Hoc idē dixit Zoar: ⁊ fecit ſic cuidā puero cui ipſe medicatus fuit cui dabat oī die aquā angurie ⁊ quottidie colerā mouebat: ⁊ tñ ita fecit ꝙ febris eiꝰ ɔuerſa fuit ad cronicā: ⁊ idē poſtea liberatꝰ fuit. ¶ Et de extinguētibꝰ ſunt trociſci facti ad ardorē vrine ⁊ troc. de cāphora cū aq̄ citruloꝝ aut cucumeris ſaracenici aut ptiſana.ſ.colata. Dixit Al. ſemp in die dent̄: ⁊ ad oūdēdū horā exhibitiōis bonū troc. ⁊ ſiliū. ¶ Dixit Aui. in fine eꝰ. ſȝ in declinatiōe ⁊ maxꝭ in p̄nꝰ d̉clinatiōis: ⁊ maxꝭ poſt criſiȥ vel in fine eiꝰ. ſ. in pceſſu iā p̄miſſis eūonibꝰ ɔueniētibꝰ exhiberet troc. de cāphora: ⁊ ipſa ēt cāphora multū vȝ: ⁊ potiſſime in peſtilētialibꝰ: ⁊ p̄ſeruat a putrefactiōe: ⁊ ɔuenit eis in decoctione ſyrupꝰ acetoſus cū emulſiōe ſeminū cōiū fridoꝝ: ⁊ ſeis endiuie ⁊ portulace: ⁊ qꝛ infridat ⁊ ꝙ ꝓuocat. ¶ Et de infridātibꝰ ab ex̄. dixit Al. pāni in aq̄ roſ̄ īfuſi epati ⁊ cordi in plibus ſupponant̄ horis. Et ſcias ꝙ epithimata infridātia lȝ in alijs febri. acutis nō adminiſtrent̄ regulr an̄q̄ȝ m̄a hūi ſit diminuta i iſta tñ ſecuriꝰ adminiſtrant̄: ita vt dicāt q̄dā ꝙ poſt lenitionē ilico debeāt adminiſtrari intꝰ ⁊ ex̄. Nā vt dixit Alex. niſi febris extīguat̄ cū infridatiōe: ⁊ augebit̄ putrefactio die q̄lȝ: ⁊ corroborabit̄. vñ oȝ velox cura fieri cū infridātibꝰ ⁊ humectātibꝰ. ¶ Et ex h̄: ⁊ alijs ſupradictis volūt q̄dā cauſonē p ſolā alterationē poſſe curari q̄uis plimi negēt lȝ ɔcedunt tñ cauſonē poſſe curari p eūonē inſenſibilē m̄āe eius q̄ valde ſubtilis ē in vapore: ⁊ i fumū deducta exeunte p poros. ¶ Et ſcias ꝙ Auctores derelīqrunt notuȝ ꝙ maioꝛ infridatio exigit̄ in cauſone v̉o q̄ȝ in noto, put m̄ā eiꝰ calioꝛ exiſtit. Et ſilr ꝙ in ſcō ex m̄a ſp̄ūaliū. maioꝛ.n. īfridatio reqrit̄ q̄ȝ in alijs: ⁊ maxꝭ p attractionē aeris: ⁊ appoſitionē epithimatū fridoꝝ ſup ea. ¶ Et iteꝝ ꝙ icipē dēmus epithimare mēbꝝ in q̄ ē minera febris: ⁊ pl̄s illud q̄ȝ alia lȝ ēt alia epithimare ɔueniat: vñ minera eſt in ſtō epithimare debemꝰ ſtomacū in plus ⁊ citiꝰ ⁊ ſilr ſi ē in epate. ¶ Sir. aūt ſup eiatico mucilaginē pſilij ⁊ ſemis portulace: ⁊ hmōi multū frida dare nō cōſuluit niſi cū caliditas ē vehemēs cogēs nos ad illa: ⁊ cū h̄ oīa picularia coīdicāt de fridoꝝ exhibitiōe: ⁊ ciȝ reddit: qꝛ m̄āȝ cōpigūt ⁊ ɔgelāt ⁊ idurāt: qḋ maxꝭ veꝝ eēt cū morbus inducias daret: ⁊ timoꝛ nō eēt in vltio piculi: ſȝ ſi timoꝛ eēt magnꝰ oībꝰ p̄termiſſiȥ exhibe illa ⁊ elige potiꝰ cōpactionē: ⁊ m̄āe indurationē: ⁊ morbi ꝓlixitatē q̄ȝ mortē egri. vt.ṡ. dcm̄ eſt. ¶ De itētiōe aūt ad eūonē Ꝑrio ſciēdū eſt ꝙ auctores nō fuerunt loquuti de digōne p̄mittēda pp duas cās. pᵃ ē: qꝛ m̄a hꝰ febris ſȝ plꝰ ē furioſa mobilis in cuius eūone nō expectat̄ digō. 2ᵃ eſt: qꝛ ⁊ ſi nō ſit furioſa itētio p̄āmoꝝ ſunt: vt in cura hꝰ incipiat ab alteratiōe. Et alterātia ſi hꝰ m̄āȝ ēt digerētia cū ipſa ſit ſubtiliſſima. ⁊ egeat igroſſari: vt eq̄t̄ p iſpiſſationē. Jn eūone tñ ɔſiderāde ſunt prius m̄āe cōes: ⁊ ꝓpe neccio repte: de q̄rū eūone loq̄ns Jpo. vt.ṡ. dix̄ vomē ɔuenit: ⁊ vētrē chriſteriȥare ⁊ ſubdit Si v̉o adhuc nō ſoluat̄.ſ. vētrē eiꝰ cū chriſteri lac aſine coq̄ns purga.ſ. eligēdo ſerū eiꝰ: ⁊ tribuēdo ipȝ i potu nō.n. oȝ dari lac ſicut ē: vt dixit. G. in cōmē. hꝰ: ſȝ ſeꝝ ɔuenit in febribꝰ colicis. vt dixit Meſue 1ᵒ de rectificatiōe medicinaꝝ: in cᵒ de aq̄ lactis maxꝭ ſi m̄āe adurant̄. Et lenitiua ad hāc itētionē eligēda ſi ex his q̄ dcā ſunt i cura acutaꝝ ſciēdo ꝙ tamarindi de p ſe: ⁊ cū alijs maxꝭ ɔueniūt. ¶ Dix̄ Al. egro q̄q; nocte q̄q; ex apozimate prunoꝝ ⁊ tamaridoꝝ eſt tribuēdū q̄uſq; vēter bis aut ter aut ampliꝰ q̄tidie ſoluatur. ¶ Dix̄ au. hi i digēt in p̄nꝰ lenitiōe fortiori q̄ȝ alie colice: qꝛ exiccatio fecis i eis ē maioꝛ. h̄ āt ſit addēdo ad delīȥ medicinaꝝ leniētiū in illis dcārū. veꝝ dixit Ḣa. ſi egōnes ſi ſtiptice molliant̄ cū ſucco cucurbite māna viol̄ caſſia fi. Qꝛ ſi nō valeat h̄ lenitiuū eas educē ſuppoſitoriū fiat de viol̄ melle nitro.ſ. vel ſale ſcamōea lintio: ⁊ ſilibꝰ. Et ſi h̄ ēt nō vȝ chriſtere fiat d̉ ſucco blitis ⁊ furfure: ⁊ volubili violaria malua ⁊ ſilibꝰ. ¶ Dixit Aū. 7ᵒ col. da eis oī die. x. aureos tamaridoꝝ īfuſoꝝ in aq̄ ſimplici abſq; ſyrupo vel alia re dulci: ⁊ poſtea da illis bibē aq̄ȝ ordei. ¶ Et ſcias ꝙ chriſteria aliq̄ñ ſiūt ad alterādū tm̄: ſicut ꝙ ſit ex ſucco cucurbite cucumeris ⁊ melonis idi: an̄. ptē.i. ⁊ ſucco lactuce ⁊ portulace an̄ pteȥ. ij. aq̄ decoctiōis viol. ptes. vi. q̄ bulliāt ad ɔſumptionē tertie ptis. deiñ pones in eis olei roſ̄. vel. vio.℥.iij. Aut fiat ex decoctiōe lactuce portulace ſpinie violarie malue: aut ex aq̄s diſtillatis addit̄ herbis ⁊ ſilibꝰ. ¶ Dix̄ Rabi auc̄te. G. in li. de chriſteribꝰ. nos chriſteriȥamꝰ cū oleo ⁊ aq̄ tm̄ in febribꝰ adurētibꝰ ⁊ accēſis: vt diſrūpamꝰ ipſaꝝ calorē adurētē: ⁊ ſi in ōcis chriſteribꝰ ponet̄ d̉ caſſia ⁊ zuccaro vio. ⁊ ſilibꝰ alia hūt ſil̄ ⁊ leniēt. ¶ Et rurſus. dix̄ Aū. loq̄ns de m̄āijs cōibꝰ nō neccio: ſȝ ɔtigēter reptis minue de ſanguie ſi ſigꝭ ſanguiȥ apparuerit. vñ 5ᵒ dinamidioꝝ dr̄ mederi oȝ flōmo i p̄nꝰ curatiōis.ſ. pp m̄āȝ ɔtigēter reptā pp quā flōmia fieri p̄t p̄ticlaribus ɔſentiētibꝰ maxꝭ ſi ɔplo patiēt̄ fuerit ſanguinea: ⁊ maxꝭ i cauſone ſcō a col̄a ex putrefactiōe ſanguiȥ gn̄ata: ⁊ p̄cipue ſi nōdū totū ſubtile ſanguis fuerit ɔuerſū i colaȥ. ¶ De flōmia āt rōe m̄āe ꝓpe febris dixit Aui. nō flōmes. fortaſſe.n. flōmia iflāmabit eos. ꝓducit.n. ad colicoꝝ ebullitionē ⁊ flāticoꝝ cruditatē vt ipſe dixit. 4ᵃ pꝭ. ¶ Dixit Gui. phyſici volūt. ꝙ flōmia ⁊ fluxꝰ ſanguis nariū ⁊ cuiuſcūq; ptis corpis addat in malitiā ⁊ augᵐ huiꝰ febris: qꝛ ꝓbatū ē i regul̄ vñ bus huiꝰ artis: ꝙ oīs flōmia ⁊ ſanguis minutio acuit hūores ⁊ multiplicat colerā ⁊ p̄cipue nocet flōmia q̄ñ col̄a ſi ē ſic p̄mixta ſāguini ꝙ ſeq̄t̄ cū i eūone: cꝰ ſigⁿ ꝓpe hr̄ p vrinā ſbtilē igneā. verūtñ dix̄. A. ſi fuerit illic.ſ. i vrīa turbiditaȥ. i. groſſities ⁊ rubedo fortaſſe flōmia iuuabit eos: qꝛ p talē vrinā [illegible] ꝙ col̄a ē ſāguini p̄mixta: ⁊ ſeq̄t̄ cū in eūone ⁊ ſic p[illegible] iuuabit̄ eger: qꝛ minorabit̄ m̄ā febris eius. ¶ Dix̄ Caſſius felix. p̄mittētibꝰ viribꝰ cauſonis initio egrū in brachio flōmia ſi eger tp̄e iuuenis fuerit. ⁊ ꝙ aliq̄ñ i cauſone rōne ꝓpe m̄āe flōmia ɔueniat appet: qꝛ aliq̄ñ fluxu ſan-

De lenitione.

De flebotomia.

gulnis nariū laudabilr cretica. Dīt tñ qdā.flōmia ꝓ pos/
se dimittat nisi multū assuetis ei in qbus securi9 adhibet
ꝛ tunc ꝑua eē oꝫ ꝛ cū sua ꝑuitate ptiēda. Et Gor.dixit.flō/
mia nunq̄ fiat:ꝛ si aliqñ debeat fieri h̄ est de raro ꝯtingen
tibus.ꝛ ſm quosdā facilius cōcedit in causone noto q̄ꝫ in
vero a multitudine sanguinis cū colera. ℂ De euōne āt mi
(De euone minoratiua.) noratiua in causone dixit Aui.cū indiget euōne cū illis.s.
medicis q̄ sunt dicte.s.in cura tertiane tūc festinatio ē me/
lior ad faciēdū eā differre.n.in talib9 malū est ꝛ ꝓcipue qñ
mā est multa ꝛ praua ꝛ timet mot9 ei9. Dixit Uia.si vr̄ tibi
in initio morbi ꝙ mā idiget vt purget ꝛ remoueat mā mor
bi.s.ſm ptē.purga.ꝛ remoue eā cuꝫ tamarindis ꝛ prunis
viol.iuiubis cassiafi.ꝛ siliib9.sup.dādo ꝓdicta lenitiua i ma
gna dosi:vel ꝑmiscēdo cū eis medicinā appropriatā in ꝑua
dosi:vt i vo causone elariū de succo rosē.vel diamāna ꝛ silla
ꝛ in noto reubar.vel agaricū Jnqt Aue.7°. colli.in ista cō
ueniēs est purgare in initio cū medicina attractiua. Dixit
Gerar.sup Uiatico. Jn hac euōne minoratiua in ꝓn9fienda
ꝓuide de loco ad quē mā declinat ꝛ inde euā. Et bonū est:
dixit Gerar.qꝛ in hac febre timet malitia in statu ſm thoma
tū ꝛ in ꝓn° euēt.s.minoratiue. Et dixit Uia. si purgatio in
ꝓn° qd habeat ꝯtrīj sicut defectionē virtutis aut cruditatem
vel viscositatē māe caueat.s.medic9 q̄ꝫto plus vꝫ ne i aug°
morbi faciat euōnē:qꝛ mā disturbabit ꝛ ipediet a regimie
febris:ꝛ ꝓprie in crisiꝫ faciēdo:qꝛ cū morb9 fit valde breuis
totus nō supest tp̄s post purgationē factā in aug° ꝙ nā re
(De euone eradicatiua.) focillet ꝛ cōfortet ad crisiꝫ faciēdū in statu. ℂ De euone āt
eradicatiua dixit Aui.cōplemētū euōnis est apud digōneꝫ.
s.cōpletā:ꝛ iō mā antea digeri oꝫ cum sirupis supradictis.
Scias tñ ꝙ syrupus acetosus in causone vo max° cui9 mā
est subtilis nō oꝫ administrari:qꝛ magis subtiliaret eā:sed
oꝫ ꝑmisceri cū seru.vio. vel alio silī:ꝛ cū h̄ oꝫ ꝯfici cū aceto
acetoso nō cū acuto. Et ꝓꝓ h̄ dīt qdā.ꝙ orizac° maior ē eo
in hac mā.posset ēt mā in ꝓn° eradicari si eēt furiosa. Attñ
qꝛ vtplm in hac febre accidit crisis raro est ꝙ euō eradicati
ua habeat in ea lo^m nisi ꝓꝓ furiositatē:ꝛ iō nō oꝫ fieri nisi in
declinationis ꝓn°:vñ dixit Gord.in statu nihil fiat dēt cib9
nec potus nec medicina nec aliqd aliud. Jn fine tñ status si
nā esset pigra in expellēdo bonū foret excitare eā ſm illud
ad qō ipsa mouet m īm. Et tu supra habuisti quō in decli/
natione ad euōnē reliqaꝝ post crisim vel post euōnē eradi
catiuā debes vrinā ꝓuocātia dare q̄ sint ex fridis aut bal/
neū ꝑparare in quo ponat patiens. ℂ Et auctores qō i cu
(De correctione accidentium.) ra causonis multū itēdunt ad remotionē. al.remissionē ac
cidētiū ꝓꝓ itēsionē eoꝝ in ea. Et ego q̄ꝫuis in seqntib9 in cu
ratione febriū cū eis ꝯpositaꝝ dictur9 sim si deus voluerit:
ꝛ q̄ꝫtū nece erit nihilomin9 h̄ ponā q̄ de eis dixerūt in h̄ c°.
tu aūt supra de signis sciuisti accītia q̄ causonē comitant.
ℂ Dixit Al.aspitas ligue cū pāno lineo fricet.s.leuiter nō
aspo:deiñ mucillago psilii cū iulep de zuccaro lāben° attra
hat. Nucleus quoq̄ꝫ prunorum aliqd carnositatis tenens
in ore tenēdus est. Dixit Hal.si lingua exaspet aut nigrescit
pān9 lineus in inlobach.i.in mucillagine seis psilij infusus
sup.ducat ꝛ abstergat eo. Et Aui.dixit.in eo cuius videris
linguā siccā exiccatā opꝫ vt sorbeat ex aq̄ frida paulatiꝫ sor
bitiōes plurimas.i.freqntes:sꝫ paꝝ donec ꝛ tādiu donec re
molliat:ꝛ ꝯuenit in h̄ colluere os cū aq̄ ordei aut cū aq̄ fri
da in q̄ dissoluta sint zuccarū viol. ꝛ colata ab eo aut cū iu
lep vio.vel alio silī aut cū vino paucifero pauco ꝛ sepe ma/
sticet portulacā vel medullā cucumeris aut citruli. dix̄ aui.
fortasse patiētib9 his accidit alienatio mētis ꝛ obliuiscunt
petere aquā fridā:q̄re oꝫ vt des eis ad sorbendū paulatim
sorbitiōes plurimas sicut dictū ē. ℂ Et dixit.qñ fortes fiūt
vigilie cura eas tūc ꝛ nō est malū ad remouēdū eas vt des
eis in potu syrupū de papauere ēt si sit de nigro.s. papa/
uere in hui9 dispōne. Et dixit.qñq̄ꝫ ꝯueniēs est vt dormiant
sup aquā tamarīdoꝝ.q.s.exbibet eis vt infrigidet ꝛ leniat

Jn q̄ qñq̄ꝫ ponit paꝝ cāphore vt magis alteret. Et notāter
dixit paꝝ:qꝛ cāphora i multa quātitate exbibita vel appro
ximata iducit vigiliā sua siccitate.sit ergo pauca ꝛ in parua
quātitate:ēt pōt ꝑmisceri medicinis somniferis: qꝛ sua aro
maticitate ꝓducit eas ad cerebrū. Et dix̄ aui.sup dictā aquā
dormiat apud teporē.s.febris q̄ ē in aurora qñ ꝓꝓ maioreꝫ
aeris friditatē tepescit calītas febris.est ēt hūc teporē repi
ri aliqñ in causone in vna hora ꝛ nō in alia:ꝛ iō notāter di
xit.teporē ꝛ nō iterpolationē ꝑoxismi aut excrescētie cessa/
tionē:cū nō fiāt i causone. Et qꝛ h̄ somn9 ꝯueniēs est si ꝑ se
nō affuerit itroducat ei medicis somnū faciētibus. ℂ Et di
xit. A.oꝫ vt caueat i eis supfluitas sanguis nariū: qꝛ ē de
eis in qbus magnificat timor: ꝛ intellexit de eo fluxu san/
guinis q ꝓuenit ab acuitate ei9 ꝓꝓ colerā cū accēdētē cū eo
ꝑmixtā.huius.n.sanguinis euō nō ē necessaria:sꝫ vt dcm̄ ē
supra acuit hūores. Jdeoq̄ꝫ cū accit talis flux9 sanguinis ꝓhi
beat ꝛ ꝯstringat. ℂ Et dixit.oꝫ vt ꝯseruet hanelit9 eoꝝ:q̄ꝫ
facies si nō ꝑmittes partes pectoris spasmari ꝓꝓ siccitateꝫ
cātā in musculis ei9 a calītate causonis.q̄re sunt ptes ꝓdicte
infridāde ꝛ hūectāde cū inunctionib9 ꝛ epithimatib9 frigi
dis ꝛ hūidis vt cū oleo viol.de amig.dulcib9 ꝛ mucillagie
psilij ꝛ semibus:nisi sit qō ꝓhibeat ab eis. ℂ Et dixit. opꝫ
vt obserues capita eoꝝ.s.ab exiccatiōe ꝛ ascēsu vapoꝝ acu
toꝝ:ꝛ h̄ vngēdo ipsuꝫ cū oleo rosē.ꝛ aceto ꝛ sandalis ꝛ cā
phora ꝛ aq̄ rosē.ꝛ alijs silibus embrocis vel epithimatibus
Custodiat ēt ꝑ ꝓdicta caput ne mā huius febris ꝑ sui leuita
tē ꝛ forte ebullitionē ferat ad ipsuꝫ:ꝛ ebulliēs aꝑa faciat ꝛ
mētis ꝑmixtionē. ℂ Dixit Al.vēter si vehemēter soluatur (Exēp'uꝫ.)
ordeū fractū ꝛ vehemēter ablutū cū aq̄ coctū ꝛ cū troc.cō
strictiuis de spodio dādū est. Et rob.de granatis acetosis
aut de citonijs dādū erit. Syrup9 vo acetosus ꝛ iulep.ꝛ zuc
caꝝ vitent in h̄ casu. dixit Aui.si fuerit illic vētris solutio.
s.sinthomatica vel cretica supfluēs dent ei troc.de spodio
ꝯstrictiui. ℂ Mihi aūt occurrit inter alios curādus a cau/
sone vero bonifacius de villanoua etate iuuenis cuius ra
dicalis cōplo ꝑtinebat ad sanguineā:ꝛ ei9 cōpō media iter
pinguē ꝛ carnosam ꝛ macrā ꝛ fuit hō bone aie ꝛ hilaris ꝛ
benigni aspect9 ꝛ duxit vitā suaꝫ in qete plusq̄ꝫ in motu q̄/
usq̄ꝫ ad annū ꝑuenit 30^m ꝛ rexerat se bono regimine vsq̄ꝫ
huc.a 30.vo anno in antea dedit se laboriosis exercitijs ꝛ
dereliqt regimē suū bonū:ꝛ vsus est mixto vino puro ꝛ spē/
bus calīs:ꝛ in anno 35° sue etatis de mēse martii iuit ad bal
neū petrioli ꝓꝓ dolorē quēdā quē patiebat in stō suo ꝛ nō
inueniēs i eo iuuamētū rediit ꝛ vtebat elarijs calīs ꝛ cepit
eius habitudo manifeste macrescere:ꝛ tandē de mēse Julij
vadens ad foꝝ ambulauit sub sole ꝛ illa die multū vinū bi
bit:ꝛ comedit ficus maturas. Sero rediēs domū cepit do/
lere in fronte ꝛ timporibus ꝛ pur cenauit carnes pipionū:
ꝛ post cenā comedit auelanas ꝛ nuces. Eo aūt introeūte le
ctū vt dormiret cepit angustiari ꝛ de latere i lat9 verti:ꝛ tā/
dē in media nocte tātus accepit eū calor vt nullam pateret
coopertura pānoꝝ ꝛ estuaret vehementer ꝛ sitiret ꝛ dole
ret vehemēter in capite suo. Mane añ diē misit ꝓ me. ℂ Et
veniēs ad ipsuꝫ in ortu solis inueni ipsuꝫ in magna ingetu
dine cū hanelitu magno ꝛ veloci ꝛ ariditate ligue ꝛ palati
ꝛ cū bibebat aquā dicebat ipsam eē amaricatā oculos aspe
xi rubicūdos:ꝛ in fronte ꝛ tiporibus erat ingens flāma ca
loris ad tactū: q̄ꝫ ēt manus mea tollerare non poterat. Jn
spūalibus ēt maxim9 ꝛ pūgitiu9 erat calor q̄ꝫsi putarē scitil
las ignis ad man9 meas venire: ꝛ erat calītas in vniuerso
corpe:ꝛ cū fricabat aut tāgebat dolebat nec sinebat se frica
ri:vētosas in spatulis applicari sine scarificatiōe fecerat:cū
qb9 traxerāt de cute eius aquā citrinā:quā mihi ostēderunt
vrina eius erat rubea cū suba mediocri:ꝛ pulsus plen9 velox:
spissus ꝛ attinēs magnitudini.h̄ añ.20^m annū ꝓꝓ quādā cāꝫ
flōmat9 fuerat:p9 qō tp̄s nō fuit amplius flōmat9. Hūc iudi
caui causonē pati ex colera magis circa spūlia ꝯtentā: quē

sic curaui. Ilico ex aq̄ ordei quā parari fecerat cū clysteriza
ui apponēs cassiā ꝛ zuccaꝝ rubeū ꝛ oleū vio. ꝛ modicū sa/
lis: ꝛ eo eiecto cū multis fecibus accepit de succo ꝛ carnosi
tate arācij mixta cū zuccaro albo ꝛ bibit aq̄ ordei fere cla/
rū vnū postea hora. 3^{a} eū flōmari feci: ꝛ extrahi sanguinē
rubicūdū ad quātitatē. ℥. iiij. ꝛ ñ vltra: ꝛ supnatauit illi san
guini ilico spuma colerica: ꝛ post horā a flōmia cibaui eum
muca panis lota multotiēs: sup quā apposui de aceto debi
li modicū ꝛ de zuc^{o} ꝛ potaui eū aq̄ decocta cū pauco zucca
ro infrigidata: deiñ vsq ad horā nonā stetit cū frequēti col
lutione oris cū aq̄ frida ꝛ aceto: ꝛ cū appositione aq̄ rof. ꝛ
succi lactuce sup fronte ꝛ tiporib^{9}. estuabat aūt vehemēter
vt p ampli^{9} tps a potu abstinē ñ posset: vñ aliqñ iulep vio.
ꝛ aliqñ paꝝ aceti cū aq̄ frida bibit ꝛ recipiebat ð succo arā
cij: vt. ℥. frequēter. Et sup pectus suū apponi feci multotiēs
pānū lineū infusū in aq̄ rosata ꝛ endiuie mixtis cū rosis ꝛ
sandalis: ꝛ in occasu solis accepit modicū panis loti ꝛ duo
mala cocta ꝛ bibit vt in prādio de mane. Circa 2^{am} horā no
ctis brachia ꝛ crura ablui feci ex decoctiōe folioꝝ salicis ꝛ
vitis lactuce vio. rof. ꝛ corticū papaueris: ꝛ neq tñ aliquo
mō dormiuit: sꝫ vigilauit tota nocte ꝛ estuauit. i aurora ex/
hibui ei tale lenitiuū. tamaridos ꝛ pruna violas ꝛ endiuie
semē decoq feci: ꝛ fricatis in decoctiōe hñ tamarindis ꝛ po
stea colata dissolui in ea feci. ℥. i. s. pulpe cassie fistule p^{9} cui^{9}
sumptionē hñit tres sellas fecales cū admixtiōe mucosita
tū in qb^{9} apparebat vestigiū alicui^{9} tincture citrine: deiñ a/
quā ordei cū zuccaro accipiebat: ꝛ tādē micā panis lotā in
prādio. at estus ꝛ cauma ꝛ aspitas lingue ꝛ ingetudo nō re
mittebant: sꝫ potius inualescebāt. vñ cordi ꝛ epati supponi
feci epithima h. ℞. aq̄ solatri: ꝛ spuiue ꝛ endiuie rof. añ. ℥.
iiij. aceti acetosi. ℥. ij. sandaloꝝ oiuꝫ añ. ʒ. 4. rof. spodij co/
raloꝝ seis portulace. añ. ʒ. i. ꝛ cāphore. ℈. s. ꝛ frōtē ꝛ tipora
ꝛ interiora nasi iungi feci cū iunctiōe q̄ sic fit. ℞. populeon.
℥. i. olei ð mādrag. ꝛ ð papauē. añ. ℥. s. aceti. ʒ. ij. opij cāpho
re ꝛ croci. añ. ℈. i. dissoluat opiū i aceto cū q̄ postea oia alia
misceāt. ¶ Et sup stōm suū feci apponi ēplastrū h. ℞. rasu
re cucurbite cū succo suo ꝛ succi spuiue. añ. ℥. iiij. farie or/
dei. ℥. ij. sandaloꝝ alboꝝ. rof. ꝛ seis portulace. añ. ʒ. ij. deco
quat farina cū succis ꝛ in fine addant alia ꝛ extendat sup/
pecia ꝛ frīm stō applicet cū leui fassia: ꝛ dixi. ꝙ freq̄nter amo
ueret ꝛ inouaret. ¶ Et ordinaui ei hūc syrupū extinctiuū
caliditatis ꝛ siccitatis: ꝛ cole subtilis digestiuū: de q̄ freq̄nter
accepit ꝛ die ꝛ nocte p^{9} cibi digōnē cū aq̄ frida q̄ sic fit. ℞.
tamarindoꝝ. ℥. i. pruna nu. 12. Iuiubaꝝ. ℥. s. rof. vio. seis en
diuie lactuce ꝛ portulace seis psilij itegri. ʒ. 4. seis papaue
ris albi. ℥. i. s. seis papaueris nigri. ℥. s. sandaloꝝ oiū. añ. ʒ.
vi. floꝝ nenufaris ligritie seis citonioꝝ itegri. añ. ʒ. iij. deco
quant i aqs cucurbite solatri ꝛ spuiue: deiñ cola ꝛ cū zuc^{o}
albo fiat syrup^{9} ꝛ i fine cocture adde modicū aq̄ rof. ꝛ ace
ti ꝛ vtere eo audacter. ¶ Dicq sero eūti dormitū ðdi sibi p^{9}
lotionē supradictā syrupū de papauē cū aq̄ frida pri^{9} tñ ð/
cocta: ꝛ cū his pcessi vsq ad. 5^{m} dié. Et circa vespas die. 5. bi
bit de aq̄ frida ad q̄titatē. li. iiij. ꝛ adueniēte nocte sudauit
abūdātissime ꝛ bñ remāsit. Ego tñ die. 6°. ꝛ. 7°. pcessi cū ex
hibitiōe pulle alterate ꝛ potu pauci vini debilis liphati: ꝛ
de mane exhibui sibi syrupū ð endiuia cū aq̄ seiuꝫ cētuꝫ fri
doꝝ. Et tādē die. 8° dedi ei cassiāſi. cū modico eſarii de succo
rof. ꝛ bñ fecit ei: vñ san^{9} remāsit. Causon aūt de flāte salso
nunq̄ occurrit mihi curād^{9}. ¶ Dix̄ expimētator qdā ꝙ ð/
Conferen tia a ppue tem. coctio folioꝝ vel floꝝ tassibarbassi euro si bibita cū syrupo
mitigat iflāma^{tem} absq nocu^{to} caloris inati: ꝛ ꝙ cibalaria
vꝫ bibita ꝛ ēplata. Et ꝙ ēpluꝫ ex portulaca tūsa ꝛ cū faria
ordei decocta suppositū stō ypocūdrijs ꝛ vētri multū vꝫ si
sepe remouet. Dix̄ Mes. ꝙ oleū ð ranis vꝫ iunctū frōti ꝛ ti
porib^{9}. Et dix̄ ali^{9} expimētator: exptū eē ꝙ si recipiat semē
pastiace i bōa q̄titate ꝛ pistet ꝛ bullat cū aq̄ ꝛ ps ei^{9} syrupe
tur ꝛ hic syrup^{9} cū magna q̄titate decoctiōis q̄ remāsit bi/
bat statim cessabit febris: ꝛ ꝙ si acetū in quo bullieri t ab/
sinthiū inducat inungēdo sup pulsus brachioꝝ ꝛ tipora
cito mitigabit calor. Scias ꝙ qñ causonicāti supuenit ri/
gor man^{9} signans totā māꝫ vel qsi totā ad extra venas ex/
pelli patiēs sanat pfecte. si vo fuerit paruus minuet febris
aut fiet ex ea febris interpolata. Dixit. Silib. ꝙ vrina ptur
bata ꝛ spissa linēs in causone eueniēs strāguriā signat futu
rā. Nā p calorē ꝯsumptis acrib^{9} ꝛ aquosis ptibus ꝛ igneis
euaporātibus terrestres remanēt que sua grossitie meatus
opilant vrine ꝛ stranguriam inducunt.

¶ Incipit distinctio q̄rta summe 4^{e} tractatus
scōi in qua tractatur de febre flegmatica.

Quarta distinctio tractatus scōi q̄ est de fe
bre flātica ꝛ cōtinet capitula. 8.

¶ De febre flātica ꝛ spēbus eius ꝛ causis. C. j.

Febris flātica cōiter ab auctoribus quoti
diana dr̄ ꝛ ansimeria: ꝛ dr̄ q̄tidia
na: nō q2 oi die affligat: q2 due tertiane ꝛ tres
q̄rtane h faciunt: sꝫ q2 p totū vl' fere p totū diē
affligit patiētē. Et hoc facit quotidie: q2 flātis
qð est eius mā est oi die moueri vt in pcedentibus patuit.
Quāuis. n. dixit Zoar motus flātice fm motū preparatiōe.
i. digōnis eius humoris sit tardior motu te tiane motu ꝫ tñ
eius in putrefactiōe est velocior: ꝛ h fit ꝙ porismus ei^{9} in/
sultū facit oi die: ansimerina aūt dixit Sirar. sup viatico ab
amphi. qð est circū ꝛ ameros ꝙ est dies: eo ꝙ circuēdo sin
gulis dieb^{9} teneat vel iuadat. ansimerinū. n. grece dr̄ eē qð
sitr̄ fit fm vnāquāq diē. ¶ Est aūt febris flātica calor ex/ fe flātica qd sit ꝛ q bus freqn tius acca dat.
neus pn^{cet} accēsus in flāte putrefacto pueniēs ad cor ꝛ ab
eo pcedēs in totū corpus ledēs nāles operationes. ¶ Dix̄
G. 1°. de diffe. fe. ꝯtingit h febris naturis corpoꝝ boris ꝛ
regionib^{9} ꝛ cōstōnib^{9} studijs ꝛ dieta ꝛ alijs vniuersis flātic
s. magis q̄ alijs. ꝛ dixit. 2° de crisi. h febris indiget vt sit nā
corpis hūida ꝛ vt sit regimē ei^{9} ociū ꝛ qes multitudo cibi:
ꝛ pp h multū accit pueris ꝛ adiuuat ad h vt sic hyems ꝛ ho
ra anni hūida ꝛ regio sit huic ꝯueniēs ꝯplōni. Et iō p^{a} ad
glau. dixit. adolescētē siue iuuenē colericū ꝛ siccū cōplone
nunq̄ vidi captū ab hac febre: q2 ꝓprie pueros aut senes
pigros ꝛ iexercitatos ꝛ otiosos quotidiane febres fatigāt.
¶ Et Ser. dixit. Ipsa accidit fꝫ plm in cōplone flātica ꝛ in
etate pueritie ꝛ senectutis. In pueris qdē pp gulositatē ꝛ in
senib^{9} pp friditatē: ꝛ accidit ꝓprie ei q est vehemētis gulosi
tatis: ꝛ in regionib^{9} frigidis ꝛ hūidis: ꝛ eis q nō digerunt
cibos suos: ꝛ eis q laborāt assidue ꝛ ꝓprie post cibū. Al. ꝛ
Ras. in diuisiōibus addiderūt. accidit mulierib^{9} ꝛ eunucis
ꝛ in eis q assiduāt cibos ꝛ regimina hūida ꝛ q plm vtunt
fructibus humidis. ¶ A. aūt dixit. plm accidit humidis ꝛ
quietis ꝛ senibus ꝛ infantibus ꝛ patientibus nauseatiuaꝫ
satietatē ꝛ exercitātibus ꝛ balneātib^{9} se sup replōnē ꝛ hñti
bus eructuationē acetosaꝫ ꝛ patiētib^{9} descēsum hūoris. s.
flātici p modū catarri vel defluxus ad stōm qui putrefit in
eo. sup. ꝛ accidit in artificibus max^{e} in aquis dulcibus vtē
tibus sicut piscatorib^{9} fullonibus ꝛ lotoribus siue lotrici/
bus pānoꝝ ꝛ pcipue accidit cū fuerit pluuiosuꝫ nebulosū. De causis
In his enim oibus pdictis multiplicat flegma. ¶ Uerūtñ
dix̄ Gal. cū flāticus supabundauerit hūor non sp sequit fe/
bris nisi putrefiat. putrefit aūt cū opilōnē fecerit phibētē
trāspirationē sui: vñ accipiat a calore ex̄neo ꝛ derelinqt a
nā ꝛ putrefit. ¶ Dixit Aue. 3° colli. cāe gñationis istaꝝ fe/
briū sunt opposite causis gñationis colicaꝝ. Qð vo adiu/
uat ad gñationē eaꝝ ē opilō q̄ fit pp grossitiē isti^{9} hūoris
aut viscositatē: ꝛ vlr̄ fit ista putrefactio p viā extinctiēis ca
lidi nālis intrinseci sicut extinguit ignis a suppositione li/
gnoꝝ viridiū: ꝛ cū extinguit calor itrinsec^{9} augmētat ex̄/
ne^{9}. ¶ Diuidit āt hec febris: vt. ā. patuit in ꝯtinuā ꝛ iterpo de diuisio ne huius fe bris flāticalis.
latā: ꝛ plꝫ dixit Ras. 18°. ꝯtinē. est ꝯtinua: vtraq tñ diuidit
in verā siue purā: ꝛ in non verā siue nō puram siue notam.

Nā dixit Ser. anfimeria accit ex flāte qḋ putrefactū ē aut intra venas ꝛ facͭ ɔtinuā vt dixit Avi. ꝛ Aue. dix̄. vbi.ō. ꝙ fit ex h̄ huōre in venis ꝛ in 3ᵃ digōne mēbroꝝ.f.b3 pl3: aut putrefit dix̄ Ser. ex̄ venas: ꝛ dix̄ Avi. tūc facit īterpolatā. Et si qdē qḋ ɔputruit flā fuerit n ālē q̄tidianā purā efficit: si vō fuerit flā inālē notā gīat. Et veraʒ qdē dn̄t qdā raro repiri: qꝛ raro ɔtingit fl ī n.ālē abūdare qn aliq̄ spēs flātis inālis illi sit p nixta. ℭ Sāt aūt dix̄ G.2ᵒ. de dif. feb. flātis inālis q̄tuoꝛ spēs. vna ē q̄ valde frida est ꝛ siīaꝛ vitro liq̄fa cto qḋ noiaꝛ vitreū ꝛ sub hac spē ɔphēdit flā crudū ꝛ mu cilaginosuʒ. Alia spēs est q̄ h̄ɔ̄ hn̄s admixtā dulcedineʒ q̄ frequēter pcipit̄ in excreatiōib⁹ ꝛ vocaꝛ flā dulce ꝛ sub hac spē ɔphēdit flā insipidū ꝛ aq̄suʒ. 3ᵃ ē q̄ bis q spuūt acida appet ꝛ vocaꝛ flā acidū vl̄ acetosuʒ ꝛ est mediū inter vitreū ꝛ dulce: ꝛ sub hac ɔphēdit flā pōticū. Alia est salsa vl̄ pp putrefactionē vel admixtionē salse ꝛ serose hūiditat̄ ꝛ vocaꝛ flā salsuʒ qḋ cū putret in venis ppīgs cordi facͭ causonē nō veꝝ: vt.ō. patuit. Si vō in venis lōnginqs a corde gīat anfimerinā notā. Silr̄ ꝛ Aui. dix̄. ꝙ qn̄q3 est vitreuʒ qn̄.p acetosuʒ qn̄.p dulce ꝛ qn̄ p salsuʒ. ℭ Dix̄ Aū. vbi.ō. spēs salsi est siccioꝛ nāli: qꝛ salsugo ei aduenit a ſbā terrestri aduſta mixta cū aliq̄ hūiditate sicͭ appet in gnōne salis. Et flā acetosuʒ q̄uis sit siccū t̄m ē frm̄: qꝛ acetositas gīaꝛ a friditate: ꝛ dulce est calidi⁹ sicͭ est videre in acetosis fructib⁹ q p⁹ acetosit itē acqrūt dulcedinē ꝛ vitreū est deteri⁹ oib⁹: qꝛ cū friditate h3 multā visco itatē. ℭ Et dix̄ spēs. feb. flātis. s. note diuersificanꝛ s̄m diuersitatē dictaꝝ q̄tuoꝛ spērū flātis: ita ꝙ q̄tidiana nota diuiditur in q̄tuoꝛ spēs. scil3 in factā a flāte dulci: ꝛ in factam a flāte salso: in factam a flāte acetoso: ꝛ in factā a flāte vitreo. ℭ Et dix̄ Aū. spēs flātis meli⁹ recipiūt digōnē q̄ cole h3 ꝙ q dā dicūt ꝙ recipiūt spēs cole digōnē. S3 t̄m febres q̄ fiūt a flāte sūt piculosiores febrib⁹ cole pp q̄litiē flātis: ꝛ pp opilōnes q̄ fiūt ab eo: ꝛ qꝛ interpolatio eaꝝ est valde breuis. vn̄ dn̄t qdā ꝙ q̄tidiana molestioꝛ est q̄ tertiana rōne difficultat̄ sue curatiōis: s3 tertiana molestioꝛ est ea rōne acuitat̄ accn̄tiū. ℭ Diuidiꝛ insup febris anfimeria accn̄talr̄ i febrē diurnā ꝛ nocturnā ꝛ diurna est illa cui⁹ paroxism⁹ inuadit de die: ꝛ tempoꝛ ei⁹ ē nocte. Dixit Rab. 18ᵒ ɔtin̄. ex pᵃ epidimiaꝝ: diurna est deterioꝛ nocturna: qꝛ nō pmittit corp⁹ hic qetē. nā.n. sua n̄ velociꝛ dissoluiꝛ ꝛ adunat.ō. nāʒ lōgitudinē morbi. Et in hac diurna signaꝛ victoria ei⁹.ō. nāʒ p aduētū ei⁹ tpe aptionis poroꝝ ꝛ solōnis corpis: ꝛ necͤ est patiētē cibari de nocte: ꝛ h̄ est cā egritudinū multaꝝ. dn̄t. de die nō accidit nisi pp multitudinē mãe ꝛ cū maioꝛi discōueniētia pticulariū cū flāt̄ sit moueri a 3ᵃ hora noct̄ vsq3 ad horā nonā ei⁹. nō pt ēt ō die dormiꝛ pp po.ᵐ nec ō nocte sup cibi replōnē: vn̄ seqꝛ mltiplicatio vigiliaꝝ. ℭ Quidā ēt diuidūt q̄tidianā i hyemalē vernalē estiualē ꝛ autūnalē. ℭ Et ipsa sicͭ alie febres diuidiꝛ in q̄tuoꝛ tpa vl̄a ꝛ paroxism⁹ in pticularia. Et dix̄. A. ꝙ lōgi⁹ tps ei⁹ est augmētū: qꝛ mã grossa viscosa est tarda accēdi. ꝛ dix̄ ꝙ minoꝛ horaꝝ ei⁹ pncipij est. 18ᵒ dies h3 pl3 ꝛ h3 h̄ pn̄ᵐ ei⁹ est lōgū cui⁹ cā est mã ei⁹ q̄ tarda est ad digeri: ꝛ iō tardaꝛ apparitio digōnis. ꝙ aūt tardet 18ᵒ dieb⁹ nō pōt p rōnē mōstrari: s3 staꝛ in h̄ expiētie auctoꝝ. nec t̄m accipias hūc terminū vt fixū. nā termin⁹ hui⁹ febris pncipij multū est variabilis s̄m diuersitatē flātū in recipiēdo calefactionē ꝛ digōnē: ita ꝙ in qbusdā pueniꝛ: ꝛ i qbusdā postponiꝛ. ad qḋ signandū dix̄. A. s̄m pl3. Et ſbdit A. ꝙ declo hui⁹ febris est lōgioꝛ declōne tertiane pl3. i. mltū vel pl3. i. in pluribꝰ: qꝛ posset eē aliq̄ tertiana nota cui⁹ declo eēt lōgioꝛ declōne alicui⁹ flātice note: q̄tidiana aūt v̄a sp h3 declinationē lōgiorē declōne tertiane v̄e. Et nō tetigit. A. de statu: qꝛ dereliq̄t notū ꝙ stat⁹ est minus alioꝝ tpoꝝ. Est t̄m stat⁹ q̄tidiane v̄e lōgioꝛ statu tertiane v̄e. in noti aūt posset euenire ɔ̄riū. Itaq3 pn̄ᵐ q̄tidiane ē longū: s3 si t̄m qn augᵐ sit lōgi⁹ ꝛ declo ē lōga: s3 nō q̄tū pn̄ᵐ ꝛ stat⁹ est lōg⁹ l3 sit breuioꝛ alijs tpib⁹: vn̄ seqꝛ ꝙ tota egri⁹ sit lōga. q̄re dixit. A. ꝙ eradicatio ei⁹ iter. 44. dies de q̄ cōiter miranꝛ doctores q̄uō possit in tā breui tpe eradicari cum posuit pn̄ᵐ 18. dieꝝ: ꝛ augᵐ lōgius eo: ꝛ pcipue cū apud oēs ipsa difficile eradicaꝛ pp mltitudinē mãe ꝛ grossitiē ꝛ viscositatē: pp qḋ fortasse mot⁹ est Aue. 7ᵒ collī3. dicere ꝙ stat⁹ ei⁹ nō est b⁹ triū septimanaꝝ: ꝛ est posſ vt duret vltra. 40. dies ꝛ vltra: q̄uis dicāt qdā. ꝙ Aue. p statū itellexit stationem ꝛ morā. s. totū tps durationis ei⁹: politas t̄m eradicatiōis eius in dicto termino posset demōstrari h̄ mō. vt ꝙ pn̄ᵐ sit. 18. dieꝝ. ꝛ augᵐ sit. 20. ꝛ stat⁹ ꝛ declinatio sit q̄tuoꝛ. S3 t̄m qꝛ nō hn̄ verisilē appet ꝙ stat⁹ ꝛ declinatio ei⁹ cōpleaꝛ in sex diebus. Dixit glosatoꝛ ꝙ lr̄a d3 dicere. 64. diebus. ꝛ h̄ lr̄a est melioꝛ: qꝛ in h̄ tpe pn̄t meli⁹ distingui tpa s̄m intētionē Aui. Silr̄ ꝛ Guil. h̄ sequēs dixit. ꝙ durat s̄m pl3 vsq3 ad 64. dies. Et subdit ꝙ durat aliq̄n vsq3 ad mēses: q̄uis aliq̄n in qbusdā eradicetur in minoꝛi tpe isto. vt qn̄ mã fuerit pauca ꝛ benigna: ꝛ nā patiētis calida ꝛ fortis: ꝛ spālr̄ si estas fuerit: ꝛ erroꝛ nō fuerit cōmissus in regie eius. ꝛ sine dubio lr̄a q̄ h3. 64. dies h3 magis v̄itatē: ꝛ maxīᵉ in interpolata. In ɔtinua aūt nō sic: cū s̄m plm ɔtinua sit breuioꝛ īterpolata salte sibi pportiōali: ꝛ sic dcm̄ fuit ō termino pncipij: ita intelligēdū est de isto: ꝙ nō pt p rōnē pbari talis termin⁹: s3 staꝛ expientie auctoꝝ. ꝛ nō est fixus: s3 multū variabilis in latitudine sua s̄m multiplicē varietatē flātū. dn̄t.n. ꝙ flātica ex flāte dulci ꝛ salso est breuioꝛ alijs: ꝛ post factā a flāte salso est fcā a flāte nāli: ꝛ post eā ex insipido ꝛ aquoso: ꝛ post hāc facta a flāte crudo ꝛ acetoso: ꝛ facta ex mucilaginoso ꝛ vitreo est longioꝛ alijs. Ego aūt putaui ꝙ termin⁹ q̄dragīta q̄tuoꝛ dieꝝ eēt termin⁹ quotidiane vere. ℭ Apparet ergo ex dictis ꝙ flātica absolute est lōga: ꝛ fcā in hyeme lōgioꝛ est estiuali: ꝛ autūnal' vnali. q̄uis.n. dicat. G. in omē. affo. In morbis min⁹ ꝛc. ꝙ flā nō moueꝛ ad febrē faciēdā in estate nisi sit multū: ꝛ multitudo facit ad longitudinē: cū h̄ t̄m in estate est breuioꝛ: qꝛ plus facit ad breuitatē resolō mlta q̄ fit de eo i estate q̄ facit ei⁹ multi⁴ᵒ ad lōgitudinē: ꝛ flātica ɔtinua vtplm fit ex mã maioris maliie q̄ flātica piodica. In qbusdā t̄m piodicis posset ɔ̄riū repiri. ℭ Et febris qdē flātica nō est de gn̄e acutaꝝ: l3 ɔtigē possit: raro t̄m ꝙ aliq̄ flātica aliq̄s teneat mores acutaꝝ: vt fcā de flāte salso: ꝛ fortasse ēt de dulci: ꝛ q̄uis aliq̄ infra terminū acutaꝝ resoluaꝛ. Dixit Gordoni⁹ sicut febris q̄rtana raro repiꝛ cōtinuanta flātica raro repiꝛ interpolata.

ℭ De signis febris flātice in generali. Ca. ij.

Dixit Gal. 2ᵒ de crisi si añcedūt hāc febrem nauseatiua satietas plīma ꝛ tarditas in digōne ꝛ eructuatio acetosa. sup. ꝛ somnolētia vt etiā erect⁹ stās dormiat ꝛ pigritia ad motiones ꝛ defectio in appetitu s̄m plurimū ꝛ grauitas totius corporis. Dixit Gui. vrina grossa ꝛ alba cum grauitate corpis flāticā futurā esse significat.

ℭ Signa aūt demōstratiua ei⁹ sunt dixit G. 2ᵒ de diffīo febriū. Primū est ꝙ ista febris incipit ab infridatiōe extremoꝝ magis ꝛ nō cū rigore ꝛ horrore. Dixit. 2ᵒ de cris. febris faciēs poᵐ oī die nō icipit cū horripilatione a p̄ die. cūq3 p̄cedunꝛ cū ea dies tūc illud qḋ accidit eis in p̄mis horis po⁹ est frigus in eo qḋ appet de corpe ꝛ extremitatib⁹: ꝛ rigoꝛ ver⁹. Ser. aūt dixit. sentit ille cui aduenit frigus pp p̄tē flātis q̄ nō putrescit adhuc ꝛ in fine facͭ horripilationē pp flā qḋ iā cōputruit ꝛ ignit. Raf. āt in diuisiōib⁹ dixit. h̄ febris icipit cū horripilatiōe veri frigoris: ꝛ Alm. dix̄. ꝙ icipit cū horripilatiōe ō frigore in dorso ꝛ extremitatib⁹. Et Gal. rigore ꝛ frig⁹ nimi⁹ hēt in i extremitatib⁹ corpis. Et Avi. ait hāc febrē nimiū frig⁹ seqꝛ vt totū corp⁹ ogeleꝛ ꝛ maxīᵉ extremitates. Dix̄ Zoar. nō hēbit nisi paꝝ de horripilatiōe corpis ꝛ ifridāt extremitates ꝛ fiūt alicer in suo corpe ꝛ extēsiōes. Dix̄ Isaac. cū h̄ febris fit de putre

De spēb⁹ flātis inalis

De diuisione ei⁹ accn̄tali.

De tpib⁹ quātuoꝛ hui⁹ feb.

Primum signum.

factiōe flātis necē ē vt in vnaqq; accessiōe pcedat pusq̄ mā calefiat ⁊ putrefiat frig⁹ q̄si glacies refrigerās totū corp⁹ ⁊ maxi^e extrēa pmanēs quo q; flā putrefiat ⁊ incipiat calefieri. Aue.tñ dix̄. In pn° extrēa infrigidant̄. ℭ Dix̄ Raſ. 18° ɔtiñ. G.dix̄. 4° de accñti ⁊ morbo.nō voco rigorē sensum frigoris vehementis in corpe:ſ; voco h̄ noīe illud qd̄ de h̄ accidit de rigore ⁊ tremore. Et dico ego:pp h̄ q̄ i nulla febre flātica est rigor.certificatū.n.est p expientiā q̄ sensus frigoris ⁊ stridor dentiū sunt in febrib⁹ flāticis. Et si in pn° febriū fuerit frig⁹ nō pueniēs ad h̄ nō est morb⁹ flātic⁹ fortis. Et dixit G.in aggregatiōib⁹ glauc.rigor flātice ē cū frigore simili niuis ⁊ ego dico q̄ i domo egrop̄ signat̄ sup febrē flāticā cū rigore in q̄ est stridor dētiū. ℭ Et dix̄ Raſ. q̄ dixit G.rigorē in flātica ⁊ q̄rtana eē debilē intellexit q̄si tremorē.frig⁹.n.in his ābab⁹ est vehemēs. Et dix̄. Theodosius.febris flātica est cū vehemēti frigore ita q̄ videat̄ patiēti q̄ sit in niue:⁊ hec plōgat̄:⁊ vix calefit. Et dix̄ G. in ɔgregatiōibus crisis flā putrefactū nō mordicat mēbra sensibilia mordicatiōe supflua pp qd̄ nō accidit in ea rigor:ſ; frigus in supficie corpis ⁊ extremitatib⁹. ppuetas nāq; rigoris flātice est q̄ infrigidēt̄ supficies corpis ⁊ extremitates sine tremore.⁊ est difficil' calefactiōis corpis ⁊ plongat̄ mora ⁊ tps aug^ti ei⁹. Dixit.fili⁹ Meluay.frig⁹ ei⁹ est sine pūctura.⁊ est sicut frigus stātis in niue. Et 16° ɔti. dix̄ Raſ.vidi q̄ febres flātice nō pñt incipere cū rigore vehemēti.vñ si fuerit rigor vehemēs in pn° tertiana erit. Dixit Aui.hec qdē febris nō est de mā q̄ faciat pūctionē: ita vt sit cā rigoris in via expulsionis de venis ad cēt:q: putredo ei⁹ est putredo rei lenis. Et subdit.q̄ multotiens incipit in porismis pmis sine frigore ⁊ ē neq; rigor.imo postponit̄ vsq; ad tps:⁊ fortasse erit frig⁹.s.in pmis porismis ⁊ rigor nō erit. ℭ Ex dictis multis añcedētib⁹ vide q̄ magna est varietas de h̄ signo in v̄bis coptq̄ maxi^e ɔtingit p pp cōfusionē quā faciūt in noīb⁹ tipop̄.s.frigore horripilatiōe. ⁊ rigore.⁊ in assignatiōe cāp̄ istop̄ tipop̄. Dixit Rabi auctoritate G.2°.de febrib⁹. In febrib⁹ flāticis cā rigoris est alia q̄; cā febris.nā febris cā est illud qd̄ est ex flāte putrefactū:⁊ cā rigoris est residuū flātis nō putrefactū. Dñt q̄dā q̄ frig⁹ qd̄ accidit in pncipijs flāticap̄ est qñq; positiuū ex sparsiōe māe nō putrefacte vel vapop̄ ab ea eleuatop̄ sup supficiē corpis ⁊ extremitates:ſ; vtplm accidit ex suffocatiōe caloris nālis sub mā reuocātis sanguinē suū ad iteriora corpis:⁊ nō ex spsiōe māe flātice sup mēbra sensibilia. ℭ Precipue tñ accidit varietas i h̄ signo pp varietates flātuū:⁊ hec est varietas in v̄bis auctop̄.nā qñq; icipit hec febris absq; frigore horripilatiōe vel rigore:⁊ nō solū i pmis porismis vel postremis:ſ; p totū tps sue duratiōis. vep̄ ē tñ q̄ ſm plm inuadit cū oscitatiōib⁹ ⁊ alicib⁹ ⁊ pigritia vel q̄dā somnolētia:⁊ erit h̄ maxi^e qñ mā fuerit benigna dulcis ⁊ pauca ⁊ leuiter mota ad porismū. ℭ Et aliqñ erit sine frigore horripilatiōe vel rigore in pmis porismis:⁊ postea in pcessu accidit aliqd̄ frigus:qd̄ ſm plm nō erit positiuū:ſ; ex reuocatiōe caloris pueniētis in extremitatib⁹ ⁊ aliquā sentit horripilatiōē; ⁊ pūcturā:⁊ hoc accidit qñ mā erit benigna dulcis ⁊ leuiter mota:nō tñ erit sic pauca :ita q̄ egebit ad ipsi⁹ digōnē ⁊ subtiliationē ampliori actione caloris q̄ subtiliet̄ a q̄ calefactiōe ⁊ putrefactiōe sua aliquā acqrit mordicationē:⁊ cū h̄ velocius mouebit̄ sup mēbra sensibilia. ℭ Et aliqñ in pmis porismis ⁊ ēt in pcessu incipit cū pua horripilatiōe ⁊ puo frigore aliqñ rigore ⁊ maxi^e cū motu ei⁹ cōcussiuo:⁊ h̄ maxi^e erit cū flā fuerit salsum:⁊ erit ei⁹ inuasio cū dictis accñtib⁹ itēsionib⁹ ⁊ remissionibus ſm q̄ plus vel min⁹ pticipabit salsedine ⁊ velocius vel tardius mouebit̄ p mēbra sensibilia. ℭ Et qñq; incipit cū frigore in pmis porismis ⁊ i pcessu addit̄ frigori ei⁹ horripilatio ⁊ rigor puus vt cū mā ei⁹ fuerit flā nāle:⁊ qd̄ postq̄ calefit ⁊ subtiliat̄ ⁊ forti⁹ mouet̄ gñat horripilationē puā:⁊ sentit rigorē puū. ℭ Et qñq; incipit cū frigore magno in extremitatib⁹ ⁊ dorso in pmus porismis:⁊ in postremis minuit̄ frig⁹:q: calefit ⁊ sbtiliat̄:nō tñ miscet̄ ei horripilatio aut rigor:⁊ h̄ erit qñ mā ei⁹ eēt flā crudū mucillaginosum vel vitreū. Et dixit Ysaac.q̄to est flā fridi⁹ tāto frig⁹ est intensius in pncipijs accessionū. ℭ Et qñq; incipit cū frigore intēso ⁊ rigore p motu cōcussiuo absq; pūctura i pmis porismis:⁊ in pcessu minuit̄ frigus:ſ; nō ɔcussio:⁊ h̄ erit qñ mā ei⁹ eēt flā acetosū; ⁊ d̄ his āpli⁹ dicet̄ i signis spēp̄. ℭ Scd̄m signū dixit Ga.2° de dif.fe.est q̄ difficile est calefactibile corp⁹.s.febriētis a porismo q̄tidiane.dix̄ Almā. tps frigoris plixū sit ⁊ vix calefit: ⁊ neq; cito puenit ad inflāmationē ⁊ calorē sicut i tertiana: quinimo calefactio in hac febre accidit cū plixitate ⁊ labore. Et ſm plm calefacit ⁊ itep̄ infrigidat:⁊ postea ēt calefacit:qd̄ postq̄ multotiēs calefactū fuerit manifestat̄ calor ⁊ fit in toto corpe eq̄lis.i.sparsus post laborē tñ. Raſ v̄o in diuisiōib⁹ dixit q̄ horripilatio est lōgi spatij ⁊ tardat̄ in calefaciēdo ⁊ fortasse nō calefit. Et Hal.dixit.q̄ frigus diu durat. Et Aue. est tps frigoris lōgū:ſ; paulatim inualescit. Et qñ incipiet calor cōpere redit frigus ⁊ fortificat̄ sup eū. Et cā hui⁹ signi dixit. G.est q: flā est grossū ⁊ viscosū ⁊ sup ⁊ friū ⁊ hūidū cōplōne.vñ difficile reddit̄ accēsibile.⁊ ex h̄ est tarde gressibile ⁊ i multis locis h; poros.i.pua foramina detinet̄ ex qb⁹ cāis accidit q̄ longinquā h; ascēsionē vt veniat ad statū. Vñ. A.dixit.frigus nō accidit subito.s.vt occupet totū corpus. Immo paulati; in extremis.s.ichoat:⁊ dcīde puenit sc; ad extrema vt fiat sicut nix neq; calefiūt subito neq; ſm gradationē ɔtinuā.i.q̄ pduret.imo paulati; cū reditu frigoris.s.postq̄ corp⁹ est calefcm̄. Et multotiēs accidit caliditati hui⁹ febris vt sedeat.i.stet tpe q̄ hēat q̄titatē vni⁹ hore vel duap̄ sup.vel ampli⁹ aut min⁹.⁊ h̄ in aug^to po^mi.q̄re extimat̄ dixit. A.pp ei⁹ pmanētiā q̄ iā puenerit ad statū cū ipa adhuc sit in aug^to.videbis.n.iā incipere aug^m.s. post dictā stationē;.nō.n.pōt flā vniformiter inflāmari ⁊ accidit de eo sicut de lignis viridib⁹ q̄ cū appent externus accensa interi⁹ nōdū sunt calefacta. Et iste qdē stationes in aug^to pñt eē ⁊ ſm plm sunt plures : ⁊ maxi^e qñ flā fuerit multū eterogeneū:ne q; repiunt̄ in oī febre flātica.imo si flā fuerit pue viscositatis sicut salsum dulce ⁊ aquosum non repeiūtur tūc dicte statiōes. ℭ Tertiū signū dixit Gal.ad glau.calor subhūidus inuenit̄ q̄si cū vapore aliq̄ ⁊ ɔtinuo man⁹ tactu cognoscit̄ ⁊ humidiorē o; esse calorē ei⁹ cū q̄dā acredine.nō.n.in p^a inmissiōe man⁹ ilico pceptibile:ſ; tardāte manu:fumosū;.n.calorē vapori multo mixtū; putabis eleuari suffocato poti⁹ in hūore multo igne q̄; eo mīe dñante. Et dix̄ 2° de dfntijs febriū.q̄ postq̄ recesserit rigor calor nō mult⁹ accēdit̄ neq; clar⁹ est velut ignis purus cui nō ē admixta fumosa nubes:ſ; accēdit̄ calor sicut fumoso ignis lignop̄ viridiū accensop̄.q̄si dicat.sentit̄ calor cū multis fumis ⁊ vaporib⁹:q: cū eo est aliqd hūiditatis q̄si ros. Et Sera.dixit.caliditas hñtiū hāc febrē ē roxida cū q̄ ē aliqd hūiditatis:⁊ qd̄ est:q: eleuat̄ ex h̄ humore vapor sicut ex lignis viridib⁹. ℭ Et Al.dixit.cū calor icipit p totum corp⁹ spgi ⁊ eq̄ri nō est fortis neq; in corpe egri sentit̄ incēdiū neq; mordicatio vt in tertiana ⁊ causone:de q̄ vt dixit Hali.hmōi febris h; hūiditatē pp flā:⁊ parū caliditatis pp putrefactionē. Et iō dixit Raſ.in diuisiōib⁹. cū calefit nō est vehemēs incēdij.vñ dixit G.2° de crisi.q̄ eger nō sentit inflāmationē vehemētē:⁊ neq; ē ei necessariū vt discoopiatur ⁊ phibeat a se pānos.putrescēte.n.flāte dix̄ Vla.calor paulati; ascēdere sentit̄ ⁊ febrē lōgā facere. ℭ Dixit. A. caliditas hui⁹ febris minor ē q̄; vt inflāmet ⁊ angustiā faciat ⁊ magnificet desideriū aeris frigidi ⁊ aq̄ fride ⁊ inspissatiōis ⁊ rarificatiōis ⁊ anhelit⁹ magni exufflātis h; plm:⁊ dix̄.ſm pl;:q: aliqñ pp multā putrefactionē ad pdcā pducit accñtia de angustia ingetudine ⁊ inflāmatiōe ⁊ desiderio

Secūdum signum.

Tertium signum.

frigidi ꝛ banelitu magno ꝛ sitib⁹. Dixit.n.Auic. 4° colli3. ꝙ calor hui⁹ febris est q̄si tēpatus.s.i cōparatione ad calorē aliaꝝ febriū hūoraliū.hoc tñ signū nō est in oib⁹ febribus flāticis eq̄le:sed magnā respicit diuersitatem ꝑ diuersitate mãe ꝛ multiplicatiōe putrefactiōis.nā quāto putrefactio est maior tāto calor est maioris incēdij.ꝛ in flāte salso caliditas est amplior q̄3 in alijs:ꝛ post eā in dulci.Et in q̄tidiana vera ſm plm caliditas nō est vehemēs:ita ꝙ rōne incēdij ei⁹ inquietet ifirmū ꝛ angustiet ad desiderādū attractionē aeris frigidi aut potū aq̄ frigide.aliter inspissationē cutis.i.discoopturā pānoꝝ in q̄ pp aeris frigiditatē inspissatur cutis siue ipsius rarificationē.i.coopturā pānoꝝ caliditate rarificat̄ cutis neq3 ponit patiēti necītatem magni anhelit⁹ ꝛ exufflātis.℄ Et dix̄ G.2° de dif.fe.ꝙ caliditas hui⁹ febris nō est eq̄lis in oib⁹ ptib⁹ corpis. vñ dix̄ Aui. calītas hui⁹ febris nō est silis neq3 eq̄lis in oib⁹ ptib⁹ super quas cadit mani⁹.imo est valde diuersa:qm̄ iuenit man⁹ in vno loco asp̄itatē ꝛ in alio lenitatē ꝛ est quasi caliditas colet̄ p rē cribellatā.ꝛ reddit G.ibidē cā3 dicēs h⁹ ineq̄litatj cā3 mani⁹ visu3 est esse viscositatē ꝛ grossitiē ꝛ difficile solubilē humorē.nā flā nō trāspirat̄ vt caliditatē manu representet tāgētis sic nec alij hūores nisi subtiliatū fuerit:ꝛ in vapores dissolutū vt cū eis ad exterioꝛa spiret. Subtiliat̄ aūt vix q̄dcūq3 fuerit nā g̃ssissimū ꝛ viscosu3:ꝛ multomagis si nā frm̄ fuerit q̄le est flā.nō ergo ſm totū neq3 homalie.i.eq̄liter flā calefit ꝛ subtiliat̄:sed vbicūq3 putredo i co īnualuerit ſm illud solū exufflat̄ ꝛ calefit ꝛ extra fert̄ caliditas ei⁹ ad cutē.In flāte aūt insurgi⁹ putredo ſm ptes mīte adhuc ēt multis ptib⁹ ei⁹ iputridis ꝛ nō calefactis:ꝛ intellexit de mā eiusdē poxismi.℄ Et Aui. dixit.q̄n flā est viscosu3 diuersificat̄ ei⁹ passio a caliditate sicut accidit reliquis viscosis cū bulliūt.ipsa.n.dirūpunt̄ in qbusdā locis:ꝛ nō dirūpūt̄ in alijs.Inuenit̄ g̃ asp̄itas sub manu.i.caliditas aspera ledēs manū tāgētis sicut in loco in q̄ est foramē cribri. colatorij:ꝛ inuenit̄ lenitas in alia pte man⁹.i. caliditas leuis ꝛ mitis sic in loco in q̄ nō est foramē cribri:ꝛ ista diuersitas i febrib⁹ flāticis reperit̄ s3 plim:nō tñ sep. Et iō h̄ signū nō est necīu3.nā poss̄e ē l3 raro accidat ꝙ vapor ei⁹ calidus eq̄liter ꝛ vniformiter moueat̄ ad cutē:ꝛ h̄ mani⁹ ɔtingeret in flātica de flāte dulci pauco:ꝛ in q̄cūq3 febre appet ista ineq̄litas ipsa appet in p̄mis poxismis plus:s3 in postremis minorat̄:q: in eis flā ē magis subtiliatū ꝛ diuisum.Et manifestat̄ in aug¹° po^m¹ plusq̄3 in statu.nam in statu po^m¹ q̄n mā est iā tota calefacta fortasse nō apparet illa ineq̄litas:aut nō sic apparet sicut in augmento. Et quāto flā est grossius tāto magis cōprehēdit̄ ꝛ eō min⁹. Et adhuc ista ineq̄litas nō est signū ꝓpriū hui⁹ febris. nā l3 in sanguinea ꝛ colerica nō reperiat̄:in melica tñ reperiri pōt pp grossitiē ei⁹ ꝛ frigiditatē:multo tñ min⁹ q̄3 in flātica:cū nō sit in ea viscositas sicut in flāte q̄ potissime facit ad hāc ineq̄litatē.℄ Dixit G.p⁹ ad glauc.q̄tidiana febris siue per diē siue p noctē fiat.i.siue sit diurna siue nocturna nō cū acri siue ingenti calore icipit vt tertiana.Aui.tñ dix̄. q̄uocūq3 sit.s.ꝙ caliditas ei⁹ sit acutior in p̄mis poxismis siue nō vel ꝙ pcipiat̄ calor ei⁹ eq̄lis vel ineq̄lis vel siue sit ista ineq̄litas dicta in oi flātica siue nō caliditas eius nō est magna nec puenit ad tm̄ gradū ꝙ faciat appetere aerē frigidū ꝛ aquā frigidā sicut facit caliditas tertiane.℄ Dixit Hal.cū tāgis corpus in hora accessionis nō apparet calor nisi cū moret̄ man⁹ ꝛ calefaciet ꝛ aperiātur pori. Et Aui. dixit.tact⁹ caliditatis ei⁹ in p̄mis est debilis ꝛ vaporosus:ꝛ deinde cū plongat̄ positio man⁹ sup mēbrū sentit manus acuitatē ꝛ mordicationē.s.aliqualē.i.debilē nō equalē nec silem vt dcm̄ est.Et h̄ ɔtigit q: caliditas in re viscosa g̃ssa reticet̄ ꝛ nō cito exalat:ꝛ silr cū calitas est in re grossa nō representat̄ in p⁹ appōne man⁹ vapor plurim⁹ neq3 caliditas forij.retinet̄.n.pp viscositatē:s3 postea manu pseuerāte in tāgendo sentit̄ caliditas augeri sic dcm̄ fuit de caliditate febris ethice.℄ Et dix̄ Aui.ꝙ sicut caliditati hui⁹ febris sunt statiōes in aug¹° : silr ēt sūt ei statiōes in decl̄one. vi.n.in decl̄one calor minui ꝛ stat tpe aliq̄:ita ꝙ putet̄ declo ꝛ putet̄ ꝙ successiue dēat ꝓportionabilr calor minui.ꝛ tu videbis eū stare diu i eadē minoratiōe:ꝛ nō ꝓcedē minorando.vel vides postea caliditatē fortiorari ita vt putes ꝙ adhuc sit status.deinde iteꝝ minuit̄ ꝛ aliq̄n iteꝝ intendit̄ calitas:ꝛ postea minuit̄ donec declinet pfecte. h̄ tñ nō sic manifeste neq3 totiēs nec in multis repit̄ sicut ꝙ accidit in augmēto.ꝛ cā ei⁹ est abundātia flātis in vijs expulsiōis.vñ tardat̄ ei⁹ expulsio ꝛ cā eius ēt est diuersitas eius ad recipiēdū resolutionē ꝛ incinerationē q̄re ps aliq̄ ei⁹ resoluit̄ ꝛ incinerat̄ ꝛ altera adhuc postea flāmat̄ sua manifestat̄. ℄ Q d̄ aūt dixit Aui.ꝙ in principijs.i.in p̄mis poxismis apparet calor maior ꝛ in postremis minorat̄ vt dcm̄ est:p verificatiōe sui duo p̄supponit.vnū est ꝙ mā oium poxismoꝝ toti⁹ feb.sit vna de vno cumulo vel aceruo:ꝛ nō d̄ diuersis:sic ꝙ sit tota sil̄ generata.nam si esset de diuersis cumulis vel postea de nouo alia mā generaret̄ posset deuenire oppositū.si.n.grossior mā moueret̄ in p̄mis ꝛ in postremo subtilior tūc in p̄mis poxismis calor esset min⁹ acut⁹: ꝛ in postremis magis acut⁹:2^m est ꝙ mā illius cumuli nō sit ex toto vniformis:s3 difformiū pmū in g̃ssitudine ꝛ subtilitate:q: tūc subtiliores mouent̄ pri⁹ ꝛ caliditatē faciunt intētiorē. Si aūt eēt s3 totū vniformis tūc eueniret ɔ̄riū: q: in primis eq̄liter moueret̄ ꝛ eq̄lē faceret calitatē.Quidā aūt volunt ꝙ.A.solū intellexit p poxismos pncipij vlis vt sit sensus ꝙ in p̄mis paroxismis pncipij vlis calitas sit maior q̄3 in vltimis ipsi⁹ pncipij vlis:s3 siue intellexerit s3 modū p^m siue 2^m modū:istoꝝ numerus po^r caloris maioris aut minoris nō est determinat⁹:s3 pūt eē eq̄les:ꝛ pōt esse ꝙ po^m¹ maioris caloris excederēt alios ꝛ pōt eē ɔ̄rio ſm varias dispōnes coꝝ.Sūt aūt ꝛ alij dicētes ꝙ Aui.intellexit de q̄libet po° toti⁹ febris.s.ꝙ in quolibet poxismo cū calor ei⁹ spgit̄ i p̄mis ipe sit maior q̄3 in postremis ipsi⁹ po^m¹.i.in decl̄one ei⁹.de h̄ aūt 3° signo q̄dā diuidētes eu3 in partes ɔstituūt ex eo quq3 sig^a q̄ oia in h̄ declarata sūt. ℄ Quartū signū dixit Gal.2° de differētijs febriū est ꝙ l3 febris inequales ꝛ amplius debiles ꝛ puos operatur pulsus in inualiōib⁹.i.pncipis poxismoꝝ ꝛ in p̄mis accēsionū.i. in p̄n° aug¹¹ ꝛ iequalitas est:q: mā grauat virtutē ꝛ debilitas ꝓpter v̄tutis imbecillitatē:ꝛ puitas pp frigiditatem flātis remittētē necessitatē.Et scias ꝙ q: iste differētie pulsus sunt ēt māifeste in p̄n° aug¹¹ hui⁹ febris ipsa distinguitur ab oibus alijs.nā in illis oib⁹ in p̄n° augmēti pulsus māifeste incipit magnificari ꝛ in ista nō.Et dixit G. ꝙ q̄3uis hee diē pulsus repiant̄ in p̄n° poxismi tertiane:sūt tñ valde minores in tertiana q̄3 in flātica.ꝛ in tertia predicte diē cito subsistūt.i.deficiūt ꝛ trāseunt: q̄d nō est in flātica. in qua trāseūt ad augmētū.imo dixit Gal.aliq̄n p̄dcē diē in tertiana nō coinuadūt.s.multū manifeste ſm q̄d declaratū est in pulsu tertiane.sup.sed in flātica manifeste coinuadūt.Et dixit Gal.2° de crisi.reperit̄ in pulsu diuersitas ꝛ corrūpit̄ ordo ei⁹ in p̄n° poxismi ꝛ remanet de illa diuersitate aliq̄d in hora augmēti ꝛ nō repiunt̄ in hac febre velocitas ꝛ magni^do ꝛ for^do q̄ reperiūt̄ in tertiana ēt ſm finē declinatiōis.sup.nedū in alijs tpib⁹.vñ p⁹ ad glauc.dixit. pulsus his puiores sūt eis q in q̄tanis plusq̄3 illi eis q in tertianis.rariores v̄o rursus sunt hi q in anfimerinis eis q in q̄rtanis tm̄ quātū his illi in q̄rtanis. In tarditate v̄o eodē mō se hñt in vtrisq3.℄ De pulsibus hui⁹ febris dixit Sera.pulsus est puior pulsu illoꝝ q̄b⁹ accidit febris melicaseo ꝙ hūor flātic⁹ nō dissoluit v̄tutē cū friditate sua tñ. imo cū multitudine sua ēt ꝛ est pulsus multū spissus ꝛ diminutio illa adiuuat ꝛ attrahit spissitudinē. Al. v̄o dix̄. ꝙ pulsus i hac fe.s3 velocitatē ꝛ spissitudinē mlto minor

Quartu3 signu3. De pulsu.

inueniꝭ q̈ȝ in tertiana. ⁊ ex h̄ v̄bo pȝ ꝙ Ser. cōparauit pulsuȝ flātice ad pulsuȝ q̈rtane ⁊ n̄ ad alias. Et Alm̄. ꝙ p̄ter h̄ est diuersus. ℂ Et Hal. dixit. pulsus hui⁹ minor est pulsu q̈rtane ⁊ spissior: ⁊ ei⁹ puitas ē pp̄ flā: qd̄ est: qr deficit v̄t⁹ ex friditate ei⁹ ⁊ dissoluiꝭ ⁊ anguithaꝭ pp̄ m̄ltitudinē quātitatis ei⁹. vñ multū est diuersus. Et spissitudo ei⁹ ē ex necessitate recupandi magnitudinē. Zoar. v̄o dixit. nō erit pulsus durus nec difficilis nec cū multa alteratiōe ⁊ velocitate sicˉ in febre colica. Et Aue. dix̄. pulsus hui⁹ febris rarior ⁊ minor est pulsu tertiane in oī tp̄e febris. ℂ Dixit A. pulsus est pu⁹ submersus siue depositꝰ debilis rar⁹ in p̄mis. i. in p̄n° po^m ⁊ est qdē submersus pp̄ suffocationē caloris a frigiditate viscositate ⁊ multitudine mãe. ⁊ est rarus ꝓpt̄ frigiditatē mãe. Deiñ dixit Aui. fit frequēs in fine. i. in ꝓcessu vel in fine. s. frequētie. nā fit in processu vehementer frequēs. Et hic pulsus q̈ȝuis in ꝓcessu possit esse vel aliqñ fit puus ⁊ debilis. nūq̈ȝ tñ est rarus nisi in p̄n°. Et dix̄ A. ꝙ vehemētia spissitudis ei⁹ est pp̄ puitatē ipsius. nā pulsus flātice est minor pulsu tertiane ⁊ q̈rtane. ⁊ p ɔ̄ñs frequentior. ℂ Q. aūt sit minor pulsu q̈rtane dubiū v̄r. nā Gal. 2° de crisi. dixit. pulsus pōt q̈rtana febris in p̄n° paroxismi i dispōne puitatis quā nō ɔ̄seqꝭ alia egri° p̄ter ipsaȝ. Et Aue. 4° colli. expsse dix̄. pulsus q̈rtane est puior pulsus q̈ȝ sit in flātica. oppositū tñ hoꝝ dixerīt vt patuit. Sera. Haly. ⁊ A. pp̄ hāc g̃ ɔ̄rietatē tollēdā scias ꝙ in flātica ⁊ q̈rtana pulsus ad magnā puenit puitatē q̄ est tāta ꝙ hesitare faciat sapiētes q̄ eaꝝ sit maior ⁊ difficile reddit h⁹ iudiciū. dn̄t tñ ꝙ in q̄ridiana v̄a de flāte nāli cū aliis ɔ̄ueniētib⁹ ꝑticularib⁹ ad hāc febrē pulsus ꝓ certo est minor q̈ȝ in q̈rtana v̄a. cū ɔ̄uenientia suoꝝ ꝑticulariū. Sȝ tñ pōt esse aliq̄ flātica vt de flāte dulci aut salso vel de aliq̄ flāte benigno ⁊ pauco nō magne putrefactiōis in q̄ pulsus ēēt maior q̈ȝ i q̈rtana v̄a. ex h̄. n. soluiꝭ discordia. ℂ Sȝ restat sedare discordiaȝ de raritate pulsus in hac febre in cōpatiōe ad raritatē ei⁹ in tertiana. nā vt appuit Alm̄. ⁊ Aue. voluerūt ꝙ pulsus in hac febre sit rarior: ⁊ sic ꝓ certo est. ⁊. n. tertiana est maioris icēdij ⁊ magis exigēs est spissitudinē ad euētationē ei⁹ q̈ȝ in flātica. Jōq̈ȝ tenēdū est ꝙ tex. Aui. q dicit oppositū sit corruptꝰ ⁊ dȝ eē silis textui Hal. q nō expssit de tertiana: sȝ so^m de q̈rtana. vñ lr̄a Aui. dȝ sic iacere. ꝙ frequētia ⁊ puitas flātice est vehemētior q̈ȝ frequētia ⁊ puitas q̈rtane. ⁊ puitas flātice vehemētior est q̈ȝ puitas tertiane. ⁊ nō tāgit in h̄ frequētiā. posset tñ saluari. dn̄t qdā tex. A. sic ꝙ Aui. nō intellexerit ꝙ frequētia flātice sit absolute maior frequētia tertiāe. sȝ in cōpatiōe ad suā puitatē. vt sit sensus ꝙ in tertiana pulsus pp̄ sui puitatē nō addit tm̄ de frequētia q̈ȝtū facit in flātica. ⁊ dn̄t ꝙ in aliq̄ flātica absolute posset v̄ificari ꝓ aliq̄ tp̄e vt in ea q̄ inchoat cū sincopi in p̄n° paroxismi. ℂ Et dic. Aui. ꝙ q̈ȝuis pulsus flātice sit frequētior pulsu q̈rtane: nō tñ est eo velocior: qr maior virt⁹ reqriꝭ ad velocitatē q̈ȝ ad frequētiā. sȝ in flātica v̄tus est debilior q̈ȝ in q̈rtana. Jōq̈ȝ dixit Aui. ꝙ in p̄n° po^m flātice q̄ñq̈ȝ pulsus ē tardior pulsu q̈rtane aut est ei silis in tarditate ⁊ tūc ē ei silis qñ i p̄n° po^m nō puenit corp⁹ ad multā infrigidationē. ℂ Et dixit Aui. pulsus flātice est vehemēt̄ diuersitat̄ cū ꝑuatiōe ordinis: qr ē diuersus ⁊ iordinatꝰ. pp̄ aggrauationē ⁊ suffocationē caloris. Et declarās A. diuersitatē pulsus dix̄. ꝙ pui ⁊ debiles pulsus sūt in diuersitate ei⁹ plus h̄ ē pcussiones pue ⁊ debiles sūt in hac diu̾sitate pulsus plēs q̈ȝ magne ⁊ fortes ⁊ h̄ maxīe in p̄n° po^m. Et h̄ itellexit Zoar. cū dixit. vt. s. ꝙ nō est plīa friditate postq̈ȝ seqꝭ debilis ⁊ lēt⁹ calor nulla adest sitis: sȝ multa oris hūiditas cū multa saliua ꝓpter flā liq̄factā pulsus in p̄n° debilis ⁊ occultꝰ pp̄ fortem ɔ̄strictionē arteriaꝝ. In statu v̄o est ⁊ paru⁹ ⁊ gracilis pp̄ puitatē caloris. vrīa v̄o est alba ⁊ aquosa ⁊ mediocriter tenuis pp̄ mãe cōpactionē. Quāto aūt flā est frigidi⁹ tāto facit pulsuȝ minorē ⁊ debiliorē ⁊ rariorē in p̄n° accessionis

Utrū pulsus flātice feb. sit minor pulsu q̈rtane feb.

Utrū pulsus flātice sit rarior pulsu tertiane.

⁊ vrinā tāto magis aquosaȝ pp̄ opilōnē ⁊ mãe cruditatē: sȝ postea pp̄ calorē putredinalē fit rufa ⁊ spissa: ⁊ q̈ȝto fri gidi⁹ est flā tāto in p̄n° accessiōis frigus ē itēsius. dix̄. Gili. vrina in colore alba ⁊ mediocriter tenuis vel mediocriter spissa cū globa hūoris cū multa alteratiōe. i. diuersitate. s. ꝙ pcussiones magne sūt multe ⁊ pue ēt sūt multe: qr imo est pue multe ⁊ magne pauce. Et tādē subdit Aui. cognitiōes pulsus sup febrē flāticā sunt debiliores cognitiōis. p pulsuȝ. n. difficillime iudicaꝭ sup eā. Jōq̈ȝ G. 2° de crisi. dix. ꝙ ad cognoscēdū hāc febrē p pulsū opȝ cog̃scē pulsuȝ pacientis sani. i. dū erat in sanitate dixit Girar. sup Uia. i hac febre pulsus fit mollis ab hūore ⁊ lat⁹ pp̄ descēsionē ⁊ multitudinē: ⁊ tardus pp̄ caloris puitatē ⁊ diuersus i fortitudie ⁊ dbilitate: qr nā aliqñ dn̄aꝭ mãe ⁊ tc̄ ē fortis: ⁊ aliqñ qr eȝ sub mā grauaꝭ ⁊ tūc ē debilis. Et ali⁹ addit ꝙ est absq̈ȝ ordie in sua diuersitate ⁊ est rarior ⁊ h^or pulsu tertiane ⁊ q̈rtane in q̄lȝ tp̄oꝝ ei⁹. ℂ Quintū sig^m ē sūptū ab vrina: d̄ q̄ dixit G. 2° d̄ crisi. ꝙ ipsa est a p̄ dic sȝ ꝙ ē i p̄n° febris q̈rtane. Et dix̄ p^a ad glauc. ꝙ vrine q̄ in eis fiūt tp̄a toti⁹ egritudis docēt q̄ ēt in p̄ncipijs dn̄dēt tibi spēm febris an sime rine albe ⁊ tenuis: aut sunt g̃sse ⁊ turbulēte ⁊ rubee. s. i ꝓcessu. ℂ Dixit Sera. in iceptiōe febris vrina est subtilis ⁊ alba pp̄ cruditatē hūoris flātici. In fine aūt ei⁹ pp̄ decoctionē fit rubea grossa: ⁊ h̄ qñ recipit hūor digōnē ⁊ euāꝭ. s. p vrinā. Alm̄. aūt dixit. vrina in hac febre alba est ⁊ subtilis aut rubea spissa ⁊ turbida ⁊ ſm magis in p̄n° ⁊ sȝ p̄mā dispōnē. s. sbtilis ⁊ alba: sȝ postea succedēte tp̄e in aliā mutaꝭ dispōnē. Et Haly. dix̄ vrina aliq̄ tp̄e ē subtilis ⁊ alba ⁊ subtilitas ex ɔ̄suptiōe ē poroꝝ. i. viaꝝ pp̄ grossitiē ⁊ viscositatē mãe: ⁊ albedo ex friditate est flātis ⁊ q̄dā tp̄e est grossa turbida ⁊ rubicūda: ⁊ grossities ⁊ turbiditas est. qr nā aliqñ apit illā ɔ̄stipationē ⁊ expellit illā mãȝ grossaȝ viscosaȝ q̄ fuit cā ɔ̄stipatiōis: ⁊ rubea est: qr flā si putrescat ⁊ moueꝭ vt calefiat necē ē. Et Aue. dixit. vrina in hac febre est subtilis ⁊ alba ⁊ spissa ⁊ obscura ⁊ si calor putredinalis est fortis ⁊ flā puꝝ ē pōe vt sit rubea. ℂ Dixit. A. vrina in p̄mis. i. i p̄n° vñ. q̈ȝuis ēt in pticulari ita sit est alba subtil: pp̄ m̄ltitudinē oplōnū ⁊ frigoris: deiñ fit. i. magl̄ tincta q̈ȝ p̄a s pp̄ putrefactionē. ⁊ posset eē putrefactio tanta ⁊ flā dulce vel salsaȝ aut nāle ꝙ vrīa fieret v̄e rubea sicut aliqñ vidi. vt in plūbus tñ nō peruenit ad verā rubedinē. Et cū sit magis tincta dix̄ A. ēt ɔ̄turbaꝭ pp̄ malitiā digōnis maxīe in p̄a ⁊ 2ª digōne vaporib⁹. n. cibi ⁊ hūoris idigesti ⁊ calefacti ad vias vrine descēdētib⁹ reddiꝭ vrina turbida pp̄ ipsoꝝ admixtionē. turbida. i. obscura. qr nō mingiꝭ luminosa. vl̄ ēt q̈ȝuis aliqñ lumiosa migaꝭ p⁹ ei⁹ r̄sidētiā fit sic aq̄ turbida vel mustū pp̄ malitiā digōnis. i. pp̄ ꝓcessuȝ putrefactiōis ⁊ malitiā hūoris qd̄ ɔ̄tigit pp̄ vapores g̃ssos illi ꝑmixtos. Et sūt q dn̄t ꝙ vrīa ēt exn̄s mīcta lumiosa p⁹ ip si⁹ residētiā cō turbaꝭ. s. a medico leuiter cōcutiēte ipsaȝ i vriali. nā flā qd̄ i ipsa residet cū moueꝭ offuscat vrinā p h̄. n. distiguiꝭ flā residēs i vrinali ab ypostasi laudabili: qr ypostasis p ɔ̄motionē ei⁹ nō ɔ̄turbat vrinā. ⁊ dn̄t ꝙ medic⁹ pp̄ h̄ ɔ̄cutit. vt p h̄ iudicet sup ista fe. Urina. n. in hac fe. nō seruat ordinē: sȝ diuersificaꝭ m̄lt̄ı i subtilitate ⁊ g̃ssitie ⁊ in lumiositate ⁊ turbulētia in colore min⁹ ricto i cruditate. Et nō solū accidit i ea diuersitas i ꝓcessu p diuersa tp̄a ei⁹. sȝ imo dix̄. A. q̄ñq̈ȝ in vno eodēq̈ȝ tp̄e alteratur in vrīa dispō p̄dicta. Et h̄ erit. dix̄ ipe qñ mūdificaꝭ. s. patiēs p vrinā ex mā g̃ssa. resoluiꝭ eni. i. euāꝭ p eā tūc putridū. ⁊ cū ita est: est vna dispō vrie scȝ i q̄ est magis tincta ⁊ ɔ̄turbata. ⁊ hec ē vna hora. ⁊ alia scȝ hora ē qñ r̄dibūt opilōnes siue ab eadē mā siue ab alia noui⁹ motare tūc erit alia dispō ⁊ d̄albabiꝭ vrīa. sup. ⁊ sbtiliabiꝭ. Et ē h̄ maxīe qñ remāet dispō febriētis iter mãȝ g̃ssaȝ ⁊ dispōnē putride. i. ad putrefactōeȝ: qñ. s. stat mā g̃ssa cū dispōne ad putre^m. ñ tñ adhuc putri^a exn̄s q̄ faciat opilatiōeȝ. Et h̄ ē ꝙ postea claꝭ sb̄dit. A. dicēs. aq̄. i. vrīa hora

Quintum signū de vrina.

opilōnū est alba:deinde qñ putrefit res plīa post illud ꝛ ex
pellit ꝛ aperiunt opilones rubet vrina vsqꝫ quo veniat su
ꝑ vias qͦ opilet eas vice alia de illo eodē humore. sup. vel
alio illi sīn vel eodē h̄ꝫ spēm. Dixit Serar. sup Uia. vrina in
pn° est alba ꝛ grossa:sꝫ mā icipiēte digeri efficit̄ rufa vel
subrufa cū subā mediocri vel pingui.i.grossa. Et itellige
ꝙ Serar. itellexit de vrina hac qñ opilationes nō sunt ple
fortes. ꝛ est illud qͦ inuenit̄ ſm plūm. Auctores aūt dicen
tes vrinā eē in pn° subtilē itellexerūt i fortibꝰ opilatiōibꝰ.

Sextum signum.

¶ Sextū sigm dixit Gal. 1°. de crisi. nō emittit a se anhelitū
magnū frequētē neqꝫ inflāmatū neqꝫ emittit a se aerē cali
dū sicut flā ignis. Et Alm̄. dixit. nō est in eo vehemēs expi
ratio. nō. n. fit in eo anhelitus magnꝰ estuosus. ꝛ est expi
ratio maior inspiratione: q̄ est necessitas maior emittendi
fumos putridos capinosos q̄ꝫ attrahendi aerem frigidū.

Septimū signum.

¶ 7m signū. dixit Gal. pª ad glauc. vomitꝰ flātici sunt ꝛ q̄
cūqꝫ ꝑ vētrē excernunt̄ fridiora ꝛ crudiora ꝛ aquosiora ꝛ
flāriciora: ꝛ vniuersum indigestis hūoribꝰ plenū inuenies
corpꝰ. Sera. nā ſm plūm est soluta pp flā si nō est cōplō in
firmi calida. Et Aui. dixit. eiꝰ egestio est lenis flātica ꝛ sub
tilis. i. lubrica ꝑ idigōnē. ꝛ est ei de flātibꝰ admixtū: vt plūm
. n. egestio ē lenis ꝛ nō exiccata: si nō fuerit vt dixit Ser. in
hoīe calē cōplōnis nālis. sup. aut in eo cuius colā ꝓhibet̄
ire ad venas in vijs vrine: ꝛ nō ꝓhibet̄ ire ad intestina. nā
in his egestio aliqñ est citrina. Et si adest fluxus vētris ipe
est flāticꝰ. Dixit Ras. in diuisiōibꝰ. ē in ea vomitꝰ flātꝫ. Et
Uia. dixit. ꝙ flātici hūores euomunt̄ in ea. Et Aue. dixit.
si euomet flā. Et Alm̄. dixit. si cū ea fuerit vomitꝰ aut solo
vētris hūores albi aut pure flātici egerunt̄ aut cū pauca
colā rubea.

Octauū signum.

¶ 8m signū dixit. G. ibidē. lōgitudo pomi lon
gior fit. s. q̄ꝫ in terriana. vñ Haly. dixit. ꝙ paroxismꝰ eiꝰ durat
in t̄pe lōgū. dixit. n. Ser. ꝙ iuatio eiꝰ erit. 18. horis. ꝛ dimis
sio eiꝰ sex horis. tꝫ. n. dixit Uia. 18. horis. ꝛ sex dimittit dix̄.
A. de eis q̄ signant ꝙ febris sit flātica est ꝙ sit paroxismꝰ eiꝰ.
18. horis ꝛ dimissio eiꝰ sex horis. Et silr Aue. dixit. ꝛ itelle
xerūt ſm plūm. nā h̄ terminꝰ nō est oībꝰ flāticis vnꝰ: sꝫ qñqꝫ
est breuior vt in facta a flāte dulci vel salso ꝛ a flāte nāli be
nigno ꝛ pauco: ꝛ qñqꝫ est lōgior vt in facta a flāte mucilla
ginoso vel vitreo: sꝫ in fctā a nāli cōuenietibꝰ ꝑticularibus
terminꝰ eiꝰ ſm plꝫ est vt Auctores dixerūt. Huiꝰ aūt termi
ni cā nō pōt ꝑfecte ꝑ rōnē h̄ri: sꝫ sic iuentū est ꝑ expientiā:
facit tñ ad lōgitudinē eiꝰ multitudo flātis ꝛ difficultas re
solōnis eiꝰ ex grossitie ꝛ viscositate sua: ꝛ paucitas caloris
febrilis ꝛ inati. Dixit Almā. ꝙ eiꝰ inuatio in plībꝰ in fine
diei cōtingit ꝛ iuxta noctē. Sera. tñ dixit. ꝙ fac̄ piodum. i.
pom in vespis. s. cū iā iclinat̄ dies: ꝛ tūc ē hora motꝰ flātis.
ꝛ bñ dixit Almā. in plībꝰ vel ſm plūm: q̄ vt appebit infra
in signis spēꝝ. aliq̄ nō ṽe q̄tidiane i his horis iuadūt ꝛ pp
ēt alias cās ꝛ ocurrētes q̄ pñt ab illa hora diuertē. In oībꝰ
tñ dixit Alm̄. t̄ps pomi ꝓlixiꝰ est t̄pe iterpolatiōis.

Nonum signum.

¶ 9m si
gnū dix̄ G. 1° de dr̄iis febriū t̄ps dimissionis nō est puꝝ
sicut pª. s. tertiane de q̄ pus locutꝰ fuerat: sꝫ ſp putrefactiōis
custodit cognitionē ꝛ ſm caliditatē ꝛ ſm pulsuꝫ. vñ Serap.
ait. dimissio eiꝰ est imūda pp grossitiē mãe. Et Alm̄. dixit.
vene cū recedit nō oio a diuersitate putrificant̄. s. in pulsu:
neqꝫ corpꝰ a neutralitate. imo relīqe. s. caloris ex ea rema
nēt q̄ i corpe eiꝰ sunt donec alia adueniat accessio. ꝑmanet
n. dixit Hal. calor in corpe vsqꝫ ad scdāꝫ accessionē. Et A.
dixit. nō est dimissio eiꝰ mūda: ꝛ nō eradicat̄ qn sint ibi re
līqe caloris: qm̄ mā eiꝰ cū grossitie ꝛ viscositate est multa: ꝛ
sic resistit resolōni: ꝛ nō tota resoluit̄ mā paroxismi. imo re
manet cinis hūidus. s. mā semicōbusta: ꝛ nō totalr̄ icinera
ta: sed ita vt sit adhuc effumabilꝭ ꝛ retinēs calorē putredi
nalē. q̄re bñ dr̄it ꝙ febris h̄ h̄ꝫ. 18. horas in summo labore: ꝛ
sex in falsa qete: ꝛ pp qͦ dixit G. ibidē ꝙ pomi eiꝰ sunt ō gñe
ꝯtinuaꝝ h̄ꝫ plꝫ. nā ad ipuritatē ꝛ falsāꝫ q̄etē dimissiōis eiꝰ
adiuuat cita aggregatio mãe ꝓ alio pomo q̄ cito icipit suf
fumigare ꝛ lōga ꝑduratio pomi eiꝰ ꝛ nō ṽa eradicatio ꝑpa
rāt ad citā aggregationē mãe ꝓ paroxismo seq̄nte. Subdit
tñ. G. ꝙ cū h̄ febris certissima fuerit. i. ṽe ꝛ certe pura q̄ti
diana: qͦ erit cū ipoztuna ꝛ diligētissima subtilitas videa
tur. i. cū mā flātica febrē causans fuerit subtilis valde. s. in
gñe flātū: tūc mītis videbit̄ ꝙ talis febris purā hēat inter
missionē. Et dix̄ ipse. ita h̄ꝫ. q̄ tūc ꝯpleta fit resolō eiꝰ: ita
ꝙ in illis sex horis verā h̄ꝫ q̄etē. ꝛ ego freq̄nter vidi febres
flāticas q̄rū pomi nō fuerūt extēsi vltra. 22. horas: ꝛ fuit ite
rū iterpolatio cū ṽa q̄ete. Bene ḡ dr̄it dcā autoꝝ nō verifi
cari de oī q̄tidiana: sꝫ de ea: cuiꝰ mā est grossa ꝛ paroxismus
lōgus sicut cōiter est. nāꝫ de facta a flāte benigno pauco ꝛ
dulci ꝛ fortasse a salso eradicatio est mūda apparēter ꝛ exi
stēter: maxiᵉ cū terminat̄ paroxismꝰ flātice cū euōne manife
sta: si aūt sine māifesta terminat̄ euōne tūc iterpolatio eiꝰ
est ipura: ꝛ ſm q̄ꝫtitatē euōnis est impurior vel minꝰ ipura.

Decimū signum.

¶ Decimū signū. dixit G. exacuit̄ ſm vnāquāqꝫ diē. facit
eni pom oī die: vt Ras. ꝛ oēs affirmāt auctores: q̄ sic est ꝓ
ꝑ:iū moueri: vt. s. de piodicatōe: ꝛ sic ēt seq̄t̄ flāti ex ꝑdictꝫ
sic̄. n. paroxismꝰ durat. 18. horis ꝛ sex horis tm̄ dimittit ilico
ꝛ aptesequit̄ ꝙ oī die redeat. Dix̄ tñ Aue. ꝙ q̄duēꝰ paroxismi
oī die signū ꝓpriū nō est hꝰ febris: q̄ due tertiane silr fa
ciūt. Et dix̄ G. ad Glau. Quotidianarij. s. veri ſm plꝫ ascē
dēdo q̄tidie horā mutāt vt si ꝑ die in pª hora venerit ꝛ i 2ª
die venerit in hora 2ª. ꝛ in 3ª die in hora 3ª: ꝛ sic deinceps:
Quotidianarij ṽo nō veri eꝫ ꝑ singulos dies horā varian
do potiꝰ descēdūt. Uñ si pmo die venerit in 3ª hora: ꝛ in 2ª
die venerit in 2ª: ꝛ in 3ª in pª: ꝛ sic deinceps.

Undeci-mū signū

¶ Undecimū
signū est: dixit gal. 2° de dif. fe: euōnes in hac febre fiūt bre
uiores. i. pauciores q̄ꝫ in alijs. ꝛ intellexit de euōnibꝰ ꝑ su
dorē. dixit. n. 1° de crisi. neqꝫ eger fortitan sudat. ꝛ h̄ maxiᵉ
in pmis diebꝰ. sꝫ in eo qͦ est post cū ꝓlongant̄ in ea dies.
tūc iā fit i ea sudor. Sera. dixit. ꝙ est absqꝫ sudore. s. copio
so. Et Alm̄. dix̄. nō separat̄ cū sudore ꝛ ꝑcipue in pmis die
bꝰ ꝛ si in ea fuerit sudor. s. i pmis diebꝰ puꝰ ꝛ viscosus erit
Et Haly. dix̄. aliq̄ñ sudat paꝝ ꝛ aliq̄ñ nō. Dix̄. n. Isaac. ꝙ
nō sudat aut modicū pp grossitiē ꝛ viscositatē mãe. Uenie
te aūt morbo i vltimitatē laboris. s. in statū. Et signis ꝯple
te digōnis appentibꝰ dissoluit̄ mā ꝛ nimiū sudare icipit. s.
reu sudoris ꝑncipij ꝛ augmēti. Et A. dix̄. febres flātis sunt
pauci sudoris pp viscositatē hūoris: ꝛ pp hāc ēt cām ꝛ mlᵗ
titudinē hūiditatis sue sūt multe opilōnis: nō itelligens h̄
de opilōne venaꝝ ꝛ ꝯcauitatū: sꝫ ꝓpe de opilōne pororuꝫ
venaꝝ ꝛ poroꝝ cutꝭ: q̄ opilō ꝓpe est cā paucitatis sudoris:
quā opilōnē ꝓpe signauit cū ꝑ cā eiꝰ multitudinē vaporis
dedit. Et pp hāc cām dixit Aui. cū accidit i ea sudor ē res
nō exuberās. ꝛ subdit ꝙ paucitas sudoris ꝛ priuaᵒ eiꝰ est
de ꝓpinquoribꝰ signōibꝰ huiꝰ febris. Uapor. n. flātis nō ē
facile penetrās ꝑ poros pp sui grossitiē ꝛ viscositatē. Dix̄
Serar. sup Uia. patiētes cū difficultate sudāt in pn° ꝛ au
gmēto pp mãe g̃ssitiē ꝛ viscositatē. ꝛ si tūc sudāt sudor est
grossus ꝛ viscosus. mā āt digesta ꝛ crisi appropinq̄nte tūc
icipit mā euari cū sudore. Et scias ꝙ sudor i flātica cito ap
pens subtilitatē sue mãe signt: maxiᵉ si fuerit hūidꝰ fluidꝰ
ꝛ cū sudor icipit i ea mlᵗiplicari iceptiōeꝫ digōnis signat:
ꝛ ꝑ ꝯsis crisis appropinq̄tiōeꝫ.

Duodeci-mu signū

¶ Duodecimū signū. dixit
G. 2°. de crisi. nō multū petit eger aquā fridā. ꝛ sitis fit in
ea minor q̄ꝫ in oībꝰ alijs febribꝰ. dixit Sera. minorat̄ sitis
eoꝝ ꝛ si sitiūt nō sitiūt pp flā: sꝫ pp putrefactionē. Et Alm̄.
dix̄. nō est cū ea sitis. s. magª: q̄ vt dix̄ Ras in diuisiōibꝰ: ꝙ
est cū ea paucitas sitis. Et Haly. ꝙ est cū eā parua sitis. Et
Zoar. dix̄. nō h̄ꝫ magnā sitiꝫ.

¶ Dix̄. A. sitis. minorat̄ i flā
ticis. s. reu aliaꝝ febriū: vt dixit Ga. Alia lr̄a h̄ꝫ. sitis minui
tur dr̄it qdā reu sanitatis: sꝫ pª expositio ē melior: posset tñ
ista expositio tolerari in q̄busdā febribꝰ de flāte insipido ꝛ
acq̄so cuiꝰ minera eēt in stō ꝛ in q̄busdā ēt alijs dispōnibꝰ
q̄s accipe poteris ex ſmone 5°. ca° de causis sitis. Et subdit.

A. q̃ sitis minorat̃ siue minuit̃ nisi pp cã3 salsedinis aut ve hemẽtiã putredis ei⁹. q̃uis tñ in istis nõ minoret̃ sitis. nihilominꝰ i eis minor est q̃ȝ in febrib⁹ alioꝝ hũoꝝ fm p̃lȝ. vt̃ ãt fȝ p̃lȝ: q2 si flã salsuȝ ɔtineret̃ in stõ. tũc putrefactiõe sua posset causare sitiȝ maiorẽ siti q̃rtane. ℂ Dixit G. p⁹. ad glauc. minꝰ siticulosa ẽ h̃ febris q̃rtana tñ q̃ȝtũ q̃rtana est tertiana. Et dixit. siccissimũ est vniuersuȝ corp⁹ in tertiãis. In his vo febrib⁹ hũidissimũ ꝛ hũidũ h̃ñs os ꝛ linguã. ꝛ Ras. dix̃. in diuisiõib⁹. est in ea hũiditas in ore. ꝛ hũiditatẽ dix̃ h̃ñt in ligua. Et Uia. dixit. os hũidũ h̃ñt: ꝛ nõ sitiũt s. pp hũiditatẽ oris ꝛ ligue: q̃ ẽ cã paucitatꝫ aut puatiõis sitis. p̃dcã tñ hũiditas q̃ in ore eoꝝ repit̃. dix̃. Sera. ẽ horrida vel mali saporis. dix̃. Serar. sup Uia. os insipidũ repit̃ cũ q̃dã mucillagie viscosa. sȝ h̃ nõ repit̃ in fcã a flãte salso. imo in ea est maior siccitas ꝛ sitis. ꝛ iõ p̃ter q̃ȝ in hac ligua appet hũida lenis tact⁹ declinãs ad albedinẽ: pcedente tñ tpe si putrefactio fuerit magna ꝛ maxi ex flãte in stõ ɔtento os ꝛ lingua exiccat̃ ꝛ exaspat̃ ꝛ lingua ẽt denigrat̃. Uerũtñ qd̃ adheret ei est viscosuȝ tenax. Et scias q̃ vltra dcãs cãs siccitatꝫ ꝛ sitis in febre flãtica. s. salsedinẽ ꝛ magnã putrefactionẽ p̃ñt ɔcurrere ẽt due alie cãe. s. putrefactio flãtis in sp̃ualib⁹ ꝛ locis vicinis cordi ꝛ opilõ multa cutis ꝓhibẽs fumos exhalare. q nõ potẽtes exire recedũt in interiora corpis: ꝛ cũ sint cali calefaciũt ꝛ exiccãt. vñ siccitas i ore ꝛ sitis eueniũt. Et q̃dã addũt aliã cãm: ꝛ ẽ nãlis cõplo cal'a ꝛ sicca: in q̃ cũ ex malo regie gñabit̃ flã qd̃ putrescat ꝛ febrẽ faciat flãticã: q̃ de se lȝ sit lẽti caloris: tñ illõ corp⁹ mĩtũ calesit ꝛ dñcabit̃ pp dispõnẽ suã nãlẽ. vñ siccitas ꝛ siti seq̃t̃. ℂ Decimũ tertiũ signũ dixit G. 2° de crisi. fortasse nõ accidit hec febris nisi sit lesio in ore stõi aut in epate. dix̃ ãt fortasse. q2 nõ in oĩb⁹ hec lesio accidit aut si accidit nõ est mĩtũ notabil. In facta. n. a flãte dulci aut benigno lesio nulla erit aut pua valde. vel dixit fortasse vt idicet q̃ nõ in oĩ tpe ipsi⁹ febris talis lesio manifestat̃: sȝ in ꝓcessu magis fm p̃lȝ: vl̃ vt dñt q̃dã forsitã dixit fortasse referẽdo h̃ ad lesionẽ epatꝫ tñ que non in oĩ flãtica reperit̃ vel apparet saltẽ in p̃n° vt apparebit in signo seq̃nti: q̃ nõ est sic de stõi lesione. dix̃. n. ipse p⁹ ad glauco. ꝛ ponit̃ a Rabi. Febrẽ q̃tidianã ipõle ẽ esse absq̃ egritudie stõi. sicut ipõle est eẽ q̃rtanã absq̃ egritudie splenis. dixit Sera. accidit ei dolor stõi ꝛ vomit⁹ multꝰ: ꝓprietas. n. hui⁹ febris est dolor stõi ꝓueniens vt attrahat nauseã ꝛ ꝓhibitionem a cibo ꝛ paucitatẽ digõnis. Et Ras. dixit in diuisiõib⁹. q̃ est cũ ea debilitas appetit⁹. dix̃ eni Alm̃. q̃ v̊t⁹ appetitiua in ea deprimit̃. Et Hal. dix̃. debilitatẽ sentiũt in ore stõi. vñ ait Uia. h̃ febris famulat̃ dolori stõi. ꝛ ꝓprie in ore suo. q2 flã p̃lȝ regnat in stõ. Et erit: dix̃ Auer. in p̃lib⁹ horũ patiẽtiũ os stõi frm̃. Zoar aũt dixit q̃ stõ patiẽtis aduenit ꝑditio. i. deb ilitas. dixit Aui. sign̄at eã d̾bilitas oris stõi ꝛ casus appetit⁹: ipsa. n. par. i. nũc vl̃ parũ. i. in pauco tpe eũatur a lesiõe in ore stõi. Dixit Guil. cõe signũ in oĩ flãtica est destructio vel deiectio appetit⁹ cũ lẽta accessione. ℂ Quartũdecimũ signũ dixit Gal. cũ hec febris ꝓlongat̃ tũc facies infirmi inflat̃ ꝛ fit color ei⁹ decliuis ad viriditatẽ pp fortitudinẽ flãtis. Et Alm̃. dixit. facies in hac fe. tũorẽ aliq̃uãtulũ oñdit. Et Uia. dix̃. facies tumet ꝛ color plũbeus ꝛ liuidus est. Haly. aũt dixit q̃ cũ colore ẽ mutatio. Et Ras in diuisionib⁹ dixit. mollescit cũ ea corp⁹ ꝛ inflatur palpebre inferiores. s. ꝛ ptes adiacẽtes eis ꝛ albescit facies ꝛ citrinat̃. Et Aue. dixit. palpebre patiẽtis tumide erũt. Dixit Aui. color patiẽtiũ flãticã est decliuis ad viriditatẽ ꝛ citrinitatẽ currẽtes in albedinẽ: ita vt sit illud qd̃ aggregatũ est de colore sicut color plũbi: viriditas est pp frigiditatẽ mortificantẽ: ꝛ citrinitas pp calitatẽ putredinalẽ q̃ currũt in albedinẽ nãlẽ flãtis. Et dixit Auic. stat hic color vsq̃ in statũ. s. vl̃m. vel meli⁹ vsq̃ in statũ porismi sicut dix̃ G. 2° de crisi. videm⁹ colorẽ egri iter citrinitatẽ ꝛ albedinẽ. lȝ porism⁹ febris ad finẽ pueniat stat⁹. naȝ ꝛ

Decimũ tertium signum

Decimũ q̃rtum signum

si in statu aliq̃lr̃ declinet ad rubedinẽ vt dixit Aui. nũq̃ tñ rubet rubore alia᷑ febriũ. Quidã tñ dñt q̃ Aui. citrinitatẽ itelligit rubedinẽ q̃ cessante statu in decl̃one redit ad albedinẽ. Corp⁹ aũt mollescit ꝛ seminflatũ apparet pp malitiã digõnis epatis. ℂ Quintũdecimũ signũ dixit. A. hãc febrẽ sequit̃ eructuatio acetosa pp diminutionẽ digõnis: ꝛ h̃ erit in p̃lib⁹ horis multotiẽs. i. in pticularib⁹ tpib⁹ ei⁹: sȝ maxi in p̃n° ꝛ augmẽto. ℂ Sextũdecimũ signũ dix̃ G. 2° de crisi. qñ incipit h̃ febris nece est vt infle᷑ ꝛ magnifice᷑ illud qd̃ est sub hypocũdrijs plusq̃ȝ fuerit cũ erat fm nãȝ ꝛ multotiẽs inenim⁹ ipm subtiliari ꝛ extẽdi. Et Haly. dix̃. Inflationẽ h̃ñt in latere suo. Dix̃ Aui. iflatio lateꝝ multiplicat̃ in flãticis pp opilõnẽ ꝛ multiplicationẽ vẽtositatis ꝛ ꝓprie dextri hypocũdrij. Et iuenit̃ talis iflatio ad tactũ. Est. n. aliq̃n tact⁹ eoꝝ sicut tact⁹ caceticoꝝ: ꝛ aliq̃n ẽt ꝓcedit vltra. ita vt sit silis tactui hydropicoꝝ: ꝛ sp̃aliter tipãiticoꝝ. Et ꝓpea subdit Aui. q̃nq̃ accidit cuti lateris vt subtiliet cũ tensione. Et accidit hec inflatio ꝓprie in p̃n° ꝛ augmẽto. In statu vo remouet̃ aut minorat̃ ꝓpter digõnem factã in mã ꝛ apertionẽ opilationũ ꝛ ventositatis exclusionẽ. ℂ Decimũseptimũ signũ dixit Sera. qñ ꝓlongatur egri⁹ magnificat̃ splen pp grossitiẽ mãe. Et Aui. dix̃. q̃nq̃ magnificat̃ in feb. flãtica splen. ꝛ h̃ erit maxi in statu ipsi⁹ qñ aduri᷑ flã ꝛ recipit ipm splen vel qñ splen cõpateretur stõ ꝛ nõ educeret̃ a splene mella ad stõ3. ℂ Decimũoctauũ signũ dixit Aui. hec febris icipit cũ grauitate sõni ꝛ ꝓfunditate pp eleuationẽ multoꝝ vapoꝝ hũdoꝝ ad caput. Et dñt. multiplicat̃ somn⁹ iterdũ in p̃n° augmẽti porismi q2 tũc maxi fumi icipiũt dispgi p corpus ꝛ ascẽdere ad cerebrũ. Et nõ exñtes adhuc multũ iflãmatizimo satis mulcebres ꝛ tepidi iducũt sõnũ. Et de hmõi ampli⁹ .ã. in p̃ sig°. neq̃ tñ h̃ signũ sp iuenit̃ ꝛ maxi in facta a flãte salso. in q̃ fm plin inuasio ei⁹ est cũ istãtia vigiliaꝝ. In flãte vo mucillaginoso vitreo ꝛ acetoso somn⁹ in p̃n° porismi multuȝ ꝓfundat̃: ꝛ adest grauitas capitis i oĩ flãtica. q̃uis maior ꝛ minor fm diuersitatẽ sp̃erũ flãtis ꝛ multitudineȝ. Est tñ caput sine dolore alio nisi flegma sit salsum in quo dolor capitis sentit̃ acutus. ℂ Decimũnonũ signũ dixit Gal. 2° de dif. fe. q̃ h̃ febris cõterit ꝛ aggrauat v̊tutẽ. sup. aliq̃n i tñ q̃ ad illã ɔtritionẽ seq̃t̃ sincopis ꝛ maxi in p̃n° porismi. Et Aui. dixit. multotiẽs icipit cũ sincopi ꝛ nõ fit sincopis: ꝛ sȝ q̃nq̃ qñ dixerit. q̃nq̃ fit. ꝛ q̃nq̃ nõ fit. s. sincopis v̊a. Immo nõ fit talis sincopis nisi in pueris vt experiẽtia docet. Q̃nq̃ tñ icipit cũ sincopi sumpta ꝓ lipotomia. i. debilitate v̊tute notabili: ꝛ nõ fit sincopis. s. v̊a in q̃ cadat patiens ꝛ amittit sensuȝ ꝛ motũ. Et h̃ sincopis est illa q̃ cũ hac egritudine multotiẽs multiplicat̃. vt dixit Aui. pp debilitateȝ oris stõi ꝛ casuȝ appetit⁹ ꝛ ꝓuatõs digõnis bone q̃ est fundamẽtũ mãe nutrimẽti ꝛ sustẽtationẽ v̊tutis. Et Zoar. dix̃ põle est aduenire patiẽti sincopi pp decl̃onẽ caloris nãlis ad mediũ corporis ꝛ ipsius extinctionẽ ab humore peccãte. Amplius de h̃ signo dicet̃ in ca° de febre sincopali humorosa. ℂ Uigesimũ signũ est sumptũ a pticularib⁹ reb⁹: nãlib⁹. s. ꝛ nõ nãlib⁹ cõueniẽtib⁹ ad gñationẽ mãe hui⁹ febris. vñ Dixit Haly. Et cognoscit̃ h̃ febris ex re nãli. si cõplo ifirmi nãlis fuerit frigida ꝛ humida. aut in tpe acq̃sita. Et si etas fuerit pueritie vel senii. sup. ꝛ ex sexu si fuerit femina. ꝛ ex cõpõne: si fuerit spissa densa. ꝛ hitudie si fuerit pinguis. Et ex re nõ nãli. vt si fuerit hyems ꝛ aer fridus ꝛ hũidus ꝛ sill regiõe. Et si fuerit gulosus bibulus piger mĩtũ q̃scẽs ꝛ ociosaȝ vitã ducẽs in sõno multo aut mĩtũ laborãs ꝛ vigilãs sup repletionẽ aut multum se balneauerit aut exercẽs se in artib⁹ frigidis ꝛ hũidis. aut fuerit i tristicia ꝛ curis multis ꝛ vtr vsus regie frido ꝛ hũdo i potu ꝛ q̃ fride: ꝛ comestiõe fungoꝝ ꝛ holeꝝ ꝛ fructuũ fridoꝝ ꝛ hu Dixit. A. signant eã etas ꝛ ɔsuetudo ꝛ tps ꝛ regio ꝛ aduẽt⁹ cãꝝ añcedẽtiũ ex nauseatiua satietate. ꝛ regimẽ p̃teritũ

Decimuȝ quintum signum.

Decimuȝ sextum signum.

Decimuȝ septimuȝ signum.

Decimus octauum signum.

Decimuȝ nonum signum.

Uigesimũ signum.

⁊ lenitas tactus ⁊ reliq̄ que dicta sunt supra in cāis. Et in
§. qbꝰ hec febris magis accidit. Dixit. n. Auer. ꝙ ex etate
aere ⁊ cōsuetudine. sup. ⁊ alijs supradictis cognoscunt̄ hec
febres: qm̄ hec cōpationē hn̄t cū humore eas faciēte.

Summa signorum.

℃ De dictis tn̄ signis que sunt magis manifesta ⁊ cognita
Rabi. e G. 2° de crisi. colligit septē. ℃ Primū est ꝙ febris h̄
nō incipit in p̄mis dieb⁹ cū rigore: s̄ȝ postea. Et nō accidit
hn̄ti nisi infrigidatio extremitatū ei⁹: ⁊ eo qḋ appet de cor
ꝑe ipsius: nō tn̄ est verus rigor. ℃ Scḋȝ est pulsus inequa
litas ⁊ corruptio sui ordinis in p̄n° suoꝝ porismoꝝ. ℃ 3m
est ꝙ nō sentit eger iflāmationē vehemētē ⁊ sitis est minor
in hac febre q̄ȝ in oib⁹ alijs. ℃ 4m est ꝙ eger nō fortiter su
dat in p̄mis dieb⁹ cū indigēne vrine. ℃ 5m ꝙ fortasse non
accidit hec febris nisi cū lesione stōi ⁊ epatis. ℃ Sextuȝ est
magnificatio iflationis ei⁹ qḋ est sub hypocūdrijs magis ꝗ̄
eo qḋ erat s̄m nām. ℃ 7m est appītio coloris egri inter ci
trinū ⁊ albū medij ēt in statu porismi ꝓuenit̄ iā ad finem.
℃ Et dixerūt Alm. ⁊ Hal. in hac febre signa p̄dicta iueniā
tur aut ex eis plā: sciēdū ē ipaȝ eē flāticā. Q. si in tp̄e hmōi
multos pati hāc febrē iueneris iaȝ certi⁹ credēdū est ipsaȝ
eē flāticā. ℃ Dixit Gali. q̄dā sunt accn̄tia h⁹ morbi vt calor
⁊ sonnolētia ⁊ iertia ad motū. Et q̄dā sunt supuenientia
vt dolor capitis cū ḡuitate: ⁊ p̄cipue occipitij saliuaꝝ abū
dātia sensuū stupor ⁊ hebetudo ⁊ idigō ⁊ grauedo maior
post acceptū cibū dolor stōi ⁊ tensio lateꝝ ⁊ rascationes ⁊
munctiōes pl̄e ⁊ sine cā. s. manifesta. facilis desudatio fasti
diū cibi ⁊ pot⁹: q: facile supnatat ⁊ fluctuat in stō sōnia aq̄
rū ⁊ balneoꝝ ⁊ his silia quoꝝ multa dici pn̄t eē accn̄tia at
trahētia hāc febrē. ℃ Dn̄t q̄dā. nō est incōueniēs in hac fe
bris excrescētia appere in die 3° vel 4° q̄ non nescio arguit
ꝑmixtionē colere vel melē. s̄ȝ ꝓcedit ex maiori accumula
tione siue cōgōne flātis in die 3° vel 4° ꝑꝑ cās occurrētes
faciētes ad multiplicationē flātis in illis dieb⁹ cui⁹ aliqua
ꝑs mouebit̄ ad minerā putredinis an̄ alterā vel p⁹ ⁊ reliq̄
mouebit̄ i hora sibi ōbita s̄m nām̄ flātis. ℃ Dixit Ras.
16° ꝯtinē. Qn̄ tu vides flāticā in oi iterpolatiōe suā mūdā
scias eā breuē eē: ⁊ h̄ erit ꝑꝑ flātis paucitatē ⁊ ipsius subti
litatē ⁊ ꝑꝑ poroꝝ aptionē. Q. si cū h̄ fuerit sudor: erit secu
ritas maior. ℃ Dixit G. ad glau. quotidiana cum nō recte
curat̄ in macronoxiā vtit̄: ⁊ cū h̄ ꝯtigerit q̄rtanarios fac̄.

℃ De signis spēꝝ febris flegmatice. Cap. iij.

Signa fe ce a flāte naturali.

SIgna spērū febris flātice. ℃ Signa ꝓprie dice pure facte ō flāte nāli sunt po
tissime de p̄dictis ea q̄ magis cōpant̄ ad hunc
humorē q̄ sunt ⁊ dixit Serar. ꝙ cū modico frigo
re extremitatū icipit: ⁊ cū pulsu occulto ⁊ cū
venit ad statū calor nō est accēsus: s̄ȝ lent⁹ occult⁹. ⁊ pulsus
sp̄ ē diuersus ⁊ terminat̄ cuȝ modico sudore ⁊ vrina est in
p̄n° remissa. Et venit hec febris libēter cū oscitatiōibus ⁊
alicib⁹ multis ⁊ cū quodā stupore ⁊ pauca siti ⁊ rubore fa
ciei ⁊ liuore. s. mixtis ⁊ de facili cadūt in subethri ⁊ est cum
dolore stōi ꝯtinuo. ℃ Et Gilib. dixit. Infestat̄ patiēs i ho
ris. flātis cū lōgo ⁊ lento frigore. deinde lōgo ⁊ lēto calo
re. Egestio est liqda flātica ⁊ saliue adest abūdātia ⁊ maxi
in aug° ⁊ statu ⁊ adest liuiditas labioruȝ ⁊ pallor faciei ⁊
nulla remāet pulchritudo siue luciditas corpis: s̄ȝ tabidi
tas. alices sunt ⁊ eructuatio acida. Et vētositas ⁊ tortio in
vētre. ℃ Plat. dixit. vrina est subcitrina ꝑ totū spissa oris
insipiditas capitis grauitas abūdātia saliue. ⁊ in 3ᵃ hora
noctis icipit affligere ꝑ frigore. deide calore. 18. horas hꝫ
in labore. ⁊ sex i vā qete. Ferrari⁹ dix̄. vrīa est alba ⁊ spissa
ab ipso p̄n° cū ineq̄li ⁊ nō pura suba. deiñ in aug° ⁊ sta
tu subpalida ⁊ palida vel spissa ⁊ frig⁹ magnū ab ip̄o p̄n°
ab hora vespertina vel 3ᵃ hora noctis maxi' inchoans qn̄ ca
lor aeris icipit declinare ⁊ flā ꝯūat̄. caloris actio parua af
flictio in sūmo labore ⁊ horis. 12. ad plus. ⁊ sex sequētib⁹
est in falsa qete. ⁊ alijs sex in vā qete. dolor capitis cū gra
uitate. ⁊ p̄cipue occipitij cū iflatione stōi lateris ⁊ renū. q:
calor agēs in mā ei⁹ in multā resoluit vētositatē sepe sputa
minū ꝯsueuit facere abūdātiā ⁊ p̄cipue in augmēto ⁊ sta
tu. qn̄ flā in maiori q̄ntitate resoluit̄, oris insipiditas labio
rū ⁊ extremitatū liuiditas in p̄n° pomi faciei tumor ⁊ pe
dū q̄nq̄ ꝯseq̄t̄ ⁊ cū pallido ⁊ q̄n subcitrino colore in facie.
℃ Rogerius dixit. vrina est subcitrina ⁊ ꝑ totū pigus os
est isipidū ⁊ in horis flātis icipit ifestare cū lōgo ⁊ lēto fri
gore: ⁊ deiñ cū lōgo ⁊ lēto calore. ⁊ ad vltm cū multo sudoř.
℃ Guil. aūt dixit. In pura frigus est ꝑuū in dorso ⁊ lacer
tis diuȝ mēbroꝝ. ⁊ certe s̄m plin in p̄n° ⁊ toto ēt ꝓcessu in
cipit cū frigore intēsiore ⁊ remissiore s̄m varias dispōnes
māe flātice. ⁊ ipsi⁹ patiētis ⁊ lōgiore ⁊ breuiore. ⁊ sil̄r ⁊ ra
ro est cū horripilatiōe. ⁊ rarius cū rigore ⁊ pulsus est ꝑu⁹
cū velocitate ⁊ spissitudine ⁊ mollitie vene ⁊ manifesta di
uersitate ⁊ vē velocitas pulsus est ꝑua. neq̄ȝ est i p̄n° ꝑomi
⁊ vrina in p̄n° ei⁹ vā alba nō multū spissa ⁊ aliqn̄ appet tur
bida spissa ⁊ grossa nō colorata. imo aliqn̄ liuida. ⁊ h̄ erit
magis in ꝓcessu p̄ncipij. vrina. n. s̄m plin i p̄ncipij initio ē
in colore remissa palida vel subpalida. ⁊ est in suba attinēs
subtilitati ꝯsistēs q̄n iuxta mediocritatē sube nisi adsit in
venis opilō fortis. q: tūc est vere subtilis. ⁊ postea in pro
cessu p̄ncipij igrossat̄ ⁊ inturbidat̄. q: flā icipit dissolui: s̄ȝ
nō digeri. ⁊ crudū vrie admiscet̄. ⁊ i fine augmēti fit rubea
ex calor iserto i grosso subiecto ⁊ fortis ipressiōis. ⁊ ēt ꝑꝑ
māe putrefactōeȝ q̄ resoluit̄ ⁊ miscet̄ cū vrina. ℃ Et scias
ꝙ a p̄n° augmēti icipit vrina subtiliari ⁊ clarificari grossi
tie ⁊ turbulētia sua q̄ ei inerat i fine p̄ncipij. Et q̄nto plus
ꝓcedit vsus statū: tāto plus subtiliat̄ ⁊ clarificat̄. nūq̄ȝ tn̄
ꝯuenit i subtilitate vt sit isra subaȝ mediocrē sic ꝙ absolu
te possit dici subtilis: ⁊ sic subtiliādo ⁊ clarificādo ꝓcedit
sic vsus rubedinē accedit. nō tn̄ ꝙ in aliq̄ tp̄e possit dici ru
bea absolute nisi fuerit in hoie sanguinee ꝯplonis nālis: ⁊
etatis adolescētie vel iuuētutis. ⁊ cū vrīa fit rubea māe si
gn̄at digōnē. ⁊ s̄ȝ pl̄ȝ ista fe. icipit circa occasuȝ sol': ⁊ du
rat vsq̄ȝ ad meridiē. ℃ Sigᵃ q̄tidiane nothe feē a flāte dul
ci dix̄ G. 2° ō dif. fe. minime an̄cedit eā rigor. i. frig⁹ vel ri
gor. i. tip⁹ q̄cūq̄ȝ. A. āt dix̄. ꝙ eā raro an̄cedit in p̄n° vsq̄ȝ i
ꝑlimos poꝯ horripila° neq̄ȝ frig⁹ neq̄ȝ rigor: q: est ex mā
miti ⁊ benigna. Et q̄dā supplēt hi. q: dix̄. in p̄n° ꝙ postea
in ꝓcessu accidit tip⁹: q: i ꝓcessu mā malignat̄ ⁊ q̄busdaȝ
accidit tip⁹ citi⁹ ⁊ q̄busdā tardi⁹. s. s̄ȝ varietatē dispōnū. Et
notāter dix̄ A. raro: q: aliqn̄ i q̄busdā dispōb⁹ miti sensus
pōt eē tip⁹ in p̄n°. q̄cūq̄ȝ tn̄ tp̄e tip⁹ in ea appeat talis ē fri
gus ꝑuū cū ꝑua horripilatōe. ⁊ fortasse cū ꝑuo rigoř ⁊ ma
xie in statu ⁊ durat min⁹ q̄ȝ i alijs febrib⁹ flāticis. Et s̄ȝ pl̄ȝ
nullus ē tip⁹. vn̄ Beltram⁹ dix̄. h̄ febris est q̄si ꝯtinua nul
lū adest frig⁹ aut rigor ⁊ calefit cū gradatiōe rem aliaꝝ fe
briū flāticaꝝ vel rem q̄tidiane vē. ℃ Dix̄ Gili. in feā a flāte
dulci vrīa ē rufa vel subrufa distincte liuēs in suba spissa.

Signa fe ce a flāte dulci.

Accn̄tia q̄ȝ caloris ⁊ frigoris in ea sunt media: ita tn̄ ꝙ
accn̄tia caloris remissiora sūt q̄ȝ in tertiana vā ⁊ in q̄tidia
na de flāte salso. Adest dolor capitis ḡuatiu⁹ ⁊ p̄cipue frō
tis oris dulcedo eructuatiōes fetide q̄les iueniunt̄ ex ouis
comestis fastidiū ⁊ abominatio sine siti nimius fetor i ege
stiōe inflatio lateꝝ: ⁊ poꝯ icipit iter horas flātis ⁊ sāgui
nis: aut in ipsis cū frigore pauco aut nullo cū multo calo
re ⁊ multo sudore. ℃ Dix̄ Pla. vrina est rufa vel subrufa
per totū spissa nō distincte liuēs circa mediā noctē accedit
iter horas flātis ⁊ sanguis ⁊ fit sine tipo. Adest oris dulce
do ⁊ capitij ḡuitas nimi⁹ egōnis fetor ⁊ eructu° fetida q̄l so
let euēire ex ouis putridis cōestis. Ferra. dix̄. vrīa ē subrufa
vl' rufa ꝑ totū spissa ḡuitas capit̄ ⁊ q̄nq̄ȝ stōi fastidiū oris
dulcedo i p̄n° pomi ꝑuū aut nullū frig⁹. Et poꝯ i horꝭ san
guis vl' i māe ꝯsueuit hre p̄nm. ℃ Et Rogeri⁹ dix̄. q̄nq̄ȝ in
horis sanguinis ⁊ q̄nq̄ȝ in horis flātis solet ifestare ꝑ ꝑuo
frigore: ⁊ deiñ magno calore ⁊ ad vltimū maiori sudore.

¶ Quidā dicūt esse duo signa ꝓpria q̄tidiane facte a flāte dulci. vnū ē ꝙ raro saltē a p̄n° vsq̄ ad plurimos paroxismos āṅcedit horripilatio rigoꝝ siue frigus: q2 nō h3 qualitates multū horribiles faciētes mordicationē aut irritantes ad reuocationē caloris ad intra: ꝛ maxi' in p̄mis paroxismis: q2 putredo eius incipit a parte dulciori: s3 in ꝓcessu mā ente magis inflāmata ꝛ putrefacta potest accidere horripilatio vel rigor vl' frigus. Et adiuuat ad hoc fortior motus eius. ¶ Scd̄3 signū est paucitas sitis vel ꝑuatio ei⁹. Dicūt q̄dā in cōparatiōe ad febres alioꝝ humoꝝ ꝛ dn̄t alij ēt i cōpōne ad alias febres. flāticas. Nā dato. ꝙ aliq̄ spēs flātis sit fortasse humidior dulci: q2 tn̄ est magis grossu3 nō sic humectat ꝛ irrorat os stōi sic illud. na3 dulce est valde roride hūiditatis. repit' ēt plies in stō q̄3 alie spēs flātis. q̄re magis remittit sitim alus. ꝛ pulsus in hac febre est plen⁹ ꝛ mollis.

Signa a flāte salso

¶ Signa aūt q̄tidiane facte a flāte salso dixit G. 2° de dif. feb. q2 nō rigorē. i. frigus: sed horripilationē patiunt' solū inuadēte paroxismo. i. nō solū frigus: sed mixtū horripilatione vel solū horripilationē: q2 si frigus: est puū. ¶ Dix̄ Hal. si ex salso flāte est in p̄n° est mult⁹ rigor. s. respectu aliarum flāticaꝝ. ¶ Dix̄ Aui. illā q̄ ex flāte salso seq̄' horripilatio. ꝛ nō fit vehemēs frigus ꝛ h̄ ē ꝑꝑ acuitatē colere permixte flāti q̄ adiuuat ad horripilationē ꝛ nō sinit frigiditatē extēdi. ¶ Dixit Uha. Cū videris egrotātē sitientē ꝛ siccū os hn̄tē de salso flāte intellige febrē hn̄tē eē. Cā. n. sitis eoꝝ est salsedo ꝛ ebullitio ꝛ putrefactio māe ei⁹. ¶ Dixit Gilber. In hac est dispositio media q̄ est in tertiana vera ꝛ q̄tidiane vā. Et hora mot⁹ eius est inter motū colere ꝛ motū flātis. vn̄ hora diei nona incipit paroxism⁹. Et dixit de speciēb⁹ eius est q̄dā q̄ incipit in hora colere ꝛ q̄dā q̄ incipit in hora flegmatis: lingua salsum reddit saporē cuiuscūq̄ saporati qd̄ ei obuiat. sitis adest. pulsus velox ꝛ spissus capitis grauitas auriū tinitus frigus paruū calor magn⁹. Et subdit. q̄dā ex calore magno ꝛ frigore paruo credunt eā esse duplicē tertianā: vrina eius est russa vel subrussa cum mediocri sub̄a: q̄ tn̄ in sup̄ficie accidit ad spissitudinē. ¶ Platearius dixit. vrina est russa vel subrussa mediocriter tenuis vl' mediocriter spissa ꝛ nō liuens. o: is salsedo. circa nonā iuadit tipo ꝑcedēte ꝛ calore sequēte. Ferrarius ait. frigus in p̄n° est paruū ꝛ calor maxim⁹ a meridie inchoans maxi' ꝛ h̄ ꝑꝑ caliditatē māe vrina subrussa vel russa superi⁹ spissa inferius tenuis ꝑꝑ flātis salsi q̄litatē: ꝛ nō flātis admixtionem oris salsedo: ita ꝙ ēt oia assūpta sentiant' salsa: ꝛ ēt ꝙ iam saliua erit salsa g̃uitas capitis ꝛ stōi fastidiū ꝛ sitis: ꝛ q̄nq̄ fit tinitus auriū. Et dixit q2 in hac febre frigus est puum ꝛ calor intensus: ꝛ q2 maxie in estate ꝛ iuuene fit: multi iperiti medici putāt ipsa3 eē duplicē tertianā: s3 differūt: q̄m isti q̄tidianarū breuiori tp̄e affligūt'. s. in suis paroxismis q̄3 patiētes duplicē tertianā. s. notā. nā paroxism⁹ hm̄oi. 12. ꝑseuerat horis ad plus i sūmo labore. ꝛ. 6. in falsa q̄te ꝛ. 6. in vā. In duplici vō tertiana. s. nota aut nulla aut pua est reqes: q2 vna tertiana. 24. infestat horis: ꝛ alia sil'r. Et ista q̄dē diia nō est sp̄ vā: ꝛ iō o3 ad alias trāsire diias. Rogeri⁹ aūt dix̄. vrina est subrussa vel russa vel citrina incensa mediocriter spissa vel mediocris vel tenuis. s. mediocriter. oris salsedo. q̄nq̄ in horis cole: ꝛ q̄nq̄ in horis flātis infestat: ꝛ q̄nq̄ in horis medie. p̄° multo frigore. i. rigore. deīn̄ forti calore ꝛ mlto sudore. ¶ Dn̄t q̄dā q̄tidianā de flāte salso seq̄' horripilatio rigor ꝛ tremor plusq̄3 in ceteris flāticis: ꝛ nō fit vehemēs frig⁹ ei⁹: ꝛ est in ea sitis maior ꝛ siccitas oris ꝛ calor in ea est maior: ꝛ vrina russa magis icēsa q̄3 in alijs mediocriter spissa cū aduenit digō: cū autē adest indigō est tenuis vl' mltū spissa: Et pulsus in ea est maior velocior ꝛ frequētior q̄3 in alijs flātis ꝛ min⁹ mollis ꝛ sudor in ea ēt est abūdātior: s3 sōn⁹ est in ea minor ꝛ vtplim est cū pruritu ꝛ scabie. ¶ Inter oia dcā sigͣ ei⁹ duo sunt potissima. Primu3 est horripilatio in p̄n° paroxismi vel stati ān̄: q2 flā salsu3 est acutū mordicatiuū rōne cole: qd̄ cū mouet' ꝑ sensibilia mēbra mordicat ea ꝛ inducit horripilationē. Scd̄3 sigͣm est frigus nō vehemēs in p̄n° paroxismi. q2 flā salsu3 est paꝝ frīm. vn̄ paꝝ iducit frigus nisi rōne retractiōis caloris ad intra.

Signa facte a flāte vitreo.

¶ Signa aūt quotidiane facte a flāte vitreo vel mucillaginoso sunt dix̄ Gal. 2°. de dif. fe. ex acido flāte ꝛ vitreo si moueant' ꝑ sensibilia mēbra his qui sine febre sunt: vt q̄n mouet' nō putridū acidū rigores. i. frigora. S3 si putrido fuerit amplior āṅcedit frigus: ꝛ seq̄' ip̄m calor. ¶ Et. A. dix̄. in ea cui⁹ cā est flā vitreū aut acetosum frigus multiplicat' valde: ꝛ rigor. i. horripilatio. Et est friditas ei⁹ ꝑꝑ friditatē hoꝝ flātū multā. Uerūtn̄ in vitreo rigor. i. frigus est intēsior. q2 est frigidius acetoso. Frigus tn̄ in hm̄oi febribus nō icipit subito: imo paulati in extremitatib⁹ ꝑꝑ grossitiē māe. deide ꝑueniūt ad h̄ vt fiāt sicut nix. ꝛ nō calefiunt nisi cū difficultate: ꝛ nō calefiūt subito. s3 in multo tp̄e: ꝛ nō calefiūt ſm gradationē ꝯtinuātimo paulati cū reditu frigoris: q2 postq̄3 icepit frigus minui iteꝝ auget': vel q2 postq̄3 calor icepit appere: ꝛ putat ꝙ sit augmētū iteꝝ redit frig⁹: ita ꝙ puret' ꝙ sit in p̄n°: qd̄ ꝯtigit ꝑꝑ diuersitatē ptiū māe q̄ mouent' ad putredinē. Et fortasse dixit. A. misceť frigori ei⁹ in p̄n° rigor. i. horripilatio ꝛ pua pūctio: ꝛ fit frigus ei⁹ ꝑꝑ illud qd̄ nō cōputruit: ꝛ horripilatio ꝑꝑ illud qd̄ cōputruit. Et dixit. ꝙ mai⁹ ei⁹ frigus: ꝛ maior rigor sunt in piodis stat⁹: q2 mā est tūc magis calefacta ꝛ subtiliata vn̄ forti⁹ mouet'. Nō. n. in statu fit maius frigus ꝑꝑ q̄litatem māe. imo ex hoc eēt min⁹ cū iā sit calefacta. ꝛ amplius putrefacta: s3 fit mai⁹ ꝑꝑ maiorē reuocationē caloris ad intra q̄ ꝓuenit a maiori sēsatiōe lesiōis cāta a fortiori motu māe ꝑꝑ quā ēt cām rigor. i. pua ꝯcussio siue horripilatio ꝛ punctura ēt fit maior ꝑꝑ eius subitū motū ꝛ subitā sensationem pōt seq maior ꝯcussio q̄3 an̄. ꝛ pōt seq aliq̄ ꝯcussio si puus nulla fuerat. ꝛ q2 mā est tūc magis acuta ex putrefactione ꝛ calefactione pt seq maior horripilatio q̄3 an̄ vl' aliqua. si pua nulla fuerat. ¶ Et scias. ꝙ sequētes Gal. ꝛ Aui. sil'r in vno cap° determinant de signis facte a flegmate vitreo ꝛ a flāte acetoso. multū. n. ꝯueniūt in q̄litate febris ꝛ in cāis ēt ipsoꝝ humoꝝ nō obstante ꝙ differāt in aliqb⁹ vt appebit. Et dn̄t. ꝙ in p̄mis paroxismis q̄nq̄ fit paroxism⁹ sine frigore ꝛ sine rigore vel horripilatiōe: q2 mā in p̄mis aliq̄n ita pigriter mouet'. ꝙ nō inducit sensationē lesiōis tātē ꝙ ad ipsam seq̄' reuocatio caloris: ꝛ rōne sui tardi pigri ꝛ paulatini mot⁹ nō infrigidat mēbra frigiditate manifesta. Dn̄t tn̄. ꝙ ita est vtplim sicut dix̄ A. s. ꝙ q̄nq̄ est frigus. s3 nō rigor: q2 pōt eē frigus ex reuocatiōe caloris tn̄ ad quam nō seq̄' rigor. s. mot⁹ ꝯcussiu⁹. Et dn̄t. ꝙ paroxism⁹ haꝝ febriū icipit cū grauitate ꝛ ꝓfunditate sōni ꝑꝑ multitudinē vapoꝝ frigidoꝝ ascēdētiū ad cerebrū: h̄ tn̄ magis ptinet flāti vitreo. Et aliq̄n icipit paroxism⁹ cū casu v̄tutis vel sincopi: q̄nq̄ vā q̄nq̄ nō vā. ¶ De signis fcis a flāte vitreo. Dix̄ Hal. si flā fuerit vitreū in initio puū h3 rigorē: s3 si fuerit ex acido frigescit in initio. Dixit Ras. in diuisiōib⁹. flā grossu3 cognosces ex grossitie ei⁹ qd̄ egredit' in vomitu ꝛ ex difficultate ei⁹ ꝛ ex pigritia febris ꝛ ex lōgitudine sui tp̄is ꝛ sui paroxismi ꝛ ex difficultate calefactiōis ipsi⁹. Et dixit Uia. morari in initio vomitū siue tardari ꝛ difficultari grossitiē māe ꝛ coagulationē denūciat: ꝛ ad digerēm tarditatem. ¶ Dixit Gerar. sup Uia. sigͣ flātis vitrei sunt vehemēs corporis ꝯgelatio cū plīma frigiditate extremitatū ac si eēnt spasmate plīma frigiditate: post quā seq̄' debilis ꝛ lentus calor nulla adest sitis: s3 mlta oris hūiditas cū multa saliua ꝑꝑ flā sīq̄factū: ꝛ pulsus in p̄n° debil' ꝛ occult⁹: ꝑꝑ fortē ꝯstrictionē arteriaꝝ. in statu vō debil' est ꝛ pu⁹ ꝛ gracilis ꝑꝑ puitatē caloris. vrina vō est alba ꝛ aq̄sa ꝛ mediocriter tenuis ꝑꝑ māe cōpactionē. Quāto āt flā est frigidius tāto facit pulsu3 minorē ꝛ rariorē in p̄n° accessiōis ꝛ vrinā tāto magis aq̄sa3 ꝑꝑ opilōnē ꝛ māe cruditatē: s3 postea ꝑꝑ calorē putredinalē

fredinalē fit russa ꝛ spissa: Et q̄zto fridius est flā tāto in pn°
accessionis frigus est intēsius. ℂ Dixit Gili. vrina in colo/
re alba ꝛ mediocriter tenuis vel mediocriter spissa cū glob
ba humoris flātici ꝛ tenuis flā vitreū abundare signat nō
putrefactū. Urina v̄o lactea vel glauca. vel karopos medio
criter tenuis vel mediocriter spissa cū dicta globba humo/
ris i fundo quotidianā de hūore vitreo putrefacto signat.
Et pōt ēt in hac febre vrina esse palida ꝛ subpalida: ꝛ max°
in corpore colico infridato exterius p niuē vel vsu cibis fri
gidis. Et subdit: q2 tñ talis residētia in vrina ex flāte coagu
lato in vesica solet aliqñ ꝯtingē. idō oꝫ ad alia sig° recurrere.
pulsus.n. est debilis tardus ꝛ rarus magis q̄z in ceteris fe
brib⁹ ꝛ in maiori mora ꝛ silr oia accitia frigoris sunt intē
siora. Frigus.n. in ea frigidissimū est ꝛ paulati crescēs: qđ
postea paulatiꝫ decrescit ꝛ aduenit calor debilissim⁹ ꝛ ascē
sus caloris est puus nō ad metā aliaꝝ febriū attingens. Et
maius frigus sentit̄ in statu in hac febre q̄z in aliis tpibus:
ꝛ fit rigor cū max° frigore. In egōne apparēt mucillagines
ad modū vitri liq̄sci vel albuginis oui ꝛ adest grauedo cor
poris ꝛ capitis ꝛ indigō vētris ꝛ lateris viscerū iflatio do/
lor stōi ꝛ itestinoꝝ ꝛ grauedo renū ꝛ inferioꝝ partiū dorsi.
ℂ Pla. dixit. vrina appet alba vel lactea cū globba hūoris
ꝛ manēte cruda est tenuis p totū: mā aūt ente digesta ē gros
sa. post 3ᵃᵐ horā noctis inuadit. pmo adest tipus. deinde
sequit̄ lētus calor ꝛ magna friditas ꝛ dolor sentit̄ circa lo
ca in q̄bus ꝯtinet̄ mā ꝛ in egōnibus apparet quoddā i mo
dū glaciei vel vitri. ℂ Ferrarius dixit. ꝙ ista febris raro aut
vix hꝫ fieri. hoc.n. flegma: ꝛ pp sue subē supissitudinē ꝛ cō/
pactionē: ꝛ pp sue cōplōnis nimiā friditatē putrefieri vix
ꝯtingit. vrina a pn° alba ꝛ grossa ꝛ globbosa ꝛ pauca clara
ꝛ lucida velut vitrū: deinde digesta mā venit alba ꝛ tenuis
ꝛ multa in pn° paroxismi est frigus magnū: calor paru⁹ ꝛ lē/
tus: ꝛ si tale flegma est in itestinis maximū infert dolorē: ac
si terebella pforarēt. Et egestio in eis sepe est alba spissa ꝛ
cōpacta quasi geladia ꝛ nimia ciboꝝ indigestio iflatio late
rū post ciboꝝ assumptionē. ꝛ sepe excreant violēter ꝛ cum
magna tussi. qñq3 albū ꝛ clarū: ꝛ qñq3 spissum ꝛ rotunduꝫ
q̄si cicer: ꝛ max° si mā fuerit in spūalibus. Et q2 mā nimis
est cōpacta febris nimis est longa: ꝛ quasi finis est idropi/
sis. Rogerius dixit. vrina glauca est vel karopos ꝛ trūbosa
qñq3 in horis flātis: ꝛ qñq3 in horis melancolie ifestat. sed
frequētius circa mediā noctē cū maximo frigore ꝛ cōgela/
tiuo ꝛ frāgitiuo iuncturaꝝ: deinde cū lento calore ꝛ ad vlti
mū cū minimo sudore. ℂ Signa vero facte a flāte acetoso
sunt dixit Beltramus. pua sitis multus appetitus grauedo
capitis vel frontis ventris cōstipatio vel frigus magnū cū
puo calore dolor in stō: ꝛ silāt̄ signa eius signis quartane
vere. ℂ Dixit Gili. vrina est palida vel subpalida vel citri
na aut subcitrina cū subtili subā. ꝛ sine globba humoris in
fundo: ꝛ q̄zto magis est indigesta tāto magis tenuis ꝛ q̄zto
magis digerit̄ magis inspissat̄: ꝛ est cū multo cibi appeti/
tu. ꝛ cibo assumpto ſm q̄ztitatē appetitus adest indigestio
ꝛ tortio ꝛ acetosa eructuatio grauitas capitis: ꝛ marie si/
nistre partis: ꝛ sapor in ore acetosus ꝛ constipatio ventris
sine siti cū dolore sinistri ipocundrij ꝛ inflatione post cibū.
ꝛ cū dolore ex grossa ventositate gñata ex idigestiōe. Affli/
git aūt in horis flegmatis: ꝛ qñq3 in hora melie cuꝫ multo
frigore ꝛ puo calore ꝛ ad vltimum cum non multo calore.
ℂ Plat. dixit. vrina subcitrina mediocriter tenuis vel ad
mediocrem spissitudinem accedens oris acetositas graue/
do capitis. in sero incipit affligere inter horas flegmatis ꝛ
melie pmo horripillatione: ꝛ postea lento calore. ℂ Ferra/
rius dixit. vrina est palida vel subpalida tenuis deinde fleg
mate ente digesto fere p totum inspissatur. exacerbatio fit
.n. magno frigore: ꝛ pp:ie in horis melie. s. a nona hora diei
indigestio est ꝛ cum acetosa eructuatione ꝛ magis in autū/
no ꝛ senibus ꝯsueuit fieri cū grauitate capitis ꝛ occipitij

Signa facte a flāte acetoso.

ventris cōstrictio sepe cū desiderij fortitudine ꝛ sine siti. cū
sinistri ipocundrij inflatione ꝛ dolore ex grossa ventositate
per indigestionē gñata. Et subdit. hec febris non est negli/
genda: q2 ex ea ꝛ erratica ꝛ q̄rtana consueuit fieri. ℂ Roge
rius dixit. vrīa palida vel subpalida mediocriter tenuis vel
mediocriter spissa os acetosum. Et qñq3 in horis flātis ꝛ
qñq3 in horis melie incipit infestare cuꝫ multo frigore ꝛ lē
to calore: ꝛ ad vltimū cum paruo sudore. ℂ Dixit Gilib. a
loco doloris cognoscit̄ locus in quo mā ꝯtinet̄. vnde si est
in intestinis ibi est dolor. ꝛ si in epate in eo est dolor: ꝛ sic d̄
aliis mēbris. ℂ Et dixit Maurus. tortio ꝛ grauitas sentit̄
in loco in quo flā vitreum ꝯtinet̄: ꝛ aliqñ dolor intolerabi
lis. Et subdit Gili. si mā est i spūalibus sitis est maior: ꝛ vri
na coloratior ꝛ quedā ampulle minute i supficie eius sunt:
ꝛ tu cōsiderando ea q̄ dicta sunt in p̄cedenti cap° videre po
teris oium sup adictoꝝ accidentiū cām: ꝛ sedare aliquas
ꝯrietates que vident̄ esse in dictis dictoꝝ prudētiū doctoꝝ.
ℂ Dixit Serap. scias. ꝙ quotidiana. s. ois est longa: ꝛ non
est absq3 vehementi timore: qm̄ ipsa ledit nāni omni die: ꝛ
non dimittit eā quiescere die integro. ꝛ qm̄ in ea ſm pluri/
mū os stōi est lesum ꝛ de ꝯsuetudine eius ē vt attrahat nau
sea. i. phibentē cibi assumptionem ꝛ paucitatē digestionis.
ℂ Dixit Aui. saluior flāticaꝝ est illa que est mundoꝝ tēpo
rū. i. que hꝫ tpa tpis munda siue que est magis munda i in/
terpolatione sua: sicut est illa q̄ est ex flāte dulci: aut que est
certissima flātica. i. pura. hanc enim flā est benignū ꝛ min⁹
crudū ꝛ minus viscosum vel q̄ est mundoꝝ tpm. s. ab accñ/
tibus prauis: vt q̄ est absq3 sincopi ꝛ deiectione appetitus
ꝛ debilitate digōnis: ꝛ q̄ est absq3 dolore ꝛ inflatione visce/
rū ꝛ capitis grauitate ꝛ sitibus: vel q̄ est mundoꝝ tpm. i. di
stinctoꝝ tpm particulariū: ꝛ nō ꝯfusoꝝ vt q̄ hꝫ nullā statio
nem in augmento frigoris vel caloris vel in ipsoꝝ declōne
nā signat̄ tunc ꝙ mā est vniformis: ꝛ non difformis. Et di
xit Aui. p̄cipue illa q̄ est multi sudoris: signat.n. māe subti/
litatē: ꝛ eius paucitatē ꝛ corpis raritatē: in qua pori cutis
non sunt opilati. Dixit aūt. signat māe paucitatē in reᵗᵘ ad
v̄tutē nō.n. est tāta ꝙ nā nō possit eā mouere ꝛ expellere p
sudorē non.n. intellexit ꝙ signaret paucitatē māe absolute
imo absolute sudor multus multitudinē māe signat. Ras.
18. ꝯtiñ. dixit ꝯsilr. Sera. ꝛ addidit. Et q2 adducit patientē
ad sincopiꝫ. ꝛ subdit in febre flātica ſm q̄ztitatē mot⁹ calo
ris in ea est ipsi⁹ abbreuiatio ꝛ plixitas. ℂ Al. de quotidia
na flāte vitreo dixit. h̄ febris est longa ꝛ mānsiua q̄ plm mo
rat̄ multis mēsibus: ꝛ p̄ter h̄ est mala mortis suspitionē se
cū hñs. Et idō dixit Aue. 4° colli. deterior haꝝ febriū est illa
que a flāte fit vitreo ꝛ sibi silī vt mucillaginoso. ꝛ acetoso.
ℂ Dixit Serar. sup Uia. q̄ paroxismos hꝫ breuiores ꝛ pluris
est sudoris illa est saluior. q2 māe subtilitas ꝛ eius paucitas
signat̄. ℂ Et Guil. dixit. facta a flāte dulci ē minus mala ꝛ
minus durās oibus aliis: ꝛ sꝫ facta a flāte salso est acutior ꝛ
magis piculosa ꝛ magis terribilr infestat. Et dixit. deiectio
appetitus in hac febre mortē signat. Dixit Gordo. si in pn°
pᵐⁱ viderimus vomitū spōtaneū: ꝛ in fine sudorē plm bo/
nū sigᵐ ꝛ egritudinē breueꝫ ꝛ saluā signat: q2 signat̄ ꝙ mā
nō est multū grossa viscosa: ꝛ ꝙ pori nō sunt multū grossi.
ℂ Dixit Aui. loquēs de diurna ꝛ nocturna q̄ sunt flātice.
Ambe iste febres sunt male: ꝛ sunt de gñe febriū difficiliuꝫ
ad soluēdū diurna tñ ē longior ꝛ deterior nocturna pp tres
cās. ℂ Pria est q2 facit cadē multotiēs pp longitudinē suā
ꝛ suū euentū in calore diei in ethicaꝫ: ꝛ vr voluisse ex h̄ ꝙ
due sunt cāe ad cadendū ex ea in ethicam vna ē q2 lōgior.
ℂ Et alia q2 eius calor coīcidit cū calore diei. Ita ꝙ ambo
isti calores cōicant in magis calefaciēdo ꝛ exiccādo corp⁹.
Uñ tēdit in ethicā. ℂ 2ᵃ cā q2 ipsa incipit tpe apriōis po/
rorū: h̄ aūt nō faceret nisi ipsa esset leua. ꝯtingit eni h̄ ei pp
multitudinē māe ꝛ fortitudinē motus eius. q̄si dixerit. mā
eius ē multa: ꝛ ita fortis motus ꝙ nō obstāte resolōne que

Pronostica.

Diurna lōgior ē ꝛ deterior nocturna pp tres cās.

de eis fit a calore diei ipsa mouet ꝯ vtuté ꝛ facit febré. Istaȝ
tñ 2am rōné Aui. non adduxit h̄ nisi sub rōne signi: q2 signa
tur cā fortior ꝛ maior: nō aūt adduxit eā sub rōne cāe: q2 vt
sic cū apio poroꝝ ꝛ resolō vapoꝝ sint de causis curatiuis
vel iuuantibus ad curā tunc diurna eēt minus mala ꝛ mi/
nus lōga sicut ē egrº estiua in cōpōne ad hyemalé. ℂ 3a cā
est. dixit Aui. q2 patiētes diurnā nō pñt ꝯueniēter dietari.
nā cū febris veniat de die: ꝛ cibus nō debeat dari nisi post
pom sic erit nec̄iū: vt cibent de nocte: sȝ q2 paroxismus durat
horis. 18. ꝛ plus, veniat hora cibationis versus diē: ꝛ sic ꝑ/
pe pom futurū. Silr q2 accidit de die: ꝛ ñ oȝ dormire nisi pº
assumptū cibū nō oȝ dormire imediate. imo oȝ vt ꝑcipiant
vigilie i eis. s. replōné stōi ex cibo pp catarros saltē vna ho
ra vel duabº: ꝛ sic accidet vt fiat somnº iā pmo appropinqn
te futuro. ꝛ sic in hora idebita. Et si ꝑcipiant vlterius vigi
lie ipse faciunt cadere vtuté ꝛ ꝑparant exiccādo corpus ad
casuȝ in ethicā. Et recapitulādo de dictis causis Aui. dixit
tolerātia ergo febris in calore diei q̄ fuit de pª cā: ꝛ toleran/
tia vigiliaꝝ in frigore noctis q̄ fuit de 3a cā: sunt ex eis que
magis digne faciunt cadere in ethicā: q2 adiuuāt seiuice in
exiccando corpus. Et sunt predicta verba Ipoc. ꝛ Gal. prio
epidimiarum. vt dixit rasis. 16. ꝛ. 18. cōtinentis.

ℂ De cura quotidiane pi͛odice pure per dietam. Cap. iiij.

Sicut supra dictū est: ōis flātica ē difficilis
curationis. Et dixit Gili. cā efficatior
difficultatis eius ē: q2 cā añs cū sit frida ꝛ hu.
est ꝯria morbo: q est calidus ꝛ siccus: ꝛ oȝ po/
nere ꝑncipiū medicationis eius a cā añte ꝛ cō/
plet duplici instrō: dieta. s. ꝛ potiōe: diuersificatis tñ ꝓm di
De aere. uersa tpa huius febris ꝛ diuersas spés flātis. ℂ Sit ergo
dieta q̄tidiane pi͛odice mora in aere claro subtili ad calidita
té ꝛ siccitaté declināte q si non fuerit talis naturaliter: fiat
talis artificialiter cuȝ igne ꝛ fumigationibus ꝛ sternitioni
bus ꝛ odorificationibº reꝝ aromaticaꝝ calefaciētiū ꝛ exic
cātiū: plus tñ ꝛ minus ꝓm spém flātis faciētis ipsam ꝛ ꝑci
pue in ꝑnº augmēto vlibus: ac ēt ꝑticularibº pom. In statu
vli ac ēt ꝑticulari oȝ vt declinet ad caliditaté ꝛ siccitaté re/
missas. aut ad ꝑpantiam in eis: aut ēt si reqrit dispō tpis vt
estas: spés flātis: vt salsuȝ qd̄ declinet ad friditaté sit frigi/
ditas remissa: q̄ nō sit tāta q̄ opilet cuté ꝛ ꝓhibeat ꝯtum
De acci eius cū decēte cooptura pānoꝝ. Inspirare tñ pñt tunc aeré
dentibus ani fridū. ℂ Et oȝ vt patiēs deuitet tristitiā sollicitudiné ꝛ su/
me. De motu spitioné. sȝ adhereat gaudio ꝛ letitie ꝛ bone spei: ꝛ aliqñ in
ꝛ quiete. iracundiā puocet: maxie si somni affuerit ꝓfunditas. ℂ Et
deuitet q̄ntū est pōle qeté oimodā. imo ꝓm posītaté moueat
ꝛ exerceat. Et si nō alr saltē reuoluat se i lecto d̄ latē in latº
brachia eleuet ꝛ deponat crura retrahat ꝛ extendat ꝛ frice
tur. Dixit Aui. fricatio est de curationibus iuuantibus. Et
q̄nto erit flā grossius ꝛ aquosius erit fricatio iuuantior: ꝛ
maxime si ꝑcesserit aliqualis corporis mūdificatio aut māe
minoratio. Dȝ aūt fricatio esse sicca: ꝛ non humida facta su
pra totū corpus. ꝛ ꝑcipue extrema: incipiendo ab inferiori
bus ad supiora trahēdo cū pāno nō multū aspo. ꝛ fiat ante
oēm cibū. ac ēt si tps ꝑmiserit ꝑ horā añ paroxismi ꝑnm: que
fiat tā diu donec calefiat corpus. rarificat enim subtiliat ꝛ
resoluit. ꝛ leuis oi tpe competit: bene aūt minorata mā oȝ
fieri fortior. Et subdit Aui. dixit. q̄ fricatio cū tela aranea
cū oleo. s. cōi vel aliq̄ apitiuo ꝛ subtiliatiuo est iuuatiua val
de. s. cū sua ꝓprietate. Dixit Gor. fiant fricationes circa vē
tré ꝛ latera fortiter aliqñ cū manibus aliqñ cum pannis
asperis ꝓm diuersitaté ꝑticulariū. aliqñ cū cōiunctione. al.
inunctione hac. ℞. aq̄ dul. li. i. vini. ℥. iiij. aceti. ℥. ij. radicū
apij. ℥. ij. olei de camo. ℥. ij. bulliāt adinuicē ꝛ fricet ide vē
ter ꝛ latera ꝛ dorsuȝ. multū. n. vȝ in deopilando. fiat ḡ fre/
De bal quēter ꝛ multis vicibus ꝛ sp sit actu calīn. ℂ Dix̄ Hal. ꝓhi
neo. be a balneo donec maturitatis sigª nō appent nec declō fe/
bris icipit: malū ꝛ. n. est tunc. ℂ Cū vō ꝓlongat febris. di

xit Ras. in diuisionibus administra balneū. s. cū ꝓlongat
vsq̄ ad declōné. Cū āt declō māifesta visa fuerit: dix̄ Alm̄.
eger sp in balneū mittat de mane ꝛ sudet in eo. Et Aui. di
xit. cū declinat egrº non est tunc introitus balnei malum
ante cibū. sȝ est vehementis nocuº nisi sit post declōné inci
piété. s. Dixit. n. Hal. cū declō icepit balneū illi permitte.
rora quoq̄ sup illum aquā in qua cocta sint calefacientia
subtiliantia. ℂ Et abstineat a somno plurimo maxie diur/
no ꝛ in horis incōsuetis si paroxismus sic ꝑmiserit: ꝛ absti/ De som/
neat a somno. s. tpe paroxismi. ante declōné eius ꝛ maxime in no ꝛ vigi
eius ꝑnº. Dixit Aui. mensura somni sit eq̄lis vigilijs vt sit lia.
digestio māe ad somnū ꝛ resolō ad vigilias ꝓportionalis
. s. vt qd̄ digerit somnus euaporent vigilie: ꝛ non intellexit
de eq̄litate tpis: sȝ effectus. s. q̄ tantus sit somnus q̄ faciat
ad bene digerendū: ꝛ tanta sit vigilia q̄ faciat ad bonā sup
fluitatū resolōnem pōt ēt dñari somnus vigilijs: ꝛ eoº ꝓm
nec̄itaté: sit ergo. v. g. somnus spatio sex horaꝝ. ꝛ vsq̄ ad. 8.
ꝛ reliquū tpis sit vigilia. ℂ Et deuitet cibos ꝛ potus flāti/ De cibo ꝛ
cos ꝛ difficilis digōnis. Dixit Alm̄. a cucumeribus ꝛ citru potu.
lis est abstinēdū ꝛ sepent a nucibus ꝛ iuribus ꝛ fructuosis
ꝛ ꝯfectionibus q̄ ex melle fiunt ꝛ obseruanduȝ est ne eger
aquā fridā infrigidatā in niue bibat: neq̄ aliqd̄ coꝝ q̄ sunt
illi silia ex fridis rebus. B. n. si neglexerit febris fiet longissi
ma. Dixit Sera. oȝ vt ꝓhibeat ab aqua frida. Aui. ēt dixit
alienet aq̄ frida. Et dix̄ Ser. nō oȝ vt comedat pullas neq̄
coturnices. sup. neq̄ alis carnes donec qescat febris ab acui
tate ꝛ sua violētia: ꝛ minuat. q. d. vsq̄ ad declōné vleȝ nisi
debilitet vtus. Dixit Hal. expedit oio ab oibus abstinē fru
ctibº humidis q̄ꝝ est flātis gñatio vel lacte piscibº ꝛ alijs. Et
Aui. dixit: vitet olea. alr ꝛ melius. olera ifridātia ꝛ huectā
tia. Dixit Uia. nō comedat. s. in paroxismo donec febris mole
statio qescat: neq̄ ēt subtilibº aut subtiliter dietet: ne vtus
infirmi deficiēdo molestet. Uerūtñ cōparādo regimé huiº
febris ad regimé tertiane ꝛ q̄rtane. ℂ Dixit Aui. Scias. q̄
subtiliatio regimis in hac febre oino est magis nec̄ia q̄ȝ in
q̄rtana: q2 est de mā ampliori ꝛ humidiori: ꝛ fortasse ꝓm ꝑteȝ
reducibilis ad benignū: vñ nutrit. Et tu. sup. q̄ minº nec̄ia ē
regimis subtilitas in hac febre q̄ȝ in tertiana. ꝛ ēt q̄ȝ in san
guinea: eo q̄ est longior ꝛ cū minoribº indicationibº ꝛ pau
cioribus accñtibº de subtiliatiōe cibi. Ideo bñ subdit Aui.
vtere subtiliatione regiminis ꝓm eq̄litaté. s. nō tñ q̄ntū in
colericis: nec ita paꝝ sicut i q̄rtana. ℂ Dix̄. A. vtere hac sub/
tiliatione eq̄li in augto ponēs h̄ tps ꝓ oibº tpibº vlibº mor/
bi: cū ipsuȝ sit illud in quo subtiliatio eq̄lis maxe ꝯueniat i/
ter illa tpa: q2 in augmēto oȝ esse eq̄lis reu ꝑncipij: qd̄ ꝑces/
sit ꝛ reu status secuturi. oȝ. n. magis subtiliari q̄ȝ in ꝑnº ꝛ
minº q̄ȝ in statu. Dixit Ga. pª ad glau. vniuersuȝ tibi cam die
te incipiuȝ sit. ℂ Et Aui. sequēs de narratiōe huius regi/
minis ꝓm tpa morbi. Dixit In ꝑmis tribº diebº fortasse est De regi/
ꝯtētus aq̄ ordei: exponūt. i. ptisana ordei cū fece. Et q̄dam mine cibi
volunt. q̄ ꝑ tres dies itellexerit totū ꝑncipiū. Uia. quoq̄ ꝛ potus in
dixit In morbi initio nutriat cū ptisana cū radicibus apij principio.
marathri ꝛ costo ꝛ oximelle. Et hoc maxe erit fienduȝ. dixit
Aui. qñ sperabis q̄ sit status eius ꝓpinquor. sup. q̄ȝ esse oȝ
ꝓm terminū cōem supradictū ab eo q est ꝓm plm. iter. 44.
vel. 64. die: cū possit h̄ febris aliqñ eē senior: vt supra dcm̄
fuit. sȝ si sciret ꝓ certo: dixit ipse. q̄ status eēt tardus. i. lon
ginquus: nō subtiliaret regimen. s. tantū q̄ staret ꝯtentus
in ꝑnº aq̄ ordei. sup. sȝ vtere regimie grossiori ꝓȝ longinqta
té statº. Et q2 status vt plurimū est lōginquus: dixit Auer.
q̄ cibus in ꝑnº huiº febris sit pulla pura. ℂ Scias tñ. q̄ q̄dā
i initio ꝑncipij febris. qd̄ faciūt hebdōe vniº multū subtiliāt
regimé ꝛ exhibēt incidētia ꝛ subtiliātia ꝛ postea i residuo
ꝑncipij ingrossant. Uñ Gerar. sup Uia. ait. Notandū eē q̄
regimé subtiliādū est vsq̄ ad. 7m. dié vt ꝑ ieiuniū mā cale/
fiat: ꝛ ꝓm ꝑté ꝯsumet: ꝛ postea ingrosset ne vtus ꝑ lōgum
ieiuniū debilitet. Et fortasse istoꝝ intentio est fundata sup

regimine Alm.in hac febre.ait.n.nutriēdus est eger ex ace
to ⁊ oleo rob.cu zuc°: ⁊ pauca mēta ⁊ ex oleribus huic.s.
mente silibus ⁊ regat̄ ex radice ficle.⁊ eius extremitatibus
ɔditis cū aceto oleo muri sinapi ⁊ alijs silibus.⁊ sic hēs ab
eo regimē pincidētia ⁊ subtiliātia aptius ocm̄ hēs ab eo cū
subdit.regat̄ ege. vsq₃ ad hebdōā: ⁊ ego puto hāc viā esse
bonā. Nā vt dixit Aui.fames ⁊ somnus supra famē ⁊ exer
citiū supra famē:si nō debilitāt sunt vltima in iuua'° huius
egritudinis:q2 multū de mā ei⁹ ɔsumit. imo dixit. A.si nō
esset φ fames.i.subtilis dieta ɔuenit in pn° pncipij tunc ex
cañ.gñali dieta declinaret̄ in pn° ad ingrossationē vsq₃ ad
7m.deiñ gradaret̄.s.in subtiliatione eius.Et q̄uis fames ⁊
somnus supra famē ⁊ exercitiū supra famē oi tpe sint vtilia
in ɔsumptiōe mãe:tñ fames ⁊ exercitiū magis videnť tole
rari posse in pn° pncipij vt in pria hebdōa:⁊ pcipue ɔfirmat̄
bonitas pdicte intētionis p id qđ. A. subdit.i.cū ptrāsierit
7m.nō stes tunc sup subtiliatiōe.s.quā fecisti vsq₃ huc.sup.
s₃ tunc ingrossa:⁊ fortasse ad hāc intētionē dixit ipse: vt su
pra est ɔtētus aq̄ ordei. Et sic appet q̄uo in pn° nō est sp refi
ciēdū grossius. Et ɔfirmat̄ itentio pdictoꝝ. p Ipoc.4°re.
acu: In feb e hyemali.i.de hūorib⁹ flāticis silibus nãe hye
mis patiētē custodire in fame.o₃.i.dimittē famē tolerare.
Et p filiū Mes.vt scripsit Ras.8° ɔtiñ.q dixit. In febre flā
tic a subtilia regimē vsq₃ ad.7.diem:⁊ si vides eā diminutā
diminutiōe multa pcede hac via.Si vo nō vides eā minui
ingrossa regimē fm φ tibi videbit̄:qm̄ inueterabit̄:⁊ ē du
biū de casu virtutis. ℂ Et dñt.φ supradictū.A.de cibatio
ne pncipij.pōt ēt adaptari tpi status:vt appebit. ⁊ silr vbū
supradictū de ingrossatiōe cibi post.7m.pt adaptari aug'°
vt dicet̄. Qui aūt volūt.φ a pn° pncipij sit grossius reficiē
dū. exponunt verbū.A.sic.si spasti statū eē ppinquū q ñ ē
sed est longinquus:⁊ pp spem tuā errasti subtiliādo regimē
in pn° plusq̄ debebas:⁊ psecutus es vsq₃ ad 7m.⁊ tunc nō
vides sig⁴ ppinqtatis status q̄ deberēt appere in 7° si debe
ret eē ppinquus tunc cognito errore tuo nō psequaris post.
7m cū eo:s₃ remoue te ab errore tuo:⁊ nō stes sup illa subti
liatiōe:s₃ ingrossa. ℂ De regimine aūt tpe augmēti. dixit
A. Augmētū eget vt subtiliet̄ regimē in pmis ⁊ intellexit
siue sit status ei ppinquus siue longinqu⁹. Et q2 aliqs pos
set dicere:si status est lōginquus nō vr̄ φ regimē debeat eē
subtilius in pn° augmēti q̄₃ in pcessu.vt nō debilitet̄ vtus:
⁊ nō sufficiat ad statū:⁊ ēt q2 ex cañ.gñali in fine augmen
ti o₃ esse subtilius q̄₃ in eius pn°. Jō Aui.remouēs dubiu₃
illoꝝ ⁊ dans modū regimis augmēti.ait.φ si appet tibi φ
status sit lōginquus p subtilia regimē in pn° aug^ti:q2 pole
est vt succurat̄ illi nocumēto vtuti inducto p illam subtilia
tionē cū ingrossatione regiminis:postea q̄₃ poteris sine no
cumēto facere:q2 aug^m est sufficiēs in hoc.eo φ sit valde lō
gum:ita φ post subtiliationē in pmis. v.g. septē dieb⁹ aut
paucioib⁹ postea alus.7.vel plib⁹ poteris igrossare: ⁊ p⁹
hāc ingrossationē ⁊ vtutis resumptionē.dixit Aui.gradia
tur regimē subtiliādo vsq₃ ad horā status:ita vt sit subtili⁹
in fine augmēti. Dicūt qdā.φ Aui.hāc subtiliationē cibō
nis in pn° augmēti:pcepit hñs respectū solū ad cām replo
nalē q indiget vt ɔsumat̄. Et q2 qs posset querere q̄to tpe
pcedā cū ista subtiliatiōe in pn° augmēti. Jō Aui.dixit: cū
ptransieris.7m nō stes plus sup subtiliatione pdicta: s₃ in
grossa.s.p aliquos dies donec vtus sit resumpta.deinde ab
ista ingrossatione gradere subtiliādo vsq₃ ad hora₃ status.
Jlla ēt ingrossatio o₃ esse gradata. nō enim a subtiliatione
facta.in pmis augmēti diebus debes deuenire ad vltima₃
ingrossationē ɔuenientē tpe augmēti ilico ⁊ subito:s₃ cū gra
datione:ad quā cū veneris gradati₃: pcedere ad subtiliatio
nē. Et notāter.dixit.venias ad igrossationē debitā tpe aug
mēti.q2 nō ois ingrossatio diete est ei ɔueniens. Et idō Aui.
dixit.q̄uis dixerim tibi φ non stes sup subtiliationē post.
7m.s₃ φ ingrosses post.7m.nō tñ quacunq₃ ingrossatione.

De regimine eius in augmento.

imo dico tibi non festines cibare egrū cum his q̄ sunt sicut
pulli.s.magni vt capones vel galline ⁊ panis cū muçacarat.
i.cū sapore.s.aliquo vel cū sapore.i.brodio ipsoꝝ pulloru₃
nisi timeat̄ debilitas.sup.imo cibes cibis subtilioib⁹ illis.
Et vt ostēderet Aui.φ terminus ille.7.dieꝝ siue referat̄ ad
statū siue ad aug^m nō est terminus pfixus.dixit.qñ senseris
longitudinē status maiorē subtilia minus ⁊ qñ minorem
plus: Et intellexit de lōgitudine ipsius status vel breuitate
nō de ppinquitate eius ad aug^m siue remotiōe. Et vt dñt q
dā:⁊ meli⁹ φ. A.retulit se ad q̄titatē subtiliationis qñ sen
seris longitudinē status.i.remotionē maiorē tunc subtilia
minus ⁊ e̋.sicut mādat̄ in cañ.gñali diete. Et ex mō diete
Aui.quā t₃ in augmēto dicunt supiores primi silr debere
fieri in pn° cū nō videat̄ rō ad oppositū. Jmmo magis cu₃
vtus sit tunc magis salua ⁊ restet plus de tpe in quo possit
vtus fortificari ingrossando dietā. ℂ De regimie aut sta
tus dixerūt qdā.φ Aui.fuit locutus in vbo supius allato
de regimine pncipij.s. cū dixit. fortasse es ɔtentus aq̄ or.
in pmis trib⁹ diebus.s.status.⁊ dixit fortasse:q2 pole est.φ
status sit breuis ⁊ pole est.φ sit longus tūc ergo cū est bre
uis sis ɔtētus aq̄ or.i pmis trib⁹ diebus stat⁹ nō hñdo hūc
terminū p pfixo. Si aūt eēt tardus.i. longus nō subtiliet̄
regimen tm̄. Et q̄uocunq₃ sit ex cañ.gñli habuisti.φ in sta
tu regimē o₃ eē subtilius q̄₃ in alijs tpibus. ℂ De regimie
aūt tpe declōnis Aui.nō explicit:s₃ dedit intelligi q̄le o₃ eē
cū remouēs:vt.s̄.a regimine grossiori augmenti pullos ⁊
panē cū sapore ait:nisi appeat declo. q̄si ex hoc voluerit φ
regimē grossitiei pulloꝝ ⁊ panis illius sit regimē ɔueniēs
in declōne. Et scias.φ illud verbū. A. non festines cibare
egrū cū pullis ⁊ pane pdicto.pōt referri ad qōlibet tps hu
ius febris añ declōnē. Dixit Serap.demus cibos subtiles
⁊ ppue si vtus est sana prope statu₃ egritudinis. q2 in fine
augmenti:⁊ post statum addimus tunc in cibis q̄titatem
quā minuimus añ statū. ℂ Dixit Auer.7° colli. Jn febri
bus flāticis nō recipiētibus digōnem.s.reducentē ad beni
gnū:quoꝝ facies ⁊ vētres tumescūt: ⁊ calores eoꝝ plūbei
videbunt̄:nō debemus eos dimittere diu stare absq₃ cibo:
q2 inde recipiūt nocumētū q̄uis famen leuiter pati possint
qm̄ qñ iste humor mucillaginosus multiplicat̄ in corpe ta
lis humor cū difficultate maxima pōt ad sanguinē ɔuerti.
⁊ ppea vtutes eoꝝ debilitant̄ donec ad sincopim deueniāt
⁊ idō eis dare debemus micā panis lotā i aq̄ mellis: aut vino
aromatico. ℂ Dicunt qdā post subtiliationē factā in pmis
diebus pncipij rōne multitudinis mãe ingrossare debes re
gimen vsq₃ ad finē pncipij cū gradatiōe. Et post hāc igros
sationē iterū subtiliare debes regimē in pn° augmēti.s₃ nō
tm̄ nec tanto tpe re^ti pncipij.q2 nā tunc non est ita salua. Et
ista subtiliatio ēt fit rōne multitudinis mãe: ex quo appet
φ si a pn° videris mām paucā aut postea ex subtiliatiōe p^a
diminutā:hñ talis subtiliatio nō o₃ fieri:s₃ a pn° grossius ē
reficiendū.post aūt subtiliationē ingrossandū ad regimen
fm φ vtus exigit:⁊ ex illo postea ɔtinue subtiliādo grada
tim pcedere debes vsq₃ ad finē status. v.g. si tpe igrossatio
nis dedisti ptisanā vel panē decoctū in iure pulli:⁊ aliquā
tulū de carnibus:da postea illud idē sine carnibus.deinde
da ptisanā vel panē decoctū in aq̄ simplici absq₃ iure car
nium. Aut si in primis ɔcessisti pullū ɔtusum ⁊ grossu₃ da
subsequēter subtilius ⁊ liqdius.deide da ipsu₃ colatū. Aut
si in pmis dedisti pullū postea exhibe pdicē:deiñ pullā puā
aut auiculas puas. Et silr intelligēdū ē in alijs cibarijs. Jn
declone vero incipe aliquātulū ingrossare:gradatimq₃ in
grossando pcede vsq₃ ad regimē cōualescentis. Si igit̄ in
pn° declōnis dedisti auiculas vel pullā paruā: deinde exhi
be perdicē.deinde pullū magnū. ℂ De mã aūt cibarioru₃
dixit Serap. sit cibus aqua ciceris vel ficle vel spgus que
decocta sint ⁊ ɔdita cū muri ⁊ oleo abluto vel reddat̄ oleū
in humiditate temperatū. Et Hal.dixit.sit prandiū ex blitis ⁊

De regimine eius in statu.

De regimine eius in declinatione.

De cibis conuenientibus.

spinachijs cōditis cū aceto ꝛ muri ꝛ karui ꝛ cinamomo : ꝛ
des illis vuas passas albas in qbus sit modica pōticitas ꝛ
zuccarū ꝛ mel cum medulla cartami ꝛ pistachijs. ℂ Dixit
Aui. de cibis q ꝯueniūt sunt illi q sunt subtiles ꝛ sunt pau
ci nutriꝰ sicut acetū muri ꝛ oleū ablutū ꝓprie cū qbus su/
mat aliqd olerū ꝯueniētiū ad h. s. que hūti incisionē. Ista
tñ potius exhibent in fine. i. post digōnē: q2 multū ꝯsumūt
de mā vel in fine. i. cū vteris regimine subtili: q2 sunt pauci
nutrimēti. Et silr dixit ipse in fine cibi fortiores. s. in ꝯfortā
do ṽtutē sunt auicule ꝛ pulli. s. pui ꝛ pdix cū qbus ponant
apud digōnē. s. mãe. i. qñ mã est digesta: illud in quo est inci
sio sicut acetū ꝛ sinapis ꝛ muri. vñ qdā in fine augmenti ꝛ
statu decoquunt cū cibis aliquā vel aliqs ex radicibꝰ quoqꝫ
vel ipsoꝝ seminibus vel cicera rubea ꝛ silia: incipiunt tñ a
debilioribus vel apud digōnē. i. ad intētionē digōnis fiē de
debēt. n. cibi ꝛ potus in hac febre esse vel fieri medicinales
nisi ṽtus exegerit nutriētia pura. Et iō subdit Aui. si fuerit
flā acetosū ꝫ malū viscosū ꝫ ꝯᵘ cū eis potū. Et aq̄ ciceris est
de melioribus rebus eis. Et pōt exhiberi loco cibi cū mica
panis intus infusa vel mixta cū brodio pulli pui vel magni
ꝛ pōt exhiberi loco potus cōplentis plures ex intētionibꝰ
regitis. s. incisionē subtiliationē apertionē ꝛ ꝓuocationē.
Et dixit Aui. qñqꝫ ponunt cū cibis ciminū anetū ꝛ oleum
Et dixit. in augᵒ cū scit. ꝙ mã est frida valde nō ē malū vti
pipe pauco. s. cū cibis suis. imo et cū digestiuis suis. Et ꝯfe
rūt cappares cōditi ꝛ ipgi. ℂ Et Isaac. dixit. qsdā antiquoꝝ
curasse febrē anfimerinā p exhibitionē pisciū salsoꝝ : eo ꝙ
subtiliant ꝛ incidunt: ꝛ ꝓprie cōpetūt in mã acetosa vel vi/
trea. Dixit Alm. vtat sale in cōmestione ꝛ aceto ꝛ muri. Et
de cibis ei ꝯuenietibus est puls de furfure. feniculis petro/
selinis apiū oliue cōdite. Dixit Dios. ꝛ ponit. 18. ꝯtin. Cau/
les ꝯferunt febribus flāticis puris q̄ carent colera diutur/
nis. ℂ Dixit filius Mes. Sinapis ꝯuenit in hac egritudi/
ne cuꝫ administrat: ꝛ in q̄libet egritudine flātica. Et dixit
acetum ꝯtriat flāti. ℂ Albucasis. in lib. de cibis dixit. Cibi
patientiū quotidianā sunt panis ꝛ ozupanis ꝛ mordatel
de pane cū cimino ꝛ brodiū cicerū ꝛ sicla cum radicibus ꝛ
robilie ꝛ lupuli ꝛ feniculus ꝛ sauich cum aceto ꝛ oleo ablu
to: ꝛ oleo de amigda. dul. ꝛ muri ꝛ zuccaro ꝛ vue passe mū
date ꝛ si debilitat eoꝝ virtus: dent eis oua mollia ꝛ pulli
assati vel in caciola. sꝫ caueant sibi ab ossis. pullus aperiat
ꝛ lauet cum bono vino ꝛ muri ꝛ origano deinde asset ad
lentū igneꝫ. ℂ Potus aūt in quotidiana de flāte dulci aut
salso fit aq̄ ordei aq̄ zuccari: acetū limphatū: syrupus aceto
sus: ꝛ vinū bñ limphatū. ℂ In quotidiana aūt pura fit po
tus. Dixit Sera. secaniabin: ꝛ aq̄ mellis: ꝛ aq̄ zuccari. Di/
xit Auer. 7ᵒ colli. Gal. potabat eos aq̄ ordei. sꝫ ego nō lau/
do eā in hoc casu. qm̄ nocet stō: ꝛ facit opilones nisi cum ea
fuerit parum masticis vel pipis ꝛ radicis feniculi. Post 7ᵐ
det vinum albū subtile adaq̄tū cum decocta in olla vel de/
coctionis mente ꝛ masticis vel anisi. Et Isaac qdē febrium
5ᵒ cōcessit in hac febre in potu aquā calidā maxᵉ pro extin/
ctione sitis q̄ in hac febre aliqñ magna est pp flā esse putre/
factū in ore stōi: ꝛ ptibus adiacentibus sup. vel pp flegma
salsum in stō ꝯtentū. nā aq̄ calida sua caliditate actuali inci
dit flā ꝛ sua fluxibilitate deponit ipsum ad inferius ꝛ ꝑpa/
rat expulsioni. aq̄ ṽo frida ꝛ si ad tps paꝝ sitim reprimat: fi
naliter tñ eā augmētat mãꝫ huius febris cōpactiorē ꝛ fri/
diorē reddendo. ℂ In quotidiana flāte acetoso vitreo vel
mucillaginoso potus vsqꝫ ad 14ᵐ fit oximel primo simplex
postea cōpositū: vel aqua mellis decoctionis mente. ꝛ post
14ᵐ. potus fit vinū subtile parū adaq̄tū: ꝛ maxie cū flā inci
pit digeri. vinū enim ꝯuenit: q2 iuuat ad digōnē hoꝝ flātuꝫ
ꝛ excreatione oēs adiuuat. Et dixit Gal. 12. tera. vinū plus
est dandum in decrepitis ꝛ maxime si febris iterpolata fue
rit tpata. Dixit Aui. post. 14ᵐ. ꝛ vlteriorē digestionē vinuꝫ
subtile cōfert eis cū subtilitate sua: ꝛ q2 cōfortat calorē in/

De potionibus conuenientibus

natū: ꝛ q2 ꝓuocat ꝛ q2 sudare facit. ℂ Dixit Hal. cōdimēta
ciboꝝ si pip cynamomū ꝛ silia marie in flātibus frigidis ꝛ
grossis. In flāte aūt salso : ꝛ ēt in dulci nō cōpeteret saltem
piper. Dixit Hal. si estas fuerit dabis acetuꝫ ꝛ oleum oliue
cum zuccaro paratū cum menta sisimbro ꝛ karui. Et roge/
rius dixit. Si tps est calidū abstineat a carne ꝛ vino ꝛ ꝑci/
pue si est iuuenis nisi sit multū debilis nā si virtus est debi/
litata. dixit Almā. pulli assati ꝛ ꝑparati in patella dent. Et
Hal. dixit. pasce eos carnibus bonis patellatis vel assatis:
Si aūt tps est frīm: dixit Rogerius potes vti edulina carne
ꝛ pullina ꝛ vino bñ limphato. ℂ Et q2 vt apparet ex dictis
a Gal. ad glau. dicentē: si non fuerit estas ꝛ cibos dabis ca
lide virtutis: q2 flā incidāt ꝛ deponant ꝛ tpent ventrem fre
quentiori obsequio vniuersa dicta auctoꝝ videtur esse actu
sicca ꝛ potētia exiccatiua ꝯ generalē cañ. dicte febricitāntū
que dꝫ esse frigida ꝛ humida. Idcirco moderando hanc die
tam: dixit Gili. dieta ante remotionē cause añcedentis ṽtat
ad calefactionē ꝛ exiccationē magis ita vt caueat oblatio
ossaꝝ que humectāt ꝛ replent nimis. Sꝫ cā añcedente ab/
lata vertat plus ad infrigidationē ꝛ humectactionē. ℂ Di
xit Guil. Sapiētes in tertiana magis timent de dispositio/
ne q̄ꝫ de mã pp qd opponunt magis ꝯ dispositionem q̄ꝫ ꝯ
mãm: ꝛ i flātica magis timēt de mã q̄ꝫ de dispositione. Ideoqꝫ
magis opponunt ꝯ mãm q̄ꝫ ꝯ dispositionē nō negligendo
mãm in tertiana neqꝫ disponem in flātica. Et ꝓpea de ciba/
tione huius febris loquēs ipse. dixit. nutriat ex cibario fa
cto cum blitis ꝛ zuccaro aceto sale ꝛ oleo vel cū cibario fa
cto ex menta zuccaro oleo ꝛ aceto ꝛ aliquantulo salis. Su
mat salsamenta ꝛ salsa. sup. ꝛ acetosa. Nutriant ēt cū mica
panis mixta cum zuccaro vel melle ꝛ aceto aut cū iure cau/
liū. s. semicoctoꝝ ꝛ blitis cōditis cum sale ꝛ oleo ꝛ vtat fo/
lijs feniculi petrosilini cerfolij ꝛ silisꝫ: qñ cōdiunt cū lacte
amigdalaꝝ aut sale oleo ꝛ aceto. Bibat vinū nō stipticum
mixtū cū aqua calida: ita ꝙ aqua abundet supra vinū: aut
cum aqua decoctionis anisi aut amomi seu feniculi. Et si
timuerit de debilitate capitis: pp vinū sumat loco vini aquā
decoctionis granatoꝝ: ꝛ mellis aut zuccari aut aquā deco
ctionis passulaꝝ ꝛ berberis: in qua sit aliqd aceti. Si vero
virtus debilis videret aut timeret de eius ꝺbilitate nutria
tur cū pdicibus ꝛ fasianis ꝛ pullis assatis in veru testulis
vel patella cū carnibꝰ edi cōditis cū agresta vel aceto ꝛ car
damomo: aut cū salsamēto alioꝝ aut cū succo berberoꝝ aut
granatoꝝ cū gar. ꝛ silibus. Et dixit. cōfortet virtus a pñᵒ
vt longā possit sustinere afflictionē. de vtilibus aūt ēt vt cū
pullo bulliat de tartaro puluerizato ꝛ ciceri trinizato: aut cū
brodio ouoꝝ. abstergit. n. multū a flātibus stōm ꝛ intesti/
na. ℂ Dicunt qdā: si nō pōt predictus ordo penitus obser/
uari saltē obseruet in q̄ntitate cibi ꝛ potus tam cōtinua q̄ꝫ
discreta. Dixit Sera. sit hora cibationis post quietē febris
aut ante poxismū eius tres aut q̄tuor hore. Et Almā. dixit
hora cibationis ab hora accessionis q̄nto plus possibile fue
rit elonganda est. Et Hal. obseruandum est vt ordei des a/
quā. sup. ꝛ omnem cibum ante accessionē horis septē: non
autē paucioribus q̄tuor: vt cū accessionis venerit hora de/
scenderit: ꝛ stomacus vacuus sit: ꝛ hoc facies omni die qñ
calor ꝯficit. Dixit Aui. hora cibi est post tporē paroximi
ꝛ eradicationeꝫ eius. s. in his in quibus eradicatur vere ꝛ
ante poxismū minus. i. ad minus quatuor horis.

De condimentis ciborum.

Nota.

ℂ De cura febris flegmatice pure per potionē. Cap. v.

Cura febris quotidiane pure duplex est vna gñalis in q̄ cōicat
cū spēbus nō pure: de qua dicet in seq̄nti cap.
ꝛ alia est spālis de qua dicet hic per instrm po
tionis. Cuius qdē sunt intētiones sex: quaꝝ pᵃ
est mãe digō ꝛ eq̄tio. 2ᵃ est ipsius euō ꝛ resolō. 3ᵃ est mēbro
rū ꝯfortatio eoꝝ que in hac febre pata sunt magis ledi aut
que iam debilitata sunt. 4ᵃ est mãe diuersio ad membra vi/

talis p̄cipue si ab aliquo mēbro vel mēbris a nā ad locuʒ minere putrefactionis descēderit cū correctione ⁊ rectificatione talis vel taliū mēbro: uʒ. 5ᵃ est discrasie febrilis alteratio. Et sexta est accñtiū supueniētiū correctio. ¶ Cura aūt aut respicit morbū aut accñtia: si accñtia ⁊ sic est 6ᵃ intētio: si morbū aut cām eius aut subiectū ipsius: aut ipsum morbū. Si cām tunc aut equat eā ⁊ sic est pᵃ intētio: aut euat: ⁊ sic est secunda intentio. Aut diuertit: ⁊ sic est 4ᵃ intētio. Si subiectū ⁊ sic est tertia intētio. Si vero morbū ipsum: ⁊ sic est quinta. Uerūtñ intentio ad materiā in hac febre potior est ꝙ̄ q̄ ad morbum. ¶ Et dixit Hal. In hac febre maior est mā ꝙ̄ calor: quare per euonē flātici humoris opʒ eam amplius curare. vnde dixit Auer. colli. 7°. hec febris cum fuerit ex flāte dulci ⁊ nāli. ⁊ de hoc fueris certus: tunc studiosus esse debes in incidendo humorē ⁊ subtiliando ⁊ in apiendo opilōnes plus ꝙ̄ i infrigidando ⁊ humectando. sup. ⁊ multo plus si fuerit ex his flātibus grossioribus ⁊ frigidioribus. Et ppea in hac febre a forti infrigidatione cauenduʒ est. Incrudat enim mām ⁊ congelat. vñ morbū prolongat ⁊ augmētat: ⁊ qñqꝫ pducit ad egritudines frigidas malas: vt subeth vel stuporē ⁊ congelationē ⁊ siles. ¶ Circa intentionē aūt que est ad mām debēt adduci alie intētiones pticulares de ꝓhibitione putrefactionis. De lenitionē māerū cōiuʒ ⁊ ipsaꝝ eductione ⁊ de ꝓpria minoratione ⁊ eradicatione. Et opʒ vt varies dictas intentiones ꝑ varietate temporꝝ huius febris. vnde in pn° vñ euande sunt ante oīa māe cōes ⁊ in hac febre potissime: qꝛ in ea māe cōes nec̄io repte in febricitantibus reperiunt̄ in maiori ꝙ̄titate ꝙ̄ in alijs febribus. ¶ De lenitione itaqꝫ nāe Serap. ait. si nec̄ia est lenitio nāe: si pro qꝛ: tunc opʒ vt fiat illud cū aqua geleniabin. cū aq̄ iuleb. ⁊ cassiafi. Et Auic. dixit possibile est vt cū geleniabin ⁊ ꝓprie cū facto ex zuccaro ⁊ rosis rubeis noīs plicis: ⁊ sunt ille que sunt rubee non vere rubedinis silueitres: in quibus pre alijs rosis reperitur virtus solutiua tu cōsequaris illud qđ querit̄ de lenificatiōe. Et subdit. qñ cū eo non ꝯsequeris. sup. aut non speras consequi ⁊ est necessariū vt cōfortetur lenificatio tunc fricet̄ in aqua iubleb pmixta cū cassiaf. ⁊ penidijs aut cū manna ⁊ silibus. Sunt aūt qdam dantes i hoc medullā cartami cum aqua iubleb. Uñ Aue. In hoc cōuenientior operatio in principio huius febris ē lenire naturā cum semine cartami ⁊ semine harmuli fracta siccitate eorum cum tereniabin. ista tñ lenitio cum dictis seminibus potius reducet̄ ad intentionem minorationis māe ꝙ̄ proprie lenitionis nisi ponat̄ de eis in ꝙ̄titate pua. Quidā ēt exhibent violas siccas cuʒ zuccaro ad leniendū: qđ nō plʒ in hac febre. Immo ēt dixit Aui. abhorreo qđ est simile aque prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ similiū de illis q̄ debilitant. s. stōm in hac febre in qua stōus est plenus flātibus frigidis. Et illa sunt frigida ⁊ sunt de illis q̄ soluūt subtile. i. humorem subtilē: idest coleram sicut viole ⁊ pruna ⁊ tamarindi faciunt ⁊ nō respiciunt materias mucosas corruptas q̄ in hac febre abundāt in stō ⁊ itestinis ⁊ pmis venis q̄ ꝓprie per lenitiuū educi debent. Sed cassia ⁊ manna ⁊ geleniabin p̄dictuʒ ⁊ alia silia respiciūt illas. ⁊ ideo lenitio cū eis cōuenit: dʒ aūt fieri hec lenitio in pn° ⁊ prio ⁊ maxie in pmis tribus diebus in quibus vt apparet ab alijs euonibus est desistendū. ¶ Nō tñ hec lenitio est multiplicāda ꝑ plures dies in hac febre. Dixit. n. Aui. nō fiat assiduatio eoꝝ in pn°: ⁊ post ipʒ: eo ꝙ mollificat stōm ⁊ trahūt qđ subtile est: ⁊ derelinquunt grossum: ⁊ ꝓprie cum mā est colerica. s. colere mixta. qꝛ tunc citiꝰ trahūt subtile. s. ipaʒ coleram q̄ erat tpamentū flātis: ⁊ illud pducit ad corruptionē ꝯplōnis stōi. s. totius. vnde accidit virtutj debilitas: ⁊ aliqñ cacexia ⁊ ydrops. ¶ Scias tñ. ꝙ si in ipso pn° feces essent in intestinis sicce ipse educi debēt añ lenitiuū vt clysteri lenitiuo: ⁊ postea exhiberi lenitiuū. Qꝛ si ꝑp aliquā cām lenitiuū adhibere non poteris adiuueris cū clysteribꝰ lenibus factis ex melle ⁊ sale ⁊ aq̄ sicie ⁊ oleo sisamino. sup. vel camomellino vel cōi. Aliud bonū. ℞. decoctiōis mercurialis blitis ⁊ furfuris ⁊ ꝙ̄tū sufficiat dissoluta in ea cassief. ℥. i. mellis viol. ℥. ij. duos vitellos ouoꝝ addēdo oleū ⁊ sal. sic n. dixit Sera. iuuamentū cū clysteri leni in inceptione eiꝰ. ¶ Et scias ꝙ nō timet̄ assiduatio clysterū leniū in hac febre sicut lenitiuoꝝ assumptoꝝ. ¶ Et posset ēt māerū cōiuʒ caꝝ ꝓprie q̄ in stō ꝯtinent̄ euō fieri ꝑ vomitū leueʒ arte vel sponte pductū. Si. n. post lenitiuū aut post clystere adesset nausea ⁊ stōi subuersio tūc leniter ꝓuoca vomitū qui ēt in tali casu posset post clystere ꝓuocari ⁊ añ exhibitionē lenitiui. Et fac vt eger assellet omni die bis mane ⁊ sero sponte aut cū clysteri vel suppositorio vel alio modo. ¶ Reperiūtur ēt in hac febre māe quedā cōes nō nec̄io sʒ cōtingenter inuēte: inter quas est sanguis: ⁊ p̄cipue cū fuerit hec febris in hoie sanguinee cōplonis nālis: vel ex tpe carnoso ⁊ apla rū venarum. Et p̄sertim si alia pticularia cōueniūt ad dñiū sanguinis: pro qua mā educenda cōuenit flōmia pua facta post dictā lenitionē: de qua dixit Aui. quotiēs videris. i. in qbuscunqꝫ videris vrinā grossiorē ⁊ rubicundiorē. s. ꝙ̄ sit illa que in hac febre cōiter mingit̄ de qua dictū est supra in signis nō est malū si flōmas: qm̄ tunc signat̄ aliquale dñiuʒ sanguinis vel ꝙ flā est sanguini admixtū. In alijs aūt dispōnibus fugias a flōmia in hac febre: ⁊ maxᵉ magna: qm̄ ad flāticaꝝ cruditatē pducit: cū tñ ꝯfert ipsa dʒ fieri lata vt exire possit inde sanguis grossus. Et qdā litigant in q̄ die ista flōmia dēat fieri an in die pari an in ipari. Et dicūt qdā. ꝙ si mā eq̄lr mouet̄ oi die: tunc nō est vis in q̄ die fiat. si vero ineq̄lr tunc dʒ fieri in die minoris motus. Et dicūt qdā. ꝙ ex quo in hac febre flōmia nō dʒ fieri nisi qꝛ in sanguie aliq̄le est dñiū: aut qꝛ est ei flā mixtū. Et sanguis cū excoquit̄ a calore febrili aut putrefit subtile eius ⁊ vnctuosuʒ transit in colerā vt in febre sanguinis dcm̄ ē: ⁊ colera mouet̄ ꝑ diē ipareʒ tunc melius est vt flōmia fiat i die ipari. ¶ Et ex materijs cōibus ꝯtingēter reptis est mā qdā subtilis aquosa repta in gibbo epatis ⁊ venis gibbo ꝓpinqs q̄ est apta cū leui ꝓuocatiuo educi ꝑ vrinā: q̄ iō dʒ ꝑ vrinā: leui ꝓuocatione educi: nō tñ nisi post lenitiuū: ⁊ post vomitū si vomitus fuerit nec̄ius: sʒ pōt fieri añ flōmiā: ⁊ post eā qñ flōmia necessaria foret. Et qꝛ hmōi māe aquose i hac febre multe reperiunt̄. iō Aui. in cura gñali oiuʒ flāticaꝝ febriū. dixit. ꝙ oēs iste febres ꝯueniunt in pn° in nec̄itate administratiōis diureticoꝝ. s. debiliū. nā fortia diuretica nō cōueniūt i pn° vt infra. ¶ Et scias. ꝙ vltra p̄dictas mās cōes sunt multe alie māe q̄ nō sunt de mā ꝓpria febris aliqñ. imo vt plm̄ reperiunt̄ in stō ⁊ intestinis ⁊ epate vel ad ista mēbra ab alijs descendūt q̄ debēt educi fluxu vētris vel vomitu. sʒ nō nisi post euones leues māerū cōiuʒ dictas. Et vomitus ꝓuocet̄ ad eaꝝ eductionē ꝓprie qñ adest nausea aut alterat̄ sapor i ore: ⁊ maxᵉ in ꝯsuetis vomere facilr: ⁊ ꝓprie si ꝯsuetudineʒ vomēdi dimiserint. Fluxus aūt vētris ꝓuocet̄ maxᵉ qñ sentit̄ tortio ⁊ rugitus in intestinis: ⁊ tūc debēt educi cū lenitiuo aliq̄lr fortificato aut clysteri aliq̄d hñte acuitatis. Sit ḡ lenitiuū tale. ℞. passularuʒ anisi capilliueneris. añ. M. i. ⁊ decoq̄nt̄. Et in pte huius decoctiōis decoquat̄. ℥. i. turbith vel plus vel minus fʒ ꝙ̄titatē illaꝝ māerū: ⁊ cū alia pte decoctionis distēperet̄ cassiafi. ⁊ colet̄ ⁊ admisceat̄ cū ea decoctio de turbith dicta colata ⁊ exhibeat̄. qm̄ vtiliter faciūt. Et clystere sit tale. ℞. decoctionē polipodij cartami blitis ⁊ mercurialis ⁊ in ea distēperent̄ mellis. ℥. ij. ⁊ cassief. ℥. i. additis oleo cōi ⁊ sale iniciat̄. ¶ De mō aūt ꝓcessus cure febris flātice post euonē māerū cōiuʒ. Sciēdū est necessariā fore digōnē eius māe. Et dʒ digestio in hac febre. plus ꝙ̄ i colerica ⁊ melēca: qꝛ vt dixit Raf. 16° ꝯtiñ. digō itēdit trāsmutare hūorē digerēdū in sanguinē: ⁊ nullus alius humor pōt in sanguinē trāsferri p̄ter flā. ¶ Dixit itaqꝫ Aui. nec̄ia est in oi flātica administratio subtiliātiū ⁊ incidentiū: ⁊ per

Prīa intentio.
De euōne māerū cōiuʒ ⁊ primo.
De lenitiōe nature per os.
De clysteribus.
De vomitu.
De flobotomia.
De leuip̄uocatiōe vrine.
De euōne aliaruʒ materierū nō ꝓpriarū febris.
Secunda intentio.
De digestione materies ꝓpriaꝝ feb.

cōsequēs aperientiū:qm̄ flegma grossum est ⁊ viscosum ⁊
opilatiuū.⁊ hoc est dicere necessaria est digō māe eius.⁊ q2
digestio fit siue fieri pōt p subtiliātia ⁊ incidentia debilia ⁊
fortia. Scias. q digestio p fortia fieri nō d3 in pn° pncipij.
Circa in/ceptū dige/stiua ⁊ eūa/tiua debēt/esse debi/lia ⁊ mul/tiplicata. dixit de digestiuis fortibus:⁊ ēt de quacūq3 eūone ⁊ ppie
tate huius febris añ tres dies si mouebis nocebis:⁊ nō fa/
cies aliqd.s.qd sit iuuatiuū:nā cū supueniunt huic egritudi
ni tres dies a pn° subtiliat in ea ma pp febrē.sup.⁊ pp calo
rē in ea genitū qsi voluerit ostendū esse a pdictis digōne ⁊
eūone ⁊ sinendū esse mām ab intrinseco subtiliari. Et non
accepit hos tres dies p termino pfixo saltē a pte post:q2 f3
plm̄ sunt plures:s3 p hūc terminū pprie intelligēdū est totū
tps pncipij in quo sig^a cruditatis aq̄ pseuerant:⁊ nō vr̄ in
aliquo remitti. Et oñt gdā. q hoc tps est tps vnius hebdoe
vt sit pforme tpi in quo:vt supra ab initio pncipij subtiliā/
dū est regimen. ¶ Et vr̄ hoc satis ꝯsentire intentioni Aue.
⁊ Alm̄.vt apparebit in dictis eorum sequentibus quasi fue
rit intentio auctor talis q in primis septē diebus tolerēt
fames ⁊ sitis ⁊ ieiuniū ⁊ subtiliatio regiminis.⁊ in ipsis i/
tendat medicus lenitioni:⁊ eūoni māerū cōium supradi/
ctar nihil agendo ꝯ mām ppriā febris derelinquēdo eam
actioni solū caloris nālis ⁊ extranei.q eo tpe sufficiunt ad
digerendū eā. Et nisi sic feceris aut nō iuuabis aut nocebis
nā si dederis eo tpe digerentia fortia ⁊ eūantia appropria/
ta n̄ digeres neq3 eūabis eā.s3 agitabis aut eā portabis ad
venas addens in opilōnes:⁊ respiciētes ad hoc Gui.⁊ Ro.
gerius.dixerunt.medicinā secessiuā vel vomitiuā non debē
re dari añ q̄rtā vel qntā accessionē. S3 digō p leuia nō ꝓhi
bet ab auctoribus fieri in pmis trib⁹ diebus siue tota pria
septimana ēt tpe eūonis māer cōiu3.imo ab eis laudat. Di
xit.n.Alm̄.a pn° huius febris festinandū esse dare syrupū
acetosu3 de melle cū aq̄ tepida.⁊ cū mane factū fuerit gale
niabin de zuccaro.ʒ.v.eē dādū ⁊ illico post hoc syrupi ace
tosi de melle.ʒ.i.eē tribuēdū. Et Auer.dixit sufficiat tibi in
hac intentione sqngibin cū iure cicerū occultando siccitatē
eor cū radice liqritie.⁊ adde in hac cōpōne modicū de spi/
ca ⁊ mastice.qm̄ stōus in hac febre debilis reperit.⁊ obser
ua hoc p hebdoam vnā. ¶ Uerūm pdicta digestiua leuia sic
nec lenitiua nō eductiua māer cōiu3 nō sunt longo tpe cōti
nuāda:ita q nō plusq̄3 p hebdoam vnā. Dixit.n.id Aui.ego
nō diligo expectationē digōnis ⁊ lenificationis iā dicte q̄si
dixerit.nō diligo neq3 laudo.q diu stet cū digestiuis ⁊ leni
tiuis debilibus q̄uis nō agitent mām. Et cā q̄re nō cū leni
tiuis dicta est supra.cā aūt q̄re nō cū digestiuis debilibus ē
q2 ista febris est repletionalis ⁊ multe māe in cuius multitu
dine digerētia debilia nō sufficerēt:⁊ q2 vbi est multitudo
dio de ea minoratio fieri d3. Amplius mā ei⁹ etherogenea
est ⁊ viscosa multū in qua p longū digerere nō fieret equa/
tio in multa q̄titate eius q postea simul posset educi. Jdq3
dixit. Auic.oportet vt ex ea euacuet aliqd ⁊ in reliquo ex/
pectet digestio ⁊ digeratur. Jdeoq3 bene dixit Aue.q ob/
seruato regimine de lenitione ⁊ digestione leui p vnā heb/
domadam ppinetis ei medicinam laxatiuam que habeat
illū humorem euacuare.s.minoratiue:quia.s.partem eius
que digesta est. Nā pars eius p illa digestiua leuia iam di/
gesta est que d3 euacuari:⁊ pte illa eūata iterum reddi ad
digerendū.⁊ post illā iterū digesta d3 eūari ⁊ sic iterū ⁊ ite
rū donec virtus tolerabit ⁊ videris expedire ad oēm tales
digestionē semp adducendo supradictū Aui.verbū q expe
ctatio digestionis.i.plongatio in digerendo nō sit dilecta.
Unde dixit Halv.cū maturitatis signa videris d3 eūare cū
Digesti/ua ⁊ eūati/ua fortia/sūt frequē/ter sūt rei/terāda. aliquo solutiuo flātis in hebdoa semel. ¶ Post digōnē autē
leuem ⁊ eūonē primā deueniēdū est ad digestiua fortia gra
datis, ita vt q̄to vlterius procedat in hac febre fortiora dē
tur cū gradatione. Et sil'r intellige de eūone fiat tñ illud.s.
digōnis ⁊ eūonis.dixit Aui.cum facilitate paulatim absq3
supfluitate.v.g.post lenitionem vel simul exhibe geleniabi
solū cū aqua decocta.postea eūa.deinde da geleniabin cu3
syrupo acetoso cū aq̄ tepida.deinde eūa:postea exhibe ge/
leniabin cū syrupo acetoso de duab⁹ radicibus:deinde eūa
deinde des illum eundem cum aqua endiuie ⁊ feniculi:de/
inde eūa.deinde veni ad syrupū acetosum de tribus radici
bus cū aqua apij:deinde eūa:⁊ sic vlterius semp addendo
in virtute digestiua ⁊ sil'r eūatiui. ¶ Scias tñ.q multi i eūo
ne ⁊ eius reiteratione preueniunt septimanā:⁊ in minori tē
pore iterant eam. hoc tñ relinquit qdē discretioni ⁊ bono
iudicio curationis medici bñ ꝯsiderantis v̄tutē ⁊ māe mul
titudinē:⁊ ei⁹ modū sub ipsiusq3 pparationē. ¶ Est autē3
attendendus ordo digestiuor in pn°.dixit Gal.p^a ad glau. De ordi/ne digestiuo/rū ⁊ p[ri]o ô/conueniē/tibus i pn/cipio.
⁊ ponit sic a Rabbi.18°.ꝯn.in putrefactionis flātice qusq3
tres dies vel q̄ttuor trāseant nō des in potu syrupū aceto/
sum neq3 vehemēter extinguentia vt liquefiat.i.subtilietur
ma calitate febris. Febris nāq3 affligēs vnaq̄q3 die liqfacit
flā post hoc da syrupū acetosu3 ⁊ silia ei. Et subdit.vtaris
ēt syrupo acetoso in primis diebus.s.post pdictos.⁊ Ser.
dixit.post tres vel q̄ttuor dies curatio est cū rebus subtilia/
tiuis ⁊ incisiuis sicut secaniabin:⁊ q ꝓuocāt vrinā. Hal.vo
dixit.trāsactis primis tribus dieb⁹ da geleniabin.ʒ.ij.aut
sit aliqd sqngibin admixtū:⁊ tu.sup.vel psuppone. q i il
lis pmis trib⁹ diebus dādū sit geleniabi solū. ¶ Dixit Aui.
ꝯuētiores medicie q administrant in pn° ad itētionē digō/
nis sunt geleniabin:⁊ ppie colatū vsq3 ad diē 7^m vel syru
pu3 ros.s.factū ex succo ros.rub.cū suc°. Et hoc vtēdū ēēt
cū mā nō esset nimis frida vel mixta cū cala vel febris esset
in iuuene cale ꝯplōnis nālis vel estate ⁊ regione calā ⁊ sili
bus ꝯdōnibus calidis. Et pōt dari par vt dixit Aui.vel cū
modico sqngibin:vt dixit Hal.sm̄ diuersitatē māe ⁊ alior
pticulariū. Et geleniabin qdē pur est illud a quo cōiter ici
piūt practicantes hñtes curā in pn° pncipij.digerit.n.mās
flāticas corruptas in stō ⁊ abstergit ⁊ ꝯfortat ip3. Si vo nō
fuerit medicus vocat⁹ in pn° sicut vtplr3 ꝯtingit d3 tūc incī
pere ab eo qd regrit tunc nāe dispositio ⁊ subdit Aui. nō ē
malū si administret itez.i.tunc cū leniabin vel sine ipso aq̄
feniculi vel aq̄ endiuie ⁊ aq̄ apij f3 necītate3 post.s.tres vel
q̄ttuor dies:qsi iā necītas est maioris incisionis:q2 adiuuāt
geleniabin in digerēdo p amplius sicut ad dictā ampliore3
digōnē borū pmiscet cū geleniabin modicū sqngibin. Uel
dixit sm̄ necessitatē.s.accipiende sunt aq̄ pdicte.sunt.n. di/
uersar cōplōnu3 ⁊ virtutū. elige ergo ex eis illā q facit ad
tuā mām vt in minus frida aq̄3 endiuie:⁊ subseq̄nter i ma/
gis frā aquā feniculi. Et si adhuc esset magis frida aquam
apij vel accipe eas sm̄ necītatē.s.quā hēs nō solū in digō/
ne flātis in stō ꝯtenti.s3 ēt māer cōiu3.si q tūc cōtinent cir
ca gibbū epatis. Ser.aūt vr̄ differre ad dandū pdcās aq̄s
cū geleniabin plus:q2 textus eius dixit:post.14. dies det
aq̄ feniculi apij ⁊ endiuie cū geleniabi quē textū multi pu
tāt eē corruptū.⁊ q dēat dicere post 4^m diē. Quidā syrupū
faciūt ex geleniabin ex dictis aqs sic. ℞.aq̄ feniculi ⁊ apij.
añ.ʒ.iiij.s.aq̄ endiuie.ʒ.iij.mellis ros. colati.ʒ.ix. ⁊ deco/
quunt ebullitione vna depurādo ip3. Et qdā bis in die exhi
bēt coclear vnū mellis ros.colati cū sex coclearibus dictar
aq̄rū. Et dixit Aui.q hoc tpe ēt ꝯuenit syrupus acetosus
simplex cū aq̄ mellis vel ysopi. ¶ Ferrari⁹.exhibet hoc tpe
oximel simplex cū aq̄ calida.⁊ qdā pmiscēt oximel cū modi
co syrupi endiuie pticularibus calidis pñtibus. Quib⁹ sic
pñtibus cōuenit vtiliter syrupus q sic fit. ℞. mēte sicce yso
pi sicci.añ.M.i.passularū eniti. añ.ʒ.i.endiuie cicoree lu/
pulorum capilliue.añ.M.s.seminū cōiū frigidor.ʒ.s.fiat
decoctio ⁊ syrupet cum geleniabin:⁊ zuccaro albo solido
sup.ad qdcūq3 dictor digestiuoru3 sumpseris eūo aliqua
subsequat. ¶ Deinde post 7^m diē ⁊ dictā primā digōne3 ⁊
eūonē. Dixit Aui.da geleniabi cū ꝯfortātibus os stōi.⁊ cū
eis in qbus ē ꝓuocatio pūma non quidem absolute. q2 nō
cōuenit plurima ꝓuocatio nisi in fine, sed plurima in re^u ad

precedenté qñ dedit geleniabin cũ aqs illis. Et ex his appa ret φ vbi supra dixit. fm necessitaté ppie intellexit de ne cessitate puocationis. da geleniabin cũ aqs illis. sȝ si vide ris necessitaté puocationis da ipsuȝ cũ eis vel cũ eaꝝ alte ra fm necessitatem. ⁊ cũ sic feceris: deinde euaueris exhibe subsequẽter geleniabin cũ eis que puocant magis q̃ȝ aque sup. ⁊ postq̃ȝ sic feceris eũa. ⁊ postea iterũ digere cũ fortiori puocatiuo. ⁊ iterũ euacua ⁊ procede vsq̃ȝ ad finé principij. Quidam tñ dicunt. φ Aui. per puocationé intellexit digó neam. ⁊ exponunt. exhibe geleniabin cum eis in quibus est prouocatio plurima .i. digestio plurima .s. in cóparatione ad precedẽtes: nã vt supra dcm̃ est: cũ gradatione pcedẽ dũ est in degóne. ¶ Post digestiua cóuenientia in pn° posuit Aui. ea que conueniunt in augmento. dixit. cũ videris φ digestio apparet. s. manifeste vt in augmento adiuua tunc eam cũ eis que sunt sicut folia apij ⁊ feniculi ⁊ radices sq nanti ⁊ capilliue. ⁊ similia. ⁊ sunt ista ex eis que cóueniunt in pn° augmenti ⁊ vsq̃ȝ ad mediũ eius vel circa cũ exhibet ipsoꝝ decoctio vel syrupus. ¶ Syrupus alius cóueniés h tpe in quotidiana vera. ℞. apij feniculi cicoree capilliue. lu pulo ꝝ. añ. M. i. radicum apij petrosilij feniculi. añ. ʒ. i. sq nanti calami aromatici mente sicce ⁊ ciperi. añ. ʒ. 5. passula rum anisi ameos amomi. añ. ʒ. vi. seminũ cóiuȝ frigidoꝝ. ʒ i. decoquant ⁊ fiat syrupus cũ zuc° ⁊ melle ros. ⁊ acetoset. dos. ʒ. ij. cũ cal'a. ⁊ sȝ φ videris expedire eũa iteruȝ. ¶ Qñ aũt p trãsit egri°. 14. dié nó intelligédo. 14. ab initio fe. sicut forasse intellexit ⁊ male Ser. in ṽbo suo supius allato. tũc dixit Aui. intelligens. 14. a pn° augmenti necessariũ est ad ministrare qd subtiliet plus sicut feniculũ ⁊ apiũ. s. radices eoꝝ ⁊ ipsoꝝ semina ⁊ syrupus acetosus de seminib⁹ in quo ponit ysopus ⁊ basce vel syrupus oximel cópositũ vel seca niabin de. v. radicibus. Et sicut dixit. A. troc. de rosis. s. ma iores. nã minores pñt dari i pn°. Et ppea p hos troc. appet φ de die. 14. a pn° aug^{ti} Auic. intellexit. Nã Alm. q posuit eos in ca° cure huius febris a quo Aui. accepit. dixit. post q̃rtã hebdóaȝ a pn° febris dixit. eos esse tribuẽdos de qbus troc. q ẽt vocant troc. de ros. cópleti. ¶ Dixit Aue. 7. coll. φ Ras. l. 10. Alm. trãsacta. 4. septimana dixit. nó est malũ tradere infirmo troc. de ros. cópletos cũ aq̃ cicoꝛee: φ hãc febré patiẽtes in fine. i. in pcessu deueniũt ad defectũ stõi ⁊ epatis: ⁊ cadũt de facili in ydropé. ⁊ sup. isti troc. cũ h φ di gerũt flã confortant stõm ⁊ epar. Et subdit Auer. Ego tpe meo vidi quosdã hñtes febres cronicas qbus medici pro pinabãt oĩ die sqningibin solũ ⁊ ceciderũt in ydropé: ⁊ sic mortui sunt. nam solũ digéni intendebãt ⁊ ꝯfortationé stõi ⁊ epatis ptermiserũt. ¶ Syrupus ꝯueniés vsq̃ȝ finé aug^{ti} sic fit. ℞. corticũ radicum apij feniculi petrosilini spargi ⁊ brusci ⁊ eoꝝ seium ⁊ anisi ⁊ passulaꝝ. añ. ʒ. i. ameos dauci carui macedonici. añ. ʒ. 5. cicoree endiuie nó lote capilli ve neris scolopẽdrie cetrarach. añ. M. i. sqnãti calami aroma tici corticũ radicũ capparis mẽte sicce ysopi sicci calamẽti. añ. ʒ. iij. syrupet ipsoꝝ decoctio cũ zuc° ⁊ melle ⁊ fiat aceto sus ⁊ aromatiçat⁹ cũ cynamomo mace ⁊ nucemuscata. Et de ꝯueniẽtibus in hoc tpe est decoctio de radicib⁹ posita a Ser. 12° ca°. sui antidotarij. Et Nicolaus laudat medicamẽ de tribus rebus qd caslon vocat. ¶ Ueniẽte aũt statu dige stiua bona sunt syrupus de bisantijs syrupus de eupatorio ⁊ ppie syrupus q sic fit. ℞. scolopendrie eupatorij calamẽ ti ysopi mente balasce maiorane. añ. M. i. corticũ radicũ ca paris cipi assari sqnãti calami aromatici. añ. ʒ. 5. corticuȝ radicũ. v. passulaꝝ aneti ameos semis apij semis petrosilij spargi ⁊ brusci. añ. ʒ. i. fiat decoctio ⁊ syrupet ⁊ aromatiçet vt superior fit. ¶ Fit aũt iste processus gradatus exhibitio nis digestiuoꝝ addendo fortiora subtiliantia ⁊ incidẽtia ⁊ aperientia vt perueniãt cum virtute digestionis ad ptes flã tis. ad quas nondũ digestiua alia peruenerunt: ⁊ vt partes digestas puocẽt ⁊ per vrinã educant tunc maxime qñ plu rẽs minorationes pcesserunt ita vt non timeat per ea mãe agitatio. Et tu vt iam satis expressum est sepe de mã febris huius minorare debes. Dixit. n. Gal. 12° tera. φ frequẽs ⁊ paulatina eũo fienda est. ¶ Dixit Isaac. si vrina non osten dit mãe digónem ⁊ alia signa monstrant eã nó credas vrine sed eũa. Cũ itaq̃ȝ de inflatione ⁊ gurgulatione intestinoꝛuȝ ⁊ stõi abhominatione murmurat eger notum tibi sit mãm subtiliatã ⁊ dissolutã fore ⁊ paratã ad exeũdũ igit euacua.

De digestiuis conuenientibus i augmento.

De digestiuis ista tu conuenientibus

¶ De intentione itaq̃ȝ ad eũoné sciendũ. φ ipsa cóplet p se cessum ⁊ vomitũ ⁊ vrinã. Et qꝛ flã in hac febre fm magnã ptem in stõ cótinet: ideo auctores multũ adheserunt vomi tui: qꝛ p ipsum illud flã satis cómode eũat. ¶ Ait itaq̃ȝ Se ra. si in hac febre accidit vomitus: nó opȝ vt ꝯstringas ipȝ ⁊ proprie in inceptione piodi. i. paroxismi. ⁊ si nó accidit eis vomitus ex pte mãe tunc oȝ vt attrahamus ipsuȝ arte ⁊ ci bemus ipsum cũ raffano infuso in secaniabin. ⁊ damus ei in potu aquã remisse cal'am vel tepidã in qua decocta sint anetũ ⁊ calamẽtũ ⁊ aliqd salis pmixtũ cũ secaniabin i quo est infusus raffanus ⁊ sic inducemus vomitũ. Et post vo mitũ damus ei ad masticanduȝ aliqd de aniso ⁊ mastice ⁊ menta vt ꝯfortet stõus. ¶ Et Hal. in medio eũonis quam pceperat facere semel i hebdõa. dixit. vomitũ adhibe cũ sqn gibin: ⁊ si hoc feceris accessionis hora vltimũ erit. φ si vo mitũ vacuo non fert stõ. reficiat piscib⁹ salsis: deinde vomi tũ puocabis. Et Ras. dixit. in diuisionibus. Cura eius est vomitus cũ syrupo acetoso ⁊ aqua cal'a in hora horripila tionis. Et cũ videris. φ flã est grossius tunc ciba eos illis q̃ incidũt flã ante vomitũ. ¶ Dixit Aui. vomitus cũ h: φ ẽ cũ eo de debilitate stõi. dissipat stõm: ⁊ debilitat. s. qñ puo cat in nó sua hora aut nimis violẽter aut supflue durat. Ip se tñ dixit Aui. est vehemẽtis iuuamẽti valde ⁊ est vltimus huic egritudini. ergo vomitus fiat cũ aq̃ raffani vel raffano infuso in syrupo acetoso cũ seminibus. s. subtiliãtibus ⁊ ici dentibus vel vomitiuis vt semie raffanidaꝝ. i. radicũ que comedunt ⁊ semie rape ⁊ attriplicis aneti ⁊ sillum. ⁊ hoc qñ velles amplius vomitũ puocare. Et qꝛ hic vomitus re spicit mãȝ appropriatã febris q̃ nó dȝ eũare in pn° pncipij nec añ 7^{m} ⁊ vt supra dcm̃ est: vt nó caderet i pn° error. subdit Aui. oȝ vt expectet i eo 7° dies. Et iõ qꝛ cũ talis vomit⁹ fa ctus añ 7^{m} ⁊ imo ⁊ añ oẽȝ digóné fit agitatiu⁹ mãe crude ⁊ fit valde laboriosus possȝ esse cã debilitatis stõi: ⁊ attractio nis mãeq̃ȝ ad ipsum: ⁊ vñ seq posset apa in stõ vel alius morb⁹ magne lesionis. Et subdit. A. si pp multitudiné nausee ⁊ al terationé saporis oris fuerit necius vomit⁹ plurim⁹ admi nistrent grana. i. sẽia raffani ⁊ bibat ex eis vsq̃ȝ ad aur. i. cũ aq̃ frida exponũt qdã .i. tepida: qꝛ magis aboiat. vel for tasse ẽt cũ frida vt diuti⁹ moret in stõ. ⁊ pamplius vomere faciat. Et dixit: si accit eis vomitus in pn° po^{m} non retineat nisi fatiget ⁊ debilitet. ¶ Et dixit Gal. p^{t} ad gla. vomit⁹ in hac febre post repletioné iuuantior est post repl'oné. s. ex ci bis iuuãtibus ad vomẽdũ: qles sunt q incidũt ⁊ subtiliãt. multi. n. liberati sunt p talé vomitũ semel fcm̃. Quãuis tñ vomit⁹ sic factus vtilis sit: tñ si cũ magna difficultate fieret dimittẽdus ẽ. ⁊ iõ in nó ꝯsuetis vomere bonũ est vt añ vo mitũ forté tẽptet in eo vomit⁹ cũ vomitiuo leui: ⁊ p h sciat q̃ntũ vomitui sit apt⁹. ⁊ si qdẽ p ipsuȝ euomit aptus erit vo mitui fortiori. si ṽo nó moli mouere vomitũ in illo pfortia. ¶ Dixit Aui. si vomit⁹ sit in eo grauis ⁊ difficilis nó puo ces ipsuȝ. s. cũ labore. i. cũ aliquo vomitiuo forti vel violen to. Et notãter dixit. cũ labore: qꝛ vt dcm̃ ẽ. vomitiuũ posset pcedi ad tẽpãdũ si facilis sit vel difficilis vomitui: ⁊ ẽt ad excludẽdũ qd natat in stõ. Et qcqd dñt auctores de vomitu puocato in pn° accessiõis intelligũt φ puocet p aliqd spa tiũ añ. nã tũc alleuiat po^{m} futuꝝ. vel intelligũt post pn^{m}. s. i aug^{to} ⁊ statu. ⁊ sic abbreuiat po^{m} futuꝝ. ⁊ totũ ẽt morbũ. in pn° aũt raro puocari pẽt. nã in pn° eger grauat frigore sȝ plũ ⁊ somno ⁊ corpis grauitate. ¶ Dixit Uia. si vomitus

Tertia in tentio. de eũone materiei flegmatice p. mo. de eũone p vomitũ.

De eúo/
ne p secel
sum.

eueniat spōtaneus i initio morbi leuitatē ꝛ subtilitatē mãe
portendit. ꝙ si nō veniat non artificialr̄ fiat: q2 nō moueri
vomitū in hac febre grossitiē i pn°mãe ꝛ coagulationē de/
nunciat. ꝛ ad digerēdū tarditatē. ¶ De eūone aūt secessiua
Dixit Ras.18.ↄtinētis.laxatio quãq3 sit de ↄferentibus in
hac febre nō tñ est de vehementer iuuatiuis: cū tñ necia sit:
incipiēdū est a debiliori vel saltem a minori dosi. ita vt q̃to
pl's egri° pcesserit: tñ addēdū est i ipsaꝝ fortitudine ꝛ de/
bilitate: Uñ Ras. ait. cū plongaꝰ egri° eūa cū catartico for
ti. sup. vbi pus eūasti cū debili. Et hoc fit: q2 mã egritudine
plongata est magis apta expulsioni cuȝ sit magis incisa ꝛ
subtiliata. ꝛ tñ ꝙ nō timeꝰ ex catartico forti ipsius agitatio
ꝛ sic pcede vsq3 ad statū: In statu v̄o si videris mãm aptam
educi a nã in crisi: sine eã. Si v̄o nō: vtere eradicatiua eūo/
ne. ait enim Aui. apud digōnē. s. cōpletã q̄ est in statu indi/
geꝰ eūantib°fortib° vt eradicēt mãm. ꝛ bñt p̄dicta de eūo/
ne maxᵉ forti v̄tatē indicationē sumēdo a mã morbi. Uerū
tñ vt ipsaȝ sp ↄpares oȝ ad v̄tutē ad q̃3 maxᵉ eūo referri oȝ.
¶ De mã aūt medicinaꝝ solutiuaꝝ ꝛ tpe approximationis
eaꝝ. dixit Aui. multi hoies ad mãm minorandã in potu in
pn°. s. lenificatiōe p̄missa medicamē exhibent de turbith oi
nocte. ꝛ hi sunt Al. ꝛ eū sequētes. ¶ Dixit. n. Al. iuestigeꝰ
in casu in quo nō possit vomere vt mundificeꝰ cū medica/
mine de turbith de quo q̃q3 nocte soluaꝰ p se. s. sellis humo
rib° flãticis: ꝛ nō solū fecib°: q2 tunc desistendū eēt a dicto
medicamie de turbith. Et sic dixit Al. regēdū ē p hebdōaȝ: ꝛ
ēt vltra si febris longitudo ꝛ eius accñtia mino ari iueniaꝰ
ꝛ horā iuasiōis tardari. Si v̄o iueniaꝰ augeri aut stare eger
soluaꝰ ex medicamine fortiori. post q̃rtã v̄o hebdōaȝ vt ven
ter soluaꝰ medicamē de turbith īter duas noctes scꝫ deꝰ si
febris in fortitudine nō pseuerauit. Si v̄o adhuc fortis fue
rit egri° ex alia ↄfectiōe soluaꝰ. s. fortiore: ꝛ qdã supplēt. s.
inter duas noctes silr̄ deꝰ scꝫ deã ↄfectio fortior. iste tñ pas
sus Al. fortasse eēt difficile tolerabilis sicut frequēter sume
re p̄dictã solutiuū ꝛ maxᵉ in pn°morbi. Et iō Aui. modificã
do ocm. Alm̄. ait. cū videris flã iã digestū. s. egredi in vrina
tunc dabis ei oi nocte medicamē de turbith: ꝛ nō in pn° añ
illã digēnis appitionē ꝛ pant pillas dulces cū spēbus. s. ale
fangine ꝛ sunt q̃s descripsit Mes. in suo antidotario. sup.
si v̄tus tollerabit ꝛ mãe digō ↄsequeꝰ eꝰ. sin aūt interpone
īter vnã dationē ꝛ aliã tps qd̄ tibi videbiꝰ expedire. Et sup
ple si aūt vomitū spōte vel arte facilr̄ habuerit vel inter diē
ꝛ noctē bis vel ter assellauerit sellas supradictas: tūc a p̄dcã
eūone desiste. Et ego qdē puto cū eo vtendū erit ꝙ in pn°
sufficit scꝫ in hebdōa exhibere ipȝ vt Dixit Hal. ꝛ post pnᵐ
digōne in flãte pcedēte frequētius exhiberi poterit: vt vo/
luit Aui. Alm̄. tñ cū in pcessu vices exhibitiōis eius dimi
nuit indicationē sumpsit a v̄tute: ꝛ ēt a mã iã multū paucisi
cata. Et bñ dixit Guil. sumat. s. eger de ʒ°in ʒᵐ diē. ꝛ plus ꝛ
minus sm ꝙ tibi videbiꝰ de v̄tute ꝛ multitudie mãe de me
dicamine de turbith. sup. auꝰ. i. in via. Dixit Al. intelligen
do p auꝰ. i. de toto ipso medicamine: qd̄ sic fit. ℞. turbith.
optimi. ʒ. iii. ʒin. albi. ʒ. i. zuccari albi. ʒ. iii. ꝛ misceaꝰ. ¶ Di
xit Aui. p̄dicti. s. Alm̄. ꝛ sequētes dãt pillas de mastice que
nō sunt solutiue ꝛ has dant bis in hebdōa ad ↄfortãdū stōm
debilitatū p frequēs solutiuū. sup. ꝛ qñ has pillas dant in
die illo nō exhibēt medicamē de turbith. ¶ Et p̄dictus qd̄
modus pcedēdi in cura huius febris est bonus ꝛ regularis
verūtñ aliqñ cogimur i ea irregulr̄ eūare: vt qñ multitudo
flãtis eēt tã grãdis ꝙ timereꝰ suffocatio caloris innati sub
ea aut euentus sincopis vel alterius sinthomatis fortis. nã
tunc ꝛ in pn° ꝛ in q̃cūq3 hora h̄ timuerimus eūare cū medi
camine forti debemus. q̃uis flã nō sit digestū. ¶ Dixit eni
ad hãc intētionē Aui. multotiēs ↄcediꝰ eūo flãtis ꝛ hūoris
crudi i hac hora. i. post lenificationē mãerū cōium aut post
7ᵐ. qñ h̄ talis eūo est coacta. Et Auic. ad ostendēdū ꝙ de
coacta eūone intelligeret dixit. s3 melius est ꝙ expecteꝰ cō/

plemētū digōnis. s. ad eūandū cū medicinis fortib° qñ non
cogit te necessitas añ illud exhibere eas. Et fortasse Alm̄.
sciēs hãc mãm eē multã timēs p̄dicta nocuᵐᵗ exhibet a pn°
medicamē de turbith: in pua tñ dosi. ꝛ sepe: vt nō sit maior
agitatio q̃3 eūo. s3 sufficiat p frequētationē eius. Et dñt qdã
de mã flãtica. ēt in pn° aliqd de mã flãtica digeriꝰ q̄ eūari oȝ
sicut fuit mens Alm̄. ¶ Dixit Aue. 7. coll. In melicis ꝛ flã
ticis febribus Ras. in pn° eaꝝ purgabat: ꝛ erat ei° opinio
oio purgare in pn° febriū. Tñ Gal. dixit ↄ̄riū manifeste. s.
ꝙ minime purgare debem° in pn° febriū melicaꝝ. Et h̄ idē
dixit in ca° ad gla. Et hoc ē: q2 finis illaꝝ febriū est securi°:
s3 flãtica est male determinatiōis. ꝛ pp hoc neciū est vt infir
mus eūeꝰ p̄ter q̃3 expecteꝰ cōpleta digō. ꝛ pp hoc medicus
incipe oȝ a subtiliatiuis ꝛ incisiuis p hebdōaȝ vnã: q2 nō ti/
mem° calorē huius febris cū sit debilis vt magnuȝ inferat
nocuᵐ. ꝛ cū hoc fecerit tūc medicus incipe oȝ purgare. ꝛ d̄
monstratio hui° rei ē. ꝙ fieri vides i apoplexia ꝛ aliis timo
rosis egritudinibus: q2 icipim° in talib° ab eūone ponēdo
in medicis solutiuis incisiua ꝛ subtiliatiua. Et subdit Aue.
mihi vꝰ ipose recipiēdo syrupū sgngabin scill ex decoctiōe
radicū lilii celestis ꝛ seis apii ꝛ liqritie p hebdōam vnã quin
p̄paret hūorē ꝛ digerat leuiorē faciat exitū ei° a corpore. Et
q̃uis totus humor a corpore nō eūeꝰ: tñ nã alleuiationē re
cipit oio. Et inde redire debes ad incidēdū ꝛ subtiliãdū per
hebdōaȝ: ꝛ postea purgare: talr̄ faciēdo humores habiles re
periunꝰ ad expellēdū. Et hoc sile est hoi ferēti graue pon/
dus: qm̄ qñ ipȝ ferre nō pōt diuidiꝰ illud in ptes ꝛ facilius
tolerat illas: ꝛ qñ nã fuerit alleuiata tūc digō laudabilis ap
parebit ꝛ eradicabiꝰ dño ↄcedēte. Et hoc ēt melius existit
q̃3 dimittere egrū egritudini ꝛ nãe. Et subdit. tales purgã/
di sunt bis i vna vice. pp grossitudinē hūoris nō pñt purga
ri. ꝛ hoc nō facias nisi virt° fuerit ortis ꝛ ↄsiderate aliis cō
ditionibus necessariis. Et si bñ ↄsideranꝰ dicta v̄ba Aue. i
eis plene inueniꝰ qd̄ dcm̄ est supra de eūone in hac febre. Et
dixit Auer. melior medicinarū solutiuaꝝ in hac febre ē tur/
bith: q2 a pprietate hȝ expellere ꝛ trahere humiditatē q̄ est
in ore stōi. Et Guil. dixit. ꝙ de pprietate eius ē curare hanc
febrē. ¶ Et scias. ꝙ qñ flã aquosuȝ in stō ↄtineꝰ in vis p/
pinqs: nō oȝ vt ei misceaꝰ zinzi. Cū v̄o flã in stō contentū ꝛ
vis ppinqs est grossuȝ oȝ vt ei misceaꝰ de zinzibē par. Cū
v̄o flã grossuȝ ↄtineꝰ in locis remotis oȝ vt ei misceaꝰ de ȝi
gibē plᵘs. Et subdit Aue. ꝛ agarici ēt cū eo. sup. ꝛ ēt i ne co
q2 eūat humorē grossuȝ ꝛ apit opilones. Colloqntidã aūt
dixit ipse. euitabis ponere i medicinis tuis q̃to magis po/
teris. Et dixit. medicina ex turbith in pn° huius febris nō
est mala. Et Sera. dixit. post. 14. dies eūamus eos assidue
cū pillis de aloe aut de spēb°. s. alefangie: aut de eupatorio.
¶ Et de eūatiuis bone sunt pille. Ser. q̄ sic fiunt. ℞. rere.
ʒ. vii. turbith. ʒ. x. mirabo. s. kebuloꝝ. ʒ. v. troc. d̄ rosis. s. mi
noꝝ. ʒ. iiii. eupatorii. ʒ. v. salis indi. ʒ. iii. bedeguard. ꝛ fuchi
ba. ai. ʒ. iiii. anisi. ʒ. iii. ↄficiantur cū aqua apii bullita ꝛ co/
lata. valent enim febri flãtice ꝛ mundificant caput ꝛ stōm.
¶ Et minoratiuū bonū in hac febre fit dissoluendo. pulpe
cassiefistu. ℥. j. vel plus in decoctione anisi feniculi ꝛ passula
rū ꝛ liqritie addendo ei. ʒ. i. agarici salisgēme. ℈. i. aut tur/
bith. ʒ. i. ꝛ ȝinȝi. ℈. i. ¶ Guil. descripsit vnū medicamen de
turbith. qd̄ sic fit. ℞. turbith. ʒ. x. ȝȝ. ʒ. v. zuccari albi. ʒ. xv.
ꝛ si addaꝰ. ʒ. i. masticis est melius: ꝛ ē fortius q̃3 medicamē
de turbith Alm̄. positū supra. q2 recipit pl° de ȝinȝi. qd̄ ma
gis acuit turbith. vñ trahit flã grossius ꝛ magis a lōginq̄.
¶ Et Alm̄. ēt posuit aliud medicamē de turbith: ꝛ ē forti°
p̄dicto: ꝛ sic fit turbith. ℞. turbith. ʒ. i. succi absinthii quar
tã. ʒ. vnius. agarici yerepigre. añ. ʒ. v. masticis sextã. ʒ. i. cōfi
ciãꝰ cū syrupo acetoso mellito ꝛ ē h̄ totū dosis vna. ¶ De
cōuenientibus aūt sepe sumendis sūt pillule stōatice cum
turbith q̄ posite sunt in antidotario Mesue Aui. aūt sicut
posuit multas descriptiones medicinaꝝ digestiuaꝝ: Ita ēt

posuit multas solutiuaꝝ descriptiões diuersas de quibus vtrisqꝫ sapiēs medicus eligere oꝫ ex eis q̄ cōuenire videnť diuersis tēporib⁹ morbi:diuersitati spēꝝ flatis.ꝛ diuersitati pticulariū:sꝫ ꝯsiderato vtutis robore:quas cognoscere poterit vitis ingrediētib⁹ in eas. Q. si pp aliquā cāꝫ ꝯtingat medi^cam^ solutiuā infi:mo exhiberi nō posse tūc in fine.i. in pcessu.ꝛ p⁹ clysteria supra i hac cura posita:dixit Sera. fit iuua^m cū clysteri acuto.ꝛ. A.dixit.apud digōnē.s. cōpletā vel diminutā administrenť clysteria fortia. ℭ De euōne

De euo/ne g vrinā

aūt p vrinā.dixit. A.si nō suffert corpus solōnē vētris.ꝛ pcipue fortē sm modū supradictū puemať tūc ad diuretica ꝛ subtiliātia vrinā ꝛ sudorē puocātia. Et hoc facies cū debilib⁹ ꝛ fortib⁹ puocatiuis sm diuersa tpa morbi:incipiēdo a debiliorib⁹ ꝛ gradati ad fortiora pcedēdo sicut dictū est de euatiuis. Dixit Haly.oꝫ aliqñ vrinā puocātib⁹ vti ꝛ h̄ erit aliqñ añ digōnē ꝯpletā:ꝛ añ ēt euōnē vti i casu pdcō cū corpus nō suffert medicinas solutiuas:sꝫ talis vsus eorū nō sit regularis.ꝛ aliqñ erit digōne cōpleta ꝛ euōnibus de mā appropriata pmissis.imo tūc necīuꝫ est ꝛ regulariē eis vti.vñ dixit Ras.in diuisiōib⁹. cū egri⁹ plongať:q.s. iā puenit ad statū.da eis trociscos de eupatorio ꝛ medicinas fortes ex puocātib⁹ vrinā sič anisuꝫ ameos semē apij. ℭ Dixit Aui. Al.ꝛ seqces exhibēt pillas.sup. vł sub alia forma medicinas de feb⁹ diureticis ad euandū p vrinam. sup.ꝛ h̄ faciūt mā plib⁹ vicib⁹ minorata aut eradicata ad euōnē residui p vrinā regulř.ꝛ bñ faciētes. vñ Auic.dixit. post iteratā minorationeꝫ mãe puenias ad diuretica.ꝛ ad hāc intētionē iteꝝ.dixit.cū videris digōnē.s.cōpletā.ꝛ h̄ ē in statu ꝛ videris fortitudinē virtutis dabis in potu troč. de absinthio:qm̄ isti sūt valde subtiles ꝛ multū puocatiui.

De euo/ne p sudo/rem.

ℭ De euōne aūt p sudorē scias.ꝙ Ras.in diuisionib⁹ putauit.ꝙ puocatio sudoris:ꝛ resolō ēt insensibilis sit cū vomitu sint ppa cura hui⁹ febris. vñ dixit.cura ei⁹ est vomit⁹ ꝛ subdit ꝛ euapora⁹ cū aq̄ calla ad resoluēdū ꝛ sudorē puocādū. A.tñ modificādo h̄ dictū ait.nō oꝫ vt fiat inūctio nꝫ embrocatio.sup.nꝫ illud sile cū vnguētis ꝛ embrocis resolutiuis ꝛ subtiliatiuis.s.hūidis vł hūectātib⁹ cū egri⁹ ē in pn⁹ ꝛ hūor ē in corpe ābulās.i.ābulabilis siue dilatabil.nā ipa mollificāť viscera sua calefactiōe hūida.sup.ꝛ humorē patū ābulare p corp⁹ sua actuali caliditate dissoluūt ꝛ ppařāt vel festināt ad ambulādū:ꝛ h̄ maxie cuꝫ nō sint in pn⁹ po^a resoluere eū.sꝫ cū appet digō ꝛ egri⁹ iā est in aug^to salťē in 2^a pte augmēti.dix̄ Aui.vnguēta resoluētia ad iuuāt ad digōnē ꝛ resolōnē cū vtute forti.i. sufficiūt resoluē illū. Et ꝯueniētiora in hac febre q̄ꝫ in alijs pp frigiditatē ꝛ humiditatē sue mãe:ꝛ vapoꝝ multitudinē. Uerūtñ i his vnctionib⁹:dixit Aui.oꝫ vt ꝯsidereť vt⁹ ꝛ febris ꝛ rigor vt sciaș ex eis eligere fortiora ꝛ debiliora.nā si vtus fuerit fortis ꝛ egri⁹ nō fuerit sena cū accñtib⁹ caliditatis adde in vnctiōib⁹ scꝫ gradū resolōnis ꝛ vnge ꝯfricādo.s.vt pfundius penetret. Et si nō.s.fuerit virt⁹ fortis ꝛ febris nō fuerit cū accñtib⁹ caliditatis tūc admistrenť olea subtilia ad eq̄litatē declinātia cuiusmōi sūt anodia.hāc aūt inunctionē qdā faciūt ad totū corp⁹ ꝛ qdā reducētes pdcā vba Aui.solū ad phibitionē rigoris inunctionē faciūt in spina ꝛ dorsoꝛ ꝛ qdaꝫ ēt in iūcturis. Et sūt qdā q supradictū vbū Ras.nō adducūt ad intētionē resolōnis ꝛ puocatiōis sudoris:sed solūꝫ ad phibitionē frigoris ꝛ rigoris vt fuit itētio sua in vbis illis curatio tipi ꝛ febris ei⁹:febris cū vomitu ꝛ tipi ei⁹ cū vaporatione aque calide sicut etiam cum ea docet eū prohibere. Serap. vt infra de intētione ad accñtia dicetur.

Quarta intētio. De diuer/sione ma/terie.

ℭ De intentione autem ad diuersionem mãe sufficiāt que dicta sunt in capitulis vniuersalibus.

Quinta intentio De altera/tiōe calo/ris febril.

ℭ De intētiōe ad alteratiōnē in hac febre pauca dixerunt auctores:q2 ipsa postponiť ꝛ vix negligiť in hac febre. Si tñ aliqñ pp aliquā cām necīum fuerit infridare patiētē nō fiat infridatio fortissimo meli⁹ est vt nō exhibeāť ifridātia pura:sꝫ sp̄ sint ꝯmixta cū calis. Jdeoqꝫ Ser.ait.si necīa est aq̄ ordei.s.ad extinguēdū caliditatē.vel sedandā sitim vł ob aliquā cāꝫ nō exhibeať sola:sꝫ decoquanť in ea radices feni. ꝛ apij ꝛ deť cū secaniabin.de melle.ꝛ si acescat in stō ei⁹ aq̄ ordei tūc dant⁹ aquā mellis decoctā. ℭ Dixit Aui. melior hora.i.dispō febris ad dādū in potu aquā ordei est si fuerit in aq̄ egri.i.vrina ei⁹ tinctura in pn⁹:q2 in tali magis ꝯuenit extinguere. Dixit tñ.si indigeať ea administreť nō simplex:sꝫ decocta cū radicib⁹ diureticis q̄ ponanť in ea in q̄ꝫtitate eq̄li.i.ꝯueniēti sicut ad lib.ij.aq̄ ponerenť. ℥.ij. aut.iij.dictaꝝ radicū. Et tu.sup. vtere hac aq̄ ordei cū radicib⁹ decocta nō in pn⁹:sꝫ in pcessu iam bñ minorata mã:q2 añ h̄ nō cōpeteret pp puocationē radicū. Jn pn⁹ aūt si necīa fuerit aq̄ ordei meli⁹ ēt vti ea sine puocātib⁹ salťē fortib⁹ ꝛ sꝫ cū aliqb⁹ calis ꝯfortātib⁹ stōm sicut cum modico spice ꝛ masticis. aut dixit Aui.misceať cū aq̄ ordei oximel.s. simplex.ꝛ h̄ i pn⁹ si nō acescat i stō aut deť aq̄ mellis si acesciť ꝛ sunt ista vba Aui.ad lřaꝫ vba Serap. Et dñt nō intellexerūt.ꝙ deť aq̄ ordei sil cū oximelle:q2 eēt ꝯ cañ.supra.datū de syrupo acetoso ꝛ aq̄ ordei:sꝫ ꝙ prius deť syrupus acetosus:deinde ad horas.ij.aq̄ ordei pp cām supra assignatā. ℭ Quid i vo dñt.ꝙ lꝫ pdict⁹ cañ.de exhibitiōe syrupi acetosi ꝛ aq̄ ordei habeat vitatē in febrib⁹ acutis vbi Aui. eū posuit:nō tñ hꝫ ponē necītatē in morbis flaticis in qbus mã nō facile nꝫ cito digeriť p syrupi acetosum. Et dñt.ꝙ in pn⁹ posset cū aq̄ ordei loco syrupi acetosi exhiberi geleniabin.sicut in Sera.loco secaniabin.alia lřa hꝫ geleniabin. Et scias.ꝙ in iudicio boni medici relinquitur q̄ꝫtitas alteratiōis in febre flatica pp bonā ꝯsiderationē in spē flatis peccātis ꝛ in dispōne pticulariū.

De ꝯfor/tatiōe mē/broꝝ ꝑn/cipaliuꝫ.

ℭ De intētiōe aūt ad ꝯfortationē mēbroꝝ auctores pcipue intēdūt ꝯfortationi mēbroꝝ pncipaliū ꝛ stōi ꝛ pcipue oris ei⁹ ꝛ alioꝝ ēt nutritiuoꝝ cū abint⁹ ꝛ ab ext⁹ approximatis. ab int⁹ exhibēdo ꝯfectiões ꝛ electuaria aromatica calla sič ē ppe aromaticū rosař ꝛ gariofilatū ꝛ ꝯfectio de xiloaloes ꝛ silia. Et ab ext⁹ approximādo vnctiões ꝛ cerotaria ꝛ saccellatiões ꝛ silia i qb⁹ sit vt⁹ ꝯfortādi ꝛ ꝯsumēdi de mã i mēbris illis ꝯtēta. Et q̄ꝫto plus pcediť i hac febre tāto magis huic itētiōi ē intēdēdū ascēdēdo gradati ad magis eleuata i gradu caloris:ita vt aliqñ ꝯueniať ad tyriacā ꝛ dyatriōpiperēō ꝛ silia ꝛ maxime si pticularia eis ꝯsenserint. ℭ Dixit Sa.si lꝫ pdcēn h⁹ febris preleť tps ꝛ vrina alba fuerit ꝛ tps hyemis aut frigidū fuerit ꝛ etas senectutis ꝛ ifirmi frida ꝛ hu. cōplō. aut he ꝯ pl'ima affuerit oꝫ ifirmo dare tyriacā dieb⁹ iterpolatis.i.n̄ oi die:sꝫ plib⁹ iterpositis i medio iter exhibitiōeꝫ ꝛ exhibitiōeꝫ ei⁹. Et de electuarijs silř calis vt dyatrion mitridato ꝛ silibus.ꝛ sbdit. at vo qñ tps ē estas ꝛ ifirmi ꝯplō cala ꝛ etas iuuētutis nullo⁹ tyriacā dabis aut elia cala.sꝫ sufficiant tibi troc.q̄s dixim⁹ q nō sūt excedētis caliditatis cū sq̄ngibin d̄ zuc^o aut mellilo:o aut geleniabin de zuc^o iux̄ qđ morbi videris vtutē ꝛ debilitatē ꝛ iuxta qđ oia alia oportuna ineniunť.ꝛ q2 in pcessu stō pcipue attēdēdū ē cū ꝯfortatiōe. ℭ Dix̄. G. p^a ad glau.circa statū:q2 in ipso ꝛ añ oꝫ puidere de ore ei⁹. ꝛ Ras.in diuisionib⁹ dixit.nō dimittas in h̄ toto.s.tpe q ꝯfortes stōm pprie cū olibano ꝛ mastice ꝛ cipis ꝛ silibus illis.s.calis stipticis odoriferis pijciēdo.i.ponēdo vel miscēdo ea ēt cū illis.s.medicis in qb⁹ fit cura⁹. ℭ Et. Sera. dixit. Jn hora stat⁹ ei⁹ oꝫ vt ꝯuertas studiū ad os stōi.ꝛ qdā exponūt in hora stat⁹.i.statiōis siue more febris maxie post mediū pncipij. Et Ha.dix̄.si differť h̄ febris ꝛ extēdūtur dies ei⁹ op⁹ ē vt curā ꝯuertas ad os stōi ꝯfortesqꝫ illō amplis ꝯstrictiuis.eteni i hac febre os stōi debilitať pl'ꝫ.ꝛ si fuerit stōus debilis āplior fit flat' gñō. vtere ergo ꝯfortātib⁹ ꝛ calefaciētib⁹ ipm medicamib⁹. ℭ Et Uic.dix̄.apparente signo coctionis in vrina calefacianť ꝛ suffumigent⁹ stōm sicut cū oleis calis vt nardino ꝛ masticino ꝛ silibus. Et cataplasmata ponēda sunt super stōm moderate cala ꝛ

odorifera. ¶ Dixit Aui. qñ incipit egritudo augmentari. sup. ꝛ in ipso toto aug° ꝛ post ipsum. imo dñt qdã nõ intellexit hic Aui. p aug^{m} illud qð est vnũ de q̃ttuor tpibus: sed qðcũqꝫ excremẽtũ siue qðcũqꝫ robur ipsius febris: qð vtpluꝫ incipit post 7^{m} diẽ. Et durat vsqꝫ ad declinationeꝫ. tũc sit sollicitꝰ. tua de ore stõi. ¶ Et hoc ꝓprie dꝫ fieri pꝰ lenitionẽ mucillaginũ. ꝛ eaꝝ exclusionẽ per vomitũ. ꝛ adhuc meliꝰ si ꝓmitteret aliqualis minoratio mãe ꝓprie ne ꝯtingat mãs aliquas p ꝯfortantia q̃ sunt stiptica in stõ cõstringi maxime si minera in stõ ꝯtineret. administra ḡ dix̃ Aui. qð stõm cõfortat. sicut sunt masticatiões facte ex mẽta ꝛ mastice ꝛ aniso. ꝛ quãto plus ꝓcedit in febre: tãto est in cõfortantibꝰ stõm plus addẽdũ. q2 cõtinue mã de die in diẽ magis mouet ꝛ agitat ꝛ quãto plus agitat tãto magis ledit stõm. Et sint hic oĩa ꝯfortãtia iuuãtia digestionẽ: qm̃ maxime sollicitudo haberi dꝫ vt cibus bñ digerat. ꝛ põt administrari per se sola ꝛ mixta cũ alijs medicinis ꝛ digestiuis ꝛ alteratiuis ꝛ euãtiuis. Incipe ergo pꝰ 7^{m}. ꝛ pmisce cũ geleniabin decoctionẽ anisi ꝛ masticis. Et post. 14^{m} Dixit Aui. fortasse est necium de troc. de rob addere qð cõfortet stõm. s. plus sicut thus masticẽ absinthiũ ꝛ silla ꝓm qꝫ exigit illud qð põs est. s. de dispõne febris ꝛ tpis eiꝰ est stõi. Et hoc dixit. ꝓp absinthiũ: qm̃ ipsum nõ cõpetit i hac febre intus sumptũ nisi in ꝓcessu. ꝛ post illã mediatã digõnẽ. Et subdit. de illis q̃ seruant stõs eoꝝ ne debilitẽtur sunt vnguẽta. i. olea vt camomillinũ nardinũ anetinũ costinuꝫ ꝛ silla. Anetinũ tñ nõ debꝫ inungi solũ cũ sit resolutiuũ sine stipticitate: sꝫ mixtũ cũ illis alijs. Et silr seruant stõs eorũ emplastra ex dictis ꝛ siibꝰ eis appropriata. Et dꝫ vt cõfortes epar vt bñ sanguificet: ꝛ cor vt fiat additio in spũ ꝛ calore nãli ꝛ cerebꝝ ꝛ ꝓpe v̾tutẽ aĩalẽ sensitiuã ꝛ ꝓpe vt ꝑmaneat appetitus. Medicinas sũt h oꝝ mẽbroꝝ cõfortatiuas inuenies in locis suis ꝛ fortasse aliq̃ ponet in ꝓcessu.

¶ De intẽtione ad accidẽtia. dixit Aui. si ceciderit appetitus melius est vt administret vinũ in quo decocta sint mellilotũ camomi. dactili ꝛ absinthiũ ꝛ det in potu syrupatũ: vel sicut est colatũ. Aut fiat de ꝑdictis emplastrũ deforis: ꝛ hoc est melius. Dicũt qdã. s. qꝫ dare ipsum in potu: ꝛ nõ bñ dixerũt. Sed est melius dare in potu vinũ cũ ꝑdictis decoctum q̃ꝫ dare ipsum purũ absqꝫ illis. Et maxie in tpe in quo in hac febre nõ dꝫ dari vinũ vel est melius in nõ ꝯsuetis bibere vinũ: q2 cũ predictis decoctũ minus lederet eos q̃ꝫ purũ. etiã in hoc casu posset cõcedi maxime in assuetis bibere ipm ꝑcipue cũ cibis eoꝝ. ¶ Dixit. Sera. si vomitꝰ ptrãseat a mẽsurã adeo qꝫ debilitet v̾tutẽ abscindamꝰ ipm cũ syrupo citonij ꝛ granatis ꝛ mẽta facto cũ melle ꝛ ꝯuenit ei medicamẽ qð est. ℞. granoꝝ granatoꝝ. ʒ. x. thuris albi ꝛ masticis. añ. ʒ. v. mẽte. ʒ. vij. coquat cũ duabꝰ lib. aq̃ donec remaneat medietas ꝛ colet ꝛ detur ex eo aliqd post aliqd in oĩ hora. Et Aui. dixit. si vomitꝰ fatigat ꝛ debilitat tũc restringatur cũ niuia. s. aromatica ꝛ syrupo de menta. ¶ Dixit Sera. si accidit ei soda administremꝰ ei vaporẽ aq̃ in q̃ decocta est camomilla ꝛ ꝑcipiantꝰ ei in fine. i. post receptionẽ vaporis vt ponat manus ꝛ pedes suos in dicta aqua bñ. s. calïa ꝛ stringamus eius crura fortiter ꝛ nõ administremꝰ oleũ. s. sup̃ caput ne opilet ꝛ ꝓhibeat exitũ vapoꝝ. ꝛ Aui. ꝑdicta v̾ba Sera. accipiẽs dixit. si accidat dolor capitij administret embroce ex camomilla: ꝛ succurratur ei ẽt cũ imissiõe extremoꝝ in aq̃ calïa ꝛ ligatiõe cruriuꝫ cũ fortitudine vt diuertat mã ad inferiora. Et scias qꝫ euaporatio ꝑdcã qñ dolor est ex sola ascẽsiõe vaporũ ad caput oĩ tpe morbi fieri põt ꝛ cõpetit. Si v̾o eẽt ibi mã hũoralis nõ dꝫ fieri nisi post bonã minorationẽ eiꝰ. ¶ Dixit. Auic. Si accidit ei aliqs modus solonis v̾tris opꝫ vt addat in eo. s. qð restringit ipm fluxũ illud qð ꝯfortet mẽbrũ a quo ꝓcedit fluxꝰ: sic ꝓp dbilitatẽ epatis semẽ cuscute: ꝛ ꝓp debilitatẽ stõi mastix ꝛ anisum. ꝛ ꝓp debilitatem splenis radix apij ꝛ scolopẽdrie. ꝛ fortasse ẽt ꝓp splenẽ cipi ꝛ grana been ꝛ fenugrecũ. Succurrat ḡ fluxui stipticis tã ex pte cibi q̃ꝫ medicine: ꝛ debilitati v̾tutis q̃ succedit fluxui succurrat cũ cibis ꝛ pullis assis ꝛ odoribus viuificãtibꝰ. ¶ Dixit Hal. cũ times ne accidat opilõ ꝛ rest ringeret stõus ꝛ epar. sup. ꝛ ꝓp h nõ bñ digerãt. vñ supueniat cacesia troc. absinthij aut lacce cũ sqngibin ꝓpinabis ꝛ ꝓhibeas cũ ab aq̃ potꝰ copia ꝛ ꝓprie refrigerata. hec. n. stõm refrigerat ꝛ epar. augetqꝫ qꝫ hꝰ febris cã est flegmatis gnõnẽ. Et Aui. dixit. si accidat inflatio in facie ꝛ extremitatibꝰ ꝛ est cacesia succurrat ei cũ troc. de lacca abluti. Et sunt troc. q̃s descripsit Serap. q ꝯferũt ad iflationẽ in facie ꝛ febrẽ flãticã ꝛ frigus. s. nutrituoꝝ. Et sic fiũt. ℞. anisi. ʒ. v. amig. s. amararũ excorticatarũ. ʒ. iiij. sqnãti. ʒ. iij. lacce ablute. ʒ. 5. raued. ʒ. 6. ꝯficiant cũ aq̃ solatri. ꝛ dent cũ aq̃ radicũ. s. diureticaꝝ. Et v̾o vtilr cõferẽtibꝰ eis sunt troc. q sic fiunt. ℞. nardi ꝛ assari. añ. ptes eq̃les ꝯfice cũ vino decoctiõis saluie: ꝛ cũ ipso etiã vino recipiant. ¶ Dixit auer. 7° colliꝫ. Si inflatio in palpebris ꝛ pedibus apparuerit. tibi caue a syrupo sqngibin. qm̃ hꝫ pducere ad ydropem. Ego eni dix̃ ipse vidi tpe meo quosdã hñtes febres cronicas qbꝰ medici nr̃i tpis ꝓpinabãt oĩ die syrupũ sqngibin solũ: ꝛ ceciderũt in ydropen ꝛ mortui sunt. 18° ꝯtiñ. dixit filius Serap. cũ inflabunt ꝛ virescet facies ꝛ extremitates. da in potu ꝓuocãtia vrinã cũ policaria ꝛ absinthio: ꝛ si necesse plus fuerit da diacurcuma ꝛ amorusiã ꝛ nobiliores in eis hi troc. q ꝯferũt ad febrẽ flegmaticã cũ vehemẽti frigore ꝛ inflatione faciei ꝛ extremitatũ. ℞. anisi. ʒ. iiij. folij absinthij spice amig. amararũ. añ. ʒ. iij. aloes. ʒ. 4. succi policarie. ʒ. iij. semis apij. ʒ. i. informent cũ succo anisi ꝛ apij. ꝛ dent cũ decoctiõe semis eoꝝ vel cũ syrupo acetoso. ¶ Dixit Serap. sedat frigus in hac febre qð. s. aliqñ accidit intensum valde. ꝛ est aliqñ tm̃ qꝫ ꝯ ipm. vt dixit Rogeriꝰ. medicus plus opat q̃ꝫ ꝯ morbũ q2 diuertit a se curã. licet h magis accidat in febre de flãte acetoso vel vitreo. sedat. s. ipm frigus intẽsum aq̃ calïa post q̃ꝫ coquunt in ea camomilla mellilotũ sansucus ꝛ silia ꝛ ꝑcipue rosmarinus ꝛ assarũ: ꝛ ponat eã ifirmꝰ sub se. s. stãs in lecto coopertus in aliq̃ vase posita quo possit vapor eiꝰ calidus ꝑuenire ad totũ corpus: ꝛ post h vngat totũ corpus cũ oleo de seba aut de costo. q̃uis ẽt hec inunctio ꝯueniat absqꝫ euaporatione ꝑdicta. ¶ Unde dixit Aui. cũ videris frigus in ꝓncipijs paroxismoꝝ nocere ꝛ egritudo nõ est in ꝓnꝰ. da in potu aquã calidã in q̃ decocta sint semen anisi ꝛ apiũ ꝛ ozimũ. s. gariofolatũ: ꝛ h ante paroxismũ. Et dixit. Administrabis silia ꝑdictis embrocãdo ꝛ etiã euaporando. Et dixit Rogeriꝰ. qꝫ aliqñ ponunt manꝰ ꝛ pedes eorũ in aq̃ calïa vel lexiuio vel vino vel q̃nqꝫ ponunt in balneo calïo. Et subdit Aui. fortasse indiges ꝓp fortitudinẽ frigoris fricatione. Et modus in ea est vt incipias ab humeris descendẽdo ad brachia ꝛ ab inguinibꝰ versus pedes. vt calefiãt. alia lr̃a dicit. qñ spargit calitas. s. tũc fac fricationẽ. Et vtraqꝫ lr̃a est bona: q2 in vtraqꝫ hora fricatio conuenit. Et dixit. si senseris silitudinẽ lassitudinis. s. ex dicta fricatiõe egro superuenire: ꝑmuta te ad fricationẽ dorsi. s. ꝛ dimitte illã quã dixerat. Et dixit iteꝝ: qñ p fricationẽ tuã vehemẽs fit calitas. s. in mẽbro qð fricasti dimitte eã ad aliũ mẽbrũ. s. fricãdũ ꝛ frica illud. Et rursus dixit. nõ est malũ si ꝑdictã fricationẽ siccã fricatio sequat cũ oleis. s. calefacientibꝰ. sup. sꝫ est bonũ: q2 sicca fricatio ꝑparat ad penetrationẽ olei. Et de oleis bonis ad h est oleũ dulce. s. cõe in q̃ nõ est stipticitas: q2 nõ dꝫ accipi onfacinũ: q2 est in eo stipticitas. oleũ aũt camomillinũ ꝛ anetinũ ꝛ silia cũ calefiũt in vase duplici sunt ꝯueniẽtia. Et cũ cõpleueris fricationẽ hãc dixit Aui. tũc absterge oleũ. s. cũ aliquo pãno calïo vñ nõ angustiet. s. eger ex odore olei. alia lr̃a hꝫ vt nõ angustiet scꝫ cutis p ipsum oleũ ꝛ ꝓhibeat subsequẽtẽ fumorũ euõnẽ egredi. Et iterũ circa h acciñs dixit. cũ videris. s. flã

Generis intentio De correctiõe accidẽtiũ Cõtra casum appetitus.

Cõtra vomitũ superfluum.

Cõtra soidam.

Cõtra fluxum ventris.

Cõtra cacesiam.

Cõtra frigus superfluum.

abūdare multū.s.in cā rigoris vel fortasse abūdare in exeū tib⁹:q2 iā digestū euaret ⁊ rigor est fortis. tūc exhibe ei tyriacā.s.ātiqȝ vl' aliqȝ aliā opiatā fermētatā: vt mitridatū. Et das troc. de ros.magnos cū aq̄ feni.qm̄ ista ꝓhibēt frigus intēdi cū dant añ pncipiū poxismi. verūtñ talia nō debent dari nisi mā bene minorata fuerit. Et cū pdictis opȝ vt in pn° poxismi calefaciāt dorsum ⁊ extrema cū pānis ⁊ tegulis calis q̄ꝫto citi⁹ fieri poterit. ¶ Q, si ꝓlōgat' egri° ⁊ ꝑuenit' ad terminū cronicaꝝ:q2.s.ad 40ᵐ diem ⁊ nō deficit neqȝ minorat' tūc respice ad cām ꝓlōgationis eius: ⁊ oppone illi cū suo ɔ̄rio q̄ꝫtū poteris. Amplius in ꝓcessu maxie qdā añ poxismū cū pmo icipit eger sentire motū ei⁹ vel añ p horā vnā vel duas administrāt medicinas de q̄rū ꝓprietate est remoueř poxismū ⁊ abscindere hāc febrē. Et Hord.in hoc casu laudauit gentianā bibitā añ accessionē cum pauco vino calo. Et ego scio: q2 multū operat' in hac febre ⁊ in q̄rtana. ¶ Et de ɔueniētib⁹ in hac febre cū ꝓprietate sunt ozimū gariofilatū ⁊ pētafilō: ⁊ ꝓpe folia ei⁹ ⁊ ciperis ⁊ cuscute. Et dr̄ q ɔtinuus vsus syrupi facti de succo opij liberat ab hac febre. ⁊ qdā exhibēt succi apij calī añ omnē accessionē.ȝ.iij. ¶ Dixit Albert⁹. ℞.agarici.ʒ.5.succi fumiterre.ȝ.5.succi feni.ȝ.i.misceant' ⁊ dētur per tres horas añ accessionē.multi enī sic curant'. Et qdā exhibēt frequēter añ accessionē.ʒ.i.agarici cū syrupo acetoso. ¶ Et ō vtilib⁹ est vinū ōcoctiōis radicū assari bibitū añ accessionē. ¶ Dixit Ras.18° ɔti.acharist⁹ dixit.cū caraxat' auricula asini ⁊ accipiunt' de sanguine inde fluente tres gutte vel q̄tuor ⁊ tēpate cū duab⁹.ȝ.aq̄ dent' patiēti flāticā ante poᵐ vna hora deficiet febris oino. Et qdā dicūt.si de sanguine asini dētur in potu due gutte aut tres quotidianā tollūt tribus diebus aut quatuor. Et emplm̄ qdē ɔfectū ex mica panis ⁊ oleo laurino ⁊ vitello oui assato:tñ molli: ⁊ succo aut puluere centauree minoris posito super stomacū ⁊ vmbilicū ante accessionē poxismū quotidiane alleuiat.

Exēplū. **Ego autem** quāuis multi mihi occurrerint curādi ab hac febre adducā solū exēplū Frācisci de sctā maria maiore.hic.n.erat flātice cōplōnis nālis: lenis in tactu paucoꝝ piloꝝ ⁊ erat annoꝝ circiter.45.ocio saȝ vitā degēs. Et cū h comedebat multū ⁊ cibaria grossa ⁊ difficilis digōnis ⁊ assuet⁹ erat bibere vina debilia ⁊ multū limphata. Accidit aūt vt de mēse septēbris iuerit pratū ⁊ fatigat⁹ est in itinere:q2 pedes iuit ⁊ eadē die rediit ⁊ in reditu pluuiā p multa miliaria habuit. veniēs aūt domum intrauit lectū ⁊ nō cenauit illa nocte hñ dormiuit: sequēti aūt die lassitudinē in mēbris suis sensit ⁊ capitis grauedinē ⁊ dolorē leuē in occipitio ⁊ pseuerauit cum hac dispōne dieb⁹.5.ɔtinue tñ stans in domo veniēte autē die 6° sensit circa sero frigus manifestū in extremitatib⁹ ⁊ aliqualr' etiā in dorso. ⁊ durauit cū eo p horā vnā postea q̄dā lenta caliditas successit: vnde nō cenauit. Et circa mediā noctē magis caluit ⁊ nō hñ q̄euit.nō tñ sitiit. ¶ De māe misit ad me. ⁊ vadēs ad eū circa horā tertiarū iueni eū hñtē quādā leuē desudationē ⁊ pulsum diuersū:nō tñ multū ⁊ vrinā ad albedinē declinātē: mediocris tñ subē in q̄ residebat flegma diuulsū. ⁊ dixit mihi grauitatē ⁊ lassitudinē in oibus mēbris sentire ⁊ pigritiā ⁊ dolorē in occipitio ⁊ gurgulationē in vētre. ⁊ appetitū deiectū ⁊ iudicaui eū quotidianam pati verā qd̄ maxime certificaui.q2 factis qbusdā lenibus fricationib⁹ ad abstersionē illius desudationis: ⁊ accepto cibo q fuit ptisana remāsit leuis a dolore ⁊ a pigritia ⁊ mūdificatus est pulsus a diuersitate sua ⁊ veniēs ad eū in vespe inueni eū sic. ⁊ dedi ei tūc de aromatico ros.cū potu aq̄ decoctionis aneti ⁊ mente sicce ⁊ p̄cepi vt lectū intraret ⁊ cū appropinquaret hora mot⁹ hesterni per horā ante fricarēt ipsū cū pāno mediocriter aspo.leuiter tñ ⁊ lōgo tpe ⁊ fecerūt sic plusq̄ȝ p horā. Cū aūt dimiserūt fricationē sup̄uenit ei tip⁹ fere eodē mō q̄ heri: quare illo sero nō cenauit.

¶ Mane aūt sequēti post solis ortū cū iā calor declinare incipiebat p̄cepi vt reciperet lenitiuū h.℞. pulpe cassiefi.ȝ.i.māne ⁊ geleniabin.añ.ʒ.6.distēperētur cū decoctione passularū sicados liqui. ⁊ anisi: ⁊ eduxit sellas tres. ⁊ illo mane tardauit prādiū suū vsqȝ ad nonā. ⁊ accepit de pulla parua ⁊ bibit aquā decoctā cū zuccaro. Et p totū illū diē nihil exhibui aliud nec fricare feci. Et sero hora cōsueta tipus rediit ⁊ sequēti mane circa ortū solis recepit.ȝ.ij.geleniabin cū aqua decocta simplici cala ⁊ circa horā tertiā clystere factū fuit ex decoctiōe furfuris ⁊ ficie cū oleo cōi ⁊ sale ⁊ melle. Et post clysteris emissionē cibaui eū pulla parua: ⁊ postea ꝓsecutus sum cū exhibitione dicti digestiui. ⁊ cū exhibitione aromatici ros.in vesperis fricatiōe añ poxismū ⁊ factiōe clysteris oi die ⁊ cū dcō regie vsqȝ ad 7ᵐ diē. ⁊ cū in ipso 7° aliquātulū plus sudauit ⁊ liq̄dior fuit sudor ⁊ multas i vētre p̄sensit gurgulatiōes. vñ putaui aliq̄d de mā digōnē quādā accipe: q̄re ei dedi tale minoratiuū. ℞.pulpe cassiefi.ȝ.i.turbith ℈.ij.spice ⁊ zinzi.añ. ℈.5.soluēdo cassiā.ñ.cū decoctionē supraposita in lenitiuo: ⁊ accepit ipsum circa ortū solis ⁊ habuit inde sex sellas in qbus euatū est satis de flāte mucoso. postea cibat⁹ fuit hora nona pulla pua ⁊ bibit aquā decoctā cū zuccaro ⁊ dimisi eū illo sero vsqȝ ad sequēs mane nihl dādo neqȝ fricādo. Mane sequēti factū fuit clystere simile pdicto ⁊ redij ad exhibitionē aromatici ros.in vespis: ⁊ ad exhibitionē digestiui de māe qd̄ fuit oximel simp' cū aq̄ fen. ⁊ mēte. Et subsequēter fortificaui clysteria cū appōne bñdicte in eis: ⁊ cibaui eū pulla semel in die. Et iuui dādo ei ɔfectionē q̄ sic fit. ℞.cinamomi interioris electi.ʒ.i.zinzi.albi.macis cardamomi galāge xiloaloes gar.ros.rubearū coraloꝝ margaritarū.añ.℈.i.croci.℈.5.corticū citri conditoꝝ cū zuccaro hñ incisoꝝ.ʒ.iij.zuccari albi.ȝ.viij.dissoluti in aq̄ mellisse ⁊ de ista ɔfectiōe accipiebat in augmēto febris: ⁊ etiā alijs tpib⁹ ꝫm necessitatē cū potu aq̄ zuccari: ⁊ sic ꝓcessi vsqȝ ad 14ᵐ diē. Et tūc vidēs vrinā magis tingi ⁊ clarificari ⁊ sudorē multiplicari iterato eū euaui dās ei clīm indū cū decoctiōe anisi feni. ⁊ passularū ⁊ ɔueniēter eduxi de mā flātica satis liq̄da.die 16°.accepit iterato digestiuū oximel de radicib⁹ cū aq̄ feniculi ⁊ apij ⁊ capilli veñ. ⁊ feci fieri clystere cū decoctione blitis mercurialis polipodij anisi feniculi cū bñdicta melle oleo ⁊ sale: ⁊ in vespis aromaticū ros. cū aqua feniculi ⁊ capilli veñ. ⁊ stō suo tale applicaui cerotū.℞.masticis albissimi puluerizati.ȝ.15.extēdat' sup corio ⁊ aspgat' modico oleo nardino.deinde ferrū ignitū ei supponat' donec liq̄fiat ⁊ corio adhereat ⁊ ilico anteq̄ȝ frigescat supaspgat' ei puluis gariofiloꝝ cinamomi ⁊ spice: ⁊ sic ꝓcessi cū dicto regie ⁊ ɔfectiōe ⁊ clysteris vsqȝ ad 18ᵐ diē. ⁊ ista die paroxism⁹ anticipauit p horā ⁊ plus ⁊ caliditas fuit intēsior ⁊ sitiuit: ⁊ q̄ꝫto poxismus anticipauit tāto ēt lōgior fuit: ⁊ ea die multā minxit vrinā grossiorē solito ⁊ albiorē q̄ȝ adhuc minxisset: q̄re putaui digōnē processisse ⁊ opilationes aptas fore. Unde die 21° dedi ei medicamen de turbith ⁊ facta hac euōne p digestiuo vsus fui syrupo de bizātis cū oximelle de radicibus ⁊ aq̄ apii ⁊ feniculi: ⁊ addidi ei cū cibo suo modicū vini albi subtil' clari limphati cū aqua decocta: ⁊ sic cū oibus supradictis processi vsqȝ ad 27ᵐ diē: ⁊ in dicto tpe febris ɔtinue augēdo ꝓcessit anticipādo ⁊ lōgius morādo cū augmētatione caliditatis ⁊ sitis ⁊ sudoris: ⁊ intm̄ augmētata fuit caliditas ⁊ sitis: vt lingua efficeret' arida ⁊ nigra cū multa viscositate adherente ei exiccata. vñ oportuit me stare mūdificationi ei⁹. Et oportuit me ei dare de iulep.qd̄ sic fit.℞.liquiri.capilli veñ.añ.ʒ.ij.se.apii ⁊ se.endiuie.añ.ʒ.4.decoquitur in aqua endiuie ⁊ seminū cōium frigidoꝝ ⁊ colent' ⁊ cū zuccaro albo fiat iulep: de quo accipiebat in potu cum aqua decocta vel aq̄ ordei.28.die iterato dedi ei medicamē de turbith. Et facta hac euōne residuum digessi cum aquis apij ⁊ eupatorij ⁊

cū alijs oībꝰ ꝓcessi:vt.s̄.vsq̄ ad.34.die:addidi tñ ei duo sorbilia circa matutinū in qua hora declinabat febris pp anticipationē quā faciebat. Et die 35ᵒ dedi ei.ʒ.i. pillularū que sic fiunt. ℞.turbith agarici.ā̄ā.ʒ.5. collognitide succi eupatorij succi absinthij.ā̄ā.ʒ.5.cinamomi amili ameos salis gēme.ā̄ā.ʒ.i.zinzi.masticis kebulorꝫ.ā̄ā.ʒ.15.cōficiant̄ cū succo apij.ꝛ facta hac purgatiōe cibaui cū cappone ꝛ ꝑdice.ꝛ ante oēm accessionē dabā ei pulueris gētiane cum aqua apij.℥.iij. Et 37ᵒ.die in fine declōnis paroxismi dedi sibi.ʒ.ij.tyriace antiq̄ cū.℥.i.vini albi subtilis.ꝛ post eā sudauit abūdāter ꝛ factū est vt dei grā.40ᵒ nō superuenerit paroxismus.sed liberatus remansit in trigesimonono.

ℭ De gñali cura febriū flegmaticarꝫ notarū. Ca.vj.

Doctores nō fecerūt spāle caplm̄ in quo.spālr loquerent̄ de cura quotidiane note. Et si fecissent nō habuisset dicere Aui.ꝙ res in qbus diuersificat̄ curatio quotidiane nō pure sunt res in qbus cōicāt febres calide de licētia 2ᵃ.cū febribꝰ calis de licētia pᵃ:sicut huius oppositū dixit in cura tertiane nō pure:ꝛ iō est diuersitas spērꝫ q̄tidiane note quarū queda cōicant cum curatione tertiane note.ꝛ quedā nō:sed potius requirūt intētionem curatiōis febriū frigidarꝫ. ℭ Dixit Isaac.nece est vt h̄ febris.s.q̄tidiana nota cū rebus hūorꝫ grossorꝫ attenuatiuis ꝛ calis curet̄:qꝛ hec febris de flātica est mā:ꝛ flā est frigidū cōplōne ꝛ grossuꝫ ꝛ viscosum suba.qōdā tñ frigidiꝰ est ꝛ grossius flāte nāli:ꝛ qōdā calius. Igit̄ ipsiꝰ cāe curatiue distinguēde sunt ꝰm oppōnē spērꝫ flātis ex quo febris fit. ℭ Aui.aūt in vno caplō ꝑmiscuit curā oium quotidianarū ꝑiodicarꝫ in q̄ qdā gñalia posuit oibꝰ ꝯueniētia.s. pure ꝛ nō pure ꝛ oibꝰ spēbꝰ note.ꝛ q̄dā posuit spālia vnicuiq̄ spēi cōueniētia ꝓut apparebit. ℭ Et p̄ de gñalibꝰ dix̄ Aui. curatio hꝰ febris diuersificat̄ 1ᵒ.s.ꝰm horas suas.s.vices.i. tpa vlīa ꝛ ꝰm apparitionē digōnis ꝛ occultationē eius in ea.ꝛ p.i.q̄si dixerit.diuersificat̄ primo ꝰm tpa vlīa.q̄.s.sumunt̄ penes alterationē māe in digōne eius ꝛ digōnis occultatiōe. Et dixit h̄ spālr.ꝓ tāto vt nō posset cadere error in curatiōe tua pp statiōes augmēti huius febris in qbus post apparitione signorꝫ digōnis cōtingit aliq̄ñ apparere iterum signa cruditatis:ac si esset in pnᵒ:vt ergo nō cures eā tūc ac si eēt in augmēto vt iam curare inceperas:nō fuit Aui.cōtētus dicere solū ꝙ diuersificat̄ ꝰm horas:sꝫ addidit.ꝛ ꝰm appitionē vel occultationem signorꝫ digōnis. vt nō solū tpa absolute cōsideres:sed ꝓut apparēt in illis vel occultant̄ signa digōnis. Cures sic in augmēto. Et cū fuerit in augmēto ꝛ in aliq̄ statiōe eius ꝛ occultent̄ signa digōnis ꝛ apparēt signa cruditatis:cures tūc ꝰm cruditatē māe:ꝛ ac si eēt in pnᵒ ꝛ nō sicut in augmēto. Et qdā dicūt. ꝙ dixit sic:vt significaret tibi ꝙ cura harꝫ spērꝫ q̄tidiane diuersificat̄ ꝰm tpa pticularia ꝛ vlīa.cū dixit:ꝛ ꝰm apparitionē vel occultationē digōnis.sup.vel ꝯrij digōnis.nā penes ista diuersificant̄ tpa vlīa ꝛ vtraq̄ expō est bona. Quidā aūt sunt dicētes ꝙ Aui.in p̄dictis verbis intellexit tpa vlīa distincta penes accñtia:vt cū dixit.ꝰm horas ꝛ tpa distincta penes alteratione māe.s.vlīa cū dixit:ꝛ penes appitionē digōnis ꝛ eius occultationē. Et hec expositio potest etiā tolerari. ℭ Scdo diuersificat̄ dixit Aui.ꝰm mās suas scilꝫ vtrū sit flegma nāle velināle dulce vel salsum aut acetosum vel vitreū. Et qdā dicūt:diuersificat̄ ēt ꝰm quātitatē humoris peccātis in multitudine ꝛ paucitate ꝛ siue peccet flegma solū siue mixtū vl̄ nō mixtū cū alijs humoribꝰ. ℭ Et sequēs Aui.curā ꝰm dictas diuersitates ait.ꝙ oēs spēs eiꝰ.s.distincte ꝰm mām cōicāt in hora pncipij:l tribꝰ rebꝰ.i.reqrūt eūdē modū curatiōis in pnᵒ vl̄ in tribus intētionibus.pᵃ est in necītate lenificatiōis equalis scꝫ factē per secessuꝫ aut vomitū:ꝛ rō est:qꝛ in oi spē repit̄ mā cōis necessario repta in febribꝰ:q̄ euari p̄ dꝫ añ oēm aliā mām

Cura flā ticarū diuersificat̄ scdm tpa vlīa:ꝛ ꝰm spēs flātis

Cura flā ticarꝫ i tribus intētionibꝰ in pncipio ē cadē.

aut p secessum cū medicinis lenitiuis:aut cū clysterijs lenitiuis:aut ꝑ vomitū eq̄le:q est ille q solū mās in stō natātes euat:nō āt adherētes vel remotas. Quidā ēt extēdūt hāc lenitionē ad lenitionē p̄dictā q̄ est vā ꝛ simplex lenitio ꝛ ad lenitionē cū quadā parua minoratione q̄ fit qñ in lenitiuis ponit̄ v̄tus alicuiꝰ medicine ꝓprie:vt odor turbith:ꝛ hoc maxīe in hac febre cōcedi pōt:qꝛ in oi spē huiꝰ febris multū de flātibus ꝯtinet̄ in stō ꝛ itestinis q̄ possunt esse de mā eūte huius febris:que ꝑs est educibilis in pnᵒ. Et ꝙ de hac ēt intellexerit notāter addidit lenitionis eq̄lis.i. nō ptrāseuntis terminū.siue eq̄lis.i.debilis. Si.n.de sola simplici lenitione intellexisset nō est necessariū addere equalē cū nulla lenitio sit fortis. Et fortasse dixit.equalis in continuatione ꝛ q̄ntitate dilerasie:qꝛ vt apparuerit nō debēt lenificātia ꝯtinuari in hac febre.dicūt lenificatio simplex dꝫ fieri in pnᵒ pncipij.sꝫ minoratio cū lenificatiōe dꝫ fieri in ꝓcessu pncipij. ℭ Scda res est in necītate administrationis subtiliātiū ꝛ incidētiū.i.digeretiū qbus vti debemus ꝯ grossitiē ꝛ viscositatē māe:quorꝫ administratio q̄modo fieri dꝫ in q̄tidiana vā iā dcm̄ est in p̄cedēti cap:ꝛ quo debeat fieri in q̄tidianis notis dicet̄ sigillati in q̄libꝫ spē in caplō seq̄nti. Unū tñ gñale sciēdū est:ꝙ oē flegma siue nāle siue ināle peccat p grossitiē ꝛ viscositatē sꝫ in hoc differat vna spēs ab alia ꝰm magis ꝛ minꝰ. quapp vt equetur sua suba:oē flā cōmunicat in reqsitiōe administratiōis digerētiū equātiū sue sube ꝛ viscositatē cū incisiōe:sꝫ debent ista digerētia diuersificari in sbtilitate ꝛ incisione ꝰm magis ꝛ minꝰ ꝓut magis ꝛ minꝰ de grossitie ꝛ viscositate pticipat spēs illa flegmatis ꝯ quā opponunt̄. ℭ Tertia res ē in necessitate administratiōis diureticorꝫ:ꝛ qdā intelligūt diureticorꝫ ꝓprie:ꝛ dicūt ꝙ Aui.noluit ista diuretica fortia esse:qꝛ nō ꝯueniūt in pnᵒ.nā solum respectū habuit ad q̄sdā mās cōes aquosas ꝛ serosas ꝯtētas in oi spē huiꝰ febris in gibbo epatis ꝛ venis sibi ꝓpinqs:q̄s cū diureticis debilibꝰ euare possumꝰ ꝛ debemꝰ in pnᵒ ꝓut mōstratū est in cura q̄tidiane v̄e. Alij v̄o ꝛ meliꝰ dicūt ꝙ Aui.voluit p necessitatē administrationis diureticorꝫ oēm euōnē minorātē:de mā ēt appropriata fe.sic in pnᵒ huiꝰ febris possumus ꝛ debemꝰ minorare de mā vt i ipsa cura q̄tidiane v̄e dictū est. Sꝫ Aui.expssit de administratiōe diureticorꝫ:de q̄bus minꝰ videbat̄ vt inde talis fiat ꝓcessus. Si de q̄ minꝰ vr̄ inesse ꝛ inest:g̊ ꝛ de quo magis. Dicūt tñ ꝛ bñ ꝙ diuretica administrata in pnᵒ debēt eē debilia ꝛ nō debēt approximari nisi post minorationē māe:ꝛ minoratio nō dꝫ fieri nisi post lenitionē vt ex hoc ꝓcessu sequat̄ diuretica. Circa finē pncipij administrari debere ēt debilia ꝛ nō ante in initio vel medio pncipij. ℭ Fuit itaq̄ intētio Aui.talis in oi spē febris flātice ꝯsidera prius mās cōes:ꝛ illas euā leniendo vt nō portent̄ ad venas ꝛ addāt i opilōnē ꝛ febrē. Et post q̄ꝫ p tuā lenitionē exonerasti nām a dictis māebꝰ in stō ꝛ intestinis ꝛ pmis venis ꝯtētis:intēde māe ꝓprie illā digerēdo cū subtiliātibꝰ ꝛ incidētibꝰ ipsam. Et post q̄ꝫ aliq̄ꝫtulū digessisti intēde minorationi eiꝰ p viā magis paratā illi māe:q̄ vt plm̄ ē p vomitū vel secessum. Et si q̄ portio māe tūc ꝯtineret̄ i viis gibbi epatis p vrinā ꝓuocāda p diuretica:qbꝰ ēt vtēdū erit.si māe p̄dicte serose ꝛ aquose ibi ꝯtinerēt ad ipsarꝫ eductionē p vrinā. ℭ Et cū lenis aut digeris aut euās fac illud p medicinā ꝯuenietē spēi flātis que febrē facit quā curas.v̄.g.dixit. A.si mā fuerit decliuis ad additionē frigoris.s.supra frigiditatē flātis nāli:vt qꝛ sit acetosā vel vitrea misceat̄ cū medicina euatiua.s. leniēdo vel minorādo medulla cartami:qꝛ opponit̄ plus illis flātibꝰ:ꝛ silr intelligēdū est de additiōe calefaciētiū.s.plus subtiliātiū ꝛ incidētiū i digestiuis. Et si mā fuerit decliuis ad colām.vt qꝛ sit flegma salsum misceat̄ cū medicina euatiua syrupus viol.vel viole ꝯdite aut viol.sicce ꝯtuse.ꝛ similiter ex digestiuis elige minꝰ calia aut pmisce illis q̄ iporꝫ tē

Medicine eligende sunt ꝯuenientes spēi flātis febrem facientis.

perēt calitatē. Dixit.n.Gal.multa pparāt mām. sꝫ oīa sūt
calida ꝛ sicca febris augmētatiua. vñ oꝫ ea eligē q̄ nō mul
tū calefaciūt vt ptisanū.i.aq̄ ordei ꝛ orizacbara ꝛ radices
apij in aq̄ cocte. aq̄.n.h bibita digerit ꝛ soluit vētrē. Et sub
dit. ꝛ si vt cām tollas febrē auges.s.multā fortitā febris ꝛ
febricitās peribūt. Bñ ergo dixit Gerar.sup Uia.cās cura
tiuas oꝫ eligere p oppōnē spērūꝫ flegmatis. ¶ Medicine
aūt subtiliātes sunt diuerse. q̄dā eni sūt cū nimio calore: vt
raffan⁹ radix piretri calamētū origanū piretrū.ꝫꝫ. ꝛ silia.
Et hmōi talia nō debēt apponi nisi flā sit vitreū vel aceto
sum ꝛ pticularib⁹ ꝯuenietib⁹ sm frigiditatē ꝛ hūiditatē.
ꝛ q̄dā attenuāt cū frigiditate ꝛ acumē calitatis hūt repri
mere vt orizacbara ptisanū acetū succus granatoꝝ ꝛ silia.
Et tā flegmati salso q̄ꝫ dulci debēt apponi. ꝛ q̄dā sunt me
diocria cū debili calore leuiter attenuātia vt radix endiuie
cicorce boragis vel buglose ꝛ silia. ¶ Et dixit Gerar. At
tēdēdu est. q flegma putridū vel iā paratū putrescere non
est digerēdū cū calb digestiuo: sicut in via pseruatiōis di
gerit flegma supabūdās i sanis. Cauēdū est.n.ne exhibea
mus adeo calā in flāte qd est in febriente: sicut in sanis vel
alijs nō febriētib⁹: ne in febriētib⁹ in qb⁹ corpus hñs fe
brilē calorē ꝛ paratū est ad recipiēdū ipsum p medicantia
calā fiat calius. q̄pp necesse ē q digerētia flegma in febriē
tib⁹ sint mediocriter calā aut cū modico calore ꝛ alr febris
augmētaret. Et cā huius est. dixit Isaac. q si flā calorē ni
miū cū erat fm recepit quāto magis modo paratū est ad
recipiēdū calorē cū accñtaliter sit calm. pinde necesse ē vt
medicina attenuatiua sit mediocris caloris ab initio vsq
quo sit digesta mā. alioqn mā febris augmētabit a valde
calis: q dissoluit suplu⁹ calor humiditates. Et si febris p se
calefacit. tunc calefactio erit maior ꝛ posset de interpolata
facere ꝯtinuā acutā: aut ex vna duas aut ex debili fortē ꝛ
ꝓprie in estate in iuuene colico ꝛ alijs pticularib⁹ calis. Et
eꝯ securi⁹ dabim⁹ calā qñ pticularia sunt frigida. Et Aui.
dixit. in oi itētione opꝫ vt ꝯsideret dispō vehemētie febris:
vt nō accidat vehemētia calefactiōis. ¶ Dixit Gal. ꝯside
ra in re que vomitu aut secessu expellit. vtrū sit viscosa gssa
vel subtilis vel alterius ꝯditiōis: q sm q fuerit addēdum
vel minuēdū est in medicinis maioris vel minoris incisio
nis. Nā quāto res est grossior ꝛ viscosior tāto addēdū est
in incisiōe ꝛ dissolutiōe: ꝛ q̄to fuerit magis salsa ꝛ adusta:
tāto plus addēdū est in alteratiōe ꝛ extinctiōe. ꝛ silr in eūo
nē: q ista.s.salsa ꝛ adusta est addēdū in mūdificatiōe leni ꝛ
eꝯ in viscosa grossa vitrea ¶ Ut aūt ostēderet Aui. tēpus
necessitatis approximatiōis dictaꝝ triū rerū dixit. Cū sup
uenerint febri tres dies subtiliat in eꝯ mā pp febrē. ꝛ si ante
illud mouebis nocebis. itelligēdo hos smones put expo
siti sunt in pcedēti caplo. nocumētū tñ eēt maius ꝛ minus
sm diuersitatē mãe nā in flāte salso ꝛ dulci ꝛ aquoso ꝛ sub
tili nocumētū minorat: ꝛ eꝯ in acetoso crudo mucillagino
so ꝛ vitreo magnificat. ꝛ in flegmate nāli medio mō se hꝫ.
¶ Dixit Gerar. sup via. signis digōnis apparētib⁹ festina
mām sm q expedit eūare. q si neglexeris: timendū est ne
mā ingrosset pp subtiliū ptiū eūonē. Eūa g̃ cū clysteri vel
vētris solutiuo vel vomitu vel sudore vel vrine ꝓuocatio
ne sm mãe speciē eiusq positionē. Q. si infirmus nō pote
rit medicinā tolerare studeas mām attenuare ꝛ liq̄facere
vt eūet vel euaporatiōe isensibili vel sensibili per vrinā vel
sudorē. ¶ Rursus Aui. pticularius loquēs de cura quoti
dianaꝝ notaꝝ prout diuersificant in itētione alterationis
digōnis ꝛ eūonis ait. In intētiōe additionis in mā salsa ꝛ
dulci est nēcia ifridatio. q̄dā.i. remissa calefactio vel pur vt
lra sonat parua ifrigidatio pp calitatē quā iste due mãe p
ticipāt: salsa pp colam: dulcis pp sanguinē. Et ista q̄dē in
tētio alterationis in istis duab⁹ nō semp postponit: sicut
fit i oib⁹ aliis flātib⁹. imo aliqñ repit i eis tāta calitas: vt
ēt in aug¹¹ fine ꝛ statu sit nēcium vti extinctiuis ēt fortib⁹.

De diuersitate medicinarum [illegible] tium ꝛ incidētium q̄ in [illegible] debēt administrari.

De diuersitate cure flāticarū i digōne ꝛ eūone.

Et sup. in mā acetosa ꝛ vitrea nō est nēcia ifrigidatio aliq.
Immo calefactio q̄dā ꝛ magis vsq ad tps eradicationis
mãe: post cui⁹ eradicationē si remāserit vestigiū calefactio
nis in corpe. qd raro cōtingit cū qbusdā leuib⁹ ifrigidāti
b⁹ est vtēdū. Dixit Sera. qñ h febris nō est pura: q cola
citrina forte pmiscet mãe ei⁹, tūc opꝫ vt caueas a reb⁹ cale
faciētib⁹ valde. Sed cū pmiscet ei cola nigra tūc da q̄ cale
faciāt.s. valde: sicut diatritō tyriacā diaciminū ꝛ his silia.
Dicūt. q qñ febris flātica magnū ostēdit calorē parū fri
gida sunt dāda ꝛ nō intēse frida. q̄uis ēt flegma illud tūc
sit multū calm accñtalr: est tñ nālr frm. vñ. cito recipit fri
giditatē. timeturq ēt ne a multū fridis mā flātica induret
ꝛ ingrosset. ¶ In intētione aūt digōnis. dixit Aui. q in
salsa ꝛ dulci indiget ꝓ digōne caꝝ incisiōe cū subtiliatiuis
in qbus nō est calefactio plima. sꝫ in vitrea ꝛ acetosa nēciū
est illud qd subtiliat cū calefactiōe ꝛ icidat cū acredine.i.
acuitate. ꝛ ꝓprie qñ flegma est mixtū cū melia. Dē nāq flā
vt dcm̄ est pticipat grossitie ꝛ viscositate ꝛ reqrit subtilian
tia ꝛ incidētia q̄ oia sunt exiccātia: tñ nō oia sunt calefaciē
tia. In salso g̃ ꝛ dulci nō sint digerētia calida: quāuis sint
sicca. imo sint sicca. Et acetū q̄dē vini sua icisione cū exicca
tione ꝯuenit in oi flāte: verūtñ q digerit sine calefactione
maxime cōuenit in salso ꝛ dulci. Ideoq ꝛ Aui. iterū dixit.
qñ sunt signa dñij humoris calī.s. flātici facta flōmia est ne
cessariū vt redeat ad syrupos acetosos.s. simplicē ꝛ cōposi
tū. Exiccatio tñ in salso oꝫ eligi minor q̄ꝫ in dulci: ꝛ minor
in dulci q̄ꝫ in nāli. ¶ In intentione aūt eūonis dixit Aui.
In salso ꝛ dulci est necessaria lenificatio cū medicina leni.
Et hic large accepit lenificationē pro lenitione ꝛ minota
tione. sed in acetosa ꝛ vitrea est nēcia lenificatio etiā large
sumpta cū medicina laboriosa.i. forti ꝛ fortiori q̄ꝫ in predi
ctis. ¶ Dixit Isaac. nō expellit mā oino sed multis vicib⁹
paulisper: q si vna vice purget cū forti potione repugnat
mā potioni cū sua grossitie ꝛ ꝯuertit medicina ad substā
tiale corporis humiditatē. Et est hoc certam cā infirmum
periclitādi. Amplius in pcedēti cap⁹ multi sunt cañ. posi
ti q ad hoc caplm adduci possunt. vt aūt ver⁹ appareat cu
rationis modus specierū quotidianaꝝ notaꝝ de vnaqua
q dicā in sequēti caplo sub exēplis que adducā in qualibꝫ
specie: ꝛ primo de facta a flegmate dulci.

¶ De exemplis curatiōis febriū flāticaꝝ. Cap.viij.

PRo declaratione curatiōis quotidiāe note facte a flegmate dulci. adducā exēplū Tadei de burgo. q mihi occurrit curādus ad ea. h erat sanguinee cōplonis nālis ꝛ ei⁹ etās erat adolescētie circa etatē.24. annoꝝ ociosus degēs ꝛ cibis multis flegmaticis vescēs. Comedebat eni herbas multas crudas domesticas ꝛ siluestres cū aceto ꝛ fructus multos pcipue mala in hyeme ꝛ vinū bibebat multa aq̄ mixtū. Cū autem fuit in.20. anno etatis sue flōmatus fuit pp casum quē habuit de quadā ficu. postea in 21° anno fecit ēt flōmiā: ꝛ dein dimisit eā in annis sequētibus. Adueniente aūt 24° anno xl. dieb⁹ ieiunauit vtēs piscib⁹ ꝛ herbis ꝛ fructib⁹ multis adueniēte aūt pascha cepit ōbilitari i flō suo ꝛ grauari p⁹ cibū ꝛ gurgulatiōes multas in vētre sentire ꝛ sputū multiplicatū est in ore: ꝛ maxime post cibū. Et saliua aliqñ pcipiebat ad dulcedinē declinantē cū quadā insipiditate. Et tandē circa finē mensis aprilis inuasit eū febris. Et principiū inuasionis sue fuit circa auroā cū multitudine extēsionū aliqū ꝛ oscitationū ꝛ pigritia mēbroꝝ cū leui frigiditate extremitatū inferioꝝ: ꝛ fuit in hoc tipo circa quartū hore vnius: ꝛ secuta est calitas mitis ꝛ vaporosa ꝛ tota die illa fuit sine siti ꝛ cū appetitu deiecto vsq ad horā nonā: ꝛ circa horā nonā supuenit ei sudor ōbilis: cū q̄ calitas illa euaporauit ꝛ remāsit leuis ꝛ mūd⁹: ꝛ comedit panē lotū vino ōbili irroratū: ꝛ bibit vinū lipheriāē solebat tpe

Exemplū in facta a flāte dulci.

sanitatis. De sero circa ꝑmā horā noctis cenauit duo oua
in aq̄ decocta cū pauco pane ⁊ bibit vinū cōsilr. postea bñ
dormiuit vsq̄ ad horā in qua inuaserat eū febris nocte ꝑ
cedēte: tunc excitatus est cū pigritia ⁊ fractione mēbroꝝ ⁊
dolore frontis: ⁊ postea paululū incepit oscitare ⁊ extēdi ⁊
superuenit ei febris: vt in ꝑma vice. Et cū caliditas expāderē
tur credēs bene facere accepit de zuccaro cū aq̄: post cuius
assumptionē cepit cōqueri de nimia dulcedine oris sui: ⁊
post pusillū spōte euomit ⁊ emisit in vomitu oua ⁊ panē q̄
cenauerat nō bñ digesta cū flegmatibꝰ mixta. Postq̄ hūc
vomitū plus ꝯquerebat de dulcedine oris cū quodā fasti
dioso sapore quem explicare nesciebat. dicebat tñ apparet
aliqñ ꝑ horā in ore mel cū ceno mixtū ⁊ post vomitū calor
auctus est: nō tñ multū nec estuabat in aliquo. ¶ Misit tñ
ad me ⁊ visitaui eū hora diei illius 3^{a}. Et aspiciens in faciē
eiꝰ vidi i labijs ⁊ genis eiꝰ colorē ex rubeo ⁊ liuido mixtū: ⁊
⁊ vrinā aspexi in sub̄a grossam ⁊ in colore subrubicūdam
cū quadā obscuritate ⁊ flegmatibꝰ diuulsis ⁊ colore liuidis
plenā. Pulsum inueni mollē nō multū diuersum neq̄ mul
tū velocē ⁊ spissum satis ꝯstātē. Et habitis supradictis ex
relatione sua ⁊ astātiū: iudicaui eū pati q̄tidianā de flegma
te dulci ⁊ sic curaui eū. Post sudorē cibaui eū pane loto in
quātitate parua ⁊ circa occasum solis feci fieri ei clystere h.
℞. decoctionē blitis ⁊ mercurialis anisi ⁊ furfuris in qua
positū fuit de cassiafi. ℥.i. ⁊ bñdicta. ℥.5. ⁊ zuc. ru. ℥.ij. ⁊ de
oleo cōi ⁊ sale. Et eo emisso dedi ei de ꝯfectione diarodon
abbatis ⁊ bibē modicū vini albi pui bñ liphati: ⁊ eo sero
nō cenauit: sed intrauit lectū ⁊ dormiuit. postea appropin
quāte aurora ipm excitari feci ⁊ leuiter fricari cū pāno li
neo nō aspo ꝑ horā. facta fricatione ad modicū spaciū ce
pit oscitare. vñ iterū fricatus fuit: ⁊ ista vice habuit paucio
res oscitationes: ⁊ calorē habuit vt in alijs ⁊ in pulsu ⁊ vri
na silr. ñ habuit vomitū. ⁊ ista die flōmat eū feci hora diei
sexta iā calore incipiēte minui anq̄ superueniret sudor. ⁊ pꝰ
flōmiā habuit paruū sudorē: ⁊ in isto die cibaui eū sicut die
ante: ⁊ de sero dedi ei de eadē ꝯfectiōe: ⁊ alr nō cenauit. ali
aūt ꝑoxismū cū fricatiōe silr ꝓcessi: ⁊ postq̄ ipse ꝑoxismus
ꝑuenit ad ꝑn^{m} declionis eiꝰ ipm ꝑ amplius fricari feci cū
leuitate tñ. vñ abūdātius sudauit: ⁊ postea cibaui eū silr.
Sex aūt horis trāsactis post cibū ⁊ erat occasus solis de
di ei hoc lenitiuū. ℞. pulpe cassief. ℥.i. ⁊ māne. ℥.i. ⁊ gele
niabin. ℥.ij. ⁊ aq̄ endiuie. ℥.iiij. ⁊ h totū sil dissolutū ⁊ co
latū accepit. a 3ª aūt hora noctis vsq̄ ad qntā q̄tuor sellas
habuit: in qbus fuit fex pauca: s; flegmata multa cū pau
ca tinctura in colore: ⁊ post sellas dormiuit vsq̄ ad horam
accessiōis. ⁊ eo excitato superuenit inuasio febris cū lēto ca
lore nulla ꝑcedēte oscitatiōe aut pedū frigiditate: ⁊ isto die
cū cibo ⁊ acceptiōe diarodon silr ꝓcessi: ⁊ ide ad duas ho
ras eo eūte dormitū dedi ei digestiuū. f. mel rof. ⁊ simpli
cē syrupū acetosum eq̄ ꝑtibus cū aq̄ endiuie: ⁊ post eum
dormiuit. Et appropinquāte hora inuasionis excitari eū fe
ci a somno ⁊ fricari ⁊ venit ꝑoxismꝰ sine manifesto tipo ⁊
ꝓcessi eo die cū regie ꝑdicto ⁊ de sero eū clysterizari feci ⁊
ꝓcessi cū h regie digestiuo cōfectione ⁊ fricationibꝰ vsq̄
ad diē nonā. Uerūtñ in die 7^{a} ēt post cibaui eū cū pulla ⁊
aliqñ carne edina. Et die. 9ª vrina aliquātulū subtiliata est
⁊ residētia in ea fuit magis vnita. Uñ die x^{a} incipiēte de
clone ꝑoxismi cū multū fricari feci ⁊ sudor parūper abū
dauit. ⁊ sero sequēti dedi ei h minoratiuū. ℞. cassief. ℥.i.
reub. ⁊ agarici. añ. ʒ.5. spice ⁊ salis gēme. añ. ℈. 5. cū deco
ctione anisi passulaꝝ ⁊ capilli veñ. ⁊ assellauit sex sellas añ
mediā nocte postq̄ dormire nō potuit. Et cū eēt hora fri
cationū ꝑoxismus venit: ita q̄ anticipauit plusq̄ ꝑ horā ⁊
fuit calor ꝑo^{m} acutior ⁊ pulsus velocior ⁊ magis spissus
⁊ sitiuit siti: nō tñ itēsa: ita q̄ ei parū aq̄ ordei suffecit. non
fuit tñ ꝑoxismus lōgior ꝑterito. fricationes in ꝑn° declo
nis bñ tolerauit ⁊ bñ sudauit. ⁊ iste ꝑoxismus xiꝰ fuit ꝑn^{m}

augmēti febris a quo ꝯtinue vrina magis subtiliādo pro
cessit ⁊ residētia in ea magis venire cepit ⁊ in colore rubi
cūdior fuit: ⁊ tūc ordinaui ei ꝓ digestiuo syrupū acetosum
simplicē cū aq̄ ēdiuie ⁊ lupuloꝝ. ⁊ cū h ꝓcessi vsq̄ ad 14^{m}
in quo tpe ꝑoxismi anticipādo ꝓcesserunt. Ita vt veniret
ꝑoxismꝰ 14ꝰ in media nocte: ⁊ calor ēt factꝰ est magis acu
tus ⁊ sitis acutior ⁊ dolor capitis in fine augmēti ⁊ statu
ꝑo^{m}. ⁊ in hoc 14° ꝑoxismo cōquestus est de aliquali dolo
re stōi ⁊ vētris ⁊ saliuaꝝ abūdātia ceno si saporis ꝑp quas
nō sitiuit in isto ꝑoxismo. Exhibui ḡ ei in hora vespertina
post prādij digōnē minoratiōnē ꝑdictā saluo q̄ loco reub.
apposui turbith ⁊ loco spice. ʒʒ. ⁊ masticis modicū. ⁊ sup
ueniēs 15ꝰ ꝑoxismꝰ in hora qua 14ꝰ nō anticipauit. nō tñ
fuit cū minori calore. vñ putaui adesse statū: ⁊ ꝗre ꝓcessi cū
dicto digestiuo ⁊ loco pulli dedi ptisanā bis in die paꝝ tñ
vice: ⁊ ad stomacū suū apposui vnguentū ex oleo nardino
⁊ mirtino factū cū puluere cinamomi masticis ⁊ rof. ⁊ sic
ꝓcessi vsq̄ ad 18^{m} ꝑoxismū q fuit minoris acuitatis: nō tñ
postposuit. vñ exhibui sibi medicamē de turbith. eueniēs
19ꝰ ꝑoxismus nō postposuit. s; tñ fuit adhuc minoris acui
tatis ⁊ minori tpe durauit. vñ cognoscēs declonē ad car
nē pullaꝝ redij exhibēs bis in die. ⁊ oi die post digōnē prā
dij ⁊ in declone ꝑoxismi exhibui ei aque apij. ℥. ij. ⁊ aq̄ se
minū cōium frigidoꝝ. ℥.i. ⁊ añ ꝑn^{m} ꝑoxismi sūpsit aq̄ apij so
lius. ℥.iij. Et sic ꝓcessi vsq̄ ad diē. 24^{m} in quo febris decli
nauit. In oi tñ ꝑoxismo accepit de mixtura hac. ℞. diabo
raginati diameligati diabuglosati zuccari rof. diarodon
abbatis ⁊ manuschristi cū margaritis ⁊ zuccari albi añ.
ptes eq̄les. Et postq̄ ꝑuenit ad augmentū sumpsit vnū de
troc. q sic fiūt. ℞. troci. diarodon cinamomi electi. añ. ʒ.i.
⁊ erāt duo troc. inter ponebat tñ iter vnū troc. ⁊ aliū duos
dies. ¶ Syrupꝰ vtilis in digōne flātis dulcis sic fit. ℞. ca
pilli veñ. boraginis buglose hysopi mellisse lupuloꝝ fu
miterre. añ. M.i. radicū fen. apij endi. buglo. ⁊ passul. añ.
℥.i. liq. anisi feni. floꝝ cedrolibani. añ. ʒ.5. decoquantur ⁊
fiat syrupus acetosus ⁊ aromatizet cū cinamomo mace ⁊
sandalis. Dixit Passionarius. in hac febre adhibēda sunt
catartica q̄ colerā ⁊ flegma deponāt: ⁊ est hoc verū maxīe
in ꝑn°. ¶ Cōsilr in facta a flāte salso adducā exēplū. Joan
nis nicolai q fuit cōplōnis nālis sanguinee cū admixtione
tñ flātis: ita q̄ dñans in eo erat sanguis flegmaticus: ⁊ a
pueritia sua fuerat ⁊ adhuc erat cū q̄dā debilitate stōi: ꝑp
quā cū lōga mora cibū suū digerebat ⁊ vētositates multas
multiplicabat in stō ⁊ intestinis ꝑp quā cām cōsilio medi
coꝝ vsus fuerat ⁊ adhuc vtebat dieta calida ⁊ multi spēbus
⁊ raffanis ⁊ allijs mixi. Et cū venisset ad 24^{m} annū sue eta
tis missus fuit ad balneū petrioli: post cuiꝰ reditū cōtinue
cōquestus fuit de salsedine in ore suo ⁊ dicebat se catarrū
salsum pati ⁊ frequēter vlcerabat os suū ad plēs dies ⁊
augmētata est sitis eiꝰ: vñ cepit bibē aquā frigidā multā ꝑ
quā nō extinguebat sitis eiꝰ: ⁊ sic duobꝰ ꝓcessit ānis. ¶ In
26. autē anno etatis sue mortuo iā medico suo de mense
Augusti cepit febrire: vñ vocatꝰ fui ad eū in 3° ꝑoxismo ⁊
inueni ꝑn^{m} inuasiōis esse circa mediā nonā in hora maio
ris caliditatis diei ⁊ erat ꝑn^{m} inuasiōis eiꝰ cū frigore pedū ⁊
manuū ꝑuo ⁊ pūcturis multis i lateribꝰ ⁊ dorso cū paucis
oscitationibꝰ. Et ad hūc tipū sequebat calor satis acutus
⁊ satis cito veniēs ad aug^{m}: ⁊ in aug° ⁊ statu fortiꝰ cale
scebat in fronte ⁊ timporibꝰ cū debili pulsatiōe ī eis ⁊ cū
caliditate in stō suo cū siti magna ⁊ siccitate ⁊ asperitate oris
cū sapore salso: sic erat tpe sanitatis. Et eo ampliꝰ q̄ oia ci
baria sua iudicabat nimiū salsa ⁊ nolebat ea sumere: ⁊ erat
declo ꝑo^{m} cū leui sudore ⁊ durabat horis. 15. postq̄ mun
dificabat. attñ in qete nō dormiebat nisi parū ⁊ facta fuit
vrina eiꝰ in ꝑn° subtilis in sub̄a intēsa in colore sic q̄ sub
rubicūda appereret: eiꝰ tñ ꝯtētū grosse erat sub̄e. Et pul
sus eiꝰ i ꝑoxismo erat paruꝰ velox ⁊ spissus. in qete āt erat

Exēplum in facta a flegmate salso.

satis fortis. Et steti suspicans de hac febre an esset duplex
tertiana nota an q̄tidiana de flāte salso. Sȝ pp aug^m salse/
dinis in ore: ⁊ pp nō extingui sitim ei⁹ a fride aq̄ potu iu/
dicaui eā eē q̄tidianā de flāte salso. ¶ Hūc ḡ sic curaui. illo
sero feci lauari extrēa ei⁹ cū decoctiōe palmitū vitis folio/
rū salitis papaueris viol'. lactuce ⁊ inungi frōtē ⁊ timpo/
ra ex oleo nenufarino ⁊ viol'. ɔquassato cū pauco aceto ⁊
circa mediā noctē in p̄n° decl'onis cibaui cū lactucis ⁊ bo/
ragine ɔcoctis ⁊ potaui aq̄ decocte cū zuccaro. attn̄ bene
cal'a. Inquit. n. Isaac aq̄ cal'a vtilis est in hac febre. māȝ. n.
attenuat ⁊ dissoluit ⁊ sitim extinguit. Et dicunt q̄dā. q̄ in
p̄n° po^{mi} ɔuenit pp duas cāe: ⁊ q̄ sedat tipū ei⁹: ⁊ q̄ mās
salsas in stō ɔtētas ad inferiora deponit. Et Gerar. dix̄. q̄
mirabilr̄ valet aq̄ bullita potata q̄ȝ calidior pati poterit. nū/
q̄ȝ. n. dix̄ ipse. potui iuenire remediū in flāte salso cū diliḡ
ter ⁊ frequēter laboraui nisi in potu aq̄ dulcis calidissime.
Quidā tn̄ dicūt q̄ ea vtēdū ē q̄usq̄ mā icipiat digeri. Ap/
parēte aūt signo digōnis vinū dȝ dari in potu albū subtile
aquosuȝ cū p̄dicta aq̄ limphatū. Mane sequēte luce appa
rēte dedi ei lenitiuū qd̄ sic fit. ℞. medulle cassiefi. ʒ. x. māne
⁊ tamarindoꝝ. aā. ʒ. 4. ⁊ dissoluātur in decoctiōe iuiubaꝝ
passulaꝝ ligritie capilli veñ. viol'. ⁊ ordei: ⁊ circa horā ter/
tiarū post operationē lenitiui cibaui cū ptisana postea aū
horā paroxismi leuiter cū fricari feci ⁊ mane sequēti p̄ dige/
stiuo oxizacharā dedi cū aqua cicoree. valeret ēt cū succo
feniculi ⁊ scariole aut cū succo ⁊ aq̄ fumiterre: ⁊ cibaui cū
bis ptisana vel farre: ⁊ potaui cū aq̄ cal'a cū zuccaro. Et ad
extinguēdū sitim ei⁹: ⁊ ad tēperādū siccitatē oris ei⁹ acci/
piebat aquā ordei cū pauco zuc° calefactā. ipsa. n. plus va/
let in h̄ q̄ȝ aq̄ simplex cal'a: q̄ magis humectat. bibebat ḡ
eā ⁊ colluebat os cū ea: ⁊ sic p̄cessi ēt in 6° ⁊ 7° paroxismo.
Eo aūt trāsacto dedi ei minoratiuū: qd̄ sic fit. ℞. medulle
cassiefi. ʒ. i. reub. ⁊ agarici. aā. ʒ. 5. spice ⁊ salis gēme. aā. ℈.
5. dissoluat' cassiafi. in decoctiōe tamarindoꝝ ligritie ⁊ pas/
sul'. ⁊ capilli veñ. Et dicūt q̄dā. purgatio fiat cū euantibus
mediā: ⁊ agaricus est medicina eis ɔueniēs: ⁊ h̄ ɔuenit ma
gis in p̄cessu pp māā adustā. Et de laxatiuis vtilib⁹ in mā
flātica salsa est qd̄ sic fit. ℞. floꝝ boragis ⁊ buglose. aā. ℥. 5.
cartami polipodij aā. ℥. 5. ʒʒ. albi. ʒ. i. agarici electi. ʒ. iij.
fiat hoꝝ ɔcoctio in aq̄ fumiterre ⁊ colet' ⁊ dissoluat' in ea.
ʒ. i. pulpe cassiefi. ⁊. ℥. 5. māne. ⁊ det' in aurora. Veniēs aūt
paroxism⁹ 9⁹ fuit acutioris caloris ⁊ intēsioris sitis. Et ab
ista die cibaui cū bis in die pulla alterata vl' auiculis: ⁊ po
taui cū vino albo paro cū aq̄ cal'a limphato: ⁊ extinguebā
sitim ei⁹ cū frequēti colluṫiōe oris: ⁊ cū iterposita suptione
iulep violati cū aq̄ cal'a: ⁊ maxi' i hora stat⁹ po^{mi}: ⁊ aliq̄n
dabā ei de cucurbita ɔdita ⁊ ordinaui ei mixturā factā cū
zuc° viol'. blugosato ⁊ diarodon abbatis. ⁊ digestiuū ordi
naui syrupū acetosum simplicē cū aq̄ feni. ⁊ endi. ¶ De di
gestiuis tn̄ bon⁹ est syrupus q̄ sic fit. ℞. ɔcoctionē boragi
nis buglose ⁊ lapatij acuti ⁊ acetosi scabiose fumitr̄e mel/
lisse lupuli sene cuscute ⁊ epithimi cū zuc°. ¶ Et de vtilib⁹
est syrup⁹ q̄ sic fit. ℞. lupuli fumiterre cicoree buglose bo/
raginis hysopi mellisse scabiose. aā. M. i. radicū apij feni.
petro. spargi brusci endiuie ⁊ buglose passulaꝝ ordei sebe/
sten. aā. ℥. i. ligri. anisi. aā. ℥. 5. viol'. floꝝ boragis ⁊ buglo/
se capilli veñ. cetherac. aā. ʒ. ij. decoquātur ⁊ syrupētur cū
iulep viol'. ⁊ acetosent' ⁊ aromatizent' cū sandalis rob ⁊ ci
namomo. ¶ In p̄n° aūt po^{mi} x'. q̄ quādā habuerat nau/
seā vomitū p̄uocaui solū cū aq̄ cal'a aceto ⁊ melle ⁊ euo/
mit flā nō multū grossuȝ cū bona quātitate col'e citrine ⁊
sedata est nausea ei⁹: vñ ad stōm suū p̄paraui inunctionem
q̄ sic fit. ℞. olei mirtini. ℥. i. 5. masticini. ℥. 5. cere. ⁊ aceti. cit
trinoꝝ. aā. ʒ. ij. rob. ⁊ cipe. aā. ʒ. 5. ⁊ ex h̄ cal'o aū cibū per
horā inūgebat' stōus suus. ⁊ oī sero i hora dormiēdi dedi
sibi syrupū d̄ papauere: ⁊ cū bis p̄cessi vsq̄ ad. 24. vsq̄ ad
quē a nono po° calor ɔtinue fortificat⁹ est absq̄ anticipa/
tione vel longiori duratiōe paroxismoꝝ. die. 25. iteꝝ minoraui
tui de mā cū cassia ⁊ agarico. Et 26ª die feci fieri clystere. ⁊
illo mane stetit sine digestiuo ⁊ ordinaui p̄ futuro digesti/
uo syrupū simplicē ⁊ de bizātiis eq̄s portionib⁹ cū aq̄ fen.
⁊ endi. Aui. tn̄ ɔcessit in p̄cessu syrupū acetosum cōpositū
cū radicib⁹ ⁊ seminib⁹ q̄ dr̄ syrupus cōitatis vel vniuersi/
tatis. digerit. n. flegma ⁊ abstergit ipm ⁊ vincit colerem ⁊
apit ⁊ p̄uocat. ⁊ maxi' valet h̄ syrupus q̄n flā salsum cōti/
net' in venis. Veniēs aūt 17⁹ paroxism⁹ postposuit p̄ horas
tres: ⁊ cū h̄ fuit remissioris caloris ⁊ citi⁹ sudare cepit: ⁊
sudor ei⁹ durauit bñ p̄ tres horas. Et ab ista die cibaui cū
pullis grossiorib⁹: nō alteratis cū lactuca. ⁊ ɔcessi sibi pau
cos bolos lactuce decocte sil' cū boragine ⁊ eruca: ⁊ libera
tus est in 31° die. ¶ Sciēdū tn̄ est q̄ cura eius febris reci/
pit varietatē multiplicē. verū. ƀm diuersitatē flātis veniē/
tis ad cōmixtionē cū col'a: vt vtrū fuerit grossuȝ vel aq̄suȝ:
⁊ silr̄ ƀm diuersitatē col'e veniētis ad cōmixtionē cū flāte
in gnōne flātis salsi: vt vtrū fuerit nālis vel inālis. Et pro
ista varietate cōsidera q̄ dicta sunt in cura tertiane note. Et
ƀm positionē māe. ¶ Inquit Via. si mā flātica salsa sit in
epatis via. detur medicina mundificatiua epatis propria
que cum vrina superfluitatē illā expellat: vt sunt troc. de
absinthio ⁊ de sandalis ⁊ spodio cū oxizachara: ⁊ q̄n mā
digerit' ad cutē p̄uocet' sudor cū euaporatiōe aq̄ cal'e de/
coctiōis camomille ⁊ siliuȝ. Et si mā ɔtinet' in stō. dix̄ Via.
si vomit⁹ euenerit in initio spōte bñ. si v̄o nō artificialr̄ cū
leuib⁹ inducat'. Et si in sūma epatis ⁊ venis meseraicis vē
ter egestibilis fiat cū leui catartico vel clysteri. ¶ Dix̄ Cō/
stan. si h̄ febris diuturnior fiat ds apozima de radicib⁹ cuȝ
syrupo de sq̄nāto vel de absinthio: ⁊ si febris fuerit a flāte
p̄mixto cū col'a p̄mixtiōe nō ducēte ad vnā formā vincēte
bñ flāte in p̄mixtione. Dixit Sera. q̄n h̄ febris nō ē pura:
q̄ col'a citrina p̄miscet' māe ei⁹: oȝ vt caueas a reb⁹ multū
calefaciētib⁹. Et Aui. dix̄. cū egri^{do} incipit cū calore. s. ex
p̄mixtiōe col'e cū flāte ⁊ assiduat. s. sic. tūc iuuat' cum troc.
hmōi. ℞. miral'. citrinoꝝ aloes succi eupatorij ⁊ absinthij.
aā. ʒ. 5. croci ⁊ masticis. aā. ʒ. 6. informē tur. s. cū aliq̄ cōue/
niēti: vt cū aq̄ lupuloꝝ endiuie vl' taraxacō. ⁊ sumat' ex eis
oī die. ʒ. i. ⁊ oī nocte. ʒ. 5. ¶ Dixit Hal. si in febre flātica for
tis est calor ⁊ pūctura ⁊ morsus ⁊ vrina tincta ⁊ eger siti/
culosus fuerit da ei summo diluculo gelentabin: ⁊ vt or̄t⁹
fuerit sol da ei aq̄ ordei. ʒ. 40. i q̄ decocta sint seia q̄tuor. s.
cōia fria ⁊ radices plātarū eaꝝ. Et dehinc horis duabus
squingibin dabis cū aq̄ frigido. Tēperari. n. debēt medi/
camia tā digestiua q̄ȝ solutiua: q̄ȝ ēt ab eā p̄rimata. ⁊ ma/
xime in p̄n°. In p̄cessu v̄o moderate cal'a debēt admistra/
ri. Q. si vrina idicat de flōmia: ⁊ p̄ticularis p̄mittūt ipsa fie
ri oȝ de vena media. ¶ Et variat' cura ƀm dispōnē p̄ticula
riū cōplōnis habitudinis etatis t̄pis annis regis ⁊ silium.
Etenī q̄n cal'a est coꝝ dispō oȝ vt tēperētur cal'a cū fridis
vt remittat' calitas coꝝ ƀȝ calitatē illaꝝ p̄ticulaꝝ. Et si fue
rint dispōnis frigide oȝ vt additio fiat in gradu cal'oꝝ. vñ
in dispōne ipsoꝝ cal'a ɔcedit' lactuca endiuia borago spina
chia attriplex sicla cū feniculo ⁊ petrosilino ⁊ silia his pti
sana far amigdalatū panis lot⁹ panis decoctus in brodio
pulle auicule parue bone pulla alterata cū lactuca vel cu/
curbita pulli p̄dicū ⁊ fasianoꝝ ⁊ silia. ⁊ si dispō p̄ticulariuȝ
fuerit frida ɔueniūt feniculus petroselinus mēta mellissa
saluia maiorana ⁊ siles herbe ⁊ passule ⁊ cappares brodiū
cauliū semicoctoꝝ pulli p̄dices fasiani caro edina ⁊ caprio
lina iuuenis ⁊ caro castrati ānalis oua sorbilia ⁊ silia. Dix̄
Via. si a v̄tute ifirmi catarticū nō posset suscipi tūc laborā
dū est leuiter in subtiliāda mā. Et ista siēda sūt ƀȝ māe nāȝ
⁊ mēbri in q̄ ipsa mā regnet. ¶ Sūt aūt q̄ exhibēt syrupū
q̄ sil' digerit hāc māȝ ⁊ soluit eā q̄ sic fit. ℞. floꝝ boraginis
buglose ⁊ viol'. aā. ʒ. i. carta. ʒ. i. 5. anisi. ʒʒ. albi. aā. ʒ. ii. liq/
ritie passulaꝝ. aā. ʒ. v. turbith. boni. aga. ele. aā. ʒ. iiij. ɔco/

Cura h⁹ fe. a flāte salso multiplicitēr diuersificat.

quātur lento igni ꝛ colētur cū expssione. ꝛ cū mellis ꝛ zuc
cari albi. añ. ℥.iij. fiat syrupus clarificat⁹ ꝛ coct⁹ quousqꝫ
redeat vsqꝫ ad. ℥.9. tūc liquefiati eo diagredió. ℈.ſ. ꝛ.ʒ.i.
ſucci roſ. doſ. ℈.ij. vſqꝫ ad. iiij. cū calā. ℭ Dixit Plateari⁹
in cura exhibe añ accessionē medicinā q̄ ſic fit. ℞. agarici.
ʒ.ſ. ſucci feniculi ꝛ ſucci fumiterre. añ. ℥.i. pmiſce ꝛ exhi/
be calā: qm̄ curat hāc febrē. ℭ Et ſcias ꝙ in febre facta a
flāte ſalſo opꝫ curam adhibere epati pluſqꝫ in alijs flegma
tibus: deinde in facta a flegmate dulci. Et i facta a flegma/
te acetoſo opꝫ curā plus adhibere in stō ꝛ pluſqꝫ in facta
a flegmate nāli. In facta aūt a flegmate mucillaginoſo ꝛ vi
treo opꝫ curā dirigere oībus nutritiuis.

Cura fecte a flāte aquoſo. ℭ Sciās ꝙ cura quotidiane note facte a flāte aquoſo regi
mē totū in dieta ꝛ potione dꝫ ēē ad deſiccādū pluſqꝫ i alijs
ſpecieb⁹ oībus febris flātice. lenitio i ea fiat cū caſſia ꝛ mel/
le roſato cū aq̄ yſopi ꝛ mente capilli veñ. Et vomit⁹ in hac
ſpē eſt iuuamētī ſublimis. digerat̄ mā in pn° cū geleniabin
ꝛ aqua mēte ꝛ feniculi. minoret̄ mā cū medicamine de tur
bith qd̄ ꝓpie educit flegma aquoſum poſtea digerat̄ cum
ſyrupo de qnqꝫ radicib⁹ ꝛ geleniabin: ꝛ ſit dictus ſyrupus
acetoſus ꝛ aromatizat⁹: ꝛ ſumat̄ cū decoctione ciperi mē/
te ꝛ ſqnāti. deinde iterꝫ purget̄ cū dicto medicamine de tur
bith. ꝛ poſtea iterꝫ ſucceſſiue digerat̄ mā cū ſyrupo de ſq/
nāto cū aqua apij: ꝛ purget̄ cū pillulis que ſic fiūt. ℞. aga
rici turbith kebuloꝝ. añ. ʒ.i. pulueris pigre. ʒ.ij. ʒinzi. nar/
di ſalis gēme. añ. ℈.i. ꝛ eſt in oībus alijs magis ſimilis cu
re quotidiane pure. ℭ Curatio aūt febris facte a flegmate

Cura fecte a flāte acetoſo vitreo ꝛ mucillaginoſo. acetoſo ꝛ mucillaginoſo ꝛ a vitreo eſt fere eadē: niſi qꝛ in
facta a flegmate mucillaginoſo ꝛ vitreo reqrūtur medici/
ne magis inciſiue ꝛ ſubtiliatiue ꝛ apitiue qꝫ in acetoſo. Et
catartica debēt eligi ex eis q̄ educūt materias groſſas dif/
ficilis euōnis ꝛ eradicationis. dixit Aue. 7° colli᷒ qñ egri/
tudines nō ſunt acute: ſꝫ ſunt ex hūorib⁹ mucillaginoſis
ipſas euare debemus poſt inciſionē ꝛ ſubtiliationē que eſt
illoꝝ digōn: alioquin nō opꝫ cū medicina purgari. ℭ Dixit
Uia. in facta a flegmate acetoſo in hora acceſſionis cū ri/
gor incepit incitet̄ vomit⁹ cū oximelle ꝛ aq̄ calā vbi anetū
ꝛ radices. ſ. rafani ſint dcocte. linitiuū dꝫ ēē ex caſſia cū de/
coctiōe polipodij cartami aniſi ꝛ ſene. ℭ Digerat̄ mā cū
ſyrupo q ꝓpie digerit flegma acetoſū q ſic fit. ℞. hyſopi
aſce melliſſe capilli veñ. añ. M.i. radicū apij feni. petro. en
di. ꝛ buglo. añ. ℥.i. liq. floꝝ boraginis ꝛ bugl̄. thimi radi/
cū cappis ſcolopē. añ. ℥.ij. ſqnanti calami aromatici mēte.
añ. ʒ.iij. paſſul ſebeſtē. añ. ℥.i. dcoquātur colētur ꝛ ſyrup⁹
fiat cū geleniabin ꝛ melle. clarificet̄ ꝛ aromatizet̄ cū nar/
do mace. gariof. ꝛ cinamomo. Et minoret̄ mā cū medica/
mine de turbith. Et dixit Uia. in hora acceſſionis pedes ꝛ
crura ponam⁹ in aq̄ calā in q̄ ſit cocta camomilla anetum
mellilotū ꝛ his ſilia. Et dixit. dent̄ troc. de roſ ꝛ berberis
ꝛ de aniſo. ſ. mixtis cū ſcariola maratri ꝛ apij ſucco ꝛ oxi/
melle. Et ſic medicādus eſt eger per vnā ſeptimanā᷒. Inqt
Gerar. ſup Uia. vbi inſinuat per h̄ ꝙ iubet dari troc. pdi/
ctos cū herbis nō multū calis: qꝛuis iſtud flegma ſit friū
valde: qꝛ nūqꝫ in febre dāda ſunt vehemēter calā ne eſſen/
tia febris augeat̄: qm̄ ſi p ſe caleſit multo fortius caleſit p
aliud calm. Et fecit h̄ ēt qꝛ a leuiorib⁹ docet ichoare ꝛ gra
datim ꝓcedere ad fortiora vel fortaſſe fecit hoc i caſu quo
ꝑicula ſi alia ſunt ꝯria hūori. Si. n. eſſent ſilia darent̄ ca/

De fricationibus fiendis in corporib⁹ repletis. lidiora. ℭ Dixit Aue. vbi. ſ. Gal̄. curabat febres de hūori
bus mucillaginoſis cū fricatiōe. ſ. multa. Et h̄ indiget ꝯſi/
deratiōe: qm̄ nō eſt tutū qñ p fricationē hūores ſpargant̄
p totū corpus. Et ipſemet Gal̄. ꝑcepit in li. de ꝯſeruatione
ſanitatis. ꝙ ille q hꝫ laſſitudinē ꝛ corpus ei⁹ fuerit plecto
ricū vel repletū hūorib⁹ mucillaginoſis vt corpus ei⁹ nul/
latenus moueat̄ vel exercitet̄ vel balneū intret vel fricatio
nē faciat̄ aut his ſilia. eo ꝙ iſta fricatio nō ꝯuenit in hūo/
rib⁹: niſi q ſunt ſubcutanei vel in muſculis. q autē ſunt in
venis nullatenꝰ euari poſſunt niſi cū medicinis laſſatiuis.
Et qꝛ vides ꝙ ſi ſan⁹ faceret fricationē ꝑcepta ab ipſo laſ/
ſitudine. ſ. ita magnā ꝙ de necītate cutis aparet̄. ꝛ ꝙ hec
fricatio in vltimo grauitatis exiſtit. ꝛ illi magis q hac pa/
tiunt̄ egritudinē ſemp cū laſſitudine vident̄ eē. ℭ Dicūt
qdā. ꝙ fricationes in flegmate acetoſo mucillaginoſo ꝛ vi
treo debēt fieri fortiores ꝛ diutius durātes qꝫ in alijs oīb⁹
febris flegmatice ſpēb⁹: qm̄ ꝛ ſi in ſanis hūorib⁹ ſtātib⁹ in
venis nō ꝯueniāt. In febrib⁹ tñ ꝯueniūt ꝓpterea ꝙ calor
febris iuuat ſubtiliādo ꝛ diſſoluēdo illos humores: vt per
fricationes diuertant̄ v̄ſus cutē. ꝛ ꝓ parte diſſoluant̄. Et
dñt. poſt plēs minoratiōes māe fricatio ꝯuenit facta cum
vino albo ſubtili vt maluatico pmixto cū aq̄ qnqꝫ radicū
vel cū decoctione ſeminū caloꝝ. Dixit Sera. ſi mā nō eſſet
multe groſſitudinis pot⁹ ſit ſecaniabin. ſi v̄o groſſa aq̄ mel
lis. Dixit Aui. ſi ſciat̄ ſi mā eſt frigida valde nō eſt malum
vti pipere pauco ꝛ vti vino ſubtili pauco nō plurimo. Dix̄
Coſtan. in pn° flegmatice acetoſe da mellicrate aut oximel
cū calā: qꝛ multū prodeſt. ℭ Mihi nō occurrit aliq̄ q̄tidia Exēplūꝫ in facta a flāte mucillaginoſo acetoſo ꝛ vitreo
na medicāda de flegmate puro acetoſo nec de puro vitreo.
Uerūtñ plies mihi occurrit de q̄tidiana de flegmate mucil
laginoſo qd̄ aliqñ v̄tebat ad nām acetoſi plus ꝛ qñqꝫ ad
nām vitrei plus. Et adducā hic in ex^m dñam Iohānā vi/
duā de burgo ſancti Laurētij quā curaui de q̄tidiana fcā
a flegmate mucillaginoſo q̄ durauit in ea a 2ᵃ die nouēbris
vſqꝫ ad mediū menſis aprilis. Hec dña erat pinguis etatis
annoꝝ. 50. nec ampli⁹ mēſtruabat̄ ꝛ ſteterat vidua annis
18. tpe ſuo q̄tuor peperat filios. Ipſa tpe ſui viduat⁹: qꝛuis
eſſet diues vſa fuit regie multū groſſo cū multis leguminī
bus ꝛ carnibus porcinis vt plm̄ ſalitis ꝛ caſeo ꝛ fructib⁹
ꝛ herbis ꝛ vino bñ limphato ꝛ multū in domo qeſceˀbat
ꝛ erat ſtiptici ventris: ꝛ multo amp. pinguis facta erat qꝫ
tpe mr̄imonij foret hec fere per duos annos añ qꝫ febriret
diſmiā pati cepit qñ mouebat̄ velociter aut p gradus ſca/
larū aſcēdebat q̄ de eā amplius in ocio morabat̄. Et qꝛ pu
tabat diſmiā pati ex debilitate v̄tutis p ampli⁹ comedebat
Cepit ḡ febrire 2ᵃ die nouēbris circa pmā horā noctis cū
paruo tipo hñte aliqd frigoris in extremis ꝛ dorſo. Et añ
qꝫ caleſieret ſtetit ſic pluſqꝫ per tres horas: deinde modic⁹
calor aduenit ꝛ intrauit lectū: ꝛ poſt paululū friguit forti⁹
qꝫ pmo: vñ multis pannis coopta ſtetit alijs tribus horis
añ qꝫ frigus illud ceſſaret: poſtea leuiter caluit: ꝛ cum illo
calore dormiuit ſatis bñ. Mane ſurrexit cū multa tñ pi/
gritia ꝛ laſſitudine mēbroꝝ: ꝛ comedit tñ ꝛ bibit vt ꝯſueuit
tpe ſanitatis. Sero ſequēti habuit ꝯſilem tipū: ꝛ ſic octo
dieb⁹ ꝓceſſit añ qꝫ requireret ꝯſiliū medici. Fecit tñ in illis
octo dieb⁹ duo clyſteria lenitiua. ℭ Die aūt nona vocatus
ad eā circa horā tertiā inueni eā cū q̄dā ſiti cū aliq̄li ſqua/
lore facieī ꝛ pulſum hñtē puū nō multū ſpiſſū ꝛ vrinā albā
ſubtilē: v̄ſus tñ mediocritatē ſube cū nullo ſedimine ꝛ au/
ditis ꝛ ꝯſideratis q̄ ſupra narrata fuerant: mihi erꝫ qd̄ feb.
nō recedebat cū aliq̄ manifeſta euōne: ꝛ ꝙ ipſa dicebat ſe
ab hora veſpertina vſqꝫ ad occaſum ſolis aliq̄ꝫtulum ſen/
tire leuiorē: nō tñ totaliter mūdari putaui eā pati flāticam
a flātib⁹ mītū groſſis. ꝛ viſcoſis. Hāc ſic curaui. Oī die ap/
propinquāte hora veſptina cibaui eā pulla parua piſta: ꝛ
de mane dabā ei bis vel plies de ꝯfectiōe cū ſpēb⁹ aroma/
ticis calis: ꝛ potaui eā vino albo mediocri nō multū lim/
phato actu calō. Et ſtatim in die ſequēti xᵃ dedi ei h̄ mino
ratiuā cū lenitiōe. ℞. medulle caſſieſi. ℥.i.ſ. diſſolute cū de
coctiōe turbith ꝛ agarici. añ. ʒ.i. ſſ. ʒ.ſ. paſſularū aniſi. añ.
ʒ.ſ. ꝛ ſequēti mane recepit clyſtere factū cū decoctiōe aniſi
feniculi furfuris ꝛ mercurialis cū bñdicta melle oleo ꝛ ſa/
le. Et hac euōne facta exhibui ei oximel ſimplex cū aq̄ feni
culi ꝛ mente. Et h̄ mō ꝓceſſi vſqꝫ ad 17^m diē aliq̄ interme
diādo clyſteria ꝛ fricatiōes añ cibū ꝛ pn^m porismi. Et cū
ꝯueniſſꝫ ad diē 17^m nulla adhuc reſidētia erat in vrina. attñ
aliq̄ꝫtulū

aliquātulū cepit colorari: vt q̄si palida videret̄: tunc tñ ite/
raui solutiuū pdictū: ⁊ dimisi eā sic cū duob⁹ clysterib⁹ vsq̄
ad diē 20m. Vigesima pria die cepit vrina plus tingi ⁊ aliq̄
tulum ingrossari: sine tñ aliquo sedimine: ⁊ lingua incepit
exiccari: ⁊ cepit aliq̄ntulū sitire: tunc ordinaui ei oximel cō/
positū vt sumeret cū pdictis aquis. Et itō applicaui h̄ cero
tum. R. masticis. ʒ.i. laudani ⁊ armoniaci. aā. ʒ.ij. gar. palā
ge aā. ℈.i. cipi ⁊ cinamomi. aā. ʒ.ß. ⁊ cepi cibare eam pulla
grossiō: ⁊ añ vespas p paū tpis: ⁊ postea cessante frigore pn
cipij poxismi ⁊ cū iā calor expāsus erat vsq̄ ad extrēa ciba
ui eā duob⁹ ouis sorbilib⁹: ⁊ cū his ⁊ clysterib⁹ pcessi vsq̄
ad 17m diem: tunc manifeste incepit appere aliqd sedimen
grossum in vrina in fundo residēs qd ad cōcussionē vrine
vix sepabat̄: ⁊ cū sepabat̄ illico descendebat qd cōprehendi
esse flā gipsuz. dedi ḡ ei tūc medicamē de turbith. post cuius
assumptionē visa est alleuiari a dolore ⁊ grauitate capitis:
poxismū tñ oi sero eodē mō patiebat̄: vñ volui digestiuū
iterare: s; ipsa recusauit vñ dimisi eā ⁊ pcessit cū regie suo
clysterijs ceroto ⁊ ɔfectione supradictis vsq̄ ad 40m diez.
Die aūt 40° passa est frigus intēsius ⁊ diuti⁹ pdurās ⁊ ca/
luit plus: ⁊ fuit cū maiori grauitate q̄z adhuc fuisset. Itera
to ḡ misit p me ⁊ iui ⁊ putaui eā in augmento esse ⁊ pcessi
digerēdo cū oximelle cōposito ⁊ aq̄ qnq̄ radicū. Et de 7°
in 7m diē dabā ei medicamē de turbith: ⁊ post fiebat clyste
re. Et deinde itez dictū digestiuū sumebat: ⁊ sic pcessi vsq̄
ad 60m diē neq̄ huc aliqd sedimē a pdicto i vrina apparuit
neq̄ pmutata ē febris in aliquo. In v̄tute tñ bñ manu te/
nebat̄: putaui ḡ ad fortiora venire. ℭ Dixit eni Sili. In vi/
trea oz vt pparatio fiat cū subtiliatiuis excellētis caliditatis:
vt oximel squilliticū cū decoctiōe fortiū calidoz diuretico/
rū. Incepi ḡ exhibē sibi syrupū de bizātijs cū oximelle sql/
litico cū aq̄ radicū. v. ⁊ ɔtinuaui hūc syrupū decē dieb⁹ deiñ
dedi ei de ellō indo dosim cōpletā. Et h̄ eduxit flāta grossa
velut frustra lardi: ⁊ alleuiata est deinde febris sua postea
ɔtinuaui dcm̄ syrupū vsq̄ ad 80m diē: ⁊ p⁹ iterū purgaui
eā cū dcō ellō indo. Et sic itez eduxit de dcis flātib⁹ gros/
sis: ⁊ febris itez alleuiata. vñ deueni ad dādū oximel sqlli/
ticū solū cū aq̄ radicū dictaz. Et itez purgaui eā cū dicto
ellō ⁊ itez alleuiata est. Et silr pcessi vsq̄ in 100m diē: ⁊ isto
mō pcessit alleuiādo vsq̄ i dcm̄ diē: vez ē q̄ ab. 80. die vsq̄
ad 100m ɔtinue macrescēdo pcessit: ita q̄ i 100° die erat bñ
extenuata re⁹ ei⁹ qd fuerat: timuit ḡ ipsa ⁊ noluit amplius
purgari: vñ dimisi eā q̄ oi septimana facēt duo clysteria: ⁊
q̄ oi die aliq̄ztulū añ horā accessiōis capet. ʒ.ij. diatritō pi/
pereon cū modico vini albi cali. Et q̄ oi mane sumeret de
aq̄ eupatorij ⁊ apij: ⁊ oi septimana sel' de tyriaca annq̄: q̄
fecit p hanc viā ⁊ liberata fuit adiuta bñficio aeris veris.
ℭ Dixit Rufus. troc. q̄ gl̄iose militāt aduersus febres diu
turnas. R. lacce. ʒ.vij. succi eupatorij. ʒ.4. spice. ʒ.vi. arist.
lō. ⁊ ro. gētiane amig. amaraz maratri apij mēte. aā. ʒ.4.
croci. ʒ.ij. yerepigre aloes loti. aā. ʒ.vi. folij assari. aā. ʒ.ß.
dosis. ʒ.ij. ℭ Syrup⁹ bon⁹ digestiuus flātis vitrei. R. cala/
mēti vtriusq̄ ysiopi origani pulegii polij sticados mellisse.
aā. M.i. anisos carui floz diēdolibani. aā. ʒ.ß. radicū apij
feni. petro. asparagi brusci cipi ⁊ buglo. aā. ʒ.i. radicū cap/
paris. ʒ.ß. scis anisi sileris apij ⁊ rafanide. aā. ʒ.ß. piretri
cordumeni diptami. aā. ʒ.ij. decoctio fiat ⁊ syrupet̄ ⁊ ace/
toset̄ cū aceto sqllitico ⁊ aromatizet̄. Et in sūma cura fctā
a flāte vitreo est sic̄ cura empiale ⁊ liparie q̄ suo loco dicet̄.

ℭ De febre flegmatica continua. Cap. viij.

De cāis ⁊ diuisiōibus eius.

Febris quotidiane seu flātice continue cā est eadē mā q̄ est q̄tidiane piodice.
ℭ Et silr diuidit̄ ista in purā ⁊ nō verā siue no
tā: sicut illa: ita vt sit de q̄tidiana continua alia
vā ⁊ alia nota: ⁊ vā est q̄ fit a flāte nāli putre/
facto intra venas: ⁊ nota a flāte inālī silr itra venas putre/
facto. Et q̄ nota ē diuidit̄ in suas spēs s̄m diuersitatē spērū
flātis inālis. ita q̄ aliq̄ fit a flāte dulci ⁊ aliq̄ a salso aliqua
ab acetoso ⁊ aliq̄ a flāte vitreo. ℭ Verūtñ febris flātica cō
tinua h; vnā diuisionē q̄ nō conuenit piodice: ⁊ est q̄ ex ea
alia est latica ⁊ alia nō latica: latica dī q̄si latens ⁊ occulta
pp̄ter tepiditatē ⁊ vniformitatē sui caloris ⁊ puatione tipi
in pncipijs excrescētiarū ei⁹. Et p oppositas cās alia dī
nō latica: eo q̄ nō sit latēs nec occulta. Et de hac intelligit̄
cū absolute pfert̄ febris flātica ɔtinua. ℭ Dixit Ras. 18°
ɔtiñ. flegmatica ɔtinua pportionat̄ interpolate. verū nō
incipit poxismus ei⁹ cū frigore: sicut in iterpolata neq̄ ter
minat̄ cū sudore: ⁊ vomit⁹ nō est in ea: humor aūt vtriusq̄
faciēs est vn⁹: s; verū in interpolata extēdit̄ per totū corp⁹:
sed intra venas occultus manet in continua.

De signis primum.

Dixit Aui. Signa febris hui⁹ sunt: sicut reliq̄ signa fe/
bris flātice. s. piodice. iā dicta pter eradicationez ⁊
qd silat̄ eradicatiōi. i. pter q̄ in ea fit eradicatio vā vel sili/
tudo eradicatiōis. i. falsa qes. imo afflictio ei⁹ semp est si/
cut reliq̄z ɔtinuarū: qūuis differat in h̄ illa q̄ ex eā est cō/
clusa: ab ea q̄ est pportional̄. nā in pportionali aliqñ in tē
pore simili dimissioni interpolate fit remissio febris: sed in
ɔclusa nulla fit aliqñ remissio: s; vniformiter pseuerat per
quā vniformitatē ēt differt a pportionali: in qua sicut est
manifesta remissio: s; nō dimissio sic est manifesta fortifica
tio siue excrescētia. ℭ Scd̄m signū est. dixit Aui. q̄ apud

Secūdū.

inceptionē ei⁹ fiūt frigus rigor ⁊ horripilō. Et pōt vificari
2r. vno mō apud inceptionē. s. pmā pncipij vlis. s. in p̄ ini/
tio febris in quo mā putrescēte calor nālis reuocat̄ ad in/
tra ad locū minere eius: vt illā expellat: q̄uis nō possit. ex
cuius reuocatiōe accidit q̄ exteriora frigēt nō q̄ in eis fit
frigus positiuū: sicut est in pncipijs poxismoz flāticarū in/
terpolatarū. Alio° vt p inceptionē intelligat̄ pn̄m exacer/
bationis: maxie pncipij vlis: qñ mā est magis cruda ⁊ ma/
gis frigida: cui⁹ frigiditas s̄m q̄sdā qñ mā mouet̄. q̄uis sit
in venis extēdit̄ vsq̄ ad extrema: ita q̄ positiue infrigidan
tur q̄ frigiditas pcedēte febre semp minuēdo pcedit: ita q̄
cū puenerit ad statū nullus pcipiat̄. tipus aūt puus valde: ⁊
eo q̄ mā semp calefaciēdo pcedit nō hñs in statu frigidita
tē q̄ possit extēdi ad extrema: ita q̄ ei⁹ tipus pcedit ɔ̄rio
tipi flāticarū interpolatarū: q̄ semp augendo pcedit: vt suo
cap patuit. posset tñ aliqñ euenire i tipis poxismoz flāti/
ce interpolate: sicut cū accideret q̄ illud qd est magis subti
le dulce vel salsum de mā in pn° exacerbationis moueret̄:
⁊ q̄ in pncipijs exacerbationū ɔtinue flātice possit eueni/
re tipus: cōfirmāt de mēte Ga. 2° de diffe. fe. vbi circū infri
gidationē appropriat ēt ɔtinue flātice. Et dūt. q̄ in pn° ex
crescētiaz ɔtinue flātice appet tipus: s; nō in alijs putridis
cōtinuis pportionalib⁹: q: in alijs febrib⁹ nō fit tip⁹ nisi ex
spsiōe subita māe febris sup mēbra sensibilia: s; in eis talis
mā nō spargit̄ sup ipsa mēbra: sic̄ nec ēt in cōtinua flātica
expellit̄: s; in ea fit tipus pp cōitatā frigiditatis siue māe ad
extrema: vt dcm̄ est: ⁊ qdā alij dicūt: fit iste tipus in eo ex
reuocatione caloris nālis. Ipse. n. in venis suffocatur sub
multitudine hui⁹ māe viscositate ⁊ grossitie q̄ in venis in/
uenit̄. Et adiuuat ad reuocationē ei⁹ pessimitas putrefa/
ctionis ipsius māe. Et nō obstat hoc dicto Gale. q̄ sino/
charū. i. ɔtinuaz ppriū est nō horrere. nā dcm̄ eius intelli/
gitur de horrore pcedēte ex subita sperssione māe male sup
mēbra sensibilia: s; nihil phibet qn dictis modis possit ac
cidere. ℭ Et subdit Aui. Fit illis rigor in sex horis aut tñ
supans illū q̄ fit in piodica. nā piodica etiaz nō euat̄ a resi/
duo: verūtñ est occultū nō appens hoc textus 2r exponit̄.
vno mō q̄ Aui. per rigorē non intellexit tipū: de quo dixe
rat. nā nō cōuenit intellect⁹ ei⁹ tipo reperto in cōtinua flā/
tica: sed per rigorē intellexit teporē ⁊ remissionem caloris
qui fit in q̄ete seu dimissione exacerbationū. nā sicut in pio
dica sunt sex hore false quietis a dimissione poxismi: ita
in ɔtinua pportionali sunt sex hore tepiditatis aut tñ. s.

circa h spaciū:q2 aut paulo plus aut paulo minus:s3 ē su-
perans.i.calor illaꝝ ex horaꝝ tepiditatis ↄtinue illū q fit
in piodica.s.in illis sex horis sue qetis:nā piodica:vt ipse
dixit ēt nō euacuaᷓ a residuo.i. a reliquijs caloris in illis sex
horis:verūtn̄ illud residuū est occultū nō apparēs. Et inue
nit q̄dā lr̄a loco eius q dicit aut tn̄ dicēs attn̄. ⁊ est lr̄a cō
tinua ⁊ clara. Alio mō exponit ⁊ p rigorē intelligit Aui.
frigus in pnº exacerbationis eueniēs: ⁊ dicūt q illud fri-
gus fit sex horis aut circa h ⁊ q sit supans illud qd̄ fit in
piodica nō intēsiōe:s3 in durabilitate manifeste:q2 apparē
ter magis durat.nā piodica nō euacuaᷓ iterꝝ a residuo.s.frigo
ris:q̄si dixerit.iterpolata h3 ēt frigus:qd̄ durat sex horis.
ita q in eis nō euacuaᷓ a re reliquijs eius:s3 illd̄ residuū frigo
ris ē occultū nō apparēs:sic in ↄtinua. Et Gētilis dixit.q
pᵃ expō ē melior:q̄uis multū extranee Aui. visus fuerit h
vocabulo rigor p tepiditate. Et est hec pᵃ magis ↄformis
rōni ⁊ expiētie.2ᵃ aūt expō sibi nō pl3:⁊ fortasse nō sustine
ret:cū rō oppᵐ ↄcludat cū fit mā ↄtinue in loco in quo ma
gis calefit:⁊ mā interpolate i loco in quo minꝰ:⁊ fit ēt fri
gus eiꝰ magis parū frigore ↄtinue. Expiētia ēt testaᷓ ſm
pl3 frigus diutius durare in pncipijs paroxismoꝝ iterpola-
te q̄3 i pncipijs exacerbationū ↄtinue. Qd̄.n.expiētia hᷓ in
hoc ē q i pncipijs exacerbationū q̄tidiane ↄtinue nullꝰ ti
pus euenit aut paruꝰ valde:⁊ tūc ē aut q̄dā circū infrigida
tio.i.circa cutim ⁊ extrema infridatio:⁊ maxᵉ circa pedes
nasum ⁊ aures:aut q̄dā somnolētia aut somni pfundatio
aut oscitationū ⁊ alicū multitudo:pp qd̄ maxᵉ dr̄ sine tipo
eē. ¶ Judeus dixit.q in hac febre multiplicaᷓ somnꝰ. Vn̄
Sili.dixit.q ↄtinua flātica.s.pportionalis facit motū i ho
ris flātis sine tipo. Et Guil.dixit.fit absq3 frigore. Et dixit
Judeus q vrina vna die vr̄ alba subtilis alia die grossa ⁊
russa cū multa residētia. Et in summa vrina mutabiᷓ nunc
vno mō nūc alio. Et dixit Judeus.accidit patiēti cū multa
caliditate:q cū tāgiᷓ corpus eiꝰ sentiᷓ irroratū nō siccū aspe
rū ⁊ multiplicaᷓ sputū eius:⁊ aduenit patiēti obliuio ⁊ su
beth nec sitit.s.intēse:sic in alijs ↄtinuis. Et de ista spē flā-
tice ↄtinue dixerūt q̄dā ipsā3 sp esse pportionalē:⁊ differt
a flātica piodica in pulsu ⁊ vrina ſm q̄d.nā pulsus in cōti-
nua ↄtinue ē inequalis ⁊ vrina est turbida:in piodica aūt
nō sic. ¶ De signis aūt flātice ↄtinue latice.dixit. A.q ipsa
est res magis siꝰs cū ethica:⁊ hoc pp vniformitatē caloris
eius ⁊ ipsius diuturnitatē ⁊ lōgā afflictionē ⁊ corpis exte
nuationē ⁊ ariditatē inde sequētē:⁊ ēt ad indigōnē multū
siāᷓ ethice:qm̄ corpis macrefactio ⁊ ariditas in ea oī die
augeᷓ:sicut in ethica. ¶ Dixit. Gui.nō ē hec febris magne
inflāmatiōis.imo lēte affligit:s3 ē lōgi spatij ⁊ afflictiōis:⁊
est multū abscōsa ⁊ latēs. Et pp suā lōgā ⁊ occultā ⁊ intrin
secā calefactionē cū ↄtinue calefactione corpa desiccat: ita
q p hoc q̄n̄q3 a medicis ethica iudiceᷓ:⁊ ſm istā viā ⁊ afflı
ctionis modū magnā vr̄ hēre affinitatē cū ethica. ¶ Sed
differt:q2 in ethica pulsus ē subtilis ⁊ strictꝰ ⁊ siccus durꝰ
s3 in latica ē lenis ⁊ mollis paruꝰ cū q̄dā latitudine. vn̄ leni
tas pulsus est q sepat eā ab ethica. ¶ Differt ēt dixit Gui.
q2 ethica q̄si sp ē vnius tenoris: q̄uis post cibū aliq̄lr istā
meᷓ.latica v̄o in pnº noctis siue sumpserit cibū siue nō sp
magis incipit ifestare:⁊ circa mediā noctē magis iflāmaᷓ.
¶ Vrina ēt i latica magis fit discolorata grossa saltē i pnº
quodāmō liuida:s3 in augᵗᵒ ⁊ statu fit colorata russa ⁊ spis
sa ⁊ multū variaᷓ in ea vrina in sb̄a ⁊ colore:s3 in ethica est
sp q̄si vniꝰ tenoris in sub̄a ⁊ colore:⁊ est q̄si siꝰs vrine sanoꝝ
vel parū ab ea elōgata:⁊ est oleaginea in sup̄ficie. Et iterū
pellꝰ in ethica ē tēsa arida ⁊ aspa:s3 in latica ē mollis absq3
aspitate manifesta. ¶ Et ista spēs ↄtinue flātice iter febres
ↄclusas a q̄busdā numeraᷓ:q2 nullā vr̄ hēre excrescētiam
manifestā. ¶ Dixit Sili.signa ↄtinue flātice sunt vrina ruf
fa vel sub russa p totū spissa ⁊ feculēta:⁊ q̄si pturbata in su
p̄ficie liuida.calor enī3 ↄtinuus est:s3 i noctē minor ⁊ lēꝰs

a pnº faciēs modū paroxismi i horis flātis sine tipo cū capitꝭ
grauitate ⁊ totiꝰ corporis stupore:facies ē tumida ⁊ sbal-
bida ⁊ sitis modica aut nulla oris isipiditas pulsus ē latus
mollis tardus ⁊ ineq̄lis.s.q̄n̄q3 fortis q̄n̄q3 debilis. Et dix̄
q sicut garulitas ē signū colē:⁊ taciturnitas melēc:ita stu
por est signū flātis.palpebraꝝ ēt adest oppressio ⁊ oculoꝝ
turbatio ⁊ subcineritius color in facie ⁊ ventris inflatio ⁊
nausea.sup.⁊ stōi debilitas:⁊ reliq̄ accn̄tia dicta in signis
piodice. Et dixit Sili.vrina i q̄busdā corpibus est valde re
missa vt q̄n̄q3 p vrinā ⁊ eius colorē anceps sit febris discra
sie cognitio. Et ego in plrībus viris ⁊ mulieribus patiētibꝰ
hāc febrē vrinā aquosā3 in colr ⁊ sub̄a vidi:s3 febris i eis p
pulsū3 ⁊ alia signa manifestabaᷓ. ¶ Et pdcā signa sunt fe
bris flātice ↄtinue v̄e facte a flāte nāli putrefacto. flāte v̄o
ↄtinue note signa sunt oīno siꝰa signis febris flātice piodi
ce note distincta ſm diuersas eius spēs. verū in ↄtinua flā
tica semp calor ē additus supra calorē piodice sibi pportio
nalis in mā. dixit Ras.18° ↄtnū.q de febre flātica.s.ↄtinua
ē aliq̄ q ē adurēs:⁊ ē inflāmatio circa cor plusq̄3 i corpe to
to:⁊ hoc est ex flāte salso:vt.ā.i causone. Dixit Ras.vbi.ā.
G.dixit.q in febre flātica nō cognosciᷓ ad quē finē debeat
puenire:⁊ dixit.q q̄n̄q3 febris flātica ē pauce q̄ntitatis ⁊
in q̄litate caliditatis est piculosa:⁊ hoc idē:q2 talis est latica.

Dixit Ras.in diuisiōibꝰ q curatio huiꝰ febris ē sicut cura De cura.
quotidiane piodice. Verūtn̄ oꝫ vt sit intētio tua i
hac febre ſm ea q calefaciūt cū cautela plus:⁊ pprie cū ca
put ē debile ⁊ eger est de illis in q̄bus egritudines assuete
fiunt.s.in capite suo. Multotiēs enī3 fit in eleuatiōe huiꝰ
febris in augᵗᵒ vel statu hirsen frm̄.i.litargia. ¶ Et. A.dix̄
est sic cura faciētis poᵐ oī die.s.q̄tidiane pioᶜᵉ.dr̄ tn̄ ab ea
in h:q̄m oꝫ vt in illa.s.ↄtinua fit administratio caloꝝ sub-
tiliātiū cū facilitate.dēbēt.n.eē remissiora i gradu caliditatis:
q2 q̄uis in oī flātica sit aᵒʳ intētio ad cā3 q̄3 ad dispōnē: tn̄
in ↄtinua ē intētio ad dispōnē aᵒʳ nō q̄dē absolute:s3 reᵘ
sue pioᶜᵉ. Et h pp māᵐ ↄtinuaꝝ ↄtineri i venis loci maio
ris ebullitōis. Et itellexerūt sapiētes.q curatiōes vtriusq3
sint siles tā istr̄o diete q̄3 potōis. vn̄ de instr̄o diete. ¶ Dix̄.
A.ppareᷓ cibi eoꝝ i obseruatiōe tēpoꝝ ⁊ diuersitatis eiꝰ
.s.ſ3 suas spēs ⁊ mās ⁊ i fortitudie vtutis ⁊ debilitᵉ:sic est
illud.cuius rememoratio pcessit.s.in cura flātice pioᶜᵉ. Et
dixit i spāli.q̄n̄q3 ↄfert eis kist de aneto ⁊ capparibꝰ. Et h
p kist itellexit extremitates aneti ⁊ cappis ⁊ fructꝰ eius cō
ditos cū aceto sale ⁊ oleo. Dix̄ Sili.a pnº vtaᷓ dieta ↄfor
tāte nāᵐ añq̄3 vtus debiliteᷓ ⁊ bibāt vinū albū liphatū ⁊
sit debile. Et si timeᷓ de debilitate capitis abstineat a vino
⁊ bibat loco eiꝰ aquā decoctiōis granoꝝ granatoꝝ vel se-
besté ⁊ mell:⁊ comedat aquā ciceꝝ ru. vel folia sicle cocta
aut cibariū fcm̄ ex folijs feniculi petro. ⁊ spinachioꝝ aut
carnes edi ⁊ pullaꝝ aut gallinaꝝ sex mētiū ⁊ silr coctas cū
lactucis spinachijs ⁊ silibꝰ ⁊ ↄditas cū agresta ⁊ succo gra
natoꝝ ⁊ silu3:⁊ cū cardamomo aut assatas ↄditas cū suc
cis acetosis. ¶ Dixit Rogerius. Si videris ipsum debilita
ri i 7° die poteris dare colaturā gallie:si aūt veneris ad 14ᵐ
diē:⁊ adhuc vrina ē paꝝ cocta poterimꝰ dare vinū mellinū
liphatū. ¶ Scias tn̄ q in ↄtinua cibi debēt offerri subti-
liores ⁊ faciliōris digōnis mioris q̄ntitatis ⁊ paucioris re
plōnis q̄3 in piodica:quāuis.n. vtraq3 plongeᷓ: ↄtinua tn̄
minoris ē spacij. Et ſ3 pdcā obserua regimē i alijs rebꝰ n̄
nālibꝰ. Silr sic siles instr̄o potiōis obseruādo ip3 i ↄtinua
sic dcm̄ ē in pioᶜᵉ in necitate lenificatiōis digōnis euōnis ⁊
alteratiōis. ¶ Verūtn̄ flōmia hec ↄueniētior ē q̄3 i pioᶜᵉ cō De flebotomia.
sentiētibꝰ pticularibꝰ ⁊ flātibꝰ ↄditionibꝰ ibi positis. Et po
tissime ē ↄueniēs i facta a flāte dulci ⁊ in ea flōmia magis
ↄsentiᷓ. Dixit Sili.in q̄tidiana de flāte dulci fiat flōmia ſm
virtutē ⁊ etatē ⁊ in facta a flāte ēt nāli q nō latet ēt ↄsuliᷓ
de flōmia. Dix̄ Ferrariꝰ.si patiēs carnosus fuerit ⁊ sanguis
quodāmō supabūdauerit fiat flōmia pua ad virtutis ↄfer-

Alia si-gna.

Signa la-tice q cu3 ethica cō-ueniūt ⁊ ab ea differt.

nationẽ:sed fiat lata vt sanguis grossus possit exire: ⁊ si q̃ vẽtositas in venis ẽ possit exhalare. Et Rogerius dixit. ꝙ pᵐ ↄsiliũ est vt ↄueniẽtibus pticularib⁹ fiat flõmia ⁊ silr trã scurrere p alias intẽtiones dictas: vñ in digõne dixit. A. sit ↄtentus eis q̃ sunt sicͤ syrupus acetosus ⁊ geleniabin ⁊ iu/lep de melle ⁊ aq̃ mellis q̃ lȝ ↄueniãt i mã differũt i q̃titate iulep.n.recipit plˀs de melle ⁊ minus de aq̃: ⁊ eȝ aq̃ mellis plus recipit de aq̃ ⁊ minus de melle. Et subdit. ⁊ sicͤ aq̃ feni culi ⁊ aq̃ apij ⁊ triũ radicũ.s.apij ⁊ feniculi ⁊ petrosilij.naȝ ista sine dubio ↄferũt in digõne mãie flatice ↄtinue ṽe. Ro/gerius dat p digestiuo syrupũ acetosuȝ simplicẽ vel cõposi tũ. Guil.exhibet oximel aut mel ros.cũ aq̃ radicũ:deinde euo fiat cũ medicis euãntib⁹ flã. ℂ Dixͭ Ras.i diuisioib⁹.qñ ca put fuerit debile ⁊ febris tarda tepida.tũc da ei in potu for tiora i ꝓuocãdo vrinã ⁊ eũa flã cũ eis:sicͤ sunt troc.de eupa torio ⁊ pilˀle in qb⁹ est pulpa collogntide ⁊ aq̃ seiuȝ ⁊ radi. s.diureticoꝝ ⁊ aq̃ mellis diacimĩnũ ⁊ diatriõ ↄueniũt. ℂ Et A.posuit plˀes descriptiões trocisco. vtiliũ inter q̃s ponit descriptionẽ troc.de absintbio:⁊ in ea nõ ponitˀ absintbiũ qḋ fuit forte.se vitio scriptoris.vñ dixͭ qdã.ꝙ dȝ suppleri. vel fortalˀse vocauit eos sic nõ ab absintbio qḋ ibi igrediatˀ vel ingredi d̃beat:sȝ q: hñt ṽtutẽ silẽȝ ṽtuti absintbij:sicͤ et diacurcuma:describitˀ a Me.⁊ alijs.⁊ tñ in ea ñ igreditˀ cur cuma. ℂ Rogeri⁹ in intẽtione ad alterationẽ dat zuccaruȝ vio.⁊ syrupũ vio.i potu q̃cunq̧ hora ↄgrua voluerit eger accipe. Et in summa p cura flatice ↄtinue tã ṽe q̃ȝ nõ ṽe re currẽdũ ẽ ad curationẽ sue piodice pꝓportionalis in mã ob/seruato cañ. supposito. Dixit Ras.in diuisionib⁹.multo/tiens pueni ad ↄfortãdũ stõm cũ zuccaro ros.⁊ troc.de ro. ⁊ similibus. Uñ dixit Guil.tota intẽtio tua sit in hac febre in ↄfortatione stõi ⁊ appetitus ne deficiat. ℂ Et dixit Ras. multotiens pducit hec febris ad hydropẽ ⁊ ꝓprie hyposar ca.. Lũ ergo videris inceptionẽ corruptionis tunc incipe succurrere ei cũ illis que dicta sunt in ca° suo:⁊ in ca° de hy drope. Et elige ex medicinis illis ↄuenientiores eaꝝ fm ca liditatẽ febris ⁊ earũ tarditatẽ. Dixit Gui.si times ↄuersio nẽ istius febris in ethicã:prepara te cũ medicinis ethice:⁊ cõpone eas cuȝ medicinis istis ponendo in cõpositione de medicinis istis plusq̃ȝ de medicinis ethice.

ℂ Incipit distinctio quinta summe quarte.

Quinta distinctio est de febre melancolica: ⁊ continet capitula noueȝ.

ℂ De febre melancolica ⁊ speciebus eius. Cap.j.

Febris melica q̃nq̧ absolute vocatˀ ab au/ctoribus quartana:q: vt patuit me lãcolie inest moueri de q̃rto in q̃rtũ. Ab Isaac aũt vocatˀ tetrateus. Est aũt febris melica calor extraneus pncipalr ex accensiõe ⁊ melie putre factione ad cor veniens ⁊ ipsum ⁊ humores p̃ter nãm distẽ perãs:⁊ ab eo i totũ corpus ꝓcedens nãlib⁹ opõnib⁹ vt.ð.

Causa aũt huius febris dixit Gerar. sup Uia.ẽ humor melicus nãlis vel innãlis putrefactus. Lũ aũt di xit Me.ꝙ melia nõ putrefit intellexit facilr sicut alij humo res.resistit.n.putrefactioni cũ terrestreitate sue subẽ ⁊ frigidi tate ⁊ siccitate sue cõplonis:q̃re difficulter putrefit. ℂ Qui dã ãt dixit.q̃rtanã aliqñ fieri ex flãte acetoso vel vitreo vel salso absq̧ ipsoꝝ adustione vel ↄuersione in meliã. Et dixit Ferrarius.qdã volunt ꝙ nõ fiat de vitreo:sȝ melius ⁊ fre/quẽtius de salso. Talis aũt q̃rtana nõ dȝ inter febres meli/cas cõputari:q: mã eius nõ est melica:sȝ flãtica:⁊ iõ iter flã ticas dȝ numerari:⁊ sicut flãtica ⁊ nõ sicut melica curatur. Dixͭ ergo aliqñ q̃rtanã fieri de flãte.i. flãticã febrẽ de flãte cui accidit vt moueatˀ de 4° in 4ᵐ in modũ motus melie ꝓp aliq̃s ↄditiones in ipso flãte qḋ est eius mã reptas. ℂ Se/quẽdo ergo ð melica q̃rtana.dixit. A.ꝙ oẽs q̃rtane sunt ea q̃ gñant meliam:⁊ que postea putrefiunt. ℂ Diuiditˀ aũt fe bris melica in spẽs diuisione sue mãe:nã melia alia est nãlis alia innãlis. Dixit.n. A.ꝙ melia alia ẽ q̃ est fex sanguinis: ⁊ ista est q̃ est nãlis: ⁊ alia ẽ adustio eius ⁊ cinis hũoꝝ.s. alioꝝ:⁊ ista ẽ innãlis. Itaq̧ febris melica alia ẽ a melia nãli putrefacta:q̃ si mouetˀ p 4ᵐ vocatˀ q̃rtana pura siue ṽa siue certissima. Quãuis velit Gor.⁊ multi alij ꝙ ad q̃rtanã ve/rã regrantˀ ẽt ↄueniẽtia pticulariũ. Dixit.n. G.1° de dif.fe. certissima.q̃rtana solũ fit i melico hũore frido ⁊ sicco cõplo ne ex tũc.s.nãli nõ facto p adustionẽ alioꝝ hũoꝝ ⁊ ↄuersio nẽ eoꝝ in meliã:vel ẽt nõ melia nãli vel innãli cũ admixtio ne alteri⁹ hũoris secũ. ℂ Et alia ẽ a melia innãli:⁊ ẽ 1ᵉ vna facta innãlis p admixtionẽ alterius hũoris cũ melia cõmix tione nõ vnita. attñ melia ẽ tãta reᵘ istius hũoris ꝙ trahit ipsum secũ ad suũ motũ. Alio° p ↄuersionẽ alteri⁹ hũoris: vel ẽt sui ipsius melie nãlis in meliã inãlẽ:⁊ ista ẽ 4ᵃ.dixit. A.nã de ea ẽ sanguinea.s.facta p ↄuersionẽ sanguinis in eã alia flãtica alia colica:⁊ de ea est adustio melie nãlis. ℂ Di xit Gera.hunc vltimũ modũ ex adustione.s.melie nãlis q/dã negauerũt:sȝ nõ recte. Et de istis fuit Simeõ: vt scripsit Ras.18° ↄtiñ.dixit.n.nõ fit nisi ex adustione triũ humoꝝ.s. sanguinis cole ⁊ flãtis.meliã aũt nãlẽ nõ est posĕ putrescãȝ esse.s.post q̃ȝ adusta fuerit. Et subdit.sicͤ plˀes sunt spẽs flã/tis:ita plˀes pñt ex eo gñari spẽs melie p adustionẽ. Et silr dixit de spẽbus cole. Et febris facta a melia inãli vocatˀ q̃r tana nõ ṽa siue ⁊ nõ pura nõ certissima siue nota. ℂ Dixit Gili.q̃rtana nota ex adustione humoꝝ facta q̃tuor hȝ spẽs vna ex adustione sanguinis gñata. Et adustũ ex sanguine ẽ salsuȝ cũ pauca dulcedine ⁊ ad põticitatẽ trahit. Alia ẽ ex adustione flãtis:⁊ si flã fuerit subtilis sube.s.inter flãta: ad dulcedinẽ trahit:si ṽo grosse sit sube ⁊ spisse trahit ad aceto sitatẽ ⁊ põticitatẽ. Alia ex adustiõe cole ⁊ trahit adustũ ei⁹ ad amaritudinẽ:⁊ alia fit ex adustiõe melie nãlis:⁊ adustuȝ ex subtiliorib⁹ ptib⁹ eius ẽ acretisͤ acetũ:qḋ cadẽs sup terrã ebullit ⁊ fugiunt ab eo musce ꝓp horribilitatẽ sui saporis ⁊ odoris:adustũ ṽo ex spissioribus ptib⁹ ei⁹ ẽ minoris mali tie ⁊ minoris acredis ⁊ min⁹ bullit sup terrã. ℂ Dixͭ Ser. plm hũoꝝ faciẽs q̃rtanã nõ ẽ nisi ex adustiõe alioꝝ hũoꝝ: ⁊ iõ plm q̃rtana ẽ nota. ℂ Et scias ꝙ qñ auctores dixerũt febrẽ putridã:⁊ q̃rtanã fieri ð hũore adusto nõ itellexerũt adustione vltiata ducẽte ad icinerationẽ nã hũor sic incine ratus ñ põt recipe ebullitionẽ:⁊ p ↄñs neq̧ putrefactionẽ inducẽtẽ febrẽ:cũ nõ remãserit in eo hũiditas q̃ foret pabu lũ caloris febrilis:sȝ intellexerũt de adustione remissa que nõ pducit ad icinerationẽ neq̧ ad corruptionẽ forme hũo/ralis q̃ adustio ẽ q̃dã igrossatio p ↄsumptionẽ ptiũ subti/liũ hũoris q̃ adurit a calore forti agẽte in quo tñ nõ adhuc remãserũt q̃dã ptes humide:⁊ cũ adhuc seruet formã humo ris:rõne q̃ruȝ põt ebullire ⁊ putrefieri. Qz aũt vi innuere Isaac cap° de q̃rtana: ⁊ ẽt expsse dixit. A.qñ ex diuturno morbo debilitatˀ nã.ita ꝙ nõ põt expellere mãȝ putrefactã cũ sudore vel vrina remanet i corpore reliq̃ q̃ ibi ↄgregatˀ ⁊ ↄuertitˀ in meliam:⁊ sic fit febris ex incineratione dereli cta in porisimis.nõ ẽ intelligẽdũ ꝙ ex illa re incinerata sola p se fiat febris:q: ꝓp cãm dictã nõ põt putrefieri: sed tunc gñat:q: pmiscetˀ cũ hũoribus grossis:⁊ ↄuertit eos ad nãȝ melicã:⁊ sic intelligitˀ ꝙ ex illo cinere gñetˀ q̃rtana. ℂ Dixͭ Auer.7.colli. febriũ q̃ ex hũoribus melicis fiunt q̃dã fiũt in 2° digõne ⁊ q̃dã in 3°. Et qḋ adiuuat sup gñonẽ istoꝝ est opilõ poroꝝ cũ grossitie hũoꝝ ⁊ difficultas digestionis. ℂ Diuiditˀ isup q̃rtana tã ṽa q̃ȝ nõ ṽa in ↄtinuã ⁊ interpo latã. verũtñ. G.2° ð dif.fe.dixit 3ᵐ genus sinocarũ.i.ↄtinua rũ febriũ:cuius porism⁹ in forma q̃rtani poᵐ ↄuenit raro fiẽs ẽ nõ q̃escẽs in ifebricitationẽ.i.raro fit q̃rtana ↄtinua Iõ Aui.ait plm q̃rtana ẽ piodica ⁊ minoratˀ cusus q̃rtane isepabilis. Dixit Gerar.sup Uia.q: raro talis hũoris habi tatio ẽ intra vasa ꝓp dissimilitudinẽ suã ad nãȝ.reptˀ ẽt ex eo i corpe paucũ:⁊ illud est ineptũ ad suscipiẽdũ putrefactionẽ vt.ð.dctm ẽ.⁊ iõ cũ colligitˀ in venis ⁊ dereliqͭ a nã pulsq̃ȝ

Flegma ð quarto in quartum mouens ꝓ tsŧ.

Feb.melica multas hȝ spẽs sȝ

Spẽs mate re ex qua fit.

Quartana alia inter/polata alia continua.

possideat a putrefactione expellit ad extra venas ſm plim
⁊ dñt ſm plim. nō vt credas q ex q̄litatibus ſuis: ⁊ mo ſbe
repugnātib⁹ putrefactioni nō possit putrefieri: tñ̄ qdā ex/
timauerūt: vt dixit Aui. q q̄rtana non gñat ex melia nālis
qm̄ ipſa nō putrefit pp dictas cās. Qm̄ hic ſermo nō oz: vt
auſcultet. imo de ꝓprietate ois hūiditatis ē vt putrefiat:
q̄uis rarificet in ꝑparatione .ſ. minori ad putrefactionem
vni⁹ hūoris q̄ȝ alterius. ⁊ max̄ melie cū min⁹ ſit pata putre
factioni. Inuenit g̃ aliqñ q̄rtana ꝯtinua. Et dixit Gale. vt
adduxit Raſ. 18°. ꝯti. qñ febris gñat ex melia q̄ ſpgit p to
tū corpus febris eſt q̄rtana pura interpolata. Et ſi melia ē
occulta intra venas: tūc eſt q̄rtana ꝯtinua nec in alio ē diña
ꝯtinue ab iterpolata. ❡ Febris q̄rtana va ſm plꝫ ſit icipiē
do: ⁊ rara eſt q ſequat poſt alias egritudies ⁊ notha q̄rta
na raro fit incipiēdo: ſꝫ vt plim ad alias egritudines ſequi
tur: de hac intelligēs Raſ. in diuiſionibus dixit: plim acci/
dit poſt febres pmiſcent eaꝝ poriſmi. Et Gale. dixit p̄ ad
glau. q̄rtana ſepius gñat ex reliquijs febriū pcedentiū: ⁊
max̄ eius q̄ cōpoſita noiat. vñ Sera. ait pcedit eā aduent⁹
febriū erraticaꝝ. dixit Aui. q̄rtana .ſ. nota plim euenit i ſuc
ceſſiōe febriū putridaꝝ pp diuerſitatē hūoꝝ ex qbus gñat
⁊ coꝝ putrefactionē. Na cū aduruut ⁊ nō euacuant multi
plicat melia .ſ. innālis: deinde cū putrefit fit q̄rtana. Dixit
Ipo. 3° pnoſticoꝝ. Febribus inordinate vagātibus q̄rta/
na future ſunt: certius tñ circa autūnū. Et Gal. dixit in cō/
mē. hui⁹ qñ inuenis febrē aſſiduā iterpolare ⁊ inuenis illud
accidere in eo ꝓprius v̄ſus ꝯſumationē eſtatis: tunc ſcias
q: eſſe eius ꝯuertit ad febrē q̄rtanā: eo q hūores q bulliūt
in eſtate in febribus aſſiduis qñ fuerit colera nigra extin/
guīt in eis caliтas eaꝝ q̄dā extinctiōe: q̄re euadit minimus
p eā a caliditate febris ⁊ ꝓpe qñ accidit ei ſudor. verūtñ ſi
nā nō pcedit: ⁊ eiiat rē aduſtā ex hūoribus q̄ eſt ſicut fex q̄
morat in corpore: redit 1° ⁊ caleſit ⁊ putrefit. Et qñ accidit
ei illud ebulit itez 2° ⁊ inflāmat febris. cū ergo accidit ſu/
dor reſoluit cū eo res q̄ iam bulierat ex colera nigra: cūq̄ȝ
ebulit itez alia ex ea accidit poriſmus ali⁹ ex ea: ⁊ qm̄ egri⁹
corporis nō eſt vna: ſꝫ egritudines multe qm̄ colera nigra
gñant in qbuſdā mēbris: ⁊ geſcit eius mot⁹ in qbuſdā eo/
rū aut putrefit: ꝓ neceſſario: ⁊ ſunt poriſmi ſe. nō ſm ordi
nē. Cū ergo equat eā vel egri⁹ in oibus venis cū victoria co
lere nigre accidit q̄rtana: ⁊ ꝓprie ſi eſt hora anni tunc tps
in quo pmutat ad autūnū: ita vt ꝓhibeat reſolutionē hūo
rū: ⁊ faciat eos redire ad interiora corporis. ❡ Dixit Aui.
multotiēs pducūt febres diuerſe ad febres pmixtas qbus
nō eſt ordo pp diuerſitatē reſidui humoꝝ remanētiū poſt
febres. Cū ergo ꝯſumunt ſm additionē .ſcꝫ cinereitatis cō
firmant ſup q̄rtanā. Et Alm. dixit. h poſt lōgas febres q̄/
rū circuitus planetici .i. errātes fuerint ſepius ꝯtingere ſo
let. Et dixit Aui. febris melica multotiēs fit ſucceſſiōe ſple
nis. ❡ Et dixit Ipo. vbi. ſ. Marie accidit febres pdictas
ꝯuerti in q̄rtanā his q. 35. annos ptranſierint in etate ſua.
Quia dixit Gal. in cōmē. in etate ſtatus humores cōuertū
tur ad colerā nigrā. Cū ergo pmutat ex hac etate ad etatē
perfectoꝝ .ſ. in ſapiētia q̄ eſt etas pme ſenectutis ꝓhibebit
ſꝫ etas illā colerā reſolui: q: frida ⁊ debilior: q̄re accidit ab
ea q̄rtana. Et dixit Ipo. 3° affo. q febris q̄rtana multiplica
tur in autūno ⁊ ita dixit Gal. in cōmē. ⁊ ēt ſcdo de criſi: ⁊ ē
veꝝ ſi autūnus fuerit frigidus ⁊ ſiccus ſe uans naim ſuaꝫ.
❡ Dixit Sera. feb. q̄rtana accidit ſm plim in nā melica: ⁊
etate media ⁊ regionibus frigidis ⁊ ſiccioꝛ ⁊ illis qui vtunt
tur cibis q gñant colerā nigrā ſicut caro vaccina ⁊ piſces
ſaliti ⁊ lētes ⁊ caules ⁊ caſeus antiqu⁹. Et Raſ. dixit. in di
uiſionib⁹ plim accidit in autūno: ⁊ hyeme ⁊ his qbus cole
ra nigra dñat ⁊ hñtibus ſplenes groſſos: ⁊ his q vtunt ci
bis melicis. Et Al. dix̄. in autūno ⁊ fine eſtatis ⁊ cōplones
hñtibus ſiccas: frequētius ſolet accidere. Et Zoar dixit. h
ſe. ſolet accidere: vt in pluribus ſenibus: ⁊ illis q vñ ſunt

comedere res valde groſſas ⁊ ſiccas ſicut caſeū vetuſtuꝫ ⁊
carnes caprarū ⁊ hyrcoꝝ ⁊ aſinoꝝ iduſtriū ⁊ piſces val/
de groſſos multi nutrimēti. aut carnes vetuſtas ſalitas in
multa q̄ȝtitate vel ſi fuerit vſus cōedere oliuas aut melon/
gianas. ❡ Dixit Sera. Incipit fortaſſe cū ledit ſplen: ⁊ nō
attrahit ſicut oz q̄re remanet colera nigra. Et qñ comeſtio
fit ex his q̄ gñant colerā nigrā, donec generet ex ea ſupra id
qd̄ poſſibile eſt ſplenē mundificare. Viaticus ait. plim pa/
tiunt hanc febrē qui cōplonē hñt ſiccā ⁊ frigidā ⁊ etate ſe
nes ⁊ magis fridi ⁊ ſicci ⁊ macri. ⁊ ſubtiles venas hñtes
⁊ cauſe: ⁊ autūno ⁊ aere frido ⁊ ſicco ⁊ regiōe ſimili. ❡ Et
dixit Sera. pcedunt eā aduētus febriū erraticaꝝ ſupp.⁹ vel
aliaꝝ. Et dixit Raſ. 18°. ꝯtin. q̄ accidit poſt tertianā eſt ex
aduſtione colere: ⁊ q̄ poſt quotidianā eſt ex aduſtione flā
tis. ⁊ ſic in alijs. ſup. ſm plim. Dicūt quidā q̄rtana q̄ fit ex
melia nāli vel ex nāli vſta eſt illa q̄ maxime accidit in ſene/
ctute. Que vō fit ex melia per aduſtionē alioꝝ humoꝝ ge
nerata fit frequētius in iuuentute: ⁊ maxie in fine eius qñ
maior fit aduſtio. ❡ Et nota q̄ ē q̄rtana frequētius accit
q̄ȝ va: q: frequētius accidit incinerari humores. ⁊ melanco
liā aduſtā multiplicari in corpore q̄ȝ meliam nālem. Et qz
cū innālis ſit magis odio nae citius a regimine eius dere/
linquit: q: putrefit frequētius ⁊ frequētius facit q̄rtanā.
❡ Dixit Raſ. 18° ꝯtiñ. Febris q̄rtana ſm ſe eſt ſubtilior ex
febribus: ⁊ leuior corpori: dat enim qetē maiorē: ⁊ q̄ñq̄ȝ p
eā accidit liberatio ab epilentia ⁊ mala cogitatione: ⁊ ſimi
libus. Et Aui. dixit. q̄rtana ſm plim eſt ſalua: ⁊ hoc eſt pp
longā ſbā qetē. Saluior tñ q̄rtana eſt illa q̄ non accidit ab
apate ſplenis: ſꝫ aut cū q̄ nō ē apa ſplenis: ſup. neq̄ȝ durities
neq̄ȝ opilatio: q̄uis q̄ eſt cū apate ſit deterior: ſignificatur
enim q q̄ȝtitas melie facientis eā nō eſt multa: ex quo rece
ptaculū eius nō eſt leſum. Et Serar. addidit q nō ſit ēt cū
apate epatis: nā que eſt cū apate epatis multotiens pducit
ad hydropē: ⁊ pernitiē. Et de hac dixit Gor. q ēt hec q̄ p/
ducit ad hydropē eſt longa: ēt ſi bono vtat regimine: cum
malo aūt regimie eſt longiſſima ⁊ mortalis ſm plim. ❡ Et
quartana ꝯtinua deterior eſt ſua interpolata proportiona
li ei ſm plin. ❡ Et deterior ſpērū eius eſt illa q̄ fit ab adu/
ſtione melie nālis: deinde que fit ab aduſtione flātis. deide
q̄ fit ex aduſtione colere. Quartana aūt ex aduſtione ſan/
guinis eſt minus mala. Et dixit Aui. q ipſa velociter reci/
pit curationē. Et ea q̄ fit ex aduſtione cole innālis vel flā/
tis innālis deterior eſt ea q fit ex aduſtione cole nālis vel
flātis nālis. ❡ Dixit Zoar. tota mali⁹ ſe. q̄rtane ꝯſiſtit i dif
ficultate ſue curationis: ē. n. valde magis difficilis recipere
curationē q̄ȝ flātica: ⁊ nō ſuſcipit curatione niſi in eſtate .ſ.
ſm plim. ❡ Dixit Gal. in cōmē. ſupius dicto tertij pnoſtico
rū. Cū ſm plin fiat in autūno cū venerit hyems ⁊ occurre
rit corpori ſm illā diſpōnē addet in eā: cū adiuuet inclina/
tionē hūoꝝ ad interiora corpis q̄re ſeruat illa infirmitas
ſup eo vſq̄ȝ quo ſuperueniat tps aliud in quo permutet ho/
ra ad caliтatē. ❡ Dixit Gil. q̄rtana in valde ſenibus nō cu/
rat pp debilitatē virtutū coꝝ. Et ego vidi hoc in Iacobo
ſer bonacurſij q exiſtens decrepitus paſſus ē q̄rtanā: ⁊ tñ
poſt appitionē ſignoꝝ digeſtionis bonoꝝ in quo ēt q̄rtane
viſa fuit declinare finaliter mortu⁹ eſt. Dixit. n. Ipo. in aff.
Quecuuq̄ȝ egritudines .ſ. cronice valde ſenibus fiunt cō/
moriunt: ſimul. n. finit egritudo ⁊ vita. Dixit Aui. febris
melica longa pducit ad hydropē. ❡ Dixit Gui. Omnis q̄r.
tana q̄ ex ſe incipit: ⁊ nō ſequit aliā egritudinē ſiue q̄ nō ſit
p ꝯuerſionē alterius egritudinis in q̄rtanā breuior eſt ⁊ me
lius curat. ❡ Febris q̄rtana ab auctoribus inter ſe. croni
cas numerat. Dixit tñ Ipo. in affo. Eſtiue q̄rtane: vt plim
fiunt breues: autūnales vō longe: ⁊ maxime q̄ ad hyemeꝫ
ꝯiungunt. Eſt enim breuior quartanis oib⁹ alioꝝ tepoꝝ.
⁊ q̄ȝtū ad ſua tpa vſa dia: ita q citius finit: ⁊ q̄ȝtū ad tēpo
ra particularia: q: hꝫ paroxiſmos breuiores. Nam eſtiua

Quarta na de plꝫ ſit incipiē do quarta na do no, tha raro ſit incipiēdo ⁊ quo ſunt

Pronoſtica.

melia minoris q̄ʒtitatis existit ⁊ subtilioris substātie ⁊ calidioris cōplōnis q̄ʒ melia alioꝝ tēpoꝝ. quare citioris est resolutionis. Et vt dicūt: verificaꝫ de estiua q̄rtana siue sit gn̄ata in estate pp māʒ melicā i estate genitā: siue pp māʒ melicā p̄cedēti tpe genitā: ⁊ tunc faciētē feb. siue sit ipsa q̄rtana p̄cedēti tpe facta ⁊ reseruata ad estatem: ⁊ fortasse de hac maxie verificaꝫ. Est enim q̄rtana de mā gn̄ata in estate breuior autūnali ⁊ hyemali: q2 nō fit estate nisi ex adustiōe cole q̄ magis dissolubilis ē oi mā aliaꝝ sperū melie: ita q̄ ēt melie nālis. dico si fecerit egritudinē vel fe. in ipsa estate qm̄ si cola gn̄ata in estate faceret feb. in autūno ipsa posset esse difficilius dissolubilis: q2 i estate nō p̄cessit multū adustio: sʒ in autūno sic. ⁊ sic est p̄ducta in autūno ad exiccationē maiorē: ⁊ sic ad maiorē resolōnis difficultatē. Estiua tn̄ q̄rtana fortiora hʒ accn̄tia de ingetudine siti acuitate caliditate ⁊ silibus. ¶ Dixit Ipo. 5. affo. a q̄rtanis habiti nō valde spasmis app̄hēdunꝫ. intelligēs p̄ habitos a q̄rtanis patientes lōgas ⁊ intēsas q̄rtanas: ⁊ p̄ spasmos spasmū ⁊ tetanū de replōne. dixit aūt nō valde: q2 nō frequētaꝫ: vel q2 nō itēsos patiunꝫ spasmos: sʒ remissos hn̄ pati p̄nt si abūdaret flā in corpibus eoꝝ. Et Aui. dixit. ē in ea securitas a spasmo. s. hūido repletionali. qm̄ hūor ē sicc⁹ nō apt⁹ p̄currere ad neruos: ⁊ ēt exiccat flā hūidū aptū descēdē i neruis ⁊ sic reddit ipʒ ieptū. Et dixit Ipo. si supueniat q̄rtana patiētib⁹ spasmos sedanꝫ. itelligēs ēt de alijs egritudinibus melicis ⁊ fridis. sic dixit Aui. q̄rtana salua liberat ab egritudinib⁹ malis melicis sic ē melia lepra epilēsia. s. melica. ⁊ ipsa qdē saluat p̄dictas egritudies resoluēdo ⁊ ꝯsumēdo mās eaꝝ: ⁊ ēt ipsaʒ disponēdo euōni suo rigore agitāte ⁊ ꝯcutiēte mēbra. vn̄ mā eaꝝ paraꝫ exitui: ⁊ max° si diuturna fuerit. ¶ Dixit Hali. q2 q̄rtana ex hūore fit colere nigre grosso viscoso: ⁊ ematurari tardāte: iō longe est p̄seuerātie ⁊ tpis diuturnioris nisi forte estate fieri ꝯtigerit fm eius maiorē partem si hoc anni tpe fieri ꝯtigerit finiꝫ velociter nec eius p̄longaꝫ tps. Quando vero estatis ꝯtingit vltio aut autūno aut hyeme longi ē spatij: quartana in vere raro ꝯtingit: ⁊ si aliqn̄ ꝯtingit est breuior post estiuā. Dixit Aui. Autūnus inimicus est q̄rtane. Dixit Rasis 19° ꝯtin̄. In decrepitis nō de facili fit p̄mutatio ad q̄rtanā. s. ex alijs egritudinibus. ¶ Dixit. A. q̄rtana qn̄ non accidit ex ea error nō addit supra annū. Et cā est dixit Serap. q2 ipsa insequiꝫ motū solis sicut febres acute motū lune. modo i vno anno terminaꝫ motus solis per signa zodiaci. Et subdit Aui. qn̄qꝫ durat annis. 12. ⁊ quod est infra eos. ⁊ hoc est qn̄ cōmittiꝫ in ea error: ⁊ fm q̄ʒtitatē erroris fit q̄ʒtitas p̄longationis: nam cū errore magno longitudo magna cuʒ paruo parua: ⁊ cum mediocri mediocris hn̄s latitudineʒ versus magnā ⁊ puā longitudinē fʒ diuersitatē erroris in plus vel minus. Dixit Cōstantinus 18°. ꝯtin̄. Audiui q̄ q̄rtana durauit. 12. annis: ⁊ vidi cui durauit vltra q̄ttuor annos: ⁊ isti sunt in qbus colera nigra est in fine grossitiei.

¶ De signis quartane. Cap. ij.

DIxit Uliati. hec feb. de pura nasciꝫ colera nigra nāli: ⁊ iteꝝ de colera nigra que de incisionibus est alioꝝ humoꝝ: opꝫ vnam quāqꝫ suis p̄prietatibus discerni: vt medicina sua suis singulis ordineꝫ. ¶ Signa itaqꝫ q̄rtane p̄iodice pure sunt. Primū sumiꝫ a rigore p̄ncipij sui porismi. de quo dixit Gal. secūdo de differentijs febrium. Rigor in ea maxie accidit talis q̄lis maxie accidit his qui in gelu vasto. i. magno infrigidati sunt. Et voluit p̄ hoc q̄ rigor q̄rtane infrigidet mēbra infridatione pura: ⁊ in hoc diuersificaꝫ a tertiana pura q̄ pungit. ¶ Et dixit 2° de crisi: ⁊ adduciꝫ. 18. ꝯti. Febris q̄rtana non incipit a p̄io die quo incipit cū rigore forti: sed rigor non fit fortis ⁊ augmentaꝫ in ea nisi fm additionē suam fm dies: ⁊ sensus ēt in rigore eius non est quasi corpus pungatur: sed quasi res infrigidans ipsum: ⁊ q̄si cū hoc alterat ipsum: ⁊ cōfringat ita vt perueniat lesio ad ossa. cōqueriꝫ enim patiēs de lesione in ossibus suis: ⁊ de attritione in carnibus suis. Et p̄mo ad glau. vt scribit Rabi dixit: q̄rtanā nullo tpe recolo me vidisse incipere cū rigore: sʒ tn̄ fortificaꝫ rigor in ea: ⁊ efficiꝫ difficilis p̄ longitudinē dieꝝ. ¶ Et de hoc signo dixit Serap. accidit in inceptione p̄iodi tremor fatigans corpus ⁊ ledēs ipsum. ¶ Et Al. dixit. hec febris cū tremore adeo vehementi incipit: vt dentes ꝯstringere faciat ⁊ ꝯcutere. Iuncture quoqꝫ atqꝫ ossa dolent ac si sup ea foret appensuʒ: qd̄ ea grauaret ⁊ cōcuteret. Et subdit: q̄ dispositio tremoris eius est sufficiens ad significandū ipsam: nō enim est talis tremor in alijs febribus. Et Rasis in diuisionibus dixit: signa eius sunt horripilatio difficilis vehemēs ꝯsequens p̄funditatē ossium. Et Hal. dixit. accessio eius in initio hʒ rigorē ⁊ tremorē nimiū cū grauitate nimia ⁊ fatigatione totius corporis: ⁊ forti frigiditate. vn̄ Zoar dixit: sentit patiens frigus magnū: ita q̄ ossa sua videnꝫ cōfringi veluti essent percussa cū grandinibus. ¶ Dixit Aui. q̄rtana incipit in p̄mis cū frigore paruo: deinde incipit frigus eius addi postea minoraꝫ paꝝ apud statū sicut in flāte. Qd̄ dictū dupliciter exponunt: vno modo ad diuersas partes p̄ncipij referendo: qd̄ est q2 cū humor iste paulatim sufflumiget: vt in sequēti signo diceꝫ: ⁊ tādē moueaꝫ ad putrefactionē: ⁊ tarde calefiat hinc est q̄ in frigore eius cadit diuersitas: ita vt initio sui p̄ncipij sit parum. deinde augeaꝫ p̄cedente p̄n°: vt circa mediū eius: postea minoraꝫ paꝝ apud statum: nō qdē statū porismi: sʒ statū principij ipsius: sup. deinde declinat cū incipit augmēti p̄n^m 2° modo referendo hoc dictū ad porismos: diuersoꝝ tēpoꝝ vliuʒ hui⁹ febris vt voluerit q̄ in p̄n° in p̄mis porismis. s. in porismis p̄ncipij frigus fit paruū: q2 cū humor eius sit crudus tarde in eis moueꝫ sup mēbra sensibilia. Deinde incipit addi. s. in porismis augmenti vl'is: ⁊ fm quosdā ēt in statu vl'. Immo in statu plus additꝫ q̄ʒ in aug^to: q2 mā magis subtiliata ⁊ calefacta est: vnde accidit q̄ rigor nō fit fortis in p̄n° nec augetur nisi fm additionē suā: ⁊ fm dies: q2 mā magis putrefacta ⁊ digesta magis efficiꝫ calida ⁊ subtilis: vnde velocius: ⁊ magis repente moueꝫ sup mēbra sensibilia: ⁊ adiuuat ad maiorē rigorē amplior q̄ʒtitas māe q̄ in p̄cessu moueꝫ respectu eius q̄ moueꝫ in p̄n°: ⁊ postea minoraꝫ parū apud statū. idest post statū. s. in declinatione minorata iam mā. Et nō intellexerunt sapiētes p̄dicti q̄ addaꝫ in augmēto ⁊ statu frigus. scʒ qualitas positiua frigida. q2 imo ista minuiꝫ: cū sit magis mā putrefacta ⁊ digesta ⁊ calefacta. Nā dixit Gal. p̄ia ad glau. q̄ veri quartanarij cū. x. periodos expleuerint declinationē frigoris patiunꝫ: sed febres idest calores febriles: vel febres: idest rigores qui p̄prie a febribus p̄cedunt augenꝫ. Et Aui. dixit. verū minuiꝫ frigus apud digēnem: qm̄ minoraꝫ sua malitia. scʒ frigiditatis ab eo qd̄ fuit in p̄n° parumper. Sed intellexerūt q̄ addiꝫ tremor: ⁊ cōcussio mēbroꝝ. Et fortasse ēt friditas priuatiue causata pp maiorem reuocationē caloris. ¶ Et subdit Aui. est cū aliquātulo dolore ac si frangāꝫ ossa. i. quidā dolor p̄fundus sentiꝫ q̄si sit cōfractio ossiuʒ. Est aūt h̄ sensatio sicut sensatio ponderosa. Et reddens Uliati. causaʒ huius dicit: q̄ colera nigra que huius feb. est mā: pp sui frigiditatē ⁊ grossitiē sup mēbra sensibilia effluens grauat fatigat ⁊ frangit ea: Isaac aūt dixit q̄ cā huius est siccitas ⁊ grossities māe. q̄re nō currit ad sensibilia mēbra: sʒ aggrauans p̄ nimium mēbra ea frangit ⁊ disiungit: ⁊ sup eis longo moraꝫ tpe. vn̄ sentit ea patiens ac si essent baculis cōfracta: ⁊ est hic sensus in p̄fundo: ideoqꝫ iudicat infirmus q̄ sit in ossibus: ⁊ circa ea. Et cā huius p̄funditatis ē: q2 mā eius grossa terrestris cū venas egrediꝫ nō pōt multū vsus cutē p̄pelli: sʒ remanet in p̄fundo magis. ¶ Et dicūt qdā q̄ cā huius feb. est vapor grossus siccus petens musculos

Primū signum. De rigore.

profundos ⁊ pāniculos tegentes ossa:⁊ cāt in eis malam
sensationē pp quā ɔ̈bunt:⁊ iudicat iō patiens hoc esse in
ossibus. Et sunt q putāt hoc accidere ex ꝓpietate melici hu
moris ex eo ꝙ hic humor q est basis in hac febre cū corru
ptiōe sua puenit ad ossa:nutriunt .n. sanguine melico gros
so:qꝛ accidit in eis cōmotionē fieri:⁊ sensum circa ea dolo
ris ⁊ cōmotiōis. ℭ Et subdit Aui. ꝙ illic pp ocā cāz est ɔ̈/
ctio aliter cōcussio:pp quā strident dentes:qꝛ letio fit i mu
sculis mādibulaꝝ pp vapores grossos siccos puenientes ad
eos. Et scias ꝙ aliqñ stridor dentiū est tātus ꝙ necessariū
est eorū ori īmittere baculū vel qd sile. vt nō rumpant den
tes ex forti inuicē allisione ⁊ ɔfricatione. Et dicūt qdā ꝙ
in q̈rtana aliqñ tremor est fortis valde:ita vt faciat treme
re lectū infirmi:⁊ ꝙ est supra ipsum:⁊ tenentes eū. Et cau
sa huius fortis tremoris est fortis motus expulsiue irrita/
te a forti frigiditate huius hūoris:⁊ eius acredine ⁊ aceto
sitate. Et adiuuat ad hec tensio ⁊ disruptio musculoꝝ cāta
a dicto hūore grosso intrāte p ꝓfundas ptes eoꝝ:vñ acci/
dit eos solui ⁊ ɔ̈hi. vñ fortis motus ⁊ cōcussio cāturꝛ ⁊ ɔ̈/
ctio ēt q̄si spasmosa sicut a vētositate extēdēte. Dixit Gili.
ꝙ q̄nq; puenit ad hoc:vt interficiat pp attractionē ⁊ ɔfrica
tionē ossiū spōdiliū:⁊ spinalis medulle eiectionē. ℭ Et Di
xit Gal. eodē .2° de dif. fe. ꝙ rigor in q̈rtanarijs nō est talis
q̄lis est rigor accidens his q estū vel laborē passi sunt vel a
farmacijs calidis mordētibus vlcerū illatiuis: nā talis est
qui accidit a mā colica calida in q̄ sentit ac si cutis punge
ret aculeis:sz in q̈rtana sentit in suo rigore frigus forte si/
mile frigiditati quā patit homo in pn° hyemis apud vehe
mentiā frigoris. Et dicūt qdā q̄uis sit in fe. colerica velo/
cior ipsius mãe p mēbra sensitiua delatio per hoc nō sentit
nisi maior punctio ⁊ horriplō q̄z in q̈rtana. Attñ tremor
⁊ motus ɔcussiu⁹ est maior in q̈rtana q̄z in tertiana:⁊ ēt q̄z
in flātica. vis vboꝝ patuit. Et scias ꝙ ɔfricatio ⁊ stridor
dentiū euenientes in q̈rtana ꝓcedunt sicut dictū est de frigo
re ꝙ in pmis poxisimis sunt minores: deinde adduntur fm
additionē fm dies:⁊ in declone iā paucificata mā iteꝝ mi
nuunt. ℭ Quidā vero ⁊ fortasse melius dicūt ꝙ ɔfractio
⁊ stridor dentiū in pn° est maior. ⁊ postea minuit:⁊ addu/
cunt vbū Aui. suprapositū. Uerū lenit apud digōnē .s. cō/
fractio ⁊ stridor dentiū:qm malitia minorat q̈re remittit
eius ponticitas ⁊ acredo:⁊ eius grossities pp digōnē. Et lz
sit hec cā maioris cōcussionis pp magis subitā delationem
eius:nō tñ est cā tā fortis cōfractiōis dentiū: ⁊ tāte grau/
tatis mēbroꝝ: ⁊ disruptionis musculoꝝ: imo minoris q̄z
antea fuerit. Et signū qdē hui⁹ ɔfractionis ossiū ⁊ strido
ris dentiū ē ꝓpriū signū febriū melicaꝝ. Un̄ Aui. ait. non
est sicut in flātica:nā in ea nō sentit ɔfractio ossiū neq; stri
dor dentiū sicut in q̈rtana:⁊ nō expssit nō est sicut in colica
relinquens notū ꝙ in ea nō accidit:qꝛ non fit a mā grossa
graui sicut fit flātica. Et dicūt ꝙ Auctores itellexerūt ō stri
dore dentiū sequēte ad tremorē ⁊ ɔcussionē totius corporis
⁊ mandibulaꝝ:qꝛ talis q̄nq; accidit in flātica ⁊ colerica:⁊
aliqñ nō minor q̄z in q̈rtana:sz intellexerunt de eo q sequit
ad ɔfractionē mandibulaꝝ:⁊ dentiū adinuicē q̄ ɔfractio
ꝓcedit a ɔ̈ctione mandibulaꝝ ⁊ relaxatione eaꝝ ꝓcedenti
bus a vapore terrestri sicco ad eos puenientes:⁊ eos aliquo
tpe ɔ̈bente:⁊ aliquo alio relaxāte. vñ dicunt ꝙ repert alia
lra dicens:nō est aūt sile in flātica: supplēt ⁊ in colerica. s.
stridor dentiū. q̄si dixerit. nō intelligo de stridore dentium
eueniente in flātica ⁊ colerica ex ɔcussione faciente dentes
allidere inuicē ⁊ cōcutere:sz de eo q per confricationez fit
qui est huic febri signū propriū de quo vulgares dicūt ꝙ
infirmus derugiat dētes. Ista ēt lra q dicit:nō sicut in flāti
ca pt referri ēt ad frigus:⁊ vñ fit sensus ꝙ lz magnū accidat
in hac fe. frigus:nō tñ est tm̄ q̄ztū est in flātica nec extēsiue
[illegible] intēsiue. Et cā est qꝛ q̄uis ꝓ pte accidat in hac fe. frig⁹
positiuū a mā frida infrigidāte:tñ p̄s ꝓuenit a reuocatio
ne caloris nālis:qd non sic est in flātica in q̄ ꝓ maiori pte
frig⁹ est positiuū ꝓueniēs a mā fridiori:⁊ iō in flātica ē in/
tēsius:⁊ magis pdurās. Dixit Ras. 18° ɔti. vidi patiētē q̈r
tanā sine rigore dio:cuius pn̄m fuit cū calitate vehementi:⁊
cogitaui ꝙ eēt ɔtinua. ℭ Qꝛ rigor in hac fe. sit maior apō
statū:⁊ in statu monstrat ex eo ꝙ Gal. dixit. sic ponit .18°.
ɔtiñ. Rigor fortis in hac egritudine ē signū bonū. signat
.n. humorē esse digestū:q̈re puus rigor signat ipsum esse i/
digestū:nā qñ est indigestus parū exit ex eo ad musculos.
vñ ⁊ puas ptes attingit:sz qñ est digestus exit ex eo multū
⁊ ēt multas ptes attingit:⁊ tūc est rigor fortis purgās ex
eo multū. vñ subdit. vehemētia rigoris in q̈rtana laudat:⁊
dūmō nō sit in pn°:qꝛ vt dixit ibi Rasis cū est in pn° signat
multitudinē hūoris. Et cū post vehemētiā rigoris q̄ signat
hūorē digestū rigor sit leuis signat ꝙ supfluitas est diminu
ta:⁊ iō pauca transit ad musculos. Et dixit iteꝝ Gal. super
6° epidimiaꝝ. vt scribit a Rabi. febris q̈rtane nō cognosci
tur pfecte status quousq; nō incipit rigor diminui. i. ⁊ seq
declinationē. Nā in hoc vbo nō itellexit. Gal. p rigorē fri/
gus sic fecit in pxio vbo sz intellexit motū ɔcussiuū. ℭ Di/
xit Gal. in pn° accessiōis adest pus oscitatio postea horriplō
postea rigor. Et frigus in accessionis pn° est debile postea
inualescit:⁊ stridor fit in dentibus pp neruoꝝ ɔstrictionē:⁊
dolor in ꝓfundo mēbroꝝ ac si ossa debeāt frangi:deīde fit
frigus ⁊ tremor. Et Rogeri⁹ dixit:p̄ fit oscitatio:deīde hor
riplō. s. cū piloꝝ corporis erectiōe. deinde rigor. deīde frigus
fridissimū ⁊ frāgitiuū ossiū ⁊ sepatiuū iuncturaꝝ:deīde tre
mor. 18° ɔtin. inqt iudeus q̈rtana icipit cū frigore vehemē
ti tarde calefactiōis ⁊ ponderositate corporis ⁊ ossiū fortes
hñs alices ⁊ oscitatiōes vehementes. Et Aue. dixit 4° colli.
hec febris incipit cū frigore grauiꝫ:ita ꝙ tūc accit patienti
stridor dētiū:⁊ patiēs tūc sentit mēbroꝝ suoꝝ ɔfractionē.
ℭ Scd̄m signū est sumptū a calore huius fe. de quo dixit
Gal. 2° de dif. fe. ꝙ paulatim suffumigat velut qdā lapis vl' Secundū signum.
obsitrachū vel os vel qd aliō corporꝝ frigidoꝝ ⁊ siccoꝝ q̄si
dixerit. in humore huius fe. nō cito ⁊ subito accendit calor
sz paulatim pp eius frigiditatē ⁊ grossitiē sicut fit in alijs
corporibus insensatis duris ⁊ frigidis:vt igni exponun/
tur:⁊ pp ea a quibusdā lentus calor vocat. Et dixit. calidi
tas melie nō ꝓprie ōr flāma:⁊ ꝓprie in cōparatione ad ca
liditatē colere:sed in cōparatiōe flātis:sicut dixit Isaac sua
grossitie nō cito vrit:sz cū incipit vri nō nimiū facit calorē
sz disturbat corp⁹ pp maz laborē faciētē. Aliqñ tñ nā mãe
dñat:⁊ qeicit ifirm⁹:⁊ aliqñ mā nãe:⁊ tunc molestat. Et
Hal. dixit. cū auget hz calorē nō acutū neq; pungitiuū nz
sentit calorē tertiane. ℭ Dix Ras. in diuisiōib⁹ calitas hui⁹
febris cū calefit est ifra calitatē tertiane:sz nō est i siccitate
infra illā. Immo pp siccitatē est acutior calore fe. flātice:qꝛ
siccitas ē lima caloris:⁊ ēt qꝛ flā ē fridius ⁊ minus iflāma
bile rōne sue hūiditatis q̄z melia. ℭ Dix Aui. cū calefit cor
pus nō fit calitas vehemēs:sz sit magis appiēs:⁊ maior q̄z
illa q̄ est in flātica:nā melia cū difficultate sua in iflāmatiōe
.i. cū h̄ ꝙ difficulter iflāmat nō iflāmat iflāmatiōe de q̄ cu
rer .i. iflāmatiōe itēsa sicut ignis in lignis grossis terrestri/
bus nō fit cū flāma multa:⁊ ēt nō sic subito iflāmat:⁊ non
cōprehēdit flāma eius corp⁹ totū. s. subito vel itēse. imo in
ea ē calitas cū horripilone hoc ē exteriora adhuc sr frida
īterioribus existitibus iā calefactis:⁊ iō est cū frigore tūc i ex/
terioib⁹:qd est veꝝ ⁊ positiuū:q̄uis ēt possit eē in eis fri
gus puatiuū:qꝛ calitas nālis i eis differt venire ad exterio
ra. Scias tñ ꝙ qñ calitas ei⁹ puenit ad statū: ⁊ ē expāsa p
totū corpus ipsa ē satis magna. vñ .18° ɔti. dixit filius Me
suaꝝ: q̈rtana qñ calefit est vehemēs eius caliditas sicut in
grossis lignis in qbus caliditas tardat. in qb⁹ cū iflāmant
est calitas vehemēs:nullo tñ tpe est ita vehemēs sicut i ter
tiana. Dixit Almā. hec feb. cū calefit ⁊ accēdit valde calor
existit q̄z flātica:non tamen ad calitatē tertiane deuenit.

Tertium signum. ¶ Tertiū signū. dixit Sera. paroxismus eius.24.est horarū qñ est pura. Qz si cū ea misceatur colera citrina eius periodus minuit: ⁊ si permiscet᷑ ei flegma prolongat᷑. Dixit Uiati.14.horas ꝟ3.48.dimittit. Zoar dixit. duratio porismi eius non est maior q̃ȝ porismus flătice.s.cū tota sua falsa qete.sed duratio egritudinis longior fit.dixit Auic. porismus eius.24.est horaꝝ. Dixit Auer. porismus huiꝰ feb.est lógior⁊ tp̄s reuolutionis eius est dimittēs duobꝰ diebus:⁊ inualescit 3° die. ¶ Dixit Gal.2° de dif.feb.ꝙ ea exñte certissima porismus eius est longior porismo tertiane qr est in fridiori humore:⁊ subdit ꝙ est similis in longitudine cū porismo tertiane:non qr sit eq̄ longus:qr lógior est:ſ3 est ei similis in longitudine:idest in diuersitate sue lógitudinis:nā sicut porismus tertiane pure durat ad plus.12.vel.14.horis.⁊ pōt eē breuior:⁊ in hac breuitate p̄t multiplir variari in plus ⁊ minus:ita porismus q̈rtane durat ad plus.24.horis:⁊ pōt eē breuior. Et in longitudine sue abbreuiationis h3 vel hr̄e pōt diuersitatē multā in plus ⁊ minus. ¶ Et dixit pᵃ ad glau. quartanā febrē nō tā difficili cognitione cognoscimus:sup.sicut alias:quia q̈rtana ex se euidēs est:naȝ duos dies puros ⁊ qetos integros h3 ⁊.4. die mouetur. vñ dixit Auer.ꝙ hoc signū ꝓpriū est in hac febre:qr non inuenit᷑ hic circuitus in aliq̄ alia fe. simplici vel cōposita. ¶ Dixit Aui. ꝙ porismus eius mouet᷑ hora diei.8ᵃ ſm plm.qr tunc appropinq̄t motus melic:que qr rōne sue grossitiei est difficile resolubilis durat porismus eiꝰ plus porismis aliaꝝ.

Quartum signum. ¶ Quartū signū est sumptū a declinatione porismi:de quo dixit Gal. 2° de dif.fe. Euōnes in hac febre plures sunt q̃ȝ in flătica:⁊ măxie itellexit de euōne p sudorē. Qđ est:qr eius mă non sic inuiscat᷑ ⁊ adheret sicut flegma:ſ3 ideo magis subtiliat᷑ a calo. Et sunt iste euōnes maiores in pn° ⁊ ꝓcessu eius:⁊ fine ꝓportionabiliter cōparădo eas ſm tp̄a: ſ3 sup.sunt minores q̃ȝ in colerica vñ ait Aui.sudor eiꝰ est plurimus p cōpōnē ad flăticā.ſ3 nō multiplicat᷑ p cōparatione ad alias:absolute tñ sudor non est multus. Immo dixit Rasis.18°.ꝯtin. In feb.q̈rtana nō est possibilis sudor multus:minima enim pars sudoris eiꝰ transit ad musculos.

Quintum signum. De pulsu ¶ Quintū signū est sumptū a pulsu: de quo dixit Gal. pma ad glau. pulsus q̈rtane rarior est ⁊ segnior.i.tardior: ⁊ hñs ineq̄litatē. Et dixit.2° de crisi:febris q̈rtana in pn° sui porismi ponit venā in dispōne puitatis pulsus:⁊ debilitatis ⁊ tarditatis ⁊ raritatis eius:quaȝ nō ꝯsequit᷑ egritudo alia p̄ter eā. Et imaginare tibi in pmis paroxismis q̈rtane ꝙ sit vena solida coarctata vel tecta q̄si trahat᷑ ad interiora:⁊ ꝓhibeat᷑ eleuari. Et cū icipit ponit pulsum hñtis eā q̃ȝuis sit adolescens ſm pulsus dispositionē eius q est in vltimo senectutis. Et dixit:si tu cognoueris pulsum eius in sanitate sua aut tetigisti eū in egritudine alia in pmo porᵒfe.nō erit tibi necēū considerare in signo alio donec tu cognoscas ꝙ ipsa sit q̈rtana: qm̄ ꝯuersio pulsus ad tarditatē ⁊ raritatē est in inceptione eius superflua valde:vñ decimosexto ꝯtinētis:ait Rasis. Maior significatio q̈rtane est vna q̄ appet in pn° accessionis eius dū rigor est crescēs ꝙ pulsus eius erit vehemētis tarditatis ⁊ raritatis in ipso tp̄e. Et 18°. ꝯtinētis. Febricitătibus ergo febre quartana qñ tangis pulsum iudica eadē hora si inueneris pulsum decliuē ad tarditatē ⁊ raritatē ꝙ non potest esse tale principiū in aliq̄ febre nisi i quartana:⁊ erit iudiciū tuū verū. Et dixit Gal.vbi.s̈.dispositio eius in augmento febris: ⁊ peruentione eius status in motu caliditatis:⁊ in pulsu est ſm cōtrariū dispōnibus horū in febre tertiana:immo ⁊ in oibus dispositionibus alis ipsa est ſ3 cōtrariū eius quo currit res febris tertiane. Et dixit pma ad glau.si cōparaueris statum quartane statui tertiane multo aliqua tibi videbunt᷑ citius ⁊ spissius in tertianis arterie pulsantes. Et Rasis.18.ꝯtiñ.dixit tp̄e augmēti velox ꝓcul dubio erit ⁊ spissu ꝯfacta tñ eq̄ rōne de pulsu in augᵗᵒ tertiane erit minor valde. Et dixit pma ad gla.cōem oiuȝ febriū putridarū in vna percussione arterie inequalitatē euidētiorē in hac inuenire est. Un.16° ꝯtiñ.diuersitas eius in pulsu manifesta est valde: ⁊ nō erit in ea de violentia calitatis ⁊ inflămationis illud qđ erit in tertiana. Et dixit iterū pma ad gla. febre cessante si febris signū adhuc remăsit ⁊ pulsus nălibus tardiores ⁊ rariores fiăt q̈rtana erit manifeste hmōi feb. Et Ras.16.ꝯtiñ.dixit. Si videris post quietē febris pulsum esse vehemētioris raritatis pulsu năli manifestū est ꝙ ipsa est q̈rtana. ¶ Dixit Sera. pulsus in pn° pioditidest paroxismi est paruus tardus ⁊ intersectus:⁊ est in statu magnus ꝯsecutiuus:⁊ apparet in eo diuersitas multa.s.in oi tp̄e. Alm.quoq̧ dixit.pulsus in inceptione huiꝰ febris ex puitate tarditate debilitate quoq̧ ⁊ raritate peruenit ad mirabilē dispōnē. ⁊ si quis recordatus fuerit pulsus infirmi qñ sanus erat nō indigebit alio signo in cognoscēdo ꝙ fe.q̄ incipit est q̈rtana:nă illud qdē ex tactu vene cognoscit᷑ de supfluitate prauitaţ debilitatis ⁊ tarditatis ⁊ raritatis atq̧ minorationis: ⁊ ꝙ valde sit ꝯriūs ipsius pulsus febris flătice. Oppositū tñ huius vltimi dicti Sera.c° de quottidiana dixit.ait eniȝ pulsus est puior pulsu illorū qbus accidit fe.melie.dicunt qdă ꝙ textus Alm. ē corruptus:⁊ vbi dixit flătice d3 dicere tertiane. Dixit Ras. in diuisionibꝰ.debilitat᷑ pulsus in pn° huius valde.ita ꝙ si essi duas illū q hanc fe.h3 nō indiges in eo significatione alia ſ3.n.in pulsu minorat᷑ in inceptione aliaꝝ feb.non tñ sic minorat᷑ in hac. Dixit Hal. pulsus i initio est tardus rarus ⁊ multū diuersus cū augmētat᷑ pulsus mutat᷑ in velociorem ⁊ spissiorē q̃ȝ fuerit in initio:ſ3 tñ ad cōparationem pulsus tertiane est minor ⁊ tardior. Et cū recedit fit pulsus tardus ⁊ rarus:⁊ tñ diuersus est. Isaac vō dixit.pulsus in initio ē paruus tardus ⁊ occultus. In vltimitate vō.i. in statu fit magnus ⁊ plenus pp fortitudinē motus măe năe repugnătis. dixit Auer. pulsus huius feb.est puus tardus ⁊ rarus in pn° porismi. Et di ꝙ in augmēto maior est q̃ȝ in flătica: qr calor qui in hac manifestat᷑ feb. maior existit. ¶ Dixit A.est pulsus decliuis ad duritiē pp siccitatē hūoris exiccătem arteriă:⁊ trahit᷑ pulsus ad interiora:qr nō pōt arteria pp siccitatē bñ extendi:⁊ in altū eleuari. vñ est quasi ipse sit pulsus senis.alias serinus.i.durus. Et dixit pulsus in q̈rtana ē decliuis ad eq̄litatē:dū nō mouet᷑.i.tp̄e interpolationis ⁊ qetis:⁊ si mouet᷑.i.tp̄e motus ⁊ porismi diuersificat᷑ pulsus valde pp grossitiē humoris multū aggrauantē v̄tutē. Et dicunt qdă ꝙ est decliuis in pn° ad eq̄litatē reᵘ pulsus flătice:qr mă q̈rtane magis vniformiter calefit q̃ȝ mă flătice. Et subdit. A. multotiēs fit i ea dyastoles ieq̄lis.i.diuersa:⁊ sistoles vehemens ſ3 velocitatis ꝯriū huiꝰ:qđ ē in tertiana. q̄si dixerit:q̃ȝuis sistoles sit velocior in oi putrida q̃ȝ dyastoles:nihilominus in q̈rtana hoc plus accit reᵘ tertiane:qr hūor eius grossus indiget plus eductiōe:⁊ calor eiꝰ minor indiget minori euētatiōe. Si in tertiana hūor ē subtilis nō sic stimulăs ad sistolē:⁊ cū hoc eius calor ē magnꝰ plꝰ necessitans ad diastolē reᵘ q̈rtane. Et oppositū hoꝝ est ruᵘ flătice. vnde Auic. dixit pulsus q̈rtane melior est pulsu flătice in paruitate:⁊ frequētia. qr.s.nō est ita puus nec ita frequēs:nō enim est ita puus:qr v̄tus est fortior in q̈rtana. Et q̃ȝtū facit in fe. flătica ad tarditatē pulsus debilitas v̄tutis:vnde recupat p frequētiă:tm̄ facit ad tarditatē pulsus in q̈rtana melior puitas.i.nō tanta puitas q̄nta est puitas flătice. vñ pulsus q̈rtane est filis pulsui flătice in tarditate. Quidă aūt exponunt melior puitas.i.addens supra puitatem ⁊ frequētiă: qr.s.ē puior ⁊ frequētior pulsu flătice pp inobediētiă instri. Et dixit. A.ꝙ diuersitas pulsus eius est maior diuersitate aliarū febrium.s.in pn° porismi:qr est ex mă grossiori:tunc magis grauăte năȝ. verū tñ in sua diuersitate reᵘ flătice pulsus magni sunt plures in ista q̃ȝ in illa: ſ3 reᵘ febriū colericarū sunt pauciores. Et dixit. apud ince/

ptionē paroxismi addit᷑ tarditas ⁊ sua frequētia. Dicūt qdā
q᷑ ista lr̃a.s.⁊ addit᷑ sua frequētia: repugnat ṽitati: ⁊ dictis
Gal. ⁊ alioꝝ auctoꝝ: vt.ē.appet: ꝙ lr̃a est corrupta ⁊ dꝫ di
cere. est sua raritas. ꝓp additionē.n. frigoris addit᷑ tarditas
⁊ raritas. Dicūt tñ alij ꝙ lr̃a q̄ dicit frequētia pōt saluari
sic.s. vt voluerit Aui. ꝙ q̄zuis addat᷑ tarditas ⁊ raritas: tñ
plus addit᷑ tarditas q̄ꝫ raritas: ita ꝙ pulsus sit magis tar/
dus q̄ꝫ rarus: q᷑ puitatē plus recōpēsat ṽtus debilis ꝑ fre
quētiā q̄ꝫ ꝑ velocitatē. Addit᷑ ergo sua frequētia nō abso
lute: imo vt sic addit᷑ raritas: sꝫ in cōparatione ad tardita/
tē. Et subdit. A. deinde cū iā calor incipit eleuari ⁊ expādi
īcipit pulsus magnificari ⁊ fieri velox ⁊ frequēs. ¶ Dixit
Gili. pulsus est tardus rarus debilis puus ꝓfundus ⁊ oc/
cultus in pn̄° accessiōis: deinde fit magnus ⁊ plenus: fit tñ
tardior ⁊ longe rarior q̄ꝫ in q̄tidiana. Serap. āt dixit. ꝙ pul
sus est puus ⁊ frequēs ⁊ tardus ⁊ valde diuersus gracilis
⁊ valde subtilis: sꝫ addit᷑ in velocitate ⁊ freq̄ntia. dū appro
pinq̄t status paroxismi. ⁊ Gui. dixit. pulsus est puus ⁊ astri/
ctus ⁊ occultus plusq̄ꝫ ī oībus alijs ita ꝙ ex solo pulsu pos
sit bonus medic⁹ cognoscere eā si ī sanitate ei⁹ noticiā hūis
set. Et dꝫ h̄ ꝓp multos q dū sunt sani hn̄t pulsū puū subti
lē ⁊ occultū. ī. qbus ꝑ talē pulsū in ipsis febricitātibus nō
iudicaret᷑ ꝙ febris eēt q̄rtana: sꝫ in alijs sic. Gor. autē dixit
ꝙ pulsus est puus ⁊ occultus: ⁊ postea efficit᷑ velox. ¶ 6ᵐ
sigᵐ est sumptū ab vrina. dixit Gal. 2° de crisi: vrina est sub/
tilis alba ⁊ aquosa. Et Ser. dixit. vrina in pn̄° ē subtilis al
ba ⁊ cruda: ⁊ in declōne ē nigra ſm plꝫ ꝓp mundificatio/
nē hūoris melici ꝑ eā. Et dixit: ex eis q̄ accidunt in mūdifi
catione illi⁹ ē q᷑ appent in hac febre vrine diuerse ſꝫ diuer
sitatē caloris hūoꝝ vñ fit. Et Al. dixit. vrina alba appꝫ: ⁊
subtilis aut appropinq̄t rubedini: ⁊ plꝫ ē clara cruda gros
sa nigra aut rubea. Et Hal. dixit: vrina in pn̄° ē liuida ⁊ in/
digesta. In declōne ṽo cū recedit fe. est in colore diuersa ⁊
nō digesta. Uia. āt dixit: vrina in pn̄° fe. vel in p° fe. est alba
⁊ aquosa sꝫ ī declōne ⁊ cessatione ⁊ mãe digōne fit nigra.
Isaac dixit. In pn̄° ē alba subtilis aquosa ⁊ cruda. Et clari
tas ⁊ subtilitas ꝓp siccitatē ē mãe: ⁊ ꝓp grossitiē q̄ vie opi/
lant᷑: sꝫ fe. veniēte ad finē fit nigra: ⁊ signt ꝑfectā crisim. Et
subdit. vrina in hac fe. est diuersa: alia enim vrina ē in q̄rta
na pura: ⁊ est illa q̄ dcā est. Et alia ē in alijs: vt appebit. A.
aūt dixit: vrina in pn̄° est alba ad viriditatē declinis cruda
cui nō ē digō. Est.n. lucida trāsparēs ⁊ h̄ ē cōe oībus spēb⁹
melie. ⁊ post pn̄ᵐ eius diuersificat᷑ dispō in sb̃a ⁊ colore: ⁊ h̄
ſm diuersas spēs melie faciētes q̄rtanā nō.n. hn̄t in ꝓcessu
aliquā vnā rē cōez oībus sicut in pn̄°: ⁊ q̄zuis vrina dicta in
pn̄° magis appropriet᷑ melie nāli: ⁊ q̄rtane pure. Et dixit
Aui. ꝙ ē apud declōnē nigra: ⁊ max͂ in q̄rtana pura q̄zuis
in alijs ēt tēdat ad nigredinē. Paulus dixit. vrine q̄rtanaꝝ
sunt multaꝝ mutationū indigeste. Dixit Sera. sup Uia. vri
na in pn̄° in q̄rtana de melia nāli ē glauca siue alba subtilis
cruda: ⁊ p⁹ paululū addit᷑ in sb̃a ⁊ colore: ita ꝙ cōpleta di/
gōne fiat nigra. Platearius ait: vrina post diē accessionis
est citrina vel subrussa: ⁊ in diebus alijs palida vel subpa/
lida glauca vel alba ⁊ tenuis. Et Ferrarius dixit: ꝙ post ac
cessionē vrina ē aliq̄ꝫtulū coloratior: ⁊ ita ē in oīb⁹ q̄rtanis
ꝙ post diē accessiōis: vrina reddit᷑ coloratior: imo ēt q̄ꝫ in
die accessiōis ſm plm. Dixit Maurus. in q̄rtana de melia
nāli nō appꝫ determinat⁹ color vrine añ accessiōis diē: sed
amplius in die seq̄nte post accessionē: q᷑.s. citrina ⁊ tenuis
aduenit. In alijs āt diebus palida vel subpalida. Et si aliq̄ñ
misceat᷑ ei de hūore melico spissa fit: ⁊ nigra vt in eius solu
tione vrina veniēs multa ⁊ spissa in fine q̄rtane eius solu/
tionē signat. ¶ Septimū sigᵐ sumptū est ab accñtibus su/
peruenientib⁹. Dixit Alm̄. nō est in hac fe. tāta sitis neq̄ꝫ tā/
ta estuatio: ⁊ inflāmatio neq̄ꝫ tāta inquietudo neq̄ꝫ tātus do
lor capitis neq̄ꝫ tm̄ alienationis inuenit᷑ in hac feb. q̄ꝫtū in
tertiana. dixit Gal. p° ad gla. inq̄ꝫtū q̄rtana minorē pulsū
hꝫ a tertiana intātū min⁹ patit᷑ de siti. Dixit Hal. q̄rtanari⁹
est cū siti pua. Et. A. dixit. sitis minorat᷑ in hac feb. nisi sit
a melia colica. Et Gili. ⁊ Ferrarius dixerūt: nō adest siti si
ea nisi forte in aug° ⁊ statu. Et dixit Gal. 2° de diffe. fe. defe
ctio parua in hac febre accidit sup reᵐ flātice ex eo ꝙ oē cūa
tur ex eius porat qd̄ accēsum ē melici hūoris: qd̄ nō sic ꝯtin
git in flātica: in q̄ defectio sepe ⁊ multa accidit. Et dixerūt
Gili. ⁊ Ferrarius ꝙ adest acetositas in ore ex fumosa aceto
sitate ab humore melico resoluta: ⁊ ꝑueniēte ꝑ hysophagū
ad linguam. Et Platearius dixit: acetositas fit in ore si mā
fuerit in stō: ⁊ accidit cū scothomia. Et dixerūt. ꝙ appetit⁹
sit fortis in eis: ⁊ hoc si nō fuerit opilata via a splene ad os
stomaci: ꝑ quā deportat᷑ melia ad ipsū: aut nisi fuerit splē
debilis in attrahēdo meliā: ⁊ adest totius corporis graui/
tas: ꝓcipue crurū ⁊ coxaꝝ ⁊ pigritia ⁊ indigestio ⁊ laterū
inflatio ⁊ dolor lūboꝝ. Et fit q̄rtana sepius cū vigilijs ⁊ l/
gctudine ⁊ timore in somnis. Et aliq̄ñ post q̄ꝫ calor expan
dit᷑ ad corpus adest freq̄ntia mingēdi vrinā. ¶ Octauū si/
gnū: dixit Gal. 2° de dif. fe. paroxismus q̄rtane post declōnez
nihil dimittit fumosū: neq̄ꝫ semicōbustū: sup. sicut dimittit᷑
in flātica: vñ Ser. dixit. dimissio eius ē. 48. horaꝝ: ⁊ est cor
pus mūdū: ⁊ mā eius est q̄si cinis. Et Isaac dixit: cū fe. ces/
sauerit patiēs q̄escit nihil mali sentiens: q᷑ mā ꝯuertit᷑ q̄si
ad cinerē: vñ nihil siue hūiditatis in corpe ꝑmanet q̄ calor
impellit᷑. Et Zoar dixit: post recessū eius nō ꝑmanet ex ea
aliqd̄ vestigiū in corpe sic̄ ꝑmanet ī flātica: q᷑ vt dixit Gor.
post paroxᵐ cōplete eradicat᷑. vñ Aui. dixit: ⁊ fit mūdificatio
eius.s. pulsus vel eius.s. febris apparēs apud tēporē.i. de/
clinationē cōpletā ⁊ tp̄e q̄etis. Et h̄ significatio est cōpleta
sup q̄rtanā.s. respectu flātice q̄ non mundificat᷑. ¶ Nonū
signū: dixit Gal. p° ad gla. splen maior ⁊ grossior fit his ex
nāe modū: q᷑ vt plm̄ ꝯsistit in splene malignatio. Et dixit.
Uia. huic febri durities ⁊ dolor splenis ꝓprie sunt. Et dix͂
Aui. ſm plm̄ nō euat᷑ ipsa a dolore splenis aut duritie ei⁹.
Et dixit Ferrari⁹ ⁊ Gili. si diu ꝑseuerauerit splē in ea nascit᷑
¶ Decimū signū: dixit Ser. exiccat᷑ in ea multū stercus: ⁊
est color eius declinis ad nigredinē. Et dixit Gal. p° ad gla.
ventrē ꝯstrictū hꝫ: ⁊ nō inuenit᷑ in ea vomitus fellis rubi.
Ferrarius aūt dixit: ꝙ q̄nq̄ꝫ sunt cum ꝯstrictione ventris.
¶ Undecimū signū: dixit Serap. arescit cutis ⁊ desiccat᷑. ⁊
Uia. dixit: cutis eorū fit dura: ⁊ sicca ꝓp melie siccitatem.
¶ 12ᵐ signū: dixit Sera. fit calor faciei viridis: ⁊ similat᷑
colori plūbi: ⁊ denigrat᷑ cutis. h̄ aūt max͂ ē in ꝓcessu. Di/
xit Uia. color patientis liuidus ē. Et Isaac dixit: calore fe.
ad summitatē accedente: vt in fine augmenti: ⁊ statim mu/
tat᷑ color in plūbeū ⁊ nigrū colorem. Cumq̄ꝫ eoꝝ mitigat᷑
fit color plumbeus ⁊ sulphureus: ⁊ dixerunt Ferrarius ⁊
Gili. ꝙ post diuturnā ꝑseuerationē eius aduenit splen cū
pallore: ⁊ q̄si quodā tumore in facie: ⁊ tēsiōe pedū sepe: vñ
frequēter diuturne febres q̄rtane terminus est hydrops:
sꝫ in pn̄° paroxismi adest liuiditas nimia extremitatū manuū
⁊ pedū: ⁊ labioꝝ magis. ¶ 13ᵐ sigᵐ. dixit Aui. h̄ fe. ꝓdu
cit ad dbilitatē vis⁹.s. cū diu ꝑseuerauerit: qd̄ accit ꝓp vapo
res grossos turbidos eleuatos a mā ei⁹ ꝑueniētes ad ocu
los ⁊ offuscātes spm̄ visibilē ī eis. Et fortasse ꝑuenit ex eis
lesio ad cerebꝝ ⁊ neruos opticos q̄ cōicat᷑ oculis: ⁊ fortas
se coadiuuat ad lesionē oculoꝝ malus mot⁹ ⁊ ꝯuulsio mu/
sculoꝝ mādibularꝝ ⁊ alioꝝ musculoꝝ faciei cōitate eoꝝ ad
musculos oculoꝝ. ¶ 14ᵐ signū. dixit Zoar. q̄rtanarius tus
sit cū difficultate ꝓp exiccationē ꝑtiū thoracis ⁊ pectoris: ⁊
h̄ max͂ in ꝓcessu. ¶ 15ᵐ sigᵐ. dixit Gal. 1° de dif. fe. ⁊ 1° de
crisi. necē est hāc fe. añcessisse q̄cūq̄ꝫ colerā concremāt nigrā
in studijs: ⁊ dieta ⁊ ꝯstitutione. ⁊ hora ⁊ regione. Et necē
est cōplōnē: ⁊ etatē laborantis esse melancoliciorē. Et sub/
dit. 2° de crisi: ꝯsidera an eger hēat splenē grossum nō intel
gens solū tūc tp̄is: sꝫ an hūerit añ q̄rtanam: ⁊ an acciderit
illi ante q̄rtanā febris ꝑmixta. Nā dixit ipse primo ad gla.

Sextum signum. De vrina (left margin)
Septimū signum. (left margin)
Octauum signum. (right margin)
Nonum signum. (right margin)
Decimum signum. (right margin)
Undecimū signū. Duodecimū signū. (right margin)
Decimum tertium signum. (right margin)
Decimum quartum signum. (right margin)
Decimum quintum signum. (right margin)

q̄rtana frequēter fit ex febribꝰ nō lōgis ⁊ idigestis:⁊ male curatis. Et Val.dixit.cognoscit̄ ex cōplōne infirmi frigida ⁊ sicca:⁊ q̄ sibi dn̄at̄ cola nigra ⁊ etate sili ⁊ tpe āni ⁊ autū no:⁊ aere frido ⁊ sicco:⁊ q̄ añ cepat cibos ex q̄bus cola nigra gn̄at̄. Et.A.dix̄:de signis q̄rtane sunt dispō cōplonis ⁊ significatiōis melīc ⁊ etas ⁊ tp̄s ⁊ cibꝰ.s.pteritꝰ ⁊ forma ⁊ ꝯsuetudo:⁊ q̄ sunt his silia. Et de signis eiꝰ sunt cāe eius añcedētes ex febri.ꝑlōgatis:⁊ ex splene ⁊ dolore splenis vl̄ dolore.s.ai vt tristitia ⁊ sollicitudine.

Decimus sextum signum. ¶ 16m signū.dix̄.Ga. 2° de criti.ꝯsidera si febris q̄rtana iā accidit ꝑhibꝰ boīuz in illa hora tp̄is.dixit.n.Al.si in hoc tpe mlt̄e fe. q̄rtane.⁊ mlt̄e accidāt secure credēdū est febrē ēē q̄rtanā. Vñ ergo dix̄ Auer.fortificet̄ ipsiꝰ significatio a rebꝰ cōibꝰ aere etate cōplone.⁊ aliꝭ significātibꝰ dn̄iuz huiꝰ hūoris. Et Ras.dix̄. 18°.ꝯtiñ. Si in aliq̄ mō dubitas. Juues te cū ꝯsideratione. aliaꝝ reꝝ. Et dixit.dico q̄ras tp̄s paroxismoꝝ inter ipsas febres:nā in tpibꝰ eaꝝ est dr̄ia magna.⁊ h̄ est:q̄ pnm q̄rtane diuersificat̄ a pn° tertiane in pulsu diuersificatiōe vehemēti:⁊ diuersificat̄ a flātica in augmēto.nā q̄rtane augmētuz est breuiꝰ augmēto flātice:⁊ q̄ras sūmā tpis paroxismi h̄ nāq̄ in tertiana breuiꝰ est q̄z in ceteris. Jn flātica v̄o lōgius:⁊ in q̄rtana mediocre est īter ista. Et dixit:q̄rtana est longi paroxismi cōpatiōe tertiane. ¶ Dixit Rabi.auctoritate. G.2° de criti. Signa q̄rtane q̄ ex ipsa fe.cognoscunt̄ in vniuerso sunt q̄ttuor. Primū est sublevatio oīum Signoꝝ tertiane pure.imo ipoꝝ inuētio p ꝯ̄riū multotiēs. Scōm est q̄ hec febris raro p se accidit:s3 post accessionē aliaꝝ febriū. Tertiū est pulsus i initio febris ēt si patiēs sit adolescēs : est sicut illiꝰ q̄ est in vltimo senij ꝯstituꝰ. Quartū est eiꝰ inchoatio cū rigore debili q̄ postea augmētat̄ in q̄libet accessiōe:⁊ in rigo e ipso sentit̄ forte frigꝰ s̄m q̄ztitatē fortitudis rigoris:intm̄ q̄ ex rigore ipso sentit̄ q̄ ossa nimiū ꝯcutiuntur. ¶ Signū digōnis in q̄rtana. Dixit Ferrariꝰ.digō m̄ae cognoscit̄ si fit vrīa coloratior ⁊ minꝰ tenuis vel ēt spissa cum veri frigoris minutiōe:⁊ paroxismi intēsiōe cū ꝓlixitate ⁊ anticipatiōe:⁊ alioꝝ sinthomatū augmēto q̄ fiunt p calorez.

¶ De signis q̄rtane nothe. Ca.iij.

Signa gn̄is q̄rtane nothe sunt.dix̄. G. p° ad glau. Quartanarij nō veri plus febribꝰ q̄z frigore purgent̄:q̄ꝝ hore in inuadendo suū ordinē nō seruāt : s3 p singulos lustros horas deducūt.i.pꝰ oēm 5m ꝑiodū ꝑmutat̄ hora in accessiōibꝰ eaꝝ. Et aliq̄ñ q̄dē priꝰ h̄ ꝯtigit:⁊ aliq̄n tardius s̄m diuersitatē m̄ae eiꝰ. ¶ Dix̄. Gor. Signa nothe variant̄ s̄m diuersitatē hūoꝝ. Remissiora tñ sūt q̄z q̄ sūt q̄rtane pure. Gui.tñ v̄r dicere oppositū.dixit. n. q̄ q̄rtana notha ex ꝯpactiōe ⁊ duritie sui subiecti cū putrefit durat lōgiꝰ ⁊ fortiꝰ affligit:⁊ eiꝰ paroxismꝰ magis durat ⁊ cū fortioribꝰ fit accñtibꝰ. Et fortasse intellexit Gui.de ea q̄ fit ex adustione melīe nālis. Gor.v̄o de aliis spēbꝰ:⁊ maxime de flātica.

Signa flatice. Signa specierum nothe flegmatice cōmuniter ponūtur septem.

¶ Primū est añcessio egritudinū flāticaꝝ maxie febriū prolongataꝝ in q̄bus flā adurit̄:⁊ ꝯuertit̄ in melīam innālez. Dixit. A.fit s̄m plim successione febriū flāticaꝝ.

¶ Scōz signū.dixit. A.in ea sunt pom longiores.s. vltra egritudinē aliaꝝ nothaꝝ excepta ea q̄ fit a melīa nāli adustamā hūor cātus p adustionē alteriꝰ sapit de nā illiꝰ : ⁊ idō ista melīa inālis retinet de viscositate flātis q̄ ē cā sue maioris lōgitudinis cū difficiliꝰ resoluat̄. Et s̄bdit. Aui. accidit eis frigꝰ s̄m plus.i.intēsius vel plus durās q̄z in aliis q̄rtanis nothis. Et dix̄ Aui.accidit ēt istud frigus in ea successione assiduationis.i.assidue vel pluribꝰ vicibꝰ in eodē paroxismo:vt ēt postq̄z calefieri inceperit iteꝝ infridet̄ sic dictū fuit in flātica ita q̄ h3 statiōes:nō tñ tātas nec tot sic illa.

¶ Tertiū signū.dixit. A.sudor est tardior.i.tardius adueniēs vel tardior.i.minor q̄z in scā ex adustiōe sanguinis v. colē ꝑꝑ viscositatē flātis q̄ remāsit in hac specie melīe.

¶ Quartū signū est:sumptū ab vrina.dixit. A.Vrina eius est grossior q̄z in aliꝭ q̄rtanis nothis:⁊ ēt q̄z in q̄rtana pura:q̄ plus de m̄ā grossa dissoluit̄ a m̄a huiꝰ q̄z aliaꝝ:⁊ dissoluta miscet̄ cū vrina:⁊ ingrossat eā ⁊ inturbidat.

¶ Quintū signū.dixit. A.durities venaꝝ est minor:ita q̄ in ea pulsus est minus durus q̄z in aliꝭ q̄rtanis nothis:q̄ eius m̄a est minus sicca ⁊ minus exiccat venas.

¶ Sextū signū:accessitia de siti:⁊ aliꝭ ꝓuenientibus ex calore sunt remissiora q̄z in aliꝭ quartanis nothis.

¶ Septimū signū est sumptū a ꝑticularibꝰ:vt q̄ cōplo sit flātica etas senectutis tp̄s hyemis aer fridus ⁊ hūidꝰ multe pluuie ⁊ silia de signis huiꝰ. ¶ Dixit Ras.18°.ꝯtiñ.si añcessit eā.feb.flātica:⁊ ꝯueniūt talia.s.regimē.⁊ silia:⁊ vrīa fuerit turbida alba:⁊ sitis pauca q̄rtana erit flātica. de signis eiꝰ. ¶ Dixit Gor.vrina est in colore remissa spissa pulsus v̄git ad mollitiē paroxismꝰ lōgior ⁊ sudor ꝑuꝰ. ¶ Gui.v̄o post dcā eius suprapositā ponit signa q̄ vident̄ potiꝰ dirigi ad flāticā:⁊ ait.pulsus magis diuersificat̄.i.si fit magis diuersus ⁊ ꝑuior:⁊ magis occultꝰ:⁊ eiꝰ vrina fit albior q̄z in v̄a q̄rtana:⁊ magis spissa in die añ accessionē : sed in die post accessionē fit rubea cum q̄dā spissitudine. ¶ Et dixit Ferrarius.vrina in ꝑmis in die paroxismi est pallida vel subpallida:⁊ die q̄etis alba vl̄ glauca:⁊ demū incipiēte digeri magis inspissat̄:⁊ remittit̄ in tenuitate:a pn° frigꝰ fit magnū:⁊ calor paucus:⁊ adest corpis grauitas.s.maior q̄z in aliis q̄rtanis nothis. ¶ Plateariꝰ aūt posuit signa facte d flāte salso:⁊ ait.adest oris salledo:⁊ est cū pruritu totiꝰ corpis.sup.⁊ calor est intēsior q̄z in facta ab aliꝭ flegmatibus adustis ⁊ frigus minus. Et dixit. raro solent fieri febres quartane ex adustione humoꝝ sine calefactione epatis.

Signa quartane nothe facte ex melīa gn̄ata ex sanguine adusto ponunt̄ quattuor.

Signa sanguinee. ¶ Primū est añcessio morbi sanguinei calidi ꝑcipue febrꝭ sanguinee potētes adustionē facere in sanguine. nā si tali feb.succedit q̄rtana extimat̄ q̄ sit sanguinea.

¶ Scōz sigm est vrina rubea.q̄ sanguis adustꝰ adhuc sapit d nā sanguis. verūtñ eiꝰ rubedo est obscura ꝑꝑ adustionē.

¶ Tertiū signū est:q̄ pulsus ⁊ vene attestant̄ dn̄io sanguinis.est enim pulsus plenior ⁊ maior : ⁊ fortior q̄z in aliꝭ quartanis:⁊ vene maiores ⁊ pleniores.

¶ Quartū signū est.ꝯueniētia ꝑticulariū.s.cōplonis tpis etatis ⁊ alioꝝ. Et dicūt q̄dā q̄ ista q̄rtana in inuasionibꝰ nō seruat ordinē:s3 q̄ñq̄ añcedit:⁊ q̄ñq̄ postponit. Dix̄ Ras. vbi.s̄.si añcessit feb.sanguinis ꝯ̄ ē sanguinea:⁊ vene ⁊ pulsus attestant̄ h̄ q̄rtana est ex adustiōe sanguis. Dixit Gira. sup viatico. Jn sanguinea in pn° vrina ē russa cū q̄dā grossitie s̄be. Et Gor.dix̄.pulsus v̄git ad plenitudinē ⁊ vndositatē ⁊ vrīa ad rubedinē ⁊ grossitiē. Et Plateariꝰ dix̄.q̄ i ore sentit̄ dulcedo. Et quidā dicūt q̄ somnus est grauior:⁊ sitis minor q̄z in quartana colerica:⁊ q̄z in melīca adusta.

¶ Et signa q̄rtane sanguinee facte nō p adustionē sanguis:sed p eiꝰ mixtionē cuz melīca. Dixit Ferrarius:est vrina q̄ pn° sub russa vl̄ russa ⁊ spissa q̄ñq̄ cū q̄dā liuiditate vl̄ nigredine ⁊ ꝑcipue in supficie.frigus est ꝑuū aut nullū. Caloris discrasia magna inflatio sinistri hypocūdrij cū grauitate ⁊ dolore maxime post cibū ⁊ splenis durities capitis grauitas:⁊ ꝑcipue sinistre ptis ⁊ frōtis. Jnchoat in q̄busdā in horis sanguinis:⁊ in q̄busdā in horis melīe. Et dix̄ q̄ ista est peior ceteris ad sanandū:⁊ q̄ raro ex ea euadunt infirmi. Et ego credo q̄ ista vltima lr̄a sit corrupta:q̄ oppositum dicunt auctores:⁊ rō sic persuadet.

Signa colerice. Signa vero facte ex melancolia inaturali generata ex adustione colere sunt.

¶ Primū est:dix̄. A.pulsus ē maioris velocitat̄ ⁊ freq̄ntie dix̄ Gira.q̄z i ceteris q̄rtanis:q̄ eiꝰ calor ē itēsior q̄z i aliis.

¶ Scōz ē.dix̄. A.q̄ icipit cū horripilone ⁊ frigorē i carne.

q: sentit magis versus cutē q̄ȝ versus ꝓfundū: ⁊ silr frigus. ē eni ꝓuatiuū ex reuocatiōe caloris potius q̄ȝ positiuum.

¶ Tertiū signū. dix̄. A. est cū sudore. s. magis q̄ȝ in alijs notis: q: mā eius est subtilior: ⁊ magis apta trāsire in sudorē.

¶ Quartū signū est sūptū ab accn̄tibꝰ. dix̄ Aui. est cū siti sup. ⁊ vigilijs ⁊ alijs accn̄tibus sequētibꝰ ad calorē intēsioribus q̄ȝ in ceteris q̄rtanis: q: mā est calior. vnde ⁊ qn̄q̄ȝ accidit in ea cōmotio ire: ⁊ furoris pp inflāmationē cordis ⁊ cerebri. vnde aliqn̄ apparent sicut maniaci.

¶ Quintū signū vrina est rufia ignea subtilior q̄ȝ in alijs.

¶ Sextū signū est. dixit Aui. q̄ qn̄q̄ȝ fit successione febriū colericarꝫ qn̄q̄ȝ. sup. ⁊ qn̄q̄ȝ successiōe alioꝝ morboꝝ colicoꝝ: cū eni añcedūt morbi colerici precipue feb. ⁊ succedit q̄rtana: tunc extimari ꝯuenit q̄ ipsa sit ex adustiōe colere.

¶ Septimū signū est sumptū a ꝑticularibꝰ de cōplone colerica habitudine macra etate iuuētutis: tpe: ⁊ aere ⁊ alijs calid ⁊ siccis. ¶ De his. dixit Ras. vt. ō. si añcesserit tertiana ⁊ sigª eius ꝯueniūt alia: ⁊ cū q̄rtana sitis: ⁊ pulsus velocior ⁊ vrina subtil' citrina: q̄rtana erit ex adustione colere.

¶ Dix̄ Girar. vrina est citrina tenuis ⁊. Girar. silr addidit pulsus velox. Ferrariꝰ dixit i die accessiōis vrina est rubea vel subrufa: ⁊ q̄si crocea ⁊ tenuis. In die vo q̄etis est citrina vel subcitrina ⁊ tenuior: ⁊ si in fine fuerit tenuis ⁊ multa q̄rtane significat solonē. Et eius paroxismꝰ cū maiori rigore incipit: ⁊ est breuior alijs: sꝫ ē cū magª discrasia: ⁊ acumie ⁊ sitis fit magna cū defectu appetitꝰ: ⁊ dolor frōtis acutus in ipsa accessiōe: ⁊ accidit aliqn̄ pure cole p os emissio: ⁊ sepe fit cū solone vētrꝫ: ⁊ qn̄q̄ȝ cū ipiꝰ ꝯstrictōe ⁊ tinitu auriū

Signa me lēcolice.

Auctores nō expresserūt signa q̄rtane nothe facte ex adustiōe melie nālis: aut q: dereliquerūt eā notā ex signis q̄rtane pure q̄ huic satis pn̄t adaptari: aut q: raro accidit: ꝑrarū. n. est meliam nalē adustā putrefieri ꝑpter ipsius siccitatē intensaꝫ: sꝫ tn̄ aliqn̄ accidit. Dicūt quidā cognoscit' p añcessionē febriū q̄rtanaꝝ puraꝝ: ⁊ ex cōuenietia ꝑticulariū de cōplone hitudine tpe anni ⁊ silibꝰ: ⁊ ex motu eiꝰ circa finē motus melie: ⁊ ex pulsu minori durior ⁊ debiliori pulsibus aliaꝝ q̄rtanaꝝ: ⁊ ex accn̄tibꝰ difficilibus: ⁊ qn̄q̄ȝ cōmouet' in ea mania lupina: ⁊ ex vrina tenuiori q̄ȝ in alijs: colorata tn̄ pp adustionē. ¶ Dixit tn̄ Gili. q̄ q̄rtana nota nō cognoscit' diuersificari per vrinā: sꝫ opꝫ p alia signa cognoscere sumpta ex rebꝰ p̄teritis añcedentibus eā: ⁊ ex p̄ntibus: ⁊ cōcomitātibꝰ. v. g. Si. qs extenuate habitudinis cōplonis calide ⁊ sicce etatis iuuentutis: ⁊ in regione calida passus fuerit tertianā: deide successerit q̄rtana signū ē q̄ q̄rtana illa ē ex gn̄e cole aduste. Si vero aliqs etate senex cōplone frigidus ⁊ humidus in regione frigida ⁊ hūida sūme pinguis passus fuerit q̄ttidianā quā postea sequat' q̄rtana signū q̄ est ex gn̄e flātis vsta est. Et similiter pot poni exemplū in sanguinea ⁊ melica.

¶ De cura quartane pure per dietam. Ca. iiij.

Omnis febris melica difficilis est curationis q̄ȝtūcūq̄ȝ ipsa sit salubris. vt. s. patuit: nā ꝑpter cōpactionē duritiē ⁊ siccitatē sue māe difficulter digeritur. Dixit. n. Ras. 16° ꝯtin. hūor melicus difficilis alteratiōis est: ⁊ indiget digōe eiꝰ spatio lōgi tpis. Sūt etiā difficultatis ⁊ lōgitudinis curationis eiꝰ alie cāe q̄ sunt frigiditas ⁊ siccitas māe eiꝰ ⁊ cōpactio corporis in quo vtplm̄ fit solida ⁊ multa poroꝝ eiꝰ ꝯstrictio a qua fit parua euaporatio: ⁊ tpe in quo vtplꝫ accidit q̄ est autūnꝰ distēpatus: nā seq̄t' hyems ꝓhibēs resolutionē: ⁊ faciēs ad morboꝝ ꝓlōgationē: ⁊ debilis ⁊ tarda infestatio quā p longā interpolationē hec fe. facit in nām. Vn̄ nā tarde ⁊ debiliter ꝯ̄ eā ⁊ eiꝰ cām irritatur: ⁊ ꝯtinua additio māe ipsius: nā cibi cōiter oēs faciliter ꝯuertunt' in hūorē melicū. Calor etiā febrilis portionē nō ꝑuā hūoꝝ ꝯuertit in eā p adustionis viā minus: ⁊ tn̄ difficil' curatiōis reddit' q̄rtana sanguinea. deinde colica: ⁊ postea flātica: post quā seq̄t' q̄rtana pura: vltimo aūt difficilioris curatiōis est q̄ fit ex melia nāli adusta. Et cāe hoꝝ satis hn̄i pn̄t ex dictis. s.

¶ Variat' aūt cura q̄rtanarij duplr: vno mō ⁊ ꝑncipalr fm ipsoꝝ mām. potissime. n. intētio curatiua morbi malis ē: q̄ sumit' a cā de q̄. dixit Aui. i cura huiꝰ feb. ꝯsiderat' an sit de melia flātica: an sanguinea: an colica an melica: ⁊ rege vnūquēq̄ȝ cū eo qd̄ est ei cōuenietius ex eo qd̄ dicemꝰ. 2° mō variat' curatio eaꝝ penes ipsaꝝ tēpora vniuersalia ⁊ ꝑticularia prout inferius describitur.

De admi nistratiōe sex reꝝ nō naturaliū

¶ Perficit' aūt cura eoꝝ duplici instr̄o. s. dieta ⁊ potione. In hoc tn̄ capº de cura q̄rtane vē dicet': ⁊ in sequēti de cura nothariū. ¶ Dixit itaq̄ȝ Gal. de dieta pª ad glau. custodi ne frigorē sentiat patiēs: custodiēdus est. n. nō solū in die paroxismi: sed in die interpolatiōis ab aere frigido ⁊ vētoso: ⁊ maxime si siccus fuerit ꝑpterea p̄cipue custodiēdus est a borealibꝰ vētis. ¶ Dixit. A. de cura eiꝰ. est abhorrere exercitiū: ⁊ motꝰ corporeos aiales: motus corporeos. s. fortes desiccantes corpus: ⁊ motus aiales: desiccātes silr: ⁊ tristitiā sollicitudinē angustiā timorē ⁊ siles. ¶ Dixit Alm. labores ⁊ vigilias minꝰ solito patiat'. Et Ras dixit. 18. ꝯtin̄. pretermitte somnū in die paroxismi. ¶ Dixit Gal. vbi. s. ad glauc. abstinebis ab oībus cibis q̄ meliā nutriūt: aut nutrire pn̄t. nephas. n. est augere malū malo: nā cū difficilius ceteris certis ac ꝓbatissimis rebus medicinalr adhibitis hec curari febris possit: q̄ȝto magis nō curat' si q̄rtanario qui ex melico fit hūore ea q̄ meliā nutriūt adhibeant': abstinēdū. n. est ab oībꝰ cibis ꝯstrictorijs: ⁊ ab oībꝰ fridis: ⁊ siccis cib̄ q̄ grauia nositꝫ: ⁊ a carne porcina bouina ⁊ caprina: ⁊ ab oībus cucurbitis ⁊ cibarijs q̄cūq̄ȝ sunt viscosa ⁊ tarde transeūtia ⁊ grauis digōni. ¶ Dixit Hal. ꝓhibeas cū a grossis cibis leguminibꝰ piscibꝰ s. grossis lacte: ⁊ q̄ ex eo fiūt ⁊ fructibus oībus q̄ vētositatē generāt: ⁊ a cibis grossis gn̄antibꝰ chimos melicos: vt sunt carnes edoꝝ maioꝝ idest hyrcoꝝ ⁊ vacine caules ⁊ lenticule: ⁊ oīa legumina. dixit. A. Alienet' ab eis oē fridū ⁊ siccū. ¶ Dixit Ras. 16° ꝯtin̄. deuitēt laborantes h̄ morbo sanetates nauseatiuas: q̄m ꝯturbabūt eos ⁊ mouebunt' hūores velociter. ¶ Et dixit. Aui. nō opꝫ vt laboretur a p̄nº. s. vniuersali cū eo qd̄ exiccat cū fortitudine ex dimissiōe ciboꝝ: neq̄ȝ itēꝝ qd̄ debilitat in p̄nº ex subtiliatiōe regis. nō. n. tenēdi sunt q̄rtanarij cū multa subtiliatiōe regis ꝑpter lōgitudinē morbi. ¶ Dixit tn̄ Gal. ꝓhibebis a cibo accessiōis die: vt nā occupet' potiꝰ in resistēdo morbo: locet' etiā patiēs in aere mediocrit' calido ⁊ hūido: ⁊ nō moret' diu ad ignē neq̄ȝ ad patinas carbonū: sed pānis ⁊ pellibus ouiū sufficiēter coopiatur: sꝫ letet' ⁊ gaudeat: ⁊ iocūditatē ampliet ⁊ aiam dilatet q̄ q̄mō. ¶ Ait Ras. 18. ꝯtin̄. Thales dixit. iuadere patiētē cū ense euaginato: ⁊ ꝓicere sup cū serpētes remotis dētibus. sup. si fiat subito patiēte iprouiso ꝯuenit in hora. nā repētinus terror frequētius sanauit q̄rtanarios. ¶ Dixit Aui. ꝯtinuatio delitiaꝝ: ⁊ q̄etis est de regie eiꝰ bono. Dixit Al. somni. ⁊ q̄etis augmēto q̄escat. s. vltra somnū ⁊ q̄ete: q̄bus vtebat' tpe sanitatꝫ. ¶ Dix̄ Ari. pª ꝓblematū. 57°. Opꝫ q̄rtanariū exercitijs vti. s. ꝑpatis. dixit. n. Gal. vtat' q̄te: ⁊ paꝝ moueat': vt in morbū vires cōuertat nā nec aliq̄ ipediat' motu in resistēdo: itelligēs in die paroxismi. Dix̄. n. de alijs dieb' his vtilis est deābulatio breuis ⁊ lenis fricatio moderata q̄ȝtitate: vt poroꝝ fiat dilatatio attenueturq̄ȝ mā. ¶ Dixit. G. pª ad glau. a fricationibꝰ ⁊ balneis ⁊ ambulatiōibꝰ ⁊ alijs ꝯsuetis necārijs nequaq̄ȝ ꝓhibe: si vo ex oīo abstinere a balneis pn̄t fricatiōibꝰ ꝯtēti maxie iuuabūtur: ⁊ si breuis fuerit ⁊ nō valde violēta q̄rtana in itermedijs dieb' nihil ꝓhibet vti ꝯsuet' exercitijs. dicūt q̄dā: n̄ tn̄ cū tāta durabilitate. dix̄ Ser. deābulatio ⁊ fricatio sit tēꝑata: q̄m possibile est cū his vt rarificet' cutis ⁊ subtiliet' mā.

Quartanariꝰ pōt vti exercitijs ꝯsuetis.

¶ Dixit Rabi. i 19ª ꝑticla ex pª ad glau. Si pōle est q̄rtanarijs balneū ꝓhibeat': ⁊ adhereāt fricatiōibus. vn̄ sciēdū

De balneo.

est q balneū in hac fe.ad duas intētiōes admistrari pōt.s.
ad humectādū tm̄ ⁊ nō ad resoluēdū:vel ad resoluēdū. Si
ad hūectādū tm̄:sicut est sedere in aq̄ dulci tepida mora nō
lōga:aut infundi:ea tale balneū p̄t admistrari a p̄n^c eius.⁊
dz vsq3 ad finē augmēti ⁊ statū. De q̄ dixit Al.aquā calidā
sup se fundat:⁊ in ea sedeat anq̄3 cōedat:in balneū mitten-
dus est in q̄ tm̄ nō sudet. ℂ Et Aui.dixit.de illis in qb^9 fit
iuuamētū ē sessio in aq̄ tepida dulci an̄ cibū oī die. Et bal-
neatio q̄ hūectat ⁊ nō facit sudare neq3 excitat calitatē.ta-
le.n.resistit siccitati melie:⁊ excitat hūores. Si v̄o admini-
stret balneū ad resoluēdū tm̄:tūc nō dz admistrari in p̄n^9
neq3 in augmēto an̄ apparitionē signo⁊ digōnis māifeste:
⁊ bonā maturationē māe.de quo dixit Sera. Ablutio bal
neū nō admistret nisi sit sufficiētia sup paucū.s. māe d cui^9
paucitate est spes q ipsam resoluet. Et Hal. dixit. nec oio
in hac fe.vtendū est balneo nisi cū stat^9 ei^9 aduenerit dcli-
nareq3 incepit. Est.n.balnei hūores eūare sbtiles: hmōi āt
mā est grossa.si g̊ eūaueris qd est in ipsa de sbtili remanēte
grossitie ⁊ vigorosior ⁊ difficilior fiet maturatio: liquescit
ēt mā p balneū.vn̄ accidit vt pmisceat in p̄mis res iuuati-
ua cū eo in q̄ nō est iuuamētū ⁊ corrūpit ei. Res ēt grossa
liqfcā qn̄ currit in meat^9 strictos opilat eos. ℂ Dix. Al.si
vltra.40.dies egri^9 plōgata fuerit eger balneū ingrediat:
⁊ sudet i eo. Et intellexit q vltra.40.dies i tm̄ sit plōgata
q mā sit digesta:⁊ mltū paucificata.qdā intelligūt p.40.
dies.40.piodos. Et subdit.nō tm̄ i die accessiōis.s.itret bal
neū. Nā dixit Ari.i pblēate.s.allegato:q̄ dies.i.ea die in
q̄ iuadit fe.⁊ fit occupatio ab ea nō dz balneatū eē:q2 bal-
neū cōmouet hūores. ℂ Dixit. A.si fuerit digē.s. cōpleta ⁊
egritudo iā i dclōne:⁊ pcesserint plēs eūones minoratiue.
Ingrediat balneū s̄m dscriptionē:h̄ est de domo balnei in
domū ordinate pcedēdo:ita vt sudet:⁊ bn̄ rarefiat:⁊ resol
uant reliq̄e. Inuenit ēt alia lra:q̄ dicit s̄m dispōnē.s. māe
vel corporis patiētis vl' v̄tutis ei^9 vel 9suetudinis in bal-
neādo ⁊ dlectatiōis in eo. Et fiat hoc.s.introitus balnei 2^a
die post poxismū:q̄ est 2^a dies iterpolatiōis:q̄uis qdā di-
cāt q fit 1^a die a p̄n^o poxismi:s3 p̄mū melius est:⁊ securius
a debilitate. Et dicūt qdā:si v̄tus 9sentit ⁊ 9suetudo fuerit
balneādi igrediat balneū āboh^9 dieb^9 qb^9 iterpolat. imo
⁊ in die accessiōis si hora fuerit lōginq̄ ab accessiōe. Et sub-
dit Aui.si aūt nō adsit digestio nō fiat balneu.s.ad dictam
intētionē resolōnis.imo nō fiat in eo nisi effusio aq̄ calide
q̄ztitate q̄ debilitat corpus ⁊ humectat minusq3 fit q̄3 vt li-
quefiat ex ea humor. Dix Gerar.sup 9^c Alm̄.cap de melia.
qdā bon^9 hō curabat in paucis dieb^9 q̄rtanā:administra-
bat.n.balneū oī die bis:vt mā mollificata plus expelleret
in poxismo:⁊ sic faciēdo infra mēsem remouebat q̄rtanā.
ℂ Dixit G.p^a.ad glau.dieta benigna nō in flāte dietare.
⁊ alia trāslatio:dicit. dieta fit digestior q̄ nō inflet: ⁊ tēdat
stōm ⁊ tēpet vētrē ⁊ puocet. Dixit Sera.administrem^9 ci-
bos laudabilis humoris q vincāt mām.al's.malitiā hūo-
ris:qm̄ nā hūoris frigida est ⁊ sicca:vt sint cibi q̄ dent ca-
lidi ⁊ subtiliatiui dissolutiui iflatiōis ⁊ leniētes naturā. Et
Ras dixit 16° 9tin̄.sint leniētes nāz velocis digōnis. ℂ Di-
xit Aui.cib^9 quo cibat patiēs q̄rtanā dz hēre has 9ditio-
nes q̄rū vna est:vt nō sit crudus.imo resoluēs cruditatem
vel vētositatē quā facit accidere melia. Scda est:vt non sit
grossus.imo subtiliās q̄ssuz. Tertia ē:vt nō sit 9strictiu^9:
imo soluēs vētrē. Quarta est:vt sit gn̄atiu^9 sanguinis lau
dabilis.subdit cibaria hn̄tia has pprietates maxie sunt ca
lida ⁊ hūida:sicut caro bouina:⁊ oua sorbilia. Et dixit.res
frigide ⁊ hūide facilis digestiōis boni chimi sunt 9uenie-
tes huic egritudini inq̄ztū est febris:⁊ cū h̄ sunt 9raie vni q̄-
litatū melie q̄ est siccitas:q̄re op3 q approximent sepe:nisi
cū timet nocumētū in digōne cui sit q̄ztitas pp̄ter suā fri-
giditatē.sup.iniit q nō dimittat pp̄ter puū nocumētum.
Et iō subdit.si timeat hoc nocumētū magnū: tūc misceat

De cibis 9uenienti bus.

cis qd ipso⁊ friditatē tēpet:⁊ nō minuat ipsa⁊ hūiditatē
sicut sunt res calide cū eq̄litate. Et dixit: q res calide cum
eq̄litate:⁊ cū additiōe huiditatis sunt iuuātes valde: sicut
comestio ficuu cū endiuia. Dixit Gui.sciendū est q pecca
tū melie nālis ⁊ nō nālis mai^9 est ex pte siccitatis q̄3 frigidi
tatis. Et iō phisici magis laborāt in curis egritudinū meli-
ca⁊ 9 siccitatē q̄3 9 friditatē. Ideoq3 si mā q̄rtane adusta fue
rit:op3 vt multiplicet hūidū supra calm:⁊ maxie in melia
adusta:⁊ colica adusta supra sanguineā adustā ⁊ flāticam
adustā. Si v̄o nō fuerit aduste multiplicet calm ⁊ hūiduz
fere eq̄lr:⁊ hūido tn̄ vincente. ℂ Et scias q in q̄rtana v̄a:
⁊ ēt in notha fcā a flāte adusto p̄cipue nō salso:⁊ in melica
adusta magis timet nocumētū indigōnis a cibis frigidis
q̄3 in q̄rtana colica ⁊ sanguinea ⁊ flātica salsa. Et iō in illis
maxie est aduertēdū:ne dent cibi frigidi vel saltē nō dent
sine correctione. In alijs aūt 9cedi pn̄t cibi fridi ⁊ hūidi:⁊
sit in omni q̄rtana stāte cōplōne calida etate adolescēti cū
iuuētute:⁊ fortitudine digestiue stōaci ⁊ epatis:pn̄t ⁊ dbēt
9cedi cibi fridi ⁊ hūidi:p̄cipue si in die accessionis necium
fuerit exhibere cibū. ℂ Et de cibis bonis fridis ⁊ hūidis.
dixit Aui.sunt endiuia ⁊ lactuca ⁊ melon.s. dulcis q est pe
pon nō indus q est nimie friditatis:⁊ psica qn̄q3.dixit Aū.
qn̄q3:q2.s.qn̄ nō sunt pfecte matura:vel qn̄ nō sunt supflue
hūiditatis putrescibilis:vt q̄ ab ossib^9 separant. vel dixit
qn̄q3:q2 cū rectificātibus comedunt:vt cū pauco vino pu
ro:⁊ qn̄q3.s.in corpo.ib^9 mūdis in qbus nō timet ipso⁊
putrescibilitas. Et dixit Aui. Isti cibi.s.⁊ filco nō phiben-
tur nisi pp vehemētiā frigoris:maxie ei^9 qd est inuētū in la
ctuca:ipsa.n.in melica ⁊ flātica dari nō dz neq3 hyeme ⁊ cō
stitutionib^9 ⁊ regiōib^9 frigidis. Et si daret pp aliquā cām
dz dari pmixta maxi^e cū eruca. Tollit.n.eruca nocumenta
lactuce:⁊ ipsius nō minuit hūiditatē. In tali eni casu 9cedi
tur pepon:q2 nō est inuēta in eo vehemētia frigoris:aut p
bibet.dixit Aui.pp̄ter vehemētiā puocatiōis:q̄ vehemēs
puocatio nō dz fieri i an̄ statū:⁊ h̄ inuētū est in melone ma-
xime indo. Aut phibētur:q2 pparata sunt ei q̄ miscēt pu-
trefactionē:⁊ hoc inuētū est in psicis. Et dixit. A.q aliqñ
nō solū vtēdū est cibis in qbus est eq̄lis calitas:sed sup. ēt
aliqñ calidis fortiorib^9. vn̄ in q̄rtana de mā frida in q̄ nō
timet nocumētū calitatis.dixit Aui.nō est malum sumere
ea qbus est salsedo ⁊ acredo.i.acuitas ⁊ incisio. Uerūtamē
dixit ipse i p̄mis.i.in p̄n^c sup.⁊ magis in pcessu:pp qd no
tat q ista debēt dari in p̄n^o in pua q̄ztitate:ita vt solū p̄pa-
rēt stōm ⁊ subtiliare possint mām in ipso:⁊ in p̄mis venis
9tētā:postea in pcessu fiat additio in q̄ztitate ipso⁊ ita q
in fine 9cedant in bona q̄ztitate. Dixit.n. Aui.q in fine nō
est excusatio illi^9.s.datiōis dicto⁊ cibo⁊ q̄li dixerit. Si in
p̄n^o est excusatio ei^9 pp puocationē quā faciunt illi cibi:⁊
cōmotionē māe ⁊ resolōnē subtilis eius:debent saltē dari
hmōi cibi in fine ad subtiliādū ⁊ resoluēdū ⁊ puocādū:q2
tūc nō timet cōmotio ⁊ remanētia grossi. Et iō dixit:qn̄ p-
uēit stat^9 cibs ip3 capparib^9 ⁊ sinapi ⁊ almuri ⁊ alijs cibis
silib^9 qbus est virtus solutiua.i.resolutiua cū fortitudine.
Un̄ Ras 18° 9tin̄.ait. Conuenit in hoc comestio alliorū ⁊
mellis:⁊ syrupi acetosi mellini.pn̄t ēt p̄dicti cibi dari om-
ni tpe ad vomitū puocādū. ℂ De dieta p cibū in hac feb.
dixit. Hal.dz vt i hac febre cibo tēperato vtaris nō grosso
digōni iobediēte quo augeat mā feb.s3 nec subtili quo nō
seruata v̄tute debilitet eger. Nec eni fe.de longioribus est
morbis remotiq3 stat^9:si ergo sbtiliaueris cibū imbecillis
erit stat^9 eo tpe. Ideoq3 op3 vt cibū tēpes q̄ seruet v̄tus ad
statū morbi. Dixerūt Isaac ⁊ Cōstātin^9 attēdat medic^9 ne
9sumat ⁊ debilitet corpus cū subtilitate diete ⁊ abstinētia:
qua de causa faciat mutare patientē ad ethicam ⁊ ptisim.
ℂ An aūt in q̄rtana sit icipiēdū a sbtili dieta an a g̊ssa. Au
ctores nō vident vniformiter loq. G.n.p^a ad glau. dix su-
pradicta dieta.s.grossa s̄m p̄ncipia vsq3 ad statū agendum.

Persica.

Utrū i q̄r tana sit in cipiendū a dieta sb tili an a grossa.

Si v̄o in statu laborās videat̄ esse fortis: vt oꝫ dietare sub/
tili⁹ q̄ꝫ añ ꝛ post. dixit Ras. 18. ɔtinē. nō subtiles regimē q̄/
usq̄ꝫ cognoueris ꝑpinquū eē statū. ꝛ Hal. dixit. cū ꝑcedit
infirmitatis tp̄s cibi nim⁹ grossitie ꝑcedēte. Isaac v̄o vr̄ in
cipere a subtiliori. Dixit eni. abstineāt a pullis ꝛ silib⁹ car/
nibus ꝑ tres ebdomadas initiantis feb. ne cū vnctuositate
carnis calefiat: ꝛ vrat̄ febriēs: q: vnctuosuꝫ est i feb. quasi
oleū in lucerna: ꝙ si mā nō fuerit maturata ꝑ illas tres se/
ptimanas abstineāt ab eis ēt vsq̄ꝫ ad. 40. dies si v̄tus pati
poterit. sup. ꝛ si īfra illas tres septimanas fuerit maturata
minori tp̄e abstineat. Nā ille termin⁹ nō est punctualis: sꝫ
diuersificat̄ in plus ꝛ minus ſm diuersitatē māe ꝛ longi:u
dinē ꝛ breuitatē egritudinis: ꝛ ipsi⁹ motū ɔtinuū vel inter
polatū. Uꝫplꝫ tm̄ termin⁹ ille nō breuiat̄ in interpolata si/
cut in ɔtinua: qm̄ vꝫplꝫ nō vltra extēdit̄. In ɔtinua autē
ſm plm ille termin⁹ eēt nimis magnus. ¶ Et Aui. nocu^m
est in reliq̄s dieb⁹. s. a die paroxismi: q: in dieb⁹ q̄etis vti car/
ne ꝑuaꝝ auiū aut pulli: sꝫ in p̄mis carne ꝑuaꝝ auiū vsq̄ꝫ ad
tres vel q̄tuor ꝑiodos. deīde carne pulli: tūc eni pullus est
melior: ꝛ dixit iteꝝ: rectius est vt incline᷑ regimē eoꝝ in
p̄mis septimanis vsq̄ꝫ ad tres septimanas ad subtiliationē
quādā ꝑterq̄ꝫ destruat v̄tutē: ꝛ illud est vt abstineat a car/
nib⁹ ꝛ alzubumech. i. cibarijs factis cū vnctuositate: q: sic
abstinēdo ꝛ subtiliādo regimē in p̄n° minorat̄ eoꝝ mā: ꝛ
alleuiat̄: ꝛ abbreuiat̄ spatiū egritudinis eoꝝ. Et post illud
neccīū est viuificare v̄tutē cū eis q̄ sunt sicut pisces boni: ꝛ
oua sorbilia ꝛ pulli. Et subdit Aui. cū ergo ꝑuēit ad tp̄s in
quo sequunt̄ in ea alzubumech. i. in q̄ incipis dare: ꝛ dare
potes cibaria vnctuosa: qd̄ erit in interpolatis spatio sex
septimanaꝝ: aut qd̄ est circa illud vsq̄ꝫ ad octo: ꝛ nō mino/
ret̄ egritudo nō absolute: q: sit in declone: q: in illo tp̄e ſm
plm est in augmēto: sꝫ minoret̄ q̄ꝫtū ad accn̄tia p̄ncipij de
rigore ꝛ frigore tūc signū facit ꝙ egritudo ꝑtelabit̄: tūc ne
cessariū erit custodire v̄tutē: ꝛ cibare eū ex eo qd̄ est forti⁹
ex carnib⁹ gallinaꝝ ꝛ pulloꝝ. s. caponū ꝛ edi ꝛ iuuenū arie
tū. s. castratoꝝ vl' annual agni ꝛ auiū mollis carnis: sicut
sunt pulli ꝛ ꝑdices ꝛ fasiani ꝛ pisces petrini boni: ꝛ intelli/
git ꝙ isti cibi nō dent̄ nisi in diebus interpolationis. Et sic
Isaac ꝛ Aui. ingrossando ꝑcedunt. Ras ēt 18°. ɔtiñ. dixit.
nō des cibaria vnctuosa. s. de carnib⁹ vsq̄ꝫ ad tres septima/
nas: vt abbreuiet̄ tp̄s febris: ꝛ post h̄ cibet̄ pull'. s. ꝑuis ꝛ
post. 40. dies dēt̄ alie carnes. ¶ Quid aūt sit de hac q̄ōne:
dcm̄ est in ꝑcedētib⁹ in dieta vlī. dicūt tm̄ q̄dā ꝙ in p̄n° die
ta dat̄ subtilis: q: si daret̄ g̃ssa augmentaret̄ mā febris: ꝛ
accn̄tia p̄ncipij de rigore ꝛ mēbroꝝ fractiōe. ¶ Post māe
v̄o digōnē igrossat̄ dieta: vt v̄tus fortificet̄ sup̄ expulsionē
māe. Oppositū aūt sit in acutis: q: .n. mā eoꝝ est sb̄tilis nō
timet̄ de ei⁹ ingrossatione: ꝛ q: eoꝝ accn̄tia p̄ncipij sūt re/
missa nō timet̄ de ipsoꝝ additione. ¶ Insup dicūt. cū q̄rta/
na sit in p̄n° dubia de ei⁹ lōgitudine ꝛ breuitate: si medicus
exhiberet dietā grossa: tūc si esset breuis eā ꝑlongaret: ꝛ
si eēt lōga eā redderet longiorē perāplius igrossando māꝫ:
q̄re securius est icipere a subtili dieta: ꝛ fortasse ꝑp hāc cāꝫ
dixerūt q̄dā ꝙ dieta Isaac ꝛ Aui. nō est regularis: sꝫ est po
tius tēptatiua ꝛ expimētalis ꝑbatio si posset subtiliatiōe
regiminis q̄rtana curari. Et ꝑpea Aui. dixit. sit subtilis ꝑ/
ter ꝙ destruat v̄tutē. Ampli⁹ in duob⁹ dictis ab Aui. s̄. po
sitis de dieta videt̄ esse q̄dā ɔ̄rietas: nā in p̄ dcō icipit a car/
nibus paruaꝝ auiū. ꝛ caro pulli det̄ post tres vel quatuor
ꝑiodos. In 2° v̄o dcō dixit: differēdū esse dare carnes pulli
post tres septimanas: h̄ aūt fecit Aui. hn̄s respectū: tuꝫ ad
diuersitatē febriū: tū ad diuersitatē febricitātiū: ꝛ h̄ maxi⁹
cū bona ꝛ diligēti ɔsideratiōe ꝑticulariū. Quibusdā. n. oꝫ.
ordinari dietā a p̄n° sine carnib⁹: vt i carnosis sanguineis:
ꝛ in q̄rtana sanguinea: ꝛ in oib⁹ ēt eis q̄ pn̄t cū facilitate to
lerare ieiuniū: ꝛ q̄busdā cū carnibus: vt colericis macris
pueris: ꝛ facile resolubilib⁹. Dixit Ras si feb. fuerit tepida
nō subtilis regimē ei⁹ sit. da eis cibos bonos sicut est caro
arietū. Dixit Gal. vbi. s̄. dieta supradcā vtendū est vsq̄ꝫ ad
statū: cū āt ad statū venerit: tūc abstine ab oib⁹ dictis: ꝛ die
ta vtari q̄ꝫ sb̄tili: ꝛ ꝑtenui ꝛ q̄etē adhibe: ꝛ ociositatē ꝑlixio
rē. Et Ser. dix̄. Cū appropinq̄t stat⁹: tūc administram⁹ nu
trimēta subtilia ꝛ q̄etē. Et Hal. dixit. nō cessabis dcō vti regi
mine donec maturitatis appeāt signa. cūq̄ꝫ ad statū fe. ꝑro/
perauerit patientē arce subtili dieta vt pullis frāquilinis:
statusq̄ꝫ tp̄e cū auiū balis ꝛ collis ꝛ silib⁹. vt ad resistendū
morbo nā oio occupet̄: ꝛ māꝫ ei⁹ possit expellere. Et dixit
iteꝝ. cū feb. ad statū ꝑuenerit: tūc iā vt cibū subtilies expe/
dit: q̄ oino ɔseruata v̄tus occupet̄ ad resistēdum morbo.

De cibo tōe in die paroxism.

¶ De cibo in die paroxismi. dixit Sera. fac ieiunare infirmū
in die ꝑiodi. Et Aui. dixit oꝫ vt custodiat̄ in die paroxismi a
comestiōe: ꝛ ꝑcipiat̄ ei ieiuniū illa die. Recti⁹. n. est. vt ve/
niat paroxismus vētre vacuo: vt nō occupet̄ nā cū mā aliūt
sed vacet febri: ꝛ cāe eius. vt expellat eā. De regie. n. bono.
dix̄ ipe. est vt ieiunet in die paroxismi si nō est qd̄ prohibeat: ꝛ
nō sumat cibū donec ɔsumat̄ paroxism⁹. Et bn̄ dixit. si nō ē
qd̄ ꝓhibeat. Multotiēs. n. expedit cibū dare añ paroxismuꝫ
vt colericis pueris: ꝛ facile resolubilib⁹: ꝛ ꝑp cās ēt alias
in dieta vlī notatas. Et dixit Aui. cū ɔsumit̄ paroxism⁹ cenet
paruā rē. sup. ꝛ bn̄ digestibilē. deinde balneet̄ mane. s. bal/
neo hūectāte tm̄. ¶ De cibis in ꝑticulari. dixit Gal. vbi. s̄.

De cibis in ꝑticulari. ꝛ de potu.

de volatilib⁹ vtendū est q̄ sicciores ꝛ tenuiores sunt: ꝛ ma/
xime q̄ nō in aq̄sis ꝛ paludestribus degunt locis: ꝛ de pi/
scibus vtaris his q̄ facile digerūtur: ꝛ nihil fluidū hn̄tes:
sꝫ q̄ sicciores sunt carne. Et Hal. dixit. patiētē refice chimo
rū laudabiliū cibis: ꝛ pullis gallis castratis pinguib⁹ ouis
sorbilib⁹ edoꝝ ac agnoꝝ carnib⁹. Et da fruct⁹. s. tales vt q̄
les sunt passule a granis mūdate amigdale ꝛ pistachia. Et
dixit Gal. vtēdū est salsamētis: ꝛ sinapi ꝛ alijs calidis ꝛ di
gestibilib⁹ rebus. Et dixit de potu vtēdū est vino tenui ꝛ
albo: ꝛ nāli vigore mediocriter calido: verūtm̄. dixit Alm̄.
vinū vet⁹: ꝛ puꝝ bibat: ꝛ intellexit in declone iā multū mi/
no ata mā. ¶ Dixit Haly. vinū ꝑpinare expedit post hūo/
ris maturationē. ꝛ sit nō vet⁹ nec nouū parum mixtū. sup.
añ hoc tp̄s bibat vinū albū debile nō acerbū neq̄ꝫ dulce cū
aqua decocta mediocriter limphatū. Et scias de potu vini
cadere varietatē inter auctores penes varietatē māe: ꝛ mi/
titatē vel fortitudinē fe. ꝛ penes dispōnes febricitantiū cuꝫ
cōsideratione in ꝑticularibus. ¶ Dixit Arist. ꝑbleumate
quo. s̄. s. 57° ꝑme ꝑticule. In q̄rtanis feb. nō opꝫ attēdere
dietā sicut in alijs febri. sed opꝫ ignē. i. calorē innatū in cor
poribus eoꝝ facere cōfortando spm̄ ꝛ calorē. Et subdit: ꝙ
in ea cōfert calefaciēs dieta eo ꝙ q̄rtana feb. sit magis in/
firma: ꝛ debilis alijs febribus. i. minus affligēs v̄tutē. Si
eni nō esset debilis nō fieret quartana. i. nō tardaret motuꝫ
suū in 4^m diē: sed aut in diē 2^m aut in 3^m inuaderet aut cō/
tinua fieret. Et ob hoc dr̄ infirma: q: vnūq̄dq̄ꝫ infirmū nō
pōt in suū actum: modo ꝑprius actus febris est inflāmare
corpus: ꝛ cōtinuo vel vt multū: quartana aūt hoc facit: vt
rarius. Et subdit: ꝙ dieta q̄rtane debet habere duos effe/
ctus: q: oꝫ esse g̃ātiua caloris corporis ignē faciēs: ꝛ oꝫ
esse humectatiua humiditatē in corpus reducens ex eo ꝙ
mā in q̄rtana est frigida ꝛ sicca. At q: diete humectatiue
videt̄ ɔtrariari dictū Auer: de cura q̄rtane cū dixit. Illud
quo magis indigem⁹ in hac febre est subtiliare aperire ꝛ in
cidere: modicū v̄o indigem⁹ humectatiōe ꝛ infrigidatiōe: sꝫ
nō sibi cōtrariatur: qm̄ Auer. ibi loquutus est de cura q̄r/
tane per instrumētū potionis in disponēdo mām. Ari. aūt
de cura eius ꝑ dietā. Et dicūt. in cura quartane considera/
mus discrasiaꝫ: ꝛ eius cām: ꝛ insistere debem⁹ ei qd̄ magis
infestat. Et q: discrasia q̄rtane est īfirma: cā v̄o ei⁹ est fortis: ꝛ
q: frigida ꝛ sicca cōpacta ꝛ solida digōni inobediens: ideo
in cura opꝫ cal'a ꝛ hūida exhiberi: vt resistat̄ fortiori. Et sic
paꝝ opꝫ dare fridā: ꝛ hūida. imo hūida q̄ dantur debent

eſſe ꝯiuncta calido ſubtili inciſiuo ⁊ ſubtiliatiuo ⁊ penetratiuo. Et Aue. qdē nō vetuit hūida tali calido ꝯiuncta: ſʒ cō iuncta cū frido hic. Unū aīt. cura hui⁹ feb. diſtat a cura cauſonis. qꝛ illic intēdim⁹ ad fe. ⁊ h̄ ad cām: qꝛ modicū indigemus hūectatiōe ⁊ infridatiōe. ℭ Dixit Raſ 18° ꝯtiñ. ex ꝑ ma ad glauc. Cib⁹ patiētiū ꝗrtanā oʒ eſſe hūidus ⁊ lenis ad alterādū ſiccitatē humo ꝛis: ⁊ ipſam vincēdū: ⁊ ad ſoluēdū inflationē nō ad inflādū. gñatur. n. ex hūoꝛe nigro vētoſitas in ſtō: ⁊ ſub ſplene: ⁊ cū altera alteri cōiungitur eſt malū vehemēs. ℭ Et Gal. i nqt in libro ꝗrto timei. Cura bona fe. ꝗrtane eſt cū bono regie quouſqʒ per tpis lōgitudinē digeraſ: ⁊ ſit regimē cū moderatis motu eqtatione ⁊ balneatione: ⁊ cibarijs velocis digōnis bonoꝝ humoꝝ: ⁊ cautela ⁊ caſtitate ⁊ vigilijs ⁊ alijs foꝛtioꝛib⁹ ipſis. ſ. ꝺſiccatiuis: ⁊ cautela a faſtidio ab indigōne: ⁊ coꝛruptiōe digōnis. Et maioꝛi cautela a coytu. Sit aūt hoc regimen quouſqʒ mā digeraſ. ℭ Dixit Gerar. ſup Uiati. In die acceſſionis nullus ꝗrtanarius aliqd comedat niſi vi⁹ tāto tpe poſſit tolerare. alioqn comedat ſex hoꝛis añ acceſſionē. Et illud ſit parū ſubtile digeſtibile actu calidū. ⁊ illo die oʒ cauere ab aliqua calida. ℭ Gui. dixit. In die iterpolatiōis largi⁹ comedat: ⁊ vtaſ balneis tēperatis in qbus ſudet ꝑ poſſe: ⁊ vtatur qete ⁊ ſomno ⁊ oīb⁹ rebus multiplicātib⁹ hūiditatē: ⁊ pinguedinē: abſtineat a coytu laboꝛe: ⁊ ieiunio in diebus qetis. In die v̄o acceſſionis: ⁊ maxīe añ acceſſionē nō comedat: ⁊ ſi comedere voluerit ſit añ acceſſionē per hoꝛas ꝗttuoꝛ vel qnqʒ. Et concedit in die acceſſionis ſuccū oꝛdei vel bꝛodiū ciceꝝ rubeoꝝ vel iura gallinaꝝ vel caponū cū mica panis ⁊ vinū albū bñ limphatū: ⁊ ponit ſup cibaria ſua puluerē cardamomi: qꝛ ſudare facit ⁊ mām digerit: ⁊ nālē cōſeruat hūiditatē. Poſt acceſſionē v̄o per plures hoꝛas: ⁊ in die qetis ꝯcepit ficus ſiccas ⁊ virides ⁊ nuces: ⁊ allia cocta: ⁊ carnes elixas ex illis intelligēs maxīe de ānualib⁹ agnis: ⁊ vinū ꝯcedit citrinū odoꝛiferū limphatū ſi fuerit abſqʒ opilatione in epate ⁊ ſplene: ſi v̄o cū opilatiōe fuerit nō limphatū in dieb⁹ qetis. Poſt .40. v̄o dies ꝯcedit vinū vet⁹ acutū aliq̄lr limphatū. Et dixit: ꝙ vinū nouū clarū nō turbidū magis hūectat mām melicā: ⁊ ipſam rectificat ꝗ̄ʒ vetus. ℭ Goꝛdo. dixit. cib⁹ nō deſ nimis ſubtilis nec in nimis pua ꝗ̄ntitate: qm̄ ſtatus eſt multū remotus: nullum incrudās vel ingroſſans oʒ exhiberi: ſicut olera ⁊ fruct⁹ ⁊ carnes groſſe: ⁊ oīa dure digōnis: aut in nimia ꝗ̄ntitate ſumpta. In die acceſſionis cibeſ paꝝ añ acceſſionē per tres hoꝛas ad minus: ⁊ poſtea cibeſ poxiſmi declōne cōpleta. In poxiſmo v̄o nullū cibale deſ. Et dixit: qꝫ ⁊ oīa hūectātia ꝯferūt in oī fe. ꝗrtana. Et dixit. vtaſ pullis ꝑuis auib⁹ cāpeſtrib⁹: ⁊ piſcib⁹ ſquamoſis: ⁊ ouis ſoꝛbilib⁹: ⁊ extremitatib⁹ poꝛcoꝝ ⁊ arietū ⁊ edoꝝ: ⁊ oꝛdeato: ⁊ auētato: ⁊ oībus q̄ ſunt facilis digōnis. ⁊ cōferūt ſpinachia blete ⁊ borago fen. petroſilij bꝛodiū ciceꝝ: ⁊ pruna matura. ℭ Albucaſis in libro de cibis dix̄: cibi ipſoꝝ ſunt panis bñ tamiſatus cū ſale tēperato: ⁊ medi⁹ inter durū ⁊ lapſum bñ paratus ⁊ carnes mōtonis iuuenis: ppꝫ ꝙ hēat ꝓprietatem in deſtruēdo malitiā aut meliam: ⁊ coquanſ in bꝛodio ſimplici cū multis ꝯdimētis. Et de pullis femelle. qꝛ ſunt magis hūide ⁊ pdices ⁊ turdones albi ⁊ coturnices ⁊ colūbi iuuenes ⁊ turtures ⁊ auicule ꝑue elixate: ⁊ bꝛodiū cicerū cū cōdimentis ⁊ vitella ouoꝝ mollia ⁊ robilie ⁊ vue paſſule mūde cū amigdal' ⁊ zuccaro ⁊ cāna zuccari ⁊ vinū ſubtile boni odoꝛis tpatū cū aq̄. Et dixit. aliqñ iſtis patiētib⁹ ſunt nec̄ia cibaria ſbtiliatiua. Sicͭ allia cepe poꝛri raſan⁹ ſinapiſ apiū: ⁊ ſilia q̄ miſceanſ cū eoꝝ cibarijs aut coq̄ſ aut coq̄ſ teneritas feniculi vel apiū cū cibis ſuis: ⁊ ꝯdiāſ cū ſpēbus odoꝛiferis ⁊ bꝛodiū ciceꝝ remollitoꝝ per diē ⁊ noctē: ⁊ cū qbus poſtea decoquātur calamētū ⁊ pip ⁊ cīminū ⁊ charui ⁊ oleū ⁊ ſuccus ceparū. ℭ Dicūt qd̄ i cibaria nō multū hēant ſaliꝛ ⁊ ſint elixa nō aſſa nec frixa. Et ſi aſſa comdanſ abijciaſ tota ſupficies cōbuſta. ℭ Et ꝯdianſ cū ſpēbus q̄ ſic ſiūt. ℞. cinamomi electi cardamomi maioꝛis. añ. ℥. ʒ. galange nucis muſ. macis gar. añ. ʒ. i. et oci. ʒ. ʒ. Et dix̄ qdā. gallina exuēreſ ⁊ repleaſ itermis petroſilio inciſo ⁊ vitello oui cū albumie ⁊ ſanguine poꝛci maris q̄ ſit in pōdere. ℥. vi. bñ ꝑmixtis. deīde ſumaſ ⁊ decoquaſ in paſtillo in furno vl' iter tegulas ⁊ cōedaſ: qm̄ roboꝛat v̄tutē ⁊ appetitū excitat: ⁊ febꝛes fugat. Dixit Raſ 16° ꝯtiñ. ſiat cura cū nutritiuo qd̄ nō gñat vētoſitatē pēit⁹: ⁊ qd̄ mollificat vētrē. ℭ Et Meſue qdē auc̄tate. G. poſuit cañ. in cap° d̄ ſoda q̄ ꝯferūt ad dietā: ⁊ potionē oīum egritudinū melicaꝝ. ⁊ ꝑ ꝯñs feb. ꝗrtanaꝝ dicēs. G. inqt. Cura oīuʒ egritudinū melicaꝝ nō eſt expoliāda ab vno triū regiminū: qꝛ vnū eſt regimē hūectatiuū ⁊ ipinguatiuū: ꝑter ꝙ faciat cadere in opilōnes. Et h̄ iō vt rectificeſ ⁊ habiliteſ coꝛpus hūoꝛis melici: vt recipiat digōnē in toto. Et h̄ regimē eſt nec̄iuʒ in ꝑn° medio ⁊ fine: ⁊ añ 2[m] regimē ⁊ poſt vt nō cadāt in coꝛpus hūoꝛes ⁊ reſoluaſ ſbtile ei⁹: ⁊ remaneat qd̄ ē groſſuʒ ⁊ accidat reſiduo ipſi⁹ lapideitas. ℭ Scd̄ʒ regimē eſt reſolutiuū faciēs reſolōnē cū mediocritate: ⁊ ꝑpe ei⁹ qd̄ habilitatū eſt. Et h̄ duo regimina oʒ vt ſemꝑ ſibi inuicē ſuccedāt. ⁊ ſm̄ hoc cadet digeſtio eq̄lr in māʒ: ⁊ eq̄lr reſolueſ. Poſſet etiā dici ꝙ in cura aliaꝝ: ſm̄ hoc regimē eſt regimē digeſtiuū qd̄ oʒ ipleri cū rebus mediocriter calis: vt nō reſoluant foꝛtiter calia ſubtile ei⁹ ⁊ remaneat groſſuʒ. ℭ Tertiū regimē eſt regimē euāatiuū in quo tria ꝯſiderabilia ſubdunſ. Primū eſt. vt nō ſemel ⁊ multā ⁊ ſubitā faciam⁹ euōnē: ſʒ ꝑ interualla bñte tēperiē: vt nā euōnē reguleſ: ⁊ non euo nām: ſubita eni ⁊ violēta euo vix nā regulaſ: ⁊ opaſ ſicut iper⁹ flāme q̄ ſubito agit in ſubtile: ⁊ ꝑtergrediſ groſſuʒ. Opus v̄o moderati caloꝛis eſt eq̄lr in vtraqʒ ꝑtē rei elixabilis ⁊ aſſabilis agere. Scd̄m ꝯſiderabile ē vt euāatiuʒ ſit cōmēſuratū nō excedēs mediocritatē: ſʒ ſit extēſio eleuatiōis ei⁹ nō recedēs a gradu medicinaꝝ icolumiū. Tertiuʒ eſt vt nō expolienſ euātiua a reb⁹ lenificatiuis ⁊ humectatiuis hoc enim eſt qd̄ euōnē beatificat. Et demum opʒ vt habeaſ in his egritudinib⁹ intētio ad cōfoꝛtationē mebꝛorū nobiliū: ⁊ maxīe coꝛdis ⁊ ep̄is ⁊ ſplenis ⁊ ſtōi.

ℭ De cura quartane pure ꝑ potionē. Cap. v.

Curatio aūt ꝗrtane ⁊ febꝛiū melicaꝝ ꝑ inſtrm potiōis ꝗttuoꝛ ipleſ intentionib⁹: ꝗ̄rū ꝑ[a] māʒ digerit. 2[a] eā ſoluit ⁊ euāt. 3[a] diſcraſiā alterat. ⁊ 4[a] mēbꝛa ꝑncipalia ⁊ nobilia roboꝛat ⁊ ꝯfoꝛtat. Intētio aūt ad accñtia in hac febꝛe deſpiciſ: qm̄ ſi nō foꝛtiter erraſ nō ſupueniūt i ea ſinthomata q̄ diuertāt a ſe curā: ꝙ ſi aliqñ ſupuenirēt curenſ: ſicͭ infra in febꝛib⁹ cōpoſitis cū accñtibus dicetur. ℭ Dixit Yſaac: in cura ꝗrtane: qꝛ ſit de mā groſſa ⁊ dura opʒ ad ꝗttuoꝛ res ꝓuidere. Una ne dent medici medicinas multū calīas ne caleſiat mā ⁊ due febꝛes gñenſ: vna diuturna ⁊ interpolata: alia ꝯtinua ⁊ acuta: ⁊ habeat īfirmus ꝑiculū: qꝛ nā nō eſt tāte potentie vt valeat moꝛbi acumen atqʒ ꝓlixitatē tolerare. ℭ Scd̄a res eſt ne denſ refrigeratiua ne cōgeleſ ⁊ induteſ mā ⁊ tardeſ ad digerēdū ⁊ diſſoluendū: ⁊ ſiatqʒ cauſa ꝓlixitatis moꝛbi eiuſqʒ peſſimitatis. ℭ 3[a] res eſt ne nimia diete ſubtilitate cōſumaſ infirmus: ⁊ faciat ipſaʒ mutare in ethicā ⁊ phtiſim. ℭ 4[a] res eſt ne cōfundaſ coꝛpus cū farmacia: ⁊ ꝓprie initio moꝛbi ꝑuſq̄ mā ipſius eliqueſ ⁊ ſiat obediēs actiōi nāe. ℭ Dixit Goꝛ. In digōne māe ꝗrtane frequēter ſumus decepti: qꝛ hoīes qui vtunſ pauco cibo ⁊ potu bñ doꝛmiunt in ꝑn°. Unde vrina bñ coloꝛata ⁊ hypoſtaticata appet: ⁊ vꝫ ꝙ ſit de mā moꝛbi: ⁊ nō eſt: ſʒ cibi. Cognoſcimus aūt digōnē māe moꝛbi per mitigationē poxiſmoꝝ ⁊ abbreuiationem ipſoꝝ. ℭ Et addit Goꝛ. qntā rem ⁊ eſt vt nō dentur res nimis ſicce de ſe: qꝛ inde mā nimis induraret: ⁊ iō errāt q dāt aſſa ⁊ frixa ⁊ ſtiptica. Et ſubdit Goꝛ. in ꝗrtana foꝛtia medicamīa

Canones meſue.

Intentio iiii.

Canones

na videtur ꝯuenire:q2 forti egritudini fortis ꝯuenit medi
cina:ꝛ tñ in pn° nec fortia digestiua nec fortia euatiua de/
bēt administrari. Dixit eni Gal.p° ad glau.q̈rtanas a pn°
moderate ꝛ suauiter ducere opꝫ ne farmacū vehemētē vl/
lū offerētes:sꝫ vt dicit alia trāslatio. Mox a pn° diligēter
ꝓuideas:ꝛ mediocriter ac qete ꝛ patiēter agas:neqꝫ medi
camē aliqd temere des. Subdit.n. Isaac.oꝫ medicū magnū
habere studiū in sua cura:vt det rē maturātē ꝛ digerentē
ꝛ incipiat purgare mām cū motu leui studeatqꝫ in regimie
epatis ꝛ splenis. ℭ Dixit Gal.sup 4° thimeos:vt scribit
18° ꝯtiñ. Si moueat mā q̈rtane añ ipsius digōnē medicis
fortib° motu vehemēti reddit praua:ꝛ pessima magis q̈
fuerit. De digōne itaqꝫ in pn°. ℭ Dixit Dal.dabis singulis
diebus ꝯtinuis geleniabin cū sqngibi.s.cū aq̄ decocta:aut
cū aq̄ boraginis vel buglose. Et Ua.dixit.digerat mā cū
diureticis.s.debilib°.s.succis scabiose apij ꝛ maratri deco
ctis ꝛ colatis cū oximelle aromatico ꝛ melle ros. ℭ Et.A.
dixit.fit medicina in die poxismi geleniabin cū syrupo ace/
toso distēperato cū calā. Et dixit.h potus ēt vꝫ in die ꝛ bo
ra poxismi bis vel ter datus.s.loco aq̄ ordei vel iulep vel al
terius potus. Et det vt alteret ꝛ extinguat siti:ꝛ ēt vt māꝫ
digerat ꝛ est minus nutritiuus illis alijs potib°:qñ tñ dat
in die paroxismi solū vt digerat oꝫ dari añ ipsuꝫ p duas vl
tres horas:nisi sit cibus in stō vel aliud ꝓhibēs:h eniꝫ di/
gestiuū ꝯuenit in diebus interpolatiōis.imo plus.ꝛ Aui.
expssit de die poxismi in quo minus ꝯuenire videbat. Et
istud est illud digestiuū a quo cōiter practicātes incipiunt
est.n.leuiter incisiuū. Supradictū aūt digestiuū viatici p/
prie ꝯferet post istud qñ iaꝫ aliqd minoratū fuerit de mā.
ℭ Et dixit Aui. Qñ q̈rtana incipit in estate aut i hyeme.
tunc oꝫ vt in potu det in pmis de aq̄ ordei ꝛ secaniabi:ꝛ h
vt aperiat vias opilatas:vt ꝓuocet vt ꝯsumet mā velociter
s.ꝑparet:vt possit mā velocius euari:ꝯñt.nō eodē mō oꝫ in
hyeme ꝛ estate:sꝫ in estate sit secaniabin fcm cū zuccaro ꝛ
aq̄ ordei sit amplior:ꝛ in hyeme sit fcm cū melle ꝛ aq̄ ordei
sit paucior. Et hora ad dādū ipsuꝫ in potu.dixit Aui.sit p°
piodū añtē tribus horis aut q̈tuor. Et qdā itelligūt hoc a
pn°:ita q d et in pcessu po^mi. Et alij intelligunt a fine po/
xismi:ita q trāsacto po^mo: vtraqꝫ hora pōt dari:ꝛ ēt i ho/
ra qetis. Et nō solū semel:sꝫ ꝛ bis:sꝫ pluries sicut medico vi/
debit ꝯuenire. ℭ Syrupus h tpe ꝯueniēs i q̈rtana pura.
℞.flor boragis ꝛ bug.sticados.añ.ʒ.s.passu. liq.añ.ʒ.v.
aniti fumiterr.añ.ʒ.4.ordei mūdi.℥.1.cuscute.℥.s.fiat deco
ctio ꝛ colet ꝛ colatura syrupet cū melle ros. colato ꝛ fiat
pauce acetositatis. det q̄ pūo syrup° acetosus:ꝛ fiat post
ipsum leuis minoratio m[illegible] post illud det syrupus
vio.deinde post illud minoret mā:tūc i intētiōe ad euandū
dicet. ℭ Post hoc deueniēdū est ad digestiua aliq̄ꝫtulū for
tiora:q̄ cū hoc q digerūt hāc māꝫ iterꝫ appropent spleni.
Et de his ē syrup° q sic fit.ꝯuenit.n.in pn° aug^ti. ℞.scolo.
cetarach capilli ve.lupu.fumiter.thimi atimbre.añ.M.i.
corticū radicū apij fe.petro.añ.℥.i.radicū boragis ꝛ bug.
añ.℥.s.melisse sticados mēte cuscute folioꝝ vel fructus ta
marisci.añ.M.s.seis portulace passu.liq.añ.℥.s. decoq̄nt
ꝛ syrupet decoctio cū syrupo acetoso simplici in estate ꝛ i
hyeme cū oximelle simplici. Et post h digestiuū iterꝫ mino
ret mā. ℭ Et postea circa mediū aug^ti ꝯuenit syrupus q
sic fit. ℞.camedreos camepiteos ysopi thimi scolope.capil
li ve.calamēti.añ.M.i.corticū qnqꝫ radicū ꝛ radicū bug.
ꝛ corticū radicū capparis.añ.℥.i.liq.passu. sticados florū
boraginis ꝛ bug.añ.ʒ.ij.fiat decoctio q̄ syrupet in hyeme
cū oximelle cōposito:in estate cū syrupo acetoso cōposito.
Et post h iterꝫ minoret mā. Et circa finē augmēti digerat
mā cū syrupo qui sic fit. ℞.radicū apij feni. petrosi.spargi
brusci ꝛ corticū radicū capparis ꝛ enule.añ.℥.i.mediani cor
ticis tamarisci fraxini ꝛ genestre.añ.℥.s.scolo.cetarach thi
mi timbre ysopi calamēti camedreos camepitheos radicū
assari cuscute.añ.M.i.pass.sebestē liq.añ.℥.i.semis aneti
anisos charui dorono ci.añ.ʒ.s. seis endiuie ꝛ portulace.
añ.ʒ.ij.decoquant ꝛ syrupent cū oximelle cōposito:ꝛ syru
po de bizātijs:ꝛ post ipsuꝫ iterꝫ minoret de mā:ꝛ post mi/
norationē si expediat mā minoret iterꝫ. Et circa statū si ne
cessariū fuerit det syrupus ꝑdictus additis epithimo ꝛ fo
licul' sene ꝛ polipodio q̄rcino ꝛ aromatizet cū cinamomo
cardamomo ꝛ mace mus. ℭ Digerat aūt mā cū sumptiōe
trociscoꝝ eoꝝ ꝛ cōfectionū ꝛ alioꝝ factoꝝ ex medicis q̄
subtiliāt ꝛ incidūt hūc hūorē. ℭ Et de troc.tñ dixit Isaac
ꝛ Ras.18° ꝯtiñ.nō opꝫ tro.in pn° febriū.s.melicaꝝ.inspis
sant nāqꝫ mām:sꝫ post euonē.s.hñ minorantem de mā. Et
Aui.dixit.cū q̄rtana icipit in hyeme tunc nō est modus vt
dent in potu troc.dicūt qdā.i.medicine digestiue in forma
troc.sup.vel q̄cūqꝫ alia forma siccas:sꝫ det in forma apozi/
matis siue liqda:q2 in hyeme opilōnes sunt plēs ꝛ vie ar/
tiores:p q̄s medicina liqda facilius penetrat. Et ē h verꝫ in
oi tpe,q nō debemus dare in pn° troc.sꝫ Aui.expssit d hye
me max^e in tpibus frigidis nō pōt in pn° mā huius febris
ꝯueniēter minorari. Et nō debēt aliquo tpe troc. dari in
initio pp cām assignatā a Ras. Et Isaac dixit. oꝫ ne troc.ī
initio dent ne desiccēt humiditatē ꝛ indurēt ad digerēdū
mām. Et max^e posuerunt ꝑdicti sapiētes hūc cañ. Si troc.
q̄bus vtebant antiq de digōne huius māe in q̄bus ingre/
diebant medicine fortis aptiōis incisiōis ꝛ ꝓuocationis
q̄ nullo mō cōpetūt i pn°.imo nec in alijs tpibus morbi:sꝫ
troc.minoris v̄tutis in subtiliatione ꝓuocatiōe ꝛ incisione
hñ pñt dari iā digesta mā ꝛ hñ minorata:sicut sunt troc.d
absinthio. quos Aui.cōcessit.s.in fine augmēti ꝛ statu. In
quo tpe dixit Gal.p° ad gla.si p dies aliquos diatriō pipeō
acceperit aut diaspolitū:ꝛ si pip solū cū aq̄ p singulos dies
acceperint recte faciēt. ℭ Dixit Sera.vtant tūc.s.tpis co
mestiōe ouoꝝ rācoꝝ.i.de piscibus salitis ꝛ sinapi nō ꝑm se
mitā ciboꝝ:sꝫ ꝑm semitā medicine in oi die donec subtiliēt
grossitiē hūoris q̄litate sua. Et ꝑm hāc semitā administren
tur ꝯfectiones cale in oibus diebus. ℭ Et subdit cū appro
pinq̄t status:demus ēt tyriacā ꝛ alias medicinas calās: si
vitent hmōi medicine in pn° ꝛ añq̄ declaret digestio. Qm
tunc nō pñt hūorē euare.s.insensibilit vel p vrinā aut sudo
rē:ad quā intētionē ꝑdicte medicine cale dant:sꝫ mouent
tunc humorē motione tñ:ꝛ faciūt eū currere. Cū ergo cur
rit ꝑmiscet cū humoribus lauatiuis ꝛ eos mutat ad nām
suāꝫ:ꝛ ēt si remanet in loco vno ponit febri magnitudineꝫ
vehementē plusq̄ fuit ꝛ si remanet in duobus locis acqrit
duas febres melicas. Et dixit qdā administrāt potū pipis
solius:ꝛ hoc in declōne egritudinis.i.in remissione accidē
tiū principij. ꝛ hoc facit Gale.vt patuit. ℭ Dixit Rabi ex
Gal.in lib.de tyriaca ad cesarē. Curaui dixit Gal.quosdā a
febre q̄rtana cū potu tyriace.verūtñ prius euabā coꝝ cor/
pora:ꝛ postea dabā eis absinthij succū.s.p plures dies:ꝛ de/
inde istud elixir.s.tyriacā añ tps febris p duas horas: ꝛ sic
liberaui patiētes bibitiōe medicine huius bina vel trina.
Dixit tñ Ras.18° ꝯtin. Cū vides sig° digōnis cōplete cū me
dicinis cura calis nisi tps ꝛ cōplo fuerint calitatis vehemē
tis:ꝛ iō securius dant in cōplone ꝛ tpe frigidis. Uñ dixit
Hal.cū differt huius febris tps ꝓueneritqꝫ spatiū in hye/
mis incōmoda appuerintqꝫ digōnis vestigia ꝯuenit aliq/
bus vti elixir calis vt diatriōpipeō dabisqꝫ singulis hebdōis
de tyriaca ꝛ mitridato de vnoquoqꝫ ꝓut videbis op°. Oꝫ
aūt diligentissime hec cauere eā sumptionēqꝫ formidare
coꝝ añ maturationē:afferūt.n.nō paucas lesiōes:q2 euare
nō pñt hūoreꝫ pp ipsius cruditatē ꝛ grossitiē turbabuntqꝫ
eū fortiter ꝛ fluere cogēt:vñ bonus mixtus hūorib° altera
bit eos in suā nāꝫ:vñ cōfortabit ꝛ maior fiet febris sepeqꝫ
in duo h ꝓfluet loca mā. Unde fiēt due q̄rtane: ꝛ si in tria
loca ꝓfluet tres fiēt q̄rtane. Et subdit oꝫ vt caueas ea in ca
lida cōplone in iuuene ꝛ estiuo tpe q si necessitas in his ad

Pria intentio.
De digōne materierum.

De troci. in digerēdo.

De tyriaca ꝛ medicinis fortibus calitatis in digerendo.

ea coegerit fumẽdũ modicũ ⁊ cũ diligẽtia fumat. Qñ vo
hyemis est tp̃s ⁊ patiẽtis etas senectutis ⁊ cóplo frigida ⁊
humida:⁊ humor maturari cepit nó incómodũ hec dabũt
eña. ℂ Dixit Alm. Si vltra.40.dies egritu° ꝓlógata fue/
rit nec remota ꝑ eũones eger ad magnitudiné nucis de pi/
peon oi mane sumat ⁊ siña. Si tñ tp̃s fuerit estiuũ ⁊ corp⁹
macrũ ⁊ calim meli⁹ erit ne aliq̃ de his medicinis caũs det.
ℂ Dixit Aui. Deinde.i.post eũones factas ⁊ post appari/
tioné digónis habeas ꝯsiliũ a mẽte tua.s.ꝯsiderãdo in suf/
ficiẽtia eũonis:⁊ h̃ maxie:⁊ etiã in alijs auctoꝝ caũ.in hac
cura positis in exhibitiõe medicinaꝝ. Et habito ꝯsilio des
in potu melice ⁊ flãtice tyriacã ⁊ mitridatũ ⁊ medicamen
de assa ⁊ diasulfur ⁊ siña:⁊ piper solũ bibat in aqua: ⁊ si/
napis etiã admistret ñassidue:imo i oib⁹ trib⁹ dieb⁹ semel.
Hoc aũt nó assidue qdã referũt ad sinapim:⁊ oia dicta eña
caña:⁊ hñ Dix̃.n.Ras.18°.ꝯti.ex v̀bo Gal.nó debes hmõi
medicinis frequẽter vti:addũt nãq; ad caliitaté ⁊ resoluũt
qd̃ est subtile in humore:⁊ expellunt a corpore ⁊ remanet
grossuz. Sed vtaris his medicis calis q̃libet septimana se/
mel ad subtiliãdũ:⁊ alleuiãdũ humoré:supplẽt:aut rarius
aut frequẽtius ꝺm ꝯsiliũ habitũ a mẽte tua in ꝯsideratiõe
p̃dictoꝝ. Immo dixit. A.in trib⁹ diebus semel. Quidã tñ
referũt illud dictũ nó assidue solũ sinapi: ⁊ hoc ꝑ illud qd̃
Aui.subdit. Et in p̃mis ⁊ añ illud.s.qd̃ dictũ est de p̃missio
ne digónis ⁊ eũonis spatio lógiori.s. pót exhiberi sinapis
h̃ est rarius q̃ȝ per tres dies semel. Vel in p̃mis: ⁊ añ illud
scȝ qd̃ dictũ est de assumptiõe dictoꝝ eñoꝝ ⁊ p̃cipue caloꝝ
ex eis vtaris sinapi spacio lógiore.s.hñ magnore h̃ ne per
ueniat ad vltimitaté caloꝝ nisi hñ v̀sus statũ egritudinis
⁊ cũ gradatiõe. Et dixit Aui. nó festines cũ aliquo coꝝ di/
góné.sup.⁊ minorationé sufficiẽté.nã si tu dederis tyriacã
⁊ siña illi in p̃mis cópones q̃rtanã cũ q̃rtana:⁊ fortasse at/
trahes egritudines alias:⁊ ꝓp̃ie in hyeme:qr mã tũc est
magis apta dissolutiói ⁊ min⁹ apta resolóni ⁊ eũoni. Dixit
Auer. Cópleta digóne hui⁹ febris a. G. tyriaca laudat. Sȝ
añ digóné recepta posset ipsaȝ de facili ad causóné ꝯuerte/
re. Et subdit. si tp̃s esset frm̃ ⁊ etas senectutis diatrionpi/
pereon facta digóne mirabilir̃ cófert. Et scias q̃ qdã dant
hmõi medicinas calas in dieb⁹ interpolatiõis:⁊ hoc est se/
curi⁹. Et qdã añ po^m ꝑ duas horas:⁊ ꝑ hũc modũ ꝓhibẽt
multotiẽs paroxismũ ⁊ aduẽtũ rigoris in eis. ℂ Exẽplum
de p̃dictis adduxit Gal.in lib.de pronosticatiõe in Endi/
no romano.q patiebat vnã quartanã:suasus a medicis in
p̃n° sumpsit tyriacã:⁊ ex vna q̃rtana deuenit ad duas sic
Gal.ei ꝓnosticat⁹ fuerat:⁊ cũ duas hẽret sumpsit iteꝝ tyria
cã:suadẽtib⁹ medicis ⁊ dicẽtib⁹ sic aliqñ in p̃ma potatiõe
ei⁹ accidere seu cómota egritudine ⁊ asserẽtib⁹ in 2ª pota/
tiõe eripi totaliter:⁊ arrept⁹ est a 3ª q̃rtana:⁊ sic q̃ duplex
erat facta est triplex.sicut Gal.ei p̃dixerat. Interrogat⁹ aũt
Gal.ab Endino peripatetico de cã hui⁹. R̃ndit indigestaȝ
adhuc esse egritudiné:farmacũ vo hoc.s.tyriacã cacochi/
miã indigestã:⁊ maxi° in p̃n° hyemis vsq; ad cóturbandũ
potest oblatũ:nó tñ digerere neq; diaforare. Et p̃ª ad glau.
qcũq; hui⁹ farmaci ꝺm p̃nª hui⁹ dederũt aut oia ante sta/
tũ simplicẽ existẽté quartanã duplicé plures ostẽderũt:aut
oino maioré ⁊ difficilioré opati sunt:duplicé vo existenteȝ
triplicẽ fecerũt aut ꝓculdubio duas difficiliores ⁊ maio/
res. Vidi eñi quẽdã medicũ q ausus est trib⁹ habito quar/
tanis dare diachinies.i.diatrion nódũ egritudine in statu
existẽte:deinde ꝯtinue succedẽs febris iterficit hoieȝ. Et sub
dit. istud ẽt in alijs typicis febrib⁹ obseruabis ne aliqd ta/
le det:maxie in p̃n° añq̃ȝ videas digóné ⁊ statũ fieri.
ℂ De intẽtiõe aũt ad eũandũ sciendũ est q̃ ois eũo seu ois
mod⁹ eũonis pót ꝯuenire i cura febriũ melicaꝝ ꝓut dicet.
Et incipiendũ est a lenitione vẽtris:de qua dixit Ras.in
diuisióib⁹ assidua lenitioné nãe:ita vt des eis semp aquã fi
de ⁊ aquaȝ caulis ⁊ ficus infusas in aq̃ mellis:⁊ ius galli

[Left margin: ...secunda [in]tẽtio. De euo/ ... marc... ⁊ pu... de le[ni]tione.]

vetusti decocti in aq̃ ⁊ sale in q̃ ꝓiectũ fuerit aliquãtulum
polipodijó q̃ sorbeat parũ añ cibũ suũ.dix̃.n. Ha. oȝ nãȝ eẽ
tẽperatã inclinãtẽ ad mollitiẽ emolliẽtiũ vẽtrẽ ciboꝝ vsu.
Et si nó ꝓderũt. dixit. G. p̃ª.ad glau.cibi emolliẽtes vẽtrẽ
clysterizatiõib⁹ vtere ꝺm p̃nª qdẽ mollib⁹:postea vo acu
tiorib⁹. Et Sera.dixit.si nã nó lenitur ꝑ se neq; ꝑ cibos:tc̃
opȝ vt administret clystere ⁊ incipiam⁹ cũ leui.dixit. Hal.
cũȝ aq̃ blitis ⁊ sisami ⁊ oleo ⁊ mirti. ℂ Dixit Aui. opȝ vt
admistrent mollificãtia.s.leniẽtia feces ⁊ hũiditates corru
ptas in p̃nis vijs. Et subdit. si nó v̄t tibi vti reb⁹ potatio
ad leniẽdũ vt nó potes vti eis:tũc admistra loco coꝝ cly/
steria ꝯueniẽtia.s.lenia. ℂ Lenitiuũ bonũ in mã melica ẽt
qd̃ sic fit. ℞. flores boraginis ⁊ bugl.viol.⁊ sticados ⁊ fo/
liculos sene decoq̃ ⁊ cola:⁊ in colatura pone medullã cas/
sieti.⁊ exhibe:⁊ si tibi apparebit humore aliq̃lẽ ad os stõi
raptũ facere võitũ ꝓuoca. Et si in vijs vrine aliqd de mãe/
hus cóib⁹ ꝯtinet aquã tribue scolo.⁊ endiuie. Et si qd in
declõne paroxismi sudauerit sudoré adiuua dans in potu de
vino albo subtili cũ aq̃ dadei calã. ℂ Q. si p̃dicta febris fue
rit in corpe sanguinee cóplõnis vel in quo abũdauerit san
guis p̃ter q̃ sit mixt⁹ melie vel adust⁹:tũ solũ stãs sub rõne
mãe cóis flõmiã paruam fac de basilica sinistra. De flõmia
quoq; in hac febre qñ est ex sanguine adusto vel sanguine
melie mixto. Dixit G. p̃ª ad glau. A p̃n° diligẽter ꝓuideas
⁊ nó facias sanguinis detractioné nisi forte videris nimiaȝ
eẽ sanguis abũdãtiã:ita.s.q̃ sit cã appropriata febrib⁹: ⁊
tũc ẽ qd̃ cómẽsuratũ. Et cũ venã ferieris statiȝ respice fluẽ
tẽ sanguiné:q si niger ⁊ spissus fuerit: securi⁹ auferes q̃ȝtũ
putaueris cãe ꝯuenire.etati q̃ȝ ⁊ v̀tuti. Rubeus vo ⁊ te/
nuis si fuerit mox reprime ⁊ ꝯstringe venã:nó.n.talẽ ꝯue/
nit auferre sanguinẽ:tãgẽda.n.est vena in brachio sinistro
q̃ mediana est. ℂ Et Ras.dixit in diuisionib⁹. Si aq̃ cũ ea
est rubea ⁊ grossa:⁊ qñ accidit post febres calidas.s.maxi°
sanguineas cura cũ flõmia basilice ⁊ latere sinistro. Et Al.
dixit.cũ vrina fuerit rubea spissa ⁊ corp⁹ rubeũ ⁊ vene ple/
ne eger ex basilica minuat. Et Hal.dix̃.in p̃n° itineri vrinã
opȝ:⁊ si videris in pulsu magnitudiné in q̃ celeritas nó est
multa:⁊ vrina est rubea grossa:⁊ etas iuuenilis oȝ accele/
rare ad sanguis minutionem basilica aut nigra de sinistra
mãu:⁊ ꝯsidera sanguis coloré:qué si videris nigrũ ⁊ ꝯtur
batũ aufer de sanguie q̃ȝtũ est op⁹:si qdé v̀t⁹ adiuuerit. Q.
si sanguis fuerit rube⁹ claudet venã oȝ nec oio educas:qr
talis est sanguis bon⁹ qué si eũaueris debilitabit v̀t⁹. nec
De flebo tomia.
deiceps poteris resistere morbo. Ampli⁹ si bonũ ⁊ purum
eũaueris sanguiné in corpe solus remãet hũor pessim⁹ au/
getur:q; v̀t⁹ turbat sanguis nec supest corpi qd̃ ei resistat:
cũq; aũt dñij sanguis sig° si inueneris:mó oȝ sanguiné mi/
nuere: vñ dix̃ A. si ꝯsiderãdo videris q̃ i eo ẽ dñiũ sãguis:
⁊ ꝓp̃e qñ ẽ a melia sãguiea siue ab adustiõe sãguis siue a ꝑ
mixtiõe melie cũ sanguie:tũc flõmet ⁊ extrahat sanguis ꝺ ꝑȝ
q̃ȝtitaté necitatis:q̃ȝuis fortasse exigat multi^{do} ei⁹ vt extra
tur res plñe.sup.scȝ sit sp flõmia ifra illã q̃ȝtitaté:⁊ ifra illud
qd̃ reqrit multi^{do} cãe. H.n.est securi⁹ ⁊ salubri⁹ q̃ȝ extrahere
sanguiné ꝺm q̃ȝtitaté cãe.dicũt tñ q̃ maior q̃ȝtitas extrahen/
da est in q̃rtana facta a sanguie adusto q̃ȝ in facta a melia
mixta sanguini. ℂ In oibus aũt alijs casib⁹ a p̃dictis opȝ
in p̃n° vitare flõmiã.nã si facta fuerit vbi nó est necña ipsa
est nocẽs trib⁹ causis:⁊ sũt ille q̃ dicte sũt ab Hal. p̃ª:qr de/
bilitat v̀tutẽ. 2° qr educit ꝯ̃riũ hũori peccãti.s.sanguiné bo
nũ q sui caliitate ⁊ hũiditate resistit melie ⁊ rectificat eũ: ꝑ
cui⁹ extractioné melia reddit fridior grossior ⁊ crudior. 3°
qr mouet hũores ad exteriora.s.a ꝑtib⁹ epatj ⁊ splenis ad
ptes ⁊ venas magis extrinsecas:vñ accidit q̃ sit coꝝ diffici
lior digó ⁊ ẽt eũo:qr facti sũt remotiores a loco digónis ⁊
eũonis. ℂ Dix̃ Aue. Si cognoueris in p̃dictis sanguinẽ
ebullire i p̃n° eũ minuere ꝺbes.s. q̃ȝto citi⁹ poteris: ⁊ ñ tar
dare. Scias tñ q̃ ꝑ cãs assignatas ꝺ ñ minuẽdo vbi nó est

necesse:sequit̄ q̄ iteratio flōmie melior sit q̄z vnica sel'eūo.
Dixit Raꝫ.18° ꝯtiū.q̄ Cōstā.dixit.q̄ flōmia fiat vna vice
post aliā qn̄ patiēs est iuuenis ⁊ corp⁹ est repletū. pōle est
nāq̄z vt h̄ cura sola sufficiat.iam.n.eradicaui cū ipsa febrē
duplicatā plus vice vna. Et dixit Aui.in melia melica pu/
ra cū digesta est egritudo.sup.⁊ minorata mā ⁊ remanent
signa dn̄ij sanguinis:⁊ sunt alia q̄ coindicāt de flōmia:tūc
cōfert flōmia de basilica. Raꝫ.ēt in diuisiōib⁹ ad hāc inten/
tionē dixit. Itera flōmiā si nō videris ei multā diminutio/
nē.s.fe. vel v̄tutis.al's.sanguinis. Et subdit.A. In fine q̄r
tane cuiuscūq̄z si nec̄ia fuerit flōmia.sup.q̄r aliqn̄ est nec̄ia:
vt q̄r ꝯstricta sunt in ꝓcessu febris mēstrua vel emorroyde
vel alia eūo sanguinis cōsueta:aut q̄r supcalefactus est san
guis aut diuturna caliditate febrili:aut per vsuꝫ lōgū me/
dicaminū calidoꝝ:aut q̄n̄ocūq̄z videris signa dn̄ij sanguinis
aut supcalefactiōis ei⁹:aude:dixit ip̄e sup flōmiā ⁊ fac eaꝫ.
Dꝫ aūt ista flōmia eē pua ⁊ facta de saluatella sinistra aut
de ambab⁹ vel de saphenis. Et multi ēt vt Guil.in p̄n° flō/
māt saluatellā. Et dixit iterū Aui.p̄° 4ᵗ.de regie flux⁹ san/
guinis nariū cū supfluit:q̄n̄q̄z aduenit patiētib⁹ q̄rtanam
flux⁹ sanguinis nariū:q̄re:oꝫ vt iuues ip̄m cū reb⁹ faciē/
tib⁹ fluere sanguinē:scriptis:⁊ dictis in suo loco.nā q̄rta/
na aliqn̄ curat̄ tali sanguinis fluxu:⁊ ꝓprie si flueret a na/
re sinistra. Et q̄r sanguis in q̄rtanarijs est grossus nō potēs
facilr̄ egredi p venas nariū q̄ sunt sotiles. Jō oꝫ vt iuues cū
apientib⁹ ⁊ sanguinē subtiliātib⁹ donec egrediat̄ q̄ꝫtū suf/
ficiat. Et ꝓuocatio q̄dē emorroydaꝝ ⁊ mēstruoꝝ est vtil'.
Et silr̄ appō sanguisugaꝝ apud emorroydas aut in loco sa
phenaꝝ aut scarificatio in dictis locis magis vbi flōmia
fieri nō posset. ¶ De eūone autem per farmacū secessum. — De eūo/ne per far/macum
dixit. A. oēs spēs hui⁹ febris cōicāt in h̄ q̄ oēs in p̄n° mi/
nuunt̄.i.cōuenit vt in vnaq̄q̄z eaꝝ fiat in p̄n° eūo minorati
ua:qd̄ ideo fit vt sup residuo meli⁹ ⁊ facilius ꝓcedat digō:
⁊ tādē eūo:⁊ itellexit p p̄nᵐ.s. p⁹ eūonē diuꝫ maeꝝ cōiuꝫ:
⁊ post eaꝝ eūonē itende minorationi māe ꝓprie ēt aliqua/
li digestiuo p̄missō:⁊ icipe a leuiorib⁹ minoratiuis q̄le est:
qd̄ sic fit. ℞. decoctionē floꝝ sticados boraginis buglo.ca
pilli veñ.passul.anisi polipodij:⁊ in hac decoctione diss/
perent̄.ʒ.xi.cassiefi.deide addat̄ diacatholicōis.ʒ.ij.vl.iij.
⁊ exbibeat̄:deinde iteꝝ p̄mittat̄ digō:vt cū veneris v̄sus
finē p̄ncipij:⁊ iā imaginari potuisti:q̄ aliqua digō sit fctā
in mā. Et si adhuc nō appareat dec̄ minoratiuū forti⁹:gra
datiꝫ tn̄ ꝓcedēdo. Et ꝯueniret tūc si ad p̄dictū minoratiuū
addat̄ in dosi diacatholiconis. Aut si loco ip̄ius toti⁹ po/
nat̄.ʒ.i.lapidis laꝫu.loti noties s̄m artē. Aut in colatura
ʒ.i.reubar.vel elij de succo roꝫ.vel diamāne ⁊ in sanguinea
diaprunis:⁊ in flātica agaricū siue turbith s̄m q̄ videris
expedire. ¶ Et Ga.q̄dē oēm eūonē respicientē māꝫ appro
priatā in p̄n° ꝓhibuit fieri.sup.nisi cū minoratiuo valde le
ui q̄uale est p̄nᵐ de p̄dictis:cōicat eni in casu eūonis q̄rta/
na febris cū flātica:p̄inde dixit Sera.in initio: q̄r nōdum
hūor liquefit:⁊ est cōpact⁹ grossus difficilis eūonis: tunc
nō opꝫ vt attrahamꝰ ip̄m velociter ad exitū ⁊ eūonē: q̄m
qn̄ facim⁹ illud ponim⁹ hūorē ledētē vehemētioris cōpa/
ctiōis. Si cū vidim⁹ significatiōes digōnis.s.iā incipiētis.
⁊ multo magis ꝯsequētis vel cōplete:tūc oꝫ vt dem⁹ me/
dicinas q̄ soluāt hūorē melicū. Et Halr.ēt dixit.nō oꝫ pa/
tientē minui in morbi p̄n° cū aliq̄ laxatiuo: q̄ꝫdiu crudus
est humor. Si.n.h̄ t̄pe vteris laxatiuo:humorē nō poteris
nigrū eūare pp̄ ei⁹ grossitiē ⁊ difficultatē decursus eius:⁊
eūatur humor bonus ⁊ vtilis:remanetq̄z in corpe solus:⁊
ex hoc cōfortat̄ febris:difficilisq̄z fit ipsius expulsio. Et cū
signa digōnis appareāt. Dixit Ga.p̄° ad glau. purgare cō/
festiꝫ cū melicū hūorē purgātibus farmacijs nō sel' tm̄:sed
multotiēs si sic oportuerit. ¶ Dixit Gil.nūq̄z añ accessio/
nē tertiā oꝫ dari medicina solutiua:⁊ nūq̄z oꝫ eē medicina
fortis:sed debilis ⁊ paulatine eūans ⁊ nō oꝫ dari nisi mā

hn̄ digesta:aliter purgat̄ sepi⁹ qd̄ subtili⁹ est:⁊ relinquitur
grossius:vn̄ ꝓlongat̄ egritudo ⁊ de curabili efficit̄ incura
bilis. ¶ Aui.aūt dixit:nō eūet̄ a p̄n° aliq̄d de hūore faciē/
te febrē ad alleuiandū ⁊ mūdificādū:⁊ illud est apud digō
nē.s.ꝯferēs digōni:q̄r v̄tus aliqualr̄ exonerata meli⁹ digō
nē opat̄ in residuo s̄m q̄ inuā ad ip̄m:vel illud est apud di
gōnē residui.s.eūo minoratiua fienda:⁊ nō aīt pp̄ inobediē
tiā humoris melici ad expulsionē. ¶ Dixit Alm.aliq̄ me/
dicine q̄ expellāt meliāꝫ dent̄ post flōmiā si est nec̄ia:⁊ iteꝝ
dent̄ si nō est nec̄ia. Et in diuisiōib⁹ dixit Raꝫ. Solue ven
trē egri multis vicibus ꝯtinuis:semp tn̄ ante quālibet eūo
nē digōnē p̄mittēdo. Et sic v̄r innere aliquā eūonē fiendā
esse in p̄n° ꝯ̄ Ga.⁊ alioꝝ supradictoꝝ dicta q̄ noluerunt in
p̄n° eūandū fore. Et tn̄ dic q̄ Gal.⁊ sequaces intellexerunt
de eūone māe ꝯiūcte ꝯ̄ quā si eūonē dabis nō opabitur in
ip̄m:⁊ tn̄ v̄tutē debilitabit:⁊ si debis forte agitabis humo
rē:⁊ pp̄ eius cruditatē nō eūabit eū. Alij aūt intellexerunt
de mā aīter quā lꝫ minorare leuiter in p̄n°. vel ⁊ meli⁹ G.
nō itellexit esse fiēdā eūonē cū solutiuo forti. Et q̄ sic intel
lexerit pꝫ p Ratim 18° ꝯtiū.vbi ait. G.dix̄.nō moueas cor/
pus in p̄n° huius egritudinis cū medicina forti: nec eūes
cū medicina forti. Uatic⁹ silr̄ dixit.in fctā a melia pura nō
purget̄ corpus cū medicinis v̄tuosis:debilia aūt farmaca:
de qb⁹ Aui.⁊ Raꝫ inuūt G.nō ꝓhibuit:vn̄ ⁊ Auer.ad h̄
respiciēs ait.oꝫ in p̄n° rei eūare māꝫ cū polipodio cocta
v̄tute ei⁹ in iure galli veteris ⁊ oleo amigd. dulciū. Bn̄ tn̄
subdit.si vis digōnē expectare in hac febre:potes facere pp̄
ip̄sius modicū piculū qd̄ ferre pōt expectationē. ¶ De eūo — De vomi/tu.
ne aūt p vomitū sciendū est q̄ vomitus pōt aliqn̄ ꝓuocari
ad eūandū māꝫ cōēs:vt.s̄.dcm̄ est:⁊ p̄t ꝓuocari ad eūan/
dū mās ꝓprias:⁊ tūc in eius ꝓuocatiōe obseruādi sūt can̄.
q̄ dicti sunt obseruādi i eūone secessiua.dixit. G.ad glauc.
vomitū ꝓuocare noueris si nihil ē qd̄ ꝓhibeat ab eo. Qui
aūt vomere nō p̄nt purgādi sunt fortiori purgatorio.s. se/
cessiuo:pōt ēt ꝓuocari vomit⁹ in die paroxismi:⁊ ēt in dieb⁹
interpolationis. ¶ Dixit Alm̄.vomit⁹ in p̄n° accessiōis:⁊
in die qua eū molestat febris:q̄r.s.nō solū in p̄n° paroxismi
sꝫ ēt in ꝓcessu si aliq̄s humor impetū fecerit ad os stōi ꝓ/
uocet̄ ḡ dixit Alm̄.in p̄n° cū syrupo acetoso:⁊ aqua cali
datis in magna q̄ꝫtitate:⁊ postea vt vomat hortandus est
eger. Q. si vomere sic n̄ poterit:sicla ⁊ sinapis ⁊ salsa ⁊ his
silia dāda sunt qb⁹ sumptis:vinū mlta aq̄ mixtū sumatur:⁊
deinde syrupū acetosuꝫ in quo infusus fuerit raffanus su/
mat ⁊ vomat. Et subdit. In alijs ēt dieb⁹ vomat. dix̄ Ale.
vt scribit̄ 18° cōtin̄. Si q̄s in p̄n° q̄rtane.s.paroxismi ei⁹ ꝓuo
cat vomitū debilitat rigorē ⁊ febrē ⁊ liberabit̄ patiēs pce/
pto dei. Dies ḡ ꝓuocantia vomitū illo t̄pore q̄m leue erit tūc:
q̄r tūc spargūtur multi hūores in corpe. ¶ Dixit Sera.fac
vomere in die ꝓiodi ⁊ ꝓprie illos q̄bus accidit h̄ febris ex
flātis adustione.sup.⁊ multo magis si fuerit cū flegmatis
admixtiōe.ꝯuenit.n.maxie in q̄rtana flegmatica:q̄r stōus
est sicut lacuna flegmatis. Et iō dixit Raꝫ.in diuisionib⁹.
Si accidit q̄rtana post febres flegmaticas: tūc administra
vomitū post incisiua ⁊ subtiliatiua:in qb⁹ nō est plima ca
lefactio:sicut cū sicla cū pua q̄ꝫtitate sinapis:⁊ sicut syru/
pus acetosus ⁊ raffanus. Et Halr.dixit.in die accessionis
vtat̄ sq̄ngabin in quo infuse sint radices.s.ille que absolu/
te radices vocant̄:que comedunt̄ vel radices raffani cum
aq̄ decoctionis aneti ⁊ ꝓuocet̄ vomit⁹. ¶ Dixit Aui. vo/
mit⁹ añ cibū:⁊ post cibū est cōueniēs:⁊ ꝓprie in die prᵐⁱ
añ paroxismū:⁊ est ꝓprie.i.maxime de rebus iuuātibus qn̄
melia est flātica ⁊ nō in p̄n° tm̄:sꝫ in oi hora paroxismi:sꝫ tūc
diuersimode.nā in p̄n° paroxismi fit maxie ad educēdū mās
cōes in stō reptas:q̄ꝫuis vt dixit Alex.eriā de humoribus
q̄ tūc spargunt̄:quoꝝ portio spargit̄ ad stōm:sꝫ post p̄nᵐ
ꝓuocet̄ magis ad educēdū aliq̄d de mā ꝓpria:de ea.s.que
esset sparsa ad stōm vel ad p̄mas venas ⁊ epar: aut de ea q̄
foret

foret euomita a splene ad stómꝰ:non aūt vt euomatꝰ ea que
sparsa est sup mēbra sensibilia. ℭ Ait Gal.humor accessio
nis die tumultuosus existit:caloꝛq̃ febris illū calefacit:vñ
z faciliter eūaꝰ. Quibus ꝯsideratis causis aduerte ꝙ vo/
mitus post pn̄ᵘᵐ est ꝓuocādus:z dicūt qdā ꝙ circa mediuꝫ
augmēti paroxismi ꝓuocādus est:ꝫ nō in pn̄ᵒ vñ nec ante
appꝛitionē digōnis:sicut ēt dictū fuit de eūone ꝑ secessum.
ℭ Dixit aūt Aui.añ cibū.s.qñ nō est necīus cibus ꝓ faci/
litatione vomitus z post cibū qñ est necīus. Et subdit. foꝛ
tasse iuuantꝰ cū ꝯsecessione comestiōis sicle z qd salitū ē ex
piscibꝰ. Et dixit.sumat q̃qꝫ horis añ porismū cibū vt vo
mat foꝛtasse.n.iuuabit cū talis cibus lꝫ nō euomat: q:iu/
uabit ad intētionē digōnis:incidet.n.z subtiliabit hūoꝛeꝫ
anteq̃ moueatꝰ ad porismū cū sua q̃litate:sicut.d. patuit ꝑ
Sera. Sed vomitiuū supꝛa illū cibū solū sumēdū ē in pnᵒ
porismi initiāte.s.qñ iā eger icipit pigritate oscitare:z poꝛ
rēdi vel ante ꝑ mediā horā vel circa qñ incipit mā aliq̃liter
cōmoueri z fumigare:z ē hoc meliꝰ. ℭ Notāt qdā.ꝙ vbi
timeretꝰ de retētiōe cibi nō oꝫ dari talis cibus incisiuus:ꝫ
oꝫ dari cibus laudabilis q ꝯfoꝛtat nām ad tolerandū poᵐ
z nō ꝯuertatꝰ in chimū malū:ꝫ si speratꝰ ꝙ vomitus ꝓuo/
cetꝰ tunc dādus est cibus ꝑdictus.ꝫ nō nisi virtus sit foꝛtis
potēs stare tota accessiōis die sine sumptiōe cibi. Et sub/
dit. A. q̃uis opoꝛteat ꝙ administretꝰ vomitus in die poᵐⁱ
adhuc ēt in die 3ᵒ:q.s.est dies ante futurū porismū:admi/
nistretꝰ ēt vomitus vt educatꝰ supfluitas q̄ relicta est a cibo
in die añte:z ꝑp illud qd resoluit balneū.s. humectatiuū:z
qd maxꝭ fit vt.d.in die sequēti porismū.nā q̃uis in h bal/
neo sit lōga moꝛa:neq̃ sit calitas magna : pur aliqd resol/
uit.i.dissoluit de hūore q foꝛtasse mouetꝰ ad stōꝫ z oꝫ expel
li:vel q foꝛtasse erat in stō z dissolutꝰ ē ꝑ balneū z ꝑparatꝰ
vt exeat ex vomitu. ℭ Et dixit iterū Auic.in melia melica
pura administretꝰ vomitus supꝛa cibū cū foꝛtitudine aut
leuiter ſm horā:q: in pn̄is leuiter:z postea gradatim fiat
ꝓcessus ad foꝛtitudinē.ita vt cū puenit ad statū ꝓuocetꝰ vo
mitꝰ cū foꝛtioꝛibus.dixit itaq̃ Gal.ad glau.in statu vtere
bis q a cibis vomitibꝰ frequēter:z nulli ꝓhibe ellꝫ albuꝫ
dare pn̄ū mixtū raffano:z si nil ꝓfuerit ipsuꝫ ellū.sup.ꝑ
canonibus obseruatis datis in datione ellebori. Et subdit
Aui.z ſꝫ necessitatē.s.vtere leuioꝛibus vel foꝛtioꝛibꝰ:q: le
uiꝰ qñ mā ē pauca:vel qñ fieret ꝓ eūone solius māe cōis:z
cū foꝛtitudine qñ fit pro eductione māe multe z ꝓprie. Et
subdit:oꝫ vt assiduet vomitū patiēs:qm̄ ē radix ad eūoneꝫ.
Et h ideo:q: melia ꝓpꝛie z maxie cōtinetꝰ in splene a quo
hꝫ viā z trāsitū ad stōm:z ideo plus vꝫ vomitus in melia
melica q̃ in aliis. Uerūtñ dixit Cōia.purgatꝰ ista mā in vo/
mitu paulatino. Et deinde post istā plus vꝫ in melia flātica
vt.d. ℭ De eūone aūt eradicatiua ꝑ secessum vel vomituꝫ:
q̃uis raro valde fit ꝓpta mā melica ꝑp sui grossitiē z pōde
rositatē eūari ꝑ vomitū:opꝫ vt nō laboꝛetꝰ in pnᵒ digōnis
vsq̃ ad aduentū cōplemēti digōnis i eūando supfluitatē cū
eo qd calefacit cū foꝛtitudine aut exiccat cū foꝛtitudine ex
medicia:ꝫ solū ex ea q̄ debilis est ex solōne vētris.sup.aut
vomitu cū eo qd debiliter eūat nō cū foꝛti calefactiōe aut
cū foꝛte exiccatiōe:siue sit tale foꝛte exiccans sua cōplōne si
ue ꝑ supfluā eūonē quā faceret:ꝑp qd notāter dicūt in hac
fe.eūonē eradicatiuā reglr vnica eūone fieri nō debere:sed
partiri i ptēs:vnde dixit Sera.cū appꝛopinq̃t status admi
nistremus medicinas q̄ eūant māꝫ melicā assidue.sup.nō
vnica vice:qm̄ hūoꝛ qñ subtiliatꝰ z ꝑparatꝰ obedit eūoni cū
facilitate.sup.z totiens fiat donec mā eradicetur. ℭ Dixit
Alm̄.si ꝑ ꝑdictā eūonē.s.minoꝛatiuā ꝑ secessum vel vomi
tū febris in suis accñtibus : z sue accessionis longitudine
minuatꝰ bonū est.sup.z sequere cū eis vsq̃ in finē:si aūt nō
multū inueniatꝰ minoꝛari eger vehemēter est eūandus.s.cū
foꝛtioꝛibus:nō tñ vna vice:ꝫ pluribus: qm̄ si in vltio ſcm̄
fuerit nō ꝑmanebit febris. ℭ De die aūt fiende eūonis se/
cessiue minoꝛatiue vel eradicatiue mō dicto dicit Gal.pur/
gatiōe vteris die ab accessione scd̄a qui est dies ante futurā
accessionē:sicut dixit Alm̄.ꝑ vnā diē anteq̃ accessio adue/
niat dāda est purgatio. Et Aui.dixit.fiat post accessionem
post diē. Et notāter addidit post diē vt daret intelligere:q:
nō de die imediate sequēte accessionē : ꝫ de 2ᵃ die : vt dixit
Gal.h enim dies merito est magis aptus eūonibus:ita ꝙ
ēt flōmie:q: vtus in eo magis foꝛtificata a porismo ꝑteri/
to:z humoꝛ ēt magis subtiliatus:z insup est magis mobi
lis cū iā inceperit cumulari ꝓ sequenti porismo. ℭ De ma
nerie aūt medicinaꝝ has eūones faciētiū:z pꝛio de simpli
cibus.dixit. Aue.medicine q̄ hñt purgare hūc hūoꝛē z tra
here subam eius manifeste z sunt hñtes gradus sunt i pꝛio
gradu mirabolꝰ.indi z emblici:z postea polipodiū.verūtñ
qdā dimittunt mirabolanos ꝑp ipsoꝝ stipticitateꝫ: z post
polipodiū est epithimus:z opatio istius foꝛtioꝛ est opatio
ne polipodii:z maioꝛē coꝛpoꝛi infert angustiā. Et ꝑp hanc
cām indiget occultatione istaꝝ duaꝝ reꝝ.s.remittere suas
q̃litates primas:z ipsius remouere maliciā. Et ꝑp h nō est
malū miscere cū eo medicinā q̄ faciat ipsum velociter volā
re:sicut ponēdo cū ipso duo kirat scamonee aut tria cū ter
tia pte vnius aur.de maioꝛana. Et h nō facimus cū expellē
dū ipsum humoꝛē cū eis:ꝫ ꝑp debilitatē z tarditatē ipsiuꝫ
oꝛdinamus taleꝫ additionē:vt recipiat inde pn̄ᵘᵐ expellēdi
dicūt qdā.ꝙ in melia flātica scamonea nō esset ꝯueniēs ꝓ
acuēdo epithimū vel alias siles medicinas:ꝫ debent acui
cū turbith vel alia medicina eūante flegma. ℭ Et subdit
Auer.ꝙ post epithimū est lapis lazuli. Sed ab ello nigro ca
uere debes.dixit ipse toto posse:nisi cū medicinis hñ ipsuꝫ
rectificantibꝰ misceatꝰ.de medicinis aūt cōpositis ꝯueniēti
bus in eūone māe huius febris lꝫ multe sint posite ab au/
ctoꝛibus:ego tñ q̃sdā z paucas adducā. ℭ Dixit Al. Seꝑ
cū zuccaro taberzet ei sepe tribuatꝰ:z esset sicut leniuū tm̄
Si aūt ifunderetꝰ i ipso folliculus sene fieret minoꝛatiuū le
uere subdit.z apozima de epithimo z mirabolꝰ.indi inter/
dū detꝰ. Et in diuisionibus dixit Ras.si non est calitas fe
bris vehemētis foꝛtitudinis eūetꝰ cū decoctiōe epithimi ſꝫ
hūc modū suū.i.ſm descriptionē suā. Et si est foꝛtis calitas
tunc eūetꝰ cū syrupo acetoso z epithimo z aq̃ casei in qua
infusum est epithimū: z cū decoctione mirabolꝰ.nigroꝝ z
infusione eoꝝ. Et si fuerit foꝛtioꝛ calitas q̄ est febriū q̃rta/
nariū:tūc cū aq̃ casei sola. ℭ Et Gal.inter alias medicinas
solutiuas quas posuit.dix.oꝫ hāc tolerātē febrē post māe
maturationē.s.semel vna septimana vti h medicamine. ℞.
mirabo.idoꝝ z kebuloꝝ.añ.ʒ.viii.bessaregi.epithimi.añ.
ʒ.iii.teranꝰ diligēter cū tantundē zuccari z bibatꝰ cum aq̃
calā.s.dosis ex ea cōueniēs:z sit hoc accessionis mane.s.qd
ꝑcedit accessionis diē:z ſm quosdā posset ēt dari in mane
accessionis si accessio illa die venire tardauerit ad sero vel
ad noctē. Et dicūt ꝙ in dictis vbis Gal.innuit.ꝙ inter eūo
nē z eūonē iterponitꝰ vsus digestiui ad māꝫ ꝑparandā di
xit. A.si mā fuerit melica pura de gñe fecis sanguinis.s.si
non fuerit adusta nec alio humoꝛi admixta:tunc rectificetꝰ
solū eius ipꝛimis cū aq̃ lubleb z gelenIabin z melliti z zuc
carati. Et h ꝯuenit ad leniēdū:ꝫ in fine eius.i.in processu
post lenitionē ad minoꝛādū de mā eūetꝰ cū eis q̄ sunt sicut
decoctio mirab.citrinoꝝ z nigroꝝ z fumiterꝭ z passu. Et
Aui.posuit in hac medicina mirabolanos citrinos hñs re
spectū ad dispōnes particulariū calias: vt in cōplōne etate
tpe.z aliis cāis.sicut Gal.in sua medicina ꝑdicta posuit ke
bulos hñs reᵐ ad dispōnes:fridas. Nā sic oꝫ sapiēs medicꝰ
in oꝛdinatiōe suaꝝ medicinaꝝ solutiuaꝝ diligēter ꝯsidera
re. Et subdit Aui.cū digesta esset egriꝰ ſm vnā ſfaꝫ q̄ inue
nitꝰ.eūā cū medicinis z eius foꝛtibus:z medicine q̄ admi/
nistranꝰ i hmōi hoꝛa sunt sicꝰ epithimū z polipodiū z aga
ricus z sticados z lapis armenꝰ:z lapis lazuli abluti z nō
abluti:z succus folioꝝ cētauree cū syrupo melli: z foꝛtasse

De eūo/
ne eradica
tiua.tā ꝑ
vomitū q̃
ꝑ secessuꝫ.

De medi
cinis ad di
ctas eūo
nes ꝯueni
entib[us]

est necessari⁹ ellius niger. ℭ Dixit Ras. 18° ɔtiñ. purga eos
oi 5ª nocte. sup. vt dictū ē. ḋ. sic ꝙ veniat purgatio in die añ
paroxismū. nec cures si noctes sint plures ꝙ̄ qnq̄ cū his
pillis. ℞. epithimi tur bith. añ. ʒ. x. charui anisi. añ. ʒ. vij.
scis apij maratri. añ. ʒ. iiij. polipodij. ʒ. vi. mēte dolis. ʒ. i. ß.
in p̄n° noctis: sunt enī₃ expte ꝛ faciles purgatiōis. nā dixit
ipse nō operetis fortē purgationē vno ipetu. ℭ Et de euā/
tiuis bonis dixit Gor. est illud qḋ sic fit. ℞. vio. flo₂ bora/
ginis. añ. ʒ. i. sene thimi epithimi. añ. ʒ. i. ß. mirab. citri. ʒ. i. ß.
decoq̄nt in li. i. aq̄ donec redeat ad mediū: tūc colet: ꝛ ite₂
ista colatura bulliat donec remaneat. ℥. iij. ꝛ tunc ponat in
ea reub. ʒ. ß. ꝛ bulliat modicū: ꝛ ite₂ colet: ꝛ tūc addat esu
le. ʒ. i. ꝛ det in die añ accessionē. ℭ Gui. dixit post aliq̄s ac
cessiones ꝛ mūdificatiōes poteris dare de medicamine qḋ
sic fit ꝛ videbis mirabile. ℞. elli nigri. ʒ. i. ß. terat pfecte ꝛ
misceat cū. ℥. iiij. rob de vino: ꝛ dimitte sic p vnā noctē ꝛ
colet. Et in ista colatura ponant tria vel q̄tuor grana dia/
gredij nō triturati vltie. ꝛ ℈. i. pul. reubar. ꝛ det ifirmo añ
dié p duas horas vel tres de ppraetate. n. sua mūdificādo
suauiter p debitū vsu₃ curat q̄rtanā. Sequenti tñ die post
purgationē sumat. ʒ. ß. tyriace cū vino puro calḋ i aurora
ꝛ erit vtile plusq̄₃ appareat. ℭ De euone aūt p vrinā dixit
Aui. nō o₃ vt fiat ꝓuocatio. s. vrine in p̄n̄is cū fortitudie
i. in p̄n° cū diuretico forti: s₃ sicut. ḋ. appet debile pōt exhi/
beri in p̄n° ad excludēdū p vrinā mās cōes liq̄das si q̄ ɔtine
rent in vijs epatis ꝛ sibi ꝓpinq̄s. diuretica ēt fortia: vt p₃
ex can. gn̄ali debēt postponi vsq̄₃ ad digōnē mãifestā ꝛ plu
res minoratiōes mãe: dicit qdā ꝙ reperit alia lr̄a q̄ dicit:
nō o₃ vt fiat euō i p̄ncie cū fortitudine: ꝛ ē clara. ℭ De euō
ne aūt p sudorē. dixit Ras. i diuisiōib⁹. qñ antiquat febris
ꝛ alleuiat horripilo₂ da ei in potu illud ꝙ sudare facit: sicut
diapipereō: ꝛ pone corā ipso ꝛ post ipsu₃. i. añ ꝛ retro duo
vasa in q̄bus sit aq̄ bullita cū camomilla siccar ꝛ calamēto
ꝛ coopi ip₃ cū pānis in hora po^m^i ꝛ horripilōnis vt velox
fiat ipsius calefactio ꝛ ꝓuocet sudor: pōt ēt fieri ab extra
inunctio cū oleo de camomilla vel anetorꝫ h̄ q₂ leuiter ꝓ/
uocat sudorē. pōt fieri nō solū in egritudine antiq̄ vel i sta
tu: s₃ ēt in aug^{to}: ꝛ f̄m quosdā ēt i p̄n° pp mās cōes q̄ aliqñ
reperiunt sparse ỽsus cutim: s₃ q̄ sunt fortia nec ab intus
nec ab ex̄ debēt approximari añ statu₃. Jō dixit Gale. p^a ad
gla. cū ad statū venerit tūc medias ptes. s. corporis vt oia
nutritiua max^e cura medicatiōib⁹ ꝛ cataplasmatib⁹ calafti
cis. i. isensibilr̄ resoluētib⁹. ℭ Et de hmōi q̄ approximant
ab intra. dixit Aui. nō o₃ vt laboret in p̄n° digōnis vsq̄₃ ad
aduētū digōnis cōplete in euando suꝑfluitates. s. insensibilr̄
vel p vrinā vel p sudorē. Nā ad has euones adducūt qda₃
istū textū l₃ supius adductus sit ad euonē eradicatiuā cu₃
eo qḋ calefacit cū fortitudine aut exiccat cū fortitudine: sic̄
cū diapipeō diasulphure ꝛ silibus: q̄bus qdā vtunt añ di/
gōnē ꝛ male. ℭ Et de his resoluētib⁹ cū fortitudine exhi/
bēdis in statu sunt troc. q dicunt aliqñ in vna sumptiōe li/
berare q̄rtanā. Et sic fiūt. ℞. folio₂ ruthe. ℥. i. croci. ʒ. iiij.
iusq̄ami albi. ℥. i. cassiēl. ʒ. ij. sulphuris viui. ℥. iiij. ɔfice cu₃
aq̄ ꝛ fac troc. ʒ. i. ꝛ da cū mulsa vel cū aceto añ accessionē.
ℭ Et ex eis est vinū decoctionis serpilli bibitū calz añ ac/
cessionē. ℭ Et de his sunt pille q̄ sic fiunt. ℞. peonie gētia
ne castorei camedreos sene lapidis lazuli. añ. ℈. i. dosis. ʒ. ß.
añ horā accessionis. ℭ Et tyriaca sumpta cū medio ciato
succi mēte: ꝛ medio ciato vini albi optimi sumptā añ acces
sionē curat q̄rtanā in trib⁹ vicibus. ℭ Et crocus ꝛ rasura
eboris cū vio bibāt. ℭ Et ex eis ē radix cētauree minoris.
ℭ Et. ʒ. i. gētiane cū vio optio si dat añ accessionē p q̄tuor
horas. Fidelis tñ dixit ꝙ bibat vinū decoctiōis ei⁹. ℭ Et
ʒ. ß. radicū assari cū vino calḋ sumpta. ℭ Dixit Aui. for/
tasse aliq̄s medic⁹ ꝓsumet: ꝛ euabit i p̄n°. s. vlt cū solōne for
ti. imo ꝛ qdā ꝓsumūt h̄ facere in p̄n° ꝑiculari exhibēdo
succū radicū ebuli i q̄ītitate. ℥. ij. ꝛ plus vel añ p horā ꝛ ꝓ/
bibebit p h̄ febrē. dixit Aui. ꝛ curabit eā. S₃ hic modus
cure nō ē bonus. imo ē rectū ab errore. s. talr̄ sanasse q̄rtanā
ita ꝙ ista sanatio q̄ in se bona ꝓcessit ab errore ꝛ remota ab
oi rōne. Et p h̄ Aui. voluit mouere medicos ne sili mō agāt
nā ꝛ si aliqñ ɔtingat i aliquo q̄rtanario p talē euonē forte₃
in p̄n° factā solōnē febris fieri pp aliquā cām occultā vel i/
diuidualē ipsius: vel pp mãe paucitatē: in alijs tñ: ꝛ f₃ pl₃
seq̄ret egritudinis augmētatio eiusq̄₃ ꝓlōgatio. vt. ḋ. dcm̄ ē
ꝛ q̄₃uis h̄ ỽbū Aui. videat reducere max^e ad euonē secessi
uā: pōt tñ reduci ēt ad oēm euonē fortē in p̄n° ꝓhibitā fie/
ri. Sūt. n. qdā q in p̄n° vlt exhibēt medicinas fortiter calas
ꝓuocatiuas vrine ꝛ sudoris: ꝛ insensibilr̄ resoluētes: ꝑ q̄s
aliqñ sanāt febrietē: sicut mihi ɔtigit in Copolapi de medi
cis cui patiēti q̄rtanā ilico post p̄mā mãe minorationē ex/
hibui vinū decoctiōis mētastri cū ꝑmixtiōe. ʒ. ij. tyriace. ꝛ
ʒ. iiij. aq̄ vitis ꝛ liberatus fuit ꝑ ip₃ añ octanā accessione₃:
ꝛ cū toto h̄ illa liberatio ꝓcessit ab errore. Ego tñ postea
expt⁹ sū₃ p̄dictū medicamē in plib⁹ q̄rtanis post tres vel
q̄tuor bonas minoratiōes mãe: ꝛ inueni ꝙ q̄rtanā purā ac
ēt flāticā manifeste liberat datū añ accessionē p horā vnam
vel circa. ℭ Et de hmōi medicis est aq̄ vitis cū puluere ga
riofilo₂. ℭ Et dixit Gil. ꝙ vtilr̄ dat añ accessionē mirra ꝛ
gumi edere cū succo vel vino decoctiōis camedreos aut cū
succo ruthe vel sc̄ie ipsi⁹: ꝓuocat. n. appetitū ꝛ destruit me
lācoliā. Et Gor. dix̄. ꝙ succ⁹ calamēti sumpt⁹ añ accessionē
curat q̄rtanā. ℭ De itētiōe aūt ad alterationē. Dixit Ras.
18° ɔti. Alterātia cōplōnē nō sūt administrāda: nisi qñ cō/
plōis cuius alteratio q̄rit h₃ suā mām diminutā: nō. n. vtile
est curare alterādo cōplōnē. S₃ cū q̄ris alterare cōplōnem
mã existe multa ñ ē possis alteratio tua: ꝛ pp ea redierūt iste
medicine vt dent in fine rei. tūc a. n. ē diminuta mã ꝛ ɔferūt
Et dix̄ f₃ pl₃ eradicabit febris euone sua p̄ter ꝙ sint necie
medicine alterātes: vidi eni eū q euatiuū sumpsit: pp qḋ la
psatus est. xv. vicib⁹: ꝛ p⁹ hoc nō iuit febris ei⁹: ꝛ tñ erat
q̄rtana. Dicūt. añ pfectā digōnē bn̄ pssūt ɔcedi alterātia obi
lia: max^e in q̄rtana colica: ꝛ ēt in sanguinea: s₃ fortia nō cō
petūt añ digōnē. Jdꝫ Al. dixit. ea offerri debere post. 40.
dies. ℭ Dixit Auic. oēs iste febres indigent humectanti/
bus: s₃ diuersificant in q̄ītitate qua indigent infrigidatio
nis ꝛ calefactionis: itaq̄₃ oēs indigent humectantibus: ꝛ
q₂ cōueniunt febri: ꝛ q₂ resistunt siccitati ꝛ grossitie mãe:
q̄₃uis ēt in humectatiōe differāt ēt q̄rtane in gradu hume
ctationis abinuicē. nā facta p adustionē humoris maiori
indiget humectatione ꝙ̄ facta sine adustione. ꝛ facta p adu
stionē melīe plus alijs: ꝛ deinde facta p adustionē cole: fa/
cta aūt p adustionē sanguinis aut flātis minus alijs hume
ctari eget. Et q̄rtana pura inter p̄dictas t₃ mediū: exiccatio
ne aūt nulla q̄rtana de p se indiget: q̄₃uis p accn̄s exiccati/
ua cōueniant nō qdē vt p ea exiccatio querat: s₃ vt ipsoru₃
siccitas cōiuncta caliditati eo₂ iuuet in subtiliatione humo/
ris ꝛ penetratione vsq̄₃ ad loca ad que medicine non ꝑue/
nirent: vnde. A. dixit. necessitas qua idiget exiccatiuis est
pp illud qḋ in eis est de virtute incisionis ꝛ abstersionis ꝛ
solōnis. i. dissolutionis mãe: ꝛ hoc pp caliditatē exiccationis
multā: ꝛ nō pp exiccationē. Et remouit in dictis ỽbis Aui.
ēt dubiū qḋ posset surgere ex eo qḋ supra dixerat. s. ꝙ ali/
qñ necesse est vti calefactiuis absq̄₃ equalitate. i. cū intensa
caliditate: que oia talia sunt exiccatiua: ꝛ tunc dicit ꝙ egent
humectatiuis: ergo non exiccatiuis. Et ideo Auic. r̄ndens
dixit ꝙ q̄₃uis indigeant calis exiccatiuis non indigent eis
vt exiccent: sed vt incidant ꝛ subtiliēt ꝛ dissoluāt ma₃: q̄uo
aūt differāt q̄rtane inter se in calefactione ꝛ infrigidatiōe
satis clare habetur ex supradictis. ℭ De intētione aūt ad
cōfortationē mēbro₂. dixit Mes. de appropriatis: vbi. ḋ.
ꝙ in oibus egritudinibus melīcis intentio ad ɔfortationē
mēbro₂ nobiliū h̄nda est maxime cordis epatis splenis ꝛ
stōi: Et Gal. p^a ad glau. ait. In statu de visceribus ꝓuide. di/

Margin notes:
De euōne p vrinā.
De euōne p sudorem.
Tertia intentio. De alteratiōe diuersa¬rū feb.
Quarta intentio. De cōfortatiōe mēbrorum.

xit tñ Mes. ꝙ in oi regimine cure eaꝝ ⁊ oi tpe ꝯfortet̃ cor cũ cordialibus generantibus in eo minerã gaudij ⁊ dilatãtibus aiaꝫ. nã hoc est thesaurus cure. ℭ Dixit Sera. oꝫ vt sit sollicitudo de epate ⁊ splene ꝓprie. de epate qdẽ: qm̃ ipsuꝫ est cã adustiõis ⁊ inflãmatiõis: d splene vo: q2 ipse recipit fecẽ eius qd aduritᷣ. Et 18° ꝯtiñ. dixit filius Mesuay. Sit intẽtio tua ad epar ⁊ splenẽ ne ↄ̃penꝫ: qm̃ ꝓlongat̃ morb⁹. Et ibidẽ dixit Gal. pone intẽtionẽ tuã ad epar ⁊ splenẽ ne indurẽt̃. Et Hal. dixit. oꝫ in hac fe. epatis ⁊ splenis curã gerere. epar nãqꝫ hũoꝝ est gñatiuũ: qre oꝫ curã adhibeas ne forte humorẽ gñet melicũ. Splẽ vo huius hũoris est locus curandus ergo est ne forte debilitet accidatqꝫ illi opilatio ⁊ grossities. Et Aui. dixit. oꝫ vt obseruent̃ splẽ ⁊ epar. ⁊ regant̃ tali ꝙ nõ indurent̃ ⁊ ↄ̃pent̃. Et hoc fiet cũ cõfortãtibus splenẽ ⁊ epar ⁊ expoliãtibus. imo ꝓhibẽtibus opilõnẽ in eis fieri. Aue. ãt dixᷓ. Indiges in hac febre maxᷓ spleni studere. s. emplãdo ipsuꝫ cũ reb⁹ hñtibus ipsius tumorẽ remouere ⁊ ipsi⁹ duritie subtiliare: quẽadmodũ in colericis febribus debemus esse studiosi circa epar: ⁊ in flãticis circa stõm: qm̃ mẽbrũ in quo maxᷓ putrescit ⁊ ardet hũor melicus sicut ignis est splẽ. ⁊ i colericis ẽ epar ⁊ in flãticis stõus. ℭ De ꝯfortãtib⁹ aũt cor ꝯuenientibus in hac febre ẽ diamusci dulcis ⁊ ꝯfectio de gemmis ⁊ dyamargaritõ ⁊ silia. ℭ De ꝯfortãtib⁹ aũt epar ⁊ splẽ. dixit Ser. in icẽptiõe egritudinis sit sollicitudo tua cũ geleniabin: ⁊ cũ digerit̃ egri⁹ cũ tro. q sic fiunt q ꝯferũt epati ⁊ spleni: ⁊ dant̃ in q̃rtana ex adustione cole ⁊ sanguis. ℞. succi eupatorij. ʒ. iij. scolo. spodij. añ. ʒ. v. spice raued. añ. ʒ. iiij. lacce seis citruli ⁊ portulace. añ. ʒ. 4. ros. ʒ. vi. seis feniculi croci. añ. ʒ. ij. granoꝝ been. ʒ. iiij. radicũ capparis: seis apij ⁊ aniti. añ. ʒ. iiij. ꝯficiãtur cũ aq̃ apij ⁊ dent̃ cũ secaniabin ⁊ aq̃ feniculi endiuie ⁊ cuscute. ℭ Cũ vo appent significationes hũoꝝ grossoꝝ: ⁊ ꝓprie de adustione flãtis: dam⁹ hanc decoctionẽ. ℞. seis apij aniti cardamomi. añ. ʒ. 5. ameos. ʒ. iiij. origani calamẽti fluuialis. añ. ʒ. 5. passu. ʒ. xx. decoq̃nt̃ in li. iij. aq̃ donec redeat in lib. i. ⁊ colet̃ ⁊ det̃ pars eius tertia. sꝫ nõ det̃ in die paroxismi: qm̃ in die periodi non oꝫ nisi vt sudet: ⁊ vomat ⁊ ieiunet. ℭ De ꝯuenientibus ab extra. dixit Gal. vbi. s̃. vtere vnctionibus ⁊ cataplasmatib⁹ ⁊ sitibus: q̃ eligere poteris in suis locis in sermone 5°. q est de mẽbris nutrimẽti. Et scias ꝙ in q̃rtana melica ad intẽtionẽ dictoꝝ mẽbroꝝ valẽt tro. de capparibus. Dixit Aui. oꝫ ẽt vt obseruet̃ in eis stõus cũ emplis bonis ꝯfortãtibus q̃ sunt inter calitatis eoꝝ vtutẽ. s. intẽsaꝫ ⁊ subtilitatẽ eius. s. calitatis ⁊ remissaꝫ ⁊ sꝫ q̃ exigit dispõ. s. stõrũ patiẽtiũ: vt in frigidis stõacis vtaris magis calis: ⁊ in calis minus calis. In oibus enim intellexit Aui. ꝙ debẽt esse calã: sꝫ plus ⁊ minus sm̃ ꝙ exigit dispõ. s. mãc illius febris q̃rtane quã cures. nã si fuerit colica vel sanguinea vteris minus calis: ⁊ si flãtica vel melãcolica magis calis. vñ subdit Aui. si necia fuerit rectificatio stõaci in melia colica fiat inunctio ex oleis ⁊ epithimatibus q̃ non pertranseãt clitatẽ camomille ⁊ mellilloti ⁊ floꝝ absinthij ⁊ siñuꝫ. Et si fuerit flãtica fiat stõ vaporatio ⁊ emplãtio cũ eo qd est fortius. s. in caliditate: vt cũ dactilis ⁊ ficubus ponẽdo ea in emplis ⁊ sitibus inunge ipsuꝫ cũ oleis calis pueniẽdo ad oleũ de costo. ℭ Et Aui. qdẽ: q2 ad rigorẽ q̃rtane febris sequit̃ maxime ꝯfractio mẽbroꝝ: fecit spãlẽ mentionẽ de regie eius: ⁊ dixit. securitatẽ facit a nocumẽto fe. qd est pp frigus ⁊ rigorẽ ⁊ acuitatẽ eius. i: vehementiã vt sumat allia ⁊ mel: ⁊ sumat syrupũ acetosũ mellinũ ⁊ ipleat̃ cibo nõ ad plenũ: sꝫ sm̃ bonã q̃ntitatẽ. deinde sumat aquã calam ⁊ euomat. Et qñ fit magnus rigor vomitus cũ syrupo acetoso ⁊ aq̃ cala est iuuatiuus ad illud. Qꝫ si virtutes eius nõ obediũt. s. vomitui dicto leui ⁊ nõ euomit: tũc ꝓuoca vomitũ cũ eisquoꝝ rememoratio ꝑcessit. s. q̃ sunt vomitiua fortia: ⁊ hoc fiat sꝫ horã. s. supius dcãꝫ in q̃ oꝫ fieri vomitus. vt in pncipio initio paroxismi. vel sm̃ horã. s. tẽpoꝝ vsiuꝫ

Ad rigorem.

ipsius febris in q̃ ꝯuenit vomitiuũ cũ fortib⁹ fieri: q̃ ẽt est dicta. s̃. vel vt dicũt qdã si virtutes nõ obediũt: q2. s. nõ curat̃ rigor p vomitũ: tũc cura cũ eisquoꝝ ꝑcesserit rememoratio. s. in ca° de regie rigoris. Et subdit ꝙ iuuatiua est euaporatio cũ embroca i q̃ decocta sunt fecha ⁊ silia. ℭ Et fiat hec euaporatio patiente añ coopto cũ pãnis aggregãtib⁹ calefactionẽ. Dixit qdã. curã adhibe rigoris in hac febre: qm̃ si tollis rigorẽ tollis ⁊ febrẽ. Inungat̃ egro añ accessionẽ spina tota d oleo de iuniperoꝫ: qm̃ liberat a q̃rtana. Aut ℞. tyriacã optimã: ⁊ cũ ea ꝓmisce de gar. ⁊ nardo: deinde pone in ciato cũ vino bono vel oleo veteri: ⁊ pone sup pannas ⁊ bulliãt modicũ: fit eniꝫ ex eo inunctio vtilis sup spinã totã cũ appropinquat accessio ad ignẽ magnũ: dixerũt qdã. tollant̃ epithimi hypericon polipodij. añ. ʒ. iij. decoq̃ntur in vna q̃rta vini vsqꝫ ad cõsumptionẽ q̃nte ptis vini ⁊ de isto vino bibat omni mane ciatũ vnũ calm vel frm̃ ad libitũ patiẽtis. Et iteꝝ decoctio seis feni. ⁊ sene in vino si bibat̃ oi mane longo vsu curat q̃rtanã. Nectar qd cõuenit q̃rtanarijs ⁊ delicatis sic fit. ℞. epithimi recẽtis foliculoꝝ sene floꝝ boragis. añ. M. 5. cinamomi. ʒ. ij. 5. cassielig. spice macis cardamomi. añ. ʒ. 5. ʒʒ. anisi. añ. ʒ. i. fiat nectar cũ vino subtili albo: ⁊ põt addi mel vel zuccarum.

De valentibus ex ꝓprietate.

De operantibus

aũt ꝯ q̃rtanã cũ ꝓprietate. dixit Dios. Succũ plantaginis minoris cũ mulsa dabis bibere duabus horis añ accessionẽ q̃rtanario ⁊ miraberis effectũ eius dixit Aui. de radicibus plãtaginis cũ vino sumptis. Plinius aũt li. 26. dixit ꝙ radices debẽt esse q̃tuor. Et Sera. sꝫ Dios. dicit. ꝙ radices debent esse q̃tuor ⁊ debẽt sumi cũ. ʒ. 4. 5. vini puri cũ tãtũdẽ aq̃. Aui. aũt ⁊ macer dixerũt de succo: vt. s̃. Dios. Cõstã. dixit. ꝙ q colligit folia oꝫ dicere pr̃ noster ⁊ decoq cũ q̃tuor ciaq vini ⁊ aq̃ vsqꝫ ad tertiã. ⁊ debẽt folia comedi ⁊ vinũ bibi calm ⁊ inunctũ est vtile. ℭ Et dixit Apul. ⁊ lingua bouis q̃tuor hñs tursos bibita curat q̃rtanã. ℭ Et dixit Pli. vbi. s̃. ꝙ q̃tuor folia pentaphilon sumpta curãt q̃rtanã. Albert⁹ aũt dixit. qñ q̃tuor folia stipticũ pẽtaphilon bibunt̃ añ accessionẽ cũ vino tpato ⁊ pip curant q̃rtanã ⁊ tria folia tertianã ⁊ vni⁹ stipitis folia quotidianã. ℭ Dixit Sera. ꝙ vermes in eritio cardonũ ligati in corio. Ceapie: ⁊ qdã dicũt. ꝙ radix cardonis collo suspẽsa aut brachio ligata in corio sup quo cerotaria extendunt̃ q̃rtanã ⁊ tertianã sanat. ℭ Et Chirannus dixit. ꝙ oculi coturnicis suspẽsi collo q̃rtanã sanãt. ℭ Dixit Fidelis. ꝙ succus tassibarbassi bibitus añ accessionẽ q̃rtanã tollit. dicũt qdã sumpt⁹ sicut ẽ vel syrupatus. Et qdã dñt. ℞. succi flõmos. i. tassibarbassi ʒ. ij. ⁊ vini albi subtilis. ʒ. v. ⁊ bibant̃ mixta añ horã accessionis ⁊ nõ bibat añ hunc potũ neqꝫ post durãte toto pa°. ℭ Dixit Guido de aretio. ꝙ gallus collo suspẽsus q̃rtanã tollit. ℭ Dixit Ras. 18° cõti. Ipericõ cũ bibit̃ semẽ ei⁹ eradicat q̃rtanã. dixit Alb. si cũ vino bibat̃. ℭ Et dixit Fidelis ꝙ millefoliũ datũ in potu curat q̃rtanã. ℭ Dixit qdã. det̃ ciatus vnus añ accessionẽ aq̃ in q̃ extinctus sit lapis marmore⁹. ℭ Dixit mihi qdã fide dignus: ꝙ si ex ere nouo qd nunq̃ꝫ fuit elaboratũ fiat annulus ⁊ nouẽ dieb⁹ fuerit igni accẽsus ⁊ extinctus submergẽdo ipꝫ in succo celidonie portat⁹ in auriculari digito sinistre man⁹ curat q̃rtanã. ℭ Dixit Fidelis. ꝙ stercus hyrũdinis potatũ curat q̃rtanã statim. ℭ Dixit Mũdin⁹. ꝙ plẽs mulieres euaserũt a q̃rtana sumẽdo. M. i. paritarie: ⁊ decoq̃ntes in vna metadella vini albi ⁊ subtilis vsqꝫ ad medietatẽ: deinde herbã ipsaꝫ ꝯficiẽtes i modũ tortelli ⁊ coq̃ntes sub lare ⁊ cõedẽtes ⁊ potãtes vinũ totũ in 2° vel 3° accessiõe recedet q̃rtana: renouãdo in oi vice. ℭ Experimẽtũ mag̃ Bartholomei vtile ⁊ ꝓbatũ. ℞. mẽbranas q̃ sunt intus in nucibus diuidẽtia nucleũ ⁊ coq̃ntur in vino: ⁊ ex illo vino bibat̃ ciatus vnus añ accessionẽ tribus vicibus. ℭ Et de vtilibus ẽ potus succi eupatorij q sit ʒ. ij. cũ modico vini subtilis p duas vel tres horas añ acces

siōnē. ¶ Et dixit qdā. q .ʒ.i. cranei hoīs bibita curat q̈rtanā sanguineā. ¶ Et q q̈tuor folia berbene ꝛ q̈tuor radices eius si in vino coq̄nt ꝛ dent an̄ accessionē curāt q̈rtanā flāticā. vt dixit Macer. Pli. aūt li. 26. dixit. q berbenaca a q̈rto gēiculo incisa bibat. Dixit Chiran⁹ ab vna bn̄te semina q̈tuor extrahe grana illa cū vnguib⁹ nō cū ore nec cū cultello ꝛ suspendat colo in rudi pāno. ¶ Dixit Dios. sumere septē cimicēs nuero: ꝛ dare eos in potu positos i fabā era dicāt q̈rtanā. ¶ Dixit Ras. 18⁹ cōti. auc̄te Joānis filij serui dei. Exper t⁹ sū suspēdē ad collū patiētis q̈rtanā vnuz os porci ꝛ inueni certū. ¶ Et dixit auc̄te Thabor. cōuenit q̈rtane suffumigare patiētē cū stercore gatti. ¶ Dixit fidelis si q̈rtanarius inungat oleo in quo decocta sit rana viridis an̄ accessionē tollit q̈rtana. ¶ Et dixit. q sterc⁹ hyrūdinū potatū aufert q̈rtanā statī. dicūt qdā q̈rtanā medicā: ꝛ silr dicūt de stercore hoīs. ¶ Et dicūt. si ponat scorpio in oleo cōi donec putrefiat ꝛ colet: ꝛ cū illo oleo inungant plāte pedū ꝛ vole manus frons ꝛ timpora ꝛ spina dorsi an̄ accessionē effugat q̈rtanā tertianā ꝛ q̄tidianā. ¶ Et q sanguis asini recēs inunctus sup spinā dorsi curat q̈rtanā. ¶ Dixit qdā expimētator. scribant i palma dextra vba hec in hunc modū fiāt q̈tuor versus. In p̄ scribat fason. In 2° giāson. In 3° tetbe: ꝛ 4° gramatōre postea lauet manus illa cū vino albo ꝛ potet imediate dū incipit poxismū: qm̄ in trib⁹ poxismis successiue curat q̈rtana. ¶ Et dixit alius: scribe in trib⁹ folijs saluie. In p° Xp̄s natus est. In 2° Xp̄s mortuus est ꝛ sepultus. in 3° Xp̄s resurrexit all'a: ꝛ da bibere p̄mā in p° accessiōe: ꝛ scōam in 2° ꝛ tertiā in 3°. ¶ Ampli⁹ q̄dā sunt q conant medicias exhibēdo calidas cōuertē q̈rtanā in tertianā putātes postea curare tertianā in tpe valde breui. h aūt nō laudo: q: nō est certū q sic cōuertat: ꝛ si nō cōuerteret tunc p medicinas illas calas resolueret subtile ab hūore melico ꝛ remaneret grossuz cū maioris plixitatj ꝛ si cōtingeret eā cōuerti in tertianā nō est certū q illa sit tertiana pura: imo puto q sm̄ plm̄ esset nota ex dispōne māe que posset esse longior ꝛ piculosior q̈rtana. Et si cōtingeret q in tertianā purā cōuerteret nō est certū q ipsa sit itetpolata. imo posset esse cōtinua p quā ponerel iterū⁹ in magno piculo. Et Guil. q fuit de istis fortasse: q: successit ei aliqua expiēcia posuit in suo antidotario troc. h faciētes qui sic fiūt. ℞. absinthij eupatorij costi zedoarie ṽncis anicos aristo. lō. scordeō mirre euforbij. an̄. aur. i. aloes bdellij pi tetri serapicij opopanacis fels cicute amomi acori. an̄. ʒ.i. īfundant gūme in vino ꝛ alia terant ꝛ cōficiant tro. Et sit vnusq̄sq aur. i. ꝛ dent in aurora in die accessionis cū aq̄ raffani: ꝛ. ℥. i. oximellis cōpositi. Faciūt. n. cōuerti q̈rtanā in tertianā in tpe valde breui: ꝛ m postea cura tertianā: sicut scis ex suo caplo. q si vis talibus vti nō des eos nisi post purgatiōes ꝛ in corporibus fortibus fortis virtutis: ꝛ nō nisi in quartana pura aut flegmatica.

Cōsiliū. Ego adducā pro curatiōe hui⁹ febris ex^m Biliotti quē curaui de q̈rtana pura: Ipse. n. cōplōne radicali īclinabat ad colicā erat maceretatus annoꝝ. 22. ꝛ laborauit de mēse iulij ꝛ p pte de mēse augusti post aucupationē auium vn̄ superuenit ei q̈rtana: erat aūt grossi regis: ꝛ bibebat multā aquā fridā: ꝛ max̄ in illa estate. ¶ Fui vocatus ad eū p⁹ q̈rtā accessionē: q: vsq ad q̈rtā stetit ruri. Hora accessiōis erat circa vesperas. Et sic rexi eū: dedi. n. ei in die accessiōis an̄ tertias ptisanā in parua q̄ntitate ꝛ in potu modicū vini albi clari liphati ad mediū. Et approximāte hora accessionis feci eū fricari diu nō tn̄ multū fortiter: deinde coopiri eū pānis ꝛ calefieri eius extremē cū pānis ꝛ tegulis calefactis: ꝛ sic resisteb. frigori ꝛ rigori ei⁹ qd erat satis intēsū: Accedēte aūt calore ad finē augmēti ꝛ statū multū sitiebat vn̄ sumebat de iulep qd sic fit. ℞. aq̄ buglose mēte boraginis endiuie feniculi ꝛ seiuz cōiuz fridoꝝ. an̄. ℥. 4. ꝛ in eis seruebāt vno leui feruore: viol. ꝛ foliculoꝝ sene. an̄. ʒ. ij. qbus colatis addita lib. i. zuccari albi fiat syrupus siue iulep. de h bibat cū triplo eius aq̄ decocte. Et q̄nq loco huius bibat de aq̄ ordei cū zuccaro: qn̄ aut declinabat accessio qd erat circa mediā tertiā sequētis diei dabā ei de rosata nouella ꝛ bibebat de vino albo modice limphato: ꝛ tunc dormiebat ꝛ sudabat fere vsq ad horā nonā. Illa hora excitabat leuis ꝛ absterso sudore post aliqualē q̄etē recipiebat p prādio de tortura pulle: ꝛ bibebat vinū rubeū clarū odorifep liphatū cū q̈rta parte sui de aq̄ decocta. In cena aūt sequēte ꝛ die alia interpolationis sumebat pullā nō cōtusam ꝛ bibebat silr. ¶ Ordinaui aūt ei pro digestiuo p̄io gelenia bin cū syrupo acetoso simplici cū aq̄ scolopendrie: ꝛ sumpsit. ex eo q̄nq dieb⁹: die aūt sexto q fuit dies ante accessionē purgaui eū cū cassiafi. ꝛ diacatholicō dissolutis in decoctione florū boraginis buglose viol. scolo. ꝛ capilli vene. passu. ꝛ anisi. Et post hāc purgationē iterato digessi māim cū geleniabin ꝛ syrupo de bizātijs ꝛ aq̄ scolo. deinde iterū purgaui eū addēs supradicte medicine. ʒ. ij. dyasē. Et sic iterato digessi donec puenit ad dcimāseptimā accessionē ꝛ dīnceps in die accessionis p multas horas an̄ accipiebat loco ptisane de auiculis paruis: q̄nq de tortura pulle q̄nq duo sorbilia. Et regebat in die accessionis cū iulep supradicto. In diebus q̄etis comedebat de pulla vel de pdice: aliqn̄ comedebat de capparibus aliqn̄ de boragine decocta. ¶ Et ex tūc incepi puidere stō suo inungēdo cū oleo nardino ꝛ spleni inungēdo cū oleo costino ꝛ anetino in qbus bulierat puluis radicū capparis acori ꝛ scolo. Et epati suo ordinaui epithima hoc. ℞. aq̄ cicoree endiuie absinthij ꝛ apij. an̄. ℥. vi. vini albi subtilis. ℥. iij. aceti. ℥. i. ipice. ʒ. ij. cuscute rosatū. an̄. ʒ. 4. ꝛ spodij. ʒ. iij. hoc. n. cōfortat vtutem epatis digestiuā: ꝛ phibet ipsuz ab opilōne. ¶ Et ordinaui ei digestiuū qd sic fit. ℞. ceterach scolo. capilli ve. ꝛ melisse camedreos camepitheos corticū citri floꝝ camomille buglose boraginis. an̄. M. i. corticis mediani fraxini ꝛ salicis ꝛ ebuli ꝛ folioꝝ tamarisci calamēti maiorane sticados an̄. M. s. radicū diureticaꝝ q̄nq. an̄. ℥. ij. radicū capparis acori valeriane gariofilate floꝝ fumiterre squanti eupatorij absinthij. an̄. ʒ. i. s. cinamomi fol. ros. rub. sene epithimi an̄. ʒ. ij. passu. ℥. ij. se. cōiū fridoꝝ. ℥. i. polipodij. ℥. s. dcoq̄nt oia in lib. 8. aq̄ vsq ad mediū ꝛ colent ꝛ addant li. ij. zuccari ꝛ fiat syrupus acetosus cū pauco aceto: h enim syrupus in pcessu huius febris est mirabilis iuuamēti in quo sepe inueni iuuamētū manifestū. ¶ De quo sumpto p dies sex purgaui eū cū medicina q sic fit. ℞. medulle cassie fi. diacatholicū diasē. an̄. ʒ. 4. yere rufini. ʒ. ij. distēperent cū dcoctione supius posita vel cū dicto syrupo ꝛ aq̄ scolo. Et isto mō duas sumpsit purgatiōes: postea iteꝝ sumpto dicto syrupo purgaui eū cuz. ʒ. i. s. pullulaꝝ indaꝝ neq cū his oībus febris recedebat: s cepit ṽtus ꝛ stōus debilitari: vn̄ sic cessaui eū cū cordialibus ꝛ cōfortaui stōm cuz cerotario ex mastice ꝛ galia muscata ꝛ pulueribus aromaticis cōfecto ꝛ destiti a purgatorijs. Aliq̄ tn̄ clysteria recipiebat: ꝛ sic pcessi vsq ad 44^am accessionē: ꝛ vsq huc noluit vomē: dedi aūt ei loco digestiui oi māe. ʒ. ij. aromatici gariofilati cū bono vino. ¶ Post q̄ aūt puenit ad 44^am accessionē ṽtus erat equalr resumpta: vn̄ exhibui ei p horā ante accessionem 45^am de radice palme Xp̄i: q est vna de spēbus satyrionis: ad q̄ntitatē longitudinis pollicis bene pistatā ꝛ distēperatā cū optio vino albo ꝛ ea recepta euomuit māe diuersas in magna q̄ntitate citrinas virides ꝛ nigras. Et post istū vomitū accessio venit minor. In seq̄nti accessione nō dedi sibi de dicta radice: s in 3^a sic. Et silr pcessi vsq ad 3^am dationē ꝛ oī vice euomebat de dictis materijs q̄ntitatē magnā. Et post 3^am sumptionē remāsit sine febre. 15. diebus: postea redijt ex malo suo regie tn̄ fuit leuis: ꝛ in septīa accessiōe fuit finita ꝛ remāsit deinceps liber a febre: remāsit tn̄ in ṽtute motiua pstrat⁹ vsq ad mēsem marcij: dehinc restitutus est:

Syrupus mirabilis

pristine sanitati. Et scias q pdicta radix aliqn mouet ven/
tre et aliqn p vomitu et p ventre. Et ego vidi ea mirabile in
depellendo qrtanas in q no est fallacia cu dat in pcessu post
ptes purgationes. ¶ Amp. ab anno.1392 visus sum medi
Cura experta. cina qua qda vulgaris dabat q sic fit. p9 vnu mese a pn9
qrtane do syrupu de epithimo cu 3a parte sui syrupi acetosi
simplicis in estate vel oximellis simplicis in hyeme sex die
bus et eo in qlibet die interpolationis cu clysteri du sumit
syrupu que limphare facio cu aq buglose scabiose et scolo.
deinde purgo ipsu cu medicina superius vltimo loco de/
scripta: postea copono tale medicame. R. turbith electi.3.
i.33. albi solidi.3.ij. hermoda.3.3. foliculor sene.3.s. anisi.
3.s. cinamomi electi. gran. vij. zuccari albi.3.iij. pistent oia
subtilr et bn misceant: postea totu hoc diuido in tres ptes
et exhibeo parte vna mane an die accessionis: postea scda
parte et cosilr mane: et postea sili tertia. Do aute cu medio
ciato vini albi calid: et isto mo iam qz plures liberati sunt. In
aliquibus tn fuit mihi necessarium verificare hoc medica
men. Quantucuqz enim non appareat est expertum.

¶ De cura quartanaru notaru in generali. Cap.vj.

Cura quartanar notaru oium factar p adu
stione coicat in hoc: q in vnaqq req
rit maior humectatio qz in quartana pura sic
minor requirit fm plin humectatio in factis p
admixtione alterius humoris cu melia: qm ta
lis fm plin fit p admixtione flatis aut sanguinis: et raro fit
p admixtione cole: vt iam patuit. ¶ Et scias q q ab aucto
ribus ponunt remedia in cura notar pcipue dirigunt ad
eas q ex adustione fiunt et coicat oes cu cura qrtane pure
in hoc q coplent eisde instris et eisde intetionib9 qb9 psi/
cit cura pure. ¶ Sciendu tn est: q in factis p adustione oz
expectare an purgatioes post lenitione et apparitione di
gestionis plus et interponere plus tpis inter euone et euo/
ne: qm ma adusta tardius et difficilius digerit: imo et sie
ret petm euonis subtilis ptis in istis qz in alijs qrtanis. Et
pp pdicta dixit Guil. q medicine euantes mam adusta de/
bent esse leues non acute et debent parari in subia liqda
no in sicca. ¶ Dium itaqz qrtanar notar ex humore adu/
sto dieta oz verti ad huidu plus et ad min9 calm qz in alijs
vt ergo ita fit. Aer eligat humidior et minus calius plus le
tet: plus dormiat minus moueat: minus fricet: balneo hu
mectatiuo plus vtat et resolutiuo minus. Panis eor sit si/
milaceus reces no calidus. Et carnes sint ex pullis paruis
et magnis caponibus et gallinis pinguibus fasianis pdici
bus turdor turturu cessefaru qualiar et auiculap pusruz
bonar oium pinguiu et alar anseru et anatu et edi annua/
lis agni et castrati inueis: et sint aliqn carnes ex piscib9 pe
trinis squamosis bonis: et pot fieri ex pulpis dictar auiu
maxie pullor: aut et ex pulpis dictor pisciu cu lacte capri
no vel lacte amigd. dulciu et zuccaro epulu optimu qd vo
cat epulu albu siue bramagier: et de couenientibus sunt te
sticuli gallor paruor epata pinguiu gallinar vel pullaru
et oua sorbilia et pastilli et facti ex vitellis ouoru et lacte ca/
prio. Et ex cibis bonis eis sunt ptisana et farr: et ordeatu et
amigdalatu cu codiunt cu zuccaro: et olus factu ex bliti bo
ragine petrosilio et feniculo et brodio ciceru. Ex pnt codiri
sua cibaria cu spe b9 alefanginis maxie cinamomo et car
damomo. Et ex fructibus conueniunt passule et amigdale
dulces mundate et cappares codite. ¶ Guil. ponens oium
simul cura p instrm potionis dixit Recipiat paties qrtana
nota oi die bis. s. in aurora et an cena: p duas horas. 3.ij.s.
oximellis sqllitici p qlibet vice cu. 3.4. aq decoctionis yso
pi epithimi et mellis: et intellige si porismus no obstiterit:
et puto q ipse psupposuerit pcessisse an h oximel simplex et
et copositu. Et subdit. mudificet sepe spaliter in dieb9 maio
ris quietis cu pillulis indis: aut cu pillulis stoaticis alkindi:
aut cu pillulis de elleboro aut cu silibus medicinis. Et vt
mihi q pdicte pillule sint contra cau. quos supra posuit.

¶ De cura quartanar notharu in speciali.

Specialiter aut veniedo ad cura vni/ Cura sanguinee.
uscuiusqz variada e3 ma3
¶ Itaqz in sanguinea. dixit Aui. abstinedus e
infirm9 in die accessionis a cibis: et alys et die
bus pa p comedat. Et Hor. dixit. q in qrtana
a ca cala colica vel sanguinea abstine oz eger ab oi gne car
niu et a vino vsqz ad.10. dies. Et si ma tuc sit digesta: et vt9
sit fortis abstineat adhuc a pdcis donec ma sit euata et sub
tili regie regat. tuc. n. freqnter e status i talib9 qrtanis. Si
aut vtus e debilis et ma adhuc digesta no e: dent carnes bo
nar auiu: et cu vino multu pmixto in dieb9 interpolatiois
regat. Dixit Ras.18 otin. Cu videris melia ex q est febris
ex adustione sanguinis ee in pn9 floma ex basilica sinistre
man9. Et Aui. dixit si queniut vtus et etas fiat flomia et p9
flomia dada e farmacia sanguis subtiliatiua et sue incesiois
extinctiua vn dada sunt digestiua sine calefactioe: vt oxiza
chara et mel vio. cu succo scariole. Et dixit in pn9 moueat
vomitus in accessiois pn cu rigere incepit et ma digesta et
excocta flomam9 ex basilica vel mediana. vt sanguis gros/
sus exeat. Dixit. A. si melia fuerit sanguinea iuuabit p flo
mia ex basilica: deinde p euone subtile. i. leue et debile cuz
eo in quo ponunt de mundificatib9 sanguine: et queniet ista
cura siue qrtana fuerit sanguinea ex admixtioe sanguis si/
ue ex ipsius vstione. ¶ Ego at p notitia huius curatiois Exemplu
adduca ex m Joanis de villa noua que ego curaui de qrta/
na sanguinea ex pmixtioe melie cu sanguine: cui et accide/
rat aliqualis adustio. hic erat oplonis nalr sanguinee cuz
aliqli declone ad meliaz. na ipse abundabat in sanguine
grosso nigro: cui9 habitudo satis erat carnosa et vene i eo
erat manifeste valde et nigre apparebat et frequeter queda
pruritu in naticis et crurib9 patiebat. Et si aliqn scalpebat
se rupebat cutis et exibat inde sanguis niger et grossus et
eius etas erat annor circit. 38. Accidit aut ei vt amitteret
certa pecunie qtitate: vn multu otristar9 diu fatigat9 est la
bore corporeo et aiali irat9 cogitas et tps erat estiuu: et fuit
illo anno costo estatis multu cala et sicca. Accidit aut vt cir
ca fine mesis augusti inuaderet eu febris: cui9 pnm fuit cuz
rigore et frigore quoda debili. Et fuit hora iceptiois ei9 ho
ra diei 8. et eius durabilitas fuit fere p media die. deinde
caluit calore mitu acuto et fuit sine siti: et circa aurora seqn
tis noctis declinauit calor ei9 absqz sudore: no tn fuit liber.
illo mane recepit vnu clystere lenitiuu et comedit in pradio
et cena de pulla et bibit vinu bn limphatu. Sequeti mane
aliud recepit clystere: et illo die pdicta dieta vsus fuit no tn
sine febre fuit. alio et mane clystere recepit et pradiu osuetu
sumpsit. Cu at appropinqret hora 8 cepit frigere et rigere
more pme diei et caluit osilr calori prio mane seqnti misit
ad me vt visitare eu. Cuqz fui ad eu narrauit mihi ca s pmi
tiuas supradictas et totu qd gestu erat vsqz tunc. vidi naqz
vrina sua in subia mediocre et in colore attestabat sangui et
pulsu3 inueni plenu satis magnu cu mediocri velocitate.
nullus affuerat sudor. tn calor paulatine diminut9 erat. sed
tn no remasit mudus a febre: vn putaui qrtana otinua p/
portionale fore. Cu at attinxi ad eu ia accepat pradiu suu.
sero seqnti cibaui cu ptisana et illa nocte bn qeuit. Seqnti
mane aspicies vrina silem p9 et pulsu3 iuenies plenu: no tn
mundu a calore feci eu flomari de basilica sinistra: et qi san
guis erat grossus extraxi de sanguine circa. 3.9. postea de/
di ei syrupu simplice acetosum p duab9 ptibus et geleniabi
p 3 pte cu decoctione capilli ve. scolo. liq. et seis endiuie d
quo accepit qnqz dieb9 et interi3 fecit aliq clysteria lenitiua
et cibaui eu in diebus qetis mane pulla et sero farre. In die
aut accessionis d mane circa ortu solis cibaui eu farre et su
stinui eu cum zuccaro et cu cofectione vsqz ad mane seque
tis diei et porismus q venit post flomia declinauit in ifebri

citationē manifeste: ꝛ ab illa hora remissa est vrina in colore: deinde dedi ei tale minoratiuū. ℞.pulpe cassie.ʒ.i.diasen.ʒ.iij.catholicū.ʒ.4.cū decoctiōe capilli ve.passu.liq.scolo. boragis ꝛ folioꝝ fumiterre.nō dedi aūt in pn° lenitiuū pp clysteria q̄ fecerat ꝛ pp stōmā.postea itē digessi cū digestiuo qd̄ sic fit.℞.passu.seiuꝫ cōtū mūdato p se.endiuie.aā.ʒ.vi.radicū bug.ēdi.apij.ꝛ feni.aā.ʒ.15.capi.ve.cetarach scolo.cicoree lup.aā.M.i.cuscute epithimi liq.floꝝ fumite. boragis bug.ꝛ vio.aā.ʒ.ii.corticū radicū capis assari.aā.ʒ.i.5.decoq̄nt in li.4.aq̄ vsq3 ad mediū colet ꝛ cū li.i.zuc' fiat syrup⁹ ponēdo in eo dū cogt reu.ligati in petia rara.ʒ.ij.ꝛ cū isto syrupo ꝛ cū minoratiuo supradicto iterpolati ex bibendo pcessi vsq3 ad 20ᵐ ꝑiodū in q̄ febris oio cessauit.

Cura colerice. **Cura** vo q̄rtane nothe a melia colica.dixit Uia.plus refrigerātib⁹ regat infirm⁹ ꝛ si sit stiptic⁹ cū prunis ꝛ vio.ꝛ māna ꝛ silib⁹ hūectet ꝛ lineat: q si nō sufficerit clystē faciēdū est: ꝛ de mā digerat cū oxiz̄: ꝛ cū mā digeri icepit demus catartica cole ruincēse purgatiua fine labore ℂ Aui.āt dixit.tu scis q qn̄ melia ē colica: op3 vt administret qd̄ soluat eā ex gñe mirab.citri.ꝛ nigroꝝ ꝛ vio.ꝛ aq̄ casei est bonū vehiculū ei qd̄ admistrat de v̄tutib⁹ p̄dicti. Et ipsa sola fortasse ꝯuenit qn̄ ē calitas violēta.s.fortis: q2 ipsa eūat mās adustas. Repit alia lra q̄ dixit.qn̄ calitas ē modica ꝛ verificat qn̄ h̄ ꝓcedit a paucitate māe quā sit potēs aq̄ casei eūare.verūtn̄ dixit Aui.nō d3 administrari vbi est hūor fridus.s.ipsa sola.Ipsa.n.vt dixit Mes.est mā infusionū ad oēs medicinas ꝛ ad oēs mās: nec d3 administrari vbi adest lassitudo stōaci.i.stōi remollitio.nā l3 aq̄ casei hēat ptes aliq̄s serosas acutas p q̄s soluit: p q̄s cala ꝛ sicca iudicat: h3 tn̄ multas ptes aq̄as hūidas p q̄s lauat ꝛ laxat: p q̄s aliqn̄ repit posita fride ꝛ hūide cōplonis. Et dixit Aui.si melia fuerit colica: op3 vt admistres infridationē ꝛ hūectationē vltias.s.cibos pot⁹ ꝛ medicinas q̄ hñt ifridare ꝛ hūectare vltie ꝛ summe. Et vr seq i his Alex.q vt scribit 18° cti.dixit. Cura q̄rtanā q̄ ē ex adustiōe cole cū rebus infrigidātib⁹ ꝛ hūectātib⁹: ꝛ ꝓprie qn̄ hoc ondit cursus cāꝛ ꝛ oēs melones ꝛ ꝑtica endiuias ꝛ lactucas: ꝛ in summa cura eā cura tertiane. Et subdit Alex.iā peccauit in ea Ga.q2 curauit eā totā cū reb⁹ calefacientib⁹. Dñt qdā. Aui.nō itellexit de infridatiōe ꝛ hūectatiōe vltia absolute: s3 in cōparatiōe ad alīs q̄rtanas notas. Et dixit.admistra aquā calā3 tpatā sedēdo in ea ꝛ abluēdo. Et dixit.fiat lenificatio in ea ex vio.ꝛ aq̄ casei cū v̄tute polipodij aut cū syrupo acetoso ꝛ iulep ꝛ cassiafi. S3 solo integra.i.eradicatiua in ea ꝑparet post.10.dies: qm̄ digō in ea appz cōpleta in dicto tpe.s. fm plm qn̄ melia est colica. Gerar.vt.ē.dem̄ est dixit.frequēter adesse statū hui⁹ q̄rtane. Deide dixit Aui.facta euōne fiat gradatio p illud qd̄ subtiliat ꝛ icidit. Et differt administratio hāꝛ vt nō intēdat p ea ipsa melia colica.sup.ꝛ illa subtiliātia nō sint eleuata in gradu calitatis q̄cunq3 hora approximent: imo sint remissa: sicut syrup⁹ acetosus cū aq̄ endiuie ꝛ feniculi ꝛ silib⁹. ℂ Dixit Ferrarius.i hac q̄rtane digerētia talia exhibēda sit q calitatē reprimāt ꝛ mā3 digerāt: sic ē syrup⁹ acetosus vel oxiz̄.ꝛ det vsq3 ad tertiā accessionē: ꝛ postea purget ꝛ reiteret digō ꝛ purgatio. Et si nō curat sic det syrupus diaglon mar⁹ si enfraxis sit in epate vel splene. Et subdit.h nō eē premittēdū. Q2 si passio diuturna fuerit ꝛ nimia grauitas mēbroꝝ: tūc fiat minutio triū aut q̄tuor.ʒ. sanguis singulis mēsib⁹ ne ex calore febrili diu pseuerāte sanguis putrefactus sit cā maioris molestie. Et si adhuc plus pseuerauerit da ꝓuocātia sudorē ꝛ da opiatas. Rogeri⁹ aūt p digestiuo exhibet oxiz̄ cū oximelle: ita q tres ptes sint oxiz̄ ꝛ q̄rta pars oximellis: ꝛ reddit cām appōnis oximellis: q2 cola p adustionem in pte redolet meliā. ℂ De stōmia dixit.q fiat de saluatella sinistre manus singulis mēsibus: sicut dixit Ferrari⁹ ꝛ addidit q fiat in 2ª etate lune. Gor.aūt digerit hāc mā3 cū oxiz̄ syrupo vio.ꝛ syrupo de fumo terre ꝛ purgat cū medicina q̄ sic fit.℞.floꝝ boraginis vio.liq.mūde.aā.ʒ.i.fiat decoctio in sero caprino ꝛ in decoctiōe distēperent cortices mirab.nigro.ꝛ citrinoꝝ ꝛ fricent in ea lēto igni: deide colet in aurora. ℂ Ego aūt in exᵐ huius cure adduco dnm Silvestrū canonicū sancte Marie maioris q erat cōplonis colerice nālis macer pilosus iracundus instabilis. h credēs stōm frm hē pp dolores quē in eo patiebat dum ieiunus erat tpe sue iuuētutis vsus fuit rebus calis: ꝛ maxime electuario de rore mario ꝛ multis spēbus ꝛ vino calo ꝛ tragees ꝛ accidit ei: vt circa finē mēsis iulij inuaderet eū q̄rtana hora diei quasi sexta cū rigore satis forti ꝛ frigiditate extremoꝝ nō intensa: ꝛ postea caluit satis acute nō siti magna ꝛ estuatione ꝛ dolore capitis. ꝛ non cessauit calor iste donec aurora appareret sequētis noctis: ꝛ tunc satis abūdanter sudauit ꝛ remāsit mundus leuis: ꝛ nō putauit amplius febrire: maxie q2 die 3° nō vidit motū ternanū ꝛ mane sequēti q̄ fuit in q̄rta comedit in prādio sicut san⁹. Adueniēte aūt hora sexta inuasit eū febris cū sincopi: vel vt melius dicā cū lipothomia: vocatus ad eū ꝛ ipse nō poterat mihi de aliquo rñdere pulsū3 inueni ꝑuū submersū3 subtilē ꝛ valde raꝝ. Et factis fricationib⁹ ꝛ fomētatiōibus odoriferis ad cor cessauit lipothomia: ꝛ postea riguit modicū deinde fuit in estuatiōe ꝛ inqetudie ꝛ siti magna: vt ēt alienaret ꝛ sic stetit p totā noctē: ꝛ tardē in aurora sudauit. Et veniēs ad eū mane vidi vrinā suā citrinā subtilē in q̄ nō residebat nisi arena valde subtilis. Cibaui ḡ eū pulla pua alterata cū cucurbita: ꝛ potaui eū vino puo aliq̄ntulū lipbato mane ꝛ sero in dieb⁹ interpolatiōis. Et statī3 nocte seq̄nte dedi ei lenitiuū h.℞.māne ꝛ cassiefi.ꝛ zuccari vio.aā.ʒ.i.dissoluant in decoctiōe vio.passu.iuiubaꝝ floꝝ boragis ꝛ fumite.ꝛ clystē ordinaui lauatiuū ꝛ lenitiuū. Et veniēte die accessiōis cibaui eū añ p tres horas pane loto aspso vino odorifero pōtico ꝛ dedi ei de cōfectiōe margaritaꝝ.ʒ.i.veniēte aūt hora accessiōis hūit lipothomiā: q̄uis minorē. deide caluit ꝛ nō fuit cū tāta inqetudine ꝛ alienauit aliqn̄. Ordinaui ḡ ei digestiuū fm Gor.s.syrᵐ simplicē acetosū3 syrᵐ vio.ꝛ syrᵐ de fumoterre eq̄s portionib⁹ de quo accepit cū aq̄ endiuie q̄ter. Et die q̄nta q erat dies ante poᵐ dedi sibi minoratiuū.s.supradictū lenitiuū addēdo ōpulue mirabo.citri.ꝛ indoꝝ ꝛ reub.aā.ʒ.5. Ueniēs aūt seq̄ns paroxismus fuit sine lipothomia ꝛ sine alienatione. secutus ergo sum cū dicto regimine ꝛ iteraui dictū digestiuū.ꝛ iterato purgaui eū cū supradicto minoratiuo. Cūq3 superuenit septimus paroxismus fuit minor p̄teritis in duratione ꝛ fortitudie accidētiū.ꝛ tunc fortificar⁹ fui de eo qd̄ dixit Aui. in cibatione horū febricitātiū.s.q in q̄rtana colica ieiuniū plm vsq3 in diē ꝑiodi.s.paroxismi.i.q̄uis sit dies poⁱ.q̄ncq3 est ex eis q̄ nō ꝯueniunt.sup.s3 nocēt: q2 talis febris vt plꝫ fit in corpibus colericis raris ꝛ macris.qb⁹ ꝓhibitū est ieiuniū: vt.ē.i regie gñali diete: q2 si nō cibant dissoluunt ipsorū v̄tutes ꝛ sincopizāt.verūtn̄ q̄uis istis cōcedat cibus in die paroxismi.dixit Aui.sufficit eis de cibo modicū. Post 7ᵐ paroxismū ordinaui ei digestiuū qd̄ cōuenit maniacis ꝛ melicis de incēsione colere ꝛ q̄rtane a dicta cā: ꝛ est iste syrupus: vt dixit Mes. Sabor regis medoꝝ: est enim bonus ꝛ expertus ꝛ in vsu apud practicantes: ꝛ sic fit.℞.succi buglose domestice ꝛ siluestris.aā.lib.ii.succi pomoꝝ redolētiū lib.iii.foliculoꝝ sene.ʒ.8.zuccari taberzeth.lib.iij. croci.ʒ.iij.fiat aūt sic.sene ꝓciāt in succis p diē ꝛ noctem post triturationē eius: deide buliāt ebullitiōes vna aut duabus: ꝛ cū zuccaro fiat syrupus crocus aūt in panno posit⁹ confricet in decoctione. datur cum aqua buglose: ꝛ q̄nq3 apud necessitatem cum aqua casei: vt cū queris per ipsum eductio humoris adusti. ꝛ de hoc syrupo accepit vsq3 ad vndecimā accessionē qua trāsactu p dieni euacuaui eū3 cū supradicto farmaco: ꝛ post hāc euacuationē remāsit liber.

Exemplū

Alia exp.

Cura vo q̃rtane flegmatice. dixit Rasis in diuisionib⁹.
si febus fuerit tepida nō subtilies regimen: sed da
Cura fla/tice.
eis cibos bonos: sicut est caro arietū castrato℞ iuuenū: ⁊
dixit 18° ꝯti. Jnq̃t Simeō oio ieiunet patiēs in die paro^{mi}.
Et Uia. dixit. abstineāt a cibis in die accessiōis nisi cū v̄tus
est defecta ⁊ nō poterit pati pa℞ comedāt ⁊ vinū bibāt sub
tile clarū ⁊ in calore tpatū de volatilibus comedāt carnes
habētes teneras. Et post. 40. dies ānualē agnū. Serap. tñ
dixit in q̃rtana de mā frida abstineāt ab oi gñe carniū vsq̃
ad. 40. dies si fuerit v̄t⁹ fortis potēs tollerare: ⁊ postea de/
tur carnes facilis digōnis. ¶ Dixit Alex. i q̃rtana ab hūo
re frigido incipias ante tp̄s rigoris cū rebus ꝓhibentib⁹
rigorē. nā qñ rigor erit debilis ⁊ febris erit debilis. ¶ Di/
xit Uia. in facta d īcēsione flātis dāda sunt digestiua mel:
tros. cū succo scariole apij ⁊ maratri ⁊ caueāt oia refrige
rātia ⁊ moueanꝭ cū clysteribus ⁊ farmacijs depolitiuis flā
tis. ¶ Dixit Aui. accipiat syrupū aceto. mellinū cū aq̃ apij
⁊ feniculi ⁊ siliuz. Et si necīa fuerit i ea a p̄n° lenitio misce/a
tur cū ea v̄tus solutiua flātis d v̄tutib⁹ turbith ⁊ polipodij
Et nō intellexit: vt dicūt qdā de vā lenitiōe q̄ est focū ⁊ mā/e
rū cōiuz: sꝫ de ea q̄ dꝫ fieri in p̄mis cū icipit apparere digōr
vt. s. in cura flātice. ⁊ puto q̄ dixerit sic: vt oñdat cañ. dictū
.s. q̄ medicine eūatiue in oi q̃rtana de mā adusta debēt eē
leues ⁊ liquide ⁊ lenificatiuis admixte ⁊ in cura hui⁹ ma/
gis explicit: q̄r in ea minus ꝯuenire videbaꝭ. ¶ Et ite℞ di/
xit Aui. in flātica administreꝭ in p̄mis aliqd in quo sit v̄t⁹
polipodij ⁊ epithimi. Et de ista dixit a p̄n° sicut dixerat de
v̄tute turbith ⁊ polipodij: q̄r ad vnum tp̄s referunꝭ: q̄uis
medicine sint varie ꝑ varietate dispōnū. Quidā tñ dicunt.
q̄ illa in q̄ est v̄tus turbith ⁊ polipodij dꝫ p̄mitti ad illā in
q̄ est v̄t⁹ polipodij ⁊ epithimi ex eo q̄ talis q̃rtana fit plm
in corporibus flāticis: ⁊ in eis fm plm multū ꝯtineꝭ de flā
te nō adusto: q̄d est tanq̃ mā cōis ꝯtingenter repta in febri
citātibus. Et q̄r lꝫ nō sit de mā febris: posset tñ in illā ꝯue/
Uius el/ueri.
niri hinc est q̄ p̄mit⁹ eūari dꝫ etenīꝫ ēt istud flā habilius ⁊
magis dispositum ē eūoni q̄ꝫ flā adustū. Et q̄ sic voluerit
Aui. appet. q̄r subdit: fiat ex ea gradatio ad v̄tutē agarici:
⁊ ista gradatio fiat paulatina fm q̄ videbiꝭ opanti medico
necīū fore. ¶ De eūone ꝑ vomitū in hac febre dixit Auic.
fiat vt euomat cū syrupo acetoso mellino de seibus. s. subti
liatiuis ⁊ incisiuis. vel forte de seibus vomitiuis vt atri/
plicis aneti rape ⁊ siliuz. co℞ tñ max^{e} q̄ sunt calia quo syru
po ad vomēdū vtaꝭ quousq̃ icipiat mā digeri: ⁊ sic in p̄n°
⁊ h max^{e} ad excludēdū flā cōtentū in stō vel quousq̃ inci/
piat digeri. s. manifeste ⁊ sic in aug^{to} nō solū ꝑꝑ flā stōaci: sꝫ
ēt ꝑ flāte in p̄mis venis cōtento. sup. ⁊ deinde cū gradatio
ne ad fortiora deueniēdū est vomitiua: ita. s. vt dixit Auic.
⁊ qñq̃ necīuz sit ꝓuocare vomitū cū syrupo acetoso. s. cuꝫ
p̄dictis seibus incisiuis ⁊ vomitiuis. in quo ēt sit virt⁹ si/
napis ad incidēdū ⁊ v̄tus ellī albi ad mouēdū: imo ēt ⁊ v̄/
Uius vo/mendi.
tus ellī in raffani radice infusi prout in cap° de ello docuit
Mes. imo ēt aliqñ: vt in corporibus rusticis ⁊ fortibus el
leborus ipse daꝭ in sba sua cū nō timeꝭ debilitas dispōnis
virtutis. ¶ Dixit Uia. inciteꝭ in ea sudor cū cald epithima
te ⁊ diuretico. i. ꝓuocatiuo sudoris: ⁊ p⁹ cibū accipiāt dya
pipeon ⁊ dianisuꝫ ⁊ silia ⁊ sepe accipiāt tyriacā ⁊ dyacostū
⁊ silia: ⁊ post. 40. dies sumat medicinā diureticā: ⁊ mēbro
rū p̄ncipaliū ꝯfortatiuā. Ego nō puto q̄ accipiat diē ꝓ die
xl. q̄r in tanto tp̄e nec mā eēt digesta sꝫ nec tñ eūata in hac
fe. q̄ diuretica ⁊ tyriaca: ⁊ his silia debeāt aut possint regu
lariter dari. sꝫ puto q̄ diē accipiat ꝑ piodis. vt p. 40. dies
intellexit. 40. piodos: ita q̄ nunq̃ añ deñꝭ nec ēt imediate
post: sꝫ p⁹ eos cū viderit medic⁹ ꝯuenire siue imediate siue
post pl'es dies. Dixit Ferrari⁹: dieta sit q̄lē diximus exhiberi
patiētib⁹ verā q̃rtanā: vinū deꝭ bis liphatū cū aq̃ decoctio
nis thimi anisi feniculi masticis epithimi sene ⁊ cuscute:
Aut ad min⁹ cū aq̃ simplici decocta: ⁊ postea infridata vt
malitiā opilādi amittat: aq̃ aūt cruda simplex nullo modo
ꝯcedaꝭ. claudit. n. orificiū splenis ꝑ q̄d mittiꝭ a splene melā
ca supfluitas ad stōachū. vñ vitiū splenetice passiōis emer
git. Et scias h salernitani putabāt solū flā salsū aduri: ⁊ ei⁹
solius curā posuerūt. Tu vo scias q̄ ex cuiuscunq̃ spēi flā
tis adustiōe q̃rtana fiat cura eius ē fere media iter curā q̄t
tidiane fcē ex spē illius flātis ⁊ curā q̃rtane v̄e. ¶ Dix̄ Pla
tearius. q̃rtanarios ex flāte salso purgam⁹ sicut quottidia
narios ex flāte salso h addito q̄ acutior dꝫ eē medicina nō
in calitate: sꝫ in purgatiōe. ¶ Dixit Sor. digeraꝭ mā cū oxi
melle cōposito ex oximelle diuretico: ⁊ syrupo de fumote.
eq̄s portiōib⁹. Et purgeꝭ cū decoctiōe q̄ sic fit. ℞. flo℞ bo/
raginis ⁊ buglose vio. polipodij anisi turbith liq̄ritie mun
de passu. absinthij agarici lace eupato: ij. aii. ʒ. 5. fiat co℞ d
coctio in sero caprino: ⁊ in eductiōe ponanꝭ corticū mirab.
emblico. ⁊ indo℞. añ. ʒ. i. ⁊ fricenꝭ in ea lēto igni ⁊ colenꝭ
⁊ deꝭ colatura in aurora. ¶ Ego āt adducā ad hui⁹ q̃rta/
Exemplū
ne curā ex^{m} Mathei de rippis q̄ passus fuit q̃rtanā nothā
ex admixtiōe flātis grossi valde frigidi cū hūore melīco: ip
se. n. erat cōplonis flātice pinguis stricto℞ poro℞ alb⁹ ⁊ nu
dus a pilis post. 40^{m} annū icepit fieri fridior nō tñ hūidior
imo vt retulit erat siccior ⁊ min⁹ expuebat q̄ꝫ añ ⁊ in motu
erat potētior. ⁊ hñ 8° ānis plus solito laborauit: vñ fcā ē in
pinguedie sua aliq̄lis diminutio. ei⁹ dieta fuit grossa max^{e}
a. 45. vsq̃ ad. 50^{m}. ⁊ vescebaꝭ pane minuto℞ seiuꝫ p̄ter soli
tū ⁊ carne salita ⁊ caseo multū salito. in. 50. āt anno sue eta
tis cepit febrire: ⁊ fuit initiū sue fe. modicū añ occasuꝫ solis
cū frigore vehemēti ⁊ pūo rigore ⁊ nulla punctione ⁊ fuit
tp̄s duratiōis frigoris fere ꝑ horas q̃tuor: deide caluit ho
ris. 20. ⁊ plurib⁹: ⁊ post diē nālē declinauit febris cū pūo
sudore ⁊ q̄si frido ꝑ horas duas: ⁊ cū paroxismus fuit i statu
calor sic lētus erat q̄ ꝑ tactū nō iudicabaꝭ febricitans. fuit
absq̃ siti: sꝫ cū multa grauitate capitis ⁊ corpis totius: vri
na ei⁹ fuit q̄si mediocris sbe cū q̄dā declōne ad grossitiē in
colore remissa ⁊ flātibus plena ⁊ pulsus fuit pūus cū pūa
velocitate. ⁊ spissitudie: huic a p̄n° ꝯcessi: vt in dieb⁹ iterpo
latiōis comederet carnes bona℞ auiū ⁊ castrati iuuenis ⁊
oua sorbilia ⁊ biberet vinū albū subtile potēs pa℞ lipha/
tū actu calꝫ: inuaserat. n. fe. de mēse octobris. Jn die āt ac/
cessionis ꝯcessi pullū pistū añ accessionē horis q̃tuor vel
q̄nq̃: ⁊ sic̄ i declōne po^{mi} ⁊ durāte po^{mo} plib⁹ vicib⁹ dedi
ei de ꝯfectōe hñte vi cinamomi. ⁊ vinū bibebat aliq̄ꝫtulum
plus liphatū: a p̄n° plura chrysteria recepit ex decoctione
blitis mercurialis anisi feni. ⁊ cinamomi in q̄ ponebantur
mel bñdicta sal ⁊ oleū cōe: ⁊ ꝑ digestiuo dedi ei gelentabin
cū oximelle cōposito ⁊ aq̃ feni. ⁊ scolopē. Et postq̄ꝫ appuit
in vrina residētia flātica subtilior eūaui eum cū elleo indo
⁊ dyasene. añ. ʒ. 5. cū d̄coctiōe passu. sticados scolopē. anisi
feni. Et post hāc eūonē feci inungi totā spinā cū oleo costi
no rutaceo: ⁊ de pipibus añ horā accessiōis ⁊ intēdi ab eē
cū ꝯfortātib⁹ stōachū ⁊ iteraui digestiuū ⁊ farmacū p̄dicta
post p̄dcās eūones q̄ fuerunt facte in spatio. 21. die℞ a p̄n°
ꝓcessi digerēdo cū oximelle cōposito ⁊ syrupo de calamto
cū aq̃ scolopē. q̄ cū accepisset sex dieb⁹ ite℞ eūaui eū cū tur
bith agarico ⁊ polipodio: ⁊ sic veniēs ad diē. 30. dedi ei ma
ne ⁊ sero in dieb⁹ genis mixturā factā ex pipeon aromatico
gariofilato ⁊ ellio d radice buglose ⁊ dosis erat q̄libet vice
ʒ. 5. cū vino aromatico: ⁊ sic ꝓcessi vsq̃ ad. 40^{m} diē: ⁊ vsq̃
Syrupus mirabilis.
huc nulla remissio fe. appuit: tūc ordiaui sibi digestiuū. q̄d
sic fit. ℞. radicū diuretica℞. v. añ. ʒ. ij. pass. sebest. añ. ʒ. i. da
ctilo℞ carica℞ pinguiū. añ. nu. x. yspicon calamēti pulegij
origani ysopi melisse sticados maiorane saluie flo℞ rosma
rini. añ. M. i. seis apij feni. anisi dauci ameos amomi seis
spaii ⁊ brusci ⁊ petrosilij ⁊ macedōici. añ. ʒ. 5. radicū cappis
achori gariofilati valeriane peonie. añ. ʒ. ij. scolo. cetarach
tamarisci. añ. ʒ. iiij. flo℞ boragis buglose capilliue. pollitri
cī dyātos. añ. M. 5. bulliāt h oia in aq̃ sufficiēti: ⁊ cū melle

qđ sufficit ꝛ aceto sqlitico fiat syrup⁹.ē.n.mirabilis in subtiliatiōe ꝛ incisiōe humoꝝ grossoꝝ. Et post hunc syrupū euaui eū cū elīo indo ꝛ yera ruffini:ꝛ sic plures iteraui do nec restitutus ē sanitati in pn° veris. ℭ Quartanā aūt de flāte adusto nunq̄ʒ habui vsqʒ huc curare si tñ occurrat curāda ē sicut p̄dicta:additionē tñ faciēdo in hūectatiōe cuʒ remissione calitatis.ꝛ h̄ ſm plus ꝛ minus ꝑ varietate dispōnū pticularīū:ꝛ spēi flātis qđ aduri͛. Et sil͛r q̄ʒuis plčs egritudines viderim de melia adusta.quartanā tñ ab ea ꝓcedentē nunq̄ʒ vidi. Si tñ ꝯtingat curāda est sicut q̄rtana pura cum additione hūectantiū ꝛ remissione calefaciētiū.

ℭ De quartana continua. Cap.viij.

Quartana ꝯtinua si aliq̄ñ ꝯtingat eadē hēbit sigͣ q̄ dcā sunt fore interpolate sibi ꝓportiōalis.ita ꝙ si fuerit pura hēbit sigͣ q̄rtane iterpolate pure. Et si erit notha hēbit sigͣ nothe ſm suas spēs.sʒ non iterpolabit:imo ꝯtinuabit motū suū. Dixit.n.G.2° d crisi:ꝛ scribi͛ 18°.ꝯti.sic:qñ tu videris sintbōata q̄rtane iā repta:ꝛ postea nō eradicant͛:tūc cognosces ꝙ ipsa ē q̄rtana ꝯtinua:qm̄ oia sigͣ ei⁹ erunt firma vehemēter p̄ter ꝙ nō erit i ea rigor nec in fine sudor. Et dixit Raſ. auctāte filij Mesuai ꝛ Isaac ꝙ ipsa alleuiat͛ in horis alleuiatiōis interpolate.nā ipsa exercebat͛ de 4°in 4m.ꝛ pulsus i ꝯtinua erit velocior ꝛ spissior q̄ʒ in sua ꝓportionali interpolata:ꝛ vrina erit magis citrina vel rubea cū obscuritate maiori. Et erūt oia sigͣ de siccitate oris ꝛ siti ꝛ silib⁹ intēsiora. ℭ Dixit Ferrarius ꝯtinua affligit ꝯtinue patiētē.sʒ de 4°in 4m grauí⁹ꝛ hʒ tot horas in summo labore in sua exacerbatiōe q̄t hʒ sua iterpolata in summo:ꝛ nō in summo : ꝛ tot horas hʒ in falsa q̄ete q̄t hʒ sua interpolata in vera:nō ꝙ in aliquo tp̄e q̄escat:sʒ in re ad diē exacerbatiōis d͛ eē in q̄ete falsa. vrina ē rubea vl' subrubea turbata ꝑ totū. Et si fuerit de melia inali vrīa erit glauca vel liuida:ꝛ ꝑ totū spissa:ꝛ sepe seq͛ eā mēbroꝝ grauedo cū tristitia ꝛ sollicitudie ꝛ calor faciei palid⁹ vel subniger:ꝛ puls⁹ a pn° pu⁹ꝛ tard⁹ cū ꝓfunditate:ꝛ erit absqʒ rigore ꝛ frigore. Gui.āt dixit ꝙ sigͣ ei⁹ sīt ꝙ pulsus est appentior q̄ʒ in iterpolata:ꝛ magis velox ꝛ spissus:ꝛ ei⁹ calitas ē ꝯtinua ꝛ siccitas ligue cū aspitate ꝛ cū siti fortior. Et vrīa ſp oi die ꝛ oi hora est:aut rubea aut ruffa subtilis vl' spissa.

Cura q̄rtane ꝯtinue ē silis cure sue interpolate ꝓportionali ad suā m̄ʒ. Dixit. A.cura q̄rtane ꝯtinue ē sic dictū est de interpolata:ꝛ canō ē ei homogeneus:ꝛ nō diuersificat͛ ab eo nisi in rebus paucis q̄ sunt.s.tres. ℭ Pria ē in itensione alteratiōis:ꝛ ē q: in illa.s.interpolata declō ad eq̄litatē in calefaciētibus.s. ꝓportionalis ſm ꝙ exigit dispō ꝛ mā est melior:sʒ in hac.s.ꝯtinua dclinatio ad infrigidationē est melior ꝑꝑ adherentiā.s.assiduā febris.dicunt q̄dā ꝙ ꝑ declōnē ad infridātiā intellexit remissaʒ calitateʒ: aut ad res tpatas in actiuie.q̄re Aui.subdit.de ꝯferentib⁹ eis sunt sicut syrupus acetosus cū seib⁹:nō intelligēs de syrupo de seibus cōibus:neqʒ de seibus excessiue calis:q: eēt ꝯ illud qđ dixerat de declōne ad infrigidationē:sʒ de seib⁹ tpatis vel ad puā calitatē declinātibus sicut de seie feniculi ꝛ endiuie ꝛ apij ꝛ scariole ꝛ silibus. Et dixit:ꝛ sicut gelenīabin cū aq̄ de radicib⁹ eq̄libus.s.inter radices calas ꝛ frigidas.vt de radicib⁹ vtriusqʒ buglose aut apij ꝛ endiuie ꝛ similiū. Dixit.n. Raſ.18°ꝯti. Habētē q̄rtanā intra venas cura cū medicinis in calitate ꝛ fridītate tpatis:ꝛ cū subtiliatiuis sicut ē syrup⁹ acetosus ꝛ zuccaꝝ roſ.i.syrup⁹ roſ.fact⁹ cū succo roſ.ꝛ aq̄ feni.ꝛ apij ꝛ aq̄ radicis.s.endiuie.h̄.n.febris q: est itra venas hʒ plus calitatis.s.q̄ʒ q̄ ē extra venas ꝛ max͛ qñ ad h̄ iuuāt tp̄s ꝛ cōplo. ℭ Scđa res ē in itētiōe ad euōnē:ꝛ ē ꝙ flōmia in ꝯtinua ē magis nec̄ia.s.vbi oʒ:ꝛ hoc:q: mā est ꝯtēta in venis. ℭ 3ͣ est in dieta:ꝛ ē ꝙ licētia in carnibus ꝛ vniuerso regie grosso ꝛ calidiori ē minor in ista q̄ʒ in iterpolata.dixit Gui.siue vrina fuerit spissa vl' subtilis rubea vel ruffa:si hūitudo fuerit i h̄ ꝯueniēs anq̄ʒ aliq̄ fiat opatio medicialis fiat flōmia.ipsa.n.vt volūt oēs physici.ꝛ spāliter. A.in cura q̄rtane ꝯtinue ſemp ē ꝯferēs in oi egritudine q̄ ē de mā ꝯtenta in venis vel currēte ꝑ venas. Et subdit. Attēdendū est h̄ ꝙ in q̄rtana interpolata plus ꝯ siccitatē q̄ʒ ꝯ calitatē sapiēs medicus intēdere dʒ imo in iterpolata calefactio dʒ eē eq̄lis:in ꝯtinua āt dʒ declinare ad infridationē manifeste nō negligēdo humectationē: nā humectatio calorē quartane obtundit:ꝛ siccitatē māe melancolice destruit manifeste. Et dix͛ t:ii.tota intentio tua in curatiōe ꝯtinue in ꝓuocatiōe secessus cū suppositorijs vel cristerijs vel medicia leui. Cristere bonū. ℞.aq̄ decoctionis sicle ꝛ epithimi.li.j.olei vio.℥.iij.salis.ʒ.ſ. mellis.ʒ.ij.

ℭ De febre quintana:sextana:octena ꝛ nouena. Cap.ix.

Febris quintana sextana septena octena ꝛ nouēa decena:ꝛ hmōi dn̄tur sic a suo motu: q: mouētur ꝑ tales ꝑiodos:septena ēt a q̄busdā dī ebdōmaria fe.q: ꝑ singulas septianas ꝑiodicat. A.dix͛. has fe.vocari pitamos.s.arabice:ꝛ a q̄busdā vocant͛ reuolubiles. Et noiauit Ipo.has fe.s.i li.epidimiaꝝ fe.sextanā ꝛ septenā ꝛ alias:sʒ Ga.dix͛.vt Aui.ait.s.ꝑ de dif.fe.4°c°:nō vidi i vita mea aliquā ex his febrib⁹:imo neqʒ q̄ntanā nudā fortē.i.purā ꝛ distinctā manifeste:imo nō ē nisi febris.s.q̄rtana q̄si occulta:ꝑꝑ qđ Gal.dicebat hāc febrē eē q̄rtanā q̄ tardabat inuadere vsqʒ ad finē.4.diei.ꝛ extēdebat ei⁹ afflictio ad 5m diē:ꝛ ꝑꝑ hāc cāʒ q̄ntana vocabat͛. Verūtñ Ga. sup.3°epidimiaꝝ dixit. Ego ꝑquisiui a tp̄e iuuētutis mee vsqʒ nunc:ꝛ nō vidi febrē noxiā 7m aut 6m interpolatā ꝓuenire quolibet die 9° vel 7° aut 6°:sʒ in die 5° q̄nq̄ vidi sꝑuenire cū dubio nō manifeste ad modū q̄rtane ꝛ tertiane.

Dixit Rasis 18°ꝯtiñ. Febres q̄ntane ꝛ sextane septene ꝛ silēs fiūt ex flegmate grosso vel melia:ꝛ diuersificant͛ iuxta earū diuersitatē humoꝝ. Et dixit. febres q̄ accidunt ex flegmate grosso valde interpolatim accedunt de 5° in 5m:aut de 6°in 6m:aut forte in mense vno die. Et in diuisionibus dixit. Fiunt he febres oēs ex humoribus grossis Et Hal.dixit.fiunt semper ex humoribus colere nigre nimiū grossis. ℭ Dixit Aui.causa harū febriū est mā homogenea māe q̄rtane:sed est ea grossior ꝛ minor vnde dn̄t.ꝛ ꝑꝑ grossitiē maiorē ꝛ paucitatē tardant moueri ꝛ mouentur post motū debitū hūori ſm nām suā. Et q: in tali maioritate grossitiei ꝛ minorationis seu paucitate māe cadit:ꝛ cadere pōt latitudo magna:riō vna mouet citi⁹ alia tardius alia medio modo:nā q̄ minus hʒ grossitiei:ꝛ minus paucitatis citius moue͛ ꝛ mouet de 5° in 5m:ꝛ q̄ ē post istā:mouet in nonū.ꝛ sic vlterius de alijs. Et subdit. A. plim fiunt:de mā flātica:ex quo dcō accipiūt q̄dā ꝙ he febres fiunt ex mā pura flātica:q̄ tñ est multū ingrossata:ꝛ sic sapit nāʒ melie ℭ Sʒ alij dicūt:ꝛ meli⁹ ꝙ fiūt ex mā flātica.s.i meliā ꝯuersa:de mō tñ isti⁹ ꝯuersiōis dīnt abinuicē.q̄dā.n. dn̄t ꝙ per adustionē flātis:ꝛ addūt ꝙ p⁹ flā plus fiunt a sanguine in meliā ꝑ adustionē ꝯuerso:sʒ ex alijs hūorib⁹ cōbustis:ꝛ in nāʒ melie ꝯuersis nunq̄ʒ:aut valde raro ꝯtigit has febres fieri:nā colera ꝛ melia cū adurunt͛ tm̄ ꝙ acq̄rāt tātā grossitiē:ꝛ tātā paucitatē ꝙ sint eā tardatiōis mot⁹ ꝓueniūt ad tātā terrestreitatē ꝛ cineritate ꝙ n̄ sunt nec eē pōt vehiculū caloris febril' ꝑꝑ eoꝝ siccitatē:sʒ flā ꝑꝑ suā tenacitatē retinet in sua adustiōe aliq̄d hūiditatis q̄ possit eē pabulū caloris febrilis.ꝛ sanguis in hoc ē post ip̄ʒ ꝑꝑ sui hūiditatē: alij āt dn̄t has feb.fieri ꝑ admixtionē flātis cū melia cōmixtiōe vnita vicēte melia i cōmixtiōe:ꝛ ꝯuertēte flā i suā nāʒ. ℭ Et de his fuit Gil. Ait.n.qñ aliq̄ species flātis cōponi͛ cū melia ꝑ cōmixtionē ex ꝯuersiōe vnius in alteꝝ ita ꝙ fiat ex eis ābob⁹ vn⁹ hūor inalis:tūc fiunt fe.longioris iterpolatiōis:vt q̄ntana sextana ꝛ reliq̄. Et dix͛.iteꝝ fiūt he febres ꝑ cōmixtionē hūoris nālis vel inālis alicuius cū melia.

De causa

ꝙ in tali cõmitiõe fit ꝯuersio illi⁹ humoris in meliam: ⁊ fit
eis vna spẽs hũoralis inaliis⁊ subdit. in qntana ille hũor
est flã nãle: cũ.n. flã sit viscosum: ⁊ melia grossa gñatur ex
eis quoddã viscosum terreũ nõ obediẽs motui locali ꝯpa/
ctũ magis: q: qḋ ex viscoso ⁊ duro cõpositũ est viscosius ⁊
durius: ⁊ ex h̃ magis ipedit᷑ mot⁹ ad putrefactionẽ impor
⁊ tardius ebulit: ad qḋ ẽt adiuuat frigitas ei⁹: vñ nã plus
morat᷑ ad illḋ resoluendũ: ⁊ plus iterpolat vna die q̃z q̃rta/
na. In sextana ṽo. dixit ipse. Ille hũor est flã acetosum: vñ
reddit᷑ hũor inde ꝓueniẽs viscosior ⁊ cõpactior ⁊ frigidior
⁊ magis inobediẽs: vñ tardi⁹ mouet᷑ q̃z fact⁹ ex flãte nãli.
In septana ṽo ille hũor est flã vitreũ qḋ inq̃ztuz acetosum
excedit nãle intãtũ excedit acetosũz: vñ cõpactior ⁊ frigidior
reddit᷑ hũor inde gñat᷑: ⁊ sic tardius mouet᷑. Et in octana
hũor ẽ cõposit⁹ ex nãli acetoso ⁊ melia. Et in nouena ex nã
li vitreo ⁊ melia. Et in decena ex acetoso vitreo ⁊ melia. Et
dixit Gili. qdã negant octanã febrẽ fieri. Et qdã dĩt qnta/
nã nõ fieri ꝑ modũ adustiõis flãtis ⁊ incineratiõis ei⁹ alias
ṽo nõ fieri ex mã adusta incinerata: sed ex mã grossa meli/
ca ⁊ pauca facta per viã paulatine resolõnis: aut paulatine
ꝯgõnis. ℭ Aui. ṽo dixit. iste febres sunt de gñe q̃rtane non
ṽe: ⁊ fiunt ex mã ex qua q̃rtana fit: nõ ṽa: sed est grossior ⁊
durior ⁊ minor: ⁊ ſm plꝫ fiũt ex melia flãtica gipsea vel põ
tica: ⁊ tenẽdũ est ꝙ mã ei⁹ semꝑ est grossa valde dura ⁊ cõ/
pacta: ⁊ est de mã melici hũoris siue fuerit talis ꝑ adustio/
nẽ siue ꝑ ꝯmixtionẽ ducẽtẽ ad formã melie sine adustione.
ℭ Subdit. A. Ga. inqt. s. i cõmẽ. tertij epidimiaꝝ. de cã fe.
septene ⁊ nouene ꝙ nõ est lõginquũ qn sit cã in eis regimẽ
qḋ qñ administrat᷑ ⁊ currit sup ipsam. s. absq3 regula: ⁊ or/
dine facit febrẽ: ⁊ iteratio ꝓdicti erroris regis facit necessa
rio illã febrẽ in hui⁹ hora. s. septima die vł nona: ⁊ si dimit/
teret᷑ error in regie ⁊ rectificaret᷑ nõ faceret illã: ⁊ sic voluit
ꝙ error ille i regie sit cã febris: ⁊ ꝙ rectificatio regis sit cã
cessationis febris: ⁊ ꝙ cã ꝑiodici mot⁹ ⁊ reditiõis ꝓxĩmi
ſm illos dies ẽ reiteratio mali regis in eis: ⁊ nõ accidit ille
mot⁹ ꝑiodic⁹ ꝑꝑ motũ maeꝝ q̃ effundũtur ad minerã pu/
tredis: tũc sicut accit in q̃tidiana tertiana ⁊ q̃rtana. Et pro
pterea dixit G. oꝫ vt obseruet᷑ in expiẽtia. s. in q̃ qs inueniet
dcãs fe. obseruet᷑ h̃ intẽtio. s. ꝙ cã ei⁹ nõ est mot⁹ ⁊ effusio
mãe ad locũ putrefactiõis: sed error in regie. Et h̃ obserua/
tio fit ad h̃: vt nõ accidat error i assignatiõe cãꝝ haꝝ febriũ.
⁊ ẽt fit obseruatio hui⁹ intẽtiõis in expientia ṽa: vt nõ acci
dat error in regie. nã si nõ accidet nõ redibit febris. ℭ Et
subdit. A. ꝙ G. vł q̃si negare has febres. dixit aũt q̃si ne/
gãs. q: nõ negat eas ex iordinato regie repiri. sꝫ negat eas
ꝓcedere a ðterminato hũore: ⁊ h̃ iõ negat: q: eẽt necẽriũ. vt
sit eis radix alia a mã aliaꝝ febriũ: ⁊ sic opꝫ ponere in cor/
pe aliũ hũorẽ a q̃tuor hũorib⁹: nã q̃t sũt ꝑiodi tot sũt hu/
mores. Si itaq3 esset illa ꝑiodicatio: ⁊ alios oporteret esse
hũores: sꝫ sic esse nõ põt: q̃re G. cãm haꝝ fe. attribuit mali/
tie regis cui accit ꝑꝑ aliquã fortunã: vt fiat ex reiteratione
ei⁹ motus ad feb. de 7° in 7ᵐ vel de 9° in 9ᵐ. Et dixit Gal.
in dcõ ꝯmẽ. displicet mihi ṽbũ Ipo. has febres cõfirmãs.
ℭ Et Aui. dix. q̃uis G. sic dicat. Ipo. tñ verificauit sermo
nẽ in inuẽtione septene ⁊ nouene ⁊ feb. ⁊ nõ est illud mira/
bile: aut manifeste impoũtatiõ: ita vt sit necium redire i eo
ad administrãdũ. Alia littera hꝫ. misteriandũ. i. magis mi
nisterijs ⁊ industriosis rõnib⁹ mõstrãdũ q̃lo cã taliũ feb.
possit esse redit⁹ mãe effuse ad locũ putrefactiõis: ⁊ nõ so/
lũ malitia regis. Et q̃lo hoc fit post iã appet in ca° ꝑiodi/
cationis. ℭ Et dixit. A. sermones q̃s loquut⁹ est Ipo. in c°
haꝝ fe. sũt: ꝙ septena ẽ ꝓlixa: ⁊ nõ est mortifera: ⁊ dixit ite
rũ Ipo. ꝙ qntana est deterior oium feb. q̃ñ fit añ ptisim: ⁊
post ipsam. Vñ textus Ipo. est iste. qntana oium pessima:
etenĩ añ ptisim: ⁊ in ptisim patiẽtib⁹ supueniẽs interficit.
ℭ Et sbdit. A. Gal. dixit. in ea sicut scitis: h̃ aũt nescimus
nos: q̃ñ vt ait Rabi in suis asso. G. fecit sup li. epidimiarũ
tres expositiões: ⁊ nõ hẽm⁹ nos nisi vnã ⁊ in illa nõ est ex/
positio hui⁹ ṽbi. Aui. ãt siue habuerit expositionẽ hui⁹ ṽ/
bi a G. siue nõ sequẽs posuit expõnẽ suã: ⁊ ꝓ ꝓmittit expõ/
nẽ suã hoꝝ dictoꝝ terminoꝝ. s. ptisis ⁊ qntane: ⁊ dixit ꝙ
ptisis i hoc loco signat ethicã: ⁊ ꝙ i ṽbo Ipo. signat qnta/
nã indiffinite nõ significãs cõitatẽ. i. vlitatez qntanaꝝ siue
vlr: q: nõ designauit eã in ṽbo suo isto aliquo signo vli. ꝗ
ꝓpositio Ipo. cũ sit indefinita eq̃pollet ꝑticulari: ⁊ est sen/
sus. ꝙ aliq̃ qntana est vna deterior spẽs febriũ: ⁊ ista qnta/
na est illa que precedens est ad ethicã: ⁊ perducit ad ipsaz.
Quintana autem que nõ perducit ad ethicã nõ est deterior
febriũ: nec tamen intellexit ꝙ qntana precedẽs ptisim de/
terior sit oium febriũ: sꝫ ꝙ est de numero febriũ deteriorũ.
ℭ Et subdit. A. qntana aliq̃ ꝑducit ad ethicã: q: febres cũ
ꝓlõgant᷑: vt qntana ⁊ permiscent᷑: vt febres ꝑmixte ⁊ di/
uersificant᷑. s. in suis ꝑiodis: vt febres inordinate vagꝰ itꝫ
ꝓueniunt ſm plm ad inflãmãdũ mẽbra ꝓncipalia ꝑ q̃ꝝ sꝫ
inflãmationẽ ꝯsumit᷑ hũiditas sbstãtifica mẽbroꝝ oium:
⁊ sic accidit ethica. Et postq̃ dixit de qntana ꝓcedẽte ethi/
cã: dixit de ea q̃ seq̃t᷑ ethicã. nã ethica pt facere in hũori/
bus adustionẽ: ⁊ in suo ꝓcessu iducere cinereitatẽ in eis. s.
nõ ꝯpletã cui cinereitati põt accidere putredo: ⁊ sic facere
fe. qntanã maxĩe cũ illa cinereitas fuerit pauca nõ potens
facere motũ citiorẽ. Et ista qntana seq̃ns ad ethicã est ma/
la. Dixit Aui. ⁊ per viã signi: ⁊ per viã cause. per viã signi:
q: est signũ adustiõis humoꝝ de quo nõ remãsit nisi qḋ est
adustũ parũ: ⁊ sic significat ꝙ febris ethica iã destruit cor/
pus. per viã aũt cause: q: ipsa est cã additionis febris. s. ꝫ
ethice ⁊ duplicatiõis ei⁹: ⁊ ista est q̃ est deterior febriũ. Et
scias ꝙ qntana deterior est sextana: ⁊ sextana deterior est
aliis sequẽtib⁹. Et sic de his febrib⁹ q̃ frequẽti⁹ ꝓximat
deterior est: q: frequẽtius affligit: ⁊ ſm quoldã est qntana
etiã ðterior illis alijs: q: ille nõ possunt fieri ex mã adusta:
qntana aũt fit: ⁊ sic qntana q̃ fieret de mã adusta fieret de
mã prauiori q̃z ille: attñ dicit ꝙ qntana fcã de mã nõ adu/
sta indicatiõe sumpta a mã nõ est deterior alijs: sꝫ minoris
malitie inq̃ztũ eius mã nõ est facta ita dura: ⁊ terrestris si/
cut mã aliaꝝ. Et dĩt ẽt quidã ꝙ qntana põt etiã dici dete/
rior alijs ꝓ tãto ꝙ ipsa põt ꝓcedere: ⁊ põt sequi febrẽ ethi/
cã vt appet: sꝫ alie febres: vt septena ⁊ nouena nõ: ꝓ enim
nõ pñt ꝓcedere: q: nõ fiũt ꝑ adustionem: ⁊ sic nõ fiunt post
alias febres ꝯsumẽtes corpus: ⁊ disponentes ad ethicã: ⁊
q: ẽt raro affligũt: ⁊ cũ tã lẽto calore ꝙ ñ sufficiũt ꝑducere
ad ethicã nec etiã pñt seq: q: cũ ethica q̃ ꝑduceret ad tãtuz
gradũ incineratiõis q̃ posset facere illã fe. aut nõ staret vi/
ta: aut saltẽ nõ staret humiditas potẽs pabulũ esse febrilis
caloris: dĩt iteꝝ qdã. qntana ſꝫ plꝫ fit seq̃ndo alias fe. ⁊ q̃
talis est ex adustiõe hũoꝝ est: ⁊ talẽ qntanã ſm plm ꝓcedit
q̃rtana: q: vt plm adustio ꝓcedit ordinate de remissiori gra
du ad intẽsiorẽ. ℭ Fit aũt sꝫ raro qntana icipiẽdo: ⁊ talis
ſm plm nõ est ex adustiõe: sꝫ sola ingrossatiõe mãe ⁊ talem
vt plm nõ ꝓcedit q̃rtana: sꝫ possit ꝓcedere: q: poĩe est ꝙ qñ
mã ꝑ viã igrossatiõis ꝑuenit ad gradũ sufficiẽtẽ ad facien/
dũ quartanã: ⁊ tũc supueniat ei putredo: tũc facit q̃rtanaz
q̃ ꝓcedit qntanã sequẽtẽ: q: mã illa erit magis ingrossata:
⁊ poĩe est ꝙ qñ mã illa hẽbit gradũ grossitiei sufficiẽtẽ ad
q̃rtanã nõ supueniet ei putredo: sꝫ ꝓcedẽs ingrossãdo ꝑue
nit ad gradũ sufficientẽ ad qntanã: ⁊ tũc supueniet ei putre
do. ⁊ faciet febrẽ qntanã quã nõ precessit febris quartana.
ℭ Alie ṽo ꝓdcẽ feb. p⁹ qntanã ſm fiũt plm incipiẽdo ⁊ nõ
sequẽdo alias fe. ⁊ nõ est necessariũ sextanã ꝓcedere septa/
nã nec septanã octanã: ⁊ sic de alijs. ℭ Et q: Auic. posuit
opiõnẽ Gal. q̃si negãtis has feb. duplici rõne. s. posita: ⁊
q: nõ vidit septenã neq3 nouenaz occulte vel manifeste nec
ẽt qntanã certitudinalr ⁊ apte: q̃uis obscure ⁊ dubie eam
viderit: q: ẽt si darent᷑ he fe. oporteret dari aliam radicem:
⁊ aliũ hũorẽ in corpe: iõ ꝓdcã motiua remouẽs. A. dixit.

¶ Ad pᵐ nõ oꝫ:vt negēt egritudines q̃s nõ ↄtingit vide/re in aliq̃ tpe nec in aliq regiõe:nã h̃ gen⁹ fe. nõ coprehēdi/tur p̃ multitudine.i.q̃ eueniat miltotiēs ꝛ sepe.imo est de raro euenietib⁹.Vñ Ras ait in diuisioib⁹. D q̃ raro eue/nit poᵘˢ fe.ptrāseūtis q̃rtanā ꝗ aliq̃ñ multi reuoluūt an/ni i q̃b⁹ñ appet aliq̃ ocāꝫ fe. Attñ aliq̃ñ apparēt p̃dcē fe. Vñ Ras ait. Ego iā vidi poxismos trāseūtes q̃rtū multo/tiēs. Et alij auctores lilr de eis tractauerūt Et Ras q̃dē. 16⁰ ↄti.affirmat esse fe.q̃ semel tm̃ in mēse inuadit. Et Sēti. dixitse vidisse febꝛ.in Berrarducio de bonarijs de pusio q̃ de 15⁰ in 15ᵐ inuadebat eū. Et Aui.dixit. Jā retulit mihi q̃/dā fidelis se vidisse nouenā:q̃ntanā vō nos multotiēs vidi mus. ¶ Ad 2ᵐ aūt motiuū. S.dixit. A. ꝗ q̃quis sit q̃nta/nā nõ opꝫ ponere aliā radicē:nā humor melē⁹ q̃nat q̃nta nā nõ pp h̃ ipm ꝗ ipse est melā:ꝫ q̃ est melā grossa pau/ca.s.paucior ꝛ grossior q̃z q̃ facit q̃rtanā:ꝛ talis melā põt repiri in q̃busdā corꝑib⁹ ꝛ põt ei supuenire putredo: ꝛ sic facere febrē q̃ntanā:vno ↄcedit ꝛ ↄcedēdū est ꝗ flā ꝑpter suā grossitiē magnā possit facere aliū poxismū longiorē eo q̃ sibi debeꝰ fm̃ illi naturā:vt tertianū vel quartanum.

Signa harꝫ febriū lꝫ ipsaꝫ produs eas manifestet:tñ dicūt ꝗ vrina in dieb⁹ iterpolatiōis apparet di scolorata tenuis pp opilones:ꝫ in die seq̃nte accessionē est colorata ꝛ spissa:q̃ calor febꝛilis aperuit opilões. In ho ra autē caloris poxismi est colorata mediocris vl' tendens ad tenuitatē:ꝛ pulsus in pn⁰ poxismi ē occult⁹ tardus ꝛ ra rus:occult⁹ est:q̃ calor nālis est sūmersus sub mā grossa:ꝛ est tard⁹ ꝛ rarus pp friditatē mãe cordi ꝛ arterijs ↄicā/tā:ꝫ expīa calitate addita neċitate est puus pp aggrauatio nē v̄tutis:ꝛ est spissus vt satisfaciat neċitati. Et q̃ harꝫ feb. ex adustiõe ꝑcedit ↄicat in signis cū q̃rtana notha fcā per adustionē flātis vel sanguinis:q̃ aūt nõ ꝑcedit ex adustio/ne hꝫ signa media iter signa q̃rtane veꝛ ꝛ flātice fcē a flāte acetoso vl' vitreo. Dicūt q̃dā ꝗ he feb.inordinate sunt quo ad horas iuasiõis capīnā q̃nq̃ iuadūt de sero q̃nq̃ in no/ctis q̃nq̃ de mane:ꝛ q̃nq̃ de nocte. Et h̃ est: q̃ in reaggre/gatiõe mãe:aut ēt in gñõne noue mãe ex malicia regis nõ est vllū tps determinatū:ꝫ q̃nq̃ fit citi⁹ ꝛ q̃nq̃ tardi⁹: ꝛ p hāc cām dicūt ꝗ q̃ntana feb.q̃nq̃ facit aliquā inuasionē sextanā:Dix̃ Ras.16⁰ ↄti. Jpo.dixit. feb.septena plixior ē: ꝫ nõ pnecabil:ꝛ lilr 4⁰ aūt regis acutoꝝ.dixit Jpo. cū in febꝛi.q̃ntanis q̃d terribile:idest aliq̃d accidēs periculosū factū fuerit vel venter repente hūida egesserit:vel afsithia idest inaiositas facta fuerit.vel affoma.i. inuocalitas assū/pserit patiētē:ꝛ spasmosus factus fuerit:ꝛ singultuosus ꝛ anxius:ꝛ circa collū ꝛ frontem ꝛ caput sudores fuerint:ꝛ non alibi qui hec accītia patiuntur moriuntur.

Cura harū feb.dixit Ras in diuisioib⁹ est sicut q̃rtane: ꝛ 18⁰ ↄti.dixit. Cura eā sicut q̃rtanā:est.n.eiusdeꝫ spēi:ꝛ cure.ꝛ afficiaꝰ tedio patiēs cū reb⁹ ꝑuocātib⁹ sudo/rē sicut mora in balneo p̃ter ꝗ mltiplicet mora in ipso: ꝫ sudet tm̃ ꝛ liniaꝰ corp⁹ patiētis cū oleis calidis subtilib⁹. Et dixit āt meschia:cura q̃ntanāꝝ q̃ est supra fm curā q̃r/tane:addas tñ ad icisiua ꝛ calefaciētia.hec uāq̃ sī grossio ris mãe. Dixit Hali.neċe est medicamine vti q̃rtanoꝝ sub/tiliatiõe.s.hũoris ꝛ eũonis per medicamina colerā laxātia nigrā:ꝛ subtiliatiõe ciboꝝ ꝛ comestiõis dimissiõe ꝛ acces/siõis die vomitu:ꝛ oib⁹ medicaminib⁹ q̃rtanoꝝ si tps ea/rū ꝑtellaꝰ. Dixit Almā.his febrib⁹ laborātes in singulis attractionib⁹ per vnā sunt añ soluēdi diē:ꝛ in die accessio nis euomāt. Et regimē in caplo de flātica nominatū circa id obseruandū est si eger fuerit grossus ꝛ comedendi aui/dus ꝛ gulosus:si vō fuerit siccus ꝛ macer ex his q̃ coleraꝫ nigrā soluūt est soluēdus:ꝛ regimē in q̃rtana dictū est ob/seruādū. ¶ Dixit Aui.appropinq̃t cura haꝝ febꝛium cure flātice q̃rtane. Et circa instr̃m diete. dixit rõne cāe morbi indiget supfluo iciunio:idest multo:ꝛ subtiliatiõe cibi ꝛ re giminis:attñ in hac subtiliatiõe regis ↄsiderāda est v̄tus: nā rõe v̄tutis indiget ingrossatione regis:vt nõ cadat:ꝛ ꝑ est tñ ꝗ iste febres nõ faciūt multuꝫ in v̄tute accidere defe/ctionē pp rarā afflictionē eaꝝ nõ sic curam⁹ ñ subtiliam⁹ regime ꝛ facim⁹ egrū ieiunio vti vno tpe.s.extēsiorꝛ in alio tpe succurrim⁹ v̄tuti cū cibo sicut ostēdim⁹ in cura flātice ꝛ in cura q̃rtane. Tu aūt nõ itelligas ꝗ Aui. posuerit hāc dietā in q̃ntana p̃cedēte aut sequēte etbicā nā si in tali non cõpetit subtiliatio regis:cū aūt necessaria est cibatio i istis febribus.dixit Aui.cibem⁹ cū eo cui⁹ nutimētū est bonū ꝛ velox ꝛ multū in quo nõ fit ingrossatio mãe sicut cū car/nib⁹ subtilib⁹ ꝛ vino. Et dix̃.idigeꝰ in eo somno digerēte. ¶ Circa instrumētū aūt potionis:dixit Aui.vomit⁹ cum vomitiuo forti est ex melioꝛib⁹ curatiõibus. Et eũo cū ye/ris.s.logodion ꝛ ruffini ꝛ silib⁹:intelligēdo debitis tpib⁹:ꝛ vt in cura q̃rtane dcm̃ est:ꝛ post eũonē admistratio tyriace ꝛ similiū:ꝛ ↄfert tūc sudatio.s.post eũo:decere cū tps est ad resoluēdū ꝛ ↄsumēdū mãs: ꝛ h̃ sudatio ꝑuocetur cū bal/neo calo absq̃ administratiõe aq̃.s.cū stupha sicca:ꝛ si fiat seꝫ cū administratiõe aq̃:tūc dixit ipse hat absq̃ admistra/tiõe humectātiū:nam ex eo tpe sola est intētio ad resoluen/dū:sup.tu ꝗ ante hoc tps cõpetit ꝛ cõpetere potest balneū hūectatiuū sicut dcm̃ ē in q̃rtana. Et hec que dicta sunt ab Aui.circa instrumētū potiõis ēt nõ dirigūtur ad q̃ntanaꝫ cū precedit aut sequatur etbicam. Dixit Hal.cura harum feb.in oibus est sicut cura quartane:sed in istis requiritur maior subtiliatio ꝛ resolutio ꝛ digestio per somnuꝫ ꝛ hu/mectationē q̃z in q̃rtana:ꝛ q̃ lõgior est idiget ingrossatio/ne regiminis:vt nõ deficiat v̄tus ꝑpter lõgā afflictionē.

¶ Incipit distinctio sexta summe quarte de pesti.ꝛ feb.pe/stilentiali ꝛ variolis ꝛ morbilis.

Sexta distinctio est de pestilentia ꝛ febre pesti/lentiali ꝛ variolis ꝛ morbilis continens capitula.22.

¶ De pestilentia in generali. Ca.j.

Actores medicine sepe pestē siue pesti/lētiā sinonima accipiūt ad epi dimiā:q̃uis ēt de intētiõe ipsoꝝ aliq̃ntulū dif/ferāt. Pestis.n.siue pestilētia dr̃ a depascēdo: q̃ corpa depascit ꝛ pimit: epidimia vō dr̃ ab epi q̃d est supra:q̃ desup est cā ei⁹:vnde epidimiaꝝ sup̃ue tus interpretaꝰ quasi desup vel de foris veniēs. Zoar q̃q̃ 3⁰ theisir voluit ꝗ q̃ñ egritudines pestilētiales veniunt di/uerse:vt q̃ quandoq̃ feb.pestilē.q̃nq̃ altudin: q̃nq̃ pru/na vel bubo malign⁹.tūc vocaꝰ pestilen.ꝫ q̃ñ egritudines pestilen.eueniunt nõ diuerse vel pauce diuersitatis vocaꝰ epidimia. Cõmētator vō libri epidimiarū voluit ꝗ epidi/mia in plus se hꝫ q̃z pestilentia.dixit.n.ꝗ epidimia alia est pestilen.ꝛ alia nõ:ꝛ sic pestilētia species eius est. ¶ Et mor/bus quideꝫ pestilentialis est duplex. vnus particularis ex particulari ꝛ inferiori causa ꝑueniens:vt ex regimine ma/lo in sex rebus nõ naturalib⁹:aut alicui particulari corpo ri ↄtingēs:q aliquādo est feb. pestilentialis. aliq̃ñ estvna de pustulis mal' vel apostematib⁹ emūctorioꝝ malignis. Et dr̃ hic morb⁹ particularis:q̃ nõ ↄicaꝰ multissimo nõ nisi paucis:ꝛ aliquando nõ nisi vni soli. Alius morb⁹ pe/stilētialis est cõis:ꝛ hic est duplex vnus solitus euenire ali/cui patrie ciuitati castro vel ville cõmunicans multis siue pluribus de illa cõtrata sicut bonū calculū ꝛ similes q̃ ꝑ/ueniūt ex particulari dispositione aeris vl' v̄ti vel aq̃ vl' re giminis siue diete illi⁹ patrie. Et iste nõ dr̃ pestilētialis: q̃ mortiferus vtplim:ꝫ q̃ mltis ↄicaꝰ ad modū morbi pesti lentialis:vtplim mortiferi. Et all⁹ est morbus cõis pestilen tialis ↄicans vni toti regiõi vel aliq̃bus plibus regiõibus ꝑueniēs ex cā nõ pticulari illius regiõis vel regionū q̃plī/mos interficiens:ꝛ plies nõ freq̃nter eueniēs:ꝫ aliq̃ñ ꝛ ra ro. Et h̃ morb⁹ dr̃ epidimia vl' epidimiacus:primus vō cõis·

Morb⁹ pestilētial' all⁹ particularis all⁹ cõmunis.

dr vndimia siue vndimiacus de quo nō erit sermo h. sz de alio cōi dcō:quē. G.in li.de tyriaca ad cesarē:assimulauit venenositati aialiū venenosoꝝ:de q̄ s̄mo erit h:de q̄ dix̄ Cōmētator li..epidimiaꝝ.r Ha. q ipse est morb⁹ multiplex: r subito vno eodē tpe mltis ingruēs hoib⁹. Est aūt mltiplex:q2 mlti sunt morbi epidimiales cōes pestiferi:vt fe.pustula bubo mēbroꝝ infectio.vt.G.aucte Ipo.p̄.de. dif.fe. recitauit:r ex h ēt gñe ponunt esse variole r morbilli r colirica ēt aliqñ coꝝ cursu pcedit: vt Aui.dixit.16ª tertij. vł dr multiplex:q2 mltiplicat r extēdit de vno corpe in aliō: r de vna regiōe in aliā:r est subito nō paulatine:r in tpe lōgo pueniēs ad augmētū vt morb⁹ cōis vndinuac⁹ facit:sz h subito auget:r in tpe breui:r est in eodē tpe multis eueniēs:nō vni vł paucis sicē morb⁹ pticularis pestilētial facit. dixit ēt igruēs hoib⁹:q2 nō brutis:nō.n.trāsit hic morbus hoib⁹ cōicat⁹ in bruta sicut nec pestilētia vni⁹ spēi brutorū trāsit i aliā vł alias brutoꝝ ipsoꝝ spēs:sicut pestilētia.v.g. ouiū nō trāsit ad boues vel porcos: vt experiētia mōstrat. Dixit itaqz. G.sup p̄ vētoꝝ r aquaꝝ. Ipo.vt scribit a Rabi:in 13ª pticula suoꝝ affo. Egritudines pestilētiales sunt q̄ gñalr accidūt āno aliquo hoib⁹ alic⁹ terre.sup.vel terrarū pluꝝ ex mutatiōe aeris vł aqꝝ vel ciboꝝ vel ex mutatione oium triū. Et aer qdē inficit aliqñ ex cā supio:i:r remota q̄ est figure siue imagines celestes:siue stellaꝝ aut planetaꝝ piūctiōes. Et qñqz a cā inferiori:r ppinq̄: q̄ est vapor corrupt⁹ aeri pmixt⁹. ¶ Infectio aūt q̄ accit aeri qñqz accit in sba sua:r qñqz in suis q̄litatib⁹. Et q̄ accit pmutatio in aeris sba est q̄ ppe pestilētia dr. Pro his.dixit. Aui.2ª.p̄ⁱ. Mutatiōes aeri eueniētes sūt due.vna pp̄ter puersionē in sba ei⁹:r ei⁹ nā. Alia pp puersionē in q̄litatib⁹ suis. sup.r 3ª est pp puersionē in sba r q̄litatib⁹ sil. Et puersio in sba ei⁹ dr eē:vt ei⁹ sba ad malitiā puertat:nō sō q aliq̄ suaꝝ q̄litatū valde fortior fcā sit s̄m aug^m vel diminutionē.i.intēsionē r remissionē. Et notāt dixit:valde fortior:q2 nō p̄t fieri mutatio in sba aeris qn fiat ēt in q̄litatib⁹ ei⁹:sz dr tunc in sba eē fc:sz mutationē absqz q̄litatib⁹ qñ aer nō mutat ad notabilē calitatē.vł notabilē friditatē:ita q p suas q̄litates nō fit cā illatiōis lesiōis mag.ᵉ Et sbdit Aui.h ē pesti^a.s. ppe sumēdo pestilētiā. Eo nāqz tpe nō appet in aere neqz pcipit notabilis excessus in calore vł frigore:sz solum appet affect⁹ q̄ñ venenose putrefactiōis. Et ē h putrefactio r corruptio accñs aeri silis putrefactiōi aq̄ romollitiōis fetide: ingrossat.n.r remollit aer sicut aq̄ in q̄ madefit linū. ¶ De pestilētia quoqz.dixit Hal.5º theorice.pestilētia est mutatio aeris in corruptionē r putrefactionē:r pessimā q̄litatē pp egressionē in sba:r q̄litate vlr mltū pestifera:r aer: dix̄ ipse:a sba sue tpamēto mutat⁹ in putredinē aut q̄litatibus pessimā q̄litatē.s.venenositatē vel multe malitie putredinē pestilētial vocat. ¶ Et post p̄dcā. Aui.subdit.nos cū dicimus aerē putrefieri nō intelligim⁹ aerē simplicē nudū:qm ipse nō est aer q nos circūdat:q2 nec aer nec alia simplicia nuda putrefiūt:sz p aerē itelligim⁹ corp⁹ mixtū ex aere puro:r ptib⁹ terreis in fumor:r nubib⁹ surgētib⁹:r ptib⁹ etiā igneis i quo mixto aer ē dñans. Et h ē aer q nos circūdat: cui accit aliqñ:vt putrefiat r puertat ei⁹ suba in malitiā:sicut accit aq̄s lacunaꝝ r foueaꝝ vt putrescāt: r cōuertant ad malitiā:r maxie qñ vapores q aeri pmiscent sunt corrupti r mltiplicant. Mltiplicant āt vapores mali q̄ztum ad hāc nr̄am regionē apō flatū lōgū vētoꝝ australiū venientiū ad nos sup maria r paludes mltos:vñ deferentes secū vapores mltos malos:r ex̄neos replēt pñiam hāc vaporib⁹ mal hūidis a qb⁹ libat flat⁹ aqlonis. ¶ Cōuersio aūt aeris in q̄litatib⁹ suis.dix̄. A.ē aut s̄m calitatē aut s̄m friditatē. Et qdā supplēt aut siccitatē aut hūiditatē de qb⁹. Aui.nō expressit pp̄ter occultationē mutatiōis aeris ad passiuas q̄litates. Et nō qdē s̄m oēm gradū calitatis r frigiditatis: sed dixit. A.qñ mutatio aeris est tāta donec pueniat ad calliditatē intolerabilē:ita vt per ipsam messes r gñatio corrūpantur. Et h puersio ad q̄litatē:dixit ipse aut est homogenea.s.q̄litati illi⁹ tpis āni in quo ipsa mutatio aduenit. vt rabiositas estatis cū fortior sit eius caliditas: aut est ei pria sicut frigoris malitia in estate.quapp aliqō accñs ptingit. Et tn.sup.ista mutatio ēt gñat pestilētiā largo mō sumēdo pestilētiam p quolz morbo epidimioso:sicut stricto modo sumēdo pestilentiam solū sumitur pro feb. pesti.

¶ De causis pestilentie. Cap.ij.

Assignauerunt aūt phi mutationi aeris cās duplices: quasdam.s.inferiores:r quasdam superiores. ¶ De supioribus.dixit Isaac. q̄uis medicus ignoret rōnē euētus pesti^e.s.a cā supiori nisi p̄uisa r itellecta scia mot⁹ stellaꝝ:tn̄ est vtile scribē h i libris medi^{ne}:q2 lz nō possit medic⁹ repugnare cursui stellaꝝ:tn̄ q2 rōalis aia dignior est stell:neqz eaꝝ actio ei accit nisi qñ ignorātia tenet:neqz corruptio aeris accit nisi corpibus ei patis:potēt medic⁹ h sciēs mortalitati repugnare corpib⁹ puidēdo. Cū.n.p̄uiderit mutatiōes aeris in vnoqqz tpe anni poterit mūdificare mām de corpibus corruptioni patis pusqz corruptio accidat ipsis:r tpamētū p̄star sciet:vt ventura corruptiōi repugnat valeat.v.g.si p̄uiderit calorez in aere nimiū:r siccitatē r vstionē:festinabit ad purgādū colerā de corpib⁹ eoꝝ:i qb⁹ vicit colica pplo:ne illi⁹ aeris calorē pp siliitudinē facillime recipiat.dabitqz eis frida r hūida vēturo calori repugnātia:r sic q̄uis supiora sint inuariabilia.r sēpiterni mot⁹:r nō pñt ipediri p medicū ne influāt: p̄t tn̄ medic⁹ ipedit ne ipoꝝ influx⁹ recipiat i corpib⁹ hoiuz dispositis ad recipiēdū ipa i disponēdo ne recipiāt. ¶ Cāe itaqz supiores s̄m q dicūt astrologi sūt pstellatiōes siue cōiūctiōes q̄dāsic sūt piūctiōes ifortunioꝝ saturni r martis: r p̄cipue tn̄ saturni i domo hūana p̄cipue i geminis r v̄gine: r maxi^e cū nō sūt ipedita a fortunis Joue r Venere r p̄cipue Joue. Et dixerūt q piūctio iouis r martis in signo calido r hūido ē de iducētib⁹ pesti^{am}:eo q iupiter calis r humidus vapores mltos r malos a terra r aq̄ subleuat: q̄s mars calis r siccus iflamat r ignit:qb⁹ postea aer imutat: q̄uis.n.vt dix̄ Ari.p̄ metheu. Inferiora a supiorib⁹ gubernant:r in eē seruent h ē de pse. De p accñs tn̄ ab eis corrūpunt:r diuersimode ptigit ea i suis motib⁹ sibi inicē piūgi vł appōi. ¶ De his cāis celestib⁹ pesti^{am} iducētib⁹.dix̄. A.q sūt forme ex formis celi faciētes eē neciū illō aduēt⁹ cui⁹ cā i grat.s.a medico in q̄ztū medicus:vt:ē.dixit Ysaac. Quidā āt dicūt q fortasse Aui.p dcās formas nō solū voluit pstellatiōes notas i astrologia eē cāz aduēt⁹ pesti^e. sz ēt alias ex stellis igtas ab astrologis q̄ inūerabiles sūt:q̄ꝝ effect⁹ ab oi viuēte igrat:quā cāz in deū qdā referūt. Dix̄ enī. G.pnosticoꝝ p̄.i.cōme.illi⁹ vbi. Est qōdā celeste sidus inuenim⁹ phos dicētes mltotiēs i mūdo currit regimē ei⁹ cū visu bonitatis q̄ est creator bñdict⁹ r sublimis:in q̄ ē p̄uisio.vñ ait Zoar. Accit ēt epidia qñ de⁹ mādat ipaz esse: vñ dicūt qdā q irat⁹ de⁹ p pctis hoiuz mādat morbos epidiacos aliqñ euenit in mūdū. Et h⁹ itētiōis fuit. A.cū i p̄n^o sui libri.xi.siue metaphy.dixit. Attēde dispōnē istoꝝ oium euētuū:r crede qō dr de diuis flagellis q̄ descēdūt sup cūctos flagitiosoꝝ:r super hoies iniuriosos. ¶ Et pñt p̄dcē cāe celestes iducē mutationē corrūpēdo sbaz aeris:r ei⁹ immutādo q̄litatesr:e ēt p̄ter h q aer i suis q̄litatib⁹ notabilr pmutet sz plz:tn̄ pmutat aer r i sba:r i q̄litatib⁹:r alterat tūc corp⁹ ab eo ifectū sz q̄litatē i aere pmutatā: sz qñ fit p mutaº in sba aeris p̄ter q notabilr q̄litates aeris pmutet: tūc corpa ifecta in suis q̄litatib⁹ nō manifeste nec notabilr mutant. Et nō inueniūt:r corpa ifecta ad tactū notabilr alterata ad aliq̄z discrasiā:imo neqz i ābelitu r pulsu:r vt ifra dicet i signis fe.pestilētial manifeste mutata sz dūas sz q̄s pp necātatē additā vł diminutā anhelit⁹ r pulsus mutant.

Infectio aeris qñqz est in q̄litatib⁹ qñqz in sba:q̄ ppe dr pestilentia.

Corpora simplicia nō putrefiūt: ideo aer nos circūdās nō est purus cū putrefiat.

Medici vt medic⁹ ignorat superiores cās pestilētie:ipse tamen ab astrologo consulto pōt easdem pedire ne recipiant r cetera.

[illegible] cā pestilētie.

Pestis ēt qñqz euenit solo dei mādato.

re incipit eo q in circuitu est aere a putrida euaporatione ꝯtinuatio ꝛ infectio: q̄ putrida euaporatio siue putrid⁹ vapor sil' cū aer ingrediēs corpus est cā corruptiōis ꝛ pestilētialis morbi. ¶ Et Aui. dix. cū putrefit aer putrefacit humores: ꝛ incipit putrefacere hūorē: q a corde circūdat⁹ est: qm̄ ad cor ex ꝓpinquo aduenit. s. mediante hanelitu q̄z ad aliqd̄ aliud mēbꝝ. s. intrinsecū: corpa itaq̄z infecta etiā alia sibi appropinquātia corpa inficiūt sua expiratōe corruptas ꝛ p poros corporis infectiōe egressa citi⁹ valde q̄z si eis nō appropinq̄rēt: nā addet vehemēti⁹ expiratio eoꝝ corrupta s corruptionē aeris circūdātis ea. Ari. nāq̄z p⁴ ꝓbleumatū ꝓblēuate. 7° reddēs cāz q̄re pestilētial' sola egritu^m marie appropinquātes eis q curant ab ista pestilētiali egritudie replet. i. inficit: ꝛ q̄nq̄z interficit. Dixit cām esse: q2 sola pestilētialis est cōis. s. dispositis: q2 p h̄ oib⁹ affert pestilētiā: ꝛ q̄cūq̄z praue se hūtes perisūt. Et q̄uo inficiat appropinq̄ntes. dix̄ h̄ eē ꝓp sui adustionē egritudinis q̄ fit ab eis q patiunt. i. ꝓp adustā euaporationē ꝛ pessimā egritudinē a patiētib⁹ ꝛ corrūpentē aerē ad quē q venit q est in circuitu patientiū. cito ḡ corrūpūt appropinquātes aeri illi pessimo: ꝛ vaporib⁹ corruptis pleno q ad cor int⁹ inspirat. ¶ Aq̄ autē ꝛ terre nascētia: vt ab auctorib⁹ colligit: ꝛ ex dictis. ē. duobus modis p̄nt eē cā pestilētie. vno mō p vapores corruptos malos ab eis eleuatos ad aerē q admiscent. ꝛ corrūpunt ipsum: q corrupt⁹ inficit hoies mō supraposito. Alio mō inq̄ztū corrupta ingrediunt corpa hoium in cibo vl' potu vel etiā balneo siue lauacro: ꝛ corrūpūt hūores q̄s attigūt.

Aq̄ ꝛ terre nascentia duob⁹ mōis p̄nt esse causa pestilētie.

Aut lz nō corrupta: mala tn̄ q̄litate infecta gn̄ant in corpe humores corruptos vel aptos vt a q̄cūq̄z superueniente eis cā putrescēte corrūpant: ꝛ transmutent in malā putredinē: ꝛ venenosam dispones: ꝛ qn̄ tales cibi repiunt ꝛ comedunt añ aduētū pestilētie numerant iter cās efficiētes: sed cū repiunt: ꝛ sumunt postq̄z iā pestilētia aduenit sūt cā cōseruās ꝛ augēs pestilētiā. ¶ Dixit Aui. Mortalitas. s. aerea: corrūpit arbores ꝛ vegetabilia. Jdeoq̄z corrūpunt ex ea ex aialibus q̄ illa comedūt: ꝛ ex eis peruenit corruptio ad hoies q illis vescunt. Un̄ sciēdū est q aliqn̄ mãe male venenose ex cibarijs in corporibus hoium generantur: ꝛ paulatine augent q̄ in venis stātes in eis ꝑseruant: ꝛ p tēpora añ lōga nō ledētes. Et cā nō lesiōis est: q2 ꝑmixte manēt cū alijs hūoribus bonis. q ꝓhibent mām illā nocere: maxime cū nōdū adaucte sunt supra v̄tutē: quapp q2 v̄tus nō ꝑcipit eas neq̄z lesionē ab eis nō mouet ꝯ ipsas neq̄z expellit eas: sz retinent. Eis aūt sic stātib⁹ si accidat q euacuetur de hūorib⁹ bonis q̄bus permixte erāt spōte vel arte: aut q multiplicent supra v̄tutē ledētes eā: tūc mā illa venenosa nō ꝓhibita nocere aut potēs nocere sua multitudine irritat nām ad expellendū: q̄ irritata mouet ꝯtra eā: ꝛ expellit eā aliqn̄ ad ex aliqn̄ ad aliqd̄ vnū mēbrū: q̄re apat̄ p ipam mēbrū illud: ꝛ ledit tunc forti⁹ q̄z qn̄ erat in venis humoribus bonis permixta: nā cū talis mā colerica in apostemate nō permixta bonis hūoribus: ꝛ nō ꝓhibita expirat ad cor ꝛ ledit ipsum lesiōe magna. vt patet in antrace ꝛ bubone malo venenoso.

Materie venenose p̄ssunt paulatine gn̄erari: ꝛ lōgo tēpore manere in corpore absq̄z nocumēto.

¶ Attribuitur aūt pestilētia aeri magisq̄z aque ꝛ terre: q2 aer facili⁹ illis impressiones recipit a superiorib⁹ ꝛ inferioribus causis. Et q2 etiā vapores: ꝛ fumi a terra ꝛ aq̄ surgentes statim aeri permiscētur ꝛ etiā q2 terra: ꝛ aqua s̄m plm̄ alterationes in corpora hoium aere mediante inducūt: q̄zuisq̄nq̄z ex aq̄ bibita ꝛ terre cibis. i. terre nascētib⁹ sapiētis alteratio pestifera inferat hoib⁹. Jdeoq̄z aerē pestilētē auctores dicūt: nō aūt terrā vel aquam: q2 ab his inducta pestilētia sine aere raro ꝯtingit. ꝓpterea pestilētia q̄ ab aere est: deterior est ea q̄ ab aqua: ꝛ fortior est ad interimēdū: ꝛ citius interimit.

Propter quid aeri magisq̄z aq̄ ꝛ terre attribuat pestilētia.

¶ Dixit Zoar. vlt̄ q nō sunt egritudines a pte corruptionis aeris cōtingentes peiores egritudinib⁹ cōtingētib⁹ ex corruptione malarum aq̄ꝝ nisi in vno tm̄: q̄d est mors subitanea. i. cita: qm̄ si puenīat ad cor qd̄ corrūpat cōplexionē suā in eo: q̄d est cor. ꝛ in eo q est cor talis ꝯplonis: ꝛ talis etatis: ꝛ etiā eo in qd̄ est cor talis indiuidui morient repente: ꝛ merito accidit hoc cordi ꝓpter suā nobilitatē. Et Gal. q̄dē dixit: q nō morit aial nisi suū cor interrūpat. Et Ari. dixit. q cor est princeps in corpe humano. ꝛ oio cor est maximū mēbrū p cōseruatione vite: vn̄ videm⁹ q si aliq̄s ingrediatur foueā in q̄ aer nō mouetur statim morit. Et hoc testificat nobis in veritate q egritudo a q̄ cātur mors repētina est ab aere. pōt. n. est aial viuere absq̄z nutrimēto aliquo tpe: sed si priuat aspiratiōe aeris vno momēto morit. Bn̄ ergo dixit ille qui dixit: q illud qd̄ comedim⁹ ꝛ bibimus est nutri^m nr̄i corporis: aer vero quē aspiram⁹ est nutrimētū sp̄us cū hēat etiā aer in se inspirat⁹ resolōnē fumi cū suo exitu: ꝛ ipsius exalatio cū suo ingressu. qd̄ est de cāis ꝓhibentib⁹ putrefactionē. hec aūt fecit. dixit Zoar p̄clara dei sapientia qui voluit sic esse. ¶ Dixit Hali. q pestilētia ꝓcedens ex corruptione aeris in sua sb̄a deterior est ea q̄ ꝓuenit ex mutatiōe ei⁹ in suis q̄litatibus: ꝛ s̄m mutationē tēporū anni. Dixit Ysaac. ex aere cū corrūpitur ꝛ putrefit q̄cūq̄z patiūtur nō euadūt nisi paucissimi: aer eni nocibilior est cibis ꝛ potibus: q2 velociter peruenit ad cor: ꝛ pulmonē cū flat⁹ attractu absq̄z vlla remotione. ꝓinde oēs infirmi ꝛ sani plm̄ infirmātur de aeris corruptione. Et Auer. dixit. egritudines pestilentiales q̄ fiunt a corruptione aeris citius mortifere. q2 aer putrefact⁹ velociter attingit cor. Et ꝓpterea accidentia illarū febriū sunt mala ꝓp malitiā hanelitus q̄ hoc opatur. ¶ Deterior autē euersio aeris s̄m q̄litates aeris absq̄z sb̄a est illa que est ad calm̄ ꝛ humidū: ꝛ p̄cipue si nō fuerit aer iste euētat⁹. Unde Zoar dixit: q Jpo. manifestū fecit q aer magis nociuus est calidus ꝛ hūidus: q2 putredo excitat ꝛ dilatatur cū his qualitatib⁹: ꝛ maxime cū nō sequuntur venti exiccatiui. Ad qd̄ denotādū Jpo. subdit. erit aūt aer tranq̄llus nō se mouens aliquo mō: ꝛ erūt vēti nō flantes. verūtn̄ calitas aeris dz esse remissa nō potens ꝯsumere humiditatē in aere exn̄tē. Post hanc deterior est q̄ est ab humiditate tn̄ cū tēperamēto actiuaꝝ q̄litatū. Et post hanc q̄ est ad caliditatē cū tēperamēto passiuaꝝ. Que aūt mīn⁹ mala oium est que est ad siccitatē. Unde Auic. ait. febres accidētes causa aeris sicci fuerit causa vt eueniāt febres colerice: sup. nō pestilētiales. s. nisi raro. vt supra dixit Zoar.

Que q̄litates aeris deteriores sūt in faciendo pestilētiam.

¶ De mutatiōibus aūt qualitatū aeris s̄m tpa anni. dixit Aui. 1ª p̄mi mutatio aeris in vno tēpore est minus afferēs mortalitatē q̄z eius mutatio in multis tpibus: ꝛ hoc si mutatio in eis fuerit homogenea. Deterior. n. annus. dix̄ A. est ille q totus s̄m eandē cōplōnē incedit. Nam mutatio adducens mortalitatē non est mutatio emēdās illud quod p̄ma attulit mutatio. vn̄ si hyems fuerit calīa ꝛ humida: ꝛ successerit ei ver frigidum ꝛ siccum emendat calitas ꝛ humiditas hyemis per friditatē ꝛ siccitatē veris. ¶ Et sciās q aer grossus tardius recipit impressionē que est a superioribus: tn̄ receptā diutius retinet. Jdō cōpertū est q in locis depressis alicui⁹ patrie īfecte tardi⁹ apparuit corruptio: ꝛ in locis in q̄bus aer erat grossus: ꝛ quasi lacunalis: verūtn̄ q2 diutius retinet ip̄ssionē: ꝛ q2 deterior efficit in eo plures in tali aere moriunt q̄z in aere alto ꝛ subtili.

Que mutatiōes aeris secundum tpa anni sint magis inducentes pestem.

¶ De corpib⁹ magis patis ad recipiēdū pestilētiā. Ca. iij.

Dixit Aristo. 2° de aia. act⁹ agētiū sunt i patiente disposito. Un̄ Ga. ait. p̄. de diffe. nulla cā: sine patiētis aptitudine agē aptā nata est. materia. n. pticula ꝯplonis egritudinum est passiui corpis dispō. nā si ita nō esset oēs in pestilētia morerent: sz ita ē: appet eni q nō oēs qui exercitant aut irascunt: aut in sole morant estiuo egrotāt: sz q̄dā sic: ꝛ q̄dā nō. Silr̄ est in pestilētia q hi q̄dē egrotant ꝛ moriunt. hi v̄o minime neq̄z egrotāt neq̄z si egrotāt moriunt. Et hi q̄dē paꝝ leduntꝰ: hi v̄o multū: hi aūt mediocrit. Un̄ ꝛ

Auer.dixit.4° col.q̃uis aer pestilētialis cōicet mltis vel
oib⁹:nō tñ ois hō egrotat pp pmutationē aeris. sup. Sic
dixit G.nec oēs q egrotāt moriunt:s; illi tñ q ad h parati
sunt.v.g.dixit Gal.vbi.s.supponat in aere iferri q̄dā pesti
lētie semina:⁊ q copulatoꝝ huic aeri corpoꝝ alia sint sup
fluitatū oium plena pparatoꝝ iā ⁊ p se absq; aeris corru
ptiōe putrefieri:⁊ his adiciant poroꝝ opilō:⁊ vita copio
sa in copiosis escis ⁊ ebrietatib⁹ venereoꝝ imoderatis vi
bus:his nō idecens est ɔsequm a pma inspiratiōe pn^m pu
tredinis accidere.⁊ pūmā pcedere malitiā. Et subdit Gal.
supponant alia corpa sine supfluitatib⁹ :⁊ pura qbus adsit
bona expiratio p oēs poros nō opilatos:⁊ nō ɔstrictos ⁊
exercitia moderata:⁊ sobria dieta. Hec qdē : aut nequaq̃
aut paꝝ qdē patiūt:ita vt facile nat i eis in id qō fm naz re
uerso. Vñ ḡ d ix̄ Hal.3°.thegni.hñtes hūores laudabiles
nāles corrigūt malitiā aeris:⁊ nō patiūt ab ea. Et Hal.dix̄.
5° theorice.corruptio aeris ñ tm̄.i.nō solū ē cā mortalitatis
s; ⁊ cā ei⁹ est in moriētib⁹ mā putridoꝝ hūoꝝ supegrediēs
qbus pestilētia aeris similat :⁊ iō mā facile:⁊ plus ⁊ cito
corrūpit. Corpa aūt a malis hūorib⁹ mūdificata:⁊ in cu
stodiēda sanitate nō neglecta nō tanta peste pseuerāt salu
bria. Et subdit:hi ēt pmanēt sani q̄ꝝ cōplo cū ɔria cōplōni
mutati aeris:nec solū nō curant corruptū.i.alteratū aerē:
s; ēt meliorātur corruptiōe.i.alteratiōe ei⁹. Itaq; dix̄ Hali.
cū ɔiūgit cāe agēti dispō in patiēte maxi' accidit pestiletia.
¶ Et scias q cāe iferiores pestilētie dicte supi⁹ fm plm :⁊
respectu cāꝝ supioꝝ tenēt locū patiētis vel saltē disponen
tis:⁊ supio es tenēt locū agētis. Iō q; qñ ambe he cāe iue
niunt in aliq regione.tūc in illa maxie accidit pestilētia : ⁊
maior ⁊ deterior plios iterimēs. Dix̄ Aui.qñ faciūt nociū
vtutes agētes celestes:⁊ vtutes patiētes terrestres hume
ctationē vehemētē in aere cū calitate debilis:tūc maxie fiet
aer pestilētialis pp cām dcām supra. ¶ Scias insup q od

Ad quattuor requiruntur ad hoc q corpa patiantur pestilētiam.

h q corpa patiant a pestilētia q̃ttuor:sicut in oib⁹ alijs in
troducēdis effectib⁹:vt Ari.voluit reqrunt.s. agētis for
titudo:passuri corpis dispō:debita patiētis ad agēs appro
ximatio:⁊ mora siue tps sufficiēs ad agēdū. Mō aer iscct⁹
modis qb⁹ supra est in pestilētia agēs forte pp horribilē ⁊
venenosā; qlitatē quā in infectiōe acqrit hūanis corpib⁹
oino ɔriā. Et est corporibus hūanis debite ⁊ ex pping ap
proximatū:nociō.n.eis.appropinqt int⁹ : ⁊ ex̄ ɔtanges. ⁊
tps ad agēdū inerit ei sufficiēs illa corpa q̄ i infecto aere re
manebūt nō solū:vt in corpus dispositū itroducat effectū:
ver ēt vt idisposita disponat:⁊ tādē in ipsa agat. ¶ Red
dunt aūt corpa disposita ad recipiēdū aut ratiōe plenitudi
nis supflue in q̄tō vel qli : aut rōne debilitatis siue sint de
bilia ex cōplōne radicali siue etatiua:vt pueri ⁊ decrepiti:si
ue ex supflua abstinētia:siue supflua euōne maxie in coitu:
siue pp egritudinē vł aliqō alio sintboma vtutē ɔsternēs.
¶ Dixit Aui.pparatio corpoꝝ ad illud.s.ad recipiēdū infe
ctionē est:vt sint plena hūorib⁹ malis.mūda.n.fortasse nō
patiūtur ex illa. Dixit aūt fortasse:q2 aliqñ agēs est ita for
te q ēt q̄ indisposita sunt lōga actiōe inficit. Iō qcūq; pa
ne hñtes sunt pestilētia inficitq vero bonos habuerit hu
mores resistunt coꝝ tēperie:⁊ vigori aeris ⁊ corruptioni.
Uincit.n.chim⁹ bon⁹:⁊ nō pparat⁹ aerē:⁊ nō patit ab eo.
Et subdit Aui.corpa ēt debilitata patiētia sunt ex illo. Et
debiliora sunt illa q̄ mltiplicāt coitū : vel qūolibet alr̄ pau
cificata sunt in spiritib⁹ ⁊ hūorib⁹ bonis. Et dixit.corpa ēt
hūida parata sūt:vt patiātur ex illo:q2 habēt pn^m passiuū
valde dispositū ad recipiēdū putrefactionē. Cū ergo agēs
est facile alterātur ⁊ inficiūtur. Et intellexit de ppria pesti
lētia q̄ est ex corruptiōe substātie aeris. Et pp hāc cām
nō solū corpa hūida nālr:s; etiā accñtalr sunt sic disposita.
Et ideo dixit Aui.corpa multe balneatiōis sunt parata:vt
patiātur ex illo:intelligēs de his q balneātur balneis hūe
ctātib⁹. Balnea aūt exiccātia fortasse nō nocēt nisi inquātū

dilatāt poros:s; iuuamētū eoꝝ cū exiccatiōe mai⁹ est nocu
mēto ipsoꝝ. ¶ Et Gal.qdē in verbis.s.allegatis vr̄ innuere
q corpa in poris stricta sunt magis pata ad pestilētiā. Et
Aui.dixit oppositū.s. q corpa dilatatoꝝ poroꝝ sunt ma
gis patiētia ex illo. Unde sciēdū est q corpora dilatato: um
poroꝝ siue nālr siue accidētalr sunt magis parata putrefa
ctioni a causis extrinsecis ɔuenienti. Et ideo qñ cā pestilen
tie:tam effectiua q̄ dispositiua est ab aere:tunc corpa rara
illā magis incurrūt:⁊ citius ⁊ plus illā recipiūt:s; cū hoc
toto facili⁹ ⁊ citius ab eo euadūt. S; corpora densa accñ
taliter pp replectionē opilantē a multis prauis hūorib⁹
sunt magis parata eā recipe a causis intrinsecis ⁊ citius ⁊
plus ledi:⁊ h pp cām dispositiuā ⁊ passiuā quā interius
habēt:corpa aūt naturalr stricta in poris : ⁊ non accñtalr
tardius ⁊ min⁹ incurrūt pestilētiā:cū tñ eā incurrūt tardi⁹
ab ea euadūt. ¶ Dicūt qdam q corpora frigida ⁊ sicca na
turaliter poros habētia stricte s nō ex opilōne minus infi
ciuntur a pestilētia:q2 minus de infecto in eoru; corpora
penetrat aere:⁊ q2 putrefactioni magis resistūt cū qualita
tibus sue cōplōnis. Sed corpora calida ⁊ humida natura
liter habētia poros aptos accidētalr tñ strictos pp opi
lationē magis ceteris ledūtur:q2 plus de aere attrahūt in
fecto:q attractus etiā diutius retinet in eis pp opila
tionē:magis tñ pp putrefactionē p qlitates cōplonales
ad putrefactionē sunt pata.nō.n.resistentia. Et coadiuuat
ad hoc vapor ē corruptoꝝ retētio:⁊ debite trāspirationis
phibitio. Corpora aūt calida ⁊ hūida habētia naturaliter
poros latos:sed nō opilatos minus ledunt q̄ similia ha
bētia poros opilatos:plus tamē leduntur q̄ corpa frigida
⁊ sicca naturalr : ⁊ nālter habētia poros strictos : ⁊ non
ex opilatiōe. Et ēt minus ledunt q̄ corpora frigida ⁊ sicca
siqua reperiuntur hñtia poros strictos nō naturalr:sed ex
opilōne:q2 fortiora sunt:⁊ q2 in eis nō est phibita transpi
ratio sicut in illis. Et vlr̄ quecūq; corpora plus necessitan
tur ad attractionē aeris pestilētis plus ledunt ex illo:ma
xime cū fuerit infectio aeris maligna fetida venenosa. Et
hinc est q robustiora corpora velocius aliqñ inficiuntur:
⁊ velocius infecta moriunt imbecillibus:⁊ min⁹ robustis.
Ad qō etiā adiuuat:q2 robustiora pluribus indigēt nutri
mētis:que cū sint tūc infecta ad recipiendū pestilētiam ea
magis disponūt:hinc etiā viri magis mulieribus:⁊ citius
inficiuntur. Siliter etiā tūc quicūq; exercitio vel ira magis
necessitant ad pluris aeris attractionē magis ad recipien
dū pestem pati sunt. ¶ Et scias q pestilētia ex spāli dispō
ne siue ɔstellatione aliqñ ita respicit vnā etatē q nō alias.
Unde aliqñ cōpertum est pueros solū ifici aliqñ adolescē
tes siue iuues:⁊ aliqñ senes:l; de senibus minus cōtingat.
¶ Et dixit Zoar:q pestilentia aliqñ respicit vnā aliquam
determinatā complexionē hoium:vt ita sanguineos q nō
colicos vel alios. ¶ Dixit Aui. pestilētia aduenit plm in
fine estatis ⁊ autumno:supplē:⁊ cū calitas incipit minui
in aere:q2 eo tēpore aer multū subtiliat : ⁊ de facili recipit
impressiones. Corpora etiā eo tēpore sunt magis in poris
dilatata:sunt etiā virtutib⁹ magis deiecta pp resolutio
nē f ctā in estate. Unde minus resistunt:⁊ a causis etiā de
bilibus magis recipiunt : ⁊ q2 tunc tēporis corpora sunt
etiam magis immunda pp superfluitates que tunc per
viā indigēnis gnantur:plus etiā dicunt quidā cōtingit re
periri predictas pestilētie causas. Et q̃uis tps predictum
de se magis paratum sit inducere pestilentiā. tamen estate
aliquando contingit pestē multiplicari plusq̃ in autūno.
Immo etiā plus quocūq; alio tēpore propter cōtingētias
regionum:aut propter infortunium celeste : tunc dñium
sumere : aut propter tunc flare ventum afferentem illam.
¶ Dixit Aui. Cū in aere accidit putrefactio communis.s.
siue a causa celesti siue a flatu ventorum afferentiū pestilen
tiam discoopertus aer erit tunc magis recipiens illam q̄

Quō corpa dilatatoꝝ poroꝝ sint magis disposita q̄ strictorum.

Quare corpa robusta magis q̄ debilia ⁊ q̄re viri magis mulierib⁹ citius inficiunt a pestilentia.

Pestilentia aliqñ respicit vnā etatē ita q non alias:⁊ similit vnā ɔplexiōem ita q non alias.

Quis aer sit melior in pestilentia an coopertus an discoopertus.

constrictus ⁊ occultus:⁊ per cōsequens erit deterior: alit'
aute.s.qñ putrefactio nō esset cōmunis a dictis causis:sup.
sed esset putrefactio particularis.s.a cā pticulari:vt a cau/
sa terrestri alicuius laci vel stagni siue paludis vel similiū:
tunc discoopertus aer melior existit q̄ȝ aer constrict⁹ ⁊ val
lium. ℂ Et notant q̄ sicut aliqua venenosorū animalium
qualitate sua frigida venenosa:⁊ spālitate interficiunt: vt
scorpio ita potest aer acquirere frigiditatē venenosaȝ qua
alterabit corpora manifeste ad frigiditatem:⁊ quo ad ta/
ctū:⁊ quo ad effectus inde prouenientes in ipsis corpori/
bus alteratis:que frigiditas sic venenosa vtplm̄ prouenit
desuper:⁊ raro etiam contingit vt eueniat.

Aer p̄t ac quirere frigiditatē venenosā q̄ alterabit corpora.⁊c.

ℂ De signis future pestilentie. Ca.iiij.

Signa future pestis alia currūt.dixit
Aui.cursu cāꝝ hoc est
q̄ cū h̄ q̄ sunt signa pestilētie sunt etiā cāe ei⁹.
Et alia currūt cursu societatis cause. nō enim
sunt cāe sed associant' causis. ℂ De pmis. dix̄
Aui.est:vt appeant ⁊ multiplicent' Royon.i.ignes qui p
aerem currūt:vt stelle cadentes ⁊ volantes. Et suba: ub.i.
ignis in aere nō currens.sed stans velut colūna aut draco
aut altera figura in pn° autumni:⁊ in ebul.i.de mēse octo/
bris si apparent sepe. Indicāt.n.hec pestilētiā indicatione
cāe. Et hoc ex eo:q: hi ignes significāt vapores siccos igni
tos eleuatos ad supremā regionē aeris in qua igniūtur:q
significant etiā multos vapores siccos in aere q nos circū
dat qui sunt causa siccitatis aeris. Et iō sunt signa ⁊ cāe:
nā q: eueniunt in autumno significāt cōplōnē autūni siccā
que est cōplo mala cuȝ debeat esse autūnus pluuiosus.vt
ait. A.scđa pmis:vñ reddit' aer subtilis aptus recipere pro/
pter sui subtilitatē impressiōes superioꝝ ⁊ ventoꝝ maloꝝ
⁊ infectorū ⁊ putridoꝝ vapoꝝ. ℂ Et ista quidē cā de per/
se nō est de causis pestilētie:imo de perse esset cā phibitiua
eius cū sit siccitas aeris ↄsumptiua hūiditatū corruptaꝝ.
Sed per accidens inq̄ȝtū reddit' aer disposit⁹ ad recipien/
dū:⁊ iō nō semp nec necessario ad ipsum sequit' pestilētia:
imo solū in duob⁹ casibus sequit' pestilentia.vnus est quā
do post talē siccitatē insurgeret in aere multitudo vaporū
maloꝝ corruptorū. Alius est qñ agens celeste est aptum
agere.nam tūc accidit pestilētia. Et quidā dicūt q̄ fortasse
ignes illi significant aliquā aliā causam notam astrologis
vel ignotā. Et ex hoc genere est mutatio coloris etheris ad
colorē rubeū q accidit ꝑpter multitudinē dictoꝝ vaporuȝ
maloꝝ ignitoꝝ. ℂ Et de his signis est de quo q̄siuit Ari.
p̄ pbleumatū.proble.21°:q̄re est q̄ quādo ex terra vapor
ascendit mult⁹ a sole subleuatus:⁊ cū sole de mane cū orit'
surgens nunc ipsum solē tangēs nunc nō:annus pestilen/
tialis fit. Et causam assignās Aristoteles dixit: q̄ ille va/
por significat humidū ⁊ pluuiosum annū ⁊ terrā humidā:
quare necesse est q̄ sicut habitatio existēs in paludosis lo/
cis efficitur mortifera.ita tunc corpora ꝑpter humiditatē
multā repleta morbida fiant. ℂ Et ex dictis signis est.dix̄.
Aui.quādo multiplicatur auster ⁊ subsolanus: intelligēs
per austrū qui est ventus cardinalis meridiei:oēs ventos
meridionales:p̄cipue tñ eū qui est versus partē orientis:⁊
per subsolanū qui est vent⁹ cardinalis orientis intelligens
oēs ventos orientales:p̄cipue eū qui est versus partes me
ridiei:predicti eni venti oēs sunt ferentes vapores multos
humidos cū caliditate debili:⁊ sic aerē turbātes ⁊ ingrossan
tes ⁊ nubibus replentes. Et sic eoꝝ multiplicatio in kenū
mensis.i.decēbris q est pn^m hyemis diebus aliquot. tunc
quotiens videris turbiditatē aeris ⁊ tenebrositatē propter
nubes obscuras:⁊ extimaueris pluuiā adesse:⁊ tu inuenis
vacuum.i.aerē vel clima vel regionē a pluuia ⁊ non pluit:
tunc scias q̄ cōplo illius hyemis erit corrupta:nā q: non
pluit:significat' q̄ vapores illi in aere sunt retenti q calita/
te debili putrefient ⁊ putrefacient aerē;qd̄ nō significaret

Signa autūni pestiferi.

Siccitas aeris singulꝰ nō ē pse cā pestilētie: s; p accñs.

Signa hyemis pestifere.

si aduenisset pluuia:nā remansisset aer ille purificatus va/
porib⁹ illis cōuersis in pluuiā. Et scias q̄ q̄uis Aui.dixe/
rit.solū de cōpl'one hyemis q̄ esset corrupta:posset tñ cor/
ruptio illa extēdi ad alia subsequētia tpa maxie existēte ma/
xima vaporū illoꝝ multitudine. Dicūt qdā:si solus auster
flauerit cū sit remisse caliditatis expectatur corruptio in ve:
q: pp debilitatē sue caliditatis nō potest cito putrefactio/
nē inducere:sed si fiat subsolanus:q: est pluris caliditatis
q̄ȝ auster:erit corruptio ⁊ pestilentia in hyeme metipsa:q:
potēs est citius corruptionē facere. Et ego dico q̄ qñ sunt
predicti vēti flantes:vt dictū est:ita vt nō seq̄tur pluuia ēt
in alijs temporibus ab hyeme sequetur propter eandem
causam corruptio ⁊ pestilētia:⁊ maxime si flauerint in ve/
re. Et hoc est de mēte Aristotelis:vbi.s̄.pbleumate.23.vbi
querens ꝑpter qd venti austrini sicci:⁊ inaquosi febriētes
sunt.inducentes febres. Respondens enim dixit:q: calidi/
tatem ⁊ humiditatē faciūt in aere extraneā:⁊ sic disponūt
aerem ad putrefactionē. Et nō fecit Aristoteles mentionē
de subsolano:sed solū de austro:q: venti orientales nō sem
per nec vbiq̄ȝ replent aerem vaporibus meridionales aūt
magis. ℂ Et de his signis pestilentiā estiuam malignam
significantibus.dixit Aui.est paucitas pluuie in vere cum
frigore: q: tunc reseruantur materie ad estatem.deinde.s.
post ver:q: in pncipio estatis multiplicatur auster ⁊ ↄtur/
batur aer aliquot diebus ꝑpter vapores humidos ductos
ab austro.deinde clarificat' aer. Et hoc nō per aduētū plu/
uie neq̄ȝ propter flatum ventoꝝ bonoꝝ maxime septētrio
nalium:sed q: vapores in aere detenti subtiliati:⁊ vehemē
ter aeri profundati ⁊ permixti sunt. Unde aer redditus est
clarior:non tñ splendide claritatis:q: illa claritas nō est ve
ra serenitas. Et perdurat illa claritas solum per hebdoma
dam vnā:⁊ nō amplius.sup.sed iterum cōturbatur aer si/
militer. Et accidit frigus in nocte eo q̄ illi vapores frigidi
remoto sole tendunt ad frigiditatē in nocte ⁊ infrigidant
aerē tunc. Unde etiā accidit corpa in exteriorib⁹ infrigida/
ri:⁊ accidit in die calor vehemens.s.redeunte sole:⁊ calefa
ciente illos vapores in aere:nisi vnde reuerberat' calitas
vehemēs supra corpa:⁊ accidit prefocatio ⁊ cōturbatio ex
calitate prefocante:ponit enim aer ille inspiratus in corde
caliditatē prefocatiuā:q: cū multis malis ⁊ putridis va/
poribus:vnde cor nimiū ↄturbat'. Et vt dicunt hec ↄtur/
batio plus cōprehēdit' ab hoībus in nocte q̄ȝ in die:q: in
nocte calor cōcludit' interi⁹:q: hoies distracti ab occupa/
tiōib⁹ in die nō sic ad hoc attendunt.tunc dixit. Aui.iā ad/
uenit pestilētia:⁊ expectant' febres pestilētiales:⁊ variole
⁊ hmōi morbi pestilētiales. Et hec retulit Auic. ad ipsam
estatē.possibile tñ est q̄ extēdat' ad alia tpa. Uocauit autē
Aui.hāc pestilētiā malignā malā:q: est de vā ⁊ multa pu/
trefactiōe:⁊ tpe in quo est maior necītas attractionis pl'is
aeris:⁊ q: est ↄturbatiua:⁊ alioꝝ ēt sinthomatū inductiua.
ℂ Et de dictis signis.dixit Aui.est qñ estas nō est vehemē
tis caloris:⁊ est vehemētis ↄturbatiōis.i.cū aere vehemē
ter turbato vel.i.vehemēter ↄturbās hoies vel absq̄ȝ pce/
ptione calitatis ledētis:hoies stāt ↄturbati iq̄eti voluētes
se de figura in figurā absq̄ȝ alia cā corpali: sed solū accidit
eis illud:q: aer ↄturbat eos sua grossitie ⁊ spurītate ⁊ pu/
trefactiōe. Et cū h̄.dix̄ Auic.est estas hñs matutina frida
.i.alterata ad friditatē maiorē ↄsueta vel debita ei sm̄ nāȝ
suā pp eām dictā in alio signo:referēdo qd̄ dixit ad aerē:vel
vt dicūt qdā referēdo qd̄ dixit de ↄturbatiōe estatis solum
ad hoies ē estas alterata.s.ab eo qd̄ solebat hēre: q: sole/
bat hēre fridiora:tūc hȝ calidiora. Et tūc ēt accidit in illa
pestilētia:⁊ maxi' si iā pcesserūt in autūno p̄cedēte subu/
hub:⁊ ignes:⁊ vēcisꝫ est ēt q̄dā vna figura igniū:⁊ alia
s.illis silīa vl' alia.s.signa celestia de significātib⁹ pestilētiā:
vt aliq̄s cometa malus:⁊ tūc est signū pestilētie:⁊ alioꝝ ma
loꝝ euētuū in mūdo. ℂ Et de eis ē. dix̄ A. qñ videris alte/

Signa veris pestiferi.

Signa estatis pestifere.

¶ De preseruatione a pestilẽtia in gñali. Cap.v.

Reseruatio gñalis a pestilẽtia cõis oibus speciebus eius im
plet cũ obseruatione totali vel plurima cano/
num infrascriptoꝝ. ¶ Quoꝝ pmus ẽ ꝙ vnus
quisqꝫ cõpetẽti: ꝛ misericordi deo pr̃i ꝛ filio ꝛ
spũisancto: ꝛ beatissime v̓gini Marie matri dei ꝛ Dñi nr̃i
Jesu Xp̃i se recomẽdet. Sanat.n.solus qđ factũ est de lan
gorib⁹ de⁹ ꝛ qđ futuꝝ ẽ ꝓhibet. Humiliterqꝫ cap̃ vnusqsqꝫ
suũ: ꝛ beatũ sanctũ Sebastianũ.cu⁹ pcib⁹ ꝛ meritis tota pa
tria Lõbardie a mortifera peste fuit hacten⁹ liberata ꝓ se ꝛ
ꝓ salute popl̃i hũiliter depcet. Quaten⁹ itercedat ꝓ poplo
ad dñm deum nr̃m dicatqꝫ deuote orõnẽ suam q̃ talis est.
Oratio.S.S.

Oratio sancti Sebastiani.

¶ Omnipotẽs sempiterne deus q pcibus ꝛ meritis Beati
martyris tui sci Sebastiani q̃ʒdã gñalẽ pestẽ hoiuʒ morti
ferã reuocasti tribue q̃sum⁹ vt q in sil̃i peste te fideliter inuo
cantes in tua misericordia ꝯfidũt eius pcib⁹ ꝛ meritis ꝛ ab
ipsa ꝛ ab oi tribulatiõe liberent᷑. p Xp̃m dñm nr̃m. Pro/
sunt.n.hoib⁹ depcatiões sacrificia ꝛ letanie.vt hn̄ scripsit.
A.io°.sue metaphisi.ca° pmo. ¶ 2⁹ cañ.est ꝙ nullus in sa/
no exñs aere ad infectũ se trãsferat: qm̃ citius ꝛ forti⁹ infi/
ciet᷑ q̃ʒ ille q in aere infecto diu ꝯseruat⁹ est vt expiẽtia iam
monstrauit in multis. Quidã aũt ꝓ cã hui⁹ assignãt maio
rẽ ꝯrietatẽ q̃ ẽ inter corp⁹ illius ꝛ aeris ifectionẽ: ꝑ quã ꝯrie
tatẽ aeris infectio fortius ꝛ potẽn⁹ agit in ipsuʒ. In assue
tis aũt ꝑꝑ assuefactionẽ nõ sic potẽter agit.qre nõ sic ificit᷑
vt ille. Si tñ ad aerẽ infectũ trãsire cogat᷑: tũc ꝓ ampli⁹ sibi
ꝓuidere oʒ ꝓut inferi⁹ dicet᷑. Et dixerũt iã q̇dã nõ pmittã
tur ad loca sana venire neqꝫ ad ea trãsire hoies ab infectis
locis euenĩẽtes vt morent᷑ ibi: quoꝝ dcm̃ ꝛ si sit medicina/
le nõ puto deo placitũ. ¶ 3⁹ cañ.est ꝙ vnusqsqꝫ stãs in lo/
co in quo incipit infectio siue in quo timet᷑ vt ifciatur de
ꝓrio ꝓ posse suo anteq̃ʒ inficiat᷑. Immo ꝛ ilico ꝛ q̃ʒ citius
poterit ab ipso loco discedat ꝛ ad locũ se trãsferat sanũ i q̃
hitet. Sic.n.bruta facere docẽt.relinquũt.n.reptilia cauer
nas suas ꝛ volatilia nidos suos. Itaqꝫ qñcũqꝫ i vna domo
cũ ꝯuicina vel ꝯta villa vel alio sil̃i loco qs infirmat᷑ ꝛ ex i/
fectione morit᷑ alij de illa domo vel loco discedere debent
max° ꝛ aliã sibi q̃rãt mãsionẽ: qm̃ q i ea remanẽt: qꝛ ꝯsil̃i re
gimine vtpl̃ʒ regunt᷑ ꝛ sil̃r associant᷑ celesti aspectu facili⁹
ꝛ citi⁹ inficiunt᷑.imo cõptũ est ex cã celestis aspectus ꝙ qñ
vnus de aliq̃ stirpe siue ꝓgenie infirmat᷑ ꝛ morit᷑: ꝙ multi
de eadẽ ꝓgenie ẽt in diuersis domib⁹ habitãtes moriunt᷑:
eis aũt q nõ cito ab infecto iã aere se absentãt qdã ꝯsulunt
nõ debere postea discedere: sʒ manere in eodẽ loco dicẽtes
eis deterius eẽ tũc discedere ad aerẽ sanũ q̃ʒ i eodẽ loco ife
cto manere: qđ ꝑ multoꝝ expiẽtia quã viderũt ꝯfirmãt. a°
rõne tali q̃ est: ꝙ nã auxiliũ sentiẽs aeris clari ꝛ mũdi isur
git ꝯ mãm malã q̃ iã est in corpe suo: ꝯ quã nõ victa in aere
ifecto nõ insurgebat. ꝛ tũc mã illa mota a nã irritata forti
ter mouet᷑ ꝯ nãm ꝛ eã deuincit ꝛ interimit. Alij aũt ꝯsulũt
ab aere infecto ẽt in ꝓcessu se absentare ꝛ trãsire ad nõ infe
ctũ.ne ex longa actiõe infecti aeris peãt ꝛ fortasse cõsilium
istoꝝ ẽ melius q̃ʒ pmoꝝ. ¶ Pro electiõe aũt loci ad quem
trãseundũ est.sciat vnusqsqꝫ si adest ciuitas vel terra vicina
in q̃ iã affuit epidimia. ꝛ diu est ꝙ cessauit ab ea vt ꝑ an̄nũ
vel paꝝ min⁹ ipsa magis eligenda ẽ q̃ʒ ciuitas vel terra in
qua nõdũ fuit epidimia.sʒ timet᷑ ne supueniat ei nõ ex lon
ginquo. Si aũt ex pūo tpe vt mẽsib⁹ q̃tuor vel sex vel circa
ciuitas vel terra libera remãserit minus eligẽda est ea in q̃
nõdũ fuit sʒ timet᷑ ne ei supueniat.qm̃ q̃uis epidimia ampli⁹
nõ occidat hitatores ei⁹ terre i q̃ fuit ꝑꝑ assuefactionẽ coꝝ
q euaserũt ab ea ad patiẽdũ potẽtior fuit pestis: tñ hm̃ plʒ
remanẽt in aere illo reliqe ꝛ fermẽtũ qđ sufficiẽs est vel eẽ
põt ad inficiẽdũ corpora se de nouo ad illũ trãsferentia. Si
aũt fugiẽtes ad terrã vel ciuitatẽ in q̃ nõdũ fuit epidimia:

Electio loci ad quem est fugiendum.

viderint aliqđ sig̃ᵐ incipiẽtis pestis appere: statiʒ ab illa di
scedãt ꝛ aliã q̃rãt. Et sic de ciuitate i ciuitatẽ donec ciuitas
sua libera remãserit a peste pfecte. veꝝ qꝛ h facere nõ est cõ
moditatis multoꝝ: multi ẽt cũ q̇dã q̃si desperatiõe remanẽt
in loco ifecto putãtes sic fore de volũtate dei: iõ in loco re/
manẽtes conent᷑ obseruare q̃ dicent᷑ in h gñali c° ꝛ q̃ ẽt di
cent᷑ in ꝑticularib⁹ seq̃ntibus. Nã q sic fecerit diuina sup/
ueniẽte gratia pseruabit᷑ vel euadet. ¶ 4⁹ cañ.ẽ. vnusqsqꝫ
cãʒ pestilẽtie idagare studeat an ex aq̃ an ex terra vel terre
nascẽtibus an ex aere ꝓueniat ꝛ est illa q̃ vtplʒ deterior est
aliaꝝ. Et iõ de ista spal̃r q̃rat an sit mutatio in sb̃a aeris tm̃
an in q̃litatibus ei⁹ tm̃.an i vtrisqꝫ sil̃. Et opponat se illi cũ
ꝯrio cãe. v̓.g. si mutatio fuerit in sb̃a tm̃. qꝛ talis aeris mu/
tatio sp̄ ꝑticipat venenositatẽ: tũc opponat se illi cũ tyriaca
libus. Si v̓o in q̃litatib⁹ tm̃ tũc opponat se illi cũ fridis si
fuerit ad calitatẽ: ꝛ si ad friditatẽ cũ calidis: ꝛ si ad hũiditatẽ
qđ vtplʒ ẽ: cũ exiccãtib⁹: ꝛ si ad siccitatẽ cũ hũectãtib⁹. Et
si ad duas q̃litates sil᷑ ambab⁹ se oppõat. Et si mutatio fue
rit in q̃litatib⁹ ꝛ sb̃a sicut tũc resistat cũ tyriacalib⁹ hñtib⁹
q̃litatẽ oppositã q̃litati aeris: h ãt a medicis sapiẽtib⁹ q̃rat
ꝛ inueniet. ¶ 5⁹ cañ.est.ꝙ vniuscuiusqꝫ corpis pseruãdi ꝯsi
derent᷑ dispõ ꝛ nã vt si qdẽ fuerit talis nãe cãe pestilẽtie q̃ʒ
cito alteret᷑ ab ea sʒ ꝯñu. Si v̓o dissilis ꝛ ꝯrie ꝯseruet᷑ i ea
dixit.n.Ga.p° de dif.fe. oʒ te in vnaq̃qꝫ cãrũ scrutatẽ de q̃
magis v̓tute.i.dispõne egrotare aptũ natũ est corp⁹ ꝛ dein
ceps inuestigare ꝯcordãtes illi dispõni.s.cause ꝛ ei obuian
tes dispões corpoꝝ. Et qꝛ in ꝯcordãtib⁹ ꝓmpta ẽ lesio ad
uersantib⁹ v̓o ꝛ repugnãtib⁹ i quocũqꝫ gradu v̓tutis ꝛ ma
gnitudinis ꝯrietas ꝛ repugnatio ẽ in tm̃ iuincibiles pma/
nere ꝯtingit. iõqꝫ cã pestilẽtie exñte aeris putrefactiõe q̃lis
fuit q̃ euenit tpe Gal. dixit. ipse ꝙ incipiẽte talis aeris ꝯsti
tutiõe q̃cũqꝫ corpa hũida videbamus mox oi mõ exiccare
conabamur: q̃cũqꝫ v̓o videbam⁹ sicciora antiquã coꝝ nãʒ
s.siccitatẽ pstinã in eis custodiebam⁹: ꝛ q̃cũqꝫ v̓o supfluita
tib⁹ erant plena purgabam⁹ sanabamusqꝫ. opilones ãt po
roꝝ apiebam⁹ ꝛ expurgabam⁹. Et hmõi sic in oib⁹ alijs
pestilẽtijs faciẽdũ est. Et.n.summũ remedioꝝ est anteueni
re cũ remedijs: spal̃iter tñ eijciend⁹ est a corpore humor pn̄
cipalr̃ peccãs. ¶ 6⁹ cañ.est. vt vnusqsqꝫ.se custodiat a flatu
inter alia ventoꝝ maloꝝ disponẽtiũ corpa ad recipiẽdũ pe
stilẽtiã: de qbus dixit Zoar ꝙ deteriores sunt australes: vt
s̓.patuit post eos sunt orientales. Et nõ solũ ab eis: sʒ a q̃/
cunqꝫ vẽto flante a ꝓuincia ciuitate vel loco in quo iaʒ sit
actu pestilẽtia. ¶ 7⁹ cañ.est. vt obseruet᷑ tps pestilẽtie.an
.s.tã solũ sig̃ᵃ pcesserint indicãtia eã futurã an iã incepit. Et
h iõ qꝛ pseruatio in altero dictoꝝ tpoꝝ in multis discrepat
a pseruatiõe ab ea in alio tpe. q̇dã.n.ꝯueniũt tpe solius su/
spitionis: ꝛ adhuc in absentia pestilẽtie: q̃ nõ ꝯueniũt post
ipsius inceptionẽ vt inferius in spal̃i pseruatiõe d̓ exercitio
ꝛ balneo ꝛ alijs patebit. ¶ 8⁹ cañ.est.ꝙ vnusqsqꝫ sibi pui/
deat ꝛ caueat ne approximet alicui reꝝ nõ nãlũ vel preter
nãm de cuius potentia sit ducere corpus suũ extra latitudi
nẽ sue sanitatis.imo nec extra latitudinẽ sui tꝑamenti: qm̃
ea q̃ in alijs tpibus nõ pestiferis ducere ꝯsueuerunt extra
latitudinẽ tꝑamẽti: infra tñ latitudinẽ distẽpamẽti egritu/
dinalis aut neutralitatẽ in tpe pestilẽtie ducũt ad egritudi
nẽ: ꝛ q̃cũqꝫ tpe nõ pestifero labi faciũt corp⁹ ad egritudinẽ
sanabilẽ ꝑ nãm vel artẽ: illa eadẽ tpe pestilẽti labi faciunt
ad egritudinẽ hm̃ plm̃ pdentẽ vel saltẽ auxilijs medicinali
bus minus obedientẽ. ¶ 9⁹ cañ.est.ꝙ vnusqsqꝫ q̃ʒcunqꝫ
ꝯrie dispõnis existat dispõni cãe pestilẽtie: custodiat se toto
posse ne morã trahat in locis fetidis ꝛ immũdis. Dix̃ Zoar
nos inuenimus priores antiquoꝝ nullatenus vnq̃ʒ habi/
tare in locis ꝓpinqs monumẽtis hoium. Et custodiat ab
olfatu fetidoꝝ ꝛ a ꝯuersatiõe cũ hoib⁹ immũdis: ꝛ eis oib⁹
q sibi de regie debite nõ ꝓuidẽt. ¶ Decim⁹ cañ.est.ꝙ vnus
qsqꝫ stãs in loco pestilẽtie se custodiat a visitatiõe ifirmoꝝ

⁊ ab obsequijs mortuoꝝ. nã auscultare non dꝫ colloq̃a de
infirmis vel mortuis nisi interdũ de his q̃ liberati sunt. Et
bñ faciũt q̃ cãpanas ꝓ mortuis sonare ꝓhibẽt: ⁊ alia ꝯsi/
milia vetãt: sꝫ ꝯfabulatio tota sit circa ea q̃ letificãt ⁊ aĩam
dilatãt. Sciat. n. qsq̃ꝫ ꝙ pestilẽtia q̃ ex corruptiõe est sbẽ ae
ris soli⁹ vel cũ q̃litatib⁹ sil' multũ ab anhelitib⁹ infirmãtũ
inuadit astãtes ⁊ visitantes ⁊ cũ eis ꝯuersantes: qm̃ aer q̃
ĩfirmãtes circũdat duplr̃ corrupt⁹ est. s. ex ĩfectiõe cõi aeris
⁊ ex infectiõe anhelituũ ĩfirmãtiũ: q̃ vehemẽter inficiẽtes
sunt. Nã q̃uis febres patiẽtes putridas putridũ expirẽt ⁊
aliq̃lr̃ inficiãt aerẽ in circuitu entẽ: tñ ꝓp remissaꝫ putrefa/
ctiõis malitiã nõ sic inficiũt aerẽ. ꝙ infirment̃ ab eo ꝯuer/
santes ab eis: q̃uis sit poĩe vt q̃dã vehemẽti⁹ parati ad in
fectionẽ recipiẽdũ infirment̃. Sꝫ patiẽtes febrẽ pestilẽtia
lẽ expirãt putridũ tã imẽse malitie ꝙ aerẽ in circuitu coꝝ
entẽ sic ĩficiũt ꝙ potẽs ẽ inficere cũ eis ꝯuersantes q̃ñtũcũq̃ꝫ
in eis dispõ nõ sit ad patiẽdũ facilr̃: ⁊ magis si duo vel plẽs
infirmi sint pariter in eodẽ loco. Et hinc est ꝙ febres pesti
lẽtiales dicunt̃ ꝯtagiose. Alie võ putride nõ. ¶ Undecim⁹
cañ. est. ꝙ iã p̃nte pestilẽtia fugiat̃ ꝯgregatio multoꝝ ⁊ cũ
multis ꝯuersatio. vn⁹. n. freq̃nter multos ĩficit. Sit ĝ ꝯuer/
satio cũ paucis amicis dilectis ⁊ fidelib⁹ mũdis: ⁊ mundi/
ter vestitis vestib⁹ q̃ sibi inuicẽ bñ cõplaceant ꝓpẽa dñt ꝙ
hitatio solitaria melior est sicut q̃ ĩ ciuitatib⁹ est nociua. Et
ob cãm hãc q̃rũt q̃dã hitatiões nemorales ⁊ a gẽtibus re/
motas vbi nõ attẽdãt audire q̃ de peste dñr: multi. n. ꝑeunt
ꝓp ꝯtinuã meditationẽ ⁊ imaginationẽ fortẽ sup his q̃ ꝑ/
eunt q̃ fortasse nõ ꝑijssent. ¶ Duodecim⁹ cañ. ẽ. nullus hñs
aliquã sibi ꝯsuetã euõnẽ vñcũq̃ꝫ fuerit ⁊ cuiuscũq̃ꝫ mãeriei
tp̃e signoꝝ pestis: ⁊ multo magis cũ iã affuerit pestis: eã
restringẽ p̃sumat: nisi imoderata fuerit ita ꝙ v̾tutẽ ꝓster/
nat. tũc. n. ad moderatã reducẽda est. alr̃. eã in sua ꝯsuetu/
dine ꝯseruet: ⁊ si restricta fuerit illã reuocare festinet. imo:
q̃d plus est scabiosi ⁊ arteticã patiẽtes passionẽ tp̃e pestis
ab eis se curare nõ dñt: sꝫ sine maꝫ ad extrema ꝯfluere. Cõ
pertũ est. n. ꝙ arteticã patiẽtes min⁹ alijs sibi cõparib⁹ mo
riunt̃. ¶ Decimusterti⁹ cañ. ẽ. ꝙ q̃r pestilẽtia sicut venenũ
cor ⁊ alia p̃ncipalia petit ⁊ ipsoꝝ cõplõnẽ corrũpit ⁊ spũs
bonos q̃ si in corpore sunt resoluit ⁊ bonoꝝ gñõnẽ ꝓhibet
vñ v̾tutes coꝝ ꝓsternunt̃ necẽ est cordi max̃ ⁊ alijs p̃nci/
palibus a p̃n° appĩtiõis signoꝝ vsq̃ꝫ in finẽ ⁊ max̃ sine in/
termissiõe ꝓuidere spũs solidãdo ⁊ cõplones coꝝ rectificã
do: q̃ñten⁹ ipsoꝝ v̾tutes q̃ñtũ poĩe fuerit in suo robore ꝑseue
rẽt. ꝓpp oẽ hũidũ max̃ si corruptio in aeris fuerit sbã vitã
dũ erit nisi ad siccitatẽ nimiã aer ꝯuersus fuerit: ⁊ oẽq̃ꝫ opila
tiuũ siue ab intus siue ab extra approximatũ vitãdũ est: ⁊
oẽ ꝓhibitũ in seq̃ntib⁹ capitulis. Recitaunt. n. Fauorinus
de socrate ꝙ ĩ pestilẽtie vastitate q̃ ex bello pelloponesi cõti
git ipsa athenieñsiũ ciuitas quodã ferino gñe morbili depo
pulata. his socrates ꝑtendi moderãdi rõnib⁹ vtens ⁊ a vo/
luptatũ labe cauens salubritatẽ retinuit corruptiõis vt ne
q̃ꝫ fuerit cõi oiuꝫ cladi obnoxius. ¶ Decimusquartus
cañ. est. vt si in aliquo superuenerit antrax aut bubo vel alia
pustula mala nullo mõ repercussiua applicãda sunt. sꝫ exte/
rius attractiua: vt trahat̃ mã venenosa ad loca vilia ⁊ non
reuerberet̃ sup p̃ncipalia ⁊ nobilia. ¶ Decimusq̃nt⁹ cañ.
est. ꝙ in pestilẽ. a sbẽ aeris corruptiõe facta cũ ꝑctõ q̃litatis
calẽ nõ sunt administranda frida eq̃lia illi gradui caliditatis
sꝫ remissiora. Et. n. ad depellẽdũ venenositatẽ infrigidãtia
intẽsa nõ ꝯueniũt. ¶ Decimussext⁹ cañ. ẽ. ꝙ q̃r ꝯ̃ria est indi
catio male venenositatis intẽtiõi exequẽdi caliditatis febris
simplr̃. Idcirco aũt ꝓcedendũ est in cura ẽm cañ. positos.
sup. in tractatu de vlĩ curatiõe morboꝝ. in ca° de curatiõe
morboꝝ ꝯ̃riaꝝ indicationũ. in q̃ oꝫ attẽdere ad id q̃d ma/
gis infestat nõ penit⁹ derelinquẽdo alteꝝ. ¶ Decimussepti
mus cañ. ẽ. ꝙ q̃r in annis pestilẽtie ⁊ corruptionis aeris so
lent v̾mes mali in corꝑib⁹ gñari: vt frequẽter h̃ ꝓquirat̃ tã
in ꝓseruatiõe q̃ꝫ in curatione. Et si q̃dẽ sig^a v̾miũ indicãtia
fuerint sine dilatiõe interficiant̃ ⁊ educant̃: qm̃ corruptio
nẽ in corpus aduenire festinãt ⁊ inuentã augent.

¶ Decimusoctauus cañ. est. ꝙ vnusq̃sq̃ꝫ ꝓ posse hẽe conet̃
astantes idoneos ⁊ familiares fideles multi. n. ꝑeunt defe/
ctu seruientiũ saltẽ idoneoꝝ. verũtñ astantes ⁊ famulãtes
magis sibi ꝓuidere debẽt sumẽdo sepe medicamina tyria/
calia. Et dicunt q̃dã. Sumant dĩ mane aliquid de alleo: ⁊
bibant post illud vinũ bonum odoriferum.

¶ De preseruatione a pestilẽtia ꝑ dietam. Cap. vj.

PRocedam in ꝓseruatione ꝑ dietã oñ/ dens q̃d vitãdũ q̃due ꝓse quẽdũ ⁊ appꝛhẽdẽdũ sit ĩ vnoquoq̃ꝫ gñe rerũ sex nõ nãliũ ĩcipiẽs ab aere. ¶ Et. n. in oĩ gñe pestis vitãdus est aer putrefactioni ꝑatus. aer nebulosus ⁊ nubib⁹ plenus: ⁊ quẽ ꝑflat auster aut subso/ lanus: ⁊ quẽ ꝑflat ventus ab infecto veniẽs loco ⁊ aer oĩs multũ hũidus. Et sup oĩa vitet̃ aer oĩo ꝯstrict⁹ imot⁹ ⁊ ĩn/ euẽtat⁹: qm̃ est oĩo suffocatiu⁹. Aer. n. q̃ nullo mõ mouet̃ dixit Ras. 17° ꝯti. malus est. Fit ĝ sic m. lus aer cauernaꝝ ⁊ speluncaꝝ ad quẽ ẽt tp̃e estus refugiẽdũ nõ est q̃uis ẽt sit fridius: ne ꝯtingat in tali aere morãtib⁹ sicut recitauit Gal. cõtigisse Athenieñsib⁹ ad talẽ aerẽ refugiẽtib⁹ ꝓp imodera tũ ꝯtinẽtis calorẽ: quoꝝ corꝑa suffocatiuã putrefactionẽ incurrerunt. p̃cipue aũt fugiẽdus est aer subterrane⁹ cũ cã pestilẽtie fuerit a terra ⁊ terre nascẽtib⁹. sꝫ in oĩ pestilẽtia eligendus est aer q̃ euẽtari possit ⁊ moueri. Cr si cã pestis fuerit ex aq̃. tunc max̃ fugiẽdus ẽ aer cõuallũ ⁊ vicin⁹ pa ludib⁹ ⁊ stagnis ⁊ aq̃s stantib⁹. ⁊ aer plãiterũ multaꝝ fo ueaꝝ in q̃bus aq̃ detinent̃. Si võ cã pestilẽtie fuerit in aere veniẽs a supiorib⁹ tũc aer vitãdus est q̃ est altus montuo/ sus ⁊ discoꝑtus ⁊ aer cõuallũ tũc melior est: ⁊ q̃ in locis eligit̃ vmbrosis bonaꝝ vmbraꝝ ⁊ arboꝝ odoriferaꝝ. Et ĩ pestilẽtia q̃ in alto: eligant̃ hitatiões depresse ⁊ si alte fuerit nõ hitent̃ solaria: sꝫ loca terrena ⁊ terre vicina: quoꝝ hostia ⁊ fenestre nõ sint ab australi: sꝫ ab aq̃lone ⁊ nõ sint a p̃te ꝓ uincie iam infecte. ⁊ si tales iã hũerint: clause teneant̃. Et dñt q̃dã nõ aperiant̃ nocte ab occasu solis vsq̃ꝫ ad ortũ ei⁹ ⁊ tunc apiant̃ donec euẽtet̃ aer: deinde claudant̃ ⁊ accen/ dat̃ in domib⁹ ⁊ cameris ignis. qm̃ aerẽ rectificat ⁊ desic/ cat. ¶ Dixit Gal. sicut de ꝓprietate est pluuie ⁊ vapoꝝ ⁊ nu biũ inficere aerẽ ⁊ ipsuꝫ disponere ad pestiferã putrefactio nẽ: ita de ꝓprietate est ignis resoluere ⁊ destruere oẽs tales vapores ⁊ hũiditates ⁊ sic a dicta putrefactione ꝓhibe/ re. Jdeoq̃ꝫ ꝯtinue vel q̃ñ ĩ eis ignis ꝑflat. Si tñ estas fuerit igni appropinquãdũ nõ est nisi ꝑuo spatio ⁊ de mane vel d̾ sero ⁊ tp̃ibus nebulosis ⁊ pluuiosis. Si võ hyemis fuerit igni approximẽt ẽm frigoris q̃ñtitatẽ. Et tp̃ib⁹ medijs me dio mõ ꝓcedat̃. nullo tñ tp̃e igni approximẽt: ꝙ ꝑ calore ei⁹ anhelit⁹ velocitet̃ ⁊ inspiret̃. nec ẽt vllo tp̃e ab igne re/ moti ilico ad aerẽ extrorsuꝫ exeãt timẽdo poroꝝ apitionẽ ab igne factã: sꝫ paulatine ab igne elongent̃. ⁊ dũ tepuerit exeãt. Sit aũt ignis siue fum⁹ ex lignis siccissimis ramorũ vel arboꝝ vel ẽt herbaꝝ lignosaꝝ boni odoris: sic. v̾. g. in hyeme ex lauro iunipo abiete pino tamarisco cipresso len/ tisco sauina rosemarino tegnamica polpesca assaro radi cibus cipressi ⁊ exteriorib⁹ corticib⁹ fisticoꝝ ⁊ silib⁹: vel de sermẽtis vitiũ vltie siccis. Et in estate ex myrto malogra/ nato citonio pruno salice ⁊ silib⁹ vel saltẽ de ẽmẽtis. ¶ Ca mere quoq̃ꝫ sint spatiose nitide ab oĩ fetore ⁊ oĩ inmundicie ꝑuate: nõ tñ hũide neq̃ꝫ reumatice: in q̃b⁹ sternant̃ herbe rami ⁊ flores ⁊ fructus boni odoris ⁊ spẽs aromatice: sic. v̾. g. ĩ hyeme maiorana ozimũ gariofilatũ mẽta melissa cala mẽtũ rosmarin⁹ folia citri ⁊ fruct⁹ eius ⁊ ipsi fruct⁹ ⁊ assaꝝ ⁊ silia. Et fumiget̃ sepe camera cũ reb⁹ odoriferis positis sup prunas. Jsidorus dixit. Fumus storacis. s. calamite pur gat aerem corruptum ⁊ purgat omnem fumũ pestilentie.

De aere.

Fumigia odorabilia tēpore frigido.

¶ Cōfectio ad fumigādū valde bona tꝑib⁹ fridis. ℞. laudani ꝟncis.añ.ʒ.i.terbētine masticis olibani storacis.añ.℥.s.gariof.macis croci xiloaloes grane tinctoꝝ.añ.ʒ.i.galie muscate alipte muscate nucis muscate cipericasari beē albi ꝛ rubei calami aromatici folij corticū citri cinamomi añ.ʒ.ij. Incorporent̄ h̄ oia in mortario cū pistello calo pus tñ terēda terant̄: vel fumigent̄ cū xiloaloes xilobal.storace calamita ꝛ thure vel cū thure solo. Itē tꝑib⁹ fridis odorēt sepe ex p̄dictis odoriferis calidis q̄ eis magis grata sīt ꝛ teneāt in māib⁹ ad sepe odorādū pomū qð sic fit. ℞. laudan.℥.s.storacis calamite.ʒ.ij.masticis.ʒ.s.gar.macis nucis mu.cinamomi electi croci xiloaloes.añ.℈.i.ambre.℈.s.musci dissoluti in vino odorifero vel aq̄ buglose vel melisse gra.v.ꝯficiat̄ ex eis pomū vnū vel duo in modū pile rotūde in mortario cū pistello calo qð sepe odoret̄ manib⁹ fricatū. Sepe in die dictis tꝑib⁹ lauēt facies ꝛ man⁹ suas cū vino odorifero aut cū decoctiōe aromaticoꝝ caloꝝ supradictoꝝ.

Fumigia ꝛ odorabilia tpe calido.

¶ In estate vō sternāt̄ i cameris res odorifere frēsic̄ rose viole folia vitꝭ salicis myrti maligranati citoniorū ꝛ prunoꝝ ꝛ filiū h̄ tñ sepe remoueant̄. Et sint i cameris poma pira ꝑsica odorifera pepones citruli ꝛ silia. Et fumiget̄ camera cū pomis odoriferis positis.s̄.prunas. vel cū ꝯfectiōe vtili ad fumigādū camerā tꝑib⁹ calis q̄ sic fit. ℞. terbētine lote resine pini vel abietis.añ.ʒ.ij.folioꝝ myrti: corticū citri ꝛ arāncioꝝ ꝛ citonioꝝ.añ.ʒ.iij.ros.vio.añ.ʒ.ij.sandaloꝝ oiuꝫ.añ.ʒ.iiij.gar.croci.aij.℈.i. cōponant̄: vt.s̄.in mortario cū pistello calo ꝛ ponat̄ ex ea pe.s̄.prunas: ꝛ teneāt in manu pomū qð sic fit. ℞. laudani terbētine multotiēs lote ꝛ simil̄r lote in aq̄.ro.añ.℥.s.sandaloꝝ oiuꝫ rosaꝝ rubeaꝝ vio.folioꝝ myrti corticuꝫ granatoꝝ gar.croci corticū citri cāphore.añ.℈.i.musci dissoluti in aq̄ ros.gra.v.ꝯficiat̄ ex eis pomū vt supius qð q̄tidie odoret̄. Aut loco ei⁹ odoret̄ ampulla i q̄ sit aq̄ ros.cū pauco aceto i q̄ ponat̄ de sandal.ros.vio.cāphora croco xiloaloes ꝛ gar.ꝛ yreos Aut odoret̄ spōgia in p̄dictis īfusa modicū expssa q̄ sil̄r naribus applicet̄. Sil̄r ampulla vel spōgia pōt fieri ex vino odorifero vel ex spēb⁹ calis odorāda tꝑib⁹ fridis. ¶ Et scias q̄ odorabilia frida nō dn̄t expoliari a ꝑmixtiōe quorūdā calidoꝝ ēt tpe magni estus: q2 ꝯueniētiā hn̄t cala cū spū maiorē: ꝛ q2 iuuāt in delatiōe fridoꝝ. Et dn̄t qdā q̄ cala in ꝓseruatiōe sanoꝝ oi tpe plus ꝯueniūt q̄3 frida. Et Zoar qdē cōcessit in tꝑib⁹ calis suffumigationē cū calis vt cū kitrā ꝛ silibus. Attñ cū fit cū calis oꝫ fieri in absentia hītātiū vel longe ab eis vt nō ꝑueniat odor eoꝝ ad ipsos: s3 solū iuuēt in desiccatiōe aeris ꝛ ꝯsumptiōe ꝛ corruptiōis ei⁹. Sepe lauētur tꝑib⁹ calis facies ꝛ man⁹ cū aceto ꝛ aq̄ ro.mixtꝭ vel cū decoctiōe ro.vio.ꝛ folioꝝ myrti. ¶ Uere āt ꝛ autūno i oībus p̄dcīs fiat mixtio caloꝝ cū fridis eq̄l̄r s3 q̄ videbit̄ expedire. ¶ Pro his oīb⁹ de rectificatiōe aeris: dixit Aui. In ꝓseruatiōe itētio ē vt rectificet̄ ꝛ siccet̄ aer ꝛ fiat boni odoris ꝛ ꝓhibeat̄ siue ꝓiciat̄ ei⁹ putredo cū q̄cūq3 re sit illa.s. illa q̄ vter ad aerē rectificādū siue sint flores siue herbe fructus siue aliq̄ ex spēb⁹ aromaticis: ꝛ siue sint cala siue frida: oꝫ q̄ hēant p̄dictas tres ꝯditiōes.s.q̄ sit desiccatiua ꝛ cōsūptiua hūiditatis aeris ꝛ vapoꝝ aeri mixtoꝝ: ꝛ q̄ sit bō odoris vt ꝯfortet v̄tutē: ꝛ q̄ sit rectificatiua putredis ꝛ ꝓhibitiua: ꝛ noians res Aui.solū noiat cal'is ad iplē^m tres p̄dcās intētiōes. ¶ Dn̄t qdā: vt.s̄.q̄ aer sanoꝝ meli⁹ rectificat̄ ꝑ cala q̄3 ꝑ frida: fortasse: q2 eoꝝ odor ad iteri⁹ stat in aere: aut q2 vt dcm̄ ē signaret frida nō eē expoliāda a calis Et Al.dixit.ea cōmiscēdo ꝯfert si fum⁹ d thure costo ꝛ storace xiloaloes sādalis ꝛ cāphora ꝛ myrto fiat. ¶ Quātū vꝫ hēant aromatica ꝛ ignis in ꝓhibitiōe pestilētie dclarauit Ipo. vt recitauit Gal.in lib° de tyriaca ad cesarē: et scribit̄ a Rab.i.24° ꝑticula suoꝝ affo͂rismoꝝ. Inqt. Peste accēte sel'de terris ethiopie vsq3 ad ptes grecoꝝ. Ingēiauit. Ip. seruare hitatores sue terre ab ipsa peste icolumes. Et p̄cepit ipsis hitatorib⁹ vt ignē imitterēt circūcirca terrā ipsaꝫ ex multꝭ lignis ꝛ frōdib⁹ ꝛ florib⁹ arboꝝ fragrātiū. p̄cepit ēt eis vt ponerēt sup carbones mixtas spēs aromatū ꝛ oleorū aromaticoꝝ. Et h̄ faciētes a peste q̄ erat eis vicina liberati sunt. ¶ Oꝫ āt vnusq̄sq3 stare i camera sua q̄tū pōt. Et si cogat̄ vel exire voluerit nō egrediat̄ nisi ꝑus: vt.s̄.in aere rectificato morā traxerit.

Lapides pciosi gestati pseruant a peste.

¶ Dixit Albert⁹ in suo de mineralib⁹ q̄ delatio carbūculi lapidis vel rubini optimi i ānulis aureis. aerē venenosuꝫ a portāte depellit: ꝛ sic a pestilētia ꝓseruat. Et dixit q̄ zaphir⁹ sil̄r delat⁹ fugat febres pestilētiales ꝛ antraces. Et dixit. q̄ Iacint⁹ collo vl' digito alligatus vꝫ ꝯ̄ pestiferas regiōes. Et Costabell⁹ dix̄. auc̄tate Apꝑ q̄ qōlibꝫ gen⁹ iacinctoꝝ collo suspēsuꝫ aut digito gestatū si sic portās regionē pestiferā itrauerit n̄ ledet̄. Et Cōstā.dixit. q iacintinos lapides q vocant̄ granate collo vel digito vel aliq̄ alio mēbro duxerit si itrauerit ad aliquā pestiferā ꝓuinciā n̄ ei nocebit.

De passionibus aīe.

¶ Abstinēdū ē aūt ꝛ i oi peste fugiēdū ab ira furore ꝛ ab angustijs cogitatōib⁹ sollicitudinib⁹ occupatiōib⁹ ꝛ timore: ꝛ p̄ oib⁹ a cogitatiōib⁹ epidimie ꝛ eoꝝ q ea ifirmant̄ ꝛ moriunt̄ oiq3 suspitiōe ꝛ mala fide. Et adherēdū ē gaudio ꝛ letitie ꝑ posse ex oi mō gaudij in ludis ꝛ tripudijs sonis musicaliū instroꝝ ꝛ cātilenis varijs ꝛ diuersis in qb⁹ aīa dlectet̄.

De sōno ꝛ vigilia.

¶ Sōnus āt ꝛ vigilia vtraq3 magis nō fcā nocēt. q̄re moderate vtēdū ē eis neq3 sōn⁹ supra vigiliā multū excedat. neq3 vigilia.s̄.sōnū. Et si peīi cōmittat̄ in excessiōe sit poti⁹ in vigilādo q̄3 dormiēdo: q2 vigilie magis exiccādo iuuāt. Aut āt Aui. oꝫ vt incline̅t regimē ei⁹ ad exiccationē ex oi mō. s. diete in oīb⁹ reb⁹ n̄alib⁹ vel ex oi mō. i. ex oi instro mediciali. Ois vō sōnus imediate post cibū fact⁹ nociu⁹ est: s3 spatiū inter cibū ꝛ sōnū interueniat lōgū duaꝝ horaꝝ vel pluriū aut admin⁹ vni⁹ hore. Et tā q̄3 inimic⁹ vitādus est sōnus fact⁹ in ieiunio p⁹ multā stōi inanitionē. Et nō dormiat̄ in locis aptis neq3 in his q̄ lōgo tpe fuerūt clausa tñ tenētib⁹: ꝛ neq3 in locis hūidis reumaticis. Incōsueti dormire de die nō dormiāt. Cōsueti vō sōnū diurnū minuāt si sōn⁹ nocturn⁹ sufficiēs nō fuerit ad mātē restauret̄ poti⁹ q̄3 de die. Et cū dormit̄ spaliq̄ res aromatica iux̄ nares teneat̄.

De motu ꝛ quiete.

¶ Regimē vō in motu ꝛ qete fricatiōib⁹ ꝛ balneo diuersificat̄ s3 diuersa pestilētie tpa. Et.n.cū nō incipit: s3 suspitio hī ꝑꝑ sig^a ne eueniat tūc qdē qes ꝛ otiū ꝛ balneū hūectatiuū ꝛ fricatio leuis ēt nō ꝯueniūt q̄m̄ diſponūt ad multiplicationē supfluitatū ꝛ putrefactionē. Et ꝯ̄ exercitiū forte fricatio lōga ꝛ aspa ꝛ balneū desiccatiuū si fiāt debitis tꝑib⁹ ꝛ modis iuuātia sunt in desiccādo ꝛ ꝯsumēdo supfluitates ꝛ corpoꝝ hūiditates. tpe vō iā icepte pestis balneū hūectās oio vitādū est ēt in valde ꝯsuetis qb⁹ añ inceptionē pestis potuisset d raro ꝯcedi. Et balneū ēt desiccatiuū vitādū est ꝑꝑ illð qð efficit de aptiōe poroꝝ ꝛ p̄paratiōe introit⁹ aeri corrupto. Et q2 anhelituꝫ freq̄ntat siue sit balneū actu siccū aut stupha siue po^a sic̄ sūt aq̄ termaꝝ ꝛ desiccātiū decoctionū: q̄m̄ in hoc mai⁹ ē nocu^m eius iuua^{io} exiccatiōis sue. Et ois lotio extremoꝝ cum aqs qbuscūq3 calis vel tepidis ꝓhibēda ē: ita q̄ ēt capitis lotio vitāda est nisi a valde ꝯsuetis in qb⁹ ēt rarificāda est. Et fricatio ꝯsil̄r aspa ꝛ diuturna vitāda ē. Et dix̄ Aui. nō oꝫ vt admistret̄ illud.s.exercitiū qð ꝯ̄ficeret: q̄le ē exercitiū forte qð dilatat poros ꝛ post necitatē attractiōe aeris plimi infecti: q̄m̄ ei⁹ nocu^m mai⁹ est iuua^{io} desiccatiōis ei⁹. q̄re sūmope fugiēdū ē exercitiū qðcūq3 ducit ad lassitudinē vl' sudorē vel anhelit⁹ freq̄ntiā. Et max^e nociuū ē exercitiū forte mēbroꝝ anhelit⁹ sic̄ fiet⁹ mult⁹ ꝛ clamor ꝛ vox nimis exaltata aut minus ꝯtinuata sic̄ ē q̄ in scholis legētiū. Exercitiū vō moderatū factū de mane emissis supfluitatib⁹ post aliq̄lē morā ad ignē ꝛ in aere rectificato q̄ poti⁹ fiēdū est intra domū q̄3 ex̄ nō ē illud qð ꝓhibet̄ sil̄r neq3 leuis motus ꝛ mitis post cibū: neq3 ēt leuis fricatio de mane cū pāno leni ad abstergēdū corpus a sordib⁹ cutaneis. Et i summa

regimē plus d₃ attinere quieti q̄ȝ motui. ¶ Cibi autē vitā
De cibis cōpotib⁹ p̄hibitis. di sūt q̄cūq̄ȝ hūidi sūt ⁊ max͛ cū caliditate debili actu vel po/
tētia: ⁊ si tales fuerit potētia ⁊ actu d̄teriores erūt: ⁊ idē ma
gis vitādi. Cibi ēt cali lȝ sicci vel nō hūidi i estate vitādi sūt
tales āt in hyeme ɔcedi p̄nt. Et oi t̄pe vitādi sunt cibi diffi/
cilis ⁊ dure digēnis grossi ⁊ opilatiui mali chimi gn̄atiui
⁊ facile putrescibiles de q̄rū nūo sūt panis de sei b⁹ minuȝ
milio panico melica siue sagina ⁊ panis fact⁹ de fru^to corru
pto vel viciato aūt collecto i locis pestilētie: panis ēt de fru^to
bono si opirus fuerit nō bn̄ fermētat⁹ nō bn̄ coct⁹ placētu
le siue focacie. Et cibaria oia de pasta ⁊ tri. ⁊ lagana ⁊ sim/
bella zebule frixelle pastilli ⁊ cruste ⁊ his silia. Et ɔ̄hibeat̄
risū ⁊ oē gen⁹ leguminū. q̄uis Jude⁹. 17° ɔti. ɔcedat lētes
⁊ ali⁹ ɔcedat mes robilias aut pisa. Et ex dict̄ cibis sūt oēs
cārnes grosse bouie vaccie ceruine arietie ircie ouie ⁊ siles
his. Et oēs carnes decrepitoꝝ aialiū: ⁊ carnes auiū in aq̄s
degētiū: ⁊ carnes ēt nā hūide ⁊ etate vt agnine ⁊ porceloꝝ
⁊ pipionū q̄uis ēt carnes alioꝝ porcoꝝ meli⁹ sit vitare. Et
ex eis sunt carnes salite. Et q̄cūq̄ȝ viscera aialiū ⁊ lac ⁊ ca/
seus ⁊ oua idurata ⁊ frixa. Et ex eis sūt pisces bestiales ⁊
pisces lacunales ⁊ malaꝝ aq̄rū ⁊ cācri ⁊ gābari ⁊ anguille
⁊ pisces saliti. Et de eoꝝ nūero sūt oia cibaria multe vētosi
tatis. al'. vnctuositat̄ ⁊ pinguedinis vt herbata adipata tur
te artetelle ⁊ silia. Et de eoꝝ nūe. o sunt fruct⁹ hūidi ceresa
mora pruna p̄sica fic⁹ recētes ⁊ vue mature ⁊ dactili recētes
pepones ⁊ his siles nisi ex eis pauci grā lenitiōis ventris
ɔcedant̄ ⁊ raro. Et ex eis sunt rape ⁊ napones ⁊ caules ⁊
fungi ⁊ tubera. Et de eoꝝ nūero sūt oēs nuclei fructuū ca/
stanee nuces ⁊ auelane pinee fistici ⁊ amig. dulces s₃ q̄dā.
Et de eoꝝ nūero sunt sapores q cū cibis comedunt̄ q̄cūq̄ȝ
dulces sūt: vt q de sapa sunt aut acuti vt mustarda pipatuȝ
rucheta ⁊ siles. Et ex vitādis sunt ɔfectiōes cale ⁊ hūide vt
pineatū dyasatirio ciariū ⁊ irigis ⁊ silia. Et gn̄alr vitāda s͛
q̄cūq̄ȝ sunt sup̄flue hūiditat̄ gn̄atiua siue sint talia nā siue
artificio vt q in pastelis siue testulis p̄parant̄ siue in ollis
coopertis. Et q̄cūq̄ȝ actu calā i vasis eneis claudunt̄. ¶ Po
tus aut vitādi sunt aq̄ turbida aq̄ grossa aut aliq̄ mala q̄li/
tate sapore vel odore ifecta. Et vinū mustū turbidū grossū
vinū ruptū nōdū i vase getatū vinū coctū vinū antiquuȝ
acutū vel amaꝝ ⁊ vinū corruptiōi patū vinū mali saporis
vel odoris vel in quo gustātis n̄ delectat̄ aius. Et dix͛ Aui.
nō o₃ vt administrent̄ vina: ⁊ intellexit de vinis p̄dictis p
bibitis. Et si absolute itellexerit de oib⁹ retulit se ad regiōes
calīas vel ad eos q s₃ legē nō bibūt vinū: qb⁹ pp incōsuetu
dinē vinū eēt pestifero t̄pe nociuū. Et vitet̄ pot⁹. ē. indige
De cibis potib⁹ cōcessis. stū cibū. ⁊ ois pot⁹ actu calidus vel tepid⁹. ¶ Cibi āt qb⁹
vtēdū est añ inceptionē pestilētie ⁊ post sunt panes facti de
fru^to bono solido nō corrupto neq̄ȝ in anno pestilētie saltē
in loco vbi ē vel fuit collecto bn̄ fermētat⁹ ⁊ bn̄ coct⁹ mo/
dicū salis hn̄s nō calidus: s₃ recēs vni⁹ diei vel duoꝝ a corti
cib⁹ duris mūdus. Et carnes sumant̄ max͛ ex auib⁹ p̄prie
fasianis p̄dicib⁹ starnis coturnicib⁹ q̄lis turdis caponib⁹
gallinis ⁊ gallinaꝝ pullis alaudis ⁊ oi aue pua degēte in
arborib⁹ ⁊ in pratis: siue cāpis. Et sint pulli nutriti in aere
sano ⁊ ex granis sanis iuxta posse. Et ex q̄drupedib⁹ s͛ car
nes edi ⁊ castrati iuuenis siue annualis agni ⁊ iterdū car/
nes lactātis vitule ⁊ iterdū porci semisalite ⁊ asse ⁊ carnes
caprioloꝝ ⁊ lepoꝝ cuniculoꝝ ⁊ eritij ⁊ interdū apri. Et pe
des q̄drupedū domesticoꝝ sunt meliores aliis eoꝝ carnib⁹
Et oua ɔueniūt tremētia seu semidura cocta in aceto cū te
sta sua vel in agresta ⁊ case⁹ modic⁹ in fine mēse. Et pōt ɔce
di lac acetosuȝ. Et pisces ɔcedunt̄ boni pauci tn̄ marini vl'
de flumine petroso currēti. Et carnib⁹ q̄dē supradictis vtē
dū ē vt plm̄ assaturis vel elixis. Et tūc max͛ in his q dbi
lis digēnis erūt ⁊ vētris stiptici. Et cū voluptas fuerit vt
elixis eiciat̄ ab eis ois pinguedo ⁊ max͛ a brodiis eoꝝ. Et
q̄dā docēt pinguedinē a carnib⁹ remouē p semidecoctionē

eaꝝ in aq̄. qb⁹ semidecoctis abiciat̄ elixatura eaꝝ tota ⁊
alia eis supponat̄ q̄ mūda in aq̄ ipsaruȝ cōpleat̄ decoctio
supaddēdo aliquē de succis acetosis: ⁊ p̄nt post ipsaꝝ eli/
xationē p̄parari insulsio. i. cū aceto ⁊ geladia siue spēb⁹ vel
cū paucis spēb⁹ in hyeme vel in nurito vel berbena vel ri
bessa sunecbia vel romoniada. i. cū succo granatoꝝ aceto/
soꝝ vel muzoꝝ vel cū acetositate citri aut succo citrāguloꝝ
vel limonū ⁊ siliuȝ. Et sint carnes q in estate mortue nō ste
terint vltra diē vnū: ⁊ in hyeme vltra tres vel q̄tuor. Et in
medijs t̄pib⁹ vltra dies duos. Faciātq̄ȝ saltē nobiles decoq
florenos auri. 8. vel. 10. ¶ Et cū carnib⁹ p̄nt comedi in hye
me sapor de sumach cū sandal'. ⁊ spēb⁹ aromaticis paucis
vel salsamētū cū aceto vini vel agresta vl' aliquo alio ex suc
cis agrestib⁹ vl' acetosis. ⁊ sp̄alr aceto vini pp dispōnē stōꝝ
ipsoꝝ aut mēbroꝝ sp̄ualiū vel neruoꝝ: vtat̄ succo grana
toꝝ dulciū cū spēb⁹ vel rectificent̄ illa acetosa cū zuc⁹ ⁊ ci/
namonio vel remittat̄ acuitas aceti cū vino decoctiōis ma
sticis vel liq. Et in estate ⁊ alijs t̄pib⁹ fiant sapores cū aliq̄
succoꝝ agrestiū vel acetosoꝝ sine spēb⁹ vel cū spēbus q̄ sic
fiunt. ℞. interioris ciamomi electi. ʒ. i. cardamomi gar. cro
ci. coriādri p̄parati berberoꝝ sandaloruȝ citrinoꝝ. añ. ʒ. ij.
xiloaloes galāge. añ. ʒ. i. ⁊ in fine mēse comedat̄ coriādruȝ
p̄paratū ɔditū. Et iude⁹ q̄dē. 17° ɔti. ɔcessit brodiū pissoꝝ
⁊ lētiū siue robiliaꝝ ⁊ ɔcessit cucurbitā q̄ ɔuenit si cū mul/
ta agresta sumit̄. ¶ Et ɔueniūt ex fructib⁹ cappes cū ace/
to. Et ɔueniunt ex fructib⁹ in fine mense mala ⁊ pira ⁊ cito
nia cocta: ⁊ p̄nt ɔcedi passule ⁊ iuiube. Et in p̄n^c mēse cari
ce pingues pauce in hyeme. ⁊ in estate añ cibū pruna matu
ra ⁊ pauca ceresa acetosa. ¶ Et ex herbis ɔueniūt i hyeme
maiorana saluia melissa rosmarin⁹ mēta: ⁊ betonica inter
oēs. optia. n. est. Et in estate lactuca endiuia scariola portu
laca ⁊ acetosa max͛ de qua dr̄. q̄ si accipiat̄ ex ea mane ⁊ ve
spere bolus vn⁹ nō patiet̄ a pestilētia: ⁊ silr lapaciū aceto
suȝ ⁊ ifoliū acetosū dcm̄ all'ia. Et vincetoxicū optimū ē oi
t̄pe ⁊ borago ⁊ buglosa endiuia siluestris ⁊ cicorea. Et q̄dā
ɔcedūt paꝝ allei vel cepe vel rafanide. ¶ Et dn̄t alij. n̄ exe
at aliq̄s ad aerē foras nisi pri⁹ cōederit duas nuces vel aue
lanas aut tres vel q̄tuor amigdalas olēes mūdas cū duab⁹
caricis ⁊ aliqb⁹ folijs rute cū qb⁹ bibat paꝝ vini boni odo
riferi parū limphati aut nisi biberit de vino odorifero cū
aliqua ɔfectione bona vt hyeme cum aromatico ros. vel
gariofilato aut cū cortice citri cōdita. Et i estate cū triasan.
dalis vel manu xp̄i et cū plis ⁊ sine ⁊ medijs t̄pib⁹ cū dyaro
don abbatis ⁊ silib⁹. ¶ Cōuenit āt ex potib⁹ vinū subtile
albū ⁊ debile i phatū aut rubeū clarū ponticū aromaticū.
vinū ēt subtile potēs ɔcedit̄ bn̄tib⁹ digestiuā d̄bilē: ⁊ max͛
in hyeme ac ēt cū medicinis ⁊ ɔfectiōib⁹ sumendis. Dixit
Guil. sit vinū stipticū liphatū cū aq̄ veri frigoris. s. pri⁹ de/
cocta ⁊ postea i frigerata: aut sit pot⁹ acetu liphatū ⁊ vinū
granatoꝝ aut aq̄ frida cū pauco zuc^o aut vinū berberoꝝ.
¶ Aut iulep. qd̄ sic fit. ℞. scabiose betonice camedreos ca
lamēti cicoree maiorane taraxacon. añ. M. i. corticū citri ⁊
seis eius mundati. añ. ʒ. i. zedoarie ben albi. ⁊ rubei calami
aromatici sticados. añ. ʒ. iiij. herbe p̄dicte ⁊ spēs ɔtuse po/
nant̄ in. li. vi. aq̄ dimittant̄ sic duob⁹ dieb⁹ in vase coopto.
deide aq̄ ipsa cū oib⁹ rebus infusis in ea ponant̄ i alēbico
ad distillādū ⁊ ad oēm librā aq̄ q̄ ab eis distillat ponant̄.
ʒ. vi. zuc͛ albi solidi. ⁊. ʒ. 5. aceti acutissimi: ⁊ fiat iulep aro/
matizatū cinamomo mace ⁊ croco. Cōuenit. n. in t̄pib⁹ fri
dis ⁊ silr regiōib⁹ ⁊ cōplonib⁹ fridis. imo ⁊ in feb ib⁹ pesti
lētialibus lēte caliditatis. d. dosis. ʒ. i. s. cū aq̄ melisse. ¶ Aut
bibat̄ iulep. qd̄ ɔuenit in calis ɔplōnib⁹ t̄pib⁹ ⁊ regiōib⁹ ⁊
defendit a pestilētia estiua ⁊ v₃ mirabilr in febre pestilētia
li multe caliditatis ⁊ in causone ⁊ sic fit. ℞. lactuce portula/
ce spinie scariole endiuie taraxacon cicoree acetose trifolij
acetosi rostri porcini borraginis ⁊ buglose ⁊ floꝝ eaꝝ. añ.
M. i. rosaꝝ rubeaꝝ viol. floꝝ nenuferis. añ. ʒ. iij. se. endi/

tie scariole portulace ₇ acetose.añ.ʒ.vi.seis coti mundati.℥.i.seius cou frido⁊ flo⁊ rosimari.añ.ʒ.ij.sādalo⁊ oiuz be.bero⁊.añ.ʒ.iij.infundāt' oia i lib.vi.aq p duos dies: deiñ totū ponat' i alēbico ad iulepizādū ₇ fiat cū zuc syru p⁹ ₇ acetosit' cū ciato vini vl' cū aliq̄ succo⁊ acetoso⁊ ₇ aromatizet' cū spodio ₇ pauca cāphora ₇ i fine decoctionis.℥.iiij.aq.ro.de dyamusco addat' ₇ cōpleat' i eo decoctio.dos.℥.i.ʒ.cū aq̄ acetosa.℃ In tpib⁹ medijs pt misceri vinū cuz iulep.de p̄dcis cū aliq̄ eq̄lr vel ieq̄lr s₃ q̄ videbit' ɔuenire.

De euitatione re replone.

℃ Uitet' satietas nauseatiua ₇ ebrietas.imo null⁹ plumat ad sūmū se replē cibis vel potib⁹:s₃ appetitu adhuc vigēte ₇ cōcitiōe desistat ₇ potu.vitet' q̄₃ ieiuniū ₇ ois tolerātia famis ₇ sitis.famis.n.tolerātia siem putridis replet hūoribus.Et sitis tolerātia iflāmat:₇ vtriusq₃ n̄l' tolerātia v̄tutē deuēt.Inter prādiū ₇ cenā iteruenat spatiū ab octo horis vsq₃ ad decē:p varietate digestiue hor₃ Aue.tñ 6°.colli.accipit mediū dicti spatij ₇ voluit q̄ in nouē horis celebrata sit digō ēt i mēbris cibi p̄assūpti.Quocūq₃ tñ sit non d₃ qs cibū sumē aut potū pp gulositatē.imo nō nisi excitatus fuerit appetit⁹ ver⁹ nō mēdosus nisi hūerit qs appetitū diectū.nā tc ad ip₃ exacuēdū conari d₃.℃ Uitet' coit⁹ p posse ₇ icōsueti coire tp̄a pestis ei n̄ assuescāt.Cōsueti ēt p̄l₃ eius minuāt.℃ Uitet' varietas ferculo⁊ ₇ epula⁊ ₇ ēt vino⁊ nisi ad excitādū appetitū illō fiat ₇ nō fiat ptelatio lōga i mēsa.℃ Oi die.q̄rat' supfluitatū expurgatio cōpleta si posse est mane ₇ sero.₇ si sic sponte nō fuerit iuuet' artis beneficio.

℃ De p̄seruatiōe a pestilētia p initi⁊m potionis. Cap.vij.

Reseruatio a pestilētia p̄ist'm potionis tres h₃ itētiōes.q̄rū p̄ᵃ corp⁹ purgat digōne p̄uiissa si necia fuerit ₇ eijciat' supfluitas ₇ q̄tī ₇ q̄lis.Dix̄.G.6°de regie sanita.i q̄ fuerit corp⁹ mūdū de vtraq₃ sp̄e corruptiōis sanguis.sup.₇ alio⁊ hūo⁊ de corruptiōe q̄ti ₇ q̄lis n̄ poterit p̄ eū epidimia.℃ 2ᵃ intē.corp⁹ alterat.₇ 3ᵃ bezereales medicīas ministrat.℃ De ipletiōe pˢ itētiōis dixit Jude⁹.17°.dti.fac flōmiā.₇ purga te.℃ De flōmia sciendū ē q̄ añ iceptionē corruptiōis aeris ɔsueti flōmari flōmētur p āpl⁹ ₇ icōsueti ei assuescāt p̄mittētib⁹ pticulārib⁹.vū tñ nō multū i eis trabat' de sanguie.imo nō nisi q̄tū virt⁹ idicat.max' aūt flōmādus ē ille in q̄ restricta fuerit aliq̄ cōsueta sanguis euō.Cū vō iā incepit aeris corruptio flōmia ēt tiēda ē ñ d₃ vt partiat':₇ pa⁊ de sanguie in vice trabat'.Et qdā tūc tp̄is flōmiā fieri iubēt oi mēte lunari circa pleni lunū extrahēdo de sanguie oi vice circiter.ʒ.iiij.Qr si flōmia aliq̄ de cā fieri nō poterit fiat sanguisuga⁊ appōnatiōis iuxta ānū.vel sub culo vel fiat scarificatio in eisdē locis.℃ Post sāguis minutionē deuēt' sepe mūdificātia ip₃ q̄ iferius dicent':Si vō ali⁹ hūo: a sāguie peccat cū cōpetēti medicina purget':₇ fiat ei⁹ cōis euō v̄e ₇ autūno ₇ alns ēt tp̄ibus.fiat ēt ₇ sepe corp̄is lenitio.Dixit Aue.6°coll.Res vētrē leuificātes h tp̄e optie sunt q̄ueadmo'ᵐ sunt tamarindi viole cassiafi.₇ māna.Et de his posita sūt plura in q̄ili curatiōe febriū hūoralū.Et ɔuenit in h clysteria leniēt:ia ₇ abstergētia.Et ɔuenit freq̄ns euō cū pillulis rufi q̄ infra ponent'.℃ Uomit⁹ aūt h tp̄e ,pcedādus nō ē nisi p ip₃ nāa moueat māni:₇ mā insultū fecerit ad os stōi:puocat.n.vomit⁹ mās malas poti⁹ v̄sus p̄ncipalia ₇ nobilia q̄₃ diuertat.Et Zoar qdē in p̄seruatiōe ab epidimia aerea ₇ aq̄a posuit medicamē solutiuū in quo posuit sterc⁹ colūbinū:deiñ subdit.Nō putet me apposuisse sterc⁹ colūbinū a casu ₇ sine cā Jmmo elegi ip₃ ob h q̄ laxat grossissimū hūorē ,pprie pp cōformitatē sue sb̄e stercorose cū sb̄a humo⁊ qb⁹ subintrauit putredo a malitia aeris inspirati siue aq̄rū mala⁊.Et dixit.si ,pcedes p istā viā ,psp̄abis.℃ 2ᵃ aūt itētio cōplet' cū rectificātib⁹ cōplōnē ₇ reddētib⁹ eā p̄riā cōploni cause pestilētie:₇ ɔueniūt q̄cūq₃ serositatē sanguis ₇ colē acuitatē remittūt.℃ 3ᵃᵐ vō intētionē iplēt medicie simplices ₇ cōposite q̄cūq₃ v̄tutē hūt resistendi venenositati aeris:Et de simplicib⁹ ē bolus armen⁹ de q̄ scribit'.17°.dti.Jnq̄t Gal.bēnius expimēto q̄ bolusarmen⁹ ɔfert mirabilr epidimie cū dat' in potu cū vino subtili liphato si nō adest febris.₇ nūq̄₃ vidi aliquē assumētē ipsu₃ q nō liberaret' ab ea auxilio dei ₇ po⁹ ei⁹.Et Aui.dixit.in 2°cañ.in ca° de bolo armeno.q̄ plēs iā sanati sūt a pestilētia mag⁹ pp assuetudinē bibēdi bolū armenū cū vio subtili.Et sunt q laudāt ip₃ pri⁹ cū aq̄ ros.sit aūt subtilissime puluerizat⁹.₇ dosis eius ē a.ʒ.ʒ.vsq₃ ad.ʒ.i.Et de eis ē terra sigillata cū sumit' s₃ q̄ dictū est de bolo.Et ex eis est:vt qdā dīt tormētilla cū sumit' ex radice ei⁹ oi die.ʒ.i.Et ex eis est betonica cui⁹ puluis d₃ sumi in hyeme cū vino subtili liphato.resistit.n.venenositati:₇ eā ad extra corp⁹ expellit.Et cicorea sīlr facit cuz sumit' in estate.Et ex eis ē semē citri mūdatū cū sumit' ex eo oi die a trib⁹ de seibus ei⁹ vsq₃ ad.vi.seia.℃ De medicis āt cōpositis bezearalib⁹ sūt tyriaca ₇ mitridatū.Et qdā p̄excellunt mitridatū tyriace:₇ qdā tyriacā p̄ponūt mitridato.

De tyriaca ₇ mitridato.

E dīt q̄ tyriaca sup oia v₃ ₇ q̄ ɔfert in oi pestilētia si ē cū putredie ₇ venenositate:ēt si cā ei⁹ fuerit cal'a vel aeris calitas.etenī₃ ɔsumit supfluitates ₇ resistit putrefactioni.₇ sui p̄prietate malitiā putredis ₇ ei⁹ venenositatē depellit ₇ ,phibet.verūñ cū cā pestilētie fuerit cal'a dīt dari rari⁹:₇ i minori q̄titate:₇ cū reb⁹ fridis.alterātib⁹ ipi⁹ calitatē ₇ iuuātib⁹ p₃ puctatē ei⁹ sic cū succo granato⁊ muso⁊ vel aceto sitatis citri ₇ silis.Sic.n.data i oi pestilētia accidēte ₇ tp̄ibus calis secure assumi pōt.Adiuuat āt ad remittēdū lesionē sue calitatis ei⁹ sūptio i horis fridiorib⁹ diei ₇ ɔuersio regionis ad fridū.Et sic data opat' sua forma p̄ venenositatē nō calefaciēdo:q̄d ē ēt:q̄ res in pua q̄titate sūpta a q̄litate modicū opat':₇ tñ a forma opat' multū.na₃ q̄litas ad agēdū req̄rit mai⁹ q̄tū.q̄₃ forma ipecifica.Qr si pur aliq̄ lesio sua calitate inferret' cū pua sit re⁹ sui magnituia''tolerāda ē.Ipsa nāq₃ tyriaca sola in pestilētialib⁹ ɔstitutionib⁹ potēs est auxiliari his q iā occupant' a peste:₇ q eā bibunt nō sunt a pestilētia occupati ₇ eos q anticipauerūt pati a st sanari posse dispomt.℃ Jnq̄t Rabi in 21ᵃ pticula suo⁊ afo.q̄ Gal.dixit.in lib.de tyriaca ad Cesarē.Quidā medic⁹ sapiēs rettulit mihi q̄ i terris antiochie morbo pestilētiali q̄dā tp̄e appente:cui morbo oēs medicie debiles iueniebātur ɔsuluit hoib⁹ regic is illi⁹ sumere tyriacā.₇ occupati a morbo ipso q tyriacā sūpserūt b̄n̄ficiū supserut ₇ a morbo sūt liberati ₇ mortui sūt q eā n̄ receperūt.Et q nōdū occupatus erat a morbo ipso ₇ tyriacā sūpsit ab eo p̄seruat⁹ est:₇ nō est mirū:q̄ medicina ista ē p̄ria oib⁹ venenis:₇ cōpetit in egritudinib⁹ in qb⁹ alie medicine debiles inueniunt'.Et h̄ inest ei a v̄tute miraculosa quā h₃:q̄uis tñ Gal.dicat ₇ Rabi ɔfirmet tyriacā iā occupatis a morbo pestilētiali exhiberi debē ₇ bonū sit ₇ vtile in oib⁹ morbis fridis ₇ in oibus ēt in qb⁹ calitas ē lēta ₇ nō itēsa.Attñ qñ morb⁹ pestilētialis eēt intēse calitatis:aut in hoie colico iflāmabili:aut esset estas estuosa ₇ in regiōe calidissima dimissio ei⁹ melior est q̄₃ ipsius exhibitio.₇ max'si fuerint medi'ᵉ alie fride ɔuenietes.Et ad h̄ sigilandū loq̄ns Aui.,pbe de p̄seruatione a febre pestilētiali q̄ ē morb⁹ cal's:notāter dixit.ō eis qb⁹ ab ea fit euatio ē admistratio tyriace ₇ mitridati añ eā.i.añq̄₃ occupet accipiētē dictas medicinas.℃ Et subdit.max' cū alio regie bono i cibis ₇ medicis alijs.Tyriaca ergo dixit Aui.in suo de virib⁹ cordis:secu₃ efficit viētē se ab occursu pestilētialiū febriū ₇ a prauis hūo⁊ morbis:d₃ āt tyriaca tp̄ib⁹ fridis ₇ cōplōib⁹ fridis ₇ in oib⁹ cōis fridis freq̄ntius dari.Et cō₃ in calis.Et dosis ei⁹ in fridis sit maior.vt a.ʒ.i.vsq₃ ad.ʒ.ij.in calis vō minor.vt a.ʒ.ʒ.vsq₃ ad.ʒ.i.

Pillule rufi ₇ sunt de aloe.

℃ De pillis aūt rufi.dixit Al.i li.4.Un⁹ antiquo⁊ pbo⁊.s.Rufi⁹.dixit.q̄ si due ptes sumant' aloes.₇ myrrhe ₇ croci.añ.ps.i.₇ det' ex eis in p̄n°mortalitatī vsq₃ ad pōd⁹.xiii.alkilach singulis dieb⁹ cū.ʒ.i.vini tpati max'''assert iuua'''

z affirmat ille se nemiṅe vidisse hac medi°i pn° mortalitaṫ
vtēte nō euasisse. Et. A. dixit. h medicamē ē iuua^m. Et su/
mit̄ ex eo oi die circiter. ʒ.i. Et q̄uis dicāt. q̄ h medicamē
sūptū i puluē melioris sit opōmis. tn̄ cōiter pficiunt̄ ex eo
pille cū vio z cū vino dūt sumi z dos. ea4. ē. ʒ.i. vsq̄ ad.iij.
Et fere oēs Auctores q fuerūt p⁹ ruffū affirmāt iuua^m ba4
pilla4. Et si bn̄ pſiderant̄ cōponēta eas ṽe iuuatiua sunt:
purgāt.n. supfluitates corruptas p aloen sine molestia. Et
p aloen z mirrhā pseruāt a corruptiōe cū ēt cadauera pser
uent̄: z pfortāt cor p crocū: z vinū defert vtutē eo4 ad oia
mēbra: vn̄ dīt qdā. q̄ sicut olla bulliēs mediāte spatula d/
spumat̄: ita corp⁹ p vsū pilla4 ruffi. ab oi spūositate z ma
litiosa hūiditate depurat̄ z eis adhuc nō ē inuētū medica
mē cōp. Colici tn̄ z hitātes regiōes calās z pcipue i tpe mt̄
tū calo dīt eis vti s3 hāc descriptionē. Rx. myrrhe croci bo
li armeni corallo4 rubeo. karabe. aā. ʒ.i. keb. ʒ.ij. aloes epa
tici ad pōd⁹ oiū. Cōficiant̄ vt supiores: sūt.n. valde bone.
¶ Et de pferētib⁹ i pseruatiōe a pestilētia ē ēliuz de mira/
bo. z pille ipsaleo: i qb⁹ p solutiuo igrediunt̄ aloes z reu
barba4: z max^e qn̄ in eis addit̄ agaricū i subduplo reuba.
¶ Et laudat̄ syrup⁹ de fumoter. q sic fit. Rx. corticū mirab.
Syrupus de fumoterre sanguinē mūdificās ab hūorib⁹ salsis z adustis.
citri. z kebu. aā. ʒ.ij. flo4 boragis z buglo. vio. absinthy eu
scute foliculo4 sene. aā. ʒ.5. mirabo. indo4. ʒ.i. ro. rubea4
cōpleta4 liq. aā. ʒ.vi. epithimi. ʒ.iiij. polipodij q̄rcini aniſi
feni. aā. ʒ.iij. pruno4 damas. passu. enucleata4. aā. li.5. suc
ci fumiterre depurati sine coctura lib.ij. tamarind4. ʒ.iij.
oia decoq̄nt̄ in aq̄ p̄ter dcm̄ succū: z p̄ter flores. ā. dictos z
epithimū. in lib. xij. aq̄ fontij clare donec redeāt in li. vi. tūc
addant̄ flores z epithimū z bulliāt vno puo feruore z de/
ponant̄ ab igne: z cū tepuerit manib⁹ pficiant̄ z colent̄: z
colature addat̄ succus fumiterre z mell. ros. colati. ʒ. vi. z
zuc^r rubei lib.ij. 5. z depurent̄: deīn coq̄nt̄ cū puluē turbith
z reubar. aā. ʒ.i. ligato i petia rara q̄ sepe pfricent̄. mūdifi
cat.n. sāguinē ab hūorib⁹ salsis z adustis sine molestia do
Trociscus spiritum solidatiu⁹.
sis. ʒ.iij. ¶ Hic ē tro. solidatiu⁹ spūū sumēd⁹ oi māe ad q̄
titatē. ʒ.i. cū. ʒ.ij. vini puri. Rx. ēbuco4 karabe sticados ara
bi. seis citri mūdi corallo4 ru. spodij limature eboris. aā. ʒ.
5. ambre margarita4 mirtillo4 croci. aā. ʒ.i. terre sigillate
boli armeni. aā. ʒ.i. 5. cāphore. ʒ.5. cinamomi electi. ʒ.5. chri
stali optie triti. ʒ.ij. cāphora cū cinamomo fit optie pistent̄
z reliq̄ p se postes optie misceant̄ z cōponant̄ troc. Jn esta
te cū aqua aromatica: in hyeme cū vio decoctiōis zedoarie
vel cū tyriaca. ¶ Tro. alij boni pferētes senib⁹ z flāticis z
cāis z tpib⁹ fridis. Rx. xiloaloes nardi masti. galiemus. car/
da. cina. croci. aā. pt. i. troc. tyri. pt. ij. cōponāt cū optio vi
no do. ʒ.i. ¶ Alij pueniētes colicis iuuenib⁹ causis z tpib⁹
calis. Rx. spodij limature eboris cristali. aā. ʒ.i. ros. rube.
mirtillo4 sandalo4 citrino4 karabe boli armeni. aā. ʒ.i. 5.
croci xiloaloes zedoarie cāphore. aā. ʒ.5. pficiant̄ cū iulep
ros. ¶ Et ēliū qdē de gēmis descriptiōe Mes. ē defendēs
bonū verūtn̄ o3 vt in calis dispōnib⁹ aromata cala q̄ i tp3
igrediunt̄ multū minuat̄. ¶ Et scias. q̄ linitio peiū cordis
cū balsamo optio defendit ne cor patiat̄ ab aere corrupto.
¶ De pseruatiōe aūt a pestilētia ab aqs malis corruptis p
De preseruatione a peste facta ab aq̄s malis.
ueniēte sciēdū ē q̄ vitare o3 oēs vsū aq̄. Qz si n̄ fuerit pole
sumant̄ tūc aq̄ pluuiales aut ex fōtib⁹ aq̄4 loco4 alto4 z
decoq̄nt̄ z rectificent̄ q̄tū pole fuerit max^e cū pbibēnb⁹
a putrefactiōe. Dixit. Zoar. cū aq̄ pa4 aceti misceat̄ z max^e
Usus ceparū facit fetorē oris ā nō precedentem.
secaniabi ē iuuatiuū admiscendū cū ea. Et subdit narraue
rūt. s. antiq̄ q̄ cepe pferūt ab aqs malis z idē dixerūt de al
lijs. Ego aūt dixit ipse. vitupo cepas i h cāu: qz gn̄ant hūo
rē grossum z acutū: ita q̄ qcūq̄ vsus fuerit illis patiet̄ vi/
tio fetorē oris q pcedit ex stō. ¶ Et dix. putoq̄ coelio sup.
ēt auiū degēthū in aqs addit ad lesionē mala4 aq̄4 māife/
stesic z oia gn̄a lactis dulcis: z nō dulcis faciūt illud idē.
Et dixit. abstineat ab oib⁹ gn̄ib⁹ carniū z ouiū q̄ nutriunt
fortiter: z max^e si fuerit cū eis calitas z hu. imo z ab oibus

hūectātib⁹ vtute cauēdū ē. Et dixit. granata dulcia z aceto
sa. sup. z muza in h casu bēa ft z coelio agreste z limonū z
acetositaṫ citri z se. ci⁹ z corticis ipsi⁹ iuuat a lesiōe aq̄4 ma
la4. Et idē faciūt turiones feniculi z semē ei⁹ z radices car
sene. i. origi. Et dixit. sumat̄ d elarijs magnis tyriaca z mi/
tridato oi die 4^a po. ʒ. vni⁹ z abstineat a cibo vsq̄ ad meri/
diē: qm̄ reddit securitas p illud a mutatiōe aq̄4 mala4. Di
xit Rabi. in 2ª pticula q̄ Gal. dixit. i pticula medicina4 cō
petētiū morbis dat̄ ad bibēdū de tyriaca volēti facē pegri
nationē ad expulsionē nocu^o aq̄4 mala4 q̄ntitas vni⁹ fabe
magne cū. ʒ. vi. aq̄ cale añ cibū. Et dixit Zoar. de rectifica/
tiōe aeris i ista z de ordinatiōe cibi pcedēdū ē sic dcm̄ ē. in
pestilētia aerea: ¶ Et dixit Zoar. cū pestilētia fuerit ex assu
De preseruatione a peste facta ex assumptione ciborū malorum.
ptōe cibo4 malo4 i venenosū nāz pueso4 tūc o3 vt hoies
pseruent̄ ab illis malis cibis. z ille q pp necītatē sūpserit d
illis studeat cito cōedē de bonis z laudabilib⁹ sic pane fru^u
bn̄ fermētato: z carne gallina4 z edo4 lactēriū: z gallina4
iura s̄t fortioris iuuatiōis ab egritudib⁹ ex malis cibarijs
gn̄atī. Et si fuerit vr⁹ forti z appuerit i ipso aliqd malū sig^m
gn̄atū ab hūore pessimo ex malo cibo o3 mūdificari corp⁹
ab ipso. Et dixit. q̄ tyriaca z mitridatū z clariuz eusorbij
iuuāt cū auxilio dei ab oib⁹ gn̄ib⁹ egri^m gn̄ata4 ex malis ci
bis cū obseruatiōe pdcā. Et subdit. Si tibi vj dare ex me/
dicinis liberatiuis veneno4 sic smeraldū: z ali a ellis mag^a
fac illud s3 q̄ tibi videbit̄. h tn̄ dcm̄ pt z o3 referri ad oēm
manentē pestilētie puenīeṫ ex corruptiōe. Et subdit. q̄ sine
h indiget puisiōe z bōa pslderatiōe. s. vt sibi pudeat̄ añ q̄
hūor ille pessim⁹ insultū faciat in na3. in oib⁹ āt alijs fiat sic
in pestilētia aerea dcm̄ est. ¶ Dixit Ga. xi° de simplici medi
cina z scribit̄ ēt a Sera. vrinā bois sine pueo4 qdā bibe/
rūt in ano pestilētie z crediderūt se p ipsam fore sanatos.
¶ Et scias. q̄ appētib⁹ signj pesti^u future multi stati sibi fie
ri faciūt cauteria plima i diūsis ptib⁹ corpis max^e tn̄ i cruri
b⁹. s. genu p q̄tuor digitos ex latere sinistro z tenēt ea apta
vt supfluitates q̄ q̄tidianis diebus gn̄ant̄ p illa egrediant̄.
Et sic sequunt̄ donec oēs reliquie epidimie sublate fuerint.

¶ De febre pestilētiali in generali. Cap. viij.

Febris pestilētialis ē calor ext̄ne⁹ accēsus in corde pcedēs ab eo in totū cor pus nocēs nalib⁹ opōnib⁹. ¶ Et si qdē fuerit ex aeris infectiōe tūc duob⁹ modis pt accēdi calor ei⁹ in corde vno° mediāte anhelitu: z tūc
vtpl3 accēdit i hūorib⁹ cordis. Q. ē dix. A. qz qn fit aer s3
mo^m dcm̄ putredīs aer ipse mediāte respira^u ad cor corrū/
pit spūs et ipso z putrefacit qd circūdat cor de hūi
ditatib⁹: z accidit calitas egressa a nali. Alio° p positionē
vapo4 corrupto4 in corde: qd ē: qz aer ingrediēs p poros
corpis si inuenit hūorē ad recipiēdū putrefactionē habili
tatū putrefacit ipsū: z a q̄ putrefacto surgit vapor putridus
ad cor z ponit in ipso calitatē putredinalē q postea spgit̄
in corp⁹. z nocet ei⁹ opōnib⁹. Jste tn̄ scōs mod⁹ raro ptin
git: z si aliqn̄ ptingit ē minoris malitie p. ¶ Dixit Gal. p̄ d
dif. fe. fit febris pestilētialis q̄nq̄ pp eos q i corpe sunt hu
mores aptos ad putrefactionē cū occasionē breuē. i. debilē
a ptinēte accepit aial talib⁹ hūorib⁹ malis repletū. tale. n.
corp⁹ q̄si p ptactū aeris pestilētialis ad hūores suos incur
rit febrē pestilētialē: z aliqn̄ accēdit̄ calor pestilētialis i cor
de ex vapo4b⁹ eleuatj ad ipsū corruptis surgētib⁹ ex hūo
rib⁹ corruptis in corpe gn̄atis ex putredie aq̄ vel terre vel
cibo4 malitia vel ex aliq̄ hūore apa vel pustulā faciēte sua
Febris pestilētialis fieri pōt ex corruptione cuiuscūq̄ hūoris.
malitia venenosa. ¶ Et hūor qdē q putrescit nō ē sp vn⁹ in
febre pestilētiali: imo aliqn̄ vn⁹ aliqn̄ ali⁹ s3 dispōnē hūo4
ad recipiēdū putrefactionē. Et ē sic ēt in codē tpe alicuius
vni⁹ pestilētie. Sicut. n. vt dixit Aui. in climatib⁹ z locis q
b⁹ febris pestilētialis cōicat multitudini hoīu3 cōicat illis
tm̄ q hūt dispōnē pparatā in sciplis: ita ēt nō cōicat putrefa
ctio pestilētialis oib⁹ hūorib⁹ corpis: s3 aliqn̄ vni vel pluri

bus illi vel illis q hñt in seipsis ꝑparationē ad recipiēdū. Jdeoqꝫ febris pestilētialis. nō est sanguinea tm̄ vel colica tm̄ vel flātica vel melica: sꝫ est vel esse pōt aliqñ sanguinea aliqñ colica vel flātica vel melica vel ex pluribꝰ sil' hūoribꝰ. Et iō dixit Gor. ꝙ aliqñ in pestilētia ſꝫ diuersitatē hoīuꝫ gñant febres in aliqbꝰ sanguinee: i aliqbꝰ colice vel flātice vel meli. cecqcūqꝫ.n. hūor sit ille q est corruptꝰ corruptiōe pestilentiali facit febrē pestilētialē q̄ ab illo hūore dꝫ hr̄e denoiationē: ſꝫ plꝫ tm̄ ex hūoribꝰ fiunt ꝯmixtī febres pestilētiales eo ꝙ aer circūdās cōiter obuiat oibꝰ vel plibꝰ hūoribꝰ. Et qꝛ ṽtus talibꝰ tꝑibꝰ ḋbilitaꝛ sic ꝙ nec bñ digerit nec bonos gñat hūores nec bñ gubernat: vñ plures putrefiunt hūores. Si tm̄ febris pestilētialis aliquo in vno hūore fuerit ille vꝛplm̄ est sanguis. Et si in plibus ꝑdominās in eis hūor ēt est sanguis. Ad qḋ aduertēs Al. dixit ꝙ febris pestilentialis vꝛplm̄ est ꝯclusa. Et post sanguinē est cola. Qḋ est qꝛ sanguis in corde repiꝛ plus ⁊ cola circa ipm̄. Febris tm̄ pestilētialis ꝓueniēs a putrefactione aq̄ terre vel terre nascētiū ⁊ ciboꝝ maloꝝ vꝛplm̄ est flātica: qꝛ vꝛplm̄ pꝛiꝰ obuiat hūori in stō exñti qḋ ſm plm̄ est flā. ¶ Est aūt febris pestilētialis putrida: ⁊ inter putridas numeraꝛ: qm̄ eiꝰ subiectū est hūor putridꝰ: vñ Gal. vbi.s̄. ait: qꝛ ṽo pestilētiaꝝ meminimꝰ febriū oīuꝫ a putredie fientiū. Quidā tm̄ dñt ꝙ febris pestilētialis ꝯuenientiꝰ sub gñe febris hūoralis reponi dꝫ: ⁊ h̄ ꝓpꝫ q̄dā spēm eiꝰ q̄ a mala aeris q̄litate absqꝫ eius putrefactiōe fit: quā alij ad geuꝰ febris effimere reducūt. Et dñt eā effimerā pestilētialē ꝓp inflāmationē spūuꝫ ab aeris rabiositate fcāꝫ. veꝝ dñt nō ē effi᷑: sꝫ hūoralis: qꝛ sīlr hūores inflāmat: ⁊ ē de febribꝰ pliuꝫ dieꝝ: ⁊ nō sic effi᷑: sꝫ sic hūoralis curaꝛ. ¶ Differt tm̄ pestilētialis a febribꝰ q̄ cōiter hūorales ⁊ q̄ cōiter putride vocanꝛ ꝑ qꝛ determinatā hñt cāꝫ ab illis. s. aeris aq̄ vel terre putrefactionē vel alterā alterationē venenosaꝫ quā nō hñt ille hūorales seu putride. 2°: qꝛ dispō cause febris pestilētialis ē malignior ⁊ deterioris maneriei q̄ꝫ dispō aliaꝝ hūoraliū vel putridaꝝ: ꝓp quā deteriorē dispōnē accñt in pestilētiali q̄dā accñtia q̄ nō fiunt in alijs: ꝓpea dixit Zoar. De febres sunt alijs deteriores ⁊ magis remote a sanatione: qꝛ nō ꝯtingit in eis fieri crisim sicut in alijs siue cārū corruptio aeris siue aq̄ siue cibi sicut ēt dicit Ras. 18° ꝯti. ꝙ febris epidimialis appellata loīs est deterior ⁊ piculosior ⁊ violētior oibꝰ febribus. 3°: qꝛ alteratio humoꝝ siue ipsoꝝ putredo in febre pestilētiali ſm plm̄ est hūoꝝ cordis ꝑncipalr ⁊ raro hūoꝝ in alijs mēbris cōtētorū. Jn alijs ṽo febribꝰ raro cōtigit ꝙ putredo vel alteratio sit ꝑncipalr in hūoribꝰ cordis: sꝫ vꝛplm̄ ē in hūoribꝰ alioꝝ mēbroꝝ. 4° differunt. qꝛ febris pestilētialis magis vꝛ fieri ex fortitudine agētis q̄ꝫ ex dispōne patiētꝭ hūoris. Alie ṽo hūorales ⁊ putride plus fiūt ex dispōne patiētis hūoris q̄ꝫ ex fortitudine agētis cāe. Et 5° differt febris pestilētialis in mō curationis a curatione aliaꝝ humoraliū ⁊ putridaꝝ.

Febris pestilētialis inter putridas numerari dꝫ.

Febris pestilētialis ab alijs putridis differt quinqꝫ modis.

¶ De signis febris pestilētialis. Cap. ix.

Signa febris pestilētialis varianꝛ vnoꝰ ſm intensum ⁊ remissū gradū corruptionis cāe vel alterationis q̄litatis aeris. ¶ Dixit Zoar. qñ erit corruptio febris. sup. vel alteratio in aere multa erūt accñtia fortia ⁊ qñ nō erūt fortis corruptio ⁊ alteratio erūt accñtia leuia. 2° varianꝛ ſꝫ hūorē q corrūpiꝛ ⁊ alteraꝛ: qꝛ qñ corrūpiꝛ colera sig' attestabūt febribꝰ colicis: ⁊ qñ flā flāticis ⁊ sic de alijs simplr ⁊ cōposite. Et 3° varianꝛ ſm diuersas spēs pestilētie q̄ diuersitas max' est ſm influxū supioꝝ ⁊ dispōnē inferioruꝫ corpoꝝ patiētiū. q̄dā.n. pestilētia aduenit cū sincopis: q̄dā cū spasmo: q̄dā cū sudoribꝰ fridis: q̄dā cū stōi capitis vel pectoris doloribꝰ: q̄dā cū sputo sanguinis: q̄dā cū apꝑtione maloꝝ apatū ⁊ pustulaꝝ venenosaꝝ vel cū bubonibus ⁊ antracibꝰ: ⁊ silr de alijs accñtibꝰ in hac febre venire ꝯsuetis vel posibꝰ. ¶ Dixit Hal. coadunanꝛ in diuersis corporibꝰ multa pessima accñtia morbū faciētia aut seq̄ntia sicut alienationes doloris nimij sudores in extremitatibus corpoꝝ friditates in pectoribꝰ calores in linguis siccitates in oribꝰ fetores nimie anxietates thetani sub hypocūdrijs vomitꝰ colē solōnes vētris vrine pessime diuerse i q̄busdā melice in q̄busdā subtiles in q̄busdā grosse in q̄busdā spumosa ⁊ ypostasis in q̄busdā nigra ⁊ multa alia pessima accñtia. ¶ Et. G. dixit. in lib°. signoꝝ sic scribiꝛ. 18° ꝯti. Accidit i ea anhelitꝰ altꝰ ⁊ vehemēs nausea ⁊ corpis lassitudo ⁊ tussis sicca ⁊ borbor sicca rubea ⁊ crocea vomitꝰ melic ⁊ egestio spumosa multa: ⁊ h̄ velociter interimit ⁊ accidit in ea i ꝑn° anhelitꝰ strictꝰ ⁊ pulsus ꝑuus spissus: ⁊ diuersus: ⁊ mouet patiēs hinc inde vehemēti motu. Et sentit in die 4° tremorē ⁊ appet borbor noiata ⁊ cito recedit ⁊ adest tussis sicca cū dolore hypocūdrioꝝ ⁊ vomitꝰ colicus ⁊ melicꝰ ⁊ egestio melica ⁊ pole est ꝙ febris motus magis infestet de nocte cū vigilijs multis casus appetitꝰ ⁊ cordis dolor ⁊ friditas extremitatū cū vrina pauca rubea ⁊ fetida: ⁊ borbor oris splene magno in longo tꝑe durāte: ⁊ corpore q̄si idropico ⁊ sudore fetido: ⁊ vt pluries mutaꝛ febris in spasmū litargiā vel tetanū. Sunt itaqꝫ febris pestilētialis sig' multa de q̄bus vidēdū est. ¶ Primū signū est. dixit Alm̄. i ꝑn° nō vꝛ esse multa acuitas caliditatis cū tangiꝛ eger: ē tm̄ in occultis corpis ꝑtibꝰ ⁊ eius ꝓfundo multi nocuᵘ. Et de h̄ signo dixit Aui. h̄ febris ē q̄eta exteriꝰ. i. ē remissa in calore in exterioribꝰ ⁊ ꝑcipue in extremitatibꝰ ꝓp fugā ⁊ reuocationē caloris ab exteriꝰ ad intꝰ ⁊ cor ꝓp nocuᵐ in eo ꝑceptū magnū. Jn ꝑtibꝰ tm̄ cordis exteriꝰ caliditas ꝑcipiꝛ maior q̄ꝫ i alijs. Et dico respectiue ad alias febres in q̄bꝰ percipiꝛ ēt in dictis ꝑtibus caliditas maior: sꝫ nō tm̄ maior q̄ꝫtū in pestilētiali: qḋ est: qꝛ venenositas eiꝰ totis viribꝰ suis petit cor ⁊ ꝑtes illas. Jn alijs ēt febribꝰ nō fit tanta reuocatio caloris innati: h̄ tm̄ sigᵐ verificaꝛ ſm plꝫ: qꝛ ſꝫ plm̄ ē ꝙ aer putridus nō est excedentis caliditatis alterātis corpꝰ ad suā dispōnē: tm̄ aliqñ esse pōt magne inflātionis ēt in exterioribus ⁊ max' in corpibꝰ colericis ⁊ raris in q̄bus corruptio foret in hūore colerico: ⁊ max' tꝑe magni estus. Sꝫ dixit Aui. h̄ feb. est ꝯturbās intus ꝓp forte ipedimētū qḋ infert cordi ⁊ ꝑcipiꝛ ex eo. s. interiꝰ: ⁊ ꝑcipiꝛ in spūalibꝰ caliditas ⁊ inflāmatio fortis ꝓcedēs ex multitudine vapoꝝ maloꝝ in spūalibꝰ ꝯclusoꝝ: quā ēt adiuuat reditꝰ caloris ad intra. Et nō ꝓcedit ista intēsa caliditas spūaliū a calore febrili mixto aut a caliditate ꝯtinētis multa nisi raro. Sunt.n. dixit Alm̄. febres lēte tepide sicut cōcluse. Et Aui. 4° colli. nō appetꝛ in illis febribus fortitudo neqꝫ sentiꝛ in eis magna lesio manifesta: eo ꝙ mala cōplo dñaꝛ in eis cōiter i oibꝰ ṽtutibꝰ corpis. Jllud aūt qḋ facit lesionē manifestā sensibilē ē mala cōplo particularis vel diuersa. Et Gal. dixit. 13°. pulsuū ⁊ scribiꝛ sic. 7° ꝯti. Cū ex epidimia accidit corruptio siue distēpantia i corde necño accidit febris siue hitudinalis: nā patiētes eas nō sentiūt. Et tales febres q̄dā vocāt ethicas. pestilētiales. ¶ 2ᵐ sigᵐ dixit Alm̄. ē ꝙ ipse sūt deceptorie ⁊ vehementis opationis. s. ad ꝑdēdū hitū ab eis. Et Aui. dixit. est plꝫ ꝑdēs ⁊ occidēs eos q ab ea iuadunꝛ: ⁊ pauci ex ea euadunt. Volunt.n. phi ꝙ febris pestilētialis sit mortalis ſm plm̄. imo dixit Gal. deterius qḋ est in ea est ꝙ post appitionem signoꝝ digōnis ⁊ crisis febris pestilētialis in ipsa interficit crisi. ois.n. crisis plus attinet sanitati q̄ꝫ morti: sꝫ in pestilētiali febre h̄ regula fallit. dixit.n. Gal. in ꝯmē. affo. Quibꝰ crisis fit his nox ⁊c. affo. eē veꝝ nisi febris sit pestilētialis. Et cā ē dixit Gril. qꝛ putredo veniēs ab aere putrefacto ⁊ dispō iducta ab occultis causis q̄ nō sciunꝛ ita ꝯfirmata sꝫ ⁊ coartata in radice cordis ⁊ spūaliū ꝙ nullo mō pñt a nā ⁊ ṽtute cū suis instrīs ⁊ medicis remoueri: q̄ꝫuis in mā febris hūoralis putrefcā digōnē cōpleat ⁊ pficiat. ¶ 3ᵐ sigᵐ dixit Alm̄. anhelitꝰ eoꝝ augꝛ ⁊ fit spissus ⁊ fetidus sentiꝛ. Et Aui. dixit: est cū ea magnitudo anhelitus ꝓp caliditatē ⁊

Primum signum sumiꝛ a caliditate ipsius febris.

Secundū signum sumiꝛ ab operatione ipsius febris

Tertiū signū sumitur ab anhelitu.

inflāmationē spūaliū ꝛ est isti⁹ exaltatio.nā i anhelitu hayꝫ febaliū mlta mēbra pectoralia ꝛ eis adiacētia mouent̃ ꝛ eleuant̃ ꝛ ꝯstringit̃ in eis anhelit⁹ multū ꝛ fit sistoles maior diastole:q2 vt iā ex dictis hēri pt maior ē i ea necitas expellēdi vapores putridos multos ꝯclusos q̄ȝ euētādi calorē ꝛ nō solū ē maior re͞ diastolis absolute sic in oib⁹ ē putridis febrib⁹:sȝ ē maior cōpatiue ad alīs putridas.ad qd̄ significandū notāter Aui.dix̄.ꝯstringit̃ anhelit⁹ mltū.q̄si dixerit plꝰ q̄ȝ in alis putridis. Et dix̄ Aui.coartat̃ anhelit⁹ i hac febre ꝛ nō fit lōg⁹ pp defectū v̄tutis:ꝛ pp h̄ freq̄ntat̃:ꝛ hūc anhelitū multi angustatū vocāt.fit aūt anhelit⁹ i eis fetidus pp putrefactionē positā i corde ꝛ spūalib⁹ multā ꝛ mali moris a q̄ emanāt cū ālhelitu vapores multi putridi reddētes aerē in circuitu putridū ꝛ fetidū p ipsoꝝ cōmixtionē secū: quē pcipiunt inspirātes eū. ꝛ hoc ē sig͞ mortis. ¶ 4m ē dix̄. A. pulsus in hac febre ē s̄ȝ plm freq̄ns ꝛ puus freq̄ns est pp necitatē cui nō pōt v̄tus debilis satisfacē cū mag̃ⁱᵉ. ꝛ fit vehemēs s̄ȝ plꝫ in nocte nō q̄dē in magnitudine:sȝ in freq̄ntia:q2 magis freq̄ntat̃ q̄ȝ de die.calor ēt ꝛ spūs retrahunt̃ ad itra fugiētes friditatē noctis ꝛ tenebras.q̄re addit̃ necitas.ꝛ v̄tus d̄bilis ñ potēs restaurat̃ p magnitudinē restaurat p freq̄ntiā maiorē. Sūt tñ q̄dā q dn̄t q̄ pulsus fit vehemēs i nocte in magnitudine:sȝ nō in magnitudie re͞ pulsus diei:qd̄ fit q2 v̄tus fortificata p retractionē caloris ꝛ spūs aliq̄lr magnificat pulsū. Dixit.n. Aui.ei⁹ pulsus ē debilis ꝛ velox ꝛ freq̄ns:sȝ augmētat̃ in nocte ꝛ sistoles in pulsu h⁹ febris ē maior diastole eo modo quo dcm̄ ē de sistole anhelitus re͞ diastolis ei⁹. ¶ 5m sig͞ ē dixit Gal.15° pulsuū scribitur vbi.s̄.sic.vrina q̄nq̄ȝ ē multa ꝛ spissa:ꝛ q̄nq̄ȝ subtilis aquosa ꝛ si in ea ē nebula nefrasis ꝛ ypostasis sunt nigri coloris vel liuidi aut sunt diuulse pmixte sic farina spissa i ea. ꝛ h̄ ē maligni⁹ ꝛc p istā vrinā pmixtā itellexit vrinā silēȝ vrine subiugaliū. De vrina dix̄ Aui. vrina in hac febre ē aq̄sa .i.nō hn̄s debitā sbāȝ colica ꝛ melica.sup. ꝛ sanguinea ꝛ flātica nō sil:sȝ in diuersis hoib⁹ s̄ȝ diuersitatē hūoꝝ peccātiū aut dn̄antiū in patiēte hāc febrē.dn̄t q̄dā q̄ Aui. in dictis v̄bis fecit mētionē de vrina flātica cū dixit aq̄sa ꝛ expssit d̄ colica ꝛ melica.sȝ nō de sanguinea:q2 reliq̄t de ea notā ex eo q̄ iā dcm̄ ē hāc febrē s̄ȝ plm hr̄e fundamētū i sanguine. Aui.āt tetigit eā dicēs.q̄ vrīa aliq̄ñ appet russa rubea spissa.ꝛ est vrina in hac febre liuida max̄ⁱ in ipsi⁹ supficie pp lesionē spūaliū. Et dixit Gal. vbi.s̄.vrīa ē.vtplꝫ sic vrina sani. Dn̄t q̄dam h̄ tūc ē q̄ñ aer sola mala q̄litate absq̄ȝ corruptiōe sbe ei⁹ inficit corpa.q̄ tc̄ ifecta repiunt̃ nulla exn̄te putredie repta in hūorib⁹ coꝝ vel hūoꝝ altero. In his.n.non pmutabit̃ vrina notabiliter ab eo q̄ s̄ȝ nāni vel saltē non pmutabit̃ vrina notabiliter in sba ꝛ ꝯtēto ab eo qd̄ erat añ infectionē:sȝ de vrina hac ꝛ de pulsu ampli⁹ ifra. ¶ 6m sig͞ dixit Al.q̄ ex corpib⁹ eoꝝ in vomitu ꝛ egestiōe res fetida egredit̃ ꝛ insolita.imo q̄cq̄d ex corpe eoꝝ egredit̃ fetidum sentit̃. De egestiōe dix̄ Ga.sup.3° epidimiaꝝ.ꝛ scribit̃ a Rabi.i.10° ꝑticu.suoꝝ affo. Febris illa dr̄ pestilētialis cū q̄ est assellatio de gn̄e coꝝ q̄ liq̄fiūt.ꝛ h̄ accñs febꝛ ē pestilētialeȝ aliq̄ tp̄e nō dimittit. Et Aui. dix̄. egestio ē leuis.i. liq̄da pp indigōnē vel colliq̄tionē:ꝛ ē feda.i.aspectu incōsueto. Alia lr̄a dicit fetida pp corruptionē cōicatā mēbris nutritiuis:ꝛ ē nō nālis.s.i sba ꝛ colore. Et subdit.q̄nq̄ȝ accidit i ea fluxus cole ꝛ alioꝝ hūoꝝ vel flātis ꝛ melie s̄ȝ hūorē in corpe pdn̄antē. Et dixit.plm egōnū ē spūosū pp euaporationē ꝛ ē fetidū:ꝛ ē in ea aliq̄d de gn̄e ei⁹ qd̄ liq̄fit.s.de pinguedine q̄ dissoluta descēdit cū egōne. Aui.dix̄.plm egōnes sūt liuide fetide indigeste. De vomitu āt dixit Aui.multotiēs euomūt melias:ꝛ multotiēs colāȝ p⁹ssiā.qd̄ si acciderit tc̄ erit illud:q2 nā vehemēter lesa ñ regulr̄ mouet hūores ad expl̄sionē:ita q̄ nō expellit pri⁹ hūorē facilioris expulsionis:sȝ q citius ipetū facit ꝛ fert̃ ad stōm ꝛ talis hūor pōt eē melia sup.ꝛ q̄nq̄ȝ euomūt flā ꝛ q̄nq̄ȝ hūores pmixtos. ¶ 7m sig͞

Quartū signum sumit̃ a pulsu.

Quintū signum sumit̃ ab vrina.

Sextū signū sumitur ab egestiōe ꝛ vomitu.

Dixit Al.his febrib⁹ laborātes tribulationē magnā ꝛ sitiȝ vehemētē patiunt̃. Et Aui.dixit. In ea ē vehementia sitis pp cōitatē oris stōi ad spūalia:ꝛ accidit in ea angustia vehemens ꝛ inq̄etudo pp magnitudinē lesiōis ei⁹. ¶ 8° sig͞ dix̄ Auic.est in ea exiccatio lingue:ꝛ ē cū aspitate ꝛ nigredine vel citrinitate pp calidos vapores ad ptes oris ascēdentes q q2 fiunt multe putrefactiōis q̄nq̄ȝ inducūt alcola.i. vlcera praua i palato ꝛ guttur̃ ꝛ facie. ¶ 9m sig͞ ē suptū ab appetitu.dixit Ipo.in 2°.cap° libri tertij epidimiaꝝ.ꝛ scribit̃.17° ꝯti.sic.in patiētib⁹ febrē pestilētialē ē defectio appetit⁹ ꝛ q nō cibant̃ destruunt̃ ꝛ peūt.q v̄o cibant̃ spōte vel vi:vtplꝫ euadūt:ꝛ iteꝝ dixit:q2 tp̄e mortalitatis cadit appetit⁹: q2 ꝯrsus nil sumit si conat̃ cibū accipe:ita q̄ oi via q̄ poterit reficiat̃ de facili euadet.q vero nō reficit̃ pculdubio succūbet. Dixit Aui.h̄ febris q̄nq̄ȝ fit cū nausea ꝛ casu appetit⁹ s.vehemēti:q2 debilitat̃ plusq̄ȝ i alijs febrib⁹ pp corruptionē hūoꝝ i ore stōi ꝛ pp cōitatē ꝛ cōpassionē oris stōi ad cor ꝛ spū.ꝛ pp ifectionē malā cōicatā ori stōi in attractōe aeris corrupti. Ait Ras.in diuisiōi⁹ us.cū videris nauseā freq̄ntē cū febre tepida.tūc scias q̄ ipsa est pestilētialis ꝛ pprie si ipsa cōicat̃ multis. ¶ 10m sig͞ ē.dixit Aui. est i ea casus v̄tutis ꝛ puenit̃ in ea ad sincopim pp corruptionē spūum ꝛ coꝝ resolōnē. Dixit Alm.post vomitū ꝛ egōnē supra dictā icipit euenire eis sincopis ꝛ moriunt̃.ꝛ subdit Aui. fortasse erit in ea tussis sicca absq̄ȝ mundificatione pp lesionē pulmonis ab aere ꝛ vaporibus malis. ¶ 11m sig͞.dixit Auic. fiunt cū ea vigilie ꝛ puenit̃ in ea ad pmixtionē rōnis pp corruptionē humorū ꝛ fumos malos ad cerebrū ascēdentes. ¶ 12m sig͞.accidit in ea q̄nq̄ȝ ꝓfunditas somni q̄lis accidit in patiētib⁹ antracē pp multitudinē vapoꝝ hūidoꝝ corruptoꝝ ad cerebrū ascendentiū.ꝛ est signū malū significās futurā sincopim quaȝ s̄m plm sequit̃ mors. ¶ 13m sig͞ dixit Aui.accidit in ea mollificatio corpis.s.nō vera sȝ q̄dā ipo⁹ mouēdi ꝛ sustētādi mēbra ꝯtīi ei q accidit in mollificatiōe vera. Et iō subdit. A. ꝛ tepor de quo dicit lr̄a. Girar. extra .i.debilitas in qua hō stat ita vt nō loquat̃ nec bñ sentiat.ꝛ alia lr̄a hēt torpor.ꝛ ē melior. ꝛ talis impo⁹ prouenit debilitata multū virtute aiali. Quidā exponunt tepor.s.calitatis febrilis quasi eger videat̃ esse sine febre. ¶ 14m sig͞ dix̄ Aui.tēdit̃ qd̄ est sub ypocūdrijs: q2 debilitato calore i mēbris nutritiuis multiplicat̃ i eis vētositas mlta q̄ nō resoluta tendit ypocundria. Et dixit.q̄nq̄ȝ accidit in ea magnitudo splenis:q2 ventositas illā subleuat in tumorē. Et q2 in hac febre multi aduruntur humores quos in meliaȝ ꝯuersos splen recipit. Et dixit.q̄nq̄ȝ accidit eis dispō sic ydropisis.s. cacexia ex defectu v̄tutū naliuȝ.pcipue digestiue epatis. ¶ 15m sig͞ dixit Aui.q̄ q̄nq̄ȝ accidit cū ea bothor subalbida.i.cineritia vel liuida.ꝛ q̄nq̄ȝ rubea.sup.vel citria vel nigra s̄ȝ diuersitatē mãe ipsius putrefactiōis vel adustionis intentionē. Et dixit ista bothor q̄nq̄ȝ durat ꝛ q̄nq̄ȝ est velocis appitionis ꝛ velocis occultationis q2 post appitionē cito delitescit pp defectū virtutis.ꝛ q̄nq̄ȝ accidūt vlcera i corpore male manerici. Et dixit Aui.3.9ª. Alcola multiplicat̃ in febrib⁹ pestilētialib⁹.ē.n.vlcus ex mala putrefactiōe pcedēs q̄lis est q̄ febres cāt pestilētiales. ¶ 16m sig͞ est dixit Aui.q̄ sudat sudore frido.ꝛ h̄ accidit cū iā resoluit̃ virt⁹ ꝛ alia lr̄a hȝ.sudore friō pp nimiā corruptionē. ¶ Est autē dcm̄ supra q̄ h̄ febris q̄nq̄ȝ est fortis calitatis intus ꝛ extra ꝛ q̄nq̄ȝ est tepide calitatis vtplm in exteriorib⁹.q̄uis q̄nq̄ȝ ēt in interiorib⁹ de qb⁹ dixit Aui.ꝛ prio de forti.febris pestilētialis incipiēs cū fortitudine sua icipit cū dictis accñtib⁹ .s.oib⁹ vel plībus q̄ sunt fortia.q̄dā tñ dn̄t.incipit cū ꝑdictis accñtib⁹.s.q̄ sequunt̃ ad calitatē ꝛ max̄ⁱ q̄ dicta sunt d̄ pulsu ꝛ vrīa. Et deinde venit res ei⁹ ad sincopim ꝛ frig⁹ extremitatū.ꝛ aⁿ ēt signa mortalia vt spasmū thetanū q ex grossis vētositatib⁹ inclusis fiunt.q̄uis ēt fortasse possint esse d̄ inanitione:sȝ rerore solū q̄ñ calitas huius febris [illegible]

Septimū signum sumit̃ a siti ꝛ inquietudine ꝛ hūc angustia.

Octauū signum sumit̃ ab accidētibus lingue.

Nonuȝ signum sumit̃ ab appetitu.

Decimuȝ signum sumit̃ a casu virtutis ꝛ sincopi.

Undecimū signū sumit̃ a vigilijs.

Duodecimū signū sumit̃ a somno.

Decimūtertium signū sumitur ab aiali virtute.

Decimūquartū signū sumit̃ ab ypocūdrijs ꝛ splene.

Decimūquintū signū sumitur a bothor ꝛ vlceribus.

Decimūsextum signū sumitur a sudore.

Propter qd̄ in aliq̄ febre pestilentiali nō fit mutatio notabilis in pulsu neq̄ȝ in vrina neq̄ȝ ēt in caliditate.

q̄ in breui spatio in quo durat pduceret ad exiccationē ner uoꝝ ⁊ musculoꝝ. ¶ Et q̄ tepida dixit. est ex febrib⁹ pestilen tialib⁹ q̄dā in q̄ nō pcipit eger neq̄ tāgēs ipm ꝓpinqu⁹ mltitudinē caloris sup. sꝫ tepiditatē: ⁊ nō alterat̄ in ea pulsus ⁊ vrina mag⁹ alteratiōe. ⁊ cū h̄ ipsa est iterficiēs velociter. ⁊ hesitāt medici in esse ei⁹. s. an febrē hēat eger an nō: vel hesitāt q̄ febris sit. vel hesitāt q̄re est q̄ pulsus ⁊ vrina non alterātur alteratiōe mag⁹ cū tāta malitia. vel hesitāt de cā mortis festine quā nō ꝓuiderūt. Cū ḡ nō pcipit eger nec medicus nec astāes calitatē in hac febre nec intus nec ex̄ cā est aer putridus q solū putrefacit hūores cordis absq̄ h̄ q̄ ponat in eo calitatē notabilē ad tactū: maxie qn̄ nō fit in ea retractio caloris ab exteriorib⁹ ad interiora: ita q̄ nec in exteriorib⁹ nec in iteriorib⁹ calitas intēdit̄. quapp̄ nō alterat̄ pulsus in ea alteratiōe mag⁹. s. ꝑm differētias in eo a caliditate ꝓueniētes: vt. s. ꝑꝫ magnitudinē velocitatē ⁊ frequentiā. sup. sꝫ bñ alterat̄ alteratiōe magna ad debilitatē ⁊ puitatē. Et q̄dā dn̄t ēt ad diuersitatē ⁊ iordinationē. ¶ Et dn̄t q̄dā q̄ nō alterari pulsuꝫ mō p̄dicto in hac febre hꝫ veritatē in pn̄c ei⁹: sꝫ in ꝓcessu bñ alterat̄ ⁊ maxie cū peruenit ad statū vl' ꝓpe mortē. Sic ēt dn̄t cōtingē de vrina in eis. forsitan. n. nō alterat̄ vrina ab eo q̄ est ꝑm nām. imo i q̄busdā ex eis nō alterat̄. Ait. n. Aui. 2⁰ p'. Multotiēs appet vrina bona nālis ⁊ in colore ⁊ subā ⁊ cōtēto. ⁊ illic cui⁹ ē tēdit ad mortē. Et h̄ maxie de vrina ⁊ pulsu ꝯtingit in illis febribus pestilētialib⁹ i q̄b⁹ aer icipet alterare ⁊ corrūpere ⁊ inficer̄ spūꝫ ⁊ hūiditatē cordis remisso gradu infectiōis: ⁊ ꝯtinue postea ꝓcederet paulatine ⁊ lenta iñciēdo ex passi dispōne quousq̄ formā venenositatis ⁊ corruptiōis maligne posuerit in corde: vt intelligat̄ q̄ tota illa p⁹ remissa ⁊ paulatina ⁊ lēta actio fit q̄si q̄dā dispōnis p̄missio ad recipiēdū formā illi⁹ venenositatis maligne. tūc. n. toto illo tp̄e p̄missiōis dispōnis illi⁹ pulsus ⁊ vrina nō mutabunt̄ alteratiōe notabili sic in q̄plurimis tp̄ib⁹ epidimiaꝝ: q̄s nr̄is dieb⁹ vidim⁹: appuit in q̄b⁹ multi ita paulatie ⁊ lente alterabant̄. vt vel nō apperēt febrire vel benigne ⁊ remisse multū vt nō accumberēt ēt multi: ⁊ multi posse videbāt̄ isolitas opōnes ⁊ nō p̄mutabat̄ i eis anhelit⁹ nec pulsus nec vrina alteratiōe notabili: ⁊ tn̄ post h̄ repēte moriebant̄ forma illi⁹ venenositatis introducta. ¶ Dn̄t insup q̄dā q̄ vrina bona nālis pōt appere i febrib⁹ pestilētialib⁹ qn̄ aeris nocu^m nōdū est cōicatū epati ⁊ alijs nālib⁹ mēbris: q̄ vrine nālitas ⁊ ipi⁹ origō ꝓcedit v̄tute epatis ⁊ venaꝝ. Et sic i ptisi appet vria bōa nālis toto dicto tp̄e: ita ēt in dicta febre pestilentiali. q̄uis eni veꝝ sit dicere q̄ spiritib⁹ cordis egressis ex̄ latitudines sue nālitatis toti⁹ necio seq̄t̄ exinatio spūuꝫ nāliū: tn̄ verū est dicere q̄ spiritib⁹ vitalib⁹ ēt multū alteratis: itra tn̄ latitudinē sue nālitatis spūs nāles p̄nt i ipsoꝝ nālitate p̄sistere ⁊ suas opōnes cōplere. ¶ Gordoni⁹ aūt aliā cām assignās dixit. iste febres: vp̄lim deludūt medicos: qn̄ vident̄ vrine laudabiles ⁊ ypostaseate nō ex mā morbi: sꝫ cibi: q̄re nā n̄ audet morbū inuadere pp̄ maliciā ei⁹: ⁊ tūc expectat̄ crisis ad bonū ⁊ venit ad malū. ¶ Cōciliator ēt secut⁹ ē hāc opinionē dicēs cāꝫ bōi pulsus ⁊ bōe vrine in febre pestilētiali ēē: q̄ h̄ febris multū iberet cordi: ⁊ tātū cordi nocu^m ipimit q̄ nā terret̄ vehemēter: ⁊ timet isurgere ꝯ morbū: ⁊ sic territa ⁊ n̄ attēptās ꝯ ipꝫ morbū dirigit oēs vires vt corp⁹ gubernet pp̄ q̄ accidit vt fiāt opōnes siles eis q̄ fiebant in sanitate. De hac aūt multi mirant̄. ¶ Thomas aūt de florētia dixit. pulsus nō alterat̄ in hac febre alteratōe mag⁹. s. in pn̄° haꝝ febriū ⁊ h̄ in cōpatiōe ad id q̄d in ea est de malitia q̄ maxia est cū pducat egrū ad mortē in tp̄e breui. Incipit. n. febris pestilētialis tepida valde cū sit sua calitas nō acuta: q̄ q̄dē in sui pn̄° exterius q̄si nō appet: ita vt dubitet medicus in pn̄° ei⁹ vtrū eger febriat an nō: stat. n. itrinsec⁹ sepulta ⁊ q̄eta q̄ ei⁹ mā nō est furiosa: neq̄ multuꝫ mobil' nec mouet̄ multū de ipsa in pn̄° : esto q̄ sit male maneriei.

Iōq̄ nō multū alterationē in pulsu facit: sp̄alit̄ cōpādo alterationē pulsus ad malitiā febris: ⁊ q̄ mā hui⁹ febris nō ē corrigibil' a nā ⁊ ꝯtinue de ea plus mouet̄: hinc est q̄ eger ducit̄ ad magnas pulsus alteratiōes ⁊ accītia maligna ⁊ cito morit̄. Sunt ergo febres iste deceptorie ⁊ faciūt obstupescere medicū. Etenim si aliq̄ sunt febres nō pestilētiales. in q̄b⁹ nō alterat̄ pulsus in pn̄° magna alteratōe: nō tn̄ mirat̄ inde medic⁹ ⁊ nō vocat illā alterationē puā in cōpatione ad illā febrē: q̄ illa febris est benigna nō pducēs vt eger ex ea cito moriat̄: sꝫ de pestilētiali febre mirat̄ ꝓpter dictā cām. Itaq̄ dixit Thomas. accidit aliqn̄ in tali febre pestilētiali. q̄ in pn̄° p̄ncipiāte pulsus nō alterat̄ alteratione de q̄ medici mirent̄ ⁊ hesitēt de eē eius: sꝫ in pn̄° ꝓcessu seu in pn̄° absolute pulsus alterat̄ plusq̄ in pn̄° aliaꝝ febriū saltē ꝑꝫ q̄sdā suas dr̄ias: sꝫ n̄ alterat̄ alteratiōe mag⁹ i cōpatione ad suā malitiā: ex quo accidit vt medici mirent̄. ¶ Et scias q̄ euenire pōt q̄ tp̄e pestis aliq̄s febriat vna febre benigna nō pestilētiali nec ab aeris putredine inducta: in q̄ pulsus ⁊ vrina nō mutabunt̄ a nālitate sua mutatiōe multa: ⁊ cuꝫ hoc pōle est vt sit in corpe ei⁹ sic febriētis aliq̄ mā malig⁹ q̄eta ⁊ imota pp̄ cui⁹ q̄etē nō appebit ei⁹ malitia ex q̄ accidet vt ꝓcedat eger ille cū signis laudabilibus vsq̄ ad crisiꝫ. ex p̄mutatiōe aūt cōtingēte in crisi accidet q̄ mā illa venenosa moueat̄ ad cor ⁊ egrū repēte occidat aut in puo tp̄e: ꝓpter cui⁹ repētinā mortē putabit̄ q̄ p̄cedens febris fuerit pestilētialis: q̄ tn̄ nō fuit. Silr̄ q̄ huic pōt ꝯtingere in ꝯualescēte tp̄e pesti⁹ vt in breui spacio moriat̄. ¶ Dixit Aui. plimi coꝝ q̄p anhelit⁹ fetet moriunt̄ siue sit ex hn̄tib⁹ febrē pestilētialē incipiētē sine fortitudie siue sit ex p̄mis. s. ex eis q hn̄t eā icipiētē cū fortitudie. Signū. n. fetor āhelit⁹ q̄ putredo est ꝯfirmata in corde. ¶ Et sūt q dn̄t q̄ bonitas pulsus stat siue stare pōt in his febribus vsq̄ ad tēpus: in quo incipit appere fetor anhelitus: sꝫ tūc de nc̄citate p̄mutat̄ saltē ad debilitatē. ⁊ inordinationē. ¶ Et ꝓstratio appetit⁹ in hac febre est sig^m malū sicut de meliorib⁹ signis ē appetit⁹ ꝯstātia ⁊ mētis spes. In his. n. febrib⁹ maxi⁹ verificat̄ affo. Q. in oi egritudine ꝯfortari mēte ⁊ bene se habere ad oblationes bonū contrarium vero malum.

Qō materia febris pestilētial' nō est corrigibilis a natura.

Qō vepꝫ in his febribus anhelitū fetidum moriuntur.

De cura febris pestilētialis per dietam. Cap. x.

CUratio febris pestilētialis duplici pficitur instr̄o. dieta. s. ⁊ potiōe. verū ambo opꝫ sapiēter variare ꝑm diuersitateꝫ febris ipsi⁹ in fortitudine ⁊ tepiditate: ⁊ ꝑm hūorē in quo recipit̄ alteratio ⁊ putredo febris. s. an sit sanguis an colera an flā vel melia. ⁊ ꝑꝫ egri dispōnes varias: ⁊ ꝑm varietatē p̄ticulariuꝫ etatū. s. ⁊ tēpoꝝ anni ⁊ simiū: h̄ āt iō fiēdū est: q̄ auctoꝝ cura tota v̄tit̄ ad infridationē ⁊ stipticitatē vt ipleat̄ auctoꝝ itētio plus ⁊ min⁹ intēsi⁹ ⁊ remissi⁹ ꝓut ꝯsideratio in p̄dictis exigit ⁊ p̄mittit. ¶ Ego āt vocat⁹ ad marcū pieri d̄ gāsigliazijs pestilētialr̄ febriētē pp̄ dispōnē pectoris ⁊ sui stōi friditatē ꝓhibueraꝫ ei potū aq̄ f. idē. ⁊ supueniēs alter medic⁹ derogauit ꝓhibitioni aq̄ p me facte. ⁊ dixit ei bibe de aq̄ frida q̄ztū potes ēt violentando te ipm ad potū ei⁹. sic. n. pcipiūt auctores medicine: q credēs ei bibit ex ea eodē sero q̄ztitatē vnius medule. ⁊ in tātū addita fuit malicia pectoris sui vt veniēte nocte vehemēter molestat⁹ ⁊ inq̄etat⁹ a tussi fuerit vehementerq̄ resolut⁹: vn̄ circa matutinū miserūt ꝓ me sui ⁊ iui ad eū ⁊ oportuit me pānos calīos ⁊ medicinas calīas exterius sine itermissiōe applicare pectori donec anhelit⁹ angustia mitigari cepit. q tādē cū alio bono regimine ⁊ custodia a rebus frigidis ⁊ stipticis cum multo studio euasit.

Alr̄ auctores circa dietā ac ēt circa potionē tā fe. pestilētial' tepide q̄ȝ acute in reb⁹ putrefactiōꝫ corrigētib⁹ ⁊ ab ea ꝓhibētib⁹ curā ꝯstituerūt. Dix̄ Ras in diuisiōibus stude tota itētiōe tua i ꝯfortādo cor ⁊ tp̄ādo aerē circūdātē eos. ⁊ p ꝯfortatiōe cordis regrit̄ ēt spūum multiplica⁹ ⁊

ipsoꝝ depuratio:q2 turbidi sunt ⁊ multi eoꝝ deꝑdunt̃. Et multiplicatio qdē spūuꝫ fit cū cibis ⁊ potibꝰ multi hōi san guis gñatiuis sic cū aq̈ carnis ouis sorbilibꝰ iuribꝰ caponū ⁊ hōaꝝ auiū vino bono odorifero ⁊ silibꝰ. Et spūuꝫ depu ratio fit cū his q̄ inferiꝰ dicent̃ in cura per potionē. Et silr cordis ⁊ alioꝝ ꝑncipaliū cōfortatio vero ibi dicetur.

De rectificatiōe aūt aeris ⁊ eiꝰ tꝑamēto sciēduꝫ est ꝙ aer camere ꝓꝑe patiētis ⁊ aer ꝓꝑe q̄ ab eo inspirat̃ dꝫ ad friditatē declinare in oī febre pestiꝰ. sꝫ plus ⁊ minꝰ fꝫ ꝯsi derationē in rebꝰ supradcis varietatē cure faciētibꝰ: ita tñ ꝙ eiꝰ īfridatio sꝑ fridis odoriferis ꝑficiat̃. Dix̄ itaq̄ Alm̄. domꝰ siue camere in qbꝰ morantur sit īfirmi fride sint ⁊ vē tose ⁊ ex aceto ⁊ aq̈ roꝛent̃:⁊ ex folijs salicis ⁊ vitis ⁊ ma loꝝ ⁊ oium.s.reꝝ vel plātaꝝ in qbꝰ ē friditas ⁊ stipticitas ipleant̃ ⁊ ex sandal. ⁊ cāphora fumigent̃:⁊ ex aq̈ ros. mul totiēs in die irroꝛent̃. Et patiēs herbas ⁊ alias res bñ re dolētes olfaciat. Et Rasi.dix̄.in diuisiōibꝰ. Adhibe eis bñ re dolētia ⁊ mitte eos in cameras bñ mūdas ⁊ odoriferas ⁊ sterne eas plātis bñ redolentibꝰ viridibꝰ aspectu:⁊ suffumi ga eas cū sandal' ⁊ cāphora:⁊ aspge eas cū aq̈ ros. ⁊ aceto ⁊ fac eos odorare odorifera sꝑ. ¶ Et A.dix̄. Oꝫ vt infrides domos eoꝝ.qꝺ fit si vallent̃ fructibus odoriferis fridis ⁊ plātis ⁊ extrēitatibꝰ fridaꝝ arboꝝ ⁊ floribꝰ ⁊ herbis sili bꝰ ⁊ linimētis ⁊ irroꝛatiōibꝰ sūptis ex oleis fridis odori feris ⁊ ex cāphora ⁊ aq̈ ros. ⁊ sandal. Et roret̃ domꝰ eorū oī die aliq̄ties ⁊ ꝓꝑe cū aq̈ ros. ⁊ salicibꝰ ⁊ nenufare. Et si fuerint in domo illa manatiōes aq̈ꝝ vel fontiū irrigatiōes erit meliꝰ. ¶ Et Zoar.dix̄.sint porte ⁊ fenestre eiꝰ apte ad septētrionē.nisi ab ea pte fuerit epidimia:⁊ vēti meridiōa les in h̄ casu sūt multū mali:⁊ dix̄:domꝰ paleatice.i.hñtes solaria sūt meliores i h̄ casu q̄ꝫ terranee. De eis.n.q̄ rectifi cant aerē est ipsiꝰ euētatio. ¶ Et dix̄ Aui.rectificatio aeris fm̄ sanos ⁊ egros.s.febriētes vel alr pestifere egrotātes fit fumigatiōe cū sandal' ⁊ cāphora ⁊ corticibus granatoꝝ ⁊ mirto ⁊ malis ⁊ citonijs ⁊ ebano ⁊ alkekēgi ⁊ tamarisco ⁊ ribes. Et pmiscent̃ in his fumigatiōibꝰ aliq̄ cal'a vt iuuēt ad penetrationē ⁊ expansionē illoꝝ frigidoꝝ ⁊ aliqñ pmi scēt̃ ꝑꝑ varietatē dispōnū:vt.ē.ꝯsiderādaꝝ. ¶ Pomū odo rādū freq̄nter a febriētibꝰ sic fit. ℞.sandaloꝝ oiuꝫ.ro. ru coraloꝝ amboꝝ spodij viol.floꝝ nenufaris.añ. ʒ.ij. gūm. arabici dragagāti.añ.ʒ.iiij.cāphoꝛ vreoꝫ.añ.ʒ.ß.croci.℈.i.i musci dissoluti in aq̈ ros.g.v. Infūdāt̃ gūmi ⁊ dragagātū i aceto ⁊ cū eis alia ꝯficiāt̃ ⁊ vltio muscꝰ dissolutꝰ apponat̃. ¶ Et aliq̄ iplent ampulā vsq̄ ad mediū cū aq̈ ros. ⁊ pauco aceto ⁊ puluer̄ rosaꝝ. ⁊ sandaloꝝ cū pauca cāphora:⁊ qdā addūt modicū vini maluatici:⁊ qdā granū. i.musci ⁊ sepe ampullā ꝯcutiūt ⁊ nāribus patiētis applicāt. ¶ Et q2 aer camere hītatiōis febriētis huiꝰ ex frequēti expiratiōe pu trida a febriēte facta alterat̃ ⁊ ad corruptionē disponit̃ ex pedit vt de camera illa ad aliā camerā trāsportet̃ odorifica tā. Et iteꝝ pª camera vl' alia paret̃ ⁊ rectificet̃ vt possit ad illā iteꝝ pmutari. ¶ A malis āt ⁊ suspectuosis aīe passiōi bꝰ custodiat̃ ⁊ teneat̃ in spe bōa cū gaudio ⁊ letitia anūcia tiōe amabiliū ⁊ pñtia dilectoꝝ ⁊ ratione.imo ēt ⁊ pñtia il loꝝ.q ex pestiª liberati sūt. ¶ Quiescāt aūt ⁊ dormiāt pro posse oēs patiētes febrē pestilētialē i loco odorificato vt di ctū est.nisi accñs ꝓfunditatꝭ sōni dormitiōi cōtradixerit.

De cibis āt ⁊ potibꝰ.dix̄ Alm̄.hac febre laborātes aliqd comeder̄ sūt cogēdi.plīes.n.eoꝝ nihil sumūt:q2 i plīri bꝰ eoꝝ cadit appetitꝰ. ¶ Et A.dix̄.restaurent̃ ad comedē dū.i.incitent̃ ⁊ cogāt̃.nā plīmi eoꝝ q viril̃r cōedūt ⁊ violē ter ēt si nō appetūt absoluūt̃ ⁊ viuūt. viril̃r aūt cōedē i his febribꝰ ē laudabile ⁊ ꝑ viā signi ⁊ ꝑ viā cāe.ꝑ viā signi: q2 signat ꝙ corruptio nō ē tāta ꝙ sit cōicata nālibꝰ. ⁊ ꝑcipue ou stōi:sic cū cadit appetitꝰ ⁊ accidit nausea signat̃ opm̄. ꝑ viā vo cāe:q2 ꝑ cibū assūptū restaurant̃ spūs quoꝝ restau ratio plīri neccīa est in febre pestilētiali.ꝑpea ꝙ in ea multū inficiunt̃ ⁊ paucificāt̃:iq̄re nec idonei sūt nec sufficiētes ꝑ sustētatiōe vtutis:ꝑ ipsoꝝ ḡ restauratiōe ad sumēdū cibuꝫ ꝯfortādi sūt egri ⁊ cogēdi. Uerūtñ q2 vtꝰ eoꝝ est dbilis. oꝫ vt sint cibi pauce q̄ntitaꝭ.ꝑpea dix̄ Zoar.subtilisꝰ cibi necīa est in h̄ casu.s.rōne q̄ntitaꝭ ꝯtinue quā oꝫ medicū dare i vi ce.sꝫ nō rōne q̄ntitaꝭ discrete:q2 oꝫ sepe dare. Opꝫ ēt vt sint sbtiles.i.facilis digōnis:cū a dbili vtute bñ digeri possint. Jōq̄ dix̄ A. Cibi eoꝝ multi st̄ mali:nā nocet eoꝝ multitu do inq̄ntū fit additio.s.i mā morbi:⁊ nocet iq̄ntū st̄ mali.s.i seiplis ꝑꝑ corruptionē quā recipiūt a pestiª:vt.ē. patuit ꝙ ipa corrūpit vegetabilia.sint ḡ pauci. Sꝫ q2 mltoꝝ spūum regñatio est necīa.dix̄ A.necē est restaurar̄ eos sup cibū.i. cū cibo. ⁊ hoc fiet frequēter exhibēdo cibū vt ēt frequēter spūs renouētur ⁊ restaurent̃:qꝺ necīū est ꝑꝑ festinā corru ptionē quā recipiūt.fit ēt freq̄ns exhibitio cibi vt suppleat illud:qꝺ nō pōt pua quātitas sel' data restaurare. Quidam aūt dn̄t necē est restaurare eos sup cibū.s.cū his qbꝰ vtus roborat̃ ⁊ fortificat̃ ⁊ solidat̃ spūs.sic sūt ꝯfectiōes cordia les odorifere ⁊ alia silia q̄ hñt restaurare sanguinē ⁊ spm̄. ¶ Et dix̄ A.opꝫ vt sint cibi eoꝝ ex acetosis ⁊ stipticis de siccatiuis. Sūt ḡ plēs ciboꝝ miscēdi cū aceto vini vel agre sta vel cū succo granatoꝝ muçoꝝ vel acetosoꝝ vel berbero rū aut citrāguli vel limonū aut acetositatis citri vel cū ace to citonioꝝ ⁊ similibus:eo ꝙ ista acetosa stiptica corrigūt ma litiā ipoꝝ ciboꝝ ⁊ resistūt putrefactiōi ⁊ ꝑseruāt ab ea:ap petitūq̄ excitāt ⁊ febrilē calorē extinguūt. ¶ Dix̄ Al.regen di sūt in oibꝰ de qbꝰ i cura ethice diximꝰ.s.cibis ⁊ potibꝰ: ita ꝙ cibi ⁊ potꝰ ethicis ꝯueniētes his pñt ꝯcedi.s.cū ꝑdi ctis succis:q̄uis tñ eis ethicis nō dēt̃:excepto. Dix̄ Alm̄. ꝙ neq̄ aquā cal'aꝫ neq̄ lac sumāt neq̄ balneū ingrediant̃: lac tñ acetosuꝫ istis ꝯcedit̃.dix̄ āt A.ꝙ excto ab eo butyro ꝯfert. ¶ Dix̄ Zoar.sit panis eoꝝ de bona farina bñ fermē tatꝰ in q̄ positū sit tꝑe fermētatiōis modicū aceti: ⁊ cōedāt illū cū oleribꝰ bletaꝝ in qbꝰ ponat̃ aliqd de aceto. ⁊ sbdit. a carnibꝰ vniuersis se abstineāt.sup.si vtꝰ possit sine eis su stētari. ⁊ vl' nisi sint ꝯdite ⁊ ꝑpate cū ꝑdcis succis.nā. Ras. in diuisiōibꝰ dixit.ciba eos carnibꝰ assatis ⁊ vitellis ouoꝝ sꝫ cū illis succis vel aceto ꝯditis. Dix̄ Aui.nutriat̃ cū mi ca panis abluta in aq̈ vi frigoris:ē.quā pꝰ ablutionē ad dat̃ succus granatoꝝ vel berberoꝝ vel agresta. vel nutriāt̃ lacte acetoso vl' ptisana:sup quā pōat̃ aliqs succꝰ acetosus. si vo vtꝰ icipit dbilitari ⁊ appetitꝰ minui cū pullis nutriat̃ assatꭗ ⁊ ꝑdicibꝰ ⁊ carnibꝰ edi:⁊ silibꝰ ꝯditꭗ cū ꝑdictꭗ succis.

De potu dixit Ras.in diuisiōibꝰ.da eis in potu aquā veri frigoris valde.i.in bona q̄ntitate:⁊ rob granati acetosi ⁊ agreste ⁊ acetositatis citri ⁊ lac acetosuꝫ ⁊ aquā mixtā cū aceto q̄ñ nō ē ꝑsto aliō. ⁊ A.dix̄.acetū cū aq̈ frida mixtū ꝯꝰ. Et aq̈ plīma frida subito bibita.s.i vna vel plībꝰ potatiōibꝰ est iuuatiua valde.pauca āt freq̄nt̄ bi bita nocet fortasse:q2 excitat calitatē:⁊ nō extinguit sic aq̈ plīma facit. ¶ Dix̄ Aui. bibāt vinū de granatis cū aq̈ veri frigoris ⁊ bibāt aquā fridā vsq̄ ad satietatē:⁊ spālr si nu tritiua fuerit absq̄ oplone ⁊ apate. Et dix̄. abstineāt a bal neo aq̈ dulcis cal'e ⁊ a potu aq̈ cal'e tāq̄ꝫ ab inimico morta li:q2 multiplicat pestilētiā multiplicādo cal'ꝫ accñtale hū dū:appetitū deijcit:corpꝰ rarificat ⁊ spm̄ exhalare facit: ⁊ sic vtutē debilitat. ¶ Dix̄ Ras.in diuisiōibꝰ:da eis i potu vinū albū boni odorꭗ cui admixtū sit q̄ntū ē q̄ntuplū eiꝰ aq̈ dulcis.s.fride:⁊ h̄ cū exigit ipꝫ vtꝰ.dix̄.n. Aui.cū vtus eēt dbilis vel appetitꝰ diminutꝰ bibāt vinū albū odoriferꝫ lim phatū:cui sit admixtū q̄ntū ē q̄ntuplū eiꝰ aq̈ dulcꭗ vi frigorꭗ. cōpeteret ēt loco dicti vini vinū rubeū pōticū odoriferꝫ q̄le apud nos est vinū vallis greuis. ¶ Oēs aūt cibi ⁊ potꝰ de bent dari actu frigidi: ⁊ debēt vitari elixa ⁊ vnctuosa q̄ntū posse fuerit. ¶ Et nulloꝰ.dix̄ Aui.sustineāt famē aut sitiꝫ:⁊ non sit dies in qua medicus nō faciat egrum assellare cum suppositorio vel clysteri si sponte non assellauerit.

Cibus est exhibēdꝰ sepe ⁊ in pauca q̄ntitate.

Cibi ne. dēt esse ex acetosis ⁊ stipticis.

¶ De cura febris pestilētialis p potionē. Cap.xj.

Cura febris pestilētialis p instrumētū pono mus qnq3 vel sex h3 intētiones. Quaꝝ pᵃ discrasiā alterat febrilē. 2ᵃ mēbra pncipalia ipālr ⁊ cor ⁊ spūs rectificat ⁊ depurat. 3ᵃ māȝ cūat ⁊ diuertit a pncipalib⁹ ad loca ad q̄ nā re pit ⁊ attrahit. 4ᵃ. residuū humoꝝ ⁊ eos q de nouo gñant digerit. 5ᵃ a putrefactione defensat opilones apit ⁊ vapores excludit. ⁊ 6ᵃ corrigit accñtia. ¶ Et p̄ qdē intētiones nō sunt postponēde: s3 ab ipso pn° vsq3 ad finē ipleri dēbēt q̄ȝtū posse fuerit. Implēt aūt ābas frida odorifera. ista enī3 caliditatē extiguūt cu sua frigiditate: ⁊ cū sua aromaticitate cor ⁊ pncipalia mēbra ɔfortāt: ⁊ spūs depurāt: ⁊ si dantur eos exhalare nō pmittūt. Sunt aūt frida in hac febre non humectatiua: s3 desiccatiua aut in passiuis tpata q̄litatib⁹: ⁊ sint in gradu friditatis eleuata ēt ad 3ᵐ gradū nisi frigiditas māe in q̄ fundata est putredo repugnet vt si sit flā vł melā in qb⁹ frida aliquātulū debēt remitti vel saltē cū q̄busdā calīs venenositatē depellētib⁹ admisceri. Et pñt predicta administrari ab int⁹ ⁊ ab extra. ¶ Et de approximādis ab itra: dixit Al.tro. de cāphora cū rob de citris. s. de acetositate coꝝ q̄tidie dētur. In hac ēt febre directe pcedēdū aquā fridā dādo ⁊ rob de fructib⁹ acetosis ⁊ stipticis: q si nō habeant: acetū cū aq̄ frida dādū est. Et Aui.dix. administrentur troč. de cāphora. ⁊ robub frigida ⁊ aq̄ lactis acetosi ⁊ aq̄ ros. ⁊ silia. Et ex eis sunt triasandalū ⁊ zuccarū.ro. ⁊ ɔfectio q̄ sic fit. ℞. aq̄ ros. zuccari albi solidi. añ. lib.i. sandaloꝝ alboꝝ ⁊ ru. coralorum ru. ros. spodij. añ. ʒ.ß. margaritaꝝ. ʒ.i. iacinti smeraldi zaffiri ossis de corde cerui. añ. ℈.i. cāphore. ℈.i. tertiā: limature auri ⁊ argenti. añ. ℈.i.g.ij. fiat ɔfectio in tabulis vel bolis. si tñ appetitus cadit aut iā cecidisset ferere remoueat cāphora: qm ipsa deijcit appetitū. ¶ Et de ɔferētib⁹ est iulep. siue syrup⁹ q sic fit. ℞. succi buglose succi pomoꝝ dulciū ⁊ acetosoꝝ p̄ fridē tiā depuratoꝝ: ⁊ nō ad ignē. añ. ℥.i.ß. aq̄ endiuie acetositatis citri citrāguli vel limonū succi acetose. añ. ℥.iij. aq̄ ros. ℥.ij. zuccari al. li.i. fiat iulepb aromatiçatū cū sandal ⁊ cāphora. ¶ Julep aliud. ℞. succi melisse boraginis buglose acetose endi' cicoree. añ. ℥.iij. aq̄ ros. aceti vini albi. añ. ℥.iß. aceto. citri vel limonū vł granatoꝝ ace. ℥.i. zuc' albi solidi lib.i. fiat iulep. ⁊ ista duo valēt: q2 alterāt discrasiā. ɔpurāt sanguinē ⁊ spm̄ ⁊ pncipalia ɔfortāt. ¶ Elium ad idē. ℞. zuccari ros. dyaboraginati. añ. ℥.i. margaritaꝝ iacintorū limature auri ⁊ argēti. añ. ℈.i. zuccari al. vel manuxpi ad libitū. misceant̄ cū folijs auri.iij. ¶ Aliud. zuccari ros. ⁊ buglosati ɔserue nenufaris. añ. ℥.ij. margaritaꝝ iacintorū. añ. ℈.i. smeraldoꝝ zafiroꝝ. añ. ʒ.ß. coralorū ru. ros. ru. seis acetose seis citri spodij. añ. ℈.i. ossis d̄ corde cerui infusi in aq̄ ros. ℈.ß. limature auri ⁊ argēti. añ. ʒ.ß. folia auri nūero x. zuc' al. triasandali. añ. ℥.iß. misceant̄ cū modico aq̄ ros. electe. ¶ Vel. ℞. aq̄ ros. ℥.iii. boli armeni. ⁊ vini albi odoriferi. añ. ℥.i. misceāt̄ ⁊ sunt doses q̄tuor. ¶ Dix. Alb. auctoritate Gui. q̄ q nō iuuant̄ ex h̄. s. ex potu boli cū vino: iō ē q̄ febris coꝝ ē acuta. bolusarmen⁹ nō valet nisi cū vino. ⁊ vinū ē febrib⁹ ɔtrariū: ⁊ p inde ɔ̄¹¹ dare vinū leuissimū: q2 raro inueniūt⁹ pestilētiale egritudinē siue acuta febre fore. vinū aūt neciū est vt pducat bolūarmenū ad cor. Et si vinū miscet̄ cū aq̄ ros. ē meli⁹. ¶ Troč. vtiles in febre. pestilentiali. ℞. seminū melonis ⁊ citruli ⁊ endiuie lactuce portulace ⁊ acetose ros. viol. sandal. oium spodij. añ. p eq̄les: ⁊ ad oēs duas. ʒ. pdcoꝝ ponat̄ de cāphora pondus. iij. granoꝝ: ɔficiant̄ cū succis acetosis ⁊ cū eis recipiant̄. Quidā exhibēt tyriacā cū puluere smeraldi mixtā ⁊ dāt cū aq̄ ros. pp veneno'ᵐ. ¶ De approximādis vō ab ex. dix. Alm. pectorib⁹ coꝝ emplm̄ de sandal' quotidie supponat̄. Epithima vtile sic fit. ℞. aq̄ ros. lib.i. aq̄ endiuie ⁊ solatri ⁊ buglose añ. li.ß. aceti. ℥.ij. sandaloꝝ oium. añ. ʒ.vi. coraloꝝ ⁊ ros. añ. ʒ.iij. spodij. ʒ.ij. croci ⁊ cāphore. añ. ʒ.ß. epithimet̄ ex eo cor. Et ex eo ēt in imēso calore ⁊ ɔpl'one cala epithimetur epar. Dixit Ras. in diuisiōib⁹. pone sup tipora aquā ros. ⁊ cāphorā ⁊ sandalos cū pāno mūdo ifuso in eis. pt ēt ɔfortari sēcus cū inunctiōib⁹ ⁊ emplis fm exigētiā. Et sunt q camisiā tenētē pectoris ptes ifundūt in aq̄ ros. ⁊ endiuie in qb⁹ sunt cāphora ⁊ sandali ⁊ modicū expressā ȝ induūt. ¶ 3ᵃ āt itentio iplet̄ cū eūone fcā in pnᵒ. nō expectata māe digōne. Et si qdē nō timeret̄ de ibecillitate v̄tutis cū q̄ fm plm̄ febris pestilētialis icapit: icipiēdū eēt ab eūone totalr eradicatiua. nā mā pestilētial' venenosa ponit necessitatem in eūando eradicatiue sicut mā furiosa. s3 q2 v̄t⁹ eā nō patitur: iō loco ei⁹ tiēda est eūo minoratiua nō qdē pua. s3 ɔuenieter sufficiēs: vt saltē bonā ptē de mā eradicet siue fiat cū flōmia: siue cū farmacia. vñ dixit Aui. suma curatiēis coꝝ est exiccatio. i. eūo exiccās. Sic. n. locut⁹ fuit vt daret intelligē: q̄ neq3 de eūone lenitiua nec de leuit̄ minoratiua intelligeret. s3 de ea q̄ bonā q̄ȝtitatē minorat. talis aūt ē q̄ ɔfert ēt expientia approbat. Et ad h̄ signandū subdit. op3 vt incipiat̄ in ea ad eūandū: ⁊ nō dixit ad leniēdū. nec ad digerēdū. fiat ḡ eūo in pn°. ¶ Et si qd̄ mā vincēs fuerit sanguinea: dixit Aui. fiat flōmia. D3 āt p̄ fieri de basilica dextra: deiñ de sinistra. nā vt Aui. dixit. xiᵃ. tertij. ca° de curatione egrᵘᵒʳᵘᵐ cordis in gñali. repl'onē exñtē circa cor eūat ⁊ ei⁹ plenitudinē minuit flōmia fcā de basilica dextra: ⁊ fcā de sinistra vapores multiplicatos circa cor minuit ⁊ eūat. d3 tñ añ flōmiā pmitti clystere lenitiuū. ¶ Et si fuerint alij hūores. dixit Aui. eūent̄. s. cū meⁿᵉ ɔueniēte illis: h̄ tñ obseruato. q̄ medicine eūatiue in hac febre sumant̄ ex medicis bñ dictis. Dix. n. Zoar. Caue ne attētes exhibere spēs difficiles. i. medicīas solutiuas fortes: q2 nō laudat̄ ipsaꝝ finis: ⁊ maxie a scis medi': s3 si opportuerit addēdū est poti⁹ in de si medicinaꝝ bñdictaꝝ. Col'a itaq3 eūat̄ cū reu. ⁊ tamarindis ⁊ mirabol. citris vel cū reu. ⁊ māna. Et flā eūat̄ cū agarico ppē: q2 maxie attrahit mās flāticas a mēbris spūalib⁹. Et Aui. 2°. de virib⁹ cordis nūerat agaricū inter medicīas cordiales. Et melā eūat̄ cu3 sene polipo° ⁊ epiti°. Et mā adusta cū reu. ⁊ fumot. ⁊ aq̄ casei. Et mā mixta cū medicinis dcis mixtis. ¶ Et fcā eūone ⁊ minorata mā ad. 4. iplēdā itētionē deueniēdū ē. s. ad digerēdū qd̄ remansit residuū de mā. digō fiat fm q̄ mā exigit. Ita tñ q̄ digestiuū cuiuscūq3 māe recipiat d̄ aceto ⁊ alijs medicis putrefactiōi resistētib⁹ de qb⁹ dcm̄ est. s. ¶ Et mā digesta eūet̄ fm totū vel fm ptē fm q̄ necītas vocat ⁊ virt⁹ pmittit. ¶ Pōt ēt fieri diuersio māe ad exteriora. Dixit Aui. si res ꝓlōgat̄ ⁊ pducat ad hoc vt tēdant̄ ypocūdria ⁊ ifrident̄ extrema ⁊ ꝓlōgēt̄ vigilie ⁊ pmixtio mētis: ⁊ vides pect⁹ ⁊ qd̄ est supra ipm eleuari ⁊ descēdere tūc nece est administrare regimē trahens caliditatē exteri⁹ cū fricatiōib⁹ ⁊ calefactiōib⁹ ⁊ silib⁹ vt diuertant̄ vapores quoꝝ multitudo retinet̄ i spūalib⁹ ⁊ alijs interiorib⁹ mēbris cāntes accñtia supradicta. ¶ De itētione aūt ad accñtia maxie itēdēdū est ɔ̄ sincopi3 si accidat ꝓut in cura febris sincopalis dicet̄: ⁊ si acciderit casus appetit⁹ succurratur ei sicut in cura febris cū eo cōposite dicet̄ infer⁹. ¶ Et si v̄mes cū hac febre cōplicati fuerit dā ad bibēdū syrupū fcm̄ ex decoctione sebesten ⁊ seis portulace ⁊ radicū gramis ⁊ fac ei fieri clystere: qd̄ sic fit. ℞. aq̄ gramis aq̄ endiuie ⁊ cicoree ⁊ eupatorij. añ. ℥.iiii. olei amigdalarū amaraꝝ. ℥.ii. salis. ij. zuc' ru. ℥.ii. butiri. ij. est. n. vtile.

Et frida q̄ exhiben tur in hac fe. sint desiccatiua nō humectatiua.

Nō vero iacent̄ fe. pestilētial' siue acuta febre. De bolo armeno.

Materia est eūanda ē i pncipio eradicatiue si v̄tus tolerat.

¶ De cura antracis ⁊ bubonis pestilētialiū. Cap. xij.

Pro noticia autem antracis carbunculi ⁊ aliarum malarum pustularum ac etiā bubonū siue apatum emūctoriorum recurrendū est ad sermonē 7ᵐ. in tractatu de apatibus ⁊ ibi plene inuenietur. hic tamē de cura aliqua referā. ¶ Sciendū. n. q̄ multa ponuntur remedia ad alībuoyn siue antracē: ex qb⁹ ē empl3 d̄ pie

tello oui scm cũ tãto sale pisto quãtũ vitellus icorporare ⁊
portare põt. de h̄ eni₃ emplo ipoĩt sup petia ⁊ supponit
antraci ⁊ dimittit p horã vnã ⁊ remouet: ⁊ alia petia cum
eo supponit: ⁊ sic de hora in horã pcedat p totã diẽ nãlez.
Emplm expertuz qd in die naturali interimit antracem.
expertũ eni est. q in die nãli interimit antracẽ. ¶ Et cino/
glosa iter duos lapides pistata ⁊ superposita in trib⁹ ho/
ris occidit antracẽ. Et idẽ fac vt dr. scabiosa ⁊ cõsolida bᶜʳ.
¶ Aui. ℞. vincetoxici scabiose ꝯsolide minoris añ. ⁊ pistẽ
tur cũ modico nitri vel salis addẽdo modicũ assũgie recen
tis ⁊ suppone althuoyn: qm delet ipsuz q̃si diuino miracu/
lo. ¶ Et bubo qdẽ pestilẽtialis siue apa pestiferũ in emũ/
ctorioꝶ altero eueniẽs: a qbusdã gutta a qbusdã patrachia
dr: ⁊ ẽ apa venenosuz fraudulentũ: qd q̃nq₃ in paucis ho/
ris interficit: ⁊ q̃nq₃ in vno die vel duob⁹ vel pluribus. Si
tñ aliqñ ad 7ᵐ diẽ puenerit põt in eo spes salutis adhiberi.
¶ Et cura ei⁹ post gñalẽ curã dictã est vt mã trahat ad ex̃
⁊ ad locũ ipsi⁹ apatis cũ vẽtosis cũ scarificatiõe ⁊ sine scari
ficatiõe ⁊ sup loco scarificatiõis vel appõne sanguisuga/
rũ supponat ilico gallus vel colũb⁹ scissus p mediũ ⁊ tenea
tur sup loco p mediã horã: deiñ amoueat ⁊ ali⁹ ilico silr su
pponat ⁊ sic plies fiat. ¶ Et sunt q depillãt gallũ vl' colũ/
bũ viuũ in circuitu ani. ⁊ supponũt annũ loco scarificatio/
nis vl' mo:sui: ⁊ iterãt hoc dieb⁹ pl'ib⁹. sugit. n. sic venenũ
₃₃ cito interficit gallũ. ¶ Et qdã supponũt emplm attracti
uũ qd sic fit ℞. medulle fermẽti. ℥. iiij. pulueris se. sinapis ⁊
seis eruce. añ. ℥. ß. vitrioli. ℨ. ij. cãtarides nũ. 10. ꝯficiãt cũ
fermẽto. ⁊ qdã ꝯficiũt cũ melle. hoc eni fortiter attrahit ⁊
in trib⁹ horis vlcerat. ¶ Uel fiat emplm de fermento acri
bñ malaxato cũ succo scabiose. ¶ Aliud de quo dr q attra
hit mãm venenosam in bubonib⁹ malis. ℞. fermẽtille. ℥. ij.
se. rute. ℥. i. radicẽ ebuli ⁊ sãbuci añ. lib. i. radicũ alexãdri.
idest maceronis. ℥. ß. ꝯficiant cũ oleo camomille ⁊ pice na/
uali ⁊ resina in q̃ntitate q̃ resultet emplm aliquãtulũ durũ
⁊ supponat ex eo bis in die mane ⁊ sero. ¶ Et emplm d' ra
dicib⁹ narcisci bulitis cũ oleo de lilio ⁊ melle: attrahit cuz
fortitudine. ¶ Aliud emplm qd est Aui. ℞. medulle gra/
natoꝶ. cori nucis rãcide fermẽti caulis cepe sinapis ⁊ fimi
colũbini añ. ptes eq̃les. ꝯficiant. ¶ Alij do cauterio inci/
dũt actuali vel potentiali althuoyn ⁊ bubones malignos
q̃usq₃ bñ pfundent. deinde stati fc̃a escara sup ipsaz findũt
cũ pilo in vno loco vel plurib⁹ fm magnitudinẽ cauterij ⁊
puenũt findẽdo vsq₃ ad pfundũ. Et cũ h' ẽt cũ pilo remo/
uẽt escarã p maiori pte vt expiret ⁊ exeat venenositas si q̃
in pfundo remãsisset. Et qdã i magna venenositate scalpel
lãt cũ pilo donec puenĩat ad carnẽ sanã de ea poti⁹ abijciẽ/
do aliqd q̃₃ de infecta dimitẽdo vt ñ pambulet infectio ad
ptẽ sanã. ¶ Et sunt q cũ medicinis erũpũt althuoyn vl' bu
bonẽ. Et de sic erũpẽtib⁹ est empl₃ qd sic fit. ℞. ex caricis
yreos ⁊ tritico vel calce suppositũ multũ aut paũ dolorem
iferẽs. ¶ Et fermẽtũ cũ oleo ⁊ sale maturat ⁊ rũpit. ¶ Et
pix mixta cũ passulis supposita celeriter carbunculos rum
pit ⁊ extirpat. ¶ Et cauda eq̃na minor q̃ stipitẽ h₃ rubeũ
trita ⁊ superligata miro mõ delet antracẽ. ¶ Ulcus autẽ qd
remanet ex antrace vel bubone maligno curandũ est cura
vlcerũ fraudulẽtoꝶ mundificãdo ipsum cum sarcocolla ⁊
melle equis põderib⁹ captis ⁊ superpositis.

¶ De variolis ⁊ morbill'. ⁊ blaccis ⁊ cãis eoꝶ. Cap. xiiij.

Variole ⁊ morbilli ⁊ alubumeta sunt de
nũõ apatũ bothoralsũ. de alubu/
meta: dixit Aui. q est aliqd ex variolis: ⁊ mor
billus est q̃dã spẽ q̃ a qbusdã etanalso vocat: ⁊
a qbusdã pastiniire a qbusdã blacᶜ h₃ Rasi₃.
18. oti. sunt morbilli. ⁊ morbilli a qbusdã vocant rosseriũ.
Morbillus põt dici variola ⁊ nõ econtra.
Et h' florẽtie vulgari sermone rosalia vocant. ¶ Quidam
dñt. q ois morbill⁹ ẽ vl' dici pt variola. Uñ. A. dix̃. q mor/
billus est variola collicas: sed nõ ꝯuertit. s. q ois variola sit
morbill⁹. ⁊ alubũcta poti⁹ reponit i spẽ variolaꝶ q̃₃ mor/
bil. ⁊ oẽs iste tres spẽs de sũma morboꝶ pestilẽtialiũ ꝯpu/
tant. eueniũt. n. fm pslm in aere malo ⁊ nũciãt futurã pesti
lẽtiã. Uñ Ras. 18. oti. dix̃. variole ⁊ blaccie sunt de morbis
q dñr nũci⁹. s. future pestis. ⁊ dix̃. vt plm mouet ex corru/
ptiõe aeris iducta a cadauerib⁹ ⁊ pcipue in estate Et. A. dix̃.
q sĩ d sũma egritudinum aduenimẽtũ. i. cursu aeris mali pestife/
ri. pcedũt añt vt pl₃ pestilẽtiã. aliqñ tñ ẽt sequunt morbos
pestilẽtiales. Dixit an. Zoar. q euenire ꝯsueuerũt tpe pesti/
lẽtie scẽ ex corruptiõe aeris vl' ex aq putride vel corrupte
vl ex cibis mal' ⁊ corruptis cõestis. Et dixit Ras. vbi. s. q
aliqs medic⁹ dixit. q blaccie aliqñ ꝯuertut in variolas. ⁊
variole aliqñ apparent tales blaccijs. ¶ Et qñ₃ eueniũt p/
dcẽ tres spẽs curtu crib derivatiõis. Dix̃. n. Aui. q variole
⁊ morbilli ⁊ ẽt alubumeta sĩ qdã mod⁹ crib. verũtñ vario/
le pl₃ sĩ crib febriũ sinochoꝶ sãguineaꝶ: qñ vt⁹ i ipis febri/
b⁹ nõ ẽ potẽs crisi₃ facẽ p fluxũ sãguis ⁊ pcipue nariũ. Et alu
bumeta ẽt pl₃ sĩ crib ipsaꝶ fe. qm ipa sũt d sãg' g̃ssiori. ⁊
morbilli pl₃ sĩ crib febᵐ collicaꝶ aut q̃ꝶ mã ẽ sãguis collic⁹

Et mã pdcãrũ triũ spẽrũ in fetu ex dispõne mr̃icis paula/
tine ꝯgregat ⁊ ẽ mala. verũtñ paulatie assuefcã ẽ mẽ/
bris. q̃re nõ sentiũt mẽbra ipsi⁹ nocu' nisi accidat q mã eã
moueat ⁊ ꝯ nã₃ mẽbroꝶ irritet. ¶ Qual' at sit ista mã ex di
spõe mr̃icis ifectu ꝯgesta ⁊ ex q̃ dispõne mr̃icis discordare
vident auctores abinuicẽ. Gal'. n. dix̃. q ẽ q: fet⁹ nutrit ex
sãguie mẽstruo: q sãguis est i fect⁹ ⁊ ificit fetũ quez nutrit.
Uerũ Zoar. dixit. nõ nutrit ẽbrio ex sãguie mẽstruo sic pu/
tauerũt qdã. ppea q G. dix̃. q ẽbrio nutrit ex sãguie q de/
scẽdit ad vuluã ⁊ noiauit sanguinẽ deiñ sanguinẽ mẽstrua
lẽ. seq̃ns vestigiũ ⁊ ꝯsuetudinẽ grecoꝶ q vocãt oẽ₃ sãguinẽ
descẽdẽtẽ ad vuluã mẽstrualẽ. Sciẽdu pcerto. q si ex tali
sãguie mẽstruali ẽbrio nutriret sic ẽ ille q expellit ⁊ pur/
gat in mulib⁹ nullo⁹ viueret. imo nutrit ẽbrio ex sanguine
valde laudabili. ₃ q: sanguis q nãlr dr ⁊ ẽ mẽstruũ poit⁹
ẽ ⁊ sit⁹ i corpe ipsi⁹ mr̃icis ex q̃ miscet aliqd modicũ i em/
briõe: iõ ẽbrio ab illo inficit ⁊ inde accĩt bothor pdicti: ⁊
accidit ex eo ẽt tinea in facie ⁊ capite q vulgari latino dr sa
grũ: ⁊ destruit ẽt appetit⁹ ei⁹ ⁊ cor ĩpit: ⁊ fit in eo appeti
tus cõedẽdi lutũ carbones ⁊ silia. Et ille embrio q recipit
hãc ifectionẽ rectificat cã m̃ q̃ntũ põt ⁊ id qd nõ põt rema/
net in corpe: ⁊ morat ⁊ ista mora fm plm ẽ q̃usq₃ ad luce₃
egrediat fet⁹: ⁊ ẽt aliqñ postea m̃ltũ ita q i aliqb⁹ reruat
ad iuuẽtutẽ. ¶ Ysaac. dix̃. mã eoꝶ ẽ acq̃sita i mr̃ice in ferus
gnõne ⁊ vtero q̃ diuti⁹ est ꝯuata tãq₃ supflua i locis aliq/
b⁹ int̃ cutẽ sepata a mẽbris nobilib⁹. Et ista mã nẽcio repi
Nõ q̃re ñ euadit aliqs a variol morbill' aut saltẽ altera earu.
tur i oi fetu: q: nõ ẽ ẽbrio q nutriat in mr̃ice tã munda qn
aliqlr ificiat: ⁊ ppea credit. q ñ euadat aliqs ab his passio
nib⁹ vl' saltẽ ab alr̃a eaꝶ. Uñ dix̃ Alu. coll. 3º. q oia mẽbra
hñt v̄tutẽ expulsiuã mãdãtẽ alr̃i ⁊ sũt ex h' variole ⁊ mor
billi. ⁊ ppea q nullus euadit ab his duob⁹ qn ea habeant
ista egri⁹ est sic nãlis: ⁊ iõ dr q h' egri⁹ pueniut a mã mala
sixa in cibo ẽbriõis. Et q̃nto i ꝯceptiõe ẽbriõis matrix imũ/
dior fuerit: tãto magi fet⁹ ex ea ificit: ⁊ tãto mã eoꝶ maio/
ri q̃ntitate ꝯgerit. vñ fit q q i tpe mẽstruatiõis ꝯcipit aut
paꝶ añq̃₃ mẽstruũ erũpat pdcis dispõib⁹ abũdet in eo mul'
tiplicẽt variole ⁊ morbilli ⁊ ꝯ q mr̃ice mũdificata ꝯcipit.
¶ Et q̃uis ista mã i vro acq̃rat dũ tñ fet⁹ ẽ i vro ñ accĩt
variole nec morbilli nec alubũcta: ppea q: vt dcm̃ ẽ mã ista
paulatie ꝯgerit ⁊ qd paꝶ p⁹ qd paꝶ ipmit ⁊ sic assuefit mẽ
bris fet⁹. vñ nec ei⁹ malitia ledẽs pcipit: ⁊ maxie cũ adhuc
pauca sit: mẽbra ẽt fet⁹ in vtero nõdũ pfecta sunt neq₃ for/
tia v̄tutib⁹. ⁊ maxie i v̄tute expulsiua. q: nec irritat ꝯ eã. ⁊
si irritat nõ pualet ꝯ ei. Post ãt exitũ fet⁹ ab vtero mã ad/
huc retinet ⁊ tardatur expelli q̃usq₃ v̄tus fuerit ꝯfortata ⁊
mẽbra magis pfecta. Et quousq₃ mã p mala nutriẽtia fue/
rit augmẽtata. sic q nã₃ aggrauet ⁊ stimulet: aut q̃usq₃ ali/
qd extrinsec⁹ mãm ipsaꝶ cõmouẽs aduenĩat. ⁊ ex aeris mu/
tatiõib⁹ ⁊ cibis vel medicĩs balneis vel exercitijs ⁊ silib⁹.

Nō q̄re accelerat̄ ⁊ plongatur aduentus morbillorū ⁊ variolaꝝ.

ꝙ m̄am illā cōmoueat ⁊ agitare faciat. tūc.n.nā irritata iuxta posse sanguinē ab ea depurat ⁊ eā ad exteriora depellit. ſm ergo ꝙ mā illa mala citius vel tardius augmētat̄. ⁊ ſꝫ ꝙ cā eā cōmouēs festine vel tarde supuenerit tardat̄ euētus dictaꝝ dispositionū. ⁊ ſm plm elongant̄ venire post natiuitatē p annū vel plus. aliqn̄ tm̄ ⁊ raro citius eueniunt. Et ego qdē vidi infantē in quo p⁹ die sue natiuitatis appuerūt variole. Dixit Zoar. embrio fortitudie mēricis ⁊ ex alio bono nutrimēto qd̄ recipit nō ledit̄ dū pmanet in mrice. post exitū aūt ipsi⁹ ab vtero nutrit̄ infans ⁊ coadunat̄ calor nālis in eo ⁊ augmētat̄ ⁊ ɔfortat̄ na ⁊ conat̄ digerere ⁊ subtiliare ocm̄ hūorē malū ⁊ nociuū ⁊ ipm exteri⁹ expellere: hoc tm̄ fit cū labore forti. ¶ Et scias ꝙ mā p̄dictaꝝ dispōnū pōt ēt acqri post natiuitatē ex malis cibarijs ⁊ potib⁹. Dixit.n. Raſ.18.ɔtiñ. ꝙ Gal. dixit. supfluitates ciboꝝ q̄ n̄ mutant̄ in sanguinē remanētes i mēbris putrefiūt ⁊ acuūtur spatio pluriū dieꝝ. ⁊ gn̄ant̄ ex eis nō solū variole: ſꝫ ⁊ morbilli ⁊ alubumati. Accīt ergo multotiēs pueris ⁊ adolescētibus gulosis ⁊ quorū regimē est mali ordinis in pluribus rebus nō nālib⁹. ⁊ maxime si cale ⁊ hu. fuerint nāe: nō fuerint assueti flōmijs ⁊ farmacijs aut dimiserint illas: veruntm̄ illa sic generata mā non necessario reperit̄ in oībus: sed que gn̄atur in vtero vt patuit in oībus reperitur. ¶ Differūt aūt variole ⁊ morbilli ⁊ alubumati. dix̄. Raſ. vbi. s̄. in multis. Et p̄ qdē in colore: q2 blaccie sunt rubee ⁊ appent in supficie corpis sicut ignis psicus. variole v̄o ⁊ alubumati nō appent rubee: ſꝫ declinātes ad albedinem. ¶ Et differūt in loco: q2 blaccie nō sunt ꝓfunde nec eminētes. variole v̄o ⁊ alubumati sunt ꝓfunde in cute ⁊ hn̄t eminētiā. ¶ Et differūt in q̄ntitate ɔtinua: q2 morbilli sunt hoc minora variol'. ⁊ sunt morbilli diffusi in cute: ⁊ sūt velut puncture pue q̄ntitatis. Dixit Aui. morbillus est minoris q̄ntitatis ⁊ quasi ipse nō ptransit cutē: ⁊ nō ē ei altitudo de q̄ curet̄ ⁊ ꝓpē in pn̄° sui. variole v̄o in pn̄ͨ sue apparitionis hn̄t eminētiā ⁊ altitudinē. Et morbilli ſꝫ plm egrediūtur subito vel in puo tpe. variole v̄o sunt egredientes paulatine aliqd post aliqd ipaꝝ tm̄ sunt qdā q̄ sūt velocis ⁊ facil' exit⁹: ⁊ qdā sūt tardi ⁊ difficil'. Et q̄uis tā variole q̄ȝ morbilli plus accidāt in supiorib⁹ mēbris q̄ȝ in inferiorib⁹: variole tm̄ plus accīt ocul': morbilli v̄o min⁹. Alubumati v̄o est magis eleuata supra cutē ⁊ maioris q̄ntitatis ɔtinue q̄ȝ variole: veꝝ in q̄ntitate discreta ē minor valde. imo ē sicut variola rara spaciū notabile ponēs iter pustulā ⁊ pustulā. ¶ Differūt ēt i accn̄tib⁹ vt appebit in signis. ¶ Et differūt in causis pticularib⁹. nā mā variolaꝝ est mā sanguinea: ⁊ silr mā alubumati. veꝝ mā alubumati est grossior. mā v̄o morbilloꝝ est colica siue sanguis colicus. Dixit Zoar. variole gn̄ant̄ ex hūore magis grosso ⁊ morbilli ex subtiliori ⁊ sicciori. Dixit Geor. 18. ɔtiñ. blaccie fiunt ex sanguine pmixto multe cole ⁊ variole ex sanguine grosso multe humiditatis. Et iō inuenim⁹ variolas humidas ⁊ blaccias siccas aridas. Et nā tā variolarū q̄ȝ morbilloꝝ nō est oībus eq̄lis: imo valde varia i subā ⁊ q̄litate ⁊ q̄ntitate ⁊ loco pp cui⁹ varietatē diuersificant̄ valde morbilli ⁊ variole pp diuersitatē nāq3 sube q̄dam appent ad tactū durere ⁊ q̄daȝ viscose: ⁊ q̄dā molles. Et pp diuersitatē in q̄litate q̄dā repiuntur cū calitate intensa ⁊ acuta. ⁊ q̄dā cū remissa ⁊ miti. Et pp diuersitatē in q̄ntitate q̄dā sunt magne ⁊ q̄dā pue: q̄daȝ multe q̄dā pauce. q̄dā sunt abinuicē distantes: ⁊ q̄daȝ ɔtinue sibi siue ɔtigue q̄si vna intret alterā. Et dixit Raſ. vbi. supra. Inueniunt̄ q̄nq3 variole pue intus in magnis ⁊ nominant̄ duplices. pp diuersitatē v̄o loci fit ꝙ si mā ɔtinet̄ in supiorib⁹ ꝙ ibi abundēt plus variole ⁊ morbilli. Et silr si in iferioribus aut si in medijs: ⁊ hinc est ꝙ q̄nq3 appent in facie ⁊ capite multe: in alijs mēbris pauce: ⁊ q̄nq3 erūt multe in pectore ⁊ vētre: ⁊ pauce i capite ⁊ extremitatib⁹. ⁊ silr q̄nq3 erūt mlte in extremitatibus ⁊ pauce in capite ⁊ vētre. Et si mā fuerit dissemīnata p totū appebunt eq̄lr q̄si in toto. ¶ Et differūt ēt in accn̄tib⁹ bonis ⁊ malis. Quedā.n. sunt cū angustia vehemēti ⁊ accn̄tib⁹ alijs malis ifra dicēdis: ⁊ alie sīt sine ipsis. ¶ Predcē tm̄ dīie repiūt̄ pcipue plus in variolis q̄ȝ in morbillis ⁊ in ipsis variol' pcipue repit̄ dīia in colore eaꝝ. q̄dā.n. sunt albe ⁊ q̄dā declinant ad rubedinē vel citrinitatē viriditatē purpureitatē vel nigredinē. Dixit Aui. variol' sūt spēs ⁊ colores. naȝ de eis sunt albe ⁊ de eis sūt citrine ⁊ sūt rubee ⁊ virides violacee: ⁊ de eis sunt ad nigredineȝ decliues: ⁊ q̄dā sūt cineritie. Et diuersificant̄ ēt variole in for̄ᵃ siue figura eaꝝ: q2 q̄dā sūt late ⁊ q̄dā rotūde. Et cāe p̄dictaꝝ diuersitatū variolaꝝ sunt diuersitates māeꝝ ⁊ sube eaꝝ. Nā si mā eaꝝ fuerit sāguis scȝ massa sanguinea tūc variole erūt late paꝝ acute q̄sse rubee molles supius nō pruriginose. ⁊ si sanguis erit colicus variole erūt pue acute declinātes ad citrinitatē cuȝ duritie q̄dā ⁊ erūt pruriginose. Et si sanguis fuerit flāticus erūt late albe molles nō pruriginose nisi flā sanguini mixtū fuerit salsum. tūc.n. erunt cū pruritu ⁊ si sanguis fuerit melicus erūt dure valde vel obscure vel ad nigredinē declinantes. ¶ Scdm plm v̄o variole fiūt ex sāguie: ⁊ iō ſm plm accīt in cōplōne ⁊ etate in qb⁹ sāguis multiplicat̄. deinde plus fiūt ex sanguine colico: q2 ipse est magis mobillis ⁊ magi apt⁹ ferri ad circūferentiā. Sanguis tm̄ pp sui benignitatē magis obedit nāe expellēti. Raro aūt fiunt ex sanguine flātico: ⁊ rarius ex melico: q2 flā pp sui viscositatē adheret ⁊ nō obedit expulsiōi: ⁊ melia pp sui grossitiē nō facilr penetrās trāsit ad exteriora. Et hic variole plūbee expellunt̄ pl⁹ ad faciē ⁊ pect⁹ ⁊ vētrē ⁊ minorat̄ ipsaꝝ expulsio ad extrema pp mae grossitiē. ¶ Et ille qdē māe q̄n̄ ebulliūt ebullitiōe depurāte sanguinē ab ifectōe acq̄sita i ipso i mrice aut ex malitia nutrimentoꝝ i tpe postea acq̄sita tenēt in corpe rōnē cāe an̄cedētis. ſꝫ p⁹ q̄ȝ cū illis ifectiōib⁹ ⁊ malitia sūt expulse ad cutē siue ad totū in q̄ tales pustule fiunt tenēt rōnē cāe ɔiūcte. ¶ Ebullitio āt eueniēs ipsis materijs aliqn̄ ꝓuenit a cāis itrīsecis ⁊ aliqn̄ ab extrīsecis. De itrinsecis qdē dix̄ A. de h. s. qd̄ facit euenire ebullitionē in dcīs materijs est cui⁹ cā est q̄si nālis faciēs ebullitionē sanguis. ⁊ est. s. calitas nālis ipsi⁹ sanguis aut calitas colere q̄ ei admiscet̄ aut q̄uolibȝ alr ei accidat ebullitio ab intrīseco q̄re q̄si nālē facit malitiā sanguis. q̄re putrefit ab eo illud qd̄ admiscet̄ ei de reliqs sui nutrimēti mēstrualis: qd̄ est ipregnatiōe: aut illud qd̄ gn̄at̄ in eo post illd̄ ex cibis feculētis ⁊ malis: de ill' q̄ rectificāt subam ei⁹. s. sanguis ⁊ faciūt eū ebullire donec fiat ei suba rara. i. pura ⁊ fortior siue melior p⁹ ⁊ magi appens. Et h̄ ɔtigit cessante ebullitōe a ptib⁹ ill' supfluis seq̄stratis: sicē illd̄ qd̄ nā efficit in succo vue. s. in musto: ita ꝙ rarificat illd̄ faciēdo vinū illo sube. s. pure ⁊ iā putruit. alr. penetrauit. ⁊ sepata ē a vino spuma aerea: ⁊ ps terrea. ¶ De cāis āt extrīsecis faciētib⁹ euenire ebullitionē in sāguine: dix̄. A. de h̄ est cā aduemēs extrisec⁹ ebullire faciēs occulta. i. sanguinē occultū: q̄ est in ꝓfūdo corpisꝗ cā pmiscet hūores. s. s̄. decēs cū sanguie pmixtiōe eūtein cā ebullitiōis ⁊ stātiōis sub sole sil's ebullitiōi q̄ accīt succis expositis soli. Et de his cāis extrīsecis plm est mutatio aeris eueniēs in q̄litate ei⁹ ad calm̄ vel hu. ⁊ deplm ad calȝ ⁊ hu. sil' p̄ter h̄ ꝙ in suba ei⁹ eueniat putrefa° saltē notabil' ⁊ māifesta. q̄ aer cū attixerit ad corp⁹ repletū plectoricū sanguie turbat sāguinē ei⁹ ⁊ ebullire fac̄. ¶ Et dix̄. A. de cibis sūt qdā. q̄ faciūt cadere in variolas velocit̄ ⁊ ꝓpē q̄ nō sūt ɔsueti ⁊ cū administrant̄ sup eos mediᶜⁱⁿᵉ ⁊ cibi cale faciētes. Et isti cibi sunt lac: ⁊ ꝓpē lac camellaꝝ ⁊ eq̄rū cū mltū replet̄ eo ille q̄ nō ē ɔsuet⁹. deiñ bibat vinū plm aut medicinas calas. Dixit Isaac. mā acq̄sita in mrice. sup. aut postea in tpe gn̄ata mala vt dcm̄ ē. cursu etatꝭ mota a ɔtinēte: ⁊ ēt a cibis ⁊ potib⁹ ⁊ alijs n̄ nālib⁹ reb⁹ agitat̄ a nā vt a corpe expellat̄. ¶ Et s̄cdit Aui. q̄nq3 accīt i corpe ebulli-

Spēs variolarum quo ad colorē tm̄ ad formam ⁊ figurā.

Eodē materia vno mō est cā an̄cedens ⁊ alio mō est cā ɔiūcta variolaꝝ ⁊ morbillorum.

Ebullitio est duplex vna que ebullitione purificat: et alia que putrefit.

tio sm̄ semitā putredinis cuiusdā.nō.n.ē.de gn̄e putrefa/
ctiōis inducētis febres putridas aut corrūpētis mēbꝝ in
q̄ fit illa ebullitio ſʒ est de gn̄e ebullitionū q̄ accidūt.i.acci/
dere pn̄t succis.s.fructuū herbaꝝ. Ipsis.n.qn̄qꝫ accidūt ta
lia accn̄tia ebullitiōis ꝙ ꝑ ea ptes eoꝝ ab inuicē separantur
sicut accit in mustis vinoꝝ q ebulliūt qn̄qꝫ ex calitate ꝓpa
qn̄qꝫ ex calitate aliena. ¶ Et variole qdē dixit Aui.no acci
dūt in cute corpis tm̄.ꝛ in ea ꝙ seqtur illud qd̄ appet d cor
pe. Immo accidūt in oib⁹ mēbris illum ptiū apparentium ꝛ
occultis ita ꝙ in velamib⁹ ꝛ neruis. ¶ Variolaꝝ qꝫ ꝛ si/
militer morbilloꝝ: dix̄ Aui.qdā sūt q̄ postq̄ȝ icepunt appa
re occultāť.ꝛ haꝝ qdā rursus redeūt ꝛ egrediūt:ꝛ qdā dio
ꝺlitescūt. ¶ Et dix̄.variolaꝝ ꝓcedētiū qdā suppuranť: ve/
rūtn̄ sanguinee cito ꝑmutāť ad saniē: ꝛ post eas colice. Flā/
tice v̄o ꝛ melice tarde. Morbilli v̄o nō suppurant: ꝛ qn̄qꝫ ꝑ
mutāť variole ad siōnē vl' bothor q̄ aggregant saniē ꝛ pci/
pue ille q̄ cū latitudine sūt acute.ꝛ qn̄ʒ ꝑmutāť ad farre.i.
ad pustulas aq̄sas latas: ꝛ qn̄ʒ vlcerāt cutē.ꝛ de vlcerātib⁹
sūt q̄ dimittūt ꝯcauitatē ꝛ vestigia vlceruʒ cito vel tarde.
¶ Et qdā dn̄t.ꝙ lʒ nec̄e sit: vt.s̄.oēm hoieʒ hr̄e maʒ va/
riolaꝝ: nō tn̄ est nec̄e oēm hoiem hr̄e variolas.qꝛ qn̄ʒ me
diāte nāli calore potēti fit illius māe male insensibil' euo: ꝛ
qn̄ʒ ēt manifesta ꝑ vomitū vel secessuʒ. ¶ Dix̄ Raſ.18°.cō

Variole et morbilli pn̄t accidere bis vel ter in vno.

ti.pole ē.s.ꝙ vni accidāt variole ꝛ morbilli bis vel ter. Et
Aui.dix̄. Ex hoib⁹ st̄ qb⁹ accn̄t solū semel in tota vita.ꝛ sꝫ
qdā qb⁹ accn̄t bis ꝛ raro est ꝙ eueniāt ter. Accn̄t autē bis
vel ter qn̄ mā bis vel ter agitať. Dn̄t qdā pn̄t euenire bis ex
mā acq̄sita i matrice: ꝛ pn̄t ēt euenire bis.s. semel ex dicta
mā ꝛ semel ex mā post natiuitateʒ acq̄sita: ꝛ si ter accidunt
vtplm̄ est ꝙ ꝑmis duabus vicibus eueniunt ex mā acqui/

Que corpora sunt magis variol' ꝑpara morbillis.

sita in matrice 3ª vice ex mā postea in tp̄e acq̄sita. ¶ Dixit
Aui.corpus ꝑparatū variol' est qd̄ est calm̄ ꝛ hūidū ꝑtur/
bate hūiditatis ꝛ ꝓpe qd̄ paꝝ ex̄bit de sanguine ꝑ stomā.
sup.vel paꝝ ex eo egrediť ꝑ nares vel aliūde.ꝛ in corpibus
hūidis eaꝝ euent⁹ ē plusq̄ȝ in siccis. Morbilli tn̄ plus eue
niūt i corpib⁹ calis ꝛ siccis: ꝛ id i pueris ꝛ viris accn̄t plusq̄ȝ
in puellis ꝛ feminis. Et qdā h̄ dn̄t de variol'. ¶ Et variole

Variole et morbilli i oi etate possunt euenire.

ꝛ morbilli in oi etate euenire pn̄t. Verūtn̄ ꝓuenientes ex di/
spōne acq̄sita in m̄rice aptissime dixit Isaac.eueniūt in ifan
tib⁹ ꝛ pueris: min⁹ v̄o in iuuenib⁹: senionb⁹ āt nūq̄ȝ: qꝛ nō
ꝑt mā illa tāto tp̄e latere qn̄ moueať aut si latet assuefit illi
mā vt de ipsa nō curet neqꝫ agitet eā ad motū. A.āt dix̄.plꝫ
variola accidit infantib⁹: ꝛ deinde iuuenib⁹ ꝛ minorať ca/
rū euēt⁹ in senib⁹ nisi ꝑp cās fortes. Dixit Raſ.18°. conti.
necesse est ꝙ sanguis pueri de facili ꝓueniat ad hāc dispō/
nē ꝛ ꝓpe cū fit mutatio a pueritia ad adolescentiaʒ. Sm̄ tn̄
plm̄ eueniūt in pᵃ etate ꝓpe qn̄ mā eaꝝ est cōgesta in m̄ri/
ce: q̄ aūt est ex sanguie malo acq̄sito post natiuitatē ipsa est
q̄ potest reseruari ad senectutē ꝛ seniū. Ego qdē vidi vario
las euenire ēt decrepitis. ¶ Pueri tn̄ magis ꝑpati ad vario
las.dixit. Raſ.vbi.s̄.sunt albi ꝛ rubei hn̄tes capillos blō/
dos melici v̄o ꝛ nigri sunt remoti ab his. ¶ Dixit Georgi⁹

Variole et morbilli plus eueniūt in autūno et ve

vt scribiť.18°.ꝯti.ꝑdicte dispōnes eueniūt plm̄ in autūno
ꝛ maxie cū nō ꝑualet septētrionalis vēt⁹ ꝛ autūn⁹ est plu/
uiosus ꝛ cū aer est turbidus puluerulent⁹ ꝛ obscur⁹ ꝛ flat
vētus meridionalis. Et Raſ.ibidē dixit Cū videris autū/
nū vehemētis calitatis ꝛ siccitatis ꝛ hyemē sue ꝓpe nac ex
pecta variolas in fine hyemis. ¶ Et Aui.dixit. Euēt⁹ ea/
rū est plus in v̄e q̄ȝ hyeme. ꝛ post ver in fine autūni ꝛ ꝓpe
qn̄ ꝑcedit estas cala ꝛ sicca ꝛ fuerit ille autūnus calidus ꝛ
siccus. Et dixit.multiplicāť in successiōe austrinoꝝ qn̄ mul
tiplicať eoꝝ ꝑflat⁹ ꝛ multiplicanť in regionib⁹ vehemētis
calitatis ꝛ hūiditatis. Dixit Raſ.17° ꝯtin̄.dico ꝓuenit ad
nos autūnus vehemētis calitatis ꝛ siccitatis excedētis ꝛ
ꝑrogata est tal' ꝯstitutio: ꝛ nō euasit puer q nō inciderit
in variolas: ꝛ ꝑuenerūt vsqꝫ ad plures alterius etatis.

¶ De signis futuraꝝ variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ. Ca.xiiij.

Signa ꝓnosticantia futuras variolas vel morbillos sunt dixit Alm̄.cū febris
acuta ꝛ ꝯclusa pueris ꝑcipue vel iuuenib⁹ eue
nerit ꝛ fuerit cū ea dolor dorsi ꝛ nariū prurit⁹
ꝛ oculoꝝ rubedo ꝛ in corpe sentitur pulsatio.
sciendū est ꝙ egro variole aut morbilli cito superuenient.
¶ Et Rabi dixit.18.ꝯti.qn̄ in febre cal'a appet rubedo ocu
loꝝ ꝛ faciei ꝛ caput ꝛ corp⁹ sentiť pōderosuʒ.ꝛ adest pruri
tus nariū ꝛ sternutatio ꝛ angustia ꝛ lamētatio signū ē va/
riolaꝝ. ¶ Et Raſ dixit.dico ꝙ multotiēs habui ꝑ experien/
tiā ꝙ signa variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ sūt febris ꝯtinua: timor
in somno: rubedo faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ prurit⁹ in narib⁹ dolor
vehemēs lūboꝝ ꝛ dorsi oscitatio.ꝛ alices: ꝛ caloris inflā/
matio. Et fili⁹ Mesuay dixit.accit agitatio repētin⁹ motus
in somno ꝛ dolor est in toto corpe pungitiu⁹. Et Georgi⁹.
dixit.adest siccitas lingue ꝛ sputū grossum ꝛ facies ē reple
ta ꝛ adest nausea ꝛ defectio appetit⁹ ꝛ distensio cutis ꝛ ꝓ/
prie gigiue erūt multū rubicūde. ¶ Dixit Zoar. Cū nā mo
ueť ad expulsionē māe eoꝝ excitať ꝓ maiori pte febris cal'ar
qꝛ cū labore forti ꝛ angustia magna fit sepatio māe eoꝝ: si/
cut tu vides ꝙ illi q extrahūt butyꝝ a lacte nō faciūt illud
nisi cū labore mag° ꝛ forti valde ꝛ motu laborioso ꝛ gra/
ui.q̄ re credēdū est.ꝙ in expulsione māe variolaꝝ ꝛ mor/
billi debeat illud accidere. Et aliqn̄ cū hac fe.fit alienatio.
¶ Dixit Auer.4° colliꝫ.variolaꝝ sigª ꝓnostica sunt febris
ꝯtinua ꝛ faciei inflatio ꝛ tipoꝝ ꝛ venaꝝ grossities cū ru/
bedine ꝛ nasi pruritu colli ꝛ gule grossitie. ¶ Aui.āt dix̄.
qn̄qꝫ appitionē variolaꝝ an̄cedūt dolor dorsi ꝛ prurit⁹ na/
riū ꝛ timor in sōno ꝛ pūctio vehemēs in mēbris corporis.
Dicūt qdā ac si forent acus vel spine infixe in eis ꝛ graui/
tas cōmunis.i.totius corporis ꝛ rubedo faciei ꝛ oculorū
ꝛ lachryme ꝛ inflāmatio vel inflatio ꝛ multitudo alicum ꝛ
saltus cū ꝯstrictione anhelit⁹ ꝛ raucedo vocis ꝛ grossitu/
do sputi ꝛ grauitas capitis ꝛ dolor eius. Dicūt qdā. ꝓpe
in initio febris ꝛ suffocari dicit lr̄a extra.i. gutturis. Alia
lr̄a hʒ ꝛ castaccō.i.tremor mēbroꝝ ꝛ exiccatio oris.s.cū si/
ti ꝛ angustia.s.ingetudo ꝛ dolor gingiue ꝛ in pectore ꝛ do
lor pedis vel cordis apud resupinationē ꝛ declōnē ad ipm
ꝛ cū h̄ toto febris ꝯclusa.ꝛ in sūma adsunt signa plectorie
ꝛ replōnis sanguis in toto ꝛ ꝓpe si nō ꝑcessent euo ei⁹ cō/
sueta spōtanea vel artificial'. Et si ꝓ tūc variole vel morbil/
li multis acciderint cū paucis de ꝑdictis signis ꝓnosticari
poteris ipsoꝝ euētū ꝛ ꝑcipue in tp̄ib⁹ ꝛ ꝯstitutiōib⁹ supra
dictis. Et qdā addūt ad ꝑdicta signa sternutationē pecto/
ris aspitatē oculoꝝ turbulētiā ꝛ lampadaꝝ corā eis visio/
nē. ¶ De febre aūt q̄ euenit an̄ exitū variolaꝝ ꝛ morbillo
rū dn̄t qdā.ꝙ si bn̄ ꝯsideranť dicta Aui.posita.s̄.in.§.caꝑ.
qn̄ dix̄.qn̄qꝫ accit in sanguie ebullitio sʒ semitā putredinis
ꝛc̄.nō est nec̄iū febrē putridā euenire cū variol' ꝛ morbill'.
imo vtplm̄ est de gn̄e humoralm̄ nō putridaꝝ.s.sinocha in

Febris variolarum et morbillorū vtplm̄ nō est putrida.

flatiua in variol' ꝛ causon nō putridus in morbill'. nō ē tn̄
incōueniēs cū eis repiri posse putridā febrē sanguineā i va
riol' ꝛ colicā in morbillis cū ebullitio ꝑduxerit ad putrefa/
ctionē hūoꝝ. ¶ Et dicūt.ꝙ pūctio siue dolor pungitiu⁹ q
fit in variol' ꝛ morbill'.non cāť ex mā subtili acuta pene/
trāt in mēbroꝝ subaʒ sicut ꝯtigit in apatib⁹ pāniculoꝝ: ſʒ
cāť ꝑ sepationē ptis māe a pte ei⁹ factā cū mā delegať dep/
te ad ptē ꝛ ꝑdicta oia signa cōia sunt variolis ꝛ morbillis
¶ De specialib⁹ aūt signis.dixit Raſ.in diuisiōib⁹. cū vi/
deris aliquē cū febre ꝯclusa incurre dolorē in dorso vehe/
mētē tūc scias: q illō est ex iceptione variolaꝝ: ꝛ ꝑcipue si
cū h̄ est pruritus in naso ꝛ timor in sōno. Si aūt febris est
vehemētis calitatis ꝛ angustie tūc portēdiť ꝑ illō morbil/
lus. ¶ Et Aui.dix̄.lachryme in morbill' sūt plures: qꝛ mā
eoꝝ plus mordicat oculos: ꝛ angustia ꝛ inflāmatio ēt i eis
est vehemētior ꝑp col'e acuitatē.ſʒ dolor in dorso ē minor.
Et silr oia sigª significantia replōnē i corpe i morbill' sꝫ remis/

fiora. ꝛ maxime grauitas capitis ꝛ toti⁹ ꝛ iflatio ꝛ grossities venaꝝ ꝛ rubedo ꝛ tilla. qḋ est q: mãe variolaꝝ est sanguis peccãs in q̃tto. q̃uis etiã aliqñ peccet in qli. mã vero mo:billoꝝ est sanguis colericus vel cola peccãs in q̃li. lꝫ ẽt aliqñ in q̃tto: sꝫ nõ q̃tũ mã variolaꝝ. ℭ Et Raſ. dixit. 18. ɔtĩ. qñ tu vides cũ febre cõtinua angustiã ꝛ murmurationẽ ꝛ laborẽ assiduũ debes cognoscere ꝙ sunt signa blacciarũ. Et diẋ. dico ꝙ si aliqs febricitãs sentit dolorẽ lũboꝝ .i. dorsi: ꝛ nõ appet ei aliqḋ signũ de signis variolaꝝ si cũ hoc adsunt fluxus ꝛ vrina alba est sigᵐ ꝓnosticũ variolarũ. ꝛ sũmarie nõ est aliqḋ sigᵐ ita certũ ꝛ ꝓpriũ in variol' sicut dolor lũboꝝ cũ febre. Et cũ videris h. in autũnolis securus de variol: nõ tñ de blaccijs. q: cũ blaccijs nõ est dolor dorsi. ꝛ puto ꝙ hoc sit ex forti distentione vene ɔcaue expanse sup spõdiles dorsi q̃ in blaccijs nõ distẽdiť: q̃re sunt ex malitia sanguis absq; multa repl'one. sꝫ in variol' nõ est multa malitia in sanguine reᵘ blacciaꝝ. ℭ Diẋ A. ꝓfocatio in febrib⁹ acutis q̃nq; portẽdit variolas. ꝛ hoc est qñ ꝓp mãm multã ebullientẽ circa spũalia fit ꝓfocatio. ꝛ silr dolor gutturis portẽdit in dictis febrib⁹ variolas. q̃uis nõ sit ꝓfocatio .i. q̃uis sit ex apate ꝓfocatiuo: sꝫ. sup. fiat ex ebullitione mãe circa loca gule aut fiat ex vaporib⁹ surgẽtib⁹ ex ebullitione que fit in sanguine circa generationẽ variolarum.

ℭ De signis demr̃antib⁹ variolas ꝛ morbillos. Ca.xv.

Signa demr̃atiua variolaꝝ sunt: dixit. A. ꝙ qñ appent. s. in eaꝝ pn°. faciũt incurrere pruritũ in mẽbris: deinde appent res sicut capita acuũ in cute: ꝛ qdã dñt. sicut mordicatiões pulicũ ꝛ deinceps paulatĩne augenť donec egrediãtur sil'es milio: deinde augẽť totalr. ꝛ vt dñt qdã q̃nq; ad q̃titatẽ orobi q̃nq; lupini vel parui denarij ꝛ iplenť sanie ꝛ post cõplemẽtũ resoluunť. ꝛ arescũt faciunt eni crustaꝫ q̃ exiccať ꝛ cadit. In loco aũt crustaꝝ q̃nq; remanẽt ɔcauitates ꝛ vestigia q̃ pñt dici signa rememoratiua eaꝝ. In alijs aũt corpis ptib⁹ sol'o cõtinuitatis eueniẽs vestigiũ derelingt. ꝛ sunt ꝓpriũ labia ꝛ gene. Et assignãs cãm Ap. diẋ. hoc est q: iste tres ptes hñt de carne sꝫ spẽz multũ. sꝫ de carne ſm mãm hñt paꝝ cuius opᵐ est in alijs corpis ptib⁹. Et ꝓpea appet in dictis trib⁹ mẽbris sol'o cõtinuitatis. Et in variol' mordicatio saniei eaꝝ puenit facilr ꝓp acuitatẽ suã ad coꝝ carnẽ ſm spẽm. sꝫ talis caro nõ põt restaurari. q̃re sp in illo loco ɔcauitas remanet. ℭ 2ª cã sumiť sꝫ Gal. q vt dñt. dixit. ꝙ ps anterior sp ordinať ad patiẽdũ. in ipsa eni oẽs sensus situať q̃ꝝ ẽ pati. ꝓp quã cãm faciei supficies facile passibil' reddit' a q̃cũq; iprimẽte itrinseco ꝛ extrinseco. ℭ 3ª cã sumiť ſm Aui. q vt dñt diẋ in suo de aia. ꝙ oẽs ṽtutes nãles corpis in vna fundanť radice. ꝛ similiter ẽt oẽs ṽtutes aiales: ꝛ ꝙ q̃tto plus aia vni intẽdit ṽtuti. tãto min⁹ intẽdit alteri. ꝓp ꝙ ꝛ Ap. voluit. ꝙ vbi ṽtus aialis est fortior ibi nãlis sit debilior. Cuꝫ igiť in facie ṽt⁹ aialis sit fortior erit in ea ṽt⁹ nãlis d̃bilior. ꝛ cũ ipsa sit q̃ hꝫ resistere corrosioni ꝛ itẽdere restauratiõi: hic est ꝙ debil' exñs in facie min⁹ ꝛ debili⁹ resistit ꝛ restaurat q̃ꝫ i alijs mẽbris. ꝛ ꝓp hãc cãm dñt difficul' remouibiles eẽ maculas a facie. ℭ Et qdã assignãt q̃rtã cãm q̃ ẽ mũdicies faciei ꝓp quã ois macula in ea ɔtigẽs magis repitať ꝛ manifestat h speculũ politũ appoᵐ oculis mẽstruate ꝛ dñt. ꝙ facies mũdior est alijs mẽbris: q: sãguie mũdiori nutriť min⁹ mũdũ ꝓ posse respuẽs: si tñ ɔtigat imũdũ in ipsa recipi: euidenti⁹ se representať. ℭ Et dñt qdã. ꝙ pnᵐ variolaꝝ ẽ ab eo q̃ꝫ incipiũt appere vsq; quo aliquãtulũ magnificanť cũ aliq̃li maiori appitiõe. ꝛ augᵐ est ab eo tpe quousq; maturẽ fiãt. Et stat⁹ nõ ɔsiderať eis nisi q̃ ad accũtia: ꝛ declĩ est ab eo ꝙ appet eaꝝ maturit⁹ vsq; quo cruste desupeueniũt. ꝛ exinde est ɔualescẽtia vsq; q̃ cruste ceciderint ꝛ appuerint vestigia: eaꝝ: ℭ Morbilloꝝ võ d̃mõstratiua signa satis ex dictis i pcedẽti c° hẽri pñt. Diẋ fili⁹ Johan. marie cõicatur

Tpe variolarum ꝛ morbillorum.

blaccijs. vẽtri solũ: q: mã eoꝝ ẽ acuta abrasiua mordicatiua

ℭ De signis bonis ꝛ malis in variolis ꝛ morbill'. Ca.xvj.

Signa mala cõis variol' ꝛ morbill' sunt. dixit Alm. si morbill⁹ ꝛ variola diu .i. tarde egredi ꝛ maturari videãť neq; febris nꝫ estuatio sedeť nꝫ eger alleuieť: ꝛ ꝓter h supuenit sincopis ꝛ cordis tremor: eger ꝓculdubio moritur⁹ est. Et variole ꝛ morbilli si occultãť subito: ꝛ non redeũt ad exteri⁹ faciũt sincopim ꝛ sunt mortales: ꝛ tã variole q̃ꝫ morbilli añ sigª digõnis eueniẽtes sũt mali. ℭ Ait Raſ. 18°. ɔti. dico q̃liui ꝛ iueni ꝙ malignitas variolaꝝ. sup. ꝛ morbilloꝝ est ſꝫ q̃titatẽ malitie anhelitus ꝛ raucedinis vocis. Et dixit. si appent añ digõnẽ ꝛ in die nõ cretico sunt male ꝛ peiores sũt q̃ mouenť in die 1°. aut 6°. Et febris nõ alleuiať ex eis. Dixit Aaron. variole ꝛ morbilli cũ appent in furore febris sunt mortales. ℭ Dixit Aui. illud qḋ plus opꝫ ɔsiderare in esse patiẽtis variolas. sup. ꝛ morbillos ẽ ei⁹ anhelit⁹ ꝛ ipsi⁹ vox. nã ista duo cũ remanẽt bona res est salua. Sꝫ cũ videris anhelitũ patiẽtis variolas aut morbillos ɔseq̃ntẽ .i. freq̃ntẽ tũc estima casum ṽtutis .i. subito ꝛ opa i diafragmate. deide cũ vides sitiꝫ vehemẽtẽ fieri ꝛ angustiã assiduã ꝛ ea q̃ appent. s. extrema infridanť ꝛ morbillus ꝛ variola virides fiũt. tũc iã pcipiť eger mori ꝛ festinat illud si variole. s. ꝛ morbilli fuerit de gñe eoꝝ quorum egressio ꝛ appitio tardat. ℭ Sigª mala in variolis: diẋ Judeus deteriores variole sunt pue ꝛ ꝓpinq̃ adinuicẽ ꝛ viridis coloris. Et Georgi⁹. dixit. qñ sunt coloris nigri ꝛ aliqñ appent ꝛ aliqñ occultãtur ꝛ sentit patiẽs vehementem angustiã. s. anhelit⁹ ꝛ raucedinẽ vocis ꝛ spũs ꝓmixtioneꝫ est sol' ꝓnosticis relinquẽdus. variole q̃q; sicce in qbus nõ coadunať humiditas: sꝫ sunt vt porri ꝛ scindũt cutẽ vehemẽti scissiõe: ꝛ ɔcomitať eas vehemẽs angustia ꝛ multa desiccatio ꝛ spũs permixtio ꝛ vocis defectio sunt mortales. ℭ Dixit Alm. Oib⁹ variol' deteriores sunt violacee q̃ sunt pue ꝛ dure: ꝛ q̃ nõ maturanť. Dixit Aui. virides ꝛ violacee sunt male. Et q̃tto plus addiť decl'o ad nigredinẽ tãto ẽ deterior. verũtñ si viriditas ꝛ nigre° qb⁹ succedit refu° .i. sudoris iteratio. vel .i. hũiditatis emanatio nõ faciũt cadere ṽtutẽ. imo addiť cũ eis ṽt⁹ nõ sunt mortifere: sꝫ fortasse faciũt cadere in vlcera: ꝛ q̃ currũt cursu eaꝝ. Et variole coloris plũbei. q̃ꝝ hothor in facie ꝛ pectore ꝛ vẽtre sunt plusq̃ in manib⁹ ꝛ pedib⁹ sũt male ꝛ significãt mãm grossam: q̃ nõ expelliť ad extremitates. ℭ Et dixit Aui. ille q̃ ɔtinuantur adinuicẽ ita vt ɔtinenť in frusto magno carnis hñtes latã vel rotũdã formã. al's hñtes latera aut rotũde sũt male. Et silr ẽt duplices magne in q̃ꝝ vẽtre vn⁹ ẽ qñ variola alia. Et diẋ. albe dure pue ꝛ ꝓpinq̃ ꝛ difficilis exit⁹: lꝫ faciãt extimeri in pn° rei salutẽ: tñ timeť in eis ꝙ difficilis fiat eaꝝ maturatio: ꝛ fiat cũ eis mala dispõ egri. ꝛ pueniat cũ eis ad pditionẽ. qñ cã est i eis grossitudo mãe. ℭ Et dixit. de spẽbus malaꝝ ꝛ timorosaꝝ q̃ plerũq; iterficiũt sũt ille q̃ꝝ diuersificať egressio. s. q̃ q̃nq; appent ꝛ q̃nq; occultanť. ꝛ ꝓpe qñ apparẽt violacee: ꝛ silr tenaces: q̃ꝝ opõ nõ cessat a debilitate ṽtutis: ꝛ a mortificatiõe mẽbri ꝛ nigrefactiõe ipsi⁹. pdunt. ℭ Ait Raſ. 18. ɔti. Filia alser passa ẽ variolas puas duras porrinas: nõ tñ nigras: ꝛ sentiebat cũ h iflãmationẽ in vẽtre ꝛ mortua est. Et dixit. plẽs istaꝝ sepe sincopizantes qñ ɔstringiť multũ eoꝝ anhelitus ꝛ infridanť eoꝝ extremitates moriunť. Et h est cũ redeũt iteri⁹. Et diẋ. Raſ. in diuisiõib⁹. variole citrine pue dure ꝓpinq̃ iuolute mltẽ. rubee vehemẽtis rubedis ꝛ violacee: ꝛ q̃ ambulãt vt formice. ꝛ q̃ faciũt supficiẽ corpis sicut spasmatã oẽs male sũt mortales: ꝛ q̃ terminanť ad corruptionẽ mẽbri sũt mortifere. ℭ Dixit Raſ. 18. ɔtiñ. variole nigri coloris: ꝛ q̃ deficcanť: ꝛ nõ iplenť aq̃: sũt dure vt porri adducũt sincopim ꝛ mortẽ. Et virides qdẽ fusce ꝛ nigre significãt caloris nãlis mortificationẽ aut mãe venenositatem ꝛ adustionẽ.

Signa vo mala in morbilli sunt: dixit Ras. in diuisioni/bus. morbillus rubeus z violaceus. est. n. pnitiosus. ¶ Et dixit filius Mesuay. cũ vides blaccias coloris fusci: z sunt vir p totũ corp⁹ z ãple: z patiẽs est iracundus z murmurat z pigrescit: z ei⁹ venter inflat. q manib⁹ pcus/sus sonat vt tipanũ: sunt male. Et Aui. dixit. durus z violaceus z viridis est malus z qui est tarde maturationis z frequẽtis angustie z sincopis ẽ pnitiosus. ¶ Dixit Jude⁹. blaccie coloris croceĩ significant colerã. virides vo vel nigre significant vehemẽtẽ sanguinis adustionem: z sunt mortales. ¶ Et dixit Ras. 18⁰ ɔtinẽ. Blaccie virides z violacee male z ppzie cũ appent z absentant subito: qz sincopizat patiẽs z velociter morit. ¶ Dixit Aui. cũ vides violaceas de variolis z morbillo pfundari z redire. s. ad interiora tũc scias. q̃ sup uenit egro sincopis. Et qñ festinat ad mingẽdũ sanguinẽ z succedit ei vrina nigra tũc ẽ pestifer: pcipue qñ est illic casus virtutis z fluxus ventris viridis aut sanguineus lotiuus nõ cũ casu vtutis. i. q̃uis virtus nõ ceciderit. ¶ Dixit Ras. 18⁰ ɔti. variole. s. z morbilli euenientes post febrẽ salubziores sunt pcedentib⁹ eã. Et Aui. dixit. vt sit febris. z deinde variole saluus est q̃z vt sint variole pcedentes: z deinde ɔsequat eas z accidit sup eas febris: z simile est de morbillis. ¶ Dixit Ras. supra vt plures q moriunt ex variolis moriunt strangulati. Et Aui. dixit. plimi eorũ qui moriunt ex variolis moriunt pfocatim ex squinantia. z qñq̃z moriunt per casum vtutis cũ rasura intestinoz z fluxu vẽtris. ¶ Et Ras. dixit. in diuisionib⁹. q̃ morbillus est maioris timoris q̃z variole nisi in oculis.

Variolas z morbillos post febrẽ euenire salubrius est q̃z e cõuerso. Aui mo/riuntur ex variolis: moriunt strangulati.

De signis aũt bonis in variol. z morbill. dix Aarõ de laudabilib⁹ signis saluti sunt cũ appuerit variole z morbilli cũ febris incipit deferuescere: z cum appent in 3⁰ die: cũ febris est lenta. vtplim tñ appent in die 7⁰ z post est q̃ appeat in 2⁰ z p et. Et cuz mouent in die p mouent ex vehemẽtia febris z pfunda z forti ebullitiõe. ¶ Dixit Aui. q est velocis pcessiõis appitiõis z maturationis est saluus. ¶ Dixit Ras. vbi. s. dico vidi multotiẽs apparere blaccias post 9^m diẽ: z nõ appuit eis aliqd de accñtib⁹ variolaz z blacciaz nisi vehemẽs ãgustia z assidua absq̃ nausea. ¶ Et dixit Aui. variole albe meliores sunt z ppe qñ sunt pauce numero magne q̃titatis facilis exitus pauce angustiue debilis febris: z vides febzẽ minui cũ ea appitiõe z ipsaz egressiõe. Et est pn^m egressiõis eaz in 3⁰ die z in eo qd ei appropinq̃t. s. post vt i 4⁰. z 5⁰. Et post istas sunt magne z albe pluris numeri ppinque absq̃ ɔtinuatione. Albumari aũt sunt salue fm plm z raro ex eis depditur aliqs. ¶ Dixit Seor. melior crisis q̃ pt variolis: z et morbillis euenire est fluxus sanguinis nariũ. ¶ Dñt colligẽdo sanguinee sunt salue z colice sunt suspecte. Et que sunt a flãte salso z emittũt saniẽ eruginosam sunt mortales. Variole vo q̃ in pn⁰ sunt molles z tenere z sunt in p^a appitione ad modũ flõnis. s. rubei coloris: deinde dealbant z sanantur pter q̃ in colore pmutent: z q̃ sunt pue z rotunde abinuicẽ distincte: z nõ multe z sunt in extremitatibus magis z in capite facie z pectore sunt pauce absq̃ h q̃ contingat in oculis ore vel gutture vel narib⁹ que cito appent z cito z ɔtinue exeũt: z nõ tarde nec difficulter: z nõ delitescũt z sũt cũ febre levi q̃ ancessit eas z postq̃z appuerint mutat febris ipsa: z sũt cũ levib⁹ accñtib⁹ cũ ɔstantia vtutis z facilitate anhelit⁹ z vocis claritate z appetit⁹ bonitate absq̃ prauis accñtib⁹ dcis sr saluez pcipue si euenerit puer z i p^a etate.

¶ De cura earũ per dietã. Ca. xvij.

Curatio variolaz z morbilloz duplex est vna cõis vtriusq̃ eorũ: z alia particularis ɔueniẽs solũ alteri eoz z spẽaliter variolis z vtraq̃ perficitur dieta z potione.

De aere.

¶ Et dieta q̃tũ ad aerẽ cõsistit vt ante appitionẽ earuz degãt in aere tpato vel ad frigiditatẽ decliui: maxie vbi inflãmatio z inq̃etudo sint vehemẽtes. Si tñ aerẽ ex dictis causis ad frigiditatẽ declinare opz tũc cũ ɔuenienti coopturra ab ei⁹ ɔtactu corp⁹ custodiat z so^m in anhelitu inspiret. post ipsoz vo appitionẽ z ilico cũ appere incipiũt. tũc opz maxie ab aere frido custodire corp⁹. z ingeniãdũ ẽ vt ei calidus occurrat saltẽ cũ cooptura pãnoz. z pãni cũ qb⁹ induunt z coopiunt debẽt esse coloris rubei. z maxie de scarlata. qm in eis est ppetas expãdẽdi mãs calas ad exteriora. maxie cũ freqnter aspiciunt. Et h et tpe tpatus aer ispiret: z nõ fridus nisi adhuc iflãmatio z ardor in interiorib⁹ sentiant: nec tñ ispiret calidus nisi sufficient inflãmatio sit sedata. ¶ Ait Ras. 18⁰. ɔti. Nõ oz patiẽs in aere frido morari tũc tpis. qm ɔstringẽdo poros phibet ipsaz exitũ Verũtñ cũ accidit patiẽtib⁹ sincopis aut tremor cordis. locet tũc in aere frido. Et dixit. si euenerint in tpe estiuo. tunc oz patiẽs morari in q̃ sudet loco nisi timeat de sincopi q̃ si eueniat caueat ne sudet. sz locet in camera apta z vẽtis opp^{ta} z odoret sandalos cũ aq̃ ros. z cãphora. ¶ Et Auic. dixit Opz vt regat z phibeat ab aere frido. z ppe i hyeme. frigus. n. opilat venas z facit mãm redire retro: z silr introit⁹ in domũ vẽti ẽ malus valde: sz fiat cũ ea illud qd fit cũ sudore: q. s. stet in aere cal'o sicut facere oz sudare volens vel debẽs. z id opz vt pãnis decẽter tegat vel calefiãt exteriora: z fit h ad facilẽ attractionez mãe eoz ad exteriora. Sit aũt cooptura plus vl min⁹ calefaciẽs sz reqlitionẽ quã facit iflãmatio febris z aeris dispõ. nũq̃z tñ cooptura sit tãta q̃ grauet sup ifirmũ aut ipsuz debilitet. Et dix Aui. si nõ fuerit excusatio qn detegat corpus flatui vẽti aut aeri frido fiat illud paulatim z nõ subito: paulati z gradati minorãdo õ coopimẽta dũ pueniat ad nuditatẽ si fuerit illõ necariũ fiat et illud paulatim: qz puo tpe dimittẽdus est discopt⁹. Et silr dixit ipse. cũ adiutoriũ est in calefactiõe z dimissione infridatiõis. sup. et illud fiat paulatim q̃z in pn⁰. cũ cesses ab infridatiõe z icipis calefacere. debes icipe paulati z gradatim addẽdo pcedere z q̃ad q̃titatez coopture z q̃ ad tpis spaciũ. Et hec qdẽ et habẽt veritatẽ in calefaciẽtib⁹ q suimunt interi⁹. Et dixit. A. cũ iciplũt exire: z nõ inuenit in exitu eaz alleuiatio imo fuerit calitas iflãmata z lingua declinis ad nigretudinẽ. tũc caue ne calefacies. s. nec it⁹ nec extra: sz vtere tpamẽto. Et dixit. cuz accidit ex cooptura z calefactiõe. s. extrinseca q̃si sincopis vel sincopis: z tũc necesse est regimẽ aeris q attrahit: qz debet esse fridus aer q ispirat vt tpet cor. z oz fieri recursus ad odores frõs cãphore z sandaloz. z silius. ¶ Dicũt quidã. q̃ in hyeme oz accẽdi ignis i camera de sermẽtis vltie siccis. Et debẽt optie claudi hostia camere z fenestre z custodiant a ɔtactu cuiuscũq̃ fridi. ¶ Debẽt aũt vitare tristitiã z sollicitudinẽ furorẽ z irã: q̃uis ira levis post inceptionẽ appitiõis eoz fit laudabilis. sz studeãt gaudere z letari. ¶ Et mot⁹ tpat⁹ i aere tpato z a vẽtis tuto i pn⁰ z declõne ɔfert. Et silr levis fricatio in pn⁰ fcã sub cooptura pannoz ɔfert: qz poros apit z vapores excludit z mãz ad exitũ prepat. Balneũ aũt oio vitet. ¶ Et somn⁹ añ inceptionẽ appitionis eoz ɔuenit si fuerit moderat⁹. sz postq̃z icepint appere minuat somn⁹ z augeãtur vigilie. In declõne aũt ɔueniũt sõn⁹ z vigilia moderate. ¶ Cibi aũt fugiẽdi sunt q sunt cali z difficilis digõnis. Et dixit: fili⁹ Johannitii. caueãt ab oi dulci z grosso. Et Ras. dixit. 18⁰. ɔtinẽ. Caueãt ab acetosis z salsis ne irritet eis tussis z sitis. sup. z caueãt ab acutis z amaris. z dix Aui. caueat ab vnctuosis. ¶ Dixit Zoar. Monitionem facio patiẽtib⁹ q̃ abstineãt oio a reb⁹ dulcib⁹: phibeãt dari carnes z silr sz pcipiãt dari lẽtes decoctas in aceto tñ mõ. ego vo hñ ɔsetio dari cũ his z lactucas dcoctas in aceto z medullas citruli z angurie z eis in cibo do cucurbitã valde decoctã z bibãt aquã frigidã z aquã ordei: z angurie. z subdit pauci sunt q sciãt hñ regere istos patiẽtes: qm dãt eis dulcia. z illud qd cogitant stulti scholares qñ concludiũt

De accidẽtibus animi.

De motu z quiete.

De sõno z vigilia.

De cibis.

cludunt dari mel ꝛ pisces salitos ꝓ salute eoꝝ. dico ꝙ est
valde mirabile. ꝙ non moriunt. Et gñaliter dico ꝙ q recipiunt ꝯsiliuꝫ ab istis vulgaribus stultis euadunt a morte
ꝛ ꝓ certo nõ euadunt nisi qꝛ nõdũ venerit hora ꝛ termin⁹
sui finis: qm̃ ꝑ angustia ꝛ labore ꝛ augmẽtatiõe ꝛ fortitudine egritudinis absqꝫ dubio ꝑire deberẽt: ꝛ ego sum vn⁹
de illis q cadunt in illo errore: qm̃ cũ essem puer habui variolas: ꝛ pr̃ meus nõ erat mecũ: ꝛ ꝯsilio cuiusdã recepi mel
ꝛ ex angustia labore ꝛ fortitudine egritudinis quã habui
mirũ fuit ꝙ euasi ꝛ in toto tp̃e vite mee memoratus fui de
melle. ¶ Dixit Alm̃. eger nutriat ptisana mane ꝛ vespere
ꝛ si largiorẽ expieris nutricationẽ: qꝛ v̇tus debilis fuerit
alia nõ dent nisi lentes absqꝫ corticibus cũ pauco aceto cõdite aut sorbitiones q̃ fiunt ex amilo ꝛ zuc⁹ ꝛ oleo amigdalaꝝ.s. dulciũ aut olus ex oleribus fridis. ¶ Dixit Judeus
in q̃rto.i. vsqꝫ ad 4ᵐ diẽ exhibeas ptisanã cũ aqua decoctionis iuiubaꝝ ꝛ zuc⁹. ¶ Et Ras. dixit. 18°. ꝯtiñ. Cibent cuz
nuces excorticatis decoctis cũ succo granatoꝝ: ꝛ nõ comedant de pullis.s. nec de alijs carnib⁹. Et silr̃ nec vitellis sorbilib⁹ donec febris oĩo mitiget ꝛ desiccet variole ꝛ cadãt
ipsaꝝ cortices. Et h̃ max' ꝯ'' si fe. fuerit acuta ꝛ intellexit
nisi casus v̇tutis exegerit. s; sit cibus eoꝝ lẽtes excorticate
decocte in succo granatoꝝ. ¶ Dixit. A. cibi añ appitionẽ
sint ex eis in q̃bus est ꝯfortatio cũ repcussione. talis eniz cũ
sumit intus ꝯfortant mẽbra ꝛ repcutiũt ꝛ trãsmittũt mãz
in interioribus ꝯtẽtã ad exteriora: ꝛ sic debẽt eẽ ẽm hanc
intẽtionẽ frigidi ꝛ stiptici sicut q fiunt ex lentibus ꝛ dactilis imaturis. de quoꝝ numero sunt cibi ĩspissantes ꝛ ĩgrossantes sanguinẽ fridi sicut cibi facti cũ iuiubis ꝛ tamarindis ꝛ amilo lactuca portulaca ꝛ silia. ¶ De potu aũt eoꝝ
in dicto tp̃e: dixit Alm̃. dent ad bibendũ ex fructibus acetosis ꝛ stipticis.s. aquã vel succũ eoꝝ. Dixit Ras. 18°. ꝯtiñ.
bibãt ptisanã.i. aquã ordei quousqꝫ adest febris. Et dix̃. rob
de ribes ꝛ agresta ꝛ acetositas citri ꝯfert variol'. ꝛ blaccis
ꝛ antraci: qꝛ vincunt ꝛ extinguũt acuitatẽ cole ꝛ sanguinis
frequẽtia tñ eius noceret. Et Auic. dixit. potus eius sit eo
tp̃e aqua ordei: aut aq̃ frida: aut iulep ros. vel violatũ. Et
subdit multitudo tñ aq̃ infridata cũ niue nõ est nocitu⁹ valde. ꝛ alij cibi. ꝛ pot⁹ dicti in cura febris pestilẽtialis cõueniunt h̃. ¶ Et qꝛ cibi ꝛ pot⁹ ꝑdicti sunt vtplũ vẽtris ꝯstrictiui: ꝛ eius ꝯstrictio añ appitionẽ eaꝝ ẽ nociua valde. Jõ
Aui. dixit. sint cũ extinctiõe absqꝫ ꝯstrictione nãe. h̃ ãt fiet
miscẽdo cu ꝑdictis cibis ꝛ potib⁹ aliquos ex leniẽtib⁹. Et
fortasse ad hãc intẽtionẽ. Aui. dixit sint q fiunt ex iuiubis
ꝛ tamarindis. Et ꝯfert silr̃ cib⁹ factus de cucurbita. Dixit
Aui. ꝛ melone alathami. dixit lr̃a extra. romen⁹.i. sandix
ꝛ est melon longus viridis vel silis. Aut fit ꝑmittẽdo predictis cibis cibos leniẽtes sicut cassiafi. vel mãna ꝛ siles:
vt olera leniẽtia attriplices spinachia ꝛ blites ꝛ siles. vnd
dixit Ras. 18°. ꝯti. cibent. in pn̄° cũ oleribus mollificatiuis
ꝛ laxet vẽter vsqꝫ ad. 7ᵐ.s. vsqꝫ ad exitũ eoꝝ cũ aq̃ fructuũ
Et Alm̃. dixit. si venter fuerit stipticus infusiones quotidie sumant.s. fructuũ solubiliũ. Et Aui. dixit. opꝫ vt sit lenificatio vehemẽs. fit nunc vtendo cibo lenitiuo nũc stiptico. Opꝫ.n. dixit Aui. vt sit na lenis in pn̄°. est eniz eius lenitio iuuatiua valde sicut eius ꝯstrictio est valde nocitiua.
Et dixit Aui. sit intentio eius cũ quo lenit tamarindi: qꝛ
lenitiui sunt simul ꝛ extinctiui ꝛ si nõ obedit.s. nã: ꝛ cũ eis
nõ soluit addat cũ eis siracost cũ facilitate ꝛ cautela.s. ne
faciant diuertere mãm ad viam intestinoꝝ ꝛ similiter secaniabin.s. fit intentione lenificationis: ꝛ infusio prunorum.

Postquã vero incipiũt appere ꝓhibeant cibi stiptici ꝛ oẽs opilationẽ faciẽtes. ꝛ cibi fridi ꝛ
actu ꝛ po^a nisi faciat eos eẽ necẽios vehemẽtia febris in sua
remanẽtia. Et vbi h̃ nõ fit dent oẽs cibi ꝛ pot⁹ actu tepidi
Et cũ febris incipit declinare dent cibi ꝛ pot⁹ tp̃ati aut ad
aliqualẽ leuẽ calitatẽ declinãtes ita ꝙ ẽt carnes bonaruz
auiũ ꝛ vitelli ouoꝝ sorbiles. ꝛ vinũ bibat tũc tp̃atũ cũ aq̃
decocta s; sui po^a. Et qdã exhibẽt in h̃ tp̃e vinũ rubeũ.
ego aũt puto albũ fore meli⁹. ꝛ in h̃ tp̃e nõ est malũ si cibi
ꝛ pot⁹ declinãt ad leuẽ dulcedinẽ. At tñ añ appitionẽ eoꝝ
vitet oẽ vinũ: vt. ẽ. si tñ nõ fuerit excusatio a vĩo tũc rubeũ
stipticũ est meli⁹. ¶ Et p⁹ appitionẽ vitent cibi ꝛ pot⁹ ventris mollitiui. Ait Ras. 18° ꝯti. Post 7ᵐ.i. p⁹ exitũ eaꝝ nullo° exhibeas aliqd mollitiuũ: qꝛ multotiens in fine morbi
accidit fluxus ꝛ vlcera in itestinis. Et dix̃ iulep. ẽt caueat.s.
vĩo. vel aliud qd sit lenitiuũ vt nõ lasset vẽter ei⁹. Et in h̃ casu dñt qdã. pot⁹ eoꝝ sit aq̃ ordei facta ex duab⁹ ptib⁹ ordei
ꝛ vna pte lentiũ. Quãtitas ãt ciboꝝ ꝛ potuũ sit nõ grauãs
v̇tutẽ. fugiẽda.n. ẽ replõ: ꝛ silr̃ ẽt ianitio suꝑfluẽs ꝛ corꝑ⁹.

¶ De cura earum per potionem. Cap. xviij.

Curatio variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ: et ẽt aliu humati ꝑ initiũ potiõis tres hꝫ intẽtiones gñales. q̃rũ p^a respicit mãm 2ª morbũ ꝛ 3ª accñtia cũ seq̃ntia. Et p^a qdẽ aut digeritꝫ aut euacuat: aut diuertit: aut ad exteriora deducit. Et qꝛ mã eoꝝ aut ẽ sanguinea aut cũ sanguine mixta: q̃
põt ꝑ minutionẽ sanguis euacuari. Jõ incipiẽdũ ẽ i euacuatione ei⁹
a flõmia. Et h̃ nisi spõte sanguis ex narib⁹ fluxerit emorroydib⁹ siue mẽstruis. oꝫ aũt flõmia ei⁹ fieri a pn̄°. añq̃ icipiãt
appere vel saltẽ cũ iã appent. nõ tñ adhuc oẽs exierunt. Qꝛ
si flõmia fieri nõ poterit sanguis minuat cũ scarificatiõe vl'
sanguisugis. Dixit Aui. oꝫ vt incipiat ꝛ extrahat sanguis
Et Sera. dixit. Cũ appent sig^a variolaꝝ.s. futuraꝝ pn̄ᵐ cure sit flõmia. ꝛ si v̇tus est debilis fiat carxatio. sup. vel sanguisugaꝝ appositio. Et Al. dixit si medic⁹ egrũ inuenerit
añ q̃ appere incipiãt minuere eũ faciat aut cum ventosis
sanguinẽ trahat. ¶ Et qꝛ termin⁹ appitionis eoꝝ nõ est in
oĩbus eq̃lis: s; vari⁹. Jõ diuersificati sunt auctores i assignãdo numeꝝ dieꝝ in q̃bus sanguis minutio fieri dẽat. Dixit
Ras. 18°. ꝯti. v̇taris flõmia añ 4ᵐ diẽ ꝛ p⁹. max^e tñ prius q̃
oẽs exeãt. Et Aui. dixit. sit spatiũ flõmie vsqꝫ ad 4ᵐ diẽ. Et
dixit. iteꝝ caueat p⁹. ij. dies: aut. iij. ꝛ termini ꝑdicti nõ sint
punctuales: qꝛ aliq̃n vt expiẽtia declarat: tardãt exire vsqꝫ
ad 7ᵐ. ꝛ vltra. s; tñ qꝛ vt dcm̃ ẽ: aliq̃n exeunt in 3° die aliq̃n
in 2°. ꝛ aliq̃n in p°. medic⁹ oꝫ ad flõmãᵐ eẽ sollici⁹: qm̃ post
appitionẽ eaꝝ flõ^a esset nociua. Ait.n. Ras. vbi. ẽ. post q̃
oẽs exierint nõ oꝫ fieri flõ^a. s; oꝫ dimitti quousqꝫ fortificet
v̇tus nisi in quo mã sit multa in q̃ casu flõ^a fieri oꝫ: ꝑ paꝝ tñ
sanguis extrahẽdo. ¶ Et. A. dixit. qñ ꝓcedũt variole.s. ꝛ
morbilli nõ oꝫ tũc vt administret flõ^a. nisi inueniat vehemẽtia replõnis ꝛ dñiũ mãe suꝑfluẽtis. tũc.n. flõmet in q̃ntitate q̃ exiccet.i. educat illud suꝑfluũ vel q̃ñ dixerit nõ fiat
flõmia mag^a: s; sᵐ ẽm ꝙ illa replõ suꝑfluẽs exegerit. Et ẽ
hec flõmia directa ad cãm antecedẽtẽ. qm̃ ad cãm ꝯiunctã
nõ ꝯuenit flõmia de q̃ intelligẽs Aui. dixit. fortasse flõmia
est mala. ꝓpea ꝙ ꝯuertit ꝛ repellit.s. ad interiora illud qd ꝓcedit.s. ad exteriora. ꝛ sic operat ad oppositũ motus nae ꝑ
ꝯueniẽtia loca. oꝫ igit accellerari flõmia saltẽ añ 4ᵐ. qm̃ ꝛ
sinocha inflatiua ad quã vt dcm̃ est variole ẽm plꝫ ꝯsequũtur: ꝛ silr̃ causon nõ putridus: ad quẽ ẽm plm morbilli ꝯsequunt: in p^a quarta cretice terminant. est ꝑuenisse cũ flõmia: qm̃ ipsa est vehemẽtis vtilitatis: imo necessitatis. qm̃
si dimittit: ponit eger in ꝑiculo aut mortis aut corruptiõis
alicuius vel aliquoꝝ de mẽbris exterioib⁹. Et qñ necẽia ẽ
flõmia: ꝛ ñ flõmat. iteꝝ cõplete.i. sufficiẽter timet sup egrũ
corruptio extremitatũ. Et hoc si potẽs est v̇tus ad extremitates expellere abundantẽ illius mãe q̃titatẽ. sup. ꝛ si potens ad hoc nõ fuerit. s; remanet mã in mẽbris intrinsecis
timet inde mors. qm̃ vt dixit Ras. vbi. ẽ. qui morit ex hoc
morbo morit ex multitudine mãe. flõmia tñ in morbillis
oꝫ fieri longe minor ꝛ magis subtilis q̃ in variolis. in q̃bus oꝫ fieri flõmia copiosa. Dixit eniz filius Johãnitij. detrahet de sanguine quasi vsqꝫ ad sincopim. ¶ Et oꝫ fieri

De potibus.

De sumptione tre plone.

Vinuz album ẽ melius in variolis omni alio: s; añ apparitionẽ vitetur oẽ vinum.

De flobotomia.

De fluxu sanguinis narium.

flõmia ista de basilica dextra aut saltẽ de mediana ꝫ̃ tenorẽ
ṽtutis.℄ In variolis quoqꝫ max⁹ ↄ̃uenit:dixit Ras.vbi.ꝫ̃.
flõmare venas nariũ in pn⁹:⁊ erit satis vtile. Inueni.n.plꝭs
patiẽtes variolas liberatos fluxu sanguis nariũ.est.n. me
lior crisis.earũ vt supra dcm̃ est.põt aut fieri flõmia nariuꝫ
post flõmiã basilice vel mediane vbi mã multa fuerit:aut nõ
fuerit facta alia flõmia sufficiẽter. Et posset ẽt fieri in pn⁹.
nõ p̃missa flõmia basilice vel mediane i casu in quo mã eẽt
pauca valde. ℄ Dixit Aui.si flõmet vena nasi ↄfert iuua/
mentũ:⁊ fluxus sanguinis nariũ ↄfert iuuamẽtũ ⁊ tuetur
ptes supiores.s.faciei oculoꝝ ⁊ nariũ ⁊ gutturis a malitia
variolaꝝ:⁊ ẽ facilis sup infantes.i.pueros.s.flux⁹ sanguis
nariũ:qꝛ q̃nqꝫ sponte in eis accit:⁊ vbi in eis nõ accidat pt
artificialr in eis introduci.max⁹ ergo flõmia vene nasi ⁊ ip
se nariũ sanguis fluxus introduci dꝫ q̃n timeret sup dictas
ptes supiores. Et timor iste scit̃ p grauitatẽ multã corpis ⁊
dolorẽ eius ⁊ appitionẽ lãpadaꝝ corã oculis ⁊ alia ↄsilia
sig⁹ significantia maꝫ ad supiora rapi:qm̃ talẽ mãꝫ sufficiẽter
diminuit.℄ Et flõmia dꝫ fieri:dixit Aui.cũ ↄditiones fue
rint.s.q̃n pticularia a ṽtute etate tpe anni ⁊ silib⁹ ↄsentiũt
⁊ alr nõ. Attñ nõ ↄsentiẽtib⁹ pticularib⁹ apponãt sangui
suge p̃pe i narib⁹ ⁊ spatulis ⁊ dorso vel fiat scarificatio in
ipsis.℄ Post flõmiã si sanguis turbid⁹ fuerit clarificet cũ
medicis sanguinẽ mũdificãtib⁹ ⁊ clarificãtib⁹. In variolis
tñ sanguie flãtico vel melico exñte flõmia fiat lõge minor ẽt
q̃ꝫ in colicis in qb⁹ ẽt minor eẽe dꝫ q̃ꝫ in sanguineis. Et in
melicis max⁹ ↄ̃uenit emorroydaꝝ vel mẽstruoꝝ ꝓuocatio
vel saltẽ flõmia saphenaꝝ. Et de ↄferẽtib⁹ vltie ẽ appositio
sanguisugaꝝ sup emorroydas vel saltẽ in circuitu ani p̃pe
in melicis.℄ Facta flõmia.si mã nõ fuerit furiosa q̃ remã/
sit digerat̃ cũ eis q̃ ipsaꝫ digerũt q̃ eligant̃ ex eis q̃ dcã sũt
in p̃cedẽtib⁹. Et mã digesta vel nõ digesta si fuerit furiosa
sicẽ ẽ aliq̃n colã in morbillis eũet cũ facilitate cũ eis q̃ mãꝫ
educũt peccãtẽ.ois tñ eũo dꝫ fieri añ 4ᵐ diẽ ñ sumẽdo hũc
terminũ p p̃uxo.sꝫ q fiat q̃ꝫto citi⁹ fieri poterit:ita vt fiat
añ appitionẽ coꝝ:qm p⁹ exitũ ipsoꝝ ab oi eũone p fluxuꝫ
vẽtris vel vomitũ ẽ cessandũ:ita q ẽt a clysterijs:qm̃ diuer
tũt ad ↄ̃triũ mot⁹ nãe regir opantis. Et nisi necessitas replo
nis max⁹ exegerit:⁊ tũc ẽt fiat cũ oi facilitate.℄ Dix̃ Ras.
in diuisioib⁹. In morbillo intẽde cũ eis q̃ educũt colãꝫ cũ
facilitate absqꝫ calefactiõe:sicut cũ aq̃ prunoꝝ ⁊ granati ace
tosi ↄtusi cũ suis iterioribus cũ zuc⁹ ⁊ aq̃ ordei ⁊ aq̃ melonis
indi ⁊ citruli ⁊ cucurbite ⁊ mucillaginis psilij.nõ tñ multũ
intẽdas ad soluẽdũ mãꝫ p̃cipue i morbillo ⁊ in fine rei:nã
nõ forte saluabit̃ hñs ipsuꝫ a vẽtre.i.fluxu vẽtris i fine rei:
⁊ pp acuitatẽ mãe ei⁹. Et Al.dixit sũmope cauẽdũ ẽ ne ali
qd̃ qd̃ vẽtrẽ soluat.egro postq̃ꝫ variole vl̃ morbilli apparẽ
inceperint tribuat̃.℄ Dixit Zoar.elõgent̃ ab oi laxatiuo
penit⁹ donec egr⁹ fuerit in declõe ⁊ declinauerit multuꝫ.
si tñ p⁹ alleuiationẽ ⁊ declõnẽ egritudis relĩge aliq̃ remãe
re videat̃ in variol. ⁊ morbillis nõ erit malũ eas eũare cũ
medicis lenitiuis hñtib⁹ ꝓ̃pietatẽ remouẽdi acuitatẽ mãe:
sicut sunt tamarindi dissoluti in aq̃:qꝛ ipsi reliq̃as hñt expel
lere ⁊ remouẽ. Et dixit.ꝓhibitũ ẽ a medicis in morbillis
dare medicinã laxatiuã ne hũores inficiant̃ ⁊ ad venenosi
tatẽ deducant̃.℄ Dixit Jude⁹.si ei⁹ vẽter i pn⁹ est ↄstrict⁹
leni ipsũ cũ aq̃ mãne ⁊ silib⁹. In fine ṽo nequaq̃:sꝫ redde
vẽtrẽ ei⁹ stipticũ q̃nto magis poteris.℄ Predcã tñ itẽtio
de eũone mãe siue p flõmiã siue p medicinã lenitiuã adiplẽ
da nõ est nisi cũ videris mãm multã ⁊ difficilẽ exitũ ei⁹ ad
exteriora ⁊ alr ñ. Et iõ bñ dixit Al.si variolaꝝ egressio ve
lox fuerit ⁊ eaꝝ maturatio velox ⁊ calor febris cito sedat̃.
Et silr in morbillis nõ erit eger minuẽd⁹.sup.nec lenĩẽdus
qꝛ nihil mali patiet̃. Et dixit.si eger a medicis nõ p̃us fue
rit iuẽt⁹.q̃ꝫ passio icepit.s.exteri⁹ appere nõ erit minuẽd⁹
neqꝫ troc.de spodio.s.nec eis silẽs erũt dãdi agũt eni ad ↄ̃/
triũ ei⁹ qd̃ nã intẽdit:sꝫ corp⁹ eius bñ coopiendũ erit vt su/

Educationes fieri debent in principio aut in declinatione.

dor ꝓuocet̃.ex hoc eniꝫ leuior fiet mã ad exeundũ.℄ Ubi
ẽt necia eẽt flõmia ⁊ variole egrediant̃ nõ minuto sanguie.
dixit Al.succ⁹ granatoꝝ cũ troc.fridis dent̃ ⁊ oi regie quo
poteris infridare regat̃:⁊ iplet̃ itẽtio q̃ est ad morbũ siue
facta fuerit eũo siue nõ.nã añ appitionẽ coꝝ ↄ̃uenit in po/
tu sumẽ medicias fridas stipticas siue saltẽ fridas sine sti/
pticitate.℄ Et morbilli qdẽ egẽt in pn⁹ extinctiõe pluri q̃ꝫ
variole ⁊ in coꝝ tractione ad exteriora egẽt approxiatiõe
minus caloꝝ siue ab intus siue ab ex̃ approximent̃. Et va
riole qdẽ flãtice ⁊ melice indigẽt infridatiõe minori in pn⁹
q̃ꝫ alie ⁊ in tractiõe eaꝝ ad exteriora egẽt subtiliatiõe ⁊ ca/
lefactione minori.℄ Dixit Aui.ↄfert q̃nqꝫ si cã ẽ in pn⁹.s.
initiãte:⁊ cã est pnᵐ appitiõis vestigioꝝ variolaꝝ.i.signoꝝ
ꝓnosticãtiũ futuras variolas põd⁹.ꝫ.iij.dactiloꝝ siluestriũ
sup.aut imaturoꝝ:qꝛ sũt frigidi stiptici ⁊ sunt max⁹ iuuamẽ
ti in hac hora cũ vino de troc.cãphoratis aut eis silib⁹. Et
dixit.medi⁹ ingrossantes sanguinẽ ⁊ ifridãtes ꝓhibentes
ipsuꝫ ab ebullitiõe q̃ in initio p̃cipiunt̃ dari in potu sunt
sicut rob de ribes ⁊ de agresta ⁊ aq̃ fructuũ froꝝ ⁊ syrup⁹
de alcori.i.de dactilis imaturis ⁊ syrup⁹ alcolõ.i.d̃ piris ⁊
syrup⁹ de minar. Sꝫ post verã appitionẽ coꝝ desistedũ est
ab infridatiõe.℄ Dixit Jude⁹.cũ accidũt variole.s.exteri⁹
appere nõ exhibeas fridã:qꝛ poĩe ẽ q stupefaciãt superfluita
tes. Ait.n. Ras.18⁰.ↄti.dico q variole ⁊ blaccie sunt aliq̃
spẽs crisis:⁊ pp hoc nõ ẽ coꝝ exit⁹ ipediẽdus:qꝛ impedire
eas est ipedire crisim.⁊ de facili possent redũdare ad aliqd̃
mẽbruꝫ nobile.℄ Et Aui.dixit.cũ perãsierit egri⁹ sꝫ dieꝫ
sup.siue añ siue post cũ inceperit appere tũc erit infridatio
cã erroris magni ex eo qd̃ retinet mãꝫ intus.ita q fortasse
nõ sit eas poĩe ꝓcedere ad exteriora ⁊ appere.q̃re accit iq̃e
tudo ⁊ angustia ⁊ fortasse nausea si repit mã ad stõm.⁊ silr
est timor de declatiõe mãe sup p̃ncipalia.℄ Cũ q̃ incipiunt
appere:dixit Ras.debes iuuare nam ad expellẽdũ mãꝫ ad
supficiẽ cutis. Iuua q̃ tũc eã ad supficiẽ ducere mãꝫ cũ his
q̃ dant̃ in potu. Det̃ q̃ in potu succ⁹ apij ⁊ feniculi si hyems
ẽ cũ gelemabi.⁊ estas cũ aq̃ ordei ⁊ lẽtis. Et Ua.exhibet
p̃dictos succos cũ oxisa. Et Jude⁹.dixit.da eis semen apij
⁊ marathri. Et Ras.dixit aut aquã decoctiõis coꝝ q̃uisqꝫ ex
eant exteri⁹:⁊ succ⁹ q̃dẽ pulegij bibit⁹ velociter ↄfert ⁊ vꝫ
max⁹ i flãticis ⁊ melicis.℄ Dixit glosator q̃n appẽt.i.appẽ
icepint studeas q̃ꝫtũ potes extrahẽ eos exteri⁹ ne accidat ex
eis tremor cordis aut velox mors dando in potu decoctio
nẽ haꝝ rerũ. ℞.lacce ablute.ꝫ.v.lentiũ excorticataꝝ .ꝫ.vij.
dragagãti.ꝫ.iij.decoq̃nt̃ in medio rotulo aq̃ vsqꝫ ad medie
tatẽ.℄ Dixit Ras.18⁰.ↄtiñ.medicia faciens variolas .s.⁊
morbillos velociter apparẽ ⁊ exire est hec. ℞.ficuũ citrino
rũ.ꝫ.vij.lentiũ excorticataꝝ ⁊ lacce.añ.ꝫ.iij. dragaganti ⁊
marathri.añ.ꝫ.i.hec.n.tremorẽ cordis ⁊ lesionẽ stõaci ⁊ p̃/
tiũ circũstãtiũ remouet.℄ Et dixit.medicia diurna multe
expiẽtie ⁊ bonitatis trahẽs velociter ad supficiẽ corpis va
riolas ⁊ borbor ⁊ oia q̃ necia sunt exteri⁹ extrahi. ℞.ficus
albas.ꝫ.ij.passulaꝝ enucleataꝝ.ꝫ.x.lacce mũde.ꝫ.v.draga
gãti.ꝫ.iij.croci.ꝫ.ß.coq̃nt̃ in trib⁹ rotulis aq̃ ⁊ det̃ in trib⁹
dieb⁹ quolibet dieꝫ ⁴ pars ro[illegible] lijussu dei.℄ Aliud exhibens
variolas velociter cũ facilitate:qd̃ dꝫ exhiberi q̃n incipiũt
apparẽ ieiuno stõ ⁊ in hora somni. ℞.ficus albas magnas
nume.v.lẽtiũ excorticataꝝ.ꝫ.vij.coq̃ntur in medio rotulo
vsqꝫ ad ↄsumptionẽ triũ partiũ ⁊ in q̃rta pte dissoluat̃.ꝫ.i.
croci ⁊ det̃ in potu.℄ Aliud valẽs vbi est adhuc de caliti
te satis. ℞.violaꝝ.ꝫ.ij.liq.passu.ordei.añ.ꝫß.radicũ apij
⁊ feni.añ.ꝫ.ß.semis portulace ⁊ feniculi.añ.ꝫ.i.lacce ablu
te.ꝫ.ij.caricas nu.vi.fiat decoctio.q̃ syrupet̃ cũ zuc⁰.dos.
ꝫ.i.ß.cũ aq̃ calida.℄ Syrup⁹ alius ꝓuocãs variolas ⁊ mor
billos q̃n nõ bñ egrediunt̃. ℞.aq̃ feniculi ⁊ spgi ⁊ brusci.
añ.ꝫ.iij.aq̃ apij.ꝫ.i.anisi karui ⁊ seis meloĩs.añ.ꝫ.ij.zucca
ri.ꝫ.iij.det̃ ex eo mane ⁊ sero.℄ Dixit Aui.dꝫ vt iuuet̃ su
pfluitas.s.in ꝓduci ad exteriora cũ his q̃ faciũt ebullire.s.

Exhibenda in principio ante apparitionem.

Exhibendas approximanda cum incipiunt [illegible]

que calefiunt cū his q̄ apiūt opilōnes sicut ē feniculus ⁊
apij cū zuc° ⁊ succ⁹ eoꝝ aut decoctio radicū ⁊ seīuz eoꝝ vel
radicū qnqꝫ cōium ⁊ seium eoꝝ. Et dixit. aq̄ fructuū .s. cari
caꝝ ⁊ passulaꝝ ⁊ siliuz est bona valde. ficus .n. .s. sicce ⁊ pci
pue albe ⁊ citrine sunt vehemētis expulsionis .s. ad exterio
ra ⁊ istud est vna de causis euasionis a nocumētis variola
rū .s. ⁊ morbilloꝝ. Et dixit ex illis q̄ ꝯferūt valde in hac ho
ra est vt sumant' lacce ablute .ʒ. v. lentiū excorticataꝝ .ʒ. vij.
dragaganti .ʒ. iij. ⁊ coquāt' in media lib. aq̄ vsqꝫ quo rema
neat q̄rta lib. vini⁹ ⁊ det' in potu. ¶ Et de valde ꝯferētibus
ad faciēdū appere variolas est vt sumant' ficuū citrinaꝝ .ʒ.
viij. lentiū excorticataꝝ ⁊ lacce .añ. ʒ. iij. dragagāti .ʒ. iiij. ⁊
coquant' in media libra aq̄ vsqꝫ quo remaneat .4ª. lib. vini⁹
dent' in potu. Et de valde ꝯferentibus ad faciēdū appere
variolas est vt sumant' ficuū citrinaꝝ .℥. viij. lentiū excorti
cataꝝ ⁊ lacce .añ. ʒ. iij. dragaganti: ⁊ seis feniculi .añ. ʒ. ij. ⁊
decoquant' cū lib. 15. aq̄ donec remaneat forte 3ª ps ⁊ colet'
⁊ det' in potu ex ea cū mā est in cursu ad exteriora: qm̄ ex/
pellit calitatē a ptib⁹ cordis. ⁊ ꝓhibet pulsum cordis expel
lēdo māz ad exteriora. ¶ Dixit Alm̄. si passio dura sit ⁊ e/
ger videat' eē multe nausee ⁊ cū multa estuatiōe ⁊ tribula/
tiōe. apozima de vuis passis ⁊ lentib⁹ ⁊ corticib⁹ ⁊ seie feni
culi ⁊ fustib⁹ de lacca in potu sumat. ¶ Dixit qdā. q̄ deco/
ctio caricaꝝ dactiloꝝ passulaꝝ ⁊ lentiū excorticataꝝ sepe
sumpta in die ⁊ nocte est multe vtilitatis: ⁊ si nō multū mo
lestat febris addat' de seie feniculi ⁊ lacca. ¶ Dixit Guil. si
eger nauseā estuationē ⁊ tribulationē senserit sepe sumat i
die de aq̄ q̄ sic fit. ℞. ficuū siccaꝝ passulaꝝ lentiū excortica
taꝝ seis feniculi ligni de lacca vel de mirtis ⁊ sandalis ru/
beis .añ. ℥. i. pistent' ⁊ coquent' in lib. iiij. aq̄ donec medie/
tas sit cōsumpta ⁊ tūc colet'. nā huius aq̄ vsus variolas ꝓ/
uocat. ⁊ cito maturat appetitū ꝯfortat ⁊ estuationē remo/
uet. ¶ Dixit Ras. 18°. ꝯti. teneat patiēs quolz die in ore suc
cū feniculi cū pauco croco ⁊ zuccaro. Et dixit. exhibitio ꝓ
uocantis eas oz fieri p⁹ flōmiā ⁊ lenitionē ventris. Et dixͭ
lacca dat' in potu in variolis ad ꝯfortationē epatis. ⁊ q̄ ō
ꝓprietate ficuū est trahere ipsas ad exteriora. portāt enim
māe ⁊ maxͤ cū sanguine ad cutē. ⁊ cū ipsaꝝ dulcedine cito
⁊ bñ trahunt' a mēbris: cū qua attractione fit iuuaᵐ in pe
netratione māe. ¶ Et dixit Aui. aliqñ fiet iuuaᵐ in attra/
ctione variolaꝝ ad exteriora cū odoratiōe croci. ⁊ qdā in/
tingunt linteuz in succo apij vel feniculi tepefacto ⁊ īuoluūt
eo corpus totū. ⁊ cū hoc faciunt facilē extractionē earum.
¶ Et scias. q̄ per administrationē attrahentiū māe ad ex
teriora. oz eligere calā plus ⁊ minus ꝭm intēsionē ⁊ remis
sionē febris ⁊ ꝭm nālē cōpōnē poroꝝ corporis i ꝯstrictiōe
⁊ aptione. ⁊ ꝭm māe grossitiē ⁊ subtilitatē. ¶ Post appa/ Exhibēda ⁊ approxi/manda p° passionē
tionē aūt ipsoꝝ dixit Ras. 18°. ꝯtiñ. nō appropinques eis
oleū in pn° nec in fine morbi: qr in pn° prohibet exitū eoꝝ
⁊ in fine reddit vlcera corrupta ⁊ ꝯcauat locū. Dixit Aui.
nō approximet eis oleū aliqd oino: qm̄ cū viscositate sua
opilat. dixit Zoar. oino cauendū est ne inungat' cū aliqb⁹
narcoticis. sed optimū est inungere eos cū medulla ossium
bouis vel cerui. Et dixit. A. oz vt alienes ab hñtibus va/
riolas ⁊ morbillos emplationē ventris .s. cū frigidis stipti
cis in hoc. n. est timor ꝯstrictionis anhelitus subito: ⁊ qd
accidat fluxus ventris malus ⁊ mictus sanguinis. Ait. n.
Ras. 18°. ꝯtin. Cui videris signa blacciaꝝ .s. variolaꝝ non
est infrigidāda exterior pars corporis. Et. 15°. eiusdē dixit
nō inungas neqꝫ emplastres corpus blaccias morbillos ⁊
variolas patiens: qr ex hoc subito anhelitus restringeret'
⁊ acquireretur fluxus ventris malignus ⁊ vrina sangui/
nea sicut accidit filio sebucde.

¶ De custodia mēbroꝝ a lesione variolaꝝ. Cap. xix.

Dixit Aui. mēbra q̄ p̄seruatione egent a nocu¹⁰
variolarū maxͤ sunt guttur. ⁊ oculus ⁊ p/
tes supiores nariū ⁊ pulmo ⁊ intestina. hec enim
mēbra ꝓprie sunt illa q̄ vulnerant' a variol'. ⁊ oculus fortas
se destruit' ⁊ accidit in eo albugo. ⁊ in gutture fortasse fit p̄
focatio ⁊ fortasse accidunt in meri vlcera q̄ ꝓhibēt deglu/
tionē. ⁊ nō fortasse ꝑueniūt ad hoc vt sit illic vlceratio pni/
tiosa. In superioribus vero nariū ptib⁹ qnqꝫ accidunt vl/
cera q̄ stringunt meatū odoratus. Et in pulmone fortasse
accidūt hothoꝛ variolarū ⁊ morbilloꝝ ꝯstrictio anhelitus
vehemens: ⁊ fortasse faciunt cadere in ptisiz cū vlcerent: ⁊
in intestinis accidit excoriatio cui succurrere est difficile.
¶ Dixit Mesuay. 18°. ꝯtin. q̄ q̄ ꝓhibet variolas oculis su
peruenire ⁊ p̄seruat ipsos ab eis ⁊ si euenerit dissoluit eas Preser/uatio ocu/lorum.
q̄ nō inferāt nocuᵐ est satis ꝑspicuus ⁊ sagax medic⁹. Dixͭ
filius Mesuay. collirizandi sunt oculi cū aq̄ rosata in qua
sumach infundat'. qr p̄seruat oculos a nocu¹⁰. Silr dixit
Zoar. ponēs ad q̄ntitatē .℥. ij. aque ros. ʒ. ij. alias. auf. ij. su/
mach. ¶ Dixit Iudeus. fiat colliriū in oculis cū almuri vl'
antimonio cū succo coriandri ⁊ cāphora vt nil possit acci/
dere in pupilla. ⁊ tabri. dixit. collirizandi sunt oculi statim
cū appent signa pronostica cum antimonio dissoluto in a/
qua pluuiali aut succo coriandri seu succo interioris corti/
cis granati aut cū napta alba. ¶ Dixit Ras. 18°. ꝯtin. Fac
sciepb. ex sumach ⁊ balaustia informatis cū aq̄ ros. Et di/
xit in diuisionibus. distilla in oculū aquā ros. in q̄ infusuz
sit sumach. ⁊ silr qñ in albedine oculi accidit locus rubeus
⁊ pruritus. Aut albus in nigredine eius ⁊ si hoc nō accidit
⁊ videbis variolas paucas: tunc nō indigebis hoc: sz si in/
ueneris pruritū q̄ est in oculis non sedari p illūimo reddi
tur fortior q̄z si fuerit tunc distilla in ipsum almuri ⁊ sal. ⁊
vapora ipsuz vapore aq̄ calide. Istud tñ nō ꝯfert nisi egres
se sint variole in oculis aut pate sunt egredi .s. cū est tp̄s re/
solōnis. Et dixit Ras. vbi supra. post exitū variolarū instil
la in oculis antimoniū dissolutū in aq̄ calida in qua p sex
horas infusum sit coriandrū siccū q̄ colet' ⁊ ponat' pusillū
cāphore. cū variole manifeste apparēt collirizent' oculi cuz
myrrha vt ꝯfortet' pupilla ⁊ defendat' ab eis ⁊ dissoluatur
eoꝝ grossities. ¶ Dixit Aui. ꝯfert alcofol cū almuri cū aq̄
coriandri ⁊ aq̄ ros. in qua iam posita sunt pulpa sumach
⁊ cāphora ⁊ proprie in pmo die .s. ante apparitionē eoꝝ ⁊
alcofol cū almuri solo ē bonū: nō qdē in pn°: sz in processu
ad resoluendū. Et dixit. oleū de phisticis ē ex eis qbus vtū Oleū pro/ficuum.
tur mulieres in regione nostra post variolas ⁊ euentū no/
cumēti i oculo ⁊ eradicat caliginē si fuerit ⁊ rectificat ocu
lum: ⁊ non mordet ipsum sicut oleū oliuarū. ¶ Collirium
optimū defendens oculos ab euētu variolarū in ipsis. ℞.
pulpe granatorū non vehementer expressoꝝ: sz parum qd
de humiditate remaneat in ipsa ⁊ sumach ⁊ mirtilloꝝ ⁊ co
riandri preparati .añ. ʒ. iij. terant' ⁊ infundant' in morta/
rio agitando cū aq̄ plantaginis ⁊ rosata vel cū aq̄ myrti ⁊
coriandri ⁊ colent' ⁊ in ista colatura dissoluat' croci ⁊ cam
phore .añ. ℈. 5. ⁊ ceruse .ʒ. 5. ⁊ bñ agitent' ⁊ iteꝝ colent'. ⁊ ō
hac colatura ponant' in oculis due vel tres gutte in die se/
pe. ¶ Pro ꝯseruatione aūt gutturis ⁊ partium oris. Dixit Preser/uatio gut/turis.
Iudeus fiat gargarisma cū aq̄ decoctionis myrti ⁊ zucca/
ri ⁊ aliquātulo succi granati ⁊ sepe exhibeant' ad sugendū
grana granatoꝝ vt nil possit exire ex eis i gutture aut ore.
¶ Ait Ras. 18 ꝯtiñ. teneat in ore sepe decoctionē lentiuz
⁊ ros. Et cura gutturis ad preseruandū ipsum a squinan/
tia cū stipticis ⁊ si fortificet' dolor gutturis det' aqua cali/
da cū zuccaro. Et dixit quidā passus fuit variolas satis ma
lignas ⁊ fuit flōmatus priusq̄z stringeret' eius guttur: ⁊
nō remansit aliqua medicina extinctiua ⁊ ꝯueniēs que nō
fuerit ei facta ⁊ melioratus est ⁊ elongatum ē eius guttur
⁊ variole silr ⁊ habuimus bonā spē de eo. Et postea ei su/
peruenit dolor vehemens in tibia ⁊ denigrata est ⁊ habuit
casum ētutis ⁊ deuenit ad hoc q̄ de eius poris emanabat
sanguis ⁊ eodē die mortuus est. ¶ Et dixit in diuisionib⁹
precipue egro gargarizare cū aq̄ ros. vt minoret' qd egre/

ditur in gutture suo. Gargarisma vtile fit cū dyamoron. ꝛ syrupo de myrto vel de ribes vel de succo cytonioꝝ distē/ peratis cū modico aceti vini rubei grossi ꝛ decoctōe lentiū excorticataꝝ. ¶ Dixit Aui. fiat suctio granatoꝝ in pn° ꝛ suctio moroꝝ de seni ꝛ ꝯferūt mora celsi ꝛ ēt mora rubi ꝛ gargarizatio cū succis eoꝝ ꝛ ꝓpͤe qñ ꝯquerit̄ patiens de dolore in gutture ꝛ ptibus oris. ¶ Et scias. ꝙ gargarisma preseruatiuū nō dꝫ semp actu friū administrari. In casu tñ in quo in ore eēt excoriatio aut dolor. tunc nō gargarizet. sꝫ paulatine sugat. ¶ Et pro ꝯseruatione nariū. dixit Ras. 18°. ꝯtin. dꝫ euitare partes nariū ꝙ nil eis eueniat cū sandalis ꝛ aceto ꝛ odoret acetū: qꝛ cū his liberabit̄. Et iohannitio nib⁹ dixit. effunde in narē eius scief memite cū aceto ꝛ aq̄ vt minoret̄ qđ egredit̄ in ea. ꝛ fili⁹ fac narib⁹ sugere oleū mirtinū. pp dictā cām. ¶ Dixit Aui. supiores ptes nariū ꝯseruent̄ cū epithimate ex memite ꝛ sandalis ꝛ rob agreste ꝛ aceto. ꝛ odorare acetū solū est manifesti iuuamēti. Et de ꝯferentib⁹ est epithimare ad extra nasū cū decoctione ros. ꝛ sandaloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ ꝛ ēt de ea intus in nares mittere. ¶ Qꝫ si nares lese fuerint: dixit Ras. 18° ꝯtin. Impone cerā dissolutā cū oleo aut cerotū ex cera ꝛ oleo viol. ꝛ dragaganto. ¶ Et si os lesum fuerit intus teneat in ore mucillagines max' psilij. ¶ Dixit Aui. qñ fuerint in naso cruste ꝯfert vnguentū factū cū oleo ros. solo puro cū vtute cere ꝛ climie. ¶ Et mēbra interiora defendunt̄ cū administratione ciboꝝ ꝛ potuū frōrum stipticorum ꝛ pulmo ꝛ alia spūalia bene defendunt̄ cū assumptiōe syrupi mirtini. ¶ Dixit Aui. in ꝯseruatione pulmonis nō est tibi qđ sit sic loch de lentibus lene cū sēie papaueris. ꝛ dragagantū ꝯuenit mixtū cū predictis. ꝛ ēt dragagantū p se sepe sumptū. ¶ Et dixit intestina plꝫ ꝯseruent̄ post inceptionē cū stipticis. ¶ Dixit Ras. 18°. ꝯtin. debes ꝯseruare puerū preparatū ad variolas ꝛ morbillū in vere ꝛ in hyeme ne cadat in febrē acutā. ꝛ debes mitigare ꝛ extinguere eius feruorē sanguinis: inq̄ꝫtū potes ꝛ subtiliare eius regimē: ꝛ sit de gñantib⁹ sanguinē subtilē. ꝛ caue ne supficies corporis ei⁹ sit spissa als. fixa. ꝛ ne effluet̄. s. ꝛ debilitet̄ vtus ei⁹. in estate fricatiōe exercitio ꝛ balneo. In autūno aūt nō indiget tātā custodia. sꝫ minori: qꝛ in estate fit magna resolō. ꝛ in autūno sanguis est paucus. ¶ Dixit Georgi⁹. Cū videris autūnū vehemētis caliditatis ꝛ siccitatis ꝛ hyemē lue ꝓpͤe nāe tūc expecta variolas in fine hyemis. Ergo indues tūc te multis pānis tuēs te a frigore ꝛ nō ispires aerē friū ꝛ liberaberis.

¶ De cura accidētiū euenientiū in variolis. Cap. xx.

PRo correctione aūt accñtiū ꝯsequentiū variolas vel morbillos oꝫ vt recursus fiat ad ea q̄ dñr in eoꝝ ꝓpriis capl̄is: ꝛ q̄ dicent̄ infra in febrib⁹ ꝯpositis cū accñtib⁹. Si tñ inflāmatio nō minuit̄ p ipsoꝝ exitū. sꝫ poti⁹ auget̄ tunc oia calefaciētia interi⁹ sumēda fugiant̄ ꝛ sequat̄ vius extinguētiū: ñ tñ multū intēsoꝝ ꝛ syrup⁹ viol. in hoc est vtilis. ¶ Et post ꝯplemētū exit⁹ variolarū vel morbilloꝝ si iteꝝ febris accēdat̄ ꝛ redeāt sig^a ꝓnostica reditiōis eaꝝ signat̄ ꝙ sanguis de nouo regnat⁹ est calidus ꝛ acut⁹: ꝗpp oꝑꝫ vt redeat̄ ad flōmiā ꝛ extinctionē cū frigidis ꝛ stipticis ꝛ nō ꝑmittat̄ flōmia: vel qđ tꝫ locū ei⁹ ne forte repat mā ad caput ꝛ faciat frenesim aut ad spūalia ꝛ suffocet: ꝛ si oris exiccatio ꝛ sitis vehemētes fiāt adhibeant̄ frida humectātia. ¶ Dixit Ras. 18°. ꝯti. Si inueneris infirmo aduenire tristitiā ꝛ angustiā ꝛ fortasse cooperiet ipsū sincopis: tūc fac eū sorbere aquā frigidā ꝛ fac ipsū in ea sedere parūper ꝛ frica corpus eius ꝛ coopi donec sedet̄ qđ i pn° est de accñtib⁹ ipsi⁹. Et dꝫ corpus hoꝝ ꝓseruari a sincopi cū his q̄ dicent̄ in cura febris sincopalis. ¶ Et dixit. si in fine eius vēter sit fluxibilis det̄ herba acetosa ꝛ fasiani decocti cū granis granatoꝝ ꝛ agrestare det̄ rob. mirtilloꝝ ꝛ citonioꝝ cū troc. de spodio. Et dixit. in diuisionibus. ꝯserua nām in fine rei ꝛ ꝓpͤe in morbillis: vt nō sit cā ad solonē nequissimā: ꝛ si accidat curet̄ cū troc. de spodio ꝛ de ribes ꝛ de semine acetose ꝛ similibus. ꝛ si inueneris refudationē sanguinis ex locis morbilloꝝ fac eū sedere in aqua frigida. ¶ Qꝫ si ꝯquerit̄ patiens de punctione plante pedum aut palme manuū fac ipsum assiduare positionē eoꝝ in aqua calida vt alleuietur exitus variolarum in eis.

¶ De maturatione variolarum ꝛ cura ipsarum post apparitionem. Cap. xxj.

MOrbilli post exit⁹ ꝯplemētū eoꝝ nō egēt aliquo pticulari regie. Variole aūt sic. nā ipse exigunt vt cū egresse fuerint maturent̄ euētent̄ ꝛ mundificent̄ ac exicent̄: ꝛ vt succedēti eis vlcerationi subueniat̄. ¶ Cū ergo tardat̄ variolaꝝ maturatio ꝛ puenerint ad 7^m ꝛ 9^m diē ꝛ nō maturant̄ tūc iuua^m est in ipsaꝝ maturatione dādo in potu decoctionē caricaꝝ passulaꝝ enucleataꝝ ꝛ dactiloꝝ pinguiū ꝛ fomētando eas ꝛ euaporando cū decoctione altee malue fenugreci sēis lini ꝛ similiū. Ait. Ras. 18° ꝯti. q̄ sūt tarde digōnis fumigent̄ cū aq̄ calida in q̄ decocta sit camomilla ¶ Et cū appet in eis maturatio: ꝛ p se non rūpunt̄. Dixit Aui. nēcīuꝫ ē vt rūpant̄ ꝛ aperiant̄ cū acub⁹ aureis: ꝛ ꝙ auferat̄ ab eis hūiditas fluēs cū coto. ꝛ h ꝓpͤe dicunt ꝯuenit fieri cū variole magne sunt: debēt enim pforari i duobus vel tribus locis. Quidā tñ eas incidunt cū forficibus remouēdo modicū de pelle eaꝝ: vt nō retineat̄ in eis putredo. sꝫ effluat tota ab eis absqꝫ expssione. Et dꝫ tota sanies effluēs cū coto mūdari sine violētia vel ꝯpressione. sꝫ leuiter applicādo cotū. ¶ Variole aūt parue mature nō egent aptionē: sꝫ sola exiccatione vt nūc dicet̄. Nā iste ꝛ magne q̄ ēt post apertionē remanent multe hūiditatis ꝛ sordiciei exiccari debēt. qđ multis modis fieri dꝫ. s. cū salitiōe: de q̄ dixit Aui. salitio ē nēcīa: verū tñ cū volueris salire eas: tūc elonga salitionē ab eis q̄s rupisti nō de ꝓpinquo. ꝛ nō saliātur añ maturationē ꝯpletā: qm̄ fortasse facit accidere dolorē vehementē ꝛ apa. sꝫ salitio nēcīa est post maturationē sup. ꝛ aptionē: vt dictū est. Ait Ras. 18° ꝯti. vidi quēdā plenū variolis ꝛ fuit linit⁹ aq̄ ꝛ sale. s. añ tpe obitū ꝛ inflāmatus est. ꝛ sustinuit dolorē vehemētē: qꝛ variole nō erant bñ digeste. Quidā tñ dicūt. ꝙ salitio dꝫ fieri ante aptionē eaꝝ max' cū nō voluerit aut non potuerit patiēs tādiu tollerare. Et ista salitio fiat. dixit Iudeus post 7^m. s. post maturationē ꝛ apertionē cū aq̄ ꝛ sale ꝛ pusillo croci. Et Aui. dixit salitio fiat cū aqua salis in qua est virtus croci: ꝛ si illa aq̄ est aq̄ rosata ē melior: ꝛ si in aqua decoquant̄ tamariscus ꝛ lentes ꝛ rose. deinde salit̄ est vltimū ꝛ ꝓpͤe si ponant̄ in ea iterū cāphora ꝛ sandali. Debet aūt in hac aq̄ infundi cotū ꝛ poni sup eas de parte ad ptē ꝛ dimitti super eas claudens vias orificioꝝ suoꝝ donec sugant salē suū. Hec. n. salitio dixit Aui. maturat ꝛ exiccat ꝛ facit eas cadere cū velocitate. ¶ Paruas aūt variolas qdā fomentant ex decoctione assari ꝛ mediani corticis tamarisci ꝛ lentibus excorticatis: prius tñ bis in aq̄ bullitis ꝛ sandalis albis ꝛ rubeis. Et in vna pte huius decoctionis ponūt de sale. Et cū hac epithimāt nō aptas ex eis cauēdo ne pueniat ad aptas cuꝫ interpōne pāni lini vel coti: cū alia vero pte sine sale epithimant aptas. Et pōt ēt hic modus fieri in magnis cū pars eaꝝ apta nō fuerit aut fuerit apta de ꝓpinquo. ꝛ ps apta: sꝫ non de ꝓpinquo. ¶ Alius modus exiccationis eaꝝ est p fumigationē factā cū desiccātib⁹ vel pablutionē eaꝝ cuꝫ aqua decoctionis desiccantiū. Et pōt fieri istud. dixit Iudeus. puluerizando corpus eius cū sandalis ꝛ rosis ꝛ aliquātulo cāphore. ꝛ in hyeme accēdēdo corā patiēte ignem de lignis tamarisci. Dixit Vigilator. cū oēs ex̄ fuerint. s. ꝛ aperte accende corā eis ignē de lignis tamarisci quercus ꝛ sarmētoꝝ. Estiuo tñ tpe nō est h necesse: sed debes eius

Preseruatio narium.

Preseruatio pulmonis ꝛ aliorū mēbroꝝ interiorum.

Conseruatio pueri preparati ad variolas ꝛ morbillos.

Nota diligēter hoc dictū lꝫ raro accidat

Exiccatio variolarū

camerã fumigare cũ sandalis ꝛ sternere in ea folia mirti vitis ꝛ salicis ꝛ granatoꝝ. Dixit Aui. fumigatio cũ tamarisco est iuuatiua valde. Immo in hyeme oꝫ vt applicet' patiẽs incẽsioni ex tamarisco. Et qdã laudãt fumigationẽ camere cũ sandaraca vel corticibus thuris qdã aũt ꝓhibent suffumigationẽ cũ fridis ne intus repcutiãt mãm. Aui. tñ dixit: ꝙ qñ variole sit vehemẽtis hũiditatis: tũc necñia ẽ fumigatio cũ mirto ꝛ folijs eius. Et Ras. dixit. 18° ꝯti. cũ folijs oliuaꝝ. qm̃ desiccãt eas. Et dixit in diuisionibus. Et ẽt Alm̃. ꝙ ad desiccãdũ eas oꝫ fieri ablutio ex aq̃ decoctiõis stipticoꝝ. ¶ Ali' modus desiccatiõis eaꝝ est p decubitum sup res exiccãtes. Vñ dixit Alm̃. cũ tota passio egressa fuerit: ꝛ mãs eger sup folia salicis ponẽdus est ad dormiẽduꝫ aut lect' eius ex ros. tritis ẽ puluerizãdus: ꝛ si nõ cito exiccent' qꝛ sint cũ multa hũiditate ex aq̃ salsa cũ coto ibibantur. Dixit Iude': cũ sunt indigeste dormiãt sup farina fabarũ vel rixi vel panici vel ordei. similr ei' cossinũ seu guãciale tenẽdũ sub capite sit plenũ ex eis: sic ẽt exiccãt' velociter Dixit Ras. 18° ꝯti. Dico ꝙ mulieres vtunt' folijs lilij ad desiccãdũ ꝛ vidi ꝙ desiccãt finali desiccatiõe. Sꝫ aq̃ ꝛ sal valẽt magis ipsis nisi qꝛ faciũt patiẽti multã punctionẽ: in loco tñ in q̃ est multa carnositas nõ sentit' tãta pũctio. ¶ Dixit Aui. de regie bono apud maturitatẽ variolarũ ꝛ puaꝝ ꝛ magnã volũtatẽ exiccatiõis eaꝝ ẽ: vt dormiat patiẽs eas sup farina rixi ꝛ milij ordei ꝛ fabarũ: ꝛ meli' est: vt ponas ipsam ipletionẽ culcitre q̃ sit rara in q̃ penetret v' eaꝝ. Et silr dixit Ras. 18° ꝯti. Oleũ ãt in hac hora dixit Aui. est malũ. qm̃ ꝓhibet desiccationẽ. Cũ aũt vlcera sunt desiccata dixit Ras. ibideꝫ Accipe rasurã radicũ cãnaꝝ ꝛ ramoꝝ salicis ꝛ misce cũ aq̃ ꝛ pone desup: aut pone desup merdasengi vt nõ cicatrizet' loc'. Et dixit. dico ꝙ oleũ pt apponi cũ variole fuerint multũ exiccate ꝛ fecerint cortices duros: qꝛ cũ ei' inũctiõe velociter cadũt cortices: sꝫ añ h nõ apponat' Et Aui. dixit qñ accidũt ex variolis vlcera tũc ꝯuenit vnguẽtũ albũ ꝛ ꝓprie mixtũ cũ aliquãtulo cãphore. Et est h vnguẽtũ illud qḋ fit ex cerusa albumie oui ꝛ oleo ros. Et dixit. rasura radicũ cãne ꝓfert cũ aq̃ ros. aut rasura venarũ. i. ramoꝝ arboris salicis aut arboris azarit. Et qñq3 cõfert vnguẽtũ de cerusa ꝛ litargiro. ꝛ vnguẽtũ rubeũ ẽ bonũ ad vlcera variolaꝝ. Et h vng^m ẽ illud qḋ ponit' i antidotario Mes. ꝛ vocat' ibi vng^m aureũ. Et dixit aui. admistratio alicuius olei post exiccationẽ ꝛ apud vlcerationẽ ẽ bona. apud exiccationẽ qdẽ factã. s. ꝛ cõpletã: qꝛ facit cadere cũ velocitate. s. escarã Apud vlcerationẽ vero qꝛ oleũ ẽ mã vnguẽti. ꝛ vng^m requirit' ad curã bonũ vlcerũ. ¶ Debent aũt ꝓhiberi patiẽtes variolas a scalpendo se. ne remaneãt vestigia turpia ꝛ ꝯcaua. Dixit Alm̃. cũ totũ bñ exiccatum fuerit ꝛ remanserit desup cortex fedus in modũ escare ex oleo tepido cũ croco multotiens inungat'.

¶ Ad delẽdũ vestigia q̃ remanẽt post variolas. Cap. xxij.

Um volucris delẽ ꝛ purificare vestigia q̃ remanserũt post variolas. ℞. radicũ yari ꝛ radicũ serpentarie. añ. ℥. i. floꝝ fabarũ. ℥. iij. ꝯquassent' ꝛ ponant' in alẽbico cũ aq̃ ros. ꝛ aq̃ limonũ. añ. ℥. iij. ꝛ sublimẽt' ꝛ ex ea lauet' facies. ¶ Et idẽ facit aq̃ sublimata ex pedib' vituloꝝ ꝛ radice serpẽtarie ꝛ floꝝ fabaruꝫ cũ aq̃ ros. ꝛ aq̃ limonũ vel citrãgulorum. Vel. ℞. assungie anatis ꝛ galline. añ. ℥. i. mucillaginis dragagãti ꝛ gummi arabici infusoꝝ in nocte in aq̃ floꝝ fabarũ. añ. ℥. i. porcellitarũ tpata i arũ q̃ limonũ p noctẽ. ʒ. v. boracis. ʒ. v. assũgie porcine. ʒ. ij. misceant' cũ aq̃ floꝝ fabarũ in modũ vnguenti cũ quo vngat' facies de sero in introitu lecti ꝛ mane lauetur cũ aq̃ furfuris. ¶ Et myrrha electa dissoluta in oleo seminis lini aut de fisticis. ꝛ linita remouet fedũ colorẽ remanẽtẽ ꝛ vestigia ẽt alioꝝ vlcerũ. Oleũ ẽt de seie lini vel mixtũ cũ oleo de fisticis linitũ tollit vestigia. Et oleũ de semine coti inunctũ remouet vestigiũ fedũ rubeũ. Aliqḋ qḋ vtilr facit. ℞. litargiri abluti radicũ cãne sicce farine ciceris ꝛ ossiũ vetustoꝝ ꝛ costi. añ. ptes equales terant' ꝛ liquent' cuꝫ aliquo liquore decoratiuo ꝛ liniat' eo facies de sero ꝛ mãe lauet' cũ aq̃ furfuris. ¶ Concauitatem aũt vestigiorũ variolarũ replet regimẽ impinguatiuũ: ꝛ adiuuat ad h cinis testudinũ marinarũ vstaꝝ ſm sui totalitatem subtiliter tritus ꝛ cicotrigonizatus cũ oleo mixtus ꝛ inunctus.

Eptima distinctio est de febribus compositis siue earum cõpositio sit ratione materie earum: siue ratione accidentium: siue ratione cõplicationis vnius febris cum altera febre: ꝛ continet capitula. 45.

¶ De cõpositione febrium in generali. Cap. j.

Febris cõpositio du' est. vna iproprie dicã febriũ cõpõ ꝛ ista ẽ qñ febris est cõposita cũ alia egritudie q̃ ꝓprie loq̃ndo deberet vocari egritudo cõposita: vt qñ febris ẽ cõposita cũ hydropisi vel cũ vulnere aut apate ꝛ silibus q̃ lꝫ iproprie vocet' febris cõposita: tñ auctores de ea h mõ loquẽdi vsi fuerunt. Vñ Gal. 2° de crisi dixit. Forma ois febris accñtis ex apate aut calitate accñte i aliquo mẽbroꝝ corpis ẽ cõposita. Que cõpõ lꝫ possit multiplr variari ſm variationẽ egritudinũ cũ qbus febris pẽt cõponi Auctores tñ in tractatu febriũ nõ fecerunt mentionẽ nisi d febre cõposita cũ apate. ¶ Propria v° febriũ cõpõ est duplex. vna ꝓpa ꝛ v°a. Alia v°a: sꝫ nõ sic ꝓpria. Et v°a ꝛ ꝓpria febriũ cõpõ est illa in q̃ due febres vel plẽs eiusdẽ spẽi vel diuersaꝝ spẽrũ adinuicẽ cõponunt'. Febris v° cõposita v°a sꝫ nõ sic ꝓpria dicũt qdã est triplex. Vna ẽ cõpõ febris cum accñte qḋ diuertit ad se curã. Alia ẽ cõpõ febris cũ accñte ꝓcedẽte ab alio hũore q̃ꝫ sit humor a quo ꝓcedit febris siue illud accñs diuertat ad se curã siue nõ. Et 3ª ẽ cõpõ febris ex diuersis humoribus ꝓcedens diuersimode morie:

¶ Quidã v° alij dicũt. ꝙ cõpõ febris nõ sic ꝓpria lꝫ v°a est duplex. Vna surgit a mã febris: ꝛ d qua dixit Aue. 3° coll. tu debes scire ꝙ egritudines simplices singulares nõ fiunt nisi raro. Ait. n. Zoar. spẽs hũoꝝ nõ reperiunt' nisi apud cogitationẽ tñ sup. ꝛ nõ d facto in re. Immo si repiret' aliqñ talis humor eẽt qd mõstruosuꝫ. iõq3 subdit Aue. maior ps egritudinũ ẽ cõposita ex plib' hũorib' vno. Et cõpõ illoꝝ hũoꝝ aut est cõpõ cõmixtiõis aut vicinitatis: ꝛ cõpõ vicinitatis: dixit Auer. ẽ cũ qs haberet ab vna parte febrem colericã: ꝛ ab alia parte febrem flẽticam ꝛ paroxismus harunt ambarũ febriũ eẽt in vna hora. Febres aũt q̃ fiunt per viã cõmixtionis sunt duplices. q̃dã sunt q̃rũ cõmixtio est absoluta. s. in q̃ hũores a qb' causant' reducunt' ad vnã formã ꝛ verã cõmixtionẽ: sic illa q̃ fit a cola citrina vel vitellina. ꝛ q̃dã q̃ ꝓcedũt a diuersis hũorib' nõ reductis ad vnã formã q̃ ꝯuenientius pñt appellari cõposite q̃ꝫ p̃dcẽ. Et hec cõmixtio siue cõpõ inducit ad multas ꝛ innumerabiles cõmixtiones. Et subdit Auer. pñt ẽt inueniri febres cõmixte: q̃uis nõ sint [illegible] spẽꝝ: sꝫ vni' spẽi: vt qñ sunt hũores in diuersis cor[illegible] pti[illegible] Iste tñ sunt cõposite p vicinitatẽ. ꝛ iõ scire debes ꝙ cõpõ vꝫ vicinitatẽ aut ẽ eiusdẽ hũoris in diuersis locis ꝯtẽti: q̃rũ vn' putrescit ꝛ ali' nõ: vt pꝫ in emptala ꝛ sibi silib'. est tñ iste mod' cõpõnis alienissim': qꝛ recte ꝯsiderãdo talis febris inter febres simplices numerari oꝫ: qꝛ ex vno hũore nõ ꝯgrue dr̃ fieri febris cõposita: ꝛ pp quã cõmplẽs auctoꝝ de ea tractauerũt in tractatu febriũ simpliciũ At tñ pñt inter cõpositas numerari: qꝛ ꝯtingit in eis variari curã alr q̃ꝫ in sinthomatibus vt apparebit: ac ẽt qꝛ accñia in eis alr variant'. Vñ 16° ꝯti. dixit Ras. Cõposita febris dr̃ illa in q̃ accidit calor in supficie ꝛ frigus in occulta pte corporis aut eꝫ. Et ideo Cõstã. x° pãtegni. de eis determinauit inter febres cõpositas. Aut cõpõ vicinitatis est diuersoruꝫ hũoꝝ in diuersis locis cõtẽtoꝝ: siue sit ꝙ vnus putrescat ꝛ

Cõpositio febriuꝫ ex parte materie.

ali⁹ nõ: ⁊ siue ambo putrescãt in vno loco vt in stõ colã ⁊ flã
siue ãbo putrescãt: sꝫ vn⁹ in vno loco vt intra venas: ⁊ ali⁹
Cõpositio febrium ex parte accidentium. in alio loco vt ex̃ venas. ¶ Ali⁹ modus cõpõnis febriũ sur
git ab accñte: qd̃ cũ ea cõplicat̃ nõ qdẽ q̃cũqꝫ: qꝛ vt sic ois
febris esset cõposita: cũ ois febris h̃eat accñia ipsam sequẽ
tia: sꝫ cũ eo qd̃ siue p̲cedat ab eodẽ humore q facit febrẽ si
ue ab alio siue q̃uocũqꝫ reptũ fuẽit diuertit ad se curã siue
tale accñs anticipet febrẽ siue cũ ea incipiat: vt rigor: siue
eã sequat̃ imediate vt dolor vigilie superflue somnus superflu⁹
alienatio sincopis ⁊ silĩa. Diuertũt aũt ad se curã oia illa ac
cidẽtia q̃ plus v̾tutẽ ledunt q̃ꝫ morbus vel saltẽ q̃ multũ le
dunt ⁊ intñ ꝙ cogãt medicũ intẽdere ad ablationẽ ipsoꝝ.
Et sunt aut de g̃ñe lese actionis aut de g̃ñe exeũtis mutati.
Ista.n. sunt q̃ aut multũ ledũt aut nõ deficiũt ⁊ minuunt̃
diminuta vel remota dispõne morbi. Qualitas aũt mutata
lꝫ multũ intẽdat̃: nõ tñ diuertit ad se curã: ⁊ qꝛ nõ multũ
ledit v̾tutẽ: ⁊ qꝛ sequit̃ morbũ in sua diminutõe ⁊ remotio
ne. Et si ad aliqd̃ accñs de g̃ñe q̃litatis mutate abiiciendũ
aliqñ medicus se ↄuertit vt ad ligue nigredinẽ ⁊ similia nõ
facit h̾ inq̃ꝫtũ talia sunt accñtia: sed inq̃ꝫtũ actiones mẽbri
in quo sunt ipediunt. Aut qꝛ aliis mẽbris nocu[m] ingerũt.
¶ De his cõpõnibus febriũ. dixit Aui. fortasse cõponit̃ ex
Cõpositio febrium ex pte generis vel spe ciei earũ. eis spẽs ingrediẽs in g̃ña elongata. i. g̃nalissima febris. Et
q̃ñqꝫ componunt̃ spẽs in g̃ñe p̲xio. s. subalterno cõicãtes
sicut ẽ cõpõ spẽrũ febriũ: sicut tertiana cũ flãtica sicut ẽ emi
triteus: ⁊ sicut est cõpõ febriũ. s. humoraliũ ap̃ata seq̃ntur:
erunt enim cõposite s̾m cõpõnẽ mãerũ faciẽtiũ ap̃ata: Sũt
.n. ap̃ata vrplĩ de diuersis humoribus. q̃ñqꝫ cõponuntur
de eis spẽs ↄueniẽtes in specie. sicut est cõpõ duarũ tertia
narum aut duarũ aut triũ quartanarum.

¶ De febre empiala ⁊ signis ⁊ causis eius. Cap. ij.

De cõpositione aũt febriũ p̲seq̃ns. Prio de ea q̃ fit ex
cõpõne vnius h̃uoris: cuius pars putrescit ⁊
alia nõ. vel ẽt duarũ mãeꝝ. q̃rũ vna putrescit ⁊
alia nõ. cuius cõpõnis s̾m Aui. tres spẽs fiunt
. s. empiala liparia: ⁊ alia q̃ media ẽ inter p̲dictas q̃ apud eũ
caret noie. sꝫ Hal. vocauit eã lixuriã. Et reducit has febres
oẽs Aui. ad febres flãticas: qꝛ vrplĩ a flãte fiunt: q̃dã tñ
ex eis p̃nt fieri a colã: sꝫ nõ a meñã. s. pura. Et ipsaꝝ trium
spẽrũ empiala ⁊ liparia sunt de summa febriũ in qb⁹ diuer
sificant̃ loca caloris ⁊ frigoris interi⁹ ⁊ exteri⁹. Sꝫ 3ª spẽs
est febris in q̃ sil̃ ⁊ sel̃ in eodẽ loco sentit̃ calor ⁊ frigus: q̃
ẽt aliqñ noie empiala ẽ vocata. ¶ Ista tñ noia empiala ⁊ li
De diuersio istorũ noiũ empiala ⁊ liparia. paria diuersimode ab auctorib⁹ accipiunt̃: nam empiala a
Gal. 2° de dif. feb. ac ẽt in li° de malitia cõplõnis diuerse. Et
3° afo. 7. afo. si febris nõ a colã h̾t ⁊c̃. Et ab Haly. ẽt 8°.
theorice accipit̃ p̲ febre in q̃ sil̃ s̾m eandẽ p̃tẽ sentit̃ calor ⁊
frig⁹. Et aliqñ accipit̃ ẽpiala p̲ febre in q̃ mt⁹ sentit̃ calor ⁊
ex̃ frig⁹. Et sic accipit̃ 18° ↄti. a filio Mesuay. sic ẽt accipit̃
ab Isaac ⁊ sequẽtib⁹ eũ. vt Gerar. Roge. ⁊ Guil. Dixit eniꝫ
Roge. ꝙ empiala d̾ ab epi. ꝙ est. s̃. ⁊ algore q̃si supra cali
tatẽ h̃ns algorẽ. i. frig⁹. vñ. 16° ↄtñ. Empiala ẽ febris in q̃
sentit̃ calor interi⁹ ⁊ frigus exteri⁹. Et aliq sunt empia
la p̲ febre in q̃ sentit̃ frigus intus ⁊ calor exteri⁹. Vñ 18°.
ↄti. Empialos ẽ febris in q̃ ifridat̃ interius ⁊ calẽt exterio
ra: sicut ẽt sumit̃ a Ser. ⁊ Aui. ⁊ sequunt̃ eos m̃lti. ⁊ max[e]
Guli. ⁊ Ferrari⁹: ⁊ ista ẽ magis p̲p̲ria ei⁹ sũptio. d̾ eni em
piala ab epi qd̃ est supra ⁊ ali qd̃ ẽ aliud q̃si vnũ supra aliõ
sꝫ digni⁹ ẽ vt in febrib⁹ calor sit supra frigus. ⁊ sic calor q ẽ
extra ẽ. s̃. frig⁹ qd̃ est intus p̲p̲ quã cãm ẽpiala meruit sup̃
alias febres sibi cõpares locari: ⁊ iõ p̃ de ipsa Auic. ⁊ alii
multi tractauerũt. ¶ Liparia ẽt diuersimode accipit̃. Naꝫ
a filio Misuay. Isaac ⁊ sequẽtib⁹ eos accipit̃ p̲ febre i qua
calor sentit̃ exteri⁹ ⁊ frig⁹ interius. a Serap. aũt ⁊ Aui. su
mit̃ p̲ febre in q̃ calor sentit̃ intus ⁊ frig⁹ exteri⁹. ⁊ ista est
p̲p̲rior acceptio. d̾ enim liparia q̃si pinguis a liparõ grece
qd̃ est pingue. qꝛ pigui̾ũ interiora sunt calĩa ⁊ exteriora fri
gida. Et sic pꝫ ꝙ Aui. vocat empialã quã Isaac vocat lipa
riã. ⁊ vocat lipariã quã Isaac vocat empialã. Et empiala
qdẽ ⁊ liparia a q̃busdã vocant̃ febres male morigerate.
¶ Ego aũt p̲sequor de his noib⁹ s̾m Sera. ⁊ Aui.

Dixit Sera. si flãtis vitrei putrescit pars ⁊ ps non accidit De causis
empiale. febris q̃ vocat̃ empialos. ⁊ p̲p̲rie facit interi⁹ fri
gus ⁊ exterius calorẽ. Et Auic. dixit. Hec febris fit a flãte
vitreo qd̃ est cõprehẽsũ in occulto ⁊ p̲fundo. sicut. v̾. g. in
stõ ⁊ intestinis ⁊ aliis ptibus interiorib⁹ illis adiacẽtib⁹ vel
in p̲fundis ptib⁹ musculoꝝ coꝝ. s. q sunt magis in p̲fundo
vel fortasse ẽt in q̃busdã venis interiorib⁹ a corde ⁊ epate
remotis. nã in sp̃ualib⁹ ⁊ ptib⁹ cordi vicinis nõ multiplica
tur flã vitreũ. ¶ Hoc ãt flã vitreũ causat hãc febrẽ isto mõ
dixit Aui. ꝙ infrigidat̃ vbi est. i. appet fridũ in loco in quo
ↄtinet̃. Verũtñ ipsi accidit iã putredo. s. in pte eius. q̃re sp
git̃ ex eo vapor ei⁹ qd̃ putruit ⁊ dispartit̃. s. ab interioribus
⁊ eleuat̃ ⁊ extẽdit̃ ad exteriora ⁊ inflãmat̃ in eis. i. apparet
illis calm ⁊ calitatẽ ponit in eis: vñ reddunt̃ calĩa. Ista tñ
calitas est valde lenta vt putet̃ effimera. Et voluit Aui. in
sũma ꝙ flã vitreũ exñs in interiorib⁹ p̲p̲ resistẽtiã quã facit
putrefactioni cũ sua grossitie frigiditate ⁊ viscositate non
putrescit s̾m se totũ. sꝫ solũ s̾m aliquã sui ptẽ q̃ pars re[li]par
tis q̃ nõ putruit ẽ parua nõ sufficiẽs calefacere ptes iterio
res: sꝫ in ipsa pte accensa calitas suffumigat vaporẽ grossũ
putridũ q trãsmittit̃ ad exteriores ⁊ calefacit ea. ps v̾o alia
maior nõ putrefacta remanet in interiorib⁹ ⁊ sua frigidita
te infrigidat ea. ¶ Et qꝛ aliqs posset q̃rere q̃re hoc flã ma
gis infrigidat nũc qñ in pte ei⁹ superuenit putredo q̃ꝫ añ. siue Quare flã
tis vitrei frigiditas no sentit̃ antequã pu
trefiat. q̃re nũc p̲cipit̃ frigus in interiorib⁹ qd̃ pri⁹ nõ p̲cipiebat̃.
Et r̃ndẽs Aui. dixit. ꝙ frig⁹ illius nõ appet in h̾moi tpe. s.
añ putrefactionẽ ptis ipsi⁹: qꝛ erat q̃tũ associatũ mẽbro i
quo est. i. ei assuefactũ p̲p̲ paulatinã eius multiplicationeꝫ
in eo: q̃re nõ patit̃ ab eo neqꝫ p̲cipit ipsius infrigidationẽ:
sꝫ superueniẽte ei putredine mouet̃. sup. ⁊ p̲p̲ motũ attingit
ptes q̃s nõ attingebat: qb⁹ nõ est assuefactũ: q̃re infrigidat̃
. i. appet illis fridũ. Alia l̃ra dicit. infridat. s. illas ptes q̃s
de nouo attingit. s. infridatiõe q̃dã: qꝛ. s. nõ est tãta ꝙ possit
cõicare friditatẽ toti corpi. Sentit̃ aũt hec friditas p̲p̲e in
ptib⁹ coadiacẽtib⁹ ptib⁹ illis in qb⁹ flã illud ↄtinet̃: q̃ vt ex
dictis pꝫ sunt satis a corde remote. ¶ Guli. aũt aliã cãꝫ red
dit. ⁊ dicit̃ ꝙ sic accidit de ista infridatiõe ꝙ illud flã reddit̃
fridi⁹ ↄtactũ ⁊ circũdatũ a vapore calõ ptis putride. vt pꝫ
i glacie exposita soli q̃ sentit̃ fridior q̃ꝫ qñ nõ erat soli expo
sita. ita ista mã agitata ⁊ ↄcta a calore illoꝝ vapoꝝ ptis pu
tride fridior sentit̃. imo mõ sentit̃ ⁊ p̲us nõ sentiebat̃. Cã
aũt q̃re glacies soli exposita sentit̃ fridior: ⁊ silr h̃uor frigi
dus circũdatus a vapore calõ ẽ: qꝛ calitas solis dissoluit ali
q̃s ptes glaciei ⁊ eas subtiliat ⁊ eliq̃t. ⁊ silr calitas illi⁹ va
poris ptẽ subtiliat ⁊ eliq̃t illi⁹ humoris frigidi: quare forti⁹
p illas ptes eliquatas imprimit: ⁊ silr ptes circũadiacẽtes
illi vapori calõ sunt caliores. vñ magis p̲cipiũt suũ ↄriũ.
¶ Aliq v̾o dicũt cãm esse: qꝛ ps h̃uoris fridi q̃ remãsit im
putrefacta p̲p̲ p̃ñtiã caloris ptis putrefacte in suo frigore
corroborat̃. vnũ. n. ↄrioꝝ p p̃ñtiã alteri⁹ ↄfortat̃: ⁊ sic iste
h̃uor in suo frigore ↄfortat⁹ magis friditatẽ ip̲mit: vñ ma
gis sentit̃. Et sic ẽt sentit Guil. ¶ Isaac aũt in ca° d̾ liparia
posuit cãm h⁹ febris ẽpiale: quã lipariã vt. s̃. vocauit esse
h̃uorẽ colicũ mixtuꝫ flãti vitreo ⁊ h̃uori melico cui h̃uori
colõ accidit vt putrefiat. flã v̾o vitreũ ⁊ h̃uor melicus nõ.
Sꝫ tñ qꝛ illa colã est mixta dicto flãti ⁊ h̃uori melico in in
teriorib⁹ p̲hibet̃ sua actio. s. calefacere in interiorib⁹: sꝫ di
uidit̃ ab illis vapor eius ad exteriora corporis. ⁊ calefacit
ea. flã v̾o vitreũ ⁊ melicus humor n̾aliter põderosi exñtes
⁊ coadunati remanẽt in iteriorib⁹ accumulati: q cũ nõ pu
Quare in emitriteo ⁊ in tertiana nõ accidit sicut i empiala frigoris ⁊c̃. trefiunt necesse est vt p eos interiora infrigidẽt. ¶ Et si so
phiste rep̲hẽderẽt nos dicentes in emitriteo cũ fiat a dictis

materijs.s.colica ꝛ flātica:q̄re nō sic accidit ꝙ interiora in/
frigidentᷣ ꝛ exteriora calefiant. Rn̄debimus.dixit Isaac ꝙ
flā in emitriteo ē lene mobile:vn̄ facile extraneo calori obe
dit ꝛ calefit ꝛ putrefit:ꝫ in hac febre mā flātica est dura pu
trefcēni inobediēs illi calori:vnde non putrefit neqꝫ calefit
ſꝫ infrigidat interiora. Et si dicerēt:quare i tertiana sili mō
nō agit colā. Rn̄debimus ꝙ in tertiana mā colica est sim/
plex nō mixta cū alia mā.quare nō exn̄s ipedita equaliter
agit suā actionē intus ꝛ ex̄. Et Gili.silr dixit vltra illud qd̄
sā.additū.alā.dcm̄ est. ℭ Dixit Gal.li.de malitia complexio
nis diuerse.empiala est composita ex malitia cōplexionis
ex q̄ puenit tremor.s.frigus quē nō sequitᷣ febris: ꝛ ex ma
litia cōplōnis quā sequitᷣ febris. Dicūt. de vapore eleua/
to a pte flātis putrefacta siue a colā putrefacta fm̄ Isaac.
ꝙ pars dirigitᷣ ad cor: ꝛ ponit in ipso calitatē ex̄neā putri
dā:q̄ postea a corde delegatᷣ ad mēbra nō ipedita recipe ip
sam:ꝛ ps eius venit ad exteriora corpis ꝛ calefacit ea. In/
ueniēs eniꝫ exteriora minus se calā addit in eis calitatē:ſꝫ
nō calefacit interiora:ip que penetrat ꝛ trāsit ad exteriora:
qꝛ minus calidus ē illis ptibus: vn̄ de eo cōtingit sicut de
vrina in balneo. ℭ Dixit Alm̄.febris liparia.i.ēpiala:quā
sic vocauit fit ex colā adusta mixta grosso flāti.s.vitreo aut
melīe spisse:ꝛ calefit supficies corporis:qꝛ colā leuitate sua
egreditᷣ ad exteriora. Interiora vō infridantᷣ: qꝛ flā vitreū
aut melīa grossa sua cōpactione nec dissolui nec egredi ad
exteriora possunt. ℭ Dixit Ferrarius empialā esse febrē in
terpolatā.nō enim fit ex mā contenta in vasis:vt qdā dixt.
Uolunt enim qdaꝫ ꝙ aliqn̄ talis mā ɔtineatᷣ in vasis.ꝛ tūc
esset cōtinua:ꝙ si concedatᷣ ex possibilitatis latitudine. de
facto tm̄ nunqꝫ aut rarissime reperitur.

Empiala nunq̄ vel rarissime reperitur continua.

Signa febris empiale sunt. ℭ Primū.dixit Serap. ꝙ
vrina est minoris calitatis q̄ꝫ vrina illoꝝ qs in
uadit febris ansunerina.ꝛ est ēt grossior ea. Et Auic. dixit
vrina ē frida cruda:ꝛ est minoris calitatis aliaꝝ febriū sui
gn̄is.s.aliarū flāticaꝝ.qꝛ flā mā hui⁹ febris est frigidius ce
teris flātibus ꝛ existēs in ꝓfundo magis infrigidat interio
ra. Est aūt vrina grossior:qꝛ mā extra venas ɔtinetᷣ.ꝛ in lo
cis magis remotis ab epate ꝛ vijs vrie:vn̄ nō sic opilat trā
sitū vrine. Guil.tm̄ dixit:ꝙ vrina est discolorata tenuis.
ℭ 2ᵐ sigᵐ dixit Ser.pulsus est grossus.i. plenus: ꝛ septus
.i.rarus. Et Aui.dixit.ꝙ est tardus ꝛ rarus.s.in cōparatio
ne ad pulsuꝫ aliaꝝ flāticaꝝ.i se tm̄ est velox ꝛ freqns reᵗᵘ ei⁹
qd̄ erat in sanitate. ℭ 3ᵐ sigᵐ.dixit Ser.fortasse fit h̄ febris
fortior oī die ꝛ fortasse fit fortis in oī q̄rta die. Et Aui.dix
facit poᵐ oī die:sicut vā flātica. Et h̄ fm̄ plim.naꝫ dixit. A.
qn̄qꝫ ɔuertitᷣ in q̄rtanaꝫ ꝛ tertianā.i. seruat pioᵐ q̄rtane ꝛ
tertiane ꝛ nō flāte.qm̄ hm̄ōi mā in corporib⁹ ē in quātita
te pua ꝛ parue putrefactionis ignee.i.puā igneitatē ꝛ cale
factionē acqrit ex calefactione. vel est parue putrefactiōis
i.nō vere putrefactionis cū sit frida grossa sicca. Et iō cali/
tas siue putrefactio eius est ignea.i.ignitio siue icēsio qdā
nā ꝑius rōne sue siccitatis dꝫ vocari ignitio q̄ꝫ putrefactio
vā ꝛ paucitas māe est cū elongatione redit⁹ piodi ꝛ tarda
tionis eius:vn̄ ꝓp h̄ qn̄qꝫ tardatᷣ ad 3ᵐ diē.qn̄qꝫ ad 4ᵐ. Et
adiuuāt ad retardationē poⁱ viscositas ꝛ frigiditas ipsius.
Iōqꝫ Sera.nō signatᷣ sup hāc febrē nisi ex accn̄tibus eius ꝛ
nō ex dispōnibus eius ꝛ iure piodis:qd̄ dictū sumēs Aui.
rn̄dit interrogationi si fieret.s.si porismat in 3ᵐ est tertiana
ꝛ si in 4ᵐ est q̄rtana:ergo nō est flātica.dixit Aui.talis po/
rismatio nō extrahit eā qn ipsa sit flātica.nā flātica dr: qꝛ
putredo eius est flātica:ꝛ nō qꝛ porismus ei⁹ redeat oī die
ꝛ qꝛ est debite q̄ntitatis ꝛ debiti modi s̄be ꝛ debite q̄litatis
qd̄ ēt intelligere possumus de oī alio humore.imo ꝛ sic in/
telligitᷣ ois casū.cuiuscūqꝫ rei:de qua dr ꝙ hꝫ sic operari.
ℭ 4ᵐ sigᵐ sumitᷣ a duratione porismi eius. Dixit Ser. For
tasse est piodus.i.porismus eius quatuor horarū:ꝛ fortas
se est nouē horarū:ꝛ est ēt.24.horaꝝ. Et fortasse est plus ꝛ
hec diuersitas termini eius pōt pcedere ex diuersitate gros
sitiei māe ꝛ multitudinis ei⁹:ꝛ fm̄ spissitudinē vel raritatē
grossitiē vel subtilitatē corpis patiētis vel fm̄ tenorē vtuꝗ
ꝛ tpa anni ꝛ reliq̄ pticularia. Et Aui. dixit. spaciū porismi
eius est a q̄tuor horis vsqꝫ ad.24.horas: ꝛ fm̄ plꝫ ɔsumitᷣ
an̄.24.horas:qm̄ mā eius vt patuit nō ē cū illa multitudie
ꝫ.cū q̄ duret vsqꝫ ad.24. horas: sicut facit porism⁹ flātice
vere:ꝛ iō fm̄ plim spatiū durationis eius est breuius spatio
flātice:ꝛ maxᵉ qn̄ porismatᷣ oī die:nā qn̄ paroxismat in 3ᵒ
vel in 4ᵒ fm̄ plim est longioris spatij: qꝛ plus appropinq̄t
māe melīce:inuenitᷣ aūt hic vna lrā q̄ dicit.spatiū eius est a
q̄tuor horis vsqꝫ ad.14.horas. Et hec lrā fm̄ p̄dictos ma/
gis verificaretᷣ:q ponunt ꝙ spaciū eius est breuius spatio
vē flātice:ꝛ ēt repitᷣ alia lrā q̄ dicit.a.14.horis vsqꝫ ad.24.
verū pma lrā est ɔformis lrē Sera.ꝛ ēt Ras.18ᵒ ɔti. Et dix
Ras.febris hec nō pmanet multū.fortasse enim moritᷣ in
20.dieb⁹:ꝛ fortasse addit supra illud parū aut minuitᷣ parū
ℭ 5ᵐ sigᵐ.dixit Ras.vbi.s.incipit cū frigore ꝛ accidunt p
ipsam viris ɔpata circa inguina ꝛ mulierib⁹ dolor mr̄icis
qꝛ partes iste in hac febre multū debilitantᷣ ꝓp frigus qd̄ ē
in ꝓfundo corporis. ℭ 6ᵐ sigᵐ.dixit Guil.inspiratio in an
helitu est tarda ꝛ rara.sup.consilr pulsui. ℭ 7ᵐ sigᵐ.dixit
Guil.est absqꝫ siti ꝓp calitatē nō esse in spūalib⁹ neqꝫ in stō.
ℭ 8ᵐ sigᵐ sumitᷣ ex dictis.s.s.ꝙ in interiorib⁹ sentitᷣ frigidi
tas:ꝛ in exteriorib⁹ calitas. Et frigus qdē istud sentitᷣ i pn⁹
ꝛ pcessu tā vlī q̄ꝫ pticulari. Sꝫ calor in exteriorib⁹ fm̄ plim
nō sentitᷣ in pn⁹ porismi.imo pcipitᷣ friditas in pn⁹ poⁱ in ex
teriorib⁹ ex reuocatione caloris ad itra:sicut fit in alijs flā
ticis de flāte vitreo:ſꝫ postea in aug⁹ statu ꝛ declōne poris
mi sentitᷣ calitas in exteriorib⁹. Dicūt qdā.ꝙ frigus in ite
riorib⁹ pceptū nō est intēsum.imo remissuꝫ.nā flā vitreū lꝫ
sit fridissimū ptāte.est tm̄ actu calidū ꝓp calitatē inatā:ꝛ ēt
ex̄neā calefaciētē ipsum:verū est min⁹ calm q̄ꝫ sint illa mē/
bra interiora:vn̄ ab eis pcipitᷣ frm:sicut min⁹ calm a maio
ri calō. Et dicūt.ꝙ friditas in interioribus finito porismo
nō pcipitᷣ.qꝛ tūc flā vitreū getatᷣ:ꝛ a calō ptis putrefacte
nō dissoluitᷣ nec incitatᷣ. Si tm̄ ɔtingeret flā vitreū tunc nō
getari:sed dissolui ꝛ incitari ꝓp aliquā cām tūc frigus pci/
pitᷣ finito porismo:qd̄ pōt ɔtingere saltē ad tps. Et dicunt
ꝙ calor in exterioribus silr est remissus. Et qꝛ vapor eius
cū resolutus est ab hūore nāliter frigido:ꝛ qꝛ exteriora re
uocato intus calore nāli sunt frida ꝛ hic calor a patiētib⁹
maxᵉ ꝛ plus accipitᷣ in volis manuū ꝛ plātis pedū.sunt g̃
supradicta signa.sig⁴ empiale pcedētis a flāte vitreo:cuius
ps putret ꝛ ps nō. Et dixit Aui.signa ei⁹ sunt accn̄a q̄ p̄di
cta sunt.s.de signis flātice supra suo caᵒ p q̄ cū ipa sit flātica
poterit cognosci qn̄ nō porismat oī die:sed in 3ᵒ vel in 4ᵒ.

Signa aūt empiale:que vt.s.a multis vocatur liparia
in qua mā que putret est colera mixta flāti vi/
treo ꝛ humori melancolico sunt ꝙ calor qui sentitᷣ in exte
rioribus est maior q̄ꝫ in empiala predicta. Et dixerunt Gi/
lib.ꝛ Roge.ꝙ ipsa infestat de tertio in tertiū ꝛ in pncipio
paroxismi prio supueniunt sincopi ꝛ oscitationes:deinde ri
gor:postea frigus:deinde calor ꝛ in medio caloris supue/
nit frigus intolerabile in interioribus ex dissolutione fleg
matis illius vel melīe in interioribus facta a calore febrili
circūstante.nā a mā colica putrefacta resoluitᷣ fumus:cu/
ius pars proueniēs ad cor inflāmat ipsuꝫ ꝛ inflāmatū mit
tit calorē febrilē in corpus ꝛ pars eius illius fumi extendi
tur per exteriora: ꝛ ipsa calefacit. pars etiā eius tendit ad
interiora:ꝛ simul cū cāltate a corde delata dissoluit flegma
vitreū qd̄ ibi reperitᷣ vel humorē melīcum per cuius disso
lutionē extenditᷣ ad ptes intrinsecas:ad quas prius nō ex/
tendebatᷣ ꝛ infrigidat ea. Et ista empiala sub febribus coll
cis reponitur.ꝛ ideo calor eius in exterioribus est acutus
pungitiuus:ꝛ alia etiam multa signa febris colerice nō pa
re in ista reperiuntur.

¶ De febre liparia ⁊ ſignis ⁊ cauſis eius. Cap.iij.

Liparia aūt febris.4° affoꝛa Gal. ſumit̃ ꝑ oi febre in q̄ interioꝛa calēt ⁊
exterioꝛa frigēt a q̄cūq3 cā talis febris ꝑueniat
ipſa tñ dixit Aui.ſm plz e flãtica ⁊ q̄nq3 ē colli
ca ex col'a groſſa valde.nã ad cãndū febrē hãc
reqrit̃ ꝙ hũoꝛ eã faciēs ſit valde groſſus ad quã groſſitiez
raro col'a ꝑuenit:pp quã cãm nõ incõgrue qdã vt rogeri⁹
ponunt hanc febrē ex melã groſſa generari.qꝛ flã ⁊ melã
ad talem groſſitiē perueniunt frequēter.

De cauſis Aſſignans aūt Aui.cãm ⁊ modū gñonis ei⁹ ex flã
te ꝑ aſſignauit cãm:q̄re iterioꝛa calent
⁊ nõ exterioꝛa:⁊ dixit.ꝙ qñ flã intrinſec⁹ caleſit ⁊ putreſit
calefacit loca interioꝛa tñ.Et cã ē qm̃ nõ reſoluit̃.i.mã illa
flãtica ꝑ ptes exterioꝛes.ſ.ꝑ poꝛos cutꝭ:niſi qñ putredo ei⁹
calefacit exterioꝛa coꝛpis ſpartiõe vapoꝛis ſui.ſ.ita vt ꝑue/
niat vſq3 ad exterioꝛa calefactõe plēna vel nõ reſoluit̃.ſ.diſ
ſoluit̃ vt exterioꝛa calefaciat calefactiõe plēna:niſi qñ cū ſp
ſiõe vapoꝛis ſui ꝑueniret ad ea ⁊ calefaceret ea cū illo vapo
re:ſ3 i hac febre ñ ꝑuenit vapoꝛ ad exterioꝛa. Et cã ē:qꝛ flã
iſtud ē mucillaginoſuz vel vitreū groſſuz:cui l3 ſm totū ac
cidat putrefactio:ita ꝙ ꝑ totalē eius putrefactionē calefa
ciat interioꝛa:⁊ nõ ifrigidet ea ſic in ēpiala in q̄ nõ putreſit
niſi ſm ptē:nihilomin⁹ putrefactio flãtis in liparia ē ꝑua ⁊
remiſſa:i ēpiala aūt ē intēſa magna ignea:⁊ iõ putrefactio
in liparia:q3uis ſit in flãte ſ3 totū:nõ tñ ē potēs ſoluere vl'
reſoluē vapoꝛes ab eo.vt ꝑueniãt vſq3 ad exterioꝛa coꝛpis
qḋ poteſt facere putrefactio ēpiale:q3uis ſit ſolū ſ3 ptē. Et
ſic ꝑ iſtū modū liparia caleſiūt interioꝛa ⁊ nõ exterioꝛa.

¶ 2° Aui.aſſignat cãm q̄re in liparia exterioꝛa frigēt:nam
nõ ſolū nõ caleſiūt:ſ3 ēt frigēt.⁊ dixit.ꝙ cã h⁹ ē triplex.vna
ē reuocatio caloꝛis ab exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa:qꝛ vt⁹ cū ſan
guine ⁊ ſpū tēdit ad interioꝛa vbi ē leſio ⁊ minera ei⁹:⁊ tūc
expoliata exterioꝛa ſanguine ⁊ ſpū infridant̃.¶ 2ª cã eſt.di
xit.A.qñ in interioꝛib⁹ ſunt flãta vitrea cruda frida q̄ infri
dãt exterioꝛa in qb⁹ ſunt:q̄ tñ ꝑius nõ infrigidabant̃ ab
ea:qꝛ q̄eta manebãt:ſ3 ex motu ſanguinis ⁊ ſpūs ad inte/
rioꝛa fact⁹ eſt aliq̄lis motus in illis flãtib⁹:q̄re accidit vt at
tingant ptes q̄s q̄eta nõ attingebãt a qb⁹ ꝑcipit̃ illoꝝ fri/
ditas ⁊ ifrigidant̃.viſus fuit aūt Aui. In aſſignatione h⁹ 2ᵉ
cãe h̃ mõ loquēdi ⁊ ꝓpe qñ ſunt in exterioꝛib⁹ flãta vitrea
frigida vt oñderet ꝙ hec ſcḋa cã depēdeat a pª.ſ.a motu ca
loꝛis iterius a q̄ accidit moueri illa flãta aut vt oñderet ꝙ
ſolū pª cã nõ eſſet ſemꝑ ſufficiēs ad ifrigidationē exterioꝝ
qꝛ dato ꝙ ex reuocatiõe caloꝛis a q̄cūq3 cã ꝑueniat exterio
ra ifrigideut̃:vt p3 in oib⁹ interpolatis febrib⁹:nõ tñ ifri/
dant̃ ſic in iſta febre.nã i illis iſte infridatio ē ſolū i pn°po/
⁊ poſt pnᵐ redit calitas ad ea:ſ3 in hac febre nõ ſolū ꝑcipit̃
friditas in pn°po':ſ3 ēt in aug'° ⁊ ſtatu ⁊ qñ caloꝛ interius
ꝑcipit̃ foꝛtis quã extēſionē friditatis in po° nõ ſufficit ſemꝑ
facere reuocatio caloꝛis ad interioꝛa:ſ3 ꝓpe iſtud facit qñ
in exterioꝛib⁹ ſūt dicta flãtica frida i exterioꝛib⁹ ɔtēta.qdã
ēt ponētes iſta flãtica frigida in exterioꝛib⁹ ɔtēta eē cãm i/
frigidatõis coꝝ aſſignãt aliū modū ab eo q ꝑuenit ex reuo
catiõe caloꝛis:⁊ ē qñ putrefactio flãtis in interioꝛib⁹ eēt tã
ta ꝙ ſufficeret q̄ſdã vapoꝛes calos extēdere vſq3 ad exterio
ra:q veniētes illuc ſua calitate actuali diſſoluerēt flãtica il
la ibi reperta:nõ tñ ſic ꝙ ea actu cal'a reddãt:q̄ diſſoluta in
frigidant ēt exterioꝛa.¶ 3ª cã dixit Aui.qm̃ multotiēs re/
ſoluit̃ ex flãte vitreo interi⁹ exñte vapoꝛ q nõ putruit.ſ.cō/
plete ſiue ꝑfecte.nã ⁊ ſi flã illud ponat̃ in liparia:⁊ ſit putre
factū ſm totū:nõ tñ ois ei⁹ pars eſt ꝑfecte putrida:ſ3 q̄daz
pte s ei⁹ ſunt ſemiputride ſeu remiſſe putredinis:a qb⁹ va/
poꝛ eleuat⁹ dr̃ ab Aui.ꝙ nõ putruit:ſ3 tñ caleſit.⁊ cal's ele
uat⁹ facit ꝑ calitatē.ſ.in pn° ſue eleuationis vt ꝑueniat vſq3
ad exterioꝛa:calitas tñ ei⁹ aſſociat̃ ei ſpacio ꝑuo:qꝛ ꝑua eſt.
imo p⁹ ꝑuentionē ſuã ad exterioꝛa calitatis ipſa ſepat̃ ab ea
ſeparatione vapoꝛis a q̄ calefacte.i.ſic ſepat̃ a vapoꝛe a q̄ calē.
calitas ei⁹.Cū ergo ſepat̃ ab eo calitas ⁊ ipſe vapoꝛ fuerit
qñ calefactionē ei⁹ ⁊ ſemiputredinē intēſe frigiditatis redit
ſiue fugit.i.reuertit̃ ad nãlē friditatē ⁊ remanet fridus:ſic
remanet fridus vapoꝛ a q̄ calide p⁹ ſepationē calitatis ab eo
⁊ ſic ifridat ſua frigiditate coꝛp⁹.ſ.in exterioꝛib⁹ ad q̄ iã ele
uat⁹ erat.Quãuis tñ q̄l3 dicãꝝ triū cãrū poſſit eē ꝑ ſe cã ſuf
ficiēs friditatis exterioꝝ:tñ ſm plm ɔcurrūt oēs tres aut
ſaltē due ex eis.¶ Iſaac aūt Roge.Guil.⁊ multi alij ca° d̃
liparia ⁊ empiala apud.A.dicūt hãc febrē fieri ex flãte vi/
treo ⁊ i interioꝛib⁹ ɔcluſo cui accidit vt ps putreſiat ⁊ cale
faciat iterioꝛa:⁊ ps nõ putreſiat:ſ3 iſta ps nõ remaneat in i
terioꝛib⁹ ſ3 ſpargit̃ ſupꝛa coꝛp⁹ ⁊ lacertos exterioꝛes ⁊ ifri
dat eã ſua actuali friditate vel ſic min⁹ cal'3 infridat maius
cal'3.¶ Et mod⁹ ſm quē i° febris põt fieri ab hũoꝛe melico
ē in oib⁹ ſiliſ ei q dict⁹ ē de hũoꝛe febris flãtico. S3 mod⁹
ſ3 quē ſit a col'a groſſa.dixit.A.ē qm̃ col'a qñ ē pauca ⁊ in
trinſeca.i.in interioꝛib⁹ ⁊ putreſit ibi ⁊ calefacit locū illū ⁊
nõ reſoluit̃ ex ea aliqḋ.ſ.qḋ extēdat̃ ad exterioꝛa ad calefa
ciēdū ea pp paucitatē ſuã:vel accit ſilr̃ ei qḋ dcm̃ ē d̃ ſua cõ
pare.ſ.liparia facta ex flãte:q̄re nõ calefacit exterioꝛa:ſ3 in
terioꝛa ſic.¶ Et cã q̄re infrigidant̃ in hac ſpē exterioꝛa eſt
du'.ſ.pª ⁊ 2ª de ſupꝛadictis aut ãbe ſilr̃. Pria.ſ.ē reuocatio ca
loꝛis ab exterioꝛib⁹ ad interioꝛa:⁊ h̃ cã ē aliqñ ſola:vt cuz
nõ eēnt in exterioꝛib⁹ flãta frida ⁊ mã collica putrefacta in/
tus eſſet valde pauca.Et ſcḋa cã põt eē cū mã collica putre
facta ē pauca i q̄ ſolū flãta frigida in iterioꝛib⁹ ɔtēta mouē
tur motu caloꝛis ad intra:⁊ põt eſſe cū mã collica ē tãta ꝙ
ab ea eleuat̃ tñ de vapoꝛe vſq3 ad exterioꝛa ꝙ ē potēs diſ/
ſoluē flãta ibi repta q̄ diſſoluta infridãt ea.h̃ tñ ⁊ alia cã ra
ro repit̃ in hac ſpē:pª aūt ſp.ſ3 3ª repiri cã de ſupꝛadictis ſi
põt in liparia ſpēm in oib⁹ ſpēb⁹ liparie ps vapoꝝ eleuato
rū a mã putrefacta petit coꝛ ⁊ inflãmat ipſū:qḋ inflãmetū
caloꝛē ex̃neū febrilē mittit in coꝛp⁹.Et dixit Aui.ꝙ ſpēs li
parie facte a col'a vocant̃ taburos.17.aūt ɔti.d' ꝙ aloꝛeo
⁊ tiſeros ē liparia ⁊ bemoꝛoydes ē ēpiala.¶ Dãt aūt qdã
modū aliū liparie flãtice nõ tactū ab auctoꝛib⁹ foꝛtaſſe tãq̄3
rariſſime eueniētē aut itelligibilē ꝑ modū dcm̃ datū ab eis
⁊ ē ꝙ flã vitreū ɔtinet̃ in exterioꝛib⁹ coꝛpis.⁊ accidit ei: vt
putreſiat ſm ptē ſic accidit in ēpiala tali flãti in iterioꝛib⁹
⁊ pte illa putrefacta eleuant̃ vapoꝛes.qꝝ ps petit coꝛ ⁊ iflã
mat ipſuz ⁊ febrē faciat ⁊ ps alia tēdat in interioꝛa coꝛpis:
ſic in ēpiala tēdit in exterioꝛa ⁊ calefaciat ea ps aūt alia di
cti flãtis nõ putrefacta moueat̃ ⁊ expãdat̃ ꝑ ipſa exterioꝛa
⁊ infridet ea.Et hec ſpēs liparie eſt ꝓpꝛie illa q̄ ē oppoſita
ēpiale.vt dixit Ser.q3uis oēs ſpēs liparie poſſit dici oppo
ſita ēpiale q̄3 tñ ad locū intētiõis caloꝛis ⁊ frigoꝛis. Et Ga.
4° affo.liparios ē ex febrib⁹ adurētib⁹ peſſimis ⁊ ꝑiculoſis
Et h̃ dixit Ga.vt ipa extēdat̃ ad febres ꝑicoloſiſſimoꝝ apa
tū mēbroꝝ interioꝝ.ſ.ſtõnū ⁊ hepatiſ pullaꝝ nã in eis ꝑcipit̃
calitas multa in iterioꝛib⁹ ⁊ friditas multa in exterioꝛib⁹
ex foꝛti reuocatione caloꝛis ab eis ad locū apatū.ita ꝙ ite
rioꝛa ardēt ⁊ exterioꝛa frigēt.Et hec ſpēs ipropꝛie ⁊ nõ de
liparia dr̃.¶ Dixit Aui.liparia ē lõgioꝛis ſpatij q̄3 emitri/
teus.nõ referēs h̃ dcm̃ ad totã egritudinē:qꝛ vt ſic ſm pl'3
ē breuioꝛ.S3 referēs hoc dcm̃ ad vnū poᵐ.nã vt ſic ē verū
intelligēdo de liparia flãtica.Quidã aūt exponūt ē longio
ris q̄3 emitrite⁹.i.q̄3 flãtica ⁊ q̄3 collica q̄ ãbe ſub emitriteo
ɔtinent̃.Et vt ſic Aui.ſenſus eēt ꝙ liparia flãtica ſit lõgio
ris ſpatij q̄3 collica.ſ.pura.Et ſcias ꝙ ſicut dcm̃ fuit de em/
piala ꝙ ipſa ſm plm ē interpolata:ita ſilr̃ dicēdū eſt de li/
paria.Si tñ aliqñ qḋ rariſſimū eſt cõtingeret mãm liparie
putreſieri intra vaſa:tunc inter cõtinuas cõputaret̃:⁊ ma/
xime illa que ſequitur apata.dixit Gui.

Signa ei⁹ dixit Raſ.vbi.ſ.Primū ē ꝙ ipſa ſilr̃ cau/
ſoni.ſ.ſm apparētiã i h̃ ꝙ i ipa ꝑcipit̃ caloꝛ foꝛ
tis ⁊ incēdiū in interioꝛib⁹.cui⁹ incēdij cã ē ꝙ fumus cali

resolut⁹ nō potens exire ꝑ poros exteriores reingredit̄ ad interiora: ⁊ ibi lōgā trahēs morā: q̄uis in sui nā sit fridus a calore febrili ibi repto mltū inflāmat̄. ❡ Scd̄ꝫ sigm. dix̄ Sera. accidit patiēti sitis vehemēs ⁊ lingue aspitas. dixit Ysaac. ꝓp calorē interioꝝ q est maior multū q̄ȝ in empiala. ❡ Tertiū signū. dixit Ser. pulsus est puus ⁊ leuis. Ysaac aūt dix̄. puus ⁊ debilis plusq̄ȝ in anfimerina. refert̄ autē h̄ sigm ad liparia flāticā. In colica āt dix̄ Gui. adest. puitas ve locitas ⁊ spissitudo pulsus ⁊ vtraqȝ i liparia est diuersus. ❡ Quartū sigm dixit Ysaac. vrina in hac febre crudissima est ⁊ albidior. i. min⁹ tincta q̄ȝ in antimerina. Et fili⁹ Me/ suaꝫ dix̄. est ḡssior ⁊ albidior q̄ȝ in q̄ndiana: ⁊ itellexerūt d̄ liparia flātica quā ꝯparauerīt q̄tidiāe. In vtraqȝ tn̄ liparia vrina est colorata. sȝ i colica magis: cui⁹ coloratio i vtraqȝ ꝓcedit ꝓp calorē in iterioꝛib⁹ corꝑis ꝯclusuȝ. G. aūt in lib. signoꝝ vt scribit̄ 18° ꝯtiñ. dixit. ꝙ. vrina ē tenuis. Et Guil. ēt dixit. ꝙ est colorata tenuis: ⁊ vilificat̄ in colica plus: ⁊ in flātica etiā q̄si vie vrine essent opilate. ❡ Quintū signū ē. ꝙ q̄ flātica ē paroxismat oi diei ⁊ sic dcm̄ fuit de empiala pōt aliq̄n paroxismare in tertio ⁊ i q̄rto. Vn̄ dix̄ filius Mesuaꝫ. ꝑt eē ꝙ pous h⁹ febris sit q̄lȝ die ⁊ pōt eē ꝙ sit tertian⁹ ⁊ q̄r tan⁹: tu vo nō debes ad paroxismos ispicere. Que vo melica ē sm̄ plibi ꝑiodicat i q̄rto: ⁊ q̄nqȝ i 5° vel 7°. Et q̄ colica sm̄ plȝ i tertio. ❡ Dix̄ Ysaac. aliq̄n mā flātica cū melica cōpo/ nit̄: vn̄ sua augmētat̄ grossities: ⁊ ei⁹ ꝯfortat̄ pōderositas: suusqȝ mot⁹ ē tardus: q̄re aliq̄n de q̄nto i q̄ntū diē mouet̄: ⁊ aliq̄n in 7m: ⁊ nō nūq̄ȝ ꝑiodū. ❡ Dixit. G. vbi. s. ⁊ scribi tur vbi. s. febris q̄ vocat̄ liparios ē cū suberb vehemētu. s. aliq̄n ⁊ ē cū friditate frōtis ⁊ tybiaꝝ ⁊ manuū ⁊ pedū ⁊ ca lefactiōe vētris ⁊ pectoris. ⁊ hi desiderāt aerē frm̄ ⁊ ꝯstipa tur vēter eoꝝ ⁊ paꝝ vrināt. Et q̄dā dn̄t. vt Guil. adest in eis mēbroꝝ exterioꝝ ꝯfractio ꝓp friditatē q̄ ē in eis. ❡ Et de signis ēt h⁹ febris sunt q̄ ꝑdcā sunt. s. q̄ calor sentit̄ in ite/ rioꝛib⁹ ⁊ friditas in exterioꝛib⁹. Et ista friditas nō est solū in ꝑn° pom: sȝ ēt in aug° ⁊ statu: ⁊ aliq̄n durat ēt p⁹ pom saltē ꝑ aliqd̄ spatiū: vel adsūt signa q̄ ꝑdcā sūt. s. ꝙ in flāti/ ca appent plā signa febris flātice notē: ⁊ sunt in melica sig° q̄rtane. Et q̄ ista vltia duo sūt signa sufficiētia ad cognitio nē liparie. A. nō curauit alia ei⁹ ponere signa. ❡ Hal. aūt ⁊ Cōstā. i pātegni distinguūt lipariā ⁊ empialā in spēs q̄. s. sm̄ intēsum ⁊ remissuȝ frig⁹ ⁊ calorē. Et dix̄ Hal. ꝙ ē vna spēs febris i q̄ eger sentit nimiū calorē in interioꝛib⁹ ⁊ tepi ditatē in exterioꝛib⁹: qd̄ ē ex viscositate ⁊ grossitie māe: ꝓ/ pter q̄ n̄ ꝑt calor de iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa extēdi. Et h̄ dix̄ ipse vocat̄ lissuriā: ⁊ silr dix̄ Cōstā. ⁊ ista spēs repōit̄ sb li/ paria. alia spēs quā posuerūt ē ꝑdicte opposita: in q̄ in ex/ terioꝛib⁹ frig⁹ nimiū sentit̄: ⁊ sup. i iterioꝛib⁹ tepiditas: qd̄ ex flāte ꝯtingit fridissimo ⁊ h̄ vocat̄ apd̄ eū acconoydes. i. humoꝛia: q̄ ēt reponit̄ sub liparia. Et ē ēt alia spēs febris, dix̄ Hal. in q̄ sentit̄ calor min⁹ in interioꝛib⁹ ⁊ ascēdit d̄ ca/ lore illo fumi⁹ acutissim⁹ in corꝑis extremitates: qd̄ ꝯseq̄t̄ q̄ mā vn̄ fit nō ē viscosa ꝓp qd̄ cito dissolubilis ⁊ fumi⁹ ab ea exit. Et vocat̄ febris hec tenedos. Et Cōstā. idē dix̄. Et possȝ hec febris ēt reponi sub liparia colica inq̄ȝtū ꝑ fumū illū calidissimū ascēdētē in exterioꝛa nō ieuenit: ⁊ ibi flāte frida q̄ dissolueret aut fieret reuoca° mag° caloris ad itra: alr aūt reduceret̄ ad febres colicas alias. Et dix̄ Hal. ꝙ sic ex febrib⁹ colicis est aliqua in qua nimiū sentit̄ incēdiū: vt causon ita in flāncis ē aliq̄n in q̄ calitas est cōmixta cū ni/ mia humiditate. sup. vn̄ nō ꝑcipit̄ nisi sola tepiditas it⁹ ⁊ ex. Et hec spēs dixit Haly. vocat̄ heloys siue lodimis.

❡ De febre lissuria siue sine noīe ⁊ causis ⁊ signis. Ca. iiij.

Species autē tertia de predictis est illa in qua simul ⁊ semel sentit̄ calor ⁊ frigus in oībus partibus corporis.

Secundus cū dixit. Ga. in lib. de malitia cōplonis diuerse. Et ponitur etiā a Rabi in ꝑticula de asso. ꝑtinētib⁹ ad febres accidit fe bris. i. calor ⁊ tremor. i. frigus q̄busdaȝ hoībus in dispōne vna: ꝓpea ꝙ cū multiplicat̄ hūor flāticus frigidus silis vi/ tro ⁊ humor calidus de gn̄e cole in corꝑe: ⁊ sil' cū eo dn̄et̄ ⁊ moueat̄ in corꝑe ⁊ ꝓꝑe in mēbris sensibilib⁹ nō est mirā dū si sentiat: cui⁹ hec est dispō vtrūqȝ sil'. nā si hoīem in sole cal'o stare feceris: deīde sup ip̄m aquā fridā ifuderis nō erit incōueniēs si sentiat calitatē solis ⁊ friditatē aq̄: ⁊ ita fit vt nō sint ptes corꝑis magne ꝑ q̄bus adueniat frigus nisi ad latus cuiuslȝ eaꝝ sit ps magna cui adueniat calor: ⁊ nō sit ps corꝑis pua cui adueniat frigus nisi ad latus eius sit ps corꝑis pua cui adueniat calor: ⁊ ꝓpter istud fit vt iste sen/ sus extimet se sentire vtraqȝ sil' i corꝑe suo: q̄m cū vnūqd̄qȝ qd̄ infridat ⁊ calefacit sit sparsuȝ in ptib⁹ puis: quoꝝ vna est post aliā: ⁊ nō post eas in puitate vltia nō est posse vt in/ ueniat̄ aliq̄n ex istis ptib⁹ puis aliq̄ vna in q̄ sit sensus calo ris ⁊ aliq̄ in q̄ sit sensus frigoris: ⁊ nō est ita de frigore ⁊ ca lore q̄ sentiunt̄ in ꝑn° accessiōis. Nā dixit G. hoīes cū fe/ briūt q̄b⁹ accidit in ꝑn° accessiōis vt sentiāt calorē ⁊ frigus nullȝ eoꝝ sentiūt in loco in q̄ sentiūt aliū. nā pōt discerne re manifeste inter mēbra sua q̄ sunt q̄ calefiūt ⁊ q̄ infridan/ tur: q̄m sentit calm̄ qd̄ interi⁹ est ⁊ frm̄ qd̄ exteri⁹ est i mē/ bris q̄ in manifesto sunt sui corꝑi. In ista aūt febre nō ē sic sȝ nō fit in ista accipe aliquā ꝑticulā sensibilē in q̄ nō existat calm̄ ⁊ frm̄: q̄re ꝓp magnā pmixtionē cali cū frigido iuxta pōnē ꝯfundit̄ sensus vt nō possit iudicare nec distincte di/ scernere partē frigidā a calā. Et ꝓpea iudicatur vnaqueqȝ calā ⁊ frigida: huic silr dixit tertio de simplici medicina: ⁊ dixit scd̄o de dif. fe. ꝙ ista febris est de gn̄e flāticaꝝ ⁊ ꝓprie vocat̄ empiala. Et ꝑxiagoras noīauit hūorē q est cā ei⁹ vi/ treū ⁊ bn̄ dixit. ❡ Quāuis tn̄ sensus: vt dcm̄ est iudicet: in/ tell's tn̄ nec sic iudicat nec sensui ꝯsentit: scit. n. calm̄ ⁊ frm̄ nō esse sese cōpatiētia in eodē: nō ḡ sūt calor ⁊ frigus circa eādē ptē formalē sȝ h̄ȝ diūsas: sȝ ita ꝓpinq̄s ꝙ sensus decipit̄ in iudicio de situ ptis q̄ calefit: ⁊ situ ptis q̄ infridatur: ⁊ sic iudicat totū esse calm̄ ⁊ fridum simul. Si. n. calm̄ ⁊ fridum eēt sm̄ eādē ptē formalē: tūc ex eoꝝ actione adinuicē pue/ niret ad vnā formā mediā vt tepiditatē. ⁊ sentiret̄ tepidi/ tas ⁊ nō calitas ⁊ friditas: sȝ q̄ nō sunt circa eādē pte for/ malē nō fit ex eis forma vna: q̄re nō sentit̄ tepiditas. sȝ ca/ liditas ⁊ friditas. ❡ Hal. aūt tāgēs hāc spēm febris. dix̄. est febris in qua sentit infirm⁹ calorē ⁊ frigus sil' in interio ribus ⁊ exterioribus sil'. hec aūt est fe. flātica cuȝ nascit̄ ex putredine flātis vitrei. calor. n. est i ista febre ꝓp putrescēs flā: ⁊ frigus est ex nō putrescēte: ⁊ vocat̄ hec febris yselus. ❡ Aui. aūt dix̄. ꝙ hec tertia spēs febris est illa in q̄ vnaqȝ duaꝝ reꝝ. s. calitas ⁊ frigiditas simul in vnoqȝ. s. interi⁹ ⁊ exteri⁹ sentit̄: decipit̄ aūt sensus tact⁹ in h̄ iudicio: sicut ⁊ alij sensus aliq̄n decipiunt̄. Et Gal. eodē tertio de simplici medicia: de h̄ posuit exm̄ in gustu. dix̄. n. ꝙ silr est ei qd̄ ac/ cidit in gustu. nā si tu accipis absinthiū ⁊ mel sm̄ ptes eq̄/ les: ⁊ pmisces ambo sil' ⁊ ponas sup linguā: tūc lingua iue niet sil' saporē amaꝝ ⁊ dulcē. Et de visu ponit̄ exm̄ d̄ collo colūbe: circa qd̄ aspiciēs visus ꝯfundit̄ ⁊ iudicat totū esse pluȝ coloꝝ: ⁊ h̄ȝ vnā quāqȝ ptē cū tn̄ nō sit: sȝ ē vni⁹ colo/ ris. Et sic decipit̄ visus ēt aspiciēs aliqd̄ spatiū in q̄ plā sint pūcta varie colorata: iudicat. n. in eadē pte illi⁹ spatij eē di/ uersos colores: q tn̄ nō sunt. ❡ Due itaqȝ vident̄ poni spēs hui⁹ febris: vna cui⁹ mā est vn⁹ hūor solus. s. flā vitreū: ⁊ vt dixit Hal. ⁊ mod⁹ sm̄ quē in tali febre sit calor ⁊ frigus sil': dix̄ A. ē vt sint due māe frigide mote ꝓp putrefactionē q̄ꝝ vna sit in interioribus ⁊ alia in exterioꝛib⁹. ⁊ nō ē aliq̄ eaꝝ plimi nocumēti: s. ꝑ viā putrefactionis sue: q̄ nulla ea rū putrefit sm̄ totū sicut i liparia: sȝ solū sm̄ aliquā sui p/ tē vt in empiala. nec ēt ē magni nocumēti. i. maligne putre factiōis aliq̄ eaꝝ ꝓp quā hēat calor inatus reuocari ad ite/ rioꝛa ⁊ dimittere exterioꝛa: in q̄b⁹ nō ꝑcipit̄ nisi sola fridi/

Sēsus tactus i hac feb. deci/ pit̄ nec rō ei ꝯsentit.

Due spēs hui⁹ febr.

tatore vel nō est aliq̄ eap̄ p̄mi nocumēti.s.ē.aliā mãz.sup.s3 sunt in iferēdo nocu^m eq̄les:vt ad munerā fortioris nō concurrat calor ꝛ spūs ꝛ dimittat aliā calore puatā:in q̄ nō pcipit nisi sola fridītas:deīn cū incipit putrefieri vtraq3 dcāꝝ mãeꝝ mādat vtraq3 vaporē suū calim cōprebēdētē cū ptib⁹ suis ꝛ vbi est frm̄.i.vbi est illa mā frida.i.illa ps q̄ nō putrnit q̄ est frida ꝛ infrigidat. Et h̄ pōt duplici mō ɔtingere. Uno mō vt mā itrinseca mādet vapores calos ad exteriora:ꝛ extriseca mādet suos ad interiora. Alio^c vt mādet ps mãe interioris q̄ putrida ē vaporē suū calim:vt cōprebēdat cū ptib⁹ suis vbi ē frm̄.i.ps frigida eiusdē mãe iterioris cui nō accit vt putrefiēt ex extrinseca mā:silr facit q̄ ps ei⁹ putrefacta mittat vapores suos calos vt cōprebēdat vbi est frm̄.i.ps frida ipsi⁹met mãe extrisece.℄ Quidā aūt alij posuūt aliū modū gnōnis h⁹ febris a flāte vitreo:ꝛ ē q̄n flā vitreū solū in altero dictoꝝ locoꝝ eēt situ.s.int⁹ vel ex cui acciderct. vt ps ei⁹ putrescēt.q̄ tn̄ eēt maior q̄3 i ēpiala:ꝛ alia ps eēt nō putrida:q̄ tn̄ eēt minor q̄3 illa q̄ nō putrefit in empialarita vt sint iste ptes eq̄les salrē in h̄ vt pueniat vnusq̄sq3 vapor ad oēs corpis ptes iteriores ꝛ exteriores:ꝛ sic ponet in illis vapor putride calitatē:ꝛ vapor nō putride friditatē. Et fiet ista febris p iux̄ pōnē vapoꝝ ꝛ nō hūoꝝ vel saltē nō hūoꝝ in oib⁹ ptib⁹ corpis:ꝛ ista spēs febris reponit̄ sub flātica a flāte vitreo.℄ Alia spēs h⁹ febris est mā c⁹ n̄ est vn⁹ hūor solus:s3 diuersi cōcurrūt hūores cali:vt cola ꝛ fridi vt flā:vt.ē.dix̄ Ga. Et mod⁹ h⁹ ē vt accidat hūori calido putrescō ꝛ calefaciat ꝛ frido accidat moueri.s3 nō putrefieri ꝛ motu suo infridet vel vt accidat hūori frō:vt putrefiat fm ptē p quā calefaciat ꝛ fm ptē nō p quā infridet. Calis aūt hūor calefiat sil' cū frido.℄ Dix̄. G.2° de dif. fe. Aliq̄ bas febres nō simplices:s3 cōpositas extimāt pp mās eē diuersas.vna qdē q̄ putrefit ꝛ fac̄ febrē.alia aūt q̄ nō putrefit ꝛ fac̄ rigorē.i.frig⁹:q̄ due mãe vt appet nō s̄t eiusdē q̄litat̄. Et dix̄ G.q̄ nō bn̄ extimauerūt:q̄ cōtingit febrē.i.febrilē calorē ab aliq̄ vno gn̄e factū eē:ꝛ rigorē v̄o.i.frigus ab alio nō exn̄te febre:ꝛ sic febris erit simplex ꝛ nō cōposita:q̄ ad cāndū febrē ɔpositā reqrit̄ q̄ q̄l3 mā faciat febrē, ꝛ itellexit G.de v̄a ꝛ ppa cōpōne febriū ꝛ v̄ificat̄ dcm̄ G.ō bis febrib⁹ solū de illis in qb⁹ eēt vna minera putredinis ꝛ nō due:nā illa i q̄ due eēnt minē putredinis:sic ē illa quā ō scripsit. A.q̄ b3 vnā minerā interi⁹ ꝛ aliā exteri⁹ ēt ē v̄e cōposita. Quidā ēt pp diuersitatē afflictōis variatā fm diuersitatē loci afflictiōis ponūt ēpialā ꝛ lipariā eē febres cōpositas:ꝛ ipropa tn̄ valde ē talis ɔpō.℄ Rursus Raſ. 18° ɔti. dixit. Est q̄dā febris q̄ vocat̄ arman⁹.al's aritanus h̄ noīe vocata:q̄ calor patiēt̄ eā est silis colori ictericoꝝ. Et accit in ista sudor mult⁹ gissus croce⁹ ꝛ siccitas lingue ꝛ nigredo ꝛ vehemēs sitis ꝛ pōderositas frōt̄ ꝛ macilētia corpis:ꝛ ē de gn̄e adurētiū. Et ex bis q̄ ɔstipat⁹ erit patiēt̄ dolorē vehemētē:ita q̄ dormire nō poterit sup aliqd̄ laterū:s3 dormiet supin⁹:ꝛ sentiet dolorē in oculis ꝛ ānhelitū h3 strictū. Et si bis labit̄ vēter exeunt supfluitates gisse viscose.℄ Et dix̄.est.aūt alia feb.q̄ vocat̄ mō motos:ex q̄ accit frig⁹ silē niui. Et est alia fe.q̄ vocat̄ matboros ꝛ patiēs ēplastratur ex bac fe.ꝛ erit cū h̄ dolor in iūcturis ꝛ ossib⁹ vehemens.

De quibusdam aliis spēbus febrium.

De signis

Febriū aūt in qb⁹ sil' sentit̄ calor ꝛ frig⁹ i corpe toto: q̄ notas seipsas faciūt p suū ppriū ꝛ d̄terminatū modū afflictiōis nō ponūt̄ ab auctorib⁹ sig^a alia. Uerūtn̄ spēs eaꝝ h3 diuersitatē locoꝝ ipsaꝝ distinguunt̄ ab inuicē p ppa signa signanti a illō subm.s.mãz facietē eas:ꝛ vn̄ dici pōt q̄ sig^a eaꝝ s̄t q̄ p̄dicta s̄t.s.q̄ fcāz a flāte signant signa flātice:ꝛ facta a materiis diuersis signant sig^a signantia cola:ꝛ ꝛ flāta mixta adinuicē:de qb⁹ ifra dicet̄ etiā in c° de emitritreo.dn̄t.nō datur ppie loquendo febris in q̄ sil' iteriora ꝛ exteriora frigeāt:q̄ h̄ repugnat eēntie febris q̄ ē calor:vn̄ op3 q̄ aliq̄ corpis parte vel ptibus calor existat.

℄ De cura empiale liparie ꝛ lissurie. Cap.v

Cura empiale liparie:ꝛ lissurie:ꝛ ois spēi earū.dix̄ Raſ.18° ɔti.ē sicut cura illaꝝ.s.ad q̄s reducunt̄:verūtn̄ dix̄ Raſ. dico q̄ op3 mltiplicare ad h̄ ppie lenire ꝛ calefacere ꝛ puocare sudorē ꝛ dare i potu troc.ꝛ alia puocātia vrinā.sup.fm can̄.i p̄cedētib⁹ dictos i curis febriū. Et spālr loq̄ns in factis a flāte p⁹ p̄dicta.dix̄.dico q̄ cura est cū medicis s̄btiliātib⁹:sic diamētastro ꝛ diatriōpipeō:ꝛ cura ēt est cū puocatiōe vōit⁹ ꝛ cū solōne vētris.s.cū educētibus flā. Et cū lenitiōe corpis cū oleis s̄btilib⁹.℄ Et de bac dixit. A.cura ē ppia cure flātice:ꝛ ois ēt spēs de p̄dictis q̄ pcedūt a flāte curādo eas fm curā dictā ppriā datā spēi flātis a q̄ pcedūt. Et silr spēs eaꝝ facte a cola reducunt̄ ad curationē febr̄ colice. Et q̄ fiūt ex melia ad curationē febris melice. Nec dit a cura baꝝ spēꝝ cura illarū:nisi q̄ op3 in spēb⁹ istis deuenire ad fortiora auxilia tā in dieta q̄3 in potiōe. Dix̄ g̃ ō dieta eaꝝ. A.regimē liparie idiget subtilitate plus q̄3 regimē empiale.rō est:q̄ in liparia calor febril' locat⁹ ē in iteriorib⁹ ꝛ locis nobiliorib⁹:i ēpiala v̄o magis in mēbris ignobiliorib⁹:q̄ i exteriorib⁹:ꝛ vn̄ nō sic molestatur in ea v̄t⁹ sic̄ i liparia.q̄ iō deterior est ꝛ piculosior ea:q̄3uis ēpiala sit tardioris cure. Et dn̄t q̄dā:q̄ q̄ liparia fm cum pōt fieri a cola:ēpiala v̄o n̄.h̄ iō dix̄ referēs regimē s̄btili⁹ ad spēm liparie q̄ fit a cola.attn̄ fz istā cāz gn̄alr loq̄ndo n̄ eēt h̄ dcm̄ veꝝ:q̄ ēt ēpiala pōt fieri a cola vt patuit.ē. per Ysaac.℄ Et in flāticis eaꝝ dix̄ Sera.comedāt aquā ciceꝝ ꝛ niuri aut ciminū ꝛ oleū de amig.d.ꝛ sielā ꝛ spargiū ꝛ bis silia. Et q̄3uis dixerit h̄ in cura ēpiale.valēt tn̄ in liparia ꝛ oib⁹ spēb⁹ fact̄ a flāte.℄ Quidā āt dn̄t q̄. A.n̄ retulit supradictū v̄bū solū ad dietā:s3 ēt ad istā3 potiōis maxi^e ad itētionē digōnis:ꝛ q̄ ad resolōnē.q̄3tn̄ ad itētionē digōnis sit dix̄.idiget liparie regimē s̄btilitate plus.s.ɔsideratiōis ꝛ p̄cipue i approxiatiōe s̄btiliātiū.q̄si dixerit.expedit medico pl⁹ cōsiderare i approxiatiōe s̄btiliātiū i liparia q̄3 i ēpiala:q̄ in ēpiala cū calor sit ex̄ ꝛ fm eu3 nō fit a cola pn̄t secure approximari:s̄btliātia ēt eleuata i g̃du calitat̄ nec noceret̄ infirm⁹ p ea.nec p̄t cadē error i approxiatōe eoꝝ. In fcā tn̄ a cola fz Ysaac bn̄ caderet error:ꝛ iō i illa bn̄ o3 ɔsiderare. In liparia ēt cū calor sit i iteriorib⁹:ꝛ ēt i ea q̄ fit a cola o3 mltū ɔsiderare:q̄ nō pn̄t secure approxiari s̄btiliātia calā. Et silr itelligē ō bes ō febre i q̄ sentit̄ sil' calor ꝛ frig⁹ q̄3 i ea q̄ fit a flāte:nō o3 tn̄ ɔsiderare in approxiatiōe subtiliātiu3 caloꝝ:q̄3uis remissiora debēt eligi pp calitatē q̄ ē i iteriorib⁹ sil' cū frigore:s3 i ea q̄ fit a pmixtiōe flātis ꝛ cole o3 pl⁹ ɔsiderare.ꝛ sic dcm̄ ē in dict̄ febrib⁹ ifra itelligat̄ ō febrib⁹ q̄ fiūt ab hūore melico.℄ Quātū v̄o ad itētionē resolōnis secure possum⁹ vti calis ab ex̄ in liparia:q̄ i ea friditas ē i exteriorib⁹. Et eō̄ i ēpiala.℄ Particulari⁹ tn̄ descēdēdo ad curā p potionē i itētiōe digōnis.dix̄ Raſ. 18° ɔti. In cura liparie o3 dare syrupū acetosū cū aq̄ decōctiōis matri apii ꝛ masticis i q̄ ifundat̄ aloes. Et. A.dix̄.o3 vt icipiat̄ i p̄mis a syrupo acetoso mellio ꝛ zuccario. mellio i factis a flāte:ꝛ q̄n ad sūt p̄ticularia frida.zuccario q̄n sunt a cola ꝛ p̄ticularia calā.sup.ꝛ p⁹ h̄ deueniēdū ē ad alia digerētia fortiora gradati fz q̄ reqrit dispō mãe morbi. Raſ aūt vbi.ē.dix̄ auctate vigilatoris.q̄ febris in liparia est a cola n̄ pura op3 curare eā in p̄n° cū syrupo acetoso ꝛ zuccaros.ꝛ ifusiōe aloes ꝛ operis res multe calitatis ꝛ caue nē eueniat i ipa a^a febris.℄ In itētiōe aūt euōnis dix̄ ibidē3 Raſ.i cura ēpialos vtere vōitu puocatiuo cū incidētib⁹:ꝛ da in potu mūdificātia stōm ꝛ puocātia vrinā ꝛ fac clysteria p̄pata cū cētaurea ꝛ cartāo aneto cimio simuri ꝛ oleo sisamio. Et. A.i bac itētiōe dix̄.fiat gradatio a digerētib⁹ ad euantia.s.pfecessu ꝛ puocet̄ vōit⁹ educēs flā:ꝛ silr administret̄ tur diuretica. In intētiōe aūt euōnis ꝛ ɔfortatiōis mēbroꝝ o3 vt solliciti sim⁹ i ēpiala ppe ō stō.i.cū vōitu ꝛ potib⁹ q̄ ifridāt ꝛ mūdificāt stō3 ꝛ puocāt vrinā sic aq̄ feni.ap̄y cū

De dieta

Uide hic de syrupo acetoso mellino ꝛ zuccarino in quibus cōpetat.

geleniabin ⁊ secaniabin:⁊ demus in potu etiā decoctionē
aloes ⁊ hyerap.⁊ pillas ō eupatorio ⁊ pillulas:de aloe: ⁊
admīstret clystere in q̄ ē q̄dā acuitatis sicut clystere q̄d fit
ex camomilla mellilloto furfure ⁊ medulla cartami ⁊ cētau
rea minore aneto almuri ⁊ melle. Et dix̄ in inceptiōe lipa/
rie ɔfert geleniabin ⁊ secaniabin ⁊ in fine infusio de aloes
⁊ hyerapig.⁊ aq̄ feni.⁊ endiuie ⁊ apij ⁊ ēt troc. de rob. ⁊
mastice ⁊ aq̄ endiuie apponēda ē ad ɔtēpandū alia ꝑꝑ co/
lerā ⁊ ꝑꝑ calorē interiorꝫ. Et scias q̄ vsus pillarū alephan/
ginarꝫ ⁊ silr̄ stōaticarꝫ cū turbith eradicat has febres q̄ fiūt
flāte. Et cū adest ꝑmixtio colē dētur pillule aggregatiue.
¶ In itētiōe aūt ɔfortatōis mēbrorꝫ. dixit. A. ꝑcipit vt ad
ministret in eis ābabus.sup.⁊ ēt in 3ª.rob.agreste decoctū
cū melle ⁊ syrupus rob.s.ad ɔfortationē. s. stōi rogeri⁹ de
cura liparie.dix̄.digerat mā cū oximelle sqllitico. sup.nō i
ꝑn°:sꝫ vltra in ꝓcessu ꝑmissis digestiuis debilioꝛib⁹ ⁊ mi/
norata mā ⁊ purget cū hyeris.s.magnis ⁊ 3ª die.s.p⁹ pur/
gationē vltimā dieb⁹ plibus ꝑcedētib⁹ fiat stufa cū deco/
ctiōe herbarꝫ calīarꝫ:⁊ exeūti a stufa det de mixtura aurea
⁊ tyriace vel mitridati cū vino decoctionis saluie ⁊ rute ⁊
abstergat a sudore stufe. Et ista q̄dē fiūt ad ɔsumēdū reli/
quas māe si q̄ remāserint p⁹ purgatiōes. Et ista debēt fieri
in die interpolatiōis:⁊ si nō fuerit interpolatio debēt fieri
añ ꝑn^m exacerbatiōis ꝑ tres vel q̄tuor horas. Et subdit. q̄
postq̄ exiccat⁹ fuerit a sudore stufe vngat supra spinā ⁊ re
nes ⁊ stōm ⁊ circa brachia tibias ⁊ crura cū vnguēto calīo:
⁊ si sic nō caret detur ꝑdcā opiata ter vel q̄ter ante horā ac/
cessiōis cū supuenerint oscitatōes ⁊ alice:⁊ detur ella cata
ad q̄ seq̄tur pot⁹ vini puri ⁊ comedat pullos ⁊ ꝑdices ⁊ vo
latilia pua ⁊ vinū mediocre bibat. ¶ De cura vō empiale
dixit.fiat stufa vel balneū cū herbis frigidis qb⁹ paru ab/
sinthij ⁊ feniculi admisceat ad poros apiendos ⁊ cū her/
bis in balneo bñ fricētur:deinde intret lectū ⁊ abstergat ⁊
añq̄ corp⁹ refrigeret vngat cū vnguēto frigido ⁊ si expe/
dit bis vel ter reiteret. Cū aūt soluta fuerit febris digerat
tūc flā ⁊ melia cū oximelle ⁊ purget cū hyeris:⁊ 3ª die sine
balneo det aurea. Et tu vides q̄ illa cura dirigit ad empia.
q̄ fit ex colera putrefcā silr̄ cū flāte vel melia nō putrefacta.

¶ De febre erratica siue inordinate vagante. Ca.vj.

Febris aūt facta ꝫm aliū modū cōpōnis
māe q̄ est qñ due māe in vno loco
.s.int⁹ vel ex̄ vasa putrefiūt dr̄ febris errās vl̄
erratica ⁊ a multis vocat febris ꝑmixta. ⁊ dr̄
erratica:vel q̄ nō vnū modū afflictiōis obser/
uat:vel q̄ nulli⁹ certi hūoris obseruat ꝑiodū. Sꝫ.v̄.g. mō
affligit in diē mō in 3^m mō in 4^m 5^m 6^m ⁊c̄. Et cū h̄ nō redit
ad diē illi⁹ ꝑiodi:ita q̄ nec certis tꝑib⁹ aduenit nec certis re
cedit vsq̄ ad suā declōnē:⁊ iste ē ver⁹ mod⁹ errātis febris
vel dr̄ sic:sꝫ nō sic ꝓꝑe:q̄ ꝫm nulli⁹ tēporis morbi ordinem
affligēdo ꝓcedit:q̄uis motū certi hūoris obseruet vt.v̄.g.
lꝫ ō 3° in 3^m affligit.paroxismus tñ ei⁹ mō anticipat mō post
ponit ⁊ mō eadē hora inuadit. Et h̄ mō ēt dr̄ inordinate va
gās ⁊ incōsistēs:⁊ dr̄ planetica a planos grece q̄d est error
vel dr̄ planeᵗᵃ a planetis errātib⁹: vel dr̄ planeᵗᵃ.a plāeta Sa
turno:q̄ ē ꝑn^m hūoris melici.nā i his febrib⁹ hūores ꝑ adu/
stionē siue ꝑ cōmixtionē ꝑiū subtiliū ɔuertūt in māꝫ me/
licā. Ideo ꝫm plīn febris h̄ terminat in q̄rtanā:supra quā
planeta Saturn⁹ propriū hꝫ aspectū:dr̄ aūt febris ꝑmixta:
q̄ tali cōpōni febriū nō ꝓꝑie ɔuenit vt dicant febres cō/
posite sꝫ ꝑmixte:q̄ vtplīn ɔtingit q̄ de plib⁹ fiūt materijs.
Et Gal. q̄dē 2° de crisi . ⁊ ꝑma ad glau. vocauit has febr.
planeticas secut⁹ est cū Ferrari⁹ in h̄ noie. Al.aūtē vocauit
eas ꝑmixtas ⁊ silr̄ Guil. Ipo.vō in affo.vocauit eas inordi
nate vagātes Gili.aūt Gordo.Platearius ⁊ Rogerius vo
cauerunt eas erraticas ⁊ inordinate vagantes.

Causa aūt harū fe.est mā diuersa in corpe repta ꝑmixta
nō ꝑmixtione ducēte ad vnicā formā:sed tali in
q̄ vnusq̄sq̄ humor retinet formā ⁊ nāꝫ suā. Et hi humores
aliqñ sūt colā flā ⁊ melia silr̄:⁊ ista q̄ ē ꝫm plīn. Aliqñ colā
⁊ flā:aliqñ colā ⁊ melia:⁊ aliqñ flā ⁊ melia. Qui hūores
in tali mixtiōe ɔuenientes iter se ɔtēdūt: in q̄ ɔtētiōe aliqñ
mouet vn⁹ ⁊ facit suū po^m:⁊ aliqñ mouet ali⁹: ⁊ aliqñ 3⁹
silr̄ faciēs.vñ accidit po^m multū variari ⁊ erraticas fe. fie/
ri. ¶ Dixit. G.ꝑª.ad glau.h̄ fe.diuersis hūorib⁹ efficit: ⁊
sicut varia ē ⁊ istabilis ita ēt corp⁹ patiētis diuersis hūori
b⁹ infestat. Et dū colā ni.⁊ rufa ⁊ flā iter se ɔtēdūt ⁊ exu/
berāt:tūc planetice febres nascunt. ¶ Et dicit q̄dā. fe.erra/
tica ɔtingit ꝑꝑ diuersitatē māerꝫ ex qb⁹ fiūt:tū i earꝫ for⁹:
tū i mō sube:tū i situ. Et Gili.dix̄.ꝑnt due māe ɔiūgi:vt flā
⁊ melia:aut flā ⁊ colā:aut colā ⁊ melia. Et vr̄ velle Gili. q̄
aliqñ possit fieri ex mā simplici:q̄ tñ ē cōposita ex diuersis
hūorib⁹:⁊ h̄ tūc qñ in ea adhuc reseruant nāe hūorꝫ cōpo
nētiū illā mām. Roge.aūt dix̄.q̄ fit ex trib⁹ māeb⁹.s. colā
flāte ⁊ melia. Gui.aūt dix̄.q̄ appellat a medicis fe.ꝑmixte
q̄ fiūt ō mā ñ pura:sꝫ mixta gssa ⁊ spissa q̄ ē diuersarꝫ nārꝫ
sicē q̄ fit a flāte gsso ⁊ spisso:a melia eq̄lis ɔpōnis vl̄ ieq̄lis:
⁊ aliqñ ɔtigit q̄ māe iste spisse fiunt ex diuersis materijs
adustis:cū miscent:⁊ aliqñ ex nō adustis:vel possꝫ fieri ex
mā simplici.qñ mā illa ꝓpter dispōnes suas vel dispōnes
repertas in patiēte nō potest seruare suū ordinē ꝑiodicatio
nis:sꝫ aliqñ ꝑiodicat vno:⁊ aliqñ alio:ꝫm plīn tñ hūores
st̄ plēs:⁊ q̄uocūq̄ sit siue plēs siue vn⁹:oꝫ q̄ i⁹ plēs fuēt:⁊
vas hēant suas forās.ille vn⁹ solus hꝫ dispōnes hūorū ex
qb⁹ fact⁹ ē ꝓpinq̄s. ¶ Et vt nō stet i equoco de his fe.sciē
dū ē q̄ fe.erratica ē duplex.vna v̄a ⁊ ꝓpria. ⁊ alia nō v̄a ⁊
iꝓpria.v̄a ⁊ ꝓpa accit ⁊ fit ex dictl hūorib⁹ in eodē loco cō
tētis ⁊ putrefactis:ita q̄ nō faciūt nisi vnā minerā siue sint
plēs siue vn⁹:⁊ h̄ ē quā fe.errāticā absolute intelligūt au/
ctores.nō v̄a vō ⁊ iꝓpa fe.erratica est illa q̄ ex diuersis fit
hūorib⁹:siue ex eodē hūore spē:tñ in diuersis locis putre/
factis vel putrefacto:ita q̄ plēs sint in corpe minere putre
dinis. Et ista fe.ꝓꝑe ē fe.cōposita ex plib⁹ fe.⁊ nō est vna:
sꝫ plēs:⁊ q̄ lꝫ videat errare i suis paroxismis ⁊ iterpolatiōib⁹:
nō tñ errat. Et iō nō ꝓꝑe ⁊ v̄e ab auctoribus ꝓ fe. erratica
sumit. Et dixit Gilib. q̄ ille diuerse māe putrefiunt:qñq̄ silr̄
qñq̄ successiue vna post aliā:vñ fit q̄ qñq̄ in die vno ter ti
pū faciāt ad modū tertiane q̄tidiāe ⁊ q̄rtane. ⁊ qñq̄ de die
in diē diuersimode iterpolāt ꝫm nām colē flāē ⁊ melie: vel
qñq̄ sel ⁊ qñq̄ bis:qñq̄ ter in die:qñq̄ mane:⁊ qñq̄ ve/
spe.⁊ qñq̄ alijs tꝑib⁹ ꝫm nām hūoris vel hūorꝫ affligētis
vel affligētiū. ¶ Dixit Fer. fe.erratice ñ seruāt certū ordi/
nē adueniēdi nec recedēdi:sꝫ mō sel mō bis mō ter adue/
niūt:mō in die.mō in nocte.nūc i di die:nūc in 3°:nūc i 4°:
nūc in nullo°:⁊ nūc affligūt circulr̄ anticipādo vel sub oc/
cupādo q̄usq̄ redeāt ad pūctū in q̄ inceperūt. Dixit Pla. ꝑ
multiplicationē cārꝫ fit ɔfusio accessionū vel recessionū vñ
dix̄ Rog.bis in die affligit qñ duo hūores eodē die succes/
siue mouent:⁊ affligit diē qñ mouet flā:⁊ i 3^m qñ mouetur
colā:⁊ i 4^m qñ mouet melia. ¶ Et scias q̄ fe. erratica va
sp̄ ē iterpolata:vñ dix̄ Gi.fe.erratica iter iterpolatas ɔpu/
tat:fit.n.ex hūorib⁹ ex̄ vasa putrescētib⁹. dix̄ Gor.q̄ q̄uis
fe.erratice ꝫ apparētiā videāt errare:ñ tñ errāt ꝫ v̄itatē:
imo q̄lꝫ seq̄t motū sue māe:sꝫ ꝑꝑ diūsitatē suorꝫ po^t ⁊ ipo
rū ɔsūptio^{em} nob̄ vidēt errare ex iordinato affligēdi mō.
¶ Dix̄ Ipo. 2° ꝑno. fe.iordiate vagātib⁹ q̄rtāe fiunt sēper
ti⁹ āt ēē autūnū:⁊ ꝑcipue his q. 35. ānos ꝑtierit. G. āt ꝑª ad
gla.dix̄ nece ē vt ex hac egri laborās q̄rtanari⁹ efficiat nisi
ei sbuētū fuerit bñfic° med^{ne}. Incōtētiōe.n.hūori i ꝑmixtiōe ꝑ
dcā q̄ vicerit obtinet ꝑncipatū cārꝫ. Sꝫ q̄ colā nig. paulo ob
tusior ⁊ fortior ē ceteris:⁊ qm̄ ei re v̄a ceteros hūores obedire
nece ē.iō cū vicerit q̄rtanariū fac:ducit.n.tādē ꝑ actionē h⁹
hūoris i alterꝫ aut ꝑ actionē caloris febrilis l'oīm.ad vnifōmē
dispōnē siue ꝑ adustionē siue ꝑ ingssationē q̄ vniformis dispō
ē dispō melica. ¶ Dix̄ Gi.cū hūores adurūt i meliāꝫ mutā

Ergo varietas fe. nō sumit ab varietate materie sꝫ ab varietate minere in qua putrefit materia.

Febres erratice ve⁊ptas sinuā tur in q̄rtanā: ⁊ qn̄q3 in quintanā.

tur: vel mella assumit eos in suā bitudinē. melic⁹. n. būor
sua spissitudie diuti⁹ pdurās vicit alios ⁊ imutat: ⁊ in suaȝ
nāȝ ꝯuertit. ℭ Dixit A. de nā haꝝ fe. ē. vt stēt i fine suo ꝫȝ
ordinē vnū ⁊ pl̄imū illi⁹ ē sup q̄rtanā ⁊ aliq̄n sup qntanā:
sicut iā testificati sum⁹. ⁊ tūc dix̄. pducunt ad q̄rtanā qn̄ in
būorib⁹ est exuberatio ⁊ i būiditatib⁹ multitudo sup. ⁊ nō
paucitas: neq3 ꝯsūptio cāe: q2 tūc ex illis pōt fieri mella suf
ficiētis q̄ltatis: q̄ erit hūās suū ꝓpriū piodū: sȝ tūc pducūt
ad qntanā. qn̄ ꝯsūptio multiplicaꝭ ⁊ euōnes sensibiles ⁊
insensibiles freq̄ntes fiūt: nā tūc nō remanet in corpe cine/
reitas būoꝝ: nisi illō qō min⁹ ē: ⁊ qō g̃ssius. Et istud sic re/
manēs rōne sue paucitatis ⁊ grossitiei nō suffic̄ facē nec p̄t
facē motū suū ꝓpriū ⁊ piodicū. s. i q̄rtū: sȝ necē ē vt sit mo/
tus ei⁹ tardior: ⁊ vbi nō pōt facere motū q̄rtanū quē fecissȝ
si nō fuissȝ ita grossuȝ ⁊ paucū tardās fac̄ qntanū: ⁊ ē pole
vt pueniāt dicte. feb. erratice ad qntanā mediāte q̄rtana: ⁊
pole ē vt ad eā adueniāt q̄rtana nō p̄cedēte. dixit G. in ꝯ¹⁰
supradicti vbi Jpo. qn̄ iuenis fe. iterpolatā i q̄ iuenis erro
rē i po¹⁰ suis ꝓpe vsus ꝯsumationē estat: tūc scias: q2 esse
ei⁹ ꝯuertit ad q̄rtanā: eo q͛ būores q bulliūt in estate in fe.
assiduis qn̄ fuerit col'a ni. extinguiꝭ caliras coꝝ q̄dā extin/
ctione: q̄re infirm⁹ euadit p illā cām a calore fe. ⁊ ꝓpie qn̄
accidit ei sudor: verūtn̄ si nā nō p̄cedit ⁊ euāt rē adustā ex
būorib⁹: q̄ ē sic̄ fex. sȝ moraꝭ in corpe redit scōo ⁊ calefit ⁊
putrefit: ⁊ qn̄ accit ei illō bullit iteꝝ 2° ⁊ iflāmaꝭ feb. Cū g̃
accit sudor resoluiꝭ cū eo res q̄ iā bullierat ex col'a ni. cum
ebullit iterū a⁹ ex eaꝝ accit po¹⁰ ali⁹ ex ea Et qn̄ egri⁹ cor
pis nō ē egri⁹ vna: sȝ egri^{tudo} multe: qm̄ col'a. ni. gn̄aꝭ: in q/
busdā mēbris ⁊ q̄scit mor⁹ ei⁹. Jn qbusdā aūt coꝝ putre/
fit: oȝ nēcio vt sint po^{m¹} ei⁹ nō ꝫm ordinē: cū g̃ eq̄tur eā vel
egri⁹: ⁊ in oīb⁹ venis ē victoria col'e ni. accit tūc fe. q̄rtana:
⁊ ꝓpe si ē hora anni tp̄s i q̄ pmutaꝭ ad autūnū: ita vt ꝓhi/
beat resolōnē būoꝝ ⁊ facit eos redire ad ꝓfunduȝ corpis.
Cū g̃ venerit hyēs ⁊ occurrerit corpi ꝫm illā dispōnē addit
in eā: cū adiuuet ad iclinationē būoꝝ ad interiora corpis:
seruaꝭ g̃ sup ip̄m illa ifirmitas vsq3 q̄ pueniat tp̄s aliō in q̄
pmuteꝭ hora ad calitatē. Jn etate aūt illa: q2 in etate status
būorib⁹ vicētib⁹ resolutis ⁊ ad col'am ni. ꝯuersis ea q̄ seq̄ꝭ
etatē staꝭ ꝓhibet illā col'am resolui: q̄re accider ad ea feb.
q̄rtana: nā ⁊ oēs egritu^{dines} melice multiplicanꝭ in etate ista.
Et Jpo. q̄dē 3° afo. i afo. i autūno v̄a ⁊c̄. posuit egritudies
autūni fe. errātes: q2 diuersitas māeꝝ in autūno mltiplica
tur pp ipsi⁹ inordinationē ⁊ diuersitatē ⁊ v̄tutꝭ debilitatē.
ℭ Sūt aūt fe. errātes ꝫm plīn seq̄ntes alias fe. ⁊ maxie cō
tinuas ꝓlixas: ⁊ fe. v̄e cōpositas qō ꝯtingit pp adustionē ⁊
ingrossationē būoꝝ in p̄cessu illaꝝ fe. ꝯtingētiū: ⁊ pp māe
rū grossaꝝ diuersaꝝ grauationē eueniētē pp debilitatē v̄/
tutꝭ ⁊ igrossationē diete q̄ ꝯcediꝭ pp illaꝝ febriū ꝓlixitatē.
ℭ Et insup ⁊ aliud gen⁹ fe. erraticaꝝ qō ꝓuenit pp aliqō
ap̄a intrinsecū in mēbro nō multū nobili ⁊ a corde remo/
tora q̄ vapor putridus eleuaꝭ nō ꝯtinue: nec ēt q̄ndie suffi
cit puenire vsq3 ad cor vt febrē faciat: sȝ aliq̄n sufficit ⁊ ali/
q̄n nō: vn̄ accidit inordinatio po^{ci}: hūc modū ⁊ etiā supra/
dictū tetigit Alm̄. x° dicēs. febres pmixte q̄ nō obseruant
certos piodos fiūt pp ap̄ata q̄ in aliqb⁹ mēbroꝝ. s. intrin/
secoꝝ sunt ⁊ a corde remotoꝝ: ⁊ iō s̄ꝫdit. ⁊ p̄cipue i renib⁹.
sup. q͛ talis fe. nō ꝓuenit ab eis in p̄n⁹ coꝝ: neq3 cū s̄ꝭ cal'a
nisi raro: sȝ i p̄cessu: ⁊ maxie cū iā induraꝭ mā aut finiret.
Dix̄ Al. tales febres: q2 in q̄rtana trāsitura est. i. qn̄ tal' fe.
de tali māeꝝ q̄ vel cui⁹ dispōib⁹ finalr̄ fiat quartana. Dixit
Ras. 17° ꝯti. q͛ ista febris aliq̄n sequiꝭ apostemata nieri.

Signa dixit Gal'. p^a ad glau. planetice fe. quotidiano
tipo sil'es sunt: nā freq̄nter in his medici fallū/
tur: sȝ ne tipo accn̄te medic⁹ fallaꝭ ex tāta varietate accessio
nū intelligere leuiꝭ pōt planeticas febres. Et q̄ꝫuis ex va/
rietate accessionū p̄dicta eaꝝ sig^a certissima sint: tn̄ ex eis
nēcīa eē credidi adijciēda: nā scire conuenit planeticas esse
illas fe. q̄ nulli⁹ febris vel tipi habuerūt indicia: vn̄ cū ex si
gnis nullā piodicā feb: ē vel cōplōneȝ recognoueris ꝓscias
eas eē planeticas: q̄cūq3. n. fe. variādo suū gen⁹ vl' sp̄em nō
oñdit p certo fe. erraticas: q̄s planeticas greci vocāt: pro
certo eē demſatur: sȝ q p certo eas intelligē nō pn̄t extimēt
effimerinos eē mot⁹: nā q̄tidie planetice fe. tāgunꭍ. sup. ꝫȝ
plīn vt putenꭍ due q̄tidiane esse ꝯiūcte: sȝ inter duas quoti
dianas ⁊ planeticas h̄ hꝭ distātia: q͛ q̄tidianarij nēcio tipū
patiunꭍ: planetice v̄o sine ipso sunt: sed maximū eaꝝ sig^m
hoc hꝭ q͛ aliquos bis ter ⁊ q̄ter in die tāgūt: ⁊ nō diu ipse
fe. retinēt egrotātē: sȝ ita vt possint iter se hēre interualluȝ
sanitatis. i. iterpolatiōeȝ manifestā: ⁊ aliq̄n hn̄t idē anheri
cū. i. sanū: h̄ est sine aliq̄ accessione. Sūt g̃ po^{m¹} eaꝝ sine ti/
po manifesto: q̄ꝫuis aliqb⁹ aliqs tipus leuis accidat: sȝ nō
semp nec oibus nec in oibus accessionib⁹: sed ne tipo accn̄
te fallaꝭ medic⁹ aspiciat ad varietatē p̄dictā: ⁊ ex ea cogno
scat eā esse planeticaȝ. ℭ Dixit Guil. signa ei⁹ s̄ꝭ vrina disco
lorata. tenuis nā tal' vrina indicat melicā dispōnē būoꝝ: sȝ
in die post accessionē colorata appet ⁊ pulsus occultus ⁊
puus ⁊ spissus sentiꭍ. Et nō hn̄t he fe. certū modū: neq3 cer
tā horā affligēdi: sȝ inordinate sūt in suis accessiōib⁹: vt. s̄.
dictū est. Et p̄dicta signa referunꭍ ad erraticaȝ sine ap̄ate.
nā cū ea q̄ est ex ap̄ate. dix̄ Al. inueniꭍ dolor in aliq̄ ex mē/
bris: aut in suis opib⁹ est lesio. Et si apostema est in renib⁹
inueniꭍ dolor inferi⁹ sub dorso ⁊ lesio in opōnibus eoruȝ.
ℭ Dixit Ras. 17° ꝯtin̄. Uidi iuuenē febriētē febre pmixta
aliq̄n q̄rtana: aliq̄n sextana: ⁊ aliq̄n tertiana: ⁊ aliq̄n q̄libȝ
die cū rigore ⁊ horripil'one ⁊ erāt febres leues: g vrinauit
post mensem saniē ⁊ cōquerebaꭍ tp̄e fe. de dolore lūboruȝ
Et ob hoc inq̄rēdū est in febrib⁹ pmixtꝭ de dolore lūboꝝ:
qui si nō adest nec multū vrinat patiēs nec est diureticus vt
cōsueuerat: accidit tunc ex adustione humorū ducentiū ad
quartanā. Et in oi ap̄ate in quocūq3 mēbro fuerit adsunt
signa significantia ap̄a in mēbro in q̄ erit. Cū autē alia fe/
bre erratica. s. que est sine ap̄ate nihil horū inuenitur. s. de
dolore vel lesione operationū renū vel alterius mēbri.

Cura dixit Al. cura ei⁹ que fit ex ap̄ate est curare mēbꝝ
infirmū. s. ab ap̄ate cū his q̄ in suo dix̄ cap̄. Cura
vero alterius est ꝓpie cū duabus intētionibus. Quarum
vna est euāre: de qua dixit Gal'. p^{mo} ad glau. precipuum ⁊
maximū auxiliū est catarticū dare qō diuersam col'aȝ. s. ⁊
fl'ā deponat. ℭ Dixit Ras. 18° ꝯtinē. cura febrē permixtaȝ
in qua nō cognoscitur tēpus potissimi cura q̄rtane. ⁊ cū fl'ō/
mia si virtus tolerat. Et dixit auctoritate Gal. qn̄ dubitas
permutationē huius feb. in quartanā purga corpus sepe
cū rebus purgantibus mellam: ⁊ subtilia sine calefactiōe
veloci cū syrupo acetoso preparato cuȝ polipodio epithi/
mo ellio nigro ⁊ lapide armeno Et dixit G. vbi. s̄. his que
febribus erraticis laborant mane imperaꝭ vt comedāt. dā/
da sunt tn̄ cuſtomatica. ℭ De cura harū feb. dixit Gili. est
salubris in istis est vt ꝫm cōpationē cāe aūtis vel ei⁹ sim/
plicitatē cōpetenter approximētur medicine ad ponēdum
aliquid cuilibet humori: sed magis melle. digeratur itaq3
mā cū mixtura diātos ⁊ diesene ⁊ rosate nouelle. Et denꭍ
syrupi diuilini vt oximel ⁊ syrupus acetosus simplex aut
oximel vel syrupus cōpositus aut oximel diureticū vel sq̄l/
liticū ꝫm diuersitatē materie sup. ⁊ ꝫm diuersitatē tēporuȝ
vniuersaliū harū fe. ⁊ digesta mā purgetur ꝫm māe diuer
sitatē ⁊ eius ꝓprietatē cū flegmagogo collagogo vel mel/
lagogo ⁊ in nutritione plus de melagogo apponaꭍ q̄3 de
alus. Et dixit. si ex simplici fuerit humore nō est opus di/
cta rum medicinarū cōpositione. sup. sed curetur: sicut in
feb. illius humoris dictū est. scōa autē intentio in cura fe/
briū est calorē febrilem reprimere cuȝ mediocriter frigidis
vt humores si in integre adurantur. Amplius ex curatio/
ne febriū vere ⁊ ꝓpie cōpositarū multa accipere poteris
conuenientia in earum curatione.

¶ De febribus cópositis in gñe gñalissimo cap. Ca.vij.

FEbris cóposita ve diuidit' in febré cópositá ex pmis gñibus febris:q̄ꝝ cópó dicit' esse in gñe remoto. Et in cópositá ex gñibus subalternis siue spéb⁹ pmoꝝ generꝝ:q̄rũ cópó dꝭ esse in gñe ꝓpinquo ⁊ in cópositam ex spébus spálissimis:q̄ꝝ cópó dꝭ esse in spéb⁹ vltimis. Et in cópositá ex pticularib⁹ fe.eiusdé spéi:q̄ꝝ cópó dꝭ esse in eadé spé. ¶ Et cópó qdé pmoꝝ generꝝ pót esse aut oium triũ siĺr sicut cũ cóponit' fe.etbica búoralis ⁊ effi^a simul:aut pt esse duoꝝ generũ simul. Et qꝛ vnũqdq̄ genus pót cuilibet ex alijs cóplicari:túc aut erit cópó effimere cũ bumorali vł effimere cũ etbica aut búoralis cũ etbica. Ipsoꝝ tñ generꝝ cópó qnq̄ modis euenire pót. Uno mó qñ fe.vna pcedit aliá sic ꝙ in ꝓ aduẽtu eius inuenit in corpe dispóne ad itroductioné fe.alteri⁹ gñis vel alioꝝ generꝝ. 2° modo qñ feb. vni⁹ gñis pcedit febré alteri⁹ gñis:sic ꝙ nulla dispóne iuẽta in corpe ad introductioné alteri⁹ gñis ipsa per se disponit ⁊ introducit illá. 3° mó qñ simul ⁊ semel incipiũt idem corpus inuadere feb.duoꝝ generꝝ dictoꝝ vel triũ ab eodé agẽte inducte. 4° mó qñ si ⁊ semel ipse fe.inuadũt a diuersis pducte agẽtib⁹inducũtur:ꝫ nó simul ⁊ semel.imo successiue:ita ꝙ ꝓ vnũ agẽs ponit vná de dictis feb. postea in processu aliud agẽs inducit aliá:⁊ qñq̄ ét postea 3^m agẽs inducit febreꝫ tertij gñis. ¶ Uerbi gra.effi^a pót cóponi cũ búorali.ꝓ mó.s.qñ pcedit ⁊ iuenit in corpe búores dispositos ad inflámari ⁊ putrefieri q̄s sic dispositos iueniés effi^a suo calore inflámat:vł putrefiũt aliqñ:vel:ꝫ qñ búoralis pueniés inuenit in corpore spũs dispositos ad inflámari ⁊ suo calore eos actu inflámat. Et dicit' iste introductióis febris modus cópletiuus tñ. ¶ Et pót effi^a scdo mó cóponi cu bumorali qñ effi^a pcedés nó inuenit in corpore búores dispositos ad inflámari ⁊ putrefieri:ꝫ ipsa sua caliḋtate disponit eos ⁊ dispositos actu inflámat:vel eꝫ qñ precedens búoralis nó inuenit in corpe spũs dispositos ad inflamari. ꝫ tñ eos disponit ⁊ dispositos inflámat:⁊ vocat' iste mod⁹ nó cópletiuus. ¶ Et siĺr in vtroq̄ dictoꝝ duoꝝ modoꝝ tá effi^a q̄ꝫ búoralis pót esse cá etbice cũ inueniũt in corpe mébra disposita ad inflámari:vt cũ multũ essent exiccata ⁊ cósupta vel nó inueniũt ea sic disposita:ꝫ ipse vel altera earũ disponũt ea ⁊ disposita inflámãt pcipue in corporib⁹ colicis iracũdis sollicitis ⁊ siĺib⁹. Dicũt qdá.ꝙ túc ve dicit' ꝙ vna febris aliá inducit qñ ipsa recedéte alia supuenit ⁊ vt sic effimera nó inducit' ab etbica nec ab bumorali seu putrida:qꝛ curata etbica vel bumorali statim sequit' curatio effimere.ná ipsius curatio est sola alteratio q̄ alteratio est necia ad curá etbice ⁊ bumoralis. Et isto mó dicũt Aui. intellexisse ⁊ Isaac cũ dixerũt.ꝙ effi^a est cá aliaꝝ febriũ:ꝫ nó alie ipsi⁹:ꝫ eni curet' effi^a ꝑ alterationé solá:nó tñ ꝑ eaꝫ solá curat' búoralis vel etbica:sed aliõ q̄rit' .s.ad curationé búoralis eũorẽ ad curationé etbice cósumpti restauratio. Et dicũt.ꝙ qñ ex effi^a fit búoralis vel etbica pót cótingenter euenire ꝙ illa eadé caliḋtas numero formaliter q̄ prius erat febris añs effimera:ꝫ vel putridá trásféédo in aliá:sit ét caliḋtas illi⁹ in quá trásfẽdit ⁊ q̄ seq̄t' eadé ⁊ nó variata: qꝛ pus erat.v.gra.in mébris in fieri ⁊ túc est in facto esse. Plés aũt doctoꝝ volũt ꝙ sit alia:q̄uis generata ex illa. ¶ Tertio mó pót effi^a cóponi sic ꝙ ambe siĺ ab eodé agẽte inducent' in corpe nec vna pcedit aliá vel alias.pót.n. aliq̄ calefaciẽs cá sic occurrere corpori alicui sic disposito vel sic disponibili ab ea ꝙ siĺ ⁊ seĺ búores ⁊ spũs ponet in calefacto esse:imo ét aliqñ ꝫ rarissime ⁊ mébra: ⁊ siĺ inducet in illud corpus effimerá ⁊ búoralé:⁊ qñq̄ ét etbicá. ¶ Quarto mó pót effi^a cóponi sic cũ bumorali:aut ét cuꝫ etbica ꝙ siĺ ⁊ semel inducerent' in aliq̄õ corpus:ꝫ a diuersis agẽtib⁹ q̄ꝝ vnũ iducet effimerá ⁊ aliud búoralé:pñt.n.due cãe calefaciẽtes siĺ occurrere alicui corpi:sic ꝙ vna ponet in calefacto esse spũs ⁊ alia erit sufficiens ponere in calefacto esse búores vt balneũ calm. Cũ g̃ hó exñs in balneo calõ irascit' túc incurret ille siĺ ⁊ seĺ effimerá ⁊ búoralé si ira illa ⁊ balneũ erũt ad h̃ sufficiẽtes cãe.h̃ idé pót dici õ effi^a ⁊ etbica. ¶ Quinto mó pót effi^a cóponi cũ búorali.sic ꝙ ab aliquo vno agẽte inducat' effi^a vel búoralis:⁊ postea ad spũs illud idẽ agẽs vlteri⁹ agẽdo vel aliud agẽs succedẽs corpi illi inducet búoralé vbi pus erat effi^a. vel effimerá vbi pus erat búoralis. Et eodé mó pót dici de cópóne effi^a cũ etbica:aut búoralis cũ etbica. Et istis trib⁹ modis vltimis nulla dictaꝝ febriũ est cá dispositiua aut cópletiua alterius febris. ¶ Quidá dicũt.ꝙ fortasse semp est veꝝ dicere aut ꝫ plm effimerá seq̄ ad búoralé ꝑ modũ caliḋtatis:ita ꝙ búoralis erit cá dispositiua ⁊ cópletiua vel saltẽ cópletiua febr. effi^a.ná si ad bubóné seq̄t' effi^a cui buboni pua ps spũum est pximta:m'lto forti⁹ ad búo:es inflámatos. ⁊ maxi^e ad ptetos i véis ⁊ arterijs seq̄t' effi^a:i qb⁹ mag⁹ ps spũuꝫ ptétatsequet' g̃ semp ad febré búoralé ptinua:effi^a ad interpolatá fm plm:dicũt.siue bumoralis sequat' ad effimerá siue effi^a ad eá putridá vł nó putridá semp effi^e obũbrant' sig^a: ⁊ maxi^e calor mitis ipsi⁹ ⁊ suauis ⁊ pserti̇m si bumoralis fuerit putrida ⁊ ptinua:cũ calor ipsius sit acut⁹: ⁊ accidit calori effi^e:sicut accidit lumini minori ꝙ denigrat' a maiori ⁊ dolori minori a vebemẽtiori.cópósite tñ effi^e cũ iterpolata putrida in die iterpolatióis pñt signa apparere. ¶ Ex qbus apparet ꝙ nó bñ intelligũt dicẽtes. G. voluisse 2° de diffe.cũ dixit.ꝙ ad effimerá pexistẽté supuenit qñq̄ búoralis pori febre q̄scẽte.s.ꝙ ex bis vbis G. voluerit ꝙ effi^a cesset ⁊ remoueat' ꝑ supuẽtũ búoralis. nec valet intẽtiõis eoꝝ ꝯfirmatio quá faciũt ꝑ hoc ꝙ amplius signa effi^e non apparẽt:qm̃ ista nó fuit intẽtio G.ad q̄õ significádũ notáter dixit.q̄scẽte ⁊ nó dix̃ recedẽte vel cessante:dix̃.n.febré q̄scere ⁊ febré recedere vel cessare. Febris.n. dꝭ q̄scere qñ ipsa remanẽte ei⁹ signa ⁊ accñtia obũbrata euanescũt: sed túc dꝭ recedere ⁊ cessare qñ vere a corpe remouet'. ¶ Dñt. supueniẽte effi^a ad búoralé maxi^e putridá ipsam cãtẽ nó cessat búor extraneat⁹ in calõ sua caliḋtate pter nãm spũs ab eo positos in calefacto eẽ amplius calefacere ⁊ ponere eos in calefieri.ná ⁊ q̄õ calefactũ ẽ spũs cuꝫ nõdũ fuerit in vltimitate caloris cũ q̄ nó stat forma spũs illi⁹ pót vsq̄ ad vltimũ calefieri:⁊ sic accidit:vt búor supcalefactus ptinue spũs ab eo positos in calefacto eẽ pcedat vlteri⁹ calefaciẽdo ipsos donec ad õstructioné illos pducat si nó fuerit pbibés. ¶ Dicũt qdá.ꝙ effi^a cãta ab búorali vel etbica ẽ vera effi^a:qꝛ cá intrinseca corpalis tenet rõné cãe pmitiue ad h̃ vel in h:ꝙ sicut cá pmitiua recedẽte illud q̄õ impressit remanet:ita ét ipssio facta ab búorali vel etbica si ille de facto remouerent' remaneret. Quidá tñ dicũt.ꝙ pdicta effi^a reducẽda est ad nó verá:sicut q̄ cãtur a bubóne. Et dicũt. ꝙ qñ effi^e cãtur ab bumorali.túc plm aduẽtus ei⁹ est cum bumoralis est in statu:qꝛ túc fortior est caliḋtas ei⁹:⁊ ẽ cũ fortiorib⁹ accñtib⁹:q̄uis ét quouis alio tpe possit effimera superuenire bumorali: ita ꝙ etiá in declinatióe. Et siĺr dicũt.qñ effi^e cãtur ab etbica. ¶ Et dicũt.cũ búoralis ⁊ etbica cóplicantur ꝙ cuꝫ eis effimera potest oibus modis dictis cóplicari. Immo dicũt qdá:necãriũ esse eá cũ ipsis cóplicari:⁊ maxi^e si ꝑ aliquib⁹ dieb⁹ fit patiens duraturus. Q̄õ ꝯfirmãt:q̄ spũs qui generant' in corde patientis etbicá ⁊ bumoralé simul generãtur:⁊ debẽt ad mébra trásmitti:aut sunt in calefacto esse ⁊ sic ꝓpositũ:aut nóꝫ istud nó potest esse.ná hoc aut esset ex parte agẽtis ⁊ pducentis spũs.s.cordis.s.substátie eius:⁊ h̃ nóq̄ꝛ est in calefacto esse aut ex parte patiẽtis mãe ex q̄ spũs fiũt in corde:⁊ hoc nó:qꝛ bumores cordis ex qb⁹ fiũt sunt in calefacto esse. Et dicunt.ꝙ q̄uis effi^a ab bumorali ⁊ etbica causata possit remanere illis remotis:istud tñ de facto rarissime reperit':sed scdm plurimũ cum eis finitur aut ante eas ac

Quinq̄ modis cópó ipsoꝝ generũ pt euenire.

Q̄õo effimera ẽ cá aliaruꝫ febriũ:sed non alie ipsius

Q̄õo effimera ẽ cá aliaruꝫ febriũ ⁊ cõuerso:ꝫ q̄õo ipsa post eas remanets aut ille p⁹ eá. ⁊c.

etiã remanẽs obliuioni tradiť. ⁊ a medico ⁊ ab infirmo a medico qdẽ:q2 opinať calorẽ fore reliquiã caloris derelicti in mẽbris a a alijs febri.maxie hũoralib⁹:nã dixit G.2° de diffe.fe.quẽadmodũ i vasis in qb⁹ aliqd decoqť ꝓiecta aq̃ feruẽte remanet in pietib⁹ vasoꝝ calor aliqs ad tps: ita ⁊ in corpe accidit necio. Non.n.extimes.dixit ipse loqns de febre putrida exteriorib⁹bis vasis in qb⁹ decoct⁹cibus ni dorẽ.i.decoctionẽ suscipit dispõnẽ quandã dimitti pticulis in qbus hũores putrefiũt nullã demũ.sup.ſȝ aliquã ⁊ hãc maxie esse putant calorẽ illi⁹ effi remanẽtis post pcessionẽ crisis ⁊ remissionẽ.immo veri⁹ remotionẽ accidẽtiũ q̃ infirmũ molestãt:⁊ etiã ex gaudio fluctuãs de euasione infirmi credẽs illã caliditatẽ cito trãsire:⁊ tolli de ea nõ curat. Ab infirmo autẽ tradiť obliuioni:q2 sentit se alleuiatũ: ⁊ non molestari accñtib⁹:⁊ sic totũ credit orõib⁹ ⁊ psuasiõibus medici:vñ de illa nõ curat donec trãseat dies:⁊ recedat illa effimera:ſȝ nõ sic est ecõuerso:nã putrida ⁊ ethica ab effimera cãta vel cãte effi⁴ recedẽte remanẽt ⁊ bñ ⁊ manifeste apparet eas remansisse ⁊ apud medicũ ⁊ apud infirmũ.nã trãsmutatio facta est de suaui ⁊ pua caliditate ad magnã ⁊ acutã ⁊ de parua infestatiõe ⁊ molestia ad maiorẽ:q̃re obliuioni tradi nõ possunt. Et pp hãc cãm ⁊ hãc intentionem fortasse volẽs significare Isaac in vltimo ca° sui libri de febrib⁹ dixit.spũs nõ hȝ mãm p quã caliditas febrilis remanet cã ei⁹ cessante.s.febre putrida vel ethica. Et febris q̃ est in humorib⁹ ⁊ mẽbris solidis:q2 hȝ mãm pmanet in corpore calor cã ei⁹ ptereunte.s.effimera q̃ fuit cã illius. Iõq3 subdit:effimera est cã aliaꝝ duaꝝ.sup.⁊ neutra illaꝝ est cã effimere. Et voluit Isaac in dictis ṽbis:vt qdã male putãt ꝙ spũs nõ hẽat mãm per quã nõ possit retinere calorẽ ad tps.si.n.sic esset iã nulla esset febris effi⁴. ¶ Et scias ꝙ cuȝ putrida cõponiť cũ ethica ſm pĩm putrida est cã ethice: ⁊ nõ ꝯuertiť:q2 ethica ſm mĩn⁹ est cã hũoralis. Et putrida qdẽ cũ est cã ethice ⁊ posuerit mẽbra in calefacto esse non ꝑpter hoc cessat ei⁹ calor calefacere mẽbra: ⁊ ponere ea in calefieri ad vlteriorẽ gradũ caloris q̃ȝ sit illud calefactum esse qõ induxerat pus:⁊ sic ꝓcedere põt donec perducat ad gradum cũ quo nõ stat forma mẽbroꝝ ⁊ sequať õstructio ⁊ mors nisi aliquid obstiterit. ¶ Et dicũt h̃ qdã ꝙ qñ per illã vlteriorẽ actionẽ caloris putride in mẽbra ꝑuentu fuerit ad gradũ caliditatis fcẽ in mẽbri nõ poneť iste vlterior gradus facte in mẽbris caliditatis alius ⁊ distinctus a pmo calefacto esse:ſȝ vn⁹ cũ illo efficieť.ita vt pmũ factũ cẽ sit ⁊ dicať factũ intẽsius q̃ȝ pmo eẽt:⁊ nõ sint duo calefacta eẽ: ⁊ p ꝯñs nõ sũt due ethice:ſȝ vna ethica:nã vt dñt ethica cũ ethica nõ cõponiť. ¶ Et dicũt qdaȝ ꝙ iproprie valde dĩ ꝙ febris ethica est termin⁹ aliaꝝ ad hũc sensuȝ ꝙ calor ethice sit vltimus cui nõ possit addi qn mors sequatur. Nã calori ethice fit de necẽitate additio p assumptionẽ cibi vel medicinaꝝ calidaꝝ:⁊ per positionẽ patiẽtis ad solẽ vel igneȝ vt experiẽtia demõstrat:nã nõ est calor ethice vltim⁹ calor cũ quo vita. Sȝ verificať hoc dcñ ꝓ quãto ethica: vtplin cõsequitur ad alias febres ⁊ alie febres raro ad ipsaȝ hinc enim dictũ est ꝙ calor ethice vltimus est aliarũ.

Quõ intelligitur ethicã eẽ terminus aliarũ febrium.

¶ De febrib.cõpositis in genere subalterno:⁊ de febribus cõpositis in speciebus ipsaꝝ. Cap.viij.

Ethice nõ assignanť genera subalterna:⁊ ethica cũ ethica nõ cõponiť.

De compositione aũt generũ subalternoꝝ ⁊ spẽꝝ sciendũ est ꝙ talis cõpositio nõ repiť nisi i duobus de gñibus pmis.s.in gñe febris humoralis ⁊ in gñe fe.effimere. In gñe aũt ethice nõ reperiť.vt.š.patuit:q2 ethica cũ ethica nõ cõponiť. nõ.n.in genere ethice ꝓprie assignanť genera subalterna vel spẽs sed in alijs duab⁹ generib⁹ sic. Iõq3 in vtroq3 dictoꝝ duoꝝ generũ possunt ipsa gñia subalterna:⁊ ipsoꝝ spẽs cõplicari ⁊ inuicẽ cõponi. In gñe nãq3 effimere põt cõponi effimera ṽa cũ nõ ṽa:⁊ silr vna nõ ṽa cũ alia nõ ṽa:⁊ vna ṽa cuȝ alia ṽa. Et silr in genere feb.humoralis põt humoralis nõ putrida cũ putrida cõponi:⁊ silr vna huoralis nõ putrida cũ alia hũorali nõ putrida ꝯponi:vt colerica nõ putrida cũ sinocha inflatiua. Et silr vna humoralis putrida cum alia putrida ⁊ in suis generib⁹ ⁊ spẽbus:⁊ h̃ vltima cõpositio febriũ humoraliũ est illa cui auctores maxime intendunt: ⁊ ideo de ista ꝓsequẽdũ est. ¶ Sciendũ ꝙ.vt tetigit. Gal. 2° de crisi.⁊ Hal.8° theorice.istaꝝ positio est duob⁹ modis Uno mõ ſm vicinitatẽ vel affinitatẽ humoꝝ ex quib⁹ fiũt. Alio mõ ſm cõpõnẽ siue pmixtionẽ eoꝝ:⁊ põt addi 3⁹ qui est ſm vicinitatẽ ⁊ pmixtionẽ hũoꝝ sil. Cõpositio ṽo hũorũ ſm cõmixtionẽ est duplex.vna est qñ due mãe differentes febrẽ facientes adinuicẽ cõmiscentur vehementer: ita ꝙ ꝑpter vehemẽtiã cõmixtionis eaꝝ simul mouenť ad putrefactionẽ:⁊ faciũt vnã febrẽ in qua accñtia vtriusq3 mãe sunt cõmixta tñ remissa:siue in tali mixtione deducanť ad vnã formã per victoriaȝ vnius super alterũ:siue non: siue vnusquisq3 humor seruet nãm suã siue pmixtio eoꝝ sit eq̃lis siue ineq̃lis:est tñ ipsoꝝ pmixtio:tãta ꝙ vn⁹ humor nõ potest moueri ad putrefactionẽ sine alio vel alijs.ita ꝙ faciũt vnã febrẽ. Et fortasse de hac pmixtione nõ ducẽte ad vnã formã intellexit. Aui.cũ dixit:ꝙ tertiana nõ pura sit a colera grosse sbe permixtione colere cũ flãte pmixtiõe vnita.s.vnione cũ qua ad motũ colere moueť illud flã: nõ aũt vnione ducẽte ad vnã formã. Et ſm istã viaȝ aliqs mod⁹ febris interpolate nothe põt dici febris cõposita. Et põt dicta materia sic adinuicẽ cõmixta esse eadẽ in genere suo sicut cuȝ cõmiscetur.ṽ.g.colera citrina cũ vitellina:⁊ potest esse diuersa:sicut cũ cõmisceť cola cũ flãte vel melia: aut a melia cũ flegmate:cõpositio tñ mãe eiusdẽ in genere suo:lȝ sit possibilis est tamen raro actu reperabilis: cõpositio ṽo materie diuersoꝝ generũ est illa que frequẽter reperitur:⁊ põt cõuenire oibus hũorib⁹. Cõpositio ṽo mãe in suo genere nõ cõuenit sanguini.nõ.n.cõponitur sanguis cũ sanguine:⁊ iõ nõ est reperire febrẽ sanguineã cõpositã cũ alia sanguinea. ¶ Et h̃ pmixtio nõ ducẽs ad vnam formã: sed solũ vt moueať vnus humor ad motũ alterius.lȝ possit dici permixtio per iuxta positionẽ humorũ. Nõ tñ est illa de q̃ auctores intelligunt:neq3 etiã de hac permixtione auctores loquuntur in tractatu de febrib⁹ cõpositis:sed est alia cõpositio per iuxta positionẽ de qua auctores in hoc tractatu intelligũt que est duplex:vna est qñ alicui vni humori in vno loco posito contiguatur alius quidã humor: ita ꝙ nõ cõtangũt se nisi partibus extremis eoꝝ:alia est qñ vni humori ſm diuersas:⁊ plures ptes eius alius cõtiguatur humor ẽt ſm plures ⁊ diuersas suas partes: ſȝ nõ i tot partib⁹:⁊ tali vnione ꝙ vnus moueať ad motũ alterius. sed vnusquisq3 põt moueri absq3 alio. ¶ Cõpõ ṽo ſm vicinitatẽ est quãdo alique due mãe vel plures eiusdẽ generis vel diuersoꝝ ſm diuersum sitũ cõponuntur:vt vna in stomaco:⁊ alia in epate:vel vna in splene: ⁊ alia in pulmone vel aliis:diuersis corpis partibus vel qñ ſm eundẽ sitũ.i. ſm idẽ mẽbrũ:vna tñ ab altera separata cõtinetur. Sȝ nõ in quacũq3 mensura diuersificata. sed cũ diuersitas fuerit equalis aut parũ remota ab eq̃li: vt cum due mãe equaliť peccant:aut vna super altera paꝝ excedit.si.enĩ multũ excederet duceret alterã ad naturã suã:⁊ nõ fieret tũc febris composita:sed simplex:nõ enim dicitur febris simplex: q2 vnus solus ⁊ purus humor peccet ⁊ eam faciat nam talis humor:vt dixit Gal.primo de accidenti ⁊ morbo fortasse non reperitur in corpore:sed dicitur simplex qñ humor eã faciens multum excedit aliũ:⁊ ducit eũ ſm nãm suam vel quasi in nãm suã. Et vtraq3 harũ cõpõnũ potest esse aut intra vasa:⁊ tũc faciunt humores illi duas febres cõtinuas vel plures:aut extra vasa:⁊ tũc faciũt duas febres interpolatas aut plures:aut vnus extra vasa ⁊ alius intra vasa:⁊ tunc existens extra vasa faciet interpolatam: ⁊ existẽs in-

Cõpositio hũoralis cũ hũorali est duob⁹ mõis.

Qñ dĩ eẽ feb:. simplex.

tra vaſa faciet cōtinuā. Et vtraq̄ cōpoſitio adhuc diuidit̄:
q2 aut erit itra vaſa cōtigua in eodē.ſ.mēbro aut diſconti/
Cōpō ſm vicinitatē ē triū tribus modis. gua ⁊ in diuerſis mēbris. ℭ Dicūt qdā de cōpōnib⁹ ſ3 vici
nitatē q̄dā eſt cōpō ex pte loci tm̄:⁊ nō mãe vt qñ eadē mã
ſpē:vt colera mouet̄ ad putredinē in diuerſis corpis parti/
bus ſil̄ vel ſucceſſiue. Et qdā eſt cōpō mãe.tm̄ ⁊ nō loci: vt
qñ due mãe diuerſe ⁊ diſtincte ſm ſpēm:vt col'a ⁊ flā vere ⁊
actualiter diſtincte iuxta tñ poſite ⁊ ɔtigue mouent̄ ad pu/
tredinē ſil̄ vel ſucceſſiue. Et qdā eſt cōpō ex pte mãe ⁊ ex p/
te loci ſicut cū mouent̄ diuerſe ⁊ diſtincte mãe in diuerſis
locis ad putredinē ſimul vel ſucceſſiue. ℭ Et ex dictis mo/
dis cōpōnis mãe℞ varie ⁊ diuerſe ɔpōnis febriū inſurgūt.
Aliqñ eni ɔponit̄ ɔtinua cū ɔtinua eiuſdē gñis vel diuerſi
vt ɔtinua colica cū ɔtinua colica vel cu3 ɔtinua flãtica. Et
aliqñ tres ɔtinue vt ſãguica cū colica ⁊ flãtica ſil̄. Et aliqñ
cōponit̄ interpolata cū iterpolata eiuſdē gñis vel diuerſi:
vt tertiana interpolata cū tertiana iterpolata ſiue ſunt due
tertiane vel tertiana interpolata cū flãtica vel melica inter/
polata. Et aliqñ cōponit̄ ɔtinua cū interpolata eiuſdē ge/
neris vel diuerſi vt tertiana ɔtinua cū tertiana interpola/
ta. Et dicūt cū cōpō fuerit ex eadē mã poſſunt cōponi due
febres ⁊ tres ⁊ nō plꝰes:⁊ hax duax vel triū poteſt ɔtinge/
re q̄ ambe due vel oēs tres erūt ɔtinue vel ambe due ⁊ oēs
tres erūt interpolata:vel q̄ erit vna ɔtinua ⁊ vna vel due
interpolate vel due ɔtinue ⁊ vna interpolata. vnde poſſūt
cōponi due tertiane vel tres vel due q̄rtane vel tres q̄tuor
vo febres ex eadē mã dixit Iſaac. nō poteſt qs pati: ſed de
diuerſis materijs ſic: vñ pōt qs pati duas febres colericas
⁊ duas flãticas vel duas colericas:⁊ vnā flãticā ⁊ vnā meli
cā. Et ſic pñt q̄tuor febres de diuerſis hūorib⁹ cōponi:ita q̄
frequētius pñt ex diuerſis humoribus cōponi tres vel due
cōtinue vel interpolate vel ptim cōtinue ⁊ partim interpo/
late. ℭ Et de cōpōne qdē flãtice ⁊ colerice dixit Gal. 2° de
diffe.fe.q2 vtriuſq̄ febris duplex eſt ſpēs.ſ.ɔtinua ⁊ inter/
polata q̄tuor inde fiunt cōplicatiōes. Una.ſ.in q̄ cōmiſcet̄
tertiana.ſ.piodica q̄tidiane piodice. 2ª in qua tertiana ſcil3
piodica miſcet̄ quotidiane ɔtinue. 3ª eſt in q̄ eſt pmixta q̄ti
diana.ſ.interpolata tertiane ɔtinue. 4ª eſt in q̄ quotidiana
ɔtinua tertiane ɔtinue miſcet̄. Et ex cōpōne tertiane cū q̄ti
diana reſultat febris cōpoſita dicta emitrite⁹ vel emitritea.
ℭ Et ſicut eſt de cōpōne tertiane cū q̄tidiana ɔſilr dici pōt
de cōpōne tertiane cū q̄rtana aut de cōpōne q̄tidiane cum
Utrū feb. ſanguinis poſſit cu3 alia fe. cō/poni. q̄rtana. ℭ De cōpōne aūt febris ſanguinee ſciendum eſt q̄
nullus antiquox auctox. dixit. febrem ſanguinis cū alijs
cōplicari: vñ dixit Gal. 1° de dif. fe. q̄ ipſa ē ſimplicior alijs
q̄ in alijs ſunt hūorib⁹: Zoar aūt ⁊ plures modernox ex/
preſſe poſuerūt eius cōpōnē. Uñ ait Zoar. Febres de putre
dine humox cōmiſcēt̄ adinuicē:ita q̄ pōt fieri febris ſan/
guinea ⁊ colica. ℭ Et Aui. dixit q̄ de febre ſanguinea cum
putredine. Ga. ſibi ɔdixit in hoc q̄ dixit. 2. de dif. fe. caplo
10° febrē ſãguis eē ſimpliciorē oib⁹ alijs:⁊ p ɔñs. q̄ nō ɔpo
nit̄ cū alijs febrib⁹: qm̄ cū putredo eſt in ſanguine eſt cōis
oi humori: cū alijs locis.ſ.ca° penul. 1° de diffe. fe. dixit. vñ
q̄ cū putredine aliax febriū cōponat̄. pp̄ q̄ dñt qdā. q̄ cu3
febris ſanguinea nō variat̄ p ɔtinuā ⁊ interpolatā: ſ3 ſit cō
tinua ſemp nō pōt cū alijs cōplicari niſi duob⁹ modis tm̄.
vn⁹ eſt qñ febris q̄ cū ea cōponit̄ ſiue ſit colica ſiue flãtica ſi
ue melica eſt ɔtinua. Et 2° eſt qñ ē iterpolata. Et h̄ itellexit
Ga. cū dixit. q̄ eſt ſimplicior alijs: q2 nō tot modis cōponi
tur. Et alij dñt: q̄ qñ febris eſt ex ſanguine putreſcēte in ve
nis ipſa nō cōponit̄ cū alijs: ſed qñ eſt ex ſanguine collecto
in apate tūc cōponit̄. Alij quoq̄ dñt. q̄ Gal. 9° ter. dix̄. q̄
cū ſanguis facit febre3 vtplm eſt opilatio facta ex peccato
ſanguinis in q̄zto. vt pp̄ter hoc voluerit. q̄ febris ſanguis
ſemp incipiat a ſinocha inflãmatiua. poſtea pmutet̄ in pu/
tridā. Et iō voluit Gal. q̄ ſi ſanguis augmētat⁹ in q̄zto fa/
ciat febrē ille ſanguis nō h3 dñium alicui⁹ humoris in ſex

ſ3 ſolū dñiu3 eſt ſanguinis. Et iō cū incipit in ſanguine fe/
bris venire ad putredinē incipit venire in ſanguine nō mi/
xto alijs humorib⁹: ſ3 ſimplici. S3 de alijs hūorib⁹ raro ac
cidit vt febris fiat de aliquo hūore ſimplici: ſ3 ſm plm fit de
humore cōpoſito. Et ſubdit Aui. de hac dictiōe. Ga. nō eſt
neceē nos plongare ſermonē: qm̄ nō iuuat̄ in eo medicus.
Et ſi itellexit. A. q̄ nō iuuat̄ in eo medicus ad ſciēdū vtrū.
Gal. dixerit in vno loco febrē ſanguineā eſſe ſimplicē ⁊ in
alio loco. q̄ nō bñ dixit. A. Sed ſi intellexit. q̄ nō iuuatur
medicus in hoc ſermone ad ſciendū an febris ſanguinis ſit
ſimplex vel cōpoſita malus eēt intellect⁹ eius: q2 imo tali
ſciētia iuuat̄ medic⁹: qm̄ ſm illud variat̄ actus curatiōis
alr̄. n. curat̄ febris cui⁹ mã eſt ſimplex ⁊ alr̄ cui⁹ eſt cōpoſi/
ta. ℭ Iſaac aūt de febre ſanguinis ⁊ ſeq̄t̄ cū Guil. dixit. ſan
guinis ſignatio ipoſſ eſt q̄ cū alijs humorib⁹ appeat. hic
eni plus aut abūdantius eſt in toto corpe q̄3 oēs alij hūo/
res q ſi putreſcit ⁊ febres gñat oēs febres alias operit que
cū ea ſunt mixte: pp̄ multitudinē ſue q̄ztitatis ⁊ eax ſigna/
tiones obſcurat: ⁊ ſic voluit. q̄ febris ſanguinis cum alijs
nō cōponat̄: ⁊ ſic q̄ apud medicū nō d3 febris cōpoſita di/
ci: cū nō cōprehēdat niſi ſigna ſanguinis manifeſte. vt ve/
lint ex hoc aliqui dicere. q̄ l3 auctē poſſit ⁊ rōne oñdi aut
intellectu cōprehēdi febrē ſanguis cū alijs cōplicari: tñ ad
ſenſum nō pōt. Et iō medicus: q2 eſt artifex nō tranſcēdēs
ſenſum eā nō ponit. ℭ Inſup dicūt alij. q̄ febris de ſangui/
ne nō putrido nullo modo poteſt cū alijs cōponi. Ait eni
Iſaac neq̄ ſanguis cā eſt alterius febris q̄zuis calefiat neq̄
ipſe alios calefacit humores. etenī eius cōplō tpamēto eſt
vicina: ſed putrida bñ pōt cū alijs cōplicari ſiue ſit p ſe egri
tudo ſiue accñs ſequēs apa. Alij aūt adhuc dicūt. q̄ maxi/
me pōt cōplicari cū colica. Que autē eſt accñs apatis pōt
cōponi trib⁹ modis. Uno qñ in corpe erit apa vnū ſanguī
neū in aliquo vno mēbro qd̄ febrem facit vt flōn in epate.
In venis aūt ⁊ extra venas erit aliqua alia mã putrida q̄
febrē facit ɔtinuā vel interpolatā. 2° mō qñ in diuerſis mē/
bris erūt diuerſa apata febrē faciētia: vt v.g. in epate flōn
in ſtō heriſipila a q̄bus cū putreſcēt cōſurgent vapores pu
tridi ſil̄ cor petētes duas faciētes febres cu3 eox mãe due
ſint diuerſe ⁊ ſeparate. 3° modo quando vnū apoſtema ex
ſanguine ⁊ col'a vl' alio humore in aliquo vno mēbro erit
ita tñ q̄ iſte diuerſe mãe nō erunt vnite vnione ducente ad
vnam formā: neq̄ etiā vna mã alterā ſupabit aut pax: ita
q̄ erūt equales aut pene eq̄les. iſta tñ 3ª cōpō nō eſt ita ma
nifeſta ſicut pma ⁊ 2ª. De his tñ duab⁹ vltimis: dixit Ga.
2° de criſi. qñq̄ accidit apa in duob⁹ mēbris diuerſis ſicut
in ſplene ⁊ epate: ⁊ facit accidere vnūq̄dq̄ febrē q̄ eſt alia
a febre q̄ñ aliud euenire facit. Et ſubdit. de alia. qñq̄ acci
dit in mēbro vno apa cōpoſitū ex flōne ⁊ herſipila. Et feb.
q̄ accit ex pte apatis ſanguinea in eo eſt alia ab illa q̄ pue/
nit a pte colica ipſius apatis. ℭ S3 dicūt. q̄ febris ſangui
nea putrida q̄ eſt febris p ſe nō pōt cū alijs cōplicari. vnde
Auicē. qñ pma quarti poſuit duas febres cōtinuas cōpli/
cari de ſanguinea nō fecit mētionē. imo in verbis ſuis ſatis
expreſſe innuit duarū ɔtinuax copulatax alterā nō eē nec
eſſe poſſe ſanguineā cū dixit. Deinde currūt iudicia vehe/
mētie ⁊ interpolatiōis q̄ iudicia nō cōueniūt febri ſangui/
nis cū ſit ve cōcluſa. Et cām aſſignauit q2 calor ſanguinis
caliditatē oium aliox humox ad ſe ɔtrahit: cū oibus pdomine
tur: cū dictū eſt ſicut maior ignis ad ſe minorē trahit. Et di
cūt inſup febrē ſanguinis dictā cu3 febre interpolata non
poſſe cōponi: q2 in corpe in quo febris ſanguinea emat ſic
ritalis mãe nō reperiunt̄ apte putrefactioni: cū in tali cor/
pore nō multiplicent̄ ſupra dñium nãe: ⁊ ſi aliqñ cōtinge/
ret multiplicari: tollit̄ ab eis diſpō ad putredinē a diſpōni/
bus ſanguinis. Mirari tñ cogor cū experientia didicerim
febrē ſanguinis cōponi cū alia febre cōtinua vt ſenſit Gili.
⁊ Ferrerius. ⁊ cū febre interpolata vt ſenſit Guil.

Utrū due [illegible] eiusdē generis possint cōponi

¶ Dixit Aui. qdā extimauerūt q̄ due cōtinue nō cōponūtur sicut due tertiane. s. continue. qm̄ qñ mā est intra venas nō est possibile vt diuersificet̄ illud. s. locus in q̄ accidit putredo putredo. n. vt dictū est. pcedēs in toto. s. humore. qui est in venis cū sit cōtinuatio humoꝝ ⁊ venaꝝ. Et rñdēs Auic. dixit. hec qdē sñia nō est de illis q̄ necīa sūt ꝑculdubio apō me: qm̄ putredo incipit ꝑculdubio ex loco. s. aliquo determinato: deinde spargit̄. s. ad partē cōtinuā illi q̄ ꝑus in illo determinato loco cōputruit: deinde currūt iudicia vehemētie ⁊ interpolatiōis ẜm gradationē putrefactiōis p̄ᵉ. dico iudicia vehemētie. s. caloris ⁊ accidentiū ꝑpter extētionē putrefactiōis ad alias ptes. Et dico iudicia iterpolationis. i. qetis pp̄ incinerationē p̄ᵉ ptis in q̄ incipit ⁊ fiūt vehemētia ⁊ interpolatio p̄dicte ẜm gradationē putrefactiōis p̄me. s. in addēdo ⁊ ipgendo: ⁊ ēt in incinerādo: ⁊ sunt ei mot⁹ ẜm eā. s. tm̄. ⁊ sup. nō est pcedēs in toto humore. Et pōt. v. g. putredo cole incipe in diuersis corporis ptib⁹: in qb⁹ illa colera erit apta putrefieri ⁊ putrefaciet siue illa q̄ putrefiet in vna pte sit cōtinua alteri⁹ q̄ putrefiet in alia pte siue non. Et poterit vnaqueq̄ febrē facere diuersam ⁊ in diuerso tpe se ōndentē a febre alterius. nō eni dixit Aui. elongat̄ qn accidat putredo cui sit dñium aliqd̄ incipiēs. s. in pte māe q̄ in vno loco putruit p̄ qd̄ pōt spgi ad ptē illā cōtinuā ⁊ dare iudicia vehemētie ⁊ interpolationis ẜm gradationē sue putrefactionis: ⁊ sic facere vnā febrē cōtinuā. Et cui putredini nō sit dñium sequēdi aliud. s. dñium alterius ptis p̄ cōitatē putredinis successiue ad aliā deueniētis. imo dix̄ A. aggregat̄ i ea vt icipiat ⁊ vt seq̄t̄ sil̄. i. vt faciat vehemētias ⁊ interpolatiōes i aliq̄ mēsura tpis. sup. Et silr̄ erit in alia putredine alterius ptis in alio determinato loco putrescētis: q̄re est gradatio tpis q̄ experit̄: q̄ alia est mēsura vnius putredinis: ⁊ alia est mēsura alterius. Inueniūt aūt hic alia lr̄a q̄ dicit: q̄re est gradatio teporis. ⁊ tūc supplēdū est ⁊ exacuitiōis. Et silr̄ erit. sup. gradatio teporis ⁊ exacuitiōis in alia pte.

Triplex mod⁹ cōpōnis febrium.

¶ Predictaꝝ insup cōpōnū triplex est modus: aut eniꝫ vna febrium est alteri cōicans vel coincidēs sicut cum due febres aut plēs sil̄ incipiūt sil̄. s. dicit. Guil. in eadē hora vl̄ parū postq̄ p̄ma incipit: q̄uis nō sil̄ finiant̄ sicut inceperīt aut vna febriū est alteri subintrās sicut cū vna superuenit p̄exīti ante ipsius eradicationē. Aut sicut dicit Guil. cū vna finit̄ ⁊ alia anq̄ bñ finiat̄ altera incipit manifeste aut vna febriū est alteri vel alijs subalternās sicut cum vna aduenit post eradicationē alteri⁹. Et sicut dicit Guil. postq̄ stetit in qete p̄ tps. Et tu adde. pñt due febres sil̄ coincidere incipiētes: ⁊ vna subintrare vel coalternare: ⁊ ecōtra vna incipere altera subintrare ⁊ alia coalternare. Et q̄uis aliqui horꝫ mōꝝ cōpōnis febriū possint cōtinuis febrib⁹ coadaptari nihilomin⁹ ad iterpolatas maxie adducūtur. ¶ De his dix̄. A. spēs cōpōnis febriū tres sunt, scilꝫ Intrās coalternans ⁊ coalternata ⁊ cōcomitās. itrās est vt ingrediat̄ vna eaꝝ supra alterā. s. p̄ᵃ nōdū cessante coalternās est vt ingrediatur supra eradicationē ei⁹: Et cōicās siue cōcomitās est vt incipiat cū ea. Ex cōpōne aūt subintrātū febriū subintratio pt multiplir̄ variari: ⁊ pōt tali occurrere mō q̄ ex plurib⁹ interpolatis accidet cōtinu⁹ mot⁹ afflictiōis: ⁊ accidet vt appeat vna febris cōtinua: nō tñ v̄a: q̄ ei⁹ mā nō est cōtēta itra vasa. Dixit. A. qñq̄ cōtinuat̄ cōpō. s. pliū interpolataꝝ: ita vt appeat vna febris cōtinua silis q̄ silat̄ sinocho. i. febri. v̄e cōtinue de mā intra venas: qd̄ erit: q̄ corp⁹ nūq̄ remanebit mūdū a fe. sic cū aliqs hꝫ multos paroxismos tertianarios: ⁊ semp añq̄ p̄m⁹ paroxism⁹ recedat alter inuadit talis febrī vī p̄ᵃ fronte febris cōtinua. Et q̄ sic appet. dixit Aui. tc̄ nō est excusatio reditiōis ad signiones. s. alias a cōtinuatione ⁊ periodicatiōe: de qb⁹ signiomb⁹. dixit Aui. est q̄ si fuerint po^{m¹} breues nō fiet eoꝝ cōtinuatio nisi pp̄ rem magnam de multitudine nūeri febriū: ex q̄ argues q̄ in nulla cōtinua vniformi appet tā crebra paroxismatio q̄ crebra h̄ appet. q̄. h̄ nō est v̄e cōtinua existēs: sꝫ appent̄. Si v̄o fuerint interpolatiōes lōge. i. lōgi po^{m¹} tūc redi ad signiones alias: vt dem̄ est: vel si fuerint interpolationes longe. i. qete inter po^m ⁊ po^m lōge nō est alterius signionis necītas: q̄ p̄ h̄ poteris discernere falladā cōtinuitatis. ¶ Et dixit Aui. qñ cōponūt̄ febres diuerse. i. in gñe ꝑpinquo sicut emitriteus. i. sic cola cū flātica eradicat̄ postrema earū prius nō postrema. s. illa q̄ tardi⁹ aduenit patiēti: sꝫ illa q̄ tardius ⁊ magis postere po^{ri}. ⁊ ista est tertiana q̄ re^{ti} flātice di postrēa: q̄ posterius po^{ri}. s. dꝫ ͤ in 3^m: ⁊ flātica ō die in diē: ⁊ remanet. Dix̄ Aui. cronica pura. s. flātica ⁊ h̄ hꝫ v̄itatē: siue sint due cōtinue: siue due interpolate: siue vna cōtinua ⁊ vna interpolata: ⁊ cū h̄ vt sint ambe cōtinue vel ambe interpolate pure. nā si vna esset nota vt tertiana: ⁊ alia pura vt flātica posset accidere opp^m: ⁊ ēt posset accidere opp^m si ambe essent note vt si flātica eēt de flāte salso ⁊ colica de cola vitellina. Et ēt hꝫ v̄itatē qñ ambe ipse existes pure sil̄ incipiūt: ita q̄ ab ipso p̄n⁹ quo incipit eger febrire icipit hic febrē cōpositā: sed qñ in ꝑcessu fuerit cōpō posset accidere opp^m: ⁊ vñ febri flātice pure posset in ꝑcessu cōplicari tertiana tali tpe. q̄ citi⁹ finetur flātica q̄ tertiana. Iteꝝ notāter dixit Aui. si emitriteus . i. flātica ⁊ colica q̄ in alijs febrib⁹ nō esset illud dem̄ veꝝ. vñ in cōpōne flātice vel melice: vel colice ⁊ melice p̄dcā sñia nō hꝫ v̄itatē. nō. n. eradicaret̄ prius postrema eaꝝ. s. melica q̄ tardi⁹ ⁊ magis postere paroximat q̄ colica ⁊ q̄ flātica. immo vtplꝫ eueniret opp^m. Et dixit iteꝝ Aui. qñq̄ cū emitriteo q̄ est febris cōposita cōponit̄ alia febris vt alia flātica vel melica. Et si illa alia fuerit tertiana radicat̄ ipsa prius ⁊ ꝑmanet emitriteus tertiana vel alia. si v̄o illa alia fuerit flātica vel melica eradicabit̄ prius q̄ erat cū emitriteo cōplicata. ¶ Scias. q̄ q̄uis oēs modi cōpōnis febriū supradicti sint possibiles ⁊ de facto inueniunt̄: tñ dixit Rasis plēs febres cōposite accidētes: ⁊ q̄ de facto inueniunt̄ sunt ille q̄ fiūt ex cola ⁊ flāte. Et ponit̄ ēt ab auctorib⁹ vn⁹ ali⁹ mōus cōpōnis febriū: sꝫ magis iproprius q̄ attēdit̄ ẜm remissum ⁊ intensuꝫ. vñ dixit Aui. pt vn⁹ modus cōpōnis dici ẜm magnitudinē ⁊ paruitatē fortitudinē ⁊ debilitatē: h̄ est vt eaꝝ existentiū vna sit fortis alia sit debilis. ¶ Dixit Haly. febres cōposite qdā hñt nomē puta iposituꝫ: ⁊ qdā nō. ⁊ de hñtib⁹ nomē ipositū est emitrite⁹: ⁊ dixit. cōposite febris plēs sūt mae ⁊ spēs cōpōnis diuerse ẜm aug^m ⁊ diminutionē. neq̄ possibile ē eaꝝ vniuscuiuslibꝫ tractatū ponē segregatū: nō. n. ē possibile singulas cōplicationes febriū in libris determinare. Hoc. n. dixit Zoar. nō pōt in libris determinari ẜm v̄itatē. qm̄ pōt cōponi febris interpolata ex multo humore cū febre interpolata cū pauco humore eiusdē gñis humoris: ⁊ pñt ecōtra. Et pñt eē ambe multi ⁊ ambe pauci. Et possibile est cōponi ex plib⁹ vno gñe vt interpolatā magnā cū nō interpolata pua. Et possibile est esse ambas magnas vel ambas puas. Et silr̄ si eēnt plures duab⁹ pñt eē oēs magne. aut oēs parue: aut quedā magne ⁊ quedā parue.

¶ De signis. fe. cōpositaꝝ in gñe generalissimo. Ca. ix.

Febrium cōpositaꝝ cognitiones sūt difficiliores siue sint cōposite ex primis gñib⁹: siue ex sbalternis: siue ex spēbus: ⁊ maxie dixit Isaac. si ābe i vno loco minerā habuerant: vt q̄ ambe sint itra vasa aut ambe ex̄a ⁊ p̄cipue si eiu⁹ fuerint nāe. ⁊ eodē inceperint tpe. Uerūtñ q̄ intēte ⁊ assidue in arte laborauit ⁊ in secretis antiquoꝝ exercitat⁹ fuerit illaꝝ significatiōes eū ñ latebūt: q̄ si bñ inuestigauerit vniuscuiusq̄ mae significatiōes ꝑprias ⁊ eas q̄ plurime ⁊ q̄ modice cōtingūt noscere poterit. ¶ Dix̄ Gal. 3ͤ de crisi. scribit̄ 18ͦ cōtñ. sic. nō est incōueniens medico neq̄ ignominiosū: ⁊ sꝫ neq̄ nocuū si nō cognoscit morbū cōpositu ex duob⁹ morbis in p̄ ⁊ 2ͦ die: ⁊ in 3ͦ si est cōposit⁹ ex trib⁹. Et subdit. dico tibi viā p̄ quā potes ad hoc de facili ꝑuenire. Agnoscas bñ nām simpliciū ⁊ sic de facili cogno

sces

Cognitio simpliciū cā via i cognitionē cōpositorū

sces nāni cōpositorꝫ. ait enim. G.ibidē. Clauis oīum febriū
cōpositarꝫ cum spāte vel sine est scia simpliciū. Nec volunt
sapientes difficile esse cognoscere febrē esse cōpositā:sꝫ ex q
bus febrib⁹ sit cōposita. ¶ Et auctores qdē nō curauerunt
ponere signa cōpōnis effi^e cū alijs gńib⁹ febriū:q2 effi^a d
bilis ē molestie ꝛ pauci timoris. vn̄ cū aliq̄ aliarꝫ cū ea cō
ponit̄ detrahit ad se totā curatiōis intētionē effi^q̄ signa
tiones obūbrant tanq̄ leues a fortib⁹:vt nō facile digno
scat̄ effimerā in cōpōnē deuenire:q2 alteri⁹ febris signatio
nes ꝑualent ꝛ manifeste sunt. Et scias. ꝙ cū effi^e ex bubo
ne superuenit putrida ꝛ cessant vel obūbrant̄ signiones effi
mere minus malū est:ꝛ cū eius putredine signationes reti
nent̄ ꝛ apparēt ē maius malū:q2 signat̄ nō solū māni i bu
bone collectā putrefactā esse:sꝫ ēt antecedētē mām q̄ in ve
nis existebat vel alijs viscerib⁹ cōputruisse:ex q̄ putrida fu
ligo ad cor ꝑueniens febrē accendet putridā. Et fortasse d
hac intellexit Ipo. cū dixit. in affo. In bubonib⁹ oēs febres
male exceptis effimeris:scꝫ solis exītib⁹. ¶ De cōpōne āt
ethice cū putrida. dixit Aui. hec cōpō est ex illis q̄ ābigua
sunt. s. cū cōpō ethice est cū cōtinua:nō tm̄ putrida. Sꝫ cuꝫ
ꝯtinua cōposita cū interpolata vel interpolatis: aut cū est
ethica. cōposita cū plurib⁹ interpolatis sic adinuicē coalte
rantib⁹ ꝙ ex eis apparenter fiat vna cōtinua febris. Et cā
ambiguitatis: dixit Aui. ē:qm̄ medici vidēt interpolatio
nes ꝛ icceptiōes rigoris ꝛ horripillatiōis ꝛ reditionis sudo
ris si venerit sudores ꝛ vidēt horas ꝑticulares. q̄re extimāt
ꝙ sint illic febres putredis tm̄ iseꝑabiles. s. ꝑ inuasionē mul
torꝫ po^{ri} vnius post aliū vt ꝑ hoc iudicēt iseꝑabilitatē ꝛ cō
tinuitatē:aut ꝙ sit cōtinua cōposita cū iterpolata. sup. ꝛ sic
nō iudicāt ibi esse ethicā. Dicūt enim in mente sua ethica n̄
hꝫ exacerbationes neqꝫ paroxismos:sꝫ ista hꝫ ergo nō est e
thica:q̄uis tm̄ Aui. dixerit. hāc cōpōnē esse ambiguā:mul
ti tm̄ in iudicādo eā esse sepe ꝓrūpunt ante tp̄s ꝛ ꝑcipue in
qbusdā putridis cōtinuis:ad quas sequit̄ corpis extenua
tio ꝛ apperitio pinguedinis sicut tela natans in vrina:ꝛ di
cunt ibi esse ethicā cōplicatā cum putrida cū tm̄ adhuc non
sit nisi putrida:sepe ēt talis ꝓruptio iudicij fit in febre flā
tica latica propter similitudinē quā hꝫ cum ethica.

De signis

itaqꝫ cōpōnis ethice cū putrida:dixit. G. p° de dif. fe. Cū cōponit̄ febris ethica cū
aliqua alia febre putredinis difficilius iā cognoscit̄. Et po
suit exēplū de quadā femina que patiebat̄ ethicā cū putri
da:sꝫ tm̄ ethica latebat medicos:q2 ipsa nō solū ꝑ diē:sꝫ ēt
ꝑ noctē exacerbabat̄. illi aūt medici putabāt exacerbari so
lū putridis ꝯuenit̄:ꝛ idē arguebāt ethicis neqꝫ ꝑncipiū inua
sionis neqꝫ aug^m neqꝫ statū cōuenire:ꝛ sic putabant incōue
niens esse ethicā cū putrida cōiungi:sꝫ Ga. sciēs cōpōnem
earꝫ esse possibilem ꝛ de facto inueniri cognouit eā in ꝑmis die
bus. s. trib⁹ vel q̄tuor. cognouit aūt Gal. ibi esse putridā:q2
vtraqꝫ dictarꝫ inuasionū. s. q̄ fiebat de die ꝛ q̄ de nocte bre
ues ꝑtes paroxismi faciebat. Et multotiēs soluebat̄ manife
ste cū liquore quodā ꝛ euaporabili trāspiratiōe: post q̄ cor
pus tpatū tangentibus apparebat. sup. ꝛ nō absolute:sed
in cōparatione ad id qd̄ appebat in tp̄e paroxismi. Et ethicā
aūt ibi inesse cognouit. q2 cessantib⁹ inuasionibus calitas
maior hꝫ arterias remanebat q̄ est signū ethice:nō eni ꝑtes
arteriarū refrigerebant̄ cessante paroxismo sicut alie ꝑticule
illis circūstantes:ita ꝙ q̄ticūqꝫ paroxismus cessaret semper
locus arteriarꝫ remanebat calidus. neqꝫ ēt velocitas ꝛ spissi
tudo a pulsu dimittebant̄ sive recedebāt:sꝫ sꝑ ēt post exces
sum paroxismi remanebāt in pulsu ꝑꝑ ethicā remanentē. Et
hec sunt signa cōpōnis ethice cū putrida interpolata q̄lis
erat putrida illius. sup. ꝛ ēt alia signa ꝓpria ethice tunc re
manebāt ꝛ apparebāt ꝛ febris putrida cū qua ethica cōpli
cat̄ pōt esse colica flātica ꝛ melica. ¶ Et dixit Ras. 16°. ꝯti.
quotiēs videris in tertiana q̄rtana ꝛ quottidiana corpus
minui ꝛ liquefieri vltra q̄ꝫ cōueniat inspice optie:qm̄ cū h̄

erit ethica. vn̄ ingre tunc egestionē:qm̄ si fuerit vnctuosa ꝛ
oleagina ꝓcede tunc ad curationē ethice. Et ego vidi ethi
cā cōpositā cū q̄rtana. Zoar. aūt addidit ꝙ ēt pōt cōponi cū
sanguinea. ¶ Et subdit. pōt tm̄ qs obijcere. q̄uo pōt ethica
ꝯmisceri cū fe. sanguinea. cū sanguis hēat de huiditate ꝛ
ethica sit calida ꝛ sicca. Et silr̄ q̄uo pōt cōmisceri cū flātica:cū
flā sit friū ꝛ hūidū. Et subdit. solo huius argumēti facilis
est:qm̄ pōt esse cōpō sicca i vno mēbro:ꝛ in alio eiusdē sub
iecti humida. Et in vno mēbrorꝫ corporis pōt esse cōplexio
calida ꝛ in alio frida:ꝛ silr̄ in cōpositis adinuicē. vn̄ pōt eē
in vno cōplō calida ꝛ humida ꝛ in alio frigida ꝛ sicca. Et
adhuc difficilius hoc esse pōt. s. ꝙ in sb̄a vnius mēbri pōt
esse caliditas ꝛ siccitas ꝛ in alio sibi vicino humor flāticus
frigid⁹ ꝛ hūidus sicut hoc repit̄ in sb̄a stōi:ꝛ matricis:qm̄
inuenimus earꝫ cōplōnē in seipsa calidā ꝛ siccā ꝛ ꝑoccupa
bit eos flā frigidū ꝛ hūidū. Et poīe est eorꝫ cōplōnē eē fri
gidā ꝛ hūidā ꝛ ꝑoccupabit eos humor colius. ¶ Dicūt q
dā cū ethica cōponit̄ cū putrida iterpolata:vt in dcō exe°.
G. cognitio nō ē valde difficilis:eo ꝙ aliqn̄ remanet in cor
pore sola ethica cui⁹ sig^a tūc sola manifestant̄. ait. n. Gil. Si
fuerit ethica cōplicata cū putrida interpolata sig^m ē ꝙ rece
dente interpolata remanēt ꝯtinue sig^a ethice:sꝫ qn̄ ethica
cōponit̄ cū putrida ꝯtinua tūc ē difficillime cognitiōis ꝑꝑ
nō remanere ethicā aliq̄ tp̄e solā. Sapiēs tm̄ medic⁹ discer
net inter eas ꝛ cognoscet ipaꝫ cōpōnē nō obstāte ꝯfusione
signorꝫ vtriusqꝫ:sꝫ subtilr̄ indagās i dcā ꝯfusione signorū
cognoscet q̄dā esse sig^a putride:ꝛ q̄dā ethice. vn̄ arguēdo ꝑ
cedet cōplicationē esse ethice cū putrida. ¶ Dicūt qdā ꝙ
max^e difficulter cognoscibilis ē ethica q̄ cōplicata ē cū pu
trida q̄ ē cū multa ariditate corpis. sūt. n. q̄dā putride ma
gis aride q̄ꝫ aliq̄ spēs ethice:ꝛ inter has ꝛ ethicā nō hn̄ di
scernit̄ ꝑꝑ supcalefactionē ex cibo sensatā cū ēt in talib⁹ pu
tridis sit cā ipsius supcalefactionis ex cibo sic in ethica vel
paulo min⁹. Est ēt i eis calitas arteriarꝫ multū silis calitati
earū in ethica. Dixit Ras. 18°. ꝯti. Est q̄dā spēs. fe. q̄ fit in
corpib⁹ in q̄rū venis stōi ē calitas supabūdās q̄re suscepto
in eo cibo fe. fit. Sꝫ distinguēdū ē inter eā:ꝛ iter ethicā:nā
ethica ꝑseuerat:ꝛ illa finē hꝫ. ¶ Dixit. A. sig^a cōpōnis ethi
ce cū fe. putredis sūt remissio calitatis sicce ꝛ aride p⁹ fines
declinis ꝛ post sudorē exuberātē. Alia lsa hꝫ. remāsio cali
tatis. ꝛ vtraqꝫ ē bona. Scōꝫ sig^m ē additio i arefactionē ꝛ
adubellet extenuationē. Et ē ista additio plus ꝛ min⁹ hꝫ illō
qd̄ nocūū facit illa fe. cū ꝯiūgit̄. ¶ 3^m sig^m ē ꝙ vnctuositates
appent in egōne ꝛ vrina. Et dixit si ethica magna appet̄ ꝛ
dubitas an ibi sit putrida:q2 eē ei⁹ est occultū:tūc signabit
tibi putridā ibi esse coarctatio accēs in po°. nā hmōi coar
ctatio nō ē in aliq̄ ethica oīo. ¶ Dixit Gui. si videris patiē
tē extenuari:ꝛ vrina fuerit aliqn̄ silis vrine sani hois:cū q̄
dā oleagineitate:ꝛ aliqn̄ fuerit colorata spissa:ꝛ nō inuene
ris ifirmū qn̄ sꝑ valeat accidit ꝛ fe. hēat:ꝛ pulsus ei⁹ fuerit
subtilis spissus cū q̄dā mollitie ꝛ oī sero i occasu solis sen
tit i mēbris ꝛ dorso ꝛ lacertis mēbrorꝫ suorꝫ frig⁹ aliqd̄ vl̄
accessionē:ꝛ cū h̄ hūerit nauseā ꝛ malū appetitū: ꝛ in ocu
lis ꝛ facie q̄sdā inflatiōes palidas:ꝛ in pedibus silr̄ ꝛ vene
corpis iā inceperit appere ꝛ figure ossiū vltra debitū: ꝛ cū
h̄ cutis frōtis ꝛ tiporꝫ incipit arefieri:ꝛ cū h̄ sꝑ post ꝑādiū
ꝛ cōestionē calor febrilis māifeste augmētat̄ poteris secur̄
iudicare ꝙ h̄ ē fe. cōposita ex ethica ꝛ flātica. Et ab h̄ exē°
oꝫ medicū diligēter cognoscē ethice cōpōnē cū aliis putri
dis:q2 sic Gui. i dicto exe° posuit sig^a flātice mixta cū signis
ethice:ita ꝛ alterius:cuiuscūqꝫ fe. putride sig^a ꝑmixta erūt.
posuit aūt cōplicationē flātice cū ethica:q2 freqnti⁹ reperit̄
q̄ꝫ alterius putride. Ampli⁹ nō sufficit medico regulr̄ cura
re volenti scire cōplicationē eē putride cū ethica:sꝫ oꝫ spēꝫ
putride ꝛ spēm ethice discernere. Et oꝫ dixit. G. cognoscē
spēm putride ꝑ sua sig^a:ꝛ silr̄ spēm ethice. Et dixit Gili. q
dā arbitrant̄ harenas rubeas in fine vrinalis residētes: ꝛ

In qbus putridis ap; arēt signa ethice q̄re distingue.

quãdã ptẽ hũiditatis albe ↄtinentis in resistentia in pᵒ spẽ
etbice appareret: ⁊ in scõa spẽ eas magis infundo reddere
ex adustione sanguis ⁊ colere: qḋ extimo. dixit ipse magis
apparere in etbica cõplicata q̃z in simplici.

¶ De signis fe. putridaꝝ cõpositaꝝ in gñe subalterno. C. x.

COmpositiõis aũt generuz subalternoꝝ fe. ↄsideratio nõ
babet̃ nisi in gñe fe. hũoralis. Et q2 vt appuit
cõpõ buius gñis ẽ multiplex: oꝫ vnuquodq;
ponere signa. pmittẽdo buius cõpõnis cogni
tionẽ esse difficile. q̃pp dixit Gal. 3ᵒ practice necẽ est hãc in/
tueri fe. diligẽtia discretionis ac ẽt pceptionis regulaꝝ ar/
tis. Et inde poteritis cognoscere vtrũ fe. ex duobᵒ cõposita
sit hũoribus vel tribus aut pluribᵒ. Et si ex duobᵒ vtrum
cõtpatis ⁊ mixtis. an q̃ q̃ eoꝝ sepatus sit in corpis ptes ac
ẽt vtrũ due fe. cõposite eq̃les virtute sintvel altera fortior
altera ⁊ magis fallax. ¶ Dixit Zoar: q̃ p veniendo ad co/
gnitionẽ febriũ cõpositarũ pmeditetis circa h̃ ⁊ putes esse
hũorẽ de colera citrina: cuius sba sit subtilis ⁊ hũorẽ de co
lera nigra: cuius sba sit subtilis: ⁊ silr̃ de sanguie cuius sba
sit subtilis: ⁊ silr̃ de fl̃ate cuius sba sit subtilis. Et cõsidera
hũorẽ de sanguine cuius sba ẽ grossa: ⁊ silr̃ alioꝝ bumoꝝ
q̃uo separent̃ abinuicẽ: ⁊ ab ea q̃ cõposita ex oĩbus illis ⁊
vtrũ seruet suã cõplõnẽ nãlẽ ⁊ suũ esse ⁊ imaginaberis po
stea q̃uo cõponunt̃ poᵐ interpositaꝝ cũ poxismis nõ inter
positaꝝ ⁊ eiusdẽ gñis ⁊ alteriᵘˢ gñis ⁊ q̃uo pmiscent̃ poᵐᶦ
pui cũ magnis ⁊ interpositi cũ nõ interpolatis. Et extima/
bis q̃uo cõponit̃ vna fe. cũ alia: aut due fe. aut plures dua/
bus. Et q̃uo põt esse egritudines cũ febre q̃ sit accidens: vt
si sit in aliquo fe. hũoralis: aut due fe. aut plures qbᵒ pmi/
scent̃ q̃daz alie fe. seq̃ntes apata lateris aut pulmonis aut
dyafragmatis: q̃m poxismi eaꝝ pmiscent̃ ⁊ subintrant ad
inuicẽ ⁊ alter pungit alterũ. Et si buius accñtia pmiscent̃
⁊ ↄfundant̃: ⁊ fit exinde eaꝝ cognitio difficilis apud illuz
q̃ exercet se circa eaꝝ indagationẽ apud v̇o illũ q̃ nõdum
exercitatus est circa illud nõ poterit ipsaꝝ noticia puenire.
Et pp̃ boc errãt medici in febri. s; si exercitarent se circa no
ticiã simpliciũ ppãe: ⁊ postea inspicerent magis cõpositas
⁊ magis simplices cõpositaꝝ: deĩde magis cõpositas atq;
pmixtas postea magis cõpositã cũ cõposita alia ⁊ suã rõnẽ
circa h̃ exercitarẽt. ⁊ postea accederẽt ad indagationẽ egri
tudinũ: esset itaq; boc totum sibi valde facile.

Incipiam aũt. a sigñationibus feb. ↄtinuarum cõ/
positaꝝ diuersoꝝ generꝝ. vbi añ omnia
notandũ est q̃ Isaac dixit. q̃ vbi ẽ cõpõ feb. sanguinis cum
alijs impossibile est q̃ sanguinis significatio cũ alijs appa
reat. i. q̃ aliorum significationes simul cum significationi/
bus sanguinis appeant: iõ q2 ipse maior ẽ ⁊ abũdantior in
toto corpe q̃z alij hũores: q̃ si putrefiat ⁊ fe. gñet oẽs opit
alias q̃ cũ ipsa mixte sunt: ⁊ bꝫ dem boc f̃m Isaac v̇itatem
q̃n alij hũores nõ abundarẽt v̇tualiter: s; nõ q̃ztitatiue su/
pra sanguinẽ. nã tunc supabundãtis hũoris sigᵃ manifesta
bunt̃ magis. ¶ Dixit Gili. de cõpositis febri. cõtinuis: licz
plures sint spẽs nõ bẽmus nisi pauca noia. f̃m. n. q̃ cõue/
niunt ad fe. cãndã sanguis ⁊ colã bẽmus banc appellatio
nẽ causon sinochus vel sinochides vincente colã in cõpõ/
ne: ⁊ si vincit sanguis vocat̃ sinochus causonides: ⁊ si eq̃/
liter dñat̃. dixit Gor. vocat̃ sinochus causon. Sunt aũt mlt̃
ta alia gñã cõmixtionũ intra vasa: vt cõmixtio vnius hũo
ris nãlis vel innãlis cũ alio nãli vel innãli: q̃rũ noia non
bẽmus: s; medici nõ curãt nisi de famosis. Et in sinochide
q̃dẽ apparẽt magis signa sanguinis ⁊ in causonide magis
signa colere. ¶ Dixit Alex. aliq incurrũt febrẽ sanguineã
ex colore supfluitate: cuius bec sunt signa: q2 decolorati ⁊
magis nigri sunt: nã q̃n amp̃. hũores assant̃: tunc eis fieri
h̃ oꝫ: ⁊ adbuc vrĩa magis incẽsa. ⁊ magis acris sit ⁊ nigri
or esse v̇r: ⁊ stercora acria ⁊ colica efficiant̃. Gilib. dixit in
cõpõne sanguinis ⁊ colẽ vrĩna appet rubea vel subrubea ⁊
nõ eq̃liter p totũ spissa ⁊ ↄturbata. ⁊ si ad spissitudinẽ ma/
gis accesserit sinochidẽ sigñat ⁊ si plus caliditatẽ causonidẽ.
Et dixit Platearius in sinochide vrĩna rubicũda vel subru
bicunda ⁊ mediocriter spissa: in causonide v̇o rubicunda
vel subrubicunda ⁊ mediocriter tenuis. Et subdit Gil. sitis
adest cũ lingue aspitate ⁊ incẽdiũ maximũ pulsus magnus
velox ⁊ freq̃ns ⁊ dolor capitis. Et h̃ oĩa intensiora sunt in
causone: verũtñ in causone magis bꝫ matutinalẽ getẽ nõ
tñ plenã: qḋ fit pp̃ digẽnẽ cõpletã triplicẽ in mẽbris: ⁊ pp̃
maiorẽ aeris frigiditatẽ. Aliaꝝ aũt ↄtinuaꝝ cõpositaꝝ nõ
bñtur noia nꝫ sigᵃ ab auctoribᵒ posita siue sint eiusdẽ gñis
siue diuersi. Dixit tñ. A. q̃ si cõponant̃ due ↄtinue non erit
rigor oĩo. Et Gal. dixit. h̃ feb. nõ bꝫ rigorẽ neq; tremorem.

De cõpositione aũt fe. cõtinue cũ interpolata. Dixit Gal. si fe. ↄtinue cõponã
tur cũ piodicis intelligunt̃ piodice ex rigore quẽ bñt i tpe
accessionis. Et ↄtinue intelligunt̃ ex stabilitate ipsaruz. Et
Aui. dixit. cũ videris fe. cõclusã: ⁊ ẽ in ea rigor ⁊ nõ sudat
s; fortasse accidat in rigoribᵒ pluribᵒ sudor vnus: tunc iudi
ca cõpõnẽ. s. ex ↄtinua ⁊ interpolata: nã rigor sigñat mãm
extra venas ⁊ fe. interpolatã cũ illa ↄtinua cõpositã. Et no
tanter dixit: ⁊ cũ rigore nõ est sudor seq̃ns post rigorẽ: vt
excludat rigorẽ creticũ: de quo loquit̃ Ipoc. in afio. a cau/
sone babito rigore supueniẽte solũ fit. Nã talis rigor non
sigñt fe. cõpositã esse: si tñ ad plures rigores sequat̃ sudor
vnus sigñat talis rigor cõpõnẽ. s. fe. diuersaꝝ mãeꝝ: q̃rum
vna est apta expelli p sudorẽ ⁊ alia nõ. Et subdit. cũ videris
in cõclusa. i. cõtinua supfluitatẽ in frigore extremitatũ ⁊ ri
gore ⁊ intẽsionẽ frigoris ⁊ rigoris vel supfluitatẽ in pluri/
tate ⁊ durabilitate frigoris ⁊ rigoris: tunc ẽt iudica cõpõ/
nẽ: q2 tale frigus vel talis rigor sequit̃ ad interpolatã. Et
parũ de ambobᵒ. s. frigore ⁊ rigore. s. in intẽsione ⁊ durabi
litate ẽ in cõclusa: q̄. vt. d̃. ꝑ parũ ↄtinuaꝝ ẽ nõ borrere vel
fortasse. dixit supfluitatẽ in frigore ⁊ rigore: q2 parũ ex ea ẽ
in cõclusa. s. in priᵒ exacerbatiõis q̃ accidit in ↄtinua fortasse
pp̃ sensum: s; obtusum venarũ vel pp̃ cõcationẽ alicuiᵒ va
poris acuti ad mẽbra sensibilia ⁊ ppãe in colica ↄtinua. Et
dixit. A. q̃nq; sigñat cõpõnẽ fe. reditio borroris pᵒ getẽ sic
accidit in emitriteo alia l̃ra bꝫ. reditio epilationis. Nã q̃z/
uis vt plĩn reditio opilonis post appitionẽ ptineat ad feb.
fl̃aticã: põt tñ q̃nq; ptinere ad febres cõpositas. ⁊ maxᵉ ex
mãebus diuersis: ⁊ p̃cipue cũ fuerint cronice. ¶ Et scias
q̃ cũ cõpõ fuerit eiusdẽ gñis: tunc oĩa sigᵃ sigñantia fe. illiᵒ
hũoris simplicẽ erunt intensiora: eritq; iudiciũ iterpolatio
nuz eaꝝ sicut dicet̃ de poxismis cõpositaꝝ interpolatarũ.
Si v̇o fuerint diuerse gñe: ⁊ vtraq; mã fuerit intra vasa. di
xit Isaac caret rigore ⁊ frigore: s; ceteras tꝫ sigñones: sitq;
feb. ↄtinua. Et q̃zuis nõ sit rigor nõ tñ pbibet̃ si fuerit due
fl̃atice ↄtinue: aut vna fl̃atica ⁊ alia nõ q̃n accidat infrida/
tio extremitatũ: sicut supra caᵒ de fl̃atica ↄtinua apparuit.
Et aderunt exacerbationes f̃m motũ illarum cõtinuarum
vñ in colerica ⁊ fl̃atica puenient exacerbationes f̃m motũ
fl̃atis ⁊ colere. Uerũtñ sicut dixit Aui. accidit tertiane. s; cz
cõtinue: vt allenieť ante alleuiationẽ fl̃atice. s. ab exacerba
tione sua: q2 breuior est: s; nõ recedat ante ipsius reditionẽ
sup. sed tardius q2 fl̃atica de die in diẽ ⁊ colerica de tertio
in 3ᵐ. Et sicut dictũ est de fl̃atica ⁊ colerica sic intelligas de
fl̃atica ⁊ melica: ⁊ de colerica ⁊ melica. ¶ De cõpositione
aũt ↄtinue cũ interpolata sui gñis est sciẽdũ q̃ in fl̃atica: vt
plĩn occultatur exacerbatio q̃ in cõtinua debebat euenire
⁊ boc pp̃ motũ paroxismi interpolate qui paroxismus f̃m
plĩn inuadit in bora exacerbationis: ⁊ est boc oĩ die. vnde
cũ apparuerint signa fl̃atice ↄtinue: ⁊ cũ boc omni die in/
uadit paroxismus f̃m motus fl̃atis: ⁊ f̃m accñtia talis fe.
iudicãda est cõposita ex duabus fl̃aticis. vna ↄtinua ⁊ alia
interpolata: q̃uis nulla alia appareat exacerbatio: põt tñ

De cõpositio. febris sanguinis cum alijs.

De cõpõne ↄtinue cũ iterpolata sui generis.

ſ3 raro eueniat ↄtingere ꝙ in tali cōpoſitione vltra motu3
paroxiſmi manifeſtabiť ēt motus exacerbationis:vt cū cō
tingeret diuerſis horis moueri mām ↄtinue:⁊ mām inter/
polate:q̄ diuerſitas marie cōtingeret qñ predicte fe.eſſent
de diuerſis flātib⁹ita ſc3 vt eſſet vna vt flātica ↄtinua pura
de flāte nāli.⁊ alia vt iterpolata eſſet notha de flāte innālit
vel eſſent ambe nothe:ſ3 de diuerſis flātibus innālibus:vt
ↄtinua de flāte dulci:⁊ interpolata de acetoſo vel vitreo:q2
diuerſificanť flāta innālia a flāte nāli in hora motus ſui:⁊
diuerſificanť ēt inter ſe in dicta hora. Ideo illud pōt ↄtinge
re. ⁋ S3 in melica ⁊ colica ſilis cōpōnis ƀ3 plm accidit op
poſitū:q2 ƀm plm ↄtingit ꝙ mā faciens interpolatā moue
tur in die qetis exacerbationis:ſ3 aliqñ occurrat eā moue/
ri ēt in die motus exacerbationis.⁊ ſilr eſt de melica. Jōq3
in febre cōpoſita ex tertiana ↄtinua ⁊ tertiana interpolata
accidit ƀm plm:vt vna die ſtet ↄtinua cū ſua exacerbatiōe:
⁊ alio die ſtet ↄtinua cū manifeſto poxiſmo : ⁊ melica ſtet
vno die cū ſua exacerbatione ⁊ alio die cū manifeſto paro/
xiſmo ⁊ tertia die ſine exacerbatione ⁊ paro⁹. Si tñ occur
rat vt coincidat interpolata cū exacerbatiōe: tunc ſ3 occul
teť ƀm plm exacerbatio paroxiſmus reddiť fortior ⁊ intē
ſior q̄3 eſſet:⁊ ƀm plm eadē hora occurrerent aliqñ tñ pñt
occurrere in diuerſis horis pp diuerſitatē māe vt dcm̄ eſt ð
flātica. ⁋ Qñ aūt eſſet cōpō cū duabus interpolatis: tunc
ſi eſt flātica accidūt ƀ3 plm in eodē die duo poxiſmi qui ƀ3
plm ſunt ſubintrantes. Si vō ſit colica tunc accidet ƀ3 pl3
omni die paroxiſmus:⁊ vnus tñ erit fortior altero: ille.ſ.cui
accidit:vt eueniat in die exacerbationis ↄtinue. Si vō fue
rit melica tunc accidet vt vna die ſtet ↄtinua cū ſua exacer/
batione:⁊ alijs duob⁹ſtet cū poxiſmo manifeſto. ⁋ De cō
pōne aūt ↄtinue cū interpolata alterius gñis eſt ſciendū ꝙ
iſta eſt illa febris cōpoſita que vocať emitriteus cui faciunt
cōmuniter auctores capitulum ſpeciale.

⁋ De emitriteo. Capi.xj.

Nota ethimologiā huiꝰ vocabuli emitriteus.

DJcitur aūt emitriteus.dixit Ga.2°de diſ.
fe.nō ƀm aliquā rōnē cū ſit febris
cōpoſita ex tertiana ⁊ flātica.ſupp.⁊ ƀm quoſ
da3 ex tertiana ⁊ melica. Et iſtud nomē ſigni/
ficat medietatē eſſe tertianā nō oſtēdēs aliqd
de flāte:aut de melia. Sed ſic fuit ipoſitū iſtud nomē. dixit
Gal.ſicut de eo ꝙ eſt medius deus ⁊ medius hō ⁊ dr ſemi/
deus:vel de eo qō eſt medius equus ⁊ medius aſinus.⁊ dr
ſemiaſinus:ſic ēt emitriteus dr ab emi qō ē medius ⁊ trite
us qō eſt tertiana:q2 eius medietas ē tertiana. Jſaac āt aſſi
gnās cā3 huius nois dixit anfimerina apte p3 ſenſui: ⁊ nō
fuit neceſſitas vt ei nomē iponereť:ſ3 tertiana q̄ eſt in emi
triteo eſt oio occulta:⁊ idē ſi noie careret ipſa penitus nega
retur. Alij aūt dicūt ꝙ iō denoiať a colera:q2 colera eſt ip/
ſe humor:qui plus eſt cā:vt fiat emitrite⁹. Na3 ſi putrefiat
intra venas:⁊ inueniat extra venas flā patū eſt ſufficiens
cā ſue putrefactionis pp ſuā caliditatē agētē. Si vō flā pu
trefiat intra venas:⁊ colā ſit extra pata ipſa eſt pp ſui ſub/
tilitatē facile poſſibilem:⁊ pp ħ pata eſt:vt flā intra venas
putrefactū ipſa3 putrefaciat. Et ħ eſt qō erigiť:ad eſſe emi
tritei.ſ.ꝙ humor itra venas putrefactus ſit cā putrefactio

Emitriteus multipliciter dividitur.

nis hūoris extra venas exñtis. ⁋ Sciendū tñ ꝙ emitrite⁹
qñq3 ſumiť large p oi fe.cōpoſita q̄cūq3 ſit illa : ⁊ qñq3 ſu/
miť ſtricte pro fe.cōpoſita ex diuerſis hūoribus:ita tñ ꝙ co
lera veniat ad cōpōnē eius. Et vt ſic emitriteus eſt fe. cōpo
ſita ex fe.colerica ⁊ alia fe.putrida. ⁋ Jnueniť tñ eius diui
ſio fieri multiplr ab auctoribus.vno mō p diuerſitate māe
⁊ loci:⁊ vt ſic diuidiť in emitriteū veꝝ ⁊ nō veꝝ. ſiue purū

De emitriteo vero ⁊ certo.

⁊ certū ⁊ nō puꝝ ⁊ non certū. ⁋ Et emitriteus certus ⁊ ve
rus.vt voluit Gal.2°de dif.fe.eſt qñ in cōpōne currit fe.flā
tica ↄtinua ⁊ tertiana interpolata. Dixit.n.Sera. hec feb:
eſt cōpoſita ex flāte ⁊ colera qñ putrefit flā intra vena : ⁊ co
lera eē. Et hec eſt illa q̄ noiať emitriteus purus. Et Hal.di
xit emitriteus cōponiť de fe.ↄtinua flātica ⁊ tertiana pio/
dica cū vā ſit. Et Jſaac dixit.emitriteus naſciť de mā colica
eē vaſa exiſtente:⁊ flāte intra vaſa. Et ſubdit. Jpo.in pnci/
pijs epidimiaꝝ emitriteus non dimittit:⁊ bñ dixit.q2 vna
ſuaꝝ māeꝝ eſt intra vaſa.⁊ Aui.dixit.iā ponunt emitriteū
purū fe.cōpoſitā q̄ ſit ex tertiana extrinſeca.i.piodica:⁊ flā
tica intrinſeca.i.ↄtinua. Verꝝ nota ꝙ emitriteus ver⁹ nō ſit
ex q̄cūq3 flātica ↄtinua:⁊ q̄cūq3 tertiana piodica:ſ3 ex ea vl'
eis q̄ ſunt pure:ita ꝙ flātica cōtinua ſit pura ⁊ piodica ter/
tiana ſit ēt pura:⁊ nō ſit ex illis ipuris nec ex altera earum
impura. ⁋ Et emitriteus qdē verus diuidiť in certiſſimū:
⁊ nō certiſſimū.nā dixit Gal.vbi.s̄.emitritei.ſ.vi triplex ē
modus.nā in quadā eſt ſupabūdās cola ſupra flā:⁊ in qdā
eſt ecōuerſo:aut neuter hūoꝝ abundat ſupra reliquū: ſed
ſunt in robore pares. Et hec eſt certiſſime emitriteus. ſup.
Et alij duo modi ſunt veri:ſ3 nō certiſſime. ⁋ Et Sera.ſilr
dixit.eſt triū ſpēꝝ:q2 aut vincit colā aut flā aut ſunt cū eq̄/
litate. Et Aui.dixit.qñq3 eſt mā faciēs fe.flāticā magis do
minās.ſup.⁊ qñq3 ſunt in dñio eq̄les. Jſta tñ diuiſio ſic ab
ſolute ſumpta:⁊ nō reſtricta ad nomē certū vel certiſſimu3
ſicut fecit Gal.pōt ēt cōpetere ⁊ cōpetit emitriteo nō vero.
⁋ Emitriteus ēt certus ƀ3 Gal.ibidē iteꝝ alr diuidiť. Di/
xit.n.ꝙ eſt duplex ei modus gñonis vnus ē qñ ſolū ſemel
accidit poxiſmos vtriuſq3.fe.ſilr incurrere iuadēdo: ſiue il/
lud ſit ꝙ accidat ille concurſus ſilr:q2 vna poſtponit:⁊ alia
anticipat.vñ accidit in vna hora ſilr cōcurrē:ſiue illud ſit ꝙ
occurrerit qō in p̄ poxiſmo ſimul inuaſerunt. Scōs modus
gñonis eius eſt qñ a pn⁹ vſq3 ad finē egritudinis poxiſmi
vtriuſq3 vniuerſi ſimul ↄcurrunt. Et ſubdit. G.ꝙ ħ emitri/
tea.ſ.ſcōi modi pncipalior eſt q̄3 p⁹. ⁋ Emitriteus vō non

De emitriteo nō vero.

vus diuerſimode dr a multis.vno mō magis gñalr.ſ.qñ cū
feb.colica cōponiť alia fe.ſiue ſit flatica ſiue melica. Jta tñ
ꝙ ſemp ambe māe ſint ipure ⁊ innāles vel ſaltē altera eaꝝ.
⁋ Quidā ēt ponūt i nūo emitriteoꝝ nō veꝝ fe.cōpoſitā ex
colā pura ⁊ q̄rtana pura. ⁋ Alio mō min⁹ gñalr p cōpōne
flātice ⁊ colice nō puraꝝ ſiue ambe ſint ↄtinue ſiue ambe i/
terpolate ſiue vna cōtinua ⁊ alia interpolata:q̄cūq3 ſit illa.
⁋ Tertio mō adhuc minus gñaliter ſiue ſpāliter p cōpōne
colice ⁊ flātice nō puraꝝ.q̄rum vna ſit ↄtinua alia interpo
lata q̄cūq3 ſit illa. Et ſunt q addūt 4m modū.ſ.p cōpōnē co
lerice ↄtinue pure ⁊ flātice iterpolate pure. p hīs dixit Se/
rap.noiať emitriteus nō pura q̄ accidit eꝝ nō pure.⁊ ſic tē/
tigit pdictū 4m modū. Et ſubdit. Cū aūt ſunt ambo humo
res interius vel exterius febris ƀm hunc modū gñata non
dr emitriteus purus.vt Jpo.dixit.in primo tractatu epidi
mie. Hal.aūt dixit que vō nō eſt vā emitritea cōponiť aut
de tertiana ⁊ flātica ↄtinua:aut de tertiana piodica ⁊ flāti/
ca periodica:⁊ ſic tetigit 1m modū de predictis. Et qō Gal.
vbi.s̄.dixit.ꝙ neq̄q̄3 ex duabus cōtinuis colerica ⁊ flātica
ſit emitriteus:intellexit de vero:non de non vō. Et tangēs
Hal.4m modū dixit:ꝙ talis emitriteus ſimilis veraci. Dixit
Auer.3°.colli.manifeſtior febriū cōpoſitaꝝ eſt emitriteus:
⁊ eſt plurium ſpērū ⁊ oēs fiunt ex colā ⁊ flāte: ſ3 q̄dā eſt q̄
eſt ex colera extra ⁊ flāte intus ⁊ q̄dā eſt eꝝ. Et q̄dā eſt que
eſt cōpoſita ex colā ⁊ flāte aut intus aut extra. Dixit Auic.
illā.ſ.febrē cōpoſitā ex colica ⁊ flātica que eſt preter ea3.ſ.
quā dixit verū emitriteū nomināt nō purū. Gili.aūt dixit.
emitriteus eſt fe.cōpoſita ex diuerſis hūoribus in nā: quo
rū vnus putrefit intra vaſa alius extra : ita ꝙ vnuſquiſq3
ſufficit ad cāndū febrē per ſe. ⁋ Salernitani ⁊ alij multi p

Alia diuiſio in maiorem medium ⁊ minorem.

declaratione dictoꝝ modoꝝ emitritei diuidunt emitriteū
in tres ſpēs.ſ.in maiorē in mediū ⁊ in minorē. Hanc autē
diuiſionē ſumere potuerunt a Gal.pria ad glau.in tranſla
tione antiq̄.vbi dixit ꝙ emitriteus eſt mediā partē hñs de/
clinationis tritei. Et ſubdit.medius tertiane cōiungiť.ſ.cō
tinue.maior q̄rtane.ſ.cōtinue.minor quotidiane.ſ.ↄtinue
Et vt ſic minor emitriteus eſt ille qui eſt vērus emitriteus

cuius flātica est ꝯtinua ⁊ tertiana ꝑiodica: ſʒ maior eſt quā
q̈rtana eſt ꝯtinua ⁊ tertiane interpolata. Et medius eſt quā
tertiana eſt ꝯtinua ⁊ flātica interpolata. Platearius tñ ⁊
Ferrarius dixerūt: ꝙ medius emitriteus eſt quā flā putrefit
intus ⁊ colā ex̄. minor vō quā eꝯ colā intus ⁊ flā ex maior
vō quā colā itus ⁊ mel'ā ex̄. Rogeri⁹ aūt declauit iſtos mo
dos ſm ꝙ dixit. G. Paſſionari⁹ vō maiorē emitriteū dixit.
quā cū tertiana ꝯtinua ꝯplicat̄ flātica interpolata. minorē quā
ei cōplicat̄ quartana. mediū vero quā cum flātica continua
cōplicatur tertiana interpolata. Gil. vō dixit de emitriteo
⁊ modis eius duas eſſe ſectas abinuicē diſcordātes de mā
eoꝝ ⁊ loco mãe. Et finalr̄ de ſentētijs illaꝝ ſectaꝝ: ⁊ rōni/
bus eaꝝ dixit. Hoc dicimus ꝙ auctores de cōpōne emitri/
teoꝝ nō loquunt̄ niſi gratia exēpli: vt ꝑ ipſum peruenianus
in cognitionē oīs ſpēi cōpōnis fe. nā via ſtādi ſup ſpēs cō/
pōnū nō eſt via quā dicūt dicte ſecte: ſʒ potius via quā dix̄
Ga. 2°. de criſi: q̄ ē cū certitudine ⁊ facilitate. tu aūt videre
potes ex dictis modos veri emitritei ⁊ nō veri. Filius Me
ſuai. 18° ꝯti. Dixit emitriteus. ſ. vus fit ex flātica ꝯtinua ⁊
tertiana interpolata: ⁊ oēs alie cōpōnes ex tertiana ⁊ flāti
ca ꝯtinuiſ ⁊ interpolatis nō ſunt ver⁹ emitriteus: q̄uis tñ
de dictis modis ⁊ eaꝝ varietate dixerit Aui. ꝙ nō eſt iſtud
de illis de qbus ſupflua occupatio ſit bñda. na apud valētē
ꝓbū medicū de cōpōnū fe. noībus ⁊ varietate dictoꝝ mo/
doꝝ ſub varia nōiatione pua aut nulla dʒ eſſe cura: nihilo
minus ne ex vario mō loq̄ndi ⁊ vario mō aſſignationis ſi/
gnoꝝ vniuſcuiuſq̄ȝ modi poſſit cadere error. In h̄ tractatu
ſequar modū Gal. ſuprapoſitū. ¶ Diuidit̄ ēt emitriteus 2°
mō ꝑ varietate inuaſionis ſuoꝝ paroxiſmoꝝ. nā ali⁹ eſt cui⁹
paroxiſmi ſunt cōicātes ⁊ incipiunt eadē hora: aut paululū
vnus poſt aliū. Ali⁹ ē cuius paroxiſmi ſunt ſubintrātes: ita
ꝙ añ eradicationē vni⁹ alter inuadit. Et ali⁹ eſt cuius pa/
roxiſmi ſūt coalternātes: ita ꝙ vnus inuadit poſt eradicatio
nē alteri⁹. Et h̄ intelligi dʒ ꝑ die illo in quo ambo eueniūt
paroxiſmi. vñ dixit Gal. 2° de dif. fe. vniuſcuiuſq̄ȝ q̈ttuor cōpli
cationū duplex ē dr̄ia. ſ. quātū ad euētū duoꝝ. paroxiſmoꝝ
in eadē die. ⁊ ſilr̄ exacerbationū: q̄ ſumunt̄ ex h̄ ꝙ eadē hora
qñq̄ȝ ſimul ſunt obuiantes: ⁊ qñq̄ȝ ſunt inuadētes ſʒ diuer
ſa tpa. Dixit Aui. fit in die vna paroxiſmus tertiane ⁊ flātice
ſimul: aut ſʒ ſemitā cōitatis ⁊ inuentiōis ſil' aut ſʒ ſemitā
coalternationis ⁊ vicinitatis: aut ſm ſemitā introitus.

¶ Diuidit̄ ⁊ 3° emitriteus in emitriteū ſimplicē ⁊ cōpoſi/
tū: ⁊ cū dr̄ emitriteus ſimplex: nō iō dr̄ q̄ ſit vna ⁊ ſimplex
fe. cū oīs emitriteus ſit cōpoſitus ex duab⁹ febrib⁹ vl' pluri
bus: ſʒ dr̄ ſic quā preter cōpōnē ſuā non hʒ aliā cōpōnem
vnā vel plures. Et emitriteus cōpoſit⁹ dr̄ quā vltra primā
ſuā cōpōnē hʒ aliā cōpōnē cū alia vna vel pluribus euſdē
gñis vel diuerſi: ſicut cū accidit emitriteo vō ſupuenit aliā
tertianā vel quottidianā ꝑiodicā vel q̈rtanā: vel cū cōplicā
tur cum eo due tertiane aut due quottidiane ꝑiodice aut
due q̈rtane. Et ſilr̄ pōt aſſignari de cōpōne nō vi emitritei
cū alijs febrib⁹. ¶ Et ſcias ꝙ emitrite⁹ verus freq̄ntius cō
tingit q̄ȝ nō verus. Et nō ver⁹ medius freq̄ntius accidit q̄ȝ
maior. ipſe. n. rariſſime ꝯtigit. Et dix̄ Ga. ſup ꝑ epidimiaꝝ
⁊ ſcribit̄. 18° ꝯti. emitrite⁹ ē prior alus fe. ⁊ magis inducēs
morbos cronicos: vt ptiſiʒ ⁊ ſiles. Ra. dix̄. ⁊ hydropeciam.

Alia diuiſio emitri tei ratione inuaſionis paroxiſmoꝝ.

Alia diuiſio i ſimplicem ⁊ compoſitum.

¶ De ſignis veri emitritei. Cap. xij.

Dixit Ga. quā inuadūt paroxiſmi emitritei ſʒ diuerſa tpa facile ſunt cognoſcibiles.
ſup. ⁊ quā ſm eādē horā ſunt difficiliter cogno
ſcibiles. ¶ Et. A. dixit difficilior ad cognoſcē
dū ē ꝑª cōpō. ſ. inuaſionis paroxiſmoꝝ q̄ ē quā in/
uadūt ſʒ ſemitā cōitatis: deinde ē cōpō 2ª. Et dn̄t qdā. acci
pit̄ h̄ 2ª ꝑ 3ª ⁊ 3ª ſilr̄ qd̄ maxime pʒ: q̄ de 3ª nō fuit loquut⁹:
imo accepit hūc ſermonē a Gal. 2° de dif. fe. vbi ait Gal. ꝙ
vniuſcuiuſq̄ȝ cōpōnis feb. colice cū flātica duplex eſt dr̄ia:
qñq̄ȝ qdēʒ eadē hora ſil' obuiātibus paroxiſmis: ⁊ qñq̄ȝ ſm

diuerſa tpa: ⁊ ſubdit Gal. ſm diuerſa qdē tpa inuadentes
paroxiſmi facile ſunt cognoſcibiles. ſ. re⁹ eius cuius paroxiſmi
eadē hora inuadūt. Et. A. fuit ſequutus hāc diuiſionē in
vbis dictis: nā ſi accepiſſet ſcdāʒ cōpōneʒ diſtinctā ꝯ tertiā
cōpōnē ſue diuiſionis: tunc nō eſſet verū vbū eius. nā 2ª ei⁹
cōpō eſt quā paroxiſmi inuadunt ſm ſemitā coalternationis:
⁊ 3ª ē quā inuadūt ſm ſemitā introitus. mō paroxiſmi inuadē
tes ſm ſemitā coalternationis ſunt faciliores cognitionis
ceteris: q̄ paroxiſmi ſunt diſtincti ſe nō ꝯfundētes in ſignis
paroxiſmi aūt inuadentes ſm ſemitā introit⁹ ſunt ꝯfuſi: tñ fa
cilioris cognitionis q̄ȝ paroxiſmi ſil' inuadētes: q̄ ꝑ aliquo
tpe ſunt diſtincti vel ſaltē minus ꝯfuſi q̄ȝ illi. mō facilitas
cognitionis vel difficultas maior ⁊ minor depēdet a maio
ri ⁊ minori ꝯfuſione ſignoꝝ adinuicē ⁊ nō ſolū ē h̄ in emi/
triteoꝝ ſʒ ēt in oī cōpōne fe. diuerſaꝝ mãeꝝ. ¶ Dixit Gili.
mãe mouent̄ tpib⁹ debitis: ⁊ i his cadit ꝯſideratio magna
ꝯſʒ ꝑ cognoſcēdo q̄ ſit mā q̄ mouet̄. ¶ Proſeq̄ns Ga. de ſi/ Quatuor ſunt de rōne emitritei.
gnis vi emitritei. 4° de dif. fe. dixit. vs emitriteus ē te pē: quā
dixit Ipo. ꝑ epidimiaꝝ. Dixit. n. Ipo. erāt plurime eoꝝ paſ
ſiones. i. fe. horride acute cōtinue in totū nō deficientes. Et
modus erat ꝙ vna erat leuior ⁊ altera exacerbabat̄: vna. ſ.
dies vel vna. ſ. acceſſio: q̄ dies exacerbationis flātice ſoli⁹
erat leuior altera die q̄ eſt dies acceſſionis vtriuſq̄ȝ. Sic igi
tur ſm Ipo. q̈ttuor ſunt de rōne emitritei vi. ſ. ꝙ ſit horrid⁹
ꝙ ſit acut⁹. ꝙ ſit ꝯtinuus. ⁊ vna dies ſit leuior altera. Et di
xit Gal. Ipo. ꝑ horridas feb. nō intellexit ſimplr̄ q̄ cū hor/
rore inuadunt: q̄ infinitis febribus hoc ineriſtit: q̄ tñ non
ſunt emitritee vere: ſʒ intellexit eas qbus ſm plurimā ptē
paroxiſmi: q̄. ſ. vſq̄ȝ ad ſtatū poſſederunt horrores nō ꝯtinue
exiſtentes: ſʒ ſepius ⁊ plibus vicibus reuertentes. Et hoc ſm
alterā diē: illā. ſ. q̄ acutior eſt in qua coinuadunt ſimul. ſ. ter
tiana cū flātica: ⁊ nō ſʒ aliā diē. Per febres aūt acutas intel
lexit Ipo. ſ. ꝑiculoſas. nā vt. ō. emitriteus ꝑiculoſus eſt. vel
per acutas intellexit acutas non abſolute: ſʒ conuerſiuas:
q̄uis ſm quoſdā verus emitriteus repiat̄ acutus abſolute
qd̄ tñ raꝝ eſſet inuenire. Dixit. n. Ra. in diuiſionibus. iſte
fe. plures ſunt ⁊ male. ¶ Et Aui. dixit. qñq̄ȝ extēdit̄ emitri/
teus longo tpe vſq̄ȝ ad ſeptē mēſes: ⁊ ſupra. qd̄ q̄uis poſſit
vificari aliqñ de vō emitriteo: maxie tñ ⁊ ſm plm vificat̄
de nō vero: cuius elōgationis cā eſt diuerſitas multa mãe.
Et maxime ēt vificat̄ de eo in quo flā abundat ſupra cole/
rā. nā talis eſt longioris ſpacij. ¶ Et dixit Aui. qñq̄ȝ fit ex
emitriteo egritudo acuta. idest qñq̄ȝ emitritea eſt acuta. Et
hoc maxime verificat̄ de vō: q̄uis ēt aliqñ de nō vero poſ
ſit verificari: ⁊ maxime de eo in quo colera abundat ſupra
flā: ⁊ cā huius ē multa moleſtia: quā mā diuerſa ex ſua ma
litia infert in nām: vñ neceſſitat̄ irritari ⁊ moueri ꝯ eā: ⁊ ex
pugna quaꝝ accidit illā egritudinē cito terminari. aliqui
tñ exponūt hoc vbū. A. qñq̄ȝ fit ex emitriteo egritudo acu
ta: idest qñq̄ȝ trāſit vel ꝑducit ad egritudinē acutā. vt cum
ꝑducit ad karabitū. Et intellexit Ipo. ꝑ febres cōtinuas in
totū nō deficiētes nō ꝯtinuitatē febris mendoſam ⁊ ipro/
priā quā aliqñ plures interpolate ſimul cōpoſite faciunt: vt
in ꝑcedētibus patuit: ſʒ ꝯtinuā verā ⁊ ꝓpriā: q̄ ſemp opʒ
alterā eaꝝ eſſe ꝯtinuā ex mā intra venas ꝯtēta. vt dcm̄ eſt.
Ex hac. n. cōpoſitione. dixit. A. corpus nō mundificat̄ inte
gre. ¶ Quia aūt dixerat Gal. vnā diē eſſe acutiorē alia: ⁊
hec acutior dies ſm plm eſt pria dies. q̄ ſm plm accidit ꝙ
in pria die ſimul ambe inuadunt. Et poſtea fit iſte ꝓceſſus
ꝑ numerū iparē in 3° 5° 7° ⁊ 9°: ⁊ ſic deincepS. ne ergo qs
crederet hoc ſemp eſſe veꝝ. Dixit Gal. cōtingit qñq̄ȝ ſʒ ꝑ/
mā diē inuadere flāticam ſolam: ⁊ in ſcda vtraſq̄ȝ. Dix̄. A.
fortaſſe antecedēs ad putredinē eſt colera ⁊ fortaſſe veniēt
ſimul ⁊ ſup. ⁊ ꝑp hāc diuerſitatē cōtingit aliqñ fortiorē mo
tū fieri in die pari q̄ȝ in ipari: vt quā ſicut dixit Gal. accidit
in pria die flātica ſola: ⁊ in ſeq̄nti die venit tertiana cū flāti
ca: ⁊ qñq̄ȝ cōtingit fortiorē motū fieri in die impari: vt quā

ambe in pria die inuadunt. vel qñ in pria die accidit tertia
na: ⁊ postea in sequenti incipit flātica. naʒ vt dixit Gal. qñ
vnus hūoꝝ vt flā de die in diē mouet: ⁊ alter vt colera de
3° in 3m: tunc accidit vt in vna dieꝝ duos habeat paroxismos
vnū in alia. Et est hoc verū si nō coincidāt illi duo paroxismi
simul inuadere ſm eandē horā nā coicidentibus sic eis nō
duo: sʒ vnus esset paroxismus ꝯfusus certā spēʒ nō seruās
Dixit Ras. in diuisionibus. Jn die vno erit acuta febris pp
vehementiā inflāmationis: ⁊ in alio erit pigra sepulta debi
lis caliditatis ꝑlixe eleuationis: que non fortitā calefit nisi
cum labore vt in die flātice solius. ¶ Dixit Ysaac: fit in die
tertiane significatio cōmixta ⁊ molestatio febris valida q̄
de duabus est febribus ꝯiūꝯ. Jn die aūt anfimerine si que
apparent simplicia: ⁊ aperta ⁊ molestiora leuior ⁊ melius
qꝛ vnius febris est quōcūqꝫ tñ accidat ꝙ fortior sit prima
dies vel scđa. Dixit Aui. ordo processus eius est ꝙ tertius
dies simulat priorē ⁊ quartus scđm: ⁊ quintus 3m: ⁊ sext⁹ 4m:
⁊ sic deinceps. ¶ Adhuc aūt in spāli magis ꝓsequēs. Ga.
signa emitritei veri: dixit vbi.s. Jn vera ⁊ certissima emitri
tea hʒ accidunt signa imissio quidem cū horrore fit: ⁊ est hic
horror medius rigoris ⁊ circūinfrigidationis: quoꝝ.s. hic
rigor tertiane: hic vero scʒ circūifrigidatio flātice coexiste
bat. Jn aug° vero: qꝛ augmentatio pp tertianā erat facile
calefactibilis: ⁊ ad statum ꝑperans ⁊ pp flāticā tarda acci
dit: vt augm detineatur.s. tardet ⁊ incidatur.i. interrūpatur
⁊ est quedā pugna sinthomatū: nā qñqꝫ calor tertiane for
tius operans ad cutem defert humores vñ calefit laborās
⁊ qñqꝫ detinet interius reuelante eius motū ad intra flāti
co pigro ⁊ difficile mobili ac frigido ⁊ tardo nāliter humo
re. sic ergo accidit vt post calefactionē dominante humore
frigido rursus contritiones fiant ⁊ horrores ⁊ circūinfrigi
dationes extremorū ⁊ cutis: vt videat rursus inuadere ali⁹
paroxismus: lʒ nō fit alius paroxismus: ⁊ deinde si calor do
minabit repente simul calefiunt: ⁊ ꝓpe statum venire vidē
tur: ⁊ postq̄ visi sunt appropinquare statui paulopost do
minante iteꝝ hūore flātico ꝯhuntur rursus ⁊ infrigidātur
⁊ horrent. Et hoc non cessat fieri in eis donec ad statū ꝑue
niant. ¶ Dixit Joānitius in cōmēto epidimiaꝝ: ⁊ scribit
3°. ꝯti. Jn die in quo emitriteus fortificatur horripilatio in
ꝑn° durabit ꝑ longum tpꝯ: ⁊ forsitaʒ ꝙ redibit ter vel q̄ter
⁊ possibile est ꝙ corpus patiat rigores diuersos ⁊ breues
sepe: ⁊ in die qetis erit fe. in eo minor absqꝫ rigore ⁊ horri
pilatione: ⁊ eius declō erit post laborē. Et q̄to magis ꝓlō
gatur eius paroxismus addit ad acuitatē vsqꝫ quo perueniat ad
finē sui status magis. ¶ Dixit. A. qñqꝫ irritat in ea horripi
latio ſm ꝑlm aliquotiens: qꝛ semel aut bis. vt dixit Rasis
⁊ hʒ pp illud qđ accidit de pugna duaꝝ māeꝝ: aut introitus
vnius earum.s. febriū sup aliam. ⁊ fortasse hec iteratio acci
dit super eam tribus vicibus aut quattuor: ⁊ iam calefiūt
mēbra aliqua horripilatione fixa adhuc. ¶ Et. Aui. dixit
qñqꝫ fiunt ꝑnm eius: ⁊ augm vehementioris cōmotiōis: qđ
accidit pp reditū horripilationū. Et declarans hʒ subdit hʒ
maxime erit qñ fuerit coīcatio: aut introitus paroxismoꝝ
in eadeʒ hora: tunc. n. erit horripilationi reditus: qꝛ tunc
maxime ē inter humores diuersos pugna. qsi voluerit. A.
ꝙ non accidit horripilationi reditus qñ paroxismi fuerint
coalterantes: ⁊ ista ēt fuit intentio Gal. nam posuit ꝑdi
cta in certissima emitritea: in qua humores pares sunt ſm
magnitudinē.i. virtutē: ⁊ in qua colerica est deficiens.i.
interpolata de humore putrefacto extra venas: ⁊ flātica ē
indeficiens de humore intra venas putrefacto. Et itelligū
tur predicta de die acutiori in quo ambo eueniūt paroxismi.
¶ Dixit Ysaac Cognoscimus ꝙ mā tertiane est extra vasa
⁊ mā flātice intra: qꝛ frigiditas solita in anfimerina venire
in interpolata non venit nec apparet. rigor aūt tertiane ap
paret: qꝛ enim emitriteus quotidie accidit cognoscimus
eā flāticā hēre mām. Et qꝛ frigore caret ⁊ rigorē hʒ cogno
scimus eī colericā mām fore admixtā. ¶ Dixit. G. vbi.s.
status in certissima emitritea maturius.i. citius fit ſm flāti Emitrite
cū humorē.i. q̄ cōueniat flātico humori solo exñti. Citius us citius
.n. peruenit emitriteus ad statum q̄ sola flātica: sʒ fit tardius peruenit ad
ſm colericū humorē: qꝛ tardius peruenit emitriteus ad sta statū q̄ so
tum q̄ colerica sola. Nā colerici humoris velocitatē flāti la flātica.
cus detinet. flātici vero pigritiā ⁊ tarditatē colericus erigit
⁊ velocitat. ¶ Dixit Aui. status est longinquus. nā cū exti
mat ꝙ corpus iā calefactū sit: ⁊ febris hēat statum in ve
nis horripilationē redeuntē: ⁊ sup. q̄to plures redeūt hor
ripilationes tanto status est longinquus magis. Status
tñ dixit Aui. huius egritudinis i horis vlibus ⁊ ꝑticulari
bus est ante statū flātice ⁊ velocior statu eius: ⁊ tardior sta
tu colice: qm caliditas non expandit nisi cū labore: ⁊ ꝓpe in
primis.s. in ꝑn° ⁊ aug°: vel in primis iterationibus horri
pilationū vel in primis paroxismis principij ⁊ augi: qꝛ mā
tunc est magis grossa ⁊ cruda. Jn ꝓcessu vero non sic. Et
subdit. A. fit fortis eius acuitas apud statū: qꝛ ambe māe
sunt tunc actu calide ⁊ fortiter affligunt. Et visus fuit Aui.
hʒ modo loquēdi apud statū: vt indicet ꝙ dicta acuitas ma
xime accidit in ꝑn° status vel forte ēt in medio eius: in fine
vero status non sic qꝛ colica incipit declinare añ flāticā: ⁊
sic añ cōplemētū status ꝑ eius declōnē remittit eius acui
tas: nō tñ remittit tm̄ quin sit maior q̄ solius flātice. ꝓpe
enim finē status nō detinet humor colericus a flātico sicut
ante statū: cū viscositas flātis sit subtiliata: ⁊ eius friditas
remissa ꝑ ipsius totalē calefactionē. ¶ Et subdit iteꝝ Aui.
similiter fit eius declō longa per illud qđ accidit de statio
nibus quas efficit reluctatio vnius māe supra alterā q̄ q̄dē
paꝝ tepescit cū sudore.s. in dicto paroxismo cōfuso: sudatur
.n. minus q̄ in sola colica: ⁊ plus q̄ in sola flātica. Et ꝑñt
predicta ēt verificari de tpibus vlibus: ⁊ maxime longitu
do eoꝝ. Quōcūqꝫ. n. dixit. A. fit cōpositio colere ⁊ flātis.s.
siue equaliter siue ineq̄liter mā flātice ponit paroxismos
tertiane longiores ⁊ tardioris crisis: ⁊ mā colice ponit pa
roxismos flātice ꝯtrario. ¶ Et scias ꝙ q̄uis in flātica sola: vt
suo cap° patuit accidunt in augmento stationes ⁊ reditus
circūinfrigidationis: nō tñ sic apparēter sicut in emitriteo
nec in flātica sola nō tm̄ nec totiens apparet nec sic manife
ste: ⁊ maxime expansio caloris ad extra: cū non fit in ea pu
gna humorū sicut in ista. ¶ Et pʒ ex dictis ꝙ ꝑnm ⁊ aug
mentū illius paroxismi cōfusi.s. tertiane ⁊ flātice ꝓcedunt
simul perueniendo ad statū sʒ in statu nō simul ꝑdurant. imo
nec in declōne: qꝛ colica incipit declinare prius q̄ flātica: ⁊
citius ēt declinat ⁊ remouet. ¶ Apparet ēt ex dictis dria
q̄ est inter emitriteū: ⁊ fe. cōpositā ex colā ⁊ flāte ꝑmixtiōis
cōpositione qꝛ lʒ in eius ꝑn° accidit horror non tñ accidit
pluries vt in emitriteo: qꝛ vtraqꝫ mā sic cōposita informat
vna ⁊ eadē caliditate: ⁊ vna eadēqꝫ frigiditate: ⁊ vnū ⁊ idē
est tpꝯ horroris vtriusqꝫ: ⁊ silr calefactionis. ¶ Dixit. A.
magis ꝓpriū signoꝝ: ⁊ ꝑmū emitritei est vt sit spatiū hui⁹ Signū ꝓ
feb. in vno dierū.s. in illo in quo ambo fiunt paroxismi lon priū ⁊ ꝑ
gius spatio tertiane.s. pure: ⁊ sit magis qeta.s. ab accñtib⁹ mum emi
colē pure de siti ⁊ inflātione ⁊ alijs suo cap° dictis: ⁊ sit in tritei.
die alio.s. flātice solius leuioris paroxismi.s. qꝛ solum accidit
exacerbatio flātice: ⁊ sit paucoꝝ accñtiū.s. per rem ad diem
aliū. Est aūt hoc sigm ꝑmū: ⁊ magis ꝓpriū: qꝛ sumptū est
a nā māeꝝ: q̄uis aūt sit magis ꝓpriū: nō tñ est sufficiēs ad
iudicādū febrē cōpositā esse verā emitriteā pp cās diuersaꝝ
cōpōnū febriū in qb⁹ silē huic posset euenire: sicut cū cōpo
nit tertiana notha cū tertiana pura miti de mā pauca. nā
in hac cōpōne fieret in die vno.s. pomi tertiane nothe spatiū
longius: ⁊ accñtia ingetiora ⁊ in alio die.s. tertiane putre
fiet paroxism⁹ breuior ⁊ paucoꝝ accñtiū pp mitritatē ⁊ pau
citatē māe istius pomi. Et iō bñ dixit Aui. cū ꝑdicto signo
ad iudicādū veꝝ emitriteū nec̄ia fore sig a cōparia.s. silr cū co
sigiantia. febrē illā eē ꝯ materijs diuersi gñis vt colā ⁊ flā.

Et ista signa cóparia. dixit Ras. in diuisionibus sunt pmixta ex signis tertianeꝛ signis febris faciētis pom oi die quorū multa talia accipere poteris ex dictis in capl̄is eorum.

Pulsus. ℂ Particulariter tn̄ Aui. dixit. ꝙ pulsus i emitriteo fit minoris magnitudinis ꝛ velocitatis ꝛ frequētius q̄ȝ pulsus tertiane pureꝛ cō: qꝛ fit minoris tarditatis puitatis ꝛ raritatis q̄ȝ i flāica.

Urina. ℂ Et vrīa i emitriteo. dixit. A. ē tardioris digōnis. s. q̄ȝ in colica pura. sup. ꝛ cū hoc est remissioris coloris ꝛ grossioris sbē ꝛ plis ꝛ grossioris sedimis. ꝛ dixit ꝙ vomitus est pmixtus ex colera ꝛ flāte. ꝛ silr egō. Et hȝ hāc rōnē oia alia sig⁹ pticipāt fm qd modū colerꝛ hȝ qd modū flātis. ℂ Dixit Ras. in diuisiōib⁹ ꝛinflaꝛ cū hac fe. facies ꝛ corrūpunꝛ viscera ꝛ debilitanꝛ ꝛ infridanꝛ stōach⁹ ꝛ epar ꝛ hoc max⁹ in pcessu. Jōq3 dixit. A. ꝙ emitriteus q̄nq3 pducit ad egritudines erroneas difficiles. sup. sic ad ydropē in q̄ error est in digōne. ℂ Et dixit Aui. q̄nq3 sigāꝛ sup emitriteo ex ꝯsuetudine max⁹ in regie corporis sic si multiplicetur in corpe pp aliquā cām vel nālē vt cōplōnē etatē vel nō nālē vt aerē regionē ꝛ reliquū regimē diete colꝛ ꝛ putredo eius. i. aptitudo ad putrefactionē: deide vtaꝛ delicijs. ꝛ dimittat exercitiaꝛ ꝛ vtaꝛ cibis gn̄antibus flā vel eꝫ multiplicetꝛ pp aliquā cāꝫ flā ꝛ putredo eius. ℂ Dixit. A. signāꝛ ex etate: vt si fecerit nec̄ctū etas illud. s. vt multiplicetꝛ colꝛ ꝛ flā vt si fiat adolescēs post pueritiā ꝛ dn̄iuȝ hūiditatis flātice in pueritia pp gulositatē multiplicate: tūc. n. si fe. fiat suspicandū est eā esse emitriteā ex flāte multiplicato in pueritia ꝛ colꝛ gn̄ata in pn̄⁹ adolescētie. Aut si fiat senex post iuuentutē ꝛ acuitatē cōplōnis. Si. n. fe. accidat in pn̄⁹ senectutis suspicādū est ipsaȝ esse emitriteā pp colerā multiplicatā in iuuētute ꝛ flā gn̄atū in pn̄⁹ senectutis. ℂ Ex dictis apparet in qb⁹ corporibus: ꝛ qb⁹ etatibus emitriteus magis ꝛ frequētius accidat verus ꝛ notat Gen. ꝙ pp dictas cās emitriteus freq̄ntius reperiꝛ in mercatoribus q regescunt diuti⁹ a laboribus eoꝝ. ꝛ silr in clericis platis ꝛ diuitibus q posteris diebus: idest in pn̄⁹ senectutis p multos pcedētes labores puenīūt ad otiū ꝛ regimē pingue.

Emitrite⁹ ē⁹ q̄ttuor hȝ signifi-cationes. ℂ Haly. supradcā signa cōprehēdēs dixit. emitriteus ver⁹ sigātiones hȝ q̄ttuor. Una qꝛ est ꝯtinua pp flāticā q̄ est cōtinua. 2ª: qꝛ hȝ interpolationē quotidie. vna. n. die leuior ꝛ facilior accidit: altera vō durior ꝛ molestior. Et facilitas ei⁹ ē pp flāticā oi die inuadētē: q̄ nō hȝ rigorē pp malā mām in vasis ꝯtētā. Et molestia eius est: qꝛ alia die tertiana venit cū forti rigore ꝛ cū hoc ēt mouetꝛ flātica. 3ª ē qꝛ patiꝛ in tpe accessionis maximū rigorē: ꝛ aliq̄n in vna die bis ter vel q̄ter. Et q̄rta est: qꝛ tenere suū eq̄le est dū forte ꝯsimilaꝛ forti⁹ ꝛ debile debili.

Signa q̄n vn⁹ hūor supra alterū dn̄aꝛ. Signa vō emitritei vēi in quo vnus hūor supra alteꝝ dn̄aꝛ sunt dixit. G. vbi. s. q̄n colera dn̄aꝛ supra flā fe. fit horridiorꝛ ꝛ assumit qd rigoris ꝛ ꝯfestim ēt fit calidior ꝛ estuosior ꝛ citius ad statū puenit ꝛ quēdā colere vomitū ꝛ egōnē hūiditatē. i. sudorē fertq̄ sunt sig⁹ colice feb. flātice vō supabundāt friditates extremoꝝ: ꝛ pauci sūt horrores ꝛ pulsus cōtritio ꝛ plixior est fe. ꝛ tarde supad. it: ꝛ nō ꝯfestim ꝛ post multū tps ad statū puenit ꝛ nequaq̄ȝ siticulosus ꝛ estuosus est. Neq3 vomit⁹ neq3 egō colerica neq3 liquor. i. sudor. in ea fit.

Signa q̄n hūores sunt equa-les. ℂ Dixit Hal. q̄n cōponiꝛ fe. ꝯ febri. nō eq̄lib⁹ sigātio dn̄antis palā erit plus ꝛ debilioris magis occulta: Unde Jsaac dixit. si flātica fuerit maior fit fridior febrisꝛ ꝛ frigus extremitates retinetꝛ ꝛ aug^m ac febris acumen venire tardaꝛ neq3 patiēs hȝ acumē neq3 sitimꝛ ꝛ si pp calorē hȝ sitim pua est: ꝛ minore molestatione vexaꝛ. vrīna nō facit multū tinctā neq3 acutā: neq3 patiēs sudat nisi paꝝ: ꝛ vomit flā. Qꝛ si pars colica fuerit maior fit rigor fortior ꝛ friditas minor ꝛ sitis ꝛ incensio maior pulsus velocior multus sudor vrīna tinctior ꝛ acutior ꝛ vomit colerā. ℂ Dixit Aui. nō expectaꝛ statio. i. firma cognitio ad iudicandū de hūore dn̄ante nisi p vincentē ex sigātionib⁹. Si itaq3 flā dn̄aꝛ sunt paroxismi longiores ꝛ horripilatio minor ꝛ coarctatio. i. sistoles in pulsu ꝛ hūeditū est maior pp multā plenitudinē fumoꝝ eiciendorū: ꝛ ppꝛie in pulsuꝛ ꝛ B est: qꝛ vapores illi multi eiciēdi sunt in arterijs ꝛ venis pp flā putridū esse intra venas: ꝛ extremitates sunt velociores ad recipiendū frigus in principijs: ꝛ tardioris mundificationis a suo frigore: ꝛ sitis est minor ꝛ vomitus colere minor ꝛ vrīna vehementioris albedinis ꝛ cruditatisꝛ ꝛ sudor minor ꝛ etas pueritie aut senectutis: ꝛ cōplō ēt corporis sigānt eā: ꝛ ꝯsuetudo ꝛ q̄ currunt cū ea. s. alie res nāles ꝛ nō nāles q̄ pticularia nominanꝛ. Si. n. dn̄aꝛ colꝛ accidit oppositū pdictoꝝ. ℂ Dixit Hal. si cōpositio fuerit eq̄lis durus ꝛ molestus erit intellectus. Si vō vna supra alterā dominetꝛ in cōpōne fit leuior intellectus. qꝛ sigātio dn̄antis aptior erit. Jsaac aūt dixit. si māe fuerint equales in q̄ȝtitate. s. vtutis eaꝝ sigātiones eq̄liter fiunt. vt. s. sint rigor ꝛ ifrigidatio eq̄les ꝛ ascētio inter velocē ꝛ tardā ꝛ vomitus mixtus de colera ꝛ flāte. ℂ Dixit. A. q̄n equanꝛ duo hūores frequentanꝛ signationes: ꝛ qꝛ nunc vnius apparent signationes nunc alteri⁹ ex quaꝝ frequētatione accidit sigātiones fore mixtas ꝛ cōfusas. Alia lr̄a dicit: freq̄ntanꝛ horripilationes. i. horripilationū iterationes: ꝛ est horripilatio pura cōpleta. i. verus horror: vt dixit Gal. nō. n. dixit. Aui. est rigor neq3 puenit ad rigorē. i. nō est declinans plus ad rigorē. sup. neq3 est circūinfrigidatio neq3 declinās ad circūinfrigidationē. Et dixit: q̄n cōplō est manifestior. s. q̄ ē emitritea vō accit rigor debilior tūcꝛ rigor accidit q̄n mā extra venas exn̄s est colica q̄ cū sua punctione est causa rigorisꝛ ꝛ nō hȝ ꝯriū in hoc ex pte flātis intrinseci: qō est intra venas nō extra estꝛ tn̄ rigor debilior: qꝛ lȝ colꝛ sit extra ꝛ flā intus: colera tn̄ alterationē recipit a friditate flātisꝛ ꝛ ēt a vaporibus flātis extra venas emissis obtūdiꝛ: ꝛ hāc alterationem ꝛ obtusionē ēt recipit colera adhuc intra venas stās flāti ppinqua anq̄ȝ extra venas expellaꝛ: ꝛ tunc nō puruȝ causat rigorē: sed cū qui dꝛ horror. sup. qui est magis purus ꝛ minus purus fm victoriā colere vel flātis. ꝛ fortasse iteraꝛ in ea frigus ꝛ horripilatio: vt iā dictū est. Et subdit Aui. multiplicaꝛ in ea caliditas visceꝝ ꝛ vētris cū frigore extremitatū. iam enim supra dixerat tū calefaciunt mēbra aliqua horripilatione adhuc fixa: ꝛ fit pulsus vehementioris paruitatis ꝛ raritatis q̄ȝ in nō vō: in quo. s. ēt putrefit intus colera: extra vō flā.

Signa minoris emitritei. ℂ Ex pdictis itaq3 pȝ q̄ sunt sig⁹ minoris emitritei fm auctores. de quo dixit Rogerius: ꝙ ipse cognosciꝛ p continuū calorē ꝛ lentū a pn̄⁹ ꝛ p pom fm motum quotidianū in horis flātis: ꝛ per infrigidationeȝ extremoꝝ in pmis horis flātis: ꝛ p tertianū rigorē in quibusdā ptibus fm rōnē colere: ꝛ p dolorē capitis ꝛ grauis somni oppressionē: sȝ tn̄ suppꝛio noie vocetꝛ stati rn̄det: ꝛ p hoc differt a litargia: ꝛ p clausurā palpebraꝝ: ꝛ p vrīnā subrufaȝ remissaȝ spissaȝ ꝛ liuentē in supiori regione. Gili. dixit idē ꝛ addit ꝙ nā pausat singulis diebus aliquātulū per sex horas: ꝛ ꝙ interdū supuenit fluxus vētris nimius vel vomit⁹: ex quo nō sequiꝛ aliq̄ terminatio egritudinis. ℂ Ferrarius aūt ponēs signa minoris emitritei qui apud eū est medius dixit adest rigor de 3° in 3m in pn̄° accessionis a 3ª vel sexta hora diei max⁹ incohās ꝛ ab hac hora vsq3 ad sextā horā 2ª diei est in summo labore nimio ꝛ alijs horis est in falsa quiete. vrīna est subrubea vel rubea superius spissa inferius tenuis: ꝛ apposita manu in supficie viridis vel liuida apparet. sitis est nimia lingua arida ꝛ aspera. q̄nq3 ꝯstipationē patiunꝛ q̄nq3 nimium fluxū per secessuȝ vel vomitū ex quo nullo mō alleuiaꝛ. Et subdit. dꝛ in passionario ꝙ mouetꝛ horis. 36. ꝛ quiescit. 12. Q. si verus emitriteus cōponaꝛ cū tertiana piodica: tunc oi die accidit paroxismus cōfusus: ꝛ eueniunt oi die sinthomata dcā euenire in vō emitriteo in die porismi tertiane. Et dicunt qdam ꝙ a pn̄° vsq3 ad 3m vel ad 4m diē patiunꝛ frigus cadens p totū corpus. a 4° aūt die in antea frigus hoc minuiꝛ: ita ꝙ non est ibi nisi

quedā frigiditas in extremitatibus manuū ꝛ pedū ꝛ nasi.

¶ De signis emitritei non veri. Cap.xiij.

Signa q̄n colera putrefit. itra venas ꝛ flā extra.

Non veri aūt emitritei signa dus.s. q dr
medi⁹ in quo colā putrefit in/
tra venas: ꝛ flā extra sunt. dixit Ga.2° dif.feb.
pōt hec mixtio ↄtinuā ꝛ horridaꝫ gn̄are feb. ꝛ
erit eq̄ vē emitritee.s.ↄtiua ex colica mā: ꝛ hor
rida ex flātica: ꝛ iō erit in ea vep frig⁹ vel horror valde ōbi
lis: q2 in hoc nō est pugna sicut in vō emitriteo: ꝛ pp hanc
cām nō erit in eo: sup. duplicatio: ꝛ max^e cū ambo simul do
minātes erunt humores. Hali. dixit hic emitriteus silis est
veraci: sꝫ tn̄ rigor huius febris nō est fortis. q2 est de flātica
fe. quare neqꝫ pungit: neqꝫ acuta ē. Et Aui. dixit. non fit in
hac rigor neqꝫ magna horripilo: q2 colā est intus nō pun/
gens: iōqꝫ nō fit rigor. magna ēt horripilatio: idest vā non
fit: sꝫ remissa valde. imo fit circūinfridatio leuis: q2 lꝫ flā fit
extra venas hn̄s facere circūinfridationē forte: alterat tn̄
ꝛ obtundit in hoc a colā. Gen. dixit. q cū ambo po^m simul
inuadunt ipsa est vē horrida. Quidā āt dicūt q in hac hor
ror eueniēs in po° mixto nō est tenēs vere mediū: q2 mā fa
ciēs frigus est extra ꝛ ponit frigus positiuū: ꝛ mā causans
rigorē est intus: ꝛ nō expandit sup mēbra sensitiua: ꝛ pul/
sus fit maior ꝛ velocior ꝛ angustia vehemētior: q2 colā est
intra venas. ¶ De signis hui⁹ dixit Rogerius cognoscit
p calorē ↄtinuū facientē de 3° in 3^m motū in horis colere: in
primis tn̄ horis frigescūt extrema. Singulis āt diebus in
horis flātis frigescūt q̄dā ptes corporis iuxta positionē flā
tis in corpe. adest dolor capitis sitis amaritudo oris: ligue
aspitas vrina russa ꝛ pinguis: aut subrussa distincte liuēs
a media regione supius. ¶ Ferrarius aūt ponēs sig^a huius
q ē apō cū minor. dixit a pn̄° vsqꝫ ad diē 3^m vel 4^m sepissime
p totū corpus fit frig⁹ quotidianū. a 4° aūt die in antea mi
norat friguscita vt nō sit friditas nisi in extremitatib⁹ ma
nuū pedū ꝛ nasi. Et hꝫ. 18. horas in sūmo labore: ꝛ sex i fal
sa qete. Nā ꝛ Passionari⁹ dixit. q mouet horis. 18. ꝛ qescit
sex. Nā colā que intra vasa putrefit ↄtinuo putrefit: flā aūt
extra p. 12. horas putrefit. ꝛ ita hꝫ. 12. horas in sūmo labo
re: sꝫ ꝛ flā calorē susceptū p sex alias horas seruat: q̄s ho/
ras hꝫ in nō tā sūmo labore: ꝛ in sequētibus sex horis affli
git tn̄ de vna mā. Et iō eas hꝫ in falsa qete: ꝛ incipit parox
mus ab hora vespina max^e ꝛ ꝛ ꝫ i sūmo labore vsqꝫ ad ma
tutinales horas: a matutinis aūt vsqꝫ ad horā prandij ꝛ si
sint in sūmo labore: nō tn̄ in tā sūmo. ab hora prandij vsqꝫ
ad vespas sunt in leptoperitiis. Vrina est subrussa vel russa
vel rubea vel vltra super⁹ spissa inferi⁹ tenuis: ꝛ apposita
manu in supficie liuida. In pueris ꝛ puellis vsqꝫ ad. 13. an/
nos est sub citrina vel citrina ꝛ tenuis. pulsus aliquātulū
est plenus: ꝛ velox lingua nigra aliquātulū: ꝛ q̄n limosa se
pe fit cū fluxu ventris ꝛ max^e in die currente p 3^m vt 3° 5°
ꝛ 7°. ꝛc. Et nō tn̄ pp hoc liberat. adest grauedo mēbrorū: ꝛ
capitis cū oculoꝝ clausione ꝛ grauitate palpebraꝝ: ita q
nō loquunt nisi vocent ꝛ grauiter eoꝝ mēbra pmant: ꝛ p
grauedine sunt exn̄tes put grauiter dormiētes in quibus
aliq̄n litargia ↄsueuit euenire precedente mētis stupore ꝛ
opressione. ¶ Gili. dixit. q medius emitriteus hꝫ. 36. ho/
ras in sūmo labore: ꝛ. 12. in falsa qete. Ex pte enim cole pu
trefacte intra vasa. hꝫ. 24. horas. nā regula est q mā putre
facta intra hꝫ tot horas in sūmo labore quot hꝫ mā putre
facta extra in sūmo ꝛ non sūmo: sꝫ colera putrefacta extra
hꝫ. 24. horas in sūmo: ꝛ nō in sūmo. ergo colera putrefacta
intra tot habebit in sūmo si nō inpediat: sꝫ nō impeditur:
imo magis auget cū multiplicat ex sanguine rōne furo: is
sanguis secū mixti intra venas: qō nō ↄtingit in flāte rōne
flāticitatis. 12. aūt alie hore attribuunt flāti ex̄ putrefacto.

Signa q̄n colera putrefit intra venas ꝛ melā extra.

¶ Signa aūt nō veri emitritei in quo colera putrefit intus
ꝛ melā extra. dixit Ysaac. tertina ↄtinua cū q̄rtana interpo
lata h̄ mō cognoscit. a tertiana rigor ablatus est: cetere ei⁹
signationes pmanēt. s. nimia vstio vomitus colere acuitas
vrine sitis pulsus fortis ꝛ velox: ꝛ cita febris accēsio. De si
gnis aūt quartane oñdunt tremor: ꝛ nimia friditas ꝛ gra
uitas ꝛ fractura carniū ꝛ ossiuꝫ. pmanent aūt signa tertia
ne. 12. horis: ꝛ q̄rtane. 24. sine alioꝝ permixtione. G. aūt di
xit. sicut dcm̄ est de cōpositione colice cum flātica. ita intelli/
gendū est de cōpōne melice cū altera eaꝝ. ꝛ intelligenti que
dicta sunt de cōpōne colerice cū flātica non erit difficile de/
uenire i cognitionē cōpositionū colerice vel flātice cū meli
ca. In ista. n. cōpositione exacerbatio accidit tertiane de 3°
in 3^m. Et paroxismus accidit q̄rtane de 4° in 4^m: vn̄ accidit q
aliq̄n coincidāt paroxismus q̄rtane ꝛ exacerbatio tertiane: ꝛ
tunc accn̄tia intendunt ꝛ pualescunt ꝛ confundunt. ¶ Si/
gna aūt nō veri emitritei in quo melā putrefit intus ꝛ co/ Signa q̄n melā putrefit intra venas ꝛ colera extra.
lera extra qui est maior emitriteus. Dixit Passionarius. q
mouet horis. 60. ꝛ qescit. 12. Et Rogerius dixit. cognoscit
p calorē ↄtinuū lꝫ a pn̄° lentū facientē paroxismū motū hn̄
tē in 4^m diē in horis melē: in primis tn̄ horis melē sentit ti
pū ꝛ frigus in extremis circa volas manuū ꝛ pedū: ꝛ de 3°
in 3^m facit rigorē in horis colere sm̄ cōpōnē materiei: ꝛ ad/
est taciturnitas ꝛ oppressio palpebraꝝ: ꝛ in pn̄° paroxismi suf
focatur vox: ꝛ facici adest terrestreitas: vrina vō q̄nqꝫ est ni
gra cū aliquātula rutilatiēe in fundo: ꝛ aliq̄n vsqꝫ in fun
dū liuens: ꝛ aliq̄n ex mortificatione est plūbea vel citrina p
totū. Et Platearius dixit calor ē vehementior q̄ꝫ in alijs
emitriteis: ꝛ vt breuiter dicaꝫ oia accn̄tia sunt acutiora: vri
na ex adustione mō nigra mō viridis apparet q̄nqꝫ vero di
scolorata ex mortificatione. 60. horas hꝫ in summo labore
. 12. in falsa quiete. Ferrarius dixit: q accidit rigor de 4° in
4^m. Gili. aūt dixit. q emitriteus maior. hꝫ. 48. horas i sum
mo labore. ꝛ. 12. in falsa quiete: vn̄ in tribus diebus nō pau
sat nisi. 12. horis q̄rū. 24. hore attribuunt melē putrefacte
intra venas ꝛ. 12. in rōne perseuerantie caloris intensi: ꝛ rō
ne vtriusqꝫ māe sicce: ꝛ pncipaliter rōne soliditatis māe meli
ce. solida. n. tarde suscipiunt immutationē ꝛ tarde dimittunt
Et dixit. quies nō vera dr esse in emitriteo cū cessat parox
mus materie extra putrefacte: ꝛ cū mā vtraqꝫ affligit tunc
dr esse labor summus. ¶ Signa emitritei ex tertiana ↄti/ Signa q̄n tas colera q̄ flā putrefiunt intra venas.
nua ꝛ flātica ↄtinua sunt calor ↄtinuus ꝛ nō accidit in ea
horror: q2 cōtinua simplex ꝛ ēt cōposita cū vna cōtinua de
sui nā nō horret. Et ppea. dixit Gal. nequaq̄ ex duabus cō
tinuis tertiana ꝛ flātica fit emitritea. s. va. nā h̄ mixtio non
faciet febrē horridā neqꝫ ēt faciet hāc febrē multas super/
duplicationes hn̄tē: sicut in vera accidit emitritea: neqꝫ eq̄
liter augent pdicte due febres ↄtinue: neqꝫ eq̄lr pueniunt
ad statū imo tertiana citius auget ꝛ ad statū puenit ꝛ silr
ēt citius declinat: q2 nō est inter eas pugna neqꝫ detinet co
lera a flāte. Exacerbatio tn̄ de 3° in 3^m est maior: ꝛ magis cō
fusa sunt signa: ꝛ in alijs signis sunt similes emitriteo mi/
nori ꝛ medio. ¶ Signa vero emitritei ex tertiana ↄtinua
ꝛ q̄rtana ↄtinua sunt silr calor ↄtinuus sine horrore cū exa Signa q̄n tas colera q̄ melā putrefiūt ad intra venas.
cerbatione de 3° in 3^m ꝛ de 4° in 4^m. Et cū accidit vt coinci
dant exacerbatiōes magnificant in illa die accn̄tia ꝛ ↄfun
dunt signa magis. Et sunt alia signa silia signis maioris
emitritei. ¶ Signa vō emitritei ex duabus iterpolatis coli Signa q̄n māe oēs putrescūt extra venas.
ca. s. ꝛ flātica vel colica ꝛ q̄rtana satis nota sunt ex supra/
dictis. nā sig^a febris cōposite ex tertiana ꝛ quotidiana inter
polatis silia sunt emitriteo ex tertiana ꝛ quotidiana conti
nuis. nisi q2 in ista nō adest caloris ↄtinuitas: sꝫ interpola
tio manifesta. Et accidit vna die paroxismus flātice ꝛ altera
die coincidunt amboꝝ po^m. Et est dies illa acutior ꝛ ↄfu/
soꝝ accn̄tiū. ¶ Silr ꝛ si^a febris cōposite ex tertiana ꝛ q̄rta
na interpolatis silia sunt signis febris cōposite ex tertiana
ꝛ q̄rtana ↄtinuis: nisi q2 in iste accit horror ꝛ ↄtinuitas ca
loris nō adest. Dixit. G. vbi. s. In febre cōposita ex tertiana
interpolata ꝛ quotidiana iterpolata q̄n sil coinuadūt po^m
ꝛ humores sunt in roboꝝ pares paroxismus est silis po^{do} de

emitritee.nã sic in pn°illius fit bearvoita ꝛ in pn° istius ꝛ
sic in illo a pn° vsqꝫ ad statũ fit pugna ꝛ diuersitas in calefa
ctione ꝛ infridatióe ita in isto:ꝛ sicut ille cit⁹ puenit ad sta
tũ q̃ꝫ poxismus flãtice pure ꝛ tardius q̃ꝫ colica pura:ita ẽt
poxismus isti⁹. Et sicut tertiana post statũ citi⁹ declinat q̃ꝫ
flãtica:ita ꝛ in ista. verũtñ in h̃ differũt:q: hec cópó pducit
febriẽtẽ ad infrigidationẽ ꝛ illa nó:ró ẽ q: in ista cópõne
in 2ª die illa.s.in q̃ quotidiana ẽ pura poxismus inuadit cũ
horrore vel rigore. Cũ.n.fit interpolata inuadit fm modũ
po^m quotidiane interpolate simplicis:sꝫ in emitriteo vero
nó est sic:cũ in eo quotidiana sit ꝯtinua:differũt ẽt:q: i ista
cõpõne pluries fit pugna q̃ꝫ in emitriteo. Et differũt ẽt in
hoc q: horror q euenit in po° cófuso vere emitritee nó ẽ ita
vere medius inter rigorẽ ꝛ circũ infrigidationẽ sicut in isto
imo ille attinet plus rigori:q: in illo cola ẽ extra venas po
tẽs plus ad causandũ rigorẽ q̃ꝫ flã intra venas ad cãndum
frigiditatẽ:imo frigus qꝺ est in illo nó ẽ positiuũ: sꝫ plus
attinet reuocationi caloris. In ista v̇o cõpõne plus tꝫ me/
diũ:q: vterqꝫ hũor est extra venas sup mẽbra sensibilia pa
riter expulsus. Quapp sicut colera põt in causando rigorẽ
ita flã põt in cãndo infrigidationẽ:ꝛ eo max^e cũ frig⁹ in ista
inductũ a flãte sit positiuũ. Et qꝺ.dixit Ga.ꝙ ista febris de
necẽitate deficiens sit est verũ de nã ipsius febris aut plꝫ sic
repit:põt tñ cótingere oppositũ lꝫ raro. nã taliter possent
adinuicẽ cõponi ꝙ patiens nunq̃ꝫ deueniret ad infrigida/
tionẽ. ℭ Dixit Aui. q̃nqꝫ est emitriteus de febribus magis
interficiẽtibus. Est.n.dixit Ga.in libro de tipo pִiculoꝝ po
tior ꝛ q̃nqꝫ.dixit Aui.pducit ad ethicã ꝛ egritudies croni/
cas difficiles. Emitriteoꝝ maior poni^r incurabilis:vñ ait
Sili.de tertie spẽi curatióe nullo mõ intromittimus nos:sꝫ
soli deo relinquimus. Medius aũt emitrite⁹ piculosior est
minori:vñ idẽ ait.si q̃ra^r q̃re cũ in duob⁹ dieb⁹ tñ gestat
nã in falsa qete in medio emitriteo q̃ꝫtũ in minori q̃re picu
losior ẽ medius minori. In vtroqꝫ.n.qes est.12.horas. Di/
cẽdũ est ꝙ in minori pausat.nã singulis dieb⁹ aliquãtulũ
pser horas:ꝛ pp talẽ qetẽ fit nã fortior in minori. In me/
dio v̇o cũ labor ꝯtinue^r p diẽ ꝛ mediũ valde debilita^r nã:
vnde q̃ꝫuis aliquãtulũ falsa qes sequa^r lõgior tñ paꝝ pfi/
cit tã longo labori ꝯtinuo. Qꝺ aũt obijci^r p id qꝺ dicit Cõ
stan.ꝙ si colera fuerit maior facilior ꝛ leuior fit febris. Si
aũt flã vr̃ õñari fit emitriteus molestior.g̃ minus molestior
ẽ q̃ꝫ medius. Rñde^r ꝙ molestior ẽ quo ad digõnẽ mãe: nõ
tñ quo ad debilitatẽ v̇tutis:ꝛ alia est leuior quo ad mobili
tatẽ mãe:nõ aũt quo ad tolerãtiã v̇tutis vel debilitatẽ. Et
dixit Sili.q̃ꝫto magis vna mã sup alterã abundat tãto plꝰ
illã reprimit ꝛ min⁹ piculũ sequi^r.q̃ꝫto v̇o magis adequan
tur fm potẽtias tãto min⁹ est piculũ. Et dixit. in medio ꝛ
minori si nimius fluxus p ventrẽ vel secessũ supuenit debi
li exñte v̇tute mortale. Itẽ vria pauca:q: sigñat adustionẽ
vel casum v̇tutis mortale. Item pulsus ineq̃lis ꝛ inordina
tus ꝛ spũs anxius periculũ iminere ostendit.

Periculosi ca.

ℭ De signis febriũ interpolataꝝ cõpositaꝝ. Cap.xiiij.

Spẽs fe/ bris nõ est cognoscẽ/ da ex po/ xismis tñ sꝫ ex acci/ ntibus.

DE cognitione febriũ interpolata
rũ eiusdꝫ gñis vel
diuersi vt nõ cadat error:dixit Ga.pñio de dif.
fe.nõ ẽẽ tñ ꝯsiderationẽ apponẽdã circa ana
logiã po^{or}:sꝫ oꝫ inq̃t spẽm scrutari poxismi.s.
p ppria accñtia ꝛ p hãc cognoscẽ.s.spẽꝫ.s.febris ꝛ nõ ex p/
iodoꝝ analogia. Vñ ait Alm.ꝯtingit duas tertianas hñtẽ
quotidie iterpolationẽ pati:vñ si hec nõ cognosca^r nisi per
interpolationẽ iudicabi^r ẽẽ flãtica:cũqꝫ fꝫ eã reginiẽ adhi
bitũ fuerit eger interficie^r.q̃pp ex accñtib⁹ ppꝛijs cogno/
scẽda erit spẽs febris ꝛ nõ ex circuitu ei⁹. ℭ Et Ras.dix̃ in
diuisióib⁹.modi cõpõnis febris faciũt accidẽ piodos silẽs
piodis febris simplicis. quãobrẽ nõ oꝫ vt ꝯsidas in cogno
scẽda febre ex piodis eius.imo fm accñtia illi ppria.q̃nqꝫ
ei euenit ex cõpõne duaꝝ tertianaꝝ poxismus oi die q ap/
paret poxism⁹ flãtice. Sꝫ cũ vides po^m oi die cũ accñtibus
tertiane tunc scias ꝙ ipse sunt due tertiane. Et silr dix̃ Hal.
aliq̃ñ cõponun^r due q̃ntane ꝛ accipiunt in 3° die.ꝛ putant
esse tertianã. Et Aui.dixit.due tertiane sunt in appitióe fꝫ
poxismos flãtice:ꝛ due q̃ntane faciũt po^m fm apparitionẽ
vnius tertiane.ꝛ tres q̃rtane faciunt po^m oi die:ꝛ hoc cum
eaꝝ po^m sunt de coalternãtes:ꝛ q̃ñ cõponun^r tres tertiãe
fꝫ coalternationẽ erit poxismus in die 3° fortior:q̃ñ ptinet
ei poxism⁹ primi diei ꝛ inceptio po^m tertij. Et silr erit i die.
5.7.ꝛ.9.ꝛ.sic deinceps ꝛ silan^r in h̃ emitriteo. Quapp dix̃
Aui.nõ oꝫ ꝙ medic⁹ volens hr̃e noticiã febriũ putridarũ
simpliciũ vel cõpositaꝝ occupe^r tota occupatione cũ poxis
mis vt solũ fm piodũ ipsaꝝ iudicet:q: si sic caderet in iudi
cio suo error ꝛ iudicaret esse flãticã duas tertianas ꝛ tres
q̃rtanas:ꝛ esse emitriteum tres tertianas:ꝛ esse tertianam
duas q̃ntanas:sꝫ oꝫ ꝙ occupe^r cũ accñtibus ppꝛijs ꝛ per
illa iudicet. ℭ Dixit Sili.ꝯsideratio i mõ ꝛ q̃litate afflictio
nis habẽda ẽ in hora ei⁹:ꝛ si viderit po^m venire de 3° in 3^m
absqꝫ rigore ꝛ punctióe ꝛ absqꝫ velocitate ꝛ spissitudie pul
sus ꝛ alijs accñtib⁹ tertiãe supradictis:sꝫ viderit po^m de 3°
in 3^m cũ diuersitate ꝛ raritate pulsus ꝛ vrina discolorataꝛ
cũ h̃ poxism⁹ nõ festinat ad statũ ꝛ ẽ longior po° tertiane:
tunc nõ dꝫ hãc febrẽ iudicare tertianã:sꝫ q̃ntanã cõpositaꝫ
duplicẽ ꝛ silr si viderit po^m oi die cũ rigore punctióe ꝛ mor
dicatióe ꝛ nõ cũ frigore puro.sꝫ cũ siti valida ꝛ amaritudie
oris ꝛ caumate ꝛ egestiõib⁹ colericis vel sudore abũdãte ꝛ cuꝫ
pulsu veloci ꝛ spisso ꝛ vria tincta colicate:ꝛ cũ h̃ poxism⁹ est
breuis spatij:ꝛ festinat ad statũ:nõ dꝫ hanc febrẽ iudicare
q̃tidianã:sꝫ tertianã cõpositã duplicẽ.ꝛ fꝫ h̃ duo erẽ^a pce/
dẽdũ ẽ in oĩb⁹ alijs.dixit Auer.4° colli.q simplices cogno
uerit febres cõpositas cognoscẽ poterit. Attñ q̃dã sunt dif
ficilioris cognitióis q̃busdã alijs. ℭ Dixit Hal.febres q̃rũ
cõpõnes sunt fm vicinitatẽ faciliores sunt intelligẽtie tpe
recessióis sue. Si v̇o cõpõnes sunt fꝫ cõplonẽ intellect⁹ du
rus ẽ ꝛ molest⁹.pp diuersitatẽ signoꝝ suoꝝ. Et dixit.si ãbe
mãe q ambas faciũt febres cõplectan^r se ꝛ cõmiscean^r ac/
cessiões ꝛ recessiões eiusdẽ sunt tpis. Si aũt vnaq̃qꝫ mã lo
cũ ppriũ hẽat eaꝝ accessiones in duob⁹ tpib⁹ diuerse sunt
ꝛ silr recessiões. Dixit Alm.sepe accessioni pn^a vicinan^r vt
in vna sit hora ꝛ sepe elõgan^r q̃pp ordo piodoꝝ ipsaꝝ cor
rũpi^r ꝛ accñtia pmiscen^r ita vt nõ cognoscan^r nisi ab eo q
cognoscẽdi spẽs simpliciũ noticiã adept⁹ est. ℭ Dixit Aui.
q̃ñ po^m sunt cõicãtes vel subintrãtes sunt deterioris cogni/
tióis:ꝛ q̃ñ sunt coalternãtes facilioris. Q̃ñ cõpõ ẽ fꝫ cõco
mitãtiã ꝛ pñio die oꝫ medic⁹ cognoscẽ ꝙ febris est cõposita
ex eo ꝙ videt accñtia nõ ẽẽ vnius mãe simplicis pure:q̃ꝫuis
cognitio ista certifice^r p sequẽtes poxismos suos:ꝛ silr si ẽ
fꝫ semitã introit⁹. Q̃ñ v̇o ẽẽt fꝫ semitã coalternatióis põt
ẽẽ sic ꝙ nõ poterit scire pñio die vel 2° medic⁹ cõpõnẽ:sꝫ opꝫ
expectare 3^m vel 4^m diẽ. ℭ Dixit Ga.2° de crisi. Febres pure
si hñt poxismos eradican^r. Et si sunt cõcluse ꝯtinue tũc es
potẽs eas cognoscẽ in pñio die sui aduẽtus. Febres v̇o alie
q eis admiscen^r dispões ab ipsis diuersifican^r ꝛ egrediun
tur a termino earũ q̃re sit difficilis cognitio ei⁹ in p^a die sui
aduent⁹:ꝛ q̃ꝫuis sit difficile nõ est tñ ipossi:plures tñ harũ
febriũ cognoscun^r in die 2ª aut in die 3ª aut magis vltime
in die 4ª aut cognitione certa. Et dixit iterũ nõ est possĩ vt
cognosca^r aliq̃ quatuor spẽꝝ cõpõnis fꝫ vicinitatẽ coleri/
ce cũ flãtica fm pscrutationẽ in die prima. verũtñ non est
difficile cognoscere eam in die 2^a ꝛ deinde cognitio eius in
die 3ª erit plurima ꝛ certior ꝛ fortasse nõ indige^r in cogni
tione sua die 4^a. Et ait Ga.illi q videt in die p̃ febrẽ tertia/
nã purã:ꝛ in 2° die febrẽ videt aliã similẽ prime nõ est diffi/
cile scire ꝙ sunt due tertiane. Et dixit tu potes cognoscere
tres q̃rtanas ꝛ discernẽ eas a febre flãtica p testi^m po^{or} eaꝝ.
nã inuasio febris i oi die nõ ẽ sigñatio certa firma ꝙ febris
sit flãtica:sꝫ ei⁹ sigñatio firma ẽ testi^m ei⁹ p res isepabiles ei.

Signa co lence iter polate cū flātica interpolata.

¶ Et iterū.dixit Gal.ibidē pone q febris icipiat ⁊ fit cum ea horripilatio ⁊ est cū h diuersū esse in oībus modis.i.in pulsu venarū ⁊ in caliditate q̄ est in corpe toto ita vt fit tua estimatio multotiēs q iā appropinquat stat⁹ ei⁹ ⁊ q iaz fit mediata in augmēto suo:deinde redeat in ipso horripilatio ⁊ redeat pulsus minor q̄z fuit ⁊ debilior ⁊ tardior ⁊ vehemētis siccitatis ⁊ inuenias caliditatē separi ab extremitatibus ⁊ multiplicari in vētre ⁊ pectore:dico q ista est febris cōposita ex tertiana q̄ separ ⁊ ex faciente paroxismū oi die ⁊ est ista cōpō fm cōmixtionē ⁊ est modus cōmixtiōis sūme cuiuscz eay cū sūma alterius.s.febris colice toti⁹ cū febre flātica tota. ¶ Et dixit iteꝝ Gal.pone exēpli grā q p̄ die paroxismus inceperit cū rigore ⁊ pcessit ⁊ finiuit cū dispōnibus ⁊ signis febris tertiane. Et in scđo die incepit paroxism⁹ ⁊ pcessit ⁊ finiuit cū signionibus flātice: ita q h est febris cōposita ex tertiana ⁊ quotidiana interpolatis. Si vis scire de esse tertij diei oz vt tu cōuertas ɔsiderationē tuam ad horas duoꝝ paroxismoꝝ:qm̄ si tu mēsures q paroxism⁹ tertiane eueniat in.xi.a sciās q p̄mus cuiuscz earū est manifestus ⁊ si spaciū qđ fuerit inter alios duos paroxismos est lōgius ⁊ p̄m eay erit manifesti⁹:⁊ si tu mēsuras q p̄ncipiū cuiuscūcz coꝝ sil' fit in hora vna sciās q nec̄iuz est q fit paroxism⁹ pmixt⁹:cui⁹ g̃ bona est discretio ipse videt rē q̄si cōmixtā ex piodo colice ⁊ piodo flātice: deinde certificat ei discretio coꝝ in die q̄rta:lz eē ambarū cognitionū fuerint in die 2a apud eruditū ⁊ prudētē. Et. A.dixit.turpe est medico scienti signiones cuiuscūcz febris.s.simplicis.i.medico debēti eas scire vt nō percipiat cōpōnem a p̄mo die aut.2°.

Dīa inter tertianam duplicem ⁊ quotidianam.

¶ Et Gal.qdē scđo de dif.feb. posuit dīiam inter q̄tidianā ⁊ duplicē tertianā. Et dixit.q febris faciens pom oi die fm formā q̄tidiane duos pos siles sibi ipsis facit.silant enī q̄ sunt ab eadē mā ⁊ ab eadē minera putredis. faciēs v̄o pom oi die fm formā duplicis tertiane facit duos pos dissimiles pp ɔ̄riaz cām:⁊ subdit.faciūt 3m pom p̄ silimū ⁊ 4m 2° ⁊ sic p ordinē. ¶ Dixit Gili.duplicē tertianā ⁊ duas tertianas.dn̄t medici moderni differre h mō:qm̄ qñcz fiūt duo pom fz eūdē tertiū:⁊ tūc patiētes singul' dieb⁹ tertijs hn̄t duos paroxismos:⁊ hanc cōpōm noiant duas tertianas ⁊ tūc accidit iterpolatio in die medio sicut in simplici tertiana. Qñcz v̄o fm diuersos tertios dies redeūt pom oi die ⁊ hāc cōpōnē noiant duplicē tertianā ⁊ fm intētionē cōponunt iterdū tres tertianes:⁊ si redeūt fm diuersos tertios nūq̄z mūdificat corp⁹ a fe. Sicut.dixit Gal. in lib.de crisi.i exēplo adolescētis:qđ tale est. Uidi adolescentē.dixit Gal. in quo icepit febris in fine autūni ⁊ fuit iceptio p̄ die circa horā q̄ntā ⁊ fuit in ea rigor puus:deinde ipse apud vesperas sudauit parū:deinde ipm circa.7.horā noctis anteq̄z euelleret ab eo febris pfecte icepit inuadere febris alia cū qua fuit puus rigor postea ipse sudauit parū die 2°. Deinde ad ipm iteꝝ redit febris hora xa postea sudauit ēt in nocte silitudinē qua sudauerat prius.deinde in die 3° cepit inuadere ipm circa horā 2am febris cū q̄ erat rigor anteq̄z eradicaret febris q̄ fuit añ ipsaz.postq̄z aūt ɔsideraui.dixit.G.oia testimonia hui⁹ febris patuit mihi q erat cōposita ex tribus febrib⁹:q̄ oēs erāt tertiane. Et illud est:qm̄ febris que incipit in die p̄mo hora 5a.⁊ illa q̄ icipit post ipsam in hora.7a.noctis ⁊ illa q̄ icipit in hora.10a.diei scđe fuit in pulsu venaꝝ ⁊ calitate adherēs ordini febris tertiane:⁊ fuit in eis de signis pprijs tertiane:qm̄ fuit in vnaquacz eaꝝ rigor ⁊ sudor:veruñ nulla eaꝝ extirpata fuit:q̄ paroxismus febris q̄ erat post ipm veniebat anteq̄z euelleret paroxism⁹ p̄me:⁊ si tardaret paroxism⁹ 2s circiter tres horas vel q̄tuor euelleret febris:ita q cūaret corp⁹ illi⁹ adolescētis a febre oio. Declaratū itacz est mihi ex esse hui⁹ febris in die.2°.q ipsa erat cōposita ex febrib⁹ q̄ expirant: ⁊ q ipse oēs erāt tertiane.in die aūt 3° appuit mihi res ex eis quā ante non cognouerā.s.q paroxismi eaꝝ antecedebāt:q̄ paroxism⁹ in die 3° incipit in hora 2a nō in hora 5a sicut in prima:die deinde ɔsideraui reliquos paroxismos ⁊ inueni eos oēs añcedere duab⁹ horis aut tribus:deiñ post paroxismuz 7m recessit ab añcessiōe ⁊ cepit postponere:deiñ declaratuz est manifeste tūc illis q extimabāt q febris illi⁹ adolescentis esset emitriteus q maxie errabāt si māifeste. Et dixit Gal. p̄a febris dicta trium q̄ cōsūpta fuit p̄us fuit leuior eaꝝ:deīde cōsūpta est post eā febris cui⁹ mā in magnitudine seq̄bat primā:deinde postrēa eaꝝ q̄ ɔsūpta fuit:fuit illa q̄ erat vehementior.

¶ Predicta G.sumēs Aui.dixit.q tertiane due vel tres cōposite fm coalternationē si fuerint pure qñcz accidit vt festinēt pom eaꝝ ad cōtētā vt destruat debilior eaꝝ prius ⁊ h est:q̄ est de mā pauciori. Et h nō solū est veꝝ in cōpositi fm coalternationē:sz ēt fm introitū vel cōcomitātiā. Notāter aūt addit Aui.si sunt pure:q̄ si altera eaꝝ eēt notha nō verificaret illud:posset.n.notha est debilior q̄ tñ diuti⁹ pmaneret.imo vera q̄ appereret fortior citi⁹ recederet. In eo aūt q dixit Aui.festināt pom ad ɔtētā.repit triplex littera vna dicit cōtētā ⁊ exponit dupli'r. Uno mō cōtētā.i. habitā ⁊ possessaz a corpe ⁊ intelligit p h febrē debiliorē. febris.n.debil' habet a corpe sicut fortis hz corp⁹ vt appet in esso.a febre habito ⁊c. ⁊ sic voluit q paroxismi debiliores festinēt.i.anticipēt cui⁹ cā nō erit paucitas māe:sz ipsi⁹ subtilitas ⁊ exacuitio. Et q̄uis anticipet pōt cū sua anticipatiōe declinare ⁊ sic citius resolui.alio° vt p cōtētā intellexerit febrē p̄cedētē ⁊ sic est sensus pom.s. tertiane sequentis festināt ad cōtētā.i.ad p̄cedētē cui rñdet vt paroxism⁹ tertie diei ad pom primi diei:⁊ paroxismus quarti ad pom scđi. Et cū h ēt stat q debilior p̄us resoluat. Alia lra est Gerardi. extra.⁊ dicit cōtētiuā.⁊ vult q pom fortiores festinant.i. anticipāt:sz pom debilioris postponūt ⁊ p ɔñs est in declinatiōe ⁊ sic citius resoluit. Alia lra dicit q cōtēptā.i.sp̄retā ⁊ neglectā ⁊ p hāc itellexit debiliorē q̄ spernit rōe fortioris:⁊ p h ēt illā idē intellexit. ¶ Dixit Gili.si tres tertiane accidūt fm eūdē 3m.qđ tñ prarū est:tūc eadē die tres habebit paroxismos ⁊ in die medio accidit iterpolatio sicut dictū est de duplici tertiana. Sūt g̃ dixit Gilib. signa duplicis tertiane rigor quotidie fact⁹ vel bis in eadē die:sed rigor est puus:calor aūt magn⁹ ⁊ acut⁹ maxie si duplicetur. Et icipit putrefactio in horis colere: ⁊ fm diffinitas horas affligēdi ⁊ fm hitū cōplexionē ⁊ etatē ⁊ rigionē ⁊ tp̄a diuersificat a quotidiana ⁊ iteꝝ p vrinā: q̄ vrina subrubea vel rubea tenuis supius min⁹ tenuis vl spissa accñs supius ad nigredinē obumbrata ⁊ obscura ⁊ accñtia eas sequunt q̄ dicta sūt in tertiana. Cū aūt duplex tertiana cōponit ex v̄a ⁊ notha fm diuersos tertianos singulis diebus redeūt pom. Maiorat tñ vnus paroxismus ad alteꝝ in acumine ⁊ plixitate. ¶ Et dixit.due quotidiane de duob⁹ flātib⁹ extra vasa putrefactis separant a simplicib⁹ p fortiorē ⁊ diuturniorē afflictionē ⁊ maiorē caloris intensionem:⁊ qñcz per paroxismoꝝ ɔtinuatiōez:⁊ qñcz bis tipū patiunt: ⁊ qñcz fm coalternatiōez:⁊ q̄ qñcz nulla est qes itē p vrine ɔturbationē:q̄ semp obūbrata est supius sub circulo.

¶ Et dixit cū cōiungunt due q̄rtane aut erit redit⁹ paroxismoꝝ fm diuersos q̄rtanos:⁊ tūc duobus diebus cōtinuis erūt pom:⁊ in 3° die erit qes aut fm eūdē 4m.⁊ tūc in eo erit duplex paroxismus ⁊ duob⁹ dieb⁹ medijs erit qes sicut in simplici q̄rtana. Et noiauit p̄m modū duplicē q̄rtanā ⁊ fm duas q̄rtanas. Si aūt cōponūtur tres q̄rtane ⁊ redeūt pom fm diuersos q̄rtanos nunq̄z mūdificat corpus a febre nec erit iterpolatio ⁊ noiabit poꝝ intētiōe triplex q̄rtana.

¶ Pro declone aūt p̄dcōꝝ ⁊ maxime p cognitiōe veri emitritei Gal.2°.de dif.fe.adiūxit exēplū dicēs fingamus iuasisse quēdā circa p̄mā horā diei paroxismū cū rigore viso pūgere carnē.i.pūgitiuo post p̄m vsq ad statū pom hīe cognitiōes ⁊ sig.a tertiāe ⁊ ōnīū declinatū cū vōitu colere ⁊ suauib⁹ sudorib⁹:⁊ h circa horā nonā ex q̄ sp̄andū ēa no-

Exemplū positum a Gal. p cognitione veri emitritei.

bis ẜm modũ cole circa.xj.horã sine febre eẽ laborantẽ: ⁊ sic sꝑantibus nobis fingam⁹ sudores p̄dcõs esse detẽtos ⁊ nõ ꝓcedere ad totalẽ resolõnẽ. Et h̃ vel dẽsata cute solũ vl̃ horrẽte:cui⁹ dẽsitatis vel horroris cã est p̄n^m exacerbatõis febri flãtice ꝯtinua c⁹ p̄n^m tũc est. Et possꝫ ẽt sili mõ accidere poxismi p̄n^m interpolate flãtice. Et supponam⁹:dixit Gal. hinc.i.ab ista cutis dẽsitate siue a detẽtõe sudoris seq sig^a initij ⁊ ascẽtiõis ⁊ stat⁹ exacerbatiõis febris flãtice ꝯtinue. sic g̃ duplicẽ cognoscim⁹ eẽ cãm febris isti⁹ laborãtis:⁊ silr duplicẽ esse spẽꝫ febriũ mixtã.s.deficiẽtẽ cũ cõtinua: ꝗuis nulla appeat iterpolatio. Nã mãifestũ ẽ ꝙ i dcõ laborante appuerũt signa iterpolate tertiane vt rigor ⁊c̃. Et ẽt signa flãtice ꝯtinue ꝓportiõalis p signa sue exacerbatiõis. ⁊ sbdit Gal. si ita est ꝙ colerica iterpolata sit cõposita cũ continua flãtica ⁊ in p̄mo die sic eue nisse vt dcm̃ est in 2ª die dẽspen/dũ est iuadere po^m vnũ.i.exacerbatiõe flãtice ẽt hora 9^a:qꝛ di die exacerbat̃ ⁊ silr die 3° hora diei p̄ma sudat̃ poxismũ tertiane.sup. ⁊ ẽt eiusdẽ diei hora 9ª iuadere exacerbatiõeꝫ flãtice:⁊ h̃ si febris nõ ãticipauerit nec postposuerit. Si vo p̄dicte febres anticipauerint vel tardauerint:tunc in 2ª die exacerbatio flãtice nõ ẜm horã nonã:nec poxism⁹ tertiane in die 3^a nõ ẜm p̄mã horã diei accipiet:sꝫ ẜm ꝙ anticipaue rit vel postposuerit:⁊ ẜm hãc anticipationẽ vl̃ postpositio nẽ silr in ꝓcessu nec in flãtica horã nonam neqꝫ in colerica horã p̄mã sꝑabim⁹:sꝫ tãto prius vel posteri⁹ quãto analo/gia.i.ꝓportio secũdi piodi in vtraqꝫ febre a p̄ se habuit in anticipatiõe vel postpositione. Et voluit G. in his v̄bis oẽs spẽs febriũ piodicantiũ cõprehẽdere.nã:vt.s̃. patuit q̃daꝫ anticipãdo ꝓcedũt q̃dã postponẽdo:⁊ q̃dã eodẽ tp̃e inua/dẽdo:⁊ põt ẽt ꝯtingere ꝙ vna febriũ ꝯpositaꝝ anticipet:⁊ alia postponat vel ꝙ vna illaꝝ eodẽ tp̃e iuadat alia vo an/ticipet vel postponat. ¶ Post h̃ G. ꝓsequẽs in exẽplo post declarationẽ de poxismis nõ subintrãtib⁹ nisi modicũ ⁊ a fine declarauit qñ sunt subintrãtes manifeste vt in medio vel circa ip̄m ⁊ dixit. si itaqꝫ nõ circa horã nonã:sꝫ circa sex tã vel qntã flãtica ꝯtinua supinuaserit cũ sua exacerbatio/ne deficientẽ colericã q̃ ẜm p̄mã horã inuaserit adhuc diffi cilius est cognoscere:qꝛ magis cõfuse ꝓcederẽt ip̄aꝝ po^{ni}. Et hec maxi^e ab illis medicis qbus nulla est cura scire siue p̄dicta sit vna febris siue due ⁊ si due nõ est eis cura scire q̃ sit alterutra eaꝝ. Dñt.n.cognitionẽ egritudinis nõ ptinere ad sciẽtiã medicine:sꝫ ad artẽ magicã:cũ tñ ad sciam medi cine ptineat:pp qd̃ Gal. p̄supposuit quẽdam fore iuuenẽ q in p̄ma hora diei icepit hr̃e po^m tertiane cũ rigore:⁊ subse/quẽter cũ alijs signis tertiane vsqꝫ in horã sextã: circa quã horã vomit⁹ colericos ⁊ secessus siles ⁊ puos sudores ha/buit ⁊ in his sudorib⁹ mox est cõtrit⁹ ⁊ horruit pp po^m an/finerine q supuenit:in cui⁹ p̄n^o pulsus pu⁹ fact⁹ est ⁊ ieq̃lis ⁊ paꝝ subfumigata est vsqꝫ ad horã.x.q fuerũt signa p̄nci pij illi⁹. Et ifra hoc tp̄s maxie v̄sus finẽ q̃dã breuia.i.pau/ca ⁊ remissa signa accessiõis.i.augmẽti hẽbat: ⁊ iõ adhuc modicũ suffumigabat:sꝫ postea ab xi^a hora vsqꝫ ad q̃rtam horã noctis aug^m fuit certũ ⁊ manifestũ ⁊ post q̃rtã horaꝫ noctis vsqꝫ ad nonã horã noctis in eadẽ mansione stetit ⁊ fuit status. Ubi vides ꝙ Gal. tãtũ tp̄s attribuit h̃ p̄n^o q̃tũ augmẽto ⁊ q̃tũ statui:ita ꝙ vnicuiqꝫ attribuit horas qnqꝫ ⁊ a nona hora noctis.dixit Gal. manifeste appebit declina re vsqꝫ ad q̃rtã horã scd̃e diei. Et accipit h̃ declinationẽ lar ge nõ solũ pro declõne exacerbatiõis:sꝫ ẽt p tp̃e toti⁹ geris q̃ fuit vsqꝫ ad p̄n^m accessiõis in 2ª die. In 4ª itaqꝫ scd̃e diei hora icipit q̃bi ifirmus ⁊ accessiõis signa demõstrabantur extremis ptib⁹ frigidiorib⁹ factis ⁊ pulsu puo.sup.cũ alijs si gnis p̄ncipij:⁊ postea ꝓcessit paulatine augmentãdo vsqꝫ ad vesperã nullũ horrorẽ vel ineq̃litatẽ faciẽs iterim.s.aliã ab ea q̃ debet̃ po^o flãtice:deiñ in statu fuit circa q̃rtã horã noctis ⁊ sensibilr declinare incepit circa sextã. ⁊ in his ver bis. G. p̄supposuit hãc scd̃am exacerbationẽ anticipasse a

[illegible] vt in tertia [illegible]

p̄mis duab⁹ horis:⁊ ẜm regulã supradictã oportebat silr anticipationẽ expectare in 3° die ⁊ in sequẽtib⁹ ꝓportiona liter:ita vt in tertia die in 2ª hora veniret accessio: sed de tertiana qua hora iuaderet die 3° nõ erat manifestũ:qꝛ per primũ po^m tm̃ nõ põt sciri:sꝫ Gal. p̄supposuit in exẽplo ꝙ poxism⁹ tertiane postposuit p vnã horã:ita ꝙ coincidit silr inuadere cũ po^o flãtice:⁊ iõ dixit ꝙ in 2ª hora tertij diei po xism⁹ florid⁹ venit. floruit.n.pp cõmixtiõeꝫ vtriusqꝫ po^{ni} ⁊ manifestauit se multũ sicut flos se multũ manifestat. Inue/nit̃.n.alia lr̃a q̃ dicit horridus fuit.s. ⁊ difficilis ⁊ est clara. Et ꝯtinuãdo.dixit. G. ꝙ iste poxismus fuit crescens vsqꝫ in horã qntã:⁊ tũc iniciauit ad rursus nõ qdẽ alius poxism⁹ ⁊ sꝫ alius horror cũ eisdẽ sinthomatib⁹ q̃ fuerunt in 2ª hora qñ poxism⁹ inuasit horridus:⁊ postea creuit vsqꝫ ad octa/uã horã:⁊ in ea ẽt iteꝝ horruit:ita ꝙ habuit plures horro res ⁊ plures accessiões calitatis sic̃ ꝯtingit in v̄o emitriteo qñ po^{ni} tertiane ⁊ flãtice coincidũt silr̃:sꝫ p̄n^m pp ꝓmixtio nẽ poxismi tertiane ⁊ poxismi flãtice:sꝫ post octauã horaꝫ ascẽdit ad augmẽtũ po^{lis} vsqꝫ ꝙ in q̃rta hora noctis fuit. in statu. Qd̃ g̃ aliud est dix̃. Gal. nisi ꝙ poxismus p̄dictus sic factus est vera emitritea:qd̃ qdẽ manifeste appet predi/ctis duab⁹ febrib⁹ ẜm eãdẽ horã iuadẽtib⁹:deinde G. oñ/dit ꝓcessum illi⁹ emitritei ⁊ dixit. ꝙ ẜm q̃rtũ diẽ venit po/xismus flãtice in ortu solis ẜm ꝓcessuꝫ sue anticipationis:⁊ sꝫ in qnta die poxismus flãtice venit in x^a hora noctis. po/xism⁹ aũt tertiane silr ꝓcedẽs ẜm ordinẽ sui ꝓcessus inua/sit hora 4ª diei:qꝛ sic̃ flãtice poxism⁹ anticipauit horis dua b⁹:ita tertiane poxism⁹ postposuit horis duabus ⁊ sic inter p̄n^m po^{ni} flãtice ⁊ p̄n^m poxismi tertiane fuit iteruallũ sex horaꝝ. sexta v̄o nocte inuasit poxism⁹ flãtice circa octauaꝫ horã ⁊ fuit certa ⁊ sola ⁊ vniuersam detinuit noctẽ sextã:⁊ deinde declinauit vsqꝫ ad mediã noctẽ sequentẽ q̃ fuit nox 7^a. Et in 2ª nocte in.6ª hora iuasit ⁊ cũ iã in 7^a. die declina re iciperet circa sextã horã diei inuasit poxism⁹ tertiane cũ suis signis manifestis ⁊ durauit vsqꝫ ad q̃rtã horã noctis in sero hñs quãdã breuẽ humiditatẽ ⁊ sudorẽ. Et qꝛ declo istius poxismi habuit mirabilẽ facilitatẽ sine inquietudie ⁊ alijs accñtib⁹ malis. ⁊ multo plus q̃ꝫ p̄cedẽs poxismus oñdit euidẽtissime ꝙ dicta febris tertiana qescit post vnaꝫ sequẽtẽ po^m vel ad pl̃m post duos. Sꝫ in dicta 4ª hora no ctis septime recedẽte po^o tertiane iuasit poxism⁹ flãtice de/tinẽs totã noctẽ ⁊ deinceps diẽ totã q̃ fuit dies. 8^a. Et i no cte sequẽti q̃ fuit 9ª iteꝝ poxism⁹ flãtice iuasit ẜm scd̃aꝫ ho rã:qꝛ sp anticipabat p duas horas ⁊ detinuit totã noctẽ:⁊ deinceps diẽ. Et declinabat in ista nona die circa horã no/nã. In qua nona die poxism⁹ tertiane d̃bebat inuadere ho ra 8^a. qꝛ poxismus p̄cedẽs in 7ª die inuaserat in hora 6^a. ⁊ iste poxismus tertiane semp postponebat duab⁹ horis:sed tñ q̃uis debebat inuadere ẜm dictũ ordinẽ in 8^a. hora. nõ tñ fuit sic:sꝫ plus postposuit ⁊ inuasit circa horã nonã. oñ dẽs manifeste declõne tertiane. Et ꝓcedente isto po^o sole occidẽte iuasit flãtica ⁊ copulata est illi ⁊ durauit ista flãti/ca tota nocte ⁊ die sequẽte q̃ erat decima donec declinare ceperat circa horã sextã ⁊ illa die decima iteꝝ inuasit flãti/ca in x^a. hora ei⁹ anticipãdo modo cõsueto ⁊ tenuit totam noctẽ sequẽtẽ:⁊ in xi^a die declinauit circa horã quartã ⁊ in eadẽ. x^a. die inuasit flãtica circa horã octauã nõ mutãs or/dinẽ sue anticipatiõis:⁊ circa p̄mã horã noctis sequẽtis in uasit poxism⁹ tertiane ⁊ sic iste poxism⁹ tardauit q̃tuor ho ris. Uñ pfecte cõprehẽdit̃ declõ hui⁹ tertiane:sꝫ.n. postpo sitio absoluta nõ significet declõnẽ postpositio tñ postpositio nis bene eã signat. Et subdit Gal. ꝙ patiens in sexta hora huius noctis: Alia lr̃a dicit in 8^a. habuit egõnẽ colicam ⁊ sudorẽ in toto corpe. Et post has euões diio declo hui⁹ tertiane scã ẽ:vñ infirm⁹ ꝓpe ifebricitationẽ deuenit. Dixit aũt ꝓpe ifebricitatiõꝫ pp flãticã q̃ remãsit:⁊ sic tertiana in totũ qeuit ⁊ remãsit sola flãtica c⁹ ẽt ꝓcessuꝫ G. seq̃ns po/

fuit. declinare nāq3 postea icepit.nā supueniēte die.12ª. nō anticipauit duabꝰ horis vt assueuit:s3 vna tm̄:ꝛ iō nō inuasit in hora.6ª.sed in 7ª.ꝛ pus inuaserat in 8ª. In die aūt.15ª. nō anticipauit vt inuaderet hora.6ª.s3 tardauit post sextā: ꝛ inuasit in.7ª.sicut p̄cedēs fecit:ꝛ fuit iste paroxismꝰ in facilitate digna declinatiōe.i.inuasit cū accñtibꝰ leuibus. ꝛ fuit facilis tolerātiōis:signans declōnē eiꝰ. Et in 4ª die declo multo melior facta est:q2.i.fuit paroxismꝰ breuior ꝛ facilior ꝛ postposuit ēt:q2 illa die inuasit hora nona. Et apparuerūt ēt in vrina signa digōnis q̄ demōstrauerūt vēturā solonem

prenosti/ca. eiꝰ totalē in sequēti die cretica.s.in.20ª. ¶ Ois febris cōposita malitiosa ē ꝛ lōga.cū difficultate accñtiū ꝛ mala tolerātia patiētis ꝛ reiteratōe sinthomatū:p̄cipue tm̄ ex putridis. talis.n.difficile terminabilis est ꝛ difficile curabilis. eius tm̄ malitia maior ꝛ minor erit s̄m diuersitatē mãe in essētia sua q̄titate ꝛ q̄litate ꝛ situatiōe eius. q̄re cōposita febris ꝛ maxie cōtinua eget ad sui curationē sollicitudie plima ꝛ p̄ecurātiōe bōa cū multa prudētia. Prima tm̄ spēs ipsius cōtinue difficilior est ad curādū q̄3 2ª.ꝛ 3ª. eo q2 flā intra vasa exñs pp calitatē tertianaꝝ satis obedit digōni.colera vō l3 ex̄ ē facilis digōnis. In 2ª aūt spē flā cū sit ex̄ vasa tarde digerit:q̄uis colā intra cito digerat.vñ flā idigestū remanet lōge post digōz colere:ita q2 nā fatigata de difficili cōplet digōnē. Et tm̄ scōa spēs facilioris est cure q̄3.3ª.imo.3ª spēs est difficillime curatiōis pp ihabilitatē mēe ad recipiendū digōnē q̄ post digōnē colere lōgo tp̄e remanet in venis cruda:nec nā cū iā fatigata sit in digōne colere eā sine magna difficultate ꝛ lōgitudine tp̄is rectificare potest.

¶ De cura febriū cōpositaꝝ in gnali. Cap.xv.

Dixit Alm̄.nos oēs cōpositas febres noiare nō possumꝰ:neq3 cuiusq3 p̄priā subicere curā:vñ op3 huiꝰ inspector discipline simpliciū formas ꝛ eaꝝ curas cognoscat ꝛ post cōpositaꝝ cognitionē bñ mēsurare o3 ꝛ curā earū ex simpliciū curis mēsurare sciat. ꝛ Haly.dix̄ op3 bonū dispēsatorē febriū exercitari plim in febriū simpliciū medela. ꝛ cognoscere cuiusq3 sepatim formā ꝛ curā. Si.n. hmōi pfecte nouerit posse erit ei mederi oibꝰ q̄ ex his cōponent collatiōis velocitate ꝛ bonitate. ¶ Dixit Guil. ois febris cōposita ꝛ spālr̄ diuersoꝝ generꝝ est maioris timoris ꝛ difficilioris cure q̄3 simplices ꝛ pp hoc egēt subtiliori ɔsideratiōe ꝛ maiori ꝛ meliori inuestigatiōe si recte ꝛ pfitice curari debēt. Et dixit.egritudines ꝛ febres q̄s nr̄o tp̄e vidimus ꝛ curauimꝰ vt plim fuerūt cōposite aut de mā cōposita:ꝛ rarissime inuenimꝰ febres aut egritudines q̄ hñt mā3 simplicē. Et ait.o q̄3 pauci inuēti sunt nr̄o tp̄e q s̄m q2 cōuenit in curis febriū ꝛ egritudinū cōpositaꝝ p̄cedāt vt eaꝝ nā ɔsiderat ꝛ reqrit. ¶ Dixit Al. vl̄r dicimꝰ febriū cōpositarū curationē debere esse cōpositā ex curis simpliciū:ꝛ q2 duaꝝ curationū cōmixtio s̄m cōpositaꝝ febriū cōmixtionē fieri d3:plim tm̄ o3 nos studere vt ad vnā eaꝝ magis intēdamus curādū:cū ipsa fuerit magis timēda. Cuiꝰ exēplū est si qs febrē q̄rtanā pateret ꝛ supueniret ei febris pp apa in epate vel stō vl̄ aliq̄ ex mēbris vel istris anhelitus dico q2 in h̄ loco magis studiose intēdendū est ad curatiōē febris illius apatis pp timorē ipsius magnū l3 in medicinis aliqd cōtineat qd q̄rtanā faceret maiorē aut validiorē. ¶ Dix̄ Hal. cōpositaꝝ febriū medelā cōpositā eē debē ex simpliciū medelis. ꝛ si qdē eq̄les sunt o3 in eaꝝ cura regimē cōtēpare p regimē ꝛ cibos ꝛ p medicamina ɔueniētia alteꝝ cū altero eq̄li cōtēpatiōe. O3 si altera fortior sit cura fortioris sit maior fortior ꝛ amplior.debilioris aūt minor ꝛ debilior. Et si aliqn̄ due febres sunt ꝛ altera est fallacior altera:o3 adhibere curā ꝛ regimē febri q̄ magis fallax ꝛ piculosior est. ¶ Et Zoar.dixit.cū videris febrē cuiꝰ accñtia signauerit ea3 esse cōpositā ex duobꝰ hūoribus ꝛ diuersis aut in v̄tute aut in substa:p̄ūisce tuā medicinā ex duabꝰ spēbus medicinaꝝ s̄3 ipsiꝰ cōpōnē ꝛ vigorabis in tua medicina s̄m hūoris supabūdātiā alteri hūori ꝛ eiꝰ v̄tuti ꝛ subste. Et si sic feceris ꝛ hūc ordinē obseruaueris facilis erit apud te curatio. Supra āt in tractatu huiꝰ sermōis.in caº. de curatiōe egritudinū cōpositaꝝ posite sūt regule q̄ obseruari debēt in morboꝝ cōpositoꝝ curatiōe:quas adducere poteris ad locū hunc.

¶ De cura ethice cōposite cū putrida. Cap.xvj.

Dixit Ysaac.de febre cōposita ex ethica ꝛ putrida q̄tū ad curā antiq nō sūt memorati:qm̄ eiꝰ cura est difficilis pp ɔ̄rietatē. nam ethice ɔueniūt res ifridātes ꝛ humectātes. Et putride ɔuenit res laxatiua desiccatiua ꝛ mundificatiua vt laxet mūdificet ꝛ exiccet hūores q sunt cā putredinis. Utilior ergo curatio eiꝰ est vt custodiat nālis humiditas ꝛ expellat putrefactiōis mā:s3 tm̄ prius ethice febris cā p ɔ̄riū expellat ꝛ nālis hūiditas custodiat cibis ꝛ potibus laudabilibꝰ chimū gñantibꝰ bonū ꝛ cū h̄ refrigerātibꝰ ꝛ humores extenuātibꝰ vt est ptisanū ꝛ silia. Caueāt medicinā laxatiuā nisi cū magª est necītas:ꝛ tūc sit leuissima q̄ de se nō calefaciat nec desiccet. Et pº ɔsidera de q̄ humore sit putrida vt dent ei medicine p̄pe cōmiscēdo illis q̄ sunt p̄pe ethice:ꝛ nota horā sue inuasionis vt nō cibet s̄m horā illā neq3 p̄pe eā. Angustia aūt febris cessante ꝛ appetitu cibi surgēte ꝛ acumine qescēte,damꝰ ptisanū vel panē bis vel ter lotū,cū zucº. Et Gili.dix̄. op3 vt ois error ꝛ ois fallacia caueat. Et o3 p̄m i curatiōe eiꝰ ɔ̄riū iducē cāe ethice vt ɔ̄ tristitiā ꝛ angustiā gaudiū ꝛ leticiā:ꝛ ɔ̄ laborē qetē ꝛ silr̄ i aliis. Et pꝰ h̄ tres sūt hñde ɔsideratiōes. Una restauratio substalis hūiditatis. Alia est euo mãe putrefactōis. tertia est extinctio caloris extranei. Et scias q2 interdū putrida est ɔ̄rie intētiōis curatiōi ethice s̄m suā cām añcedentē3 vt flātica:ꝛ tūc est difficilioris curatiōis:ꝛ iterdū est eiꝰ curatiōi ɔformis s3 ipsa3 cām añcedētē vt colica:ꝛ tūc est facilioris curatiōis. Et dixit. pª ꝛ 3ª intētio iplet p nutrientia s3 tm̄ in pª eligant oia nutriētia q̄ facile digerūtur ꝛ gñant laudabilē sanguinē. Et in 3ª eligant nutriētia medicinalia magis alterātia febrilē discrasiā. Oino tm̄ caueat ne cibus det stāte poº maxie in p̄nº eiꝰ ꝛ statu. 2ª aūt intentio eiꝰ cōplet p medicinas euāciuas:s3 o3 vt medicina sit debilis v̄tutis in euāendo ꝛ iterdū op3 euare p vomitū ꝛ iterdū per clysteria. ꝛ op3 vt varietur intētio euōnis s̄m varietatē mãerū putridaꝝ vt vnaquæq3 cū suo euet medicamie. Et silr̄ o3 vt sit ɔsideratio in nutriētibꝰ vt declinēt parū ad nām ciboꝝ reqsitoꝝ in cura putride cū ethica ɔiuncte: qd maxie op3 ɔsiderare si illa putrida sit flātica. Et dix̄. si putrida cū ethica pˢ spēi cōponat det tale digestiuū. Accipiat succus lactuce ꝛ scariole eq̄li pōdere: ꝛ succus mēte in subduplo vniꝰ illoꝝ:ꝛ succus apij in subduplo ad succū mēte ꝛ bulliant parū ꝛ addito zuccaro p̄pinet. Si vō sit 2ª spēs ethice oino apiū caueat:q2 fortiter ꝛ calefacit ꝛ duplicet succus mente. ¶ Dixit Guil. qn̄ ethica fuerit cōposita cū alia egritudine vel febre:qd est s̄m plim:male perfecte curat. ꝛ raro. imo rarissime inuenit ethica absq3 alia febre vl̄ egritudine. Cū itaq3 cōposita fuerit tūc cura cōposita erit hoc mō. Nā si sapiēs medicus curauerit magis de ethica q̄3 de alia egritudine vel febre multiplicare o3 cibis ꝛ medicinis ꝛ potibus ea q̄ valēt ɔ̄ ethicā nō negligēdo medicinas ꝛ cibaria alteriꝰ infirmitatis. Si aūt equaliter timuerit de ethica ꝛ alia infirmitate:cura ex pte ciboꝝ potuū ꝛ medicinaꝝ equaliter erit. Si vō plus timuerit de alia infirmitate q̄3 de ethica. aget ɔ̄rio illiꝰ. Nā de p̄prietate nãe q̄ curat oēs infirmitates ordinate ꝛ nō mediciꝰ est ponere vnūq̄dq3 ɔ̄rium ad suū ɔ̄riū:ita q2 cū medicamine cōposito opat ɔ̄ egritudinē cōpositā ponēdo calm̄ ɔ̄ frm̄ ꝛ destruēdo humidū cū sicco ꝛ eɔ̄. Et qn̄ nā nō ē i egritudie ɔposita vl̄ simplici potēs facē istud.s.destruē egritudinē cū medicamie simplici vel cōposito ponēdo vnūq̄dq3 ɔ̄riū ɔ̄ suū ɔ̄riū:tūc nō erit spes

infirmo q̃cūq̧ mō fiat curatio. Uera ḡ est regula. φ nã sa/
nat īfirmitatē ⁊ ñ medic⁹: ſʒ medicus est minister dōi illi
vel nō boni. ℭ Dixit Galan li⁹. de tabe. si ethica supimpli
cata fuerit alicui cap̄ q̄ in hūoribus qñ illi digesti fuerint
tūc tp̄s aptū est ad balneū. ℭ Dix̄ Glosator. mixtura facta
de rof. nouella ⁊ eltario ad restaurationē būiditatis valet.
Q. si putrida fuerit flãtica sup stō ponat̄ emplastꝝ qō sic fit.
℞. rosaꝝ sādaloꝝ ru. mastic̄ herbe absinthij lote i aq̄ rof.
añ. ℥. ß. cinamomi ypoqstidos sumach. añ. ʒ. vni⁹ tertiā: ci/
maꝝ mēte. ʒ. 10. terant̄ oia ⁊ misceātur cū aq̄ tepida ⁊ mi/
nuſq̄ʒ tepidū applicet̄. ℭ Ego aūt adducā duo exēpla q̄ in
ter alia occurrerūt mihi. Quoꝝ p̄m est: φ dñicus nicoli q
Exēplum de ethica cū flãtica. erat cōplōnis fride ⁊ sicce nāliter postq̄ʒ p̄uenit ad etatē
28. annoꝝ ex regie ciboꝝ fridoꝝ q̄bus vsus fuerat longo
tp̄e multiplicauit p̄ īdigēm multū flā aquosuʒ ⁊ erat q̄ſi cō
tinue in sputanib⁹ multis cū oris isipiditate ⁊ aliqñ cū lu/
tuositate. Erat aūt fm ambitū toti⁹ corpis macer ⁊ sicce cu
tis ⁊ stipticus fm cutē arreptus a febre flãtica latica fere p
mēſeʒ egrotauit nō p̄pēdēs se febrire: ſʒ q̄ grauabat̄ a cī/
bis putabat se solā stōi debilitatē pati. solū ḡ stō intēdebat
cū vnctiōib⁹ ⁊ saccelatiōib⁹ calis stipticis stabat in domo
nō accubās: ſʒ poti⁹ p domū hic inde ambulās. Postq̄ʒ aūt
p̄uenit ad 40ᵐ diē cepit manifeste calere ad tactū post cibū
ad horā ⁊ p̄cipiebāt caliditatē eius tāgētes circiter horas
duas: deinde remouebat̄ ab eo calitas. Cepitq̧ virt⁹ mori
ua māifeste cadere ⁊ corp⁹ extenuari. Uocari q̄q̧ me fecit
in 4° die a febre illa latica cōputādo. Et ꝯsiderās sup rela/
tis ⁊ suprascriptis ab eo aspexi vrinā ei⁹ in suba grossem
in colore remissaꝫ circa supmū ei⁹ liuētē ⁊ telā pinguedis
supnatātē ei: ⁊ pulsuʒ eius inueni paruū debilē strictū: nō tñ
durū linguā vidi absq̧ ariditate: ⁊ φ erat absq̧ siti. Et in
p̄cessu inueniēs φ oī sero circa. 12. horā siue cibū accepisset
siue nō māifeste calebat p̄cedēte aliq̄ leui ifridatiōe pedū ⁊
digitoꝝ manuū: quā ēt ipse nō cōp̄rehēdebat. Judicaui eū
pati febrē flãticā cū ethica cōplicataʒ in fine p̄ᵉ spēi ethice
vel in p̄n° 2ᵉ. ℭ Ordinaui aūt regimē suū tale videlʒ φ aer
camere sue ad tp̄amētū ēius quādā leuē calitatē declina/
ret: ⁊ φ staret in oī amenitate ⁊ leticiamētis: ⁊ oī mane cir
ca ortū solis fricari eū feci cū pāno leni leuiter ⁊ molliter. ⁊
post fricationē inūgi eū feci ⁊ maxime circa toracē ⁊ spō/
diles cū olo amigdalaꝝ dulciū ⁊ violato ⁊ pinguedie pulli
recēti sil̄ mixtis ⁊ φ fcā iunctiōe acciperet de eltario qō sic fit.
℞. spēꝝ. rof. nouelle ⁊ diapenidion ⁊ diagragāti ⁊ candi.
añ. ʒ. iiij. pineaꝝ amigdalarū dulciū ⁊ fisticoꝝ mūdatoruʒ
⁊ incisoꝝ. añ. ʒ. vi. zuccari albi lib. i. dosis. ℥. i. ⁊ postea bi/
bat mediū ciatū vini albi debilis lip̄hati ad mediū: deiñ p⁹
horā ⁊ mediā applicari feci stō suo cerotū d̄ mastice pingui
cū pauco oleo nardino: ⁊ tenebat ip̄m per horā deinde a/
mouebat̄ ⁊ accipiebat cibū suū icipiēs a ꝯfectiōe rosate no
uelle cū potu pauci vini: deiñ sumebat pullū cōtusuʒ vl̄ p/
dicē ꝯtusaʒ ⁊ colluebat os suū: deiñ iteꝝ de dicta ꝯfectione
rosate nouelle cū q̄ ēt paꝝ vini lip̄hati bibebat: deīde q̄esce
bat stās sedēs ad mediā horā: deiñ aliqñ dormiebat ⁊ ali/
qñ nō ifestat⁹ ⁊ supcalefact⁹ a cibo. Cū v̄o appropinquaret
hora exacerbatiōis leuiter fricabant̄ extrema ei⁹ ⁊ leuiter
calefaciebāt aliq̄bus pānis calefactis appositꝭ. Cūq̧ calor
māifestabat̄ tūc iteꝝ de ꝯfectiōe accipiebat ⁊ bibebat mo/
dicū. Calore aūt p totū bñ expāso q̄ſi circa quartā horā no
ctis accipiebat cibū suū: vt. ḋ. i minori tñ q̄ʒtitate ⁊ sup cōe/
debat aliq̄ ḡna granatoꝝ vl̄ coriandri p̄paratū ⁊ cōditū ⁊
q̄escebat ⁊ dormiebat p posse. Deueniēte āt hora. 10ᵃ. frica
bat̄ ⁊ inungebat̄: de dicta ꝯfectiōe sumebat vt. ḋ. deiñ duo
[illegible] accipiebat sorbilia cū pauco potu. Et p⁹ digēnē sorbi/
liū sumebat dosiʒ syrupi q sic fit. ℞. radicū boragis ⁊ bu/
glose radicū apij. ⁊ feni. añ. ℥. ij. seis endi. ⁊ lactuce sādaloꝝ
alboꝝ ⁊ rubeoꝝ. añ. ʒ. ij. liquiritie cinamomi. cardamomi
floꝝ librusce. añ. ʒ. iij. medulle granoꝝ. ʒ. vij. mēte sicce sq/
nāti. añ. i. ß. ordei mūdi iuiubaꝝ sebestē passulaꝝ enucl. añ.
℥. i. ß. decoquant̄ i aq̄ sufficiēti cū zuccaro albo ⁊ penidijs
fiat syrupus. dosis. ℥. ij. cū aq̄ decoctionis passulaꝝ anisi ⁊
masticis ⁊ seminū cōiuʒ fridoꝝ. ⁊ post assūptionē syrupi p
sex dies mūdificaui eū cū medicamine isto. ℞. turbith. ele/
cti. ʒ. i. trituret̄ ⁊ decoquat̄ in aq̄ mēte buglose: deiñ colet̄
cū aliq̄li expssiōe. ⁊ in hac d̄coctiōe dissoluat̄ eltariū fcm̄ ex
cassia ⁊ māna qō fit. ʒ. 10. ⁊. ʒ. ij. diapenidion. Et cū his di/
gestiuo ⁊ euatiuo p̄cessi oī mēse bis. ⁊ p interualla clysteriza
bat̄ cū succo blitis ⁊ brodio pulli in q̄b⁹ ponebant̄ duo vi
tella ouoꝝ. ℥. i. zuccari rubei ⁊ mellis. ℥. ij. olei cōis ⁊ salis
modicū. Fuit aūt p istā viā ꝯseruat⁹ absq̧ p̄cessiōe exicca/
tiōis vsq̧ ad mediū mēsis martij. postea auxilio dei ex sū/
Exemplū de ethica cū colerica. ptiōe lactis caprini sanitati fuit restitut⁹. ℭ 2ᵐ exēpluʒ est.
Cosm⁹ michaelis iuuenis macer ⁊ colice cōplōnis nālis
dieb⁹ canicularib⁹ inuasus est a tertiana v̄a ꝯtinua in q̄ ab
ipso p̄n° vsq̧ ad 7ᵐ diē fuit q̄ſi in ꝯtinuo vomitu colico p̄/
pter quē ⁊ p̄uationē cibi ⁊ vigiliaꝝ instātiā fuit vehemen/
ter exiccat⁹ ⁊ fact⁹ est ethicus. hic in 7°. habuit alleuiatio/
nē a calore febrili ⁊ sedat⁹ fuit vomit⁹ ei⁹: remāsit tñ cū mī/
ta ariditate toti⁹ corpis ⁊ siti vehemēti ⁊ pulsus eius erat
puus velox ⁊ frequēs cū māifesta duritie. ⁊ vrina ei⁹ erat
sbtilis cū sandalis piguedis in supficie ei⁹ natātib⁹ ⁊ color
ei⁹ erat subcitrin⁹ ⁊ erat pauce q̄ʒtitatis q̄ mordicabat i fi/
ne minctiōis. ⁊ post q̄etē ei⁹ adherebāt q̄dā resolōnes ru/
bee parieti vrinalis. Infestabat̄ āt vigilijs ⁊ calefiebat p⁹
cibū. Uerūtñ de. 3°. in. 3ᵐ. circa horā nonam vehemētius
calefiebat siue cibum accepisset siue nō. ⁊ augebat̄ tūc sitis
inq̄etudo. Ad hūc ego vocat⁹ fui in 2° die a die p̄ncipij sue
egri^te. Medic⁹ aūt q curauerat eū vsq̧ huc iuerat ex̄ ciui/
tatē. Rexi ḡ eū tāq̄ʒ patiētē febrē ethicā ꝯpositā cū colica ⁊
decliare feci aerē camere ei⁹ ad frm̄ ⁊ hūidū ⁊ spē bonā de/
di ei q̄ʒtū potui: ⁊ φ dēret letari dixi ei φ adhereret q̄eti ⁊
sōno q̄ʒtū posset p̄terq̄ʒ in die exacerbatiōis: quē p̄hibui a
sōno in ei⁹ p̄n° ⁊ añ ip̄m ⁊ post ip̄m vsq̧ ad statū: ⁊ cibaui
eū pullis alteratꝭ ⁊ testiculis galloꝝ i lacte d̄coctis ⁊ lactu
cis decoctꝭ ⁊ p̄dicib⁹: ⁊ maxie pulli cap. ⁊ iterdū dedi ei sor
bilia decocta in aq̄. ⁊ iterdū pane loto bñ zuccarato ⁊ vinū
ad bibēdū d̄di albū d̄bile ⁊ bñ lip̄hatū. ⁊ feci eū inūgi ma/
xie circa toracē ⁊ spinā totā ⁊ iuncturas cū inunctiōe q̄ sic
fit. ℞. olei viol̄. olei de papauere olei de amig. dulc. añ. loto
rū i aq̄ recēti multotiēs ⁊ pinguedinis galline recētꝭ ablu/
te mucillagie psilij ⁊ malue. añ. ℥. i. cōponant̄ cū cera alba
sufficiēti. Et fiebat ista iunc⁹. bis i die leuit̄ iungēdo cū co/
to. ordiaui q̄q̧ ei h̄ eltariū. ℞. zuc' rof. ⁊ buglosati diam̄/
cōis diadragāti cādi. añ. ℥. ij. sandaloꝝ oioꝝ rosaꝝ. āboꝝ.
viol̄. floꝝ lābrusce liq̄r. mūde pliuerꝭ cācroꝝ. añ. ʒ. i. seiuʒ
cōiū fridoꝝ icisoꝝ. ℥. i. ꝯponat̄ adiuicē. ⁊ ordiaui ei tale di/
gestiuū. ℞. rof. viol̄. floꝝ nenufarꝭ floꝝ bugl. añ. ʒ. ij. lactu
ce endi. scariole portulace. añ. M. ß. sādaloꝝ alboꝝ ⁊ ru. li/
Sirupus cordialis. q̄ri. se. malue. añ. ʒ. iiij. se. papaueris seiuʒ. cōiuʒ fridoꝝ or/
dei. mūdi. añ. ℥. i. decoquāt̄ in aq̄ sufficiēti. ⁊ cū zuc° albo
fiat syrupus dof. ℥. ij. cū aq̄ frida p̄i⁹ tñ d̄cocta. ⁊ sumebat
de eo mane ⁊ sero. ēt añ cenā p horas duas. Et postea euā/
ui eū cū eltario cassiefi. l' cū māna. cassia ⁊ zuc° viol̄. ⁊ aliqñ
addebā. ʒ. ß. eltarij de suc° rof. ḋ. pect⁹ ⁊ cor apponi feci ep̄/
thimia. qō sic fit. ℞. aq̄. rof. ⁊ buglose ⁊ floꝝ nenufaris. ⁊
solatri. añ. ℥. vi. sandaloꝝ oiuʒ. rof. albaꝝ. coral̄. āboꝝ spo
dij. añ. ʒ. iij. croci. ʒ. ß. galliemuscate. ʒ. i. corticū citri. ℈. ij.
Casmes rictoꝝ. ʒ. i. ⁊ extiguebā siti ei⁹ cū sy° rof. ⁊ cucurbi
tino. ⁊ tādē p̄ueñ. ad lac ⁊ balneū. grā dī successit ei sanitas.

ℭ De cura emitritei. Cap. xvij.

EMitritei cura. dixit. Ga. in terrapētica
magna ad Glauc. difficile est
artifici hūc diligenter curare. nā emitritei diui
na manu poti⁹ q̄ʒ hūana curari p̄nt q̄ʒuis etiā
cura cōpetēs ei nō d̄sit. Scias φ in curatiōe fe/

briū oium hūoraliū cōpositaꝝ intētiōes eedē exigūt quas necessarias esse dictū est in curatiōe simpliciū illas cōponē/tiū. In ipsaꝝ tñ iplectiōe maior sollicitudo reqrit: ⁊ si qdē mā aliq̄ itra vasa putrefacta fuerit ē maior sollicitudo ad/bibēda est q̄ʒ ei q̄ ex̄ vasa fuit putrefcā. Et cū h̄ ad intētiōeʒ eūonis in febre cōposita plus ⁊ attēciꝰ est intēdēdū cū sint maioris replōnis ⁊ maxīe in emitriteo. Ait.n. Aui. neciūʒ est in emitriteo vt vehemētē habeas solicitudinē in eūondo mām quā eūonē dixit debere fieri fm ipēs eūonum de so/lutione ventris vomitu vrine ꝓuocatione ⁊ sudatiōe. sup. ⁊ si cōpō eēt talis q̄ reqreret flōmiā ēt fiat p eā. ℭ Auctores itaqꝫ ponētes curā emitritei veri sic ꝓsequūtur. Prio Aui. cōpauit in ea itētiōʒ alteratiōis. ⁊ ait. sit vehemētia sollici/tudis eūonis maior q̄ʒ vehemētia alteratiōis p extictiua ⁊ h̄ est ꝓp flā qd̄ in hoc emitriteo abūdat supra colāʒ ⁊ putre fit intra vasa. Et pōt ēt ista maior sollicitudo reduci ad or/dinē itētionū sic vt sit maior sollicitudo i eūondo. Ideoqꝫ ab ea incipe debes ⁊ postponere itentionē extintiōis. ⁊ h̄ regu la pōt ⁊ dʒ extēdi ad oēm febrē cōpositā in q̄ humor fridus excedit nō sic. In vtraqꝫ tñ itētiōe dʒ medicꝰ respicere hūo/rē magis peccātē ⁊ ꝯ illū fortius intēdere ⁊ si ambo sint eq̄les eqlr ꝓcedere. ℭ Dixit.n. Sera. In cura emitritei cura huiꝰ febris est fʒ q̄ʒtitatē hūoris vincētis in ea. ⁊ si ambo vincāt sil' cū eq̄litate tūc curatio eiꝰ est cū rebꝰ tpatis. i. me/dijs. sit ḡ cū medicinis calis ⁊ fridis sic i gradu eleuatis ꝙ ꝯplō resultās sit tpata. i. media iter calitatē ⁊ friditatē. nō eni itellexit de medicina tpata q̄ est talis p nām: sʒ de ea q̄ fit ab arte p ꝯpositiōeʒ ⁊ mixtionē medicinaꝝ ꝯriaꝝ: cala/rū. s. ⁊ frigidaꝝ: ⁊ nā postea cū sua sagacitate diuidit inter illas vtutes ⁊ eq̄litates calida apponēdo ꝯ flā ⁊ frigida cō tra colerā. Ex quo pʒ ꝙ medicine iste posite debēt esse recē tes nō antique nec p fermētationē ad vnā formā redacte in qua nā nō valeat sepationē facere. Et Haly. dix̄. sit regimē tuū in hac febre fm vtutē alterius febris: ⁊ si qdē tertiana fuerit fortior grauior ⁊ magis ledens sit tuū ꝓpositū extin guēdū ⁊ eūonē colē rubee maiꝰ. Si vo q̄rtana sit fortior ⁊ robustior sit tibi maiꝰ atqꝫ curatiꝰ ꝓpositū subtiliare hūo/rē eūareqꝫ flā. Qꝫ si equales vtutes sint sit tibi ꝓpositū me dēdi aptū ⁊ cōtēpatū ex duobꝰ. Et Isaac. dixit. necesse ē vt sit medicamē huius febris mediocre iter rē calefactiuā ⁊ infrigidatiuā. ℭ Si ḡ sit verꝰ emitriteꝰ cuius mā vtraqꝫ est eq̄lis curatio fiat cū rebꝰ attenuātibꝰ ⁊ dissoluētibꝰ nulluʒ calorē aut frigorē faciētibꝰ. Si vo colā fuerit maior sit emi triteꝰ facilior ⁊ leuior q curari dʒ cū rebꝰ mundificātibꝰ ⁊ modicū refrigeratiuis. Si vo flā vī dn̄ari sit emitriteꝰ mo/lestior q cū dissolutiuis ⁊ mūdificātibꝰ ⁊ aliq̄ʒtulū calis cu ret. ℭ Ad h̄ dix̄ Gui. si tertiana cōponit' cū flātica cōponas medicinas tertiane ⁊ flātice sil' h̄ modo: ꝙ si magis timeres de tertiana addas i cōpōne medicinaꝝ ciboꝝ ⁊ potuū aqs ⁊ decoctiōibꝰ ea q̄ magis valēt ꝯ colerā ⁊ eaʒ destruūt non negligēdo mām flātice seu ea q̄ dicta sunt in cura flātice. Si vo magis timueris de mā flātice ⁊ eiꝰ febre multiplica me/dicinas flātis supra medicias colere ⁊ oia alia silr nō negli gēdo ea q̄ colerā extingūt. Si aūt equalr timueris de vtra/qꝫ misceas oia equaliter. ℭ Dixit Gili. ꝙ in emitriteo mi/nori cōpetūt magis q̄ dent. s. p iterius ꝯ q̄tidianā ꝯtinuam q̄ʒ ꝯ tertianā iterpolatā mixtā in potiōibus. Sʒ ex̄ localia magi fiāt frida ꝯ tertianā interpolatā nisi timeat' litargia. ℭ De dieta itaqꝫ emitritei veri seu minoris. dixit Haly. Ci/babis ipm in accessiōis die. s. tertiane ex cucurbitis spina/chijs attriplicibꝰ ⁊ silibꝰ. Die vo q̄ nō sit ipa accessio: pull'. Et Gui. dixit. nutriat' patiens emitriteū ex succo farine or/dei vel auene farris vel spelte cū lacte amig. dul. in quo ali/q̄ vtus pipis ponat' hoc mō. Accipiat' aliq̄ ps piperis pista ti grosso mō ⁊ liget' in petia ⁊ dimittat' tūc bullire cū cibo vsqꝫ ad decoctionē: ⁊ tūc remoueat' petia cū pipere a cibo ⁊ hora comestionis ponat' supra cibū ipm vinū de grana/tis berberis vel agresta. Et in potu sumat aliquē de dictis sucis cū aqua frida in estate ⁊ in hyeme cū cala. ⁊ h̄ mō re/gat' vsqꝫ ad. 7. dies. In pcessu vo post purgatōes ⁊ ēt an̄ se/ptimū si vtus fuerit debilis reꝰ lōgitudis egritudis nutria tur cū carnibꝰ pulloꝝ edoꝝ pdicū ⁊ siliuʒ decoctis cuʒ la/ctucis cucurbitis ⁊ silibꝰ. bibat h̄ vinū lipharū cū aq̄ frida aut cū decoctiōe berberoꝝ sumach ⁊ siliū. ℭ Et Ga. q̄dē pꝰ ad Glauc. dabat ptisanā decoctā cū pipere. Uerūtñ Alexā. vt scribit' 18°. ꝯtiñ. ait. miror de Galeno. q̄liter dat ptisanaʒ in potu cū pipe in hac fe. Et h̄ ē maximū pctm̄: q2 pip infla mat febrē ⁊ ptisana gn̄at multū flā. ⁊ dʒ curari cū subtilia/tiuis nō vehemēter calefactis sicut apiū anetū ⁊ silia. Ad h̄ dixit Aui. Gal. ⁊ q ante eū fuerūt. curauit eos cū aq̄ or/dei in q̄ est vtus pipis. Sʒ qdā reprehēdit Gal. de hac cu/ra: q2 piper nocet febri iflāmādo ⁊ aq̄ ordei nocet māe flā/tice ipsaʒ igrossando sua friditate. Sʒ dicit Aui. h̄ vir erra uit nō solū in cura emitritei: sʒ error suus caderet in ois fe/bris curatiōe cōposite vel reqrētis diuersas ⁊ ꝯrias inten/tiōes. Nā in talibꝰ egritudinibꝰ vtimur medicis ꝯriis. Ini/mo. dix̄: A. Can. datꝰ i auxiliū nāe qñ pparat' ad resistēdū hmōi materijs. s. ꝯrijs vt flāti ⁊ colere ē cū medicis cōposi/tis ex calefaciētibꝰ ⁊ infridātibꝰ vt discernat nā inter duas vtutes q̄re infrigidatiuū occupat' cū febre ⁊ ptibus corpis ⁊ calefaciētiū cū mā. s. flātica. Quis.n. dix̄ Aui. est q curat emitriteū absqꝫ h̄: q̄si dicat nullus. Si tñ qs diceret qñ v/tus est debilis nō poterit nā distinguere inter medicias cō/positas. Dixit Aui. ꝯcedo ꝙ aliqñ sic est debilis ꝙ nō po/terit: tñ cura sic dʒ fieri ⁊ si eger venit ad tātā debilitatē ꝙ vtus nō valeat illud facē. tūc dico ꝙ nec ista cura valet nec alia quocūqꝫ mō fiat: q2 curator est vtꝰ sic sciuisti in his q̄ pteri erūt. ⁊ demū Aui. posuit qūo pip cū aq̄ ordei cōpetit. ⁊ dixit. ꝙ pōle est vt pip infrideť mineratōe sui. i. ꝙ positū in pua q̄ʒtitate remisse calefaciat. q̄re nō nocebit febri ⁊ cor di: q2 frāgit' ēt eius calefactio p admixtionē aq̄ ordei. ⁊ nō tollit' p h̄ eiꝰ subtiliꝰ. ⁊ adiuuat in aq̄ ordei in faciēdo veni re vtutē pipis ad loca māeꝝ ⁊ in faciendo cadere mās ad ipm. i. reddit eas fluxibiles sua humiditate ipsi pipi. quare alleuiat' penetratio vtutis eiꝰ in illis materijs. ⁊ sic facilius eas subtiliādo digerit. ℭ Inqt Simeō ⁊ ponit' a Ras. vbi. ē. Emitriteo ꝯfert qes ⁊ calefacere super mirach ⁊ clyste/ria lenia ⁊ laxare vētrē leui laxatiuo ⁊ vti medicis incisiuis ⁊ ecopilatiuis ⁊ ꝓuocātibus vrinā ⁊ vomitū post cibum ℭ Ueniētes aūt auctores ad veri emitritei curaʒ p instm potionis. Dixit Ras. in diuisionibꝰ. cura huiꝰ febris est vt admisceat' in ea purgatio cū medicis fm paucitatē calita/tis eiꝰ ⁊ ipsius multitudinē. Dixit Hal. si in hac febre vide/ris patiētis corpꝰ bñ se hre. s. ad bñficiū vētris bñ. s. ē. Si aūt videris nāe siccitatē vtile erit illius emolliri nām qbus dā tpibꝰ cū modico cassie ⁊ tamarīn. qbꝰ adhibeat' modi/cū turbith. ⁊ qñqꝫ cū clysteri emolliēti. Et Ser. dix̄ si colā est vincēs magis ⁊ idiget lenificatiōe tunc cum terreniabin ⁊ cassiafi. cū aq̄ prunoꝝ ⁊ dat' secaniabin cū aq̄ ordei. Et si vincēs est flā tūc aq̄ lubleb ⁊ geleniabin. Aut geleniabin cū aq̄ feniculi ⁊ apij. Et si sūt eq̄les cōponimꝰ eūonē silr eq̄/lē. Dix̄ Isaac. si videris mās attenuari ⁊ moueri vt egrediat' ⁊ signū coctiōis in vrina apparuerit dabis farmaciaʒ sua/uiter solōnē facientē. Et bonū est si post cibū vomitꝰ ꝓuo cet' ⁊ diuretica tribuātur. s. suo tpe sicut sūt troc. de absin/thio ⁊ de lacca cū succo apij endiuie ⁊ marathri. ℭ Dix̄. A. cū solutiuis dʒ vt ꝓueniat digestio nisi sint solutiua ex gn̄e eoꝝ q̄ leniūt nām ⁊ soluūt ⁊ nō inget. it sic aq̄ lubleb cū ge leniabin si fuerit illd̄ qd̄ supfluit flā: ⁊ sic terreniabin ⁊ cas/siafi. ⁊ infusio tamarindoꝝ ⁊ syrupꝰ viol'. si dominās fue/rit colā: ⁊ sic ꝙ cōponit' ex istis si fuerit duo hūores cōpa/res. Et dix̄. post appitiōeʒ digōnis. sup. ēt q̄uis nō sit ꝯple/ta digō si eūo fit cū fortibꝰ solutiuis ptrāsit. i. bona ē ⁊ ꝯce/dēda: q̄uis nō fiat absqꝫ aliq̄ nocuꝰ eūo cū fortibꝰ an̄ ꝑfe/

Cura veri emitritei.

Dieta ⁊ potus.

Alteri ptisana cocta cū pipere ꝯuenit in emitriteo vero.

De eūone ⁊ digōne materie.

etã digõnẽ tñ iuuam est maiꝰ nocuio. Jdq; ↄcedit in emitri/
teo sic ẽt ↄcedit in flãtica supra suo caº. ℂ Et dixit Aui. vo/
matꝰ aũt fiat fm pdominãtẽ hũorẽ ex aq̃ raffani cũ syrupo
acetoso calo.i.ex calidis facto vt est syrupꝰ cõpositꝰ aceto/
sus. ꝛ hõ si dominãs fuerit flã. Aut cũ syrupo acetoso.s.sim/
plici cũ aq̃ cala si dominãs fuerit colera. sup aut cũ his p/
mixtis si hũores fuerit cõpares. ℂ Et subdit ꝓuocatio.s.
vrie ꝛ sudoris oꝫ vt fiat cũ his i qbꝰ ẽ eq̃litas.s.i ꝓuocãdo:ꝛ
nõ cũ fortiter ꝓuocãtibꝰ. Nã dixit ipsecũ festinat in ꝓuo/
cãdo potãdo decoctiões ꝓuocãtes fortior ante digõnẽ ti/
met sirsen aut birsẽ.sup.aut illud apa in alijs mẽbris: qr
ille me cũ sint calẽ subtiles iflãmãdo ꝛ subtilianº hũores
cõmotos ꝛ nõ eũando illos:qr nõ obediũt eũoni:sunt eã q
hũores illi moueant ad caput vel pectꝰ vel alias ptes ma/
xime supiores ꝛ ibi causent apa. ℂ Et qr Aui. dixit. in po/
tãdo decoctiones notãt qdã ꝛ bñ q medicie ꝓuocãtes me
liꝰ exhibent in forma.liq̃da vt decoctiõe vel apozimate q̃z
in alia forma:qr faciliꝰ ꝛ citiꝰ penetrãt. Et tãgẽs Aui. de q̃/
dã medicina singulari p quã dedit intelligere ẽt de illi sili/
bus ait. cũ eger fuerit in via ad statũ. s.in augtº cũ sit post
7m. diẽ ꝛ post appitionẽ signoꝝ digõnis:q̃ vtplꝫ in emitri
teo icipiũt apperc in.7º. ꝛ iõ nõ añ 7m diẽ nisi iã sigª digõ/
nis appeãt.inio.sup.nec post.7m. si tardarẽt appere signa
digõnis de medicis singularibꝰ ei bonis ad eũandũ mãm
minorãdo de ipsa ꝛ ad rectificãdũ ꝛ maturãdũ ipsaꝫ ꝛ suc/
currẽdũ nocumẽti eiꝰ vt opiloni ꝛ relaxatiõi stõi est absin/
thiũ romanũ qd ex ipso bonũ est.i.qd nõ ẽ fetidũ in odore
suo. Est.n.tale absinthiũ opilõnis apitiuũ stõi roboratiuũ
mãꝫ subtiliat flãticã:ꝛ eã q̃ digesta est eũat. educit.n. flã nõ
multũ viscosaꝫ ꝛ eũat ẽt colerã ꝛ mẽbra post eũonẽ ↄforta
ta relinqt. Verũtñ dixit Aui. cũ festinas cũ eo.s. dãdo ipm
añ digõnẽ mouet hũores ꝛ non eũat eos q̃re facit accidere
angustiã tristiciã ꝛ nauseã:deide reuertit.i.agit sup hũores
sic cõmotos cũ sua calitate ꝛ exiccat eos. ꝛ cũ sua stipticita/
te facit eos pigros. vnde difficiliores reddũt eũoni. ℂ Sy
rupus digestiuus ↄueniẽs qñ eq̃liter peccant hũores flã ꝛ
colera. ℞. capil'. ve. endiuie boraginis lupuloꝝ rorismari/
ni. añ. M.i. radicũ quinq; cõium ꝛ radicũ buglose. ꝛ cico/
ree. añ. ʒ.i. floꝝ boraginis. ʒ.ij. sebesten numero. io. fiat de/
coctio ꝛ syrupetur cũ lib.i. zuccari dosis. ʒ.ij. cũ calida.

Diacartamũ Raynal. de villanoua valẽs in eũo/
ne cole. ꝛ flãtis. ℞. spẽꝝ diadraga/
ganti frigidi carnis citonioꝝ. añ. ʒ.i. ʒʒ. albi. ʒ.i. medulle
cartami. ʒ.s. turbith electi. ʒ.ij. diagredij. ʒ.v. mãnegranate
mellis rof. ad solẽ purificati. añ. ʒ. iij. zuccari. albi. ʒ. xv. fiat
ↄfectio in bolis: quoꝝ vnusquisq; sit. ʒ.s. ℂ Et reu. qdẽ est
medicina solẽnis ꝛ agaricũ. ℂ Et in ꝓcessu iã bñ minora/
ta cola valet medicina facta ex reubarº. turbith. ꝛ agarico
cũ suis rectificãtibꝰ. ℂ Et valẽt pile aggregatie. ℂ Dixit
Guil. si virtꝰ ꝛ etas ꝛ habitudo ꝛ ↄsuetudo cõuenirent pª
die aut. 2ª. aut. 3ª. posset continẽter fieri flõmia. ℂ Dixit
Ras. in diuisiõibꝰ. Cũ ptrãsierint dies. tunc da eis troc. de
rof. ꝛ zuccarũ rosatũ cũ mastice ꝛ aquã feni. ꝛ troc. de eu/
patorio ꝛ silia his. Et Haly. dixit. si ꝓlõgat febris troc. da/
bis de spodio cũ syrupo sqngibin diebꝰ cõtinuis. Aui. aũt
posuit plures spẽs troc. cõferẽtiũ in hac hora. s. post plures
purgatiões. Dixit Guil. post vltimas purgatiões sumat ꝺ
troc. rof. ꝛ spodij cũ syrupo ꝛ aq̃ decoctiõis radicũ in au/
rora. ꝛ vtat diarodon abbatis mixto cũ rosata nouella. aut
Intentio ad alteratione[m] vtat diagalanga ꝛ zuccaro rof. veteri. ℂ De intẽtiõe autẽ
ad alterationẽ dixit Haly. in pnº oꝫ dari aq̃z ordei cũ zucº
ꝛ de hic cõpletis tribꝰ diebꝰ sqngibin aut iulep. dabisq; ac/
cessiõis die succũ seis portulace triti optime ꝛ fricati cũ aq̃
ꝛ iuleb cũ frida aq̃ aut medullã citruli ꝛ cucumeris. ℂ De
De correctione accidẽtiũ. intẽtiõe aũt ad accñtia. Dixit Haly. Si videris calorẽ fortẽ
vrinã rubeã: i pulsu tenuitatẽ ꝛ duritiẽ ꝛ celeritatẽ cõsiliq;
corpus ꝛ desiccari opꝫ cãphore troc. dare. ꝛ post eos ordei
aquã regesq; ipsos eis qbꝰ ethici gubernant molierisq; in
ifrigidationẽ corpis ꝛ hũectationẽ iuxta qd poteris put in
ethice cura dictuꝫ est. ℂ Ex pdictis satis pꝫ cura emitritei Cura emitritei medij.
medij. Dixit.n. Gili. q eodẽ mõ curat mediꝰ emitriteus: sꝫ
qr tertiana est ↄtinua ꝛ itra ꝛ q̃tidiana ex. Et iõ fridior:a
aliquãtulũ dãda sunt cũ radicibꝰ diureticis paucis calis.
ℂ Et dixit. maior emitriteꝰ curat vt q̃rtana ↄtinua. tñ ali/
qd est addẽdũ p cola. q̃uis nr̃a manu nõ curet. tñ ne vi/
deamur oĩo ignorãtes de cura eiꝰ sic fiat. Et dixit notãduꝫ Cura emitritei maioris.
esse q in oibus emitriteis sepe dãde sunt purgatiões inter/
uallo q̃ttuor aut qnq; dieꝝ si virtꝰ poterit tolerare. ꝛ si nõ
da tãtũ diuretica. Et subdit. si ↄtingit q mã purget vna ꝛ
remaneat reliq̃ ꝛ febris simplex. tũc remanẽti mãe solũ in/
tẽdat ne piculũ p curã cõpositã inducat. ℂ Ego aũt inter
alios q̃ꝫplures casus q mihi occurrerũt duos adducam vt
sint in exẽplũ curatiõis duꝫ spẽꝝ emitriteoꝝ. Primus fuit Exẽplum primum.
Georgiꝰ frãcisci vir plenꝰ attinens pinguedini albi coloris
etatis annoꝝ. 32. assuetꝰ regimini ocioso ꝛ comestiõi gros/
saꝝ cibariaꝝ. ꝓp quãdã baiga q̃ ei supuenit tota estate mul
tũ laborauit tolerãs famẽ ꝛ vigilias: ꝛ qr hẽbat sibi mul/
tos hoies in beniuolẽtiã adducere vsus est vinis multis ꝛ
varijs q̃ illis in taberna bibere dabat. Veniẽte aũt autũno
arreptꝰ est a febribꝰ hõ mõ. pmo p duos dies passus fuit do
lorẽ capitis cũ grauedie totꝰ corpis ꝛ punctiõe q̃dã in stõ
suo qñ ieiunꝰ stabat. ꝛ si aliquãtulũ cõedebat sedabat stõi
eiꝰ pũctio ꝛ addebat dolor capitis. Post hos dies. in hora
vespertina cepit infridari exteriꝰ ꝛ oscitare ꝛ extẽdi. ꝛ cũ sol
occubuisset habuit vomitũ pmixtũ ex cola ꝛ flãte: deiñ ce/
pit lente calere ꝛ stetit sic tota nocte absq; siti. Mane seq̃n/
ti nõ pcepit punctionẽ stõi ↄsuetãꝫ dolor capitis pseuera
uit ꝛ ipso mane clystere recepit lenitiuũ ꝛ comedit de pulla
parua hora diei 3ª ꝛ post paululũ euomuit cibũ ꝛ colerã ci
trinã multe amaritudinis ꝛ redijt punctio ad stõm suuꝫ ꝛ
post vomitũ ilico horripilationẽ passus fuit ꝛ riguit bñ p
horã ꝛ q̃escẽte rigore multũ caluit. ℂ Tũc vocatꝰ ad eum
pcepi calitatẽ satis acutã tactui ꝛ vidi vrinã eius citrinã in
subã mediocrẽ absq; sedimie: tũc pcepi eũ abstinere a sono
ꝛ q fricatiões ei fierẽt leues ꝛ aq̃z ordei p potu cõcessi. Cũ
q; hora vespertina redirẽ ad eũ ꝛ inuenisseꝫ eũ calẽtẽ vt prius
ꝛ pulsuꝫ velocẽ ꝛ spissuꝫ satis eleuatũ ilico añq̃z discederẽꝫ
ab eo clamauit frigeo ꝛ facta sũt eiꝰ extrẽa frida ꝛ pulsus
ↄuersus ẽ a sua eleuatiõe ꝛ velocitate ꝛ pcepi q fricaret:ꝛ
q apponerent extremis eiꝰ pãni calefacti. Et qr iaꝫ fuerat
plusq̃z p diẽ nãlẽ sine cibo circa tertiã horaꝫ noctis dixi q
cibaret ptisana ꝛ biberet paꝝ vini debilis multũ liphati ꝛ
mane sequẽti exhibui ei tale eũatiuũ. ℞. cassiefi. ʒ.i. mãne.
ʒ.s. distẽpet cũ decoñe rof. viol'. passul'. ꝛ anisi i q̃ decoctiõe
decocta erat. ʒ.i. turbit ꝛ. ʒ.s. reu. ꝛ pꝰ opõnẽ huiꝰ farma/
ci sumpta aq̃ ordei cũ zuccaro rubeo ad abstergendũ stõꝫ
p horã accepit ptisanã ꝛ bibit vinũ vt. s. bñ limphatũ ꝛ pꝰ
cibũ dormiuit p horas duas. Appropinquãte aũt ho/
ra vespertina feci eũ fricari leui fricatiõe:tñ versus. 22. ho/
rã eiusdẽ diei aliq̃ꝫtulũ friguit circa extrema ꝛ post mediã
horã caluit calore lento ꝛ nũti neq; fuit illa nocte multum
molestatꝰ. Accepit ãt ptisanã circa sextã horã noctis. mãe
sequẽti in ortu solis recepit clystere lauatiuũ ꝛ emisso cly/
steri accepit de pulla pũa alterata ꝛ bibit: vt. s. post cibum
pũo iteruallo facto euomuit vt vomuerat. 2º. die pcedẽte:
deinde horruit ꝛ riguit ꝛ accẽsus est calor eiꝰ ꝛ factꝰ acutꝰ
ingetãs eũ. Rexi eũ cũ ↄfectiõe triasandaloꝝ ꝛ aq̃ ordei:ꝛ
cũ puenissꝫ ad. 22. horã ceperũt ẽt extrema eiꝰ infridari ꝛ
voluit pãnis cooperiri: sꝫ cito ptrãsiuit frigiditas ab eo ꝛ ca
luit a pnº acutiꝰ q̃z in ꝓcessu noctis. Circa q̃rtã horã noctis
accepit ↄsilr cibũ: ꝛ tũc certificatꝰ eũ verũ pati emitriteum
fuisse. Et qr vrina eiꝰ in die accessiõis soliꝰ flãtice erat in colo/
re subcitrina i subã mediocris cũ sedie satis attestãte digõ
ni ꝛ erat ifirmꝰ cũ pũa siti ꝛ pũa ingetudie ꝛ absq; vigilia/

rũ instantia. Et in die accessiõis tertiane vrina erat citrina si ne sedimine ꝛ erat patiẽs cũ siti magnã illᵉ ꝛ estuosa igetudi ne putaui ꝙ colera supra flã dominum hẽret: ꝛ ꝙ illõ flã eẽt satis benignũ ꝛ ppea plus eẽ intẽdendũ colẽ ꝗ̃ flãti: dedi ei tale digestiuũ. Nã in die accessiõis tertiane dedi sibi syru pũ simplicẽ acetosuꝫ cũ aq̃ endiuie ꝛ lupuloꝝ ꝛ in die flãti ce dedi syrupũ acetosuꝫ cõpositᵐ cũ dictis aqs ꝛ postea eũa ui eũ cũ h̃ farmaco. ℞. medulle cassiefi. ℥.i. dissoluat in de coctiõe ro. viol. liqr. ꝛ passulaꝝ anisi prunoꝝ ꝛ tamarindo rũ ꝛ superaddidi agarici. ꝛ reu. añ. ʒ. vnᵘ ptes duas ꝛ salis gẽme ꝛ spice. añ. ℈.5. ꝛ exhibui eũ i die solıᵘ flãtice sicut sp̃ in tali emitriteo est faciẽdũ. Et scias h̃ ꝙ nõ solũ qñ colera dñat̃ supra flã est magis digẽni ꝛ eũoni colere intẽdendũ: sꝫ in pⁿ ois egritudis a colera ꝛ flãte facto est silr fiendũ nisi flã valde suꝑflue supdominaret̃ colere: qđ nõ est: qꝛ colã magis festie mouet̃ ꝛ magis obedit eũoni ꝗ̃ flã. Facta aũt p̃dcã eũone ꝛ abstersiõe visceꝝ cũ lauatiuo ꝛ clysteri abster siuo deduxi itẽtionẽ meã ad itẽm ꝛ apposui ei ceroruꝫ de mastice. Et circa vlteriorẽ digẽm exhibui ei ꝑ digestiuo sy rupũ de bisantijs in die flãtice solius cũ aq̃ feniculi ꝛ in die colerice cũ aq̃ endiuie. Et post hãc digẽnẽ eũaui eũ cũ far maco tali. ℞. medulle cassiefi. ℥.i. clarĩ de succo ros. ꝛ clã rij indi. añ. ʒ.ij. dissoluant̃ in decoctiõe passulaꝝ ros. ꝛ vio la. anisi ꝛ seis endiuie ꝛ bñ successit ei: qꝛ post hãc accessio nẽ sublata est accessio tertiane. ꝛ remãsit flãtica sola cui po stea intẽdi cũ his q̃ dicta sunt in cura flãtice. ℭ Aliᵘ casus est. Nastasius Simõis q erat colericᵘ macer etatis annoꝝ. 40. ꝑ multitudine fructuũ ꝛ herbaꝝ qbᵘ vescebat̃ multi plicauit multũ flã in sto͂ suo ꝛ capite maxie ꝛ frequẽter de scẽdebat ad gutt̃ suũ flã frm̃ aquosuꝫ. p̄cipue si de die dor miebat. h̃ egrotauit emitritea nõ vera: cuiᵘ vna febris erat ꝯtinua colerica ꝛ alia erat flãtica iterpolata: quaꝝ cõposi tio reddit emitriteũ mediũ. Dormiuit aũt q̃dã die de mense augusti in meridie in domo sua nõ bene coopertus ꝛ ilico post sonũ cepit eũ febris cũ puo horrore: sꝫ cũ multis alici bus ꝛ oscitatiõibᵘ ꝛ dolore capitis ꝛ cepit ilico multũ cale re ꝛ illa die fuit cũ siti ingetudine ꝛ vigilijs. Mane aũt se quẽti accepit lenitiuũ ex cassia sola cũ aqua ordei. ꝛ facta lenitione comedit panẽ lotũ supaspsum zuccaro ꝛ bibit vi nũ limphatũ debile. Uespe ãt tãta friditas extremoꝝ ꝛ dor si supuenit ei vt vix posset calefieri. ꝛ post lõgã fricationẽ ꝛ calefactionẽ cũ tegulis ꝛ pãnis calefactis: habuit vomituꝫ multi flãtis insipidi. ꝛ postea iterũ friguit ꝛ necꝫ fuit rei terare calefactionẽ: postea cepit calere ꝛ fuit calor eiᵘ minᵘ acutᵘ ꝗ̃ die añcedẽte: magis tñ ꝗ̃ sit calor febris flãtice ex tali flãte. ꝛ sicut se habuit in calore ita ꝛ in siti ꝛ ingetudie ꝛ istãtia vigiliaꝝ. Dormiuit. n. illa nocte circiter horas. 4. mane sequẽti recepit clystere lenitiuũ ꝛ accepit de cibo de pulla pua alterata: ꝛ pᵒ cibũ videbat̃ calor eiᵘ remitti: sꝫ pa rũ p̄cessit remissio: qꝛ supueniẽtibus qbusdã alicibᵘ ꝛ osci tationibus cepit calor itẽdi ꝛ p̄cessit intẽdẽdo tota illa die. In vespis ãt istiᵘ diei fui vocatᵘ ad eũ ꝛ vidi vrinã eiᵘ subru bicũdã i suba mediocrẽ pulsuꝫ velocẽ ꝛ eleuatũ. ꝛ auditis q̃ p̄cesserãt ordinaui ꝙ cibaret̃ in 3ᵃ. hora noctis ptisana. ꝛ p extinctionẽ caliditatis eiᵘ biberet aquã ordei de mane sũ psit digestiuũ suũ syrupũ acetosũ simplicẽ: siĉ tũc de sero or dinaueram ꝛ facta p̄dicta ordinatiõe discessi ꝛ nõdũ multuꝫ elongatᵘ a domo sua fui vocatᵘ: ꝛ ecce friditas extremoꝝ inualescebat sup ipm: vñ oportuit me vlterius ꝑlõgare ce nã suã ꝛ cogitaui ꝙ febris eiᵘ erat cõposita ex colerica ꝯti nua ꝛ flãtica interpolata. ꝛ sic erat mediᵘ emitriteᵘ. Et cu raui eũ sic p̄cedẽtẽ plus intẽdẽdo colere ꝗ̃ flãti. Solũ autẽ in h̃ sp̃. ilius feci ꝙ farmaca sua erãt debiliora ꝛ ꝑ longiora interualla data ꝛ fuit emitriteᵘ istiᵘ lõgior p̄cedẽte. nã colã in isto nõ fuit mere nãlis. imo multũ ꝛ habuit mixtũ de co lera citrina: ꝛ flã ẽt suũ fuit satis grossuꝫ ꝛ crudũ. Et scias hic ꝙ fm̃ istã viã curant̃ emitritei duaꝝ ꝯtinuaꝝ diuersoꝝ

Exemplũ secũdum.

generũ. ꝛ silr duaꝝ iterpolataꝝ diuersoꝝ generũ. Dix Ras. 25. ꝯtiñ. Filiᵘ enoch monoculus passus est maligniorẽ sp̃ẽꝫ emitritei q̃ erat multe acuitatis ꝛ cronica est. ꝛ medicᵘ tuᵘ assuescebat dare ei troc. de spodio ꝛ psiluli ei ꝙ accipet pti sanã post duas horas post syrupũ acetosuꝫ ꝛ ꝙ tardaret ei bũ suũ oi die quousqꝫ esset mudificatᵘ a febre ꝛ ꝙ hora poᵐⁱ ꝓuocaret vomitũ. ꝛ cũ regularᵘ fuit isto regie satis visum fuit sibi difficile ꝛ petebat meliᵘ. ꝛ aliõ regimẽ dixi ei igno ro ꝓte melius ꝛ ꝯueniẽtiᵘ: ꝛ discessi a cura eiᵘ. ꝛ post decẽ dies inueni eũ ambulantẽ per villã: ꝛ dixit mihi: magister auxilio dei ꝛ vestri sum liberatus omnino.

ℭ De cura febriũ cõpositaꝝ eiusdẽ generis. Ca. xviij.

Cura febris cõposite ex febribᵘ eiusdeꝫ gñis subalterni vt duaruꝫ vel triũ colicaꝝ vel flãticaꝝ vel melicaꝝ ñ dif fert a cura suarũ simpliciũ nisi ꝑ tanto ꝙ maior sollicitudo ꝛ maior ꝓuidẽtia est in ea hñda: ꝛ ꝙ eũo in cõposita est magis nec̃ia ꝗ̃ in simplici: q̃uis etiã sollicitudo de virtute debeat esse maior. ℭ Dix Guil. In die duarũ tertianaꝝ. sup. vel pluriũ nihil dect̃ de nutriẽte: sꝫ in die interpolatiõis reficiat̃ vt sufficiat sine cibo in die paris moꝝ. Et per hoc dedit intelligere ꝙ de illis tertianis loq̃t̃ que inuadunt fm. 3ᵐ. diẽ ꝛ huic silẽ est fiendũ in q̃rtanis inuadentibus fm eũdẽ. 4ᵐ diẽ. ℭ Dixit Guil. tu debes ꝓ cedere in cura febriũ cõpositaꝝ eiusdẽ generis cũ medici nis dictis in curis simpliciũ illius generis: ita. s. ꝙ si febres cõponẽtes sint pure ꝛ de mã pura tu p̄cedas cũ cura pura rũ: ꝛ si sint nothe cũ cura notharũ: ꝛ si vna est pura ꝛ alia notha tũc procedas cum cura cõposita ex cura pure ꝛ cura nothe. Ad ipsas ergo recurrendum est: nec expedit hic pro telare sermonem.

ℭ De febre apostematum. Cap. xix.

Dixit Aui. 2ᵃ pmi de pulsu apatũ ꝙ apatuꝫ sunt q̃dã febrẽ efficientia aut propter ipsoruꝫ magnitudineꝫ aut ꝑpter nobilitatem mẽbri in quo fiũt. sup. aut ꝑpter vtrũqꝫ ꝛ alia sũt q̃ febrẽ nõ efficiunt. Et tuc febrẽ nõ efficiũt. dixit Ga. in li. de malitia cõplõnis diuerse: cũ calor sanguis q est in mẽbro apato fuerit qetus. i. remissus lenis: ꝛ san guis quẽ ꝯtinet totũ corpᵘ fuerit eq̃lis cõplõnis. forsitã. n. tũc nõ accidit ex calefactiẽe mẽbri infirmi vt calefiat cor pus. Sed cũ sanguis mẽbri aposti fuerit caliditatis fortis ca lefiet corpᵘ fortitudine ebullitiõis eiᵘ. Et silr cum sanguini totiᵘ dñat̃ colã nõ stat qn calefactione suꝑflua calefiat totũ corpᵘ: ꝛ sic fiet febris ꝛ multo plus cũ vtreqꝫ res ꝯiungent̃. Et dixit. pmũ qđ calefit ex sanguine in quo suꝑfluit calefa ctio in mẽbro aposo est sanguis q est in venis pulsantibus ꝑpea ꝙ in nã sua est calidior ꝛ ꝑpinquior nãe sp̃s: deĩ post ipsum sanguis q est in venis nõ pulsantibᵘ. Et adhuc si mẽ brũ aposuꝫ erit ꝑpinquũ aliqbᵘ visceribᵘ sanguine plenis. erit calitas eiᵘ recurrẽs velociter ad sanguinẽ quẽ totũ cor pus ꝯtinet. Et silr dixit. dignius est vt calefiat añ ois res q̃ velox est ad resoluẽdũ aut est in nã sua calã. Et silr etiã pᵐ qđ infridat̃ est etiã res q̃ est velox ad resoluẽdũ aut que est in nã sua frida. Et febris q̃dẽ ex apate gñata aut est effiᵃ: ꝛ dictũ est ð ea in tractatu effimeraꝝ: aut est putrida ꝛ apã fe brẽ putridã faciẽs põt esse intrinsecũ aut extrinsecũ: ꝛ hoc est vt raro: ꝛ quocũqꝫ loco fuerit opꝫ. ꝙ sit calm siue eẽn tialr siue accidẽtalr siue vtroqꝫ mõ. Immo vt sic maxie fe brẽ inducit. Ad hoc tñ vt febris ad apã sequẽs sit putrida exigit̃ vt ab ipo apate cordi cõicet̃ mediãte pricula colligã te mẽbrũ aposum cordi putridus vapor inflãmãs cor cali tate p̄ter nãꝫ: quẽadmoᵐ dcm̃ ẽ de hũo: e putrido nõ apan te. ℭ Ad h̃ aũt vt ab apate siue alio hũore putrido possit vapor putridᵘ cõicari cordi plã reqrũt̃ p̃ ꝙ ille hũor apans vel nõ apans sit putridus: ꝛ sit tãte q̃titatis ꝙ ab eo mul tus eleuet̃ vapor cui nõ accidat totũ resolui i via trãsitiõis

Reqͥrũt ad hoc vt vapor putridᵘ cor di cõicet.

ipsi⁹ ad cor: ⁊ ſ3 sufficiat ad ip̄m puenire pp̄ qđ exigitur vt sit in loco cordi ꝓpinquo: ne pp̄ lōgā eius distantiā a corde accidat vt tot⁹ vel pene tot⁹ resoluat̄ in via: ⁊ q̄ vie trāsit⁹ ipsi⁹ ad cor sint ample: ⁊ nō sit in ipsis viis obstaculū ꝓhibēs puētū ipsi⁹ vaporis ad cor. ⁊ q̄to p̄dicta sunt faciliora ⁊ magis patētia tāto cōtingit facilius ⁊ citius accēdi febrē putridā in corde. Sic aūt est q̄ p̄dicta in apatib⁹ mēbroꝝ intrinsecoꝝ ⁊ in humorib⁹ putridis in venis ꝯtentis q̄ sunt a subassellis vsq̄ ad inguina potissime repiunt̄ rē⁹ apatū exterioꝝ ⁊ hūoꝝ extra p̄dictas venas cōtentoꝝ ſm plim. Jdeo q̄ apa itrinsecū ⁊ humor putridus in dictis venis ꝯtentus ſm plim febrē accēdit putridā. Nā in dictis locis ſm plim reperit̄ multitudo māe ⁊ calor multus. multā faciēs euaporatiōez: ⁊ loci est ꝓpingtas ad cor. ⁊ vene multe ample inter ip̄m locū ⁊ cor q̄ ſm plim sunt obstaculis pura te ꝓhibētib⁹ ascēsuz vaporis putridi ad cor. Et ꝓpterea q̄ in apatib⁹ mēbroꝝ extrinsecoꝝ ⁊ venis extrinsecis ſm pl3 oppositū p̄dictoꝝ reperit̄. Jdeo raro inde febris aduenit putrida. ſm plim. n. inter p̄dicta loca ⁊ cor magna est distātia: ⁊ vene inter ipsa ⁊ cor plim minuūtur ⁊ opilationes in eis repiunt̄. Et māe in dictis locis pauciores cōtinētur. ⁊ calor minor minorē faciēs euaporationē. Vñ dix̄ G. p̄mo de dif. feb. Ex putredine q̄ est ſm viscera ⁊ magna valoruz siue mā sit apans siue nō. fum⁹ ex his que putrefiūt humorib⁹ ad vētriculos puenit cordis: ⁊ q̄r eleuat̄ ab hūoribus putridis ip̄e est putridus: ⁊ q̄r putridus puenit ad cor. febrē gñat putridā. ℭ Et Aui. dixit. cū ex apatib⁹ extrinsecis supra q̄buscūq̄ causis extrinsecis vel intrinsecis generatis cōicat̄ cordi nō solū simplex calefactio: ſ3 putrida fortasse ꝓpter suā multitudinē. aut pp̄ suā ꝓpinquitatē ad cor. Sicut si eēt in subassellis aut mamillis aut in lacertis costaꝝ: tūc fit febris putrida. q̄uis ſm plim dixit Aui. apata extrinseca q̄ cāut febrē putridā nō fiant nisi a causis añcedētibus corporeis replōnalib⁹. q̄r ſm plim apata extrinseca ꝓueniētia a causis p̄mitiuis cāut febrē diei: q̄r ſm plim talia apata nō pueniūt ad cor nisi cū calefactiōe sola absq̄ putredine ⁊ hoc nisi moueāt cāe añcedētes ad putredinē in corpib⁹ ꝓprie cacochimis ⁊ imundis in q̄bus febres cāut putredis. Et dixit Aui. sequūtur febres putride apata intrinseca. fortasse. n. febres q̄ sequunt̄ apata intrinseca nō fiūt ex applicatiōe caloris ad cor. sine putredine. Et notāter dixit. fortasse vt ondat nō eē ita ipole ex apatib⁹ intrinsecoꝝ cōicari cordi solā calefactiōz sine putredine: vt cū esse de mā pauca i loco paucaꝝ ⁊ strictaꝝ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ a corde remotā. ℭ Et scias q̄ febris putrida sequēs apata pōt esse ꝯtinua ⁊ pōt esse interpolata ſm multitudinē māe putride cōtinuātē vaporē putridū ad cor. vl' nō ꝯtinuātē. ſm plim tñ ē q̄ apata cal'a p eēntiā ⁊ p acciñs seq̄t̄ feb. putrida ꝯtinua. Cal'a vo so᷑ p acciñs ⁊ nō p eēntiā iterpolata. ℭ Dix̄ Ras. 16°. ꝯtiñ. plures sunt sp̄es febriū ex apatibus. nā q̄dā sunt acciñtes ex apate pāniculi cerebri. q̄dā ex apate pulmonis vel diafragmatis aut ptiū pectoris aut renū aut vesice aut auris vel alioꝝ. s. epatis stōi matricis ⁊ intestinoꝝ ⁊ testiculoꝝ ⁊ siliuz. ℭ Dixit Aui. apata intrinseca ad q̄ sequuntur febres putride sunt apata cerebri ⁊ velaminū ei⁹ ⁊ buccini auris ⁊ gutturis q̄ñq̄ ⁊ ptiū pectoris ⁊ velaminū ei⁹ ⁊ epatis ⁊ renū ⁊ vesice ⁊ itestinoꝝ ⁊ matricis ⁊ silibus mēbris in stō pulmone meri splene ⁊ meseraycis. Et putredo q̄dē intrinsecoꝝ mēbroꝝ ceteris parib⁹ deterior est ⁊ maioris periculi putrefactione extrinsecoꝝ. ⁊ sic scd̄m plim absolute ꝓferri potest: q̄uis aliqua putredo in aliquo apate extrinseco possit eē deterior ⁊ prauioris qualitatis q̄3 putredo mēbroꝝ apatū intrinsecoꝝ sicut est putredo q̄ aliq̄ñ repit̄ in antracib⁹ ⁊ carbunculis. ℭ Distinguunt̄ aūt feb. putride sequētes apata mlt'pliciter. p̄mo ab Aui. ſm māz apatis. ⁊ dixit. q̄ vehemētiores febres fiunt ex apatib⁹ de genere herisipille q̄ cognoscunt̄: q̄r ex his excedit. i. excacuitur dolor ⁊ sitis ⁊ inflāmatio: ⁊ significant eas significationes permixtionis colere rubee cū sanguine plurime. ℭ Et diuersificatur. 2°. dixit Aui. in fortitudine ⁊ debilitate caꝝ ſm ꝓpinquitatez cordis ⁊ ipsius longitudinem ad apata. ℭ Et. 3°. dixit ipse. ex dispōne substantie mēbri in quo est apa. nam febris apatū que sunt in mēbris carnosis est vehemētior: q̄r febris coꝝ que sunt in mēbris pāniculosis ⁊ coꝝ similibus vt in neruosis est debilior. Et intellexit hic per vehemētiam ⁊ debilitatē q̄ntitatē caloris febrilis: cui⁹ dicti causa est q̄r in mēbris carnosis plus de mā cōtinet̄ ⁊ magis calefit a calore mēbri q̄3 in pāniculis ⁊ similib⁹. Et nō intellexit vehementiā ⁊ debilitatē acciñtiū. nam febres apatū pāniculoꝝ sunt cū fortioribus accidētibus: vt patet in capl'is apatum ipsoꝝ. Et diuersificat̄. 4°. dixit Aui. pp̄ mēbrū apostuz esse magis vel minus arteriosum. nā febris coꝝ que sunt in vicinitate arteriarū est vehemētior. Et febris coꝝ que sunt in vicinitate venaꝝ solū est debilior ⁊ cā satis est manifesta. ℭ Et diuersificat̄. 5°. ſm diuersitatē periodoꝝ ipsaꝝ. nō. n. euantur iste febres. dixit Aui. a p̄iodis ſm mās q̄ effundunt̄ ad apata eaꝝ debitis. p̄iodi naq̄ earū sunt ſm generationē eaꝝ ⁊ ſm motū ipsaꝝ māeꝝ ⁊ ſm attractionē caliditatis ⁊ doloris ad apata. q̄si dicat q̄ materia sufficiēs ad p̄iodicationē faciendū in tp̄e generat̄ determinato: ⁊ determinato mouet̄ tp̄e vt supius dictuz est ⁊ in determinato ēt tp̄e attrahit̄ a calore ⁊ dolore mēbri apostati ⁊ eaꝝ p̄iodicatio currit cursu p̄iodicationis humoris faciētis apa. ℭ Diuersificat̄ ēt rōne nobilitatis ⁊ sensibilitatis mēbri. Etenī febres sequētes apata mēbroꝝ nobiliū ⁊ multi sensus vehemētiores sunt ⁊ ſm plim sunt ꝯtinue pp̄ magnā colligātiā quā hñt ipsa mēbra cū corde. Alioꝝ vō imbecilliores sunt: ⁊ ſm plim interpolate: ⁊ que ipsaꝝ sunt interpolate q̄ñq̄ sunt ordinate ⁊ q̄ñq̄ erratice. ℭ Dixit Al. febris que apa seq̄t̄ ſm magnitudinē apatis est ⁊ ei⁹ q̄ntitatē. Et dixit q̄ntitas timoris hui⁹ febris. s. ipsius timoris magnitudo ⁊ puitas habet̄ ſm mēbrū apatū in nobilitate ⁊ ignobilitate insensibilitate ⁊ sensus hebetatiōe ⁊ cordis ꝓpinquitate ⁊ lōgitudine. Et dixit. febres q̄ ꝯcomitātur apata q̄ alicui mēbrorūz initiando nascunt̄ male sunt. ℭ Dixit Aui. scias q̄ q̄ñq̄ sanat̄ apa i pleura ⁊ in aliis. s. mēbris ⁊ remanet febris ⁊ significat̄ tūc q̄ mūdificatio nō accidit. s. cōpleta. ⁊ hoc maxiͤ ꝯtingeret q̄ñ apa esset remotū a corde: ⁊ acciñtia sua de dolore ⁊ aliis essent sedata: tñ mā que in circuitu eius ꝯtinebat̄ nō est in totum ⁊ cōplete mundificata: sed remansit ex ea pars sufficiens manutenere febrē: ⁊ q̄r significat̄ q̄ mūdificatio nō accidit cōpleta ideo significat̄ q̄ suspitio remanet de reditu apatis: q̄r nō fuit sanatū illud apa per remotionē totius māe: l3 acciñtia sint sedata. Posset ēt hoc contingere q̄ñ febris esset ab alia mā q̄3 a mā apatis: tūc. n. posset sanari apa ⁊ remanere febris. sup. Et q̄ñq̄ accidit ecōtrario. s. q̄ cessat febris ⁊ remanet apa vt voluit Ga. p̄ affo. in comēto affo. porismos ⁊ cōsistentias ⁊c̄. vbi recitauit Gal. de quodā euxio pleuretico in quo cessauit febris septē dieb⁹ pleuresi remanēte: ⁊ vt dicit: hoc pōt ꝯtingere in pleuresi. nō vera. in v̄a aūt nō cū sit febris ꝓpriū acciñs eius. ⁊ sil'r q̄ñ apa induraret̄ p resolōnē subtil' partis māe ei⁹. febris. n. tūc cessaret ⁊ remaneret apa. Jnquit G. x°. tera. febres sequētes apata cū pdurāt pducūt ad ethicā. Et Aui. dixit. iste febres q̄ñ ꝓlōgant̄ pducūt ad ethicā. ⁊ ꝓprie q̄ñ apata sunt in epate. ⁊ itellexerūt de cōsūptione siccitate ⁊ marasma q̄ sequūtur ad febrē diuti⁹ cōsumētē ꝓprie aūt ex epate. q̄r talis ꝯsūptio maxiͤ accidit ex defectu nutrimēti cui⁹ p̄n᷑ est epar. Dicūt q̄ patiēs febrē ex apate pulmonis magis incurrit ethicā pueniētē ex inflāmatiōe mēbroꝝ ⁊ ebullitione: q̄r in ea cor nō bñ pōt euētari: vñ accidit inflāmatio ⁊ ebullitio magna in oib⁹ mēbris. Dix̄ aūt. Gal. ibidē. mlt'otiēs vidi apata dyafrāq ⁊ febrē ei⁹ iterficiētē añq̄3 certissime cōpleret̄ dispnia ⁊ pduceret.

Feb. pu. sequēs apata pōt esse cōtinua ⁊ interpolata.

[illegible] ex de feb. seq: ē in apata.

perduceret ad ethicã. Et Aui. dixit q febres q̃ sunt pp aposta q̃ sũt i velaminib⁹.s.cerebri ⁊ pectoris. ⁊ max' dyafrãte cũ ↄfirmant͛ i malitia ⁊ nõ minuũt͛ neq3 resoluunt͛ nõ expectãt vsq3 ad ethicã.sup.s3 iterficiũt pusq3 ethica supueniat.

Tres spés signorum.

℄ De signis febriũ apatum. Cap.xx.

De signis febriũ apatũ.dixit Ga.i .de criti.⁊ scribit͛.17° ↄti.sic.Si tu vis scire p aggregationẽ febriũ cũ apate cõpositaꝝ debes p exercitari i cognoscẽdo simplices ex eis.febris nãq3 eueniẽs ab apate cerebri h3 dispositionem diuersa3 eueniẽti ab apate pulmonis. Et vnaq3q3 illaꝝ h3 dispõnẽ aliã a febre accĩte ab apate pleure.stõi.vel epatis.sup.vel alioꝝ mẽbroꝝ. ℄ Dix. A. cũ febrib⁹ euenientib⁹ ex apatibus intrinsecis repiunt͛ tres spẽs signoꝝ ⁊ accñtiũ.s.sigͣ ⁊ accñtia sigñantia mẽbrum ifirmũ.i.hñs apa. ⁊ sigͣ ⁊ accñtia sigñantia dispõnẽ mãe ⁊ sigͣ ⁊ accñtia sigñantia dispõnẽ infirmi. ℄ Et declarãs pdictas signoꝝ spẽs dixit. q sigͣ sigñantia mẽbꝝ infirmũ sunt dolor ⁊ grauitas repte in mẽbro apososo ⁊ q ipm mẽbrũ est calidius ceteris mẽbris alijs addita in eo calefactione nõ cõsueta. Et idẽ Dixit Ga.xi°.terapẽ.vltio c°. Et subdit Aui. ⁊ sicut spasm⁹:qm̃ ipse multotiẽs associat͛ in apatib⁹ calis in mẽbris neruosis. Et loq̃ns magis in spãli dedit exͫ sicut pulsus serin⁹ ⁊ dolor lateris pungitiu⁹ ⁊ tussis sicca in primis.i.in pn° apatis ⁊ hũida 2°.i.in pcessu sunt sigͣ apatis pleure.q̃ est in ptib⁹ pectoris. ℄ 2ͣ vo spẽs signoꝝ est.dixit Aui.sic vehemẽtia febris tertiane.i.exacerbatio de 3° in 3ͫ q̃ sigñat q mã est colica.sup. ⁊ vehemẽtia q̃tidiane q̃ sigñat q mã flẽmatica. ℄ 3ͣ vo spẽs signoꝝ.dixit. Aui. ẽ:qm̃ accñtia infirmi sunt q̃ indicãt ei⁹ salutẽ aut ei⁹ mortẽ:De signis p͛ spẽi dr͛ in capitulis ppriis ipsoꝝ apatũ intrinsecoꝝ. De signis aũt 2ͣ spẽi dcm̃ est supius in pprijs capitulis ipsarũ febriũ. Et de signis tertie spẽi dicet͛ infer⁹ in tractatu pnosticatiõis. ℄ Et ad maiorẽ declõnẽ pdictoꝝ ⁊ pcipue signorũ p͛ spẽi. Dñt doctores q febres apatũ intrinsecoꝝ ẽt factoꝝ ab eadẽ mã nõ eq̃ sunt i salubritate ⁊ malignitate nec in longitudine nec in breuitate nec i piodis capꝝ vñ ait. A. q mẽbra occulta intrinseca.diuersificant͛ in faciẽdo febres ⁊ in recipiẽdo eas.in faciẽdo.s.in mittẽdo caliditatẽ putredinalẽ ad cor ⁊ recipiẽdo.s.ab ipso corde postq3 febres sunt facte in eo qñ febres ad ipsa spgunt͛ mediãte sanguie ⁊ spũ Et diuersificant͛ in pduratiõe ipsaꝝ ⁊ capꝝ piodis s3 magnitudinẽ ipsoꝝ apatũ in seipsis. ⁊ sm magnitudinẽ venaꝝ ipsoꝝ mẽbroꝝ aposoꝝ ⁊ sm mẽbra sua. Aliter.n. ⁊ alr seq͛ ad febres qñ apa est magnũ ⁊ qñ est puu3:⁊ alr ⁊ alr qñ ẽ venosu3 ⁊ arteriosu3 ⁊ qñ nõ est sic: ⁊ alr ⁊ alr sm mẽbra sua.s.ipsa ↄsiderata in nobilitate ⁊ ignobilitate sua ⁊ sensibilitate ⁊ hebetate sua ⁊ in longinq̃tate ⁊ ppinq̃tate sua ad cor. ⁊ sm mẽbra sua.i.p viã colligatiõis.i.s3 ea mẽbra q̃b⁹ colligant͛ pter cor. ⁊ cõicat eis nocuͫ eoꝝ. Et seq̃ẽs Aui. de pdictis exẽplificãdo clari⁹ ⁊ pticulari⁹ dixit. q d mẽbris intrinsecis sunt q̃ sunt ppinq̃ cordi ⁊ vehemẽtis cõicatiõis cũ eo sicut velamẽ.i.dyafragma ⁊ pulmo: ⁊ de his sunt que sunt longinq̃ a corde ⁊ debilis cõitatis sicut renes.sup. ⁊ d eis sunt q̃ tenẽt in pdictis mediũ. Et q̃ sunt pmi ordinis febres eoꝝ sunt male ⁊ mortifere ⁊ breues. Et q̃ sunt secũdi ordinis febres eoꝝ sunt min⁹ male ⁊ min⁹ mortifere ⁊ lõge Et q̃ sunt medio mõ se hñtia: febres eoꝝ sunt medie inter pdictas. Et sm pdicta ẽt diuersificant͛ piodicatiões earũ. nã aliter ⁊ alr piodicãt fe. apatũ colericoꝝ epatis.q2 de 3° in 3ͫ. ⁊ aliter febres apatũ colericoꝝ renũ.exẽplificatio.dixit Aui.renes ipsi nõ sp faciũt pp apata sua febres fortes nec ↄtinuas:q2 pp paucitatẽ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ipsoꝝ non cõicãt cordi multũ calorẽ:nec illũ quẽ cõicãt.cõicant semp: s3 multotiẽs. Dixit Aui.sunt febres ipsoꝝ interpolate:sup. cũ ordine sue interpolationis ⁊ multotiẽs nõ sunt iterpolate.s.ordinate piodicationis:s3 sunt de gñe febriũ cõmixtaꝝ

Nota q febres apostematũ intrinsecoꝝ ẽt factoꝝ ab eadem mã nõ eq̃ sunt in salubritate ⁊ malignitate nec in longitudie ⁊ breuitate.

erraticaꝝ.s.tertianaꝝ ⁊ q̃rtane ⁊ q̃ntane ⁊ sextane: ⁊ fiunt cũ eis rigor ⁊ horripillatio sic in veris interpolatis. ⁊ subdit. q ambiguũ sit esse capꝝ.s.ad capꝝ cãs ⁊ ipsaꝝ spẽs ⁊ ipsaꝝ ẽt terminationẽ ad salutẽ vel pditionẽ. ⁊ cã dictaꝝ diuersitatũ est diuersitas multa mãerũ q̃ põt in renib⁹ ↄgregari ⁊ aduri in eis. Sũt.n.renes dure sbe ⁊ debilis sensus vñ tolerãt mães multas diuersas ⁊ malas. Et iã i supiorib⁹ dcm̃ est: q põt pp multas cãs variari determinat⁹ piodus. ℄ Et subseq̃nter aui. posuit sigͣ apatũ renũ faciẽtiũ febres Et sunt dixit ipse. grauitas in loco renũ ⁊ ptib⁹ alkati ⁊ dolor eoꝝ ⁊ ↄpuctas caliditatis in mẽbro.s.renib⁹ maioris cõsueta.s.sentire añ apationẽ.sup. ⁊ febres apatũ renũ: ⁊ sibi silu3 mẽbroꝝ nõ sunt vehemẽtes nec cũ accñtib⁹ fortibus terribilib⁹ ⁊ extraneis.s3 dixit Aui.cũ aggregant͛ in membro.s.aposo vt sit ppinquũ pncipali.s.cordi aut fortis cõitatis cũ eo aut vehemẽtis sensus ⁊ est neruosu3 tunc ẽ vehementia febriũ ↄcõitãtiũ ipsu3 ⁊ accñt in ea ingetudo mag⁹ ⁊ spasmus ⁊ fortasse cõicant͛ ipsu3 accñtia extranea sicut i apate matricis: associant͛ enim cũ febre soda ⁊ epilepsia ⁊ dolor ceruicis.i.colli. ℄ Et Alm̃.dixit q apa calm matricis ↄcõitat͛ febris acutissima ⁊ sensuũ turbatio ⁊ videt͛ hoc satis extraneũ cũ matrix sit a capite longinq̃ nec ei multu3 cõicet͛.q̃uis enim neruosa sit nõ h3 neruos multos a cerebro descẽdẽtes ad ipsam. Silr nec multũ cõicant cordi cũ nõ veniãt ad ipsu3 arterie plurime magne. ℄ Et Aui.qdẽ posuit tria signa gñalia febriũ apatũ. ℄ Primũ est q calitas q̃uis inflãmet͛ in eis.s.febrib⁹ vel in eis.s. apatibus ⁊ mẽbris:nõ tñ est vehemẽtis acuitatis sicut est in causon: de nisi res magna: ⁊ hoc aut pp multitudinẽ mãe apatis: aut pp cõplicationẽ putredinis eoꝝ cũ putredine venaꝝ aliaꝝ in q̃b⁹ aliqñ repit͛ caliditas similis caliditati causonis. Et cã dicti est dixit Aui. q2 putredo illoꝝ apatũ nõ est ipsa nec mota ad exteriora. ℄ Scdm̃ sigͫ est dixit Aui. q pulsus febriũ apatũ intrinsecoꝝ est sicut pulsus febriũ putredinis primo in pn⁹ ⁊ velocis ↄstrictiõis apud status.i.in tpe expulsionis ⁊ expulsionis: deinde magnificat͛.s.post expulsionẽ. ⁊ fit velox ⁊ spissus sm mẽbrũ ⁊ mãm.i.cadit in pdictis differentijs pulsus latitudo magna in qua diuersificat͛ in plus vel minus sm mẽbrũ aposu3 ⁊ sm mãm apatis sm q sciuisti. 2ͣ pmi in ca°. pulsuũ apatũ. Et supplent hic q pulsus in febribus apatũ est diuersus sicut in febrib⁹ putredinis ⁊ silr sicut in illis est subtoles maior dyalto:ẽita ⁊ in istis. Et subdit Aui. deinde p ⁊ fit pulsus serinus ⁊ vndosus sm diuersitatẽ mẽbri apoti i carnositate ⁊ neruositate. Amp. de pulsu vniuscuiusq3 apatũ cuiuscuq3 mẽbroꝝ dr͛ in pprijs ipsoru3 capitulis. ℄ Tertiũ sigͫ dixit Aui. est q vrina sm plm est ad albedinẽ decliuis ⁊ paucitatẽ tincture pp declarationẽ mãe ad apata quã silr cõcomitat͛ calor ⁊ spũs. ⁊ supplẽt ⁊ est aliqñ hec remissio tincture vrine multa sicut aliqñ cõtingit in frene.i.vrina aquosa:ita q est remissa ẽt in cõparatione ad vrinã sui sani. Et sm plm nõ est intelligendũ q sit remissior vrina sanoꝝ.sed est remissior in cõparatiõe ad vrinam que apparet vel apperere potest in talibus febribus ⁊ in ipsi:uinet eque fortibus si earũ mã esset intra venas sparsa: ⁊ non collecta in apate.

Signa apostematis renũ facientium febres.

Hic tria signa gñalia febriũ apatum.

℄ De cura febrium apostematus. Cap.xxi.

Cura febrium apatũ dependet a curatione ipsoꝝ apatũ. Remouent͛ enim ipse p sublationẽ ipsoꝝ. Unde ait Alm̃. Oẽs febres q̃ pp apata gñant͛ remouende sunt cura apatũ. Et febres qdẽ remouent͛ aut cũ calor apatis sedat͛ aut cũ sanies adunat͛.i. adunata est. Inq̃t enim Ipo. in affo. circa generationẽ saniei febres accidunt magis q̃ facta sanie. ℄ Et Aui. dixit. curatio haru3 febriũ ⁊ curatio febriũ acutaꝝ est post curationẽ apatũ. q̃si dixerit. siue febres q̃ sequunt͛ apata sint acute siue nõ: radix curationis eaꝝ ẽ curatio apatũ: Cura aũt apatũ in suis dicet͛

capitulis ⁊ locis:ad q̄ recurrēdū est. Inuenit̄ hic alia l̄ra q̄ dicit.curatio haꝝ febriū est curatio febriū acutaꝝ post curationē apatū.⁊ itellexit φ duaꝝ curarū fiat compositio.s. apatū ⁊ febris.sz successiue.ita φ pri⁹ curat̄ apa.deinde febres. Uel pōt dici.φ fiat ambaꝝ curaꝝ cōpositio simul.ita φ nō sit solū intendendū curationi apatū:sz ēt febris.post si.pter curationē apatuz. Et iō subdit Aui. φ radix in eis ē cura apatis ⁊ est obseruatio cure febris de infrigidatiōe ⁊ hūectatione.⁊ p hoc manifestauit qd̄ intellexit est curatio febriū acutaꝝ.i.cū itētione q̄ hētur in febribus acutis intētionē sumēdo a morbo. Uerūtū nō qd̄cūqꝫ infrigidās ⁊ humectans cōpetit in cura febriū apatū.⁊ ideo Aui.ait φ in his febribus nō ɔcedit̄ potus aq̄ frigide:q̄zuis infrigidet:neqꝫ introitus balnei.q̄zuis humectet.s.regulr curādo. Coacte tū in qbusdā apatibus cōcedit̄ aqua frida.vt dixit Gal.9°.terap. in herisipila interioꝝ.⁊ Aui.in approximādis ab extra dixit.si apa fuerit herisipila. sz vt fiat appositio reru frigidaꝝ.infridantiū actu de foris sup ipsuz sic sūt succus lactuce sempuiue ⁊ portulace cū aliquātulo sauich ordei.⁊ hoc fit ad duas intētiones.quaꝝ vna est repellere mām.⁊ alia est extinguere calitatē eius.sz oz dixit Aui.vt sine cessatione infrigident̄ sup niuē.⁊ pmutent̄ ne empla calefacta a calitate apatis ⁊ mēbri sui actuali calitate amplius calefaciāt. Et notant hic φ q: Aui.cū predictis succis frigidis nullū pmiscet oleū in apate colico ad infrigidādū ⁊ repellēdū nullū ɔuenit oleū.q: inflāmat̄ veloci⁹. Et hoc voluit Zoar.ī.theisir.vbi timuit inungere mēbrū qd̄cūqꝫ apatū apate colico cū aliquo oleo. Subdit Aui.si comederit.s.patiētes febres ex apatibus intrinsecis calis ⁊ maxime herisipila lactucas ablutas infrigidatas.i.actū frigidas:ɔtranicūt cū eis.s.loco cibi.⁊ iuuat̄ cum eis loco medicine q: lactuca infrigidat ⁊ humectat. Abluit̄ autē lactuca vt p ablutionem tollat̄ ab ea ōis nitrositas. ¶ Dixit Gal.xi°.terap.⁊ ponit̄ a Rabi.in.17°.pticula. Cuz epar ⁊ stōus sunt apata cibatio añ accessionē valde obest ⁊ facile interficit egrotātē.sz cū epar ⁊ stōus sunt debilia absqꝫ apate talis cibatio valde pdest. Et dixit.sup.6°.epidi.somnus in pn° apatum q̄ sequunt̄ febrē ipsaz auget. ¶ Dixit Gal. in tegni.φ cūato iā humore in mēbro qd̄ in eo fecerat apa ⁊ reducto mēbro ad nālitatē suā s̄m ɔtēperantiā humorū tunc ɔsiderandū est ne aliqd inmutatū sit s̄m critiz a q̄litate reumatis.i.humoris q fluxit ⁊ fecit apa. vt si reuma flāticū fecerit apa fit mēbrū infrigidatū ⁊ si colicū fit calefactū. Et silr si sanguineū aut melēcū. Nā ad h̄ vt mēbrū in quo fuit apa remaneat pfecte sanū oz illā distēperantiā q̄ remansit sanare. Sanabimus nāqꝫ eā.dixit Gal.si adduxerim⁹ ɔriā q̄litatē illi distēperantie q̄ remāsit in mēbro sicut dictū est in cura malaꝝ cōplonum. Et hoc erit si inquātū membruz calefactū est in tantū infrigidabimus. Et si inq̄ztū infrigidatū fuerit intm̄ calefaciemus:⁊ silr erit in humectādo ⁊ exiccando.⁊ cū ad modū sue cōplonis nālis reduxerimus tunc ab alterādo cessare debemus. Ad hanc tm̄ alterationē debite faciēdū:dixit Gal.necēriū est scire cucrasiam illius mēbri q̄ est s̄m nām eius vt in tractatu de gn̄ali curatione mēbroꝝ de curatione male discrasie dcm̄ est. ¶ Dixit Ras. 16°.ɔti. Si rigerunt̄ apata ⁊ cā fuerit ex pte vasoꝝ aut ex putrefactione: pculdubio vtendū est balneo ⁊ emplīs mollificatiuis sup mēbrū:⁊ ɔueniens erit tp̄s ad balneū ⁊ emplm mollificatiuū qn̄ declinabit febris cū balneū:⁊ tunc corrigat eā ⁊ pparet corpus ad nutrimentum. Dixit Gale.10. terap.corpora calidaꝝ ⁊ siccaꝝ cōplonū si i aliquo ipsoruz mēbro nobili apa oriat̄ vt in stō epate pleura vel pulmone peribūt. ¶ Dixit Gnil.si aliq febris cōponeret̄ cuz alia febre q̄ supueniet pp apata in stō vel epate vel alio mēbro.sicut si aliquis hr̄et tertianā vel quartanā:⁊ supueniret ei pleuresis de peripleumonia:tunc ɔueniēs est vt medicus opponat se cū medicinis ⁊ remedijs ɔuenientib⁹ ad apata ⁊ suā febrē maiori ⁊ subtiliori ɔsideratione: non negligēdo tm̄ febrē priorē nec eius curā. ¶ Et Ipo.quidē prio regiminis acu.⁊ Gal.ibidē.docēt cūare in pleureti. In 2°.vō eiusdem dixerunt in curatiō apatū intrinsecoꝝ nō debere fieri cūonē cū farmaco.pp qd̄ scire debes φ cūo in curatione apatum aut fit rōne materie fluētis.⁊ q̄ parata est fluere:⁊ istā facere cōuenit cūone immoratiuā ⁊ diuertiua:⁊ de ista intellexerunt in prio regiminis. aut fit rōne māe iam fluxe:⁊ q̄ iam in mēbro fixa est ⁊ incuneata:⁊ q: talis mā est ībi quiescēs in mēbro ⁊ inepta motui:iō huius māe cūonē facere nō debemus cū farmaco solutiuo:⁊ si eā facere tēptauerimus nō poterim⁹:sz eā agitabimus in dānū mēbri in quo est ⁊ circūstantiū. Et hoc idē voluit Aui.4°.primi de curatione apatū.cū dixit. Cum aūt humor in vno fuerit mēbro cōprehēsus ⁊c̄.⁊ de hoc intellexerunt in 4°.⁊c̄.

¶ De accidētibus febriū in generali trahentibus ad se curam.⁊ de febre sincopali in generali. Cap.xxij.

Dixit Gal.13°.terapē.⁊ scribit̄ a Ras.16°. conti.sicut cōponit̄ febris cuz febre. ita similiter in aliquo tp̄e cōponit̄ accn̄s cū febre. ¶ Et quotiēs accn̄tia fuerint magna impediunt regimen fieri iuxta debitum: sed cogimur totam curam fieri ad accidens: sz nō negligendo febrem.nā sicut Gal.dixit p̄ria ad glau. metiri opz in q̄ztum pole est q̄ztum magna sit febris ⁊ quātū magnū sit sinthoma qd̄ periculū infert ⁊ ad validius qd̄ est inter ea ⁊ periculosius resistere nō negligendo penitus alterum. v̄.g. Si quis febricitaret plectorica vocata passione:sed ex indigestionibus recētibus mordicet̄ ⁊ affligat̄ os ventris:aut ēt aliquis humor malignus veniens fuerit ad ipsum ⁊ in huius transitu valde ledat̄ vel difficulter toleret ⁊ anxiet̄. Nū quid hoc ad febrē aspiciētes solū cūare conabimur multitudinē:⁊ plus de ore ventris pūidentes. postq̄ꝫ aūt hoc bene affuerit cōgruū totius corporis cūonē facientes. Mihi itaqꝫ ita vr̄.plures enim vidi horū taliū pluries quidez hos peuntes:hos vō ad vltimū picli deuenietes incipientibus medicis eos cūare anteq̄ꝫ stōm cōfortent. ¶ Et dixit si duo aliqn̄ sinthomata ɔ̄ria assequant̄ ɔsiderare oz qd̄ illoꝝ est fortius:⁊ eodē mō si due egritudines s̄m eundē hominē ɔ̄ pugnantes indicationes facientes.sup.aut due cāe vel morb⁹ cū accidēte vel accn̄s cū cā aut morb⁹ cū causa: Etenīz ad qd̄ vrget instare opz nō penitus alterū negligendo. ¶ Et Rabi moyses dixit.in.8.pticula cū in egritudine ē accn̄s forte qd̄ nocet v̄tuti oz medicū curā pretermittere egritudinis:⁊ opponere se accn̄ti cū disturbantib⁹ ⁊ facientibus ip̄z a nocu¹° cessare ēt si egritudinē augmētet. vt eger a ɔditione cui approximat liberet̄. postea vō medic⁹ a nocu¹° accn̄tis secur⁹ redeat ad curā egritudinis quā dimisit. Et voluit Gal.φ in cura accn̄tis intentio curatiua sumat̄ a cā ipsius Et subdit Rabi. auctāte Gal. vbi.s̄. φ si tale accidēs fuerit i febre ⁊ v̄tus fuerit dissoluta.s.ante ip̄z accn̄s tunc totū adiutoriū adhibebim⁹ ad ɔfortādū v̄tutē.⁊ deiñ ad accn̄s:⁊ deinde ad febrē redibim⁹ nisi illud accn̄s fuerit tale φ dissoluat v̄tutē:q: tūc si cura pcedit ad illud erit tūc cura melior. Et subdit φ si accn̄s nō poterit dissoluere v̄tutē in illo spacio possumus destruē ⁊ eradicare radicē morbi nō dirigētes curā ad accn̄s. In qb⁹ v̄bis indicauit φ nō omne accn̄s diuertit ad se curā: sz solū si v̄tutē ɔsterint ⁊ erit aut actio lesa aut supflua cūo q̄ nō ex necessitate sequūtur morbū.nā q̄litas mutata ⁊ accn̄tia q̄ sequunt̄ morbuz de necessitate nō diuertunt ad se curā.cū ipsa cessent simul cū cessatione morbi.nullā enim pcipuā curationē hn̄t. dixit Gal.13.terap.sz solū sig^a sunt dispōnū.i. egritudinū q̄s oz curare. ¶ Nullū aūt accn̄s creticū diuertit ad se curaz. dixit Gal.pria ad glau.doloris capitis qui futurā emorosagiā vel vomitū signat curatio nō oz q̄ri.nō.n. sinthoma.s. s̄cm̄ vi morbi hunc esse putādū est.sz solū bonū sig^m sicut ⁊

Accidentia magna impediūt regimē debitum febribus.

alia q̄ ante crisim eueniunt q̄ timere faciunt.pluries.n.ali/
qd boni significāt:q2 talia accñtia cretica facta sunt vi nāe
ꝛ non morbi.℄ Et accñtibus insup diuertētibus ad se cu/
rā nō debeť cura p se:ꝫ p accñs que ꝓprie loquēdo non oꝫ
dici accñtiuꝫ curatio.ſꝫ accñtiū remotio. Uñ accñti debeť
curatio nō p se.ꝛ regulariter:sed in casibus : q casus.dixit
Gal.2.de ige.sa.esse pñt aut qñ accñs auget morbū aut qñ
p ipsum ṽtus ꝓsterniť.℄ Et dicūt qdā.predicta accñtia.s.
operationes lese ꝛ exeuntia mutata merito dignanť curaꝫ
recipe:cū ipsa sint pp que potiusq̄ꝫ pp egritudinē medici
sint ad infirmos vocati. videmus .n.plerumqꝫ.dixit ipse.
ꝙ q̄ꝫuis febris sit fortis ꝛ intēsa si fit sine dolore capitis vl'
alterius mēbri ꝛ sine fluxu ꝛ sincopi ꝛ silibus accñtibus ra
ro ad febriū illaꝝ curationē medici sunt vocati. ſꝫ vocanť
plerunqꝫ pp predicta accñā.℄ Dixit Gal.2.tera.nullū sin/
thoma inq̄ꝫtū sinthoma.i.inq̄ꝫtū sigm ē. neqꝫ indicat curā neqꝫ
alterat.i.mutat ꝑm pp curā.ex egritudinibus enim indica/
tio cure fit ſꝫ accñs.tñ aliqñ sinthomata curā exalterāt nō
inquātū hñt rōnē accñtiū.ſꝫ inquātū hñt rōnē cāe inquā/
tū.s.sunt cāe maioris nocumēti:siue illud nocum fit ṽtutis
siue dispōnis.i.sint accñs debilitet virtutē siue ꝑncipalem
augeat egritudinē.qñ cū nihil nocerēt nō abscindūt curaꝫ
que debeť egritudini. Et hec sunt accñtia quoꝝ auctores
meminerunt max̄ in tractatu febriū.Alioꝝ ṽo nullā fece/
runt mentionē.℄ Et dixit Gal.ibidē.si cū vno auxilio sin/
thoma cessare posset ꝛ egritudo curari:nō esset hoc ad sin
thoma respicere nec gratia eius auxiliū illud facere.ſꝫ so/
lū ad egritudinē ꝛ eius gratia.nō.n.cū dolorē coste i pleu
resi flōmantes vel purgantes sanamus sinthomatis cura ē
ꝑncipalr.ſꝫ bene respicimus ad sinthoma cū in dissenteri/
cis fluxibus pungentibꝰ vehemēter adhibemus succū ypo
q̄stidos vel plantaginis vel adipē hyrcinū vel oleū ros.per
quē nō sanať vlceratio intestinoꝝ max̄ q̄ exñt cū putrefa/
ctione.ſꝫ tñ quiescit ṽtus a dolore pillā in h mō.Et hoc fa
ciendo est ad sinthoma instare egritudinē negligentes.
℄ Et dixit Ga.ibidē.cū dissolviť nō tñ iā fortiter dissoluta
est:ſꝫ resistit adhuc ad sinthoma solū aspicimus q̄ꝫ citissime
studentes abscindere illud:dissoluta ṽo fortiter ṽtute non
solū studemus sinthoma abscindere.ſꝫ ēt illā roborare ṽtu
tē.Et subdit.Cū aūt cōfidimus in robore ṽtutis ꝙ possit
pati molestiā sinthomatis ad sinthoma nō ostamus : imo
ꝯriū facimus:vt qñ p auxilia doloris augmentatiua egritu
dinē curamus:quēadmodū dissenteriā curamus morda/
cissimis farmaciis q̄ hñt remouere egritudinē ꝛ sic cāꝫ do
loris ꝛ hoc facimus cū vehemētissima fuerit ṽtus.℄ Inqt
Paulus.accñtia ꝯña fe.diuertētia ad se curā sunt sincopis
liq̄factio vigilie soda subeth horripilatio rigor sudor tussis
bolisimus appetitus caninus sitis grossities lingue nausea
fluxus sanguinis narium ꝛ vlceratio labiorum ꝛ similia.

Et quia sincopis est vltimū sinthomatū:ió ab ea inci/
piendū ē.Febris sincopalis dr a sincopi q̄ cū
ea.Est enim febris simplex cōposita cū hoc accidēte qō ad
securā diuertit ꝛ poniť hec febris duplex.s.humorosa ꝛ mi
nuta siue subtilis:ꝛ nō dr vna humorosa ꝛ alia minuta:q2
vna sit hūoralis ꝛ alia nō:imo ambe sunt hūorales putri/
de:sed dr vna hūoralis:q2 cū multitudine humoris fit ꝛ p
suā multitudinē calm suffocando innatū sincopim inducit
ꝛ alia dr minuta:q2 nō fit a multitudie humoꝝ neqꝫ a mā
replonali.i.a mā sua q̄ꝫtitate excessiua replente sed fit a mā
pauca q̄ lꝫ sit pauca est tñ multe malitie ꝛ male q̄litatis q̄
ledendo inducit sincopim. Et dñt qdā ex his duabus cōpo
niť 3a spēs mixta ex humorali ꝛ minuta que sincopin indu
cit q̄ꝫtitate replente ꝛ q̄litate maligna.℄ Et febris qdē sin
copalis humorosa ſm plm fit a flāte in tñ ꝙ plures aucto
rū putauerunt solū ipsam esse flāticā ꝛ de ea in caº. de flāti
ca determinauerunt . Uerūtñ ipsa lꝫ raro qñqꝫ fit a colā
innāli:frequētius tñ ꝯtingit flā multiplicari ad maximam
q̄ꝫtitatē replentē q̄ꝫ colerā.Uerūtñ dixit Aui.hec febris ſꝫ
plm fit pp flā crudū.s.multū replonale gñati ex frequent.
nauseatiua replōne ꝛ multitudine ciboꝝ crudoꝝ.Et Gal.
dixit.12.terap.ꝛ scribiť.18º.ꝯti.euenit ista febris hoibꝰ cū
in coꝝ corporibus est flā grossum vehemēter ꝛ os stōi debi
le cui nocuit fastidiū aut aliqd silr.Et subdit aui. fit ēt ista
febris sincopalis humorosa qñqꝫ ꝛ in qbusdā horis ex co/
lera dñante grossa vt vitellina multiplicata in visceribus q̄
ibi putrefit ꝛ in suo motu facit sincopim p viā suffocatiōis
facte a sua q̄ꝫtitate:q̄ ió dr hūorosa.ꝛ sic due sunt spēs eius
vna quā auctores vocāt silēꝫ quotidiane:ꝛ alia quā vocāt
silem tertiane.s.nothe:quā qdā putauerunt sincopalē mi/
nutā:nō tñ recte.Erit ergo fe.hūorosa illa cui assotiať sin/
copis freqnter ꝛ multū a qua nō cūať ꝑcipue apud motū
corporis ꝛ eūonē eius. cuius cā vt plm est flā replens sua
multitudine venas ꝛ grauans plm nāni aut ſm minus co
lera multa grossa multū silr replens.Cūqꝫ moueť alter di
ctoꝝ humoꝝ ad multitudinē.ꝛ fluit aliqd ex eo ad os stōi
debilitat suffocādo vel ēt extinguēdo calitatē stōi ꝛ cordis
cōpatiētis sibi.vñ fit sincopis. ꝛ cū postea putrefit magis
debilitat ṽtutē.vñ facit incurrere sincopim in statu ꝛ hora
deterior paroxismi.ꝛ ista febris sincopalis qñqꝫ est ꝯtinua
ꝓportionalis ꝛ qñqꝫ est interpolata flātica vel colerica no
tha.ꝛ qñqꝫ est cōposita ex flātica ꝛ colerica ꝯtinua vel inter
polata vel ex vna ꝯtinua ꝛ ex alia interpolata notha.ꝛ est
de spēbus emitritei nō veri.℄ De febre sincopali humoro
sa flātica.Dixit Aui.hoc flā crudū replonale facit febrem
dispitā plm.i.vt plm interpolatā.imo apud quosdā non ē
nisi interpolata.ꝛ si aliqñ est ꝯtinua est hñs excrescentias.
ad q̄s significandū notanter.dixit Aui. ꝙ facit febrē disp/
titam.Est aūt raro inuenire hanc febrē ꝯtinuā : q2 nā non
sustinet nocum eius dū est interpolata nedū cū est cōtinua.
Et ió si aliqñ repiť ꝯtinua est tunc multū mortalis.Et sunt
qui exponunt.facit febrē dispitā.i.separatā.i.distātē.s.ab
aliis flāticis plm.i.multū:distat.n.hec febris ab aliis flāti/
cis plurimum.i.multum p longā distantiā in suis accñti/
bus p suspectionē maiorē.ꝛ ēt in modū curationis.℄ Et
volens Aui.ōndere quō hoc flā inducit sincopim.dixit.ꝙ
hoc facit:q2 iā vincit ṽtutē pp cuius victoriā nō pōt virtus
resistere qn coartet spūm ꝛ calorē in corde prefocando ipꝫ
vnde accidit sincopis.Et adiuuat ad casum in sincopim.di
xit Aui.super dictā cāꝫ ſm plm debilitas oris stōi q.s.debi
litas ꝓuenit a multitudine illius flātis crudi cuius stōus
ſm plm est lacuna ꝛ ex ore stōi cōicať ad cor.quare facilius
fit sincopis.℄ Et hora casus ad sincopim.dixit Aui est qñ
mouetur hoc flā ꝛ incipit in putrefactionē ire vt in ꝑnºpo/
rismoꝝ vel excrescētiaꝝ.q2 tunc vincit ṽtutē plus.s.q̄ꝫ añ
vinceret cū nō mouebať.tunc ergo facit eam excitatā.s.sin
copim:q2 tunc.s.maxie fit.q̄si voluerit Aui.dicere ꝙ oi ho
ra huius febris possit fieri sincopis.ſꝫ tunc max̄ fit qñ flā
illud crudū moueť.Inueniť aūt hic vna littera que dicit.
ꝙ qñ h flā moueť ꝛ icipit in putrefactionē ire facit eā hesi
tantē.s.nām reddit stantē in dubio de eo ꝙ facturan .s.ꝓse
quať mouere illud flā an nō.nā si nō ꝓsequiť suffocať sub
eo.ꝛ si ꝓsequiť cadit in sincopim in qua ēt est in timore suf
focationis.Ióqꝫ Aui.subdit.que.s.nā si dimissa fuerit cuꝫ
mā siue mouendo siue nō mouendo illā nō sufficit ꝯ mānt.
℄ Et flā qdē replectionale predictū sub duabus reperiť di
spōnibus.vnū qdē est qō est corruptū digōni ad benignus
ineptū ꝛ corporis nutricationi inobediens. ꝛ aliud est nō
sic corruptū nec sic digestioni benigne ꝛ nutrire corpus in/
eptū.℄ Et colera qdē grossa q̄ aliqñ est causa eius.aut est
gñata per admixtionē flegmatis grossi crudi cū colera nā/
li vel citrina.vel ex colā citrina p actionē caloris igrossata:

De febre aūt sincopali minuta.dixit Aui.ꝙ hec fe.fit
ex chimis subtilibꝰ plm: quoꝝ est colicū ve
hemētis subtilitatis.Et pp hoc febris subtilis dr ꝛ silis ter

Accidētibus nō debeť cura p se: sed per accidens.

Accidentia febre ꝯsequētia ad se curā diuertētia que sint.

De fe. sincopali.

Sincopalis humorosa.

Q̄ de flā hac fe. inducit sincopim : ꝛ i quo tpe magis.

stiane pure: vel dr subtilis: qr plm accidit corpib⁹ subtilib⁹ .i. macris colericis. vel dr hec: qr in ea corpus ilico subtilia tur & macrescit: & paucis diebus valde appet sicut corpus ethici. Auer. aut. 3°. colli. vocauit hanc febrem sophrana.

¶ Et mä huius febris vt iä patuit ē humor subtilis q vt plz colericus est vehemētis subtilitatis. Et ē cā huius febris dixit Aui. pfundatio mäe male sbe & venenose: cui iā accit putredo in corporibus cale cōplonis & sicce valde. In qb⁹ vbis Aui. ostēdit p cās qre vel pp qs talis mā subtilis colli ca inducit sincopim. Et sunt cause he. ¶ Pria est: qr mā ē multū subtilis & multū pfundabilis & ibibilis in mēbris: & pp ibibitionē nō pōt facile ab eis expelli. ¶ 2ª cā est: qr est putrida: & nō tm̄ putrida: sz est eius putredo venenosa: qr infecta pessime qlitate 9ria cōplōni spūs & nocente corpori sicut venenū cū furiositate. Cū qua mala qlitate est extinctiua & dissolutiua vel resolutiua spūum. p quoq dissolutionē sincopim facit. ¶ Et 2°. ostēdit in qbus magis reperit: qr in corporib⁹ colicis calidis & siccis cōplone valde. nam in talibus corporibus multiplicat talis cola. posset tn: lz raro h febris sincopalis minuta fieri ex flāte subtili nō qdē solo: sz cui admixta ē cola subtilis cū fuerit pdicta mala qlitate infectū & suos vapores malos cōicauerit cordi.

> Cause pp quas materia subtilis colerica inducit sincopi

¶ Scias tn̄ q lz pdicta mā subtilis oi hora posset inducere sincopim. tn̄ eā maxie inducit cū ad putredinē mouet: Et pōt adiuuare hāc cām mordicatio facta ab ipsa cola in corpore stōi cui cōpatit cor: vn̄ magis & facilius cadit i sincopim. ¶ Et dnt qdā febrē sincopalē minutam fieri posse qnqz ex cola citria vel prassina vl' eruginosa: & qnqz ex mä melica cui acciderit qualitas venenosa. ¶ Et hec febris sic hūorosa diuidit p 9tinuā & interpolatā. qñuis fm plm sit interpolata vel cōposita ex 9tinua & interpolata. ¶ Dixit Alex. i febrib⁹ qnqz fiūt qdā vtutis ruie qs greci sincopes vocant. si tn̄ amplius 9tingit sincopis nulla alia cā est nisi aut ex crudis humoribus qb⁹ grauant vtutes & maxime stōus. Aut ex tenuib⁹ & colicis hūoribus q euaporationē faciunt & interdū in stōm 9currunt. ¶ Dixit Guil. febris sincopalis hūorosa fit ex mä flātica frigida q in loco putredinis vel extra venas vel intra acqsiuit manifestā venenositatē q cū fumat & expirat ad cor coarctat spūm & calorē in ipso. vn̄ fit sincopis. Sz febris sincopalis minuta fit ex mä cola colica q 9uersa est cum sua putredine i venenū. Et fe. sincopalis hūorosa fm plz accidit flāticis & gulosis & pueris & senib⁹ vtplz reperit in hyeme & ve. Minuta vo. dixit Gui. multiplicat in estate vel autūno fm plm & in hoibus iuuenibus hn̄tibus cōplonē calam & siccam & q vtī suntre bus calidis & siccis vt allijs & pipere sinapi & similibus.

> Mō fe. sincopal humorosa diuiditur in cōtinuā & interpolatā. lz vtplz fit interpolata.

¶ De signis generalibus febris sincopalis. Cap. xxiij.

Signa gñalia febris sincopalis: dixit Ga. 12. tera. sincopis est cū his sinthomatibus: qr inflatū est ypocūdriū & in maiori eo q fm nām est totū corpus tumore. & calor his 9uersus est ad albius & mollius vel ad nigrius & liuidius quē qdā plūbeū vocant: & pulsus in oib⁹ minores sunt qz fm nām calores obtusiores & oēs ineqles ita q ēt aliqñ fm vnā pcussionē est ista ineqlitas. Et subdit maxime aūt extimare oz frigidos eē humores his q puus rarū & tardū hn̄t pulsum & his qbus 9tinue discoloratio adest corporis manifeste q dicta est. Sz forte qbusdā vr im poss talē pulsū esse alicui febriū & tn̄ fm duplicē modum verū existit. vnū qdē: qr manifeste in pn⁹ paroxismoq minores & tardiores sunt eis q fm nām sunt pulsus. Aliū autē qr ēt fm alia tpa paroxismi ob friditatē hūorū febriētiū arterie tardius pulsant. Et Ras. dixit. 16. 9ti. hn̄ti hāc dispōnē venter inflat & simil' totū corpus & mutabitur color eius aliqñ ad albedinē aliqñ ad liuiditatē aliqñ ad plūbeitatē & pulsus eoq puus est & diuersus. Et dixit Ras. cū pulsus eoq est in fine puitatis & debilitatis cū h est vehementis diuersitatis est vehemēter piculosum. ¶ In vnaqqz itaqz febre sincopali accidit sincopis. sz differenter. nā in facta a multitudine flātis crudi accidit sincopis. dixit Aui. iceptione sui. s. paroxismi vel exacerbationis vel in initio sui. s. qñ ipsa est 9tinua. & hoc: qr tunc accidit vt effundat ad cor res frigida faciēs accidere sincopim: & ista res frida est vapor fridus eleuatus ab illo flāte qñ incipit dissolui anteqz calefiat & putrefiat siue intra vasa fuerit siue extra sicut ad ipm peruenit vapor putridus. tale enim flā vt apparuit ca⁹. de flāica diu resistit putrefactioni sue multitudine & cruditate & eleuatus dictus vapor peruenit ad cor cū sua friditate: ad qd peruēiēdū adiuuat venenositas ipsius: de cuius pprietate est petere cor. & cū ad illud peruenerit infrigidat ipsum & qzdiu pdurat in corde ipsa infrigidatio nō est cor febriens. Cū āt infridat p ipsū: cor accidit sincopis. Et fit dixit Aui. puus pulsus tardus & rarus: sz nō oiu sic stat. Dixit. n. Aui. q nā sollicita ē vt illā friditatē a corde tollat: vt nō extinguat calor nālis quapp sollicitat in calefactione illius mäe & subtiliatione eius cū calido nāli & spū. Et adiuuat sup eā. s. ad calefaciēdū & subtiliandū putredo q mouet in qsdā ptes ei⁹. .i. vapor putridus q a dicto flāte dū putret eleuat & mouet in qsdā ptes eius. s. flātis: vel mouet ad cor in qsdā ptes ei⁹ qr vapor ille putridus calidus ē & postqz mā illa calefacta est non ampli⁹ emittit fumū frm ad cor. qre sic euadit cor a nocu¹° friditatis eius: sz tūc lz euaserit a nocu¹° frigoris cadit i nocum̄ caloris. qpp mutat pulsus tūc & fit velox. sup. & spissus. sup. sz nō magnus pp virtutis ibecillitatē. fit ergo debilis puus & spissus. Et velocitas eius dixit Aui. pprie in 9strictione sua. .i. in sistole re" diastolis: qr maior ē necitas eductionis vapoq qz sit necessitas euētationis caloris. naz fm plm mā ista plus ledit multitudine sua & venenositate qz sua innāli calitate. Et dixit. A. q velocitas istius pulsus in 9strictione est plus. i. est maior qz velocitas alioq. s. pulsuū pcedētiū ipsum in tpe frigoris paroxismi in quo ēt tpe erat necessitas exclusionis multoq vapoq. Jōqz subdit. qñuis illud qd vicit in hmōi pulsib⁹. cū h. s. qd dixi q sunt veloces & spissi sit puitas & tarditas & raritas. sup. re" pulsuū alioq febriū flāticaq. voluit. n. q qñuis in ista febre pulsus sit velox & spissus post remotā friditatē. nō est velocitas & spissitudo maior qz in aliis flāticis. imo minor: qr re" illaq vincit in hac febre raritas & tarditas. vel dnt qdā velocitas istius pulsus est maior qz sit velocitas alioq. s. febriētium alijs febribus in 9strictione sui. & h pp maiorē qñtitatē vapoq in ista qz in aliis febribus q necessitāt ad ipsoq exclusionē. Et h verū ē: lz illud qd vicit in istis pulsib⁹ sit puitas & tarditas & raritas. s. in diastole. qñuis .i. pulsus in ista febre sit paruior & tardior & rarior qz in alijs febrib⁹ in sua diastole qd 9tingit pp magnā mortificationē caloris inati vementē ab illo vapore frido ad cor ascendente. Est ergo sistoles velocior & spissior. & diastoles tardior & rarior.

> Proprie velocitas pulsus in febre sincopali.

¶ Ras. aūt. 16°. 9tiñ. ex vbo Gal. dixit. maior signatio sup hūoq friditate & indigestione ē pulsus puus rarus & tardus. Et subdit credet aūt aliqs nō esse posse in febre pulsuz raq & tardū inueniri. Sz hoc est certū posse & manifestū in huius patientib⁹. ¶ Sz in hūorosa facta a colera grossa & ēt in sincopali minuta nō peruenit ad cor res frida. imo calida: & nō fit pulsus puus tardus & rarus: sz velox & freqns sz fit cū hoc puus: verūtn̄ in minuta addit multū paruitas & velocitas & freqntia: & est vehemēter debilis pluśqz in hūorosa ex cola grossa. pulsus ēt i minuta a flāte vel melia facta nō est tāte puitatis velocitatis & freqntie sicut in minuta a cola subtili. Et differūt ēt pulsus oiuz istaq a pulsu facto in hūorosa a flāte crudo: qr in istis nō est tāta velocitas in sistole pp minorē esse quātitatē vapoq excludēdoq. Et ad hoc fortasse dirigit vbū Aui. cū dixit. q velocitas in 9strictione est maior qz velocitas alioq. s. febricitātū febribus sincopalibus alijs. Dixit Ras. 16°. 9ti. q pulsus in sin-

> Mō maior significatio sup humores frigidu ac & indigestiōe est pulsus puus rarus & tardus.

copali flātica est magis ordinatus q̄ȝ pulsus oīuȝ febricitā tiū. ¶ Differūt ēt p̄dicte febres abinuicē. dixit Aui. q̄m hu morose flātice piodus est piodus flātice nō alteratus ab ea sicut dicūt q̄dā alterat̄ in empiala vel liparia. q̄pp alterat⁹ piodicat oī die sicut flātica. Attn̄ pp suā malā q̄litatē ⁊ mul titudinē aliq̄n pluries in eadem die piodicat ⁊ in omni ei⁹ motu accidit sincopis. Et ego vidi Masuȝ Alberti. cū hac febre incurrere sincopim q̄cūq̄ȝ hora mouebat̄ voluēdo se īpetuose p lectū vel surgendo vt sederet vel vt manducaret vel vt q̄d aliud faceret. Et silr̄ esset piodus sincopalis minu te ex flāte subtili q̄ð de die in diē inuaderet. s. nisi alteratus esset a multitudine ⁊ mala q̄litate māe: vt. s. frequētius in uaderet. Et nimiꝝ: nā sicut flā p sui paucitatē pōt tardare piodū ⁊ piodicare in 3ᵐ. vel in 4ᵐ vt dcm̄ fuit i empiala: ita p sui multā q̄ītitatē pōt accelerare ⁊ anticipare. Marie tn̄ accidit vt accidat paroxism⁹ flātice hūorose siue minute oī sero circa occasum solis. ⁊ tunc accidit sincopis: q̄ȝ tunc p priū est flātis moueri. Dixit Ga. 12. tera. Exacerbant̄ ex hu moribus flātis crudi f̄m vnā q̄ȝq̄ȝ diē ad vesperā ⁊ nocteȝ: nō aūt mane neq̄ȝ vsq̄ȝ ad meridiē. nā q̄uis dicta hora sit posita exacuitionis melācolie. tn̄ in istis sic accidit q̄ flā in eis anticipat pp suam multitudinē. Simil̄r quoq̄ȝ accidit colere vt sua multitudine acceleret ⁊ faciat poᵐ oī die. Si cut ēt hic Dixit Aui. q̄ hūorosa facta a colā facit poᵐ flāti ce f̄m plīn. i. oī die pp suā multitudinē accelerante. pp quā cām q̄dā eā vocāt duplicē tertianā notbā. ⁊ fortasse accidit ei illa piodicatio pp flā ei admixtū: cū fiat colā grossa ex p mixtione vt multū flātis grossi cū colā. Sȝ piodus sinco palis minute. dixit Aui. ē sicut poxism⁹ tertiane. q̄ si esset a melia poxism⁹ esset q̄rtane. ¶ Et differunt. q̄m. dixit Aui. in hūorosa flātica est inflatio faciei. vn̄ apparet sicut facies chacetici: cuius inflatio accidit pp multitudinē vapoꝝ cor ruptoꝝ ex malitia indigōnis multiplicatoꝝ ad faciē ascen dētiū. imo ē in ea mollities totius corporis pp multitudi nē flātis remollientis totū. ¶ Et dn̄t in h. dixit Aui. q̄ in hūorosa flātica colores hn̄tiū eā nō figunt̄ sȝ vnā dispōnē imo q̄nq̄ȝ ē dispō cineritia q̄nq̄ȝ plūbea q̄nq̄ȝ citria ⁊ q̄nq̄ȝ fiūt labia coꝝ sicut labia cōedētiū mora ⁊ nō figit̄ i vno co lore. Et hoc p̄cedit a p̄mutatiōe v̄tutis in pugna sȝ q̄ ipsa vincit ⁊ calor excitat̄ ⁊ subleuat̄ ⁊ f̄m q̄ ipsa vicit̄ ⁊ calor p̄focat̄ n̄alis. q̄n. n. minus p̄focat̄ fit calor citrin⁹ vel cineri tius vel plūbe⁹. ⁊ q̄nq̄ȝ plus fit viridis vel niger. Et accit h̄ p̄mutatio coloris maxͤ in p̄ncipijs poxismoꝝ ⁊ excrescētia rū ⁊ in motu māe. In alijs aūt febrib⁹ sincopalib⁹ nō accit faciei inflatio nec corpis mollities neq̄ȝ coloꝝ varietas: sȝ tollit̄ ab eis coloris viriditas ⁊ nigredo ⁊ fit similis colori mortuoꝝ. Dixit. n. G. 12. tera. in sincopali pp hūores calbos facies appet sicut mortui. nares sūt acute tēpora planā ocu li ɔcaui nō p̄cedēte solōne vigilia angustia vel abstinētia. ¶ Etiā differūt q̄m dixit Aui. oculi patiētiū hūorosaȝ flāti cā sunt fusci virides pp mortificationē caloris inati ⁊ sunt excūtes multū apō cōmotionē egritudinis. multū. n. ēē p̄e minēt ap̄ p̄nᵐ poxismi: ⁊ ap̄ vehemētiā egritudis pp multi tudinē vapoꝝ ad eos ascēdētiū. Et dn̄t q̄dā. q̄ oculi in ea inflant̄ sic facies q̄n ē a flāte nō corrupto: sȝ q̄n ē a flāte cor rupto nō inflant̄ oculi: sȝ inflet̄ facies: ⁊ hoc ēt nō appet in alijs sincopalib⁹. ¶ Etiā differūt. dix̄ Aui. q̄ patiēs hūo rosā flāticā fit sic maniac⁹. i. terribilis aspectu. ⁊ q̄dā expo nūt maniac⁹. i. inq̄et⁹ ⁊ angustiosus ⁊ in vno situ stare non potēs: sȝ hoc nō differt a minuta colica i q̄ ēt vehemēs acci dit inq̄etudo. Differt tn̄ p hoc ab alijs i q̄b⁹ inq̄etudo ⁊ fre quēs resolō nō ē tāta. ¶ Et differūt. dixit Aui. q̄ in hūo rosa flātica q̄ð ē sub ypocūdrijs coꝝ ē vehemētis inflatiōis ⁊ silr̄ viscera coꝝ sicut circa vmbilicū ⁊ ilia pp ventositateȝ grossaȝ multiplicatā in eis. sȝ tn̄ nō sentiūt i viscerib⁹ iflātio nē. sicut dix̄ Aui. accidit inflātio in facta a colā grossa. In minuta ēt facta a colā subtili sentit̄ calitas ⁊ mordicatio ⁊ pūctura: sȝ in facta a melā ⁊ flāte subtili sentit̄ iflātio. sȝ nō vehemēs sicut in hūorosa flātica. ¶ Et dn̄t. dixit Aui. q̄ patiētes flāticā hūorosaȝ q̄nq̄ȝ euomūt acetosaȝ. gn̄at̄. n. i eis tale flā in stō pp indōnē. sup. ⁊ q̄nq̄ȝ euomūt flā crudū ⁊ mucillaginosū. i minuta aūt facta a flāte subtili euomit̄ flā insipidū ⁊ in facta a colā grossa euomit̄ colā grossa. nā co lera vitellina pl'ȝ in stō gn̄at̄. ⁊ in minuta colica aliq̄n accit vomit⁹ colē n̄alis aut citrine fluide. Et in fcā a colā prassina vel mucillaginosa accit vomit⁹ colē prassine vel eruginose viridis. ¶ Et differūt: q̄ in minuta colica calitas est acuta ⁊ p̄uatioꝝ accn̄tiū a q̄b⁹ citā recipit terminationē ⁊ ei⁹ exa cerbatio ē in 3ᵐ. Et dixit Aui. in minuta colica cadit puls⁹ ⁊ v̄tus in po° vno. i. in po° p̄ pp magnā malitiā sua māe aut cadit in duob⁹ poxismis. ⁊ tunc cadit cū additiōe. i. multo plus in 2°. po° q̄ȝ in p̄rio ⁊ silr̄ in 3°. plus cadit: ita q̄ q̄nq̄ȝ. dixit Aui. nō sufficit v̄tus vsq̄ȝ ad 4ᵐ poᵐ: q̄ȝ. s. an̄ moritur egrotās Dixit. n. Ipo. in affo 2°. q̄ exsoluunt̄. i. sincopiçāt velociter absq̄ȝ manifesta ⁊ exteriori cā repente moriunt̄. Sup. tn̄ q̄ si aliq̄n venenositas nō eēt multū itēsa. q̄nq̄ȝ v̄t⁹ sufficit ad 4ᵐ. ⁊ vltra. Immo ⁊ q̄nq̄ȝ ɔtigit ex sincopali mi nuta liberari. sȝ raro. ex q̄b⁹ appet q̄ ipsa est euenies i cor pore cū velocitate. i. subito vel. i. cū multa anticipatiōe. nā intm̄ festinat aduent⁹ poᵐⁱ eius ⁊ casus v̄tutis pp repētem motū ipsius māe q̄ q̄si subito vīt inuadere. Est. n. dixit. A. h̄ febris acuta. i. breuis durationis: q̄ an̄. 7ᵐ diē vel 7ᵐ poᵐ oīno terminat̄ ad saluteȝ vel ad mortē aut extinguit̄ eius calitas ⁊ venenositas. Silr̄ ⁊ oēs alie sincopales sunt bre ues. sȝ nō sicut ista ⁊ numerant̄ oēs inter febres acutas. Et vrina in hac febre ē ignea acuta pp fortē calitatē ⁊ imixtio nē colē cū ea. Et accit in ea sitis itēsa ⁊ exiccatio oris ⁊ lin gue. ¶ De dictis oībus signis. dixit Alex. si ex plenitudine hūoꝝ crudoꝝ fuerit in p̄n°. multū hn̄t subtumidū stōm ⁊ totū ventrē hn̄t ex vētositate spūs tēsum. pulsus hn̄t p̄uos tardos ⁊ raros ⁊ segnes ⁊ acidos ruct⁹ patiunt̄. ⁊ flātica ē totius corpis habitudo. Et dixit. dicte q̄ p̄cesserunt manife stant adhuc tibi ex q̄b⁹ hūorib⁹ fit augmētatio. ¶ Ex coli cis v̄o ⁊ tenuib⁹ humoribus gn̄ata. Dixit Alex. multū hȝ aridū ⁊ siccus appet tangenti ⁊ pulsus p̄uos ⁊ in eq̄les hȝ ⁊ inordinati appent ⁊ stercore colica sunt ⁊ insomnietateȝ patiunt̄ ⁊ sitim. ⁊ discernere eaȝ poteris ex his q̄ p̄cesserūt . s. si tristitia aut sollicitudo p̄cesserit aut furor: ⁊ si paruo ci bo kakochimo ⁊ acri vsus ē. oīa. n. cognoscere oȝ. q̄ sine co gnitione vniuscuiusq̄ȝ passionis subuenire nō poteris. ¶ Dixit Gui. sigͣ hūorose flātice sunt q̄ accidit sincopis oī die hora poxismi. ⁊ sp̄aliter circa occasuȝ solis. ⁊ defectus pulsus q̄si oī 2ᵃ. p̄cussione ⁊ inflatio oculoꝝ ⁊ faciei ⁊ pali ditas ⁊ malus appetit⁹ cū vomitu flātico ⁊ corpus mollifi cat̄ ⁊ vrina appet discolorata ⁊ spissa ⁊ aliq̄n tenuis cū limi ditate occulta ⁊ manifesta. Et dixit. sigͣ minute sunt casus pulsus post duas vel tres p̄cussiones ⁊ sitis vehemēs ⁊ vri na colica acuta cū limiditate in p̄te supiori manifesta vel oc culta. Et corpus cū ea cito macrescit ⁊ fit facies tornatilis. Et fit sincopis sp̄ aut f̄m plīn hora p̄ncipij poᵐⁱ vel excre scētie. Et si est ɔtinua fit in p̄n° sue inceptionis. ¶ Dicunt q̄dā sigͣ distinctiua flātis corrigibilis ab incorrigibili ⁊ cor rupto sunt: q̄m cū incorrigibili ⁊ corrupto calor corporis est vehemēter malus. corpus quoq̄ȝ exiccat̄ ⁊ oculi ɔcauā tur ⁊ tornatilis fit facies: ⁊ nō sustinēt patiētes neq̄ȝ vomi tū neq̄ȝ fricationes neq̄ȝ res resoluentes. Cū corrigibili v̄o flāte calor nō est vehemēter malus oculi nō ɔcauant̄: ⁊ nō multū arescit corp⁹. Res aūt resoluētes ⁊ fricatiōes: imo ēt euōnis benigne suffertūt ⁊ cibi abstinētiā. ¶ Dixit Gal. 12. tera. sicut dcm̄ fuit hn̄tes multitudinē hūoꝝ crudoꝝ sin copiçari ⁊ piculose oio hēre si flōnē hn̄t in vētre vel epate. Ita silr̄ dcm̄ est de patiētibus minutā ab hūorib⁹ subtilib⁹ calidis: q̄m extimādū est insanabilr̄ hēre eos si flōnē habeant in illis mēbris laborāte iā v̄tute: nō enim posse est nutrire

Secunda dfia.

Tertia dif ferentia.

Quarta differentia.

Quinta differentia.

Sexta dif ferentia.

Septima differentia.

Octa dif ferentia.

Nona dif ferentia.

De signis vrinaru.

eos ꝯtinue.sȝ in decl'onib⁹ solū:neqȝ non nutriētes ꝯtinue
pole est saluare eos. Et dixit.in his dispōnib⁹ mortalis ꝯsti
tutio cito fit nares acute oculi ꝯcaui timpora plana ⁊c̃. De
facie tornatili.siue enim exareāt plus siue vigilent vel ꝯtri
stent vel nō citius nutriant mox talē patiunt faciē. Min⁹
tñ mala est dicta facies a dictis causis ꝯtingēs q̄ȝ sine ipsis
apparēs.ē eniȝ tunc ꝑniciosa ⁊ adhuc magis si fm ꝓn⁹ egri
tudinis facta fuerit.nō eniȝ sufficiunt ad digēnē ei⁹. Et sub
dit in alijs nō solū extenuatio:ita in spū ⁊ sanguine euapo
rato assueuit fieri multotiens:sȝ ēt qñ v̇tus expulsiua bȝ to
tū corpus imoderatius mota est:qd̓ assueuit max̓ fieri ꝑꝑ
imoderationē ꝯtinue. ¶ Dixit Ras.16.ꝯti. Cū pulsus ipso
rū est in fine debilitatis ⁊ ꝑuitatis ⁊ cū h̓ est vehemētis di
uersitatis est vehementer ꝑiculosum. Et si in stō aut epate
fuerit ap̄a ⁊ corpus in his ꝑmutationibus repletū non est
spūs saluus in talibus. Et si pulsus muteť dictis mutatio
nibus.s.subito ad debilitatē aut diuersitatē aut ꝑuitatem
ꝓnosticaueris de morte. Et subdit. In quibus v̇o est spes
salutis sunt illi in qbus nō est ap̄a. Et si inuenis in pulsu for
titudinis aut magnitudinis ꝑuū:⁊ cū hoc nō est stricturē
siue occultationis diuersitas tunc est ēt spes.

¶ De cura febris sincopalis. Cap.xxiiij.

Cura vtri usqȝ sincopalis ē valde difficilis.

Cura oiuȝ febriū sincopaliū difficillima est
ꝑꝑ ꝯrietatē q̄ cadit inter curationē fe
bris ⁊ curationeȝ sincopis siue fiať beneficiū
nāe solius siue nāe ⁊ artis. ¶ Dixit Ras.16⁹.
ꝯti.horribilis fit curatio ipsoȝ quotiēs opor
tuna fuerit eis eūo cū nō sustineant abundātē eūonē:qm̃
si minueť in eis aliq̄ vena patieť detrimentū magnū. Etsi
oportuna fuerit in eis eūo:tñ nō sustinebūt eā neqȝ laxatio
nē ventris cū eos sincopis aggrediať nulla secuta in eis
eūone. ¶ Et Aui.signans difficultatē curationis in flātica
hūorosa dix̃.ꝙ si nā dimissa fuerit ꝑlurā cū mā ñ sufficiet ꝯ
mām ꝑꝑ suā cruditatē ⁊ multitudinē prefocatiuā. Et si me
dicus voluerit nām iuuare hoc max̓ facere poterit aut cū
abstinentia a cibo vt digerať mā illa cruda ⁊ resolua ⁊ mi
nuať.aut cū eūone illius māe.sȝ neutrū hoȝ ꝯgrueť facere
ꝑt.nā dixit Auic.q̄uis egeat eūone vehemēter:qm̃ si non
eūať suffocat v̇tutē:tñ eūo nō pōt ꝯuenienter ꝑ ipsuȝ fieri
q: si occupatus fuerit medicus in eūone eius cū facilitate
.i.cū medicina leuiter educente talis occupatio est mala:q:
cū mā sit cruda ⁊ multa nō obediēs medicine debilita vt
educať.⁊ deterius esset si mā ꝑ illā medicinā debilē moue
reť.q: motus ille eēt prefocatiuus v̇tutis cū nō educať ad
extra corpus. Et si occupatus fuerit medicus in eūone ei⁹
cū sol'one ventris aut flōmia cū labore.i.cū me^{ia} forti non
solū mouēte:sȝ ēt eūante d̓ mā copiose aut cū flōmia copio
sa nō tolerat h̓ v̇tus. Nā dixit Aui.si nā nō tolerat cū qete
māe in q̄.s.lȝ moueať ad po^{m}:nō tñ moueť ad eūonē:imo
cū tali qete fit sincopis quō toleraret cū motu eius ad eūo
nē q re^{ti} motus māe ad po^{m} faciendū est valde fortis. Unde
dixit Gal.5⁹ affo.in cōmē.affo. In fluxu muliebri ois eūo
v̇tutē debilitat.⁊ vbi d̓bilitas est maior:sincopis fit maior
Et rursus dixit Aui.q̄uis isti indigeāt abstinentia vt dige
rať mā:indigent ēt multo cibo vt sustēteť v̇tus. Nā dixit
Gal.12.tera.nutrimētū necessariū est quocūqȝ mō dissolu
tio ꝯtingat. Et dixit Aui.in hūoribus nō est qd̓ nutriat cor
pus ⁊ viuificet ipsum. Et istud dcm̃ bȝ v̇itatē in febre hac
facta a flāte corruptio cū quo corpus est ꝑuatū nutrimē
to. Et qm̃ in tali corpore nō est de sanguine bono qd̓ suffi
ciat.iō indigēt cibo quē si nō hñt:v̇tus cadit ⁊ d̓ficit. Sup
plent.illa aūt q̄ fit a flāte non corrupto:sȝ corrigibili beni
gne.nō est ita mala sicut ꝑdicta:q: nō indiget cibo cū non
sit in ea corpus ꝑuatū nutrimēto. Nā de hanc patiētibus
dixit Gal.12.tera.longissimū q ita dispositi sunt ferunt ieiu
niū ex his quos hñt crudis hūorib⁹ digestis nutrimento
coꝝ. Si aūt in illa q̄ a corrupto est flāte.dixit Ga.volueris
cibū dare nō facies ꝯueniēter.q: si studueris addiť mā di
minuta.i.q̄ diminueť vel q̄ indicat ei⁹ diminutionē fiendā.

Lȝ cura se. sincopalis fit dif. ficilis nō tñ est impossibilis cum nō est ꝯiūcta cū apostemate.

¶ Quāuis tñ hec cura sit difficilis.nō tñ est impossīs cū nō
est ꝯiuncta cū apate. Sȝ sicut dixit Ga.12.tera. Si flōnē ha
buerit fm stōm aut fm epar corpore exñte crudis hūori
bus pleno laborās despatus sit pulsibus sic euersis.⁊ i his
ꝑdicēda est mors cū custodia ab inculpatiōe nullo auxilio
generoso vtens. Et ꝑ auxiliū generosuȝ intellexit flōmiam
aut aliā eūonē forte aut multā cibationē vel multā abstinē
tiā vel aliud sile:ꝑ qd̓ culpa mortis posset suspicari a ꝯsan
guineis egrotātis. Et Aui.dixit qñ est eis ap̄a in viscerib⁹
tunc nō spať dio.q: v̇tus nō pōt simul tolerare.malitiā hu
ius febris ⁊ ap̄atis.neqȝ possum⁹ v̇tuti succurrere cū cibo
ꝑꝑ ap̄a. Et dixit iterū qñ associať huic egritudini ap̄a visce
rū non est curationi modus neqȝ fiducie locus qñ accidit
predicta mutatio in pulsu. Et est pulsus de quo dixit Gal.
12.tera. Cū paruus sufficiēter.i.multū fuerit ⁊ imbecillis ⁊
ineq̄lis fortiter.s.multū.tunc.n.dixit Ga.existit eger in ma
gno ꝑiculo.supplent ⁊ ēt si sine ap̄ate fuerint. Cura tñ ho
rū:lȝ sit impossīs tñ ꝑ q̄dam nō generosa auxilia ab auctori
bus poniť vt cū spe benigna patiens deducať.

De cura humorose flātice.

Curatio itaqȝ febris hūorose flātice ⁊ silr aliaꝝ sinco
paliū duplici perficiť istro:dieta.s.⁊ potiōe

De nocentibus.

¶ Circa dietā prius vitāda ponēs incipiā ⁊ dicā ꝙ vitan
dus ē aer multū calus ⁊ potissime i estate.⁊ multū fridus
⁊ potissime in hyeme. Dixit.n.Gal.his ꝯnať aer imodera
te calus ⁊ imoderate fridus.nā estate ⁊ oi cōstitutione q̄ ē
cū augmentatione caloris effusis ⁊ liq̄factis crudis hūori
bus ꝑ calore ⁊ vbiqȝ corporis fluētib⁹ ꝑiculū est ad pulmo
nē ⁊ cor deuenire vel ad cerebrū vł ad epar vel ad aliud no
bile viscerū. Hyeme v̇o ⁊ oi cōstōne imoderate frida diffici
le digestibilis manent humores crudi ⁊ augenť entrales si
q̄ sunt sup epar.⁊ si non sunt ꝑ̃ianť. Et Aui. dixit.calm ⁊
frm̃.sup.sunt de nocētibus eis:q: cū calo non fit securitas
de cursu eoꝝ hūoꝝ ad pulmonē vel cor vel cerebrū ꝑꝑ cō
motionē quā facit in eis ⁊ frm̃ ꝓhibet digōnē māe ⁊ addit
in opil'onē ei⁹. ¶ Et vitāda est tristitia ⁊ pusillanimitas ti
mor ⁊ ois suspitio. ¶ Et vitādus ē mot⁹ fortis ⁊ impetuo
sus ꝑꝑ cōmotionē quā ponit in hūorib⁹. ¶ Et dixit.G.his
ꝯrijssima sunt balnea. Et Aui.dixit.balnea sunt ex nocibi
liorib⁹ rebus eis ꝑꝑ eliquationē ⁊ motū hūoꝝ quos resol
uere nō pōt ꝑꝑ eoꝝ multitudinē ⁊ v̇tutis ibecillitatē nō va
lentē tolerare. ¶ Et nocet sōnus ⁊ vigilia vtraqȝ imodera
te facta.nā vigilia imoderata ꝓsternit v̇tutē:⁊ sōnus imo
derat⁹ ꝓhibet resol'onē. Dixit.n.Gal.sōnus amplior nō fit
his bon⁹ neqȝ eni ꝯcedit euaporare crudos hūores ⁊ aggra
uat viscera.⁊ nocet eis sōnus in actiōe sincopis.ā ꝑꝑ ꝓhibē
di sunt oēs a sōno in ipsa sincopi ⁊ ēt ea appropinquāte fie
ri ⁊ nocet eis repl'o ciboꝝ ⁊ potuū ⁊ nocēt max̓ cibi grossi
⁊ difficilis digōnis.imo fȝ Ga. ois cib⁹ ē eis nociuus:sȝ de
cibo amꝑ.infrare nocet eis retētio superfluitatū egōnis vrie
⁊ ventositatū ⁊ omnis imoderata sol'o ēt si sit spontanea.

De ꝯferentibus.

¶ Sȝ ꝯferētia eis sunt dixit Ga.ꝙ iacere debēt in aere fri
do.i.ad friditatē decliui in hora estatis vt nō ꝓhibeat eua
porationē ⁊ hora hyemis in domo cal'a.i.ad calitatē decli
ui.supple.⁊ alijs tꝑibus in domo tꝑata. Dixit eniȝ Ras.in
diuisionibus ponať in estate lect⁹ eoꝝ in loco in quo bon⁹
aer sit ⁊ aura delectabilis:⁊ in hyeme in loco tꝑato.⁊ qes
cōpetit:imo ēt cū surgere ad sellā hñt a surrectiōe ꝓhiben
di sunt ⁊ ꝯfortādi sunt imo ⁊ cogēdi ꝙ in lecto egerāt. Et
fricatio eis ꝯuenit vt inferi⁹ diceť. ¶ Et dixit Ga.his sōn⁹
⁊ vigilie ꝯueniūt moderate.nā digerit sōnus ⁊ euaporat vi
gilia vtraqȝ v̇o.s.digōne ⁊ euaporatiōe opus ē his q multi
tudine hūoꝝ crudoꝝ egrotāt. Et sic moderate fcā sōnus ⁊
vigilia sibi iuicē iuuare poterūt benigne. Sciēdū tñ.ꝙ sō
nus minor eē dȝ vigilia:sȝ debēt moderate se hr̃e qñ cōmē
surať fm mēsurā eis debitā tꝑe sanitatis vel fȝ mēsurā ei⁹

Fricatões multū cōferunt ⁊ d[illegible] mō fricanda.

quā magis idiget de digōne vel euaporatiōe. Et ɔuenit le/
tari gaudē ludis adherē ⁊ cū dilectis eē. ℭ Dixit Ga.12.te
ra. Eoꝝ q febrire icipiunt q̄ȝ magnā multitudinē crudoꝝ
hūoꝝ coaceruātū iā hñt cū malignatiōe oris stōi vel ex indi
gōnib⁹ vel alr nullā aliā iueni in eis curationē nisi p frica/
tionē. Et.n.hi euōne idigēt:sȝ neqȝ flōmiā neqȝ purgatio/
nē ferūt neqȝ purgātia auxilia: cū ⁊ sine his euōnib⁹ repē/
te sincopiȝēt. Et si ad ꝓhibēdū ne eis fiat sincopis icipe oȝ
fricare ɔfestiȝ in p̄n⁹ egritudinis ⁊ icipē fricare a cruribus
desup iferi⁹ p lintea nō valde mollia:sȝ aliqd moderatū hñ
tia asperū:deīde totas man⁹ ab hūeris incipiētes vsqȝ ife/
ri⁹. Cū aūt oia extrema brachia.s.⁊ man⁹ coxe crura ⁊ pe/
des videanᷣ calā ⁊ timor fuerit ne ɔfracta carne in multitu
dine fricatiōis sensus laboris fiat vtēdū ē in fricatiōe oleo
calefacto.i.mollitiuo ⁊ resolutiuo: ⁊ cauēdū ē a stiptico.⁊
si hyems fuerit nō erit malū si oleū illud euaporatiuū sit sicᷣ
oleū cucumeris asinini. Dicūt qdā vel de castoreo:⁊ si non
fuerit hyēs sufficit calasticū vel anetinū ⁊ max͛ qd̄ vetusti⁹
fuerit:⁊ sit oleū calefactū vase duplici cū q̊ fricenᷣ extrēa.
Et dn̄t qdā incipiēdo ab iferiori ad supi⁹ ascēdēdo. Et fcā
fricatiōe cū eo oȝ oleū abstergē. qm̄ si nō abstergaᷣ tediū i/
fert. Et Ras.dix̄.ꝙ grauat ifirmū ⁊ nocet.⁊ sic fricatis ex/
tremitatib⁹ deuenire oȝ ad fricādū dorsū.p̄ fricatōe sicca.d̄/
inde vnctuosa vt dcm̄ ē de fricatiōe extremoꝝ. Et fcā frica
tiōe dorsi redeūdū ē rursus ad fricationē extremoꝝ.p̄ cru/
riū postea brachioꝝ. Deīde ad fricationē dorsi.⁊ sic rursus
incipiētes fricare vt pri⁹ p totā diē gerētes fricationē.⁊ fit
in domo lumē hn̄te paꝝ. Ras. aūt dixit. in camera lumino
sa aeris claritate:⁊ nō sit hūida:sȝ in caliditate ⁊ siccitate mo
derata:⁊ sic p tres successiue fiat dies fricādo. solū illo re/
mittētes fricare tpe quo sōn⁹ eos assūpserit. Et Ras. dixit
⁊ fricēt eos q̄tidie plēs hoies: nec cessent a fricatiōe nisi cū
aduenerit eis sōn⁹. Dixit Serap. qb⁹ superuenit sincopis pp
replōnē.oȝ vt fricenᷣ man⁹ ⁊ pedes eoꝝ multū ⁊ calefiant
⁊ stringāᷣ. Amplior aūt fricatio vtilis ē ⁊ max͛ coopaᷣ au
xiliū benignū nō solū in mouēdo hūores ad exteriora:sȝ ⁊
sōnū ꝓuocādo q tpar⁹ ad paucitatē dclināns ē vtilis. Jn qb⁹
v̄bis Ga.voluit.ꝙ fricatio sit āplior valde q̄ȝ sōn⁹:⁊ sic sōn⁹
oȝ eē minor q̄ȝ vigilia.vt.s.dcm̄ ē. Fricādū aūt ē toto tpe vi

Dieta ⁊ cāo.

giliaꝝ dū nō ꝓhibeat ab eo cib⁹. ℭ Et dixit Ga. his qd̄ p
potu mellicratū optimū ē decocta in eo ysopo. ⁊ oȝ nec ci/
bū eis neqȝ sorbitionē neqȝ cibū dare neqȝ ɔcedē vlr copio
se.sȝ solo vti mellicrato. Et h̄ ē cura ei⁹ vsqȝ ad tres dies:nȝ
oȝ aliud ꝑscrutari:max͛ cū demū pulsus ꝑuus sufficienter
fuerit ⁊ ibecillis ⁊ ieq̄lis fortiter. Si v̄o robur habeat mo
derate pulsus ⁊ magnitudinē:⁊ nō sit ɔtrit⁹ ineq̄lis iuesti/
ga. Dixit. G. ea q̄ sunt s̄ȝ vētrē ⁊ clystericꝭ ɔsidēter:si non
spōte hn̄ moueri ɔtigerit. Cōtingit āt a mellicrato euari hn̄
oēm supfluitatē solitā coaceruari in p̄mis venaꝝ q̊ s̄ȝ epar
⁊ misenteriū. Si v̄o āpli⁹ subducaᷣ vēter q̄ȝ sit ɔueniēs:coq̄
ampli⁹ mellicratū. q: i decoctiōe resoluunᷣ a melle ptes acu
te:q̄ sunt cā subductiōis vētris. Et dixit si āpli⁹ subducaᷣ
vēter nō facias stare cū mellicrato egrū:q: eēt nimis subti/
lis dieta.sȝ loco ei⁹ da ptisane succū.⁊ si adhuc manet fluēs
innitere ꝑ pulsui. Et si aliqn̄ mutaᷣ repēte in ibecillitatē ⁊
ineq̄litatē ⁊ ꝑuitatē eo tpe panē vino mixtū dare ɔuenitsi
neqȝ s̄ȝ vētrē neqȝ s̄ȝ epar flōn fuerit.sup. si v̄o flōn affuerit
ibi nō deᷣ panis cū vino. Et subdit. Gal. si itaqȝ curaueris
vsqȝ ad tres dies ⁊ in illis trib⁹ dieb⁹ nullū malū ex tua die
ta obuiauerit dietare oȝ vsqȝ ad 7ᵐ.diem tales egros solo
mellicrato ysopū hn̄te. Nā q ita dispositi sunt.s.ita vt non
noceāᷣ solo mellicrato cū dicta fricatione vsqȝ ad tres dies
lōgissimū ferunt ieiuniū:q: corp⁹ eoꝝ nutriᷣ ex crudis hūo
rib⁹:qs hn̄t digestis iā. Si v̄o hūores nō tm̄ crudi fuerit.sȝ
in tāta corruptiōe venerit vt n̄ possint digeri finalr ipolē ē
sanare eos cū tali regie. Jn his āt q saluari pn̄t si nullū pec
catū fcm̄ fuerit.s.istra tres dies vsqȝ ad 7ᵐ diē mellicrato so
lo dietādū ē. Et subdit.ꝙ si aliqn̄ idigebūt educēte vētrē vl
renuerit mellicratū ad ptisane succū deueniēdū ē. Qz si pti
sane succū renuerint ɔdrū dabis pmixtū cū aliq̄ntulo aceti
nō.n.nocet his q sic dispositi sunt acetū. Ras. loco ɔdri hȝ
cādarusuȝ alr spelta. Si tn̄ ꝑsenseris grossos sufficiēter eē
hos hūores crudos oximel dari oȝ ꝓ mellicrato. Et rasis
ait.si aliqn̄ videris hūores flāticos eē grossos ⁊ globosos
vehemēter da quotidie loco aq̄ ord̄. syrᵐ acetosiȝ. Et si gra
ueᷣ. dixit Ga. ɔtinuare oximel pmuta te aliqn̄ ad mellicra
tū vel ptisane succū:deīde redi ad oximel. Et Ras. ait.⁊ cū
puo tpe his duob⁹ potib⁹.s.mellicrato ⁊ ptisane succo vs⁹
fueris redeas ad oximel. Et dixit Ga. Si estas fuerit.⁊ fri
de aq̄ potator ē q sic egrotat:fridū huic dādū ē oximel vel
dari pōt. Si v̄o hyems fuerit oib⁹ dādū ē calȝ.s.actu tā po
tatori aq̄ fride q̄ȝ caleᷣ sicᷣ ēt in estate frigidū actu dādū ē ēt
potatori aq̄ caleᷣ. Si nullū facile passibile hēat visc⁹.i.mē/
brū intrisecū. Dix̄ Rabi. ex v̄bo Ga. in libello d̄ ꝓhōne me
dici. aliq̄s notoꝝ meoꝝ v̄tutis debilis qb⁹ sincopis accidit
curaui ꝓhibitiōe ciboꝝ ⁊ fricatiōe multa manuū ⁊ pedū ⁊
iuncturaꝝ spine ⁊ restituta ē v̄tus ipsis egrotātib⁹ ⁊ pfe/
cte sunt liberati. Dixit Ser. ꝓhibeamus eos a vino ⁊ cibo
⁊ ablutiōe.i.balneo ⁊ demus eis aquā mellis in q̄ decoctū
ē calamētū mōtanū ⁊ cāpestre aut ysop⁹ ⁊ basce ⁊ damus
eis secaniabin. Aui. q̄qȝ ponēs v̄ba Ga. dixit. G. deficit ab
euōne nisi cū fricatiōe. Et melior modoꝝ in fricatiōe ē vt in
cipiaᷣ a coxis ⁊ crurib⁹ descēdēdo a supiori ad inferius ⁊
fiat cū mātili aspo abradēte.i. apiēte cutē:⁊ deīde pmuteᷣ
ad man⁹ descēdēdo ab hūero ad spatulas vt igniaᷣ.i.cale/
fiat hn̄ cutis. deinde ad dorsuȝ ⁊ pect⁹:⁊ deinde redeat ad
crura ⁊ reuertaᷣ ad ordinē p̄ᵐ ⁊ ponaᷣ medietas tpis eius
fricatiōi ⁊ medietas dormitiōi itelligēdo:vt supra dcm̄ est.

Alexā. ɔtͣ Gal.

ℭ Alex. āt aduersus Ga. dixit. nescio qd passus ē Ga. q or
dinauit vt absqȝ mēsura fricatiōes fierēt ⁊ oleo onfacino
eos inungi debē ⁊ ieiuniū custodiri ꝑcepit ⁊ ysopi apozima
debē eos bibē cū modico melle ⁊ nil aliud vsqȝ ad.7. dies
adhiberi iussit eq̄lē qdē alicuius ɔsiderauit eē fortitudinē
v̄tutis q̄ hoc sustinē possit ⁊ ieiuniū ⁊ fricationē sil̄. Mihi
āt videᷣ ⁊ fricari mēsurate debē ⁊ iteꝝ cū rōne nutrire s̄ȝ
v̄tutē cū succo ptisane aut pane in vino infuso. Qz si fortis
patiētis v̄t⁹ eē videaᷣ h̄ vtrūqȝ a nobis agēdū ē.s. quo dya
foresis plenitudis faciēda sit p fricatiōes ⁊ sic iteꝝ cib⁹ dā/
dus ē vt digō subseq̄ᷣ ⁊ anodosis fiat. sic.n. v̄t⁹ custodiri po
terit ⁊ crud⁹ hūor digeri. Et dixit si v̄t⁹ ibecillis sit vt nō va
leat euōnē sustinē ⁊ plenitudo sit nimia multa fricationem
neccē ē vt adhibeaᷣ q leuiter extenuet ⁊ dyasoresiȝ faciat ⁊
digerat crudū hūorē cū oleo cāomillino. ℭ Aue. ēt col. 7.

Aue. ɔtͣ Gal.

ait. Ga. v̄ᷣ ꝙ purgare debem⁹ hāc febrē hn̄tes ex hūorib⁹
mucillaginosis p fricationē solū. Ego aūt affirmo ꝙ clima
ta in h̄ sunt multū ɔsiderāda. Et pp hoc nō ē dāda gn̄alis
regla:qm̄ mihi v̄ᷣ ꝙ ēt hūores mucillaginosi ⁊ viscosi pur
gari possint in his nr̄is regionib⁹ calis fcā tn̄ pri⁹ subtilia/
tiōe ⁊ incisiōe p longū tp̄s. Et dixit Aue. in febrib⁹ flāticis
nō recipiētib⁹ digōnē. quoꝝ facies ⁊ vētres tumescūt ⁊ co
lores eoꝝ plūbei videnᷣ. Ga. v̄ᷣ ꝙ tales euandi sunt p frica
tionē donec vigilāt tp̄s eoꝝ mēsurādo: ita ꝙ dimidiū tp̄o
eoꝝ sit fricādo ⁊ dimidiū dormiē⁰. Et dabim⁹ ei aquā mellᷣ
cū ysopo ⁊ liq. Et Ga. potabit eos aq̄ ordei. Sȝ ego nō lau
do in hoc casu eā eo ꝙ nocet stō ⁊ facit horripilōnē nisi cū ea

Nō aq̄ or dei nocet stō ⁊ facit horripilationē.

fuerit paꝝ masticis ⁊ pipis ⁊ radicū feniculi. Et dix̄ Auer.
nō debem⁹ eos dimittē absqȝ cibo:q: inde recipiūt nocuᵐ
q̄tuis leuiter famē pati possit:qm̄ qn̄ hūor mucillaginosus
multiplicaᷣ i corpe talis hūor cū difficultate max͛ ɔuertiᷣ
ad sanguinē. Et pp hoc v̄tutes eoꝝ debilitanᷣ donec ad fin
copiȝ habeāt deuenire. hi ḡ sunt cibādi:sȝ modice. Et Ras.
qdē.16.ɔti. secut⁹ fuit Alex. Dicūt.ꝙ vt iā patuit Alex. in v̄
bis suis posuit vnā solōnē isti⁹ ɔtrouersie. Et Aue. silr i v̄/
bis suis posuit aliā. vn̄ cōtter dī ꝙ qn̄ febris ē ex flāte co/

rupto aut difficile reducibili ad benignū tunc cū careat corpus nutri^o cibādus ē eger modice tñ vt toleret᷑ virtus ꝛ nō augeat᷑ replō. De intētione aūt ad euōnē Gal. ꝯcessit euonē lenitiuā tñ max^e p clysteria: aut ēt p mellicratū. Et Ga. filr. ꝯcessit euōnē lenitiuā. Et dixit. modus in curatiōe huius febris est euō gradata de subtili ad fortē ꝓpe qñ nā ñ rñdet ex sertuc cū clysterijs mūdifica qd ē in itestinis ꝛ venis ꝓpings eis ex supfluitate. Euōnē aūt minoratiuā ꝛ mlto plus eradicatiuā. Gal. ꝛ Aui. ꝓhibuerūt ēt pulsu stante forti ꝛ eqli. timuerunt aūt vehemēter calū virtutis ex motu hūoris. Sꝫ alex. ꝛ ēt Aue. timētes plus suffocationē virtutis sub multitudine ꝯcesserunt euōnē lenitiuā vel ēt minoratiuā. ❡ Et credo q̄ ab euone sit tutius ꝛ honorabilius abstinere nisi ab ea q̄ fit p clysteria. q̄uis aliā euōnē saltē minoratiuā debilē. Quidā dñt. ꝯcedēdā esse in duob^9 casibus. Unus ē qñ virt^9 satis fortis foret. Alius est qñ mā nō esset difficilis eductionis: sꝫ satis facilis ex paucitate siue viscositatis ꝛ ex paucitate ei^9 in venis ꝓpings euōni. Jn qb^9 casibus ꝯcedūt vomitū ꝛ secessuꝫ p medicinā fortē debilē ptiēdo ēt eā in plures vices ꝛ digōnē ei^9 pmittēdo cū oximelle simplici in pn^o. deinde gradatī pcedēdo ad cōpositū cū subtiliatiuis nō eleuatis in gradu caliditatis ꝛ admistratiōe fricationis inter vnā euōnē ꝛ aliā. Dixit enī Aui. cañ. curationis ē subtiliatio nō calefactio valde. Et dixit. Admistra in residuo subtiliationē cū fricatione. nā subtiliat fricatio hūorē ꝛ subtiliter euāt. Jn oib^9 tñ supradictis ꝓ intēdēdū est virtuti vt agas ꝛ pmittēs te sp de intētione ad intētionē ꝓut idicauerit tibi virtus. ꝛ ꝓpea dixit Aui. necēū ē vt ꝯsideres pulsuꝫ hñtiū hāc egritudinē. s. oī hora vt cū videris ipꝫ incipe cadē ꝛ debilitari subito cibes cū sup. ꝛ cū stat abstine a cibo. Et ꝯsilr intelligere debes d̄ fricatiōe ꝛ euōne.

❡ De itētiōe āt alteratiōis ꝛ appoximādis ab eo. dix. G. in his neq̄q̄ vtēdū ē cataplasmatib^9 vel ifusiōib^9 calastictis anteq̄ magnā multitudinē euacues ꝛ illā digeras: q: inducunt apatā: sꝫ post euōnē multitudinis sic. Dñt qdā q̄ ēt p^9 euōnē multitudinis calasticis solis vtēdū nō ē: sꝫ hēant sibi pnca qdā admixta. Dixit Aui. cañ. curatiōis eoꝝ ē vt ēt iā dcm̄ ē subtiliatio nō calefactio. valde vt nō subito resoluat᷑ subtile ꝛ ne p intēsaꝫ calitatē cōmotio fiat in mā. Jdeoq̄ subtiliātia dñt esse calā cū eq̄litate: sicut aq̄ mellis cū virtute ysopi ꝛ seis apij in matutinis ꝛ tibi silib^9. s. ysopo ꝛ sei. apij vł sibi silib^9. s. horis vt in vespis. ❡ De cibis aūt bonis i hac hora. dixit Aui. qñ nō ē sincopis ciba illū aq̄ ordei. s. quā nō addat᷑ nisi cū cadit virtus. ꝛ si pur addit᷑ supra ipsaꝫ tūc sit panis infusus in iulep aut aq̄ mellis: ꝛ max^e sis ꝯtentus his cibis vsq̄ ad pl'es dies: vt nō fiat additio in mām morbi p^9 cibaria alia magis nutriētia. Et Aue. dixit eis dare d̄ ben^9 micā panis lotā cū aq̄ mellis aut vino aromatico. Et vocauit. A. hos cibos sup quos fiat dormitio. i. ꝯcedit sōnus ad diaꝫ ciboꝝ q̄ dant᷑ tpe sincopis aut cū iā pat᷑ sincopali. sup qb^9 nō ꝯcedit sōnus: imo ꝓhibet᷑. ❡ Et de potib^9 ꝯuenietib^9 in hoc. dix. A. est syrup^9 acetosus mellin^9: ꝯfert n. eis i estate. Et cū ꝯsuetudine pot^9 aq̄ fride pmixt^9 cū aq̄ frida. sꝫ in hyeme dꝫ vt nō sumat aquā frigidā in potu cū dcō syrupo. sꝫ sit ꝯtentus aq̄ calā. sumēt. n. calꝫ. ex potibus .i. potū actu calm̄ ē melius eis nisi apud necītatē estus estatis ꝛ apud vehemētiā pmi caloris. Et hoc innuit q̄ tpib^9 tpatis ēt ē melius sumē potū actu calm. ❡ T pib^9 n̄ ris cōcedi pōt pulla bñ alterata ꝯtusa aut saltē ptisana ordeacea vel far. ꝛ pot^9 vini pun antiq̄ subtilis ꝛ liphati cū aq̄ decocta. Et qdē indicatiōe sūpta a virtute cū pulsuꝫ cadē inuenis vinū tribue. lꝫ noceat indicatiōe sūpta a morbo. Gal. nāq̄ de potu vini in quo necāriū esset p virtute ait his aq̄suꝫ vinū ꝯfestim. tā in pn^o aptū ē nisi vehemēter febriat. qd nō valde aliquo ꝯtingit sm̄ pdictā dispōnē. Et adhuc magis aptū ē si senex ꝯtigerit eē patiēs. ❡ Dixit Alex. vinuꝫ qdē in febriū curis in plenitudine nō dꝫ dari: manētib^9 aūt cruditis hūorib^9 dari dꝫ: sꝫ nō multū. Et si vinū tenue: ꝛ nil gustu hñs in se stipticitatis aut dulcoris: sꝫ tpatū sit: ꝛ non nimis nouellū aut neq̄ nimis vetustū: neq̄ colore sit nigrū sꝫ magis rubeū aut albū. sꝫ ꝯstōne sit tenue: qd anodosiꝫ faciat p venas ꝛ totū corpus pcurrēs. h̄. n. cū virtutis maxie dari dꝫ ne cadat virtus. ꝛ eo ne pdita piclitet᷑ reiterare festinemus. Et. A. qdē sumēs supradictū vbū Ga. dixit. vinuꝫ ꝯfert ei in pn^o rei. ꝛ ꝓprie si fuerint febres coꝝ sanguinee sꝫ pauꝝ sumat ꝛ ꝓprie in senib^9. vbi dicit qdā q̄ Sera. trāslator errauit h̄ cū dixit. si febres fuerint sanguinee. nā h̄ est sermo de flātica. Et iō dñt repiri aliā lrām q̄ dicit. si non fuerint sanguinee: sꝫ. sup. ex flāte sanguini nō pmixto. Aliq tñ conant᷑ saluare pmā lraꝫ exponētes sanguinee. i. ex flāte sāguini pmixto vel saltē in corporib^9 sint nālr sanguineis vł sint de flāte ꝓpinquo nāe sanguinis facile ꝯuertibili in sanguinē vt de flāte nāli vel dulci: q: in oib^9 istis casibus magna ꝛ velox fit resolō: magna in eis sollicitudo hñda est ad virtutē. Et fortasse nō intellexerūt Gal. ꝛ Aui. p pn^m p^{ri} ntiū morbi: sꝫ post tres dies vel q̄tuor. qm̄ lꝫ iā his cibū dare. Et fortasse intellexerunt. q̄ in pn^o ꝓpe ꝛ in oi ēt tpe. sed expresserunt de prio pn^o. in quo vr̄ min^9 vinū ꝯuenire. Dꝫ aūt vinū istud esse aquosuꝫ. i. nō vinosuꝫ potēs ne multuꝫ inflāmet vel aq̄uꝫ nō ad aq̄tū in casu in quo nō vinosuꝫ nō repit᷑. Et sit aq̄ q̄ ei admiscet᷑ q̄titatis req̄site sm̄ potētiā vini ꝛ sm̄ gradū dispōnis febris ꝛ dispōnē mae febris. Ego vsus sū loco vini aq̄ buglose cū zuc^o vel melle aromatizata cū xiloaloes bono ꝛ inueni vtile q̄ ēt sola cū xiloaloes ꝯuenit odorata ꝛ irrorata sup faciē. ❡ De his. dixit Rasis. 16. cōti. ꝛ si ad curā vocatus nō es nisi postq̄ aduenerit sincopis si in nullo mēbroꝝ nobiliū est apa ciba eos modico pane cū aliq tpe vini velociter penetrātis. Q. si tps est nālr calm ꝛ aer regiōis q̄etus suffocat᷑ des vinū cū aq̄ frigida ꝛ si nullū istoꝝ fuerit da cū aq̄ calā. Jn q̄lꝫ. n. alia dispōne dādū ē cū aq̄ calā. potus nāq̄ calus laudabilior ē frigido in hieꝫ qm̄ calm. s. actu ꝯfert in digerēdo grossos ꝛ globosos hūores. debes aūt subtiliare regimē eoꝝ sm̄ q̄ poss ē in febricātibus. Et subdit. vinū limphatū vel aqueū iuuatiuus est his ēt a pn^o. egritudinis si febris nō est fortis. Rero aūt accidit febrē hmōi eē fortē. Et cū h̄ si patiētes fuerit senes vinū ē iuuātius: nā cū senib^9 accidit talis morbus debes p^9 cibū dare vinū: ꝛ ꝓpe qñ tps interpolatiōis fuerit tpatū. Dixit Aui. necēū est eis vinū p^9 cibū. s. cū iā digestus ē cib^9 vt sit ille pot^9 delatiu^9 cibi: ꝛ tē dꝫ eē ꝯueniētis q̄titatꝫ. posset ēt i casu necītatꝫ dari vinū p^9 cibū ēt añ ipsi^9 digōnē qñ vr̄^9 reqrit ꝓp appropinq̄tionē ad sincopi. ❡ Jn dictis ēt itēciōib^9 curari dꝫ febris sincopal' minuta facta a flāte subtili: nisi q: i hac nō indigem^9 tāta subtiliatōe ꝛ calefactiōe hūoris. Et i hac securi^9 possum^9 admistrare euōnē ꝓp obediētiā maiorē quā hꝫ h̄ flā eductiōi p farmaca. ❡ Jn cura āt sincopal' hūorose fcē a colā grossa: dix. Aui. Si fuerit in eo hūor colic^9 aliqs tūc facilior ē vomit^9. Et vōit^9 qdē ꝯuenit qñ colā ē mixta flātib^9. Juuat. n. colā siue g̊ssa sit siue subtil' q̄tis subtilis pl'is ad h̄ vt flā facili^9 vomitu expellat᷑. Q: si colā absq̄ flāte i cāu fuerit siue grossa siue sbtilis vōit^9 adhuc pl'is ꝯuenit q̄uis cū colā fuerit subtil' vōit^9 sit facili^9 ꝛ magis ꝯferēs. Et fortasse ad oñdēdū q̄ vōit^9 ꝯuenit in hūore colico q̄cūq̄: dix. Aui. si affuerit hūor colic^9 aliqs. s. q̄cūq̄ sit ille. ꝛ iō ꝯuenit ēt i sincopali minuta vt appebit. Et subdit Aui. ꝛ si leniat᷑. s. vēter ei^9 in q̄cūq̄ ēt hūore colico ē iuuatiu^9. Quidā tñ exponūt ꝛ si leniat᷑. s. vōit^9 q̄si voluerit q̄ vōit^9 nō fortiter ꝓuocet᷑: sꝫ leuiter. nā vōit^9 leuis ē q̄ ē iuuatiu^9. Et clysteria qdē i hūorosa colica sr̄ iuuatiua valde. Fiāt g̊ p̄ lenitiua: deinde gradatiꝫ pcedat᷑ ad fortiora. Fricationes ēt ꝯueniūt ꝛ abstinētia a cibo. tñ fricatiōes dñt esse leniores: ꝛ nō tm̄ plire. Et abstinētia dꝫ esse minor q̄ in hūorosa flātica. Et sir totū aliud regimē dꝫ esse remissuꝫ i calefactiōe aut tpatū ꝛ in dispōnib^9 ꝛ tpib^9 calis dꝫ ad

De euōne fienda solū per clysteria.

De alteratione.

Cibus ꝛ potus.

De vino.

Cura humorose a flāte subtili.

Cura eius a colera.

frigiditatē leuē declinare. Et syrupus qdē acetosus simplex cū aq̄ lupulor sumpt⁹ est digestiuū bonū in hac materia.

Cura sin/copal' mi/[illegible]

De cura sincopal' minute: dix̄ G.12.terap. ex diametro ɔ̄rie tibi sūt he dispōnes.s.sincopalis minuta ⁊ hūorosa a stāte. intelligēs in mō curatiōis. Et iō auxilioꝝ spē ɔ̄rarissima indigēt. locādi ḡ hi sūt i aere frido ⁊ hūido vt inspissef cutis: ⁊ sic ꝓhibeaf euaporatio. Et dix̄. patiētes sincopalē ab hūorib⁹ calis sūt sbtiles.i. apti i poris vl' sbtil' i. macri sūt ⁊ euaporāt citissime. curādi sūt hos nutriētes pau latī ɔ̄tinue. si tn̄ hos a pn° suscepim⁹ v̄tute robusta adhuc nō nutrim⁹ paulati ɔ̄tinue: sz q̄ p̄nt sel' datū suscipe cibuz nutrim⁹ mltū dādo d̄ cibo. nutrire tn̄ necariū ē q̄cuq̄ hoꝝ ⁊ dēsare supficiē. ⁊ aer fridus ⁊ stiptic⁹ faciēdus ⁊ stipticā/tib⁹ vnctiōibus vngēdi sūt. iōq̄ fricādi nō sūt. Et cibi dādi sūt nō pati valde fluere nō medicratū nec succus ptisane siue aq̄ ordei ⁊ panis ⁊ sorbitiōes ɔ̄dri ⁊ fruct⁹ stiptici difficile cor/ruptibiles. dāda aūt sūt his q̄nq̄ oua ⁊ maxie vitelli coꝝ. difficile digestibile ē.n. albume: ⁊ testicl̄i galloꝝ. s. nōdum coeūtiū cū lacte nutriti.i. d̄cocti ɔ̄pati cū nutritoꝝ.s. gallo rū cū lacte. ⁊ q̄nq̄ dāda sūt his cēbra porcis. Ras.16°. ɔ̄tin̄. hz arietina cū dn̄af assa: q̄nq̄ assatio hoꝝ cerebroꝝ: si nō fuerit ɔ̄dn̄abil' erit magni nocu⁹. Et G. dix̄. oua q̄q̄ diligē ter cocta sint nō sāguinolēta data nec albū ei⁹. Et vlt̄ dixit G. oia gerēda vt g̃sliox fiat hūor mā ⁊ densef cutis ⁊ ꝓhi/beaf trāspiratiōes. ⁊ dix̄. necariū ē his aq̄sum vinū mox a pn° i cibarijs: ⁊ sic regēd⁹ ē vsq̄ ad tertiū. vl q̄rtū diē. Q. si vt spam⁹ ꝓcedif cānosa cibaria supaddim⁹ ⁊ max' p⁹ q̄rtū. diē iā hūorib⁹ q ad has febres g̃iant in coctiōz veniētib⁹. Et dix̄. his cōpetit cibū dare an̄ po^m. ℭ Dix̄ Al. oz eis ad/biberi q̄ ispissent: ⁊ n̄ eūent.i. apiāt ⁊ diaforesim faciāt. die ta ḡ eis ɔ̄ueniēs ē succ⁹ ꝓcalfica ⁊ panis cū idromelle rob. aut cū onfancino melle ⁊ galloꝝ testicl̄i ⁊ lactuca ⁊ itube ⁊ pisces duras carnes hn̄tes boni chimi ⁊ mala ⁊ nuces ⁊ pira: ⁊ h̄ nō subito: sz ꝑ ptes dari debēt vt cito n̄ grauef cū sincopis exagitaf: sz magi v̄t⁹ augmētaf. Et vinū his ɔ̄ue niēs aq̄su oz dari nō vetustū: sz aq̄tū oz bibē. ℭ Dix̄ Aue. 7°. coll̄z. Illis qb⁹ ꝓuenit sincopis ex caliditate ⁊ acumine q̄s scire poteris: q̄ ex eis sūt nares acute oculi ɔ̄caui tipora plana ⁊ sim̄a ad ɔ̄seruationē istoꝝ n̄ idigem⁹ abstinētia ci/bi neq̄ respicere diē creticū neq̄ statutuz egritudinis aliq̄ mō. Et ex ɔ̄ueniētib⁹ cibis eis ē mica panis vel kist or/dei cū granis granatoꝝ. ⁊ ex cibis ēt q eos hn̄t ɔ̄fortare sūt vitelli ouoꝝ ⁊ testicl̄i galloꝝ ⁊ pulle pue. ℭ Et Aui. dixit. viuificef v̄tus cū cibo paulati ⁊ sit cib⁹ ei⁹ sic panis de si/mila infusus i succo granatoꝝ ifridata si d̄siderat ipsaz ⁊ silr in aq̄ de fructib⁹. s. stipticis: ⁊ si indigef carnib⁹ sint ex pullis ɔ̄ditis cū aceto vel agresta ⁊ silib⁹ succis. Et xi^a ter/tij ca°. de sincopi q̄ accit febricitātib⁹ ad ꝓhibēdū sincopi q̄ accit in pncipijs po^{is}: ꝑp effusionē col'e ad stōz eoꝝ dix̄. opz vt def eis an̄ po^m aut apō po^m. sup. ⁊ ēt i ipso pn° po^{mi} si erratū fuerit: pāis d̄ sim̄a cū aq̄ ḡnati aut aq̄ agreste. q̄ ɔ̄for taf p h̄ stōus ne recipiat ⁊ remittaf calor ipsi⁹. Un̄ ꝓhibea tur aduētus col'e ad ipm. ⁊ si pur venerit d̄fendif stōus ab ipsi⁹ mordicatiōe: q̄ ibibif col'a in pane illo ⁊ remittitur acuitas ei⁹ nec ēt sic imediate adhēt stō ad mordicādū. Et si necari⁹ fuerit vōit⁹ illi⁹ col'ē facili⁹ fiet q̄z in ieiunio. Et de ɔ̄ueniētib⁹ ap appropinq̄tionē sincopis an̄ pn^m po^{mi} ē panis infusus in vino liphato cū aq̄ rob. ⁊ pot⁹ vini lipha ti cū aq̄ veri frigoris. Dix̄ Aui. iduat i die multotiēs cami/siā infusaz in aq̄ rob. sup. ⁊ expssaz vl' i aq̄ mixta cū cāpho ra ⁊ puluere sandaloꝝ. Et dix̄. nutriaf multū.i. ꝑ bonū spa tiū an̄ accessionē ex carnib⁹ pulloꝝ ⁊ edoꝝ alteratis cū la ctucis ⁊ ɔ̄ditis cū agresta ⁊ silib⁹ ⁊ sepe bibat aquā fridaz cū succo fructuū. Dix̄ G.12°. tera. ⁊ scribif sic.16°. ɔ̄tin̄. Cū h̄ morb⁹ supuenerit cuidā iuueni dedi ei nutri^m q̄lz die an̄ [illegible] febris: Deide: q̄n̄ nō dedi ei nutri^m sciēter i vno die. supuenit ei isultū po^{mi} cū sincopi. Dix̄ Aui. tota itētio tua sit in ɔ̄fortatōe v̄tutis ⁊ ɔ̄dictōe sincopis. nā h̄ egri⁹ ex ma litia sui accn̄tis. ⁊ ne v̄t⁹ cadat reqrit q̄ oi tpe ⁊ hora infir/mus nutriaf ⁊ regaf cū reb⁹ cor ɔ̄fortātib⁹ ⁊ refrigerāti/b⁹ calorē ⁊ spm̄. nō.n. hz egri⁹ i cibatiōe horā electā. ℭ De intētiōe āt ad eūonē iā dcm̄ ē. ℭ De vōitu ⁊ solōne leniti/ua qd dixerit Aui. Inq̄t Sera. Si cā sincopis fuerit hūo/res mordicatiui mali: dam⁹ eis i potu aquā calidā. i. tepi/dā aut cū oleo aliq̄ ⁊ facim⁹ eos vōere. Si āt vōit⁹ ē difficil' sup eos calefacim⁹ i pnris loca ꝓpinq̄ stō ⁊ man⁹ ⁊ pedes. Si āt sic nō vōerit itromittim⁹ i os digitū. ⁊ si sic nō vōerit damus eis oleū calefactū. hoc.n. mouet vomitū: multum. verūtn̄ lenit ēt vētrē: ⁊ lenitas nāe in istis est iuuatiua val/de: ⁊ ꝑp h̄ q̄n̄ n̄ lenif est necīū nob̄ vt adiuuem⁹ cū suppo/sitiōe scief aut suppositorio ꝑ. Dix̄ Aui. oio custodiātur ab oi eūone. s. ꝑter lenitiuā ⁊ vōitū leuē. Dix̄ Al. vitef oē sudar/faciēs. nā sudor si āplior fuerit ex sincopi laborās i magnā v̄tis d̄bilitatē ⁊ v̄t⁹ ei⁹ sic sudādo d̄ficit. Dix̄ Al. t'tij xi^a. sō/mis mltotiēs addit i sincopi. ⁊ clystē hn̄ ē magis ɔ̄ueniēs. Dix̄ Aui. nllo mō i tali fe. extrēa fricēt'. q̄ tal' frica° trahit calorē ex̄. ⁊ sic dimittif pn^m. Et ēt cū ista febris sit ex cā cali/addif in aug^m ipsi⁹ ⁊ malitiā ꝑ fricationē: cū ois frica° irri tet calorē ⁊ spm̄ euaporar̄ faciat: ⁊ sic i tali casu iducit sinco/pi. imo ⁊ mltotiēs ⁊ mortē ⁊ sincopi quā iuenit augmētat.

Cura aūt sincopal' minute scē a melia q̄si sz mediū inter curā hūorose slātice ⁊ curā minute colerice. ℭ Et. tyriaca qdē in oi sincopali fe. ɔ̄uenit. Verūtn̄ in scā a stāte vel melia oz dari cū aq̄ melisse ⁊ buglosse: ⁊ i colica cū aq̄ vi frigoris p̄ima. Dix̄ Aui. q̄ tyriaca sic sūpta d̄ sui ꝓpeta/te oē d̄struit venenū: ⁊ si daf cū reb⁹ fridis colerā ⁊ ei⁹ ve/nenositatē d̄struit oio. ⁊ i h̄ ɔ̄ueniūt oēs: ⁊ vitas sic se hz.

De tyria/ca.

ℭ Et p̄dicte cure sūt hui⁹ febris q̄n̄ nō ē sincopis actu aut nō ē de ꝓrio futura. Ad remouēdū aūt q̄ iā scā ē ⁊ ꝓhibē/dū q̄ iā in ꝓrio futura ē oz medic⁹ toto opari igenio. Inq̄t G. vbi.s. In his febrib⁹ i qb⁹ ē spes salutis i oib⁹ q sine slō/ne egrotāt cū a pn° suscepim⁹ eos turpissimū mihi vr̄ sin/copizari hoiez: q̄si dixerit. si sic se nō exponat. q̄ sincopis nō supueniat fedū ē medico. Et tn̄ dix̄ G. q̄tidie accit egrū sincopizari: ꝑp insciaꝝ medicoꝝ. Extia tn̄ maxi' turpe ifir/mū sincopizari nō p̄dicēte medico neq̄ p̄pato ad ipz remo/uēdū: neq̄ ꝓhibēte ipsaz fieri. ℭ Prohibef aūt sincopis fieri h̄ mō. dix̄ Sera. si cā sincopis ē vehementia slōnis aut malitia po^{mi} febris ⁊ in iceptiōe piodi ifridanf man⁹ ⁊ pe des ⁊ v̄tus cadit cura ē vt calefaciam⁹ eos ⁊ fricem⁹ eos v̄tuose ⁊ stringam⁹ eos ⁊ ꝓhibeam⁹ eos a sōno ⁊ aliene/m⁹ eos a comestione ⁊ potu. Et dix̄. sup q̄s v̄o cadit vt cō/sequaf eos sincopis ⁊ inc ꝓriōe piodi cā siccitatis infūda/m⁹ aliqd panis i vino ⁊ dam⁹ eis an̄ piodū. Si aūt in ven/tris supfluū aut aliqd difficil' digōnis tūc pl⁹ fit fortis sup eos sincopis. ℭ Dix̄ Al. q ex magnitudine inflātiōes mal' fiūt ⁊ deficiūt in actiōib⁹. i. accessiōib⁹ fe. cū infridatiōe pe des ⁊ calefaciēdi ⁊ fricādi sūt fortit: ⁊ extreme ptes frican de sūt ⁊ detinere iubeo ab oib⁹ cibis ⁊ abstinere a potu. In cōmotiōe āt febriū optimū est p̄scire futurā actōz al' accēs/sionē. Et si an̄ accessionē ꝑ horas.ij. aut tres nutris ⁊ ɔ̄ti/nere facis pedes ⁊ man⁹ ⁊ iubeo nō solū dare cibos hn̄ di/gestibiles: ⁊ hn̄ coctos ⁊ emaditos: ⁊ si i actōe nimiū picu/lū eē ɔ̄sideras i ipa accessiōe das vinū sup aquā coctā ifu/suz: si aūt h̄ nō erit da panē vino ifusū. Mediocrib⁹ āt sin/copib⁹ tales cibos nō oz dari: sz sufficit aut ḡnata aut piras aut mala: aut aliquē fructuū stipticoꝝ dari. ℭ Et Hal. dix̄. si acciderit malitia fe. ⁊ hūor maloꝝ d̄fectio opz hora q̄ fe. accēdif ligari cruriū lacertos vberaq̄ ⁊ man⁹ ⁊ pedes atq̄ talos q̄ educaf ab iterorib⁹ corpis ad exriora mā ⁊ ab emi nētib⁹ ⁊ dignioib⁹ ad min⁹ dig^a ⁊ ꝓhibebis eos a sōno. nā sōn⁹ mās ad iteriora reducit ⁊ imergit calorē inatū. ꝓhibe ēt eos a cōestiōe ne forte occupef calor in ciboꝝ celebrāda digōne: ⁊ si i māe maf atōe: sz ⁊ i replōne addaf ⁊ exigua/

Modus quo ꝓhi/betur sin/copis fie/ri.

tur nālis calor. Si aūt siccitatis cā aliqñ in pn° accessiōis defectio aduenerit: oportebit añ accessionē cibos apponere: s; cū iudicio. nā si defectio difficilior ē panē infusum in vino veteri dabis. nā ꝛ si vinū febrē augeat: v̾tutē tñ ɔfortat ꝛ corpus pascit. dabis quoq; syrupū pomoꝛū ꝛ aquā: pedes quoq; ꝛ man⁹ illius liga ꝛ frica vtrūq;. Si v̾o defectio minime fortis fuerit ciba patiētē añ accessionē pomis piris aut granatis quo stōus cōfortet᷑ ꝛ ɔseruet᷑ vitalis v̾tus. Qñ aūt iā defecta febre d̾fectio acciderit. oportebit patientē pane cibare infuso in calefacto vino quo ei⁹ ad mēbra acceleret᷑ missio ꝛ humectet ea: ꝓhibeatq; desiccari. ℭ Aui. aūt dixit. vbi .ē. pulsui semꝑ esse intēdēdū. Et cum videris ipm incipe debilitari ꝛ cadere subito cibandū esse cū pane infuso in vino cōmixto si nō ꝓhibeat apā in visceribus. nā in h̾ casu derelinqtur intētio q̄ est ad morbū ꝛ solū intendit᷑ ad accñs. Uerꝫ dixit Aui. oꝫ vt ꝓhibeat᷑ illō .s. illa cibatio qñ iam est sincopis actu ꝛ qñ est apa in visceribus. ℭ Guil. ad ꝓhibēdū sincopim in minuta colica añ paroxismū ꝛ in horis maioris gētis dat troc. de karabe cū aq ros. ꝛ vino granatoꝝ berberoꝝ vel agresta ꝛ ribibus aut cū vino stiptico cū aq̄ frida valde multiplicata ad vinū. ℭ Et qdā dixit. his qb⁹ colā fluit ad stōm inducēs sincopim cibū dabis in pn° paroxismoꝝ ꝛ ante. sic eñi datus cibus stōm roborat vt venīētes ad se repellat humores. Sit aūt panis infusus in succo granatoꝝ muzoꝝ: qm̄ optim⁹ est stō laborāti colico humore vel in vino limphato vt multiplicet spūs ꝛ velociter penetrādo ad cor v̾tuti succurrat si expedit. Et qñq; oportet eos facere vomere cū aqua ꝛ aceto: s; superuēiēte febre post horripilationē p̄cedētē nō det᷑ cib⁹ vsq; ad declōnē. cū tūc humorē currere nō ꝓhibeat. s; ad grauedinē ꝛ angustiā addat. Declōne v̾o succedēte det᷑ cibus eius pfectiōe nō expectata. Cū .n. hi siccū habitū hēant ꝛ solutā virtutē nisi ꝑus hūectētur ꝛ ɔfortent᷑ cibo ꝛ potu febris pfecte declinare nō poterit. ℭ Cūq; sincopis iā; actu fuerit cura est: dixit Gal. 12°. tera. Si v̾o sincopatis iā dederis sine flōne exñtib⁹ in his q̄ dixi locis. dādū esse panē nō multū vini hn̄tē. qm̄ reditionē faciet citā ꝛ cōfestim ad fricationē eūandū. Et siqdē fuerit estas vel ɔstitutio calā cū aqua frida dādū est vinū: si v̾o eꝫ cū calā. Et scias. ꝙ si nil p̄dictoꝝ fuerit vel obsteterit qcōq; tēprādū oī mō oximel ꝛ vinū dare calidū: qm̄ melius est calm cooperans digōnē humorū crudoꝝ. Et dixit. in his eligēda sunt vina saporosiora ꝛ calidiora ꝛ si patiēs vsus fuerit vino dulci nihil ꝓhibet dare qō dulcius est vt v̾nacinū: s; in his vina grossa fugiēda sunt vt nocētia ꝛ aquosa ēt vt inoꝑabilia: ꝛ h̾ in sincopali ex flāte. In his aūt q sincopim patiūtur ex hūorib⁹ calis coacervatis circa stōm vel ēt aptis illic coacervari frigidū actu dari opꝫ potū vinū .s. aliqō nā calm. nā tale aptū est oib⁹ q sincopizāt: qm̄ volum⁹ in his cibū reddi mēbris ꝛ nō in stō manere. talia aūt vina st̄ in colore rubea in suba subtilia ꝛ etate vetera: nō tñ amara sint p̄ vetustate: ꝛ max° in his q̄x stōus a xanta ledit᷑ cola: q2 talia vina sunt inutribilia inodorabilia ꝛ idelectabilia stōꝫ ɔtristātia: s; debent eē odorabilia: ꝛ talia ex qb⁹ mixtis cū pauco cibi possē sit bibēti sentire calitatē in totū corpus ire. Optia igit᷑ vina sūt q̄cūq; austera extrīa .s. moderata austeritate iā stipticitatē amiserūt pp̄ vetustatē ꝛ manifestā hn̄tia caliditatē sufficiēter. hec .n. delectabilr̄ accepta vniuersa faciēt qb⁹ idigem⁹ in his quoꝝ stōus est colericus. nā digōni ꝛ redditiōi nutrimenti ad mēbra sunt coadiuuātia ꝛ malitiā humoris mitigātia ꝛ calidū habitū operātia ꝛ stōm roborātia. Et s̄bdit Gal. scrutari aūt opꝫ añ oia q̄lis ē laborātis nā si qdē imbecillis capite fuerit ꝛ facile a calidis vinis replet᷑ ad ea q̄ minus calida venire magis oꝫ. Si v̾o fortis capite magis fuerit ꝛ gaudēs talib⁹ vinis vel assuet⁹ est sine tristicia ea ferre vtendū est eis audaciter. Caput .n. grauātia ꝛ replentia sunt q̄ntū est in se ipsis oia vina odorifera ꝛ imbecilli capiti nociua. ℭ Dixit Aui. in cap̄ de sincopi superuenīēte febricitātib⁹ pp̄ colerā effusā; ad stōm eoꝝ. si indigēs .s. pp̄ v̾tutē det᷑ pmixtū cū .ʒ. iij. de vino antiq̄ nec timeas in tali casu dare vinū l; sit a caliditate ꝛ vinū sit calidū: qm̄ dixit A. qñ aggregant᷑ sincopis ꝛ febris tūc sincopis est dignior curatiōis. Et subdit Aui. si v̾o nō .s. indiget᷑ vino vel nō habet᷑ vel nō vult patiēs accipere pp̄ legē: vel q2 nō est cōsuetus bibere vinū: tūc det᷑ syrupus de mal' antiqs vt superfluitas aquosa resoluta sit ab eis. Et subdit Gala. ꝙ si in sincopalib⁹ siue a colā siue ab humorib⁹ grossis penuria fuerit vini cōueniētis fugiēda sunt oia austera .i. pōtica nō min⁹ aq̄s: ꝛ noua fugiēda sunt ꝛ grossata. Eligēda v̾o sunt aq̄sa: ꝛ maxime si vetera ɔtingat esse in penuria vini ɔueniētis. ℭ Amp. in curatiōe hui⁹ febris tā in p̄seruatiōe a sincopi q̄; in curatiōe pñtis sincopis adducēdi sunt canones ipi⁹ febris q̄cūq; sit qñ fuerit sine sincopi ꝛ ēt cast. curatiōis sincopis tā ante sincopim q̄; in sincopi q̄; ēt post sincopim dicēdi in sermone 4°. in cura sincopis afferēdi sunt ad locū; istū. ℭ Dixit Aui. in sincopali minuta colerica cū euadūt a sincopi tēde cōsuetudinē: ꝛ est vt cibet᷑ sauich ordei infrigidato in quo sint grana granatoꝝ. ℭ Dixit Guil. si sincopis superuenerit ꝛ os cū dentibus clauderet᷑ apiat᷑ os secure cū aliquo instr̄o ꝛ ꝓiciat᷑ in os infirmitāra vt trāsglutiat᷑ aliqd de aq̄ frida in q̄ sit vinū de granatis muzū vel forte idest acetosū: ꝛ ponat᷑ i ipa aq̄ vel vino micha panis ablata. vel aliqd de aq̄ ordei cū dicto vino vel alio sili aut aliqd de vino stiptico cū aq̄ veri frigoris mltiplicata .ē. vinūr ꝛ intellexit in colica minuta. In hūorali aūt cōpeteret aliqd de vino odorifero limphato cū aq̄ melisse vel buglosse.

ℭ De febre composita cū rigore. Cap. xxv.

Teligatur rigor q in febrib⁹ diuertit ad se curā sciendum est vt ait Aui. p° q̄rti: rigor in febribus eueniens est triplex. vn⁹ est seq̄ns ad sudorē ꝛ iste ē duplex. vn⁹ q seqt᷑ sudorē añ totalē eūonē m̄ïe facientis sudorē siue q̄ cū illo sudore oꝫ expelli de quo dixit Aui. ꝙ regimine nō indiget: eo ꝙ velocit᷑ cū rectificat᷑ p cōplemētū sudoris ꝛ si regimie indiget illud regimē est facile ꝛ est silr̄ regimini sudoris cretici. ali⁹ est 2° rigor eueniēs añ cōplemētū sudoris ex quadā leui reuocatiōe caloris ab exteriorib⁹ ad sitū pn̄m a q̄dā irritatione v̾tutis motiue musculoꝝ ad expellēdū m̄āē religas. de quo dixit Aui. 3° q̄rti de signis bonis. horripilatio accñs post eūonē est d̾ signis bonis exp̄mēs de eūone p sudorē. ꝛ h̾ ēt regie nō indiget: s; rectificat᷑ velocit᷑. Uerūtñ ante cōplemētū sudoris euenit rigor fortis ꝛ ꝑdurās ꝛ est malus sicut dixit Ipo. 3° afo. In sudore rigor malū. significat .n. m̄ām rebellē ꝛ n̄āe resistentē in sua expulsiōe ꝛ hic rigor regimine indiget. nō eñi velociter neq; facilr̄ remouet᷑. ℭ Secūdus rigor est q accidit per crisim: ꝛ hic aliqñ antecedit crisim. ꝛ indicat ipsā; ꝛ est eueniēs in statu maxime febriū acutaꝝ m̄ā iam digesta: de quo loqtur Ipo. in afo. a causone habito rigor superueniēs bonū. ꝛ hic regimine nō indiget nisi superfluat: ꝛ aliqñ accidit rigor in crisi ꝛ est malus significans pditionē: ꝛ regimine non indiget: sed solū ꝓnosticatione future mortis. ℭ Tertius est rigor eueniens ex sparsione m̄āe super sensibilia mēbra ꝛ reuocatiōe caloris ad intra sicut est qui accidit in principijs paroxismoꝝ febriū ꝛ est duplex. vnus leuis ꝛ alius fortis. Et leuis non indiget regimine nisi in hoibus multe sensibilitatis. Fortis v̾o regimine indiget: ꝛ variat᷑ autē regimē eius s̄m maiorē intēsionē ꝛ minorem s̄m diuersitatē cāꝝ eius. Nā rigor qdē nō multe intēsionis eget calidis nō multū intēsis. fortissimus autē eget calidis fortibus ab intus ꝛ ab extra approximatis. Et si quidem m̄ā faciēs rigorē est multa: euāri oꝫ ꝛ diuerti ꝛ maxie ad extrema. Et eūo qdē fiēda est digōne p̄missa cū; medicina approp̄ata m̄āe faciēti rigorē. Et aliqñ fit eius eūo in ipso

Margin notes:

Cura sincopis actu existētis.

Rigor in febribus euenie(n)s triplx.

Cura rigoris indigētis regie.

rigore vel an̄ ip̄z ⁊ maxiᵉ p̄ vomitū leuibꝰ tn̄ iductū: ⁊ diuer
sio mãe fiat ꝓprie an̄ rigorē p̄ horā vel ēt in ipso rigore cū
fricatiōibꝰ ꝓpe extremitatū ⁊ ipsaꝝ ligaturis ⁊ cōpressio-
nibꝰ dolorosis ⁊ pone ipsaꝝ in aqua vel lixiuio bene calō.
¶ Dixit Aui. q̄ leuis rigor qn̄q̄ sedat̄ cū ligatiōe extremi
tatū ⁊ fricatiōe facili ⁊ cū calefactiōe coopture pānoꝝ ⁊ cū
inunctiōe cū oleo de aneto ⁊ de camomilla ⁊ silibus si indi-
get ea.s.inunctiōe. q̄n dixerit.si nō indeget: q̄ alia sufficiūt
nō inungas. ꝓscripta.n.iuuāt in facilitādo motū mãe ad

De applicādis ad extra.

exteriora ⁊ reuocando ab interioribus calorem ad extra.
¶ Si quoq̄ rigor sit fortis dixit Auicen. q̄ quando per-
seuerat siue sit in febribus siue in alijs idest absq̄ febre opꝫ
regimē adhibere per exterius ⁊ per interius approxima-
ta. p̄ exteriꝰ qdē oꝫ inq̄t ligētur extremitates in locis pluri
bus: q̄r in coxis.s.genua circa q̄tuor digitos ⁊ silr in bra-
chijs.s.cubitū: sed ꝓsoluant̄ ligature: ⁊ nō diu morētur: de
inde iteꝝ: ⁊ iterū iterētur s̄m exigētiā. Et oꝫ vt multi pāni
calidi applicētur extremis ⁊ testiculis ⁊ mirach ⁊ pectori
⁊ toti dorso: vel loco coꝝ si nō sufficiunt apponant̄ testule
vel lateres aut tegule calefacte ⁊ pānis inuolute vel capsu
la lignea intus ferreis laminis circūdata in qua ponatur
frustū ferri fere ignitū q̄ applicētur maxime extremis q̄ tn̄
hincinde ducant̄ vt cōicet̄ calitas eius toti. Et sunt q̄ appo
nūt vinoferos stāneos vel eneos repletos aq̄ feruēte sim-
plici vel in q̄ decocta sint camomilla sansucus ⁊ silia: ⁊ po-
nūt in manibꝰ patiētis balas vitreas rotūdas plenas aq̄
calīa. Et q̄dcūq̄ his silr igeniū ad calefaciēdū aptū ꝯuenit
Et oꝫ vt cooperiat̄ caput ⁊ facies ēt cōmode: ita vt ꝑueniat
anhelitꝰ ad iferiora vsq̄ pectꝰ. ¶ Et iunctio fiat. dixit A.
cū oleo cāomillino ⁊ modico lilij ꝓpe celestis.i. oleo yrio.
Et sūt q̄ ꝯfortāt istud oleū addēdo cardamomū ⁊ castoreū
⁊ rutā ⁊ pip̄ ⁊ piretrū ⁊ aliq̄n sinapi rasaꝫ. Et de ꝯferētibꝰ
sunt oleū de pip̄ibꝰ costinū oleū de piretro vel de sinapi ⁊
silia. Et sunt q̄ decoquūt medicias calīas in aq̄ simplici vel
in aq̄ sublimata ex eruca vel ozimo aut in lixiuio aut i vino
deīn colāt ⁊ supimittūt oleū cū q̄ iungere itēdūt: deīn ꝺco-
quūt ad ꝯsūptionē aq̄ lixiuij siue vini: ⁊ cū illo oleo q̄d re-
māsit iungūt: maxiᵉ sup̄ nucā ⁊ iūcturas ⁊ ēt alijs locis in
q̄bꝰ lesio rigoris ꝑcipit̄ iterādo eā s̄ꝫ q̄ videbit̄ expedire.
Scias tn̄ q̄ dimissio inūctionū maxiᵉ in rigore febriū me-
lior ē: q̄r iunctio tal̄ remoto rigore adauget calorē febrileꝫ
multū. Et iō loco iunctiōis meliꝰ est vti saccellis medicinis
calīs trituratꝗ repletꝗ q̄ loco vbi oꝫ calefacti apponāt̄. Si
tn̄ hūor eēt multū fridus q̄ febrē facit aut eēt rigor sine fe-
bre iunctiōes dicte cōpetūt. ¶ Et dix̄. A. q̄ itroitꝰ i oleū le
nis calitatꝗ.s.actual̄ q̄ possit tolerari: ⁊ac ēt leuis calitatꝗ po-
tētial̄: vt cōe vl̄ cāomillinū est iuuatiuū valde. Et h̄ maxᵉ in
mã multū frida cū febre vel sine febre ꝓpe q̄n adesset deū-
tas poroꝝ. nā tale balneū calefacit ⁊ relaxat poros. Et sūt
q̄ loco balnei olei vtunt̄ balneo aq̄ decoctiōis mediꝰꝰ cala
rū: ⁊ q̄nq̄ fit cū ea stupha. oꝫ aūt in admistratiōe p̄dictorū
adhiberi tp̄ibus fridis cautela ⁊ custodia magᵉ ne ꝑueniat
ad patiētē aer fridus. Et ꝑꝑ hāc cāꝫ q̄dā loco balneoꝝ vtū
tur epithimatibꝰ factis cū pānis duplicatꝗ in supradictis
oleis aq̄s lixiuijs vel lanis bn̄ calefactis infusis ⁊ exp̄ssis
locis ōbiꝗ applicādo illos. nō cōpeterēt āt p̄dicta i mã calīa
subtili: imo i tali casu dix̄ A. q̄ sedat̄ rigor eiꝰ cū aq̄ calīa le
uis calitatꝗ ⁊ iclinatiōe sup̄ vaporē eiꝰ. Et p̄ma p̄dcōꝝ i ri-
gore febriū debēt approximari ⁊ fieri an̄ rigorē p̄ horā vel
circa. nā tp̄e aduētꝰ rigoris nō possent cōmode fieri. ¶ Et
scias q̄ aq̄ vitis vtilr epithimat̄ locis ꝯueniētibꝰ cū mã ri-
gorē faciēs multū frā fuerit cū febre siue sine febre. Et ō vti
libꝰ est succꝰ crethemise vl̄ artemisie solus iunctꝰ spine aut
mixtꝰ cū oleo antiq̄ ⁊ modica cera: s̄ꝫ opꝫ q̄ fortiter fricet̄
donec ibibat̄ ⁊ calefiat locꝰ. aufert.n.tipū. ¶ Per iteriꝰ vō

De applicandis ab intra.

approxiata curat̄ rigor oīs s̄ꝫ itētiōeꝫ digōnis mãe ipsiu-
sq̄ icīonis ⁊ diuersiōis ⁊ alteratiōis: ⁊ aliq̄n ꝓhibitiōis mo
tꝰ eiꝰ sil̄ obtūdēdo sensuꝫ patiētis. Et digō quidē fit s̄m q̄
mã exigit igrossando sbtilē sbtiliādo g̃ssaꝫ ⁊ icidēdo visco-
saꝫ cū his q̄ dcā sūt in cura febriū. Et silr euo fiat cū cōpetē
ti mediᵉ: sic ēt i dictis curis dcm̄ ē siue p̄ vōitū siue p̄ secessū
fiat. Et fiūt tāto tp̄e an̄ p̄nᵐ poᵐⁱ q̄ eiꝰ opatio cōpleta sit an̄
iceptionē rigoris: nō aūt rigoris tp̄e fiat nisi in casu magni
ꝑiculi ⁊ p̄cipue in rigore cū febre. In rigore āt sine febre cō-
modiꝰ possꝫ fieri: imo dix̄ A. q̄n est rigor prauus laborio-
sus ꝓpe sine febre dent̄ in potu pillule fetide: q̄m sunt sani-
tas eiꝰ. Et in h̄ casu multū valēt yere magᵉ. Silr q̄ꝫ mã di-
uertat̄ put in p̄cedētibꝰ dcm̄ est. ¶ Alteret̄ g̃ mã calīa acu
ta mordicatiua cū fridis frāgētibꝰ acuitatē ⁊ mordicatiōeꝫ
eiꝰ cibis ⁊ potibꝰ ⁊ medicis: ⁊ mã frida cū calīs cibis ⁊ po
tibꝰ silr ⁊ medicis actu calīs. Vn̄ dix̄ A. q̄nq̄ est necūꝫ: vt
det̄ eis in potu vinū calefcm̄ vt sit calīm actu: ⁊ oꝫ eē vinuꝫ
potēs ⁊ purū: ⁊ cibi ēt calefacti.s.actu calī. Et dix̄. fortasse
ꝑꝑ rigorē a cā calīa sbtili in q̄ nō actu calī: s̄ꝫ fridi dari debēt.
Et isti cibi ⁊ potꝰ cibales debēt exhiberi an̄ rigorē nō in eo
nisi ad tūc dādū cogamur ꝑꝑ ṽtutē. de calīs aūt medicinis
sūt diatrionpipeon eliuꝫ de mētastro diacalemētū diacimī
nū diagalāga ⁊ silia. Et dixit Hal. 3° practice. si de agarico
bibat̄ vsq̄ ad exagiū vnū ꝓderit rigori q̄ de hūoribꝰ sit flā
ticis g̃ssis ⁊ viscosis.s.sbtiliādo ⁊ alterādo eos ⁊ fortasse ēt
educēdo eos p̄ vomitū vel secessuꝫ. Et A. dix̄. oēs medicie

Medicine bone et experte.

forꝗ ꝓuocatiōis.s.sudoris iteriꝰ supte icidūt rigorē. ¶ Et
de medicis bonis singularibꝰ est costus ⁊ agaricū: verūtn̄
agaricꝰ dꝫ dari in pua q̄ntitate q̄ calefaciat ⁊ subtiliet mãs
fridas g̃ssas ⁊ nō soluat: si tn̄ moueret eas p̄ vōitū vl̄ seces-
suꝫ ꝯferret. ¶ Et de vtilibꝰ ⁊ mihi exptis ad sedādū rigo-
rē fortē in q̄rtana ⁊ tertiana nota ⁊ frigus forte i q̄tidiana
de flāte mucillaginoso ē vt an̄ iceptionē rigoris p̄ horā me
diā vel plus p̄missa fricatiōe det̄ ad bibēdū patienti de aq̄
vitis pōdus circa.ʒ.ij. cū puluere gar. ⁊ galāge: post cꝰ po-
tū iteꝝ fricet̄ sine itermissione. Et q̄nq̄ ꝯsueui eādē aquaꝫ
dare cū tyriaca antiq̄: ē.n. optia. ¶ Dix̄ Hal. ex v̄bo G. i li.
de rigore. Cū creat̄ i corp̄e hūor flāticꝰ vitreꝰ nō corruptus
g̃nat tremorē p̄ multos dies ꝯtinuos. Et dū ꝑmanet ho ge-
tus nec aliq̄ mō mouet̄ q̄escit tremor ⁊ cū mouet̄ seq̄t̄ euꝫ
motꝰ tremoris statiꝫ. Et est ipse tremor s̄m q̄ntitatē motus.
nā cū mouet̄ motu forti seq̄t̄ ip̄ꝫ tremor fortis. Et vidi hec
accn̄tia ⁊ curaui ea cū medicinis q̄ calefaciūt ⁊ diuidūt hu
mores grossos: vt diatrionpipereon ⁊ eliuum de mētastro.
¶ Et friditas qdē extremitatū in febribꝰ q̄nq̄ accidit ꝑꝑ

De frigiditate extremitatū et eiꝰ cāa et cura.

ep̄a magᵐ q̄d est in iterioribꝰ: ⁊ tūc regimē fiat a p̄atis.
Et fricētur ⁊ ponant̄ extrēa in aq̄ bn̄ calīa. Et q̄nq̄ fit ꝑꝑ
paucitatē caloris ⁊ sp̄ūs ⁊ sāguis: q̄re nō expādit̄ calitas
ad exteriora: vn̄ remanēt frida. Et curent̄ cū resumptiuis
alijs cibis ⁊ potibꝰ ṽtutē ⁊ calorē restaurātibꝰ nālē multi
plicādo sanguinē. Et cū fricatiōe extrēitatū cū vino sbtili
aromatico ⁊ decoctiōe rerū aromaticaꝝ calīaꝝ ⁊ fomēta-
tiōe testicoloꝝ cū eo ⁊ epithimatiōe p̄ncipaliū ꝓpe cordis
⁊ odoratiōe aromatū: maxie cū recipiunt̄ gal. cortic. citri
cināomi nucis mus. an̄. ℈.ij. storacis calamite. gra.iiij. mu-
sci.gra.ij. ⁊ recludit̄ puluis coꝝ in sindone deīo duplicato
q̄d sepe naribꝰ applicet̄: ⁊ q̄r muscꝰ aliq̄bꝰ nō est placidꝰ in
eis nō apponat̄. ¶ Dix̄ A. i cap̄ de frigore extremitatū q̄d
accit febriētibꝰ q̄ multotiēs ꝓfundat̄ calor eoꝝ ifridātur
extrēa ⁊ tēdit calor īmo ⁊ ꝓfundatꝰ ad caput.i. ad suū p̄nᵐ
vl̄ pl̄ꝫ tēdit ad cor ⁊ cerebrū ⁊ cura eiꝰ dix̄ a. ē vt ponāt̄ ex-
trēitates i aq̄ calīa ⁊ nō bibāt aquā fridā. sup. ⁊ fiāt alia re-
media q̄ dcā sūt. ¶ Motū aūt mãe sistūt q̄ea corpal̄ ⁊ aia-
lis: ⁊ aliq̄n necīe sunt mediᶜ narcotice q̄ sistēdo mãm sen-

De opiatis.

suꝫ ēt aliq̄liter stupefaciūt maxiᵉ in corporibꝰ multe sensa-
tiōis. Et sunt ex eis simplices ⁊ cōposite nō fermētate q̄ de
bēt exhiberi an̄ motū mãe ⁊ rigoris circiter horā vnā. Et
dix̄ A. de vna istaꝝ q̄ det̄ infirmo stāte erecto sup̄ lectū vl̄
scānū suū: q̄d iō dix̄: vt pillō videat̄ si ē forꝗ potēs recipe

medicinã opiatã nõ fermẽtatã. nã si põt sic stare erect⁹ sig^m est q virt⁹ ei⁹ sufficit ad illud: si aũt nõ põt tũc est debilis ⁊ ꝟtuti debili nõ oꝫ dari. Et laudauit Aui. vt recipiat agarici electi. ʒ.i. opij gra.i. ⁊ terant ⁊ infundant in aqua ⁊ colet ⁊ colatura det. sopit.n. infirmũ ⁊ somnuꝫ facit ⁊ mãm imobilitat p opiũ. Agaricus aũt corrigit opiũ ⁊ calefacit ⁊ subtiliat mãꝫ: sꝫ vtplũ nõ soluit neqꝫ mouet vomitũ: virtute expulsiua ente sopita per opiũ. Et si aliqñ mouet ipm aut soluit vẽtrẽ leuiter h̃ facit ⁊ ꝯfert: aliqñ tñ dant medicine opiate fermẽtate ⁊ antiquate nõ vt stupefaciãt: sꝫ vt reliquias materieꝝ consumant.

¶ De febre cõposita cũ sudore. Cap.xxvj.

Sudor creticus aut qui accidit in declõne paroxismoꝝ febrũ arcẽdus nõ ẽ q̃tũ pole fuerit nisi ptrãseat t'minũ ⁊ augmẽtet sic q ꝟtuteꝫ deijciat aut sincopi attrabat. Sudor ꝟo diaforeticus q ⁊ cardiacus dr: qui fit seu fieri solet. dixit. G. p⁹ ad glau. in fortib⁹ ⁊ acerrimis febribus calore febrili subtiliãte hũores ⁊ rarificante corpis ⁊ cutis poros: vñ fit q ꝯtinue virt⁹ deficit sic cõtinere nõ põt hũores qn fluãt siue boni sint siue mali cũ qbus multi exsoluũtur spũs: vñ ꝟtus ẽt in toto deficit corpe in actiõibus suis: vñ eger ponit in magno piculo: vñ sinthomaticus appellatur restringi oꝫ. ¶ Restringit aũt dieta ⁊ potiõe. Et dieta qdẽ oꝫ esse ingrossatiua opilatiua resũptiua tñ ꝟtutꝫ. Dix̃ Gal. vbi. s̃. ꝯstitues patiẽtẽ in pauimẽto aut i tesclo aut in tegresti quẽ frigida rorauerit aqua: ⁊ pone coraꝫ eo pueros vel puellas cũ muscarijs .i. flabellis ad depellẽdũ muscas ⁊ meliora muscaria sunt ex cãna viridi in recẽte aqua intincta: vt pstare possint veꝝ frĩn corpi ⁊ gutturi humidũ rorẽ q̃ sine intermissiõe fieri iube. Et Aui. dixit. opꝫ vt euẽtet locus ⁊ infrigidet: ⁊ si h̃ nõ excusat: tũc eger sup instro posit⁹ in quo pueri siue iuuenes solẽt in aere cõcuti qd qdẽ fit de ligno aut de funib⁹ cõmoueat in loco frigido: ⁊ si locus in quo deducit esset sup decursus vel manationes aqꝝ esset meli⁹. ¶ Et dixit. nõ oꝫ vt occupet in exiccando illud de sudore qd irrorãdo egredit faciẽdo exiccationẽ p⁹ exiccationẽ. nã illud est cã ad ipm ꝓuocãdũ augmẽtãdũ ⁊ multiplicãdũ. nã ei⁹ abstersio addit in ipm: qꝛ cũ dimittit igrossat ab aere frigido in poris ⁊ opilat eos. Et opꝫ vt nõ moueat neqꝫ fricet neqꝫ aqua calida balneet. In aq̃ tñ frigida balneari qñ sudor nõ aliter restringit ⁊ ꝟt⁹ est adhuc ꝯseruata ꝯuenit ⁊ maxie in cõsuetis illo. Dix̃ Aui. qñ vehemẽs fit res opꝫ vt ponat nix sup extrema aut sola teneant i niue aut balneent cũ aq̃ frigida si suffert eã: ⁊ nõ opꝫ vt eger coopiat. Et si aliqñ coopit opꝫ vt sit coopimentũ ex pãno lineo leui simplici nõ duplicato q pãnus frequẽter subleuetur ab eo ⁊ subito dimittat cadere sup ipsum: restringit.n. frequẽter sic supfluus sudor. Nõ autẽ fiat mutatio de vno sinthomatũ ad aliud vel de vna camisia ad aliã: sꝫ dimittatur h⁹ donec sudor restringat. ¶ Dixit Hal. itῷre ⁊ si locus vbi morat patiẽs calidus est amoue illũ in locum frigidũ quẽ aqlo ꝯcusserit vt ꝯfortet corp⁹ ei⁹: ⁊ sudor retineatur. ¶ Et oꝫ vt nõ multũ dormiat: qm somn⁹ multiplicat sudorẽ: ⁊ opꝫ vt cibi ⁊ potus coꝝ partiant in plẽs vices ⁊ sint bñ digestibiles ⁊ boni nutrimẽti in qb⁹ sit glutinositas ⁊ iuiscatio ⁊ sanguinis ingrossatio: ⁊ si tales nã nõ fuerit cũ ingrossantib⁹ decoquant vl' misceant: sint ḡ frigidi po^e ⁊ actu ⁊ stiptici. calĩ ꝟo actu ⁊ po^e ⁊ subtiliatiui oio vitentur. ¶ Pot⁹ qꝫ ei⁹ sit vinũ stipticũ vel põticũ rubeũ puũ ⁊ bñ liphatũ cũ aq̃ fridissima aut pot⁹ ei⁹ sit iulep ros. cũ frida. Dixit Dios. vinũ mirtinũ mirifice ꝓhibet sudores supfluos ⁊ sic fit. ℞. sumitatũ ⁊ folioꝝ ⁊ fruct⁹ mirti. añ. M. iij. ꝯtũdant ⁊ ponãtur in trib⁹ medijs vini ⁊ bulliãt vsqꝫ ad ꝯsũptionẽ vni⁹ medij tũc colet ⁊ vsui reseruetur. Qd aũt dixit Ser. q vinũ ꝯfert his q sudãt multũ qñ bibit: ⁊ ꝓprie albũ vet⁹ boni odoris: nõ intellexit de supfluo sudore diaforetico: sꝫ de sudore multo pp colerã multã in venis cõtẽtã: qꝛ eã ꝓuocat p vrinã. ¶ Per insĩrm aũt potiõis curat sudor diaforeticus cũ medicinis ab intra ⁊ ab ex̃ approximatis ab itus qdẽ cũ iulep ⁊ syrupis ⁊ elijs ⁊ ꝯfectioib⁹ fridis stipticis. Dixit Gal. vbi. s̃. dãdũ est diacodion mane ⁊ sero coclear vnũ. Dixit Hẽ. iuuamẽtũ iueniũ⁹ i vsu ros. nouelle dãdo de ea pluries in die cuidã oñe q̃ post febrẽ lentã cõtinuã sudauit nouẽ dieb⁹ ꝯtinue. Dicũt qdã valẽt in superfluo sudore sine febre ⁊ valet iulep qd sic fit. ℞. aq̃ ros. sublimate a folijs q̃rcus ꝟge pastoris ⁊ plãtagine. añ. decoquant cũ syr⁰ mirtino vel mirta simplici. ẽ.n. vtile. ¶ Ab ex̃ ꝟo cũ iunctioib⁹ emplis epithimatib⁹ ⁊ alijs siũb⁹ facti ex reb⁹ fridis stipticis ⁊ glutiatiuis. Dix̃ G. vbi. s̃. cataplasmata ⁊ licopitia frida admistrãda sunt ⁊ maxie q̃ fiunt ex portulaca trita sola vel ex ea ⁊ acinis acidis. i. agresta. semp uiua qꝫ añ solis ortũ colligat ⁊ terat ⁊ succo eius fiat inunctio. Dixit Hal. oleo mirtino iungi opꝫ puluerizata desup rosa sicca ꝯtrita. Dixit Aui. iungat cũ oleo ros. forti. i. facto cũ oleo onfancino vel inungat cũ oleo mirtino vl' de salicib⁹: aut cũ oleo qd fit qñ oleũ ros. vel aliud de pdictis bullitur in aqs stipticis in qb⁹ coquũtur citonia põtica ⁊ mala põtica. i. imatura ⁊ balaustie ⁊ rose ⁊ karabe ⁊ similia q̃ cũ vltime ꝯterũt ⁊ feruẽt i aq̃: ⁊ ex ea infrigidata: postea fiat illinitio vel aspersio restringũt. Et qñqꝫ dixit Aui. restringũt ipm acetũ mixtũ: aq̃.s. multa frida cũ ex eis fit aspsio vel illinitio ⁊ succus agreste ⁊ decoctio gallaꝝ ⁊ filũ. ⁊ succus salicis est mirabilis ⁊ succus sempuiue. ¶ Dixit A. in ca⁰. de fetore corpis. q de eis q̃ opilãt poros. i. ꝓhibent sudorẽ sũt litargirũ ⁊ tucia ⁊ cinis folioꝝ lilij ⁊ alumẽ ⁊ similia: ⁊ myrrha ⁊ aloes ⁊ oleũ mirtinũ ⁊ ista cõpeterẽt in multo sudore sine febre. Dixit Ser. puluis folioꝝ mirti suspsus ꝯstringit sudorẽ ⁊ ꝯfortat. Dixit Dios. q sulphur aspsuꝫ sudores tollit supfluos: ⁊ intellexit qñ ꝓcedunt ab hũiditate supflua liqda: qꝛ illã ꝯsumit. Albertus tñ dix̃. q tollit sudores fridos aspsuꝫ solũ vel mixtũ cũ melle ⁊ vino ⁊ inũctũ. ¶ Puluis fact⁹ ex folijs q̃rcus ⁊ mirti ⁊ ros. ⁊ siliuꝫ aspgat sup lintcamine sup q̃ iaceat infirm⁹. ¶ Ego aũt vtor succo sempuiue vel solatri cũ mucillagine psilij ⁊ albumine oui ⁊ aq̃ ros. admixto puluere dragagãti gũmi arabici ⁊ gallaꝝ ⁊ iueni vtile. ¶ Dñt. localia remedia etiã adhiberi debẽt circa timpora ⁊ pulsus brachioruꝫ: ⁊ circa cor ⁊ epar ⁊ stõm ⁊ dorsuꝫ ⁊ nares ⁊ maxime circa parteꝫ in qua maxie existit sudor: ⁊ de vtilib⁹ est aq̃ ros. in q̃ distẽperat cãphora illinita ⁊ epithimata: ⁊ etiã odorata.

¶ De febre cõposita cũ fluxu sanguinis nariũ. Cap. xxvij.

Fluxus sanguis nariũ plꝫ accidit i febrib⁹ acuti ex supcalefactiõe acuitate ⁊ subtilitate sanguinis ꝓueniẽtib⁹ ex caliditate febrili: q qd si cretic⁹ fuerit restringẽdus nõ est nisi supfluat ⁊ ꝟtutẽ diciat: tũc.n. ipse ⁊ ois sinthomatic⁹ restringẽdus est. ¶ Restringit aũt cũ cibis ⁊ potib⁹ fridis stipticis ⁊ sanguinẽ ingrossantib⁹ ⁊ ei⁹ acuitatẽ obtũdẽtib⁹: sint tñ facilis digõnis pauce q̃titatis: de qb⁹ sũt caro pulle pue ⁊ aniculaꝝ puaꝝ ⁊ edi alterate cũ fris stipticis: ⁊ ꝓprie extrema edoꝝ agnoꝝ ⁊ porcoꝝ cuꝫ aceto vel agresta vel vino granatoꝝ ⁊ similibus. Et potus sit vinũ granatorũ aut iulep ros. aut in casu debilitatis vl' consuetudinis vinũ rubeũ debile ponticũ ⁊ bene limphatum. ¶ Stet in omni quiete animi ⁊ corporis sedens eleuato capite nõ super ceruicalibus ⁊ plumis ⁊ nõ coopertos ⁊ dormiat sic in loco obscuro in quo sint forme nigre timorẽ inducentes. ¶ Et medicine similiter sint frigide stiptice approximando eas ab intus ⁊ extra: maxime sup epate ⁊ renibus: aut etiã sup splene. Et epithimetur similiter cor ⁊ mãmille in mulierib⁹: ⁊ testiculi in viris. bibat succũ burse pastoris aut puluerẽ ipsi⁹. ¶ Eluꝫ vtile. ℞. zuccari ros. ʒ.ij. triasandaloꝝ. ʒ.ß. coraloꝝ sandalorum spodij marga

Admini-stratio ex rerum non naturaliũ

Admini-stratio medicinarũ tã ab int⁹ q̃ ab extra.

Fricatio/nes nō cō/ueniūt.

ritaꝝ gūmi arabici ꝛ sanguinis draconis.aā.ℨ.i.de b.ℨ.s. sequēte potu aque ros.vel plātaginis vl' portulace.℄ Nā q̄3 diuertat ad iferiora cū vētosis ꝛ ligaturis Fricationes vo licz diuertāt.tū agitatiōe quā faciūt in corpe sanguinez cōmouēt ꝛ ad fluēdū parāt:ꝛ ē eaꝝ nocuᵐ maꝰ iuuamēᵗᵒ ℄ Ut ꝗ̄z trāsitꝰ sanguis ad supiora claudunt cū fridis stipticis ꝛ glutinatiuis applicatis gule ꝛ collo capiti frōti ꝛ naribꝰ nisi ab eis ꝓhibeat dispō catarrosa vel trāsitꝰ eius per venas intrinsecas in qbꝰ nō ꝯfert:s3 potiꝰ nocēt: deinde fiant stuelli ex stercore asini recenti ꝛ imittant naribus aut ponat stercꝰ asini sup tegula calīa hincinde ducēdo donec bñ exiccet ꝛ pulueri3ari subtilissime possit q̄ ponat in calamo ꝛ cū violētia insufflet:vt pueniat supius ad loca venaꝝ aut misceat ipse puluis cū pilis leporis albumine oui ꝛ tela aranea molēdini cū mastice thure ꝛ sanguine draconis mixtis factis inde stuellis subtilibꝰ vt pueniat ad superiora nasi ꝯfert multū.℄ Amp. p cōplemēto cure recurrēdū est ad s'monē sequētē ad caplm fluxus sanguinis nariū.

℄ De febre cōposita cū vomitu. Cap.xxviij.

Vomitus creticꝰ.dixit.Aui.nō abscindatur nisi apud necitatē.s.si supfluat ꝛ deijciat vtutē.nō creticꝰ aūt dū ad ipsū seq̄t bona tolerātia ꝛ alleuiatio ꝛ hylaritas similiter restringēdus nō est:qcūq3 vo supfluit aut nō seq̄t ad ipsum alleuiatio ꝛ nō bñ fert restringedꝰ ē.
℄ Pro ipsius tū cōpleta curatiōe recurrēdū est ad s'monē 5ᵐ ad caplm supfluitatis vomitꝰ.vbi abscisio vomitꝰ docet s'm diuersas cās ciꝰ:hic aūt solū de tribꝰ eius dicet cautis.
℄ Quaꝝ vna est mā in stō cōtenta in eo ḡnata vel ab alio mēbro ad ipm fluxa:circa cuiꝰ vomitus restrictionē A. pᵒ ḡnalr dixit.mō alr ꝯsiderato ipsius māe i stō site ꝙ hic vomitus cōiter scindit p vomitū vel adiutoriū eiꝰ cū quo cōiter extrahit humor vomitꝰ nociuus a stō:sicut est syrupus acetosus ꝛ aq̄ calīa cū.s.bibit:ꝛ post potū eiꝰ ꝓuocat vomitus. Et hic qdē cōuenit qñ mā est leuis subtilis habilis eductioni p vomitū. Sed qñ mā esset grossa inhabilis: o3 vt ꝯfortet dictū auxiliū vomitꝰ:ꝛ fiat cū syrupo acetoso d' seminibꝰ loco acetosi simplicis cū aqua calīa. Deinde specialius Aui.loquēs in curatiōe vomitus a p̄dicta cā ait. Cōsiderādo modū sitꝰ māe:ꝙ si humor ē ibibitꝰ ꝛ grossus:tūc nō sufficeret vomitꝰ mō dicto iductus:s3 o3 vt fiat solutio sc3 p vomitū: vel etiā per fluxū vētris dādo in potu ea que educāt humorē ibibitū sic sunt aloes ꝛ yera.s.simplex Gal. Et qmuis in prima yera ponat aloes notāter addidit aloen ꝛ p̄misit cū:vt daret intelligere ꝙ solo facta p yerā ipsa3 solā nō sufficeret:sed o3 vt ꝯfortet cū maiori q̄ntitate aloes q̄3 sit illa q̄ de eo ponit in yera:ita ꝙ sit bona q̄ntitas eiꝰ. Nā ad eūandū humorē grossum colīam vel flā imbitū nō sufficeret parua q̄ntitas aloes:s3 qsi humor est grossus ꝛ nō imbibitꝰ.tūc dixit Aui.fortasse ꝯuenit yera ꝛ aloes: addit et hic aloes ad yerā vt idicaret:ꝙ q̄ntitas aloes o3 etiam esse maior ea q̄ de ipso ponit in yera:sed in hoc casu postposuit aloes ad yerā:vt indicaret ꝙ in hūore nō imbibito nō exigit tanta q̄ntitas aloes q̄ta in ibibito. Et dixit.h fortasse: q2 nō semp yera ꝛ aloes reqrit:s3 aliqñ sufficit yera sola vel aliqd leuiꝰ:vt syrupꝰ acetosus cū aq̄ decoctiōis se. aneti ꝛ caricaꝝ.℄ Si aūt humor nō est grossus:sed subtilis:q vtplm est colīa:s3 aliqñ:raro tū est flā aquosum fluidum:ꝛ sit hic hūor subtilis imbibitꝰ tūc mūdat ipsum a stō syrupus acetosus cū aq̄ calīa:ꝛ post ipsiꝰ mūdificationē equat stōs. Et si qd etiā ex ipso humore subtili marie colico remāserit aq̄.i.succus granatoꝝ marie acetosoꝝ vel saltē muzorū bibita quā si euomuerit bibat ipsa3 vice alia. Et dū equat ꝛ qetit vomitꝰ:ꝯfortat eni stōm ꝛ alterat malā discrasiā eiꝰ calidā ꝛ humoris colici subtilis corrigit subiam ꝛ eiꝰ malitiā.vel bibat.dixit Auic.syrupꝰ de' mēta cū granis granatoꝝ:ꝛ h ꝓpie cōuenit si humor ibibitꝰ fuerit flā subtile liquidū.℄ Et dixit Aui.fortasse sedat vomitū.s.factū ab humore colerico subtili infrigidatio stōi:s.de foris facta: vel etiā ab intꝰ cū aqua frigida:ꝛ hoc in qbusdā stomacis colericis feruētibus.℄ Siue tū humor ibibitus faciens vomitū fuerit subtilis siue grossus in sedatiōe eius nō cp3.vt approximet rebus pōticis sedantibus vomitū cū pōticitate ꝛ sua stiptica acetositate:q2 hoc est malū ꝛ addens ibibitioni illiꝰ hūoris magis cōpingēdo illū in ꝓfundo ꝛ claudendo poros stōi in qbus ibibitus est ex qbus fit additio in nauseam ꝛ difficultatē vomitus. Et hoc h3 vitatē si sumant illa ab intus.nā extra approximata fortasse exprimēt humorē illū ibibitū in concauitatē stōi ꝛ iuuarēt tunc ꝛ nō nocerēt. Sed in vomitu ex humore nō imbibito.dixit Aui.p̄dicta stiptica ab intus approximata fortasse faciūt illū humorē deijcere deorsu3.s.in fluxu ventris q2 talia cōprimēdo soluunt:ꝛ fortasse etiā iuuabūt vtutē stōi.s.vniendo ipsu3:vñ fortasse expellit illū humorē per superiora. Et dixit hic fortasse:q2 possibile est nō sic euenire vel vt idicet quod nō semp illū deorsum ꝛ nō semp sursu3 illū expellit.
℄ Scda cā vomitus est illa de qua hic dicit est mā aliūde cōfluēs ad stōm:ꝛ in hac causa dixit Aui. qñ assiduaue: it vomitus de colīa q̄.s.assidue fluit ad stōm ꝛ nō fuerit colera de genere imbibiti.tūc vtor stipticis.s.ab intus ꝛ ab ext sed tū prius ab extra cū emplis iuuātibꝰ factis ex corticibus granatoꝝ gallis ꝛ silibꝰ cū vino pmixto vel aceto s'm varias dispōnes.℄ Et tertia causa vomitus est debilitas ꝯtentiue vtutis stomaci:ꝛ in hoc etiā vomitu ꝯueniūt stiptica ab intꝰ ꝛ ab extra approximata:ꝛ p declaratiōe hoꝝ recurrēdū est ad caplm vomitus:in sermone 5ᵒ.

℄ De febre cōposita cū fluxu ventris. Cap.xxix.

In fluxu āt vētris cū febre:cura dixit Gal. iuēdū est:ꝛ si ventris effusio cū crisis facta est minime amputandū:sed pmittēdū esse iudicamꝰ:q̄3diu patit vtus nisi modus trāsgrediat ꝛ vltra vires fiat. Si itaq3 in febre nimia erit nāe mollities:s3 supflua siue cretica siue sinthomatica dabis aquā ordei in q̄ decoquant fructꝰ mirti aut frusta citonioꝝ cū .ℨ.i.gūmi arabici ꝛ terre citrine.i.sigillate:dabis etiā syrupū de ribes vel ꝓpina spodij troc.stringētes cū syrupo citonioꝝ.℄ Dixit.A.restringit hic fluxꝰ cū his que dixi in cap ciꝰ.s.in sermone 5ᵒ.ad qd recurrendū est sp̄alr tū Aui.posuit cibariū factū ex pisis vel robilijs vel lentibus elixatis p̄ma aq̄ piecta ꝛ alia addita vsq3 ad perfectā decoctionē:ꝛ ꝓpie qñ istud cibariū fit acetosum cū granis granatoꝝ.s.acetosoꝝ vel aceto solo vel alio simili:vt agresta succo berberoꝝ vel citonioꝝ.

℄ De febre cōposita cū siti intensa. Cap.xxx.

Cum sitis superfluit in febribus.dixit.Aui. o3 vt inungat caput cū oleo aliq̄ frigido in frigidato valde:ꝛ ꝙ tale oleū infundatur sup caput si nō fuerit qd ꝓhibeat ab eo vt catarrus vel multa frigiditas cere. [illegible] vel quid simile:qñ cōfert multū qñ sitis ꝓuenit ꝓpter exiccationes palati ꝛ ptiū oris factā a fumis eleuatis. nā infrigidando caput defluūt cōpresse aliq̄ humiditates ad partes oris humectātes ipsas oris stōi cōicat friditas ꝛ humiditas inducta cerebro:vñ stōi sedat sitis.℄ Et sedat sitis.dixit Aui. cū retētione in ore rerū infrigidantiū vt medulle cucumeris citruli ꝛ similiū ꝛ mucillaginis seminis psilij ꝛ citoniorū.decoquant p̄dicta semina in aq̄ ordei vel in aq̄ portulace vel saltē infundant in ea:ꝛ cū aq̄ illa frequēter colluatur os:qñ ifridat ꝛ humectat valde. Et sedat cū eis q̄ masticatur i ore retēta. Et cristallus qdē ꝛ cāphora cū sumit alteꝝ eoꝝ mirū ꝯuenit icēdio ꝛ siti. Eliu3 qd sitis mitigat pectus lenit caliditatē extinguit ꝛ vētrē lubricare facit:sit ex zuccaro viol'.pulpa cassiefi.māna mucillagie psilij ꝛ seis citoniorū. Et recurre p ampla noticia ad capl3 d' siti i s'mone 5ᵒ.

¶ De febre cōposita cū ꝓfunditate somni. Cap.xxxj.

Quando accidit febricitanti ꝓfunditas somni. Dixit Aui. opꝫ vt remo/
ueaꝰ a ꝓfunditate eiꝰ cū fabulis ꝛ his silibus
vt historijs vel cū cātilenis ꝑ voces.s. exalta/
tas ꝛ cōfractas ꝛ diuersas: ꝛ opꝫ vt ligenꝰ eo/
rū mēbra iferiora ligatōe dolorosa si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat
vt debilitas apa vel dolor mēbroꝝ iferioꝝ ꝛ supponaꝰ col
liriū subtile.i.acutū si nā fuerit restricta ꝛ supponaꝰ hora
getis: ꝛ hora ēt assiduitatis febris.i.poᵐⁱ vel exacerbatio/
nis: q̄n dixerit.q̄cūqꝫ hora siue i poᵒ siue ex̄ poᵐ videas ne
cessitatē hꝰ collirij suppone ipꝫ ꝛ vētoseꝰ de eo qd̄ est iter
ābas spatulas ꝛ spōdiles cū scarificatōe vel sine hꝫ ꝙ vide
ris expedire. Et qdā ɔcedūt clystere acutū. panis calis vt
exit a furno capiti supponaꝰ. Saturegia trita ꝛ aceto cocta
capiti applicata excitat dormiētes. Aliud forte accipe asso
diloꝝ sinapis piretri.añ.ʒ.xv.castorei euforbij.añ.ʒ.7. te/
ranꝰ cuꝫ succo maiorane vel rute ꝛ capiti supponaꝰ. dī ꝙ
odor peucedāi excitat dormiētes. Et dī ꝙ caput vespertilio/
nis iter pānos lecti positū aut inolutū ꝛ ligatū ad dextruꝫ
brachiū negat somnū iacēti: ꝛ ꝙ oculi ꝛ fel philomene sub
ceruicali positi insōnē tenēt iacetem. Et ꝙ si pellis leporis
cū vngulis ꝛ auribus cōburaꝰ ꝛ de puluere eius detur sa/
nat ꝑfecte subethicos ꝛ litargicos. Et fit recursus ad capi/
tulū de subeth in sermone 3ᵒ.

¶ De fe. ɔposita cū āgustia ꝛ iqetudīe ꝛ vigilijs. Ca.xxxij.

Aliquādo accit inqetudo ꝛ āgustia fe/
bricitāti q̄ ꝓcedit a fumis ca
lefactꝭ a putridis hūorībꝰ eleuatꝭ ascēdētībꝰ ad
spūalia ꝛ i eis coadunatꝭ ꝛ ɔstricti ꝛ a qbꝰ spūs
vitales coāgustāꝰ ꝛ ōbilitāꝰ vtꝰ ipsoꝝ adeo vt
ad exteriora nō valeāt expādi: ꝙre nā mouet hincīde corpꝰ
ꝛ mēbra sine ordine ꝛ sine qete de latere in latꝰ ꝛ de situ in
sitū querēs sic ab angustia liberari. Et adiuuat ad hāc an
gustiā calor febrilis q spūs inflāmat. ¶ Et cura eiꝰ est deri
uatio illoꝝ vapoꝝ ad extrema ꝓprie iferiora cū ɔfortatiōe
cordis ꝛ spūaliū. Et postea cū iductiōe somni. nā h̄ sinthō/
ma q̄nqꝫ inducit vigilias supfluas: ꝛ q̄nqꝫ cū eis cōiungiꝰ.
¶ Dixit. A. cū febricitāti supuenit inqetudo.sup. ꝛ vigilia
supflua ɔfert olfacē olea frigida vt nenufarinū ꝛ silia: ꝛ po
nere sup tpora aliq̄ sonifera ex notis in cap̄ de sara. ꝛ in/
curuare caput sup vapores humectātes. ¶ Dixit Alex. si
nimiā ɔtingat febricitātībꝰ fieri i sonietatē: tūc dādū ē dia/
codion antidotū: postq̄ꝫ.n. biberit ipm multū sonū affert
ꝛ calor febris eo mitigabiꝰ. Et h̄ in vo causonide: his vō q
nō vep causonē incurrūt ꝛ nō dormiūt cautiꝰ dādū est: qui
si insonietatē patiunꝰ aut alienationē modicū apomellis
ei admiscebis: ꝛ sic sine timore dabiꝰ ad h̄ vt in frigidis ꝛ
pinguioribꝰ humoribꝰ meliꝰ opeꝰ. ¶ Dix̄ Gal. patiēti pa/
pauer recens dare cōuenit cū succᵒ: ꝛ opꝫ vigilijs remedia
afferre si nō sunt ex signis crisis. Si vō sint crisis cū patiē/
tē nullo mō mouere: nec ēt aliq̄ facilitare nā̄ oꝫ. Et dixit.
nec oino caput lacti approximes: affert.n. lesionē magnā:
timeꝰ.n. ne turbet cerebrū. ¶ Et scias ꝙ aliq̄n ꝑꝑ vigilias
nimias infirmꝰ ad mortē duciꝰ: ꝛ tūc in tali casu oꝫ admi/
nistrari remedia: ēt si disponi vel cāe eiꝰ sint nociua. Un/
ganꝰ sepe vole manuū ꝛ plāte pedū cū pinguedine gliris:
iusqamū coq in vino dulci ꝛ ex eo inūge nares aures ꝛ la/
bia: dī ꝙ si supliniaꝰ fronti succus iusqami ꝛ mēte sonū fa
ciet. ꝙ si nō dormiet ꝑ illud morieꝰ. Et dī ꝙ si fel leporis su
miꝰ facit hoiēꝫ sp dormīꝰ donec acetū ei ad bibēdū detur.
Et dī ꝙ folia iusqami posita sub ceruicali cogunt dormire
iacētē puluis lolij cōbusti cū oleo viol. mixtꝰ inunctus sup
frōtē ꝛ tporibꝰ: ꝛ sup pulsꝰ brachioꝝ dormiꝰ fac. ¶ Oro
ꝓficiēs ad somnū inducēdū. Dic in mēte melior regescūt se/
ptē scti dormiētes. Malchus Malthimianꝰ Maximia/
nꝰ Dionysius Cōstātinus Joānes ꝛ Seraphinꝰ. Sicut isti

Oro ad inducēdum somnū:

regescūt nutu opis dei sic iste famulus pleno sono vtaꝰ ipso
iuuāte q viuit ꝛ regnat deꝰ ꝑ oia scl'a scloꝝ amē. ¶ Dicunt
qdā. ꝙ si abrasum caput inungaꝰ leuiter cū spuma q̄ super
natat sero lactis cū decoquiꝰ statim dormiet.

¶ De fe. ɔposita cū grauitate capitis vel dolore. Ca.xxxiij.

Cum febriēs patiꝰ grauitatē in capite suo:
q: grauitas semp tigñat mā̄ꝫ ɔtētā re/
plētē cōgestā vel aliūde fluxā: opꝫ vt mā eiieꝰ
ꝛ diūtaꝰ. Et dix̄. A. oꝫ vt alieneꝰ ab eo emultio
lactꝭ aut effusio olei sup caput: ꝛ ꝑcipue lactꝭ:
q: multū inuiscaꝰ in poris aut caput purgiū aut embroca
.s. facta ex rebus frigidis opilātibus poros oībꝰ. Et ɔferūt
in ea apitius poroꝝ ꝛ euaporationē faciētia tñ dēbēt esse in
calitate ꝑata. Dixit. A. sint ɔtenti euaporatiōibꝰ factis cū
embrocis ex camomilla ꝛ furfure ꝛ silibꝰ inter q̄ posuit vio
las ad ɔtpandū calitatē alioꝝ. Cōiter tñ vtor saccellatiōibꝰ
sup caput factꝭ ex floribꝰ camomille mellilotō sticados ma
ce vio. milio ꝛ furfure: ꝛ si mā eēt multū calā addo flores
nenufaris ꝛ sandalos. ¶ Dolor vō capitis si acciderit in fe
bribꝰ ꝛ fuerit leuis. Dixit Aui. de isto loq̄ns curatio febris
dignior ē curatiōe illiꝰ doloris: q̄n vō fortis ē q̄nqꝫ fac redi
re febrē.s. declinātē ad augᵐ ꝑꝑ inflāmationē quā facit in
spū: ꝛ exacuitionē humoꝝ ꝛ tunc diuertit ad se curā. Et q:
vtplꝫ fit in febribꝰ ex mala cōplexiōe calā ꝛ vaporibꝰ calis
ascendētibus ad caput: ꝛ aliq̄n ēt a mā humorali oꝫ vt il/
loꝝ vapoꝝ ꝛ humoris ēt diuersio fiat: maxie cū clysterijs
ꝛ suppositorijs ꝛ mala cōplō alteretur cū frigidis reprimē
tibus vapores interius: ꝛ ꝓprie cū oxirodino inuncto ꝛ
odoratu aque ros. cū modico aceto mixte ꝛ inducaꝰ som/
nus: deinde intendēdū est resolūi vapoꝝ qui remāserunt
cum vaporatiōe aq̄ decoctionis floꝝ camomille melliloti
vio. corticuꝫ papaueris addanꝰ si fuerit insomnietas: aut
fiat ex predictis rebus saccellatio supra caput. Et recurre ꝑ
his ad sermonē 3ᵐ. capᵒ de grauitate capitis.

¶ De febre cōposita cum dolore stomaci. Cap.xxxiiij.

Dolor stōi cū accit febriēti regēdus erit: sicē
dī in sermōe 5ᵒ. i ꝓprio caᵒ ꝫm suas
cās vtplꝫ tñ talis dolor ꝓuenit ex colā q̄ effu/
diꝰ ex epate ꝫꝫ plꝫ ad stōꝫ q̄ sua acuitate mor
dicat ꝛ dolorē fac. ¶ Et cura eiꝰ ē cū eūone il/
liꝰ māe ꝛ diuersione eiꝰ maxꝭ q̄n fit ante ꝑnᵐ paroxismi ꝛ ꝑnᵐ
effusionis eius corrigēdo epar a gñone eius. Et stōus qdē
oꝫ cōfortari ne recipiat cū bucella panis infusa in aliquo
robub frigidoꝝ stipticoꝝ sumpta ante poᵐ ꝛ cū inunctiōe
vel fomētatiōe facta ex oleo citonioꝝ ꝛ silibꝰ. Dixit. A. deꝰ
syrupꝰ de melle simplici vel de citoniis. ¶ Q: si dolor fue/
rit ab hūore flātico q ex malo regie frequēter in stō gñaꝰ
eūetur vomitu vel secessu: deīde cōforteꝰ stōus ab intꝰ cuꝫ
syrupo ros. ꝛ silibꝰ. Ab extra vō cū oleo nardino ꝛ silibꝰ.
¶ Et si dolor a vētositate fuerit fiāt diuersiones: vētosa su
ꝑ vmbilico appliceꝰ magna ꝛ pluries itereꝰ stōus ex oleo
ruthaceo nardino ꝛ camomillino inungaꝰ ꝛ saccelleꝰ ex flo
ribus camomille ameos sticados aniso ciminο carui semie
feniculi ꝛ silibus. Aut fomēteꝰ stōus cū spongia vel filtro
in decoctione ꝑdictoꝝ infuso. ¶ Panis tritici calidus co
ctus a furno extractꝰ ꝑ mediū rūpaꝰ ꝛ subito spargaꝰ oleo
ꝛ melle ꝛ stō superponaꝰ. Q: si ex mā frigida dolor fuerit
aspergaꝰ ipse panis vino maluatico vel silī: ꝛ supponaꝰ ei
puluis nardi cinamomi mente ꝛ absinthij ꝛ siliuꝫ. Et si fue
rit ex vētositate post aspsionē vini addaꝰ puluis ameos ci
mini carui anisi ꝛ siliuꝫ. Et si ex colera fuerit in stō retenta
aspergaꝰ panis aq̄ ros. cū modico aceti ꝛ supermittaꝰ pul
uis ros. ¶ Q: si dolor fuerit post potū aque frigide sedeꝰ
cū calefactione actuali cū pānis vel tegulis ꝛ silibus calefa
ctis. ¶ Et sentiꝰ aliq̄n in stō grauitas ꝛ curatur cū eūone
māe grauantis per vomitū vel secessum: ꝛ confortatione
stomaci a generatione eius ꝛ ipsius receptione.

¶ De febre cōposita cum colica. Ca.xxxv.

Cum acciderit in febriēte colica. dixit Rabi auēte Gal.11° ter. In dolore intestino/
rū accñte cū febre opare cataplasmata cū mi/
liore: si nō cessauerit dolor recurre ad receptio/
nē seminū dissoluētiū vētositatē decoquēs ea
in oleo subtilissime sabe ꝛ cola ꝛ in colatura pone pingue/
dinē anatis liq̄factā ꝛ clysteriza. Et si nō potes hr̄e pingue
dinē anatis: tolle pinguedinē galline sine sale q̄ nō sit nimis
vetusta. Et si nō inueniſ adde in illo oleo paꝝ castorei ꝛ cly/
steriza. Ego āt i decoctiōe illoꝝ seminū addo cū illo oleo de
vino maluatico vel alio sili ꝛ est vtile. ¶ Dixit. A. qñ fue/
rit cū febre colica nō apiaſ tibi via. s. curatiōis dādo aquā
ordei i potu. imo da ius galli ꝛ leni ipz. i. adiuua lenitionē
ꝛ solonē iuris cū alijs medicis secū mixtis ꝛ multiplicata
vētositate ei⁹. deinde da in potu aquā ordei. s. post remo/
tionē colice si fuerit necesse ꝓp febrē. Et sic Aui. vtit prius
curā ad colicā q̄ȝ ad febrē cui⁹ oppo^m fecit 16ᵃ tertij. de cu/
ra colice cū dixit. si fuerit illic cū colica febris pmutetſ aq̄. i.
ius galli: ꝛ loco ei⁹ sit aqua ordei. Et ipse qdē in h̄ cap̄ re/
spexit qñ est accñs febris diuertēs ad se curā: vt qñ accidit
colica ex exiccatiōe fecū in intestinis ꝓp calitatē febris exic
cātē illas tūc aq̄ ordei nō sufficeret mollificare eas ꝛ vñ tunc
sumpta noceret: ꝛ iō loco ei⁹ oȝ dari ius galli p̄dictū: sed in
cap̄ de colica respexit ad febrē qñ est accñs doloris ꝛ ē for/
tis diuertēs ad se curā ꝛ iussit dari aquā ordei ꝛ remoueri
ius galli ne adderet ad inflāmationē febris. ¶ Tu q̄ȝ scias
ꝙ si colica cū febre vel seq̄ns ad febrē fuerit leuis nō diuer
tet ad se curā ꝛ intēdēdū est febri nō colice: ꝛ eꝯ si fuerit for
tis. ¶ Et dixit. A. 16ᵃ tertij. In colica cū febre opȝ vt lenia
tur clystere. i. vt fiat lenitiuū ꝛ multiplicetſ ei⁹ vnctuositas
vel hūiditas vt ꝯstringat salsedinē salis: ꝛ de quo forte necñ
erit vsq̄ ad. ȝ. i. ȝ. ¶ Et scias ꝙ qñ ꝓp intensionē febris ꝓ/
hibemur ab exhibitiōe iuris galli vnctuosi p supius: tunc
intromittim⁹ ipz p iferius: dādo tñ in potu tūc aquā ordei.

¶ De febre composita cū deiectione appetitus: ꝛ bolismo
ꝛ appetitu canino. Cap.xxxvj.

De destructione appetitus siue ei⁹ diminutiōe mul/
ta. dixit Hal. nō negligatſ hui⁹ accñtis cura ꝛ
diligētia. relinq̄re. n. cibū vtutē debilitat ꝛ dis/
soluit. ¶ Curādus ḡ est cū iocundoꝝ odoratu
ciboꝝ: ꝛ pullis assatis in camino circūductis pasta: q̄ꝝ fiat
scissio in facie infirmi ꝛ odoratu cali panis optie cōpositi:
ꝛ odoratu vini ariani odoriferi ꝛ fructuū pōticoꝝ redolē/
tiū acidū ipsoꝝ sugēdo mā ipsoꝝ grossa ꝓiecta. Corp⁹ q̄ȝ
fricetſ ꝛ oleo linitſ iocūdo ꝛ ēplastrizetſ os stōi cū ramicb
ꝛ sandalis ꝛ aq̄ pomoꝝ ꝛ citonioꝝ. Opȝ aūt ordinari pa/
tiētis cibū ac dari q ab eo diligiſ ꝛ quē vereſ ꝛ cui⁹ susci/
pit rōnē ꝛ orōnē sup. ꝛ reliq̄ facere ꝭm casū. q dicūſ in ser/
mone 5°. in ꝓ cap̄. ¶ Dixit. n. Aui. hic. ꝙ si cā ei⁹ fuerit hu
mor ꝯtētus in stō ꝙ euēſ vomitu aut fluxu vētris: imo qñ
q̄ȝ iuuanſ cū intromissione digitoꝝ in os ꝛ cōmotione stōi
ad vomēdū. sup. ēt si ñ vomāt: q ex tali cōmotiōe aliqñ cō/
moueſ hūor a loco suo i quo stās remouet appetitū: sȝ tūc
ꝓprie iuuanſ. Dixit Aui. qñ vomitu expellūt rē colicā aut
acetosā ꝛ mā licȝ acetosa incitent appetitū in suo p̄n^c: in pro
cessu tñ ꝯfirmādo malā ꝯplōnē destruūt illū: ita ꝙ ēt aliqñ
acetosus humor pōt esse infectus aliq̄ mala q̄litate qua de
struit appetitū vel inducit dicta cōmotio stomaci appeti/
tum inq̄ȝtū humor acetosus stans in fundo stomaci ascē/
dit ad os ipsius aut stās in splene peruenit ad os stomaci in
vomitu vel ipsa cōmotiōe in suo trāsitu vel mora corrugat
os stōi ꝛ inducit appetitū. Si vō cā ei⁹ fuerit debilitas oris
stōi. dix̄ A. cureſ cōplo mala q̄ facit illā debilitatē cū eo qd̄
sibi ꝯuenit: ꝛ si qdē fuerit mala cōplō cal̄a: q̄ vt plurimū est in
febrib⁹ veniſ medicine acetose ꝯfectio de ꝓticis ꝛ de malis:
ꝛ inungaſ os stōi cū vnguēto qd̄ fit ex oleo citonioꝝ cum
modico aceti cera ꝛ puluere floꝝ lābrusce rof. ru. ꝛ coralo/
rū. Et si fuerit frigida deſ hoc eluȝ. ℞. corticū citri iterio/
ris cinamomi electi. ȝȝ. macis ꝛ gal. añ. zuccari albi soli/
di q̄ȝtū sufficit: de quo accipiat ante cibū per horā dof. ȝ. ij.
vsq̄ ad. iiij. oi mane sumat syr^m de absintbio eū q sic fit ex
aq̄ ei⁹ ꝛ mente ꝛ melisse acetosatus ꝛ aromatizat⁹: ꝛ inūga
tur stōus cū nardino ꝛ absintbio ꝯmixtis ꝛ cōcussis cū mo
dico aceto: deinde supponaſ sacellus fact⁹ ex aromatibus
stipticis ꝛ calis tēperate. ¶ Et si in cā fuerit vmes tūc. ℞.
coraloꝝ vel farine lupinoꝝ ꝛ nigelle ꝛ cornu cerui cōbusti.
añ. ℈. i. ꝛ ponanſ in. ℥. ij. olei rof. ꝛ h̄ totū ponaſ in pomo
arācij ꝯcauato qd̄ ponaſ sup cinerib⁹ calis ꝛ bñ molleſiat: ꝛ
deinde bñ exprimaſ: ꝛ cū expresso inungaſ stōus ꝛ cortex
ipsi⁹ pomi ei supponatſ. ¶ Dixit A. In mala cōplōne cal̄a
deſ eis eluū ꝓportiōale febricitātib⁹: vt triasandalū mixtū
cū diacitonite sine specb⁹ ꝛ silis: post qd̄ paꝝ vini bibaſ: vt
excitetſ vt⁹ p ipz aut paꝝ succi alicui⁹ fructuū pōticoꝝ bo/
ni odoris: ꝛ 13ᵃ tertij dix̄. ꝙ febricitātib⁹ q̄nq̄ redit appeti
tus cū mica panis abluta in aq̄ frida. s. sola vel aspsa cū ace
to aut vino granatoꝝ. Et dixit Auic. opȝ vt approximes
eis. s. a q̄cūq̄ ei fuerit odores bonos excitātes appetitū.
¶ Et iteꝝ dixit. post dies ꝓmos. s. in qb⁹ euasti hūorē cuȝ
hūor fuerit in cā pone sup stōm empl̄a facta ex fructib⁹. s.
stipticis: ꝛ sint in eis absinthiū ꝛ aloes ꝭm qd̄ scis. i. ꝭȝ ꝙ
cā ei⁹ req̄rit. ꝙ si hūor nō fuerit i cā: hmōi ꝛ silia possūt
a p̄n° stō applicari. ¶ Q. si febricitātib⁹ acciderit bolism⁹
plures hȝ cās ꝭȝ q̄s curari dȝ: put dī in cap̄ ꝓprio. tñ ꝭm
plm febricitātib⁹ accidit a cā cal̄a exiccāte ꝛ resoluēte mē/
bra: ꝛ vñ appetūt nutri^m vt destruēte vtutē stōi appetitiuā.
ideo auctores in h̄ cap̄. ꝓcipue Aui. solū ꝯ hāc cāȝ ꝓcesse/
rūt. Et q2 vt frequētius ista mala cōplō cōicaſ ori stōi a ce/
rebro p neruos. Iō dixit Aui. ꝯforta coꝝ cerebra cū ēbro/
cis infrigidātib⁹ ꝛ hūectātibus. nā dixit ipse plm bolismi
eoꝝ est ꝓpter destructionē oris stōi ꝓpter cām cōicantē ra
mis. i. neruis q a cerebro veniūt ori stōi cū sensu ꝙ os stōi ē
corporis durū. s. moderata duritie q̄ redditur boni sensus: sȝ
induraſ tūc ab illa calitate ei cōicata exiccāte ꝛ indurante
ipm plusq̄ȝ ei ꝯueniat ꝭm nām. vñ sensus nō vltimanſ cuȝ
eo. s. in bonitate: q2. s. nō efficiſ boni sensus: sȝ hebetis: q̄re
nō sentit suctionē mēbroꝝ: ꝛ si aliq̄liter sentiat ñ appetit ꝓ/
cipue pullos colūbinos assos aspsos aq̄ rof. ¶ Sūt ꝯfor/
tāda alia mēbra ꝓncipalia: maxi^e cor: ꝛ. ē. stō etiā apponē/
da sunt frida alterātia ipsaȝ malā cōplonē calam: a q̄cūq̄
cā ꝓueniat cureſ cū odoramētis bonis. Et in hac cā maxi^e
ex luto sigillato ꝛ armeno infusis in aceto. Et odorēt almo
sosat. i. cibaria odorifera ꝛ panē mūdū calm maxi^e ifusum
in aq̄ rof. ꝛ carnes assatas ꝛ stringe ꝛ liga eoꝝ extrēitates
ꝛ trahe aures eoꝝ ꝛ capillos ipsoꝝ: sicut dī in dicto sermo
ne 5°. cap̄ de bolismo. ¶ Julep cōpetēs in bolismo. ℞. aq̄
rof. aq̄ buglose agreste vini granatoꝝ muzoꝝ. añ. zuccari
albi q̄ȝtū sufficit: ꝛ si calitas nō fuerit intēsa adde de aqua
melisse. ¶ Uomitib⁹ āt cronic⁹ appetit⁹ augeſ ꝛ fit cani/
n⁹: ꝛ maxi^e cū his febrib⁹ veniēs fuerit: q̄ȝuis h̄ i febricitā/
tib⁹ putride raro ꝯtigat. Et cura ē si in stō ē hūor aut i sple
ne irritās appetitū vt euēſ. Et dixit. A. cureſ cū vnctuosis
ꝛ dulcib⁹. nā vnctuosa remolliūt ꝛ laxāt stōm ꝛ nauseā in/
ducūt: maxie ex vnctuosis que sunt sepoſa ꝛ dulcia replēt.
Et hoc intellexit ñ ab eis nō ꝓhibet intensio febris.

¶ De feb. cōposita cū tussi. Cap.xxxvij.

Tussis q̄ accidit febricitātib⁹ ꝓcipue acute
vt plm ꝓuenit ex mala ꝯplone cal̄a
ꝛ sicca spūaliū. Et curaſ dix̄ Aui. tenēdo i ore
pillulas bichichias: aut loch de papauere cū me
dullis frigidis: sicut sunt medulle seminū cōiū
frigidoꝝ. Et de vtilib⁹ est tenere i ore masticādo frusta liq.
infusa i aq̄ or. zuc^a ꝯglutiēdo saliuā ei⁹: aut tenēdo pomū

De bolismo.

De appetitu canino.

Pulchrū remedi[um]

bene maturū mūdū zuccaratū ⁊ iuiube mūde siliter faciūt ⁊ potare syrupū viol. aut de papauere quē descripsit Mesue in cap de tussi. Et dixit. A. vtantur ab extra cerotarijs frigidis: sicut q̄ fiūt ex oleo viol. pinguedine pulli recenti mucillagine psilij succo portulace ⁊ silibus. Si vero ex alia cā acciderit in eis tussis fiat recursus pro cura eius ad sermonē 4ᵐ in ꝓprio cap. ibi enim de ea plene dicitur.

¶ De febre cōposita cū aspitate lingue. Cap. xxxviij.

Um lingua exasperatur in febriēte cōsidera cās eiꝰ: ⁊ si qdē fuerit a mā grossa viscosa lingue adherēte q̄ ē ꝓpe q̄dā limositas sup linguā: tūc opꝫ vt bn̄ lauet cū aceto siphato aut cū syrᵒ ace. siphato cū aq̄ ordei. Et postq̄ bn̄ humectata fuerit, abstergat cum cāna subtiliata: aut cū coclear: aut cū pāno lineo inuoluto digito ⁊ desup fricato aut cū zucᵒ albo incluso in petia que petia postea infrideť in aq̄ vel in aliq̄ instro adio ad abstergēdū linguā ꝯgrue. Postea teneat ligua hūectata: sicut in sequēti cura diceť q̄ est cū ligue aspitas ꝓcedit a mala cōplone cal'a ⁊ sicca deficcāte hūiditatē ligue ⁊ aspante eam q̄ maxie cōpleť p̄ cū ꝓhibitiōe resupinatiōis ⁊ retētiōe ceruicalis sup collo ⁊ ꝓhibitiōe loq̄le multe ⁊ frequētie anhelitus. Et cōpleť 2ᵒ cū retētiōe in ore rerū fridaꝝ hūectātiū ⁊ collutiōe oris cū eis ⁊ gargarizatiōe: sicut cū iuleb viol. cū aq̄ ordei decoctiōis succi lig. ⁊ iuiubaꝝ: aut cū aq̄ ordei infusiōis scis psilij vel scis citonioꝝ ⁊ dragagāti: h. n. vtile in ore teneť ⁊ gargarizaŧ: aut teneat in ore māna īfusuꝫ i aq̄ ordei ⁊ mixtū cū cādis ⁊ penidio ⁊ mucillagine psilij ⁊ scis citonioꝝ ⁊ inungaŧ collū ⁊ gula cū vnguentis frigidis.

¶ De febre cōposita cū sternutatione. Cap. xxxix.

Ternutatio frequēs si febricitāti superuenerit pōt inducere nocumēta ex attractiōe maē ad caput maxiᵉ si corpꝰ mūdū nō fuerit qm̄ facit p motu eius violētū ⁊ forte. Et q̄uis p eā aliquid ex capite educaŧ gra ad ipm attrahiŧ multo plus esse pōt: ⁊ etiā aliqñ replet pulmonē ⁊ quocūq3 mō fiat debilitat v̄tutē: aliqñ ēt mouēdo fluxū sanguis nariū nō cōuenienter: q̄re exigit vt sedeť. ¶ Et opꝫ dixit. A. vt friceť eoꝝ frōs ⁊ collum ⁊ nasus. sup. sꝫ potissime collū cū spatulis ⁊ brachijs vt mā diuertaŧ ad posteriora. Et dixit. apiant eoꝝ ora ⁊ fricent palata ipsoꝝ cū vehemētia vt expellaŧ mā p palatū ⁊ reuma nō p nares: deinde tēdant. i. sursū trahant ⁊ ꝯuertant. i. hac ⁊ illac ducant. sup. vel fricent ⁊ pectinent ꝓpe posterius ipsoꝝ. ¶ Et dixit. A. p̄mātur eoꝝ extrema. sup. ligentur ⁊ fricent ⁊ vētosent ⁊ calefiāt: vt diuertaŧ mā ⁊ vapor mouēs sternutationē q̄ si ꝓcesserit a frigiditate vel hūoꝛe post p̄dicta. dixit Aui. fundanť in nares olea tepida. i. remisse caliditatis: vt anetinū siue camomillinū ⁊ silia: ⁊ hūectent. i. iungant eoꝝ lacerti maxie colli ⁊ ptiū adiacentiuꝫ ⁊ ipsoꝝ mādibule cū ipsis oleis vt aptis poris vapor p cutē resoluaŧ. Et qdā cū puluerībꝰ anodinis impositis in saccello caput calefaciūt ⁊ faciūt vt vigilie ꝓportiōabilr excedāt somnū. Et dixit. A. ponant sub eoꝝ ceruicibꝰ puluinaria calefacta. s. iacēdo sup eis resupine ⁊ nō excitenť a sōno eoꝝ subito: s. leuiter si sōnus fuerit sup̄fluēs hūori ⁊ vapori illiꝰ. Itaq3 dixit. A. oꝫ vt minuant a sōno. s. sup̄fluo: sꝫ sit tpatus aut īfra tpatū paꝝ. nā talis sōnus iuuat nō multiplicādo replōnē: sꝫ sopit sensuꝫ ⁊ acuitatē emittit vapoꝝ: ⁊ custodiaŧ a puluere. Repiť aūt alia lr̄a q̄ dī a puluere ⁊ a sōno. Al. dix̄. caueāt sōnū ⁊ puluerē. sup. ⁊ oē in cuiꝰ odore ē acuitas. Et odoꝛet īfridātia ꝯfortātia cerebrū. dixit. A. olfaciat sauich. i. ordeū imaturū torrefactū ⁊ lutū alnaia q ē spēs luti: loco cuiꝰ vtimur terra sigillata vel bolarmeno: sedat. n. odor frigidoꝝ acuitatē vapoꝝ. Et dicit. A. olfaciat spōgiā marinā: q̄ resoluit vapores īducētes sternutationē.

¶ De febre cōposita cū nigredine lingue. Ca. xl.

Enigratur aliqñ lingua in febribus maxime acutis ⁊ ꝓuenit in febribus sm̄ plm̄ a materijs malis corruptis in poris lingue imbibitis: ⁊ qñq3 a vaporibus calis surgētibꝰ ab hūoribus adustis ꝯtētis in stō vel alibi q ꝓueniētes ad linguā denigrāt eā siue imbibātur in ea siue nō. Et ipso casu dixit Aui. opꝫ vt fricetur lingua cū eo q̄ scis. s. in cap̄ asperitatis supra: ⁊ sit ista fricatio vt ma inbibita possit exalare ⁊ resolui. In 2ᵒ casu opꝫ vt euacuetur hūor adustus ⁊ ꝓhibeatur illoꝝ vapoꝝ ascensus: deinde fricetur lingua ⁊ humecteť. Nā dixit. A. si non remouetur illa nigredo poterunt vapores mali corrupti eleuari ab ipsa ma in lingua cōtenta vel ab illis vaporibus adustis in ea imbibitis ad cerebrū ⁊ facere sirsen. i. frenetizare ⁊ qñq3 fit nigredo lingue a caliditate febrili cōbustiua exiccāte ⁊ denigrante superficiē lingue que nigredo sic eueniens pōt esse significatio future frenesis. Et tūc dix̄. A. oꝫ vt extinguaŧ illa caliditas: ⁊ maxie in mēbro a quo magis vr̄ hr̄e pricipiūᵐ ⁊ infrideť ⁊ hūecteť lingua: sic ēt dc̄m est in cap̄ aspitatis. ¶ Pōt ēt aliqñ ꝯtingere nigredo lingue a vaporibꝰ nigris ꝓuenientibꝰ ad ipsaꝫ a mā melica cōtēta in stō vel in splene vel alibi. Et cura eius est eād illius.

¶ De febre cōposita cū ꝯstrictiōe anhelitus. Cap. xlj.

Onstrictio anhelitus qñq3 accidit febricitātibꝰ: aut ꝓpt spasmū qui accidit eis. dixit Au. in lacertis anhelitus. s. cū spasmanť verentur solū indurantur ⁊ tendunť: vnde fiunt inhabiles ad mouēdū instra anhelitꝰ. Et cura huiꝰ est cū extinctiōe febris: ⁊ cum vnguētis hūectātibꝰ adhibitis ipsis lacertis pectoris ⁊ mēbroꝝ ⁊ circūstātiū ex his q̄ dicta sūt i cap. d̄ colica. ¶ Aut accidit dixit. A. ꝓp mās suffocātē dscēdētē ad guttur apientē vel opilātē ⁊ claudētē viā anhelitꝰ: sic accidit in sq̄nātia. Et cura hꝰ est cū ꝓhibitiōe dscēsus māe ⁊ diuersiōe eius ⁊ cū: ne mōe iā fluxe: sic diceť i sermōe 4ᵒ. cap. de sq̄nantia. ¶ Aut accidit dix̄ ipe. A. ꝓp debilitatē q̄ dnaŧ neruis maxime illis q descēdūt ad instra anhelitꝰ. Et qz hꝰ debilitas cā vtplrī est caliditas dn̄ans cerebro ⁊ neruis ⁊ istris pectoris ⁊ ptibꝰ adiacētibꝰ eis. Iō Aui. solū ad istā cāꝫ curā diuertens dix̄. q̄ curaŧ cū equatiōe illiꝰ cōplonis in cerebro: ⁊ cū iunctiōe colli ⁊ stei ⁊ sup. multo plus partiū pectoris: ⁊ adiacētiū ēt cū vnguētis infrigidātibus ⁊ humectātibꝰ: ⁊ ꝓpe cū rasura cucurbite ⁊ succo portulace ⁊ oleo ros. ⁊ sandalis ⁊ silibꝰ. Et qñq3 est cā eiꝰ multitudo fumoꝝ ⁊ vapoꝝ grossoꝝ eleuatoꝝ ad spūalia. Et cura est māeq3 a qbꝰ surgūt euō ⁊ ipsoꝝ vapoꝝ diuersio ⁊ resolotio ⁊ cordialiū infrigidātiū approximatio: ⁊ candi qdē aq̄ frigida infusi ore retēti sedāt incēdiū a pectore surgens ⁊ a pulmone. Et aqua qdē decoctiōis seminū cōium frigidoꝝ dragaganti gūmi arabici liq̄ritie capilli ven. se. feniculi ⁊ passularū in alteratione cōuenit ⁊ resolutione illoꝝ vapoꝝ.

¶ De febre cōposita cū anxietate stomatica. Ca. xlij.

Ultotiens accidit febricitātibꝰ tristitia vel angustia cū q̄ inq̄etanť q̄ ꝓpe vocari pōt stomatica anxietas q̄ accidit. dixit Aui. cā hūoris mordicatiui aduenientis ori stomacoꝝ eoꝝ. Et tūc dixit ipse. īfrigida stomacos eoꝝ cū eis q̄ scis de cibis ⁊ potibꝰ. s. dictis in cura sincopalis minute. Et ꝓp dn̄iū colere in stō ⁊ inungant ⁊ dormiāt in lecto strato ꝓxime motibꝰ aquaꝝ ⁊ extremitatibus ⁊ ramis ⁊ fructibus fridis odoriferis strato ⁊ supaspersō silibꝰ frigidis odoriferis. Et subdit. multotiēs in eoꝝ tristitia cōferunt clysteria facta ex aq̄s: sicut cucurbita portulaca ⁊ sempuiua ⁊ oleo ros. qm̄ h tristitia accidit ꝓp intensam caliditatē febrilē: si tm̄ ille esset humor mordicatiuꝰ in causa euacuetur ⁊ diuertatur ⁊ corrigaŧ mēbrū si adest mandans ⁊ confortetur stomacus ne recipiat.

¶ De fe.

¶ De feb. cōposita cū difficultate trāsglutiēdi. Cap. xliij.

Quandoq₃ accidit febricitāti difficultas trāsglutiēdi. Et q̄r vna de cāis ei⁹ pōt esse replō in meri ⁊ ptibus circūstātib⁹ ⁊ repletio pōt esse sanguinea ⁊ etiā ex alijs humorib⁹. Jō Aui. huius difficultatꝭ curā pones posuit cañ. in vtraq₃ replōne predicta. Et p̄ in sanguinea. Et dixit. si accidit difficultas trāsglutiendi eis: q̄rꝫ febris sue. it ꝯclusa: tūc flōmia paulati fiat. i. partita in ples vices. Accipiēdo modicū sanguis in vice: vt in interpolatiōe flōmie fiat eq̄tio ad reuocādū. s. v̄tutē vel ad reiterādū. s. flōmiā. Et est iste modus flōmie q p̄cipit in cura sq̄nātie priū meri ⁊ fauciū: de qua dr̄ in sermone 3° cap̄ de sq̄nantia. Dixit Gēti. ꝙ forsitan Aui. locutus est sic ad faciēdū te securꝫ: ꝙ q̄uis flōmaueris in febre p̄dicta ante aduētum difficultatis trāsglutionis: nō p̄pea timeas iterꝫ p̄pter hoc accñs flōmiā paruā facere. ¶ Postea Aui. posuit cañ. in euōne alioꝝ humoꝝ. ⁊ dixit. ꝙ suppositoriū. s. ⁊ clystē. s. acuta ⁊ attenuatiua sunt meli⁹ in h̄ casu q̄₃ solutiuū datum desup plim. i. s̄m plim: q̄r s̄m plim in tali casu farinacū nō est bene trāglutibile. Et q̄r tale solutiuū pōt excitare vomitū ꝙ posset piculū inducere mouēdo māz superius: nō. n. debemus per viā mēbri apati māz ducere. ¶ Si v̄o cōtigerit difficultas trāglutiēdi ex mala cōplōne cal'a ⁊ sicca sine mā desiccāte lacertos ⁊ villos meri: sicut sepius ꝯtingit in febribus acutis ⁊ cronicis: tūc cura est illius male cōplexionis alteratio cū infrigidantibus ⁊ humectantib⁹ ab intus sumptis ⁊ occurrentis ab extra approximatis. Et in h̄ casu cōceduntur cibi liquidi ex prisana pane ꝯcocto vl' abluto pullo cōtuso ⁊ sublimato ⁊ ouis sorbilib⁹ tremētibus ⁊ potu vinū albi dulcis vel dulcorati cū aq̄ zuccarata ⁊ alijs hmōi. Et pro his vide in sermone 3°. in cap̄ de sq̄nātia: ⁊ in sermone 5°. cap̄ de difficultate trāglutiendi.

De molestia ⁊ animi subuersione. ¶ De febre cōposita cū subuertione ⁊ alijs q̄₃ pluribus accidentibus. Cap. xliiij.

Cum acciderit in febricitāte molestia ⁊ subuersio animi. Dixit Haly. opꝫ vt a q̄ cōtigerit requirat̄. Et si q̄dē ē cā colera p̄ ad os stōi defluētiū aq̄₃ rorabis s. idē sup patiētj faciē ⁊ os stōi frica ⁊ vētrē: ligaq₃ ei⁹ manus ⁊ pedes cū fascijs fortiter vt ad diuersūz trahat̄ mā app̄hēdēdoq₃ os ⁊ nares vt ad interiora calor redeat nālis p̄pinaq₃ ei vinū tenue subtile ⁊ aquosum aqueq₃ mixtūz frida. Et syrupus sq̄ngibin vltimus est his vt cogat colās ab ore descēdere stōi: aut vt educant̄ vomitu. ꝙ si effusionis cā vētris fuerit defect⁹ cū hoc oib⁹ q̄ dicta sunt curabis sq̄ngibin excepto cū aq̄ cal'a. Oporteteq₃ aquā rosatā ⁊ sandalū ⁊ cāphorā ⁊ fiat illi vētus ab aliquo flabello. Jrrorabisq₃ vultū ei⁹ aq̄ ros. vtplim refrigerata: dabisq₃ ei panē vino infusum: p̄pinabisq₃ pomoꝝ siccoꝝ syrupū ⁊ spinachioꝝ ⁊ citonioꝝ siccisq₃ ⁊ cōstringentibus illinies stōꝫ.

De alienatione. ¶ Alienatio nō vera siue pafrenesis vtplim accidit in febribus ex eleuatiōe vapoꝝ malorū ⁊ originū ad cerebrū: ⁊ iō vtplim accidit post somnū cū excitantur: q̄r in somno tales vapores maxime ascendūt ⁊ recipiūtur. ¶ Et cura ei⁹ est illoꝝ vapoꝝ diuertio ⁊ ipsoꝝ resolō p̄missa ipsoꝝ ascēsione ⁊ tādē eoꝝ ad cerebrū p̄uentiōis p̄hibitione ⁊ resolōne reliquiaꝝ ipsoꝝ cum his que dicūtur in cura eius in sermone 3°.

De somniis terribilibus ⁊ timore. ¶ Et somnia quidē terribilia ⁊ timor q̄nq₃ febriētibus in somno cōtingunt: qd̄ vtplim est p̄pter ascensuꝫ vapoꝝ multoꝝ adustoꝝ vel nō adustorum nigroꝝ p̄pter calitatē febris: aut p̄pter corruptionē cibi in stōꝫ: aut p̄pter abundātiā humoris melēci in splene. ¶ Et cura est euō humoꝝ q inueniunt̄ ⁊ ipsoꝝ vapoꝝ ꝓhibitio vel resolutio.

De motibus contrariis. ¶ Et q̄nq₃ cōtingunt in febrib⁹ motus cōtrarij: qui vtplim veniūt p̄pter vētositatē. ¶ Et curātur cura speciali nō p̄portionalis ad mām. Et q̄nq₃ fiunt ex malis originib⁹ ⁊ venenosis vel acutis vaporib⁹ eleuatis ad cerebrū: ⁊ s̄m hoc plim accidūt in pestilentialibus febribus. Et cura est cū euōne māe male a qua surgunt ⁊ illoꝝ diuersione ⁊ resolōne ⁊ cerebri cōfortatione.

De singultu. ¶ Et q̄ñ accidit febricitātib⁹ singultus q si acciderit per resolōnē cibi ⁊ potus: ⁊ si adhuc nō descēderit a stō vomitu educat̄: si v̄o descēderit ab eo cū clysteri ⁊ stōus cōfortet̄ ⁊ eger a replōne arceat̄. Et si p̄uenerit a replōne hūorali p̄mo clystere feces educens fiat: deinde vomit⁹ p̄uocet̄ diuertat̄ mā ad extrema ⁊ tandē ventosa magna sup vmbilico applicet̄ ⁊ reiteret̄. Si tñ mā faciēs ipsum esset grossa ⁊ viscosa digeratur cū oximelle cōposito vel sq̄llitico s̄m ei⁹ viscositatē: deinde educat̄ vomitu vel secessu. Deinde cōfortet̄ stōus ab intus vel ab extra cū rebus calīs aromaticis cū zinzibere ꝯdito cū diacinamomo ⁊ silibus. Sed si mā fuerit mordicatiua ingrossetur ⁊ remittat̄ dus calitas: deinde euet̄: deinde cōfortet̄ stōus cū odoriferis fridis. Et si necessariū fuerit ei⁹ sensus aliqualiter obtūdat̄ cū leuib⁹ stupefaciētibus. Et si fuerit singultus p̄pter vētositatē fiat euō māe a qua surgit vētositas: deinde cū dissoluētib⁹ ⁊ vētositatē carminantibus curet̄. Et si euenerit p̄pter malā cōplōnē frigidaꝫ sine mā calefiat intus ⁊ extra. Et in oib⁹ dictis singultib⁹ cōuenit vt ꝯtineat̄ anhelit⁹ guttur stringat̄ ⁊ fiat vt anim⁹ febriētis hēat cogitat̄ sup aliquo sibi nūciato vel ab eo petito aspergat̄ facies eius subito: ⁊ q̄si ex iprouiso vino vl aq̄ ros. ⁊ vbi est mā inducat̄ sternutatio ⁊ diuertat̄ ⁊ ventose applicent̄ cū reiteratiōe ventri toleret famē ⁊ sitim ēt. Et si febris nō fuerit acuta degluciat aliqua grana piperie: sepe rascationē faciat cū conatu ad spuēdū. Si vero fuerit singultus de inanitione vel ex alijs causis curet̄. sicut dicitur in sermone 5° ⁊ primo cap̄.

De vertigine. ¶ Q. si febricitāti acciderit v̄tigo: q̄ vtplim in eis fit ex vaporibus ad cerebrū ascēdentibus vel in eo retētis. ¶ Cura fiat euōne māe q̄ euaporat ⁊ cū diuersione ⁊ resolōne illoꝝ vapoꝝ ⁊ repressione eorū ⁊ p̄hibitione ascensus ipsoꝝ.

De tremore membrorum. ¶ Dixit Rogerius. tremor mēbroꝝ q̄nq₃ accidit in febrib⁹ ex calitate dissoluēte ⁊ debilitāte mēbra ⁊ neruos. ⁊ cura eius est inunctio per totā spinā a summo vsq₃ deorsuꝫ facta cū oleo masticino: qd̄ sic fit. ℞. mastícis. ℥. i. ß. thuris. ℥. ß. ponantur in oleo ros. ℥. vi. ⁊ bulliant in vase duplici.

De dolore in cruribus. ¶ Et accidit aliq̄ñ febricitantib⁹ dolor in pulpis cruriū: q vtplim fit a friditate vel vētositate q̄ aduenit cruribus ex nimia discooptione coꝝ ⁊ deductiōe ipsoꝝ ad ptes frigidas lecti vel extra lectū. ¶ Et cura est calefactio ipsoꝝ cū pānis ⁊ calefactiōib⁹ ⁊ fomētationibus calīs anodinis. Et aliq̄ñ accidit ex nimia siccitate p̄ueniente cruribus ex supflua resolōne ⁊ eius cura est humectatio.

De ponderositate membrorum. ¶ Et q̄nq₃ accidit febricitātib⁹ grauitas ⁊ pōderositas mēbroꝝ p̄cipue inferiorū ⁊ ipotētia ad motū: ⁊ ista ipotētia in febribus acutis vtplim p̄uenit a multa resolōne spūuꝫ. ¶ Et cura eius est resumptio ⁊ spūuꝫ multiplicatio. Et q̄nq₃ accidit eis exiccatio. ⁊ sīlr in febrib⁹ cronicis ⁊ cura est hūectatio. Et q̄nq₃ maxie pōderositas sensata est ex mā grossa viscosa visceribus vel alijs mēbris retēta. Et cura ei⁹ est illius euō ⁊ deinde ipsoꝝ mēbroꝝ cōfortatio.

De rubedine ⁊ vlceratione in partibus oris. ¶ Et q̄nq₃ accidit in palato ⁊ vua ⁊ partib⁹ circūstātibus rubedo multa ad quā aliq̄ñ sequit̄ excoriatio vel vlceratio. ¶ Et cura eius est cū flōmia ⁊ scarificatiōe facta sub spatulis: deinde in spatulis ⁊ cū gargarismate facto cū frigidis stipticis sicut iuleb ros. ⁊ aq̄ plātaginis aut cum zuc° ros. in dicta aqua vel simili soluto ⁊ colato ⁊ similib⁹. Q. si ibi fuerit excoriatio vel vlceratio mūdificet̄ ⁊ abstergatur cū zuc° ros. vel melle ros. ⁊ aq̄ ordei: deinde gargariset̄ vinū dulce cū aqua plantaginis ⁊ aqua lactuce proprietatē habet in rubedine illa.

De aicola. ¶ Et q̄nq₃ accidit eis alcola vlcus prauum: cuius cura est flōmia ⁊ scarificatio ⁊ in p̄n° fiat repercussio cū frigidis stipticis cū aliquali acetositate in q̄bus ponat̄ zuccarum ros. colatū. Et post fluxus [illegible]

cessationē gargarizet decoctionē liqui. cū vino granatorū dulciū vel muzorū aut cū vino al. dulci cū aqua ordei deco

De fetore oris. ctiōis carubiarū. ℭ Et qñq; accidit ei fetor oris nō cōsuet⁹ ꝛ maxie in febrib⁹ acutis q ꝓcedit ex humorib⁹ corruptis existētib⁹ in stō vel mēbris spūalibus. ℭ Cuius cura est illorū humorū eūo. Et qñq; ꝓcedit in febrib⁹ ꝓprie cronicis ex humoribus frigidis corruptis. Et hui⁹ cura est etiā illorū humorū eūo. Et deinde vtaṫ patiēs pillulis que sic fiūt. ℞. pulueris pigre. ʒ. ij. mente. ʒ. i. musci ꝛ ambre. aā. g. ij. cōponanṫ cū syrupo acetoso dosis. ℈. i. summo mane.

De apertura. ℭ Et qñq; remanet in febrib⁹ os apertū ꝑter ꝯsuetudinē ꝛ ꝑter ꝙ opilō sit in narib⁹. Et hoc ꝓuenit vrplim a siccitate indurāte musculos mādibularū ꝛ cura est illorū huectatio.

De febre in mēbris particulari. ℭ Dixit Gili. fateṫ aliqñ infirmus interpolatis febrib⁹ se habere febrē vel in capite vel in naribus vel in coxis vel in aliquo quouis mēbrorū. Et tūc opꝫ ponere pro illo mēbro euaporatiua vt māe digeranṫ: qm̄ que extra vasa sunt potius digerēda sunt per fomentatiōes ꝛ emplationes apientes vt in spm̄. i. vaporē dissolute euaporēt per poros. Accipiaṫ ergo pulegiū calamētū ꝛ mētastrum ꝛ bulliāt in fortissimo vino. i. acuto ꝛ potēti ꝛ calā expressa ponanṫ super loco vbi mā febris illius cōtineṫ. Uel semina diuretica similiter decoquāṫ ꝛ addito furfure ne ṽtus illorū euaporet cito loco supponanṫ. Ego aūt dico. ꝙ melius est añ ipsorū fomētationē fomētare locū cū anodinis ꝛ ꝑmittere corporis eūonē.

De vrina icterica. ℭ Dixit. Aui. qñ fuerit vrina icterica in febre. i. vrina que euenire solet in patientibus febrē cū ictericia citrina q̄ est multū tincta ꝛ grossa significat apa. s. nō verū: sꝫ apa. i. apationē in poro felleo: cui⁹ opilatione fit icteritia. ℭ Cura eius. dixit ipse. est dare in potu aquā ordei ꝛ syrupū acetosum. s. ad extinguendū febrē. ꝛ nō curauit Aui. de icteritia qḋ dicūt fiendū esse qñ icteritia ꝑcessisset febrē ꝛ febris supuenisset ei nō ꝓpter icteritiā: sed ꝓpter aliā cāꝫ. Nā intētio prius habēda est ad febrem q̄ȝ ad icteritiāꝫ qñ simul cōiunguntṫ: qꝛ febris magis suspecta est q̄ȝ icteritia. Debet tñ curari febris cū his que nō habent augere icteritiā: sicut cū aq̄ ordei ꝛ syrupo acetoso ꝛ silibus. Si autē febris superueniret ꝓpter icteritiā: ꝛ esset accidens eius: tūc cura prius dꝫ verti ad icteritiā ꝛ causam eius q̄ȝ ad febrē: nō negligendo tñ febrē. Quidā tñ exponunt qñ fuerit vrina icterica. i. multum dñium colere indicans ꝛ multā inflāmationē: ꝛ tūc significat apa nō qdē factū: sꝫ futurū fieri: qꝛ significat quandā dispōnē ad apa: ꝛ precipue in epate que dispositio ꝓcedit ex vehemēti inflāmatione epatis: qḋ est ꝑparatum trahere ad se materias: qbus attractis timetur apa. Et in tali casu intētio prius dꝫ verti ad febrē ꝛ remittere inflāmationē eius cū aqua ordei ꝛ syrupo acetoso ꝛ similibus. deinde intēdere ad dispōnēꝫ q̄ remansit in epate. Et alij exponūt: qñ fuerit in febre vrina icterica. i. inflāmata: tūc significat apa. s. iā factū in epate: ꝛ significat ēt magnā inflāmationē in epate: ꝓpter quā concte dereliquiṫ cura apatis q̄ regulr deberet ꝑmitti: ꝛ intēditur febri extinguēdo ipsam cū aqua ordei ꝛ syrupo acetoso ꝛ similibus.

ℭ Pars vna que est de conualescentia ꝛ recidiuatione.

ℭ De conualescētia in generali. Cap. i.

Conualescentia dicitur a verbo cōualesco ichoatiuo qḋ significat incipe bñ hře vel ad sanitatē tendere. Uel ꝯm aliquos dr̄ a cōualeo ṽbo defectiuo: qḋ ꝯm antiquos aliqñ iportabat dolorē vel malā dispōnem: vñ cōualescētes dñr male hñtes. Et sic dñr ab Ipo. 2° affo. i affo. plerūq; male hñtes oēs ꝛc. q̄uis ꝓprie dicanṫ male hñtes cōualescētes nō vere. ℭ Est. n. cōualescētia 2ˣ. s. ṽa ꝛ nō ṽa. Et vtraq; lꝫ possit ꝯsiderari euenire post oēm morbū: ꝓprie tñ attendiṫ post febres euenire. Et hinc auctores post tractatū de febribus imediate determināt de cōualescētia ꝛ regimine cōualescētium. ℭ Est aūt cōualescētia vera dispō neutralitatis cōualescētie: in q̄ qs exiēs a febre ꝑcipue hūorali ṽe est dispositus vt sanitatē adipiscaṫ: q̄ȝtū est ex dispōne corpis nisi ex errore vl̄ alia

Conualescentia est duplex. supueniēte extrorsūꝫ cā ipediaṫ. Et. n. cōualescentia ṽa sequtur ad crisiꝫ ꝑcedētis egritudinis pfectā siue ad pfectā eūonē seu cōsumptionē totalem māe ipsius egritudinis. Et iō hñs ꝯualescētiā verā nō est aptus recidiuā incurrere q̄ȝtuꝫ ex dispōne est intrinseca ꝛ corpali. ℭ Cōualescētia autē nō ṽa est ꝑdicte opposita. Est. n. dispō neutralitatis decidētie in qua qs exiens a febre humorali est dispositus ex dispōne intrinseca ꝛ corpali recidiuā incurrere: ēt nullo supueniēte in regie errore vel cā extrinseca. sequitur. n. ad crisim iperfectā ꝛ diminutā siue ad nō cōpletā eūonē siue cōsumptionē māe facientis febrē: cui⁹ ipsa est cōualescētia: ꝛ vnde est aptus recidiuā incurrere. Inquit. n. Ipo. q̄ relinquunṫ in morbis post crisim subuersionē facere cōsueuerūt. ℭ Et dñt qdā. ꝙ cōualescēs nō ṽe in quo futura est recidiua est corpus neutrū decidētie ꝑmi significati: ꝛ est corpus neutrū tertii significati: qꝛ est aptū: vt aliqñ sit sanum ꝛ aliqñ egrū. Et posset ēt dici ꝙ sit neutrū scdi significati: qꝛ actualiter est neutrū in ꝑ ꝛ 3° significato: vnde participat duas neutralitates: ꝛ pōt cōtingere ꝙ cōualescēs ꝓprie nō ṽe sit corpus egrū ex alia infirmitate. ℭ Et. A. qdē 2ª 4ᵗ. tetigit q̄sdā dispōnes accñtales que pñt supuenire cōualescētib⁹.

Recidiuatio accidit nō vere cōualescētibus: vere aūt cōualescētibus nō. Et ꝑ⁹ est. ꝙ accidit eis recidiuatio: ꝛ h̄ maxie cōualescētib⁹ nō ṽe ꝓpter reliqas humorū in eis relictas: vt pꝫ in affo. supius adducto. Petiū. n. hūoris derelicti aut est pūū ꝛ tūc nō necio icurret recidiuā: qꝛ pōt nā illū cū solo bono regie regulare ꝛ resoluere. Si aūt fuerit magnuꝫ necio incurret recidiuā nisi cito eūone ei subueniatur. Q. si accidat ei vt egritudo redeat: tūc dr̄ ꝓprie recidiuare: qꝛ de nouo cadit in eādē egritudinē pp reliquias māe egritudinis q̄ in corpe suo remāserunt: ꝛ talis recidiua deterior est sua radice: vt volunt oēs auctores ex eo ꝙ inuenit virtutē debilē impotentē regulare digerere ꝛ euare humores ipsos: nō. n. ē tolerās subtiliationē diete ꝛ eūones: vt i ꝑª erat radice. Cōualescēs aūt vere cadēs in egritudinē ex malitia regis vel cā extrinseca nō ꝓprie dr̄ recidiuare: qꝛ nō egrotat ex malitia reliquiarū ꝑme egritudinis: sed ꝓprie dr̄ de nouo egrotare: etiā dato ꝙ egritudo 2ª sit ꝑme silis. ℭ Et dixit. A. accidit ei vehemētia ṽtutis. i. fortificatio ei⁹. s. cū vtiṫ recto regie. Et accidit eis debilitas ṽtutis: ꝛ hoc cū in eis est illud qḋ diximus. s. in cap̄ regis eorū. ꝛ est mala dietatio eorū. vñ virtus resolniṫ aut aggrauaṫ. Et hoc ꝓprie respicit cōualescētes vere. Et dixit. Accidit eis vt nō iuueṅṫ ab eo qḋ sumūt d cibo ꝛ necāt corpa eorū ad ṽtutē. i. vt nō fortificetur ṽtus eorū: ꝓ quo dixit Ipoc. 4° affo. Si ex egritudine. s. exiens cibū accipiēs qs nō cōualescat signat: qꝛ ampliori cibo vtitur. Si vō nō accipiēti hoc fiat signat: qñ corpus eūone indiget. Et Aui. dix 2ª 4ᵗ. Si nō appetit cōualescēs tunc illud est replō. s. humorū crudorū q nō pñt digeri ꝛ nutrire. Et si appetat ꝛ nō ipinguaṫ. i. nō resumiṫ nec apponitur corpori nutrimētū: tūc afferṫ sibi de cibo vltra ṽtutē suā: ꝛ supra ṽtutē nāe sue: q̄re nō pōt digerere illud ꝛ diuidere in corpe: aut in corpore ei⁹ sunt hūores plēs in quib⁹ nā eius est occupata aut virtus stōi eius est ꝓstrata valde aut ṽtus toti⁹ corporis ei⁹ ꝛ calitas eius inata sunt ꝓstrate: q̄re nō alteraṫ cibus alteratiōe cōueniēti vt exēpliceture siue restaureṫ nā eo. voluerūt. n. Ipo. ꝛ G. in ꝯ¹⁰ dicti affo. ꝛ Aui. in dictis ṽbis. ꝙ si verus cōualescēs exñs cū appetitu bono ꝛ nāli q cōprehēdiṫ eo qḋ appetit tēpata: ꝛ nō cū appetitu intēso: quēadmodū multi cōualescētiū hñt ꝓpter nimiā exiccationē mēbrorū: neq; cū appetitu inordinati pp humorē frigidū existentē in ore stōi qui cōprehēdiṫ: eo ꝙ appetit incisiua ꝛ abstersiua: sumit cibū ꝛ nō resumitur ex cibo neq; redit ad pristinā dispōnē tunc hoc ꝓuenit: qꝛ vtiṫ ampliori cibo q̄ȝ debeat: sed cōualescens nō verus: cuius

ſignum eſt leſio in appetitu cibum ampliorez nō ſumit ⁊ nō ſumiť ad id qđ ſm nām tūc h̄ ꝓuenit: q2 in corpe ei⁹ remāſerūt hūores mali q adhuc ſtant getu: tñ īpediūt reſumptionē ⁊ appetitū. Uñ ð ipſoꝝ euōne idicat: qm̄ ⁊ ſi adhuc ꝑncipalr nō faciāt egritudinē: ſꝫ neutralitatē ſi nō euābuntur faciēt eādē egritudinē. ℭ Et ſcias ꝙ Ipo. nō intellexit cibū ſolū intēperate ſumptū eē cāꝫ nō reſumptiōis corpis: ſꝫ ēt alie res nō nāles poſſunt eē cā ꝙ cōualeſcēs verus nō reſumať. nā poſē eſt ꝙ ipſe vtať tpato cibo: ⁊ tñ nō reſumetur ꝓꝑ inordinatū exercitiū: vt ꝑlimas vigilias ⁊ accñā aīe ⁊ ſiīa. Sed Ipo. ſolū tetigit de cibo tanq̄ꝫ de eo qđ vtplm̄ eſt in cā. Et cā qdē dicti in affo. eſt: q2 in v̄o ɔualeſcēte non pōt argui defectus ab intrinſeco: ſꝫ ſolūmō ab extrinſeco ⁊ malitia regis. Et hꝫ affo. veritatem ſuppoſito ꝙ nō adſint alie cāe nō reſumptiōis: nā ſic poſſet eē ī9 cā ꝙ ver⁹ cōualeſcēs nō reſumereť paucus cibus: ſicut multus. ℭ Uñ ſcire debes. ꝙ cāe ꝓꝑ q̄s cōualeſcēs nō reſumeť poſſunt eſſe ſex: q̄rū tres cōueniūt ɔualeſcēti v̄o: ⁊ tres alie nō v̄o. Et ꝑma triū primaꝝ eſt malitia regis. 2ª debilitas caloris nālis ꝑlima ꝓꝑ multas vł fortes reſolōnes. Et 3ª eſt mala cōplō derelicta in nutritiuis. Et ꝑª de trib⁹ ſcōis eſt humor malus in corpore derelict⁹. 2ª ē malitia digōnis ꝓꝑ malā cōplonē nō purā: ſꝫ cū mā in nutritiuis ðrelictā. Et 3ª eſt paucitas caloris inati cū vitio maloꝝ hūoꝝ. ℭ Et dix̄ Ipo. 2° affo. loquēs de cōualeſcēte v̄o in quo eſt bonitas appetitus ꝓꝑ cāe nāles ex egri^{us}. bñ reficiēti nihil addere corpus malū: ꝓꝑ h̄ ſcias ꝙ in cōualeſcēte v̄o pōt ſtare bonitas appetitus cū bonitate digōnis: ⁊ etiā cū malitia ipſius ⁊ h̄ erit ſm diuerſos gradus caloris inati in cōualeſcēte relicti. Si itaq̄ꝫ in ipſo cōualeſcēte cū bonitate appetit⁹ ſeqntis ad inanitionē mēbroꝝ remāſerit gradus caloris ſufficiēs ad bonaꝫ digōnē aſſumptoꝝ erit in eo reſumptio corporis multa. Si v̄o gradus caloris q remanſit cū dicta bonitate appetitus erit remiſſus: tunc diminuta erit aſſumptoꝝ digō: ⁊ tūc reſumptio erit nulla aut pua valde. Et h̄ intellexit Ipo. p nō addi ad corpus. Et eſt h̄ malū p viā ſigni ⁊ p viā cāe: per viā ſigni: q2 ſignat defectū digeſtiue ⁊ nutritiue v̄tutis: p viā v̄o cāe: q2 ad aſſumptionē cibi q nō reſumit corpus multiplicanť humores mali q in futuro generabunt egritudinem. ℭ Et ſcire debes ꝙ in cōualeſcēte nō v̄o nō pōt iueniri bonitas appetit⁹ ꝓꝑ cāe nāles: q2 in eo eſt plenitudo humorū maloꝝ: cum q̄ nō ſtat bonitas appetit⁹. Et loquēs Ipo. ꝓpriē de cōualeſcēte nō v̄o dix̄ ibidē. In affo. plerūq̄ꝫ oēs male hn̄tes vt cōualeſcētes nō v̄e ſm ꝑnª. ſ. ſue cōualeſcētie bñ reficiētes ꝓꝑ multū appetitū quē hn̄t ⁊ nihil addētes: q2. ſ. corpa eoꝝ nō reſumunť in fine. i. in ꝓceſſu ſue cōualeſcentie: rurſus abſtinēt. i. deijciť in eis appetit⁹. Et rō ē: q2 per nō addi ad corp⁹ ſignať debilitas digeſtiue ⁊ nutritiue v̄tutis: vñ in p̄cedēti affo. dcm̄ eſt: ⁊ ad debilitatē digeſtiue ſeqtur multiplicatio humoꝝ maloꝝ q erūt poſtea cā deiectionis appetit⁹. Et maxie ſi in appetitu ſatiſfecerit ɔualeſcēs. Et ſubdit Ipo. ꝙ ꝑdicti cōualeſcētes nō v̄e ſm ꝑnª abſtinētes fortiter. ſ. ꝓꝑ ðbilitatē appetit⁹ eoꝝ: poſteri⁹ v̄o reficiētes meli⁹ cōmutāť: ⁊ rō ē: q2 multitudo hūoꝝ maloꝝ: q̄ in ꝑn° ɔualeſcētie fuit cā paucitatis appetitus ⁊ abſtinētie a cibo: i ꝓceſſu ex illa abſtinētia reſoluiť q̄ conſūpta redibit idē appetit⁹ ⁊ fortificabiť digō ⁊ meli⁹ cōmutabiť cibus: vñ ſeqť corpis ɔſūptio. ℭ De his loquēs. A. 1ª. 4ᶦ dixit. hmōi lꝫ appetāt in ꝑncipijs cibū: tñ ɔuertiť q̄nq̄ꝫ in eis diſpō ad h̄ vt nō appetāt: qm̄ nocu^{ta} ⁊ replō maloꝝ hūorūꝫ fiūt fortiora ⁊ augmētanť. Et dixit Ipo. plerūq̄ꝫ ⁊. A. dix̄. q̄nq̄ꝫ. q2 nō v̄ificať dcm̄ niſi vt in plib⁹. poſē eſt. n. ꝙ a ꝑn° ɔualeſcētie capiť multū de cibo ꝓꝑ appetitū: ⁊ tñ nō ē nec̄e ꝙ in futuro deficiať appetit⁹: q2 pōt fortis appetit⁹ in ꝑn° ɔualeſcētie exñs manuteneri cū cibis excitātib⁹ appetitū: vñ nō deijciť in ꝓceſſu: pōt ēt appetit⁹ intēſus in ꝑn° cōualeſcētie exñs volūtarie manuteneri ñ ſatiſfaciēdo appetitui cū ſumptiōe cibi multi: vñ nō multiplicabiť hūor malus deijciēs appetitū. Et ſilr poſē eſt euenire oppo^{m} ſcōi dicti: vt ſi qs in ꝓceſſu cōualeſcētie volūtarie ⁊ ſtudioſe tm̄ acciperet de cibo ꝙ inde gñareť multitudo hūoꝝ cōſeruās deiectionē appetit⁹ vel ipam augens. Et ꝑ^{m} qdē dcm̄ affo. eſt malū p viā cāe ⁊ p viā ſigni. ſm autē eſt bonū p viā cāe. Intenſus. n. appetit⁹ in cōualeſcēte ſine reſumptiōe corpis ſignat aut defectū digōnis aut malitiā hūoris in ore ſtō: aut vermes in ſtō ſugētes cibū: aut cōualeſcētiā eius nō eſſe verā. ꝑ^{m} nāq̄ꝫ dcm̄ affo. pōt v̄ificari de cōualeſcēte v̄o: ⁊ ēt de nō v̄o, Immo ēt de q̄cūq̄ꝫ corpore repleto. dixit Ga. in ɔmēto ſupradicti affo. plerūq̄ꝫ oēs male ⁊c̄. bonū eē cōualeſcētem debite accipere ſiue appetere ⁊ ecōuerſo. malū eſt ipſum nimis intēſe aut nimis remiſſe appetere: tñ minus malūꝫ eſt ſpm remiſſi⁹ appetere q̄ꝫ intēſius. ℭ Dix̄. A. vbi. ſ. ⁊ ꝙ nō appetāt. ſ. ɔualeſcētes: deinde appetāt ꝓꝑ viuificationē v̄tutis ſue meli⁹ ē q̄ꝫ vt appetāt. ſ. in ꝑn°: deiñ nō appetāt. Dñt tñ qdā: poſē eē vtrūq̄ꝫ eq̄lr eē malū: q2 poſē eſt cāꝫ vtriuſq̄ꝫ eſſe eq̄les: ⁊ poſſibile ēt eſt eas eſſe ineq̄les. poſē. n. in ꝑn° abſtinere deterius eſſe q̄ꝫ fortiter appetere: ⁊ poſē ēt eſt in ꝑn° fortiter appetere q̄ꝫ abſtinere. Scōꝫ plm̄ tñ ē ꝙ fortiť appetit⁹ i ꝑn° ɔualeſcētie ē malū per viā ſigni: q2 ſignat in ɔualeſcēte v̄o multā inanitionē mēbroꝝ: aut in nō v̄o multitudinē aut malitiā hūoris aut v̄mes in ſtō. Et eſt ēt malū p viā cāe: q2 eſt cā replōnis idebite. Sed abſtinētia in ꝑn° cōualeſcētie ꝓꝑ cām aſſignatā: vtplm̄ vel ſemp eſt malū per viā ſigni: q2 ſignat plenitudinē aut malitiā attractiue mēbroꝝ: ſed ipſa abſtinētia in ꝑn° de ſe exñs nō violēta a volūtate cōualeſcētis bonū p viā cāe: q2 in corpe repleto eſt cā cōſumptiōis hūoꝝ ⁊ in corpe inanito in quo eſt debilitas attractiue vel etiā digeſtiue mēbroꝝ eſt cā replōnis regularis ⁊ reſumptiōis. Itaq̄ꝫ vt in plib⁹ verificať dictū verbuꝫ Aui. ꝙ nō appetāt: deiñ appetāt ⁊c̄. ℭ Et de diſpōnib⁹ euenietib⁹ cōualeſcētib⁹. dix̄ Aui. ſunt exiture cū nō ſunt mūdificata corpa eoꝝ p euōneꝫ. Et q̄nq̄ꝫ accidit eis corruptio aliq̄rū mēbroꝝ ꝓꝑea ꝙ expelliť illis mā mala corroſiua. ſ. vel putrificatiua ⁊ deſtructiua ſpūs inati eoꝝ: ⁊ hi ſunt cōualeſcētes nō vere: de qb⁹ itelligēs Ipo. 4. affo. cū dix̄ quibuſcūq̄ꝫ reſurgētib⁹ ex morbis: ⁊ maxiᵉ febriētib⁹ putridis in qb⁹ mala mā ē relicta vel mala cōplō male mãe gñatiua ſi aliqd doluerint. i. in aliq̄ pte corpis dolorē patiunť ibi apoſtaſes fiūt: q2 ad illā ptē eſt fluxura mā illa mala: maxie ſi dolor ille ꝑſeuerauerit. Et v̄ificať vt in plib⁹: q2 poſſꝫ ex alia cā mā illa ad aliā trahi ptē. Aut ēt poſſꝫ ipſa mā añ q̄ꝫ flueret ex̄ corpus expelli ſpōte vel arte. ℭ Et dix̄. A. ꝙ de illis diſpōnib⁹ eſt ꝙ q̄nq̄ꝫ accidūt cōualeſcētib⁹ egritudines ɔ̄rie egritudib⁹ q̄ fuerūt ꝑus i eis: ⁊ h̄ cū ſupſtiūt i eis ex ɔ̄rio ei⁹ qđ ē cū eis: ſic̄ accit eis. ſ. reſurgētib⁹ ex egritudinib⁹ calis ⁊ ſiccis vt febrib⁹ acutis ḡuitas in ligua ⁊ paliſis colica frida ⁊ apoplexia epilepſia ⁊ dolor capitis iſepabilis ⁊ emigranea: ⁊ q illis ſunt ſiles: qm̄ iſtridatio ⁊ hūectatio fcē in illis modicū vł mediū ptrāſierūt. Et dixit. A. q̄nq̄ꝫ accit eis prurit⁹ plim⁹ quē remouet aq̄ tepida ſupīnfuſa vł ēbrocata vł q̄uolibꝫ alt appropriata. ℭ Dix̄ Ipo. 4° affo. Quibuſcūq̄ꝫ ex febrib⁹ reſurgētib⁹ puſtale aut dolores in articul. ſup. vł extrēitatib⁹ fiunt hi āplioꝛib⁹ cibis vtunť: q cibi ex ðbilitate digeſtiue ad p̄cedētē febrē ſeqnte nō bñ digerūť: ſꝫ i m̄ltos hūores ɔuertūť nō nutrire aptos q poſtea ad iūcturas ⁊ extremitates deſcēdētes dolores ⁊ puſtulas in eis cāſt: maxie nō ſequēte euōne illoꝝ hūoruꝫ añ ipſoꝝ fluxū: plm̄ aūt ɔtingit h̄ in ɔualeſcētib⁹ nō veris.

ℭ De regimine cōualeſcētiū per dietā. Cap. ij.

REgimen cōualeſcētiū duob⁹ ꝑficiť modis. ſ. dieta ⁊ potione. Et dieta quidē variaſ ſm varietatē cōualeſcentie. Alia enī dieta ɔuenit ɔualeſcētib⁹ v̄is: ⁊ alia nō v̄is. ℭ De dieta vero ꝝ. dixit Gal. 7° ter. reſūptiua

Sex cāe quare cōualeſcens nō reſumatur.

In cōualeſcēte nō vero non pōt inueniri bonitas appetit⁹.

Dieta vere cōualeſcētiū.

dieta.i.dieta voꝝ ꝯualescētiū media est curatiue ⁊ sanatiue
artis: q̄re ex his q̄ ſm dietā alterutrā sunt hec ipleri oꝫ intel-
ligēs in oībꝰ sex rebus nō nālibus: ⁊ nō intellixit Gal. q̄
sit media p cōpōnē extremoꝝ: s; sit media in hoc q̄ uno tp̄e
pticipat vna ⁊ in alio alia: trāscendo tñ gradatim de vna
ad aliā. ¶ Dixit ad hoc Aui. 1ª. 4ᵗ. Obseruatio in oībꝰ cō-
ualescētibꝰ mūdificatis ⁊ nō mūdificatis est vt currat esse
coꝝ ſm regimē qđ fuit ex egritudine ex cibis.sup. ⁊ alijs
nō nālibus rebꝰ tribus diebꝰ: ⁊ sit vsq; ad qnq;: ⁊ h̄ marie
in nō mūdificatis ⁊ in eo qđ est inter eos.s.qnq; dies: q̄r.s.
duobꝰ diebus vel q̄tuor: sicut medico videbit̄ expedire. Et
subdit. A. ad sūmū ſm mensurā q̄ res dici cretici. s. fuit de
crisi pfecta vel impfecta ptranseat.i. nō currat ſm regimen
qđ fuit in sanitate eiꝰ. deinde.s.post supradictos dies. illud
scil; obseruet qđ sequit̄ sanitatē eiꝰ.i.qđ appropinquat re
gimini sui sani: deinde eleuet̄ ad illud qđ est.s. ipsū;: q̄r ad
regimē ei i sanitate ꝯsuetū. ¶ Dix Dam. i affo. Cōualescē-
tes ſ; infirmitatē suā debēt tractari ⁊ nō pmutent̄ ex toto
ad id qđ cōsueuerūt sani. Sit aūt aer a pnꝰ cōualescētie eiꝰ
ex febribꝰ acutis declinis ad aliq̄lē fridtatē: ⁊ in pcessu sit
tēperatꝰ in actiuis q̄litatibꝰ. In passiuis vo sit in cōualescē
te vero declinās ad hūiditatē paruā. In nō vo aūt ad sicci-
tatē. Et dixit Aui. de regie cōualescētiū est pmutatio coꝝ;
ad aerē ꝯtrium ei in quo erāt: dicūt qdā. tp̄e egritudinis. Et
alij dicūt. tp̄e sanitatis añ egritudinē: ⁊ h̄ maxime si aer ille
fuit in cā casus eius in egritudīē illā. Et ppea ēt dixit Aui. q̄
de regie coꝝ est obseruatio eius qđ opꝫ caueri de spē egri-
tudinis coꝝ vt apponat̄ ei q̄ securitatē faciat ab ea sicut in
pleureticis. oꝫ.n. vt timeat̄ in eis aspitas pectoꝝ.s. ⁊ ipsiꝰ
strictura: ⁊ cōsilr in alijs. ¶ Et dixit. A. opꝫ agere vt cōua
lescēs letet̄ ⁊ gaudeat.s.oībꝰ modis letitie: ⁊ dixit. oꝫ age-
re vt qescat ⁊ neq; approximet̄ ei aliq̄d ex motibꝰ quousq;
pueniat̄ ad voces.s. fortes in custodiēdo ip̄m ab eis. sup. ⁊
ab oī alio rumore ⁊ strepitu. Et silr ab alio excellēti sensibi
li: hñt.n. sensus debiles ⁊ nō possunt absq; lesione tolerare
ea: gradatim tñ dixit. A. pducat̄ ad exercitiū eq̄le: qm̄ ip̄m
sanatiuū est ei valde ⁊ ꝯueniūt ei fricationes leues nō aspe
sed mediocres ſm dispōnē eius. Q; si necessariū est ei bal-
neū. tūc dixit Aui. nō opꝫ vt sudet in balneo pp raritatem
carnis sue debilis: ⁊ itelligit̄ de balneo dulcis aq̄. ¶ Et di-
xit abrasio.s. capitis cū nouacula.i. cū; pilo nocet ei ppter
id cuiꝰ narratio pcessit.s. ṗª 4ᵗ. caṗ de rigore: ⁊ est q̄r ꝯstri-
gūtur in abrasione illa pori cutis: sed tñ abrasio fiat fricetur
post eā caput cū pānis calis ⁊ calefiat locꝰ vt rarificent̄ pori
eius. Et hinc accipiūt q̄dam q̄ tondere caput sit melius q̄;
abradere ipsum. ¶ Dormiat cōualescēs sufficiēter: ⁊ mariᵉ
de nocte: ⁊ si de nocte nō sufficienter dormierit dormiat de
mane. Sōnū aūt diurnū fugiat nisi sit ei cōsuetudinarius.
Ait.n. A. sōnus diurnus fortasse est ei magis nociuꝰ: pro-
pterea q̄ mollificat eū.s. nimis humectādo: ⁊ cōfert fortas-
se ei: ppea q̄ qescere facit. Si tñ qñ cōuenit ei fortasse attra
hit febrē: ppea q̄ facit cruditatē ⁊ frangit de virtute caloꝝ
inatū: fugiat cōualescēs vigilias plimas. ¶ Dixit Aui. opꝫ
vt i ꝯualescēte alleuiaꝰ fiat in oī re ⁊ nō afferat̄ ei aliqđ gra
ue ex calefaciētibꝰ. sup. neq; ex infrigidātibꝰ neq; aliq̄d ex
causis cōprimētibꝰ. Et dixit. neq; aliq̄d graue ex cibis: sed
opꝫ vt occupēs in eo ad qđ augm̄ efficit in sanguine eius. ⁊
h̄ in ꝯualescēte vo: q̄re opꝫ vt sit cibꝰ cōualescētis in q̄litate
boni chimi facilis digōnis. Et fortasse est necessariū vt de-
clinet q̄litas cibi ad ꝯtrariū cōplōnis egritudinis pterite pro-
pter timorē alicuiꝰ rei ⁊ ad cautelā: marie in eo in quo post
crisim cōpletā remāsit mala q̄litas in corpe suo. ¶ Et sit ei
scil; cibo calitas subtilis cū hūiditate cōpleta velociter re-
cipiēs digōnē. Et opꝫ vt sit in q̄tītate cibi eiꝰ mēsura que
fiat ei bona digō ⁊ bona separatio.i. descēsio a stō vel bona
separatio.i. diuisio ⁊ dispertitio ad mēbra. Et dixit. adde ad
q̄tītatē eiꝰ ſm gradationē. ⁊ h̄ cū nō vides grauitatē ex ci

bo additā. neq; rugitū neq; velocitatē descensionis eius:
neq; ēt eiꝰ retardationē. Et dixit. minue ex cibo si nō videa
tur ex eo q̄ videri oꝫ: vel ēt si alr̄ videat̄ q̄; debeat: qñ enī;
repletur cōualescēs subito ⁊ extēdit̄ stōus eius: tūc fortasse
febrit. Et silr̄ ēt nō opꝫ vt bibat subito ſm q̄tītatē supfluā:
fortasse.n. erit ex h̄ timor. Et dixit. A. opꝫ vt diuidat̄. sup.
q̄tītas q̄ est minꝰ satietate eiꝰ: q̄r oꝫ a cibo desistere ⁊ potu
adhuc appetitu vigēte ⁊ nō replere se ad satietatē. ¶ Et di-
xit. de ꝯualescētibꝰ. ꝯuenientior ad h̄ vt itercidat̄. als. iter
dicat̄ ei satietas est ꝯualescēs: cuiꝰ crisis fuit occulta. sup.
vel diminuta: qm̄ ipse est expositꝰ recidiuationi. Et scias.
dixit. A. q̄ vinū cū tpamēto.s. in q̄tītate ⁊ q̄litate sumptū
est eis iuuatiuū ⁊ ppue subtile tenue. Et dixit. aq̄ vehemē-
tis frigoris est ex eis a q̄bꝰ opꝫ alienari ꝯualescētē. Fortas-
se enī iterficit ex supuētu eiꝰ q̄busdā vlceribꝰ: quoꝝ morti
ficat calorē inatū: ⁊ fortasse inducet spasmū leso cerebro ⁊
neruis. Et nos quidē dixit ipse. scimus qui iā mortuus est
ppter illud. ¶ Et hora quidē cibatiōis eiꝰ est hora eq̄lita-
tis aeris. In vesperis quidē estatis ⁊ hora post meridiem
hyemis in hora.s. in q̄ orāt saraceni. Hoc dixit ppter anti-
quos qui solebāt cibari solū semel in die. Tu aūt dic. q̄ ho
ra cibatiōis eius sit hora magis tēperata vel saltē hora tibi
ꝯsueta nisi sit notās ad cibationē aliqđ festinū.s. requirēs
cibationē citiꝰ. ¶ Dixit. A. opꝫ vt in ꝯualescente mūdore
cuiꝰ febris fuit salubris ne subtiliet̄ regimē eiꝰ: qm̄ febriet
corpꝰ eiꝰ fortasse febre ethica ⁊ mala fiet dispō eiꝰ: ⁊ a coy-
tu oīno abstineat. ¶ Dixit Gal. in expōne 4ᵗ lib. ciboꝝ. ⁊
scribit̄ a Rabi in 3ª ptīcu. Corpus iā debilitatū ex lōga in-
firmitate pp euōnē vl̄ malū humorē indiget cibo leui faci-
lis digōnis hñte bonū odorē ⁊ saporosū;: q̄r bonus odor
addit in corpore ⁊ adaptat eius cōplōnē. Et calorē fortifi-
cat nālem. ¶ Et Ipo. quidē loquēs de dieta ꝯualescentiu;
q̄ indigēt resumptiōe. dixit in affo. facilius est eos repleri
potu q̄; cibo: potus aūt qñq; sumit̄ pro. oī deglutibili sine
masticatiōe siue sit nutriēs siue nō: ⁊ aliqñ pro re degluti-
bili nō egēte masticatiōe multū nutriēte ⁊ satis in grossitie
vicine cibo: sicut oua sorbilia vina grossa iura carniū ⁊ si-
milia: ⁊ sic sumit̄ in h̄ affo. l; dicāt quidā q̄ possit amplia-
ri affo. ad oē liq̄dius respectu spissioris ⁊ ad oē molliꝰ reª
durioris. Dixit Ipo. facilius ⁊ melius est resumere eos po-
tu.i. cibarijs liquidis i forma potabili sumēdis q̄; cibo: .s.
q̄; cibarijs solidis. ¶ Dixit Aui. 1ª 4ᵗ. Scias q̄ cibi humi
di fluidi currētes nutriūt velociꝰ ⁊ minꝰ sunt audaces.s. ad
nocēdū: ⁊ grossus cibꝰ ⁊ grauis est ꝯtrio: sinuetit cibꝰ: siue
potus. nā liq̄da cibaria facilꝰ accipiunt̄ ⁊ accepta meliꝰ ⁊
faciliꝰ digerunt̄ ⁊ cōuertunt̄. Uoluit.n. Gal. 3º alimentoꝝ.
caṗ de piscibꝰ duraꝝ carniū. q̄ que in vētre est digō: ⁊ q̄ in
epate ⁊ venis sanguificatio facilior est mollioribꝰ q̄; duria
ribꝰ. Et dixit. hūidiora ⁊ liquidiora appeta tñ nutrire suf-
ficiēter facilius nutriūt. Et nō solū h; h̄ veritatē in digōne
kili ⁊ sanguificatiōe: sed ⁊ ipse hūiditates scđe si sint debito
liq̄diores ceteris pibus nutriūt faciliꝰ ⁊ citius q̄; q̄ sunt de
bito duriores: nā faciliꝰ est v̄tuti ispissare rē mollē q̄; molli
ficare durā. hoc tñ dcm̄ h; veritatē de cibarijs eiusdē; spēi
siue de ꝯformibꝰ nō multū diuersis. v̄.g. si ꝯuenit ꝯualescē-
tibus caro pdicis illa faciliꝰ sumit̄ ⁊ digerit̄ ⁊ ꝯuertitur in
sb̄a liq̄da q̄; i solida: s; si iter cibaria eēt magna diuersitas:
nō eēt sic. vñ si daret̄ caro pdicis in sb̄a solida ipsa faciliꝰ cō-
uerteret̄ q̄; caro bouina supta in sb̄a liq̄da. nō.n. eēt h̄ faci-
liꝰ potu q̄; cibo. ¶ Dicit insup qdā q̄ nō v̄ificat̄ dcm̄ affo:
de potu q̄ est potꝰ ⁊ cibꝰ: vt est vinū vinosum sicut vernaci-
nū: ⁊ silia reª vīm liq̄dioris eorūmo ēt reª cuiuscūq; alteriꝰ
potꝰ nutritiui q̄tūcūq; liq̄dioris eo: qm̄ ip̄m citiꝰ ⁊ plus in
q̄tītate nutrit ⁊ restaurat illos. Et iō in casu subite restau-
ratiōis ⁊ sublēuatiōis v̄tutū a casu eiꝰ ip̄m añ oīa alia dar̄.
q̄uis nō tāto tp̄e duret reappositū ex eo q̄tū ex mltis alijs
liq̄dis. ¶ Dixit Gal. in cōmē. dicti afforismi q̄ non ita se

Cibi liq̄di faciliꝰ digerunt̄ ⁊ meliꝰ nutriunt q̄; solidi eiusdem speciei.

bñt potus liquidiores ad facilr replédũ respectu n. liq̃uidoꝝ sicut se hꝫ potus respectu ciboꝝ. Et rõ pñi est: qꝛ põt eé potus liqdioꝛ q̃ est valde pauci nutriméti. Scða qꝛ ꝓpt nimiã liqditaté multo tpe ꝓlõgabitur anteq̃ȝ ad nãm nutriti reducat. Tertia: qꝛ ex tali liquidiori potu põt multuȝ euanescere: vt residuũ eiuſ nutrimétũ paucũ conuertatur. ¶ Rursus Ras. 18. ɔtiñ. cap. de regie cõualescétiũ ꝑ cõualescétib⁹ nõ veris adduxit affo. Jpo. nõ pura corpa q̃to magis nutries tãto magis ledes. q̃uis hic affoꝛism⁹ ẽt verificet de neutris decidétie in egritudines hũorales ꝛ õ egris nũc egritudine hũorali: naȝ talia corpa repleta sunt malis hũoribus siue fm habitudineȝ toti⁹ siue fm pticulare mẽbrũ pp qõ q̃to magis nutriũtur magis ledũtur ꝓpter debilitaté virtutũ coꝝ nõ potété multũ de nutriméto ɔuerte rerũ multũ ei⁹ transit in supfluitaté. Et qꝛ ẽt sunt corpora ipura illud modicũ qõ digerit tãgitur ab ipuro. vñ corrũpitur ꝛ fit ipurũ: ꝛ sic addit in eis ad ipuritatis q̃titateȝ ꝛ malitiã. Jntellexit aũt Jpo. de cibis puris p quoꝝ virtutes nõ nutrit saltẽ nõbilr humoꝝ q̃litas: cibi aũt medicinales pñt eã corrigere. ¶ Dixit Jpo. in affo. Que in multo tpe extenuãtur corpa tarde. i. in multo tpe reuerti ɔsueuerũt. que vo in modico modice. i. in puo tpe. Dixit. A. scða q̃rti. opꝫ vt redeat ille cuius extenuatio ꝛ macilentia fuit in diebus paucis ad pinguediné. i. in dieb⁹ paucis: qm virt⁹ ei⁹ fixa nõ remanẽs ꝛ potẽs supra ɔuersioné nutriméti in nutritũ ꝛ fit cito restaurare deꝑdita. Et subdit: fit cũ ɔ̃rio ei⁹ ɔ̃riũȝ illius. s. vt q̃ extenuata sunt in tpe multo in multis dieb⁹ ad pristinã dispõné deducũtur. ¶ Dicũt quidã ɔualescẽs non dꝫ in aliquo errare in regie suo ne forte recidiuet. si. n. infrenitus fuerit festinãter recidiuabit. Opꝫ aũt sp sibi cauere a causis qb⁹ ꝑᵐ morbũ incurrit vitãdo ꝓ posse eas. Et si cõmode potuerit domũ in qua egrotauit exeat ꝛ aliã ad habitãdũ ꝓcuret: vt saltẽ camerã pmutet in q̃ sit aer trãquillus purus ꝛ odorificat⁹. cãtibus dulcib⁹ ꝛ instrꝫ musicaliuȝ melodijs intédat. amena respiciat sicut serenũ celũ gemaꝝ fulgoré ꝛ auri: virides plãtas aq̃ pure ꝑuie decursuȝ scaturãs hoium placibiliũ ꝛ mulieꝝ ornatũ ꝛ alia hmõi in qb⁹ su⁹ aius delectet. corpus suũ mũdũ teneat pulchras vestes induat caput lauet: ꝛ extrema pedũ ei⁹ ꝛ tibiarũ crebra lotio caput ꝛ alia instra sensuũ: imo ꝛ totuȝ corpus alleuiat. ¶ Dixit Gal. in libello de ꝓnosticatione coꝝ qui ex egritudine resumũtur in quib⁹ nulla cã est ꝑter nãm neq̃ȝ dispõ: sed gracilitas corporis solũ cum imbecilli virtute reductio ad id qõ fm nãm renutricatio ꝛ roboratio est ex motione ꝛ cibis cõmoderatis fiens. ¶ Dixit Dama. in affoꝛismis. Ab infirmitate insurgẽtibus cibari ꝛ sibi nociua petẽtibus non sunt neganda: sed ingeniãdum est: vt in qualitateȝ sibi vtilem cõmutentur: ꝛ est verum si cum magna instantia ꝛ appetitus magna debilitate petant ea.

¶ De regimine cõualescétiũ per potioné. Cap. iij.

REgimen cõualescentiũ ꝑ potioné quatuor iplet intétionib⁹. Prima alterat malã discrasiã si q̃ derelicta fuerit. Secũda mẽbra ɔfortat pncipalia ꝛ nobilia ꝛ pcipue nutritiua: ꝛ iste due ɔueniunt cõualescentibus veris ꝛ nõ veris. Tertia respicit materiã derelictam ipsam digerẽdo ꝛ eũando. Et quarta corrigit accñtia. Et iste due vltime ɔueniũt solũ ɔualescẽtibus nõ veris. Cõualescẽti nãq̃ȝ vo bono vtẽti regimine nulla ɔpetit eũo minoratiua ꝛ multo min⁹ eradicatiua: qꝛ in eo nullũ est peccatũ hũoris: potest tñ eis cõpeteꝛ eũatio lenitiua mixꝛ maxime cũ chꝛisterijs lenitiuis: qꝛ vt plm sunt stiptici vẽtris ꝓpter multã attractioné mẽbroꝝ: imo fluxibilitas ventris in eis est signũ debilitatis attractiue epatis ꝛ mẽbroꝝ: aut est in eo supfluitas: sicut ẽt dixit. A. est in eo quo multiplicat sudor similiter in cõualescente vero predicto nõ insurgũt accidẽtia que correctiõe artis egeãt. Si tñ conualescens vere malo regie vteretur vt ex eo in corpore eius malus generaret humor: tunc eũone egeret illi⁹ humoris gñati: que tñ eũo in eo fieri dꝫ cũ medicinis leuib⁹. ¶ Prima itaq̃ȝ intétio impler cũ his que opponũtur discrasie derelicte: que vt plm est calã sequẽs ad febré. quare ɔueniũt ei frigida: que tñ nõ sint eleuata in gradu frigiditatis ne ꝑcutiant mẽbra coꝝ tenuia ꝛ extinguãt exanguia: eiuib⁹ optime subuenit syrupus qui sic fit. ℞. seminis melonis citruli cucumeris ꝛ cucurbite mũdatoꝝ rosaꝝ ipodij seminis portulace floꝝ boraginis ꝛ buglosse ꝛ papaueris albi. añ. partes equales decoquant in aqua que syrupẽtur cũ zuccaro albo solido. Et si fuerit necesse addant flores viol. ꝛ nenufaris: ꝛ vtat eo assidue. ¶ Scða vo intẽtio iplet cũ eis q̃ mẽbra ɔfortãt hñtia stipticitaté aliq̃lé calã ꝛ frida fm necessitaté: ex q̃bus sunt diarodon abbatis. cõfectio de coralis. cõfectio de gẽmis. ꝛ ɔfectio q̃ sic fit. ℞. margaritaꝝ ãbaꝝ iacintorum smeraldoꝝ granataꝝ ꝛ alioꝝ lapidũ ꝑciosoꝝ coraloꝝ alboꝝ rosaꝝ ãbaꝝ cinamomi electi cardamomi. añ. ʒ. i. macis fincti crudi incisi. nucismu. añ. ʒ. s. corticũ citri cõditorũ cũ zuccaro ꝛ incisorũ. ʒ. iij. zuccari al. solidi lib. i. fiat confectio cũ aq̃ ros. ꝙ si digestiua lesa sit in stõ exhibeat aromaticũ rosatũ descriptionis Gabrielis. Et si necesse fuerit fiãt ab ex̃ inunctiões vel emplastra digẽné stõi corroborantia. ¶ Tertia vo intẽtio maxie reqrit in cõualescẽtib⁹ nõ veris hmõi. n. dix. A. forsitan indigẽt eũone. s. digõne mãe pmisse fm ꝙ reqrit humor ꝑccãs derelictus aut postea ex malo regie gñatus cũ his q̃ dcã sunt in curis febriũ: ꝛ postea eũet mã digesta fm ꝙ ipsa reqrit: ꝛ fm ꝙ dixit Gal. ꝑ decreticis. ¶ Dixit Hal. ɔualescẽté. s. in quo supfluit humor malus speculari opꝫ ꝙ si supfluit sanguis ipsum minuas ꝛ educas q̃tũ est opus: ꝛ virt⁹ tolerat: qꝛ surgẽs a morbo eget augmẽto sanguinis boni: si auteȝ signa cole fuerint vel alteri⁹ hũoris corpus mũde eũa subtili lassatiuo. i. debili. dixit tñ. A. ɔueniẽtior eũo ei est flux⁹ ventris subtilis. i. debilis: pcipue cũ videris egõné colice: aut decliné ad colore humoris q̃ est ex hũorib⁹ ex quib⁹ fuit fe. ꝛ videris in appetitu defectũ. Et q̃nq̃ȝ dixit. A. mũdificatur p vrinã: ẽt mũdificant p ea vene coꝝ maxi⁰ qñ plenitudo est ex parte gibbi epatis ꝛ post ipm. q̃nq̃ȝ. n. faciant diuretica cognita qõ facit vinũ. s. sbtile pmixtũ cũ aq̃ fm ipi⁹ potẽtiã. ¶ De flẽmia aũt sciẽdũ ẽ. dixit. A. ꝙ paꝝ indiget cõualescẽs extractione sanguinis. ꝛ fortasse indiget ea qñ significãt illũ forma. i. hitudo corpis: ꝛ reliq̃ pticlaria ꝛ signa sanguis. s. dñantia: ꝛ pcipue cũ inuenis fe. occultã. i. sine poxismis ꝛ exacerbatiõib⁹: qꝛ est feb. ɔclusa: ꝛ inuenis vel vides pustulã vel vlcerationé in labio. s. sanguineã. ꝛ dixit. A. fortasse cogit te ad flobotomãdũ in formã. i. ɔualescenté non veꝝ malitia sanguis eius pp illud qõ remãsit in ipo de cinereitate hũoꝝ maloꝝ: q̃re necñ est vt ex̃hat sanguis cũ est malus ꝛ augmẽtet in eo sanguis bon⁹ ꝛ meli⁹ est ei vt h facile fiat: ꝛ nõ faciat aliqd subito. ¶ Et in ɔualescẽtib⁹ quidẽ vomit⁹ nõ laudat nisi abundauerit in ore stõi coꝝ humor malus. chꝛisteria aũt dilecta sunt. dixit. G. qnto de regie sanitatis. ꝛ scribit a Rabi in i3ª pticula sic. Cuȝ q̃ passus est morbũ cronicũ: ꝛ eius est dieta neutroꝝ tpe lõgo cũ te opꝫ chꝛisterizare ipm pp incarceratã egõné sui noli chꝛisterizare forti chꝛisteri: sꝫ chꝛisteriza cuȝ oleo tm. sup. ꝛ itera hoc chꝛistere donec mollificet egé. Jn alijs aũt casib⁹ si ɔualescẽs chꝛisteri eguerit fiat lauatiuũ vel lenitiuũ pcipue cum brodio pulli pingui vitellis ouoruȝ zuc⁰ rubeo vel melle ꝛ oleo ꝛ sale: vel sale ꝛ oleo violato. Et si videris addẽdũ in eo de cassiafi. ꝛ melle vel zuc⁰ viol. fiat. ¶ Pillule dcẽ gloriose ɔualescẽtib⁹ vtiles cũ fuerit opportunũ ipsoꝝ soluere ventré cõfortãt. n. stõm ꝛ appetitũ excitãt ꝛ ventrẽ leuiter soluũt. ℞. kebuloꝝ ꝛ indoꝝ reubarbari cinamomi cardamomi gariofiloꝝ galãge. añ. ʒ. i. mastrcis. ʒ. ij. aloes epati. ʒ. iiij. cõfice cũ succo mẽte in quo infusum fuerit agaricũ: ꝛ

Dieta nõ vere cõualescẽtium.

De correctione discrasie derelicte q̃ ẽ prima intentio.

De cõfortatiõe mẽbroꝝ pncipaliuȝ q̃ est scða intentio.

De eũone ꝛ digõne materie derelicte que est tertia intẽtio.

Pillule gloriose.

postea colato dant debilib⁹.ij.vel.iij.mane ꝛ sero indifferē
ter.ℭ De quarta aūt intētiōe.dixit.A.scḋa quarti.cū per/
De correctione accidentium q̄ ē q̈rta intētio. seuerat appetitus ꝛ nō alterat corpus ad virtutē dn̄antē.i.
nō restaurat:tunc instr̄a virtutis appetitiue sunt sana:sed
virtus digestiua ꝛ instr̄m eius sunt debilia:ergo melius est
tūc:dixit ipse:vt deducant ꝯualescētes ex cauezis.i.volati
libus siluestrib⁹ ꝛ plus gradatiꝫ ad edēdū.i.carnes edulas
vel siles ꝛ nō reducant ad ꝯsuetudinez.s.in sanitate dū ad/
De causis minorationis appetitus in cōualescēte. huc in venis est strictura.i.opilatio.ℭ Et dixit. A.scias ꝙ
appetit⁹ ꝯualescētis qn̄qꝫ minorat ꝑpter debilitatē.s.dūs
stōi aut ꝑpter humores in stō ꝛ associat eis scḋm plm sin/
copis:ꝛ qn̄qꝫ minorat cā epatis ex paucitate attractionis.
Et apparet hoc.s.in colore faciei ꝛ corporis:ꝛ in egōne te/
nui alba:ꝛ qn̄qꝫ minorat cā humorū in toto corpe ꝛ satie/
tatis nauseatiue. Et qn̄qꝫ ꝑpter debilitatē virtutis corpis:
ꝛ caliditatis inate eius aut in stō ꝑprie. Et dix̄.rege ergo eos
ꝛ vnūquēqꝫ eoꝝ cū eo qḋ scitisti de regie ei⁹.s.in 13ᵒ tertij
cap̄ de delectiōe appetitus:ꝛ hoc fac q̈zto facilius est pole.
Dixit tn̄.hic scias ꝙ secaniabin de citonijs:ꝛ estima q̄ pōt
esse simplex:ꝛ pōt esse aromatica ꝑm varietatē dispōnis in
calido ꝛ frigido:ꝛ est medicamē bonū ꝯualescētib⁹:ꝛ pro
prie qn̄ eoꝝ appetitus est ꝓstratus ꝑpter debilitatē in sto/
macis eorum.ꝛ facit securitatez ab excoriatiōe intestinoꝝ.
Et hoc dixit.ꝑpter syrupū acetosum:ꝛ alia acetosa que lꝫ
excitēt appetitū nō assecurāt ab excoriatione intestinorū.
Dixit.A.fortasse syrupus acetosus faciet eis euenire exco/
riationē intestinoꝝ ꝑpter debilitatē ipsoꝝ:ꝛ silr̄ acetosa ꝛ
ꝑprie in resurgētibus a febri.collicis:ꝛ multū extenuatis.
Et dictū qdē secaniabin ꝯuenit in cā cal'a.ℭ De ꝯuenienti
bus in cā frida.dixit.A.de ꝯfortātibus stōm que sunt cali/
diora eo.s.secaniabin sūt sic troc.rosati.s.ꝛ minores ꝛ ma/
iores ꝑm diuersos gradus frigiditatis:ꝛ que sunt simila
eis. Alij aūt itroducūt textū.A.sic.de ꝯfortātib⁹ stōm que
sunt calidiora eo.s.secaniabin sūt troc.rosati.ꝑcipue maio/
res.sup.ꝛ nō est exbibēdū ꝯualescentib⁹ ꝑcipue veris. Et
reddēs cām dixit:q2 fortasse sunt cā recidiuatiōis ꝑpter ca
lefactionē ipsoꝝ:sꝫ in prima expōne inueniť lr̄a negatiua
dicēs:ꝛ fortasse nō sunt cā recidiuationis eoꝝ.ℭ Geladia
vtilis ꝯualescētib⁹ ꝛ lapsum hn̄tib⁹ stōm sic fit. decoquant
pulle gallinaꝝ vel pipiones in duab⁹ ptibus vini citonioꝝ
nō acetosi:ꝛ vna parte vini optimi vel ꝟnacini ꝛ media pte
aq̄ ros.donec dissoluāt ꝛ carnes ab ossibus separētur po/
stea colet:ꝛ pinguedo tota abiiciat postea dimittat donec
glutinētur.ꝛ eodē mō pōt fieri mirtitū ꝛ simachia ꝛ silia.
Quidā ꝟo ad glutionē addunt de dragagāto.ℭ Rauioli
ad idē fiunt cū micis panis albi ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ testicul'
galloꝝ cōtritis incorꝑatis adinuicē q decoquātur in bro/
dio carnis vinū eoꝝ sit mediocris s̄bē colore roseuꝫ sapore
pōticuꝫ aromaticū parūp adeq̈tūin pua tn̄ q̈ztitate sūptū.
ℭ De recidiua in generali. Capitu.iiij.

Recidiua dr̄ a recido ꝟbo qḋ significat re
tro vel iteꝝ cado.vn̄ recidiua ē
casus in id qḋ retro siue an̄ erat vel est iteratus
casus:ꝛ in medicina translatū est hoc nomē re
cidiua ad cōualescētē qui iteꝝ cadit in egritu/
dinē siue q retro cadit in egritudinē pristinā. Ois aūt reci/
diua ꝑsupponit aliā egritudinē ꝑcessisse ꝛ recessisse. Cū.n.
ꝯualescēs iteꝝ egrotat recidiuare dr̄.ℭ Est autez recidiua
duplex.s.ꝟa ꝛ nō ꝟa. Et ꝟa est q̄ fit de eadē mā̄e spē de qua
Q̄ recidiua est duplex.s.ꝟa ꝛ nō vera fiebat egritudo iā ꝑterita:que dr̄ radix recidiue siue illa mā̄
fuerit simplex siue mixta mixtiōe ducēte ad vnā formā. vn̄
si mā̄ prime egritudinis fuerit col'a:mā̄ recidiue ēt oꝫ esse
col'atiue ista col'a sit nālis siue innālis:ꝛ iḋ iportat ꝯsilem
egritudinē prie ꝑm denoiationē specificā redisse:nō tn̄ ita
ꝙ recidiua cū sua radice siue cū pncipali egritudine sit ea/
dē egritudo numero ꝑprie loquendo de vnitate numerali.
rō est.q2 vnitas numeralis ꝑprie sumpta in morbis exigit
vnitatē mā̄e:ꝛ tp̄s motus:q̄ duo nō repiunť in recidiua:ꝛ
sua radice:large tn̄ sumēdo vnitatē in morbis numeralez:
ad quā solū requirit vnitas mā̄e:ꝛ nō tp̄is:sic possꝫ dici ꝙ
recidiua:ꝛ sua radix faciūt vnū numero:sicut silr̄ dr̄ febrez
interpolatā pluriū paroxismoꝝ esse eādē nūero.ℭ Dixit cō/
ciliator ꝙ sumēdo morbū ꝑprie put esse eius ꝯstat in eo ꝙ
est actu accidētalr̄ ledere operationes:recidiua nō est eadē
egritudo cū sua radice.nā radix iā recessit ꝛ cessauit a suo
actu qete mediāte inter se ꝛ recidiuā:ēt si mā̄ fuerit eadē:sꝫ
sumēdo morbū improprie put dicit rē suā nō in actu:sꝫ in
q̄da aptitudine siue aptitudine ꝛ dependentia in ipm actū ꝑ
vlteriorē opationē:sic pōt aliq̄ modo ꝯcedi ꝙ radix ꝛ reci/
diua sit vna egritudo cū mā̄ sit aliqn̄ vna aut fere vna ꝛ ꝓ/
pinq̄. Remātit nāqꝫ in mēbris q̄dā habilitatio:ꝑ quā quasi
statim ꝙ est hitu fit actu.ꝑpter modicā distātia inter prin/
cipalē ꝛ recidiuā dr̄ vna egritudo sic maxie amedicis poni
posse.ℭ Mā̄ tn̄ q̄ facit recidiuā duplex est.vna aggregata
Q̄ mā̄ que facit recidiuā ē duplex. in corpe ꝑ viaz ꝯgestionis qua renouatur noua mā̄ ex sola
mala cōplōne derelicta post primā egritudinis remotionē
siue p⁹ crisiꝫ pfectā. Alia ē mā̄ mala derelicta in corpe post
crisim:q2 fuit crisis diminuta cui fit additio de mā̄ an̄cedē/
te ꝑpter malitiā sui ipsius materie derelicte quousqꝫ supet
ꝟtutē:ꝛ faciat egritudinē. Et ista mā̄ depere est faciēs reci
diuā nisi eueť:ēt dato ꝙ ꝯualescēs debito regať regie aut
nisi mā̄ derelicta sit tā pue q̈ztitatis ꝛ tam remisse malitie
ꝙ nā eā superet ꝛ resolueret.nā in istis duob⁹ casib⁹ nō fa/
cit ipsa mā̄ depse recidiuā.imo nisi cōmittaf error in regie
vel alia extrīseca cā superueniat:sicut ēt nec mā̄ cōgesta ex so/
la cōplōne relicta ꝑ se recidiuā efficit nisi cā extrinseca vel
malū regimē accidat. Dicūt qdā ꝙ mā̄ derelicta post crisiꝫ
q̄ facit crisim ꝑm plm est de mā̄ an̄cedēte solū. Et raro est
de mā̄ an̄cedēte ꝛ ꝯiūcta sil'. Et rarissime est de mā̄ ꝯiuncta
tm̄.nā mā̄e q̄ relinquunť post crisim pn̄t esse mā̄e hūorales
stātes sub forma.cāe an̄cedētis:ꝛ pn̄t esse mā̄e incinerate:
ꝛ pn̄t esse mā̄e ex eis mixte.ꝟ.g.in illo q passus est feb.colī
cā potuit remāsisse col'a nōdū mota ad putrefactionē:ꝛ po
tuit remansisse colica incinerata ex paroxismo:sꝫ dn̄t qdā lo/
ca in qb⁹ relinquunť ipse mā̄e pn̄t esse pl'a.s.loca in qb⁹ us
pus erāt radices prie egritudinis ꝛ loca ad que nā expulit
ipsaꝫ mā̄m ꝑm tn̄ plm reseruantur in venis.hn̄ ergo dixit
Ypo.in afo. Que relinquunť in morbis post crisim s̄buer
sionē.i.recidiuā facere ꝯsueuerūt. Et rō est:q2 hūores post
crisim in corpe reseruati dato ꝙ ꝑ tūc egritudinē nō faciāt
stātes qeti:ad tp̄s tn̄ nō extēsum ꝯsueuerūt moueri:ad quo
rū motū qn̄qꝫ adiuuat inordinatū regimē vel alia cā extri/
seca:vn̄ mouētur vel mltiplicātur vl' malignātur vel in cor
pe morātes a nā relinquūtur ꝛ regie ei⁹ nō putrescūt:ꝛ sic
in egritudine reincidere faciūt. Mā̄.n.derelicta post crisiꝫ
ad faciēdū recidiuā sp̄ exigit vt augeaf in q̈ztitate ꝛ q̈litate
ꝛ malitia vel in vtraqꝫ:rō est q2 si cū illa q̈ztitate:ꝛ malitia
cū q̄ derelicta est facit neutralitatē:ḡ ad faciēdū egritudi/
nē q̄ dr̄ recidiua:oꝫ ꝙ vl' ei⁹ augeaf q̈ztitas vl' q̈litas ꝛ mali
tia vel vtraqꝫ Et vt plm est ꝙ vtraqꝫ augeaf.s.q̈ztitas ꝛ q̈li
tas mala.ℭ Et scias ꝙ q2 vt dictū est:recidiua ꝛ ei⁹ radix
dcō mō vna ꝛ eadē sūt egritudo. Jō q̈tuor tp̄a morbi disti
guūtur eadē vtriusqꝫ sil'.rō est.q2 vna est mā̄ principal' mor/
bi ꝛ recidiuere penes vnā totā mā̄m morbi tp̄a distinguun/
tur. Et neqꝫ imagineris ꝙ in ꝑn⁹ vna tota mā̄ nūero neces
sario digeraf occulte:ꝛ postea in augmēto manifeste:ꝛ in
statu sit digesta pfecte:imo notū sit tibi ꝙ mā̄ q̄ in ꝑn⁹ erat
Recidiua vera q̄ fit ꝑ regenerationem materie noue venit in declinatione vel totius morbi. cā an̄cedēs in augmēto pōt esse ꝯsūpta. Sic ergo itaqꝫ fit:
vt idē sit prinᵐ silr̄ ꝛ augᵐ status:ꝛ declo pncipalis egri/
tudinis ꝛ recidiue. Vn̄ dixit. Gal.tertio de creticis. verūtn̄
ꝑnᵐ ꝛ augᵐ debēt itelligi esse tp̄e pncipal' morbi ꝛ nō reci/
diue:sꝫ recidiua ꝟa q̄ fit ꝑ regn̄ationē mā̄e noue:ꝛ nō ex mā̄
derelicta euenit in declōne vl' toti⁹ morbi:ita ꝙ totum tp̄s
qetis que seqtur ad remotionē morbi pncipal':ꝛ totū tp̄s

recidiue est declo vlis toti⁹ morbi:⁊ rō est q2 ista recidiua aduenit postq̄ pncipal' egritudo cepit declinare nulla remanēte in corpe mā e reliq̄a pncipal' morbi:⁊ q2 ipsa recidiua est ps declonis vlis toti⁹ morbi ēē pcedēdētis pncipalē morbū ⁊ recidiuā:s3 recidiua vā q̄ accidit ꝓpter māꝫ principalis morbi derelictā in corpe:aduenit in statu vlis totius spiius morbi.rō est.q2 illa declo nō est vera:postq̄ statē bonitate regis ipolē eā nō seq recidiuā:quapp nō pōt esse ps declarationis vlis toti⁹ morbi. Et cū nō possit esse etiaꝫ ps principij nec augmēti seq̄ q̄ erit ps status vlis ipli⁹ toti⁹ morbi neq3 valet ɔtra qd̄ ad hī afferẽ.s.q̄ recidiua ista aduēniat postq̄ accñtia pncipal' morbi remissa fuerūt:q̄ non in statu sed in declone:q2 l3 illa accñtia fm actū remissa fuerint:nō tñ fm aptitudinē ⁊ habilitatē que mediatē cū incipiet recidiua reincipiente accñtia cū qua pri⁹ fuerāt in statu principal' morbi vel fortasse magis vltimata:⁊ illud suffi cit ad hoc vt sit tps status quo ad accñtia:neq3 ēt qes illorū accñtiū que pcessit recidiuā ꝓhibet esse statū cū vna ps status quo ad accñtia sepe sit fortior altera. Et q2 recidiua vā eueniēte p regnatione noue mā e non redeūt accñtia cū intēsiōe q̄ pri⁹ fuerūt neq3 cū intēsiori: iō ipsa dici o3 esse in declōne:ista vero in statu. ℭ Dicit o3iam fore inter recidiuā ⁊ egritudinē porisimal' redeūtē:nā ois recidiua dī rediēs:s3 nō ɔuertit̃ ois rediēs est recidiua:nā qñ egritudo redit sine motore extrinseco qui sit alius a dispōnes q̄ depēdēt porisimi in eoꝝ gñatione q̄ dispō pmanet:tūc egritudo dī redire porisimal' absq3 recidiuatione:s3 qñ redit dispōe eadē exñte q̄ pri⁹ erat:indigēte tñ motore extrinseco ⁊ adiutorio ad hoc vt redeat dī recidiua:⁊ ideo in recidiua nō fuatur ordo in reditu ei⁹.quē reditū h3 egritudo porisimal' ex suimet nā sicut tertiana q̄ de sui nā redit in tertiū:s3 recidiua aliqñ redit post tertiū:aliqñ post quartū:vel vlterius et eo q̄ eget.vt dcm̄ est ad sui reditū adiutorio motoris extrinseci. ℭ Dixit Tho.q̄ plꝰ est vna egritudo nūero febris interpolata q̄ sit recidiua ⁊ egritudo principal:⁊ qdā dīt q̄ ceteris pibus bō debēs hic recidiua h3 minorē malitiā q̄ bñs interpolatā in die interpolatiōis.⁊ hoc q2 eget ad sui motū adiutorio extrinseco:interpolata vō nō. Et dicūt.dato q̄ aliqñ possit recidiua fieri sine adiutorio extrinseco adhuc h3 minorē malitiā:q2 nō h3 tantā vt in ea moueat̃ humor fm illud tps in quo mouebat̃ in pncipali egritudine:sed interpolata sic. ℭ A quo aūt pn° sint cōputādi dies cretici in recidiua dicūt qdā q̄ in recidiua q̄ fit nō p gñationē noue mā e:sed p additionē ad māꝫ derelictā cōputādū est a pn° pncipal' egritudinis.sic etiā cōputauit. G. crisi3 i.34. die factā ansio de quo ipse recitauit i cōmē.affo. porisimos ⁊c. Etiā dato q̄ in medio tēpore qd̄ fuit tps qetis inter pncipalē egritudinē ⁊ recidiuā ples dies cretici includantur: sicut fuit in ansio illo cui⁹ declinatio fuit in. 17°. ⁊ stetit sic vsq3 ad vigesimāseptimā postea recidiuauit:s3 de hoc amplius dicetur in tractatu de diebus creticis. ℭ Recidiua autē nō vera:l3 vt dcm̄ est psupponat pncipalē morbū precessisse ⁊ recessisse nō tñ psupponit ɔsile3 morbū reuersum fuisse vt recidiua vā facit:⁊ ista qdē nō ɔtingit ab intrinseco:s3 ab extrinseco ꝓpter errorē in regie. Jō pōt ɔtingere in cōualescēte vō ꝓpter māꝫ derelictā:imo etiā in eo q̄ est ꝓpter malā cōplonē derelictā absq3 mā:que recidiua a quibusdā ponit̃ nō tñ̄ me rito q2 mala cōplexio sine mā non inclinat ad morbū ɔsile3 pmo fm denoiatiōnē specificam. Q.n.v.g.post fe.flatica3 remanet in epate mala cōplexio cal'a alio nō psupposito nō ɔsequtur plus recidiua flatica q̄ colerica. Pōt insup recidiua nō vera contingere post crisim principal' morbi ꝓpter māꝫ derelictā aliā ab ea que fecit morbū pncipalē que nō est inductiua morbi ɔsilis illi pncipali:sed alteri⁹:sic tñ q̄ ꝓpter morbū principalē pcedentē hec relicta mā est pua facere recidiuā:sicut qñ post tertianā sequit̃ q̄rtana v.l alia feb.vl' aliqd̄ apā.potest ēt recidiua nō vera fieri de eadē mā spē cū mā e morbi pncipal:s3 nō q2 derelicta sit ista mā post pncipalē morbū q̄ recidiuam l3 fit de mā ɔsili mā e pncipalis morbi:nō tñ̄ dicēda est recidiua vera sicut illa q̄ sequit̃ ad additionē mā e post pncipalē morbū derelicte:q2 ma istius recidiue est ps mā e pncipal' morbi.vñ maiorē affinitatē h3 cū ea q̄ ma istius recidiue nō vē. Et recidiua qdē nō vā nō est vna numero cum egritudine principali:nec ēt est vna spē cū ea:s3 quis ɔtingē p sit q̄ sit vna spē cū ea:sed nō necessario requitur.

ℭ De signis future recidiuationis. Cap̄ v.

De signis future recidiuatiōis. Dixit Jpo.3° affo. quoꝝ fe. si modicū lētescerit:neq3 signū finiende egritudinis habuerit neq3 fe.defect⁹ in die cretico fuerit iterationē egritudinis expectabis. Et. G.dixit.in cōmē.nō op3 vt expectet̃ redit⁹ egritudis qñ apparet vnū duoꝝ signoꝝ q̄ dixim⁹:s3 qñ nō ambo apparēt:qd̄ ē3 q2 qñ egritudines q̄ qescūt absq3 cā faciēte illud:⁊ q̄ qescūt pter q̄ appareāt i eis significatiōes significātes i dieb⁹ crisis ⁊ aptitudine eaꝝ ē:vt redeāt:q̄uis fit crisis eaꝝ i aliquo dieꝝ crisis. ℭ Dix. Gal.q̄cūq3 morbi sine crisi finiunt̃ reditū hñt pe iorē q̄ fuerint:⁊ si in radicib⁹ auriū fuerit apā:⁊ nō itumescat morbi ꝓdicit reditū semp:⁊ nō nūq̄ emissiones.s.māerū i disgregatiōib⁹.i.iūcturis futuras.dīt qdā silr si euenerit apā i emūctorijs cordis vl' epatis:dic3 o3 si morb⁹ finit̃ sine aliq̄ euonū:aut sine emissiōe vel apāte nō ɔfidere i hmōi termio vl' reditū ñ spare morbi:q̄re dixit Gal. i el⁹ regie vtēdū ē cautela ⁊ diligētia forti. Si.n.feceris hrē morb⁹ sit debilis nequāq̄ redit:s3 pleni⁹ finiet̃. Si vō fit valid⁹ redibit qdē morb⁹:s3 ñ fortis:eritq3 ab eo sanatio. Si āt regimē neglexeris:⁊ nō fugit o3 rexeris neq3 q̄ cauēda sunt caueb:s si morb⁹ fuerit debil' fortior reuertet̃:⁊ si fortis fuerit difficilior erit:⁊ cū magno patientis redibit piculo. ℭ Et vt nō plōgē fmonē i adducēdo signa cuiuscūq3 auctoꝝ ad. A.trāseo q̄ fuit bon⁹ collector eoꝝ. Dix. A.scda q̄rti. Jn illo cui⁹ fe. nō qescit p crisi3 cōpletā:⁊ i die fou.s.cretico timet̃ recidiuatio. Et dix.si fuerit pncipal' morbi declo:⁊ qes sine crisi oio nō ē excusatio recidiuatiōis:⁊ ꝓprie cū crisis ē cū eis q̄ sunt variole:⁊ icteritia aut scabies ⁊ siles egritudines cutis. Ad fumū.n.cū cā q̄ fit i cute.i.cū ē cā pmutatiōis mā e ad cutē: q2 ipa nō ē salua a piculo:⁊ mā e retinēt̃ i cute: ⁊ ñ expellūt̃ ad ēē corp⁹ ꝓprie timet̃ recidiuatio. ℭ Et dix. A.significat̃ q̄nq3 q̄ erit recidiuatio ex dbilitate vtutis.s.regitiue toti⁹:⁊ ex appetitu ⁊ nausea a malitia aie ⁊ paucitate digēnis ⁊ corruptiōe cibi i sto tēdētis ad acetositatē vel fumositatē ⁊ inflāmatiōe hypocūdrioꝝ ⁊ pciū epatis ⁊ splēis:⁊ ex corruptiōe sōni ⁊ lōgitudine vigiliaꝝ ⁊ vehemētia sitis ⁊ vehemētia i flatiōis i facie ꝓprie ē sigm magne recidiuatiōis: ⁊ ꝓprie in palpebra supiore ⁊ ꝓprie ei⁹ apā:⁊ ipsi⁹ abbreuiatio.s.pue rit p ipsi⁹ isiatiōnē:q2 oia pdcā acc ñā significāt malā māꝫ i corpe remāsisse q̄ nisi corrigat̃ ⁊ cūcē erit cā recidiue. ℭ Et silr dixit. A.timet̃ recidiuatio cū resolutiōe faciei.i.cū pmutatiōe mā e inflāmatiōis:⁊ occultatiōe ei⁹ ⁊ reditu ad iteri⁹ corpis sicut sepe ɔtingit q̄ nūc:vt ō mane post somnū sit facies tumida:⁊ nūc vt in vespis sit detumefacta ex ɔuersione mā e ad iteri⁹. ℭ Et dix de illis q̄ significāt cā ē:vt corp⁹ bñ recipiat cibū:⁊ nō remoueat̃ post ip3 extenuatio corpis acq sita in pncipali morbo. Et ē affonsm⁹ ypo. quarto affo. Et egritudine bñ reficiēti nihil addere corpus malū:⁊ ꝓprie dixit. A.qñ ista accñtia mala.s.ois supradcā fiūt vehemētiora in hora paroxismoꝝ egritudinis q̄ pcessit. ℭ Et dixit q̄nq3 significat̃ recidiuatio ex pulsu qñ remaneret i eo spissitudo ⁊ velocitas: significat̃.n.q̄ remāsit in corde mala cōplexio calida. ℭ Et dix:⁊ ex pfūditate exituraꝝ creticaꝝ ⁊ occultatione eaꝝ:qm̄ qñ delitescūt significat̃ reditus mā e ipsaꝝ ad iterius corpis. ℭ Et dixit. A.q̄nq3 significat̃ recidiuatio ex vrina qñ remanet in ea tinctura plurime citrinitatis:aut

Recidiua differunt ab egritudine porisimali.

Ordo cōputādī dies cretici in recidiua.

De recidiua nō va.

tatẽ. Sĩo aũt rubedis aut est ex illis in quibus nõ depẽdet se dimẽ neqȝ residet. Et qñ vrina infirmi. s. tpe quo factus fue rit ꝯualescẽs nõ assimilaƭ vrine ei⁹ nãli. ℭ Et dixit. A. q̃dã tpa significãtiora sunt recidiuationis q̃ȝ q̃dã alia sicut autũ nus. In eo. n. magis cadit recidiuatio q̃ȝ i alijs tpib⁹: ⁊ hoc pp multiplicationẽ hũoꝝ corruptoꝝ i eo. nõ sic aũt ẽ i alijs tpib⁹ anni. In ṽe ãt pp ꝯtẽperãtiã cõplonis sue ṽtus ẽ val de fortis. In estate aũt resoluunƭ hũores ⁊ paucificanƭ. Et hyeme ṽtus ẽ fortior q̃ȝ i autũno: ⁊ acgrunƭ hũores i ipo. ℭ Et dix̃. A. gen⁹ egritudinũ iteꝝ adiuuat ad significãduȝ recidiuationẽ sicut febres apostemose cu post relinquũt cali ditatẽ ⁊ inflationẽ in ṽtunb⁹ q̃ ẽ cã attractiõis mãeꝝ ad lo cũ ⁊ gñatiõis caꝝ ⁊ ipsaꝝ malignationis: ⁊ sicut sunt epĩa stõaci ⁊ dolores renũ ⁊ epaꝭ ⁊ splenis ⁊ cephala ⁊ emigra nea ⁊ catarr⁹: ⁊ q̃ ex ipso gñãƭ ꝺ asmate. alɼ. ꝺ opthalmia: ⁊ alijs. ⁊ egritudines hanelit⁹. oẽs. n. p̃dcẽ egritudĩe sunt apte recidiuare. Et gñalr oẽs egritudines fortes cuiuscũqȝ mẽbri: q: ip̃mũt malitiã i mẽbro cui⁹ sũt q̃ ẽ cã recidiua tionis. ℭ De iudicijs recidiuatiõis. dixit. G. in cõmẽ. affo. q̃ relinquũƭ i morbis post. ⁊c. q̃ ṽa recidiua fortior ⁊ velo cior ẽ sua radice: ⁊ sic potior. dixit. A. deterior recidiuatio ẽ q̃ ẽ velocior. s. ⁊ citior ad veniẽdũ post p̃ncipalẽ egritudinẽ q̃ inuenit corp⁹ cuȝ ṽtute debiliore. ⁊ associanƭ ei᷑ p̃culdu bio cũ ẽ forma ei⁹ forma hec signa pditionis: q: significaƭ magna malitia i mã p q̃uã tã cito icurrit putrefactionem. ℭ Dixit ꝯciliator. q̃ q̃dã recidiua ẽ deterior sua radice: vt q̃ fit sine cã manifesta a cã. s. itrinseca vel occulta. hec. n. ƀm plɜ potior ẽ. Et ẽ alia recidiua p̃dicte opposita eueniẽs p̃ser tiȝ a cã extrinseca manifesta. ⁊ q̃ tardi⁹ euenit: ⁊ cũ iã ꝯstãs fuerit ṽtus ⁊ marie si aliq̃ eũo p̃cesserit. talis. n. recidiua po terit eẽ nõ deterior sua radice sicut ṽl⁹ sepe recidiuas min⁹ p̃ncipali ifecturas. Et dix̃ Cõciliator. recidiue deterioratio ⁊ p̃nicies p̃cipue ẽ manifesta ⁊ appens i pleureticis ⁊ peri pleumonicis ⁊ paralyticis. ℭ Et dix̃. A. vt veniat recidiuatio errore regis salui⁹ ẽ q̃ȝ vt eueniat p se cũ rectificatiõe regis. ℭ Et dixit. A. de errore q̃ cõmittiƭ in regine ꝯualescẽtiuȝ ẽ dare i potu. sup. vel i cibis vl᷑ i medicis calefaciẽtia: sicut mel ⁊ ꝯfectiões de melle ⁊ sileo: q: iflãmãt ⁊ fiũt cã malignatio nis mãe: ⁊ aggregatiõis ipi⁹. sup. ⁊ de errore ẽ dare eis pp bonitatẽ appetit⁹ medicinas q̃ sunt sicut geleniabin melli nũ ⁊ troc. rosaꝝ. ⁊ silia stiptica q̃ faciũt appetitũ: q: impin gũt ⁊ ꝯstringũt mãȝ q̃ eget exalatiõe. Quidã tñ dñt q̃ pri m⁹ error nocet tpe principalis egritudĩs incumãdo mãe in tus: tpe aũt ꝯualescẽtie nihil aut paꝝ nocet. Et dixit. A. re liquie. s. mãe q̃ remanẽt in corpe post crisim attrahunt reci diuationẽ cito nisi succurraƭ. Et dixit iteruȝ. recidiuatio in malitia est vehementior q̃ȝ radix: qm̃ malitia dispositionis recidiue est vehemens: ⁊ stans cum natura est debilis.

ℭ Explicit tractatus de febꝛ. ⁊ de conualescẽ tibus ⁊ de recidiuatione.

TRactatũ tertiuȝ huius sermonis secũdi qui est de crisi cuȝ auxilio dei bñdi eti incipiã qui continet capitula. 14.

ℭ De noie crisis. Cap. j.

GReci dicũt crisim: q̃d lati ni iudiciũ vocãt. Et p̃prie importat crisis iudiciũ eius q̃ iudicaƭ ad mortẽ: po stea tñ trãsumptũ est ad sciẽ tiã medicine sup his q̃ infir manƭ: de q̃bus iudicaƭ an li beraturi sint an nõ. Et n. cri to trãsumptũ est: naȝ sicut in iudicio litiũ ciuiliuȝ ⁊ crimi naliũ q̃ttuor inueniunƭ p̃so ne. s. actor. re⁹: testis: ⁊ iudex sic ẽt in crisi siue iudicio me dicinali infirmantiuȝ q̃tuor ꝯcurrũt. s. natura infirmi que est sicut actor: ⁊ morbus q̃ ẽ sicut re⁹: ⁊ accidẽtia siue signa que sunt sicut testis. Et medicus q̃ est velut iudex q̃ iudicat sup egrotũ ƀm illa signa. Et sicut ille qui iudicãdus est cri minali perturbaƭ: ⁊ perturbaƭ qui attinet ei. Ita in iudicio medicinali perturbaƭ infirmus ⁊ attinẽs ei. Et qui ex eis sunt idiote non medici veri videntes q̃ timorosa signa tpe crisis appent terrenƭ ⁊ apparet eis q̃ infirm⁹ ille in illa ho ra sit vir ꝯstitutus ante iudicẽ iudicantis sup eo iudicio san guis: ⁊ sic quidã idiota quidẽ exclamauit q̃ tunc de vita iu dicaƭ infirmantis. Bñ ergo. dixit. A. scḋa quarti crisis intẽ tio. i. intellectus siue expõ huius nois crisis: sic dicte in gre co est latine separatio in loquutionibus. i. in litibus seu cõ trouersijs siue criminalibus q̃õnibus ciuilibus: in quibus daƭ iudiciũ a iudice corã quo lis versaƭ cũ altero litigãtiuȝ. sic. n. ãn crisi ferƭ iudiciũ a medico aut p parte nãe ⁊ ad salu tẽ aut p parte morbi ⁊ ad pditionẽ. hɜ. n. dixit. A. signa q̃ bus puenit ad id q̃õ fit ex ea. Qñ aũt latũ est iudiciũ cessat tunc alteratio ⁊ lis: ⁊ vnusquisqȝ litigãtium sua tendit via. ℭ Et notãt quidãȝ q̃ crisis põt in vtroqȝ iudicio. s. ciuili ⁊ medicinali importare pugnã actoris ⁊ rei: vt sor. ⁊ platõis: siue mãe ⁊ morbi: sic tñ q̃ post pugnã imediate feraƭ iudi cium de victoria alterius sup alteꝝ: ⁊ põt. iportare id q̃õ iu dicatũ ẽ. s. victoriã alterius pugnãtiũ q̃ sciri põt p separatio nẽ vnius ab altero. Sunt aũt nã ⁊ morbus sicut duo pugi les inuiceȝ preliantes. Et ideo. A. vbi supra dixit. q̃ decli natio. alɼ. decĩo huius rei est q̃ egritudo est sicut inimicus exterior ciuitati: ⁊ nã est sicut dñs ꝯseruans eã. Inter quos ambos iam ꝯcurrunt rixe leues de quibus non curatur: ⁊ iam fit inter vtrosqȝ vehemens pugna: quare accidunt tũc ex signis vehemẽtie pugne dispõnes ⁊ cãe: sicut impulsio for tis: ⁊ sicut rugitus ⁊ clamor: ⁊ sicut cursus sanguis: deinde fit separatio in tpe non sensate q̃ȝtitatis: ⁊ quasi in momen to vno: aut vt vincat dñs exterioreȝ aut vincat inimicus ex terior regem. ℭ Et nomen quidem crisis reperiƭ sumptum ab auctoribus medicine aliq̃ñ multuȝ large ⁊ improprie p quacunqȝ separatione cuiuscunqȝ morbi a nã siue sit illa se paratio paulatim siue subita. ⁊ sic sumptum potest compe tere omni morbo: ⁊ simplici ⁊ composito ⁊ in quacũqȝ fiat nã. Et isto modo aliq̃ñ abusiue reperietur dictum in ethica se. crisim fieri. i. dissolui ethicam a patiente corpore. Et ali quando reperitur sumptum minus large ⁊ minus impro prie: ⁊ sic sumptum competit solum morbis mãlibus: tam cronicis q̃ȝ acutis qui per materie eũonem siue sensibilem siue insensibilem terminantur: ⁊ siue subito siue paulatine iudicentur. sunt enim dixit Auer. 4° col. egritudines que dam que habent dissolutionem humoris sine eũone mani festa: ⁊ quedam sunt que habent eũonem manifestam. Et Aui. vbi supra dixit: omnis egritudo que remouetur: aut remouetur ƀm semitam crisis. i. manifeste eũonis: aut ƀm semitam resolutionis: ita q̃ resoluatur materia paulatim donec consumatur gradatim. Et hoc quidem plurimuȝ fit in egritudinibus cronicis ⁊ materijs frigidis quas signa timorosa: ⁊ motus prau⁹ non antecedunt. Et aliquando re peritur sumptum proprie siue stricte: ⁊ sic sumptum com petit egritudinibus materialibus: quaruȝ crisis appropria tur motui lũe: siue sint acute siue sint cronice: ⁊ acute siue sint tales absolute que terminantur in. 14. diebus: siue sint acu te conuerse que iudicantur post. 14. diem vsqȝ ad 40ᵐ. Cro nice sicut sunt ille que iudicantur a. 48. die vsqȝ ad. 120ᵐ. qui constituunt quatuor menses a principio ipsaruȝ: omni modo dicte egritudines sint ex eis que terminãtur per eua cuationem manifestam. Item aliquando reperitur sum ptum nomen crisis proprijssime ⁊ strictissime: ⁊ sic sum ptum solum adaptatur egritudinibus q̃ p velocẽ motuȝ: ⁊ subitã eũoneȝ terminanƭ pfecte vel impfecte. ⁊ hec sunt q̃ꝝ materia ẽ calida ⁊ subtilis fluida mobilis ⁊ agitabilis red

Vide tpa aptiora p recidiuatiõe ⁊ cãs ipsius.

Quattuor requirunt in crisi. s. infirmus morbus accñia medicus.

Nomen crisis sumi potest quatuor modis.

dens eas magnas ⁊ fortes ⁊ periculosas tamen breues
ad statum properantes: quales sunt acute absolute. Et se-
cundum aliquos etiam que terminantur in primo perio-
do: ⁊ secundum alios etiam que terminantur in secundo
periodo cuius finis est .4. dies. talis enim crisis est que p-
prie consideratur ab auctoribus cum absolute de crisi lo-
quuntur: ⁊ attenditur ab eis proprie in febri. mālibus cō-
tinuis de mā dicta: ⁊ similiter in operationibus de dicta
mā: que sunt .s. velocis motus: vt carabito squinantia pleu
resi: ⁊ similibus: maxime cum ad exituram tendunt. Et se-
cundum quosdam potest attendi in interpolatis de dicta
mā propter causam antecendentem. quarū mā antecedēs
intra venas reperitur. ❡ Dixit Gal. secundo de crisi: ⁊ scri
bitur a Rabi. in. xiª particula suorū affo. sic. Cessatio egri
tudinis furiose fit cum labore: ⁊ hic labor est proprie quē
nominamus crisim: ⁊ non est ꝓprie nisi feb. que gñatur ex
chimis acutis: deinde post hanc est fe. que generatur ex
apatib⁹ acutis velocis motus vel apatibus que sunt in
membris de quibus dubitatur. Et dixit tertio de crisi: vt a
Rabi ibidem scribitur. cum egritudo est magna ⁊ fortis
eius cessatio est cum crisi: sed quando est parua ⁊ debilis:
eius cessatio ē sine crisi: Et Au. vbi .s. dixit. ꝙ maior pars
crisium reperitur in egritudibus acutis que finiuntur tpe
breui. ❡ Ex dictis patet ꝙ crisis vt supra sumpta nō cōpe
tit morbis male complexionis pure neqꝫ morbis vt apati
bus: ⁊ hoc nisi cum dictis morbis coniungatur mā expel
lenda in crisi. Si enim cum eis talis mā coniuncta reperia
tur debet in eis considerari crisis. sicut. ver. g. de morbis
vnitatis in fractura cranei ꝯsiderantur dies indicatiui cre
trici: ⁊ v. g. in morbis cōpositionalibus: ⁊ in opilonibus. Et
nisi apata sint de eis que dicta sunt supra: ⁊ qdā dicunt ꝙ
crisis potest cōsiderari in lumbricis ⁊ vermibus: dum sunt
sic stimulantes virtutē vt cretice expellātur. Et dicunt alij
ꝙ ēt in accūtibus feb. mālibus potest considerari crisis.

Quibus egritudinibus cōuenit crisis.

❡ De diffinitione crisis. Capitu. ij.

Est autem crisis. dixit. G. 2°. affo. in cō
mē. affo. Quibuscūqꝫ crisis
fit. ⁊c. vehemēs ⁊ velox motus nāe ꝯ morbū p
quē infirmus mouet ad salutē vel ad mortē. Et
2° de crisi. dixit. ꝙ crisis ē furiosa consumptio
egritudis. i. subite facta i qua aduenit magnus labor ⁊ an
xietas infirmo. Et itez dixit. solutiones crisiū que fiunt cū
certamine magno ⁊ acuto reptabili maxie nominant cri-
ses. Est. n. acuta. i. velox morbi reptatio ad salutem vel ad
mortē. vñ Hal. theorice. 19° dixit: inqt. G. crisis est mutatio
velox que i infirmo cū accidentiū fit difficultate. Et Cōstā-
tinus dixit. ꝙ crisis ſm. G. nihil aliud est qꝫ mutatio velox
superueniens morbo ꝑꝑ duritiē accidentiū ⁊ infirmi robora
mētū ducens ad mortē vel ad vitā. Et. A. dixit. 2ª qrti. cri-
sis est alteratio que fit subito: aut ad latus sanitatis aut ad
latus mortis. ❡ Pro declaratiōe aūt diffinitiōis ꝑdicte de
te a Ga. de crisi oz sciri ꝙ crisis hꝫ tres ptes. pmā i qua nā
mām morbi separat: ⁊ cōmouet diuidēdo nociuū a iuuati-
uo: ⁊ determinādo nociuū v̄sus loca expulsionis eius ad
extra corpus vl' deriuādo ipm v̄sus aliqd vl' aliq̄ mēbrorū
corporis viliū. Scdam v̄o ptē i q̄ cuat: ⁊ ex corpus expellit
ipm nociuū qd iā separatū est ⁊ directū vsqꝫ ad loca expulsio
nis: vel in qua nociuū sepatū ab aliq̄ vel aliqbus mēbris
vilibus situat ad que directū fuit. Tertiā v̄o ptē hꝫ que est
subita adueniēs alteratio ad salutē vel ad mortē: qñ ergo.
G. pmo de crisi dixit. duo ꝯsideramus i crisi. s. cōmotionē
ꝑcedētē alterationē: ⁊ ipsam alterationē sub cōmotione cō
prehendit ēt nociuā euacuationē vel ipsius subtractionē i
mēbro ignobili: nā ista duo. s. nociui cōmotio ⁊ eius sepa-
tio ⁊ ipsius euātio vel i loco vili situatio ꝑcedunt alteratio
nē q̄ fit subito ad salutē vl' ad mortē. ❡ Dixit Ra. 19°. ꝯti.

Crisis habet tres partes.

mutatio seu cōmotio est qñ huōr gñās morbū mutat de
vno loco ad aliū q̄ si nō egredit ex corpe trāsit in apa vl' pu
stulas. ❡ Et cū Aui. dixit. crisis est alteratio ⁊c. sub altera
tione cōprehēdit nociue māe cōmotionē: ⁊ eius euacuatio
nē siue deriuationē ad alia. ❡ Et cū auctores dixerunt: ꝙ
crisis est motus intellexerūt ꝙ fit motus cōpositus ex mo
tu locali ⁊ motu alteratiōis. locali qdē nō morbi: sed māe
eius. nō. n. morbo cōpetit moueri localiter: sed solum māe
eius. cū ḡ dicūt ꝙ est motus morbi morbū ꝑ eius mā sum
pserunt. Et ꝯtinet iste motus localis totū tps in quo nā cō
plet duas dictas crisis ptes. s. nociui ꝯmotionē ⁊ separatio
nē ⁊ euātionē eius seu ipsius in loco ignobili situationem.
Motu vero alterationis nō qdē ꝓprie morbi: sed corporis
patientis morbū: ipsum. n. est qd alterat bñ vel male. Cum
aūt dicit ꝙ est motus morbi: iproprie loquutio est. licet ei
adaptari possit motus alterationis: ⁊ ꝯtinet iste motus to
tū tps: in quo post motū localē supradictū ꝑcedentē termi
nat corpus ad salutē vel ad mortē. Motus aūt composi-
tus ex ambobus ipsis motibus ꝯtinet totū tps qd est a cō
motione mordicatiui a ꝑncipio vsqꝫ ad finē alteratiōis de
corpe patiēte subito fcē. ❡ Et scias ꝙ qñ auctores dixerūt
ꝙ crisis est motus velox vel subitus nō intellexerūt ꝙ iste
motus fiat in momēto: aut i tpe fere ipercepitibilissimo tps
crisis est satis notabile ꝑ q̄cūqꝫ suarū partiū sumat crisis.
dr tñ velox dicūt qdā in ꝯparatione ad motus tardos ſm
quos multe egritudines mouent ⁊ iudicant. Vel vt dñt
alij dr velox in cōparatiōe ad digōnē māe que fit in tpe lon
giori. quocūqꝫ tñ fit. ois eius pars fit: ⁊ ꝯpletur satis cito:
vt ꝑ hoc dicat subito fieri. qñ in crisi pugna frequēs ⁊ ve
lox fit nāe ꝯ morbū ⁊ eꝯ: quare diu durare nō pōt pugna.
Vñ satis cito finit ⁊ cōplet: cito fit crisis: ⁊ ois pars eius:
ꝓprius tñ dicūt attēdit velocitas crisis penes motū alte-
ratiōis i quo fit separatio morbi a nā ⁊ cessat pugna eorū.
Et huic motui alterationis ꝓprie attribuit nomē crisis eo
ꝙ est terminus eius ad quē a quo res denominationē su-
mit. Cū ergo. G. pmo de crisi. dixit dignius esse crisim dici
de cōmotione: intelligēs ꝑ cōmotione totū motū localē: cō
sideratione habuit ad eam alterationis sequutare que ē
cōmotio ꝑdicta. De motibus aūt crisis localibus ipsa di-
gnius dr de euatione siue nociui i loco vili situatione: qr
ipsa est magis cū alteratiōi ⁊ imediatior ei qꝫ sit cōmotio.
❡ Et rursus qñ dixerunt auctores ꝙ fit motus ad salutē
vel ad mortē nō itellexerūt qr imediate fit ad neutralitatē.
Et si qdē dz esse ad salutē ad neutralitatē ꝯualescentie. Si
vero ad mortē ad neutralitatē decidentie. Hoc tñ intelligē
dū est vt plimu: qr aliqñ infirmus deducit imediate ad mor-
tē: vt apparebit in his q moriunt in ipsa crisi. ❡ Et qr in
dictis Gal. maxie aliquādo vident apparere dissonantie.
Pro cōciliatione eorū scire debes ꝙ Gal. aliqñ accepit no-
mē crisis ꝑ pugna tñ siue ꝑ motu locali tñ. Et vt sic cri-
sis dr iudiciū. i. illd quo iudiciū fert vl' feret. Et vt sic sumi
tur a Gal. pmo. de crisi. ca° vlti. ⁊ pmo de creticis ca°. 9°. Et
aliquādo sumit ꝑ motu alterationis tñ: ⁊ sic etiā crisis est
iudiciū. i. est illud qd iudicatur. s. victoria alterius pugilū.
Et aliqñ sumit ꝑ vtroqꝫ motu simul: ⁊ tūc ēt ē iudiciū. s.
quo ⁊ qd ⁊ sic sumit solū ꝑ motu euationis prius: qr eua
cuatio est iudiciū quo: qr ꝑ euacuationē pōt fieri iudicium
de alteratione ad salutē vel mortē. Et est iudiciū qd: qr de
ea potest ferri iudiciū per cōmotionem precedentem: ⁊ per
accidentia in commotione surgentia. Et scias ꝙ Gal. pri-
mo de crisi ⁊ pmo de creticis loquens de crisi absolute
sumpsit eaꝫ pro pugna siue motu locali: sed 3° de crisi sum
psit eam pro euacuatione ⁊ alteratione que ad euacuatio-
nem sequitur simul. Quidam autem dixerunt crisim im-
proprissime sumi posse pro fine eius. qui est sedatio acci-
dentium. sed vt sic non esset motus. immo quies.

Motus crisis est cōpositus ex motu locali ⁊ alteratione.

Quō intelligitur crisim eē motū velocē ⁊ subitum.

Quō intelligitur crisim eē motū ad mortē aut ad salutem.

Conciliatio dictorum Galeni.

❡ De speciebus crisis. Cap. iij.

Avicenna in declone quã fecit de crisi i exēplo ꝓsequēdo cū eo inuit q̄sdã diuisiones crisis. ¶ Et dixit. sicut dn̄s ciuitatis cū vicit superuenientē inimicū expellit ipsum: aut ita vt expellat ipsum expulsiõe totali: ita vt quiescat ciuitas ab eo: ꝛ vicini. als. viri eius ꝛ reliq fines coniuncti cū ea: aut expellit ipm non expulsione vli. imo fugat eū a ciuitate: sed nõ põt fugare eū a finibus alijs cōtinuatis cū ciuitate. Sic virtus que venit cū crisi bona aut expellit mām colledētem a fundamēto corpis qḋ ē cor ꝛ pricipalia mēbra ꝛ a finibus ei9 que sunt extremitates: aut expellit eā a fundamēto: sȝ non põt expellere eam ab extremitatibus. imo ꝑuenit ad eas ꝛ nomi naẜ hec expulsio crisis ꝑmutationis: ꝛ in hoc innuit duas spēs crisis. Quaꝝ vna est ꝙ crisis alia est ꝑ euãcuationē mãe ledentis ad extra corpus: ꝛ alia est ꝑ deriuationē mãe ad extra ꝛ loca vilia. Et 2a spēs quã innuit est ꝙ tam crisis euacuationis mãe q̃ȝ deriuatiõis eius alia ē cōpleta: ꝛ alia est diminuta. De pria specie. dixit Rasis in 19o cōti. Inquit Gal. mutatio magna ducēs ad salutē aut est ꝑ euacuatiõēȝ manifestã mãe facientis egritudinē aut est ꝓp aꝑ a magnū .i. ꝑ deriuationē illius mãe ad aliqḋ mēbrū qḋ efficit in eo exituram. sup. vel bothor ꝛ pustulas ꝛ similes egritudines: Morbus autē q declinat absq̧ his duobus: de nã eius ē: vt redeat deterior q̃ȝ prius erat nisi sint ex morbis cronicis aliq q isensibiliter resoluunẜ ꝑfecte nec redeunt. ¶ Et crisis q̃dē tã ꝑfecta q̃ȝ diminuta aut est. dixit Aui. laudabilis aut mala. Et cōpleta q̃dē laudabilis fit celeriter ad salutē: sed cōpleta mala fit celeriter ad mortē. Et similiter diminuta laudabilis paulati ꝛ gradati ad salutē ꝛ diminuta mala fit paulati ad mortē. Cōpletã aūt crisim siue laudabilē siue malã Aui. ꝓprie vocauit crisim. Gal. aūt 3o de crisi solū cōpletã ꝛ laudabilem noiauit crisim absolute. Alie aūt spēs crisis nõ noianẜ absolute crises sed cū determinatione. vt ea que est mala ad mortē vocaẜ dio mala: ꝛ ea que est paulati ad salutē vocaẜ crisis. ¶ Et Gal. q̃dē 3o. de crisi diuisit crisim in simplicē ꝛ ꝯpositaȝ. Et simplicis q̃ttuor sunt spēs .s. cōpleta celeris ad salutē: ꝛ cōpleta celeris ad mortē ꝛ diminuta paulati ad salutē: ꝛ diminuta paulati ad mortem. Cōpositã aūt crisim Gal. diuisit i duas: quaꝝ vna ē in q̃ fit magna alteratio ad salutē in ꝑmis. deinde paulatine cōpleẜ donec sanetẜ eger. ꝛ 2a est in q̃ fit magna alteratio in ꝑmis ad mortē deinde paulatine interficit. ¶ Dixit Rasis 19o. cōti. dico ꝙ morbus aut dissoluiẜ subito aut paulatine aut cū dissolōne cōposita ex vtraq̧. s. subita ꝛ paulatine. dissolō. n. morbi cōposita ē qñ morbus dissoluiẜ cū crisi diminuta sȝ postea ꝯpleẜ cū dissolutiõe ad bonū vł ad malū. ¶ Et Hal. 10o. theo. de eis dixit. est imutatio q̃ semel i meliorē fit habitudinē prauã qua deicepe virtus egri paulati minuaẜ donec ad interitū ꝑferaẜ. ¶ Et Aū. 3o. col. dixit. crisis salubris sunt due spēs vna est que dat subito ꝑsuã euonē ꝑfectã sanitatē ꝛ alia est que relinqt egritudis reliqas que paulatine dissoluunẜ ꝛ libe anẜ: ꝛ sic in tpe lōgiori salutē ꝑstat. Et subdit. Illud idē ē de crisi mala. ¶ Et dixit iterū Rasis. 19. ꝯtinē. G. dixit in li. de crisi. mutatio morbi diuiditur in sex ptes. Aut. n. subito ad salutē vel ad mortē subito. aut paulati ad salutē ꝛ paulati ad mortē. Aut adunanẜ he due mutationes ad salutē vel ad mortē. Et subdit. mutationē paulatinã ad salutē qñ morbus paulati paulati minuiẜ ꝛ eo9. qñ ducit ad mortē a nã parū: q2 virtus paulatine paulatine diminuiẜ vsq̧ quo declinet. s. virtus totalr. Et itē do ꝙ adunanẜ hec duo ad salutē qñ mutaẜ morbus subito ad meliu: ꝛ eius residuū paulatine resoluiẜ vsq̧ q̃ declinet. Et cū adunanẜ ꝛ ꝑducūt ad interitū est ꝑ subitam mutatione morbi ad deterius deinde debilitat ṽtutē paulati vsq̧ q̃ iterficiat. ¶ Dicūt ꝑ ocãs duas spēs crisis cōpositas dedit. G. itelligere alias duas spēs cōpositas. s. oppositas ꝑdictas. s. eã que fit in primis paulatine ad salutē. deinde fit subita mutatio que cōplete sanat. Et eam que in ꝑmis fit paulatine ad malū: deinde subito ad mortē ducit. Et q̃uis q̃dã has duas mutationes negēt: nõ tñ est incōueniens eas ponere. Nã nãq̧ aliqñ sicut põt paulatine partē mãe morbi euãre ita postea aliqñ exonerata ꝛ roborata dȝ posse simᷓ ꝛ semel totū mãe residuū euãre. ꝛ silr sicut aliqñ paulatine succūbit ita postea debilitata ꝛ aggrauata dȝ posse subito deficere ꝛ mori. Et sic i summa erūt oēs mutatiões creticę octo. Rasis ṽo. 19o. ꝯti. posuit sex mutationes ꝑdictas tactas a Gal. ꝛ postea subdit dico ꝙ sex spēbus determinatiõis morbi supius dictis possunt addi alie q̃ttuor. Quaꝝ vna est mutatio ad bonū subito incōplete ꝛ postea mutaẜ subito ad malū. Et alia est mutatio ad malū subito incōplete: ꝛ postea mutaẜ subito ad bonū. Et 3a est mutatio ad bonū subito icōplete: ꝛ postea mutaẜ ad bonū paulati paulati. Et 4a est mutatio ad bonū subito icōplete: ꝛ postea mutaẜ ad malū paulati paulati. Pretermisse tñ fuerūt ꝑdicte mutatiões a Gal. q2 alique eaꝝ videnẜ aliqbus ipossibiles: ꝛ aliq̃ videnẜ satis remote ab earū eē. Et itentionis Gal. fuit ponere solū ꝙ necessariū ē i arte ꝛ nõ adeq̃re diuisiões. Diuidiẜ aūt crisis s̄m res ꝑ q̃s fit crisis: ꝛ q̃ sunt aut crisis euonis mãe aut deriuatiõis seu ꝑ mutationis ipsius. ¶ Dixit Ras. 19. ꝯti. Res ꝑ q̃s fit crisis. s. euõnis sunt hec. Uomitus egestio. i. flux9 vētris flux9 sanguis nariū ꝛ ipaꝝ mucillaginitas sputū lacbryme sanies auriū: ꝛ vrina ꝛ sudor ꝛ flux9 emorroydaꝝ ꝛ mēstruoꝝ: verū tñ voit9 flux9 vētris fluxus sanguis nariū emorroydaꝝ mēstruoꝝ: ꝛ vrina ꝛ sudor sr res ꝑ q̃s fit crisis cõis toti corpi. mucilagites ṽo nariū lacbrīe sanies auriū ꝛ sputū sr res ꝑ q̃s fit crisis spãl appropata magis alicui mēbro. ¶ Dix Auer. 4o col. Spēs euonū q̃ in crisi fiūt s̄m Gal. sūt s̄m istū modū. s. ꝑ fluxū vētris ꝑ vomitū sudorē vrinã fluxū sanguis nariū ꝛ fluxū emorroydaꝝ ꝛ i mulierib9 ꝑ mēstrua. Et dix Rabi i. xj. ptic4 possibile ē ꝙ abortus sit crisis in ꝑgnãtib9: ꝛ ꝓprie i eis q̃ sūt octo mēsiū i quo mēse nõ cōmode põt viuere fet9. ¶ De euone tñ ꝑ vrinã. dixit Ioānitt9 nõ fit crisis cōpleta cū multa vrina nisi fit in ea multa residētia. Et dix Rasis. 19. ꝯti. vrina ꝛ sudor si nõ sunt multe q̃ȝtitatis nõ debēt dici de nūero crisis. Flux9 ēt emorroydaꝝ ꝛ mēstruoꝝ põt eē crisis cõis siue vniuersalis: vt qñ ꝑ ipm terminaẜ egritudo cõis toti vt fe. ꝛ põt eē spãlis siue pticularis: vt qñ per ipsum terminanẜ egritudines ani aut mīcis. Et dixit Auer. particularis crisis est multiplex sicut q̃ ꝑ lacbrymas aut ꝑ lipitudinē: ꝛ sicut q̃ ꝑ auriū sudores vł nariū mucos vł sputū. ¶ Res aūt ꝑ q̃s fit crisis ꝑmutatiõis mãe. dixit Ras. vbi. s. sunt exitura apa glādulosum dolor cruriū genuū ꝛ lūboꝝ apa i aliqb9 mēbris. Icteritia coloris mutatio dolor i aliqb9 mēbris absq̧ apate. Et dix. Accit qñq̧ i dolore mīcis dolor cruriū aut aliq̃ exitura apparēs a. 40. die vsq̧ ad. x. mēses. Inqt. n. Ipo. dolor mīcis declinat ꝑ dolorē cruriū i octo aut decē mēsib9. Et dix Ras. accidit crisis cū variolis. sup. vel morbillis ꝛ putrefactiõe i aliquo mēbro. Et dix: qñq̧ fit crisis i iteriorib9 ꝑ exituras i eis q̃ vocanẜ dubeleth. ꝛ h̄ cū supfluitates expellūt ad mirīcē vel itestina vel alia silia mēbra. Et qñq̧ fit ꝑ exituras i exteriorib9. Et haꝝ q̃dã eueniūt ad calitatē ꝛ ñ ducunẜ ad putredinē ꝛ appellãẜ nodi neruoꝝ: ꝛ q̃dã ducunẜ ad putredinē vt ad carbūculi: ꝛ qñq̧ expelliẜ mã ad cutē ꝛ facẜ vlcera saniosa bothor scabiē ꝛ pruritū escaras ꝛ filia. ꝛ qñq̧ fit crisis per elefantiaȝ varices ꝛ extremitatū inflatiões apata vł cera ꝛ q̃dlȝ genus nodi. Et qñcunq̧ per pōderositatem aliquoꝝ mēbroꝝ sicut lumboꝝ cruriū ꝛ silium: ꝛ hoc erit ꝓp supfluitatē sparsaȝ ad illa loca: ꝛ dixit auctoritate Gal. Uidi febreȝ plurium egroꝝ declinātem subito ad manus ꝛ pedes: ꝛ hoc accidit euētu sehiros: cuius putrefatione excidit caro carnis lese ꝛ hic est vna de spēb9 crisis. ¶ Et Auer. dixit. vbi. s. crisis deriuationis aut est ꝑ apa in aliquo particulari

Due sunt species crisis.

Crisis alia simplex alia cōposita simplex habȝ quattuor species: ꝛ composita duas

Mutatiõ morbi secū sȝ sex partes

Octo in summa sunt mutationes cretice.

Per q̃s spēs euacuationū fiat crisis.

Abortus potest esse crisis

Crisis per mutatiões q̃ et modis fiat.

ticulari mēbro eueniens emūctorio vel alio aut per pustu/
las cōes toti vt variolas morbillos scabiē leprā ⁊ siles: aut
per d'riuationē m̄ae ad aliq̄ mēbra p̄ter q̄ generet i eis ap̄a
vel pustulas sicut cū deriuatur m̄a ad neruos ⁊ cāt in eis
spasmū vel aliā ex egritudinib⁹ neruoꝝ. Et sic q̄n deriuat̄
m̄a ad articulos ⁊ causat in eis dolorē articuloꝝ siue dolo
rē artreticū. Et sicut cū deriuat̄ m̄a ad cutē ⁊ cāt in ea icteri
tiā. ¶ De icteritia t̄n cretica dicūt qdā q̄ q̄uis ipsa repona
tur inter crises deriuationū: attinet t̄n aliq̄lr crisi euōnis:
in q̄ztū portio m̄ae eius subtilior per poros expellit̄ cutis:
grossum t̄n m̄ae ei⁹ remanēs i cute facit ipsaȝ attinere plus
crisi deriuatiōis. Et sunt q dicūt q̄ q̄si tȝ mediuȝ inter eas.

Crisis fit per diuersas species [illegible]

¶ Et. A. q̄rti. 2° dixit. exiture qb⁹ fiūt crises diuersarū sūt
spērū. s. carbūculi ⁊ dubeleth ⁊ euem siue tican. Siue vt di
xit Hal. sup 1° tegni. tanū ⁊ ē ap̄a carnis mollis. Et subdit.
A. ⁊ formica ⁊ herisipila ⁊ ignis p̄sicus ⁊ herpes hestio/
menus ⁊ variole ⁊ sināres ⁊ vlcera multiplicata in corpe.
Et dixit. fit crisis q̄nq̄ȝ aut aliqd ei⁹ cū quo ꝯgelat̄ lacertus
⁊ neru⁹ ⁊ p̄scabiē ⁊ spēs ei⁹ ⁊ ipetigine ⁊ albaras ⁊ can/
crū ⁊ lupturā. i. eminētiā ⁊ varices ⁊ iflationē extremitatū
⁊ alia ab istis. Et dixit. de spēbus permutatiōis sunt que
nō p̄ducūt ad exiturā: sed faciūt sicut torturā ⁊ spasmum ⁊
mollificationē ⁊ dolores anche ⁊ dorsi ⁊ testiculoꝝ ⁊ ge/
nuū ⁊ icteritiā ⁊ elefantiā ⁊ varices. ¶ Dixit. A. 2° quarti.
Crisis euōnis expectat̄ in egritudinib⁹ materieꝝ subtiliuȝ
calidaꝝ v̄tute existe forti. ⁊ crisis p̄mutatiōis expectatur in
egritudinib⁹ acutis: in qb⁹ est v̄tus debilior ⁊ dies indica/
tiu⁹ est debilior. Et istud in bona crisi ⁊ mala sil̄. Et subdit.
expectat̄ crisis. s. p̄mutatiōis existe m̄a grossiore: ⁊ crisis q
dē deriuatiōis vt p̄lm fit in febrib⁹ laboriosis. ¶ Et Ipo. di
xit. 4° affo. laboriosis in febrib⁹ in articulis ⁊ circa maxil/
las maxie apostases fiūt. ⁊ qdā dicūt si labor euenerit a cā
extrinseca: vt forti exercitio vt p̄lm materia deriuatur ad lo
ca iuncturarū ⁊ loca vicina eis. Si vero labor spontane⁹
fuerit a causa intrinseca. vt p̄lm m̄a deriuatur ad loca emū/
ctoriorū ⁊ carnes glandosas. ¶ Et Gal. qdē voluit 3° p̄no
sticoꝝ. cōmē. p̄. q̄ crisis sumpta p̄ alteratione hēat solum
vnā spēm. s. ipsam alterationē siue morbi separationē.

¶ Ad sciendū in quo t̄pe morbi eueniat crisis. Cap. iiij.

Crisis in morbo salubri non fit nisi in statu: aut in declinatione.

CRisis sumpta p̄ cōmotiōe in morbo salu/
bri semp fit i statu v̄li morbi. q̄m: vt
dixit Gal. 4° affo. in cōmē. affo. 22. nisi cōpleta
digōne. ⁊ iō nūq̄ȝ fit in p̄n° nec augmēto mor/
bi v̄libus: q̄r in eis nunq̄ȝ digestio est cōpleta.
Et silr̄ nūq̄ȝ fit in declinatiōe v̄li salubris morbi: q̄r vt ifra
patebit cū cōmotio fit in m̄a accidētia intēdunt̄. Cū autem
accidētia sunt intēsa nō est declinatio: imo in declinatione
accn̄tia sunt remissa. Crisis v̄o sumpta p̄ euātione in dicto
morbo salubri pōt in statu v̄li ipsius morbi salubris incipe
re post cōmotionē m̄ae ⁊ nociui separationē ⁊ ei⁹ directio/
nē ad loca expulsionis. Et hoc erit in fine ipsius stat⁹: quā
postea nā p̄sequit̄ in declinatione v̄li. pōt etiā ipsius noci/
tiui euō incipere in p̄n° declinatiōis v̄lis dicti morbi: ⁊ po
stea in p̄cessu ipsius declinationis compleri ⁊ finiri: am/
bo. n. p̄dcā. s. euōnē incipere in fine status vel icipere in de/
clinatione in fe. ꝯclusa debent intelligi. Et cōtingit in ea p̄/
dicta diuersitas s̄m q̄ v̄tus fuerit sufficienter fortis vel nō
sic sufficiēter. Et s̄m q̄ m̄a fuerit sufficienter apperata vel
nō sic sufficienter. Et quidā concedunt p̄pter cōsimilē varie
tatē v̄tutis ⁊ m̄ae posse ꝯtingere in febre conclusa vna die
cretica p̄ [illegible]sse fieri cōmotionē materie ⁊ sequenti die cretica
euōnē ei⁹. Dicūt t̄n qdā hoc valde raro ꝯtingere. In febre
v̄o p̄portionali m̄ae cōmotionē fieri in statu v̄li ipsi⁹ febris
⁊ in statu exerescētie ipsius stat⁹ v̄lis: sed euōnē m̄ae fieri in
declinatione v̄li ⁊ in decl'one exacerbationis decl'onis v̄lis.
Aliq t̄n ꝯcedunt cōmotionem fieri in statu exacerbationis
status v̄lis: ⁊ postea euō incipiet in declinatione eiusdē ex/
acerbationis ipsius status v̄lis. Alij v̄o hoc nēgāt: q̄r seq̄/
ret̄ q̄ decl'o v̄lis morbi simul cōcurreret cū statu v̄li ipsius
morbi: qd̄ v̄r incōueniens. Et p̄bant ꝯn̄am: q̄r illa declina/
tio in qua illi dicūt posse incipe cōmotionē est decl'o status
v̄lis: ergo est tūc status v̄lis: ⁊ ex alia parte in illa decl'one
in qua incipit euō fieri erit declinatio vniuersalis: q̄r tūc in
cipit morb⁹ p̄ euōne declinare sensibilr̄: ergo erit tūc stat⁹
v̄lis: ⁊ declinatio v̄lis sil' in eadē decl'one exacerbatiōis. Ad
dicta aūt istoꝝ illi respōdēt: q̄ in decl'one illi⁹ exacerbatio
nis stat⁹ v̄lis in qua incipit euō m̄ae bene est alleuiatio sen/
sibilis nō absolute: sed bn̄ in cōparatiōe ad id qd̄ fuit in sta/
tu ipsius exacerbationis: sed nō respectu eius q̄ fuit in ex/
acerbationib⁹ precedentibus. Immo erat ista exacerbatio
fortiorum accidētiū in declinatione sua q̄ȝ fuerint declina
tiones plurīū exacerbationū precedētiū: ⁊ fortasse q̄ȝ fue/
rint status eaꝝ. Sȝ decl'ones sequentes in declinatione v̄li
bene erūt sensibilr̄ leuiores oibus p̄cedētibuȝ maxi° in sta/
tu ꝫ augmēto v̄lib⁹. Et aliq̄n etiā q̄ȝ exacerbationes p̄nci/
pij v̄lis. moris. n. ei⁹ est cuiuscūq̄ȝ decl'onis. vt sit leuior sta
tu p̄cedēte. Et dicūt p̄dicti silr̄ euenire in porismis iterpo/
lataꝝ cōpositaꝝ cū febre ꝯclusa. s. q̄ in decl'one porismi sta
tus v̄lis pōt incipere euō m̄ae q̄ postea cōplicabit̄ in pori/
smis sequētis decl'onis v̄lis. Et insuper dicunt silr̄ euenire
posse in feb. p̄portionali cōposita cū interpolata in poris/
mis status illi⁹. q̄ si interpolata ista fuerit terdiana: tūc ma
xime ꝯtinget in porismo q simul cōiungit̄ cū exacerbatio/
ne: dato q̄ exacerbatio etiā sit flātica vel in emitriteo vero.
Et dicūt ꝯtingēs esse in febri. interpolatis q̄ in statu pori/
smi stat⁹ v̄lis fiet cōmotio m̄ae: ⁊ in decl'one eiusdē poris/
mi incipiet euō que postea cōplebit̄ in porismis decl'onis
vniuersalis sequētis. moris. n. est interpolataruȝ: vt in eis
plures p̄ticulares crises eueniant in decl'one v̄li. Et dicunt
cōtingens esse: sed raro eueniēs q̄ in statu porismi vel exa/
cerbationis stat⁹ vniuersalis fiet cōmotio m̄ae: ⁊ in decl'o/
ne ipsi⁹ po^mi vel exacerbatiōis tota m̄a euatur: maxime q̄n
m̄a esset pauca ⁊ virtus fortis: ⁊ t̄n postea sequet̄ declina/
tio v̄lis: nā dicūt ipsi dato q̄ tota m̄a faciēs febrē in decl'o/
ne illius porismi vel exacerbationis sit euata: nō t̄n resolu/
ti erūt tūc vapores acuti multi q t̄pe cōmotiōis m̄ae surre/
xerūt: ⁊ sparsi fuerunt p̄ venas ⁊ arterias ⁊ vsq̄ȝ ad cor: qui
sufficiūt facere feb. qui postea in decl'one vniuersali resol/
uunt̄ donec cesset febris totalr̄. Et qdā dicūt. erit porism⁹
ille vel exerescētia in quo facta est cōmotio ⁊ euōtio m̄ae di
cte s̄m totuȝ t̄ps cōmotiōis m̄ae in eo de statu v̄li: sed decli
natio eius in quo facta est euō ipsius m̄ae: sapiet p̄ parte d̄
nā status v̄lis. quo ad accn̄tia que euenerunt t̄pore cōmo
tionis m̄ae nō sic cito sedant̄: q̄uis m̄a euetur ⁊ sapiat de
nā decl'onis vniuersalis p̄pter euōnē m̄ae p̄pter quā ali/
quā alleuiationē habebit. ¶ Et asserūt in ꝯtinuis p̄portio
nalibus ⁊ interpolatis commotionem m̄ae ad crisim fieri
posse in horis siue diebus maioris quietis. Et hoc erit q̄n
m̄a erit sufficienter digesta ⁊ supueniet eis dies cretica ha/
bēs aspectū celi regulantē nām ad creticandū. In tali t̄n cō
motiōe exacerbatio siue porismus debēs superuenire anti
cipabit ⁊ superueniet: non quidē ratione m̄ae stimulātis:
sed vi nāe m̄am cōmouētis. In qua exacerbatione siue po/
rismo euabitur m̄a illa cōmota. Immo dicūt pōt exacerba
tio siue paroxismus nō anticipare: sed superuenire in hora
in q̄ vel q̄ euabitur m̄a commota in exacerbatiōe siue po/
rismo p̄cedēte predicto: qd̄ cōtingere pōt aut p̄pter m̄am
nō esse oino obedientē euōni: aut p̄pter nām nō fore suffi/
cienter fortē aut negligentē aut quolibet aliter impeditaȝ.
Et hoc intelligunt de m̄a antecedēte que in illa exacerba/
tione seu in porismo commota fuit nondū putrefacta. nam
que cōmota fuit putrefacta in ipsa exacerbatione vel poris
mo nō reseruat̄ ad subsequētē: sȝ sensibiliter vel insensibilr̄
in ipso paroxismo vel exacerbatione euatur. ¶ Et cum dis

dr̃ ꝯ:q2 signa euenientia in cõmotione mãe siue ipsa mãe cõmotio dꝫ eẽ imediata euoni ei⁹. dicũt habere vitatẽ cum imoderatiõe nõ punctuali neqꝫ breuis rpis:sꝫ hñte aliqñ latitudinẽ multã. Et dũt posset dici hũc itellectũ habuisse vel hẽre potuisse Jpo. cũ in affo. dixit. q̃buscũqꝫ crisis fit. i. futura est fieri his nox. i. hora qetis in interpolata vel in hora minoris afflictiõis in ꝓportionali feb. vel ẽt hora ꝑoxismi vel excrescentie q̃ nõ ratione mãe stimulãtis:sed rõe nãe victe ab influxu celesti mãm mouẽtis supueniret est difficil' ẽn acumen. i. est difficiliũ accidẽtiũ qualiũ nõ fuisset si exacerbatio vel paroxismus vel hora illa fuisset euenies soluꝫ ratione stimulatiõis materie. ¶ Et scias ꝙ oĩa ꝑdicta dcã de crisi euonis debẽt ⁊ possunt intelligi de crisi ꝑmutatiõis

Crisis in morbo mortali i quo tẽpe fiat.

mãe in morbo salubri. ¶ Crisis aũt in morbo mortali siue qui est ad mortẽ ſm aliq̃s põt euenire in ꝑn° augmento ⁊ statu vlib⁹ morbi:q2 in quolibet dcõꝝ tpm ſm eos ꝯtingit egrũ mori posse. ſꝫ tñ alios sp fit i statu ipi⁹ stat⁹. Notãdo ꝙ lꝫ vsqꝫ ad statũ status vlis morbus ꝯtinue augeat': non tñ dr̃ fieri in augmẽto vli:q2 mors augmẽti vlis est: vt in eo morbus sensibilr augeat':sꝫ postq̃ ꝑuenit ad statũ vleꝫ morbi augmẽtũ impceptibilr fit:⁊ iõ dicũt ꝙ q̃uis morb⁹ augeat' vsqꝫ ad mortẽ:tñ mors ſm eos in augmẽto nõ accidit sed in statu. ¶ Crisis q̃ꝫ sumpta ꝑ alteratiõe in morbo salubri semp fit in declõne vli:⁊ põt cõtingere in declinatione ꝑoxismi seu exacerbationis ipsius declonis vlis. Immo vt plim fit in ea. ¶ Et ex dictis pꝫ ꝙ crisis sumpta pro motu locali ⁊ motu alteratiõis simul ad salutẽ nõ põt dici fieri in aliquo vno tẽpoꝝ vniuersaliũ morbi: q2 cõmotio fit in statu vli:salus võ in declõne vli fit. ¶ Et ꝑdicta marie vi‑

Crisis diminuta fieri põt in principio augmẽto ⁊ statu vlibus.

ficãt' de crisi cõpleta. diminuta. n. siue iperfecta crisis põt fieri in ꝑn° augmẽto ⁊ statu vlibus siue sumat' crisis ꝑ motu locali:siue ꝑ motu alteratiõis:nã in q̃libꝫ dcõꝝ tẽpoꝝ potest mã sinthomatice moueri ⁊ euari minoratiue saltẽ: q̃uis ꝯcedãt qdã:⁊ ẽt eradicatiue postq̃ minorationẽ mãe seqtur alteratio aliqñ ad bonũ aliqñ ad malũ:q̃uis ẽt supradcẽ spẽs crisis possint i oib⁹ febrib⁹ malib⁹ repiri: due tñ eius prime spẽs:vt frequẽtius fiũt in febrib⁹ acutis absolute vl' cũ determinatiõe:absolute sicut sunt de qb⁹ dixit Jpo. 2° affo. terminari in. 14. dieb⁹. Cu determinatione võ sicut sunt de quib⁹ dicũt terminari añ. 14. diẽ sicut sunt pacute ⁊ ꝑperacute q̃ terminant' in dieb⁹ qui sunt itermedij añ. 14. diẽ:tñ post. 7. Aut terminant' post. 14. diem ⁊ vsqꝫ ad. 40. in dieb⁹ iter hos medijs q̃ vocant' tropice siue ꝯuersiue. Scdẽ vero due spẽs crisis supradicte:vt frequẽti⁹ fiũt in febrib⁹ cronicis:quoꝝ mot⁹ est ꝑ mẽses in quibus mã ⁊ paulatine ⁊ pigriter mouet' ꝯ morbũ ⁊ eꝯ. Eaꝝ. n. mã multũ etherogenea est. Et tertie due spẽs crisis fiũt in febribus q̃ꝝ mot⁹ est medius inter ꝑdictas:q̃ꝝ terminatio est post 40. dies. ⁊ vsqꝫ ad. 120. ⁊ in dieb⁹ medijs inter eos. Ultime võ due spẽs crisis si aliqñ reperient' euenient vt freq̃nter in dictis febrib⁹ medijs q̃ꝝ termin⁹ est post. 40. vsqꝫ ad. 120.

¶ De causis crisis. Capitu. v.

Ex dictis supra satis patet põt q̃ sint generales cãe crisis q̃ sunt cõtrouersia ⁊ pugna q̃ fit inter ipsam nãm ⁊ morbũ: vnde mouet' nã ad expugnandũ morbũ ⁊ cãm ei⁹ ⁊ ecõuerso morb⁹ nãm. Iste tñ motus crisis fit a nã:vt a pncipali agẽte:q̃uis adiuta ab influẽtia celesti:nõ aũt a morbo:aliqñ tñ efficit nã crisim non iuta a celesti influẽtia:sed solũ stimulata. ¶ Cãe aũt particulares spẽꝝ crisis que sunt euones cretice sunt virt⁹ fortis supra mãm dominãs ei ſm totũ aut ſm plurimã partẽ ei⁹. Et mã morbi irritatiua vtutis nõ obediẽs scã sibi ⁊ aspect⁹ corpoꝝ celestiũ de quo dicet' in tractatu seq̃nti q est de dieb⁹ creticis. Crisis aũt deriuationis cãe sunt vtus fortis:nõ qdẽ fortis simplr. q2 vtus simplr fortis:q̃lis est in crisi euonis: non seruat materias intra corpus:sed ex corpus expellit ⁊ euacuat: sꝫ fortis cõparatiõe ad vtutẽ q̃ in pugna ex toto succũbit ipotẽs euare mam sil' ⁊ ꝑmutare eã q dr̃ simplr debilis:ita ꝙ põt dici media inter virtutẽ simplr fortẽ ⁊ virtutẽ simplr debilẽ. Et mã mala nõ tñ multũ stimulatiua vtutis inobediẽs tñ ei vt ab ea ad extra corpus expellat'. Et cũ his aspectus celestiũ corpoꝝ ꝑut in supradicto cap. dr̃. Et ſm. A. scdã q̃rti predicte crises diuersificantur ſm plus ⁊ minus:⁊ ſm diuersas crisiũ spẽs ſm fortitudinẽ ⁊ debilitatẽ virtutis ⁊ celestis aspectus:⁊ ſm obediẽntiã materie vel ei⁹ rebellionẽ ad naturã multitudinẽ ⁊ paucitatẽ. Uñ exemplar. dixit. A. ꝑie crisis. i. euatiõis dispõ iteꝝ diuersificat':nã cũ mã existit in egritudine acuta vehemẽs. i. multa facit crisim per sudorẽ si fuerit infra illud:q2 minus multa q̃uis sit magis calida facit crisim per fluxuꝫ sanguinis nariũ:⁊ si nõ ꝑ fluxũ vrine:⁊ si nõ per fluxu vẽtris. sup. aut per vomitũ. Quãto. n. mãe sunt subtiliores ⁊ magis calide expellũtur tãto magis per strictiores vias:⁊ ad loca magis extrema:⁊ q̃to minus subtiles ẽt magis calide tãto ꝑ longiores vias ⁊ minus ad extrema. Et silr est in crisi permutatiõis materie. ¶ Dixit. G. in cõmẽ. affo. Quibuscũqꝫ crisis fit ⁊c. ꝙ oĩs crisis plus attinet sanitati q̃ꝫ morti nisi

Crisis omnis plus attinet sanitati quã morti.

egritudo sit pestilẽtialis ⁊ silr dixit Ras. 19. cti. Aut supnisi materia sit multũ praua ⁊ maligna cui⁹ malignitate nã irritata:⁊ quasi desperata mouet' ꝯ ipsaꝫ nõ regulata aspectu supioꝝ:⁊ sic nõ expectãs conuenientẽ horã ad expulsionẽ illius:aut nisi cõtingat egrũ mori ex ipotẽtia virtutis nõ potẽtis expellere totã mam:quã cõmouit sub cuius residuo postea succũbit ⁊ morit' aut nisi cõtingat simul resolui virtutẽ ⁊ morbũ. Et cã dicti. Gal. dixit Ras. est q2 q̃uis de se crisis nõ videat' attinere plus sanitati q̃ꝫ morti:cũ possit terminari ad vtrãqꝫ:nihilominus de facto sic est ꝙ crisis inq̃ꝫtũ crisis pluries terminatur ad salutẽ q̃ꝫ ad morteꝫ: vt ⁊ sic dicat' ꝙ per prius attinet sanitati q̃ꝫ morti: ⁊ hoc iõ q2 crisis in se est effectus nãe naturalr operantis ꝑpter finẽ q̃ sic operãs nõ tẽptat cõmouere materiã neqꝫ separe nociuũ a iuuatiuo nisi mã existente digesta supra qua digestã victoriosa vtplim est. Et hoc dicũt veritate habere ⁊ raro fallere crisi existente cõpleta. diminuta autem crisis fallere põt q̃uis etiaꝫ raro. In fe[b]re autẽ pestilẽtiali aut de materia multũ maligna crisis:vtplim est ad mortẽ:q2 mãm valde malignã vtus supare neq̃t:vñ ⁊ lꝫ aliqñ videat' in talibus febribus sanitatẽ debere sequi:tñ mors succedit.

¶ De cõparatione specierum crisium inter se in bonitate ⁊ malitia. Capitu. vj.

Crisis facta per euonem mãe melior est:⁊ laudabilior q̃ꝫ facta per ꝑmutationẽ materie:q2 fit a fortiori vtute:⁊ est de materia magis obediẽte nature:⁊ fit cũ meliori tolerantia infirmi neqꝫ timetur ex ea euẽtus lesionis male alicui mẽbro sicut timetur in crisi permutationis materie in qua pluries multũ leditur ⁊ quãdoqꝫ corrũpitur mẽbrum ad qd̃ mã deriuat'. Ideoqꝫ scias ꝙ cũ aliqñ dixerunt auctores de aliqua crisi permutatiõis ꝙ ipsa est bona ⁊ ꝑfecta nõ intellexerũt simplr cũ quelibet crisis ꝑmutationis sit iperfecta. Dixit. n. Jpo. sexto epidimiaꝝ. cũ morbus declinat cũ apãte vel excitura signũ est diminute digẽnis:sed intellexerũt ꝙ sit talis inter species crisis ꝑmutatiõis. ¶ Crisiũ autẽ largissime sumptaꝝ que declinãt cum insensibili euone laudabilior ẽ ⁊ melior ea que fit cũ euone sensibili seu cũ ꝑmutatiõe mãe:q2 fit a virtute fortiori:⁊ de materia subtiliori ⁊ nature magis obediente:⁊ sic euaporabili per poros corporis:vnde ⁊ tolerabilius ⁊ min⁹ moleste ab infirmo fertur. Dicunt tñ ꝙ ipsa est magis suspecta medico:q2 medicus nõ põt eq̃ bñ insensibilẽ euonẽ cõpꝛehẽdere:ꝑpter qd̃ in declone talis crisis dubitat de recidiua. ¶ Crisiũ aũt euonũ manifestarum laudabilior ⁊ melior est quecũqꝫ magis appropriat' materie facienti egri‑

sudiné. dixit Auer. quīto col. φ vnaqueq; spēs euonū creticaꝝ in vnaq̄q; egritudine ꝓpria est: vt ad plus ⁊ maxime qñ crisis est laudabilis. Crisis. n. febriū colericaꝝ per fluxū vētris vel vomitū vel sudoré vel vrinā fit. Et sanguinearuz per modū alicuius exitus sanguinis fit. Et subdit. φ aliqñ cōmunitate: quā aliqd mébrum cū alio hȝ iuuat' euo: sicut cū aña cerebri creticatur per fluxū sanguinis nariū pluries q̄ȝ per fluxū emoroydaꝝ. Et sicut φ in gibbo est epatis per vrinā: ⁊ qd in eius cōcauo per fluxū ventris magis: Si tñ aña gibbi sanguineum fuerit pluries creticat' per fluxum emoroydarum vel menstruoꝝ. ¶ Dixit Gal. tertio de crisi ⁊ scribitur a Rasi in vndecima particula sic. sudor cōpetit oibus febribus maxime adurētibus inflāmationis vehementis ⁊ fluxis sanguinis nariū a͞patibus accidentib⁹ calidis sub hypocūdrijs excepto a͞pate cōcaui epatis: cui fit crisis per fluxum ventris colericū aut sudoré aut vomitū ⁊ in egritudinibus pectoris aut lateris ⁊ pulmonis ⁊ aliarū que sequūtur mébra ipsa crisis melior est per sputum: ⁊ in doloribus qui accidūt in renibus ⁊ vesica ⁊ omnibus que sequunt' ea crisis melior est vt plīm per vrinam. Et dixit. crisis febris faciētis paroxismū omni die. s. quotidiane est per vomitū flātis vel egónem eius. Et quartane etiam fit crisis qñ euatur ex corpore res nigra ⁊ res hñs colores diuersos ⁊ emitritei fit crisis qñ euatur colera ⁊ flā. Et dixit. crisis febris cum a͞pate frigido cerebri nominato litargia ⁊ oium aliaꝝ egritudinū capitis. s. frigidaꝝ fit per aña eueniēs in radice auris. ⁊ oium aliaꝝ febrium que ꝓlongant' crisis: in cuius varietate est fiducia ꝑ apostema ⁊ exituras in alijs locis corporis. ¶ Et dixit Ypo. de crisi febriū a͞patuȝ. s. tertio ꝓnosticoꝝ. ⁊ ordinauit ea. Gal in cōmē. sic: primo cerebri cū fuerint in capite dolores vehemētes assidui cum febre si fuerit cū illis aliqd signorum mortis: tunc illud erit mortale valde. Et si superuenerit ex istis reb⁹ φ euadat infirmus tūc expecta illi fluxum sanguinis. s. ex narib⁹ a primo die vsq; ad septimū. Et si tp̄s plus ꝓlongabit': tunc expecta saniē que curret de narib⁹ qbus fit euasio infirmi. Et si permaneāt isti dolores in capite vsq; ad diem. 20^m^. tunc etiā expecta fluxū sanguinis de naribus. verūtñ istud nō fit nisi raro. Egressio aūt saniei de naribus aut exiture euētus in partibus inferioribus accidit multotiēs in illa loca. Et quādo tu expectas alicui fluxū sanguinis ex naribus: tunc addūt ad spē tuam ad illud dolores accidentes versus timpora ⁊ frontē. Sanguinēq; hunc expectabis in illis q sunt in etate minus. 35. annoꝝ qm dixit Gal. generatio sanguinis in hac etate vsq; quo eius etas ꝯsequatur. 35. annos est multa. Et cum cōplo in hac etate est calidior ⁊ colera super ipsuȝ est magis vicēs: ⁊ talis sanguinis natura est: vt sit cōueniens ad hoc vt faciat natura accidere fluxū sanguinis narium: sed expectabis apostema. i. crisim per exiturā magis in his qui sunt amplioris etatis. ¶ Dixit Aui. scda q̄rti. acutior crisium ⁊ ꝓpinquior ad separationē. s. egritudinis a corpore est fluxus sanguinis nariū. ipsa. n. citius liberat egrū ab egritudine. s. in qua ista crisis cōpetit q̄ȝ aliqua alia crisis. Dixit aūt in qua cōpetit: qꝛ ipsa nō est in oibus egritudinibus melior: sed in illis quaꝝ materia est ītra venas quaꝝ crisis potest per fluxū sanguinis nariū fieri acuta. i. cito vel statim post apparitionē signoꝝ digestionis: ⁊ hec ꝓpinquior est ad separationē: quia cito finitur ⁊ citi⁹ q̄ȝ alie crises supradicte. ¶ Scias tamē φ bonitas ⁊ malitia crisis nō cōsistit in cita vel tarda euone eius: sed φ euacuetur humor morbū faciens simul cum alijs conditionibus bonis: ⁊ ad bonam crisim requisitis. ¶ Crisium vero permutationis. dixit Auic. scda quarti que fit ad inferiora laudabilior ē q̄ȝ que ad superiora ⁊ que est ad exteriora: ⁊ post digestionē cōpletā: ⁊ est longinqua a mébris principalibus est laudabilior: quāto enim ad mébra viliora permutatio materie fit tanto laudabilior existit: alijs tamē laudabilioribus conditionibus crisis coniuncta.

¶ De differentia inter crisim diei ⁊ crisim noctis. Ca. vij.

Dixit Cōciliator. ceteris pib⁹ crisis q̄ fit in nocte melior est simplr q̄ȝ in die ex eo φ in nocte vehemētiores sunt mot⁹ egritudinū ⁊ ipsaꝝ accñtia ꝓpea φ nā occupat' vehemēter in digerēdo mām: dixit. n. Aui. 2^a^ q̄rti. vehemētiores fiunt motus egritudinis ⁊ ipsius accñtia in nocte ꝑꝑ vehemētiā occupatiōis nāe in digerēdo mām cū sit tūc priuata oi re. s. disturbāte eā a digōne: ac ēt qꝛ in nocte calor nālis ⁊ spūs magis ⁊ forti⁹ vnitur in interiorib⁹: ⁊ vñ potētius ⁊ magis egit nā ꝯtra mām morbi: non. n. distrahuntur ab interiorib⁹ ad exteriora sicut in die insequētes calorē diei ⁊ lucē. Et dicūt qdā. in nocte magis mouētur humores: vnde magis incitāt nām ad pugnaȝ. quibus cāis fit φ nā magis intēta reddit' in nocte q̄ȝ in die consili. digōm quā facit in nutrimēto quā melius exercet in nocte q̄ȝ in die. Eadē eni est v̄tus digerēs iuuatiuū. s. nutriens ⁊ nocituū. s. mām morbi. nā itaq; cū intēdit creticare celat ⁊ occultat se intēto suo quo cōmodius opet' nō ꝓhibita nec disturbata spirituū sparsiōe: quapꝑ dix Gal. 3° de crisi plures crises fiunt in nocte q̄ȝ in die inspecta tp̄is q̄ntitate ⁊ maxime illaꝝ febriū quaꝝ paroxismi vel excrescētie finiūtur in nocte ⁊ nō in die precipue cuȝ nō distributa nō dispersa ⁊ cū alijs intenta in nocte plus sentiat rebellionē morbi ⁊ stimulationē eius: vnde feruētius ⁊ per amplius ꝯ morbū insurgit materiā ei⁹ cōmouet nocituū separat a iuuatiuo ⁊ ad loca expulsiōis dirigit nocituū. Et qñq; eadem nocte ilico expellit ipsum ad cuius expulsionē vt plīm sequit' noctis aurora sua frigiditate adiuuās ad sicciorez ⁊ meliorez febrilis caliditatis alterationē: vt cōpleat' crisis quo ad oēs ptes eius nocte eadem. Et maxime hoc eueniet in crisibus insequētibus lunā sicut precipue in crisibus morboꝝ acutorū. lune. n. motus potētior est in nocte q̄ȝ in die. Et dixit Cōciliator ad ꝑdicta facit. qd dixit Gal. in lib. de motibus liquidis: vbi loquit' de vi cogitationis. Et allegat quēdam philosophū patiētē in coxa ⁊ magis dolentē in nocte q̄ȝ in die. Cui querenti cām huius Gal. rñdit cām fore: qꝛ in die erat occupatus circa multa circa que cogitando fiebat distractio ⁊ diuersio a dolore. In nocte aūt: qꝛ plus erat intētus dolori plus vexabatur. ¶ Sunt aūt ⁊ alij oppositum tenētes: ⁊ dicētes φ crisis gñalr q̄ȝtū ad omnē morbuȝ sit frequētius in die q̄ȝ in nocte. Et hoc qꝛ māe mobiliores sūt in die q̄ȝ in nocte: ⁊ vie transitus eaꝝ ad expulsionez apertiores ⁊ liberiores sunt in die q̄ȝ in nocte: vnde fit φ nā facilius ⁊ cōmodius mouere pōt in die ⁊ materiā separare ⁊ expellere nocituū: quo expulso sequit' necessario alteratio caloris: ⁊ maxime qñ expulsio fit hora vespertina: nā sequitur eā nox sua frigiditate citās ⁊ adiuuās alterationē: maxime tñ in die. Dicūt isti. fit facilis crisis per sudorē in die: qꝛ pori cutis tūc magis aperiūtur. Cōfitētur tñ isti φ crisis. sicut dixit Gal. frequenti⁹ fit in nocte q̄ȝ in die qꝛ in nocte cū debeat qescere magis stimulat' ⁊ irritat' ꝓpter cās supradictas: sed q̄uis ita sit nō tñ sequitur φ facilius vel perfectius fiat. Et predcā dicūt hēre veritatez remotis causis crisim impediētib⁹: ⁊ eā fieri ꝓhibētibus diurnis que frequētius occurrūt in die q̄ȝ in nocte ⁊ ceteris pibus: nā dātt ipsi lȝ in nocte calor nālis sit magis vnitus: ⁊ sic magis robustus: nō tñ alia reqsita ad facilitatē ⁊ pfectionē crisis sūt in nocte paria eis q̄ sunt in die: vt pȝ ex dictis. Et ꝓpea ēt lȝ sudor multiplicet' in somno ⁊ somnus fiat magis tp̄e noctis: nō tñ sequit' φ facilius ⁊ pfecti⁹ fiat impediētib⁹ imobilitate māe strictura viaꝝ ⁊ ꝯstrictiōe poroꝝ cutis. ¶ Quidā aūt dixerūt φ crisis sumpta ꝓ cōmotiōe ⁊ nocitiui a iuuatiuo sepatione facilius ⁊ melius fit in nocte q̄ȝ in die: qꝛ nā magis intēta magis sollicite cōmouet mām: ⁊ nō disturbata magis ⁊ meli⁹ sepat nocituū a iuuatiuo q̄ȝ in die. Sȝ

crisis sumpta pro directione nociui ad vias expulsionis: et pro ipsius euacuatione facilius et melius fit in die q̄ in nocte ꝓpter causas superius assignatas: Et dicunt. si contingat euacuationem fieri in fine diei: tunc facilius et citius fit crisis pro alteratione sumpta succedente tunc noctis frigiditate faciente plus ad alterationē febrilis discrasie q̄ caliditas diei.

¶ De conditionib⁹ requisitis ad ꝑfectionē crisis. Cap. viij.

Galenus in comē. afo. Ea quorum crisis fit ⁊c. Posuit conditiones requisitas ad ꝑfectā crisim: et sunt numero septem. ¶ Et prima quidē est q̄ sit cōpleta: ita vt non remaneāt in corpore reliquie egritudinis siue materie eius. Dixit. n. Ras. 19. cōt. Crisis incōpleta est cum remanet residuum de mā morbi. Dixit. A. 2ᵃ q̄rti. melior quidē crisis est cōpleta in qua fiducia est manifesta apparens: que hꝫ accidentia salua: quā aliq dierū indicatiuoꝝ indicant casurā in die crisis laudabilis. ¶ Secūda cōditio est q̄ sit certa: et est illa que nullo modo recidiuat que est illa cuius materia tota locata est in mēbro ignobili. ¶ Tertia cōditio est q̄ sit salua. i. q̄ nō sint eius accidētia timorosa. Dixit Rasis: vbi. s. crisis existēs a mā maligna nō est salua. ¶ Quarta cōditio q̄ sit manifesta. i. eā antecedat digō manifesta et sit cū manifesta euacuatione materie vel saltē cū ꝑmutatione eius ad ignobilia. Dixit enī Ras. vbi. s. Crisis que nō fit cū patienti exitura vel euacuatione ad extra corpus nō est manifesta. ¶ Quinta cōditio est q̄ sit indicata. s. taliter. vt eā precedat aliquis dierū indicatiuorū in quo appareāt signa illā crisim indicātia. ¶ Et sexta cōditio est vt cōuertat ad bonū. ¶ Et septima q̄ fiat in aliquo die cretico laudabili: ita. n. ordinauit eas cōciliator. Uerū tñ Gal. in comē. afo. Paroxismos et cōsistentias ⁊c. dixit q̄ ad ꝑfectionē crisis requirit q̄ fiat per euacuationē materie: et nō p eius deriuationē ad extrema. Et est hoc verius. 2° q̄ in euacuatione illa educat humor peccans morbū faciens. 3° q̄ euacuatio sit s̄m regionē. q̄rto q̄ fiat crisis cū bona corporis cōsistentia nō ꝓstrata virtute. q̄nto vt digōne ꝑcedente. et sexto q̄ fieret in die cretica: quā aliquis dierū indicatiuoꝝ indicauit et sequat eā leuitas: et quies infirmi. ¶ Aui. autē s̄cda q̄rti. posuit laudabilis crisis solū quatuor cōditiones quaꝝ prima est q̄ sit cōpleta. s. per cōpletā expulsionē humoris facientis morbū. s̄cda est q̄ sit in ea fiducia: et hoc erit: per precessionē signoꝝ digōnis. tertia q̄ habeat accidētia salua. s. nō ꝑiculosa et timorosa. Et q̄rta est q̄ eam indicauerit aliquis dierū indicatiuoꝝ casurā in die cretico laudabili. Et sub his q̄tuor cōditionibus ꝑnt cōprehēdi oēs cōditiones suprapositē. Et quidā describūt predictas cōditiones in his versibus. Equa die cretico digestū leuiter vrī. Cōpetit et nociuū purgat crisis et manifeste. ¶ Et dicit quidam sufficiētia dictaꝝ cōditionū sic pōt haberi. Nā in crisi perfecta considerantur duo principaliter. s. alleuiatio infirmi et euacuatio materie. Et si alleuiatio infirmi sic hētur quarta cōditio. Et si euacuatio māe. tunc aut absolute aut cū cōditionib⁹ et circūstantiis. Si absolute: et sic hētur s̄cda. Si vero cū cōditionibus et circūstantiis: tunc dupliciter: q2 aut cōsideratur euacuatio rōne loci aut rōne tpis. Si loci tunc aut loci a quo: et sic habetur tertia cōditio: aut loci per quē et sic habetur pᵃ cōditio. Si vero consideratur euacuatio rōne tpis: et tunc dupliciter: q2 aut tpis rōne dispositionis materie: et sic habetur q̄nta conditio. s. q̄ fiat digestione ꝑcunte. Et hac cōditione datur intelligi quedā alia conditio quā Gal. tertio de crisi videtur addere predictis: et est q̄ sit prius indicata per diē indicatiuū precedētē que indicatio fit per apparitionē signoꝝ digōnis in die indicatiuo illo. aut sit cōsideratio ratione tpis in quo fit euacuatio: et sic hētur sexta cōditio. s. q̄ fiat in die cretico: et sequat leuitas et quies infirmi. ¶ Et iterū dixit Gal. tertio de crisi: et ponit a Rasi in decima ꝑticula: et iā habitū fuit supra. crisis post statū laudabilior. verū parū anteq2 digestio cōpleta sit tpe status. Et crisis facta di tpe vicino statui laudabilior est ea que fit in tpe a statu remoto. ¶ Dixit Hal. 10. theorice. bona crisis in statu est acutarū febriū tpe quo humores subtiliati sunt: et nā mouet ad discernēdū ea q̄ bona sunt a malis: cōfortaturq3 pellere qd̄ malum est: et a corpore emittere. ¶ Dnt aūt ad hoc vt crisis sit laudabilis nō solū sufficere digestionē factam esse materie: sed et eius cōmotionē fieri: nam licꝫ per digestionē materia preparet expulsioni nō tñ per eā separatio fit nociuui a iuuatiuo saltē materie existētis in venis in q̄b⁹ cōtinet nociuū simul cū iuuatiuo mixtū que separatio si nō fieret expelleret nociuū simul cū iuuatiuo: et sic crisis non esset laudabilis. Requirit ergo vt cōmotio in materia fiat digesta: vt fiat in ea sequestratio nociui a iuuatiuo vt expellatur nociuum. et non iuuatiuū: et sic crisis laudabilis subsequat. Sunt tñ quidā cōcedētes in materia sita in locis valde ꝓpinquis eis posse de ea euacuationem laudabilē fieri cōmotione in ea nulla precedēte: q2 cōcedunt in mā sic sita per digestionē solā factā esse sufficientē separationē nociui eius a iuuatiuo: et sic sequi euacuationē eius laudabilē. ¶ Dicūt predicte cōditiones laudabilis crisis ꝑnt a medicis vocari cōditiones significationes et cause. Cōditiones quidē inq̄ntū cōditionāt et limitāt ꝑfectā crisim: et sic q̄ sine eis oibus crisis nō est perfecta: sed derelinquitur imperfecta. Significatiōes aūt inq̄ntū medico significāt crisim illā esse ꝑfectā. Et cause dici possunt inq̄ntū sil' oēs cōstituūt crisim perfectā. ¶ Crisis aūt ꝑfecte mala. dixit Gal. tertio de creticis. est illa que hꝫ cōditiones oēs oppositas p̄dictis. Dixit Rasis. 19. cōtiñ. Crisis euacuationis añ digōnē est mala: q2 in hac dispōne educit qd̄ nō est necē educi: sicut accidit grauatio a multo onere qd̄ nō est ꝓportionatū portatori: et sicut accidit luctatori q ꝓstratur in terra a suo aduersario. Et sicut accidit saltāti cū violētia. q nō pōt cōplere suū saltū qn cadat in terrā. Dixit Hal. vbi supra Mala crisis in statu tēpore est cū morbus confortat supra nām et eā vincit. Incōplete aut et diminute crisis spēs multe sūt s̄m defectū in cōditiōib⁹ ad ꝑfectā crisiꝫ requisitis. Dixit Rasi in xiᵃ ꝑticula. Gal. dixit p̄ de creticis. Incōpleta crisis dr̄ illa cuius egritudinis post crisim reliquie aliq accidētiū remāserūt. Et incerta crisis dr̄ illa q̄ recidiuat egritudinē post se. Et crisis ambigua dr̄ illa q̄ nō est salua: sꝫ hꝫ secū praua accidētia per q̄ timet de infirmo. Et crisis cognita est illa q̄ nō hꝫ euacuationē vel saltē manifestā exiturā. Et crisis subita est illa quā signū ꝓnosticū nō p̄cedit. Et dixit Gal. super 6° epidi. vt ibidem posuit Rasi crisis imꝑfecta est cū multa humiditas decidit in ꝓpriū mēbrū. adeo q̄ eā capere nō pōt. Ita tūc reuertit superfluitas ad locū suū vel diuertit ad mēbrū nobile et occidit.

Septē cō ditiōes re quirūtur ad perfe ctā crisim

Quid sit crisis per fecte ma la.

¶ De cognitiōe crisis in generali. Cap. ix.

Dixit Haly. 10. theo. sciētia crisis in tres diuidit. ¶ Et pᵃ est rei per quā fit crisis. et ista est duplex. s. agēs crisim: et ista est vt⁹ regitiua totius qñ cōfortata supra morbū aut irritata ab eo nām ei⁹ cōmouet et separat iuuatiuū a nociuo ad loca expulsiōis ipi⁹ vel ipsius ꝑmutationis dirigit nociuū: et hoc in crisi laudabili: maxime operat cū duab⁹ v̄tutib⁹ suis nālib⁹. s. retētiua p quā iuuatiuū retinet: et expulsiua p quā nociuū ꝑmutat et depellat qn sil' cū nociuo aliqd d iuuatiuo ꝑmutet et expellat. Et appet q̄ v̄tus p̄dicta in operādo opōnes p̄dictas nō digerit sic: q̄ ꝓpter modū sube eius: q̄m ipsa in laudabili crisi iaꝫ digesta est et in illaudabili est sic maligna q̄ digōnē nō recipit: sed solū ꝑ illas opōnes māꝫ v̄tuti expulsiue ꝑpat et adeptat vt eā expellat. S̄cda res p quā fit crisis ē mod⁹ expulsiōis seu ꝑmutatiōis ipi⁹ māe de q̄ supradictū est in spēbus crisis. ¶ S̄cda aūt cognitio siue sciā ē dr̄ Hal. sciā dieꝝ in q̄bus fit crisis: et de ista dicet in sequēti tractatu q̄ est de dieb⁹ creticis. ¶ Et 3ᵃ est sciā signoꝝ crisim significātiū de q̄ ꝓsequēdū est. ¶ Dixit Haly. in cō° afo. paroxismos et cōsistētias ⁊c.

q signa crisis: itelligēs de crisi laudabili nō appent in mor
bi pn° vlī cū nōdū in ea nā apparēter egerit in mā morbi:
s; appenter in 2ª vel 3ª ɔsideratiōe.s.in augmēto vel statu:
l; in augmēto sint remissiora q̄; in statu: s; signa crisis ma/
le pñt appere in pn° ⁊ augmēto ⁊ statu: sicut in q̄l; dictorū
triū tēpoꝝ ɔtingit hoiem mori posse pp malā crisim. ❡ Et
Signa crisis diñt a signis digōnis. dixit Gal. ibidē. signa crisis differūt a signis digōnis: qr si/
gna crisis nō sūt semp laudabilia. imo qñqꝫ bona qñqꝫ ma
la: sicut appebit iferius. Sed signa digōnis sic saltē; relata
ad nām agētē ⁊ mām morbi patiētē: qr semp signat mām
obediētē ⁊ nāe victoriā supra eā. ❡ Dix̄ Ras. 19. ɔtī. Sigª
crisi si apparent añ signa digōnis signant q morbus est in
vltimitate malitie. Sed signa digōnis si apparēt in pª hora
pmi diei morbi semp bonū signant. s. relata vt dictū est. Et
hoc ideo dico: qr pñt eē illaudabilia relata ad mēbrū i quo
mā digerit vel ad id qd̄ sequtur ad eius digōnē in ea: sicut
sputū digestū in ꝑipleumonia: l; sit laudabile inquantū vi/
ctoriā nāe supra mā; signat: est tñ illaudabile inquātū col/
lectionē signat in pulmone ad quā vlcus icurabile sequit.
Et voluit Gal. ibidē. q vnū ⁊ idē sigᵐ pōt esse sigᵐ digōnis
⁊ crisis: vt sputū subrubeū in pleuresi. Et tale sigᵐ si appet
in pn° vlī morbi inquātū signat digōnē est laudabile. Sed
inquātū signat crisim est illaudabile: qr vt dictū est: signa
crisis in pn° apparētia sunt illaudabilia. ❡ Dixit Aui. 4°
coll. dicimus q crisis cognitio qnqꝫ rebus habet. Una est
cognitio siue distinctio egritudinū q̄ crisi finiunt ab his q̄
sine crisi sanant: ⁊ 2ª est cognitio significātiū signoꝝ q̄tuor
morbi tēpora: qr nō in q̄l; istoꝝ fit crisis laudabilis. De his
signis dcm̄ est in tractatu de febrib⁹ supra. 3ª est cognitio
spēi euōnis illius rei q̄ egritudinē facit: qd̄ est: qr res que
euānt qñ egritudini sunt cōueniētes tunc sunt laudabiles.
4ª est cognitio ꝓprie essentie crisis in eius ꝓnosticatione.
Et qnta est cognitio dierū in qbus crisis fit laudabilis aut
illaudabil. ❡ Aui. aūt 2° q̄rti. posuit septē cōditiōes: quas
scire op; de crisi. pª est scire an crisis sit vētura subito. i. cō/
pleta an paulatim in plēs crises: ⁊ est scia modi ipsi⁹. 2ª est
an sit ad salutē an ad mortē. s. vtrū sit bona vel mala: ⁊ est
scia manerici eius. 4ª est an sit ventura cito an tarde: ⁊ est
scia vlis tpis eius. qnta est in qua die sit vētura: ⁊ est scia p
ticularis tpis ipsi⁹. 6ª est an sit futura p viā euōnis an per
viā deriuatiōis an p viā ꝑmutatiōis māe: ⁊ est scia cāe ei⁹.
Et septia est si h; fieri p euōnē an p sudorē vel fluxū vētris:
an p aliā euōnē. ⁊ si p ꝑmutationē māe ad ptes superiores
an inferiores: ⁊ ad quā particulā ⁊ est scientia particularis
per quam debet fieri.

Signorum crisis q̄dā sunt ꝓappentia q̄ ꝓnostican
tur futurā esse crisim: ⁊ q̄dā sunt pñtia
⁊ demōstrātia eā: ⁊ quedā sunt sequētia post crisim ⁊ reme
moratiua eius. ❡ De ꝓappentib⁹ dixit Ipo. in afo. Qui/
buscūqꝫ crisis fit. i. est futura fieri his nox difficilis añ acu/
mē. p acumē intelligendo crisim ꝓ cōmotione vel ꝓ euōne
siue ꝑmutatiōe māe vel ꝓ alteratiōe vel ꝓ oīb⁹ tribus sili
marie tñ ꝓ euōne siue ꝓ ꝑmutatione māe vel ꝓ alteratiōe:
qr in cōmotiōe fit difficultas accñtiū Gal. tñ 3° de crisi. vbi
allegat hūc afo. vr velle q Ipo. intellexerit per acumē ꝑo/
xismū vel excrescētiā imediatā crisi. nā in ꝑoxismo siue ex/
crescētia q est hora vehemētior morbi fit crisis fm plm: ⁊
p noctē silr intellexit ⁊ diē precedētē acumē. Dixit Hal. 10°
theo. q̄ presentē signant crisim. i. cōmotionē eius sunt acci/
dentia difficilia q̄ crisim comitant: pcedit eni euōnem aut
emissiones: per quas fit crisis molestia grauis turbatio ⁊
accñtia difficilia. Et ei q nō cōsueuit timēda in crisis diligē
ti speculatiōe. Et dixit. si crisis in die fit molestia ⁊ ɔturba/
tio erit in nocte: ⁊ si in nocte erit in die pcedēte. Et Auic.
dix̄. scda 4ᵗⁱ. Crisi; antecedūt qñqꝫ si casus ei⁹ fuerit noctur
nus in die: ⁊ si casus fuerit diurn⁹ in nocte añte dispō ⁊ res:
dispō. s. accidētia: ⁊ res. i. cāe eoꝝ q̄ sunt signa ei. s. crisis fu
ture. Silr ⁊ Alm̄. 10°. Cā aūt difficultatꝭ ⁊ euētus accñtiū
difficiliū est q nā q̄rēs facere crisim ⁊ expellere mā; mor/
bi cōmouet eā vt sepet qd̄ in ea est expellēdū: in qua cōmo/
tione multi vapores mali insurgūt ⁊ tēdūt ad pncipalia ⁊
nobilia mēbra. Ipsa ēt mā mala in sepatiōe ei⁹ attingit mē
bra q̄ prius nō attingebat ⁊ grauiter ea ledit: ⁊ maxie in di
rectione sui ad mēbra expulsiōis vel ad q̄ ꝑmutat. Expsit
aūt Ipo. de nocte plusq̄; de die: qr vt. s. patuit illa accñtiū
difficultas magis ꝑcipit in nocte q̄; in die ⁊ magis i nocte
turbant ex illis corpora: qr nox respectu diei est hora in q̄
apti sunt patiētes ⁊ tpe sue sanitatis qescere: ⁊ qr calor nāl
in nocte magis retrahit vnitur ⁊ fortificat interius q̄; in
die: vñ magis ⁊ fortius cōmouet mām q̄; in die qñ est expā
sus ad exteriora: ⁊ qr in nocte ēt plus q̄; in die prohibetur
resolo vapoꝝ eleuatoꝝ a mā cōmota friditate noctis ɔstri
gente poros exteriores: q retēti ⁊ cōuersi ad interiora mul
tiplicāt ⁊ difficultāt accñā. ❡ Dix̄. A. scda q̄rti. Signa no/
cturna diurnis sunt vehemētiora: ⁊ cā in h ꝓculdubio: vt
sic est: qm̄ mā faciēs egritudinē auget accñā ⁊ signationes
cā sui mot⁹. s. ad iteriora cū calore sui mot⁹ q retrahit tūc.
nā quāuis in cōmotione māe ⁊ ipsi⁹ sepatiōe ⁊ directiōe ei⁹
ad loca expulsionis ⁊ mēbra ignobilia ipsa mala mā lon/
ginqor fiat a mēbris pncipalibus ⁊ nobilib⁹: tñ morb⁹ au
get ⁊ accñā fortia fiunt ⁊ angustiat egrotās: qr in tali cō/
motiōe ⁊ in māe ei⁹ directiōe aliqñ mā trāsit ꝓpe pncipalia
⁊ nobilia mēbra: ⁊ i tali trāsitu ledit ea: ⁊ quātūcūqꝫ remo
ta a pncipalib⁹ trāseat. vapores tñ eius ad ipsa pncipalia *Accñā in crisi apparentia.*
ascēdētes ledūt ea. ❡ Predicta aūt accñā. dixit Hal. vbi. s.
sunt ifirmi anxietas rosolo locoꝝ in lecto suo mutatio ce/
falea obstupefactio mētis alienatio sensuū grauitas subi/
ta fulgores fantasie male tenebrositas lachrymaꝝ sine fle/
tu flux⁹ oculoꝝ rubedo siue optalmia. Inferioris maxille
mot⁹ faciei rubor: anhelit⁹ strictio: ꝑcordioꝝ tremor colli
dolor sub plani vētris ad supiora ɔctio labij iferioris titil/
latio stōi pūctura dolor dorsi ⁊ rigor tremor magn⁹ vrine
difficultas vētris cōstipatio sitis grauis ⁊ alia silia accñā
difficilia. Et Alm̄. vbi. s. silia accñā noiauit. Et Aui. dixit
Ista accñā sunt inqetudo ⁊ angustia resolutio ⁊ grauitas
⁊ ɔturba⁹ sensus dolor capitꝭ dolor stōi oculi vtigo imagi/
natio corā oculis tinit⁹ prurit⁹ in naso alteratio coloris in
facie ⁊ lepor subito ad rubedinē ⁊ citrinitatē: tremor labij
iferioris ⁊ oculoꝝ pulsus cordis nausea ⁊ sitis tremor cor
dis. i. oris stōi strictura anhelit⁹ ⁊ difficultas ei⁹ accñs su/
bito grauitas ypocūdrioꝝ ⁊ tēsio ⁊ salt⁹ ⁊ dolor in dorso
⁊ salt⁹ ⁊ pūctura in lacerto ⁊ rugitus. Et qñqꝫ accit dorsi
pilatio signans eā: ⁊ accit dolor dorsi lapsitudinalis. Et qñ
qꝫ alterat pulsus a dispōne sua. s. in q̄ erat subito significās
eā. Et retinent qñqꝫ cā crisis res quaꝝ consuetudo fuit vt
euent: vt sanguis mēstruus ⁊ emorroydaꝝ: ⁊ sicut fluxus
vētris ⁊ significat q motus eius vadit ecōtrario in parte.
❡ Dixit Hal. his accñtib⁹ crisis pñs adesse signat. Cū. n.
nocte appuerit ei⁹ noctꝭ crastino crisim futurā signant. Si
vo die appuerit nocte sequte diē crisim signant futurā. Ali
qñ tñ ɔtigē pt q i eodē die artificiali accñā appent ⁊ i eadē
die crisis seq̄t: ⁊ qñ appent accñā māe ⁊ crisis sero seq̄t ⁊
ꝓpe i estate. Cōsilr pt ɔtigē in nocte inartificiali: ⁊ ꝓpe in
hyeme. ❡ Predcōꝝ sigꝝ ꝓappentiū q̄dā sūt cōia ad signan
dū crisim ⁊ alias dispōnes: ⁊ q̄dā sūt ꝓpa significantia crisi;.
Et cōia sūt sic iqetudo ɔsipiētia sathara vocꝭ depssio subeth
ypocūdrioꝝ ɔct⁹ imaginatōes schotomia oscitatio alices
pulsus cordis vētris mordica° vl pūctura dolor capitꝭ do/
lor colli dolor stōi ⁊ silia: q̄ appētia: ⁊ n̄ pp ɔmotionē a nā
fcā; i mā n̄ signant crisi; futurā. Sigª vo ꝓpa sūt sic tremor
labij iferiorꝭ ⁊ silia. Et ista cū appēt signant crisi; futurā ni
si ipediat. Scias. n. q pdcā sigª ⁊ cōia. ⁊ ꝓpa ēt eueniētia
pp ɔmotiō; fcā; i mā a nā pp crisi; n̄ sp seq̄t euō ⁊ altera°:
cū p⁹ ɔmotiō; in mā factā possit nā ab opon: ɔsistē dbili/

tata vel alteri oponi intēta vel qūolibet aliter impedita. Et iō dixit Aui. 2° q̄rti. scias q̄ nō quotienscūq̄ existūt signa crisis faciunt necio crisum bonā aut malā: imo qñq̄ nō seq̄tur ea cris oino illa hora: lz nō sit excusatio qn crisis seq̄tur ea pculdubio in alia hora q̄z in illa in qua cōtinuātur sig^a.

Quedam sunt signa tm̄ ⁊ q̄dā sunt signa ⁊ cause.

ℭ Et scias q̄ signoꝝ crisis: sicut dixit Aui. q̄dā sunt signa tm̄: sicut dolor capitis dolor stōi diśnia ⁊ silia: ⁊ q̄dā sūt signa ⁊ cāe crisis: sicut hūor exiēs ex corpe hora crisis vel de riuans ad vilia mēbra. Et de vtrisq̄ dixit ēt. Aui. q̄ aliqñ nō seq̄t ea crisis. nā nō quotiēs videris sudorē vomitū aut fluxū vētris ⁊ dolorē capitis ⁊ pmixtionē sensus aut malitiā anhelitus: aut ꝓfunditatē somni: aut aliud de oib⁹ illis signis q̄ noiamus est in eis crisis intelligēs de cōpleta. Sz ad signa tm̄ nō semp seq̄tur crisis aliq̄: q2 pñt fieri ab alia cā q̄z pp crisiz. Et subdit. A. qñq̄ appent signa crisis. s. sc̄ā pp crisim ⁊ nō seq̄t crisis. tūc est dix̄ Jpo. significatio mortis aut difficultatis crisis. h aūt dixit Jpo. 1° epi. vt posuit Gal. 2°. de crisi. vbi hāc eādē sniam recitauit. Et dixit Aui. aliqñ est aliq̄ de rebus q̄ sunt de signis crisis eueniēs pp rē aliā ab ea q̄ facit appere crisim: q̄uāuis sit in aliqua horaꝝ signoꝝ crisis: sicut fit in tertiana lōga añ pxisimū absq̄ significatione crisis. Jn tertiana vero pura s̄m plin est signa crisis.

Accūtia pdicta in crisib⁹ sm̄ diuersificantur.

ℭ Dixit Aui. diuersificātur pdicta accūa in crisibus pp diuersitatē māe: aut cā pt̄is diuersitatis mot⁹ eius. Et diuersitas cā diuersitatis māe est. v̄. g. vt sit motus māe ad supiora: deinde significēt signones spēi egritudinis ⁊ etatis ⁊ cōplōnis ⁊ alioꝝ. s. pticulariū q̄ mā est sanguinea expectat tūc medicus fluxū sanguinis nariū. Et si ipsa significāt q̄ mā sit colica expectat tūc vomitū s̄m plin nisi alie significatiōes ei appropate significēt fluxū sanguis nariū. Et eni multotiēs fit crisis ei⁹ p fluxū sanguinis nariū: ⁊ añcedūt eā imaginatiōes colice: flux⁹. n. sanguis nariū qñq̄ ꝯsumit māe furiosas idest colicas acutas: ⁊ fit sanitas statim. ℭ Pro notitia aūt cāe diuersitatis eoꝝ cā diuersitatis mot⁹ māeꝝ scire qñ mā q̄ mouet aut mouet sinthomatice ⁊ violēter. sup mēbra pticularia. i. pncipalia tanq̄z ad terminū ⁊ sup mēbra q̄ vicinant ei de viscerib⁹ ⁊ facit. dix̄ Aui. accidere nocu^m in eoꝝ opōnib⁹ ⁊ nocu^m pñs ea sicut eueniūt. v̄. g. qñ mouet v̄sus cerebrū pmixtio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ alia q̄ diximu⁹ supra in numeratiōe accñtiū cū eis: ⁊ si mouet ad cor eueniūt pulsus cordis ⁊ malitia anhelit⁹: ⁊ q̄ dixim⁹ cū eis vtrisq̄ sup. ⁊ si mouet ad aliud mēbrū pncipale vl̄ nobile eueniūt nocumēta in oponib⁹ illi⁹: aut mouet mā v̄s⁹ expulsiōz. i. mēbra expulsiōis. s. a nā nālr opante ⁊ expellēte eā ad extra ⁊ istud fit s̄z duos modos. Nā aut incipit nā in expellēdo ex oi pte ⁊ lōgitudine corpis: ⁊ h ad totū illud qō appet. s. de corpe: q2 ad cutē ptē circūdātē oēs: ⁊ h erit cū sudore: ⁊ tunc fortasse ē ps ipi⁹ māe talr q̄ qñ incidit: lz expellat a nā nālr operante nō est excusatio qn incessus eius nō fit sup pncipalia mēbra cōsimilr: sicut ps altera. s. q̄ violēter mouet: ⁊ nō a nā sup ipsa pncipalia: nā mā tēdēs ad ea ptrāsit sup fines mēbroꝝ cerebri: q̄re accidunt accūa silia ēt accñtib⁹ ei⁹. s. qñ mā mouet violēter: ac si nō foret expulsa a nā nāliter operāte. Jmmo ac si esset ibi violēter pmanēs. Et fortasse dixit Aui. est pars. s. expulsionis illius māe sup mēbra: q̄ lz nō sint pncipalia: sz min⁹ q̄z pncipalia sicut est os stōi: sicut qñ intentio māe expellēde. i. nāe expellēdo mām est per crisim vel expellat vomitu: aut ⁊ si illud mēbrū ad qō expellitur sit ex pncipalib⁹: est tm̄ tolerās cōe officiū. s. vt sit pncipale: ⁊ cū hoc ēt sit in via trāsitus māe expellēde: ⁊ cū hoc ēt nō velociter pueniens ad corruptionē: sicut cū puenit mā ad fines epatis: ⁊ expellitur p viā: sicut vrine: aut fellis: aut alio quouis mō expulsionis: aut tendit mā ad partē determinatā. s. ad aliqō mēbrū ad qō ipsa pmutat ⁊ facit venire nocumenta in operationib⁹ illi⁹. ℭ Signa aūt pñtē crisim designātia sūt ea q̄ sunt sil̄ signa ⁊ cāe q̄ cū appent semp sequit crisis nisi impediat. ℭ Signa v̄o rememoratiua sunt q̄ sunt infallibilia nisi raro. Et de eis in bona crisi est alleuiatio sequēs de q̄ dixit Jpo. in affo. supradicto nox sequēs crisim vel ⁊ silr dies seq̄us crisim leuior est vt in plurib⁹. Est aūt leuior semp post crisim laudabilē ⁊ cōpletā: lz aliqñ nō sic cito sequat apparēs alleuiatio: tm̄ nō diu stat qn existēter ⁊ apparēter sequat: q2 euāta est tota mā morbū faciēs: qua expulsa ⁊ educta morb⁹ cito tollit. Dixit aūt Jpo. vt in pluribus pp crisim diminutā ⁊ impfectaz in q̄ euāta portione māe morbi de per se s̄m illā portionez dz sequi alleuiatio: pōt tm̄ p accidēs aliqñ nō sequi alleuiatio: imo ⁊ aliqñ aggrauatio: qō erit: aut q2 agitatio subsequat i residuo māe ⁊ maxie qñ agitatio eius fuerit magna: ⁊ eūo aūt māe pua. Aut q2 in agitatione residuū moueatur versus pncipalia ad aliquod determinatum mēbrū sensibile propter qō sequatur molestia ⁊ inquietudo infirmi.

ℭ De cōsiderādis in iudicādo de crisi. Cap. x.

PRo certa cognitione crisis ⁊ ferēdo iudiciū de ea certū: opz cōsiderare tria gña reꝝ circa quas scia maxie pnosticationis v̄sat: ⁊ iste sunt res nāles: res non nāles ⁊ res pter nām. ℭ Sunt aūt res nāles: cōplo: cōpō: etas sexus v̄tus ⁊ ꝯsuetudo. s̄m. n. varietatez ꝯtingētē in his reb⁹ ꝯtingit variari crisim: v̄tute eniz ente forti cōplōne calā habitudine macra etate iuuētutis sexu masculino ⁊ ꝯsuetudine euōnis erit crisis plin p euonē. Et in hoꝝ oppositis plin erit p pmutationē māe: ⁊ silr occurrerēt alie varietates in crisi: vt ex dicēdis patebit. ℭ Res aūt nō nāles sunt sicut aer tps anni siue ꝯstitutio regio accidētia aie mot⁹ ⁊ ques sōn⁹ ⁊ vigilia cib⁹ ⁊ pot⁹ inanitio ⁊ repletio. Scdz. n. hoꝝ rerū varietatē ꝯtingit variari crisis. Et. n. ꝯstitutio aeris calā tēpus estiuū mot⁹ mult⁹ ⁊ vigilia ⁊ accūtia aie mouētia spūz ad exteriora cibi calidi ⁊ subtiles ⁊ frequēs corpis euō significant q̄ crisis erit p euonē. cōtraria v̄o p māe pmutationē: ⁊ silr hoꝝ rerū varietatibus alie eueniūt crisis varie dispōnes: vt ēt ex dicēdis patebit. ℭ Res aūt pter nām sunt morb⁹ cā eius ⁊ accūtia: quorū rerum varietatibus variāt ⁊ crises. ℭ De rebus nālibus ⁊ nō nālibus. dixit Ras. 16° cōtinē. auctoritate Gal. Jnquirēdū est de etate egri ⁊ de cōsuetudine ⁊ de dieta regione ⁊ tpe. nā cū hoc bñ indagaueris debes cognoscere qualis erit dispō post crisim. ℭ De rebus aūt pter nām dix̄. Aui. 2° q̄rti. significant qñq̄ horas crisis ⁊ dispōnes ei⁹ oēs ⁊ iudicia signorū eius illud sup qō inueniuntur signa egritudinis s̄m plin. ⁊ istud est spēs egritudinis: ⁊ eius maneries que inueniunt semper.

Crise ppriate egritudinib⁹ &c.

ℭ Egritudinū aūt spēs sup appropriatū crisim iudiciū habet nā febres de sanguine plurimū terminant fluxu sanguis nariū: aut sudor̄. Et febres colice plin sudore aut fluxu ventris aut vomitu. Et febres flatice lēte pl⁹ p sudorē aut vrinā aut exiturā. Et febres melice pl⁹ per fluxū emorroydaꝝ aut mēstruorū: aut per fluxū vētris feculentū nigrū aut per fluxū vrine nigre. Et febres nothe plin per vrinā. Dixit Judeus. crisis q̄rtane est vrina ⁊ exitura: ⁊ crisis quotidiane: est similiter cū fluxu flatico. Et in febribus emitriteis bona crisis est vomitus colericus aut similis fluxus ventris: Et litargie crisis debet fieri per apa in radice auris aut sudore: ⁊ si corpori dñantur humores diuersi cris. debet fieri per euonē humorū diuersoꝝ. Et crisis quidē de flāte vitreo fit vt plin per digestionē vel vrinā similem spermati: ⁊ apa pulmonis terminatur vt plin per sputū aut sudorē. Et aliqñ fluxu ventris aut vomitu: sed raro. Et pleuresis terminat per sputū aut sudorem aut fluxum sanguinis nariū. Et aliqñ lz raro fluxu vētris vel vomitu. Et dixit Ras. 19. continē. Possibile est vt eueniat in pleuresi crisis per sanguinē egrediētē ab aure lateris patiētis: frenesis fit fluxu sanguinis nariū aut sudore maxime exuberante in capite. Et apa epatis si fuerit in gibbo terminatur

minatur aut fluxu sanguis a nare dextra aut sudore copioso aut p vrinā. Et si fuerit in cōcauo epis terminaꝰ aut sudore aut fluxu vētris vel vomitu. Et apa splenis fluxu sanguinis a nare sinistra. Et dixit Ras. 19. coti. aucte Gal. Cū splen egrotat eius crisis fieri incipit p sanguinē fluentē a nare sinistra. Et si eius exitus denegaꝰ ꝛ in eadē parte. s. sinistra nō erit apa tunc splen apabiꝰ. Et simile iudiciū ē de epe cū ei denegabiꝰ via ꝛ fluxus sanguis naris dextre. Et apa renū ꝛ viarū vrine terminaꝰ p vrinā. sup. ꝛ apa intestinoꝝ p egōnē. Et apa stōi fluxu ventris aut vomitu aut sudore. Et dixit Ras. vbi. s. In qbus egritudo creticaꝰ ꝛ apparēt signa salutis ꝛ nulla adest inflāmatio nec aliq̄ manifesta cū doloris expecta pustulas in iūcturis inferioribus: qꝛ he febres sunt de hūoribus grossis: ꝛ de ɔsuetudine nāe est expellere eos p vrinā vel p pustulas vt p pluries ꝛ aliqñ per fluxū ventris. Et dixit Ras. Dico he febres q̄ nō dissoluuntur p creticā egestionē. i. p manifestā eūonē sm pliu. Et dixit aucte. Gal. in morbo cronico nō maligno tarde ꝛ lōge digōnis expecta pustulas. In morbo maligno ꝛ mortali nō apparet cretica exitura. Et dixit ibidē auctoritate Gal. qñ cū febre acuta virtus est debilis nō erit crisis neq̄ eūo manifesta. i. p manifestā eūonē: sed vt plies iterficit ꝛ raro ab ea patiens cōualescit. Et cū liberatur est cū mā digeriꝰ ꝛ dissoluiꝰ i lōgo tpe. ¶ Et dixit Ras. ibidē aucte. G. Scire potes an morbus sit malignus an nō: ex accītibus malis narratis in libro pnosticoꝝ: qꝛ pōt eē febris lēta ꝛ maligna si cōicat cū ea accītia mala: ꝛ pōt eē febris adurens ꝛ inflāmata nō maligna: qꝛ cū ea nō sunt accītia mala: imo appent sigª digōis. Et potes scire an morbus sit saluus an nō ex nā morbi ꝛ motu fortificationis eius: ꝛ ex effigie ꝛ vtute egri: silr aūt ꝛ a cā seu mā morbi: ꝛ ab eius accītibus iudiciū de crisi sumiꝰ p ut in particularibus iudicijs spērū crisiū cōplete diceꝰ.

Ex qbus sciatur an morbus sit malignus an saluus

¶ Et de ɔsiderandis rursus est pulsus vrina ꝛ egō. dix. G. 3. de crisi. ꝛ scribiꝰ sic a Rabi in 4ª particula pulsus vē in statu crisis multotiens ē inequalis ꝛ maxie cū in crisi labor ē magnus. ¶ Et dixit. pulsus fluctuās spēi est q̄ significet sudorē: pulsus vō durus non significat nisi vomitū. Et pulsus altus est signū cōe oibus spēbus eūonis: ꝛ silr pulsus fortis. Cū aūt est pulsus magnus sigñat motū māe ad exteriora: ꝛ nō ad iteriora ipsius cū fluxu sanguinis nariū vel alia re vt sudore. Et Aui. dixit. 2ª qrti. scias q̄ pulsus apparens. i. altus eleuatus est significatio cōis spēꝝ crisiū cōium eūonis. Et si qdē magnus fuerit sigñat q̄ motus est ad exteriora cū sudore vel fluxu sanguis nariū. Et subdit. ois aggregatio ad expellendum mām nā ente forti nō caret manifestatione pulsus: ꝛ si pro qꝫuis nō fuerit latus ꝛ declinis ad ambo latera. Et scias q̄ qñ dꝫ fieri eūo vtus pus retrabiꝰ ꝛ colligiꝰ. s. mām. Et iō pulsus pus hꝫ ɔstrictionē ꝛ coartationē: deinde postea manifestaꝰ: vñ Aui. dixit. anteq̄ꝫ fiat fortis indiget cōstrictiōe ꝛ coartatione: ꝛ si in sua manifestatione mā hꝫ raptū ad exteriora pulsus fit appens ꝛ magnus. Si aūt expelliꝰ vtus interiora: tunc calor nālis seqtur motū māe ad intra: vnde pulsus nō appet magnus. Et subdit. fortassis aggregantur duo signa. s. in pulsu vt aliq̄ latitudo ꝛ aliq̄ ɔstrictio ꝛ hoc intelligaꝰ successiue. Et significanꝰ tūc due res: sicut vomitus ꝛ sudor vel sicut vomitus ꝛ fluxus sanguis nariū. De consuetudine aūt in vrina ꝛ egōne appebit in dicendis.

De significatiōibus pulsus

¶ De signis crisis minus generalibus ad cognoscendam quatuor conditiones crisis. Capito. xj.

PRima cōditio supra tacta ab. A. fuit scire an crisis sit futura an nō. ¶ De hui⁹ signis dixit Ga. 3. de crisi. ꝛ scribiꝰ dictū eius sic in. 19. cōti. Cognosces si morbi determinatio erit cū crisi an nō p quātitatē vtutis patientis. sup. ꝛ p motū morbi. nā si vtus est fortis declinatio erit cum crisi maxime si morbus fuerit velocis motus nam acute egritudies plīm terminanꝰ cū crisi: ꝛ hoc iō qꝛ magne sunt ꝛ suspecte ꝛ prauorū accītiū: vñ multū stimulant ꝛ irritant nām ad expellendū mām ipaꝝ. Et pp ea vt ibidē scribiꝰ inqt Gal. debes p qrere crisim in morbis malignis velocis motus ꝛ piculosis: qꝛ i morbis gescentibus ꝛ carentibus inquietudine ꝛ pturbatiōe vtutis dissolꝰ eorū fit insensibilr. Et iterū dixit Gal. a vtute. i. fortitudine ꝛ debilitate morbi pōt idagari an debeat esse crisis. an nō: nā si morbus fuerit fortis ꝛ magnus: eius determinatio erit cū crisi ꝛ eꝫ. Et Auer. dixit. 4. collꝫ. discretiones egritudinū q̄ crisi terminanꝰ ab his q̄ cū crisi sunt he q̄ dissoluunꝰ cū dissolōne petulta. i. sine crisi hñr. i. sciunꝰ a lōgitudine egritudis ꝛ eius breuitate: qḋ est qꝛ crises manifeste non fiunt nisi in egritudinibus q̄ breui terminanꝰ tpe. Et Aui. 2ª qrti dixit. Signa q̄ egritudo cōsumitur cū crisi aut resolutione. s. occulta sunt. Nā cū vtus fuerit fortis valde ꝛ poxismi augmentati in q̄litate vel q̄ꝫtitate: vt qꝛ sunt fortes ꝛ longi ꝛ etas ꝛ cōplō infirmi ꝛ tps. s. anni declinant ad motionē ad quā. s. dclināt qñ sunt calia ꝛ nō ad qetē: vt qꝛ sunt frigida ꝛ digōnis vel ɔrii eius signa festinantia sunt: tūc egritudo plongabiꝰ ꝛ interficꝰ cū resolōne: aut remouebiꝰ. Et si diuersificanꝰ. s. signa: vt qꝛ paulatine resolō nō cōseqtur. sup. neq̄ꝫ signa digōnis cito apparēt: aut ɔrij eius: tunc crises erunt diminute ꝛ tarde ꝛ cū pmutatiōe. Et dixit ibidē. A. de illis q̄ indicant viā ad cognoscēdū ex ifirmo q̄ eius sanitas aut mors erit cū crisi: aut non est ɔsideratio tua in motu egritudis. s. veloci vel tardo ꝛ in virtute. i. in fortitudine eius. s. egritudis: aut eius. s. ꝛ hora pñtis infirmi. s. tēporis anni. Ista. n. indicāt tibi q̄ dispō facit neciō pugnā fortē inter mām ꝛ nām: ꝛ q̄ sustinent pugnā: sicut. v. g. si morbus sit acutus ꝛ vtus patiētis fortis ꝛ tps anni calim tunc finiet cū crisi: ꝛ si eꝫ sine crisi: nō enim sufficit ad cāndū crisim motus egritudinis debilis: qꝛ nō isurgeret nā ɔ ipsam ad pugnā nec nā patiētis debilis: ꝛ tps fridum est de impedientibus crisim.

¶ De scda aūt cōditiōe crisis q̄ est ad sciēdū an crisis fiat subito an paulatine. s. inter plies vices. Dixit Gal. 3°. de creticis. ois morbus cuius crisis nō appet in statu: s. vl añ ipolē est q̄ eius crisis fiat in declinatiōe: sed ois morbus cuius crisis nō appet in statu declinat paulatim. Amp. sigª q̄ indicant crisim cōpletā fieri sunt illa q̄ indicant crisim fieri dēre subito. ɔpleta. n. crisis. sp subito ꝛ in vna eūone fit. Et signa q̄ indicant crisim fieri diminutā sunt illa q̄ indicāt crisim debere fieri paulati.

Secunda cōditio an crisis sit futura subito.

¶ De 3ª aūt cōditione crisis q̄ est ad sciendū an sit futura cito siue de pximo an tarde siue de lōgin q̄ dixit. Hal. 10. theo. Sigª pcedētia futurā crisim. s. i prio sunt velocitas motus morbi: ꝛ eius cumulatio caloris virtutis. s. fortis ꝛ digōnis signoꝝ appitio sup. vel eius ɔrii cita ꝛ pulsus magnitudo ꝛ velocitas: ꝛ si febris est q̄ p circuitus accēdaꝰ: accessionis eius festināria motusq̄ꝫ eius celeritas ꝛ difficultas. ꝛ si terciana accēdaꝰ: sigª hꝰ oia celeritatem future sigñant crisis. Q. si ifirmus debil nō est ꝛ tps āni calim ꝛ febris ꝛ colica ꝛ vtus fortis significatiuū erit crisis celeris sigᵐ. Q. si ɔtraria sunt his signa morbi. s. trāqllitas motus morbus debilis nꝫ digōis patēt signa aliq̄ pulsus tardus ꝛ puus febris circuitus differꝰ ꝛ accessio debilis ē aut febris est ex eis q̄ singulis accēdunꝰ dieb⁹: qꝛ de q̄tidianis: aut est ex eis q̄ in vno die accendunꝰ ꝛ i duobus nō: qꝛ de q̄rtanis ꝛ ifirmus multe etatis fuerit: ꝛ āni tps fridū: crisis significaꝰ dilatatio ad morā. Qꝛ si media sint signa inter pdicta sigñant crisim nō multū celerē nec mltū tardā futurā eē. Et Au. 2ª q̄rti. dixit. Scias q̄ exuberatio sigrū crisis sm ɔtinuitatē ꝛ i duobus diebus: vt sicut 3° ꝛ 4°. v. g. sigñat velocitatē crisis. ꝛ pcipue qñ añcedit poxismus febris plimꝰ ꝛ pꝑe qñ appet i pulsu alteratio subita: ꝛ talis alteratio fuerit ad magnitudinē: ꝛ nō descēdit letare. Et dixit. de signis tarditatis crisis scias q̄ siccitas corpis q̄lis est i senibus ꝛ obfuscatio. s.

Tertia cōditio an sit futura [illegible]

Prima conditio an crisis sit futura vel nō

caloris in diebus egritudis significāt tarditatē crisis: ⁊ est
affo. Ipo. 5. affo. Quibus coria circūtēdunt ⁊ sicca ⁊ dura
sunt sine sudore finiēt egritudines. Et subdit. A. Egritudi
nes sicce valde. s. p hūiditatis cōsumptionē vel p euōnis p
uationē q2 sunt de illis i qbus nulla euō fit aut sunt morti
fere aut tarde crisī. Egritudies aūt sicce: q2 earū mā est sic/
ca vt de cola vel de sanguie adusto cū sint acutiores q̄ q̄
sunt de mā valde hūida sunt citioris crisis q̄ illa. ¶ De 4a
aūt ɔditiōe siue de manerie crisis an sit futura bona an ma
la siue ɔpleta aut diminuta: sciēdū: q est facilius pnosticari
certe de crisi bōa q̄ de mala: q2 motus ad crisim bonā ē or
dinatus regulatus ⁊ stabilis pp v̄tutē hñtē fortitudinē qua
ɔ nat morbo ⁊ māe eius: vn̄ fit q signa bōa q̄ appēt in die
idicatiuo pcedēt meliorādo āpliando vel augēdo vl' saltē p
manebūt talia vsq3 i diē creticū. Motus v̄o ad crisim malā
est iordinatus istabilis: q2 v̄tus ē debilis: vn̄ dixit Gal. 3.
de crisi. ⁊ scribit a Rabi in. 10a pti. sic. Esse crisis male nō ē
certū ⁊ firmū ⁊ multotiēs nō cōphendit nisi cū extimatiōe
sed eē crisis laudabil: certū ē ⁊ firmū ⁊ cōphēdit scia certa.
Et dixit. A. ⁊ signioni. alr. significatori inest vt significet de
signionibus sup crisim bonā ⁊ malā: sicut cū inimicus ex
pugnat ciuitatē expellit ipugna ⁊ coartat ⁊ sublimat litē.
Et expādunt signa victorie vehemētis dño defensore lon
giquo nō arripiēte arma sua neq3 potēti vti istris suis sunt
signa ad testificādū illud: qd vult siue intēdit: vt sit de victo
ria defensoris: aut victoria inimici expugnātis. ⁊ significat
de dispōibus testificatiōis significātibus malitiā dispōnis
dñi. Et si dispō fuerit e ɔ̄rio: tūc iudiciū erit e ɔtrario. Dixit
Raf. 19o ɔti. auctē Ga. Si i primo die i iudicādo de crisi si/
gna nō appēt māifesta expecta diē sequētē. Et si ēt h̄ die ni
hil appuerit melius ⁊ honorabilius est tacere pnosticatio
nē. nā ego dixit Gal. tota vita mea postq̄ fui iter medicos
vsus pnosticatiōe nūq̄ defeci nec peccaui in ea. ¶ Ad re/
ctū aūt iudiciū de crisi ferēdū o3 cōpare v̄tutē ad mā3 mor
bi: vn̄ Raf. 19. ɔti. ait: dico q digōnes hūorū ⁊ v̄tutū sunt
he: aut. n. hūores sunt calidi ⁊ v̄tus fortis. ⁊ tunc erit euō
manifesta: vt plies p sudorē rigorē fluxū sanguis narium:
aut vomitū: ⁊ si humor fuerit subtilis ⁊ v̄tus fortis erit p
fluxū vētris aut sudorē: aut v̄tus est fortis ⁊ hūores sunt
frigidi: ⁊ tunc erit crisis p exiturā s̄m eorū grossitiē fluxibi
litatē ⁊ subtilitatē: aut ē v̄tus debilis ⁊ hūores cali: ⁊ tūc
vt plin interimit: est tñ raro vt liberet patiēs cū dissolōne
occulta. Aut est v̄tus debilis ⁊ hūores frigidi: ⁊ tūc interi
mit p lōgū tp̄s: aut dissoluit tp̄is prolixitate ⁊ liberatur.
¶ Quinq3 ponunt signa ab auctoribus bone crisis. Pri/
mū est dixit Gal. p de crisi. digō appens. Scōm vt fiat cri/
sis in aliq die cretico. Tertiū est vt pcedat ⁊ indicet ipsam
dies indicatiuus ɔtinuus i v̄tute. 4m est vt crisis sit velox
⁊ leuis: ⁊ est vt sit euō similis materie sue. Et. Auer. 4.
coll3. dixit. quinq3 bona crisis cognoscit causis. vna est vt
fiat in statu egritudinis. 2a post digōnē bonam. 3a vt hūor
q euāt sit silis hūori egritudinē faciēti. 4a vt i die laudabi
li fiat. ⁊ 5a vt sit bōis diebus idicata. Et Aui. dixit. scias q
melius signo⁊ crisis bone est vt sit ɔpleta: deide fiat in ali/
quo die⁊ idicatiuo⁊ ei pportiōali ⁊ est cū euōne nō cū per
mutatiōe ⁊ exitura. Et est euō hūoris cū quo fit crisis hūo
ris faciētis egritudinē: ⁊ ē expulsio in pte pportionali ⁊ to
lerat cū facilitate dixit Paulus qñ icipit patiēs se mouere
⁊ ascēdit sursum a lecto cū alijs signis crisī. respice cū h̄ to
to si pulsus nō est in casu: sed est altus fortis ⁊ magnus ⁊
pnosticare de futura bona crisi. Et si fuerit idicata pus p
aliq̄ diē indicatiuā est melius. Dixit Raf. 19. ɔti. qñ in die
crisis patiēs multū loqtur ē signū bonū: q2 locutio nō est
nisi per musculos fortificatos. Et dixit Mesay. vt ibidem
Raf. scripsit qñ i die cretico patiēs ē agil motus bōi anhe
litus ⁊ appetitus ⁊ vrina ⁊ egō ⁊ sudor appent laudabiles
cū bono sono expecta crisim laudabilē cōpletā saluā ⁊ in/
dicatiuā. ¶ Dixit. A. qñq3 fac̄ spare bōitatē crisis: nā egri/
tudis i spē sua. sic terciana ⁊ causon cū inuenit crisis ppor
tionalis eius: aut cū inueniunt sue dispōnes: sicut ille in q
bus currit res v̄tutis ⁊ pulsus s̄m q o3 ⁊ dispō v̄tutis ⁊
pulsus in horis sigrū prauorū. i. in horis ɔmotiōis māe añ
tis euōnē si ē bona qñ pulsus ē fortis ⁊ rarus: ⁊ pp̄ie qñ
addit ei v̄tus ⁊ minorat eius diuersitas ⁊ equat. tunc. n.
est ppēdicularis. i. signū bonū sup quē intēdēdū est. s. in p
nosticādo. Et subdit. A. scias q motus crisī. i. cōmotio añs
cū ɔcurrit i diebus ⁊ horis in qbus currit cōsuetudo nāe
ad ipugnādū egritudinē ex impugnatiōe q̄ fit cū expugna
tiōe nāe i eligēdo horā: aut i eligēdo dispōnē cū auxilio. s.
aspectus celestiū sunt qbus hñ fiducia. In qbus verbis.
Aui. innuit nobis tria eē sigā p q̄ possumus hñe fiduciā q
crisis erit bona. Et pm est q fiat i diebus i qbus est ɔsuetu
do: q2. s. in diebus creticis. 2m ē q de se ⁊ electiue v̄tus mo
ueat bellū ⁊ nō irritata a mā. Et 3m est vt eligat sibi dispō/
nē3 in mā. s. digōnē. Et q2 Gal. voluit q nā nō h3 mētē nō
voluit Aui. i dictis v̄bis q nā hēat mentē ⁊ agat cū delibe
ratiōe: nec ēt voluit q ipsa agat nisi stimulata a morbo ⁊
mā eius. nā sua opō in morbo ⁊ mā eius ē semp s̄m q sibi
psentialr occurrit ex actōe morbi ⁊ māe eius in eā. Sicut
q̄ mā morbi nō mouet tota i pn° morbi ad agēdū ɔ̄ nām
sō nā i morbi pn° nō mouet toto suo robore ɔ morbū: sed
q2 i augmēto morbi mā eius mouetur agēdo plus ɔ̄ nām:
silr ⁊ i augmēto nā mouet p āplius ɔ̄ morbū ⁊ mām eius.
Et q2 i statu morbi mā eius mouet tota cōtra nām: iō i eo
nā toto suo posse conat agere cōtra morbū ⁊ mām eius: ⁊
iō nā magis eligit motū ad crisim. i. mouet cōtra morbū ⁊
māe eius expulsionē. in statu i quo est magis stimulata est
mā morbi: ⁊ in quo est ēt magis victa ab aspectu celesti q̄
in alia hora. de signo sumpto a digestiōe dixit Raf. 19. ɔti.
auctē Gal. est de pmis ⁊ melioribus signis significātibus
crisim pñtē bonā: est igit dixit Gal. pmo sup h̄ inspiciēdū.
nā ego curaui ⁊ vidi infirmos qbus supuenit crisis post di
gōnē: ⁊ nūq̄ aliqs ipo⁊ mortu° ē. Et dixit iterū Gal. spēs
laudabil' crisī. est q̄ appent post ɔpletā ⁊ laudabilē digōnē.
Et impole est q post ɔpletā digōnē appeat illaudabil' cri/
sis digō tñ cōpleta nō erit nisi i statu morbi ⁊ Rabi. in. xia.
ptie. post apparitionē signo⁊ digōnis pfecte ipossibile est
accidere aliquo tpe illaudabilē crisim: signa. n. crisis si eue
niunt apparētibus signis digonis significāt statū pximū
⁊ salutē. Q2 aūt crisis bona fiat i statu dixit Raf. 19. conti.
Cū videmus patiētē remotū a piculo: ⁊ morbus nō est vio
lētus acutus ⁊ nō fuerit peccatū p qd possit addi ad mali/
tiā ⁊ ad laborē morbi nō erit crisis nisi i statu. hec est lauda
bilis: q2 venit post digōnē. ¶ De crisi aūt cōpleta dixit A.
2a. q̄rti. q ipsa accidit i egritudibus māerū subtiliū calarū
v̄tute existēte forti: ⁊ hec est q̄ fit p euōnē. Et eius signa p
nostica sunt apparitio signorū digōnis māifestorū i augme/
to morbi: ⁊ i pma pte status apparitio signorū digōnis cō
plete: ⁊ in die idicatiuo pcedēte apparitio alicuius vestigij
crisis: ⁊ ipsa qdē f3 plin facilr tolerat: ⁊ eius accñtia sunt
remissa in cuius euōne educit mā ɔiuncta egritudini. na3
euō māe añtis tñ nō facit crisim pfectā: q2 nō educit mā fa
ciāt egritudinē: ⁊ op3 vt euō fiat p ɔueniētē regionē. ita vt
sit appropriata mēbro i quo est egritudo: sicut dcm̄ est su/
pra. Dixit. A. scōa q̄rti. qñ forma. i. modus expulsionis nā
lis nō ē lōginquus qn motui eius i illa pte fit signū signifi
cās q illud qd separat. al's sperat. de expulsione eius est il
lius gñris. s. expulsionis nālis: si crisis q̄ expectat fuerit
bona: ⁊ istud signū est signū digōnis vel eius ɔ̄rij. Scias
tñ dixit Raf. 19. ɔti. q signa digōnis significāt morbū salu
tiferū ⁊ nō crisim futurā: q2 pole est q dissoluat morbus
paulati ⁊ occulte post signa digōnis lōgitudine tp̄is. ¶ De
signis aūt crisis male dixit. A. 2a q̄rti. q ipsorū pncipia ⁊
radices sunt vt sint ɔ̄ria signis crisis bōe pdictis. Sicut. n.

conditiones

Quarta cōditio an crisis futura sit bona vel mala

Expectatio v̄tutis ad mām crisim morbi iudicādo de crisi.

Signa bone crisis

Vide hec signa apparentia ad ɔductum crisī laudabil' ɔplete ⁊ salue

Signa crisis male.

cōditiones crisis laudabilis:vt ipse dixit.scda q̄rti.sunt q̄/
tuor.s.q̄ sit cōpleta p expulsionez factā de hūore nocitiuo
ad extra corpus:⁊ q̄ sit in ea fiducia.s.p p̄ntiā signoꝝ digō
nis cōplete ⁊ q̄ habeat accñtia salua:⁊ q̄ eā idicauerit ali
quis dieꝝ indicatiuoꝝ casurā in die cretico laudabili. Silr
⁊ sunt q̄tuor cōditiones crisis male.s.q̄ sit iperfecta ⁊ dimi
nuta p expulsionē nō totalē humoris nocitiui:sicut.n. dix
Aui.ibidē:signationes bonitatis crisis sunt signōnes bo
nitatis ⁊ victorie nāe ⁊ nō fallit hoc:⁊ ita signōnes malitie
eius ⁊ ipsius diminutionis sunt signantes iurgium ⁊ duel
lū qd currit inter nām:⁊ illud qd ipugnat eā. Et nō ē pōle
tibi vt ex toto iudices q̄ nā vincit p̄culdubio nisi mltipli
cent magnificent ⁊ augmentent. Et ideo in crisi mala ⁊ di
minuta p apparitionē signoꝝ verendoꝝ nō semp est despe
randū de infirmo.nā dixit Gal.vt.9.ponit ɔtinentis: noti
cia crisis laudabilis nō est sicut notitia dispōnis aliaꝝ cri/
siū:q̄ crisis mala ⁊ diminuta cognoscit cū cognitione p̄/
piqua ⁊ nō certa:sicut cognoscit crisis laudabilis ⁊ pfecta
Et ideo subdit Gal.vt ibidē ponit aliq̄ accñtia cretica po
terunt terrere:sicut terrent ignaros medicos atq̄ vulgus
q̄ nō hāt terrorē inducere tpe necessario:q̄ nocumētū nō p̄stāt
eo q̄ erit manifesta crisis. Cū enim apparent sup infirmo
p̄dicta accñtia terrefaciētia medici diminuti terrent ⁊ diffi
dunt de infirmo nō aspicientes ad ea q̄ sup his ɔsideranda
sunt:q̄re sciēdū est q̄ si p̄dicta accñtia oīa vel aliq̄ appuerit
in die vel nocte añte creticū:⁊ signa digōnis occulte vel ma
nifeste apparuerint cōplete vel diminute añ hoc vt suꝑflui
tatibus:⁊ pulsus cū hoc fuerit fortis aut augmētatus cuz
fortitudine:vē ⁊ secure medicus iudicare poterit q̄ crisis
adueniet fm aliq̄ spēm eius:⁊ q̄ egri dispō ad bonū muta/
bit. ℭ Dixit Aui.vbi.s. O q̄ta signa timorosa vidimꝰ de
casu pulsus abscisione sudoris ⁊ p̄funditate sōni p̄ducētia
post horā ad crisim pfectā ⁊ bonā:q̄m nā in hmōi cessaue/
rat ab operibus suis:⁊ tota occupata erat in egritudine:⁊
postq̄ redit tota v̄tus ad eā vincit eā.s.egritudinē vel māz
⁊ expellit eā. Et fortasse nō sufficit.s.nā cū ea.s. egritudine
vel mā ⁊ istud in pluribꝰ horis est:q̄m nā nō cesset ab opē/
ribus suis oībus nisi pp rē magnā. Et dubiū nō est qn pp
rē magnā deficiat.qñ.n.añcedit pugna talr q̄ v̄tus nō fu/
gat cū ea vsq̄ ad statū ē illud signatio mortis:⁊ si remanet
v̄tuti residuū aliqd vsq̄ ad statū est saluās. Et iō si talia ac/
cidētia occurrerint virtute ente ōbili:⁊ añ appitionē signo
rū digōnis signabunt ɔuersionē egri ad malā dispositionē.
Quare medicus sup h̄ patiēter ⁊ obscure ⁊ astute p̄cedere
dz ne in suis p̄nosticationibus vitupet. Et ideo dixit Ras.
19.ɔti. Cū accidit patiēti subito difficultas anhelitus ⁊ pe
ctus est valde strictū:⁊ post hec oīa signa inueniunt pulsus
subito magnus ⁊ remanet in sua magnitudine:⁊ sit pulsꝰ
p̄uus debilis expecta crisim futurā stati.s.bonā:⁊ si pulsus
auget in magnitudine ⁊ fortitudine:⁊ in aliq̄ pte appare/
bit lectigatio faciei ⁊ vene timpoꝝ repcutiunt ⁊ rubedo
suꝑflua in maxillis oculis ⁊ naribus cōfortet spes tua. Et
si inuolūtarie oculoꝝ lachrime emittunt ⁊ corā oculis pa
tiētis p̄ntant q̄si radii ⁊ corruscationes ⁊ patiēs fricet na/
res suas:his signis oībus visis fluxū sanguis ex naribus
expectabis. Et nō debes v̄eri si patiēs patit sensus pmix/
tionē aut malā in lecto agitationē. ℭ Et de signis crisis ma
le ē vt eueniat añ statū ⁊ añ signa digōnis. Et de eis ē vt ca
dat in die nō cretico:⁊ vt pulsus sit cū eo.s.incipiēs cadere
⁊ tēdē ad ōbilitatē ⁊ p̄uitatē. ℭ Et dix Ga.3.de crisi.⁊ scri
bit.19.ɔti.dies indicatiuus añs indicat crisiz malā:sicut si
vides in 4° die nebulā nigrā aut silem cū aliis signis malis
appentibus.dico q̄ hic eger p̄culdubio morietur:⁊ si p̄xi/
mus eius erit in ipari erit crisis eius in 7°:⁊ si in pari erit i
6°. Et certificaberis de h̄ cū dubitas p motū morbi q̄ dū
est velox crisis erit in 6°:⁊ si ē tardꝰ signat tarditatē:⁊ cris.
erit in 7°. ℭ Et de signis crisis male est si nō expellit in ea

Nō sp est desperandū ex ap/ paritōne si/ gnoꝝ verē/ doꝝ.

humor faciēs egritudinē.s3 aliꝰ:vt expellat flā i febre coti
ca:aut colā in sciatica. ℭ Et ex eis ē si nō fiat expulsio a pte
in q̄ est egrꝰ:vt fiat expulsio sanguis p narē sinistrā in apo
stemate episcopis aut per dextram apastemate splenis.
ℭ Et ex eis est si non expellatur per partem egritudini ap/
propatā.vt si in ꝑipleumonia v̄a fiat crisis p fluxū sanguis
nariū.tales.n.oēs crises male sunt facte vi sinthōatis: nō
vi nāe regulātis:⁊ nō sequit p eas alleuiatio. ℭ Dix Ipo.
2.epidimiaꝝ.⁊ scribit.19.ɔti.qñ icteritia accit in die malo:
⁊ morbꝰ nō alleuiat p eā signat q̄ nā ipotēs est expellere
suꝑfluitates. Et si cadet cū hac alia eūo cōplebit cū ea crisis
finaūt mors vicina sequet. ℭ Dixit. A.1° q̄rti. Accñtia si/
gnoꝝ crisis in p̄mis diebus.s.in p̄n° vl morbi appentia si/
gnant p̄uitiē. In aug° v̄o est cū laudabilē signant crisim:di
minutā t̄n:⁊ h̄ si appuerint post sigª digōnis. ℭ De signis
crisis male dixit Hal.10.the.q̄ malā signant crisim bonā si
gnantibus ɔ̄ria sunt:sicut si appeant crisis signa p̄ntis no
cte aut die q̄ dies nō sunt cretice:aut certe sunt male crises:
neq̄ signa maturationis comitant sigª ipsa ⁊ pulsus debi
lis est. Et eūo alterꝰ est humoris q̄ egritudinē nō ɔtingit.
ℭ Et scias q̄ oīs crisis in q̄ deficit aliqd signoꝝ crisis lau/
dabilis ⁊ pfecte ē crisis defectiua a laudabili s3 proportio
nē ⁊ exigentiam eius qd deficit:⁊ oīs crisis pmutationis
deficit a laudabili crisi ⁊ perfecta. Dixit enim. Gale.3°.de
crisi.⁊ Aui.ēt 1ª quarti.laudabilior crisiuz pmutatiōis si/
gnat crisim malā.s.in compatione ad crisim eūonis. ℭ Et
scias q̄ vnū ⁊ idē sigᵐ p̄t significare sup crisim bonā ⁊ sup
malā:sicut.v̄.g.dixit Aui.pulsus cordis.nā qñq̄ signat q̄
mā est expulsa ad os stōi:⁊ sic signat crisiz bonā p vomitū.
Et qñq̄ signat q̄ mā violēter supuenit cordi:⁊ sic q̄ seqt
crisis mala. ℭ Et scias dixit Aui.q̄ sigª mala qñ aggregā
tur:⁊ est dies creticus:tunc est spes verior ⁊ fortior.s.ad si
gnificādū malū q̄z vt fiat eɔ̄rio.s. appeant ⁊ aggregent in
die nō cretico:dz ergo vt innitat sup illud. Et dixit.si accit
pugna.i.cōmotio in mā egritudine excitāte eā ⁊ ingetante
nām illud est de illis q̄ signant vehemētiā oppssiōnis egri
tudinis ⁊ pmutationis māe. ℭ Dixit Ras.19°.ɔtin. Dico
debes facere differentiā inter has signōnes.s.q̄ signant cri
sim si sunt a bonitate nāe an a malitia morbi:⁊ h̄ p pulsuz
⁊ anhelitū:q̄ qñ augmentant in malitia crisis erit mala:
⁊ qñ in bonitate bona. Multotiēs.n.dixit Aui.multiplicā
tur signa timorosa:⁊ vr pulsus sanari ⁊ eq̄ri ⁊ fortis fieri.
ℭ Et dixit.scias q̄ infirmus bonoꝝ hūoꝝ cū egrotat ⁊ ap
pet digō in vrina eius cū egrotat in p̄ncipiis tunc sis securꝰ.
Et cū appēt in eo signa timorosa.s.post hec:tūc sanatio eiꝰ
erit magis cita ⁊ citius esse dz:q̄m crisis in eo est p̄pinquior
ℭ Ad h̄ aūt vt bñ discernē scias inter dictas signationes
dixit Gal.vt.19° scribit ɔti.oz cognoscē p̄nᵐ morbi.nā qui
nō cognoscūt p̄nᵐ morbi ignorāt discernē inter mutationē
anhelitꝰ alienationē:⁊ silia accidētia:q̄ñ significēt p̄ditionē
aut crisim p̄ntē.s.bonā: Et ait Ras.p̄nᵐ in h̄ loco appello
p̄nᵐ artificiale cuius initiatio est cū incipiūt appere signa
digōnis. Et ignorantes tp̄s morbi ignorant accñа signan
tia vnū in vno tpe ⁊ in alio tpe aliud. ℭ Dixit Ras.19.ɔti.
auc̄te Ga. Cū appent sigª cretica:⁊ post ipsoꝝ appitionē nō
cessat caliditas.s.⁊ nō fit crisis.h̄ accit:aut q̄ morbꝰ ē plūm
augmentatus ⁊ crisis.ē ipedita pp morbi augᵐ ⁊ eius mali/
tiā:⁊ seqt inde mors.aut est:q̄ nā cepit pugnare ɔ̄ morbū
⁊ appuerunt accñtia cretica:q̄ ista accñа nō sunt aliud q̄z
pugna inter māz ⁊ morbū:⁊ pp malā pugnā ē debilitata:
⁊ ex sua opōne nō ē secuta eūo. Et hoc signat crisim diffici
lē fm q̄ fm fortitudinē morbi v̄tus ē debilis. ℭ De signis
aūt osidentibus an crisis sit v̄tura cito an tarde. scias qd
fortitudo v̄tutis egri ⁊ velocitas motus morbi ⁊ māe eius
subtilitas ⁊ festinantia appitionis digōnis crisim cito fu/
turā signant ɔ̄ria v̄o ɔ̄riū dixit Aui.scda q̄rti.scias q̄ i egri
tudinibꝰ saluis.i.salubribꝰ:aut ēti qbꝰ nō appent accñtia

Idez pōt esse signū cris. bone ⁊ crisis ma le.

Signa vē ture crisis cito vl' tar de.

mala postponit crisis. nā nā nō ē agressa.s.a mā sub ea submersa: ⁊ est libera potēs pugnare qñ vult: qm̄ possē ē ei vt expectet vsq ad cōplemētū digōnis: ⁊ tūc faciet crisiz. Dixit Ipo.4°.affo.q̄ in parib⁹ indicant̄.i.creticant̄ seu creticari in eis sig^a pcedētia in dieb⁹ indicatiuis pnūciauerūt discrita ⁊ amica cuersiōis: ⁊ p ɔñs tarde creticationis. ℂ De signis aūt ad sciēdū in q̄ die crisis sit vētura. dixit G.3. de creticis. cognoscit̄ q̄ die dʒ fieri crisis ex motu morbi. nā cū febris ē ɔiūcta vni dispōni seu vni ordini: sic febris ɔclusa: vt sinocha: ⁊ ñ accit pcm̄ ex pte aliq: vt egri vł astātiū vł alioꝝ tūc expecta crisiz i q̄rto: qꝛ i tali febre nā mouet̄ ad crisim in sua p^a reuolutiōe. Raro tñ euadūt egri a pcō. Et si ē ɔiūcta vni dispōni tūc si aliq̄ hora iterpolata respice: vt.s. sit in ea mor⁹ p 3^m: ⁊ sit iterpolatio: ⁊ tc respice q̄ztitatē sue vtutis ⁊ eius motū: qꝛ possē est in ea fieri crisiz. ⁊ in 3° ⁊ in 5°. die. In 3° qdē si morb⁹ ē magn⁹ ⁊ eius mot⁹ velox. In 5° vo si morb⁹ ē minoris magnitudis ⁊ minoris velocitatis. nāʒ erit cū p° febris crisis: ⁊ sic in 3° vel in 5°. Et possē ē q eueniat in 4° ⁊ hoc erit pp residuū qd remāsit in 3°. Cū.n. poxism⁹ febris in hora.xi^a diei tertii ceperit crisis erit i nocte tpis⁹ tertii aut in die 4°. Et si vides crisim multis infirmis euenire in die 3° in illo tpe tūc erit iudiciū magis certū. Et vide supra de signis ⁊ causis añcessiōis ⁊ postpōnis crisis. Et dixit Ga. pone q sit aliq̄ egr° cui⁹ crisis expectet̄ in 14° ipsa pōt euenire in xi°: aut pp morbi magnitudinē: aut pp vehemētē ɥtutē: aut pp mot⁹ eius velocitatē: aut cā accñtiū exterioꝝ. Dico tñ q ipossē ē q crisis ista sit cōpleta ⁊ laudabilis: sʒ ē verēdū de infirmo ⁊ pҏe cū morb⁹ est piculosus. Et si morb⁹ est salubris eris cert⁹ q cū crisi erūt accñā praua ⁊ fortia vel nō erit cōpleta ⁊ sign̄ t̄ q febris reuertet̄ q̄zuis sit eradicata. ℂ Dixit Gal.10° theo. sciēdū ē q in morbis piculosis crisis añ venit ꝑm maiorē ptē: ⁊ sit ea q̄ dʒ fieri in 7° aut 5° aut 6°. In salubribus aūt morbis crisis postponit̄ iuxta acuminis eius fortitudinē ⁊ debilitatē: q si nō appent dixit Ga. vbi.s. in p° vel scdo die sig^a digōnis: sʒ appent in 4° ⁊ morbus nō sit piculosus: tūc si nullū pcm̄ cadet inter 4m ⁊ 7m diē crisis erit in 7°. Et si accidet pcm̄ expecta crisim in nono die. dixit.n. Ipo.4° affo. Quib⁹ in die 7° iudicat̄.i. creticat̄ bis nubē hʒ in 4° die vrinā rubeā ⁊ alia sig^a.s. sigñantia digōnē ꝑm rōnē sic. Et Gal. dixit in cōmē. q ñ solū nebula rubea hoc sigñat: sʒ oīa alia sigñantia digōnē q̄ nō pcesserunt 4m diē si apparuerūt in q̄rto significant crisim futurā in septio. ℂ Et dixit Gal. q narrauit Ipo. de nebula rubea est q̄si miraculosū: qꝛ q̄zuis nebula rubea significet egritudinē salu. Nalubrē. lōgitudinē tñ egritudinis sigñat. ℂ Dicūt qdā cū appent sig^a digōnis in die indicatiuo fiet crisis in die cretico ab illo indicato: nō nubes rubea ē sig^m alicui⁹ digōnis: imo posset eē sig^m fere cōplete digōnis in febre collica nali: si ergo apparet in q̄rto die crisis erit in septio. Et si nubes rubea h sigñat multo magis nebula rubea pendēs in medio: aut ⁊ Ipostasis rubea q̄ maiorē sigñat digōnē. Et nubes rubea ⁊ nebula rubea pēdens in medio: ⁊ Ipostasis rubea hoc sigñant multo magis si fuerint albe: qm̄ vlteriorē sigñant digōnez. Et q̄zuis vtreq scʒ rubee ⁊ albe apparētes in q̄rto significent crisim in septimo: est tñ inter eas ista dña: qm̄ si erunt albe crises eueniēt in pncipio septimi: ⁊ si rubee in fine eius. Et pdictus affo. hʒ veritatē de p° q̄rto die sup p^rio septimo. nō aūt de sequētibus aut nō sic sicut de p^rio: vñ si appareat nubes rubea in.xi. nō tñ fiet crisis in.14. imo vtplim in.17. vł 20°. Et rō ē: qꝛ cū appet nubes illa in p^rio q̄rto sigñat potentia virtutis multa q̄ potuit cito hēre victoriā ɔ̄ māʒ morbi: sʒ cū apparet in die.xi. sigñatur victoria tarda: ⁊ p ɔñs nō tanta potentia ɥtutis. Et pp hāc cām est: qꝛ lʒ in.xi. sit pductus tantus gradus digōnis in mā q̄ztus in pmo q̄rto: ⁊ q tñ distet.14. dies a.ix. quātū septimus a q̄rto: non tñ pducet̄ ita crisis in.14. sicut in septimo pp potētiā ɥtutis nō esse eq̄lem in vtroq. Et sīlr intelligēdū ē de alijs diebus q̄rtis post.xi^m: qꝛ semp fiet crisis i die cretico remotiori pp minorē esse potētiam virtutis agentis supra passuz. ℂ Et dixit Ga. vbi supra. Si morbus fuerit velocis mot⁹ mutatio coloris ⁊ sbe vrine in quarto ē sufficiens ad declarandū crisim futurā in septimo. ver. g. qñ vrina subtilis in pn° in q̄rto die apparet mediocriter grossa: ⁊ color vrine albus in pn° mutat̄ in citrinū in q̄rto in morbo q est velocis motus significat crisim futurā in septimo. Et sicut nebula rubea cum apparet in primo quarto significat crisim in septimo: ⁊ cōsimiliter significat ⁊ apparet in alio die indicatiuo: sed non sequit̄ crisis eque cito. Nam ego dixit Ga. vidi pluries hoc signū in septimo: ⁊ crisis fuit facta in decimoq̄rto: ⁊ apparuit ēt in decimoq̄rto: ⁊ crisis fuit facta in 20°. Et similiter fuit apparens in.xi. ⁊ crisis fuit facta i.17. vel.20. sic ergo cum hoc signū apparet in alio die indicatiuo q̄ʒ in p^rio quarto nō erit crisis in die cretico indicatiuo ab illo: sicut erit in septimo indicato a primo q̄rto. Et cā est dicunt qdā. qꝛ tp̄s a q̄rto vsq ad septimū est eq̄le tpi morbi transacto ante nebule appitionē ⁊ ob h p̄t esse q cōpleat̄ digō in eo: ⁊ sic cū apparet in die quarto significet sigñone certa q crisis erit in septimo. Sʒ qñ hoc signū apparet in.xi. impossē est q crisis sit in decimoq̄rto: qꝛ nō pōt in tribus diebus cōpleri digō residui qd remansit de mā digerēdū. Nā opʒ q hēat tot dies vel circa: ⁊ aliqñ plures ad cōplēdū illius digestionē quod pcesserunt dies ante signi apparitionē. ℂ Pone ēt dixit Ga. q morbus alicuius nō sit piculosus: ⁊ q in scdo appareant signa digōnis mārfeste: dico q si morbus fuerit fortis ⁊ magn⁹ ⁊ eius motus velox crisis erit in.xi. potius q̄ʒ in decimoq̄rto ⁊ si morbus erit debilis ⁊ leuis ⁊ eius motus tardus crisis erit in.14. magisq̄ʒ i.xi. Et dixit. discernit̄ inter hoc p etatē cōplonē tp̄s anni: ⁊ similia: sʒ si aliqua istoꝝ signoꝝ coadiuuant̄: sʒ non cōplete aut aliqd pcm̄ erit inter septimū ⁊.xi^m: ⁊ accñtia sunt permixta.s. q aliqua sunt significantia anticipationē crisis: ⁊ aliq̄ postpōnē eius: tunc medicus dʒ esse acuti sensus: ⁊ bñ exercitatus ad cognoscendū inter has duas spēs.s. q est fortior inter eas: ⁊ ab ipsa sumit significationē. Et si dubitaueris in pnosticatione tua: in primis ⁊ certam non poteris hēre notitiā possē est q certificabis te in diebus exñtibus inter septimū ⁊ vndecimū: qꝛ si morbus illis diebus augmentat̄: ⁊ eius motus est velox: ⁊ aliqd signū digōnis apparet: crisis erit in.ix. ⁊ si eɔ̄rio erit in.xiiij. ℂ Et dixit Ga. vbi supra. pone q aliqs morbus infirmo superueniens salutiferus est in primis diebus tardi motus ⁊ febris non est ignea nec adurens: ⁊ non apparent cū h signa digōnis. Dico q morbus hic non declinabit ante decimūq̄rtū. Et potes cognoscere q declinatio eius erit in.xiiij. cui post p tēpora morbi qꝛ signa principij morbi si stabunt per longa tpa significabunt q morbus magis erit cronicus. Et si signa augmenti morbi erunt manifesta in 4° vel 7° expectabis crisim cito: nā siquidē in q̄rto crisis erit in 7°. ⁊ si in 7° erit in.xi. Ista.n. t ia.s. augmētū velocitatis motus morbi ⁊ febris magnitudo ⁊ signoꝝ digōnis appitio cita significabunt q crisis erit in.xiiij. aut nō. Et maxime si pticularia de etate ⁊c. ɔueniūt. Et si signa digōnis appent in.xi. ⁊ alia duo de pdictis tribus nō ɔueniunt crisis nō erit in decimo q̄rto. Et si etas ⁊c. declināt ad fridīditatē nō erit declo morbis. añ.20. Et si in.14. sig^a sunt pmixta: ⁊ digōnis sig^a sunt augmentata multū crisis erit in..7. Et dixit Ga. debeo bñ cogitare ⁊ inspicere sig^a q̄ appent in.17. q̄ si erunt pauca sūt certe significationis q crīs. nō erit in 20°. ℂ Dixit Ga.3. de criti. ⁊ scribit̄ a Rabi. in.xi^a pticula. Ex motu egritudinis scire poteris diem crisis.s. qꝛ crisis semper sit in die poxismi. sup. siue exerescētie febris. Et aduentus crisis in die qetis ē rarus. Immo dñt qdā miraculosus. Et h dixit Ga. nō vidi accidere nisi semel. ⁊ itellexit max^e in febrib⁹ ɔtinuis

Signa in quo die crisis sit ventura.

Significationes nebule rubee.

Crisis sp sit in die iterpolationis aut in die exerescentie.

sed de interpolatis nõ est sic: vt supra dcm̃ est. Dixit Ras. 19. cõti. nũq̃ vidi morbũ acutũ velocẽ ↄtinuũ ꝛ ordinatũ motũ habuisse a p̃n° ꝛ 14ᵐ diẽ ptransisse qn ei euenerit ali q̃ spẽs pmutatiõis. i. crisis cõpleta aut diminuta i die creti co. Et scias ꝙ signa alicuius crisiũ si appuerint i die creti co: tũc iudiciũ de illa crisi erit certius. Et adhuc magis cer tificabit si in die illo nõ fuerint inuenta alia signa significã tia aliã crisiũ spẽm. ❡ De signis aũt significãtibus an cri sis sit vẽtura p euonẽ an p pmutatione mãe sunt distinguẽ tia inter eas fortitudo ṽtutis: qm̃ facit ad crisim p euonẽ ꝛ signoꝝ digõnis cita apparitio. quoniã facit crisim p euo nẽ: ꝛ bonũ ↄ̃ia crisim denotant pmutatiõis. Dix. A. 2° q̃r ti. crisis accidit in egritudibus mãerũ subtiliũ calidaꝝ vir tute ente forti: ꝛ hec est q̃ fit p euonẽ. Sꝫ crisis pmutatiõis expectat in acutis egritudibus vbi ṽtus ẽ debilior ꝛ dies indicationis. s. est debilior. põt. n. esse debilis: aut q: sit de illis q̃ trãsit supra p̃ᵐ piodũ: vt vigesimus pmus vigesimus q̃rtus ꝛ siles: aut q: in ea apparẽt signa digõnis debilia: ꝛ silr signa indicãtia futura crisim debilia. Et subdit. ẽt expe ctat. s. crisis pmutationis mã ente grossiore. Et dixit. cum egritudo mouet signa crisis ante crisim digõnis significat exiturã i mẽbro: aut egritudinẽ aliã. s. q: spasmũ vel tumo rẽ vl' aliũ modũ deriuatiõis mãe ad mẽbra p̃ter ꝙ eueniat in eis inflatio: aut apa vel rẽ aliã. s. longitudinẽ morbi. Et fortasse h' erit post sanitatẽ. s. postq̃ appenter videbit fa ctus sanus alr p̃ter sanitatẽ. Signa. n. crisis pmutationis sunt egritudo nõ acuta nec de mã facilis digõnis: q: egritu do acuta: ꝛ de mã facilis digõnis: vt dictũ est: terminat p euonẽ manifestã: sed qñ egritudo ẽ de mã difficilis digõ nis q̃lis est mã grossa vel viscosa frida vel multa terminat p deriuationẽ mãe huius egritudo: aliqñ ẽt terminatur p vrinã. Dixit. n. Ipo. 4. afo. Quibus spes est apa ad articu los cõuerti. sup̃ siue ad emũctoria vel cutẽ vel alia mẽbra vilia extrema siue debilia velut in laboriosis ↄsueuit eueni re febribus eruet eos ab apostasi ꝛ deriuatiõe mãe. i dictis locis vrina grossa ꝛ multa alba fcã. nã deriuatio mãe ad dicta loca vt plm̃ euenit in corporibus repletis mã flãtica multa: ꝛ iõ vrina oꝫ esse multa grossa ꝛ alba: vt attestet ꝙ mã peccãs p eã euetur. Et sic mã que debebat deriuare ad aliquẽ dictorũ locoꝝ nõ deriuat ad eũ: q: euata est p vrinã. Et silr sup̃. erueret ad deriuationẽ mãe ad dicta loca sup uentus fluxus ventris flãtici multi aut vomitus multi flã tis: q: silr euaret pinde mã que debebat ad illa deriuare. ❡ Dixit Aui. scd̃a q̃rti. Multotiẽs accidunt signa pmuta tionis mãe ꝛ supuenit ei euo magna ꝛ ꝓprie p vrinã exu berãtẽ albã. q̃obrẽ nõ accidit pmutatio. Et subdit Ipo. si militer absoluũtur a dcã Ipostas seu alia deriuatione p̃di cta celeriter valde si fluat ex naribus eorũ sanguis. s. gros sus ꝛ multus attestãs mãe peccãti. Et iõ h' valeret qñ mã debens deriuare fuerit ex sanguine grosso. aut de mã mul tũ sanguini mixta: sic ꝙ cũ eo possit educi: ꝛ alr nõ: imo ta lis fluxus sanguis noceret. q: euaret frenuꝫ illius mãe: ꝛ cũ hoc ẽt debilitaret ṽtus. Et cõsilr fluxus sanguis nariuꝫ erueret ab apostasi fluxus emorroidarũ: aut mẽstruorũ cũ q̃bus ipsa mã peccãs educeret: marie aũt dixit Ipo. absol uunt ab apostasi si p̃dicte euones incipiẽt fieri in q̃rtanis vel q̃rtanis. s. diebus indicatiuis vel creticis q p quartana riũ currũt. Raro tñ in p̃mis partis diebus. s. q sunt de pri mo piodo vl' i he euones incipiunt fieri: sed postea in ꝓces su: vt in q̃rto scd̃e piodi. Et dixit Ipo. marie aũt ibidẽ cri ses p deriuationẽ mãe fiunt i febribus laboriosis. cũ q̃bus est lassitudo vl' labor spõtaneus pctõ hũorũ: sicut raro fiũt apocrises. ❡ Dixit Ras. 19. ↄti. In febribus incipientibus cũ rigore ꝛ finiẽtibus cũ sudore: q: rigor in p̃ncipio pori smi ꝛ sudor in declinatione eius euacuãt supfluitates: sicut fit i terciana ꝛ q̃rtana i q̃bus ñ eget nã exituris nisi mã fue rit mlta valde. ❡ Et dixit Ipo. q̃rto afo. Quibuscunq̃ fe

Signa si crisis fiet vẽtura per euonẽ aut pg mutationem

bres longe sunt his pustule fiunt in articulis: aut dolores. sup. aut deriuat mã ad alia loca ꝓpterea ꝙ nã i illis lõgis febribus nõ est potẽs expellere eã de nobilibus ad ignobi lia: de interioribus ad exteriora. oꝫ. n. ad h' vt crisis fiat p pmutationẽ mãe. dixit Gal. sup tertio ꝓnosticorũ. in ↄmẽ to illius ṽbi. q̃bus febris pmanet ꝛc. ꝙ ṽtus hꝫ aliq̃d for titudinis. s. ꝙ nõ sit debilis i vltimo. Et hñt p̃dicta vitatẽ. vt in plibus: q: aliqñ ille febres lõge dissoluunt p manife stã euonẽ: ꝛ aliqñ ẽt insensibilr. ❡ Dixit Aui. scd̃a q̃rti. Si gna cris. q̃ fit cũ pmutatiõe sunt fortitudo ṽtutis cũ forti tudine doloris. s. in aliq̃ determinata pte ꝓprie extrinseca ꝛ retẽtio vrie egõnis ꝛ sputi ꝛ sudoris exuberantis. sup. ꝛ aliarũ euonũ manifestarũ ꝛ tarditas digõnis aut ipsius p uatio cũ sanitate ṽtutis ꝛ bonitate pulsus: ꝛ p̃cipue i egri tudinibus saluis tardis ꝛ p̃uatis digõne. Et dixit iterũ ibi dẽ. Signa ꝙ crisis erit cũ extura sunt bona ꝛ ẽ subtilitas vrine tpe lõgo: tũc istud ẽ de illis q̃ indicãt exiturã. Dicũt. distinguit inter dictas duas crises. s. qñ fit p exiturã: aut p vrinã. nã si lõgo tpe pseuerauerit vrina subtilis ꝛ remissa i colore fiet crisis p pmutationẽ: ꝛ si multa ꝛ grossa p vrinã cũ paulatina digõne ꝛ paulatina morbi dissolutiõe. ❡ Di xit Ras. 19. ↄti. auctate Ga. Si crisis erit cũ apate non erit velox morbi determinatio: sed erit vt plm̃ salutifera: ꝛ nõ vrinat vria multe residẽtie: sed subtilis ꝛ aq̃sa. In febribus. n. cronicis si pseuerat vria subtilis ꝛ clara: vt plm̃ crisis fit p d'riuationẽ. Et oꝫ vt egritudo i q̃ expectat crisis d'riua tiõis nõ sit mortalis: sed cũ signis digõnis ꝛ lõgitudis ꝛ egri tudis appareãt aliq̃ signa laudabilia sicut fortitudo ṽtutis bonitas appetitus: ꝛ similia. Et cũ ꝓlõgant febres ↄtinue acute. deide redeũt leues ꝛ suaues: vt multũ eaꝝ crises per deriuationẽ erũt. Et mã febris si cõposita fuerit ex plibus materiis adiuuat ad hoc: vt eius crisis cũ pmutatiõe fiat. ❡ Dixit Ipo. tertio ꝓnosticorũ. crisis p pmutationẽ min⁹ aduenit eis q̃bus etas inferior ẽ. 35. ãnis. Quibus ṽo etas ẽ ꝓlixior fiet apa febribus pmanentibus. Gal. tñ dixit in cõmẽto oꝫ vt sit euẽtus exiturarũ q̃to plus ꝓcedit in eta te senij sunt nõ solũ parũ accidũt: sꝫ paꝝ valde. A. ãt scd̃a q̃rti rep̃hendẽs h' dcm̃ dixit. pmutationi mãe sunt due cãe. q̃rũ vna est i mãe est vt nõ sit subseq̃ns expulsionẽ vltimã. s. totalẽ ad extra corpus ꝓp grossitudinẽ suã s̃m plm̃: aut ꝓp multitudinẽ suã s̃m minus. Et scd̃a ẽ ṽtus ꝛc: vt nõ sit ṽtus fortis valde vehemẽtis importunitatis: neq̃ debilis iteꝝ neq̃ pigra: ꝛ nõ expellat oino a mẽbris p̃ncipalibus. Et subdit. q̃dã dixerũt: vt Gal. vbi. s. ꝙ illi q ptrãsit q̃nq̃ ginta ãnos: imo q ptrãsit triginta crisis fit raro p exituras ꝛ pmutationẽ: sed istud nõ ẽ cui sit intẽdẽdũ ꝛ nõ ẽ: q: su pra dicte due cãe pmutatiõis mãe sunt due cause p̃ncipii se nectutis: q: inchoãte senectute. ❡ De signis aũt indicãti bus an mã deriuet ad supiora an ad iferiora sig̃dẽ in crisi euonis: aut euabit p fluxũ sanguis nariũ: aut p vomitũ si mã deriuabit ad supiora. Et si deriuabit ad inferiora: aut euabit p fluxũ vẽtris: aut vrie aut emorroydarũ aut men struorũ. ❡ Et signa significãtia mãꝫ debere euari p supio ra dixit Ras. 19. ↄti. sunt subita istãmatio. s. ptiũ supiorũ ꝛ ꝛ strictura anhelitus ꝛ capitis põderositas ꝛ surditas. Et hũores subtiles acuti d'clinãt ad supiora. Et Aui. dix. scd̃a q̃rti. Signa motus mãe ad supiora sunt dolor capitis ꝓp ele uationẽ vaporũ ad ip̃m. Et de signonibus illius sũt ṽtigo ꝛ grauitas i vtrisq̃ tiporibus ꝛ sonitus ꝛ tinnitus ꝛ surdi tas: q̃ oia subito accidũt. s. tpe puo. ↄstrictio anhelit⁹ ꝛ do lor i collo ꝛ tensio mirach ꝛ hypocundrioꝝ ad supiora ꝛ absq̃ dolore ꝛ istãmatio capitis. Et de his signis est tene brositas oculorũ. ista. n. sunt signa coia fluxui sanguis na riũ ꝛ vomitui. ❡ Signa ṽo crisis euonis p iferiorẽ regio nẽ. dix. Ras. vbi. s. sunt dolor ꝛ istãmatio in pte iguinuꝫ ꝛ ancharũ ꝛ hũores grossi ꝛ flãtici declinãt ad iferiora. Di xit. Aui. q̃nq̃ ẽ vaũ signũ significãs rẽ vl'em cõeꝫ. s. indeter

Signa si crisis fit vẽtura per euonẽ p supiora vel p iferiora

minate: q2 pôt significare motũ mãe ad supiora et ad iferiora. Et si ad supiora tunc aut fluxũ sanguinis nariũ aut vomitũ. Et silr ad iferiora aut ad fluxũ vẽtris aut vrinã. Et tũc dixit Aui. expectant sig^a alia qbus signat q expellit ex illa pte sicut dolor capitis et strictura anhelitus et tẽsio ypocundrior ad supiora. Ista. n. signant q mã mouet ad supiora. dcm̃ nõ iudicat p ea q ipsa expellat vomitu aut fluxu sanguinis nariũ nisi p sig^a alia q̃ sunt distinguẽtia inter ea. Et ista sunt dixit. A. q si associant oĩbus illis signis tenebrositas oculor et caligo: q̃ nõ separant: et si sit cũ eis amaritudo oris et tremor labij inferioris signat vomitus. Et appet affirmatio rei p casuz doloris in ore stõi et nauseã et attenuationẽ. i. fluxũ. s. saliue et pulsuz cordis et coartationẽ pulsus et stri ctionẽ. Et pp̃e qñ accĩt infirmo p^9 ista horripilatio et frigus sub ypocũdrijs: tũc iudica q cris. vẽtura ẽ p võitũ: et ppũe qñ mã ẽ colica et febris ẽ colica nõ exñs de incẽsiuis. et ppũe qñ citrinat facies in hac dispõe et cadit color.

¶ Dixit. A. de signis q̃ sunt cõueniẽtia fluxui sanguinis nariũ sunt lachrie et tinit^9 et surditas et tẽsio ypocũdrior: imo duor laterũ ep̃is et splenis absq3 dolore et isflatio capitis. Scias tñ. dixit ipse. q tẽsio ypocũdrior et cõstrictio anhelitus in fluxu sanguinis nariũ nõ accĩt nisi cũ cõcauitas ventris ipleat et expellit mã ad supiora et cõprimit mẽbra ãhelitus. Et dixit Aui. de signis ppriis fluxui sanguis nariũ et võitui sunt q̃ in vno istor iuẽta opponunt inuẽtioni i altero: sic imaginatio tenebrositas et caligo q̃ ẽ de signis võit^9 et rubedo faciei ẽ de signis sãguis nariũ: et oppõit ei cas^9 coloris et citrinitas ei^9 q̃ ẽ de signis võit^9. Et dix̃ qñq3 vni ex signis eor nõ ẽ oppositũ aliqd̃ de signis alteri^9: sic salt^9 vel tremor labij iferioris ipse. n. ẽ de signis võit^9: et nõ oppõit ei aliqd̃ d̃ signis flux^9 sanguis nariũ. Et sic prurit^9 nasi: ipe. n. ẽ de signis flux^9 sãguis nariũ. et nõ oppõit ei aliqd̃ de signis võit^9 Infra. n. ponẽt sig^a võit^9 et sig^a flux^9 sanguis nariũ.

¶ Et dix̃ A. qñq3 signat q crisis. s. eũonis ẽ eadẽ i pte vna: et h̃ q2 retinet illud qd̃ currit. i. currere cõsueuit. s. ex pte cõtria: sicut retẽtio vrine: q̃ ẽ sig^m crisis bone signat q motus creticus ẽ supior nõ inferior. Et erit aut fluxu vrie: aut võitu: aut sudore: aut fluxu sanguinis nariũ. Et nõ voluit q vrina absolute sit de fluxib^9 supioris: s3 i cõparatiõe ad flux^9 inferiores se.

¶ Et dixit. qñq3 signat spẽs egritudinis ptẽ crisis ei^9: sicut apa ep̃is cũ ẽ in latere gibboso: tũc eius crisis erit: aut fluxu sanguinis naris dextre: aut sudore: aut p vrinã. Et si ẽ in latere cõcauo erit aut fluxu vẽtris: aut sudore aut p vomitũ: et si ẽ febris causon cui^9 plim febris erit crisis fluxu sanguis nariũ: aut p sudorẽ: et añcedit eũ tũc tremor. Et qñq3 fit vomitu et fluxu vẽtris: et ppũe si ẽ tertiana. Et sic febris apatũ capitis. s. fridor crisis nõ fit vnq3 fluxu sanguinis nariũ neq3 pur neq3 litargie: q2 ista apata sunt ex mã radicalr frida: q̃uis possit ẽẽ calid p putrefactionẽ. Et dix̃. pleureisẽ iter h̃ et h̃. s. iter pipleumoniã et causonẽ. et h̃ faciẽdo crisiz fluxu sanguis nariũ.

¶ In crisi vo pmutationis mãe de signis an fiat pmutatio ad supiora: aut ad inferiora corporis scias q in febrib^9 acutis q̃ hñt terminari p deriuationẽ mãe s3 plim mã deriuat ad supiora. et in cronicis ad iferiora: et in medijs ad media. Q2 si in aliquo determinatiũ mẽbro dolor affuerit: aut intẽsa calitas ad illd̃ deriuabit mã. Dixit. n. Ipo. 4. affo. Quibuscũq3 resurgẽtib^9 ex morbis. i. cõualescẽtibus si aliqs doluerit. i. in aliq̃ pte dolor erit ibi. i. in illa pte apostases fiũt: et hoc q2 dolor debilitat ptẽ et exacuit reuma: vñ ad illã ptẽ mã erit effusura. i. fluxura. Et nõ solũ ẽ h̃ verũ i cõualescẽtibus: s3 ẽt in actu egrotãtibus et multo plus. Et subdit Ipo. q si añ egritudinem aliqd doluerit illic cõfirmabit egri^9. i. fiet apos^9. s. nisi eruãtur apa. s. p vrinã grossã et c. vt dcm̃ ẽ. s̃. Et dolor qdẽ q idicat de tali apate nõ d3 ẽẽ breuis nec cito resolubilis: s3 diuturnãs. Et v̄ificat dcm̃ Ipo. tã de dolore seqnte ad laborem spõtaneũ intrinsecũ q̃3 de seqnte ad dolorẽ extrinsecũ. Et v̄ificat s̃m plz in febrib^9 aptis terminari p apa.

¶ Dixit. A. scda q̃rti. Signa q pmutatio mãe fit ad inferiora sunt doloris cuẽtus ad inferiora cũ inflãmatiõe: et inflatio duorũ emũctorior. s. duor inguinũ et duar anchar: s3 q fiat ad supiora signũ grauitas capitis et sensuũ et pp̃e audit^9 ita q qñq3 pducit ad surditatẽ: et h̃ post cõstrictionẽ ãhelit^9: et alterationẽ ordis ei^9 donec qescat: qñ illd̃ subito: et silr vt eueniat pfunditas sõni. et plim hor fit cũ exitura a radice auris: et silr si accidit q pcuerat exuberatio guidez et pulsatio tipor et rubedo in facie q̃ nõ sepat. Et dixit iter Auic. ptẽ pmutatiõis signat dolor et inflatio venar i locis vacuis. s. q̃ solẽt ẽẽ vacue q̃. s. sunt loca emũctoria: q̃. s. inflatione venarũ: ipse. s. dolor. alr calor. sequit et vehemẽtia inflãmationis. Et iter dixit. ps in q̃ ẽ mẽbrũ debile: aut dolor lesiuus iuncturar: aut mẽbrũ fatigatũ. s. ẽ ps ad quã pmutat mãe. Et dixit. ex ypocũdrijs qñ tẽdunt et dolẽt nõ est posse vt significet loc^9 ipse neq3 ps ipsa. s. ad quã fit fluxura mã. cõia. n. sunt oĩb^9 doloribus. s. accñtib^9 siue in pte supiori siue iferiori. Scias tñ q apostases plim eueniũt in iuncturis pp largitatẽ ear et ipsar plim notiũ: et maxie in febrib^9 laboriosis.

¶ Ras. 19° cõti. dixit. febres q̃ accidũt ex labore si sunt cũ hũore frigido crises sunt p exituras q̃ fiunt in debilioribus mẽbris et iũcturis: aut locis exñtibus supra ipsa. Et h̃ q2 hũores frigidi mouent ad supiora parũ cũ sunt a calitate subtiliati. Et dixit iter Ras. qñ sentit eger in sua egritudine lassitudinẽ expecta in aliquo mẽbror suor exituram: et si lassitudo fuerit cũ supfluo motu: tunc accidet exitura in iunctura cui^9 mot^9 fuit supflu^9 vel. s̃. illã. Et dixit. si in aliquo mẽbro ẽẽt morb^9 cronicus et multus sudor expecta exiturã in illo. Et dixit iter. in aliq̃ febre posse fore crisiz euenire p apa splenis vel alterius mẽbri inferioris.

¶ Et signat q mã mouet ad carnẽ q̃ ẽ post aures. i. ad emũctoriũ cerebri p hoc q cũ morbus nõ multũ plongat: et fit subito anhelitus mutatio et dolor et põderositas sentit in capite et sibeth et surditas accidũt: tunc expecta apa in carne molli q̃ est iuxta aures: max^e si calitas multa pcipiat in ptib^9 capitis et mandibular. Calitate. n. illa dixit Ras. 19°. cõti. trahunt hũores et caput reperiunt in dicta carne molli. Scias tñ q q̃uis caliditas supflua sentiat in mãdibulis: nõ tñ accidit exitura in eis vel iuxta eas: q2 iuncture mãdibular nõ lassant: neq3 fatigant: neq3 multũ febricitãt. i. calefiunt pp laborẽ. Et dixit Ras. vbi supra. Si in febrib^9 in qbus debẽt supuenire exiture supuenerit tussis exiture declinabũt ad mẽbra pectoris.

¶ De signis quoq3 pmutationis egritudinis ad aliã egritudinẽ. dixit. A. 1^a q̃rti. Cũ videris egritudinẽ acutã fieri fortẽ. s. ex motu noue mãe apud declinationẽ tunc scias q ipsa tendit ad cronicã. Et dixit. A. pmutationes et exiture fiunt in frigore: et tpe eius et in etate senectutis plim. in prio qdẽ. s. frigore qm̃ frigus est cõtinẽs et cõstringẽs. In 2° vo s3 in senectutis etate: qm̃ deficit v̄t^9 ab expulsione cõpleta. Dixit tñ Ras. 19° cõti. q in hyeme accidũt magis pustule. s. exiture. s3 ear sanatio ẽ tarda et ear recidiuatio est minus: q2 hyems infridat et accelerat dcõnẽ hũor nõ cũ manifesta eũone: s3 reddẽdo hũores: s3 calidos frigidos. sanatio ẽ tarda pp debilẽ dissolutionẽ. s. q̃ ẽ a frigiditate aeris cõtinẽtis nos. Et dixit. idẽ facit aer et regio frida. Estate quoq3 crises magis sunt vomitu et fluxu vẽtris et p sudorẽ. Et v̄e magis p fluxũ sanguis nariũ et p sudorẽ. Et autũno plim p fluxũ vẽtris.

¶ Dixit Ipo. 3° affo. Qñ estas fit ver silis. i. qñ estas simulat v̄i in cõplõne q̃ dr estas vernalis sudores multos in febrib^9 expectare op3. Et cõsilr ẽt op3 expectare sudores multos in febribus in alijs tpibus anni q̃ veri in cõplõne simulant. In talibus. n. tpib^9 max^e eũones p sudores occurrunt: põt aũt estas simulari i cõplõne veri: aut in fluxu celestiũ: aut euẽtu pluuiar et flatu vẽtorum cõoperantiũ caliditati et siccitati estatis. Et similiter itellige de alijs anni tpibus. Et poterit esse dicta assimila-

Signa pmutatõis egritudis ad aliam egritudines.

tio: aut pūctualis: aut ē multū appropiquans. ¶ Et scias ꝙ illa crisis ꝑmutatiōis laudabilior est q̄ est ad inferiora vel exteriora lōginqua a mēbris ꝑncipalibus. ⁊ est cū exitura post digōnē cōpletā. ¶ Dixit Ras. 19. ꝯtin. De laudabilioribus exituris sunt ille ꝑ q̄s mutaꝰ morbus de mēbro nobiliori ad minus nobile. ⁊ crisis est ꝑ ptes inferiores ⁊ longinquas a loco morbi: ⁊ ꝙ exiture sint i locis ignobilibus ⁊ inferioribus sub vētre: ⁊ ꝙ loca earū sunt ampla ⁊ longa ad hoc ꝙ supfluitas possit dilatari i eis: q2 in q̄dā muliere fuit facta deriuatio māe ad plures: q q2 nō fuerūt capaces eius rediJt mā ad iteriora. ⁊ ob hoc morbus rediJt ⁊ mortua est. ¶ Dixit itē ex 2° libri de hūoribus. exiture remote a mēbris nobilibus: ⁊ q̄ declināt plus ad exteriora post declinationē sunt minoris malitie ⁊ maioris iuuamēti. Et dixit. exiture veniētes in membris iterioribus deteriores sunt eis q̄ i exterioribus. q̄uis. n. ꝑ eas fiat qes febris: tñ earū dispō ē malig°. ¶ Et dixit. nō te reddas tutū de dclinatione ⁊ liberatiōe exiturarū q̄ nō ducunꝰ ad putrefactionē ⁊ nō fluit ex eis sanies: q2 plies fui exptus ⁊ vidi ꝙ oēs q̄ dissoluunꝰ sine putrefactiōe sunt cā renouationis earū vel morbi. Cū. n. māa natū i radicibus earis occultaꝰ interius anq̄ꝫ putrefiat aut redibit maius q̄ꝫ fuerit aut redibit morbus. Dixit. n. Ipo. 4. affo. in febribus māa nō solutū. i. non eruptū ad p°° crises. i. in pmis diebus creticis siue erūpaꝰ añ ꝑ multitudie māe siue nō in ipsis pmis creticis: sed tardet erūpi vltra illos longitudinē morbi. s. ipsius febris vel ipsius māatis signt: q2 sigūt mām multā. Si q̄ꝫ pcesserūt exiturā sig° digōnis: ⁊ ꝑ exiturā dispō egri ꝯuertaꝰ ad bonū: ⁊ seqtur eius leuitas: tūc illud ē bonū ⁊ e ꝯ° malū: vt si appuerit exitura nō appentibus signis digōnis: ⁊ fuerit facta deriuatio ad mēbrū magis nobile. nā ⁊ si ꝑ talē exiturā morbus cesset ꝙ est raro: nō tñ assecurabiꝰ mēbrū cū illa supuenerit a piculo. ¶ Dixit Ras. 19. ꝯtiñ. Exitura mollis ⁊ q̄ cedit tactui est minoris malitie q̄ꝫ flegmon: tardius tñ maturaꝰ. Et ait Ras. Dico vidi quēdā patiētē dolorē arteticū toto tpe vite suere supueniebat grauis coriza a q̄ aliqs vltra mēsez liberari potuisset ⁊ nil de ea fluebat ad pectus. Et remanebat i capite suo vno vel duobus diebuz ⁊ postea i aliq̄ hora fluebat ad artꝰ: ⁊ liberabaꝰ a coriza oio: ⁊ post decl'ōnē corize vna hora vel duabus ifestabaꝰ a dolore artetico ꝑ vnū diez vel nēm. ¶ Amplius dixit Ras. 19°. ꝯtin. Accidit i vno āno aliq̄ spēs crisis alia q̄ꝫ i alio cā mutationis aeris: ⁊ iā vidi i estate vna vltra. 50. hoīes patiētes egritudinē acutā: ⁊ earū crisis fuit i 7° ⁊ i alia estate in 14°. Et vidi crisim i vno autūno semp euenire i. 11°. Et i q̄busdā annis fuit crisis i plibus ifirmis ſꝫ vnā spēm crisis. ¶ Q, si tūc sig° illiꝰ crisis appuerint iudiciū d ea magis certū erit. ¶ Et dixit. cū eger visus fuerit hēre plꝫ i morbis suis carbūculos ⁊ alia āpata: tūc eius crisis erit plꝫ cū illis. Et silr si fuerit vōere plim ꝯsuetus erit crisis plim i eo cū vomitu. Et cōsilr erit ēt i aliJs. ¶ Dixit Ipo. 3°. epidi. ⁊ scribiꝰ. 18°. ꝯtin. Cū morbus declinet abs q̄ꝫ idicatiōe crisis ipsa erit in eo valde difficilis. Et cū vides febrē declinare abs q̄ꝫ cā dicas eā redire: ⁊ si redibit crisis erit difficilis. Et Ga. dixit. 3° de crisi. ⁊ scribiꝰ a Rabi. in 3° pticula. Ois egritudo q̄ sedatur abs q̄ꝫ euōne māifesta aut exitura magne q̄ꝫtitatis i maligniore dispōnē q̄ꝫ fuerit recidiuat. sup. nisi fuerit de illis q̄ i lōgitudie tpis isensibilr resoluūꝰ. ¶ Dixit ypo. 4. affo. Que i paribus idicanꝰ. i. creticanꝰ diebus discreta sunt ⁊ ꝯuersiōis amica. Febricitātē. n. si nō i paribus febris dimiserit reuerti ꝯsueuit. quē affo. lꝫ Gal'. i cōmēto dānet: q2 i q̄busdā paribus diebus ꝑt fieri crisis vt i 4°. 14°. 20° ⁊ silibus. potuit tñ ipꝫ ponē. Ipo. itelligēdo ꝑ dies pares non creticos. Et dñt q̄dā. dcm̄ Ipo. i h affo. nō teneꝰ vlr: sed indefinite vt dicceꝰ de aliq̄bus diebus pibus tñ: sicut de. 6°. 8. 12. ⁊. 16. ⁊ silibus. ¶ Et dbes scire ꝙ crisis magis laudaꝰ ex signis digōnis ꝑappentibus. Et silr magis vituparꝰ ex

Uide hic laudabiliores exituras facientes in crisibus.

die i q̄ fit ⁊ h maxie fit pp errorē q̄ sepe ꝯtingit i cōputatiōe dierū. Ois tñ crisis eueniēs i die cretico q̄ꝫtū est ex pte tpis i q̄ ꝑuenit ē bona ⁊ laudabilis. Et Ipoc. exēplificās h de crisi ꝑ sudorē. Dixit q̄rto affo. Febricitātibus sudores si ceperi i hōi sunt tertiani ⁊ q̄ntani ⁊ septeni ⁊ vndeni q̄rtidecimi ⁊ decimi septimi ⁊ vigesimi ⁊ vigesimi quarti ⁊ vigesimi septimi ⁊ q̄dragesimi: q̄m hi sudores egritudies indicāt ⁊ termināt: q̄m oēs ꝑdicti dies sunt dies cretici. Qui vo ita nō fiūt. dixit Ipo. dolorē significāt ⁊ lōgitudinē egritudis ⁊ ꝯuersionē. ¶ Dixit Ipo. 3°. affo. in moderatis tpibus si tpa tpaliter se reddiderit boni status maxie ⁊ bōe determinatiōis fiūt egritudines. i. crisis egritudies fiūt. Dñt boni status. i. bone ꝯsistētie ⁊ bōi ꝑcessus ⁊ ordinati: vel bōi status. s. vlis morbi hēbūt bonū statū cū leuitate accñtiū. In imoderatis aūt tpibus maxie imoderate ⁊ difficiles: q2 cū seueritate accñtiū determiatiōes fiunt. Et h ideo q2 in tpibus moderatis corpora ⁊ hūores nō multū mutanꝰ a dispōne nāli. Et vtus i illis ē fortis. In moderatis vo tpibꝰ opposita.

¶ De signis particularium crisium euonis. Cap. xij.

Galenus in cōm. affo. 4°. affo. quibus spes ē ad articulos ꝯuertē ⁊c. dixit ⁊ scribiꝰ hic. 19°. ꝯti. Manifestū ē: ꝙ velocius fit declinatio morbi ꝑ fluxū sanguinis nariū q̄ꝫ ꝑ vrinā: q2 euō hūorū ꝑ vrinā nō fit nisi in lōgo tpe. ⁊ ait Ras. ibi dico ꝙ māifestū ē ꝙ securior crisis ē q̄ fit ꝑ fluxū sanguis nariū: deide ꝑ fluxū vētris: deide ꝑ vomitū: postea ꝑ vrinā: ⁊ postea ꝑ sudorē: deide ꝑ exiturā. Et subdit. posē ē ꝙ exiture sint securiores sudore. ¶ Dixit Aui. scda q̄rti. acutior q̄dē crisiū. i. q̄ magis subito fit post sig° cretica ⁊ ꝑpiqor ad sepationē. i. q̄ citiꝰ finiꝰ ē fluxꝰ sanguis nariū: q̄m ꝯseqꝰ expulsionē māe morbi i vna vice: q2 mā exñs i venis cito pōt erūpere ꝑ nares ⁊ cito pōt finiri. Deide dixit. A. est fluxus vētris: deide vomitus: deide vria deide sudor: ⁊ sudor q̄dē ē tardior crisiū euonū pp difficultatē q̄ incūbit nāe i expellēdo māꝫ ꝑ cutē ⁊ supficiē corpis. Et subdit. A. post sudorē sunt exiture q̄uis aliq̄n ꝯtingat ꝙ exiture sint fortiores sudore in crisi. nā plerūq̄ꝫ remouētur ꝑ eas egritudines subito siue ipse sint salue siue male mortificātes mēbra. ¶ De signis aūt futuri fluxus sanguinis nariū dcm̄ ē in ꝑcedenti caº. ⁊ in hoc ēt diceꝰ addēdo alia. Signa itaq̄ꝫ eius sunt rubedo faciei ⁊ oculorū ⁊ nasi ⁊ ptiū circūstātiū ei ⁊ appitio radiorū rubeorū corā oculis ⁊ testanꝰ res rubeas corā se esse. vñ Ras. 19. cōti. ait. Inq̄t Gal'. vidi iuuenē i q̄ signa fluxus sanguis nariū appebant saliētē de lecto ⁊ mouētē hincide se ⁊ dicētē se videre i aerē camē siue serpentē supra lectū suū quē verebaꝰ cadē supra se. Et tunc in latere naris dextre appuit q̄dam rubedo parua q̄ cū augeri cepit ꝑnosticatus sum de futuro fluxu sanguinis nariū ex nare dextra. Et tc̄ mādaui poni circa se peluī ⁊ illico sentiēs pruritū in dextra nare cepit scalpere digito suo ⁊ sanguis icepit fluere vltra quātitatē q̄tuor librarū. De signis. n. eius ē pruritus in naso ⁊ fluxus lachrimarū ⁊ tēsio hypocundriorū ad supiora abs q̄ꝫ dolore ⁊ ꝯstrictio anhelitus ⁊ frōtis ⁊ tiporū pulsatio venarū ⁊ in eis appitio vltra solitū ⁊ dolor ⁊ grauitas i capite ⁊ capitis ⁊ supiorū caliditas addita multū. Et dixit. A. acuitur nasus. Et Ras. dixit. 19. ꝯti. Signa eius sunt radii corā oculis pñtati. ⁊ h ex rubedine sanguis supaccensi ⁊ oculorū nubilositas siue tenebrositas pp multū sanguinē eleuatū subito ad ipsos ⁊ opilantē vias spūs ⁊ multe lachryme oculorū sicut i optalmia: ⁊ hac de cā rubificantur oculi ⁊ maxille. Et distensio hypocūdriorū ⁊ eorū q̄ sunt circa ea sine dolore. Ex hoc. n. signatur ꝙ sanguis declinat ad supiora. Et mutatio anhelitus. s. cū sanguis trāsit ꝑ pectus. Et q̄ñ cū soda est silr pōderositati ⁊ extēsioni ⁊ ꝑcussioni ⁊ caliditati signatur fluxus sanguis ex naribus. Et ꝑprie dixit Aui. q̄ñ signat egriº ⁊ etas ⁊ consuetudo ⁊ copio ⁊ reliqua particularia

Signa crisis ꝑ fluxꝰ sanguinis

signat q̄ mā est sanguinea. ¶ Dixit Ras. 19° cōti. Scias q̄ magis parati ad fluxū sanguis nariū sunt illi q ad affrodisiā pueniūt. Et Gal. dixit. fluxus sanguis nariū expectat a 35°. anno. ⁊ rō est ista: q2 sanguis in hac etate multū abundat ⁊ est violēte caliditatis ⁊ pp hāc cām plus hꝫ fieri i iuuene q̄ꝫ i adolescēte: q2 hꝫ fieri ab acumine sanguinis apientis venas q̄ꝫ ex eius multitudie venas replētis. modo i iuuenibus sanguis est acutior q̄ꝫ in adolescentibus q̄uis in adolescētibus sit amplior. Et maxie accidit h fluxus his qbus in sanitate vl' i morbo cōsueuit euenire. ¶ Dixit Aui. vbi. s. Mā colica et fac crisim p fluxū sanguis: ⁊ qn̄q₃ idicant illud splendor ⁊ ymaginationes sīles filis ignee citrine corā oculis vise. Et plm illius est in fe. causon colerica.

¶ Dixit Ras. vbi. s. de ꝯsuetudine fluxus sanguinis nariū est esse crisim ⁊ febriū acutarū ⁊ ꝯsueuit in tpibus euenire ⁊ raro accidit in q̄rto: vt plm aūt in qnto ⁊ septimo ⁊ post hos ēt in tertio ⁊ nono. Et dixit. scias q̄ quāto apa ē magis remotū a pectore ēsus sursum tāto fluxus sanguis nariū erit magis. Dixit Aui. vbi. s. qn̄q₃ signat pe radij siue splēdoris appentis ⁊ pruritus nari q̄ fluxus sanguis narium accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ambabus naribus sil'. s. q2 si apparet splēdor i oculo dextro ⁊ pruritus fit i nare dextra ⁊ eꝯ si in sinistra euenerit: ⁊ si eueniet in ambabus fluet ex ambabus naribus sanguis. Et qn̄q₃ dixit A. adiuuat istas sigñones iterū frigus adueniēs i die crisis in ptibus vētris inferioris ⁊ silr siccitas in alkatim ⁊ i cute. ⁊ hoc pp mām sanguineā tēdētem ad supiora. Dixit Ras. 19°. cōti. fluxus sanguinis nariū subitus est vt plm signuꝫ salutis bonū ⁊ laudabile: sed paucus guttatim fluens est malus: ⁊ signat crisim difficilē ⁊ diminutā non cōpletam.

Signa crisis p fluxū ventris

¶ Signa aūt signantia crisim p fluxū vētris sunt grauitas vētris sub vmbilico ⁊ tortio i vētre ⁊ rugitus ⁊ ventositatis exitus. Dixit Aui. scda q̄rti. signat illud i pmis genus supfluitatis vt cū scit q̄ mā nō ē sāguinea: q2 rarissime mā sanguinea i febribus euāt p fluxū vētris. Et subdit. ⁊ cū scitur cū hoc q̄ est multa: q2 multitudo eius vt plies educitur p fluxū vētris. Ista tn̄ duo signa sunt cōia ēt vomitui ⁊ fluxui vrine: sed qn̄ sciunt p̄dicta tunc fit maior affirmatio q̄ educat in crisi p fluxū vētris ex signis difficultatis vrine: q2 vrina nō libe emittit: ⁊ silr ex signis difficultatis vomitus. ¶ Et de signis fluxus vētris. dixit Aui. sunt puncture que eueniunt in toto vētre ⁊ grauitas in inferiori pte vētris ⁊ aduētus rugitus ⁊ inflatio emūctorij. s. epis. i. inguinū ⁊ multitudo tincture egōnis. s. ad citrinū ante. s. q̄ꝫ adueniāt signa crisis ⁊ ei' egōnis vocatio siue eius plus q̄ꝫ fuit ꝯsuetudo: q2 ista signant mām. s. colericā trāseuntē ad intestina. Et subdit. de signis eius est altitudo ⁊ eleuatio eius qd̄ est sub hypocūdrijs ⁊ augmētū eius ⁊ pmutatio doloris vētris ⁊ rugitus ad dolorē dorsi. Et dixit Aui. fortasse est illud. s. pmutatio rugitus ad dolorē dorsi vel ēt augmētū vel eleuatio vētris pp ventositatē. ⁊ tunc non significat fluxū vētris. Et dixit Aui. fortasse puocat vrina post sigñonē egōnis ⁊ fluxū vētris ⁊ stiptici ⁊ duri ex cōsuetudine sua: ⁊ maxie si est pui tactus vel pui ⁊ sopiti sensus i intestinis: ⁊ p̄cipue in aere frigido. Et dixit qn̄q₃ fit pulsus puus cū vtute. s. ꝯstāte: q2. s. nō est eius puitas pp debilitatē vtutis: sed est ad coarctationē. i. pp coarctationē: q2 pp retractionē cali innati ad iteriora: ⁊ nō induraf pulsus: q2 cū puitate non fit durus. Et dixit. qn̄q₃ signat crisim q̄ fit fluxu vētris cōsuetudo i paucitate fluxus sanguis ⁊ sudoris. ¶ Et accidit multitudo fluxus vētris ꝓprie in eo q assuetus est potare aquā frām: q2 aq̄ frida debilitat viscera ⁊ vtutē ꝯtentiuā eorū. Et dr̄ q̄ vrina qn̄ post crisim. s. diuiuta i oi hora est alba subtilis: tūc expectaf fluxus ventris q forsitā erit cū rasura intestiorū: qm̄ cola qn̄ nō egredif cuꝫ vrina aut sudore ⁊ alijs egredif cū fluxu vētris. Raro. n. accidit. dixit Aui. fluxus vētris cū ōnio sudoris aut fluxus vrie. Et Ras. dixit. 19. ꝯtin. Qn̄ vrina post crisim appet alba ⁊ tenuis i febre nō multū acuta. signū ē q̄ cola nō fuit mūdificata p vrinā: sed ḋclinauit ad itestina idu̇cēs fluxū colicū ⁊ dissinteriaꝫ.

Signa crisis future p vomitū

Signa aūt crisis future p vomitū: lꝫ ēt sup̄ius dicta sint: hic tn̄ ēt addēdo dicenf. Dixit Ipo. 3° pnosticorū qbus adsunt febres nō mortifere: sed testanf dolorē i capite ⁊ patiētes añ se tanq̄ꝫ muscas ⁊ alia corpa nigra volitare putāt. ⁊ si dolor vitalibus supuenerit: q2 pcordijs ⁊ oris stōi colaꝫ vomituros spabis ⁊ si frigus affuerit. s. ex tremitatib' ⁊ sub hypocūdrijs frm̄ sētiūt certiorē ⁊ subitū expectabis vomitū. ⁊ silr si cibū quē sumūt reijciūt. ¶ Et Ras. dix 9°. ꝯti. Sig^a futuri vōitus sūt dolor oris stōi soda scotomia pñtatio nigredis corā oculis mot' labij iferioris ⁊ supfluitas saliue egrediētis p os. Et accit cū coadunāt i stō pūgitiui humores ḋ aliq̄ spē cole p cuius mordicationē trahif meri iferius ⁊ iterius: pp qd̄ mouet labiū iferius ⁊ fluit saliua ex ore: ⁊ soda accit aut pp vapores colicos eleuatos ad caput aut pp cōitatē cerebri ad stōm p neruos. ¶ Et ḋ signis futuri vōitus sūt nausea ⁊ subuersio ⁊ pulsus cordis: ⁊ aliqñ singult' ⁊ motus i vniuerso stō. ¶ Dix. A. 2^a q̄rti multotiēs attrahit vomitus eueniēs post grauitatē capitis ⁊ dolorē stōi i pueris pp ḋbilitatē neruoꝝ suoꝝ spasmū ⁊ i mulierib' pp ꝯsuetudinē matricū ipsaꝝ dolorē matricis ⁊ i senibus pp debilitatē vtutū ipsorū egritudines diffusas expāsas. i. cōmotas pp expāsionē māe q̄ cōmeuetur i eis.

Signa futura crisis p vrinam

¶ Sig^a future crisis p fluxū vrine sunt grauitas i vesica ⁊ femore ⁊ renibus ⁊ dorso ⁊ mltitu' vrie añ crisim. cū residētia mlta ⁊ ardor i capite vge ⁊ retētio egōnis ⁊ aliarū ēt euonū: dixit Ras. 19. ꝯti. Sig^a crisis p vrinā sunt stipticitas vētris ⁊ retētio signorū alterius euonis ⁊ grauedo pectinis. Et. A. dixit. 2^a q̄rti. signat illud grauitas i vesica ⁊ retētio in egōne ⁊ defectus signoꝝ solbnis ventris ⁊ signoꝝ vomitus ⁊ signorū fluxus san. na. ⁊ sudoris. Et dix. scias q̄ ardor vge cū grauitate vesice cū alijs sigñtionibus est significatio fortis q̄ crisis erit cursu vrine. Et dix. mltotiēs signat ipsa multitudo vrie ⁊ gssitudo eius i alijs diebus: q2 i pcedētibus crisim ⁊ iuentio sedimis i ea. Et dix. fortasse accit fluxus vrie i ea fm sigñtionē egōis fm q̄ dꝫ euenire flux' vētris: ⁊ nō euenit: sed euenit vrina sic dcm̄ est in pcedēti ca. ¶ Et dixit. A. scias. q̄ qn̄ multiplicaf aggregatio vrie in vesica cū paucitate solbnis vētris ⁊ paucitate sudoris i illa hora aut in nā ifirmi. i. q2 nā est sic cōsueta ⁊ i forma mēbrorū eius: ⁊ vt q2 hēat vias vrie nāl' latas aut ex sensu eius qd̄ appet de eo tūc expectaf crisis p vrinā absq₃ fluxu ventris ⁊ sudore ⁊ ꝓpe i hyeme cuius frigore ꝯstringif anus ⁊ sic ꝓhibef fluxus vētris ⁊ ꝯstringunf pori cutis: ⁊ sic ꝓhibef sudor.

Signa crisis per sudorem.

¶ Signa crisis. p sudorē. dix Ipo. 4. aff. Quibuscunq₃ coria. i. cutes circūtedunf ⁊ sicca ⁊ dura sunt sine sudore finiūt egritudines suas siue terminenf ad salutē siue ad mortē. Quibus vo lapsa ⁊ rara sunt coria siue cutis siue pellis carnē tegētes cū sudore finient: eo q̄ i siccis cutibus nō ꝯtinef hūiditas subtilis sudabilis: sunt. n. strictorū poroꝝ. In lapsis aūt cutibus cōtinef hūiditas sudabil' sunt ēt latorū pororū: q̄re isti sudāt illi vo minime. ¶ Dix. G. sup. 3. re. acu. ⁊ ponif. 19. cōti. cū nā spōte aut ad euonē p fluxū ventris aut vrine aut p sudorē declinet euando supfluā subtrahit se a duabus reliquis. Et iō cū p sudorem crisis fieri debet constipaf vēter ⁊ retinef vrina necio ⁊ accit egrotanti rigor ⁊ post rigorē sudor. Et dixit Ras. inuēni in lib. de humoribus q̄ ples egri qbus crisis accidit p sudorē alienāt ⁊ somniant instrā balnei ⁊ balneari in ipsis ⁊ natare in aqua calida. ¶ Dixit. Aui. 2^a. quarti. Cū fit pulsus vehementis vndositatis ⁊ est tactus manus sup cutē. ita q̄ sub ea inuenitur roritas ⁊ tingif rubedine. s. cutis vl' ēt manus ⁊ iuenit. s. eger vl' ēt manus tāgētis calefactiōeꝫ cutis cū h maiorē q̄ꝫ fuerit i iflationē eius ⁊ rubedinē eius maiorē q̄ꝫ fuerit. Et vrina ē tincta tēdēs ad gssitiē ⁊ ꝓprie

q̄n tingit̄ in.4.ꝛ ingrossat̄ i.7.tūc existima ꝙ sudor erit ꝛ saltē q̄n iciderit i egri[us] crōica rigor fortis vehemēs ꝛ post ipm fit febris vehemēs v̄tute exn̄te forti cuꝫ signis bonis expecta sudorē ꝛ p̄cipue q̄n minorat̄ egō ꝛ vrine fluxus ꝛ ꝯtinuat̄ sup ipm.s.sup dc̄a signa. Et dixit.ꝙ i crisi. q̄ fit p euōnē mā existe vehemens.i.multa ꝛ multe acuitatis facit crisim p sudorē:q̄ mā q̄̄to est calior ꝛ subtilior tāto plus expellit̄ p strictiores vias ꝛ magis ad extrema ꝛ supficiem. Et ad summum.dixit. A.febres incensiue quando non terminantur fluxu san.na. terminantur sudore ꝛ antecedit ipsum rigor. Et si eger videt balneum ꝛ tinam ꝛ pcepa/rationem ad illud in somno:tūc est signatio sudoris ꝛ tin/ctura vrine signit̄ signitione plīma ꝙ nā facit crisim p viā venarū:ꝛ illa via aut est sudoris aut vrine: deinde fit sepatio inter dictas vias p illud qḋ diximus:ꝛ nō oꝫ vt expectetur crisis sudoris cū solōne nāe dominā̄te. Et dixit oꝫ ēt euōne expectata cū sudore vt fit illic augmētū febris ꝛ expansio caloris ꝛ appitio.s.eius i cute vl' appitio.s.caloris cū rubedine in supficie corporis cū v̄tute forti. ℂ Et sudor qdē q̄̄uis vt plīm fit de crisibus morborū acu.tn̄ aliq̄n pōt esse ēt crisis cronicorū. ℂ Et sudor qdē q̄̄uis i die cretico fiat est euō siue crisis indifferēs an bonā ꝛ malā:pt.n. fieri crisis mala p sudorē frn̄sm plīn tn̄ sudores inueniētes i diebus creticis sunt boni re[us] factorū in nō creticis:q̄ vt iā dcm̄ est nā i diebus creticis a corporib[9] celestibus regulat̄.ꝙ q̄n dixit. G.i ꝯ[10] p̄ tertij ꝓnosticoꝝ.ꝙ raro fit crisis p sudorē lōgū.lr̄a est corrupta.ꝛ oꝫ dicere.p sudorē ꝛ sōnū lōgū. Quidā tn̄ dn̄t ꝙ lr̄a pōt saluari legēdo sic p sudorē ꝛ somnū lōgū nisi i infantibus in qbus nālr somni ꝓlongant̄ ꝛ i eis sudant. ℂ Signa crisis future p fluxū sanguis emorroida/rū. Dix̄. Ra.19.ꝯti.sunt inflatio venarū pudici ꝛ eminētia earū ꝛ pōderositas circa pudicū ꝛ dolor lūborū ꝛ ꝯsuetudo ad fluxū earū cū defectu v̄sis purgatiōis. Et dn̄t qdā de signis eius sunt prurit[9] i ano ꝛ vria grossa turbida. ℂ Dixit. A.2[a] q̄rti. Q̄n̄qꝫ signant illud defectus signationū aliarū crisiū ꝛ ꝯsuetudo huius maneriei fluxus ꝛ grauitas in ptibus anī ꝛ pulsus magnus tendēs ad fortitu[dinem]. ℂ Signa crisis future p mēstrua sunt si mulieri circa vuluā ꝛ pectinē grauedo acciderit:ꝛ nō habuit mestrua i ipa infirmitate ꝛ cōmotionē sentit in mfice ꝛ cc eā ꝛ vrina cū habuit nigredinē in fundo:tūc fiet crisis eius p fluxū mēstruorū. ℂ Dixit. A. q̄n nō inuenis a[a] sig[a]:ꝛ nō est euō fluxu vētris ꝛ inuenit grauitatē in alchatin ꝛ dolorē illic ꝛ tēsionē: tūc existima ꝙ crisis erit menstrualis.

Signa crisis future p fluxum sanguis emorroydarum

Signa crisis p menstrua future.

ℂ De signis tpērum crisiū pmutationis māe. Cap.xiij.

DE signis tpērū crisis pmutatiōis māe ad apostases siue exituras ad quā ptē mā pmutet̄ satis dcm̄ ē i p̄cedētibus Et de crisi ēt p variolas ꝛ morbil.dcm̄ ē i tractatu de feb.distinctione de febr. pestilētiali. ℂ De crisi aūt p rigorē. Dixit. A.2[a].q̄rti Cū vides in feb. acuta sig[a] salutis ꝛ sig[a] crisis bone minorat̄ vria:tūc scias ꝙ accidet rigor cū quo eueniet crisis.s.p expulsionēꝫ māe faciētis febrē acutā de venis ad ex̄ venas: ꝛ h̄ nisi i ea feb. tūc fluxus vē.fuerit trāsiēs eq̄litatē:cuius.s.eq̄litas est totalis expulsio secū ab'sqꝫ hūoribus:nā fluxus vē. eq̄lis nō repellit rigorē q expectat̄. Jneq̄lis aūt q ē ille cū quo euat̄ mā feb.sic:q̄ tc̄ mā trāsiret p fluxū ven. Et dixit. A.multotiens seqt̄ ad hūc rigorē sudor ꝛ sic euat̄ mā ad ex̄ corpus: nā i febribus acutis icēsiuis rigorē an̄cedit sudor:als.ꝛ melius sudorē an̄cedit rigor.sup.ꝛ q̄n̄qꝫ nō seqt̄ sudor:sed mā expulsa supra mēbra sensibilia in eis insensibiliter resoluit̄ ꝛ incinerat̄. ℂ Scias tn̄ ꝙ rigor signans crisim ē ille q accidit i febribus carētibus rigore p̄us ꝛ ꝓprie i adurētibus q rigor si accidit post digōnē ꝛ in die cretico erit crisis bona:si naūt mala vel diminuta. ℂ Et rigor qdē q̄n̄qꝫ euenit in die indicatiuo ꝛ cū alijs signis bonis:ꝛ signit crisim futurā in die cretico ab illo indicato bonā ꝛ siqdem euenerit in die malo vt in.6.die signit crisim malā. Et iste est rigor ille quē Jpo.vocauit.4.affo.in.affo. Quibus in.fe. ex̄ntibus sextanis ꝛc̄.discritū.i.malū.dr̄.n.discrimus.i.decorsuꝫ exn̄s a signitōe bone crisis.vel discrimus.i.a bona crisi diuersus.

Signa crisis future p rigoreꝫ.

ℂ Q̄n̄qꝫ fit crisis nā pellēte mām morbū faciētem ad neruos q̄ facit spasmū:q spasmus lꝫ fit de replōne:ꝛ p ꝯn̄s sanabilis:eius tn̄ euētus nō est bonus:q̄ plīm accidit post signa digōnis:sed an̄. Et si post ēt eueniret mā eius deriuat̄ ad mēbra nobilia q̄lia sunt nerui. ℂ Signa euētus spasmi in pueris:dixit. A.2[a] q̄rti.sunt cū in eis multiplicat̄ timor i somno ꝛ ꝯstringunt̄ ipsoꝝ nāe ꝛ multiplicat̄ ipsoꝝ fletus ꝛ ꝯuertunt̄ ipsoꝝ colores ad viriditatē ꝛ rubedinē ꝛ tenebrositatē vt in senibus:tūc expectat̄ spasmus. Et istud fit dixit ipe. vsqꝫ ad.19.ānos. Et q̄̄to erūt puiores erit illō plus. Jn adolescētibus v̄o cū torquent̄ oculi eorū in febre acuta ꝛ multiplicat̄ ipsorū.s.oculorū palpitatio ꝛ torquētur eorū colla ꝛ ipsoꝝ facies:ꝛ multiplicat̄ eorū cōfricatio dentiū:tc̄ iudica euētū spasmi.s.de replōne.nā lꝫ posset i tali febre cū p̄dictis signis supuenire spasmus de inanitione ipse nō eēt crisis febris illius. Et dix̄. A. multotiens qdē ꝓlōgant̄ dolores colli ꝛ grauitas i capite cū febre ꝛ sine febre. Et cū fuerit apa calꝫ in stō accidit spasmus aut vomitus vt flos eris. Et ꝓprie cū fuerit apa in ptibus stōi.s.supioribus vt in ore eius. Et Jpo.qdē 3[o] epi. narrauit ꝙ cuidā tpe crisis spasmatis sunt oculi ꝛ facti sunt strabi ꝛ post crisim redierunt ad nālem dispōnē. Et Gal.dix̄ in cōme.h̄ est vnū de signis miraculosis que appent tpe crisis. ℂ De crisi p icteritiā Ras.19.ꝯti.ponēs affo. Jpo. dixit icteritia ante 7[m] diē eueniēs est malū sig[m]:ꝛ quotienscunqꝫ appet post 7[m] est bonū:nā appitio eius an̄ 7[m] nō est de humoribus collicis expulsis a nā ad supficiē corporis cū fiat ante ipsoꝝ digōnē.sed est ꝑꝑ nocumentū supueniēs epati. ℂ Et ait Ras. dico ꝙ drīa est inter has icteritias: q̄ icteritia cretica fit in die cretico ꝛ seqtur ipm corporis leuitas ꝛ febris cessatio:sed alia nō erit in die cretico ꝛ post ipsam febris erit fortior ꝛ acutior. ℂ Dixit. G.5.de interioribus vidi quendā febrientē febre adurenti acuta q̄ eradicata est in 7[o] p icteritiā toti corpori supuenientem. ℂ Et dixit Ras. auctoritate Jpoc.in epidimijs cū accidit icteritia multe citrinitatis sine alleuiatione infirmi ꝛ vides multā coleram ebulliētē a corpore exeuntē cognosces p hoc victoriā morbi supra nām:verum si accidat post hoc multus sudor aut fluxus.s.ventris vel vomitus ꝛ pōt cōmode tolerari a virtute potē est corpus mundificari ex hoc ꝛ erit bonū: si vero nō minime. ℂ Et dix̄it Jpo.in affo. Quibus in die 7[o] aut 9[o] aut xi.aut.14.icteritia supuenit bonū: si nō dextruꝫ hypocundriū durū fiat. Et ait Ras.dico ꝙ tunc signatur ꝙ nō pōt fieri crisis sine nocu[to] epatis. ℂ Et ait Ras.dico cū fit crisis cū variolis scabie icteritia ꝛ silibus sup cutem respice vrinam ꝛ egōnē:q̄ si sunt cōfice corpus nō est mundificatū:sed egrotat:ꝑꝑ quod caue ne ingrosses eius dietā q̄ crisis non fuit completa ꝛ e ꝯ[o]. ℂ Et dixit.vidi quosdā patientes fe.acutas magis quorum febris subito declinauit ꝛ vrina fuit dealbata absqꝫ aliqua euōne exitura ꝛ in oibus eis redijt egri[o]. ℂ Compositarum autem crisium signa composita erunt ꝛ cū appareuerint signa significantia duas aut tres vel plures crises medicus oꝫ esse sagax in iudicando de illis ꝛ dirigat iudicium super illa maxime que indicatur a fortioribus signis.

Signa crisis future p spasmū.

Signa crisis future p icteritiā

Signa crisium compositarū.

ℂ Ad sciendum quid sit faciendū ante crisim in crisi ꝛ post crisim. Cap.xiiij.

DIXIT Jpoc.p affo. Ea.quoꝝ crisis fit ꝛ fcā est eq̄li.i.dū crisis fit vel facta est perfcē Et Glosator addit seu futura est fieri in poxismo pfecte nō mouē.s.nō oꝫ medicus euando corpus aut mouēdo ipm localr saltē motu

corpore fortissimo.neqꝫ aliquid novum facere.i.nõ dꝫ medic⁹ al
terãdo discrasiã febrilẽ neqꝫ farmacijs aut alijs ꝓvocãtib⁹
vti:sed sinere dꝫ medicus nãꝫ opari circa ipsã mam ꝯmoue
re siue euet siue tge ẽt subseqntis alterationis: nã tñ aliqñ
potẽs ẽ p se ipsã facẽ crisiꝫ cõpletã ꝛ pfectã absqꝫ auxilio
medici.voluit ẽt Gal.2°.de creticis circa pn^m nãꝫ aliqñ p
se eẽ sufficiẽtẽ in oi eo qđ idiget.ꝛ vt ipse dixit p̄ de interio
ribus:nã nõ eget medicaminũ auxilio nisi cum magnifico
morbo ei dũari nõ põt.❡ Et Ari. dixit. p̄ᵃ ꝓblem. ꝓblem.
56°.docẽs regere febrientes.si aũt eqle coadunatũ agit.i.
mã febris sit eqlis digesta ꝛ cõgregata ꝛ pata expulsiõi vbi
vtiqꝫ agit.i.in locũ in quo opat̃ tẽdit seu demãdat̃ a nã ex
pellente:itaqꝫ cũ sic se habuerit febricitans.s.q̄ mã febris
sit digesta ꝛ pata expulsioni:tũc dꝫ.dixit Ari. vt regat̃ sic
.s.vt iaceat imobilis qetus taciturn⁹ nõ se hac illac mouẽs
qꝫto plus posse fuerit.Et reddẽs cãm dixit max^e immobil̃
maneat ne caliditas interius coadunata ꝛ pata expulsioni
mãe extinguat̃:extinguit̃ .n.p motũ sic ignis exterior mãi
festat:extiguit̃ .n.ignis debilis maxie p aerẽ mot⁹ fortiter.
Et subdit Ari. nõ iaceat febricitãs tũc ad ventũ:qꝛ ignem
vẽtus resuscitat:ꝛ euentatus ignis ex modico multus fit.
Ita vt i ꝓpo^{to} vẽtus ꝯgregãs intus calorẽ febrilẽ extneuꝫ
multiplicat ip̄m supra calorẽ nãlẽ ipediẽ⁹ ipꝫ a sua opõne.
Et subdit:ꝯbi vo dꝫ febriẽtẽ.s.qꝛ dꝫ iacẽ ꝯctus. Et h̃ iõ qꝛ
i illa ꝯctione derelinqtur vacuitas in vẽtre eius in q̃ eius
caliditas poterit euẽtari ꝛ mã ibidẽ colligi:ꝛ sic calor inat⁹
nõ extinguet̃ sicꝫ est videre i igne.Si.n.coopiens ignẽ spi
raculũ nõ dederis ei extiguit̃ .Et subdit Ari. indumẽta nõ
eruant. Ita q̄ debẽt iacere vestiti vel sufficiẽter coopti i le
cto.Et iõ si cũ dictis ꝯditiõibus hũiditas fiat.i.fiat p sudo
rẽ crisis ignẽ.i.calorẽ febrilẽ hũidũ.i. hũiditas sudoralis
extiguit:sicut ẽt in igne ꝯtigit hũiditas extinguit ipsuꝫ.Et
sic Ari. voluit medicũ i rebus crisim ipediẽtibus diligẽtiã
debere hr̃e circa eã:vt nõ ipediat̃ :sed cõpletius fiat:sed nõ
in eis q̃ possent eã ipedire nãm ab ea diuertẽdo . ❡ Dixit
Passionarius.si ꝓuideris signũ creticũ:ꝛ future crisis non
sis sollicitus:vt aliquã adhibeas curationẽ:qꝛ nõ sinthõ
ma est h̃:sed vtile atqꝫ salubre signũ qꝫuis nã ad crisim fa
ciẽdã se ꝓpans ꝯturbet insolito more egrotũ ꝛ grauius fa
tiget corpus. Jdeoqꝫ ꝛ multi infirmorũ liberant̃ pfecte p euo
nẽ creticã manifestã absqꝫ auxilio medicie:ꝛ pter q̄ medi
cus eos videat. Medicus ĝ cũ sciuerit p signa suprapoſita
futurã fore crisim i ꝓrio eqlẽ ꝛ pfectã dꝫ sinere nãm opari
nullũ qrẽs auxiliũ sibi dare. Nã si iuuare eã tẽtauit erit no
cu^m seqns ad distractionẽ nãe ꝛ eius disturbationẽ maius
iuuamento suorũ auxiliorũ. Bñ tñ p̄t ꝛ dꝫ medicus oi tpe
crisis oia extrisecus nãm disturbantia ꝛ crisiꝫ ipediẽtia re
mouere ꝛ ꝓhibere.nã nã qꝫtũcũqꝫ nãlr operãs nõ posset
crisim eqlẽ facẽ stãtibus extrisecus ipediẽtibus q̃ de se sola
remouere nõ posset absqꝫ extremo auxilio medici vl̃ astan
tiũ:talia aũt extrinsecus ipediẽtia sunt de qbus dixit Gal.
p̄ de creticis. Ista accñtia q̃ extrinsecus euenire p̄nt : qrũ
qdã nõ põt medicus ꝓhibere:sicut icẽdiũ domus:casus te
cti vl̃ parietis domus:abũdantiã pluuie domũ replentis:
tumultuationẽ vicinoꝝ:ꝛ exaltationẽ vocũ eorũ: annũcia
tionẽ rei ꝯtristãtis infirmũ:vñ cogat̃ vigilare infirmus ꝛ
cogitare sup eã. Et sicut tonitruũ coruscatio vel fulgur la
tratus canũ ꝛ isultus latronũ:ꝛ alia his silia. Et sunt alia
q̃ põt medicus prudẽter euitare:ꝛ sunt vt nõ cadat error ex
pte sui neqꝫ ex pte egrotãtis neqꝫ astãtiũ neqꝫ eorũ q̃ extrin
secus sunt.q̄ si ex aliq̃ pte error cadit nãnus nocet cadens
post pfectionẽ cris̃ qꝫ añ crisim vel i ipsa crisi:qꝛ nã tũc me
lius errori illi resistere poterit iã sedata ab accñtiũ infesta
tiõe. Et dꝫ medicus ꝓuidere circa oẽs res nõ nãles: vt bñ
ꝛ ꝯueniẽter approximent̃ :pcipue cibus ꝛ pot⁹ ꝛ aer. Nõ
.n.cũ instãt sig^a crisis future de ꝓrio dꝫ medicus exhibet̃
cibũ:aut potũ:imo donec ipsa cõpleat̃ ꝟtute tolerãte. Q̃

si neccius fuerit pp ꝟtutẽ cibus aut potus min⁹ nocet exhi
bitus circa finẽ euonis qꝫ añ. Et dꝫ maxie ꝓuidere ne fri
ditas aeris egrũ attigat. ❡ Dixit Aui.2ᵃ q̃rti. Impedit cri
siꝫ ꝯpletã frigus vehemẽs:qm̃ egritudis status in ipso fit
difficil:quo ĝ erit eius decl'o:qsi dixerit. q̄ multo magis
difficultabit̃ i frigore vehemẽti.ꝛ h̃ qꝛ frigus vehemens
imobilitat mãꝫ:maxie tñ ipedit crisim q̃cũqꝫ futura ẽ p ex
pulsionẽ mãe ad exteriora corpis:qꝛ magis claudit poros
ꝛ vias:ꝛ iõ multotiẽs dixit eẽ neccũ medico succurrere no
cumẽto frigoris calefaciẽdo locũ ꝛ effundẽdo sup vẽtrẽ i
firmi oleũ calꝫ q̃usqꝫ videat sudorẽ incipe:deide abstineat
ab effusiõe ꝛ abstergat sudorẽ ꝛ obruet locũ.s.aerẽ camere
sꝫ eqlitatẽ. Et dixit iterũ multotiẽs significãt signones q̄
crisis erit p expulsionẽ mãe egri^{tu}ᵈⁱˢ a nã ad latus aliqđ ꝛ i
expulsiõe eius ad ipꝫ ẽ nocu^m:vt.ꝟ.g.si expelleret̃ ꝟsus ce
rebrũ vel aliud pncipale:ꝛ tũc neccũ est vt ꝯfortet̃ illud la
tus ne recipiat:ꝛ vt incline̅t mã ad ꝯriũ. Et dꝫ medicus oi
tpe crisis dietã suare nõ solũ i aere ꝛ cibo ꝛ potu: sed i oi
bus alijs rebus nõ neccijs. ❡ Notant q̄ ꝟtute ente forti si
crisis pfecta futura ẽ de ꝓrio:medicus ẽt ab exhibitiõe di
gestiui abstinẽ dꝫ. Si aũt futura ẽ de lõginquo:ẽt apparẽti
bus signis pfecte digõnis dꝫ medicus ꝓseq cũ digestiuo,
nã raro ꝯtigit totã mãꝫ vniformit̃ fore digestã:ẽt cũ signis
pfecte digõnis q̃ interi p digestiuũ exhibitũ vniformiter
digeret̃ . Et cõcesso q̄ mã eẽt tota vniformiter digesta ad
huc digestiuũ ꝯuẽit nõ vt vlterius digerat̃ mã:sed vt ꝓhi
beat̃ retrogradatio eius:ꝛ ꝯseruet̃ ipsi⁹ pfectio . Q̃ si ad
huc magis a lõgiq̃ crisis futura fuerit nõ solũ dꝫ medicus
digerẽdo ꝓcedere:sed licet ei cõstãte ꝟtute:de mã ẽt aliqlr
minorare:vt ex h̃ nã supra mãe residuũ potẽtior fiat . imo
ꝛ põt talis mãe minoratio acceleratiõis crisis eẽ cã:vt si.ꝟ
g.crisis fuisset futura in.20°.accelerabit:ꝛ fiet in.14° vel i
7° reddita virtute fortiori:vel ẽt aliqlr p minoratiuũ irri
tata. In crisi aũt futura fieri pfecta de ꝓrimo ꝟtute nõ en
te forti sufficiẽter medicus dꝫ aliqlr iuuare: imo ꝛ aliqlr
irritare eã ad pugnã cũ auxilijs ꝯueniẽtibus sꝫ tenorẽ ꝟ
tutis:ꝛ sm spem crisis:vt mediãte nã ꝛ artis auxilio pfi
ciat̃ crisis. Et silr si nã p regionẽ icõueniẽtẽ moueret hũo
rẽ:lꝫ medico retrahere hũorẽ ad viã cõuenientẽ. ❡ Dixit
Ras.19.ꝯti.auc̃te Gal.cũ aliqs hũor est paratus ad euonẽ
ꝛ nã ipotẽs est expellere ip̄m ꝛ trahere p ꝯueniẽtẽ regionẽ
intẽdas artificialr eius cõplere defectũ:sicut iferius dicet̃ .
nã mãdatũ Ipoc.i statu ꝛ crisi silentiũ hr̃e hꝫ ꝟitatẽ qñ nã
sufficiẽter euacuat. Et insup notãt q̄ si eueniẽte die cretico
ꝛ hora ꝯueniẽti i q̃ crisis fieri dꝫ nã pigritauerit ꝛ crisim
nõ mouerit dꝫ tũc medicus manifestius iuuare nãꝫ. Dixit
.n. Aui.p̄ᵃ q̃rti.moue tu hora motus eius: p q̃ motiõe qñ
p medicũ dꝫ fieri notãt q̄ si morbus fuerit non dãs indu
tias ad euandũ tũc medicus ꝯfestim in ipa hora euare dꝫ
nõ qdẽ in pn° ipsius hore:sed in ꝓcessu postqꝫ nõ spectat
q̄ nã ãplius mouere debeat. Si vo morb⁹ ẽ dans iducias
ad euandũ:tũc medicus expectare dꝫ donec bñ trãseat ho
ra tota:ꝛ tũc ꝯstãte ꝟtute euare dꝫ:nõ aũt i ipsa hora:nec
parũ post:nec ẽt donec dubitat ne ꝟtus post ipsiuꝫ farmaci
euonẽ:aut ipsius farmaci exhibitionẽ euacuet:ꝛ sic super
fluat euo. Cũ ĝ Aui.dixit.moue tu hora motus eius:itelle
xit debite expectatã:imo ẽt transacta:vt sit sensus moueqꝫ
post horã motus eius:ꝛ maxie si ꝟtus nõ bñ cõstauerit ꝛ
euonẽ forte nõ bñ valuerit sustinere. ❡ Dixit Ras.19. ꝯti.
Cũ expulsiua est debilis trahe mãꝫ ad mẽbra ꝓpinq̃ mẽ
bro patiẽti.ꝛ caue ne detineat̃ ad ptẽ indebitã:sicut a mẽ
bro nobili ad mẽbrũ magis nobile vel eq̃. Et dixit . Caue
ne ducat̃ hũor nõ peccãs. ❡ Põt ẽt ꝛ dꝫ medicus post p
fectã crisim ꝛ euonẽ hũoris faciẽtis egritudinẽ ꝯsiderare.
ꝛ si cognouerit aliã mãm ab ea q̃ faciebat egritudinẽ i cor
pe remãsisse:illã ꝓut ꝯuenit rectificare ꝛ ex corpus educe
re. Q̃ si crisis sit diminute aut fcã fuerit diminuta dꝫ sapiẽs

De exhi
bitione di
gestiõis
circa crisiꝫ
futuram

Qñ intel
lr cũ natu
ra nõ mo
uet motũ
hora mo
tus eius

medicus supplere defectū ei⁹ digerēdo euāndo ꝛ alterādo farmacijs ꝛ alijs ꝓuocatiōib⁹ vtēdo ſm ꝙ ſibi videbiť expedire. ℭ Attēdiť āt diminutio criſis max^e ex pte ei⁹ ꝙ euatur. ꝛ ex pte loci ꝑ quē fit euō: ꝛ circa iſta duo dꝫ ſapiēs medicus max^e ꝓuidere attēdēdo ad mādata. Ypo. in aflo. q̄ dꝫ ducere. s. ducat medic⁹: ꝛ nō alia in euōne ſua. Et iterū vnūcūq; nā repit inde ducere. i. ꝑ illū locū ꝑ quē nā tētat euare digerēdo ad locū illū peccātē hūorē: ꝛ hoc ſi ꝑ ꝯueniētia loca nā euare tētauerit. Dix. n. A. ꝑ^a q̄rti. Eua nō agas aliqd cū euōne ꝛc̄. Notāt tñ ꝙ ſi nā euacuat: q̄ dꝫ ꝑ ꝯueniētē regionē: ſꝫ incōplete tūc medicus ad iuuādū naꝫ: ꝛ ſupplēdū defectū euōnis eius: dꝫ expectare finē euōnis eius cum nōdū ipſa euacuat ne forte cū ſuo auxilio euō ſupfluat ꝛ v̄tutē ꝓſternat: ꝛ cū h̄ certior erit de v̄tutis ꝯſtātia: ꝛ ſic longingor ab hoc vt erret. Si v̄o nā euacuat ſꝫ nō q̄ꝺ euare dꝫ medicus dꝫ euōnē illā cohibere: ꝛ ea cohibita deīceps euare q̄ dꝫ. ℭ Et ſi nā euacuat q̄ dꝫ: ſꝫ ꝑ incōueniētia loca: ꝛ h̄ aut q: debilis nō valēs ad loca ꝯueniētia: vt q: longinqua māꝫ ducere: aut q: mā indigeſta ē: ꝛ ducta ad loca ꝯueniētia inobediēs: aut q: in mēbris trāſitus ē ipediens: vt fortis dolor dꝫ in tali caſu medicus iuuare nām reducēdo mām ad locū ꝯueniētē nām fortificādo: māꝫ ꝑparādo ꝛ obediētē reddēdo: ꝛ q̄ꝺcūq; eſt in vijs trāſit⁹ ipediēs remouēdo. ℭ Qꝛ ſi in cretica euōne nā moueat diuerſos hūores ꝛ dirigat eos ad vnū tm̄ euōnis locū q̄ locus ſolū euōni vnius illoꝝ humoꝝ ē aptus: ꝛ nō alterius vel aliꝫ: tūc ſi q̄ꝫtitas humoris inepti eſt ꝑua dꝫ medic⁹ ſinere nām euōnē oium illoꝝ humoꝝ ꝑ ipſuꝫ locū facere ꝛ nō diuertere humorē ineptū ad locū ꝯueniētē: q: in tali diuertione poſſet diſturbari motus creticus: ꝛ ſic poſſet nocu^m ſequi maius iuua^{to} reductionis illius humoris inepti ad locū euōnis ei ꝯueniētē. Si aūt quātitas humoris inepti magna foret: tunc dꝫ medicus illū ad ꝯueniētē locū ducere: ꝛ hoc ſi ꝯgrue facere poterit. Qꝛ ſi nō ꝯgrue reductionē eius facere poterit: vt q: ieptitudo eſt a magna cā: aut q: ꝑinde tolleret euō humoris apti: adhuc dꝫ medicus ſinere nām opari. Congruitas aūt iſta q: nō pōt deſignari relinquiť diſcretioni ſapientis medici ſciētis delibrationē facere ꝛ cōpationē iuuamenti vnius ad nocu^m alterius ꝑ bonā ꝯſiderationē i diſpōne humoris educēdi: ꝛ loci ꝑ quē duci hꝫ: ꝛ v̄tutis ductionē illi⁹ hūoris facientis. Et hoc ſi v̄tus eductione hūoris nō multū deuiaret. ſi aūt deuiaret multū a recto ordine euōnis: ſꝫ medico impedire eā ab illo. Dixit Rabi. in ꝑticula 24^a. ꝙ ſicut ipſe dixit in libro de approbatione medici inquiſiuit. eger cui criſis nō aduenerat: ſicut ipſe ei ꝓmiſerat: ꝛ inueniēs domū egroti frigidā calefecit eā ꝛ aerē eius igne: ꝛ tūc criſis ei euenit ꝑ ſudorē. Sic ergo in oibus criſibus in q̄b^o nā deficit a cōplemēto eaꝝ dꝫ ipſa iuuari ꝑ medicū ſm q̄ꝺ reqrit modus criſis: quā nā facit vel facere intendit. vnde Raſ. 19. ꝯti. ait Cū videᷤ ſanguinē declinare verſus ſurſuꝫ ꝛ fluxus ſanguinis nariū eſt nec̄arius: ꝛ eius exitus eſt cū difficultate: tunc ſtimula narē ꝑ quā vis educi ſanguinē cū ſetis porcinis vel ferro vel alio inſtr̄o ponendo ipſum itra nares pungendo: ꝛ ſi nec̄ium fuerit iterādo donec ſanguis ſufficienter effluat. Que aūt leuiter ſanguinē ex naribus ꝓuocant ſunt leuis gule cōſtrictio ꝑmendo verſus ſurſuꝫ: leuis capitis fricatio ꝛ ꝓprie anterioris ꝑtis eius verſus deorſum: fricatio nariū intus ꝛ extra: ꝛ ſternutationis leuis ꝓuocatio: caput purgij in nares immiſſio in aqua calida. Qꝛ ſi nō ꝯfert tunc cū aqua calida decoctionis alicuius acuti: vt calamēti vel piretri poſitio ſanguinarie ꝛ ꝓprie ſuſtis eius in narē ꝑſſurā de foris factā ſupra eā ꝛ ſimilia. ℭ Sudoris quoq; ꝓuocatio iuuať ſi corpus mediocriter fricetť manibus vel panno nō aſpero: ꝛ poſtea inūgať cū oleo camomille vel alio ſimili calido. Et poſtea fricetť cū vīo albo ſubtili vt tribiano vel maluatico calido ꝛ vltio cū aqua calida. Et aliq cōponūt rarificatiuū ex dicto oleo vino ꝛ aq̄.

Iuuantia fluxū ſanguinis narium.

Iuuantia ſudoris ꝓuocatiōē.

Et poſtea bene abſtergať cū pānis calidis. deinde cooperiatur eger cū pānis lecti ſub quib⁹ anhelitū ꝯtineat quanto plus poterit: qm̄ ſic ſudabit: maxie ſi ſupdormierit: facili⁹ .n. ꝓuocať ſudor in ſōno. Qꝛ ſi ſic ꝓuocatus nō fuerit. Imple duas veſicas vel duo vaſa erea vel ſtamnea vel terrea aqua calida ſimplici vel decoctionis aliquaꝝ reꝝ calidaꝝ ꝛ ſic ſtatim applica vnicuiq; plāte pedū vnā. Et ſi ſic nō ꝓuocetť inungant ſpondiles ꝛ plante pedū cū oleo anetino vel alio ſil̄i in quo decocte fuerint alique medicine calide. Et duo alia vaſa ſilr aqua plena lateribus applicenť egroti: ita ꝙ ipſe inter ambo ea iaceat. Sunt aūt q̄dā qui ſupra totū corpus aſpergunt ꝑtē poſt partē aſpergēdo cū aqua calida: aut cū aliquo oleo anodino calido ꝛ pānis calidis ꝑtem poſt partē ſic aſperſam cooperiunt. Et ſunt q̄ apponunt ſupra pectus ꝛ ventrē folia ebuli vel ſambuci aliquātulū ſupra tegulā calidā aſſata: deinde pānis cooperiūt calidis: hoc tñ facere in febribus incenſiuis periculū eſt maioris incenſionis febris. Pōt ēt iuuari ſudoris ꝓuocatiō cuꝫ rebus ſumēdis ab intra: ſicut cū potu aque decocte zuccaree calide: aut aque ordei cum zuccaro cuius doſis ſit ab. ℥. iiij. vſq; ad. viij. verūtñ dari nō dꝫ aqua ꝑdicta niſi poſt cibi digōnē ne cibū corrūpat: aut ſecū indigeſtum portet ad venas. Qꝛ ſi caliditas febris nō fuerit itenſa: ſed nulla aut remiſſa poſſet ſudor ꝓuocari cuꝫ potu vini albi ſubtilis ꝛ lymphati: aut potu aliaꝝ reꝝ potabiliū calidaꝝ ex eis q̄ ſudore ꝓuocant. ℭ Dixit Raſ. 19. ꝯti. Cū apparēt ſigna vomitus difficilliminia: ꝛ ipſemet vomitus ꝛ nauſea eſt fortis: iuua tunc patientē ad vomēdū cū appoſitiōe pēne oleo iuncte in os ſuum: ꝛ cū vomitus mobilibus ſi oportuerit vt ſyrupo acetoſo vel oximelle cū aqua ſimplici zuccarata tepida. Poſt cuius aſſumptionē expectet q̄ſi ꝑ quartuꝫ hore vnius: ꝛ tunc itromiſſis digitis vel pēna iuncta os ſuum vomere ꝓcuret. Et dicūt q̄dā ꝙ in ꝓpinquo criſis future ꝑ vomitū ꝑñt exbiberi cibaria maxie incētiua: vt ſalſa acuta in flātica mā: vel cibaria facilitantia vomitū aut attēplācē in mā colerica: qm̄ virtutē ꝯfortando vomitū facilitāt. Et h̄ potiſſime eſt fiendū vbi vomitus futurus ſperať difficilis. ℭ Fluxus ēt vētris creticus iuuari pōt cū enematib⁹ lemētibus vel ſuppoſitorijs nō acutis ꝛ cōcediť potus ſyrupi violꝫ. vel conditi de violꝫ. vel māne: vel ēt caſſiefi. prout medico videbiť expedire: quidā ēt cōcedunt iungi vētrē ab vmbilico inferius cū vnguentis mollitiuis: imo ꝛ cū acutis faciētibus ventrē fluere. ℭ Dixit Raſ. 16. ꝯti. quotiēs vēter fluit de aliquo humore: deinde fluxus incidiť anteq̄ꝫ purificatū ſit corpus de eo per criſim: exinde accidit in ventre inflatius groſſitudo aut ap̄a in ſupficie eius: aut in ꝑte interiori: ꝛ ſi humor fuerit maligne cōplexionis infert ap̄a mali coloris ꝛ male ſignificationis. quapꝑ cū incidiť talis fluxus ſuccurrēdum eſt cū reuocatione eius. ℭ Criſis aūt per vrinā iuuari pōt faciliter. eger diligenter aſcultet ſonitū aque guttatim in bacili cadentis ꝛ cū inunctione pectinis ꝛ colli veſice cū oleo de amigdalis amaris vel de ſcorpionibus ſimplici calido vel alio ſimili: ꝛ cū potu emulſionis ſeminū cōiuni frigido vel ipſorū decoctione vel ſublimatione eorū ſi non affuerit febris vel fuerit remiſſe caliditatis poſſunt addi ad decoctionem dictorū ſeminū radices feniculi vel petro. ꝛ endiuie ꝛ cicoree rubee aut nigre.

Iuuantia ꝓuocationeꝫ vomitus.

Iuuantia fluxuꝫ ventris.

Iuuantia criſim per vrinam.

ℭ Dixit Raſ. 19. cōti. Si mā cōturbeť in ventre cliſteribus educ illā: ꝛ ſi in renibus cū rebus vrinā mouētibus. Et ſi i mēbris cū emplis calefacientibus dyaforeticis. Et dix. cū accidēt vlcera ꝛ exiture ꝛ febris nō declinat ſcias māꝫ multam eſſe ꝛ neceſſariā fore euacuationem.

ℭ Incipit tractatus quartus.

Incipiam tractatum quartum huius ſecundi ſermonis qui eſt de diebus creticis cuꝫ auxilio dei benedicti: ꝛ diuidā eum in capitula. 10.

¶ De motu hūorum tā nāli q̄ preter naturaꝫ. Cap.j.

Mouentur hūores i corpore hūano aut naturalr aut p̄ter nām. Et motus qdē nālis eorū ꝓuenit motu celestiū corpoꝝ:p̄cipue solis ꝛ lune:qm̄ q̄uis oīa celestia corpora i hec īferiora agāt:manifestius tn̄ sol ꝛ luna agūt ꝛ mouēt hec iferiora. ¶ Et sol qdē mouet ꝛ agit in hec iferiora duplr. Uno mō motu ipius ꝓprie q ē ille q̄ sol trāsit p.12.signa zodiaci i anno vno:q motus diuidit̄ p q̄tuor q̄dras zodiaci:penes q̄s q̄tuor āni tpa sumunt̄.ꝫ q aer diuersimode alterat̄ fm ꝓcessū solis p q̄tuor zodiaci q̄rtas. Et hinc fit q egritudo q̄ incipit i hyeme terminat̄ in estate. Scdm.n.motū eius p q̄rtas accidit:vt in qualꝫ dictaꝝ quartarū moueant̄ i corpe hois humores q̄litatibus suis q̄litati aeris illius quadre ꝓportionales:vn̄ sanguis q est tēperatus cū declinatiōe ad calīn ꝛ hūidū cōplexioni v'is ꝓportionatur:ꝛ in eo mouetur:ꝛ colera silī mō. Et colera mouet̄ in estate:melīa autūno:ꝛ flā hyeme. ¶ Alio modo mouet sol inferiora ꝛ hūores i corpe humano motu sui cōi fm quē sol motu firmamēti mouet̄ in vnaq̄q; die nāli ab oriente i occidēs:ꝛ iterū ab occidēte rēdit in oriēs. Scdm quē motū q̄tuor causat quadras i die nāli diuersificatas i aeris q̄litatibus fm quas q̄dras mouent̄ hūores i corpore hūano. In q̄libet q̄dra ille q in suis q̄litatibus ipsius q̄dre ꝓportionalis existit. Et fm hūc modū in q̄dra tēperatiori q̄ incipit a 9ª hora noctis ꝛ durat vsq; ad tertiā horā diei sanguis illi q̄dre magis ꝓportionalis mouet̄:ꝛ in q̄dra q̄ incipit a 3ª hora diei ꝛ durat vsq; ad horā nonā ipsius diei mouet̄ colera illius q̄litatibus ꝓportionalis. Et i q̄dra q̄ incipit a nona hora diei:ꝛ durat vsq; ad tertiā horā noctis mouet̄ melīa a silī cā:ꝛ in q̄dra frigidiore ꝛ humidiore q̄ icipit a 3a hora noctis:ꝛ durat vsq; ad nonā ipsius noctis consilī cā mouet̄ flā:Vn̄ vsus. A nona noctis vsq; ad tertiā lucis est dn̄ans sanguis. Sex in die sequentibus horis est dn̄ans colera donec fit nona diei. Postea niger humor donec fit tertia noctis. Post hec flā viget donec fit nona qetis. Et sic sicut humores mouent̄ fm q̄dras anni:ita mouent̄ fm q̄dras diei illius i q̄litatibus ꝓportionales. ¶ Motu vo lune mouent̄ humores ēt duplr:quia aut motu eius gn̄ali ꝛ cōi fm q luna in lumine crescit ꝛ decrescit. Crescente.n.in lumie luna crescit oē humidū in aīalibus ꝛ arboribus. Et sic hūores ꝛ hūiditates in corporibus hoīum:vn̄ in plenilunio mouent̄.ꝛ eo luna in lumine decrescēte decrescūt ꝛ minuunt̄:aut mouet̄ motu lune spālī ꝛ ꝓprio fm quem luna mouet̄ p.12.signa zodiaci:in quorū trāsitu q̄tuor efficit q̄dras diuersificatas q̄litatibus ꝛ figuris ipsius lune. Et in earū q̄litatibus mouet̄ humor q̄litatib⁹ illis ꝓportionalis:vn̄ dicūt in p̄ª moueri sanguinē:in 2ª colerā:in 3ª melīam:ꝛ flā in q̄rta. ¶ Motus vo hūoris in corpore hūano p̄ter nām.i.p̄ter regimē nāe tripl'r fieri cōtingit. Uno mō a radice supiori tn̄. 2° a radice iferiori tn̄:ꝛ 3° ab vtraq; sil'. A radice qdē supiori tn̄ mouētur hūores i diebus idicatiuis ꝛ creticis:in qbus nā excitata ꝛ adiuta in fluxu supiorū corporū mouet humorem egritudinē faciētē. A radice vo iferiori tn̄ mouet nā hūores stimulata vel grauata a nā ipsorū humorū. Et tūc nā mouet hūores i diebus intercidētibus q dicent̄:aut i diebus alijs q ꝓprie nō sunt cretici indicatiui. Ab vtraq; aūt radice mouent̄ hūores ↄfluxū faciētes ad paroxismandū fm influxū supiorū:ꝛ fm ēt dispōnē quā hūores hūt a q̄ntitate q̄litate cōplōne ipsorū ꝛ locis eos cōtinētibus. De quo in p̄cedētibus i h' sermōe sufficiēter dcm̄ est. Hoc aūt i tractatu dicēdū ē de motu hūorū ꝓcedēte a radice supiori tn̄:ꝛ sic de diebus creticis ꝛ indicatiuis:de quibus astrologus habet declarare via rōnis ꝛ pp quid. Medicus aūt rōne expimenti via:q: seu via effectus. Et ēt dōꝫ est de motu eorū a radice ꝓcedēte inferiori tn̄:ꝛ sic de diebus intercidētibus:ꝛ alijs ēt q non sunt indicatiui neq; cretici.

¶ De diebus creticis in generali. Cap.ij.

Dies dupl'r sumit̄:vno mō p die artificiali q dr̄ esse latio solis.s̄.terrā. Q̄n̄diu .n.sol est sup terrā dies ē. Et iste dies artificialis distiguit̄ ↄ noctē artificialē q̄ est q̄ꝫdiu sol sub terra existit. Alio mō sumit̄ p die nāli quī cōtinet simul diē artificialē ꝛ noctē artificialē. Sil'.n. iuncti cōstituūt diē nālē:q ↄtinet spatiū.24.horarū equinoctialiū siue equaliū. Et iste dies nālis est reuolutio p̄mi mobil' cū tāta distātia q̄ sol ↄ motū suū mouet̄ de oriente in occidens:ꝛ iterū redit in oriens:vt.s̄.dcm̄ ē:de quo dixit Gal. p̄ de crisi.cū dico diē itelligo diē ꝛ noctē:ꝛ iste dies nālis ē triplex:q: alius est creticus alius indicatiuus ꝛ alius est nec creticus nec idicatiuus. Et dies qdē creticus dr̄ a crisi q: in ea sepius solet fieri crisis:lꝫ ēt in quolꝫ die egritudis: vt.s̄.dixit Ras.19°.ↄti.scd'e Gal.fieri crisis:nō tn̄ qlꝫ dr̄ vel est absolute creticus:plures.n.ex diebus sunt in qbus nō erit certa crisis:ꝛ i aliqbus erit miraculosa:ꝛ i aliqbus bona in aliqbus mala. Et in aliqbus difficilis cū accidētibus timorosis:ꝛ in aliqbus salubris sine istis accn̄tibus: ꝛ i aliqbus cōpleta:ꝛ in aliqbus diminuta:ꝛ i aliqbus indicata:ꝛ i aliqbus nō idicata. ¶ Dies.n.creticus absolute nō dicit̄ nec est nisi ille q hꝫ has ↄditiōes.s.q i ipso soleat fieri freq̄nter crisis:ꝛ q frequētius crisis i eo facta terminet̄ ad bonū:ꝛ q fit i eo crisis salua absq; malis accidentibus:ꝛ q fit absq; timore recidiuatiōis:ꝛ q dies ille sit idicatus a die idicatiuo illū p̄cedēte:ꝛ q fiat in eo manifesta euō aut exitura. ¶ Dix.n.Gal.p̄ de creticis.ↄditiōes diei cretice sunt q fiat i ea crisis frequēter:ꝛ fit crisis bona cōpleta certa salua manifesta ꝛ idicata. Et sup 3° ꝓnosticoꝝ dixit dies crisis noiant̄ dies i qbus accit hmōi mutatio.s. que est crisis multū valde ꝛ certificat̄ illud in eis. In alijs aūt diebus nō accidit crisis fm certitudinē:neq; accidit in eis neq; multū. Et dr̄ dies creticus termin⁹ ꝛ finis.s.egritudinis p viā crisis:sicut duorū agētiū ↄtrariorū quoꝝ vnuꝫ intendit victoriā.s̄.alterū est idē terminus ꝛ finis opōnis eorūꝫ:vt pꝫ de pugilibus in duello:sed morbus ꝛ nā sunt duo pugiles siue duo agētia ↄtra:quorū vnū intēdit victoriā supra alterū:ꝫ opōnum earūꝫ est idē terminus:sed fm opōnē coꝝ supra morbū est terminus ad vitā:ꝛ fm opōnē morbi supra nām est terminus ad mortē. In die.n. cretica terminat̄ egritudo:ꝛ nā aut vincit:aut vincit̄:ꝛ sic qdam euadūt ꝛ qdā moriunt̄:vn̄ idē est terminus.i.dies cretica qbusdā ad vitā qbusdā ad mortē. Hora aūt in q̄ terminus cōtingit i die cretico fm plīn est illa in q̄ in alijs diebus cōsueuit eger fortius affligi. In ipsa.n.cōtingit fm plīn egrū mori vel euadere. ¶ Dies vo indicatiuus dicitur esse:ꝛ ē ille q hꝫ cōditiones q̄s inferius dicā diei idicatiuo ab auctoribus tribui. ¶ Et dies neq; idicatiuus neq; creticus est ille q nullā hꝫ de cōditionibus cretici nec indicatiui. Et nō dr̄ sic:q: nō possit crisis i eo fieri:q: imo pōt:vt .s̄.p.G. patuit sed tn̄ qn̄ crisis fit in eo nō hꝫ crisis cōditiones req̄sitas supradictas neq; fit in eo crisis a radice supiorū quēadmodū fit in die cretico:vt appebit:imo fit a radice inferiori solū variabili ꝛ agitabili q̄ radix est virtus regitiua corpis stimulata:vel grauata a mā morbi:vn̄ cogit̄ depellere mām illā stimulātē vel grauātē ante tp̄s adiutorij sui: sicut portator grauis oneris cogit̄ ante terminū deponere onus graue. ¶ Et quia talis depulsio māe est violen-

Hūores fm motū solis dupl'r mouētur

Hūores fm motū lune dupliciter mouentur

Hūores motu p̄ternaturali tripliciter mouēt̄ur

Dierū creticorum medicus scit quia astrolog⁹ aūt pp qd

Dies dupl'r artificialis ꝛ naturalis q est triplex

Cōditiones diei cretici absolute

Cōditiōes diei nec cretici idicatiui

tata rarissime est q ipsa sit ad salutē:sʒ vtplʒ suffocat ⁊ mo
rit egrotās. Cū aut dixerunt auctores q in talibus dieb⁹
nō fit crisis itellexerūt de crisi pcedēte a radice supiori:q vt
plim est ad salutē. ℂ Et hi qdē dies nō cretici nec indicati/
ui sunt duplices qdā in qb⁹ crisis nō fit nisi raro valde:⁊ q
dā in qb⁹ fit crisis nō tñ raro:⁊ pmi vocant absolute non
cretici:⁊ alij vocant cretici itercidētes. Et q sint pdicti dies
oēs iferius dicet. ℂ Attendunt aūt dies cretici ⁊ in mor
bis cronicis ⁊ in acutis:potissime in febrib⁹ hūoralibus ⁊
q numerant in morbis cronicis insequunt motū solis. ⁊
q in acutis motū lune. Nā hi duo planete māifestius imu
tant inferiora suis motib⁹ in zodiaco. Et qr sol ē tardi mo
tus re'' lune q ē valde velox in motu suo. Jō dies cretici in
morbis diurnis q tarde mouent sumunt a motu solis:⁊ q
in morbis numerant acutis q sunt velocis mot⁹ mouent a
motu lune. Dixit Gal. 3° de creticis. sol est cū piodor q fiūt
in numero mensiū. sup. ⁊ annor ⁊ luna cor q fiunt in nu/
mero dier. differūt tñ in mō:qr sol ē cā cor pp opōnē cōes
q est p alteratione aeris. luna vo est cā cor p opōnē cōem ⁊
ppriā. Et operatio cōis lune est illa quā facit alterādo aerē
ad hūiditatē maiorē. vel minorē:fm q plus vel minus illu
minat a sole p quā a sole illuminatione oia mundi hūida
agitat. ppa aūt lune opatio est illa quā facit in inferiora fʒ
motū pagrationis eius in zodiaco fm varietatē aspectuū
quos aspicit in ipsa pagratione. ℂ Dixit Aui. plres hoiūʒ
vt Ga. ⁊ sequaces ei⁹ posuerunt cām in mēsuratione tēpo
rum crisiū egri^m acutar ex pte lune. ⁊ qr vtus eius est ince
dēs in hūiditatib⁹ mundi faciēs in eis alterat:ōis spēs:⁊ ē
adiuuans ad maturādū ⁊ digerēdū:aut ad ɔtrū. s. ad corri
gendū ⁊ icrudādū fm ppationē mae. Et q ita sit ipsi signi
ficant p dispōnē extēsionis ⁊ ɔctionis siue aug'' ⁊ diminu/
tionis maioris ⁊ p augmētationē cerebellor cū augmēta/
tione luminis in luna:⁊ p velocitatē maturatōis fructuūʒ
arbor ⁊ herbar cū appitione eius. s. lumiʒ augmētati. Et
dñt q hūiditates ciuitatū alr egri^m patiūt a luna:qr diuer
sificant dispōnes ear fm varietatē dispōnū lune:⁊ fit vehe
mētior appitio diuersitatis cū vehemētia appitionis diuer
sitatū in dispōne lune. Crises vo dixit Aui. egri^m q pcedūt
in tpib⁹ ⁊ vltra mēsem. s. qrtū vel septimū:nūerant ex sole
verū dixit Au. in hac mēsuratione ⁊ expiētia est ābiguitaʒ
⁊ in eis sunt loca tali mō q multiplicat occupatio cū h su
per nālē:⁊ nō ipedit sup mediū aliqd. Medico. n. nō inest
nisi vt cognoscat qd egredit cū crisib⁹ plurib⁹:⁊ nō ptinet
ei:vt sciat qd sit cā eius cū declaratio ipsius cāe exhat eum
ad artē aliā:imo oʒ vt sit sermo de dieb⁹ crisis fm quā loq
mur fm semitā expientie:aut fm viā pōnis ⁊ axiomatum
Alia vero corpora celestia planete stelle siue figure celestes
fortunate vel infortunate par manifeste sup re crisis ipri/
mūt ⁊ si iprimūt tūc fm hunc modū iprimūt. Ex hoib⁹. n.
sunt q hūt in sua natiuitate qsdā ex stellis fixis fortunatas
vel qsdā infortunatas ex qrū aspectu ad lunā vel ad solem
fit egri⁹ male vel bñ terminabilis. v. g. si sint stelle fortuna
te alicui⁹ in cācro ⁊ egri⁹ incipiat luna exñte i ariete vel alio
signo corrñdente illi p qdratū aspectū mouebit nā illā egri
tudinē siue mām eius motu salubri ⁊ eɔ°. s. si fuerit stelle i/
fortunate mouebit eā motu malo:⁊ vtplm mortali. Uñ di
xit Gal. 3° de creticis. cū aliqs egrotat luna exñte in signo
fortunij cū luna fuerit i illo signo vel in signo sue qdre. bñ
erit egro illi:⁊ silr cū egrotat in signo infortunij erit ei ma
le cū luna fuerit in illo signo vel in sua qdra. Mouet. n. nā
dixit Ga. egritudines:qrū initiū ē bonū mutatione bona:
⁊ qrū initiū est malū mutatione mala. ℂ Dixit Glo. Sciaʒ
q qñ luna intrat sig^m oppo^m sig° initij egritudinis tunc hʒ
duas opōnes:vnā a situ oppo'° q ō se sp est iuuatiua:⁊ aliā
hʒ a nā signi sub quo ē:⁊ si nā signi illius egro fortuna tūc
est ei in iuuando optia:si vo nō ē ei nociua. Et accit iterdū
q nocu^m eius maius ē iuua'° pueniēte ex situ opposito:⁊

Dies cre/tici h3 in morbis a/cutis q̄ in crōicis cō/siderant.

Medic⁹ nō hʒ ine/stigare cāʒ crisis: sʒ ef/fectum.

Ex loco lu/ne vel i na/tiuitate q̄ in pricipio egritudis dies creti/ci fiūt bo/ni vel ma/li.

crisis tē fcā:vtplʒ ē mala cū aūt sig^m oppo^m nō ē egro fortu
na nec infortuna:tūc nā mouet solū opōne oppōnis. ℂ Di
xit Rab. 19° 9ti. Jnqt. G. hoc exptus sum cū magno studio
⁊ inueni ver q qñ luna ē cū fortuna in diebus morbi luna
erit bona ⁊ dies boni erūt:⁊ eɔ si luna ē cū ifortunio. Et di
xit. cū ifortuniū fuerit in radice natiuitatis alicui⁹ in aliq
loco ⁊ luna erit in eodē loco:aut in eius qdra:aut in ei⁹ op
pōne erit dispō nascentis sub h puncto mala. Et silr cū lūa
iūgit planetij felicib⁹ vel ipsor qdreant oppōnib⁹ dispō na
scētis erit tūc bona, ⁊ morbi in ea sunt salutiferi. Et si luna
erit pmixta felicibus ⁊ infelicib⁹ erit salus ⁊ malitia morbi
⁊ patiētis fʒ quātitatē malitie ⁊ bonitatis planetar.

ℂ De declaratione pdictor ⁊ assignatione cārū cor. Cap. iij.

E T accipit a Gal. ex li° de creticis die/
bus. p dclaratione pdicto
rū sex oʒ psupponere ppōnes:qrū p^a ē q dies
cretici sūt illi in qbus fiūt crises siue motuʒ cre
tici. 2^a ē q motus creticus ē ordinatus. 3^a ē q
cā dierū creticor reducit in ordinatos motores. 4^a ē q mo
tores ordinati faciētes manifestas ipressiones in h^s mundi
inferiora sunt sol ⁊ luna. 5^a ē q mot⁹ ex q attēdit ordo dier
creticor plus sumit a luna qʒ a sole. pcipue in morbis acu
tis. Et cā hui⁹ assignat triplex. vna ē quē posuit Ga. 3° de
creticis ⁊ ē q inter oēs plāetas luna ē nobis magis ppinq
vñ magis pt iprimē i corpora nr̃a. 2^a cā ē quā posuit Aui.
2ª qrti. ⁊ est qr ipsa dñat sup oēs mūdanas hūi^tes:⁊ p ɔñs
sup hūi^tes corpor nror. Et 3^a cā ēt sumit ab Aui. ibidē ife
rius. q ē:qr muta° crisiū in acutis morbis fit: q max^e fm
ɔnūera^nem dier qternor ⁊ septenor. Mō nō ē aliqs plāe
ta q hēat mutationē i his piodis. sic luna:vt appebit. 6^a ēt
ppō ē:q morbi q recipiūt motū ⁊ ordinē ex sole sunt tar/
di mot⁹ ⁊ sūt cronici. Sʒ q recipiūt ordinē ⁊ motū a lūa sīt
veloces mot⁹:⁊ sunt acuti. luna. n. cōplet motū suū p sig^a
zodiaci in mēse vno:vbi sol in anno vno suū. ℂ Et Aui. q/
dē ad oñdē^m q motus cretic⁹ pcedat ex influxu supior p/
supposuit duas ppōes:qrū p^a est q mā q ē subita gñoni ⁊
corruptiōi alteratiōi ⁊ cuicunqʒ mutatiōi nō adhēt vie vni
⁊ ordini vni p se. qʒuis sit vna nūero. vt patē dixit. 4. phy.
⁊. 4. celi. 2ª est qō adheret vie vni ⁊ ordini vni adhēt illi per
cāʒ ⁊ p^m ois mutatiōis ⁊ mot⁹ ⁊ variatiōis ⁊ alteratiōis q
sūt ⁊ fiūt in oib⁹ iferiorib⁹. tale aūt p^m ⁊ cā ē mot⁹ corpo
rū supior:vt patē dix. 8°. phy. ⁊ p methco^r. Sʒ ita ē q mo
tus cretic⁹ adhēt vie vni ⁊ ordini vni:qr ex motu h ɔuenit
supior ⁊ ifluxu cor. pcipue sol' ⁊ lune:vt. s. dictū ē. ℂ Et
scias q sic sol mutationes supradictas max^e opat p motū
suū in qtuor qdris circuli signor. Jta ɔsilr luna supradcāʒ
muta^nes effic p motū ei⁹ sub 4^or qdris ⁊ dū ē in eis signor
zodiaci. ℂ Qr āt sol ⁊ luna:ac ēt alia cor^a celestia hēant in
qdris vtutē iuuare ɔ morbū ⁊ māʒ ei⁹:⁊ pcipue luna siue
qre lūa cū ptrāsierit tria sig^a zodiaci siue aspectū triū signo
rū in zodiaco hʒ vtutē:vt iuuet nāʒ ɔ morbū ē a prio mo/
tore ⁊ voluntate ei⁹ q in p^a creatiōe sic ɔtulit eis. ℂ Dix. A.
2ª qrti. ⁊ fit vehemēti⁹ illud. s. ipressio lune sup motus creti
cos qñ luna ē fʒ dispōnē oppōis in q fuit deīn fʒ qdra^tu^m
Et h p diuisionē reuolutiōis sue ad medie^ta^m:⁊ deīn ad me
die^ta^m medie^te. Et sic Aui. tetigit duos aspect⁹ lūe ad p^m
in quo fuit q ambo sunt aspectus inimicitie ad inchoatuʒ
morbū ⁊ iō iuuāt nām ɔ eū. Et pmus ē aspectus oppōnis
q est qñ luna pagrauerit sex signa de signis circuli signor.
Et innuit Aui. q iste aspect⁹ ē potētior 2°:qr ē in recta op/
pōne:⁊ sic in maiori inimicitia. Et 2^s ē aspectus medietatis
toti⁹ reuolutiōes pagratiōis lune. Et ē iste aspect⁹ taspect⁹
vocat⁹ qrat⁹ siue qdrature q ē cū luna pagrauerit a pūcto
in q fuit iceptio morbi p tria sig^a zodiaci i q aspectu luna ē
semiplena lumie:sic in p ē tota plena. hʒ āt lūa duos alios
aspect⁹ q sūt aspect⁹ amicitie ad idē q fuit in p^o morbi qa
vn⁹ vocat sextil:⁊ ē qñ luna pagrauerit sextā ptē sig^r zo/

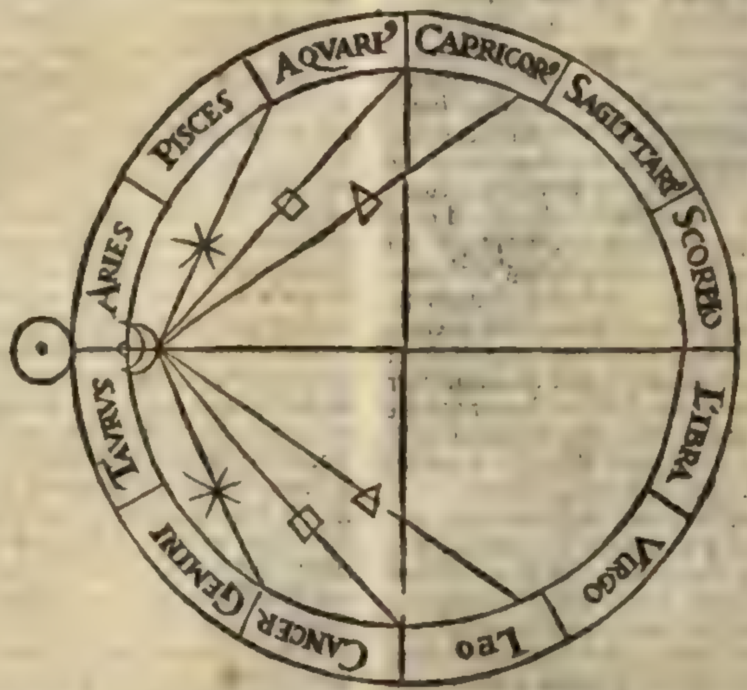
Propter quid sol ⁊ luna ope/rent per q̄/dras.

diaci.s.duo signa in quo aspectu luna est similis nouacule ꝛ alius aspectus vocat trinus: ꝛ est qñ luna peragrauerit 4 signa circuli signorũ.s.3am ptem eorũ in quo aspectu luna est gibbosa. Et qꝛ isti duo sunt aspectus amicitie non fit in eis crisis q̃zm est ratione dispositiõis lune: ꝛ ideo nõ sunt in eis dies cretici. Et si aliqñ ex eis fit crisis illud erit ex dispositione nãe morbi: ꝛ nõ lune sicut aliqñ fit crisis in diebus intercidẽtibus. Et iõ de his duobus aspectibus lune auctores non fecerunt mentionẽ. ❡ Quidã aũt dñt q̧ luna pagrando signa zodiaci recipit a sole .8. varietates figurarũ: quarũ 4or recipit in suo ascensu versus oriens: ꝛ 4or in suo descensu versus occidens: ꝛ h̓ in tpe in quo illuminatur ab eo. Et pa est qñ luna distat a sole .45. gradibus: ꝛ q̃ dr figa nauicularis quã recipit in .4. die. Et 2a est qñ distat a sole .9°. gradibus: ꝛ dr ista figa q̃drata q̃ aduenit ei cũ luna est mea quã recipit in .7. die. Et 3a est cũ distat a sole .135. gradibus. Et dr h̓ figa globosa siue gibbosa quã recipit i .xi. die. ꝛ .4a est cũ distat a sole .180. gradibus ꝛ dr h̓ figa plena q̃z recipit i .14. die. 5am ṽo q̃ est pa de figuris descensus recipit in .17. die: ꝛ 6am siue 2am descẽsus recipit in 20. die: ꝛ .7am siue 3am descẽsus recipit in .24. die. Et vltimã recipit in. 27. die. Cũ aũt luna recipit pam ꝛ 5am figuram de p̄dcis dr eẽ ꝛ ẽ a sole in aspectu sextili. Et cũ recipit 2am ꝛ 6am est in aspectu q̃drato. Et cũ recipit 3am ꝛ 7am ẽ i aspectu trino siue triplicitatis. Et cũ recipit 4am ẽ in aspectu oppõnis: qꝛ tũc soli opponit. Et cũ recipit 8am dr eẽ in aspectu cõiunctiõis: qꝛ tũc cõiũgit soli h̓ idẽ ẽt posuit Hal. theo. 10. ❡ Ex his pꝫ q̧ .5. sũt diuersi aspectus lune ad solẽ euenientes in pagratiõe sua de 4° in 4m diem in quibus ipsa fortius influet q̃z in alijs diebus pp quam fortiorem influentiã nã victa in dictis q̃rtis diebus mouet cõ mãm morbi crisim faciendo. dictorũ vero aspectuum quidã sunt fortes: sicut aspectus oppõnis ꝛ h̓ fortior est ceteris: ꝛ aspectus quadrature ꝛ aspectus coniunctionis: ꝛ hi omnes aspectus procedunt per septenos in motu lune per signa zodiaci qui sunt 4or in mense lunari. Et sunt in quibus crisis: vt frequentius fit que cõpleta est ꝛ ad salutem: vnde hi proprie cretici dñr. declarantur aũt aspectus predicti in presenti figura.

Luna recipit a sole .8. varietates.

In prima ꝛ quita figura h̓ ẽ distãtia .60. graduũ q̃ sunt sexta ps zodiaci p̧ quã ẽ aspectus sextilis. & re ꝛc.

♈ Calidũ ꝛ siccum.
♉ Frigidũ ꝛ siccum.
♊ Calidũ ꝛ humidũ.
♋ Frigidũ ꝛ hũidũ.
♌ Calidũ ꝛ siccum.
♍ Frigidũ ꝛ siccum.

♎ Calidũ ꝛ humidũ.
♏ Frigidũ ꝛ hũidũ.
♐ Calidũ ꝛ siccum.
♑ Frigidum ꝛ siccũ.
♒ Calidũ ꝛ hũiduꝫ.
♓ Frigidũ ꝛ hũidũ.

❡ De speciebus dierũ creticorum. Cap. iiij.

Cretici radicales.

Dierum cõsiderandoꝝ in dispositiõibus crisium fm motũ lune. ❡ Alij sunt cretici radicales ꝛ sunt qui dicti sunt currere septenos de qbus dixit Joãnitius cognoscit ṽtus septeni: qꝛ fetus in 7°. s. mense girat caput. s. ṽsus inferiora: ꝛ qꝛ 7° mense post natiuitatẽ pducunt aliq dentiũ ipsoꝝ: ꝛ qꝛ septio ãno nascunt aliq dẽtes ꝛ in .14. ãno mutant. Et sunt q̃tuor in mẽse. s. 7⁹. 14⁹. 20⁹. ꝛ .27⁹. Sunt aũt ꝛ alij dies cretici q non sunt radicales: ꝛ hi sunt duplices quidã dicti cretici per accõmodationẽ: ꝛ hi sunt qui dies indicatiui dñr: ꝛ aliqui dñr cretici intercidentes. ❡ Et dies quidẽ indicatiui dicti ꝛ demonstratiui siue cõtẽplatiui sunt sic dicti: qꝛ manifestant crisim esse cõplendã siue eueniẽdã in die cretica radicali: pa sequẽte post ipsum cuius ipse est indicatiuus: a quo nõ solũ indicatio de futura crisi sumitur: sꝫ ẽt d̓ eius velocitate ꝛ tarditate ꝛ de eius maneriei: denotat enĩꝫ de morbo terminaturo p crisim p intẽsionẽ morbi in corꝛ fm intẽsionis morbi q̃ntitatẽ ꝛ ei⁹ furie denotat crisiꝫ futurã velociter vel tarde. nã quãto furiosior fuerit tãto plus crisis accelerabit: ꝛ fm dñiũ virtutis supra morbũ in eo vel eꝯ°. denotat crisim futurã bonã vel malã: ꝛ fm quosdã denotat ẽt in qua pte diei cretice future. s. an in pn° an in medio an in fine eius crisis futura fiat. nã si apparebũt signa digõnis pfecte in die indicatiuo ꝛ cũ eo aliqualis victoria nãe supra morbũ p expulsioneꝫ partis mãe tunc crisis accelerabit: ꝛ fiet in pn° diei sequentis cretice. Si ṽo eꝯ° nõ apparebũt signa cõplete digõnis nec victoria nãe supra morbũ mõ dicto. tunc crisis retardabit ꝛ fiet in fine diei illius vel saltẽ post mediũ illius. Et hi dies currunt p q̃ternariũ numeꝝ resultãtes p diuisionẽ septimane siue q̃drature lune i duas ptes: ꝛ sunt i vnoquoq; mẽse lunari q̃tuor. s. 4⁹. xi⁹. 14⁹. ꝛ. 24⁹. Et hi dñr indicatiui radicales siue pncipales. ❡ Sũt aũt ꝛ alij dies indicatiui p accõmodationẽ quã recipiũt p numerũ q̃ternariũ. Et isti sunt dies p̄dicti cretici radicales q aliqñ fiunt indicatiui sic dies .7⁹ fit indicatiu⁹ aliqñ diei .xi. aliqñ .14i. fm varies dispõnes. Et dies .14a. fit idicatiuus aliqñ 7i. ꝛ aliqñ 20i. ❡ Et st ẽt alij dies idicatiui dicti itercidẽtes: qꝛ nõ idicãt p ṽtutẽ alicuius celestis influxus: sꝫ solũ ex motu mãe ꝛ furiositate

Indicatiui radicales.

Indicatiui p accõmodacionem.

Indicatiui intercidentes.

eius: sicut 3° est indicatiuus aliqñ diei .4. et aliqñ .5. et sicut 5°. aliqñ ē idicatiuus diei septimi .s. qñ septia nō ē i morbo illo cretica p fluxū celestē. Et aliqñ est idicatiuus .9. et sic. 9° est aliqñ idicatiuus .xi. qñ .s. xi°. nō ē cretica p accōmodationē: et aliqñ est fm quosdā idicatiua diei .13. Predicti aūt dies idicatiui radicales fiunt aliqñ cretici p accōmodationē: et fiet crisis in .4°. aut .xi°. aut .17°. aut .24°. Dies vo cretici intercidētes sunt in qbus ɔtigit fieri crisim solū p irritationē nāe a mā morbi q irritata isurgit ad expellēdū eā. Et hi dies solū i morbis acutis absolute et pacutis et pperacutis considerant: qr solū istorū morbo mā est talis q pōt stimulare nām sic vt moueat ad expulsionē eius: nō expectato auxilio supiorū. Et qr talis mā est colerica cuius ē moueri de 3° in 3m. et sic de 3° in 3m stimulare nāz. Ideo hi dies p ternariū cōputant cū replicatiōe temp. 3. diei. Est .n. eo cōputatio talis. pmus 1° et 3°: et iterū 3° 4° et 5°: et iterū 5° 6° et septimus: et sic deinceps. vocantur aūt isti dies a Raš. 19. cōti. cretici mēdosi: de qbus dixi dies cadētes in medio itelligunt ee illi dies q nō sunt septimi neqȝ quarti. ¶ Et crisis i morbis acutis vt plm fit in diebus itercidentib: qr nā ex forti pturbatiōe facit i eis crisim: vñ fit necio in diebus intercidētibus: et hos qdē voluerunt extendi ad pm piodū vsqȝ ad .17m diē qō fortasse nō verificat experientia nisi raro valde. Quidā vo dicūt nō intēdi eos vltra .13m et qdā vltra .xim: et qdā vltra 9m. Et oēs assignāt eādē cām q est q deinceps mā morbi i sui acuitate et accidētiū fortitudine itm remittit q nō sufficit stimulare nām tm q ex illa stimulatione moueat et festinet facere crisim añ diē creticū radicalē vel p accōmodationē: et sic fit q crisis q debuisset fieri in die 4° fit i tertio et q debuisset fieri in .7. fit i .5. et nō fit in .6. vt qdā iā dixerūt: qr 6° nō est dies i quo moueat illa mā acuta q mouet p ternariū. ¶ Sūt tñ aliq q assignāt in crisi dierū intercidētiū cām pdicte oppositā dicentes q cā motus crisis in diebus intercidētibus est cā remissionis acuitatis māe q facit retardare crisim. qre nā debilr stimulata nō mouet mām i die cretica: sed vltra illā retardat. Et sic debēs facere crisim. v.g. in 4° faciet eā in qnto: et debēs facere crisim in septio nō faciet eā i eo: sed reseruabit eā ad diē motus māe et faciet eā i die 9°. nō aūt mouebit in 8° vel 10°: qr nō sunt dies motus egritudis acute. pma tñ cā magis approbat. Et Gal. qdē 3° de creticis. 8° cap° adduxit aliā cām q est vicinitas horū dierū ad diē creticū pp qō fit q dies tertius et qntus sunt cretici p vicinitatē ad quartū Ista tñ cā nō tenet. nā si esset va. tunc 6° et 8° erunt cretici intercidentes pp vicinitatē ad 7m: et simil. 10°. et .12°. pp vicinitatē ad xim. et sic de alijs: vt .13. et .15. pp vicinitatē ad .14m. et .16m. et .18m. pp vicinitatē ad .17m. Sunt tñ qui numerant diē .9m. et .8m. intercidētes i medio: in qbus dicunt fieri crisim pp ipulsionē et stimulationē nāe a mā. Et fit qdē crisis in 6°. pp magnā malitiā māe q nō sinit expectare: sed cogit anticipare septimū. Et fit 8° pp imbecillitatē vtutis q postponit crisim post 7m: vñ Rab. 19. ɔtiñ. ait. Intelligunt dies cadētes in medio in qbus anticipat crisis vel postponit in 8°. post septimū. ¶ De his diebus itercidētibus Ait Aui. 2°. q:ti. qñ accit diebus creticis .i. qbusdam diebus: vt sint cretici ex accōmodatiōe vel itercidētes pp aliquā cām accitiū extrinsecus: aut ex ipsa egritudie i velocitate sui motus aut tarditate sua: et aut dispone corporis in debilitate vel virtute: et sic sunt tres cae .s. velocitas motus egritudis: nā ex velocitate motus egritudis añcedit crisis: et fit añ creticā radicalē et ex tarditate postponit: et fit post creticā radicalē et vtus corpis. ipsa .n. exñs fortis anticipat crisim: et fit añ creticā radicalē: et exñs debilis postponit eā: et fit post creticā radicalē et 3° est ex pte accidētiū occurrētiū: sicut vigilie vehemētes cū accidūt ex causis corporeis: aut rōnabilibus .i. aialibus et supfluūt vehemēter: tūc .n. vt dem est: accidit festinatio crisis: aut eius tardatio: lz ex h dixit Aui. nō

Cae tres q crisis fit i diebus nō creticis reducuntur.

elevetur .s. in meliorādo si ista crisis accidēs in diebus cadētibus in medio a statione crisis .i. supra statū crisis necē in hora sua .i. que fieret i die cretica et radicali: imo minuitur ex ea: qr nō est eque bona sicut illa que fiet in die cretica radicali: et iō non est eque cōmendanda in bonitate: qr nisi ex forti cā nā festinat vel tardat ad mouēdū mās egritudis: et nō mouet eā in die cretico radicali: in quo hz auxiliū celestis influxus. nā si nō esset cā fortis accñs: dixit Au. vificaret crisis: qr .s. fieret in die cretica radicali: et nō antecederet neqȝ tardaret: verū qñ accidit accñs forte declinat hora et tardat: aut añcedit: et si fuerit debilis .s. virtus fit difficilis crisis et phibet eā ne sit cōpleta: aut et si fuerit debilis .s. dies intercidens etc. Et dixit. noiant dies in qbus cadit hec reflexio .i. intercidiuatio dies cadēs in medio: et hēt indicia dierū crisis ex pte: qr ex cā pticulari: vt ex dcis causis. sed non hñt indicia cris. ex cā vli et influxu celesti. ¶ Et dixit Auic. fortasse erit dies cadēs in medio magis ɔueniēs vni duorū dierū q sunt i duobus lateribus eius .s. añ et post. sicut. v.g. dies nonus magis ɔuenit .xi°. q ē post ipm qȝ septimo q est añ ipm. Festinatio .n. xi. diei ad nonū plus ē qȝ tardatio septimi ad nonū. Et h est qr plus est q egritudo acuta plus festiet ad motū qȝ postponat. ¶ Et dixit Auic. dies hi intercidētes sunt: sicut tertius qntus sextus et sicut nonus et .13°. ¶ Et dixit Aui. scias q dies nonus est fortis platus in eis .s. creticis intercidētibus: deinde est qntus postea tertius et nō abbreuiat tertius a qrto: qr .s. qrtus est radix: qr est dies indicatiuus radicalis abbreuiatione manifesta. ¶ Et dixit .13° dies pp sui debilitatē nō est de illis i qbus fiat crisis .s. nisi raro valde. Et multo debiliores eo sunt illi q post .14m ponunt a qbusdā intercidentes. Verū de dicto Aui. hic de die .13. q sit debilis cadit dubitatio. nā Isaac filius Salomonis pmo febriū. dixit. q .13° dies p se et radicaliter est creticus. 14° vero per accñs: qr .13° dies est creticus rōne motus māe: ac et rōne influxus celi. Et q sit dies motus māe pz cōputando dies intercidentes vsqȝ ad ipm. Qz aūt sit dies creticus p influxū celi. pz. qr plures horas capit crisis p influxū celi ex die .13°. et maxime respectu 14. qr capit de ipso horas .13. et de .14. solū .xi. vñ et Auic. dixit. q 1° septimana medicinalis plus capit de horis .13. diei nālis: qr capit horas .13. qȝ capit .3° septimana de horis .14. diei nālis: qr solū capit .xi. horas. Et ideo scias q Aui. cū dixit .13m. diē ee debilē habuit respectū solū ad aspectū celi q i .14. die ē fortis valde q est aspectus vere oppōnis q nō est sic i 13°. Et fortitudo huius aspectus potētior ē .s. crisim qȝ sit motus māe et plus opat. Silr Isaac cū dixit 13m. diē ee creticū radicalr. 14m vo p accñs: sicut Gal. et seqces eius posuerūt et expiētia h dmōstrat q crisis plus fit i .14° vel saltē si icipit i .13° cōplet i .14°. Et qdā dnt: licet ē p expiētia q crisis icipit frequētius i .13°: sed cōplemētū eius frequētius ē i .14°. lz aliqñ ɔtigere possit q ex forti motu māe icipiat crisis i .13°: et i eo finiat: qō tñ p rarū esse dnt. ¶ Et silr vr dubitatio de ɔpatiōe: quā fac A. 3°. diei ad 4m an ipse sit fortior 4° an minus fortis: et cōiter dr q 3° rōne motus māe ē fortior qrto. Attñ 4° est fortior 3° p aspectū celi: vñ dies qrta est idicatiua radicalr et ēt cretica p ipz aspectū. Et q iste aspectus celi vt plm ē fortior in faciēdo crisim qȝ sit in h motus mie: et iō crisis frequētius fit in qrto qȝ in 3°. nō tñ accelerat nā crisim nisi a cā magna valde. ¶ Et dixit. Aui. q dies sextus est dies in quo cadit crisis: verūtñ ipsa est mala. q si aliqñ crisis in eo nō sit mala erit tñ difficilis occulta diminuta nō salua a timore. Et ipe qdē dies sextus pp puitatē crisis in eo siue mala siue nō mala est qñ ɔtius 7° et indicat ipm qrtus i malitia. Et parū qdē cōplet indicatio diei qrti in 6° cū bono nisi cū difficultate: qre accidūt in ea signa timorosa: sic somnus pfundus et sincopis: et pp si fuerit i eo cōortū: .n. accidit sincopis cū vomitu: et accidunt in eo .s. 4° vel in eo .s. sexto die causo

An dies 13. sit debilior in crisi 14.

An dies 3° in crisi debilior sit 4.

De sexto die

virtutis horripilatio ⁊ tremor ⁊ destructio pulsus: ⁊ si apparuerit in eo sudor nõ erit equalis. Et dixit. fortasse inuenitur vel ⁊ melius minuit in eo crisis cũ euacuatione: q̃r erit cõplementũ eius cũ exitura mala ⁊ icteritia: ⁊ erit vrina mala mali sediminis. Et h̃ est si fuerit salua: ⁊ si nõ fuerit. s. crisis in. 6. ita malanta quocunq̃ fuerit erit salus eius p̃ accessus recidiuationis. ℂ Inq̃t Gal. s. p̃mo de creticis. dies 7^9 est sicut rex iustus ⁊ sextus est sicut vincens iniustus siue sicut tyrãnus. Et dies octauus est proximus 6° in malitia. ℂ De diebus vo creticis radicalibus dixit Aui. q̃ meliores ex eis sunt septima. ⁊. 14. deinde. 20. Et ipsi q̃dẽ fortioris sunt iudicij ceteris. Quis aũt sit melior ad crisim an septimus an. 14^9. dubitationẽ efficit. nã. G. p̃mo de creticis. ⁊ scribit' a Rabi i p̃ticula. xi^a. dixit. q̃ septimus est p̃ncipalior iter oẽs dies creticos fortitudie ⁊ laudabilitate. dixit tñ q̃ nã. 14. diei proxima est nãe septimi. Est igit' septimus fortior. 14. q̃ᵹ uis. n. vt dicũt q̃dã. 14^9. sit fortior. 7. rõne aspectus celi q̃ ẽ creticus respectu oppõnis q̃ ẽ fortior aspectu q̃drature q̃ septimus est creticus: nihilominus ad fortitudinẽ septimi plã alia ɔcurrũt q̃ augmẽtant fortitudinẽ ei^9. Et ista sunt: q̃m cũ aspectu q̃drature q̃ satis est fortis q̃ ambe cãe nõ cõcurrũt ad diẽ. 14m. Et ad hũc dicũt q̃dã. 7. tenet mediũ iter p̃mũ diẽ: ⁊. 14m inter q̃d spatiũ fiũt crises acutorũ vt plm. modo mediũ frequẽtius occurrit q̃ᵹ extrema: q̃re frequentius occurrit: vt multiplicet' materia creticanda i septio q̃ᵹ creticãda in. 14. Et dixit. G. q̃ natura. 20. diei proxima ẽ nature. 14. minus tñ fortis eo. ℂ De creticis aũt p̃ accõmodationẽ q̃ sunt dies idicatiui radicales. dixit Aui. fortior est 4^9. deide xi^9 postea. 17^9. q̃ᵹto. n. magis p̃cedunt dies cretici p̃dicti a p̃n° tãto debilitat' a iudicijs eorũ: q̃r cõtinue motus humorũ debilitãdo p̃cedit. ℂ De diebus vo idicatiuis inq̃ᵹtũ idicatiui sunt dixit Aui. sunt dies i q̃bus vident' vestigia q̃ sunt significationes alterationis nãe. s. digõnis vl' ɔ̃uij eius. Aut significatiões victorie vnius duorũ alterantiũ. s. v̾tutis ⁊ morbi aut inceptionis pugne leuis: q̃ currit iter nãm ⁊ egritudinẽ nõ p̃p sepationẽ. s. tũc fiendã: sed p̃p furiositatẽ. i. cõmotionẽ nãe indicatiuã crisis. Et sic sunt tres ɔditiones req̃site ad diẽ iudicatiuũ: ⁊ p̃ma est apparitio signorũ digõnis vel ɔ̃uij eius. Et ista cõditio lᵹ ostẽdat scdm. s. et virtutis. s. regitiue totius: tñ req̃rit' scda conditio p̃ esse aliarũ v̾tutũ: vt bonitas appetitus vel eius malitia: ⁊ silr aliarũ. Et. 3ª conditio. s. inceptio pugne est dixit Aui. sicut dolor capitis angustie: ⁊ strictura anhelit^9. cũ nõ cõpleta ⁊ silia. Cũ g̃ apparẽt ista signa i diebus indicatiuis erit crisis i diebus notis. s. creticis sequẽtibus eos. Et erit dixit Aui. s. 4^9. indicãs q̃ erit in 7° si fuerit signũ bonũ aut i sexto si fuerit malũ: ⁊ p̃prie i causonide ⁊ fixa. i. cõclusa idicat q̃rtus q̃ erit i septio plusq̃ᵹ in sexto: q̃r motus causonis est p̃ trinariũ: ⁊ cõclusa ẽt de sanguine raro ẽ sine p̃mixtione cole cuius est moueri i 3m. Et. xi. idicat q̃ futurũ est i. 14. ⁊. 17. q̃ futurũ est i 20. ⁊ in. 21. Et dixit. 18. idicat q̃ futurũ sit in. 21. ⁊ hoc dixit. s̃m s̃niam archigenis. Et dixit 28. idicat q̃ futurũ sit i. 40. Et dixit. Scias q̃ q̃ñ seq̃t' diẽ. 2m. s. indicatiuũ sequẽtẽ post diẽ idicatiuũ p̃m: vt in q̃rto ⁊. xi°. q̃ in eo fuit: tũc egritudo est velocioris motus: verũtñ ad iudicãdũ de velocitate ⁊ tarditate motus egritudis: ex hoc vno signo solo: sed dixit Aui. cõsidera ẽt alia signa significãtia velocitatẽ ⁊ tarditatẽ motus egritudis: ⁊ sic iudica. ℂ Inq̃t Ipo. in affo. Acute egritudines i. 14. diebus terminant'. nõ. n. vltra mẽsem. Est. n. terminus p̃fixus iste eis a parte post. ⁊ idẽ dixit Almã. io. egritudines tñ acute sunt tristes. s. acute absolute p̃acute ⁊ p̃peracute. Et acute absolute terminant' i. 14. die nisi p̃ malitiã regimis accelleret vel postponat: frequẽtius tñ accelerat p̃p nãm egritudis stimulãtẽ nãm: ⁊ io scias q̃ q̃ñ post 14m retardat' crisis p̃ malitiã regiminis vt plm eger tẽdit ad mortẽ. q̃r cũ deberet potius accelerare ⁊ retardat' significat' multa v̾tutis debilitas: p̃acute aũt ⁊ p̃peracute semp añ. 14m terminant': ⁊ p̃acute in. 7°. Et p̃peracute terminant' añ septimũ i tertio q̃rto vel q̃nto. Acute. n. egritudines q̃r sunt de mã velocit' mobili ⁊ multũ stimulãte v̾tutẽ: ⁊ sic sunt cũ fortibus accidẽtibus necẽio cito veniunt ad statũ: vñ i eis nã cogit' cito mãm expellere laudabiliter vel illaudabilr. breues. n. sunt ⁊ nõ p̃transeũt q̃n saltẽ i aspectu oppõnis iudicent'. ℂ Dixit Ras. 19. ɔti. morbis acutis crisis vt plm fit in paribus. Egritudines vo acute s̃m trãsumptionẽ iudicant' i. 20. die ⁊ aliq̃n accelerãt parũ: ⁊ iudicant' in. 17. Et q̃ nõ iudicant' in. 20. cõuertũtur ad cronicas ⁊ iudicant' post. 20m ⁊ vsq̃ ad 40m: ⁊ abinde supra sunt cronice. ℂ Dixit Aui. q̃dam sunt dies: q̃ nullo mõ sunt cretici ⁊ sunt p̃mus. 2^9. 10. 13. 19. alĩs. 18. ⁊. 15. ẽt ẽ huius summe. Et est mirabile dixit Aui. s. q̃ nõ sunt cronici cũ plurimi eorũ sequant' diẽ creticũ. Et i his v̾bis innuit Aui. q̃ q̃ᵹuis i eis sit vicinitas q̃ nõ sufficit ad faciendũ creticũ. vt. ẽ. alia cã p̃ticularis req̃rit' ad hoc vt aliq̃s dies sit creticus: ⁊ alius q̃ illi vicinat' non sit creticus. ℂ Dixit Ras. 19. ɔtiñ. Impõle est q̃ die p̃mo morbi aut 2°. fiat crisis: q̃r crisis est morbi decl'o cũ magno labore ⁊ motu q̃ nõ põt cõtingere in p̃mo ⁊ 2°. die nisi velis appellare oẽm morbi decl'onẽ a labore ⁊ motu crisim: sic ẽt i primo ⁊ scdo die potest esse decl'o morbi vt effimere. ℂ Dixit Gal. p̃mo de creticis. in. 12° ⁊. 16° die egritudinis nunq̃ᵹ vidi alicui accidisse crisim: ⁊ silr 8^9. ⁊. 10. ⁊ p̃mus ⁊ scdus non sunt cretici. ℂ 19° tñ ɔti. dixit Ras. Quidaᵹ dixit. q̃ vidit crisim in. 12. non tñ fuit indicata ⁊ finis eius fuit malus ⁊ difficilis ⁊ p̃iculosus. ℂ Et dixit Ras. si in 6° cõtingat crisim fieri cũ malis accidentibus erit ⁊ multa p̃iculositate ⁊ crisis eius nõ ẽ certa nec cõpleta nec idicata: ⁊ vt plm egris quorũ egritudinis mutatio i q̃rto die est ad malũ moriunt' i sexto: ⁊ i sexto accidit aliq̃d apoplexie cũ defectu alicuius sensuũ: vt motus est magnũ p̃iculũ: ⁊ si accidit in sexto die cũ eueniat ei ob h̃ sincopis mutatio coloris: defectus pulsus: aut tremor: aut casus v̾tutis. ⁊ si in sexto die accidit sudor nõ erit cõueniẽs: ⁊ si aliq̃d egredit' p̃ egõnẽ vel vomitũ erit fetidũ ⁊ nociuũ: ⁊ si exibit aliq̃ exitura iuxta aurẽ erit maligna: ⁊ silr icteritia: ⁊ vrina appet idigesta mali coloris ⁊ subtilis sube ⁊ absq̃ hypostasi laudabili ⁊ nõ cõuenit vrina in 6°. die nisi cũ est multa: ⁊ hoc est leuius q̃d accidit i eo. Et dixit. plures sunt q̃ in. 6. die incidũt i sq̃nantiã apoplẽ vel i siam: vel egredit' ab eorũ corpe sanguis sup̃fluus aut fluxus vẽtris vel vomitus. ⁊ totũ est signũ mortis: ⁊ põle ẽ q̃ moriat' ex icteritia aut mala exitura. Et summarie dico q̃ 6^9 ⁊ 12^9 non sunt de numero dierũ crisis: ⁊ nõ possum p̃cise ⁊ publice dicere q̃. 9. nõ sit de diebus creticis: quia multotiẽs iuenit' crisim i eo fieri q̃ᵹuis sit p̃iculosa. Et summarie dico q̃ sextus ẽ malus sic 7^9 est bonus. Et si aliq̃ñ accidit i sexto crisis bona ipõle est q̃n remaneat aliq̃d residui: p̃p q̃d est incõpleta. Et fit recidiuatio p̃iculosa i aliquo dierũ crisis subsequẽtiũ. ℂ Et q̃dã dicũt. in. 6° die crisis nõ fit neq̃ᵹ motu nãe nec aspectu celi nec vi nãe: sed potius a debilitate eius nõ potẽtis expectare crisim ⁊ facere in 7°. Et dñt q̃ dies p̃mus est deterior dierũ nõ creticorũ ad h̃: vt in eo fiat crisis deinde scdus ⁊ post eũ sextus deinde. 8. deinde. 10. ⁊ postea. 12. ⁊ post ip̃m. 16^9. ⁊ vltimo minor i malitia est. 8. In his. n. diebus nã solũ mouet' ex vehementia sue malignitatis nõ a nã: sed sinthomatice. Et cã q̃re p̃mi dies de p̃dictis sunt deteriores maxime p̃m duo ẽ maior malitia nãe i ip̃is: i q̃ nã nõ potuit i eis capere de dispõne res q̃uolibet sufficiẽs ad obedientiã in expulsione eius. ℂ Et dicũt q̃ sicut dierũ creticorũ radicaliũ ⁊ indicatiuorũ vnus est fortior alio ⁊ melior: ita q̃lᵹ eorũ hᵹ horas aliis horis eorũ fortiores ⁊ meliores: q̃rũ fortitudis cã ⁊ meliorationis trahit' a cõsideratiõe i radice: ⁊ cã creationis ⁊ indicationis eorũ: q̃ hore sic attẽdunt' i eis: q̃m p̃mus q̃rti diei p̃me hore vsq̃ᵹ ad horã nonam sunt fortiores: ⁊ septimi diei

An dies septimus melior sit ad crisim an decimusquartus

Alias in paribus

Conditiones requisite ad dies idicatiuũ sunt tres

Sicut in diebus aliq̃ sunt fortiores ad crisim: ita ⁊ in horis eorũ aliq̃ sunt fortiores aliis.

prime

pzime boze vsq ad.12. Et diei.xi.solū pᵗ tres.boze sunt foz
tes:z diei.14.pᵗ vndeciʒ boze sunt fozces z decimiseptimi
diei pᵗ boze vsq ad.21.sunt fozces:z.21.diei boze sūt fozcio
res vltic.17.boze eius: Et dicunt expientia vificari q crisis
vtplm cadit circa finē dictarū horaꝝ fortioꝝ:vt.v.g.in 4°
die:vtplm fit crisis circa horā octauā:z in 7° circa decimā
septimā:z sic de alijs. Reliq aūt boze de pdictis debiles sꝰ
ad h:vt in eis eueniat crisis cōpleta:lʒ i quolʒ die z qlʒ ho
ra possit euenire crisis liberās patiētē:q qzūis iquātū libe
rat dici pōt cōpleta:nō tñ est cōpleta hʒ ɔsiderationē medi
ci:q: nō hʒ ɔditiōes suprapositas reqsitas ad pfectionē cri
sis. ℂ Dīt qdā silr assignari horas fortiores creticis dieb⁹
alioꝝ mēsiū:h.s.mō q subtrahant due hore a creticis scdi
mēsis de horis datis creticis pmi mēsis:z a creticis tertij
mēsis subtrahant due hore ab horis scdi mensis: z sic vl
terius in alijs mēsib⁹.v.g.dies.7ᵘˢ pmi mēsis hʒ de horis
fortioribus.18.dies.7⁹ scdi mēsis hʒ solū.16.7⁹ tertij mēsis
solū.14.z silr de.7° alioꝝ mēsiū:z ɔsilr ēt alioꝝ dieꝝ creti
coꝝ eoꝝ. Et dicunt.cā subtractiōis dictaꝝ duaꝝ horaꝝ est
ēps duaꝝ horaꝝ z septimi diei nālis p qd ipse excedit mēsē
medicinalē:vt patebit inferius: vñ fit q 41⁹ dies nō hʒ de
dictis horis nisi duas z dimidiā. Et.61.nō hʒ nisi dimidiā
horā.z.80.dies hʒ a fine eius vnā horā z dimidiā debilem.
Et.100⁹.dies hʒ a fine eius tres horas z dimidiā debiles.
Et.120⁹.hʒ a fine eius.5.horas z dimidiā debiles. ℂ Inqt
Ga.3° pnosticoꝝ. Et h idē dedit Ipo.intelligē. narrauit p
epidi.diē 3ᵐ p p die cretico. Et h idē dedit Ipo. intelligere
3° pnosticoꝝ. Cū dixit, q magis salue febres ɔsumunt in
pzio die.4.aut añ ipsuʒ. Et silr magis malitiose febres ɔsu
munt in p.4.die aut añ ipsum. Nō ante 4ᵐ diē est dies 3⁹
magis aūt salue febres sunt in qbus cūcta signa bñ pceſſe
runt z spes in quo qc q mali nō hēt. Et magis malitiose
sunt in qbus cuncta sigᵃ mala pueniūt:z qbus spes nulla
bona adest. Febris.n.de cuius aptitudine ē vt qescat in die
qrto est qeta valde:z illa de cuius aptitudie ē vt interficiat
in die 4° est malitiosa valde. Egritudines aūt qetis valde
vincit nā velociter z fraudulētis malis vincit velociter:q
eaꝝ crisis erit in die qrto. ℂ Aui.āt dixit. Inqt Ipo.s.vbi
supra pzio epidimi.dieꝝ creticoꝝ alij sunt pares z alij ipa
res. Et pariū qdē exēplū est 4⁹ sextus.8.decimus 4⁹.10⁹:z
z alij quos noiabim⁹ fm duas snias.s.archigenis. z Gal.
infra dicēdas. Et ipares sunt.3⁹.5.7.9.xi.15.17.z.21.z alij
quos noiabimus. Sed dixit Aui. Gal.negauit illud qd di
ctū est ab Ipocrate de esse.8.z.10.z inuenit illud diuersuʒ
radicibus Ipo. Et fortasse sermo hic Ipo.fuit anteq bene
sciret esse dieꝝ crisis:q sicut dixit Gal.2° de creticis Ipoc.
fecit librū epidimiaꝝ vbi ipse dixit.supradicta vba anteq
cōponeret librū pnosticoꝝ z affo.in qbus ipse dixit oppo
situ:verūtñ dixit Aui.sermo iste Ipo. hʒ expōnē.i.pōt ex
poni z saluari hoc mō:q dies 8⁹.z.10.pñt esse cretici dter
minādo crisim:q pōt crisis incipe in 7° z finiri in octauo:
z pōt incipere in nono z finiri in.10.nā plures dies pñt cō (An dies octaua sit cretica.)
tinuari ad vnā crisim vt iferius magis patebit. Et si dicat
apparet q dies octaua sit dies cretica radicalis p h:q si.v.
g.egritudo pacuta incipiat in pn° arietis:tunc ei⁹ crisis fʒ
qdrā lune euenerit in pn° cancri:lʒ tunc erit pzia septima
na finita z terminata z icepta septimana 2ᵃ ergo erit in 8ᵒ
die rōne aspectus lune p qdrā. Et hoc est ɔueniens cū ad h
q cris.fiat oportuit expectare quousq inueniat ɔrietas i
vtrisq qlitatibus signi oppositi signo i quo incepit egri°.
Incepit aūt egritudo in ariete calido z sicco: g terminabit
p crisim in cācro frido z hūido:z sic in die 8°.nec obstat:q
dīt qdā.s.q dies.8ᵃ.fit cretica:lʒ semp ad malū z nūq ad
bonū:z p hoc non ponit cretica ab auctoribus:q aucto
res volunt q dies q ab eis ponit cretica sit indifferens ad
crisim bonā z malā:lʒ id dōm est:q in egritudinibus pacu
tis motus hūoris est p ipares:q sunt de colera vel de hūo
re cū colera mixto cuius ē moueri p ipares. quare qzuis re
spectu qdrature crisis deberet euenire in 8ᵃ:respectu tñ hu
moris moti dʒ euenire in 7ᵃ. Et in h plus pōt motus hūo
ris q aspectus qdrature:q motus hūoris est cā itrinseca.
aspectus aūt celestis est cā extrinseca. Et id crisis dʒ in eis
euenire in 7ᵃ z nō in 8ᵃ lʒ de hoc amplius patebit infra cū
ptractabit mēsis medicialis. ℂ Ex supradictis patēt duo
modi reuolutionū siue piodoꝝ dieꝝ creticoꝝ quoꝝ vnus
est piodus currēs p qrtanariū numerū z alius p septenus
siue medietatē septimane z p septimanā siue p aspectū me
dietatis qdrature in motu lūe z p aspectū qdrature itegre
Amp.auctores vltra pdictas duas reuolutōes addiderūt
tertiā.z ē illa dixit. Aui.q currit p denos.alr z melius.p vi
genos.nā deni nō constituunt hāc reuolutionē siue piodū
nisi inqtū duo deni ɔstituūt vnū vigenū.ista.n. reuolutio
currit p vigēas: Et pm⁹.20⁹.dies ē finis pᵗ istaꝝ reuolutio
nū vigenaꝝ. Et 21⁹ dies ē pmᵐ 2ᵉ vigene z finis ei⁹ 40.dies.
Et.41.dies est pmᵐ tertie vigene z finis eius est 60⁹ dies:z
sic deinceps qlibet vigena ɔtinet tres septimanas medici
nales. Et numerant dies vigeni sp integri nunq refracti.

ℂ De cōplicatiōe dieꝝ creticoꝝ motu lune i febribus. Ca.v.

Galenus 2° d creticis voluit q numer⁹
quo numerāt dies cretici mo
tu lune ascēdat ad dies.120.z silr etiaʒ voluit
Ipo.z alij auctores q.120.dies sunt 40ᵉ mēses
z ɔtinent sex vigenas:z ɔtinet.18. septenos.z
18.qrtanos. Et ab his supra numeratio fit p mēses z motu
solis z nō lune. Et fit ista nūeraᵒ p mēses vsq ad ānos 4ᵒʳ
Et ab his supra numeraᶜ fit p annos. ℂ Inqt Ipo.3°.affo.
plurime pueris terminant passiones:z he qdē in.40.die
bus:z he vo in.7.mēsibus:he vo in.7.annis:he vo ad iu
uentutē accedunt. Que vo pmanēt pueris z non absoluū
tur vel circa iuuētutē vel mulieribus circa eruptionē men
struoꝝ veterascere ɔsueuerunt. ℂ Et scias sicut dixit Gal. (Sicut in ɔtinuis cōputant de etiā in interpolatis piodi.)
3° pnosti.in cōmēto.sicut nos numeramus in febribus cō
tinuis oēs dies fm ɔtinuitatē in pnosticatione de crisi:silr
ēt numeramus in febribus hñtibus paroxismos z piodos.
Illud enim qd facit dies vnus in ɔtinuis facit piodus vn⁹
in interpolatis. Et sic qd facit dies quartus in ɔtinuis:fa
cit dies septimus in interpolatis:q in 7° die accidit qrtus
paroxismus. Ideoq crisis tertiane pure euenit i.7. piodis
sicut dixit Ipo.in affo.tertiana pura zc. Et nō euenit in.7.
diebus.pportio.n.diei quarte ad 7ᵐ in ɔtinuis est sicut
pportio quarti piodi ad piodū septimū i iterpolatis: sicut
ergo quartus dies est indicatiuus diei septimi:ita period⁹
quartus est indicatiuus septimi. ℂ Dixit Rabi in.xiᵒ in fe
bribus ɔtinuis cōputa dies fm cursum suū successiuū:z in
febribus interpolatis cōputa paroxismos z piodos tm̄.nā
qd operat dies septimus in ɔtinuis operat paroxismus se
ptimus in interpolatis. Et erit in tertianis puris dies.13⁹
z in qrtanis puris dies.19⁹. Quāuis.n.vtus in interpola
tis sit fortior q in ɔtinuis:z per hoc debēt accelerare crisiʒ
in eis plusq in ɔtinuis nihilominus nō accelerat. Et rō est
q nō operat in interpolatis fm vltimū suā potētiā:q hʒ
inducias:q nō fortiter:neq ɔtinue stimulat a morbo:sic
in ɔtinuis. In qbus pp fortē z ɔtinuā stimulationē opat
fm sui posse totū: Et id tm̄ operat in vno die in ɔtinuis:lʒ
sit debilior:qtū facit in vna piodo in interpolatis:lʒ sit for
tior. ℂ Cōputant aūt dies q per qternariū pcedunt semp (Qūo cōputant dies p qternarium.)
cū replicatione qrti in pᵃ piodo preter q in secundo qterno
cuiuslʒ vigenarij numeri:vñ dies septimus q est scds qrtus
pzime vigene nō replicat.ergo sic. Primus scds tertius z
4⁹. Et iteꝝ qrtus qntus sextus z septimus:z iste nō repli
cat z incipit 3⁹ qternus in die 8°:z cōputat sic 8⁹.9.10.xi.z
iteꝝ.xi.12.13.z.14. z iteꝝ.14.15.16.z.17. z iteꝝ.17.18.19.
20.z cōsimiliter cōputandū est in alijs numeris vigenarijs
vt.21.22.23.24.z iteꝝ.24.25.26.27.qui non replicat z seq.

tur.28.29.30.31.⁊ itep.31.32.33.34.⁊ iterū.34.35.36.37.⁊ iterū.37.38.39.40.⁊ sic ēt in alijs vigenis. ℂ Et dies p septenariū sic cōputant̄.nā in quolibet vigenario numero sūt tres septē ⁊ primus septenus siue prima septimana nō cōiungit̄ siue nō cōponit̄ siue replicat̄ cū primo die secūde septimane:sȝ discōiuncti numerat̄. Sȝ scōs septimus dies q̄ est finis secunde septimane replicat̄ in tertia septimana: ⁊ fit pn^m eius:vnde cōputant̄ sic.primus.2.3.4.5.6.7.⁊ postea.8.dies est pn^m scōe septimane sic.8.9.10.xi.12.13.⁊ sic.14.15.16.17.18.19.20. Et silr cōputant̄ reliqui vegenarij numeri qui vocant̄ a medicis periodi vltē in crisibus siue in diebus creticis. Et ipsi periodi vles sic cōputant̄ primi terminus est dies.20.⁊ secūdi termin⁹ est dies.40.⁊ tertij terminus est dies.60.⁊ quarti.80.⁊ qnti.100.⁊ sexti.120. Et predicte cōputationes sunt ſm sniam Ypo.⁊ Gal.⁊ sequētiū. Archigenes aūt vt referunt Gal.⁊.A. aliter cōputaui t eos:⁊ voluit q̄ oēs septiane cōputent̄ disiuncte sine ali qua refractione ⁊ voluit q̄.21⁹.dies sit creticus:⁊ sit finis tertie septimane vnde post.14.diē.ꝓcedente p quaternariū numerū fit dies.18.creticus.⁊.21.⁊.28.⁊.32.⁊.38.⁊ deinde.42. Et dixit.A.qdā numerant inter dies crisis.42.45.48.⁊ trāsgressi sunt in hoc:⁊ sic pȝ q̄ apud archigenes dies.21.est magis creticus q̄ȝ.20. Sȝ dixit Aui. Ypo.⁊ Ga.⁊ qui post eos fuerunt.nō inuenerunt rē ſm illud qđ dixit archigenes:⁊ silr est diuersitas inter eos de die.27.⁊.28.⁊ de.31.32.⁊.34.⁊.35.⁊ de.40.⁊.42.nā archigenes vidit aliqđ qđ est diuersum ab eo qđ viderunt Ypo. Ga. Aui.ēt aliqualr diuersificatus est ab eo qđ posuerunt Ypo.⁊ Gal.de cā refractionū p̄dictarū:vt appebit in sequenti cap⁰. ℂ Et scias q̄ post primā piodū vleȝ v̄tus in quaternis valde minuit̄:sȝ remanet fortis in septenis vsq̄ ad q̄rtū dieȝ. Dixit Ras.19.ꝯti.34.dies est dies magne v̄tutis.40.aūt est maioris eo:⁊ in.14.⁊.31.crisis erit minus q̄ȝ in alio die cretico post.20^m. Et minus oibus his erit in.34.qui magis declinat ad dies non creticos q̄ȝ ad creticos. Et i alijs diebus a p̄dictis qui.sunt.120.vsq̄.140.non fit crisis. ℂ Et scias q̄ post.40.diem v̄tus crisis multū minuit̄ ēt in septenis:vñ dixit Ras.ibidē Ypo.habuit dies.q̄ sunt post.40.pro nihilo excepto.60.80.⁊.100.⁊.120.remanet v̄tus soluȝ in vigenis:vñ Aui.dixit. Sunt qdā qui extimāt q̄ post.40.dies nō fit crisis cū euōne forti. Et iste fuit Ga.3⁰ de creticis ca.5⁰. Et h̄ iō q̄ vt aucte sui dixit Ras.19.ꝯtin.dies a pn⁰ egritudinis remoti non sunt tante v̄tutis:sicut ꝓpiqui q̄ cum ꝓlongatur morbus dies fiunt debiliores:sȝ dixit.A.res non est ita. Sȝ q̄ Gal.expectauit a dicto suo.s.nisi egritudo illa ꝯuerteret̄ per aliquā cām ad egritudinē acutam: aut nisi accideret ex ea recidiuatio:aut nisi cōpōeret̄ cū alia egritudine. Dixit Aui.nō est neċium ēt vt alteret̄ egritudo ad acutā:aut ea sit recidiua:aut sit in ea cōpō egritudinum nam nō est ꝓhibitū i egritudie cronica qn cesset nā digere re ipsam.deinde ꝯfortet̄ sup ipsam vice vna:⁊ digerat eaȝ:⁊ expellat eam:q̄uis sit pauca. Uerū dixit Aui.plm est hȝ q̄ Gal.dixit.⁊ sit separatio in ea aut cū crisi diminuta aut cū exitura tardi motus aut p resolonē. Et dixit Aui.q̄ternis in diebus crisis inest virtus vsq̄ in.20.diē.deinde aduenit v̄tus septenis vsq̄ ad.34. Cū ergo eger in egritudine cronica ptransit 20^m tunc attende septenos. Et dixit.deinō currit multiplicatio sup tres septenos.s.q̄ ipsi tres septeni sunt.40.dies:vt sit ꝯtinuatio.40.60.80.⁊c̄.⁊ nō est cōsideratio plurima ad illud qđ est inter eos de diebus. ℂ Dixit Aui.scias q̄ qñq̄ ꝯtinuant̄ dies.s.occupantes vnā crisiȝ.s.duo vel tres:⁊ fiunt sicut dies vnus crisi illi.verū h̄ plus ꝯtigit post.20.diē siue fuerit euō siue exitura. Et hoc q̄ vt dictū est in ꝓcessu egritudinū debilitant̄ dies cretici. ℂ Dixit Ras.19.ꝯtiñ.pone signa cretica euenisse in nocte p̄cedēte diē creticū.s.7^m.⁊ q̄ sudor inceperit in fine illius noctis ⁊ sudauerit patiens tota die 8⁰ sudore laudabili ⁊ eradicata sit febris in ipso die.s.8⁰.dico hāc crisim esse septimi diei q̄ indicatus fuit a 4⁰ ⁊ in fine septimi incepta est crisis: sȝ cōpleta sit tota in 8⁰. ℂ Et dixit. si dies indicatiuus fuerit tibi occultat⁹ ⁊ crisis durauerit p duos dies respice si morbus fuerit fortificatus in ipari.nā crisis erit in pari.⁊ ecōuerso.q̄ semp euenit crisis cū febris augmētata ē:⁊ deinū respice crisim si laudabilis est ⁊ salubris dubitasti q̄ esset i 7⁰ vel 8⁰ aut in 6⁰ vel 7⁰.⁊ dic q̄ est i 7⁰. Et si dubitas q̄ sit in 9⁰ ⁊ x⁰ iudica q̄ sit in 9⁰ ⁊ ecouerso.s.si crisis sit illaudabilis ⁊ mala. Et dixit.respice silr naȝ crisis:q̄ hȝ pn^m sui euētus ⁊ declonis ⁊ euōnis. Et a die quo inueneris h̄ oīa erit certus absq̄ aliquo dubio de ea:⁊ dies ēt in quo apparēt duo istoꝝ de iure est appellandus creticus: dies.n.in quo magis apparēt signa crisis ipse est dies magis creticus:⁊ iste in quo minus apparent est comitans ipsum. Et si eq̄liter sunt in ambobus ⁊ crisis erit eq̄liter in eis. ℂ De his locutus est Ga.p̄ de creticis sermonē lōgū ⁊ clarū.⁊ sumēs Aui.dicta eius 1^a 4^i dixit.nos inuenimus diuidi cognitionē.s.diei cretici in duos modos:quoꝝ vnus est in crisi re^s egritudinis ad salutē:⁊ alter est ex ipso dies crisis ex parte tp̄is in quo est crisis.fortasse enim elongant̄ dispōnes crisis diebus duobus vel tribus:quare dubitat̄ ad quē illoꝝ ꝓportionet̄ crisis. ℂ Et modus pmus de p̄dictis signatur ex duobus modis.s.ex signis abbreuiationis egritudinis ⁊ longitudinis eius:⁊ ex naturis egritudinū.als.ex motibus egritudinū ⁊ v̄tutibus eoꝝ. Significatio v̄o ex signis breuitatis ⁊ longitudinis egritudinis est fortasse: qm̄ erit ſm cōsumptionē egritudinis.s.velocē vel tardā crisis:sicut si sit egritudo non est de illis quas est pole cōsumi in q̄rto die:aut est pole ꝯsumi in 7⁰:⁊ q̄ sequunt̄ ipsos.s.diē q̄rtū ⁊ septimū.nā si apparent signa digōnis apparitione bona his qui sequunt̄ 4^m sperat̄ q̄ crisis erit in 7⁰. Et si appent signa longitudinis dicta in cap suo:scias q̄ crisis eius tardabit̄ ⁊ erit successio.i.finis eius absq̄ crisi.s.i 7⁰.⁊ si nullū eoꝝ apparet in 4⁰:sȝ post ipsum sperat̄ q̄ ꝯsumet̄ egritudo inter 7^m ⁊ 14^m. Significatio vero ex naturis motib⁹ seu virtutibus egritudinū est:sicut.v̄.g.dies impar est melior pari.s.ad ꝓnosticandū crisim:ex eo qđ mouet̄ ex egritudinibus in die ipari ⁊ cū calitate acuta:⁊ par qdē est melior ad ꝓnosticandū de eis q̄ diuersificant̄.s.a p̄dictis.

ℂ Modus v̄o scōs signatur ex modis cōsideranōis reuolutionū siue piodoꝝ ⁊ ex numero horaꝝ crisis ⁊ tp̄is crisis ⁊ ex verificatiōibus dieꝝ.s.creticoꝝ ⁊ v̄tutibus eoꝝ: significatio vero reuolutionū est ex cōsideratione: sicut.v̄.g.tu scis q̄ dies par est melior cuidā egritudini: ⁊ dies impar ē melior cuidā alteri egritudini. Ex tp̄e v̄o crisis est vt cōsideres ⁊ cognoscas i quo duoꝝ dieꝝ sit labor lōgior ⁊ iponat̄ ei crisis nisi sequat̄ q̄ sit fortioris iudicij q̄ȝ iudiciū huius significationis. Et de h̄ cap̄ 1⁰ est illud qđ facit esse neċium vt ponat̄ in eo crisis diei medie ex diebus tribus cū ꝯditione p̄dicta.s.de pari in ipar.q̄ sp̄ dȝ crisis attribui diei motus egritudinis. ℂ Significatio aūt ex v̄tute dieꝝ ⁊ naturis eoꝝ est:sicut si sit sudor incipiens in nocte septima:⁊ nō cesset sudare in octauo die toto:tunc crisis erit in septimo nō in octauo:q̄uis febris eradicet̄ i octauo. Et si fuerit hȝ diuersitatē huius.s.vt incipiat sudor in.13.⁊ nō cesset infirmus sudare vsq̄ in 14^m ⁊ eradicet̄ febris in 14⁰:tunc nō ꝓportionabit̄ crisis nisi ad 14^m. Et illud ē:qm̄ octau⁹ dies ⁊.13.nō sunt in virtute duoꝝ dieꝝ alioꝝ.s.septimi ⁊.14.in bonitate.dixit tñ Aui.q̄ mors cōuenientior est.6.die q̄ȝ.7 ⁊.10.q̄ȝ.9.vel.xi⁰. Significatio aūt ex aggregatione iudicioꝝ est:sicut illud cuius narratio preterit.v̄.g.in.14.in eo qđ diximus aggregari sudorē ⁊ eradicationē egritudinis sil. Et significatio ex diebus indicatiuis:⁊ vt cōsideres an inuenias in exēplis predictis indicationē ex 4⁰: ⁊ tunc iudica q̄ crisis erit in 7⁰:aut inuenias eū in xi⁰:⁊ tunc iudica q̄ crisis erit in.14. ℂ Dixit Ras.19⁹ ꝯtiñ.morbi cuius

Qđo ꝯputant̄ per septenariū.

Post primā periodū virtus crisis multū minuit̄ in quaternis ⁊ post secundam minuit̄ ēt i septenis.

Cognitio diei cretici est ſm duos modos.

crisis erit in.14.significatio in 3° ⁊ 4° die erit debilis ⁊ oc/
culta:in.7.vo firma ⁊ manifesta. Et cui⁹ crisis erit in.20.
eius significatio in.xi.die est debilis in 14° vo firma. Et cu
ius crisis erit in.17.firma significatio erit in.20.⁊ ante hūc
erit occulta ⁊ debilis. Et si crisis erit in.34. significatio in
20.erit debilis:sȝ firmabiť in diebus seqntibus. ¶ Et scias
sicut dixit Aui.1^{a} 4^{i}.ꝙ qñcꝫ fit dispositio numeri mēsiū ⁊
annoꝝ in cronicis ſm dispōnē numeri dieꝝ in acutis: q̈re
sit q̈rtana.v̇.g.7.mēsiū. Et occurrūt ei⁹ idicationes sȝ ꝯsi
deratione indicationū dieꝝ:q̈rtus.n.mēsis idicat.7. Et ca
dit inter eas de antecessione ⁊ postpōe.s.indicatiōis sȝ ꝯsi
deratione q̄ cadit in diebus in acutis. Sic ergo egritudies
acute absolute terminanť in 14° die q̄ est medietas mensis
lunaris ita aliquaꝝ cronicaꝝ terminus est medietas anni
q̄ est medietas motus solis i zodiaco. Et sȝ h̄ egritudines
hyemales soluunť in estate:⁊ sicut egritudines pacute sol
uunť in vna septimana q̄ est vna q̈dra de q̈dris pagratiōis
lune. Ita egritudines crōice q̄ dñr vel dici pñt pcronice:sol
uunť in vno tēpoꝝ anni:qd̄ est vna q̈dra cursus solis p cir
culū signoꝝ. Et sȝ h̄ egritudnes veris terminanť in estate
⁊ sicut egritudines pperacute terminanť in medietate q̈/
dre motus lune ita cronice dicte pperacute terminanť in
medietate vnius tēpoꝝ anni q̄ est medietas q̈dre cursus so
lis. Et ſm hoc egritudines icipiētes in pn° veris soluunť
in medio eius. Et sicut egritudinū acutaꝝ ꝯuersiuaꝝ q̄ p/
transeunt.14.diē vltimus dies est.40.dies. Ita dicūt qdā
pñum egritudinū cronicaꝝ terminus ē annus vn⁹. Et ſm
h̄ longingor q̈rta termin⁹ť in anno vno. Et h̄ sicut dix̄. A/
nisi aderint cāe accelerātes vel retardantes crisim. Et dicūt
sicut q̈rtus dies est indicatiuus septimi in acutis ita in cro
nicis q̈rtus mensis est indicatiuus septimi mensis. Et sicut
q̈rtus dies pōt fieri creticus per accōmodationē:ita sit q̈r
tus mensis in cronicis. Et hinc est dicunt ipsi ꝙ habētes
egritudines cronicas si fiat eoꝝ crisis per sudorē sudabūt
per mensem:⁊ similiter in alijs crisibus.

¶ De declaratione mensis medicinalis ⁊ dierū creticorū ⁊ indicatiuorum supradictorum. Cap.vj.

PRo perfecta noticia supradictorum dieꝝ creticoꝝ ⁊ indica
tiuoꝝ ⁊ originis eoꝝ opȝ scire varias fuisse cir
ca hec opiones antiquoꝝ. ¶ Pri o nācꝫ Ypo
Pma opi nio Ypoc. in li.epidimiaꝝ voluit.ꝙ ois dies posiit eē cr
tica siue sit par siue ipar Et sic ibi voluit Ypo.6^{m} diē ⁊ 8^{m} fe
re creticos. hanc tñ sniam Ypo.nō ꝯfirmauit postea in libo
affo.nec in lib.pnosticoꝝ:sȝ aliā posuit sniam. Et dixerūt.
Ga.⁊ Aui.1^{a} 4^{i}.ꝙ Ypo.posuit dictā sniaȝ anteq̄ȝ bñ sciret
dierū creticoꝝ esse:eo ꝙ ipse cōposuit librū epidimiaꝝ an/
teq̄ȝ inciperet librū affo.⁊ librū pnosticoꝝ in qbus deuia/
uit a snia dicta. ¶ Fuit alia opinio Oribasij q imaginatus
Scda opi nio Oriba sij. fuit ꝙ in egritudinibus in qbus ꝯsideranť dies cretici nō
sit pcessus in ꝯsiderando eos nisi vsqꝫ ad diē 47^{m} ipse diui
sit in ptes qncꝫ:q: in qncꝫ septimanes inter quarū q̄ȝlibet
ipse interposuit tres dies quos dixit nō esse creticos vnde
primus numerus de qncꝫ septimāis illis cōprehēdit pmos
septē dies:cuius septimane pmus dies ē pn^{m}:⁊.7.est finis
⁊ q̈rtus est mediū.deinde scōe septimane pn^{m} fecit diē xi^{m}:
⁊ finē 17^{m}: ⁊ mediū.14. Et inter dictas duas septimanas
posuit tres dies non creticos.s.8.9.x. Et tertie septimane
pn^{m} posuit diē.21^{m} ⁊ finē diē 27^{m} ⁊ mediū.24. Et inter secū
dam septimanā ⁊ tertiā posuit tres dies non creticos.s.18.
19.⁊.20. Et sic quarte septimane pn^{m} posuit 31^{m} diē ⁊ fineȝ
37^{m} ⁊ mediū 34^{m}. Et inter istā quartā septimanā ⁊ tertiaȝ
iterū tres interposuit dies.s.28.29.⁊.30. Et sic quinte septi
mane pn^{m} posuit 41^{m} ⁊ finē.47.⁊ mediū 44^{m}. Et iter istā
Tertia opi nio Ysaac ⁊ Costan tini. septimanā ⁊ quartā tres ēt posuit dies ⁊ nō creticos.s.38.
39.⁊.40. Ista opinio est ad placitū nō hñs aliquā radicem
⁊ ideo nullo modo proseqnda. ¶ Fuit 3ª opinio Ysaac filij
Salamonis q posuit v̇tutē dieꝝ creticoꝝ inesse eis ex nu/
meris ⁊ posuit numeꝝ iparē virtuosū:parē vo sine v̇tute
⁊ sic voluit crisiȝ inesse solū diebus iparibus. Et h̄ idē:q: nu
mer⁹ ipar est perfectus re⁹ paris:q: ꝯtinet in se parē ⁊ ipa
rē:vnde diuidendo.v̇.g.septē ꝯtinet in se q̈tuor ⁊ tria:⁊ cō
similiter de alijs iparibus.numerus vo par ꝯtinet in se so
lū parē:aut solū iparē.vñ.v̇.g. diuidēdo octo ꝯtinet i se q̈/
tuor ⁊ q̈tuor:vel quincꝫ ⁊ tres. Et intellexit diuidēdo nu/
meꝝ in duas medietates vel in ptes magis vicinas medie
tatibus pp iparē. ¶ Et secutus est Ysaac Cōstātinus x^{o} pā/
tegni:⁊ pp hāc cām:q: ipares sunt fortiores paribus: di/
xit Cōstanti.ꝙ dies intercidētes sunt fortiores creticis pa
ribus:⁊ dixit ꝙ 21us dies est creticus ⁊ non 20us. Et Ysaac in
tñ fantasticatus est ꝙ diē 14^{m} positū creticū ab antiquio/
ribus dixit esse nō creticū nisi rōne.13. Et Cōstan. dixit.qd̄
tota virtus ꝯsistit in paritate ⁊ iparitate numeroꝝ: vt fiant
dies cretici. Et pinde Ypo.dixit in affo. Egritudines q̄ in
paribus indicanť ⁊c̄. Et iterū dixit in affor.sudores boni
sunt sudores tertiani qntani ⁊c̄. Iste tñ modus fuit Ga. vi
sus derisorius:qm̄ nulla virtus iest numeris:pp quā hēat
fieri crisis:q: numerus sȝ cōsiderationē arismetrice ⁊ pas
siones eius sunt abstracte a trāsmutationib⁹ de qbus pas/
sionibus numeri sunt paritas ⁊ iparitas q̄ nō sunt cā tran
smutationū in entibus:vt demonstrauit Ar. i physicis ꝯ
antiquos qui posuerunt par ⁊ ipar eē pn^{m} in entibus.dixe
runt tñ qdā ꝙ numerus nō est cā effectus dieꝝ creticorūȝ:
q: talis cā est influxus celestis:vt.ō.sȝ bene est cā denoians
dies creticos.hñt eni denoiari ⁊ significari p dias nūeri.
¶ Fuit aūt ⁊ alia opinio Mauri quā recitauit Gē.⁊ dixit Quarta
ꝙ Maurus radicē sue inuestigationis posuit sup pari nūe opio Mau
ro ⁊ impari. Et h̄ ꝙ in nobis cōsiderauit pfectionē iparis ri.
numeri terminari in tribus ptātibus aie ⁊ in tribus spiri
tibus ligantibus aiam corpori. Et cōsiderauit in nobis ꝑ
fectionē numeri paris in q̈tuor elemētis. Et ex h̄ tam dies
pares q̄ȝ ipares saluauit creticos:sȝ q: pfectiones aie vidit
perfectiores pfectionibus corporis.⁊ ille saluanť in nume
ro trinario qui est ipar:ideo ptulit numeratione creticoꝝ
p ipares cōputationi eoꝝ per pares. Et hic modus: vt pȝ
fundamentū nō hȝ nisi rethicum. ¶ Aliā opinionē tetigit Quinta opi
Rab.19° ꝯtin.quā saltē sȝ seriē v̇boꝝ visus est sequi. Aui. nio Auic.
1^{a} 4^{i}.⁊ vt dicunt ēt Auer.in cāticis: p cuius declaratione ⁊ Auer.
Aui.in v̇bis suis innuit duos mēses lunares:quoꝝ vnus
dr mensis cōiunctionis q mēsurat spaciū quo luna separa
tur a sole:⁊ postea ei ꝯiungiť q mensis ꝯtinet.29.dies ⁊ fe
re tertiā partē alterius diei:q: fere octo horas:⁊ h̄ sȝ quos
dā.verū ſm alios ꝯtinet.29.dies.⁊.12.horas ⁊ aliquātulū
plus:⁊ est illud ꝙ ꝯsiderat vulgus. Et scōs mēsis dr mēsis
apparitionis lune siue manifeste visiōis qui mēsurat tp̄s i
quo luna illuminať a sole ⁊ apparet nobis q ꝯtinet.26.dies
⁊.12.horas diminutis a mēse ꝯiunctionis tribus diebus
a medietate alterius diei ⁊ 3^{a} pte diei:in quo tp̄e luna non
apparet nobis. Et deinde innuit Aui.ꝙ mensis apparitio
nis lune est mēsis ſm quē sumiť cōputatio dieꝝ crisis:qa
hic est mēsis ſm quē p cōem opationē suā luna opať in no
bis p virtutē a sole receptā.nā in diebus in qbus nō appa
ret nobis luna ipsa nō opať in nobis:ppea ꝙ lune non est
opatio.s.tunc qñ non apparet nobis. deinde dixit Gal.ꝙ
luna nō hȝ virtutē aliquā seu proprietatē nisi a sole.voluit
ergo Aui.ꝙ ſm diuisionē istius mēsis apparitionis sume
renť dies cretici.diuisit ergo ipsum in duas medietates ⁊
q̈dras siue septimanas ⁊ medietatē septimanarū siue in oc
tauas partes eius. ¶ Fuit ēt alia opinio Ypo.in lib.affo.⁊
pno.quā postea Ga.secutus fuit:ipse ēt postq̄ȝ secut⁹ fuit
aliquo tp̄e archigenē in numerādo dies creticos q posue/ Sexta opi
rat vt.ō.diē 21^{m} creticū inueniens Ypo.posuisse diē 20^{m} cre nio Ypo.⁊
ticū ⁊ nō.21^{m}.⁊ ex longa expientia inueniēs Ypo.verū dixis Gal.
se vt saluaret dicta Ypo.in hāq̄ expientia cōprobauit eē va

⁊ sic veritati attestaret conatꝰ est: ⁊ est ingeniatus toto ingenio inuenire modũ ſꝫ quẽ saluaret diẽ.20. sicut dixerat Ypo. fore creticũ ⁊ nõ est conatꝰ hoc facere: vt qdã dicũt: qꝛ archigeni inimicaret: nec ẽt vt dicũt alij vt saluaret dcã Ypo. iuste vel iniuste: ſꝫ ex mera veritate habita a p longã experientiã. Dix.n. Ras. 19° ꝯti. ꝙ notitia diez creticoz inuẽta est ex lõga experientia. Et Auer. 4° colli. dixit cecidit diuisio inter antiquos de diebus creticis: ſꝫ dies cretici approbati sunt per duos viros q priores in hac arte occurrerũt: ⁊ sunt Ypo. ⁊ Ga. ⁊ credit ꝙ vez dicãt pp experientiã eoz multã: pp quã ẽt oẽs auctores q post Ga. fuerunt in scia medicine modũ a Ga. traditũ obseruauerunt: ⁊ hodie diebus nr̃is praticãtes obseruant. Inuenit ḡ subtili ingenio ⁊ lõgo studio Ga. mẽsem medicinalẽ: p cuius diuisionẽ in q̃dras ⁊ medietates q̃drarũ dies sumerent cretici: ⁊ ſm ipsaꝫ diuisionẽ cõputarent. Et qꝛ tribus exñtibus mẽsibus lunaribꝰ. s. mense piunctionis ⁊ mẽse manifeste visionis: de qbꝰ dcm̃ ẽ. s. ⁊ mẽse pagrationis lune p sigᵃ zodiaci: q mẽsis dr mẽsis lunaris: ⁊ ꝓprie impressionis. In eo.n. influit nobis p ꝓprietatẽ quã recipit a signis sub qbꝰ pagrat. ⁊ hic ꝯtinet dies.27 ⁊ horas.8. in quo tpe luna de puncto zodiaci recedens ad idẽ punctũ reuertit: stat.n. in motu suo sub quolibet signo duobus diebꝰ nãlibꝰ ⁊ sex horis ⁊ vno bisse hore. Et nullo dictoz mẽsiũ ente ꝯueniẽti ad inuentionẽ diez creticoꝝ approbatoz p experiẽtiã Ga. ex ingenio suo duos ex eis adinuicẽ cõposuit. s. mẽsem pagrationis ⁊ mẽseꝫ manifeste visionis: qꝛ luna ſm pᵐ horũ influit in inferiora p ꝓpriam v̾tutẽ ⁊ p scðm influit p v̾tutẽ eius cõem: vt dcm̃ ẽ p quoz cõpõnẽ mẽseꝫ introduxit medicinalẽ: p cuius diuisionẽ p q̃dras ⁊ medietatẽ quadraz dies v̾e cretici ⁊ experientia approbari numerarent ⁊ sumerent: ne q̃ qdẽ voluit Ga. ꝙ totũ aggregatũ ex illis duobus mẽsibus sit mẽsis medicinalis ſꝫ medietas totius aggregati ex ipsis. Est aũt totũ aggregatũ ex eis suma dierũ.53. ⁊ horaz.20. q̃ suma diuisa p mediũ erit vnaq̃q̃ medietas eius dies.26. nãles ⁊ hore.22. in quo tpe luna influit nobis p ambas influẽtias suas supradictas. s. ꝓpriã ⁊ cõem q̃ duplex influẽtia est ꝓprie cã mouẽs ad crisim. Et q̃uis q̃libet ipsaz influẽtiaz sit cã ad crisim: nõ tñ ꝯueniẽs fuit ꝙ vterq̃ ipoz mẽsiũ foret mẽsis medicinalis. plurimi enim errores inde surgere potuissent: nõ habita foret noticia certa q forẽt ipsi dies cretici: luna eniꝫ nõ solũ p influẽtiã cõem est cã crisis neq̃ solũ p propriã: sed p vtrãq̃ simul: pp qð Ga. vtrãq̃ influentiã sic colligauit cõponẽdo dcm̃ mensem medicinalẽ ex illis duobus vt mediãte vtraq̃ influẽtia habeat v̾a numeratio ⁊ noticia diez creticoz ⁊ effugiat ois error. Dicũt tñ qdã ꝙ influẽtia lune ꝓpria est cã crisiũ imediata ⁊ influẽtia cõis ẽ mediata. Et dicunt qdã ꝙ in decẽ horis q̃s cõtinet hic mẽsis medicinalis vltra id qð ꝯtinet mẽsis manifeste visionis luna illuminat a sole: ⁊ꝫ nobis nõ appareat: ſꝫ sit nobis occulta: p quã illuminationẽ luna influit nobis influẽtia cõi q̃q̃ debiliori ⁊ nõ solũ ꝓpria ex motu pagrationis sue: qꝛ tñ influẽtia in illis horis est debilis: iõ si qs cadat in eis dies creticus ipse est debilis v̾tutis: ⁊ crisis q̃ in eo fieret erit debilis nõ pfecta ſꝫ diminuta deficiens a crisi q̃ fieret in alijs diebus creticis. Et dicunt cũ dixit Ga. lunã nõ hr̃e v̾tutẽ nisi a sole: intellexit de virtute forti: quã recipit ex apparenti illuminatione eius a sole: tñ hꝫ aliquã v̾tutẽ debilẽ q̃ maxᵉ pcipit in fluxu ⁊ refluxu maris luna exñte incõbustiõe ꝯiuncta cũ sole: inueniunt ḡ dies cretici radicales ⁊ indicatiui. radicales per diuisionẽ supradicti mẽsis medicinalis inuenti a Ga. q ꝯtinet dies.26. ⁊ horas.22. p in q̃dras eius siue in septimanas medicinales inueniunt q̃tuor dies cretici radicales. s. 7. 9. 20. ⁊. 27. ⁊ p diuisionẽ q̃drarũ in medietates inueniunt dies indicatiui radicales q sunt in q̃tuor. 4. xi. 17. ⁊. 14. Inquit Ptolomeus in cẽtiloqo v̾bo.60. Cã crisis est essentia lune in angulis quadre cũ currit circulus directus: ſꝫ cã indicationis crisis est essẽtia lune in angulis octo. Exponũt qdã .s. in q̃tuor q̃dras ⁊ q̃tuor medietatibus quadrarũ medicinaliũ: qꝛ in his fiunt crises ⁊ indicationes. quaz ipse dixit cãm fore essentiã lune in ipsis. Et itaq̃ mensis medicinalis suma diez.26. nãliũ. ⁊.22. horaz: ita ꝙ.25. dies nãlr nõ hꝫ nisi.22. horas in mẽse medicinali. Et si dicta suma diuidat in duas medietates ꝯtinebit q̃lꝫ medietas dies nãles.13. ⁊ horas.xi. Et si q̃libet medietas diuidat p mediũ fient quatuor q̃dre: q̃rũ q̃libet q̃dra ꝯtinet sex dies nãles ⁊ horas.17. ⁊ dimidiã horã. Et si q̃libet q̃dra diuidit p mediũ q̃libꝫ medietas q̃dre ꝯtinet tres dies nãles: ⁊ octo horas ⁊ dimidiã horã ⁊ dimidiã dimidie hore. Et q̃libet dies medicinalis est pars septima q̃dre seu septimane medicinalis. ꝯtinet ḡ.23. horas ⁊.14. ptẽ vnius hore. siue: vt dicunt alij: q̃libet dies medicinalis hꝫ.23. horas ⁊ q̃tuor mi. ⁊.17. 2ᵃ vbi apparet ꝙ q̃tuor minuta ⁊.17. scðe sunt.14. ptes hore. Et alij dicũt ꝙ hꝫ.23. horas ⁊ duas septimas hore ⁊ idẽ veniunt ⁊ totũ h̾ appebit infra in ꝓpria figura dierũ medicinaliũ ⁊ nãliũ. ¶ Quãuis tñ p̃dictus mẽsis medicinalis diuidat mõ dicto ꝓ inueniendo dies creticos ⁊ indicatiuos radicales creticos: nihilominus qñ Ga. ⁊ alij auctores dicũt aliquã diẽ. v.g. septimã esse creticã seu fieri in ea crisim nõ intellexerũt diẽ medicinalẽ: ſꝫ diẽ nalẽ: sicut eni. s. patuit cũ Ga. noiauit diẽ absolute intelligi voluit diẽ nãlẽ: verũ est dicũt qdã ꝙ ille dies nãlis nõ est cretica nisi ꝓ q̃to ꝯtinet horas medicinales ⁊ ſm totũ tps illaz horaz. nã dies nõ dr creticus inq̃tũ est nãlis: ſꝫ inq̃tũ recipit virtutẽ superiorũ ſm horas medicinales q̃s cõtinet ⁊ si bñ cõsideratur diuisio supradicti mẽsis medicialis in q̃dras: alr ⁊ alr pricipãt ipse quadre seu dies septime horas medicinales q̃s ꝯtinet. nã dies septima participat a pn̄ᵒ de horis medicinalibꝰ horas.17. ⁊ dimidiã ⁊ a fine eius p sex horas cũ dimidia non est dies cretica. cõtinet tñ de horis octaui diei medicinalis horas.6. ⁊ dimidiã q̃ nõ sunt cretice q̃ sunt de horis diei octaui q nõ est creticus ⁊ dies 14ᵃ nãlis participat de medicinalibus horas.xi. tñ ⁊ residuũ horaz medicinaliũ illius diei sunt in die 13° nãli a fine. Et sic appet ꝙ 13ᵃ dies nãlis hꝫ.13. horas a fine suo de die medicinali: ⁊ sic hꝫ plures horas q̃ dies 14ᵃ nãlis q hꝫ solũ.xi. horas. Et q̃uis ita sit nõ tñ posita est 13ᵃ dies cretica: ſꝫ 14ᵃ eo ꝙ 13ᵃ dies vtplm ponitur esse cretica virtute motus mãe. 14ᵃ vero v̾tute oppõnis lune q̃ v̾tuosior est ⁊ fortior motu mãe. Et oppõ qdẽ vtplr est in fine diei medicinalis: ⁊ sic in.14. bñ tñ verũ est ꝙ qñ egriᵒ hꝫ motũ p iparces crisis eius icipit in.13. ⁊ finit i.14. ſꝫ qñ hꝫ motũ p pares incipit in.14. ⁊ finit in eo aut in.15. medicinali. Dies eniꝫ.10. nãlis ꝯtinet a fine suo diẽ.20. medicinalẽ: nõ tñ totũ: qꝛ superfluunt ei q̃tuor hore ⁊ dimidia q̃ tribuunt.21. diei nãli in pn̄ᵒ eius. Et.27. dies nãlis hꝫ.22. horas de die medicinali: ⁊ sic appet ꝙ.7. diei nãli vltra id qð ꝯtinet d̾ die medicinali supant sex hore ⁊ dimidia q̃ nõ sunt de horis suis medicinalibus: ⁊.14. diei nãli supsunt.13. hore. q̃ nõ sunt de horis suis medicinalibus.20. v̾o diei nãli deficiunt de horis suis medicinalibus q̃tuor hore ⁊ dimidia. Et.27. dies nãlis hꝫ solũ.12. horas de medicialibꝰ cũ ḡ dixit Ypo. in affo. ꝙ sudores boni sunt tertiani qntani ⁊c. intellexit d̾ his q̃ fiunt ex motu mãe nõ ex influxu celesti. Et dixit Ga. affo. q incipit. q̃ in paribus iudicant ⁊c. nõ fuisse. Ypo. ⁊ si fuit nõ intellexit de paribus q currũt ſꝫ q̃dras lune: aut ſm medietates q̃draz: ſꝫ de alijs paribus. ¶ Et si bñ ꝯsiderant dies p̃dicti medicinales ⁊ nãles apparebit clare: q̃re Ga. voluit scðaꝫ septimanã cõputari disiunctã septimanã a pma ⁊ tertiã septimanã cõputari ꝯiunctã cũ scða cũ replicatione diei.14. Et quo ipsa tertia septimana cõpleat in.20. die ⁊ q̃rta septimana icipiat a.21. die ⁊ terminet in.27. ¶ Assignauit ãt pcise hoz cãm Gul. de Placẽtia in sua practica. Et dixit. declarãti ẽẽ in astronomia oẽm numerũ ꝯtinẽtẽ medietatẽ alicuius numeri inte

Tres sunt mẽses lunares ⁊ q̃rtus medicinalis.

Quãdo. dicit in angulis q̃tuor ... [illegible]

Alias h̾ ꝙ vnusq̃q̃ dies nãliter nõ hꝫ nisi.23. horas in mẽse medicinali.

Dies cretice nãles ⁊ integre ⁊ nõ medicinales sũt intelligẽde.

Nõ cõputatione septimane.

gri vel minus medietate hr̄i ꝓ iperfecto: ꝯtinētē vo. ē. me
dietatē hr̄i ꝓ pfecto: ⁊ ꝙ nulla ꝯputatio nūeri icipit ab ip
fecto: ſꝫ ſp a pfecto: ⁊ hinc ē ꝙ oīs dies finalis ſeptiane ca
piēs ō die nāli vltra medietatē hr̄e ꝓ itegro ⁊ pfecto. Et ecō
uerſo capiēs medietatē vel min⁹ ea hr̄ ꝓ iperfecto. vñ fit ꝙ
dies habit⁹ ꝓ itegro ⁊ cōpleto hꝫ denoīatiōnē ipſi⁹ diei ite
gri ⁊ cōpleti. ⁊ dies iteger appellat̄: ⁊ ſic fit ꝙ oīs ſeptiana
q̄ ꝯſtat ex dieb⁹ ſex ⁊ horis plurib⁹. 12. hr̄ ꝓ itegra: ⁊ q̄ꝛ ite
gra nō cōputabit̄ cū ſeq̄nti ꝑ replicationē vltimi ſui diei: ſꝫ
itegra ꝑ ſe ſubſiſtet ⁊ ecōuerſo fit ꝙ oīs ſeptiana q̄ ꝯſtat ex
ſex dieb⁹ ⁊ horis. 12. vel paucioꝛib⁹ hr̄ ꝓ ipfecta: ⁊ ꝑ ſe n̄ ſub
ſiſtet: ſꝫ cōplebit̄ cū replicatiōe diei ipſi⁹ vltimi q nō ē inte
ger. Mō ad ꝓpoſitū 7ᵘˢ dies nālis p̄ᵉ ſeptiane ꝯtinet. 17. ho
ras ⁊ dimidiā diei medicinalis q̄ ſūt plus medietate diei. ḡ
dꝫ cōputari ꝓ itegra die medicinali ⁊ hr̄i dꝫ dies illa ꝓ die
vna nāli: ⁊ ſic nō dꝫ replicari ſiue ꝯponi cū die 8° ſeq̄nte. Et
q̄ꝛ ipſa dies 8ᵃ: q̄uis hēat ſex horas ⁊ dimidiā medicinales
de die 7ᵃ nāli ab inde hꝫ reſiduū diei. 8. medicinalis qḋ eſt
plus medietate diei medicinalis: q̄re ꝓ itegro hr̄i dꝫ: ⁊ ite
gre dꝫ poni p̄n̄m alteri⁹ ſeptiane 2ᵉ: ⁊ ſi fuit ſic vt 2ᵃ ſeptiana
icipiat a die 8ᵃ nāli: ⁊ ipſe ſit p̄ᵘˢ dies eius: ⁊ nō ꝯtinuat̄ ſcḋa
ſeptiana cū p̄ᵃ: ſꝫ ſeparat̄ ab ea. Si quoq꞉ cōputent̄ p̄dicte
due ſeptiane ſiuncte abinuicē: vt dcm̄ ē ꝯſtituūt dies. 13. ⁊
horas. xi. q̄. xi. hore ſunt de die 14° nāli a p̄n̄° eius: ⁊ ſic 14⁹
dies eſt vt finis ſcḋe ſeptiane verū q̄ꝛ ille. xi. hore ſūt min⁹
q̄ꝫ medietas diei medicinalis poni dꝫ ipſe 14⁹ dies nō inte
ger: ſꝫ iperfect⁹. Et q̄ꝛ ipfectus dꝫ vt ꝑ replicationē de eo fa
ctā cōpleat̄: ⁊ ſic replicat⁹ fiat p̄n̄m 3ᵉ ſeptiane: ꝓpter qḋ fit: vt.
20. dies nālis ſit finis 3ᵉ ſeptiane medicinalis: q̄. 20. dies nā
lis: q̄ꝛ ꝯtinet de horis medicinalib⁹ plus medietate diei me
dicinalis dꝫ hr̄i ꝓ integra ⁊ cōpleta: ⁊ ſic facta eſt cretica ⁊
finis triū ſeptianarū medicinaliū: ⁊ ſic finis p̄ᵉ p̄iodi vlis.
Et ſic inuētū eſt ꝑ experientiā. 20. aūt p̄mus dies: q̄uis hēat
a ſui p̄n̄° q̄tuoꝛ horas ⁊ dimidiā de horis medicinalib⁹: ⁊ ip
ſius tñ. 21. diei nālis hore ſunt plures medietate diei medi
cinalis: ꝓpter hr̄i dꝫ ꝓ integro ⁊ pfecto: ⁊ q̄ꝛ integer poſitus
eſt p̄n̄m q̄rte ſeptiane: ⁊ nō eſt poſitus cretic⁹. ¶ Et ſcias ꝙ
ſicut numerant̄ p̄dicte p̄me tres ſeptiane in p̄ma p̄iodo vlī
quaꝝ finis eſt. 20. dies nālis. Jta ſimilr̄ numerant̄ in alijs
p̄iodis vlibus: ⁊ ſic fit vt terminet̄. 2ᵘˢ p̄iodus in. 40. die ⁊
3ᵘˢ in. 60. ⁊ ſic vltra ⁊ fit ſicut. 21ᵘˢ dies ē p̄n̄m 2ᵉ p̄iodi vlis ⁊ ſic
vltra. ¶ Ex dictis itaq꞉ pꝫ ꝯſiderāti ꝙ ſeptiane medicina
les debēt cōputari integre: ſꝫ nāles debēt cōputari fracte:
ꝑ quarū nāliū fractionē ⁊ medicinaliū integritatē dꝫ fieri
ſicut voluit Ga. a quolibꝫ die nāli ſubtractio ad ꝯſtituēdū
diē medicinalē: eo ꝙ dies medicinalis nō extēdit̄ ad tm̄ tp̄s
ad q̄tū extēdit̄ nālis dies nō obſtātib⁹ q̄buſdā friuolis rō
nibus q̄ fiunt ꝯ h̄ q̄ oēs faciliter ſoluunt̄ ꝯſideratis p̄dcis
⁊ maxᵉ ꝯſiderata aſſignatiōe cauſaꝝ integritatis diei ⁊ ip
fectionis eius. ¶ Q̄uis aūt dies cretici ⁊ indicatiui ſint
illi q dicti ſunt: ⁊ ꝓpter cauſas aſſignatas. Dixit tñ Auer. 4°
colli. Scias ꝙ dies iſti: q̄uis v̄ificent̄ in criſibus: neceſſitatē
tñ nō hn̄t: ſꝫ veritatē hn̄t ſm̄ plus: ⁊ hoc q̄ꝛ Raſis dixit. ꝙ
expertus fuit in infirmaria rabenſin in pluribus decē milib⁹
hoīuꝫ: ⁊ in multis eoꝝ v̄ificati ſunt iſti dies laudabiles: ⁊ i
multis veritatē dies reprobati liberatiōis hūerūt. Et ego
ſimilr̄ i malitia ganci. Et h̄ dcm̄ Aū. ꝓ pte ē ꝓ. G. ⁊ ꝑ ptē ꝯ eū.
¶ De his q̄ opponunt̄ aduerſus ſupradicta ḡnalia. Ca. vij.

Quidam niſi ſunt aduerſus ſupradicta
oñdeř ꝙ motus lune ꝑ circulū
ſignoꝝ zodiaci ſiue ꝑ q̄dras ſiue ꝑ medietates
q̄draꝝ neq꞉ aſpectus eius aliq̄s ē cā mot⁹ ad
criſiꝫ qḋ ē ꝯ Jpo. Ga. ⁊ Aui. ⁊ alios ſup̄dictos
auctores. Et arguūt ſic. ſi h̄ eēt tunc ſeq̄ret̄ ꝙ q̄s poſſet cre
ticari ad ſalutē in 8° die nāli: ſꝫ h̄ ē ꝯ ſupradictos auctores
vt pꝫ ex ſupradictis: ⁊ ꝯñā tꝫ p̄ſuppoſito ꝙ q̄s icipiat egro
tare in p̄n̄° arietis: ⁊ tūc icipiat luna in p̄n̄° illuminari a ſo
le: ⁊ poſtea creticet in 7ᵃ die: ⁊ ꝙ ali⁹ ꝑ vnā diē añ incipiat
egrotare luna exiſtēte in cōbuſtiōe ⁊ nō illuminata a ſole:
tūc ſi luna eſt cā mot⁹ ad criſiꝫ mō ſupradicto oportebit iſtū
aliū expectare ad creticādū vſq꞉ ad finē p̄ᵉ q̄dre illuminatōis
lune: ſꝫ tēc illa dies erit ſibi dies octaua nālis a p̄n̄° ſue egri
tudinis: ḡ creticabit̄ a die octauo. ¶ Scḋo p̄ſupponūt ꝙ
q̄s icipiat febrire febre pacuta luna exñte in p̄n̄° arietis: tēc
vt ſit criſis eius debebit euenire in p̄n̄° cācri: ſꝫ tūc erit p̄n̄m
ſcḋe ſeptiane: ⁊ p̄n̄m ſcḋe ſeptiane: vt. ē. ē dies octaua. ḡ cri
ſis eueniet in octaua ⁊ nō in 7ᵃ q̄ eſt in fine geminoꝝ. ꝙ āt
debeat creticari in p̄n̄° cācri apparet: q̄ꝛ criſis fit q̄ñ luna ē
in ſigno ꝯ̄rio in ambabus q̄litatibus ſigno p̄ncipij egritu
dinis. Tale aūt ſigm̄ eſt cācer fridus ⁊ hūidus oppoſitus
arieti calid ⁊ ſicco. ¶ Jnſup Cōciliatoꝛ dr̄ia. 104. adduxit
plures rōnes ꝯ ſupradictā itētionē Ga. de mēſe medicinali
d q̄bus ſicut alij fecerūt ſolū duas hic adducā q̄ p̄ alijs pō
deroſioꝛes exiſtūt. Et p̄ᵃ cārū eſt ſi dies cretici numerant̄ ſꝫ
diuiſionē mēſis medicinalis Ga. ſeq̄ret̄ ꝙ dies. 81. eſſet ma
gis creticus q̄ꝫ. 80. imo eēt creticus: ⁊. 80. nō: qḋ eſt ꝯ Jpo.
⁊ Ga. q poſuerūt. 80. diē eſſe creticū ⁊ nō. 81. Et ꝯñāꝫ ꝓbat
ſic. 20. diei cretice ſupant de horis creticis q̄tuoꝛ hore ⁊ di
midia. ḡ duplicādo iſtas horas in. 40. die ſupabunt ei ho
re. 9. de horis creticis medicinalis mēſis. ḡ duplicādo iſtas
9. horas in. 80. die ſeq̄ret̄ ꝙ ſupabunt ei. 18. hore q̄ ſunt de
81. die: q̄ꝛ aūt iſte. 18. hore ſunt pluſq̄ꝫ medietas diei erit. 81.
dies hn̄dus ꝓ integro: ⁊ ſic erit creticus ⁊ nō. 80. ¶ Scḋa
rō ei⁹ eſt iſta. ſi dies cretici numerant̄ ſm̄ diuiſionē menſis
medicinalis poſiti a Ga. ſeq̄ret̄ ꝙ aliq̄ egritudo nālis eſſet
q̄ ꝓ aliq̄ mēſura tp̄is nō mēſuraret̄ numero dicti mēſis me
dicinalis ⁊ dieꝝ ei⁹: ⁊ ꝯñāꝫ ꝓbat: q̄ꝛ tp̄s quo luna ē in cō
buſtione ſiue in cōiunctione cū ſole nō eſt pars mēſis illu
minatiōis. maxīe luna recedēte a ſole q mēſis illuminatōis
vna cū mēſe pagrationis cōponit dcm̄ mēſem: vt. ē. modo
deficiente vno cōponētiū deficit cōpoſitū: ḡ ꝓ illa menſura
tp̄is nō erit mēſis medicinalis: neq꞉ pars eius: ⁊ ſic ꝓ tota
illa menſura nō erit egri⁹ illa mēſurata ipſo menſe: ⁊ ꝑ ꝯñs
nō erit in tota illa mēſura tp̄is dies creticus nec ſiet criſis
qḋ eſt ꝯ expiētiā. ¶ Ad p̄dicta rñdēdū eſt lunā fore cām ꝑ
aſpectus p̄dictos motus ad criſim ⁊ mēſem medicinalem
Ga. fuiſſe bñ poſitū: q̄ꝛ ꝑ experientiā approbatū: vt. ē. attē
dendū tñ ꝙ ad motū ad criſim in ipſo ſufficit alter duoꝛuꝫ
aſpectuū lune. ſ. vel aſpectus illuminationis ei⁹ vel aſpect⁹
pagrationis ipſius ꝑ ſigᵃ: q̄uis ambo ipſi aſpect⁹ ꝯueniāt
ad cōpōnē ipſius mēſis. ¶ Et nūc ad pmā rōnē q̄ ꝓbat ꝙ
octaua dies erit in aliq̄ egritudine creticus. dōꝫ ꝙ tā q̄dra
p̄ma illoꝛū duoꝝ infirmoꝝ q introducunt̄ q̄ꝫ q̄dra ſcḋi eo
rū finit̄ in ſeptio die. ita ꝙ q̄dra illius alterius infirmi fini
tur ꝑ vnū diē anteq̄ꝫ q̄dra ſcḋi infirmi: ⁊ lꝫ tp̄e cōiunctiōis
q̄dra illuminatiōis lune nō opata fuerit ſup īfirmitatē ſuā:
fuit tñ opata ſup eā q̄dra pagratiōis lune: ⁊ iſta ſufficit ad
mouēdū ad criſiꝫ: nō ergo fiet criſis ei⁹ in. 8. ſꝫ in 7°. ¶ Ad
ſcḋaꝫ aūt rōnē dōm ꝙ nō eſt neceſſe in morbis acutis ad mo
tū criſis expectare quouſq꞉ luna ſit in ſigno oppoſito i dua
bus q̄litatibus ſigno p̄ncipij morbi. nā ad criſim acutoꝛū
morboꝝ duo ꝯcurrūt. ſ. nā hūoꝛis irritātis nām ad criſiꝫ
⁊ aſpectus lune. aliq̄ñ ꝯtingit ꝙ alter iſtoꝝ duoꝝ accelerat
vel retardat criſim reſpectu eius qḋ alius d ſe ē apt⁹ facere
v̄. g. ꝙ criſis febris pacute q̄ rōne aſpectus lune ē apta eue
nire in ſeptia aliq̄ñ rōne hūoꝛis multū ſtimulātis accelera
bit ⁊ veniet in q̄nto. Et aliq̄ñ rōne remiſſiōis acuitatis hu
moris retardabit̄ ad diē. 9. ⁊ h̄ eſt ſm̄ ꝙ nā hūoꝛis p̄t plus
ad motū ad criſiꝫ q̄ꝫ aſpectus lune vel q̄ñ eſt ecōuerſo. dies
aūt oēs vſq꞉ ad. 14. diē in morbis acutis in q̄bus morbus
mouet̄ rōne humoꝛis currūt ꝑ impares: q̄ꝛ humoꝛ illoꝛū
attinet coleꝛā vt. ē. mouet̄ ꝑ numerū ternariū: ⁊ hec eſt cā
vt nō cadat criſis in octauo die loquendo de criſi ſalubri.
¶ Ad p̄mā aūt rōnē. Cōciliatoꝛis rñdet q̄dā: ꝙ q̄tuoꝛ ho

Septimane medicinales debent computari integre sed naturales fracte.

Prima rō.

Scḋa rō.

Tertia rō.

Quarta ratio.

Solutio.

Ad primā.

Ad ſcḋaꝫ.

Ad tertiā.

re ⁊ dimidia q̄ superāt.20.diei nāli nō reseruāt ad diē.40.
vt ibi cōponat cū q̄tuor horis ⁊ dimidia q̄ supant ipsi.40.
diei.neq3 silr̄ ēt hore q̄ supant.40.diei reseruant ad diē.60.
vt cōponat cū eis q̄ superant ipsi:⁊ sic nec vlterius in alijs
vigenis:s3 reseruant ad diē.27.q est creticus faciēdo sicut
boni cōputiste faciūt q reseruāt dies sup excrescētes ad ho
ras superexcrescētes anno ad aliū mēse3 ⁊ ad aliū annū ⁊ nō
reseruant.21.diei cū nō sit cretica. est enim vt dcm̄ est pn^m
scđe reuolutiōis siue piodi vlīs:cuius pma dies nō est creti
ca:⁊ silr̄ dicunt de horis q̄ supsunt.40.diei ⁊ reseruant ad
47.diē q est creticus:⁊ csilr̄ in alijs vigenis:⁊ sic ſm istu3
modū.81.dies nō est creticus nec integer cū nō habeat de
horis medicinalibus nisi q̄tuor horas ⁊ dimidiā q̄ reseruā
tur ad.87.diē:⁊ vt sic rō Cōciliatoris nihil cōcludit. ¶ Ad
scđam aūt rōnē Cōciliatoris iam p3 solō ex solōne data ad
rōnē q̄ pbabat q dies octaua erit dies cretica 1° dictorum
duoꝝ infirmoꝝ:qm̄ csilr dicēdū est hic q sufficit ad faciē
dū crisim in cōbustione lūe solus aspectus motus lune pa
gratiōis eius:Attn̄ q2 ista crisis caret aspectu illuminatio-
nis lune:iō est debilis ⁊ fallax ⁊ pereunt in ea plimi. Et cū
df pn^m scđe quadre c̄riat in duabus q̄litatibus pn° pme q̄
dre:cōcludunt qdā:⁊ cū df ergo tunc potius d3 fieri crisis
iteꝝ ccludunt nisi a nā humoris stimulantis eius accelera
tio fiat sicut fit in morbis acutis: quoꝝ mot⁹ humoris:vt
dictū est vsq3 ad.14.diē.fit per ipares:⁊ ppea nō cadit cri-
sis in 8° die. Et silr dicūt nō cadit crisis coꝝ in die 6° pp simi
lē cām:pōt tn̄ cōtingere crisi3 morbi acuti fieri in die 6°. ⁊
hoc qn̄ furiositas humoris illius morbi foret tanta q tātū
stimularet nām q crisim quā factura erat in 7° faceret i 6°
qd aliqn̄ ctingēs est:s3 tn̄ talis crisis erat mala:vtpl'3 mor
talis:q2 qn̄ hūor q d3 moueri ex sui nā per ipares mouet p
pares sig^m ē magne malitie eius aut ingētis multitudinis
ipsius:quare ex motu ipsius expectat finis malus:ccedūt
tn̄ aliqn̄ q̄uis rarissime a fine sexti diei nālis pp alias ho-
ras quas h3 de horis medicinalibus posse initiari crisim
laudabilē q̄ postea cōplebit in 7° die. Et dicunt. si ctingat
humorē q d3 ex sui nā moueri in 7° expectare moueri in 8°
est signū magne ipotentie virtutis q̄ nō mouit in 7° qn̄ mo
tus nāe hūoris ⁊ aspectus celi cōcurrūt:⁊ silr̄ est sig^m ma-
gne malitie humoris aut ipsi⁹ grādis multitudinis ex quo
mouet in die pari d3 moueri per imparē:ergo tunc crisis
illa erit pessima ⁊ mortalis. q si nā expectaret mouere cri-
sim q̄ futura erit in 8° ad diē 9^m:tunc esset minus malū:qa
esset sig^m q humor nō sufficienter stimulauit nām in 7° die
s3 nūc in 9° sufficiēter stimulat aut esset sig^m magne pigritie
virtutis expulsiue q̄ nō mouit stimulata in 7°. Et hec mi-
nus verēda sunt q̄3 malitia humoris aut eius multitudo.

¶ De opinione Cōciliatoris circa dies creticos. Cap.viij.

Uersus Cōciliator posuit opinione suā c̄
dieb⁹ creticis ingeniādo cū ea cō-
cordare Gal.cū Archigene ⁊ dixit.q mensis
medicinalis est mēsis pagrationis lune sub cir
culo signoꝝ:q2 hic mesis est mēsis ſm cui⁹ mē
surā reperit opio ad oēm egritudinē mālē in quocūq3 pū-
cto:⁊ h3 hic mēsis dies.27.⁊ horas.8.⁊ q̄libet eius septia
na h3 dies sex ⁊ horas.20. q̄re fit q tres septiane habeant
dies.20.⁊ horas.12.⁊ p istas.12.horas saluat q dixit Gal.
de crisi in.20.die:⁊ qd dixit Archigenes de crisi in.21.die.
Et p diuisionē istius mēsis in q̄dras facile est inuenire septi
manas q̄ ſm eū sunt cretice:⁊ apparet quo pria septimana
⁊ scđa capiunt plus de die nāli a fine earū q̄3 faciant ſm
opinionē Gal.⁊ minus q̄3 ſm rōnē Archigenis. ¶ Et tūc
Cōciliator instat c̄ dicta sua.argu⁹ silr̄ ei quo instauit:vt su
pra c̄ Ga.nā si sic esset dicit ipse:vt ego posui tunc.41.dies
esset creticus ⁊ nō.40. q2 pria periodus ctinet.20.dies ⁊
12.horas.ergo cōponēdo primā periodū cū 2ª duplicādo
dies.20.ad horas.12.resultabit.41.dies integer:⁊ sic esset
creticus c̄ oēs auctores:deinde ipse hanc instantiā soluit
sic:q l3 ſm cōpositionē dictā dies.41.esset creticus: tn̄ q2
mā egritudinis in tanta prolongatione egritudinis perdit
multū de acuitate sua:imo intantū q vbi prius mouebat
p impares modo mouet p pares:⁊ sic mouet in.40.die ⁊
in ipso suo motu stimulat nam ad mouendū ad crisi3:dicit
tn̄ q q̄uis moueat in.40.nō cōplet nisi in.41. q2 nā facta
pigra in ipsa longitudine morbi nō mouet velociter: s3 pi-
griter nec ēt multū stimulat a nā remissa in acuitate sua.⁊
sic soluit q crisis initiet in.40.die:⁊ perficiat in.41.die.i-
mo est in.40. Ista tn̄ solutio multū est ad placitū: ⁊ si esset
vera posset similis solutio:imo ⁊ multo plus fieri ad rōnē
suam quā ipse fecit de.81.die c̄ Gal. ¶ Gentilis aūt dixit.
Ego in laude crisis considero effectum ⁊ ex illo laudo ⁊ vi
tupero eas plusq̄3 ex die crisis precognito.

¶ De iuuamento cognitionis diei crisis ⁊ pricipij a quo su
mitur computatio eius. Cap.ix.

Recognitio diei crisis magni iuua-
mēti existit:⁊ iam dcm̄
est in pcedētibus q̄ de crisi scripta sūt:pcipue
tn̄ p ordinationē patiētis. Cū.n. appropinq̄t
dies crisis subtiliāda ē dieta ifirmo:vt nō one
ret nā ⁊ ipediat a factione crisis ad quā disposita est de p
pinquo:⁊ sic egritudo in detrimētū trāseat patiētis. ¶ Ha
bet aūt cognitio diei crisis a priori p cām a posteriori ve-
ro p signa. Est aūt eius cā quadruplex.s.mālis formalis
efficiens ⁊ finalis. Et mālis cā est dicūt egritudo aliq̄ mā-
lis in qua est aliquid subito ⁊ fortiter expellēdū. Et cā for
malis eius est ordo cōputationis dieꝝ ſm pportionē:que
cōputatio:vt.s.dictū est:fit p quaternos septenos ⁊ vige-
nos:p quoꝝ cōputationē dies inueniunt cretici: ⁊ totum
hoc.s.patuit.cā vero efficiens est duplex:vna intrinseca:⁊
alia extrinseca. Et intrinseca qdē est motus māe morbi c̄
nām:⁊ nāe c̄ morbi mām. Ex pugna enim ambarū simul
insurgit motus q est crisis. Qn̄ eni mā morbi fortiter mo
uet ⁊ stimulat nām mouet c̄ eā:⁊ eā expellit cōplete vel di
minute. Cā vero extrinseca h3 q voluit Ga. est aspectus ce
lestis eo mō quo dictū est.s. Cā vero finalis dicit. put re-
fert in celesti ppie nō pōt poni aliq̄: q2 ipsa nō mouēt ad
crisim intendendo finē ppie:s3 mouēt ex necessitate: s3 vt
cā finalis refert ad cām intrinsecā.s.ad nām corpis regiti-
uā:vt dixit Ga.3° de crisi est sanitas. ¶ Signa aūt diei cre
tici:vt iam dictū est.s.sunt triplicia.s.signa digōnis ⁊ c̄rij
ei⁹. Et signa victorie nāe supra morbū vel ecōtra. Et signa
sumpta ab aliquo vestigio apparēte pugne vel crisis i die
indicatiuo. ¶ Dixit Isaac in lib.vrinaꝝ.q q̄tu3 est a pn°
morbi vsq3 ad vestigia digōnis tn̄ est a die signoꝝ digōnis
vsq3 ad diē crisis. Et dicūt qdā.h3 dictū eius veritatē psup
positis duobus.pmo q nō cadat postea error aut cā impe
diens.2° q signa digōnis appareāt in die indicatiuo. Cum
enim apparēt signa digōnis in die 7° crisis fiet in.14. Si
aūt apperent:s3 nō in die indicatiuo:s3 in alio sequeret sic.
Si enim apparerēt signa digestionis in 2° die qd est possi
nō tn̄ fieret crisis in scđo die:s3 retardaret ad diē.4.vel.7.
⁊ silr̄ si apparerent in die octauo nō fieret crisis in 9°:s3 re-
tardaret ad diē.17.vel.20.⁊ silr̄ in alijs:qd cōtingit pp for
titudinē diei indicatiui in pnosticando de crisi respectu si
indicatiui. ¶ Debet aūt ad pnosticādū de crisi certe quo
die habeat euenire pn^m egritudinis nō ignorare. Dixit.n.
Isaac 4° febriū.initiū cōputatiōis dieꝝ creticoꝝ d3 sumi
regula ad pn^m morbi. Et post hoc d3 vt nō cadat error in
curatione neq3 superueniat cā alia extrinseca impediens.
Ait enim Gal.2° de crisi ⁊ scribit sic 19° ctinen. Quicunq3
vult bene discutere ⁊ examinare certitudinē dierū cretico
rū:sprout narrauimus examinet istud in egris in quibus
peccatū nō fuit ex pte medici neq3 patientis nec astantiu3
nec alterius exterioris rei. Et vltra h̄ dixit.pn^m numeratio

Crisis h3 q̄tuor cau-
sas.

Signa
diei cretici
sunt tripli
cia.

Quantus
est a prin-
cipio egri
tudis ad
vestigia di
gōnis tn̄
ab eis ad
diē crisis.

nis dierũ creticorũ nõ cognoscit͛ pro certo: et hoc ideo: q2 hz lati/
tudinẽ: sz sup. cũ extimatione bona veritati multũ ꝓpinq̃.
Ad quã bonã extimationẽ capiẽdã dixit. pn^m egritudinis
nõ est sumẽdũ a tpe quo patiẽs adhuc sustinet motus et ac
tiones solidatas: q2 in eis. s. hoibus est multa diuersitas in
sustinendo. Et multotiens ẽt accidit illa diuersitas pp exer
citia: vt. v. g. in itinere et silia: sz cõputandũ est dixit ipse a tẽ
pore quo quis incipit manifeste calere seu febrẽ sentire vel
frigere preter nãm. ¶ Et Isaac vbi. s. dixit initiũ siue pria
hora egritudis nõ dz sumi ex rõne. alias. rõcinatione neq3
extimatione: sz ex sensu: vñ Ga. ꝑ de creticis. pn^m egritudi/
nis est illa hora in q̃ incipit febris inceptiõe manifesta. Et
Alm. vo x° dixit. pn^m egritudinis est cõputãdũ ab hora in
qua eger mutationẽ et agitationẽ sentit i corpore suo et co/
gnoscit dispõnẽ suã a sanitate mãifeste diuisaz. dz eñi sumi
pn^m egritudinis a sensibili lesione opationũ. s. totius cor
poris si egritudo ẽ denoians totũ: sicut febris vel opõnu3
ptis. s. si egritudo est denoiens ptẽ. Egritudies tñ ptis sũt
duplices: qdã q̃ lz sint vni pti ꝓprie: sequit͛ tñ postea ad eas
morb° denoians totũ: sic aliq̃ ẽ egri° oculi vel auris vel pe/
dis vel manus ad quã nõ sequit͛ lesio opõnũ totius: sz solũ
ipsius ptis egre. vñ Auer. 4° colli. ait. debes scire q crisis
a pn° cõputat͛ egritudinis: et ẽ qñ in opõnibus lesio mani/
feste apparet: quapp dicũt qdã. initiũ cõputãdũ est ab ho/
ra in qua patiẽs cogit͛ iace et dimittere opões sibi solitas
ciuiles pp cãz egritudinis nõ habito re^u ad aiositatẽ vel pu
sillanimitatẽ eius. Sunt. n. pusillanimes q et aliqñ manife
stã lesionẽ operationũ dimittũt opões sibi solitas et decũ
bunt. Et qdã sunt robusti aiosi q nõ decũbunt neq3 dimit/
tunt solitas opões nisi post pn^m ad tps. Et qdã sunt inter
ꝑdictos medij q statĩ in ipso pn° morbi relinquunt sibi so
litas opationes et decũbunt nisi multis fuerint opatiõib9
ipediti: sicut itinerantes et domũ reuertentes: q ẽt manife/
ste febrientes ab itinerando nõ cessant. pn^m g̃ sumẽdũ est a
sensibili lesione opationũ totius vl' ptis: q2 ab illa hora dz
incipere cõputatio in q̃ nã sensibiliter incipit agere 9 mor/
bũ et ecõuerso. Hoc aũt est cũ sensibilis ꝑcipit͛ in opationi
bus lesio. non g̃ sumendũ est pn^m ab almeliletu neq3 ab oi
accñtis ꝑter nãm euẽtu. Multotiens enim dixit Gal. prio
de creticis. et scribit͛ dictũ eius a Rabi in xi° ptica. sicut ac/
cidunt hoi aliqñ vigilie et grauedo capitis et pigrities et di
minutio opationis motus et diminutio appetitus et dolor
et labor corpis et silia: et tñ ipse incedit ꝫ morẽ solitũ donec
agitant͛ accñta hec quousq3 ꝓsternãt ipsũ: et nõ dr ip3 hre
quietẽ: et iõ sumit͛ pn^m egritudinis nõ ab inceptione ipsorũ
accñtium: sz ab illo tpe quo manifeste incipit febris appa/
rere quo tpe patiẽs nõ potuit hre quietez. ¶ Et iterũ dixit
Ga. et scribit͛ a Rasis 19° ꝯti. sic. in illo qui passus est soda:
et postea febricitauit pn^m huius febris nõ dz denoiari a tpe
sode: sz a tpe excitationis febris. Et ait Ras. ibi extimo q
pn^m morbi ẽ die et hora est in qbus horribilis sit dispositio
egritudinalis aliq̃ztulũ extra modũ nãe: et subdit inqt Joã
nitius q Ypo. inuit q crisis dz numerari a prio die in quo
febris egro accidit et nõ a prio die quo soda. Et iuxta hoc
pn^m errant medici in numero dierũ crisis: et posse est vt hoc
sit verũ. tñ credo dixit Joãnitius. q possit transire sumere
pn^m a die in quo accidunt accñtia fortia. nã iuxta fortitudi
nẽ ipsorũ est numerandũ pn^m morbi. nã accñtia fortia sine
dubio debilitant virtutẽ et extrahunt eã ab opationib9 soli
tis. Et ait Rasis. ibi dico pn^m morbi est qñ accñtia. s. fortia
incipiunt apparere manifesta: et nõ est dubiũ qn pn^m mor/
bi ẽt sit qñ incipit quis calere vel frigere ꝑter nãm. et meli9
est dixit ipse. incipe numerare a die in quo inceperunt accñ
tia. s. fortia et quo qs incipit calere. Et si accñtia ante pn^m
fe. sint violenta incipiendũ est ab ipsis. Et subdit meli9 tps
qd inueni ad ordinãdũ et ponẽdũ pn^m morbi est illd i quo
nãlis dispõ fuit remota ẽt si tunc febris nõ adesset. ¶ Pro
bis dibus dixit Aui. 1^a 4^i. de hoibus sunt q dicũt q pn^m
egritudinis ex quo numerat͛ ꝯputatio dierũ crisis est extre
mitas hore in qua sentit eger egritudis vestigiũ. Et de ho/
minibus sunt q dicunt nõ. imo est extremitas hore in q̃ se/
ipsum ꝓijcit. i. decubat et apparet in ipso nocu^m opationis.
Et hec qdẽ diuersitas nõ aduenit nisi in febribus q nõ ac/
cidunt subito. i. qbus ꝑcedit almelileto: q2 in istis pp accñ
tia est difficile inuenire pn^m. In illis aũt q̃ subito accidunt
non est pn^m hore. s. difficile ad sciendũ: sz facile. Et illud est
sicut accidit qbusdã febricitantibus: vt incipiat febris eorũ
inceptione apparente: q2 nõ ꝑcedentibus accñtibus: et sic
vel est hõ ante illud nõ hñs egritudinẽ. sup. neq3 accñtia al
melileto: q2 dormit aut ingredit͛ balneũ aut laborat aut si
mile qd faciet et febrit subito. In febribus aũt quas añce/
dit cõfractio et dolor capitis: deinde accidunt ambe res. s.
ipsa accñtia et febris diuersificant͛. s. a ꝑdictis in facilitate
sumẽdi pn^m: fortius tñ est. s. et certius: vt ꝯsideret͛. s. pn^m in/
ceptionis ipsius febris: illic enim est iam apparitio exitus
a dispõne nãli in cõplõne mãifesta. Inceptio vero doloris
capitis et ꝯfortationis in inceptione ꝯsideratione nõ hñt et
q decubat in lecto et somnus. s. in nõ ꝯsueta hora non sunt
de illis qb9 est initendũ: fortasse enim ifirmus nõ decubuit
et iam incipit febris. ¶ Dixit Ga. 1° de creticis pn^m cõputa
tionis ꝑ quã querimus scire diẽ creticũ in recidiuis nõ dz
sumi a pn° recidiue: sz a pn° egritudinis pncipalis. et dixit.
in febribus apatũ dz fieri cõputatio a die apatis et nõ a die
febris. in apatibus tñ intrinsecis ad sciendũ dicere in quo
debeat fieri ruptura eius nõ dz fieri inceptio a pn mo. hi
. s. ipsius apatis: sz a pn° gñonis saniei: quod est qñ sicut di
xit Ypo. in afo. dolor et febris et alia accñtia intenduntur.
Intendunt͛ enim pp intẽsiorẽ pugnã q̃ circa gñonẽ saniei
sit inter nãm et mãm morbi. Ab isto enĩ pn° dz sumi ꝓno
sticatio de ruptura apatis nũerãdo dies vsq3 ad. 20. si apa
fuerit de mã calã in loco calido: vel vsq3 ad. 40. si apa fuerit
de mã frigida et in loco frigido. ¶ An aũt sumẽdũ sit pn^m
cõputationis in sequẽte morbo post partũ an in partu an
ab ipso morbo videnť auctores differre q nõ a ptu vr vel
hic Ga. ꝑ de creticis cũ dixit. q partus sic se vr hre ad egri/
tudinẽ sibi supuenientẽ post ipsum ad tps: sicut dispõ dicta
almelileto ad febrẽ sequẽtẽ: sz a dicta dispõne. vt. s. nõ su
mit͛ pn^m. g̃ nec a ptu. Et Aui. dixit 1^a 4^i. Si peperit mulier
deinde accidit ei febris: tunc si non cõputet͛ ex febre et non
nisi a partu est illud error: et qdã dixerunt: q vtplim accidit
. s. febris post 2^m aut 3^m diẽ a partu. Ex alia parte Ga. super
3° ꝓnosti. vbi dixit Ypo. ꝫm hãc rõnẽ. Cautus esto in pariẽ
tibus mulieribus dixit in ꝯ1°. q a die partus dz fieri cõpu
tatio: dato ẽt q febris incipiat post partũ qd dcm sicut scri
bit͛ a Rasi 19° ꝯtin. In parturientibus cautus esto et nume
rabis a die partus nõ a die febris: silr ẽt voluit Ga. 10. ter.
et Isaac 4° febriũ. Et Auer. 4° colli. dixit. pn^m egritudinis
qñ in opationibus lesio manifeste apparet excepto in pa/
riente: q2 ab ipso partu incipere debemus: q̃uis egri° post
partũ ꝑ tres dies sensibiliter extitisset. ¶ Propter ꝑdicta
dixerunt qdã: q in mulieribus vigorosis et q̃ de facili par
turiunt: et quarũ fetus est vigorosus: in qbus nõ fit magna
humorũ cõmotio in partu nõ dz fieri cõputatio a partu: sz
a febre. Sz in difficulter pariẽtibus in qbus fit magna hu
morũ comotio dz fieri ꝯputatio a partu et he plime sunt re
spectu faciliter pariẽtiũ et cã dicti est: q2 faciliter pariẽtib9
et absq3 accñtibus malis ꝑ partũ est solũ sicut signũ: et sicut
almelileto et nõ cã q febris inuadat: sz in difficulter pariẽ
tibus: et cũ cõmotione multa in humorib9 ptus nõ solũ est
signũ: sz cã q febris supueniat. ¶ Et alij dicunt. q partus
aut est nãlis aut innãlis. Et q febris eueniens post partũ
aut accidit ex malitia part9 et seuis accñtibus ei9: aut ex er
rore et malitia regis cũ ipsa post ptũ: tunc dr cũ: si ꝯtingat
febrẽ post ptũ euenire ex errore in regie pn^m cõputationis

Quo su/mendũ sit principiũ egritudis

Quo su/mendũ sit principiũ i recidiuis et febribus apatum.

Quo su/mẽdũ pn cipium in morbo se/quẽte post partum.

nō oȝ fieri a ptuꝛiſȝ a febꝛe ſolū mō. cū febꝛis illa in nullo ḋpendeat ab illo partu: ēt ſi inter partū ⁊ febꝛē interueniat tꝑs paruū ſiue partus ille fuerit nālis ſiue inālis ⁊ abortiuus. Si vero partus ſiue nālis ſiue inālis fuerit talis ꝙ ex eo accidat cōmotio ſiue agitatio fortis in humoꝛibus pturientis: ⁊ poſtea ſupuenit febꝛis initiū cōputationis oȝ fieri a die partus ⁊ nō febꝛis ſiue poſt ipſuȝ partū ſucceſſerit erroꝛ ſiue malitia in regīe ſiue nō ſiue ſupuenerit aliqua cā febꝛis alia māifeſta ſiue nō. Et rō eſt. q2 in tali partu facta agitatione in humoꝛibus grādi mā q̄ prius ſtabat in corpe pturiētis ſub forma cauſe añtis a regīe nāe relinquit̄ ⁊ putreſcit ⁊ fit cā ɔiuncta febꝛis: ɋ̄uis in qbuſdā ꝑ tunc nō manifeſtet̄ ipſa febꝛis: ſȝ occultet̄ ꝑꝑ intenſionē accn̄tiū doloꝝ ⁊ anxietatū pturientis qbus ſedatis ipſa febꝛis manifeſtabit̄ ⁊ curret curſu hūoꝛis facientis eam ɔtinue vel interpolate. Et dicunt. ꝑdicta febꝛis eſt accn̄s partus: ⁊ oȝ in ea fieri cōputatio: ſicut i febꝛibus q̄ ſunt accn̄s apātis. Sicut ergo in febꝛe ſequente apā fit cōputatio a die apātis ⁊ non a die febꝛis ɔſilr̄ in iſta cōputatio oȝ fieri a die partus ⁊ nō a die manifeſtationis ipſius febꝛis: medicus ḡ oȝ cōſiderare in accn̄tibus partus ⁊ in tꝑe poſt partū febꝛis ſupuenit manifeſte ⁊ in regīe ſequente. nā ſi cito poſt partū febꝛis ſupuenerit: ⁊ maxie ſi partus fuerit cuȝ ſeuis accn̄tibus ⁊ potiſſime ſi poſt ptū nō fuerit cōmiſſus erroꝛ in regīe tunc a partu oȝ ſumi pn̄m. Si vō nō ſupuenerit febꝛis niſi poſt plures dies: ⁊ in partu nō fuerint accn̄tia praua: tunc a febꝛe oȝ ſumi initiū: ⁊ maxie ſi poſt partū cōmiſſus fuerit erroꝛ in regīe. Accidit aūt aliqñ vt pturiens ſit añ partuȝ in ɔceptiōe febꝛiens: ⁊ tunc ſiue partus fuerit facilis ſiue difficilis. ſiue ſup exacerbet̄ in partu vel poſt ipſum ipſa febꝛis initiū cōputationis ſumēdū ē a febꝛe q̄ prius inerat. Et qdā dicunt. ꝙ ꝑgnāti pōt attribui: lȝ iꝑꝓprie nomen criſis ꝑ quādā ſilitudinē. nā in cōceptu nā ꝑ gn̄at fetū. 2° vegetat ⁊ mouet ipſum ⁊ vltio expellit ipſum coadiuuāte celeſti aſpectu: ſicut expellit nā mām moꝛbū faciētē in criſi ꝓprie ſumpta. Ois aūt motus in quo ſm̄ dies vel mēſes determinatos aliqd ꝑparat̄ expulſioni: deinde ꝑꝑ nocum̄ qḋ ifert adiuuante aſpectu celi expellit̄ ſm̄ Gal. 3° de creticis. poteſt dici creticus ſaltē criſi large ⁊ iꝑꝓprie ſumpta. dicunt aūt qdā. ꝙ menſes in cōceptione debēt ɔſiderari ſolares ⁊ non lunares: ⁊ rō eſt: q2 piodi ꝓcedentes ꝑ mēſes attribuuntur ſoli nō lune. Et qdā dicunt. ſi attribuerent̄ lune menſes cōceptionis: tunc plurimi natoꝝ naſcerent̄ in. x. menſe: vt pȝ cōputanti menſes lunares qui numerant̄ per. 30. dies hoc aūt reputandū eſt incōueniens apud verificantes.

⸿ De declaratione figure ſuperius aſſignate. Cap. x.

PRo claro intellectu ſupius aſſignate figure: oȝ ɔſiderare ꝑ° circulū eius exterioꝛē ſupra quē ſignata ſunt oia ſigna zodiaci ſub qbus luna pagrat menſe vno mō ſupius dicto: ⁊ ſupra quē deſcripta ē ɔplōꝝ q circulus diuiſus ē in q̄tuoꝛ q̄dras eq̄les: q̄ruȝ q̄libȝ cōtinet tria ex ſignis zodiaci. Et ꝑm̄ eoꝝ eſt pn̄m q̄dre: ⁊ 2m̄ ē mediū eius qḋ ē indicatiuū ⁊ deſignans diē indicatiuā ipſius q̄dre. Et 3m̄ eſt finis q̄dre deſignās diē creticū in pn̄° ſequentis ſigni qḋ ɔ̄riat̄ ſigno ꝑncipij in duabus q̄litatibus cuius ſigni principij nām ſapit egritudo ſub eo incipiens. Et iō qñ peruenit luna ad ſignū oppoſitū ſigno ꝑncipij: ⁊ ꝑ ɔn̄s egritudini ſub eo incepte iuuat̄ inde nā ⁊ eius auxilio mouet̄ ad creticandū ⁊ expellēdū mām moꝛbi. Et h̄ eſt q̄ȝtū eſt ex nā aſpectuū lune: ⁊ ſic eueniret niſi ex diſpōne māe vel aliis cāis ſupꝛadictis acceleraret nā motum vel retardaret. Et opȝ ɔſiderare in dicta figura circulū minoꝛeȝ intrinſecū q̄dratū ꝑ lineis in modū crucis deductis in eo: vñ reſultant q̄tuoꝛ anguli: quoꝝ qlibet eſt pn̄m ſue q̄dre: cuius vltimus dies ē creticus. Et vides quatuoꝛ alios angulos terminatos ad medium ipſaꝝ quadraꝝ in quo medio

Si diſcurrat per ſigna manifeſte appebit q̄drās nō ſꝫ eſſe ꝑ ſigna oppoſita in duab° q̄litatibus: ūȝ ēt oppoſita ſigna ſꝫ cōtraria ꝑ duas qualitates ꝛc.

ſumit̄ dies indicatiuus. Quidā tñ iſtos alijq̄tuoꝛ angulos numerant cū q̄tuoꝛ angulis q̄dratis: ⁊ dicunt angulos eſſe. 8. indicantes. Et hoc pro tanto pro q̄ꝛto dies creticus: vt. ē. patuit. aliqñ fit indicatiuus. ⸿ Et ſcias ꝙ lȝ in ipſa figura pn̄m q̄dre ſiue ſeptimane ſit appoſitū incipere a prio puncto ꝑmi ſigni. ſ. arietis: qḋ eſt ꝑmū tribus ſignis cōponētibus q̄drā primā: nō tñ eſt necn̄ium illū punctū eſſe pn̄m quadre ſiue ſeptimane: imo ois ſitus ſiue gradus ſiue punctuȝ ſigni cuiuſcūq3 pōt eſſe pn̄m q̄dre ſeu ſeptimane: ⁊ h̄ ꝑ nām egritudinis tunc incipiētis. Diſtinctio eñi ⁊ inuentio ſiue cōputatio dieꝝ creticoꝝ ⁊ ſeptianaꝝ. dixit Yſaac 7° febꝛiū ſumit̄ in reſpectu ad pn̄m egritudinis. Mō egri° nō incipit in pn̄° ꝑmi ſigni q̄drarū circuli: vt arietis cācri libꝛe ⁊ capꝛicorni niſi rariſſime. Cuȝ ergo incipiat egri° in aliquo alio puncto ſignificat tunc ibi eſſe pn̄m q̄dre: ⁊ finis eius erit qñ luna erit in ɔſilī aſpectu q̄dre ſequentis: ⁊ ɔſilr̄ intelligendū eſt de medietatibus q̄draꝝ. Sicut enim vt dictū eſt cuilibet q̄dre corrn̄det ſeptimana. ita cuilibet medietati q̄dre corrn̄det medietas ſeptimane. ⸿ Et qdā ex v̄bo Auer. 4° colli. ſupꝛapoſito regulas ſupꝛadictas creticoꝛum dieꝝ de criſib° in eis fiendis v̄ificari ſm̄ plm̄ dicūt ⁊ nō ſp̄. Et tunc ēt v̄ificant̄ niſi iꝑediantur: aut niſi cadat erroꝛ in regīe: aut niſi ꝑmutet̄ mā moꝛbi de acuitate ſua ad intēſius vel remiſſius: aut niſi ꝓſternat̄ v̄tus vel roboꝛet̄: qbus de cāis: vt ſuperius dictū fuit. cōtingit aliqñ criſiȝ accelerari vel retardari. Et dicunt ex iꝑedimēto ſuperueniente ɔtingit criſim vtplm̄ retardrai. Si eñi criſis eſſet futura in 7° ⁊ appꝛopinquante 7° eger occupationibus mētalibus vel coꝛpalibus ſe dederit: ⁊ cū his vel alijs ſilibus ꝑ totū diē 7m̄ ꝑmanſerit nullū dubiū erit criſiȝ in illo 7° nō fieri: ſȝ retardari. Erroꝛ aūt in regimīe pōt eſſe cā accelerationis criſis: ⁊ ſilr̄ retardationis eius: ⁊ ꝑmutatio diſpoſitionis māe ſilr̄. vtplȝ tñ eſt cā accelerationis: cū addat ad malitiā ⁊ maioꝛē ſtimulationē. Cum aūt eſt cā retardationis: vtplm̄ eſt: q2 ꝓſternit v̄tutē. Si enim mā fe. acute abſolute ceperit fieri acutioꝛ ⁊ furioſioꝛ vel malignioꝛ: tunc criſis eius q̄ debebat fieri in 14. accelerabit ſm̄ gradū acuitatis intenſioꝛis māe. Et iō dicunt. ſi cōtingat in die indicatiua apparere motū ad criſim ex furioſitate māe ⁊ nō vi nāe non oȝ fieri iudicium ꝙ criſis fiat in die cretico ſolito ab illo die indicari: q̄m accelerabit. Silr̄ ſi mā dicte febꝛis acute abſolute fuerit ingroſſata ⁊ mitioꝛ facta ante. 14. diem: tunc criſis que debebat euenire in. 14. non venit. etenim retardabit̄ ad. 17. vel. 20. diē. Et dicunt. virtutis debilitas ſemper eſt cauſa retardationis criſis. Robuſtioꝛ vero facta accelerationis.

AUxiliante deo noſtro Jeſu Xp̄o. incipiaȝ ſermonis 2ⁱ tractatū 5m̄ quī eſt de ꝓnoſticatiōe. Et q2 ꝓnoſticatio h̄t ꝑ ſig°. iō opȝ prius de ſignis tractare. Quapp diuidā hūc tractatū in diſtinctiōes. Et ꝑ° erit de ſignis in gn̄ali. 2° erit de ſigno ſumpto a pulſu i gn̄ali. 3° erit ḋ ſigno ſumpto ab vrīa. 4° erit ḋ ſig° ſūpto ab egōne. 5° de ſigno ſumpto a ſputo. Et 6° erit de pticulari ꝓnoſticatiōe. ⁊ ꝑticularib° ſignis.

⸿ Prima diſtinctio continet capitula. xvj.

⸿ De quid nominis ſignificationis ⁊ accidentis. Cap. j.

SIgnum ſignificatio ⁊ accn̄s ideȝ ſunt realr̄ ſiue in ſubiecto: ɋ̄uis aliqualiter differant rōne ex vſu ipſoꝝ noīum. ⸿ Dixit haly. 6° theoꝛice. accn̄s nocumentuȝ actionis ē moꝛbū ſequēs. Et accn̄ia ſigna ſunt

qbus morbi significant': quēadmodū accidit cū in stō mala sit cōplō: vt illā mala sequatur dispō. Mala ergo cōplō stōi male est cā dispōnis. Et mala dispō ex eo qd̄ est sequēs malā cōplonē stōi accidēs est significās malā cōplonē stōi. ex significatione est signū. neq3 est aliq̄ dr̄ia. s. realis inter accn̄s ⁊ sigm̄ nisi in eoꝝ vsu quo vtimur illis. Si eni ꝑposuerim⁹ per morbos accn̄tia eos seq̄ntia cognoscere morbos ipsos cās dicem⁹ accn̄tiū. Si autē ꝑponam⁹ accn̄tia morbos infirmare ipsa faciēs accn̄tia signa hec vocam⁹, ⁊ morborum significatiōes. Et Auer. 4° coll3 dix. Scias ꝙ signa n̄ sunt aliud nisi illud qd̄ apparet in actiōib⁹ ⁊ passiōib⁹ aialib⁹ ⁊ nālib⁹ cū accn̄tib⁹ q̄ ꝑueniunt ab eis. ¶ Quidā aūt dr̄iam assignātes iter ea dicūt ꝑmo ꝙ significatio ⁊ signū ꝓm. G. 3° ꝑno. c° 14. differūt in h̄ ꝙ significatio est nec̄io ꝛ. cū. s. significat' certa salus aut certa ꝑditio: s3 signū est eoꝝ q̄ ꝓm plūrimū. s. significat' salus aut perditio: s3 nō nec̄io futura: s3 q2 sic vt in plībus euenit. Et dicūt differūt 2° i hoc ꝙ significatio dr̄ ꝓprie de eis que rōne hn̄i p̄nt tm̄ vt sunt ea qbus mediātib⁹ sup dispōnib⁹ mēbroꝝ iterioꝝ iudicat'. Signu3 v̄o ꝓprie dr̄ de eis q̄ ꝑ sensu3 siue ꝑ expimētū hn̄i p̄nt: sicut sunt ea qb⁹ mediātib⁹ sup dispōnib⁹ mēbroꝝ exterioꝝ iudicat'. Et dicūt differūt 3° in hoc ꝙ significatio in plus se h3 q̄3 signū: imo signū sub significatiōe cōprehendit': sicut ab. A. 2°. ꝓm. dr̄ accn̄tia ⁊ significatiōes: sumpsit etiā significatiōes ꝑ significatiōib⁹ ⁊ signis. Ut freq̄nter tm̄ ab auctorib⁹ sinonime accipiunt' vnū ꝑ alio ponētib⁹. ¶ Et dicūt. dr̄ia inter significatiōes siue signa ⁊ accn̄s est: q2 significatio in plus se h3 q̄3 accn̄s nā significatio repit' in oib⁹ hois dispōnib⁹: accn̄s aūt cū sit res ꝑter nām solū in egris: aut etiā ⁊ in neutris decidētie: ⁊ h̄ dicūt sumēdo accn̄s ꝓprie ꝓm ꝙ a medico sumit'. nā si accn̄s large sumptū fuerit h3 in se plus q̄3 significatio: q2 significatio tm̄ ꝯseq̄' dispōnes. Et vltra hoc ēt dispō dr̄ accn̄s: ita ꝙ accn̄s dr̄ de dispositiōe: ⁊ dr̄ ēt de oi eo d̄ quo dr̄ significatio. Et accn̄s q̄de3 q̄nq3 vocauit sinthoma q̄nq3 ꝯcisio. ¶ Et dicūt. ꝙ id qd̄ est accn̄s ifirmo medico est significatio inq̄ȝtū ꝑ ipsum ꝓcedit ad cognoscēdū dispōnū corꝑis nās. Et l3 accn̄s dicat' respectu infirmi: aliqd̄ tm̄ accidēs pōt dici significatio re^{li} ipsius ifirmi. s. qui sapiēs ē ⁊ discernit: ⁊ ꝑ sui accidēs indicat ⁊ detegit ifirmitatē suā: h̄ tm̄ dicūt nō facit inq̄ȝtū infirmus: s3 inq̄ȝtū medici vicē gerit. Multa eni signa ab indicio patiētis habent': ⁊ dicūt ꝙ aliqd̄ pōt esse signū qd̄ nō est accidēs: sicut signū ꝑnosticū cū nōdū est. ꝓpea etia3 signa dicunt' indicia. sicut q̄n Ipo. dixit op3 indicia oculoꝝ attendere. dicunt' aūt indicia: q2 per ipsa indicamur de dispōnibus corpoꝝ: sil'r dicūt ⁊ ꝯ̄rio qd̄dā pōt eē ⁊ est accidēs qd̄ est signu3: sicut est illud qd̄ nō est a medico perceptū signū est nomē correlatiuū. dr̄ eni signū significatū. signū significatū tamē q̄nq3 est p̄sens quādoq3 remotū: vt qd̄ est preteritū vel futurum.

Quid signū ⁊ qd significatio ⁊ signū differant.

In quo differūt signū ⁊ accidens.

¶ De ꝑncipalib⁹ differētijs signoꝝ. Cap. ij.

Dicunt qdā signū multipl'r diuidit': ꝑ āt rōne significati ei⁹: ⁊ vt sic aliud est sanū aliud egrū ⁊ aliū neutrū. 2° rōne eēntie ipsius signi: ⁊ vt sic est triplex: aut est q̄litas mutata: aut exiēs mutatū aut oꝑatio lesa. 3° rōne modi significādi qd̄ tripl'r euenit. Pmo ꝑut refert' ad v̄tutē cognoscētē. i. ad v̄tutē aialē: ⁊ tūc dupl'r: q2 aut ad v̄tutē motiuā: ⁊ tūc adhuc dupl'r: q2 aut sumit' signū a motu nāli aut horrore ⁊ silib⁹: aut a voluntario. Ut ab estuatiōe ⁊ reuolutiōe corꝑis seu mēbri: aut ab vtroq3: sic̄ a tussi egōne ⁊ mictu ⁊ silib⁹: aut sumit' a q̄ete: vt in apoplexia ⁊ sincopi: aut inq̄ȝtū refert' ad v̄tutē apphēsiuā exteriorē: ⁊ tūc adhuc dupl'r: q2 aut q̄ȝtū ad sensibilia oia q̄ dixit Ap. 2° de aia fore. 5. s. mot⁹ ⁊ qes numer⁹ ⁊ magnitudo ⁊ figura. A. tm̄ in suo de aia addidit ⁊ situ3: aut quo ad sensibilia ꝓpria q̄ sunt q̄nq3 obiecta q̄nq3 sensuū exterioꝝ: si aūt quo ad apphēsiuā interiorē siue virtutē regitiuā vel mentē: ⁊ sic tripl'r: sicut triplex est virtus interior. s. imaginatiua cogitatiua ⁊ memorialis: quaꝝ triu3 q̄nq3 corrūpit' vna vel due ⁊ alia reseruabit': vt voluit. G. 2° de accidēti ⁊ morbo. ⁊ 3° de interiorib⁹. aut cōsiderat' signū rōne modi inherentie ei⁹ ad significādū: ⁊ sic signoꝝ qd̄dā sumit' a subal'r inherētib⁹ qd̄ est nec̄iu3 semꝑ ⁊ verū ⁊ qd̄dā ab oꝑationibus siue effectib⁹ ꝑpinquū ex̄ns nec̄io ⁊ apparēns est v̄ritatis. Et qd̄dā a cāib⁹ vel ab his nec̄io cōsequunt' siue ab accidētib⁹ qd̄ neutrū cōtinet ꝑdictoꝝ: ꝙ tm̄ nō mentit' rari⁹ extat. Et hui⁹ qd̄dā est ꝑdurās ⁊ ꝓmū: vt a dispōne sumptū oꝑationū. Et qd̄dā est ꝓm: sed nō ꝑdurās: sic̄ qd̄ ab exteriorib⁹ sumit': ⁊ qd̄dā est neutrū vt extraneū ⁊ cōe. q̄rto mō ꝯsiderat' signū rōne tpis: ⁊ vt sic quoddā est demr̄atiuū qd̄dam rememoratiuū: ⁊ qd̄dā ꝑnosticū. ¶ Prosequēdo ergo de signis Gal. 2° tegni dixit. ⁊ etiā Aui. 2ª p'. inuit hāc esse generalissimā signoꝝ diuisionē. s. ꝙ eoru3 alia sunt sana alia egra ⁊ alia neutra. Et Haly. sil'r 6° theorice dixit. ꝙ signoꝝ tria sunt genera. Primū est quo sanitas sigr̄iat'. 2m̄ quo egritudo. ⁊ 3m̄ q̄ habitudo. que neq3 est sanitas neq3 egritudo. vnūqd̄q3 hoꝝ diuidit': q2 aliud est demōstratiuū. aliud rememoratiuū ⁊ aliud ꝑnosticū. vn̄ in lib. se ctaꝝ dr̄ sinorbicon. i. significatiuū in tria diuidit'. s. in diagonosticō qd̄ est cognitiuū: vt cognoscat qd' i p̄nti sit ⁊ in ꝑnosticō. vt ante cognoscat q̄3 eueniat: ⁊ in memoratiuū qd̄ est cōmemoratiuū p̄ntis dispōnis. Et Haly. dixit. hoꝝ qd̄cūq3 genus aut sigr̄iat eā que transiuit habitudinē ⁊ vocat' rememoratiuū. aut qd̄ in p̄nti est aut qd̄ futurū est: ⁊ dicit' ꝑtendēs ⁊ ꝑuidentia. Et Aui. dixit 2ª ꝓmi. Accidētia ⁊ sigr̄iones h3 vnā triū dispōnū corꝑis. s. sanitatꝭ egritudis ⁊ neutralitatꝭ vnā triū declarāt signonū. s. aut rē p̄ntē. aut rē ꝑteritā. aut rem futurā. ¶ Itaq3 sigª sana sunt q̄cūq3 sunt p̄ntis sanitatis demr̄atiua. ⁊ q̄cūq3 sunt ꝑterite sanitatis rememoratiua. ⁊ q̄cūq3 sunt future sanitatis nūciatiua. Et signa egra sūt q̄cūq3 sunt p̄sentis egritudinis demr̄atiua. ⁊ q̄cūq3 sunt ꝑterite egritudinis rememoratiua: ⁊ q̄cūq3 sunt future egritudinis idicatiua. Et intelligit' tā de sanitate siue egritudie simpl'r q̄3 nūc. Cōsil'r aūt erūt sigª neutra ꝓm tria neutri sigr̄iata q̄cūq3 p̄sentē neutralitatē demr̄ant. ⁊ q̄cūq3 ꝑteritā rememorāt. ⁊ q̄cūq3 futurā ꝑnunciāt. v̄. g. in ꝑ sigr̄iato neutri. q̄cūq3 neutrā dispōnē sigr̄iant. s. nec sanitatē nec egritudinē demōstrādo rememorādo vel nūciādo. Et in 2° sigr̄iato neutri quecūq3 significant sanitatē ꝓm aliquid ⁊ egritudinē ꝓm aliqd scilicet demonstrādo rememorando vel ꝓnūciando. Et vnūquodq3 trium generum signorum dictorum aut sigr̄iat sanitatem egritudinē ⁊ neutralitatē tūc ⁊ dr̄ tale nūc. Scias tm̄ ꝙ ꝑdicta signa ꝯsiderata rōne sigr̄iati imediati iportati ꝑ ipsa dicūt' ⁊ sunt oia p̄sentia ⁊ dmr̄atiua: ⁊ vt sic nullū est ꝑnosticū aut rememoratiuū. Et h̄ iō q2 vt dictū est signū ⁊ sigr̄iatū sunt correlatiua. Nō posito vno correlatiuoꝝ ponit' ⁊ reliquū. Cū ergo oē signū sit in actu. In actu erit ⁊ sigr̄iatū. Et sic cū oē sigm̄ sit p̄sens ⁊ demr̄atiuū sīle erit ⁊ sigr̄iatū imediatū p̄sēs ⁊ dmr̄atiuū. S3 ꝑdicta signa ꝯsiderata rōne sigr̄iati moderati iportati ꝑ ipa tūc aliud ē demr̄atiuū aliud rememoratiuū ⁊ aliud ꝑnosticū. Et de tali signi cōsideratione intelligit' diuisio dicta. ¶ Et vt declarent' ꝑdicta signa in ex°. scias cū in aliq̄ corpore fuerit bona oꝑō re^{li} p̄sentis act⁹ vitaliū aiatoꝝ ⁊ nutritiuoꝝ: tūc ista demr̄ant in p̄senti corꝑe sanitatē fore ⁊ vocant' demr̄atiua: s3 si aliqd̄ corpus egrotat actu ⁊. hēat pect⁹ amplū ⁊ pilosu3 ⁊ venas amplas ⁊ silia signa: tūc ꝑ ea pōt medic⁹ rememorari ꝑterite sanitatꝭ illi⁹ arguēdo ꝑ ea ꝙ id corp⁹ fuit in sanitate calē cōplonis q2 ꝑdicta signa sigr̄iant oīu3 calitatꝭ: ⁊ sic vocant' ⁊ sūt signa rememoratiua. Si v̄o in tali corꝑe actu egrotāte. v̄. g. febre putrida inuenerit medic⁹ calitatē mitē ⁊ in vrina digōnē. ⁊ i pulsu ꝑuā diuersitatē ⁊ sonū bonū ⁊ appem̄ ꝯstātē ⁊ alia silia: tūc poterit ꝑ ea ꝑnosticari futurā sanitatē ⁊ vocāt' sigª ꝑnost. ⁊ co-

Vide hic ꝙ signum ē triplex.

Signoꝝ tria sūt genera. s. sana egra ⁊ neutra ⁊ qdlibet est triplex.

Que sint signa sana egra ⁊ neutra.

Exemplū declaratiuū signoꝝ ꝑdictoꝝ.

dē mō pn̄t in ex° mōstrari signa egritudis ꝛ signa neutra/
litatis.℄ Et subdit. G. ꝙ p̄dicta signa siue demōstrēt siue
Prono- sticū dupli- sumitur. rememorent̄ siue ꝓnosticent̄ a veterib⁹ medicis ↄsueuerūt
vocari ꝓnostica. ꝓnosticū.n.2ʳ sumptū repit̄ apō veteres.
vno° large quātū ad ipoꝛtatū ꝑ qd nois. Interp̄tat̄.n. ꝓ/
nosticū qsi alicuius rei nosticū.i.ostēsiuū. vel ꝓnosticū:qsi
p̄us cognitū:qꝛ p̄us est cognitū a medico q̄ȝ suū signatuȝ.
Et sic oē signū pōt dici ꝓnosticū:quasi ostēsiuuȝ vel prius
notū. scd̄o mō stricte ꝛ ꝓprie ꝛ magis quo ad medicū pro
eo ꝙ est actu pn̄s ꝛ signat aliqd̄ futurū:ꝛ vt sic nō oē signū
Signorū qdā sunt vtilia mul tū: ꝛ qdā minus. est ꝓnosticū:sȝ distinguit̄ a demōstratiuo ꝛ rememoratiuo.
℄ Et subdit Gal. ꝙ de p̄dictis signis qdā sunt multū vti/
lia:ꝛ talia sunt q̄ sunt demr̄atiua ꝛ ꝓnostica. Et qdā min⁹
vtilia. ꝛ sunt q̄ sunt rememoꝛatiua. Et de signis multuȝ vti
libus dixit Gal. sup̄ p̄ ꝓnost. ꝙ ipsa sunt duplicia:qꝛ qdam
sunt multū vtilia infirmo ꝛ modicū medico. ꝛ ista sunt que
sunt demr̄atiua. Et qdā sunt multū vtilia medico ꝛ modi/
cū infirmo ꝛ sunt q̄ sunt ꝓnostica:qꝛ ista reddūt medicum
famosuȝ. ꝛ expertū in arte sua. demr̄atiua aūt nō sic reddūt
medicū:sȝ infirmo multū ↄferūt:qꝛ ꝑ ipsoꝝ noticiā pōt de/
bite curari ꝛ p̄seruari ab erroꝛib⁹. Rememoꝛatiua v̄o ma/
gis ↄferūt medico q̄ȝ infirmo. Et hoc iō:qꝛ ꝑ ipsoꝝ noticiā
potest medicus dicere infirmo tu sensisti. v.g. doloꝛē in ca/
pite vel in renib⁹ vel in stō aut tale vel tale accn̄s:vn̄ reddit̄
medicus famosus ꝛ fidelis. Et infirmus etiā magis in ipso
ↄfidit:qꝛ putat ip̄m bn̄ cognoscere infirmitatē suā. Scias
tn̄ ꝙ oia p̄dicta signa ↄferūt ꝛ medico ꝛ infirmo:sȝ nō eq̄lr.
Inimo demr̄atiua p̄ncipalr ↄferūt infirmo ꝓp cām dictā:
ꝛ ex ↄn̄ti medico:qꝛ ꝑ noticiā egritudinis opat̄ qd̄ dȝ. vn̄
liberat̄ infirm⁹. ꝛ h̄ succedit ei ad gliam magnā ꝛ lucruȝ ꝛ
amicoꝝ copiā. Rememoꝛatiua āt ↄferūt medico p̄ncipalr
ꝓpter p̄dictā cām:ꝛ ex ↄn̄ti infirmo:qꝛ auditu p̄teritaꝝ pas/
sionū reputat medicū bn̄ itelligere:vn̄ multū in eo ↄfidit:ꝛ
talis ↄfidētia mltū opat̄ ad suā salutē:vt p̄ ꝓno. dixit Gal.
ꝓnostica v̄o signa ↄferūt vtriq̄ꝫ ꝓpter cās assignatas q̄n
eq̄lr. ℄ Et scias ꝙ lȝ vnū ꝛ idē signū re^u eiusdē signati nō
possit dici demr̄atiuū rememoꝛatiuū ꝛ ꝓnosticū:dici tn̄ p̄t
Signorū qdā gen⁹ a trib⁹ su- muntur. re^u diuersoꝝ signatoꝝ. ℄ Predcōꝝ signoꝝ tā demr̄atiuoꝝ
q̄ȝ r̄meōꝛatiuoꝝ q̄ȝ ēt ꝓnosticoꝝ:qdā sumunt̄ ab intrinsecis
corpis ꝛ sibi iherētib⁹:ꝛ qdā ab extrīsecis corpis nec sibi in
herētib⁹:sic q̄ sumunt̄ ab aere regiōe ꝛ silibus. Ea aūt que
sumunt̄ ab intrinsecis corpis ꝛ sibi inherētibus sunt ea q̄
sumunt̄ a mō inherētie signi ad suū signatū:de qb⁹ dix̄. G.
in tegni. ꝙ cognitiōes corpoꝝ ꝛ dispōnū eoꝝ q̄ hn̄r mediā
tib⁹ signis aut hn̄r ꝑ signa sumpta a subalr inherentibus
aut ab effectib⁹ aut a casib⁹. Et sumpta a subalr iherentib⁹
sunt sumpta s̄m rōnē sube eoꝝ q̄ signatur.i. ab eo qd̄ est de
eēntia signati:ꝛ per ↄn̄s ab eo qd̄ ipoꝛtat̄ ꝑ aliqd qd̄ ponit̄
in diffōne signati tāq̄ȝ pars eēntialis ei⁹. v.g. in mala ↄplo
ne cal'a qn̄ sumit̄ signatio a q̄ȝtitate caloꝛis. Nā scire d̄bes
ꝙ suba nō sumit̄ hic a Gal. put distinguit̄ ↄ̄ accn̄s:sed ꝑ
dr̄ia essentiali posita in diffōne diffiniti qd̄cūq̄ꝫ sit illud:siue
suba siue accn̄s. ꝛ ea signa dn̄r sumpta ab effectibus que
sunt sumpta ab opōnibus:cū eniȝ ꝑficiunt̄ opōnes debite
corpus dr̄ esse sanū. Et si ledunt̄ sensibilr egrū. ꝛ si insensi/
biliter neutrū. ꝛ ea signa dn̄r sumpta a casib⁹ q̄ sumunt̄ ab
his q̄ cadūt.i. ꝓcedūt a dispōne corpis ꝛ q̄litatibus p̄mis:
vt q̄ sunt q̄litates scd̄e:vt. v.g. coloꝛ in coꝛpoꝛe. cū.n. rube⁹
fuerit signat caliditatē ꝛ cū liuidus frigiditatē. ℄ Hāc eādē di/
stinctionē signoꝝ posuit Gal. 3° de accn̄ti:sȝ sub alijs noi/
bus. Et dixit. ꝙ signoꝝ qdā sumunt̄ a q̄litate mutata:qdā
ab exeunte mutato:ꝛ qdā ab opōne lesa. Et signū qdē sum
ptū ab opōne lesa est sig^m sumptū ab effectib⁹ siue lesione
actionū siue passionū. Et signū sumptū ab exeūte mutato
est signū sumptū a casib⁹. Sumptoꝝ aūt a q̄litate mutata:
qd̄dā est sumptū a subalr inherētib⁹:vt illud qd̄ sumit̄ ab
aliq̄ p̄maꝝ q̄litatū ꝛ qd̄dā est sumptū a casib⁹:vt illud qd̄
est sumptū a mutatiōe scd̄aꝝ q̄litatū coloꝛis odoꝛis ꝛ silīū.
Et rursus 3° hāc eādē distinctionē signoꝝ posuit Gal. 12.
ter. ēt sub alijs noib⁹. ꝛ dix̄. accn̄s aut ē ex lesionib⁹ actuū.i.
est opatio lesa aut est ex inenlitatib⁹ eoꝝ que detinent̄ vel
euant̄ a corpe.i. est exiens mutatū aut est dispō corpis.i. q̄/
litas mutata. ℄ Et Haly. de hac distinctiōe dixit 6° theoꝛi/
ce. dico accn̄tiū tria esse gn̄a cōia. ꝛ vnū est qd̄ in nocumēto
apparet actionū. 2^m qd̄ i habitudinib⁹ vī̄ corpoꝝ. ꝛ 3^m qd̄
in habitudine eoꝝ que a corpe exeūt ꝛ egerunt̄ manifesta/
tur. ℄ Et Aū. 4° coll'ȝ dixit. via q̄ poterimus cognoscere
sanitatē ꝛ egritudinē nō est nisi ab actiōe ꝛ passiōe mēbro/
rū aut reb⁹ q̄ ꝓueniūt a v̄tutib⁹ ipsoꝝ:qd̄ est qꝛ actiōes ꝛ
passiōes ipsoꝝ ꝛ res q̄ ab eis ꝓueniūt sunt apud nos no/
tiores. Et a reb⁹ notioꝛib⁹ ꝓcedere debem⁹ ad min⁹ notas.
Et dixit. res ꝓueniētes ab opōnib⁹ sunt sicut coloꝛ macies
pinguedo ꝛ silia q̄ sunt casus ꝛ accn̄tia q̄ apparēt in exeū/
tibus mutatis. ℄ Aui. q̄ȝ hāc eādē distinctionē tāgēs 2ª p̄ⁱ
dixit. signoꝝ sanoꝝ qdā sunt q̄ cōplōnis signant eq̄litatē:
qdā sunt q̄ cōplōnis signant coeq̄litatē. sup. silr ꝛ egraꝝ ꝛ
neutraꝝ. Sȝ expressit de sanis:qꝛ māifestius de ipsis appa
ret. Et ex his signionib⁹ dixit Aui. qdā sunt subales sūpte a
subalr iherētib⁹:ꝛ dās ex^m in signis eq̄litatis cōpōnis dix̄.
ista sunt. s. situs forma q̄litas q̄ȝtitas ꝛ numerus s̄m ꝙ dȝ.
ꝛ qdā sunt accn̄tales.i. sūpte a casib⁹. dāsq̄ꝫ ex^m dix̄. sic de
coratio ꝛ pulchritudo. ꝛ qdā sunt finales.i. sumpte ab effe
ctibus. ꝛ dās ex^m dixit ipse. iste sū ex cōplemēto opōnū. ꝛ
q̄ incedēdo s̄m ꝑfectionē ꝓueniūt. p̄dicta aūt signa sūpta a
subalr inherētib⁹. de qb⁹ exēplificauit Aui. cōsiderata:vt
sunt subtiue in corpe vel mēbro ꝛ ip̄ȝ infoꝛmāt sūt signata
ꝛ nō signa:sȝ ↄsiderata vt rep̄ntata medico eiusq̄ꝫ sensuȝ in/
formātia sic sunt signa signantia. Nec est incōueniēs dixit
plusq̄ꝫ comētatoꝛ idē eē signū ꝛ signatū re^u diuersoꝝ. s. si/
gnū re^u iudicātis. ꝛ signatū re^u ei⁹ de q̄ iudicat̄. vel vt dicūt
alij nos nō iudicam⁹ ꝑ illud qd̄ ip̄rimit:sȝ ꝑ id qd̄ est ip̄res/
sum. v.g. sensus tactus nō iudicat nisi de ip̄resso. Si eni dȝ
qs iudicare obm calīn tangit ip̄m ꝛ nō iudicat ꝑ caliditateȝ
obīi:sȝ ꝑ caliditatē sibi impressam a caliditate obīi. v. g. tumoꝛ
Accn̄s su- mit̄ triplr a pħo ꝛ a logico:ꝛ a medico q̄ drapl̄r. ꝑ apāte. nā tumoꝛ medico est signuȝ ꝑ qd̄ cogn̄scit egritudi/
nē. ꝛ est ēt signatū:qꝛ est patiēti signatū. s. qd̄ ē apa. ℄ Pre
dicta eni signa oia dixit Gal. accn̄tia vocam⁹ nō qdē prout
veniūt i ↄsideratiōe pħi nālis aut logici q sumūt accn̄s 3ʳ.
vno mō absolute put distinguit̄ ↄ̄ subam. alio mō minus
cōiter ꝑ q̄cūq̄ꝫ qd̄ denoiatiue p̄dicat̄ de alio. ꝛ vt sic est vnū
de q̄nq̄ꝫ p̄dicabilib⁹:ꝛ 3° mō put distinguit̄ ↄ̄ ꝑ se. s. ꝑ eo
qd̄ nō est cā rei ꝓprie:sȝ accn̄tia put veniūt in ↄsideratiōe
medici. ꝛ medici sumūt accn̄s 4ʳ. vno° cōiter ꝑ oi dispōne
siue sit s̄m nāȝ siue p̄ter nām s̄m quā dispōnē corp⁹ dr̄ sa/
nū egrū vel neutrū. ꝛ isto mō sumpsit hic accn̄tia G. scd̄o
mō sumit̄ ꝓprie put est dispō p̄ter nām siue illa dispō sit cā
siue moꝛb⁹ siue accn̄s. Et sic sū psit Gal. 3° de accn̄ti. 3° mō
sumit̄ magis ꝓprie ꝑ eo ꝙ seq̄t̄ egritudinē siue mediate si
ue imediate:ꝛ est illud qd̄ seq̄t̄ egritudinē:sicut vmbra coꝛ
pus. Et dixit G. xi° ter. ꝙ 2ʳ est accn̄tiū dr̄ia. Et q̄ p̄ma est:
est ista ꝙ qdā in fiēdo esse accipiūt dispōnes ↄn̄tes i modū
vmbraꝝ moꝛbū. Et qꝛ accn̄s 4° mō a medico sumptū po/
nit̄ a qbusdā opatio lesa. Iō scire debes ꝙ nō oē accn̄s ↄn̄s
moꝛbū vt vmbra corpus ꝛ imediate est actio lesa:qꝛ aliq̄n
ↄseq̄t̄ d̄bilitas v̄tutis. v.g. moꝛbus sit in aliq̄ tp̄e in q̄ v̄tus
nō d̄beat opari. notū est ꝙ ꝑ tūc nō seq̄t̄ actio lesa. qꝛ nul/
la sit actio tunc:ꝛ tn̄ sequit̄ d̄bilitas v̄tutis ad operanduȝ
vt debeat opari in debito tp̄e:qꝛ tn̄ opatio lesa presupponit
virtutis debilitatē. ideo per opationeȝ lesam intelligimus
Idē signū p̄t esse de mr̄atiuuȝ ꝓnosticū vel reme- moratiuū debilitatem virtutis. Et isto modo accn̄s sumptū ↄtrahit̄
solū ad signandum dispōnes egras. Iōq̄ꝫ Auic. exequens
vbi. s. de signis egritudinū nō dixit signoꝝ vel signionū:sȝ
dixit accn̄tium que egritudines signant. ℄ Et dixit Gal. in
tegni. nō est incōueniēs idē signum esse pn̄tis dispōnis de/

mōstratiuū ⁊ alteri⁹ dispōnis ꝓnosticū vel rememoratiuū īmo sic de facto sepe repit̄ respectu diuersoꝝ: vñ idē signū vt diminutio appetitus est p̄ñtis neutralitatis demōstratiuū: ⁊ est future egritudinis ꝓnosticū. Et eodē mō signa q̄ apparēt in egritudine salubria sunt p̄ñtis egritudinis demōstratiua: ⁊ sunt future sanitatis ꝓnostica. ⁊ silr̄ istamet signa possunt dici neutra ſm aliqd̄ signatum neutri: vt neutri de 3° signato. qd̄. s. in vno tpe est egrū ⁊ in alio sanū. Et dicūt qdā. ꝙ quodāmō possunt dici neutra ꝑmi signati inq̄ntū signant cōualescētiā futurā. s3 nō p̄ñt dici neutra scd̄i signati: q2 l3 sil' significēt sanitatē ⁊ egritudinē: nō tñ simul significāt eas in esse subo. sicut reqrit̄ ad esse neutri scd̄i significati. Et silr̄ signa ɔualescētie p̄ñt dici neutra. q2 significāt p̄ñtē neutralitatē: ⁊ p̄ñt dici signa: q2 ꝓnosticant̄ futurā sanitatē: ⁊ p̄ñt dici egra: q2 rememorāt p̄teritā egritudinē. ¶ Et scias ꝙ p̄dicta h̄ñt veritatē qñ signa p̄dicta sumūtur in corpib⁹ sanis lapsis aut in neutris aut in egris non multū. subdit eni G. signa q̄ reperiunt̄ in corpib⁹ p̄fecte sanis sunt solū sana. ⁊ nō p̄ñt esse egra neq3 neutra. ⁊ silr̄ que repiunt̄ in multū egris sunt solū egra. ⁊ nō p̄ñt dici respectu alicui⁹ sana vel neutra. ¶ Dixit Haly. vbi. s. Signorū supradictoꝝ q̄dā sunt cōia q̄ sunt oēs signantia habitudines. Et q̄dā. sup. sunt ꝓpria. ⁊ sunt dix̄ ipse. ꝙ vnicuiq3 mēbro ꝓpria sunt ⁊ vnicuiq3 passioni vel dispōni. ¶ Dix. G. in ɔ^to affo. poxismos ⁊ ɔsistētias ⁊c̄. ꝙ signoꝝ q̄dā vocantur p̄appar ētia. ⁊ sunt ea q̄ p̄ueniūt dispōnē. ⁊ q̄dā sunt coapparētia al's. post apparētia: ⁊ sunt ea q̄ post iceptā dispōnē aut post eā terminatā veniūt. Ista eni post apparentia. dixit ipse. q̄nq3 incipiūt in ꝓcessu dispōnis q̄nq3 post eā: ⁊ q̄nq3 cū neutro. i. nullo tpe apparēt. nō eni est necesse ea illi dispōni cōiungi cū nō sint accñtia insepabilia neq3 subalr̄ inherētia. s3 sūt q̄dā qualitates sepabilr̄ accñtes. Sūt eni3 dixit Gal. p̄ de criti. signa duplicia q̄dā ꝓpria ⁊ insepabilia ⁊ q̄dā cōia ⁊ sepabilia. Et ꝓpria sunt q̄ semp̄ soli ⁊ determinate dispōni ascribunt̄. ⁊ cuilib3 ɔtēto sub ea: sicut. v̄. g. sūt signa vere pleuresis. Et signa cōia sunt duplicia. q̄dā q̄ dicunt̄ p̄apparētia: s3 meli⁹ coapparētia: q2 qñ dispositio incipit ipsa p̄ñt apparere. nō tñ est necesse ꝙ semp̄ appareāt. nā tūc essent ꝓpria nō cōia. ⁊ nō dicunt̄ p̄apparētia: q2 appareāt añ dispōnē. Post apparētia aūt in ꝓcessu dispōnis. ista tñ diuisio melius adaptat̄ egritudini: ⁊ vt infra.

¶ De signis corpis eucraton. i. sani simplr̄ p̄ ɔplōnē. Ca. iij.

SCias ꝙ sig^a signantia sanitatē aut signant sanitatē simplr̄ aut sanitatē lapsa3 q̄ dr̄ sanitas nunc. Et q2 sanitas cōsistit maxie p̄ bonitatē nāꝝ corpis p̄cipue ɔplōnal' ⁊ cōpōnalis. Jō signa sanitatis sunt signa ɔplōnū nāliū ⁊ nāliū cōpōnū. p̄ itaq3 ponent̄ signa cōplōnū nāliū: ⁊ ɔñr nāliū cōpōnū. qb⁹ habitis habebunt̄ signa sanitatis. Et p̄ in h̄ ca. ponent̄ signa cōplōnis eq̄lis tēpate: ⁊ in seqn̄tib⁹ cōplōnis ineq̄lis distēpate. ¶ Añ tñ oia memorari o3 ei⁹ qd̄ dictū est in ſmone p̄. s. ꝙ cōplō in corpe 2^r ɔsideratur. vno mō ꝓut est vna p̄ aggregationē resultās ex eo alterna cōplōne mēbroꝝ corpis ɔsideratiōe. ⁊ ſm hāc ɔsideratiōnē. Gal. in p̄n° scd̄i tractat⁹ tegni. posuit signa cōplōnis tēperate toti⁹. Alio mō ꝓut est resultās in toto solo ex influxu mēbroꝝ p̄ncipaliū sup̄ totū quā cōplōnē dix̄. A. nō eē eq̄litatē scd̄i modi: s3 declinari ad calm̄ ⁊ hūidū: ⁊ ſm hūc modū G. in ꝓcessu dicti tractat⁹ posuit signa cōplōnū ⁊ tēpate ⁊ distēpate. Et q2 cōplō eq̄lis p̄ mō sūpta est 2^x: vna talis semp̄ q̄ semp̄ est eucrata optima ⁊ tēpata: ⁊ alia talis vt multū: q̄ paꝝ ōficit a p̄dicta. iō in p̄n° hui⁹ capli ponent̄ signa optie eq̄litatis semp̄: ⁊ circa finē ei⁹ q̄ est talis vt multū. ¶ Ponēs itaq3 Gal. signa eq̄litat̄ semp̄ posuit signa sūpta a subalr̄ inherētib⁹. ⁊ signa sumpta ab effectib⁹. ⁊ sig^a sumpta a casib⁹. dixit g̃. Signa signantia optimā cōplōnē siue optimā sanitatē in cōplōne sūpta a subalr̄ inherētibus sunt signa sūpta a tēpantia cali ⁊ fridi ⁊ sicci ⁊ hūidi. dixit eni ꝙ sūt sumpta a tēpantia mēbroꝝ silēs ptes h̄ñtiū. i. mēbroꝝ ɔsiliū i calitate siccitate friditate ⁊ hūiditate. h̄ āt sig^m sumptū a subalr̄ iherētib⁹: q2 cōtēperātia dictaꝝ q̄litatum dr̄ esse ⁊ est de eēntia cōplōnis vel ipsamet cōplō. Fert̄ autē dixit. Ga. 2° de cōplōnib⁹. tale iudiciū p̄ sensum tact⁹ corpis tpati p̄ncipaliter: ⁊ ex ɔsequēti corporis distēperati. Uerūtñ dixit Gal. ibidē. tale iudiciū sensus tact⁹ nō o3 esse iudiciū absolutū ipsius tactus: s3 o3 esse cōiunctū rōcinatiōi: q̄re absolute p̄ sensum tactus hr̄e illud nō possumus. Si eni3 tēperatus iudicaret tēperatū. q̄reret aliq̄s de tēperato iudicāte: ⁊ postea iteꝝ de alio. ⁊ sic 3° etiā de illo alio: ⁊ sic vlterius. Et sic esset ꝓcessus in infinitū. Sed cū cōiungimus iudiciū tactus cū rōne tūc possumus habere illud. v̄. g. puer ⁊ iuuenis h̄ñt eundē gradū calitatis intēsiue. sed tñ ad hoc iudicādū cōiungim⁹ rōciniū dicēdo. p̄cipio calitatē in puero tēperatā ⁊ suauē. ⁊ in iuuene silr̄ tēperatā ⁊ nō sic suauē Et postea rōcinor. cū calitate iuuenis ɔiuncta est siccitas: ⁊ cū calitate pueri humiditas ergo stāte eodē gradu calitatis in vtroq3 vna calitas: vt q̄ iuuenis pōt esse acutior ⁊ mordacior altera. s. calitate pueri. Et sic medicus iudicat per sensum ɔiunctū rōni siue p̄ rōcinationē ɔiunctā cū sensu. vt. v̄. g. ꝑmixtis aq̄ calidissima ⁊ frigida adinuicē resultabit aq̄ tēperata q̄ approximata corpori alicui si illud corpus nō patitur ab ea. arguit sic. Nō patior ab hac re tēperata. ergo ego sum tēperatus. tēperatū eni a tēperato nō patit̄. q2 vt dix̄ Ar. 2° de aia. Op3 sensu3 eē denudatū a forma recepti. vnde dixit Auer. ꝙ p̄dicta ꝓpō Ar. h3 v̄itatē absolutā in alijs sensibus a sensu tactus: in sensu autē tactus nō. Et rō est: q2 sensus tactus h3 iudicare de cōplōne mō cōplō: vt patuit in sermone p̄. non est pōderabilis sed iustitialis: quapropter oportuit ipsu3 participare q̄litatibus recepti. Est autē hoc iudiciū datū priuatiue q2 sumptū ex priuatiōe actionis: qd̄ fit a quocūq3 nō imprimēte in sensu3. Corpus autē distēperatū pōt iudicare corpus equale positiue p̄cipiēdo cōtrarietatē per cōparationē ad tēperatū organū sensus tactus. hoc tñ nō iudicabit de ipso absolute: q2 vt sic iudicaret ip̄m distēperatū in ɔ̄triū: s3 cū rōcinio arguēdo sic. Ego su3 distēperatus. v̄. g. in calido in duob⁹ gradib⁹. ergo tēperatus distat a me per duos gradus tangens itaq3 tēperatū ⁊ inueniēs distātiā in eo duoꝝ graduū a seipso. dicet ipsum esse tēperatū. ¶ De signis autē optime cōplōnis sumptis ab effectibus. Dixit Gal. in tegni. ꝙ ſm effectus. i. opationes d3 esse p̄fectio. ⁊ q2 cōplō ꝓprie attribuit̄ mēbris cōsimilib⁹. iō est hoc maxie referēdū ad effect⁹. i. opatiōes v̄tutū nāliū: ⁊ p̄cipue nutritiue. ¶ Et signis eius sumptis a casibus dixit. ex his. s. que cadunt ex cōplōne que maxie accipiunt̄ a duob⁹ sensib⁹. s. visu ⁊ tactu ꝙ ab his que ex necessitate sequant̄ silēs ptes habētis. s. mēbra q̄ntu ad tactu3 est vt in corpore eius in lenitate ⁊ duritie sit mediocritas: q2 nō d3 esse durū neq3 molle neq3 lene asperū nō sumendo lenitatē neq3 asperitatē ꝓprie p̄ oi re faciēte tactū asperu3 vel lene: vt est multitudo piloꝝ ⁊ ipsoꝝ paucitas. Corpus enim tēperatū debet esse mediū inter pilosum ⁊ nudū pil'. Sciendum est enim q̄3 durities ⁊ mollities. 2° de aia sunt sensibilia ꝓpria sensus tact⁹. Et sunt distincta a qualitatib⁹ elemētoꝝ. nā res pōt esse dura ⁊ humida: vt glacies ⁊ pōt esse mollis fluxibilis ⁊ sicca: vt metallum liquefactū. Sunt enim due qualitates durities ⁊c̄. sequētes mixtionē q̄litatū elemētoꝝ. ⁊ ab his cadūt. Quantu3 v̄o ad visum dixit. Gale. vt sit in eis bonus color. qui bonus color est mixtus ex albo ⁊ rubeo qui maxime representari debet in facie.

¶ Signa autē optime tēperantie in nā cōpōnali sumpta a subalr̄ inherentibus sunt signa. dixit. Gale. ibidē sumpta a q̄druplici nā compōnali. s. a q̄titate continua ⁊ discreta a plasmatiōe a positione p̄ticulaꝝ quarūcūq3 ⁊ totius corporis: vt cū habuerit corpus codecētia. s. plasmationē ma-

Signoꝝ q̄dā sunt ꝓpria ⁊ q̄dā cōia.

Judiciu3 per sensu3 tact⁹ deb3 esse rōcinatiōi cōiunctum

Signa optie tēpantie ex pte cōpōnis

Signa optime tēpantie ex pte cōpōnis.

gnitudinē numeꝝ partiū ⁊ pónē eaꝝ ꝓ optimis opónib⁹. ¶ Et ponēs signa sumpta ab effectib⁹ in nā organica: dixit ꝙ sunt ꝑfectio opationū oīum virtutū inherētiū organicis que ꝓprie sunt opationes ṽtutū aīalium ⁊ nāliū ministrātiū. ¶ Et ponēs signa sumpta a casibus in nā organica. dixit ꝙ sequunt̄ organica in coeq̄litate ⁊ pulchritudine oīs corporis organicoꝝ. Et intellexit per hanc coequalitatē ⁊ pulchritudinē q̄ndā dispónē sequētē ad decētē ꝯpónē totius corporis q̄ dispositio vocat̄ ad pulchrū.

Signa sanitatis simplr vt multū.

¶ Signa vero sanitatis simpliciter vt multū parū deficiētis a supradicta optima sunt q̄ in vtraq̄ nā. s. ꝯplonali ⁊ ꝯpónali hñt quēdā paruū lapsū apparētē ex operationib⁹ debitis illis naturis siue ille lapsus sit in ambab⁹ illis naturis siue in altera earū. Et hoc siue sit in oīb⁹ mēbris ꝯsimilib⁹ vel organicis siue in aliquo vel aliquibus ipsoꝝ: hic autē paruus lapsus cognoscitur ex cognitione corporis sani simpliciter semper. cognitis nāq̄ naturis eis per perfectionē operationū si apparebūt operatiōes in aliquo corpore parū deficiētes ab illis optimis indicādū erit illud corpus esse sanum simplr vt multū. Et terminus discretiōis sanoꝝ semp ⁊ sanoꝝ multū. dixit. Gal. sumit̄ ex hoc ꝙ est magis ⁊ min⁹ in opónibus ⁊ egris cautis repugnare: q2 magis resistit eis sanū semp ꝙ sanū nūc. Et p̄dcā sunt signa optime ꝯplonis ⁊ parū lapse ab ea ꝓut ꝯplō est vna resultās: vt. s. ꝑ aggregationē ꝯplexionū oīum mēbroꝝ corpis.

Signa complexionis eq̄lis per influxum pricipaliū sup toto.

¶ Sꝫ de signis ꝯplexionis eq̄lis ꝓut resultat in toto ex influxu p̄ncipalium sup eo. Dixit Gal. in tegni. ꝙ totius corporis habitudines assimilātur cordi ⁊ epati. s. maxie ⁊ p̄ncipalr. sup. ⁊ aliis principaliū. sup. sꝫ nō ita p̄ncipaliter sicut illis. Et in hoc innuit ꝙ totius corporis dispó disponit̄ ſm dispónē mēbroꝝ p̄ncipaliū maxie tñ cordis ⁊ epatis. Ex coꝝ. n. influxu resultat ꝯplexio sup toto. Et dixit. ꝙ ista ꝯplō toti⁹ maxime dꝫ repḡtari ⁊ ꝯsiderari in mēbris corpis q̄ prius occurrūt videtib⁹: mediāte tñ cute. ¶ Et posuit tria signa optime ꝯtēperātie corporis: quoꝝ p̄mū est color cutis ei⁹ q est ex rubeo ⁊ albo mixtus. Et intellexit de colore faciei. nā in facie est color albus ꝓpter mēbra spermatica multa q̄ in ea hñt ossium. ⁊ ista sunt coloris albi. Et ista albedo ꝑmixta est rubedini ꝓpter sanguinē bonū tēpatū clarū venietē ad cutē eius ⁊ rubefacientē eā. ¶ Scdm signū est ꝙ capilli vt plurimū vel in plurib⁹ sunt rubei. ⁊ hoc in etate iuuētutis: q2 in pueritia sunt flaui: ⁊ postea fiunt subrubei ⁊ mediocriter sunt crispi: ⁊ maxie in iuuētute. calore exacuto ⁊ maxie exiccante mām piloꝝ. Sign̄ant aūt capilli sup ꝯplonē totius: q2 nō solū gn̄ant̄ in capite ex actiōe caloris cutis capitis agētis in hūidū eius. sꝫ ēt ex actōe calitatis cutis musculoꝝ toti⁹ corporis faciētis effumationē ad caput ex qua gn̄antur capilli. ¶ Tertiū sig^m est ꝙ sunt cū mediocritate carnositatis in q̄litate ⁊ q̄ntitate. In q̄litate. i. in duritie ⁊ mollitie carnis. In q̄ntitate vero. q2 nec sunt multū carnosi neq̄ macri. ¶ Hꝫ autē corpus tēpatū virtutē fortē cū mediocritate mãe. Et est mediū oīū extremoꝝ: ad qd̄ oia extrema ⁊ distēperata ꝯparātur. Etenī corp⁹ aliqd̄ dī spissum ꝯparatū ad tpatū. ⁊ silr dī raꝝ grossum tenue pingue macrū pilosū ⁊ nudū. Et silr dī calm̄ fridū siccū ⁊ humidū. Et gn̄alr qdcunq̄ extremū. ⁊ est sicut regula stature policreti. venit. n. ad summū mediocritatis vniuerse. vt tangētib⁹ q̄dē neq̄ molle appeat neq̄ durū neq̄ calm̄ neq̄ frm̄. videtib⁹. n. neq̄ pilosū neq̄ nudū pilis neq̄ grossū neq̄ gracile neq̄ aliquā hñs intēperātiā. Igit̄ necẽariū est ad cognitōez ꝯplonū ⁊ ꝯpositionū distēperataꝝ hr̄e cognitionē tēpataꝝ: qm̄ ipse sūt r̄le cognitiōis sui ipsaꝝ ⁊ aliaꝝ. dꝫ ḡ satagere medic⁹ ad cognitōez eaꝝ: vt recte cognoscē possit dispōnes extremas q̄ ad illas tāq̄ ad mediū ꝯparantur. Verūtñ. dixit Gal. cognitiōes habitudinis toti⁹ q̄ dicētur: ⁊ q̄ dcē sunt debēt attēdi in regiōe tēperata. q2 distēperate regiōes ꝑmutāt cutē corpis ꝑducētes ipsam ſm dominiū sue q̄litatis: ⁊ sic corrūpunt significationē. Calē nāq̄ ꝑmutat ad nigrū. fride ad albū. Et nō intellexit Gal. ꝙ p̄dcē significatiōes nullo mō significēt in regiōe distēperata. imo si in regiōe tēperata significēt imediate: in distēperata pñt significare mediate. ⁊ cū discursu rōis ꝯsiderando q̄ntū regio distēperata ꝑmutata est a tpata ſm suā q̄litatē. inferēdo ergo tñ dꝫ eē ꝑmutata cutis in regiōe illa ſm illā q̄litatē cuius silr ēt intelligēdū est de tpe āni. Et nō solū. dix. G. in regiōe tēpata sūt afferēde ipse significatōes: sꝫ ēt in tpe tpato. ⁊. n. distēperata tpa cutē imutāt. calida ad nigrū. frida ad albū. Et nō solū in regiōe ⁊ tpe ꝯsiderāde sūt significatōes ipse. veꝝ ēt in regie. ita vt neq̄ nudus q̄libꝫ die expōit⁹ soli exustus sit: neq̄ more ṽginis in vmbra sp degēs sit. Est aūt ⁊ in regie ꝯsiderāt̄ ars ⁊ ꝯsuetudo ⁊ alia hmōi ⁊ vt neq̄ nimis exercitiosus sit nꝫ nimis delitiosus. ¶ Dix itaq̄. G. 2°. de ꝯplōnib⁹. tēpatioris ꝯplonis ē cui⁹ corpus vides mediū ṽe inter oēs extremitates. s. maciē ⁊ pinguedinē. duritiē ⁊ lenitatē. calitatē ⁊ frigiditatē. Et istud iō q̄ñ tu inuenis vnūq̄dq̄ corpus hoīum cū tāgis ipꝫ aut calitatē bonā vaporalē aut caliditatē igneā ⁊ acutā: aut inuenis in eo nullā dcāꝝ duaꝝ caliditatū. sꝫ inuenis frigiditatē aliq̄ñ vincētē. ⁊ ē. n. mediū ṽe inter audaciā ⁊ timorē. ⁊ inter tardū ⁊ velocē. ⁊ inter taciturnū ⁊ ṽbosum. ⁊ iter misericordē ⁊ odiosum. ⁊ cū taliter fuerit erit bone aīe: ⁊ amicabilis desiderās fraternitatē hoīum mitis: ⁊ iste sunt p̄ᵉ ⁊ digniores sign̄ones q̄bus scitur: ⁊ cognoscit̄ hō in ꝯplexiōe eq̄lis. Et potes his addere al's seq̄ntes ad istas: ⁊ illud iō q̄ñ cōmedit ⁊ bibit modeste ⁊ digerit cibū ſm ꝙ dꝫ. ita vt ꝯpleat̄ resolutio. i. digō eius nō in stō tātū: sꝫ in epate ⁊ venis ⁊ toto corpore. Et ad summū oēs opationes q̄ sunt ⁊ vocātur nāles ⁊ operatōes q̄ noiantur aīales sunt in eo ſꝫ dispónē q̄ nil eaꝝ vituperat̄. qm̄ in sensib⁹ suis est ſm dispónes optimas: ⁊ in motu mēbroꝝ silr. Et color ei⁹ in oībus dispónib⁹ est bon⁹ ⁊ anhelitus est bon⁹ in oībus boꝝ. Et ē medius iter multū dormiētē ⁊ eū sup quē vincūt vigilie. ⁊ inter lene ⁊ pilosum ⁊ inter albū ⁊ brunū. ⁊ capilli ei⁹ dū est puer sunt ḋclines ad albedinē plusq̄ ad nigredinē: ⁊ cū ꝑuenit ad finē adolescētie sunt ſm ꝯ̄riū ipsius. Et Cōstā. in pātheg̃ni. dixit ꝙ ē boni itellect⁹ nō obliuiosus prudēs ꝯtinēs nō gulosus. Dixit Ari. i de secreti ad Alex. Eq̄or ⁊ tēperatior est creatura q̄ ꝯuenit mediocritati stature cū nigredine oculoꝝ ⁊ piloꝝ ⁊ cū rotūditate vultus. ¶ Dixit Aui. ista signa aggregātur ex decē generib⁹ signorū q̄ supra dixerat. Et primū est eq̄litas tact⁹ in p̄mis q̄litatib⁹ nō q̄dē pōderalis sꝫ iusticialis. Et fit eq̄lis ⁊ in duritie ⁊ mollitie. Dicūt q̄dā. sicut est in vola manus. ⁊ fit eq̄litas in colore. s. ex albedie ⁊ nigredie ⁊ ex ꝓportionata mixtōe sanguis cū cute q̄ est nālr alba: ⁊ fit figure mediocritas inter maciē ⁊ grassitiē. sꝫ tñ declinās ad grassitiē: q2 lꝫ sit tēpatus in ꝯplone humana. nihilomin⁹ declinat ad caliditatē ⁊ hūiditatē q̄ sunt faciētia grassitie. ⁊ vene debēt esse neq̄ multū submerse neq̄ multū eleuate. ⁊ capilli iter pilositatē ⁊ lenitatē ⁊ spissitudinē ⁊ planitiē in pueritia ad russedinē aliq̄lr declinātes: ⁊ in iuuētute aliq̄ntulū ad nigredinē: ⁊ eq̄litas sōni ⁊ vigiliaꝝ cū ꝓportōe debita. nō. n. debꝫ tm̄ dormire q̄ntū vigilare: sꝫ dꝫ dormire q̄ntū req̄rit corpis lassitas: q̄ est cā ꝓp quā nā somnū q̄rit: ⁊ mēbroꝝ in suis motib⁹ ꝯueniētia ⁊ sanitas ⁊ fortitudo i imaginatōe ⁊ eq̄litas in itellectu ⁊ mēoria ⁊ i motib⁹ mediocritas iter mltā audaciā ⁊ timorē iter irā ⁊ patiētiā ⁊ iter ipietatē ⁊ misericordiā ⁊ iter stabilitatē ⁊ ꝑseuerātiā. ⁊ iter hūilitatē ⁊ arrogātiā. ⁊ inter gaudiū ⁊ tristiciā. Et est ꝓcer⁹. i. statura pulcher ⁊ nobilis ⁊ in oīb⁹ opatōib⁹ ꝯplemētū. s. cū ꝓportōe ipaꝝ adinuicē ⁊ sanitas ⁊ bonitas aug^{ti} ⁊ velocitas i ipōr ⁊ sōnia ipsi⁹ ḋlectātia ⁊ nō terrefaciētia. s. ex odorib⁹ bonis sonis delectabilib⁹ visu domoꝝ nouaꝝ pulchraꝝ ⁊ filiū q̄ bonā faciūt spem. Et hr̄e faciē hilarē ⁊ iocūdā ⁊ amabilē:

⁊ erit tēperat⁹ in desiderio comedēdi ⁊ bibēdi: ⁊ erit bone assimulatiōis.i.digōnis in stō epate ⁊ venis ⁊ assimilatōe in toto corpore: ⁊ tēperat⁹ in expellēdo superfluitates a se ex canalib⁹ q̄ illud efficere ꝯsueuerūt. Et qdā dicūt ꝙ hic bō est stature erecte cū mediocritate capitis in magnitudine ⁊ paruitate ⁊ mediocritate in sonoritate vocis ⁊ subtilitate.

¶ De signis cōplexionū nāliū distēperatarū in gñali. Ca.iiij.

Auicēna scda primi. ponēs signa ꝯplonū distēperatarū tm̄ nāliū. dixit ea sumi debere a decē generib⁹ rerū. itelligēs de cōplexiōe toti⁹ corpis. ad cui⁹ certā notionē oia pdcā genera signorū regrere opꝫ. Sꝫ ad cōprehēdēdū ꝯplexionē pticularū mēbrorū nō est necesse oia pdcā genera signorū regrere ⁊ inuestigare. Sup cerebro.n. nō possum⁹ signare per oia ea. sed per qdā tm̄. vt patebit in sermone sequē. trac.2°. ¶ Primū ergo dictorū decē signorū generū est tactus.i.est sumptū per sensuꝫ tact⁹. Mod⁹ aūt q̄ro cognoscit cōplexio ꝑ ipm est: vt ꝯsideret an tactu sani scilꝫ oprie sanitati sit eq̄lis. an ineq̄lis. ⁊ hoc in regiōe tēpata ⁊ tpe tēperato. nā si ei eq̄lis fuerit signabit eq̄litatē. Qꝫ si ab eo patiat tactor ꝯplonē hñs sanā ⁊ infrideat aut calefit aut ipm sentit nāli molliorē aut duriorē aut asperiorem q̄ꝫ nāl' ⁊ neqꝫ fuerit ibi cā ex aere: aut balneatiōe cū aq̄ frida vl' alia re q̄ mollitiē addat aut asprātē: est tūc ex ꝯplexione nō tēpata. ¶ Dixit Ga.2°. de cōplonib⁹. cognitio eorū que actu sunt calida frigida sicca vel humida facili⁹ est scire apud vnūquēqꝫ: ⁊ illud iō: q2 ꝓprietas sensus tactus est discernere inter has res. ⁊ dixit ꝙ cognitio ēt corporis humidi ⁊ sicci est cū sensu tactus. qm̄ res sicca ꝓculdubio est dura. qō aūt est durū ꝑus tactu sentit: nisi q2 nō opꝫ ꝙ res dura sit ꝓculdubio sicca: qm̄ durities q̄uis sit ⁊ a corpore sicco iseꝑabilis: tm̄ nō ei soli ꝓpria. Res nāqꝫ q̄ frigore congelat est etiā dura. ⁊ ꝓpter hoc nō opꝫ ponere ad cognoscēdū siccū ⁊ humidū viā nisi ꝑus pergrat q̄ sit dispō illius in calīo ⁊ frigido qm̄ nō oꝫ ꝙ res dura q̄ est cū friditate in summo sit sicca. ⁊ res q̄ est cū caliditate fortiori: ⁊ ē mollis ⁊ liqda sit ꝓculdubio humida. Sꝫ cū res fuerit eq̄lis in caliditate. opꝫ vt ꝯsideres eā. ⁊ attēdas ex ea an sit mollis an sit dura. nā si fuerit mollis est humida: ⁊ si fuerit dura est sicca. nā calor eliquādo hūidū rei ꝑt reddē añq̄ꝫ ꝯsumat ipsaꝫ rem durā lenē ⁊ mollē: vt appꝫ in pane exposito igni q in ꝑn° eliquatiōis sui hūidi apparet lenis mollis. Silr fridū ꝯgelādo humidū rei faceret apparere rē humidā durā. vt appꝫ in glacie ⁊ grādine. Dicunt qdā ꝙ iudiciū de sicco ⁊ humido per durū ⁊ molle est duplex. vnū generale ⁊ aliud spāle. Et gñale est quo res poneret in ꝯplone respectu eq̄lis ad pōdus. ⁊ tale iudiciū nō tꝫ: q2 multa apparēt tāgēti mollia q̄ sunt sicca ⁊ ꝯ°. Sed iudiciū spāle est qñ fert iudiciū in eadē specie: ⁊ tūc iudiciū tꝫ ⁊ est verū. q̄cūqꝫ.n. eiusdē speciei sunt duriora sunt secciora. ⁊ q̄cūqꝫ molliora hūidiora. Et sic appꝫ ꝙ iudiciū duritiei ⁊ mollitiei non est stabile oi mō nisi prius eq̄litatis caliditatis ⁊ frigiditatis significatiōes ꝑcesserint. nā si nō ita fuerit posse erit vt caliditas durū ⁊ asperū tactū mollificet. nedū illū q est tēpatus ꝓpter dissolutionē ipsi⁹: ⁊ faciat existimare ꝙ sit mollis ⁊ humidus nāl: ⁊ vt friditas mollē tactū iduret nedū illū q tēperatus: ꝓpea ꝙ multū ꝯgelat ⁊ ispissat. ⁊ opinabit tāgēs ꝙ sit siccū: sicut nix ⁊ sal. ⁊ maxie qdē ꝓpea ꝙ ingrossat: eorū tñ. dixit. A. q̄ frigide sunt ꝯplonis corpa.s. multa mollia sunt q̄uis sint macra. qm̄ cruditas mlta existit in eis. Et hinc ē ꝙ in mēbro ēt nālr sicco. aliqñ multiplicātur mlte hūiditates molles q̄ igrediētes poros ei⁹ mollificāt ipm accñtalr: ⁊ ad tactū apparebit molle. Quāuis sm Aristotelē. scdo de aīa. sensus nō decipiat circa ꝓpriū obm in maiori pte.i. in plurib⁹ adhuc sm sniaꝫ Gal'. sensus tact⁹ minus decipit circa suū obm. Iōqꝫ sensus tact⁹ est melior regula ad iudicādū de calido frigido sicco ⁊ humido. Qꝫ si tāgens tēperat⁹ fuerit melius oibus distēpatis iudicabit. In vtroqꝫ tñ dixit qdā ad iudiciū ferēdū d ꝯplone corporū regrit aliquis rōis discursus q discursus est si tpatus tēperatū tāgat: ⁊ nō patiat ab ipso tūc est necari⁹ discursus q̄ arguat: sunt tpatus: ergo ois distēpat⁹ dꝫ me alterare. nō iste me nō alterat. ergo nō est distēpat⁹: sꝫ tēperat⁹: ⁊ hic hꝫ veritatē si tāgēs tāget aliqō corp⁹ sm qōlibꝫ mēbrorū: cū q̄libꝫ suo mēbro cōsili illi. si vō tāgeret totū corpus ei⁹ q tāgit cū vola manus sue. tūc est necessarius ali⁹ discursus. rō qm̄ inueniret partes corpis illius in caliditate diuersas. ptes.n. cordis ⁊ epatis alīs calidiores inueniet. Et dꝫ scire q̄lis est tactus partiū sui corpis. ⁊ si talis tactus fuerit dꝫ arguere. cū ego sim tēperatus. ergo iudico illud corpus esse tēpatū. Si vō tempatū distemperatū tāgat. cū patiat ab eo: dꝫ iudicare illud corpus esse distēperatū sm illā q̄litatē ad quā ab eo alterabit: ⁊ silr sm gradū illius q̄litatis ad quotū gradū se senserit alterari: opꝫ tñ ꝙ tangens sciat se esse tēperatū: ⁊ silr si tāgēs distēperatū fuerit dꝫ scire se esse distēpatū ⁊ in qua q̄litate ⁊ in quoto gradu illi⁹ q̄litatis ꝑ respectū ad tēpatū vñ dꝫ scire q̄le est corp⁹ tēperatū ꝑ sua signa: ⁊ tūc si sit distēpat⁹. v.g. in ꝑ° gradu caliditatis ⁊ tangat corpus tēpatum dꝫ hre hūc rōnis discursum. Iste alterat me in vno gradu ad frigiditatē ergo est tēperatus. Qꝫ si tāgat distēperatum tunc ꝯsiderat: ⁊ si nō alteratur a tēpato quē tāgit dꝫ arguere. ergo iste est mihi similis ⁊ iudicare ipsum calm in pmo gradu. ꝙ si ꝑceperit ab eo caliditatē dꝫ iudicare ipsum esse calm plusq̄ꝫ in ꝑ° gradu: sꝫ gradū caliditatis quē participat. Qꝫ si ꝑcipit ab eo friditatē debilem ⁊ remissam dꝫ iudicare ipsum tēperatū. Si vero ꝑceperit ab eo frigiditatē intēsam dꝫ iudicare ipm distēperatū in frigiditate sm gradū frigiditatis intēse ꝑcepte ab eo. Et dixit Aui. ꝙ ex dispōne vnguiū in mollitie ⁊ siccitate ipsarū est posse cognoscere ꝯplexionis corporis dispositiōeꝫ. ¶ Scdm signū. dixit. A. est sumptū a carne ⁊ pinguedine corporis: qm̄ caro rubea cuꝫ mlta fuerit humiditatē signat. ⁊ caliditatē. mā aūt carnis rubee est sanguis ⁊ ei⁹ factor est caliditas tēpata. nō multū excedēs. nā intensa caliditas carnis ꝯsumeret māmꝫ: ⁊ erit ibi soliditas. nā reddit corp⁹ solidū ad tactuꝫ. pinguedo vero ⁊ adeps signant frigiditatē.i. diminutā caliditatē que est factrix earū. Et est cū ea lapsitas.i. reddit corp⁹ lapsū. verum pinguedo ⁊ adeps sūt. in corpe nālr. ⁊ radicalr.i. ex ꝑncipiis gñonis. Aut accñtalr ⁊ ex tpe acqsita. ⁊ signū distinctiuū vni⁹ ab altera est latitudo ⁊ strictura venarū ipsi⁹ corpis. nāqꝫ latitudo est filia caliditatis: ⁊ strictura friditatis Si ergo dixit Aui. cū pinguedine ⁊ adipe fuerit in corpore venarū angustia ⁊ sanguinis paucitas. ⁊ hic hñti aduenerit debilitas ex fame ꝓpter diminutionē sanguinis nāl' q ꝑpeꝑatus ad illud quo mēbra ex nutrimēto indigēt significabit ꝙ cōplō hec est sm nām. Et si h̄ signa illi nō affuerint signabit ꝙ est ꝯplō acqsita. Mā aūt pinguedis ⁊ adipis est sanguinis vnctuositas: ⁊ ipsarū factor est frigiditas: ꝓpterea in corpore abūdantē humiditatē signat ⁊ frigiditatē. Vnctuositas.n. sanguinis hꝫ multas partes aereas ⁊ multas etiā aqeas. vñ ⁊ hūida reddit. Et q2 friditas est causa efficiēs earū. iō in epate minorant: ⁊ sunt i itestinis multe. caliditas.n. epatis resoluit ⁊ ꝯsumit mās earū. ⁊ iterū ipse sunt pabulū caloris. Iōqꝫ in mēbris calīs pauca aut nulla reperit pinguedo vel adeps: ⁊ iō ipsa diminutio in corpore semp caliditatē signat. sicut ipsarū in corpe superfluitas hūiditatis ⁊ frigiditatis signat superfluitatē: ⁊ ꝙ corpus fridū est ⁊ hūidū. Et dixit. A. supra cor nō sunt pinguedines plusq̄ꝫ supra epar nisi ꝓp nām: ⁊ nō ꝓp cōplonē ⁊ formā cordis. ⁊ ꝓp curā nāe pēdētē a mā illi nō. lꝫ.n. caliditas cordis repugnet generatiōi pinguedis sup ipso. nā tñ q̄ corpa ꝓp fineꝫ ꝯdidit ordinauit ꝙ sup cor gñaret piguedo sup finē.s. vt remittēt sua friditate caliditatē cordis ⁊ ꝓhibēt ipꝫ ab iflāmatiōe ad quā ē dispositū ꝓp mltā suā caliditatē: ⁊ ēt vt dixit qdā

Primum signum a tactu.

Sensus tactus ē melior regula ad iudicandū de calido frigido sicco ⁊ humido: sꝫ indiget aliquali rationis discursu.

Iudicium de sicco ⁊ hūido ꝑ durum ⁊ molle est duplex.

Secūdum signum a carne ⁊ pinguedine.

pinguedo sua soliditate ↄtineat caliditatē in ipso: ⁊ ꝓhibe at eā ⁊ spūs exalare. Ac ēt qꝛ cū coꝛ sit in nimio motu ni/miū exiccaret̃: generata ē ergo circa ipm̄ pinguedo: vt le/niat ⁊ mollificet ipm̄ ab exiccatiōe. Ex dictis pꝫ ꝙ tā caro q̄ꝫ pinguedo significat in coꝛpe humiditatē sꝫ differēter. nā pp carnē est ī coꝛpe soliditas ⁊ ꝓpter pinguedinē lapsitas. Dixit. A. si caro fuerit pauca ⁊ adeps multus nō fuerit si/gnificabit siccitatē: coꝛpus vō carnosum absq̄ꝫ multa pin/guedine ⁊ adipe est coꝛpꝰ calm̄ ⁊ humidū: ⁊ si fuerit in coꝛ pe caro rubea multa cū pinguedine ⁊ adipe pauca sig̃nabit coꝛpis humiditatē sup̃fluā. Et dixit. pinguedinis ⁊ adipis cōgelatio sup coꝛpus diminuit̃ ⁊ auget̃ ꝯm caliditatis eius minorationē ⁊ augm̄. Et dixit. A. ex coꝛpibꝰ qd̄ magis ma crū est. ē fridū ⁊ siccū. pꝰ ipꝫ calm̄ ⁊ siccū. deīn siccū in cali tate ⁊ friditate tēperatū. deinde calm̄ in siccitate ⁊ hūidita/te tēpatū. ¶ Tertiū sigm̄. d. A. ē sūptū a capillis. s. ⁊ pil. ⁊ signa ab eis sumēda sūt ex pte hoꝝ modoꝝ: qꝛ sunt veloci/tas ⁊ tarditas oꝛtꝰ eoꝝ ⁊ multitudo eoꝝ ⁊ paucitas ⁊ ipo rū subtilitas ⁊ grossities: ⁊ eoꝝ planities ⁊ spissitudo. Et eoꝝ coloꝛ est vna de radicibꝰ in h. ¶ Et scias ꝙ ex capillis ⁊ alijs pilis coꝛpis sil̃ pōt sumi significatio imediate sup cō plōne totiꝰ coꝛpis: sꝫ ex capillis solū seq̄ret̃ sig̃fio imedia/te sup cōplōne capitis ⁊ cerebri. mediate tn̄ sup cōplexione totiꝰ. Ex velocitate ⁊ tarditate oꝛtus eoꝝ. sic sig̃nat̃. dixit. Aui. Illi q tarde nascunt̃ aut nō nascūtur cū nō fuerit sigª demōstrātia. s. ad oppositū coꝛpus penitꝰ. i. paucū sangui/nē hie significāt. sup. sꝫ mltū: ⁊ ꝙ ↄplō vehemēter ē hūida ⁊ a re mltū hūida nō pt eleuari vapoꝛ multū siccus q ē mā piloꝝ. supplē: ⁊ si essent ibi signa demōstrātia ꝓuationem seu paucitatē sanguis. tūc eēt ex friditate: qꝛ tūc nō eēt ibi caliditas eleuās mām piloꝝ. Jōq̄ꝫ ⁊ aīalia exāguia penitus sūt carētia pilis. si autē festinabit̃ oꝛtus piloꝝ. dixit. A. nō erit tūc coꝛpꝰ illius hūiditatis. Immo ðclinabit ad siccita/tē. Et. A. qdē p h sigm̄ nō docuit sig̃nare sup caliditate vel fri/ditate: sꝫ dixit ꝙ ex alijs cognoscant̃ signis. qꝛ ꝓprie istud signū idicat de siccitate ⁊ humiditate. siccitas tn̄ plus faciet ad velocē oꝛtū piloꝝ cū remissa caliditate q̄ꝫ cū intēsa. Et do/cēs Aui. sig̃nare p tps apparitiōis eoꝝ ⁊ q̄ꝫtitatē ⁊ modū sꝫ ipsoꝝ. dixit ꝙ cū caliditas ⁊ siccitas ↄiūgunt̃: tūc pili multo citiꝰ nascunt̃: ⁊ erūt multi grossi. qm̄ multitudo eo/rū caliditatē sig̃nat ⁊ grossities mltā fumositatē. Jō dix̄ ipe. In iuuenibꝰ est amp. de pilis q̄ꝫ ī pueris: qꝛ pueroꝝ māe sūt vaporose. nō fumose ⁊ sicce sicut ī iuuenibꝰ. sunt. n. in iuue/nibꝰ ⁊ coꝛpibꝰ calidis ⁊ siccis due cāe piloꝝ. s. mālis ⁊ effi ciēs. ⁊ hoꝝ ↄ̃ria. dixit ipe: sequūtur ↄ̃ria. s. qꝛ vbi ↄiūgētur friditas ⁊ hūiditas tardiꝰ nascent̃ pili ⁊ erūt pauci ⁊ subti les. Et subdit. ꝙ pili multi in puero significāt ꝙ ipsiꝰ ↄplō cū crescet ad meliam ↄuertet̃. s. inālē: ⁊ p viā adustiōis. Et in sene significāt ꝙ in pñti est melicus. s. ināl. ¶ Et docēs significare p figurā capilloꝝ. dixit ꝙ crispitudo eoꝝ sig̃nat caliditatē ⁊ siccitatē: qm̄ ē ex toꝛtuositate poroꝝ cutis ex qbꝰ egrediunt̃: ⁊ cognoscit̃ crispitudo ex pte poroꝝ: qꝛ nunq̄ꝫ mutat̃: q̄ꝫuis alteret̃ ↄplexio: sꝫ q̄ ꝓuenit ex caliditate ⁊ sicci tate mutat̃ mutata cōplōne. Crispitudo nāq̄ꝫ g̃nat̃ a calo ↄsumēte ꝯm ptem humidū capilloꝝ ↄtinuās eos: sicut ap/pet in capillis igni expositis q icrispātur. Et qdā dicūt cri/spitudinē ꝓcedere ex difformi actiōe caloꝛis in ptes humidi capilloꝝ. vñ vna pars leuigat ⁊ alia decidit grauioꝛ exñs. ⁊ sic crispitudo generat̃: ⁊ qñ g̃nat̃ a caliditate capilli ꝯm plm̄ sūt nigri. ¶ Et docēs. Aui. significare p colorē capilloꝝ. di xit ꝙ eoꝝ nigredo significat caliditatē. ⁊ subalbedo fridita/tē. ⁊ citrinitas ⁊ rubedo eq̄litatē ↄplōnis. Cā pmi dicti est ꝙ caliditas q̄ꝫto maioꝛ est tāto magis adurit mām pilorū ⁊ res q̄ꝫto adustioꝛ est tāto nigrioꝛ. Et intellexit vt dicūt añ de nouo plus generat̃ in quo tpe mā eius mixta ē cū mul/to hūido. tūc. n. caloꝛ agēs in ipꝫ denigrat. Secꝰ est cū post g̃iōnē eiꝰ est exiccatꝰ: qꝛ tūc caloꝛ agēs ī ipsaꝫ: sicut in rem siccā dealbaret ipm̄. vnde pꝫ in hñtibꝰ capillos nigros qui trahūt morā ad ignē vel sub sole pili eoꝝ dealbātur. Et cā scōi dcti est: qꝛ sig̃nat albedo diminutā caliditatē. dixit āt su/balbedo. qꝛ nō est vā albedo: sꝫ cū q̄dā obscuritate cū eleua tur mā pili a caliditate. Et dixit. A. ꝙ albedo sig̃nat friditatē ⁊ humiditatē vehemētē: sicut vera canicies: ⁊ aliqñ sig̃nat siccitatē foꝛtē. sicut accidit vegetabilibꝰ cū siccātur ꝙ deal/bātur. sꝫ h nō accidit in hoībꝰ nisi ī fine egritudinū deficiē/tiū. citrinitas vō in puero sig̃nat eq̄litatē: ⁊ silr̄ rubedo in iuuene. ¶ Dixit Aue. 4°. col. sciēdū est ꝙ sig̃natio coloris piloꝝ nō v̄ificat̃ p maioꝛi pte nisi in climatibꝰ tpatis. q̄ꝫuis in qlibꝫ climate aliqd possit cōphēdi: ↄpādo hoīes illius climatis sibijpsis. v. g. in theutonicis ⁊ ethiopicis: qꝛ in ethiopibꝰ capilli sūt nigri ⁊ sūt in toꝛtuositate vltima. ⁊ nō ꝓpter h ↄplō eoꝝ erit calida. imo meliꝰ est attribuere hec signa caloꝛi extrinseco. ⁊ dicemꝰ q̄si ꝙ sint fridi. Et theuto nici ⁊ sclaui q sūt in terris frigidis sunt albi. ⁊ eoꝝ capilli sunt albi ac flaui ⁊ plani: nec per hec dicendū est: ꝙ eorum complexio sit frigida: quod quia eorum complexio est in vltima caliditate: qꝛ caloꝛ claudit̃ in intrinsecis partibus eoꝝ coꝛpoꝝ: sicut accidit in hyeme. Et Aui. dixit. aeres ⁊ regiōes in re piloꝝ opationē hñt q̄ est obseruāda. nō ēt ti/met̃ ꝙ in nigro. s. in ethiope sit capillus flauꝰ q̄ eq̄litatē cō plōnis significet. neq̄ꝫ in capillis sclaui sit nigredo q̄ ipsius significet caliditatē. Et dixit. ꝙ etas ēt in re capilloꝝ opatur. qm̄ iuuenes sūt sicut meridionales: ⁊ pueri sicut septētrio/nales: ⁊ senes sicut indi. ¶ Quartū sigm̄ sūptū est a coloꝛe coꝛpis q dꝫ eē nālr̄ albꝰ mixtꝰ ruboꝛe: sicut dcm̄ ē in signis ↄplōnis simplr̄ nālis: si ḡ coꝛpꝰ coloꝛat̃ alio coloꝛe sig̃nat cō plōnē impatā foꝛe. Albedo. n. dixit. A. ē sigm̄ ꝓuatiōis san guis: aut paucitatꝫ ipsiꝰ cū friditate. qm̄ si cū caliditate eēt ⁊ hūoꝛe colico coloꝛ eēt citrinꝰ. ⁊ coloꝛ rubeꝰ sig̃nat multū sanguinē. nā rubedo attribuit̃ cōplexōi mlti sāguis: nō tn̄ multe caliditatis. Et Aui. h itellexit nō de cōplōne q̄ est pu ra: sꝫ de ea q̄ est cū mā. ¶ Et coloꝛ ruffus ⁊ subruffus signi ficāt caliditatē. Sꝫ subruffus significat plus colerā ⁊ ruffus sanguinē nō multū vel sanguinē colericū. Et tn̄ dix̄ A. cū subruffus significat sanguis ꝓuationē: sꝫ nō sit ibi colera: si cut in ↄualescētibꝰ: ⁊ ē in eis cū rubedie remissa declinās ad pallorē. est aūt caloꝛ ruffus declinās v̄sus albedinē ⁊ si/gnificat sanguinē subtilē vel sāguinē colericū: ⁊ coloꝛ sub/ruffus ēt ðclinat v̄sus rubedinē: minꝰ tn̄ q̄ꝫ ruffus: ⁊ sic mi nus recedit ab albedine. Est. n. coloꝛ iste: sicut coloꝛ colere q̄ est clara remisse rubedis. ¶ Coloꝛ vō fuscꝰ vehemētē si/g̃nat friditatē ob quā paucificat̃ sanguis: ⁊ ille paucꝰ ↄge/lat̃ ⁊ ad nigredinē ↄuertit̃: ⁊ cutis mutat coloꝛē: ⁊ ideo est de spēbꝰ coloris nigri declinās ad q̄ndā liuiditatē. ¶ Sed coloꝛ brunꝰ significat caliditatē ⁊ est de spēbus coloris nigri declinās ad obscuritatē: ⁊ ē sic coloꝛ in rebꝰ adustis. ¶ Et coloꝛ melōgianꝰ friditatē significat ⁊ siccitatē: qm̄ est coloꝛ q solā colerā nigrā seqtur ⁊ impurā. i. ꝓmixtā alijs hūoꝛibꝰ ⁊ ipsa similat̃ coloꝛi melōgie: quē qdā dicūt ꝙ est coloꝛ ce/lestis vl̃ azurrus. ¶ Et coloꝛ gipseꝰ friditatē sig̃nat: ⁊ ē flāti ca: ⁊ ē coloꝛ albꝰ cū q̄dā moꝛtificatiōe. ¶ Et coloꝛ flāneus sig̃nat friditatē ⁊ humiditatē cū pauca re melica: qm̄ est coloꝛ albꝰ cū pauco viridi. Erit ḡ coloꝛ albꝰ sequēs ↄplōnē friditatis ⁊ hūiditatis. Et viriditas seq̄ns sāguinē ↄgelatū trahētē ad nigredinē q cōmixtꝰ flāti fit sicut viridis. dicūt qdā ꝙ coloꝛ sanguineꝰ est coloꝛ blauꝰ. ¶ Coloꝛ aūt ebur/neꝰ sig̃nat friditatē flāticā cū pauca colera rubea. ē. n. coloꝛ q similat̃ eboꝛi q ē albꝰ cū pauca citrinitate mixtꝰ. ¶ Dix̄. A. ꝯm plm̄ mutat̃ coloꝛ pp epar ad subruffedinē ⁊ albedi nē: ⁊ ad subruffedinē qdē cū est calefactū: ⁊ ad rubedinē cū est infrigidatū. Et pp splenē mutat̃ coloꝛ ad subruffedinē ⁊ nigredinē pp sanguinē esse infectū coloꝛe melancolico: ⁊ in emoꝛroydibꝰ. s. a qbꝰ fluit multꝰ sanguis mutat̃ coloꝛ ad subruffedinē ⁊ viriditatē. ꝓdicte aūt coloꝝ mutationes

Tertiū si g: ū a ca pillis ⁊ pi lis.

Quartū signum a coloꝛe coꝛ poris.

Vide hic ꝙ coloꝛ melōgia/nus fridi/tatē ⁊ sicci tatē sig̃ni/ficat.

nõ sunt semꝑ ſꝫ aliqñ. ¶ Et dixit. A. ꝙ cognoscere ex colore lingue cõplexionẽ stõi ⁊ itestinoꝝ ẽ valde difficile. ⁊ silr ex colore oculi ꝯplexionẽ cerebri. ¶ Notãt ꝙ magnitudo ⁊ puitas mẽbroꝝ: aut ẽ ꝓportionata: aut iꝓportionata. magnitudo nãqꝫ ꝓportionata significat mãe abundantiã ⁊ sic hũiditatẽ ⁊ informatiue fortitudinẽ: q̃ cũ opaꝛ cũ caliditate significat calorẽ. i. sic significat ꝯplonẽ calidã ⁊ hũidã: ⁊ hoc est verũ si magnitudo a ꝑamẽto fuerit bñ excedens. nã si ꝑ aꝑ excesserit. tunc aut signabit calitatẽ cũ ꝑamento passiuaꝝ: vel cũ pua declinatione ad hũiditatẽ: aut signat hũiditatẽ cũ ꝑamẽto actiuaꝝ. aut cũ pua dclinatione ad caliditatẽ. magnitudo vo iꝓportionata signat hũiditatẽ ⁊ iformatiue dfectũ q̃uis possit ꝓcedere aliqñ ab excedẽte ꝯplõne: ſꝫ plꝫ tñ ꝓcedit a friditate. ⁊ iõ ſm plm signat ꝯplonẽ fridã ⁊ hũidã. Paruitas vo ꝓportionata significat iformatiue fortitudinẽ ⁊ mãe paucitatẽ ⁊ sic ꝯplonẽ calidã ⁊ siccã. puitas vo iꝓportionata signat iformatiue defectũ ⁊ mãe paucitatẽ: ⁊ sic ꝯplonẽ siccã ⁊ ſꝫ plꝫ frigidã. ¶ Bõa figuratio mẽbroꝝ signat fortitudinẽ iformatiue: ⁊ sic ꝯplonẽ ꝑatã aut calidã. Et malitia figurationis mẽbroꝝ signat ꝯplonẽ distẽperatã ⁊ ſꝫ plm fridã. ¶ Amplitudo venaꝝ ⁊ ipsaꝝ grossities: ⁊ altitudo signat hũiditatẽ max^e simlr si ita fuerit. nã si pua fuerit eaꝝ ãplitudo signat aut calitatẽ cũ ꝑantia passiuaꝝ: aut hũiditatẽ cũ ꝑantia actiuaꝝ. Strictura vo ⁊ subtilitas venaꝝ signat friditatẽ ⁊ siccitatẽ. Ait. n. G. i tegni. Amplitudo ẽ filia calitatꝫ ⁊ strictura friditatꝫ. Et dixit. i^o de ꝯplonib^o. cui^o vene sunt ãple ẽ in nã sua calidus: ⁊ cui^o sunt stricte frigid^o. Et cã pꝫ ex dictis. Et h iõ q: color ligue põt ꝑmutari ex dispõne spũaliũ ⁊ silr cerebri: ⁊ non solũ ex ꝯplone stõi. ⁊ silr color oculi ꝑt ex alioꝝ mẽbroꝝ dispõnibus imutari q̃ cerebri. Et dixit Aui. ꝙ fortasse in vna egritudine diuersitas duoꝝ coloꝝ in duobus ꝯtingit mẽbris: sicut cũ albescit lingua ⁊ nigrescit facies: sicut in icteritia q̃ ẽ ꝑꝑ vehementiã colere rubee In ea enim albescit lingua ꝑꝑ opilationẽ pori fellei vadentis ad stõm: ⁊ ẽt vadentis ad itestina. vñ colera nõ venit ad ipsam nec ẽt ad linguã mediante ꝯtiguitate sua cũ stõ: q̃re non tingiꝛ ab ea colore eius: ſꝫ dealbaꝛ ꝑꝑ effusionẽ flãtis ad ipsam. Facies aũt citrinaꝛ: q: cola trãſit cũ sanguine ad mẽbra exteriora ⁊ cutẽ. ¶ Quintũ signũ. dixit. A. ẽ sũptũ ex forma mẽbroꝝ corporis qm̃ caliditatẽ sequiꝛ pectoris amplitudo ⁊ extremoꝝ magnitudo. ⁊ ipsoꝝ cõplementuꝫ absqꝫ coangustatione ⁊ sine curtitate. ⁊ precipue manuum ⁊ pedũ ⁊ venaꝝ amplitudo ⁊ eaꝝ apparitio ⁊ pulsus magnitudo ⁊ ipsius fortitudo ⁊ magnitudo musculoꝝ ⁊ ꝓpinquitas ipsoꝝ in iuncturis. qm̃ oẽs opationes augmẽtatiue ⁊ cõpositiue forme calitate ꝯplenꝛ ⁊ frigiditatẽ sequunꝛ hoꝝ oium ꝯria: qm̃ ꝑꝑ ea minoranꝛ virtutes nãles: ⁊ non cõplentur opationes nãles: ⁊ creationẽ ⁊ ꝯplonẽ siccã sequunꝛ aspitas ⁊ curuitas ⁊ iunctura ꝑ macrefactio ⁊ cartilaginũ appitio in epigloto ⁊ naso ⁊ est nasus eq̃lis. i. subtilis ⁊ gracilis: ⁊ hoꝝ ꝯria sequunꝛ hũiditatẽ. ¶ Sextũ genus est sumptũ ex velocitate. sup. ⁊ tarditate siue ex facilitate ⁊ difficultate mẽbroꝝ actionis. s. ⁊ passiõis: mẽbruꝫ. n. cũ cito calefit ⁊ absqꝫ difficultate est calẽ cõplonis: qm̃ ꝯuersio in gñe ꝓportionali est facilior q̃ ꝯuersio ad ꝯriuꝫ ⁊ sic si cito infridaꝛ est frigidũ. ¶ Et remouens. A. dubiũ dixit. si aliqs dixerit. ꝙ opꝫ ꝙ res sit huic ꝯria: q: nos pro certo scimus ꝙ res nõ patiꝛ nisi a suo ꝯrio. Pro solbne huius dubij Aui. innuit hanc distinctionẽ. ꝙ aliqd põt eẽ silr alterari dupl̾r. vno modo in forme ⁊ gradu: ⁊ talia sunt q̃ ad inuicẽ se nõ alterãt nec adinuicẽ patiunꝛ: alio mõ in formaꝫ nõ in gradu: ⁊ ista ad inuicẽ se alterãt: ⁊ vnũ patitur ab alio facil̾r: sicut minus calidũ facil̾r a magis calido patiꝛ ⁊ alteraꝛ: q: in hñtibus symbolũ facilior est transitus. minus. n. lꝫ cũ maiori cõicat in forma: tñ in minori ẽ aliq̃ ꝯrietas ad maius: q: minus calꝫ lꝫ sit a ꝑdñio calidũ: tñ hꝫ plures ꝑtes friditatis q̃ magis calm: ⁊ intellexit in mixtꝭ. dixit itaqꝫ Aui. rñdẽs ad dubiũ ꝙ silẽ a quo nõ patiꝛ res est illud cuius q̃titas ⁊ q̃litas: ⁊ qõ silẽ ei existit ẽ vna i spẽ ⁊ nã: qõ aũt est calidius non est silẽ ei qõ est minus calidũ imo duo calida quoꝝ vnũ est calidius altero diuersificanꝛ ⁊ illud qõ est minus calm cõparatione eius qõ est frigidi^o est fridũ. patiꝛ ḡ ex hoc: vñ est fridũ ꝯparatione illius ⁊ nõ calm. ⁊ patiꝛ ẽt ab eo: qõ est fridius a frido vnũ tñ eoꝝ. s. fridioris ⁊ calidioris illo minus caldq̃litatẽ ipsi^o minus calidã auget. ⁊ ꝑbet ei aug^m: ⁊ hoc ẽ illud: qõ est fortius. s. qõ est calidius. Alteꝝ vero ipsi^o. s. minus calidi diminuit q̃litatẽ. ⁊ est illud qõ est frigidius eo aut fridũ absolute. Et in hoc inuit ꝙ silẽ facilius patiꝛ a simili in forma nõ in gradu q̃ a ꝯrio: q: simile augmẽtat formã passi. ꝯriũ vero eã corrũpit. Alteratio ergo ad illud qõ in sui q̃litate ꝑstat aug^m ⁊ mutat illud qõ in ipso est fortius ẽ facilior. ¶ Et post h Aui. inuit aliã dubitationẽ q̃ est. dcm̃ ẽ: qõ silẽ facilius alteraꝛ a simili q̃ a ꝯrio. Cõtra h ẽ alia cã que cõicat in q̃litate coꝝ q̃ sunt silia. nã nos videmus ꝙ corpa q̃ hñt caliditatẽ fortẽ fortiter se defendunt ab occurrẽtibus calidis debilibus. ita ꝙ difficulter patiunꝛ. Sꝫ calidũ debile facilius alteraꝛ: ⁊ h vꝛ ꝯdicere dicto añcedẽti. ⁊ h dixit. A. p ista v̾ba lꝫ sit h cã alia q̃ alicui coꝝ q̃ in q̃litate cõicãt est ꝓpria ⁊ ꝯdicit. Et declarãs h magis in spãli dixit. sicut illud qõ in sui nã calm existit nõ cito recipit in sui cali opationẽ ꝯriũ qõ ẽ frigidũ. eo ꝙ refrenat illud ꝙ ꝯplo calida vult efficere de aug^o in calefactiõe. Cũ ḡ sibi occurrit ⁊ ꝓhibẽs destruitur iuuãt se ambo in calefaciẽdo: ⁊ eoꝝ adiutoriũ seqꝛ ambaꝝ q̃litatũ duaꝝ fortitudo cõpleta. Deiñ Aui. oñdit ſm quem modũ ꝯtingit ꝙ calm nõ patiꝛ a calõ: ⁊ ꝙ frigidũ faciliuꝫ patiꝛ a calõ q̃ calidũ a calido. qõ erat dubitatio sua. Et ꝙ calidũ nõ patiꝛ a calido faciliter appet de calore inato. ipse eni põt ꝯsiderari dupl̾r. vno mõ ꝓut ẽ calor absolute. Alio mõ ꝓut est nãlis ⁊ inatus. Et si ꝯsideraꝛ ꝓut calidũ ẽ absolute. tunc calidũ faciliter patiꝛ a calido. sicut silẽ a sili: ꝓut dictũ est. Et si ꝯsideraꝛ vt calor inatus. tũc faciliter nõ patitur a calido: q: inq̃tũ innatus plus ꝯriaꝛ calido absolute. q̃ fridũ ꝯrieꝛ calido. ⁊ sic difficilius patiꝛ a calido q̃ fridũ a calido. dixit itaqꝫ Aui. cũ extranea caliditas eq̃litatẽ destruere voluerit calor innatus q̃ est intus erit fortior in resistendo. adeo vt venena calida nõ refrenet neqꝫ expellat. nꝫ ipsoꝝ corrũpat sbam nisi calor innat^o. Calor enim inatus nãe est instrm. quo caloris aduenientis expellit nocu^m: ꝑꝑ qõ spiritu mouet ad ipsum expellendũ: ⁊ ad eius vaporẽ remouẽdũ: ⁊ ad ipsum resoluendũ: ⁊ ipsius mãm adurẽduꝫ: ⁊ frigidi ẽt nocu^m ꝑ ꝯriũ expellit. ⁊. d. A. ꝙ hãc ꝓprietateꝫ nõ hꝫ frigiditas. nõ. n. repugnat friditas neqꝫ refrenat nisi aduenięte calitatẽ. ⁊ hãc ꝑ ꝯriũ tm̃: q: ñ repugnat adueniẽti friditati: ⁊ calor qdẽ inatus ẽ ille q̃ hũores nãles tueꝛ ne eis calitates ex̃nee dñenꝛ. calor. n. inat^o cũ ẽ fortis ꝑt nã eo mediãte in hũoribus ministrare ſꝫ modũ maturãdi ⁊ digerẽdi custodiẽdi eos ſꝫ sanitatẽ ⁊ mouenꝛ hũores ſꝫ modũ mistrationis ipsius ⁊ ꝓhibenꝛ moueri ſꝫ modũ mistratõis caloris ex̃nei: q̃re nõ putrefiunt: ſꝫ cũ calor iste ẽ debilis fatigaꝛ nãꝛ ⁊ regie hũoꝝ abstinet ꝑꝑ instri debilitatẽ qõ iter ipsam ⁊ hũorẽ est mediũ ⁊ calor extraneus inuenit hũores nõ ipeditos ab administratione. s. sua. ꝯprehẽdit ergo eos ⁊ faꝛ eos obediẽtes. s. sibi. ⁊ mouet eos motu extraneo: vñ accidit eis putrefactio. calor ergo inatus diuꝫ v̾tutũ est instrꝫ: ſꝫ friditas est eis icõueniẽs: ⁊ neqꝫ ꝓdest eis nisi accñtaliter. iõqꝫ dꝛ calor inatus: ⁊ nõ dꝛ frigiditas inata: neqꝫ cõpaꝛ frigiditati ex colcodea corpis illud qõ cõparaꝛ calitati: q̃si dixerit. influẽtia celestiũ corpoꝝ in gñatione pro instr̃o nãe nõ inducit frigiditatẽ ſꝫ caliditatẽ. ¶ Septimũ aũt gen^o. dixit Aui. est sumptũ a cogitationibus ⁊ rebus multũ desideratis a nã hoĩs: q̃s plm apprehendit virtus appẽhẽsibilis: ⁊ cõparaꝛ similitudinibus qualitatũ. sicut dice-

Quintum signum ex forma mẽbroꝝ corporis.

Sextũ signũ ex velocitate: ⁊ tarditate actionis: ⁊ passionis mẽbrorũ.

Septimum signum ex cogitationibus ⁊ rebus desideratis.

mas in somnijs in sequēti gñe signo℞. corpus. n. est insit͛ȝ dieꝛ ⁊ iste res multū desiderate pñt itelligi desiderate appetitu nāli. Sicut ꝯplo calida appetit res calidas. ⁊ appetitu voluntario. Sicut cōplo sanguinea appetit res hilares ⁊ gaudiosas⁊ cōplo melāca tristes: ⁊ re vā istud septimū genus pōt reponi sub sequēti octauo genere signo℞ in quo de his cogitatōibus⁊ silibus rebus dicet͛. differt tñ ab eo in hoc ꝙ istud genus sumit͛ ab actiōibus q̄ sunt passiones ⁊ nō ab oībus. sȝ a qbusdā determinatis octo. ¶ Octauū vō genus sumit͛. dixit Aui. ex signis opationū p qd̄ docuit signare primo sup ꝯplonē tpatā. ⁊ scdo sup distēperatā. Et dixit h̄ ꝙ cū opationes ḃȝ cursuȝ nālē pcedunt plene ⁊ pfecte signāt ꝯplonis eq̄litatē. Et dixit. scdo in gnāli ꝙ si a pte sua. i. ab eq̄litate ad mot⁹ mutent͛ supfluos signāt ꝯplonis calitatē: ⁊ silr si pperauerint. i. festinēt. ⁊ velocitent͛ sicut est velocitas augmēti velocitas natiuitatis capillo℞. ⁊ velocitas natiuitatis dētiū ⁊ siliū: qm̄ calidi ē mobilitare velociter ⁊ festinare opationes nāe ꝙ si opatōes debilitent͛ ⁊ remisse fiant ab eq̄litate ⁊ otiose fiāt ⁊ tardent͛ signāt cōplonis friditatē: qꝛ fridi ē imobilitare gelare facere ⁊ mortificare opatiōes nāe. ¶ Sȝ qꝛ aliqs posset q̄rere. nunqd mutatio opationū possit fieri a calō. R̄ndēs Aui. dixit. ꝙ ꝯtingit aliqñ opationū debilitas ⁊ otiositas ⁊ tarditas pp ꝯplonē calidā. sȝ istud esse nō possit absq3 mutatiōe a cursu nāli. Et voluit Aui. in his v̄bis dicere ꝙ corruptio opationū pcedit a calōr sȝ diminutio ⁊ ablatio a frigido. Et. n. caliditas nō ḃȝ opationē minuere neq3 auferre: sȝ tñ qñ superfluit corrūpit eā ⁊ remouet eā a forma sua. Friditas vō diminuit vel aufert mortificando v̄tutes. ⁊ igrossando instrumentap. Ite℞ ēt debilitas otiositas ⁊ tarditas opationū nō sp fiunt a frigido. imo ēt aliqñ a calō: vt cū calidū esset resolutiuū ⁊ ꝯsumptiuū spirituū ⁊ corpis. Uerūtñ cū est tale vr ꝙ ibi aliq introducat͛ frigiditas ⁊ resolōne ⁊ diminutione caloris inati: attñ sp in mēbris caloris pducētis ea ad resolutionē ⁊ debilitatē aliqd̄ remanet vestigiū: ⁊ si nō in q̄ȝtitate saltē in q̄litate. ¶ Et qꝛ posset qs q̄rere: ꝑt ne aliq opatio augmentari a frido. r̄ndet ꝙ sic: qꝛ somnus pp friditatē augmētat͛ ⁊ diminuit͛ pp caliditatē. Uerūtñ. dixit. A. tñ somnus nō erit ex sūma opationū nāliū absolute. imo ꝯditionalr ⁊ p cāȝ. qñ ergo dixit ꝙ calidū augmētat opatiōes ⁊ frigidū diminuit vel aufert. intellexit de opationibus q̄ sunt nāles ⁊ primo. ⁊ non de his que sunt naturales cum cōditione ⁊ cā. modo necessitas somni non est nālis absolute in vita ⁊ sanitate. immo est vt spūs ab impedētibus separet͛ pp illud qd̄ ei accidit ex lapsitudine: aut ppea ꝙ est ei necesse incūbere pp digōnē cibi: ⁊ ppea ꝙ nō p̄t duas res sustinere. s. resolōnē ⁊ cōplere opationes. vñ somni necitas nō est nisi ex pte alicuius ipotētie: ⁊ est exitus a necessitate nāli: sȝ fit exitus ille nālis ab eo. vñ ē necessarius. nāle. n. dicit. de necessitate cōitate nois. opatiōes nales absolute sūt q̄ fiūt a nā in vigilijs sicut ambulare ⁊ sentire: ⁊ sic opationes intellectus ⁊ quascūq3 opatiōes intēdit itēdendo eas pp istas: sicut operationes nutrimēti. sȝ nō sic pricipaliter. opationes aūt nō nāles absolute nō sunt principalr intēte a nā: sȝ tñ sunt necessarie sibi. vt possit operationes principales exercere. sicut somnus q est impotētia qdā ⁊ puatio. Modo ipotētia ⁊ priuatio nō principaliter intēdit͛ ab aliquo agente: sȝ bñ potentia ⁊ habitus: ⁊ tñ necessarius est somnus: qꝛ sine eo nā nō potuisset pdurare in opationib⁹ pncipalibus: ⁊ sic dr ꝙ somnus est exiens a nāli ⁊ pncipali: ⁊ p se. sȝ fit tali mō ꝙ est necessarius. ⁊ ideo quodāmodo pōt dici nālis inq̄ȝtū nāle dr de necessario. ex dictis appet qūo somnus nō est opatio: sȝ operationis priuatio. ⁊ iō nō sequit͛ ꝙ si frigiditas facit sōnū faciat opationē. ¶ Et subdit. A. ꝙ firmior significatio sumpta a generatione opationū nō est nisi vt dicat͛ de ꝯplone eq̄li ⁊ tpata. Et hoc estqꝛ ista est necessaria ⁊ vera ꝯña. opatiōes sunt cōplete ḃȝ cursum nālē in hoc corpore: ergo ꝯplo eius est tpata: sed significatio eius sup ꝯplonē distēperatā calidā frigidā vel hūidā nō est ita firma: qꝛ nō ē necessaria sȝ pbabilis. Et hoc pp duas instātias q pñt colligi ex p̄dictis. Et dicūt ēt qdā ꝙ firmior ēt significatio istius nois nālis est sup ꝯplonē tpatā. sȝ ēt cōplexio distēperata inq̄ȝtū est infra terminos sanitatis possit dici nālis. sȝ nō ita certe. ¶ Et docens Aui. significare p spāles opationes sup spālē ꝯplonē. dixit ꝙ acuitas vocis nō sumēdo acuitatē p subtilitate. sȝ p magnitudine vocis: ⁊ eius grossitudo ⁊ loqndi velocitas: ⁊ ipsius ꝯtinuitas ⁊ ira ⁊ festinatio motionū ⁊ palpebra℞ citatio ⁊ silia significāt caliditatē. sup. ⁊ ea℞ ꝯrie friditatē. Et hoc ē ve℞ si p̄dicte opationes aduenīūt pp ꝯcōnē. i. pp ꝯplonē totius: ⁊ nō pp cām opationis mēbro℞ pprie nō pōt eē ꝙ hñs vocē magnā hēat eā pp caliditatē mēbro℞ spūaliū solū cū q̄ fortasse hēbit reliquū corpus fridū. Et dicunt ꝙ predicte ꝯplones cū magis regnāt ⁊ abundātius dñant ī corporibus hō mores ea℞ per sua tpa: ⁊ suas horas illis appropriatas sua vita: ⁊ virtutes magis manifestant͛ in moribus: ⁊ statu psona℞. vnde tñ aliqs humo℞ regnat: ⁊ principaliter dñatur in suo tpe ⁊ hora magnū ipedimentū est ipsum hoiem extrahere de suo sensu ⁊ mō. ¶ Nonū genus. dixit. A. est sumptū ab expulsiōe supfluitatū ex corpore ⁊ ea℞ q̄litatū. nā expulsio cū nō aufert͛: ⁊ illud qd̄ ex stercore ⁊ vrina ⁊ sudore: ⁊ alijs egredit͛ est acutū hñs odorē ⁊ tincturā ex eis q̄ tincturā hēre ꝯsueuerunt. ⁊ adustionē ex eis que decoctionē solent hēre est calm: qd̄ vero diuersū est ab hoc est frigidū. Eleuatio a re fumalis euaporationis fetide ⁊ grauis significat calitatē eleuātē illā. Friditas. n. sȝ vapores gelos: ⁊ nō eleuat eos. illud. n. qd̄ solet recipere digōnē est vrina: ¶ Decimū vō sig^m. dixit. A. sumit͛ ex dispōnibus virtutū aie in suis opationibus ⁊ passiōibus: ⁊ istō genus nō differt a septio. nisi qꝛ illud est sumptū a quibusdā determinatis opationibus determinato℞ obiecto℞. sȝ istud sumit͛ ab oībus vlr. dixit itaq3. A. ita fortis estuatio ⁊ pceptio. i. sensus acuitas ⁊ intellectus ⁊ ꝯueniētia ⁊ audacia ⁊ verecūdia ⁊ suspitio bona ⁊ bona spes ⁊ inigtas ⁊ ipigritia ⁊ morū virilitas ⁊ pauca ociositas ⁊ parū pati ab vnaq̄q3 re significāt caliditatē ⁊ ho℞ ꝯria frigiditatē ⁊ pseuerantia furoris ⁊ māsuetudinis ⁊ imaginatōis ⁊ memorationis ⁊ alio℞ significat siccitatē: ⁊ a passionibus cito remoueri significat humiditatē. Et dixit. ex hac secta sunt in somnietas ⁊ somniū. qm̄ ille in cuius ꝯplone est dñiuȝ calitatis videt se quasi ad ignē calefieri: aut sicut ille q sedet ad solē: ⁊ ille in cuius cōplone est dñans friditas videt se qsi si esset in niue: aut q̄si in aquā mitteret͛ frigidā. Et gnāliter vnusq̄sq3 huorē ḃȝ dñantē videt illud qd̄ suo ptinet huori. ¶ Scias ꝙ sȝ somniū sit opatio aie tñ aia opat͛ ſm ꝙ corpus p̄bet ei. hoc tñ nō est sp: qꝛ aliqñ somniat͛ oppositum: sicut ille q sitit multū somniat aquā: aut aliā rē potabilē ⁊ somniū qdē aliqñ insequit͛ ꝯplonē nālē ⁊ aliqñ accidētalē: ⁊ aliqñ ꝯplonē cerebri totius. Sȝ ⁊ de somno amplius dicet͛ in sermone tertio. q est de dispōnibus mēbro℞ aiatorum. ¶ Et dixit Aui. ꝙ totū qd̄ dcm̄ est de p̄dictis signis cōplonuȝ: vtplm̄ eius est de modo significationū ꝯplonuȝ principaliū q sunt ab initio creature. Dixit aūt vtplm̄. qꝛ aliqñ ex ꝯsequēti pñt significare sup ꝯplonē accidētalē aut etatuā ⁊ in tpe acq̄sitā. Supradicta signa vocauit Cēcilis torcōis. ¶ Post h̄ Aui. posuit signa ꝯplonis nālis distēperate q̄ valde egredit͛ ⁊ remouet͛ ab equalitate. Et dixit. iste est cuius mēbro℞ cōplones non similant͛. imo fortasse mēbra ipsius principalia in exitu ab eq̄litate sunt ꝯria sibi ⁊ vnū ad vnā egredit͛ ꝯplonē. ⁊ alte℞ ad alterā ꝯriā: vt si vnū fuerit calm ⁊ reliquū frigidū. ⁊ sic de sicco ⁊ humido. p̄dicta enīȝ mēbra diuersa℞ ꝯplonū nō pñt se adinuicē ꝯtēperare: maxie qñ distēperantia est vehemēs. nā cū agunt ⁊ patiunt͛ adinuicē mēbra nō agunt ⁊ patiunt͛. Sicut aqua
calida

Octauū signū ex signis operationū.

Somnus non ē opatio: sȝ operationis priuatio.

Nonuȝ signū ex superfluitatū expulsione: ⁊ earuȝ qualitatibus.

Decimuȝ signū ex dispōnibus virtutū aie in suis opationibus.

Somnius aliqñ seqtur cōplexionē nālē aliqñ accidētalem.

Signa cōplexionis nālis distēperate.

calida ꝛ frigida cũ miscẽtur: vt possint se reducere ad tẽperantiã. Et talis dispõ cõplexionũ est mala: qꝛ si volo curare vnũ mẽbrũ noceo alteri. vñ si volo curare stõm fridũ: ꝛ epar sit calidũ q̃ curãt stõm frigidũ augẽt distẽperãtiã epatis calidã. ꝛ eõ. Et dixit. A. ꝙ cũ cõpl'o mẽbroꝝ est dissimilis est ẽt mala: ꝛ igenio sui itellectu. sicut ille q̃ mag^m hꝫ vẽtrẽ ꝛ digitos curtos ꝛ faciẽ ꝛ caput rotũda. ꝛ staturã magnã. Aut ille q̃ caput hꝫ parũ ꝛ in frõte ꝛ in facie carnis rubedinẽ: ꝛ ẽt in collo ꝛ pedib': ꝛ eius caput medie speciei est similis: ꝛ si eius mandibule pue fuerint magne erit valde diuersus: Et silr si ei' caput ꝛ frõs rotũda fuerit ꝛ facies valde rotũda: ꝛ collũ vehemẽter gssuꝫ. ꝛ ĩ oculis habuerit mot' tarditatẽ erit hoĩbus oĩbus a bonitate remotior.

¶ De signis ꝯplexionũ distẽperataꝝ ĩ spãli magis. Ca. v.

Galenus loquẽs in speciali de signis cõplexionũ nãlium distẽperatarũ posuit scdo tegni. q̃tuor signa ꝯplõnis calide. ¶ Primũ est ꝙ ista corpora apparẽt tãgentib' calidiora. tanto quãto ſm crasim excedũt tẽperamẽtũ in caliditate. sensus. n. tactus est regula bona ad iudicãdũ de excessibus q̃litatũ. ¶ Scdm signũ est. ꝙ ista corpora sunt habẽtia minus pinguedinis. s. tẽperatis: eo ꝙ p caliditatẽ resoluit' ꝛ ꝯsumit' mã pinguedinis. vñ parũ habet' in corporib' eoꝝ. nõ fecit aũt G. de q̃titate carnis mẽtionẽ in eis: ꝛ hoc ideo qꝛ cũ caliditas in eis pap excedẽs in eis est de carne plus. sicut dixit. Hal. eo ꝙ caliditas paꝝ excedẽs est cã attractionis multe materie carnis: ꝛ non est cã multe resolutionis. vñ multa caro inest eis: sed cũ caliditas est multũ excedẽs: pauca caro inest eis: qꝛ caliditas excedẽs multũ resoluit de mã eius. sicut dixit Aui. ¶ Tertiũ signũ est. dixit Aui. ꝙ huius corpora colore sunt rubea: qꝛ sanguis in eis est calidior ꝛ magis rubeus. ¶ Quartum signũ est. ꝙ sunt nigros habẽtia capillos: qꝛ in eis per caliditatẽ aduritur mã pilloꝝ. Dixit Hal. scdo. de ꝯplexionib' cui' vene ample sunt in sui nã est calidus. ¶ Et posuit. G. in tegni. signa cõplexionis frigide quatuor. ¶ Primum est ꝙ corpus nõ est pilosum. s. q̃tũ corp' tẽperatũ: qꝛ caliditas eius debilis nõ eleuat mãm piloꝝ. ¶ Scdm signũ est. ꝙ ẽ pingue. ꝛ dixit. scdo. de ꝯplexiõib'. cuius vene stricte sunt in sui nã est frigidus ꝛ pinguedo ſm phm reparata est cuꝫ strictura venaꝝ ꝛ macies cũ amplitudine eaꝝ: ꝙ si inueniatur corpus pingue hñs venas amplas: tũc pinguedo nõ est in eis ſm naturã: sed est acquisita ex ꝯsuetudine: ꝛ ꝯsuetudo est natura acq̃sita. debes aũt scire ꝙ ꝯsuetudo cõplexionẽ mutat: ꝛ maxime mediãte dieta ꝛ exercitio artiũ: est autẽ corpus pingue frigidũ. qꝛ in eo est multũ de mã pinguedinis: ꝛ est in eo efficiẽs ꝙ est facilitas: sed caro minuit in eo ꝑpter defectum materie carnis ꝛ efficiẽtis eã. ¶ Tertiũ signũ est ꝙ apparet tangentib' fridũ tanto q̃to est tẽperato frigidius. ¶ Et q̃rtũ signũ est color eius cũ capillus est magis ruffus. ꝛ intellexit hic per ruffum colorẽ flauũ vel flauo ꝓpinquũ: sicut est color subruffus. ꝛ hoc q̃dẽ in etate iuuẽtutis. quidã aũt dicũt ꝙ color ruffus est duplex. vn' qui vere est ruffus: ꝛ iste fit a calido ꝛ est ille qui vulgari sermone vocat' zallus: ꝛ de isto nõ intellexit Hal. alius est nõ vere ruffus: sꝫ tendẽs ad aliqualẽ viriditatẽ. sicut color cõualescẽtiũ: ꝛ de hoc intellexit. ꝛ subdit G a. ꝙ multũ excedẽte frigiditate hꝫ colorẽ liuidũ. ꝛ consuetudo est dicere hec corpa coloris plũbei esse. cuius cã est fortis friditas faciẽs sanguinẽ frigidũ nõ rubicũdũ: sed male coloratũ. ¶ Et G. vbi supra ponẽs sicce nãlis cõplexionis signa assignauit ea duo. ¶ Primũ ꝙ ista crasis est gracilior per diminutionẽ pinguedinis ꝛ carnis: qꝛ caruꝫ mã in eis est pauca ꝓpter siccitatẽ eã ꝯsumẽtẽ. ¶ Scdm signũ est. ꝙ apparet sicca tãgentibus tm̃ quãtum cõpl'o est tẽperata siccior: corpus est siccũ macrũ ꝛ durũ ꝛ mẽbra sunt sicca ꝛ aspera. ¶ Et cõplexiõis humide nãlis. silr posuit Hal. ibidem duo signa. ¶ Primũ est. ꝙ est magis carnosa: ꝛ q̃tũ ad carnẽ ꝛ q̃tũ ad pinguedinẽ: qꝛ in ea mã amboꝝ est exuberãs ꝛ efficiẽs ꝛ sufficiẽs. Uerũtñ est plus carnosa q̃ȝ pinguis: qꝛ efficiẽs carnẽ in eis est potẽtius q̃ȝ efficiẽs pinguedinẽ. ¶ Secũdũ signũ est. ꝙ hoc corpus appet tãgẽtibus molle ꝓpter humiditatẽ. corp'. n. humidũ est carnosum admixta pinguedine ꝛ est lene. ¶ Dicũt quidã ꝙ nares humide ꝛ alba expurgatoria cerebri humida attestãtur cõplexioni humide totius. Et eõ. dura expurgatoria sicca attestãtur cõplexioni sicce totius: ꝛ hoc ꝑ tãto ꝑ quãto per dicta loca euacuãtur supfluitates cerebri vel nõ euacuãtur cuius cõpl'one ꝛ humida vel sicca existẽte talẽ cõphẽdim' esse ꝓbabilr cõplexionẽ in toto ꝑ q̃to ad cerebrũ tãquã ad caminũ toti' trãseũt totius corporis vapores ꝛ fumi: ꝛ h̄ intelligũt cũ fuerint humide vel sicce respectu tẽperati. ꝛ silr dicũt semẽ humidũ re^n tẽperati. s. ꝙ est humidũ flauũ attestat' ꝯpl'oni hũide toti': ꝛ eõ. ꝑ q̃to decidit' a toto. seu a nutrimento cõi toti. ꝛ hoc dicũt inuit Ipo. 6° affo. in affo. nares hũide nã ꝛ semẽ humidũ sanis egriusꝫ qb' võ ꝯria salubri'. hoc idẽ voluit Hal. theo. 10°. c° de signis cerebri ex pte supfluitatũ. ¶ Et G. vbi. s̃. in tegni. posuit quinq3 signa cõpl'onis nãl cale ꝛ sicce: ꝛ hoc qñ hec nõ multũ excedit a tẽperamẽto. ¶ Et primũ est. ꝙ est pilosior. s. tẽpata. qꝛ in ea multiplicatur plus de mã piloꝝ: ꝛ est in ea caliditas eleuãs illam. ¶ Scdm est. ꝙ est ad tactũ calidior. apparet. n. tãgenti ꝙ sit acutior calor q̃ȝ tpata. ¶ Tertiũ est. ꝙ appet durior ꝛ asperior ꝛ siccior nõ aũt densior. quinimo est rarior ꝓpter multiplicationẽ poroꝝ. ¶ Quartũ signũ est. ꝙ est minus pinguis ꝓpter defectũ mãe ꝛ efficiẽtis piguedis: ꝛ est gracilis. h̄ns modicũ carnis respectu tẽpate. ¶ Quitũ sig^m. capilli sunt nigri pp vstionẽ mãe eoꝝ. tale corp' est macruꝫ pilosuꝫ pilis nigris coloris bruni tact' calidi duri: ꝛ ẽ itellectuale audax appetibile ꝛ digestibile maxie cibi grossi. Qꝛ si caliditas ꝛ siccitas multũ excedãt. dixit G. efficiũtur coloris nigri: qꝛ fit multa vstio in sanguine. vñ cutis redditur nigra. dicũt q̃dã ꝙ color istoꝝ qñ dicte q̃litates nõ excedũt multũ. est color mixtus ex citrino ꝛ albo. ꝛ citrinitatis cã est multiplicatio colere citrine in eis: ꝛ cã albedis est color agẽs in mãm siccã q̃ eã agitãdo dealbat. ¶ Cõpl'onis võ calide ꝛ humide nõ multũ excedẽtis a tẽpamẽto posuit Hal. vbi. s̃. duo signa. ¶ Et primũ est. ꝙ appet tãgentibus mollior ꝛ calidior. ¶ Scdꝫ est. ꝙ est multũ carnosior tẽperata crasi. qꝛ in ea est mã carnis mlta ꝛ agẽs est forte: ꝛ tm̃ efficit' carnosior inq̃tũ excedũt ĩ ea vtreq3 q̃litates. s. cãl'r. Et si mltũ excedũt ambe q̃litates ẽt eq̃lr. dixit Hal. qꝛ cito putridis egritudinib' ꝯsumũtur. i. arripiunt': qꝛ in tali cõpl'one mlte cito fiũt cõpl'ones trãspiratõis ꝓhibẽtes debitũ pp humiditatẽ multaꝫ. vñ accidit vt putrefiat. Calitas nãq3 lꝫ multa sit in hac ꝯpl'one nõ tm̃ põt multã eius hũiditatẽ regulare. ¶ Scdm signũ est. ꝙ cachocimia in eis cito fit: qꝛ mltis replẽtur hũorib': ꝙ si calitas excedit mltũ. humiditas võ paꝝ. apparet hñtes eã paulo molliores tẽperatis: sꝫ nõ paꝝ calidiores in tpe. imo mltũ: ꝛ sunt carnosi magis tpatis. sꝫ caro in eis nõ est sine pinguedine. supplẽt. sicut est in cala ꝛ sicca. Et sunt nõ modicũ pilosiores tẽperato: ꝛ eoꝝ capilli sunt nigri. Si võ calitas parũ excedat. hũiditas võ multũ his caro mollis est: ꝛ multa ꝛ tãgẽtib' paꝝ tẽpato calidiores apparẽt: ꝛ color corpis est mixt' ex rubeo ꝛ albo. qꝛ calitas in eis satis hñ regulat hũiditatẽ: ꝛ color rube' in istis est obscur'. Sꝫ qñ calitas mltũ excedit est declinis ad citrinitatẽ. Et q̃dã dñt est medius inter nigrũ ꝛ rubeũ: nigrũ ꝛ ruffuꝫ ꝛ est viuidus. ¶ Signa võ ꝯpl'onis fride ꝛ humide Hal. vbi. s̃. posuit quinq3. ¶ Primũ est. ꝙ caro est alba ꝓpter friditatẽ agentẽ in rẽ humidã. ¶ Scdm est. ꝙ est mollis ꝓpter humiditatẽ. ¶ Tertiũ est ꝙ est spissa. i. densa. est. n. paucoꝝ poroꝝ ꝛ strictoꝝ pp frigiditatẽ cõdensantẽ ꝛ ꝓhibẽtẽ rarificationẽ. hñt. n. isti

Signa cõplexionis calide.

Signa cõplexionis frigide.

Signa cõplexionis sicce nãl.

Signa cõplexionis hũide nãl

Signa cõplexionis cale ꝛ sicce nãlis.

Signa cõplexionis cale ꝛ humide.

Signa cõplexionis frigide ꝛ humide.

carnē lapsaȝ mollē similē mulierib⁹. ¶ 4m signū est. ꝙ sūt
sine pil: nō tn̄ absolute: ⁊ quos hn̄t. hn̄t circa caput ⁊ bar/
bā ⁊ genitalia. ¶ Quintū signū est. ꝙ. est pinguis: q2 ibi
est mā̄ efficiēs. Q2 si multū excedat frigiditas ⁊ humiditas
equaliter tn̄ si excessus nō fuerit plurim⁹ valde. color cum
capillis erit magis ruffus. s. nō v° ruffo: si v° excessus fue/
rit valde plurimus: erit color liuidus. i. terre⁹ plūbeus. Si
v° frigiditas excesserit supra humiditatē: aut humiditas
supra frigiditatē ɔ̄nabunt augmētate q̄litatis signa. Dix
G. 2°. de cōplōnibus: ꝙ corpora in quib⁹ pinguedo ⁊ caro
eq̄lr abūdant sunt hūida superflue ⁊ sunt frigida. Et corpo/
ra in qb⁹ pinguedo vincit supra carneȝ frigida sunt multo
plusq̄ȝ hūida. Et corp̄a in qbus caro vincit supra pingue/
dinē humida sunt plusq̄ȝ opȝ: sed nō sunt frigida. Et carnis
bonitas nāe eq̄lis cōplōnis est significatiua. ¶ Fride v° ⁊
sicce ɔplōnis signa posuit Gal. vbi. s. in tegni. q̄nq3. ¶ Pri
mū est. ꝙ qn̄ nō recedunt multū a tēpata nā eoꝝ corp⁹ est
durū ⁊ gracile. durū est pp̄ siccitatē. gracile v° q2 ibi defi/
cit mā ⁊ efficiēs carnis. ⁊ iō oium corpoꝝ est macerrimuȝ.
¶ Scōm est: q2 apparet tāgēnbus frigidū. ¶ Tertiuȝ est.
ꝙ corp⁹ nō est pilosuȝ. s. multū: plus tn̄ q̄ȝ fridū ⁊ hūiduȝ:
q2 siccitas adiuuat ad generationē pili: ⁊ q2 idē gradus ca/
loris ɔiūctus cū sicco plus agit q̄ȝ coniūctus cū humido.
¶ Quartū sigm est: q2 pinguedo inest eis etiaȝ gracilibus
exn̄tib⁹: dispꝑita tn̄ p carnē: q2 pp̄ ɔn̄iū frigiditatis in mu/
sculis mā q̄ debebat ɔuerti in eis in sbam carnis diminuta
in eis digōe ɔuertit in sbaȝ pinguedis. ¶ Quintū sigm ē.
ꝙ capilli color ꝓportionalit se hȝ mēsure fridītatis. q2 co/
lor pmutat p se rōne actiuaꝝ q̄litatū. ⁊ p accñs ex pmuta/
tiōe passiuaꝝ. Si v° friditas multuȝ excesserit siccitas v°
paꝝ. aut eɔ⁹. ɔn̄abūtur p̄dominātis signa. ¶ Et q2 frigida
⁊ sicca ɔplō pōt acq̄ri p tp̄s: ⁊ max' in senectute. ⁊ marie p
ɔuersionē calide ɔplōnis ⁊ sicce in ipsam. iō. Gal. posuit si/
gna ei⁹. ⁊ dixit. ꝙ decidēte calida ⁊ sicca crasi in tp̄e perau/
gmastice etatis in frigida ⁊ sicca habitudo taliū corporum
erit gracilis dura ⁊ melācolica ⁊ erit nigra simul ⁊ pilosa.
¶ Cōplō calīa ⁊ sicca ex p̄ncipijs gn̄atōis hȝ aptitudinē: vt
in etate senectutis cōuertat in fridam ⁊ siccā: eo ꝙ cū pue/
nit ad etatē senectutꝭ ipsa hȝ diminutionē multā in suo hu/
mido plusq̄ȝ aliqua alia ɔplō: q2 siccitas est in ea cōiuncta
caliditate q̄ ambe sunt cā exiccationis. modo ad diminutio
nē hūidi nālis seq̄tur extinctio seu diminutio calidi nālis:
⁊ hoc plus in hac q̄ȝ in aliq̄ alia cōplōne ꝙ sicca vertit in
frigidā ⁊ siccā. isti ergo sūt graciles p diminutionē carnis:
⁊ etiā hn̄t min⁹ de pinguedine carni admixta q̄ȝ hēat sicca
⁊ frida nālr: q2 illi toto p̄cedēte tp̄e nō habuerūt efficiens
neq3 mām pinguedinis: illi v° hūerūt efficiēs. licet paruȝ
de mā. Isti tn̄ frigidi ⁊ sicci ex tp̄e nō hn̄t gracilitatē ossiuȝ
neq3 alioꝝ spermaticoꝝ: sicut. hn̄t fridi ⁊ sicci ex generatio
ne: q2 isti a p̄n° generatiōis habuerūt calitatē magnificātē
mēbra. hn̄t isup isti carnē durā melicā generatā p viā vstio
nis fcē in etatib⁹ p̄cedētib⁹. pp̄ quā etiā cām sunt nigri. s.
plusq̄ȝ p̄us ⁊ pilosi. ¶ Et tādē Gal. p maiori noticia ɔplō/
nū posuit signū sumptū ab extrinsecus alterantib⁹. ⁊ dixit
ꝙ cōis cognitio ɔplōnis siue toti⁹ siue ptis sumit a facilita
te seu difficultate alteratiōis nisi illa facilitas ⁊ difficultas
ɔueniāt a mō sbe: ⁊ pp̄ hoc corpus qḋ faciliter alterat a fri
do ⁊ infridat: aut est frigide ɔplōnis aut rare sbe. Si v° nō
fuerit hoc pp̄ raritatē sbe erit fride cōplōnis: ⁊ sic de alijs
q̄m raritas poroꝝ facit: vt v̄tus agētis facili⁹ penetret ad
oēs ptes: ⁊ sic facilius agat ⁊ citius ⁊ p oppositū facit den
sitas. Si v° corp⁹ aliqḋ nō facile infrigidat a frido erit ca/
lide cōplōnis aut dense sbe. Si ergo nō fuerit dēse sbe erit
calide ɔplōnis. eteni in hn̄tibus symbolū facilior est transi
tus. Et rō q̄dem Gal. stat in hoc ꝙ q̄ȝto corpus plus hȝ de
vna q̄litate tāto minus hȝ de opposita: ⁊ sic magis resistit
actioni a cōtrario facte. ¶ Post p̄dcā G. posuit q̄tuor can.

Signa fri gide ⁊ sic ce cōplo nis.

Signa fri gide ⁊ sic ce cōplo nis etati ue.

Signa su pti ab ex trinsecus alterātib⁹ in cogni tiōe cōplo num.

in iudicādo de ɔplexiōe totius attēdēdos. ¶ Et p̄mus est:
q2 opȝ attēdere an oēs musculi corpis hēant adinuicē simi
lem crasim an nō similē: q2 si habent similē: tunc iudiciuȝ
erit rectū. si v° dissimilē tūc in iudicio posset cadere error.
Et si nō intellexit Gal. ꝙ hēant cōplexionē similē sic ꝙ oēs
sint eiusdē grauis cōplōnis: q̄m hoc est ipōle tā de ɔplōne
innata q̄ȝ de influēte. De inata appet: q2 in vno loco corpis
sunt sicciores: vt q̄ in tibijs. in alio min⁹ sicci: vt q̄ in pecto/
re. Et etiā de influēte appet: q2 ad aliquos influit plus ⁊ ad
aliquos min⁹: s3 itellexit similē ꝓportionabilr. vt sint. s. in
vno loco sicciores tēpamēto debito illi pti. ⁊ sint ēt in alijs
locis corpis sicciores eo qḋ debet eis. Et sic ꝓportiona/
biliter se hēant in alijs q̄litatib⁹. ¶ Scōs can. est ꝙ ad iu/
dicādū de cōplōne nō solū opȝ ɔsiderare q̄ȝtitatē ossiū que
in illis inuoluunt. sup. s3 ēt alioꝝ spmaticoꝝ. Et aliq̄n alr
in iudicio posset cadere error. Nā aliq̄n pars corpis vr̄ esse
gracilior debito. q̄ tn̄ nō est gracilior q̄ȝtū ad musculos: sed
apparet gracilior pp̄ angustiā ⁊ puitatē ossiū ⁊ eɔ°. nā pōt
diuersitas in ossib⁹ ⁊ musculis euenire ex diuersis ꝓportio
nib⁹ māe. ¶ Tertius can. ē: q2 ad iudicādū de cōplōne su/
pius vnū signū fuit positū. s. ꝙ in corpe in q̄ caro erat mol
lis significabat hūiditas: ⁊ in quo erat dura siccitas. Ad
regulādū hoc iudiciū opȝ ɔsiderare ne mollities sit ꝑpter
paucitatē carnis. ⁊ durities pp̄ ipsi⁹ multitudinē. Mēbrū
eni q̄n est bn̄ carnosuȝ stat tēsum ⁊ dēsuȝ. vn̄ apparet dup.
si ergo tūc iudicares ꝙ eēt siccū errares: ⁊ silr p oppositūȝ.
¶ Quart⁹ can. est. ꝙ ad iudicādū sup ɔplexionē p duritiē
⁊ mollitiē carnis oȝ ɔsiderare ne illa mollities vel durities
sit ex mā nutrimētali. nā si sic fuerit caderet error in iudi/
cio. Qui. n. vtunt nutrimētis duris mellicis durā hn̄t car/
nē ⁊ eɔ°. Et tūc nō seq̄ret. ḡ ɔplō radicalis est talis. Ideo
opȝ ꝙ tale iudiciū ferat de corpe debito vtēte regie. Et silr
opȝ ɔsiderare regionē in humiditate ⁊ siccitate. nā muscu/
li ex q̄litate nutrimētali. ⁊ ex q̄litate regionis pn̄t pmuta/
ri. s. humectari vel exiccari. l3 dixerit. G. ꝙ ptes solide: vt ve
re solide vt. ossa ⁊ alia mēbra spmatica nō pn̄t sm̄ aliquem
modū humidiores fieri: s3 satis ē si ꝓhibeat eas qs nō cito
siccari. nā ipse intellexit ꝙ nō possint hūectari humiditate
substātifica: s3 tn̄ humiditate madefactiua humectari pn̄t q̄
pn̄t ɔtineri in porositatib⁹ spmaticoꝝ cōibus nec est silē in
hoc de carniformib⁹ ⁊ spmaticis. nā l3 p nutrimētū adue/
niēs carniformia possint humectari substātifice: spmatica
tn̄ nō possunt: l3 nutrim aduenit vtrisq3. Et rō est: q2 nutri
mētū qḋ apponit carniformib⁹ indiget modica trāsmuta/
tiōe: s3 qḋ ponit spermaticis indiget trāsmutatiōe multa.
vn̄ diu stat anq̄ȝ in spermatica mēbra cōuertat ⁊ ēt in ista
mora exiccat. Et iō l3 nutrimētū humidū deueniat ad cōes
porositates spermaticoꝝ nō tn̄ humectat ⁊ substantifice.
nā per nutrimētū positū in porositatib⁹ cōibus nō reddit
mēbrū substātifice humidius. sed per illud qḋ factū est v̄e
substātia mēbri. ¶ Et scias ꝙ signa ɔplōnū cōsiderata in
aere tēperato nō fallunt: sed in distēperata regione semper
fallūt. vt appet de habitātib⁹ in regionib⁹ meridionalibus
quoꝝ colores sunt nigri pili crispi ⁊ asperi, cutis sicca ps
corpis inferior subtilis facies tumida oculi ɔcaui nasi ma/
gni ⁊ lati. Interiora frida. vn̄ inanimosi reddunt. p̄sertim
in ethiopia. videtur. n. calidi: l3 nō sint. calitas. n. aeris in/
teriorē calorē ad exteriora trahit. vn̄ frigescūt interiora: l3
exteriora calidiora appareāt. Et eɔ°. est de hitantib⁹ in re/
gionib⁹ septētrionalib⁹: quoꝝ pili sūt flaui lenes albi quo
rū color est albus facies rubicūda pectora lata ꝑpter coa/
dunationē caliditatis in pectoribus coꝝ fugientis ab ex/
tremitatib⁹ ⁊ exteriorib⁹ ad interiora. vnde cōplexio eoꝝ
est calida q̄ sunt audaces ⁊ fortes. Et l3 videātur esse frigi/
di, nō tn̄ sunt frigidi. Et dixit Cōstan. necesse fore: vt cōple/
xiones corpis cōplexiōes sequant aeris. nā si aer fuerit cla
rus lucidus hūores ⁊ spus erūt lucidi ⁊ clari. ⁊ si aer fuerit

Canones in cognoscēdo cōplones. Primus.

secūdus.

tertius.

quartus.

Signa cōplexionū ɔsiderata in aere tē perato nō fallūt sed in distēpe to semper fallunt.

turbidus ⁊ nebulosus ⁊ hūores ⁊ spūs turbāt ⁊ ingssant.

¶ De signis cōplexionū ⁊ dominij humorū. Capi.vj.

Cognitio humoris p̄dominātis in cor/
pore pōt hēri p q̄litatē corpis:
dūmō humores sint siti eq̄lr in corpe toto. v.g.
flā in pfundo corpis:⁊ colera in supficie:sic alı̄
qñ ɔtingit in icteritia citrina:tūc nō pōt hēri cer
ta cognitio p̄dominātis hūoris p q̄litatē corpis:sȝ oȝ cōsi/
derare cū q̄litate corpis alia signa gñalia que posita sunt a
Gal. in cōmē. affo. In ꝑturbatiōib⁹ vētris ⁊c̄. que sunt tp̄s
etas ⁊ reliq̄ pticularia. ¶ Humor aūt dñans in sanis sic co
gnoscit̄. Et.n. sanguineus est pauce q̄ṫitatis pinguedinis
multe carnis coloris rubei piloꝫ nigroꝫ vel rubeoꝫ mol/
lis tactu viuidi coloris bone stature ⁊ tactus calidi. Est aūt
dulcis ⁊ delectabil' ⁊ placabil' aspectu. faciei hilaris amās
⁊ cōcupiscēs libidinosus sepe sudās libēter ridēs van⁹ mo
dici laboris paucoꝫ cogitaminū. Instabilis facile ad bonū
⁊ ad malū. Est autē facile digerēs cibū. ⁊ pulsuȝ hñs velo/
cē. vñ qdā dixit in versib⁹. Largus amās hilaris ridēs ru/
beiqꝫ coloris. Cātās carnosus satis audax valde benign⁹.
¶ Colericus vō est macilēt⁹ nō pinguis tenuis corporis:ȝ
satis largus capilli nigri vel ad paruā declinās citrinitatē
color rubeus cū citrinitate. Et est iracūdus supbus corde
elatus ꝓmptus ad rixā instabilis astut⁹ audax ꝓdigus ⁊
vigore ai audax fallax ingrat⁹ variaꝫ cogitationū. vñ dixit
ille in vsib⁹. Astutus fallax irsutus ꝓdigus audax. Irascēs
gracilis vigil croceiqꝫ coloris. ¶ Flāticus ē grauis tardus
alb⁹ vel liuidus nudus pilis carne mollis tactus plus pin/
guis q̄ȝ carnosus in facie humidus capilli flaui vel ad albe
dinē declināis est piger ⁊ sonnolētus sputiis ⁊ excreationi/
bus plenus hebetis sensus pauci appetitus tardi intellect⁹
obliuiosus pauꝫ cogitās cōuertibilis ad bonū vel ad malū
nō irascibil'sȝ subitane⁹ in voluptate sui. Irā diu nō tenet.
formator rerū humidaꝫ. vnde dixit ille in versib⁹. Est som
nolētus piger in sputamine multus. Et hebes huic sensus
facie pinguis color alb⁹. ¶ Melācolicus vō est macer du/
ri tactus ⁊ frigidi grauis debilis ⁊ tardus in loquendo ⁊
operādo ⁊ discernēdo:sed q̄ didicit diu retinet. est vigilanș
⁊ pauci somni colore ad nigredinē declinis capilli ei⁹ nigri
di hora exñs tristis. vel similis tristi aspectu. stās libēter in
loco vno ⁊ solus ⁊ associat⁹ est cogitatiōib⁹ plen⁹ cupidus
auarus tenax multū timidus est memorās pacificus nō ri/
xosus somniat nigra timorosa ⁊ terrefacientia. ⁊ aliqñ hȝ
spm̄ ꝓphetie p se. vñ dixit in vsib⁹. Inuidus ⁊ tristis cupi/
dus dextraqꝫ tenaci. Nō exps fraudis timidus nigriqꝫ co/
loris. ¶ Posuerūt aūt Auctores signa cuiusqꝫ humoꝫ in
corpib⁹ ⁊ sanis ⁊ egris. sicut fecit Gal. in cōmē. affo. in far/
macijs ⁊c̄. Et Almā. li. 2°. dixit. signa abundātie sanguinis
sunt pruritus. s. corpis:sed ꝓprie loci ex quo sanguis solet
minui:⁊ oris dulcedo p̄ter solitū. ⁊ i ore vesice pue ⁊ in cor
pore carbūculi. vrina rubea ⁊ spissa:⁊ si cū habitudine cor
pis carnosa ⁊ etate iuuenili. ⁊ vsu ciboꝫ multū sanguineȝ
generātiū p̄dicta signa inuēta fuerint ꝓculdubio sanguinē
abundare significāt. Et Aui. dixit scd̄a p̄mi. signa sangui/
nis cū dñat̄ significatiōib⁹ repletiōis quo ad foramina siue
vasa vicina existūt. Et plerūqꝫ accidūt ex dñio eius graui/
tas in origine oculoꝫ ꝓprie in capitib⁹ ⁊ timporib⁹. ⁊ ali/
tes ⁊ oscitatiōes ⁊ nausea ⁊ dormitatio multa:⁊ in sensib⁹
ꝑturbatio. ⁊ intellectu tarditas ⁊ lapsitudo sentit̄ in corpo
re absqꝫ precedēte labore ⁊ dulcedo in ore preter solituȝ: ⁊
rubedo in lingua:⁊ fortasse in corpore:⁊ apparebūt deme
nul. ⁊ in ore bothor. ⁊ sanguinis fluxus accidit a locis que
facile scindūtur. sicut naribus ⁊ ano ⁊ gingiuis. Et dixit. ē
etiā cū illud demōstrāt ɔplo ⁊ regimē p̄teritum: ⁊ regio ⁊
etas ⁊ tp̄s anni ⁊ ɔsuetudo ⁊ tp̄s longū a minutiōe ⁊ som
nia q̄ illud significāt. sicut cū videt in somnijs res rubeas ⁊
sanguinē multū ex corpore suo exire:aut in sanguine nata/
re ⁊ his similia. ¶ Flegmatis vō dñantis signa. dixit. Almā.
sunt multitudo salıue viscose:⁊ sitis paucitas ⁊ vrina alba
⁊ pigritia:⁊ hebetudo ⁊ victoria somni:⁊ corpis mollities
⁊ digōnis tarditas. Et si cū his regio fuerit frigida ⁊ tēpus
hyemis ⁊ p̄cesserint paucitas mot⁹ ⁊ exercitij ⁊ multe co/
mestio:⁊ max' ciboꝫ flātis generatiuoꝫ:⁊ vsus balnei aq̄
dulcis:tūc certū est flā gñari. Et Aui. dixit dñij flātis signi
ficatiōes sunt albedo in colore supflua corpis lapsitas:⁊ in
tactu mollities ⁊ friditas ⁊ saliue multitudo viscosa:⁊ sitis
paucitas nisi flā salsuȝ fuerit:⁊ p̄cipue in senectute ⁊ digerē
di debilitas:⁊ oxiremia:⁊ vrine albedo:⁊ somn⁹ multus ⁊
ociositas mēbroꝫ ⁊ pigritia ⁊ pulsus lenitas q̄ tarditati ⁊
lenitati attinet. Et dixit. Ampli⁹ etas ⁊ ɔsuetudo ⁊ regimē
preteritū ⁊ ars ⁊ hora ⁊ somnia in q̄bus vidētur flumia:⁊
aq̄ ⁊ niues ⁊ pluuie ⁊ frigus demonstrāt illud. ¶ Cole vō
rubee signa sunt. dixit Almā. coloris citrinitas oris amari/
tudo ⁊ eius siccitas sitis multa ⁊ appetit⁹ debilitas ⁊ nau/
sea ⁊ vomitus citrinus ⁊ viridis ⁊ amar⁹ ⁊ egō mordicati
ua:⁊ siccitas ⁊ aspitas lingue:⁊ in albis oculoꝫ citrinitas
⁊ vrina tenuis ignea ⁊ clara. Qȝ si cū his tp̄s fuerit estiuuȝ
⁊ etas iuuenilis ⁊ ɔplō corpis calida:⁊ p̄cesserit cibaria gē/
nerātia colerā ⁊ somn⁹ paucus ⁊ labor multus:tūc certuȝ
est de colere dñio. Et. A. dixit. significatiōes dñij colere ru/
bee sunt oculoꝫ ⁊ corporis citrinitas ⁊ oris amaritudo ⁊
lingue asperitas:⁊ ipsius siccitas ⁊ nariū ariditas:⁊ vēto
frido delectari:⁊ sitis multa ⁊ festinatio pulsus ⁊ desiderij
comedēdi debilitas ⁊ nausea ⁊ vomit⁹ colericus ⁊ viridis
⁊ vēter mordicatiu⁹ ⁊ horripilatio ad modū pūcture. Am
plius p̄cedēs regimē etas ⁊ ɔplō ⁊ ɔsuetudo ⁊ regio ⁊ ho
ra ⁊ tp̄s ⁊ ars ⁊ somnia in q̄bus vident̄ ignes ⁊ vexilla ci/
trina ⁊ videre res q̄ nō sunt citrine ⁊ citrinitas ⁊ incēsionē
videre ⁊ calorē balnei vel solis:aut his silia significāt illō.
¶ Cole vō nigre signa. dixit Almā. sunt ardor stōi:⁊ mul/
titudo canini appetit⁹:⁊ fuscus color:⁊ sanguinis nigredo
atqꝫ spissitudo:⁊ vrina nigra aut rubea fusco pticipans co
lore. ⁊ viriditati appropinquās:⁊ corpus tale sit in quo co
lera nigra solet gñari:sicut sunt corpa bruna ⁊ macra colo
rata ex rubeo fusco. aut sicut corpa rubea ⁊ rufa. qñ mul/
tū laborāt aut male regūtur. nā in corpib⁹ albis ⁊ grassis
⁊ nudis a pilis cola nigra raro aut nūq̄ȝ generat̄. Et si cū
his p̄cesserint vsus dicte hūoris melici generatiue. ⁊ cum
hoc fuerit in corpe scabies aut morphea nigra ⁊ pustule
male ⁊ splenis augmētū iā certū est colerā nigrā dñari. Et
A. dixit. significatiōes dñij colere nigre sunt. corpis macieș
fuscus color. sanguinis nigredo:⁊ ei⁹ grossities ⁊ vigilie mul
te. ⁊ multa sollicitudo ⁊ ardor oris stōi ⁊ desideriū mēdo/
sum:⁊ vrina fusca aut nigra ⁊ grossa. Et vt corp⁹ sit nigrū
⁊ pilosuȝ. qm̄ cola nigra raro gñat̄ in corpib⁹ albis ⁊ leni/
bus:⁊ vt frequēter accidūt morphea nigra ⁊ vlcera praua
⁊ egritudines in splene ⁊ p̄ter hec etas ⁊ ɔplō ⁊ ɔsuetudo
⁊ regio ⁊ ars ⁊ ora ⁊ tp̄s ⁊ regimē p̄teritū. ⁊ somnia terro
rē inferētia ex tenebris ⁊ cruciatu ⁊ reb⁹ nigris ⁊ terribili
b⁹. ¶ Silia et sig^a dñij hūoꝫ posuit Auer. q̄rto col. ⁊ dix̄.
de signis sanguis. q̄ significāt dñiū ei⁹ pulsus magnitudo
⁊ fortitudo ⁊ somniare res rubeas. sicut recitat. Gal. de illo
q̄ somniauit balneari in dolio sanguine pleno. Et dixit. in
signis melie q̄ hūt nigredinē coloris maxie sub palpebra
oculi. Et dicūt qdā q̄ in ore sentit̄ sapor acetosus cū nimia
siccitate:⁊ q̄ pulsus est subtilis paruus ⁊ durus ⁊ vrina est
alba ⁊ subtilis. Et dicūt q̄ de signis flātis est grauitas capi/
tis ⁊ pulsus grossus mollis ⁊ tardus. ¶ Dix̄. A. p^a tertii. de
signis epilēsie. Tu poteris cognoscere flām melie. i. dispō/
nē siue ɔplōnē melie in vomitu. i. ex his q̄ circa eā ɔsiderāt
cū euomit̄. Et posuit ibi. 5. signa p q̄ quoqꝫ varietates melie
cognoscūtur. ¶ Et p^m est q̄ si ē silis feci sanguinis. tūc est
melia nāl'. exit. n. nigra nigredine apparēte in fundo sangui/
nis cū extrahit̄ in flōmia post sanguis ɔgelatōēȝ q̄ est q̄dā

Sig^a hu/morū do/minantiū in corpori/bus sanis.

Signa sā/guinis do/minantis in corpori/bus nostris.

Signa flā/tis.

Signa co/lere rubee dñantis.

Signa co/lere nigre dñantis.

Signa di/spōne siue cōplōnis melie ex vomitu.

nigredo remissa: ꝛ est grosse sbe. Et lȝ melia nāl' sit fex san/
guinis ꝓprie. Improprie tñ loquēs dix. illā feci sanguinis
vel fortasse dixit sic: q2 cū melia nālis expellit' extra corpus
siue vomitu siue secessu acqrit aliquā in nālitatē p quā non
dȝ dici fex sanguinis: sȝ silis ei. ℭ Scōm signuȝ est ꝙ si est
sicut fex vini est melia inā' facta ex adustione sanguinis q̄
hȝ nigredinē cū q̄dā luciditate: sȝ q2 Gal. scōo. de v̄tutibus
nālib⁹ assil'auit meliaȝ nālē feci vini. Jō dicūt q̄dā ꝙ melia
nālis est similis feci vini p modū generatiōis: q2 vtraq3 ge/
nerat' p modū residētie in fundo. Melia v̄o inālis p adu/
stionē sanguinis similat' feci vini in sba ꝛ colore. ℭ Ter/
tiū sig^m est ꝙ si est aspa. i. si euomēs euomit eaȝ ex aspitate
exasperāte sibi linguā: sicut faciunt fructus frigidi imaturi
stiptici masticati. vt sorba imatura tūc melia est facta stipti
ca a frigiditate ꝛ siccitate p viā cōgelatōis. ℭ Quartū sig^m
est si est acetosa subtilis cū spuma. i. si euomēs eā sentit sa/
porē acetosuȝ spumosuȝ subtilē. i. acutū. ꝛ euomitū habet
aliquā spumā ꝓpter caliditatē faciētē feruorē tūc ebullit ca/
dēs sup terrā: ꝛ facit spumā: tunc est mlia inālis fcā p adu/
stionē melie nāl' ptis subtilioris eius. ℭ Quintū signū. d.
A. aut est spissa nō hñs spumā: ꝛ ista hȝ saporē acetosū nō
subtilē. i. nō acutū. ꝛ ē spissa. i. grossa nō hñs spumā ꝓpter
suā gīsitiē: ꝛ ista cadēs sup terrā nō ebulit. aut ñ sic ebulit:
sȝ ebulit debilr. ꝛ ista fit ex adustōe ptis gīsse melie nāl'. ℭ Et
ꝯsilr assignari pñt sig^a spēꝝ alioꝝ huoꝝ inaliū. vñ dix. G.
in lib. de multitudine. ꝛ scribit' a Rabi in sexta pt^e. Accit
hoibus ex multitudine flātis dulcis mult⁹ sōnus. ꝛ ex mul
titudīe acetosi fames. ꝛ ex multitudine salsi sitis: ꝛ ex mul/
titudine flātis crudi cessatio sitis. Et q2 huoꝝ nāliū signa
ponent' in sermone 5°. q est de mēbris nutrimēti in cap̄. de
effectibus digestiue v̄tutis. iō h relinquo. ℭ Dixit. A. 3°.
tertij. mēsurare humorē calidiorē cū eo q est fridus: ꝛ cum
eo q est cal's est illud qd ptinet ad industriā artificialē. Co/
gnoscere aūt humorē an sit calidus an frigidus est leue nec
indiget ꝯiectura artificiali: sed noticia mēsure q̄litatis hu/
moris: ꝛ q̄titatis excessus eius pertinet ad artificialē cōie/
cturā. v. g. dicere ꝙ iste humor est cal's in tali mēsura: ꝛ ꝙ
iste est calidior eo in tali mēsura. nō pōt sciri nisi p cōiectu/
rā: q2 certa q̄titas vniuscuiusq3 pticularis nō est cōprehēsi
bil' nisi p ꝯiecturā neq3 pōt ligua ꝓferri nec calamo scribi.

ℭ De signis dispōnū egritudinaliū in gnāli. Cap. vij.

De signis corpis egri in gnāli. dixit. Ga. in tegni. ꝙ corpa egra sm sin/
gulū egri significatū. s. corpora egra simplr: ꝛ
egra tūc hñt vitiū i trib⁹ naturis vel altera aut
duab⁹ cap. Sed differūt iter se egra simplici/
ter: ꝛ egra nūc in hoc ꝙ termin⁹ discretiōis coꝝ est sensibil'
operationū lesio. nā in egris simplr opatiōes sunt insensibi
liter lese. ꝛ in egris nūc sunt sensibilr lese. Quidā tñ dicunt
ꝙ in p̄dictis v̄bis Gal. voluit diāȝ ponere inter sana nūc: ꝛ
vt multū ꝛ egra simplr: q2 in sanis multū opatiōes fiunt in
sensibilr lese. sȝ in egris simpliciter fiūt lese sensibilr. Et q̄/
uis ista secūda introductio possit saluari. tñ pria est melior: ꝛ
ꝛ magis ad mētē Gal. Q2 si ista scōa introductio saluatur.
tūc Gal. intellexit ꝙ corp⁹ egrū simplr hȝ sensibilē lesioneȝ
opationū p respectū ad sanu simplr nō aūt p respectū ad se
ipm: q2 vt sic hȝ eas isensibilr lesas. ꝛ p hoc differt ab egro
nūc in quo fiūt opatōes lese sensibilr nō solū p respectū ad
sanū simplr. sȝ ēt p respectū ad seipm. Et dixit Gal. ꝙ diffe/
rūt ēt egra simplr. Nā egra simplr d̄terminata sunt a sanis
simpliciter. q2 egra simplr faciliter ab egris cāis occurrēti/
bus vincūtur. Sana v̄o simplr difficulter: q2 melius eis re
sistūt. Et differūt ēt i hoc ꝙ egra simplr: vt multū aliqd sȝ
v̄tutē opationū derelinquūt. Si bñ ꝯsiderātur dicta G. sup
posita. dñt q̄dā appere posse ꝙ corpa egra simplr hñt opa/
tiōes sensibilr lesas p respectū ad sana simplr siue vt mltū
eo ꝙ iter corpa sana simplr ꝛ egra simplr cadūt corpa neu
tra simplr: ꝛc q̄ꝝ nō hñt opatiōes sensibiliter lesas. sȝ insen/
sibilr: q2 inter ea nō cadit aliqd corpus mediū. Accītiū aū/
tē egritudinē signātiū q̄dā sunt ꝓpria morbo. ꝛ q̄dā sunt
ꝓpria nāe. ꝛ q̄dā sunt cōia vtriq3. Et de accītib⁹ morbi q̄/
dā sunt ei ꝓpria q̄dā inseꝑabilia: ꝛ q̄dā familiaria. Et pro/
pria dñr q̄cūq3 in sunt oi. nō tñ soli ꝛ familiaria dicūt' q̄ in
sunt oi ꝛ soli. Et inseparabilia dicūt' q̄ in sūt oi ꝛ soli. ꝛ sp.
Et itēꝝ accītiū morbi q̄dā sunt ei ꝓportionata: sicut ea q̄
supueniūt. pp ea q̄ sunt de essentia morbi ipsi⁹. ꝛ q̄daȝ sunt
iꝓportionata: sicut ea q̄ pp aliā cām supueniūt: vt ꝓpter
aliquā cāȝ p̄mitiuā vel inordinatū regimē vel ꝓpter erro/
rē vel silia. Et itēꝝ accītiū morbi q̄dā insequūtur corpulē/
tiā māe morbi. ꝛ q̄dā ipsius q̄litatē. ꝛ q̄dā actiōeȝ māe in
nām. ꝛ q̄dā actōeȝ nāe in māȝ. Et de his signis eueniētib⁹
ex actōe nāe in māȝ vel eꝯ⁹ alia sunt crisim significātia. alia
coctionē. i. digōnē. alia coctiōis diminutiōeȝ. vel ablationē
alia salutē. ꝛ alia pditionē. ℭ Notāt ꝙ aliqd signū pōt esse
alicui⁹ morbi duplr vno mō: q2 effectiue causatū ab eo vel
ab eius cā. alio mō: q2 illd signū in significante exñs nō hȝ
ab illo morbo remoueri quō dñt digōnē in vrina esse sig^m
effimere. ℭ Dixit Auer. q̄rto col. signa significātia egritu/
dinē pñtē: aut significāt sup q̄ditatē egritudinis: aut sup
cās ei⁹: aut sup mēbrū in quo est egritudo: ꝛ multotiēs si/
gnificāt sup hec tria. sicut ꝯtingit de signis egritudinū q̄ in
mēbris sunt interiorib⁹. Egritudines v̄o apparētes in su/
pficie corporis nō indigēt signis nisi significātib⁹ cās eaꝝ.
q2 ille sensui visus patēt. Et dixit. signa significātia sup egri
tudinē sunt triū generū. qm̄ q̄dā sumūtur ab accītibus q̄
accidūt pp denoiatione humoꝝ i corpe. ꝛ q̄dā sumūtur a
cōplone corpis ꝛ ei⁹ pparatiōe ad suscipiēdas egritudines.
Et quedā sumūtur a regie antecedēte.

Aliqud potest esse signū alicui⁹ morbi duplr.

ℭ De signis egritudinum minus in generali. de signis ma/
litie complexionis. Capitu. viij.

Auctores ponētes signa minus gnālia egritudinū tradiderunt signa
male cōplonis ꝛ solūnis ꝯtinuitatis ꝛ egritu/
dinū cōiū. s. apatum. ℭ De signis male cōplo/
nis. dixit Auer. 4° coll'. Dixim⁹ ꝙ res sup q̄s
nos opȝ adducere signa vlr sunt aut mala cōplo mālis aut
nō mālis. Et signa q̄ malā cōplonē signāt mālēȝ sunt illa
q̄ dñatōeȝ huoꝝ significāt in corpe toto: aut in aliquo vno
mēbro egro: ꝛ illa adhuc q̄ ex corpe egrediunt' humorē fa
ciētē malā ꝯplonē nālē significāt sicut vomit⁹ egō sputū ꝛ
alia silia. ℭ Spālius aūt loq̄ns. A. de signis male ꝯplonis
dixit. illa q̄ est acuta cal'a significat' p inflāmationē corpis
nocibilē febrē p̄cedentē ꝛ p fortitudinis distractiōem apō
motus resistētia caliditatis ꝛ sitis supfluaȝ ꝛ adustionē in
ore stomaci amaritudineȝ in ore ꝛ pulsum qui lapsitudini
attinet ꝛ velocitati vehemēti ꝛ frequētie: ꝛ cui⁹ dispositio
in etate mala existit ꝛ cui oia calefaciētia adhibita in regi/
mine nocēt ꝛ infridātia curāt. ℭ Et mala cōplonis fride
nō naturalis signa sunt nō digerere ꝛ sitis paucitas ꝛ iun/
cturarū lapsitas ꝛ flātice febres mlte: ꝛ cui reumatismi no
cēt. ꝛ infridantia in regimine adhibita nocēt ꝛ per calefa/
cientia curātur. ℭ Et dixit: signa humiditatis nō nāl' sunt
pertinētia signis friditatis: ꝛ est cum eis lapsitas ꝛ saliue
fluxus ꝛ mucilaginis ꝛ ventris solutio ꝛ digerēdi malitia: ꝛ
ꝛ impedimētū in regimine qd est humidū ꝛ mult⁹ somn⁹
ꝛ inflatio palpebraꝝ. ℭ Et signa siccitatis nō nālis sūt as/
perites ꝛ vigilie ꝛ macies accidētalis ꝛ lesio in regie i quo
est siccitas nō nālis ꝛ malitia dispēnis ei⁹ in autūno ꝛ cu/
rari per id qd humiditatē efficit ꝛ curatio pñs p aquā cali/
dā ꝛ oleū subtile: ꝛ fortis receptio coꝝ. ℭ De signis replo/
nis. dixit Auer. quarto coll'. Qñ q̄titas sanguinis crescit
sm q̄titatē dimētionū hec est nominata replo sm vasa: ꝛ
qñ crescit cū malitia q̄litatis: ita vt acuatur aut pmutet' ad
q̄litatē vnius alicuius alioꝝ humoꝝ: aut plim hoc noiatur

Sig⁹ malarū complonū nō naturalium.

Duplex repletio. s. quo ad vasa. ꝛ quo ad v̄tutē

replo̅ ſm virtutē. eo ꝙ hec replo̅ hꝫ euacuare vel euaporare ⁊ diſſoluere ⁊ debilitare virtutē: qd̄ eſt ꝓꝑ malitiā ſue q̄litatis. Et ꝓꝑea ſeq̄t hāc caſus appetit⁹ ⁊ difficultas motus. Et vl̄r ꝓꝑ hāc debilitatē ledūtur oēs op̄atiōes nāles ⁊ aiales qd̄ nō accidit ꝑme replo̅ni. ſ. quo ad vaſa.

Signa repletionis quo ad vaſa.

℄ De ſignis aūt replo̅nis q̄ ad vaſa. dixit Auic. ſc̄da ꝑmi. ꝙ ſunt mēbrorum grauitas ⁊ in motibus pigritia. Facie rubedo ⁊ venarum inflatio ⁊ cutis extēſio: ⁊ in pulſu plenitudo: ⁊ tinctura in vrina ⁊ ſpiſſitudo. i. groſſities ⁊ paucitas deſiderij ⁊ viſus debilitas ⁊ ſomnia grauitatē ꝓtendūt ſicut eius q̄ videt ſe quaſi moueri nō poſſe aut onus graue ꝯferre. aut loqui nō poſſe. videre aūt ſe volare ⁊ motus velocitare hūores ſignificāt ſubtiles in q̄ītitate ꝑpata.

Signa repletionis quo ad virtutem.

℄ Replo̅nis v̄o ſm virtutē ſigna ſunt. dixit Aui. grauitas ⁊ pigritia ⁊ deſiderij paucitas: que huic ⁊ ꝑme replo̅ni ſunt coīa. ſꝫ cū replo̅ ſm v̄tutē eſt ſimplex nō ſunt vene adeo inflate nec cutis vehemētis eſt extēſionis neq̄ pulſus adeo plen⁹ ⁊ magn⁹ neq̄ vrina multū groſſa neq̄ color valde rubeus: ⁊ ꝯtuſio ⁊ laſſitudo nō ꝯueniūt in ea niſi poſt motū ⁊ inceſſum. ⁊ videt in ſomnijs pruritū ⁊ mordicationē ⁊ incēſionē ⁊ odores fetidos: ⁊ ſm plm̄ replo̅ quo ad virtutē generat egritudinē anq̄ꝫ eius cōpleātur ſignificatōes.

Sig^a egritudinū in nāli cōpoſitionali: ⁊ ꝓꝑio opilōnis coartatorie ab hūore viſcoſo.

℄ De ſignis egritudis in nā cōpōali. A. pri⁹ poſuit ſig^a opilatōis nō q̄dē oīs ſpēi ei⁹. ſꝫ ſoli⁹ coartatorie: q̄ fit a cā intrinſeca ex humore coartāte mēbra: ⁊ ēt nō oīs ſpēi coartatorie: q̄r nō ei⁹ q̄ accidit a multitudine humorum: ſꝫ ſolū ꝓueniētis a viſcoſitate vel groſſitie eorum. Et ꝑus poſuit ſigna dcē opilatōis in gn̄ali: ⁊ poſtea in ſpāli.

℄ Dixit ergo p̄. Cū māe ꝯiūgūtur. ſ. in corpe retinētur ⁊ ſignificatōes eas dēmōſtrant. ſ. retineri vl̄ retētas fore: ⁊ ſentit̄ extēſio. ſ. in loco retētiōis māerū ⁊ nō ſentiūtur ſignificatiōes repletiōis in toto corpe opilatiōes ꝓculdubio ibi adeſſe intelligūtur. Deinde in ſpāli declarās ſigna opilatōis inuit opilationē poſſe ꝯtingere in cānalib⁹ magnis ⁊ in ꝑuis ⁊ in venis. Q̄r ſi acciderit in cānalib⁹ magnis ꝑ quos res ꝯſueuerūt trāſire: tūc in loco ſentit̄ grauitas: q̄m q̄n res ꝯſuete trāſire nō ꝑſīt retinēt̄ ⁊ grauāt. v̄. g. ſi opilo̅ fuerit in epate: tūc illd̄ qd̄ ad epar ꝓuenit ex cibo retinet̄ ſi opilatio cū penetrar̄ ꝓhibuerit ⁊ colliget̄ ex eo res multa ⁊ grauabit. Dixit Aui. vehemēti⁹ q̄ꝫ ſi apa eſſet in epate. Immo per multā grauitatē diſcernit̄ ab apate. lꝫ ēt per febris ꝯuatiōnē que eſt in apate: ⁊ nō opilatiōe. an aūt grauitas ſit maior in opilatiōe epatis q̄ꝫ in apate ei⁹ vi dubiū. q̄r Aui. 14^a terth. dixit oppoſitū: ⁊ max̄ de ſignis apatis frigidi epatis. Et ꝯfirmatur rōne: q̄r vbi eſt apa eſt mā ipm faciēs collecta in loco vno q̄ grauat amplius q̄ꝫ ſpſa. Et cū hoc eſt etiā cū apate opilatio. Propter hec notant ꝙ apa aut eq̄lr̄ claudit vias ⁊ cānales per quos trāſit cibus ſicut opilo̅ claudit: ⁊ tūc grauitas maior eſt in apate: q̄r ſūt ibi māe retente ꝓꝑ clauſionē cānaliū. Et ēt ē ibi mā faciēs apam: qd̄ maxime ꝯtingere pōt q̄n apa eſt in ſymma epatis aut nō eq̄lr. Aut apa paucas vias claudit vt cū eſt in carne epatis verſus ſup̄ficiē: ⁊ maxīe in gibbo. in quo aūt nō ſeq̄t viarum ibi opilo̅ ⁊ clauſura niſi fortaſſe paucarum: ⁊ tūc grauitas minor eſt in apate q̄ꝫ in opilo̅ne. Et dicunt ꝙ in apate ꝯtinua grauitas dici pōt maior: q̄r nūq̄ꝫ ſepat̄: ſꝫ in opilatione nō eſt ꝯtinua grauitas: ſed ſolū q̄n māe ꝓhibētur trāſire.

℄ Et ſūt q̄ dicūt ꝙ apa ⁊ opilo̅ aut ꝯſideratur ſm ſe ⁊ abſolute: ⁊ vt ſic magis grauitas eſt in apate: q̄r in eo mā eſt aggregata: in opilo̅ne v̄o diſperſa. aut ꝯſiderātur ſm māe aggregate q̄ītitatē. ⁊ vt ſic maior grauitas pōt eſſe in opilatione q̄ꝫ in apate.

℄ Et notāt ꝙ q̄ꝫdiu opilatio eſt in cānalib⁹ ⁊ vijs magnis ipſa eſt ſine febre: q̄r q̄ꝫuis aliq̄l̄ ſuccedat ibi ꝓhibita trāſpiratio: nō tā tanta ꝙ ad eā ſeq̄t̄ putrefactio: ⁊ ſic nō eſt febris ſaltē putrida. Si aūt opilatio eſt in vijs ꝑuis: vt venulis minutis: ſicut eſt opilo̅ ꝓueniēs ab apate in quo māe exeunt de venis magnis ad venas minutas: ⁊ poroſitates mēbrorum: tūc bn̄ pōt eſſe ibi ꝓhibita trāſpiratio ad inducēdū putrefactionē ⁊ febrē ſufficiēs. talē. n. opilo̅nē. dixit G. 10°. terap. fore cām febris putride. Sed cū in alijs cānalib⁹. ſ. ꝑuis fuerit opilo̅. dix̄ A. tūc nō ſentit̄ grauitas: q̄r pauca eſt mā que pōt in eis retineri ⁊ ꝑ paucitate nō grauat: ſꝫ bn̄ ſentit̄ in loco extēſio ⁊ retētio penetratiōis ſanguinis. Cūq̄ꝫ opilo̅ fit in venis. tūc habētes eā colorē hn̄t citrinū. q̄r ſanguis ꝑ foramina ſua ad cutis ſup̄ficiē nō accedit.

Signa vētoſitatum

℄ De ſignis aūt vētoſitatis retente. dixit Aui. vētoſitates cognoſcūtur ꝑ dolores qui ex eis mēbris ſenſibilib⁹ accidūt. Et hoc q̄dē ſeq̄tur illud qd̄ ipſe ex ſolutione ꝯtinuitatis efficiūt: ⁊ cognoſcūtur ꝑ motus qui mēbris accidūt ⁊ cognoſcūtur ēt per ſomnū ⁊ per tactū. dolores. n. extēdētes vētoſitatē ſignificāt: ⁊ ꝓcipue ſi vehemētes fuerint. ꝙ illic ꝑmutatio de loco ad locū ex dolore fuerit iā ſignatio cōpleta erit. Scias ꝙ dolor extēſiu⁹ lꝫ poſſit ꝓuenire ex hūore. tā nō erit cū ꝑmutatiōe doloris: q̄r lꝫ ēt hūor poſſit permutari de loco ad locū: tā nunq̄ꝫ ſimul faciet dolorē extēſiuū ſequētē ad extēſionē ad quā ſeq̄tur ꝯtinuitatis ſolutio aut raro valde. Et dixit. A. ꝙ talis dolor nō erit niſi cū ꝯtinuitatis ſolutio ex vētoſitate extendēte in mēbris euenerit ſenſibilib⁹. In eis aūt q̄ ſunt ſicut oſſa aut caro glādoſa nō app̄et hoc ꝑ dolorē: q̄r nō ſentiūt. Eſt tā: dixit iſte cū i oſſib⁹ vētoſitates ſūt q̄ oſſa frāgunt: ibi nō erit dolor niſi ſequēs puncturā: q̄r os fractū id qd̄ ē corā ipo frangit. ſ. pāniculū cooperiētē oſſa. Ex motibus autē mēbrorum cognoſcūtur vētoſitates ꝑ ſaltu qui accidit ex vētoſitatib⁹ que generātur ⁊ mouētur: vt exeāt ⁊ reſoluātur. Et cognoſcūt̄ vētoſitates ꝑ ſonos. q̄m ſoni aut erūt ex penis eiuſdē: ſicut vētris rugitus ⁊ his ſimilia: ⁊ ſicut ſonit⁹ in ſplene cū ei⁹ dolor ex vētoſitate fuerit: aut ſonus in eis fiet ꝑ percuſſionē quēadmodū dignoſcitur hydropiſis iter aſcitē ⁊ timpanitē per ꝑcuſſionē ſup vētre. q̄n in timpanite ſentit̄ ſonus vt timpani. Cognitiōes aūt earū per tactū ſunt. v̄. g. ꝙ tactus diſcernit inter inflationē ⁊ tumorē ex humorib⁹. ꝓꝑea ꝙ inflatio eſt ibi cū extenſione: ⁊ cedit ꝓſſioni: qd̄ non eſt in mā fluida liq̄da aut humore viſcoſo: ideo ſenſus tactus ſup iſta diſcernit.

Nota differentias inter inflatione ⁊ vētoſitatē

℄ Et dixit. dr̄ia q̄dē inter inflatiōe ⁊ vētoſitatē nō eſt in ſubſtātia ſiue eſſentia: q̄ꝛ vtraq̄ꝫ eſt eadē ſubſtātia. imo eſt in forma tact⁹ ſtationis ⁊ cōp̄rehēſionis. ꝓꝑter q̄ notāt ꝙ inflatio ex vētoſitate cedit ꝓſſioni cū reſiſtētia: ſed q̄ eſt ex humore nō cedit. ſ. cū reſiſtētia ſꝫ cedit facilr̄. Et notāt ꝙ vētoſitas aut eſt in mēbro ꝯcauitatē habēte: vt in ſt̄o ⁊ inteſtinis: ⁊ vocatur inflatio. aut eſt in alijs mēbris diſꝑſa ⁊ vocat̄ ventoſitas. Et Aui. dixit. ꝙ inter eas nō eſt dr̄ia in ſb̄a: q̄r ambarum ſb̄a eſt vētoſitas. ſed differūt in ſubſtātia ſtatiōis ⁊ cōp̄rehēſionis q̄ꝛ in inflatiōe cū deſup p̄mit̄ nō ſtat: ſed mouet̄ vētoſitas ſꝫ in vētoſitate. lꝫ deſup p̄mat̄ ſtat: ⁊ nō mouet̄ vel parum. Et nō determinauerūt alij hic de ſignis aliarum ſpecierum malitie cōplo̅nis. ſed reſeruauerunt ea ad libros particulares.

Signa ſolutiōis cōtinuitatis in mēbris interiorib⁹.

℄ De ſignis aūt ſolute ꝯtinuitatis. dixit Aui. ꝙ eā que eſt in mēbris apparētib⁹ declarat ſenſus. ⁊ viſus ⁊ tact⁹. Ei⁹ aūt q̄ eſt in mēbris intrinſecis. A. poſuit q̄tuor ſigna. ꝑmū eſt ꝙ demōſtrat eā dolor: aut ꝑforatiu⁹: aut pungitiu⁹: aut corroſiu⁹ ⁊ nō ſpecificauit. A. de alijs ſpēb⁹ doloris: q̄r alie ſpēs pn̄t ſignificare malā ꝯplo̅nē diuerſā abſq̄ꝫ ſolo̅ne cōtinuitatis: ſed ꝑdcē tres nō accidūt abſq̄ꝫ ſolutiōe ꝯtinuitatis. Et ꝓcipue dixit. ſi cū eis fuerit febris: q̄r māe perforantes pūgētes ⁊ corrodētes ſunt apte ꝓuocare febrē. Inuenitur alia lr̄a que eſt negatiua dicēs. ſi cū eis nō fuerit febris: q̄r ſi eſſet febris poſſent illa ꝓuenire ex mala cōplo̅ne febrili.

℄ Sc̄dm ſignū eſt: q̄r ipſā multotiēs comitat̄ humoris ſpiſſi cū ſanguine exitus ad plenitudinē deſcēdētis ⁊ putreſcētis. ſanioſe māe egreſſio. Et hoc ſi poſt ſignōnē apatū ⁊ maturationē euenerit ſanies vel virulētia. Et hoc dix̄. q̄r aliq̄n ſanguis extra venas egredit̄ ad renes vel ad alia mēbra abſq̄ꝫ ſolo̅ne ꝯtinuitatis. Ne ergo credas ſolo̅nem

ꝯtinuitatis ibi adesse: dixit. si post signiones apatis ec. Et subdit Aui. q sanies que exit post apa aliqñ est ex ei⁹ aptione cū maturatiōe: et aliqñ sine maturatiōe. Et si cū maturatiōe fuerit febris cū apertione quiescet ⁊ euabit pus ⁊ quiescet grauitas ⁊ alleuiabit. Qz si nō ita fuerit dolor fiet maior ⁊ augmētabit. ℂ Tertiū signū est. q ipsa cognoscit. max ex mēbroꝝ dissolōne ⁊ a suo loco separatiōe. i. si dislocetur sicut ruptura cognoscit. i. crepatura p in bursam testiculorū intestinoꝝ descensum. Quartū signū est. q ipsa aliqñ cognoscit retentione eius qd̄ euari solebat ex canalib⁹: qm̄ fortasse ad canales aut amplitudinē quā solō cōtinuitatis facit descendit ⁊ nō ſm nalē separatur viā: queadmodū illi ꝯtingit cui intestina rūpunt: cū egō ei foras exire phibet: qz descēdit in ꝯcauitatē vētris. ℂ Et qz aliqñ p p̄dicta sig nō pōt solō ꝯtinuitatis cognosci. Ideo opz q p eius declaratione recurras ad libros pticulares: ⁊ ibi inuenies signiones eius ſm vnūqdqz mēbrū: ⁊ hoc qdē erit cū mēbrū sensum nō habuerit nec humorē susceperit q ab ipso exeat nec a suo loco moueri poterit ⁊ alij mēbro nō adheserit: cuius dissolōne moueat. ℂ Et subdit Aui. scire debes q apata ⁊ solōnes ꝯtinuitatis q̄ deteriora hñt accidentia sunt que in mēbris existunt neruosis que sunt fortis sensus: qm̄ sunt ⁊ cū hoc pnitiosa. ⁊ fit cū eis ⁊ sincopis ⁊ spasm⁹ ppter mēbri neruositatē. deinde deteriora sunt illa que sunt sup iuncturis qm̄ tarde meliorationē recipiunt pp vehemētē iuncture motū. Et ppterea q amplitudo que est apud iuncturā est apta vt mā ad ipsam descēdat. ℂ De signis aūt apatū dixit Aui. Extrinseca apparētia declarat sensus visus ⁊ tactus ⁊ pñtia coꝝ: sz occultoꝝ ea q̄ sunt calida demōstrat febris cōcomitās ea putredine coꝝ cōicata cordi p venas: ⁊ grauitas sensata in mēbro in q̄ existit. s. sine dolore. si illō mēbrū caret sensu ⁊ ꝯcauitas cū dolore pūgitiuo. s. vel alio dolore vehemēti si mēbrū apatū sensuz habeat. ℂ Et dix. Ex eis que ipsa declarāt aut in declarādo iuuant est nocumētū in opationibus illius mēbri ingrediēs. Istud tñ sigm nō multū indicat de apate cuz possit lesio in opationib⁹ ex multis alijs causis puenire. sed tñ cum alijs signis iuuat. ℂ Ex illis vō que ipsa vehemēter signant est sentire inflāmationē: p̄cipue dū habuerit semitā: sicut sunt stōus epar viscera splē ⁊ silia. Quedā. n. sunt mēbra ad que sensus nō hz semitā: sicut pulmo fel renes ⁊ silia. ℂ Frigida vō apata dixit Aui. pculdubio dolor nō cōcomitat. s. pūgitiuus vel alius dolor vehemēs q cōcomitat apata calā. Alij dñt. q apata frigida aliqs dolor cōcomitat cū in eis sint cāe doloris. attñ dolor est puus. Et aliqui dicūt q aliqñ nullus p cipit dolor: vt cū mā frigida multuz paulatine fluxerit ad mēbrū: aut cū in eo fuerit per modū cōgestiōis aggregata: tūc eni ⁊ si solutio ꝯtinuitatis causet ita paulatine inducit q nō sentit inde dolor. Et subdit Aui. q velle ponere vlia signa apatū frigidoꝝ: sicut ad hūc locū ptinet esse difficile ⁊ dato q esset facile esset tediosum: qz sunt illa eadē signa q̄ ponunt particularia in particularib⁹ libris. ⁊ ideo ad illos libros reseruent. Unū tñ dixit ipse hic. dicem⁹ q cū sentit grauitas ⁊ non dolor modo dicto ⁊ fuerint cum ea signa dominij flegmatis existimandum erit q sit flegmaticum. ⁊ cū ea fuerint significationes dominij melancolie erit melacolicū: ⁊ pprie si cū tangit fuerit durum. Durities eni ē de ꝯueniētiorib⁹ signonib⁹ ad declarādū apa melicū. ℂ Et dix Aui. cū apata calā fuerint in neruis erit dolor vehemens vltra dolorē aliorū mēbroꝝ apatoꝝ: ⁊ fe. fortiores: ⁊ q̄ cito ad extēsionē ⁊ pturbationē intellectus pducūt. ⁊ in motibus ꝯstrictiuis faciēt nocumētū: cito eni succedit eis spasmus. Amp. eni dix ipse. oīa iterioꝝ. s. nutritiuoꝝ mēbroꝝ apata in mirach tenuitatē ⁊ magnitudinē faciūt. ℂ Et de signis terminationū apatū intrinsecoꝝ. dixit Aui. Cū apata intrinseca collectionē faciūt ⁊ mā incipit facere cupū: ⁊ pcedūt ſm semitā exiture. tūc dolor vehemēter infestabit ⁊ febris: ⁊ exaspabit lingua valde: ⁊ dolores ⁊ vigilie fortiores fiunt. ⁊ oīa accñtia augmētabunt: ⁊ accrescet grauitas: ⁊ fortasse sentiet grauitas ⁊ ifusio. ⁊ est ēt cū in corpore subito apparet macies ⁊ in oculis repentina cōcauitas: sed cū illud qd̄ collectū est fit maturū ⁊ facta est sanies. tūc fortitudo doloris ⁊ febris ⁊ pulsus sedant ⁊ in loco doloris res aduenit que est sicut pruritus. Et si rubedo ⁊ durities ibi affuerint minorabit rubedo ⁊ durities mollificabit. vnde pressioni cedet ⁊ sedabunt accidētia oīa dolorez facientia: grauitas tñ augebit ⁊ ad sui finē pueniet. ℂ Cū vō exitura apiet accidit pmo tremor mordicationē saniei sequēs: dinde apparebit febris ppter exitū māe: ⁊ erit pulsus vacuitati ⁊ diuersitati aptus: ⁊ incedit ſm viam debilitatis ⁊ paruitatis. ⁊ in desiderio apparebit casus. ⁊ sepe calefiunt per ipsum extrema ⁊ mā expellit per viam sue ptis aut in itinere spuendi aut mingendi aut egerendi. ℂ Et significatio qd̄ bona post aptionē est vt febris ex toto quiescat ⁊ anhelit⁹ fiat facilis ⁊ virtus viuificet ⁊ velocitas expulsiōis māe: ⁊ q mā cito in pte sua egrediat. Cum aūt in occultis apatibus materia de vno mēbro ad aliud mutat quandoqz talis mutatio est bona ⁊ quandoqz mala. bona est quando de mēbro nobili ad ignobile mutatur: sicut cū permutat mā pncipaliū mēbroꝝ ad sua emūctoria malā est cū de ignobili mā ad multū nobilius eo mutat aut cū mutat ad mēbruz qd̄ minus eo possit tolerare illud qd̄ ei accidit: sicut cū apa lateris ad partē cordis vel pulmonis mutat. ℂ Et dixit Aui. q mutatio apatū occultoꝝ ⁊ inclinatiōes magnoꝝ apatū si ad superiora vel inferiora declinauerint demōstrabit illud nobis dispñtio oris anhelit⁹ malina ⁊ eius magnificatio ⁊ ipsius difficultas ⁊ pectoris ⁊ ardor ab inferioribus incipiens ad superiora tendens ⁊ grauitas in partibus furcule ⁊ capitis dolor: ⁊ est etiā cuz signuz apparet in adiutorio ⁊ ascend. Et dixit. si illud quod ad superiora declinat scilicet cerebrū fuerit infusuz erit malū ⁊ terrefaciens: verūtñ si nō ad carnē lapsam que est post aures declinauerit. Et subdit Auicē. q fluxus sanguinis ex naribus in talibus apatibus est signū bonū: ⁊ in oibus etiā interioribus apostematibus.

Marginalia (left): Apata ⁊ solōnes cōtinuitatis deteriorū accidentiū sunt q̄ sunt i mēbris neruosis. — Signa apatū occultorum. — Signa maturatiōis apatū intrinsecorum.

Marginalia (right): Signa pnostica in apatib⁹ intrinsecis.

ℂ De signis signantib⁹ egritudinē in spāli magis. Ca. ix.

Dixit Aui. signoꝝ signantiū egritudinē quedā sunt que ipsam egritudinē demonstrant sicut diuersitas pulsus in festinatiōe sui in febre. Ipse nāqz pulsus diuersus in frequentia saltem ipsam signat febrē: nō tñ semp signat pulsus diuersus febrē. sz qñ est cū sensibili lesione opationum. nā potest dictus pulsus puenire ex multo exercitio aut ex aliqua dispositione neutra secundū caliditatem ⁊ nō febrem. Et quedā sunt que egritudinis significant locum: sicut pulsus serinus cū in parte pectoris fuerit dolor: qm̄ significat q apa est in pāniculo. s. pleura vel dyafragmate vel mediastino. Et sicut pulsus vndosus. qm̄ significat apa in corpore pulmonis esse. Et quedā significant egritudinis causam: sicut signa repletionis per diuersitatē suaꝝ dispositionū. s. quo ad vasa vel quo ad vtutē: quaꝝ quęqz modū aliquē repletionis demōstrat: qz alicuius humorum. ℂ Et signū qdē demōstrans egritudinē: sicut patuit: aut est demōstratiuū pñtis egritudinis aut rememoratiuū pterite aut pnosticū future. Et qdcūqz hoꝝ aut est suptū a subiecti inherētibus aut ab accñtalr inherentibus aut a casib⁹ aut ab effectibus. ℂ Et rursus dixit Aui. Accñtiū quedā sunt pcedēntia que cū egritudine incipiunt ⁊ finiuntur. sicut febris acuta dolor pungitiuus coangustatio anhelit⁹ tussis pulsus serin⁹ cū apate lateris. ⁊ qdā sunt p̄dictis opposita que nō hñt determinatā horā. sed egritudinē qñqz sequūt qñqz nō: sicut dolor capitis in febre. Ipse eni qñqz euenit in pn⁹: qñqz in medio: ⁊ qñqz in fine: ⁊ qñqz continue ⁊ qñqz nūqz. Et qdā sunt que in fine rei eueniūt. i. in processu. ex

qbus signa sunt crisis. signa maturitatis vel eiꝰ oppositi: et significationes mortis et harum plurime sunt in egritudibꝰ acutis. Et signa q̃ icipiũt et finiũt dicũtur signa ppa et inseparabilia q̃ aut aliquã sic: et aliquã nõ dicũtur signa separabilia coĩa. q̃ vero post pnm salz put est vnũ de q̃tuor tẽpibꝰ morbi tñ dicũtur euenire post apparẽtia dicũtur. q̃ vo in pn° post euenire possunt: vt voluit Gal. 3° de crisi. possunt dici p̃apparẽtia: lz ẽt p̃apparentia possent dici q̃ sunt inseparabilia. ¶ Dixit Haly. 7° theori. Morbi et passiões q̃ in corpibꝰ fiũt q̃dã in eis mẽbrorum sunt ptes que sensui patent earũq; significationes faciles sunt et breues et q̃dã in eis q̃ a sensu abscõdita sunt accidunt que sunt interiora mẽbra et significationes earũ difficiles sunt. Et dix manifeste sensui passiões alie exterioribꝰ et interioribꝰ corporis ptibꝰ fiunt. sicut febres et apatũ. q̃dã: et q̃dã in supficie corporis sunt tñ. ¶ Dixit Aui. significationũ alie sunt q̃ in eo qd̃ de mẽbris apparet tñ significant q̃ sunt sumpte ex eis que pprie sentiũtur. i. ex obiectis virtus pprijs q̃ vocant̃ sensibilia ppria: q̃ ita pcipiunt̃ ab vno sensu q̃ nõ pñt pcipi ab aliis sicut color ita pcipitur a visu q̃ non ab auditu: nec aliquo alio sensu. aut sumunt̃ ex eis q̃ cõiter sentiũt̃. i. ex obiectis vl̃ sensibilibꝰ cõibꝰ q̃ sunt illa q̃ pñt a pluribꝰ sensibus percipi: sicut q̃ntitas numerꝰ etc̃. q̃ lz sint coĩa. nunq̃ tñ pcipiunt̃ nisi mediãte sensibili pprio. Oculus. n. pcipit q̃ntitatẽ sz non pcipit eã nisi mediãte colore. Et st̃ ista sumpta a forᵃ mẽbrorũ et eorũ sitibꝰ et motibꝰ et qetibꝰ. Uerũtñ dix Aui. ista sensibilia q̃nq; significant dispões mẽbrorũ iteriorũ sicut saltꝰ labij iferioris significat vomitũ. Et q̃nq; etiã ipsorũ q̃ntitates augmẽtatẽ vel diminute: et eorũ numeri fortasse occultorũ mẽbrorũ significabũt dispões: quẽadmodũ curtitas digitorũ epatis signat puitatẽ et cõtrio. lõgitudo digitorũ epatis significat magnitudinẽ. ¶ Et sequẽs Aui. declarãdo de sensibilibus pprijs declarauit de sensibili visiuo et auditiuo: q̃uo significant sup mẽbra exteriora et dixit q̃ cognitio mẽbrorũ exteriorũ p regiõnẽ est q̃ si est nigra vel citrina sup qd̃ significat sunt res visibiles. i. q̃ significat q̃ corpis cutis efficiet̃ nigra seu citrina. hoc aũt nõ significat imediate: q̃ imediate significat sup mẽbris occultis: sz mediate q̃ possumꝰ ex eis arguẽ q̃ colã citrina multiplicata trãsibit cũ sanguine ad mẽbra et ad cutẽ et tinget eã colore citrino. et silr est de colã ni. Et significamꝰ dixit Aui. ex rugitu sup inflationẽ et malitiã digerẽdi. s. immediate sz mediate sup inflatiõe vẽtris q̃ pñt cõprehendi. Et declarãs de sensibilibꝰ cõibꝰ: dixit. q̃ sunt sicut cognitiones ptisis et ethice. i. ɔsumptiõis carnis p vnguiũ gibbositatẽ. Gibbositas. n. earũ pcedit ex ɔsumptiõe carnis q̃ subtilis est. Et significatiões q̃ sumunt̃ ex mõ qetis sunt sicut apoplexia epilepsia sincopis et palepsis. Et q̃ sumunt̃ ex motibꝰ st̃ sic horripilatio tremor singultꝰ sternuta° oscita° alices tussis saltꝰ et spasmꝰ cũ incipit spasmare. Et horũ motuũ q̃dã pueniũt ex opõne nãe p̃ncipalr: sic singultꝰ: et q̃dã accñtalr sicut spasmꝰ et tremor. Et iterũ de p̃dictis motibꝰ q̃dam sunt volũtarij: sic estuatio et reuolutio de latere in latꝰ et q̃dã sunt cõpositi ex nãli et volũtario: sicut mictꝰ et egestio et tussis. Et horũ q̃dã sunt in qbus nã supat volũtatẽ: sicut tussis. Et q̃dã in qbꝰ volũtas supat nãm. sicut mictꝰ cũ volũtas cito voluerit efficere. ¶ Et iterũ accñtiũ a nã sine volũtate pcedẽtiũ q̃dã sunt q̃ demrãt sensus: sic horripilo et q̃dã q̃ sensus nõ demrãnt: qm̃ nõ sentiunt̃: sic saltꝰ et iectiga°. Et nõ voluit Aui. q̃ nõ sentiant̃: q̃ imo sentit̃: et ab ifirmo et a medico: sed voluit ista distinctio q̃ accñtiũ q̃ fiunt a nã sine volũtate: q̃dã sunt cũ passiõe sensitiua: sic horripilo ad quã ɔcurrit vtꝰ sensitiua nocuti. nisi eni sensatio nocitiui interuenerit nũq̃ expulsiua insurgeret ad expellẽdũ. Ipsa. n. nõ expellit nisi nocumẽto pcepto et vtus sensitiua nõ ɔcurrit vt agẽs: sz vt patiẽs. et iõ dicunt̃ fieri a nã sumẽdo nãm cõiter et large pro oĩ eo qd̃ distinctiuũ ɔ̃ volũtatẽ et nõ proprie et stricte p eo qd̃ est distinctiuũ ɔ̃ cognitiuũ. ¶ Et dix Aui. q̃ p̃dicti ẽt motus diuersificant̃ aut pp diuersitatẽ suarũ eẽntiarũ. qm̃ tussis in seipsa fortior motꝰ est q̃ saltus. aut pp diuersitatẽ numerorũ motorũ. s. faciẽtiũ ad motũ: qm̃ numeri motorũ sternutatiõis plures st̃ q̃ motorũ tussis. tussis. n. cõplet̃ motiõe mẽbrorũ pectoris. sz sternutatio cõplet̃ motiõe mẽbrorũ pectoris et capitis silr̃. Sz q̃ntitas timoris in eis est: qm̃ motꝰ singultꝰ sicci maioris ẽ timoris q̃ motꝰ tussis. lz sit tussis fortior eo. p qd̃ aũt nã iuuat̃ est qm̃ q̃nq; iuuat̃ p instrm eẽntiale et p̃ncipale: sic cũ iuuat̃ in expellẽdo stercꝰ cũ musculis vẽtris: et est cũ iuuat̃ p instrm extneũ. sic iuuat̃ in tussiẽdo ab aere. ¶ Principiorũ vo eorũ diuersitas aut ẽ ex mẽbris: sic tussis et nausea. aut est ex diuersitate mẽbrorũ agẽtiũ. qm̃ saltꝰ pnm est nãle: et tussis pnm est accñtale. Sed ẽt diuersificãt̃ p mãe diuersitatẽ. qm̃ tussis ẽ ab excreatiõe et saltꝰ a vẽtositate. Horũ itaq; sunt significationes q̃ significant in eo qd̃ de mẽbris appet. Et plurima eorũ dmr̃atio ẽ sup dispões mãifestas. Est tñ q̃ occultas demr̃ant: sic rubor pomi maxille apa pulmõis declarat q̃ gibbositas vnguiũ vlcꝰ pulmonis et saltus labij iferioris dispõnẽ stõi ad vomẽdũ.

¶ De signis egritudinũ mẽbrorũ interiorũ. Cap. x.

Inquit Gal. 2° mientir. loquẽs de cognitiõe egritudinũ intrinsecarũ. Difficillimũ est cognoscere patiẽtẽ locũ. et si vnꝰ est aut plures vno et q̃ sunt hec: aut etiã neq; inuenire dispõnẽ est ppriũ: sz et hoc exercitatiõe eget s̃m rõnis exercitationẽ et hystoriã frequẽtẽ dispõnũ laborãtiũ. pprietates. n. q̃dã indicibiles dixeriã sunt: q̃dam vo difficile dicibiles circa laborãtiũ corpa fiũt. et soluz mõ his q̃ multotiẽs viderũt cognite sũt. ¶ Et dix p̃ de iterioribus. Passiões q̃ extrinsecꝰ sunt facile ẽ scire: q̃ vo sũt iterꝰ necesse est: vt sciant̃ quarũ scia et noticia hr̃ ex scia actionis mẽbrorũ et eorũ iuuamẽti: et ex cognitiõe anotoe. Et hec q̃dẽ melior est p̃dicta: q̃ anothomia pprietatẽ et eẽntiã vniuscuiusq; mẽbri iterioris insinuat. ¶ Et Auer. 4° coll. dixit. Egritudines q̃ sunt in mẽbris extrinsecis sunt manifeste p se. et significatio in eis nõ est necĩa nisi in cãis earũ. Sed egritudines q̃ sunt in mẽbris intrinsecis tribꝰ modis significatione indigẽt: vnus est ex pte mẽbri patientis. Scd̃s est significatio q̃litatis egritudinis. Et tertiꝰ est significatio cãe eiꝰ. ¶ Et iterũ dix Gal. in 2° tegni. Quecũq; in pñti sunt egra mẽbra si q̃dẽ sensibus subiacẽt cognoscunt̃ in pñti esse egra lesiõibus operationũ eorũ. sup. et iuuamẽtorũ ipsorũ aut egẽnibꝰ. i. excutibus mutatis autẽ doloribꝰ aut tumoribꝰ p̃ter nãm. ¶ Et Aui. dixit 2° pi. Ad cognoscẽdũ dispões occultas necĩa ẽ scia anothoe ad h̃ vt p eã scia habe cuiuscũq; mẽbri iteriorĩ hẽat̃: si est. s. carnosuz aut nõ carnosuz. et cuiusmõi est eiꝰ forma. Iõ vt sciat̃. v. g. si apa hoc qd̃ hãc hz figurã ẽ in eo aut nõ ex pte. vñ sue figure est cõparatio aut nõ: sz illud libere facit q̃ recipit sicut intestinũ ieiunuz. Et si est pole vt in eo aliqd retineat̃ aut ab eo aliqd labat̃ q̃ res sit q̃ in ipo retineri sit pole aut ab eo labi donec ipsius sciat̃ q̃ntus per eaz iudicet de eo qd̃ in ipso sentit̃ de dolore vel apate: et si est in ipso vel ab eo lõginquũ. et sciat̃ eius societas: ita vt iudicet̃ si hz dolorẽ p se aut p societatẽ. et si mã ab ipsomet processit aut ab alio suo socio ei influxerit. Et si supfluũ qd̃ ab eo separat̃ est de subã ipsius aut si ipm est via p quã itlõ penetrat q̃ ab alio separat̃ donec sciat̃ illud eõ cõprehendit vt noscat̃ si est pole illud qd̃ euatũ est ab ipso fuisse euatũ. Et vt mẽbri opatio sciat̃ donec ipsius cognoscãtur egritudines ex nocumẽto qd̃ in ipsis cõsistit opatiõe. totũ autẽ h̃ per anotomiam sciri põt. ¶ Et postq̃ habuerit medicus sciam anotomie. dixit Aui. opz ipm studere in cognitione egritudinũ occultarũ s̃m sex regulas. ¶ Quarũ pª est de nocumẽto opõnũ. Et tu q̃dẽ iam sciuisti. s. pmi prima opõnes cũ suis qualitatibus et q̃ntitatibꝰ: q̃litatibꝰ. i. a qbꝰ virtutibus pcedãt: sicut enim sunt tria genera virtutuz: ita et tria sunt gña opõnũ. vnaquęq;. n. virtus alicuiꝰ opõnis est initiũ q̃ntitatibꝰ vo. s. discretis. i. cũ suo numero vel quali/

Quantũ sit difficilis cognitio egritudinũ intrinsecarum.

Scia anothomie necessaria est ad cognoscendũ dispositiões occultas.

Sex regule ad cognoscendũ egritudines occultas.

tatibꝰ. Lecētia ipsaꝝ ⁊ q̄ztitatibꝰ. i. subiectis eaꝝ q̄ sūt mēbra. Accñs. n. nō distinguit̄ nisi aut p̄ sui ecētiā aut p̄ subm̄ in q̄ ↄsistit. Et q2 opōnes mēbroꝝ itrinsecoꝝ nō pn̄t cogn̄sci nisi in effectibꝰ eaꝝ opēnū. nō eni pn̄t hr̄i signa a subalr inherentibus mēbroꝝ intrinsecoꝝ alr. Et signū sumptū ab effectibꝰ est signū sumptū a calibꝰ. Jdeo sigm sumptū a subalr inherētibꝰ. s. opōnibꝰ mēbroꝝ intrinsecoꝝ nō manifestat̄ nisi per signū sumptū a calibꝰ. tn̄ opō in hoc p̄ncipalr est q2 imediate p̄diens a v̄tute mēbri: cuius est opō. opōnū. n. sigñio est pª ⁊ p̄durās. ℂ Scd̄a v̄o est de eo qd̄ euatur: cuiꝰ sigñio p̄durās qdē est: s3 nō est p̄ma ⁊ p̄durās qdē est: p̄pte rea in ipsa semp̄ ↄsidūt. s3 nō est p̄ma: q2 sigñat maturitatē aut maturitatis p̄hibitionē mediate. ℂ Tertia regula est sumpta a dolore. Et 4ª ab apate. Et 5ª a situ. Et 6ª ab accn̄tibꝰ manifestis ⁊ cōparatis. quoꝝ sigñio nō est p̄ma neq3 p̄durans. Et p̄dicta accn̄tia manifesta ⁊ cōpata intelligunt̄ oia ea q̄ medico statim p̄ma in visitatione occurrūt. Ac et pn̄t intelligi signa sumpta ab extrinsecꝰ alterātibꝰ ⁊ aiuuātibus ⁊ nocētibꝰ ⁊ a regimine p̄cedēte ⁊ silibus. Hec. n. oia pn̄t iuuamētū p̄stare in cognitiōe egritudinū occultaꝝ. Et Gal. dixit 2º mientir. Coindicāt aūt dispōnē. s. intrinsecorū nō paꝝ q̄dā p̄catarticaꝝ cārū qn̄ inuadens sensatio nocu-

Prima rª ex significationibꝰ operationum.

mēti ipsis laborātibꝰ estuatiōis aut ifrigidatōis fit. ℂ Et declarās Aui. modū sigñionis s̄m qnq3 regulas dictas incipiēs a regula opōnū dixit. Et sigñionibꝰ opōnū habet̄: qn̄ cū opatio nō s̄m nālē p̄cesserit cursū3. i. nō s̄m cōsuetū modū sigñat̄ q̄ v̄tuti q̄ est illiꝰ opōnis p̄nm aduenit nocumētū ⁊ v̄tutis nocumētū egritudinē seq̄t̄ q̄ ē in mēbro in quo est v̄tus illa siue illa egritudo fit in eo p̄ p̄prietatē siue cōitatē. ℂ Eius v̄o qd̄ euat̄ ⁊ qd̄ retinet̄ sigñiones sunt multis

Secūda rª ex eo qd̄ euatur.

modis. Dixit eni Gal. 3º de interioribꝰ. Exeūtia a corpe sūt triū generū: aut enim sunt pars loci infirmi cuz diuiditur aut sua cōiūctio dissoluit̄ aut cū redit̄ aut cū excoriat̄: aut sunt ex eis q̄ in illo loco cōtinent̄: aut sunt de illis rebꝰ que sunt feces ⁊ mutatiōes ab illis morbis secuture que vel sequunt̄ vnū totū ⁊ nō sunt nisi in eo solo aut plā. Dixit. A. Aut enim sigñat ex parte eiꝰ qd̄ retinet̄ nō nālr: sicut cū retinet̄ res q̄ solebat euari: sicut cū retinet̄ egō vł vrina. Aut ex parte euōnis nō nālis. Et hoc qdē aut erit de suba mēbroꝝ aut nō. Et si de suba mēbroꝝ ⁊ sic tribus sigñat modis. aut. n. p̄ sui ipsiꝰ subam sigñabit: sicut anuli q̄ expuūtur herpetē estiomenū esse in canali pulmonis sigñant. Aut p̄ suā q̄ztitatē: sicut cortices cū in dissinteria egrediunt̄. Na3 si cortex grossus fuerit sigñat vlcus in intestinis grossis: ⁊ si subtilis in subtilibus aut sigñat p̄ colorē suū: sicut hypostasis petaloides: que si fuerit rubea sigñat q̄ est a mēbris carnosis: sicut a renibꝰ: ⁊ si est alba q̄ est a neruosis: sicut a vesica. Et qdā addūt q̄ sigñat ex p̄mixtiōe sui cū alia re. vn̄ si aliqd egredit̄ de suba intestinoꝝ multū permixtū fecibꝰ vel saniei sigñat illud esse de intestinis supioribus: ⁊ si exit impmixtū vel paꝝ mixtū exit ab inferioribꝰ. Et subdit. A. q̄ v̄o sigñat illud qd̄ nō est de suba mēbroꝝ est cū eiꝰ exitus nō est nālis: sicut hūores sani ⁊ sanguis cū exierint aut qd̄ nō est nāle in qualitate sua: sicut sanguis corruptꝰ siue cōsueuerit exire siue nō: aut est quid nāle in suba nō absolute: sicut lapis: aut nō nāle in q̄ztitate sui. s3 eiꝰ exitus sit nālis. ⁊ istud est aut cū auget̄. aut qn̄ minuit̄: sicut stercus vel vrina in egritudine yliꝗ per supiora egrediunt̄. Dictis eni modis sumit̄ indicatio ab exeunte mutato. ℂ De regula autē

Tertia rª ex dolore.

sumpta a dolore. dixit Gal. in tegni. q̄ dolores in duobꝰ cōprehendunt̄ gn̄ibus: qn̄ dolores s̄m quē incūbūt locū aut ↄtinuitatis solōnē aut subitas ostēdūt alteratiōes ⁊ malā cōplonē. Dixit Aui. q̄ sigñiones dolorū duobꝰ cōprehēdūtur gn̄ibꝰ qn̄ dolor aut sigñat p̄ sui locū: qn̄ si fuerit in p̄te dextra hypocūdrioꝝ erit in epate: ⁊ si in sinistra in splene. Aut significat p̄ sui spēm que fit eiꝰ cā. v̄. g. qn̄ si fuerit aggrauatiuꝰ sigñat apa in mēbro nō sentiēte: aut i mēbro cuiꝰ sensus destructꝰ est. Et dolor extensiuus multā sigñat mā3: ⁊ sic de alijs spēbus doloris. ℂ Apatis v̄o sigñiones. dixit

Quarta rª ex apatibus.

Aui. tribus existunt modis: aut eni ex suba sui: sicut herisipilla colerā sigñat rubeā. aut sicut sclirosis q̄ colerā demōstrat nigrā. Aut ex loco sui: sicut qn̄ fuerit de dextro sigñat q̄ est apud epar: aut in sinistro q̄ est in parte splenis. Aut per sui figuram: qn̄ cum in dextra fuerit parte ⁊ fuerit lunare sigñat̄ q̄ est in ipso epate: ⁊ si fuerit oblongū sigñatur q̄ est in musculo q̄ est sup̄ epar. Scias q̄ tumor multis̄ sigñt modis. s. p̄ id qd̄ ponit essentiā apatis. s. mām ex qua cātur apa. s. si est sanguineū aut ⁊c. ⁊ sigñat p̄ q̄litatē tāgibile3 ex caliditate frigiditate duritie vel tensione mollitie vel tactu cessione p̄ q̄litatē visibilē p̄ colorē ⁊ per sensibile cōe: vt p̄ figurā ⁊ locū sui apparitionis. ℂ Situs aūt sigñiones aut

Quinta rª ex situ.

sunt ex locis aut cōitatibꝰ. Ex locis qdē apparētes sunt: ⁊ ex cōitate v̄o sicut cū per nocumentū qd̄ est in digito ex cā ante cognoscit̄ q̄ est p̄p nocumētū qd̄ sexto ex paribꝰ neruoꝝ colligi accidit. ℂ Dixit Au̅. 4º. coll. Ea q̄ sigñant mēbrū interius egrū q̄ditatē egritudinis sue ⁊ cām ⁊ p̄prietatē eiꝰ p̄ maiori p̄te sunt accn̄tia q̄ actiōibꝰ ⁊ passionibꝰ mē-

Sexta rª ex accn̄tibus: ⁊ ea3 non ponit Aui.

broꝝ supueniūt. Et hec accn̄tia apparēt aut in corpore aut in supfluitatibꝰ corpis. Et accn̄tia que dicta sunt pro maiori parte sigñant sup̄ mēbrū egrū: q2 illa actio aut passio mēbri cui illa supueniūt est p̄pria: illud mēbrū egrū nō sigñatur: sicut priuatio motus digiti nō sigñat egritudinē solu3 in digito esse: qd̄ est: q2 pōt esse p̄p egritudinē neruoꝝ ad illū digitū veniētiū. Jtē pōle est vt accn̄s actiōni mēbri supueniēs mēbrū egrū ⁊ egritudinē significet. Et h̄ accidit: q2 h̄ accn̄s p̄priū vtriq3 existit: sic dolor pungitiuus acutus pāniculosum mēbrū egrotare significat. ⁊ q̄ hūc dolorē efficit humor colicus ⁊ oxiremia que cū magna vētositate egredit̄ sigñat q̄ egritudo in ore stōi existit ⁊ q̄ cā eiꝰ ē humor frigidus ⁊ mēbrū extn̄s. s̄. dorsū corpis in cuiꝰ opposito est egritudo sigm est. s̄. mēbrū lesum in q̄ erit passio mēbri lesi: sicut dolor q̄ est sub hypocūdrijs sigñat q̄ egritudo est in stō. Et illud qd̄ est p̄priū sigm est sicut dolor yliꝗ: q2 p̄ecē vt sit egritudo colon aut renū. ℂ Et dixit. Exeūtia a corpe ēt. s̄. mēbrū egrū hn̄t sigñare a p̄te q̄ztitatis: ⁊ a forma ipsoꝝ a forma sicut corpuscula pilis silia sup̄ egritudinē renū ⁊ squāmosa sup̄ egritudinē vesice sigñant sine febre corpore extn̄te. Et significāt a p̄te q̄ztitatis: sicut magni annuli ex sputi cū tussi a pulmone p̄ueīr sigñant ⁊ puuli a cānulis suis. Jtē exeūtia a corpe sigñant a p̄te loci aut a mō exitus ipsoꝝ: sicut sanguine ab ano exeūte sigñat q̄ egritudo aut est in intestinis aut epatis ↄcauitate. Et si per viam vrine egredit̄ sigñat egritudinē esse aut in gibbo epatis aut renibꝰ aut vesica. Et sigñio q̄ a mō exitꝰ sumit̄ est sicut sanguis egrediēs cū tussi: q̄ a pulmone cognoscit̄ venire. Et si cum rascatione cognoscitur q̄ a colatorio siue a gutture venit. ℂ Et dix̄ Auc. adhuc dolor ⁊ pulsus. s̄. mēbrū egrū significāt: q̄zuis hec sint ex gn̄e accn̄tiū actioni supueniētiū. saluo q̄ illoꝝ actiōes diuersificāt̄ s̄m diuersitatē regulaꝝ vliū ⁊ p̄ticulariū. Serrinꝰ. n. pulsus sigñat q̄ egritudo in mēbro est neruoso. ⁊ vndosus q̄ est in carnoso. Et si dolor est pungitiuus ⁊ a latere cito mouet̄ sigñat morbū in mēbro pāniculoso. ⁊ si est lentus in mēbro carnoso: ⁊ si est pulsatiuus in mēbro arterioso: ⁊ si est latitudinalis sine pūctione in mēbro nō ossuoso nec carnoso: sicut i splene ⁊ epate. Et si extēdit̄ in lōgitudine sigñat ipsa3 in neruo aut vena esse. Et silat̄ fixōi corpis grossi sigñat q̄ est in lūbis aut g̅sso itestino. Et si sit frāgitiuꝰ in loco ossuoso fore sigñat. ⁊ hi sūt modi qbꝰ mēbrū egrū intrinsecu3 potest cognosci. ℂ Dix̄ Jpo. 4. affo. vbi in corpe calīn aut frīn ibi egrꝰ narrat̄. s. mala cōplo cal̄a aut frida pura aut cū mā. nā vbi est tale distēperamēm lesiuū opōnū ibi est egrꝰ. Jstud tn̄ distēperamēm. s. calīn aut frīn inq̄ztū est lesiuū opōnū fit egrꝰ. Jnquātū tn̄ se repn̄tat tactui tāgētis ⁊ ex illo ↄp̄rehēdētis

taliter ipressum esse morbū dr esse sigᵐ demonstrās ei egri
tudinē. Et lȝ vbi sit caliu aut frm̄ ibi sit egritudo. nō tñ ne
cessario ibi erit mā egritudinis: qꝛ mā cōtenta in vno loco
pōt in alio cāre egritudinē. Et nō solū in parte in qua est ca
lidū aut frm̄ est egrᵒ ·ꝗȝ pōt esse ēt in alijs ptibus corporis
ꝛ in toto. ❡ Dixit Aui. vbi. s. 2ᵃ pᵗ. De signis lapsus in nā
cōpōnali. ꝙ mēbroꝝ intrinsecoꝝ q̄dā sunt q̄ facile cogno/ **De signis malecōpositiōis mēbroꝝ intrinsecorū.**
scunt. ꝛ q̄dā q̄ difficulter: ꝛ q̄dā q̄ ipoliter. lapsum eni ꝑter
nām q̄ sunt egrᵒ nūc q̄dā sunt facilis cognitōis in mēbris
intrinsecis dato ꝙ nō imediate illa mēbra subiaceāt sensui
aliqlr tñ cadunt sub cōprebēsione sensus ꝛ ꝓprie tactus q
aliqlr cōprebēdit illa. Et sunt sicut stōus epar ꝛ splē vesica
ꝛ intestina. Et ex istis lapsibus est sicut apa in gibbo epaꝗ
ex quo repulsat tumor in nurach similis figure noue lune
in hypocūdrio dextro. ita ꝙ eū cōprebēdit visus ꝛ tactus.
Et q̄dā sunt difficilis cognitionis: vt apa in cōcauo epatis
sima. n. epatis nō subiacet sensui sicut gibbus. ꝛ q̄dā sunt
ipolis cognitionis: vt q̄ nullo modo pñt cōprebēdi p sensū
ꝛ sunt sicut pulmo ꝛ capsula cordis ꝛ renes: hoꝝ aūt lapsꝰ
lȝ Ga. ꝛ Aui. dixerunt non posse cōprebēdi aut difficulter
intellexerūt scia certa. tñ pñt cognosci ꝑm certas ꝯiecturas
ꝓpinquas vitati. Et in ista ꝯiectura lȝ errare ꝯtingat arti
ficialiter: tñ accipit per discursum rōnis sumptū a virtute
ꝛ vitio opationū illoꝝ mēbroꝝ. Nā lȝ sequat. h mēbrū hȝ
opōnes lesas: ergo est ꝑȝ genus egrū: nō tñ sequit. ergo est
egrū tali egritudine ꝑm spēm. Et iō lȝ certitudinalr possit
argui hȝ opationes sensibiliter lesas. g̃ est egrū. nō tñ lȝ ar
gui. ergo ē egrū certitudinaliter tali egritudine determina
ta. sȝ bñ lȝ sic arguere ꝑȝ ꝯiecturā. ❡ Et exēplū ponēs Ga.
Vidi ingt multos graciles venas hñtes ꝛ sine colore. s. bo
no vniuersum corpus. ꝛ si pauloamplius cibaria intulerit:
ꝛ magis si inflatiua ꝛ grossa ꝛ glutinosa. Et q sumebāt mł
ta aut grossa sentiebāt dolorē aggrauatiuū: qꝛ r̄pletū epar
illis grauabat: vñ dolebat ꝑȝ pāniculū suspēdētē epar. qui
vō sumebāt inflatiua viscosa sentiebāt dolorē extēsiuū teso
pāniculo circūdāte epar. Et ex hoc in his ꝯueniēs est. dixit
Ga. paruū esse epar ꝛ angustū exitibus. Et notāter dixit.
ꝯueniēs ꝛ nō neciuȝ: qꝛ ista cognitio est ꝯiecturatiua ꝛ nō
certa. nō. n. sequit vene sunt graciles. g̃ epar puū: qꝛ magni
tudo venaꝝ ꝛ puitas nō solū depēdet a magnitudine ꝛ pui
tate epatis: sȝ ēt ex q̄ntitate mñe ꝛ mēbroꝝ q̄ntitate in qbus
ꝯtinent ꝛ ipsoꝝ mēbroꝝ dispōne. Et hoc appet: qꝛ si oculꝰ
est calidus vene eius sunt ample. Silr nō seqt. inmutatus ē
color vniuersi corporis. g̃ epar est lesuȝ. qꝛ pōt color inmuta
ri ex corde ꝛ stō ꝛ splene. Et silr nō seqt epar est frm̄. g̃ puū
qꝛ pōe est epatis māȝ esse multā ꝛ frigidā ꝛ erit epar ma/
gnū. Silr nō seqt grauat ciberijs ꝛ seqt inde nocūᵐ ꝑȝ dex
trū hypocundriū. g̃ epar est paruū: qꝛ polt ē ex dispōnibꝰ
accñtalibus h fieri. ❡ Et postea posuit Ga. aliud exēplū ꝛ
dixit. vidi alterū flāticū totū ꝑm habitudinē vomētē quoti
die colerā palidā. i. citrinā ex quo putaui eē neciuȝ egōnes
eius minime esse tinctas ꝛ minimū habuerunt de febre: qꝛ
s. erant albe pp qd̄ cognoui p porū felleū vadentē ad stōm
nō paruā ptē colere in pillero trāsmitti. vñ in qbusdā appet
aialibus: ꝛ sic iste porū felleū vadentē ad stōm amplū: ꝛ va
dentē ad intestina artū. cuius oppositū dȝ esse ꝑm nām. Et
sic in isto flātico ꝑm nām ꝛ habitudinē indicauit Gale. ꝙ
quotidianus vomitus colē non erat in eo ex multitudine
colere: sȝ ex causis dictis. Et tñ hoc signū nō erat certū. qꝛ
polt erat alia mēbra ab epate esse flātica. ex quibus habitu
do totius apparebat flātica. ꝛ epar esse calidum ꝛ multam
gñare colerā. ꝛ ideo videns egestiones albas intulit ꝙ nō
multa colera multiplicat: qꝛ si multa flātibus egōnibus al
bis color habitudinis totius foret citrinus nō flāticus. Et
tñ qꝛ multa euomit. ergo est: qꝛ via q̄ venit a chisti fellis
ad intestina est stricta. Et q̄ venit ab ea ad stōm est ampla.
Et ppea subdit Ga. cañ. neciuȝ ad cognitionē dispositionū
mēbroꝝ interioꝝ: Et dixit. ꝙ quicunq̧ vult esse bonus co
gnitor nunc lapsoꝝ interioꝝ mēbroꝝ exercitādus ē in ana
tomijs ipsoꝝ ꝛ operationū ꝛ vtilitatū eoꝝ inuentionibꝰ.

❡ De signis significantibus egritudinē ꝓpriā. Cap. xj.

DIxit Ga. in tegni. ꝙ operatio triplr ledit.
Et Aui. dicta Ga. sumēs dixit 2ᵃ pᵗ.
opationū nocumenta sunt ꝑm tres modos.
Operationes. n. aut minuunt: sicut cū oculi
minuit visus. ꝛ rē videt in minori ꝛ ꝓpingori **Operatio ledit tripliciter.**
spatio. ꝛ sicut stōus cū diutius digerit ꝛ tardius ꝛ minorē
q̄ntitatē. Aut mutant sicut cū oculus videt rē q̄ nō est: aut
videt rē nō sicut est: aut sicut stōus cū cibū dissipat ꝛ ipsum
male digerit. Aut destruunt sic cū oculus nō videt ꝛ stōus
cū nullo mō cibū digerit. ❡ Et silr Aui. pᵒ tertij dixit. lesio
nes opationū sunt tres. s. debilitas siue diminutio ꝛ ꝑmu/
tatio siue corruptio ꝛ destructio siue ablatio. Nā in opatio
ne cōsiderat substantia eius in qua si euenit nocumentum
qd̄ substantie eius opponat lesio inde proueniens dr abla
tio in qua remouet ab operatione forma eius ꝛ ōis eius p
portio ꝛ considerat operatiōis q̄ntitas: ꝛ si euenit in ea no
cumentum qd̄ eius opponat q̄ntitati vocat talis lesio dimi
nutio siue debilitas. Notant tñ ꝙ lesio ꝑm diminutionem
in operatione aut est intensiua: ꝛ ista proprie vocat debili
tas: ꝛ alia est extensiua que proprie vocat diminutio: ꝛ iō
aliqñ ista duo noīa simul adducunt. cōiter tñ vnum p alio
ponit: ꝛ hic suppleat ꝙ nocumentū aliqñ opponit quanti
tati operationis. verūtñ qꝛ augmentatio operationis non
potest euenire in operatione. virtus enīȝ visiua auditiua ꝛ
alie multe sunt quarū actiones q̄nto magis aucte fuerint
tanto plus ꝑm nām sunt. diminutio non sic. Ideo auctores **Operatio dupliciter potest augeri.**
de augmentatione nō expresserunt. Et q̄dā dicunt. ꝙ aug/
mentatio cōprehendit sub corruptione: pp qd̄ notant q̄dā
ꝙ operatio dupliciter potest augeri. vno modo vltra oēm
formā augmenti ipsius operationis possim reperiri in cor
pore sano se hñte ꝑm nām: ꝛ iste modus ponit sub corru/
ptione operationis. Alio modo cū augetur vltra nālem di
spositionē eius in quo ē vt cū qs solitus est p nām suā hrē
appetitū ad vnū panē nūc hȝ ad duos. Et tc aut tale augᵐ
est cū ꝓportione aliaꝝ virtutū nāliū: maxime digestiue: vt
qꝛ si appetit plus illud plus digerere bene pōt: ꝛ tale augᵐ
nō reponit sub actione lesa: sȝ sub sanitate. Aut tale augᵐ
est cū iproportione aliaꝝ virtutū nāliū: maxie digestiue: ꝛ
hoc reponit sub actione lesa ꝑm augᵐ. Et illum modū de/
derunt auctores intelligere cū diminutionē tetigerunt: qꝛ
sicut diminutio facit egritudinē ita augᵐ: ꝛ sub eodē gñe
colligunt cū supabundantia ꝛ defectus ad easdē deducant
dñas. Cū itaq̧ actio saluat diminute vel aucte: sed forma
eius. i. ꝓportio ꝑmutat dr actio corrupta sicut cū cibus in
stō in fumū cōuertit saluat tunc actio. Immo fortasse intē
dit: sȝ forma ꝛ ꝓportio remouent. Cū vero actio ex toto re
mouet: ꝛ p ꝯñs remouet eius ꝓportio dr actio ablata. Cū
vō ꝑȝ eā ptē ꝑm quā diminuit actio ꝑm illā ēt diminuit ꝓ
portio vocat actio diminuta. Et silr si ꝑm aliquā ptē auge
tur actio nō seruata ꝓportione dr actio aucta lesa. ❡ Et di
xit ibi Aui. ꝙ sermo vlis i significationibꝰ lesionū opationū
est ꝙ diminutio ꝛ destructio fiunt pp frigus ꝛ grossitudinē
spūs ex humiditate ꝛ nō fiunt ex caliditate. sup. neq̧ ex sic
citate nisi magnificet caliditas. sup. vel siccitas ꝛ deueniāt
ad h vt deijciant virtutē. dixit enim Ga. 1ᵒ affo. in ꝯᵒ affo.
Quibuscūq̧ iuuēibus ꝛc. ꝙ cū vltimant q̄litates destruūt
actū ēt ꝓprie virtutis cui deseruiunt. Et iō diminutio ꝛ de
structio cuiuscūq̧ opationis si nō ꝓcedit ab vltimitate cali
tatis vel siccitatis significant frigiditatē vel humiditatē igros
santē spm̄: sȝ ꝑmutatio seu corruptio operationū sita calidi
tate siue siccitate. Et rō dictoꝝ est. qꝛ sicut dixit Aui. corru
ptio opationū siue opationes corrupte cōparant motui.
Calidi aūt est mouere. sup. ꝛ diminutio ꝛ ablatio cōparā/

tur quieti. Frigidi aūt est imobilitare ɂ quietū facere. Est tñ ꝙ fridū pōt corrūpere opationē: vt pꝫ 13° tertij. de corruptione cibi ad acetosuꝫ que fit a frido: ɂ sicut pꝫ 14° tertij. de ꝯuersione chili ad aquositatē in hydropisi q̄ fit a frido. Et sicut mala cōplo frida facit ꝙ tactus nō iudicet rē calidam q̄ est calida: q̄ est ēt corruptio opationis. Et silr est ꝙ calꝫ pōt diminuere ɂ auferre opationē p suā intensionem. Jōq̄ sciēdū ꝙ calin p se sp inducit corruptionē opationis: p accñs tñ pōt inducere diminutionē ɂ destructionē. Calor enim extraneus p resolōnē calī nālis pducit ad casuꝫ virtutis. Et tunc in opatione accidit diminutio. Qꝛ si vlterius resoluendo pcesserit intm̄ deijcit v̄tus ꝙ opatio nulla sequet ɂ fridū p se sp diminuit aut aufert opationē: stōus. n. fridus ex cibo aut nō faciet chiluꝫ aut faciet crudū. Et silr epar frm̄ aut ex chilo nō faciet sanguinē aut faciet sanguinē crudū: p accñs aūt pōt frm̄ facere corruptionē vt. ē. patuit. Est tñ plus ꝙ diminutio ɂ ablatio proueniant a calore q̄ꝫ corruptio a frigore. ¶ Rursus aūt p° tertij. cap. de signionibus sumptis ab opationibus aialib⁹ dixit: dicamus ꝙ illud qd̄ dictū est in p̄cedenti cap̄. cū cōparauimus corruptionē opationis ad calorē est verū: sꝫ dꝫ intelligi qñ accidit pp cōplōnē. s. malā existentē in mēbro ɂ nō qñ fit pp accidētia mãe. i. nō pp accñtia q̄ ex mã eueniunt q̄ n accidunt virtuti sane integre cū caliditate innata. i. cū cōplōne sana. Multotiens enim ei accidit corruptio in aliqua opatione ex aliq̄ mã: q̄uis cōplo mēbri illius ɂ v̄tus eius sana sit: sicut dixit Aui. Fantasie q̄ corruptiue sunt opationis visiue v̄tutis fiunt a mãte vel media. Et in v̄bis p̄dictis innuit. A. quādā distinctionē quā voluit Ga. ꝑ de interioribus. ca. 4°. q̄ est ꝙ nocumenta opationū quedā fiunt a mala cōplone existente in mēbro: siue sit cū mã siue sine mã: sicut cū oculus pp malā cōplōnē siue male siue nō male videt. Et sicut cū stomacus pp malā ꝯplōnē cū mã vel sine mã male digerit cibū. Et quedā sunt nocumenta opationū q̄ fiunt ex improportione obiecti vel ex dispōne eius nihil patiēte mēbri essentia. v. g. hō sani stōi comedit ossa cerasoꝝ ɂ nō digerit ea. In tali casu digestiua eius vr̄ lesa pp mãꝫ incōueniētē stante sanitate stōi. Silr aliqñ aliqs vapor albus stat in pupillare vr̄ esse aliqd albū ex hoc est opatio visiua corrupta nō pp aliquā malā cōplōnē oculi: qꝛ est cū sanitate cōplexionis: sꝫ est pp accidentia sequtia mãꝫ illā albā q̄ repsentat se oculo in forma obiecti ɂ phibet aliā recipi in illa parte in qua est ille vapor albus. Voluit ergo Auic. dicere ꝙ qñ dicimus ꝙ corruptio opationū fit a calido ɂ diminutio ɂ ablatio fit a frido dꝫ intelligi qñ hec nocumēta fiunt a mala cōplōne existente in mēbro cū mã vel sine mã. ɂ nō qñ fiunt a mã q̄ occurrit in rōne obiecti ɂ mēbrū ipsuꝫ est sanū itegre cū sua cōplone. Et dato ꝙ illa mã existēs sit frigida potens ponere: imo ponens malā cōplōnē frigidā in mēbro: ɂ cū h̄ fit in eo illius corruptio opationis nō puenit illa corruptio: tunc rōne male cōplōnis: sꝫ solū rōne illius mãe. Et qñ Aui. dixit. ꝙ est cū sanitate integra intellexit in cōplone ɂ nō in alia nã. Jmmo in nã compōnali esset oculus ille infirm⁹ infirmitate in numero vel in via. ¶ Dicunt qdā ꝙ cū diminutione opationū iducta a calō modo supradicto semp est permixtus aliqs gradus corruptionis siue aliquis modus corruptionis: ɂ istud est pp nocu^m calī extranei agentis per se corruptionē: quare habebit patiēs ille opationē diminutā simul ɂ corruptā. Et hoc dicunt nō esse incōueniens cū possit diminutio ɂ corruptio simul stare. Et dicunt. ꝙ lesiones corruptionis inducte a calido p se. i. per sui iproportionē ɂ excessum in gradu sunt minus male q̄ꝫ inducte a frigido: eo ꝙ sicut dixit Aui. p° tertij. cap. de signis sumptis ab opationibus caliditas est cōformior v̄tutibus q̄ꝫ frigiditas. Lesiones vero opationū inducte a calido p accñs. s. diminutio ɂ ablatio in se ɂ absolute cōsiderate sunt eque male sicut puenientes a frigido: sꝫ cōsiderate quātū ad modū inherendi siue ad facilitatē vel difficultatē curationis peiores sunt prouenientes vt sic a calido q̄ꝫ a frigido: vt ibi dixit Aui. qꝛ puenientes vt sic a calō pueniunt p viam resolutionis ɂ simulant morbis de inanitione. puenientes vero a frigido pueniunt magis p viā alterationis. Et iterū puenientes a calido citius augent ɂ crescunt: nec ita secure curant. sicut que a frigido que curant cū calidis. In quoꝝ vsu nō est timor: sicut in vsu frigidoꝝ. Quia ergo lesiones opationū p̄dicte pñt fieri ɂ a frido ɂ a calido: ideo dixit Aui. opꝫ vt nō intēdas. s. iudicare per eas super determinata cōplone Jmmo caueas. i. caute attēdas signiones alias cuiuscūq̄ duaꝝ dictarū cōplexionū: ɂ tunc significa ɂ iudica sꝫ eas. ¶ Et dixit. A. eadē p° tertij. signio sumpta a gñe opationū aialiuꝫ qñ sunt sane adiuuat ad significandū cerebri sanitatē. Et notant dixit adiuuat ɂ non dixit signatiuā lꝫ oē mēbrū: cuius opationes cōplent sit sanū. tñ arguendo ex opatione pticularis virtutis alicuius mēbri nō significat ex sanitate eius sanitas in illo mēbro cuius illa est virtus: imo illud mēbrū pōt esse egrū vel neutrū lesis opationibus aliaꝝ v̄tutū eius: sꝫ tñ sanitas illius pticularis v̄tutis bñ adiuuat ad significādū sanitatē illius mēbri: sꝫ si opationes oēs vel alique sunt lese. dixit Aui. significant lesionē. i. egritudinē vel neutralitatē in ipso mēbro ɂ non dixit hic adiuuat: qꝛ lesio opationū ēt pticularis v̄tutis bñ adiuuat ad signandū egritudinē ipsius mēbri signat. n. illud mēbrū eē egrū vel neutrū. Ois. n. pticularis egri⁹ vel neutralitas denotat totū subiectū esse egrū vel neutrū ꝙ non facit sanitas in pticulari sanitate opōnū alicuius pticularis v̄tutis. Et vlr sciēdū. ꝙ qcunq̄ hꝫ in corpe suo cās: vñ aliq̄ opatio debeat puenire actiue vel passiue ɂ nō opet virtus circa illā alijs ptibus huic corpori egrotat illa virtus. v. g. si olim digestibile sit debite stō applicatū: ɂ oia alia sunt pario ɂ v̄tus digestiua stōi ipsuꝫ nō digerit eā cōprehēdimus esse egrā. ¶ De signo aūt sumpto a velocitate ɂ tarditate patiēdi. Dixit Aui. p° tertij. ꝙ velocitas passiōis seqt simbolcitatē ꝯplōnis ɂ tarditas patiē. si seqt cōplōnis ꝯrietatē. Et dixit. iudiciū de facili ɂ difficili passione nō mutat a p̄dicto modo velociter vel tarde patiēdi pp debilitatē v̄tutis: ita ꝙ debilitas virtutis sit cū distincta a simbolcitate vel ꝯrietate cōplōnis: ɂ rō ē: qꝛ debilitas v̄tutis seqt vnā malaꝝ cōplonū. Et pcipue dixit Aui. nō mutat iudiciū p̄dcm̄ i huectatione qꝛ cū hūiditas sit qlitas multū passiua: ɂ parū actiua minus inducit debilitatē virtutis q̄ debilitas v̄tutis sit distincta dispō ab ipsa hūiditate. gradus. n. debilitatis v̄tutis ab hūiditate puenientis est ꝑm gradū hūiditatꝫ ꝙ nō sic cōtingit ō alijs qlitatibus. Cū paruo eni gradu caliditatis pōt stare mult⁹ gradus debilitatis v̄tutis. ¶ Propter p̄dicta dicūt qdā: subtiliter speculādo ꝙ debilitas v̄tutū est distincta a cā mala cōplōne. nā medici dicunt debilitatē v̄tutis mēbri fore dispōnē quandā in sbā ɂ cōplone ipsius mēbri q̄ ipsum deficit in opationibus suis p̄ter manifestū excessuꝫ in caliditate siccitate frigiditate vel hūiditate: sicut apparet de stomatico ɂ de empico. hec tñ debilitas necessario seqt aliquā malā cōplōnē: cuius male ꝯplōnis vestigiū aliqd̄ sp est cū illa debilitate: ɂ iō lꝫ mēbrū debile patiat a suo ꝯrio: ɂ ēt a suo sili: vt 2° p̄mi dixit Aui. in cap. illo. oē tps ɂc̄. velocius tñ patit a re sili ei q̄ fecit virtutis debilitatē q̄ꝫ patiat a re ꝯria. Et ideo si v̄tus alicuius mēbri deficit a cōplone calī lꝫ faciliter patiat a calido ɂ a frigido tñ velocius a calido calefiet q̄ꝫ a frigido infrigidet. Ex his apparet vera intentio dicti Aui. ꝙ iudiciū ō facili vel difficili passione nō mutat pp v̄tutis debilitatē. ¶ Et dixit. A. ꝙ iuuamentū ɂ nocu^m nō solū est ex rebus cōuenientibus vel ꝯrijs in qlitatibus in qbus cōicant. sꝫ ēt est in reb⁹ alijs vt in rebus cōueniētibus ɂ discōuenientibus in formis. i. situbus ɂ motibus. s. ad aliquē ſitū. Et dedit exēplū de patiēte oui. vidimus enim ipsum eligere resupinationē in siti

Nocumēta opationū fieri possunt rōne mēbri lesi ɂ rōne obiecti discōuenientis.

Que nocumenta opationū sint deteriora an q̄ a calō: an que a frigido.

Oēs ex sanitate opationū arguimus sp sanitatē mēbri.

De signis sumptis a velocitate ɂ tarditate patiendi ɂ ne a iuuāntibus ɂ nocēntibus.

Debilitas virtutū est distincta cā a mala cōplexione.

bus dormitionis fuerq3 iuuat tali situ:et tñ in eo nõ est nz similitudo neq3 ↄuictas in qlitatibus. Et sit bñs lapidẽ in vesica querit situ cũ inferioribus ptibus altũ. ℭ De signo sumpto a iuuãtibus et nocẽtibus dixit Ypo.2° afo. vbicũq3 cibus preter nãm intrat illic egritudinẽ facit. Manifestat vero sanatio per sanationẽ intelligens modũ operãdi nãlẽ vel artificialẽ ad quẽ sanitas ↄsequit. v.g. sicut euo colere sponte vel arte est sanatio febris tertiane:q2 p hunc modũ fit sanitas eius. Sanatio tñ egritudinis nõ manifestat egritudinẽ pncipaliter existẽtẽ actualiter esse:s3 pfuisse. v.g. si cõprehendo p euõnẽ cibi febrẽ cessasse cõprehendo cibũ fecisse morbũ illũ:q2 euato cibo facta est sanitas:et sic cõprehẽdo replonẽ fuisse cãm morbi et morbũ fuisse replonalẽ: nõ.n. mãifestat egritudinẽ actualiter existere: sanatio tñ.i. modus quo fit sanitas aliqualiter ondit cãm a q̃ dependet morbus actualiter. v.g. si ad remissionẽ cibi sequit remissio morbi cõprehẽdo cibũ fore morbũ actualiter. ℭ De signo aũt sumpto a leuitate et grauitate sciendũ est q grauitas et leuitas in mẽbro dupliciter psit ↄsiderari. vno modo grauitas prout pueniit ex defectu seu debilitate pncipij mouentis. et ista in corporibus infirmis reperit: sicut leuitas ei opposita in sanis et bñ habentibus. Alio mõ put peruenit ex ponderositate alicuius rei grauis existẽtis in mẽbro et ista põt reperiri nõ solũ in egro:s3 et in sano nunc et neutro. Et leuitas huic opposita põt pcedere trib9 modis. Uno mõ p puationẽ ois rei grauis:et ista repit in sanitate: ac et in neutralitate cõplonali. Jmmo et in egritudine cõplonali pura. Alio modo p pñtiam ventositatis subtilis ipetu subleuantis mẽbrũ. et 3° mõ p minorẽ grauitatẽ respectu grauitatis maioris:sicut dicimus colerã leuẽ respectu grauitatis flãtis vel melẽ. Unde scire debes q vnusqsq3 hũor est grauis:q2 vnaquaq3 mã hũorali in corpore vel mẽbro existẽte p̃cipit grauitas:s3 maior et minor fm maiorẽ vel minorem grauitatẽ hũoris:etenim colera est leuior.i. minus grauis oibus aliis hũoribus et post colerã sanguis. De flãte autẽ et melã discordia apparet in dictis Aui. Et enim pria tertij dixit. q in mã flãtica grauitas est maior et in melica minor 14a aũt tertij: vr velle oppositũ cũ cap9 de apatib9 duritie epatis dixit vnũ signoz est vehementia grauitatis valde. Propter q̃ scias q grauitas dupliciter põt sumi. vno mõ p defectu seu impotẽtia mouẽdi mẽbra fm quã hõ tentãs mouere mẽbra et non potens iudicat esse grauia. cui grauitati opponit leuitas q̃ est mouẽdi mẽbra agilitas vel facilitas et hanc grauitatẽ plus facit flã q̃3 melã:q2 plus ↄriat pncipiis motiuis q̃ sunt calin efficiẽs motũ et siccũ cui mouẽs innitit. Alio mõ sumit pro ponderositatis sensatẽ:et hãc per se plus facit melã q̃3 flã:q2 ponderosior est:eo q terre sit pmixtior et terre cõparat per accñs:tñ põt flã hanc ponderositatẽ efficere plus. Et hoc facere põt dupliciter: primo per sui ampliorẽ q̃ntitatẽ: qd maxime p3 in cerebro qd est aptũ magis ad multiplicandũ flã q̃3 melam:multiplicatũ aũt flã multũ plus ponderat q̃3 pauca melã. 2° mõ põt hoc facere flã relaxando ligamenta qbus mẽbrũ tenet suspensum. nã tunc mã flãtica situata in mẽbro lassato a suis ligamentis plus ponderat:si tñ flã non peruenit ad lassandũ ligamentũ:sicut nõ est necẽ q in apate epatis perueniat ad lassandũ siue pãniculũ suspendẽtẽ epar tunc a flãte minor sentit grauitas q̃3 in melã. Et iõ in apatibus melicis epatis maior sentit pondus q̃3 in flãticis:sentitur enim in melicis grauitas fortis. et hec ceteris existibus paribus. ℭ De signo sumpto ab exeũte mutato. dixit Auer. coll.4° diximus q exeuntiũ a corpore sunt due spẽs:vna quorum exitus est nãlis:sicut vrine egõnis et sputi. Et alia quorum exitus nãlis non est sicut exitus sanguinis:et quorũdã humorũ particularium. Et dixit. q accidentia eius qd h3 exitũ nãlẽ pro maiori parte non significant:nisi qlitatẽ egritudinis vel cãm eius:s3 ea que exitũ nõ habẽt nãlem significant mẽbrũ egrũ pro maiori parte. Dicũt itaq3 q exiens mutatũ est duplex: vnũ qd est ex toto gñe preter nãm. et est illud qd fm nãm tale reperiri nõ põt:sicut cũ egredit aliqd qd fit de sba mẽbri:et qddã qd nõ est ex toto pter nãz:sicut egõnes et vrine mutate ab eo qd h3 nãm. dixit Ga. in tegni. 2°. q exiens est duplex: vnũ qd est de essentia mẽbri a quo exijt:et aliud est qd est aliqd qd nãliter ↄtinet in mẽbro a quo egredit. Et repit hic lra q̃ dicit. q̃ vo egerunt vel retinent etc. et ẽ bona. nã eorũ q̃ ↄtinent qdã ↄtinent et euant q̃ contineri:et euari nãliter debent. Et qdã q̃ nõ ↄtineri. s3 euari nãliter d3 vt que non est nãlis superfluitas. Quidã aũt dicunt peccatum in eo qd d3 euari est duplex: quoddã q2 euatur q d3 euari nãliter:non tñ tale vel tãtũ quale vel q̃ntũ d3 euari. Et aliud est peccatũ:q2 nõ euat q d3 euari et cũ retinet vrina et nõ exijt q̃ d3 nãliter exire. ℭ Exiens vero ex toto preter nãm põt mutari multipliciter. s. in q̃ntitate qualitate modo substantie et tpe exitus et in modo exit9. Et hoc exiens mutatũ cum paruam mutationẽ recipit nõ significat egritudinẽ nunc:s3 neutralitatẽ. ℭ Dixit Gal. in tegni. Signa sumpta ab exeunte mutato semper sunt cretica in dispõnibus et causis notis et manifestis puenientia: In occultis aũt non. Jdẽq3 põt in pestilentialibus febribus apparere vrina bona nãlis: cuius bonitas significatio nõ est certa. Jmmo ille cuius est tẽdit ad mortem:et q in dispõnibus manifestis signa sumpta ab exeunte mutato sunt sp certa declarat Ga. ibidẽ. ex eo q sunt signa digestionis vel indigõnis:ergo demonstrant nãm vincere vel vinci vincẽte nã significant sanitatẽ:s3 ea victa mortẽ. Que vero sunt signa cruditatis sunt signa neutra non significantia sanitatẽ neq3 mortẽ non q2 sint vere neutra:s3 sic dixit:q2 similãtur signis neutri primi significati. ℭ Et scias q reperiunt qdã signa que et dicuntur neutra. nõ tñ vere:s3 q2 similantur signis neutri tertij significati:q2 aliqñ significant sanitatẽ aliqñ mortẽ. Et ista signa sunt cretica.

De signis sumptis a leuitate et grauitate.

Utrum flã sit grauius melã vel econtra.

De signis sũptis ab exeũte mutato.

Exiens a corpore pter nãz potest mutari multipliciter.

ℭ De signis signãtibus egritudinẽ per colligãtiã. Ca.xij.

Dixit Ga. 6° de interioribus. egritudo cum est per se et primitiua nõ sequens ad alias egritudines semp sequunt eam accñtia q̃ sunt ipsius ppria:et sunt ab ea inseparabilia. Cũ vero est sequens alias egritudines accñtia sua propria non sunt ↄtinua neq3 stabilia et pcedit eã3 alia egritudo fm cuius diminutionẽ et incrementũ egritudo sequens:et eius accñtia propria diminuunt et augentur. Et dixit Ga. ibidẽ:et scribit 15° ↄtin. ca. 8° significatio hr super morbũ mẽbri in seipso per durabilitatẽ ipsius in sua dispõne et significatio super cõitate ipsius habet per augmentũ vnius morbi supra aliũ morbũ:et per diminutionẽ morbi vnius. ℭ Dixit Auer. 4° colli. cognitio egritudinis q̃ pp colligantiã fit est q mẽbrũ cõpatiens pp augmentũ vel diminutionẽ egritudinis mẽbri per se egri aggrauatur vel alleuiatur. v.g. vtigo et alie capitis egritudines que augent qñ stõus in se nauseat:aut qñ corruptos in se ↄtinet hũores aut qñ a cibo vacuus non est:tunc dicere debemus q hoc non accidit capiti:nisi pp cerebri ad stõm colligantiã:s3 dixit ipse. hoc adhuc indiget pscrutatione:q2 põe:et alicuius mẽbri egritudo pp alteri9 mẽbri egritudinẽ accrescat. Aut põt esse q in vno mẽbro sint egritudines plures: quarum vna est sibi propria et prima: et altera propter alterius mẽbri colligãtiã. Et qd aliqñ egritudo q̃ pp colligantiã fit pp proprie egritudinis augmentẽ recipit incrementũ et autumabit forte quis q pp colligantiam solã hoc puenire possit. Et dixit. item adhuc esse põt q due egritudines pp colligantiã esse possint. vt egritudo cerebri p stõm:et egri9 stõi pp aliud mẽbrũ. Et ne in hunc errorẽ decidatur speculari d3 rẽ. hoc pluries pscrutari:et qñ opinio sup aliq̃ istaz fuerit firmata:tunc remotionẽ ipsius cũ medicina equalitati propinqua medicus attentet:hoc cũ medicina ad alteram

extremitatū non multū declinante: ⁊ si experiētia hoc ipʒ inuenerit in ipso pseueret ⁊ perpendat: ⁊ si nō ad aliā opionē se cōuertat. ¶ De his signis dixit Aui. Ad sciēdū que est ꝓpria ⁊ principalis egri⁹: ⁊ q̄ associata opʒ ꝯsiderare q̄ est illa q̄ prius fuerat. v.g. si dolor est in capite ⁊ in stō: tunc debes inquirere qs hoꝝ doloꝝ prius incepit: ⁊ ex hoc estimabimus ꝙ egri⁹ q̄ prius incipit est pricipalis: ⁊ q̄ scđario est ei associata. Et dixit. cōsiderabimus ēt q̄ est illa q̄ remanet postq̄ȝ altera finit ⁊ estimabimus ꝙ ipsa est principalis ⁊ altera per societatē. Ista tñ signa nō sunt necessaria sʒ solū extimatiua. Et ppea de prio signo Aui. dixit. estimabimus: ⁊ ppea dixit. ꝙ in ipsis posset cadere error. nam fortasse egritudo principalis nō erat pcepta sensu neq̧ dolorosa in pn⁹ fuit: sʒ fortasse postea sentit eius nocu^m. postq̄ȝ egritudo associata apparuit q̄ ꝓ certo est illa que post illā apparuit: ⁊ est causa sequens ⁊ extimabit ꝙ associata sit principalis ⁊ ꝙ accidentalis sit illa que ē principalis egritudo. Et dixit ēt. cū nō percipit nisi accñtalis tm̄: ⁊ pricipalis origo obliuioni tradit. ¶ Et q̄ ex his erroribꝰ pt cadere error in curatione: curando. s. accidentalē ⁊ non principalē. Ideo Aui. docuit viā ad euitandū hunc errorē. ¶ Et dixit ꝙ semita ad ꝯseruandū se ab hoc errore est vt medicꝰ mēbrorū cognoscat cōitatē: quā cognoscet in scientia sua i anatomia. Et vt nocumenta sciat que vnicuiq̧ accidunt mēbro quoꝝ quedā sunt sensu percepta. sup. ⁊ q̄dā non vt q̄ sunt in mēbro non sentiente: ⁊ cū hoc moret in egritudine ⁊ nō iudicet q̄ ex eis sit principalior: nisi postq̄ȝ ꝯsiderauit ꝙ sit pol'e qñ accidat ipsam sequens. Egꝝ ergo interrogabit de significationibus egritudinū quas mēbris egro mēbro associatis pol'e est accidere: ⁊ q̄ prius nō erant sensu pcepte neq̧ dolorose: ita vt appareant prio neq̧ cōmouentes accidentia q̄ sunt eis ꝓpinqua: sʒ nec ēt eas sequuntur res nisi q̄ ab eis sunt longinque non sensu pcepte: ⁊ eger q̧ ignorat ꝙ sint accidentia illa longinqua radici. v.g. cū vides ꝙ aliqs patiat in stō ⁊ capite oʒ vt tu morens ⁊ non subito iudices: imo nō nisi postq̄ȝ inq̄siuisti ab eo de oibus accñtibus ⁊ signis ⁊ q̄ sentiunt ⁊ q̄ non. Et tunc ppendas si aliqua signa sint in aliquo dictoꝝ mēbroꝝ q̄ eger nō percipit ⁊ tunc per illa signa iudicabis ꝙ egritudo q̄ est in illo mēbro est ꝓpria ⁊ principalis. Et si nō sunt talia signa aut sunt occulta ⁊ nō manifesta: tunc iudica ꝺm supradicta sig^a posita ab. A. in pn⁹ huius capituli. Si itaq̧ egro appareat ꝙ egritudo capitis sit pncipalis anteq̄ȝ iudices pete ab infirmo de accñtibus potētibus euenire in stō: ⁊ si prio euenerint tunc iudica ꝙ egritudo stomaci est principalis: sic ḡ petes ab eo habuisti ne eructuationes. vidisti egōnē vtruʒ sit grossa vel cuius coloris amisisti appetitū habuisti stōm tensum aut percepisti malū saporem in ore absq̧ sapore cibi. Et si ista signa ⁊ silia antecedūt egritudinē capitis: tunc iudica ꝙ egritudo stomaci est principalis ⁊ nō q̄ capitis: lʒ illa ꝓus appuerint: q: fuit in mēbro sensibiliori aut in maiori gradu. At tñ dixit Aui. cū hoc toto expedit vt medicꝰ sit sapiens ⁊ bone extimationis. Istud enim nō dignoscit nisi sapientia medici. Ista tñ bona extimatio nec proferri nec scribi pōt. Et est illud in quo vel ꝺm ꝙ vnus medicus precellit aliū ꝓmū tñ siue plm qđ ex eo ad memoriā reducitur est cum operationū impedimētū ꝯsiderat inuenit eñs fore, iudicabit ꝙ illa egritudo est associata. Si igit vis plꝰ perpendere ꝙ egritudo sit principalis: oʒ ꝙ plm te referas ad lesionē operationū. nam cū inueneris operationes alicuius mēbri lesas, ⁊ illa lesio non percipiebat ab infirmo sed solū per tuū discursuʒ ipe rememorat illius lesionis: tc iudica egritudinē illius mēbri esse principalē in quo lesio operationū est antecedens. Et illud est maximū signum in hoc iudicio. ¶ Et de signis distinctiuis dictaꝝ egritudinū dixit Aui. est ꝙ sunt q̄dā mēbra talia ꝙ plm dispositionuʒ ipsoꝝ est sicut coꝝ egritudines alioꝝ mēbroꝝ egritudines sequentes, capitis enim ꝺm plm suꝝ dispōnū sunt egritudines per societatē stomaci: sed illud cōuertere est perparū. Et hoc ideo: q: caput positū est supra stōm: quasi ex opposito. cū ergo in stō non fit bona digestio eleuant mali fumi ⁊ vapores apti ascendere sursum ad caput ⁊ ledere ipsum: sʒ nō est sic ecōuerso: q: lʒ caput aliqñ generet mām non spmittit ad stomacum: sʒ sunt ei supposita plura alia mēbra ad que pōt illas transmittere. verisimile ergo est ꝙ qñ sunt duo mēbra q̄ adinuicē cōpatiuntur: sʒ vnuʒ ex alio plusq̄ȝ ecōuerso sicut dictū est de capite ⁊ stomaco ꝙ egritudo q̄ est in mēbro cui alterū plus cōicat: sicut q̄ est i stomaco sit principalis ⁊ egritudo q̄ est in alio sit per societatē: tñ non semper est ita. Et ideo ad bene iudicandū oʒ ꝯsiderare oīa alia signa. ¶ Ga. 3⁰ de interioribus voluit. ꝙ mēbra que recipiunt nocumenta a principalibus pñt noceri. vno modo qñ recipiunt mām quā nō debēt recipere vel malā ꝯplonē per viam alterationis alteratione potius. Et isto modo citius patit mēbrū ꝓpinquū vel remotū: q: mēbri qualitas citius ad ipsum ptingit. ⁊ ideo in febre citius calefiunt mēbra cordi vicina q̄ȝ remota. Et silr qñ mā pellit a principali citius pellit ad propinquū q̄ȝ ad remotū: q: mēbri qualitas citius ad ipsum ptingit. Et ideo in febre citius calefiūt mēbra cordi vicina q̄ȝ cordi remota. Et silr qñ mā pellitur a pincipali citius pellit ad ꝓpinquū q̄ȝ ad remotū: lʒ non semꝑ mā pulsa in propinquo remaneat: maxͤ cū virtus pncipalis est fortis in elongando mām a se. 2⁰ modo qñ non recipiunt que ab eis recipere debēt. Et h̄ potest esse aut pp paucitatē ⁊ defectū caloris nālis ⁊ spiritus qui oʒ transmitti: ⁊ tunc magis cōicat remotis q̄ȝ propinquis: deficiente enim calore nāli in corde citius ⁊ magis deficit in extremis q̄ȝ in propinquis. Ideoq̧ dixit ipse 2⁰ pronosticoꝝ. ꝙ pedes prius apostemant in hydropicis pp vehementiam longitudinis ipsorum a membris multe caliditatis. ¶ Et dixit Gal. 2⁰ affo. sicut 25⁰ scribitur continen. Quotiens reducit aliqua superfluitas super aliquod mēbrū ad moduʒ squinantie exituraꝝ ⁊ pustulaꝝ, inspice ꝙ si illud qđ egreditur de corpore fuerit colericū. i. humorosum noscas ꝙ totus sanguis corporis est malus ⁊ in corpore sunt humores mali: sed si qđ egreditur fuerit ad modū illius qđ educitur ex corpore sano noscas ꝙ totuʒ illud qđ erat in corpore in sanguine malum iam expulsum est per ea. ⁊ inde procedere poteris cum fiducia ad nutriendum. sup. ⁊ ad potionandum. ¶ Scias ꝙ quedam egritudines sunt que non cognoscunt nisi arbitrio ⁊ inuestigatione nimia ⁊ ex vsu curationis diuersoꝝ infirmorum: q: non in omni egritudine signa sunt manifesta: ⁊ ita sicut in pleuresi ⁊ vlceribus intestinorum: cum ista manifesta signa habeant: plurime tñ egritudines occulta ⁊ confusa signa habent: ⁊ tunc tentandum est per iuuantia ⁊ nocentia cognoscere eas. Et iteruʒ per naturalium potentiarum operationes. Et dixit Gale. ea que intra corpus sunt non omnia cognosci possibile est tentare tñ oportet cognoscere vt possibile est virtutem ⁊ vitium eorum. Et si non ꝺm disciplinam certam saltē ꝺm cōiecturam quandam artificialem.

Ad cognoscēdū q̄ egritudo sit principalis ⁊ q̄ sequens.

¶ De signis corporis neutri in generali. Cap. xiiii.

Dixit Ga. i tegni. ꝙ corpora neutra simpliciter sunt locata in medio vtrorūq̧ corporū. s. sanorū simpliciter: ⁊ egrorum simpliciter: ⁊ distingunt ⁊ determinant ab eis ꝑ terminos vtriusq̧ coruʒ iam dictos ⁊ scitos. Et dixit. ꝙ corpora dolētia. i. quoꝝ operationes sunt corrupte: ⁊ quorum motiones sunt delinquentes. i. diminute sensibiliter q̄lia sunt corpa egra simpliciter semꝑ: aut quorū operationes omnino pereunt. i. sunt ablate manifestos habent terminos. s. ad cognitionē eorum q: sunt facillime cognitionis: ⁊ corpora q̄ infirmas hñt opationes in maximis q̄dē discessibus a sanitate simplr: qualia sunt corpora

egra simplr: vt multũ facile discernunt: sʒ que hñt eas ifir
mas i minorib⁹ discessibus ab optia sanitate q̃lia sunt cor
pora neutra simplr ambigua sunt ad cognoscēdũ: q: sunt
difficilis cognitionis. ℂ Notãt ꝙ corpora neutra simplr
hñt opationes sensibiliter lesas solũ ꝑ respectũ ad sana ſp
eo ꝙ inter ea cadunt sana vt multũ respectu quoꝝ nõ hñt
opationes sensibiliter lesas: sʒ insensibiliter: q: int⁹ nõ ca/
dit aliqđ corpus medians. oĩa. n. corpora lapsa distãt in si
gnis suis a signis optie sani corporis ẽm distantiã sanitatꝭ
siue lapsus coꝝ ab optia sanitate. Et dixit Ga. ꝙ oĩa ṗdcã
corpora debẽt iudicari talia ẽm sensum: et nõ ẽm rei nãm.
nã si ẽm rei nãm. i. ẽm rei veritatẽ vellemus iudicare dicta
corpora lapsa a sanitate simplr ꝑiculũ esset sempiterne paſ
sionis incipere dogma. i. haberemus iudicare ṗdcã corpa
fore in ɔtinua trãsmutatione a ꝑpamẽto proprio: q: ẽm rei
veritatẽ ɔtinue imutant̃. In cuius ṽbi ɔ¹⁰ dixit Gal. ꝙ me
dicinalis scia nõ trãscendit sensum. i. in iudicãdo grad⁹ cor
poꝝ lapsoꝝ nõ debem⁹ ꝓcedere ẽm rõnẽ tm̃. Medicus. n.
nõ relinquit sensuʒ ɔiunctũ rõni. ℂ Pro declaratione autẽ
ṗdicti verbi Gal. periculũ esset ⁊c̃. Notant qdam. ꝙ sani/
tas ẽm Ga. hʒ latitudinẽ magnã in qua si accidit mutatio:
nõ tm̃ accidit neutralitas nunc neqʒ egritudo nunc: sʒ dicũt
ẽm eũ ꝙ corpora sunt in ɔtinua transmutatiõe: qm̃ ɔtinue
subiacẽt rebus nãlibus ⁊ nõ nãlibus alterantibus ea: q̃re
ẽm rei veritatẽ nunq̃ꝫ ꝑmanent in eadẽ sanitate q: nunq̃ꝫ
stant in gradu sanitatꝭ nisi per latitudinẽ. Et tm̃ lʒ corpora
sint per dictã trãsmutationẽ in passione: nõ tm̃ sunt in neu/
tralitate nunc neqʒ in egritudine nunc: sʒ i sanitate. ɔtinue
tm̃ mutant̃ de vna sanitate in aliã. Si g̃ sequeret̃ medicus
rõnẽ poneret corpora in ɔtinua trãsmutatione: ⁊ sic nunq̃ꝫ
in eadẽ dispõne: sʒ si medicus sequit̃ sensuʒ iudicabit ea in
latitudine sanitatis q̃ magna est: ⁊ sic medicus facere dʒ:
q̃uis ergo ẽm rõnẽ sanitas non habeat latitudinẽ: hʒ tm̃
eã ẽm sensum magnã. ℂ Et scias ꝙ Ga. đ corporibus lap
sis ab optima sanitate. s. q̃ sunt sana vt multũ ⁊ q̃ sunt neu
tra simpliciter: ⁊ que sunt egra simpliciter in speciali non
posuit signa nisi egroꝝ solũ simpliciter. nã ex eis dixit Ga.
erunt relique due latitudines. s. sanoꝝ vt multũ ⁊ neutro/
rũ simpliciter manifeste. Cognitis eni signis corporis egri
simpliciter habebit̃ cognitio corporis sani: vt multũ ⁊ cor
poris neutri simplr cũ habeãt ſp cõparationẽ ad tertiũ. s.
ad sanũ semꝑ ẽm magis ⁊ minus. Et oĩa dicta signa dicto
rũ oĩum corpoꝝ debẽt intelligi de cõparatione totius ꝓ/
ueniente ex aggregatione cõplonũ oĩuʒ mẽbroꝝ corporis
Quicũqʒ enim nalem cõplonẽ vniuscuiusqʒ corporis scire
vult: dʒ ipsoꝝ singuloꝝ mẽbroꝝ cognoscere cõplonẽʒ q̃ si
ignorat̃ ⁊ totius corporis cõplo ignorat̃. Aliqui enim oĩa
⁊ aliqui plura habẽt mẽbra cal'a ⁊ aliqui hñt aliq̃ calida ⁊
aliq̃ frigida ⁊ aliq̃ ꝑpata: sunt enim qui hñt cerebrũ calʒ cor
frigidũ ⁊ epar ꝑpatũ. Et sic ẽt de alijs differentijs mẽbroꝝ
in cõplonibus. ℂ Et Ga. 2° tegni. posuit signa multaꝝ par
tiũ corporis intrinsecaꝝ q̃ sunt adducta suis locis. Et sub
dit. G. ꝙ aliaꝝ partiũ. s. intrinsecaꝝ ab illis non sunt leues
cognitiones cõplonũ eaꝝ. eo ꝙ non psit cõprehendi ꝑ sen
sum: tñ tentandũ est: dixit ipse. scire cõplones eaꝝ duplici/
ter. ꝑmo ex iuuantibus ⁊ nocentibus. oĩs nãqʒ imoderata
discrasia ledit̃ a suo simili ⁊ iuuat̃ a ɔtrario moderato vsu
ideoqʒ cũ calida eis obsunt iudicandũ est eas esse calidas
⁊ ecõuerso. 2° ex opationibus ipsaꝝ: nam ẽm ꝙ operatiões
ipsarũ bene vel male fiunt ita iudicandum est de bonitate
vel malitia dispositionis earum.

Cognitio cõplexiõis totius depẽdet a cognitiõe cõplexionis singulorũ mẽbrorũ.

ℂ De signis neutri corporis decidentis. Cap. xiiij.

Neutra cõualescentie dicunt̃ corpora sanã
da vel sanatura: ⁊ de eis dictũ est
in ṗcedentibus. Et corpora neutra decidentie
dicunt̃ corpora egrotanda siue egrotatura: de
qbus dõʒ est hic. Scias ꝙ Ga. in expõne libri
Thimei: sicut scribit̃ a Rabi in 6° ꝑti. ait inuenio in arte me
dicine q̃dã accñtia q̃ cũ apparent in sanis significant egri/
tudinẽ: ⁊ cũ apparent in egris significãt sanitatẽ: vt nimi⁹
appetitus cibi q̃ apparet in sanis significat dubietatẽ euẽ/
tus egritudinis: in egrotis ṽo est accidens laudabile: ⁊ sic
somnus nimius plus solito ꝓfundus: q̃ cũ accidit in sanis
significat egritudinẽ: ⁊ cũ accidit in egrotãtibus significat
sanitatẽ. Et sicut sternutatio multa: de qua in sanitate non
dubitat̃ quin capiti aliqua pestis sit futura: ⁊ cũ accidit ei
qui est in malo statu egritudinis significat ꝙ status ei⁹ in
melius imutat̃. Et sunt ẽt alia hmõi q̃ ibi nõ narrauit. vñđ
dixit Ras. 16° ɔti. Sternutatio eructuatio trullus oscitatio
⁊ extẽsio totius corporis ⁊ silia accidentia quotiẽs accidũt
i corpore sano. s. multiplicata ꝓnunciãt morbũ: sʒ quotiẽs
accidunt in aliquo morbo ꝓnunciant sanitatẽ. ℂ Et scias
ꝙ signa sigñantia neutralitatẽ decidẽtie sunt eadẽ hʒ essen
tiã cũ significantibus egritudinẽ nunc presentẽ: sʒ sunt di/
minuta ab illis. Dixit itaqʒ Ga. in tegni. ꝙ corpoꝝ egrota
tiuoꝝ. i. neutroꝝ decidentie signa sunt media ẽm formã. s.
in nãlitate ⁊ ṗternãlitate inter signa sanoꝝ nunc ⁊ egroꝝ
nunc. Nã dixit. G. quecũqʒ insunt sanis insunt eis ẽm nãʒ
⁊ q̃cũqʒ insunt egris nunc inq̃ꝫtũ egrotãt insunt eis preter
nãm. ergo signa neutroꝝ decidentie erunt in medio dicto
rũ signoꝝ: q: nec ex toto ẽm nãm: sicut sunt signa sanorũʒ
neqʒ ex toto ṗter nãm: sicut sunt signa egroꝝ nunc. ⁊ ɔñs
ista tʒ: eo ꝙ decidentie neutra sunt media inter sana nunc
⁊ egra nunc. Et nõ intellexit Gal. in ṽbo suo. s. ẽm nãs res
esse nãles ꝓut res nãlis distinguit̃ ɔ̃ rẽ nõ nãlẽ ⁊ rem ṗter
nãm: q: tales res nãles sunt de essentia corporis. modo in
essentia corporis reperiũt̃ quedã res q̃ sunt de essentia cor
poris. Sed Ga. intellexit de re nãli ⁊ ṗter nãm q̃ sunt tales
rõne causaꝝ a qbus fiunt: ita vt illa res dicat̃ nãlis siue hʒ
nãm q̃ fit a cã nãli nãliter agente ꝑp finẽ nãlẽ: ⁊ illa dicat̃
preter nãm q̃ fit a re ṗter nãm. Et sic oĩa q̃ insunt sanis vt
sani sunt insunt eis ẽm nãm. i. a cã nãli nãliter agente ꝑp fi
nẽ nãlem. Et q̃ insunt eis vt egra sunt insunt eis a cã ṗter
nãm. Et nõ voluit Ga. ꝙ oĩa q̃ insunt egris sint eis preter
nãm. nã in eis multa sunt q̃ sunt eis hʒ nãm: sicut cõplo cõ
positio vnitas siue vt ita dicã sanitas: ⁊ a q̃ bona dispõne exi
stente in egris ꝓuenit opatio bona ⁊ in digõne ⁊ in oĩbus
alijs operib⁹ q̃ in egris bene fiunt ꝓuenit ẽt ab ipsa dispõ
ne bona sanitas in egris. nã ẽm Ga. sanitas in egro iducit̃
a sanitate q̃ est in ipso: lʒ ẽt inducat̃ a sanitate q̃ ẽ in aĩa me
dici siue ɔsultoris ipsius egri: participat g̃ corpus egrũ neu
tralitate aliq̃: sʒ nõ ẽm denoĩatiõnẽ: q: denoĩatio fit a pre/
dñante. ℂ Et dixit Ga. ꝙ sig^a sigñantia neutralitatẽ deci/
dentie sunt duplicia: q: q̃dã sunt ex his sumpta q̃ insunt hʒ
nãm: tñ sunt q̃ꝫtitatibus aut q̃litatibus ꝑpe imutata. Et q̃
dã sunt ex his sumpta: q̃ ṗter nãm insunt: sʒ tñ sunt miora
his q̃ in egritudinibus nunc apperent. Et in his ṽbis Ga.
aliter accipit ẽm nãm ⁊ ṗter nãʒ q̃ꝫ in superioribus. nã hic
accipit ẽm nãm aliqđ inesse qđ nõ est imutatũ ẽm formã
qđ. s. lʒ sit ṗter nãm illi cui inest, põt tñ ẽm nãʒ alicui inesse
indiuiduo illius spẽi. ṽ. g. dolor est ex toto genere ṗter nãʒ
q: nullo modo põt inesse alicui indiuiduo humano ẽm na
turam. ℂ Haly. 7° theori. dixit. corpora que iam in princi
pio morborum posita sunt actiones eorum in sui naturali
sumpserunt habitudine nisi ꝙ quadam immutata sunt ac
tione aut in earum quantitate vt ciborum appetitus si au
geatur vel minuat̃ ⁊ egestio si modũ excedit q̃ꝫtitatis cibo
rũ aut ab ea minuat̃ aut in qualitate: vt si ciborum appeti
tus ante horã ɔsuetudinis moueat̃ aut tardetur: hec enim
signa plenum non significant morbũ: ⁊ neqʒ perfectaʒ sani
tatẽ: sic ergo neqʒ morbum neqʒ sanitatem significant in sa
nis apparentia. Sic quoqʒ dixit Haly. ⁊ signa que saltem
ostendit in corporibus infirmantium sanitatẽ non sigñant
plenã: eo ꝙ ṗsentem significant morbũ: nec tñ mortis non

Signa sanis futurã egritudinẽ ⁊ in egris futurã sanitatem significãtia.

Signa neutralitatis decidẽtie.

A quo inducat̃ sanitas i egro.

Signa neutralitatis decidẽtie sũt duplicia.

dicunt᷑ significantia:eo φ virtutū significāt ⁊ nāe robur:⁊
φ nā morbi superat vim:⁊ sic facta sunt nec morbi nec sa
nitatis significantia. Sicq; dixit Hal. Et signa q̄ a corpori
bus ab infirmitate surgentibus sumunt᷑ ⁊ senū eiusmodi
vocant᷑. In his enim corporibus actiones nō finiunt in vl
timo cōplemēto:eo φ non sunt virtutes:quēadmodū in sa
nog corporibus nec oīno nocent᷑:quēadmodū in corpori
bus accidit infirmantiū: q̄z diu imminute sunt ⁊ debiles ex
nālis caloris debilitate. ¶ Sunt itaq; signa in neutris de
cidentie apparētia mō predicto signa pnosticantia futurā
egritudinē in eis accidere debere. Et ista dixit Ga. in tegni

Signa significātia sup futurā egritudinē ⁊ sunt sexdecim.

sunt duplicia:q2 alia insunt eis ƀm nām:q2.s. nō sunt pmu
tata in ppria forma:s3 solū aut q̄ntitate aut q̄litate aut tpe.
Et alia sunt p̄ter nām que sunt pmutata in pprijs formis.
Et de nō pmutatis in pprijs formis Ga. ibidē posuit mul
ta signa:quog primū sumptū est ab opatiōe lesa diminuta
vel adaucta q̄ est appetitus. etenim si qs h3 appetitū inten
siorē vel remissiorē aut nō ƀm cōsuetū tpe:s3 aut citius aut
tardius.s. aut appetit cibaria incōsueta signat᷑ in eo egri⁹
futura. Dicunt qdā. φ opatio lesa significans neutralitatē
est visibilis apud peritū medicū:q̄re pōt bn̄ pnosticari:sed
apud medicū iperitū ⁊ ēt apud patiētē nō est sensibilis:⁊ si
aliqn̄ pcipit᷑ a patiente nō sic pcipit᷑ ab eo: vt impediat᷑ ab
opationibus suis ꝯsuetis:s3 operat᷑ vt prius:sit opatio le
sa q̄ fit pnosticatio future egritudinis:⁊ per ꝯn̄s p̄ntis nā
libus decidentie pōt esse sensibilis apud medicos ⁊ alios:
⁊ tunc significabit p̄ntem egritudinem in morbo:cuius est
operatio ⁊ pnosticabit᷑ futurā egritudinē in toto aut in q
busdā alijs mēbris. ¶ Scdm signū est sumptū ab exeunte
mutato prime digōnis:significamus enim futurā egritudi
nē per sup̄fluitatē p̄me digōnis que p secessum emittit᷑ cu3
fuerit mutata in quātitate:vt q2 sit amplior vel paucior q̄3
esse debeat ƀm q̄ntitatē esce sumpte.aut cū fuerit mutata in
sba:vt q2 fuerit humidior vel siccior q̄3 cōsueuerit esse i eo
ƀm nām aut q̄3 debeat esse ƀm sba3 sumpte esce:supple. aut
q2 fuerit mutata in alijs cōditionibus q̄ ꝯsiderant᷑ in egō
nibus. Et rō huius signi sumit᷑ a causis:pp quas eueniūt
ipse egōnū mutationes:de qbus dicet᷑ in sermone 5° ān tra
ctatu de dispōnibus intestinog. Scias tn̄ φ ad verificatio
nē huius signi o3 p̄supponere debitū regimen ⁊ vsum eius
dē cibi:⁊ eiusdē q̄ntitatē. v.g. si vteret᷑ cibo difficilioris digō
nis:tunc sic tardabit᷑ eius sup̄fluitatis expulsio: ⁊ sic nō
significaret tunc egritudinē futurā:⁊ o3 ēt p̄supponere φ
illa mutatio fuerit pdurans nō solū bis ⁊ ter : s3 ēt multis
vicibus. alias. diebus: ac ēt si in multiplicatione egōnis o3
p̄supponere φ causa eius nō sit corporis virtus q̄ ꝯsueue
rit in determinatis tpibus determinatas per egestū euacuare
sup̄fluitates. ¶ Tertiū signū est sumptū ab exeunte muta
to scōe digōnis.s. ab vrina:vt q2 fuerit vrina mutata in q̄nti
tate aut hora mictus aut in colore eius sba vel cōtento vel
alia cōditione ex eis q̄ in vrina ꝯsiderant᷑. ¶ Quartū sig^m
est sumptū ab exeunte mutato ƀm sup̄fluitates q̄ expellun
tur per os ⁊ nares ⁊ alia determinata loca cū pmutant᷑ in
q̄ntitate vel q̄litate vel mō sbe vel alijs ꝯditionibus earum.
¶ Quintū signū est sumptū ab exeunte mutato qd̄ est su
dor:vt si sudauerit qs amplius aut minus q̄3 oporteat aut
preter solitū absq; cā pmitiua. Dixit enim Ipo. 4° affo. vbi
in corpe sudor.s. pseuerans aut multotiens rediēs ibi egri
tudinē narrat.s. futurā fieri. ¶ Sextū signū est sumptū ab
exeunte mutato qd̄ est mēstruū ⁊ fluxus emorroydag. Et
enim per retentionē dictog exeuntiū:⁊ p ipsog amplitudi
nē vel paucitatē vel aliā ipsorū pmutationē futura signifi
cat᷑ egritudo. ¶ Septimū signū est sumptū ab exeunte mu
tato stomaci qd̄ est eructuatio. nā si amplior aut minor vel
aliter pmutata fuerit a ꝯsueto significat egritudinē futurā.
¶ Octauū signū est sumptū ab exeunte mutato cerebri qd̄
est sternutatio:vt si fuerit amplior aut paucior vel aliter p
mutata futurā significat egritudinē. ¶ Nonū signū ē sum
ptū ab exeunte p inferius qd̄ est vētositas mutata ƀm q̄nti
tatē vel fetorē vel aliter:q̄m significant futurā egritudinem.
¶ Decimū signū est sumptū ab operatioe lesa q̄ est somn⁹
⁊ vigilia:q̄m cū vigilia superfluit non pp cām pmitiuam
aut somnus aut nō acciderint in ꝯsueta hora:q2 superflua
vigilia signat siccitatē:⁊ superfluus somnus hūiditatē. Iō
futurā signant egritudinē. ¶ Undecimū sig^m est sumptu3
ab opatione motiua lesa. Etenim si accidat pigritia ad mo
tiones aut si tentauerit motū:⁊ accidat ei in motu aggra
uatio aut dissolutio ⁊ debilitas valide signat᷑ futura egri⁹
Et vt dicit p dictas dispōnes intellexit Ga. ēt spēs lassitudi
nis. de qbus dixit Ipo. i affo. labores spōtanei narrāt mor
bos.s. esse futuros intelligens Ipo. p laborē spōtaneū lassi
tudinē subito ⁊ sine manifesta cā factā:vt p h excludant᷑ la
bores a nā vel in crisi vel a volūtate facti in exercitijs alijs
motib⁹. Et rō signi ē:q2 tales labores signant hūores i cor
pore multiplicatos ⁊ sparsos ⁊ nō pfecte a nā regulatos:
q̄re suspitionē gn̄ant. ne in corpe:cuius sunt veniat egritu
do. Et v̄ificat᷑ signū de lassitudine nō q̄cunq; leui:s3 de no
tabili cū q̄ est aliq̄lis lesio siue ipsa sit extensiua siue apostē
mosa siue vlcerosa q̄ ois dicta lassitudo:vt suo loco patuit
in sermone p̄ est qdā dolor debilis aut vlis toti aut pticula
ris alicui mēbro aut aliqbus mēbris. Et signat dolorē fu
turū maiorē in toto vel in pte in qua est lassitudo vel aliam
egritudinē quācunq; ƀ3 varietatē nāe ⁊ dispōnū corporis
vt plin aūt q̄ est vlis signat futurā febrē putridā. Dicunt q
dā. φ ēt lassitudo ab extrinseco eueniens:pōt ēt signare fu
turā egritudinē siue eueniat cū qs exercitat᷑ citius vel intē
sior solito p viā resolōnis siue p viā aggregationis hūog.
¶ 12^m signū est sumptū ab opatione lesa q̄ est gustatio. Si
enim qs delectat᷑ in cibo vel potu alio vel opposito ei i quo
delectari ꝯsueuit:⁊ nunc nō delectat᷑ in eo signat᷑ in eo futu
ra egritudo. Dixit Ga. in suis affo. q aromaticū abhorrent
odorē neq; saporificā sapiunt dietā nuncius est corruptele
ꝯplōnis eog. ¶ 13^m sig^m est sumptū ab opatiōe lesa sensuū
interiog. Et.n. si accidat alicui hebetudo intellect⁹ p̄ter so
litū aut obliuio nō ꝯsueta:aut accidāt ei fantastica sōnia vl
tra solitū signat᷑ in eo futura egri⁹. ¶ 14^m sig^m ē sumptū ab
opatiōe lesa sensuū exteriog. Etenī si visus audit⁹ odorat⁹
gustus vel tactus fuerint hebetiores solito signant futurā
egritudinē. Et gn̄alr dixit. G. ois opatio q̄ in corpe fit ƀm
nā3 mutata q̄ntitate q̄litate aut tpe signat futurā egri^{tudinem}.
¶ 15^m sig^m ē sumptū a q̄litate mutata:⁊ est φ si corporis tu
mor. i. habitudo toti⁹ corpis fuerit mutata:vt q2 fuerit ma
ior aut minor aut fuerit mutata ƀm colorē:vt q2 fuerit ru
bicundior aut albior aut liuidior aut nigrior signat futurā
egritudinē. Dixit Ipo. 4° affo. vbi in corpore cal3 aut frīi
.s. ex̄ns intēlius tpato:s3 nōdū manifeste lesionē fecerit in
opationibus:⁊ sic pseuerās ibi egritudinē narrat futurā.
¶ 16^m sig^m est sumptū a cōcupiscētia more in aere calo aut
frigido:cū eni qs q̄rit locū cal3 aut frīn p̄ter vel vltra ꝯsue
ta ⁊ nō fuerit a cā pmitiua egritudinē signat futurā. ¶ De
dictis signis dixit Hal. x° theo. signa morbog ppria futuro
rū q̄dā a rebus nālibus ⁊ q̄dā ab ex̄nālibus. i. p̄ter nā3 di
cunt᷑. Et a nālib⁹ q̄dē:vt cū sani hoīs ab habitu a nā imu
tat᷑:⁊ ab ea q̄ vsu3 ē ꝯsuetudine in q̄ntitate aut q̄litate aut
tpe. hec nāq; imutatio morbū portēdit aut nālitatē. v.g.
appetitus cibog intuēdus ē. an augeat᷑ an minuat᷑ tpe ēt
an differat᷑ sup. an acceleret. an in cibos nō ꝯsuetos declinat
an delectet᷑ aliqbus qb⁹ ante nō delectabat᷑. an aborreat ea
qbus ante delectabat᷑:⁊ silr si appetit⁹ post ad calā aut ad
frigida decliner silr:aut ⁊ q̄ in corpe emittunt᷑ an plura an
pauciora sint q̄3 oporteat:⁊ si imutet᷑ color aut liquor cog
aut tps. Urina ēt si amplior sit q̄ntitate q̄3 sit potus aut mi
nor aut color eius imutat⁹ fuerit aut sba vel aliud. Et itē
dū est silr in eas q̄ iferius egrediunt᷑ sup̄fluitates silr sudor

si amplior solito sit aut minor. silr ɔsiderādū ē mēstruū an
maius sit an minus aut alr imutatū. Et silr q emorroidaꝝ
fluxꝰ et ɔsiderādus est somnꝰ vtrū maior sit aut minor aut
in tpe sit mutatus. silr ꝛ somnia q̄ freqntant. silr ꝛ sternu
tatio ꝛ q̄ a naribꝰ fluit būiditas: ꝛ q̄ ab ore ꝛ sudore ēt q̄
ab auribꝰ emittit. Et ɔsilr coytus vtꝝ aīa ad illū plus soli
to iclinet: aut si eiꝰ auferat appetitꝰ. Obliuio quoqꝫ ꝛ be
betudo q̄ pter nāȝ isunt boi ꝛ sensus ēt si debilitēt: ac ēt si
corpus in aliquē mutet colorē silr ꝛ alia nālia q̄cūqꝫ imu
tata sintib. n. oia futuꝝ sigīāt morbū aut neutralitatē. Et
dix̄ Hal. oȝ bas oēs i senis ingrere babitudies ꝛ sub iterro
gationē iuestigare. Et si sic feceris n̄ refugiet qꝫ scire gliscis.

¶ De signis pronosticis future egritudinis in gn̄ali. Ca. xv.

DE signis aūt pnosticis future egritudi
nis q̄ sunt ex toto gn̄e preter
nām. ¶ Dixit Ga. in tegni pᵐ fore tortio siue
dolor mediocris q affuerit siue circa vētrē siue
circa stōm siue circa aliqd intestinoꝝ siue i bis
q̄ egerunt aut euomunt aut mingunt. Aut in alijs mēbris
dūmodo sit mediocris est ex gn̄e eoꝝ q̄ sunt pter nām que
egritudinē futurā pnosticant. Nō eniȝ patiētes dolorē me
diocrē sunt adhuc egrotātes cū nōdū impediant a ɔsuetis
opōibus: demonstrat tn̄ egritudinē nūc in mēbro in quo
est ꝛ in alijs mēbris vel in toto pnosticant futurā egritudi
nē. ¶ Scḋȝ sigᵐ ex toto gn̄e pter nām est opatio corrupta
sm aliquē sensum. Et opatio qdeȝ corrupta qn̄ est magna
demonstrat pn̄tem egritudinē: qn̄ vo est parua ꝛ nondū a
ɔsuetis ipedire sufficiens, demonstrat neutralitatē deciden
tie ꝛ pnosticat futurā egriⁿᵉᵐ. Et docuit h̄ Gal. p̄ in gustu
qn̄ sȝ gustū salse amare aut alicuiꝰ alteriꝰ saporis māifestō
ē i comestis ꝛ bibitis oibus. aut ēt si sine acceptiōe cibi vel
potus saliue vr̄ esse alicuius dictoꝝ sapoꝝ. ¶ Et declarat
iteꝝ hoc 2° in odoratu qn̄ qs sentit aliquē vnū odorē odo/
rabili nullo pn̄te: aut qn̄ oia odorabilia: q̄ tn̄ sunt diuerso/
rū odorū sȝ vnū odorē sentit. Aut qn̄ sentit fetor nullo pn̄
te fetido. Aut sicut plerūqꝫ cōtingit nullus sensus odoris
adsit. ¶ Et declarauit hoc 3° in auditu si sentiat sonus ꝛ
strepitus. i. tinnitus vel sibilus nullo pn̄te obiecto. ¶ Et
declarauit 4° in visu qn̄ apparet ante oculos videre alba
nigra vel alba vel alterius coloris q̄ sint rotunda vel lon/
ga vel grossa vel subtilia nullo pn̄te visibili exteriori tali.
¶ Et declarauit 5° hoc idē in tactu: vt si appareat inequali
tas sensationis in toto. i. diuersitas sensationis in ptibus
corporis: q̄ pp diuersos vapores puenit ad illas venientes
q̄ est de spēbus lassitudinis. Aut appareat spissitudo. s. q̄
nō sit in mēbris corpis: aut sentiat grauitas siue dolor ag/
grauatiuus: aut tensio siue dolor extēsiuus siue stupiditas
. i. sensationis diminutio aut dolorose dispō sm totā habi
tudinē: aut sentiat aliqd p̄dictoꝝ sm aliquā q̄dā ptem vel
sm aliqs ptes. Qn̄ enim p̄dicte dispōnes numerate i dictis
sensibus apparēt: ꝛ sūt parue ꝛ nō manētes neutrā dispō
nē decidētie demōstrant ꝛ futurā pnosticāt egritudinem.
¶ Dix̄ Ipo. 2° aff. vbi fauces egrotāt. i. mēbra ignobilia ꝛ
emūctoria ꝛ spālr emūctoriū cerebri. q. s. tumuerint ex di
scursu būoꝝ ad illa aut pustule in corpe nascunt vt scabies
ꝛ bothor ꝛ alie pustule parue ꝛ egōnes fuerint colice. i. bu
morose quocūqꝫ būore ꝛ silr vrine fuerint būorose: vt dix̄
Ga. in ɔᵗᵒ. huius corpus egrotat. i. egrotatiuū est siue neu
trū decidētie ꝛ dispositū ad futuras egritudines. ¶ Dixit
Hal. x° theo. Signa ab extranālibus rebus sunt hec. Cū in
corpore bō fatigationē absqꝫ labore senserit febrē portēdit
ꝛ si sudorē emiserit fetidū febrē significat. sic ꝛ vria fetida
febrē putredinis significat futurā. Si in grādioribꝰ cepha
lea fiat diuturnior cecitatē portēdit. Dixit Alm̄. lib. 4° do
lor capitis ꝛ frōtis mansiuus ꝛ emigranea timere faciunt
ne aqua ad oculos descendat aut dilatet pupilla. ¶ Et di
xit. saltus faciei diu pmanens si multus fuerit ꝛ fortis dis
torturā in breui futurā significat. Saltus vo totius corpis
diu pmanens spasmū significat. Et Hal. dixit. si i facie mul
ta fiat titillatio cōtorsionē faciei portēdit. Et si in toto cor/
pore titillatio fiat spasmū significat futuꝝ. ¶ Et dixit Ha.
si dormitatio accidat boi multā paralysim portendit futu/
rā. Et Alm̄. dixit. stupor diu pmanens palysim portendit.
¶ Et dixit Hal. si oppressio fiat boi aut vtigenes multipli
cent epilepsia portendit. Et Alm̄. inqt. incubus ꝛ vtigo si
diu perseuerauerit ꝛ fortes fuerint epilepsiā portēdunt. Et
quidā supplent. aut apoplexiā. ¶ Et Hal. dixit. si fiat re/
pletio ꝛ nō modica grauitas in capite ꝛ in sēsibus turba
tio apoplexia portendit. ¶ Dixit Alm̄. Faciei ꝛ oculorum
rubedo ꝛ venaꝝ in ipsis manifestatio ꝛ lacbrymaꝝ descen
sus ꝛ ipotentia patiendi luminis claritatē: oia bec si fue/
rint cū forti dolore capitis frenesis pnostica erunt. Et Ha.
dixit. si oculoꝝ venas videris rubeas ꝛ grossas facieīqꝫ in
tumescit fiatqꝫ cū bis cephalica maniam portendit. ¶ Et
dixit si homini tristitia accidit aut aīe malitia sine causa de
sipientiam portendit. ¶ Et Alm̄. dixit tristitia absqꝫ mani
festa cā diu pmanens ꝛ cordis malignitas ꝛ desperatio me
lancoliā signat. ¶ Et dixit Alm̄. cū aliquis ante oculos:
q̄si muscas volare: vel q̄si pilos stare aspexerit: aut in cir/
cuitu eoꝝ que aspicit: q̄si fumū vl vaporē viderit aquā por
tendit. Et Hali. dixit. si culices aut muscas videat homo a/
que in oculū portendunt aduentū. ¶ Et dixit Hal. cui ca/
tarri accidunt multi aut asma aut pipleumonia aut vlcera
q̄ in pulmone fiunt aut pectore portendit: ꝛ maxime si bō
ille talis sit cui sit pectus strictū. Et Alm̄. dixit. Reumatis/
mus ꝛ coriza si sepe euenerint timendū est de egritudinibꝰ
pulmonis. ¶ Et dixit grauitas i dextro hypocūdrio apō
costas pulmonis aut punctura vel tensio epatis portendit
lesionē. Et Hal. dixit. Si bō in pte sub hypocundrijs gra/
uitatē senserit aut puncturas aut descēsionē egritudinē epi
portendit futurā. ¶ Et dixit. si faciē videris tumidā aut in
feriorē palpebrā tumētē hydropisim signat. ꝛ Alm̄. dixit.
Facies ꝛ palpebre ꝛ extremitates tumide si fuerint pnosti
cant hydropisim. ¶ Et dixit. si ceciderit appetitus cū le/
sione: aut ventositas sub hypocundrijs in sinistris accidit
ptibus colica portendit. Et Alm̄. dixit. Appetitiue destru
ctio ꝛ nausea innuunt colicā. ¶ Et dixit Alm̄. si aliq dispō
corpis sani pmutata fuerit pter solitū: ꝛ ad vltimū cū aliqd
nō ɔsuetū acciderit ꝛ pmanserit aut augᵐ ceperit egritudi/
nē pnosticat futurā. Posueruntqꝫ auctores alia plura his
similia signa: q̄ qr posita in locis suis h̄ scribere dimisi.

¶ De signis pronosticis futurarum egritudinū sumptis ab
aere ꝛ temporibus anni. Cap. xvj.

DIxit Auer. colli. 4. tpa anni dāt pnostica
tionē egritudibꝰ futuris. Silr ꝛ ma/
xie pmutatiōes q̄ fiūt in eis pter nāȝ. Dixit. n.
Ipo. 3° affo. mutationes tpm maxᵉ gn̄ant mor
bos. Et subdit Auē. via q̄ nos possumꝰ cogno
scere futuras egritudines ex mutationibꝰ tpm ꝛ aeris ē ex
periētia. Sȝ scire ipsa per viā rōnis ꝛ demonstrationis est
difficile aut ipolē. Et pp̄ea sunt recipienda in hoc testimo/
nia antiquoꝝ: ꝛ nos rememorabimus eorū breuiter ꝛ po
stea conabimur reddere cās. ¶ Dixit Ipo. 3° affo. De tpi/
bꝰ siquidē hyems sicca ꝛ borealis fuerit. i. frida. s. excessiue
ver vero pluuiosum ꝛ austrinū. i. calīn ꝛ būidū. s. excessiue
supra suam caliditatem ꝛ būiditateȝ ad quā nāliter decli/
nat ver. ita tn̄ qꝫ caliditas minus excedens sit q̄ȝ ipsius bu
miditas: necesse est in estate fieri fe. acutas. Inimo acutissi
mas. Et sm qꝫ ipse dixit. in li. de aere ꝛ aq̄ ꝛ regionibꝰ. Et
silr intelligere oȝ morbos alios de putrefactione ac ēt op/
thalmias ꝛ disenterias. ꝛ maxᵉ in mulieribus ꝛ būidis nā
ꝛ idē dixit Avi. pᵃ pbleu. pbleu. 8°. Et p̄dcā bn̄t vitatē qn̄
hyems ꝛ ver sm totū vel saltē maiorē ptem fuerint talia:

⁊ estas suā seruauerit nām. Et rō dicti ē. qꝛ hi morbi nō cō
tingunt in hyeme: qꝛ nō ē in ea hūiditas multa cū sit sicca
borealis: ⁊ suis i actiuis q̄litatibus putrefactiōi repugnat
nec ēt vere ſm plīn ɔtingūt: qꝛ ver inuenit corpa indispositā
ta ad hos morbos pp̄ dispōnes p̄cedētis hyemis: ac ēt ſm
sui pn̄m tale ver ē correctiuū friditatis ⁊ siccitatis hyemis:
⁊ qꝛ calitas veris ē excessiua. vt dictū est: nec tāta, vt sit cā
ebullitiōis ⁊ putrefactionis hūiditatū: q̄uis tale ver sit ap
tius ad putrefaciēdū q̄ꝫ ver tpatū in actiuis ⁊ excedens in
hūido. Vn̄ reseruant̄ mãe putrescibiles ad estatē. Estas v̄o
si nō seruaret nām suā in calitate. sꝫ fieret frigida ⁊ sicca nō
fierēt in ea p̄dicti morbi: qꝛ tūc esset cā ɔsumptionis hūidi
tatū ⁊ ꝓhibitionis putrefactiōis: ⁊ sic cā ꝓhibitiōis gñio/
nis dictoꝝ morboꝝ: sꝫ cū estas seruauerit nāꝫ suā. tūc eue
niēt in ea dicti morbi acuti: ⁊ vehementia acuitatis coꝝ: lꝫ
nō p se seq̄t̄ hūiditatē multā: qꝛ talis hūiditas hꝫ obtūde/
re cāꝫ acuitatis ⁊ nō exacuere. tn̄ ɔseq̄t̄ eā p accn̄s: qꝛ ɔseq
tur vehementē putrefactionē ɔñtē ꝓhibitā trāspiratione
⁊ hūiditatis multitudinē cū calitate. Sequunt̄ aūt opthal/
mie ⁊ alie oculoꝝ egritudines repletionales ⁊ dissinterie
large sumēdo dissenteriā p oī fluxu q̄ sequit̄ cachochimiā.
Et q sic dēat sumi appet p illud qd̄ dr̄ in li. de aere ⁊ aq̄ ⁊ c̄.
vbi dr̄ lienteria ⁊ cacesia. 17° aūt ɔti. dr̄ diarria. Et 2ª p'mi
dr̄ ab. A. fluxus vētris. Et scias q p̄dictos morbos in esta
te ēt euēire ɔtingit si ver pluuiosū ⁊ austrinū succedet hye
mi seruanti nām suā. imo ⁊ pl'es pp̄ maiorē abūdantiā hu
miditatū gñataꝝ in hyeme seruāte nāꝫ suā q̄ est humida
plusq̄ꝫ in hyeme sicca. Sꝫ Ypo. h̄ nō expssit tanq̄ꝫ notū vel
fortasse: qꝛ hūida exñte hyeme vel fortasse ēt tpata v̄e suc/
cedēte austrino pluuioso p̄dicti morbi magis euenirent in
ipso v̄e q̄ꝫ expectarent ad estatē. ¶ Et dixit Ypo. ibidem si
hyems austrina ⁊ pluuiosa ⁊ trāq̄lla fiat. vt. s. sit calā sicis
austro vel sit talis p flatū austri vel ex alio celesti īfluxu: ⁊
pluuiosa pp̄ pluuie copiā. vñ notat i hyeme hūiditatū abū
dantiā ⁊ sic trāq̄lla: qꝛ flatus austri tranq̄llū reddūt aerē p
cōparationē ad boreā: vel qꝛ est minis in suis q̄litatibus sicis
veri: lꝫ aer p flatū austri nō sit q̄etus. Ver v̄o si successerit
siccū ⁊ boreale accidēt iunioribus dissenterie ⁊ opthalmie
sicce. seniorib⁹ v̄o catarri celeriter dissoluētes. sup. ⁊ ēt alij
catarri branci ⁊ corice. Et ratio p̄me p̄tis affo. est: qꝛ in iuue
nibus ēx tali constitutione flegmata multa salsa ex longo
tp̄e stant in intestinis iducētia excoriationē: plures ēt mãe
colerice in iuuenib⁹ repte: ⁊ maxīe in colericis ad oculos
fluunt. possent ēt ipse mãe i iuuenibus nō colicis gñari pp̄
ɔstipationē poroꝝ a frigiditate aeris. sꝫ in colericis maxīe
gñant̄ opthalmie sicce. i. pauce: ⁊ q̄si nullius lippitudinis.
Et scias. q predicti morbi. sicut senibus ēt pueris euenire
pñt: sꝫ tn̄ rarius. ⁊ adhuc in decrepitis rarissime. Cause āt
scd̄e partis affo. est. qꝛ i senioribus. i. decrepitis multe hūi
ditates in hyeme aggregate ⁊ frigiditate veris cōpresse d/
fluunt ad venas sub capite exñtes: ⁊ ad arterias p q̄s sp̄us
vitalis trāsit ad cerebrū ⁊ originē neruoꝝ. vñ ꝓhibent sen
sum ⁊ motū: ⁊ sic faciunt apoplexiā p viā illius defluxus.
Idē ēt dixit Ari. p̄ma ꝓbleu. ꝓbleu. 9°. Idē ēt Aui. 2ª p̄mi.
Et ſm plīn eueniēt ipsi morbi in ipso vere: pp̄ tn̄ multa oc
currentia pñt reseruari ad estatē vel autūnū cuius opposi
tū fuit de morbis p̄cedentis affo. Et cā est qꝛ veris austrini
caliditas succedēs friditati hyemis minus ledit corpora in
frigidata hyeme q̄ꝫ ledat friditas veris corpora calefacta
⁊ rarificata hyeme. q̄uis tn̄ ista ɔstō sit prōptior ad leden/
dū q̄ꝫ ɔstō precedentis affo. illa tn̄ est deterior: qd̄ deterioꝝ
egritudinū inductiua. Et subdit Ari. eodē 9°. ꝓbleu. p'tus
nāles pregnātibus debentes euenire in tali vere in abor: su
fiunt: ita q abortiunt: qꝛ hūidi ⁊ rarificatio fetus a frigidi
tate ⁊ siccitate veris pcussi ⁊ quodā tremore ɔcussi. ac ēt fri
ditate pcussi peūt nutri'ᵒ p'uati ⁊ aliq̄ debiles ⁊ semiuiui
egrediunt̄ cotilidonibus factis ex hūiditate hyemis: ⁊ po
stea friditate veris ɔstrictis ⁊ pressis. Qꝛ si fetus ita fortis
fuerit vt nō moriat̄ ⁊ partus fiat eius in ipso vere nascet̄
ībecillis ⁊ morbidus: qꝛ exiēs de loco calido ⁊ hūido ⁊ p/
ueniens ad frigidū ⁊ siccū magna alteratiōe mutat̄. ita q
egrotatiuus efficit̄: ⁊ p ɔsequēs breuis vite. Et ideo subdit
Ari. q si ɔtingat sic natis serenitate. i. aere frido ⁊ sicco vi
uere ⁊ mutari in feta. i. in fassia. vel in feta. i. in parturitione
eius: ⁊ post perueniant ad estatē: qꝛ nō fuit facta in v̄e flātī
ce supabundantie purgatio. sicut fit qñ ver ē calm aperiēs
poros ⁊ resoluens hūiditates putrescibiles. tūc supueniēs
estas liquans hūiditates calitate sua veris violētia efficit
vt cōmoueant̄ ⁊ cōmote reddant fetus d̄biles ⁊ morbidos
pariunt: ⁊ subdit Ari. flātici branci ⁊ in pulmone catarris
. s. affligūt̄ . s. pcēp̄tiōnē a friditate v̄is hūiditatib⁹ defluētī
bus ad faciē ⁊ pulmonē. Et mulieribus dissenterie fiunt: q̄
eis maxīe accidunt in estate. Et hoc qñ hūiditatibus corū
flāticis in hyeme causatis ⁊ pre frigiditate ⁊ siccitate veris
reseruatis ad estatē. tunc pre caliditate estatis pmiscet̄ cole
ra. ita vt transeat in flā salsum: qꝛ descendens ad intestina
causat dissinteriā. Et subdit. vetustioribus. i. d̄crepitis apo
plexie ɔtingunt qñ colatū solutū huidū cadit in cor: ⁊ pp̄
ībecillitate inati caloris coagulat̄ ⁊ suffocat. Ypo. v̄o loco
apoplexie dixi catarros celeriter dissoluētes: siue q̄ catarri
imediate discurrēdo ad cor siue opilando. vt dixit Gal. in
cōmē. ꝓhibeant euētationē caloris cordis pōt fieri apople
xia. dixit Ypo. eodē 3° affo. ¶ Dixit Auer. vbi. s. Ypo. ada
ptauit siccitatē vēto septētrionali ⁊ hūiditatē meridionali
eo q nā istoꝝ ventoꝝ ē has duas facere dispōnes: ⁊ dixit
Auer. Itē Ypo. dixit. s. in li. de aere aq̄ ⁊ regionibus q si in
eodē anno post ortū cānicule fient pluuie frigide: ⁊ vēti fla
uerint septētrionales: tunc fient egritudines bñ termina/
biles ⁊ q̄ete ⁊ hoc erit pp̄ tpantiā aeris tp̄is calidi: qꝛ plu
uia aerē rectificat refrigerando: ⁊ similiter septentrio q̄ꝫ
uis sit siccus. Et manifestū est. qꝛ frigidus aer putrefactio
nē diminuit. ¶ Et vlr̄ dixit. Auer. scias q causa egritudi/
nū quas Ypo. in his tp̄ib⁹ fieri dicit est pp̄ mutationē nāe
aeris: qd̄ est: qꝛ non fuerit ordinata diuersitas nāe tēporū
nisi vt hūores digerant̄ ⁊ tpent̄: qꝛ hūiditas hyemis tpat
siccitatē autūni: ⁊ calitas estatis tpat frigiditatē hyemis.
Sꝫ qñ hyemis fuerit sicca remanebūt hūores: sicut fuerūt
prius ⁊ hūiditas veris nō ɔtpabit eos: eo q ipsa erit hūo
ribus ipsis hūiditas extranea siue extrinseca que oēs nō
adueniunt tp̄e cōpetenti: Et ob hoc qñ superuenerit eis ca
lor estiuus sine medio iste egritudines generabunt̄. Sed si
hyems fuerit hūida ⁊ superuenerit sibi calor estiuus cū me
dio. ⁊ istud mediū erit caloris veris tpatus: tunc nō veniet
calor estiuus anteq̄ꝫ ipsa hūiditas sit cōsumpta ⁊ corpora
receperint defensionē vel pp̄ calorē non permutent̄. ¶ Et
dixit Auer. vlr̄ scias q quatuor tp̄a anni sunt causa q̄tuor
humorū: sicut causa quatuor elemētoꝝ: qꝛ sicut quatuor tē
pora resistunt ⁊ vt vnū elementū nō vincat aliud vel superet
sic resistunt: vt vnus humor aliū nō vincat: qꝛ nisi esset ope
ratio quā hꝫ tp̄s cū quolibet hūore vnus hūor ab alio cor
rūperet̄. ¶ Et dixit Ypo. qñ estas erit parū pluuiosa ⁊ bo
realis ⁊ autūnus calidus multū ⁊ pluuiosus meridionalꝭ.
tunc in hyeme erunt fortes dolores capitis tussis ⁊ rauce
dines ⁊ aliquibus fiet ptisis. Et cā huius est manifesta. eo
q in tali autūno replent̄ capita hmōi hūiditatibus. Et cū
superuenerit hyems . s. seruans nām suā sua friditate cō/
primit cerebrū ⁊ distillabunt ab eo supfluitates nec poterūt
digeri: ⁊ ob h̄ dicte egritudines fient. nā si remanebunt in
capite facient dolorē capitis p̄dictū: ⁊ si fluxerint ab eo fa/
cient alias egritudines supradictas ſm diuersa loca ad q̄
fluent. ¶ Et dixit. Ypo. si estas borealis fuerit ⁊ aquosa. ⁊
supplent q̄dā: ⁊ dispō autūni fuerit silr̄ borealis ⁊ inaquo/
sa. s. sicca: ⁊ sine pluuia talis ɔstō ɔfert mulieribus ⁊ humi
dis nā ⁊ reliquis vero opthalmie erunt sicce ⁊ febres acute
⁊ corize

Diuersitas nāle tēporū anni est ad tēperandū ⁊ digerēdū humores. non nāle vero ad distēperādū

Quatuor tēpora anni sunt cā q̄tuor humorum.

⁊ corize diuturne: qbusdam vo ⁊ melie: qꝛ manifestū est ꝙ
qñ illo tpe in siccitate fortificaꝛ faciet egritudies melicas.
Et febres hic tacte sunt de genere melie. q̃uis hūor ille nō
sit velocis motus. Et dixit Ipo. in li. de aere ⁊c̃. ꝙ in tali cō
stitutione euadunt flātici ⁊ ꝯfortantur. Et Ari. dixit. pma
probleumatū ⁊ ꝯfert flāticis ⁊ mulieribus. Et reddēs cau
sam dixit. ꝙ nā in eis ad altera. i. ad ꝯ̃ria vtrobiqꝫ eorū ad
que nā illoꝝ corporū declinat: qꝛ hi sunt humidi: nā vero
illoꝝ temporū sicca. quare ducit ea ad bonā ꝯtemperantiā
⁊ cōfestim sananꝛ. i. sana cōstituunt sibiipsis. Et hoc idē dixit
Ari. verum est nisi errent in regimine aliarum rerum: ⁊ ꝙ
se peccauerint. s. peccato magno: nā aere existente ex vna
parte ꝯ̃ operatur alijs quinqꝫ rebus nō nālibus ppea dixit
Ga. in tegni. ꝙ aere distēperato ad vnā nāruꝫ oꝫ oēs alias
quinqꝫ res non nāles ad ꝯ̃riū adducere. Et dixit Arist. ꝙ
predicti accidunt ad hyemē non humidi pp correctionē ab
aere precedente. quare pp similitudinē quā habēt cū hye
me in humiditate non leduntꝛ neqꝫ patiuntꝛ super adustio
ne infrigidationē. i. a frigiditate hyemis exteriora claudē
te non patiuntꝛ calefactionē adustiuam in interioribus ex
multa hūiditate ebulliente ⁊ euaporare ad extra nequiēte.

Aere di/stemperato oēs alie res nō na/turales ad suū cōtra/riū debēt reparari.

¶ Et sup his notant qdā ꝙ dicta ꝯstitutio non oibus hūi
dis equaliter cōfert: sꝫ inequaliter: nā multū plus confert
multū lapsis ad hūidum q̃ꝫ parū lapsis. Et maxie si dicta
cōstitutio multū recesserit a tpata. pap. n. lapsis. tunc non
cōpeteret: qꝛ talis recedens excessus esset ei iproportiona
tus: sꝫ cōfert eis paruus recessus. Et ideo dicunt. ꝙ ad veri
ficationē affo. oꝫ suppleri ꝙ ista cōstitutio non tm̃ recedat
a tpamento: vt corpora multū lapsa ad hūiduꝫ non solum
non corrigat: sꝫ deducat ad ꝯ̃riū lapsuꝫ: vt ad siccitatē: ⁊ ꝙ
iterū suppleatur q̃ꝫ corpoꝝ hūidorum nā hūiditas non sit
cōiuncta multe frigiditati: qꝛ talibus ipsa ꝯstitutio posset
nocere sua frigiditate extinguente: ⁊ esset eius nocu^m ma
ius iuua^o exiccationis. Et ꝙ similiter suppleatꝛ ꝙ dicta cor
pora nā humida non sint macra multū excarnata ⁊ graci
lia: qꝛ huius frigiditas ꝯstitutionis predicte nimis percu
teret: ⁊ esset nocu^m maius iuua^o: naꝫ talis ꝯstitutio maxie
cōpetit calidis ⁊ humidis nā. Similiter talis dicta ꝯstitu
tio non cōuenit oibus mulieribus: qꝛ non melancolicis ⁊
gracilibus: sed eis q̃ humide sunt nāe cum supradictis cō
ditionibus: ⁊ tunc eis in suo sexu existentibus talibus cō
fert plusq̃ꝫ viris humidis in suo sexu. Et dicunt nō confert
dicta cōstitutio corporibus tpatis: qꝛ deduceret ea ad sicci⁹
q̃ꝫ opꝫ. ⁊ multo minus cōfert seu magis nocet corporibus
minus hūidis seu siccioribus tpato: qꝛ ledit ea minus exic
cando. ¶ Sunt aūt qui dicunt. ꝙ predicta tpa cōferre hūi
dis nā potest intelligi dupliciter. vno modo respectu autū
ni tpati: nam lꝫ autūnus tpatus cōiter sit sanior: quibus tm̃
corporibus ꝯferre pōt plus distemperatis: vt supradictis.
Alio modo pōt intelligi conferre plus in respectu ad alia
corpora: nā corpora nāliter humida per talia tpa preseruā
tur ⁊ corriguntꝛ: ⁊ dicit ꝙ non solum cōfert dicta ꝯstitutio
humidis nā: sed ēt humidis preter nām. Sꝫ notanter dixit
Ipo. hūidis nā: vt excludat hūida etatiue si non forent hūi
da ēt nā quibus posset nocere. vnde corporibus nā siccis:
lꝫ etatiue hūidis: vt in pueritia cōstitutis non cōfert. nun⁹
tm̃ nocet eis q̃ꝫ si non forent humida etatiue. Et sunt qui in
troducunt hunc affo. sic vt suppleatꝛ si estas pluuiosa ⁊ au
strina fiat ⁊ dispositio autūni borealis fuerit ⁊ iaquosa: vt
sit ꝯ̃ria hec ꝯstitutio ꝯstitutioni precedentis affo. que intro
ductio lꝫ posset saluari tm̃ introductio Ga. in cōmē. est me
lior. ¶ Et subdit Ipo. ꝙ reliqs corporibus. s. colicis ⁊ sic
cis nā accidunt optalmie sicce ⁊ febres acute: ⁊ vt dicunt
non de per se: qꝛ de per se occurrerent morbi frigidi ⁊ sicci.
Sꝫ per accidens colera in venis ebulliēte pp siccitatē ⁊ fri
giditatē claudentē poros ⁊ retinentē eā in interiorib⁹. Et
haꝝ feb. acuitas est pp accēsiū multā difficultatē ac ēt ip
sorū breuitatem mā existe acuta ⁊ subtili: q̃uis per accñs
resolutis ptibus subtilibus ⁊ remanentibus grossis pos
sint causari febres longe. ¶ Et subdit Ipo. ⁊ qbusdā cori
ze ⁊ diuturne ⁊ melice. corize nāqꝫ diuturne accidunt reso
luto vel cōpresso subtili a materijs capitis remanente pte
grossa: que postea defluit ad nares ⁊ sue grossitie causat co
rizā diuturnā ⁊ melancolica. passio accidit quibusdā. qꝛ pa
ratis ad ipsam pp frigiditatē ⁊ siccitatē mam ingrossantes
⁊ retinentes. Et tangens hanc secundā partē huius affo.
Ari. pria pbleu. probleumate. 12° q̃siuit pp quid predicta
ꝯstō morbida est ⁊ egritudinū iductiua colericis: ⁊ soluēs
ait qꝛ in idem cōueniunt: qꝛ ambo sicca sunt. quare fit in eis
sicut ignis in igne cōiunctus: quare fit in eis magna adu
stio. nā ista tpa sunt sicca: ⁊ dato ꝙ sint frigida coꝝ friditas
nō est intensa remouēs caliditatē colere coꝝ: sꝫ potius clau
dendo poros est cā augmenti ⁊ supercalefactionis ipsius
in interioribus. Et subdit Ari. desiccatis itaqꝫ corporibus
⁊ dulcissimo euaporato: idest aerea humiditate ⁊ substanti
fica pabulanṫe calorē: q̃re supercalefiunt amplius: qꝛ humi
dū exalauit corpans: ⁊ addita est siccitas que est lima calo
ris: q̃pp necesse est pp dissolutiones. idest euaporationes ex
hūoribus exiccatis ad caput ⁊ oculos optalmias siccas in
eis fieri ⁊ ꝯtingit pp felleū. i. colericū humorē in eis exactu
tū alios humores corporis in eis supercalefieri. q̃re vincen
te colera necesse est in eis febres acutas fieri: ⁊ quibusdaꝫ
maniacis. s. qbus nigra colera a nā inerit: hec supnatat ⁊
desiccatis alijs hūoribus qui. s. erant frenū eius supnatat
.i. effumat ad caput vel ascendit in caput ⁊ obtegit cerebrū
⁊ partē rationalē eius sicut nebula terre obtegit oculū. si
cut Ga. 5°. de accidenti. Et hic per maniā Ari. intellexit me
lancolicā. vt Ipo. dixit. in affo. supra. ⁊ hoc pꝫ qꝛ Ari. dixit
qbus colera nigra nā inerit. nā. i. nālis a qua ꝓuenit meða
vel mania fit tm̃ aliqñ quibusdā mania: vt in quibus cole
ra vel meða nālis aduritur. Consimiliter dixit Auic. 2° p'.
¶ Et dixit Ipo. in li. de aere ⁊ aq̃ ⁊c̃. Si estas fuerit sicca ⁊
austrina. i. calida: autūnus vero pluuiosus ⁊ septentriona
lis. i. frigidus in hyeme erunt dolor capitis flagellatio ce
rebri atqꝫ tussis: raucitas quoqꝫ accidit ⁊ reuma: qbusdaꝫ
vero ptisis. s. patis ad ipsam. Et Ari. vbi supra ꝓbleuma
te. 10° quesiuit: quare est ꝙ si estas fuerit sicca ⁊ calida ⁊ au
tūnus huic ꝯ̃rius. s. frigidus ⁊ humidus in hyeme sequēti
fient dolores capitis ⁊ branci ⁊ tusses ⁊ finiunt in ptisiꝫ. Et
soluens Ari. dixit. ꝙ hyems accipit ⁊ inuenit multā mām
reseruatā ⁊ illam sui frigiditate coagulat ⁊ cōdensat ac ēt
flegma in capitibus gñat. In capitibus. i. qñ mā superue
nit ⁊ ibi remanet: grauedines facit. que si multa fuerit ⁊ fri
gida dolorem vehementem facit. Si aūt pp multitudinem
non coagulabitur nec retinebitur in capitibus fluet infe
rius. vñ branci tusses ⁊ ptises fiunt. reseruanꝛ aūt hi mor
bi ad hyemem: qꝛ ꝯstitutio dictorū tēporū fuit ꝯ̃ria. vnde
aliqualiter se rectificauerunt. Et Ari. hic per dolorē vehe
mentē intellexit id qđ Ipo. flagellationē cerebri noiauit: ⁊
est soda. de qua dixit Sera. primo breuiarij ꝙ est: vt addaꝛ
motus duaꝝ arteriaruꝫ existentium in timporibus ex mā
mala: ⁊ est percussio quedā. facit aūt dolorē vehementē q
sui multitudine extendendo soluit ꝯtinuū ⁊ sui frigiditate
alterat subito ꝯplonē nālem: vnde ambe due cause doloris
ꝯcurrunt. fluunt aūt inferius māe frigiditate cōprimente
constringendo: sicut cū fluit a spungia humiditas manu
pressa. Aliqñ tm̃ fluunt māe ⁊ reumatiẑant a calore dissolu
te. sicut dixit Ipo. in affo. Si estas sicca ⁊ frigida fuerit ⁊c̃.
¶ Et iteꝝ Ari. ꝓbleu. 19°. quesiuit pp qđ est ꝙ hyeme exi
stente boreali frigida ⁊ sicca ⁊ vere austrino calido ⁊ humi
do pluuioso si estas valde sicca fiat mortifer autūnus. i. pe
stilentialis ⁊ nociuus omnibus: maxie aūt pueris: alijs āt
ab his fiunt dissenterie q̃rtane cronice in autūno que q̃r
tane eueniunt dissenterijs saluatis. i. post liberationē a dis

sententia. Et. A. 2° pmi. dixit. Cū ver pluuiosum ⁊ meridionale successerit hyemi septētrionali feb. acute ⁊ opthalmie multiplicant. Estate nāe solutio ⁊ sanguinis egō. Et cause pluriū hoꝝ erunt reumatismi. qz flā hyeme coadunatuꝫ ad foramina descendit occulta: qz ipsum mouet calor ⁊ ꝓprie in humidas hn̄tibus cōplexiones: sicut mulieribus ⁊ multiplicabit putrefactio ipsius febris. Qz si in aliquorū estate euenerit pluuia tpe quo canis eleuat: ⁊ postea ventus euenerit septētrionalis boni fiducia habet ⁊ resoluentur egritudines. Et subdit Aui. quibus aūt hoc tp̄s nocet sunt mulieres ⁊ pueri: ⁊ q ex eis euaserint ad q̈rtanas deueniunt pp humoꝝ cōbustionē: ⁊ qz fiunt cinis: ⁊ post q̈rtanas deueniunt ad hydropisim ⁊ dolorē splenis ⁊ epatis d̄bilitatē. In senibus v̄o ⁊ in eis in quibus ē timor frigoris est eius nocu^m paruū: pp qd̄ verbū vltimū Aui. dicunt quidam q illud v̄bū ꝓbleumatis dicti supra sit autūnus mortifer oibus valde cōiter: ⁊ q̄li equoce dr̄ ad pueros ⁊ hmōi senes ⁊ frigidos. ¶ Et dn̄t q cā huius ꝓbleumatis est: qz ista ꝯstitutio est ꝯ̈ria optie ꝯstitutioni anni q est saluberrimus quā posuit. Ipo. in li° de aere ⁊ aqua ⁊c̄. q talis est annus est saluberrimus qn̄ est ortus ⁊ occasus stellaꝝ. sicut debuerit ⁊ in autūno aq̄ multe: hyeme v̄o pauce neqz fere nū neqz frigus plus oportuno. Uere quoqz ⁊ estate aquaꝝ ꝑpantia. Et. A. qdē 2° pmi dixit. Et in tpibus quidē sanius existit, vt sit autūnus pluuiosus ⁊ hyems tpata: neqz sit nō frigiditatem hn̄s: nō tn̄ sit plurima in ꝯparatione regiōis. Et si ver pluuiosū fuerit: ⁊ estas nō absqz pluuia erit h̄ tp̄s q sanius esse possit. Cui cōstitutioni cōstitutio posita in dicto probleumate opposita est cū sit in ea plurima ⁊ subita mutatio ⁊ grandis. ⁊ ideo nō est mirū si infert pestilentiaꝫ oibus in autūno. Assignauit aūt cām Ari. dicens q moderate superueniente aqua estiuali. idest eueniente pluuia in estate in modica q̄ntitate: ita q estas sit sicca: tunc ebulliens humidū: idest aptū ebullire in estate qd̄ hūidū fuerat multiplicatū in vere siccitate aeris estiui infrigidatū. idest ꝯdēsatum per exiccationē estatis non ebulit nec fiunt febres i estate max^e in siccis ꝯplōnibus ⁊ senibus: qz in talib⁹ maxime dictū humidū putrescibile cōsumitur. Si aūt nō. s. fit ipsum humidū infrigidatū ꝯdensatū ꝑ exiccationem: tunc in estate ebullit ⁊ putrefit ⁊ fiūt febres: ⁊ hoc max^e si in estate non euenerint pluuie sufficientes ꝓhibere ebullitionē ⁊ putrefactionē: ⁊ maxime fiunt febres ipse in pueris: qz nāliter calidi sunt: ⁊ humidi: in quibus nō infrigidat neqz cōdensatur ipsum hūidū sꝫ ebulit ⁊ putrefit ⁊ accidit eis passio predicta. s. febres in ipsa estate. qz nō reseruant ad autūnum. sicut fit in senibus ⁊ frigidis resistētibus putrefactioni cum frigiditate ⁊ siccitate. sup. ēt egrotant in autūno. s. illi in quibus fit tunc ebullitio. Et reddens Arist. cām opthalmie: ⁊ aliaꝝ passionū in dicta ꝯstitutione euenientiuꝫ: de qbus nō expresserat in ꝓbleumate dixit. q si supfluitates circa superiora sunt ꝯstitute primo. idest prius sunt reperte in cerebro: cū cerebrū sit hūidissimū ⁊ vapoꝝ multorū receptiuum: ⁊ qz aeri expositi sumus maxie ꝫm cerebrū cū per vias multas aer illi occurrat. Ideoqz si non cōfestiꝫ interimant. s. descendendo in cor ⁊ pulmonē ⁊ traceam arteriam facientes subitā suffocationē ⁊ apa in illis mēbris tunc pp hec fiunt opthalmie in estate dissolutis humiditatibus ⁊ fluentibus ad oculos debiles q si supfluitates ipse non descendunt ad supradicta mēbra: tunc ꝯdescendent in ventrem indigeste existentes ⁊ facient dissenterias a qbus si quieuerint. i. saluati fuerint quartane fiunt: qz ab illa supfluitate indigesta erit resolutū subtile in illo fluxu: ⁊ remansit hypostasis. i. residentia grossi que valde fit permansiua ⁊ cōtenta non expressa in colera: sicut de nigra colera ꝯtingit que erit causa quartane cronice. ⁊ Aui. qdē 2° pmi. posuit aliam ꝯstitutionē: ⁊ dixit si estas sicca ⁊ austrina fuerit cui superuenerit autūnus pluuiosus septentrionalis multiplicabitur in hyeme dolor capitis: ⁊ postea reumatismus ⁊ tinnitus ⁊ raucedo. Similiter ⁊ Ga. in cōmē. afo. Si v̄o estas sicca fuerit ⁊c̄. posuit aliā ꝯstitutionē. sicut ibi dixit.

Constitutio anni saluberrimi qualis sit.

Nota hic q nos sumus expositi aeri maxime ꝫ cerebrū qz ꝑ vias multas aer illi occurrit.

Hec est distinctio secunda huius tractatus quinti in q̄ determinatur de pulsu ⁊ diuidit in capitula. 14°.

¶ De quiditate pulsus. Cap. j.

Pulsus dr̄ a pulsando. ⁊. n. allidendo arterii ad digitū tangētis pulsare vr̄ cōsimuliter cāpane pulsanti. Cuius cōsideratio. dixit Aui. 2° pm est duplex. Prima vl̄is de qua dicet in doctrina ista. Alia particularis ꝫm vnāquāqz egritudinē de qua dictū est in febribus. ⁊ dicetur in alijs egritudinibus. ¶ Dixit Ga. in ꝯpēdio. puls⁹ est dyastoles ⁊ sistoles. i. dilatatio ⁊ cōstrictio cordis ⁊ arteriaꝝ. Sola. n. eoꝝ que in nobis sunt pulsuali motu mouentur. Alia vero q̄cunqz videntr pulsualiter moueri: vt miringe que circa cerebrū sunt in pueris vise ꝫm pticipationem arteriarū mouent. ¶ Dixit Ha. 7° theorice. pulsus duplr notificat. vno modo per eius essentiā. Alio ꝑ eius accn̄tia per essentiam: qz per motū. rō. n. essentialis pulsus est motus localis quo mouentur cor ⁊ vene pulsatiles dilatatiōe ⁊ sistolatione. i. constrictione ad nālis caloris custodiaꝫ in ꝑpantia: ⁊ ad aug^m vitalis spiritus ⁊ generationē ēt aialis. Dixit aūt Hal. sic qz fuit opinionis Ga. qui voluit q pars purior aeris qui attrahit per anhelitū: ⁊ per pulsum transmutet in sp̄m. Ista tn̄ opinio cōiter nō tenetur. ¶ Et ideo Aui. solū dixit. q pulsus est motus receptaculorꝫ spirit⁹ que receptacula sunt cor ⁊ arterie ex dyastole ⁊ sistole ꝯpositus ad regendum sp̄m. i. calorē nālem per aerem attractū sup. ⁊ expulsum per ipsum pulsum. ¶ Et Cōsta. in panthegni dixit. pulsus est motus arteriaꝝ ⁊ cordis in dilatando ⁊ constringendo: vt nālis custodiat calor cuius custodia ē trahere aerē frigidū cū dilatatōe: ⁊ expellere fumosum cuꝫ ꝯstrictione. Est aūt dilatare a cētro ad circunferentiā mouere. Et ꝯstringere est ecōuerso a circunferentia ad centrū. Et dilatatio quidē vocat dyastoles. ⁊ vocat pulsus eleuatio. Et ꝫm Egi. in suo de pulsibus basis ⁊ ꝯstrictio vocat sistoles: ⁊ vocat retractio pulsus siue ꝯcisio siue depressio: ⁊ ꝫm Egi. vocatur thesis. ¶ Accn̄talis aūt pulsus est notificatio. dixit Hal. pulsus est nuncius ⁊ preco qui occulta refert ⁊ narrat motibus ꝯ̈rijs manifestis. Et dixit. q pulsus est ꝑco qui non mentit. est. n. certior que est pulsus significatio: ⁊ notior q̄ꝫ q vrine ⁊ egēnis: qz vt dixit Aui. 2° pmi. ca° d̄ accn̄tibus ⁊ significatiōibus est sumpta ab operationibus: sꝫ significatio vrine ⁊ egēnis est sumpta ab exeuntibus q̄: vt ibidē dixit. nō tātaꝫ ꝯtinet veritatē. ¶ Et 4° col. dixit Auer. pulsus significatio sumit a cōitate diuꝫ mēbrorū cū corde: sed vrine sumit a mensura digēnis in epate ⁊ venis. Et ppea significatio eius. s. vrie nō est pauca in significando egritudines mēbroꝝ v̄tutis nutritiue: sꝫ cognitio pulsus est melior. ¶ Pulsus pōt sumi dupliciter. vno° put est simpliciter supponens tm̄ pro motu dyastolis: aut constrictionis. sicut cuꝫ dicimus dilatationē magnā. Alio modo prout est cōpositus: ⁊ sic sumit pro totali ꝯpatione cordis ⁊ arteriaꝝ que est ad euentationē caloris ⁊ mundificationem eius simul: ⁊ sic sumit cōiter apud auctores. Et est compositus. dixit Aui. quisqz pulsus ex duobus motibus ⁊ duabus quietib⁹: omnis naqz pulsus ex dyastole ⁊ sistole est compositus: ⁊ hi duo motus sunt cōtrarij ⁊ necessarium est: vt inter oēs duos motus ꝯ̈rios cadat quies media. Impossibile est. n. vt vnus motus alteri continuetur postq̄ꝫ spacio eorum applicatur terminus ⁊ extremitas in effectu. Modo dyastoles ⁊ sistoles applicantur spacio terminus ⁊ extremitas. q̄ dixit Aui. Impossibile est qn̄ i vno quoqz pulsu anteq̄ꝫ alius cōsequatur quatuor interueniāt partes. s. motus duo ⁊ quietes due. s. motus eleuationis ⁊ quies inter ipsam ⁊ depressionē ⁊ motus depressionis ⁊

Consideratio de pulsu est duplex.

Quid sit pulsus scd̄ essentialia et per accn̄talia notificat.

Pulsus sumi pōt dupliciter.

quies inter ipsam ⁊ eleuationem. Et Auer. 4° colli. dixit. pulsus est cōpositus ex duobus motibus .s. motu dilatationis ⁊ motu ꝯstrictionis: ⁊ ex duabus q̇etibus que sunt inter ipsos duos motus: q: inter quoslibet duos motus necesse sunt due quietes. Sic ergo pulsus est motus vnus eggregatione. ¶ Cū ergo dixit Ga. 5°. de accidenti. ꝙ pulsus est vnus motus ꝯtinuus nō intellexit vt littera sonat cū sit intersectus q̇etib⁹. sꝫ voluit per hoc dicere ꝙ semper est pulsus intelligendo dcm̄ suū ꝙ qñ est aliqua vna pars pulsus sit ꝯcedendū pulsum esse. Cum. n. dilatatio ⁊ ꝯstrictio est dicimus pulsum esse. Et scias. ꝙ q̄uis pulsus sit cōpositus ex motibus ⁊ quietibus nihilomin⁹ auctores notificauerunt ipsum solum ꝑ motus tanq̄ꝫ per partē ꝑncipaliorē: ⁊ magis notā. motus. n. tangenti notior est. q̇es autē nō cadit in pulsu nisi ꝑꝑ ꝯnexitatem motuū eius. Dixit Ga. in cōpendio pulsus similia pulsui sunt palmos. idest saltus ⁊ spasmus ⁊ tremor circa musculos fit ⁊ neruis. ¶ Et rursus Ga. voluit. ꝙ saltus siue iectigatio siue pulsatio sit res ex toto genere preter nām. Et est hoc verū nō semꝑ: sꝫ qñ cā eius est ventositas grossa nō potens in mēbro retinere aut insensibiliter euaporare: sꝫ superiora petēs cutē eleuat cute vero ei resistente sequit᷑ postea eius depressio. Si aūt aliqñ dicta ventositas non solū seipsa superiora petit: sꝫ ēt īpulsa a v̓tute mēbri ab ea irritata ⁊ ꝓiectata: tunc nō ē mot⁹ ex toto ꝑter nām. vt dixit Aui. 2° ꝑmi. ¶ Pulsus aūt dixit Ga. ibidē est semꝑ ſm nām. eius enim efficiens est aīa siue virtus vitalis: sꝫ in pulsu accidat aliqua mutatio a na non nāliter operante sꝫ irritata vel īpedita. vt apparet in pulsu serrino ⁊ vndoso ⁊ similibus. Et iteꝝ salt⁹: ⁊ ei similia nō sunt vnus motus ꝯtinuus ad sensum Gal. nōn. n. est semꝑ īmo saltus nō est in mēbro nisi stante re preter nāꝫ ad quā sequitur. hanc aūt rem preter nām in corpore non semper esse ꝯtingit. Et quidā dicunt. ꝙ ēt differunt ex parte finis: q: pulsus ex parte vtilitatis ⁊ iuuamenti maximi in corpore fit. Saltus aūt non fit ad aliquē nālem finem. ¶ Fit aūt pulsus dixit Ga. in cōpendio. ita. cum cor attraxerit ex pulmone ipsum .i. aerem primo quidē cum suscipit in sinistrū eius ventriculum. deinde supercidens deinceps cum ipsis arterijs prebet. Contingit ergo euacuari cōcitione repletis his que sunt in corpore arterijs: ⁊ sic in eis contingit pulsum. idest dyastolem perfici: euacuatis aūt arterijs sistoleꝫ ergo arterie replete pulsum perficiunt spiritū suscipientes Et subdit Ga. qñ vero ysoteres .i. pariter ⁊ cor ⁊ arterie pulsum perficiunt eodē tꝑe: vt existimant fore oēs ꝙ repletio vtrisq̄ꝫ sit nolo eorum errorem representare: qm̄ arterijs repletis cordis euacuatio fit. contingit aūt ꝙ qñ cor attraxerit spiritum repletuꝫ vndiq̄ꝫ ipsum a latere incedere: ⁊ multum a pectore auferri. Cum vero rursus euacuatum cor coinciderit in nālem figuram recurrit: ⁊ tunc resilit pectori ⁊ percussionem facit ita concidens pulsum. Et dilatatio quidem cordis ⁊ arteriarum ⁊ similiter constrictio circulariter fit: ⁊ non solum secundum vnam partem.

Quō intelligit᷑ pulsus ē motus vn⁹ ꝯtinuus — *Cā efficiēs ipsius pulsus est aīa siue v̓tus vitalis* — *Quō fit pulsus.*

¶ De generalibus causis pulsus. Cap. ij.

Pulsui assignant᷑ sicut ⁊ ceteris rebus q̄tuor cause .s. efficiēs formalis mālis ⁊ finalis. ¶ Et cā quidem efficiens: vt iaꝫ patuit est virtus vitalis siue spiritualis que ē principalis causa pulsus cuius fundamentuꝫ ⁊ sedes est cor. Ipsum. n. simul cū arterijs ab eo ortis siue eius cōplō simul cū spū vitali est instrꝫ quo v̓tus dicta pulsum efficit. ¶ Cā aūt formalis pulsus est recta ⁊ debita cōpositio supradictoꝝ motuum ⁊ quieta adinuicē. Hal. tñ in tegni. de signis cordis posuit q̄tuor virtutes efficiētes pulsum ⁊ dantes ei formā que sunt v̓tutes agentes dilatationē ⁊ agentes ꝯstrictionē. Et v̓tutes agentes retentionem siue q̇etē post dilatationē: ⁊ virtutes agentes retentioneꝫ seu q̇etē post ꝯstrictionē. Et vnaq̄ꝫ eaꝝ agit cū vilis sibi deseruientibus: hñt. n. cor ⁊ arterie oēs spēs villoꝝ .i. longos latos ⁊ transuersales. ¶ Cā aūt mālis de qua nō inest pulsui cū sit accidens: sꝫ cā eius mālis in qua: ⁊ ista est cor ⁊ arterie. Et cā mālis cum qua ⁊ est aer. ¶ Et cā eius finalis ꝓ pꝑte iam patuit. Fit. n. in ꝯseruatione caloris nālis: ⁊ vite cuius fons est cor. Ipse. n. nālis calor inquantū calor est de nā ignis: aut sic sꝑ est aptus igniri. vt ergo non igniatur nec intendat᷑: sed in suo tꝑamento ⁊ nālitate ꝯseruetur dilatat᷑ cor ⁊ arterie ad aerē recipiendū qui q̄ꝫtuncunq̄ꝫ aliqñ sit calidus: sꝑ tñ est frigidus caloris cordis cōparatione ⁊ spūum eius. Ut dixit Aui. 2° ꝑmi. ca°. de aere. vt sit refrigerium eius ꝓhibens ipsum ab incisione. ¶ Et ꝯstringuntur cor ⁊ arterie ad ipsius aeris recepti iam supcalefacti. ⁊ non amplius refrigerantis calorē naleꝫ necnō ⁊ fumosaꝝ superfluitatū que in corde ⁊ arterijs multiplicant᷑ q̄ multiplicate ⁊ retente suffocant calm̄ nālē: sicut suffocant candele accense a fumo circa eas aggregato qñ nō exponunt᷑ aeri libero exclusionē ⁊ expulsionē. Et dīnt q̄dam ꝙ lꝫ dicta fumosa supfluitas sit ꝑ se grossa: cū tñ ipsa ꝑmisceat᷑ aeri attractio ipse aer reddit᷑ subtilior: ⁊ ipsa ēt mediāte aere sibi ꝑmixta subtiliat᷑ ⁊ vñ facilius expulsioni obediunt: ⁊ sic spiritus cordis mundi fiunt ¶ Sequit᷑ ēt alia vtilitas ex cōstrictione cordis q̄ est ꝙ ea mediante sanguis ꝑfecte in corde digestus: ⁊ vitalis spūs membris oibus arterijs mediātibus delegant᷑. Et vt supra ꝑ pꝑte patuit. vt Gal. voluit. 7° de iuuamentis mēbroꝝ ꝙ ex aere attracto in cor tꝑe necessitatis pars purior ipsius aeris in vitalē spm̄ trāsmutet᷑: q̇ ēt sentit. A. 2° ꝑmi. ca° de aere. Et sanguis q̇dē: ⁊ spūs simul ꝑ cōcauitatē arterie mēbris delegant᷑. de sanguine quidē notū est. ⁊ de spū innuit. A. ꝑ° ꝑmi. cap° de mēbris cū dixit. ꝙ arteria habuit duas tunicas ne exalet ab ea spūs. Haly. vo in tegni. loquens de motu caloris ⁊ spū. dixit. ꝙ pᵒo mouet᷑ calor. s. dīt quidā cū aliquo vapore: deinde mouet᷑ spiritus deinde sanguis ita ꝙ vnū nō impedit aliud cuꝫ non simul ferant᷑: sꝫ oēs ꝑ ꝯcauitatē ferant᷑ arterie. Quidaꝫ tñ dicunt ꝙ sanguis ꝑ ꝯcauitatē arterie fert᷑: spūs aūt inter tunicā ⁊ tunicā. ¶ An aūt dilatationis motus motui constrictionis in q̄ꝫtitate spacij sit eq̄lis ⁊ eo°. an nō dubitabile est. Nam rō ꝓbat ꝙ sint eq̄les: qñ hi sunt duo motus q̄ efficiunt᷑ sup eodē spacio sic ꝙ terminus a quo vnius ē terminus ad quē alterius. vt pꝫ de motu arterie in sursum ⁊ deorsum. Et tñ Ga. 1° tegni. ⁊ 1° de diff. fe. ⁊ Aui. 2° q̄rti. voluerunt ꝙ sistoles possit esse imo sit maior dyastole in febribus putridis. ¶ In h̓ dubio. dixit Tho. ꝙ hoc q̄situꝫ pōt intelligi dupl'r. vno mō vnū motuū istoꝝ ad alterū cōparādo: vt vnā dyastolē solā ad vnā sistolē. Et tunc nulli dubiū ꝙ vna pōt esse altera maior: q: pōt fieri sup spacio maiori ⁊ ēt ſm modū infra dicendū: q: dato ꝙ vnus istoꝝ motuū incipiat vbi alter finit nō tñ semꝑ finit vbi alter incipit: ⁊ ꝑꝑ illud nō sequit᷑ ꝙ fiant sup eodē spacio ⁊ eq̄li. Alio mō pōt intelligi cōparando plures motus dyastolis vniformiter se hñtes absq̄ꝫ aliqua difformitate ⁊ diuersitate ad plures motus sistolis ēt vniformiter se hñtes saltē in magnitudine. Et tunc attēdēdū ꝙ magnitudo istoꝝ motuū pt sumi ex duobus. vno q̄ꝫtū ad totalitatē spacij sup quo fiūt: ⁊ sic est ipoſe ꝙ vnus istoꝝ motuum sit altero maior sic se vniformiter hñtibus vt premissuꝫ est. Et isto modo intelligūt auctores. Alio modo intelligi magnitudo in his motibus solum ad terminū ad quē motus finitur: ⁊ in quo finit᷑ in cōparatione ad terminū aliquem fixum: ⁊ ad terminū ad quem veniebant tꝑe sanitatis perfecte ſm vnūquodq̄ꝫ corpus ꝓprie. Et sic intelligendo vnus istoꝝ duorum motuū pōt esse altero maior in toto tꝑe in quo vna egritudo durabit. Et hoc clare apparet. nā posita aliq̄ necessitate mundificandi fumos maiori q̄ꝫ esset tꝑe sanitatis: ⁊ aliqua necessitate euentandi calorem maiori q̄ꝫ esset tꝑe sanitatis: tunc dyastoles dilatabitur vltra terminum ad quē perueniebat

Cā efficiēs — *Cā formalis.* — *Cā materialis.* — *Cā finalis* — *Vtrū motus dilatationis ⁊ cōstrictionis sint eq̄les.*

dilatatio in tpe sanitatis:ꝛ sic dyastoles ꝯtinuo erit maioꝛ ꝗ̄ tpe sanitatis:sistoles aūt nō imo pōt esse minoꝛ. Et sic cō tinue terminus dyastolis erit maioꝛ termino sistolis. Et ẜꝫ hunc modū est auctoꝝ intentio. Et ꝯ̄ h̄ non ꝓcedit rō su pra adducta:qꝛ ꝗ̄ntūcūqꝫ predicti mot⁹ sint sup equali spa cio:vnus tñ ẜm modum dcm̄ est altero maioꝛ ꝛc̄. finis ē ne cessarius magis. Alij dicunt. ꝙ vnū dictoꝝ motuum esse altero maiorē pōt intelligi dupliciter. Uno mō absolute:ꝛ sic dicunt ꝙ stante caliditate febrili vniformi. vt qn̄ febris venit ad statum:aut in dispositione nāli stante eq̄litate cali tatis ꝛ hūiditatis vnus motus nō dr̄ maioꝛ altero:qꝛ fiūt vt dicit rō sup eodē spacio:ẜꝫ nō stante in febribus calitate vniformi:vt in ꝑncipijs paroxismi febriū:sic possibile est vnū altero esset maiorē. Alio modo non absolute:ẜꝫ in cōpōne ad terminos ꝓprios ad quos esset motus in dispōne sani tatis aut in ꝯplōne tpata. Et in isto mō in dispōne putride febris:ꝛ alijs dispōnibus calidis ꝛ humidis multū sistoles magnificat̃ supra dyastolē:qꝛ in ipsis necessitas expulsiōis fumoꝝ est maioꝛ ꝗ̄ attractionis aeris. ergo sistoles est ma ioꝛ dyastole per ꝯparationē ad terminos ꝓprios. qꝛ ꝗ̄nto plus auget̃ illa necessitas tanto plus cōprimit̃ ꝗ̄ eleuetur ꝑ cōpationē ad terminos proprios tpe sanitatis vel in cō parationē ad tpatam cōplexionem cordis.

¶ De difficultate cognitionis pulsus ꝛ regulis tangendi ipsum. Cap.iij.

Sciendū ꝙ pulsibus ē difficilis ꝑ ꝑter tria.

Scias ꝙ ꝗ̄uis significatio de pulsu sit cer tioꝛ ꝛ notioꝛ aliaꝝ signiōnū ad ipaꝫ tñ hn̄dā nō peruenit̃ nisi cū difficultate multa Dixit.n. Costā. in panthegni. ꝙ scia de pulsu ē difficilis ꝑꝑ tria. ꝛ ꝑmo ꝑꝑ multas ꝛ subitas mutationes q̄ adueniunt pulsui. 2° ꝑꝑ multitudinē generꝫ speꝝ ꝛ dr̄iaꝝ eius. 3° qꝛ medicus nō hꝫ aliqd ad qd̄ cōpa ret pulsum. nō.n. pōt medicus hr̄e pulsū tpatū nālē:ꝛ illū scire ad quē cōparet pulsuꝫ recedentē ab eo ẜm excessum: aut diminutionē:sicut hꝫ vrinā tpamentū indicantē. ¶ Di xit Auer. 4° col. Spēs pulsuū nō pn̄t cōprehēdi in aliquo indiuiduo nisi cōparato ad pulsum sani q in corpore tpate cōplōnis inuenit̃. aut ad aliq̄ octo ꝯplonū ẜm Gal. aut ad quatuoꝛ ẜm ꝙ apparet a radicibus nāe. Et iteꝝ sanoꝝ pul sus alter ab altero diuersificat̃:ꝛ ꝓpea diuersitatis oꝫ nos cognoscere cām. ꝙ si h̄ ignoramus egrotatiuū pulsum nō possumus cognoscere: qd̄ ē:qꝛ pulsus nō cognoscit̃ nisi ꝑ cōpōnē pulsus sani. s. ipsius egrotantis cū erat sanus: vt co gnoscat cōplōnis corporis sui diuersitatē. Et ꝓpea necesse est ei q in hac scia vult ꝑfectus esse: vt se exerceat in cogni tione pulsus sani:vt cognoscat diuersitatē cōplōnis ipsius ꝛ vt cognoscat cās ꝑmutantes pulsuꝫ:qꝛ nisi h̄ cognouerit posset errare. ꝛ opinari ꝙ pulsus sanoꝝ esset egroꝝ. Dixit Alm̄. 10° lib. oꝫ vt qui in pulsus scia instructus esse deside rat:ꝛ eius vult signōnē cognoscere sepe duꝫ aliqs ē sanus eius arteriā tangat:ꝛ firmiter:ꝛ cū sūmo studio inspiciat: adeo vt ipsius forma aīe firmiter imprimat̃ quatenus cuꝫ necessariū fuerit inter eos ꝓportionē inuenire sciat. Et oꝫ volentē bonū iudiciū de pulsu ferre bone imaginationis ꝛ extimationis esse. ¶ Dixit Aui. ꝑma tertij. ca° de fortitu dine v̄tutis imaginatiue. s. sensus cōis ꝛ fantasie pēdet bo nitas cognitionis pulsus qm̄ ipsa indiget forti imaginatio ne signata in aīa ex tactu vel tactis. nā bonū iudiciū de pul su fieri nō pōt nisi hō habeat hanc v̄tutē imaginatiuā fortē indiget.n. pulsus tactoꝛ:vt repn̄tent̃ percussiones dyasto lis ꝛ sistolis v̄tuti formalis siue imaginatiue:ꝛ ipsa hꝫ iudi care de preterita ꝑcussione ꝛ de pn̄ti. si.n. ꝑterita percussio esset dl̄ata nō posset dari iudiciū idcꝫ hꝫ seruare plurimas percussiones:ꝛ ꝗ̄ntitates eaꝝ in mente ꝛ ꝯpare eas ad h̄ in diuiduū cum auxilio v̄tutis cōprehendētis ꝯditiones indi uiduales. ꝛ idō indiget medicus siue pulsus tactoꝛ nō solum forti imaginatiua:ẜꝫ extimatiua:ꝛ sic idiget pluribus sen

sibus. Oꝫ ergo vt medicus ꝑ longū exercitiūꝫ ꝯstituat sibi pulsum eq̄lem in valde sano hoīe in mente sua:vt pulsum ab illo recedentē ꝯparet:ꝗ̄uis hoc faceret sit satis difficile. Et oꝫ semꝑ ꝛ ꝯtinue hr̄e in mēte sua gn̄a pulsuū: ꝛ ꝑcipue genus sextū ꝙ est eq̄le:ꝛ nō solū gn̄a:ẜꝫ oēs eius spēs ꝛ dif ferentias de qbus in sequēti dicet̃ cap̄. Scdm̄ ergo ꝑdicta oꝫ vt medicus multo tpe pulsus in sanis preuideat hoībus ꝛ maxime terre sue q sunt in sua sanitate infirmi nullū pa tientes ꝯ̄riū habēs permutare in eis pulsum. Nō.n. debēt esse tunc multū exercitati neqꝫ multū ociosi neqꝫ multo ci bo repleti neqꝫ ieiuni neqꝫ supfluo coitu neqꝫ multū calo facti neqꝫ aliter quolibet imutati ẜm aliquā cārum imutā tiū pulsum:de qbus infra dicet̃. sic ergo erit medicus imi tatoꝛ Ga. qui ibat ꝑ vicos ꝛ fora querēs pulsus sanoꝝ:ꝛ cū h̄ toto erit difficile ꝑuenire ad ꝑfectionē scie pulsuū. Di xit.n. Ga. in lib. de mirabilibus ꝓnosticationis nō pn̄t co gnosci parue dispōnes pulsus ad id qd̄ preter nām nisi ꝑus cognoscat̃ nālis dispō pulsus. Et dixit in li. de cōgregatio nibus pulsus. ꝑn̄m eleuationis:ꝛ finis dep̄ssionis sunt isen sibilia. maxie difficile ē cognoscere dr̄ias pulsus sumptas a ꝗ̄tibus eius. vn̄ Auer. 4. colli. dixit. sapiētes huius ar tis. s. Ga. dicunt. ꝙ ipsi cōprehendunt has differentias qe tis:ꝛ maxime quietē que est post ꝯstrictionē:qꝛ quies q̄ est post dilatationē est manifesta ēt illi qui nō est ꝑfectus. Al man. dixit. nulla dr̄ia pulsus ꝑcipit̃ a medico nisi illa q̄ est post dilatationē. ¶ Et. A. dixit. depressionis motus apud depressionē apud plures medicoꝝ nullo mō sentit̃:ẜꝫ apud alios:aut in forti pulsu sua fortitudine sentit̃: aut in pulsu magno per eleuationē sui:aut i duro ꝑꝑ sui multā refrena tionē:aut in tardo ꝑꝑ longitudinē tpis sui motus. Dixit āt Ga. 5°. pulsuum qes interioꝛ nō ꝑbet suā certā cognitionē aliquo tpe:ẜꝫ tñ percipit̃ eius cognitio in pulsu valde forti cū tangit̃ stricto tactu. ¶ Et Rabi dixit. in 4ª ꝑti ª auc̄tate. G. pulsus ꝯtinens multā fortitudinē:ꝛ multā duritiē ẜm ꝙ pōt multa durities cū multa fortitudine reperiri huius ꝯstitutio est magis manifesta:ꝛ magis apparens ꝗ̄ oium aliaꝝ. s. pulsuū. ¶ Aui. aūt dixit ꝙ Ga. dixit. longo tpe nō fui sollicitus de dep̄ssione:postea v̄o nō qeui tāgendo donec ex ea aliqd ꝑcepi. ꝛ postea illud cōpleui. naꝫ postea pulsus poꝛte apte fuerunt mihi:ꝛ q studuerit vt ego: percipiet qd̄ ego ꝯsequt⁹ sui. Et lꝫ ita sit vt dicit:plurimis tñ dispōnib⁹ depressio nō est sensu ꝑcepta. oꝫ aūt medic⁹ tangere pulsuꝫ ẜm ꝯditiones siue regulas q̄ h̄ dicent̃. ¶ Statutū est autē a sapientibus tangere arterias brachij. dixit Auic. ꝛ cā est vna facilitas ꝑbēdi brachiū. hō.n. s. masculus ꝛ femina nō est sollicitus:vt ipsum discoopiat:aut qꝛ nō ē i honestū: vt tangat̃ brachiū a medico:sicut est de ꝗ̄plurib⁹ mēbris. nō .n. decens est sepe:vt tangant̃ pectus venter vel pudibun da. 2ª cā est rectitudo arterie brachij ad rectitudinē cordis:ꝛ ē cū hac rectitudine cordi satis ꝓpinq̄:ꝛ ꝑꝑ hāc cām non est statutū:vt tangant̃ arterie pedū:qꝛ nimis sunt a corde remote:ꝛ nō sunt sic ei recte. ¶ Et Costā. in panthegni. assi gnat duas alias cās. vna est qꝛ oꝫ vt mēbrū in quo tangit̃ arteria nō sit nimis carnosum. nō enim dꝫ arteria tangi in mēbris in qbus ipsa situata est multū in ꝑfundo:ꝛ non dꝫ esse mēbrū ipsum nimis ossuosum:ꝛ tale est brachiū:ꝛ ꝑꝑ hanc cām nō ē statutū vt tangant̃ vene cruriū:aut spatula rū. Et alia cā ē:qꝛ oꝫ vt arteria sit situata in mēbro recta nō circūuoluta:vt possint supponi ei oēs ꝗ̄tuoꝛ digiti simul:ꝛ ꝑꝑ hoc nō est statutū:vt tangant̃ arterie timpoꝝ:qꝛ tortuo se sunt. in brachio aūt arteria est ꝑtensa in longū: vn̄ cū q̄ tuoꝛ digitis simul tangi pōt. ¶ Et oꝫ dixit. A. vt sit tactus manus sup lerus exn̄te latere. s. siluestri exn̄te desubtus de sup aūt domestico: qm̄ dixit. A. si sup volā plante man⁹ ex tendat̃ in latitudine pulsui aug̃m̄ prebet̃:ꝛ ex eleuatione di minutio fit:ꝛ ē diminutio in longitudine:ꝛ ꝓpue in maci lentis ꝛ manus resupinata. s. sita sup dorso eius augmenta

Quare tā gatur pul sus in bra chio:ꝛ nō in alijs ꝑ tibus cor poris:ꝛ cō ditiōes tā gendi ipsū.

tur in eleuatione ꝛ lõgitudine ꝛ diminutione ex latitudie.
¶ Et dꝫ dixit. A. vt tactus fiat in hora ꝛ ille cuius ē pul
sus sit ab ira remotus ꝛ gaudio ꝛ exercitio ꝛ oībus passio
nibus.s.corporeis ꝛ aīalibus ꝛ a satietate q̄ grauedinem
facit: ꝛ a fame ꝛ dispōne relinquēdi ꝯsuetudinē ꝛ remouē-
di visus. ¶ Dixerunt qdā.dꝫ vt tangat pulsus i sinistro bra
chio: qꝛ pp aerē cordis motus eius recte tēdit ad sinistruꝫ
pp quā cām pulsus melius discernit in sinistro. Ari. āt 13°
de aīalibus ꝓbauit ꝙ cor ex trāsuerso iacet: ita ꝙ ps latior
q̄ dilatat ꝛ ꝯstringit respicit latus dextrū: ꝛ iō dextrū lat⁹
habilius est ad agendū ꝛ mouendū: vt in pluribus q̄ꝫ sini-
strū: ꝛ pfectior est pulsus in dextro: sꝫ magis tpatus in sini
stro. Et sic innuit ꝙ pulsus in dextro tangi dꝫ. Aui. quoqꝫ
docuit tangere pulsuꝫ in vtroqꝫ pp h̄ ꝙ raro accidit ꝙ mo
tus pulsus sit eq̄liter in vtroqꝫ: ꝛ si infirmus iacet sup sini-
stro dꝫ tangi dextrū: qꝛ forsan pp ꝯprehensionē esset pul-
sus distēperatus in sinistro ꝛ eꝯ°. Qꝛ si patiēs sit carnosus
dꝫ medic⁹ tangendo firmiter iprimere digitos sup brachiū
vt caro cedat digitis ꝛ arteria melius se offerat ei: nō tñ tm̄
debēt stringi digiti: vt ipediat v̄tus a motu arterie. ¶ Ait
Rabi in 4ª pti⁹ pulsus stricti ꝯstrictio est incognita: ꝛ nesci
tur neqꝫ sentit mō aliquo ipsius pn^m ꝯstrictionis: si aūt sit
infirmus carnosus dꝫ leuiter iprimere digitos. ¶ Et dꝫ me
dicus tāgere pulsum cū q̄tuor digitis ſm longitudinē ar-
terie vt possit discernere pulsum longū a curto: ꝛ qꝛ v̄tus
debilis aliqñ nō pōt facere pulsum sub oībus digitis: vt di
scernat h̄ iō dꝫ tangi arteria cū pulpis digitoꝝ in extremi
tatibus eoꝝ: qꝛ ibi est maior tēperies. Et attētius dꝫ tāge
re cū indice: qꝛ ipse est magis apt⁹ ad discernēdū. ¶ Et dñt
qdā.ꝙ pulsus dꝫ tāgi cū manu dextra ꝛ cū sinistra dꝫ sustē
tare brachiū ifirmi: ꝛ h̄ qꝛ i dextra ē maior sensibilitas: ꝛ ēt
qꝛ qñ tāgit cū dextra puenit iñ meli⁹ ad extremū arterie v-
sus manū in quo loco maxie sentit pulsus: ꝛ deueniet ad
hunc locū melius index in quo est melior sensibilitas attn̄:
ꝛ cū vtraqꝫ manu ꝛ tangi sustētari pōt brachiū. ¶ Et non
dꝫ medicus hr̄e manus frigidas neqꝫ nimis calidas. ¶ Et
qꝛ aliqñ pulsus in ꝓcessu tactus variat ab eo ꝙ in pn° dñ-
dit. aliqñ enim in pn° ſm duas aut tres pcussiones appare
bit pulsus debilis vel puus: ꝛ postea in magnitudine pse-
uerabit. iō medicus dꝫ diutius pulsum ꝯsiderare ꝛ iudica-
re cū ſm illā dispōnē vel q̄litatē in q̄ inuenerit ipsum diuti⁹
perseuerare. ¶ Dixit Alex. ꝛ scribit 18° ꝯti. cū medicus ac
cedit ad infirmū nō dꝫ statim tangere pulsum: qꝛ medicus
pp exercitiū cōmotus ꝛ agitatus est. infirmus ēt pp reuerē
tiā medici ꝛ spē: aut verecūdiā ēt cōmotus ē: ꝛ ꝓprie si me
dicus est honoratus laudatus politus cōptus ꝛ ornatus
ꝛ maxime si patiēs est femina vel puella: sꝫ dꝫ medicus ali
quātulū qescere: ꝛ de aliqbus infirmū iterrogare vsqꝫquo
ꝛ medicus ꝛ infirmus ad cōgruā puenia͂t dispōnem. Et i
summa medicus ꝛ infirmus debēt esse remoti ab oī motu
corporis ab aīali: ꝛ ab oī occupatione. ¶ Itē nō dꝫ medi-
cus manū a pulsu remouere nisi post duodecimā pcussiōeꝫ
aliq hñ dicunt post vigesimā: quidā v̄o dñt post. 100^am ve-
rū tñ tanto tpe dꝫ pulsuꝫ tangere quousqꝫ discernat maxie
an pulsus sit eq̄lis vel ineq̄lis: ꝛ an ordinatus an inordina-
tus: ꝛ an sit intrinsecus in medio cadens quos non poterit
aliqñ dignoscere nisi post plures ꝛ plures pcussiones. Et
scias.ꝙ in corpore pulsus est magis vltimus q̄ꝫ anhelitus
tū qꝛ pulsus est mere nālis: anhelitus v̄o pro pte est volun
tarius. ꝛ tū qꝛ pulsus immediatius inheret cordi. Cū ergo
dixit Ga. in cōmen. afo. Apoplexiā quidē ꝛc̄. ꝙ anhelitus
est vltimus intellexit in cōparatione ad alios motus volū
tarios. Et iterū scias.ꝙ vltimus motus pulsus est dilata-
tio: eo ꝙ pncipalius intendit a nā: vt p eā attrahatur aer
fridus in refrigeriū ꝛ ꝯfortationē caloris inati: ꝛ h̄ ē verū
stante vita ꝛ aīa ente adhuc corpori vnita vez est tñ ꝙ post
separationē aīe a corpore sequit ꝯstrictio: qꝛ tunc cor relin
quit nāe sue ꝓprie q̄ grauis est cuius ēst ad centrū tendere
talis tñ ꝯstrictio nō est essentialis pulsui: cū nō fiat a virtu-
te aīe neqꝫ pp causas essentiales pulsus.

¶ De generibus pulsus. Cap. iiij.

GEnera pulsus sumunt a pulsu inq̄ꝫtum
pulsus est: aut a qbusdā annexis
arterie pulsanti. Et pª q̄ sunt sumpta a pulsu. di
xit Auer. 4. col. sunt septē q̄ ꝓprie gña pulsuū
appellant. Primū sumit a q̄ꝫtitate dilatationis
arterie. 2^m a q̄ꝫtitate tpis motus. 3^m a q̄ꝫtitate v̄tutis mouē
tis. 4^m a tpe qetis. 5^m a ꝓportione duoꝝ motuū ꝛ duaꝝ qe
tū. 6^m a pmutatione pulsus: ꝛ sua assimilatione siue tēperie
7^m ab ordinatione motus ꝛ qetis inordinatione. Ab anne
xis aūt arterie tria sumunt gña pulsus q̄ tñ non sunt ꝓpe
gña pulsus ꝛ sunt genus sumptū a ꝯtento in arteria: ꝛ ge-
nus sumptū a q̄litate arterie ꝛ carnis circūdantis eā ꝛ ge-
nus sumptū ab essentia ipsi⁹ arterie: ꝛ sic sunt in sūma gña
decē. ¶ Dixit Aui. diximus.ꝙ gña pulsus ex qbus medi-
ci dispositionē pulsus cognoscunt ſm ꝙ ipsi referunt sunt
decē: q̄ꝫuis eis fuisset necciū: vt posuissent ea nouē ꝛ enume
rat ea: ꝛ sunt illa eadē q̄ dicta sunt. Et pdicta gña sunt sub
alterna habētia sub se species. In quātū enim sub gñaliori
genere posita sunt possunt vocari species genera. Possunt
ēt vocari differentie: ꝛ qꝛ differunt: ꝛ qꝛ differre faciunt.
¶ Primū ergo genus qd̄ est sumptū a q̄ꝫtitate dilatatiōis Primū genus sū-
arterie diuidit ſm tres dimēsiones siue dyametros: q̄ sunt ptū a q̄ꝫti-
longitudo latitudo ꝛ ꝓfunditas. Et ſm vnāquāqꝫ dictarū tate dilata
triū dimēsionū tres resultant spēs pulsus simplices. ſꝫ. n. tionis arte
longitudinē resultat lōgus curtus siue breuis: qꝛ ēt dr̄ mu rie.
tilus q̄si mutilatus ꝛ incisus ꝛ medius inter eos. Et ſm la
titudinē resultat latus strictus qui aliqñ dr̄ subtilis ꝛ me-
dius inter eos. Et ſm ꝓfunditatē resultat pulsus altus siue
eleuat⁹ siue eminens ꝛ ꝓfundus siue occultus siue submer
sus siue depressus. Et sic ſm istud genus hñr nouē species
pulsus simplices. ¶ Et pulsus longus ē ille. d. A. cuius p
tes in longitudine. s. arterie sentiunt plusq̄ꝫ in nāli absolu Pul. lon
te. ¶ Et pulsus nālis absolute ē ille qui est eius q est tpat⁹ gus.
.s. simpliciter semp: aut sentit in longitudine plusq̄ꝫ nālis q
est eius q est pdicto ꝓpinquus: vt q est tpatus simpliciter
vt multū aut plusq̄ꝫ nālis q est ꝓprius in illa ꝯplone. nam
in oī cōplexione distēperata est dare mediū q est tpatus in
cōplone illa. dixit Alm̄. cū pulsus in brachij lōgitudine ta
ctu manifestior occurrit q̄ꝫ in tpe sanitatis a phis longus
dr̄: sentit aūt in longitudine sub q̄tuor digitis: ꝛ si digitis
eleuatis ꝛ appositis in brachio superius v̄sus cubitū ēt eis
pulsus occurrit. tunc max⁹ longus dr̄. ¶ Et pulsus curtus Pul. cur
est longo oppositus. Dixit Auer. 4. coll. longus est q extē tus.
dit in longitudine plusq̄ꝫ in latitudine ꝛ ꝓfunditate hoc ē
qui trāsit q̄tuor tangentes digitos ꝛ curtus est ei ꝯtrarius.
Quidā tñ dicunt.ꝙ curtus hꝫ qñqꝫ fieri ex defectione nāe
ꝛ cognoscit qꝛ semp in deterius ꝓcedit. Et aliqñ fit ꝛ v̄tus
aliqñ figit: vt vires suas ꝯhat: vt ꝯ morbū fortius agat cō
similiter arieti q vt fortius currat ꝛ feriat ꝯbit se: ꝛ tunc vi Pul. lat⁹
res suas ꝯcipit ꝛ assumit. ¶ Dixit. A. ſm hanc regulā iudi
cabis de alijs duabus spēbus nā latus pulsus ē ille q in la
titudine excedit digitos tāgētis plusq̄ꝫ faciat pulsus hoīs
tpati sp vel vt multū vel tpati in ꝯplone sua erit enim pul-
pis digitoꝝ tāgentis in latitudine. ¶ Et strictus ē q ē lato Pul. stri
oppositus. ¶ Et pulsus altus est ille q eleuat ad digitos ctus.
tāgentis plusq̄ꝫ pulsus hoīs tpati vel sp vel vt multū vel tpa Pul. alt⁹
ti in ꝯplone sua eleuat enim arteria versus carnē ipellēdo
ipsam ad digitos tāgentis. ¶ Et pulsus ꝓfundus est ei op
positus. ¶ Et iter oēs tres dr̄ias dictas dat pulsus medi⁹ Pul. pro
q mediū tꝫ: ꝛ ē mediocris i sua dimēsiōe: qꝛ nec excedit nec fundus.
excedit ab aliq̄ extremitatū: sꝫ tꝫ i sua dimēsiōe tpamtū: vt q Pul. me-
tpatus est in longitudine ꝛ curtitate re^m pulsus hoīs tpati dius iter
simplr̄ vel vt multū vel tpati in ꝯplone sua: ꝛ silr̄ est de me- dictas dif
ferentias.

dio inter latū ꝛ strictum. de medio inter altū ꝛ depressum. ¶ Ex ṗdictis āt differētijs pulsus simplicibus cū adinui cē cōponunt multe spēs pulsus cōpositi resultant: qrū quibusdā sunt noīa iposita ꝛ qbusdā nō. Et de hītibus nomē sunt ꝙ cū pulsus ꝭm oēs dimensiones augmētatus fuerit supra nālē mō dicto vocat magnus ꝛ cū diminutus fuerit ꝭm oēs dictas dimēsiones vocat puus. Et iter eos est medius ꝛ est tpatus. ¶ Cū aūt augmētatus fuerit altitudine vocat grossus: ꝛ qui in his duobus dimensionibus dimi nutus fuerit vocat gracilis siue subtilis ꝛ inter hos est medius. Et dicunt quidā ꝙ grossus pulsus aut est cū repletione arterie: ꝛ sigīat intētionē nāe in euāndo per fluxū sanguinis nariū: aut est sine replōne ꝛ sigīat intētionē nāe in euāndo per sudorē: q2 nā est ꝭm totius corporis habitudinē. gracilis vō pulsus fit pp coadunationē vtutis: sicut in pn° paroxismi. aut pp resolutionē vtutis. sicut accit in approximatione ad sincopim. ¶ Spēs aūt carentes nomine sunt multe: sicut cū pulsus est augmētatus in longitudine ꝛ altitudine: aut in longitudine ꝛ latitudine: aut in longitudine ꝛ gracilitate: aut in curtitate ꝛ strictitudie: aut in lōgitudie ꝛ subtilitate aut in longitudine ꝛ ꝓfunditate: aut in latitudine ꝛ altitudine: aut in latitudine ꝛ ꝓfunditate. Et pōt cōponi qlibet extremitas de ṗdictis cū medio aliaꝝ dictaꝝ drīarū. nō habuerunt aūt ṗdicte spēs noīa iposita: q2 vt dixit Auer. difficile est eaꝝ ꝯpositionē cognoscere tactu scias tñ ꝙ pulsus curtus: vt ex dictis seqt nō pōt esse in pulsu magno silr neqꝫ ꝯstrictus neqꝫ occultus. ¶ Dnt qdā ꝙ ois pulsus: aut est magnus absolute aut ꝭm qd. Et silr aut est puus absolute aut ꝭm qd. Et magnus ꝛ paruus absolute sunt q dicti sunt supra. magn⁹ aūt ꝭm qd est ille q est augmentatus ꝭꝫ vnā dimēsionē tm̄ vel ꝭm longitudinē vel ꝭꝫ duas. Et silr puus ꝭm qd ē ille q est: aut diminutus ꝭꝫ vnā dimēsionē tm̄ aut ꝭm duas. ꝛ ꝭm hoc appet vnū ꝛ eūdem pulsuꝫ ꝯtingere posse esse magnū ꝭꝫ qd in altitudie: ꝛ puū ꝭm qd in longitudine. ¶ Et dicunt. ꝙ qͣuis nulli corpori sano pulsus ꝯueniat tpatus absolute nisi corpori absolute tpato. tñ alicui corpori distēperato pōt ꝯuenire accn̄taliter pulsus tpatus tpantia graduali: qd sic ꝑsuadent: aliqd corpus pōt pp distēperantiā accidentalē hr̄e pulsum absolute magnū qd corpus tendens ad mortē habebit pulsum absolute paruū. ergo poīe est ipsum habuisse pulsuꝫ gradus tpati. añs est notū ꝛ ꝯña tꝫ: q2 non itur ɔ̇ extremo ad extremū nisi per mediū. ¶ Scdꝫ genus est illud qd sumit a tpe ꝛ motu. ꝛ diuidit in velocē ꝛ tardū ꝛ mediū. Et velox est q in paruo tpe cito perficit ꝭm dilatationē vel ꝯstrictionē. Et tardus est qui in magno tpe perficit: ꝛ medius mediocritatē tpis obtiet. ¶ 3ᵐ vō gen⁹ est illd qd sumit a qͣtitate vtutis mouētis siue. vt dixit Aui. a qlitate ꝑcussionis venē in digitos: ꝛ diuidit in tres spēs. s. in fortē debilē ꝛ mediū. ¶ Et fortis ē ille q extrema digitoꝝ fortiter ꝑcutit. qͣre digitos a se qͣdā vtute vr̄ expellere. Et Aui. dixit. ē ille q apd dyastolē tactui resistit. Et dixit Ga. 8° pulsuū. ꝙ pulsus fortis tactū fortiter ꝑcutit. a qbusdā validius vocat. Et quidā dicunt cū arteria digitos vehementer ꝛ virtuosa ipulsione ꝑcusserit: ꝛ cū ꝯstringit eius non destruit motus fortis vocat. Et arteria quidē pōt resistere actui dupliciter: vno mō ꝑ eius fortē pulsionē dato ꝙ ipsa sit mollis vel mediocris in dispōne essentie sue. Et ista resistentia est q̄ ꝯstituit pulsū fortē. alio mō ex parte modi essentie eius ꝑ quē dato ꝙ arteria debiliter ꝑcutiat tangentē: q2 tñ essentia sua cōpacta est ꝛ dura facta resistit tactui: ꝛ ista nō ꝯstituit pulsum fortē sꝫ durū: vt infra patebit. ¶ Et pulsus debilis est forti oppositus. debiliter enim ꝛ absqꝫ ipulsione digitos ꝑcutit ꝛ pulsus medius mediū inter eos obtinet. ¶ Et pulsus qdē validus differt a magno qm̄ validus motionē ꝛ tenorē virtutis insequit magis vō ꝭꝫ tres dimensiones ꝯsiderat. Et dixit Ga. 5° pulsuū: ꝛ scribit a Rabi in 4ᵃ ꝑticu. nunqͣꝫ inuenit pulsus valde magnus vel valdē fortis tardus: sꝫ multotiēs inuenies pulsum valde magnū velocē. ¶ 4ᵐ vō genus qd est sumptū a tpe quietis eius diuidit in tres spēs. s. in spissum seu frequētē ꝛ raꝝ ꝛ mediū inter eos. ¶ Dixit Aui. ꝙ pulsus frequēs dr̄ ēt ꝯseqns. ꝛ pulsus rarus dī pulsus lapsus: ꝛ dr̄ ēt resolut⁹. ¶ Dixit Auer. 6. dixit ꝙ pulsus spissus est ille in quo tp̄s qetis post suā ꝯstrictionē est paruū: sꝫ h̄ non ꝑcipit nisi ille qui ꝯprehēdit qͣtitatē qetis q̄ est post ꝯstrictionē: ꝛ q hoc nō cognoscit nescit drīaꝫ iter pulsum velocē ꝛ spissuꝫ: sꝫ hoc graue est inuenire: tñ nō vr̄ ipoīe. multū ꝑfectis qui sunt optimi sensus: qm̄ oēs hoies nō sunt eq̄les in hoc sensu: sicut nō sunt eq̄les in bonitate ꝛ sollicitudine intellectus. ¶ Et Aui. dixit pulsus frequens est in quo tp̄s sensatū: qd est inter duas ꝑcussiones ē breue Et h̄ qdē tp̄s est qd ex sistole cognoscit. si vō sistoles nullo mō cognita fuerit erit tp̄s qd inter oēs duas dyastoles ꝯtinuat: ꝛ si ipsa cognita fuerit erit ꝭꝫ duo tpa duoꝝ extrēoꝝ. Et qdā dnt. ꝙ istud tp̄s attēdit in qetibus q̄ sunt inter dilatationē ꝛ ꝯstrictionē. Et spissus ē in quo tp̄s mensurās qetē mediā est puū. Dicūt qdā ꝑ intellectu vboꝝ Aui. ꝙ dicimus pulsum esse. s. freq̄ntē qn̄ inter dyastolē ꝛ sistolē modicū tp̄s interuenit: sꝫ si sistoles nullo modo esset cognita: tūc tp̄s qd inter duas mediat dyastoles est tp̄s reᵒ cuius dr̄ pulsus freq̄ns aut rarus. sꝫ si sistoles fuerit cognita: tunc ꝭm duo tpa duoꝝ extremoꝝ erit pulsus freq̄ns rarus aut mediocris. i. ꝭꝫ tp̄s extremi siue qetis q̄ est inter sistolē ꝛ dyastolē seq̄ntes: ꝛ tp̄s extremi seu qetis q̄ est inter dyastolē ꝛ sistolē sequētes. appellat aūt freq̄ns vel rarus nō a qete: sꝫ a motu principaliter: q2 est qn̄ modico tpe qescit: ꝛ multo tpe mouet freq̄ns: ita ꝙ tp̄s qd ē inter motū ꝛ motū ē breue: sicut dicimus de aliquo hic frequēter bibit qn̄ modicū ē tp̄s quo nō bibit. Et appellat ꝯsequēs a cita ꝯsequutiōe motus post motū. qn̄. n. cito post dyastolē sequit sistoles talis pulsus ꝯseq̄ns appellat. qn̄ aūt sistoles ē cognita spēs huius pulsus attēdit reᵒ tpis: qd est inter dyastolē ꝛ sistolē sꝫ qn̄ nō est cognita: tunc reᵒ tpis qd est inter dyastolē ꝛ sistolē pulsus. nā sꝫ. 1ᵃ dyastoles ad sequētē pulsum attineat: qes tñ q̄ est inter hanc ꝛ sistolē ṗcedentē attinet ṗrio pulsui tanqͣꝫ pars 4ᵃ eius. ¶ Dnt qdē. differt pulsus spissus a veloci ꝭm ꝯtinuū ꝛ discretū: spissum. n. ꝯtinuū dicimus: velocē vō discretū. ¶ Pulsus quoqꝫ rar⁹ dr̄ lapsus: q2 sicut corpora lapsa multū pausāt: ꝛ multū tpis ponunt iter motū ꝛ motū: ita pulsus rar⁹ dr̄ ēt resolutus: q2 ceteris paribus plus alijs pp resolōnē ꝯtingit virtutis. ¶ Scias ꝙ pulsus freq̄ns pōt esse silr: ꝛ velox: ꝛ pōt esse silr ꝛ tardus: ꝛ pōt esse silr ꝛ medius inter velocē ꝛ tardū: sicut pōt qs moueri motu tardo modicū tñ iponere spaciū siue tp̄s inter motuꝫ ꝛ motū. vt pꝫ de formica q̄ tarde mouet puo tpe tñ qescit. Et pulsus qdē fortis pōt esse sil' velox: ꝛ silr sil' ꝛ tardus: ꝛ silr ꝛ medius inter velocē ꝛ tardū. Et pulsus debilis pt silr sil' esse velox: ꝛ silr tardus: ꝛ silr medius inter velocē ꝛ tardū. Et scias. ꝙ auctores nō fuerunt multū solliciti de ꝓpria significatione dictoꝝ noiuꝫ drīarū pulsus. imo i dictis eoꝝ sepe reperit positus velox ꝑ frequēti ꝛ eꝯ°. ꝛ rarus ꝑ tardo ꝛ eꝯ°. ¶ 5ᵐ genus qd sumit a silitudine vel dissilitudie seu a diuersitate siue a cōcordia vel discordia seu ꝭm eq̄litatē vel ineq̄litatē seu diuersitatē cadit in oibus generibus supdictis ac ēt in genere sumpto ab essentia arterie de quo iferius dicet. Et diuidit in eq̄lē siue diuersuꝫ. de quo dixit. G. in micro pulsus: ꝛ scribit a Rabi in 4ᵃ ꝑticula. ineq̄litas ē corruptio ꝑilitatis ꝭm quācūqꝫ spēm. i. ꝭm dicta genera: ꝛ eoꝝ spēs. sup. ꝛ eq̄litas est cōseruatio ꝑilitatis ipsorum. Et subdit. ipossibile est reperiri pulsum parilitatis. i. equalem nisi raro: sꝫ cū ꝑdiis est parua facit pulsum inequalis ꝑilitatis: ꝛ cū est magna facit pulsum ineq̄lis imparilitatis. ¶ Dixit Alm̄. cū vnaqueqꝫ percussionū sue cōparit in magnitudine fortitudine ꝛ velocitate: ꝛ in alijs que sunt post

Pul. magnus pu⁹ ꝛ medius.

Pul. grossus graci. lis ꝛ medius.

Pul. spēs carētes noīe.

Pul. dr̄ magnus ꝛ paruus absolute ꝛ scdm qd.

Scdm genus sumptū a tpe ꝛ motu.

Tertiū genus sumptū a qͣtitate vtutis mouentis.

Pul. fortis.

Pul. debilis.

Pul. validus.

Quartus genus sumptū a tpe quietis.

Pul. spissus.

Pul. frequēs siue ꝯseqns.

Pul. spissus dr̄a veloci.

Pul. rarus.

Quintum genus sumptū a similitudine vel dissimilitudine.

Pul. eq̄lis.

Pul. diuersus.

ista similis inuenit᷑ d᷑ pulsus equalis. Et cū ita non fuerit
d᷑ diuersus hec aūt q̄nq̄ȝ diuersitas in vna inuenit᷑ pcussio
ne ita vt eius dissimilitudo percipiat᷑ vnius digiti tactu
aut duoꝝ aut pluriū. Et medici huius diuersitatis multas
notant spēs cū diuersitas ſm vnū euenerit circulū: ꝛ neq̄ȝ
ab eo se remouerit. v.g. vt per tres eq̄les percussiones vna
diuersa inuenit᷑: aut inter oēs quatuor aut inter oēs quinq̄ȝ
aut si inter oēs quaslibet: ꝛ equales due notant᷑ percussio
nes diuerse q̄ deinde circulariter ſm hoc exemplū inueniū
tur. de hoc pulsu. dixit Aui. ꝙ dissimilitudo huius pulsus
aut est partiū vnius pulsus: aut est vnius partis pulsus: ꝛ
in quinq̄ȝ rebus. s. speciebus pulsuum: q̄ sunt magnitudo
ꝛ paruitas fortitudo ꝛ debilitas tarditas ꝛ velocitas spis
situdo ꝛ raritas durities ꝛ mollities eoꝝ ꝛ attendit᷑ mo
dus. ¶ Et diuidit᷑ pulsus equalis in pulsuȝ equalē absolu
te ꝛ equalē non absolute ꝛ pulsus equalis absolute. dixit
A. est ille qui in oibus differentijs supradictis est eq̄lis. Et
equalis nō absolute est ille qui non est eq̄lis in oibus: ſȝ in
aliq̄bus vel aliqua ipsaꝝ. Et d᷑ equalis ſm qd: q: ſm illaȝ
drīam in q̄ est eq̄lis. ¶ Et pulsus ineq̄lis siue diuersus. di
xit. A. est ille q̄ non est equalis nec absolute nec ſm quid.
¶ Scias ꝙ eq̄litas ꝛ inequalitas inueniunt᷑ in pulsu ꝛ cō
parant᷑ sibi inuicē cōpares partes. s. dyastoles dyastoli ꝛ si
stoles sistoli ꝛ q̄es q̄eti. cum. n. pares cōpares sibi inuicem
erunt eq̄les: tunc erit pulsus equalis. nō aūt attēdit᷑ in pul
su eq̄litas dyastolē cōparādo sistoli nec ↄ°. stat. n. apud me
dicos pulsum esse eq̄lē: ꝛ tū sistolē esse maiorē dyastole vel
ↄ°: aut ēt tp̄s q̄etis nō esse tp̄i equale dilatationis ꝛ ↄstri
ctionis. ¶ Et pōt equalitas in pulsu attendi p̄ in pluribus
pulsibus: vt dicamus p̄io pulsum fore eq̄lē cuius plures
dyastoles sunt equales quo ad oēs drīas supradictas. v.g.
q: pulsus est eq̄liter magnus vel eq̄liter paruus vel eq̄liter
medius inter eos: ꝛ ↄsimiliter veloci ꝛ tardo: ꝛ alijs dictis
differentijs. 2° modo pōt attendi eq̄litas penes distinctas
p̄tes eiusdē pulsus p̄mo per p̄teȝ tangendo partē arterie
pulsantis. v.g. sub quatuor digitis pulsat arteria eq̄liter.
Et similiter attēdit᷑ ineq̄litas: vt vna pars arterie sub vno
digito faciat pulsum maiorē q̄ȝ sub alio: ꝛ sicut pȝ in pulsu
vndoso vel serrino in quibus vna pars maiorē causat pul
sum q̄ȝ alia. 2° mō per partē tangendo vel intelligendo pul
sum p̄tialis motus. vt q̄n dyastoles ꝓportionat᷑ ꝛ equat᷑ si
stoli. tunc. n. d᷑ equalis ꝛ q̄n nō d᷑ ineq̄lis 3° mō pōt atten
di eq̄litas ꝛ ineq̄litas re^{e} vnius partis pulsus: vt q: arteria
sub vno digito exn̄s in p̄n° maiorē causet dilatationē q̄ȝ in
ꝓcessu: ꝛ ēt hanc inequalitatē attendere possumus in par
te eadē re^{e} dilatationis ꝛ ↄstrictionis. neq̄ȝ putes Aui. vo
luisse ꝙ in vna p̄te pulsus possit cadere ineq̄litas in dictis
quinq̄ȝ differentijs: ſȝ voluit ꝙ possit cadere in pluribus
pulsibus: aut in vno q̄ȝtū ad diuersas p̄tes. quantū aūt ad
vnā p̄tē pōt pulsus diuersitas reperiri. ita ꝙ in vna dictaꝝ
q̄nq̄ȝ differentiaꝝ sufficiat in vna parte pulsus diuersitateȝ
esse reptam. ¶ Dixit Auer. 4° colli. equalis est: vt oīa gene
ra pulsus ſm modū vnū ↄcurrāt hoc est: q: si est magnus
in sua magnitudine perseueret: ꝛ similiter de alijs differen
tijs. Et diuersus hȝ duas spēs: q: aut in oibus: aut in vna
seu in pluribus pulsationibus. ¶ Conſtā. aūt dixit. ꝙ pul
sus equalis est cuius percussio est eiusdē eq̄litatis in digito
rū extremitatibus ſm oēs pulsuum drīas: ꝛ non eq̄lis est
cuius pcussio diuersificat᷑ ſm oēs drīas vel ſm aliquas: vt
sit. v.g. aliq̄n spissus aliq̄n rarus aliq̄n velox aliq̄n tardus
ꝛ sic de alijs. Et dixit. d᷑ ēt equalis, sed non absolute qui ē
equalis ſȝ aliquā drīam. Et similiter d᷑ inequalis veruȝ q̄
est inequalis ſm qd: aut est inequalis in multis differētijs
aut in paucis. ¶ Sextū genus ab ordinatione ꝛ inordina
tione reuera est repositū sub pulsu ineq̄li: ꝛ nō est genus di
stinctum per se ↄ̈ alia gn̄a. Et ꝓpterea dixit Auic. ꝙ non erat
necēū medicis ponere gn̄a pulsuuȝ nisi nouē: q̄m cū certifi

Sextū ge
nus sūptū
ab ordina
tione: ꝛ in
ordinatio
ne.

camus hoc genus: qd̄ apud Aui. est. 10^{m} ē sicut si esset gn̄is
noni. i. gn̄is quinti: qd̄ apud eū est genus 9^{m} spēs intrans
sub ineq̄li. Et ineq̄lis diuidit᷑ in ineq̄lē absolute ꝛ ineq̄lē ſm
qd. Et inequalis ſm quid diuidit᷑: q: aut est ineq̄lis in vna
drīa aut in pluribus. Et qui est ineq̄lis in pluribus aut est
ineq̄lis in pluribus multis: vt in quatuor aut in pluribus
paucis vt in duabus. Et ineq̄lis tā absolute q̄ȝ ſm qd diui Pul. ordi
dit᷑ in ordinatū ꝛ in inordinatū. Et ordinatus est ille. dixit natus.
Aui. cuius diuersitas hȝ ordinē ↄseruatū super quē transit
ꝛ est ſm duos modos. Aut enim est ordinatus absolute: ꝛ
est cū totū illud qd̄ ex eo ꝓuenit non hȝ nisi tm̄ diuersitatē
vnā aut est ordinatus qui est propter ꝛ ipse est qui hȝ duas
diuersitates aut plures: sicut si ibi esset circulus ꝛ alius cir
culus ab eo diuersus ſȝ ambo ad suū redirent ordinē: sicut
si esset vnus circulus. i. sicut si ibi essent duo circuli diuersi
ꝛ ābo redirēt ad ordinē ac si ābo vnū facēnt circulū. Et ineq̄
lis inordinatus ē ille q̄ est p̄dicto ↄ̈rius. Dix̄ Aue. vbi. s̈. di
uersorū pulsuū q̄dā ē ordinat᷒: ꝛ est ille q̄ multis reuolutio
nibus suā seruat diuersitatē. ꝛ q̄dā est non ordinatus: ꝛ est
ille q̄ suā diuersitatem nō ↄseruat. Dicunt q̄dā ꝙ diuersitas Pul. inor
ordinata est in idē terminans ꝛ inordinata est ↄ°. ordina dinatus.
ta. n. est que mouet pulsum: ꝛ in idē vnde inceperat reducit
ipsum: vt si sint tres magni ꝛ eq̄les ꝛ tres parui ꝛ eq̄les vel
duo p̄ui: ꝛ eq̄les a capite in magnos ꝛ p̄uos redeundo: ꝛ si
militer est in oibus alijs differentijs. ineq̄lis aūt inordina
tus est ↄ̈rius predicto. ¶ Et dicunt q̄dā ꝙ ordinatio ꝛ in
ordinatio pōt attendi ēt in pulsu ponderis: ꝛ erit ordinat᷒
pulsus bon᷒ ꝛ laudabilis ponderis ꝛ inordinatus huic op
positus. Et dicunt. ordo nō est aliud nisi debita dependen
tia posterioris a priori: aut est debita ↄn̄a posterioris ex p̄o
ri. Et inordinatio est huic opposita. Et dicunt. ois pulsus Aliq̄s pul
ordinatus est diuersus vel ineq̄lis: ꝛ ideo pulsus tp̄atus nō sus pōt eē
ꝓpter res nō n̄ales variata est dict᷒ ordinatus vel inordinat᷒ nec ordi
q: pulsus tp̄atus nō est diuersus. Et hinc est qd̄ ista ↄn̄a nō natus nec
vȝ iste pulsus nō est ordinatus: ergo est inordinatus. tēpe inordina
ratus. n. pulsus non est ordinatus nec tm̄ est inordinatus: tus.
nam ordinatio ꝛ inordinatio diuersitatē presupponit que
nō est in tp̄ato. Notant tm̄ ꝙ ſm aliquē modū loq̄ndi dice
re possumus pulsum tp̄atū ordinatū: q: dicere p̄sumus in
pulsu tp̄ato esse prius: ꝛ ꝙ posterius debite sequet᷑ ad suū
prius: ꝛ sic aliquo modo in pulsu tp̄ato pōt attendi ordo ſȝ
tm̄ ſm modū loq̄ndi auctoꝝ de ordinato ꝛ inordinato in
tp̄amēto mō cadit ordo: q: ſm eos ordo attendit᷑ in pulsu
penes diuersitatē vel diuersitates in pulsu reptas. Et iterū
dicunt pulsus ordinatus est duplex vnus ꝓprie dictus qui
est diuersus ineq̄lis cū ordine. Et alius iproprie q̄ est vnifor
mis equalis: ꝛ perseuerans in tali eq̄litate q̄ p̄seuerantia di
ci pōt quidā ordo: ꝛ iste non est diuersus ſȝ eq̄lis ordinate
ꝓcedens ꝛ debite. Et hunc pulsum tetigit Ga. 5° affo. in cō
men. affo. q̄buscunq̄ȝ squinātē effungiunt᷑ ꝛc̄. Et dixit. pul
sus ordinatus absolute est ille qui inter ceteros maiorē cō
tinet ordinē. Cū ergo pulsus vnā tm̄ est hn̄s diuersitatem
maiorē ↄtinens est ordinem ꝛ minorē ineq̄litatē: ideo absolu
te ordinatus est dicendus. Et exēplū huius est: vt si pulsus
sit magnus: ꝛ in q̄rta pcussione fiat p̄uus: ꝛ post eā redeat
ad magnū: ꝛ in octaua percussione corn̄dente p̄ime q̄rte
itex fiat paruus: ꝛ sic vlterius ꝓcedat in post oēs tres per
cussiones magnas fiat vna parua hunc pulsum diuersum
dicimus cuius diuersitas est ordinata. ¶ Notant tm̄ ꝙ oiȝ
pulsus hn̄s vnā diuersitatē tm̄ est ordinatus: ſȝ qui vnā ha
bens diuersitatē ſm eā ordinate ꝓcedit. i. ſm vnū modū di
uersitatis. vn̄ pulsus qui in p̄° percussione est paruus. dein
de in 3° est paruus deinde in 7° vel 8° est p̄uus est pulsus di
uersus: ſȝ nō est ordinatus: q: hȝ diuersitatē illā nō ordinat᷑
alteri pulsui. Et dicunt imaginari possumus ꝙ pulsus or
dinatus vnam habens diuersitatē sit sicut vnus circulus
sicut enim in vno circulo fit transitus de vno puncto circu

lariter in eundem punctū. ita in hoc pulsu fit transitus de vna diuersitate in eandē vel sibi ꝯsimilē. Cū vō diuersitas ſm ordinatū non inuenit̄ circulū pulsus inordinatus dr̄. ℭ Pulsus aūt ordinat⁹ ſi absolute: ſ ſm qd eſt qui duas hꝫ diuersitates: aut plures ordinate ꝓcedentes. ℭ Et notant ꝙ vna diuersitas vel plures attendi pōt: aut rōne pluriū rerum. i. dr̄iaꝝ pulsus ex q̄bus sumit̄ diuersitas: aut rōne pulsationū. v. g. sicut pulsus in 3ᵃ ꝑcussione vnā tm̄ pōt habere diuersitatē: q: ex pte magnitudinis vel velocitatis vel ⁊c̃. ita pōt habere plures. nā i 3ᵃ pulsatione pōt esse pu⁹ ⁊ tardus. Et iſta sunt plura ex eis in q̄bus attendit̄ diuersitas. ſ. puitas ⁊ tarditas exemplū de diuersitate i ordinatione pulsationū eſt ſi pulsus ſit diuersus in 3ᵃ ꝑcussione: q: ex pte vnius illaꝝ quinqꝫ reꝝ dictaꝝ: ⁊ ꝯtinue ꝓcedat ordinate ſꝫ ꝑcussiones corrn̄dentes: ⁊ tunc in eo erit diuersitas ordinis ex pte ꝑcussionū diuersarū. Et dicunt ꝙ pulsus cuius 2ᵃ ꝑcussio nō corrn̄det pme: ſꝫ 3ᵃ corrn̄det pᵉ ⁊ 4ᵃ 2ᵉ ⁊ 5ᵃ 3ᵉ ⁊ 6ᵃ 4ᵉ: ⁊ sic vlterius eſt ēt pulsus diuersus ordinatus. nā 3ᵃ percussio procedit correspondendo prime ⁊ 4ᵃ 2ᵉ 3ᵃ pme ꝑ impares ⁊ q̄rta ſcđe per pares. ℭ Dixit. A. ſi volueris dilatabis sermonē tuū. ſ. in assignando plures eq̄litates aut ineq̄litates in pulsu: ⁊ ꝯsiderabis alias partes eq̄litatis ab alijs supradictis quiqꝫ generibus: fortior tn̄ ꝯsideratio eq̄litatis ⁊ inequalitatis ad predicta quinqꝫ genera iaꝫ dicta eſt. Itē aūt alie res in quibus pōt ꝯsiderari equalitas ⁊ ineq̄litas sunt maxime tres. pma eſt ex genere sumpto ex repletione ⁊ inanitione pulsus: vt ſi pulsus appareat equaliter plenus aut equaliter vacuus aut inequaliter. ſcđa ē ex genere sumpto ex qualitate arterie: vt ſi appeat arteria: ⁊ caro supra eā posita equaliter calida: aut equaliter frida vel inequaliter vel ꝯsimiliter vtrū appareant equaliter hūida vel eq̄liter sicca vel inequaliter: humiditas tn̄ ⁊ siccitas arterie nō eſt ita cōprehensibilis per tactū sicut caliditas ⁊ frigiditas. Et tertia res eſt in genere ponderis: vt. s̄. patuit.

Septimū genus sūptū a proportione motuū ⁊ q̄etū eius

ℭ Septimū genus qđ eſt sumptū a ꝓportione duoꝝ motuum ⁊ duaꝝ quietū: siue. vt dixit Auer. 4. colli. a ꝓportione q̄tuor tpm pulsus. ſ. mensurantiū duas quietes ⁊ duos motus eoꝝ a via nāli exitus eius. vt motus dilatatiōis ſit maioris cōparationis ad motū ꝯstrictionis q̄ꝫ debeat aut eꝯ⁹ motus ꝯstrictionis ſit maioris cōparationis debito ad motū dilatationis: aut vt quietes ſint maioris ꝯparatiōis ad motus debito: aut ſit pmutatio in quietibus inter ſe. Et eſt cōparatio eaꝝ adinuicē sicut eſt ꝯparatio motuū. ℭ Dixit ergo Auer. iſtud genus diuidit̄ in pulsum equi ponderis: ⁊ nō equi ponderis ⁊ motus equi pōderis ē equalis: ⁊ hꝫ cōparationē duoꝝ motuū adinuicē ꝯparatione nāli ⁊ per viā nāe. Et similiter hꝫ ꝯparationē vnius quietū ad alteram: ⁊ ēt illā que nō eſt motuū ad quietes. Et iſte cōparationes diuersificant̄ ſcđm diuersitatē etatū tpm ⁊ ꝯplexionū. Et. d. Auer. ꝙ Ga. dixit. ꝙ iſte cōpōnes nāles non inueniuntur niſi ſm vnā cōpositionē notaꝝ musicaliū ꝓportionataꝝ ⁊ ordinatarū: que eſt cōparatio dupli aut partis. Et dixit ꝙ minor ꝓportionum sentitaꝝ in pulsu eſt illa q̄ multiplicat partē. alꝫ. q̄rtū multiplicati cōparatione vnius ꝑtis multiplicate duaꝝ ptiuꝫ. Et dixit Auer. ſi ita eſt. vt dixit Ga. mirabile eſt: ſꝫ cōprehendere cōpōnes iſtas difficile ē: q̄uis multi hoīes eas in musica cōprehendāt: ꝓpea ꝙ note musice hn̄t supfluā extensionē. ita ꝙ minor extensio illaruꝫ pōt cōprehendi exēplo: ⁊ eſt illa que multiplicat ex. 36. ptibus vnius partem vnā. Et huius verba sunt alterius ſciētie: ⁊ huic per accn̄s eſt nec̄ia parū: ſꝫ in pulsu ſunt tpa breuia ad inueniendū hanc cōparationē in eo: ⁊ adhuc magis q: qes existens poſt ſistolem difficile eſt inuenire eo ꝙ arteria ē super carnē. Alm̄. tn̄ dixit. inter vnū duoꝝ tēporum pulsus ad aliud inuenit̄ ꝓportio ꝓpria in vnaqꝫ etate. cōparatio. n. iſtoꝝ duoꝝ tēporū in etate puerili non assimilatur cōparationi eoꝝ in etate adoleſcētie aut iuuētutis neqꝫ

Pulsus eq̄ siue boni ponderis: ⁊ mali siue nō eq̄ ponderis.

senectutis aut ſenij. Et hec cōparatio pondus vocat̄. q̄ppcum pulsus in aliq̄ etate ꝓpriā cōpōnē ipſius etatis seruauerit dicet̄ pulsus hn̄s pondus ⁊ dicet̄ boni ⁊ iuſti ponderis vel noibus boꝝ similibus appellabit̄: ⁊ cū hoc nō seruauerit: ſꝫ ad pondus alterius etatis ꝯuersus fuerit: vt dū pondus etatis puerilis ad pondus etatis iuuentutis mutatū fuerit dicet̄ pulsus diuersi ponderis: ⁊ vocabit̄ pulsus nō ponderatus aut noibus hoꝝ siliibus. Et ſcias ꝙ sicut attendit̄ pulsus ponderatus ſm etates. ita ſilr̄ attendi pōt ſꝫ alia ꝑticularia maxīe ſm cōplexiones ⁊ tpa anni. ℭ Dixit Raſ. ꝑ ꝯti. pondus pulsus eſt duplex. vnū ꝓportionando tp̄s depressionis ad tp̄s eleuationis: ⁊ aliud ē q̄etis ad q̄etē ⁊ cū appropinquant equalitati sunt ponderati. ⁊ cū non appropinquant sunt iponderati: ⁊ habent aug⁽ᵐ⁾ ponderatiōis diuersuꝫ qđ dꝫ seruari in q̄libet etate. Et qn̄ abeſt nō ponderat̄. ℭ Et dixit auctitate Ga. in li. de pulsibus. abbreuiatio pondus pulsus eſt tp̄s eleuationis ordinatū ad tp̄s depositionis in longitudine ⁊ breuitate: ⁊ iō non sentit dio pondus q non sentit dispositionē. Et ait Raſ. dico qui sentit q̄ꝫtitatē depōnis: ⁊ q̄etē que eſt poſt eam ⁊ ꝓportioneꝫ q̄ꝫtitatis depōnis ad eleuationē: cognoscet ꝙ pondus pulsus eſt q̄ꝫtitas eleuationis ſm tp̄s ꝓportionati ad 1ᵐ tp̄s eleuationis. Et hoc nō eſt spissitudo pulsus: q: spissitudo eſt cū tp̄s qđ eſt inter eleuationes erit breuius q̄ꝫ fuisset. Et hec eſt ꝓportio tp̄is q̄etis ad tp̄s motus. ℭ Dixit. A. debes ſcire ꝙ in pulsu reperit̄ nā musice: qm̄ queadmodū ars musice ꝯplet̄ ꝑ adiunctionē sonoꝝ ſm ꝓportionē cōmutantē acuitatē inter eos: ⁊ grauitatē per circulos casuū tēpoꝝ que sunt inter eos ꝑcussiones: ſilr̄ eſt dispō pulsus: q: ꝓportio suoꝝ tēpoꝝ in velocitate ⁊ spissitudine eſt sicut ꝓportio sonoꝝ eius ⁊ ꝓportio dispōnum eius in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ in q̄ꝫtitate eſt sicut ꝓportio adiunctionis eius. Et queadmodū tp̄s faciēdi ⁊ q̄ꝫtitas sonoꝝ eſt cū cōuenietia: ⁊ eſt cū nō sunt ꝯuenientia. ſilr̄ eſt cū ibi diuersitates sunt ordinate ⁊ eſt cū sunt inordinate. Et ꝓportio ēt dispōnū pulsus in fortitudine: ⁊ debilitate ⁊ q̄ꝫtitate eſt cū ē ꝯueniens ⁊ eſt cū nō: immo eſt diuersa. Et h̄ q̄dē eſt egrediēs a genere ꝯsiderandi ordinē. Et dixit Ga. aūt vr̄ ꝙ illud qđ pōt sentiri ex ꝓportionalitatibus ponderis eſt ſm vnā ꝓportionē musicaꝝ notarū aut ſꝫ ꝓportionē totius ⁊ qnqꝫ. Et eſt ꝓportio triplicum eſt ꝓportio dupli adiuncta cū ꝓportione addentis medietatē: ⁊ eſt q̄n eſt ꝓportio q̄ dr̄ ꝓportio ꝑ qnqꝫ. Et ſꝫ ꝓportionē q̄ eſt ꝑ totū ⁊ eſt dupla. Et ſm ꝓportionē q̄ eſt ꝑ. 5. ⁊ eſt addēs medietatē: ⁊ ſm ꝓportionē q̄ eſt ꝑ quatuor: ⁊ eſt addens tertiā. Et ſm ꝓportionē addentē q̄rtā postea vō non sentit̄. Et ego q̄dē miror. dixit Aui. q̄uo ꝓportiones iſte ꝑ tactū discerni pn̄t. dico tn̄ ꝙ eſt facile qui in gradu tangēdi ꝯsueuit ⁊ ꝓportionat̄ sonus per artē poſtq̄ꝫ erit potētia cognoscendi musica acq̄sita: ⁊ cōpabit factū ꝑ notā. hō. n. iſte cū intentionē ad pulsuꝫ reduxerit huius poterit discernere ꝓportiones ꝑ sensum. ℭ Et dixit. A. ꝙ genus qđ eſt sumptū ex pōdere ē sumptū ex ꝓportione per cōparationē ꝓportionis q̄ꝫtitatū ꝓportionū q̄tuor tēpoꝝ q̄ sunt in duobus motibus ⁊ duabus q̄etibus: ⁊ ſi sensus totū hoc discernere non poterit: tunc eſt ꝑ ꝯparationē ꝓportionis tp̄is dyastolis ad tp̄s qđ eſt inter duas dyastoles: ⁊ ad vltimū tp̄is in quo eſt motus ad tp̄s in quo eſt q̄es. Et subdit. qui ponunt in hoc ca⁰ cōparationē tp̄is motus ad tp̄s motus: ⁊ tp̄is quietis ad tp̄s q̄etis mittunt capᵐ in ca . lꝫ huius missio ſit tolerabilis ⁊ non ſit inconueniens: tn̄ non eſt bona. Et pondus q̄deꝫ eſt illud in quo ꝓportiones musice cadunt. ℭ Et dicimus. dixit Aui. ꝙ pulsus aut eſt boni ponderis aut mali pōderis. Et ill⁹ qui eſt mali pōderis sunt tres ſpēs. vna eſt illius cuius pōdus eſt mutatū: ⁊ eſt iuxta pondus: ⁊ eſt iſta cuius pondus eſt pondus etatis: neq̄ eſt iuxta etatē illius cuius eſt pulsus ſicut cū iuuenes hn̄t pōdus pulsus pueroꝝ. Et alia eſt sepa-

In pulsu reperit̄ nā musice.

ti pōderis:sicut cū pueri hñt pondus pulsus senū: ⁊ 3ª est
egrediēs a pōdere:⁊ est illi cuꝰ pōdus pōderi pulsus hoīs
cuius etatis nō similatur. Et dixit. A. ꝙ multa egressio pul
sus a pōderꝭ magnā in dispōnibꝰ signat mutationē:qꝛ a val
de mutata dispōe ꝓuenit. ⸿ Et in sūma pulsum eē mali pō
deris nō est nisi pulsuȝ male ꝓportionari rei nāli sicut cōplō
ni etati:⁊ sexui aut etiā rei nō nali ꝑcipue tpi āni ⁊ regioni.
Et pulsum esse ponderis boni nō est nisi pulsum ꝓportio/
nari debite dictis rebus nalibus ⁊ nō nalibus:quarū rerū
nālium ⁊ non nalium pulsus inferius dicetur. ⸿ Octauuȝ
genus qḋ est sumptū a qlitate arterie diuidiꝭ in calidum ⁊
frigidū:⁊ mediū inter eos:⁊ ēt in siccum ⁊ humidū ⁊ me/
diū iter eos. Et calidus quidē est in quo extremitates digi
torum tangentium sentiūt subiam arterie ⁊ adiacentium ei
calidā. ⁊ frigidus est ei ꝯrius:⁊ medius est in quo inueniꝭ
tēperantia in calido ⁊ frigido:⁊ cōsimiliter est de sicco ⁊ hu
mido ⁊ eoꝝ medio. ⸿ Nonū genꝰ est sumptū a dispōe cēn/
tie arterie:⁊ diuidiꝭ in durū ⁊ mollē ⁊ mediū inter eos. Et
mollis ē dix. A. q est recipiēs reditū ad interiora a cōprehē
sione facile:⁊ durus est huic ꝯrariꝰ ⁊ medius iter eos me
diū tenet in reditu ad interiora. Scias ꝙ pulsus durus ē q
digitis tangētis qsi fortis esse vr ꝓpter resistētiam arterie.
differt tñ a forti:qꝛ fortis est magnꝰ dilatās cū sua fortitu/
dine arteriā. vñ redduntꝭ quasi maiores. durus aūt est qua/
si puus:qꝛ arteria sua duritie vtuti nō obedit vt dilatetur:
⁊ mollis est quē digiti cū sua suauitate sentiunt: vt videaꝭ
ab his penetrari. Dixit tñ G. in cōmē. pulsuȝ. ꝙ pulsus ⁊
durus ⁊ mollis pōt intelligi duplr. vno mō ꝓprie pp duri/
tiē ⁊ mollitiē instri. Alio mō improprie accipiēdo p mollí/
tiē quādā latitudinē ꝯsequētē ad paucitatē ꝯtenti in arte/
ria ⁊ ipsius vacuitatē. ⁊ p duritiē quādā tēsionē ꝯñtē ad tē
sionē arterie ꝓcedentē ex repletione mäe vel fumoꝝ tendē/
tiū eam. ⸿ Decimū autē genus qḋ est sumptū a contēto in
arteria diuidiꝭ in plenū vacuū ⁊ mediū iter eos. Dixit. Aui.
plenus est qui sentitur:sicut si in eius foramie esset humor
implens de quo sollicitanduȝ est. vt pure eiciatur. i. ex toto
vel debite ⁊ percipiꝭ cū quadā tensiōe arterie cāta nō a du/
ritie ⁊ siccitate. qꝛ cū tali tēsione potest stare vacuitas arte
rie. vt pȝ in cōsumptis:sed causata a repletione que est cum
quadā mollitie. Et vacuus pulsus cōprehēditur cū quadā
latitudine arterie nō prouenīete a mollitie eius ſm effectū
cōtentum in ea:⁊ vacuus est ei ꝯtrarius:⁊ inter eos est me/
dius. Dicunt quidā. pulsus plenus est qui quasi quadā hu
miditate redūdare videꝭ: vacuus autē est qui apparet infla
tus:sȝ cū tangiꝭ vacuus digitis perficitur.

Octauuȝ genꝰ sumptū a qualitate arterie.

Pul. cal. frigi. sic. ⁊ hu.

Nonū genus sumptuȝ a dispōe cēntie arterie

Pul. durus ⁊ mollis.

Decimū genꝰ sumptū a ꝯtento in arteria. Pul. plenꝰ ⁊ vacuus.

⸿ De pulsu diuerso ⁊ spēbꝰ eiꝰ q nō hñt noia. Cap. v.

Dixit Aui. pulsus diuersitas aut est in pluri
bus pulsibus aut in vno. Et qui i vno
pulsu diuersificaꝭ aut in multis partibus. s. ar/
terie. s. in locis separatis in quibus cadūt digi/
ti:aut in vna pte arterie. s. in loco vnius digiti.
Ille vō qui in multis diuersus existit pulsibus:aut est in eo
diuersus gradus equalr currēs:⁊ est ille qui ab vno pulsu
incipiēs ꝯmutaꝭ ad maiorē vel minorē eo:⁊ ſm hanc regu
lā. s. augmēti vel diminutiōis ad finalē ꝑueniat diminutio/
nē vel ad finalem augmētū. deinde intersecaꝭ ad principa/
lē magnitudinē vel diminutionē redeūdo. H. n. pulsus vere
est diuersus:qꝛ 2ª percussio diuersificaꝭ a pma. ⁊ tertia a 2ª.
⁊ sic vltra vsqȝ ad finē quousqȝ redeat ad pm:⁊ est gradatꝰ:
qꝛ gradatim ſm modū scalaꝝ ꝓcedit:⁊ est eqliter currēs:
qȝ nō plus currēs est qȝ in pª. aut tñ plus est minuēs suam
ꝑcussionē in tertia reⁿ scdē qȝtū in scda reⁿ pme. Et ꝙ dcm̄
est de hoc in dyastole illud idem posset qs imaginari de si/
stole. Et hoc etiā ꝙ exēplificatū est de magnitudine ⁊ pui/
tate potest exēplificari de velocitate ⁊ tarditate. Et dicunt
qdā ꝙ pulsuȝ addere supra pulsuȝ donec veniat ad finē est
pulsum plurificare motū dū perueniat ad interfectionem.

Pul. diuersus gradatus.

⸿ Aui. de pulsu diuerso gradato:⁊ equalr currente posuit
distinctionē talē:ꝙ vel est ad pmā recurrēs dispōnē:vel nō.
v. g. pulsus pot incohare magnꝰ ⁊ ꝯtinue puificādo ꝓcede/
re ⁊ puus remanere vel eꝯ. s. ꝙ incohet puus ⁊ ꝓcedat ma
gnificādo ⁊ ꝑseuerat magnꝰ:⁊ etiā ꝯtingens est ipsum re/
uerti ad pstinā dispōnē:⁊ hoc duplr. vno mō in reuersione
eqlr currēdo. v. g. pulsus pōt equalr currere vsqȝ ad dilata
tionē magnā:deinde itersecari gete:⁊ sic se puificari:vt pus
incepit:pot etiā esse equalr 2ᵒ currēs qꝛ vel est eqlr currens
in his pulsatiōibꝰ:sicut currebat dū mouebaꝭ a pª ꝑcussione.
Et exēm pmi est vt augmētet se pulsus ſm ꝓportionē sex/
galterā:⁊ diminuaꝭ ēt mō isto. s. ꝙ in reuersioe. 2ª pulsatio
secūdi sit subsexgaltera ad primam. Exemplum secundi
esse potest:vt in reuersione secūda pulsatio sit subdupla ad
pmā:⁊ sic vlteriꝰ ⁊ iste appellaꝭ reditus dissilis. s. vie pme.
Dicūt qdā ꝙ ex lrā Aui. colligiꝭ huiꝰ pulsus gradati. alia
distinctio. ⁊ est ꝙ pulsus gradatꝰ aut est intersectꝰ añ suuȝ
finem aut nō:⁊ vt pȝ in lrā pulsus pōt esse intersectus: vel
qꝛ facit motū:qñ dȝ esse qes aut eꝯ facit qetē qñ dȝ eē mo/
tus. v. g. inter dilatationē ⁊ ꝯstrictionē dȝ eē vna qes:⁊ tūc
vtus facit vnā ꝑcussionē:aut tpe inter dyastolē ⁊ dyastolē
tps mediū interueniat in aliq tpe huiꝰ tpis facta est dyasto
les:vbi debebat esse qes ⁊ econuerso de qete:silr dōm est vñ
aliqñ experientia indicat pulsum inueniri intersectum his
duobꝰ modis. nā pmo. v. g. in aliq dispōne vbi debebat eē
dyastoles erit qdā qes:deinde erit tāta frequentatio ꝙ vbi
debebat esse qes erit motꝰ. ⸿ Et notant ꝙ pulsus equalr
currēs pt eē absolute eqlr currēs:⁊ pōt esse ſm qd. Abso/
lute aūt currēs dr qñ equalr currit ſm ea oia hȝ que varia
ri pōt pulsus equalr ſm ꝙ est:qꝛ equalr currit in vna earū
tñ vt in magnitudine ⁊ velocitate. Stat ergo aliqueȝ pul/
sum eqlr currere intersectū eē ⁊ nō intersectuȝ. ⸿ De pulsu
aūt isto eqliter currere ſm ꝙ intellexit Aui. in lrā. dicūt q/
daȝ ꝙ pulsus cessationē faciēs in medio reduciꝭ ad raruȝ
aut ad frequētē. nā si qescat tpe motus rarus erit:⁊ si mo/
ueꝭ tpe quo qescere dȝ frequēs erit. ⸿ De spēbꝰ aūt pulsus
diuersi in multis ptibꝰ vniꝰ pulsus dixit Aui. ꝙ diuersitas
eiꝰ est:aut in situ suaꝝ ptiū aut in motu suaꝝ ptiū. Et diuer
sitas q est in situ suaꝝ ptiū est diuersitas ꝓportiōis ptiū ar/
terie ad ptes eius. Et qꝛ ptes sunt sex erit hec diuersitas al/
tero sex modoꝝ. Pro cuiꝰ intellectu sciēdū est ꝙ dīe pōnis
sūt sex. s. añ:retro:sursuȝ:dorsuȝ:dextrorsuȝ:⁊ sinistrorsuȝ.
Scōm ḡ diuersitatē ptiū arterie qȝtū ad has dīas pōnis
cadit hec diuersitas:vt aliquā ptē ꝯtingat eē anteriorē aut
posteriorē:aut magis dextrā aut magis ⁊c. Et hoc vel pro
pter naturalē vel ꝓpter accidētalē situ arterie per brachiū
extense:vnde aliquādo nō inueniꝭ arteria brachij:vt in plu
ribꝰ iam experientia inueni. Diuersitas autē que est ex mo
tu dixit Aui. est vt in tarditate ⁊ velocitate:aut in consecu/
tione ⁊ preuentione. i. raritate ⁊ spissitudine. s. vt moueaꝭ
pars eius arterie ante horam sui motus:aut est in fortitu/
dine ⁊ debilitate:aut magnitudine ⁊ paruitate: ⁊ hoc to/
tum aut currit ſȝ ordinem equalē:aut diuersum in augmē
to ⁊ diminutione:⁊ illud quidem:aut erit in duabus par/
tibus:aut tribus:aut quatuor. s. casu digitorum. s. in totali
casu quatuor digitorum. Et non posuit Auicē. exēpla sed
dixit. tu poteris has diuersitates componere ⁊ ordinare:
sicut. ver. gra. sit dyastoles pme partis maior aut velocior
dyastole secunde partis tunc possibile est dyastolem tertie
⁊ quarte partis esse maiorem aut velocioreȝ:⁊ possibile est
etiam ꝙ non. Et potest incedere prima diuersitas secundū
ordinem equalem vel non. Multe quoqȝ imaginari pos/
sunt diuisiones ponendo diuersitates ex parte magnitudi/
nis velocitatis ⁊ frequentie:aut ponendo diuersitatem ex
altero tantum:⁊ sic multiplicē horum mēbrorū diuisioneȝ
facere. ⸿ Ex diuersitate aūt pulsus in vna parte tres inue/
niunꭍ pulsus. Dixit Aui. s. intersectus redituus ⁊ ꝯtinu:

De spēbꝰ dicti pulsus.

ꝛ per hāc vnā partē possumus intelligere arteriā sub vno
digito cadētē: aut aliam partē pulsus: vt dyastolē vel sisto/
lē: aut etiā aliquā quietē. Et pulsus intersectus est ille qui

Pulsus intersecatus

in partē vnā cū paruo motu separat̄. s. a motu alteri⁹ ptis.
Et partis vni⁹ q̄ ab eo intersecat̄ cū quiete: ꝛ est cū duo ex/
trema diuersificant̄ in velocitate ꝛ tarditate ꝛ similitudine
idest qn̄ duo extrema vni⁹ partis intersecte qete diuersifi/
cant̄ in velocitate ꝛ tarditate. Et breuiter nō sunt similia.
v̄.g. sit. a. cadēs sub vno digito ꝑ cui⁹ duo extrema moueā/
tur imaginata quiete partis intermedie: ita tn̄ ꝙ h̄ duo ex/
trema difformiter moueāt̄ quo ad velox ꝛ tardū. In hoc
exēplo vt notū est: erit pulsus intersectus de quo intellexit
Aui. in hoc loco qui pōt dici intersectus q̄uis quidā min⁹
bn̄ intelligētes faciāt dr̄iā iter intersectū ꝛ interiectū. Cōstā

Pulsus amosaratus. Pulsus caprizās. Pulsus bis pulsās. Pulsus reditiu⁹.

tinus in pātegni. duas spēs posuit: ꝛ vnā innuit ex diuersi/
tate vnius partis: ꝛ illa quā innuit est illa cui⁹ motus est cō
tinuus ꝛ nō vniformis ꝛ noiatur amosaratus. i. sine equali
tate. Et hāc diuersificat qm̄ bn̄ ꝓn͂ est velocius: ꝛ qn̄q̄ fi/
nis in dilatatiōe ꝛ ꝯstrictione. Et 2ᵃ spēs est pulsus cuius
motus in ꝓn° est velox: deinde tardus a sua velocitate dein
de redit ad suū motū explēdū. Et dr̄ caprizās. Et 3ᵃ est pul/
sus qui est recurrēs q̄ vocat̄ bis pulsans siue martellinus.
¶ Pulsus aūt reditiuus est dixit Aui. vt pulsus magn⁹ re/
deūdo fiat paru⁹ in vna parte: deide reddita simili. al's sub
tili. al's. insensibili Et hic qdē pulsus est ille cui⁹ quedā spēs
in alias ingrediunt̄: ꝛ hoc est vt fit vn⁹ pulsus: sicut duo ꝑ
pter diuersitatē: aut duo sicut vnus ꝑpterea ꝙ alie in alias
ingrediunt̄. s. alie ptes ingrediunt̄ in alias. Dicūt quidā ꝙ
lꝫ fortasse hi pulsus actu nō cōprehēdātur: tn̄ q̄ad imagina
tionē pole ē eadē hāc diuersitatē necitatī ꝛ diuersitatē ēt v̄/
tutī pulsantis: hūc tn̄ pulsuꝫ reditiuū sic possumus imagina
ri: vt. s. arteria incipiat dilatari: deinde magnificet suā dya/
stolē: deinde ad primā dyastolē reuertat̄ anq̄ꝫ sistolet: ꝙ lꝫ
ex sensu imediate cōprehēdi nō pōt poterit tn̄ per intellectū
ex sensu cognosci: ꝛ ex sensu nō cuiuscunq̄: sed ex sensu me/
dici valde experti: ꝑpter quā diuersitatem in tali dyastole
vnus pulsus appet duo aut econuerso: cū tn̄ sit vnus pul/

Pulsus [continuus]

sus. ¶ Pulsus aūt cōtinuus dixit Aui. est ille cui⁹ diuersi/
tas est ordinata in cōtinuitate nō sensu ꝑcepta separatione
in eo ad qd̄ ipsa ꝯtinuat̄ ex velocitate ad tarditatē: aut ex
magnitudine ad paruitatē: aut ecōuerso: aut ad equalitatē
in eis vel ad ineq̄litatē ad aliqd̄ eoꝝ ad qd̄ mutat̄. Et hoc
erit vel fm̄ similitudinē vel fm̄ diuersitatē. Et fm̄ diuersi/
tatē aut fꝫ diuersitatē maiorē vl' miorē. v̄.g. Imaginemur
arteriā dyastolare: ita ꝙ dyastoles sit primo parua: deinde
est ꝛ fiat magna sensibiliter: ꝛ hoc potest esse vel equaliter
ꝓcedēdo vel inequaliter.

¶ De spēb⁹ pulsuū diuersoꝝ hn̄tiū nomina. Cap. xj.

Dixit Cōstātinus in pātegni ꝙ pulsuū. s. ine/
qualiū spēs in infinitū ꝓcedit. Et A.
dixit. pulsuū ꝯpositoꝝ spēs quasi infinite sunt
Et haꝝ qdā hn̄t noia iposita: ꝛ qdā carēt noie
Et ex habētib⁹ noia quidā assignāt plēs spēs:
ꝛ qdā pauciores. ¶ Almā. aūt assignauit spēs. 12. A. āt. 13.

Pulsus gazelās siue caprizās.

Et dixit. ꝙ ex eis est gazelās q̄ a plurib⁹ alijs dr̄ caprizās.
Et est dixit Aui. ille q̄ est diuersus in vna pte: vt cū fuerit
tardus: deinde itersecat̄ in medio ꝛ fit velox. Almāsor v̄o
dixit. caprizās est pulsus q̄ sentit̄ cū arteria semel atq̄ iteꝝ
ꝑcutit digitū: ita tn̄ ꝙ sentit̄ interius redisse neq̄ sistolē fe/
cisse: neq̄ etiā qeuisse: in quo etiā 2ᵃ ꝑcussio inuenit̄ maior
ꝓma. Et. A. dixit caprizās est q̄ variat̄ in vna ꝑcussione in
tarditate ꝛ velocitate: ꝛ accidit huic pulsui: vt festinet ꝛ stet
ꝛ cito redeat ꝛ suū cōpleat motū. Et appellat̄ dixit Aue. ca
prizās: eo ꝙ suus motus similat̄ saltui caprioli. Et fm̄. A.
vocat̄ gazelās eadē similitudine. Gazel. n. est aial simile ca/
priolo differēs ab eo solū in cornib⁹. In saltando. n. caprio
lus siue gazel siue capre⁹ ꝓmo icboat motū tardū ad saltā
dū: deinde in alto aeris qescere videt̄: deinde ꝓinceptū ve/
locitat motū ꝛ multos facit saltus. Sic ꝛ in hoc pulsu ar/
teria ꝓmo dyastolat tarde: deinde quiete itersecat̄ aliquāto
tpis qescēs qn̄ deberet moueri: deinde dyastolās velocitat
motū suū. Dicūt qdā hāc diuersitatē ptiū possum⁹ imagi/
nari fore multiplicē. ꝓmo cōparādo vnā ptē pulsus alteris
vt dyastolē sistoli: vt dicam⁹ dyastolē fore velocē: sistolem
v̄o tardā vel ecōuerso dyastoles tarda sit: deinde subsequē/
te qete sistoles velocitet̄ qete ampliori q̄ꝫ debeat. 2° l' imagi
nari possum⁹ respectu distictaꝝ partiū vni⁹ partis: aut re/
spectu eiusdē ptis nūc tarde dyastolare: nūc v̄o qescere. 3°
v̄o veloci⁹ dyastolare. Et ex isto est euidēs hūc pulsum nō
esse ꝯtinuū: q: cū sit intersectus nō pōt esse ꝯtinuus ex quo
pꝫ ꝙ rubrica capituli nō bene dixit cū dixit. Capitulū d̄ spē
bus mot⁹ ꝯtinui. ¶ Scd̄s de dictis pulsib⁹ dr̄ vndosus: dr̄

Pulsus vndosus.

enīꝫ fluctuās vel fluctuosus siue estuosus. Et ipse est dixit
Aui. qui est diuersus in magnitudine partiū vene ꝛ earum
paruitate: ꝛ in eleuatiōe ipsaꝝ ad superiora: ꝛ in latitudine
ꝛ cōsecutione ꝛ ꝑcussione a ꝓncipio motus pulsus cū mol/
litie que est in ipsa. Et ipse qdē nō est valde paru⁹ ꝛ hꝫ la/
titudinē quādā: ꝛ silatur vndis: quaꝝ alie alias sequuntur
fm̄ rectitudinē cū diuersitate que est inter eas in eleuatiōe
eaꝝ ad superiora: ꝛ descētiōe ad inferiora: ꝛ in velocitate ꝛ
tarditate. Dixit Alm̄. pulsus fluctuās est qui fm̄ latitudi/
nē magnā digiti occupat ptē cū lenitate ꝛ repletione: cum
eo tn̄ nō est magna eleuatio neq̄ subita: sed dr̄ ꝙ eleuatōuꝫ
eius vna fit post aliā. Ideo similat̄ vndis: quaꝝ vna aliam
seqtur. Et Aue. dixit vndosus est ille q̄ variat̄ in magnitu/
dine ꝛ paruitate partiū organi in eminentia ꝛ ꝓfunditate
ꝛ in strictura ꝛ largitate cū mollitie sulie organi ꝛ declinat
parū ad paruitatē: sed nō multū: ꝛ vl' suus motus similat̄
vndis maris: ꝛ ab eis nomē suscepit. Pro dictis notent ꝙ
pulsus vndosus multipliciter est diuersus. s. in magnitudi/
ne ꝛ puitate partiū ꝛ in eleuatione ipsaꝝ ad superiora ꝛ in
latitudine partiū ꝛ in postpositiōe: ꝛ in ꝑcussione cū molli/
tie arterie. Et notāt ꝙ sicut in vndis ꝓcedētib⁹ fm̄ rectum
vt experiātia pꝫ vna subleuat̄ sursum: ꝛ alia deprimit̄ de/
orsum ꝛ vna subleuat̄ magis alia: ꝛ vna sil' deprimit̄ ma/
gis alia: vna etiā velociter mouet̄: ꝛ alia tarde: siue vna mo
uet̄ velocius alia: ꝛ alia mouet̄ tardius alia. Et vna ēt exi/
stit maior, alia minor: ꝛ vna etiā existit latior alia: vnde etiā
sequit̄ cito motū alteri⁹: ꝛ alia nō ita cito. Immo etiaꝫ vna
aliqn̄ intm̄ suū motū accelerat: vt igredi videat̄ aliā ꝛ alia
opposito mō se hꝫ. Ita cōsiles diuersitates in pulsu vndo/
so inueniri ꝯtingit: vt pꝫ in appropinquātib⁹ sudationi.

Pulsus vermiculosus.

¶ Tertius pulsus dixit Aui. est vermiculosus qui est vn/
doso silis: sed est paruus multe spissitudinis: cui⁹ spissitudo
sentit̄ a multis velocitas: s; nō est vndosus aut nō est par
uus respectu isti⁹: nec ita spissus ꝛ dr̄ vermiculosus: q: sub
digito sentitur motus similis motui vermis. ¶ Quartus

Pulsus formicās qui oībus est minor debilior ꝛ spissior.

pulsus dicitur formicans dixit Gal'. 10. pulsuum. ꝛ scribitur
a Rabi in 4ᵃ ꝑticula. queadmodū seqtur pulsum fluctuan
tem cum est paruus pulsus vermiculosus sic sequit̄ pulsuꝫ
vermiculosum cum cessant eius motus magni ꝛ rema/
net in eo vnus motus pulsus formicās: ꝛ est motus valde
minimus similis motui formicarū: ꝛ est in eo v̄a inequali/
tas: tn̄ ꝑpter ei⁹ puitatē nō cōprehēdit̄ a sensu eius inequa
litas. ꝛ talis pulsus est in magna puitate d̄bilitate ꝛ spissi/
tudine, neq̄ inuenit̄ pulsus minor neq̄ d̄bilior neq̄ spissior
isto. ꝛ innuit velocitatem: sed non est velox: ipse enim est
valde minor ꝛ vehementioris spissitudinis q̄ꝫ vermicula/
ris. Et dixit. A. qn̄ v̄miculosi ꝛ formicās diuersitas in ele/
uatiōe ad supiora ꝛ ꝑcussione ꝛ ꝯsecutiōe in sensu est mani

Pulsus serrinus.

festior ipsoꝝ diuersitate in latitudine: imo q̄si non apparet
illud: q: in ambabus ꝑpter debilitatē v̄tutis modicū fit la
ta arteria: formicās tn̄ ē valde minor v̄miculoso. ¶ Quin
tus pulsus est s'rin⁹ q̄ dix̄. A. vndoso pau diuersitate silat̄

ꝛ in eleuatiõe ad supiora ꝛ in latitudine ꝛ in ꝑcessiõe ꝛ cõ/
secutione:sed est durior ꝛ cũ duritie ipsius ptes ei⁹ in duri/
tie diuerse existũt. Et serrinus qdẽ est pulsus velox spissus
durus cui⁹ partes in magnitudine dyastolis diuerse existũt
ꝛ in duritie ꝛ mollitie:pp dicta notãt ꝙ in serrino quedã
ptes magis alijs eleuant:ꝛ silr quedã partes latiores alijs
sunt:ꝛ silr in ꝑcessione ꝛ ꝯsecutiõe:eo ꝙ quedã ptes citant
motũ suũ, quedã vero tardãt:verũtñ differt ab vndoso:q2
serrinus durior est vndoso:cui⁹ tñ partes in duritie diuerse
existũt. Est itaqꝫ pulsus serrin⁹ velox spissus ꝛ durus cui⁹
partes in magnitudine diuersificãtur dyastolis ꝛ in duritie
arterie ꝛ ei⁹ mollitie. Et dĩ serrin⁹ pp silitudinẽ quã hꝫ ad
dẽtes serre:q2 diuersimode ꝓcedũt qdã ad dextrũ ꝛ quidã
ad sinistrũ inter quos depresse ꝯcauitates mediãt. Sic etiã
pulsũ serrinũ aliq̃ tpe ꝯtigit eẽ dexteriorẽ ꝛ aliq̃ sinistriorẽ:
ꝛ aliq̃ magis sursũ eleuari:ꝛ aliq̃ esse magis ꝺpressum. silat
ẽt dẽtib⁹ serre q̃ad duritiẽ:ꝛ p duritiẽ differt ab vndoso:q2
vndosus ẽ mollis:differt ẽt a formicãte ꝛ a vermiculoso:q2 lꝫ
illi sint frequẽtes:nõ tñ sunt veloces:sunt ẽt parui valde re
spectu serrini. Itẽ serrinus est durus: sed illi necio nõ sunt
duri. Almãsor quoqꝫ dixit. pulsus serrin⁹ est durus in cui⁹
ꝑcussione inuenit diuersitas ex qua cũ vnus percutit digi/
tus in alijs sentit quies ꝛ cũ alijs fuerit quies in alio sentit
ꝑcussio. Dicũt qdã in pulsu serrino qñqꝫ sub vno digito vl
sub duobus sentit motus ꝛ sub alijs nõ sentit:ꝛ qñqꝫ sub
vno digito sentit fortis sub alio ꝺbilis sub tertio velox sub
q̃rto tardus:aut qñqꝫ sub vno digito sentit debilis sub 2°
q̃li deficiẽs sub tertio nõ sentit oĩno nec sub q̃rto silr cau/
de soricine finitiue. ¶ Sextus pulsus hñs nomẽ dĩ cauda

Pulsus caude sorici/ cine.

soricina ꝛ est dixit Auer. ille q semp variat:q2 aliqñ varia/
tur ab augmẽto diminutione:ꝛ iste vocat cauda soricina
finitiua:aut ꝓcedit a diminutione ad augm̃ : ꝛ iste vocatur
cauda soricina retornatiua. Et dixit. istud augmẽtũ ꝛ dimi/
nutio aliqñ sunt ꝓportionata ꝛ aliqñ nõ:q2 vtraqꝫ cauda
põt esse sub pulsu ineq̃li ordinato:ꝛ ẽt sub inordinato. Et
dixit Aui. pulsus cauda soricina est ille q ordinat in diuer/
sitate partiũ a diminutiõe ad augmẽtũ:aut ab augmento
ad diminutionẽ. sup. aut inordinat:sed nõ expressit de ꝓce/
dẽte inordinate:q2 rarius inuenit:ꝛ vsplr cauda soricina
ꝓcedit ordinate. Et dixit Aui. est cũ cauda soricina. s. vtra/
qꝫ est in pulsibus multis:ꝛ est cũ est in vno pulsu in parti/
bus eius multis:aut in parte vna:de quo dixit Constãti in
pãtegni. ꝙ eius diuersitas est fm magnitudinẽ ꝛ puitatem
velocitatẽ ꝛ tarditatẽ fortitudinẽ ꝛ debilitatẽ. Et Aui. dix
ei⁹ diuersitas pᵃ est illa que est in magnitudine:ꝛ etiã est cũ
compatiõe velocitatis ad tarditatẽ ꝛ fortitudinis ad debili
tatẽ:dĩ aũt cauda soricina. q2 in suo ꝓcessu similatur caude
muris que in extremitate sua iuxta anũ est grossa:ꝛ in alia
extremitate est subtilis ꝛ ꝓcedendo ab extremitate grossa
ad subtilẽ ꝓcedit ordinate ab augmento ad diminutionẽ:
naꝫ vna pars ordinate excedit aliã:ꝛ ita ꝙ itur ordinate de
magna ad puã. vl ecõ de parua ad magnã incipiendo ab ex/
tremitate subtili. Iste ẽt pulsus qñ ꝯsiderat in plurib⁹ pul
sibus attẽditur sic:vt vnus pulsus incipiendo ab augmẽto
dyastolẽ hꝫ aliquãtã:ꝛ deinde scḋam dyastolẽ minorẽ illa:
ꝛ deinde tertiã adhuc minorẽ scḋa:ꝛ sic vlteri⁹ ꝓportiona
liter ꝛ ordinate. Cõsiderat etiã aliqñ in vno pulsu:ꝛ hoc in
pluribus partib⁹ eius:ꝛ pmo intelligẽdo per ptes partes
arterie cadẽtes sub quatuor digitis ꝛ imaginemur vnam
partẽ. i. sub vno digito ꝑcussionẽ fore maiorẽ vel minorẽ:ꝛ
deinde 3ᵃ minorẽ vel maiorẽ. i. sub 3° digito ꝛ deinde quar
tã. i. sub q̃rto digito adhuc esse minorẽ vel maiorẽ. Est enĩ
cauda finitiua qñ sub vno digito pulsus est debilis: sub 2°
debilior:sub 3° debilissimus:sub q̃rto vix aut nõ sentitur.
Et cauda tornatiua est qñ sub vno digito pulsus sentitur
debilis:sub secũdo fortis aut minus debilis:sub 3° fortior
ꝛ sub q̃rto adhuc fortior. Aut ꝯsiderat in pulsu vno i vna

pte arterie:q2 sub vno digito fm tñ distinctas partes illi⁹
ptis. Cõstãtinus in pãtegni assignauit caude soricine tres
spẽs. s. duas ꝓdictas:ꝛ 3ᵃ spẽs que est qñ pulsus pus ẽ ma/
gnus ꝛ ꝓcedit gradatim ordinate ad puũ:deĩde ad magni
tudinẽ priorẽ vel paulo minorẽ redit. Et hoc vel gradatim
vel subito absqꝫ gradatiõe. Et est hec spẽs sicut due caude
soricine quaꝝ vna seqt aliã. Et posset addi alia spẽs qñ pul
sus pri⁹ est puus deinde ꝓcedit gradatim ad magnũ:dein
de subito vel gradatim redit ad puũ. Et qdã etiã assignant
alias duas spẽs ꝛ q̃lꝫ est sicut duplex cauda soricina:quaꝝ
vna est sic si due caude soricine ab ipsaꝝ extremitatib⁹ par
uis ꝯiũgerent in q̃ pulsus incipit a magno ꝛ gradatim ꝓ/
cedit ad puũ:ꝛ sicut dcm̃ est. de magnitudine in puitate in
oĩb⁹ spẽb⁹ caude soricine:silr itelligendũ est de fortitudine
ad ꝺbilitatẽ:ꝛ de velocitate ad tarditatẽ vel ecõ. ¶ Hanc
vltimã spẽm caude soricine Aui. vocauit pulsũ messaliũ:ꝛ

Pulsus messalinus siue fusal.

cõstituit ex ea pulsum septimũ ineq̃lẽ noiatũ. ¶ Et dixit. se
ptimus pulsus est messalius. i. acualis vel fusalis ꝛ ipse est
q ex diminutiõe ꝓcedit ad aliquẽ terminũ in augmẽto:po
stea reclinat inferius cũ ordine ad diminutionẽ donec ad
pᵐ terminũ diminutiõis redeat dĩ fusalis:q2 similat fuso q
in duab⁹ extremitatib⁹ est subtilis ꝛ in medio grossus: ꝛ
dĩ acualis ab acu cũ qua qdã suũt q in figura silis est fuso
Et a qbusdã dĩ inculmat⁹:q2 cũ est in medio sui est in cul/
mo sue eleuatiõis ꝛ in extremitatib⁹ est depressus ꝛ dicũt
est ille q sub duob⁹ digitis medijs est grossus:ꝛ sub duob⁹
digitis extremis est subtilis. Aut in medio ẽ alt⁹ ꝛ aptus
ꝛ i extremis occult⁹:ꝛ apparẽt ad sensũ extremitates hui⁹
pulsus incuruari. ¶ Octauus pulsus est bis pulsans de q̃

Pulsus bis pulsans

dixit Aue. ꝙ põt eẽ ꝙ sic denoictur pp diuersitatẽ quã hꝫ i
vna pulsatione:q2 in ea interpolat ꝛ cadit:ꝛ põt eẽ:vt sic di
cat eo ꝙ pulsatiões due sunt:vna q2 qes q̃ est inter eas nõ
hꝫ tps qd mereat dici tps qetis. Et Almã. dixit. bis pul/
sans est cũ arteria ꝑcutiẽdo occurrit digito ꝛ nõ sentit qes
q̃ sistoles dici debeat:sed sensu ꝑcipit alia ꝑcussio q̃ pma de
bilior existit. Et Aui. dixit. ꝙ in pulsu bis pulsante discor/
dati sunt medici. sunt. n. qdã q ipsum vnũ pulsũ ponũt di/
uersum in ꝑcessione ꝛ ꝯsecutiõe. Et sunt alij q ponũt ipsũ
duos pulsus q̃ꝝ vn⁹ alterũ ꝯseqtur:ꝛ ad vltimũ sup eos
nõ existit tps q̃ ad cognoscẽdũ sistolẽ dilatet:deĩ dyasto/
lẽ:nõ. n. oẽ ex q̃ due sentiunt ꝑcussiones oꝫ vt sint duo pul/
sus, alioqn eẽt ille cui⁹ sensitat dyastoles:ꝛ deĩde redit duo
pulsus:nõ eni oꝫ vt sint duo pulsus nisi cũ incipit:ꝛ fit dya
stoles ꝛ postea redit ad fundũ ꝛ facit sistolẽ:deĩde redit ite/
rũ ꝛ facit dyastolẽ. Iste pulsus appellat martellin⁹:q2 silã
tur motui martelli q cũ incudẽ ꝑcutit binã cãt ꝑcussionẽ:ꝛ
sic ẽt arteria cũ dilatet binã cãt dilatationẽ. vocari ãt dñt
vn⁹ pulsus:q2 q̃uis duas faciat ꝑcussiones:nõ tñ ꝯtinet
nisi vnã ptẽ pulsus. s. dyastolẽ ꝑter alias. Arteria. n. se ali/
q̃lr dilatãdo ꝓcedit:deĩ dilatationẽ cõplet. Et dicũt qdã.
satis visile eẽ iueniri ter pulsantẽ. ¶ Non⁹ pulsus est pul/
sus itersect⁹ siue itersect⁹ ꝛ cadẽs in medio siue hñs qetem

Pulsus intersect⁹ siue cadẽs in medio.

in me°. Dñt qdã ꝙ pulsus itersect⁹ differt a cadẽte i me° in
h ꝙ itersect⁹ ẽ pulsus diuersus in q̃ arteria qescit tpe i q̃ oꝫ
moueri. Cadẽs aũt in me° ẽ pulsus diuersus q a suo ordĩe
cadit motũ faciẽs tpe q̃ oꝫ qescere. differt aũt cadẽs in me°
a gazellãte. dix A. q2 gazellãtis 2ᵃ dilata° añ venit q̃ꝫ cõplea
tur pᵃ. Sꝫ in cadẽte in medio ẽ pulsus q venit in tpe qetis
cũ ꝯplet ꝑcussio pᵃ. Et sic i gazellãte iter pmã ꝛ scḋaꝫ qetẽ
nõ iuenit qes media. sꝫ. i cadẽte in me° est oppositũ. In ca/
dẽte ẽt in me° q̃uis iueniat mot⁹ tpe qetis nihilomin⁹ am
be ꝑcussiõe sũt cõplete. Et dñt iter gazellãtẽ ꝛ bis pulsantẽ
est dĩa:q2 in bis pulsante est manifestior ꝑcussiõis dĩa in
gazellãte aũt nõ sic. ¶ Decim⁹ aũt pulsus ẽ spasmosus. Et

Pulsus spasmos⁹.

vndecim⁹ est tremulus. ꝛ 12° est pulsus q dĩ retract⁹ q filo
q torquet similat. Et sunt oẽs tres ex ca° diuersitatis in ꝓ/
cessiõe ꝛ ꝯsecutiõe ꝛ in situ ꝛ latitudie. Dñt tñ ꝙ pliꝰ ap/

pellat spasmosus: aut qr in spasmo inuenit: aut si in aliis dispone inenit spasmo silat: aut appellat pulsus spasmus ppter arteriā ei⁹ retortā ꝛ ɔctā vt in mēbro spasmato appet. Et vt. A. dix. 2ª tertij. de signis spasmi ē plsus diuersus nūc altus nūc depssus ad modū sagitte emisse ab arcu nūc alte nūc depsse inuadētis in q̄ ē tēsio arterie. Et est aut durities q̄ sequtur tēsionē: aut ēa durities in spasmo de inanitione. Et pulsus tremulus sic appellat: qr tremit arteria in pulsatiōe nō cōplete dilatata neqȝ cōplete ɔstricta: imo ɔmixtiꝫ diminuta mota motib⁹.

Pulsus tremulus

Pulsus retortus.

℞ Pulsus vō retort⁹ assilat filo qd torquet. cū. n. torquet filū cū ipsuꝫ cōponatur ex aliq̄ filis nō ꝑ adinuicē bn̄ ɔstrictis ineq̄litatē hꝫ apparētē. nā q̄daꝫ ptes altiores sunt: ꝛ q̄dā depressiores ꝛ q̄dā dexteriores: ꝛ q̄dā sinistriores. Cū aūt filū est cōplete retortū nō appet tūc ꝑdicta ineq̄litas: ita filis diuersitas repitur in hoc pulsu retorto: ꝛ ꝑ q̄ ad ꝑcessionē ꝛ ɔsecutionē motuū: vn̄ vn⁹ mot⁹ ꝑcedit finē alteri⁹ ꝛ alter ɔsequtur. scđo ex pte situs arterie cū vnā ei⁹ ptē ɔtingat altera eē altiorē aliā depressiorē: aut ɔtingat vnā ptē ei⁹ esse dexteriorē alterā sinistriorē: ꝛ hoc pp siccitatē qn corrugātē arteriā. tertio in latitudine plsus pp arteriā esse diuertimode latā pp siccitatē diuertimode cōstringētē ꝛ corrugātē eā.

Pulsus cordosus.

℞ Decim⁹ tertius pulsus est cordosus de q̄ dixit Aui. q̄ est ex summa retorti: qr spēs eius assimilat tremulo: sꝫ tn̄ in tremulo dyastoles est magis occulta ꝛ exitus ab eq̄litate sui⁹ in eleuatiōe ad supiora erit in occulto occultior: ꝛ tēsio i cordoso est manifesta: ꝛ est cū ei⁹ tēsio est ad vnā ptē tn̄ plꝫ tn̄ tales accidūt q̄les isti. s. cordosus ꝛ retort⁹: ꝛ ad vnū latus declināt in egritudinib⁹ siccis: ꝛ oēs ꝑdicti q̄tuor pulsus sunt duri: ꝛ pn̄t reduci ad pulsum serrinū. Dn̄t q̄dā cordosus est de sūma retorti: qr corda ꝑdictas diuersitates dictas de filo ɔtinet in ptib⁹ suis: q̄re simulat retorto: sꝫ tn̄ iter eos ē dr̄ia: qr aliqs retort⁹ nō est cordosus: eo q̄ cordosus vltra talē diuersitatē exiccat tēsionē. retortus igit est supior ad cordosum: similat aūt cordosus tremulo: qr in eo arteria tremit sua tēsione: nō tn̄ appellat absolute tremulus. dyastoles est magis occulta q̄ȝ in cordoso vel pp minorē virtutē vel pp resistētiā tremuli q̄ȝ cordosi respectu manus tāgētis: vn̄ eleuatio tremuli nō ita manifesta est: qr plus ꝑsibilis p tactū. Et pp ɔsilem cām dicere possumus in eq̄litatē quo ad eleuationē ad supiora in retorto q nō est cordosus esse magis occultā. Aut ēt qr in retorto absolute nō est tēsio: vn̄ arteria pōt magis equalr eleuari: ꝛ ideo ineq̄litas ista appet occultior: sꝫ in cordoso pp tēsionē ɔtingit aliquā ptē valde eleuari aliis depssis: ꝛ cordosus ꝛ retortus. sup. ꝛ pulsus eis silēs plm in morbis siccis apparēt: eo q̄ diuersitates corꝫ sunt quasi p modū corrugationis arterie. Corrugatio aūt potētissime facit rōne siccitatis.

Pulsus ethicus siue ptisis.

℞ Gal. in suo de pulsibus. inuit aliquē pulsum vocari ethicū q est puus: ꝛ in sua puitate fixus cū debilitate ṽtutis sicut est dispō ethice. Et Cōstan. dixit. q̄ appellat ptisis: qr excellit ceteros in debilitate ꝛ duritie: ꝛ dr̄ ptisim: qr i ipso ṽtus sequtur morbū nō potēs ipsum significare ꝛ est moraꝫ sā cōmersus ad exigētiā morbi. Et dn̄t q̄dā q̄ est idē vl' valde silis pulsui spasmoso ꝓuenienti ex inanitione.

Pulsus ramosus.

℞ Et Egidius in suis ṽsib⁹. de pulsib⁹ posuit quādam spēm pulsus ineq̄lis quā vocauit pulsuꝫ ramosuꝫ. Et pulsus ramosus est q in ꝑmis digitis tāgētis appet alio mō q̄ȝ in reliqs digitis: sicut si vni digito appet velox alteri tardus vni spissus alteri rarus: vni fortis alteri debilis vni incidēs ꝛ aptus alteri decidēs ꝛ occultus. Attēditur aūt iste pulsus in diuersitate ꝺm velocitatē ꝛ tarditatē spissitudinē ꝛ raritatē ꝛ ꝺꝫ fortitudinē ꝛ d̄bilitatē: nō aūt ꝺm magnitudinē ꝛ puitatē: qr impossibile est q̄ sub vno digito in eadē pte arterie pulsus sit magn⁹ ꝛ sub alio digito i eadē ꝑcussiōe ꝛ eadē pte arterie sit puus. nā pulsus magnus ex necessitate q̄tuor digitos pertrāsit. Silr nō pōt pulsus ramosus attēdi ꝺm varietatē latitudinis aut stricture aut caliditatis vel frigiditatis aut mollitiei vel duritiei aut vacuitatis vel plenitudis. Nūq̄ȝ. n. in eadē ꝑcussione sub diuersis digitis pōt pulsus ramosus esse latus ꝛ strictus aut calidus ꝛ fridus aut mollis ꝛ durus aut vacuus ꝛ plenus.

℞ De pulsu nāli ꝛ tēperato. Cap. vij.

DIxit Aui. q̄ in quolꝫ dictoꝝ generū pulsus in qbus nō est supfluitas augmēti ꝛ diminutiōis pulsus nālis in eis est eq̄lis. i. q est medi⁹ iter eos nisi fortis: qm̄ nālis in eo qui est augmētatus. sup. ꝛ diminutus est inālis. Dixit eni Gal. ꝑ de accidēti. Dē nāle est ɔpatū ꝛ ecōuerso. Et iō aug^m ꝛ diminutio in pulsib⁹ recipiētib⁹ aug^m ꝛ diminutionē nō sunt nālia cū nō ɔsequāt tēperamētū imo excessum. Dicūt q̄dā. iter fortē ꝛ debilē pulsuꝫ nō dat medium: qr fortis sequit sanitatē ꝛ tēpamētū: d̄bilis aūt sequtur lapsum. Et dicūt q̄ vera fortitudo pulsus attēdit penes cōstātiā ṽtutis fortiter subleuātis arteriā. Et ex hoc sequtur q̄ pulsus fortis est ɔstāter fortis: qr vt supra fortitudo ṽtutis insequit tēperamētū cōplonis. Et dicūt q̄ aliqn̄ ꝓ aliquo tpe in corpe lasso fortiorē ɔtingit euenire pulsum addita in eo necessitate: vt in corpe febriēte: vel ēt addita necessitate in corpe colerico sano. Qr aūt a ṽtute debiliori: prius tn̄ incitata possit euenire opō fortior appet in freneticis: in qb⁹ aliqn̄ opōnes fiūt fortiores q̄ȝ in corpe tēperato: ergo ɔsilr in aliquo corpe lasso necessitate irritante nām poterit prouenire pulsus fortior.

Qualis sit pulsus nālis tēperatus.

℞ Erit ergo pulsus nālis tēperat⁹ inuētus in septē supra dictis generibus pulsus: q. s. nec ē magnus nec paruus: sed medius inter eos nec est spissus nec rarus: sꝫ medius inter eos nec calidus nec frigidus: sꝫ medius inter eos. Ex alio genere sumpto a fortitudine ꝛ debilitate fortis est tēpatus. In aliis aūt tribus generibus pulsus nō datur mediū: nō eniꝫ datur mediū inter eq̄le ꝛ ineq̄le: neqȝ inter ordinatū ꝛ inordinatū: neqȝ inter pulsum boni pōderis ꝛ mali. In qbus eq̄lis dicēdus est nālis. Et silr qui est ordinatus ꝛ q est boni ponderis.

Inter qs differētias pulsus detur medium.

Gal. autēꝫ in lib. de differētiis pulsuū dixit. q̄ inter eq̄le ꝛ ineq̄le datur mediū: cuius oppositū dixit Aui. est supra dictū: ꝓpter qđ notāt q̄ inter pulsum absolute equalē ꝛ pulsuꝫ aliquo modo inequalē: vt ꝺm qd nō interuenit mediū: vt pꝫ discurrēdo per oēs pulsus ꝺm qd ineq̄les: ꝛ sic intellexit Aui. sꝫ inter pulsum eq̄lē absolute ꝛ pulsuꝫ inequalē absolute: bn̄ interuenit mediū qui est pulsus qui nec est absolute equalis: nec absolute ineq̄lis: sed est equalis ꝺm qd vel ineq̄lis ꝺm qd: ꝛ de hoc medio intellexit Gal. Et silr est intelligēdū in gn̄e pulsus boni ponderis ꝛ mali ꝛ gn̄e ordinati ꝛ inordinati. No. q̄ inter pulsuꝫ boni pōderis absolute: ꝛ pulsuꝫ mali pōderis ꝺm qd nō datur mediū: sed inter pulsum boni pōderis absolute ꝛ mali pōderis absolute datur mediū: vt pulsus qui est boni pōderis ꝺm qd vel mali pōderis ꝺm quid. Silr in pulsu ordinato ꝛ inordinato. Nā sumēdo ordinatū: sicut supra sumptū est per Auic. silr nō interuenit inter eos mediū: sed sumendo ordinatū scđo mō vt supra appet tūc int' ordinatū ꝛ inordinatū dat mediū qđ ē plsus eq̄lis ꝛ tēpat⁹. Ipse eni nō est ordinat⁹ nec inordinatus. Itē vt supra patuit sumēdo ordinē ꝑ mō pulsus equalis ꝛ tēperat⁹ est ordinatus: qr in sua eq̄litate ꝓcedit ordinate. alr non esset eq̄lis ꝛ tēperatus. Ras. eniꝫ. 18. ɔtinētis. ɔcessit auctē Gal. pulsum eq̄leꝫ ꝛ tēperatū. Et subdit Aui. q̄ si aliquod alioꝝ generū augmētū ꝑbuerit nisi fortitudinē augmētuꝫ sequēs. i. si aliqđ alioꝝ genez augmētū receperit pp vigorē ṽtutis ob hoc nāle dicet. Et vt dicūt Aui. hic maxime intellexit de pulsu magno ꝛ augmēto magnifico ꝓpter fortitudinē ṽtutis ꝛ nō pp necessitatē adauctā. ℞ Dixit Gal. 15. pulsum. ꝛ scribit a Rabi. 18. conti. Est aliqn̄ cōplō corpis calidior sua nāli. Et cōplexio arteriarū frigidior vel ecōuerso: ꝛ similiter cordis. Et accidit aliqn̄ q̄ corpus cordis est frigidi⁹ sua cōplone naturali. Et sub a rerū circūdā/

tiū auriculas ei⁹ calloꝛ vel eꝛ⁹:ꝛ fit tūc pulsus silis pulsui nāli:ꝛ siles hāꝝ egritudinū decipiūt ꝛ faciūt errare nō solū ignorātes:verū ēt ꝑitissimos medicoꝝ. ¶ Et dix in cōmēto pulsuū. mollicies instri adducit magnitudinē in pulsu:ꝛ q2 oñiuz siccitatis adducit ꝑuitatē cū cōponunt adinuicez fit tūc pulsus eq̄lis. Et silr q̄libȝ ꝯria adducētia eq̄litatem v̄tutū cārū imutātiū pulsuȝ eq̄lē pulsuȝ faciūt:ꝛ putaṫ tūc ꝙ is cui⁹ status est talis in egritudine sit in suo statu nāli:ꝛ nō est ita. nō eni q̄libȝ pulsus nālis est eq̄lis inter extrema neqȝ q̄lȝ pulsus iṫ ea eq̄lis est nālis. ¶ Hic notāt q̄dā p⁹ ꝙ pulsus corꝑis tꝑati pōt magnificari ꝛ silr tēperatioꝛ fierit pȝ hoc ꝓsupponēdo tēperātiā hēre aliquā latitudinem. Si ergo fuerit corpus tēperatū aliq̄ð in extremo latitudis tēperamēti:tūc si tale corpus reducaṫ v̄sus mediū tēperamēti ipsi fiet magis tēperatū:q̄ȝ fuerit cū erat in extremo:ꝛ silr pulsus ei⁹ erit magi tēperat⁹. ¶ Et dicūt scđo ꝙ pulsus corꝑis tꝑati pōt magnificari remanēdo equalr tēperat⁹:pȝ h̄ de corꝑe tēperato q̄escēte cui⁹ pulsus est tēperat⁹:ꝛ cū postea moueṫ tūc necessitate adaucta ꝑ motū erit pulsus eius magnificatus:ꝛ tñ erit eq̄liter tēperat⁹:ꝛ silr pōt contingere ꝓꝑ cibū aut potū tēperatuȝ. ¶ Et dñt 3° ꝙ pulsus corꝑis tꝑati pōt magnificari ꝛ pōt esse intēperatioꝛ q̄ȝ fuerit prius ꝛ erit h̄ in corꝑe tēperato ꝙ moueaṫ a medio sue tēperātie intēdēdo calorē. In eo eni pulsus ei⁹ erit magnificat⁹:ꝛ tñ intēperātioꝛ q̄ȝ fuerit. ¶ Et dicūt q̄rto ꝙ nullus corꝑis pulsus alteri⁹ a tēperato q̄uolȝ magnificat⁹ absolute nālis est dicēdus:q2 ois talis pulsus a tēperamēto lassus est cū sit in corꝑe lasso. ¶ Et dicunt q̄nto ꝙ nullus pulsus magn⁹ absolute est nālis:nō.n.est nālis:q2 tēperat⁹:nec q2 relat⁹ ad corpus tēperatū:ḡ nō est dicēdus absolute nālis. Nā ꝑmo tēperat⁹ pulsus nō est magn⁹:imo est medi⁹ inter magnū ꝛ ꝑuuȝ. pulsus.n. lassus a tēperato nō est nālis re⁹ tēperati:imo dr lassus respectu illius. ¶ Et dicūt sexto ꝙ pulsus magn⁹ ꝑꝑ intēsionē v̄tutis est nālis respectu magni ꝓpter necessitatē adauctā:q2 nāli⁹ est v̄tutes augeri q̄ȝ necessitatē:ꝛ de hoc ꝓꝓrie intellexit Aui. in verbis supradictis. Et dicūt septio ꝙ aliq̄ð corpus lassuȝ pōt hēre pulsuȝ gradualē cōsilem corpori tēperato:ꝛ tñ tendit ad mortē pȝ hoc:q2 aliq̄ð corpus pōt hēre pulsum magnū ꝛ velocē respectu corporis tēperati q̄ð hēbit aliq̄ñ pulsuȝ ꝑuū ꝛ tardum respectu corporis tēperati:ergo aliq̄ñ:q2 tēpore intermedio habebit pulsum consimilem temperato.

¶ De causis pulsus in generali. Cap. viij.

Ausarū pulsus dixit Aui. q̄dā sunt cōes nēcio essentialē ꝯstitutionē pulsus ingrediētes ꝛ vocanṫ cōtētiue. Et q̄dā sunt ꝯstitutionē pulsus nō ingrediētes. Et ꝑme q̄dē dicunṫ cōes siue ḡnales:q2 in quolibȝ pulsu cōcurrūt causando:ꝛ dicuntur necessarie:q2 sine ipsis pulsus esse nō pōt:ꝛ appellātur eēntiales:q2 per diffōnē essentiā explicāt pulsus. Et dicunṫ cōtētiue q2 ꝯtinēt pulsum vel pulsus essentiā q̄uēadmodū cā dicitur cōtinere effectuȝ. G. aūt in lib. de causis cōtētiuis dixit. ꝙ phyci ꝯtentiuā cām que ꝯiuncta est nomināt. Et subdit. si q̄s voluerit has cās. s. cōiūctas noiare ꝯtētiuas generatiōes pulsuū nō ꝓꝓrie q̄dē: sed abusiue:grā. s. manifeste ꝛ cōpēdiose doctrine nō male vteṫ nūcupatione. Alie v̄o cause a ꝯtētiue cōstitutionem pulsus nō sunt ingrediētes:q2 neqȝ ꝑ eēntiales ꝯstitutiōes: neqȝ per diffōnē essentiā pulsus explicāt:de q̄bus dixit A. ꝙ eaꝝ q̄dā sunt insepabiles:quaꝝ ꝑmutatione ꝑmutaṫ iudicium pulsus: ꝛ vocanṫ cāe insepabiles ꝛ sunt ille oēs q̄ a corpore separari nō possunt q̄n varieṫ pulsus: sicut etas sexus ꝛ hmōi. Etas enim nō ingrediṫ ꝯstitutionē pulsus: nō explicaṫ eni essentia pulsus per etatē:ꝛ dr insepabilis: q2 pōt q̄n corpus sit in etate ḃm cui⁹ etatis varietatē cōseq̄tur pulsum variari. Et silr est de sexu ꝛ alijs. Et alie sunt seperabiles que vocātur mutātes pulsuȝ absolute ꝛ sunt oēs ille que nō necessario:sed ꝯtingenter nostris pñt applicari corporibus ꝛ mutāt pulsum:sicut balnea ꝛ multa alia. Et isti plus recedūt a causis ꝯstitutionē pulsus ingrediētibus q̄ȝ ꝑdicte que sunt insepabiles. ¶ De causis ꝯtētiuis pulsus dixit Gal. vbi supra. cās generales pulsus tres ostendimus esse. s. vtilitatē ꝛ cui⁹ grā fit:ꝛ v̄tutē vitalē a qua fit ꝛ arterie corpus ꝛ cordis q̄ð organū eius est. Et dixit Auic. ꝯtētiue cāe tres sunt. s. virt⁹ vitalis que est in corde mouēs pulsum. Et scđa est instrm eius q̄ð est vene pulsantes. Et 3ª est necessitas extinguēdi:ꝛ est adueniēs ꝑ quātitatē notam extēriōis. s. calidi. q̄. s. necessitas renouaṫ oppositas. s. extrīs termino caloris. i. calori terminato in suo incēdio aut extinctione sua:aut sua eq̄litate. Extinctio. n. dr nota. i. determinata aut nota. s. nāe nō medico. Et necessitas ista. s. refrigerādi calorē nālem est ꝑ aerē frigidū ꝯriū ei:vt in suo incendio mitigeṫ ꝛ ad eq̄litatē reducaṫ. Cū itaqȝ calīr nāle limitate intendaṫ:limitata eget extinctiōe soli nāe nota. Et cuȝ calīr cordis in qualibȝ sistole de nouo incendaṫ:ideo cōtinue necessitas extinguēdi renouaṫ que opponiṫ incendio caloris aut calorē notabilr extinguēdo:vt in corꝑe febriente in quo est necessitas valde extinguēdi calīr aut opponiṫ incendio eius sua eq̄litate q̄ñ necessitas est extinguēdi ꝛ remittēdi calīr:vt in sui equalitate. i. in sui eque nāli cōplōne ꝑmaneat:vt in sanis quos intēdim⁹ conseruare:ꝛ vnūq̄ðqȝ enīȝ corpus necessitatē hȝ taliter extinguēdi calīr vt in sui nā permaneat nisi a dispōne in qua est reducaṫ ad sanā vel meliorē. ¶ Hanc tñ necessitatē extinguēdi calorē esse cām cōtētiuā ꝛ necessariā:dñt q̄dā intelligiṫ in corꝑe nālr disposito ꝑter nām:q2 ꝓbabiliter teneri pōt hāc necessitatē non esse necessariā in dispōne aliq̄ ꝑter nām:vt in corde patiēte malā cōplōnē frigidam valde in qua non erit necessitas euentādi cū in illo nō caliditas addita:imo necessaria sunt calida:vt corrigaṫ ipsa mala cōplō frigida. Dñt tñ in ea eē necessariā dilatationē ad aerē attrahēdū vt mundificeṫ cor a vaporibus q̄ permiscentur aeri illi. mediante. n. aere illo mūdificaṫ cor a vaporibus. ¶ Sunt aūt alij qui dñt extinctionē caloris in oī dispōne quātūcūqȝ frigida necessariaȝ esse. Unde dñt ꝙ in corde hñte malā cōplōnē frigidā. ꝛ ꝓpter frigus appropinquante morti calā necessaria sunt ei: sed nō q̄cūqȝ calida. Immo calā que sunt cibi ꝛ medicine. Et dñt ꝙ cor q̄ȝtūcunqȝ frigidum obstructione ducit se ad gradū caloris sibi incōueniētē ꝓpter q̄ð eget euētatione ꝛ extinctione:qui tñ gradus caloris sibi si apponereṫ ad cor per cibos ꝛ potus ꝛ medicinas calidas cōueniēs esset ꝛ cōseruādus in corde ꝛ nō abijciēdus nec extinguēdus: sȝ q2 nō sic apponitur:imo apponitur adiutorio fumi capinosi ideo a corde per viā euentationis remouendus est.

¶ De causis pulsuū nō diuersoꝝ in generali. Ca. ix.

Uerrois 4° colliget. dixit. dicimus ꝙ causa magnitudinis pulsus ē sanitas v̄tutis ꝛ sanitas instrumēti ꝛ multa necessitas pulsatiōis. Et Aui. dixit. cū instrumētū fuerit sua leuitate obediēs ꝛ v̄tus fortis ꝛ necessitas ad extinguendū fortis erit pulsus magnus:predicte enim tres cause sunt cause pulsus magni:q2 ipsis positis ponitur pulsus magnus ꝛ ipsis remotis remouetur:ꝛ maxime eo ꝙ motus pulsus est mere naturalis nō voluntarius ḃm nostre volūtatis imperiū: verūtñ dixit Aui. in hoc capitulo. ex tribus causis predictis necessitas iuuantioꝛ est ad hoc. Gale. autem. lo. pulsuum. sicut scribitur a Rabi. in 7ª particu. dixit ꝙ virtus fortis facit pulsum per suam fortitudinem magnum si a causa necessaria nō mutatur. Et ipse Aui. cap° de pulsu etatū. dixit. ꝑncipium vnde ꝓuenit magnitudo est virtus:necessitas vero est appetens ꝛ instrumentū est adiuuās:vnde dicūt ꝙ licet virtus sit ꝑmum principiū magnificandi pulsum attamen: quia necessitas euentandi ad magnificationem pulsus tanq̄ȝ si/

Uide hoc dñter pulsus tēpat⁹ ꝑt magnificari: ꝛ simul tēperatus fieri

Cāe magnitud is pulsus.

nis ꝯcurrit:iõ Aui.dixit.ipſaꝫ eſſe iuuantioꝛẽ.Dix.n. Ar.
2°.de aia.iuſtũ eẽ a fine appellationẽ facere.Dixit.n.Auic.
ſic.ꝙ neceſſitas iuuãtioꝛ eſt ad hꝫ:qꝛ nos videmꝰ ꝙ virtute
exñte forti ꝛ q̃ꝫtũcũqꝫ bene exñte arteria neceſſitate exñte
tẽperata nõ adeo magnificaꝛ pulſus:ſicut cũ neceſſitas au/
cta eſt:quapꝑ pꝫ ꝙ neceſſitas iuuantioꝛ eſt ad magnifica/
tionẽ pulſus.¶ De cauſis aũt puitatis dixit vbi.ſ̃.Aũ.cãe

Cãe pu/ritatis pul/ſus.

puitatis pulſus ſunt p̃dictis oppoſite:hoc eſt ꝙ ſunt ꝓpter
debilitatẽ v̇tutis ſolũ:aut inobediẽtiã inſtri aut neceſſitatꝭ
puitatẽ.Et Aui.dixit.ſi virtꝰ fuerit debilis ꝓculdubio ipſaꝫ
ſequiꝛ pulſus puitas.Et ſi cũ hoc inſtrm fuerit durũ ꝛ ne/
ceſſitas pauca pulſus erit minoꝛ:ꝛ eſt etiã cũ durities inſtri
efficit puitatẽ.Sed tñ puitas cuiꝰ cã eſt durities ſeparaꝛ a
puitate cuiꝰ cã eſt debilitas v̇tutis ꝑ hoc ꝙ eſt durus ꝛ nõ
eſt debilis ꝛ breuitas ẽt eius ꝛ ꝓfunditas nõ eſt multa: ſi/
cut eſt cũ v̇tꝰ eſt debilis:qꝛ qñ cũ inſtro duro cõſtat virtus
durities minus prohibet elõgationẽ pulſus:ꝛ minus etiaꝫ
facit ad depreſſionem arterie q̃ꝫ faciat virtutis debilitas.
Cũ hoc ẽt pulſus erit durus ſꝫ nõ d̃bilis.Et dñt p̃dicta hñe
veritatẽ in ceteris pitate ſuppoſita hoc eſt ꝙ quãtũ in vno
dureſcit arteria:tñ in alio debilitaꝛ virtus:qñ ſi poneretꝛ
in vno arteria valde dura:ꝛ in alio virtꝰ valde modicũ de/
bilis eſſet ꝯtingẽs euenire oppoſitũ.Et dixit Aui. ꝙ pau/
ca neceſſitas puitatẽ efficit:ſꝫ debilitas ibi nõ erit.ſ. nec̃io.
Et dixit.ꝙ.de p̃dictis tribus cauſis nõ eſt aliq̃ q̃ ita efficiat
puitatẽ q̃ꝫ debilitas.Et dixit.ꝙ puitas ꝓueniens a duritie
inſtri cũ ꝯſtãtia v̇tutis maioꝛ eſt q̃ꝫ ꝓueniẽs a diminuta ne
ceſſitate cũ ꝯſtãtia v̇tutis:eo ꝙ virtꝰ ꝑꝑ diminutã neceſſita
tẽ nõ multũ diminuit pulſuꝫ a tꝑato:eo ꝙ nõ hꝫ ꝓhibẽs a
dilatatiõe:vñ nõ declinat vt addat ſupꝛa tẽpamentũ niſi qꝛ
nõ hꝫ neceſſitatẽ multã.¶ De cauſis autẽ velocitatis pul/

Cãe velo/citatis ſpul/ſus ꝛ tardi/tatis eius.

ſus dixit.A.vbi.ſ̃.cãe neceſſitatis pulſus eſt multitudo ne
ceſſitatis pulſatiõis:ꝛ tñ nõ eſt neceſſariũ:vt cũ hac adiun
gatur fortitudo v̇tutis:eo ꝙ pluries nã laboꝛat cũ veloci/
tate loco fortitudinis qñ fortitudinẽ nõ hꝫ:ꝛ hoc fit ꝓpter
debilitatẽ v̇tutis aut ineptitudinẽ inſtri.Et Aui.dixit.ſi ne
ceſſitas fuerit multa ꝛ virtꝰ fortis ꝛ inſtrm inobediẽs per
ſuã duritiẽ magnitudini nõ poterit eſſe qn pulſus fiat ve/
lox vt velocitate reſtauret illud:qd̃ ei deeſt ex magnitudie.
Dñt qdã.pulſus fit velox ex forti caloꝛe.Et aliȷ dñt ꝙ fit a
caloꝛe ſubeꝫ ſpũs õperãte:ꝛ ipſaꝫ agilẽ reddẽte.Et aliȷ dñt
nõ videꝛ hoc veꝝ.qꝛ vt ſic pulſus iuuenũ eẽt velocioꝛ pul
ſu pueroꝝ cuiꝰ oppm ponũt auctoꝛes.Et iõ dõm eſt ꝙ eſt
ꝓpter neceſſitatẽ adauctã cũ debilitate v̇tutis nõ potentis
magnitudinẽ facere.¶ De cauſis aũt tarditatis pulſus dix

Cãe ſpiſſi/tudinis/pulſus.

Auer.ꝙ ſunt p̃dictis ꝯ̃rie.ſ.nõ nec̃itas aucta aut v̇tutis de
bilitas aut ambe.¶ De cauſis aũt ſpiſſitudinis pulſus.dix
Aue.ꝙ ſunt eedẽ cũ cauſis velocitatis ꝛ nã iſtũ pulſuꝫ ope
ratur qñ nõ põt facere fortẽ vel velocẽ.dixit Aui. ſi virtus
fuerit debilis pulſus nõ poterit magnificari:ꝛ ſi velocitas
in eo nõ opata fuerit,nõ poterit eſſe qn fuerit ſpiſſus:quate
nus ſpiſſitudo reſtauret illud qd̃ ei defuit ex magnitudine
ꝛ velocitate ꝛ vices multe tenebũt locũ vnius ſufficiẽtis ꝛ
magne aut duaꝝ velociũ.Et hoc qdẽ ẽ dixit Aui.ſicut cuꝫ
hoi nec̃e eſt ferre põderoſaꝫ rẽ quã ſi poterit totã vna vice
feret:ſi nõ:diuidet eã in duas ptes ꝛ feſtinabit:ꝛ ſi non: in
multas ptes ipſaꝫ diuidet ꝛ feret quãqꝫ ptẽ:quoꝺ mõ pote
rit cũ ſpatioſitate aut velocitate: deinde nõ ceſſabit donec
quaſlibꝫ oneraturas ferat:ſꝫ fit in eis tarditas.Qꝛ ſi multe
fuerit debilitatis ſtabit tũc ꝛ feret eã feſtine:ſed redibit cuꝫ
tarditate.Si aũt v̇tus fuerit fortis ꝛ inſtrm obediens: ſed
nec̃itas erit maioꝛ tꝑata v̇tus augmẽtabit velocitatẽ cum
magnitudine.Et ſi adhuc neceſſitas erit fortioꝛ erit cũ ve/
locitate ꝛ ſpiſſitudine magnitudo.deinde dixit Ga.io° pul/
ſuũ.ꝛ poniꝛ a Rab.in 4a pti.Cũ augmẽtaꝛ caloꝛ nãlis coꝛ
pis imutat pulſum ad magnitudinẽ.ꝛ cũ augmẽtaꝛ magis
addit magnitudini velocitatem:ꝛ cũ plus illo augeꝛ addit
velocitati ſpiſſitudinẽ.Sic ergo cũ neceſſitas eſt aucta ſu/
pꝛa tẽperatã p̃o dñia q̃ acqritur eſt magnitudo qua ceteris
paribꝰ v̇tus ꝑ tẽtat ſatiſfacere neceſſitati in vna vice:ꝛ h nõ
põt in vna vice facere niſi cũ magnitudine.Cũ ergo magni
ficat pulſum attrahit multũ aerẽ multe neceſſitati ſufficien
tẽ.Qꝛ ſi adhuc neceſſitas augeaꝛ tũc pulſuꝫ velocitat.Cuꝫ
ergo v̇tus ſit limitate potẽtie in magnificando nõ potens
plus magnificare neqꝫ ꝑ talẽ potẽtialẽ magnitudinẽ ſatiſ/
facere neceſſitati velocitat motũ vt cito attrahaꝛ aer.Qꝛ ſi
adhuc tertio augeaꝛ neceſſitas vltra velocitatẽ ſpiſſat cuꝫ
ſit inlimitate potẽtie i velocitãdo neceſſitati ſatiſfacere fre/
quẽtat pulſuꝫ.Si v̇o v̇tus debilitata fuerit:nõ tñ multũ ꝛ
neceſſitas aucta fuerit p̃ acqriꝛ velocitas:ꝛ vltimo ſpiſſitu
do.eo ꝙ maioꝛis effectꝰ eſt ceteris paribꝰ magnificatio q̃ꝫ
velocitatio q̃ꝫ frequẽtaº.Si v̇o v̇tus multũ debilitata fue/
rit ꝛ neceſſitas aucta in p̃ acqriꝛ ſpiſſitudo.¶ Dixit Aui.
in ca.de pulſu ſexus ꝛ etatũ:ꝙ ois pulſus in quo ꝑſeuerat
virtus ꝛ eſt ſpiſſus opꝫ ꝓculdubio vt ſit velox.Añ enĩꝫ eſt
velocitas q̃ꝫ ſpiſſitudo:ſtãte.n.ꝯſtãtia v̇tutis ꝛ obedientia
inſtrumẽti maioꝛ neceſſitas reqriꝛ ad inſpiſſandũ.dixit.G.
io°.pulſuũ.ꝛ poniꝛ a Rabi.in 4a pti.v̇tus debilitate mul/
ta nõ facit pulſum debilẽ tñ:ſꝫ facit ipm etiã puũ:ꝛ ꝓpter
ſuã puitate facit ipm ſpiſſuꝫ.¶ Et ſcias ꝙ ſtãte inobedien
tia inſtri nõ multũ cũ ꝯſtãtia v̇tutis ꝛ nec̃itate aucta pmuꝫ
qd̃ acqriꝛ eſt velocitas ꝛ d̃inde ſpiſſitudo.Qꝛ ſi pulſus fue
rit mõ ſiꝛ magnꝰ velox ꝛ freqẽs ꝛ diminuaꝛ nec̃itas tunc
ceteris paribꝰ p̃ diminuuntꝛ ſpiſſitudo:deiñ velocitas ꝛ vl/
timo magnitudo:ꝛ ſic qd̃ p̃ aduenit vltio recedit.Sꝫ ſi ſtã/
te pulſu magno veloci ꝛ ſpiſſo diminuaꝛ v̇tus ꝛ debiliteꝛ
tũc pmũ qd̃ deꝑdiꝛ eſt magnitudo:qꝛ maioꝛ v̇tꝰ reqriꝛ ad
magnificãdũ q̃ꝫ ad velocitãdũ:deinde deꝑdiꝛ velocitas:qꝛ
maioꝛ v̇tꝰ reqriꝛ ad velocitãdũ:q̃ꝫ ad inſpiſſandũ: ꝛ cõſiſ
dicẽdũ eſt de inobediẽtia inſtri.¶ Dixit Gal.q̃rto pulſuũ.
ꝛ poniꝛ a Rabi vbi ſupꝛa:cũ infridaꝛ corpus p̃m qd̃ appet
eſt tarditas:ꝛ poſt tarditatẽ raritas:ꝛ poſt raritatẽ ſeqtur
puitas.De facto tñ eſt ꝙ qꝛ ad frigiditatẽ coꝛdis ſequitur
inobediẽtia inſtri ꝛ d̃bilitas v̇tutis pulſus p̃us appet puꝰ:ꝛ
ꝛ tñ nõ nec̃io tardus aut rarus:imo aliqñ appet frequens:
vt pꝫ ꝑ Gal.in tegni.caº de ſignis cerebri frigidi.¶ De cau

Cãe rari/tatis pul/ſus.

ſis aũt raritatꝭ dixit Aue. pulſus rarus fit ꝓpter pauci ne
ceſſitatẽ cũ abũdãtia fridi tatis:dñt qdã ꝙ põt inueniri pul
ſus velox ꝛ rarus ꝛ pulſus puus ꝛ ſpiſſus:qd̃ tali declarãt
exẽplo.Sint q moueanꝛ de vno loco ad aliud: ꝛ vnꝰ cito
ꝑgat ad locũ illũ:ſed lõgã poſtea ibi faciat qetẽ:ꝛ poſtea ci
to ad locũ redeat:vñ morꝰ fuit:ꝛ magnã ibi etiã faciat qe/
tẽ:ꝛ ſic vltra ꝯſilr.Aliꝰ v̇o lente vadat ad locũ:ſꝫ poſtea ibi
puã faciat qetẽ:ꝛ iterũ lẽte redeat ad locũ:ꝛ poſtea ibi etiã
puã faciat qetẽ:ꝛ ſic vltra ꝯſilr.Et dicũt poſſe eſt ꝙ ambo
p̃dicti tã cito redeãt ad pmũ locũ ꝛ poſſe eſt ꝙ vnꝰ añ aliuꝫ
redeat ſm ꝙ magis vel minus moꝛatur ſm ꝓpoꝛtionem
ſuã.Et dñt ꝯſilr eẽ põt in pulſu.¶ Dixit Gal.in micropul/
ſus ꝛ ſcribiꝛ a Rabi in q̃rta pti.defectionẽ v̇tutis abſqꝫ fe/
bꝛe vel cũ febꝛe pauca ſeqtur pulſus mutatꝰ per puitatẽ de
bilitatẽ tarditatẽ ꝛ raritatẽ.¶ Dixit Aui. ſpiſſitudinis cã
eſt debilitas v̇tutis aut multa neceſſitas:aut ꝑ.i.multa ca/
liditas faciẽs multã neceſſitatẽ.Et cã raritatis: dixit ipſe
eſt v̇tꝰ q̃ nec̃itatẽ q̃ in magnitudine ſupat.i.v̇tus q̃ magni/
ficãdo pulſum neceſſitatẽ ſupat:qꝛ plus magnificaꝛ q̃ꝫ re/
qrit nec̃itas: qꝛ in magnificãdo plus attrahit de aere q̃ꝫ ſit
nec̃iũ ꝓ extinctione caloꝛis:iõ pulſum rarificat.Hoc auteꝫ
facit v̇tus qñ fortis eſt ꝛ neceſſitas nõ eſt multa:ſꝫ ſic eſt tẽ
perata ꝛ inſtrm eſt ſũme obediẽs ꝑꝑ cuiꝰ multã obediẽtiaꝫ
facit pulſuꝫ maioꝛẽ q̃ꝫ ſit nec̃iũ.Et h aut qꝛ ſit irritata:aut
qꝛ intẽdit magnã expulſionẽ fumi capinoſi mediãte multo
aere attracto: facit q̃ ad h ſiſtolẽ magnã:ꝛ magnã ẽt facit
dyaſtolẽ.Et tẽ qꝛ nõ hꝫ nec̃itatẽ cito inouare motũ magnã
iterponit qetẽ:ꝛ ſic pulſum rarificat.Et ẽ ẽt cã raritaꝭ fri/

ditas multa diminuta.faciés necessitaté.⁊ nimia intésio.i. ṽtutis dbilitas:⁊ prim⁹ pditioni aductus est cā raritatis pulsus.Cū eni difficilius sit frequētare motū q̃ȝ rarificare: sicut difficilius ē corpi debili frequēter moueri q̃ȝ raro:ió tādē succūbēte ṽtute ⁊ morti appropinquāte pulsus extrīs spissus pmutat̃ in rarū vel nimia incēsio.i.ṽtutis debilitas pueniés ab incēdio fortissimo:ad qȯ seqtur nimia caloris nālis resolȯ.cui⁹ resolōnē multā seqtur infridatio ad quā

Cāe lōgi tudis pulsus.

infridationē seqt̃ pulsus rarificatio.¶ De causis aūt lōgitudinis pulsus dixit Auer.q̃rto coll'.pulsus lōgi cā est debilitas ṽtutis q̄ nō pōt extēdere arteriā in latitudinē ⁊ pro funditatē ħm pportionē lōgitudinis.Et h̄ est in maiori pte pp̄ter ineptitudinē instr̄i:sicut est pp̄ frigiditatē ⁊ tēsionē cutis. Aui.aūt dixit.longitudinē pulsus cause magnitudinis pulsus p certo efficiūt cū aliqȯ phibēs amplitudinē phibuerit ⁊ eleuationē.s.arterie ad supiora nō pmiserit fieri:sicut durities amplitudinē phibet ⁊ dēsitas carnis ⁊ cutis eleuari sursum nō pmittit.Et hoc sine pulsus fit lōgus respectu tēpati siue respectu sui sani.Et subdit.est etiā.cū in amplitudinē nō addit macies.s.cū puenit ex corpis exiccatione.sup.⁊ est cū addit in eā.Dicūt qdā pulsus fit longus

Cāe breuitatis pulsus.

pp̄ter fortitudinē virtutis ⁊ additā necessitatē cū inobediētia instrumēti.¶ De causis aūt breuitatis pulsus dix̄ Aue. vbi.s̄.cā curti pulsus est opposita cāe pulsus lōgi:⁊ fit pro pter ṽtutis debilitatē:⁊ pōt esse q̄ fit pp̄ instr̄i rigiditatem aut pp̄ter ambo.Dicūt qdā pulsus curtus fit pp̄ter aggrauationē ⁊ ṽtutis debilitatē:vel per carnositatē aggregatā supra arteriā.¶ De causis aūt pulsus lati dixit Aue. q̄ cā

Cāe latitudis pulsus.

eius est fortitudo ṽtutis cuȝ aptitudine instr̄i ⁊ nūc dixit. Amplitudinē efficit venaꝝ vacuitas cū pp̄ ipsam tunica supior vene sup inferiorē declinat ⁊ dilatat̃ ⁊ multa instr̄i lenitas. Notāt q̄ pulsus fit latus pp̄ter tres cās.s.pp̄ter mollitiē instr̄i ħm quā instr̄m disponit̃ vt ptes eius supiores deprimant̃ ⁊ cadāt sup inferiores.⁊ difficile fit virtuti mouere ptes supiores:q̄re solū lateralr̄ mouet eas ⁊ addit in dilatationē pulsum latū faciēs.scḋa cā est vacuitas instr̄i pro pter quā facile est ptē supiorē cadere supra inferiorē. Et 3ª cā est carnositas stās supra pteȝ supiorē instr̄i aggrauās ⁊ ipsam supra inferiorē cadere cogēs. Et pp̄ dictas tres cās seqtur dilatatio in latum.¶ De causis strictitatis pulsus

Cāe strictitatis pulsus.

dn̄t q̄ pulsus strict⁹ fit pp̄ cās oppositas causis pulsus largi.Et sunt iste cāe tres.¶ Prima est plenitudo instr̄i.Cum eni arteria repletur extēdit̃ ħm lōgū ⁊ ɔtrahit̃ ħm latū. Et scḋa est siccitas eius pp̄ter quā cōtrahit̃ ⁊ minuit̃ ħm latum.Et tertia est durities arterie.¶ De causis aūt altitudi

Cāe altitudis pulsus.

nis pulsus dicūt q̄ est necessitas addita ⁊ debilitas ṽtutis nō multa.dū.n.ṽr⁹ est debilis:sȝ nō multū mouet ad partē ad quā mouere est facil̄r⁹:⁊ hoc est ad ptē supioreȝ q̄ spūs nāl̄r moueť ad supius.Et dixit Gal.in lib.de pnosticatione mot⁹ arteriarū in altū eleuat̃ amp.ħm alterutrā dimensionē q̄n nā conat̃ excernere qȯ cōtristat ex corpe q̃ȝ aū q̄n

Cāe depsſiois pulsus.

nō conat̃.¶ De causis aūt depressionis ⁊ pfunditatis pulsus dn̄t q̄ est ṽtutis debilitas ⁊ spūs paucitas.Cū.n.spūs est paucus ⁊ virtus est debilis coadunat̃ in inferiorib⁹ ar

Cāe debilitatis pulsus.

terie ⁊ nō spargit̃ ad supiora eius.¶ De causis aūt debilitatis pulsus sunt.dixit. A.ex mutantibus cdiū.s.oē accidēs aie ṽtutē resoluēs:⁊ vigilie supflue resoluēdo:⁊ exercitiuȝ supfluū:⁊ cūo.s.supflua:⁊ macies sil̄r supflua nō valēs resolutioni resistere:vel macies.i.cā macilentū faciēs paucificās spūm ⁊ calorē nālē:⁊ hūor venenosuȝ ⁊ corrupt⁹ corrūpēs calorē nālē ⁊ spūm ⁊ humor motus.s.hn̄s malā q̄litatē:maxime q̄n in suo motu obuiat mēbris multi sensus cōtristādo ea virtutē debilitat ⁊ humor ēt malus cordi vicinus pncipiū virtutū primo ledendo eius virtutē debilitat. Et in summa omne illud qȯ vehemēter resoluit virtutē de

Cāe fortitudis pulsus.

bilitat.¶ De causis aūt fortitudinis plius qdē dn̄t pulsuȝ fortē effici posse ex reb⁹ nō nālib⁹ vt ex ira fieri ⁊ ex rebus pter nām vt in alienatione mētis.Quidā aūt dicūt in dictis dispōnibus pulsum appere fortē:sed nō esse.Et alij dicūt q̄ in illis dispōnib⁹ pulsus est fortis per accn̄s:q̄ a ṽtute irritata ⁊ coacta.Cōstātinus aūt dixit.pulsum fortē solū ex dispōnib⁹ nālibus causari:q̄ quāto magis tēperamēto sūt vicine tāto reddūt ṽtutē fortiorē:⁊ quanto virtus est fortior tāto pulsum magis fortē efficit.¶ De causis aūt duri

Cāe duritiei pulsus.

tiei pulsus.dixit Gal.3º.pulsuū ⁊ scribit̃ a Rabi.in quarto pti.Causa duritiei vene est altera istaꝝ trium.s.siccitas cōgelatio a frigore ⁊ tensio.Et siccitas accidit in febrib⁹ adurētib⁹ cū plōgant̃ cū malitia ⁊ pniciositate ⁊ in mella ⁊ febribus q̄rtanis aliqbus.Et cōgelatio accidit ex eo q̄ generat in corpe flā vitreū.Et tēsio accidit in spasmo:⁊ in egritudinibus similib⁹ illi ⁊ in apatibus magnis ⁊ in duritie ⁊ grossitie corpis splenis.dixit in q̃rto pulsuū.māe collice est exiccare ⁊ durificare ⁊ vaporē exiccatū mittere:⁊ sic pulsum durū facere.¶ Dixit Aui.cāe duritiei pulsus est siccitas corpis vene.durities.n.est q̄litas de scḋis ɔn̄s ad siccitatē:aut est eius fortis extensio.Extēsio tn̄ nō facit veram duritiē:sed est qdā resistētia tactui pmētis. Aut vehemens frigus cōgelās:ipm enīȝ ab extrinseco adueniēs corpi arterie remittēdo calīm eius ingrossat ipsi⁹ humiditatē ⁊ humorē in ipso cōtētū:⁊ sic est cā duritiei eius. Et est ēt dixit Aui.cū pulsus indurescit in crisibuȝ ex fortitudine pugne:⁊ pp̄terea q̄ mēbra per ipsum extēdunt̃ a pte impulsionis nāe.Cū.n.in cōmotione forti quā nā facit in crisi circa materiā fortē ɔtra ipsam mām conatū ponēs quasi per viam cuiusdā extēsionis mēbroꝝ durities impulsa consequitur. ¶ De causis aūt mollitiei seu lenitatis pulsus dixit G.vbi supra q̃rto pulsuū māe flātice est cāre pulsum mollē remol

Cāe mollitiei pulsus.

liēdo ⁊ vaporē valde remollitū mittēdo p arterias. Dixit Aui.cāe eius sunt cāe nāles mollificātes sicut nutriēs. ipsȝ enim reapponit ptē humidā. Et pōt etiā hoc facere nutriēs medicinale humectādo arteriā mō lenitas q̄litas de secūdis extrīs hūiditatē cōsequit̃.Dn̄t p hoc q̄ dixit Aui.cā nālis dedit intelligere q̄ loq̄ret̃ de vo nutriēte aut q̄ū nutriēte ⁊ nō cibū ⁊ potū q̄ sunt cā nō nālis. Et dixit.cāe egritudinales sunt cāe mollificātes sicut ydrops ⁊ litargia. Jdrops p prie yposarca cui⁹ cā est sanguis flāticus per totuȝ corpus dispsus. Aut fortasse etiā ascltes in pn̄º ⁊ anteq̃ȝ cū ea consūgat̃ arefactio mēbroꝝ:q̄n̄ tunc in ea est pulsus durus: aut dixit.ipse cāe ei⁹ sunt ea q̄ nec sunt nālia neq̃ȝ egritudinalia:sicut balneatio.s.i aq̄ dulci calīa aut tepida in q̄ ɔhit̃ mora ⁊ añq̃ȝ dsiccet.Et in sūma oē qȯ hūectat ē cā lenitat̄ arterie.¶ Cāe aūt plenitudinis seu vacuitat̄ plius:aut ēt

Cāe plenitudinis vl vacuitatis pulsus.

ipsi⁹ calitat̄ vel friditatis note sūt. Arteria replet̃ aut mlto spū:aut mlto sāguie:aut alio hūor:aut mlto fūo capinoso. ¶ De causis diuersitatis pulsus in generali. Cap.x.

Dixit Gal.io.pulsuū.⁊ scribit̃ a Rabi i 4º ptic. Arterie q̄n circūdant̃ ab aliquo qȯ eas impellat ⁊ loca dilatatiōis impedit siue illud humor sit siue apa pulsus ineq̄les fiūt in suis ictibus:⁊ sil̄r cū mult⁹ sanguis in arterias ⁊ venas fluit fiunt pulsus inequales eadē inequalitate ⁊ in sūma quotiēscūq̃ȝ aliqd ipellit arterias forti impulsiōe vel opilat eas fiūt pulsus ineq̄les in ictib⁹ suis.¶ Dix̄

Cāe diuersitatis pulsus in generali.

Aue.q̃to coll'ȝ.cā gn̄is supti a diuersitate ⁊ silitudine manifesta est:q̄ assimilatio.s. eq̄litas nō fit nisi rōne bonitatis ṽtutis ⁊ ipsi⁹ eq̄litas pmutatiōis vo ab eq̄li cā est euaporatio ṽtutis.i.ei⁹ debilitas p resolutionē ⁊ ipsi⁹ debilitas.s.p aggrauationē ⁊ cā talis pmutatiōis ē vna duaꝝ reꝝ.s.aut p aliquā cām q̄ ṽtutē dbilitat ⁊ aggrauat:sicut dn̄iuȝ hūorū multoꝝ:Aut pp̄ aliquā cām calorē intrīsecū cordis ledētē:q̄ ōscēdit.s.distrahit calorē sic dolor qris stōi:⁊ pōt eē q̄ fit h̄ pp̄ dbilitatē ṽtut̄ ipsi⁹ ō motu istr̄i:sicī ɔtigit i fine egritu^m nocētiū. Jō dbilitas sp dr̄ in cōpatiōe:q̄ sic ɔtigit pp̄ cām maloꝝ hūoꝝ:ita nō ē ipossibile vt sit cā.s. dbi

litatis mot⁹ instri ipsi⁹. ¶ Dix̄ Aui. cā diuersitatis pulsus est cōstātia ṽtutis ⁊ grauitas māe cibi aut pot⁹ aut humo/ris. Cū.n. fuerit in stō cib⁹ mult⁹ aut humor mult⁹ grauās supra nām ṽtute nō ente debilitata neq; resoluta pulsus cā tur diuersus nō potēte virtute ꝑp illā oppssionē vniformi/ter mouere arteriā. Cāt aūt pulsus diuersus in tali plenitu dine ṽtute exnte debili in oī morbo de plenitudie ꝑp pugnā nāe cāe ⁊ egritudis: ⁊ eodē mō ꝯtingit ꝑp replōne venarū ex sanguine: multitudo.n. sanguinis in venis: ⁊ maxie in arterijs est cā diuersitatis pulsus gñando ⁊ suffocādo calꝫ innatū ⁊ ipediēdo ṽtutē a pulsatōe. Jōq; plin fit diuersitas in pulsu cū sanguis sit viscosus suffocans spm̄ q mouet in arterijs: ⁊ ꝓpie cū dēsitas circa cor fuerit. Et subdit. Aui. ꝙ ex causis diuersi pulsus q̄ efficiūt cū in breui tpe sūt stōi replo ⁊ tristitia ⁊ cogita° in aliq̄. sup. ⁊ oē accñs aie ad qd̄ seqt̄ suffocatio calī aut inordinat⁹ mot⁹ spūs: ⁊ subdit. ꝙ cū in stō mult⁹ fuerit hūor nō cessabit tūc diuersitas. s. dūꝫ eūet ipse: ⁊ forsan ex eo ꝓuenit tremor cordis ⁊ fiet pulsus tremulus ⁊ ꝓpie cū hūor fuerit acut⁹ mordicatiu⁹ aut ve/nenosus vt cola eruginosa. ¶ Dīit cāe diuersitatis pulsus plures sunt. s. grauitas māe cibalis vel humoralis humor acut⁹ mordicatiu⁹ in stō ꝯtētus maxie in ore ei⁹ ad quē ali/qñ ꝯseqtur tremor ⁊ pulsus tremulus pugna nāe ꝯ morbū ⁊ mām ei⁹ ⁊ conat⁹ nāe ad expellēdū rē nociuā: ⁊ erit tunc diuersitas in pulsu plus ⁊ min⁹ fm q̄ntitatē nocumēti. Jn q̄ conatu si nā erit fortior ledēte re erit numerus ꝑcussionuꝫ magnaꝝ maior, ⁊ replo venaꝝ ex sanguine maxie viscoso ⁊ suffocatiuo. Et tristitia ⁊ angustia ⁊ timor ⁊ excogitatio ꝓfunda in aliquo: vñ dixit Gal. in lib. de ꝓnosticatiōe. ꝙ pulsus repēte ineq̄lis multotiēs factus signat aiam excogi tantē. Nā hic pulsus his qui in agonia sunt circa aliquaꝫ rem contingit: sicut ipse inuenit in mulierē diligētē Pliadē audito ꝙ pliades bñ saltasset: ⁊ dīit ꝙ tñ in pulsu dyastoles ⁊ sistoles diuerse sunt h̄ ꝑp pugnā nāe fit: ⁊ tūc si finis dya/stolis fortior fuerit ⁊ maior q̄ꝫ ipsius pn̄m erit meli⁹ ⁊ c°. Et si finis dyastolis fuerit velocior supfluū putridinalē si/gnificat calorē. ¶ Dīit ꝙ cā pulsus inclinati q est ille q at/tēdit fm diuersitatē ꝑcussionū in digitos medios ⁊ in ex/tremos sicut si sub p° ⁊ q̄rto digito eēt pulsus occult⁹ ⁊ sub duob⁹ medijs ali⁹ ⁊ appet extrēitates arterie deorsū incli/nari est debilitas ṽtutis nequeūtis arteriā ex parte brachij subleuare aut grauitas multe carnis. ¶ De causis pulsus serrini dixit Auer. ꝙ ē ṽtutis ꝺbilitas. Dixit Aui. ꝙ cā ei⁹ est diuersitas ei⁹: qd̄ in corpe vene fusum est siue cōtinet q̄ diuersitas aut in ei⁹ putrefactiōe aut cruditate aut matu/ratiōe. Aut cā ei⁹ est diuersitas dispōnū venaꝝ in duritie ⁊ mollitie sua aut apa in membris neruosis pāniculosis. ¶ Et de causis bis pulsantis, dixit ꝙ est ṽtutis fortitudo ⁊ pāma necessitas ⁊ durities instri: q̄re nō obedit ei ꝙ ṽtutes ipsi ꝑcipiūt de dyastole in vna vice: sicut cū qs vult in vni/ca ꝑcussiōe aliqd incidere ⁊ nō obedit ei: vnde adiuuat ab alia: ⁊ ꝑcipue cū necessitas subito augmētatur. Fortitudo aūt ṽtutis ad hūc pulsuꝫ reqrit. sine ea.n. arteria p° ꝑcussio ne scā clauderet añ scōe ꝑcussiōis inceptionē: ⁊ necītas plu rima reqrit alr ṽt⁹ nō conaretur facere scōaꝫ dyastolē. Et durities instri reqrit ipediēs dilatationē in p° ꝑcussione. alr ṽt⁹ fortij pmā dyastolē valde magnificaret ⁊ n̄ egeret 2°. ¶ De causis caude soricine dixit Aui. ꝙ cā ei⁹ q̄nq; ē ṽtus ꝺbilis q de labore ad qetē ordinate ꝓcedit ⁊ ꝺ qete ad labo rē. Sꝫ ille q in vna ꝑmanet dispōne plus de debilitate ṽtutꝫ signat. Et intellexit p hūc pulsum illū q in ꝑuitate pseuerat nō qdē: q2 in illa ꝑmaneat ꝑuitate: imo in illa ꝯtinue varia tur: sed ꝑuus ꝑmanet in vna dispōne: q2 in ꝑuitate remanet. Et iō plus signat debilitatē q̄ꝫ ille q mutat ⁊ non remanet in ipa. Et pōt hic pulsus q in eadē dispōne remanet vocari cauda soricina māsiua. Et intellexit Aui. per pulsuꝫ ꝓcedē tē de labore ad qetē pulsuꝫ ꝓcedētē ordinate de magno ad paruū. plus.n. laborat virt⁹ in magnificādo pulsuꝫ q̄ꝫ in ꝑ/uificādo, cū maioris potētie sit magnificare q̄ꝫ ꝑuificare: ⁊ vocat cauda soricina finitiua: ⁊ signat debilitatē ṽtutis mi norē q̄ꝫ māsiua. Et per pulsuꝫ eūtē de labore ad qetē itelle/xit pulsum ꝓcedētē de ꝑuo ad magnū ⁊ vocat cauda sorici na reditiua q adhuc minorē debilitatē signat. ¶ Dix̄ Aū. q̄rto coll. qñ ꝑmutat pulsus ab augmēto ad diminutionē est sigm̄ diminutiōis ṽtutis: ⁊ si redit ad suū pn̄m est sigm̄ vi goris ṽtutis: ⁊ si a diminutiōe ad augm̄ deuenerit signat for tiorē ṽtutē. Ois cauda soricina signat debilitatē ṽtutis sꝫ plus ⁊ min⁹: nā māsiua plusq̄ꝫ finitiua: ⁊ finitiua plusq̄ꝫ re ditiua. Jn oī ēt supius patuit sit redit⁹ ṽsus pn̄m: sꝫ in redi/tiua magisq̄ꝫ in infinitiua: ⁊ in finitiua plusq̄ꝫ in mansiua. Quidā tñ dicūt ꝙ māsiua est minus significās debilitateꝫ q̄ꝫ finitiua ⁊ ꝙ p māsiuā nō intelligit q̄ manet in sua ꝑuita te: sꝫ q̄ manet in sua dispōne q̄ nō sic finit ad paruitatē. Et ꝓpterea dixit. A. ꝙ ꝺterior est cauda finitiua deiñ māsiua: ⁊ postea reditiua. ¶ De causis aūt cadētis in medio de q̄ Aui. intellexit eū cui defecit aliq̄ pars mot⁹: vñ subseqtur maior quies siue etiā illud in q̄ est tāta quies i medio ꝑcus/sionū ꝙ illo tpe potuisset fieri vna ꝑcussio ⁊ nō fit: intellexit ergo pulsum qescētē tpe q̄ dꝫ moueri. Et dixit. ꝙ cā ei⁹ est ṽtutis lassitudo ⁊ ei⁹ defectio: ⁊ p. i. vel dixit lassitudo q̄ꝫ/tū ad effectū ꝓcedentē ex causis intrinsecis. Et dixit. defe/ctū quātū ad ꝓcedētē ex causis extrinsecis: aut cā eius est accñs aliqd̄. s. ex accñtib⁹ aie subito euenīēs ad qd̄ aia ⁊ nā subito redeūt. dixit aūt aia q̄ꝫtū ad ṽtutē aialē ⁊ nā q̄ꝫtum ad pulsationē. Cū eni ṽt⁹ aialis ad aliqd̄ accñs multuꝫ di/uertit ṽtus pulsatilis ei subordinata eā insequr in tñ: vt motū intersecet quiete media, potuit ēt p accñs intellexisse accñs ꝓstratiuū ṽtutis: ⁊ sic maxie est dolor fortij. ¶ Scias ꝙ Gal. in cōmēto pulsuū. de pulsu ꝑipleumonicoꝝ dixit. ꝙ inuenit plius ꝺficiēs ⁊ pulsus itercidēs. Et plius ꝺficiēs ē ille in q̄ est tāta quies inter motus ꝑcussionū ꝙ aliq̄ percussio possꝫ fieri ⁊ ñ fit. Et hūc plīuꝫ. A. p° ꝑtij. ꝺ signis litargie vocauit cadētē in me°. Cui⁹ cā est fortis frigiditas obtun/dēs calīm nālē: sic ꝙ ad ei⁹ euētationē sufficit vna ꝑcussio mag°: deiñ qescit qete lōga. pulsus aūt itercidēs ē 2°. vn⁹ cui deficit aliq̄ ps mot⁹: vñ subseqt maior qes. vñ vr cadē i me° c⁹ cā ē ṽtutꝫ ꝺfect⁹. Alia ē cui deficit aliq̄ ps qetis: vñ vr mot⁹ geminari: ⁊ ē q̄si bis pulsans. Cui⁹ cā ē necītas mīta cū ꝯstātia ṽtutis. ¶ De causis aūt pulsus spasmosi. dix̄ Aui. ꝙ sūt mot⁹ nō nāles in ṽtute. i. mot⁹ ꝑter nām q̄ nā nocumēto ꝑcepto ꝯbit mēbrū sicut in spasmo facit nō pro portionato ad mām. Aut cā ei⁹ est malitia in eēntia istri. s. siccitas ⁊ durities ad quā ꝯctio ⁊ pulsus spasmosus seqt. ¶ De causis pulsus tremuli. dixit Gal. io. pulsuū. ⁊ scribi/tur a Rabi. in q̄rta ꝑti. Cū corp⁹ arterie est duꝝ ⁊ ṽt⁹ ē for tis ⁊ necītas ē multa fit pulsus tremulus. Et cū aliqd̄ isto/rū deficit nō fit tremulus. Auer. aūt 4° collꝫ. dixit. Cā pul sus tremuli ꝺbilitas ē ṽtutis. ¶ A. vō dixit. tremulus cāt ex fortitudie. s. ṽtutꝫ ⁊ duro istro ⁊ necītate extinguēdi mītū forti: q2 sine ipsis nō ꝓuenit tremor. Est.n. tremor mot⁹ cōposit⁹ ex motu sursuꝫ: ⁊ ex motu deorsuꝫ in q̄ nec virtus est totalr potēs. q̄. resistētiā seu grauitatē: nec totalr ipotēs. Jmmo stat grauitas ⁊ ṽt⁹ in quadā eqpollētia: vt nūc qdē moueat ṽtus mēbrū sursuꝫ ⁊ nūc mēbrū sua grauitate de/scēdat. Et sic est in ꝓposito q2 pulsus tremulus est cōposit⁹ ex motu sursuꝫ ⁊ deorsuꝫ añq̄ꝫ vna dyastoles cōpleat. Et iō opꝫ in tali pulsu ṽtutē eē fortē. s. aliqualr de q̄ intellexit Auer. cū dix̄. cām ei⁹ fore ṽtutis debilitatē. i. nō oino forti/tudinē: opꝫ ēt arteriā eē durā p ꝯsilem eqpollētiā: opꝫ etiaꝫ necītatē eē adauctā vt ṽtus nitat eqpollere duritici instri: vñ sine istis nō ꝓueniret tremor. Si.n. ṽt⁹ nō ꝯstaret ḡuitas ipsam opprimeret: ⁊ si nō foret durities ṽt⁹ suā cōpleret dya stolē ⁊ nō tremeret dyastolādo, sine.n. necītate forti nō face ret ṽtus conatū ꝯ duritiē. Gētil. ēt dix̄. ꝙ fit ēt pulsus tre/mulus

Cāe pulsus inclinati.

Cāe pulsus serrini.

Cāe pulsus bis pulsantis.

Cāe caude soricine.

Cāe pulsus cadentis in medio

Cāe pulsus spasmosi.

Cāe pulsus tremuli.

mulus a v̄tute d̄bili nō potēte dilatare arteriā duraʒ: ꝛ pp
h fac̄ frequētissimas dilatatiōes: ꝛ sil' in diuersis ptib⁹ arte/
rie. Et dixit. de hoc pulsu loquit̄ Aui. in ca° de charabito.
Dicūt qdā. virt⁹ conās ad motū arterie ꝛ fortit̄ pcutiēs eā
non potens dilatare eā quātū eget tremit ꝛ simul cū ea ar/
teria s̄m totū: sicut tremit aliqd corp⁹ durū pcussuʒ. ℭ De

Cāe pulsus vndosi.

causis vndosi dixit Aui. q̄ est virtutis debilitas cū organi
mollitie ꝛ frequētia sua est: sicut cū v̄tus ptē mēbri supra
aliā aggregat: ita vt iste mot⁹ mortui mēbrorū similet̄ qui
ex multis est cōpositus motib⁹. dixit Aui. cā ei⁹ est debili/
tas virtutis s̄m plimūq̄ nō pōt fieri dyastoles nisi paulati
paulatim: ꝛ sic v̄tus paulatiʒ successiue minorat ꝛ maiorat
pulsum ad modū vndarū nō potēs vniformiter mouē sur/
sum arteriā. Et dixit. est ēt cū cā ei⁹ lenitas instrī existit: sʒ
v̄t⁹ nō sit valde debil'. Instrm nāqʒ molle ꝛ hūidū pcussio/
nē ꝛ motū nō recipit q in vtraqʒ pte penetret quēadmodū
siccū instrm qd est durū suscipit: qm̄ siccitas concussioni est
apta ꝛ tremori: ē duri qdē sicci finis sui pncipij motu mo/
ueri. Mollis v̄o ꝛ hūidi ptē posē ē mouere ꝛ aliā ptē motū
sui nō pati: ppea q̄ molle cito recipit sepationē ꝛ fusionē ꝛ
diuersitatē i figura. Et differt hic pulsus a pulsu tremulo:
qꝛ i tremulo freq̄ntia cū diuersitate ē sił̄s i oib⁹ ptib⁹ arte/
rie: sʒ in vndoso nō ē sił̄s. ℭ De cāis aūt v̄miculosi ꝛ for/

Cāe pulsus vermiculosi ꝛ formicantis.

micātis dixit Aue. q̄ cāe eorū similes sūt causis vndosi: tm̄
sīt d̄biliores: sʒ plus formicātes: ꝛ ppea dcm̄ est q̄ nō sit for
micās nisi v̄miculosus pcedat. Dix. A. q̄ cā v̄miculosi ē for
tij d̄bilitas: ita vt tarditas ꝛ spissitudo ꝛ diuersitas in ptib⁹
plī⁹ piūgāt: qm̄ virt⁹ i vna hora instrm dilatare nō valet: sʒ
paulati ꝛ paulati. In formicāte tm̄ ē maior d̄bilitas: sʒ i nllo
sit viciata: qm̄ tūc eēt cā raritatꝭ pulsus nō spissitudis: sʒ isti
pulsus sūt spissi: qꝛ v̄t⁹ debil' nō potēs dilatare arteriā: debi
te dilatat eā pul̄ anti ispissādo pusillādo ꝛ tardādo pulsuʒ.

Cāe pulsus mali ponderis.

ℭ De causis pulsus mali pōderis dix̄ Aū. 4. colliʒ. qñ qes
erit: maioꝛ pponis ad motū d̄bito: tūc erit h pp debilitatē
v̄tutꝭ cū mīta ispirādi nečitate. Et qñ mot⁹ dilatatiōis erit
maioris cōpōnis ad motū pstrictōis d̄bito: tūc erit: vt ma/
ior sit nečitas ispirādi q̄ʒ expiratiōis. Et qñ erit ep̄rio: tūc
erit maior nečitas ad euaporādū vaporē fumosuʒ. Et dix̄.
q̄ pmuta° pponis duarū qetū adiuicē ē sic pp̄ pmutatiōis
duorū motuū: ꝛ iō pp psiles cās dix̄. A. si pulsus. s. mali pō/
deris fuerit i dispōnib⁹ tpis qetis cā ē aug^m nečitatꝭ: sʒ si fue
rit tal' in dispōnib⁹ mot⁹ cā ē aug^m d̄bilitatis aut nečitatis
puatio. Et subdit. si pulsus tpis mot⁹ pp velocitatē dyasto
lis ali⁹ est ab h. dīt q̄ ista lr̄a pōt exponi dupl'r. Uno mō q̄
pulsus mali pōderis dū sit mot⁹ tpe mot⁹ velocitādo dya/
stolē ali⁹ ē a pulsu mali pōderis: dū sit qes tpe mot⁹. Alio
mō ꝛ meli⁹ q̄ pulsus siue mot⁹ fact⁹ tpe q̄ dʒ fieri qes veloci
tādo dyastolē ali⁹ ē a pulsu mali pōderis: i q̄ expectat̄ qes
ꝛ venit mot⁹: ꝛ h ē notū. Nā stat dyastolē eē velocē ꝛ pul/
sum h mō nō eē mali pōderis: cū mot⁹ sit fact⁹ tpe mot⁹: ꝛ
qes tpe qetis. ℭ Dīt. pulsus mali pōderis aut ē in dispōni
b⁹ tpis qetis: ꝛ tūc ē pp aug^m d̄bilitatꝭ aut puationē necessi
tatis. Et cā hui⁹ est: qꝛ necessitas respuit iterationē qetis ꝛ
pportionē. Et v̄t⁹ iterationē mot⁹ ꝛ pportionē. ℭ De cau

Cause pulsus ramosi.

sis pulsus ramosi dix̄ Philaret⁹ q̄ hʒ fieri ex aliq̄ supfluita
te māerꝭ in pcauitate ptenta q̄ aduenienti spūi resistit: vñ to
ta arteria pp resistētiā illā dilatari nō pt: sʒ mot⁹ spūs: ꝛ cor
dis trāsfert̄ dextrorsum ꝛ sinistrorsuʒ ac si essent rami.

Cāe pulsus tortuosi.

ℭ Dixit Aue. 4. col. q̄ pulsus tortuosus sił̄s ē spasmoso:
ꝛ cāe eius sił̄s causis illius. ℭ Et dixit. cā arcuati pulsus

Cāe pulsus arcuati.

debilitas est virtutis que equal'r organi ptes ferre nō pōt.

ℭ De mutatiōe pulsus a causis nālib⁹. Ca. xi.

Dixit philaret⁹. cā mutās pulsum a trib⁹ su
mit̄. s. ab his q̄ s̄m nām: ꝛ his q̄ nō s̄ʒ
nām: ꝛ his q̄ p̄ nām. Et cāe q̄ s̄m nām pulsum
mutant sunt corporis habitudo etas ꝛ sexus.
ℭ Mutat̄ aūt pulsus s̄m cōplōnē dix̄ Aui. qm̄ pulsus cō/
plexionis calide vehemēs est necessitas. Q: si v̄t⁹ pueniat
ꝛ instrm erit pulsus magn⁹. Si v̄o vnū eorū diuersificatuʒ

Pulsus cōplexionis calide.

fuerit: ꝛ erit pulsus sicut dcm̄ est in pcedētib⁹: ꝛ si caliditas
qdē nō male fuerit cōplōnis imo nālis: erit cōplō fortis: ꝛ
sana ꝛ v̄tus multuʒ fortis. Et dixit. nō existimes q̄ si calor
inatus fortis fuerit quātūscūqʒ fuerit minuat v̄tuteʒ: imo
ex eo puenit spūs fortitudo ꝛ in aia audacia: sʒ calor cōplō
nis malitiā sequēs quāto plus augmētat⁹ fuerit: tāto plus
in v̄tute debilitatē augmētat. ℭ In cōplōne v̄o frigida dix̄

Pulsus frigide.

Aui. declinat pulsus ad ptē diminutiōis: sicut ppꝛie est pui
tas ꝛ ppꝛie est tarditas ꝛ raritas. Et cū instrm fuerit mol/
le latitudo ei⁹ augmētat̄: ꝛ ei⁹ sił̄r tarditas ꝛ raritas. Q: si
minus fuerit erit min⁹ h. Et debilitas qdē quā mala cōplō

Uide q̄ pulsus in cōplone frigida declinat pulsus ad ptē diminutionis.

hereditare frigida hereditate facit maior est ea quā mala
cōplō hereditate facit cali: qm̄ calitas calori inato magis ē
pueniēs. ℭ Cōplōne v̄o humida dixit Aui. seqtur inūda/

Pulsus humide.

tio ꝛ dilatatio. Et v̄ificat̄ hoc tā de cōplōne hūida nāli q̄ʒ
de accñtali siue p̄ter nāʒ cū tēperata fuerit in q̄litatib⁹ acti
uis: seqt̄. n. eā iundatio. i. nō eq̄ arterie eleuatio: sʒ ad mo/
dū vñ ꝛ seqtur dilatatio: qꝛ instrm humidū dilatationi est
pueniēs ꝛ obediēs. ℭ Siccā v̄o cōplōnē. s. tā nāleʒ q̄ʒ p̄ter

Pulsus sicce.

nām. dixit Aui. seqt̄ angustatio ꝛ durities: ꝛ si cuʒ duritie
fuerit virt⁹ fortis ꝛ necessitas aucta accidet his pulsans tre
mulus vel spasmosus: Et s̄m hūc modū tu poteris facere
cōpōnes aliarū dr̄iarū ꝛ cārū seruādo pn^a supradicta. ℭ Dix̄

Pulsus diuersificatur rōe diuersitatis lateris dextri ꝛ sinistri.

Aui. est cū hoi accidit vt vnū duorū laterū ipsi⁹ diuersificet̄
in cōplōne ab alio vt sinistri a dextro ꝛ ecōuerso: nō itel/
lexit de diuersitate absoluta qua latus dextrū in oibus vel
saltē in plurib⁹ s̄m quasdā calidius est sinistro: sʒ itellexit
de diuersitate respectu corporū: tpatorū vel etiā re^u ppꝛie
cōplōnis: qñ ptingeret in aliquo corporū dextrū fieri cali/
dius in sua nāli cōplōne sinistro vel frigidi⁹ vel ecōuerso.
Et accidit dixit Aui. vt ex diuersitate q̄ puenit ex calidita/
te ꝛ frigiditate horū duorū lateruʒ pulsus diuersificat̄ erit/
qʒ pulsus calidi lateris pulsus calide complōnis ꝛ lateris

Pulsus diuersificat̄ ēt rōe diuersitatis mēbrorū.

frigidi pulsus cōplōnis fride. ℭ Et nō solū pōt diuersifica
ri pulsus vni⁹ lateris a pulsu alteri⁹: sʒ ēt vni⁹ mēbri a pul
su alteri⁹ mēbri. pulsus. n. factus est vt euētet̄ calim mēbri
in quo est ipse pulsus: mō certū est q̄ cōplō mēbri pōt pmu/
tari ad calm fridū siccū ꝛ hūidū ꝛ s̄m illud v̄tus mēbri pul
sum ei⁹ efficiet. Dixit Gal. io. pulsuū. ꝛ scribit̄ a Rabi in q̄r
ta pti. Cū est cū arteria mala cōplō inequalis calidioris vel
humidioris ptis sit pulsus maior ꝛ velocior. Et cū est par/
tis frigidioris vel siccioris maior ꝛ tardior: ꝛ dixit in. 13°
eiusdē. ꝛ ponit̄ ibidē. Alr̄ imutat̄ pulsus ex mala cōplōne
corpis cordis q̄ʒ ex mala cōplōne capsule cordis vl' pulmo
nis cōitate cordis p̄ter q̄ sit radicata in corpe cordis ꝛ in/
tellexit de mala cōplōne calida vel frida: qꝛ ex sicca vel hu/
mida nō seqtur imutatio notabil'. Et dix̄. 16. eiusdē ꝛ poni/
tur ibidē. Cū pulsus arteriarū est d̄bilis virt⁹ aialis est de/
bilis i seipsa ex male cōplōnis corpis cordis cā. Et si h acci
dit in aliq̄ mēbro corpis ē tūc illi⁹ mēbri solū cōplō mala.
Et cū vni⁹ ꝛ eiusdē pulsus aliqñ est debilis ꝛ aliqñ fortis
nō ē tūc v̄t⁹ debilis i seipsa: sʒ tm̄ ibi est mala mā q̄ aggra/
uat ꝛ strāgulat v̄tutē. Dixit Aui. ex h q̄ dcm̄ ē scit̄ q̄ pul/
sus in dyastole sua ꝛ sistole nō est s̄m modū accessiōis ꝛ re/
cessiōis cordis. Immo ē s̄m modū dyastolis ꝛ ipsi⁹ corpis

Quō intelligit̄ oēs arterias psilr̄ cordi pulsare.

arterie. ℭ Ex quo hr̄ q̄ dcm̄ Gal. in introductorio pulsuū
in pn° q̄ dixit oēs arterie psilr̄ pulsant cordi ptinet v̄itatē
solū prius vniformi cōplōne suppotita. Et hr̄ etiā q̄ posē ē
arteriā vni⁹ lateris dyastolare arteria alteri⁹ lateris sistolā
te. cū pulsus lateris calidi cōpleat citi⁹ suaʒ dyastolē pulsu
lateris fridi. Et sił̄r posē est q̄ arteria vni⁹ mēbri dyastolet

Pulsus lateris dextri sentit̄ fortior q̄ sinistri lateris.

arterijs alteri⁹ mēbris vl' aliorū mēbrorū sistolātib⁹. ℭ Dix̄
pciliator. q̄ qcqd dixerit Hal. theo. 3° pulsus tm̄ vtplim sen
tit̄ fortior in latere dextro q̄ʒ sinistro. q̄uis arteria oriatur
a sinistro vētre cordis: ꝛ hoc est pp̄ter vehemētiorē irra/

diationē cordis in ptē dextrā ꝛ ꝓpter calitatē epis ꝛ fellis q̄ sunt situata in dextro. ℂ De pulsu cōplonū dixit Auer. quarto colli. ꝙ pulsus nālis cōplonis calide est maior ꝛ velocior pulsu tēperato: ꝛ pōt esse ꝙ sit frequētior. Et pulsus frigide est ei ɔtrarius. i. puior ꝛ tardior tēperato. Et posse ē ꝙ sit magis submersus: ꝛ pulsus sicce est cū tarditate durus: ꝓpterea ꝙ duricies nō est obediēs extēsioi. Et pulsus humide est mollis declinās ad fortitudinē ꝛ magnitudinē. q2 in hoc humiditas obediēs est. ℂ De pulsu aūt habitudinū corpis dixit Cōstan. in pantegni. in corpe macro. s. nālr non accītalr pulsus sunt maiores ꝛ velociores q̄ꝫ in corpe grosso. Grassi. n. hn̄t pulsus spissiores magis macroꝝ. pulsus. n. ꝑ multitudine carnis occultanᷣ ꝛ minoranᷣ: q2 pauciorissunt caloris: ꝫ tn̄ spissitudo eoꝝ ipsoꝝ recōpēsat necessitati. Dixit Aue. macies ꝛ piguedo hn̄t signonē in actu pulsus: qḋ est: q2 pulsus in corpib⁹ macilēns euidētior apparet q̄ꝫ in pinguibus: eo ꝙ in corpibus pinguib⁹ est corpus q̄si sopitū ꝛ hꝫ spissitudinē. Et ꝓpea hꝫ fortitudinis diminutionē: ꝛ hn̄t ꝑdicta vitatē ceteris parib⁹. Et etiā sm̄ plm̄: q2 posse est pulsus aliquoꝝ pinguiū esse maiores pulsibus aliquoꝝ macroꝝ: ꝫ raro. ℂ Dixit Aue. etates sūt ex rebus q̄ ponūt diuersitatē in pulsu ꝓpter diuersitateꝫ datā a cōplone: q2 pulsus pueroꝝ ex pte caloris est velox ꝛ ex pte debilitatis v̄tutis est spissus. Et pulsus iuuenū est fortis ꝓpter eoꝝ calorē ꝛ fortitudinē ꝛ est rarior pulsu pueroꝝ. Et pulsus senū est debilis tardus ꝛ rarus. ℂ Dixit. A. pueroꝝ pulsus est lenior ꝓpter debilitatē ꝛ est debilior ꝛ spissior: eo ꝙ calor est fortis: sed virt⁹ nō est fortis: q2 nōdū sunt ɔpleti. Dn̄t qdā ꝙ pulsus pueroꝝ est tēperate fortitudinis magnitudinis ꝛ frequētie: ꝛ q2 virtus eoꝝ nōdū est in robore cōfirmata. Jō no sufficit ad attrahēdū vno ictu sufficiētē aeris q̄ntitatē q̄re velocitat motū. Dixit Aui. pueroꝝ pulsus cōpone quātitatis corpis eoꝝ est magn⁹: q̄m coꝛuꝫ instrm̄ est valde molle ꝛ ipsoꝝ necessitas est fortis ꝛ eoꝛuꝫ v̄tus cōparatione puitatis eoꝝ corpis nō est pue quātitatis: verū tn̄ eoꝝ pulsus cōpone cōpletaꝝ nō est magn⁹: ꝫ est velocior ꝛ spissior pp necessitatē. Jn pueris. n. multiplicaᷣ fumoꝝ vapous collectio pp multā indigēnē ipsoꝝ ꝛ frequētiā cibi in eis: ꝛ pp hoc valde est necesse ipsum extrahere ꝛ calorē inatū ipoꝝ euētare. ℂ Juuenū aūt pulsus dix̄. Aui. est multe magnitudinis: ꝫ nō multe velocitatis. Jmmo ipe est valde diminutus ēt in spissitudine. Et ad raritatē tēdēs. Et illoꝝ qdē pulsus qui in pn̄° iuuētutis existūt est maior ꝛ eoꝝ q̄ sunt in medio iuuentutis est fortior. Et dixit Aui. nos iā declarauimus. s. ꝑ° p¹. ꝙ calor in pueris ꝛ iuuenib⁹ fere est silis ergo necītas in eis erit ꝓpinqua: ꝫ v̄tus in iuuenib⁹ est augmētata. hn̄t ergo ex magnitudine pulsus qḋ in ipso restaurat qḋ deficit ex velocitate ꝛ spissitudine: ꝛ pn̄m qdē re: vn̄ ꝓuenit magnitudo est virtus: ꝫ necessitas est apparēs ꝛ instrm̄ obediēs. Et scias ꝙ pulsus pueri q̄nto magis augmētaᷣ puer tanto a velocitate ꝛ spissitudine remoueᷣ ꝛ accedit ad magnitudinē quousq₃ ad ꝑfectā ꝑueniat iuuētutē. ℂ Et dixit. A. senū pulsus est minor ꝓpter debilitatē ꝛ est minoris velocitatis: ꝓpter hoc etiā ꝛ ꝓpter diminutionē necessitatis: ꝛ ꝓpter hoc est rarior. Et pulsus senū qui iā multū ꝓcesserūt in annos dixit Aui est puus rarus ꝛ tardus: ꝛ dixit. est etiā cū eo mollis ꝓpter humores extraneos in corporib⁹ eoꝝ multiplicatos: ꝛ nō pp humores nāles. Scias ꝙ cū incipit senectus paulatim pulsus remouetur a differētiis pulsus iuuentutis: ꝛ sic paulatim ꝓcedit in ɔ̄rias oppositas donec veniat ad pn̄m decrepite in qua ꝑdicte differētie pulsus senectutis ɔtinue p eius processum augēᷣ. ℂ Dixit Aue. sexus silr est ex rebus q̄ ponūt diuersitatē in pulsu qḋ est: q2 pulsus masculoꝛuꝫ fortior est ꝛ maior pulsu feminarū ꝛ pulsus mulierū est maior ꝛ debilior: ꝫ est velocior: eo ꝙ velocitas est eis loco fortitudinis. Et Aui. dixit. masculoꝝ pulsus maiores sunt ꝛ fortiores

De pulsu habitudinum

De pulsu etatum.

De pulsu sexus.

valde ꝓpter vehemētiā virtutis eoꝝ ꝛ necessitatis ipsoꝝ. Et ꝓpea ꝙ eoꝝ necessitas magnitudine cōpleᷣ est eoꝝ pulsus tardior pulsu mulieꝝ ꝛ rarior. ℂ Dn̄t qdaꝫ ꝙ pulsus mulieris ꝑgnātis in pn̄° ꝑgnationis est magn⁹ fortis ꝛ velox: q2 calor fetus calorē matricis augmētat nālē: ꝛ silr ēt sanguinis mēstrui retētio: vn̄ fiunt pulsus magni ꝛ veloces ꝛ fiunt fortes: q2 virt⁹ mr̄icis pp puā fetus molē nullā patiunᷣ oppssionē. Jn medio aūt ꝑgnatiōis remoueᷣ pulsus paulatim a dictis differētijs ꝛ gradatim ꝓcedit in puū debilē ꝛ spissum: q2 virt⁹ grauaᷣ maioritate fetus: inspissatur tn̄ tūc pulsus ꝓpter necītatē augmētato calore. Jn fine vo ꝑgnatiōis pulsus debilitando ꝓcedit ꝛ puificando: q2 virtus multū a mole fet⁹ grauaᷣ: mult⁹ etiā sanguis ꝛ sp̄us ad nutrimētū fetus accedit: sp̄ualia etiā mēbra dilatata matrice cōprimūtur magnificato fetu: verū in spissitudine pulsus augeᷣ vt necessitati satisfaciat matricis ꝛ fet⁹. ℂ Dixit philaretus. Jn pregnantibus pulsus parui sunt ꝛ spissi ꝛ veloces ꝓpter inducentem necessitatē matricis ꝛ fetus.

ℂ De immutatione pulsus a rebus nō nālibus. Ca. xij.

De immutatione pulsus pp tpa anni dixit Aue. q̄rto colli. ꝙ permutatio facta in pulsu ꝓpter tpꝫ anni a se nō est multū occulta: q2 pulsus veris est calidius ꝛ humidi⁹: sicut est in habētibus cōplonē candē: ꝛ silr alia tria tpa se hn̄t. ℂ Et dixit. ꝙ qui opinanᷣ ꝙ pulsus autūni sit silis pulsui veris in fortitudine ꝛ frequētia aut tēperie penitus errāt: ꝓpterea ꝙ illo tēpore v̄tutes sunt diminute pp paucū calorē sp̄uum. Jmmo isto tpe est q̄si silis v̄tuti senū: q2 illud tps tēpori senectutis silaᷣ. Et ꝓpea tūc plura terre nascētia senescūt: ꝛ etiā virt⁹ gn̄atiua in illo tēpore in vegetabilib⁹ ꝛ aialib⁹ debilitaᷣ. ℂ Dixit. A. in vere est pulsus puus: nō tn̄ in oi re: ꝛ est in fortitudine augmētatus ꝛ locut⁹ est de v̄e seruāte nām suā. ℂ Dn̄t ꝙ rōne dispōnis veris seruātis nām suā pulsus respectu alioꝝ tēpoꝝ anni est ꝑuus: ꝛ iō dn̄t repiri hic aliaꝫ lr̄am q̄ dicit ꝙ pulsus est eq̄lis in oi re ꝛ augmētaᷣ in fortitudine. Si autē lr̄a dicat puus pōt corrigi p id qḋ seqᷣ: nō tn̄ in oi re: q2 nō in oi tpe v̄is. in pn̄°. n. veris est puus q̄ꝫ absolute: q2 absolute in oi pte v̄is est tēperat⁹ pp tēperātiā cōplonis veris: sed re^m mediu veris ꝛ multo magis re^m finis ipi⁹ in q̄ pulsus est magn⁹ in pn̄° veris pulsus est puus pp diminutā necessitatē: ꝛ in medio ei⁹ est eq̄lis: q2 iā mediocriter aucta est necessitas. Jn fine aūt est magn⁹ ꝓpter auctā esse caliditatē cū fortitudine v̄tutis ꝛ obediētia instrī q̄ ambo oi tpe veris adsunt. ℂ Dicunt ꝙ q̄uis de p se sic sit de p accn̄s tn̄ in v̄e pulsus pōt esse absolute puus: vt q̄n in v̄e mā̄e multe hyeme aggregate ꝛ reseruate liquescerent ꝛ liq̄te replēdo venas ꝛ arterias suffocarēt calm̄ innatum. ℂ Quidā aūt dicūt pulsus veris est puus: q2 diminut⁹ in eleuatiōe sua ꝓhibēte ipm̄ altū fieri replētione multa grauāte: ꝫ tn̄ lꝫ sit puus in eleuatiōe: nō tn̄ est puus in oi re: q2 nō in latitudine. Jmmo ē lat⁹ pp mā̄s multas ꝛ hūiditatē multā faciētē ad amplitudinē pulsus vel nō est puus in oi re. i. nō in oi cā: q2 nō in causis eēntialib⁹ puitatis: ꝫ solū p accn̄s: ꝙ aūt pulsus veris sit augmētatus in fortitudine notū est fortitudine ente in eo vigorata pp tēperātiā veris. Et dn̄t. ꝙ fortitudo veris maior est in medio ipsi⁹ pp eius maiorē tēperātiā ꝛ adhuc in fine ei⁹ maior ē q̄ꝫ in pn̄° ei⁹ sed magnitudo pulsus maior est in fine eius q̄ꝫ in pn̄° ꝛ medio. Et dicūt ꝙ mediocris est inter tardū ꝛ velocē. ℂ Et dicūt ꝙ cū Gal. assimilauit ver morbo de replōne nō intellexit hoc esse de per se: ꝫ de p accn̄s pp multitudinē mā̄eruꝫ reseruatarū ad ipsum: ꝛ maxime silatur ei in hoc ꝙ sicut in morbo repletionis cura fit per euacuationē: ita ꝛ in vere propter dictas mā̄s reseruatas preseruatio a casu fit per euacuationē illarū. ℂ De pulsu estatis dixit Aui. Jn estate pulsus est velox ꝛ spissus ꝓpter necessitatē ꝛ puus ꝛ debilis propter

Pulsus autūni est similis pulsui veris.

Pulsus veris.

Pulsus estatis.

virtutis resolōnē que fit ꝑpter resolōnē spūs ab exteriori
calore supfluo i estate dominātē. ℭ Dixͣ Cōstā.in pātegni.
estas: qꝛ est calidissima pulsum reddit debilem ꝛ paruum.
Ex mala eñ cōplōne ṽtus deficit ꝛ cū deficit ṽtus arteria
nō pōt dilatari: sꝫ fit velox ꝛ spissus vt recōpēset necessita-
ti. Et hoc hꝫ veritatē estate seruāte nām suā: ꝛ etiā hoc ha-
bet veritatē de per se: qꝛ de ꝑ accñs pōt facere vt in qbusdā
corpib⁹ frigidis ꝛ hūidis pulsus fortificeť: ꝛ fiat medio-
cris in magnitudine ꝛ puitate ꝛ alijs differētijs. Et tu qui-
dē potes variare pulsū estatis ꝑm tpa ipsius: vt dictū ē de
pulsu veris. ℭ De pulsu hyemis dixit Aui. In hyeme pul-

Pulsus hyemis.

sus est maior ꝛ tarditatis ꝛ tardioris dbilitatis: ꝛ cū h ē puus
qm̄ ṽt⁹ debilitať. Dixͣ Cōstā.in pātegni. Hyemis efficit pul
sus tardos.i.puos defectos cū sit frida ꝛ humida. Et pui-
tas qdē ꝛ dfectio ex mala sequunť cōplōne ex qua deficit
virt⁹. Et tarditas est: qꝛ in hyeme nō est multa infrigidatio
necia: sed tñ pulsus in hyeme fortior est q̄ꝫ in estate ꝑꝑ reuo
cationē caloris innati in hyeme ꝛ ꝯfortationē ꝛ ꝑpter dis-
solutionē ei⁹ in estate. In qbusdā aūt corpib⁹ accidit. dixit
Aui. vt calor in ꝑfundū reuoceť ꝛ aduneť ꝛ ṽtus fortior
fiat. Et hoc est cū cōplō calā est dn̄ans ꝛ refrenans frigus
ita ꝙ nō est ꝑ ipm patiēs neqꝫ friditas ad ꝑfundū vadit ꝛ
talia sunt corpa robusta ꝛ carnosa ꝛ calīm multū hn̄tia in
quib⁹ pulsus fortificať ꝛ magnificať respectu corpoꝝ ma-
croꝝ: dbiliū ꝛ frigidoꝝ: in qb⁹ pulsus est pu⁹ ꝑꝑ ṽtutē coꝝ
debilitatā in hyeme ꝛ est rarus ꝛ tardus ꝑꝑ diminutā ne-
cessitatē: ꝛ qꝛ in hyeme ēt in robustis ṽtus nō est eq̄ fortis:
sicut in ṽe ꝑꝑ distēperātiā hyemis: neqꝫ necitas in hyeme
est tāta, neqꝫ instrm ita obediēs vt in ṽe nō fit pulsus fortis
ꝛ magn⁹ sicut in ṽe. ℭ De pulsu autūni dixit Aui. In autū

Pulsus autūni.

no pulsus est diuersus trahēs ad debilitatē quādā ꝛ ipsius
diuersitas est ꝑꝑ multitudinē ꝯuersiōis cōplonis accñtalis
in autūno nūc ad calorē nūc ad frigus: ꝛ ipsi⁹ debilitas est
etiā ꝑꝑ hoc. Cōplō eniꝫ diuersa semꝑ deteri⁹ efficit nocuᵐ
q̄ꝫ similis ꝛ eq̄lis: q̄ꝫuis ēt ipsa fit mala. Et qꝛ autūnus est
tp̄s vite ꝯriū: qm̄ calor inatus in eo debilitať ꝛ siccitas fit
fortior. ℭ Cōstā. aūt in pātegni. dixit. ꝙ qꝛ autūn⁹ est tēpe-
ratus inter calīm ꝛ frigidū facit pulsū fortē: cui⁹ oppᵐ oēs
alij dixerūt auctores: qre dicūt ꝙ Cōstant. respectū habuit
ad dispōnem pulsus in estate que debilitat pulsum ꝑpter
caliditatis sue excellentiā ad dispōnē pulsus in hyeme que
pulsum debilitat ꝑꝑ frigiditatē excessiuā. Cū ergo nō sit in
autūno tātus calor quātus in estate neqꝫ tm̄ frigus quātū
in hyeme: Jō posuit autūni pulsū ꝑꝑ eius eq̄tionē inter di
cta tpa tēperatū ꝛ fortē. Alij aūt auctores aspexerūt ad di-
uersitatē cōplōnis autūni: qꝛ in singul' dieb⁹ ꝛ horis ꝛ ei⁹
cōplonē frigidā ꝛ siccā. Dn̄t. pulsus in pn̄° autūni est min⁹
debilis ꝛ min⁹ paruus q̄ꝫ in estate: qꝛ iā remittiť intēsa ca-
liditas estatis que erat cā debilitatis ꝛ paruitatis pulsus.
Et cū hoc adhuc in pn̄° autūni nondū facta est in aere ma-
gna diuersitas cā ad debilitatē ꝛ ineq̄litatē pulsus. Et con
silr in fine autūni pulsus ē fortior ꝛ maior q̄ꝫ in hyeme cū
nō sit in eo tāta friditas: nec ēt multa diuersitas in aere. naꝫ
diuersitas magna in aere est circa mediū eius in quo sunt
manifeste matutina frida ꝛ serotina calā. Dixit. A. tēporū
pulsus q̄ sunt inter tpa tpib⁹ ꝑportionanť que sunt circa
ea: pn̄ᵐ.n. vnius tpis fini tpis ꝑcedentis ꝛ finis ei⁹ pn̄° se-
quētis ꝑportionať. ℭ De pulsu regionū. dixit Aui. ꝙ iu-

De pulsu regionū.

dicia pulsuū regionū erūt ꝑm nām quā sciuisti de pulsu tē-
poꝝ: erūt ergo pulsus in regiōe tēperata: sicut in tpe tēpera
to: vt in vere ꝛ in calā: sicut in estate: ꝛ sic de alijs. Dicunt
qdā. ꝙ pulsus regionū aliq̄lr pulsib⁹ tēpoꝝ ꝑportionanť
ꝛ aliqualr nō: ꝑportionanť nāqꝫ rōne q̄litatū ꝑmaꝝ pulsi-
bus mutatis ꝑm eas: nec tñ ex toto: ꝛ ēt in istis ꝑportionan
tur. nā est repire regionē calidā ꝛ humidā cui⁹ habitatorū
pulsus nullius tēporū āni pulsui pn̄t cōpari cū nullū sit in
āno calīm ꝛ hūidū tp̄s, ver aūt est tēpatū. Disproportionā-
tur etiā regiōes rōne occultoꝝ supioꝝ influxuū. Et regiōes
qdē ꝑpinq̄ ꝑdictis hn̄t pulsus illis ꝑpinquos. Et scias ꝙ
ꝯstitutiōes ani pulsum silr imutāt tpib⁹ āni. ℭ De imuta-

De pulsu accidētiū anime.

tiōe pulsus ex a. cn̄tib⁹ aie dixit Aui. ꝙ ira ꝑpea ꝙ ṽtutem
feruere facit ꝛ spūm subito dilatat pulsū efficit magnū ad
supiora se eleuātē velocē ꝛ spissū: In quo tñ nō opꝫ diuersi
tatē cadeť: qm̄ passio existit fills ꝛ vniformis. ꝛ hoc nisi ire
admisceať timor q̄ vna vice supeť ꝛ alia vice superet ꝛ silr si
ṽecūdiaei admisceať aut ꝯuetas ab itellectu q tacere faciat
ne ferueat ad mala iferēdū ei cui irasciť. ℭ Et dixͣ. ex dlitijs
ꝑpea ꝙ paulati exteriora mouēt si ꝑueniť ad id ad qd̄ ꝑue
niť ex ira ex velocitate ꝛ spissitudie: imo est cū plius magni
tudo sufficit necitati ꝛ ē tard⁹ ꝛ rar⁹. Et silr ē plius letitie:
qm̄ ipse fit magn⁹ ꝑm plin cū lenitate ꝛ tarditate ꝛ raritate.
ℭ In tristitia ṽo ꝑpterea ꝙ calor suffocať ꝛ submergiť ꝛ
fortit° debilitať oꝫ vt fit pulsus pu⁹ ꝛ dbilis ꝛ tardus ꝛ ra
rus. ℭ Sꝫ timor q subito aduenit pulsū facit velocē ꝛ di-
uersū ꝛ ordinatum: sꝫ timor ꝯsuetus ꝛ qui ordinate ꝑuenit
mutat pulsū ꝑm modū sollicitudinis. ℭ De imutatōe pul

De pulsu exercitio ꝛ motu.

sus ex exercitio ꝛ motu. Dixit Aui. in pn̄° exercitij: ꝛ dum
est tpati pulsus fit magnus ꝛ fortis: ꝛ hoc ꝑꝑ augmētū ca-
loris inati ꝛ fortitudinē ipsius. ꝛ eniꝫ ex tali exercitio sup-
fluitates resoluunť ꝛ mēbra ꝯfortanť. Et dixit. fit etiā ve-
lox ꝛ spissus valde ꝑꝑ supfluā necessitatē quā facit motus.
Qꝛ si exercitiū ꝑseuerauerit ꝛ fuerit ꝑlixū: aut si fuerit bre
uexerit tñ fortissimū destruit qd̄ ex fortitudine ꝑuenit ꝛ de
bilitať pulsus: ꝛ fiet paruus ꝑꝑ resolōnē caloris inati: sed
ipse fiet velox ꝛ spissus ꝑpť duas res: quaꝝ vna est augᵐ
fortitudinis necitatis: ꝛ altera est qn̄ virtus retrahitur ne
magnitudine satisfaciat: postea amplius durante exercitio
velocitas incessanter minuiť: sꝫ spissitudo augmētatur. ꝑm
quātitatē ei⁹ qd̄ ex ṽtute debilitať. Et dicūt qdā. ꝙ tunc fit
pulsus: ꝛ ēt durus arteria ꝑ resolōnē exiccata: deinde dixit
Aui. ad vltimū si exercitiū ꝑdurauerit ꝛ debilitauerit ṽtu-
tē fiet pulsus formicās ꝑꝑ debilitatē ꝛ spissitudinē fortē:
postea si magis supfluū fuerit: ꝛ ex ipso qn̄ ad mortē ꝑue-
niať efficiet ꝙ oia faciūt resoluentia ꝛ reducet pulsum ad
hoc vt fit vermiculosus: deinde facit ipsū declinare ad tar
ditatē raritatē cū debilitate ꝛ paruitate. ℭ Et de imutatio-

De pulsu ex balneo

ne pulsus ex balneo dixit. A. ꝙ balneatio aut erit cū aqua
calā aut cū frigida. Et si cū calā in pn̄° ꝑuenient ex ea for-
titudis ꝛ necessitatis iudicia. Et hoc dū mora in eo fuerit
tēperata. Fiet ergo dixit Cōstā. in pātegni pulsus fortis ma
gnus velox ꝛ spissus ꝛ erit ꝑpter humectationem arterie
mollis. s. si aq̄ fuerit dulcis. Sed si vltra tēperātiā qs mo-
reť in ea sic vt multū resoluat. dixit Aui. debilitabit pul-
sum. Et Gal. dixit. erit tūc pulsus paruus tardus ꝛ rarus.
Et nos dicim⁹ ꝙ debilitas ꝛ paruitas in pulsu sine dubio
erūt: sꝫ aqua calida cū in interioribus corpis fecerit calefa-
ctionē calore accñtali fortasse nō durabit: sed ad suā nām
que est infrigidandi redibit ꝛ fortasse durabit ꝛ ꝑmanebit.
Qꝛ si accñtalis caliditas diu ꝑdurabit ꝛ eius dn̄iū supa
bit fiet tūc pulsus velox ꝛ spissus: ꝛ si superauerit qd̄ ex nā
sua ꝑuenit fiet tardus ꝛ rarus. Et si eius calefactio accñta-
lis ad tātā virtutis resolōnē ꝑuenerit: vt sincopi fit ꝑpin-
q̄: fiet ēt pulsus rar⁹ ꝛ tardus: vñ qdā dn̄t. ꝙ iudiciū balnei
aq̄ calide ē sicut iudiciū exercitij. ℭ Si ṽo balneū fuerit aq̄
frigide dixit Aui. Si frigiditas iā penetrauerit ad ꝑfundū
corpis debilitabit pulsum ꝛ facit eū paruū: ꝛ faciet ēt rarū
ꝑpter diminutionē necessitatis ꝛ caloris extinctionē: sꝫ si
nō penetrauerit: imo calorē coadunauerit augmētabiť for
titudo ꝛ crescet paꝝ ꝛ remouebiť debilitas spissitudo. Dixͣ
Cōstā. si balneātes se in balneo frido sūt carnosi ꝛ medio-
criter balneenť in eo fiet pulsus fortis magnus ꝛ velox: qꝛ
friditas tēpata in eis calorē nālē coadunat ꝛ ṽtutē ꝯfortat
si nō supfluerit in balneo frido aut balneū fuerit superflue
frigidū ꝛ calor nālis fugiat in interiora corpis fit pulsus

paruus tardus ⁊ rarus. Si vo balneātes macri fuerint ⁊ moderate in eo steterint fit pulsus paruꝰ ⁊ defectus: q2 frigiditas balnei cito penetrat in interiora corpis eoꝝ pp paucitatē carnis: ⁊ calor nālis deficit: ⁊ v̄tus minuit̄: fit ēt pulsus durus pp arterias ad friditatē ꝯstrictas. Et si balneum fuerit supflue frigidū calor nālis cito ad interiora refugit: ⁊ friditas eiꝰ pncipalia mēbra pcutit vñ fit in eis pulsus puissimus ⁊ defectissimꝰ durus tardus ⁊ rarꝰ. ¶ De imutatiōe pulsus ex qete. qes moderata pulsum efficit forte ⁊ mediocrē in alijs differētijs pulsus p̄dictis. Supfluēs vo qes pulsum efficit paruū cū declinatione ad tarditatem ⁊ raritatem ⁊ efficit eū mollē. ¶ De imutatiōe pulsus ex somno dixit Aui. Judicia pulsus in somno. s. nāli diuersificant̄ s3 horā somni ⁊ fm dispōnē digestionis: q2 spūs fm ista duo in somno alr ⁊ alr disponūtur ⁊ mouent̄ pulsus. n. in pnꝰ somni q̄si per horā vnā: ⁊ ista dr pª hora somni est paruus ⁊ debilis: qm̄ motus caloris nālis tūc est ad cōstringendū ⁊ submergēdū se: ⁊ nō ad se dilatādū ⁊ manifestādum: qm̄ ipse in illa hora totus tēdit in occultū corporis ppterea q ipm aīa mouet ad digerēdū nutriēs ⁊ maturādū supfluitates: ⁊ est sicut superatꝰ ⁊ obsessus pculdubio. Et nō solū calor nālis in hac hora in interiora corpis recludit̄ ppter dictas cās. s3 ēt ppter alias in sermone p̄ caº de somno dictas. Et ēt est pulsus in illa hora maioris tarditatis ⁊ raritatis. s. q̄3 fit pulsus q fit in vigilijs tēperatis: qm̄ l3 in calore accidat augm̄ fm ꝯstrictionē: tñ puatū est ei augm̄ qd h3 in hora vigiliaꝝ pp motū ⁊ corporalē ⁊ aialē calefacientem ⁊ motus duplus est ad iflāmādū ⁊ iclinādū ad ptē malitie cōplonis. s. calide ⁊ constrictio ⁊ adunatio caloris minoris sunt iflāmatiōis ⁊ minꝰ extrahūt calorē ad estuationem. Et vt dicūt qdā. in tpe vigilaꝝ: nā ēt est irritata magis ad pulsum magnificādū velocitandū ⁊ inspissandū q̄3 tpe somni. Quāuis ḡ tpe ꝯstrictiōis calor ex sui mala euētatiōe incendat̄: nō tñ ista incēsio est ita magna q̄nta ex tpe vigiliarum: qm̄ in vigilia meliꝰ euētat̄: q2 plus facit ad intēsionē motꝰ q̄3 ꝯstrictio: vt dcm̄ ē. Et tu qdē dixit Aui. h scias q anhelitꝰ lapsi. i. multū exercitati ⁊ fatigati ⁊ ipsiꝰ estuatio multo maiores sunt anhelitu ⁊ estuatiōe eiꝰ cuiꝰ calor est ꝯfortatus ppter cām q̄ nāis est in somno. v̄. g. submersi in aqua tēperate friditatis q fit expgefactꝰ: l3 calor ꝯstringat̄ ⁊ effugiat: nō tñ augm̄ āhelitus eiꝰ pueniet ad id ad qd pducūt labor ⁊ exercitiū q̄ sunt ei ppinqua. Cū. n. bñ cōsideraueris nō inuenies aliqd qd ita calorē intēdat q̄3 labor ⁊ motus. s. cōparādo calorē ⁊ motū ad alias res nō nāles: vel etiam ad alias tēperate approxiatas. ¶ Dñt. q l3 plsus in pnº somni fit puus: nō tñ est diuersus: q2 nō inde grauitas pter nām inducit̄: q2 in somno nāli p̄supponit̄ q sūptio cibi ⁊ potus fit tpata. dicūt q l3 nutriēs nō plus intēdat calorē q̄3 motus: ipm tñ plus auget: sumēdo calorē p corpe calo. ¶ De pulsu digesto cibo dixit Aui. cū cibꝰ digestꝰ est in somno redit pulsus ⁊ fit fortior ppterea q virtꝰ augm̄ recipit de nutriēte: ⁊ reddit illud qd ad pfundū redierat ad regēdū nutriēs ad exteriora ⁊ ad suū pnm̄: ⁊ pp h ēt magnificat̄ tūc pulsus multū: ⁊ ppterea q cōplonis calitas p nutriēs augeᵗ: sicut diximꝰ: ⁊ instri ēt auget̄ lenitas p id qd ad ipm ex nutriēte penetrat: veꝝ tñ sua magnitudine nō auget velocitatē neq3 spissitudinē: qm̄ h nō ē illud qd in necītate p̄bet augm̄. Et h nō ē phibēs restaurari: ex eo q necīū ē magnitudine sola: ⁊ l3 fortitudo v̄tutis ⁊ obediētia instri ⁊ calor augmētatꝰ: mariᵗ faciāt ad magnificationē pulsus cōpletis digōnibꝰ ⁊ facta nutricatione: tñ sola pª digōne cōpleta pulsus magnificat̄ pp vigorationē v̄tutis: s3 nō tm̄ imo cōtinue p digōnes magnificādo pcedit vsq3 ad pfectā nutricationē. S3 dixit Aui. qñ cū dormitiōe somnꝰ pseuerat. s. vltra debitū fiet pulsus debilis pp caloris inati ꝯstrictionē ⁊ v̄tutis oppressionē a supfluitatibꝰ: q̄. s. sunt multiplicate in somno ⁊ erāt euande fm euōnis modos q fiunt in vigilijs ex qbꝰ ē exercitiū ⁊ euōnes q̄ nō sentiūt̄ ⁊ multo magis q̄ sentiunt̄ sub qbꝰ nō euātis calor nālis suffocat̄: vñ virtus debilitat̄ ⁊ nō pt facere pulsum fortē: s3 facit ipm debilem. ¶ De pulsu fcō in sōno tpe vacuitatis stōi dixit A. cū somnus in pnº euōnē iuenerit: nec iuenerit aliqd ad qd digerēdū tēdat declinabit ꝯplonē ad ptē fridādū: ⁊ q̄re pseuerabūt puitas ⁊ raritas in pulsu ⁊ incessanter: augmētabunt̄ etiā q̄to plus talis somnus pcedit: qm̄ calor nālis nō iueniēs māz quā digerat ⁊ ex q̄ restauret̄ resoluit̄ diminuit̄ ⁊ debilitat̄. ¶ De his aūt q̄ pueniūt ex vigilijs in pulsu. Dix. A. vigilie calorē nō efficiūt motu corpis ita vt cū corpꝰ qeuerit nō fit ipse. s. calor nālis: imo faciūt calorem ppea q spūs ad exteriora mouet̄: ⁊ motꝰ eiꝰ est fm ꝯtinuitatē: ⁊ ista est eiꝰ gñō. s. p ꝯtinuā expāsionē eius ad exteriora. Manifestū est. n. q ad h vt vigilie calorē efficiāt motꝰ localis progressiuus nō est necīus. Et si aliqs alterationis motꝰ tūc in vigilijs fiat: s3 efficit̄ mō dicto. Augmētat̄ ḡ calor in vigilijs tēpatis ⁊ maxie in cōpōne ad pnm̄ sōni. Jn supfluis aūt vigilijs calor resoluit̄ ⁊ extinguit̄. Et in motu ḡ caloris ⁊ spūs ad exteriora calefiūt ipsa ⁊ nō solū ipsa: s3 ēt totū corpus cū tūc cal3 ad plēs corpis ptes expādat̄: ad qd ēt adiuuat actualis exercitatio v̄tutū in vigilijs. Dixit aūt Aui. q calor in vigilijs fit p ꝯtinuā expāsionē. i. frequētissimam p id qd spūs q̄ñ ꝯtinue corrūpunt̄ ⁊ gñant̄. ¶ Et dix. A. vigilie ēt diuersa hñt iudicia. s. fm q somno succedūt. dix Aui. cū dormiēs euigilauerit nālr ꝯclinabit pulsus ad magnitudinē ⁊ velocitatē ordinate: ⁊ h pp multitudinē vaporū calidoꝝ i corpe reseruatoꝝ: deiñ ad suā redit nālē dispōnē illis vaporibꝰ resolutis: s3 si subita cā euigilatio accidit q̄ subito eū euigilauerit pulsus eiꝰ ilico cū a somno remouet̄ qescit. Dicūt qdā a pulsando: q2 v̄tus nō dilatat arteriā irrita ⁊ victa corā ipo q subito euenit. s. cā ad euigilādū vl' vt dñt alij qescit a magnificādo pulsum pp dictā cām: ⁊ deinde post hec. s. nō cognita adhuc illa cā redit ad eū pulsus magnꝰ ⁊ velox ⁊ spissus ⁊ diuersus ad tremorē: ⁊ qm̄ motus iste est siūs violēto nō iflāmat ētiā ⁊ qm̄ victꝰ motꝰ accidūt diuersi pp pugnā v̄tutis cū cā: ⁊ tremit pulsus: s3 fm q dix Aui. nō lōgo pseuerat tpe: imo ad eq̄litatē cito redit cognita cā ⁊ ꝯuicta: qm̄ l3 eiꝰ cā sit fortis: eiꝰ tñ durabilitas ē pauca cognitio ꝯstructiōis est velox. Dicūt qdā cātur pulsus magnꝰ velox ⁊ spissus pº p̄dictā qetē nā irritata ad satisfaciēm̄ necītati cui nō satisfeč in pnº euigilatiōis ⁊ cū qeuit. ¶ Ex dcis p3 q vigilie imutāt plsus duobꝰ mōis. vno fm q multo vl' pauco tpe pseuerāt. Et alio fm q succedūt somno. s. an nālr an violēter. ¶ Dixit Aui. q exteriꝰ corpi aduenientia ⁊ ip3 ingredientia. sup. ⁊ ēt ex ipo agrediētia plsus dispōes mutāt q̄litate sua ⁊ q̄ntitate: fm. n. ista duo nocumētū iferūt cordi vel alicui mēbro cui cor cōpatit̄: pp qd nocum̄ pulsus imutat̄ fm q̄litatē. dixit ipse: qm̄ si ad calefaciēdū declinauerit aut ad infrigidādū. sup. aut desiccādū vel hūectādū mutabūt pulsum fm illud: ⁊ sic dici pt q ex q̄litate ipsoꝝ pueniāt pulsus silēs pulsibus cōplonū supius dictis. ¶ Uerūm̄ mutatio eueniēs pp cibos ⁊ potꝰ. s. pp q̄litatē coꝝ in pulsu nō pdurabilis: imo cito mutat̄ ⁊ transit fcā digōne vel emissiōe illoꝝ. Quātitate vo imutāt pulsum scil3 cibi ⁊ potꝰ fz varietatē q̄ntitatis: cōtigit aūt q̄ntitatem ipsoꝝ 3ʳ variari reᵘ v̄tutis: qm̄ ipsa aut erit ei eq̄lis aut amplior aut minor. Et si qdē fuerit eq̄lis dixit Aui. fiet pulsus in magnitudie augmētatꝰ ⁊ maioris erit velocitatis ⁊ spissitudis pp augm̄ v̄tutis ⁊ caloris: ⁊ pmanebit hec imutaº aliq̄3diu: q2 aliq̄ tpe nō extēso. ¶ Dixit Ras. 18. ꝯti. auctē. Gal. pulsus post cibū est maior ⁊ spissior nāli. Dicūt quidā p cibū ⁊ potū eq̄lē itelligēdus est cibꝰ tēpatꝰ nō solū in q̄ntitate: s3 ēt in q̄litate q cibꝰ aut trāsmutat pulsum in corpe tēpato: aut in quol3 alio nisi sano. Et dñt cū dix q magnificat pulsum pt itelligi aut reᵘ alteriꝰ q̄ntitatis cibi āplioris vel paucioris eq̄li: aut reᵘ inanitiōis ⁊ vacuitatis cibi: s3 si

De pulsu quietis.

De pulsu somni.

De pulsu vigilantis.

De pulsus mutatione ex occurrentibus corpori extrinsecus aut ipsum ingredientibus ⁊ proprie ex cibo potu.

cibi ꝛ potus plīme magnitudinis vł q̄ātitatis valde fuerit
erit pulsus diuersus absq̄ ordine ꝑꝑ grauitatē nutrientis
supra v̄tutē:q̄m ex oi grauitate. s. tam cibali q̄ȝ humorali
nō q̄cūq̄ tñ absolute:sȝ notabili ꝓuenit in pulsu diuersitas
mā grauātē nām ꝛ nā reductāte ꝛ conāte.s.mām. Et s̄bdit
Aui. Extimauit archigenes q̄ eius diuersitas erit tūc mul
to maior q̄ȝ spissitudo:ꝛ talis muta⁹ est pseuerās.s.tpe no/
tabili ꝛ tādiu q̄ȝdiu nā ab illa grauitate exonereť. Et Aui.
dixit.q̄ est pseuerās:q̄m cā ei⁹ pseuerās est ibi:ꝛ sȝ sit mul/
titudis minoris hec inde erit ibi diuersitas ꝛ erit ordinata
Alia lr̄a hȝ.q̄ńq̄ cā fixa:ꝛ si fuerit in multitudine ifra hāc
erit diuersitas ordinata q̄ si pauce fuerit q̄ȝtitatis.dix̄ Aui.
erit pulsus minoris diuersitatis ꝛ magnitudinis ꝛ veloci/
tatis:neq̄ eius mutatio diu ꝑmanebit q̄m pauca mā cito
digeriť. Et subdit.q̄ si v̄tus deficiat ꝛ debiliteť ex multitu
dine vel paucitate q̄cūq̄ fuerit siłes erūt pulsus in ꝑuitate
ꝛ raritate vsq̄ in finē rei. Qȝ si v̄tus fortis fiat in digerēdo

Per cibū ꝛ potū cōtingit pulsum multipłr variari.

ꝛ ꝯuertēdo fiet pulsus tēperatus. ❡ Scias q̄ ꝑ cibū ꝛ po/
tū pulsus multiplr̄ variať.nā alr̄ ꝑmutať ꝑ cibū ꝛ potum
statim assūptos:ꝛ alr̄ q̄ñ cibus trāsmutať in chilū ꝛ chilus
in sanguinē:ꝛ alr̄ post nutricationē cōpletam. Cibo.n.vel
potu cibali statim assūpto pulsus magnificať:sȝ nō veloci/
teť ꝛ inspisseť. Et hoc re⁹ ad inanitionē s̄tōaci ꝑcedētē. nā
tota v̄tus corpis vigorať refrecta cibo ꝛ potu.nā sicut to/
tū corp⁹ ꝯtristať ꝛ lāguet s̄tō fame dolēte:ita eo cibo ꝛ po/
tu gaudēte totū corpus delectať ꝛ fortificať. Absolute tñ
ꝛ in corpe tēperato ꝛ in lapso naturalr̄ se habente pulsus
aliqualr̄ paucificať:eo q̄ cib⁹ ꝛ pot⁹ post assumptionē suā
aliqualr̄ opprimit calm̄ nālē:sȝ cibo ꝛ potu in sanguinem
trāsmutato ꝛ in subam spūosam pulsus magnificať veloci
tať ꝛ inspissať respectu ꝑncipij assumptiōis cibi:ac ēt respe
ctu debite vacuitatis:qȝ aucto calore v̄tus est fortificata.
Cōpleta aūt digōne ꝛ nutricatiōe pulsus absolute magnifi
cať velocitať ꝛ inspissať.ꝑ acc̄ns tñ cibo assūpto pōt pul/
sus tardior esse ꝛ rarior pulsu incōueniētis vacuitatis:sicut
q̄ñ ad incōueniētē vacuitatē famē ꝛ sitim febris sequereť
effimera. Dn̄t q̄ sȝ pulsus corpis tpati semꝑ sit tpat⁹: tñ re
spectu distinctaꝝ alterationū corpori tpato supueniētiū:q/
bus tñ corpus ꝑmanet tpatū dici pōt pulsus magis vel mi

De pulsu ex vino.

nus magn⁹ velox vel spissus fieri. ❡ De imutatiōe pulsus
ex vino dixit Aui.q̄ vinū sūptū ꝓprietatē hȝ in mutando
pulsuȝ:ꝛ est q̄ñ ex multitudine ei⁹ q̄ȝtitatis sit subtile ꝓuenit
diuersitas:sȝ nō tanta quāta est illa q̄ ꝓuenit ex nutrienti/
bus q̄ sibi similanť:sicut sunt iura ꝛ brodialia:ꝛ hoc pro/
pter raritatē sube ei⁹ ꝛ subtilitatē ꝛ lenitatē. Et vinū q̄dē
pre ceteris nutriētib⁹ ꝓprietatē hȝ q̄ est ceteris alijs diuer
sificare pulsuȝ citi⁹:ꝛ h̄ ꝑꝑ citissimā ei⁹ ꝑmutationē ꝛ trās/
mutationē ꝛ penetrationē. Et ꝑꝑ hoc ēt diuersitas ab eo ꝓ
ueniēs citius resoluiť ꝛ remoueť:cito.n.supať a nā. Et di/
xit Aui.nō efficit vinū in necessitate aug⁹ q̄n in velocitate
addat. Cū aūt vinū est actu frigidū ꝛ bibiť.dixit Aui.pro
uenit ex eo q̄d ꝓuenit ex alijs potib⁹ fridis in minorando
tardādo ꝛ rarificādo pulsuȝ velocitate sue penetrationis.
Deinde cū in corpore calefit remoueť velociter q̄d ex eo ꝓ/
uenit. Et subdit.q̄ si cū est actu frigidū penetrauerit fiet ex
nocumēto ei⁹ q̄d nō fit ex alijs fridis reb⁹:q̄m ille res fride
tardāt donec calefiāt neq̄ ipsaꝝ penetratio est ita velox vt
ist⁹:vinū ēt veloci⁹ penetrat q̄ȝ ipsius ꝯpleať calefactio:ꝛ
ipsi⁹ nocu⁹ est magnū:ꝛ ꝑcipue in corpib⁹ que horripila/
tioni sunt apta. Et neq̄ ē sicut īpedimētū calefactiōis ipsi⁹
cū ipsuȝ calm̄ penetrat:q̄m ipsi⁹ calefactio i ꝑn° sue obuia
tionis nō ꝓuenit ad h̄ vt magnū faciat īpedimētū. Immo
nā ei obuiat cū ꝑtitiōe:ꝛ distributiōe ꝛ resołone:friduȝ v̄o
est q̄ nām deficere facit:ꝛ ei⁹ v̄tutē extinguit añq̄ȝ ad ipsi⁹
ꝑtitionē ꝛ distributionē ꝑueniat. Et h̄ q̄dē ꝓuenit ex vino
multitudine sue quātitatis:ꝛ calefactione ipsi⁹ ꝛ friditate.
Et vinū cū actu calm̄ bibiť nō elōgabiť multū a nā.l.a nā/
li corpis dispōne:sȝ accidet velox resoło ipsi⁹. ❡ Et vinum
insuꝑ ꝯsideratū:vñ fortitudinē efficit.alia hȝ iudicia a ꝑdi/
ctis.ipm.n.sua essentia fortes efficit sanos:ꝑꝑea q̄ veloci/
ter ꝑbet aug⁹ in suba spūs:ꝛ sic pulsum efficit fortē ꝛ hoc
semꝑ hȝ vinū ꝑ sui eēntiā ꝛ ꝓpterea si sumať ab eo cui inue
nerit augmētabiť in faciēdo fortitudinē:sȝ si ꝯriū extiterit
sumēti min⁹ fortitudinē faciet in pulsu. ❡ De mutatiōe aūt
pulsus ex potu aq̄.dix̄ Aui.aq̄ ꝓpterea q̄ nutri⁹ penetra/
re facit.vigorat v̄tutē ꝛ siłitudinē opēnis vim opať.s.i for/

De pulsu ex potu aque

tificando:nō tñ ex toto siłe:imo remissiorē valde:eo q̄ aq̄
nō nutrit ꝛ nō ꝯuertiť in subam spūs:ꝛ q̄ñ non calefacit:
imo infridat:vñ nō tñ auget in necessitate quātum vinuȝ.
❡ Ex dcis pȝ imutatio quā efficit repletio in pulsu quāq̄

De pulsu ex inanitione ꝛ repletione ꝛ ex coitu.

inanitio. Dixit Gal.ꝛ scribiť.18.ꝯti. Cu stōacus est replet⁹
eleuatio pulsus est ꝑua ꝛ tarda ꝛ ei⁹ depssio augmētatur.
Et h̄ ꝑꝑ calitatē i iterioib⁹ occultatā corpis:vñ resoluiť ex
eo vapor fumosus quo erit depressio magna ꝑꝑ aerē fumo
suȝ plm̄ quē anhelat nā expellē. Et ꝑꝑ h̄ est ꝑua depssio de
crepitis:qȝ parua caliditas est in eis. Et siłr est parua in oi
bus cōpłonibus etatibus ꝛ temporibus ꝛ regionibus fri/
gidis. Dixit Aaron stomaco repleto repercussio pulsus est
ꝑua ꝛ debilis. Et repcussio illius cuius stomacus est inani/
tus est velox ꝛ fortis:sed cū ieiuniū ꝓlongatur fit debilis.
❡ Et scias q̄ coytus moderatus pulsum efficit magnuȝ ꝛ
fortem imoderatus vero paruum ꝛ debilem.

❡ De mutatiōe pulsus a re preter nām. Cap.xiij.

Causa morbi ipse morb⁹ ꝛ ei⁹ accn̄s:aut est
de dissoluētib⁹ v̄tutē aut est de sinco
pātib⁹ aggrauātib⁹ ꝛ ꝯstringētib⁹ eā. Cū itaq̄
dissoluētes fuerint pulsuȝ efficiūt debilē vacuū
ꝑuū ꝛ spissuȝ ꝛ q̄ȝto plus ꝓcedūt tāto ꝑ āplius
pulsus in defectione ꝓcedit donec fit v̄miculosus ꝛ formi/
cās:vt pȝ in febrib⁹ fortib⁹ sincopi ꝛ dolore fortissimo ꝛ si
milibus. Cū vero ꝯstringētes ꝛ aggrauātes fuerit:sicut est
plenitudo hūoris pulsuȝ imutāt s̄m q̄ plenitudo est in to/
to:aut in aliquo mēbro ꝛ s̄m ꝑncipatū ꝛ nobilitatē mēbri
illi⁹ ꝛ s̄m magnitudinē repłonis illi⁹ vel ipsi⁹ paruitateȝ.
❡ Dixit Aui.a reb⁹ ꝑter nām fit mutatio in pulsu:aut ꝓ/
pter hoc q̄ accidit ex eis de malitia cōpłonis ꝛ mutať pul/
sus s̄m illā cōpłonē ꝓut dcm̄ est in supiorib⁹:ꝛ aut ꝑꝑea q̄
v̄tutē ꝯstringūt:ꝛ sic pulsum faciūt diuersuȝ ꝛ cui⁹ diuersi/
tas si constrictio valde fortis fuerit erit sine ordine ꝛ absq̄
pōdere. ꝛ subdit.q̄ ꝯstrictionē faciēs est ois mālis multi/
tudo siue sit apans siue nō:aut accidit mutatio in pulsu ab
eis ꝓpterea q̄ v̄tutē nō dissoluūt ꝛ faciūt pulsum debileȝ.
❡ Spālr̄ aūt de eis dixit Aui.dolor imutat pulsuȝ aut ꝓ/
pter fortitudinē suā:aut qȝ est in mēbro ꝑncipali: aut pro/

De pulsu ex dolore

pter longā morā sui. oibus.n.his modis dolor v̄tutē pro/
sternit:veȝ tñ cū dolor est in ꝑn° sui faciet v̄tutē ebullire ꝛ
mouebit ipsam ad resistēdū ꝛ inflāmabit calitatē:nā.n.sen
tiens lesionē doloris agitat humores ꝛ spūs ꝛ mouet eos
v̄sus locū doloris vt resistat ei:ex quoꝝ cōmotiōe ꝛ agita/
tiōe inflāmať vt excitent caliditatē:vñ aug⁹ ꝓuenit neci/
tatis. In ꝑn° ergo dū v̄tus nō est notabilr̄ debilitata adhuc
fiet pulsus magn⁹ ꝛ velox ꝛ maioris spissitudinis:qȝ dixit
Aui.sixio.s.v̄tutis ꝯstantiā magnitudinē facit ꝛ velocita/
tē. In ꝓcessu v̄o ꝛ cū dolor ad sui finē fortitudinis perue/
nerit ꝓcedit minorādo pulsuȝ ꝛ redibit ad interiora donec
magnitudinē ꝑdet ꝛ velocitatē. Et vice eoꝝ succedēt spissi
tudo fortis ꝛ ꝑuitas ꝛ v̄miculatio ꝛ formicatio:ꝛ si adhuc
vlterius augmētatus fuerit adducet ad raritatē ꝛ perditio
nē. Iste tñ ꝓcessus a ꝑn° doloris vsq̄ ad finē eius in forti/
tudine sui ꝛ virtutis ꝑstratione fit cuȝ gradatione. ❡ De
mutatiōe pulsus ꝓpter apa dixit Aue.4° colliȝ.dicim⁹ q̄

De pulsu ꝑꝑ apostema.

apatū caloꝝ pulsus tēsus est ꝑuus velox ꝛ spissus ꝛ vacu⁹
varietate serrini:ꝛ tēsio fit ꝑꝑ mām organū extēdētē:ꝛ par
uitas ꝑꝑ duritiē ꝛ organi aspitatē. Et velocitas ꝛ spissitu/

do pp recōpēsationē magnitudinis quā amisit. Et serrinitas fit. q2 cū v̄tus organū extēdit: q2 organū nō ē obediens ipsius ptes nō eq̄lr extēdūtur: ⁊ ob h̄ vna alteri resistit. Et pp hoc ille mot⁹ serre motui silatur: sꝫ colicoꝝ pulsus pulsu sanguineoꝝ spissior ē pp ipsoꝝ fortitudinē caloris ⁊ magis ad serrenitatē declinat: eo q̄ cole siccitas indurat mēbrū. ¶ Et dixit. flēticoꝝ apatū pulsus puus est ⁊ rarus: puus pp fortitudinē friditatis ⁊ v̄tutis debilitatē: ⁊ in hoc dispō serrini magis oio nō existit pp hūoris faciētis humiditatē. ¶ Apatū v̄o melēcoꝝ pulsus durus est ⁊ asper pp hūoris siccitatē: ⁊ est tardus ⁊ rarus ⁊ ad serrenitatē manifeste declinat ⁊ cū his oibus est occult⁹ ⁊ rarus. ¶ Aui. āt dixit. q̄ apatū alia sunt q̄ febrē efficiūt: aut pp eoꝝ magnitudinē aut pp nobilitatē mēbri in quo sunt: ⁊ ista pulsum in toto corpe mutāt ſm mutationē febris quā faciūt propriā de qbus dcm̄ est in p̄cedētibus de signis febriū apatū. Et alia sunt q̄ febrē nō efficiūt ⁊ mutāt pulsuꝫ ꝓpriū in mēbro in quo sūt. Est tn̄ ēt q̄ pulsum reliq corpis mutāt per accñs: sꝫ nō pp hoc q̄ apa sit: sꝫ ppea q̄ dolorē efficit. ¶ Et dixit Aui. q̄ apa mutās pulsuꝫ aut mutat ipm per sui spēꝫ aut p sui tps aut p sui q̄ātitatē aut p mēbrū in quo est aut p accñs qd̄ seq̄t apa. Et qd̄ p sui spēm imutat est sicut apa calidū in q̄ p sui spēm puenit vt mutet pulsus ad serrinū ⁊ tremorē ⁊ horripilationē ⁊ velocitatē ⁊ spissitudinē: nisi ɔ̄ria sit ei cā humectās ⁊ ꝓprietatē serrini destruat ⁊ vice ipsius vndositatē supplē faciat: verūtn̄ tremor ⁊ velocitas ⁊ horripilatio ⁊ spissitudo ipm sēp ɔcomitant̄. Dīt. q̄ apa calim inq̄ꝫm calim facit pulsum serrinū exiccādo instrm̄: ⁊ maxie si fuerit colicū: q2 magis est exiccatiuū: ⁊ hꝫ facere tremorē ⁊ horripilationē pp māe maxime colerice mordicationē: ⁊ maxime in mēbro sensibili: ⁊ facit velocitatē ⁊ spissitudinē augēdo nc̄citatē. verūtn̄. dixit. Aui. q̄ cāꝫ q̄dā sunt q̄ serrini ꝓprietatē ꝓhibēt: silr sunt q̄dā cāꝫ q̄ serrini ꝓprietateꝫ augmētāt ⁊ ipm appere faciūt. Et dixit q̄ apa molle pulsū facit vndosum ⁊ rapiorū v̄o apa ꝓꝓtatē serrini augmētat. ¶ Et dixit Aui. q̄ in exitura dū fit collectio. sup. dū facta est sanies siue dū saniat̄ pulsum ɔuertit de ꝓprietate serrini ad vndosum pp hūiditatē ⁊ lenitatē q̄ ipm sequitur: ⁊ p̄bet aug̃m ſm diuersitatē pp suā grauitatē: velocitas vero ⁊ spissitudo multotiēs alleuiant̄ pp accñtalis caloris ɋetē cā maturatiōis. Dīt in exitura dū fit sanies: q2 febris ⁊ dolor augent̄ fit pulsus serrinus cū vehemēti velocitate diuersitate ⁊ spissitudine. Et fcā sanie eleuatis ab eis vaporibus nō multū mordacibus instrm̄ aliq̄lr remollit̄: vn̄ vndosus cōseqtur: ⁊ maxie q2 mā aliq̄lr paucificata tenso instro minuit̄ ēt velocitas ⁊ spissitudo aliq̄lr diminuta nc̄citate. Et hoc nisi sanies illaudabilis ⁊ mala fuerit. ¶ Mutatiōis vero tpis apatū cā. dixit Aui. est qm̄ dū calim apa est in augmēto ꝓprietates serrini: ⁊ alia q̄ diximus erūt in augmēto ⁊ eius durities semp augmētat̄ pp extēsionē q̄ auget̄ ⁊ i tremorē etiā pp dolorē. Cū v̄o ad statū puenit oia augmētant̄ accñtia p̄ter illud qd̄ fortitudinē seq̄tur: qm̄ istud debilitat̄ in pulsu ⁊ in spissitudine ⁊ velocitate augmētū p̄bet. Deinde si ꝓlōgabit̄. s. status velocitas destruit̄ ⁊ redeūdo. s. a velocitate fit formicās. Cū v̄o erit in declinatiōe ⁊ minuetur apa ⁊ mā resoluet̄ aut exitura aperietur fiet pulsus fortis exonerata nā a pondere: ⁊ cessabit tremor ppea dolor extēsiuus minuet̄. Intellexit aūt. A. de tpib⁹ quo ad accñtia. ⁊ iam scitū est q̄ accñtia in p̄n° sunt minora q̄ꝫ in augmento. ¶ Mutatio aūt pulsus ſm tpa dcā in apate frigido pōt intelligi p cā q̄ dcā est mutationē in apate calido: sꝫ in frido nō fit tāta mutatio nec tā notabil̄. ¶ De mutatiōe aūt pulsus ſm q̄ātitatē apatis. dīt Aui. est qm̄ magnū apa facit vt sint oēs p̄dicte dispōnes pulsus maiores ⁊ magis augmētate: puum vero facit vt sint minores. ¶ De mutatiōe autē pulsus ſm mēbrū in quo est dixit Aui. q̄ ex mēbris neruosis puenit augmētū in duritie pulsus ⁊ in ꝓprietate quā habꝫ serrin⁹: ⁊ ex mēbris neruosis puenit augmētū in magnitudine ⁊ vehemētia ⁊ diuersitas multa ⁊ p̄cipue si in mēbro sup iuerint arterie sicut in splene ⁊ pulmone ⁊ nō durabit, scilꝫ magnitudo in pulsu nisi inq̄ꝫm pseuerabit fortitudo: ⁊ hec mēbra si fuerint hūectata ⁊ lenia: sicut cerebrū ⁊ cor ⁊ pulmo pulsuꝫ faciūt vndosum. ¶ De mutatiōe autē pulsus aliquo mediāte dixit Aui. est sicut apatis pulmonis: qd̄ facit pulsuꝫ tremulū cōicādo. s. nocu̅m cordi: pp qd̄ tremit: ⁊ q2 cor cōpatit̄ pulmoni: ⁊ sicut apatis epatis qd̄ facit pulsuꝫ mictuālē. i. frequētē ⁊ puū: ⁊ dr̄ mictualis ad silitudinē ei⁹ q̄ frequēter mingit ⁊ paucū. vel vt dīt qdā dr̄ mictual̄: q2 fit in apate epis ad qd̄ sequit̄ frequēs ⁊ pu⁹ mict⁹. Fit ēt in eo pulsus pu⁹ debilitata v̄tute p aggrauationē: ⁊ fit frequēs: vt restauret̄ necessitati: ⁊ sicut apatis renuꝫ qd̄ facit pulsuꝫ strāgurialē silēꝫ guttatiꝫ vrine emissioni: ⁊ est puus ⁊ freq̄ns: ⁊ sic apatis mēbri sēsus fortis: sic oris stōi ⁊ dyafragmati qd̄ facit pulsū spasmosū ⁊ sincopiçātē: q2 ad tale apa aliqn̄ seq̄t spasm⁹. ⁊ iō fac̄ pulsū: sic spasmati ⁊ aliqn̄ seq̄t sincopis ⁊ fac̄ pulsū sic sincopiçātē ⁊ ē plus d̄bil̄ valde.

¶ De significationibus pulsuum. Cap. xiiij.

Dixit philaretus. Cū ad egrotū ingrederis quē nūq̄ꝫ vidisti attende p̄m̄ si masculus sit an femina: Et si masculus ɔsidera pulsuꝫ masculi: ⁊ si femina pulsuꝫ femine. Deinde nām. i. cōplōnē ⁊ habitudinē egrotātis ⁊ etatē: ⁊ post hec tpa āni ⁊ regionē ⁊ cōpās oia hec ɔiectura q̄lē pulsū hēre oportuit laborātē qn̄ san⁹ erat: ⁊ cognosces diligēter magnitudinē p̄ter nām facte ɔuersionis pulsus. Et post hec ɔdera situ̅ corpis iacētis: qm̄ situs mēbri ⁊ sig° iacēdi variat pulsuꝫ. v. g. si iacuerit supra brachiū sinistruꝫ ⁊ ɔpsserit ipm ɔpssiōe fit ɔcursus ad ipm sanguis ⁊ spūs: vn̄ pulsus occult⁹ ⁊ defect⁹ appet: ⁊ sic p talē situ̅ p̄t falli medicus in iudicādo p illū pulsuꝫ vn̄ si medic⁹ talē inuenerit pulsuꝫ dꝫ tāgere pulsuꝫ alteri⁹ brachii ⁊ si inuenerit ipm eleuatū ⁊ fortē sciat occultationē ⁊ debilitatē pulsus illius brachii ex ɔpssiōe p̄cedere. ¶ Dixit Gal. in 4° pulsuuꝫ ⁊ scribit̄ a Rabi. in 4ª pti. pulsus ineq̄lis inꝑtialitatis signat q̄ cā ineq̄litatis est incerta ꝑmutatio egritudinis. Cū ergo ꝑmutat̄ egritudo ad mēbrū ignobile liberat̄ egrotās ⁊ cū ꝑmutat̄ ad mēbrū nobile destruit̄ egrotās. i. morit̄. Et subdit. nō sigiat̄ ex ineq̄litate ipari aliqd̄ incertū. ¶ Et dixit in ca° pulsuū. ⁊ scribit̄ sic ibidē. pulsus ineq̄lis p. litatis signat q̄ cā ineq̄litatis ei⁹ est certa significatio: ⁊ p ɔ̄riū hui⁹ signat̄ q̄ cā ineq̄litatis ei⁹ est mutatio certa. ¶ Dixit Gal. in ɔ¹° affo. poximos ⁊ ɔsistētias ⁊c̄. virt⁹ facil̄r cognoscit̄ p pulsuꝫ ⁊ cognoscit̄ in alijs signis. In pulsu. n. cognoscit̄ virt⁹ vitalis. ⁊ in alijs sigiionib⁹. i. effectib⁹ cognoscit̄ nāl̄ ⁊ aialis. Et cognoscit̄ hic in p̄ª visitatiōe ſm plm nisi p extrinseca varient̄ sigiiones: ⁊ maxie pulsus. In aduentu. n. medici aliqn̄ gaudio aliqn̄ timore ⁊ aliqn̄ v̄ecūdia fit pulsus ꝑmuta°. ¶ Dīt G. i li. d̄ flomia. ⁊ scribit̄ Rabi. i 4ª pti. sig̃m qd̄ signat fortitudinē virtutis semp ⁊ nō fallit est pulsus eq̄lis ⁊ fortis: ⁊ silr̄ est pulsus magn⁹: pulsus. n. magn⁹ ⁊ talis ſm nām ⁊ nō vi morbi vel sinchomatis signat fortitudinē v̄tutis ⁊ multitudinē innati caloris ⁊ abundātiam spūs ipellētis in arterias ⁊ obediētiā instri cū q̄dā mollitie vel tēpamētū inter durū ⁊ molle. ¶ Sꝫ pulsus magn⁹ preter nām fact⁹ sicut cū aduenit corpi hn̄ti in sanitate pulsuꝫ puū vel in magnitudine ⁊ puitate mediocre signt calorē vel distēpantiā febrilis calitatis: ⁊ pōt signare corpis laborem vel ire ipetuositatē vel calorē extrinsecus corpi aduenieteꝫ aut coitus ɔcussionē ⁊ silia. ¶ Et pulsus alt⁹ siue eleuatus signat signone magni: sꝫ nō sic intēse: ⁊ h̄ siue sit alt⁹ nālr̄ siue p̄ter nām. Silr̄ signat pulsus lōgus. cū eo. n. ē abūdātia spūum in lōgitu̅ᵉ arterie porrectoꝝ. ¶ Silr̄ ēt signat pul. lat⁹ ⁊ signat ēt abūdātiā hūiditatis in cor° aggrauantis v̄tutē. ¶ Pulsus aūt ɔ̄pssus occultus ſm nām signat

Cōsiderāda in eo pulsus

Vide hic significationes plurimas pulsuũ ⁊ nota quia optimas.

v̓tutis debilitatẽ ⁊ inobediẽtiã organi ꝓ duritie ad dilatandũ ⁊ eleuãdũ. Ipse.n.vtplũ est pulsus durus: si vero fuerit talis ꝑter nãm signat defectũ spũum ⁊ caloris inati. ¶ Et pulsus curt⁹ ſm nãz signat paucitatẽ spũuz ⁊ caloris nãlis circa cor ⁊ mẽbroꝝ ibecillitatẽ curt⁹ v̓o ꝑter nãz si ꝯtinuat curtitatẽ ⁊ nõ egredit̃ in lõgitudine signat defectũ v̓tutis ⁊ spũum. Si aũt nõ ꝯtinuat: sȝ statim regredit̃ in lõgitudine signat nãm afflictã se ꝯbẽtẽ vt vires suas reassumat ⁊ cõtra morbũ deinceps opet̃. ¶ Et pulsus subtil ſm nãm signat siccitatẽ cordis ⁊ arteriaꝝ. subtilis v̓o ꝑter nãm apparens in febrib⁹ acutis est signũ pessimũ significãs magnũ spũuz defectũ. Et pulsus paruus signat ecõtrario pulsui magno. ¶ Pulsus quoqȝ fortis signat v̓tutis ꝯstãtiã spũum abundãtiã ⁊ instri obediẽtiã. Et debilis signat ecꝯrio. ¶ Pulsus velox ſm nãm signat dñiuz caliditatis abũdantiaȝ spũs ⁊ obediẽtiã instrĩtisȝ si fuerit talis ꝑter nãm signat incẽsionẽ innãlis caloris ⁊ tardus ecꝯrio significat. ¶ Pulsus autem spissus signat necessitatẽ attractiõis aeris multi ⁊ virtutis debilitatẽ q̃ nõ põt magnificare nec velocitare pulsum sic vt sufficiat vnica aeris attractiõe satisfacere necessitati quare recõpẽsat plurib⁹ pulsib⁹. ¶ Et pulsus rarus signat ecꝯrio.s.paucitatẽ caloris. Cõstãtinus in pãtegni dixit. ꝙ rarus pulsus fit a calore debili ⁊ virtute forti ⁊ locutus est in sanis fride cõplexiõis q ex paucitate caloris modica egent refrigeratiõe: ⁊ v̓tus eoꝝ exñs fortis: q2 sana sufficit vnico ictu sufficientẽ aeris q̃ntitatẽ trahere. dicũt si in acuta ⁊ cõtinua febre pulsu exñte magno ⁊ veloci ⁊ freq̃ẽti nulla facta deliberatiõe febris pulsus subito rarus fiat sine patiẽtis alleuiatiõe mortẽ signat. ¶ Pulsus durus nãlis signat siccitatẽ cordis ⁊ arteriaꝝ nãli siccitate tendẽte vasa. Dur⁹ v̓o ꝑter nãz signat ꝯfluxũ hũoꝝ sanguineoꝝ ⁊ colicoꝝ in mẽbra neruosa subintrãtiũ ⁊ apa gñantiũ ⁊ sic extẽdẽtiuȝ vñ cãt̃ tensio in neruis arterijs ⁊ venis qbus tẽsis pulsus tensus ⁊ durus appet̃. Et cũ hoc est debilis paruus velox ⁊ spissus: paruus est ex inobediẽtia instri debilis ex v̓tute nõ potente dilatare velox ⁊ spissus vt satisfaciat necitati ⁊ est inordinat⁹ ex angustia ⁊ affectiõe v̓tutis: q̃re nõ põt ordinẽ seruare: sȝ mõ plus mõ min⁹ dilatat ſm ꝙ estuatio maior est vel minor. ¶ Et scias ꝙ in pleuresi ⁊ alijs apatib⁹ pãniculoꝝ pulsus variat̃ ſm diuersa tpa apatis. nã in pn° pulsus est min⁹ durus ⁊ min⁹ debilis ⁊ min⁹ inordinatus. Et est minor ⁊ min⁹ ẽt velox ⁊ frequens: eo ꝙ in pn° apa adhuc puũ est ⁊ puã facit ptiũ tẽsionẽ. v̓tus ẽt adhuc satis fortior est: vñ põt magnificare ⁊ meli⁹ dilatare arteriã ⁊ ordinati⁹ ꝓcedere. In augmento v̓o ⁊ statu: q2 repletio auget̃ ⁊ apa magnificat̃ durities auget̃: ⁊ silr̃ debilitas ⁊ puitas ⁊ inordinatio ⁊ auget̃ velocitas ⁊ spissitudo aucto calore In declinatiõe v̓o pulsus paulatim redit ad dispõnẽ nãleȝ. Q2 si apa indurat̃ addita ꝯstipatiõe corpis arterie pulsus fit durior ⁊ subtilior ⁊ occultior: q2 arteria ad dilatandũ ẽ magis inobediẽs: sȝ est min⁹ velox ⁊ min⁹ freq̃ẽs diminuto calore. Et si pulsus ꝑseueret durus post resolõnẽ mãe periculũ significat: q2 significat indurationẽ q̃ ad dissoluẽduȝ est difficilis: ⁊ signat morbi lõgitudinẽ ⁊ v̓tutis defectionẽ. Et dñt ꝙ pulsus durities magna in pleuresi piculosa ẽ: q2 signat pleuresim fore de colera q̃ mobilis est ⁊ furiosa multũ molestãs virtutẽ vel significat ariditatẽ vel exiccationeȝ mãe ⁊ sic ei⁹ difficilẽ resolõnẽ: vñ ꝓculdubio ꝓlongatur ⁊ v̓tus opprimit̃: ⁊ fatiscit̃: vñ piculũ ẽ ne succũbat. Et scias ꝙ in freneси nõ fit pulsus: ita durus nec ita inordinat⁹: ⁊ fit fortior q̃ȝ in pleuresi. Et iõ sunt ad motiões frenetici fortiores q̃ȝ pleuretici. ¶ Pulsus aũt mollis nãlr̃ significat humiditatẽ cordis ⁊ mollities corporis arterie ⁊ ꝯplõnẽ humidã toti⁹ corpis: sȝ pulsus mollis ꝑter nãm signat hũiditates corpis dissolui q̃ mẽbra ⁊ arterias remolliũt ⁊ relaxãt. Et signt ẽt apa marie flãticũ in mẽbris carnosis ⁊ humidis cordis: sic in ꝑipleumonia ⁊ litargia. ¶ Pulsus q̃qȝ plenus signat abũdãtiã sanguinis ⁊ spũs in vẽtriculis cordis ⁊ arterijs: ⁊ est hic pulsus latus: repletio.n. facit ad pulsus latitudinẽ ⁊ ecõuerso. ¶ Pulsus vacuus signat sanguinis ⁊ spũs carẽtiã in corde ⁊ arterijs: q̃re qñ amplianť digiti sup arteriã: arteria cedit cõpssioni: ⁊ in illa hũiditas intus cõclusa sup redundat: sȝ statim pulsus ꝓp inanitionẽ sui organi euanescit Et pulsus qdẽ vacu⁹ si ẽ cu caliditate signat ethicã vel sintesim ⁊ si cũ friditate signat caloris nãlis extinctionẽ. ¶ Pulsus v̓o calidus signt caliditatẽ mẽbroꝝ circũstãtiũ arterijs: ⁊ ipsaꝝ etiã arteriaꝝ ⁊ distẽpantiaȝ in caliditate spũum ⁊ hũoꝝ in ipsis arterijs cõtẽtoꝝ. Et pulsus qdẽ calidus aut est calidus ex sanguine aut ex colã aut ex caliditate inserta mẽbris calefaciẽte ⁊ aridũ faciẽte. Et si ex sanguine pulsus calidus erit cũ mollitie ⁊ mediocritate inter magnũ ⁊ puũ ⁊ inter velocẽ ⁊ tardũ ⁊ iter spissum ⁊ rarũ: ⁊ erit plenus ex vasoꝝ replõne. Si v̓o ex colã erit durus ⁊ gracilis ⁊ freq̃ẽs: ⁊ si ex calore inserto mẽbris erit vacu⁹ ⁊ ethicã aut ptisim signat. pulsus insup calidus aut ꝯtinue sentit̃ calidus ⁊ significat febrẽ ꝯtinuã aut interpolate ⁊ signat interpolatã. ¶ Pulsus v̓o fridus signat caloris nãlis extinctionẽ ⁊ mortificationẽ: ⁊ h̓ si ꝯtinu⁹ fuerit ⁊ erit tũc pulsus iste vacuus ⁊ aderũt alia signa deficiẽtis v̓tutis. Dñt medici. tũc medicus fugiat ⁊ ꝑsbyteꝝ introducat. ¶ Pulsus eq̃lis signat v̓tutis fortitudineȝ. ¶ Pulsus incidẽs signat v̓tutẽ debilẽ fortificari ⁊ eleuari: decidens v̓o v̓tutẽ supatã ⁊ in ꝓstrationẽ tẽdẽtẽ. ¶ Dñt qdã ꝙ pulsus q est lõgus ⁊ lat⁹: ⁊ q est medi⁹ inter duꝝ ⁊ mollẽ aut parũp declinãs ad mollitiẽ signat dñiũ sanguinis. ¶ Pulsus v̓o lõgus ⁊ strict⁹ q cũ hoc erit velox ⁊ spissus attinẽs duritiei signat dñiuȝ colẽ. ¶ Et pulsus curt⁹ ⁊ lat⁹ paruus rarus ⁊ mollis signat dñiuȝ flãtis. Et pulsus curt⁹ ⁊ subtilis tardus ⁊ durus signat dñium melẽ. Scire.n. debes ꝙ caliditas elõgat: ⁊ friditas ꝯcurtat: ⁊ hũiditas ingrossat ⁊ dilatat: ⁊ siccitas gracilat ⁊ coartat. Inq̄t Egidi⁹. in suis v̓sibus de pulsibus. Iuncta bono paritas.i.eq̃litas pulsus. bona fit mala iuncta sinistro. Imparitas v̓o reprobãdi boni.s.pulsus laudãda sinistri. Nã vbi ꝓpositis q̃ sunt optãda duob⁹. Elige qd̃ fixũ stabili bonitate morat̃. Et ex tibi ꝓpositis q̃ sunt fugiẽda duob⁹. Elige mobili⁹ fuge ꝙ constãti⁹ extat. Et sic voluit ꝙ eq̃litas pulsus bona est. Si aũt cũ malitia ẽ mala ⁊ ecõuerso ineq̃lis. nã in ipsa iũcta bono pulsui est mala ⁊ iuncta malo est bona. ¶ Cauda soricina tornatiua significat v̓tutẽ resurgere: finitiua v̓o v̓tutẽ cadere pulsus caprizãs si talis fuerit ſm nãm duritiẽ signat instrumẽti ⁊ ei⁹ rebellionẽ ad motũ: ⁊ v̓tutis signat debilitatẽ nõ potẽtis arteriã mouere decẽter. si v̓o fuerit ꝑter nãm signat ꝙ in cã morbi est diuersa dcã ⁊ diuersa mã ⁊ resolõ multa vaporis. ¶ Dixit Aui. ꝙ pulsus gazelin⁹ cũ debilitate v̓tutis est malus. ¶ Pulsus martellin⁹. dixit Aui. ẽ malus ⁊ si fuerit talis ſm nãm signat dñium siccitatis in corpe ⁊ corde: ⁊ si fuerit talis ꝑter nãm signat cordis successionẽ ⁊ humiditatis defectũ. ¶ Pulsus vndosus dixit Auic. est malus ⁊ signat hũiditatis supabũdãtiã ⁊ hũoꝝ turbationẽ. ¶ Pulsus serrin⁹ dixit Aui. ẽ malus: signat.n. debilitatẽ v̓tutis in febrib⁹ acutis mortẽ. ¶ Pulsus ramosus signat mãȝ morbi eẽ diuersaȝ. ¶ Pulsus spasmosus spasmũ signt futuꝝ. ¶ Pulsus formicãs dixit. A. est malus ⁊ ipse qdẽ v̓tutẽ signat defectissimã ⁊ q̃si ablatã: ⁊ est deterior vermiculoso. Et si qdẽ vermiculosus desinit in formicantẽ in febre acuta ex ꝯsũptiõe hũiditatũ ꝓuenit ⁊ dio de vita infirmi despandũ. Si tñ formicãs egressuȝ fecerit ad vermiculosuȝ min⁹ malũ est. ¶ Dix̄ Gal. ꝑ pulsuũ ⁊ scribitur a Rabi. in. 21°. pti. Cũ apponis digitos sup arteriã: deinde eleuas eos: deinde iteꝝ reapponis ipsos: ⁊ inuenis motuȝ pulsus diminutũ hic stat⁹ pulsus deficiẽs appellat̃: q2 virtutẽ deficere signat. Et cũ apponis manũ sup arteriã ⁊ inuenis motũ manifestũ: ⁊ quotiẽs iteꝝ reapponis inuenis mo

tū ad minutionē tēdere quousq; totalr̄ cessat hic stat⁹ oī pul/sus finitiu⁹: q: finiri vitā signat. ¶ Dixit Auicē. diuersitas pulsus in qua est intersectio vehemēs ꝛ mot⁹ debilis: ocin de succurrit vari⁹ fortis suo cursu nō succurrēte. i. nō cōti/nuoꝛ; ex momēto ad momētū est mala valde. ¶ Et dixe/rūt quidā cum pulsus sinister est frequēs ꝛ dexter rarus: ꝛ illud est cū debilitate virtutis tūc illud est significatio mala. ¶ Dnt quidā cū pulsus vnius brachy diuersificat̄ a pulsu alterius sic q; vn⁹ est bon⁹ ꝛ alius est malus: tūc iudicium sumit̄ a bono cui⁹ oppo^m eē dnt de vrina. Nā qñ aliquādo est bona ꝛ aliqñ mala iudiciū sumit̄ a mala. ¶ Dix̄ G. 14. pulsuū. ꝛ scribit̄ a Rabi. in 4ª pti. pulsus pu⁹ debilis ꝛ tar/dus he tres spēs cū puenīūt ad vltimū sunt valde timende: ꝛ barū; dñi sunt in ɔtinua dubitatiōe. Et dixit. debilitas in pulsu signat q; ipsius cā est mala cōplexio cordis.

¶ Explicit distinctio. 2ª. Incipit distinctio 3ª huius tracta tus quinti in qua determinatur de vrina.

Aquositas que separatur a sanguine ꝛ mingit̄: lotium a qbusdam vocat̄. Et lotiu; deriuat̄ ab hoc verbo lauo q: ipsa lauatiua est ꝛ abstersiua. Aliter aūt voca/tur vrina: ꝛ sic ab auctoribus noiat̄ ꝛ dr̄ vrina dixit Egidi⁹. altero triū modoꝛ: vz: aut eo q; fit renib⁹ vna: eo q; in renibus dicte aquositati datur vltimū sui esse. Aut sic dicit̄ ab vrib q; latine dicit̄ demōstrare seu demōstra/tio: eo q; in ipsa demōstrat hūani corpis plimas dispōnes. Aut dicta est vrina ab h̄ v̄bo vro: q: q̄cunq; tangit ex her/bis ꝛ arbustis dū mingit̄ calida exñs desiccat ꝛ vrit. Dixit Theophilus. vrinā qdā superfluitatē sāguinis alij aquosita/tē sanguinis ꝛ alij sanguinis putredinē vocauerunt.

¶ Diuiditur autem distinctio in capl'a. 38.

De distinctione vrine ꝛ ei⁹ causis gnalibus. Cap. j.

Urina dupl'r supra reperitur: vno mō cōiter ꝛ large p̄ oī aquosa hūiditate egredīe te p̄ vias vrinales: ēt si nūq̄; digesta fuerit per actionē nāe: siue ēt si nūq̄; fuerit mixta mēbris neq; ab eis eliq̄ta qlis est aquositas que mingi tur a crapulatis ꝛ dyabeticis: in qbus pp̄ supfluā potatio/nē assūptoꝝ digōnē impediētē ipsoꝝ aquositas sic mingit̄: sicut ebibita fuit. 2° mō sumit̄ stricte ꝛ ꝓpie p̄ aquositate per vrinales vias egressa in quam caloꝛ nālis corporis egit q̄ ab humoꝛib⁹ sequestrat̄ q̄ q̄uis dicat̄ aquosa superfluitas: nō tñ est aq̄ corpus simpl'r: ꝛ; sic dz: q: in eā multū p̄domi/nat̄ aqueū elemētū. Aquositas aūt large dicta vrina: ꝛ l; nō semp tñ aliqñ pōt esse simplex: sicut qñ a dyabetico bi/beret̄ aq̄ simplex ꝛ ilico bibita mingeretur ab eo imutata.

Urina qd sit. ¶ De vrina ꝓpie sumpta dixit Gal. sup 4° affo. q; est cola mētū sanguinis. i. masse sanguinee. Dixerūt. n. Isaac ꝛ Uia ticus q; vrina est colamētū sanguinis ꝛ alioꝝ humoꝝ. i. est aquositas q̄ colat̄ a sanguine ꝛ alijs humoꝛib⁹ opōne nāe: ꝛ per venas emulgentes venit decolata ad vesicā p̄ medios renes. Assimilauerūt aūt eā sero lactis: sicut. n. serum lactis ē aquositas a pte butyrosa ꝛ caseali sepata q̄si p̄ modū cuius/dā genita decolatiōis: sic ꝛ vrinalis aquositas a massa san/guinea p̄ decoctionē ꝛ d̄purationē p̄cedit. Inq̄t. Egi. in suis v̄sib⁹. de vrina. Sicut de lacte serū se limpidus eliq̄t hūoꝛ. Sic liquoꝛ vrine de massa sanguinis exit. Dū fit ab impu/ris pure discretio ptis: q: dū; fit sequestratio in hūoꝛibus.

Urina quatuoꝛ habz causas. ¶ Urine sicut in alijs reb⁹ q̄tuoꝛ assignant̄ cāe. s. mālis foꝛ malis efficiēs ꝛ finalis. ¶ Et cā qdē; mālis est humiditas a multo p̄dñio aquosa in assūptis cibo ꝛ potu: ꝛ maxime potu: q: hūidioꝛ est cibo exñs: vrina. n. gñatur ex chilo via descēsiōis: q̄uis generet̄ ex chimo via seq̄strationis. Sicut ergo chilus gñat̄ ex cibo ꝛ potu: ꝛ aliqñ ex cibo tñ: ꝛ ali/qñ ex potu tñ: sic ꝛ vrina pōt dici gñari ex cibo ꝛ potu sil' vel altero eoꝝ: cibi. n. ꝛ potus aquosa hūiditas mā est vrie: ꝛ sicut in cibo ꝛ potu plus est de dicta humiditate sic ex eis plus generatur ex vrina. Ex omni enim cibo absq; potu aliqd de vrina gñat̄: q: cib⁹ q̄tūcunq; siccus cū sit corpus mixtū aliqd in se de elemēto hūido cōtinet qd̄ pōt in vrine mām cedere.

Cā forma lis. ¶ Causa vero formalis vrine est talis modus subē dat⁹ ab efficiēte ipsi hūido qd̄ est mā vrine. Et est ei 1ª forma vna eēntialis q̄ dat̄ ei in epate: ꝛ ꝓpie in sima epa/tis vbi incipit fieri gñatio hūoꝝ. In gibbo tñ epatis cōple tur eoꝝ gñatio: sicut ꝛ alioꝝ hūoꝝ: vñ ex h̄ Gal. dixit. q; si/gnificatio vrine attestat̄ plus gibbo q̄ simo. In gibbo tñ magis spoliat̄ a dispōne quā acq̄siuit in sima. Alia est foꝛ/ma vrine accidētalis q̄ dat̄ ei in gibbo epatis: ꝛ in renib⁹: ꝛ est illa q̄ acq̄rit̄ ei p̄ depurationē: ꝛ decolationē; q̄ incipit fieri in gibbo epatis: ꝛ maxie post depurationē sāguinis a duab⁹ coleris. Gñatio. n. vrine dixit theophilus. talis est. sanguine formato. s. massa sanguinea ꝛ turbatione in eo fa cta qd̄cūq; in eo leue est ꝛ p̄ supioꝛa petens qd̄ est colere ru bee superfluitas: accipit chistis fellis: terreū v̄o ꝛ velut fex sā guis attrahit splen. relinq̄t̄ ergo aquosa superfluitas cū san/guie quā tādē accipiētes renes ꝛ ibi p̄medū chilum foꝛ/māt illā in vrine ɔstrictionē: cōplet̄. n. hec accñtalis forma vrine in renib⁹: renes tñ nō p̄ se attrahūt vrinā: s; p̄ accñs sc; trahēdo ad se ꝓ ipsoꝝ nutrimēto sanguinē cui vrinalis aquositas est admixta ad cui⁹ attractionē seq̄tur attractio ipsi⁹ hūiditatis. Dicūt tñ qdā q; renes sui specifica virtute attrahūt sanguinē in nutrimētū ꝛ sui caliditate aquosita/tē ei⁹ attrahūt. dixit Hal. vrina est sanguis aq̄itas quā re/nes sepant ꝛ ab eo ipm purgāt. ¶ De ambabus dictis foꝛ/mis vrine. dixit Egi. vrina subam ꝛ colorē recipit in epate s̄m habitūt; s̄m sensum assumit ea in renib⁹: ꝛ iō dixit. q; fit in renib⁹ vna. Aui. v̄o de forma vrine essentiali dixit. vri na matura venaꝝ signat sanitatē: q̄m renū egritudines ma turationē nō ꝓhibēt vrine: q: ipsa supra eos existit. s. i epa/te.

Causa effi ciens. ¶ Cā aūt efficiēs vrinā p̄ncipalis est v̄t⁹ nālis exñs in epate. Et cā instr̄alis est ipsu; epar: q̄uis in datiōe forme accñtalis vrine supaddant̄ epati renes cū sequestratiōe ꝛ depuratiōe quā de ea faciūt.

Causa fi nalis. ¶ Cā aūt vrine finalis duplex est. vna finalis que est vt corpus ab aquosa hūiditate pur get̄: ꝛ vt in hac aquositate vesica aliqual'r foueat̄. dē. n. mē brū cui⁹ est superfluitatē aliquā mundificare illa refouetur: ꝛ hinc est q; vesica in dispōe exñs sana nunq̄; absq; aliqua parte vrinalis aquositatis inuenit̄ quā retinet ꝓpter volu ptuationē: ꝛ nō fec̄ nā huic superfluitati receptaculū aliquod iuxta epar: sic fec̄ colere: s; eā i sāguinē retinuit pp̄ vtilitatē: nā ramosa vena q̄ sanguinē opat̄ in sima epatis p̄bet san/guinē vene chili p̄ angustos ꝛ rotundos meat⁹ suos siue ra mos: sanguine aūt s̄m ɔstitutionē subē sue pingui ꝛ gros/so exñte ꝛ ñ valēte p̄ illos āgustos trāsire meat⁹: opus fuit hāc cū eo foꝛe aquositatē: vñ ea mediāte facil'r ad chili; trā ret venā: sed postq̄; cū ea penetrauit sanguis ꝛ ad chilum p̄ uenit venā que adiacet spine: tūc ab ea p̄ venas emulgen/tes dextrā ꝛ sinistrā s̄m laudā l'ram grecā ipositiōe sua po/sitas renes trahētes illā aquositatē mūdificāt ꝛ p̄ poros vrē tides ad vesice cōcauitate trāsmittūt. Scd̄a cā finalis est vt p̄ ipm medicus diiudicet corpis hūani dispōnes ꝛ sanas ꝛ egras ꝛ neutras ꝛ harū gradus vñ dixit Egi. Integritas lapsus vitiū v̄tus min⁹ aut plus. Et status his medius fit ex hoc examie certus. ¶ Est. n. vrina res nostro sensui ostē sibilis ꝛ intellectui aliqd relinquēs: pp̄ qd̄ q̄rit Ap. ꝓma ꝓbleu. ꝓbleu. 55. pp̄ qd op; itueri signa q̄ circa vrinā repñ/tant̄ siue ipsa iam digesta fit sup. siue nō. Et siue ipsa q̄; ma gis aut multa micta ꝛ cōtinue siue paulati; ꝛ pauca micta: In quibus verbis tetigit signa sumpta a qualitate vrine ꝛ q̄titate eius. Et reddēs boꝛū causa; dixit. q: ea que circa vrinā cōsiderantur sunt signa notificantia dispositiōes coꝛ/poris. nā si fuerit russa: signū est q; est digesta: per russam intelligēs q; habeat citrinitatē nālem. Et subdit Ap. hoc aūt magis significat si pauca accipitur. s. q: pauca sit micta

⁊ inspiciat̃:nõ tñ oꝫ eẽ sic pauca ꝙ eius color obtundatur.
Si.n.multa vnica vice mingeret̃ tota oꝫ inspici: ⁊ nõ oꝫ ex
ea aliqd ꝓijci ne forte in pte ꝓiecta fuissent signa q̃ veñt in
vrina ꝯsiderãda. Et reddẽs boꝝ cãꝫ q̃re vrĩa magis signat
si pauca accipiat̃.dixit oẽ hũidũ in modica quãtitate ẽ ma
gis spectabile in quo repñtat̃ color q̃ꝫ i magna q̃ꝫtitate. In
multo.n.hũido figure repñtate inspiciunt̃ ꝑ partiũ illius
hũidi diuersitatẽ quẽ obtenebrant ⁊ ipediũt ꝑceptionẽ co
loris. Sꝫ in pauco hũido representat̃ color. Dixit Petrus
de claro.ꝙ color magis corpi vrine q̃ꝫ figura.vñ 3°methau
ro.dixit Ar.ꝙ in qbusdã speculoꝝ apparent figure: ⁊ in
qbusdã colores solũ.⁊ talia sunt q̃cunqꝫ ꝑua sunt speculo
rũ ⁊ nullã sensibilẽ diuersionẽ hñt in qbus figura appere
erit ipole. Uñ Auer.2°pmũ dixit colorẽ per totã sbãꝫ hu/
moris ꝓcedere magis q̃ꝫ sbãm. Et h̃ Ar.apparere declara
uit in rore ⁊ in qbusdã guttis ꝑuis stillantibus i palpebris
cũ lacrimauerint in qbus ꝯtingit colorẽ videri ⁊ nõ figu
rã ⁊ ꝑ figuram possumus intelligere sbãm vrine cũ ꝯtẽtis.
Quapp cõclusit Ar.ꝙ q̃ꝫuis vrina sit russa pp digõneꝫ.vt̃
tñ minus russa pp diminutionẽ.i.paucitatẽ seu ꝑtionem
in ꝑtes:q2 in parua q̃ꝫtitate causat̃ repcussio:sicut in specu
lo. ¶ Dixerunt qdã ꝙ vrina in suo eẽ cõsiderata nõ ẽ necia

Qñ vrina est supfluitas ⁊ qñ non.

in corpore hũano:sꝫ est ṽa supfluitas:sed considerata q̃ꝫm
ad suam generationẽ nõ est supfluitas:sed ẽ necia in corpe:
qm̃ gñio eius est purgatio sanguinis ⁊ alioꝝ humoꝝ:vt di
ctũ est.ab ista aquositate supflua. Et dñt alij ꝙ est supflui/
tas q̃ꝫtuꝫ ad esse nutriens:q2 non nutrit:sed q̃ꝫtũ ad alios
q̃ꝫ plures vtilitates nõ est supfluitas:qm̃ vt dictuꝫ est.ipsa
trãsire facit nutriẽs ꝑ vias angustas per q̃s non pertransi
ret. Et silr̃ extra corpus habita ad multos medicinales ac
tus vtilis inuenit̃. Et dixerunt qdã.ꝙ in sanis vrina deci/
dit̃ a mã nutri͠ti:sed in egris egritudine mãli decidit̃ a mã
nutri͠ti vna ⁊ mã morbi. Et sunt q dixerunt ꝙ in egritudini
bus pessimis solũ decidit̃ a mã nutri͠ti ⁊ nõ morbi:qm̃ qñ
morbus est ita malus nã ab eo fugit ⁊ nõ agit in mãm ei⁹:
sed tota se cõuertit supra nutriens:tunc vt ꝑ experientiã ap/
paret vrina bñ digesta erit ⁊ apparebit bona nãlis:⁊ tñ eger
cuius est tendit ad mortẽ:⁊ maxie h̃ appet in morbis pe/
stilẽtialibus. Et dñt.aliqñ decidit̃ a mã morbi tm̃:⁊ h̃ cuꝫ
nã nutriens derelinqt ⁊ cõuertit se totã ꝯ morbũ: ⁊ mãm

Urina est potens significandi in morbis de replõe ⁊ certius q̃ꝫ egestio.

eius. ¶ Dixit Joan.vrina ẽ de maiorib⁹ signõibuꝫ in mor
bis de replõne.sup.sꝫ in morbis de inanitione:⁊ imãlibuꝫ
vrine iudiciũ ꝑuum est. Et in morbis qdẽ mãlibus qdã cõ
parant inter signõnẽ vrine ⁊ signõnẽ egestionis: ⁊ dixerũt
ꝙ vrina est certius signũ q̃ꝫ egõ in hũano corpore: Jõqꝫ ⁊
perspicaci⁹ inspicit̃ vrina q̃ꝫ egõ:q2 intus ⁊ extra pp sui pu
ritatẽ,nõ aũt sic egõ. Et vrina ẽt decidit̃ a nutriẽte magis ꝓ
pinquo ⁊ magis elaborato ⁊ puriori q̃ꝫ egõ q̃ decidit̃ a re/
motiori ⁊ minus elaborato ⁊ minus puro:verũtñ ḃm qd
.s.ḃm q̃sdã egritudines egõ est certius signũ q̃ꝫ vrina:vt hꝫ
dispões stõi ⁊ intestinoꝝ. In eis nãqꝫ aliq̃ ꝯsiderari pñt i

Urina in quibusdã ẽ certius signũ q̃ꝫ pulsus.

egõne q̃ nullo mõ hñt ꝯsiderari in vrina. ¶ Insup sunt qui
ꝯsiderant ⁊ cõparant inter signõnẽ suptã ab vrina ⁊ suptã
a pulsu. Et dñt ꝙ in significando supra ṽtutẽ nãleꝫ ⁊ eius
opões ⁊ dispões suoꝝ instroꝝ vrina est certius signũ q̃ꝫ
pulsus ⁊ ẽꝯrio pulsus est certius signũ in significando sup̃
ṽtutẽ vitalẽ ⁊ eius opões ⁊ instra. Supra ṽo aiales opa/
tiones ⁊ ipsaꝝ virtutes ⁊ instra nec pulsus nec vrĩa per se
significant q̃ꝫuis ꝑ accñs ⁊ extraneis ꝯsideratiõibus ⁊ pul
sus ⁊ vrina sup illa significare pñt. Et dicunt nõ lꝫ querere
an vrina certius significet supra virtutẽ vitalẽ ⁊ eius ope/
rationes ⁊ instra:qm̃ huius cõparatio nulla est cũ sit circa
diuersa ⁊ nõ circa eadẽ:sꝫ bñ lꝫ q̃rere ꝙ eoꝝ certius signifi
cet supra dispões corpoꝝ.s.sanitatẽ egritudinẽ ⁊ neutrali
tatẽ. Et h̃ iõ:q2 pulsus ⁊ vrina signant.s.eas. Et dñt ꝙ si
pulsus ⁊ vrĩa sint hois sani ⁊ sanitati attestent̃: tunc puls⁹
certius signũ est q̃ꝫ vrina. Et h̃ iõ:q2 in corpe sano saltẽ per
inordinatũ regimẽ:maxĩe in cibo ⁊ potu vrina multũ varia
ri põt a nãli dispõne pp qd regimẽ pulsus:aut nõ mutabit̃
aut parũ mutabit̃. Si aũt pulsus ⁊ vrina sint corpis egri.
Et attestent̃ ei:⁊ tunc duplr̃. Nã aut ipsoꝝ significationes
referunt̃ ad spẽm egritudinis vel ad mãm eius:⁊ vt sic vrĩa
est certius sigm̃:qm̃ attestat̃ supra mãm morbi ⁊ spẽꝫ eius
magisq̃ꝫ pulsus:cũ vrina ab humorib⁹ eliquet̃.pulsus aũt
nõ.aut cõparant̃ ad augm̃ morbi aut ad declinationẽ ei⁹ vel
ad terminũ d̃clinationis eius. Et si ad augm̃ sic vrina est cer
tius signũ cũ augm̃ morbi causet̃ ab augm̃to sue mãtia q̃ eliq̃
tur vrina quoquo mõ. Et si ad declinationẽ morbi: ⁊ sic ẽt
vrina est certius signũ cũ declinatio morbi causet̃ a dimina
tione mãe eius cui magis attestat̃ vrina q̃ꝫ pulsus. Si ṽo
ad terminũ ⁊ finẽ morbi:⁊ sic pulsus ẽ certius signũ q̃ꝫ vri
na:q2 morbus aut terminabit̃ ad bonuꝫ aut malũ: ⁊ si ad
bonũ:⁊ tunc ṽtus vitalis est in ꝯtinua intẽsiõe:⁊ si ad malũ
erit in ꝯtinua remissione. Sꝫ ista ꝯtinua intensio:⁊ ista ꝯti
nua remissio melius cognoscit̃ ꝑ pulsum q̃ꝫ ꝑ vrinã. Et ẽt ꝑ
pulsuꝫ põt sciri nõ solũ dies mortis:sꝫ ẽt hora q2 q̃ꝫtũ est 2ª
pulsatio debilior pª tanto est 3ª debilior 2ª, ⁊ sic deinceps. Et
sic possumus scire ꝙ pulsationes erunt añ defectũ:⁊ sic pos
sumus scire quãta est debilitas in hora vna ⁊ quãta in alia
⁊ sic ꝓcedendo poterit medicus ꝓnosticari horã mortis.
¶ Quidã aũt dñt ꝙ sup morbos mãles ꝓ quãto debẽt eẽ
longi vel breues salubres vel mortales indicatões sumpta a
digestione mãe vel eius opposito plus significãdum est ex
vrina q̃ꝫ ex pulsu:sꝫ rõne ꝯstãtie vel incõstantie ṽtutis ad re
cte indicãdũ supra salutẽ vel mortẽ plus ⁊ potius significan/
dũ est ex pulsu q̃ꝫ ex vrina. In morbis aũt imãlibus indica
tio magna ẽ pulsus:vrine ṽo parua aut nulla. ¶ Ait ẽt. G.
de regimine sanitatis.vrina est cognitio illaꝝ solũ supflui/
tatũ q̃ in vasis ꝯtinent̃. Significat.n.q̃lis in venis sit hũor
⁊ vt dicunt põt attestari oibus hũoribus ⁊ sigillatim ⁊ cõ
iuncti. Sigillatim h̃ mõ: qm̃ qñ sanguis est bonus ꝑfecte
digestus:tunc vrina est bona attestans sanguini:sꝫ qñ san/
guis est crudus diminute digestus erit vrĩa diminute dige
sta attestans flegmati. Et qñ sanguis erit excessiue decoct⁹
non tñ tm̃ ꝙ sit adustus erit vrina subtilis tincta attestanꝫ
cole. Et qñ in sanguine cũ cõuenienti digõne multiplicat̃:
fex grossa:tunc vrina est subtilis attestans melle nãli. Oi/
bus aũt hũoribus cõiunctim attestabit̃ vrina qñ attestet̃
masse sanguinee in qua sunt oẽs hũores equalr̃ vel ineq̃li/
ter a qbus vrina deciditur. Si tñ ineq̃liter tunc si sanguis
dñat̃ tunc lꝫ vrina oibus attestet̃ hũoribus. plus tñ ⁊ ꝑn
cipalius sanguini:⁊ si flã dñet̃:lꝫ oibus attestet̃: plus tñ ⁊
ꝑncipalius flãti. Et ꝯsilr̃ est de colã ⁊ melia. Et dñt attesta/
tur vrina oibus hũoribus ḃm se tota ⁊ nõ ꝑ diuersas suas ꝑ
tes:ꝑ q̃rũ vnã vni attestat̃ humori ⁊ per alterã alteri.

¶ Que ⁊ qñ ⁊ q̃liter inspiciẽda est vrina. Cap.ij.

Sanis vrina sicut dcm̃ ẽ:sit certũ signũ:
vie tñ signõnis ei⁹ nõ oꝫ credere:
Dixit Aui.2°pmi.nisi postq̃ꝫ ꝯditões obserua
te fuerit q̃ sunt:qm̃ oꝫ vt vrĩa q̃ cõsiderat̃ sit p⁹
q̃ mane colligit̃ q̃ nec sit ex nocte reseruata nꝫ
lõgo ꝑmãserit tpe q̃ꝫuis.n.oĩs vrĩa q̃cunqꝫ hora collecta ⁊
quocũqꝫ tpe reseruata dũmõ corrupta nõ fuerit possit ⁊ de
beat a medico ꝯsiderari ⁊ inspici:illa tñ de q̃ .A. locutus ẽ
ad rectũ ferendũ ex ea iudiciũ:est illa ex q̃ ꝯsiderata ⁊ inspe
cta medicus iudiciũ ferre dꝫ:vrina.n.q̃ mane colligit̃ post
ꝯplemẽtũ digõnis:⁊ ẽt pª ⁊ 2ª:⁊ silr̃ micta eẽ intelligit̃. Jõqꝫ
magis ⁊ certius significatiua ẽ q2 tunc vrina inati calidi actio

Urina nõ est retinenda violenter in vesica.

nis magis debitũ recipit vestigiũ:q̃ aũt añ mane micta est
nõdũ ꝯpletis digõnibus dictis nõ erit ꝯgrua dispõnũ atte
statrix:⁊ vrina ẽt vespertina añ cenã:⁊ post radij digõnẽ colle/
cta a medico cõsiderãda est:⁊ si nõ sic certe significatiua sit
vt q̃ de mane:cum nõ sic perfecte die:vt nocte celebretur.
¶ Etoꝫ colligi vrina statim cũ mingendi voluntas assue/

rit:⁊ nõ dz in vesica sustẽtari:qm̃ in illa mora alterationez recipit ⁊ vlteriorẽ tincturã calidiorẽ significantẽ dispõnez q̃z sit q̃ corporis est:neq̃z ẽt violentanda est eius emissio nisi postq̃z estimatio habeat̃ ipsam iã sufficientẽ recepisse calo ris nalis actionẽ. ¶ Cũq̃z vrĩa collecta fuerit nõ ẽ ilico me dico offerenda:vt ꝑ ipsam diiudicet. sz expectandũ est do nec in ipsa qd̃ descendere dz descẽdat ꝙ si ilico modico pñta ta fuerit mandare dz vt ꝯpetenti tp̃e suspẽdat̃. de quo tp̃e dixerunt iam quidã ꝙ vrina post sex horas ꝯsideranda nõ est:qm̃ post eas eius sigñio debilitat̃:⁊ eius color ⁊ ei⁹ dis soluit̃ ꝯtentũ aut inspissat̃. Quãuis dixerũt Aui. ego dicã ꝙ neq̃z post horã vnã:qm̃ in hora vna si qd ab vrine s̃ba de buit sequestrari ⁊ descendere iã sibi:⁊ vt in pluribus descẽ disse debuit:calor.n.nalis q̃ in vrina ex corpore emittit̃ ad tp̃s agit in eã qd̃ grossius est a subtili seq̃strans:qd̃ seq̃stra tũ descendit. Cũq̃z calor nalis hanc suã ꝑfecerit actionẽ re soluit̃ ⁊ euanescit. vñ vrĩa ꝑturbat̃ ⁊ corrũpit̃ superuenien te ei extrinseco frigore:⁊ hinc est ꝙ vrina corrupta igni vel alij calido actu liquori approximata fugato frigore reclare scit. ¶ Et dixit Aui. dz tota sil' vrina integre colligi nec ex ea aliquid effundat̃:⁊ h̃ si patiens vna vice sufficientẽ ⁊ cõ gruã mingat q̃ztitatẽ. sicut s̃o duabus vel pluribus min geret̃ vicibus dz vrina q̃lz vice per se colligi in vase distin cto:⁊ q̃lz dz a medico ꝯsiderari:ne forte ex parte dimissa ⁊ nõ visa ꝑdat iudiciũ suũ:in illa n. ꝑte dimissa ⁊ nõ visa erit res ex qua multã potuisset sumere idicationẽ neq̃z tñ sumẽ dũ est ab. A. in v̾bis dictio ꝙ medicus vrinaz ilico cũ min git̃ inspicere nõ debeat:q2 imo inspicere dz eã:sz ad ferẽdũ iudiciũ dz donec in vrina seq̃stratio facta fuerit expectare: sciens ꝙ quãto magis digesta fuerit vrina:tanto citius qd̃ dz in ea subsidere subsidebit. h̃ nãq̃z cõe est oibus rebus di gestis. Dixit Ipo. vt scribit̃. 10. ꝯti. p̃cepi infirmo seruare oẽs vrinas noctis:⁊ mãe aspexi oẽs ad maiorẽ clarificatio nẽ. ¶ Postq̃z aũt vrina est collecta dz custodiri ne tangat eã sol neq̃z vẽtus neq̃z qd̃ possit eã cõturbare. Dixit.n. Ruf fus. nõ tangat̃ vrina neq̃z a vẽto:qm̃ mutat̃ ex eis:si qdez aeris ꝯstõ frigida fuerit vas cooꝑiẽdũ erit ⁊ in loco ꝯueniẽ ter calido situãdũ vel ꝓpe ignẽ:nõ tñ sic a ꝓpe ꝙ in ea age re possit caliditas ignis: ⁊ h̃ vt nõ ꝑturbet̃ neq̃z corrũpat̃ vrina qm̃ post ipsius ꝑturbationẽ ⁊ corruptionẽ ꝑdit̃ vrie iudiciũ. Et hic errant q̃ ꝑ vrinã post ipsius corruptionem igne vel alia re calĩa reductã se iudicaturos recte ꝓmittunt ¶ Uas aũt in quo colligẽda est vrina dz esse ꝑuũ s̃baz hñs nitidã sicut est vitrũ aut cristallus hñs formã infundo ro tundam in forma vesice in quo tñ vrina recipienda nõ ẽ nisi prius ablutũ ⁊ bñ tersum fuerit. Et dixit Judeus. dz eẽ ma gnũ in quo bñ tota recipiat̃ vrina. ¶ Collecta aũt sic vrĩa dz vt in lumine aspiciat̃:ita tñ dixit Aui. ꝙ nõ cadat super eaz radius. s. solis vel ignis vel alterius rei luminose dixit Raſ. 10. ꝯti. splendor aeris ⁊ vrinalis facit appere q̃si nu bẽ in vrĩa:⁊ cũ dubitas in h̃ pone in opposito vrinalis ma nũ intersecando lucẽ:⁊ tunc erit tibi manifestissimũ si nu bes illa est ab extra an ab intra. Dixerunt q̃dã:ꝙ vrina in radio inspiciẽda non est 'qm̃ in radio' multe partes subti lissime visui repñtant̃ q̃ extra radiũ nõ ꝑcipiunt̃ visu a qb⁹ iudiciũ sumẽdũ nõ est:neq̃z ẽt vt dñt respicienda est vrina i loco in quo ex opposito sup eã reuerberabat̃ solis illustra tio ostẽdens eã magis ꝑuiã q̃z sit. ¶ Dixit Job lentiginosus vt scribit̃. 20. ꝯti. cognoscit̃ bñ color vrie hoc mõ dz.n. ꝓus colligi in vrinali vitreo albo claro ⁊ mundo ⁊ dz tenere ser uiẽs vrinale in manu ⁊ ipsum demõstrare corã ianua came re vel aliqua sagittata vel fenestra ꝑ quã lux intrat ⁊ tunc medicus eã aspiciat:qm̃ tunc melius manifestabit̃ vrina. ¶ Inq̃t Ruf. non debẽt iungi due vrine sil' in vno vrinali. ¶ Dixit Judeus. res ipediẽtes sigñiones vrine sunt h̃. s. vi gilie:⁊ qñ nõ tota simul demonstrat̃:sz diuisim. Et qñ colli git̃ post mediũ somnũ seu post multũ somnũ aut post vnã vrinã aut post esum ciborũ mutantiũ vrinã aut post multe aque potũ:aut si tangat̃ corpus ab alcãna ⁊ similibus vel aliq̃ pars corporis:⁊ eius oleꝝ reddit vrinã viridẽ ⁊ Almuri fa cit vrinã nigrã:⁊ ꝓ eo est inquirẽdũ q̃bus rebus vsus fue rit. Et q̃ vtit̃ coitu ⁊ ꝓprie imediate post ipsum mingit vri naz vnctuosaz cũ resolutiõib⁹ albis ⁊ filosis. ¶ Dixit Ra. 20. ꝯti. comestio folioꝝ facit vrinã viridẽ:⁊ crocus facit vri nã rubeã:⁊ comestio panis simile facit vrinã albam. Et ait Raſ. cũ qs sumpserit cassiãfi. eius vrina erit rubicunda ⁊ modus vrine s̃m dispõnẽ vini cũ multiplicat̃ eius q̃ztitas ẽ:qm̃ si fuerit albũ ⁊ subtile vrina erit similiter. Et si fuerit rubeũ grossum erit vrina propinq̃ rubedini ⁊ grossitiei ⁊ si fuerit nigrũ grossum declinabit vrina ad nigredinem ⁊ grossitiẽ:⁊ si vinũ fuerit vetus croceũ ⁊ subtile declinabit vrina ad citrinitatẽ ⁊ subtilitatẽ. ¶ De his rebus ipedienti bus sigñonẽ vrine, dixit Aui. nõ est ꝯsideranda vrina eius qui aquam nõ bibit ⁊ cibũ nõ comedit. s. vrina ieiunantis sup. nec eius qui permutauerit nãm suam ꝯsuetudinariã a ꝯsueto regimine in cibo ⁊ potu:sicut eius qui ꝯsueuit bibe re aquã ⁊ bibit vinũ vel eꝯ. Et ꝯsimiliter in ceteris. dz.n. ille cuius vrina ꝯsideranda est mane cenam seruare solitaz. Neq̃z ꝯsideranda est vrina eius dixit Aui. qui in cibo ⁊ po tu sumpsit crocũ cassiãfi. reubarbaꝝ ⁊ similia:q̃ vrinaz ad citrinitatẽ ⁊ rubedinẽ mutant:⁊ sicut olera que tingendo mutant ad viriditatẽ:⁊ sicut almuri qd̃ mutat eaz ad nigre dinẽ:⁊ vinũ. s. multũ sumptũ mutat vrinã s̃m suum colorẽ ⁊ neq̃z eius qui exteriora sua q̃ ⁊c̃. vesicã cum re tingente i fluxerit:sicut alcãna: qm̃ cũ aliquis eã tangit fortasse eius vrina illius colore inficiet̃:hoc tñ valde extraneũ putat̃ ra ro valde euenibile:⁊ ob h̃ dixit Aui. fortasse dicunt q̃dã si h̃ euenibile ẽ tunc h̃ erit mediante aere ꝑ poros loci tincti attracto:colore ẽt alcanne infecto vsq̃z ad vrie loca ꝑueniẽ te. ¶ Sunt aũt q̃ ad p̃dicta supplẽtes dixerunt neq̃z ꝯside rãda est vrina eius q̃ rẽ sũpserit odorẽ vrine ꝑmutãtẽ:sicut alliũ sparagus ⁊ silia:neq̃z vrina eius q̃ añ diureticũ forte sũpserit hñs hũorẽ cũ vrina expellere:qm̃ ꝑ illũ humorem vrine mictũ eius significatio ꝑuertit̃. Et neq̃z vrina eius q̃ aliquã euõnẽ patit̃ spontaneã vel artificialẽ ex fluxu vẽtris vomitu sudore fluxu sanguis vel flõmatiet.n. in hmõi euõ nibus hũorũ agitatio in q̃ põt hũoris portio ad vrinã de scẽdere ⁊ eius colorẽ ⁊ s̃bam ꝑmutare:⁊ neq̃z eius q̃ se exer cuit motibus corporeis vel aialib⁹ extra ꝯsuetũ cursũz nãe ipsis exñtib⁹ neq̃z eius q̃ famẽ intensaz sustinuit aut sitime neq̃z q̃ añ vrie emissionẽ coiuit:q2 fortasse aliq̃ spmatis por tio in via virge remanẽs cũ vrina exit q̃ cũ sit globose ⁊ vn ctuose s̃be vrine ꝑmixta eius ĩpinguat s̃bam ⁊ inspisset. ¶ Amplius dñt ꝙ vrine pueroꝝ:⁊ p̃cipue infantiũ sigñia tio est ꝑua ꝓpea ꝙ lacte vtunt̃:⁊ q2 mã tingens vrinã. s. co lera in eis ẽ submersa ⁊ qescens: ⁊ ẽt q2 in eo nã existit de bilitata ex multa dormitione. ¶ Et rursus in q̃ztũ posse est exercere se dz medicus in inspectione vrinaꝝ sanoꝝ ⁊ i me moria sua eas firmare:vt ei sit potẽtia tp̃e egritudinis iudi care q̃ztũ sit a nãli dispõne remota. Inq̃t Damascenus in suis affo. vrina sanitatẽ significans in oi hoie nõ est eq̃lis nec quantitate nec qualitate:ideo si vrinã nõ p̃cognoueris sani in eius matura veritate non approbaris egroti.

¶ De principali ⁊ ꝓpria significatione vrine. Cap. iij.

Dixit Aui. scias ꝙ ꝓpria ⁊ p⁹ sigño quã vri na hz est de epate ⁊ vijs aq̃trans. s. ꝑ q̃s trãsit ⁊ sup dispõnes venaꝝ:⁊ max' nõ pul satiliũ:⁊ eis mediãtib⁹ alias demrat egritudĩ nes. Firmior tñ eius sigño est illa q̃ sup epate existit:⁊ ꝓpe i dispõne gibbi ipsi⁹. nã ipsa vt. s̈. dcm̃ est in epate gñat̃:⁊ ꝑ venas cũ sanguinea trãsit ⁊ tandẽ ad renes ⁊ vesicã ꝑuenit ⁊ ex ea extra expellit̃:⁊ ideo p̃ncipaliter si gnificat sup ep̃e ⁊ venis ⁊ ꝯtentis i eis. Et sup dispõnes mẽ broꝝ ꝑ q̃ transit q̃ sunt renes porĩ vritides vesica ⁊ virga.

Urina nõ aspiciẽda post sex horas.

Urina tota simul ẽ colligẽda ⁊ nihil de ea est effũdendum.

Urina custodienda est a vẽto ⁊ frigore ⁊ calore superfluo.

Urina colligẽda est in vase mũdo.

Urina aspicienda est in lumine sine radijs solis aut ignis.

De rebus ipedientibus siue variantibus significationẽ vrie.

Et dixit. Ras.10.cōti.auctē Ga.per vrinā inuenies alia si/
gna significantia dispositiones alioꝝ mēbrorum ab istis.
Cautela ē deceptio i iudicando p vrinā z sīmiliter p egestionē. ¶ Et qꝛ vrina significat sup dispōnes viarū per quas tran
sit.iō Ipo.2.pnosticoꝝ.monuit in significando p vrinā me
dicū z dixit. Tibi caue ne.s.iudicando p vrinā vesice.sup.z
aliorū meatuū vrine vitio capiaris:z qd ꝓpriū est eis alie/
nū esse iudices. Et Ga.dixit.in 3°bui° vbi.q ista exceptio
cōicat euoni p ventrē z p vrinā.nā ambe euacuant supflui/
tates totius corpis z supfluitates mēbroꝝ ex qbus fiunt.
Et accidit dixit Ga.qn corpus dispō est nālis vt euacuet su
perfluitates cpis p vrinā z supfluitates vētris p egōnē.Cū
aūt eius dispō ē pter nāni euacuat ex renibus aliqd z vesi
ca:qd signat q in eis est egri°z ita euacuat aliqd cū egōne
silr z aliqn euacuat cū egōne z vrina aliqd ex toto corpore
qd signat q egri° est in ipso. Et h est qꝛ tu inuenies multos
hoium mingentes saniē.Cū ergo illud qd est necesse tibi vt
ingras de loco vn egrediat sanies illa: z silr ēt cū egredit
in vrina res silis petalis inqsitio est tibi necīa. Et dixit mul
totiēs mingunt hoies vrinā fetidā cui pmixta ē cola multa
z ē illud ex renibus z vesica:z ē istud ēt multotiēs ex toto
corpe p vtutē digerētē hūores in toto corpe z hec vtus est
ab epate z fortasse nō erit i hoc mēbro egri°:sz totū corp°
mundificat p vrinā vel aliqd ex mēbris eius z effundunt su
pfluitates q sunt in eis ad vrinā. Cū ergo discernerit renes
sanguinē q est in eis ingrediunt supfluitates ille cū aquosi
tate sanguis:sicut accidit ēt cū in multis locis corpis sunt
exiture z euac sanies ex eis qn rūpunt cū vrina. Et discre
tio qdē fit inter loca a qbus veniūt: qꝛ qn veniunt a vesica
statim apparent in vrina:qn aūt ex toto nō stati appent:z
ēt qn veniunt a toto sunt cū febre:qn āt a vesica sine febre.
Dixit.n. Ras.11.cōti.squāme veniētes a vesica sunt absqz fe
bre z anticipabit eas dolor vesice z ardor vrine:z poē est:
vt anticipet vria saniosa:z silr z fetida cā instroꝝ vrinaliū
anticipabit vrina cū pauco sanguie occasiōe vlceris putre/
facti z sentit dolor in aliq pte instroꝝ vrine. Et cū egredit
ex corpe vrina fetida eruginosa ex q corpus mūdificat red
dit corpus ex ea leue z vrinā fetidā ex qua corpus nō mun
dificat sequit eius ponderositas z mala dispositio.

¶ Quomodo distinguitur vrina hominis ab vrinis alioꝝ
aialium z alijs liquoribus. Cap.iiij.

Harum rerū distinctio ab vrina necīa est
medico ne iprouisus deuiet hui°
ignorātia. Dixit aui. plerūqz offert medico cū
aialiū vrinas cognoscit ꝓpea q cū ipse in eis
expit certitudinē facit: h tn̄ difficile ē. dixerūt
qdā: q vrine asinoꝝ sunt sicut butyꝝ liquidū cū turbidita
te z grossitie exteriore. Est.n. sicut butyrū ꝓpea q declinat
ad albedinē pp friditatē cōplōnis asini. Et aliorū subiuga/
liū:vt bouis:z eq vrine vrinis asinoꝝ similant:sz sunt citri
ne:qꝛ eoꝝ cōplō hz plus de calore z videbit tibi medietas
superior vrinalis clara z inferior turbida. Et vrine ouium
sunt albe ad citrinitatē trahētes ꝓpiqz vrinis hois:sz sbaz
nō hūt:z eaꝝ sedimē est sicut oleū aut sicut amurca. Urina
vo capraꝝ vrinis hoium z ouiū silat: sz neqz sbam hz nz
sedimen z ē clarior vrina ouiū. Et subdit Aui.q cuius aia
lis nutri^m erit melius eius vria erit melior z clarior. ¶ Di
xit Ras.11.cōti.decipiunt medici in iudicio vrie cū syrupo
acetoso z aq mellita z cū aq tincta croco z aq palee:sz aq
palee hz residentiā:sicut terra ipsa in aq z non mouet. Di
xit Aui. q syrupū acetosum z oēs liquores q fiunt ex ace
to z melle z aq z ficubus z reliquos qui fiunt ex croco z
eis silēs quāto magis tibi appropinqbis erunt in clarita/
te magis augmētati:z qto magis elongaueris eos ꝯside/
re an oporteat vt ipsoꝝ augmentet grossitudo.s.z minuat
claritas:vrina vo ab h est diuersa:qꝛ qto magis elogas eā
a te tanto est clarior z qto magis appropinqs tanto ē tur
bidior:z cā huius est:qꝛ vrina est sba aquosa in q multe mi
scent ptes hūorales:z ēt multo replent spū. Si ergo in ea
sint ille ptes z illi spūs q hūt reddere eā lucidā cū eam tibi
appropinqs: qꝛ visus non pōt penetrare illas hūiditates
reddit tibi turbidā:sz cū eā elongas tunc visus pōt p eā pe
netrare pp lumen exns inter vrinā z te appebit clarior:z ēt
pp spūs q sunt in ea q representāt in eā aliqz liqditatē. Et
ēt qꝛ qn approximas vrinā ad te visus discernit illa corpora
pmixta sibi. Cū aūt eā elongas non sic discernit eā:vn cla/
rior apparet. liquores aūt alij nō hūt illa corpora nec illos
spūs. vnt qdaz. vrina z maxie corporis nāliter dispositi hz
subtilē z quasi occultā partiū grossarū opacarū cū subtili
bus z claris mixtionē. quapp si fit aliqualiter visui longin
qua superātibus tunc ptibus claris z liquidis necīo obie
ctis visui tota vrina clarior representat nō pceptis grossis
partibus z opacis: appropinquata aūt p amplius pōt vi/
sus illa parua obiecta videre z cōprehēdere ipsisqz grossis
exntibus z opacis vrina grossior z spissior iudicat. alioꝝ
vero liquoꝝ qdā cōstante permixtiōe partiū hūt vt siue lō/
ginqui siue propinqui fiant semp apparent vniformes. Et
qdā sunt ita partiū habentes separationē manifestam vt a
longe z a ꝓpe appareant etherogenei z disformes. Et di/
xit. A. q ydromellis spuma est citrina pp mel qd ē citrinū.
Et sedimen aque sicuū descendit a latere:z nō in medio nec
ordinato nec hz motū.s.si ꝯcutiat. Sedimen aūt vrine ho
minū descēdit in medio z ordinate z hz motū qꝛ procedit
fm modū nālem. illud aūt non. ¶ Dixit Ra.10.cōti.dria
q est inter vrinam q turbida mingit z vrinā turbidā q cor
rupta est z infrigidata postqz de corpore exiuit est:qm cor
rupta turbida non hz dyafa^{ciam} z apparet alba congelata:
sicut pinguedo: sed illa q exiuit turbida de corpore habet
dyafa^{ciam} z qn claresit non clarificat. Et dixit. hoc inueni a
Ga.in libro de crisi. z scias q vrina que corrupta est adhe/
ret parieti vrinalis z fundo eius:que aūt micta est turbida.
non adheret ei.

¶ De his que sunt cōsideranda in vrina. Cap.v.

Dixit Ga.4.de regimine sanitatis. z scri
bit sic.10.cōti.debent inquiri in vri/
na color z sba z cōtenta: qꝛ hec significant p
certo dispositiones sanas exntes in venis nō
pulsatilibus. Ha.aūt 7° theor.dixit.duo fore
in vrina cōsideranda.s.liquorē z qd in ea est cōtentū. Et hic
sub liquore sbam z colorem cōprehendit. Et Auer. collig.
4° dixit res per quas significat vrina sunt trium specierū.
Prima est vrine color.2° est eius sba. z tertia est eius cōten
tū. Et predicti quidē auctores sub dictis tribus rebus que
cunqz alia ab alijs tacta sunt auctoribus consideranda in
vrina cōprehenderunt. Ras.n.10.cōti.dixit.dico attenden
da sunt in vrina:hec.s.color sba qtitas z contentū odor z
sapor sonus z tactus. ¶ Et. A. dixit. dispositiones que ex
vrinis habēt ex septē sunt sumpte generibus.s.genere co/
loris z genere sbe:z genere claritatis z turbulentie z gene
re ypostasis z genere qtitatis ex paucitate z multitudine
z genere odoris z genere spume. Et subdit. sunt quidā qui
his generibus addunt genus saporis:sed non abijcimus.
Egidius quoqz adhuc particularius magis predicta spe/
cificans ea ad.15.rerum cōsiderationem deduxit que sunt
circulus ampula granulū nubecula spuma zc. quale quic
quid in hoc qtum quotiens vbi qn. quale retulit ad colo/
rem. quid ad sbam. quid in hoc ad contentum. quātum ad
qtitatē cōtinuam. quotiens ad qtitatē discretam.s.mictio
nis z inspectionis. Ex frequenti.n.mictione sequit frequē
tia inspectionis z ex frequenti inspectione plurimum cer/
tificamur:vbi vero potest referri ad vas in quo colligi deb3
vrina:z potest referri ad locum in quo inspicienda est vri/
na:qꝛ non debet inspici in loco nimis radioso:neqz nimis
obscuro. Et si nimis radiosus sit locus oppositus dz ap/
poni manus ante vrinale per aliquam paruā distantiam.

Dixit.n. Raſ.20.cōti. Si vis bene diſcernere neſiſin. ſup. ⁊ alia cōtenta in vrina appone manū alicui laterū vrinalis ad intercidēdū lucē ⁊ nō erit tibi tūc occulta:ēt ſi fuerit occulta.ſ.ante appoſitionē manus:imo ēt ⁊ colores vrie manu appoſita melius diſcernunt:qr aeris luminoſitas non ſic viſibiles ſpūs diſgregat. pōt ēt vbi referri ad locū ɔtentorum in vrina:vt an in ſuperiori an inferiori:aut in media ɔtineant vrine regione. Et qñ refert ad tp̄s mictionis vrine: qr oʒ colligi de mane celebrata digōne: vt ſupra. ⁊ refert ēt ad tp̄s viſionis vrine. Dicūt.n.qdā q̄ vidēda eſt ſtatim cū mingit:maxie ſi oportunitas affuerit. Et iō vidēda eſt ſcḋa reſidentia. ⁊ iterū:poſtea 3° ꝓpea q̄ vrina aliqñ migit turbida:⁊ poſtea clarificat:⁊ aliqñ ɔ̄rio mingit clara ⁊ ſubtilis ⁊ poſtea inturbidat ⁊ inſpiſſat. ℭ Dixit Aui.p genus coloris intelligimus id qḋ viſus ſentit in vrina ex coloribus .ſ.albedinē nigredinē:⁊ q̄ inter iſtos exiſtūt colores. Et p genus ſbe intelligimus diſpōnē ipſius in groſſitie ⁊ tenuitate. Et p genus claritatis ⁊ turbulētie intelligimus q̄ penetratio viſus in vrina eſt facilis. Et dixit inter hoc genus ⁊ genus ſbe eſt dr̄ia:qm̄ plerūq eſt ſba groſſa ⁊ clara:ſicut albumen oui ⁊ glutē piſciū liquidū ⁊ vitrū liqfactū ⁊ oleū ⁊ plerūq ē res ſubtilis ⁊ turbida:ſicut aq̄ turbida q̄ eſt magis tenuis q̄ȝ albumē oui. turbulentie enim cā eſt ꝑmixtio partiū colores habentiū extraneos:aut alijs coloribus infectos. q ab inſpiciēti ſenſu nō ſunt ꝑcepti ⁊ ꝓhibēt peruietatē:⁊ p ſe non ꝑcipiunt. Claritas itaq ⁊ turbulētia depēdet a facili penetratiōe viſus p ſbam vrine ⁊ vel a difficili. Et inter turbulentiā vrine ⁊ hypoſtaſim exiſtit dr̄ia:qm̄ viſus plerūq cognoſcit hypoſtaſim. Et iterū inter turbulentiā ⁊ colorē exiſtit dr̄ia:qm̄ color p totā ſbam ꝓcedit a maiori mixtione. ℭ Ad recte aūt iudicādū p vrinā oʒ medicus ɔſiderare oīa ꝑticularia tā nālia q̄ȝ nō nālia:vt ɔplexio. nā alia eſt vrina ſanguinei ⁊ alia colerici alia flātici alia melancolici:⁊ alia corporis tꝑati. Et ſexus. nā alia eſt vrina viri ⁊ alia femine. Et etas. nā alia eſt vrina pueri ⁊ alia iuuenis ⁊ alia ſenis. Et tp̄s anni ſiue aeris ɔſtō ſiue regio. naȝ alia eſt vrina tp̄e ɔſtōne ⁊ regione frigidis ⁊ alia ī calidis ⁊ alia eſt in tꝑatis. ℭ Et motus ⁊ qes. nā alia eſt vrina exercitati ⁊ alia ocioſi ⁊ variat ſm̄ gradus exercitij ⁊ ocij. ℭ Et accidētia aie. nā alia eſt vrina ſoliciti ⁊ qui curas aiales gerit:⁊ alia eſt quieti q non curat:⁊ alia eſt vrina irati ⁊ alia pacifici. ℭ Et ſomnus ⁊ vigilia. nā alia eſt vrina vigilantis alia ſomnolētis:⁊ alia eſt vrina cibati:⁊ alia famelici. Et variat ſm̄ varietatē ciboꝝ ⁊ potuū. Et alia eſt vrina repleti ⁊ alia inaniti. Et alia eſt vrina eius q vtit balneis:⁊ alia eſt eius q non vtitur eis:⁊ variat variatione balneoꝝ. ℭ Eſt aūt particulariter de oībus ſupradictis in vrina ɔſiderandum proſequendo:⁊ p̄ de ſba vrine. Scias tñ q̄ iter predicta cōſideranda in vrina ad recte ⁊ certitudinaliter iudicandum per ea magna exiſtit dr̄ia:maxie inter tria prima. Nā ſignificata a colore ſumpta ſunt aliis minus certa:poſtea ſumpta a ſba:ſed ea q̄ ſumunt ab hypoſtaſi ⁊ alijs cōtentis ſūt valde certa. Dixit Raſ.20.cōti. certa ſignificatio ad bonuȝ vel ad malū habet ab hypoſtaſi ⁊ nefraſi. ℭ Dixit Egidi⁹ ſepius artificē deludit forma liquoris. Et fraudat plerūq fidem cenſura coloris:⁊ in cōtentis certa fides ⁊c̄. ℭ Dixit Auer. colliget. 4°. quidā dixerunt q̄ non ſunt tenenda aliqua ſigna in vrina niſi ex ꝑte nāe interioris euenerint. Si ergo ab aere extrinſeco euenerint non ſunt tenenda:ſed dixit ipſe iſti ignorant:qr aer non operat in vrina res diuerſas niſi ꝓp preparationē quā a nā interiori capit.

ℭ De ſba vrine in generali. Cap. vj.

Unde vrina habeat ſbam ⁊ vnde colorē.

Dixit Theophilus ſbam vrine multi effuſionē vocāt:qm̄ qḋ effuſum eſt in ea inſpicit. Alij aūt liquorē vocāt. ℭ Innuit aūt Iſaac in ſuo de vrinis q̄ paſſiue q̄litates dant vrine ſbam. actiue vō colorē, dicūt tñ alij q̄ tam actiue q̄ȝ paſſiue q̄litates dant vrine ſbam:ſȝ actiue mediate ⁊ paſſiue imediate. Et h̄ qm̄ vrine poſitiue humiduȝ dat ſbam groſſam. Et hoc tā facit humidū humoꝝ q̄ȝ humidū meatuū per quos vrina tranſit. humores.n. cū fuerint humidi ſunt bene fluidi: quapꝑ facile fluunt cū vrina: ⁊ cū ea miſcentur:quoꝝ mixtione vrina ingroſſat. humiditas ēt meatuū p quos vrina trāſit prebet ei trāſeunti groſſitiē:qr eius tranſitu aliq̄ portio ab eoꝝ hūiditate abſtergit ⁊ ſequeſtrat que miſcet vrine ⁊ ingroſſat eā:amplius hūiditas ipſorū meatuū eſt cā dilatationis eoꝝ:apti enim dilatati non depurant vrinā neq groſſitiē:q̄ eſt in ea:ſȝ eā cū ſua groſſitie trāſire ꝑmittunt. Siccū vō priuatiue dat vrine ſubtilitatē:⁊ hoc tā ſiccū humoꝝ q̄ȝ meatuū. nā ſiccitas humoꝝ nō ꝑmittit eos fluere:⁊ cū vrina miſceri:q̄re tunc cū non ineſt vrine cā alia ingroſſatiōis eius remanet tenuis:ſiccitas tñ meatuū eos ſtringit ⁊ meatus ſtricti nō ꝑmittūt aliqḋ groſſuȝ cū vrina tranſire:ſȝ illud retinēdo vrinā depurāt ⁊ ſubtiliant. Actiue vō q̄litates dant vrine ſbam mediate.ſ. mediantibus paſſiuis eas excitādo ⁊ ad actū ɔ̄ducēdo. Et ſic mediantibus eis dant vrine ſbam. Et qr effectus magis ⁊ melius oʒ aſcribi cāe ꝓpinque ⁊ imediate q̄ȝ remote ⁊ mediate. Ideo Iſaac dixit paſſiuas q̄litates dare vrine ſbam. Et qr l̄ȝ calidū digerens ꝑmiſcēdo det vrine ſbam:illud tñ qḋ digerit ⁊ ꝑmiſcet eſt hūidū ⁊ ſiccū. Et ideo imediatius ſunt cā. ℭ Dixit Iſaac q̄ incohoata digeſtione ſubtile aſcendit:⁊ groſſum deſcēdit.ſ. vrine:itaq cū in tali vrina calor nālis ſuā inchoauerit actionē poſt q̄ȝ micta ē manet ipſa:ſicut micta eſt:ſed poſtea magis cōpleta actione caloris ſubtile:qḋ eſt inferius aſcendit:⁊ groſſum qḋ eſt ſuperius deſcēdit ⁊ obuiant ſibi in medio:⁊ ibi ſe cōmiſcēt mutuo ex qua cōmixtione vrina reddit mediocris:⁊ iſta mediocritas ſbe p viam digeſtionis cauſat. Et non intelligūt auctores de cōmixtionibus ſiue ꝑmutationibus in ſba vrine alijs modis factis:ſicut eſt illa q̄ fit:qñ tenuis vrina inſpiſſat p ablutionē quarūdā partiū eius ſubtiliū aut p ɔdēſationē eius factā a frigido:aut per admixtionē partiū groſſaꝝ in ea, huius enim ꝑmutationes ſbe vrine nō ſignificant digeſtionē neq inchoatā neq perfectā.

Inchoata digōne in vrina ſubtile qḋ eſt in ea aſcēdit ⁊ groſſum deſcēdit.

ℭ Dicunt qdam. q̄uis tenuitas groſſitudo ⁊ mediocritas a medicis ponunt dr̄ie ſbe:ſunt tñ proprie loquendo dr̄ie poſitiōis:ſicut raritas ⁊ dēſitas:tñ qr iſte dr̄ie adherent ſbe:⁊ a q̄ȝ pluribus dicuntur modice ſbe licuit medicis tāq̄ȝ artificibus inſeqntibus ſenſum eas ſbe attribuere:⁊ diuidere ſbam vrine q̄ proprie eſt liquor eius in tenuē ⁊ groſſam ⁊ mediocrē:quas dr̄ias ſiue ſbe modos in vrina cōcipit viſus ⁊ nō tactus:duplex tñ in vrina ɔſiderat a medicis ſba:quaꝝ vna eſt aquoſitas ei⁹ in q̄ nā ſi opata fuerit:q̄ l̄ȝ ſit abſolute ſba tñ a medicis nō dr̄ h̄re ſbam:ſicut Auic. ſupius dixit. de vrina ouiū: ⁊ q̄ ex iſta eſt ſubtilis eſt ſicut vrina dyabeticoꝝ ⁊ freq̄nter mingentiū. Et q̄ ex ea eſt groſſa eſt ſicut vrina ſubiugaliū. Alio mō ſumit p aquoſitate in quā nā opata fuit:quā medici dicunt h̄re ſbam:⁊ hec eſt quā diuiſerunt in tenuē groſſaȝ ⁊ mediocrē:⁊ mediocris dici pōt:dupl̄r:vno mō vt illa ſit mediocris q̄ eſt corporis tꝑati:⁊ vt ſic illa dicet groſſa q̄ ē groſſior vrina corꝑis tꝑati:⁊ illa ſubtilis q̄ ē illa ſubtilior. Et vt ſic dnt qdā. nō intellexerūt auctores d̄ vrina mediocri groſſa ⁊ ſubtili. Alio mō dr̄ in relōne ad corpus cui⁹ eſt vrina qḋcūq corp⁹ illud fuerit:vt ſic vrina illa ſit mediocris q̄ eſt nālis corpori cui⁹ eſt:⁊ illa ſit tenuis q̄ in cōparatiōe ad ei⁹ vrinā nālē eſt ſubtilis ⁊ ɔ̄rio groſſa. Et ſic dicunt intellexerunt auctores de vrina tenui mediocri:groſſa. ℭ Et ſc as q̄ vrina tenuis ⁊ groſſa aliqñ dr̄ ſic abſolute.ſ. in ɔparatione ad mediocrē. ⁊ aliqñ dr̄ ſic cōparatiue:ſicut qñ dr̄ q̄ vrina abſolute exñs groſſa in cōparatione ad groſſiorē dr̄ ſubtilis ⁊ eɔ⁹ groſſitudo.n. vrine ⁊ eius ſubtilitas habent latitudinē magnā in q̄ multi ſunt gradus in plus ⁊ minus diuerſificati ſm̄ q̄ plus ⁊ minus mediocritati appropinq̄nt

Tenuitas groſſitudo ⁊ mediocritas proprie ſunt dr̄ie pōnis nō ſbe.

Groſſitudo vrine ⁊ eius ſubtilitas aliqñ abſolute aliqñ cōparatiue cōſiderant ⁊ h̄nt latitudinem ⁊c.

imo ꝛ mediocritas ipsa ſꝫ medicos diuidit in punctualē ꝛ latitudinē habentē aliquā: nō tñ amplā: vt eius extrema veruntñ istis gradibus modoꝝ siue differētiaꝝ sbe non fuerunt iposita noie sicut gradibus coloꝝ: vt patebit in coꝝ cap: qḋ fortasse fuit: q: gradus sbe siue positionis non sunt sic manifesti: sicut gradus coloꝝ: sunt.n. sensibile cōe ꝛ per accidens sentiunt: color aūt est sensibile ꝓpriū ꝛ per se.

¶ Et notant quidā ꝙ qñ auctores dicunt de vrina tenui ꝙ fit spissa: aut de spissa ꝙ fit tenuis nō intellexerūt ꝙ tenuis fiat vnq̄ꝫ spissa absolute aut ꝙ spissa fiat vnq̄ꝫ tenuis absolute: ſꝫ intellexerunt respectiue ad id qḋ prius erat.ſ. ꝙ tenuis aliquātulū inspisset: ita tñ ꝙ absolute semꝑ sit tenuis ꝛ ꝙ spissa aliquātulū subtiliet: ita tñ ꝙ sꝑ sit spissa. Quidā tñ cōcedunt ꝙ vria tenuis. aliqñ lꝫ raro pōt intm̄ ingrossari ꝙ fiet spissa absolute ꝛ ecōuerso: spissa pōt intm̄ subtiliari ꝙ fiet tenuis absolute. Et tñ auctores necubi dixerūt ꝙ in tali transitu tenuis aut spissa fiat mediocris: nā lꝫ nō eat de extremo ad extremū nisi ꝑ mediū: tñ medic⁹ nō hꝫ ponere ꝙ in illo trāsitu tenuis siue grossa fiat mediocris ad hūc finē ꝙ pro tunc ꝑ illaꝫ possit fieri iudiciū: q: in illo transitu nō stat in mediocritate nisi in fieri: aut vt dicūt qdā nisi parū valde. Et medicus non ponit neqꝫ ꝯsiderat trāsmutationē vrine ad ferendū iudiciū nisi illa transmutatio maneat. Ait enim Isaac. vrina mediocris si significare dꝫ: manere eam dꝫ: ꝛ si ipsa maneat ꝑfectā sigñat coctionē. Quidā aūt dixerunt ꝙ auctores nō fecerunt mētionē de mediocri vrina in illo transitu: q: notū reliqͥrunt. Et scias ꝙ dicta trāsmutatio vrine de tenui in spissam ꝛ eꝯ saltē ſm ꝓmū intellectū sumpta significat digōnē aut saltē ꝓn^m eius. ¶ Et notant ꝙ vrina tenuis aliqñ repit̄ pro lata: ꝛ de ea q̄ est subtilis aquosa in quā nā nō fuit opata que dr̄ nō hr̄e sbaꝫ: cui⁹ color dyafanus: ꝛ aliqñ de ea q̄ dr̄ subtilis in quā nā operata fuit que dr̄ hr̄e sbam cuiuscūqꝫ coloris existit: ꝛ sic dr̄ de vtraqꝫ. ꝛ cōsilr̄ grossa de vtraqꝫ dr̄.ſ. de ea q̄ est subiugalis in quā nā nō opata fuit q̄ dr̄ nō hr̄e sbaꝫ: ꝛ de ea in quā nā operata fuit q̄ dr̄ hr̄e sbam. Est aūt vrina subtilis illa ꝑ q̄ꝫ acies visus liberius ptrāsit: ꝛ illa est grossa ꝑ quaꝫ ipedite transit. Et illa mediocris ꝑ quā medio mō. ¶ Solet qdam querere an det̄ prius vrine sba an color. Ga. nāqꝫ dixit. obseruandū fore ꝙ color vr̄ prius sbaꝫ ꝓcedere. Sꝫ Isaac voluit ꝙ Theophilus dixit. ꝙ facilius dat̄ color aquositati vrine q̄ꝫ sba Aui. aūt dixit. primā digōnis operationē fore sbam efficere: deinde colore eam tingere. ¶ Quibus respōdēt qdā ꝙ in vrina nā sba ꝓcedit colorē: sicut suū effectum: tpe aūt dicūt sbam ꝛ colorē sil̄ ꝯcurrere. ꝑfectis eniꝫ ad plenū dispositionib⁹ introducētibus sbam ꝛ habilitata ad plenū aquositate ad sbe vrine receptionē: tunc introducit̄ sba ꝛ ēt color qui est accidens eius. visus tñ q: citius ꝛ ꝑfecti⁹ ꝑcipit colorē tanq̄ꝫ ꝓprium obiectū eius q̄ꝫ sbaꝫ: imo sbaꝫ non ꝑcipit nisi mediante colore aut sub rōne sensibilis cōis ideo prius colorē q̄ꝫ sbam aquositati dari diiudicat. In vrina aūt innāli dicunt colorē precedere sbam. ¶ Quidā aūt alij dixerunt ꝙ sumendo digōnē large pro quacūqꝫ alteratione facta in aquositate vrine sic digō prius opat̄ coloreꝫ q̄ꝫ sbam: ſꝫ sumendo digōnē ꝓprie tunc in corpore nāliter se habēte digō prius operat̄ sbam prioritate nāe: ꝛ deinde colorē ꝓoritas āt nāe ē q̄ prius attendit̄ ꝛ sit cā alteri⁹ mō a nā in digōne in corpore nāliter se habente prius intenditur sba q̄ꝫ color: ꝛ sba est cā coloris. tpe aūt dicunt ꝙ simul introducuntur. In corporibus v̓o egris ꝛ nō nāliter se hñtibus possibile est ꝙ vrina sit digesta in sba ꝛ nō in colore: ꝛ econuerso ꝙ sit digesta in colore ꝛ nō in sba. Et rō huius est: q: vrina nō dr̄ digesta nisi in cōparatione ad vrinā nālē sed possibile est ꝙ ex humore innāli per digōnem causetur sba mediocris: sicut que est vrine nālis: ꝛ possibile est ꝙ in eo causet̄ color qui sit color vrine nālis ꝛ absqꝫ hoc ꝙ causet̄ sba vrine nālis ꝛ talis est vrina. Si eniꝫ cōmisceat̄. v.g. humor flāticus cuꝫ aquositate vrine vrina fiet bone sbe: ſꝫ mali coloris: ꝛ si cōmisceat̄ cū ea humor colericus subtilis vrina erit boni coloris ꝛ male sbe: q: nimis subtilis. Et dicunt ꝙ possibile est ꝙ sba ꝛ color simul in vrina eueniāt q̄les sunt qui vrine nālis. Et dicunt ꝙ in verbis supradictis Theophilus nō intellexit per illam facilitatē ꝙ color det̄ aquositati prius q̄ꝫ sbe ēt de sba de qua loquitur: q̄ est vt. d̄. dictū est ꝓprie positio. nā sba prior est qualitate ꝛ positio ēt imediatius adheret sbe q̄ꝫ qualitas. Et dicunt. ꝙ ſm rei veritatē facilius est dare sbam q̄ꝫ colorē: ſꝫ Theophilus intellexit ꝙ facilius est dare colorē intensuꝫ ꝛ notabilē sensui q̄ꝫ sbam intensaꝫ ꝛ notabilē sensui. Et hoc hꝫ veritatē siue detur color per viam digōnis siue per viam cōmixtionis ꝑ viam mixtionis sic. nā miscendo coleraꝫ paucam cū aquositate dabit̄ ei sba modica non multum intensa nec multuꝫ sensui notabilis: ꝛ tñ dabitur ei color multū intensus ꝛ sensui notabilis: per viam vero digōnis sic. nam digestio semper miscet aliquē humorē cū vrina: ꝛ cum digestio miscet. modicū humorē cū vrina datur ei modica sba non intensa nec sensui notabilis: ꝛ dabit̄ tñ ei per illum humorē color satis intensus ꝛ sensui notabilis. ¶ Et alij qdē quesiuerūt an vrina sani ꝛ vrina egri possint esse similes. quibus dixerunt qdam ꝙ non possunt esse similes oino: ſꝫ bene quodāmodo ꝛ ſm qd: q: in aliquo ꝛ in aliquibus ꝛ aliqñ: ita ꝙ ipse inter se modicū habebunt drīam. Et hoc ideo: q: sanus ꝛ eger possunt habere virtutes multū similes modicū alteratas abinuicē que cum operate fuerint in vrine aquositatē dabunt ei sbam ꝛ colorem non multū abinuicem diuersificatos. Et ꝓꝑ hoc sunt q dixerunt ꝙ predicte virtutes possunt facere ipsis vrinas similes ꝛ quo ad sbaꝫ ꝛ quo ad colorē ꝛ non quantum ad hypostasim. nam vrine sanoruꝫ nō hñt hypostasim: egroꝝ vrine aliqñ hñt eā. Et Aui. dixit quosdā dixisse se nunq̄ꝫ vidisse egꝝ cui⁹ vrine odor sit sicut vrine sani. Dñt qdā ꝯtingens esse vrinā corporis sani plus diuersificari aliqñ ab odore vrine ipsiusmet sani q̄ꝫ h̓ ꝯtingat in multis morbis mortalibus. vt pꝫ in vrina sani q̄ ex multa retentione eius ꝛ diuturna in corpore sit fetida ꝛ ꝓpter in eis q res hūores ꝑ vrinā purgātes supferūt. In morbis aūt cōpōnis vel vnitatis dñt nō esse necꝰū odorē in ipsoꝝ vrinis ꝑmutari ab eo qḋ ꝯsueuit. In morbis āt nāe cōplonis mālib⁹ ꝛ nō mālibus cōib⁹ toti corpori: sicut in febribus odor vrine ꝑmutat̄ ab odore vrine sui sani: in morbis aūt cōplonalib⁹ mālib⁹ alicuius dterminati mēbri exceptis hꝪ ꝑ q̄ euenit aut ꝑ q̄ transit nō est necꝰū odorē in vrina ꝑmutari: vt pꝫ i vrinis spūaliū mēbroꝝ ꝛ podagroꝝ ꝛ cutaneoꝝ: quarū odor erit post: sicut odor vrine sani: in morbis v̓o mālibus existibus in mēbris a qbus mā decisa pōt ad mēbra a qbus vrina ꝓuenit vel ꝑ q̄ transit deriuari odor in ea pōt ꝑmutari: maxie aūt ꝑmutat̄ odor in vrina in egritudinibus epatis mālibus ꝛ canaliū vrine: q̄ꝫuis ēt in eis ꝯtigēs sit odorē nō ꝑmutari: qḋ tunc erit cū ita ipotēs nā fuerit: vt de mā ipsoꝝ morboꝝ cū vrina nil expellere valeat.

¶ Gerard⁹ v̓o dixit: ꝙ san⁹ ꝛ eger pñt hr̄e vrinas oio siles qḋ sic declarat. nam sanus hꝫ virtutem fortē: eger vero cōsimiliter debilem modo q̄ꝫto potest v̓tus fortis supra multum cibū tāto pōt debilis supra paucū: ꝛ sic eundē in cibo producent effectū. Et sic cum vrina sit eoꝝ effectus: easdeꝫ vrinas ꝛ oino similes ꝓducere poterunt.

Utrum vrine prius detur sba an color.

Utrum vrina sani ꝛ vrina egri possint esse similes.

¶ De vrina tenui in particulari ꝛ eius causis ꝛ significatis. Cap. vij.

Dixit Aui. 2ͣ 4ᶠ. scias ꝙ tenuitas vrine ē ac si nō iungat̄ vel nō sit cōiuncta rubedini aut nigredini: qm̄ hi duo colores stant cū grossitie sbe. Si tñ dixit aui. fuerit cū ea tenuitas sbe.ſ. nigredo aut rubedo: tunc cā in ipsa est res tingēs aut vehemētia q̄litatis egritudinalis agētis i aquā.ſ. cū friditate mortificādo: aut cū calitate adurēdo.

¶ Et vrinā qdē tenuis siue habuerit sbam siue nō ɔsideratā tenuitate absq̧ hoc q̄ sit ɔiuncta cū aliquo vel aliqbus de signantibus in ea dixit Auer.4°.colli. defectū digōnis signat:eo q̄ digō necio mā3 ingrossare d3.⁊ dixit.q̄ signat ipsa fm suos gradus. Etenim tenuis vrina.dixit Auic.2ª pmi.in oibus dispōnibus maturitatis puationē signat:eo q̄ p digōnē subtile cōmiscet grosso. Si ergo fuerit valdō tenuis significat impotētiā nālis calidi digerētis nequeūtis grossum tenui debite pmiscere:subtilis autē non valde vrina non significat digōnis priuationē:s3 eius diminutionez ⁊ fm q̄ plus appropinquat valde tenui:vel fz q̄ plus elōgatur ab ea sic maiorē vel minorē defectū3 digōnis signat. ¶ Et hoc h3 veritatē qñ vrina pp alias cās nō fuerit subtilis q̄ sunt q̄plures de quibus est opilatio.dixit Aui. aut significat opilationes in venis:pp q̄s non possunt supfluitates que cōmixte aquositati vrine habent ingrossare eā penetrare ⁊ ei cōmisceri.vñ remanet aquositas ipsa pura incōmixta:⁊ sic valde subtilis.variat̄ āt ista subtilitas in vrina per gradus fm gradus opilationis:⁊ fm q̄ eius tenuitas appropinquat plus valde tenui vel plus elonget̄ ab ea:sic enim maiorem vel minorē significat opilationē.Et pōt talis opilatio esse in venis epatis ⁊ in venis emulgentibus ⁊ in venis ēt per quas transit nutrimētū: multo magis d3 trāsire vrina.cū sit subtilior eo:cui dōm q̄ stantibus opilationibus fortibus paucū est qō transit de nutrimento:⁊ non nisi qō subtile:⁊ non transit ante aquositatē:s3 simul cū3 ea:q̄uis ēt de vtroq̧ non transit nisi qō tenue. Et pōt esse ista opilatio tanta q̄ nō mingat̄ nisi vrina tenuis ⁊ pauca:q: parū est tenue qō per foramē valde transire strictum h3. Et pōt esse opilatio in canalibus vrine.dixit Auer.4°.colli.q̄ ex rebus multū adiuuantibus subtilitatē vrine est viaꝝ opilatio:⁊ ppea vrine calculosoꝝ sunt subtiles.Galeñ in ɔ¹°affo.qbus vrie grosse ⁊ globose ⁊c̄.dixit q̄ in opilatione aliqñ mingit̄ vrina grossa ⁊ pauca. Et hoc esse pōt qñ opilatio nō est multū magna. Et pˢertim accidit hoc qñ opilatio est in renibus:⁊ ppie qñ opilatio nō est ex re fixa sed mobili:opilatio aūt in qua vrina mingit̄ tenuis fz pl'3 est in venis epatis ⁊ emulgentibus ⁊ alijs supioribus:⁊ ppie qñ opilatio est ex re fixa.¶ Et de causis tenuitatis vrine est debilitas epatis.Jō dixit Aui.aut significat debilitatem epatis.s.digestiue eius vel expulsiue vel vtriusq̧ simul nam per debilitatē digestiue nō fit bona cōmixtio in aquositate ⁊ per debilitatē expulsiue nō expellit̄ nisi qō subtile. ¶ Et ex causis ei⁹ est debilitas attractiue instroꝝ3 vrine aut ipsoꝝ expulsiue.Dixit Auic.aut significat debilitatem meatuū vrine qui non attrahunt nisi qō subtile:⁊ si attrahunt grossum non expellunt ipsum . ¶ Et ex causis eius est multa aque bibitio.Dixit.A.aut significat multā aque potationē:ipsa enim virtutē epatis debilitat:⁊ cū3 multa bibit̄ multa ex ea aquositati vrine miscet̄:⁊ neq̧ illā grossa3 gñat supfluitatē que possit vrine misceri:vñ grossa possit reddi. Et qdā supplent.q̄ ɔsimiliter aque opatur multa vini albi subtilis ⁊ pauciferi potatio pp ɔsimiles causas. Et qdā dicunt.q̄ multa ēt vini vinosi potatio indigestiōe3 inducendo opatur interdū vt vrina valde tenuis mingat̄. ¶ Et ex causis eius est cōplō vehementer frigida ⁊ sicca. dixit Aui.aut significat vehementis frigiditatis cōplōne3 cū siccitate.Cōplō nāq̧ valde frigida digōnē phibēdo aut multū eā minuēdo:⁊ canales ēt cōstringendo operatur:vt creat vrina valde tenuis:⁊ maxime qñ cōiungit̄ cum siccitate que supfluitates ingrossat ⁊ ineptas ⁊ ihabiles expulsioni reddit in tali.n.cōplōne meticus superat humor q̄ inhabilis est expulsioni cum vrina: vnde in ea vrina subtilis mingit̄ ⁊ non grossa.¶ Et dixit Auic. 1ª 4ᵗ. vrina tenuis qñq̧ fit sicut in diabete pp cās diabetis ⁊ est cū ea assiduatio sitis ⁊ frequentia surgendi ad vrinā ⁊ facilitas egressionis eius. ¶ Qñ mingit̄ vrina subtilis pp opilationē non potente grosso transire:s3 remanente tunc post apertionē opilationis mingit̄ .Dixit Aui.vrina grossa multa : q̄uis illud grossum sit factū interim magis digestū:⁊ vt sic subtiliatū a sua grossitie:vrinā tñ inspissabit.s3 qñ fuerit opilatio cū qua pōt vrina grossa pauca transire tunc aperta opilatione d3 vrina multa tenuis apparere.nā in tali opilōne nō fuit expulsū subtile.¶ Et de significatiuis vrine tenuis dixit Aui.si hoc in sanis pmanserit:⁊ se nō ɔuerterit ab eo non intelligens de corporibus vere sanis:q: in eis nō superuenerit̄ vrina tenuis saltē valde:s3 de sanis apparēter quasi sunt corpora multū lapsa seu corpora neutra decidētie. vel ēt vt dicunt qdā cōualescentia.In qbus talis vrina subtilis euenire ⁊ pluribus diebus pmanere significat q̄ i eis peruenit apa maxime in ea parte corporis in qua dolorez sentiant ⁊ pōt esse apa vnū vel plura magnū vel paruū3 fz diuersitatē q̄titatis māe ⁊ fortitudinis virtutis expulsiue. Et erit tale apa attestans māe expellende. Et dixit Aui.fz plm accidit eis:vt cū hoc dolorem sentiant in catin aut renibus pp māe grossas que ibi retinentur:⁊ hoc significat aptitudinē ad apa.Si vero dolor ⁊ grauitas eoꝝ3 vni mēbro proprie non fuerint:immo sunt cōia multis vel toti significat hothor ⁊ variolas ⁊ apostemata q̄ erunt toti cōia. ¶ Et dixit Aui.q̄ predicta vrina ē deterior in pueris q̄3 in iuuenibus:q: vrina puerorum naliter spissior est vrina iuuenum:eo q̄ sunt humidiores ⁊ eorum corpora plus attrahunt humiditatis:ppea q̄ mā superfluens est in eis causa augmenti:⁊ si eorum vrine in febribus acutis multum fuerint tenues ia3 multum elongata est a sua nāli dispōne:⁊ si in eis sic perseuerauerit non significat nisi perditionē:ppea cum perdurat perditionem denotat nisi cū ea adiuncta fuerint alia bona signa ⁊ fortitudo virtutis:qm̄ tunc exiturā3 significat qō accidet ⁊ proprie inferius sub parte epatis. ¶ Dixit Ras.10.cōtinen.vrina tenuis in iuuenibus peior est grossa pp caliditatē cōplexionis eorum. Et vrina subtilis in pueris pessima est tam masculis q̄3 feminis : ⁊ cum longitudine tpis significat hydropem aut apa in inferiori parte dyafragmatis.Et dixit veniēs post crisim longo tpe .s.perdurans significat recidiuam. Et Aui.dixit. q̄ tenuitas eueniens in crisi.i.post crisim sine ordine recidiuationez pronosticat̄ . Et tunc dr̄ inordinate euenire qñ de grossa sine gradatione deuenit in tenuem valde.significat enim tunc q̄ mā grossa retenta est que tandem agitata facit recidiuam.¶ Dixit Ras.vbi.s̄.illis qui mingunt vrinā subtilē crudā longo tpe cū alijs signis bonis saluis expecta exituram in locis que sunt sub dyafragmate:q: talis morbus est cronicus ⁊ erit crisis eius cum exitura.¶ Dixit Jpo.2° pronosticoꝝ.vrina bona.s.apparenter ⁊ clara ⁊ diuturna cum alijs signis bonis:vt constantia virtutis hypostasi natante ⁊ similibus certitudinē facit in acutis morbis apa in interioribus euenire:significat.n.q̄ mā grossa est non expellibilis per sudorem.Jgitur apa eueniet:⁊ q: mā est grauis:ideo petens inferiorē sub epate vel sub dyafragmate apa faciet euenire. Et Aui.dixit q̄ in egritudinibus acutis significat virtutis digestiue debilitatem ⁊ in macronosijs priuationem:⁊ ēt aliarum virtutum.s.naturalium.vt.s̄.dictum est. Et aliqñ tantam eorum significat debilitatem vt nullo modo in aquam operentur : sed quemadmodum ingreditur ita ⁊ extra labitur vrina transfluens peruia cum tenui substantia significat surditatem:⁊ hoc nisi sit subtilis propter raptum māerum ad alia loca:⁊ tñ tunc in vijs vrine frigiditatem significat.¶ Dixit Aui.2ª q̄rti. qñq̧ mingitur vrina tenuis in febribus acutis per aliquot dies:⁊ significat permixtionē3 rationis.s.q̄ est talis propter raptū māerū ad caput ⁊ non ad alias partes q̄ si accidat permixtio ⁊ continuetur tenuitas significat mortem velocem:ppea q̄ māe superueniunt cerebro ⁊ auferunt aut ipedit̄ aia:⁊ qñ dicta vrina ɔuertitur ad grossitiē cum qua non fit al-

Urina tenuis deterior est in pueris q̄ i iuuenib⁹.

leuiatio fortasse est pp liquefactionem mēbroꝝ. ❡ Et qñ multiplicatur vrina aquosa apud horā exacerbationis febris significat ꝙ apa eueniet in febre.s.in interioribus corporis. Et dixit. A.cū conuertitur vrina tenuis.s. multa in grossam paucā: ⁊ sunt alia signa bona significat crisim cuȝ sudore:si vero non fuerint talia sigbona aut fuerit febris vehementē adustionē signat inflāmationē i corde ⁊ epate. ❡ Dixit Ras.2°ɔtin.vrina q̄ a pn°morbi vsq; ad.16.diem remanet tenuis significat morbi ꝓlixitatē. Et vrina que in 17°die apparet subtilis significat ꝙ in.20.crisis nō erit cōpleta. ❡ Et dixit. vrina aquosa ⁊ frequens absq; siti ⁊ superfluitate flātica mundat corpus. Et vrina aquosa cū dolore hypocūdrioꝝ signat in corpore multā humiditatem.

❡ De vrina grossa in particulari ⁊ eius causis ⁊ significatis eiusdem. Cap.viij.

VRina grossa: vt.ē.patuit:oꝛ ea q̄ grossa ē que dr̄ hr̄e sbam q̄ est sicut vria subiugaliū: ⁊ de ea q̄ dr̄ hr̄e sbam: ⁊ ex causis eius dixit Aui.qñq; est superflua expulsio.s.macrum ei vrinā: ⁊ qñq; est apertio opilationū:qm mā q̄ opilationē faciebat miscet vrine ⁊ ipsam ingrossat: ⁊ qñq; est apertio orificioꝝ venaꝝ:cum mā que ex illis egrediū tur vrine ꝑmiscet: ⁊ qñq; est causa eius vlcus in vijs vrie aut in mēbris cōicantibus ipsis cū vlceris sordities ⁊ virulentia ei admiscet ⁊ eam inspissat. Et qñq; est causa eius debilitas digestiue. ❡ Et qñq; significat ea que multū spissa est maturationis priuationē.dixit Aui.vrina multum spissa multū remota est ab vria nāli ⁊ mediocri: q̄re significat diminutionē caloris nālis nō potentis digerere ⁊ attenuare mā e grossitiē. Et ſm minus dixit Aui.significat hūoꝝ grosse substantie maturationē. alias. ⁊ melius euonem: ⁊ tunc erit eueniens in statu humorosaꝝ febriū.i.in statu febrium de humoribus grossis multis que ꝓprie dicunt humorose:vt pȝ de febre sincopali humorosa. ❡ Et qñq; est causa vrine multū spisse apertio apatis exn̄tis in canalibus vrine:aut in mēbris q̄ sunt supra ea q̄ eis cōicant. Dixit. A. aut erit eueniens in apertione apatū. ❡ Et qñq; est cā eius ebullitio multa in interioribus corporis permiscens mās grossas cū aquositate. ❡ Et qñq; est cā eius multido repletionis superfluitatū. Dixit Judeus. vrina fortiter spissa significat multas superfluitates ⁊ vltimitatem repletionis. ❡ Dixit Ysaac in vrinis. vrina mediocriter spissa non in pn° morbi apparens: sȝ versus aug ⁊ statum significat bonū: ⁊ ꝙ nā aliquid incepit digerere in mā morbi: vrina vero multum spissa ⁊ magis in pn° apparēs malū significat mām.s.morbi grossissimā: ⁊ sic egritudinē longissimā que si sic perseuerauerit multis diebus est signum mortis signans ꝙ nā est debilis respectu illius mā e: ⁊ sic eā rectificare non poterit: sȝ succumbet. ❡ Dixit Aui.cum vrina grossa perseuerat.s.in sanis apparenter in parte capitis dolorē sensit in cōquassationē.i.cōmotionē ⁊ in arterijs timporum pulsationem iudicabit ei febrē.s.futurā: q2 signat in corpore ebullitionē dictas lesiones in capite facientē: ad quā ebullitionem febris sequet. ❡ Et dixit Aui.ꝙ plꝫ vrine multū spisse significatio in morbis acutis est ꝙ ipsa significat malū. Et hoc ideo: q2 mā acutoꝝ est subtilis. Cū ergo in eis vrina ē multū spissa tunc ipsa non est talis per viam expulsionis mā e morbi: sȝ procedit spissitudo eius: aut per viā multe ebullitionis: aut per viā adustionis ⁊ vtroq; modo signat malū verū tn̄ grossitudo vrine aliqñ signat aliquā digestionē: ⁊ qō virtus expellendi hȝ potētiā. ⁊ h̄ est istud in quo hr̄ fiducia. Et ꝓpea tenuitas vrine in morbis acutis multo plus signat malū q̄ȝ spissitudo multa: q2 valde tenuis vrina nullam signat digōnē nec expulsionis potētiā: pōt ēt in duob casibus supradictis.s.in statu febriū humorosarū eueniēs vrina multū spissa ⁊ in apertione apatū viaꝝ vrine ⁊ mēbroꝝ cōicantiū eis signare bonuȝ. Attn̄ dixit Aui. ad h̄ vt

Urina spis|sa aliqñ se|significare|bonum: ⁊|qñ discer|ne a malo

bonū signū sit ⁊ bona crisis sequat requirit ꝙ precesserit hanc vrina multa spissa digesta: tunc enim eueniens multū spissa in statu: q2 in fine status pōt signare expulsionē mā e facientis febrē ⁊ eius subitā euonē.s.per ipsam vrinam. ❡ Et discernit dixit Aui.inter bonitateȝ ⁊ malitiā vrine multū spisse ex eo ꝙ post ipsam aduenit ex rege aut nō: ⁊ ex qō succedit ex debilitate aug vel fortitudine: aut ex successione vrine laudabilis vel non. nā bonitas cōprehēdit ex eo ꝙ post ipsaȝ sequit requies ⁊ virtutis fortificatio ⁊ vrina sequit mediocris: q̄uis aliqñ nō sequat vrina mediocris sic subito: sȝ eadē die aut 2°aut 3°. ❡ Et Dixit. Aui.ꝙ vrina multū spissa aliqñ signat mā e corruptionē ⁊ eius plenitudinē ⁊ digōnis ꝓhibitionē separantis ad fundū descēdentis.i.separantis mām spissam ⁊ eā ad fundū descendere facientis: ⁊ in h̄ significat malū. ❡ Et dixit 2°4'. Cū vria spissa ⁊ ꝓprie in 4°multiplicat crisis febriū ex lassitudine ⁊ propue si associat ei fluxus sanguinis narium. ❡ Dixit Ras.10.ɔti.vrina viscosa ⁊ spissa silis cole vel glutini: sicut cū morbo epatis augmētat ipsum viscositate sua. Et dixit ꝙ Ypo. dixit qbus in vrina appet residētia grossa silis superfluitati farris signat ꝓlixitatē morbi. sȝ Ga.dixit ꝙ signat ꝓpinquā destructionē: ⁊ ꝙ plēs ex eis moriunt an̄q̄ȝ morbus ꝓlōget. Et si ɔtingat aliquē liberari ei morb ꝓlongabit: q2 morbus in quo talis vrina appet indiget tp̄e longo ad digōnē: sicut narratū ē in epidimijs. ❡ Et dixit Ras.ibidē. vrina grossa q̄ nō est nigra: q̄uis sit mala poss̄ est ꝙ significet corporis purgationē ⁊ ɔferat: sicut faciūt alie purgationes qñ mundificat corpus cū eis: ⁊ poss̄ ē ꝙ sit pnecabilis cū est ɔ̄rio. Et dixit. apello in hac pte grossaȝ illā q̄ ē multū grossa: q2 q̄ est mediocriter grossa est nālis: illa q̄ ē grossior ea parū nō signat ꝑditionē: sȝ illa q̄ est multū ⁊ in vltio grossa signat ꝑditionē nisi mundificet corp ꝑ eā.apparet h̄ manifeste ꝑ corporis alleuiationē. Et vrina trāslucens grossa signat dn̄ium flātis. Scias ꝙ vrina tenuis qñq; mutat in grossaȝ ⁊ eɔ°. verū tn̄ dixit Ga.4° affo. in ɔ affor. Quibus vrine globose ⁊c̄.ꝙ vrina grossa raro mutat in tenuē: sȝ bene eɔ°. Et intellexit ꝙ in febribus raro ē inuenire vrinā grossam mutari in tenuē respectu mutatōis tenuis in grossaȝ. Et rō est: q2 pp calitatē febrilē plus pt̄ fieri ingrossatio calitate ipsa ɔsumēte ptes subtiles: ⁊ q2 subtile est min resistēs agēti q̄ȝ grossuȝ: q̄re magis patit a calitate febrili q̄ȝ grossuȝ. vn̄ fit ꝙ mā subtilis pōt plus ingrossari q̄ȝ grossa subtiliari. Et rursus. q2 digō igrossādo ꝓcedit ⁊ iteꝝ q2 mā e morbi grossiores in pn°morbi nō sic expellūtur in vrina: vn̄ fit ꝙ in declinatiōe cū mā e grosse expelluntur igrossat vrina. ❡ Dixit Aui.qñ vria tenuis ad spissitudinē ɔuertit in egritudinibus acutis postq̄ȝ nō aduenit requies signat liq̄factionē ꝑuenientē ex forti calitate febrili. mā aūt liq̄facta vrine ꝑmixta ispissat eā ⁊ appet vnctuositas in vrina: sȝ si ad ɔuersionē tenuis i grossaȝ seq̄t requies ⁊ iuua signat nā e fortitudinē i digerēdo apiēdo ⁊ māȝ ꝑ vrinā expellēdo. ❡ Et dixit 2°q̄rti. clarificatio vrine grosse.s.pauce an̄ crisiȝ ē sig nō bonū: q2 signat retētionē mā e ⁊ defectuȝ nā e in expellendo eā. ❡ Dixit Ras.10.ɔti.inq̄t Ga.qñ mingit in pn° grossa vrina erit in ea vrplīn hypostasis. Et inq̄t Ga.laudat vrina grossa cū hypostasi cū ꝑmutat de subtilitate ad grossitiē: q2 h̄ ē de digōne hūoꝝ: sȝ qñ ē ex pn° grossa cū hypostasi nō est laudabilis. Et neciūm est ꝙ talis vrina sit pauca pp multā spissitudinē eius: q̄re n̄ trāsit ꝑ renes nisi cū magno labore: sȝ qñ hic humor grossus erit digest eūabit in magna q̄ntitate cū subtili sba. ❡ Et ait Rasis.ꝙ Ypoc. narrauit mirabile.s.ꝙ qñ vrina mutatur de subtilitate ad grossitiem est laudabile ⁊ econuerso. Et ait. dico. vidi multos duobus aut vno die mingentes vrinam nigraȝ ⁊ post minxerunt vrinā subtilē ⁊ euaserūt: sȝ q assidue minxerunt vrinā nigrā aut post ipsaȝ minxerūt sicut fel aut vrinā croceā grossam cū perseuerantia oēs fuerunt mortui.

Urina gros|sa raro|mutatur i|subtiles q̄ȝ|econtra.

¶ De colore vrine in generali. Cap.ix.

Color vrine daf duob⁹ modis. vno p viaʒ digõnis: ⁊ alio p viã pmixtionis. verũtñ q̃uis vrina colorari dicaf p viã digõnis: nõ tñ h' est sine alicui⁹ pmixtõe. dr̃ ãt vrina colorari p viaʒ digõnis qñ in digõne q̃ fit hũoꝝ in epate ⁊ sepatiõe subtilis a grosso aliq̃ hũoꝝ portio aquositati miscef vrine: ⁊ cũ ea remanet ⁊ ipsaʒ tingit quẽ modũ tincture: qꝛ ex actiõe nãe digõnẽ hũoꝝ attẽdẽtis acq̃rũt et tribuũt q̃dã actiuis q̃litatib⁹: ⁊ max' cũ cõpetere dñt vrine nãli. Per modũ võ admixtõis dr̃ vrina colorari qñ p⁹ epar ⁊ sepationẽ factã aquositatis ab hũorib⁹ ipsi aquositati aliqs pmiscef hũoꝛ tingẽs eã suo colore delẽs ⁊ remouẽs colorẽ añ p digõnẽ acq̃sitũ ab ea: quẽadmodũ coloratiões attribuũt ipsi⁹ hũoris actiuis q̃litatib⁹ dicẽtes hũc modũ ꝑ hec vrie inãli ɔpetẽ: ⁊ ipʒ vltio in renib⁹ fieri: vñ. 10. ɔti. vrĩa coloraf in renib⁹ ¶ Dixit Aui. 1ª p'. p gen⁹ coloris itelligimus id qđ visus in vrĩa sentit ex colorib⁹. s. nigredinẽ ⁊ albedinẽ: ⁊ q inter istos existũt. ¶ Et scias q̃ color põt i vrĩa notabiliter pmutari nõ facta imutatiõe notabili i eius s̃ba ⁊ ɔ⁹. Et rõ hui⁹ est: qꝛ ad reddẽdũ talr̃ ⁊ talr̃ vrine s̃baʒ reqrif talis vel talis pmixtio lucis vel coloꝝ: ⁊ qꝛ possẽ ẽ grossuʒ ⁊ subtile eq̃lr̃ colorari nõ est necĩuʒ ad notabilẽ coloris imutationẽ seq vl' req̃ri notabilẽ s̃be mutationẽ vel ɔ⁹. Et iõ q̃uis color sequaf q̃litates pmas ⁊ talẽ vel talẽ pmixtionẽ lucis cũ opaco: nõ tñ est necium q̃ ad notabilẽ pmutationẽ coloris req̃raf notabilis pmutatio in s̃ba nec ɔ⁹: ʒ sufficit q̃ aliq̃lis pmutatio fiat. Et q̃dã dñt q̃ colores in vrina aut sunt extremi: albus. s. ⁊ niger: aut sunt itermedij ex extremis cõpositi. Et q̃uis Ysaac in vrinis dixerit. q̃ color albus sit color simplex basis ⁊ funda^m oiuʒ coloꝝ. Et Theophilus dixit. q̃ est pmus de colorib⁹: tñ vitas ẽ q̃ ex cõmixtione albi cũ nigro oẽs intermedij colores gñantur. ¶ Et colores q̃dẽ vrie s̃t duplices. s. simplices ⁊ ɔpositi. Et simplices q̃dẽ itelligũf eẽ illi q simplices ⁊ vniti appent ꝫ sensuʒ: ẽt si sint cõpositi ꝫm intellm vt citrinitas rubedo ⁊ silẽs: ⁊ pñt esse extremi: ⁊ pñt esse itermedij. Et cõpositi vocanf qñ in vrina duo simul appent colores vel plẽs distincti ꝫ sensuʒ: sicut appent in vrĩa oleaginea: ⁊ in ea q̃ ẽ silis loture carnis recẽtis. Et sicut est dicũt q̃dã. color cineriti⁹ ⁊ puluerulentus. ⁊ silẽs. ¶ Loquẽs aũt de colore simplici Auer. 4° colli. dixit. color vrine vlr̃ diuidif in q̃nq3 ptes q̃s dicim⁹ esse eius q̃nq3 gñã. Et primũ gen⁹ est color citrinus 2⁹ rubeus. 3⁹ viridis. 4⁹ niger. ⁊ 5⁹ est color albus q dr̃ eq̃uoce de vrina ⁊ de aq̃. ɔsideraf enim in vrina color alb⁹ q vere ⁊ proprie est color: ⁊ ẽt color albus aqueus qui nõ vere ẽ color: ʒ est dyafanitas quedã seu trãslucentia. Et dixit vnũq̃dq3 dictoꝝ generũ diuidif in spẽs. Silr̃ ⁊ Aui. p̃dcã quinq3 gñã posuit. Et vnũq̃dq3 dixit hr̃e spẽs siue gradus nõ tñ ꝓprie dñr spẽs: ʒ ꝓprie dñr gradus cũ nõ differãt ab inuicẽ nisi ꝫ magis ⁊ minus ⁊ vnaq̃q3 spẽs siue vnusq̃sq3 modus hʒ latitudinẽ magnã. sicut. v̾. g. in colore nigro apparet. multa enim sunt nigra alia aliis intensiora ⁊ dissiña. ¶ Hal. aũt dixit. sex fore coloris vrine gñã. s. albus citrin⁹ rubeus igneus rubeus clarus rubeus spissus ⁊ niger. verũtñ color igneus ꝫ. A. est de gradibus coloris citrini: ⁊ ẽ ille qui est silis colori auri. Et rubeus clarus ⁊ rubeus spissus sunt de gradibus coloris nigri ꝫm Aui.

Color in vrina põt notabiliter pmutari non fcã imutatiõe in s̃ba ⁊ ɔ̃uerso.

Quinq3 sunt genera coloruʒ in vrina.

¶ De generibus colorum in speciali: ⁊ prio de citrino ⁊ ei⁹ causis ⁊ significatis. Cap.x.

Coloris citrini genus diuisit Auer. in. 5. gradus. s. in palearẽ ⁊ citrinũ absur. i. igneũ ⁊ in mõtinũ q croco silaf: ⁊ in euʒ qui assilaf croco rubeo. s. flori croci nõ cõtriti. Aui. aũt diuisit eos in septẽ qui sunt palearis citrinus flauus ruffus citrãgularis ⁊ igneus tincture croci silaf: ⁊ ipse ẽ vehementer citrinus ⁊ croceus q simulaf capillis ʒafarani: ⁊ iste est quẽ vocãt rubeũ clarũ q est magis ꝓpinquus rubedini: ⁊ q̃si rubedinis pn^m. ¶ Et ex dictis pʒ. q̃ color citrin⁹ sumif 2r. vno modo cõtter ꝓ quolibet colore tendente ad colorẽ glaucũ seu ʒallũ siue tendat ad ipsum cũ albedine siue cũ rubedie: ⁊ isto modo sumptũ est vnũ de gñibus coloris: vt. s̃. pʒ alio modo stricte ꝓ vno de gradibus p̃dicti gñis: ⁊ est eius gradus scõs q sic dr̃ citrinus qꝛ est silis coloris citri pfecte maturi. ¶ Per colorẽ aũt palearẽ debem⁹ itelligere cũ q silaf colori palee frumẽti dũ adhuc est in agro nõ totalr̃ desiccate: ʒ ꝓpinque desiccatiõi in q̃bus adhuc remãsit aliq̃d citrinitatis: qꝛ color palee totaliter exiccate qualis ẽ color eius post mẽsem reseruate est de gradibus coloris albi nõ de gradibus coloris citrini. ¶ Et p colorẽ citrinũ debemus intelligere colorem tẽdentẽ ad ʒallũ plusq̃ʒ palearis: nõ tñ multũ ⁊ est sicut color corticis citri bñ maturi. Et q̃dã existimãt q̃ sit sicut color paleaꝝ frumenti cũ prio rubent in agro anteq̃ʒ appropinquent messi. ¶ Et p colorẽ flauũ debemus intelligere eũ q est silis colori capilloꝝ blũdoꝝ aut colori corticis castaneaꝝ nõdũ bene maturaꝝ: ⁊ ꝓp h' a q̃busdã color castaneus dictus est. ¶ Et isti tres colores cũ albedine tendũt ad ʒallũ reliq võ grad⁹ coloris citrini q sunt p⁹ istos tẽdũt ad ʒallũ cũ rubedine: quoꝝ pmus ẽ color ruffus q ẽ valde citrin⁹ cũ aliq̃li rubedie. ¶ Et 2⁹ est citrãgulus: ⁊ p colorẽ citrãgularẽ itelligim⁹ eũ q ẽ silis colori citrãguli seu arãcij pfecte maturi: ⁊ hʒ de rubore plusq̃ʒ ruffus aliquãtulum. ¶ Et tertius est color igneus p quẽ intelligimus cũ q est silis colori auri depurati noui vel sicut color aq̃ croci nũl tũ tincte: vel sicut color q causaf in vrina illius qui sumpsit reubar. aut cassiãf. ¶ Et q̃rtus est color croceus p quẽ intelligimus colorẽ silẽm silis croci recentis q tendit ad rubeũ plusq̃ʒ igneus ⁊ est terminus finalis coloris citrini.

Color citrin⁹ sumitur dupliciter.

Color palearis.

Color citrinus.

Color flauus.

Color ruffus.

Color citrãgularis.

Color igneus.

Color croceus.

¶ Quidã aũt distinguunt gradus coloris citrini: eos. s. q sunt post palearẽ ⁊ citrinũ ꝓprie sumptũ in q̃tuor. Et sunt vocati ab eis primus subcitrinus p quẽ intelligunt colorẽ flauũ. Scõs aũt vocaf citrinus: ⁊ intelligunt p eũ colorem citrãgularẽ ⁊ colorẽ ruffum. Et tertius vocaf subruffus: ⁊ intelligunt p eũ colorẽ igneũ. Et quartus vocaf ruffus: ⁊ intelligũt p eũ colorẽ croceũ qui ẽt a quibusdã vocaf rubeus clarus. Et color palearis a q̃busdã vocaf palidus: ⁊ p palidũ ẽt quidã itelligunt citrinũ proprie sumptũ. ¶ De causis aũt citrinitatis vrine alie sunt intrinsece ⁊ alie extrinsece. Et intrinsece cause coloris palearis ⁊ citrini proprie sumpti seu coloris palidi sunt ɔplonis corpis tpantia ⁊ debita mixtura colere nãlis cũ aquositate vrine: q vero colores sunt post citrinũ. s. stricte sumptũ significãt. dixit Aui. In corpe calitatẽ diuersificatã in gradus plus ⁊ minus ꝫm q̃ descripti sunt in ordine: etenim citrãgularis plus signat calitatis q̃ʒ flauus: ⁊ ruffus plus q̃ʒ citrangularis: ⁊ sic vltra. verũ gradus vltimus. s. croceus vel rubeus clarus nõ tantã signat calitẽ quãtã p̃cedentes: ⁊ max' q̃ʒtã igneus ⁊ citrãgularis. Oẽs enim p̃dicti colores facti sunt a pmixtione colẽ amplioris q̃ʒtitatis q̃ʒ in corpore tpato cũ aquositate vrine. ⁊ sic in sanis signat cõplõnẽ colericã plus ⁊ minus ꝫm suos gradus: vel sunt facti ex caliditate hũores inflãmãte: ⁊ sic in egris signant calitatis extranee dñiuʒ. verꝫ gradus vltimus signat colãʒ sanguini pmixtã: cuius ꝑ ermixtione feruor remittif colẽ: illi aũt gradus signant colerã purã absq3 pmixtiõe sanguinis: cui⁹ nõ remittif calitas. ¶ Et de cãis itrisecis dictoꝝ coloꝝ aliqñ sunt dolores maxime q ꝓping sunt instrĩs vrine ꝓp inflãmationẽ quã efficit dolor in mẽbris in q̃bus est. ¶ Cãe aũt extrinsece coloris citrini sunt dixit Aui. q̃dã res nõ nãles. sicut vehementes motus fames aq̃ siue potus abstinẽtia ⁊ silẽs: vt vigilie ira ⁊ aer calidus: dicũt q̃dã: vrina fit subcitria. s. in corpib⁹ lapsis eq̃liter vincẽte colã ⁊ flãte. ʒ vincẽte colera fit citrina. ⁊ adhuc ea plus vincẽte fit subruffa: deinde ea hebẽte

De causis

aliqd admixtionis sanguinis fit russa. ℭ Dixit Gal. p° ad glau. color vrine eoꝝ qbus accidit febris ex inanitione cibi aut labore est color russus tinctus pp dñiũ colē in eis manifestũ. ℭ De signatis coloris citrini in vrina est. dixit Ra. 20. cti. color citrinus. s. q est post flauũ signat maiorē caliditatē q̄ rubeus. s. q nō puenit ab adustione. Et quāto magis vrina auget in croceitate: tāto magis crescit in calitate ꝛ q̄ magis designat calitatē inter vrinas est vrina ignea pure citrinitatis. Et qñ declinauerit ad rubedinē signat ꝙ sunt diminute signiones calitatis corpis: q2 rubedo in radice coloris est p humiditatē q̄ est in sanguine. ꝛ in sanguine est magis de terreo q̄ in colla: ꝛ silr de aquositate: ꝛ in colera est plus de igneo ꝛ aereo q̄ in sanguine. Et ob h debes scire ꝙ vrina magis indicās calitatē est ignea. Et h ꝓinueni in sirsen calo mortali supflue calitatis ꝛ siccitatis. Dixit Aui. In oibus dictis coloribus in qbus ē color zafarani igneꝰ est signo colē rubee dñantis: ꝛ in oibus q pulueruléto attinent est signo dñij sanguinis. Et iō color igneus magis significat calorē q̄ rubeus vel puluerulentus: sicut colra in se calidior est q̄ sanguis. ℭ Est aũt colera calidior sanguine caliditate potētiali ꝛ accñtali vel saltē nō sic nāli q̄ sanguis: de q̄ calitate intellexit Ga. cũ i li. de malitia cōplonis diuerse dixit. colra est calidior res q̄ est in corpe nro: sanguis tñ ē calior colera calitate actuali ꝛ nāli magi. q̄ calitate Aui. p° p¹. posuit sanguinē post cor ꝛ spm̄ calidiorē i corpe nostro. ℭ In dispōnibus itaq3 accñtalibꝰ color igneus intēsiorē significat calitatē q̄ rubeus. Et iō Auic. dixit. ꝙ color vrine in egritudinibus acutis intēdētibus .i. valde calis tendit ad colorē zafrani ꝛ igneitatē. Etenim significat talis color multitudinē colē rubee in corpe q̄ intēdit ipsum. ipse eni3 color ab ea ꝓcedit: Et aduenit ipse color in vrina virtute ente potēte ad expellendũ ipsam colla3 cũ nō hñte h raptũ ipsa colera ad alia loca. Si enim reperet ad alia loca: aut expulsa esset debilis vrina nō exiret de corpore cũ illa tinctura. Q2 si ibi fuerit tenuitas nō qdē ꝓpria q̄ est sbe subtilitas: s3 tenuitas coloris. i. illius coloris remissio: tunc dixit Aui. sic aliquā maturationis significat dispōnē q̄ iam incepit: s3 nondũ appareret in sba: qñ dixerit: s3 in colore igneo facta fuerit remissio ia3 aliq̄ maturitatis inceptio facta ē q̄uis in sba vrina adhuc non appareat ꝓus nō pōt apparere digōnis sigm in colore q̄ in sba vrie: sicut facilius est pmutare colorē notabiliter q̄ sba3. Et hñt pdicta veritatē colra illa nō hñte raptũ ad alia loca. nā tunc significat remissionē icēdij colere: vñ reddit color vrine minus igneus ꝛ virtutē esse potētē i expellēdo colām p vrinā ꝛ cꝫ. ℭ Dixit Aui. si citrinitas in vrina fiat fortior q̄ ꝑersis ꝛ vsq3 ad igneitatis ꝓcedat terminũ ꝛ ad finē in ea. significat ꝙ calor incessanter ꝓcedit ꝛ mãe significat cruditatē ꝛ indispōnē expulsioni: ꝛ h est finis citrinitatis: ꝛ subdit Aui. ꝙ i ipso colore igneo claritas augmētet calor iā ēsus diminutionē ꝓcedit. ℭ Et scias ꝙ i febribus acutis vrina vehemēs nō tanta ſm ꝓportionē calitaq̄ febrilis ē signũ malũ: q2 significat aut debilitatē caloris nālis nō valētis digerere nec mã3 expellere p vrinā ꝛ sic nō potētis vrinā tingere: aut significat ꝙ portio mãe deriuat ad membra nobilia. si eni3 ad ignobilia deriuaret febrile incēdium diminueret. ℭ Dixit Ga. p° de crisi. dico ꝙ color russus tinctus q grece noiat verzini est de coloribus appropinquātibus rubeo claro q nominat chulim: quem colorē russum tinctũ Raf. 20. cti. noiauit colorē multũ croceũ. Et dr̄ iter eos ambos est: q2 russus tinctus est ꝓpinquior albo ꝛ rubeus clarus est ꝓpinquior terso splēdido. ℭ Dixit Ra. 20. cti. qñ vria assidue appet in febribus facta ꝛ plongat ꝛ febris nō cessat i epate cali3 ē apa. ℭ Et vria qdē russa i hydropico mala est sicut aquosa est in eo vtilis. ℭ Dixit Ra. 16° cti. dico. In quo videris vrinā coloratā ꝛ calitatē egritudinis longa3 per morā vsq3 ad. 14. vel. 20. diē: ꝛ fuerit caliditas vehemens dubia erit passio. eo ꝙ debilitat virtus subiecta febri per tm̄ tp̄s: ꝛ maxie si cōplexio fuerit sicca.

De signis caliditatibus.

Quo colera est caliđior sanguine ꝛ econtra.

ℭ De genere coloris rubei ꝛ eius gradibus causis ꝛ significatis. Cap. xj.

Coloris rubei spēs vel gradꝰ posuit Aui. vbi. s. fore tres. Et primus ē color q noiat asabab. i. color rubeus mixtus cũ aliqli albedine: sicut est in rosa. alius est q ē vt chimus: ꝛ est ille qui est vt sanguis. Et est ille qui est rebus ꝛ in supficie h3 nigredinē: ꝛ noiat acima. ℭ Aui. āt distinxit eos i q̄tuor: rubeũ roseũ rubeũ obscurũ ꝛ rubeũ puluerulētũ. Et p colorē rubeũ ōbemꝰ intelligere eũ q est rubeus: ꝛ est scōs de gradibus positis ab Auer. ꝛ p colorē roseũ debemus intelligere rubeũ clarũ q est sicut color rose rubee: vel sicut color pāni scarlati: ꝛ est gradus primus positus ab Auer. Et p rubeũ obscurũ debemus intelligere rubeũ non clarissimo aliqli attinētē rubedini. Et per colorē puluerulentē debemus intelligere colorē rubeũ vadētē plus versus nigredinē q̄ rubeus obscurus. Et dr̄ dicunt puluerulētus: q2 ad terrestreitatē ꝛ nigredinē plus accedit. Et ambos hos gradus vltimos cōprehēdit Aui. 3° colli. sub 3° gradu ab eo posito. ℭ Quidā aũt diuidunt genus coloris rubei in sex gradus. s. in subrubeũ ꝛ rubeu3 subrubicũdũ inopos ꝛ chianos: ꝛ per subrubeũ intellgũt rubeũ bñ clarũ ꝛ splendidũ: sicut est color scarlati. Et p rubeũ intelligunt colorē rubeũ clarũ: s3 nō sic splendidũ: ꝛ p subrubicũdũ intelligunt colorē roseũ: ꝛ p rubicundũ colorē rubeũ obscurũ: ꝛ p colorē inopos ꝛ chianos intelligũt colorē rubeũ puluerulētũ diuisum in duos gradus ſm ꝙ plus ꝛ minus accipit de nigredie: ita ꝙ chianos q plus accipit de ea est sicut vinũ nigrũ calabrēse: inopos vero est sicut sanguis melicus. ℭ Et qñq3 mingit vria sicut sanguis ꝛ est cã eius apertio venarũ in orificijs ea: ꝛ aut supflua sanguinis replo in corpore quā nā euat p viā vrine: alioꝝ aũt oium graduũ rubedinis cause intrinsece in sanis sunt fortitudo digestiue epatis multiplicantis sanguinē in eo ꝛ toto corpore: ꝛ in egris est mala cōplo cpatis calā vel venaꝝ. ℭ Et multotiēs qdē in dispōnibus ꝛ egritudinibus fridis mingit vrina rubea: ꝛ h maxie in tribus casibus. vnus ē in forti dolore colico vel in instris vrine vel mēbris eis ꝓpinquis qđ ꝯtingit: q2 nā succurrit cũ sanguine ꝛ spũ ad locũ dolosũ: ꝛ q2 ipse dolor attrahit reuma ad locũ ꝛ ꝑcipue colerā q̄ h habilior est: ꝛ iste sunt cāe rubedinis. scōs casus ē in defectu ꝟtutis discretiue epatis q̄ nō pt sanguinē ab aquositate sequestrare q exiēs cũ ea tingit ipsam ꝛ reddit eā rubeā: tertius est in opilatione forti ab humore frigido causata: q2 remanet in ea ipse hũor intrāspiratus: vñ a calo recipit extraneo ꝛ calefit putrefiens: ꝛ sic tingit vrina in rubeũ a calido illo. Dixit Raf. 20. cti. dico. vidi h p experientiā pluries ꝙ in quotidiana apparet vrina rubea: ꝛ in sirsen calo apparet alba. ℭ Et cause rubedinis extrinsece sunt oēs q̄ epar ꝛ sanguinē venaꝝ calefaciunt: ꝛ cibi multi sanguinis cali generatiui. Et pcussio vel casus maxie adueniēs epati vel renibus vel alijs instris vrine: maxie dirũpens venas ꝛ faciēs mingere sanguinē. ℭ Predicti oēs gradus coloris rubei aduenientes in sanis significat cōplonē sanguineā dñiu3 sanguinis in epate ꝛ venis: verũtñ color rubeus significat sanguinē purũ absq3 pmixtione alterius humoris: ꝛ roseus significat sanguinē cui est pmixtũ de colera rosea dāte ei claritatē. ℭ Et rubeus obscurus significat dñiu3 sanguinis cui permixtũ est de hũore melancolico obũbrāte eũ: ꝛ puluerulentus significat sanguinē cui supuenit adustio aliq̄: vel fortasse putrefactio ꝛ in egris ꝛ neutris significat dñiũ calitatis extranee. ℭ Et color qdē rubeus in egris indeficiēs ē ad significandũ salutē vel mortē: q2 talis color significat sanguinē absolute vel mixtũ cũ colra vel mella: ꝛ oēs morbi ab eo facti sunt indifferētes: verũtñ dixit Ga. 4° affo. in 2° affo. qbus in 7° iudicat ꝛc. ꝙ color rubeus significat salutem intellexit vel de

De speciebus siue gradibus.

De causis

In egritudinibus frigidis mingit vrina rubea in tribus casibus

De significatiōibus.

colore hypostasis. nã cũ rubea fuerit sigñat salutẽ: vt infra
vel intellexit de vrina rubea cõiuncta cũ signis digõnis vel
alijs signis bonis: ipsa enim tunc sigñat salutẽ sicut coniun
cta cũ alijs signis malis põt sigñare mortẽ. Vñ dixit Aui.
vrina rubea sanguinea q̃ est hñs primũ gradũ rubedinis
vel cũ leui obscuritate melior est q̃ rubea colerica: sicut in se
sanguis melior humor est q̃ colera q̃ freq̃nter efferitat et
furit. vrina tñ colerica de colera q̃eta q̃ non furit nõ est tanti ti
moris quãti est cũ colera q̃ furit. Et cognoscit colera q̃ non
furit: qr in nulla parte corporis vehemẽtẽ facit lesionẽ: aut
q̃ in multis distinctis ptibus corporis nõ pcipit eius lesio
et nocum̃: et cognoscit colera q̃ furit: qr mobilis est et eius le
sio in multis ptibus corporis pcipit: et nunc in vna nunc
in alia: et ista est q̃ est multi timoris: et vrina qdẽ in colera fu
riosa est subtilis: et est magis intẽsa q̃ in q̃eta: et in q̃ ẽ gros
sior et minus intẽsa. ¶ Dixit Aui. 2° p'. Est cũ in egritudini
bus acutis sanguineis vrina sicut ipse sanguis mingit ap
tione vene ibi nõ existẽte: et sigñat replẽtionẽ supfluã q̃ sic pau
latim mingendo emittit. et sicut cu humore malo est signũ ti
moris: et timet ex ea ne sanguis ad loca suffocãtia fluxu de
riuet. Et peior qdẽ est cũ est subtilis in colore. i. remissior et
in dispõne sua. i. in sbã. cũ aũt ex ea dixit Aui. multũ mingi
tur est cũ est signũ bona in febribus acutis et cõmixtis: qm̃
est cũ est signũ crisis et sanitatis nisi in pn° subito attenuet
anteq̃ hora sit crisis: qm̃ tunc erit recidiuationis signũ. Et
si tenuitas post crisim ordinata nõ fuerit. Dixit Aui. cũ vri
na in acutis egritudinib⁹ rubere ceperit: et sic remãserit et
nõ inferius descẽderit. i. nõ habuerit hypostasim pdinonis
egri timorẽ affert: qr sigñat multa humorũ cruditas: ad cui⁹
digõnẽ multũ requirert tpe: qd̃ acuti nõ hñt morbi: pp cru
ditatẽ aũt hypostasis descẽdere nõ vz aut sigñat apã renũ
s. calidũ: q̃ si in dictis egritudinibus acutis vrina rubea
turbida fuerit: et sic pmãserit apã calm̃ i epate sigñat: max'
cũ febris aderit et dolor et grauitas in partibus illis sentit:
qd̃ vtpl'z erit sanguineũ aut sigñat caloris nãlis debilitatẽ
nõ potentis digõnẽ facere in mãm neq; in sequestrationẽ san
guinis ab aquositate. ¶ Dixit Ras. 10. cõti. multa rubedo
vrine sigñat excessum caliditatis in epate et ipsius malã cõplo
nẽ calm̃. Et dixit. vrina rubea in egritudinib⁹ renũ est ma
la: et in egritudinibus capitis est deterior: qr in passionib⁹
renũ sigñat mã cala inflãmata: q̃ si nõ dissolueret collige
ret ad apã. Et in egritudib⁹ capitis accidit pmixtio sens⁹.
¶ Et Aui. dixit. vrina rubea in egritudinibus renũ est ma
la: qm̃ fm plũ calm̃ sigñat apã in eis fore: aliqñ tñ et vt ra
rius sigñat mãm colericã in renibus: et circa eos fore non
apantẽ: et si fuerit ibi apã erit ibi dolor et febris: et si nõ erit
apã nõ erit febris. ¶ Et Aui. dixit. i doloribus capitis vri
na rubea desipientiã portẽdit: talis enim vrina sigñat dñiũ
cole et dolor capitis sigñat ipsius raptũ ad supiora ad quẽ
desipiẽtia sequet inducta cõplone cala et mala cerebro: et h̃
maxie verificat de colore roseo: et pcipue cũ color incipit re
mitti et dolor augeť. Dicunt insipientia pcedẽte a raptu co
lere ad caput vrina albescit: sz in pcedẽte ex multitudine co
lere in toto: vel ẽt in capite vrina rubet. ¶ Dixit. A. in icte
ritia citrina cũ vrina adeo fuerit maioris rubedinis donec
nigredinẽ trahat et pãnũ leniũ talr tingat q̃ nõ remoueat
ab eo tinctura p lotionẽ vel quãto plus fuerit vrina: qr ma
ioris q̃titatis erit hoc sanius sigñat nãm potẽtẽ in expel
lendo mãm cãz icteritie q̃ longo retẽte tpe per viã cuiusdã
putrefactionis vel ebullitionis ad nigredinẽ tendit: et silr
in icteritia nigra q̃to magis vrina fuerit nigra et maioris
q̃titatis tanto melior. Sz si in icteritia vrina alba fuerit aut
rubea pauce rubedinis icteritia in sua dispõne manẽte ti
met ex ea hydropisis. ¶ Dixit Ras. 10. cõti. vrina rubea in
hydropisi est mala. Et dixit. vrina in colore sanguinis ẽ in
egritudinibus splenis laudabilis. ¶ Dixit. A. 2° 4'. vrina
in egritudinibus acutis rubea qñ est cũ rubedine subtili. i.

remissa vel clara sigñat cũ signis laudabilibus velocitatẽ
crisis: et cũ signis cõtrarijs sigñat velocitatẽ mortis: et ex toto
sigñat inflãmationẽ vehemẽtẽ. dixit tñ 2° p'. q̃ tinctura ru
bea in egritudinibus acutis ẽ melior q̃ aquosa alba et ei⁹
ẽt sba. s. grossa melior ẽ q̃ aquosa alba. s. et subtilis: qr signi
ficat mãz morbi acuti nõ ex toto occultari et retineri: cui⁹
sig^m est vrine tinctura et eius grossities: sz vrie albedo et ei⁹
subtilitas sigñat mãm occultari et ad alia mẽbra deriuari
aut denotat palbedinẽ vrine et eius subtilitatẽ tãta esse de
bilitas q̃ nõ põt mãm digerere et vrinã debite tingere.

¶ De colore viridi et eius gradibus et sigñatis. Cap. xij.

Coloris viridis gradus Auer. 4° collig. posuit esse q̃nq;. s. q̃ ẽ sicut fisti *De gradibus.*
cinerus: et q̃ est sicut zimiare: et q̃ est sicut celestis
q̃ in arabico dr̃ clemoni: et sicut nigelinus: et
sicut porrinus. Et silr Auic. eosdẽ gradus po
suit: et sunt sicut vrina: cuius color colori fisticorũ attinet. de
inde cuius color est silis colori eruginis eris: postea cuius
color colori yreos attinet. Deinde cuius color silat indico:
et postea cuius color est silis succo porri. nã color celestinus
et color yrinus: q̃ ẽt aliqñ dr̃ violaceus est idẽ: et color nige
linus et color indiebinus ẽt est vnus et idẽ color: et color zin
narius et eruginosus: vel sicut flos eris vel viridis eris vn⁹
et idẽ est color. ¶ Et ois color viridis accedit ad nigrum.
Dixit Ga. pmo de crisi. color viridis nõ est nisi ante nigrũ et
semita aduentus eius est: q̃si ipse nõ sit nisi antecessio nigri.
¶ Illud tñ: qm̃ qñ egri⁹ est maligna color niger apparet in
ea post apertionẽ viridis: sicut vomitus viridis aut egẽnis
viridis aut vrine viridis. ¶ Et p colorẽ qdẽ fisticalẽ debes
intelligere colorẽ viridẽ silem fistico nõ corticis eius exte
rioris: qr ipse participat aliquali rubore: sz corticis eius nu
clei: cuius viriditas aliq̃li attinet albedini. ¶ Et color zin
narius siue eruginosus est viridior fisticali: et est silis colori
floris eris. Et p colorẽ yrinũ possumus intelligere colorẽ
viridẽ silem viriditati foliorũ yreos: vel ẽt melius silem co
lori florũ eius. ¶ Et p colorẽ indiebinũ siue nigellinũ pos
sumus intelligere colorẽ tendentẽ ad nigrum plusq̃ color
yrinus. ¶ Et p colorẽ porrinũ debemus intelligere colorẽ
similẽ colori foliorũ porri. ¶ Dixit Auer. q̃ viriditas pn^m
est nigredinis ob h̃ cause q̃ faciunt nigredinẽ eedẽ sunt cũ
causis q̃ operant viriditatẽ excepto q̃ in viriditate sunt de
biliores. Et sicut color niger põt induci a frido et a calido: *De causis*
vt suo patebit ca°. Ita et color viridis põt induci a frigido
cõgelãte et mortificãte: et põt induci a calo intenso vstionẽ
inchoãte: et sicut qdã graduũ coloris nigri causat a calido
et qdã a frigido: ita silr quidã coloris viridis gradus cau
sat a calo: et qdã a frigido: viridis nãq; color est cõpositus
a nigro et citrino: et põt cõiũgi sbe spisse: et sbe tenui. sz in sba
spissa gñat a calo. citrinus enim gñat p inflãmationẽ: et ni
ger sequit citrinũ p adustionẽ: et tñ inflãmatio q̃ adustio fit
a calo quo sequit q̃ color viridis q̃ est medius inter illos
gñat p inflãmationẽ quarũdã partiũ: et p adustionẽ quarũ
dã aliarũ: et sic a calido. In sba vero subtili gñat a frigido.
nã calor a sba subtili exalare facit hũiditatẽ vsq; ad supficiẽ
sz frigiditas nõ pmittit eã vltra exalare. imo eã retinet in su
perficie: et ita eã retinendo inducit viriditatẽ: et sic a frigido
inducit. ¶ Colores aũt virides q̃ inducunt a frigido. dix̃
Auer. sunt oẽs excepto zinnario et porrino q̃ fortẽ vstionẽ
sigñant: et sic frigiditatẽ sigñant et debilitatẽ caloris inati.
¶ Dixit Aui. fisticalis sigñat frigiditatẽ: et silr indicus et
yrinus et zinnari⁹ et porrinus sigñant caliditatem. hi nãq; *De significationibus.*
vehemẽtes sigñant incẽsiones: verũtñ porrinus saluior est
q̃ zinnarius: sigñat enĩ minorẽ calitatẽ et remissiorẽ vstio
nẽ. ¶ Dixit Aui. q̃ vrina yrina sigñat vehemẽtẽ friditatẽ
et ante ipsam pcedit vrina viridis. dicunt qdã. s. fisticalis: et
sic vrina fisticalis non tantã sigñat friditatẽ quantã yrina.
¶ Et dicunt. q̃ indicalis in sigñando frigiditatẽ media est

inter fisticalē ⁊ vrinā.℃ Dixit Auer.nō est dubiū quin fisti
ca ⁊ indica hue celestis signet sup calorē:q͛ videm⁹ vrinas
colicoꝝ mixtas viriditati cuꝫ citrinitate:⁊ hoc esse in pn°
adustionis.nā calm adurens anteq̄ꝫ inducat colorē porri/
nū inducit aliqualē viriditatē remissiorē porrina:⁊ sic fisti/
calē vel terrestrē.℃ Urina viridis pauca in acutis febrib⁹
mortē signat:⁊ maxime si color viridis liuidus vel niger fe
cerint vngues egroti.℃ Urina viridis multa valde oleagi
na ⁊ cenulēta rupturā apatis in aliquo notabili mēbro si/
gnificat:maxime in epate ⁊ mortē signat futurā in ꝑrimo.
℃ Urina viridis in febre acuta apparens maxime porrina
⁊ ȝinnaria:maxie signat spasmū de inanitione pp consum/
ptionē subtiliū hūiditatū.℃ Urina viris silis eruginī eris.
Dixit Aui.post laborē eueniēs signat spasmū post laborē.
dicūt quidā.s.corporeū fortē vel post laborē.s. spōtaneum
maxime arefactiuū vel etiā vlcerosum:⁊ in his signat spas/
mū de inanitione vel post laborē.i.febrē laboriosam vehe/
mēter corpus lapsantē similiter signat spasmū de inatione.
q͛ signat vehemēs incendiū desiccās corpus. Et pōt signa
re spasmū nō ꝓportionatū ad nām:q͛ signat colām eru/
ginosaꝫ potētē.s. aliqd sensibile mēbrū trāsire:cui⁹ lesiōe
dict⁹ spasmus cābit.℃ Urina eruginosa in pueris eueniēs
signat spasmū mō dictoretiā q̄uis in eis nō eueniat post la
borē:q͛ pueri a leuiori causa apti sunt icurrere spasmū. 20.
tñ ꝯtiñ.dix̄ Ras.vrina viridis in pueris spasmuꝫ signat: ⁊
eadē die mortē.℃ Et dixit. Aui.ꝙ vrina eruginosa in fe/
bribus eueniēs acutis vehementē.i.citā:vel aliter vehemē
ter signat ꝑditionē.℃ Et pōt vrina viridis significare icte/
ritiā viridē.℃ Dixit Ras.20.contiñ.vrina coloris celestis
signat patiētē sumpsisse venenū. Et Judeus dixit. vrina ce/
lestina signat patiētē sumpsisse venenū:⁊ si in ea est hypo/
stasis liberabitur:⁊ si nō morieƚ.vnde Aui.dixit. dixerunt
quidā.ꝙ viridis exponūt quidā.s.fisticalis:sꝫ indi⁹.i.indi
cōina:vt dixerūt Ras ⁊ Judeus a qbus Aui.accepit signi
ficat venenū in potu fuisse haustū.Qr si in ea erit hyposta/
sis spes vite erit:⁊ si nō timeas ei. Hypostasis enim debite
eueniēs in ea significat aliqd virtutis oñium:spē salutis tri
buēs.⁊ ecōuerso si nō apparet hypostasis debita. Et ista q̄/
dē vrina maxime aduenit post haustū veneni frigidi inatū
mortificātis calorē.℃ Et dicūt.ꝙ vrina fisticalis ꝓnostica
tur spasmū de repletōe signādo multitudinē mae flātice.
℃ Dixit Ras.20.ꝯtiñ.vrina celestis signat morbi ꝓlixitatē
⁊ cōplōnē corruptaꝫ.℃ Et dixit ꝙ vrina viridis fit ex ad/
mixtōe flātis ⁊ melie:q͛ color viridis fit ex ꝑmixtione aq̄ ⁊
terre intelligēs de viridi significāte frigiditatē.℃ Et qdaꝫ
dicūt:ꝙ vrina viridis signat maiorē emitriteum.

℃ De colore nigro gradib⁹ cāis ⁊ signatis eius. Ca.xiij.

Coloris nigri Aū.vbi.s.duos posuit gra
dus:q͛ qdā declinat ad obscuri/
tatē:⁊ qdā ad melāȝariū.i.ad fuscedinē. ℃ Et
Aui.silr posuit duos:q͛ alius est q ad nigredi/
nē tēdit ꝭm viā coloris croci:sicut est in icteri/
tia.s.nigra:⁊ signat colē nigre spissitudinē ⁊ ei⁹ adustionē
⁊ colāꝫ nigrā ex adustione colē.s.rubee accītē ⁊ signat icte
ritiā.s.nigrā.Et qdā dicūt.q tendit ad nigredinē ꝭm colo/
ratiōis croci viā.i.quā ꝑcedit vrina crocea:sicut est in icte/
ritia.s.citrina:⁊ signat colere nigre spissitudinē ⁊ ei⁹ adu/
stionē:⁊ p.i.colerā nigrā que accidit ex colē rubea ꝑ viam
adustiōis ⁊ facit icteritiā.s.nigrā. Et alius est qui ex fusco
peruenit ad nigredinē ⁊ signat colerā nigraꝫ.s.in sanguine
dñantē. Et alius est qui ex colore viridi.s.fisticali ⁊ colore
indico.sup.vel imo ꝑuenit ad nigredinē:q͛ ꝑcedit coloreꝫ
hūc nigrū. Aliqua dictaꝝ triū vrinaꝝ viridiū signat cole/
rā nigrā purā. Et sic A.voluit ꝙ vrina nigra habeat duos
gradus:quoꝝ vnus ꝓcedit ex ꝑmixtiōe colere nigre cum
aquositate:que q͛ est nigra reddit eā nigrā. Et alius ꝓce/
dit absq̄ ꝑmixtione ei⁹:sꝫ ab infectione male q̄litatis q ma

Urine se esse nigra a mal. q̄litate sive nā aut adurente aut mortificante.

la qualitas aut est intēsa frigiditas mortificās aut supflua
caliditas adurens.verū qñ in cā eius est intensa frigiditas ꝑ
cedit eā vrina viridis ex eis q sunt virides a frigido.⁊ qñ
in cā eius est intensa caliditas precedit eā aliqua ex vrinis ci/
trinis significātib⁹ caliditatē fortē vt crocea ignea vel citrā/
gularis aut aliqua ex viridibus ꝓuenientibus a caliditate in/
tensa vt porrina vel ȝinnaria.℃ Qr aūt nigredo causeƚ in
vrina ex permixtione rei nigre cū aquositate notū est: ⁊ qr
causeƚ a calō ⁊ frigido Gal.declarauit a silī.⁊ ait. tu vides
in mēbris extrinsecis nō accidere nigredinem nisi ꝭm hos
duos modos.s.aut cū calefiūt supflue:sicut accidit illis qui
in sole estiuo prolōgāt morā aut cū infrigidanƚ supflue: sicut
accidit senibus ⁊ alijs sup quos ꝯfortat frigus fortitudie
vehemēti.⁊ silr denigratio vrine toti⁹:aut nubis in ea na/
tātis vel pēdētis aut in fundo stantis nō fit nisi a predictis
duabus causis.s.a frigido mortificante virtutes nāles aut
ab vstione in humorib⁹ eueniēte forti.℃ Et Auer. vbi.s.
dixit.ꝙ nigra vrina signat sup vstionē ⁊ sup dñium frigidi/
tatis:qd est:q͛ calor ⁊ frigus hꝫ duo faciūt nigredinē. Dif/
ferūt autē ꝑdicte spēs siue gradus abinuicē:q͛ que accidit
a ꝑmixtiōe colere nigre ꝑcedūt eā signa signantia multitu/
dinē melīci humoris in corpore ⁊ egritudines melice:sicut
splenetice ⁊ quartane ⁊ siles:⁊ eius color est cū obscurita/
te ⁊ turbulētia. Que aūt ꝓcedit a frigido ꝑcedit viriditas
predicta vel fisticalis vel signa dominij frigiditatis in cor/
pore vel in vrina:⁊ est color eius q̄dā caligine circūfusus:⁊
que accidit ex caloris incēdio ꝑcesserūt signa dñij caliditatis
⁊ egritudinis adurentis:⁊ eius color dꝫ esse lucidus sicut
cornu nigrū politū:⁊ sicut est nigredo in facieb⁹ ethiopuꝫ
cū quadā luciditate.℃ Dixit Auic.vrina nigra aut signat
vehemēs incēdiū aut forte frigus aut mortē aut caloris nā/
lis superationē aut crisim ⁊ expulsionē qua ipsa colē nigre
expellit supfluitatē. Et distinguiƚ inter eas.nā que ex incē/
dio fit cognosciƚ:qm̄ illic est fortis ardor:illic.s. apud exi/
tū talis vrine vel illic.s.circa regionē epatis ⁊ renū:⁊ antē
dictā vrinā fuit vrina citrina aut rubea.sup.aut viridis. vt
supra. Et hypostasis fuit diuulsa ⁊ ad diuersas partes vul/
sa vel versa siue diuersa cui opponiƚ hypostasis vnita ⁊ fuit
inequalis ⁊ incōtinua pp caliditatē ebullienteꝫ ⁊ inequalem
reddētē eā ⁊ discōtinuā. Et nō est ista vrina vehemētis ni/
gredinis:imo trahit ad colorē croci aut citrinitatē aut fu/
scitatē.i.viriditatē ⁊ que trahit ad citrinitatē signat icteri/
tiā.que aūt fit a frigiditate.dixit Aui.cognosciƚ q͛ an̄ ipsaꝫ
vrinā hꝫ que trahit ad viriditatē aut liuiditatē. Et est in ea
sedimē paruū iunctū:ac si esset siccū:q͛ frigiditas paucifi/
cat rē condēsando:vñ q̄n siccaꝫ apparet ⁊ nigredo in ipsa
est purior. Et dixit Aui.est etiā cū inter dictas duas cōplō/
nes.s.calām ⁊ frigidam est dīa:qm̄ qñ vrina nigra fortis
fuerit odoris signat caliditatē:⁊ cū fuerint in ea ꝑuatio odo/
ris ⁊ fortitudinis eius debilitas signabit fritatē. Et cū ei⁹
nā valde fuerit supata odor nō erit in vrina. Et subdit.illō.
i.illa vrina nigra que ex casu caloris accidit inati cognosci
tur:ppea ꝙ ipsaꝫ cōsequiƚ fortitudinis v̄tutis casus ⁊ eius
dissolutio. In hoc.n.casu accidit color niger:q͛ calor mor/
tificās nō pōt humiditatē splēdidā reddere:pars etiā eius
in se collecta facit vt color eius reddaƚ opacus:que v̄o ac/
cidit ꝭm modū purgatiōis ⁊ crisis cognosciƚ:q͛ accidit si/
cut in fine quartanarū cū resoluunƚ egritudines splenis ⁊
dolores dorsi ⁊ mirach ⁊ febres melīce ⁊ nocumēta que ex
mēstruoꝝ accidunt retētione:⁊ retētione ei⁹ qd ex sangui/
ne fluere solebat ꝑ anū. Et ꝑcipue cū nā ⁊ ars in ꝓuocādo
iuuat:⁊ sicut accidit vrina nigra in mulierib⁹: quaꝝ men/
strua retinētur:⁊ tñ nō retinet nā sanguinis supfluitateꝫ si
emittit eā ꝑ vrinā:que q͛ nigra est reddit vrinā nigraꝫ. Et
dixit Ras.20.ꝯtiñ. Mulieres q̄ inficiunƚ post partū min/
gunt vrinā nigrā ⁊ cognosciƚ vrina purgationis ⁊ crisis:
ꝓpterea ꝙ ante ipsaꝫ ꝑcessit vrina indigesta aquosa.s. que

Significationes vrine nigre.

postea digerit. Et cognoscit: qr post ipsam aduenit corpori alleuiatio: et erit ipsi᷒ quātitas magna copiosa. Qr si non ita fuerit copiosa erit signū malū: et quāto plus erit malū si eius q̄ntitas fuerit pauca: qm̄ ex ipsius paucitate est sciēdū q̄ humorē iā destruxit adustio. Et quāto fuerit magis grossa est deterior. Et q̄to magis fuerit tenuis est minoris malitie: qr significat minorē adustionē: grossa vero tantā adustionē significat q̄ iā finiuit subtile māe ei᷒: vñ grossa mingit. dixit Isaac: vrina nigra pauca est pessima et itellexit absolute. Dixit Ras. 16᷒ 9tin. Quotiēs videris vrinā nigrā: et cū ea nō erūt alleuiata accn̄tia neq̄ trāsilijt t̄ps q̄ sequit̄ determinationi orbi signū piculosū denūciabit. tres igit̄ 9ditiōes requirūtur ad hoc vt vrina nigra significet bonum: vna est q̄ ante ipsam precesserit vrina indigesta que postea digerat̄. 2ª est q̄ sit multe q̄ntitatis. et 3ª q̄ ad ipsam sequatur alleuiatio.

Tres cōditiōes requirantur ad hoc q̄ vrina nigra sit bona.

¶ Inquit Rufus: vrina nigra in sanitate micta lōgo tēpore significat lapidē in renib᷒ generari. ¶ Et dixit Aui. est cuz vrina existit nigra rōne lapidis in rene. Cū. n. accidit in rene mā grossa facta per viā adustionis ex ea pōt cāri lapis aut arenule nigre: et sequtur ad eam vrina nigra: maxime in dissolutione et expulsione ei᷒. ¶ Et dix̄ Aui. iquit Rufus. vrīa nigra bona est in egritudinib᷒ renū: et egritudinib᷒ lapidis q̄ ex humorib᷒ eueniūt grossis: sz est mala in egritudinibus renū et vesice cū vehemēs ardor ibi est: qr ardor significat q̄ pcedit ex incendio et adustione aut excoriatiōe facta in vijs vrine et quoquo mō fuerit ē signo mala. ¶ Et dixit Aui. est cū vrina nigra bone crisis signo existit etiā in acutis egritudinib᷒: sicut si eger ante ipsam vrinā tenuem minxerit et fuerit in ea suspensio. i. in partib᷒ diuersis. i. nubes vel eneorima in vrina suspēsa: qr p eā denotat̄ bona digestio: maxie cū ipsa vrina tenuis postea ingrossando processerit.

Vrina nigra in sanitate longo tpe micta significat lapidē in renib᷒.

¶ Et dixit Aui. q̄ multotiēs significat vrina nigra sonitū capitis et vigilias et surditatē et desipiētiā: et pcipue si paulatim minxerit eā patiēs: et in lōgo t̄pe fuerit suspēsa: et fuerit eius odor acut᷒: et fuerit cū febrib᷒: qm̄ tūc vehemētius significabit sonitū capitis et desipiētiā: et qn̄ fuerit ibi sonitus et surditas et vigilia et desipiētia designat sanguis fluxum ex narib᷒. ¶ Quidā aūt diuidūt vrinā nigrā in nigrā et subnigrā. Et intelligūt p subnigrā aut vrinā habētē nubē nigrā aut eneorima nigrū: cui᷒ nigredine denigratur et obscurat̄ facies vrine: aut intelligūt per subnigrā vrinam fuscam. Et dicunt. q̄ si vrina fusca in die cretica in causone fluxerit multa cū vigilijs et surditate significat crisim futurā p fluxū sanguinis narū ad salutē: si alia signa laudabilia cōcurrāt: sin aūt ad mortē: multa etiā in die cretico adueniēs significat nām mouētē māz in die sibi deputato. et p eneorima denotat̄ dispō māe. s. leuitas ei᷒: et p nigredinē significat̄ intensio caloris adurētis: nō tn̄ violēter multū nec vltimate: et hoc ex hoc q̄ natat vel dependet in medio: qm̄ si esset adustio vltimata tūc cōsumpta humiditate et expulsa ventositate resideret in fundo: et per pn̄tiā vigiliaꝝ denotatur q̄ mā subtiliata est et petit supiora simul cū sua fumositate ignea. vnde et vigilias efficit et in auditu nocumētū inducit: et cuz sit subtilis pungitiua mordicatiua corrosiua venas nariuz aperit et erūpit. vñ fluxus sanguinis sequit̄ ex eis. Et h̄ voluit Isaac in vrinis. et hoc etiam voluit Theophilus. Sz et Theophilus addit. q̄ aliqn̄ significat crisim futurā cū rigore et sudore mā pulsa ad cutē. Cū eni in via inuenit mēbra sensibilia pungit ea et mordicat: vnde in eis rigor causat̄: et cū ad cutē deuenerit ad cutē emittit̄.

Vrina nigra qn̄q̄ significat crisim per fluxū sanguinis nariū et qn̄q̄ per sudorē.

¶ Et dicūt. q̄ vrina in icteritia est nigra cū quodā rubore: qr in icteritia poris felleis coartatis colla miscet̄ sanguini et vadit cū eo: et tingit mēbra suo colore et residuū q̄d remanet de ipsa adurit sanguinē et tingit vrinā et reddit eā grossam. Et licz inducat in vrina citrinitatē: tn̄ pre grossitudine apparet nigra. ¶ Dix Ras. 10. 9tin. qn̄ apa erit in epate vrina erit aut sanguinea aut nigra: et hoc est pessimū et mortale. Et dix. vrina nigra per viā crisis est multa: et tunc est bona: sz si est pauca ē mala. Et dixit. vrina nigra quāto magis erit minoris q̄ntitatis tāto magis fetebit portēdēs defectū humiditatū et caloris inati.

Vrina nigra quare appareat in icteritia.

Et dixit Ras. vrina nigra vel viridis post multū ventris fluxū significat spasmū futurū: qr significat cōsumptionē humiditatis corpis a calitate: et sic spasmus ille erit de inanitiōe. Et si qdē calitas nō multū supfluit vrina erit viridis et si supfluit multū erit nigra. Et dixit. vrīa nigra in senib᷒. s. decrepitis et in mulierib᷒ est mala: qm̄ calor coꝝ ē defect᷒: et filr Aui. dixit. intelligēs de nigra ab adustione: qr multū remota est a cōplōne ipsoꝝ frigida: et vrina in eis nō denigrat̄ nisi quādo morb᷒ supabūdat et malitia ei᷒ attēdit̄ ſm intēsionē et remissionē vigoris ei᷒.

Vrina nigra qn̄q̄ significat spasmū futurum.

¶ Inquit Ipo. in epidimijs. impossīle est sanari infirmos in quoꝝ vrinis dn̄at̄ nigredo nisi a qb᷒ vrine nigre ſm crises exeunt. Dixit Ga. q̄ ois talis vrina. s. q̄ pcedit aut a frigido mortificāte aut a calido adurēte mortalis est: adeo vt nō sciam aliquē coꝝ qui minxerint vrinā talē saluatū esse. Dixit Ras. 10. 9tinentis. Insanus est q credit aliquē patiētē febrē acutā cū vrina nigra: et pprie cuius hypostasis est cū corticib᷒ nigris posse euadere. Aui. aūt 1ª 4ᵢ dixit. Scias q̄ nō verificat̄ iudiciū penitus de morte pp nigredinē coloris vrine in egritudinib᷒ acutis: lz in seipsa sit signū malū: q̄uis associent̄ ei iterum alia signa mala cū videris v̄tutē fortē que est potēs facere vrines diuersas ex omni gn̄e. Et subdit quice etiam succedit mulierib᷒ qn̄ cū mēstruis purgant̄ ab hūorib᷒ malis. Et Rabi dixit. vidi mingētē vrinā nigrā euadere: sz sedimē nigrū significat destructionē minorē q̄ nebula in medio pendēs. Ex dictis patēt significata vrine nigre et eius cāe intrinsece.

Vrina nigra repleta est mortis portēdēs.

¶ De causis aūt eius extrinsecis. Dixit Aui. q̄ qn̄q̄ vrina nigra aut rubea obscura mingit̄ pp vini potationē q̄d huiuimodi hz colorē qn̄ nā in eo nullo mō opata fuerit: sz exierit ſm suā dispōnē: q̄d pōt ēē aut pp multā ipsius portionē fortiter nām grauātē ad expellēdū ipm de stō anteq̄ in ipm opet̄: aut pp multā viaꝝ largitatē q̄ sunt inter stōm et epar et inter epar et vesicā: quare vinū per eas labit̄ anteq̄ opationē susceperit a nā: et sic 9tingit in dyabetica passiōe. Et in hac vrina dixit ipse. nō existit timor. s. magn᷒ respectu timoris alteri᷒ vrine nigre pueniētis a frigiditate vel calore.

Cāe extrinsece vrine nigre.

¶ Dixit Gal. sup v̄bo Ipo. supius adducto in epidimijs qn̄q̄ in pn᷒ morbi facit infirmus vrinas nigras cum signis molestis et terribilib᷒. ¶ Dixit Aui. ad vltimū vrina nigra micta in pncipijs febriū est piciosa. nō enim pōt esse bona in pn᷒: qr vrina bona in febribus esse nō pōt que est nigra nisi euenerit p viā crisis cū alleuiatōe infirmi. modo in pn᷒ nō pōt euenire talis vrina ad quā sequat̄ alleuiatio. Et subdit. silr est pniciosa in febriū fine: qn̄ cū ea nō est alleuiatio neq̄ facit crisim. Et vrina nigra que per residentiā inferius inspissatur et superius attenuatur appropinquationē significat menstruoꝝ: maxime si frusta sicut gutte sanguinis in fundo eius fuerint.

Vrina nigra in febribus qn̄ sit mortalis et qn̄ non.

¶ De colore liuido gradib᷒ causis et significatis. Cap. xiiij.

Color liuidus de intētione auctoruz est de spēbus coloris nigri: et est ille q dicitur fuscus: et a qbusdā dicit̄ subniger: et a quibusdā dictus est plūbeus vel plūbinus: sic dictus nō qr sit silis colori plūbi: qr color plūbi declinat ad albedinē: sz dr sic: qr silatur colori quē dimittit plūbū sup pgameno albo ductū: et est silis colori q remanet in mēbris post pcussionē vel allisionē in eis factā: maxime cū accidit sub oculo. Et ipse quidē qn̄q̄ accipit et tenet totā vrinā: qn̄q̄ partem eius superiorē vel inferiorē. Et qn̄q̄ apparet visui manifeste: et qn̄q̄ nō apparet nisi cū appositiōe man᷒ ante vrinale et erit hoc maxie qn̄ vrina fuerit coloris rufi vel ei ppinqui: qm̄ liuedo a colore rufo delitescit sic q̄ nō apparet nisi cū appositione manus. ¶ De causa liuiditatis dixit Gal. p̄ de crisi. color fuscus plūbeus nō

De causis

generat nisi a frigore tm̄.s.puro vel cū mā frida. Vn̄ dixit Arist.8° pbleu^m. pbleumate p̄.rigētes.i. valde infrigidati liuidi fiunt:q2 sanguis ꝛ spūs ꝯgelat in eis pp frigus ꝛ cō gelatus liuescit vel nigrescit pp absentiā cali dealbare de/bentis:ppea dixit Ap.senibus liuescit caro maxie decrepi tis:q̄re minimā hn̄t caliditatē innatā coꝝ carnē illuminan tē ꝛ radiosaꝫ ꝛ albā reddentē ꝛ liuescunt senes pp friditatē calhi illuminatiuū cōpellētē intus manere ꝛ poroꝝ coāgu stationē ꝛ aquosaꝝ humiditatū multiplicationē. ¶ Jdeo dixit Ras.10.ꝯti.ꝙ color plūbinus signat mortificationē caloris a caliditate.dicūt qdā signat mortificationē aut hu moris tm̄ aut mēbri tm̄ aut vtriusq3. Et si humoris ꝛ non mēbri:tunc vrie residentia inferius liuiditate tenet ꝛ inspis sat.supius vero clarificari vr̄ ꝛ a liuore recedit.dicunt qdā qn̄ vrina liuida post vnaꝫ vel duas horas hypostasim fece rit signat mortificationē humorū. Si vō nullā residentiaꝫ fecerit signat mortificationē mēbroꝝ nondū in humorib⁹ fixā. Qr si liuedo occupauerit inferiorē residētiā ꝛ supiora vrine vtrorūq3 mortificationē significat. ¶ Dicunt. vrina liuēs superius manifeste pōt signare paruū aut mediū emi triteū.ꝛ si in eis parua.alias.pauca fuerit mortē signabit: maxie si oleagena fuerit. vrina liuens superius pauca mi/ctaꝛ frequenter stranguriā signat. ¶ Vrina liuens supe/rius hn̄s granula in circulo minuta ꝛ semiūcta vitiū spūa liū signat vt pleuresim ꝛ pipleumoniā; ꝛ cā liuoris talis a rōne est:q2 mēbra nālia maxime epar compatiunt mēbris spūalibus:maxime in eoꝝ doloribus fortib⁹ ꝛ apantibus vn̄ trāsmittunt ad ipsum sanguinē ꝛ spm̄ qbus trāsmissis remanēt ipsa d̄pauperata calore:pp qd liuescit vrina. pōt ēt esse cā liuoris eius qn̄ apa spūaliū collectionē fecerit ꝛ sa niat. q2 aliqd de sanioso resudat ab eis qd per venā cōca/uā trāsmittit epati: cuius postea pmixtione cū vrina ipsa liuescit.liuescit aūt superius ꝛ nō inferius. q2 fumositates ꝛ vapores infecti surgentes ab vrina supiora eius petunt ꝛ ea inficiunt colore liuido. ¶ Vrina liuēs supius pōt signa/re qnq3 epilepsiā:ꝛ h̄ est qn̄ cuꝫ q̄dā circuli plūbeitate qua signatur infectio spūaliuꝫ aiatorū mēbrorum ꝛ frigiditas mēbrorū ipsoꝝ:ꝛ pōt vria liuens euenire in sinocho de san guine corrupto pp ipsius sanguinis corruptionē ꝛ spūum venarū infectionē ꝛ pōt euenire in asclite pp digēnis corru ptionē ꝛ humorū impuritatē: ꝛ pōt euenire in q̄litatibus multa sanguinis effusiōe pp humoꝝ cōturbationē ꝛ nāliū mēbroꝝ infridationē. ¶ Vria liuēs supi⁹ i spissa cū dolore vel pondere circa dextrū hypocūdriu replōnē epatis signi ficat.ꝙ si vrina liuet superius apparēs solū cū appōne ma nus ꝛ fuerit in sba tenuis opilatiōes signat epatis. Et si vri na liuens ꝛ cruda fuerit in mala cōplōne frigida epatis si/gnificat ipsius debilitatē digestiuā. ¶ Et accidit vitio lum bricoꝝ vrina liuida quasi p totū aliqn̄ mālfeste ꝛ aliqn̄ cuꝫ appositione manus pp multiplicationē flātis in intestinis infrigidātis epar ꝛ ipsius debilitantis digōnē:ꝛ tūc est in colore remissa v̄sus albedinē ꝛ grossa i sba. ¶ Et aliqn̄ ap paret vrina liuens in yleos ꝛ in colica:ꝛ tunc ē cū dolore ꝛ tortiōe in ptibus intestinorūꝫ. ¶ Et qnq3 liuet vrina vitio matricis aut pp humiditatē superfluā ipsius maxime frigi dā que pmiscet vrine: ꝛ tunc est in colore remissa ꝛ in sba spissa: ꝛ dolor sentit circa partes matricis aut ex supfluo fluxu mēstruoꝝ aut ex eorū retentione:vnde inficiunt hu/mores. ¶ Et qnq3 liuet vrina vitio vesice: maxime in opi/latione colli eius aut scabie aut excoriatione.

De signis liuidis.

¶ De colore albo vrine gradibus causis ꝛ signatis. Ca.xv.

Dirit Auer.4° colli.ꝙ albū in vrina dr̄ eq/uoce de vrina alba ꝛ de aqua:q2 dr̄ d̄ vrina vō colore colorata:ꝛ sic vria alba habꝫ duas spēs:q̄rū vna est vere alba ꝛ alia nō vere sꝫ apparenter ꝛ dr̄ trāslucens. Dixit eni Aui. vrina alba f̄m duas intentiones est scienda. Et vna eaꝝ est cū ipsa est tenuis translucens.qm̄ vulgus qd translucens est albū vocat sicut vitrū clarū ꝛ cristallū claꝝ vocat albū. Ista tm̄ albedo nō est verus color:imo dixit Aui.qd trāslu centia est oium coloꝝ priuatio:sꝫ est quedā modificatio lu cis que candor appellat. Et p quādā similitudinē dr̄ color sicut ēt in celo circulus lacteus:q2 albus cādidus vocat q non est verus color cū corpori celesti verus color non insit. Dixit enim Ap.in de sensu.ꝙ color ppria passio ē mixti. Alia intentio vrine dixit Auic. est que pro certo est alba q̄ pro certo est disgregatiua visus:sicut lac disgregat ipsuꝫ ꝛ pergamenū.s.albū:ꝛ ista albedo nō ē trāslucēs vt visus in ipsa penetret. Notant tamen quidā ꝙ translucens est du/plex qddam clarum ꝛ qddā nō clarū.ꝛ translucens clarū est illud qd priuatū omni colore est peruiū.ita vt lux vltra ipsum habeat penetrare: vt vitrū albū ꝛ cristallus albus non clarū vero translucens:est aliquo vero colore colora/tū vt vitrū rubeū vel citrinū:ꝛ sit dicunt est in vrina: non enim omnis vrina translucēs est alba. Vrina eni rubea co/lerica est trāslucens:ꝛ tm̄ nō est alba. ¶ Vrina alba q̄ pro certo est alba dixit. Aui.non est nisi cu grossitudine sbe:sꝫ vrina translucens pōt esse:vt in p̄cedentibus patuit cū sba tenui ꝛ cū grossa:vt apparet de albumine oui qd est trāslu cens:ꝛ tm̄ est grosse sbe. Qr aūt possit esse cū tenui sba expli cat Aui.ꝛ non fecit mentionē de grossa:q2 tenuis maxime ꝛ magis proprie dr̄ isto modo alba trāslucēs. eo ꝙ tenuis maxime sit clara:ꝛ minorē resistentiā hꝫ in trāslucendo q̄ꝫ grossa vrina vero vere alba est:cuius color est disgregati/uus visus:que non translucet q2 non translucet nisi visus in ipsa penetret. Disgregat aūt que vere alba est visum ra/tione lucis intercluse ad causandū albedinē concurrentis. Et sic apparet vera dr̄ia ꝛ manifesta inter vrinā trāslucen/tē ꝛ vrinā vere albam. nā trāslucens alba nullo est colore colorata. vere alba vero est vero colore albo colorata. Et vera qdē ꝛ ppria trāslucentia cū lux trāsiens vltra appa/ret.sic.s.ꝙ oibus apparet debiti ꝛ ppri coloris:qd esse nō posset nisi oium cōcurrentiū colorū priuata foret:si enim i ea esset aliqs color manifestus ipsa obtunderet ꝛ falsifica ret ppriū obiectū coloris. ¶ Et scias ꝙ pergamenū albū vel aliud simile si aliqn̄ translucet visu penetrāte per ipsuꝫ ꝛ cōprehendente vltra obiectū: hoc tm̄ non fit nisi visu at/tente intuente obiectū vltra ipsum potēte penetrare per ip sum extenso ente pergameno aut aliquo simili:nō aūt ē sic de vrina translucente aut vitro.ipsis eni existentibus dya fanis obiectū nihilominus vr̄ visu non attente intuente. ¶ Et vrina qdē alba trāslucens vocat limpida. Et illa vo cat limpida q̄ clara est ꝛ mūda ad modū aque:de qua vri na limpida fecit mētionē Jpo.4° affo.dicens.quibus vri/ne limpide aut albe malū maxime in freneticis ꝛ nefreticis si hoc apparent. Et Ga.dixit in ꝯmēto.ꝙ vria pōt esse lim pida:ꝛ tm̄ colores colerici apparebunt in ea:q2 stat vrinaꝫ esse clarā:ꝛ tm̄ esse citrinā.sꝫ vrina nō pōt esse vere alba cuꝫ colore colerico:q2 colerici colores citrinant vrinā:non de/albāt:vrina tm̄ vere alba limpida ꝛ aquosa tenuis impossi est ꝙ colorem suscipiat colericum. ¶ De causis vrine albe scias ꝙ vrine vere albe translucentis cause sunt aut frigidi tas intensa:per cuius intentionē non generantur in corpo re materie habentes colorare vrinā:q̄ mala cōplexio vel sꝫ est in epate:aut cā eius est debilitas virtutis nō valētis ma terias potentes vrinā tingere cū ea ꝯmiscere:aut cā eius est opilatio fortis cuius fortitudine retinentur materie grosse debentes colorare aquositatē vrine.aut cā eius est apa ma gnū in visceribus trahens se ad māe hn̄tes tingere vrinaꝫ aut cā eius est raptus mārū ad alias partes:sicut ad caput vel fluxū ventris:aut cā eius est malā cōplexio calida tan/te intentionis:vt tm̄ debilitet expulsiuā ꝙ māe tingentes expellere non valet cū vrina. ¶ Et de significatis translu/cētis.dixit Aui. cū vrina pseuerauerit in tpe sanitatis cuꝫ

Translucens ē duplex.

De causis

De signis ...

colore albo.s. translucente significat privationez digestionis: ¶ Et dixit. vrina alba translucens significat frigiditatē dī/no: ꝛ est auferens digestionis fiduciā: ꝛ intellexit vbi non fuerit talis ꝓp opilatōez vel aliā ex causis eius supradictis. nā si sic foret: esset nō oīo necessariū ꝙ significaret frigiditatez cum possit stare dicta vrina sequens ad opilationē: vel ad raptū materie ad diuersum cū caliditate ēt febrili ꝛ intensa vt pꝫ in frenesi ꝛ alijs calidis apatib⁹ viscer̄. vel vrina p̄dicta absq; alijs causis inchoans in febribus significat digestionē inchoatā nō esse: pseuerans vero significat fixionez paucitatis caloris nālis ad digerēdū: quapꝑ in totū aufert fiduciā digestionis. ¶ Et dixit Aui. albedo vrine. s. translucēs in febribus acutis quoquo modo sequens post vrinā tinctam significat ꝙ colera rubea que faciebat febrē ad aliqđ mēbrum declinauit. s. ꝙ apponatˀ aut ad fluxum ventris: sꝫ ꝙ magis significat est ꝙ declinauit ad caput. Et hic dixˀ ꝙ cū in febribus fuerit vrīa rubea que subito fit alba significat delipientiā ꝓp raptū mãe ad cerebrū futurū. Et ꝙ si in egritudine acuta fuerit vrina alba. s. translucens tenuis: quā precessit vrina tincta: ꝛ fuerint in ea. s. egritudine acuta significationes salutis: maxie qbus non timetur frenesis: ꝛ que sunt sicut ipsum. s. frenesis. qꝛ. s. nō timetur aliqđ aliud apa intrinsecū: tunc debes scire ꝙ colera rubea declinat ad aliū canalē. s. ad itestia. Et accidit cōstrictio ei. s. colere qꝛ eius retendo vel accidit ei. s. corpori cōstrictio. s. ventris. ꝛ h̄ saltē donec non expellatˀ per fluxū ventris: inuenitur aūt alia littera que dicit. accidet ei excoriatio. ꝛ est melior. s. alicuius intestinorū: qꝛ colera illa mordicatiua exn̄s mordicabit intestina ad que declinauit ꝛ excoriabit ea.

¶ Urina aūt translucens grossa significat flā ei admixtuz cuius color est albus: nō quidē qđcūq; flā: qꝛ cū flāte grosso ꝛ cōpacto non stat albedo translucens: qꝛ grossities ei⁹ ꝛ cōpactio impediunt translucentiā: sꝫ significat flā aquosum aquositati vrine valde permixtū: qđ tn̄ processu tpis: dicunt quidā poterit ad fundū vrinalis descendere: ꝛ sic ex hac ipsius residentia cognoscitˀ. ¶ De vrina aūt vere alba. dixit Aui. ꝙ vrina alba ꝑ parte non erit nisi cum grossitie sbe: ꝛ ipsa non est translucens: saltē trāslucentia vera: ꝛ qꝛ est alba ꝛ non vere trāslucens hꝫ de grosso satis opaco: ꝓp qđ cū grossitie est sbe. Et hꝫ hmōi albedo gradus plures.

Albedo vrine habet grad⁹ plures.

Alba mucillaginosa.

Alba vnctuosa.

nā dixit Aui. ex ea est quedā: cuius albedo est mucillaginosa: ꝛ est dicunt illa que cū albedine tendit ad aliqualē dyafanitatē que est alba cum tenuitate ꝛ viscositate quadā: sicut est albumē oui: de qua dixit Aui. ꝙ significat multitudinē flātis ꝛ humoris crudi. silatˀ enim flāti crudo in colore ꝛ in modo sbe. ¶ Et alia est. dixit Aui. cuius albedo ē vnctuosa. nā qñuis fm plin cōtingat aliquo ipsi vrie supnatare ꝓp multā eius sereitatē. tn̄ facta adipis liquefactiōe: ꝛ postea quasi quadā per viam frigoris coagulatione aliqñ ɔtingit sic ipsum adipē vrine aquositati se cōmiscere: vt vnctuosa ꝛ alba reddatur vrīa verūtn̄ si adeps liquefactus nouus fuerit eius albedo magis clara ꝛ vera erit. Si vero antiquus fuerit eius albedo erit tendēs ad aliqualē citrinitatē: ꝛ ista vrina significat caliditatē intensam liquefacientē ꝛ ipsius adipis liquefactionē. que adest vel aderit. ex quo apparet ꝙ non oīs vrina alba sigñat frigiditatē. ¶ Et est alia dixit Aui. cuius albedo est silis albule oculi: ꝛ qdā dicunt. ꝙ est similis albedini margarite: ꝛ qdā dicunt. ꝙ est silis glaucedini oculor̄: vnde ꝛ glauca vocatˀ: de qua dixit Egidius. ꝙ glaucus color non cōiungitˀ cū sba spissa: sꝫ solū cū sba tenui vel mediocri. Et cū cōiungitˀ cum mediocri est in iudicio similis colori albo translucenti ɔiuncto cū sba tenui: ꝛ sigñat eadē q̄ ille solū differens in hoc ꝙ glaucus nō est tāte malicie. ꝛ non denotat tantā caloris nālis diminutionē. Ista enim vrina hꝫ colorē magis albū ꝛ magis densum q̄ꝫ vnctuosa. ꝛ q̄ꝫ mucillaginosa ꝛ distinguitˀ ab vnctuosa: qꝛ in illa adeps liquefactus appparet: in ista aūt nō. ꝛ significat

Alba glauca

liquefactionē flātis flātē vel futurā: vel qꝛ dissolutio flātis fit a caliditate dissoluēte. ideo cū eius dissolutiōe sigñat caliditatē. ¶ Et alia est dixit. A. que est silis albedini q̄ est in fungo cū tenuitate ꝛ sanie: ꝛ sigñat vlcerosas exituras in instris vrine: que si absq; sanie fuerit erit ꝓp supationem. i. exuberātiā mãe crude non mature multe: ꝛ tn̄ est cū lapide vesice. Quidā dicunt. ꝙ ista vrina trahit ad aliqualē rubedinē cū liuiditate ꝛ vocatur fungalis: que tn̄ ex ea est cū sanie. si sanies fuerit multū vrine permixta: tunc descendet sanies a mēbris que sunt supra instra vrine lapis āt vrine cū dissoluitˀ permiscetˀ vrine: ꝛ qꝛ albus est reddit eā albam.

Alba fungalis

¶ Et alius est dixit Aui. q spermati silatˀ qui accidit cū flāticor̄ apatū adest crisis aut lapsitas interior̄ ꝛ egritudinū que a flāte accidunt vitreo. s. sigñat crisim. dixit Ras. 20. cōtinē. ꝛ vrina que silatˀ spmati est crisis hūoris vitrei ꝛ mundificatio apatū exn̄tiū inter vmbilicū ꝛ pectē cū non sunt calā. Dicunt quidā. ꝙ ista vrina est alba grossa ꝛ satis cōpacta. Et qñ est ꝓp crisim flāticor̄ apatū cognoscitˀ ꝑ apparentiā eius in die cretico: ꝛ per alleuiationē infirmi ꝛ bonā eius tollerantiā: ꝛ cū sigñat lapsitudinē interiorū. tunc est ꝓp dissolōnē flātis intus lapsantis spm̄: aut ꝓp hūidi substantifici dissolōnē: ꝛ h̄ cognoscitˀ ꝑ debilitatē q̄ sequitˀ ad eius mictū. Et q̄ sigñat crisiꝫ seu euonez multi flātis vitrei cognoscitˀ ꝑ leuitatē corporis ꝛ eius iocūditatē q̄ seqˀ. Et subdit Aui. ꝙ cū hec vrina nō est ꝑ viā crisis: tunc ē ꝓp apata flātica vel aliā egritudinē flāticā: maxie aūt mingitˀ post vrinā tenuē aut post expulsionē alicui⁹ mãe colerice. Cūq; in primis euenerit. alias. in pueris, ꝓnosticabis apoplexiā aut paletim. Dixit. 20. ɔti. vrīa alba quolibet tpe febris apparēs sigñat febrē mutari in q̄rtanā. Et Aui. dixit cū in oībus horis febris euenerit vrina alba. intelligēs max⁹ de ea q̄ est silis spmati: cito in q̄rtanā reuertitˀ: nō intelligēs ꝓ oībus horis oīa q̄tuor tpa morbi: sꝫ ꝙ duret tpe longo. Et rō est: qꝛ vt dictū ē sigñat mãz grossaz flāticā: de q̄ ꝑ sui grossitiē non pmiscetˀ aliqd vrine: sꝫ remanet int⁹: in quā agens calor febrilis resoluēdo eius subtile qđ ē paucū cito deducit eā in nãz hūoris melā ad quā sequitˀ q̄rtana. ¶ Et alia est dixit Aui. q̄ est plūbina: q̄. s. ē silis colori plūbi. ꝛ est alba cū declinatiōe ad quādā nigredinē. Et h̄ eueniēs absq; hypostasi est valde mala: qꝛ sigñat mortificationē nālis caloris. veniēs aūt cū hypostasi nō est mala: qꝛ sigñat crisiꝫ ꝛ euonē mãe grosse ad melā declinātis nãz. ¶ Et alia ē dixˀ Aui. lactea. i. hn̄s colorē ad modū lactis. de q̄ dixit Ra. vbi .ā. ꝙ vrina silis lacti in febribus acutis eueniēs ē mortalis. A. dixit ꝙ est pniciosa: ꝛ si ꝓuenit ex dissolōne multi flātis albi nō ē ita mala. Et si ꝓuenit ex deriuatōe mãe ad mēbrū principale mors suspicāda ē. Et dixit. A. ꝙ vrina albule similis aut q̄ silatˀ lacti acetoso q̄ cognoscitˀ ꝑ odorē eius acidū vel acetosuꝫ sigñando putrefactionē vehemētē ꝛ caloris nālis extinctionē in febribus veniēs acutis ꝓnosticatˀ mortē aut phtisiꝫ. i. ɔsūptionē corpis. ¶ Dixit Ra. 20 ɔt. vrina q̄ silatˀ vni alicui mēbror̄ iterior̄ corpis in sba ꝛ colore si assidue sic mingitˀ ꝛ mēbrū illud patitˀ sigñat ipsius mēbri dissolōnē. Et vrina silis supficiei corporis eius solutionē sigñat. Auic. aūt dixit. vrina q̄ colori alicuius mēbri silatur cū ꝑdurat egritudinē in illo mēbro sigñat: qꝛ sigñatur ꝙ venit ex actione caloris nālis illius mēbri. dicūt aūt quidā ꝙ ab oī mēbro pōt resudare mā q̄ pōt ad vias vrine deriuare: ꝛ cū vrina misceri: ꝛ iō cū aliqđ mēbrū fuerit aliqua mā grauatū: quā tn̄ ex longa mora disposuerit versus suū colorē ꝛ nãm: illa mā expulsa ad vias vrine: ꝛ mixta cū ea reddi⁹ eā sui coloris. ¶ Dixit Ra. 20. ɔt. vrina q̄ silatˀ colori vini albi aquosi aut rubei grossi sigñat cibū nō ꝑmutatū: ꝛ ꝙ nã nihil opata ē in eo. ¶ Et dixit vrina alba grossa sigñat hūorē globosum mucillaginosuꝫ ꝛ grossuꝫ. Et dixit. ꝙ vrina in colore fridor̄ vel cerebro si nō ē talis cā fluxus sanguinis sigñat dñiū hūor̄ crudor̄. ¶ Urina charo

Alba spmatica.

Alba plūbina.

Alba lactea.

Urina silis alicui mēbro.

pos est de vrinis albis q̄ fit alba ex pmixtiōe flātis:z mella
eq̄lit:z pp̄e est q̄ h3 colorē plūbi. Et si in ea pdominabitur
mella fiet glauca:z si flā pdominabit̄ fiet lactea. Et lactea
qdē nullo mō ꝯiūgit̄ cum sba oio tenui. Et cū Theo. dixit
lactea tenuis:tenuē accepit p subtenui. ℭ Dixit. A. ꝙ vri/
na mltotiēs in pn° egritudis erit alba:s3 postea fit nigra:
z fetebit sicut in icteritia. Et pcipue dicunt quidā appebit
isti⁹ vrine mutatio in febrib⁹ acutis gn̄atis ex opilatiōe in
q̄ mā colerica retēta p viā putrefactiōis fetorē cāt in vrina:
z p viā adustiōis nigredinē. Et multotiēs accidit isti⁹ vrine
mutatio marie in opilatiōib⁹ de mā melica in qbus in pn°
appebit vrina alba:z postea aptis illis opilonib⁹ appebit
nigra hn̄s odorē acrē hūoris melici. Et qdā dicunt. ꝙ pōt
accidere qn̄ in pn° mā colica driuat̄ ad aliq̄ mēbra q̄ postea
dn̄inate nā expellit̄ iā itēsa z adusta p vrinā. ℭ Ex supdcis

Vrina al/ba:z simi/liter ru/bea pt in/ueniri tā3 in ꝯplone calida q̄3 frigida.

p3 ꝙ vrina alba:z ēt vrina rubea iueniri pōt in ꝯplone ca/
lida z frida. Dixit Raf. 20. ꝯti. Dico vidi hoc pluries p ex/
pientiā ꝙ in quotidiana apparebit vrina rubea:z in tirsen
calo alba. ℭ Dixit Aui. scio. ꝙ pole est:vt vrina sit alba:z
ꝯplo sit calida z colica:z ꝙ vria sit rubea:z cōplo sit frida
z flātica. Et cā primi dicti est occultatio colere rubee a vijs
vrine. vn̄ ei nō admiscet̄. vn̄ remanet alba. maxia. n. cā tin/
cture vrine est pmixtio colere rubee cū ea. licet aliqn̄ pauca
exn̄s vrina si longā traxerit in corpe morā aliqualiter tinga
tur. vt voluit Aui. 14ª tertij. ca°. de signis hydrop. aliqn̄
ꝯtingere. ℭ Cū ergo videris vrinā albā ad recte iudicādū
de ꝯplone. dixit Aui. tu ꝯsiderare debes cā:z si fuerit hūor
eius multus z humorosus:z eius sedimen multū grossū:
z eius sba cū hoc trahit ad grossitiē: tūc debes scire ꝙ albe
do ei⁹ est pp flātis friditatē: s3 cū vrina nō fuerit luminosa
clara nec eius sedimē multū nec peruiaz albedo ad fusci/
tatē traxerit scire debes ꝙ cola rubea ē occultata. trahit āt
ista vrina ad fuscedinē pp caliditatē pter nām exn̄tē interi⁹
z pturbantē vrinā:z sua intēsione deducētē ad fuscedinē3.
vn̄ nō est puia. Que āt est alba pp flegma est luminosa z p/
uia:q2 flā ē dyafanū. Et quidā dicūt. ꝙ est puia: q2 flegma
grauitate sua fundū q̄rit: vn̄ aquositas pura z luminosa re
manet. ℭ S3 cā secūdi dicti est. d. A. vna ha3 rep. s. aut for

Vide hic ꝙ dolor fortis ē cā multipli/cationis colere.

titudo doloris q colerā rubeā resoluit z dissoluit agitādo:
z mouēdo eas z hūores. vn̄ ꝯtingit ex illa cola descendere
ad vias vrine z tingere eā: sicut accidit in colica frida z flā/
tica z adiuuat ad hoc ꝙ dolor fortis multiplicat calore3 q
est cā multiplicatiōis colere: aut cā eius est opilō q̄ fcā fuit
ex supatiōe flātis in poro q est inter fel z intestina. qua pp
fel. i. colera in felle ꝯtenta nō descēdit ad intestina nāliter si
cut solebat:z imo vrine societas est ei necīa:z cū qua expellit̄:
sicut aliqn̄ accidit in colica frida. regurgitat. n. tunc colera
illa sup epar:z ab eo expellit̄ cū vrina z tāgit eā: aut cā ei⁹.
ē dār. A. debilitas epatis:z sue virtutis discretio: que inter
aquositatē z sanguinē separationē facere nō pōt: sicut acci
dit in hydropisi frida:z in debilitate epatis sm plim: qm̄ p
pter eas vrina est silis loture carnis recētis aut cā eius est.
dixit. A. ꝯstrictio. s. flātis quā opilones faciūt:z mutat̄ co
lor flātis i venas pp aliquā putrefactionē que ei accidit. vn̄
supcalefit z ignitur: z ex ignitione aliqliter rubescit:z ru/
befacit vrine aquositatē. verūtn̄ significatio per quā cogno
scit̄ ista vrina. dixit Aui. est ꝙ equositas vrine:z ei⁹ sedimē
est sm modū quē diximus. s. in illa parte que dicit. colera eni
rubea cui⁹ tinctura debilis est eius tinctura est tinctura de
bilis nō luminosa: colere aūt rubee tinctura est luminosa.

ℭ De colore composito vrine:z ei⁹ specieb⁹ causis z signi/
ficatis. Cap. xvj.

COlores cōpositi. licet possint innumera
biliter variari de ipsorum q̄tuor
tn̄ auctores expresserunt. ex his q̄tuor tn̄ no/
mina sunt imposita. Et hoꝝ quedā sunt per to
tam vrine substantiā pmixti vniti: alie vo nō vnite: sed sm
diuersas vrine partes apparent. ℭ Et vnus ex dictis qua/
tuor est ille qui est silis aq̄ loture carnis recentis cū sangui

Vrina si/milis lo/ture car/nis recen/tis.

ne suo siue silis colori aq̄ in q̄ dissolutus fuerit sanguinis q
est permixtus ex albo cādido dyafano z rubeo sanguineo.
de quo dixit Aui. ꝙ pcedit ex debilitate epatis: aut ex mul
titudine sanguinis. vt sepi⁹ tn̄ euenit ab epatis debilitate:
a cuiuscūq3 malitia ꝯplonis eius pcesserit. Et ista dbilitas
aut est digestiue ei⁹ que nō pōt sanguini pfectā tradere for/
mā: q̄re remanet semirubeus qui cū permiscet̄ cū aquosita
te vrine fit sicut lotura carnis: aut est ei⁹ debilitas virtutis
discretiue nō potētis ab aquositate sanguinē sequestrare.
discernit̄ autē illa q̄ est ab epatis debilitate ab ea que est a
multitudine sanguis p hoc ꝙ in facta a debilitate sequitur
digerēdi debilitas:z vtutis dissolutio, in facta autē ex san/
guinis multitudine adest vtutis fortitudo. verumtn̄ ppter
magnā sanguinis exuberātiā vtus discretiua inter ipsū z
aquositatē sapationē facere nō pōt. Et hec vrina similatur
plus aquositati in q̄ sanguis dissolutus fuerit. Prima aūt
similatur plus aq̄ in qua caro cū sanguine suo lauat̄. ℭ Et
vrina qdem silis loture carnis aliqn̄ prouenire pōt ex debi
litate renū nō potentiū ad se trahere sanguinē qui p ipsoꝝ
nutrimēto cū aquositate vadit a ipsos: aut nō potentium
ipsum ab aquositate separare. Et aliqn̄ ipsa vrina pōt pro/
uenire a ruptura vene in renib⁹ de q̄ sanguis exiens vrine
pmiscet̄. Et distinguit̄ a predictis p mixturā sanguinis in
vrina. nā p mixturā in ista est minor cum venit a locis ma/
gis ppinqs:z in illis est maior cū veniat a ptibus remotio
rib⁹. De his tn̄ vrinis Aui. 2ª pmi. mētionē nō fecit ppter
raritatē euētus eaꝝ. ℭ Dixit Raf. 20. ꝯti. Qn̄ vrina est si/
cut lotura carniū si est cū signis signātib⁹ debilitatē epatꝭ.
sup. aut renū aut morbus est in epate. sup. aut in renib⁹:z
si nō adest cū his signis. tunc est mortalis. s. in morbis acu/
tis eueniens. ℭ Scōs color cōpositus dr̄ oleagenus. de q̄
dixit. A. ꝙ est cōpositus siue pmixtus ex citrino z sicleitate
idest viriditate simili viriditati sicle si pmixtiōe vnita z co/

Vrinas co/loris olea/gini.

lori olei similantur ppter viscositatē z translucentiā. adipi
na. i. silis adipi:z cū splendore sbe trahētis ad quādā spissitu
dinē. similat̄. n. oleo nō solū in colore: s3 ēt in substātia. Et
in plurimis dispōnibus dixit. A. signat malū aut nō signat
bonū: q2 nec meliorationē nec maturationē infirmi nisi for
tasse raro qn̄ euonē māeꝝ vnctuosarum per modū crisis si
gnificat. ℭ Scias ꝙ vrina oleagena sm plim signat malū:z
q2 dissolutionē z liq̄factionē nālis hūiditatis. raro autem
signat bonū:z tūc ē cū signat creticā expulsionē vnctuosa/
rū māeꝝ que raro cōtingit cū raro cōtingat vnctuosas ma
terias in corpe repiri cretice expellēdas:z si aliqn̄ repiant̄
raro ꝯtingit illas pp eaꝝ grossitie3 per vrine vias expelli.
Dixit tn̄. A. 2ª. q̄rti. ꝙ vrina q̄ colori olei:z ei⁹ sbe similat̄:z
l3 sit mala: tn̄ qn̄ alie signationes signant salutē nō est cū ea
malū. s. q2 tūc signant crisim p vrinā māeꝝ vnctuosarū. vt
dcm̄ est. ℭ Dixit Raf. 20. ꝯt. vrina oleagena corporis signi
ficat dissolutionē:z est mala:z ait raf. hoc est intelligendū
in corpore egro. s. egritudine calā liq̄faciēte. z dixit cū ipsa
mingit̄ in 4° eger morit̄ in 6°. Et A. d. 2ª q̄rti. Qn̄ signa/
tiōes signant malitiā:z mingit̄ vrina oleagena in 4° signat
mortē infirmi i 6°. ℭ Notāt ꝙ vrina oleagena qn̄q3 signat
liquefactionem pn̄tē:z tūc semp est mala. Et aliqn̄ signat
liq̄factionē pteritā:z ista pōt esse bona:z vt cū ille māe liq̄fa
facte per viā expulsionis a nā fcē in vrina egrediunt̄. quia
meli⁹ est eas extra corpus emitti q̄3 in eo retineri. Et hoc q
dē nō est nisi cū post q̄3 aduenit requies. vrina tn̄ oleagena
cui⁹ vnctuositas est fetida pniciosa est z mortalis: z ppie
illa ex qua mingitur q̄titas pauca. Q2 si ei aliqd qd est si/
mile loture carnis recētis admiscetur deterior ē. Et hoc q/
dē plus ꝯtingit in hydropisi z phtisi z in colica mala. vri/
na nāq3 vnctuosa fetida signat ex fetore vehemētē putrefa
ctionē:z ex vnctuositate calorē liquātē:z vehemētē dissol/

netē vnctuositatē. Et ex sui pauca q̄titate signat ipotētiaȝ virtutis ad expellēdū: aut vehemētē calitatē resoluētē ꝛ cō sumētē liq̄factā hūiditatē siue vnctuositatē. Et h̄ q̄dē si est sil's loture carnis recētis peior ē significās vehemētē vir/ tutis epatis debilitatē q̄ plus ɔtingit in hydropisi maxime a cā calia pp̄ calitatē liqntē ꝛ talr d̄bilitatē epar. vt nō possit sanguinē ab aquositate separe: ꝛ iō est peior: q: cū liq̄factio ne sig̃at ēt ep̄is debilitateȝ. Euenit ēt dicta vrina in mala colica seu in malo yleos cū ex ap̄ate p̄cedūt intestinorūȝ in qb⁹ vr⁹ epatis p viā cōpactiōis siue cōitatis ꝓsternitur. In pthisi aūt accidit dcā vrina qñ ei⁹ malitia cōicat mēbris nutritiuis. ꝛ ꝓprie ep̄i. ¶ Est tñ. dixit. A. cū vrina oleagena mingit post nigrā: ꝛ est sig̃atio bona: ꝛ h̄ q: seq̄t vrinā ni grā ꝓuenientē p viā mūdificatiōis: ꝛ tūc sig̃at expulsionē creticā mãe vnctuose dissolute a calitate p̄ter nãȝ: aut etiaȝ seq̄ns nigrā a frigido cātam notādo calitatē cōpar supue. nisseris: sȝ si seq̄ret nigrā ꝓueniētē p viā adustiōis nō est bō: q: sig̃at calitatē vehemētē adurētē sil'r ꝛ liquefacientem. ¶ Et dixit. A. magis q̄d sig̃at oleagena vrīa est q̄ in acu/ tis appens in 4° sig̃at egrū moriturū in 7°: q: 4ª manife stat septimā: q: in acutis ex egritudine sua sig̃at calitateȝ adurētē: ꝛ ex oleageneitate sua sig̃at calitatē liq̄facientēȝ ꝛ dissoluētē hūiditatē nālē. ¶ Urine vō oleagene spēs sunt tres. vna est. dixit. A. q̄ tota est adeps: ꝛ nō intellexit q̄ vri/ na vnq̄ȝ sic sit tota adeps qn in ea sit aquositas: sȝ sic q: ſm p̄tē eius supiorē ꝛ inferiorē est adeps cū aquositate ꝛ p̄ce/ dit ex vehemēti calore i corpe toto multū de humiditatib⁹ corpis liq̄faciēte: ꝛ hec qñ inundat stat q̄eta nō sonans. Et alia est cui⁹ inferi⁹ vrine tm̄ est adeps: ꝛ h̄ erit ex adipe coa gulato: ꝛ fortiter cōmassato: aut terrestrificato p resolōneȝ ꝑtiū ei⁹ subtiliū: aut p vehementē viscosi stãtis ꝑmixtioneȝ cū eo. Et alia est cui⁹ supius est adeps. ¶ Dixit aūt Gal. vt. 20. scribit ɔti. pluries vidi oleū supnatare vrinis q̄d est val de malū. vrinā vō per totū vnctuosaȝ sicut oleū nō recolo vnq̄ȝ vidisse neq̄ȝ in medio neq̄ȝ in fundo: q: de nã olei est supnatare. ¶ Et dixit. A. vrina oleagina iterū diuidit: q: alia est que in suo colore tm̄ est oleagena ꝛ alia est q̄ in vtris q̄ȝ. s. sb̃a ꝛ colore est oleagena: quēadmodū est in egritudini bus renū: ꝛ in ꝑfectiōe pthisis: ꝛ ei⁹ fine. ¶ Et. Ga. dixit vt scribit. vbi. s̄. In vrina q̄ silat oleo in sb̃a ꝛ colore nō super natat aliq̄d vnctuosuȝ. nā pl'ies vidi h̄: ꝛ nō hēbat patiens ꝓpter hoc nocumētū: sȝ pol'e est q̄ sit laudabilis qñ erit in tp̄e digōnis. s. ad quā seq̄tur expulsio mãe p vnctuosarum. Sȝ cū natat vnctuositas in vrina debes credere q̄ sit ma/ lū: nō tñ ꝑditionis signū. q: potest esse de dissolutione pin/ guedinis ꝛ nō carnis: q: caro indiget violēta caliditate dis/ soluēte. Et ait Ras. dico demonstratū est hoc: q: in dissolu tiōe carnis est alia species ꝓpria: ꝛ per se hec. s. q: vnctuosi tas apparet in ea similis vnctuositati aque carniū: ꝛ ē mul tū fetida: ꝛ est signū mortis. ¶ Tertius color vrine cōposi/ tus est. dixit. A. tarminus. i. cineritius qui malus est ꝛ per niciosus: qm̄ vtriusq̄ȝ colere sig̃at adustionē: quarū cine/ rea expulsa parte cōtingit vrinā cineritiā fieri. Et dicūt qui dā. q̄ hec vrina ēt sig̃at mortificationē caloris nãlis: ꝛ ve/ hementē putrefactionē. Et dicūt. hic color cōpositus est ex albo plurimo ꝛ liuido pauco. ¶ Et q̄rtus color vrine ɔpo situs. dixit. A. est color rubeus in q̄ currit nigredo. s. remis/ sa ꝛ sig̃at feb. cōpositas ex mã sanguinea ꝛ colera adustaꝛ ꝛ sig̃at fe. q̄ ex grossis fiunt supfluitatib⁹: q̄ color si in vri/ na clarior fuerit: ꝛ nigredo ad vrine sanitateȝ declinauerit ap̄a significat lateris sicut pleuresim. Et hoc p tanto p̄o q̄sto denotat mãm ad superiora corpis declinare: que ibi poterit ap̄a causare. per claritatē aūt eius denotat mãm fo re subtilē: ꝛ sic ad superiora eleuari: ꝛ in sb̃aȝ solidā mēbro rū posse penetrare: ꝛ sic pleuresim facere: que vt plīn ex ca/ lidis ꝛ subtilibus fit humoribus. ¶ Sūt insup alij coloreȝ cōpositi in vrina apparere: qui nō erūt cōpositi ꝑmixtiōe

Urie olea gene sunt tres spe/ cies.

Urina ci/ neritia.

Urina co/ loris com positi ex rubeo ꝛ ni gro.

vnita. aliq̄ñ. n. cōponit in vrina color ex liuido in superficie vrine: ꝛ alio quouis colore in fundo vrine: ꝛ circa ipsum appente. Et apparet aliq̄ñ liuedo. vt. s̄. patuit distincte. i. si/ ne appositione manus añ vrinale: ꝛ aliq̄ñ solū cū appositio ne manus. apponit aūt man⁹ ante vrinale ne aeris lucedo nimia claritate q̄ est disgregatiuus visus in subtilissimis cō tētis in vrinis cōprehēdendis deficiat vel in coloribus qui circa supficiē vrine a fumositatib⁹ inducunt. Et nō solū: vt multi putant ꝓpter cōprehendere liuiditatē in vrina. ¶ Et scias. q̄ colores variant in vrina marie ſm tres res: quaꝝ vna est q̄litas cōplexionis corporis. Colores. n. vrine. aut sig̃ant frigiditatē cōplexionis nãlis vel innãlis. ꝛ hi sunt oēs qui sunt de gñe coloris albi: ꝛ ēt ſm quosdaȝ subpali/ dus: aut sig̃at vltimitatē siue intensionē calitatis: ꝛ sunt oēs q̄ sunt tincti vltra subruffum. vel ſm Theophiluȝ vl/ tra subrubicūdū. verū est q̄ color viridis ꝛ niger p̄nt sig̃a re caliditatē intēsam: ꝛ etiā frigiditatē intensam: vt. s̄. pa/ tuit. aut significat mediocritatē cōplexiōis: ꝛ sunt subcitri/ nus citrinus ꝛ subruffus ꝛ ruffus. Et ſm Theophilū sub/ rubicūdus. Et ſm Egi. palidus. ipse. n. ponit p̄mus de co/ loribus sig̃antibus mediocritatē. sig̃ant aūt p̄dicti colo/ res fri[gi]ditatē caliditatem vel mediocritatem non punctua/ lē: sȝ cū latitudine quadā. Et iō cū de colore albo p̄ceditur versus nigrū p colores medios. p̄ itur per subpalidū q̄ pro pinq̄or est albo. ipse tñ nō sig̃at mediocritatē. deinde p pa lidū: ꝛ postea p subcitrinū. deinde per citrinū. postea p sub/ rubeū. deinde ꝛ c̄. 2ª res est nã decoctionis siue digōnis vel ei⁹ ɔtrarij. nā aliqui colores significāt mortificationē: ꝛ cō/ trariū digōnis p viā mortificatiōis vel adustionis: sicut liui dus viridis niger. alij significāt cruditatē siue indigōnē: vt colores albi ꝛ subpalidus. alij p̄n^m digōnis: vt palidus ꝛ citrin⁹ remissus q̄ est palido vicin⁹. alij digōnē. vt subcitri/ nus citrin⁹: ꝛ alij supradicti colores medij. 3ª res ē nã hūo ris in corpe dñantis ſm quā alij sig̃ant sanguinē alij cole rā: ꝛ alij flā: alij melancoliā: alij hūores diuersos. vt pȝ ex supra dictis. Egidi⁹ oēs colores vrine reduxit ad viginti. vñ dix̄. Bisdeni vrinā dicūt variare colores. verūtñ colorē nigruȝ bis numerāt. p̄ prout ꝓuenit a frigido mortificāte: ꝛ scdo ꝓut ꝓuenit a calido adurente. Et colores hi ſm eū sunt isti. niger liuidus albus lacteus charopos glaucus subpalidus palidus subcitrin⁹ citrin⁹ subruffus ruffus subrube⁹ rubeus subrubicūdus rubicūdus inops chianos viridis ꝛ niger. ¶ De claritate ꝛ turbulētia vrīe: ꝛ ei⁹ cāis ꝛ sig̃atis. C. xvij.

Ex superius dictis patuit q̄ vrīa spissa est qñq̄ȝ clara trāslucens: ꝛ qñq̄ȝ turbida: ꝛ sil'r vrina tenuis qñq̄ȝ est cla/ ra trāslucēs: ꝛ qñq̄ȝ turbida. ¶ Et dīa iter te/ nuē trāslucētē ꝛ spissam translucentem est: qm̄ spissa trāslucēs qñ motu inūdat cōcutiēdo eā in vrinali nō sūt p̄tes ei⁹ inūdate multū ꝓximo in ea magne accidunt. vñ ꝛ mot⁹ ei⁹ sūt tardi pp̄ ei⁹ grossitiē: ꝛ ei⁹ viscositatē non est apta tal' vrina in p̄tes diuidi p̄uas: sȝ in magnas diuidi/ tur: ꝛ iō vñ ei⁹ sūt magne ꝛ mot⁹ ei⁹ tardi: q: p̄tes ei⁹ visco/ se ꝛ grosse nō bñ nec cito obediūt ɔcussiōi. Et d̄r h̄ intelligi de motibus vrine ad supiora vasis ꝓpter grossitiē humo/ ris trāslucentis q̄ est flā vitreum sua grauitate petere infe/ rius: ꝛ ēt vrina spissa trāslucēs. d. A. cū spumat fit ei⁹ spu/ ma multa ꝑ ampullarū. fit ēt ampullatio ex aere siue vapo/ re vētoso intercluso in materia spūali q̄ petit exitū. ꝛ exire nō pōt resistēte ei grossitie ꝛ viscositate mãe: pp̄ quā ēt viscosi/ tatē ampulle grãte nō cito rūpuntur. Et hoc erit siue am/ pulla spume fuerit cāta in ea in mictiōe ei⁹ siue postea in cō cussiōe: ꝛ cōmotiōe ipsi⁹. In vrina. n. tenui trāslucēte repiū/ tur opposita signa p̄dictis. Et. d. A. q̄ vrīa spissa trāslucēs gñat ex flāte nō bñ digesto. aut ex colera vitellina. Et cā: ē q: hȝ gñari ex hūore grosso trāslucēte q̄ est duplex. s. flā vi treū: ꝛ colā vitellina. Et distiguit iter eos p colorē vrie. nā

Colores marie va riantur in vrina ſm tres res.

In quo dif vrina spissa trā slucēs a te nui tran/ slucente.

Urie spis/ sa transluc/ cēs gene/ rat ex flā te vitreo: aut ex co lera vitelli na: ꝛ q̄ño cognoscit

q̃ est ex colera vitellina color vrine declinat ad citrinitatē.
Si itaq̧ hic color nō est in vrina signatur vitrei stātis disso
lutio. Et ista vrina in qua nō est tinctura multū apparet in
epilenticis: q: epilẽa plurĩ gñat ex vitreo stāte. Dicunt. inue
nit̃ vna lr̃a affirmatiua dicens. ꝙ vrina spissa trāslucens
generat̃ ex stāte bene digesto. Et pōt saluari intelligēdo de
stāte bene digesto respectu stātis vitrei signati per vrinā te
nuem translucentē: q̄ð longe magis indigestū est illo. Spis
sa. n. vrina. vt. s̃. patuit: virtutē aliqualiter opatā fuisse de
monstrat. Dixit. n. G. pⁱo de crisi vrina q̄ mingit̃: ⁊ est sub
tilis clara siue permaneat sic in subtilitate sua sp̄ siue igros
set̃ post paululū ambe digeste sunt: sʒ tñ drĩa est inter eas.
nā prime in digestione iceptio non est: scd̄e vero associatur
augᵐ feruoris: ⁊ agitatio vētositatis grosse: ⁊ est silr̃ augˡᵒ
De causis feruoris: q̄ð fit in vino nouo dū pmanet feruēs. ❡ De cāis
turbulentie sciēdū est ꝙ turbulētia in vrina causat̃ pp ter
restreitatē ⁊ vētositatē vrie pmixtas. ptes. n. hūorales gros
se existētes opace q̄cūq̧ sint ipse ptes reddūt ipsaʒ vrinam
turbidā. verū tñ q: iste partes sui grauitate cito ad fundūʒ
redirent requirit̃ ibi vētositas que subleuet eas ⁊ pmisceat
eas vnde vrina turbida pmanet. vrie vero claritas ex terre
streitatis ⁊ vētositat̃ puatōe pueniẗ. ❡ Et puenit ēt turbu
lētia i vrina ex ebullitōe facta in aq̄sitate q̄ fit grossa ꝑ pmi
cū alijs pmixtio: ⁊ per puationē ebullitionis fit claritas.
❡ Et q̄nq̧ fit in vrina turbulenta ex ptibus vnctuosis aq̄
sitati pmixtis q̄s frigiditas aeris ꝯgelauit. Et h̄ ē illa vria
turbida q̄ cū vna pmanet hora ꝯgelat̃ ⁊ inspissat̃ ꝯgelan
te interim eius vnctuositateʒ aeris friditate. alie aūt vrine
turbide nō sic cito inspissant̃. ❡ Et q̄nq̧. d. A. ē cā turbulē
tie in vrina debilitas virtutis retētiue non potentis retine
re hūores. ⁊ cū virtus debilitat̃ in retinēdo hūores debi
tos: tunc ipsi descendunt ⁊ transeūt cū aquositate ⁊ inspis
sant ⁊ turbificant eā. Cūq̧ v̄tus expulsiua fuerit fortis ex
pellens hūores cū aquositate est cā spissitudinis ⁊ turbulē
tie vrine. ❡ Et dixit. A. v̄tus ēt cum debilis fuerit calor pu
tredinalis superans eā agens per viā ebullitionis turbifi
cat eā: ⁊ cū fuerit ob h̄ vria erit pauca. Et iō dixit. A. ꝙ vri
na turbulenta multotiēs virtutis signat casum: ⁊ cū virtꝰ
ceciderit friditas superabit q̄ erit. sicut ille q̄ exterius infri
gidat̃. Cadente nāq̧ virtute ⁊ nō potēte ꝯtinere ⁊ regula
re humores illi cū aquositate pmiscent̃ vrine ⁊ inspissant
⁊ turbificant eā. ❡ Calor ēt extraneus ebullitionē faciēs
turbificat vrinam. Et cum nālis resoluit̃ calor infrigidant̃
extrema: ac si forent in aere frigido vel aq̄ vel alia re extrin
seca infrigidata. ❡ Et de causis turbulentie vrine est aptio
opilationis eius. s. que foret in vijs vrine. nā cū mā opilās
permiscet̃ aquositati vrine, perturbat eā. Et opposite cāe
predictis sunt cause claritatis vrie. ❡ De spēbus vrine tur
De speciebus vrine. bide sciendū ꝙ duplex est. s. ꝯturbata. ⁊ subiugalis. Et ꝯ
turbata ē vrina grossa obscura. Et vria subiugalis ē vrina
turbida turpis q̄ ē silis vrie eq̄ vel asini. vrine. n. subiugales
st̃ turbide cū declōne q̄dā ad albedinē alicui citrinitati per
mixtā: q: multiplicāt mltas supfluitates pp cibaria grossa
q̄ sumunt̃ pp fortiatas ꝯmestōes ⁊ motiones. ❡ Dix̃ Ypo.
4. aff. qbꝰ in febribꝰ vrie ꝯturbate: aut velut subiugales his
capitꝭ dolores: aut adst̃. sup. aut aderūt aut affuerūt: q̄ð ma
xime hʒ v̄itatē pseuerantibus talibus vrinis verificat̃ ēt h̄
aliq̄ñ in sanis multū lapsis: ⁊ in neutris decidētie: sʒ tñ ma
xime in febribꝰ: pp calitatē febrilē ebullitionē facientē ⁊ fu
mositates subleuantē q̄ faciunt vel fecerūt vel faciēt capitꝭ
dolores. vñ dixit. G. in ꝯˡᵒ. dicti affo. nos vidimus ꝙ q̄nq̧
caliditas agit in mām talis dispōnis ꝙ gñat in ea vētosita
tē q̄ reddit eā grossaʒ ⁊ turbidaʒ. sicut nos vidimus in pice
cera ⁊ resina. Et dixit. Ras. 20. ꝯti. ꝙ. G. inq̄t. Vrina nō ap
paret turbida dū hūores sunt indigesti. ❡ Et iterū tā vria
tenuis clara q̄ʒ vrina turbida diuidit̃ in duas: q: alia ē tur
bida. dixit Ga. p̄. de crisi. q̄ mingit̃ turbida. deinde paꝝ pꝰ
clarificat̃: ⁊ alia ē q̄ mingit̃ turbida ⁊ turbida remanet. Et
silr̃ est de vrina tenui clara. dixit Theo. vrina tenuis. s. cla
ra. aut mingit̃ tenuis: ⁊ tenuis: ⁊ clara remanet. Aut min
git̃ tenuis clara: ⁊ postea fit luculenta turbida. Et ista post
q̄ʒ facta est turbida poni pōt pro tertia spē vrine turbide.
❡ Et dicunt. vrine turbide q̄ postea clarificant̃: aut clarifi
catio eius erit cita aut tarda. Et similiter vrina tenuis cla
ra q̄ postea inturbidat̃ erit eius iturbidatio cita aut tarda.
Et iterū vrina que fit turbida post clarā: aut ꝓcedit sic sem
per addendo in turbulētia post claritatē. aut non ꝓcedit
sʒ iteꝝ redit clara: ⁊ procedit clara: aut semper: aut ad tp̄s:
post q̄ð iterū inturbidat̃. ❡ De dictis pⁱmis tribꝰ spēbus
vrine turbide melior ē illa q̄ mingit̃ turbida: ⁊ post clarifi
cat̃: q: signat ꝙ illud q̄ð remanet de agitatione diuersa: ⁊
de augᵒ feruoris in corpe est paꝝ. Et deterior eaꝝ est illa q̄
mingit̃ clara: ⁊ postea inturbidat̃: q: signat ꝙ nondū ē c̄
motus ad digestionē: sʒ erit in ꝓximo. ergo necio signat ꝙ
egrꝰ indiget tp̄e longore ⁊ v̄tute cōstanti ad hoc: vt mature
tur. vrina v̄o q̄ mingit̃ turbida: ⁊ turbida remanet est me
dia inter p̄dictas: ⁊ signat cōmotionē: ⁊ augᵐ feruoris qui
est in sanguine esse in sumo augmēti. ❡ Et dixit Ga. ꝙ vri
na q̄ mingit̃ turbida, deinde nō morat̃ qn residear in ea se
dimē laudabile signat ꝙ egrꝰ nō morat̃ qn digerat̃. Si. n.
vrina mingit̃ pura. i. clara. dixit Ras. 20. ꝯti. ⁊ turbat̃ cōfe
stim mittere se digōni hūoꝝ crudorū nām signat. Si v̄o pꝰ
amplius tp̄s non statim: sed postea se iniecturā digōni di
ctoꝝ humorū signat. ❡ Inquit. G. ꝯueniēs sit tibi in oibꝰ
vrinis turbulētis ressessio velociter vel tarde neq̄q̄ʒ. Si. n.
velociter fit: ⁊ hypostasis fuerit alba fortiorē ostēdit nāʒ his
q̄s digerit hūoribꝰ. si v̄o ⁊ bona hypostasis i tp̄e fit ampliori
⁊ nām tp̄e āpliori sup nāʒ hūoꝝ esse annūciat. Si v̄o nō re
sidet aut mala est hypostasis infirma ē nā: ⁊ idiget auxilio
ad digerēdū. ❡ Et dixit Ga. in ꝯᵒ. aff. Quibꝰ in febribus
vrine ꝯturbate ⁊c̄. Qz q̄ñ cū vrina turbida euenerit soda si
gñat ꝙ vētositates grosse sunt in vrina cū forti calitate: ⁊
ob h̄ de facili petunt vapores cerebꝝ ex qbꝰ cāntur soda.
❡ Dixit Ra. 20. ꝯti. vrina silis vrine asinoꝝ signat calitateʒ
dissoluisse i corpe multā q̄ntitatē hūoris mucillaginosi: ⁊ ex
h̄ accidit vētositas grossa iflatiua petēs cerebꝝ: ⁊ iducit so
dā. Et dixit. vria spumosa ⁊ turbida signat in corpe multā
vētositatē. Et dixit. ꝙ vria turbida eueniēs in aūgˡᵒ se. acu
te. signat pdītionē: q: turbulētia signat multā fortitudinē
morbi: sʒ q̄ñ appet in statu signat victoriā nāe. ❡ Dix̃ Au.
4. col. si post claritatē appet vria grossa sigᵐ est ꝙ nā icipit
digerere: sʒ si in ipso pnᵒ appuerit grossa. ⁊ i sua grossitie re
māserit signat multā hūoꝝ ebullitionē ab ex̃neo calor̃ scd̄ʒ
⁊ pp h̄ est malū sigᵐ. Et dixit vrina grossa q̄ postea subtilia
tur: ⁊ iteꝝ igrossat̃: q̄ʒuis hoc opatione nāe ꝓcedat tñ pi
gritiā nāe signat pꝰ incepti opis pnᵐ sʒ grossities pp motū
hūoꝝ. dixit Au. ē sigᵐ bonū: q: signat ꝙ nā digerer̃ icepit.
❡ Dixit Alm̄. li. 10. Si maturitatis signatio sumit̃ ab vria
spissa turbida: tūc q̄tidie eiꝰ ꝓcedit claritas: ⁊ eius hyposta
sis silr̃ in tenuitate augmētat̃. Et dixit. ꝙ i vrina tali turbi
da ꝯsiderāda ē v̄tutis q̄ntitas. Cū. n. v̄tꝰ adhuc pmanēs fue
rit de morte egri nō ē timēdū. Et si cū h̄ vria cito clara fiet
sanitas cito ꝓueniet. Qz si v̄tꝰ fuerit debilis: egro timēdū
ē ne moriat̃. Et si cū h̄ vrina tarde ꝓueniet ad claritatē: aut
pmanet diu talis: ⁊ nil claritatis in ea v̄r: aut appet ex clari
tate in ea modica mortē indicat. Et dix̃ Alm̄. li. in hꝰ vrine
semel appet maturatio: ⁊ postea iteꝝ sigᵃ cruditatis ostēdit:
⁊ acciderit h̄ multotiēs signū est febris māʒ ex multis ꝯsta
re hūoribus. Erit ergo tunc sciēdū ꝙ egri sanatio ē futura
sʒ tñ fʒ eiꝰ fortitudinē. ❡ Dixit Ras. 20. ꝯti. vrina grossa q̄
nō clarificat̃: ⁊ nullū appet in ea ꝯtentū mala ē. Et ait Ra.
dico mala est: q: signat multā calitatē inflāmātē: ⁊ in ālē fa
ciētē in hūoribꝰ ebullitionē: ⁊ si est indigesta signat ꝙ ca
lor nālis non potuit humores digerere. ⁊ iō sunt inquieti.

De significatione vrine turbide.

¶ De dictis vrinis: dixit. A. 2° p¹. vrinaꝝ turbidaꝝ: ꝛ eaꝝ oꝫ attendere tres dispōnes: qm̄ aliqñ ꝯtingit ꝙ vrina mingit tenuis. ꝛ deinde inspissat: ꝛ signat ꝙ nã in digerēdo laborat nondū tñ mã vndiqꝫ ei obediuit: ē tñ patiēs vt ei obediat. Et repit h alia lr̃a q̄ dicit. mã ei ē obediens: ſꝫ nōdū ei obedit. Aut vrina mingit grossa ꝛ postea clarificat ꝛ sepatur ab ea grossuꝫ subtus stãs: ꝛ signat ꝙ nãꝫ iã supauit nãm ꝛ ipsaꝫ maturauit. ꝛ q̄ꝫto maior fuerit claritas: ꝛ maior descensus iferius ꝛ citi⁹: tanto magis signabit maturationē: q꞉ ꝑ h signat po⁹ vtutis ad sepandū ptes eterogeneas debite. Et iō q̄ꝫto maior ē claritas ꝑ maiorē sepationē illaruꝫ psupposita sp bonitate sbe. Et q̄ꝫto maior fuerit ingressus ꝛ citior. s. cū bonis ꝯditiōib⁹ reqsitis ad bonitatē hypostasis, tãto mai⁹ signat vtutis robur. ꝛ maturatio pfecta erit. Dūt ꝙ talis vrina nō mingit turbida ꝑ viã ebullitiōis: sed solū ꝑ viã ꝯcussionis cū migit. Aut vrina medias hꝫ dispōnes iter pdictas q̄ pñt eē due. s. ꝙ spissa migit ꝛ spissa pmaneat aut ꝙ tenuis mingit ꝛ tenuis mãeat. ¶ Si igr dix. A. vrina turbida migat: ꝛ turbida maneat signat ꝙ talis ē ꝑ viã ebullitiōis. tñ nã iã digōnē incepit. Erit ergo attendendū ꝙ si nã fortis fuerit: ꝛ vtus fixa denotat ꝙ ad maturitatē pueniet integrã. Si vō virt⁹ debilis fuerit: ꝛ nō fixa, timendū erit ne pditio eueniat añ maturationē: ꝛ tūc in tali vrina turbulētia erit pp putredinē ꝛ calorē putredinalē pmiscētē: ꝛ nō ꝑ calorē nalē digerētē nec ꝑ ꝯcussionē. Et subdit. Aui. ꝙ ista vrina si turbida pseuerauerit: ꝛ timorosa signa nō affuerint signabit capitis dolorē. s. pñtē in q̄ꝫtum signat actualē ebullitionē ꝛ actualē ascēsū vapoꝝ ad caput. Si aūt vrina fuerit mixta turbida q̄ postea statim clarificatur signat ebullitionē iaꝫ finiri: ꝛ fumositates eleuatas ad caput resolutas foreꝛ ꝑ ꝯñs signat dolorē capitis affuisse q iam recessit. Si vero vrina mingit clara: ꝛ stati inturbidat signat ebullitio cito inceptura. vñ fumositates ad caput eleuabunt q̄ dolorē facient. Et sic signat dolorē capitis futurū. ¶ Notant hic ꝙ q̄uis in fe. maxie putridis oibus ebullitiones fiant: nō tñ ſm plm vrie fiunt ꝯturbate: ſꝫ tūc maxie fiunt qñ mãe febriū subingresse sunt fumoseꝛ a qbus cū ebullitione eleuat fumus opac⁹: ꝛ max° si appareāt añ signa digōnis cū qbus nō est leuitas infirmi ſꝫ grauitas dixit Aui. illa vrina q̄ a tenuitate ad turbulētiã clarificat melior est illa q̄ cū turbulentia remanet ſm plurimas horas, eo ꝙ ista minorē virtutis potētiã denotat in digerendo. Et hoc hꝫ veritatē nisi fiat turbida pp liqfactionē. Est. n. dixit ipse cū vrina turbida signat fortasse liqfactionē mēbroꝝ. quorū vnctuositas vrine pmiscet ꝛ spissat eã ꝛ inturbidat: ꝛ distinguit ab alijs vrinis spissis turbidis. vt. ã. dcm̄ est in vrina oleagena. ¶ Et dix. A. si vrina spissa mingit. deinde ꝓcedendo ſm ordinē attenuat si multa ē ꝯueniens existit. nã ex ordinata mutatione eius ad tenuē signat digōnis bonitas equãs mãe sbam. Et q꞉ multa signat po⁹ virtutis ad expellēdū. ꝛ hinc est ꝙ si esset pauca nō esset ꝯueniens: saltē sicut qñ est multa. ¶ Et dixit. A. vrina spissa. s. turbida vel non turbida bona ē q̄ existit crisis egritudinū splenis: ꝛ febriū pmixtaꝝ in qbus vrine nō expectat eq̄litas. s. in sba. ſꝫ sufficit ꝙ aliqualiter subtiliet: q̄m nã in expellendo ipedit a faciendo eq̄litatē in sba ꝛ grossitie humoꝝ illas egritudines facientiū. vel ipedit: q꞉ vacat in expellendo eas. quare non equat in totū sbam: ſꝫ remanet cū grossitie vel vacat. s. in digerendo eos. s. q꞉ valde eterogenei sunt inequaliter digerunt. vnde vrina non equat: ſꝫ inequalis remanet.

¶ Dixit Ras. 10. ꝯti. Qñ vrina in pmo die mingit turbida ꝛ nō clarificat omnino velocē mortē signat: ꝛ ꝓprie in febre maligna cū fortibus accidentibus. maxie verificat hoc in febribus pestilentialibus. Et dixit. ois vrina que nō clarificatur. ꝛ non facit hypostasim signat ventositatē inflatiuam. ¶ Dixit Aui. vrina grossa turbida in febribus acutis ad sumā multos signat humores. pauci. n. nō possunt eam inturbidare. Et dixit. ad summum vrina turbulenta. s. multū spissa ꝛ turbida significat humorū multitudine inspissantium ꝛ inturbidantiū eã: ꝛ signat nãm in digerendo illos occupatã. Et dixit. in 2° q̄rti. vrina grossa turbulēta in qua non residet aliqd: ꝛ non clarificat signat ebullitionē hūorum pp vehementiã caliditatis extranee. ꝛ debilitatē caliditatis innate digerentis. quapp est mala. ¶ Et dixit. A. 2°. pmi. vrina turbulenta q̄ malo vino. s. corrupto similat: qđ ad aliquã nigredinē tendit: sicut accidit aliqñ vio alicui albo cū dimittitur in ciato per tps ꝙ turbidat ꝛ denigratur aut que silat aq̄ siue brodio cicerū pcipue rubeorum vel nigroꝝ q̄ est turbida cū quadã nigredine est vrina pgnantiū nō qdē cuiuslibet tpis pgnationis: ſꝫ ē vria pgnãtiū appropinquantiū ptui aut e pgnante. s. q̄ abundaret multis mēstruis paulatine fluētibus euenire pōt. aut talis vrina. dix. A. signat apata cala q̄ sē longi tpis. q꞉ sunt de grossa mã q̄ apiunt añ maturationē: aut a qb⁹ resudat mã sanguinea q̄ꝫ ꝯtingit misceri cū vrina q̄ ex longa mora denigratã ꝛ turbidã reddit vrinã: ꝛ ad nigredinē declinãtē. ¶ Et dixit. A. vrina q̄ vrinis asinoꝝ aut alioꝝ aialiū brutoꝝ silat mala: hac: ꝛ hypostasi aq̄ ros. vel lenitiōi cuidã q̄ mulieres se leniunt: vt redoleāt q̄ fit cū aq̄ ros. ꝛ vino ꝛ gar. ꝛ castoreo q̄ ē valde turbida cū ꝯcutit. ppea ꝙ talis vrina ē multū turbida corruptionē hūoꝝ in corpe signat: ꝛ pcipue flãtis crudi in qđ aliq̄ calitas opata fuit: ꝛ pcipue extranea: ꝛ ipsuꝫ cuꝫ vētositate ebulire facit: ꝛ pp h plꝫ signat capitis dolorē futurū vaporib⁹ plimis ab eo i ebullitiōe eleuatis ad caput. aut signat alabatal. i. distillatōeꝫ reūatis. s. ꝙ a capite dstillit ad tracheã arteriã ꝛ stilicidiū reūaticū noiat flãte illo dissoluto. ꝛ inferi⁹ descēdēte. cūqꝫ talis vria pseuerat signat litargiã: q̄. s. accit ex illo flãte. ¶ Dix Ipo. 4. aff. Quib⁹ vrie grosse globose pauce nō sine fe. imo et sine fe. multitudo veniēs ex his tenuis iuuat. Et. A. dix. cū vria tenuis p⁹ spissã turbidã: aut p⁹ spissaꝫ paucã seqt ē sig^m bonū. multitudo. n. vrie tēuis veniēs p⁹ grossas globosas paucas iuuat corpa in qb⁹ vrie grosse puenerūt. signat. n. digōnē mãe grosse faciētis morbū ꝛ signat apto opilonum q̄ erat cā paucitatis vrine. ꝛ signat po⁹ vtutū ad expellendū. Et iuuat nō solū ꝑ viã signi. ſꝫ ēt ꝑ viã cãe. ꝛ q̄ꝫtū ꝑ eã cūat de mã mala. obuiũt ãt illa mã fuisse i corpe multa: q̄uis micta i q̄ꝫtitate pauca q꞉ si fuisset in corpe pauca: tūc tenuis multe q̄ꝫtitat veniēs p⁹ eã nō iuuaret: q꞉ si eēt ex illa mã peccãte: ſꝫ ex alia q̄ posset fuisse i corpe iuuatiua. nã tūc nocēt: ꝛ posset ēt eē ex alia mã nociuaꝛ tūc iuuaret ꝛ discernit inter ista ꝑ ꝯñs iuua⁹ aut nocu⁹ max° ãt dicta vria multa tenuis eueniēs p⁹. ã. dctã globosaꝫ paucã si i die cretica pueniret. Notãt ꝙ illa pticula affo. globosa pt legi duplr. vno m° determinatiue illi⁹ pticule grosse: vt sit sensus. vrie g̃sse globose. i. valde grosse ad modū globoꝝ. i. reꝝ grossaꝝ aduãtaꝝ. ꝛ pōt legi distincte ꝛ ꝑ se: vt sit sensus: vrie g̃sse q̄ꝫtū ad sbãꝫ: ꝛ globose q̄ꝫtū ad ꝯtētū. s. ꝙ in vria appeāt grossa corpa vt globi: ꝛ illa pticula pauce denotat magnã grossitiē eaꝝ ppq̄ꝫ si pñt expelli nisi i pua q̄ꝫtitate. Et si itellexerūt Auctores pdcti ꝙ vrina tenuis seqns ad grossã sit tenuis absolute: q꞉ talis illaudabilis eēt: ſꝫ ꝑ tenuē itellexerūt mediocrē. sic. n. dixit. G. i ꝯ¹° dicti affo. lꝫ appellare colores medios loco extremi: ꝛ silr ēt ē de sba ꝛ ꝯ°. lꝫ appellat extremū loco medij: vel vt dixit qdã dixerūt tenuis cōparãdo ad illã valde grossaꝫ. ꝛ sic mediocris vel paꝝ grossa pōt dici tenuis cū max° ad hãc tenuitatē sbe ordinate deuenerit: sicut hic dixit Aui. Et hoc qdē est dixit ipse cū spissa q̄ turbulenta est apit. i. apte mingit. ꝛ faciliter ꝛ subito. ꝛ in multa q̄ꝫtitate. Et q̄ mingit. i. mingebat paulatiꝫ nunc subito in multa q̄ꝫtitate mingit. nam cū tali vrina multotiēs resoluit egri⁹ siue ipsa sit vna febriū acutaꝝ siue vna aliaꝝ egritudinū de replectione: siue sit replectio ex q̄ nondū manifesta pueniat egritudo. Et subdit A. ꝙ h urine modus est extraneus siue sit extraneū ꝙ talis

vrina appeat in corpe sano:siue extraneū eā mingi subito in
tāta q̄ntitate:siue sit hic mod⁹ extrane⁹.i.raro ɔtingēs. Et
notāt q̄ Ipo.dedit intelligi oppositū affo.p̄dicto.s.q̄ vria
multa grossa s̄ȝ cōditiōes p̄dictas micta post tenuē paucā
iuuat pp̄ ɔsiles cās. Et subdit Ipo.i.affo.maxie autē talia
eueniūt qbus ex p̄n⁹.i.in p̄n°.aut celeri⁹ i.añ. p̄n^m egritu/
dinis:vt in sanitate vel neutralitate occidētte. Aut qbus ex
p̄n.i.post.p̄n^m imediate. Et h̄ ex quodā mō loquēdi. Aut ce
leri⁹.i.in p̄n.hypostasis fuerit.s.nō vere sed large sūpte pro
hūore grosso sua grauitate in vrina descēdēte in p̄n°.vel añ
vel pau᷑ post. Et maxie verificat᷑ affo.qñ tales hypostases
sic appent.s.q̄ statim a p̄n° descēdūt.sigñat᷑.n.per h̄ vehe/
miēs grauitas ⁊ grossities ei⁹.ipsi⁹ ergo subtiliatio ordina
te veniēs digōnē eā᷑ sigñat. Et vrina q̄dē tenuis post satis
grossa ⁊ colericā eueniēs subito nō supueniēte fluxu vētris
colico significat dolorē capitis in q̄ntū sigñat raptū mãe ad
superiora. ¶ Dixit Rabi.in 15°.p̄ti.suo᷑ affo.s.auc̄te. Gal.
p̄.de crisi.q̄ vrinis oib⁹ īfirmo᷑ peior ē vrina s̄btilis ⁊ cla/
ra q̄ p̄pe est siñs aq̄.s.s̄ȝ veritatē ⁊ p̄scrutationē.⁊ est vltia
emissio.s.i malitia.remota.n.ē.valde a digōe. min⁹ tñ ma/
la est illa que emittit᷑ subtilis ⁊ clara:s̄ȝ statim post fit tur/
bida q̄ sigñat q̄ q̄uis nā nōdū incepit digerere incipiet tñ
in p̄rimo. Et circa illā scd̄aȝ in malitia ē que emittitur tur/
bida ⁊ turbida remanet q̄ sigñat q̄ nā incipit pati digōnē:
sed nōdū intēdit nā aliquā purgationē. Dix. G.p̄°.ad glau.
co᷑ū qui maiori afflicti sunt labore vrine turbulētiores sūt.

¶ De hypostasi sedimine seu cōtento in vrina causis ⁊ spe
ciebus in generali. Cap.xviij.

Quid per hypost sȝ p̄prie debeat intelligi.⁊ vñ dicat᷑ hypostasis.

[D]ixit Aui.q̄ medico᷑ cōueniētia in vsu no
minis hypostasis seu sediminis iam
recessit a via recta.⁊ hoc iō q̄ s̄m rectū sigña/
tū solū illud q̄d in fundo vrine hūorosuȝ resi/
det:l᷑ noiari hypostasis seu sedimen.di.n. hy
postasis ab hypo q̄d est sub ⁊ sto.q̄si subt⁹ stās:⁊ silr̄ sedi
mē di a sedeo q̄si subt⁹ sedēs:⁊ inde di residētia:⁊ ipsi non
solū illud q̄d inferius in vrina descēdit hūorosuȝ vocāt hy
postasim seu sedimē:s̄ȝ ⁊ oēm s̄bam hūorosam q̄ spissioris
existit s̄be q̄ȝ aq̄ta s:⁊ ab ea est diuersuȝ siue sit suspensa si/
ue in medio siue supi⁹ sit in supficie siue circa ipm. ¶ Et ite
rū hypostasis aliqñ multū iproprie supponit pro q̄cūq̄ in

Cōtēta in vrina cōsiderāda sunt.19.

vrina ɔtēto p̄ter aquositatē ⁊ colorē. Que ɔtenta. Egi.ad
res decē ⁊ nouē reducit q̄ sunt s̄m eum. Circulus ampulla
granulū nubecula spuma. Pus putredo chimus sanguis
arena pilus.furfura . crinoydes. squame p̄tes atomose.
Spmacinia sedimē.spūs alta petēs. ¶ A.aūt sumēs hypo

Circa hypostasiȝ septē sūt cōsiderāda.

stasim more dcō᷑ medico᷑ū.dixit q̄ ip̄a cognoscit᷑.4.signis
tur p septē in ea repta q̄ sunt eius s̄ba:q̄ntitas:q̄litas : situs
sua᷑ p̄tiū eius locus.tp̄s ⁊ q̄litas p̄mixtiōis ipsi⁹ . attñ ad
declarationē hypostasis p̄ocā septē auctores p̄supposuert
de ea hāc diuisionē.s.q̄ alia ē nāl:⁊ alia ināl is nāl est.2ª.
vna nāl absolute q̄ absolute est bōa ⁊ laudabil.⁊ alia est q̄
ab illa parū deficit.ita q̄ nō est inālis. Quidā tñ diuiserūt

Hypostasis est duplex.

hypostasim alr̄ dicētes.q̄ est duplex. Alia vera.⁊ alia non
vera. Et verā diuidūt in nālē ⁊ nō nālē. Et nālis est effectus
tertie digestiōis:⁊ supra tertiā digōneȝ attestat᷑. de q̄ dixit
Isaac in lib°.vrina᷑.hypostasis mēbrorū p̄fecte exprimit
siītudinē.inālis aūt hypostasis s̄m eos est illa q̄ nō potuit
trāsmutari in 3ª digōe.s̄ȝ remanet talis q̄lē eā fecit 2ª digōs
⁊ ipsi⁹ scd̄e digōnis est effect⁹:nō tñ est supfluitas ei⁹. sicut
nālis est supfluitas tertie digōnis p̄prie. Et.n.est ei⁹ effect⁹
p̄uatiue. Quidā tñ dn̄t.q̄ hec hypostasis q̄ntū ad suū colo/
rē est effect⁹ scd̄e digōnis:q̄ in epate colorat᷑:s̄ȝ q̄ntum ad

Vide hic q̄ s̄m q̄sdā hypostasis nālis ē superfluitas tertie digōnis

suā digōnē est effect⁹ tertie.hypostasis v̄o nō v̄a s̄m p̄dcōs
sumit᷑ p aliquo hūore residēte in fundo vrine:⁊ est supflui
tas scd̄e digōnis ⁊ ei attestat᷑. Quidā dicūt q̄ hypostasis
nālis est supfluitas tertie digōnis.i.nutrimēti digesti in ter
tia digōne q̄ in sanis a nutrimēto mēbro᷑ decidit᷑.in multū
aūt lassis ⁊ neutris ⁊ egris decidit᷑ ab hūore in quo tertia
digō agit.vl̄ ad benignū deducat:⁊ cū oia mēbra nutriant᷑
ac ēt cū p̄dictus hūor in oibus mēbris p̄dcō᷑ possit repiri
seqtur q̄ hypostasis nālis ab oibus mēbris possit decidi.
verūtñ nō tota hypostasis q̄ a nutrimēto vel hūore p̄dicto
decidit᷑ ex actiōe mēbro᷑ in vrina purgat᷑ viarū lōgitudie:
⁊ via᷑ anfractuositate.ps eius ēt a calore corpis cōsumit᷑
⁊ ps in sudorē emittit᷑.⁊ ps ēt in vaporē ɔuersa insensibilr̄
resoluit᷑:⁊ ps ad vesicā cū vrina descēdit.⁊ cū ea extra edu/
citur:⁊ p̄cipue illa ps q̄ venis coheret que p̄pingores vijs
vrinalibus existūt.in p̄fecte tñ sanis.dicūt p̄dicti hyposta/
sis cū vrina nō d̄scēdit:q̄ optie suū ɔuertunt nutrimentū:
neq̄ etiā in ipso᷑ venis supflu⁹ ɔtinet᷑ humor digōne indi/
gens:q̄re in eis ex nutrimēto tertie digōnis pauca rema/
net supfluitas:que sua paucitate fortitudine nālis caloris
ipso᷑ alijs cōsumit᷑ modis. Sunt aūt q dicūt.q̄ hyposta/
sis deciditur a nutrimēto:q̄d est in venis nō q̄dē magnis:
s̄ȝ in puis:a qb⁹ resudat nutrimētū ad mēbra extra venas:
⁊ tūc i istis puis venis remanet hypostasis. In illis.n.puis
venis q̄uis nō cōpleat᷑ 3ª digō, tñ in eis incboat᷑ : ⁊ p me/
diū tertie digōnis dealbat᷑:⁊ sibi attestat᷑.qñ aūt initiū ter/
tie digōnis est bonū ⁊ residuū ei⁹ erit bonū. Et sic si hypo/
stasis attestat᷑ supra bonū p̄n^m tertie digestionis cōsequen
ter attestabit᷑ supra bonitatē toti⁹ tertie digōnis.silr̄ si p̄n^m
tertie digōnis est malū ⁊ residuū ipsi⁹ erit malū. Et sic hy
postasis inālis vel mala attestat᷑ p̄us supra malū p̄n^m ter/
tie digōnis:⁊ sic ɔñter supra malitiā toti⁹ ipsi⁹ tertie digō/
nis. Et hec in sanis in qb⁹ semp decidit᷑ a nā nutrimenti.
In egris v̄o maxie febrētibus deciditur hypostasis a mā
morbi.descēdit aūt hypostasis ad vesicā cū aquositate q̄ sil᷑
cū sanguine vadit ad mēbra.cū.n.aquositas illa suū fecerit
iuuamētū expellit᷑ p easdē vias p q̄s trāsiuit vsq̄ ad venaȝ
kilis:⁊ inde p venas emulgētes descēdit ad renes. ⁊ dein/
de ad vesicā.⁊ secū ducit hypostasim a locis in qb⁹ ɔtine/
bat᷑.dicūt absolute.nāl᷑ hypostasis demōstrat digōnē ⁊ ma
turationē nālē digōnē.s.in iuuatiuo.⁊ maturationē.s.i no/
cītiuo. De sigñante aūt digōnē in iuuatiuo.dixit. Gal. vria
q̄ est in sūmo bonitatis digōnis,nō est nisi in illo q est in vl
tio sanitatis sue. In alijs aūt sanis p̄t eē ab illa pa᷑ d̄ficiēs.

¶ De hypostasi absolute nāli.dixit Aue.4.col. hypostasis
sanitate sigñans dȝ eē in fūdo alba leuis ⁊ eq̄lis:⁊ i forma

Cōditiōes hypostasis nāturalis

pineata ⁊ Aui.dix.dȝ eē alba ⁊ descēdēs inferius:⁊ ei⁹ p̄tes
debēt esse ɔtinue ⁊ silēs ⁊ eq̄les:⁊ dȝ rotūdā hre figurā : ⁊
dȝ esse eq̄lis subtilis siñs hypostasi aq̄ rosˀ. Dixit.n. Isaac
in lib.vrinarū.q̄ q̄nq̄ sūt dn̄e bone hypostasis.s.color s̄ba
locus tp̄s ⁊ for°. Et Theophi.dix. Hypostasis q̄ ē s̄m nāȝ
hȝ albū colorē ⁊ inferiorē possidet locū ⁊ est lenis.i. indiui
sa.⁊ eq̄lis in multos dies talis p̄manēs hoc.ē.n. eq̄le in tp̄e
seruatū.q̄cūq̄ v̄o ab his q̄tuor ɔditiōib⁹ ɔuertit᷑ extra nāȝ
est. ¶ Dix. Aū.vbi.s̄.dȝ eē in fūdo:eo q̄ est supfluitas ter/
tie digōnis:⁊ de nā supfluitatū est:vt sint graues.p.hūc.n.

Debȝ esse in fundo.

sitū d̄mōstrat᷑ p̄fecta digō cū p̄fecta p̄mixtiōe hūidi cū sicco
ingrossādo p̄cedēs q̄ magis grauitate. vñ ⁊ funduȝ petit.
Sigñat᷑ iteȝ p hūc sitū vētositatis p̄uatio nō diuellentis ⁊
subleuātis eā. Est itaq̄ hic loc⁹ ei nālis.supplent s̄m plim.
nā nō est incōueniēs q̄ in qbusdā hoib⁹ ⁊ sanis ⁊ egris q̄p
hūores pauci sunt ⁊ s̄btiles hypostasis sit pēdēs in medio.
imo ēt aliqñ ⁊ in suprema natās. Cōtingit aūt hypostasim
nālem magis vel minus inferiora petere nō solū merito di
gōnis:s̄ȝ ⁊ merito digerēdi hūoris grauioris:aut leuioris
pluris ⁊ vel paucioris. ¶ Et dix. Aū.dȝ eē alba : q̄ mēbra

Dȝ esse alba.

nō nutriūtur ex sāguie nisi postq̄ dealbat⁹ ē:⁊ eis silat᷑ : ⁊
p̄pea est color supfluitatis:sic color nutr^{ti}. vñ v̄tus nutri/
tiua seq̄t᷑ suū cursuȝ nālē. Hypostasis.n.vt iā ex dictis p̄ȝ:ē
supfluitas p̄tis hūoralis nō nutrimētalis nō q̄dē scd̄a᷑ hūi
ditatū iā sp̄sa᷑ i porositatib⁹ mēbro᷑. s̄ȝ sāguis siue masse
sāguinee adhuc i venis stātis:q q̄uis nō sit color] albitudinis

tñ sup̄fluitas ex actiõe mẽbroꝝ radicaliũ dealbaꝭ. agũt.n.
mẽbra in mãm nutrimẽtalẽ: ꝛ eius sup̄fluitatẽ in se ↄuertẽ
do. At tñ i ea inducũt dispõnes quãtũcũqꝫ pñt ei silẽs. cũ g̃
ipsa sint alba iducũt i ea albedinẽ. In sanis itaqꝫ ↄcisa hec
sup̄fluitas a mã nutrimẽti nõdũ dealbata erit alba. Et silr̄
in egris: lꝫ decisa sit a mã nutrimẽti deprauata erit alba. Et
eius qdẽ albedo fundaꝭ in sb̃a mediocri nõ grossa nec vi/
scosa. sꝫ hñte quãdã puietatẽ ꝛ trãslucẽtiã per quã est min⁹
terminatiua visus q̃ꝫ albedo flãtis q̃ est fundata in sb̃a g̃ssa
hñte opacitatẽ. Et sigñat albedo talis hypostasis potentiã
mẽbroꝝ radicaliũ q̃ potuerũt illã mãꝫ ſm suũ colorẽ ꝛ ei⁹
Dꝫ esse le/nis ꝛ equa/lis ꝛ coti/nua. trãslucẽtiã sigñat ea nõ hẽc sb̃am cõpactã ꝛ grossam: sꝫ ↄbl
tã in suis partib⁹ hẽe pmixtionẽ. ℂ Et dixit Aui. lenis. ꝛ
equalis est ꝑpter digõis tẽperiẽ. dꝫ.n. dicta hypostasis in
sb̃a substãtia esse ↄtinua sine diuisiõe ꝛ interruptione suaꝝ
ptiũ. sigñaꝭ.n. ex hoc potẽtia v̄tutis digerentis ꝛ digestas
ptes ↄtinuãtis. ei⁹ tñ ↄtinuitas nõ dꝫ esse cõpacta ꝛ fortis:
ita vt cũ cõcutiꝭ vrina in vrinali nõ frangaꝭ ꝛ discõtinueꝭ:
nã talis ↄtinuitas mãm flãticã viscosam denotaret. imo dꝫ
frãgi ꝛ discõtinuari ꝛ aquositati pmiscerit: ꝛ dꝫ dcã ↄtinui/
tas nõ solũ in ptib⁹ hypostasis repiri: sꝫ dꝫ etiã alia cõtinui
tas in ea eẽ: q̃ est: vt seruetꝭ talis ſm plures horas vel dies.
Ait.n. Gal. p̄mo de crisi. ꝛ scribiꝭ a Rabi. in 13ª pti⁹ sic hy/
postasis laudabilis duab⁹ cõprehẽditur rebus. Una earuꝫ
est: vt nõ sit disiuncta diffusa sed coadunata. ꝛ alia est vt sit
sic oĩbus horis: q̃ vrina q̃ est cũ sedimine vna hora: ꝛ alia
est sine eo sigñat digõnẽ nõ eẽ cõpletã: ꝛ debẽt ptes eius eẽ
silẽs in colore: q̃ ex h̃ denotaꝭ vniformis actio nãe in mãꝫ
ꝛ q̃ oẽs ptes ei⁹ obedierũt: ꝛ debẽt eẽ eq̃les. i. eq̃liter pmix
te. Et qdã dicũt: vt sit ps ei⁹ extẽsa versus dextrũ eq̃lis pti
eius extẽse versus sinistrũ ad hoc: vt hypostasis vere in fũ/
do obtineat mediũ: ꝛ dꝫ esse lenis i ipsaꝝ sup̄ficie: q̃ p hoc
sigñaꝭ virtutis potẽtia in talẽ eq̃ndo mãm sic q̃ oĩo expul
Debet eẽ/pineata. siõi reddaꝭ obediẽs. ℂ Et dix̄ Aũ. q̃ q̃ digõnis tẽperies
est eq̃lis in oĩb⁹ suis ptib⁹ dꝫ hypostasis esse pineata: ꝑpea
q̃ h̃ figure ꝑportiõis eq̃litatẽ oĩum suaꝝ ptiuꝫ in leuitate
oñdit ꝛ grauitate. Et q̃ actio caloris nãlis in hac forma
oñaꝭ ac ẽt corpa grauia nãl' extendũtur ꝛ dilataꝭ ꝛ leuia
in seipsis aggregaꝭ appetũt ascẽsuꝫ quousqꝫ acuaꝭ. sicut
accidit flãme ignis. dñt q̃ forma hypostasis absolute nãlis
dꝫ esse conodes. i. in modũ coni disposita. s. vt incipiat a la/
to ꝛ ꝑpẽdiculr̄ circũquaqꝫ in acutũ tendat q̃si in modũ pi/
ramidis: q̃ forma dĩ pineal'. i. ad modũ fruct⁹ pini. h̃.n. for/
ma sigñat digõnis ꝑfectionẽ: grauiores.n. hypostasis ptes
ad fundũ descẽdẽtes cõstituũt ei⁹ basim: ꝛ mediocres q̃ nõ
sunt ita põderose mediũ occupãt. ꝛ leuiores sup̄i⁹ ascẽdũt.
nõ.n. ptes ei⁹ hñt oĩmodã vniformitatẽ. sꝫ aliq̃lẽ hñt diffor
mitatẽ. Dix̄.n. Isaac. q̃ aliq̃ ptes ei⁹ sunt magis rare: ꝛ ali/
q̃ magis grosse ꝛ dẽse. ꝛ q̃ dẽse sunt stãt inferi⁹: ꝛ que rare
ascẽdũt supius faciẽtes acumen. Ad hãc ẽt formã hyposta
sis multũ facit diuersus suaꝝ ptiũ casus siue descensus ſm
p̄us ꝛ posterius. nã ptes p̄mo cadẽtes a ptib⁹ scõo cadẽtib⁹
sup eas cõprimunꭍ ꝛ dilataꭍ. ꝛ silr̄ ptes 3°. cadẽtes su/
per scõas eas cõprimũt ꝛ dilatãt: ꝛ sic vltra silr̄ q̃ cadũt 4°
sup tertias: ꝛ q̃ cadũt 5° loco sup q̃rtas. Et tãdẽ q̃ cadũt vl/
timo ab alijs nõ cõprimunꭍ nec dilataꭍ sꝫ stãt supra ꝛ acu/
mẽ faciũt. ptes aũt ei⁹ q̃to sunt inferiores tãto plus cõpri/
munꭍ ꝛ dilataꭍ: ꝛ q̃to sũt supiores tãto min⁹: ꝛ tm̃ maxie
acute manẽt. q̃ aũt diuersitas casus ptiũ ſm p̄us ꝛ poste/
ri⁹ faciat pineatã figurã: pꝫ p diuersuꝫ casuꝫ ſm p̄us ꝛ po/
steri⁹ granoꝝ tritici in vno aceruo. Q̃ aũt. d. A. q̃. hypo/
stasis dꝫ eẽ rotũda nõ itellexit oĩo vera rotũditatẽ: sꝫ q̃lis ẽ
figura pinee. ℂ Dꝫ aũt cũ dcã diuersitate ptiũ sb̃a hyposta
sis eẽ sb̃tilis: vt appeat q̃si eẽ carmiata. vl' subtil' nõ in ↄpõ
Debꝫ esse/subtil' sub/stãtie. ne ad aq̃sitatẽ: q̃ hypostasis grossior illa est: ꝛ p ↄñs gra/
uior q̃ grauitate ab aq̃sitate sepaꭍ ꝛ fundũ petit. sꝫ subtilis
est in cõpatiõe ad alias mãs hũorales in vrina descẽdentes.

Et dꝫ esse silis hypostasi aq̃ ros. s. in colore ꝛ fortasse in pti/
bus alijs. ℂ Et scias. q̃ optima ꝛ absoluta ꝛ nãlis hypo/
stasis nõ põt euenire qñ vrina in alijs sit etiã bona maxie in
sb̃a ꝛ loco. q̃ cũ decidaꭍ a tertia digõne seqꭍ q̃ si ipsa esset
bona digõ scõa ẽt fuit bona a q̃ decidit substãtia vrine. Et
q̃ in scõa digõe nõ fuit vẽtositas remanẽs. si.n. remansisset
ipsa pulsa cũ vrina ꝑpelleret hypostasim versus supius ad
modũ vasis. vel ad supremũ eius ſm q̃ꝫtitatem vẽtositatis
maiorẽ vl' minorẽ. Et p hoc ẽt hypostasis nõ redderet vni/
ta sꝫ diuulsa. Mala tñ ꝛ pessima hypostasis pt eẽ sine vrĩa
mala: q̃ scõa digõ põt eẽ bona ꝛ 3ª mala. ℂ Dixit Raſ. 10.
ↄti. q̃ hypostasis ordinata est: vt appeat p̄ nefrecis postea
nebula pẽdẽs: ꝛ postea hypostasis. ℂ Gal. cõpãs inter pre
dcãs ↄditiões optĩe hypostasis. vt scribiꭍ. 20. cõti. dixit 2°.
ꝑnosticorũ q̃ eq̃litas ꝛ lenitas ↄtẽtorũ ẽ ex bonitate imu/
tantis alr̄ imutatiõis: ꝛ imutati siue sit imutatio nãlis siue
inãlis. ꝛ ob h̃ medi⁹ qd̃ ẽ inter nãles res est eq̃le ꝛ lene. Et
silr̄ deterius qd̃ ẽ iter res nãles ẽ ineq̃le ꝛ nõ lene: q̃ tal' di
spositio sigñat q̃ opatio inãlis est victoriosa ꝛ forti. ℂ Dix̄
Bypostasis bona/nõ põt eẽ/n. sicut bo/nitate vri/ne: mala/aũt põt eẽ/sine mala/vrina.
Aui. q̃ ꝑportio sigñatõis hypostasis nãl' sup maturationẽ
in toto corpe ẽ sic ꝑportio puris albi lenis ꝛ eq̃lis sup ma/
turatiõe apatis. sꝫ tñ dr̃ia est inter ea: q̃ pus ẽ spissuꝫ: ꝛ dcã
hypostasis est subtil'. Et q̃ posse ẽ mãꝫ hmõi hypostasis so
lo quãto peccare. pus v̄o sp i q̃li. pus ẽt nõ solo cãtur calo/
re nãli: sꝫ ẽt extraneo vt sui⁹ fetor oñdit. hypostasis ãt solo
calore nãl' gñaꭍ: aut aliqñ in sanis corpibus. neqꝫ ẽt tantã
maturationẽ sigñat pus laudabile q̃ꝫtã hypostasis lauda/
bilis. Hypostasis ẽt in morbis cõiter ↄcidit a mã añcedẽte
morbi q̃ꝫuis ẽt a ↄiũcta. imo ꝛ medi⁹ a ↄiũcta. Dixit.n. Ga.
p̄ de febrib⁹. ꝛ scribiꭍ a Rabi. in 15ª pti⁹ sic hypostasib⁹ re/
sidẽtib⁹ in vrina in febrib⁹ putridis melior est q̃ ab hũore
putrefacto fit: q̃ digeritꭍ a vena q̃ circuitꭍ ex quo fit in vrina
hypostasis alba lenis ꝛ eq̃lis absqꝫ odore malo. ℂ Dix̄. A.
q̃ hypostasis nãlis sigñat sup maturationẽ in toto corpe:
q̃ cõiter decidit a toto siue a venis toti⁹ vel pẽib⁹ eaꝝ. nꝫ
vt plm̃ appropriat sibi vnũ mẽbrũ q̃ꝫuis ↄtingẽs sit aliqñ
in egris ab aliq̃ vno mẽbro ↄcidi. sicut ↄtinges est mãꝫ pec
cãtẽ in aliq̃ vno mẽbro ↄtineri. Dñt ergo q̃ ꝑportio ẽ iter
hãc hypostasim ꝛ pus laudabile in q̃ꝫtũ vtrũqꝫ sigñat ma/
turationẽ. Et dicũt q̃ cõsimilis ꝑportio põt attẽdi iter hy/
postasim illaudabilẽ ꝛ pus illaudabile in sigñando oppo/
sitũ digõis. ꝛ hypostasis qdẽ nãlis absolute silaꭍ in multis
flãti albo crudo in vrina descẽdẽti. Dixit.n. Auer. vbi.s. q̃
tũc in vrĩa appet hypostasis alba qñ mã ẽ flãtica nõ cocta.
Et differt ab hypostasi nãli: eo q̃ sue ptes sũt diuerse. ꝛ diuul
se. Et. A. dixit. q̃ flã crudũ differt ab ea occupatiõe suaruꝫ
ptiũ. i. ↄculcatiõe: ꝛ ipsaꝝ adinuicẽ cõpactiõe ꝛ tenacitate.
ꝛ vehemẽti adherẽtia vrinali. ꝑp qd̃ qñ ↄcutiꭍ vrina nõ ni
si cũ difficultate p substãtiã aq̃sitatis dispgiꭍ. ꝛ cũ dispergi/
tur turbificat vrinã: ꝛ si vrina alteri⁹ dimittaꭍ iterꝫ ↄscẽdit.
hypostasis aũt laudabil' ex facili ↄcussione in aq̃sitate dis/
pgiꭍ. ꝛ nõ turbificat vrinã. ꝛ si alteri⁹ vrĩa dimittaꭍ nõ am/
pli⁹ descẽdit nisi raro valde. Et dix̄ Aui. q̃ bona hyposta/
sis silatur ẽt puri laudabili: ꝛ silr̄ flãti crudo: vt dcm̃ est caꝫ
ipsa sunt tenuia. Uerũtñ pus dr̃t ab ea p fetorẽ. Et ipa dr̃t
ab vtrisqꝫ. s. pure. ꝛ flãte crudo subtilitate ꝛ lenitate sue sb̃e
q̃ꝫuis illa ãbo appeãt i sb̃a ꝛ colore hypostasis bõe. ℂ Dix̄
Raſ. 10. ↄti. vrĩa in q̃ inueniꭍ hypostasis laudabil' sp sigñat
q̃ morb⁹ ẽ in vitio securitatis ꝛ bõe spei: ꝛ q̃ ↄclinabit abs
qꝫ recidiuatiõe velocit: ꝛ sũmarie qñ moraꭍ vrĩa cũ hac di/
spõe. p̄ die: ꝛ 2°. ꝛ nocte ꝛ̃tie diei. ꝛ die ipo 3°. nõ trãsit mor/
b⁹ p̄m̃ reuolutiõis dieꝝ crisis. nã p pmanentiã hypostasis
laudabil' p plẽs dies sigñaꭍ maxie fortitu° nãe q̃ i hñ opã/
do nõ degenerat: sꝫ suũ opus ↄtinuare sufficit p cui⁹ ↄr̃iuꝫ
sigñaꭍ ipotẽtia v̄tutis nõ potẽtis in ope suo hñ pseuerare.
Et p̄dicta sũt intelligẽda de hypostasi absolute laudabili.
Hypostasis naturalis lauda/bil' nõ ab/solute. ℂ Hypostasis aũt nãlis laudabil' nõ absolute: sꝫ ſm qd q̃

dr illaudabilis ꝑm plus ⁊ minus nõ tñ dr innãlis est q̃uis
deficit in vna aliq̃ seu ẽt in aliqbus paucioꝛib⁹ tñ de condi
tióibus dictis nãlis hypostasis absolute q̃ per talẽ defectũ
paucũ nõ meret̃ dici inãlis sed nãlis. Et hui⁹ qdẽ hyposta/
sis multe sunt species seu modi. q̃nq3.n. deficit hypostasi p̃/
dicte coloꝛ ⁊ h3 oẽs alias cõditiones supradictas: vti; q2
nõ est alba: ⁊ q̃nq3 deficit ei eq̃litas substãtie alias tñ cõdi/
tiones h3 bonas: ⁊ sic de alijs: q2 q̃nq3 deficit ei ↄtinuitas:
⁊ q̃nq3 situs: ⁊ q̃nq3 figura. Et q̃nq3 deficiũt ei due ex cõdi/
tionibus p̃dictis. vt. ẽ.g. coloꝛ ⁊ figura. ⁊ sic de alijs. vñ di
xit Aui. hypostasis ⁊ sedimĩnis significatiões sunt bone l3 tin/
ctura.s. alba ei deficiat. ⁊ deficiat ẽt ei eq̃litas sb̃e. defectus
eni ei tunc cõtingit pp nãe peccãtis eterogenitatẽ p quã3
nõ potuit in totũ a nã superari. ℂ Et cõpãs iter defectũ tin/
cture ⁊ defectũ eq̃litatis sb̃e. dixit. A. q ꝑm antiquos eq̃li/
tas sb̃e melioꝛ ẽ tinctura: ⁊ iõ eq̃litas q̃ nõ est alba s3 rubea
melioꝛ est alba q̃ est aspa. dr.n. 20. ↄtinẽ. ex tertio epidimia
rũ. In plibus egris appãuit in vrina hypostasis alba s3 aspa
⁊ moꝛtui sunt ⁊ in multis apparuit rubea ⁊ lenis ⁊ liberati
sunt: eq̃litas.n. sb̃e melioꝛ est tinctura: q2 maioꝛ ꝓpoꝛtio re/
grit̃ ad equãdũ sb̃am q̃3 ad coloꝛãdũ eã: ⁊ sic maioꝛ ⁊ me/
lioꝛ cõprehẽdit̃ digõ ex eq̃litate sb̃e cũ ruboꝛe. q̃3 ex albedi/
ne cũ aspitate. nã albedo cũ aspitate substãtie mãm flãticã
denotat. Eq̃litas vero substãtie cũ ruboꝛe mãm sanguineã
q̃ melioꝛ est flãtica. Sicut ergo supra patuit digõ in sb̃a me
lioꝛ est q̃3 q̃ in coloꝛe: ⁊ marie in materijs depravatis ⁊ su/
pfluitatib⁹ quaꝝ digõ nõ q̃rit̃ nisi vt a corpe libere expella
tur: iõ illud qd̃ expellit̃ est sb̃a nõ coloꝛ. ꝓpea. dixit. A. non
credas illud qd̃ aliq dicũt.s. q albedo hypostasis semp erit
pp maturationẽ sb̃e. qm̃ nõ sp hoc est verũ. nã albedo q̃nq3
erit nõ ꝓpter maturationẽ: eo q de albedie est pp vehemẽ/
tẽ vẽtositatis siue aereitatis cõmixtionẽ: vt p3 in spuma ⁊
multis alijs reb⁹ albis. Et differẽtia iter hanc hypostasim
factã albã ꝓpter cõmixtionẽ ventositatis: ⁊ nãlẽ.s. factã al
bã pp maturationẽ est: q2 ista nõ descẽdit ad fundum vrine
nec vnit̃. imo stat sb̃leuata ⁊ divulsa pp ventositatẽ sublevã
tẽ ⁊ dispgẽtẽ. posset etiã hypostasis nõ ṽa esse alba pp alias
cãs. Et. d. Aui. q plime hypostases s3 coloꝛẽ vrine existũt:
qd̃ dictũ sic vt lr̃a sonat intellectũ nõ ptinet ṽitatẽ: marime
cũ coloꝛ nãlis hypostasis sit albus: coloꝛ ṽo nãlis vrine sit
citrin⁹. s3 d3 sic intelligi.s. q coloꝛ hypostasis ꝓpoꝛtionet̃
coloꝛi vrine: vt sicut coloꝛ nãlis vrine est coloꝛ tẽperat⁹ ꝑm
nãm rta ⁊ coloꝛ hypostasis coloꝛ tẽpatus: ⁊ marie in corpe
tẽperato. foꝛtasse.n. in distẽperatis coloꝛ hypostasis nõ ne/
cessario coloꝛi vrine ꝓpoꝛtionatur. sed foꝛtasse ab eo distat
ꝑm plm. Quidã vero dicũt. q predictũ verbũ Aui. ṽificat̃
de hypostasi ⁊ de vrina innãlibus ⁊ illaudabilibus: q2 in
eis ꝑm plm cõtingit eas sibi in coloꝛe silãri cũ ab eodẽ lo/
co deriuet̃. qualis ergo erit mã tingens vrinã talis erit tin
gens hypostasim. Que tñ ex hypostasibus a coloꝛe vrine
diuersificat̃ alba. dix̃ Aui. est melioꝛ ꝓpter cãs supradcãs:
⁊ post eã melioꝛ est rubea. supplẽt ⁊ subrubea. subrubea tñ
aliqñ seqtur post rubeã. ꝓpea q sanguis tũc incipit digeri
⁊ dealbari: ⁊ hec est melioꝛ q̃3 rubea. Et aliqñ subrubea fit
ꝓpter sanguinẽ esse aquosũ3 ⁊ indigestũ: ⁊ tñ ꝑm plm pre/
cedit rubeã: ⁊ est ea deterioꝛ: q2 rubea significat sanguinẽ bo/
nũ ⁊ digestũ in scd̃a digõne. subrubea vero sanguinẽ indi/
gestũ. Et sic vbi rubea significat digestiuã epatis foꝛtẽ: ita sub
rubea significat ipsã3 debilẽ. Est ergo rubea melioꝛ post albã.
q2 dñiũ sanguinis boni significat: lõgioꝛẽ tñ significat moꝛbũ: q̃3
alba. ℂ Dixit Ras. 20. cõti. Si vrina declinat ad purã ru/
bedinẽ: ⁊ fiat ad hypostasim eiusdẽ coloris lenẽ moꝛb⁹ erit
longioꝛ primo.s. in quo coloꝛ hypostasis est albus de quo
dixerat: s3 erit salubꝛis: ⁊ post rubeã est citrina que coleras
significat rubeã: que tñ nõ est mitis sicut sanguis. Et post citri
nã. dixit. A. est illa q̃ est vt arsenicũ.s. citrinũ3: qd̃ est resal/
gar. cuius coloꝛ mixtus est ex citrino ⁊ albo ⁊ dñiũ deno/
tat colere vitelline: dicũt. iste due vltime vrine nõ sunt bone
imo male: sed sunt minoꝛis malitie alijs malis: nã malitia
scilicet magna incipit a lentiginosa que est coloꝛis cinericij
mixti cũ rubeo que significat incẽdiũ ⁊ adustionẽ. ℂ Dix̃. G.
p̃mo de crisi. q post vrinã nãlẽ absolute in bonitate est vri/
na q̃ mingit̃ turbida post cuius emissionẽ statim residet in
ea residentia laudabilis. hec.n. significat q nã incipit opari: ⁊
q operationẽ pficiet in ꝓrimo. Et minoꝛ in bonitate p̃di/
cta est que mingit̃ turbida sed postea clarificat: sed nõ residet
in ea residẽtia. Ista.n. significat q tẽpus digõnis est remotiũ:
q̃uis iam inceperit operari nã. ℂ Dixit Auer. 4. col. q si/
gnificatio q̃ sumit̃ a loco hypostasis est hec videl3. q illud
qd̃ stat in pte supioꝛi qd̃ nebula appellat̃ significat p̃n̄ᵐ appĩ/
tiõis digestiõis: dũmõ sit alba. Et ꝓpter hoc. dixit Ipo. si
vrina nubẽ albã 4° die fecerit crisim in 7° iudicabis. que
aũt stat in medio significat digõnis cremẽtũ. ⁊ que est in fun/
do pfectã significat digõnẽ absolute. dũmõ in hoc pseueret cõ/
venientib⁹ diebus. ℂ Dixit Aui. q hypostasis bona diuer/
sificatur ꝑm locũ in tres.s. in natantẽ pendentẽ ⁊ in fundo
residẽtẽ. ⁊ iste p̃suppositis alijs cõditióibus bonis pñt du/
pliciter ↄsiderari. vno mõ ꝓut ad seinuicẽ cõparantiũ: ⁊ sic
melioꝛ eaꝝ est: que in fundo residet: ⁊ deinde pendẽs ⁊ vl/
timo natãs: ⁊ rõ est: q2 qñ sic ↄsiderant̃ ab eodẽ hũoꝛe itel/
ligunt̃ esse dense qui humoꝛ aptus est facere oẽs p̃dictas
tres hypostases. que ergo residet in fundo significat ipsũ3 esse
magis digestũ. deinde pendẽs. deinde natãs: ergo p̃ appebit
natãs. deinde ꝓcedẽte digõne in medio pẽdebit: ⁊ cũ plene
digestus fuerit in fundo residebit. Alio mõ pñt cõsiderari
ꝓut cõpant̃ ad diuersa corpa determinata. ⁊ tũc aut ad sa/
na aut ad egra. ⁊ si ad sana. tũc melioꝛ est natãs ⁊ post eam
min⁹ bona est pendẽs: ⁊ post eã minus bona est in fundo
residens. Et hoc iõ q2 in coꝛpoꝛe sano natãs significat q in eo
nõ sunt supfluitates mlte neq3 grosse. Si ṽo cõpant̃ ad coꝛ
pa egra: tũc aut ad idẽ corpus: ⁊ eandẽ egritudinẽ3 aut ad
diuersa corpa ⁊ diuersas egritudines. Si p° mõ tũc in fun/
do residẽs melioꝛ est: deinde pẽdens: deinde natãs supposi
to q humoꝛ sit aptus facere oẽs ipsas tres. Si scd̃o mõ: ⁊
sic melioꝛ est natãs: scd̃o pẽdens: ⁊ vltimo in fundo stans.
Et rõ est q2 natãs est de hũoribus subtilib⁹: ⁊ nõ multis q̃
melioꝛ est q̃3 si esset de hũoribus grossis aut multis. Dixit
Ras. 20. cõti. Nefesis dr qñ est natãs: ⁊ dr ẽt nubes vel ne/
bula natãs: ⁊ dr nebula qñ est i medio: ⁊ ꝓprie cũ determi/
natiõe.s. nebula pẽdẽs q̃ ẽt dr eneoꝛima. ⁊ hypostasis dr in
fundo stans. ℂ Ex pte aũt ↄtinuitatis hypostasis p̃ q̃3tur
ad tp̃s dr scd̃o ꝓnosticoꝝ si vrina cũ hypostasi bona modo
fuerit: modo ṽo sine ea diuturnitatẽ significat egritudinis: ⁊
q nõ est fidelis.s. nũcia salutis. Et Ga. dixit. i cõmẽ. si eger
mane scd̃e diei minxerit vrinã laudabilẽ: ⁊ de sero eiusdem
diei illaudabilẽ. deinde minxerit etiã in mane scd̃e diei vri/
nã laudabilẽ ⁊ de sero illaudabilem. ⁊ sic vltra vel ecõuer/
so significat q qdã hũores q̃ sunt in venis recipiũt digõnem
⁊ vincit eos nã: ⁊ quidã eoꝝ nõ receperunt digestionem. Si
ergo nõ mingat eger inter vrinas digestas vrinã indigestã:
tũc vrina ei⁹ est melioꝛ vrinaꝝ. ℂ Dixit Ras. 20. ↄti. cũ vri
na appet aliqñ clara. i. cruda: ⁊ aliqñ cũ hypostasi laudabi
li significat̃ q moꝛbus erit cronicus. fin aũt nũ⁹ securus.
ℂ Dixit Aui. q male hypostasis incõtinuitas melioꝛ ẽ. i.
minus mala q̃3 eius ↄtinuitas hypostasis.n. mala cõtinua
minoꝛẽ denotat nãe potẽtiã ⁊ maioꝛẽ mãe ⁊ caloris inãlis
potentiã supra ṽtutẽ. Et ecõuerso. est de bona hypostasi cõ
tinua. oẽ.n. qd̃ est malũ equati⁹ est peius: q2 significat̃ dñium
caloris inãlis supra tota mã. ℂ Quãtũ ṽo ad ↄtinuitates
ptiũ. dixit Ras. 20. ↄtiñ. hypostasis diuersarũ ptiũ qñ ptes
sunt magne significat ṽtutẽ esse foꝛtẽ ⁊ diminutionẽ moꝛbi: s3
qñ ptes sunt pue significat dñiũ hũoꝝ ⁊ debilitatẽ opatiõis
nãe. Et ait Ras. dico. q diuersus ẽ ⁊ nõ simplex: s3 ꝑmixt⁹
aliqñ humoꝛ.s. q ẽ cã diuersitatis partiũ. Et subdit. dico q

Side notes:

Equalitas sb̃e melioꝛ est albedi ne in hypostasi.

Q̃ño itelligit̃ q coloꝛ hypostasis proportionet̃ coloꝛi vrine.

Significatio nes sũpte a loco hypostasis.

Significatio nes sũpte a ↄtinuitate hypostasis [illegible] tẽpus.

Significatio nes a cõti[illegible] tiũ sũpte.

hypostasis filius ptiū ⁊ si sint ptes pue: signat tñ ꝙ opō nature est fortis. ℭ Et dixit Ras. hypostasis grossa appens in pn° morbi signat morbū ꝓlongari tñ cū salubritate. ⁊ si talis hypostasis appet in statu morbi postq̄ͦ mingit̃ subtilis signat velocitate declinatiōis morbi. Et dixit. bona nefasis est subtilis lenis ⁊ alba ⁊ nō intellexit subtileȝ in qua est oia sanitas. ℭ Dixit. A. sedimē cuiuꝭ supiora sunt rotūda ⁊ mouet̃. s. sursuȝ cū rotūditate meli⁹ est q̄ȝ sedimē cui⁹ supior ps est ꝯgelata. ⁊ est applanata: ⁊ magis signatiuum ꝙ egritudo est velocis mor⁹ acuta. Et dixit. sedimen spumosum ⁊ spuma plenū. i. qō est albū ad modū albedinis spume: cui⁹ albedo est ꝑꝑ ꝯmixtionē aeris cū eo ē malū. ℭ Dixit Aui. hypostasis nālis nō querit̃ nisi in egritudinibus qm̄ in sanitate nō reqrit̃. ⁊ illō est qm̄ nō dubitabit̃ qn in corpe egro male retēte sint mãe in corpe ⁊ venis ipsi⁹ que nisi maturēt̃ portēdūt corruptionē futurā in eis. dix̃ Ras. 2° ꝯtiñ. ꝙ meli⁹ est qō nō appareat in vrinis sanorū. s. hypostasis nebula pendens vel nefesis: q: tūc in eis perfecte digestio signatur. secus aūt est in infirmis: q: in eis signuȝ digōnis ostēdit. dixit Aui. ⁊. n. inuenis sani nō semp oȝ humorē esse in corpe ei⁹ q̄ sit excutiēdus. ⁊ si est: erit excutiendus p alias vias ⁊ alios euōnis modos: ⁊ nō per vrinā. Et si pur erit excutiēdus per vrinā: tūc melius est: vt significet ex eis supfluitates q̄ in eis supfluūt ex cibo a digōne ꝑuate: deinde ex eis supfluit superfluitas q̄ in vrina fit hypostasis seu matura sit seu nō matura. Et meli⁹ est: vt ista supfluitas postq̄ȝ alijs modis nō educit̃ a corpe educat̃ in vrina matura vel nō matura q̄ȝ si in corpe remaneret. ℭ Dixit Rasis. 20. ꝯtiñ. dico. in corpib⁹ pinguib⁹ ⁊ flaticis multiplicatur supfluitas digestionis tertie ꝑꝑ debilitatē caliditatis in venis coꝝ. In corporib⁹ vero calidis ⁊ macilentis minime: ⁊ siliter in corporib⁹ iuuenibus ⁊ exercitantib⁹. Propter supradicta notāt multi ꝙ in corporib⁹ simplr sanis nō oȝ hypostasis in vrina reperiri: q: in eis v̄tus cū calore nāli est fortis ⁊ resoluit superfluitates tertie digōnis insensibiliter. immo apparitio hypostasis in vrinis sanoꝝ denotat descensum ipsoꝝ ab optima sanitate. Et dicūt in sanis nō multuȝ lapsis nō esse necessariū ꝙ appareat in vrinis coꝝ hypostasis ꝓpter eandē cām: ⁊ si appeat signat in eis maiorē lapsū fore nisi in eis eueniat ꝑꝑ regiminis inordinationē. In oibus eni peccātib⁹ in regimine: ⁊ etiā in multū lapsis etiā si in regimine nō peccēt multiplicant̃ superfluitates. ⁊ iō in coꝝ vrinis descēdit hypostasis ſm plm̄ q̄ȝuis melius sit ꝙ sit digesta q̄ȝ nō digesta. In vrinis aūt egroꝝ ꝯueniēs est: vt appareat hypostasis. ⁊ si nō appareat denotat̃ inobediētia mãe pre magna cruditate ⁊ pessimitate eius. ⁊ sic virtutiȝ impotentia. Uerūtñ in macilētis corporib⁹ paucū est sedimē: qō descēdit ſm sanitatis dispositionē. Dixit Auic. ēt q̄ȝuis sint lapsa: aut malo vtentia regimine. ⁊ ꝓp: ie in eis q exercitio vtunt̃ ⁊ artib⁹ se exercent laboriosis. Supplēt. ⁊ etiā ſm egritudinis dispōnē paucū est qō descēdit. ⁊ maxime in his qui vsi fuerint exercitio laborioso. nō eni expectanduȝ est i ipsoꝝ egroꝝ vrinis de hypostasi tm̄ q̄ȝtū i vrinis egrorū pinguiū in qbus multiplicat̃ hypostasis etiā ſm dispōnē sanitatis ipsoꝝ. ⁊ maxie ociose viuētiū: qm̄ macilentoꝝ egritudo multotiēs recedit: ita ꝙ nihil descendit in vrinis coꝝ: ⁊ multotiēs si descēdit nō peruenit ad hoc: vt descendat ad fundū: sed plm̄ est modicū natās: aut pendēs in eis: ⁊ maxie in macris collicis q̄ꝝ humores ⁊ supfluitates subtiles sunt: ⁊ leues quoꝝ ēt magna calitas pre caliditate eorū insensibiliter resoluit̃. In his. n. sufficit. ꝙ appeat nefesis alba ⁊ lenis. ℭ Dixit Ras. 20. ꝯtiñ. In vrinis febricitātiū ex labore: aut ieiunio nulla adest hypostasis: sed erit in colore vrine multa tinctura. ⁊ dissoluunt̃ coꝝ morbi absq̄ aliq̄ hypostasi. Et dixit. Raro hypostasis inuenit̃ in vrinis subtilib⁹. ℭ Dixit Ras. 20. cōtiñ. Dico inueni in multis libris antiquoꝝ ꝙ nēfesis appet qñ digō est diminuta in tpe sanitatis: ⁊ ſm sui grossitiē digō diuersificat̃: q: grossa significat regimē gñatiuū humoꝝ mucillaginosoꝝ. ⁊ silr subtilis: vt radius solis appens in vrinis sanoꝝ. ℭ Et dixit. hypostasis appent in pn° morbi multotiēs decipit medicos imperitos credēdo morbū nō esse in principio. Et dixit. Nō cōfidas in hypostasi appente in ꝑncipio morbi. Et dixit. nō vidi aliquē patiētē febrē acutā liberatū absq̄ hypostasi. sup. nēfesi vel nebula pendēte in vrina appente. Et impossibile est ꝙ post appitionē hypostasis albe lenis ⁊ equalis ⁊ laudabilis febriȝ recedat. s. recidiuando. Et dixit. vidi mulierē patientē variolas que postq̄ȝ liberata fuit a variolis febricitauit vsq̄ ad. 40. dies: ⁊ tūc appuit hypostasis i vrina ei⁹ ⁊ liberata fuit. ℭ De tpe autē descensuꝭ hypostasis in vrina dixit Aui. in nullis vrinis hypostasis ilico cū mingit̃ descēdit. sup. sed in quibusdam citius ⁊ in quibusdā tardius. In eis autē que valde mature sunt cito descendit: ⁊ ideo in eis parū est expectandū vt descēdat: q: in eis reseruat̃ sufficiēs vestigiū caloris nālis separantis cito partē etherogeneā hypostalim ab aquositate: ⁊ adeo facilis ⁊ citius erit descensus eius. Ait. n. Auic. 4. col. de calore innato aliqua portio cum vrina egreditur: ⁊ facit extra in vrina illud qō intra operabatur. Quidā tamē dicunt. non calor naturalis: sed eius vestigium remanet in vrina faciens in ea similē actionem quā ante faciebat. ℭ Ras. autē. 20. continētis dixit. ꝙ vrina que est perfecte digesta facit residentiā postq̄ȝ micta fuerit per vnā horā. sup. aut citius. sed in vrina que non est perfecte digesta in isto paruo spacio non apparet hypostasis. Et habebis intentionē tuā in petendo tempus ⁊ horaȝ in qua micta fuerit vrina: ⁊ precipe illā nō spergi donec trāseat hora vna aut due aut tres: ⁊ ad plm̄ vsq̄ ad sex: q: frequenter inspeximus de mane vrinam. ⁊ adhuc nō appuit hypostasis in ea. Et aspexi eam versus horam sextā: ⁊ inueni in ea hypostasim laudabilem que in mane nō apparuerat. ℭ Et scias. ꝙ propter vestigiū caloris innati: qō remanet in vrina fit: vt sicut intus in corpore digestionē faciebat que ꝓcedit ingrossando similiter illud idem postea in vrina operetur. ita ꝙ q̄ȝuis tenuis mingat̃ postea actione illius inspissatur: licet nōdum complete: q: nō hypostasis laudabilis in ea residet. Et ꝙ hoc sit ex actione predicta cognoscitur per eleuationē ⁊ robur virtutis. ℭ Et dixit Ras. 20. cōtinētis quādo in vrina apparet hypostasis in ꝑncipio significat mãm multam ⁊ ponderosam. Dixit Aui. ꝙ si velociter postq̄ȝ mingitur descenderit hypostasis ē significatio bona ſm maturitatem: ⁊ si tarde descenderit est significatio bona priuationis digestionis ſm q̄ȝtitatem sue dispositionis idest ſm ꝙ plus vel minus tardabit eius descensus. ℭ De signo autem protentus hypostasis a longinquo vel a propinquo. dixit Aui. ꝙ significatio forme commixtiōis ipsius est. sicut dicetur de mictu sanguinis ⁊ adipis cū vrina in commixtione ipsorum. nam si magna fuerit permixtio hypostasis cum aquositate significatur ꝙ venit a longinquo: ⁊ econuerso de significatis hypostasis naturalis inferius dicetur per amplius.

In corporib⁹ simpliciter sanis nō oȝ apparere hypostasis: sȝ bñ i egris

De tēpore descensus siue appitiōis hypostasis in vrina.

ℭ De hypostasi innaturali ⁊ illaudabili. Cap. ix.

Hypostasis inaturalis illaudabilis absolute in egris prouenit. Et sunt eius multe spēs. dixit Aui. Alia est similis rasure intestinorū que etiā dicitur corticalis: ⁊ squamosa habēs plures species: q: alia est furfurea alia orobinaꝭ alia similaginea: ⁊ alia similis arsenico rubeo siue ei quod vehementer est citrinum. Aut hypostasis inālis est carnosa: aut adipina: aut saniosa: aut mucillaginosa: aut sicut frustis frumētia. s. frumenti in aq̄ soluti aut est sanguinea sanguisugalis aut capillaris aut arenosa q̄nosa aut cineritia. sup. aut filosa spmatica. ℭ Dix̃ Theo. q̄ corpa lōgitudinē latitudinē ⁊ profunditatē hñt q̄cūq̄ ſm supficiē radunt̃ q̄si quedā petala in vrinis veniūt. Dix̃

Vide qd sint petala ſȝ Th.

Gal. ꝓmo de crisi petala sunt ptes excorticate exterioꝛi pte venaꝝ qñ accidit eis vt liquefiant ⁊ resoluantur similes etiã partes furfuribꝰ nõ tñ sunt furfures: qꝛ subtiliores: immo sunt petala sed decidunt a tunica nõ intrinseca. furfura võ nõ a superficie: sʒ a ꝓfundo pulpe vene. s. a spissitudine eiꝰ. ¶ Dixit Theophilus quãdo febris occupat ꝓfunda vasorũ hypostases furfuracee fiũt que sunt grossiores petalis sed tñ ẽm modũ petaloꝝ. Hãc tñ spẽm Aui. diuisit in duas scilʒ in furfureã ⁊ orobinã. Et dix Theophi. furfurea sunt resolutiones in modũ furfuris disposite actiõe caloris a vasis decise. ¶ Dixit. A. Ex hypostasi simili rasure intestinorũ est vrina que est minoris latitudinis q̃ʒ petala: sʒ est spissioris substãtie q̃ si rubea fuerit vocat̃ orobina ad similitudinẽ coloris orobi: ⁊ si nõ fuerit rubea vocat̃ furfurea: furfurea tñ est minus grossa q̃ʒ orobina ⁊ tendit color eiꝰ magis ad albuʒ: ⁊ assĩlatur furfuri in magnitudine ⁊ grossitie. Et orobina cuiꝰ ptes sunt rubee. dixit Aui. ẽm plim ille ptes rubee: sunt ptes epatis aduste. nõ eni est incõueniẽs ꝙ cũ epar sit sicut sanguis cõgelatus aliq̃ eius ptes adurantur q̃ ab eo solute aquositati vrine misceant̃ ⁊ in ea exeãt. Et plerũqʒ est ista spẽs orobina sanguis adustus in epate. ⁊ discernit̃ a predicta: qꝛ in ea est maior virtutis debilitas. ⁊ plerũqʒ dixit ipse est orobina ex rene. ⁊ que est ex rene est maioris cõtinuitatis ⁊ est carnosa. Alie võ due. s. que est ex epate: ⁊ que est ex sanguine magis assĩlant̃ ei que nõ est carnosa. ⁊ est fricationẽ magis recipiẽs. Et cũ talis hypostasis vehemẽter trahit ad citrinitatẽ. tũc est ex rene ꝓculdubio: qñ illa que est ex epe trahit adruborẽ fuscũ. ⁊ qñ sociat̃ ei illa que est ex rene. ¶ Dixit Gal. super. 6°. epidimiarũ. ⁊ ponitur a Rabi. in pticula. 16ª. Cũ aliquid sile frustis orobi: aut frustis lentis in vrina appuerit significat̃ ꝙ ẽ ex epate. ⁊ cũ est sile frustis longis signatur ꝙ est a vesica. Et frusta similia farro in q̃ntitate ⁊ duritie nõ alba, significãt liquefactionẽ in carne ⁊ neruis. Et frusta nigra significãt ꝙ liquefactio est in corpore splenis. ¶ Dicũt ꝙ residentia similis orobo causat̃ a fortitudine caloris: ⁊ similiter furfurea: tñ in ꝓnº huius opatiõis calor separabit a mẽbris resolutiões furfureas: ⁊ cu magis ꝓcedit ⁊ ꝓfundat̃ orobenas. ¶ Dixit Ras. 10. ɔtiñ. Inquit Ypo. Residẽtia in vrina silis orobo ⁊ arsenico in morbis epatis ⁊ renũ apparebit. ¶ Dixit Ypo. 2° ꝓnosticoꝝ. Si hypostasis furfurea fuerit mã ẽ pessima võ. s. squamosa In hoc tñ dicto Ypo. nõ fecit ɔpõnẽ inter ptes furfureas ⁊ squamosas nisi cũ ꝑsuppositione. s. ꝙ furfurea resoluat̃ a toto corpore ex adustione in toto. squamosa vero nõ: ⁊ silr in cõpõne quã fecit inter furfureã ⁊ crinoydẽ. qm̃ si squamosa ⁊ crinoydalis resolueretur a toto essent deteriores furfureis: qꝛ signarẽt grossiores ptes corporis resolui. furfurea vero minutas. Et quidã ꝑ hypostasim squamosam in dicto affo. intelligũt petaloydes: ⁊ dicũt ꝙ qñ Ypo. dixit. ꝙ sunt deteriores furfureas ipse intellexit de petalis que deciduntur a mẽbris ⁊ neruis spermatis. ⁊ de furfureis decisis a carne. ¶ Dixit Ypo. 4. affo. qbus in vrina pingui existẽ. i. grossa nõ absolute: sed respectiue ad tenuẽ: vt qꝛ sit mediocris furfurea mingunt̃ his vesica scabit. Et intellexit ẽm plim. Et. A. dixit. Furfurea qñqʒ est ex scabie vesice. s. maxie qñ fetet ⁊ pruritꝰ percipit̃ in radice virge ⁊ collo vesice. Et dixit Aui. qñqʒ ꝓueniũt ex liquefactione mẽbroꝝ. Ait. n. Ras. 10. ɔtiñ. Ille que est silis furfuri signat violẽtã caliditatẽ: ⁊ q̃to in ea partes magne superabundãt: vt ꝙ sint orobine tãto magis signat dissolõnẽ ⁊ cõsumptionẽ mẽbrorũ. Et inter ista dixit Aui. est dr̃ia: qꝛ tñ ille in radice mẽbri. s. virge fuerit ⁊ pruritus ⁊ fetor. s. sentit̃ in vrina erit ex vesica ⁊ ꝓpẽe cũ pus prius mictũ fuerit: ⁊ ꝑcipue cũ illic signones vrine maturationeʒ signant: ⁊ fuerit vene supiores sane cõplõnis. ⁊ nõ fuerit in eis macula. imo in vesica: sed si cũ inflãmatione fuerit ⁊ vtu tis debilitate ⁊ mẽbrorũ mingendi incolumitate ⁊ color suscitati attinuerit: erit tũc ex liquefactiõe. ¶ De hypostasi squamosa siue corticali q̃ est silis rasure intestinoꝝ dr. 10. ɔtiñ. auctitate arsereos cortices inuẽti in vrina sunt supfluitates tertie digõnis celebrate in venis. Et ait Ras. cortices in vrinis sanoꝝ signant supfluitates tertie digõnis ⁊ ꝙ regimẽ nõ est subtile: ⁊ ꝙ corpus nõ est calm: ⁊ in corpe febricitantis signat digõnẽ ꝑteritã que assimilat̃ dispõni sanitatis. Et dixit. iam vidi in pluribꝰ vrinis multoꝝ sanoꝝ macilentoꝝ ⁊ calidoꝝ qui in coꝝ sanitate nullã hẽbãt hypostasim in vrinis ipsoꝝ ⁊ in coꝝ morbis hẽbãt. ⁊ hʒ erat liberatio coꝝ. Dixit Aui. similis rasure intestinoꝝ alia est corticalis. Alia est petaloydes magnaꝝ ptiũ albaꝝ aut rubearũ q̃ signant ẽm plim ꝙ separate fuerint ex mẽbris ꝓpinquis mẽbris qbus diuidunt̃ vrine q̃ sunt mẽbra mingẽdi. Et q̃ sunt albe signant ꝙ sunt ex vesica: qꝛ mẽbrũ albũ est ꝓpter vlcera que sunt i ea aut scabiẽ aut corrosionẽ. Et rubee carnose signant ꝙ sunt ex renibꝰ: qꝛ mẽbrũ rubeũ est ⁊ carnosum. Que vero sunt coloris fusci ⁊ obscuri: aut squamis piscium. s. puorũ similes vehemẽter male sunt. ⁊ signant petaloꝝ mẽbroꝝ radicaliũ rasurã. Et veniũt hec in febribꝰ malignis multi incẽdij in quibꝰ ex incẽdio maxio mẽbra radicalia adurunt̃ quoꝝ ptes aduste separant̃ ⁊ descẽdunt ad vrinã ⁊ faciunt squamas fusci: aut obscuri coloris pp adustionẽ offuscantẽ. sunt ergo similes squamis piscium nõ in colore sed in figura ⁊ in q̃ntitate. qdã autẽ dicũt ꝙ ex squamis aliq̃ sunt blaue vel liuide ⁊ signant nãlis caloris mortificationẽ. Et subdit Aui. ꝙ hme due spẽs. s. albe ⁊ rubee. nõ impediunt patientẽ. s. sicut ꝑdicta tertia spẽs vel nõ ipediunt eũ. s. semꝑ sed aliqñ sic. ⁊ aliqñ nõ. Impediũt aũt qñ ꝓcedũt ex separatiõe a ptibus renũ vel vesice: ⁊ nõ ipediũt qñ ꝓcedũt ex adustiõibus humorũ in renibus vel vesica. ⁊ ideo subdit Aui. imo vesicã plerũqʒ mũdãdo a dictis hũoribus. s. ⁊ renes sanãt. Et dixerũt qdã cuidã homini dedisse in potu cãtarides qui cortices illos albos quasi venenosos mixit qui in aquositatẽ fricabant̃ resoluebant̃ ⁊ tingebantur tinctura rubea ⁊ factus est sanus. ¶ Et dixit Ras. 10°. ɔtinẽ. Resolões sicut squame pisciũ significãt ꝙ febris radit eas a venis neruis ⁊ ossibus: ⁊ similis huic põt esse a vesica. Et drĩa inter ista est. ꝙ qñ sunt a febre ⁊ indigõne sunt a mẽbris: ⁊ qñ absqʒ febre ⁊ indigõne sunt a vesica. ¶ Dix. Aui. ꝙ omnes petaloydes que nõ sunt ex rene vel vesica vl canalibus vrine. sup. sed ex adustione humorũ in eis in febribus acutis portẽdunt malũ piculosum ꝓpter supra dictã cãm. ¶ Dixit Theophi. si cũ petalis febris affuerit totum patietur corpus. si vero non patietur vesica. Iteʒ si in vrina fuerit digestio vesica patitur. si vero indigestio totuʒ corpus. ¶ Dixit Aui. 2ª quarti. sedimẽ qd̃ est simile corticibus vel squamis pisciũ: ⁊ nõ est signũ digõnis: ⁊ est febris acuta est ex rasura quã facit febris a venis neruis ⁊ ossibꝰ. ⁊ in alijs est ex vesica. ¶ Dixit Paulus. Uidi in vrina hypostases squamosas similes interioribus corticibus oui q̃ʒ tum capit vola manus ⁊ qui habuit hãc vrinam liberatus fuit a febre ⁊ a scabie a pruritu vesice. ¶ De hypostasi crinoydali siue granosa dixit Gal. 7° affo. in cõmẽ. affo. Quibuscũqʒ in febribus ⁊c̃. ꝙ per crinoydes siue crinoydales hypostases intelligũt medici vrinas habẽtes frusta quedã grossa sicut farina frumẽti. ⁊ sunt sicut frusta frumenti que quãdo ipsum molit̃ effugiũt molã. Et Aui. dixit. ꝙ est similis frustulis frumẽti infusi in aqua cũ postea colat̃. Et in summa crinoydes sunt resolõnes grossiores furfureis ⁊ petalis: in alijs etiã dimẽsionibus sunt maiores. sunt. n. lõgiores illis latiores ⁊ grossiores Et pre ipsarũ grossitie. dicũt qda ꝙ nõ pñt a vesica ꝓuenire ꝓpter corporis vesice tenuitatẽ. ¶ Dixit Theophilus si febris siue caliditas intẽsa occupat tres dimensiões vasoꝝ resolõnes grossiores furfuribus fiunt. ⁊ vocant̃ crinoydes: que sunt sicut grosse ptes tritici cũ molit̃ mola sublevata. tales. n. ptes tritici cri

De hypostasi orobina.

De hypostasi furfurea et squamosa.

De hypostasi squamosa et corticali.

De hypostasi crinoydali siue granosa.

noydes vocant̄. de ista hypostasi dixit Ypoc. vbi. ā. in affo. Quibuscūq̄ in febrib⁹ i vrinis crinoydes hypostases fiūt lōgā egritudinem signant. q̄ vt dixit Gal. in cōmē. signant māni grossam. Hec aūt crynois q̄nq̄ est albe signans emissionē flātis. s. adusti ⁊ cōprehēdit ex hoc ꝙ nō est cū fetore: sicut est ei cōtiss facta pp vlcera vesice. neq̄ est cū dissolōne ⁊ macie corpis ⁊ ventositate telosa vrine supnatāte. ⁊ sicut est ei ꝯsiss sequēs liquefactionē mēbroꝝ radicaliū in feb. ethica aut adustiua. Et aliq̄n est crynois rubea ⁊ signat sanguinis grossi adustionem. Et aliq̄n est nigra sequens melle adustionē: ⁊ oēs signant lōgitudinē morbi nisi cū ꝯiungunt cū debilitate v̄tutis: q̄ tūc breuiaret ad mortē mā entev̄tuti vltime rebelli. ¶ Et. A. posuit spēm hypostasis similē frustulis frumēti infusi in aq̄ cū postea colet, ⁊ dixit ꝙ signat debilitatē stomaci ⁊ intestinoꝝ ⁊ malā digestionē in ipsis: ⁊ hoc iō q̄ fit ex chilo male digesto trāseunte ad epar ⁊ post ipsum cū aquositate ad renes ⁊ descēdit cū vrina ⁊ iste chilus gn̄atur ex cibo bonā digōnē nō recipiēte: ⁊ max⁹ ex lacte ⁊ caseo. Et ego vidi in magro vghuccio de scarperia vrinā grossam liuidā per totū in q̄ erāt manifesta frustula fungoꝝ quos ipse sero p̄cedēte cū maxia auiditate comederat ⁊ viderūt multi hāc vrinā. ¶ Dix̄ Aui. crinoydis s̄m plm̄ fit ex sanguine adusto q ad nigredinē trahit: ⁊ q̄nq̄ est ex liq̄factōe mēbroꝝ ⁊ eoꝝ rasura si albedini attinet: ⁊ q̄nq̄ est ex vesica scabiosa. ⁊ hoc s̄m minus. Si tn̄ nigredini attinet ex adustione sanguinis est ⁊ proprie in splene. ¶ Dixit Aui. 4. col. q trito tritico aut orobo silat̄ liq̄factionē aut humoꝝ vstionē signat: ⁊ ppea in morbis acutis sūt male. Et si hūerint colorē rubeū. s. fuscū sanguinē vstum significāt aut ptiū epatis aut lūboꝝ. i. renū. Et subdit. di ꝙ citrinus color in lūbis magis fit p̄prius. Et dixit. luminosa. i. squamosa est pessima: qd̄ est q̄ mēbroꝝ radicaliū liq̄factionē ⁊ incensionē signant. Et furfurea aliq̄n scabiē vesice signat. ⁊ aliq̄n mēbroꝝ liquefactionē. ¶ Dixit Gal. sicut scribit. 10. ꝯtin̄. q̄n cū furfurib⁹ vrina est mediocris sbe nocumētū est in vesica: ⁊ cortices sunt albi. Et si cū hoc vrina est subtilis morbus est in venis: q̄ subtilitas vrine proprie est ex indigōne. Et hoc signat ꝙ dispō venaꝝ est mala. Et hoc accidit. dixit Gal. in venis ⁊ vesica sicut accidit in superficie corpis q̄n accidit in ea scabies ⁊ excoriat̄ cutis. Et ait Ras. dico si hec dispō accidit cū vrina grossa ꝙ nullum nocu^m^ est in venis nec in renibus sed in vesica. Sed q̄n vrina est subtilis nō est nec̄io vitio venaꝝ: sed poīe est ꝙ fit vitio vesice. Et cū subtilitas vrine adest cum vitio venarum nō sunt in ea cortices sicut in alijs morbis. ¶ Et dix̄ Rasis. vrina grossa hn̄s hypostasim silēm melice sine corticibus sauic. i. granul̄ siue squamis seu limature ferri. q̄ d̄r laminosa cū febre lenta ⁊ dolore signat ethicā. nā hec residētia est ex mēbris radicalib⁹. ¶ Dixit Gal. p̄mo de crisi. hypostasis granosa silis granis tritici facti signant vnā duaꝝ dispōnū: aut liq̄factionē mēbroꝝ: aut resolutionē eoꝝ in partes magnas. aut calitatē adurētē cōfortatā sup sanguinē. q̄re est adustus. ¶ Dixit Theophi. a carne corporis p̄nt dissolui tres spēs resolōnū grossarū que p̄nt apparere in vrina

A carne corporis possūt dissolui tres spēs resolutionum grossarū.

petaloydes furfuree ⁊ crinoydes: ⁊ oēs tres signant magnā deꝑditionē esse factā in corpe ⁊ magnā ꝓfundationē caloris ⁊ febrē ethicā. Inter has v̄o tres resolōnes crinoydales sunt pessime. nā petaloydes sunt resolōnes quasi superficiales cū ipse hēant ad modū corticis tritici. vn̄ resoluuntur a calore se minime ꝓfundante: ⁊ attestantur supra primā spēm ethice. Resolōnes aūt furfuree hn̄t aliquā ꝓfunditatē: ⁊ silant̄ cortici tritici cui adheret aliqd de medulla ipsi⁹ tritici ⁊ resoluūtur a calore febrili aliquātulū se ꝓfundante ⁊ attestant̄ sup scdā spēm ethice. ⁊ iō furfurees sunt peiores petaloydib⁹. Sꝫ crinoydales hn̄t multā ꝓfunditatē cū ipse assilent̄ tertie pti tritici diuisi in tres ptes: ⁊ resoluunt̄ a calore febrili multū se ꝓfundante in carne ⁊ resoluente ab ea ptes magnas ⁊ ꝓfundas: ⁊ iō attestant̄ tertie spēi ethice. Et assilauit Theophilus petaloydes linee surfuraceas superficiei, ⁊ crinoydes corpori. nō q̄ nō sint omnes tres corpora: sed q̄ sicut supficies ꝯtinet lineā ⁊ nō eꝯ⁹ ita furfuree ꝯtinēt petaloydes ⁊ nō eꝯ⁹. Et sicut corpus cōtinet lineā ⁊ superficiē ⁊ non eꝯ⁹. ita crinoydes cōtinent petaloydes ⁊ furfureas ⁊ nō eꝯ⁹. Et dixit. crinoydales alie sunt albe ⁊ significāt resolōnē mēbroꝝ solidorū. ⁊ alie sūt rubee ⁊ fiunt a sanguine adusto. Et dicūt quidā hic p sanguinē adustū intelligunt auctores sanguinē exiccatū per ꝯsumptionē liquidioris ptis eius: ⁊ nō sanguinē vere adustū: q̄ sanguis vere adustus efficitur niger. vnde essent crinoydes nigre sanguis autem exiccatus retinet colorē suū.

¶ De hypostasi carnosa. dixit Gal. sic. ⁊ scribit. 10. ꝯtinen. Q̄n in vrīa appent: sicut frustra carnis a renib⁹ fit eductio ei⁹. Et. A. dixit. carnosa plm̄ est ex rene. q̄nq̄ tn̄ ipsa nō est ex rene: sed ex liquefactiōe alioꝝ mēbroꝝ ⁊ p̄cipue epatis verūtn̄ que est ex rene est cū sanitate alioꝝ mēbroꝝ. ⁊ si est vrina matura signant sanitatē venaꝝ. nō eni ꝓhibet egritudo renū neq̄ etiam multo magis alioꝝ mēbroꝝ mingendi vrine maturitatē: q̄ ipsa supra renes existit. Et q̄ est ex rene vere est carnosa: ⁊ eius vere rubea. s. d̄clinās ad citrinitatē. Et que est ex epate declinat ad fuscedinē. Que v̄o est ex mēbris radicalib⁹ est alba: ⁊ que est ex rene nō est cū tanta debilitate virtutis. Et hypostasis qdē carnosa pōt cōprehēdi visu: tactu etiā cū in inter digitos cōfricat̄. ¶ Dixit Aui. 2^a^ quarti. Sedimē qd̄ est s̄m similitudinē frusti carnis in febribus acutis sine significationib⁹ digestionis significat ꝙ est ex rasura mēbroꝝ ⁊ nō est ex renib⁹. Et q̄n est illic digestio ⁊ nō est febris saltē acuta liquefaciēs significat qd̄ scis de dispōne renū. Dicūt qdā. ꝙ egritudines renū: ⁊ etiā aliorū mēbroꝝ mingendi per se nō ꝓhibēt maturationē vrine: q̄ maturatio vrine fit in epate ⁊ venis: ⁊ sic supra eos ⁊ anteq̄ ad renes veniat: per accn̄s tn̄ possunt eā prohibere: vt q̄n in renib⁹ esset egritudo tam magna ꝙ epar ⁊ vene cōpaterent̄ eis: ꝑ quoꝝ cōpassionē debilitarent̄ a digerendo vrinā. Et dicunt. Istud per accidēs pōt reduci ad per se. p̄nt etiā renes ⁊ alia mēbra mingendi per accidēs ꝓhibere digestionē in vrina. s. apparere: vt q̄n p̄pter ipsam misceretur aliqua res vrine que q̄uis vrina rōne humoꝝ debēnt descendere in ipsa fit digesta: ratiōe illius rei pmixte vrine nō apparebit in ea digestio. Sunt aūt qui dicūt ꝙ egritudo renū cōparata egritudini epatis ⁊ venaꝝ que semp ꝓhibent digōnē vrine ipsa nō semp ꝓhibet eā: licet aliq̄n prohibeat.

De hypostasi carnosa.

¶ De hypostasi adipina seu vnctuosa. Illa d̄r vrina pinguis in qua quedā vnctuosa sub̄a emittitur: ⁊ ista sub̄a s̄m ipsi⁹ quātitatē maiorē vel minorē vrinā magis vel minus vnctuosam reddit: cui⁹ maior vel minor s̄m p̄cessum actione caloris liquefaciētis fit. in p̄n⁹. n. parua est quātitas ei⁹ in augmēto maior ⁊ in statu maxima existit. ¶ Dicūt in p̄n⁹ vrina in colore apparet oleagena. i. olei colorē habēs significās p̄n^m^ liquefactionis. In augmēto v̄o apparet vt oleū nō solū in colore: sꝫ etiā in sub̄a: tn̄ perfecte: hꝫ. n. in se magnā pinguedinis cū aquositate permixtionē vbi in prima spē nō est pinguedo cū aquositate permixta ⁊ signat aug^m^ liquefactionis. In statu v̄o est in colore ⁊ sub̄a perfecte vt oleū p̄pter perfectā pmixtionē olei cū aquositate ⁊ signat vltimatū statū liquefactionis. Dixit Theophilus. que in p̄n⁹ liquefactiōis apparet colorē olei hꝫ: q̄ vero in augmēto subām hꝫ olei: ⁊ que in statu oleagena est in sub̄a ⁊ colore. ¶ Dixit Gal. sup. 2⁹. epidimia. ⁊ scribit̄ a Rabi in particula. 15^a^. sic. vrina pinguis cū colore equali de genere colere signat ꝙ calor febrilis liquefacit pinguedinē ⁊ cū colore ⁊ sub̄a similib⁹ colori ⁊ sube olei signat calorē febrilē febrilē liq̄facientē carnē fortiorē esse calore dissoluēte pinguedinē. ¶ Dixit Aui. ꝙ hypostasis adipina semp liquefactionē adipis aut pinguedinis: aut etiā carnis signat. Et

De hypostasi adipina siue vnctuosa.

deterior

deterior est illa que colori auri sillatur. ℂ Et ipsa quidē ve-
nit aut a renib9 aut a toto que sunt duo pncipia eius. Et di-
stinguit̃ inter ea ex paucitate ⁊ multitudine eius ⁊ ex cōmi
xtiōe ⁊ sepatiōe ipsius: qn̄ cū est multa ⁊ sepata extimat̃ q
fit ex parte renū ꝓpter liquefactionē sui adipis. Et si min9
⁊ magis cōmixta extimat̃ q fit ex loco magis remoto. Et
cū in vrina frustū granati grano simile visum fuerit erit ex
adipe renū. Cū.n. adeps renū fit multus cū liquefit descen
dit cū vrina ad vesicā: ⁊ in ea cā paucitatis caliditatis vesi-
ce coagulat̃ ad modū grani granatoꝝ cū est exiccatum: ⁊
extra sic in vrina ad modū frusti emittit̃. Et qdē de cōmix-
tione ⁊ sepatione eius cū aquositate dicēdū est: silr ei qd di-
cetur in sequēti distinctione: de cōmixtione ⁊ separatione
pinguedinis cū egestiōe. ℂ Dicūt. veniēs a renib9 siue lum
bis distinguitur a veniēte ab alijs mēbris ⁊ a toto: q2 ve-
niens a lumbis ilico cū vrina micta fuerit in supficie appet
ꝓpterea q veniēs a ꝓpinquo cū vrina nō miscet̃ vel paruz
miscet̃: ⁊ ideo statim ab eo sepatur: que vero venit a toto ve
nit a longinquo ⁊ multū cū vrina miscet̃ vn̄ tarde ab ea se-
parat̃: ⁊ iō nō statim post mictū apparet. Cuz pinguedine
supueniente a toto vrina est incēsa pp caliditatē febrilem.
In veniēte aūt a lumbis vrina nō incendit̃ nisi fortaisse ca-
liditas epatis ei societ̃: ⁊ in veniēte a lumbis pinguedo ap-
paret multa: que vero a toto venit: q2 a vijs vrine est remo
ta ps eius in itinere deuitet̃ ⁊ coaceruat̃: ⁊ q2 etiā est cū ca-
lore febrili cōsumptio est pauca. Dicunt q cā quare resolō-
nes siue gutte pinguedinis resolute a renib9 tm̄ sunt maio
res ⁊ dissolute a pinguedine totius sunt minores: est quia
pinguedo resoluta a toto trāsit p multas ptes anteq̄ egre-
diat̃ in vrina ⁊ in transitu eius lōgo multe ei9 ptes minuū-
tur: ac etiā q2 resolō facta a calō febrili de pinguedine toti9
fit paulatine ⁊ tarde: neq3 etiā tota q̄ a pinguedine totius
dissoluit̃ vrine admiscet̃: s3 solū illa q̄ est in vijs. Et insuper
q2 calor dissoluēs pinguedinē toti9 magnā eius ptē cōsu-
mit: q̄re parua ei9 q̄titas cū vrina miscet̃. Que aūt pingue
do resoluit̃ a renib9 ⁊ a lūbis nō multū minuit̃ in suo trā-
situ ad vrinā cū puū interfit spatiū: pinguedo ēt renū repē-
tine resoluit̃ a calō in eis existe: vn̄ parū ei9 cōsumit̃ a calo
re ipsam dissoluēte: maxie cū citū hēat trāsitū ad vrinā: q̄re
magne sunt resolōnes pinguedinis in vrina veniētes a re-
nib9 ⁊ lūbis. ℂ Dūt. q pinguedo veniēs in vrina cū febre
signat dissolōnē totius corpis ⁊ est familiaris ethice febri.
Et tūc aut est in supficie diuiuncta in guttas diffusa: ⁊ ista
signat primā spēm ethice sc. aut est diffusa p totū: ⁊ est tūc
subtiliata ⁊ trāslucēs: q̄ si effundat̃ sup petrā raucē sonat:
⁊ signat tertiā spēm ethice. Si vero euenit dicta hypostasis
sine febre dissolutionē pinguedinis renū signat: ⁊ est magis
grossa q̄3 qn̄ est cū febre. ℂ Dixit scdo pronosticoꝝ. grassi-
ties vt aranee tela supnatās vrine vituperanda est: signat
enim liquatū egrū. ⁊ Gal. dixit in 2° q euentus grassitiei
sup vrinā quā mingit ille cuius liqfit corpus est in q̄ Ipo.
suū apposuit sermonē: ⁊ est silis euētui supius qn̄ infrida-
tur. ℂ Dicūt. pmus ordo vrine in ethica febre est q appa-
ret in superficie vrine quasi ros vaporosus: ⁊ hoc est propt
caliditatē adhuc pauꝝ pinguedinis dissoluentē. Et ordo se-
cūdus est qn̄ supnatat in vrina q̄si oleū ⁊ hoc erit qn̄ pars
magna pinguedinis dissoluit̃. Et ordo terti9 est qn̄ appare
bit in vrina hypostasis orobina que est sicut frusta carnis: ⁊
q2 caro nō dissoluit̃ velociter. sed qn̄ in prolixitate tēporis
caliditas eget dissoluet̃ de carne in laterib9 eius ⁊ fiet ro-
tunda ⁊ apparet in fundo vrine: sicut orobū. ℂ Dix̃ Ras.
20° ꝯtiñ. vrina silis oleo in febre acuta signat pnixtionē ⁊
mortē: q violētia febris cōsumpsit hūiditatē ⁊ incepit cō
sumere pinguedinē: ⁊ i hac dispōe erit cerebrū valde siccū.
ℂ Dixit Aui. 2° 4°. Sedimē cū est olea genū est malū val-
de: ⁊ oino oleagenū purū est malū ⁊ est illud qd facit te vi-
dere colorē olei cū citrinitate ⁊ viriditate. Sed qn̄ oleage-
nū est accidēs post vrinā nigrā tūc est significatio bona fm
q testatur de eo Ruffus sapiens. Et dixit. deterius oleage-
nū est illud qd accidit in pn° egritudinis. ℂ Dixit Ras. 20.
cōtinētis. q Ipo. dixit. Quibuscūq3 vrina vnctuosa appa-
ret his i renib9 morb9 calidus significat̃. Et ait Ras. dico
vnctuositas in vrina dclarat corporis pinguedinē dissolui:
⁊ qn̄ est multa ⁊ sil̃ cōiuncta declarat renū pinguedinē edu
ci: q2 cū pinguedo renū dissoluit̃ subito cū vrina egreditur
⁊ nō paulatim: ⁊ pinguedo corporis circuit in pmis locuz
in quo dissoluit̃: deinde ad loca ꝓpinqua successiue diffun-
dit̃ vsq3quo ad mēbra vrine pueniat vnde egrediat̃. ℂ Et
ait Ras. eodē. 20. dico inueni in lib° pulsus q hypostasis
seu nebula pendēs similis tele aranee seu reti est pessima.
ℂ Dixit Ipo. 7° affo. Quibuscūq3 pinguis ⁊ globosa hy-
postasis fuerit nefreticam significat ⁊ acutā egritudinem
fore idest significat egritudinem renium acutam idest bre-
uem: q2 signat malā cōplōnē vehemēter calam cū mā. ca-
liditas eni soluit pinguedinē renū. Et vnctuositas illa cuz
veniat a vijs ꝓpinquis nō multū aquositati admiscet̃: sed
cito separat̃ ab ea ⁊ glomerat̃ in fundo. Ut aūt dixit Gal.
in cōmēto globosum pōt sumi pro glomerato ⁊ coaduna-
to in ptib9: sicut di globus filū a mulierib9 glomeratū. Et
vt sic hypostasis globosa est illa que iuncta est in partibus
⁊ subito sil̃ post mictū iuncta ac si glomerata fuerit vna ps
supra alterā descēdit. Et pōt sumi pro globo cito facto: vt
pars sequat̃ cito ptē. Et vtroq3 mō verificat̃ affoꝛism9: sc3 dū-
mō talis hypostasis pseueret. Dicūt qdā q fm predictā ex
positionē pars vrinalis globosa ad vrine fundū descēdit ⁊
pinguedo ei supnatat: ita q alia est mā: que descēdit ab ea
que supernatat. Alij vero dicūt. hypostasis pinguis. i. vn-
ctuosa ⁊ globosa. i. ipsa vnctuositas que supernatat. s. iun-
cta in partib9 nō separata talis est que se indicat descēdere
a partibus ꝓpinquis: ⁊ ideo nō signat ethica3: sicut signat
illa que est veniēs a partibus remotis que nō est globosa:
sed multū in suis partibus separata ꝓpter loci distātiam.
ℂ De hypostasi saniosa dix̃ Aui. Saniosa signat vlcus qd
apertū fuit. s. in loco aliquo in quo sanies fluēs pōt ad vias
vrine dscēdere. pōt aūt sanies in vrina venire a mēbris min
gendi vesica poris vritidis renibus ⁊ collo vesice ⁊ vga. Et
pōt venire a mēbris que sunt supra epar: pcipue tm̄ venit a
mēbris mingendi: ⁊ maxime ab eis venit: quādo in vrina
vltra saniē fuerit sedimē laudabile: q2 vt supra patuit: vlc9
renū: neq3 alioꝝ mēbroꝝ mingendi nō ꝓhibet digōnē vri-
ne. De eo sedimine laudabili. Dicūt qdā. q pōt in vrina ap
parere distinctum a sanie: q2 aliqñ apparebit in diuersis ho
ris qn̄ sanies nō descēdit cū vrina: s3 qn̄ sanies descēderet
non appareret. Et quidam dicunt. possibile fore q simul
appareāt in eadē vrina: s3 in diuersis partibus vrine: vt sa-
nies inferius ⁊ sedimē superi9: vel etiā aliqñ ecōuerso. Di-
stinguit̃ aūt locus a quo sanies descēdit in vrina per dolo-
rē ⁊ grauitatē in loco sensatā ante apparitionē saniei: ⁊ ēt
cū apparet ⁊ per lesionē operationū mēbri a quo descēdit.
Et sanies quidē vi cōuenire cuz sedimine laudabili: maxie
in colore: ⁊ vi etiā cōuenire cū hūore grosso crudo de quo
dicetur in colore ⁊ loco. Et distinguitur iter ea qn̄ sedimē
laudabile ad motū partiū vrine diuidit̃ ad minimas ptes
⁊ spargit̃ occupando totū corpus vrine. humor vō dictus
crudus nō diuidit̃: sed totus simul ad motū vrine circuit p
corpus vrine. de quo dixit Rabi. in 2° ptic. suĉte. Gal. i pn°
expōnis libri ciboꝝ. Chim9 grossus queadmodū est ille q
apparet in vrina febricitātis ex multa indigōne: ⁊ q descē-
dit in vrina alicui9 sani multū laborātis ⁊ comedentis ci-
baria dura difficilis digōnis assimilat̃ saniei: s3 est inter eos
diā: q2 ille humor grossus non fetet nec est viscosus. s. vi-
scositate multa: sicut est viscositas saniei: s3 est similis saniei
in sba ⁊ colore. Sanies quoq3 ⁊ si ad motū vrine diuidat̃
diuiditur ad partes minimas: sed grossa ⁊ sēp dimittit

De hypo stasi sanio sa.

grossidē in fundo vrine. ¶ Dixit Ras. 10. conti. Dico dedi cuidā aquā casei ad bibēdū ꝛ quadā die ostēdit mihi vrinā suā ꝛ erat tota sicut saníes. Et dixit. vrina in qua est sanies cū febre calida ꝛ cū horripilatiōe ꝛ debilitate ꝛ visus tenebrositate sudore in capite ꝛ suis partib⁹ signat spasmū: qꝛ sanies fluit ꝓpter dubellatim in interioribus corporis aut euenit ruptura absqꝫ qete ex qua euenit visus obscuritas ꝓpter vaporē resolutū ex ea petentē cerebrū: ꝛ ex hoc erit futurus spasmus leso cerebro. ¶ Et dixit Ras. qñ vrina est eruginosa in febrib⁹ adurētibus signat tetanū aut stranguriā. Et qñ vrina est coloris putredinis in febre adurēte ꝛ se briēti aduenit sincopis cū sudore multo tetanū expectabis. ¶ Et dixit auctoritate Jpo. 2° ꝓnosticoꝝ. virtus hypostasis albe sicut sanies est media inter humores nāles ꝛ nō nāles. Et ait Ras. dico vult p humores naturales eos q mutantur naliter. sicut lac ꝛ sperma: ꝛ per nō nāles: sicut erugo fetida ꝛ putrefacta. Et dixit Jpo. ibidē. dispositio hypostasis albe in vrina est sicut sanies bona ꝛ hec est mediocris inter humores generatos nāles cū nāli mutatione: sic lac ꝛ sperma ꝛ humores innāles mutatos in supfluitates ꝛ deficit nā in eis ad mutādum ipsos in saniē. ¶ De hypostasi chimosa siue humorosa ꝛ ꝑ de sanguinea. sanguis in vrina aliqñ euenit a vesica ꝛ tunc est trumbosus globosus grauis odoris ꝛ in fundo vrine residens est globosus: qꝛ a mēbro frigido ꝓuenit cui⁹ frigiditate ingrossaꝉ ꝛ cōgelatur: ꝛ maxime cū vt sepius teneaꝉ in ꝯcauitate vesice spatio tēporis lōgo in quo spatio corrūpitur: vñ grauis fit odor illi. Et in emissione sanguinis in his locis sentiꝉ punctio circa pectinē ꝛ pitoneon ꝛ virge extremitatē: aliquādo cōtingit ꝙ per amplius tēpus in vesica moraꝉ: ꝛ tūc magis induratur ꝛ igrossaꝉ: ꝛ i modū sanguisuge egrediꝉ. Aut sanguis egrediꝉ a renib⁹: ꝛ est purus ꝛ nō trūbosus ꝛ in loco renū pūctura ꝛ dolor sentiꝉ. Aut venit ab epate ꝛ est purus sincerus ꝛ vrine perfecte admixtus ꝛ in dextro hypocundrio dolor ꝛ grauitas sentiꝉ. Aut venit ex ruptura vene chilis: ꝛ tunc est sincerus ꝛ purus: ꝛ in 7° spondili cōputando ab inferiori dolor sentiꝉ vehemēs. ¶ Dixit Ras, 20. cōti. Qui mingūt sanguinē absqꝫ causa ꝓcedēte crepatura vene in renib⁹ signaꝉ. supple. aut. ē. renes. Et dix. Jmpossibile est ꝙ a crepatura vene in vesica veniat multus sanguis: quoniam vesica nō hꝫ venas magnas: ꝛ cū hoc eius vene sunt in ꝓfundo ipsi⁹ site: sed vene renū manifeste. Et dixit. Jmpossibile est multū sanguinē subito exire ab vlcere: sꝫ exit paulatim ꝛ successiue. Et dixit. mictus sanguinis cū vrina vt pluꝫ accidit ex lōgo cursu vel imoderato: vel saltu aut casu ꝛ percussione. ¶ Dixit Ras. 20. cōti. laborantes in cursu ꝛ qui tussim patiunꝉ vtplm mingunt sanguinē. ¶ Et dixit. vrina coloris puri sanguinis in febrib⁹ acutis mortē designat ꝓpinquā. hoc ꝓpter dñium sanguinis ꝛ eius acuitatē: ꝛ ob hoc est de necessitate ꝙ aut repleat capsulam cordis. ꝛ erit suffocatio: aut petat cerebrū ꝛ faciat defectū mot⁹ voluntarij ꝛ anhelit⁹: ꝛ tūc erit mors. ¶ Et Auic. dixit. 2ª quarti. Qui mingit sanguinē puruꝫ in acutis morbis moriꝉ: qꝛ signat vehementē repletionē sanguinis cū acuitate repletionis ꝛ ebullitionis: ꝛ timeꝉ hmōi prefocatio: que fit ex repletione ventriculoꝝ cordis si declinat ad cor aut apoplexia si declinat ad cerebrū. ¶ Dixit Jpo. 4° affo. qui trūbos ꝛ sanguinē spōte migūt his de renib⁹ ruptura vene signat. Et dixit ibidē. Si sanguinē mingit quis aut pus. i. sanguinē purulentū ad differētiam sanguinis puri ꝛ squamas ꝛ odor vrine sit grauis alterationeꝫ vesice signat. Et dixit. si sanguinē mingat ꝛ trūbos ꝛ stranguriā habeat ꝛ dolor incidit in pectine ꝛ sub vētre ꝛ pitereon circa vesicā dolorē. i. morbū causa doloris significat. ¶ Et Ras. 20. ꝯtinētis. dix. qui mingunt sanguinē frequēter cū stranguria ꝛ sentiunt dolorē in inferioribus ꝛ pectine circa vesicā egritudinē fore signat. Et si mingit sanguinē ꝛ saniē ꝛ cortices cū graui odore. vlcus in vesica signatur. sanguis enim ꝛ putredo in vrina cōiter sup oīa instrumēta vrine signat. Et horribilis odor in vrina ꝓpe sup vesica signat ꝛ magis ꝓprie cortices. ¶ Et dixit Ras. ibidē. Urina in qua apparent frusta sanguinis coagulati in febre acuta lingua existēte impatienter cala ꝛ aspa ꝛ coloris viridis eris: ꝛ cū hoc color vrine ē niger est mala. qꝛ signat morbū esse in vltimo acuitatis: ꝛ ꝙ sanguis sua acuitate rupit venas ꝛ exiuit eas ꝛ cōgelatus exiuit cū vrina. ¶ Et Aui. dixit. 2ª qrti. Urina in qua sunt frusta sanguinis cōgelati in febre acuta: qñ cū ea est exiccatio lingue est signū malū: ꝛ si fuerit niger cū hoc est deterius: qꝛ nō currit sanguis in vrinā in febre acuta nisi ꝓpter vehemētiā acuitatis ei⁹ qua disrūpit vasa sanguinis. s. venas: ꝛ ei⁹ coagulatio est pp vehemētiā acuitatis ei⁹. ¶ Jn vrina nigra si qñ sanguis subsederit niger ꝛ fuerit in muliere signat mēstruū fluere. Uñ ait Egi. Si niger ad fundū residēs se deprimit hūor: matrix purgaꝉ ꝛc̄. Jn viro autem monstrat vlcera renū aut emūctorioꝝ vel apertionē orificiorū venarū. ¶ De hypostasi colerica. dix Jpo. 7° affo. Quibuscūqꝫ colerice hypostases fiunt. i. citrine vel rubee clare. superius vero tenues. i. in superiori parte ipsius hypostasis vel ipsi⁹ vrine fuerit subtilitas: acutā egritudinē signat idest breuē ꝛ cite terminatiōis. Dicūt. posse inueniri vrinā in sba tenuē aquosam in q̄ erit hypostasis colica pp aliquā māam colicā paucā ꝯtētā in vijs vrine q̄ expelliꝉ cū vrina ꝛ nō ꝯmisceꝉ ei: sꝫ tota descēdit in modū hypostasis. h̄ tñ raro ꝯtingit: qꝛ vtplm sba colere ꝯmisceꝉ cū sba vrine. Jō dix Gal. in ꝯ°. se nūqꝫ vidisse talē vrinā. Et dicunt. pōt appere in pn° morbi vrina subtilis aquosa ꝛ in ꝓcessu dscēdit hypostasis colica nā digerēte eā. ¶ De hypostasi flātica dixit Aui. q̄ de ea est mucillaginosa signat humorē spissuꝫ grossum aut qd̄ est in corpe multus: aut qd̄ est ex instris vrine egrediēs aut apertionem vene sciatice. i. eius que est in talo ex parte sinistri cruris aut eius que in ancha siue scia aut dolorū iuncturarū solutionē. Multotiens. n. nā euācuat māam flāticā a iūcturis ꝛ scia p vrinā. cꝫuis via sit nobis occulta ꝛ cognosciꝉ per alleuiationē q̄ post ipsam sequitur. Et dixit Aui. multotiēs istud flā subtiliaꝉ ꝛ descēdit in vrinā: ꝛ appet hypostasis laudabilis: ꝛ maxime in colore. licet nō in alijs ꝯditiōibus siue dispōnibus. Et cū hoc apparēt in egritudinib⁹ acutis. Dixit Aui. nō cōfidas cū appet qñ nōdū est maturatiōis hora. cū appet in pn°: vl' in pn° augmēti. qñ nōdū potuit nā febris digerē: tūc. n. est flā subtiliatuꝫ: ꝛ nō ē̄ra hypostasis laudabilis: q̄re dñt. caueat tibi medicus ab h̄ errore. Et cū viderit hāc hypostasim nō ꝓrumpat iudicando de salute: neqꝫ ēt ꝯfidat. Dixit Auic. cū non fuerint pn̄tes alie signiones ꝛ ꝯditiōes laudabiles hypostasis inter q̄s maxie discerniꝉ p cōpactionē ꝛ tenacitatē illi⁹ flātis. ¶ Et subdit Aui. ꝙ aliqñ hypostasis mucillaginosa signat vehemētē cōplonis renū frigiditatē. ¶ Dixit Rabi in 15ª ꝑtic. auctē Gal. sup. 2° ꝓnosticoꝝ. ꝙ sedimen albū in vrina residēs mediuꝫ est inter saniē ꝛ humores nāles ꝛ est res cibo q̄ opōnem nāe refugit apud cōuersionē istī in sanguinē: ꝛ nō alteraꝉ ab ea nec fit sanguis nec sanies: ꝛ eui⁹. s. saniei cā efficiēs est ꝓxima dispōni extra nām. Et ait moyses. hoc vꝫ mihi ꝛ cōprehēdiꝉ a cōmēsuratione ꝙ illud qd̄ nō pōt nā ꝯuertere ex cibo in sanguinē in epate ꝛ ille egressus humor q apparet in aliqb⁹ vrinis: ꝛ illud qd̄ nō pōt cōuertere ex sanguine deueniēte in mēbra in cibū eoꝝ est illud qd̄ descendit ꝛ appet in vrinis egrotorū ꝛ quorundā sanoꝝ. hypostasis aūt sic ꝑtisane colate grosse signat gulositatē ꝛ replonē. ¶ Dixit Ras. 20. ꝯti. hypostasis grossa albe turbida eueniēs in vrina signat debilitatē stō. ꝛ intestinoꝝ ꝛ malā digēnē. Et accidit aliqñ ex esu lactis ꝛ casei. Et qñ cū ea nō apparēt signa debilitatis stomaci tu debes ꝓnosticari de hoc. Et dixit. dr̄ia inter hypostasim saniosam ꝛ mucillaginosam est: qꝛ saniosam ꝓcedūt vlcera ꝛ est fetida ꝛ ...

De hypostasi sanguinea.

De hypostasi colerica.

De hypostasi flātica.

mucillaginosa est nullius odoris supra prunas effusa. Et
est et ofiaꝛ: qꝛ saniosa e cū febre ⁊ ꝑcedunt ipsam signiones
spatis ⁊ eius ptes faciles sunt ad ꝯiungēdū ⁊ separandū
⁊ qdā ex ea ē q cum aquositate vꝛine vehemēter ꝯmiscet̄ ⁊
qdā est que ab ea separat̄. Sꝫ cruda est turbida ⁊ spissa ⁊
non facile ꝯiungit̄ nec facile separat̄. ¶ Dicunt ꝙ si hūoꝛ
effusus in vꝛina cū ipsa ꝯmouet̄: resoluit̄ in atomosas par
tes: ⁊ resolōnes tūc si occupat supioꝛē regionē vꝛine signat
vitiū spūaliū aut ꝯplonē malā diafragmatis: ⁊ si occupat
mediam regionē signat vitium epatis stōi ⁊ intestinoꝝ: ⁊ si
occupat regionē infimā significat vitiū lumboꝝ renū ⁊ ve
sice: vt nefresim strangurā: aut et tenasmonē ⁊ ilеos. ¶ Et
vꝛina quidē in qua plurima mucillaginosa hypostasis ap
paret cū est exuberans qn̄ est in fine podagre ⁊ doloꝝ iun
cturaꝝ signat bonū. ¶ De hypostasi capillari. Capillus
siue pilus in vꝛina qn̄ egredit̄. dixit Auic. est ꝑpea ꝙ hūoꝛ
occultus ꝯsolidat̄ ex caloꝛe in ipsum agente. Dixit.n. Ga.
vt scribit̄.20.ꝯti. vidi aliquos vꝛinantes pilos longitudis
medij brachij. Et cā eius caliditas agens in hūoꝛē grossū.
Et dixit Rabi.14 ꝑticula auctē Ga.6° de interioꝛibus.
¶ Quodā corpoꝝ exeuntiū in vꝛina filum capillis surgēs
qnq; longū palmo vno gn̄at̄ ex hūoꝛe grosso viscoso cale
facto ⁊ exiccato in venis: quēadmodū fiunt vene dicte ciui
les generate in tibijs quoꝝdā boium terraꝝ theome: qꝛ
sba est de gn̄e sbe nerui ⁊ est forma eaꝝ silis forme lūbrico
rū generatoꝝ in ventre: ⁊ coloꝛ eaꝝ est silis coloꝛi illoꝝ. Et
iō dixit Ras.20.ꝯti pili egrediunt̄ eis in vꝛia q vtunt̄ gros
so regimine ⁊ curant̄ cū subtiliatiuis. ¶ Pili.i. capilli qui
eueniūt in vꝛina sunt qdā resolōnes lōge ⁊ graciles in mo
dum piloꝝ: pcedunt aut ex dissolōne renū: aut ex humoꝛi
bus exiccatis. Et distinguit̄ inter eos. nā si qn̄ tales resolo
nes digitis ꝯfricant̄ quasi soliditas qdā carnea reperitur
de sba renū esse ꝑtendit̄ ex acuitate caloꝛis sbaꝫ renū resol
uentis. ⁊ sunt cū doloꝛe renū ⁊ lūboꝝ sine febꝛe: ⁊ tales in
diabetica passione apparent. Dixit Hippo. Quib⁹ m.ī car
nea: vt pili in vꝛina exeunt pingui vꝛia his a renibus egre
diunt̄. Si vero tales pili confricati digitis cedunt pressio
ni ⁊ statim euanescunt neq; aliqua subsit soliditas de hūo
ribus siccitate inspissatis esse signatur: ⁊ s̄m plm̄ sunt cum
febꝛe. ¶ De hypostasi filosa. Qn̄ exeunt cū vꝛina qdā reso
lutiones spmatice in modū filoꝝ ꝑmixtoꝝ: q vt plm̄ v̄sus
fundū vꝛine tendunt de quibus dixit Aui.2° pmi. vꝛina in
q vir̄ quasi fila adinuicē mixta signat ꝙ fuit micta postq̄
coytus fuit expletus. Expleto enim coytu remanēt aliqn̄
in canalibus virge fila qdā: que postea cū vꝛina emittunt̄
ad modū filoꝝ que aliqualiter sunt grossa. Signant et pol
lutionē ꝑcessisse: aut abundantiā spmatis in vasis q sunt
post testiculos: qđ aliqn̄ p seipsum decidit in virgā: ⁊ cum
vꝛina emittit̄. Et dn̄t. qdā. si frequenter eueniunt in vꝛina
signat gomoꝛreā. Et qnq; dicunt eueniunt ꝑꝑ debilitatem
ꝯtentiue vasoꝝ spmatis aut ipsoꝝ lubricitatē ⁊ mollifica
tionē. Et si euenerint cū febꝛe diuturnā eā esse significant.
¶ De hypostasi sanguisucali. dixit Aui. ꝙ si hꝫ fuerit vehe
menter aquositati mixta epatis signat debilitatē: ⁊ si min⁹
hac mixta fuerit vulnus signat in canalibus vꝛine ⁊ solu
nē ꝯtinuitatis in ipsis: ⁊ si fuerit sepata plm̄ eius erit in ve
sica ⁊ v̄ga. Dicunt qdā. ꝙ ista hypostasis in coloꝛe in sub
tilitate i mollitie ⁊ extensione silat̄ sanguisucis. hꝫ.n. co
loꝛē opaci sanguinis ⁊ est aliqualr̄ oblonga extensibilis.
Ego aūt vidi in petro chelini emitti cū doloꝛe intensissimo
in vꝛina hypostases aliqn̄ ad longitudinē digiti: aliqn̄ sicut
sanguisuca corrugata: aliqn̄ sicut extensa ⁊ aliqn̄ in modū
ranuncularū nodū distinctaꝝ in formā ranaꝝ: q erant qsi
hn̄tes tunicā pāniculosā ⁊ extensibilē. a qbus si disrūpeban
tur fluebat modicū sanguinis aquosi: ⁊ mortuus est inde ꝑ
doloꝛe resolutus. ¶ Dixit Ras.20.ꝯti. Qn̄ in vꝛina appet
sanguis niger silis sanguisuce ⁊ patiēs est spleneticus. erit
dissolō splenis. Et Aui. dixit. si in vꝛina fuerit: sicut sangui
suce rubee infirmo splenē hn̄te. s. induratū resoluit̄ splē ei⁹
.s. sanguine grosso a splene ad vꝛinā ꝑueniēte. ¶ De hypo
stasi atomosa. atomi sunt resolōnes albe pue rotunde: que
a mēbꝛis spmaticis albis decidunt̄ q eueniētes in vꝛinis vi
roꝝ arteticā siue guttā signant. si v̄o fuerint in medio eius
medioꝝ signat guttā. s. eoꝝ q sūt a genitalib⁹ mēbꝛis vsq;
ad dyafragma: ⁊ si fuerint in superioꝛi ei⁹ supioꝝ gutta si
gn̄at: ⁊ si fuerint in oib⁹ ptibus vꝛine oīuꝫ mēbꝛoꝝ guttas
signant. Si v̄o in vꝛia mulieris euenerit: ꝑt silr̄ in ea signa
re guttā. in muliere tn̄ pōt aliqn̄ signare ꝯceptionē. Dicunt
qdā. ꝙ ꝑdicte resolōnes in vꝛia mulieris residētes pigues
⁊ in fundo in modū loture amidi: ⁊ post modicū tp̄s ꝯglo
bant̄ signat mulierē ꝯcepisse: max̄ si albe sunt vel liuide cla
re: q si ad rubedinē declināt masculi signant ꝯceptionē. Et
differunt a signantibus in muliere guttā: qꝛ iste sunt latio
res ⁊ grossioꝛes: ille v̄o sunt magis rotunde ⁊ pue. ¶ Dix̄
Ras.10.ꝯti. qn̄ in inferioꝛi pte vꝛine appareat aliqđ nebu
losū aut obtusum aut fumosū signat̄ moꝛbi ꝑlixitas. Et
si tota vꝛina fumosa fuerit moꝛs ꝑpinq̄ seqt̄. ¶ Et Auic.
dixit.2° pmi. Quidā dixerūt ꝙ cū in inferioꝛi pte vꝛine fue
rit aliqđ qđ pulueri sit sile aut fumo ꝑlongabit̄ egri⁹: ⁊ si
in tota ꝑdurabit egritudine ꝑnosticat̄ maioꝛē aut flā cru
dū qđ a puro discernit̄ fetoꝛe. naꝫ talis vꝛina signat mām
grossaꝫ adustā: ⁊ maxie flā vstū. Qꝛ si vstio fuerit debilis ⁊
virtus foꝛtis egri⁹ ꝑlōgabit̄: ꝑpea ꝙ talis mā in breui tp̄e
rectificari nō pōt. Si v̄o vstio fuerit multa aut v̄tus debilis
eueniet moꝛs nā succūbēte ꝑꝑ magnā malitiā illius māe.
¶ De hypostasi arenosa. dixit Aui. arena sp signat lapidē
q ꝯsolidat̄ vel ꝯsolidando ꝑcedit vel qui resoluit̄. Et dixit
Ras.10.ꝯti. q sp mingit arenā non pōt in eius renibus la
pis gn̄ari: sꝫ si aliquis ꝯsueuit mingere arenā: q postea reti
net̄ expecta lapidē in eo gn̄ari. Dixit Aui. Que ex ea est ru
bea ē ex rene ⁊ q nō est rubea est ex vesica. Dix̄ Ras.20.ꝯt.
qn̄ lapis gn̄atur ex multis hūoꝛibus ⁊ crudis ⁊ acutis re
sidētia apparēs in vꝛina erit flaua aut silis arene aurificū.
Et si fuerit ex humoꝛe flātico erit cineritia. Dn̄t quidā. ꝙ si
mollis fuerit ⁊ rubea arena lapidē in renibus futurū esse
signat: ⁊ alba ⁊ dura lapidē in vesica: ⁊ si nigra in muliere
signat retētionē mēstruoꝝ: ⁊ si alba multum ⁊ dura signat
podagrā ⁊ māꝫ lapidarā. Et dicūt. Arenule rubee sepe ap
parēt in tertiana ⁊ decliues ad albedinē apparēt in arteti
ca passione ex induratiōe humoꝝ ⁊ decliues ad nigredinē
sepe apparent in quartana ⁊ ex multa supfluitate ⁊ multa
siccitate ꝯdensante illā: sicut recitauit Alexander de ptisi
co q expuit lapillū q ꝯdensatus erat in canalib⁹ pulmonis
ipsius. ¶ Scias ꝙ in vꝛina multotiēs eueniunt qdā reso
lutiones arenose in fine egritudinū: ⁊ maxie febꝛiū q sunt
valde ꝯmixte vꝛine raro petentes fundū: qꝛ a locis veniūt
distantib⁹: vt venis ex hūoꝛib⁹ adustis in eis. Et iō maxie
cōmiscent̄ vꝛine. Et qꝛ non sunt multū grauia: ⁊ qꝛ isequū
tur ebullitionē hūoꝝ in venis parieti vꝛinalis adherēt: ⁊
sunt rubee: aut decliues ad citrinitatē q qn̄ digitis ꝯfrican
tur inueniunt̄ in eis qsi res qdā arene subtilissime similes
signant humoꝝ adustionē ⁊ incinerationē. Et dicunt. Alij
qn̄ veniunt in vꝛina qdā arenosa circa superficiē vꝛine stan
tia denotantia lapidositatē splenis ⁊ iste tendunt ad nigre
dinē. nā que ab adustione humoꝝ veniunt magis rubent.
¶ De hypostasi cineritia. Dixit Aui. plm̄ qđ signat cineri
tia est flā aut pus cui ꝑꝑ longā moꝛā accidit coloꝛis muta
tio ⁊ sectio ꝑtiū: ⁊ qnq; accidit ꝑꝑ adustionē que flāti ac
cidit: supple. aut duri. Dicunt qdā. ꝙ si cinis fuerit in vꝛia
remissa signat emoꝛroydas aut opilōnes splenis aut reten
tionē menstruoꝝ: que sunt purpuree aut rubee. Iste resolo
nes sunt in modū pulueris in fundo vꝛine residentes: ⁊ de
qbus dicunt gn̄aliter ꝙ a sanguine melancolico sicco deci
dunt̄. Et qꝛ sunt terrestres graues fundū petunt: ⁊ vt plm̄

De hypostasi capillari.

De hypostasi filosa.

De hypostasi sanguisucali.

De hypostasi atomosa.

De hypostasi arenosa.

De hypostasi cineritia.

sunt cū vrina discolorata: ⁊ que ex eis sunt liuide vel nigre retentionē mēstruoꝝ in muliere signāt ⁊ significant cōdilomata ⁊ passiones splenis ⁊ emorroydas.

¶ De qualitate seu colore hypostasis ⁊ eius significatione quantitate ⁊ situ. Cap.xx.

De signis a colore sūptis. Crocea.

Significatio sumpta ex q̄litate hypostasis. dixit Aui. est signātio sumpta ex colore eius. ¶ Dixit Ras. 20. cōti. hypostasis crocea ignea multā caliditatē ⁊ violentiā colere signat. Dixit Auer. 4°. colli. Color citrinus hypostasis signat citrine colere dn̄iuꝫ qd̄ virtutē impedit digestiuā. Et ꝓpterea est signum malum. Et Aui. dixit. signat calorē fortē ⁊ egritudinem insidiosaꝫ .i. malitiosaꝫ colicā. ¶ Rubea vō hypostasis dixit Auer.

Rubea.

solū signat multā mām ⁊ pigritiā nāe que ipsaꝫ ꝓpter sui multitudinē ꝑmutare nō pōt: ⁊ ꝓpter hoc hec hypostasis longitudinē egritudinis significat: est tn̄ salubris nisi aliqd̄ maluꝫ apparuerit signū: qd̄ si apparuerit significat mortē longo tp̄e ꝓcedētē: quod est q: h̄ maluꝫ signū adiunctū significat q̄ mām̄e huius multitudo in fine virtuti dominabit ipsam vlterius ꝓsternendo: ⁊ si ipsi signū bonū copulabit ↄ̄riuꝫ significabit. Et dixit. malū qd̄ hec hypostasis signat non est nisi ex pte quātitatis: ⁊ ob hoc ꝑ maiori pte ē signū salutꝭ. ¶ Dixit Aui. q̄ est rubea signat dn̄iū sanguinis ⁊ fastidiū nō proprie sumēdo fastidiū large ꝑ repletione venarū: ad quā ēt aliqn̄ sequitur fastidiū ꝓprie sumptū. Et tunc qdeꝫ rubedo eius est cuꝫ quadā opacitate: si aūt est cū claritate signat dn̄ium sanguinis colerici. ¶ Et scias q̄ hypostasis rubea est melior q̄ꝫ subrubea: q: q̄uis subrubea sit magis propinqua albedini mālī: q̄ est in corporibus diafanis ꝓpter ꝑuitam lucis subintrantis: rubea tn̄ est magis ꝓpinqua albedini formali q̄ꝫ subrubea: q̄ fit in sanguine ꝑ bonā digōnem qua dealbat. subrubea. n. si oꝫ deuenire ad hanc albedinē oꝫ vt transeat ꝑ rubeā. ¶ Dixit Auer. color hypostasis niger in febribus acutis est vsticis signū: ⁊ ꝓpter hoc mortē demonstrat. Et dr̄ia est inter hanc hypostasiꝫ ⁊ hūorem

Nigra.

nigrū quē expellit nā per viā crisis: q: hec hypostasis ē in fundo vasis: sꝫ humor niger qn̄ est expulsus a nā est dispersus in vrīa. Dixit Aui. Nigra ex ea est signū malū signans adustionē aut mortificationē: q̄ tn̄ ex ea sanior est. i. minus mala est illa cuius hypostasis est nigra: sꝫ aquositas eius non est nigra: q: signat q̄ malitia nō est tanta q̄ potuerit denigrasse aquositatē: tn̄ pōt aliqn̄ esse bona. s. sicut dictuꝫ est de vrina nigra qn̄ per viā crisis euenerit. ¶ Et hypostasis viridis semita est ad nigraꝫ: q̄uis enim viriditas sit de

Viridis.

coloribus medijs: multuꝫ tn̄ ꝑticipat d̄ nigredie. Et pōt in hypostasi ↄsilr̄ induci nigredo ⁊ a calido ⁊ a frigido: vt supra patuit de vrina viridi: ⁊ est viriditas via transitus in nigredinē: ⁊ iō iudiciū hypostasis viridis est sicut iudiciū hypostasis nigre. ¶ Hypostasis vero albe. dixit. A. qdā q̄ est

Alba.

nālis: de qua supra dcm̄ est: ⁊ q̄dam est q̄ est mala sicut mucillaginosa saniosa ⁊ spumosa maturationi ↄ̄ria. dixit Ra. 20. cōti. Nefesis coloris est media inter albedinē ⁊ nigredinē: ⁊ eius signātio est sm̄ exigentiā sui coloris. Et dixit. hypostasis celestis coloris signat solū frigiditatē. Et dixit. hypostasis media inter nigrā ⁊ rubeā est media in bonitate ⁊ malitia: ⁊ cū hoc nō signat digōnē cōpletā neq̄ꝫ vltimitateꝫ malitie. Et dixit. oēs vrine virides declinantes ad colorem melongeane. s. liuidū sunt male. Et dixit. per q̄ resoluit. de his coloribus q pn̄t esse occulti non apparentes sensui. Dixit Theo. sedimen liuidū frigiditatē ⁊ mortificationē virtutis signat: ⁊ si liuida fuerit cū ea vrina. s. aquositas eius in sequenti die. nō sine pcl̄o erit. Dixit Auer. qn̄ hypostasis ē obscura friditate nāe signat extinctionē nālis calitatꝭ.

De signis sumptis a quātitate.

¶ De quātitate hypostasis. dixit Gale. ꝑ de crisi. In vrinis pueroꝝ oium nisi paucoꝝ raroꝝ ⁊ in vrinis vtentiū ocio ⁊ trāquillitate cōpletoꝝ ⁊ alioꝝ vtentiū multo cibo hypostasis plurima aggregat: ꝓpterea q̄ multiplicat in corporib⁹ oium ꝓdictoꝝ superfluitas cruda. In vtentibus qdē ocio ꝓpter quietē: ⁊ in vtentibus multitudine repletionis ꝓpter multaꝫ repletionē: ⁊ in pueris ꝓpter multitudinem comestionis. qm̄ ipsi appetunt ⁊ comedunt: ⁊ ꝓpterea ēt qm̄ opatio stōi cū sit vna nō pōt sufficere duabus operationibus alijs existibus in corporibus infantiū q̄ sunt aug^m ⁊ nutrimētū: q̄obreꝫ corpora ipsoꝝ attrahunt cibū ex stōis eorū an̄q̄ꝫ eoꝝ digōni tp̄s ↄfirmet: ⁊ ꝓpterea residet nec̄io in vrinis eorū qbus accidit febris ꝑ superfluitatē ocii ⁊ qetis ⁊ multitudinē cibi cū esse eoꝝ ↄuertit in salutē hypostasis plurima in vitio multitudinis. At vero dixit Gal. in vrinis eoꝝ qbus accidit febris ex minoratione cibi ⁊ labore est sm̄ ↄ̄riū hoꝝ: qm̄ color eorum est color ruffus tinctus. ⁊ est dn̄ium in eis manifestū colere ⁊ multotiēs ↄsumit egri⁹ eoꝝ p̄ter q̄ aliqd residat in vrinis ipsoꝝ: ⁊ sufficit vt videat in vrinis eorum nubes alba natās in summo aut pendens in medio postq̄ꝫ fuerit laudabilis. Et dixit in vrinis sanoꝝ ēt qn̄ cibus est paucus ⁊ labor plurimus est colera dn̄antior. Et ꝓpterea nō vituperauit Ipo. vrinā ruffam tinctaꝫ colericam nisi cū sit subtilis. Dixit. n. q̄ cū vrina ꝑmanet ruffa tincta colerica subtilis signat q̄ egri⁹ nondū est digestatus nec residet etiā in hac vrina aliqd: qm̄ nō est possꝭ cū vrina est vehementis subtilitatis ⁊ dimiseris eam tp̄e longo valde vt discernat ita vt resideat in ea de re q̄ est ipsa grossior ⁊ natet: qd̄ in ea est qd̄ est subtile: qm̄ hoc non accidit nisi vrine in qua parꝫ grossior est tn̄ ⁊ non in vrina q̄ est grossa cū eq̄litate: ⁊ est i ea hypostasis pauca ⁊ digesta. Ras. aūt. 20. cōti. hꝫ h̄ dcm̄ Ga. sic non quotienscūq̄ꝫ vrina mediocriter spissa cū parua hypostasi est sana ⁊ digesta. Et illud dico: qm̄ si hypostasis q̄ est in ea est granosa: sicut grana ↄfracti tritici: aut frustis pētalis silis: aut furfuri: aut est nigra: aut viridis: aut fusca aut plūbina: aut fetida: tunc oia ista cū h̄ q̄ nō est digesta signāt ꝑditionē. ¶ Dixit Ga. ꝑ^a ad Glau. vrinā cui non ē sedimen mingit ille cuius regimen ē in vltimo subtilitatis ⁊ ↄ⁹ cui⁹ regimē est grossuꝫ vrina hꝫ sedimen multū: ⁊ vrinā cuius sedimen est paucū mingit ille cui⁹ regimen est eq̄le. Et dixit. 1° pronosticoꝝ. sup v̄bo. vrina laudabilis est illa ⁊c̄. Or vrina in q̄ nō est sedimen est illa cui⁹ esse est in vltimo subtilitatis. ¶ Dixit Ras. 20. cōti. hypostasis multa fit in corporibus repletis malis: aut multis hūoribus vtentibus cibo ⁊ qete multa ⁊ ↄ⁹. in macilētis ⁊ vtentibus exercitio multo ⁊ abstinentia ⁊ in mediocribus mediocriter. ¶ Dixit. A. hypostasis signō in q̄ꝫtitate sui in magnitudine ⁊ puitate est sꝫ q̄ ipse dixit. de hypostasi mucillaginosa ⁊ dixit: sumit ēt ex sui multitudie ⁊ paucitate. s. ex sui multa ⁊ frequenti appetitiua vel pauca ⁊ rara: vt sic loquat de q̄ꝫtitate ei⁹ ↄtinua ⁊ discreta. Dicunt qdā. cū multitudo ⁊ paucitas hypostasis ↄsiderat sm̄ tres dimēsiones. vt illa sit multa q̄ est lōga lata ⁊ ꝓfunda: ⁊ ↄ⁹ pauca. ¶ Dix. G. vbi. s. q̄ sedimē in egritudinib⁹ factis a colera nō est oino: aut est parū valde: ⁊ sufficit in egritudinib⁹ istis: vt sit i vrina nebula pēdēs. ¶ Dixit Ras. 20. cōti. q̄ Ipo. dixit. i affo. in hyeme vrina augmētat: ⁊ silr̄ hypostasis. Et ait Ras. Dico q̄ꝫtitatē vrine ⁊ hypostasis in hyeme augeri ꝓpter sudoris paucitatē. Et dixit. residētia multa in febre ↄtinua longa ↄsumptionē signat corpis. ¶ Dixit Aui. q̄ hypostasis multa ⁊ pauca significat cāe ipsam efficientis multitudinē ⁊ paucitatē. ⁊ nō sumpsit hic cām efficiētē ꝓprie: sꝫ large ꝑ cā māli ex q̄ fit. Et subdit. est. i. ↄtingit q̄ hypostasis significat sui multitudine fortitudineꝫ v̄tutis expulsiue. ⁊ eius paucitate debilitatē illius. ¶ Dixit Ras. 20 cōti. Urina in qua multa apparet hypostasis est cā liberationis ꝑmixtionis sensus. Et Ga. dixit. qdā dixerunt. q̄ oꝫ esse hec hypostasis cū sua multitudie alba lenis ⁊ equalis. Ras. aūt dix. dico ⁊ est verisimile q̄ qn̄ multa hypostasis est in vrina: q̄ preseruat ⁊ curat permixtioneꝫ sensus: quia turbedo cer-

fauit: propter quod nõ ascendunt multi vapores ad caput. ¶ De signone aũt hypostalis ex sui situ dix Aui. hypostasis aut est natãs.i.stans in supmo vrine: ⁊ vocat nubes siue nubecula siue nefesis: aut est pẽdẽs.s.in medio: q̃ vocat enecorima: aut est stans in fundo: q̃ ꝓprie vocat sedimẽ siue hypostasis: ⁊ q̃libet cap̃ aut est laudabilis aut illaudabil. ¶ Et de laudabilibus Ipo. natãs melior est in medio pendente ⁊ in medio pẽdẽs est melior natãte. Et de pẽdẽte dix Ras.20.cõtin. q fm ei⁹ declõnẽ v̄sus ptẽ inferiorẽ est eius bonitas: sꝫ fm declõnẽ ei⁹ v̄sus supiorẽ ptẽ nõ põt esse melior actio: q: declo ei⁹ ad superiora significat q in ea est ṽtositas vaporosa subleuãs eam sursum: cuius digõ non est cõpleta: q: qñ erit cõpleta dissoluet ṽtositas ⁊ descẽdet inferius: fm.n. quãtitatẽ ventositatis declinat ad superius.

¶ Dixit Aui. q ex natãte seu ex pendẽte melior est illa cuius ruge siue fimbrie ad iferiora declinãt: ⁊ pẽdẽs maiorẽ maturitatẽ signat q̃ natãs: ⁊ in fundo stans q̃ natans. Dixit ysaac in vrinis nubẽ natãtẽ nã non põt in vna die mutare in hypostasim: q: nã nõ opat subito nec cõmittit saltũ: quare de natãte pri⁹ hꝫ facere pẽdẽtẽ: q̃ media est iter natãtẽ ⁊ hypostasim. Dicũt qdã q in mã pauca ⁊ multũ obediente nã posset in vna die permutationẽ facere de nube natãte in hypostasim: sꝫ in mã multa aut nõ obediẽte bñ illud facere nõ posset. ¶ Dixit Ga.2° ꝓnosticoꝝ. super ṽbo. rõnis est ⁊ in'ordinẽ nebulaꝝ q cã pẽdẽtie nebule: ⁊ q̃re nõ descendit ad fundũ est ꝑmixtio ṽtositatis cũ mã nebule que ei miscetur: q: nõdũ rectificata est ⁊ pfecte digesta discreta ⁊ equata est cui⁹ ptes filant in q̃ nõ est ṽtositas: q̃re descẽdit ad inferiora vasis. illud vero cui ꝑmiscet aer ⁊ vapor: q̃re ad superiora eleuat ei⁹ eleuatio ⁊ ei⁹ declinatio a multitudine ⁊ paucitate ꝓ opẽnẽ ei⁹ q̃d facit illud. ¶ Secus aũt est iudiciũ de hypostasi illaudabili. Etenim dixit Aui. q leuior sciꝫ q̃ est natãs melior est q̃ pẽdens: ⁊ pẽdẽs melior est.i. min⁹ mala q̃ in fundo stans ⁊ q̃ pẽdens est si eius fimbrie declinãt ad supi⁹ minus mala ẽ.s. q̃ cui⁹ fimbrie declinant ad inferi⁹: ⁊ h iõ: q: cã natationis ei⁹ ad supius est calitas aut ẽ aq̃itas ⁊ ṽtositas. Si ergo nõ fuerit subleuatio ei⁹ ꝑ ṽtositatẽ ꝑ quã si fuerit deñ iudiciũ nõ hꝫ ṽitatẽ tũc erit ꝑ calitatẽ adurẽtẽ: mõ quãto min⁹ aduri tãto minus descẽdit: ⁊ eõ. quãto magis aduri tãto magis grauitat ⁊ magis descẽdit: iõ est magis mala. ¶ Et signatio hypostasis ex sui situ.s. colligãtia suaꝝ ptiũ adinuicẽ est dixit Aui. sũpta a diuulsiõe. ⁊ lenitas ⁊ eq̃litas sua in hypostasi laudabili est melior: ⁊ in nõ laudabili est deterior. diuulsio aũt hypostasis signat ṽtositatẽ ⁊ digerẽdi tarditatẽ. Et dixit. A. q hypostasis diuulsa in grossa vrina superi⁹ natat: ⁊ ꝓpe si est leuis. sed in tenui sba inferius descendit: ⁊ ꝓprie si est grauis. Et ex hoc voluit sigñare q hypostasis illaudabilis descẽdẽs est peior: q: ex ei⁹ descẽsu seq̃tur q est grossa: ⁊ ex subtilitate vrine seq ⁊ signa eius cruditas: ⁊ multa digõ. cuius oppo^m est in opposita hypostasi cũ sba grossa vrine: q: nõ tm̃ signat indigõnẽ q̃tũ tenuis: ⁊ ẽt hypostasis diuulsa natãs est ita mala. ¶ Dixit Aui. q cum in ꝓn° egritudinis apparet hypostasis in vrina natãs aut pẽdẽs: ⁊ postea nõ pseuerat. signat q crisis cũ exitura erit: q: signt mãm grossaꝫ supra quã nã nõ põt ꝓualere totalr in digerẽdo: vt de ea crisim eũonis faciat: q̃re faciet crisim ꝑ̃riuatõis. ¶ Et d. A. q cũ i vrĩa nefesis aut enecorima: aut hypostasis fuerit: ⁊ in illa fuerit aliqd sile tele aranee. aut fuerit densitas est sig^m malũ: ⁊ ꝑ telã araneã: vt dicũt h intellexit: ⁊ sicut qñ vna res supponi alteri: sicut appet in nubib⁹: ⁊ ꝑ densitatẽ intellexit aliquã rẽ densaꝫ. Et voluit in sũma dicere: q qñ in vrĩa appet aliq̃d vnctuosuꝫ sile tele aranee: aut aliq̃d vnctuosũ q̃si coagulatũ fortr vnctuositati ẽ malũ: q: signat colliq̃tionẽ ⁊ ṽtutis debilitatẽ ⁊ calorẽ ꝑter nãm fortem. ¶ Et dixit Aui. multotiẽs sedimẽ natãs nõ bonũ apparet ex q̃ euenit terror: sꝫ illud ẽ ꝓn^m digõnis ex ꝑmutatione ad bonitatẽ: cũ postea pẽdebit ⁊ in fundo residebit ⁊ erit sig^m nõ malũ. Or si post ip̃m male supuenerit hypostases timor prius habitus erit nociuus. Et h q̃dẽ ꝯsiderare opꝫ ꝑ varios euẽt⁹ in egritudinib⁹ malib⁹. ¶ Quidã affirmãt a nubecula signõnẽ sumi posse: ⁊ nõ est nubes vel nubecula sꝫ eos nefesis siue hypostasis natãs neq ꝑs eius: sꝫ nubecula fm eos est quedã aerea vaporositas actiõe caloris eleuata q̃ leuis exñs superiora petit vrine ⁊ vrinã cũ q̃dã suscitate obũbrat q̃ si fuerit cũ liuiditate: q̃uis leui vitiũ ⁊ distẽperãtiã sp̃ũaliũ signat. si ṽo sine liuiditate fuerit calefactionem signat epat: ⁊ maxie si cũ q̃dã spuma crocea fuerit. ¶ Dix Auer. vbi.s. diuersitas loci.s. hypostasis in vrina diuersaꝫ ponit intentionẽ: ⁊ ꝑ hoc est q qñ hypostasis nigra est suspẽsa min⁹ mala est in fundo recũbẽte q̃d est: q: sigñat alicuius digõnis ꝓn^m: q̃uis sit mala: q: minoris est grauitatis: sed que est in fundo malã digõnẽ cõpletã signat. Et dixit. q qñ hypostasis est obscura friditatẽ nãe vel extinctioneꝫ nãlis signat caliditatis. Dñt qdaꝫ. si vrina subtilis fuerit in homine colerico: ⁊ in die cretico nubecula appareat salutẽ ostendit. ¶ Et signo sumpta ex odore hypostasis est dixit Aui. sicut signo data de odore vrine.

¶ De quantitate vrine. Cap̃.xxj.

Potest dici vrina ⁊ multa ⁊ pauca aut rõe quãtitatis ꝯtinue aut rõne q̃titatis discrete. Rõne ꝯtinue di multa: q: multa i vna mictiõe mingi. rõe q̃titatis discrete: vt qñ frequẽter mingi: ⁊ est cũ est multa rõne quãtitatis ꝯtinue vel discrete sil. nã aliq̃ñ mingitur frequenter ⁊ qualibet vice multa. ¶ Causas aũt paucitatis ⁊ multitudinis vrine qdã q̃tuor esse dixerũt. Et paucitatis q̃dẽ vrie vna est cã fm eos cruditas mãe. Et ꝓpea in ꝓncipijs morborũ maliũ vrina apparet pauca. ¶ Alia est opilatio siue enfrasis meatuũ vrine vt appet in stranguria. Et 3ª est fluxus ṽtris multiplicatus aut alia eũonũ corpis multiplicata. ¶ Et 4ª est ꝯsũptio hũiditatis corpis: vt i febribus appet arsiuis. Multitudinis ṽo vrine cãs q̃tuor esse dixerũt fore ꝓdictis oppositas. ¶ Alij ṽo reduxerũt cãs multitudinis ⁊ paucitatis ad.7. Et pª est multitudo cibi ⁊ potus marie humidi ⁊ liq̃di cũ paucitate exercitij. Et scda est multitudo hũiditatis aquose q̃ ex corpe excolat descẽdit ad vias vrie ⁊ miscet ei. Et 3ª est expulsio cretica vel ẽt sinthomatica facta de humorib⁹ ꝑ vrinã. Et 4ª. est diureticoꝝ vsus. Et 5ª est fortis attractio renũ de humiditatib⁹ corpis vt in dyabete. Et 6ª est dissolutio hũiditatis corpis trãseũtis ad vias vrine ⁊ vrie se cõmiscẽtis: q̃ dissolo fit a calore excedẽte. Et 7ª est aliaꝝ corpis eũonũ ꝯstrictio. dixit.n. Ipo. 4° affo. vrina noctu multa fcã modicũ secessũ signat ⁊ eõ. Et hoc iõ q: vna eũone diminuta vel plurib⁹ diminutis alia multiplica ⁊ eõ. deriuata mã q̃ solebat eũari ꝑ aliquã eũoneꝫ ad illã q̃ multiplica vel supfluit. Et iõ hꝫ dictus affo. ṽitatẽ qñ ipse eũones pñt se adinuicẽ diuertere siue fit de die siue de nocte: ita tñ q vna eũo notabilr augea supra ꝯsuetũ. Ad h.n. vt vna eũo minuat aliã: opꝫ vt supet illã quãtitate notabili: ⁊ ṽifica hec cã vt in plurib⁹ nõ sp. nã posset in corpore tm̃ exuberare mã q sufficit sil multiplica duas eũones: vel ẽt plꝛes: ⁊ tũc maxie ṽificatur qñ nõ pcesserunt cãe multiplicãtes vrinã. ¶ Paucitatis autẽ vrine sile dixerũt septem fore cãs. ¶ Et pª est paucitatis potus ⁊ cibi humectãtis liq̃di cũ mltiplicatõe exercitij. ¶ 2ª est opilo meatuum vrine. ¶ 3ª est aquositatis acuitas pungẽs insra vrine que sentientia punctionem lesiuã se ab ea exonerare conan. ¶ 4ª est defectio attractiue renũ: aut etiã vesice: aut eorum defectio expulsiue. ¶ 5ª est mollificatio seu palesis vesice: q: non põt tm̃ tolerare vesica q in ea multa vrĩa colligatur. ¶ 6ª est intẽsio caloris in interiorib⁹ corpis humiditates cõsumentis vt in febribus arsiuis. ¶ Et 7ª est multiplicatio aliarũ eũonũ. ¶ Di autẽ vrina multa vel pauca

De signi/ficatio

aut ratione humoris peccantis q oz expelli aut rõne cibi ꝛ
potus sumptorũ. ℭ Dixit Ras. 10. cõti. vrina multa sepe mi
cta signat in corpore multã superfluitatẽ: ꝛ vrina multe cum
siti absqꝫ cibi ꝛ pot⁹ repletiõe cũ corpis macilẽtia diu pseue
rãs ducit ad ethicã: ꝛ vrina multa velociter micta confert
colice: ꝛ vrina multa mediocris in sbã cũ hypostasi cõiũcta
ꝛ leui signat dñium sanguinis: ꝛ vrina excedẽtis qͣntitatis
signat magnã eũonẽ humiditatis in ea. Et qñ vrina est po/
tu maior signat in morbis replõnalib⁹ ꝛ corpore repleto
mũdificationẽ corpis ꝛ iuuamẽtũ. Urina autẽ in morbis
acutis maior solito mala est. Et vrina q̃ mingit sepe ꝛ mul
ta ꝛ nõ est in ea aliq̃ mala signo cũ ponderositate intestino
rũ signat morbi pliritatẽ: ꝛ q nã p dissolõne hũiditatum
expellit morbũ versus renes ꝛ intestina. Et multa vrina si/
gnificat mãs declinasse v̾sus renes ꝛ vesicã. Et vrina mul/
ta i pbtiñ signat corpis dissolutionẽ vehemẽtẽ. ℭ Dix. A.
vrine multitudo in acutis egritudinibus cũ nõ post ipsaꝫ
aduenit reqes est signo ethice: aut spasmi de inanitione. nã
signat dissolõnẽ corpis a caliditate intensa. nã vrina multe qͣ
titatis signat qñqꝫ liquefactionẽ ꝛ superfluitatũ liquefactaꝝ
in corpe cũ vrina eũonẽ: ꝛ discernit inter eas per v̾tutis te/
norẽ: ꝛ dixit. cũ in colica multiplicat vrina plũs portendit
ꝓspeꝝ euẽtuꝫ ꝛ ꝓpe cũ est alba ꝛ ad egrediẽdũ facilis: qꝛ
tũc signat q mã flatica: q̃ faciebat colicã diuersa est ad viã
vrine. Et dixit. q vrina mali coloris significãs malũ quan/
to plũma fuerit tãto minorẽ signat malitiã ꝛ tãto erit magis
nuncia salutis. Et cõ°. si pauca fuerit maiorẽ signat mali/
tiã. ℭ Dixit Ras. vbi supra. vrina que est minoris quãtita
tis pot⁹ assumpti est mala. nã h̾ accidit: aut pp multã disso/
lutionẽ: aut pp multũ fluxũ vẽtris: aut multũ sudorẽ: aut
multã debilitatẽ virtutis digestiue: aut ꝓpter ydropisim.
Et qñ denegat vrina in febre cõtinua cũ dolore capitis ꝛ su
dore multo tetanũ signat. Et dixit. auct̾e. Ipo. In epidimijs
vrina pauca est mala: qꝛ signat debilitatẽ virtutis expulsi/
ue aut digestiue scdõe aut attractiue scdõe. ℭ Et Aui. dixit.
Urina que pauce existit quãtitatis virtutis signat debilita
tẽ. s. expulsiue nõ expellẽtis quãtitatẽ sufficiẽtẽ siue ipsa sit
pauca respectu hũoris expellẽdi siue respectu cibi ꝛ potus
assumpti. Et dixit possĩe est q significet debilitatẽ attractiue
mẽbrorũ mingẽdi que nõ attrahũt quãtũ opꝫ: ꝛ q vrina q̃
est min⁹ eo qd̃ bibit. s. notabil̾r resolõnẽ signat multã ꝛ ca
liditatẽ forte multũ de aquositate resoluẽtẽ: aut signat ven
trẽ. s. lubricũ. Aut signat vrina pauca aptitudinẽ ad ydro/
pẽ ꝛ asclitẽ: qꝛ signat retẽtionẽ aquositatis q̃ poterit eẽ cã
asclitis: ꝛ h̾ nisi retineat pp aliaꝫ cãs qͣ pp debilitatẽ expul
siue. ℭ Dixit Ras. vbi. s. vrina guttatim micta in fe. lenta si/
gnificat fluxum sanguinis narium ꝛ significat multam re/
pletionẽ. In febre vero calida ꝛ in febre adurenti significat
malã dispositionẽ cerebri. ℭ Dixit Auic. vrina que in acu
tis morbis guttatim ꝛ inuolũtarie mingit signat in cerebro
nocumẽtũ: qd̃ neruis accidit ꝛ musculis: signat ẽt debili/
tas retentiue: vñ mingit inuolũtarie ꝛ debilitas expulsiue:
vñ guttatim mingit. Qꝛ si talis vrina in febre aduenerit ge
tare signa alia fuerint salutis. significat fluxus sanguinis
ex narib⁹ mã ente diuersa ad superiora. Et in hoc casu vrina
est alba aquosa. Si vero nõ affuerint alia signa bona vrina
guttatim ꝛ inuolũtarie micta signat desipiẽtiã ꝛ mẽtis cor
ruptionẽ mã trãseũte ad cerebꝝ. ℭ Et dix. vria diuersarũ
dispõnũ: q̃ qñqꝫ mingit mlta: qñqꝫ pauca: ꝛ qñqꝫ retinetur
est significatio pugne ꝛ laboris nãe: ꝛ est signatio mala: tal
eni vrina iterfecta plus malitie signat. Et dix. 2ª qrti. Uria
q̃ qñqꝫ mingit mlta: ꝛ qñqꝫ pauca: ꝛ qñqꝫ retinet ꝛ nõ mi/
git in febrib⁹ acutis est sigͫ malũ signans pugnã vehemẽ
tẽ egritudinis ꝛ nãe vicit. ꝛ vincit. s. qñqꝫ ꝛ signat laborẽ
innate caliditatis ꝛ grossitiẽ mãe: ꝛ q ipsa difficulter susci
pit digõnẽ. Si autẽ febres fuerint qete signat lõgitudinem
egritudinis pp grossitudinẽ hũoris. ℭ Dixit Aui. cũ vria

sani nihil uit ꝛ attenuat ꝛ psteterat sic ꝛ sentit gͣuitatẽ ꝛ do/
lorẽ i renib⁹ signat duꝝ apa in ptib⁹ rerũ. duꝝ absolute vl
duꝝ. i. difficulter sanabile vel solubile a nã. denotat. n. retẽ
tionẽ diuersarũ mãeꝝ: q̃ ex percepta grauitate in renibus
signat ꝛ ex pcepto dolore: quare collĩ in eis ad apa. ℭ Dix
Gal. pͣ afo. in cõ° afo. ventres ꝛc. q vrina minoratur in
hyeme re᷑ aliorꝝ tẽporũ anni: ꝛ est verũ p̾supposita eq̃lita/
te assumptorũ. al̾r possꝫ eẽ eq̃l̾r ꝛ ãplior: ꝛ illud ideo: qꝛ ca/
lor fortificat in hyeme ꝛ cõuertit de nutriẽte in mãm hu/
moralẽ minus qͣ in alijs tpibus: ꝛ sic min⁹ dimittit de aq̃/
sitate. ℭ Dicũt quidã q multiplicatio vrine in estate plus
qͣ in hyeme respectu assumptorum presupposita bonita/
te regiminis non est a mãsed ab efficiente.

ℭ De signõnibus sũptis ab odore vrine. Cap. xxij.

Dixit Ras. 10°. cõti. debes scire q odor sano
rũ nõ silat odori vrine egrorũ. Et A.
dix. Quidã dixerit se nũqͣ vidisse vrinã egri c⁹
odor sit sicut odor vrine sani. Odor. n. ab vria
nõ cõsurgit ex mixtiõe alic⁹ mixti mixtõe vnica
tñ: sꝫ ex mixtiõe plũꝫ mixtorũ cũ ea nõ v̾a mixtiõe vnito/
rũ: sed separatorꝝ abinuicẽ: sicut surgit a sbia vrine: ꝛ alijs
diuersis hũiditatibus cũ ea sepate cõmixtis. ℭ Nos autẽ
dixit Aui. dicim⁹ q cũ vrina nullo mõ odorẽ hꝫ: cõplonis
signat frigiditatẽ: ꝛ superfluã mãe cruditatẽ. Rõ est: qꝛ odor q̃/
litas exñs de scdõis q̃litatib⁹ cõsurgit in re ex dñio calidita/
tis effumatiõeꝫ facientis. Et iõ cũ in vria nullus existit odor
nimiã signat hũiditatẽ q̃ nulla fit effumatio: ꝛ ad nimiam
frigiditatẽ nimia sequtur humorũ cruditas. Et ꝓpea in mor
bis calidis acutis mortẽ dixit Aui. pnosticat. qꝛ cum sint
morbi calidi: ꝛ de mã calĩa deberet in vrina odor adesse. si ḡ
nõ adest multa resolõ inate signat caliditatis: imo qͣsi ipsi⁹
extinctio: ꝛ sic mors. Et cõtinet h̾ pronosticatio v̾itatem si
mã ad alia loca diuersa nõ fuerit. nã si diuersa fuerit pote/
rit vrina ex corpore egredi oi odore priuata: vt frequenter
in quibusdã febribus acutis: ꝛ i frenesi euenit vrina aquo
sa nullũ odorẽ hñs: aut ẽt nisi fortis adsit opilõ p quaꝫ mã
ad vrinã trãsire nõ possit. ℭ Dixit Gal. p̂. de crisi. odor fe/
tidus nõ gñatur nisi ex putrefactiõe. Cãtur ẽt fetor in vria
ꝓpter fumos putridos exñtes in vrina a qb⁹ resoluunt fu
mi sicci fetẽtes. ℭ Dixit Aui. cũ vrina odorẽ hũerit fetidũ
ꝛ maturatiõis in ea erũt signiones aut ipsius cã est scabies
aut vlcera in instr̾is vrine: que suis cognoscunt signis. Et
si maturatio nõ affuerit possĩe ẽ vt fit ex hoc. s. ex scabie aut
vlcere instr̾orꝝ vrine: ꝛ possĩe est: vt fit ex putrefactione. s. hu
morũ in venis vel in aliquo determiato loco a quo mã pu
trefacta trãseat ad vrinã. Fetor. n. dixit Gal. in cõ° vltimo
pmi pnosticorꝝ. semꝑ p̾supponit putrefactionẽ: fetor ergo
ꝓuenit in vrina ex scabie ꝛ vlcerib⁹ in istr̾is vrine: quando
materia eorum virulenta vel saniosa vrine admiscetur. Et
prouenit in febribus: qñ mã fuerit matura: qͣuis etiam
sit matura: est ẽt putrida: qꝛ cãta a calido nãli: ꝛ p̾ter nãm:
ꝛ ꝓuenit ex putrefactiõe humorꝝ in venis vel in aliquo mẽ
bro apantiũ spni vel non apantiũ: ꝛ in febribus acutis si
nõ fuerit pp instrumẽta vrine est signũ malũ: qꝛ signat ve/
hemẽtẽ putrefactionẽ: ꝛ q mã nõ obedit v̾tuti: ꝛ si v̾tus est
debilis signat morteꝫ. Et qñ fetor ꝓcedit ex putrefactione
humorũ tunc quanto vrina est fetidior tanto est deterior.
Scias tñ q fetor ꝓueniẽs ex vlcerib⁹ instrumentorꝝ vrine
est oibus alijs intensior deinde post eũ est q ex hũorũ putre
factione ꝓcedit. Et hic qdẽ fetor ad significanduꝫ malũ oꝫ
esse satis notabilis. põt ẽt distingui inter dictos fetores p
febrẽ ꝛ alia signa. ℭ Et odor qdem vrine qñqꝫ distinguit
sm declinationẽ eius ad aliquẽ saporem. qͣuis sit impro/
prie: ꝛ sm variã declinationẽ eius varia signat. ℭ Dixit
Aui. cum odor declinat ad acredinẽ. i. ad acetositateꝫ non
acutã: q̃lis est odor lactis acetosi signat putrefactionẽ in hu
moribus frigidis quos calor extraneus superauit: ꝛ iõ vrplꝫ

euenit in febribus de mã frida. pōt ēt puenire in vrina pp̄ flā acetosum: aut pp̄ hũorē melicū: q acris est cū alter eorū pmiscet̃ vrine. Et euenit ēt aliqñ odor acetosus in febribus de mã calida: ⁊ tunc declīat ad acuitatē qualis est odor aceti acuti. ℭ Dixit Ras. 10. cti. Odor silis odori aceti in vrīa accidit ex multis hũiditatib⁹ indigestis a calore debili. Et dixit vrina fetida semp paulatim micta sigñat mãm malā viscosam ⁊ putrefactā: aut vlcus in vesica vel renibus: ⁊ non eris securus qn virtus sit defecta: pp̄ hos duos morbos ⁊ accidet morbi piculositas. ℭ Et dixit vrīa pauca fetida cū morbo in capite vel malo spasmo: sigñat vehemētē caliditatē ⁊ putrefactionē. Et vrina fetida in morbo acuto subito declināte est mala: q2 sigñat q nã est ipedita. ℭ Et Aui. dixit si talis odor .s. declinās ad acetositatē acutā in vrina fuerit in febribus acutis sigñabit mortem caloris nãlis ⁊ dñiū frigiditatis in nã cū calore extraneo superante nãlē. ℭ Et dix. Ras. vbi. ŝ. vrina fetidi odoris ⁊ vnctuosa: q̄ nominat̃ oleagena est mortalis. Et vrina acetosi odoris in febre adurentis est mortalis. ℭ Dixit Ras. Inueni in quodā li° nouo q vrīa turbida parū pmicta ⁊ fetida in morbo acuto ē mortalis. ℭ Dixit Aui. odor trahēs ad dulcedinē sanguis sigñat dñiū: q2 ab eo accidit. ⁊ hic qdē odor est suauis miris q̃lis est odor lactis recēter mulcti: aut sanguinis de vena recēter extracti. Qui psueuit illa odorare hos cognoscet odores. ℭ Dixit Aui. cū fetor vrinā pcomitat̃ i acutis egritudinibus: ⁊ postea ab ea remouet̃ subito: ⁊ si post hoc nō fuerit subito qes signo erit casus virtutis: q2 ex quo alleuiatio nō sequit̃: sigñatur q mã putrida nocius interius retinet̃: ⁊ sic ipotētia virtutis ad expellendū ipam.

Fetor i vrina pōt cessare dupliciter de cā.

ℭ Dixit Theo. si vrina que est fetens fiat nō fetens est malū signū. per hoc scire debes q fetor in vrina pōt cessare dupl iciter de cā. Una est defectus mãe fetentis q̄ ex toto est purgata ⁊ expulsa ⁊ hoc est bonū. 2ª cā est debilitas caloris nãlis ⁊ debilitas virtutis expulsiue. pre cuius debilitate fetēs mā existens in corpore non expellit̃ cū vrina: sꝫ in corpore retinet̃. vnde vrīa sine fetore existit: ⁊ hoc est malū attestans mortificationē caloris innati. ℭ Urina q̄ est multū fetida. Dixit Aui. est corrupta. colera. n. cū sit hũor subtilis a cutus calidus causat odorē acutū. ⁊ dixit. q cū vrina in sanis fetida pseuerauerit sigñat febres: q̄ ex putredie accidūt esse in eis futuras: q2 sigñat hũores putrefactos esse in eis q febrē putridā generabunt: aut sigñat pcussionē ⁊ agitationē putrefactionis. i. mãe putrefacte: q̄ in ipsis sanis retēta erat in venis vel aliquo ipsoꝝ mēbrorū: q̄ pcussa ⁊ agitata soluit̃ a loco in quo erat ⁊ transit ad vias vrine: ⁊ mixta cū ea reddit eā fetidā. Sed in h̄ casu ille cuius est alleuiatū se sentire dꝫ: ⁊ p̄cipue si vrīa illa multa fuerit. ℭ Dixit Ras. 20. cti. audite Ga. inueni vrinā acetosam in odore ⁊ sapore Et dixit vrina amari saporis accidit a calitate ⁊ siccitate ⁊ vehementi adustione ⁊ vrina salsa accidit a minori vstione q̄ amara. Et vrina acetosa accidit pp̄ caloris debilitatē. s. multā humiditatē. Et vrina dulcis pp̄ equalitatē. Et dixit. scias q non reperit̃ vrina sine aliquo istoꝝ saporum ⁊ cognosces eos cōparando eos vrine sane.

ℭ De signis sumptis a spuma in vrina. Cap. xxxiij.

Spuma est multaꝝ ampullaꝝ adinuicē pmixtio. ℭ Et sm Ga. in pmē. afo. strangulatoꝝ ⁊c. causat̃ ex pmixtione vēti ⁊ hũiditatis ⁊ hũiditas est mã spume q̄ hũiditas pōt esse aquea pura: ⁊ pōt esse impura p admixtionē alterius rei liquide secū: q̄ res liqda pōt esse viscosa. Nō. n. est sicut putauerunt qdā q nō causat̃ spuma nisi ex hũiditate viscosa. nā pt̃m huius apparet in aq̄ pura in qua non est viscositas. nā viscositas est passio mixti: ⁊ tñ spumificat̃. ventositas aūt aquositati mixta ad causandū spumā dꝫ esse: ita grossa: vt sit retinibilis sub aquositate: ⁊ nō subtilis sic vt exalet ab ea.

De causis

ℭ Et cause qdē spumificationis ponunt̃ due. s. motus localis aquositatis ⁊ caliditatis in ea. Caliditas tñ sine motu locali nō potest spumā causare: q2 nō pōt eā causare sine subleuatione aquositatis: bene tñ pōt eā causare absq3 hoc q motus localis sit principalis cā spume ipsius: sicut hoc modo causat̃ spuma in iratis ⁊ in olla bulliente. Motus aūt localis pōt spumā cāre absq3 oi caliditate: q2 pōt ipellere partes humidas v̄sus ptes aereas siue ventosas: ⁊ ecō° absq3 aliq̄ caliditate subleuante: vt appet in vino misso in vase: cui accidit spumificatio nulla caliditate p̄sente. In causando tñ spumā pars aerea siue vētosa sm plꝫ plus pōt q̄3 pars hũida siue aquea: cū. n. spumat ps aquea tumet: q2 ptes eius eleuant̃ sursum: qbus tñ est inclinatio: vt moueant̃ deorsum: ⁊ ps hũida in tumorē eleuata detinet violenter ptē ventosam q̄uis sit eius inclinatio: vt moueat̃ deorsum: ⁊ hoc sui grauitate: q̄ tñ grauitas nō est tanta: quin possit a pte vētosa subleuari: sicut nec subleuatio eius est tanta q frangat̃ ⁊ exalet ventositas: sꝫ retinetur submersa sub grauitatē partis aquee. Et vt dicunt. q̄si quedā equipollētia est inter aereitatē ⁊ aquositatē. Et pp̄ dictā aereitatis sub aquositate submersionē querentis exitū accidit: vt fiat diuisio ad multas partes: ⁊ ptis aquose ⁊ ptis ventose: ⁊ sic fit in eis ampullatio que est spuma. ℭ Spuma aūt que generat̃ ex humiditate viscosa. pluri tpe durat q̄3 in non viscosa. Et quāto pars aquea est viscosior tanto spuma in ea generata est minutior ⁊ magis occulta in ampullis: q2 q̄to viscosior tanto plus resistit subleuationi suaꝝ partiū: ⁊ ideo minor fit in eis tumor ⁊ minor ampulla: ⁊ minor pmixtio ampullaꝝ adinuicē. Cuius exm̄ h̄r in hñtibus cutē capitis pinguē ⁊ sordidā: in quibus p lixiuium spuma minutior ⁊ crebrior ⁊ occultior generat̃. ℭ Ex dictis pꝫ q in mã flãtica spuma minutior gñatur q̄3 in colerica in qua spuma gñatur maior ⁊ magis manifesta ℭ Et ex dictis pꝫ q ignis ⁊ aer nō sunt apti spumificationi: cū non possit in eis detineri ventositas: nec3 ēt terra: q2 sui grauitate multa p̄hibet ventositatē ⁊ subleuationē sui. ℭ Dixit itaq3 Aui. spuma accidit ex aquositate ⁊ ventositate proiecta in vrinali cū p̄iectione aquositatis vrine ventositas aūt cū vrina egrediens auxiliū p̄culdubio prebet in s̄ba vrine. s. ad hoc vt in ea causet̃ spuma. Et ppt̃ cum ventositas in corpore supauerit: queadmodū in vrina opilationē hñtiū accidit: in qua multe sunt ampulle: ⁊ h̄ ideo: q2 in hñtibus opilationes nō debite euentato calo multe mãe ventosant̃: que qdē sm plim in mãebus sunt viscosis: ex qbus sm plꝫ opilōnes generant̃ ⁊ retinent̃: ⁊ amplius causant multas. In hñtibus ēt opilōnes sm plim calor nãlis debilitat̃ quo debilitato multa in eis gñat̃ ventositas: quā nã conat̃ expellere p vrinā. ⁊ maxime cū vētositas fuerit circa gibbosa epatis ⁊ opilatio circa renes. Et q2 ventositas auxiliat̃ ad exitū aquositatis q̄ in opilatis est difficilis. Jō dixit Aui. q auxm̄ p̄bet in s̄ba vrine. Contingit aūt maxime spumificatio in vrina in mictu eius agitatis ⁊ cōmotis ventositatibus. ⁊ magis supiora petētibus: vt ēt apparet in inundatione aquaꝝ in vrinis equoꝝ ⁊ i fricatiōe coxarū prope testiculos. ℭ Spuma diuidit̃ sm essentiā in granulosam ampullosam ⁊ in eam q̄ absolute dr̃ spuma.

De spu͂ g͂nulosa.

ℭ Et granulosa qdē est spuma intercisa seu iuncta in circulo in ptes diuersas habēs granula alba pua ⁊ rotunda: q̄ dr̃ circulus vrine granulosus: ⁊ semp significat reuma descendes a cerebro ad aliqd̄ vel aliq̄ mēbra: ad ea. s. qcunq3 debiliora sunt: pōt nāq3 descendere ad oculos ad aures ad nares ⁊ ad os ⁊ palatū ⁊ ad spūalia ⁊ nutritiua ad stōm. s. ⁊ ad intestina. Cognoscunt̃ āt mēbra ad q̄ reuma descēdit p id qd̄ si ista granula parū sub circulo substant ⁊ mota ex concussione vrine v̄sus inferius sub circulo statim regrediunt̃ ad circulū: tunc membra offensa ab illo reumate i ipso capite sunt retēta vel ipsi capiti vicina vnū vel plura. Si vero sint depressa infra circulū ⁊ nec3 ex motu in pcussiōe

vrine ad circulũ reuertunt̃ : tunc mẽbra offensa sunt sub capite ab eo remota : ⁊ q̃ sint illa hñt p alia sig'cognosci. Et granula q̃dẽ ̃m quosdã in cerebro gñantur : s₃ ̃s alios generant̃ : in ictu pcussionis ipsi⁹ reumatis sup mẽbrũ ad qḋ descẽdit : q̇ postea puenientia ad vias vrine : p vias occultas aut per subingressum ipsoꝝ in venas tandẽ cũ vrina emittunt̃. Dicunt q̃dã. granula sigñant reuma si sint supius in circulo : s₃ si sint in medio circuli sigñant grauedinẽ aurium oculoꝝ lingue ⁊ palati : ⁊ si sint in iferiori pte circuli significant replõnẽ stõi. ℂ Spuma aũt ampullosa circulo adheret magis tumida q̃₃ aliq̇ alia spuma ex distẽtione partium dilatata : ⁊ gñatur aut impetu effusionis vrine : sicut ẽt ɔtingit in quocũq₃ alio hũore ipetuose effuso : ⁊ hoc post paruũ tp̃s residet ⁊ euanescit : ⁊ iõ a q̇busdã residens noiat̃ : ⁊ ab hac spuma nõ sumit̃ indicatio sup dispõnes corporis humani. Aut gñatur p̃ter cãm effusionis a cã interiori : ⁊ ista diu pseuerat : ⁊ ppea a q̇busdã nõ residens vocat̃ : ⁊ gñat̃ in vrina actione caloris inati cũ vrĩa effusi : aut eius vestigio agẽtis in aquositatẽ vrine pmiscẽdo i ea aereitatẽ : q̇ postea petens exitũ spumã causat ampullosam. Quidã tñ dicunt q̄ spuma gñatur in renibus ex vapore incluso in hũido viscoso in renibus ɔtento subleuantẽ ipsum ad supiora in vrina. Et ampulla q̃dẽ aliq̃n in tm̃ coheret circulo pre viscositate humida q̄ vix põt a circulo remoueri cũ stupis baculo suo lutis. ℂ Spuma ampullosa sigñat mãe cruditatẽ ⁊ morbi ɔlixitatẽ : ⁊ q̃nq₃ passionẽ renũ ⁊ q̃nq₃ dolorẽ capitis. Dñt q̃dã q̃n mã cruda abundat cũ nõ põt perfecte decoqui ⁊ digeri in grossam vẽtositatẽ resoluit̃ : q̇ retẽta ⁊ a debili calore non ɔsumpta partibus hũoꝝ viscosoꝝ includit̃ : ⁊ sic per meatus ɔtinuos ad epar accedẽs aquositati vrine admiscetur ⁊ cũ ea egredit̃. Et dicunt q̄ de dicta mã cruda magna in renibus remanet portio : q̇ cũ augmẽtata fuerit frigidã ⁊ longã in eis generat passionẽ. Unde Ypo. 7°. affo. dixit. Quibus in vrinis ampulle fiunt nefreticã passionẽ. i. renũ egritudinẽ longã aut lentã ⁊ tardã sigñat. Et dicũt. q̄ tunc sigñatur passio renũ q̃n ampulle alte stant supra supficiem vrine. nã tunc sigñatur q̄ a ppinquis mẽbris. s. a renibus veniant : ⁊ sigñatur q̄ illa passio renũ erit longa : ⁊ maxie virtute non ente forti : q̄ sigñat̃ q̄ mã frigida cruda viscosa sit in renibus : q̇ longo tp̃e egebit ad hoc vt digerat̃ ⁊ resoluat̃. ℂ Et dicunt. q̄ q̃to spuma est altior supra circulũ vrine : ⁊ quanto plus occupat de supficie vrine tãto p̃dicta sigñata sunt intensiora ⁊ maiora. Scias. n. q̄ aliq̃n spuma supereminet supficiei vrine vno digito. ⁊ aliq̃n plus : ⁊ aliq̃n occupat totã supficiẽ vrine. ℂ Dixit Aui. pue ampulle remanentes in egritudinibus renũ sigñant vẽtositatẽ ⁊ viscositatẽ : ⁊ ad sũmũ hũor viscosus in egritudinibus renum est malus : ⁊ sigñat hũores malos. s. ⁊ viscosos a q̇bus prouenit aptitudo gñationis lapidis a rene : ⁊ dictus humor frequenter in vrinis apparet ⁊ sigñat frigiditatẽ. Et Aui. has ampullas paruas noiauit granula : non intelligens de granulis supradictis : vt putant multi : nã vt supra patuit : illa granula generant̃ in capite : aut in mẽbris supra q̇ descendit reuma. Iste aũt ampulle generant̃ in renibus. dolorẽ aũt capitis aliq̃n sigñat spuma pñtem vl' futurũ ex fumositate ad eam mã eleuata ascẽdẽte ad caput. ℂ Dixit Aui. spuma ampullosa sigñat p statũ ampullaꝝ rupturã citam vel tardã : q̃m tarda earũ ruptura sigñat viscositatẽ. s. intensam ⁊ eɔ⁹. cita earũ ruptura significat viscositatis paucitatem : aut aquositatẽ sine viscositate : ⁊ q̇ ilico post mictũ rũpit̃ ⁊ euanescit significat q̄ fuit cãta pp impetũ effusionis. Ampulla aũt frangit̃ aut mãe grauitate pmente : aut vẽtositate ingrossata : ⁊ ideo descendẽte : aut ventositate subtiliata : ⁊ ideo ascendente ⁊ exalante. ℂ Et significat dixit. A. sua quantitate. s. magnitudine ⁊ puitate : ⁊ sua multitudine ⁊ paucitate. nã parua ⁊ pauca paucã significat vẽtositatẽ. magna ãt ⁊ multe significat vẽtositatẽ multã. ℂ Spuma aũt absolute dicta spuma est illa q̇ est absq₃ granulis ⁊ absq₃ ampullis. s. magnis : h₃ tñ aliq̃n minutissimas ãpullas quẽadmodũ sunt ampulle in spuma q̇ fit iter coxas eq̃ currentis. Et differt ista spuma ab ampullosa : q̄ ista solum significat in circulo vel circa ipsum nõ multũ in altũ eleuata : neq₃ est supra supficiẽ vrie expansa. ampullosa võ aliq̃n multũ in altũ eleuat̃. ⁊ aliq̃n totã cooperit vrine supficiẽ ⁊ in ampullatione pars aerea ⁊ vẽtosa plus põt supra humidũ spumificandũ q̃₃ in hac spuma ppea ptes humidi plus mouent̃ a suo loco in ampullatione q̃₃ in ipsa spumificatione. Et pp hanc cãm ampulla citius rumpit̃ ⁊ euanescit q̃₃ ista minutissima spuma. Et ampullosa significat : vt supra dictũ est. Ista tñ spuma significat dñium ventositatis plurime ⁊ diuise ⁊ sigñat grossitudinẽ ⁊ viscositatẽ mãe : aut significat violentiã caloris ebullitionẽ faciẽtis. Et distingui tur inter ista duo sigñata : q̃m si vrina fuerit intensa in colore ⁊ spuma sit ɔtinua sigñat ebullitionẽ. si vero vrina sit discolorata significat cruditatẽ mãe ⁊ ventositatẽ. Item si vrina fuerit tenuis ⁊ spuma subtilis significat caliditatem. Si vero vtraq₃ fuerit grossa frigiditatẽ. ℂ Dixit Aui. spuma absolute dicta : ⁊ ẽt ãpullosa sigñat suo colore : sicut sigñat sua nigredine ⁊ ruffedine in icteritiis. nã ruffa siue citrina sigñat mãm colericã. ⁊ icteritiã citrinã ⁊ nigra sigñat mãm melicã ⁊ icteritiã nigrã sup. ⁊ viridis colica sigñat viridem ⁊ icteritiã viridẽ. Scias tñ aliq̃n in icteritia citrina põt apparere spuma nigra : cũ pmixtiõe tñ alicui⁹ ruffedinis : ⁊ h̃ esset q̃n mã colica tã diu esset in corpe ɔtẽta q̄ aliq̃lr aduret̃. Et spuma q̃dẽ alba vel liuida sigñat mãs crudas ⁊ frigidas. ℂ Scias q̄ medicus in iudicãdo p spumã d₃ sic ɔsiderare. Si. n. vrina ilico micta est d₃ eã dimittere aliq̃ntulũ ⁊ videre vtrũ remaneat in spuma vel nõ : ⁊ si nõ tunc fuit cã effusionis. Si aũt remanet tũc ɔsideret species eius : ⁊ ̃m illas : sicut supra dictũ est : ɔsideret aut iudicet. Si aũt diu ẽ q̄ fuit micta ⁊ non fuerit in ea spuma d₃ eã ɔcutere : sic vt spumificet̃. ⁊ de ea postea ̃s₃ p̃dicta iudicare. ℂ Dixit Ra. 10. ɔti. Q̄ vrĩa spumosa in febre ethica sigñat vlcus in pectore. Et dixit. vrina spumosa ventositatẽ sigñat : ⁊ si est citrina cũ q̃dã albedine passionem pulmonis significat.

ℂ De sigñonibus sumptis a circulo in vrina. Ca. xxiiij.

EGidius inter ɔtenta in vrina numerauit circulum : non q̄ ipse contineat̃ : sicut ɔtentũ in vrina : s₃ q̄ a circulo incipiunt apparere ɔtenta : ⁊ in circulo ɔtenta distingui incipiunt. ℂ Dixit Gilib. circulus : vt quidã autumant : est superficies cuiuscũq₃ liquoris q̇ fit ex aquosioribus ptibus : ⁊ magis fluidis ipsius ex inclusione aeris ad supficiẽ liquoris turgescẽtibus gñata. Sed nos h̃ multis rõnibus infringimus. ℂ Primo si h̃ esset verũ tunc in quocũq₃ liquore in quo sunt ptes liq̇diores ⁊ fluide plures ⁊ hñtes plus aereitatis inclusum maior esset circulus apparens : ⁊ sic in aqua clarissima ⁊ mundissima maior appareret circulus q̃₃ in aqua turbulenta cũ aquosiores sint ptes eius ⁊ magis fluide : ⁊ tñ hoc est oino falsum : vt p₃ ad experientiã. ℂ Scd̃o si hoc esset veꝝ tunc in vrina tenui ⁊ alba semper esset circulus albus rõne aquosaꝝ partiũ ⁊ aeris in eis inclusi : ⁊ nunq̃₃ esset niger. q̄ falsum est ad experientiam : ⁊ q̄ ̃m rõnẽ eoꝝ i quolibet liquore : ⁊ p̃cipue albo circulus albere deberet : q̇ḋ in vrinis melicoꝝ ⁊ epilenticorum falsum esse demonstrat̃. ℂ Tertio. si circulus sit ex liquidioribus ptibus ⁊ magis fluidis : ergo illis partibus p filum vel spongiã vel aliud simile extractis circulus nõ apparebit. Et si diceret̃ iteꝝ ipsum ex aliis liquidioribus ptibus formari. dõm q̄ cũ posse sit eas spongia cõbibi vel supmã ptẽ vasis : que supremã ɔtinebat partẽ aquositatis auferri : tũc circulus auferret̃. Et iterũ si ex ea aquosioribus ptibus reformaret̃ circulus ex vicinitate aeris turgescentibus quocũq₃ motu q̃rit̃ tunc q̃re aer in aquã descẽdat : vt ptes

Spuma ãpullosa.
Spuma absolute dicta spuma.

aque sublevet ad circulum faciendũ cũ levis sit aer ꝛ leve
nõ descẽdat nisi ꝑ violẽtiã. ℂ Quarto. sequeret̃ ꝙ si vinũ
cõmisceret̃ cũ aqua semꝑ ablatis circulis successiue aufer/
retur aqua ꝛ remaneret vinũ ex quo semper aquosiores ꝑ
tes extollunt̃: qḋ est falsũ. ℂ Et dixit Gilibert⁹. Fuerũt ꝛ
alij qui dixerũt ꝙ cũ dolor capitis fit ex fumositatib⁹ hu/
morũ grossoꝝ capitis ascendẽtiũ cõtingit in vrina circulũ
fieri de ipsis fumositatibus grossis de corpore egressis cũ
vrina: ꝛ in ea supiora petẽtib⁹ qbus retẽtis in supficie vri/
ne: supficies ipsa ingrossat̃ ex eaꝝ admixtione cũ ea: nã ẜm
istos circulus nil aliud est q̃ȝ vrine supficies ex cõmixtione
grosse fumositatis ingrossata: quoꝝ dcã ꝛ rõnes: qꝛ in alijs
liquorib⁹ nõ pñt assignari refutam⁹. ℂ Nobis autẽ dixit
Omnis liquor h̃z sphericam formam.
Gilibertus videt̃ ꝙ oĩs liquor spericã hẽat formã: qḋ in
speculis ꝛ in oĩbus talib⁹. vt dixit Seneca. appꝫ: ꝛ in aq̃
maris ꝛ guttis aq̃ que in eaꝝ casu lapidẽ q̃ȝuis duꝝ in ro/
tũdũ cõcauãt: silr in vase aq̃ sũme repleto si linea ducat̃ a la
tere in latus ex transuerso ꝑt liquor abradi: eo ꝙ in medio
liquor gibbum facit. Cũ ergo liquor spericus in medio va/
sis sit eminentior ꝛ circa parietes decliuior appareat ꝛ ar/
cuatus his que ad parietes adlisus tñ fere ascẽdit ipsius
liquoris levior ps ad pietes vasis: lȝ modica: q̃ȝm ab eminẽ
tiore gibbo liquoris ꝑ decliuia fit descensus: ꝛ illa pꝫ que
ascẽdit per parietes vasis circulũ facit. Cuiuscũqȝ. n. liquo
ris supficies in eminẽtiorẽ ꝛ magis acutũ conũ exurgit in
ipso grossior circulus apparebit. qꝛ alti⁹ ꝑ vasis parietes
ipsi⁹ liquoris pars ascendit. ꝛ iõ circulus grossior in vrina
vitiũ capitis ondit: qꝛ ipsi⁹ vrine superficies fumositate vel
ventositate altius impellẽtib⁹ intumescit: que caput ascen/
dẽtes ꝛ miringas cerebri distendentes dolorẽ capitis indu
cunt. ℂ Quidã aũt dixerũt ꝙ cũ in oĩbus liquoribus cir/
culus appareat nõ videt̃ ꝙ apparẽs in vrina aliqḋ habeat
significare sup dispõnib⁹ capitis vel alioꝝ mẽbroꝝ: ꝛ for/
tasse ad hoc aduertẽtes auctores medicine nullã expressã
de sigñone circuli in vrina mẽtionẽ fecerũt. ℂ Quidã autẽ
alij dixerũt circulũ vrine sup dispões capitis significatio/
nẽ dare: assignantes rõnes mihi nõ satisfaciẽtes. Qui autẽ
vult eas videre querat eas a Gilberto. Si tamẽ vt illi vo/
lunt circulus aliquid significet sup capitis dispositiões: tũc
hoc possibile est esse ꝑpter actionem caloris nãlis in vrinã
expulsi. vel eius vestigium supfluitatẽ nutrimenti capitis
tanq̃ȝ altioris partis corporis ad altiorem vrine partẽ de/
ducentis que in circulo contenta sui essentia ꝛ colore signi
ficat. essentia quidẽ sicut spissitudine ꝛ tenuitate. nam circu
Significationes circuli ꝑ essentiã ꝛ colores.
lus in sb̃a spissus grossam denotat materiã in capite dñari.
eius vero subtilitas tenuẽ. Colore vero qm̃ si albus fuerit
frigidam sigñat superfluitatem: ꝛ si cũ hoc fuerit spissus fle
gmaticã denotat eã esse: ꝛ etiã maxime in posteriori parte
cerebri: qꝛ in eo est sedes flegmatis. Rubeus vero si fuerit
sanguinẽ sigñat capiti dominari: cũ mediocrit̃ grossa sub/
stãtia fuerit magis illud sigñat: ꝛ maxime circa anteriorem
partem capitis: qꝛ in eo est sedes sanguinis. Citrinus vero
si fuerit sigñat coleram: ꝛ ꝑprie si tenuis fuerit sb̃a eius ca/
piti dominari sigñat: ꝛ maxime in dextra parte ei⁹ vbi est
sedes colere ꝑpter epar. Niger vero vel fuscus si fuerit si/
gnificat melancoliã capiti dñari: ꝛ maxime si grossus fue/
rit: ꝛ maxime in parte sinistra: vbi ẽ sedes melẽ ꝑpter sple/
nem: ꝛ sic ẜm dicta loca caput dolere denotat̃. Quidã di/
cũt. circulus plũbeus epilensiã ꝛ mortificationẽ cerebri si/
gnificat: sed si postea liuidus aut plumbeus eius color eua
nescat caloris nãlis sigñat ꝯfortationẽ. Et circulus viridis
in acuta febre adustionẽ sigñat: ꝛ timẽdũ est tunc de frene/
si. Et circulus tremulus sigñat dolorẽ in tota spina: sigñat
etiam vomitum ꝛ nauseam ꝛ tremulus niger sigñat morti
Vrina nõ certe significat de humoribus in capite.
ficationẽ. ℂ Et dixit Giliber. credo salua reuerentia alioꝝ
nullam regulã dari posse certã de abundantia humoꝝ in
capite per vrinã: siue cũ febre siue sine febre: ꝑpterea ꝙ nõ
supra morbos: sed in morbis supra humores ꝛ eoꝝ matu/
rationẽ vel imaturationẽ h̃ȝ sigñones. Et vrina ẜm sb̃am ꝛ
colorẽ supra dolorẽ capitis nihil sigñare asserim⁹ nisi ẜm
eam partẽ que a nutrimento cerebri decisa est subtiliorem
superiorẽ vrine partẽ cõtinẽtem quã spũs cum calore nãli
effusã ꝑut intra existit extraordinauerunt eundem locũ
retinere. vnde Egi. ait: ꝛ sibi silr seruit regio regioni.

ℂ De vrina naturali simili vrine sanorum. Cap. xxv.

Dixit Gal. ꝑ de crisi. dico ꝙ melior vrina est
que est similior vrine sanoꝝ ꝛ nõ opꝫ
vt queramus vrinã que est in summo bonita/
tis digestionis: ꝛ hec vrina declinat ad citrinũ
tinctum aut ad rubeum clarũ: sed est ad citri/
num tinctum decliuior q̃ȝ rubeum clarum. Et dixit. ad ci/
trinũ tinctũ: vt excludat colorẽ subcitrinũ. Est autẽ color
subcitrinus remissus color citri: vt cũ nondum est perfecte
maturus: ꝛ color citrinus est sicut color citri cum est perfe
cte maturus. Et Gal. ibidem dixit. est sicut si accipias aquã
ꝛ ꝑmisceas cũ ea modicũ sanguinis: aut colere citrine. Et
quidã hunc colorem subrussum vocãt: dixit tñ Gal. nõ est
possibile: vt in sermone fiat declaratio quãtitatum harum
permixtionũ: imo non est necesse tibi nisi vt adiscas ab alio
cõsiderationem ad vrinam naturalẽ: aut vt experiaris eam
tu per teipsum tentãdo ꝛ experiendo in vrinis sanoꝝ. Et
opꝫ dixit Gal. vt sit hec vrina in spissitudine equalis. Et di
xit. dico ꝙ q̃ȝdiu permanet sanguis in semita digestiõis in
omni vrina que mingitur videtur sedimẽ albũ bene equale
plurimũ. Cũqȝ cõpletur digestio additur color eius: ꝛ mi/
noratur qḋ in ipsa residet: ꝛ terminus vrine nãlis est prin/
cipiũ hore in qua sanguis consecutus est finẽ digestionis
confirmate in corporib⁹: que sunt ẜm meliorẽ dispõnẽ sani
tatis. Et ergo qui hanc intuetur vrinã ꝛ cognoscit eã: deinde
ponit eam quasi ꝑuisionem alioꝝ vrinaꝝ: facilis est in/
uentio dispositionũ que alterant eã: ꝛ illud ideo: qm̃ si ser
uat colorẽ eius ẜm certitudinẽ ꝛ veritatẽ: deinde est in ipsa
hypostasis alba levis ꝛ equalis ꝛ plurima, sigñat in hoc di
spositione ꝙ digestio iã cõfirmata est ꝛ ꝙ expellitur ex cor/
pore chimus mundus vltra mensuram.

ℂ De significationib⁹ vrine sũptis ex plurib⁹ ꝯsideratiõi/
bus in ea ꝯiunctis: ꝛ ꝑ de vrina tenui ꝛ alba. Cap. xxvj.

Inquit Gal. vt. ꝯ⁹ scribit̃ ꝯtinẽtis. vri/
nã aquosã appello clarã subti
lẽ. Et dixit. ꝑma ad glau. Vrina que est sicut aq̃
clara est in vltimo fine elongationis a digõne ꝛ
est indicans tibi ꝙ iam fatigata est ars vel nã
in digõne: que est in venis: ꝛ est sicut nauseatiua satietas
stomaci: ꝛ ꝙ si cũ hoc velox eius est exitus est egritu⁹ dyabe
tis ꝛ dyarria vrine: ꝛ est significãs mortem duarum virtu/
tũ naturaliũ. s. alteratiue ꝛ retẽtiue: ꝛ est deterior aliarum
vrinaꝝ indigestaꝝ. de qbus sequitur eã vrina aquosa que
est in hoc ꝙ nõ digeritur similis ei. Uerũtñ minus mala ꝛ
minus significãs perditionẽ: que est tardi exitus: qꝛ nõ si/
gnificat perditionẽ alioꝝ virtutũ nisi solius alteratiue. Et
subdit Gal. ꝙ. vrina que est in sb̃a ꝛ colore: sicut aqua ꝛ su/
perflue est mala: qm̃ nocumentũ in ea q̃ȝuis sit singulare:
tñ sigñat debilitatẽ virtutis in vltimo fine. Et deinde dixit
ꝑpinquior vrine: que non digeretur penitus est illa que est
alba subtilis similis vrinis albis que fit cum vrine aquose
permiscetur aliquid colere: ꝛ sequitur eã vrina que decli/
nat ad ruffedinẽ citrinã subtilẽ: ꝛ h̃ vrina iã digeritur pro/
pter colorem suũ: sed vt iã discerneret̃ aqua in spissitudine
sua donec confirmata sit eius digõ ẜm qḋ diuersificatur in
colore. ℂ Vrina alba subtilis in febribus acutis semꝑ est
mala nisi talis fuerit ꝑpter mãm diuerti ad aliquã euonẽ
extra corpus manifestam: aut ꝑpter deriuationem mãe ad
aliqua membra exteriora: vt per apparitionem herisipille
flẽuis in aliquo mẽbro exteriori. ℂ Dixit Auic. 1⁰ quarti.

vrina alba.s.aquosa sigñat declinationẽ mãe non ad extẽ
venaꝝ nec ad intrã vrine. In febrib⁹.n.acutis fortasse de/
clinat ad cerebrũ:ꝛ erit ibi dolor capitis ꝛ frenesis:ꝛ fortas
se declinat ad quedã visceꝝ:ꝛ significat apã in eis:ꝛ si sunt
signa ad columitatẽ declinis sigñat ꝙ egrediet .s.mã cũ vo
mitu ẽm plin qñ nõ est signũ in solõne ventris cui succedat
excoriatio intestinorũ. Et dixit.qñ est vrina alba tenuis in
febre acuta:deinde adest ei ꝯturbatio in sua albedine.s.pp
liquefactionẽ adipis sigñat spasmum ꝛ mortem. ℂ Dixit
Theo.vrina tenuis in sba ꝛ in colore alba multa sigñat: q̃
Egidius in suis versibus numerãs dixit. Alba subtilis vri
na fugata colori sigñat Splenẽ ydropeȝ crapulã nefresim.
idest opilationẽ renũ. Frenesim dyabetẽ. Arteticã colericã/
ꝗ nigrã pedicõ.i. epilẽtiã.scotomiã. Epatis algoreȝ cũ fe.
caumate mortẽ. In sene vim frigidã vel defectuȝ puerilẽ.i.
ethicã senectutis siue defectũ nutrimẽti in mẽbris. Ileos
humores aut collũ lippotomiã, Quartanã febrẽ declarat
ꝛ anhimerinã. Matricis varias denotat in muliere q̃relas.
Hec emorroydas ꝛ cõdilomata signat. Et talis cruda põt
ꝛ indigesta vocari. ℂ Cũ aũt vrina p̃dicta sigñat passioneȝ
splenis tũc est cũ q̃dã radiositate ꝛ q̃dã ṽgulaꝝ ptẽsione:
quã q̃dã virgulatã:ꝛ q̃dã fenestratam vocãt. In splenetica
aũt passiõe vrina est alba ꝓpter melicã supfluitatẽ frigidaȝ
ꝛ nãlis caloris debilitatẽ: vñ crudificat digõ ꝛ friditas au
get:ꝛ sic vrina dealbatur:ꝛ est tenuis pp melicã supfluitatẽ
siccãt:ꝛ q: splen opilat meatus vrine:ꝛ est radiosa pp spũs
subtiles in ea descẽdẽtes. ℂ Sigñat autẽ ydropem.s.leuco
flãticã siue yposarcã. Et est hec cũ quadã liuiditate ꝛ obscu
ritate in pte supiori pp ipuritatẽ humorũ quos debilis ca/
lor eorũ non põt a sanguine separare:ꝛ hec vrina euenit in
ꝓncipio dicte hydropisis.nã in ꝓcessu mã multiplicat vri/
na ingrossat:significat.n.crapulã:q: in crapula multitudi/
ne ciborũ ꝛ potuũ nãlis calor suffocat:sicut ex multo oleo
flãma papiri:aut sub multis lignis debilis ignis:ꝛ dis cer/
nitur ab alijs: q: in hoc casu vrina dȝ esse multa. ℂ Dixit
Theo.ꝙ multa tenuis vrina ꝛ alba in senis eueniens mul
tã potationẽ significat cũ largo cibo:ꝛ maxie si vinũ fuerit
exile ꝛ lene. Significat nefresim.s.ex calculo cõfirmato: ꝛ
maxie si precesserit vrina alba ꝛ spissa cũ aliq̃b⁹ arenulis.
Significat frenesim ꝛ hoc si in febribus acutis post vrinã
rubicũdã absq; signis digõnis ꝛ nõ p̃cedẽte aliqua euõne
cretica euenerit alba ꝛ tenuis:q: tunc significat raptũ ma/
terierum ad supiora q̃ puenientes ad cerebrum faciunt fre/
nesim. ℂ Dixit Hypo. 4° affor. vrine limpide ꝛ albe oẽs
male:maxie aũt in freneticis:apparẽs autẽ nefreticis. Et
hȝ dictũ ei⁹ ṽitatẽ siue albedo fuerit opaca terminãs visuȝ
siue fuerit trãslucẽs q: significat cruditatẽ ꝛ digestiõis pri/
uationẽ:ꝛ maxime in freneticis siue frenesis sit vera siue sit
parafrenesis:q: significat mãm trahi ad caput:ꝛ tũc si pa/
rafrenesis fuerit mutabit in frenesim:ꝛ si frenesis fuerit cõ
firmabitur. ℂ Significat quoq; dyabetẽ ꝛ tũc est multa ꝛ
freq̃nter micta:in qua vtplurimũ apparẽt carnose resolo
nes:de substãtia renũ ꝓcedẽtes a liquefactione facta a ca/
lore intenso in ipsis exñte. ℂ Significat arteticam:sed tũc
est cum atomosis resolutionibus albis ꝛ minutis:de qbus
dictum est de hypostasi atomosa: que q̃ntis resoluatur a
mẽbris que sunt circa iuncturas tñ actione virtutis expul/
siue põt intrare venas ꝛ eis mediãtibus deuenire ad vrine
meatus:ꝛ sic vrine misceri. ℂ Sigñat colãȝ nigrã.i.abun/
dãtiã hũoris melici:q sua friditate dealbat: ꝛ sui siccitate
subtiliat:ꝛ h cũ nil de ipso hũore pmiscetur vrine.nã sibi p
mixt⁹ redderet eã grossam ꝛ nigrã. ℂ Et sigñat epilensiaȝ
ꝛ tũc est cũ quadã plumbeitate:ꝛ obscuritate. dealbat aũt
vrina in epilensia:q: aiatis nãlia ꝯpatiuntur mẽbra: vnde
infrigidant. ℂ Significat scotomiã:sȝ tunc est cũ quadaȝ
liuiditate infrigidatis nãlibus mẽbris pp ꝯpassionem ad
aiata.dixit Theo.maxime si euenerit in grauatis collo ca/
put ꝛ hũeros. ℂ Sigñat epatis algorẽ.i.nãliter epatis cõ/
plõnẽ fridam. ℂ Sigñat mortẽ in fe.causonica ꝛ acuta:q:
sigñat cruditatẽ mãe ꝛ debilitatẽ caloris inati:ꝛ sic morbi
ꝓlixitatẽ:in q̃ ꝓlixitate tãdẽ ṽtus afflicta succũbet: maxie
si alia signa mala appuerint. Si aũt steterit ṽt⁹ cũ alijs si/
gnis bonis nõ sigñat mortẽ:sȝ crisim ꝑ deriuationẽ q̃ acci/
det sub ypocũdrijs. ℂ Dixit hyp. 2° ꝓnosti. vrina clara ꝛ
cruda ꝛ diuturna cum alijs signis bonis signũ est apã fore
futurũ sub dyafragmate. Et Gal.dixit.in ꝯ¹°. cũ moratur
vrina tpe lõgo p̃ter ꝙ digerat tũc opȝ vt ꝯsideres ṽtutẽ in/
firmi ꝛ cõtẽpleris si fuerit potẽ morari tolerãdo longitudi
nẽ egritudinis:ꝛ si sic crisis ei⁹ erit cũ exitura q̃ accidet ei.
Uerũtñ discretio illi⁹ erit ex alijs accñtibus:quod est q: si
reliq̃ sigñones sigñabũt ꝑditionẽ:tũc erit sigñatio mortis:
ꝛ si non sigñabunt malũ:ꝛ tũc erit sigñatio euasiõis. Exitu
re aũt in febrib⁹ acutis accidũt in inferioribus corpis ptib/
bus. Et cã in illo est frigus mãe ꝛ grossities ei⁹ ꝛ debilitas
ṽtutis accñs ei a labore ꝛ inq̃etudine:q̃ occurrit ei ex lõgi/
tudine egritudinis. ℂ Dixit Rabi.in.15ª.pt.suoꝝ affor. vri
nis oib⁹ infirmorũ peior est vrina subtilis ꝛ clara:q̃ ꝓprie/
tatis est aq̃:ꝛ est vltima emissio ꝛ remota valde a digõne. Di
xit Theo.ꝙ talis vrina eueniẽs in fine egritudinũ acutaꝝ
deriuationẽ fore sigñat in eas q̃ sunt sub frenibus ptes. Et
eueniens in causone frenesim sigñat.nã in causone multitu
dine multi fellis facta vrina nõ colorata eueniẽs lata fellea
exñte supfluitate supius excelsum locuȝ capitis occupat:ꝛ
siq̃dẽ añriorẽ locũ cerebri tenẽs flõnẽ faciens in eis que in
eo sunt miringis frenesim facit. Et siquidẽ frenesis generit
pp aliquã cãm vel pp fluxũ sanguinis nariũ vel sudorẽ mul
tũ in capite fcm̃ vrina subtilis ꝛ alba eueniẽs getẽ sigñat:
sȝ si tali vrina eueniẽte frenesis remanet sic dispositꝰ morit.
ℂ Inq̃t Gal.4.affo.i ꝯ¹° affo. Quibus in die 7ª ꝛc̃. ꝙ in
ꝓn° morbi pacuti põt appere vrina alba.s.ꝛ subtilis:q:uis
ipse morb⁹ sit de mã cal'a colica vel sanguinea: ꝛ h ꝓpter
aliquã cãꝝ vrine albe supradictaꝝ:aut q: illa albedo cãtur
ab aliq̃ mã exñte in vijs vrine nõ decise a mã morbi. Scias
ꝙ vrina aquosa apparens in ꝓn° morbi est signũ indigõ/
nis:sȝ non mortis:adhuc in ꝓcessu nã poterit ꝯfortari ꝛ in
spissare ꝛ colorare vrinã: vnde dicunt:ꝙ vrina indigesta põt
significare morbi fortitudinẽ:tñ aliqñ sine timore ꝛ suspi/
tione: vt cum in die crisis cum alijs signẽs bonis aliquod
vestigium decoctionis pretulerit.nam tunc iudicium libe/
rationis ꝓnũciabit ꝛ aliquando cum timore ꝛ suspitione:
vt si ꝓcedat eius cruditas augmẽtãdo apparens aũt talis
vrina in augmento vel statu est significatiua longitudinis
morbi sub q̃ natura vt plurimum deficiet: ꝛ precipue si est
cũ alijs signis malis.si autẽ essent cum alijs signis bonis:
ꝛ precipue in die crisis nõ esset oino mortalis:vt dixit. A.
2ª.quarti. Dixit Almansor .10°. ꝙ quãdo post dictam vri/
nam maturitatis significatio habet.sic procedit:q: primo
glaucedinem acquirit:ꝛ postea aliqualem grossitiẽ. ꝛ seq̃/
tur processus eius colorando ꝛ ingrossando. Et innuit. Al
mansor digestionem in colore precedere eam: que in sub/
stantia dicunt:in augmẽto vel statu febris. ℂ Urina aquo
sa eueniens precedente vrina rubicũda vel simili significat
frenesim futuram:aut extinctionem caloris innati propter
consumptionem humiditatis. In declinatione autem eue/
niens precedente cretica euacuatione salutem significat.
Dixit Theo.talis vrina eueniens in fine febriũ multã q̃e/
tem significat. ℂ Talis vrina in sene apparens significat
virtutem fragilem propter defectum caloris:aut significat
defectũ puerilem.i.ethicã senectutis siue defectũ nutrimen
ti in mẽbris. Dixit Theo.talis vrina in senibus significat
debilitatẽ ṽtutis:vt in senectute que est ẽm nãm: ꝛ sigñat
debilitatẽ ṽtutis ex diuturna egritu' appellata a sapienti/
bus ab egritudine senectutis. ℂ Et dix.talis vrĩa in pueris
eueniẽs est mala.dixit.n.Ipo.vrine aq̃se in pueris pessime

Significatio vrine tenuis albe.

Vrina albe in principio morbi ꝛ in augmẽto ꝛ statu.

Vrina tenuis albe in senib⁹.

Tal vrina in pueris

sunt. Est aūt vrina aquosa ḋterior in puero q̃ȝ in iuuene: q̃
lȝ plus recedat a nāli colore vrine iuuenū: tñ ipsa plus rece
dit a nāli sba vrine pueroꝝ: ꝛ recessus a nāli sba deterior ē
q̃ȝ recessus a nāli colore. ℭ Talis vrīa signāt lippotomiā
vl.sincopim ꝓuenientēȝ ab euaporatione grossa a flegmate
vel melia surgente vel ad spūlia ꝛ cor veniente in lesis hūe/
ros: aut collū.i.i icipientibus sentire dolores circa hūeros
vel circa collū ab intrinseca cā: aut grossa ventositate ꝟsus
spūalia ascēdente: q dolor subito veniēs pōt esse cā future
sincopis. ℭ Talis vrina signāt q̃rtanā.s.de melia nālit: sed

Quae febres signi ficare pos sit talis vri na.

si postea in die sequenti sit palida vel subpalida vel q̃rtanā
nothā: ꝛ tunc seqꝛ ruffa vel subruffa: ꝛ signāt anfimerinaȝ
.s.nothā de flāte vitreo: q febris soluiꝛ: ꝛ tunc añ hanc vri/
nā precessit vrina alba spissa pauca: ꝓpea ꝙ dissoluiꝛ flā vi/
treū in pn°rimo nō nisi post digōnē ꝯfirmato nāli calore su
pra ipsam: ꝛ tunc dissolutū descendit cū vrina: vñ vrina red
diꝛ multa subtilis ꝛ alba: r ois.n.mā ingrossat vrinam ꝑ sui
ꝯmixtionē secū preter flā vitreū: ꝙ ipsaȝ subtillat vt tradiꝛ
ab hipo.4°affo.dicente. qbus vrine albe pauce ꝛ globo/
se nō ine febribus multitudo veniens tenuis iuuat. Unde
Theo.dixit. vrīa alba multa anfimerinā deficientē signāt.
ℭ Talis vrina signāt passiones mtricis: marꝭ eas q̃ ex re/
tentione mēstruoꝝ ꝓueniūt: ꝛ tunc est talis vrina cū reso/
lutionibus nigris ex nigri sanguis retētiōe factis ꝛ signāt
emorroydas: ꝛ tūc ē ēt cū resolōnibus nigris: sȝ ꝑuis ꝛ cū
discoloratione: ꝛ marꝭ toti⁹ corporis. Ut ergo nō cadat er/
ror in iudicando ꝑ dictā vrinā. dixit. Egi. signāre debes ꝑ
ipsaȝ vrinā indigōnē ꝛ debilitatē caloris nālis ꝛ accñtia q
ex indigōne emergere ꝯsueuerunt.s. vētositatis ypocūdrio
rū tēsionē vētris ꝛ lateris isflationē cruriū ꝛ coxarū graui
tatē totius corporis pigritiā tā ad sensum q̃ȝ ad motū vo/
luntariū capitis grauitatē: ꝛ marꝭ sinistre ꝑtis cū ēt calor
nālis est debilis agens in māȝ crudā ipsam vētosat ꝛ non
resoluit illā: māe ēt gñanꝛ crude ꝛ multiplicanꝛ ꝛvñ ꝑdicta
accñtia surgunt. ℭ Dixit Theo. vrīa lactea tenuis si nō di/

Lactea te nuis.

nolin ꝑncipijs febriū veniat ē mala. Jn declbne vero ve/
niēs si multa fuerit solōnē morbi signāt euāta mā morbi ꝑ
eāꝛ intellexit nō de tenui dio: qꝛ lacte⁹ color nō pōt cū sba
vrine olno tenui ꝯiungi: sȝ itellexit ḋ sub tenui.i.remissa te
nui vel parū. ℭ Dixit Egi. lactea subtenuis apparēs i acu
ta febre in pn°ci⁹ si fuerit cū signis bonis ꝓlixitatē morbi
signāt. signāt.n. cruditatē ꝛ idigōnē māe ꝛ paucitatē calo/
ris inati: ꝛ pōt signāre raptū māe ad caput: ꝛ sic frenesim:
sȝ si talis vrina in fine febris acute appꝛat ꝛ fuerit multa ꝛ
cū remissiōe caloris ꝑter nām signāt liberationē ꝛ solōneȝ
febris ꝑ euōnē māe faciētis eā ꝑ ipsaȝ vrinā. Or si in pn° fe
bris interpolate eueniat vrīa lactea subtenuis signāt ꝙ mā
ei⁹ sit frida ꝛ multa: ꝛ ꝙ febris erit cronica. Eueniēs ēt ta/
lis vrina multa cū remissiōe caloris febrilis in fine iterpola
te liberationē signāt. ois ergo vrīa lactea subtenuis in se sū
ptionē idicat: ꝛ ipsa in sanis eueniēs suspitionē ei⁹ ad ydro
pisim. ℭ Urina q̃cunq₃ alba cū mediocriter tenui sba in sa
nis eueniēs abundantiā flātis acetosi in eis fore significat.
ℭ Urina ꝟo lactea vel karopos cū spissa sba. dixit Egid. si
gñat ydropisim ꝛ leuco flāticā: sȝ si longo tpe fuerit talis ꝛ
fuerit cū q̃dā obscuritate ꝛ ꝑturbatione ꝛ manu apposita:
cū q̃dā liuiditate vel subcitrinitate signat māȝ flāticā crudā
ꝛ indigōnē ꝛ nālis caloris diminutionē in epate ꝛ nutriti/
uis. Signāt ēt colicā vel Jliacā ex abundātia flātis crudi i
intestinis: cū q̃ multa vētositas eleuaꝛ: ꝛ egō denegaꝛ ꝛ ad
est ventositatis exit⁹: ꝛ tūc ista vrina est sine arenulis. Si/
gñat ēt lapidē: sȝ tunc arene ꝑcesserunt. Et signāt dolores
capitis ꝑñtē si diu talis euenerit vrina vel futurū: si tunc in
cipit appere de nouo: ꝛ q dolor capitis accit ex multis fumo
sitatibus ab hūoribus frigidis surgētib⁹ ad caput eleuaq̃
actione caloris in ipsis: ꝛ marie dolor erit in occipitio vbi
est sedes flātis: cuius supabundātiā dicta vrīa signāt ꝑꝑ cu
ius flātis abūdantiā ad erit indigō ꝛ laterū ꝛ hypocūdrio
rū inflatio ꝛ tensio ꝛ oris insipiditas ꝛ capitis grauedo ꝛ
sensus erūt hebetes ꝛ motus erūt tardi ꝛ totius corpis pi
gritia ꝛ somnus plurimus: ꝛ signāt ꝑdicta vrina reumata
ꝛ descēsum hūoꝝ ad aliqō vel aliq̃ mēbra ꝛ signāt fluxum
ventris: ꝛ tunc erit pauca ꝛ ꝑturbata cū resolōnibus oblō
gis: ꝛ marie si fuerint granulose: signāt māe apatis resolu
tionē: sȝ tunc erit multa cū sedatione doloris ꝑtis apose. di
xit.n. Theo. vrina pinguis ꝛ alba multa facta veniēs libe
rat apa in articulis natum. Et Jpo.4°affo.dixit. Quibus
spes est apostases ad articulos ꝯuerti erit eoꝝ vrīa pinguis
alba multa facta. ℭ Dixit Theo. vrina pinguis alba vel la
ctea monstrat crudū hūorē plurimū abundare in vasis: q
quodāmodo in egritudine laboriosa eueniet: ꝛ in his in q̄b⁹
abundat multitudo pinguiū hūorū.i.diu.rsarū spēruȝ flā
tis. ℭ Urina pinguis alba vel lactea in fine febris lithiasis
vesice vel renum significat.

ℭ De colore glauco ꝛ karopos ꝯiunctis cū sba. Cap.xxvij.

Color glaucus ꝛ color karopos cū q̃cunq₃
sba fuerint signant sicꝛ de albo ꝛ la/
cteo dcm̄ ē cū sili sba. Uerūtñ malitia indicata
ꝑ glaucū ꝛ karopos minor est malitia idicata
ꝑ karopos q̃ȝ ꝑ glaucū. ℭ Dixit Theo. vrina
glauca tenuis idigōnē signāt. nā tenuis sba indigesta ē. ꝛ h
color ꝓxim⁹ est albo: ꝛ sicut ille indigōnē signāt. ℭ Et dixꝛ
vrina piguis glauca vel karopos si ꝑturbata manet demō
strat multos malos hūores in corpe eē: q si turbata ꝛ cāli
vrine subiugalis fuerit demōstrat capitis dolorē ꝑñteȝ vel
futurum ꝛ est qō dixit Jpo.4°.affor. Quibus in febribus
vrine ꝯturbate velut subiugales.i.discolorate fuerint his
capitis dolores aut adsunt aut aderunt. ꝛ distingue vt in ꝑ
cedenti cap°. dictum est.

ℭ De colore subpalido ꝛ palido ꝯiunctis cū sba. Ca.xxviij.

Calor subpalidus vel palidus est ꝑmus de
coloribus indicantibus castitatē. Ue
rū palidus plusq̃ȝ subpalidus. Dixit The. vri
na subpalida ꝛ palida ꝑn^m digōnis signāt: ꝛ re
misse tñ. naȝ sbam q̃si difficiliorē nālis calor in
pn° mutare nō potens colorē q̃si faciliorem mutauit. Dixit
Egi. Si palida vrina euenerit post albā lacteā glaucam vel
karopos signāt ꝙ nālis calor resumit vires ꝛ icipit digere
re māṁ que facit morbuȝ. ℭ Urina palida vel subpalida
eueniens in febre ꝯtinua lenta significat apa futurum sub
dyafragmate in dextro ypocundrio: ꝛ sic critim per deriua
tionē māe illuc. nā talis febris denotatur esse de mā frigi/
da grossa tarda ad digerendum: ꝛ sic morbū fore cronicuȝ
sub quo nā longo tpe grauata ꝛ afflicta reddetur impotēs
ad creticandū per cōuenientē ad extra euacuationē: quare
facit qō pōt: ꝛ facit crisim per deriuationē māe ad dextrū
ypocundrium: in quo ꝟtus attractiua epatis magis viget: ꝛ
cum illuc māṁ trahit. Et hoc hȝ veritatē si talis febris fue
rit cuȝ signis bonis: q̄m si esset cum signis malis mortē ꝓ/
nunciabit. ℭ Urina palida cum mediocriter spissa sub stan
tia eueniens in corpore flātico ipsum sanum fore esse signi
ficat: ꝛ cum mediocriter tenui sba significat melancolicū sa
nū: ꝛ cū tenui sba colerā declarat adustam. ℭ Dixit Egi/
dius. vrina palida vel subcitrina spissa superius cū quadā
viriditate ꝛ oleagineitate: ꝛ in quantitate pauca absq₃ flu/
xu ventris eueniens denotat ꝑtisiȝ. Ex colore.n. palido
denotaꝛ debilitas caloris innati in nutritiuis proueniens
in eis per compassionem quā hȝ ad spūlia ꝛ spuma est in
dicta vrina: qꝛ in ea sunt tres spūs siue cause spumositatis
.s. motus ꝛ ebullitio ꝛ aereitas siue ventositas ꝛ pinguedo
in ea apparet ex pinguedinis liquefactione: ꝛ liuiditas in
ea aduenit ꝑꝑ corruptionē ꝛ spūm a mā spasmosa proue/
nientē: que eos inficit: ꝛ est talis vrīa cinerosa ex resolutio
nibus adustis ad vrinā descendētibus: ꝛ ē pauca ꝑꝑ ꝯsum/

ptionē humiditatis: ⁊ posset esse pauca ꝑꝑ fluxū vētris: iō
oꝫ ab ea fluxus ventris circūscribi. ſi tñ ptisico talē vrinā
facienti fluxus ſuperuenit ventris mors inde ſubingredit
⁊ vita recedit. ℭ Liber aureus vrina palida cū tenui ſbā ſi
gnificat febrē de flegmate nāli. cū ſbā tenui ſignificat cole/
ram aduſtam ⁊ ſignificat febrem ex acri flegmate.

ℭ De ſubcitrino ⁊ citrino colore cū vrina ꝯiuncto. Ca. xxix.

Dixit Jpo. 2°. pnoſti. dū vrina citrina ⁊ cla
ra. ſ. ⁊ ſubtilis: ſicut alia tranſlatio hꝫ
permanens ſit ſigñat indigeſtā egritudinē fo
re. Dixit Ga. in ꝯmē. color vrine nalis eq̄lis ē
citrinitatis: q2 eius cuētus eſt a potibus q bi
bunt poſt q̄ꝫ eis permiſcet de colā q̄ꝫtitas pauca. Cū ergo
ꝯmixtio colē eſt plus q̄ꝫ oꝫ ſi fuerit q̄litas eius fortis vide
bis colorē eius colorē igneū cūqꝫ huius vrine ſbā fuerit te
nuis ſigñat ꝙ egri° eius non digerit: q2 oꝫ ad digōnem: vt
ſit vrina nālis in colore tēperata ⁊ in ſbā equalis: ita vt nō
ſit ſubtilis ſicut aqua neqꝫ groſſa: vt aſini vel beſtie. Et ſub
dit Jpo. timēdū ergo eſt infirmi defectū. ſ. ſi cū illis fuerit
morbi longitudo: qm̄ tunc nō ſit ſecuritas: vt remaneat in/
firmus vſqꝫquo digerat egri°. Et Ga. dixit. n. in ꝯmē. ꝙ ſi
morat egri° ſpatio longo preter ꝙ digerat: tunc ſuper infir/
mū eſt timor niſi virtus egritudini reſiſtens valde ſit fortꝫ.
Conſidera ergo vehementiā v̄tutis ⁊ ꝯſiderationem ſpatij
ſui: ꝙ eſt de nā egritudinis morari vſqꝫquo recipiat dige/
ſtionē. nā cum ſciueris illud ꝯſiderabis: an ſit poſē egrum
morari vſqꝫ ad ſtatū ſue egritudinis an nō. ℭ Urina vero
ſubcitrina vel citrina per totum tenuis ſine febre coleram
nālem abundare ſignificat. ℭ Urina vero ſubcitrina vel ci
trina remiſſa mediocriter tenuis: declināns tñ verſus tenui/
tatē ſine febre colerā citrinam in corpore abundare ſigni
cat. ℭ Urina v̄o ſubcitrina remiſſa mediocriter tenuis ſi/
ne febre coleram vitellinā in corpore abundare ſigñat.

ℭ Urina v̄o ſubcitrina pallori vicina in ſbā ꝑ totum equali
ter tenuis vel tenuiſſima ſine febre meliam innālem abun/
dare ſigñat. ℭ Dicunt ꝙ vrina citrina vel ſubcitrina cum
tenui ſbā ſigñat diuerſitatē cōplōnū etatū ⁊ ſexus: nāqꝫ in
iuuene flegmatico ſignificat tertianā purā ſimplicē. rōne
. n. cōplōnis flegmatice vrina oꝫ eſſe pallida cū ſbā medio/
criter ſpiſſa. ſi vero fuerit citria ꝯ debitū ſue ꝯplōnis ſigni
ficat exceſſum caloris ⁊ colere intenſionē. nā ſi in eo flā fo/
ret intenſum ſbā vrine foret groſſa ⁊ color remiſſior: ⁊ ſi fo
ret in eo ſanguis intenſus foret in ea ſbā ſpiſſa ⁊ color intē
ſus: quare reſtat ꝙ ſignificat tertianā: quā ſilr ſignificat ap
parens in iuuene melācolico. Quidā tñ dīt. ꝙ ſi talis vrīa
fuerit cū quadā liuiditate ſuperius ſignificat duplicē tertia
nā in iuuene flātico vel melancolico dicta vrina apparens.
⁊ in ſene flātico vel melico ſigñat duplicē tertianā: q2 in eis
tū ex ꝯplōne: tū ex etate vrina magis diſtare oꝫ a citrinita/
te: ⁊ iō maiorē diſtēperantiā portendit. Dicta vrina in pue
ro vſqꝫ ad. 14um annū flātico vel melico ſigñat febrē ꝯtinuā
q2 in tali puero rōne cōplōnis ⁊ etatis: ⁊ rōne coanguſta/
tionis meatuū vrina oꝫ eſſe diſcolorata: ſi ergo fuerit colo
rata ſignificat maius malū q̄ꝫ in iuuene. ⁊ ſic ſigñat tertia/
nā ꝯtinuā. ℭ Et dīt vrina citrina tenuis cū febre veniens
autūno vel hyeme q̄rtanā ſigñat vel emitriteū: ⁊ ſi in ea ſu
perius ſubtilitas eſt multa ſigñat vitiū ſpūaliū: ⁊ ſi ſup eā
fuerint granula vel āpulle cito deducet ad ptiſiꝫ. nā tenui
tas vrine cū dicto colore nō pōt ꝑuenire ex calore intenſo:
q2 intenderet color in vrina: neqꝫ ex dñio frigoris: q2 remit
teret colerā, neqꝫ ex hūiditate: q2 hūiditas vrinā inſpiſſat:
q̄re ſequit ꝙ ꝑuenit ex ſiccitate: ⁊ q2 eſt tenuior in ſuperio
ri pte maiorē denotat ſiccitatē cordi dñari: ⁊ q2 eſt āpulloſa
granuloſa: maxie diſtēperantiā ſiccitatis in ſpūalibus dña
ri ſigñat. ℭ Urina ſubcitrina vel citrina cū ſbā tenui mul/
tū lipida ⁊ clara feneſtrata vel virgulata ſplenetica ſigñat
paſſionē: ⁊ pōt ſigñare vitiū ꝯdilomatū vel emorroydarꝫ: q̄

De ſignifi cationibus huius vri ne ſm eta tes.

ſi multa fuerit epatis ſigñat ſiccitatē: maxie cū ſiti ⁊ corpo
ris macilentia ⁊ ventris cōſtipatiōe fuerit: epar. n. ſiccū de
hūoroſitate multū attrahit ab iteſtinis: vñ vēter ꝯſtipat ⁊
vrina multiplicat. ℭ Urina tenuis ſubcitrina vel citrina in
febris ꝯtinue pn° ſigñat cruditatē māe: ⁊ ex cruditate ꝑli/
xitatē morbi: ⁊ ex morbi ꝑlixitate virtutis defectū. Jn me
dio vero ſiue ſtatu dicte febris eueniens p̄cedente vrina ru
bea vel ſubrubea nō facta aliq̄ purgatione cretica freneſiꝫ
futurā ſigñat: q2 ſigñat raptū māe ad ſuperiora. ſi v̄o creti
ca euō p̄ceſſerit vel alleuiationē patiens ſenſerit: declinatio
nē morbi ⁊ ꝯualeſcētiā ſigñat. ℭ Urina ſubcitria vel citri
na mediocriter tenuis ſigñat colericū ſanū: q̄ ſi longo tpe
p̄cedente appareat ſigñat febrē erraticā. aut q̄rtanā: de me
lancolia nāli. ſ. eueniens poſt diē acceſſionis: ⁊ p̄cipue au/
tūno ⁊ hyeme. ℭ Urina in colore ſubcitrina palide vicina
cū mediocriter tenui ſbā febrē de flāte acetoſo indigeſto ſi/
gñat: q̄ cū fuerit cum mediocri ſbā iā ipſū flā digeri ſigñat
⁊ ſi eadē cū mediocriter ſpiſſa ſbā fuerit ipſum flā iā dige/
ſtuꝫ eſſe ſigñat. ℭ Urina ſubcitrina eq̄liter ⁊ per totū ſpiſ/
ſa in non febriente flegma nāle in corpore abundare ſi/
gñat ſed in febriente ſigñat quotidianā d̄ flāte nāli. ℭ Uri
na ſubcitrina cū mediocriter ſpiſſa ſbā in non febriente co
lerā vitellinā abundare ſigñat. Jpſa. n. colorē in vrina ma/
gis remittit q̄ꝫ colera citrina: ſed ſbam magis inſpiſſat.

ℭ Urina citrina eq̄liter: ⁊ per totū ſpiſſa ſine liuiditate ma
nifeſta ⁊ ſine flāte flā dulce in corpore abundare ſignificat.
ℭ Urina aūt ſubcitrina vel citrina mediocriter tenuis ſine
febre flā ſalſuꝫ abundare ſigñat. ℭ Urina ſubcitrina pallo
ri vicina ꝑ totū eq̄lr tenuis vel tenuiſſima ſine febre meliaꝫ
innālēꝫ in corpore abundare ſigñat. cū febre vero talis eue
niens poſt diē acceſſionis q̄rtanā nothā ſigñat. ℭ Jn febre
q̄rtana v̄a lꝫ nō ſit in vrina color aliq̄s determinatus: vtplꝫ
in diebus q̄etis palida appareat: ⁊ poſt diē acceſſionis ſub
citrina vel citrina cū mediocriter tenui ſbā. Si tñ in febre
vel ſine febre melicus hūor diſſolutus cū vrina exierit vrīa
erit nigra vel ſubnigra ⁊ ſpiſſa. ℭ Urina citrina inteſa cūꝫ
ſbā tenui ⁊ ſubtili ad mediocritatē accedēs tertianā ſigñat
Si v̄o color vrine ſubcitrinus ⁊ remiſſus fuerit cū ſbā ſub/
tili ad mediocritatē acc̄ns febrē de colera vitellina ſigñat.

ℭ De colore flauo ſubruffo ⁊ ruffo cū ſbā. Cap. xxx.

Urina flaua ⁊ ſubtilis dixit Raſ. 20. ꝯti. in
pn° febriū acutarꝫ exñs ſi mutat ad
groſſitiē ⁊ albedinē ⁊ remanet turbida velut
ſubiugalis. inuoluntarie egrediēs cū vigilijs
⁊ motu ſpaſmum vtriuſqꝫ lateris ſigñat: ⁊ ꝙ
mors ꝑpinq̄ ē: q2 ſubtile flauū ſigñat dñiuꝫ colere: ⁊ ſpiſſi
tudo ⁊ turbiditas ſigñat fortitudinē morbi: ⁊ inuolūtaria
vrine egreſſio ſigñat corruptionē cerebri ꝑ aſcenſum vapo
ris cali ad cerebrū. Et eius manifeſtat d̄bilitas: vñ ob h̄ ac
cidit diſtenſio ⁊ tetan°: ⁊ qñ h̄ ſig^a aderūt ⁊ nō ſunt cū eis
ſig^a bona eq̄lia nō ē dubium qn mors adueniat. ℭ Et Aui. dixͣ
3° q̄rti. vrīa tenuis clara flaua in pn° acutarꝫ febriū qñ ꝯuer
tit ad groſſitiē ⁊ albedinē. ſ. ꝑ flā in ea exñs: deinde remāet
feculēta turbida: ſic̄ vrina aſini ⁊ icipit exire iuoluntarie: ⁊
ſunt illic vigilie ⁊ ingetudo ſigñat vtriuſqꝫ lateris ſpaſmū
. ſ. de replōne cui ſuccedit mors qñ nō fuerint cū ea ſig^a bōa
vincētia illa. Urina. n. q̄ ē cū flauo colore nō ſubtiliat. i. nō
ſubtilis niſi ꝑ dñiuꝫ hūoris colerici calidi: ⁊ nō igroſſat ⁊
inſpiſſat niſi ꝑꝑ exacerbationē egritudis ⁊ mutationē ⁊ cō
motionē i diſpōnibus māe. ℭ Urina ſubruffa ⁊ ruffa cū te
nui ſbā melior ē ſubcitrina ⁊ citrina cū eadē ſbā: ſicut ſubci
tria ⁊ citria melior eſt ſubpallida ⁊ pallida cū eadē ſbā ⁊ ſi/
gnificat calorē nālē plm inualuiſſe: qm̄ plꝫ colorē vrine cō
ceſſit. Sꝫ inq̄ntū ſbam vrine inſpiſſare non potuit adhuc
eadē indigeſta exiſtit. ℭ Dixit Aui. vrina que tendit ad co
lorē ʒafrani ignea ſi fuerit tenuis aliquam maturationis
ſignificat diſpōnē que iā incipit. ſ. in colore: ſed nondū ap/

Urina citri na vel ſub citrina in pn° etatis ſe[illegible]

paret in subā: quare pōt dici media inter vrinā: que est indi
gesta vere ⁊ eā que est digesta vere. Et dix. vrina subtilis cla/
ra translucēs inq̄ multa existit tinctura scil' illā tincturam
nō esse ꝓpter digōnez. Aliogn ꝓ q̄ in primis digō magis
opatur subām q̄ȝ coloris pmixtionē. pma nāq̄ȝ digestionis
operatio est subām efficere: deinde ipsam tingere. ¶ Dixit
Theofi. ꝙ vrina xantos vel ypoxantos tenuis rōne sube
indigesta est: rōne aūt coloris nō solū extra nām existit: sed
etiā māe. i. cibi indigentiā demonstrat. Abstinēte. n. quodā
adolescēte ſm etatē ⁊ nām. s. colericā pp indigentiam māe
vrine apparuerūt ypoxante vel xante: eo ꝙ abundet in ꝓ/
fundo calor qdā pter nām abūdātiā fellis. i. colere gnāns:
qm̄ ex multo calore in fel mutatur sanguis: maxie aūt ħ fit
estiuo tpe vigilijs ⁊ labore. ¶ Urina subrussa cary dropsicis
exñs periculosa existit. sicut aquosa est in eis vtilis: vrina
p̄dicta in puero cū febre cōtinua tertianā significat. In iu/
uene tertianā interpolatā. in flātico aūt ⁊ sene ⁊ mulieř du/
plicē tertianā vel quartanā notbā significat. p̄dicta vrina
sine febre significat calefactionē epatis. Et si talis fuerit vri
na cū mediocriter tenui suba indicat febrē de flāte salso. 2°
cōtiñ. ¶ Urina crocea subtilis in feb. quotidiana velocem
salutem indicat. ¶ Urina russa vel subrussa cū suba parū
tenui ⁊ nube rara supius ex fumositate gnāta a calore agē
te mota apparēs in pn° morbi significat febrē interpolatā
de salso flāte: sȝ in febre apparēs in ꝓcessu significat tertia/
nā interpolatā. ¶ Urina subrussa cū mediocri tenui suba
nō superius obūbrata dñium flegmatis salsi in corpore si/
gñat: ⁊ ꝑ oñs pruritū ⁊ scabiē ex core ħ si sine febre fuerit.
Et qdā dicūt. ꝙ hec vria dȝ accedere magis ad spissitudinē
superius q̄ȝ inferius. ¶ Urina subrussa sine nebula paruȝ
tenuis in ydropico diu eueniēs mortalis est: q̄ significat
in eo febrē accensam. ¶ Urina russa vel subrussa supius li
uida cū mediocriter tenui suba significat flegma salsum in
spūalibus obūbrare ⁊ ea grauare. ¶ Urina russa cū suba
mediocri significat sanguineū sanū ⁊ cū puritate equalita/
te ⁊ mediocritate substātie sigñat corpus eucraton. ¶ Uri
na subrussa vel russa equaliter vel per totū spissa sine liue/
dine manifesta febrē de flegmate dulci significat: talis vria
cū mediocri suba spissa liuida superius si in ea sunt resolō/
nes quedā qñq̄ȝ albe: qñq̄ȝ nigre: cū dolore tensione vel in/
flatione: maxime in ypocūdrio sinistro in muliere eueniēs
significat matricē purgari a flāte dulci vel salso. ¶ Urina
russa cū suba parū spissa superius obūbrata significat quo
tidianā de flāte dulci: ⁊ si sine febre fit significat abundan/
tiā flegmatis dulcis in corpore: dulce flegma colorē remissuȝ
facit: sed minus q̄ȝ nāle flegma ⁊ facit subām magis spissaȝ
q̄ȝ flegma salsum ⁊ significat ipsum flegma dulce in spūali/
bus abundare. Si tñ liuida fuerit superius cū appositiōe
manus febrē de flegmate dulci in spūalibus cōtēto signifi/
cat. ¶ Urina russa vel subrussa spissa: sc. inequaliter a me
dia regione supius liuens minorē emitriteū sigñat. ¶ Uri
na russa grossa in muliere cū febre significat ipsam purga
ri a flegmate salso: sed sine febre a flegmate dulci. ¶ Urina
russa per totū spissa superius obumbrata sine liuore sigñat
quotidianā ɔtinuā de flāte nāli: sed si fit spissa per totū su/
perius liuida obūbrata manu apposita sine furfureis reso
lutionibus sigñat emitriteū medium: ⁊ si fit spissa turbulē/
ta: ⁊ virens sigñat pleuresim: aut significat asclitē: si fuerit
cū spuma crocea: ⁊ si multū fit crocea sigñat vitiū epatis: ⁊
ꝓprie icteritiā. Si vero fit spissa superius liuida ⁊ granulo
sa cōuertionē pleuresis in ꝑipleumoniā significat: ⁊ si fuerit
a media regione distincte liuens supius multum spumosa
russa intensa ꝓcedere apā in inguine: vel subascella sigñat.
Si tñ fit spissa: magis tñ superius vel inferius apposita
manu: ⁊ fit oleagena cū crinoydib⁹ lōgo tpe sigñat ethicā
tertie spēi. ¶ Urina citrina subrussa vel russa per totū spis/
sa obūbrata supi⁹ ⁊ obscura sine liuore quotidianā sigñat
de flāte nāli. Predicta vrina supius liuida sine resolutioni/
bus purpureis paruo tpe minorē emitriteū significat: sed
si spissa ⁊ turbulenta fuerit superius liuida pleuresim signi
ficat. Uerūtñ in hac vrina liuiditas est magis manifesta q̄ȝ
in minori emitriteo: ⁊ est vtplurimū ista pleuresis sine tipo
qui est vtplm ꝑuo emitriteo ⁊ adsunt alia signa pleuresis.
¶ Urina russa vel subrussa spissa superi⁹ liuida lōgo tēpore
granulosa significat apā in inguinib⁹ aut ascellis: aut geni
talib⁹. ¶ Urina subrussa remissa in subrussedine a medio
supius distincte liuēs: ⁊ q̄si subcitrina ⁊ multū spumosa in
pleuresi apparēs sigñat ɔuertionē pleuresis i ꝑipleumoniā.

¶ De colore subrubeo ⁊ rubeo subrubicundo ⁊ rubicundo
cōposito cum substantia. Cap. xxxi.

Dixit Raf. 20°. ɔti. vrina rubea tenuis cali/
ditatē sigñat inflāmatā: ⁊ sic cū ea sūt
signa salutis sigñat ꝓpinquitatē crisis: ⁊ si ma
la sigñat mortez ꝓpinquā: q̄ est in vltimitate
caliditatis. ¶ Dixit. A. 2ª q̄rti. subtilitas cuȝ
rubedine sigñat in egritudinibus acutis dolorē capitis ⁊
pmixtionē. ¶ Dixit Raf. 20. ɔti. vrina rubea subtilis in q̄r
tana sigñat citā salutē: sed si fuerit clara subtilis sigñat lon
gitudinē morbi. Et dixit. vrina rubea subtilis pauce q̄ȝtita
tis i acuta febre sigñat pmixtionē: ⁊ si fuerit vehemēter ru
bea febris designat ꝓlixitatē. Et dixit. vrina rubea flaua: ⁊
subtilis sigñat laborē p̄teritū ⁊ corpis diminutionē: q̄ la/
bor cōsumit hūiditatē ⁊ inflāmat calitatē: ⁊ ob hoc euenit
diuersitas sube ⁊ tincture vrine: ⁊ hinc dissoluitur corpus.
Et dixit vrina splendida crocea. i. rubea clara ⁊ subtilis si/
gñat colerā ⁊ ſm splēdorē coloris vrine erit quātitas iflā/
mationis colere. Et dixit: vrina rubea subtilis ⁊ pauca in
aliquo morbo manēs futurā ydropē sigñat: qm̄ epar non
mundificat ab humore: imo debilitatur ⁊ vrina nō pōt hē/
re exitū. ¶ Dñt vrina subrubea vel rubea subrubicūda vel
rubicūda tenui iuncta sube diuersa sigñat ꝑ varietate com
plōnis etatis ⁊ sexus. Si. n. in colico ⁊ iuuene sigñat sim/
plicē tertianā. In flātico ⁊ melico sene ⁊ muliere duplicem
tertianā. In puero vero ɔtinuā de colā sigñat. Dicūt autez
ꝙ in tertiana simplici vrina est tenuior q̄ȝ in duplici: sed in
duplici in superiori parte est magis spissa q̄ȝ in inferiori: ⁊
est vrina rubrior q̄ȝ in simplici. ¶ Dixit Egi. vrina rubea
clara cū tenui suba per totum: sȝ minus tenuis superius ⁊
obūbrata superius significat duplicem tertianam: nā talis
color fit a colore intenso ⁊ rubore colere naturalis: nā ta
lis suba fit ex siccitate. ¶ Urina rubea subtilis sine febre
significat epatis calefactionē ⁊ tunc aliquādo est spumosa
spuma crocea: ⁊ pōt significare quartanā ex colera adusta.
¶ Uria rubea clara subtilis in pn° morbi apparēs sigñat
duplicē tertianā: sȝ in morbo diuturno apparēs pōt sigña
re calefactionē epatis: ⁊ si fuerit ex lōgo tpe: ⁊ fuerit obūbra
ta supius q̄dā nubecula: ⁊ fuerit hois senis vel melici potest
significare quartanā: maxime tpe autūni. Si vero fuerit co
lericus macer ⁊ in estate cū dolore in dextro ypocūdrio si/
gnificat calefactionem epatis. ¶ Urina subrubea vel ru/
bea vel rubicūda tenuis per totum lucens: vt ignis signifi
cat causonē: datur enim ei dictus color a calore nimio inci
dente ⁊ a colore colere nālis putrefacte facientis causonē:
⁊ tenuitas datur ei ratiōe dicte colere: que sicca est ⁊ subti/
lis. ¶ Urina rubea subtilis: cuius tñ medietas fit spissa li/
uida in supficie significat emitriteū: ⁊ si talis fuerit magis
inde cōtusa liuens superius ⁊ quasi viridis sigñat pleure/
sim. ¶ Scdo cōtinē. dixit Raf. vrina rubea vel subrubicū/
da ad tenuitatē declinis febrē significat de colera ⁊ sangui
ne: colera vincente: que facit eā declinare ad tenuitatem: ⁊
ista febris pōt reponi in cap̄ causonis. Si vero eius suba
tēdit ad spissitudinē febrem significat de sanguine ⁊ colera
sanguine vincēte: q facit eā ad spissitudinē declinare: quaȝ
febrē qdam sinocham vocāt: ⁊ pōt reperiri in ca° sinoche.

Ut colores diuersa significāt ſm diuersitates cōplonis etatis ⁊ sexus.

¶ Urina rubea vel subrubea mediocriter tenuis: cũ decli-
natione tñ magis ad tenuitatẽ sine obũbratione ꝛ tenuita-
te cõtinuã tertianã signat. ¶ Urina rubea vel flãmea cũ me-
diocriter tenui sba: magis tñ accedens ad tenuitatẽ cũ mul-
ta spuma supius eueniẽte pp multũ feruorẽ causonẽ signat
ꝛ si fuerit mediocriter tenuis cũ multa spuma causonidem
signat: sꝫ si fuerit per totũ spissa cũ aliquãtula spuma sino-
chã signat. ¶ Urina vero subrubea vel rubea mediocris
in sba superius liuens mediũ signat emitriteum. ¶ Dixit
Theoph. vrina pinguis subrubea diuturnas egritudies de-
clarat: sꝫ sanabiles: vrina aũt pinguis rubea multũ hũorẽ
sanguineũ in corpore fore signat: sicut in sinocha. ꝛ multis
acutis febribus. ¶ Dixit Aui. 2ᵒ quarti. Urina rubea gros-
sa signat qꝫ humor vincens est sanguis: rubea rubedie san-
guinea ꝛ grossa debite vel mediocriter qñ sanguis cũ melia
peccat rubedo est remissa: sꝫ grossities erit maior nisi gros-
sitiẽ ipediat opilo: qñ vero sanguis cũ colera peccat rube-
do erit clarior: ꝛ sba minus grossa. Et dixit. vrina pinguis
rubea paulatĩ micta piculũ signat. ¶ Et dixit 2ᵒ qrti. Uri-
na rubea grossa in egritudinibꝰ acutis: qñ eius egressus fit
paulatim: ꝛ frequẽter .i. cũ fetore signat timorẽ: qm̃ signat
caliditatẽ vehementẽ ꝛ ingetudinem ꝛ defectũ nãe: sꝫ qñ
est abundantis exitus multi sediminis signat separatio-
nẽ .s. egritudinis ꝛ proprie in febribus incẽsiuis. ¶ Et di-
xit. vrina rubea valde si cõuertaᷓ in febribus ex lassitudine
factis ad grossitiẽ: deinde appareat sedimen plm nõ subsi-
dens. ꝛ fit illic dolor signat lõgitudinẽ egritudinis: qm̃ mã
est inobediens: q̃obrẽ non subsidet velociter. Uꝫ eius cri-
sis fiet per sudorẽ: qm̃ mã eius est decliuis ad venas. Et hꝰ
quidẽ vrina similaᷓ vrine icteritie ꝛ differt ab ea in hꝫ qꝫ nõ
tingit pãnos. ¶ Dixit Ras. 10. cõti. vrĩa rubea grossa pau-
ce croceitati pmixta ꝛ turbida in febre tertiana signat lon-
gitudinẽ morbi: sꝫ in sinocha signat velocẽ salutẽ: sꝫ qñ est
diminute rubedinis ꝛ turbida signat longitudinẽ morbi.
Et dixit. vrina multũ rubea cũ hypostasi mucilaginosa sp
micta nullo exñte dolore in corpore signat pthisiꝫ. Et si cũ
hac rubedine ponderositas in capite ꝛ toto corpore fuerit
ꝛ talis dispõ manserit p plures dies ꝛ non mutaᷓ signat fe-
brẽ futurã: q: rubedo signat inflãmationẽ corpis: ꝛ ponde-
rositas indicat cũ magna pars corpis ẽ dissoluta. Et si vri-
na cũ sua rubedie est grossa ꝛ spissa cũ ponderositate in ca-
pite ꝛ toto corpore eo macilento exñte signat qꝫ in corpore
sunt superfluitates hũide multiplicate q̃ putrescent ꝛ mo-
uebunᷓ a nã ꝛ inducetur febris. ¶ Et vrina rubea grossa
in morbo acuto semp micta cũ odore fetido signat piculuꝫ
ꝛ laborẽ: q: fortis rubedo signat inflãmationẽ ꝛ grossities
multã agitationẽ. ¶ Urina rubea cũ sba parum distans a
mediocri versus aliqđ extremorũ turbulenta pp ebullitio-
nẽ signat tertianã cõtinuã. Si tñ in supiori pte fuerit viridis
signat mediũ emitriteũ. verũ p̃dicta viriditas pauca est nõ
apparens nisi cũ appositiõe manus. ꝛ pcedit illa viriditas
ex actione caloris febrilis adurentis ptẽ colere. q̃ in medio
emitriteo intra venas putrescit. ¶ Urina rubicunda spissa
fetens turbulenta ꝛ quasi superius liuens signat sinochuꝫ
aut sinochã inflatiuã aut causonẽ. ¶ Urina rubea spissa p-
uata liuore ꝛ fetore sinocham inflatiuã signat. Si vo fue-
rit cũ liuore ꝛ fetore sinochũ de putredine q̃ est cã liuoris ꝛ
fetoris. rubea aũt est pp sanguinem ꝛ spissa pp multã eius
hũiditatẽ. In augmastico tñ color est rubeus vel subrubi-
cundus in pñᵒ postea cõtinue intendiᷓ color ꝛ fit rubicun-
dus. In augmẽto vo est oppoᵐ: qm̃ in pñᵒ color est rubeꝰ
vel rubicundus: postea cõtinue remittiᷓ ad subrubicũdũ ꝛ
subrubeũ ẜm remissionẽ caloris febrilis. In homotena vo
vniformis pseuerat color eius vsq3 ad finem febris. ¶ No-
tant qꝫ cũ vrina fuerit rubea spissa ꝛ turbata cũ incipit in
supiori parte attenuari ꝛ clarificari bonũ ẽ signũ signans
ebullitionẽ sanguinis remitti: si vo in supiori pte appet ꝛ
pseuerat spissa ꝛ turbida ꝛ in inferiori pte incipit clarifica-
ri est sigᵐ malũ significans raptũ mãe ad superiora: ꝛ ppea
indicat frenesim vel aliaꝫ cerebri passionẽ. Stulti aũt iudi-
cant ex illa clarificatione cõualescentiam ꝛ decipiuntur.

¶ De colore kianos ꝛ inopos cum sba. Cap. xxxij.

URina inferius rubicunda superius inopos aliquãtulũ liuẽs p totã eq̃liter spissa
febrẽ homotenã signat. ¶ Urina kianos spissa
fetida pcedente rubicunda in febre acuta non
appente signo digõnis mortẽ signat ꝛ in mulie-
ribus eruptionẽ menstruoꝝ: aut eruptionẽ vene chilis si
adsit dolor. ¶ Urina kianos aliqñ apparet in sanis pp sal-
tum vel casum: q: rumpiᷓ vena in renibus vel altera corpo-
ris pte ꝛ aliqñ appet in resudatiõe sanguinis pp relaxatio-
nẽ vasorum ex imoderato coytu cursu vel labore. ¶ Dixit
Theo. vrina pinguis ꝛ inopos si venerit in febre causon ca-
pite dolente ꝛ circundolente signat crisim. Urina vero pin-
guis kianos si in sanis euenerit laborẽ vie aut multuꝫ cur-
sum esse ferñ signat. Senioribus vo superueniens qbus ex
multo tpe talis fuerit a malis hũoribꝰ imutari vesicã: vt in
plribꝰ signat. In febribꝰ vo tales facte i lithiasis cõstituunᷓ

¶ De liuiditate in vrina apparente. Cap. xxxiij.

URina liuida pinguis nõ residens in febribꝰ eueniẽs paugmasticã febrẽ signi-
ficat. In causone aũt mediocris vel spissa liuida
eueniens stranguriã signat. Urina viridis vel
nigra vel subnigra pueniẽs in febre p adustio-
neꝫ vel mortificationẽ maiorẽ emitriteũ signat: cui non est
cura. ¶ Dixit Aui. 2ᵒ q̃rti. vrina nigra q̃̃to est grossior in
acutis egritudinibꝰ tanto ẽ deterior. In alijs aũt morbis
vrina nigra grossa quãto plus est pauca tanto est deterior
significans cõsumptionẽ hũiditatis. ¶ Dixit Ras. 10ᵒ cõti.
quanto magis vrina nigra est grossa tanto ẽ deterior: ꝛ tan-
to magis mortẽ declarat. ¶ Cõbustio hũoꝝ qñ est in pñᵒ
facit vrinã kianos ꝛ in meᵒ exñs facit vrinã viridẽ: in fine
vo facit subnigrã vel nigrã. ¶ Dixit Theo. vrina viridis
pinguis in fine febris veniẽs icteritiã signat .s. viridẽ: ꝛ vri-
na pinguis nigra purgationẽ multi hũoris signat vt i fine
q̃rtanarũ resolutionẽ melie. ¶ Urina pinguis nigra in fe-
bribus acutis veniẽs cũ forte nullũ malũ hñt in vesica mor-
tẽ signat. ¶ Dixit Ypo. vrina cuius color est nãlis grossa
euenit ẜm vnã duaꝝ dispõnũ .s. q: finis eius equaᷓ fortasse
ad perditionẽ: ꝛ fortasse cõuertiᷓ ad salutẽ: q̃ venit in pri-
mo: sicut inuenitᷓ in rebus alijs multis ex eis q̃ sunt extra
nãm: cũ mundificaᷓ p eas corpus. Et per vrinã grossaꝫ vo-
luit Ypo. eam que est grossa valde. q: per vrinã: q̃ dᷓ gros-
sa sermone absoluto non significaᷓ pditio significatiõe vl-
timis. Et ideo dixit Aui. qñ cuꝫ vrina: cuius color est nãlis
superflua est spissitudo plurimũ significat bonitatẽ expul-
sionis multaꝝ mãerũ expellendaꝝ ꝛ tunc ei associaᷓ exeũ-
di facilitas: ꝛ plerũq3 significat perditionẽ: ppea qꝫ hũorũ
significat multitudinẽ ꝛ v̓tutis debilitatẽ: quare succũbet.
Et hoc qdẽ demonstrat exeundi difficultas ꝛ paucitas eiꝰ
qđ egrediᷓ. Dicunt. p colorẽ nãlẽ nõ intellexerunt vere nã-
lẽ: sꝫ eũ qui est talis vel ei ppinquus: q nõ est vehementer
malus: qui põt vocari nãlis respectu multũ mali. ¶ Dixit
Ras. 10 cõti. vrina tenuis boni coloris significat qꝫ morbꝰ
erit salubris: tñ longus. Et dixit. ego vidi plures infirmos
q a pñᵒ morbi habuerunt vrinas tinctas plusq̃3 citrinas cũ
grossa sba que perseuerauerunt ꝛ mortui sunt pp defectuꝫ
digõnis. Et vidi plures alios quorũ vrina fuit mutata de
grossitie ad tenuitatem ꝛ de tinctura ad remissionem ꝛ li-
berati sunt. Et dixit. vidi plures infirmos patientes mor-
bos calidos: q a pñᵒ habuerunt vrinas citrinas vsq3 quo
mortui sunt: ꝛ ante .18ᵐ diẽ preuenit eos mors. Et dixit. Aui.
2ᵒ primi. vrina tenuis .s. translucens in acuta egritudine p-
seuerãs significat malum : ꝛ qꝫ virtus digestiua est sopita

Cõbustio hũoꝝ q̃lem vrinã facit.

¶ Dixit Is. ac ⁊ Egi. vrina nigra nō pōt stare cū tenui sbā
cū nigredo obūbret vrinā: ⁊ reddat eā spisse sbe. Et hoc est
vere p se. per accn̄s tn̄ ꝯiungi pt cū ea: vt cū fortis opilatio
esset in instrīs vrine: cū qua nō posset penetrare nisi qd̄ sub
tile. Urina enim nigra si ꝓcedit p viā adustiōis grossa erit
calore adurente ebullitionē in ea faciente: ⁊ si ꝓcedat a cō
gelatione: silr erit grossa: qm̄ friditas intēsa ingrossat: ⁊ si
ꝓcedit ex ꝑmutatione hūoris melēci: silr erit grossa ꝑꝑ gros
sitiē ⁊ terrestreitatē ipsius humoris melancolici.

¶ De vrina distante. Cap. xxxiiij.

Distantia vrine pōt attēdi in sbā eius ⁊
in hypostasi ⁊ in colore ⁊ in
diuersis tpibus. In sbā qdē qn̄ in vna pte va
sis vria ē subtilis ⁊ in altera grossa vel medio
cris. In hypostasis sbā qn̄ in vna pte ei⁹ appa
ret grossities ⁊ i altera tenuitas. In colore qn̄ in sbā vel hy
postasi diuersi inueniunt colores ꝫ diuersas ptes in diuer
sis tpibus: vt qn̄. v̄. g. mane vel die vno vrina mingit vni⁹
sbe vel vnius hypostasis vel vni⁹ coloris: ⁊ sero postea vel
seq̄nti die mingit alteri⁹ sbe vel alteri⁹ hypostasis vel colo
ris. Et qdā addūt distantiā in claritate ⁊ turbulētia: vt qn̄
vna vice mingit clara: ⁊ alia vice mingitur turbida: vel qn̄
vna vice mingit obūbrata obscura: alia vice nō. Et alij ad
dunt distantiā in q̄ntitate: vt qn̄ vna vice mingit multa alia
pauca vel in totū denegat. ¶ Assignāt aūt vrie qdā regio
nes tres: q̄rū p̄ᵃ est supior p quā deuenit in supioꝝ ptiū cor
poris cognitionē. s. capitis ⁊ toracis. 2ᵃ ē media p quā deue
nit i cognitionē ptis medie corpis. s. epatis ⁊ venaꝝ ⁊ oiuꝫ
mēbroꝝ q̄ sunt sub dyafragmate exceptis instrīs vrine: q̄
vocat regio corpis media: ⁊ 3ᵃ est inferior p quā deuenit in
cognitionē instroꝝ vrine q̄ vocat regio corpis infima com
prehēdēs in se ēt genitalia. ¶ Quidā vo ptē supiorē distin
xerūt in duas: q̄rū ex supiori haꝝ deuenit in cognitionem
ptiū capitis vsqꝫ ad epiglotū exclusiue: q̄ vocat regio mē
broꝝ aiatoꝝ. ⁊ alia inferior haꝝ duaꝝ ꝯprehēdit mēbra q̄
sunt ab epigloto vsqꝫ ad dyafragma: ⁊ p eā deuenit in co
gnitionē dictoꝝ mēbroꝝ: ⁊ vocat regio spūaliū. ¶ Cōstlr
assignat q̄tuor regiōes in vrina cōprehēdētes dictas q̄tuor
regiones corpis sub p̄ᵃ. Et p̄ᵃ est circulus q designat supio
ris corpis regiōes: dispōnes. s. mēbroꝝ aiatoꝝ. 2ᵃ est sub p̄ᵃ
supficies vrine ꝯtinua circulo ⁊ vsqꝫ ad aliud cōprehēdens
de supiori sbā vrine q̄ demonstrat dispōnes spūaliū. 3ᵃ ē me
diū vrine q̄ designat dispōnes epatis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ nu
triᵘ. Et 4ᵃ est imuꝫ siue fundus vrine q̄ designat dispōnes
instroꝝ vrine ⁊ mēbroꝝ genitaliū. vn̄ dixit. Egi. ꝙ sīlis sīli
seruit regio regioni. ¶ Dixit Hyp. 7°. afo. Quib⁹ distātes
sunt vrine his in corpe fortis turbulētia fit. Et hꝫ dictū ei⁹
veritatē quocūqꝫ mō vrine differant ꝑsupposito ꝙ distātia
ꝑseueret: ⁊ ꝙ sit notabilis. nā cōtter imo fortasse rōnabili
ter inter vrinas aliq̄ est distātia: ⁊ silr inter ptes vnius vrie
⁊ hoc tā in sbā maxime q̄ꝫ in colore. Nō. n. equaliter dige
rit mām nā ꝑꝑ mãe difformitatē: ⁊ qꝛ calor digerens non
pōt oibus mãe ptibus vniformiter approximari. Rō autē
afo. est qꝛ tales vrine denotāt in corpe multā ⁊ diuersā fo
re mām ꝯ quā pugnat nā: signat ergo turbationē fortē. i.
magnā agitationē hūoꝝ ꝯsequētē ad pugnā nãe ꝯ hūores
⁊ hūoꝝ ꝯ nam. Et signat nāꝫ in pugna aliquā ptē posse di
gerere ⁊ apparebit ex illa vrina digesta ⁊ ꝯ aliā ptē nāꝫ nō
posse ꝑualere: vn̄ apparebit vrina cruda. Scias tn̄ ꝙ distā
tia in colore vrine minus mala ē q̄ꝫ in sbā. ¶ Dixit Aui. 2ᵒ
ꝑmū. vrina hn̄s ptes diuersas signat ꝙ quāto in ipsa partes
fuerint maiores tanto plus nãe opatio est studiosior ⁊ nā
plus potēs ⁊ pori plus aperti. i. vie p quas hūores ad ptes
vrine ꝓpellunt sunt magis apte. sup. ⁊ eꝯ: quāto plus fue
rint minores tanto nā ē minus studiosa: ⁊ minus potēs ⁊
pori minus apti. Dicūt. talis vrina ē grossa: ⁊ vbi nō fuerit
talis ex liq̄factione: aut alia multa mala dispone signatum

Vrie tres regiōes assignant ⁊ ꝫ alios q̄tuor.

eius dictū verū ē. Et dixit ibidē. cū videris vrinā tenueꝫ in
cuius ptib⁹ rubedinis ⁊ citrinitatis fuerit diuersitas labo
rē cognosces inflāmātē. signat. n. ebullitionē duoꝝ hūorū
calidoꝝ sanguinis ⁊ colere q ex rubedie a citrinitate cogno
scunt q ambo dicti duo colores aliq̄n in diuersis vrine pti
bus dignoscunt vt vnius in inferiori alius i supiori vel me
dia: ⁊ q̄nqꝫ ambe in eadē pte. ¶ Et dixit. 2ᵒ q̄rti. Sedimen
in sbā diuersū ⁊ colore signat hūoꝝ diuersoꝝ multitudinē
⁊ ē malū: ⁊ deterius eo est illud qd̄ ē minoꝝ ptiū. Signifi
cat. n. ꝙ nā non pōt expellere nisi qn̄ minorant ab ea ptes.
¶ Dixit Ras. 20. ꝯti. vrina q̄ vno die mutat ē mala: ⁊ ꝓpe
in febre cū apate: ⁊ vrina q̄ in varios colores mutat ē mala
⁊ vrina q̄ diuersificat q̄lꝫ die signat hūores diuersos in cor
pore. Et qn̄ est aliq̄n rubea aliq̄n alba signat multos calos
humores in corpore. Et vrinā in q̄ sunt multe spēs nebula
rū sequit sensus ꝑmixtio. Et dixit vrina q̄ aliq̄n mingit in
parua q̄ntitate: ⁊ aliq̄n in multa: ⁊ aliq̄n denegat oio in fe
bribus acutis est mala: qm̄ signat fortē pugnā morbi ⁊ nãe
q̄ aliq̄n vincit: ⁊ aliq̄n vincit: ⁊ mã ē grossa difficilis digō
nis: ⁊ si ē i febre leui significat morbi ꝓlixitatē ꝑꝑ mãe gros
sitiem. ¶ Dixit Aui. 2ᵒ q̄rti. vrina q̄ alterat subito a signis
laudabilibus ad signa vituperabilia signat in acutis mor
tē: qm̄ signat casum v̄tutis subito ꝑꝑ prauitatē accidentiū.
¶ Urina que supfluit in mordicando tactū ⁊ pungit. dixit
Ras. 20. ꝯtinen. significat vltimitatē caloris. ¶ Urina q̄
mingitur actu frigida cuꝫ mingit significat extinctionem
caloris innati.

Sedimen diuersum in colore ⁊ substātia.

¶ De colore ꝯiuncto cū hypostasi. Cap. xxxvi.

Dixit Hyp. 2ᵒ ꝓnostico. vrina rubea nimis
cū sīli sibi hypostasi egritudineꝫ ma
gis diuturnā superioribus dicit. s. in quibus
hypostasis est alba ⁊c̄. est tn̄ nuncia certa ⁊ fi
delis sperande salutis. s. in presupponēdo qd̄
nā meliorando procedat ⁊ deducat hypostasim rubeā ad
albam: qꝛ tunc denotatur ꝙ decidit a sanguine benigno ⁊
obediente operatiōe nãe: si. n. decideret a sanguine nãe nō
obediente non ꝓcederet nā meliorando nec esset certa nū
cia salutis. Ait. n. Isaac ꝙ hypostasis rubea q̄ attestatur su
pra sanguinē roseum aquosum flāticum attestat indigestio
nem ⁊ est mala. Gal. quoqꝫ in cōmēto dicti verbi. dixit. co
lor decliuis ad rubedinē qn̄ currit aquositas cū eo signifi
cat sanguinē multuꝫ qui non est recte digestionis. Et ꝑꝑ
hoc qꝛ vincens est in corpore humor qui magis iuuatus
est ex humoribus fit ꝙ in egritudine illa non est timor. Et
qm̄ vrina decliuis ad rubedinē ⁊ aquosa significat ꝙ indi
get digestione: ⁊ digestio indiget spatio tpis donec cōplea
tur: hinc est necessariuꝫ ꝙ significet ꝙ egritudinis solutio
tardet plusq̄ꝫ ꝯsumptio egritudinis prime in qua residet
sedimen album. ¶ Dixit Ga. primo de crisi. vrina q̄ tendit
ad rubedinē non clarā in qua est fex residens tendens ad
rubedinē non clarā lenis est vrina salua valde: verūtn̄ indi
cat longitudinē egritudinis plusq̄ꝫ vrina quaꝫ pauloante
diximus. s. in qua est hypostasis alba: qꝛ significat ꝙ dige
stio non cōplet: ⁊ hoc ideo: qm̄ illud tingit vrinam ⁊ facit
eā ꝑuenire in hunc colorē non nisi ꝙ subtiliatuꝫ est de san
guine. ⁊ opꝫ ꝙ misceat huic vrine modicum colere citrine
ꝙ si ꝯsequat ex debilitate caliditatis inate: vt nō gn̄et colera
citrina neqꝫ sanguis sit ꝯplete digestus: sꝫ vt sit sāguis sub
tilis aquosus signat ꝙ caliditas inata longo tpe dōec redeat
⁊ ꝯfortet: ⁊ signat illō iteꝝ ꝙ egri° ē salua ꝑꝑ nāꝫ sue mãe:
⁊ illud iō qn̄ nō ē subtil' aquosa neqꝫ cruda grossa supflua
hn̄s grossitiē: neqꝫ ēt est acuta neqꝫ putrida: sꝫ ē mã lauda
bilis ꝓpinq̄ nãe sanguinis. ¶ Ras. quoqꝫ dixit. 2° ꝯti. qn̄
mingit eger vrinā rubeā spissam ⁊ turbidā in ꝑn° morbi si
est in ea hypostasis rubea liberabit eger: sꝫ post longū tps.
Sed si est sine hypostasi ⁊ non clarificat est mortalis. ¶ Et
vrina grossa ⁊ rubea cuꝫ hypostasi rubea silis vrine febris

quotidiane cū vehementi angustia mortē declarat. ¶ Et
vrina grossa alba cū hypostasi alba signat hūores mucil/
laginosos grossos ⁊ crudos. ¶ Et hypostasis crocea fla/
na ⁊ glauca nō hꝫ simbolū cū vrina grossa sꝫ cum subtili.
¶ Et vrina rubea subtilis aut nigra subtilis pauce residē
tie in splenis passione: ⁊ eius grossitie ē male signonis: q2
rubea clara signat inflāmationē ⁊ nigra adustionē violen
tā: aut debilitatē nāe ⁊ subtilitas signat violētā opilationē
⁊ hec oia sunt signa mala. ¶ Urina nigra subtilis hñs ne/
bulā in ptibus diuersaꝫ cū surditate ⁊ vigilijs in febribus
adurētibus signat fluxū sanguis nariū. nā nigredo signat
fortē inflāmationeꝫ ⁊ nefesis diuulsa p diuersas partes si/
gnificat motū: ⁊ pp vaporē petētē cerebrū: ⁊ accidunt inde
surditas ⁊ vigilie. qñ nā facit crisim educit mās per partes
ꝓpinquas. Et aliqñ in morbis epatis apparet hypostasis
similis hypostasi morboꝝ renū in rubedie ⁊ croceitate. Et
ait Raſ. dico habenda est dr̄ia inter eas per colorē loca do
lentia ⁊ alia significantia. ¶ Et ait Raſ. ibidē vria rubicū
da cū multa hypostasi in febribus habētibus paroxismos
subintrantes solutionē morbi signat. ¶ Urina rubicunda
clara aut nigra subtilis paruā habens hypostasim in ma/
gnis passionibꝰ splenis ē mala: qm̄ rubedo ⁊ nigredo signāt
inflāmationē adurentē ⁊ debilitātē ⁊ tenuitas significat ali
quā opilationē. ¶ Et dixit. Residentia viscosa cū colore li
uido longitudinē morbi significat: ⁊ vrina multū rubea cū
multa hypostasi in febribus pmixtis absq3 rigore timoreꝫ
portēdit. ¶ Et vrina multa rubea in febribus acutis ꝑue
nientibus a labore si mutabit de subtilitate ad grossitiem
erit in ea residentia multa ⁊ sequet hec soda: signat prolixi
tatē morbi: ⁊ crisis erit cū sudore. Et cā est: q2 mutatio vrie
de subtilitate in grossitiē signat nāe digestionē: ⁊ q2 residē
tia non est vera hypostasis signat digōnē diminutā: ⁊ ob h
ꝓlongabit morbus. Et q2 febris erit pp laborē fiet crisis p
sudorē q2 nā declinabit ad cuteꝫ. ¶ Dixit Aui. ad sumū.
vrina rubee sbe ⁊ rubei sedīminis significat appetitū ⁊ cru
ditatē. i. significat sanguinē crudū quo nō nutriunt mēbra
vnde cibū appetunt ⁊ significat longitudinē egritudis qñ
rubedo nō est vehemens ⁊ est illa q̄ est decliuis ad turbulē
tiā. Et dixit de sedimine pendente rubeo declinatio eius ad
supiora. cū est in vrina tenui significat i egritudinibus acu
tis pmixtionē rōnis: ⁊ si perseuerat timet pditio vel appro
pinquat ei. Si aūt vrine sba incipit venire ad grossitiē ⁊ in
cipit pendens subsidere ⁊ albificat signat salutē. ¶ Dixit
Theo. nigredo in nube melior est. i. minus mala ⁊ eneori
ma peior. Et in hypostasi perfecte mala est: q2 signat maio
rē adustionē ⁊ terrestreitatē. q̄uis. n. eneorima nigrū ⁊ ne
fesis nigra ꝑcedunt in duabus differentijs. s. in colore ⁊ lo
co: tñ q2 nō tantam signat adustionē quantā hypostasis ni
gra minus mala ea iudicat: signat ēt calorē innatū non sic
mortificatū quin aliqua generet vnctuositas vel fumositas
in altū ipellens sedimē. cuius oppoᵐ significat nigrū i fun
Ypostasis alba nūq̃ fit rubea ꝫ bñ ecõtra. do residens: ⁊ p oppoᵐ alba ⁊ rubea bona est natans. pēdēs
aūt alba melior ē. alba in fundo residēs perfecte bona est.
¶ Dixit Raſ. 10. cti. Scias posse esse euenire hypostasim
rubeā post albā: sꝫ hec erit residētia alterius humoris q̄ꝫ sit
alba. alba. n. nunq̄ꝫ fit rubea: sꝫ rubea fit alba: rubea dicūt
qdā non est decisa a tertia digōne: sꝫ a scōa: q2 a sanguine.
Et subrubea deterior est rubea: q2 decisa a sanguie magis
crudo ⁊ aquoso: q̄uis. n. subrubea magis appropinqt in
colore hypostasi albe q̄ꝫ rubee: tñ q2 maiorē signat crudita
tē deterior iudicat. hypostasis tñ subrubea aliqñ sequitur
post rubeā: ꝓpea q sanguis incipit digeri ⁊ dealbari: ⁊ hec
melior est q̄ꝫ rubea: ⁊ aliqñ subrubea precedit rubeā: ⁊ est
deterior ea: q2 signat sanguinē aquosiorem. ¶ Et dixit Ra
sis. ibidē. vrina diuersoꝝ colorū sbaruꝫ ⁊ ɔtentoꝝ est mor
talis: q2 signat diuersitatē humoruꝫ in corpore: ⁊ si fuerit
sic quolibet die significat in corpore multos morbos.

¶ De mixtione coloris ⁊ aliaꝝ dr̄iarū vrine. Cap. xxxvj.

DIxit Raſ. 10. cti. vrina rubea subtilis pau
ce q̄ꝫtitatꝫ sp micta ictericia signat pa
tienti timorē: q2 declarat violētā epatis opila
tionē: ⁊ idō est verendū ne deducat ad ydropi
sim. Et vrina rubea subtilis pauce q̄ꝫtitatis ti
morē signat. Et vrina spissa ⁊ multa eueniēs post pmixtio
nē rōnis signat ipsius pmixtionis liberationē. ¶ Et dixit
vrina grossa ⁊ pauca in febribus adurētibꝰ est mala ꝓprie
cū patit fluxū vētris. Et vrina subtilis multe q̄ꝫtitatis cuꝫ
corporis ponderositate ⁊ casu appetitus signat corpus re/
pletum multo cibo ⁊ potu: ⁊ q nā mundificat humores.
¶ Et dixit. Inquit. Ga. qñ mingit vria mediocriter tenuis
in febribꝰ: ⁊ postea multiplicat in q̄ꝫtitate ⁊ subtilitate erit
multū iuuatiua. ¶ Dixit egi. in feb. acuta fert mortē: vrina
paucula fetida pinguis. ¶ Dixit. A. 2ᵒ. q̄rti vrina alba te/
nuis in q̄ est spuma ⁊ nubes citrīa timorē vehemētē pillō
qō ipsa signat de exacerbatōe ⁊ vehemētia acuitatis nāe.
¶ Dixit Raſ. 10. cti. qñ assiduat vrina grossa turbida in
tpe status morbi acuti signat multuꝫ motū ⁊ pusillaꝫ nāe
operōnē. ⁊ necesse est q redeat: ⁊ vrina grossa in pnᵒ morbi
si clarificat añ aduentū crisis est mala: q2 signat q nā est vi
cta a mā morbi: ⁊ idō denegat vrine exitus. Et dixit. vria al/
ba acuti odoris ⁊ tpe nō solito micta signat dolorē capitis
⁊ colli ⁊ cubitoꝝ ⁊ paruū anhelitū: ⁊ qñ color vrine ē mu
tatus ⁊ odor corruptus fetidus morbū declarat: ⁊ si forte p
eā corpus reddit sanū ⁊ alleuiat signat q p vrinā educun
tur nimie supfluitates. ¶ Dixit Ga. 6ᵒ de interioribꝰ. inue
niunt in pessimis morbis epatis vrie grauis odoris ⁊ ma
li coloris in qbus ignorantes medici fallunt: q2 credunt il
lud esse mortale: tñ nō sic qñ talis vrina venerit p viā crisis.
¶ Dixit Raſ. 10. ctin. vrina q̄ cito mutat subito de signis
laudabilibus ad illaudabilia signat mortē in morbis acu
tis: q2 oio virtus cadit pp accñtia fortia ⁊ maligna. Et dixit
qñ vrina morat in vna dispōne ⁊ nō mutat ē mala ⁊ peior
vrinaꝝ nigraꝝ est q̄ ñ pmutat: sꝫ remāet i eadē dispōne: ⁊
qñ vrina in pnᵒ febris fuerit silis vrie sanorꝫ: ⁊ in augᵗ sili
fuerit ei similis malū signat: sꝫ si in augᵗᵒ mutat signat bo/
nū. Et qñ vrina subtilis ⁊ nigra mutat ad grossitiē ⁊ flauū
colorē absq3 patiētis gete signat q ex epate est ictericia aut
extura: q2 mutatio nigredis ad flauitatē ⁊ subtilis ad gros
sitiē signat digōnē ⁊ caliditatis diminutionē. ⁊ si patiēs cū
toto hoc nō sentit getē ɔpletā signat q aliq̄ supfluitas re/
māsit in epate: q̄ nō est egressa cū vrina: q̄ si ē grossa accidet
opilatio ⁊ si est mordicatiua accidet extura. ¶ Dixit Aui.
2ᵒ q̄rti. vrina flaua vel subalbida in febre acuta: qñ ɔuertit
ad albedinē vel nigredinē est mala: qm̄ signat p albedineꝫ
eleuationē māe ad caput: ⁊ p nigredine acuitatem q̄litatis
egritudis. ¶ Dixit Raſ. 10. cti. vrina nigra cū nebula acu
ti odoris ⁊ subtilis sbe in morbis acutis signat alienationē
⁊ dolorē capitis: ⁊ signat vt plus fluxū sanguinis ex nari/
bus: aut nimiū sudorē: eo q nebula nigra calitatis inflāma
tionē euaporātē signat: ⁊ ob h accidunt in capite talia accñ
tia facientia fluxū: ⁊ si labor est acutꝰ: ⁊ nō petit supiora at/
tingit musculos ⁊ facit horripilationē ⁊ sudorē. ¶ Et vri
na nigra hñs nebulā rotūdā absq3 odoramēto cū spasmo
⁊ sudor ⁊ distēsiōe hypocūdrioꝝ signat mortē: q2 nigredo
absq3 odor acuto signat nāꝫ deuictā ⁊ sudor ēt qñ ñ ē bonꝰ
signat nāe debilitatē ⁊ qñ est cū spasmo ⁊ distētione hypo
cundrioꝝ significat etiam nām deuictā ⁊ deprehensam.
¶ Urine que grossa permutatur ad subtilem in febribus
significat in acutis crisim fieri cū multo sudore: ⁊ si est in
febre adurente significat passionē in corde ⁊ in latere epa/
tis. Et qñ vrina mutatur de subtilitate ad grossitiē: ⁊ ex h
febris non est alleuiata: immo est violenta: est mala: q2 si/
gnificat humorū indigestionē ⁊ dissolutionē mēbroꝝ ra/
dicaliū. ¶ Et dixit. vrina alba turbida in pnᵒ pleuresis si g

magnū tpe fuerit cum tussi ⁊ vigilijs significat spiritus p/
mutationē: ⁊ si cum hoc fuerit sudor per totū corpus: aut
fluxus sanguinis ex naribus significat salutem. ℭ Et dixit
quedā mulier febricitauit cū magno labore ⁊ vrinauit vri/
nam nigrā multā velociter ⁊ alleuiata est febris: ⁊ medici
astantes mirabant̄ ⁊ inquisiuerunt sup hoc ⁊ nō nouerūt
ꝙ non mundificabat̄ p menstrua: ⁊ talis supfluitas fuit in
ea retēta ⁊ mundificata fuit p hoc. ℭ Et dixit vrina rubea
aut flaua cū spuma crocea tingens pānos ostēdit icteritiā: ⁊
nefesis crocea ostēdit acutā māniā: q̄r signat calorē petentē
supiora corpis. Qr si cū ea accidit fluxus sanguinis ex nari
bus ⁊ mors ppinqua erit: q̄r hic fluxus sanguinis erit pp
colerā mordicantē venas cerebri ⁊ nō est creticus: ⁊ vrina
colerica quā pcessit alba ⁊ est spumosa cū fluxu sanguinis
nariū est mala. ℭ Et vrina alba subtilis: in q̄ supnatat ne/
fesis crocea ⁊ spumosa magnā in corpe agitationē signat.
ℭ Dixit Aui. 2ª q̄rti. vrina nigra pauca in febre adurente
mortē signat: q̄r signat caliditatē febrilē psumpsisse totum
corpus: ⁊ ꝙ eius sanguis ē adustus. ℭ Dixit Ras. 10. pti. Vri
na declinās ad rubedinē ⁊ ad nigredinē vel ad colorē san/
guinis turbidi vt pluries signat vehemētē inflāmationē ⁊
īpedimētū digōnis ⁊ mortē. Et dixit. qn̄ in multa vrina est
multa hypostasis nō erit crisis pleta ⁊ morbus recidiua/
bit. ℭ Et dixit ibidē. qn̄ vrina in pn° morbi aut parū post
mingit̄ spissa cū hypostasi alba illa hypostasis accidit pp
digōnē hūoꝝ: ⁊ sua spissitudo non pcedit pp digōnē hūo/
rū: sz pp coꝝ cruditatē. ℭ Et vrina grossa cū hypostasi ru/
bea signat multū sanguinē: ⁊ h̄ est vt pluries in febribus
adurētibus cū alienatione ⁊ angustia. ℭ Et dixit ibidē. ꝙ
Hypo. dixit vrina cū hypostasi colica subtili in supficie si/
gnificat morbū esse acutū. ℭ Et vrina subtilis hn̄s nefesiz:
aut nebulā rubeā ppinquā supficiei vrīe in aliquo morbo
signat sensus pmixtionē: ⁊ si sp adest signat mortē. ℭ Et vri
na grossa diu micta in qua est multa residentia cū pondero
sitate tibiaꝝ lumboꝝ ⁊ hypocūdrioꝝ ⁊ cruriū signat fu/
turam nefesim in renibus: ⁊ si ē in pectore tūc est in vesica.

ℭ De vrina nāli ⁊ innaturali. Cap. xxxvij.

Dicunt ꝙ vrina diuidit̄ in nālē ⁊ non nā
lē. Et vtraqz 2r sic dr̄ vrina nālis:
non q̄r fiat a pn° intrinsecorū sz q̄r fit ſm rectuz
cursum nāe a calore nāli pueniēte vtuti dige/
stiue. Et innālis nō dr̄ innālis: q̄r fiat a pn° ex
trinsecorū sz q̄r non fit ſm rectū cursuz nāe ⁊ a calore nāli: sz
ab innāli calore disproportionato ⁊ incōuenienti vtuti dige
stiue: ⁊ iste modus dr̄ factus per viā gnōnis vrine. 2° modo
dr̄ vrina nālis ⁊ innālis p viā significationis eius: ⁊ sic nā/
lis dr̄ que attestat̄ calori nāli se hn̄ti respectu corpis i quo
generat̄: ⁊ innālis dr̄ ɔ̄rio. Et tā nālis q̄z innālis pōt psi/
derari in corporibus sanis neutris ⁊ egris. Et cōsiderant̄
ambe ſm oia illa q̄ dicta sunt supra esse psideranda in vria
Et nālis qdem vrina ex pfecta sanguinis gnōne fit. innā
lis vo ex iperfecta. sincerus nāqz ⁊ purus sanguis manife/
stum est. qm̄ ⁊ eius supfluitas talis erit. Si vo ſz aliquē ca
sum operans sanguinē vtus ipedita fuerit opus suū supfi/
ciens nō erit sanguis ille sincerus neqz purus: ⁊ p pn̄s nec
eius supfluitas. Et hinc est ꝙ drīe vrinaꝝ sequunt̄ in oib⁹
cōsiderandis in eis vt sba colore ⁊ alijs. nālem aūt vrinam
ois medicus cognoscere conari dz nā ipsa erit iudex sui ⁊
cuiuscūqz innālis vrine. ℭ Dixit Ga. primo ad glau. termi
nus vrine nālis est pn̄m hore in qua sanguis est cōsecutus
finem digōnis pfirmate i corporibus coꝝ q sunt ſm melio
res dispōnes sanitatis: ⁊ qui hanc intuet̄ vrinā ⁊ cognoscit
eā. deinde ponit eā quasi pmissionē aliaꝝ vrinaꝝ facilis est
ei inuentio dispōnum alterantiū eā. ℭ In sanis itaqz vrina
nālis dz esse in sba mediocris: ⁊ quecunqz a mediocritate
recedit versus extremū non est in sanis nālis: que. n. in eis
est mediocris digōnē bonam factā esse significat. ppea dixit
Hypo. ꝙ tenuitas vrine ⁊ eius spissitudo vtraqz maturatio
nis significat priuationē: ⁊ hoc ideo q̄r maturationē comi
tat̄ mediocritas sbe: que tn̄ mediocritas sumenda est in cō
paratione ad sanū corpus. cuius ipsa est: ⁊ color qdē vrine
nālis in sanis dixit Ga. 2° de crisi. dz esse inter citrinū clarū
⁊ citrinū terreū: quē colorē dicūt quidā esse illū quē. Aui.
citrinū vocauit. ⁊ dixit eū esse certū colorē nālis vrine.
ℭ Theofilus aūt dixit. ꝙ de coloribus q cū mediocri sba
q̄ est ea q ſm nām piungi possunt ſm Ga. in li° de crisi. sūt
subrussus ⁊ subrubeus. Quidā aūt alius dixit. subrussum
⁊ russum ipse aūt Theo. dixit subrussū ⁊ subrubeū i medio
hn̄tes russum. ℭ Dixit Egi. color russus vel subrussus q ē
color aureus iunctus cū sba pura eq̄li: ⁊ mediocri significat
eq̄litatē cōplōnis ⁊ humoꝝ tpantiā: eo ꝙ talis color fit p
tpamentū caliditatis ⁊ friditatis. Et talis sba fit ex tpan/
tia humiditatis ⁊ siccitatis: ex tpantia. n. in calido ⁊ frido
causat̄ color medius inter extrema ⁊ talis color est russus
⁊ rubrussus. frigidi. n. humores vrinam discolorant ⁊ cali
di colorāt. ergo humoꝝ tpantia tpatū ⁊ mediū facit colo/
rem: silr̄ siccitas sbam attenuat. hūiditas vo inspissat. ergo
siccitatis ⁊ humiditatis tpantia mediocrē efficient sbaz q̄
erit cū quadā rutilāti claritate. s. colore viuido: sicut auruz
⁊ erit pura ⁊ puata omni turbulētia ⁊ feculētia. ergo signi
ficat nālis caloris vigorē potētis humorē depurare. ℭ Di
cunt ꝙ color vrine imo ipsa vrina pōt attestari supra equa/
litatē oium humoꝝ in corpe: intelligendo de coꝝ adeq̄tio
ne in virtute: nō in q̄ntitate. oēs. n. in virtute pn̄t adequari
⁊ ab eis eliquari vrinaꝝ: ⁊ sic ipsa vrina poterit supra ipsoꝝ
eq̄litatē attestari: ⁊ etenim oēs hūores adequati pn̄t equalr̄
agere in vrina: ⁊ dare ei colorem equalē q poterit induci p
digōnē: ⁊ p ipsoꝝ humoꝝ pmixtionē. ℭ Dixit theo. ꝙ co
lor nālis vrine attestat̄ supra corpis sanitatē simpliciter.

Vrina pōt attestari supra equalitatē oium humoꝝ.

Colores vrine attestantes supra sanitatem sunt plures.

Nec est mirādū si ab auctoribus positi sunt diuersi colores
vrine attestātes supra ipsaz sanitatē: sicut sunt citrinus: sub
russus: rufus: ⁊ subrubeus: ⁊ h̄ in diuersis hoibus: q̄r in
vno corpore non esset nisi vnus: q̄r sanitas simplr̄ nō ē pū/
ctualis: sz est hn̄s latitudinē in q̄ vnus hō differt ab alio pp
quā diuersitatē colores attestantes ipsam sanitatē simplr̄
debent esse plēs diuersi q colores lz in sanis significēt tpan
tiā. in neutris aūt ⁊ egris pn̄t signare distēperātiā. Immo
vt plēs distēperantiā signant. ℭ Dixit. A. vrina laudabi/
lis ⁊ sana est mediocris sbe ⁊ subtilis tincture. i. remisse ad
citrinitatē tn̄ trahentis ⁊ hypostasis si ibi fuerit erit bona
ſm modum supradictum ex albedine ⁊ lenitate ⁊ alijs pdi
tionibus bone hypostasis: ⁊ h̄ sumpsit hypostasiz p eneo/
remate ⁊ nebula: ⁊ notanter dixit. si ibi fuerit: q̄r in vrinis
optie sanoꝝ nōdū appet hypostasis si fortes sint ⁊ resoluāt
insensibiliter pximas supfluitates quas gnāt. ⁊ maxie si
multi exercitij fuerint. Amplius in pcedētibus narrate sūt
vrine oiuz cplōnū sanoꝝ. ℭ In corporibus vo neutris ⁊
egris vrina digōnem signans dz esse mediocris aut medio
critate sani corporis aut mediocritate debita hūoris in eis
peccātis: vt in hūore peccāte subtili: fit mediocriter tenuis
⁊ in hūore peccāte grosso fit mediocriter grossa: ⁊ q̄cunqz
vrina ab hac mediocritate recedit siue p grossitiē siue p sub
tilitatē est indigesta ⁊ indigōnē signans. Spisse nāqz māe
dixit Aui. ē maturatio vt digerendo ad tenuitatē. i. v̄sus te
nuitatē mutet̄: ⁊ tenuis maturatio ē vt coquēdo mutet̄ ad
spissitudinē. i. v̄sus spissitudinē: nō eniz est nec̄e ad h̄ vt mā
digesta dicat̄ vt deducat̄ ad mediocritatē absolute: neqz ꝙ
deducat̄ tenuis ad spissam absolute aut grossa ad tenuem
absolute. ℭ Dixit. G. p° de crisi. ⁊ scribit̄ a Rabi in 15° pti.
sic. melior vrinis egrotantiū est q̄ est silis vrine pfecte sani
⁊ est q̄ ē pleta digōne digesta cū equali sba ⁊ colore decli/
nante ad citrinū tinctū vel quasi ad rubeū clarū. sz potius
ad citrinū tinctū q̄z ad rubeū clarū. Et dixit laudabilior oi
bus spēbus vrīe est illa q̄ est pulchri coloris ⁊ est i ea nebu/

Vrina digōnem significans in corporibus neutris ⁊ egris.

la lenis ⁊ ɔtinua residēs in fundo vasis:⁊ cū nebula ipsa
est pendēs in medio est minor p̄ma:⁊ cū nebula ipsa manet
in superficie est minor scḋa. Et he tres spēs significāt digō/
nē. Reliquarū v̄o sperū vrine oīum alique significāt indi/
gōnē ⁊ aliq̄ ꝑditionē. Et ingt Gal. sicut. 20. scribit̃ ɔtinētis.
vrina mutata a spissitudine ⁊ albedine ad croceitatē ⁊ sub/
tilitatem significat digōnē occultā debilē. Et silr̃ cū mutat̃
a subtilitate ad turbiditatē .i. spissitudinē ⁊ remanet in ea/
dē dispōne q̄ mingit̃ ⁊ nihil apparet in ea:⁊ silr̃ vrina vere
crocea cū mingit̃ tenuis ⁊ hypostases sunt in ea cū h̄ colo/
re multū rubee:⁊ vrina in qua nō est aliq̄ hypostasis:sꝫ tn̄
est boni coloris ⁊ mediocrit̃ spissa signāt digestionē fore.
¶ Dixit Almāsor. io. qn̄ maturitatis significatio hr̄ ex vri/
na alba ⁊ subtili sic ꝓcedit:q2 pri⁹ glauceitatē acquirit po/
stea aliqualē grossitiē:deinde paulatim ꝓcedit donec color
fit citrin⁹ ⁊ sb̄a mediocris. Sed in hac vrina bonū apparet
sedimen ⁊ colores:q sunt extra tempamentū:⁊ silr̃ sb̄a. Et
dixit Rabi in. 15ª. pti. oēs ptes vrine in colore ⁊ sb̄a equales
significāt dominium ⁊ victoriam nature supra morbum.

¶ De variatione vrine varietate etatum sexus ⁊ rerum non naturalium. Cap. xxxviij.

Urina varietatē recipit s̄m varietatē etatū
⁊ sexuū ⁊ rerū etiā nō nālium. ¶ Dix̃
Aui. 1ª. p̄mi. vrine infantiū ad lactis trahūt pro
pietatē ex parte nutrimēti co℞:⁊ ex pte humi/
ditatis cōplōnis ipso℞:⁊ iō declināt magis ad
albedinē humiditate ipso℞ multa obtundente ipso℞ calin
nāle. Debet aūt similari in sb̄a ⁊ colore nutrimēto ipsorum
cū sit vrina ex nutrimento decolata. Puerorum vero vrine
grossiores sunt ⁊ spissiores vrinis iuuenū ⁊ turbidiores:q2
plures humiditates ⁊ superfluitates habēt pueri q̄ȝ iuue/
nes ꝓpter ipso℞ gulositatē:sed min⁹ albe q̄ȝ vrie infantiū.
vrina quoq̧ puerorū dꝫ esse multa:q2 multo vtunt̃ cibo
⁊ potu etiā multo vt iuuet in digestiōe multi cibi:⁊ vt tran/
sire faciat nutrimentū per venas quas habēt iuuenib⁹ stri/
ctiores. ¶ Et dixit Raš. 10. cōti. Dico vrine puero℞ semꝑ
sunt multe hypostasis ꝓpter multū assiduū ⁊ inordinatū
cibū co℞:⁊ ꝓpter fortem motū ipso℞ trahuntur ad venas
humores calidi ⁊ indigesti. iuuenū v̄o vrine dixit Auic. ad
formā ignis trahunt .s. in colore:q2 sunt magis citrine q̄ȝ
vrine puero℞:⁊ trahunt ad sb̄e mediocritatē ꝓpter bonā
dispositionē ipso℞. Et vrine senū ad albedinē trahunt .s. re/
spectu iuuenis cū sint remissioris caloris:⁊ trahūt ad sub/
tilitatē ꝓpter siccitatem co℞:⁊ etiā ꝓpter impotentiā ex/
pulsiue vtutis ipso℞ in expellēdo supfluā māmi cū vrina ⁊
adiuuat ad subtilitatē vrine co℞ frigiditas cōplōnis eos
cōgelās. Est tn̄ idest cōtingit. dixit Aui. qꝫ vrine senū sunt
grosse s̄m supfluitates in eis existētes:quarū multiplicat̃
cū. Et decrepito℞ vrine maioris sunt albedinis. i. minus
tincte ⁊ minoris subtilitatis q̄ȝ vrine p̄mo℞ senū. Est tn̄ cū
p̄dicta grossities que interdū reperit̃ in vrinis senū ꝓpter
expulsionem supfluitatis co℞ in vrinis aliqn̄ decrepito℞:ꝗ̄
reperit̃:sed raro ꝑꝑ potentiā expulsiue ipso℞. Cū aūt acci/
dit in eis vrina vehemēter grossa apti sunt:vt in eis genere
tur lapis. ¶ Dixit Aui. mulie℞ vrine semper sunt maioris
grossitiei ⁊ albedinis ⁊ minoris pulchritudinis q̄ȝ vrine vi/
rorū. Et hoc qdē ꝓpter debilitatē digestiue ea℞:⁊ propter

supfluitatū ipsa℞ multitudinē ⁊ amplitudinē celiū:⁊ viī ex/
pellunt̃ que ab eis exeūt:⁊ ꝓpter illud qd̄ ab ea℞ matrici/
bus soluit̃ ⁊ ad vrine instr̄m tendit:q̄ȝuis eniȝ s̄m totā cor
poris humiditatē vie mulie℞ sint strictiores vijs viro℞:vie
tn̄ vrine ⁊ matricis ꝓpter finē facte sunt eis latiores q̄ȝ in
vrinis:debebāt. n. p eas supfluitates grosse ⁊ multe euacuari.
¶ Dix̃ Raš. 20 ɔti. Hypostasis in vrinis mulierū est maior
q̄ȝ in vrinis virorū ⁊ ei⁹ color nāliter est albus:⁊ intellexe/
rūt ceteris paribus de cōplōne etate ⁊ alijs. Et dicūt. debi/
litas digōnis mulierū nō est tāta qꝫ possit esse cā tenuitatis
vrine:sꝫ est cā multitudinis supfluitatū. ¶ Dixit Raš. 20.
ɔti. vrina masculi qn̄ mouet̃ turbat̃ ⁊ ei⁹ turbatio est ver/
sus supiora ⁊ vrina mulierū est subtilis:⁊ qn̄ mouet̃ nō tur
bat̃ ⁊ in supficie eius sunt spume rotunde. Et Aui. dix̃. ma
sculo℞ vrine cū cōmouent̃ turbant̃ ⁊ declinat ea℞ turba/
tio ad supiora:⁊ est qꝫ s̄m plm̄ turbidant̃:⁊ hoc est ꝓpter
subtilitatē vrine ipso℞:⁊ vnde grossum sepat̃ a subtili ⁊ pe/
tit inferiora:⁊ grossum illud nō est multe grauitatis. Iōq̧
cū cōmouent̃ vrina de facili supiora petit:⁊ vrī turbatur illo
grosso exūte facilr̃ ꝑmiscibili aquositati vrine virorū. Sed
mulierū vrine dixit Aui. fere non turbātur ꝓpter paucam
sepationē sui:⁊ maxime non turbant̃ faciliter:q2 sb̄a vrine
ea℞ est grossa:⁊ ob hoc est inobediens sepationi grossi a
subtili:⁊ si pur turbata fuerit erit ea℞ turbatio pauca. Et
subdit Aui. qꝫ vrine mulie℞ hn̄t s̄m plm̄ supra summitatem
suā spumā rotūdā:q2 vrinis ea℞ multa miscet̃ ventositas
ꝓpter gulositatē ⁊ viscositatē māe ipsa℞. Dixit Aui. In vri/
nis viro℞ ilico cū mulierib⁹ miscent̃ sunt fila adinuicē tex/
ta:q2 in vrina miscent̃ q̄dam partes spmatis retēte in cana
li virge extēse in modū filorū. ¶ Et dixit Aui. 1ª. p̄mi. vri/
na post comestionē albet nec sic desinit albere donec digō

incipiat:q̄ incipiēte incipit vrina tingi:⁊ iō vrine vigilan/
tiū sunt albe. nā in nimia vigilia digō nō bn̄ celebrat̃. ad h̄
auxiliante innati caloris resolōne in vigilijs:talis tn̄ vrine
albedo nō est luminosa:imo attinet fuscitati ꝓpter ꝑuatio/
nē digōnis. precipue tn̄ vrina est alba post multā comestio
nē ⁊ nimiā potationē:posset. n. post cibū ⁊ potū aliqua ps
eo℞ aquosa transire ad vias vrinales cū qua nō est facta di
gō:nō fit. n. debita cōmixtio colerice pris:q̄ etiā nō trahen/
te in corpe debitā morā albet vrina. Incepta autē digōne ⁊
iā tracta ɔueniente mora incipit vrina tingi. ¶ Urine vigi/
lantis respectu somni sunt albe:q2 in somno reuocata inna/
ta caliditate ⁊ facta potēte de colica mā in maiori q̄ātitate:⁊
etiā meli⁹ pōt aquositati vrine ꝑmisceri:⁊ ipsa etiā caliditas
aucta magis tingit vrinā. dicūt in superfluis vigilijs vrinā
tingi:⁊ cōtingit etiā eā dealbari. Si. n. ex vigilijs calor ve/
hemēter intendit̃ ⁊ exacuit̃ vrina tingit̃. Si. n. calor resol/
uit̃ ⁊ debilitat̃ vrina albescit ⁊ ei⁹ albedo nō est luminosa:
sꝫ attinet fuscitati ꝓpter nālis caloris mortificatiōē. ¶ Di

xit Aui. vrine p̄gnātiū in p̄n° sunt clare ⁊ supra ipsa℞ sup
ficie est nebula:⁊ qn̄q̧ trahunt ad colorē aq̄ ciceru aut aq̄
pedū hirco℞ ⁊ in ipsa est yrinus ⁊ supra summitatē earū est
nebula:sꝫ quocūq̧ mō fuerit in medio vī sicut cotū carni/
natū:⁊ est cū eis sunt grana q̄ ascēdunt ⁊ descendūt. Cūq̧
yrinus manifestior fuerit erit impregnationis p̄n^m:⁊ cū lo
co eius fuerit rubedo erit in fine impregnatiōis ⁊ ꝓprie si
turbātur cū mouent̃. Qn̄ mulier cōcipit masculū eius lac
ispissat̃:qm̄ ɔsūpta hūiditate ex calore lac fit spissū:ita vt
gutta posita supra vnguē vel supra marmor nō defluit:sed
laterales partes eius reducūt in circulū:cui oppositum est
lac cōcipientis femellam ꝑꝑ cām oppositā. ¶ Urina autē
pturientiū. dixit Raš. 10. ɔti. vt plm̄ est nigra ac si esset tin/
cta carbonib⁹ vel atramēto:⁊ hoc est ex permixtione cole/
re nigre cū ea. Et Aui. dixit. vrina pturientiū s̄m plurimū
est nigra:⁊ qn̄q̧ est sicut atramentum:⁊ sicut sordities.
¶ Dix̃ Aui. qn̄q̧ cōfert medico si animaliū vrinas cogno
scit ꝓpter ea qꝫ cū ipse in eis expit̃ certitudinē facit:⁊ hoc

qdem difficile est. Quidā aūt dixerunt qꝫ vrina asini est in
sb̄a sicut butyrū liquidū cū turbiditate ⁊ grossitie exterio/
ri. Et subiugaliū vrine ei similant̃:sunt tn̄ citrine:⁊ videbi/
tur tibi qꝫ medietas vrinalis supior sit clara ⁊ inferior me/
diocriter turbida. Ouiū v̄o vrine sunt albe ad citrinitatem
trahētes ꝓpinq̄ vrinis boium:sed sb̄am nō hn̄t ⁊ ea℞ sedi/
mē est sicut oleum:⁊ aut sicut amurca. Et cuiuscūq̧ nutrimē
tū fuerit meli⁹ erit eius vrina clarior. Urina vero capriolī
vrinis boium ⁊ ouiū similat̃:sꝫ neq̧ sb̄am hꝫ neq̧ sedimen
⁊ est clarior vrinis ouiū. ¶ Et dixit Aui. syrupū acetosum

⁊ oēm liquorē qui fit ex aceto ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ ficubus ⁊ reliquoꝝ q̄ fiūt ex croco ⁊ eis siīb⁹ q̄nto magis tibi appropinquas erūt in claritate magis augmētati: ⁊ q̄nto plus elongaueris eos ꝯsidera an oporteat vt augmēteꝰ grossitudo. Urina v̄o ab eis est diuersa: q: ydromellis ꝓpea spuma est citrina: ⁊ aque sicuū sedimen a latere descendit ⁊ nō in medio neq₃ ordinate neq₃ habent motum.

¶ Tractatus quinti. Distinctio quarta.

Egō duobus modis sumitur

¶ De egestione ⁊ significatis eius in generali. Cap. j.

Egestio siue excretio exiens q̄ sinonyma sunt duobus modis sūpta reperitur. Uno mō large siue cōiter ꝑ quarūcūq₃ humiditatū supfluaꝝ extra corpus eductiōe: sicut sumiꝰ 2° affo. cū dr̄ cōsiderare op₃ egestiones ⁊c̄. Alio mō ꝓprie ⁊ magis stricte ꝑut egestio est superfluitas prime digonis: que ꝓprie fex vel stercus dicitur in intestinis grossis ⁊ ꝓprie in monoculo generata. In monoculo enim in corpore debitū seruāte regimē stercus a chilositate secerniꝰ: cui quidē colere portio ad intestina a felle trāsmisse nāliter cōmiscetur: q̄muis cōtingat ei alias materias humorales innaturaliter cōmisceri. Ex ea enim ꝓprie ⁊ pn̄cipaliter habem⁹ sup dispositionē stomachi ⁊ intestinorū significare: l₃ cōsequēter ⁊ secūdario possumus alioꝝ mēbroꝝ ⁊ maxime epatis: ⁊ totius etiā corporis dispositiones ostendere: q maxime facere possumus per septem res q̄s in ipsa egestione ꝯsiderare debemus que sunt substātia eius quantitas color forma eius hora ipsius exitus odor: ⁊ q ei admisceꝰ. ¶ Est aūt egestio duplex. vna nālis: alia innaturalis.

Egō ē duplex naturalis ⁊ innaturalis ⁊ q̄ sit naturalis.

Et egestio nālis s̄m Hypo. 2° ꝓnosticorū. est que neq₃ exiccata neq₃ liquida oīno est: sed est iūcta in hora solita veniēs: ⁊ s̄m aliā translationē eius quātitas est s₃ cōparationē eius qd̄ cōuenit corpori: hac tn̄ cōditione dicitur quātitatiue in nostra moderna translatione. Hypo. inferius subdit. talis eni₃ egō dixit Hypo. denotat ea q̄ sunt sub dyafragmate. s. stomachū ⁊ intestina salubria esse. Et Gal. in cōmēto. q egestio nālis est: que neq₃ est dura in termino lapidis: neq₃ lenis in termino aque: vt fluat ⁊ currat: sed est eius lenitas cū dispōne cū qua possibile est vt ꝑmaneat cōiuncta p̄ter q̄₃ fluat ⁊ currat. Et quātitas eius naturalis est per cōparationē eius qd̄ comediꝰ: nō enim mēsuratur respectu eius qd̄ bibiꝰ. Et hora eius nālis est hora in qua currit cōsuetudo egrediēdi: ⁊ op₃ dixit Ga. vt iungas ꝑdictis colorē egestionis nālē ⁊ odorē eius: q̄m op₃ vt sit s̄m q fuerūt in horis sanitatis: ⁊ op₃ etiā vt iungāt predictis alia supradicta. s. forma ei⁹: ⁊ id qd̄ ei admisceꝰ. ¶ Dixit Aui. q ex egestionib⁹ melior est: que iuncta similiū partiū in qua humiditas siccitati vehemēter est adiūcta: ⁊ cui⁹ spissitudo est sicut spissitudo mellis: ⁊ cui⁹ exitus est facilis ⁊ nō pungit ⁊ cui⁹ color attinet citrinitati ⁊ nō est multi fetoris nec est priuata fetore: ⁊ nō h₃ gurgulationē. i. sonitū maiorē ⁊ magis cōtinuū: ⁊ nō h₃ spumā: cuius exitus ē in hora qua solet: ⁊ s̄m quātitatē que ei qd̄ comediꝰ est ꝓpinqua in quātitate sui. Scias tn̄ dixit Aui. q nō ois egestionis equalitas est laudabilis: neq₃ ois etiā lenitas: q: qn̄q₃ sunt ꝓpter adustionē ⁊ liquefactionē similes: ⁊ tn̄ tūc sunt de deteriorib⁹ significatiōib⁹. De ea. n. dictū est: sicut dictū est: de hypostasi vrine equali ⁊ leni. Et dixit iteru₃ scito q egestio que est tēperate essentie q̄ est ad tenuitatē nō est laudabilis nisi cū nō sūt cū ea rugitus: neq₃ vētositates: neq₃ in suo exitu paulatim intersecatur: q: si nō est sic possibile est q sit ꝓpter virus molestās qd̄ ei adiunctū ⁊ nō ꝑmittit vt adiungaꝰ. ¶ Dixit Raſ. 16. ꝯti. ex libro de crisi. si egestio fuerit lenis collecta cōtinua egrediēs in tēpore suo ad modū sumptoꝝ cibarioꝝ nō significat sup bonitatē digōnis ⁊ maturationis tn̄: imo ⁊ sup penetrationē cibi ad mēbra factā vt cōuenit: ⁊ q in vētre nō est calitas intensa facta de apostemate calido aut alio. ¶ Dicūt egō lenis ꝯtinua bona est que neq₃ p̄cedit neq₃ postponit horā suā naturalē: q̄titas cui⁹ est s̄m cōparationē eius: qd̄ assumptū est de cibo. Cū enim aggregant oēs iste ꝓprietates quatuor in egōne: op₃ tūc vt sit digō certa q̄ digōnis cibi significat bonitatē. de q̄ dix̄ Gal. ꝑ de crisi. ⁊ scribiꝰ a Rabi in 6ª ꝑticu. q significat ꝑ se bonitatē digōnis ⁊ fortitudinē eius: ⁊ significat ꝑ accñs q penetratio cibi est s̄m q op₃: ⁊ significat iterū ꝑ h̄ q nō est in aliquo mēbroꝝ q̄ sequunꝰ ventrē caliditas superflua ex epate oīo neq₃ ex alia re. ¶ Quecūq₃ v̄o egō diuersa est ab ea q̄ postea est naturalis est innālis illaudabilis ⁊ malitiā significans s̄m tn̄ plus ⁊ min⁹.

Que sit egō nō naturalis.

Egō tn̄ q̄nto eq̄lior est tanto ⁊ melior intelligēdo h̄ in ꝑtib⁹ q̄ sunt eq̄biles: ita tn̄ q l₃ diuersi humores nō sint bn̄ adinuicē eq̄biles: ceteris tn̄ paribus q̄nto eq̄lior est tāto melior: ⁊ sic posita eq̄litate egōnis diuersoꝝ hūoꝝ quāto egō magis erit eq̄ta tāto melior erit significās maiorē potētiā v̄tutis in equādo ⁊ minorē inobediētiā siue resistentiā mãe: liquor. n. egōnis siue sb̄a eius fluida denotat aut succositatē alimēti minime mēbris delegati: aut decursu₃ humiditatū siue hūoꝝ in stōm ⁊ intestina fieri. Et discernitur inter ista per colorē alimēti. s. chili ⁊ colorē humoꝝ fluentiū. ¶ Dixit Aui. egō humectatiua siue humida significat opilationē. s. meseraicaꝝ aut digestiue malitiā ⁊ plm̄ significat meseraice debilitatē q̄ hūiditatē nō sugit.

De significationib⁹ a substantia sūptis.

Et qn̄q₃ est ꝑꝑ capitis reumatismū. s. descēdētē in stomachū ⁊ ex eo in intestina aut est ꝑꝑ cōestiones rei q̄ egōnē humectauit. Opilatio. n. meseraicaꝝ nō ꝑmittit chilositatē penetrare: q̄ remanēs reddit egōnē liq̄dā reumatismus q: hūidus est qn̄ ꝑuenit ad itestina ꝑmiscetur egōni ⁊ reddit egōnē liq̄dā. Et silr̄ comestio rei hūectātis liq̄de reddit egōne liq̄dā. ¶ Et dixit Aui. q. cū hūidū egōnis viscosu₃ fuerit plerūq₃ significat liquefactionē: ⁊ h̄ est qn̄ cū fetore. s. pluri q̄₃ sit fetor naturalis egōnis: q: ꝓcedit a calido p̄ter nām. Et dixit. plerūq₃ significat humorū viscosorum multitudinē: ⁊ hec nō cū tanta existit lenitate. sup. neq₃ est cū fetore. Et plerūq₃ significat nutriētia viscosa q̄ cū comesta fuerint ⁊ nō modica q̄n nō bn̄ digesta: ita q nō fuit eoꝝ digō bona: q: eoꝝ viscositas cū eis remanet. ¶ Et dixit. q egō spumosa fortitudinis caloris significat ebullitionē aut multaꝝ ventositatū ꝑmixtionē. ¶ Et dixit Aui. egō sicca aut laborē significat. s. corporeū ⁊ resolōnē aut multā vrine ꝓuocationē: aut igneū calorē exiccāte₃: aut nutriētium siccitatē: aut multā morā in intestinis. Et h̄ qn̄ egestio est simplex: qn̄ aūt est cōposita dixit Aui. significatio eius sumiꝰ: qn̄ humiditas sicco: qd̄ est duꝝ misceꝰ significat: q̄m ei⁹ siccitas est ꝓpterea q multū fuit remollitio in humiditatib⁹ ipsam exire ꝓhibētib⁹ aut ꝑꝑ ꝓuationē fellis. i. colere a felle veniētis ad intestina pungētis ⁊ festinantis eius exitū: sed cū lōga ibi est retētio: neq₃ hūiditatis in intestinis adsunt significatiōes: tūc cā in ipsa est supfluitatis saniose ⁊ pungētis effusio q̄ ab epate effluxit in eo qd̄ est corā ipso ⁊ ex sua eīone nō quiuit donec cōmisceaꝰ. Nota q h̄ cōmixtio humiditatis cū sicco nō est v̄a ꝑmixtio: q: v̄a ꝑmixtio fit per digōnē: sed est ꝑmixtio nō v̄a. s. facta ꝑ iuxta positionē ꝑtiū. Et ista ꝑmixtio 2ʳ cōtingit. Uno mō qn̄ colera non descēdit ad intestina. vnde nō expelliꝰ sertimo in humiditatibus inueniꝰ reuoluta: ⁊ postea simul expellunꝰ. Alio mō qn̄ humiditates saniose veniūt ad intestina que stimulant ea: que stimulata ipsam simul cū egestione sicca expellunt. ¶ Color vero egōnis vt apparuit: ⁊ Aui. innuit est igne⁹: ⁊ leuis tn̄ exñs igneitatis ex quo dicto acciplūt q̄dā q color egōnis nālis est magis tinctus q̄₃ color vrine nālis: q: vt in superiorib⁹ patuit color nālis vrine trahit ad citrinū: nālis v̄o egōnis color: vt hic dixit Aui. trahit ad igneū qui color est magis tinctus q̄₃ citrinus.

De significationibus a colore sumptis.

Et cā est: q: l₃ fortasse colera que deriuatur ad instrumenta vrine sit maioris q̄ntitatis q̄₃ que deriuatur ad intestina: egestio tn̄ erit plus tincta q̄₃ vrina ꝓpter tres causas ꝑ° q: colera in intestinis inuenit rem

siccā durā. mō citrinitas colere plus tingit rem siccā colo-
ratam q̄ rem humidā nō coloratā quā iuenit in instrumē-
tis vrine. 2ª cā est: q2 colera que vadit ad intestina est pura:
q2 decolata a cisti fellis: ⁊ ideo plus tingit q̄ que vadit ad
instr̄a vrine que nō est pura: sed mixta cuꝫ sanguine. Et 3ª
cā est q2 res que vehementer ⁊ vsq3 ad ima p̄miscet̄ cuꝫ re
tingente: sicut aquositas vrine facit minus demōstrat tin-
cturā suā q̄ illa q̄ solū tingit̄ in sup̄ficie vel saltē nō ſm ima
eius tingitur: sicut egestio facit. Dīs enim color p̄ter p̄di-
ctū in egōne est innaturalis ⁊ innālem ipsaꝫ reddit: ſm tn̄
plus ⁊ minꝰ. ℭ Et scias q̄ sicut ex colore nāli egōnis non
possumus imediate iudicare super bona digōne stōachi: ⁊
sup alias dispōnes eius: vnde Gal. ̄p de crisi. dixit. Hyp. nō
signauit sup stomachū ex colore egōnis: ⁊ hoc ideo q2 tin-
ctura nō datur egōni in stōrita per eandē cām ex colore ege
stionis innāli nō possumꝰ signare imediate sup indigōne
stomachi: neq3 sup alias dispositiones eius: sed mediate be
ne significare possumus. ℭ Dixit Aui. color egestionis au-
gmētatus in colore supra colorē nālem fellis. i. colere signi
ficat multitudinē: ⁊ si minuit̄ signat cruditatem ⁊ digōnis
priuationē. Et si albus fuerit q̄nq3 eius albedo est p̄p opi-
lationē in canalibꝰ fellis. Et hoc significat icteritiā. Si cuꝫ
albedine est virus sanici odorē hn̄s magni ap̄atis signifi-
cat aperitionē. ℭ Et dixit sanus qui non exercitat̄ multo-
tiens egerit virus ⁊ saniem que est ei purgatio ⁊ eūo lau-
dabilis: quoniaꝫ per hoc remouetur ab eo lapsitas que ei
p̄pter priuationē exercitij acciderat. Et dixit. scito q̄ ege-
stio colorē igneū vehemēter superfluū habēs multotiens
in hora crisium egritudinū signat maturationeꝫ: ⁊ multo-
tiēs signat dispōnis malitiā. ℭ Et nigra egestio signat ta-
liter qualiter nigre vrine sunt significatiōes. Signat. n. aut
adustionē fortē aut egritudis melice maturationē aut nu-
triēs tingēs in nigrū colorē aut solōnē rei que euāt meliaꝫ:
s3 hꝰ. s. q̄ est p̄ adustionē est mala ⁊ illa que est p̄pter puraꝫ
meliaꝫ nō sufficiēter cognoscit̄ ex colore sui. imo cognoscē
da est ex acredine ⁊ ex ponticitate sui ⁊ ebullitione terre ex
ipsa: ⁊ est mala siue sit egō siue vomitus. Et ex ipsis p̄prie-
tatibus est q̄ in se luminositatē h3: ⁊ ad vltimū humor me
lācolicus purus p̄necās est. ſm eni plm̄ cū egredit̄ ē mortꝫ
signo: ⁊ illud est q̄n melie radicalis exitus vltimaꝫ corpis
adustionē signat ⁊ humiditatū ipsius destructioneꝫ. ℭ Et
dixit. viridis egō caloris inati sign̄t extinctionē ⁊ silr̄ fusca.
Sunt aūt ⁊ coloris egōnū alij multi mali de q̄bus inferius
in p̄nosticatione dicet̄. ℭ Et dixit egō vtplm̄ declarat ex

De signi-
ficationi-
bus ex q̄n
titate sum
ptis.

sui q̄titate: qd̄ est vt ɔsideret̄ si est maior eo qd̄ comeditur
aut minor aut eq̄lis. Et notū est q̄ ipsius augmētū est pro-
pter hūorū multitudinē q̄ ei admiscent̄: ⁊ paucitas est p̄p
ipsoꝝ paucitatē: aut q2 in ipsa in monoculo aut in colō aut
in satijs. i. intestinis gracilibus multū fuit retētū: qd̄ est si-
gnū colicā p̄cedēs. Egō. n. mora sui in intestinis exiccat̄ re
soluto subtili: vn̄ minuit̄. Eq̄lis aūt q̄titatis egō nō sic dr̄
q2 equet̄ q̄titati sumpti cibi. si. n. sic eē̄t corpus nō nutrire
tur: q̄re vt sic sempoꝫ esse minor: sed dr̄ sic: q2 sibi eq̄tur in
denoiatione q̄titatiua: vt si cibus det̄ tāte q̄titatis sic sit ⁊
egō: ⁊ si cibus est maior aut minor sic sit ⁊ egō: a que eq̄lita
te recedēs facta augmentatio aut diminutio comestis dr̄
esse maior aut minor. ℭ Dicūt q̄dā. q̄ egō ex q̄titate varia
tur dupl̄r. Uno mō absolute: ⁊ vt sic diuidit̄ in multā pau-
cā ⁊ mediocrē. Alio mō ſm q̄d vt q̄lites in q̄titate. Et tūc.
eius multitudinis cā erit paucitas exercitij aut debilitas
attractiue epatis ⁊ meseraicarū autē multiplicatio fluxus
colē ad intestina aut motꝰ hūoꝝ supfluus. Et paucitatis
cāe erūt p̄dictis opposite: ⁊ silr̄ digestiue debilitas cū forti
tudine retētiue. Et dicitur pauca etiam respectu cibi q̄n ex
cibo plus in corpus imittit̄ q̄ in secessu educatur: sic dix̄
Hal. 7° theo. cū sumūt̄ testiculli galloꝝ vinū brodiūꝫ lau-
datarū carniū: ⁊ oppositū p̄ cōposita sumpta: sicut baucia

rappa ⁊ caules ⁊ silia. Et mediocris erit egō p̄p medios ci-
bos: sicut propter panē. sicut dixit Auer. ⁊ carnē annualis
agni ⁊ edinam ⁊ filces. ℭ Dixit Aui. egō quoq3 plr̄ ex sua
cognoscit̄ forma ex absentia inflationis sue ⁊ sua inflatiōe:
q̄n iflata sicut stercꝰ vacce signat vētositatē. ℭ Et cogno-
scit̄ ex odore: q̄n odore p̄uata magnā friditatē signat siue
flātis oīum: q̄ vō trahit ad acredinē siue pōticitateꝫ melie
signat oīum. Que vō trahit ad acuitatē vigorosam colē
oīum signat. Et que est multū fetida putrefactionē hūo-
rū ⁊ digōnis corruptionē signat. Et egō fetida lenis ē sigm̄
febriū putridarū. ⁊ aliq̄n egōnis fetor ɔtingit ex cibo sicut
est. dixit. A. talles arboris astringar ⁊ porri ⁊ alia ⁊ eruca
⁊ silia. ℭ Et cognoscit̄ per horā egressionis eius. dixit. A.
q̄n q̄n hora sui exitus festinat̄ ⁊ horaꝫ in q̄ egredi solebat
an̄cedit signū est malū: q2 fellis sigiat multitudinē ⁊ vtuꝫ re
tētiue debilitatē. Et si hora tardat̄ eiꝰ ab hora q̄ egredi so-
lebat signat debilitatē. s. expulsiue ⁊ intestinoꝝ friditatem.
ℭ Et cognoscit̄ p̄ annexa egōni in exitu eiꝰ. Dixit Aui. q̄
humiditas ⁊ soni multitudo eueniēs cū egōne vētositates
signat inflatiuas. Dicūt. q̄ egō rōne eius qd̄ de ea egredit̄
diuersificat̄: q̄n quedā egredit̄ sine sonitu vētositatis: q̄dā
cū sonitu. q̄dā cū spuma: q̄dā cū vētositate: q̄dā cū humidi
tatibꝰ: q̄dā cū sanguine: q̄dā cuꝫ sanie vel viru. Et ſm hec
oīa diuersificat̄ eius iudicium. ℭ Dixit Gal. nō est necesse
p̄culdubio q̄n egō est cū diuersitate dispōnis nālis. s. vt q2
sit inālis: vt significet̄ q̄ dispō stomachi ⁊ intestino: tm̄ sit
egressa a dispōne nāli: neq3 Ipo. dixit illud. poīe enīꝫ est vt
sint mēbra p̄dicta sana ⁊ currūt ex epate splene vl̄ alijs mē
bris res multe vel male mutātes colorē egōnis nālem vel
substātiā vel odorē: ⁊ multotiēs etiā addunt in eius quāti-
tate humiditates que effundunt̄ ad stōm: ⁊ neq3 sit etiam
exitus eius in hora q̄ ɔsueuit in tp̄e sanitatis. Et ex h̄ p3 q̄
regula Ap. 2° topicoꝝ. q̄ dicit. sicut p̄positū in p̄posito ita
oppm̄ i opposito. nō est vā semp. Et hoc erit q̄n accidit per
accn̄s ⁊ nō p̄ se. Egō nālis nō signat tm̄ q̄ stomachus ⁊ in-
testina sunt sana: sed ēt q̄ nō effundunt̄ ad ea ex toto corpe
neq3 aliquo vel aliq̄bus mēbris humiditates superflue.

De significationibꝰ ex forma sumptis ⁊ ex odore.

De significationibꝰ sūptis ab exitꝰ eius hora.

De significationibꝰ ab annexis ei i exitu sūptis.

ℭ De vomitu ⁊ signis sumptis ab eo. Cap. ij.

Uomitus est egressio rei cibalis vel hu-
moralis vel aliarū reꝝ ex stō
per viā oris. Et vomitus quidē in corpe eucra-
ton nō d3 ſm nām venire eo vtēte ɔuenieti re
gimine: neq3 est vomitus in tali corpe eūo ɔue
niēs: cū in stomachis simpl̄r sanoꝝ nō coaduneētur supflui
tates q̄ debeāt educi in vomitu. Ideo dicūt nō est in eis hec
eūo determinata neq3 ɔcessa a nā. In corpibus aūt sanis
nūc neutris ⁊ egris vomitus pōt esse eūo ɔueniens. ℭ Et
huiusmodi vomitus alius dr̄ nālis laudabilis ⁊ bonus: ⁊
alius inālis illaudabilis ⁊ malus. De nāli ⁊ laudabili dix̄
Ipo. 2° p̄nosticoꝝ. Laudabilis vomitꝰ est in quo miscetur
flegma coleris. ⁊ Aui. 2ª. q̄rti dixit. dico q̄ vomitus magis
iuuatiuus est ille q̄ est ex flegmate ⁊ colā. dicūt q̄dā. s. nigra
⁊ rubea. Et. n. flā est in stō sicut in lacuna vel q̄si eius hita-
culo: de colā aūt d3 ibi eē: q2 ipsa lenis exn̄s ascēdit ad stōꝫ
⁊ facile educit̄ p̄ supiora. Dicūt q̄dā: de colera nigra ēt por
tio recipit̄ in stō ex ea q̄ a splene effundit̄ ad ip̄m. Et dicūt q̄-
dā. nō debēt hi humores esse p̄mixti p̄mixtione ducente ad
vnā formā: sed p̄mixtiōe q̄ vnusq3q3 seperatim suā formā ser-
uet q̄ est p̄mixtio p̄ iuxta pōnē. ℭ Et dixerūt Ipo. ⁊ Auic.
q̄ nō d3 hic vomitus esse multe grossitiei ⁊ viscositatis: q2
oīum magnū grossi ⁊ viscosi flātis signare: cuiꝰ p̄prietas
nō est in stō eē sicut i minera. Et nō dixerūt. q̄ sit admixtuꝫ
flā sanguini. q2 sanguis locus est in venis nō in stō: ⁊ q2 vo
mitꝰ sanguis nō pōt eē laudabil̄. Dixit. n. Ipo. in affo. san-
guis vn̄cūq3 sursuꝫ egrediēs est malū. ℭ Dīs aūt vomitus
q̄ est a p̄dicto diuersus est ⁊ dr̄ vōitꝰ inālis ⁊ illaudabilis ⁊
malus. Et dix̄ Ipo. q̄ quāto a simplicitate flātis remotior

Quid sit vomitꝰ naturalis ⁊ laudabil̄.

Quis sit vomitꝰ innaturalis

fuerit tanto suspectior erit. Et Aui. dix. vomitꝰ q̄to est purior tāto est deterior. Nā vomitꝰ vniꝰ humoris tm̄ est malus q̄ oī vomitus simplex: sicut cōpositus ex pluribꝰ hūoribus: vt dcm̄ est: est bonus. Colicus. n. purus dixit Auice. sigñat vehemētiā caloris: ꝛ flāticus purus sigñat vehemētiā frigoris: ꝛ melicus purus significat vehementiā siccitatis ꝛ friditatis dicūt in febribꝰ vomitꝰ supradictus nālis nō dꝫ euenire in pn° morbi neqꝫ añ signa digōnis: nam sic eueniēs est malus sigñans magnā abūdātiā supfluoꝝ humoꝝ: sed eueniēs in pcessu febris ꝛ post signa digōnis: ꝛ ꝓprie in die cretico h̄ laudabilis est. ¶ Et vomitꝰ qdē innālis sigñat sua sub̄a ꝛ suo colore ꝛ suo odore ꝛ sua q̄ttitate ꝛ hoꝝ sigñones sunt sicut sigñones in egōnibus ꝛ sīlibus dispōnibꝰ sumpte. Amplius de eis infra dicetur. Et cōplemētū sermonis de vomitu reseruabo ad sermonem quintū vbi ad plenum de vomitu tractabo.

¶ Tractatus quinti. distinctio quinta.

¶ De sputo ꝛ signis sumptis ab eo. ꝛ p̄mo de sputo laudabili in generali. Cap. j.

Sputum siue screatus est supfluitas humida q̄ ex ore egredit̃. Et ē duplex: qᷓdā purū qᷓ a medicis vocatū ē saliua: ꝛ qᷓdā nō purū qᷓ absolute vocatur sputū. ¶ Dixit Aui. xa tertij. de ꝯsuetudine sputū purū cui nihil extraneū est admixtū aut nihil sanguinis: aut flātis aut colē aut melē medicoꝝ est nolare saliuā: ꝛ nō nomināt ip̄m sputū. sup. sꝫ illud qᷓ nō est purū: sꝫ est ei aliqd de p̄dictis admixtū: vocāt sputū. ¶ Dicūt qdaꝫ. h̄ qᷓ ore emittit̃ spuēdo est duplex: vnū ꝓprie vocatū sputū ꝛ aliud iproprie vocatū sputū. Sputū aūt ꝓprie vocatū est illud qᷓ a pectore spuit̃ mediāte tussi: ꝛ hoc est de quo auctores intelligūt cū de sputo absolutū faciunt sermonē. Sputū autē improprie est oē illud qᷓ sine tussi expuit̃ ꝛ ab alijs ꝓcedit mēbris: vt a stō ascēdēs: aut a capite descēdēs: ꝛ qᷓ cū rascatione aut cōcussione seu titillatione spuit̃: ita q̄ etiā saliua ꝛ oīs alia hūiditas ex ore emissa s̄m eos iproprie appellat̃ sputū. ¶ Hic aūt erit sermo de sputo ꝓprie sumpto: de quo loquēs Gal. vt q̄rto scribit̃ ꝯtiñ. cōsiderāda sūt q̄tuor scilꝫ q̄litas q̄ttitas t̄ps eritꝰ eiꝰ ꝛ modus s̄m quē emittitur. Quātitas qdē: q̄m aut erit multa aut pauca. sup. aut inter eas media. q̄litas v̄o q̄tuor hꝫ spēs. s. ꝯtētū siue sub̄am eiꝰ colorē odorē ꝛ figurā. Cōtētū qdeꝫ: q̄m aut erit grossum ꝛ densum. i. viscosum ꝛ ꝯdēsū aut erit tenue liqduꝫ. sup. aut medie sub̄e. ꝛ sup. aut erit spumosum aut erit carēs spuma. odor v̄o: q̄r aut erit fetidū aut absqꝫ fetore. Color v̄o: q̄r aut erit albū citrinū rubeū nigrū vel alteriꝰ coloris. Figura v̄o: q̄r aut erit rotundū aut sine rotūditate. T̄ps v̄o eritꝰ: q̄m aut spuit̃ in pn° passionis aut morā trahit ꝛ tardat spui. Modus v̄o s̄m quē spuit̃: q̄m eius exitus aut erit facilis, aut difficilis. Et A. dix. sputū sigñat suo colore ꝛ sua sub̄a in grossitie ꝛ subtilitate: ꝛ sua figura in rotunditate ꝛ non rotūditate: ꝛ sua multitudine ꝛ paucitate. suple. ꝛ alijs modis dictis. ¶ Et dixit Ras. codē 4° ꝯti. Spēs sputi sunt tres. s. maturū qᷓ sub vna ꝯtinet̃ spē. ꝛ imaturū qᷓ sub diuersis cōtinet̃ spēbus in ꝯtēto. i. sub̄a ꝛ colore. ꝛ h̄ est aut crudū aut oīo maturo ꝯriū. Et sputū qdē maturū dix. Ras. diuersuꝫ est a sputo malo imaturo: ꝛ iō p medicos proprie appellat̃ sputū nāle. s. q̄n sputū nō hūerit in se ptes sanguis nꝫ vtriusqꝫ colē nꝫ flātis aut saniei. Cū ḡ hūerit in se aliqᷓ p̄dictorū aut habuerit spumā nō appellat̃ sputū nāle: sed sup. appellat̃ sputū inale. ¶ Et dixit Ras. auctē Gal. q̄ dispō sputi in patiētibꝰ dolorē in mēbris anhelitus ꝛ in pleuresi est iudicādā: sicut dispō vrine in passiōibꝰ febriū: vnde si sputū in dictis passionibꝰ nō fuerit attrahēs secuꝫ aliqd de pectore erit tūc ad modū vrīe aquee in dispōnibꝰ febriū: ꝛ sicut illa est cruda ita dictū sputū erit cruduꝫ. Et si fuerit attrahēs: verūtñ subtile nō maturū erit tūc ad modū vrine ferētis: ita q̄ ipsa vrina fuerit in p̄ncipiis cōdēsata: ꝛ postea in eodē statu pmāserit. Sed si sputū fuerit albū ꝛ maturum: atm̄ in pua q̄ttitate ꝛ absqꝫ ꝯtinuitate sigñat q̄ passio trāsiuit terminū p̄ncipij ꝛ cōprehēdit augmētū sicut vrina in q̄ fuerit nebula rubea vel aliq̄ ps suspēsa rubea vel aliq̄ hypostasis rubea. Sed si sputū fuerit maturū ꝛ albū ꝛ multū cū ꝯtinuitate ꝛ leni ascēsione sigñat q̄ augmētū cōplcat: ꝛ q̄ terminatio. i. status est p̄ns: ꝛ erit ad modū vrīe i q̄ est hypostasis alba lenis ꝛ eq̄lis. Sed si sputū non fuerit oino: ꝛ postea fuerit imaturū ꝛ subtile signo hꝫ q̄ passio sit in pn°. ¶ Sputū itaqꝫ: vt ex p̄dictis pꝫ: diuidit̃ in sputū laudabile ꝛ sputū illaudabile siue inutile. Et Gal. qdē laudabile vocauit screatū ꝛ illaudabile vocauit sputū. Et laudabile quidē sputū has hꝫ ꝯditiones: vt bñ sit coctū lene iunctū facil. exiēs sine fetore nullā sp̄ūi āgustiā inferēs: sꝫ patiēti lenitatē cōferēs. i. initio morbi eueniēs: maxime in 3° vel in 4° die: ꝛ quāto vicinius est initio tāto citiorē indicat salutē ꝛ q̄to remotius tāto tardiorē. Et qdā dicūt. q̄ nā tm̄ reqrit sputū a die indicatiua vsqꝫ ad crisim q̄ttū fuit ab initio morbi vsqꝫ ad initiatiuā diē. De qbus cōditionibꝰ laudabilis sputi: dixit Ipo. q̄rto ꝓnosticoꝝ. Sputū vtile in oibus passionibus pulmonis siue coste. i. pleure. s. in pipleumonia ꝛ pleuresi si velox fuerit. i. facile sine labore egredit̃. Et Ga. dix. in ꝯto. q̄ signū eiꝰ velox sigñat pnm egritudinis: ꝛ dictū eiꝰ facile est: ac si dicat̃ euētꝰ eius q̄n est velox eductio eiꝰ vt non sit nocumentū cū eo. ex velocitate eni eductiōis sputi intelligit̃ vna duarū ꝓprietatū: q̄ꝝ vna sigñat pnm egritudinis: ꝛ 2a spatiū t̄pis actiōnis: q̄si dicat̃ si cito egredit̃ ꝛ in initio egritudinis: ꝛ si sit facile. i. in egressu suo sit velox ꝛ cito ꝛ velociter egredit̃. Facilitas eni ꝓductiōis sputi. dixit Gal. in ꝯto est q̄n aggregant̃ iste due res: q̄rū vna est vt nō sit in pectore eiꝰ dolor vehemēs: nā q̄n est dolor vehemens in eo ꝓhibet pectꝰ ab actione illa q̄n incipit cōplere actionē suā. ꝛ scōa est: vt nō sit v̄tus debilis: nā q̄n v̄tus est debilis mollificat̃ añ q̄ꝫ cōpleat opōnē suā: q̄re ꝓhibet̃ a sputo: ꝛ necessariū ēt in illo est: vt sit qᷓ spuit̃ facile. nā q̄n est viscosuꝫ inuiscat̃ in mēbris inuiscatiōe vehemēti: cuius eradicatio ab eis est difficilis. ꝛ q̄n illud est excusat̃ ꝓductio eius pp vehemētiā quā facit meatibꝰ pulmonis: ꝛ silr ēt si est vehemētis grossitiei fit difficilis ꝓductio eius: ꝛ est necūum infirmo: vt laboret in ꝓductiōe eiꝰ: ꝛ est necesse: vt adhereat in qbusdā meatibꝰ strictis ex meatibꝰ pulmonis: ꝛ pp hanc cām accidit pp illud multotiēs suffocatio. Et subdit. Gal. q̄ sputi etiā vehemētis subtilitatis aquosi fit difficilis eductio: q̄m currit circuitu aeris egrediētis in anhelitu ꝛ euadit ex eo. opatio ergo pectoris q̄n est opatio fortis: ꝛ nō est qᷓ ꝓhibeat ipsum ꝛ humiditas retēta in canna pulmonis est equalis in grossitudine: tūc ꝓductio sputi est facilis. ꝛ q̄n nō est aliqᷓ horū duorū fit grauis ꝓductio sputi ꝛ praua: q̄ si vna dictarū duarū rerū fuerit inuēta ꝛ altera puata est ꝓductio media iter meliorē ꝛ deteriorem. Et assumit dixit Gal. s̄m multitudinē ꝛ paucitatē in vnaquaqꝫ dictaꝝ duaꝝ rerū. Et debilitatē ꝛ fortitudinē eaꝝ inuenimꝰ quosdā hoīes ꝓducētes sputū facile ꝛ qbusdā ipsoꝝ fit difficile ꝓducere ipsum. ¶ Et scias q̄ p hoc qᷓ egredit̃ sputū cito a pn° egritudinis corrn̄det v̄tuti forti ꝛ vigori eiꝰ. Et per hoc q̄ est facile sigñat̃ q̄ egredit̃ velociter ꝛ non morat̃ ꝛ corrn̄det obediētie nāe. Et p h̄ q̄ exijt sine labore significatur sup vtroqꝫ. s. v̄tutis robore ꝛ obediētie nāe. Vñ nō laborāt sp̄ūalia in expellēdo ip̄m. ¶ Et dixit Ipo. vbi. s̄. De sputū cū doloris diminutiōe est bonū. Et Gal. dixit qᷓ spuitur sine dolore ꝛ facilitate nō indiget ex tussi nisi q̄ttitate leui. ¶ De sputo quoqꝫ laudabili dixit Auic. laudabilius sputū est faciliꝰ ꝛ velociꝰ: ꝛ qᷓ est plāi ꝛ magis maturū qᷓ est planū albū ꝛ equale in quo nō est viscositas. imo est eq̄lis sub̄e: aut qᷓ est ꝓpinquū huic maturatiōi: ꝛ cū quo nō est pmixtio intellectus ꝛ nō fuerūt ante ip̄m vigilie nec accñs

Quatuor cōsideranda sunt in sputo.

Spēs sputi sūt tres.

Sputi dispō in dolorib⁹ mēbroꝝ sp̄ualiū ē sicut dispō vrīe in febribꝰ.

De sputo laudabili

aliud malū.nā istud sputū sigñat fortitudinē v̄tutis digestiue ꝛ bonitatē expulsiue tā nālis q̄3 ēt volūtarie motiue: ꝛ sigñat sanitatē mēbroꝝ colligatoꝝ mēbris nālib⁹: ꝛ hmōi sputū sanitatē ꝓmittit. Scias tñ q̄ ad h̄ vt sputū p̄dictum sit laudabile ꝛ sequat̄ ip̄m sanitas ꝓmissa per ip̄m req̄rit̄ fortitudo v̄tutis motiue lacertoꝝ pectoris: vt iuuet in expellēdo qd̄ maturū est in pectore. ꝛ iō dixit. G. sicut 4° scribit̄ ꝯtñ. Si v̄t⁹ volūtarie motiua succurrēs fuerit patiēti: tūc expuet totū illud qd̄ maturū fuerit: ꝛ inde p̄ficiet̄ sanitas: qm̄ qd̄ maturū est in pectore ꝛ pulmone op3 vt expellat̄ per tussim: ꝛ iō nec̄ia est sanitas v̄tutis musculi. Si eni3 v̄tus motiua volūtarie nō fuerit occurrēs patiēti nō expellet. verūtñ nō erit culpabilis v̄tus nālis: nā ipsa egit qd̄ necessariū fuit ei. s3 v̄tus volūtarie motiua que negligēs fuit in purificatione. Et iō dixit Gal. si sputū ascēdēs fuerit in gula ꝛ nō emittet̄: s3 retētū fuerit dū accidit q̄si inclusio in ea malū signū erit. Et h̄ accidit in morbis: quoꝝ purgatio fit ꝑ virtutē nālē expulsiuā motiuā nō accidit illud: sed p̄fecta digōne inde expellit̄ supfluitas cū po^a virtutis. ℭ Ait Ras. vbi. s̄. dico si sputū fuerit maturū facile carēs malis q̄litatib⁹ vt de iure mereat̄ dici sputū nāle ꝛ velociter seq̄t̄ post passionē. tūc sigñat sup breuitate morbi. ℭ Dicūt q̄dā qñ mā stimulat v̄tutē sua quātitate ꝛ nō sua q̄litate ad expellēdū: tūc nō est bona aliqua ei⁹ euō in p̄n° egritudinis: s3 op3 q̄ talis mā digerat̄ pus. dat eni inducias: sed cū stimulat sua qualitate ꝛ nō sua q̄ntitate: tūc stimulat vtraq3 simul: ꝛ est in p̄n° bona ei⁹ cūo: ꝛ vt sic sputū in spatib⁹ spūalīū bonū est eueniēs in p̄n°. ℭ Et dicūt q̄ ꝑ sputū velox nō sigñat Ipo. spatiū t̄pis tussis. s3 sigñauit horā p̄mā ex horis egritudinis q̄ est p̄n^m eius die. ℭ Et dicūt. albedo i sputo op3 vt ꝓcedat ex actiōe nāe agētis in mā3 vt digerat eā: ꝛ ista semp cōiūgit̄ cū lenitate ꝛ eq̄litate sube māe: ꝛ sigñat digōnē: que aūt ꝓcedit ex dispōne materie que in sepsa alba est: nō nec̄io coiūgit̄ cū eq̄litate sube eius ꝛ tūc nō significat p̄fectā digōnē. ℭ Et dicūt. q̄ facilitas sputi attendit̄ qñ cū vna tussi vel duobus expellit̄ vnitū: ꝛ difficultas ei⁹ attendit̄ qñ expellet̄ seiunctum cum tussibus multis laboriosis ꝛ grossitatem materie vel viscositatem. aut eius tenuitatem: ꝛ sic eius inobedientiam significat

ℭ De sputo illaudabili in generali. Cap. ij.

Sputum innāle illaudabile vel inutile est oē illud qd̄ deficit ab aliq̄ vl' aliquibus siue oībus ꝯditionū sputi nālis ꝛ laudabilis: variat̄ aūt in inālitate ꝛ malitia sua ꝑ gradus multos in plus ꝛ minus differētes in q̄libet ipsaꝝ cōditionū. ℭ Dixit Ras. 5° ꝯti. dico q̄ si sputū diuersum fuerit a sputo nāli. aut sigñat q̄ solūmō lōga erit passio. ꝛ hoc cū in sputo fuerit solūmodo ꝑuatio digōnis. ita tñ q̄ pauce fuerint qualitates ei⁹ diuerse a sputo nāli: ꝛ sigñat mortē seq: ꝛ h̄ qñ sputū l3 fuerit nō maturū erit maliciosior ꝛ crudelior: ita. v3. q̄ hmōi q̄litates erūt incōposite ꝛ simplices superātes in eo. ℭ Et exeq̄ndo de cōditiōibus

De signi/ficatiōib⁹ sputi innālis dico de cōditiōe executionis iuuamenti: dixit Ipo. 2° ꝓnosticoꝝ. oē sputū ꝑseuerāte dolore malū est: ꝛ ꝑ dolorē intellexit etiā alia accñtia: hoc eni est gñale ad oēs euōnes: q̄ qñ ad eas nō seq̄t̄ sedatio accñtiū est signū malū: ꝛ multo magis si sequtur ipsaꝝ augmentū. Et q̄to plus fiet additio in eis tanto hmōi sigñonis malitia maior erit. Sicut oppositū dixit Ipo. oē sputū cū doloris. s. ꝛ aliorum accñtiū diminutione bonū est: eo q̄ qñ per sputū mitigat̄ dolor ꝛ alia accñtia sigño h̄r. Dixit Ga. 3° de crisi. q̄ ipsum

De signi/ficationi/bus a ve/loci vl' tar/da appari/tione spu/ti l̄pis. sputū emittit̄ a corpe ad modū expulsionis a nā facte: ꝛ q̄ corpus mūdificat̄ de eo. ℭ Dixit Aui. oē sputū ad qd̄ non sequtur alleuiatio nō est bonū. ℭ In cōditione v̄o cite apparitiōis sputi est sciēdū: qm̄ oē sputū qd̄ vltra quartu3 diem euenire tardat est malū egritudinis lōgitudinē significās. Et quāto plus euenire tardat tāto lōgior lōgitudo significat̄. Et si multū apparere differt v̄tutis sigñat debilitatem ꝛ māe inobedientiā: ꝛ per ꝯñs timorē significat ꝛ periculū: sicut per oppositū oē sputū apparēs vsq3 ad q̄rtū diem bonū est sigñans egritudinis breuitatē. Et q̄to citius ante q̄rtū diē apparuerint tāto illo egritudo breuior erit: ꝛ per ꝯñs si h3 ꝯditiones laudabiles alias citā significat salutē. Dixit Ipo. vbi. s̄. si v̄o tardū fuerit in doloris p̄n° malum nunciat. ℭ In cōditione v̄o facilitatis exitus sputi accipit̄

De signo a facili/te exitus. signo: qm̄ difficilis eius emissio que attēdit̄ qñ expellitur seiunctū cū tussibus multis ꝛ laboriosis mala est ei⁹ signo: sicut supradictū est. Dixit Ipo. vbi. s̄. si cum laboriosa tussi fuerit multū malū nūciat. Dixit Ga. vt. 4° scribit̄ ꝯti. Cōsiderādū est in facilitate sputi: ꝛ eius etiā difficultate: qm̄ si sputū cū facilitate egredit̄ significat̄ q̄ est bonū ꝛ laudabile: ꝛ si fuerit ecōtrario malū. Et dixit Ras. dico voluit Ga. dicere q̄ facilis emissio sputi est bona habito respectu ad emissionē sputi: qm̄ si sputū fuerit viride aut nigrū ꝛ facilis fuerit emissio eius ob hanc causa3 nō erit sputū laudabile: sed tñ emissio eius erit laudabilis. v̄. g. ponat̄ q̄ duo sputa i eodē gradu sint mala. qd̄cūq3 tñ coꝝ facilioris est emissionis est minoris malitie: ꝛ per ꝯñs ꝯ̄riū. Ideo dixit Aui. nō remouet malitiā iudicij sputi facilitas exitus eius. s. oino: sed op3 q̄ in h̄ cōsiderentur reliqua signa. Inuenitur tñ hic l̄ra affirmatiua que dicit. remouet ꝛc̄. ꝛ tūc d3 exponi. i. diminuit. Et dixit Aui. spuere hmōi mala sputa. s. cito ꝛ facilr̄ est ꝓpter multitudinē nō ꝑꝑ necessitatē. Et quida3 cōparationē faciētes dicūt. q̄ sputu digestū retineri est minus malū q̄3 sputū malū educi. In conditione v̄o sube dix̄

De signis a sba sputi. Ipo. vbi. s̄. sputū qd̄cūq3 grossum ꝛ viscosum tenax adherens est malū q2 indigestū ꝛ nō facilis eductiōis. ꝛ silr̄ sputū multū tenue q̄ nō obedit eductiōi: s3 aut labit̄ aut imbibitur est malū. Et dix̄ Ipo. sputū albū globosu3 ꝛ viscosum inutile est intelligēs de viscositate ꝓcedēte ꝑꝑ suā grossitiē. nā ꝓcedēs per decoctionē ꝛ digōnē est bonu3. ꝛ h̄ est illud qd̄ est liberū ꝛ facile. Albū v̄o viscosu3 est inutile: qm̄ albedo q̄ ꝓcedit ex actiōe nāe agētis digerēdo mām semꝑ est cōiūcta cū eq̄li ꝛ leni suba. q̄ ḡ est ꝯiūcta cū sube viscosa ḡssa ꝓcedit nō ex digōne: s3 ex nāli albedine ipsi⁹ māe. ℭ Dixit Gal. ꝑ de crisi. sputū sigñans supra humorē imaturū ē sputū albū viscosum: ꝛ maxi^e si fuerit isipidū: sigñat eni flā indigestū in pectore abūdare. Qz si cū viscositate fuerit spissū flā erit vitreu3. Et si fuerit liq̄dū liuidū acetosi saporis erit flā acetosum: ꝛ si fuerit albū mediocris sube ꝛ salsi saporis flā erit salsum: ꝛ si fuerit albū mediocris sube: ꝛ dulci saporis erit flā dulce. ℭ Et dixit. Ipo. sputū rotūdū malū est: ꝛ ex 6° epidimiaꝝ. Dixit Ras. 4° ꝯtñ. Sputū rotūdū sigñat sup alienationē mētis: qm̄ cā i rotūditate sua est grossities humoris ꝛ viscositas eius ꝛ ipsi⁹ coadunatio: ꝛ ipsam agit calitas superās in ipsis locis. Et Ras. dixit. dico vidi hoc accidere ex diuturnitate passionis: cuius declinatio fuit ad phtisim. Un̄ si h̄ sputū fuerit cu3 alijs signis alienationis mētis alienatio mētis erit: s3 si solūmō ip̄m fuerit non erit alienatio mētis. Dixit eni Gal. sup 9° epidimiaꝝ. vt ibide3 scripsit Ras. sputū rotūdū cū lōgo t̄pe sigñat patiētē declinare ad phtisim aut ethicā: qm̄ significat calitatē multā eē in pectore. Dixit Aui. sputū rotūdū melius est nō rotūdo. ꝛ aliqñ ꝓuenit a mā multe grossitiei: ꝑꝑ quā multā grossitiē sputū ꝑ se ip̄m stat q̄si terminatū: ꝛ tale rotūdū deterius est nō rotūdo. Et iō Aui. subdit rotūdū si fuerit malū: q2 si habuerit cū rotūditate alia signa mala de suba colore vel alia cōditione: erit signo grossitudinis māe ꝛ dñij calitatis: q̄. s. ingrossauit illā: ꝛ sigñat q̄ cū longitudine egritudinis ꝯuertit̄ ad phtisim. nā ista mā grossa diu ꝑdurans supcalefacta efficit̄ vlceratiua. vñ in lōgitudine t̄pis poterit vlcerare pulmonē: ꝛ sic ad phtisim ducere. ℭ Et dixit Ipo. si in pulmone coherēs sonuerit. coheret. n. qñ mā est affixa mēbris ꝑꝑ sui viscositatē vel grossitiē: vꝫ plīm tñ dixerunt ista

mã est melica: ꝛ sonus ille est qñ reuma descēdit a capite: ꝛ
est qñqȝ ꝓꝑ apa in pectore: ꝛ mã ꝓꝑ suã aſſitionē nõ põt a
nã expelli. Et dixit. sputũ spumosum est inutile: ꝛ cause spu
me dicte sunt in tractatu de vrina in spuma eius. ℭ In cõ/
ditiõe vo odoris sciendũ est ꝙ sputũ cũ est fetidũ malũ ꝫ est
magnã significans in mēbris anhelitus corruptionē: in putre
factiõe aũt i mēbris spiritualib⁹ habeť suspitio magna val
de. Dixit Aui. sputũ fetidũ est malũ. ℭ In cõditiõe vo q̃ti/
tatis est sciendũ cũ sputũ multũ fuerit multã significat mãꝫ
attñ si fuerit facile significat nãe potētiam ꝛ mãe obediētiaꝫ:
ꝓpter multitudinē tñ morbi significat ꝓlixitatē: sputũ vo
paucũ si fuerit facile bonũ ē: paucã significans mãe inobediē/
tiã aut vtutis ibecillitatē aut dolorē vel rem aliã impedien
tē a tussi. ℭ In cõditione aũt coloris sciēdũ est ꝙ oē sputũ
qd̄ nõ est albũ albedine digõnis est malũ: lꝫ ſm plus ꝛ mi/
nus. Et color eius aut erit simplex purus aut erit cõpositus
ꝛ ꝑmixtus: ꝛ simplex qdem ꝛ purus malus est. ꝛ quãto ei⁹
puritas fuerit maior tãto eius malitia erit validior ꝛ ē spu
tũ oppositũ ꝯditioni que vult ꝙ sit sano sputo. s. saliue ad/
mixtũ. Dixit eni Ipo. sputũ qd̄ nõ fuerit sputo sano admi/
xtũ malũ ãnũciat. Et Ga. dixit in ꝯ¹⁰. que euãť ex corpore
debēt euari ꝑmixta. Et nõ dꝫ euari ex eis aliqd̄ purũ: oēs
eni humores qñ sunt puri excepto sanguine significãt egri/
tudinē malã. ℭ Differũt aũt sputa coloꝝ purioꝝ abinuicē
in q̃titate malitie: qd̄ eni est rubeũ est minus malũ: signifi/
cat eni dñium sanguinis qui minus malus est ceteris hu/
morib⁹. Et post ipsum est albũ nõ per viaꝫ digõnis: qꝛ si/
gnificat dñiũ flãtis qd̄ min⁹ malũ est ambobus colericis. ꝛ
post ipsuꝫ est citrinũ. significat eni dominiũ colere que mi/
nus est mala q̃ melia. Et nigrũ est deterius oĩbus significans
dñium colere nigre q̃ deterior est alijs humorib⁹. ℭ Dixit
Gal. 1° ꝓnosticoꝝ. super vbo sputũ subsanguineum ꝛc̄. ꝙ
fluit ex humore effuso ad mēbra apata ꝙ in ipso est subti/
le: qm̃ ergo qd̄ apparet ex ipso nõ est sputũ in nã sua: sicut
cutis apparēs: ꝛ ſm hoc qñ est apa in pulmone vel in pan/
niculis pectoris euať ex eo humiditas ad loca vacua pul/
monis vel pectoris que eleuať in hora tussis ꝛ expellitur
ꝛ pulsa significat nãꝫ humoris facientis illud apa: qꝛ est
huĩditas ei⁹. ℭ Dixit. n. G. 2° de diffe. fe. Sputũ qd̄ spuiť
in pleuresi ē erugo humoris a quo fit apa q̃ resudat ex illo
apate: ista attestať humori faciēti ipsum. ꝛ ꝓpter hoc dixit
Gal. in ꝯ¹⁰ dicti vbi Ipo. humor faciēs apa si fuerit colera
videbis colorē eius citrinũ: ꝛ si fuerit de genere sanguinis
videbis colorē ei⁹ rubeũ: ꝛ si fuerit ex dictis duob⁹ humo/
ribus ꝑmixtis videbis colorē eius rubeũ clarum. sup. ꝛ si
fuerit de gñe flãtis videbis colorē illius albũ: ꝛ si de genere
melie videbis colorē eius nigrũ. rubeũ vo est meli⁹ siue mi/
nus malũ: significat enim dixit Gal. apa sanguineũ qd̄ nõ
morať siue nõ ꝓlõgať mutari in saniē. sꝫ vtplũ mutať in
ꝑmis quatuor diebus: ꝛ si nõ mutať in his mutať ꝓculdu
bio in hebdomada ꝑma: ꝙ si in hoc spatio nõ mutať mani
festũ est ꝙ egritudo ꝓlongať ꝛ nõ mutať nisi in tp̃e longo.
ℭ Scias ꝙ sputũ colorať ad rubeũ nõ solũ in apatib⁹ pe/
ctoris. verũ etiã aliqñ in febrib⁹ sine apate in pectore. ℭ Di
xit Gal. sup 2° epidimiarũ. ꝛ scribiť a Rasi 4° ꝯtiñ. sic. erit
aliqñ sputũ coloratũ in acutis febrib⁹ absqȝ pleuresi ꝛ peri
pleumonia ꝛ distinguiť: qꝛ anhelitus nõ dꝫ mutari de sui
nã: ꝛ hoc accidit: qꝛ fluũt ad pulmonē humores pauci non
habētes potētiã ledēdi pulmonē. sed eos expellit paꝝ añ:
ꝛ fluētia ipoꝝ erit ab aliquo mēbro: qñqȝ a capite qñqȝ ab
alijs. ꝛ qñqȝ a nascētia parua aliqua accidente in superiori
parte pectoris. Et hoc dictũ a Rabi. in 6ª ꝑticula. scribiť.
sic decurrũt in aliqb⁹ egritudinib⁹ acutis humores mali in
pulmonē: quoꝝ q̃titas est modica: ꝛ tñ gñat apata ꝛ ipsis
exeũtib⁹ per sputũ putat qui nõ est expertus in scia medicine
ꝙ eger patiať pleuresim vel peripleumoniã: ꝛ non est ita.
ℭ Scias ꝙ si mã ꝯtēta in pectore fuerit sanguinea erit spu

De signi/ficationi/b⁹ sũptis ab odore. (margin, beside "ditiõe vo odoris")

De sũptis ab ei⁹ q̃ti tate. (margin, beside "tatis est sciendũ")

De sũptis a colore. (margin, beside "tē a tussi")

Sig⁹ mãe cõtētē i pectore. (margin, beside "ctoris. verũ etiã")

tũ rubeũ tussis humida corpus plenũ tactus mollis ꝛ sua/
uis sitis parua pulsus magnus ꝛ lõgus vrĩa rubea in suba
tēperata aut modicũ grossa. Et color patiētis erit color cõ
plonis sanguinee: ꝛ si mã fuerit colica sputũ erit citrinum
tussis sicca corpus macrũ ꝛ dolor pungitiuus ꝛ acut⁹ sitis
nimia pulsus velox ꝛ acut⁹. vrĩna ignea subtilis ꝛ lucida.
Et si fuerit flãtica sputũ erit albũ tussis huĩda corpus pin/
gue effigies mollis: ꝛ parũ caloris habēs ꝛ febris debilis
sitis pua pulsus latus ꝛ paru⁹ vrĩna vitellis ouoꝝ silis ꝑci/
pue vitellis ad albedinē ɔclinãtib⁹. aut erit sicut citri color
ꝛ liquor ei⁹ grossus ꝛ aliqñ est subtilis ꝛ alb⁹. ꝛ tũc est malũ.
Et si mã fuerit melica sputũ erit nigrũ vel fuscũ corpus ma
crũ ꝛ siccũ pulsus subtilis ꝛ paruus. vrĩna colũbina aut ali
q̃tulũ viridis. Et sputũ qdem si fuerit liuidũ vel subnigrũ
grossuꝫ acre in sapore erit de melia si fuerit amarũ rubeum
vel citrinũ pungēs ꝛ mordicãs ꝛ vlcerãs tracheam ꝛ arte
riam ꝛ lacertos gutturis ꝛ lingue significat colerã in spũa/
lib⁹ abũdare. notãt ꝙ lꝫ vrĩna in febrib⁹ sine apate in spũa
lib⁹ sit in eis certius sigᵐ q̃ȝ sputũ. Attñ in febrib⁹ cũ apa/
te in eis sputũ est certi⁹ sigᵐ q̃ȝ vrĩna. Dix̃ Aui. ꝙ sputũ sim
plex qd̄ est vt saliua indicat egritudinis longitudinem.

ℭ De sudore i gñali ꝛ de signis sumptis ab eo. Cap. iij.

Sudor est aquositas sanguis. i. masse san/
guinee cui pars colicũ est admixtuꝫ
admisceť aũt ei vt sui acuitate faciat dictũ hu/
midũ aquosuꝫ ad exteriora ꝑuenire. Est auteꝫ
illud huĩdũ supfluitas digõnis tertie: aut etiaꝫ
vt dñt qdã q̃rte que euãť ꝑ cutis poros. Et dix̃ Gal. in libr.
de vtilitate anhelit⁹. ꝙ accidit humorē exire per poros cor
poris: qꝛ attrahiť cũ aere exeunte per eos. Est autē ipse su/
dor aq̃ sanguini mixta ꝛ pori sunt vene subtilissime que a
grossis ꝓcedũt. Cõuenit autem dixit Gal. ꝑ has ex multo
aut feruido spiritu dilatari aliqñ vsqȝ adeo vt effluat san/
guis ꝑ eas: ꝛ fiat sudor sanguineus. Est aũt sudor euo dicte
supfluitatis aquose: quã esse ſm nãm põt dupl'r ꝯsiderari.
Uno mõ simpl'r ꝛ absolute: ꝛ de ea sic cõsiderata. dixit Ga.
ꝑ afo. in ꝯ¹⁰ afo. ventres ꝛc̄. aucte Dioch. ꝙ nullus sudor
est nãlis. qm̃ si sic esset nãlis repireť in corpore tēperato: sꝫ
in eo nõ repitur: nã in eo vtente debito regimine non fit su/
dor: qꝛ vtutis sue potētia superfluitates subtiliat tertie di/
gestionis initium ꝙ ipsas insensibiliter resoluit. Et si aliqñ
in corpore tēperato superuenit sudor erit illud per accidens
ꝛ a causis ꝑmitiuis: ꝛ vocať sudor nõ nãlis: ꝙ si aliquan/
do eueniat a cã intrinseca erit illud ꝓpter errorē cõmissum
in regie suo. Alio mõ põt cõsiderari sudoris euonē esse ſm
nãm ſm qd: ꝛ sic põt esse nãlis: vt dixit Gal. 2°. tegni. de si/
gnis pronosticis future egritudinis: ꝛ 3° de accidenti. vbi
voluit ꝙ nõ oĩs sudor sit ex toto gñe ꝑter nãm: neqȝ sit sigᵐ
ꝑmutatũ in ꝓpria forma: sed est signum neutralitatis deci/
dentie. Et ꝙ sit nãlis ſm qd apparet. naꝫ in 3ª digõne põt
aliqua superfluitas generari que euone eget. que q̃uis in
corporibus robustis euetur insensibiliter: in non robustis
nõ põt insensibiliter euari: sed euatur per sudorē. Item põt
alicui corpori egro inesse sudor vere nãlis aut aliquis su/
dor creticus ostendens victoriam nãe supra morbũ ꝛ mãꝫ
eius qui sudor ꝓuenit a nã nãliter operante ꝓpter finem:
põt tñ etiã corpori egro inesse sudor ex toto genere ꝑter na
turam: vt sudor dyaforeticus. ℭ Et accidit quidē sudor in
exterioribus corporis: vt pꝫ ad sensum: sudant etiã interio
ra. Dixit Ar. 2ª probleumatũ ꝓbleumate 18°. ꝛ hoc ꝓpter
interiorē humiditatē humidũ dissoluentē. sꝫ latet nos talis
sudor: qꝛ interiora sunt sensibus nostris occulta. Sed tamē
hoc esse declarant subascele: que qꝛ tenent de nã cõcauita/
tis magis sudãt alijs exterioribus corporis ꝑtibus. ℭ Et
dixit ibidē in 1° ꝓbleumate. ꝙ nobis cõtinētibus anhelitũ
cõtinetur ꝛ sudor: qꝛ spũs retētus replet vias ꝛ venas cor/
poris ꝛ maxime mēbroꝝ spũalium in qbus videť ꝑcipue

Nullus sudor ē naturalis eo ꝙ nõ repitur in corpore tēperato. (margin, beside "ꝑ afo. in ꝯ¹⁰ afo.")

Interiora etiã sudant. (margin, beside "exterioribus corporis")

causari sudor:sȝ post eius retētionē si relaxauerimus anhe
litū ⁊ emittem⁹ spiritū sudor multiplicat̄ magis q̄ȝ nobis
indifferēter hn̄tib⁹ in cōtinēdo ⁊ relaxādo ipm̄: ppēs q̄ in
retētiōe anhelit⁹ facta paulatine aggregat̄ mā sudoris ca/
lido interius eliquāte eā:quare cū relaxat̄ spūs illa mā sit̄
cū sudore emittet̄. ℭ Et dixit ibidē pbleumate 3° q̄ corpo
ris mēbra nō sudant stātia in balneo aq̄ calē ⁊ multo ma/
gis frigide: ⁊ hoc ideo:q̄ aqua phibet ne mā sudoris dis/
soluat̄ ⁊ prūpat:opilat eni ⁊ tegit vias sudoris:⁊ nō pmit/
tit eius māᵃ foras exire:possunt tn̄ illa mēbra que nō stāt
aq̄ tecta sudare:balneū tn̄ calm̄ aereū: vt stuffa:⁊ euapora/
tio ēt alicuius mēbri cū vapore aque calē vel decoctionis
rerū calarū apparentiū sudare facit. de quo balneo intelle/
xit Hal. 6° theor. cū dixit. sudare ex balneo fieri. ℭ Et dixit
ibidē in 34° pbleumate. q̄ aliqn̄ horrescimus ⁊ horripila/
mur cū infrigidamur in exteriorib⁹ sudoribus. Et hoc erit
tūc qn̄ nā volens sudores multos cōpescere retrahit inte/
rius calm̄ quo retracto depaupata exteriora calore frige/
scūt. ℭ Et dix̄ ibidē pbleumate 17° ⁊ 18°. dormiētes. s. ma/
Dormientes magis sudant q̄ȝ vigilātes.
gis sudāt vigilātib⁹:⁊ hoc ideo:q̄ in sōno fit ɔ̄ctio caloris
⁊ spūs ad interiora qui retract⁹ vnit⁹ ⁊ fortificatus subti/
liat ⁊ dissoluit humida ⁊ diffundit ad supficiē:⁊ sic sudorē
puocat nō quidē in pn° somni:sȝ postea in pcessu postq̄ȝ
iā materiā sudabilē ppārauerit. ℭ Et Aui. dixit 2ª 4'. som
nus plus facit sudare q̄ȝ vigilia. qm̄ calor inatus in somno
plus agit in humores:⁊ q̄ nocumētū anhelitus in ipso est
magis prauum:hoc est q̄ anhelitus nō est sic liber in som/
no:⁊ calor etiā nālis in somno nō sic bene euentat̄. sȝ exacui/
tur:vnde accidit sudorē multiplicari. ℭ Et dixit ibidē pro/
bleumate 11°. exercitantes se fortibus exercitijs magis su/
dāt postq̄ȝ quieuerint ab exercitio q̄ȝ qn̄ exercitātur:q̄ qn̄
sic se exercent vene eoȝ implent̄ spiritu:⁊ silr̄ alie corporis
cōcauitates ⁊ inflant̄ ⁊ sic poros claudunt. Cū vō pausant
ab exercitio residēt cōcauitates ab īflatiōe:⁊ qn̄ poris factis
apertioribus mā dissoluta in exercitio facile erit in sudorē.
ℭ Dixit Aui. 2ª 4'. mēbra que plus sudant sunt illa in qb⁹
est mā faciēs egritudinē vel magis faciens cām:⁊ illa q̄ non
sudāt sunt ea in qbus nō est mā:⁊ illa in qbus dat̄ aliquid
de causis constrictionis pororum: de quibus est latus su/
per qd̄ dormit infirmus fm̄ plm̄ raro sudāt:qm̄ est coarta/
tū siccas hn̄s vias:⁊ nō currit ad ipsuȝ humiditas ⁊ nō cur
rit ab eo:⁊ sudor qdē multiplicat̄ in mēbris posterioribus
vt dorso plusq̄ȝ in interiorib⁹ vt pectore:⁊ hoc q̄ caliditas
anteriorū fortis existens resoluitur insensibiliter ⁊ adiuuat
ad hoc raritas pororū ipsoȝ ⁊ multiplicat̄ in superioribus
magis q̄ȝ inferioribus ⁊ pprie in capite. Dixit Rabi in 6°
particula ex 6° epidimiarū. sapor sudoris sanorū est salsus.
⁊ similiter est in egris:sed tn̄ parū permutat̄ eius salsugo.
Et declinat in saporē hūoris dn̄antis q egritudinē gn̄auit.
De causis sudoris.
ℭ Causarum sudoris alie sunt extrinsece ⁊ manifeste:sicut
sunt oēs cause primitiue calefacientes subtiliātes ⁊ poros
aperientes aut vapores calds ⁊ humidos gn̄antes. ℭ Dix̄
tn̄ Ar. vbi. s. probleumate 8°. q̄ luctantes vel exercitantes
se si requiescūt a lucta vel exercitio:⁊ iterū luctati vel exer/
citati fuerint magis sudāt q̄ȝ si fuissent luctati vel exercitati
sine intermissione:⁊ hoc ideo:q̄ quiescētibus eis colligit̄
⁊ adunat̄ in eis mā sudoris interius:q̄ trahit̄ mā ad locū
caloris:qua collecta ⁊ adunata exercitatio vel lucta iteruȝ
supueniēte ipsa trahit̄ exterius in sudorē:dȝ aūt mora inter
luctā ⁊ luctā siue inter exercitiū ⁊ exercitiū esse parua. ⁊ nō
tanta q̄ corpus refrigeret̄ ⁊ pori claudantur ⁊ humiditas
adunata cōdenset̄:nō aūt tm̄ sudat̄ in exercitio cōtinuato:
q̄ ɔ̄tinua lucta desiccat humidū sudabile. ℭ Et dixit Ari.
ibidem in probleumate 9°. q̄ assueti sudare magis sudant
q̄ȝ insueti:qui enim crebre sudant magis sudant q̄ȝ qui per
multū tempus nō sudāt vel qui raro sudant. ⁊ hoc ideo:
q̄ corpora sudant nō solū pp̄ter humidā mām sudoris: sȝ
etiā pp̄ poros esse apertos. ⁊ corpa magis rara: sicut sunt q̄
sunt cōsueta sudare sepe habēt poros apertos:incōsueta ve
ro nō hn̄t poros apertos. Et ideo lȝ habeāt multā humidi
tatē sudabilē. nō tn̄ sudāt tm̄ ea nō potēte per poros exire
clausos. Si tn̄ h̄ disponātur:sȝ ad sudādū magis sudāt:⁊ illō
est pp̄terea q̄ hn̄t mām sudabilē multā. ℭ Et dixit Ar. in
probleumate decimo q̄ nudi expositi soli minus sudant
q̄ȝ induti ei expositi: q̄uis nudi magis calefiant: quod
est: q̄ sol occurrens nudis imediate vrit eos ⁊ claudit po
ros eorū. vn̄ sudare nō possunt:sicut claudunt̄ pori carniū
supposito vehemēti igni expositarū. desiccat etiā sol vapo/
res in corporibus qbus obuiat sine medio:q̄ penetrat ad
pfundū ⁊ attrahit eos exterius ⁊ desiccat eos in poris: vn̄
remanēt obstructi ⁊ opilati. ℭ Et dixit in pbleumate 12°.
q̄ q in balneis sudatorijs vt stuffis si prius obuiāt calidita
ti debili:⁊ postea gradatim fortiori magis sudant q̄ȝ q su/
bito obuiant calitati intensiori. Et causa dixit ipse est: quia
vnūq̄dq̄ cōmensurabile opat̄: q̄ ad hoc vt fiat actio ⁊ pas
sio opȝ pportionatū esse:⁊ cōmēsuratū agens patienti. ita
tn̄ q̄ sit agens potēs ⁊ patiēs dispositū:nō ita est q̄ calidū
remissum pmo obuians corpori pparat ipm̄:q̄ vrit ⁊ con
sumit ⁊ poros obstruit. ℭ Et dixit Ar. in 6° pbleumate:
minus sudamus partes sup qbus iacemus in lecto nudi. ⁊
causa est:q̄ solidus existēs locus quo tāgimur phibet exi
re sudorē:q̄ desiccat ipm̄ simul cū calitate corporis. Ac ēt
q̄ ex cōtactu corporis cū lecto sanguis reprimit̄ ad interio
ra ⁊ dispergit̄ ⁊ diffunditur in partes inferiores pfundas:
quare nō hȝ supficies mām sudabilē:hoc aūt magis cōtin/
git in pn° accubit⁹. In pcessu vō redit sanguis ⁊ spūs ad
exteriora ⁊ fit sudor. ℭ Et alie cause sudoris sunt intrinse/
Cāe intrinsece sudoris sunt tres.
ce ⁊ ponunt̄ esse tres. s. virtus expulsiua fortis:⁊ aliqn̄ etiā
est eius cā cōtētiue debilitas: verū tn̄ cōtētiue debilitas non
facit ad causandū sudorē nālē:sȝ solū sudorē p̄ter nām:nō
tn̄ ad ipm̄ multiplicādū:q̄ ad sudorē etiā p̄ter nām multi/
plicādū requiritur fortitudo expulsiue. Scda cā est humi/
ditas supradicta in corpore vel alio mēbro multiplicata.
Et 3ª cā est pororū raritas. ℭ Dixit Ar. vbi. s. pbleumate
4°. sudor expellitur extra corpus:q̄ mot⁹:⁊ maxime calor
interior nālis expellit illud qd̄ est extraneū. supfluū in cō/
mixtiōe seu cōglutinatōe nutr'. s. in 3ª digōne supfluēs. s. ad
sāguinē. s. ⁊ scdas hūiditates ⁊ ad carnes. s. carnes. s. ⁊ alia
mēbra que illis debēt nutriri. humiditas eniȝ sudoris non
est pportionalis sanguini ⁊ mēbris:nō eniȝ nutrit mēbra.
Ideoq̄ȝ velocissime expellit̄ a virtute extra corpus sensibi/
liter per sudorē vel insensibilr̄ vt nutrimētū mēbroȝ ab ea
depuratū remaneat. ℭ Et dixit Ar. 13° pbleumate. q̄ qui
bus ōtergit̄ sudor manu vel. s. pāno calo magis fluit sudor
q̄ȝ dimittentibus supmanere sudorē:ita q̄ absterſio sudo/
ris puocat sudorē. Et cā est:q̄ sudor infrigidat̄ ab exterio
ri aere:exit eniȝ a loco magis calo ⁊ venit ad supficiē cor/
poris minus calam:⁊ sic ibi remanēs opilat ⁊ non pmittit
aliū exire:q̄ fit ei sicut velamen claudens ipsum ⁊ adiuuat
ad hoc aer exn̄s minus calidus eo ingrossans ipm̄. ℭ De
causis aūt sudoris intrinsecis. dixit Aui. 2ª 4'. Sudor mul
tiplicat̄ aut cā māe pp̄ter mltitudinē suā. aut pp̄ter subtili
tatē suā:aut cā vtutis ex vehemētia expulsiue aut mollifi/
catione retentiue aut cā poroȝ corporis quando dilatan/
tur pp̄ter cās dilatatiuas. Et minorat̄ sudor pp̄ter ɔ̄ria di
ctaȝ cāruȝ. ⁊ dixit. qn̄ sudor tergit̄ exuberat. ⁊ qn̄ mouet̄
corpus abscinditur. s. pp̄ter occursuȝ aeri frigidiori. Dixit
Gal. in 2° affo. ventres q̄ supfluitas sudoris minus abun
dat in hyeme:⁊ hoc est signū fortioris digōnis. s. in iuuati/
uo ⁊ in supfluitate tertie digōnis:q̄ tunc calor nālis est for
tis ⁊ subtiliat illā supfluitatē ⁊ insensibiliter resoluit:sȝ qn̄
calor est debilis vt in estate illa superfluitas exit sensibiliter
per sudorē:⁊ iō sudores in estate multiplicant̄ magis q̄ȝ in
hyeme etiā omni causa pmitiua circūscripta. ℭ Et Ar. q̄

dẽ vbi.ä.pbleumate p̃.quesiuit de sudore per exercitiũ in corporibus sanis puocando an oporteat magis pare ⁊ facere sudare corpora estate q̃ hyeme siue in tpe calo q̃ frigido. Et soluẽs dixit. In hyeme minus esse faciendũ corpora sudare q̃ in estate: qꝛ hyemis tẽpore supfluitates nõ digerunt nec subtilitant ⁊ pparantur expulsioni per sudorẽ: sꝫ indigeste grosse ⁊ viscose interius remanẽt: q̃re si preparant sunt difficiliores: ⁊ maxime cũ sint humidi.s. humores.sup.⁊ grossi ⁊ viscosi: ⁊ vt sic difficiles: quare dixit ipse restat magis esse parãdũ in estate eo q̃ calo tpe sunt faciliores. Sunt etiaꝫ sudores tũc magis necẽij: qꝛ humida oia magis putrefiunt in estate q̃ in hyeme ppter humidi indigesti multiplicationeꝫ ⁊ caloris cõtinentis extranei subingressum ⁊ corporũ debilitatẽ: ne ergo retineant corrupta: opꝫ illa euari sudoribus ⁊ alijs etiã cõuenientibus euonibus. Et ppterea dixit ipse.oẽs antiq dixerũt sudores plus esse puocãdos estate q̃ hyeme imutãtes nãm sic facientẽ.

In quo tẽpe anni ⁊ i qua cõplone magis accidat sudor

¶ Dicũt q̃ circa mediũ veris ⁊ pn^m estatis dese magis cõtingit sudare: qꝛ tunc tẽporis oẽs tres supradicte intrinsece cause sudoris potiores cõueniũt: nam tunc expulsiua est fortis ad expellẽdũ ⁊ humidũ est multũ a calore aeris incipiens colliquari ⁊ colera incipit augeri. Residuo aũt estatis minus ⁊ adhuc minus autũno ⁊ adhuc minus hyeme. Ex dictis accipiunt aliqui q̃ in egritudine hyemali in qua nã prepareret crisim facere per sudorẽ opꝫ magis iuuare naturam ad sudandũ q̃ in egritudine estatie: qꝛ in hyeme vt dictum est difficilius sudatur. ¶ Et scias q̃ sudor de se citius ⁊ plus accidere dꝫ in cõplõne sanguinea: deinde colerica.⁊ post hanc in flegmatica: ⁊ vltimo minus in melica.

De diuisiõe sudoris in spẽs siue mõs.

¶ Sudor multifariã diuidit̃ in spẽs siue modos. Uno mõ ſm sui q̃titatem discretã ſm quã aliquis sudor dĩ vnicus siue simplex: ⁊ alius dicitur duplex triplex siue multiplex. ¶ Scdo mõ diuidit̃ ſm suas q̃litates prima ſm quas aliquis est calidus aut frigidus.⁊ alius tepidus siue inter p̃dictos medius. Dicũt tñ quidaꝫ.q̃ nullus sudor absolute est frigidus.sed solũ cõparatiõe.s.respectu sudoris illius q morbo seu febri in quo accidit cõpetit qui sudor frigidus aliqñ accidit in acuta febre ppter mortificationẽ ṽtutis ⁊ nãlis caloris.vel ppter liquefactionẽ alicuius frigidi humoris qui in sudore emittit̃: vel ppter nãlis calidi ad corporis interiora retractionẽ. ¶ Tertio modo diuiditur ſm suã qualitatẽ scdam siue ſm modũ subẽ ipsius ſm quã ali⁹ fluidus: alius vero viscosus adheret ⁊ alius inter eos medius. ¶ Quarto mõ diuidit̃ ſm sui saporem ſm quẽ alius dicit̃ salsus alius amarus alius acetosus vel alterius saporis. nãliter tamẽ vt.ä.in corporibus sanis dꝫ esse salsus. Dixit Ap.vbi.ä.pbleumate 4°.q̃ illud qđ erat in nutriente dulcissimũ leue ⁊ aereũ cõuertit̃ in corporis subam: qđ ṽo relinquit̃ incõuersum est extraneũ a nã corporis indigestũ terrestre permixtum alicui humiditati insipide pmixtione equali ⁊ mensurata in qua mixtione sapor eius reddit̃ salsus. Si etenim partes terree in ipsa cõmixtione superarent aquosas sapor fieret amarus.⁊ si aquose superent terreas sapor remaneret quasi insipidus in corporibus tñ egris lꝫ nõ sit sapor a salsedine.explicat̃ tñ vt dixit Aui.1^a 4^i.potest esse salsus aut dulcis aut insipidus aut alterius saporis. ¶ Quinto diuiditur ſm sui odorẽ.s.fetidũ vel nõ fetiduꝫ. Et Ap.vbi.ä.pbleumate 7° dixit.q̃ in sanis ⁊ nõ hñtib⁹ vlcerosas egritudines ⁊ virulentas in capite sudor qui est in capite aut nõ fetet aut minus fetet.⁊ hoc ideo: qꝛ locus capitis respirabilis existit cũ sit rarus porosus bene euentabilis: vñ minus fetet: putrida enim fiunt loca ⁊ que in eis cõtinent̃ que vtiq̃ nõ bene trãspirabilia existunt: ⁊ qꝛ alia mẽbra a capite nõ sunt trãspirabilia sicut caput. imo aliqñ nõ sunt transpirabilia.iõ sunt fetida. Et iõ sudor fetidus p̃dictus est q hꝫ in pnosticatione significare.est autẽ ali⁹ sudor fetidus a causa proueniẽs extrinseca. Dixit enim. Aui. vbi.ä.ppleumate 4° etiã inuncta ⁊ cataplasmata: ⁊ similiter etiã quedaꝫ vnguenta faciunt inuncta sudores fetidos. sicut sunt ea que cõficiunt̃ ex calidis acutis cũ humiditate extranea cõiunctis.ea enim in quorũ odore est grauitas cũ cõmiscent̃ corruptis hũoribus faciũt odorẽ malũ. Et talia p̃cipue sunt allia porri cepe ⁊ oua in digẽne corrupta ⁊ similia. ¶ Sexto diuidit̃ ſm colorẽ sui. Dixit Gal. 4° de regimine sanitatis.q̃ sudor colore perpendit̃.naꝫ alius apparet ictericis ⁊ certissime colericis citrinus alius croceus ⁊ in fortissimis laboribus ⁊ vehementibus estibus videt̃ certissime xantus. Et dĩ in li°.de vtilitate anhelitus.q̃ sudor exit aliqñ sanguineus. Dicũt color alb⁹ sudoris est flegmaticus.citrinus colericus.rubeus sanguineus liuidus viridis vel niger melicus. ¶ Septimo diuiditur ſm loca a q̃bus pcedit ſm que alius est vniuersalis toti accñs corpori.⁊ alius est particularis vni tñ vel aliq̃b⁹ accñs mẽbris. Dicunt.accidit maxime sudor circa caput ⁊ colluꝫ: ⁊ ppter cerebri humiditatẽ.s.crudã derelictã in digõne nutrimenti cerebri. Dixit Ap.vbi.ä.pbleumate xi°.q̃ hoies maxime sudant facie. Et hoc iõ: qꝛ facies rara est ⁊ porosa: ⁊ qꝛ humida rõne humiditatis in capite ⁊ mẽbris circũstãtibus: ⁊ qꝛ vapores etiam ascendentes ad caput frigiditate cerebri repressi ad faciẽ redeunt cũ humida humiditate sudabili. Et dixit 3^a.pbleumate 15°.q̃ sudam⁹ posteriora magis q̃ anteriora.⁊ causa est: qꝛ in anterioribus est locus interior calidus cõcauus non multũ distans a loco exteriori in quẽ infundit̃ de mã sudabili: ita q̃ tota nõ venit ad superficiẽ: ⁊ ppter hanc cãm minus sudamus in parte vẽtris inferioris q̃ in parte pectoris: ppterea q̃ venter inferior est maioris cõcauitatis q̃ pect⁹: posteriora etiã sunt magis cõseruatiua mãe sudabilis q̃ anteriora. Cõtingit etiã posteriora ab aere infrigidari min⁹ q̃ anteriora: qꝛ min⁹ aeri discooperiunt̃: ⁊ pp hanc causaꝫ subaselle sudant maxime ⁊ citissime: qꝛ tecte sunt ⁊ coopte sub spatulis ⁊ adiutorijs: ⁊ post eas inguina ⁊ partes que sunt circa testiculos. Ac ẽt posteriora sunt carnosiora anterioribus: ⁊ p ɔñs hũidiora eis: ⁊ qꝛ humiditatẽ recipiũt a nuca: vñ plus hñt de mã sudabili. ¶ Et scias q̃ hoies multũ differũt in sudãdo vnuꝫ mẽbrũ plus q̃ aliđ. Aliq.n.multũ sudãt caput. aliq pect⁹. aliq dorsum.alij brachia.alij pedes: ⁊ silr de alijs mẽbris ipsis existẽtibus sanis vel neutris: ⁊ in egris etiã aliqñ cõtingit egritudinẽ existentẽ in aliquo particulari mẽbro q̃ sudor erit vlis p totũ nã expellẽte cãm añtẽ in toto diffusaꝫ per sudorẽ. Et aliqñ cõtingit egritudine existẽte in toto siue in venis oibus toti vt nõ fiat sudor nisi in aliqua corporis parte nã cute ipotẽte mãm expellere a toto corpore vel nõ ad totum corpus. ¶ Et diuidit̃ 8° ſm sui modũ puocationis: qꝛ alius est creticus ⁊ ſm naturã puocatus: ⁊ alius est sinthomaticus preter nãm pueniẽs. ¶ Et diuiditur 9° ſm eius bonitatẽ vel malitiã siue ſm laudabilitatẽ eius ⁊ ipsius illaudabilitatẽ. Et ſm hoc alius dĩ bonus ⁊ laudabilis: alius vero malus ⁊ illaudabilis: ⁊ alius erit iter hos medius. ¶ Et dicunt qdam q̃ x° diuiditur sicut rigor.s.in preuenientẽ incidentẽ ⁊ superuenientẽ.

De significationibus eius.

¶ Et sudor quideꝫ multis modis significat.s.sui sbã liqda fluida vel viscosa glutinosa vel inter eas mediocri ⁊ sua q̃litate.s. caliditate frigiditate vel tepiditate ⁊ sua quãtitate multitudine ⁊ paucitate ⁊ inter eas mediocritate ⁊ sui sapore.s.salsedine amaritudine vel acetositate: ⁊ hoc quidẽ cũ in balneo aereo vł extra balneũ sudare pmittit aliquid ex eis mox irrare ⁊ sui odore fetido vel non fetido: ⁊ sui colore albo liuido citrino rubeo vel nigro: ⁊ an sit clarus: an ad turbiditatẽ tẽdens. ¶ Et significat per locũ corporis in quo euenit an sit cõis toti corpori an sit abbreuiatus a toto existens in aliquib⁹ vel aliquo membro tantum. ¶ Et significat per dispositionẽ corporis in qua accidit.s.an in sanitate vel neutralitate vel egritudine. ¶ Et significat per horam suam: an.s.eue-

niat in p̄n° morbi augmēto statu vel declinatione. ¶ Et significat per id qđ succedit ei.s.an succedat ei leuitas an augmētū vel an succedat ei rigor horripilatio vel aliud vt frigus vel aliquod aliud accñs de lipotomia aut alienatione mentis ⁊ silibus. Et sic dixit Aui.2° 4'. ¶ Dixit Ras.17° ɔtiñ. Dico intētio tua sit scire odorē colorē saporē paucitatē multitudinē calitatē frigitatē tēpus exitus sudoris.sup. ⁊ alias cōditiones eius supradictas.qm̄ in qualibet harū dispōnū pōt certū significari. ¶ Dixit enim Gal'. sicut vria significat mās que sunt intra venas.sic sudor significat illā scilz q̄ ē extra venas.s.in musculis tangētib⁹ ossa. ¶ Inqt Ruffus:⁊ scribitur 17° ɔtiñ.sudor deficcat egestionē ⁊ repletionē corporis:⁊ maxime instrorū sensus ⁊ reddit cor hilare ⁊ adducit casum vtutis cū est superfluus.s.ipse sudor ⁊ expellit superfluitatem tertie digestionis.

¶ Tractatus quinti. Distinctio 6ª que est de particulari p̄nosticatione ⁊ de particularibus signis ab ea sumptis.

DEclaratis signis que p̄cedūt scientiā p̄nosticationis venio auxilio dei sublimis ad tractatū de p̄nosticatōe in generali ⁊ in particulari secūdū intentionē auctorum:ac etiā fideliū ⁊ proborū expositorū: Et diuidam hanc summam in capl'a.54.

¶ De pronosticatione in generali. Cap.j.

PRonosticatio p̄nunciatio p̄dictio ⁊ preuisio vt apparet in p̄hemio libri p̄nosticorū sinonyme sumūtur: Et duplex reperitur p̄nosticatio sumpta. vno modo large p̄ rememoratiōe p̄teritorū demōstratione p̄ntiū ⁊ p̄nūciatiōe futurorū. Sic enī in p̄n° libri p̄nosticorū sumit ab Ipo.cū dixit. q̄ debz medicus prudentiū regulis adeo suā munire rōnē:vt in singulis valitudinib⁹ p̄ntia p̄terita ⁊ futura cognoscat.s. ⁊ referat. scdo mō sumit p̄nosticatio stricte ⁊ p̄prie s̄m vim vocabuli solū p̄ p̄nunciatione euenietiū futurorū super his qui infirmantur quacūq3 infirmitate:sz maxime ⁊ spāliter attendatur in egritudinib⁹ dictis acutis. Et de hac dixit Aui. 2° 4'. p̄nosticatio est vt iudicet medicus de signionib⁹ inuentis sup rem futurā ad quā puenit dispō egritudinis de euasione ⁊ pditiōe p illud qđ cognoscat de vtute ifirmi ⁊ fixione eius aut casu ipsius aut cognitiōe hore ei⁹ ⁊ modi ipsi⁹.

Pronosticatio dupliciter sumitur.

¶ Dixit Gal.in lib.de p̄nosticatione. dicim⁹ q̄ p̄nosticatio ad multa vtilis est ⁊ nō minus ad curā. Est aūt vtilis ad multa:q2 audita p̄nosticatiōe vera.s.de rememoratione p̄teritorū ⁊ declaratione p̄sentiū patiens reddit obediens ⁊ imaginat q̄ medicus ille potēs est sanare ipm ⁊ succurrere futuris piculis ⁊ p̄seruat medicū ab infamia ⁊ dehonestate. Itē est vtilis ad curā:q2 per eā p̄cognoscit medicus statum:quo precognito dietā potionē ⁊ quecūq3 particularia remedia oportuna recte ordinare ⁊ applicare sciet. Et p̄pter hāc causam subdit Gal'. In medicina curatiua de p̄nosticatione dz fieri disciplina. ¶ Dicūt de p̄nosticatione duplicia bona cōsurgūt. vnū medico qđ est vt dixit Ipoc. vbi.s. gloria delectabilis amicorū copia atq3 lucrū.s.⁊ multarū diuitiarū acqsitio.dat Gal'.opes.supplēt.⁊ q̄ nō imputetur medico de eo q morit q̄ ipse sit cā mortis ei⁹ cū predixerit eū moriturū ⁊ vt non accidat ei:sicut accidit illi medico qui intromittit adolescētē infirmū in balneū:cui⁹ corpus cepit sudare p̄pter sincopim que accidit ei:⁊ medicus ille cepit gaudere ⁊ letari p̄pter multitudinē eius qđ currebat ex ipso de sudore. Cū ergo post parū moreret infirmus aduenit ei ⁊ cōsanguineis ei⁹ cōturbatio magna p̄pter extimationē eorū sup ipsum q̄ ipse interfecisset eū. Si ergo dixit Ipo. medicus morituro mortē ⁊ saluaturo salutē p̄mittit nūquid in altero accusationē meret.q.d.certe nō. Alterū aūt bonū acqrit infirmo. Cū enī reuelat medicus infirmo qui de seipso minime p̄senserat acquirit in ipso cōfidētia magna ⁊ spes salutis sue de ipso medico ⁊ auxilijs ei⁹: per quā se certius in manus ipsius cōmittit. vñ medicine finis laudabilis existit:ḡnata enim spe in aīa infirmi de salute sua:tūc virtus regitiua ei⁹ cū oibus instrīs suis ad regulādū auxilia illius dirigit. Quare dixit Ga.in ɔ'°. Fit q̄ ille plures sanat de quo plures cōfidūt. Acqrit etiā ifirmo iuuamētū aliud magnū qđ est q̄ qñ medicus p̄scit accidēs aliqđ sup ifirmū p̄mune se ⁊ opponit se illi: sicut facit dix Gal.in ɔ'°. Gubernator nauis sapiēs q timet ipulsu3 commotiōis maris sup se.sic enī p̄hibet medicus illud futurū malū euenire sup infirmū aut saltē p̄hibet ne fiat magnū aut forte. Cū tñ accñtia futura p̄curare medicus.dix. Ipo. minime pōt q̄ si posset non solum p̄uisor futurorū. sed diuinis p̄phis nobilior hiet. Et subdit Ipo. est enī quōdam celeste sydus in quo ipsum medicū p̄uidere opz:cui⁹ si tanta fuerit prudētia mirabilis est nimiūq3 stupenda. Et Gal'. dixit in ɔ'°. Audacter dico q̄ nō temere:q2 non est poīe vt sit hec dies quā. Ipo.celestē dixit.nisi dispō aeris cōtinentis nos.de quo Ipo.scripsit in lib.aēr.3°. vt s̄m dispōnes aeris medicus p̄nosticari sciat de futuris egritudinibus: put infra apparebit. ¶ Dixit Haly.x°.theo.dico.qm̄ scientiā hie eorū q futura p̄nūciāt signorū nō minor ē vtilitas q̄3 eorū q̄ p̄ntia signāt.imo vtiliora sunt ⁊ excellētiora.

De vtilitate pronosticatōis.

¶ Dix Ga.in lib.de p̄nosticatiōe:nō tñ semp certa est p̄nosticatio. nō enī oia que sunt circa egrū necessariā habēt ḡnonē.tū multus enī vicinat⁹ de nocte vel canes latrantes vel nunciātes aliq̄ cōtristātes vigiles opant egrotātes:quorū neutrū ḡnonē habēt nec̄iam neq3 certā p̄nosticationē:sz bene in egris est aliq̄ opatio certa certitudinalr futura in tpe futuro:nā quecūq3 rōne egritudinis p̄uenerit determinatam habēt cām ⁊ certā p̄nosticationē. nā poīe est repēte superfluere aliquē humorē supfluū in corpore aīalis ad aliquā particulā nec̄iam ad vitā:sicut rursus aliquē ex particula p̄ncipali transponi ad nō p̄ncipalē:⁊ sequit nec̄io eū q adduct⁹ est ad particulā p̄ncipalē vltimū periculū:eū vō qui trāsposit⁹ est repente ex insperato a p̄ncipali ad ignobile patiētis salus hec itaq3 cōnstentia hoc solū hz.s. p̄nosticari q̄ incertū ⁊ fallax. nō enī ad qđ finit est poīe certitudinaliter inuenire. In quib⁹ aūt nōdū fluunt ad aliquē locū cōtingit p̄nosticari qđ est futurū aut nō. ¶ Et dixit Gal. opinari talē esse medicis p̄nosticationē qualē diuinatores p̄mittūt ridiculosū est. Illi aūt aiunt:qm̄ cito. v.g. liberabitur eger nequaq3 adijciētes si oia recte fient. ¶ Medicus vō neq3 simplr dicet:sz si oia fiant:vt decet in 7°. v.g. sanabit eger. fiente ḡ aliquo peccato si quidē paruū fuerit poterit trāscēdere egritudinis solutio ad nonū diē. si vō magnū est ad.xi.diē:⁊ si multo magnū ad 14m:⁊ si vehemēter magnū periculū sequet p̄ salute infallaci. Itaq3 in cognitionē artificialē deueniemus oibus q̄ circa egrū actis recte. quecūq3.n. delinquunt vel retardationis solōnis egritudinis vel ad anticipationē mortis cāe cōstituūtur. Et memorari dixit Gal.pz hec s̄m totū s̄monē de p̄nosticatiōe: qm̄ sole p̄nosticatiōes p̄ueniēt optimi medici curāte eo laborāte ⁊ nō peccāte eo.s.laborāte. ¶ Dix Ras.16° ɔtiñ. medici dñt. hec vba de p̄nosticatiōe cū facilitate:q̄si esset negociū facile. sup.sz nō est sic:⁊ maxime in p̄ncipijs egritudinū.

¶ De ḡnali diuisiōe signorū p̄nosticorū. Cap.ij.

SIgnorum p̄nosticorum p̄nosticatione large sumpta quedam morbum portendūt futurū que in corporibus sanis sunt.s.sanitate lapsa multū vel neutralitate decidentie:de qb⁹ dictū est in añtib⁹. ⁊ qda3 malitiā vel ifallaciā p̄dicūt q̄ in corpib⁹ inueniunt egrotātiū. ¶ Et signorū in egrotātib⁹ portēdētiū salutē vl' iteritū Dix Hal.x° theo.scia diuidit in duas. vna est vlis ⁊ altera p̄ticularis. Et vlis tres hz p̄tes. p̄ª est sig°ª morbi signantiū tpa. 2ª ē signorū significantiū morborū lōgitudinē ⁊ acuitatē

idest breuitatē. Et 3° est signoꝝ dicens creticos ⁊ crisim significantiū. De primis ⁊ scd̄is dictū est in p̄cedentib⁹: ⁊ de tertijs dicet̄ inferius. ¶ Particularis signoꝝ in egrotātibus sciētia habet̄ de signis significātibus in egritudinib⁹ salutē vel ꝑditionē ⁊ alia accn̄tia potētia super egrotos euenire. Et ista sunt signa ꝓnostica ꝓnosticatiōe ꝓprie sumpta. Et ideo ꝓnostica ꝓprie vocata. de q̄bus dixit. G. in tegni. quecūq; in iam egrotātibus fuerint signa h̄ q̄dem sanitatē sunt demōstrantia .i. sign̄antia .i. futurā: hec vero mortē: ⁊ prima sunt sicut signa digōnis perfecte: ⁊ alia sunt signa oppositū digōnis sign̄antia supplēt. ⁊ q̄dā sunt inter p̄dicta media que neq; sign̄ant sanitatē futurā neq; mortem que ipse ibi vocauit neutra: ⁊ hec sunt signa cruditatis mãe ⁊ alia similia. Uocauit aūt ea. G. neutra: nō q2 sint vere neutra: sed q2 eoꝝ vere sil'ant̄ neutris p̄mi significati: vt signa cruditatis: ⁊ q̄dā sil'ant̄ neutris tertij sign̄ati: sicut sūt sig^a cretica q̄ aliq̄n significāt sanitatē ⁊ aliq̄ñ mortē: ⁊ q̄dā sil'ant̄ neutrj scd̄i significati: q2 possunt esse bona ⁊ p̄nt esse mala. ¶ Et

Signoꝝ ꝓnosticorū q̄dā sūt signa tm̄ ⁊ quedā nō.

signoꝝ q̄dē ꝓnosticoꝝ: quedā sunt signa tm̄: ⁊ quedā sunt nō signa tm̄: sꝫ sunt signa medicoꝝ ⁊ sunt accn̄tia infirmoꝝ ⁊ sunt ea que sunt sumpta a re preter nām: sicut dolor rigor clisma ⁊ sil'ia: ⁊ ista p̄nt esse bona ⁊ p̄nt etiā esse mala: licet in se sint mala. nā ista que in se sunt mala si superuenerint perfecte digōnis signis p̄cedentibus sign̄abūt crisim futuram bonā: si aūt superuenerint signis oppositis digōnis vel cruditatis semp sunt mala sign̄antia mãꝫ malā vel indigestā mo ueri: cui⁹ motu nā debilitabit̄ ⁊ ꝓsternet̄ ⁊ vocant̄ ista sig^a illaudabilia: sicut sign̄antia salutē vł' bonitatē vocātur laudabilia. ¶ Et signoꝝ tā laudabiliū q̄ȝ illaudabiliū q̄ȝ etiaꝫ medioꝝ inter ea q̄dā sumunt̄ a rebus nālibus: ⁊ eis annexis: vt cōplōne habitudine mēbris hūorib⁹ spiritib⁹ virtutibus ⁊ eaꝝ opationibus sexu etate ⁊ cōsuetudine siue etate acq̄sita. Et sumptoꝝ ab operatiōib⁹ q̄dā sumunt̄ a vitalib⁹ q̄dā a nālibus: ⁊ q̄dā ab aialibus. Quedā vō sumunt̄ a reb⁹ nō nālib⁹ vt aere ⁊ dispōnib⁹ ei⁹ s̄m tp̄a anni ⁊ horas siue cōstitutiones ⁊ s̄m regiōes ab accidētib⁹ cū motu ⁊ quiete somno ⁊ vigilia ⁊ a cibi: ⁊ pot⁹ regimine p̄cedēte ⁊ replōne ⁊ inanitione ⁊ ab alijs annexis: ⁊ quedā sumuntur a reb⁹ p̄ter nām: vt a morbo cā eius ⁊ accidētib⁹ ipli⁹.

A quibus sumantur signa ꝓnostica.

¶ Et q̄dā dixerūt sign̄ones in morbis bone ⁊ male ⁊ neutre q̄tuor sumunt̄ reb⁹ .s. a q̄litatib⁹ corporis ab ipsis v̄tutibus ⁊ v̄tutū opationib⁹: aut a corpe exeūtib⁹: aut a morborū naturis. ¶ Et borū oium signoꝝ q̄dā sign̄ant imediate ⁊ p̄ncipalius: vt que sumunt̄ ab opationib⁹ triū p̄ncipaliū mēbroꝝ: ⁊ ortoꝝ ab eis. Et q̄dā mediate ⁊ magis nēcios sicut sumpta ab operationib⁹ alioꝝ mēbroꝝ ⁊ a subaliter inherētib⁹ ⁊ casib⁹ que sign̄ant v̄tutē vincere vel vinci. Et dixit Gal'. vbi .s. ista signa accipiūtur gn̄alia a v̄tute ⁊ vitio seu bonitate ⁊ malitia opationū cordis que sumpte a principijs vite ⁊ p̄ncipali⁹ faciente ꝓ cōseruatione indiuidui: ⁊ sic ab opationibus epatis ⁊ 3° cerebri. Et sil'r etiā est ordo in opationib⁹ ortoꝝ a p̄ncipalib⁹ ⁊ habētiū virtutē inataꝫ ⁊ influētē: mēbrū vō h̄ns v̄tutē inatā tm̄. dixit Ga. ibidem. inutile est per se ad cognitionē p̄dictoꝝ: ⁊ sil'r testiculorum operationes: ⁊ hoc iō: q2 nō sunt nēcia ad esse indiuidui. est tn̄ vtile dixit Gal. ad sign̄andū per accn̄s: inq̄ȝtū .s. habent cōpassionē ad p̄ncipalia: aut inq̄ȝtū nocumētū eoꝝ cōicat̄ p̄ncipali: ⁊ sic inquantū reducunt̄ signa eoꝝ ꝓcedi a virtute p̄ncipaliū. Jōq; dixit Gal'. sic significam⁹ ex virtute ⁊ vitio opationū mēbroꝝ habētiū v̄tutē innatā tm̄: sicut sign̄amus ex exeunte mutato ex quo significamus ꝑ accn̄s attn̄ inter ista ⁊ exeūtia mutata est dr̄ia: q2 ex v̄tute ⁊ vitio dictorū mēbroꝝ nō semp significam⁹. ¶ Ex exeūtib⁹ vero mutatis semp. Dixit. G. 2° ꝓnosticoꝝ c^{lo} 46°. Nos inuenim⁹ res: quaꝝ malitia est in hoc ꝙ ipse sunt cāe reꝝ aliaꝝ q̄ nocent: ⁊ tn̄ noiant̄ in sign̄onib⁹ malis ab eis: ⁊ inuenim⁹ res alias que sunt sign̄ones male tm̄. a q̄b⁹ nō accidit res mala

Significationes in morbis bone male ⁊ neutre a quatuor sumantur

sꝫ sign̄ant tn̄ rem malā a qua gn̄ant̄. Et inuenimus iteruꝫ res alias quaꝝ dispō est 3° dispō opans. Malitia est duobus modis simul. s. ex parte cārū ⁊ ex parte sign̄onū. Ex parte q̄dē sign̄onū q̄n eaꝝ euent⁹ est ꝓp egritudines malas. Ex parte aūt cāꝝ q̄n ipse etiā faciunt euenire egritudines malas. Et sic voluit ꝙ signoꝝ maloꝝ q̄dā sunt mala per viam cause tm̄: ⁊ q̄dā per viā signi tm̄: ⁊ q̄dā per viam cāe ⁊ signi simul. Et sup. sil'r est reperire res quarū bonitas est p̄ viā signi tm̄: ⁊ q̄dā sūt bone ꝑ viā cause tm̄: ⁊ q̄dā per viā signi ⁊ cāe sil'. ¶ Et dn̄t q̄dā. signoꝝ ꝓnosticoꝝ quedā sunt dubia ⁊ quedā sunt certa. Et dubia sunt: sicut. v. g. sudor calidus nō in toto eueniens corpore aut eueniēs in toto. nō tn̄ cessante febre. Sudor autem calidus in toto laudabilis est. Si tn̄ nō cessat per eum febris dubius erit ⁊ simile est de eis sil'ibus. Et signa certa sunt duplicia: q2 aut semp laudabilia aut semp illaudabilia. Et q̄ sint ista patebūt in sequētibus.

¶ De signis ꝓnosticis i gn̄ali bōis malis ac medijs. Ca. iij.

Hypocras in lib. ꝓnosticorum: ⁊ in lib. affo. de signis ꝓnosticis ⁊ bonis ⁊ malis: ac etiā īter ea medijs tres assignauit gradus siue ordines s̄m plus vel minus inter se differētes. Dixit Aue. 4° colli3. signa mala in ꝓnosticatiōe hn̄t gradus s̄m plus ⁊ min⁹ sup. ⁊ similiter bona ⁊ media. ¶ Et p̄mus ordo malorū est signū non bonū: qd̄ q̄dē remissaꝫ indicat malitiā ⁊ iunctū alijs signis bonis sanatiuū est. Scd̄s ordo est signū malū qd̄ q̄dē malitiā magnā ostēdit: nō tn̄ vltimatā ⁊ ista signa lꝫ sint absolute mala. nō tn̄ sola indicāt nec̄itatē mortis: imo si iūcta fuerint alijs signis bonis p̄iculū sign̄ant: tn̄ euadere pōt eger: imo iuncta cū v̄tute forti euadet. Jūcta aūt cū alijs signis malis morituꝝ egrū sign̄ant. mala eni signa iuncta cū debilitate v̄tutis mortalia sunt. Tertius ordo est signuꝫ pessimū vel mortale vel exitiosuꝫ vel morti ꝓpinquū vel maluꝫ cū additiōe valde: de q̄b⁹ dixit Aui. 1° 4'. Signa mala que sunt in summo malitie indicāt mortē: ꝙ si fortis fuerit virtus ꝓlongabit̄ egritudo. deinde interficiet.

Triplex ordo signoꝝ malorum.

¶ Jn bonis vero signis p̄mus ordo est signū nō malū: qd̄ neutrū dici pōt qd̄ remissam sign̄at bonitatē. Scd̄s ordo signū est optimū salubre vel salutare vel sanitati ꝓpinquū aut bonū cū additiōe valde. dixit. A. 1° 4'. scias ꝙ signa bona cuꝫ fortitudiē v̄tutis significant sanitatē festinā: cuꝫ vero eius debilitate sign̄ant sanitatē tardā.

Duplex ordo signorū bonorū.

¶ Dixit Ras. 16° ꝯtin. Scire debes ꝙ sig^m qd̄ Jpo. appellauit bonū aut malū absolute i maiori parte dispōnū sic iudicandū est: sꝫ vbi dixit ꝙ est melius aut peius ⁊ proprie cum quo addit valde cōfirmāda est ei⁹ sign̄o: cū nō possit occulari oino. ¶ Et scias ꝙ inter signa salubria in sign̄ando sanitatē ⁊ mortalia in sign̄ando morteꝫ est dr̄ia: q2 salubria possunt fallere ⁊ aliq̄n fallūt .i. possunt aliq̄n nō venire: ⁊ aliq̄n nō euenit significatū per ea. nā salubre signū sign̄at sanitatē: sꝫ ꝓpter impedimēta q̄ possunt post ipsuꝫ salubre signū euenire pōt salus tardari: imo etiā aliq̄n pōt eger mori: sed mortale signū significat mortē nec post ipsius apparitionem pōt cōtingere aliqd ꝙ ipsius corrigat malitiam: aut ipsius significationem coartet quin sequatur mors: licet possit retardari: sed fallere non pōt. Et intellige de signo mortali cōsequēte ad causas intrinsecas tm̄. ipsum eniꝫ certū est in sign̄ando mortē. Q2 autē sequeretur ad causas extrinsecas tn̄ bene pōt fallere ⁊ esse non necessario sign̄ans mortē. Et iteꝝ intellige de signo mortali eueniēte in tp̄e ⁊ hora egritudinis in qua ꝓprie sit mortale. Nā aliqd̄ signū ꝙ eueniens aliquo tp̄e est mortale pōt alio tēpore euenire ⁊ non erit necessario mortale. v. g. nocumentum prouenient a somno in declinatione vniuersali est mortale. ⁊ tamen eueniens in p̄n° paroxismi non est mortale necessario: vt infra in significatiōe sūpta a somno patebit.

Dista ē inter signa salubria i significando sanitates ⁊ mortalia in significādo mortem.

¶ Ex dictis videre potes ꝙ signa tā bona q̄ȝ mala q̄ȝ etiā media nō sunt eiusdē fortitudinis in significatiōe

Signa tam bōa q̄ȝ mala ⁊ med. etiā tres habēt gradus.

ipsoꝝ: imo diuersificant̄ ƀ3 tres gdus p̄dictos: q̄re dixit Alm. lib. 4°. cū vnoquoq3 signo ponēdū est verbum qd̄ denotat fortitudinē illius. Jōq3 in sermonib⁹ Ipo. reperit̄ q̄nq3 signū nō bonū vel nō malū q̄nq3 bonū vl' malū siue benignū siue irsutū ⁊ q̄nq3 salubre vel salutare: ⁊ q̄nq3 mortale siue perniciosum. Et qd̄ de signis malis est debilius dr̄ nō bonū. ⁊ qd̄ est fortius illo dr̄ malū: ⁊ qd̄ est fortissimū dr̄ mortale. Et silr̄ de signis bonis debilius dr̄ nō malū: ⁊ fortius eo dr̄ bonū: ⁊ fortissimū dr̄ optimū. Et est etiā diuersitas in significādo: nō eniȝ oia equaliter super eādē significāt egritudinē: sȝ q̄dā plus super vna ⁊ quedā plus super alia. ¶ Dixit eni Gal. 2° de crisi. nō est equa significatio in virtute ois significatiōis: si eni egritudo est in pectore vel pulmone tunc melior rerū est vt cōsideres illud qd̄ spuit̄: ⁊ tn̄ nō negligas esse vrinē ⁊ egōnis. vnde Aui. 1ª. 4ᵗ dixit. op3 vt cōsideres significatiōes: quarū p̄m̄ est ex mēbro ifirmāte in morbis acutis: sicut. v̄. g. pectus. pleuresis enim est ex dispōnibus eius: ipse eni sunt magis significatiue q̄3 dispōnes alterius mēbri: nam digō sputi in pleuresi est magis significatiua salutis q̄3 digō aq. i. vrine melior rerū que cōsiderant̄ in egritudine gibbi epatis ⁊ venarū est vrina: ⁊ in egritudinibus cordis est pulsus: ⁊ in egritudinibus stōi ⁊ intestinoꝝ siue epatis est egō. ¶ Dixit tn̄ Ga. pͣ ad glau. q̄ maxima ex significantib⁹ signa sunt pulsus ⁊ vrina. addere tn̄. dix̄ ipse. op3 his oia alia q̄ ab Ipo. dicta sunt: neq3 istoꝝ vllū neq3 alioꝝ p̄terire. Immo oia idagare: o3 ēt ab ifirmo ⁊ ab astātib⁹. Dixit eni Dama. in affo. nulla egritudo est q̄ nō egeat interrogare infirmū: ⁊ iterū dixit. nō te pudeat egrū interrogare per oia. sup. vel astantes vel familiares ei⁹. ¶ Dixit Gal. pͣ ad glau. ingrediētes ad infirmū p̄mū qdē3 a maximis cōtēplare op3 ea que sunt f̄m p̄m̄. deinde v̄o ab aliis nihil inquantū: poſ'e est etiā minimū omittētes. magis tn̄ aut minus indicationi que ex maxime credere ex alioꝝ additione fit. Neq3 sicut scribit̄ 16° 9tiñ. dixit Ga. 9firmāda ē spes in p̄nosticis super numerū signoꝝ tm̄: sed relinquenda est ipsoꝝ fortitudo. dix̄ eni sup 3° p̄nosticoꝝ: ⁊ p̄mo de crisi. multotiēs vnū signū prauū vincit laudabilia multa: vt casus v̄tutis: ⁊ ecōuerso: multotiēs vnū signū bonū vincit praua multa: vt v̄tutis 9stātia. ¶ Et scias q̄ signa mortalia fortia nunq3 coadunant̄ cū signis salubrib⁹ fortib⁹: q2 sunt velut extrema 9̄.ia que sibi cōiungi est impossibile. ¶ Et auctores qdē inuenerūt nullū p̄nosticū signū vigorē p̄nosticatiōis seruare nisi p̄maneat. nō eni dr̄ venisse qui nō stetit. Et rō huius est: q2 eadē causa que est p̄pinqua cā illius signi vel accn̄tis per qd̄ p̄nosticat̄ de futura salute vl' morte est causa remota illius finis p̄nosticati. s. salutis vel mortis. ergo necesse est illā causam p̄seuerare vt inducatur ille finis remotus. Ad ipsius ergo cāe p̄seuerantiā sequitur illi⁹ signi vel accn̄tis p̄manētia ⁊ perseuerātia. Si ergo nō p̄seuerat eius p̄nosticatio vigorē nō h3: cōtingens tn̄ est q̄ p̄nosticatio nō sit rōnaliter facta: sicut illa que fit ex signo nō p̄seuerante: ⁊ tn̄ erit vera. sicut. v̄. g. qn̄ mors succederet ex dispōne alicuius egritudinis: ⁊ illi egritudini superueniret sincopis vel aliud accn̄s nō habēs cā3 p̄durātē: de cui⁹ nā foret q̄ si haberet cām p̄durātē interficeret egrū: tunc si medicus p̄nosticatus fuerit de morte p̄pter aduētū illius accn̄tis. q̄3uis mors eueniat ex dispōne illius egritudinis: erit tūc p̄nosticatio illa irrōnabilis. q2 facta ex accn̄te non p̄durāte: ⁊ sic non p̄ducēte ad mortē: ⁊ tn̄ erit vera. Et silr̄ cōtingēs est q̄ p̄nosticatio sit irrōnabiliter facta: ⁊ tn̄ non erit vera: sicut qn̄ medicus in egritudine mortali ex aliquo signo vel accn̄ti bono non habēte cām p̄durantē supueniēte p̄nosticabit̄ de saluatione infirmi: tūc eius p̄nosticatio erit irrōnabilis: q2 morie̅t infirmus ⁊ nō saluabit̄. vn̄ dixit Ipo. 2° affo. nō f̄m rōnē alleuiatis nō op3 credere: neq3 vereri valde mala que irrōnabiliter fiūt. Accn̄tia eniȝ mala: ⁊ etiā multo magis multū mala ōi tp̄e quo eueniūt sunt verēda: sȝ tn̄ cū eueniūt p̄ter rōnē nō sunt nimis verēda. In morbis eniȝ mortalib⁹ nō possunt signa putrefactiōis male apparere in p̄n°: q2 nō nisi qn̄ morb⁹ incipit dn̄ari nāe: sed in p̄n° nō dn̄at̄. ⁊ ideo si tūc accidit aliqd̄ accn̄s malū nō est nimis verendu3: ⁊ hoc nisi egri° mortalis ita sit breuis: vt vix cōprehēdēatur eius p̄m̄ p̄pter eius paruitatem ⁊ de numero harū egritudinū sunt febres pestilentiales in qbus aliqn̄ an̄ statū apparēt signa mala: vt credant̄ euenire in p̄n°: q̄3uis iam tūc nō sint in p̄n°: sȝ in augmēto: silr̄ aliqn̄ i p̄n° morbi salubris apparebūt signa laudabilia qbus nō est credēdū oino. fallacia enim sepe sunt. imo dixit Ras. 16° 9tiñ. auc̄te Gal. morbi salubris accn̄tia si penes terminationē. i. statum affuerint maiora ⁊ minoris fallacie erūt: qm̄ accn̄s ipsum in fine morbi. i. in p̄cessu eueniēs minoris fallacie ē q̄3 in p̄n°. ⁊ ideo reddēs Ipo. cām dicti sui in ipso affo. ait. q2 multa talium. s. extra rōnē euenētiū nō valde p̄manere cōsueuerūt neq3 morari: ⁊ q̄3tū ad ipsa accn̄tia: ⁊ q̄3tū etia3 ad cās ipsoꝝ. Et per multa taliū intellexerūt oia ⁊ nō q̄ q̄dā p̄maneāt: ⁊ quedā nō: lic3: vt qdam dicūt notāter dixit: multa taliū: q2 possibile est aliqua taliū perseuarere vt alleuiatio: que aliqn̄ sequit̄ ad eūonem māe indigeste: vel q2 aliqn̄ signa bona euenētia nō f̄m rōnē p̄durāt auxilio medici ⁊ obedientia egri. Et silr̄ mala euenientia nō f̄m rōne3 aliqn̄ perdurāt p̄pter errorē ex parte medici vel egroti vel seruientiū aut carētia extrinsecoꝝ necessarioꝝ ad curationē. Uides ergo q̄ predicta signa nō dicuntur irrōnabiliter euenire: q2 nō habēt causam determinatā efficientē occultā vel manifestā: sȝ q2 nō habēt causam p̄seuerātem. Et hoc qdē dictū Ipo. lic3 possit in oibus morbis verificari: imo etiā ⁊ in dispōnibus neutralitatis. G. in 9¹° solu3 ad morbos māles restrinxit. ⁊ hoc ideo: q2 in eis facilius cognosci pōt q̄ accidens in eis supueniens bonū vel malū irrōnabiliter eueniat. ¶ Notāt q̄ sex modis alleuiatio ⁊ similiter aggrauatio irrōnabiliter apparere possunt. p̄mo mō qn̄ sequit̄ causam nō debite alleuiantē vel aggrauātē. ¶ Scd̄o mō qn̄ ⁊ si sequat̄ ad causam debite illud facientem: ipsa tn̄ causa non est firma stabilis ⁊ p̄durans. ¶ Tertio mō qn̄ nō sequit̄ f̄m exigentiā egritudinis sicut si in febre flātica lenta supueniret accidēs intense caliditatis aut ecōuerso. Et qdam ad hunc modū addūt qn̄ nō supuenit f̄m exigentiā particularū maxime cōplexionis etatis anni tēporis ⁊ regionis: sicut qn̄ in flegmatico sene regione frida ⁊ hyemis tp̄e supueniret in egritudine nō multe caliditatis accn̄s intēse calidū vel ecōuerso. ¶ Quarto mō si supueniret cōtra debitū tēpus egritudinis: sicut si eueniret alleuiatio an̄ signa digōnis p̄fecte aut eūonē māe morbi aut eueniret aggrauatio post materie morbi euacuationē: oportet enim in materialib⁹ morbis ad hoc vt alleuiatio sit f̄m rōnem materie eoꝝ digōnē precessisse cōpletā vel eius eūonem vel vtroq3 sufficeret: aut digō sola in mā reducibili ad benignū. In nō reducibili ad benignū digestio sola non sufficit nec post cā euenienti alleuiationi est credēdū. nā mā illa quātūcūq3 digesta nō eūata in corpore remanens rursus super naturam grauabit: sed requiritur eūo eius sensibilis spontanea vel artificialis: aut etiā eūatio insensibilis. Et de sequēte eūonem sensibilē nulla est dubitatio siue eradicatiua sit q̄ melior est: siue etiā minoratiua facta post digestionē materie. Immo etiā q̄nq3 eūatio sequens eūonē māe indigeste furiose vel multe alleuiatio sequēs est rationabilis. Insensibile3 enim eūonem māe aliqn̄ sequit̄ alleuiatio irrōnabilis: vt q̄ post longum somnū factum in statu in febribus q̄nq3 sequitur ⁊ precipue in pueris. Et similiter aggrauatio rōnabilis est quecūq3 accidit ante digestionē māe: in qua rōnabiliter o3 expectari digestio: ⁊ etiam quecūq3 p̄uenit ante eūone3 māe nō reducibilis ad benignum. ¶ Quinto mō qn̄ alleuiatio vel aggrauatio: q̄3uis procedant a sua causa nō procedunt ab ea de per se: sed per accidens. ¶ Et sexto modo

Maxima signa ad significandū sunt pulsus ⁊ vrina.

Nullum signū prenost. cū vigorē p̄nosticatiōis seruat nisi sit permanens.

Accn̄tia non solu3 mala: sed ⁊ multum mala sēp ⁊ ōi tēpe sunt verēda.

Sex modis alleuiatio ⁊ aggrauatio irrōnabiliter possunt apparere.

qñ nō pcedunt a causa manifesta: hic tñ modus verificat᷑: vt in pluribus: q̃uis dicūt q̄dam q̧ alleuiationi ⁊ aggrauatiōi apparenti: vt in paucioribus nō sit credēdū. ℂ Notāt tñ ex dictis. q̧ nō oīa signa eueniētia ſm rōnem sunt absolute laudabilia cū possint esse illaudabilia aliqua talia in morbo mortali: nō enim sequit᷑. signa facta non ſm rōnem sunt absolute laudabilia: q̄ stat duo opposita esse illaudabilia: sed bene sequit᷑. oia signa facta ſm rōnem respectu cōsilium signoꝝ factoꝝ nō ſm rōnē sunt laudabilia. ℂ Et cāe quidē alleuiationis non ſm rationem possunt esse multe.

Cāe alleuiationis nō ſm rōnē possūt esse multe.

ℂ Una est eterogeneitas siue difformitas mãe morbi: ⁊ hoc si parata fuerit putrefactioni: tunc si pars ei⁹ subtilior plus putrefacat ⁊ febrē faciat ea resoluta sequet᷑ alleuiatio cui nō erit credendū: q̄ nō perdurabit. nam pars illi⁹ grossior: postea putrefiet ⁊ febrē faciet. Et frequēter hoc experientia declarat putrefacta namq̧ subtili parte colere seq̄retur alleuiatio: ⁊ tñ postea multotiēs sequit᷑ tertiana non pura aut quartana: aut etiā ꝓpter difformitatē mãe putrefacte mouebit᷑ vno die pars eius fortiori motu postea sequēti die mouebit᷑ pars alia debiliori motu: ⁊ appebit alleuiatio: que tñ nō perdurat: q̄ iterū 3° die mouebit᷑ fortiori motu: sicut cōtingit in febribus cōpositis: vt duabus tertianis vel aliis cōsimilib⁹. ℂ Scd̄a causa esse pōt mutatio sit⁹ materie de mēbro nobili ad nobilius: vt p̄ȝ in permutatione materie squinātie ad pulmonē: in qua pmutatione alleuiatio percipit᷑ nōdū pcepta notabili aggrauatione in pulmone: que tñ alleuiatio parum perdurat. ℂ Tertia causa pōt esse resolutio spūs ⁊ caloris innati: sicut cū in febribus incēsiuis resoluit᷑ calor nālis: quare inuenitur ad tactū minor calor febrilis cū mēsuret᷑ mensura caloris nālis: ⁊ alleuiabunt᷑ multa accidētia ꝯñtis intensionē caliditatis p̄ter nām: ⁊ apparebit tunc alleuiatio q̄ nō pmanebit. ℂ Quarta causa pōt esse vltimus conatus virtutis cōtra morbū: qd̄ multotiens apparet in appropinquātibus morti qui vidētur alleuiari in virtute motiua ⁊ sensitiua appetunt cibū ⁊ multa hiȝ silia faciunt ⁊ ista alleuiatio nō pdurat: imo eger sicut lucerna appropinquat extinctioni maiorē flāmam faciens subito extinguit᷑. Ad qd̄ aduertēs Aui. xi° tertij. de sincopi cōfirmata ait. Cū eger leuat caput morit᷑. ℂ Quinta causa esse pōt sensitiue virtutis ebetatio: sicut cū sequit᷑ doloris fortis alleuiatio per approximationē narcoticoꝝ. At tñ ſm plurimū talis alleuiatio nō perdurat: sed redit vt pluries dolor fortior. ℂ Sexta causa eē pōt cōstipatio mãe in mēbro que prius erat dispersa: per cuius cōstipationem aliqñ eius remittit᷑ qualitas: sicut p̄ȝ in habēte inflāmationē epatis cū multa tinctura vrine: cum epithimata frigida epatis eius applicando: ⁊ remittitur tunc inflāmatio ⁊ vrina calore suo rectificat᷑. sed parū durat etiā ista alleuiatio: q̄ illa cōstipatio perducit ad opilationē vel ad spā epatis ⁊ febrē ad quā sequit᷑ aggrauatio. ℂ Septima cā esse pōt celestis influxus. Dicūt enim q̄dam cū cōiungitur luna cū fortunis ⁊ stellis fixis amicabilib⁹ alicui egro tūc eger ille alleuiatur. Uerūtñ si luna post modicū tēpus ꝯiungeretur cū infortunis ⁊ stellis inimicabilibus illi egro tolletur ab eo alleuiatio ⁊ sequet᷑ aggrauatio. ℂ Octaua cā accidens aie ducēs egrū ad gaudiū ⁊ spem bonā: sicut est cōfidentia egri de superuentu medici vel nunciatio rerū magnarū bonarū ⁊ silia. vnde alleuiabit᷑ infirmus: ⁊ tñ nō perdurabit alleuiatio illa nisi eius causa perduret.

Cāe aggrauationis nō ſm rōnes pñt esse multe.

ℂ Silr ⁊ aggrauationis p̄ter rōnem multe possunt esse cause: vna potest esse mutatio situs materie digeste: sicut accidit cū mouetur materia sursum ad crisim faciendam accidunt capitis dolor anhelitus malitia ⁊ similia: sed nō perdurant: imo cito trāseunt superueniente crisi bona ⁊ sanitate. ℂ Secūda causa esse potest fortis pugna nature contra morbum: vt sepe contingit in statu materia eute perfecte digesta ⁊ natura eā commouente: vt separet iuuatiuū a nociuo: q̧ insurgunt tunc accidentia praua: sed non perdurāt: immo cessant nociuo expulso. ℂ Tertia causa esse potest quando natura videtur sopita reuocatis ad interiora spiritu ⁊ humoribus cum pulsus profundatione. vnde aliquando sequitur aggrauatio magna: vt videatur eger moriturus: ⁊ tam paruȝ perdurat q̧ post paululum natura excitata ⁊ confortata expandit spiritum ⁊ humores ad exteriora vnde remouentur accidentia vniuersalia. ℂ Quarta causa esse potest influxus celestis si fuerit oppositus superius dicto in causis alleuiationis. ℂ Et quinta causa esse potest accidens anime inducens egrum ad iram furorem vel tristitiam aut desperationem: quod tamen non durabit cessante ipso accidente vel superueniente ei opposito.

ℂ In quibus morbis pnosticatio cōpetat. Cap. iiij.

Sicut supra dictum est pronosticatio omnibus potest competere morbis: maxime tamen febribus ⁊ acutis ⁊ cronicis: veruȝ in his differunt. nam principalius ⁊ maxime consideratur in acutis: imo in eis maxime locutus fuit Ipoc. in lib. pronosticorum: ⁊ propterea dixit. oportet te sollicitum esse circa acutas egritudines. In quarum acutarum pronosticatione ipse 2° afforismo. dixit. acutorum morborum non omnino sunt certe pronūciationes salutis vel mortis. 3° autem pronosticorum visus est dicere oppositū. s. q̧ egritudines que terminantur in breui cognoscūtur facile in terminatione earum. Et dixit Ipoc. in libro de natura humana: vt 16° scribit᷑ cōtinē. pnosticatio in morbis acutis valde: quorū accidentia sunt velocia firmiter fit ⁊ facilior. sed in cronicis difficilior est: q̄ nō apparebunt significationes fortes ⁊ repente: sed paulatim.

Utrū acutoꝝ morboꝝ certe sint pnūciationes salutis vl mortis ⁊ solum cronicorum.

ℂ Pro dictorū vero controuersia tollēda. notant q̧ morbi acuti aliqñ cōparant᷑ inter se: ⁊ silr morbi cronici inter se ⁊ aliquādo comparantur acuti ad cronicos ⁊ ecōuerso. si cōparantur acuti inter se sic quorundā acutorum pronosticationes sunt recte: sicut illorum qui ex toto genere sunt mortales vt apoplexia fortis squināntia prime speciei ⁊ similes: ex his etiā oēs illi acuti morbi: quoꝝ signa nō confunduntur: in horum enim pronosticatione non erratur nisi rarissime: ⁊ quidam sunt quoꝝ pronosticationes nō sunt certe: ⁊ sunt illi qui indifferentes sunt ad salutem vel ad morteȝ: ⁊ maxime quoꝝ signa cōfunduntur. i. quoꝝ iudicio medicus quantumcūq̧ prudens decipitur aliqñ qd̄ contingere potest propter materie eoꝝ furiositatem: aut propter latentiam vigoris virtutis infirmi. aut propter errorem qui cōmittitur. Bene ergo dixit Ipoc. in afforismo p̄dicto. q̧ nō omnium acutorum morborū pronosticationes sunt certe: sed quorundam sunt certe ⁊ quorundam non: vt sit locutio eius similis ei qua dicitur. nō omnis homo est iustus. Et voluit Gal. hoc expresse in cōmento ipsius. Similiter si cōparentur morbi cronici inter se non omnium morboruȝ cronicoꝝ pronosticationes sunt certe. sed quorundaȝ sunt certe: sicut eorum qui sunt ex toto genere salubres vel mortiferi vt phtisis vel similis: ⁊ quorum etiam signa non confunduntur: ⁊ quorundam sunt incerte: vt quorum signa cōfunduntur: in quorū iudicio errare contingit: qd̄ contingere potest aut ex latentia malignitatis materie: aut latentia debilitatis virtutis: aut ex errore cōmittendo a quo morbi cronici rarissime absoluuntur. ℂ Si autem fiat cōparatio acutorum ad cronicos: tunc aut fit quātū ad ipsorum principia: aut fit quantū ad ipsorum processum: ⁊ ꝓprie ad statum. si quo ad ipsorū principia: tūc pronosticatio acutorū in ipsorum principio dicitur esse certa: cronicorum vero incerta: cuius causam Gal. super tertio pronosticorū. cōmēto septimo assignauit dicens. causam fore: q̄ in acutis cuȝ sint breues ⁊ sint fortis pugne statim a pn° manifestatur posse siue morbi potētia vel nāe: apparēt enim in acutorū pncipijs significatiōes oēs: aut valde bone: aut valde ma/

le ex quibus possibile est iudicare in ipsorum pn° infirmū fore euasurū vel moriturū: maxime in peracutorū princi piis: atq̄ꝫ quāto breuior est morbus acutus tāto maior est in eo certitudo pronosticationis: sed in pn° cronicoꝝ pro nosticatio est incerta. ¶ Dixit Ipo. 3° pronosticoꝝ. in egri tudinibus in quibus est determinatio tarda pronostica in pn° sunt latentia ꝛ icerta ꝑpter cām oppositā ad p̄dictā de acutis. nā morbi cronici sunt de mā ebus grossis viscosis: ꝛ frigidis nō infestantibus: ꝛ nō sunt in pn° cū molta ipor tunitate nec ēt violenter agitatis: ꝛ motis a v̄tute: q̄re pu gne v̄tutis ꝛ morbi in p̄ncipijs cronicoꝝ sunt leues sopite: ꝛ fere eq̄les q̄re nō pōt in p̄ncipijs eorum discerni excessus virtutis supra morbū: vel morbi supra nām. Et hinc est q̄ duorū patientiū cronicā feb. lꝫ in pn° videant̄ cuꝫ dispōne simili finaliter tñ vnus euadet alter v̄o morietur. Et Gal. hoc in cōmē. dicti v̄bi declarat in exemplo duoꝝ pugnato rū equaliū: debentiū pugnare repēte vel tarde. naꝫ si inter eos dꝫ esse pugna tarda longa nō apparebit in pn° pugne do miniū alterius sup alterū q̄re solū pōt ferri iudiciū q̄ pu gna ꝑlōgat̄: in ꝑcessu aūt iudiciū poterit ferri certum: q2 apparebit tūc excessus vni⁹ supra alterū. qñ aūt pugna inter pugiles dꝫ esse breuis statim a pn° apparet excessus alteri⁹ eoꝝ supra alterū: ex quo poterit iudicari quis eoꝝ erit vi ctor: q2 statim incipit alter alterū superare. Si. n. sic nō foret pugna foret lōga: nō breuis. nō sic vtiq3 est de morbis acu tis in principio: q2 statim apparet: aut q̄ virtus domina tur supra morbum: aut q̄ morbus dominatur supra nām. Et sic statim ꝑnosticatio ferri pōt quis eoꝝ victor erit. ¶ Si aūt cōparatio fiat cronicoꝝ ad acutos in ꝑcessu: ꝛ ꝑprie in statu res erit ecōtrario. s. q̄ ꝑnosticatio in cronicis ē cer tior q̄ꝫ in acutis cuius cām assignauit. G. ibidē. fore tardita tē motus mā e in cronicis: ꝛ velocitatē motus eius in acu tis. Et ꝑnosticatio maxie sumit̄ a signis dispōnis mā e. s. digōnis vel ꝯrij eius q̄ apparent in statu: ꝛ q2 mā cronicoꝝ est min⁹ variabilis q̄ꝫ mā acutoꝝ hinc est q̄ iudiciū sumptū a dispōe mā e in cronicis est magis firmū: ꝛ certū q̄ꝫ in acu tis. Insup vigor v̄tutis in statu cronicoꝝ nō sic latitat: sicut in statu acutoꝝ: ꝛ hinc est q̄ postq̄ꝫ prudens medicus in ꝑcessu cronicoꝝ firmauerit sniam suā ex oibus signis de euasiōe infirmi nō est postea de ea vacillādum q̄ mā possit amplius variari: ꝛ exinde mori infirmū. Cū. n. in toto pre terito tpe mā obediēs fuerit: ꝛ iā digesta sit nō amplius po stea variatura erit: ꝛ silr̄ erit si in processu ꝛ statu cronico rū medicus firmauerit sniam suaꝫ de morte infirmi ꝑpter māꝫ q̄ paulatine ꝑcessit corrūpēdo: ꝛ in statu adepta est ꝯtrarium digōnis: ꝛ facta est incorrigibilis. vñ non amplius spes haberi poterit de euasione infirmi. ¶ Ras. tñ. id. ꝯti. recitat q̄ Gal. dixit. in. ꝯmen. afo. acutoꝝ morboꝝ. Quo tiens hūores fuerint in corpe natantes: ꝛ nō imissi mēbro neq3 grossi nō erit secura ꝑnosticatio dispōnis velociter ex mutatione ipsoꝝ de vno mēbro ad aliud. vñ ꝑnosticatio in morbis acutis qui fiūt de putrefactiōe hūorū in venis: aut in toto corpe nō erit firma. sed in morbis accñtibus ex ali quo apāte facto in aliquo mēbro: vt in pleuresi: ꝛ in silibus ꝛ in morbis diuturnis ꝑnosticatio firma erit finaliter. Et Ras. ait. dico q̄ hec expositio est mala. cū Gal. cōfessus sit q̄ in morbo diuturno est difficilior cū signa nō appeant in ea super vltimā fortitudinē: ꝛ humor sustinens in eo in lo co sit occulto: ꝛ silr̄ q2 de eo nō sit ꝑfecta releuatio neq3 fir ma: vt dispō ei⁹ cognoscatur ꝑut est vtrū trāsmutabilis sit an nō: ꝛ q̄ꝫta sit malitia eius ꝛ an accidat interim aliud vi tiū an nō. Sꝫ dixit Ras. Ipo. voluit q̄ q̄ꝫtitas quā pertin git nr̄a sciētia vel snia ꝑ apparitionē hm̄oi signoꝝ nō est ita ꝑfecta q̄ in ea nō cadat peccatū oio: q̄m est res ꝯiecturati ua s̄m ꝓximitatē inueniēs in maiori pte id qd̄ ptinet ad ar tes nāles: sed nō est res canonica fixa in vna dispōne neces sario: quēadmodū est dispōnis in vtraq3 eclipsi. ¶ Dicunt

qdā q̄ Ras. vi inuenire. als. inuere ꝯtra cām assignatā. G. duas rōnes: quaꝝ vna est q̄ mot⁹ mā e cronicaꝝ in ꝑcessu est ēt tardus: q̄re in ꝑcessu erit ꝑnosticatio ex hoc incerta. sicut in pn°. ꝛ 2ª est: q2 in ꝑcessu cronicoꝝ inter latū iudi ciū de salute vel morte: ꝛ finē terminationis eoꝝ est maius spaciū q̄ꝫ in acutis: sed in maiori spacio plura euenire pos sunt per que iudicatus ad mortē posset euadere. ꝛ ꝯ°. Et di cūt. dicēdū esse. Rasi. q̄ difficilis mobilitas mā e absolute ꝯsiderata nō est maior cā certitudinis vel incertitudinis iu dicij in ꝑcessu q̄ꝫ in pn°: cuꝫ in vtroq3 tpe sit difficile mo bilis: sed difficultas mobilitatis eius conditionata condi tione digōnis vel oppositi eius: cuꝫ qua ꝯditiōe ipsa est in ꝑcessu ꝛ statu cronicoꝝ: nō aūt in pn° eoꝝ. Et ad scd̄am rō nē dicendū est: q̄ in dcō maiori spacio pn̄t euenire pl̄a extra nea ꝛ casualia de q̄bus nō est scia: sed nō pl̄a e cā intrinseca cū mā sit geta. ¶ Et inuūt isup auctores q̄ in ꝑcessu ꝛ sta tu acutoꝝ pōt aliq̄d latere: q2 certificato iudicio de morte infirmi: tūc s̄m possibilitatē intellectus medici postea ifir mus liberabit̄ ꝛ ecōtra q̄ latētia pōt eē sic. s. q̄ nullis p̄ce dēnb⁹ signis de malitia mā e neq3 alijs signis malis in opē nib⁹ poterit. v̄. g. in alio die subito malignari: ꝛ puerti pul sus ꝛ anhelitus ꝛ infridari extrema: ꝛ alia silia signa fieri q̄ nō poterit medic⁹ asserere fore signa cretica: cū nō ꝑcesse rūt signa digōis. ꝛ tñ iudicabit egrū illū moriturū: ꝛ tñ ali quē talē cōtingit euadere: vt expientia declarat. ꝛ hoc eue nit in illo in q̄ illa sig̈ nō euenerint ꝑꝑ veꝛ ꝛ ꝑpriū defcm̄ in corde: sed ꝑꝑ errorē quēdā v̄tutis: ꝛ retractionē ei⁹ ad in teriora ꝑꝑ aliquā necessitatē vel cām aliā vehemētē ex eis: ꝑꝑ q̄s ꝯtingit v̄tutē retrahi ab opōnib⁹ manifestis. tūc me dico occultā: ꝛ postea ꝯtingit ex illa v̄tute resurgere ꝛ redi re ꝛ liberari egrū: qd̄ q̄ꝫuis raro ꝯtingat. fuit tñ de mente Aui. cū 2ª q̄rti dixit. O q̄ꝫta signa timorosa vidim⁹ de casu pulsus: ꝛ alijs: post q̄ hō deuenit ad crisim bonaꝫ ꝛ euasit. ¶ Et insup dn̄t. posse assignari cām ex pte v̄tutis cui⁹ ro bur est icōprehēsibile punctualiter ab aliq̄ itellectu hūa no. sepe. n. declarat expiētia occultas debilitatas v̄tutes la tere sub appēte fortitudine ei⁹. vt videantur aliq̄ñ infirmi fortes ex opōnib⁹ cuiuscūq3 v̄tutis q̄ ꝑcedūt nō ex v̄a forti tudine: sꝫ ex vltio conatu earꝫ: ꝛ postea ex ꝑua pugna seq̄n te deficiūt v̄tutes: ꝛ moriunt̄ infirmi q̄ apparebūt bñ se habe re. Dicūt tñ cōtingere hoc in acutis nō in cronicis: q2 non aduenīūt nisi ex vehemētissimis: ꝛ acutis ꝛ subitis moti bus terrefaciētib⁹ v̄tutes: ꝛ icitātib⁹ eas ad conatū: q̄ pn̄t in acutis iueniri: nō aūt in cronicis: ꝛ pt̄ h̄ eē cā q̄ in mor bis acutis post aliq̄ signa mortalia visa liberabit̄ infirmꝰ: ꝛ post aliq̄ salubria visa morief̄. Et dicūt. pōt hoc latere ex pte occultaꝫ malignatuꝫ mā e q̄ pn̄t esse cā mortis infirmi postq̄ꝫ visa fuerint signa salutis. vt sepe pꝫ in pestilētialib⁹ morbis. ¶ Pro maiori tñ d̄clarationē p̄dictoꝝ. dn̄t q̄ nec in acutis nec in cronicis sunt oio certe ꝑnūciationes salu tis vel mortꝭ siue fiāt i pn° siue i ꝑcessu absolute tñ loq̄ndo in cronicis sūt certiores q̄ꝫ i acutis. ꝛ ió in acutꝭ. Ipo. d. nō eē oio certas. In cronicis v̄o nō. sic dix̄ i eis: q2 si studiosus fueris nūq̄ꝫ falleris: ꝛ q̄ꝫuis ita sit in pn° acutoꝝ certior est ꝑnosticatio q̄ꝫ in pn° cronicoꝝ: ió studiosius vigilandū. Et h̄ siue sumat̄ pn^m ꝑut est vnū de q̄tuor tpib⁹ morbi in quo nōdū apparēt signa digōnis nec ꝯrij eius: sed solū signum cruditatis ex q̄bus signis: vt iā patuit ꝛ inferius: ꝛ adhuc magis patebit nec in acutis nec i cronicis possunt dari cer te ꝑnosticatiōes: siue sumat̄ pn^m ꝑ aliquo spacio: vt v̄. g. in acutis ꝑ spacio triū dieꝝ: ꝛ in cronicis ꝑ spacio septem dieꝝ vel pluriū: vt sint hi dies ꝓportionalr̄ sūpti in vtrisq3 morbis etiā nec in acutis nec in cronicis erūt oio certe ꝑ nosticatiōes. Uerūtñ qñ dicunt auctores: q̄ ꝑnosticatio in acutis in pn° eorū est certior q̄ꝫ in cronicis intelligunt de pn° s̄m omnē loqutionē vulgariuꝫ. s. in acutis duoꝝ vel triū dieꝝ. in cronicis septē vel nouē: in quibus dieb⁹ pro

Robur v̄tutis puncuat̄ est icōprehēsibile ab aliquo intellectu hūano.

Pronunciationes salutis vel mortꝭ nec in cronicis nec in acutis sūt certe: in acutis tñ minus.

noſticatio in breuibus morbis erit minus incerta vel ma/
gis certa q̄ȝ in diuturnis. Et ratio eſt: qꝛ in morbis breuibꝰ
a ſigno cruditatis ad ſigna digeſtiõis vel cõtrarij eius eſt tẽ/
pus breue: quapropter prudens medicus bona coniectura
tione poterit cõparare ṽtutẽ ad materiã morbi extimando
ꝙ virtus ſit ita fortis ꝙ poterit mãm digerere: aut ita debi
lis ꝙ nõ poterit eã regulare. Ad quã extimationeȝ medici
in morbis acutis facit vehemẽtia coꝝ ꝓpter quã: vt dictũ
eſt: ſtatis in pñꝰ apparet egreſſus virtutis vel morbi: quaȝ
extimationẽ: ꝛ ſi nõ poſſit ſumere medicus ex diſpoſitioni/
bus mãe: poterit tñ habere eã ex alijs ſignis. hãc tñ extima
tionẽ nõ poteſt medicus ſumere in principijs cronicoꝝ ꝓ/
pter lõgũ interuenire ſpaciũ inter ſigna cruditatis: ꝛ ſigna
digeſtiõis: ꝛ cõtrarij eius: ꝛ ꝓpter morbos cronicos eſſe ge/
tos nõ irritantes nãm. vt dcm̃ eſt: ſic ꝙ ex alijs ſignis poſ/
ſit medicus de fine dictoꝝ ꝯiecturare. in ꝓceſſu vero vt pa/
tuit cronicoꝝ certiores habent̃ ſignificatiões q̄ȝ in ꝓceſſu
acutoꝝ errore in curatione ſublato. Sed qꝛ in cronicis ꝓ/
pter longitudinẽ coꝝ: ꝛ tediũ patiẽtiũ ſepiꝰ: ꝛ magis error
cõmittit̃ q̄ȝ in acutis ꝓꝓ ſpacij acutoꝝ breuitatẽ. Jdeo dixe
rũt quidã ꝙ in ſtatu acutoꝝ certior eſt ſignificatio q̄ȝ in ſta
tu cronicoꝝ. ꝛ maxime ꝓpter criſim in ſtatu acutorũ eue/
nientẽ. in qua manifeſtatur victoria nature vel morbi. Et
quidã dixerũt. ꝙ in acutis reſeruantibꝰ nãm ad vnicã ex/
pulſionẽ ſecundũ plurimum in ſtatu ꝓnoſticatio eſt certa.
Jn nõ reſeruãtibus eſt incerta: vt bene declarat experientia.

¶ De ſignis ꝓnoſticis bonis ꝛ malis ꝛ medijs. Cap. viij.

Circerũt ꝙ ſigna ꝓnoſtica tã lauda
bilia q̄ȝ illaudabi
lia q̄ȝ etiam mediocria ſub nouẽ ſunt cõprehẽ
ſa generibus. ¶ Quorũ primũ eſt ſanitas vel
defectio ṽtutis in tolerando morbũ. Si enim
morbus faciliter tolerat̃ bonũ: ſi ṽo difficulter malũ: ſi me/
diocriter mediũ. ¶ Scđm eſt ſumptũ a leuitate corporis.
Si eni eger leuis eſt ad motiões bonum: ſi grauis ꝛ iners
malũ: ſi mediocriter mediũ. ¶ Tertium genus eſt ſanitas
mẽtis: ꝛ facilis appetitus cibi ꝛ potus: qm̃ cõfortari men/
tẽ: ꝛ bene ſe habere ad oblõnes bonũ: cõtrariũ ṽo malum.
¶ Quartũ eſt effigies infirmi: qm̃ ſimilis ſibi ſano bonũ:
cõtrariũ ṽo malũ. ¶ Quintũ eſt bonitas anhelitus: ꝛ faci
litas eius que bona eſt: ſpũs ṽo conturbatio vel ſtrictura
magnitudo vel puitas eiuſ male eſt. ¶ Sextũ eſt diſpoſitio
ſomni: qm̃ eius nãlitas bona eſt: eius ṽo inãlitas mala: ꝛ
maxie ſi ſomnia viderit terrefaciẽtia vł timoroſa. ¶ Septi
mũ eſt diſpõ pulſus: qm̃ fortitudo ꝛ eq̃litas bona eſt: debi/
litas ṽo: ꝛ eius diuerſitas mala. ¶ Octauũ eſt diſpõ digẽ/
nis: qm̃ bona digẽ in vrina ꝛ egẽne bonaȝ. Jndigẽ ṽo vel
digẽnis corruptio malũ. ¶ Et nonũ eſt diſpõ euonum: ꝛ
omniũ purgationũ: qm̃ ſuperfluitatũ laudabilis purgatio
eſt bona: illaudabilis ṽo mala. ¶ Cõnumeratio ſignorum
laudabiliũ. d. A. 2°. q̃rti. ſunt tolerãtia egritudinis. ſ. cũ fa/
cilitate. ꝛ fortitudo ṽtutis: ꝛ forme cũ caro: ꝛ horripilatio. i.
caloris remiſſio: ꝛ tepiditas poſt euõnẽ eſt de ſignis bonis
ſignificans eradicationẽ caloris ꝑter nãm: qꝛ ſuccedit fri/
gus. i: tepiditas cũ eradicatione mãe: ꝛ melius hoc erit ſi
fuerit euacuatio humoris impedientis cũ facilitate: ꝛ recti
tudine ſiue ipſa euõ ſit ſpontanea ſiue artificialis: ꝛ inuen/
tio leuitatis poſt ſomnũ. ¶ Et de ſignis bonis eſt anhelitꝰ
facilis bonus ꝛ appetitꝰ cũ equalitate: ꝛ bonitas receptio
nis cibi. ſ. ꝛ potus: ꝛ eius fames ꝛ eius vtilitas. ſ. vt fortifi
cet̃: ꝛ nõ aggrauetur ſup ipſum eger. ¶ Et de ſignis boniſ
optimis eſt ſitus iacẽdi nãlis: ꝛ ſomnꝰ nãlis ꝛ eq̃litas calo
ris in toto corpore ꝛ mẽbris eius: ꝛ pulſus fortitudo: ꝛ or/
dinatio ipſiꝰ: ꝛ ſimiliter ſunt vrina ꝛ egẽ laudabilia. ¶ Et
dixit. cũ h̃ talia fuerint ſigna: ꝛ poſt appitionẽ digẽis acci/
tia fortia fiant verẽdũ nõ erit. nã ſeq̃tur criſis bona: vtilis:
poſt cuiꝰ euõnẽ repit̃ leuitas ꝛ pulſus redit ad diſpõnẽ nã/
lẽ: multotiẽs. n. d. A. ſigna mortifera. i. mala ꝛ irrõnabilia
in diebus malis: vt in diebus nõ creticis exñtibꝰ añ diem
creticũ in quo futura eſt criſis illiꝰ egritudinis vel in diebꝰ
motus. ſ. ad criſim: vt dicit alia lr̃a que eſt melior: eueniũt.
deinde accidit criſis bona. ſ. ꝑ euõnẽ mãe: ꝛ ꝑ aut ꝑmuta/
tio mãe ad mẽbrũ. ſ. ad aliqđ ignobile: ꝛ ſit ſanitas. nã pre
dicta ſigna laudabilia ſignãt oẽs tres corpis ṽtutes for/
tes. ꝛ ꝑ ꝯñs mẽbroꝝ oium nobiliũ fortitudinẽ. qñ autem
fundamẽta corpis ſana ſunt: ꝛ coꝝ inſtra ſana erũt. ¶ Dixit
Alm̃. io. pulchritudo coloris egri: ꝛ motus ſui leuitas. ꝛ ꝙ
facile egritudinẽ tolerat: ꝛ pulſus fortis ꝛ anhelitus boni/
tas: ꝛ intellectꝰ ſubtilitas: ꝛ ṽtus appetitiua ſtãr manẽs ꝛ
ſomnus: vt bñ dormiẽtis: ꝛ in lecto decenter iacere hec oia
bona ſunt ꝛ laudabilia: ꝛ maturitas manifeſta ꝛ ꝑfecta bo
nitatẽ ꝑfectã ꝛ ſanitatẽ ſignãt. ¶ Signorũ aũt malorum
illaudabiliũ duo ſunt modi: aut eniȝ fortitudinẽ morbi: ꝛ
eiꝰ moleſtationẽ: ſine timore tñ ꝛ ſuſpitiõe portẽdũt. aut cũ
ſuſpitione ꝛ timore. ¶ Et ſigna ꝑmi modi ſunt q̃cũq̄ȝ neu/
tra ſiue media ſupius ſunt vocata: qꝛ aliqñ bona ſeq̃ntur
accñtia: ꝛ aliqñ mala. Si. n. criſis ſeq̃tur bona laudabilia
bona erũt: ꝛ eꝯ. ſi non ſequet̃ criſis aut ſequet̃ criſis ma/
la. Et hmõi ſigna ſunt ꝯtinuitas vehemẽtis caliditatis inten
ſa ſitis vigilia ſtupor alienatio mẽtis cũ ꝯpate augmẽtatio
febris in diebꝰ paribus. diuerſitas caloris in corpore ꝑma/
nẽs ſudor calidus calorẽ febrilẽ ꝛ ſitim nõ mitigans vomi
tus: ꝛ egẽ ignea multã citrinitatẽ hñtes viſcoſitas ꝛ limoſi
tas dentiũ ſanguis ex naribꝰ cũ rigore manẽs in fine mor/
bi: ꝛ his ſimilia. ¶ Signa autẽ illaudabilia ſcđi mõi ſunt
defectꝰ ṽtutis ꝛ eiꝰ inertia morbũ pati nequeũtis pulſus
abſciſio anhelitꝰ anguſtia corruptio appetitus timor ſuſpi
tio ꝛ alienatio vna gutta ſanguinis ꝑ nares manãtis nõ in
die cretico frigidi ſudores: ꝛ ſudor nõ in toto corpe. Rigor in
initio morbi vel incidẽs icteritia añ ſeptimũ diẽ frigiditas
in exterioribus corpis: ꝛ maxie in extremitatibꝰ ſubita ſi/
tis ablatio ſine manifeſta cã nõ in die cretico repẽtina ſuf/
focatio ſine gule ꝯpatiõe inuolũtarie lachryme ſine vlla paſ/
ſione oculoꝝ paucitas ꝛ nigredo vrine albedo ꝛ viriditas
viſcoſitas ꝛ vnctuoſitas egẽnis. ¶ Et ſcias ꝙ ſigna que/
cunq̄ȝ mala ꝯiuncta cũ ṽtute debili ſiunt mortalia. ¶ Ait.
Raſ. 16. ꝯti. Jn ꝑ̃ gradu inſpicere debes ſigna ṽtutũ corpo
ris. 2° ſigna digẽnis. 3° ſigna criſis. 4° qđ futurũ eſt. 5° an
bonũ iudicãdũ eſt ſignũ an malũ. ꝛ finaliter dixit. ſũma to
tius ꝓnoſticatiõis eſt ꝑſcire mortẽ ꝛ vitã: ꝛ hẽtur ex reſpe/
ctu ṽtutis egri collato cũȝ reſpectu fortitudis morbi vnde
quotiẽs violẽtia morbi fuerit fortior morit̃ eger ꝓculdu/
bio: ſȝ q̃tiẽs ṽtus fuerit fortior nõ morit̃ ſiſtẽte regimine
eiꝰ ſine peccato. aſpicit g̃ medicꝰ ꝑncipalr̃ ad duo tãq̄ȝ duoſ
aduerſarios egritudinẽ ꝛ nãm. Et ꝑmo qđẽ de ſalute egri: ꝛ
ꝛ eiꝰ interitu ꝓnoſticationẽ facit cognoſcẽdo qđ coꝝ ẽ for/
tius: deinde ꝓnoſticationẽ faciẽdo de termino cognoſcen
do q̃ȝtũ eſt alterũ altero fortius. ꝛ nõ opȝ admirari ſi in cõ
ſideratiõe roboris vtriuſq̄ȝ inueniat qđ vicet videmus. n. nõ
paucos ex ꝑmis morbꝰ q̄bus mouent̃ adinuicẽ qui luctãt
ꝑdicere qs coꝝ vincet. Et faciũt iſtud: qꝛ vidẽt digna rõne
vnũ altero fortiorẽ: ꝑcognoſcit g̃ medicus ſalutẽ ꝛ morteȝ
nõ ex alijs exacerbationibꝰ q̄ȝ ex cognoſcẽdo diligẽter ro/
bur egritudis ꝛ nãe: ꝛ eiuſdẽ alterutris terminuȝ inueniet.
Cita. n. erit egritudis ſolũ qñ virtꝰ erit fortis ꝛ mors cito
erit: ſi ṽtꝰ fuerit imbecillis fortior aũt egrꝰ. Exceſſus ãt ma/
gnitudo tp̃s terminatiõis oñdet. ¶ Clauis itaq̄ȝ totiꝰ ꝓno
ſticatiõis ꝯſiſtit in cõparatiõe ṽtutis ꝛ morbi. Si. n. ṽtꝰ ſu/
pabit morbũ curabit̃ ꝓculdubio: qꝛ ex alio ſi ſit ſanitas ni/
ſi ex ꝑfecto nãe dñio. ꝙ. morbi mãȝ: ꝛ ſi morbꝰ fuerit maior
nã ꝛ ſupat eã. dixit Gal. in. lib. de tp̃ibus morbi. morit̃ eger
ſine dubio: qꝛ nihil aliud eſt mors niſi ꝑfectũ dñium mor/
bi: ꝛ mãe eius ſupra nãm: vt ergo bonam cõparationẽ in/
ter eos facere poſſis. opȝ cognoſcas ipſum vtriuſq̄ȝ robur.

Sigꝰ lau dabilia.

Signa ma la que ſũt duoꝝ mo dorum.

Clauis to tius ꝓno ſticatiõis.

Virtutis fortitudo ex bona dispositione vere operationū cognoscitur.

¶ De robore aūt nāe. dixit Gal. in lib. de pnosticatiōe nāe
robur ex pprijs energijs. i. operatiōibus dignoscendū est.
Cū eni opo pueniat ex vtute ex ea argu^m sumet ad sumēd ū
q̄lis ⁊ q̄ta sit vtus. Sunt igit in corpore vtutes pncipales
scilꝫ vitalis nālis ⁊ aialis a tribus pncipijs corporis pue/
niētes vitalis a corde: nālis ab epate: ⁊ aialis a cerebro: nul
la tn̄ ipsaꝝ pōt esse multū lesa alijs saluis remanētib⁹. Im/
mo si vna eaꝝ multū leditur alie ledūtur: ⁊ ecōuerso si vna
eaꝝ est bona ⁊ salua: relique salue erunt. Principalius ta/
mē vtutis vitalis attendendū est robur deinde in morbis
mālibus nālis: ⁊ vltimo aialis. Dixit. n. Gal. ibidem pmo.
Ex his que sm pulsus: qm̄ his vtutis vitalis opus sunt.
Et dixit. 9°. tera. nō solū pulsatili. i. vitali vtute robusta in
morbis materialibus maxie putridis indigemus. neq; vo
luntarie motiua: sed digestiua. i. naturali magis. nā cū vide
mus cognitionē humorū qui digerunt: ⁊ sic fortitudinem
virtutis naturalis maxime digestiue audemus balneare: ⁊
rarificatiuis farmacijs vti: ⁊ aquaꝫ frigidā: ⁊ vinū ad bi/
bendū dare: ⁊ alia silia facere maxime in diuturnis cōside/
randū est vtutis robur. Dicitur. n. 8°. cōpendij. q̄titatē vir
tutis egri. opꝫ te scire in diuturna febre: in effimera vo mi/
nime. Et ponit ibi exēplū de duobus hominib⁹ circa finē.
Dixit Gal. in lib. de s̄li. dispensantiū nos vtutū imbecillita
tes ⁊ fortitudines pprijs actibus discernuntur: volunta/
rijs qdē ea sm neruos: eis vo qui sm pulsuꝫ ea que sm ar/
terias: ⁊ sm bonā nutricationē vel inutricationē ⁊ colora/
tionē vel discolorationē. 3ª vtus que ex epe pcedit cogno/
scitur. Cognoscit itaq; fortior vtutis vitalis cū anhelitus
fuerit facilis ⁊ laudabilis: ⁊ cū pulsus fuerit equalis vel or
dinatus: ⁊ si egestio: ⁊ vrina: ⁊ appetitus sm nām fuerint.
tunc vtus naturalis est salua: ⁊ relique fiūt corporis super/
fluitates. ⁊ si quidē rō salua sit: ⁊ imaginatio ⁊ memoria ⁊
sensus bonus ⁊ motus ⁊ somnus ⁊ vigilia: ⁊ operationes
quinq; sensuū perfecte: ⁊ debitus est motus totius corpo/
ris: tūc vtus aialis est salua. Ex his. n. omnibus fortitudo
totius corporis iudicatur. Et dixit Gal. pma ad glau. vita/
lis virtutis debilitas ex paruis pulsibus cognoscitur. vir/
tus vo que ab epe pcedit sanguineis pcessibus sm pnci/
pia qdē aquosis: ⁊ tenuibus fientibus postea vo grossis: si
cut est amurca. Ea vero que a cerebro pcedit imbecillitate
ea que circa electos motus cognoscere opꝫ. ¶ Et dix̄ Ga.
vbi. s. magnitudo morbi: ⁊ eius fortitudo ex pprijs sintho

Fortitudo morbi ex sinthomatibus proprijs cognoscitur.

matibus dignoscēda est. sup. ⁊ etiā ei⁹ puitas ⁊ debilitas:
que autē sint ista ppria sinthomata in singulis egritudinū
capitulis descripta reperient. Qꝫ aūt magis aggrauat for/
titudinē morbi est vtutis imbecillitas que ex defectibus ⁊
lesionibus operationū ipsarū dictarū virtutū certissime cō
prehendet. ¶ Sed q̄tū virtus superexcedat egritudinē: ⁊

Quomodo cognoscitur q̄tum virtus excedat egritudinē vel ecōuerso.

ecōuerso. dixit Aui. dignoscēdū est digōibus ⁊ indigōibus
cruditate. s. vel opposito digōnis. has vero ipsas. s. digōnes
⁊ indigōnes ex pprijs signis cognoscere debes: eas quideꝫ
que in ventre. i. in stomaco per subeuntia de subtus. s. egā/
nibus eas vero que in vasis. s. epate: ⁊ venis p vrinas. eas
vero que in toto corpore per sudores. ita autē ⁊ alias vni/
uersas quecūq; sm aliquā particulam vel multas existūt.
puta eas que sm toracē ⁊ pulmonem per ea que tussiūtur.
eas vero que sm vesicā: ⁊ renes per ea que cum vrinis ferū
tur. Sima vero epatis ⁊ meseraicarū per ea que de subtus
quecūq; vero sm superiorē ventrē. i. stomacū per que euo/
muntur. per ea autēꝫ que sm palatū: ⁊ nares excernuntur:
⁊ aures: ⁊ cerebrū: ⁊ qualiter hꝫ vtutis ostēditur: qm̄ sub/
dit. G. cōe in oibus his. s. morbis mālibus est nō esse pole
dissolui egritudinē anteq̄ȝ in prodeuntibus superfluitatibus
signū digōnis inueniat. Et in sūma dixit. ipe digōnes velo
citantes crises in fallaciā sanatiuā sigñant. Cruda vo. ⁊ in/
digesta: ⁊ i malas hypostases mersa vl' acrelias vel labores
vel dēnere vel mortes vel eaꝝ reuersiones sigñant. Et dixit

Gal. in cōmē. affo. porismos ⁊c. ꝙ signa digōnis nō solum
sigñant egritudinē breuē. sed ēt significāt saluteꝫ. Et signa
ablate digōnis nō sigñant sm se nisi morbi lōgitudinē: sed
per cōparationē ad virtutē pñt sigñare mortē. nā si videri/
mus signa māe calide indigeste abundare: ⁊ cū hoc virtus
est debilis sigñat mors. ¶ Et dixit Gal. p̄ de crisi. Imposs̄i
bile est aliquo tpe apparere signū sigñans digōnē qn signi
ficet meliorationē: ⁊ maximā bonitatē: ⁊ enim significat ꝙ
eger saluatur: q̄uis nō significet ꝙ necessario crisis sequa/
tur: qꝛ possibile est ꝙ egritudo dissoluat paulatiꝫ paulatiꝫ
in lōgitudine dierū: sciendum tn̄ est ꝙ vt innuit Gal. sup: 2°
re acu. sup. §. nec medicoꝝ qspiam ⁊c. ⁊. §. malū nimiuꝫ est
⁊c. vtutis defectio duplex est: vna ppria ⁊ vē dicta debili/

Virtutis defectio duplex ē.

tas per resolōnē pcedens a vacuitate venarū: ⁊ resolutio/
nē fundamentoꝝ vtutis: cuius cāe. Dixit Ras. 16. cti. sunt
dimissio nutrimēti: vehemēs cibi indigentia dolor pūctio
accidēs in ore stomaci: vigilia supabūdās euo. ⁊ fluxus vē
tris supabundans admodū tenasmonis. sup. ⁊ his silia: ⁊
maxime huius debilitatis causa est superabūdans euo spō
tanea vel artificialis manifesta vel occulta multotiens. n.
fit euo insensibilis magna a calore febrili intenso resoluen/
te: ⁊ cōsumēte sbam mēbrorū ⁊ spūum: vt in febribus incē
siuis: ⁊ qñq; fit a calore ɔtinentis maxime cū subtilitate ⁊
paucitate spūuꝫ ⁊ raritate pororū. Alia est vtutis defectio
impropria: ⁊ nō vera appellata debilitas per aggrauationē
pcedēs ab humorū multitudine vel morbi acuitate vel ac/
cidētiū angustia de q̄ pprie nō intelligit cū absolute pfer/
tur vtutis debilitas: ⁊ opꝫ tā in pnosticatiōe q̄ȝ in curatio/
ne medicū inter dictas defectiones discernere. aliter maxi/
mus posset in vtrisq; error contingere. quapropter subdit.
Gal. ibidē. fedū est medico nesciēti an debilitas sit propter
vacuitatē venaꝝ an ppter alias cās. sigñat nāq; dixit Ga.
verā defectionē venaꝝ vacuitas que cōprehendit visu ⁊ ta
ctu: ⁊ vacuitas arteriarū cōprehēsa per pulsum subtilem ⁊
vacuū sigñone prima ⁊ certa. Et cāꝝ corpus exterminan/
tiū: ⁊ maxime coytus multi āncessio: ⁊ signoꝝ inanitionis
pñtia. Cārū vo resoluētiū priuatio: ⁊ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ple
nitudo: ⁊ alia plenitudinis signa nō verā ⁊ improprīā de/
fectionē indicant. Et intētio qdē fuit cū cōparatio fit mor
bi ad vtutē debilē ꝙ itelligit de debilitate vtutꝫ vā ⁊ ppa.
¶ Et sicut in ɔsideratione morborū maxi^e ɔsiderādū est in

Cor ⁊ eius lesio pricipue cōsideranda est.

pnosticatōe de morbis cordis lesio. n. ei⁹ magis festinat in
pditionē lesiōe quācūq; alioꝝ morboꝝ. ita ɔsiderāda est dēfe
ctio cordialis vltra defectionē oium aliorū mēbrorū: ⁊ le/
sio cerebri ⁊ post eā lesio aūt epatis est tardior aliorū: mē/
brorū pncipaliū. ¶ Et a pdictis qdē signis tā laudabilib⁹
q̄ȝ illaudabilibus q̄ȝ medijs aliqn̄ sumit sigño sigillatim si
gnificando per vnūqdq; eoꝝ tm̄: ⁊ aliqn̄ sumitur sigño ab
eis cōplexe significando per ea vel eoꝝ aliq adinuicē cōpo/
sita: ⁊ vocatur ista significatio pnosticatio sumpta a signis
generū diuersoꝝ. ¶ De q̄ dixit Aui. 2ª quarti. qñ aggregā/

Pronosticatio a signis cōplexe sive diuersoꝝ generum.

tur vomitus ⁊ punctura ⁊ pmixtio rōnis: tunc illud est si/
gnū mortale. ¶ Et qñ diuersificatur alteratio corporis in
tactu ⁊ calore: ⁊ eo ꝙ euomit etiā in eo qđ euacuat signifi
catur ꝙ nā est ambigua. aīs. discernēs cū humorib⁹ ambi/
guis diuersis: ⁊ egritudinibus diuersis: cui est necessariuꝫ
resistere eis oibus: ⁊ illud est pculdubio ex illis q̄ deficiunt
ei. ¶ Et qñ aggregant in se. inseparabili frigus eius quod
apparet de corpore: ⁊ adustio interiorū: ⁊ vehementia sitis
cum hoc: tunc illud est mortale. ¶ Et qñ aggregatur cum
percussiōe vel stridore dentium permixtio in ratione: tunc
eger appropinquat pditioni. ¶ Et qñ accidūt infirmo su/
bito fluxus ventris niger cū adustione ⁊ mordicatiōe ⁊ do/
lore adurente in vētre eius: ⁊ pulsus cordis. ⁊ sincopis est
signū mortale. ¶ Et qñ sudāt duo cornua frontis sudore
frigido ⁊ citrinantur vngues: ⁊ virides fiunt ⁊ alterantur
⁊ apātur lingua: ⁊ apparet super ipsam: ⁊ sup corpus pu/
stula

stula extranea: tunc mors est pxima. ℭ Et qñ fuerit in ptibus hypocũdriorũ pcussio.i.dolor pulsatiuus ꝛ saltus cuȝ fe. deinde oculus mouet̃ motu malo: tunc opȝ vt expectet̃ malitia digõis: qm̃ hec dispõ.s.saltus sigñat ventositatem inflatiuã ꝛ pulsationẽ q̃ fit pp apa vehemẽs: ꝛ ppter vehemẽtiã ↄstrictiõis vene magne.i.arterie magne dorsi: ꝛ pulsus vehemẽtis pcussiõis ↄtinuus magn⁹ valde associat̃ manie. verũtñ opȝ vt ↄsideret̃ fortasse.n.pcussio ꝛ saltus non sunt submersi ad viscera: ꝛ imo in eo qḋ appet de mirach. ꝛ illud nõ est nociuũ qñ est cũ eo in exterioribus mirach. apa nisi supfluat valde in magnitudine. Et si pseuerat hec dispõ viginti diebus: ꝛ nõ sedatur apa: ꝛ febris significat̃ ꝙ apietur: ꝛ tunc fortasse saluabit̃ infirmus: ꝛ illud erit ppter vrine exuberationẽ: ꝛ aut ppter mutationeȝ mãe ad extremitates. ꝛ pprie ad pedes. ℭ Illi qui debilitant̃ in egritudinibus qñ accidit eis anhelitus frequẽs ꝛ sincopis: tunc iam appropinq̃t morti: ꝛ nõ addũt supra q̃tuor horas. ℭ Cum hõ hȝ febre incẽsiuã: ꝛ inuenit alleuiationẽ ꝛ q̃eteȝ calitas sbito absq̧ cã manifesta cũ euõne vel pmutatiõe ꝛ sine extictiõe. alȝ. subtiliatiõe vltima: ꝛ sine pmutatiõe de aere ad aerẽ in regione vna duabus regiõibus: ꝛ q̃escit qḋ est i pulsu de velocitate: ꝛ inuenit̃: sicut trãquillitas: tunc iudica ꝙ moriẽt velociter. ℭ Et cũ hoi inest feb. ꝛ pulsat cor eius subito: ꝛ inuadit cũ singultus: ꝛ stringit̃ vẽter ei⁹ sine causa cognita morit̃. ℭ Cũ qs hȝ egritudinẽ acutã: ꝛ mingit vrinã albã: vel flauã subtilẽ. deinde igrossat̃ postea ebulit alr̃ cõturbat̃. ꝛ albescit ꝛ remanet ebulliens: ꝛ turbida q̃li sit vrina asini ꝛ mingit̃ iuolũtarie: ꝛ sunt vigilie: ꝛ inq̃etudo sigñat tetanũ. alȝ. tentionẽ apparẽtẽ in duob⁹ lateribus ꝛ moriẽt. ℭ Deinde dr̃. ꝙ cum vrina fuerit talis mori postq̃ fuerit alba ante illud: ꝛ supra ipsam fuerit spuma. deĩde cucurrerit ex naribus sanguis niger tunc illud est res mala. ℭ Et de signis malis que q̃dã medicoꝝ dixerũt: ꝛ nõ tẽdit rõcinatio siue cõsideratio ad ea sine grauitate sunt ꝙ dr̃ qñ apparet in hoie sup venã q̃ est in collo ei⁹ pustula silis grano cucurbite cũ variol' albis plurimis: ꝛ accidit ei desideriũ rerũ caliꝝ est sigm̃ mortis. ℭ Et dr̃ qñ apparet in hoie in tpe sinistro pustula dura rubea: ꝛ accidit habẽti eã cũ hõ pruritus vehemẽs in oculis eius moritur in die. 4. Et habẽs hũc dolorẽ desiderat sisamos.i.cibaria dulcia de sisamo vel eis similia. vt de pẽnidijs. ℭ Et dr̃ quecũq̧ egritudo vehemẽs accidit subito: ꝛ deiñ seq̃t̃ eã vomit⁹: ꝛ aut fluxus vẽtris est significatio mortis. Et dr̃. qñ accidũt febricitãti: ꝛ alij apata: ꝛ vlcera leuia. deinde destruit̃ rõ eius morit̃. ℭ Et dr̃ qñ inest hoi sup genu eius simile vue rotũde: ꝛ est illud nigrũ: ꝛ in circuitu eius rubeũ morit̃ cito vsq̧quo expectent̃ dies. 50. Et signũ mortis ei⁹ est ꝙ sudat sudore frigido. 6⁰. aũt ↄtiñ. ex lib. de morte veloci qui est liber secretorũ pnostico Ipo. dictus liber de capsa eburnea que inuẽta fuit in sepulchro Ipo. scribunt̃ alia similia pnostica. dicit̃.n. ibi quotiẽs ↄiungit̃ vomitus tortio cõgelatio ꝛ alienatio mentis mortale signũ pnũciat. ℭ Et quotiẽs fuerit in aliquo apata mollia valde: aut vlcera alienata mẽte moritur. ꝛ quotiẽs accidit dolor in inguine ipsius ad modum breuis visus coruscatiõis absq̧ cã cognita i tertio die moritur. ℭ Et in quo fuerit grossitudo mollis in facie: aut in mamilla absq̧ dolore: ꝛ in eo accidit in pn⁰ hui⁹ morbi pruritus in nare ipsi⁹ velociter moriẽt in die 2⁰ aut 3⁰. ℭ Qui buscũq̧ appuerint pustule sub oculis similes lenticulis albis morient̃ patientes hũc dolorẽ appetentes dulce. ℭ Et quotiẽs alienatio mẽtis fuerit: ꝛ appuerit sup pollicẽ manus eius sinistre pustula solida citrina: ꝛ eũo accidit per superiora vel inferiora mors aduenit in die 6⁰. ℭ Et quotiẽs in timpore sinistro accidũt pustule solide rufe cuȝ pruritu vehemẽti in collo vel oculis mors aderit in. 4⁰. ℭ Et quotiẽs in supficie pedis appens fuerit apa nigrũ ad modum oui: ꝛ cũ eo aderit supabũdãtia vrine ꝛ appetitus melonuȝ ꝛ cucumerũ mors aderit post tres menses. ℭ Et quotiens sub oculis apparentes fuerint pustule albe ad modũ lenticule albe mors aderit in 2⁰. die: ꝛ eger hic appetit dulcedinem. ℭ Liber predictus: ꝛ liber absq̧ auctore quotiens dixerit eger de mortuis: ꝛ manus eius fuerint satis mobiles: ꝛ extremitates eius virescent morietur. Et dicunt̃. in libro alia plura que hic scribere non curaui.

ℭ De signis digõnis ꝛ oppositis eius. Cap. vj.

Nquit Ras. 19. ↄti. signa digõnis semper significãt sup salutẽ ꝛ determinationẽ finalẽ morbi iuxta pcessionẽ ei⁹ cũ velocitate vel tarditate. ℭ Sȝ signũ puationis digõnis nõ sigñat piculũ semp de per seȝ sup longitudinẽ morbis. his aũt ↄiunctis cũ q̃ntitate v̾tutis egri nõ ignorabis q̃d erit de eo. ℭ Et dixit: signa salutis quotiens appuerint cuȝ signis digõnis ex egritudine sigñant supra sanitatẽ ꝛ velocitatẽ eius pculdubio: sȝ cũ puatione digõnis sigñant supra morbũ salubrẽ longum: sȝ signa piculosa sunt ecõuerso: qm̃ si apparuerint cũ puatione digõnis significãt sup periculũ pculdubio. Dixit eñi in li⁰ de tẽpib⁹ vlibus morbi. In morbis mortalib⁹ erũt cũ puatiõe digõnis signa periculi: sed in salubribus apparebũt signa digõnis: ꝛ si cũ his apparebũt signa salutis erũt firmioris significationis. ℭ Dixit Alm̃. 10. puatio digõnis cuȝ vigore v̾tutis egritudinis sigñat plixitatẽ. cũ casu v̾o eius piculosuȝ est. signa itaq̧ digõnis ꝛ puatiõis ei⁹ firmiter: ꝛ semp cõsiderãda sunt. Coꝝ itaq̧ q̃dã sigñant digõnẽ in toto siue in venis totius: ꝛ q̃dã significãt digõnẽ in aliq̃ pte vl' mẽbris corporis. ℭ Dixit Alm̃. vbi. s. cũ febris absq̧ apate fuerit digõ nõ erit attẽdẽda nisi in sola vrina. Et. G. d. 2⁰ de crisi. ꝙ cõsideratio vrine est de meliorib⁹ rebus q̃bus sigñatur digõ. Et Aui. dix̃. 2ᵃ quarti. digõ cognoscit̃ ex vrina. sicut dictus est in loco suo. Si v̾o dixit Alm̃. feb. pp apa molestauerit cũ vrine inspectione necium est: ꝛ supfluitates q̃ de mẽbro in quo est apa egrediunt̃ attẽdere. ℭ Et vt patuit supra de vrinis. vrina q̃nq̧ sigñat digõnẽ occultã. vt vrine aliq̃lis coloratio: ꝛ ista apparẽt post pn̄m in pn⁰ augmẽti: ꝛ est absq̧ digõne in substãtia ꝛ cõtẽto: ꝛ q̃nq̧ sigñat digõnẽ manifestã: nõ tñ adhuc pfectã: sicut vrina colorata cũ substãtia mediocri hypostasim hñs rubeã. soli aũt colori nõ est credendũ. Dixit.n. A. oportet. vt nõ cõfidas p vehemẽtiã tincture vrine cũ nõ fuerit sedimen in ea. sup. aut sbe ei⁹ rectificatio. Illud.n.i. illa coloratio vrine sola nõ est ppter digõnem.s. s̃m plm̃ q̃nq̧ tñ est pp eam cum incipit digõ manifestari: ꝛ hec signa apparẽt in fine augmẽti ꝛ pn⁰ status: ꝛ sunt que apparent in die indicatiuo. Et quedã sunt signa cõplete digõnis que sunt vrina colorata cũ substantia mediocri: ꝛ sedimine albo laudabili: ꝛ sunt que apparẽt in fine status in die cretico. ℭ Et scias. dixit. A. ꝙ puatio digõis in substãtia: ꝛ silr̃ eius digõ magis notabilis est q̃ȝ in colore. q: per substãtiã pparat̃ mã ad difficultatẽ expulsionis ꝛ facilitatẽ. Color autẽ per solã alterationẽ dari põt. ℭ Et dix̃ Aui. qñ apparent signa digõnis cũ pn⁰ egritudinis.s. cũ pn⁰ generaliter sumpto p tribus diebus: tunc egritudo est salua neq̧ est ambiguitas in ea: s; nõ ↄuertit̃.s. ꝙ si tardant̃. sit ambiguitas semp in ea fortasse.n. est egritudo lõga: ꝛ non est ambiguitas in ea: q̃uis sit necium: vt sit lõga: vt qñ virtus hñ fortis est nã. qñ tardat̃ digõ: ꝛ vides v̾tutẽ firmaȝ: tũc expecta eã. ℭ Et subdit. A. qñ crisis est bona: tũc iam facta est digõ cõplete: sȝ nõ conuertit̃.s. q̃ñcũq̧ mã digerit̃ vel iam digesta est fit crisis bona: q: aliq̃ñ morbus cõsumitur cũ resolutione. ℭ Et dixit. scias ꝙ nõ fit febris sublimatio.i. vehemẽtia: ꝛ fortitudo cũ apparitione digõnis: sicut nõ fit cũ digõe apatis dolor vehemens: ꝛ est verũ iã cõpleta digõne: ꝛ iã facta sanie. ℭ De signis aũt significantibus digõnẽ pticulariter in aliq̃ pte corpis est sciendũ ꝙ ois supfluitas sigñat per suã digõnẽ vel indigõnẽ super dispõne

In fe. apa tũ cũ vrina i'spectione sunt supfluitates membri apati.

Digõ in suba efficacior est q̃ȝ digõ in colore est.

Signa digõis: ꝛ indigõis in q̃libet parte corporis ex supfluitatibus illius prẽsumuntur.

pebris: ꝛ decli ad ꝓfunditatẽ somni: ꝛ spissitudo vehemẽs
pulsus: ꝛ añcessio vigilie ipedientis. Et i illo cui⁹ cã est flux⁹
vẽtris inueniꝰ ipm fluxũ ꝓcessisse ꝛ supfluisse. Et in illo cui⁹
est cã fames inueniꝰ illud accidere gradatim: ꝛ nõ subito: ꝛ
silr dic in alijs cãis. Ex eis aũt q̃ magis affirmãt illud ꝓce/
dere ex egritudine est defectus illaꝝ cãꝝ ꝑmitiuarũ: ꝛ vehe
mẽtia acuitatis fe. ꝛ sensibilitas rerũ que sunt sicut scitille.
offendẽtes nimiũ apud tactũ. ❡ Et put sumiꝰ a Gal. in cõ/
men. opꝫ et cõsiderare in q̃ cõplexione habitudine: ꝛ etate ta/
lis facies suppeniat. Sunt. n. corpa q̃dã parata: vt ex facili
in eis facies fiat horribilis: ꝛ opꝫ etiã vt cõsiderentꝰ regio:
ꝛ tps anni: ꝛ aeris ↄstitutio nã in regiõe calida estate: ꝛ ho
ris calidis fit facies horribilis ex leuiori cã. ❡ Dicũt distin
guentes febres p gradus q alia est neq̃ alia neqor alia ne/
q̃ssima: ꝛ q in febre acuta nequissima põt in ꝑn° ei⁹ facies
appere dissimilis faciei sui sani: ꝛ maxĩ si patiẽs colericus
fuerit poros hñs aptos ꝛ humores subtiles sꝫ in fe. neq̃ ꝛ
etiã in neqori põt facies appere silis sibi sano: qꝛ non agit
vt fulgur. vt tã cito cõsumat corpus: ꝛ maxie in patiẽte flã/
tico sanguineo. ❡ Et dicũt. q signa mala sumpta a facie ci

Sig^a ma/la sũpta a facie cui⁹ appent in senib⁹ q̃ i iuuenib⁹.

ti⁹ appent in senibus. q̃ in iuuenib⁹: ꝛ dicũt verũ d̃ decre/
pitis: ac etiã de ꝑmis senib⁹ respectu iuuenũ: qꝛ sunt debi/
liores eis: sed respectu puerorũ nõ: qꝛ fortasse non sunt eis
debiliores. Et adiuuat ad hoc facilitas cõsumptiõis hũidi
tatis pueroꝝ: ꝛ difficultas cõsumptionis hũiditatis senũ.
❡ Dixit Aue. 4. col. qñ facies infirmi ꝓpinqua est sanorũ
facieb⁹: ꝛ maxie faciei silis sibi sano existẽti: eo q sanoꝝ fa
cies diuersificantꝰ multũ: ꝛ si ita sit signũ est salutis: ꝛ dixit.
facies quã Ipo. dixit. s. vt sit nasus acutus. i. signãs mor/
tẽ: qꝛ h̃ accidũt egritudinibus acutis qñ spargiꝰ ꝛ ꝑditur
calor nãlis ab egritudine: ꝛ fortificaꝰ calor extraneus. ❡ Dix̃
Hal. 10. theo. ista signa maxie apparẽt in facie: eo q facies
parũ hꝫ sanguinis tanq̃ ab cõe lõgius sita: ꝛ a corde remo
ta q̃ spũs: ꝛ sanguinis fornaces sunt: ꝛ qm̃ in facie multa
sunt ossa. Cũ ergo caro ꝛ hũiditas liq̃facte sunt appẽt ossa
cũ cute. ❡ Et Ras. 16. ↄti. silr dixit. q in facie apparet trãs/
mutatio magis: qꝛ pars eius ossiũ carni: ꝛ hũiditati magis
ꝓpria est: vñ iminẽtib⁹ sup ipsoꝝ dispõnẽ liquefacit carnes: ꝛ
ꝛ hũiditates de leui ꝛ sanguis: ꝛ spũs in modica q̃titate in
facie sunt: ꝛ ideo manifestatio accidẽtium in facie fit cla/
rior q̃ in aliquo mẽbro. ❡ Quidã colligũt ex dictis. G. su
p dictis v̄bis Ipo. cõclusiones noue. Quaꝝ ꝑ^a est q facies

Noue cõ/clusiones collecte ex dictis. G. in cõm. primi pro/nosticoꝝ.

tornatilis a prauitate feb. est mortalis: a cã autẽ ꝑmitiua
nõ. ❡ Scõa est. q corp⁹ colicũ cũ cõditionib⁹ dictis ẽ pa/
ratũ ad faciẽ tornatilẽ a q̃cũq̃ cã: flãticũ v̄o ad hoc est in/
eptũ. flãticũ tñ põt dici magis ad hoc aptũ a cã intrinseca
q̃ ab extrinseca. ❡ 3ª est. q vtrisq̃ corpibus dictis in cur/
rẽtib⁹ faciẽ tornatilẽ visibus est: q colicũ incurrit eã a for/
titudine fe. q̃ flãticũ: ꝛ flãticũ a cã ꝑmitiua plus. ❡ 4ª est.
q si vtrũq̃ incurrit faciẽ tornatilẽ a prauitate febris: tunc
ipsa periculosior est in flãtico q̃ in colerico: qꝛ est sibi ma/
gis dissimilis. ❡ 5ª est. q si vtrũq̃ incurrit faciẽ tornatilẽ
a cã ꝑmitiua. adhuc piculosior est in flãtico: qꝛ magis di/
stãs a sua facie nãli. ❡ 6ª est. si corpus colicũ incurrit hãc
faciẽ a cã ꝑmitiua: ꝛ flãticũ a prauitate feb. piculosior ẽ in
flãtico q̃ in colico. ❡ 7ª est. q si corpus colicũ icurrit hãc
faciẽ a prauitate febris: ꝛ flãticũ a cã ꝑmitiua est periculo/
sior in colico. ❡ 8ª est. q si in corpore colerico facies fit tor
natilis in aliquo a cã ꝑmitiua: ꝛ in alio colico a cã itrinseca
piculosior est in eo qui incurrit eã a cã intrinseca. ❡ 9^a cõ/
clusio est: q facies tornatilis fcã in aliquo flãtico a cã ꝑmi/
tiua minus mala est q̃ facta in alio flãtico a cã intrinseca.
❡ Ras. dixit 16. ↄti. quotiẽs facies in morbo modico. i. de/
bili deduciꝰ ad malã dispõnẽ malũ signũ erit. qꝛ signãt sup
debilitatẽ v̄tutis valde. vñ si facies inducaꝰ ad ipsam dispõ
nẽ de q̃titate cãe modice in dubiũ erit ne augeaꝰ morbus.
❡ Et dixit quotiẽs morbus fuerit debilis: ꝛ facies fuerit
turpis ad modũ eius in morbo forti ꝛ magno: virtus erit
debilis: ꝛ dubiũ erit q dissoluaꝰ v̄tus: ꝛ si morbus erit in
augmẽto melius erit si eger illũ velociter non sustinet q̃ si
sustinet: ꝛ morb⁹ fuerit magn⁹ ꝛ eↄ°. ❡ Et quotiẽs fuerit
morbus magnus: ꝛ facies egri sustinet significatio hẽtur
q virt⁹ est fortis. ❡ Et quotiẽs signões piculose fuerint
supabundãtes: ꝛ facies cũ his fuerit bona signũ laudabi/
le ꝓnũciat. Et si signões periculose fuerint modice: ꝛ fa/
cies egri fuerit difformis malũ significat. ❡ Et Gal. q̃dem
assignãs cãs egritudinis in cuius ꝑn° est facies cũ dispõne
tornatili. dixit qñ aggregantꝰ v̄tus corporis retentiua debi
lis: ꝛ humores ei⁹ subtiles: ꝛ caliditas febris vehemẽs: tũc
necesse est ꝓp debilitatẽ v̄tutis retẽtiue: vt euãcꝰ semp cor/
pus euõne que occultaꝰ sensui. Et illud qd̃ occurrit ex eo
nõ est ex illis hũorib⁹ subtilib⁹ q ꝓp calitatẽ febris inflã/
mantꝰ qui nõ sunt in hoc gradu subtilitatis. Et euenit eão
coꝝ cõtinua a causa cõtinua cui nõ est abscisio. ❡ Et dixit.
G. nõ inuenimus faciẽ cũ hac dispõne in egritudine flãtica Faciesꝰ tornatilis nõ fit in egritudinib⁹ flãticis ꝛ sanguineis.
neq̃ in egritudie cui⁹ cã est replõ sanguinea. necessaria est
eni ad h̃: vt facies fiat tornatilis ꝑuatio hũiditatũ q̃ sunt in
corpe: aut vt añcedat euentũ egritudis labor. aut angũstia.
hũor. n. q est de gñe cole nõ aggregaꝰ in corpe nisi ab istis
causis. Et si ↄtingat itez: vt regio in q̃ hitat infirm⁹ sit cõ/
plonis calide: aut hora pñs ex horis anni sit estas: ꝛ ↄplõ
aeris calã ꝛ sicca erit casus corpis in hmõi egritu^e fortior ꝛ
facilior: ꝛ ꝓpe si vincẽs sup ↄplõnẽ infirmi est colera. ❡ Et In qua dispõne facilius accidat facies tornatilis.
dixit. inuenim⁹ et in corpibus corpa facilis resolõnis: quoꝝ
os stõi est debile: ꝛ qñ aggregantꝰ ista duo. s. facilitas reso/
lutionis: ꝛ debilitas oris stõi cũ eo q narrauim⁹ est casus
in egritudinẽ in q̃ facies est signãs mortem facilis valde.
❡ Spãlius aũt ꝓp sig^m sũptũ a naso. dix̃. G. i cõmẽ. opꝫ vt
pones iq̃sitionẽ tuã de naso cuiuscũq̃ hois p ↄpõnẽ ei⁹ ad De signis sumptis a naso.
illud qd̃ fuit p nãm: qd̃ ẽ: qꝛ nasus aliq̃ vꝫ ẽm hãc dispõnẽ
acutior q̃ fuerit: ꝛ silr scim⁹ ꝛ aliemet. i. q in supiori pte hꝫ
eminẽtiã est. n. curuus. Et opꝫ: vt sic scruteris nasi dispõnẽ
que est ẽm nãm. nã ẽm elõgationẽ ei⁹ ab illa dispõne nãli⁹
pones q̃titatẽ malitie ei⁹ quã signãt sup ipm apud te. vide
tur. n. nasus visione manifesta acui in eo cui⁹ corpus ma/
crescit ꝓp egritudinẽ lõgã: aut redit dispõ eius ad famẽ: aut
ꝓp laborẽ: aut casam fortẽ: aut ꝓp aliã cãm q̃ accidit ei sin/
copis: ꝛ silr iuẽim⁹ ipꝫ fieri acutũ i mortuis: ꝛ inq̃sitio de
cãis h⁹ est mãifesta: sꝫ inq̃sitio in q̃ nasus fit acut⁹ ex ifirmi
tate acuta nõ est cõprehẽsibilis nisi p viã q̃ apprehẽdũtꝰ res
occulte: q̃re opꝫ vt ingrem⁹ de nã coꝝ cũ perscrutatiõe ẽꝫ
semitã ex q̃ signaꝰ ex rebus appentibus sup res occultas.
❡ Dix̃ q̃. G. dico q euẽt⁹ hoꝝ accitiũ: aut ẽ a cã q̃ liq̃fac
mẽbra carnosa: ꝛ corrũpit ea: aut a debilitate nãlis caloris
q̃ seqꝰ ex esse suo. vt nõ sit possibile ei expãdi: ꝛ puenire ad
extrema corpis: sꝫ est in viscerib⁹ tñ pauca caliditas. ꝛ seq
tur istõ. vt nõ currãt sanguis ꝛ spũs ad exteriora corporis: ꝛ
sicut currebãt añ cũ remanebãt ẽm suã nãm: ꝛ ꝓp illud oꝫ
vt appareat ista alteratio de dispõne nãli ad dispõnẽ egre/
diẽtẽ a nã in facie plus ꝛ min⁹: ꝛ ponit cãꝫ adductã supra
p Hal. ꝛ Ras. Et spãlr dix̃. in naso ꝛ nõ est de carne nisi ẽm
ei⁹ extrẽitatẽ tñ: ꝛ reliquũ ẽ os qd̃ ꝓp egritudinẽ acutã: ꝛ oꝫ
qñ liq̃fit caro q̃ est in eo: aut minuiꝰ ꝓp q̃sdã euõnes: vt vi/
deaꝰ extremitas ei⁹ acuta. Et q̃nq̃ accidit ei iterũ illud qñ
supfluit sup ipm frigus. Et h̃ accñs accidit ꝓprie ei q mori
tur: qd̃ est: qꝛ qñ frigus ptiũ carnosaꝝ sbam q est in ipso re
frigerat. opꝫ vt nasi extremitas acutior videaꝰ q̃ sit. Sed
Ipo. solũ intellexit de naso cui⁹ acuiꝰ extremitas ꝓp egritu
dies acutas. ❡ Et d̃ oclis spãlr. dix̃. Oculi ꝓfundãꝰ ab istis
eisdẽ causis. Et ẽm supfluitatẽ hũiditatis coꝝ: ꝛ ipoꝝ leui/
tatis supra extremitatẽ nasi festinat h̃ ifirmitas ad eos: ꝛ et De signis sumptis ab oculis: ꝛ reliq̃s ptibus faciei.
qꝛ in eis est cũ illo spũs aialis mult⁹: ꝛ ꝛ calitas mita. Et tẽ
oꝫ qñ euãꝰ: vt attrahãꝰ ꝛ minuãꝰ: ꝛ ipsoꝝ ↄctio est ipsorũ
ꝓfundatio. ❡ Et dix̃. silr duo tipora se hñt: qm̃ ipa appla/

nanť q: in eis tm̄ ex oib⁹ ptibus capitis sunt lacerti. Reliq̄ aūt capitis sunt pūata carne oio. ℭ Et dixit. aures aūt infridanť: q: sunt de genere carthilaginū in qbus nō est caro: ꝛ sunt pauci sanguinis: ꝛ pp illud inuenimus frigus ad eas pperare valde. Et cā in illo est ꝑpatio eaꝝ: ꝛ q: ipse disposite sunt ad recipiendū hāc cām ex nā sua: ꝛ nō est posš. vt sit cā i inuersatiōe auriū nisi leuitas. i. mollities sbe caruꝫ pulparū: ꝛ ꝙ ipse nō sunt: sicut reliq̄ auriuꝫ chartalagineꝰ certe tecte cū cute subtili: q̄re pulpe auriū liq̄fiūt: ꝛ ꝯuniť ꝛ exiccātur: q: colliguntť a cāis supradictis. Et qñ in eis accidit illud inuersanť ppie ad posteriora v̄sus originē neruorū q pducūt sensum ad aures: qđ est q: ꝯctio cōicat oibus corporib⁹ q̄ similanť corrigijs qñ exiccanť: ꝛ est ppriū vni cuiqꝫ mēbroꝝ corporis q̄ inuersanť ꝙ attrahunť v̄sus mēbrū in q̄ hñt originē: ex quo pcedūt nerui q illi mēbro cōtinuanť. vidim⁹. n. illud visione manifesta in digitis ꝙ qñ chorde eoꝝ intrinsece tendūtur pter aliquā cām ipsi curuanť: ꝛ qñ tēdunť eoꝝ chorde extrinsece ipsi dilatanť. Et pp hāc siccitatē: ꝛ ꝯtractionē videť ēt cutis q̄ est infrōte tota tensa: ꝛ plus declarat hoc in cute q̄ est in fronte: qm̄ sub cute q̄ est in fronte est expansa sba carnosa subtilis: ꝛ liq̄factio festinat ad illud cui⁹ sba est carnosa vehemētius q̄ꝫ ad illud cui⁹ nā est ex nā cutis. ℭ Alteratio aūt coloris faciei

De signis sūptis ab alteratione coloris faciei.

deterior est que ad nigredinē qm̄ fit ex supfluitate victorie frigoris sup sanguinē: sicut est illud qđ inuenim⁹ accidere qñ effundiť extrinsecus a corpe. cōgelať eni. ꝛ fit nigri coloris. Cōuersio v̄o coloris ad viriditatē est minoris malitie ꝯuersiōe ei⁹ ad nigredinē: q: fit a minori frigiditate: ꝛ dix. ꝛ de cōsuetudine grecoꝝ est per colorē viridē intelligere ēt colorē citrinū: sed viridis est declinior ad nigredinē: ꝛ est q̄si initiū coloris fusci: coloris nigri. ℭ Dixit Ras. 16° ꝯti. ex ii° epidimiaꝝ. rubedo faciei: aut sigñat sup fluxū sanguinis nariū futurū. aut sup plenitudinē verā. Et fit ēt rubedo faciei in pleureti ꝛ pipleumonia: ꝛ sigñať paccitia illis ppria. Et dixit. q̄ñes albe fuerint vene q̄ sunt in fronte: ꝛ q̄ sunt ppe palpebras: ꝛ angulos oculoꝝ malū nūciāt. ℭ Dixit Gal. in ꝑdictis. facies cū ꝑdicta dispōne fm̄ plm̄ est in egritudinib⁹ cronicis cū fuerint plōgate: ꝛ si appuerit iste in pn° egritudinis. s. añq̄ꝫ fuerit plōgata sigñat timorē perditiōis magm̄ valde: qm̄ cā in illo nō est nisi mā egritudis: ꝛ eius vehementia: qđ est: q: nō est mirū si liq̄fit caro ꝛ denigrenť ꝛ infridenť q̄dā extrema eius qm̄ plongať egritudo. in pn° aūt egritudinis: ꝛ ppie acutarū ex eis cū facies vť cū hac dispōne sigñat perditionē pculdubio nisi cuꝫ facies cā sit cā alia: ꝛ nō egritudo. Et subdit. G. ꝙ sicut ex facie tornatili in egritudinibus cronicis nō sigñať illud fm̄ hāc q̄ꝫtitatē timoris sili: ēt inuenimus eā sigñare fm̄ hāc q̄ꝫtitatē timoris in regione frigida: ꝛ in hora hyemis: ꝛ in dispōne frigida: ꝛ etate senili: sicut ipse dixit. in cōmen. dicti affo. In morbis minus periclitanť egrotantes ꝛc̄.

ℭ De signis sumptis ab oculis. Cap. viij.

Dixit Ipo. ꝑmo pnosticoꝝ. si oculi lumen effugerit nolentesq̄ꝫ lachrymas effuderint: aut foris: vt in suffocato peminuerit: aut alter altero minor fuerit: ꝛ alba oculoꝝ in sanguinea cōmutata fuerint vel tāq̄ꝫ vene vitoris vel palloris intus vise fuerint: ꝛ lippitudinē habuerint aut si instabiles: vel tremuli fuerint: aut si extra nimis exiterint: aut intus nimis delituerint: ꝛ tota horribilis appuerit. hec oia piculosa ꝛ mortalia indicabis. ℭ Et sbdit. Ipo. opꝫ ēt videre qđ de oculis in somno videať: sun. sola alba videanť sbclusis palpebris neqꝫ solo p se neqꝫ p catarticū pcesserit neqꝫ ex ꝯsuetudine hoc euenerit mortale sigm̄ timebis. Et in 5° affor. dixit. opꝫ attēdere ꝛ indicia oculoꝝ in somnis qđ albi appeat cōmissis palpebris nō ex dyaria neqꝫ ex farmacie. s. multū soluētis potiōe. sup. neqꝫ ex alia cā ꝑmitiua exiccāte: vt tedio angustia vigilia cibi puatiōe. ꝛ similibus malū signuꝫ est: ꝛ mortale valde. Et sili si palpebre inuerse sint aut liuide. ℭ De ꝑ dictoꝝ signoꝝ tactoruꝫ ab Ipo. dixit. Aui. 2° q̄rti. ꝙ effugere lumē est signū nō bonū: sꝫ si vehemēs fit amor tenebre: tūc est mortale nisi adsit vehemētia doloris. s. capitis vel oculoꝝ q si nō affuerint: tūc est pp casum spūs aial. ℭ Dix. G. in cōmē. ꝙ oculi effugiūt a lumine pp v̄tutis visibilis ꝺbilitatē: ꝛ ꝺbilitas hui⁹ v̄tutis fit in q̄busdā horis pp debilitateꝫ instri ei⁹. sicut est illud qđ accidit in obthalmia: ꝛ forsitan debilitať pter h ꝙ eueniat in instr̄is ei⁹: ꝛ nocum̄ horribile: ꝛ qñ accidit pter hāc cām est signū mortale. Effugere oculos lumē dicūt q̄dā est signū malū: q: sigñat debilitatē cerebri: ꝛ paucitatē spūum in ipso pp quā cām paucos spūs mittit ad oculos. spūs aūt paucus faciliter dispergiť a lumine.

Oculos lumen effugere ē malū. ꝛ quare illud accidat.

ℭ De 2° aūt signo dixit Ipo. i febrib⁹ alijs si oculi volūtarie lachrymanť nihil est cōueniēs qbus v̄o nō fm̄ volūtatē incōueniens. malū. n. sigñant tā in acutis q̄ꝫ in diuturnis morbis. In acutis. n. ōñdūt ꝯtētiuā v̄tuteꝫ oculoꝝ esse ꝑmortuā: ꝛ ꝙ pinde sbalis eoꝝ hūiditas ꝯtineri neqꝫ: ꝫ i lachrymas exit. in diuturnis aūt nō nūq̄ꝫ morbis lachryme sanguinē ex narib⁹ esse fluxurū sigñant: q: lachryme i diuturnis sigñant copiā sanguinis ad caput ascēdisse: ꝛ pelliculas cerebri repleuisse. vñ vene oculoꝝ sanguine plene emittūt illū cū lachrimis ꝛ sic sāguinē ex narib⁹ fluxuꝝ sigñant cursus itaqꝫ lachryme absqꝫ volūtate: ꝛ ppie ex vno oculo. dixit. A. est signū malū nisi sit sigm̄ crisis ꝛ sanitatis: ꝛ significēt ipsa alia signa fluxus sanguinis nariū cū incolumitate alioꝝ signoꝝ. Dixit tm̄ Aui. cōsidera in lachrymis lachrymaꝝ paucitatē ꝛ multitudinē ꝛ subtilitatē ꝛ grossitiē ꝛ caliditatē ꝛ frigiditatē: ꝛ exitū eaꝝ cū volūtate vel sine. dixit Gal. in cōmē. qñ lachrimātur oculi inolūtarie est sigm̄ mortale nisi sint ille lachryme pp obthalmiā: aut pp mām q̄ descēdit ad oculos ex capite. nā tūc nō sigñabunt mortē nescio. sꝫ si fuerint pp debilitatē v̄tutis sigñabunt mortē ꝛ pnitiē.

Fluxus lachrymarū qñ sit malus: ꝛ de rāo caus.

ℭ De 3° signo. ꝛ 8°. dixit Gal. in cōmē. Ipo. vituperauit oculos eminētes: ꝛ ēt submersos valde: verūtm̄ oculi eminētia q̄ñqꝫ fit in pn° egritudinis: ꝛ ppie in eo qui vomit pter cibū vel potū quē sumpsit pfundatio v̄o oculorū valde nō accidit in pn° egritudinis. neqꝫ accidit eminētia oculoꝝ ꝛ pfundatio eoꝝ simul: sed q̄ñqꝫ potest accidere vnū: ꝛ q̄ñqꝫ reliquū. ℭ Dixit Aui. pfundatio oculoꝝ siue cōcauatio ꝛ ꝯtractio ipsoꝝ si nō est fluxus v̄etris: ꝛ vigilie ꝛ fames est signū nō bonū. ℭ Dixit Gal. 6° affo. in commē. affor. attendere aūt opꝫ ꝛc̄. ꝙ febre pcedēte: vt in augmento vel statu oculi nō pñt peminere extra: q: talis peminentia fit a replōne cerebri q iam sublata est a calore febrili pcedēte resoluente ꝛ ꝯsumente: sed in pn° bñ pōt apparere.

Eminentia ꝛ pfundatio oculoꝝ quando sint male ꝛ h causa.

ℭ De 4° signo. dixit. Aue. 4. coll. Si vnus oculoꝝ altero minor appuerit signū est mortis. Dixit Gal. in cōmē. diuersitas vnius oculoꝝ ab altero cum diuersitate cursus nālis est accñs pernitiosum. sigña. n. debilitateꝫ v̄tutis regentis oculos. Dix. Ras. 16°. ꝯtiñ. minoratio oculi vni⁹ accidit ex debilitate v̄tutis ministratiue: ꝛ ait. h nō est cā bona: sꝫ significat sup diminutionē spūs ꝛ humiditatis.

Minoratio vnius oculi est mala: ꝛ de causa.

ℭ De 5° signo. dixit Aui. tenebrositas albedinis oculi: ꝛ ei⁹ rubificatio tendēs ad colorē pauonis vel celestē est signū malū. Dixit Aue. vbi. s. rubedo oculi sup spasmū cerebri significat. ℭ Dixit Aui. vehemētia rubedinis oculi: ꝛ pmanētia ei⁹ in vacuitate febris est mala. sigñat apa calm̄ cerebri: aut in ore stōi pmutatio tm̄ eius ad colorē pauonis vel celesteꝫ est deterior. ℭ Dixit Gal. in cōmē. rubificatio alboꝝ oculorūꝫ sicut est q̄ accidit in obthalmus: ꝛ in ebrijs sigñat replonē cerebri: ꝛ meatuū eius: ꝛ multotiēs sigñat apa calidū cerebri: qđ est: q: effusio sanguinis ad venas que sunt in oculis pter quā videnť alba eoꝝ rubea: ꝛ cōiunctiua nō fit nisi ab istis mēbris: ꝛ h accñs est pnitiosum pculdubio ꝛ fuscitas ꝛ nigredo oculoꝝ. ita vt appareant vene oculoꝝ fusce

Mutatio albedinis oculi est signuꝫ malum: ꝛ de causa.

aut nigre.nō accidit nisi qñ infrigidant ꝛ nō ifrigidant nisi qñ accidit eis mors.¶ De signo sumpto a lippitudine. dixit Gal.in cōmē.ꝙ lippitudo accidit qñqꝫ ꝓpter cām in oculo.sicut in opthalmia:ꝛ alijs egritudinibus oculoꝝ:ꝛ nō signat timorē:ꝛ accidit qñqꝫ ꝓpter debilitatē v̄tutis nālis regentis oculos:qñ nō pōt digerere cibū q venit ad oculū.Est.n.lippitudo superfluitas cibi:cuiꝰ digō nō rectificat. Et distinguit in cōtingente in opthalmia:ꝛ alijs egritudinibus oculi:q: in ista oculi submergunt.Dixit enim Ras.16.ꝯtiñ.Quotiēs fuerit lippitudo cū ꝯcauitate oculoꝝ cōfirmat cā ꝙ est ex debilitate nāe:ꝛ nō ex supabūdātia hūiditatis.¶ Dixit Aui.multitudo aggregatiōis lippitudis:ita ꝙ aliqd eiꝰ est post aliqd est mala:ꝛ lippitudo sicca valde:ꝛ hmōi qdem lippitudo gñatur ꝓpter penuriā v̄tutis oculi inati in maturādo ꝛ digerēdo mām ꝛ sit sentit cum plurimo eiꝰ per exuberātiā rei venientis ad oculū q̄ conat exire:ꝛ nō licet vt dicat ꝙ illud sit ꝓpter multitudinē hūiditatū venientiū ad oculū:ppea ꝙ pigra sit nā in digerendo eas:q: oculus in hac dispōne est siccus ꝓfundus:ꝛ sig° siccitatis manifesta:ꝛ sit siccitas lippitudis.v.lor.¶ De signo sumpto a tortuositate oculorū.dixit.G.in cōmen.ꝙ accidit ex spasmo lacertoꝝ mouentiū eos:ꝛ qñ fuerit hoc ꝓpter hanc cām nō significabit rē malā.sꝫ qñ fuerit ꝓpter cām neruoꝝ venientiū ad eos a cerebro:tūc est signū pniciosa in vltimo.qđ qdē est:q: lacerti ꝓpinq cerebro vehemētiꝰ signāt nocumtū eueniēs in eo:āte oēs alios lacertos.¶ Dixit.A.tortuositas oculi:ꝛ ipsius strabositas in se.acuta est signū malū valde.sꝫ si fuerit a spasmo:tñ lacertoꝝ oculi ꝓprio absqꝫ nocumēto in cerebro est malum:sed nō valde.Et discernitur:q: qñ est ex spasmo lacerti oculi tñ nō est pmixtio rōnis:ꝛ illa signa signantia lesionē cerebri.dix iudeꝰ spasmꝰ oculoꝝ:ꝛ ipoꝝ collectio est de signis mortis cū ꝓprie oculi debeant esse repleti:ꝛ humidi. vnde quotiens restringunt significant super malitiā.¶ De sig° sumpto a nimia mobilitate oculoꝝ.dixit.G.in cōmē.oculi agitati sunt quorū motus est semper:ꝛ significāt maniā aut tremorē lacertoꝝ oculos mouentiū:ꝛ ista duo accñtia simul qñ accidūt in egritudine hmōi significāt pniciem:qđ est:q: mania qñ est euentus eius ꝓpter ꝑuatiōnē hūiditatis est mala valde:ꝛ tremor etiā est accidēs ꝓpter siccitatē. dixit Aue.oculi si veloces fuerint cū alijs signis malis est de signis mortis.Dixit Ras.16.ꝯtiñ.reuolō oculoꝝ supabundans absqꝫ quiete significat sup alienationē mētis:aut tremorē accidētē in musculis oculoꝝ.¶ De signo aūt sumpto ab imobilitate oculoꝝ dixit Alñ.io.Cōgelatio oculorum quoꝝ palpebre nō palpitant accñs est mortale. Dixit Aui.intuitꝰ stans absqꝫ palpitatiōe:ꝛ motu est sigm malū. ¶ De signo sumpto ab appitiōe albi in sōno oculoꝝ.d.A. si remanet palpebra in somno apta absqꝫ ꝯsuetudine est signū nō bonū dixit.G.in cōmē.dico ꝙ accñs hoc accidit a debilitate v̄tutis mouētis palpebras:ꝛ est interficiēs si nō fuerit euētus eius a causis extrinsecis.Cause aūt extrinsece ad inducendū hoc accñs:opꝫ vt sint cōsequute cū vehemētia v̄tutis:vt ꝓsternant v̄tutē:ꝛ mollificēt eā:sicut solutio vētris magna:ꝛ alia dicta supra.Et dixit Aui.si remanet oculus in vigilia apertus:ꝛ opponit ei digitus:ꝛ nō palpitat est signatio mortis. Et Dixit.vehemētia aptiōis oculi iterū cū alienatione ꝛ debilitate est mortale.¶ De signo sumpto a splēdore:ꝛ alijs que apparēt videre ante oculos. dicūt ꝙ ista accñtia qñ eueniūt rōne organi:ꝛ spūum visibiliū in acutis febribus est signū bonum : q: pñt signare crisim.Et si qdem splendor rubeus fuerit significat fluxū sanguinis narū.si vo niger signat vomitum vt plus. Sed quādo sunt ꝓpter inflāmationē magnā cerebri ꝛ spirituū aialiū ꝛ visibiliū sic sūt sigm malū.¶ Et dixit Ipo.ꝙ inuersatio palpebraꝝ signat spasmū:aut mollificationē vnius duoꝝ lacertorū qui oculū cooperiunt:ꝛ ambe iste due egritudines interficiunt infirmū qñ reliq̄ signa significant similē illius.¶ Dixit Ras.16.ꝯtinē.ex 6° epidimiaꝝ. pulsus q preest faciei:ꝛ lippitudo sicca in palpebris signant sup vltimitatē siccitatis ꝛ debilitatē v̄tutis.¶ Dix A.si aggregat sup pupilla cū est apta aliqd:sicut tela aranee. deiñ recedit ad palpebrā:ꝛ fit lippitudo:ꝛ non cessat esse sic est signum ꝓpinquitatis mortis.¶ Scias ꝙ licet oculi nō sint mēbra ꝑncipalia:q: tñ cerebrū influit oculis mittendo multos spiritus hinc est ꝙ per oculos multa signare possumꝰ.¶ Dixit Gal in cōmē.ꝙ oia ꝑdicta accñtia sumpta ab oculis sūt reo preter nām.verūtñ in hoc diuersificant:q: quedā eorū dicunt esse ꝯtria rebus nālibus sermone absoluto:ꝛ quedā valde. Et quedā sunt plus signantia malitiā ꝛ quedā minꝰ. ¶ Et scias ꝙ sm Gal.in cōmen.predicto accidentia plura accidunt quandoqꝫ in ꝑncipio egritudinis non ꝓpter egritudinē:sicut effugiunt ante oculi lumē ꝓpter vomitū qui ꝑcessit:ꝛ qñqꝫ lacrymant ꝛ torquētur:ꝛ eminēt ꝛ rubēt eorū vene nō ꝓpter egritudinem:sed mutatio venaꝝ eorū ad fuscedinē vel nigredinem nō accidit in ꝑn° egritudinis. Et similiter nō submerguntur etiā oculi sui in submersiōe vehemēti neqꝫ accidit in eis lippitudo : sed sunt necessarij ad illud ad minus tres dies vel quatuor. ¶ Dixit Isidor. 12.ethico. In oculis eorū qui infra triduum morituri sunt non videntur imagines in pupilla.

¶ De signis sūptis ab alijs ptibꝰ faciei ore excepto. C.ix.

Aquit Ipo.pmo ꝓnostico:ꝙ si palpebre inuerse fuerint si labia similiter fuerint:aut nares distorte fuerint his signis siue solis siue cū ꝑdictis mortē ꝓximā indicabis. ¶ Et in 4° affo.dixit.in nō deficienti fe.si labiū aut oculus:aut superciliū:aut nasus distorqueantur iā debili existe corpe ꝓpe mors est.Et scias ꝙ cōsimile iudiciū dari pōt de quocūqꝫ alio mēbro ꝯtorto:ꝛ ꝙ in qbusdā libris inuenit loco palpebre inuerse palpebre spasmate.i. cōtracte.¶ Et dixit Ipo.liuide palpebre.ꝛ sub.alioꝝ dictorū mēbroꝝ.mortē ꝓnunciabis:q: liuiditas dictoꝝ mēbroꝝ signat vehemens frigus eis dominari : liuiditas.n. oculoꝝ ꝛ aliorū dictoꝝ mēbroꝝ frigiditatē eoꝝ mōstrat: ꝛ ꝓprie ad mortē attinet. ¶ Dixit Aui.2° q̄rti.siccitas palpebrarū est mala ꝛ tortuositas nasi est mala:ꝛ signat ꝓpinquitatē mortis.cū.n.in ea est spasmus.malus est mortalis. Et dixit.applanatio eius iterū est mala.ꝛ esse cōtētū attractiōe aeris naso ꝛ naribus est malū. Et si inuenis ex anhelitu nasi odore piscis:aut butyri:aut luti.sup.est malū. Et distillatio aque citrine in febribus acutis ex naso fortasse est signū propinquitatis mortis. Et dixit.si non sternutat cum obtarmicis idest medicinis sternutare facientibꝰ naribus approximatis:cōueniēter est signū mortis:q: signat vltimitatē debilitatis virtutis cerebri. Et dixit. destructio sensus.s.odoratus similiter est signū mortis.¶ Dixit Ras. 16° ꝯtiñ.In causone quotiēs pungit nasus cum vngue vel alio:ꝛ de eo non egredit sanguis signū mala erit. Et Aui. vbi.s̄.dixit:Si nō facit ei fluere sanguinē ex naso ꝑcussio siue rasicatio.sup.est signatio mortis. Et dixit. si infirmus mittit assidue digitū suū ad nasū q̄si mūdificet ipsum sine cā est signū nō bonū ꝛ exitus aque idest potus cuiuscūqꝫ per nasum est malū.Et predicta oia signa verificantur qñ accidūt a causa intrinseca.ꝛ prauitate morbi:ꝛ max° v̄tute ente debili:ꝛ in ꝑcessu morbi nō in ꝑn°.¶ Dixit Alber. qñ ciliū superius fuerit q̄si inflatū aliquātulū ꝑcedens supra oculū signat somnolentiā.qñ vo fuerit tenue ꝛ curtū. ita ꝙ cooperit oculum significat interiora destituta ex siccitate. Et si infirmus talē ciliū ex infirmitate acceperit sigm est mortis.¶ In lib.de signis mortis:ꝛ etiā in lib.absqꝫ auctore.16° ꝯtiñ.dr.Quotiēs videris egrū iacere sup dorso ꝛ ore aperto oculis:aut albedine oculi apparente in totū cū absentia nigredinis ipsorū in palpebris superioribus

Lippitudo quando sit mala:ꝛ qd sit ꝛ de causa eius.

Tortuositas oculorum quādo sit mala : ꝛ de cāusa eius.

Mobilitas ꝛ agitatio oculorum.

Immobilitas oculorum.

Palpebra apta in somno qñ sit mala:ꝛ de causis.

Splēdor ꝛ alia apparentia añ oculos qñ sint mala.

Inuersatio palpebrarum.

moriť. ℂ Dixit. A. dicitur.s.in dicto lib. ꝙ ille sub cui⁹ ocu
lis apparet pustula: sicut lens alba moritur in die.io. ꝛ ap/
paret in eo desiderium dulcedinis.16.cōtinē. Quotiens ci/
trina fit vltima pars nariū. ℂ Dixit Aue.4.col. qñ supci/
liū: aut labiū: aut nasus signū habent luteum obscurū mor
tem propinquam significant.

ℂ De signis sumptis ab ore. Cap̄.x.

De apertione oris.

TENERE os apertū in somnis nō pp opila/
tionē nariū nec a ɔsuetudine neqꝫ
a fluxu: aut alia cā pmitiua exiccāte pcedente
in febrib⁹ acutis malū: qꝛ signať nimia siccitas
ꝛ defectus v̄tutis in claudēdo os. signať etiaꝫ
nimia intēsio fe. vt cogať eger os tenere apertū: vt sic satis/
faciat aucte nec̄itati. ℂ Dix̄ A.2° q̄rti. Si remanet os ap/
tū in egritudine acuta est signo mala. ℂ Dixit. G. ꝙ qñ in/
firmus dormit ore aperto semper si illud fit a cā extrinseca
cuius virtus sit debilis: tūc illud est ex d̄bilitate v̄tutis mo
uētis lacertos q̄ aperiūt os ꝛ claudūt. Et subdit. ꝙ si inue/
neris iterū infirmū aperire os suū p̄ter somnū. tūc illud est
signo sup maledictionē magnā: est.n. hoc deterius. dūt nō
est aptio oris in somno ita malū signū sicut aptio palpebra
rū: qꝛ magis remoti sunt a cerebro lacerti oris q̄ꝫ lacerti pal
pebrarꝫ. Et dicūt. cātur apertio oris ꝛ palpebrarꝫ in somno
a siccitate difformi: ꝛ nō equali cū quadā lapsitate. Et ideo
in ethica nō inueniť eorꝫ aptio necessario ꝓpter esse ei⁹ sicci
tatē magis equatā: licꝫ nō sit inconueniens prope mortē in
ethico ɔtingere eā: ꝛ maxime iā multū debilitata v̄tute. Et
silr dūt. in tetano etiā de siccitate nō nec̄io iueniť dicta oris
ꝛ palpebrarūꝫ aptio: q̄ꝫuis in ea mēbra neruosa sint sicca.
qꝛ cōtingens est ꝙ maior siccitas sit circa palpebras: ꝛ mā
dibulas in febribus acutis ꝛ maior v̄tutis debilitas moti
ue eorꝫ q̄ꝫ in tetano p̄dicto. Cā aūt ꝓpter quā oris apertio
ꝛ oculorꝫ appeat plus in somno q̄ꝫ in vigilia est: qꝛ in vigi/
lia v̄tus motiua mouet plus: ꝛ p̄m cū conatu ꝛ nixu q̄ꝫ in
somno ꝛ maxie in somni p̄n°. ℂ Dixit Ras.16.ɔtiñ. ad lin/
guā: ꝛ os aspera per nām si asperitas velociter induciť per
quire hoc in morbis acutis: ꝛ iudica ƒm illud. silr pergre
cibariū: ꝛ potū ne ipsa inducant in eis asperitatē: ꝛ asperi/
tas tunc nō erit verenda si talis fuerit. Dico ergo ꝙ quidā
infans passus est eminentiā epigloti: ꝛ gargarismate facto
ex rob mororꝫ: ꝛ mucū denigrata fuerūt valde: ꝛ extimauit
medicus ipsum egritudinē acutā pati dū ei notificam⁹ cām
eius. ℂ Dixit Ras. ibidem. si spumā per os emiserit mor/
tale signū erit post dies. ℂ Cū quis bibit ꝛ vinū vel aqua
per nares egrediť significatur sup squinantiam: ꝛ sup vlti/
mā angustiā gutturis: sꝫ in morbis acutis signať sup vlti/
mitatē reumatis: ꝛ ꝓximū piculū. ℂ Et dixit. Fixura labio
rū in fe. signat ꝙ fe. cōsumpsit hūiditates de corpe supabū
dāter. Et dixit. ariditas labiorꝫ: ꝛ lingue in febrib⁹ signat
ꝙ febris cōsumpsit hūiditates de corpe laudabiles: ꝛ dixit.
febris que vlcerat labiū: aut erit tertiana v̄a: aut effimera:
cuius cā fuerit sol. sup. vel aliud calefaciēs ptes capitis. Et
vlceratio labij signant sup paucitatē māe: ꝛ ei⁹ leuitatē sup
nām. ℂ Dixit. in signis mortis q̄tiēs perit labiuꝫ inferius
supiori labio vel supius inferiori: ꝛ si mordet labiū cū denti
bus expandēdo illud ad inferius. ℂ Dixit. A.2° q̄rti suble
uatio vni⁹ duorꝫ labiorꝫ.s.si ꝓuenit a spasmo in febribus
acutis est malū. Et scissio labiorꝫ in acutis signat supfluita
tē inflāmatiōis: ꝛ ɔctio eorꝫ: ꝛ frigus ipsorꝫ est malū. Et di
xit. cōmotio dētiū in febribus acutis: ꝛ q̄si ille cuius sunt
comedat aliqd signū est nō bonū. ℂ Dix̄ Ypo.2° pnostico.
frendere dētib⁹ p̄ter solitū nec a puero in febrib⁹ mortem
vel maniā signat. Qꝛ si frēdet cū insania: mors vicina seqť.
Uñ.d. Judeus. quotiēs eger frēdet dētib⁹ cuꝫ alienatione
mētis ꝓximā mortē ꝓnūciabis. Et Aui. dixit stridor den/
tiū ꝛ comotio eorꝫ absqꝫ ɔsuetudine fortasse signat maniā: ꝛ si mania nō accidit. ꝛ deinde accidit. signat illud pnitiem
nisi in eo q̄ assuetus est eo. Et dixit. ꝓpter debilitatē cordis
aliū corpis patiētis stridēt dētes ei⁹ a q̄libꝫ cā. ℂ Dix̄. G.
in cōmē. Stridor dētiū accidit qñ mouentur lacerti masti/
catorij in exterioribus mādibulis motu spasmi: qꝛ sic mo/
ti. adinuicē cōfricanť dentes. Et dixit. ex oibus cui accidit
illud ꝓpter cām q̄ accidit in istis lacertis tm̄: aut in p̄n° ge
nerationis corporis: aut in fine. i. in ꝓcessu ei⁹ ꝓpter aliquā
cāꝫ. Et ex eis est cui accidit illud cū origini neruorꝫ.s. cere/
bro accidit nocumētū ex quo possibile est accidere neruis
qui ex eo oriunť spasmū. Et iste spasmus ex nocu° cerebri
accn̄s istis lacertis est silis cāe q̄ accidit in lacertis oculorū
q̄ agitanť qd̄ est: qꝛ receptio nocumēti i cerebro ꝓpinat in
quibusdā corporib⁹ ad lacertos oculi: ꝛ in q̄busdā ad lacer
tos qui sunt in mādibulis: ꝛ in q̄busdā ad alios aliorum
mēbrorū: ꝛ hoc accn̄s signat maniā. i. ꝓmixtionē rōnis ve/
hemētē ꝛ mortē. Et cā in signone mortis est nocumētū eue
niēs sup cerebrū: ꝛ si inuenis. dix̄ G. hec duo accn̄tia silr.s.
maniā: ꝛ stridorē dētiū: tūc scias ꝙ eius mors iā appropin
quat valde. stridor ḡ dētiū signat maniaꝫ si est absqꝫ ea vel
mortē: sed cū ea signat mortē ꝓpinquā. ℂ Dixit Ypo.4°
affo: q̄buscūqꝫ in febrib⁹ limositates fiunt in dētibus for/ Limositates dentiū.
tiores ꝛ diuturniores fiūt febres. Et rō est qꝛ limositas que
est q̄dam sb̄a corpulēta grossa est aliqñ petrificata calidita
te forti resoluēte subtile ꝛ dimittēte g̃ssum petrificatū i mā
flātica vel melica a qua gn̄ať: de q̄ petrificata maxie intelle
xit Ypo. in dicto affo. Dixit. A. dix̄ ꝙ ille cuius dētes coope
riunť viscositatibus in febribus signať ꝙ febris ei⁹ sit ve/
hemēs. signat.n. vehemētē febrē: ꝛ mām viscosaꝫ tarde re
solutionis. Ista mā ex q̄ fit limositas in dētib⁹ ƒm plū est
flātica. Et cū sic est limositas illa remanet coloris albi. Ali
qñ tn̄ est melica: ꝛ tūc remanet coloris nigri. Febris in q̄ h̄
limositas accidit pp viscositatē vel grossitiē māe est lōga: ꝛ
est multe caliditaꝫ petrificātis: tn̄ nō ē malorꝫ multū accn̄/
tiū. Dixit.n. G.5° affo. in cōmē. affo. Quicūqꝫ a tetano ꝛc̄.
nā nō sustinet sil' fortitudinē morbi ꝛ lōgitudinē ei⁹. ℂ Di/
xit. A. vbi. s̈. cū accidit infirmo oi hora: vt mūdificet dētes
absqꝫ ɔsuetudine q̄ currat est signo nō bona: ꝛ dixit ꝙ viri
ditas dētiū dualiū est signū malū. ℂ Dixit Alm̄. 10. Cū la/
bia cōtorquētur aut nares aut palpebre: aut supciliū i egri
tudinib⁹ acutis post multā debilitatē: ꝛ postq̄ꝫ eger sensuꝫ
amiserit iā mors iminere signať. ℂ Dix̄ Ras. 16°. ɔtiñ. fe/
tor oris in morbis acuť dat signonē periculosaꝫ. s. pri⁹ nō Fetor oris ꝛ anhelit⁹
exn̄s: qꝛ signat putrefactionē magnā in stō: aut in mēbris
anhelit⁹ vñ dix̄ Alm̄.10. Fetor anhelit⁹: ꝛ oris in acuť egri
tudinib⁹ sigm̄ ē mortale. Et. A. dix̄. vehemētia fetoris oris
in egritudinib⁹ acutis est sigm̄ mortis: qm̄ signat oium hu
morū corruptionē. dūt odor anhelit⁹ febriētis refutabilis
est nāe violētia ipsi⁹. Et nutrices cognoscūt puerꝫ qñ patiť
febrē ex odore anhelit⁹ ipsi⁹. ℂ Dixit Ras.16. ɔtiñ. ex 6°
epidimiarꝫ. color lingue signat corruptionē in corpe: sicut Mutatio coloris lingue.
facit vrina cū color hui⁹ necessario sit silis colori hūoris cō
dominātis: eo ꝙ est spōgiosa velociter recipiēs humorem.
Ideoqꝫ coloratio ipsius fit ab ipso humore ɔcauāte eā. Et ap/
parēt in ea vires ipsi⁹: ꝛ colorať colore ipsi⁹ hūoris ɔdomi
nātis ad modū oculi in icteritia. Et dix̄. nigredo ligue sem/
per patiť supabūdātē caliditatē ꝓculdubio ꝛ penit⁹. dixit
A. denigratio lingue in egritudinib⁹ acutis est sigm̄ ad ma
litiā decliue. ℂ Et dix̄ Ras. vbi. s̈. q̄tiēs lingua in p̄n° mor
bi fuerit aspa. deiñ ingrossabiť in determinatiōe morbi. i. in
statu ꝛ nigrescit in fine sigm̄ est mortale. cū significet ꝙ de/
bilitata est caliditas inata. ꝙ si nigrescit in.4° die peior erit
ei⁹ ɔditio valde: sꝫ si nigrescit ꝓpe terminationē morbi q̄ in
fine ipsi⁹ signat sup ꝓlixitatē morbi. Et Aui. dix̄. qñ ligua
exasperať in p̄nis exiccať. deiñ exasperať cū statu. deinde
denigrať est mortale ꝛ ꝓprie in.14°. ℂ Et dix̄ Ras.16° ɔti.
nō q̄tiēs cū dn̄abiť sanguis rubescit lingua neqꝫ q̄tiens flā
albescit. sꝫ colorať ex vapore ascēdēte ad eā: ꝛ hoc fit quo/

ties hmōi humores inclusi fuerint in stō qui calefacti vapo rē dant. ℭ Dixit Aui.cōsidera in aspitate lingue z altera tione coloris lingue cōsiderationē supflua ne sit cā eius res tingens:z nō tingit lingua ab oi humore dñante in oi di spositiōe donec pueniāt ad eā cū sba sua vel p vicinitatē ali quoz mēbroz cōicantiū ei. ℭ Dixit Rab.19.ptinen.Color lingue quotiēs fuerit croceus:aut rube⁹ signat sup sangui nē cū quo erit hūiditas filla vntuositati. Et dix.lingua sic ca z nigra valde signat sup violētiā adustionis z supabun dantiā vaporis calidi. ℭ Dixit Aui.cū lingua denigrat:z vrina est alba subtilis signat mortē:z cū denigrat lingua cū alleuiatione febris:tūc febris est sepulta. Et dixit.exicca tio lingue:saliue nō sunt bone. Et dixit.aspitas lingue z sic citas eius est signū pleuresis.aut frenesis. ℭ Dixit Aue.4° col.pustulas berberalitas bñs cū extremitatū frigiditate mors pxima est:qz significat in cerebro vel vētre calidum apa z malū. ℭ Dixit Aui.Coz in lib.secretoz: Ipo. q qñ exuberat sup linguā in febre acuta:sicut ciccr nigrū:aut si cut granū kerua:tunc mors est ppinqua:z accidit ei desiderium rerū calarū. ℭ Dixit Aui.2ª quarti.exiccatio pulpe au ris.i.partis inferioris eius:z cōtractio superioris extremi tatis est signū malū. Et dicit. q cū sordes auris dulcescit est signum malum apud Gal.z est mortale apud primos.s. auctores ante Gal. ℭ Dixit Ipo.4° affo. quibuscūq3 in fe bribus aures surdescunt sanguis ex naribus fluens : aut venter turbatus.i.solutus soluit egritudinem.s. surditatez eius causam remouendo.

Pustule lingue z eius.

Exiccatio pulpe auris z surditas.

ℭ De signis sumptis ex prefocatione. Cap.xi.

Dixit Aui.2ª qrti pfocatio subito facta nō in die crisis est mala. Et pfocatio sine spuma est leuior:.spuma.n.nō fit nisi cū cor ve nit ad tantā calefactionē q destruunt siue de ficiūt ei opatiōes pulmonis z dyafragmatis: quare nō pōt facere.vt redeat anhelit⁹ cū eqlitate. Et apa te nō exñte in gutture nō fit nisi pp rē magnā. Et multotiēs qdē fit timo vrplū cā cerebri. Et ad vlti^m.dixit.Aui.qñ ac cidūt in febrib⁹ fortib⁹ prefocatiōes prauitūe iā aduenit mors qm cor eget cā vehemētis caliditatis anhelitu plurimo: sed via eius iā est opilata.vñ inflāmat cor z supfluit mali tia cōplexiōis ei⁹.vñ nō tolerat vitā. ℭ Dixit Rab.16.ptiñ. ex 4° affo.pfocationes laboriose si accitis fuerint in feb. forti.significāt sup mortē:qz caliditas febris indiget spū abū dāti ex vehemēti siccitate ad refrigeriū:sed eo q meat⁹ ei⁹ est opilatus corrumpit cōplo cordis celeriter. ℭ Et dixit. ex eodē 4° affo.in quo collū factū fuerit tortuz in febre : z difficilis sit eius deglutio.ita q nō pōt deglutire nisi cū la bore nō apparente in eo apate intrinsecus vel extrinsecus si gnū mortale est:qm significat super apa in interiori parte epigloti. Et subdit.tortuositas colli fit : aut ex attractione spondilis:aut ex intensa siccitate : z vtraq3 cā mortalis est cū febre. Et Aui.de hoc dixit:cū est tortio colli cū pbibitio ne deglutiōis. Illud.n.fit aut pp remotionē spondilis: aut pp vehemētiā siccitatis. Et neq3 est aliquid deteri⁹ eis in feb. Iteruz z si non poterit fieri deglutio sine labore est res mala. ℭ Et similiter si reijcit cū aqua:z egredit per nasum:z silr si strangulat cū ea oi hora est signū nō bona. Dixit Rab.16° pti. Egressio aque z vini per nares signat su per squinātiā z sup vltimā angustiā gutturis:z in morbo acuto significat super vltimitatē reumatis z multū pericu lū. Et dixit.loquela eleuata.vox alta. Inspectio horribilis in patiēte in quo fuerit illud solitū nō signat semp malitiā abundātē:z per cōtrariū.priū. ℭ Dixit Aui.2ª quarti.vox fortis valde bona est z loquela ordinata bonū z ptrarium istis est malū. Et dixit.taciturnitas plurima plixa inquietu dinē:aut guesgues.aut mollitiē lacertoz lingue.aut lacer torū epiglotis.aut spasmū eorū:aut destructionē imagina tionis que est pncipiū sermonis : z ad vltimum taciturni tas vbosi signat pncipiū inceptionis guesgues:aut aliquid de eis que dicta sunt. Et multitudo sermonis in taciturno signat initium alienationis z permixtionē rōnis. Et dixit. cū infirmus loquitur in crisi bonum est.

ℭ De signis sūptis ab hypocūdrijs z ptib⁹ vētris. Ca.xij.

Ypocras pmo pnosticoz. dixit in hy pocundrijs:si sine dolore fue rint si mollesci bene cōposite hinc idē bonuz est. Dixit Gal.in cōmē. Melior dispōnū hypo cūdrioz est quesimilat dispōni nāli. Et dixit bonitas hypocūdrioz nō signat nisi ex ipsius dispōne : z ipsius ordine sub manu cū cōprellerit medicus sup ipsum: qz illud cui accidit cōtrariū huius est illud qd expellit ma nū qñ cōpmit sup ipsum expulsione vehemēti:z est dur⁹:z sed cqltas hypocūdrioz nō est in hac qlitate tm qm pote est:vt sit equale totū fm hūc modū.verū tñ pars ei⁹ dolet: z ps eius nō dolet:z ps eius est calda:z ps eius est frigida: z ps eius est eleuata:z ps eius est depressa. Et pptereа po suit Ipo.signiones eius:z qd nō est eqle. Et dixit.si vo par tes hypocundrioz feruētes:aut dolētes:aut quodāmodo spasmo distense:aut inter se dissimiles in his cōsiderandūz est. Et dixit Gal.latus vnū diuersum ab altero.intelligitur qz sit diuersūz in caliditate z frigiditate:aut in dolore z quie te doloris:aut in extenuatione z grossitie:aut in mollitie z tensione. Fortasse.n.dixit Gal.accidit in loco qui est sub hypocundrijs tensio pter q in loco sit apa. Et dixit Ipoc. 2° affo.in oibus morbis ea que circa vmbilicū z pectē spis situdinē hñt melius estimimis vo tenue z tabefactū malū. Et.A.dixit.hoc idē.14ª tertij cap.de hydropisi circa finē. z nō intellexit de ventre grosso pp multā pinguedinez: sed de vētre carnoso cū pauca pinguedine nā spissitudo vē tris vel alterius mēbri.nō est ad qd qdā grossitudo p pñtiā carnositatis debite:z debite pinguedinis cū quadā cōpa ctione z tensione per multā humiditatē substantificam : z multitudinez spūum. H.n.spissitudo siue sit moderata siue etiā excedat est bona p vias signū:qz signat po^m vtutū nā lium z stōm z epar hū digerere:z est bonū per viā cāe qz ista spissitudo defendit interiora ab extrinsecis ledentibus ma xime a frigoribus:z est causa vt digōnes melius celebrent reflectendo calidū super interiora.tenuitas vo vētris que est spissitudini opposita siue per viā sit nālis siue pter nām quā Ipo.noiauit vētrē tabefactū est mala p vias cāe z per viā signi pp cās oppositas causis spissitudinis. ℭ Dix Rab.16° pti.Quotiēs loca q attinēt vmbilico z inferiori ei⁹ fuerint tenuia valde signāt sup debilitatez mēbroz q sunt posteriora eis z sup paucitatē digōnis z debilitatē ei⁹ in epate z stō. Et ppea qñ cū ea acciderit lapsitudo.s.vētris z pro vel vomit⁹:aut sit erūt fallaces. Et dixit.qñ mē bra q sunt sub hypocundrijs fuerint eleuata in eis sistente rugitu:z deinde in pte inferiori dorsi accidit dolor lenietur vēter ei⁹:aut de eo emittētur supabūdātes vētositates aut emittet vrina abūdāt. Et hoc fit in febrib⁹ in qbus nō ade rit apa in visceribus:qm tumor in hypocūdrijs:aut fit ex vē tositate fixa z dñabili in vētre z in ea dispōne nō erit rugi tus:sz erūt hypocūdria ad modū vtris aut erit cū rugitu:z rugitus fit:aut eo q ipsa vētositas cū humiditate pauca de scēdit ad inferi⁹ q descēdēte in vētre accidit dolor ex disten sione ipsoz locoz. Deinde forte tendit ipsa humiditas ad venas z egrediet cū vrina:aut forte egrediunt ambe p anū. ℭ Et dixit Rab.19° ptiñ.quotiēs id qd sub hypocundrijs fuerit tumēs signat sup humores putrefactos z quotiēs in eis fuerit gurgulatio designat supflua hūiditas abūdās admixta ei vētositate:sed cū hypocūdria fuerint sicca z ri gida pingētia tactū sup colām rubeā abūdātez signat. Et dixit. Inqt Ipo.si cū aliquo hypocundrioz fuerit pulsus aut lectigatio oculoz intuendi sunt. Et si fecerint motum horribilē maniā.i.mētis alienationē signat:z si mot⁹ ocu

lop nō fuerit horribilis significat malitiā dispōnis ꝛ tēpesta/
tē:cū iectigatio in ipso loco fiat ex cā vētositatū inflatiuaꝝ
in eo:sed pulsus erit ex apāte magno in viscerib⁹ posterio/
ribus:aut eo ꝙ vena magna eminēs spōdilib⁹ spinalis;im
perfecta vtute ꝛ magnitudine ꝛ fortudine erit. Jō si appa
ruerit cū dispōne hui⁹ magnitudinis significant mentiā:qua/
re quotiēs videris in hypocūdrijs pulsuꝫ aut iectigationē
noscas ꝙ arteria magna aut stōus aut dyafragma inflāme
tur aut epar. ideoq̧ si pulsus aut iectigatio ꝓfunde fuerint
in viscerib⁹ sub mirach intuēdi sunt oculi in motu ipsorum
vtrū fiat alienatio mētis an tēpestas:qm̄ mot⁹ oculorū ve/
hemētis spissitudis fit qn̄ cerebrū patit̄ detrimētū:ꝛ acci/
dit cū cōitate in hmōi passionib⁹:aut cuꝫ diafragmate aut
ore stōi:sꝫ si oculi fuerit cū dispōne ꝯsueta significat̄ ꝙ erit ex
alijs mēbris ꝛ exinde erit tēpestas tm̄. ❡ Et dixit Ras. acu
ta exn̄te egritudine si grossitudo fuerit in hypocūdrijs cuꝫ
tumore duro ꝛ dolore malū. Et qn̄ēs locū vtriusq̧ lateris
occupat malū:ꝛcū tūc occupet locū epatis ꝛ splenis. Si vō
in altero tm̄ fuerit in sinistro melior erit q̄ꝫ in dextro ex ꝑ/
te epatis. ❡ Dixit Aui. 1ª 4ᵗ. Jnflatio vētris in egritudini
b⁹ acutis ꝛ paucitas cōplicatiōis:ꝛ ꝓprie cū illic est solo
vētris est sigᵐ mortis ꝑcipue qn̄ appet in eo pustula ampla
coloris fusci. Et dixit. tēsio hypocūdriorū ꝛ eīntia duoꝝ la
terū magi augmētata q̄ꝫ alteri⁹:ꝛ silr̄ ois eīntia ois lateris
augmētata oi latē qd̄ est ei silr̄ in eminētia ꝛ depssiōe:ꝛ silr̄
in lenitate tactus ꝛ duritie. Et dixit. qn̄ inflat̄ mirach non
a siccitate neq̧ a vētositate:tūc itra ipm̄ est apā cū quo nō
est nisi dolor ꝛ offuscatio. Et tēsio hypocūdrioꝝ si est cuꝫ
dolore:tūc mā declinat ad inferiora:ꝛ si est sine dolore mā
declinis est ad supiora. ❡ Dixit Gal. sup pmo ꝓnosticorū.
quotiēs accidit in hypocūdrijs saltus nō dubitam⁹ qn ac/
cidat a vēto iflatiuo. ❡ Dixit Ras. 16ᵒ ꝯtiñ. quotiēs in fe/
bre inflāmatio. al's. iflatio fuerit vehemēs in stō cū saltu ei⁹
signū malū ꝓnūciat. Et G. dixit. ꝙ ipsa fit ex punctiōe oris
stōi:ꝛ ꝙ istō malū accñs significat ꝙ stōus ē replet⁹ de colā ru;
infusis tunicis ei⁹ de ea:ꝛ ex vino silr̄ iectigationē cordis:
qd̄ est pei⁹ eo. cū cor sit origo vite ꝛ caleat caliditate ignea.
❡ Et dixit. penetratio cibi ꝛ pot⁹. i. ipsoꝝ exitus ex stō. q̄/
tiēs velox fit significat ꝙ calitas ei⁹ est extincta dio: ꝛ angu/
stia stōatica significat acutos hūores ꝛ nociuos ori stōi dn̄ari.
ꝙ est nobilissimū mēbrū acutū hñs saltū:ꝛ ꝓinde ꝑncipa/
lia ei cōpatiunt̄:sicut passionē ori stōi sequunt̄ cardiaca ꝛ
cordis tremor. Jdeoq̧ acuta ꝛ mordicatiua colā ori stōi
dn̄ante patiunt̄ alienationē mētis ꝛ tremorē cordis:q: ca/
lefacto corde ex igneo calore:ꝛ ab ei⁹ impugnatiōe deficiē/
te trēor ei accit. Silr̄ ꝛ in cerebro ex dn̄io calitatis ill⁹ eius
subalis hūiditas desiccat̄. vn̄ fit alīeatio mētis. ❡ Dix̄ Ju
de⁹. q̄tiēs in morbis acutis vēter fuerit siccus eger nō mo/
riet̄ nisi cū vano eloquio ꝛ retētiōe loquele ꝛ ecōuerso.

❡ De signis sūptis a vga ꝛ testiculis. Cap. xiij.

Dixit Jpo. 1ᵒ ꝓnosticoꝝ. si testiculi ꝛ vga vl
tra solitū diminui ꝯbiq̧ appuerit aut
nimij doloris:aut mortis euētū ꝓnūciabis. Et
Alm. 1ᵒ dixit. testiculoꝝ ꝛ vge ꝯctio est malū
acutis egritudinib⁹. ❡ Dixit Ras. 16. ꝯti. dico
collectio testiculorū in morbis acutis. mala est ꝛ ꝓprie dex
tri cū sit fortior valde. Et Aui. dixit 1ª 4ᵗ. Cōtractio testi/
culoꝝ ꝛ vge significat mortificationē caloris inati aut dolorē
vehemētē. ❡ Dixit Gal. in cōmē. dicti verbi Jpo. iuenim⁹
h̄ mēbra ꝯbi in eo q hꝫ dolorē:ꝛ in eo q iaꝫ appropinquat
morti:ꝛ istud qdē est necīuꝫ:qm̄ vtus aialis qn̄ morit̄. ita
vt n̄ sit ei posse ꝑuenire ad extrēitates corpis trahit̄ versus
radicē suā ꝛ originē suaꝫ. Et opꝫ vt sequant̄ ea mēbra q̄re
rugātur mēbra ꝛ trahunt̄ versus mediū corpis:ꝛ silr̄ etiaꝫ
ꝓpter dolorē reducere ꝛ ꝯbere videm⁹ vtutē versus origi
nē suā:ꝛ qn̄ illud est necīuꝫ est vt ꝯbant̄ etiaꝫ mēbra vsus
originē suā ꝓpter dolorē. ❡ Dicūt qdā. si ꝯbunt̄ vge ꝛ te
sticuli signū est ꝙ cerebrū cōsumit̄ ꝛ ei⁹ humiditas:ꝛ etiā
humiditas neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ ꝛ trahunt̄ nerui:q: exiccā/
tur ꝓpter qd̄ retrahit̄ vga in acutis morbis ꝓtendunt̄:ꝛ
intestinū lapsuꝫ fuerit signū est pniciosum. ❡ Dixit. A. le/
uitas. i. lapsitas testiculoꝝ est signū malū:ꝛ similiter exube
ratio amboꝝ in egritudinibus acutis.

❡ De signis sumptis ab extremitatib⁹. Ca. xiiij.

Jn morbis acutis dixit Jpoc. 7ᵒ afo.
frigiditas extremitatū ma
lū. Exponūt qdā. i. mortale:ꝛ per extremitates
intellexit aures nares manus ꝛ pedes:ꝛ intel/
lexit in q̄cūq̧ cōplone etate ꝛ sexu:q̄ꝫuis maxᵉ
in cōplone calā etate iuuētutis ꝛ sexu virili in qbus in acu
tis morbis magis vident̄ extrema nō debere esse frida. dix̄
Aui. 1ª 4ᵗ. frigus extremitatū cū calitate febris acute ꝛ fi/
xione ei⁹ ꝛ nō eradicat̄ est signū nō bonū. Cū cronica vero
nō est illud horribile. Et sunt vba Ras. 16ᵒ ꝯti. dicētis. Fri/
giditas extremitatū in morbis diuturnis nō est horrēda:sꝫ
in acutis est maximi detrimēti. Et hoc:qm̄ in causa huius
aderūt apā̄ta magna ꝛ fortia in viscerib⁹: qm̄ si cū his nō
fuerit apā in ventre extremitates inflāmabunt̄ magis q̄ꝫ
infrigidētur. Sed cū apā fuerit magnū in eo:eo ꝙ apā at/
trahit ad ipsum sanguinē de toto corpore in modum ven
tose eger huius dispositionis inueniet interceptionē ꝛ visio
nē ꝛ nō sustinebit ꝙ fit ei pānus:ex eo qd̄ inuenit de inflā/
matiōe in vētre ei⁹:ꝛ extremitates ei⁹ erūt tūc frigide. Et
dixit. infrigidatio extremitatū aut erit ex apāte magno in
viscerib⁹ aut ex sincopi ꝛ defectu virtutis aut ex extinctiōe
calitatis inate:ꝛ ꝓpē quotiēs trāsfert̄ de loco ad locum
mā frigida. Et Aui. dixit. ꝙ cū friditatis extremitatū:aut
est apā magnū qd̄ est in cōcauitate vētris:aut submersio ca
liditatis inate aut euētus sincopis ꝛ resolutiōis. Et subdit.
fortior signo frigoris extrēitatū sup mortē i morbi acutis ē
frigoris accītis eis in pnᵒ egritudīs. s. vlt:ꝛ silr̄ frigoris cū
quo nō calefit corpus cū fricationibus ꝛ alijs silibus:ꝛ hoc
totū significat fugā sanguinis ad interiora pp apā. ❡ Dix̄
cū apparet frigiditas extremitatū in pnᵒ vl̄i morbi est de/
terius:q: significat morbū a pnᵒ esse ita malignū:vt per ipm̄
infrigident̄ extrema. Si aūt appareat in ꝓcessu non est sic
malū:q: nō denotat̄ tunc tāta malitia neq̧ tanta acuitas.
Et dicūt. Jsta extremitatū frigiditas nō est tm̄ priuatiua:sꝫ
ꝛ positiua:ꝛ cū tact⁹ cōprehēdat extrema frigida respectu tē
perati pōderis. ❡ Jnfrigidant̄ aūt extrema aliqn̄ pp cām
priuatiuā. s. pp ipotētiā caloris nālis ꝛ spūum expādēdi se
ad extrema que ipotētia ꝓuenit a multis causis. ❡ Primo
pp debilitatē mēbroꝝ nutriētiū qua aliqn̄ infrigidātur inte
riora nō solū exteriora. ita ꝙ aliqn̄ exit anhelit⁹ frigidus.
❡ Scdo pp opilationē in vijs trāsitus:sicut pꝫ i ligatis cū
fune in partib⁹ intermedijs. ❡ Tertio pp residētiam mā̄e
frigide ꝓhibentis debitā caloris extēsionē ꝛ expāsionē:si/
cut accidit in morbo cronico. ❡ Quarto ꝓpter materiā fri
gidaꝫ in extremitatibus existentē liquatā a calore extrinse
co: vt in vera lipparia. ❡ Quinto propter vehementē re/
tractionē sanguinis ꝛ spiritus cōsequentē mordicationem
membrorū sensibiliū causatā a sparsiōe materie colerice su/
per ipsa mēbra. sicut in vō rigore cōtingit:aut ꝯsequentem
retractionē factā de eis ꝓpter defectum virtutis: vt in sin/
copi aut facta a re ꝑter naturā calā aut dolore aut acciden
tibus aie vt timore. Vn̄ nō possunt expādi calor ꝛ spūs sup
extrema. ❡ A cā aūt positiua infrigidant̄ extrema: vt ab
humore frigido flegmatico vel melācolico sito in eis ꝛ sua
frigiditate infrigidāte ea:aut ab aliquo extrinseco frigido
eis applicato:vt aere vel aqua vel alia frigida re eis ap/
plicata. ❡ Dixit Aue. 4ᵒ colli͡ꝫ. frigiditas extremitatuꝫ in
acutis est signū malū valde:eo ꝙ suffocationē caloris nā/
lis in partib⁹ intrinsecis ꝓpter apā significat:aut ꝓpter frigi
doꝝ humoꝝ abundātiā:ꝛ ꝓpē signū est extinctionis ca/

Vide hic que pres intelligā. tur esse extreme cuꝫ de frigidi tas extremitatum malum.

Extrema infrigidā. tur a cā priuatiua ꝓpter multas cās.

Extrema infrigidā. tur etiā a cā positi. ua.

loris: si digiti ꝛ vngues ad obstructionẽ sunt declives ꝛ ad viriditatẽ: stãte aũt pulsu debili mors vicina est: sꝫ si nigredo fit cũ fortitudine pulsus in die cretica salutẽ ꝓmittit: ꝛ sic si in ipsis locis sanies aut apa fiat. ℂ Dixit Gal. in 9° supradicti affo. ꝛ scribit a Rabi in 8ª ꝑticula sic. frigiditas extremitatũ in febre acuta hꝫ ꝓvenire: aut ex magno apate viscerũ: aut forti dolore vẽtris aut ex subtilitate spũs ꝛ sincopi: aut ex ꝯstrictiõe caloris nãlis extinctiõi ꝓximi: aut eius necessitate a materijs multis. ℂ Et dixit sup 2° ꝓnosticoꝝ. vt ibidẽ scribit. frigiditas extremitatũ in pn° accessionis febris piodice nõ est signũ mortis: sꝫ signũ restrictionis caloris ꝛ sanguinis ad interius q per corpus postmodũ sparguntˀ. ℂ Et dixit sup 3° epidimiaꝝ. frigiditas extremitatũ ꝛ viriditas eaꝝ cũ febre acuta signat mortẽ caloris nãlis ꝛ eius extinctionẽ. ℂ Dicũt. differt frigiditas extremitatũ a calo apate viscerꝝ ꝓveniẽs a proveniẽte ab alijs causis dictis in morbo acuto: qꝛ cũ hac frigiditate ardent interiora ꝛ sitiũt. dixit Ipo. 4° affo. in nõ deficiẽtib⁹ febribus: si que qdẽ que extra frigida sunt: q̃ vero interius ardẽt. i. multũ calẽt: ꝛ sitim hñt: mortale. itelligẽdo de frigiditate ꝑseverãte in ipsis extremitatib⁹. Stare enĩꝫ invicem simul pñt augeri calitatẽ in interiorib⁹: ꝛ frigiditatẽ in exteriorib⁹. calitas vehemẽs in interiorib⁹ ꝛ sitis intẽsa denotãt calin fore apa in aliquo viscerũ: ꝛ nõ solũ calin: sꝫ ꝛ magnũ ꝛ dolorosũꝫ: ita vt attrahat sanguinẽ ꝛ spũ ad se sicut vẽtosa. vñ accidit ꝛ sitis intensa cõcari ori itõi caliditate exiccãte. ℂ Dicũt. si apa nõ fuerit magnũ ꝛ dolorosũꝫ nõ fieret tanta sanguinis ꝛ spũs revocatio: ꝛ per ꝯñs non fieret dicta frigiditas in extremitatib⁹: sicut apparet in q̄busdã pleuresibus ꝛ alijs viscerũ apatib⁹ parvis. nã ꝑ hoc distinguitˀ apa magnũ viscerũ a parvo: ꝛ distinguitˀ etiã frigiditas apatũ viscerũ a frigiditate rigoris: qꝛ in rigore pectoralia sunt etiã frigida. In apate aũt magno viscerũ ardẽt. ℂ Dixit Raf. 16° ꝯtiñ. In febre. cõtinua si superficies corporis fuerit frigida: ꝛ pars interior incẽdatˀ cũ ea existẽte siti intensa eger moriturus est: qm̃ hoc accidit febrib⁹ malignis valde. ℂ Et dixit Ipo. 2° ꝑnosticoꝝ. Si caput ꝛ plante pedũ ꝛ vole manuũ frigida fuerint: venter v̾o ꝛ latera ꝛ mãdibule caluerint malũ est. Dixit Gal. in 9° in egritudinibus cronicis ꝛ ꝓprie in hyeme ꝛ in decrepitis nõ est mirũ si infrigidantˀ extrema corporis nõ in ꝑncipijs paroxꝫ febriũ tñ: sed in spacio more eaꝝ etiã qm̃ ipse per nãm sunt pauce carnis ꝛ loca eaꝝ sunt valde longinqua a locis viscerũ: ꝛ in egritudinib⁹ cronicis nõ ꝓvenit caliditas ad extrema ꝑp debilitatẽ suã: sꝫ in morbis acutis evẽtus frigiditatis in extremis est: qm̃ qd̃ ꝓvenit ad totũ corpus ex sanguine est q̃titas parva ꝓpter magnitudinẽ apatis: ꝛ ꝓpter hoc mẽbra media corporis: vt sunt pectus ꝛ vẽter inveniuntur vehemẽtis calitatis ꝛ calefiũt mandibule ꝓpter calos fumos ab apate viscerũ elevatos ad eas. ℂ Dixit Ipo. 2° ꝑnosticorũ. Si livor admixt⁹ viridi vnguib⁹ digitisq̧ affuerit mortẽ advenire nõ dubitabis. Et alia translatio addit in ꝓximo. s. cũ gravitate corpis ꝛ exris: qꝛ gravitas dix̄ Gal. i 9° signat resolutionẽ v̾tutis movẽtis corpus ꝛ ꝑdicta coloris vnguiũ ꝛ extremitatis alteratio denotat resolõnẽ alterius v̾tutis. s. nãlis: ꝛ ꝑpea bñ addit: qꝛ signat mortẽ in ꝓximo: qꝛ iste signiones apparẽt penes mortẽ dictaꝝ duarũ v̾tutũ. livor ẽt in vnguib⁹ ꝛ extremitatib⁹ semꝑ signat mordicationẽ caloris innati qui nõ dat splẽdorẽ extremitatib⁹. ℂ Dixit Avi. 2ª 4ᵗ. offuscatio digitoꝝ ꝛ manuuꝫ ꝛ pedũ ꝛ vnguiũ eoꝝ est signũ mortale. ℂ Dixit Alkindus. extremitates cuiuslibet egri quotiẽs rubefiũt ad modum corali cũ põderositate statim moriuntˀ: sꝫ si nigrescũt minoris fallacie erũt. Et huc textũ Avi. sumẽs dixit. ꝛ rubedo extremitatũ ꝛ ipsaꝝ alteratio ꝛ gravitas subito magis ꝑniciosa est q̃ꝫ ipsarum offuscatio. Dicũt qdã. s. si offuscatio fuerit sine gravitate. si aũt offuscatio esset cũ gravitate ipsa est deterior rubedine. Et qdã dicũt. rubedo cũ virtute debili deterior est q̃ꝫ livedo ꝛ offuscatio cũ v̾tute forti vel ea que est cretica. Cũ eni cũ offuscatiõe videris sigª bona plurima nõ est lõginquũ: dixit Avi. qn salutˀ infirm⁹. Dicũt. gravitas corporis signat debilitatẽ v̾tutis aialis: ꝛ offuscatio debilitatẽ calitatis innate. Et rubedo signat corruptionẽ ꝛ cõmixtionẽ humoꝝ diversoꝝ ꝛ effusionẽꝫ sanguinis ad extra venas qui ꝓveniẽs ad extrema digitoꝝ corrũpitˀ ibi: ꝛ est causa ruboris. ℂ Dixit Raf. 16° ꝯtiñ. Quotiẽs colores digitoꝝ manuũ fuerint livuidi hꝫ signo sup ꝑiculum. dicũt ꝙ livor apparẽs in toto corpore eisdẽ cõditionibus observatis est deterior apparẽte in vnguib⁹ tñ. Si v̾o cõditiões nõ ẽẽnt pares. vt qꝛ. s. sit virt⁹ fortis: ꝛ appareat livor in toto. ꝛ si sit debilis ꝛ appareat tñ in vnguib⁹: tunc livor in toto esset minus malus: qꝛ stãte v̾tute forti põt significare ostium ei⁹ sup mãm quã expellit ad extrema. livor cũ virtute debili signat magnã malitiã cordis: ꝛ mortificationẽ calitatis inate in ipso. vngues eni vt dixit. A. de motu cordis multũ attestantˀ sup dispõnes cordis. Immo dicũt qdã. ꝙ vngues ꝗñantˀ ꝛ nutriuntˀ ex fumis ꝛ vaporibus veniẽtib⁹ a corde per arterias ꝛ digitoꝝ extremitates. ℂ Raf. 16° ꝯtiñ. ex libro alieno quoꝝ radices vnguiũ virescũt nulla fiat curatio. Et dixit. quotiẽs timpora sudorẽ faciũt frigidũ ꝛ vngues fuerint citrine ꝛ cũ cõꝑmuntˀ nõ rubescũt: ꝛ lingua sanguinolẽta erit ꝛ in ea fuerint pustule moritˀ eger. ℂ Dixit Avi. vbi. s. spasm⁹ accñs extremitatib⁹. ꝛ ꝓprie post fluxũ vẽtris est mortale. Et alcuzes. cũ alienatione est signũ mortis: ꝛ dixit. casus extremitatuꝫ alterataꝝ ꝛ ipsaꝝ adustio ꝛ cutis cũ frigiditate vẽtris est signũ mortis. ℂ Subdit aũt Ipo. vbi. s. si color hic vngues nõ infecerint licꝫ certe corruperit. s. in circuitu vnguiũ spei locus nõ deerit: qꝛ fortasse tñ nõ signat ꝑditionẽ penitus. Et fortasse signat illud signione in vltimo. Et iõ subdit. pro declaratione eiuꝫ ꝓderit tibi cũcta sigª ꝑpendere. ꝙ si egrũ sufficiẽtẽ videris ꝛ vna bona signo affuerit termin⁹. i. crisis ꝓmittetˀ cũ quolibet exteriori apate ꝛ futura salute: sed paloris ꝑdicti loci. s. in quo apa evenerit ꝑicula nõ deerũt: qꝛ vt dicit alia trãslatio: calent q̃ denigrata sunt. ℂ Dixit Raf. 16° ꝯtiñ. ex 5° affo. In quo corpore cutis fuerit extẽsa ꝛ sicca moritˀ eger absq̧ sudore: ꝛ si fuerit mollis ꝛ rara moritˀ cũ sudore. Et ꝑmuꝫ fit: aut eo ꝙ in corꝑe nõ erit humiditas: aut ex siccitate in cute. Et 2ᵐ fit: qꝛ in corpore erit humiditas. sĩlr dixit Avi. 2ª 4ᵗ. cũ ericcatˀ cutis. ita vt qñ extẽdis eã nõ redit ad locũ suũ: tunc illud est signo mala. ℂ Et dixit. exitus vaporis calĩ ex cute cũ anhelitu frigido est signo ꝑniciosa: ꝛ nõ fit nisi qꝛ calitas cordis finita ẽ. ꝑdidit enĩꝫ oẽm nãlitatẽ. vñ calor movetˀ ad exteriora motu ꝓprio. ℂ Et dixit Avi. ꝙ Ipo. dixit. cũ apparẽt vene ꝑve sup frontẽ ꝛ palpebrã est malũ: ꝛ hꝫ sive sitˀ appareãt sup frontẽ ꝛ palpebrã sive si sup altero eoꝝ tñ. Et dixit. alteratio coloris venaꝝ apperentiũ a dispõne sua cũ colore pavonis q color est lividus splẽdidus ꝛ appitio eaꝝ etiam ꝛ de eis que ante nõ apparebãt cũ hoc modo est malum.

ℂ De signis sumptis ab habitudine totius. Cap. xv.

Dixit Ipo. 2° affo. febricitãtibus nõ oino in superficie ꝑmanere ꝛ nihil minuere corpus: aut ẽt cõtabescere magis: eo ꝙ ꝑm rõneꝫ fit malũ. hꝫ eni. s. nihil manere lõgitudinẽ egritudis: hꝫ v̾o ibecillitatẽ v̾tutis signat qd̃ deniq̃ quis veꝝ fit in oib⁹ morbis in qb⁹ corpa extenuantˀ: maxie tñ v̾ificatˀ in febrib⁹ putridis. ℂ Notãt tñ nullũ corp⁹ febriẽs febre putrida posse ꝑmanere oino in sua dispõne nãli. hoc eniꝫ solũ ꝑtinet sanis. Iõq̧ in oi febre putrida corp⁹ simplr minuitˀ ꝑp calitatẽ febrileꝫ resoluere plus q̃ꝫ fit restauratio. Attñ cũ hꝫ stat ꝙ in qbusdã febrib⁹ corp⁹ nõ nimis apparẽter ꝛ sensibilr minuatˀ: cui⁹ cã ẽ multitudo humoris gssi ꝛ ꝯstrictio poroꝝ corpis. vñ ꝓhibetˀ calitas febrilˀ

sensibilr extenuare corpus:z iō ex h̄ sigñat lōgitudo egri/
tudinis.p h̄ enim pmanere z non minui corpus intellexit.
Ipo.sensibilr z notabilr:dato q̄ minuat:sꝫ nō pportiona
bilr febri:z intellexit de febre nō oino debili:qd̄ sigñat p id
qd̄ dixit febricitātib⁹ nō oino in supficie.i.febre que nō est
oino supficialis z debilis. Et enim dix. A. idē. 2ª 4ᵗ. de si/
gnis crisim lōginquā significātib⁹. ¶ Notāt q̄ in febrib⁹
corpus aliqñ cōtabescit fm rōnē.nā rōnabile est in forti fe/
bre cōtabescere corpus:z aliqñ cōtabescit pter nām vt cuꝫ
cōtabescit in debili febre:z tūc sigñatur debilitas virtutis:
maxiᵉ digestiue pp cui⁹ debilitatē corpus in eo qd̄ a febre
resoluit minime:aut pa℞ restauraf:vñ cōtabescit plusq̄ p
portionabiliter corrñdeat febri.pōt enim macredo ppor/
tionabilr febri in febriēte aduenire:eo q̄ virtus digestiua
cōis toti:z ppria in stō epati z venaꝝ oēs vel alique ex eis
sunt debiles. Cum autē corpus nō restauraf pportionabi
liter resolbni.s.in cōparatiōe ad vigorē febris:tūc corpus
irrōnabilr macrescit. Dicūt aūt nō absolute.qꝛ talis abso/
luta restauratio fit tpe sanitatis non in febre:qꝛ in oi febre
minuif restauratio respectu resoluti:sꝫ tūc dr irrōnabilis
restauratio qñ restauraf fm vigorē febris:z tūc irrōnabi/
lis qñ minus. Et idē voluit. A.2ª 4ᵗ.c.de signis sumptis ex
pte forme. ¶ Qꝫ ḡ di p pnosticoꝝ.q̄ dispō filiis sanis ē lau
dabilis nō dꝫ itelligi q̄ dispō sit oino silis sane dispōni:qꝛ
p illā similitudinē itelligif magna ppinqtas ad ipam:q̄ p/
pinqtas tūc dī eē qñ effectiuā hꝫ pportionē ad febrē:z tūc
est laudabile signū:z cū nō hꝫ pportionem est illaudabile.
¶ Ait Raf.16° 9ti.q̄ Gal.dixit.s.in 9ᵒ dicti affo.q̄ ma/
cies intēsa est signū firmū sup debilitatē v̄tutis.vñ in quo
fuerit febris mediocris in fortitudine quotiens inuenerís
corpus ei⁹ in sua dispōne absq̄ macie longū morbū pnun/
ciabis. Et ait Raf.dico q̄ sigñat q̄ nulla dissolō facta fuit
in eo ḡ in quo facta est macies vltra q̄ꝫ cōpetat sigñaf q̄ v̄/
tus ei⁹ est valde debilis. Et ait.dico cōiūctis oibus aliȷs cū
hoc noscas q̄ solutio z macies vehemēs in febrib⁹ si fit in
febrib⁹ ex hūiditate ipsoꝝ erit:z si in senescētib⁹ ex debili/
tate v̄tutū ipsoꝝ erit. Et dixit G.in q̄ corpe in febre nō fue/
rit macies cutis erit 9dēsa z hūores grossi erūt z ecōuerso.
¶ Dicūt q̄ scōaꝫ 9clōnē affo. Ipo.dedit itelligi oppositū.
q̄ si corpus minuaf ex febre q̄ꝫtū dꝫ fm rōnē qd̄ est signuꝫ
bonū.verūtñ h̄ vltimū dictū nō est verū vlr:sicut pᵐᵘ:qꝛ ve
rū est q̄ si corp⁹ macrescit vltra rōnē in oi febre est sigᵐ ma
lū:posē est eni ad aliquā febrē fm rōnē seq fortēꝫ extenua/
tionē:vñ cuēit mors:z tūc ex illo hꝫ rōnē eueniēte ñ sigñat
bonū.z iō dñt q̄ affo.verificaf de febre ad quā nō dꝫ sequi
fm rōnē extenuatio talis q̄lis si sequef sigñaref inde malū
z mors. ¶ Dixit Raf.16° 9ti.si corpus remanet in dispōe
sua z nō extenuaf malū erit cū h̄ fit cū cōdēsatione cutis z
grossitudine hūoꝝ z viuificatiōe corpis:aut forte h̄ erit ex
debilitate v̄tutis:aer ēt frigidus adiuuat q̄ nō extenuatur
corp⁹:z tūc sigñō erit debilior aut 9trio. Qꝫ si corpus ex/
tenuaf in hyeme z nō i estate sigñō erit firmior z velocior:
z silr in etate:qm̄ dissolō senescētiū z infantiū est velocior
in febrib⁹ z in mediocrib⁹ etate est tardior. vñ collige de h̄
sigñonē ispiciēdo vtrū fit ibi edo sensibilis:qm̄ tūc nō p ōt
attribui extenuatio dissoloni occulte. ¶ Et dix supabūdā/
tia eloquȷ extenuat corp⁹ febricitātis valde z silr mot⁹.vñ
seq debes iuxta modū illi⁹:z 9tra his phibēt dissolbnem.
¶ Dix Ipo.2° pnosticoꝝ.bonū est egrum ex toto calere z
mollē z suauē couenieter eē.sup.z 9trū hui⁹ malū ē. ¶ Di
xit.n.Auē.4° col.qñ hñtis febrē corp⁹ intrinsecus fuerit
calīn z extrinsec⁹ frm̄ malū est mortē sigñans:eo q̄ apa ca
lidū in interiorib⁹ nūciat eē:z iō calor exterior vertif itus:z
z dix vlr qñ calor eq̄lis nō est in toto corpe malū ē:qd̄ ē:qꝛ
sigñat in pncipalibus apa:sicut est in cerebro stō vel epate.
¶ Dix Rab.16° 9ti.qñes in corpe fuerit mutatio de vno ca
lore ad aliū:aut de calō ad frm̄ ispice ad ei⁹ facilitatē tole/

Dispō si/
milis sani
tas est lau
dabilis
quō hꝫ in
telligi.

rātie vel ei⁹ difficultatē:qm̄ in facilitatē sustinētie est sigñū
sup bonū magnū z 9trū eo⁹. Et ait Raf.dico.z silr seq de/
bes in oib⁹ accñtib⁹ z euomb⁹. ¶ Dix. A.2ª 4ᵗ.citrinitas
coloris subito est sigⁿ nō bonū z denigratio eius subito est
signū malū:z deterior oibus est niger:z ipsius coloris vt/
plin est ex morte caloris innati:z tenebrositas vel offusca
tio sequif ipsum z citrinitas non est bona:sꝫ est magis sal/
ua:Et qm̄ quādo fit a caliditate z nō est tota a frigiditate:
z fortasse est a fame vel vigilia aut dolore z est salua. ¶ Et
dixit Aui.si acciderint in febre rami.i.v̄gule colorate in na
so z in fronte non est signum malum.

¶ De signis sumptis ab opōnib⁹ v̄tutis vitalis. Cap.xvȷ.

S Ignorum sumptorū a virtutib⁹ cor/
poris z earū opationib⁹.
Alia sumunf ab opōnib⁹ v̄tutis vitalis:z alia
ab opōnib⁹ v̄tutis aialis:z alia ab opōnibus
v̄tutis nālis. Et q̄ sumunf ab opōnib⁹ v̄tutis
vitalis maxiᵉ sumunf a pulsu:z etiā ab anhelitu z a vigo/
re animi z pusillanimitate ei⁹. Et de pulsu qdē z ei⁹ sigñō
ne plene dictū est.s.in tractatu de pulsu z de anhelitu z ei⁹
sigñatis plene dicef in fmone 4°.q est de dispōnib⁹ mēbro
rū spūaliū.hic tñ q̄dā pauca adducā. ¶ Dixit Ipo.p pno/
sticorū.spūs.i.anhelit⁹ bonus ex suo pprio cognoscif or/
dine z hꝫ euidētē salutis ostēsionē in acuta egritudine que
cū febre est:cui⁹ termin⁹ est in 40.dieb⁹. spūs v̄o si freqns
fit dolorē z succēssionē sigñat in his q̄ sūt supra diafragma
Et dixit Gal.in 9ᵒ q̄ anhelit⁹ freqns fortasse sigñat dolo
rē:z fortasse sigñat inflāmationē in mēbris q sunt in pecto
re:sꝫ discernif inter eas:qꝛ anhelit⁹ doloris est paruus z
frequēs:sꝫ anhelit⁹ inflāmatiōis est magn⁹ z frequēs. Et
subdit Ipo.q̄ si magn⁹ z cū intermissione fuerit alienatio
nē sigñat:Dixit Gal. anhelit⁹ rarus z est ille q est inter spa
ciū lōgius si est magnus sigñat pmixtionē:z si est paruus
sigñat extinctionē calitatis inate. Et subdit Ipo.si idē spūs
per os z nares frigidus exierit mortalis erit:sigñat.n.ex/
tinctionē calitatis inate in pn° vite. ¶ Et dixit 4° affo. in
febrib⁹ spūs offendēs malū.spasmū enim sigñat:z p spm̄
offendētē nō intellexit oēm lesionē anhelit⁹:sꝫ eā q̄ est in/
spirādo z expirādo:q est q̄dā duplicatio anhelit⁹ quā pa/
tiētes maxiᵉ pueri patiunf q dī anhelit⁹ duplus. ¶ Et in
6ª affo. dixit. In acutis passionibus cum febre.s. cōposi/
tis luctuosa suspiria.i.cū alta voce cōquassatiua z lamēta/
tiōe cōposita malū. Et h̄ modus anhelit⁹ est vn⁹ de modis
spūs offendētis q dī luctuosus:qꝛ silatur anhelitui lugen
tiū:de quo dicūt q̄ pōt hoc itelligi duplr. Uno mō ad hūc
sensum q̄ anhelit⁹ fiat diminutior cuꝫ luctuoso suspirio z
v̄ lamētabili q fit pp doloris vehemētiā. Alio mō q̄ fiat
anhelit⁹ itersectus:sicut fit in plorātib⁹ pueris pp ipotētiā
v̄tutis mouētis pectus ad cōplēdū anhelitū ex q̄ catur q̄/
dā anhelit⁹ duplus:eo q̄ vbi in vna vice dꝫ v̄t⁹ sufficiēter
inspirare vel aspirare nō facit hoc:sed facit duos anhelitus
intersectos ¶ Dixit Raf 16° 9ti.plāctus.i.anhelitus silis
plāctui in febrib⁹ acutis si fuerit sigñō mala erit z intellexit
de plāctu silī anhelitui plāgētis q emittif p duas vices. Et
iste qdē anhelit⁹ est malus per viā cāe:qꝛ nō debite satisfa/
cit euētationi cordis:vñ inflāmaf z est malus p viā signi:
qꝛ vt dixit Gal.in cōmē.dicti affo.sigñat aut nimiā siccita/
tē aut nimiā v̄tutis debilitatē aut spasmū lacertoꝝ pecto/
ris aut omnia simul.sicut etiā dixit Aui.xª tertȷ.de anhe/
litu duplo circa finē capli.nō ergo semp significat spasmū:
cū possit etiā ab aliȷs cautis pueníre.sed tñ in febrib⁹ acu/
tis intensio vtplin sigñat spasmū de inanitione calore illo
subtili febrili nimium exiccante partes pectoris. ¶ Dixit
Auer.4° colliꝫ cum fuerit anhelitus intercisus est signum
malū:qm̄ spasmū fore in musculis pectoris sigñat. Et dix.
qñ anhelit⁹ fuerit interdū fortis:z qñq̄ occultatus malū
est pturbatioñe mentis sigñans.nisi qñ in cōsuetudine est.

De signis
ab anheli
tu sūptis.

¶ Dixit Rasis 16° ptiñ. quotiēs fuerit anhelitus malus ex apate in instr̄is spūs cū febre causonica malum erit valde. ¶ Dixit Avi. 1ª 4ª. Anhelitus frigidus in egritudinibus acutis est malū: signat. n. mortē caloris innati aliter dī anhelitus fetidus: ⁊ etiā est malus. Et subdit Avi. anhelitus diversus malus est ⁊ anhelitus silis anhelitui flentis intersectus qui attrahit aerem: ⁊ est anhelitus flens ppter permixtionē rōnis est malus: ⁊ ille qui est ppter apa in partibus pectoris est deterior. Et dixit. illoru q sūt morti pxīites vētres crescūt: ⁊ pxīites sūt eoꝝ anhelitus ⁊ anhelāt alte. ¶ 16° ptiñ. difficultas anhelitus si maior fuerit in somno ꝙ̄ in vigilia ⁊ extremitatū infridatio ⁊ ascēsio frigiditatis ab eis ad superiora malū. ¶ Dicunt. anhelitus magnus ⁊ velox signat apa esse in cerebro vel diafragmate. Et distinguit inter ea: qr apa cerebri sequit alienatio ⁊ rubor oculorū extra pemīnentiū: apa v̄o diafragmatis sequit anhelitus angustia ⁊ pectoris cōstrictio. ¶ Anhelit⁹ v̄o tardus ⁊ magn⁹ signat alienationē quā qui patitur ppter mentis pturbationē retinet anhelitū: deīde eū subito emittit: sicut faciūt hi q q̄uiter dormiūt ⁊ subito excitant. anhelit⁹ eniꝫ parvus ⁊ velox signat extremū calorē dn̄ari ⁊ aggravare ⁊ suffocare v̄tutē spūalē ⁊ phibere eā ne fortiter egrediatur. anhelitus vero tardus ⁊ parvus signat ppinquitatē extinctionis caloris n̄alis. Et abscōsio anhelit⁹ signat v̄tutis defectionē ⁊ dissolutionē. ¶ Dixit. Ipo. 2° afo. in oī egritudine cōfortari mēte bonū ꝯ̄rium v̄o malū. cōfortari autem mēte est bene sperare de salute morbi. Et spes nō est aliud ꝙ̄ sanitas animi cuꝫ expectatione melioris: sicut desperatio est egritudo animi sine expectatione melioris. vt dixit Tullius 4° tusculanaꝝ q̄onum. Est autē spes bona per viā cāe ⁊ per viā signi. signat eni virtutē aīalē sensitivā intrinsecaꝫ fore illesaꝫ: ⁊ est causa velocioris sanitatis. vel saltē tardioris mortis. Et intellexit Ipo. de cōfortatione sic moderata q nō cōsequat eā nimia spūum expansio: aut indebita coꝝ resolū. nā oīs indebita resolū spūum sive sit indebita absolute sive si per cōparationē ad nām patiētis est mala: nō cōfortari vero mēte: ⁊ꝫ pusillanime tolerare egritudineꝫ ⁊ timere est malū. tristari quoqꝫ ⁊ de salute desperare est pessimū. voluit ergo. A. q fortis imaginatio vt est cōfidentia ⁊ diffidētia inducat effectū n̄alem ⁊ realē. Et iō aliqs pōt trāsire supra trabē positā in plano ⁊ nō supra positā supra foveā. Et isto mō dixit ipse pticula 4ª 6° n̄aliū: q plus valet cōfidētia infirmi de salute ꝙ̄ medicus cū oībus suis instr̄is. Spes eniꝫ est prima via salutis. Timor enim ⁊ suspitio ⁊ stupor mētis in acuta egritudine malū. qr pessimos humores in cerebro esse indicant: plūi autē h̄ infirmis ꝯ̄tingunt. qn̄ a somno sunt expergefacti: qr illi humores in somno feruntur ad interiora ⁊ cerebrū. cū ergo a somno surgūt illi humores subito cū nā ad exteriora moventur ⁊ in tali motu lumen aīalis v̄tutis offuscant: ⁊ sic timorē ⁊ suspitioneꝫ gn̄ant. Quidā dicūt q Ipo. p ꝯfortari mēte intellexit egrū letari: ⁊ in oībus operationibus aīalibus bene se habere. Dixit Avi. 3°. 4ª. cū est plurimus timor mortis: tunc est timor. s. de infirmo ne ex illa egritudine moriatur.

Quātum valeat spes ⁊ cōfidētia in infirmo.

¶ De signis sumptis ab operationibus virtutis animalis sensitive. Cap. xvij.

INquit Ipo. 4° afo. in afo. In nō deficiēte febre si labiū ⁊c. q si eger nō videat aut si audiat. sup. aut nō odoret aut nō gustet vel nō tāgat iā debili exn̄te v̄tute iam mors ppe est. ¶ Et Ave. 4° colliꝫ dixit. qn̄ infirmus nō videt nec audit cū debilitate v̄tutis signū est mortis prime. Avi. autē dixit. Quādo nō videt infirm⁹ nec audit est signū malū. Dicūt quidā. q in oībus infirmis ante morteꝫ pdicti defectus eveniūt: sꝫ in quibusdā nō appareāt. Et ratio eoꝝ est: qr cor vltimo morit: ergo aliquandiu stat vita aliis mēbris vita privatis: ⁊ tn̄ per viā cordis corpus dicit esse vivū: aliqn̄ v̄o cor ita cito morit q nō ꝯprehēdit appa rēter mortē alioꝝ mēbroꝝ pcessisse mortē cordis. ¶ Quidā vero alij dicunt q sunt quedā corpora habētia cerebrū ⁊ instrumēta sensuū valde fortia: ⁊ in his ante mortem nō apparet notabilis defectus in opationib⁹ cerebri ⁊ ipsoruꝫ sensuū: sed apparēt sentire videre audire ⁊ silia facere quousqꝫ moriant. Et quedā sunt corpora habētia cerebrum ⁊ instr̄a sensuū debilia ppter paucitatē caloris inati ⁊ spūuꝫ in eis ⁊ in his ante mortē apparet notabilis defect⁹ in opationib⁹ dictoꝝ sensuū: ⁊ maxime cerebro ente imutato valde. ¶ Dixit 6° epidimiarū: ⁊ ponitur a Rasi in 6ª particula sic. obscuritas visus. sup. ⁊ silr alioꝝ sensuū debilitatio: ꝙ̄uis maxime visus in egritudinib⁹ acutis significat mortificationē visibilis virtutis. dicūt. q ablatio operationuꝫ sensuū exteriorū nō pcedēs a causa ppria instr̄i illius sensus ablati nec a causa pmitiva significat mortē: ⁊ multo magis ablatio sensuū interiorū simili modo pcedēs. ¶ Dixit Ras. 16° cōtinē. signo sup debilitatē virtutis aīalis est debilitas sensuum ⁊ pauca fuga sensibiliū fortiū: sicut cuꝫ oculus effugit lumen. auditus fortē vocē. tactus gravedinem idumēti. Et subiectio diversis formis semp. qm̄ oēs forme graves fiant sup illū ex gravedine corporis super eā. ¶ Et Avi. dixit. si fugiat a vocibus ⁊ odoribus ⁊ colorib⁹ habētibus fortitudinē est sig^m malū significās debilitatē sensus aīalis. ¶ Et dixit Avi. prima tertij. q destructio sensuū particulariū qn̄qꝫ significat festinationē causaꝝ diminutioneꝫ in cerebro: i. significat diminutionē actionū cerebri: ⁊ hoc erit qn̄ illa destructio fuerit ppter causam in cerebro: ⁊ nō ppter passionē in instr̄is sensuum: aut ppter opilationē in vijs eoꝝ: ⁊ nō voluit Avi. q nō possit significare ablationē opationis cerebri: qr imo pōt: sꝫ voluit q ablatio actionis in sensib⁹ pticularib⁹ pōt significare cām diminutionis actionis in cerebro. Et cā est: qr parva mutatio accidens in cerebro: sicut in pn° est magna in pn° sive mēbro orto ab illo. vt voluit Ar. pmo de gn̄one aīaliū. Et subdit. Avi. q sensus cerebro ppinquiores: sicut visus audit⁹ odoratus pri⁹ recipiūt nocumētū cerebro patiēte ꝙ̄ lōginquiores. s. gustus ⁊ tact⁹. Et sic etiā nocumētū in lōginquiorib⁹ minus ⁊ tardius significat nocumētū in cerebro ꝙ̄ in ppinquiorib⁹. ¶ Notāt q qn̄ nocumētū lōginquoꝝ nō removet evōne ⁊ cōmēsuratiōe cōplonis eoꝝ: tūc pōt significare sicut nocumētū ppinquiorū q causa sit in cerebro: ꝙ̄uis nō sic certe: sicut ppinquoꝝ. ¶ Et dicūt. q qn̄ nocumētuꝫ cerebri est cōe toti ⁊ est magnū: tūc oēs sensus ⁊ mot⁹ leduntur vt pꝫ in apoplexia ⁊ epilepsia. Qn̄ vero est parvū: licꝫ sit cōe toti cerebro: tūc nō est necīum oēs sensus ledi lesiōe manifesta: sꝫ aliqs ex eis vel aliqui. Et illi ex eis ledent qui sunt magis apti pati: vt pꝫ de hn̄te oculos debiles qui cerebro eius nō multū patiēte statim leduntur alijs sensibus nō lesis. vt voluit Gal. ꝑ pnosticoꝝ. in ꝯ^{to}. vbi. frēdere dētib⁹ ⁊c. ¶ Et dixit Avi. q lesio in opationib⁹ gustus ⁊ tactus s̄m plūi signat lesionē esse ppter cām ppriā instr̄is ipsorū. ⁊ s̄m minimū. i. valde raro significat cōitatē cerebri. Et hꝫ istud dictū. Av. veritatē cū cōparati fuerint gustus ⁊ tact⁹ ad alios sensus. Et cā hui⁹ duplex est. Una qr hi duo sensus sunt magis n̄ales: ⁊ per ꝯn̄s minus existentes in depēdētia ad cerebrum ⁊ habētes plus de affixione ad organa ipsorū. ⁊ ideo frequētius cōtingit ex hoc ledi per illa organa. Scōa cā est: qr nō cōsistūt in tāta excellētia pportionis in quanta cōsistunt alii sensus ⁊ pprie visu. vn̄ accidit q facta in cerebro parva lesione non sic impediunt gustus ⁊ tactus: sicut alij sensus. Et posset assignari rō tertia: qr gustus ⁊ tactus etiā s̄m maiorē partē magis elōgant a cerebro ꝙ̄ alij. ¶ Et dixit Avi. q omnes sensus cōicant in hoc q eorū opatiōes aut sunt fortes aut debiles ⁊ earū fortitudo ⁊ debilitas significant dispōnem cerebri. dispositio cerebri signat per illā fortitudinē aut debilitatē: ⁊ pturbatio ⁊ cla-

Lesio in operationibus gustus ⁊ tactus raro fit p cōtrarietatem a cerebro.

Non omnis debilitas sensuū est cū cerebri pturbatione.

ritas sube cerebri. nā fortitudo opationū sensuū sigñat claritatē sube cerebri: ⁊ debilitas ei⁹ pturbationē. Et q2 aliqs posset credere q̄ semp debilitas sensuū sigñaret cerebri perturbationē rñdet q̄ nō est ita. iō. Aui. subdit. q̄ nō ois debilitas sensuū est cū pturbatione sube cerebri. Et dedit exēplū in visu in quo debilitas est aliqñ cū claritate: sicut si hō videret res paruas deinde cū elōgant ⁊ nō multiplicantur ipsa⁊ radij deficit a clare vidēdo eas. In hoc. n. casu erit debilitas cū claritate: ⁊ claritas cū debilitate: ⁊ sīlr pōt esse turbatio cū debilitate: sicut ipse dixit. nam p̄ q2 turbatio ⁊ claritas qñq3 sunt simul in debilitate. i. q2 pōt esse debilis ⁊ clarus: ⁊ pōt esse clar⁹ ⁊ fortis. nā claritas pculdubio pōt esse cū v̄tute forti. Et subdit Aui. q̄ pturbatio semp sigñat māim ⁊ claritas siccitatē ⁊ māe priuationē. nā humiditates in cerebro abūdātes: ⁊ ppie cū sint vaporose reddūt spūs cerebri ⁊ turbidos ⁊ ineptos: ⁊ organa etiā opilant. vnde fiūt sensus turbidi ⁊ hebetes. Siccitas aūt purgando a superfluitatib⁹ reddit sensus ⁊ organa sensuū clara ⁊ peruia ⁊ apta. Et iō cū cerebro humido est sensuū hebetudo: sed cū sicco est sensuū perspicacitas: vt voluit Gal. 2° tegni. Et. A. dixit. q̄ pturbatio semp sigñat māim ⁊ intellexit de cōiūcta debilitati: nō aūt de cōiuncta fortitudini cū s̄m quosdā pōt cōtīgi: q2 talis cū sit fortis ⁊ ñ debil' nō sigñat cerebri humiditatē: s3 siccitatē. i. supfluitētē ⁊ purgationē cum q̄ stat pfecta sanitas: nō aūt siccitatē per puationē hūiditatis debite: vl' vt alij dñt: qd. A. dixit. q̄ oēs sensus cōicant in spē debilitatis ⁊ fortitudinis. i. in spāli mō debilitatis que est pturbatio. i. cū pturbatiōe ⁊ in spāli mō fortitudinis q̄ est pturbatio. i. cū pturbatiōe. Et in spāli mō fortitudinis q̄ est claritas. i. cū claritate. Qui spāles modi fortitudinis ⁊ debilitatis sigñant dispōnē cerebri: nā in oib⁹ spēb⁹ pōt reperiri turbide iudicare ⁊ clare iudicare. Et debilitas cū pturbatione semp sigñat māim ⁊ dispōnē egrā vel neutrā: sed fortitudo cū claritate semp sigñat sanitatē cerebri. Turbiditas tñ ⁊ claritas opationū l3 sint ⁊ reperiant' in oi sensu: clari⁹ tñ manifestant' in visu. ⁊ ideo Aui. in visu posuit exemplū.

¶ Notāt qdam. q̄ nocumēta que sunt debilitas cū turbulētia ⁊ debilitas cū claritate sunt nocumēta diminutiōis: ppter qd notāt qd per turbidū videre nō intelligūt vnā rē p alia videre: q2 tūc esset corruptio opōnis: s3 itelligit' non clare videre de re l3 eā videat. v̄. g. video rē albā ⁊ iudico q̄ sit alba: s3 nō ita clara: sicut ipsa est. Quia tñ Aui. nō expessit vtrū turbulētia actiōis: vt visus possit stare cū fortitudine v̄tutis: iō dicūt. q̄ turbulētia opōnis vt visus ē duplex. vna infra nālē terminū spacij debite visiōis: ⁊ ista turbulētia est debilitas visus. Et alia est vltra terminū spacij debite visionis: ⁊ ista stat cū fortitudine. v̄. g. visus fortis h3 p spacio vidēdi ad A. tē si vltra A videat B l3 turbide adhuc di visus fortis: s3 si video aliqd turbide citra A tūc visus est debilis.

Perturbatio sensuū est duplex.

¶ Et dicūt iterū. q̄ pturbatio sensuū vt visus ē duplex. Una q̄ est ɔtinua sup quocūq3 visibili: ⁊ sup quocūq3 spatio ppinquo ⁊ longinquo. ⁊ ista sigñat mā3 in cerebro abūdātē: ⁊ tūc pōt exponi pturbatio semp. i. ɔtinua sigñat materiā ⁊c. Alia est pturbatio q̄ est in quodam spacio ⁊ in quodā nō: vt p3 in eo q̄ ppinqua clare videt ⁊ lōginq̄ nō: ⁊ ista pōt fieri ab alijs cāis: vt patebit in sermone 3°. tractatu de dispōne oculo⁊. vel vt dicunt alij. pturbatio est duplex. vna vera que est turbidū iudiciū dare ppter spūum pturbationē: ⁊ ista semp sigñat mā3: q2 alr̄ spūs inturbidari nō pñt. Et ista mā est maxi' vaporosa. Et alia est turbatio nō vera q̄ est quedā impotētia veri iudicij: sicut p3 in eo q̄ res distantē parui iudicij clare nō iudicat: ⁊ ista nō semp sigñat māim.

Alienatio ⁊ vanum eloquium qñ sit mortale ⁊ quando non.

¶ Dixit Alkindus. q̄ oē vanū eloquiū in somno si accidit cū pulsatiōe capitis ⁊ tēpestate salubre est: sed si cū vrbanitate ⁊ ornamēto mortale. Dixit Aui. 2° 4'. alienatio cum motu ⁊ pcussione in capite ⁊ nare est salus: s3 cū algurat. i. cū hō loqt' plane: ⁊ q̄si cū rōne ⁊ apoplexia. i. taciturnitate mortale sigñans corruptionē oium humo⁊ ⁊ oium v̄tutū intrinseca⁊ cerebri. dr̄ aūt egrū stare in taciturnitate qñ secū semp loqt': ad interrogata aūt nihil rñdet. ¶ Dixit Georgius. quotiēs alienatio accidit absq3 cā manifesta tepescēte febre post signiones malas ⁊ piculosas que apparētes fuerint signū malū ⁊ mortale pronunciabis. Et q̄to signiones pcedētes fuerint peiores ⁊ cōmotio ipsaru3 fuerit ad dispōnē lenē quāto existimet' q̄ illa dispō sit leuior ⁊ vtilior tāto mors erit velocior in pximo. ¶ Inqt Ruffus. de signis mortis est paucitas sollicitudinis opōnis. cū. n. eger nō curat agēda sua nec̄ia. neq3 familiā aut domū suā signio est mala. ¶ Dix̄ Almā. x°. cū nō verecūdat' eger ḋ accñtib⁹ qb⁹ hoīes verecūdari cōsueuerūt: vt cū verenda discooperit aut discooperta nō cooperit: aut etiā v̄tositatē cū sono per inferius emittit signio est nō bona: maxīe si verecūdus esse ɔsueuit. Et dixit. egrū moriturū nō v̄a pferre est signū nō bonū. Et Silud dixit celebrare offm̄ de mortuis est sig^m mortis. ¶ Dixit Ras. 16° ɔti. Quotiēs alienat' mēs ⁊ eger mō flet mō ridet malū. Dicunt. si viderit eger ante se hoīes nigros magnos ⁊ personas pessimas malū est. signat. n. in cerebro hūores malos ⁊ intēsos aut melicos ⁊ cerebri substātiam esse incensam. ¶ Si in statu acutoru3 senserit patiens niuē cadere super se malū: q2 sigñat humorū frigiditatē in corpe dñari. ¶ Dixit Aui. 2° 4'. multotiēs videt infirmus in somnijs de gñe illi⁹ quo fit crisis ei⁹: sicut videt habiturus crisim p sudorē q̄ ingredit' balneū ⁊ ppereť ei.

Multotiens somniat infirmus modus crisis future.

¶ De signis sūpt̄ ab inqetudine ⁊ pmuta^{tiōe} sit⁹. Ca. xviij.

Dixit Aui. 2° 4'. multitudo pmutatiōis. s. de vno loco ad aliū: vel de latere in latus: ⁊ multitudo inqetudinis in loco vel s̄m aliquē sitū est signū nō bonū sigñans multitudinē vaporis eleuati. ¶ Et dixit. saltus infirmi oi hora de vna pte lecti ad aliā: q̄si cū furia vel sine pmeditatiōe: ⁊ sessio ei⁹. s. firma in eodē loco ⁊ situ absq3 pmutatiōe loci ⁊ sit⁹ est signio mala ⁊ est ppter angustiā ⁊ pmutationē rōnis: aut est ppter ɔstrictionē anhelit⁹ ⁊ s̄focationē. Et subdit. q̄ ḃ in pipleumonia est deteri⁹: qm̄ in ea pl'3 ei⁹ fit pp s̄focationē anhelit⁹: l3 illud accidat vel accidere possit ppter alias cās iterū. ¶ Dixit Ipo. p̄ pnostico⁊. manuū mobilitatis sic signa pnotabis in febre acuta in pipleumonia in frenesi nō vera ⁊ in dolore capitis. Si eger man⁹ ad faciē tenuerit tāq3 aliqd positurus vel aliqd collecturus hac illac quesierit: vel de vestib⁹ q̄si aliqd euulserit: vel q̄si festucā de pariete decerpserit pessimū est ⁊ mortale. Dixit Gal. in ɔ^{10}. q̄ hoc accidit ex imaginatiōe sīli illi qui imaginat': in cui⁹ oculis aq̄ cōgregat' q̄ estimat q̄ ea que videt inter humiditatē grādineā ⁊ tunicā corneā q̄ cooperit pupillā sint de foris: qm̄ consueuit in sanitate sua videre res q̄ in aere corā oculis suis sīlr in dictis morbis isti estimāt se videre istas res de foris: ⁊ ipse sunt in oculis suis. Et ḃ accidit qñ eleuant' ad caput vapores ex humorib⁹ corpis ⁊ trahunt' ad humorē albugineū. Et hoc i febre acuta ⁊ pipleumonia. In dolore v̄o capitis ⁊ frenesi qñ caput est plenum humoribus qñq3 pueniť aliqd illo⁊ humo⁊ ad oculū: ⁊ est cā euētus dicto⁊ accñtiū. Et egritudines in qbus sunt hec accñtia dixit Gal'. nec̄io sunt male: qm̄ nō accidūt in eis nisi ppter magnitudinē ipsa⁊: ⁊ in frenesi pp debilitatē mēbri cui aduenit. que est pciosa ex toto gñe suo. Ille autem egritudines sūt male pp magnitudinē suā.

Mobilitas manuum ⁊ collectio palearum.

¶ Dixit Auic. collectio pallea⁊ ⁊ puenire oi hora: q̄si aliqd colligat ex se aut ex pariete est malū. Et cā in ḃ est ex vaporib⁹ q̄ eleuantur ad cerebrū: q̄ faciūt imaginari illud qd nō est pp descēsionē ea⁊ ad oculū ⁊ humiditatē albugeneā. Dixit Glosator. q̄ euellere pillos ⁊ colligere festucas est opatio pus v̄tutis visiue in q̄ pus fit deceptio: ⁊ 2° v̄tutis imaginatiue q̄ estimat festucas ⁊ pilos eē qd icōueniēs. ¶ Dix̄ Aui. cum grauat' a motu ē signio mala. Cū. n. sentit eger ēt post pui

motũ mẽbra sua lapsa ꝛ ipotẽᵉ ad vlteriorẽ motũ ẽ signo mala. ꝛ ꝑcipue si lipothomiã aut ipotẽtiã videdi icurrerit.

¶ De signis sumptis a decubitu ꝛ forma iacẽdi. Cap. xix.

Avicenna 2ᵃ 4ᶦ. mollificatio corporis ꝛ malitia resupinationis ꝛ debilitas ipsa qñq; fiunt cã multitudinis hũorũ grossorũ in viscribꝰ q grauãt supra ṽtutẽ. Et qñq; fiũt ꝓpter siccitatẽ ꝛ paucitatẽ humorũ: vnde reddũtur mẽbra arida iepta motui: sicut accidit in decrepitis. Et qñq; pp debilitatẽ ṽtutis. s. motiue: in lacertis superfluitatẽ: cuiꝰ debilitatio cũ superfluit mẽbra motũ nõ hñt. Et nõ est dixit Aui. signo distinguẽs. s. iter dictas cãs essentia corpis grossi aut macri: sicut qdã extimauerũt. Immo multotiẽs sunt viscera plena hũiditatibꝰ ꝛ corpus est extenuatũ ꝛ multotiẽs debilitant̃ ṽtutes in lacertis: ꝛ corpꝰ est pingue: imo signa distinguẽtia sunt alia q̃ dicta sunt i alijs locis. s. 1ᵒ tertij. ¶ Dixit Ypo. pmo ꝓnosticoꝝ. Bonum est egrũ iuenire iacentẽ aut in dextro latere aut in sinistro: ꝛ manus ꝛ pedes ꝛ ceruicẽ hr̃e nõ in spasmo distincta: ꝛ hr̃e totũ corpꝰ in sua dispõne flexibile: ꝛ minime frida: q habitudo est sanis familiaris ꝛ amica. Jacere eni in modũ sani melius est: ꝛ ꝑcipue sui sani: signat eni per hoc ꝙ egritudo est paꝝ violẽta ex quo in iacẽdo nõ mutauit dispõnẽ cõsuetã. Et hoc dixit Gal. in cõᵒ. q2 inuenis qd est propriuz alicui ifirmoꝝ siue alio. s. aliqs modus decubitus: q̃re nõ opꝫ vt ponas cõsiderationẽ tuã ad illud cõe: qd est: q2 qñ vides infirmũ iacentẽ in somno: sicut de cõsuetudine pluriũ sanorũ est vt laudes decubitũ eius: ꝛ qñ vides decubitũ diuersuz ab illo nõ opꝫ vt vituperes ipsum: q̃uis sit signo mala. imo opꝫ vt ingras an de cõsuetudine ipsiꝰ sit: vt iaceat in sõno cũ illa figura. nã si fuerit ita nõ est signo vituperabilis qñ quidẽ inuenit medicus infirmũ iacẽtẽ super altero laterũ ꝛ nõ sup dorso: sicut q hꝫ mollificationẽ. dixit Ga. in cõᵒ signo laudabilis signans ṽtutis vehemẽtiã retinẽtis corpꝰ ꝛ frãgẽtis ipsum cũ lacertis: sicut signo sup debilitatẽ huiꝰ ṽtutis est vt nõ inueniat̃ infirmo esse põle iacere sup dorso duoꝝ laterũ ipsius. ¶ Dñt qdã. iacere supine est malũ per viã signi: sꝫ est bonũ p viã cãe inquãtũ est cã melioris tolerãtie ṽtutis: q2 in tali decubitu ṽtus parũ laborat: sꝫ tñ est vel esse põt malũ etiã per viã cause. Dixit eni Gal. ꝑ de regimine sanitatis. ꝙ iacere supinũ minat̃ multas egritudies: vt apoplexiã paralesim epilepsiã ꝛ siles: q2 in tali decubitu defluũt hũores ad cerebrũ ꝛ loca neruorũ. ¶ Et opꝫ dixit Ypo. vt sint manus ꝛ pedes ꝛ ceruix duplicata parũ. nã de cõsuetudine pluriũ sanoꝝ est vt iaceãt in somno cuꝫ hac dispõne: ꝛ nõ solũ manꝰ ꝛ pedes ꝛ ceruix. sꝫ ꝛ totũ corpus sit humidũ flexibile: vt sit figura eius longinqua ab extremitatibꝰ vt nõ sit multũ tensum neq; multũ curuũ retortũ: figure eni decubitus trãscẽdẽtes equalitatẽ sunt in qbus corpus est tẽsuꝫ in vltimo tẽsionis: ꝛ ille etiã in qbus manus ꝛ pedes ꝛ dorsuꝫ: cuius ptes sunt spõdiles colli sunt duplicia in fine duplicatiõis: hec eni cõtractionẽ neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ signat: illa vero nimiã tẽsionẽ: sꝫ dispõ media inter illas est familiaris ꝛ amica sanis. ¶ Dixit Glosator. melius est pro egris iacere sup latere dextro q̃ꝫ sup sinistro: q2 dextrũ fortius est: sinistrũ ṽo debilius: q2 possent superfluitates ad ipꝫ fluere ꝛ in eo egritudinẽ cãre. Quidaꝫ aũt dñt iacere super latere siue dextro siue sinistro simplr̃ melius esse quocũq; alio decubitu: q2 in eo melius celebrat̃ digõ ꝛ maiꝰ recipit stõus auxiliũ a calore mẽbroꝝ adiacẽtiũ. ¶ In quibusdaꝫ tñ casibus iacere sup vẽtrẽ bonũ est quo visus est qñ stõus est intantũ cibo repletus ꝙ nõ possit ei sup iacere epar: nec possit calor eparis ꝛ splenis attingere ad supiorẽ ptẽ ciborũ: tũc bonuꝫ est pnũ iacere: ꝛ vt acquirat̃ stõ calor a calore culcitre. Secũdus casus est qñ pori totiꝰ mirach sunt rari apti: ita ꝙ ab eis exhalet calor ꝛ spũs ꝛ in multis collicis cõtingit tũc per pnũ decubitũ ꝓhibet̃ calor ꝛ spũs ab exhalatiõe ꝛ cõtinet̃ interiꝰ. Tertius casus est qñ expedit iuuare reuocationẽ caloris ꝛ spũs ad digerẽdũ cibũ. nã hoc auxiliũ facit decubitꝰ sup vẽtre cũ cõpressione q̃ tunc in stõ fit: p quã trahit̃ calor ꝛ spũs ad stõm. Quartꝰ casus est dolor in vẽtre quẽ sedat accubitus pnus pp cõtinẽtiã caloris innati interius. Dicũt. accubitus sup vẽtre est malus p viã signi: q2 vt dixit Ypo. signat aut dolorẽ fortẽ in ventre aut mẽtis alienationẽ: ꝛ põt esse per viã cause: vt in dictis casibus. ¶ Et subdit Ypo. nõ est laudabile signũ egrũ supino corpore iacere brachijs rigidis ꝛ pedibꝰ: ꝛ alia translatio hꝫ: ꝛ silr̃ collo suo: nã hꝫ minoris est laudis q̃ꝫ illa. Et Gal. dixit in cõᵒ. iste decubitꝰ nõ laudat̃ penitꝰ: ꝛ pp hoc nõ opꝫ vt dicat̃: q2 est minoris laudis: ꝛ ꝙ sit nõ oĩno laudabilis. declarauit Ypo. in sermone suo. cũ subdit in trãslatiõe alia. si euigilauerit ꝛ descẽdit de loco suo ṽsus pedes suos: ꝛ tũc illud est deterius: per qd signauit ꝙ decubitꝰ q est ante istũ est malus: sꝫ mihi videt̃ dixit Gal. ꝙ ipse spẽs decubitꝰ sit medie inter laudabilẽ ꝛ vituperabilẽ: qm̃ ṽtus eoꝝ nõ est magna in signanda sanitate nec in signanda morte. Verũtñ si iste decubitꝰ cõsuetudinariꝰ sit infirmo: tũc nõ est numerãdus inter signones malas: sꝫ si nõ fuerit ei de cõsuetudine ꝛ fuerit eger hõ vehemẽter honorãs medicũ q ingredit̃ super eũ: aut est vehemẽtis verecũdie: tũc nõ est signo laudabilis: ꝛ plus si fuerit infirmus nã verecũdus. ¶ Et subdit Ypo. si repẽte se a capite lecti ad pedes iactauerit malũ nõ dubitabis. Dixit Ga. in cõᵒ. q2 signat mortẽ ṽtutis que tolerat corpus. qd signat̃: q2 qñ tu ꝓijcis cadauer sup latꝰ suũ cõuertit̃ ꝓculdubio aut sup faciẽ suã aut sup collũ suũ: ꝛ si hñ figurauerit ipsuꝫ figura qua tẽdit ad supiora cadit ꝛ descẽdit versus pedes. Dicũt qdã. Si eger caput cõtra pedes voluerit mors sequetur. ¶ Et subdit Ypo. si pedes nudos tepidos inueneris. q. d. ꝛ nõ sint calefacti valde: q2 infirmus cogit̃ in febribus acutis valde discooperire pedes suos ob dilectionẽ aeris frigidi q accẽdunt̃ cũ accensione alioꝝ mẽbroꝝ. Cũ ergo nõ est dispõ febris hec dispõ. s. in q̃ cogit̃ eger discoopire pedes: ꝛ tu inuenis infirmũ detegere pedes suos: tũc est illud signo sup mollificationẽ. i. debilitatẽ infirmi: ꝛ ꝓ aut ꝙ hꝫ angustiã. ¶ Et subdit Ypo. si inordinate ceruicẽ cũ labore ac pedes iactauerit pessimuꝫ est ꝛ angustie signũ. Et Gal. dixit in cõmẽ. ꝙ si inuenis infirmuꝫ figurare manꝰ suas cũ ceruice sua ꝛ pedibꝰ suis attẽde: ꝛ si videris ista mẽbra ꝓiecta cũ dispõne agitatiõis ꝛ diuersitatis: tunc scias ꝙ est signo mala: q2 signat angustiã. Et hꝫ nomẽ angustia signat ꝙ infirmꝰ ledit̃ cuꝫ oĩbus suis figuris qbꝰ decũbit: q̃re pmutat̃ semp de figura in figurã: qñ ergo inuenis ifirmũ iacentẽ ꝛ vides eũ semp pmutare figuram suã in qua iacet ꝛ manus ꝛ pedes suos iactare cũ dispõne diuersitatis ꝛ agitationis ꝛ situs ceruicis eius sup puluinar est ineq̃lis: tunc scias ꝙ hꝫ angustiã: aut ꝓpter cãꝫ quã inuenit in ore stõi: aut ꝓpter debilitatẽ ṽtutis sue: aut propter ardorẽ magnũ in interioribꝰ: p cuius refrigerio querẽs aerẽ frigidũ loca pmutat aut illud facit pp rõnis pmixtionẽ. Verũtñ dixit Gal. cõsidera in hoc volũtatẽ aut cõsuetudinẽ infirmi. ꝛ cõsidera etiã ne sit ex mollibus. i. pusillanimibꝰ vel delicatis p nãm q terrentur ex oi re q̃ accidit eis: q̃uis illa res sit parua valde ꝛ debilis. ¶ Dixit Ypoc. 2ᵒ ꝓnosticoꝝ. bonũ est modeste ꝛ nõ laboriose nec repente egrũ latera cõmutare: q2 hoc signat ꝙ mã nõ est grossa nec multa. Et bonũ est. dixit Ypoc. si egro leuius videatur. Et Gal. dixit in cõmẽ. ꝙ hoc significat virtutis voluntarie mouentis corpus fortitudinem. Inquit Diocles. corpora sunt composita ex deferente ꝛ delato: ꝛ deferens est virtus ꝛ delatum est corpus: ꝛ sicut ille qui fert pondus aliquod si est graue ei fit difficilis motus eius: ꝛ si est ei leue fit facilis motus eius. Similiter virtus quando est fortis facile defert corpus: ꝛ non aduenit ei apud motum eius nocumentum: ꝛ quando est debilis grauat super eam: sic

De cubitus laudabilis est q est sicut in sanis quocũq; ꝛc.

Jacere supine.

Jacere sup latere.

Quibus casibꝰ est bonuꝫ iacere super vẽtrem.

Jacere supine brachijs rigidis ꝛ pedibus.

Jactare se repẽte a capite ad pedes.

Pedes nudos discoopire.

Jactare pedes ꝛ caput inordinate cũ labore.

Modeste ꝛ non laboriose egrũ mutare latera.

[illegible] fuerit gra[illegible] ra ponde/rosa.

ergo difficile ei subleuare pódus ⁊ deferre ipsuȝ. ¶ Et sub
dit Ipo. graues vo si fuerint man⁹ ⁊ crura fuerint pódero/
sa horrédum est. Et Gal. dix in ɔmé. ꝙ signo ifirmi sup có/
motióe mébroꝝ suoꝝ est qñ conat̃ motū cū volūtate ⁊ gra
uitas cruriū declarat̃ ei qñ conat̃ surgere ⁊ ambulare aut
ea mouere ⁊ ipe est iacēs: ⁊ silr ğuitas mot⁹ manuū decla/
rat̃ ei: qñ conat̃ cū eis retinere aliqd aut ꝓijcere ex manu
sua aut ponere eas vel pmutare de loco ad locū: ⁊ silr etiaȝ
grauitas colli ⁊ reliquaꝝ partiū dorsi oñdit̃ ei qñ vult per
mutare figuras eaꝝ: aut pmutare eās de dispóne ad dispó/
né. grauitas eni mébroꝝ é ex maiorib⁹ signonib⁹ signanti
bus debilitaté vtutis ⁊ nobilioribus eaꝝ: verūtñ nó est si/
gnificatio ei⁹ sup debilitaté vtutū oiumꝫ sup debilitatem
vtutis q̄ est in neruis ⁊ lacertis tm̃. Dixit Georgius. si eger
pedes suos eleuauerit vsqȝ ad pectus: deinde eos remittet:
signū mortale est. ¶ Dixit Ipo. eger si iacuerit eiecta ceruí/
ce ⁊ aperto ore pedibusqȝ retortis: vel vt dicit alia transla/
tio: vt pedes ei⁹ ipso iacente sup ceruicé sint duplicati du/
plicatióe vehementi: ⁊ torti. s. spasmati malū signat̃. Et dix
Gal. in ɔmé. ꝙ in qbusdā scripturis loco duplicati ⁊c̃. repi/
tur separati separatióe vehementi ⁊ vterqȝ decubit⁹ est ma/
lus ⁊ extraneus a ɔsuetudine hoium. ¶ Et subdit Ipo. si

Jacere su per vētré.

supra ventré pter solitū iacuerit malū signans alienationé
aut vētris dolores: plures eni q hñt dolores in ventre suo
eligūt ꝓpe somnū hāc figurā. Dicūt. iste decubitus signat
alienationé pcipue in hoie morigerato. Cū. n. hic venienti/
bus medico vel alijs notis ⁊ honorabilib⁹ amicis suis: ta/
lis eger nó vertit se ad eos: ꝫ iacet sup vētre suo vel in tali
decubitu cóprimat ⁊ cōstringat vētré: vt in tali cópressione
excludat̃ ab eo vētositas cā doloris: minuet̃ ēt in tali decu
bitu sensibilitas mēbroꝝ ventris: ⁊ sic ibi vř dolor minui.
¶ Et subdit Ipo. si in augméto. s. vel egritudinis repéte ste

Infirmuȝ repéte sta/re aut se/dere in sta tu egritu/dinis.

terit in acuta egritudine malū est: ⁊ in peripleumonia pessi
mū. Alia trāslatio dicit. saltus ifirmi ad sedādū in hora sta/
tus egritudinis sue est malū valde in oib⁹ egritudinib⁹ acu
tis: etiā in peripleumonia pessimū. Intellexit ğ Ipo. p stare
ꝙ repéte saliat infirm⁹ ⁊ sedeat rectus. hoc eni signat aut
desipiētiā aut nimiū ardoré vel angustiā: ad quā mitigan/
dū surgit infirmus. Cū enim iacet infirmus supinus ante/
riora pectoris cadūt sup partes dorsi. vnde coangustantur
spūalia: ⁊ fit difficile trahere aeré. Et dixit Gal. ꝙ in reliqs
egritudinib⁹. s. acutis sessio ifirmi est mala in hora status.
Dicūt. cū egri⁹ fuerit in statu: tūc si eger excitat̃ ad surgen/
dū: ⁊ qcqd inuenit firmiter tenuerit piculū oñdit: qr opꝫ in/
firmū in statu quietū esse. Dixit Glosator Bonū est egrū in
statu qescere: ⁊ maxi' ab oi motu locali: silr locatióib⁹ ⁊ si/
milib⁹. ¶ Dix Bimasuay. quotiés eger i morbo acuto in/
uersat̃ in lecto de vna pte ad aliā sistente vētre ei⁹ inflato q
quotiés percutit̃ sonū dat in modū timpani: ⁊ supueniéte
solutióe vētris vēter ei⁹ nó minuit̃ morief: ⁊ ꝓpue si appa/
ruerit apa amplū occupās de corpe parté magnā liuidi co/
loris. ¶ Dixit Aui. resupinatio sup lectū nó ꝭm formā có/
suetā: imo ꝭm pmixtioné ⁊ exitū a cósuetudine est sig^m ma

Egrū dili/gere resu/pinationé pter cósue tum ⁊ de causis.

lū: maxi' cū ifirmus pcipitat̃ a statu suo paulatim quotiés
equas eū ⁊ prepares pparatióe bona ⁊ ɔuertitur sup dor/
sum suū: ⁊ diligit discoopire extrema ⁊ ꝓijcit ea ꝓiectione
nó nāli absqȝ caliditate valde māifesta: est ergo cā ei⁹ angu
stia magna. Et tñ opꝫ vt attēdas in h̃ rem ⁊ vitaȝ: fortasse
eni hó est pinguis grauis corpis velocis mollificationis. s.
resol'onis diligés in dispóne sanitatis vt iaceat in oi hora
ꝭm hāc formā: aut est ꝓhibés dolor pter resupinationé có/
suetā. Istud eni est ex toto iterū cū q̄ nó magnificat̃ timor:
⁊ ois pparatio nó ɔsueta de resupinatióe ⁊ téliōe: ⁊ alijs. s.
figuris: quā nó facit in dispóne sanitatis in acutis egritu/
dinib⁹ est mala. ¶ Et scias ꝙ amor resupinatiōis aut é pp
multitudiné humoꝝ in viscerib⁹: aut est pp siccitaté ⁊ re/
solóné humoꝝ acutoꝝ: q̄re debilitāt lacertos: aut pp debi

litaté q̄ accidit lacertis ex pte alia. ¶ Et si nó pōt eger iace/
re ⁊ resupinari. imo desiderat sedere: est signo mala. ⁊ plm
ei⁹ est ppea ꝙ anhelit⁹ est difficilus cū iaceat pp apa ⁊ nocu
mētū in mébris anhelit⁹. ¶ Et si diligit fugere ab hoib⁹ ⁊
ɔuerti ad parieté est sig^m nó bonū. ¶ Et declinatio in sóno
⁊ p vétré absqȝ cósuetudine est malū: aut eniȝ est a pmixtio
ne rónis aut a lesione in vētre. Jacere aūt hūi. de. i. plicabili
ter. dixit Aui. est laudabile: ⁊ est illud cū iuncture egri sunt
recipiétes plicationé velociter. ¶ Dixit Auer. 4° coll'. qñ
ifirm⁹ a capite ad pedes se iactauerit mortis est sig^m: qm̃ in/
tolerátiā vtutis signat. ⁊ silr qñ infirm⁹ nó steterit in modū
sani signū est malū: ⁊ silr qñ vult sedere ⁊ saltādo sedet: ꝫ ⁊
eodé mó qñ se adheret cauédo vel sustentādo se vbiqȝ mor/
tis est sig^m. ¶ Dixit Gal. 2° motuū lacertoꝝ: ⁊ scribit̃ sic a
Rabi in 6ª pticula. Jacere corpe supino ⁊ apto ore sine qui
bus nó est stertitio signant hec accñtia debilitaté vel ebrie/
taté vel dissolutioné. sup. vl adustioné magnā in spūalib⁹: ⁊
ad quā mitigandā vt plm pp attractioné frigidi aeris tenet
os apertū. ¶ Dixit Ras 16° ɔtiñ. Medicus dꝫ eé peritus: ⁊
qm̃ si iacet eger ⁊ extenditur cū laxitudine q vsualiter fue/
rit delicatus nó horribilis valde est iudicanda in eo hmói
códitio: sed in exercitato ⁊ robusto: ⁊ sustinenti hec condi/
tio iudicatur horribilis valde.

¶ De signis sumptis ab opónib⁹ vtutis nālis. Ca. xx.

Bene se hře ad obligationes. s. cibarioruȝ ⁊
potuū. dixit Ipo. 2° affo. in oi egritudi
ne bonū est: ɔtrū vo malū. Et intellexit p bene
se hře ad oblatióes nó solū bñ appetere ⁊ bene
sumere cibū ⁊ potū oblatū: ꝫ sanitaté hře oiuȝ
vtutū nāliū ministrātiū in re nutriméti. ¶ Quidā tñ dicūt
intellexit solū de bonitate appetit⁹ moderati. nā imoderat⁹
appetit⁹ nó est signo bona: siue fuerit imoderat⁹ absolute:
siue in cóparatióe ad morbū: siue ad nām patiētis. Et ideo
dicūt qdaȝ. ꝙ intellexit de bonitate appetitiue ꝓportiona
te digestiue siue nó. Et oimó vificat̃ affo. q̄uis meli⁹ vno
mó q̄ȝ alio: eteniȝ est bonū p viā signi: qr signat bonitatem
vtutū nāliū: ⁊ est bonū per viā cause: qr est cā cóforatióis
vtutū ⁊ restauratiōis corpis. ¶ Dicūt qdam. cū eger cū bo
na deliberatióe comedit ⁊ bibit q̄ offerūtur ei est bonū val
de. ⁊ pcipue si lepide gustat ea: ⁊ bñ percipit sapores eoꝝ ⁊
ecōtra si furiose ⁊ q̄si nó appésate: ⁊ sicut nó cósidés hře ab
eis iuuamétū: ⁊ pcipue cū nó pcipit sapores eoꝝ: imo pci/
pit ea alterius saporis q̄ȝ sint. Et maxi' si q̄ bibit audiant̃
cadere velut in puteū est signo valde mala. ¶ Quidā cópa

Bonitas appetitus plus facit ad curam q̄ȝ cóforta tio mētis.

rātes inter cóforari mēte ⁊ bene se habere ad oblationem
dixerūt ꝙ bonitas appetitus plus facit ad curā q̄ȝ cóforta
tio mētis: qr ad ipm cósequtur cóe instrm vtutū. s. calidum
nāle: ⁊ sequtur ad ipm effect⁹ magis realis. ¶ Et dix Ipo.
2° affo. In egritudine diuturna abstinētia malū: ⁊ p absti/
nētiā intellexit lesioné appetitus ei⁹. nāqȝ ablatio ⁊ corru/
ptio nó solū in egritudine diuturna in qua magis requiri/
tur bonitas appetitus: sed etiā in quacūqȝ alia: ⁊ ipsius di/
minutio etiā est mala: sed nó tm̃. Est aūt max' mala in mor
bis cronicis: qr cum in eis appetitus ꝭm plm soleat inten/
di ꝓpter ɔtinuā ⁊ longaȝ resolutionem: aut ꝓpter pñtiam
humorū frigidorū in ore stomachi si remittitur aut deficit
est significatio mala: ⁊ est mala per viam signi: qr significat
illius vtutis defectuȝ: cuius vigor maxime necessarius est:
⁊ est mala per viā cause cū sit causa innutricationis ⁊ irre/
staurationis. ¶ Dixit Ras. 16° ɔtiñ. Defectus appetit⁹ ci/
bi in morbis diuturnis malam signioné designat: qm̃ in eo
q saluatur de hmói morbis esse dꝫ appetitus fortior: qr si
cū hoc fuerit egó frigida. al's. fetida peioris signionis erit.
¶ Dixit Auic. destructio appetitus in egritudinibus cro/
nicis est malū: ⁊ in acutis etiam: sed est infra illud vel min⁹

Sitis de/fectus aut abūdās.

illo: ⁊ ad summū significat humores corruptos: aut morté
virtutis nālis ⁊ stoiā: ⁊ ꝓpue si fuerit cū nigredine lingue.

¶ Dicūt.defectus appetitus cibi vt in plurib⁹ est deterior in cronicis q̄ȝ in acutis ꝑpter lōgitudinē cronicoꝝ: ꝑpter quā egēt plurī renutricatiōe: sȝ ꝓstratio appetit⁹ ad potus potissime peior est in acutis q̄ȝ in cronicis. nā in acutis pꝛ acuta caliditate ipsoꝝ ꝓternali oȝ intēdi sitis ⁊ remitti fames. Si ergo cū illa acutate ꝓternitur sitis denotat̄ vltimatus defect⁹ app. titiue vt nō appetat potū stāte cā nō multū incitāte ad ipsum. ¶ Dixit Ysaac febriū.5°. Priuatio sitis ꝓcedēs a v̄tute iā mortificata q̄ nō sentit cām sitis neq̄ȝ nocumētū ei⁹ est signū pessimū. ¶ Dixit Ras.16° cōtiñ. q̄ defectus sitis absq̄ȝ mitigatiōe caloris febrilis nō erit nisi ex defectu v̄tutis sensibilis oris stōi. Sed defectio sitis dix̄ Ysaac. veniēs ex ablatione vel remissiōe cāꝝ sitis: aut quia remot⁹ est ab ore stōi hūoꝛ incēsus ⁊ febrilis calitas a stōi ⁊ spūalibus est signū bonū ⁊ nō malū. ¶ Dixit Rasis.19° ꝯtiñ. in quo accidit in fe. causonica tussis superabundātis q̄ȝtitatis modici insultus absq̄ȝ sputo in ea nō patit̄ sitiȝ cū ipsa tussis cōmoueat semꝑ humiditates ad humectādū os eius. ¶ Dixit Ypo.3° affo. Quibuscūq̄ȝ tusses sicce ⁊ modicū ꝓuocate in febrib⁹ vrentib⁹ nō valde sitientes fiunt. Tussis eniȝ sicca ⁊ in qua modicū sputi ꝓuocat̄ a nā siue ab arte ꝓcedit ex reumate subtili descēdēte ad guttur per pulmonē q̄ cōtinue humectādo partes oris ꝓhibet sitim. ¶ Dicūt. subita sitis ablatio absq̄ȝ cā manifesta est signum pessimū. ¶ Et dix̄ Aaron. angustia sitis si valida fuerit cū frigore superficiei corpis ⁊ viriditate ipsius periculosa erit. Et sitis valida si cum sudore frigido fuerit mortalis erit. ¶ Dixit. Ypo.4° affo. si a febre habito. i. intense febriente collū ꝯuertat̄: vt vix deglutire possit tumore nō exñte i collo. s. nec intrinsecus nec extrinsecus: vt per hoc voluerit significare nimiā siccitatē in collo ⁊ meri satis ꝓfundis ex quo nō appareat mortale. Dicūt q̄ illa dictio vix nō importat hic diminutionē aut corruptionē deglutionis: sȝ ipsius ablationē: aut tantā difficultatē ⁊ impotētiā trāsglutiēdi: vt pro impossibilitate hīi possit. Est aūt hoc malū per viā signi significādo dispōnes supradictas: ⁊ est malū per viā cāe ꝓhibēdo nutricationē ad quā cōsequit̄ mors. ¶ Dix̄ Aaron si color gutturis aliter lingue fuerit niger ⁊ strangulatur repēte ⁊ nō possit deglutire: mortale. ¶ Signa digōnis apparētia in omni egritudine māli de se salutē promittunt. ¶ Signa aūt cruditatis in morbis mālib⁹ lōgitudinē significāt morbi ⁊ suspectū tenēt medicū ad qd̄ terminetur egritudo. Signa vero opposita digēni illico cū apparēt mala sunt. Cū vero perseuerāt mortem pronunciant.

Signa digōnis apparentia in omi egritudine māl: de se salutē promittunt.

¶ De signis sūptis ab etate ⁊ ꝯsuetudie egrotādi. Ca.xxi.

Aristoteles i li. d̄ morte ⁊ vita dix̄ pueꝛ passiōib⁹ eueniētib⁹ isenectute veloci moriēt: ⁊ max̄ h̄ accidit i etate decrepita: ⁊ hoc ꝑ paucū esse calm̄. s. qd̄ inatū: vel vtplm ei⁹ euaporatio in multitudine vite. Si q̄ itaq̄ȝ fiat molestia: quēadmodū. n. momētanea in ipa flāma exñte ꝑpter partiū mot⁹ extinguit̄: pueri aūt ꝑpter fortitudinē virtutū ipoꝝ nāliū de fortib⁹ ⁊ duris sanātur egritudinib⁹. decrepiti vero cū semꝑ sint in semita mortis raro valde a fortib⁹ liberant̄ morbis. ¶ Dixit Ras.16° cōtinē. ex 14° pulsuū. corpora fortia q̄ multo tp̄e longi spacij ꝑseuerēt salubria quotiēs infirmantur appropinquabunt periculo aut pibūt. Sed debilia q̄ semꝑ subiacēt passionibus ex modica cā. hoc dictū ex dicto 14° pulsuū sic scribēs a Rabi in 4ª pticula. v̄tutes nales debiles dibilitant̄ multotiēs a paruis causis. v̄tutes aūt fortes nō debilitant̄ nec superant̄ nisi a magnis causis. Ideoq̄ȝ cū fortia corpora permanētia lōgo tp̄e sana egrotāt ꝑueniūt ꝓpe destructiōem ⁊ cū egrotāt corpora debilia que molestant̄ successiuis egritudinibus facile liberant̄ ab egritudine: ⁊ euadunt. Dixit Alm̄.x°. Egritudo in hoie sano q̄ fere nūq̄ȝ egrotat timorosa est. Dixit Aui.2ª 4ª. q̄ exitus ani in egritudine acuta per seipsum est signū malū ⁊ exitus matricis ⁊ vulue mulieris in febre acuta est signum malum.

¶ De signis sumptis a rebus nō nalibus. Cap.xxij.

A Rebus nō nalibus sumunt̄ signa: ⁊ prio ab aere ⁊ tp̄ibus āni. Cū i estate ⁊ aeris ꝯstitutiōibus calis egritudo supueneritt frida malū: ⁊ silr cū in hyeme accidit egritudo calīa malū: cū significet̄ humorē esse multiplicatū ꝯ nām tēporū. ¶ Ar. pma ꝓbleu. ꝓbleu. 25°. quesiuit ꝑpter qd̄ hoies infirmant̄ magis estate q̄ȝ hyeme: sed tñ in estate min⁹ moriunt̄ q̄ȝ hyeme. ⁊ r̄ndēs ad pmā partē dixit. q̄ in estate rarefacto ⁊ infridato ente corpore propter resolutionē calitatis innate ⁊ dissoluto ad labores. i. ꝑpter labores. nā hoies cōiter magis laborāt estate q̄ȝ hyeme: necesse est principia egritudinū. i. caꝝ causas plures fieri ꝑpter labores ⁊ indigestiōes: ⁊ etiā inductorū ⁊ oblatorū ciboꝝ herbaꝝ ⁊ fructuū: etenī iunenca fructus tūc sunt qui exñtes humidi ⁊ calidi multiplicant indigestiōis superfluitates. Sed q̄ȝuis dicta pn̄ª sint multa: nō tñ sunt sic vehemētia sicut in hyeme. nā in hyeme sunt vehemētia ꝯcto humido intra corpora ⁊ in ꝓfundo a frigiditate aeris dēsante exterioꝛa: collecta auteȝ humida interius fiunt pn̄ª. i. cā vehemēꝯ: quare ⁊ piculosius erit. Estiuū aūt pn̄ᵐ min⁹ piculosum ⁊ magis auxiliabile. Et in 28° ꝓblema. eiusdē particule repetēs h̄ idē dixit cām esse: q̄ in estate a parua occasione egritudines fiunt: q̄ ergo parua est cā paruus erit effectus ei⁹. Et econuerso in hyeme egritudines fiunt a magna cā cū cōiter saniores sint hoies ⁊ magis digestibiles ꝑpter fortificationē interius: ⁊ maxime qui sunt robusti ⁊ bone habitudinis. hi eniȝ nō occupant̄ a morbis nisi a magna cā: ⁊ q̄ cā magna est ⁊ fortis erit ei⁹ effectus silr magnus ⁊ fortis. ⁊ ideo vtplm interficit. ⁊ nō fuit intētio Ar. in hac pte 2ª. q̄ sit vix vera. s. q̄ fiat cōpatio oium egritudinū estatis ad oēs egritudines hyemis: q̄ cū in estate sint multo plures egritudines q̄ȝ in hyeme: plēs in estate cōtingit mori. Sȝ fuit sua intētio vt fiat cōparatio alicuius certi numeri egritudinū estatis ad eūdē numerū egritudinū hyemis: vt. v̄. g. centū ad cētū: q̄ sic obtinet veritatem. ¶ Dixit Ras.16° ꝯtiñ. In signis attributis Gal. morbi in autūno supueniētes subuersionē faciūt in maiori pte. Et dixit. quotiēs in febre causonica aer fuerit vehemētis frigoris sistente egro in adustione: ⁊ nō minus cū debili virtute ⁊ debilitate digōnis nō euadet. Et ait insultus febris in aere frigido significat sup fortitudineȝ cāe oino: q̄ autē frigus est fe. ⁊ tñ nō cōfert nec extinguit eā: sed insultus eius in vltimitate frigoris ⁊ paucitas iuuamēti patiētis per frigidū signant testimonio forti q̄ morbus est in vltima magnitudine ⁊ malitia: ⁊ cōsimile p̄dictis intelliges de regione aeris cōstitutionibus ⁊ similibus. ¶ Dixit Ypo.2° affo. Somnus ⁊ vigilis vtraq̄ȝ magis mō facta malū. ⁊ hoc est verū siue eodē modo fuerint hec ambo simul: diuersis tñ tēporibus vltra modū facta: vt q̄ in vno tp̄e superflue dormiat: ⁊ in alio postea sup̄flue vigilet: siue sit somnus solus in morbo aliquo sup̄fluus: siue sit vigilia sola in morbo aliquo superflua. Et somnus quidē superfluus est malus per viam signi: q̄ significat multitudinē mãe male grosse que nō soluitur: ⁊ est malus per viā cāe: q̄ est causa coadunationis mãe ⁊ vaporū multorū in interioribus corporis ⁊ multiplicationis ipsorum. ¶ Sōnus tñ aliqñ apparet superfluus: vt somnus creticus multis perseuerās dieb⁹: hic tñ somnus licet apparenter excessiuus sit: tñ cōparatus dispositioni cui cōparatur nō est superflu⁹: maxime respectu eius qd̄ acquirit̄ per ipsum qd̄ est mãe morbi resolutio ⁊ sanitas. ¶ Similiter ⁊ somnus superueniēs corpori euacuato spōte vel per artē aliquādo apparet sup̄fluus: qui tñ cōparat⁹ dispōni cui associat̄ respectu ei⁹ qd̄ p ipm acqrit̄. s. inati caloris restaurationē: nō est nec dȝ dici superfluus.

De signis sūptis ab aere ⁊ tp̄ibus anni.

Propter qd̄ hoies magis infirmantur estate q̄ȝ hyeme: ⁊ in estate min⁹ moriuntur.

De signis sumptis a somno ⁊ vigilia.

¶ Simr aūt ⁊ vigilia mala est p viā signi: q2 signat malā cō-
plōnē siccā cerebri innālē vel cū mā vitiosa. Et est mala per
viā cāe: q2 est cā resolōnis spūs ⁊ defectiōis virtutis cōpa-
rātes vigiliā malā ad somnū malū. ¶ Dicūt. ꝙ ceteris pa-
ribus somnus magis mō factꝰ peior est vigilia magis mō
facta: q2 somnus ille est via deducēdi corpus in peiores di-
spōnes q̄3 vigilia dicta. imo ⁊ sepe citius illa interficit: vt p
experiētiā videmus sepe in somno reclusione caloris extra
nei in corpore facta citā mortē induci: cuius silē nō videmꝰ
fieri in imoderata vigilia. Et dicūt. dato ꝙ lapsus sit equa
lis: cū hoc tn̄ stat ꝙ malitia nō sit eq̄lis in gradu: sicut vnꝰ
gradus caloris supra tēperamētū est vni corpori minꝰ ma
lus q̄3 vnus gradus frigoris. ¶ Dixit Gale. in cōmento
huius affo. ꝙ somnus excessiuus si associet frigiditate sua
cū hūiditate inducit litargiā. Si vo cū siccitate cōgelatio-
nē. ¶ Dixit Ipo. in affo. 1ᵉ pticule. in quo morbo somnus
laborē fecerit mortale. s. est signū: in quo vo iuuerit nō mor
tale. Et silr̄ dixit Ras. 16° ɔtin̄. cap. de somno. Et Haly. x°
theo. Et silr̄ Rabi Moises in sui affo. ptic^a 6^a. Aui. vo ne-
cubi de hoc mētionē fecit: fortasse q2 dubiꝰ fuit ei hic affo.
Attn̄ affo. verus est intellectus cū cōditionibus q̄ dicētur.
Scire nāq3 debes ꝙ per laborē intellexerūt nocumētū ma
gnū ⁊ perdurās ab intrinseco: ⁊ nō ab extrinseco pueniēs
lmc plura. nā posset nocumētū magnū ex somno puenire
a cā p̄mitiua: vt soda fortis ex potu multi vini vl' ex somno
sub radijs solis ⁊ silibus: qd̄ tn̄ nō esset mortale signū: ⁊ in-
tellexerūt hoc nocumētū magnū fore morbi preexistentis
augmētū siue multū augeat morbus ipse siue cā eius siue
accn̄s ipsius: siue etiā de nouo aliqd̄ accn̄s magnum supue
niat ex somno. Et intellexerūt h' in oī morbo indifferenter
in quo ex somno pōt puenire iuuamentū aut nocumentū
vt sanitas vel mors. Ac etiā in morbo in quo somnꝰ sem-
per nocet vt litargia ⁊ subeth. In h' tn̄ morbo intellexerūt
qn̄ in eo ex somno puenit maius vel minus nocumētū q̄3
soleat puenire. Ac etiā intellexerūt in morbo in quo som-
nus semp iuuare solet: vt in colica vētosa: ⁊ tūc si iuuamē-
tū fuit maius aut minus solito: ⁊ sic nō intellexerūt de mor
bis ex toto gn̄e salubribus vel mortalibꝰ. Attētiꝰ tn̄ intel-
lexerūt hec in febribꝰ putridis: q2 in eis pōt ex somno mā
eap per amphꝰ resolui ⁊ digeri: aut p amplius malignari:
⁊ nō intellexerūt iterū in eis ꝙ in oī tpe ipsap p̄dicta verifi
cent: ⁊ ꝙ in oī tpe morbi nocumētū ex somno pueniēs sit
mortale: s3 solū cū puenit in declōne. In declōne. s. dicūt q-
dā. pticulari morbi: vt in declōne paroxismi in interpolatis
vel in declōne excrescētie in cōtinuis pportionalibꝰ siue in
tpe qd̄ aliqn̄ repit' in cōclusis. ¶ Alij vo dicūt in declōne
vlī febris nō in ea que est firma ⁊ certa: q2 in tali non cōtin-
git mori nisi ex errore: s3 in ea q̄ est declō apparēs: sed non
exn̄s: ⁊ maxime in ea q̄ pcedit ex defectu virtutis resoluto
calo innato ⁊ additiōe alicuiꝰ malignitatis facta in mā fe-
bris in qua declōne falsa cū infirmus dormit incurrit pra-
ua accn̄tia cū additiōe in defectu virtutis ⁊ prauitate mēe.
Et maxie h' erit qn̄ toto tpe interpolationis paroxismi vel ex
crescētie vel tpis somnus nocet. Glosator tn̄ dixit. verifica-
ri in vtraq3 declōne vli. s. ⁊ pticulari. Et qdā addūt ēt desi-
ne statꝰ ppinquo declōni. ⁊ dicūt hoc cōsonū esse de mēte
Gal. in trāslatiōe huiꝰ ex greco. Et nō intellexerūt ꝙ quo-
tienscūq3 dictū nocuᵐ ex somno puenerit in dicto tpe sit si
gnū mortale: s3 si ɔtinuauerit vt ꝙ nō solū eueniat in declō
ne vlī semel s3 plibꝰ vicibꝰ: aut ꝙ nō in vna declōne pticula
ri tn̄: s3 in plibus. ¶ Et dicūt qdā ꝙ nocumentū somni in
declōne vli ēt cū dictis cōditiōibꝰ nō est semp multū malū
nec mortale: vt in febre interpolata vel cōtinua pportiona
li. Sōnus factus in p̄n° augmēto vel statu paroxismi vel exa
cerbatiōis declōnis vlīs: ⁊ tn̄ est in declinatione vlī. dicunt
ergo ꝙ ad hoc vt nocumētū eueniens ex somno in declōne
vlī sit mortale: op3 vt fiat in illa pte declōnis in q̄ rōnabilr̄
d3 fieri ex eo iuuamētū: ⁊ talis pars eiꝰ est declō pticularis
paroxismi vel exacerbatiōis vel tpis declōnis vlīs. Et dicūt.
ꝙ nocumētū somni eueniēs in declōne vlī in p̄n° augmen-
to vel statu pticularibꝰ in qbꝰ pōt nocere est p se minus q̄3
eueniēs in ipsis tribꝰ tpibꝰ pticularibꝰ aliop tēpop vliū.
Ex his seq dn̄t ꝙ somnus in aliqua pte declōnis vlīs minꝰ
nocet ⁊ minꝰ malū signū facit q̄3 factꝰ in aliq pte p̄ncipij
augmēti vel statꝰ vliū: vt p3 de somno facto in p̄n° paroxis
mi declōnis vlīs. Et de facto in declōne paroxismi principij
augmēti vel status vliū. Et volūt isti ꝙ dictop auctorum
snia veritatē h3 de somno facto in declōnibꝰ pticularibus
p̄ncipij augmēti ⁊ status vliū morbop indifferētiū ad sa-
lutē vel ad mortē. ¶ Et alij dicūt. nocumētū somni facti in
p̄ncipijs paroxismop vel exacerbationū nō signat mortē nec
addit malitiā signo: q2 sōnus in p̄n° semp nocet. In declō-
ne aūt qn̄ calor est expāsus ⁊ humor q̄si resolutꝰ somnꝰ q̄si
rōnabilr̄ iuuare d3 in cōplēdo resolōnē hūoris ⁊ in fortifi-
catiōe v̄tutis. Si ergo tūc nocet addit' malitia signionieꝰ.
In statu vo ⁊ augmēto dn̄t sōnū medio mō se h̄re: q̄uis p^a
ps augm̄ti plus silet' p̄n°: ⁊ 2^a plus statui. Sōnus itaq3 in
p^a pte augmēti nocet: s3 nō q̄3tū in p̄n°: ⁊ in 2^a ēt pte nocet
⁊ plusq̄3 in statu. In declōne aūt nocumēta sunt intensiora
⁊ magis adducētia mortē. Et dicūt ꝙ in p̄mis tribꝰ tpibꝰ
vlibꝰ morbi pn̄t accidere accn̄tia fortia ⁊ pdurātia: imo ⁊
intensiora ⁊ piculosiora q̄3 in declōne: ⁊ tn̄ nō est in eis cop
malitia tāta q̄3ta est in declōne: q2 nō repugnet naturis illo
rū tēpop nocumēta ex somno cōtingere: ⁊ ideo nō signant
malitiā tantā q̄3ta in declōne cui illd̄ repugnat. ¶ G. q̄3 in
2^{io} supradicti affo. inuit. ꝙ ocn̄ nocuᵐ ex sōno pueniēs est
duplex: vnū duplex ⁊ aliud vl'e. Et vl'e est dictū duobꝰ mo
dis. vno mō pro eo ꝙ puenit i p̄n° ⁊ extēdit' vsq3 ad finē
sicut est nocuᵐ pueniēs ex somno in p̄n° poᵐⁱ. Alio mō d3
qd̄ sp nocet: s3 p se nō sit signans vehemēter magnū malū
sicut qd̄ fit ex somno rigoris in p̄n° poᵐⁱ: vel frigoris puo
catio seu pertn̄tis rigoris vel frigoris augmētatio vel extē-
sio: ⁊ sic fit reumatis decursus feb. exacuātio vel apatis au-
gmētatio ⁊ silia his. Et silr̄ nocuᵐ pticulare est duplex: vnū
qd̄ cōtingit nō in p̄n°: s3 in aliq̄ subsequētiū tēporū: ita ꝙ
nō cōicat' toti morbo. Et aliud est qd̄ est pprīū alicui parti-
culari tpi: ⁊ h' est illud qd̄ si ɔtingit in declōne est mortale.
¶ Et dixerūt qdā. ꝙ nocuᵐ vl'e est illud qd̄ q̄3tum est de se
semp nocet: s3 aliqn̄ p accn̄s possit pdesse: sicut nocuᵐ pue-
niēs ex somno in p̄n° paroxismop siue exacerbationū. Et p-
ticulare est illud qd̄ p se aliqn̄ ɔfert ⁊ aliqn̄ p se nocet. ¶ Et
rursus dn̄t alij. nocuᵐ ex sōno est 2ᵉ: vnū extēsiuū qd̄ lōgo
tpe pdurat: nō tn̄ nocēs vehemēter: sic qd̄ in p̄n° paroxismo-
rū: ⁊ ɔsir in augmēto: ⁊ ɔsir in statu ipsop. Et aliud est in-
tēsiuū qd̄ durat tpe puo ⁊ multū nocet. ⁊ tale pprie est qd̄
euenit in declōne: ⁊ id̄ est signū mortis. Et de h' itellexerūt
auctores supradicti. ¶ Et cā q̄re signat mortē. dixit. G. i cō
mē. supradicti affo. est q2 de rōne est ꝙ somnꝰ in declōne iu
uet: si ergo ɔstat tūc nocuᵐ est signū mortis: q2 solētia iu-
uare suo tpe si nō iuuerit pculdubio mala est ipsop signo.
Cū ergo fecerit medicus q̄ facere circa infirmū op3: ⁊ in-
firmus obediēs fuerit: ⁊ alia q̄cūq3 necc̄a affuerint ⁊ nō iu
uat' infirmus signo dat' ꝙ morbus difficilis est pessimus.
¶ Nocumētū eni ex somno in declōne pueniēs signū dat
ꝙ calor nālis in somno reuocatus excitat mās prauas in
corpe sepultas q̄s prius in vigilia dispersus excitare nō pote
rat: maxie: q2 in alijs tpibꝰ erat circa morbū fortius occu-
patus: q̄s mās v̄tus supare nō pōt: s3 potiꝰ ab eis supa-
tur: vt nocumētū sequēs ondit. Que etiā mae praue si prius
mote fuissent erāt incorrigibiles ⁊ inuincibiles a nā. Predi
ctū tn̄ nocumētū vt dicūt nō facit somnꝰ nālis per se. cū sit
actio nāe retrahētis calorē ⁊ spm̄ ad interiora: vt cibi digō
bona fiat: sed per accn̄s facit illud inquātū vt dictū est. est
cā ꝙ māe praue agitent'. q̄s tn̄ mās prauas nā non agitat
vt noceant

In q̄ morbo somnꝰ laborē p̄stat ⁊ q̄do verificet' lōgo sermone declarat

Nocumētū ex somno est duplex.

vt noceat:sꝫ vt iuuet se in resolõne ipsaꝝ:q̃uis sequat̃ cõ/
trariũ. Dñt.ꝙ dicte mãe praue si tũc nõ fuissẽt agitate:agi/
tarẽt tñ alio tpe siue i sõno siue i vigilia:⁊ tũc facerẽt mai⁹
nocu^m: qm̃ ex q̃ sunt incorrigibiles p vlteriorẽ morã i cor/
pore magis malignant̃:⁊ sic maius nocumẽtũ facerẽt. Et
dicũt.nõ põt dici ꝙ somnus nãlis sit imediata cã illius no
cumẽti:cũ nõ sit res p̃ter nãm:q2 nõ morbus nõ cã morbi
nec accñs eius.℄ Et notãt ꝙ ex somno ab extrinseco vel
ex errore pueniẽte in declõne vlã põt puenire nocumentuꝫ
etiã in vera ⁊ certa declone. Q2 si paruũ fuerit ⁊ corrigibi/
le nõ erit signũ mortale. Si vero magnũ ⁊ pdurauerit tũc
est mortale:⁊ h̃ fac̃ aliã egritudinẽ ad quã seq̃t̃ mors:cui⁹
noue egritudinis declo p̃terite in q̃ fuit fact⁹ somn⁹ ille nõ
est declo:sꝫ est pn^m ipsius:⁊ isto mõ ↄcedit̃ ex errore egruꝫ
posse mori in declinatione nõ vt est declinatio morbi p̃cedẽ
tis:sꝫ vt est pn^m morbi supuenientis:⁊ d̃r.v̄.g.sic squinanti/
cũ mori in declinatione per trãsitũ eius in peripleumoniã.
Et ecõuerso si p̃dicto tẽpore.s.in declinatiõe somnus fact⁹
iuuerit nõ est mortale.sup.sꝫ salutiferũ sig^m:q2 signat dñiũ
v̄tutis supra morbũ:⁊ signat mãs prauas nõ remãsisse in
corpe sepultas ⁊ occultas.necꝫ tales supra quaꝝ resolõne
nõ potuerit calor inatus. Jdcꝫ iuuamẽtũ somni in declone
⁊ vlã ⁊ particulari semp signũ est bonũ p̃bẽs spem de futu
ra salute:di tñ errore pcul depulso. Dixit eni Gal. in ↄmẽ.
ꝙ ex iuuamẽto somni in declinatione infirm⁹ dꝫ liberari:
sꝫ nõ absolute:qm̃ posset mori ab errore vel a noua egritu/
dine.℄ Dixerũt.n.qdã ꝙ si somn⁹ iuuat in declonibus in
qb⁹ dꝫ iuuare nõ addit nobis signũ aliqd certe salutis:q̃ũ/
uis eni somn⁹ iuuet in declõib⁹ paroxismoꝝ: q2 cõfortatur
v̄tus ⁊ resumit̃:q̃ resoluta erat ex pugna habita in parox/
mo:nõ tñ ex h̃ nõ iã certificat de liberatiõe:⁊ ẽt q̃uis nullus
cõmittat̃ error:vel nulla noua supueniat egritudo. Scien/
dũ tñ dñt.ꝙ ex iuuamẽto eueniẽte in pn° ex somno melior
pnosticatio fieri põt q̃ꝫ ex eueniẽte in augmẽto:⁊ q̃ꝫ ex eue
niẽte in statu. Et ex cõtingente in statu melius q̃ꝫ ex cõtin/
gente in declone:q2 si in hora in qua min⁹ iuuare dꝫ iuuat
signat̃ iuuamẽtũ illud a forti ⁊ bona cã puenire:⁊ p ↄñs
magnã v̄tutis po^am supra morbũ nõ ita ẽ ꝙ i pn° parox.q2
calor nãlis submersus ⁊ suffocat⁹ est sub mã somn⁹ rõnabi
liter nocere dꝫ:⁊ si nocet q̃ꝫtũ nocere dꝫ ⁊ ↄsueuit nõ addit̃
ad maliciã signi.sꝫ si nõ nocet ⁊ iuuat multũ addit̃ ad signi
bonitatẽ. Silr in augmẽto somn⁹ fact⁹ rõnabilr nocet:cũ
oppressus sit calor inat⁹ a mãe grauitate:q̃re si iuuat eius
iuuamẽtũ magnũ ẽ:sꝫ nõ tñ q̃ꝫtũ est qd accidit in pn°. Jn
statu v̄o q2 iã calor nãlis expãsus est a mã: somn⁹ si nocet
ei⁹ nocu^m maius est q̃ꝫ eius nocu^m in augmẽto:q̃uis non
sit ita magnũ sicut accidit in declone. Et ↄ° : q2 somn⁹ pp
dictã cãm in statu dꝫ plus iuuare q̃ꝫ in augmẽto si iuuat in
augmẽto ei⁹ iuuamẽtũ mai⁹ est q̃ꝫ in statu.℄ Scias ꝙ ad
v̄ificãdũ dictũ dictoꝝ auctoꝝ expositores posuerũt sex cõ/
ditiões attẽdẽdas:que licꝫ ex supradictis pateãt.hic iterũ
eas recitabo.pma est ꝙ nocu^m ↄtingat ab intrinseco ⁊ non
ab extrinseco.2^a ꝙ sit magnũ ⁊ pdurãs.3^a ꝙ declo vlis in
qua apparet sit mẽdosa ⁊ nõ v̄a.4^a ꝙ sit de morbis quoꝝ
terminus indifferẽs est ad salutẽ vel ad mortẽ.5^a ꝙ in de/
clone taliũ morboꝝ possit idifferẽter euenire iuuamẽtũ ⁊
nocumẽtũ.6^a ꝙ nõ semel:necꝫ vna vice:sꝫ plib⁹ accidat ipsuꝫ
nocumentũ ex somno. Et qdã addũt septimã.s. ꝙ eger sit
cũ debilitate virtutis ⁊ paucitate caloris inati:de q̃ dicunt
alij ꝙ ista cõditio includit̃ sub 2^a.s.ꝙ nocu^m sit magnũ ⁊ p
durãs. Et alij dicũt.ꝙ lꝫ ista 7ª cõditio sit v̄a:nõ tñ est ab/
solute ponẽda.nã alie sex cõditiões cũ v̄tute satis forti sunt
sufficiẽtes ad iudicãdũ mortẽ.semp tñ reqrit̃ ꝙ virt⁹ respe
ctiue sit debilitata.s.ꝙ ipa nõ sit potẽs supra morbũ.℄ Di
xit Gẽtilis.ꝙ põt cõprehẽdi somnũ in declone pticulari de
bere nocere.ex h̃ ꝙ si in tpe qetis medie iter paroxismos sõni
sunt ingeti ⁊ laboriosi imaginãdũ est h̃ puenisse ex praui/

Q̃do con
sigat egri
in vera de
clinatiõe
mori.

Sex cõdi/
tiões attẽ/
dẽde cir/
ca nocu/
mẽtũ qd
puenit ex
somno fa
cto i mor/
bis.

Gentilis
ꝙ quedã
interpola
te sunt su/
specte pp
sõnũ labo
riosum in
quiete.

tate mãe agitate a calo nãli reuocato in hora illoꝝ somno
rũ.ergo iudicãdũ est ꝙ in horã pticulari illoꝝ.i. in declo/
ne pticulari paroxismi futuri cũ sit facta ↄtinue additio in
prauitate mãe.⁊ v̄t⁹ sit debilior q̃ꝫ fuerit tpe qetis p̃dicte ꝙ
si dormierit infirm⁹ in illa declone nocebit̃. Et hinc dixit.
ꝙ suspecte sũt tales febres iterpolate:q̃uis nõ oẽs in qb⁹
p̃dicta nocumẽta apparẽt sint mortales. Et dixit.ꝙ si talis
febris interpolata fuerit tertiana ⁊ credita fuerit ꝙ sit pu/
ra:ipsa tñ nõ fuit pura nisi apparẽter.exñter aũt fuit notha:
q2 in tertiana pura nõ pñt talia nocumẽta ex somno ↄtin/
gere nisi ab errore:sꝫ in notha pñt in itrinseco appere:⁊ pñt
esse sig^m mortale. Et pp h̃ Gẽti.rep̃hẽdit Bartholomeũ de
varignana q iudicauit quẽdã nobilẽ mortuũ in paroxismo
tertiãe fuisse venẽatũ ⁊ ad mortuũ ex febre cũ potuerit mo
ri ex febre illa cũ nõ fuerit pura.℄ Ad ↄfirmãdũ aũt sniaꝫ
de sõno. Dixit Jpo.eodẽ.2° affo.vbi desipiẽtiã sõnus sedat
bonũ vbi v̄o eã p̄stat malũ.⁊ exponũt vbi p qñ.vel vbi.i.
in quo loco vel in quo morbo vt sit sensus:si in aliq̃ morbo
appeat desipientia ⁊ somn⁹ sanat eã signũ bonũ est. Est.n.
bonũ inquãtũ remouet desipientiã que est accñs p̃ter nãm:
⁊ in quãtũ signat v̄tutẽ potẽtẽ.s̃.morbũ. Et nõ solũ est bo
nũ si aufert:sꝫ ẽt si minuat eã. Et ↄ°. est sig^m mortale siue
p̄stet eã.i.de nouo faciat siue nõ minuat preexñtẽ siue ipaꝫ
augeat. Et verificat̃ hic affo.sicut p̃dictus.⁊ cũ eisdẽ ↄdi/
tionib⁹.s.in declone. Et Gal.qdẽ inuit in cõmẽ.ꝙ nõ soluꝫ
de disipiẽtia verificat̃:verũ etiã ⁊ de alijs accñtibus ab eo
numeratis in ↄ^{to} illius affo. Jn quo morbo somn⁹ ⁊c̃. Est
itacꝫ desipiẽtie sedatio ⁊ ipsius diminutio p somnũ in de/
clone:⁊ silr illoꝝ accñtiũ signũ bonuꝫ: q2 signat̃ p hoc ꝙ
declinatio est v̄a:⁊ ꝙ virtus superat morbũ. Sꝫ desipiẽtia
sequẽs somnũ:⁊ silr qdlibet de dictis accñtibus est signuꝫ
mortale:q2 p eã signat̃ ꝙ declo sit mẽdosa:⁊ ꝙ d̃ nouo mã
praua agitata est.℄ Dicũt tñ qdã ꝙ p̃dicta hñt v̄itatem de
desipiẽtia pueniẽte pp pem̃ cerebri:⁊ pprie de ea q̃ puenit
ex cõitate.nã q̃ fit p cõitatẽ nõ est sic piculosa:ꝙ p ei⁹ seda/
tionẽ ex somno iudicet̃ certa salus:nec per ipsius supaduẽ/
tũ mors.℄ Et Gal.voluit in cõmẽto hui⁹ ꝙ desipiẽtia de
q̃ loq̃t̃ Jpo.sit piculosa a pate itrinseco ⁊ dolore ⁊ febre ad
hũc.s.intellectũ.s.ꝙ desipientia inquãtũ est desipiẽtia est pi
culosa:q2 nulla est desipiẽtia q̃ nõ sit maligna lesio:sꝫ aliqd
est apa intrinsecũ ⁊ aliqs dolor ⁊ aliq̃ febris q̃ nõ sunt ve/
hemẽtis lesiois. Cũ h̃ tñ stat ꝙ sit aliqd apa intrinsecum:⁊
aliqs dolor ⁊ aliq̃ febris q̃ sunt magis vehemẽtis lesionis
q̃ꝫ aliq̃ desipientia pcedẽs ex pprio pctõ cerebri.℄ Dicũt.
nõ solũ somn⁹:vt dictũ est põt eẽ signũ salutis vel mortis:
sed ẽt põt eẽ cã inquãtũ in v̄a declinatiõe sedãdo desipiẽtiã
est cã resolõnis mãe ⁊ in falsa declinatiõe nõ sedãdo vel p̄/
stãdo ipam ẽ cã agitatiõis noue mãe.in alijs aũt morbi tpi
b⁹ a declinatiõe põt somn⁹ p̄stare desipiẽtiã:⁊ tñ nõ erit si/
gnũ mortis. Jpo.nõ fecit mẽtionẽ de nocumẽtis vigilie in
declinatiõe:nõ q2 ex ea nõ possint euenire nocumenta.imo
aliqñ eueniũt:⁊ ẽt aliqñ fortiora q̃ꝫ ex somno cũ fiãt in ho
ra qetis:⁊ iõ cũ euenerint sunt sig^m mortis. Sꝫ fortasse nõ
fecit de eis mẽtionẽ:q2 nõ nisi raro ex vigilia in declinatio
ne fortia veniũt accñtia:q2 nõ nisi qñ morbi mã valde mul
ta ⁊ valde praua fuerit.℄ Jmpotẽtia vigilãdi in oĩbus di/
spõnibus est signũ malũ:est aũt ipotẽtia vigilãdi dispõ sili s
dormiẽti in q̃ appet egrũ vigilare nõ posse:quãuis nõ dor/
miat q̃ puenit pp debilitatẽ ⁊ ipotẽtiã eueniẽtẽ in pn° mo
tiuo.s.cerebro pp paucitatẽ caloris ⁊ spũs. vñ nõ est egro
po^a mouẽdi palpebras sursum nec apiendi oculos nisi ad
puũ tps:ad quã aliqñ adiuuat mlta siccitas toti⁹:⁊ maxĩ
palpebrarũ vt in ethicis aliqñ appet.℄ Dixit 2° pno. Sõ
nus vt moris est ↄueniẽs ⁊ nãlis vt noctẽ non effugiat ⁊
diẽ nõ ipediat laudabilis est. Cõtrarius v̄o iprobãdus:mi
nus tñ si mane vscꝫ ad tertiã tenuerit. Pessimuꝫ aũt dixit
Jpo.est nõ dormire. Aut eni signat magnitudinẽ doloris

Vbi desi/
piẽtiã sõ/
nus sedat
bonum ⁊
qño intel/
ligatur.

Somnus
sm̃ cõsue/
tum bon⁹
mutat⁹ de
a cõsueta
die mal⁹.

nat alienationē. Dix̄ Gal. in cōmēto ꝙ ꝯsuetudo tēpe Ipocrat. dormire de nocte ⁊ vigilare de die. ⁊ iō suo tēpore somnus seruās ꝯsuetudinē illā est laudabilis. nūc ṽo videmus diuites facere ſm cōuerſum illius: dormiūt eni de die ⁊ vigilāt de nocte. Et qm̄ ꝯsuetudo currit eꝯ°. cursus nālis: nō verificatur sermo quē dixit Ipo. qđ est qm̄ cōsuetudo i hac hora est plus nāli nō tm̄ apđ hn̄tes diuitias ex mulierib⁹: ſꝫ ēt apud pl'es viros. Et dixit G. in ꝯ¹°. vigilie accidūt infirmo ēt in nocte ⁊ die: aut ꝓpter dolorē q̄ fit in eo prauus ⁊ cōtristat eū. aut qm̄ ꝑmixtio rōnis incipit cū eo: qđ est: qꝛ h̄ accn̄s facit possidere vigilias ꝓꝑ siccitatē que dn̄at᷑ sup cōplx̄one cerebri. ℂ Dixit Aui. 2ª q̄rti. sic somn⁹ diurnus ⁊ nō nocturn⁹ est signū nō bonū ⁊ si nō dormiat in eis ābobus est deterius: ⁊ cā ei⁹ est corruptio cerebri q̄litercūqꝫ fit. Et saluior sōnus diurn⁹ est q̄ est in pn̄° ei⁹. Et dixit Aui. h̄ totū. s. nocu^m accn̄s ex sōno in statu paroxismoꝝ febris est deteri⁹. In pn̄° ṽo ei⁹ si multotiēs fit. s. nocu^m ei⁹ nō nocet idest nō sic sigñat malū: vt qdā dn̄t. Ex hoc textu accipiūt qdā ꝙ sōnus i pn̄° paroxismi q̄nqꝫ cōpetit: vt cū fuerit nimi⁹ rigor. Aui. eni de regie rigoris docuit ꝓuocare somnū ēt cū opio in casu vehemētissimi rigoris. Et h̄ ēt voluit Aui. xi° tertij c° de sincopi: ubi. facte ṽo in pn̄° febriū ⁊c̄. Et dix̄. A. ꝙ ꝓfunditas sōni cū debilitate pulsus est sig^m malū: est āt ꝓꝑ debilitatē ṽtutis nō potētis vigilare ⁊ nō ꝓꝑ humiditatē cerebri: ⁊ ꝓpterea cū est cū ꝑmixtiōe rōnis. Et q̄nqꝫ h̄ est a putrefactione hūoris: cui⁹. s. vapores penetrāt ad cerebrū. Et dixit. sōnus augmētat⁹ in nocte q̄ succedit ꝑmixtiōi rōnis ⁊ associat᷑ ei frigus extremitatū est malus: sic̄ sōn⁹ cui succedit leuitas est bon⁹. ℂ Dix Alm̄. x°. Cū eger nocte vigilat ⁊ in die dormit: laboriose tn̄: ⁊ nō ꝯtinue sig^m est non bonū: ⁊ si qn̄ a somno excitat᷑ ipi⁹ debilitas aut sue dispōnis malitia augeat᷑ est ꝑniciosum. ℂ Dix̄ Raſ. 16° ꝯtin̄. In q̄ auget᷑ sōn⁹ ⁊ in suo morbo infrigidant᷑ extremitates ⁊ alienat᷑ ei⁹ mēs malū sig^m ꝓnūciabis: ſꝫ hmōi ꝯ̄tra erūt bona. Et sūmarie morbi oēs in qb⁹ auget᷑ somnus mortales erūt: in qb⁹ ṽo minuit᷑ salubres. ℂ Et dixit. q̄nēs supuenerit in morbo acuto vitiū sil'e subeth ⁊ pulsus fuerit debilis ex debilitate ṽtutis erit ⁊ nō ex debilitate cerebri. ℂ In libro de morte veloci. q̄ laborat vigilia vehementi ⁊ assidua cū tussi morie᷑. ℂ Dicūt. sōnus si fuerit mult⁹ ⁊ ꝓfundus timēdū est de subeth apoplexia ⁊ silib⁹. Et si fuerit paucus timēdū est de frenesi: signat. n. raptū māe mordicatiue ad cerebrū q̄ mordicat ipm ⁊ non sinit ipm dormire. ℂ Dixit Ipo. 4° affo. In febrib⁹ ex sōnis timores aut spasmi malū: qꝛ signant malas mās intus latētes: ex qb⁹ aut ex eaꝝ vaporib⁹ pn̄t dicta accn̄tia emanare. Uerificaturqꝫ h̄ in oib⁹ febrib⁹ putridis maxi᷑ tn̄ in acutis. ℂ De motu aūt ⁊ q̄ete ⁊ accn̄tib⁹ aie satis ex dictis patere pōt. ℂ Et scito cui⁹ regimē preteritū in cibo ⁊ potu malū fuit ante casum in egritudinē mortis suspitionē facit ꝓꝑ hūorū prauitatē in eo generatoꝝ. Et eꝯ° cui⁹ regimē p̄teritū in cibo ⁊ potu bonū fuit spē salutis p̄bet. ℂ Eūo q̄qꝫ ⁊ inanitio tā an̄ morbū q̄ꝫ in ipo morbo vtroqꝫ mō magis facta malū pronunciat.

De reliq̄s rebus nō naturalibus.

ℂ De signis sumptis ab exeūtib⁹ in gn̄ali. Cap. xxiij.

C Irit Ipo. p̄ affo. In ꝑturbatiōib⁹ ventris .i. in fluxib⁹ vētris ⁊ vomitib⁹ q̄ spōte fiūt. sup. vl' ꝑ artē. Sup. ⁊ oib⁹ alijs eūatiōibus a nā vel arte factis. si q̄lē q̄lia opꝫ. purgari purgētur ⁊ maxi᷑ post signa digōnis cōfert ⁊ bn̄ ferūt: ⁊ est ois talis eūo iuuatiua. Et hūc affo. sumēs Aui. 2ª 4ᵗ. dixit. Eūo iuuatiua ꝑ fluxū vētris ⁊ vomitū ⁊ alia. s. q̄cūqꝫ corpis loca eūationi deputata est illa que post digōnē eūat hūorē quē opꝫ q̄ fit cū facilitate ⁊ cui succedit leuitas. ℂ Et dix̄ Ipo. 2° affo. In vētris fluxib⁹. sup. ⁊ vomitib⁹ q̄ spōte vel arte fiūt mutatiōes egōnū iuuant. sup. ⁊ exeūtiū in vomitu. si nō ad mala trāsmutētur nisi. n. ad mala trāsmutatio fiat talis mutatio est iuuatiua. tūc eni nō trāsmutat᷑ ad malū qn̄ nō ꝑmutat᷑ ad malū modū sbe neqꝫ ad malū colorē neqꝫ ad aliqđ accn̄s prauū. ℂ De eūone aūt nocitiua. dixit Aui. vbi. s̄. de signis eūois. s. mali humoris quē eūat medicina aut nō medicina: ſꝫ nā: est vt incipiat in eūatione alteri⁹ hūoris. s. ab eo q̄ euacuādus ē. vt si. v. g. eūari dꝫ colera ⁊ incipiat ab eūone flātis vel alteri⁹ hūoris ⁊ dimittat i corpe hūorē eūandū qm̄ tūc eūat iuuatiuū. ⁊ relinq̄t᷑ in corpe nocituū. Et subdit. deteri⁹ hoc est vt sit finis eūationis. s. siue in ea eūet᷑ humor eūandus siue alius si ꝑmutet᷑ ad exitū curati. i. mucillagis siue pinguedinis intestinoꝝ. sup. vl' ad illā spēm dissinterie: aut si ꝑmutet᷑ ad sanguinē nigrū aut si ꝑmutet᷑ ad hūorē fetidū: aut si ꝑmutet᷑ ad hūorē purū simplicē īꝑmixtū alteri hūori vt ad colerā purā qm̄ cū hūor q̄ educit᷑ ē purus simplex tūc si est calidus denotat᷑ vltimata calitas in corpe: ⁊ si est frigidus denotat᷑ vltimata friditas. ℂ Et scias ꝙ ꝑmutatio eūonis ad hūorē malū: ſꝫ sit mala ꝑ viā signi inquātū sigñat in corpe p̄ntiā illi⁹ hūoris mali: ē tn̄ bona ꝑ viā cāe: qm̄ meli⁹ est vt educat᷑ ex corpe humor malus q̄ꝫ in eo remaneat. ℂ Dix̄ tn̄ Aui. ibidē. ꝙ cū supfluit eūo. i. q̄ꝫtis sit sufficiētis q̄ꝫtitatis ⁊ nōdū incipit digō: qꝛ. s. fit an̄ digōnē hūoris q̄ eūat᷑: tūc nō est illud cui⁹ iuuatiuo sit innitēdū: qꝛ digesta medicari opꝫ ⁊ nō cruda. ℂ Et subdit Auic. ꝙ qn̄ eūo est debilis pauca sanguis nariū aut sudoris vel aliud. i. alteri⁹ eūonis sigñat ꝙ nā mouit ⁊ nō potuit. s. cōplere motū hūoris. s. ad exitū. ⁊ iō si tūc sigñationes alie male affuerint mortem sigñat: ⁊ si nō affuerit mala lōgitudinē sigñat egritudinis. ℂ Dix̄ Raſ. 16° ꝯti. Egō diuersoꝝ coloꝝ exeūtiū i tali intēsiōe ⁊ puritate i q̄ egredit᷑ vn⁹ purus hūor deterior est q̄ꝫ si esset ex vno solo hūore puro. Et h̄ iō qꝛ denotāt tātā malitiā q̄ꝫtā denotat vn⁹ solus hūor pur⁹. Et cū h̄ demſat māꝫ eē diuersaꝫ: ⁊ sic nō eē diuersaꝫ: ⁊ sic nō eē supabilē a ṽtute. ℂ Dn̄tqꝫ ꝙ egō ⁊ vōit⁹ vni⁹ soli⁹ hūoris puri breuiorē significat morbū: ꝯplin ṽo hūoꝝ puroꝝ lōgiorē ꝓꝑ diuersitatē hūoꝝ: ⁊ hūoꝝ ipoꝝ: ⁊ h̄ ceteris p̄ib⁹. ℂ Dixit Raſ. 16° ꝯti. Quotiēs corp⁹ eūat᷑ d̄ vno hūore aliq̄ ꝑ sup⁹ vel inferius: deīn eūat᷑ de alio sigñat᷑ ꝙ corp⁹ eūatū est de ipo hūore p̄ ꝑ medicinā vel ꝑ nām nisi trāsmutatio ei⁹ fuerint ad aliquā rē malā. v. g. qn̄ in febre colerica eūo colere eūauerit vsqꝫ ad flā iā mūdificatū est corp⁹ a colera ꝙ si subducit post eā rubea vl' sāguis vl' colera nigra aut de hūore fetēte valde: aut de hūore simplici nō admixto cū alio malū sig^m ꝓnūciabis: qꝛ fetēs sigñat sup putrefactionē itēsaꝫ ⁊ rasura sigñat sup imētitatē eūonis. Et vnitus hūor simplex significat sup intēsiōnē calitatis valde. Et ait Raſ. dico ꝙ simplex dicit᷑ de quolibet chimo emisso de corpore cū quo nō eēt hūiditas cū flāte: sed erit q̄si vnū eq̄le ⁊ continuū in ꝑtibus. ℂ Dixit Aui. 2ª 4ᵗ. fluxus vētris mult⁹. sup. ⁊ vomit⁹ ēt mult⁹ post sigª mala ⁊ casū ṽtutis ⁊ p̄ter ꝙ succedit leuitas est signo mala: ⁊ ſꝫ sit feb. eradicata. i. diminuta.

ℂ De signis in vrina que sigñat salutē. Cap. xxiiij.

G Alenus sup. 2°. ꝯ¹°. 24°. dixit ꝙ sigñationes sigñantes fortitudinē ⁊ debilitatē ṽtutis imutatiue epatis ⁊ venaꝝ sumūtur ex vrina ⁊ declinant᷑ in vrina sigñones māifeste q̄ꝝ q̄dā sigñant digōnē certā ⁊ q̄daꝫ digōnē diminutā: ⁊ q̄dā eaꝝ digōnē corruptā ⁊ q̄dā corruptiōeꝫ. i. ablōnē digōis. Et dix̄. sic̄ i egōe sūt sigª sigñantia egritudies p̄ter egritudies vētris. ita i vria sūt sigª sigñantia ifirmitates p̄ter eas q̄ sūt epatꝭ ⁊ venaꝝ. ℂ Uria ṽo laudabilis q̄ sigñat digōnē certā dixit. Ipo. 2° ꝓnosti. est illa q̄ hypostasim hꝫ albā subsidētē ⁊ eq̄lē ⁊ ꝯtinuā ⁊ pineatam atqꝫ lenē ⁊ ꝑmanētē sic vsqꝫ in diē crisis. Est. n. fidelis nūcia subtilis ⁊ breuitatē morbi īdicās. Et G. dix̄ in ꝯ¹°. Opꝫ necio vt sit color talis vrine eq̄lis in citrinitate: ⁊ sba ei⁹ sil'r sit inter subtilē aq̄leꝫ ⁊ grossaꝫ sicut vrina asini. s. ꝙ sit mediocris. ℂ Urina ṽo q̄ sigñat digōnē diminutā est illa q̄ in

Urina laudabilis.

Urina significans diminutā digōnem.

colore ꝛ sũba est laudabilis: s; hypostasis est nubes aut illa
q̃ est in sũba ꝛ colore laudabilis ꝛ h; nebulã lenẽ ꝛ eq̃lẽ na/
tãtẽ vel pẽdẽtẽ ad mediũ. Dixit Galẽ in ꝯ^{o} supradicti ṽbi.
Ypo. Significo ꝑ ꝟmonẽ meũ nebulã rẽ grossã; albã q̃ est
in vrina nõ in inferiori ꝑte vasis nec in superiori: s; in loco qui
est inter h̃ duo medius: aut declinis ad inferiora vel ad supe
riora. Et dixit Ypo. noiauit nubẽ qñ est in vrĩa sicut in aere
nubes q: nubes q̃ est in vrĩa ẽ grossior vrĩna sicut nubes est
grossior aere. Et dixit illi huic est q̃ de ꝯsuetudie mea ẽ no
minare nebulã pẽdẽtẽ. ꝛ dixit q̃ supradicta vrina facit fidu
ciã sanitatis: ꝛ q̃ in infirmitate illa nõ est timor: ꝛ q̃ de apti/
tudine ei^{9} est vt soluaꝛ solõne postq̃; nõ redeat: ꝛ q̃ festinet
solõ eius. nã si moraꝛ vrĩa talis in die ꝑ̃ ꝛ in nocte q̃ ẽ post
ip̃m: ꝛ in die 2°. ꝛ in nocte q̃ est post ip̃m ꝛ in 3° die: ꝛ iterũ
nõ ꝑtrãsibit egri^{o} ipsa ꝑmã ꝑiodũ periodoꝝ crisis. Et ꝟmo
iste de vrina supradicta est in febrib^{9}. sc;. putridis ꝛ nõ in
egritudinib^{9} alijs in qb^{9} nõ est febris. Et in dcis ṽbis vo
luit Gal. q̃ in febrib^{9} si sig^{a} digõnis appareãt in 4° cũ cõti
nueꝛ in 5° ꝛ 6°. q̃ erit in 7° crisis oio ꝑfecta ꝛ nõ suspecta
qñ aũt appent in 4° ẽt nõ ꝯtinuanꝛ in 5° ꝛ 6° fiet etiã crisis
in 7° s; diminuta ꝛ causans suspitionẽ. Et sic appet q̃ cũ;
auctores dicũt si appeant signa digõnis in 4° fiet crisis in
7°: nullã mẽtionẽ faciẽtes de dieb^{9} medijs inter 4^{m} ꝛ 7^{m}: ꝛ
dederũt de illis itelligere supponẽtes q̃ opatio nãe regula
ris sicut icboauit ita subsequẽter se hẽat. ℭ Et dix̃ Ypo. 1°
ꝓno. nebula pẽdẽs in vrina. s. alba bona est. Et scias q̃ ois
vrina in q̃ est ꝑcm̃ in aliq̃ dictaꝝ cõditionũ de vrĩa significan
te digõnẽ certã signat digõnẽ fore diminutã min^{9} tm̃ ꝑcm̃
in eis est in colore ei^{9}. ℭ Dixit Aui. 1°. 4^{i}. nigrũ mltotiẽs
est magis significatiuũ bonitat̃ q̃; albũ: ꝛ multotiẽs viuit ille
cui^{9} sedimẽ est decliue ad nigredinẽ. alis. est decliuis ad ru/
bedinẽ: s; est lene. Et moriꝛ ille cui^{9} sedimẽ est albu;: s; est
diuersũ; aspsũ;. i. hñs ꝑtes grossas: sube eni bonitas vehe/
mẽti^{9} ꝛ facili^{9} est ad suscipiẽdũ expulsionẽ q̃; bonitas co/
loris. Et signat ẽt q̃ hũores nõ patiunꝛ ab egritudine pli/
mũ sicut sedimẽ bonũ qñ minoranꝛ ei^{9} ꝑtes signat q̃ nã iã
opata est in eo valde. ꝛ q̃ egritu^{o} nõ egit in eo. ℭ Ait Ras
10. ꝯti. dico q̃ medicus d; sp̃ q̃rere digõnẽ in sũba: ꝛ cũ tu
vides vrinã mltũ tinctã ꝛ subtilẽ: tinctura ẽ in ea elemẽta/
bilis ꝑp mltã colerã ꝛ calitatẽ: ꝛ nõ ꝑp digõnẽ: ꝛ si h̃ nõ eẽt
iã esset in eo spissitudo: q: nã digõnis ẽ reddere vrinã; me/
diocriter spissã; ꝛ eq̃lẽ. Urina aũt vehemẽter spissa ẽ a mo
tu hũorũ. ꝛ ꝑp declinationẽ. ℭ Urine significantis digõnẽ di/
minutã q: deficiat in aliq̃ vel aliqb^{9} supradictaꝝ ꝯditionũ
vrĩe certe laudabil' adducã dicta auctoꝝ de ea. ℭ Dix̃ Ypo.
2° ꝓnosti. Alba liq̃da ꝛ leuis hypostasis est mala. q: s; sit
alba ꝛ leuis peccat tñ in mõ sube q: nõ est sube mediocris
s; liq̃da. Et dixit Gal. in cõmen. Inuenim^{9} aliã spẽm hypo
stasis subtilis q̃ est sicut spũa in q̃ nõ est grossities: ꝛ est al/
bi coloris. Et cã albedinis ei^{9} est ꝑmixtio aeris ei cũ totali/
tate sua plusq̃; sit cõmixtio ei^{9} q̃d est grossum: sed euentus
huius sediminis fit ex vẽtositate grossa. que ꝑmiscet res
superfluitatib^{9} hũorũ quorũ digõ nõ rectificaꝛ ꝑmixtiõe qua
fit difficile sepe eã ab eis. Et ꝑpe h̃ sedimẽ est dispõ qua;
de ꝯsuetudine hypocratis est noiare eq̃lẽ. Et euẽtus illius
est qñ sedimẽ totũ est eq̃lũ ꝑtiũ. Qm̃ q̃d ẽ ꝑmixtũ alij cor/
pi ꝑtes ei^{9} videꝛ diuerse in sũba ꝛ colore. Et dixit Ga. sedi/
mẽ diuersũ; cui^{9} ꝑtes sunt ꝑue deteri^{9} est eo cui^{9} ꝑtes sunt
magne: qm̃ signũ sediminis cui^{9} ꝑtes sunt magne sup ṽtu
tẽ nãe est ꝟm magnitudinẽ illi^{9} sube cõposite ex illis ꝑtib^{9}
ꝛ rectificatiõe digõis cui^{9} ꝑtes sunt ꝑue signat q̃ nã iã vi/
cit nã; ꝛ supauit eã. ℭ Dix̃ Gal. ꝑ^{o} de crisi. Urĩa q̃ est vrĩa
sani subtilior aut spissior signat q̃ ei^{9} digõ est diminuta qm̃
q̃ est subtilior nõdũ est digesta ꝛ q̃ ea est spissior est adhuc
in augmẽto feruoris indigesta. ℭ Dixit Alm̃. 10. Cũ in fe/
bre vrina a digõe abbreuiata fuerit: aut eã ꝑtrãsierit: s; po/
stea ad eã q̃tidie ꝯuertiꝛ febris est salutifera ꝛ hũor nõ est

De vrinis deficientibus ab vrina laudabili.

difficilis digõnis neq; fraudulẽte putrefactiõis. Q: si indi/
gõ vrĩe ꝑria. i. q̃ ꝑmo apparuit i vrĩa ꝑnes eadẽ ꝑmanserit
dispõnẽ. i. ꝛ nõ vltra digeriꝛ siue nõ reuertiꝛ ad digõnẽ cõ/
trariũ ei^{9} q̃d diximus significabit: ꝛ erit egritudo hec terrefa/
ciẽs. Et si cũ h̃ ṽtus fuerit cadẽs mortẽ significabit ꝛ si fuerit
fortis lõgitudinẽ significabit morbi. ℭ Et de signis diminute
digõnis est nubes vel nebula vel eneorima bonũ; appens
in vrina dũ nõ subsederit: qm̃ dũ ad fundũ descenderit ꝑfe/
ctã significabit digõnẽ: ꝛ hoc ꝑterq̃; in febrib^{9} colericis: ꝛ ma
xime in cõplõne colerica: ꝛ in feb. ib^{9} inanitoꝝ ꝛ multũ la
borãtiũ in qbus nubes nebula vel eneorima bonũ appens
põt certã significare digõnẽ. Immo qñq; in eis sufficit coloris
ꝛ sube vrĩne digõ ꝑter aliq̃d in vrĩa apparẽs sedimẽ. ℭ Di
xit eni G. ꝑ^{o} ad glauc. multotiẽs ꝯsumiꝛ egri^{o} inanitorũ ꝛ
laborãtiũ ꝑter q̃ reniteat in vrinis eoꝝ aliq̃d. Et sufficit vt
videaꝛ in vrinis eoꝝ nubes leuis alba ꝛ eq̃lis natans: aut
in supmo aq̃ aut residẽs in medio postq̃; fuerit laudabil'.
ℭ Dixit Aui. 1° q̃rti. Sedimẽ cui^{9} superiora sũt rotunda in
modũ. s. pinee sicut decet esse sedimẽ laudabile ꝛ muteꝛ. s.
ꝑtes ei^{9} versus sursũ; ꝟm dictã figurã meli^{9} est q̃; sedimen
cui^{9} superior supficies est ꝯgelata. i. fixa lata nõ pinealis. sup.
ꝛ nõ moueꝛ vsus sursũ; mõ dicto vel: ꝛ si moueꝛ: mouetur
versus inferius ipsius sediminis. Est aũt ꝑdictũ dicti sedi/
minis sig^{m} ꝑmũ magis significatiuũ: q̃ dicta egritudo est ve/
locis stat^{9} acuta. i. breuis. Et 2^{m} sedimẽ est magis significatiuũ
q̃ status est tardus ꝛ egri^{o} nõ breuis: sed lõga ꝛ sic significat
in dicta egritudine diminutionẽ digõnis. ℭ Et cũ vrĩa fue
rit subtilis in ꝑncipio morbi. dixit Aui. ibidẽ;. op; vt ru/
beat sedimẽ post aduẽtũ digõnis. s. incohõatis vel iã appa/
rẽtis. s. anteq̃; fiat albũ. ꝛ post si fuerit hypostasis pauca. s.
ꝛ subtilis in ꝑmis. sup. op; vt multiplicet ꝛ inspissetur. Et
sic sedimẽ rubeũ ꝛ paucũ significat digõnẽ diminutã. Subdit
Aui. ꝛ dũ nõ fuerit ita. s. sequẽs sedimẽ ꝟm ordinẽ ꝑdictũ;
significaꝛ. dixit ipse q̃ mã grossa grauis est ꝛ multa. s. nõ apta
digeri sua grossitie ꝛ multitudine: ꝛ subsequẽter q̃ interfi/
ciet. i. subsequeꝛ mors. ℭ Et dix̃ q̃ tincture vrine vehemẽ/
tia vt q̃ sit multa rubea absq; sedimie pauco. s. s; cũ multo
multũ grosso ꝛ graui vel absq; sedimie aliquo nõ significat q̃
hũor sit digest^{9}: s; vrina sit in colore digesta ꝟm suã tinctu
rã. Nã dũ nõ est ita. s. q̃ cũ dicta tinctura sit sedimẽ paucũ;
rubeũ nõ significat bonũ: q: significat imperfectã digõnẽ. Et hoc
nõ bonũ intelligiꝛ significari ex ꝑte morbi ꝛ materiei ei^{9}. Con
tingit. n. dixit Aui. q̃ vrina tincta absq; sedimine: vel cum
pauco sedimine qñq; significat bonũ ꝛ maturationẽ. i. digõnẽ
ꝛ hoc cũ est talis. s. tincta cũ pauco sedimine vel sine sedimi
ne: ꝑpter aliq̃s alias cãs sicut ꝑpter dolorẽ aut fatigatio/
nẽ aut ieiuniũ: aut ꝑp vehemẽtiã calitatis. i. aeris vel q̃uo/
libet extrinsece desiccãtis corpus. nã in his cãis ꝛ similib^{9} tin
ctura vrine absq; sedie vel cũ pauco sedimine: q: in talibus
casib^{9} minoraꝛ sedimẽ in vrina sufficit ad significandũ bonita
tẽ vl' maturitatẽ saltẽ diminutã. ℭ Et dixit ibidẽ. sedimen
rubeũ significat multitudinẽ sanguinis. Et h̃ maxie cũ fuerit
multũ ꝛ sũba vrine spissa ꝛ rubea ꝛ significat tarditatẽ digõnis.
Cui^{9} ꝯtrariũ dix̃ Ypo. 4° aflo. in aflo. Quibuscũq; i 7° iudi/
caꝛ. i. creticaꝛ ꝛ terminaꝛ egritudo his in 4ª die vrine nu/
bem hñt rubeã sup. vel nebulã vel eneorima. sup. nõ semp
neq; vt plũm. Dixit. n. Gal. in ꝯ^{to} q̃ h̃ q̃d dixit Ypo. est de ra
ro ꝯtingẽtib^{9}: s; aliqñ in ṽtute multũ forti ꝛ mã mltũ obe
diẽte nubes appens rubea in 4° significet critim in 7° de
q̃ tarditate euẽtus Aui. nõ curauit: sed absolute dixit q̃ si/
gnificat tarditatẽ digõnis. Et iõ subdit Aui. q̃ cũ dcõ sedi/
mine rubeo in febrib^{9} incẽsiuis associaꝛ angustia. ꝛ tristi/
tia ꝛ si ꝑlõgaꝛ vsq; ad 40^{m} diẽ iterũ;. s. associanꝛ ei ꝑdicta
accñtia: vel iterũ. s. qñq; ꝑlongaꝛ vlterius egritudo ꝛ non
speraꝛ crisis eius in 40°. ℭ Et dixit. sedimẽ subrubeũ pẽ/
dẽs in vrine medio. ꝛ hoc in vrina tenui significat tarditatem
digõnis: s; si sũba incipit ꝑuenire ad grossitiẽ ꝛ icipit pẽdẽs

Sedimen rubeum.

Sedimen rubeum.

subsidere ꝛ albificaẜ significat ꝙ mã digerif ꝛ p ꝯñs signat sa
luté: sȝ si tale sedimé .s. rubeũ pédés nó descédit sed ascédit
ad supiora in egritudinib⁹ acutis signat pmixtióeȝ rónis:
qꝛ róne sbtilitatis vrie i q̃ pédet signaẜ ꝙ mã deriuaẜ ad su
piora: ꝛ róne sue pédétie: ꝛ sue decliuis vius supius vrine:
ꝛ ét róne sue subrubedinis signat mãm acutã esse ꝛ aptam
petere caput ꝛ ledere cerebrũ: ꝛ sic pmixtioné inducere ró/
nis. ¶ Signa aũt cruditatis hũoꝝ. dixit Ipo. 2° pno. dũȝ
vrina citrina ꝛ clara fuerit: ꝛ p ꝯñs subtilis idigestã .i. cru/
dã signat egritudiné: ꝛ p ꝯñs ei⁹ lógitudiné: timédũ é ergo
infirmi defect⁹. ¶ Dix̃ Aui. 2ᵃ 4ᶦ. vrĩa tenuis qñq3 signat
cruditaté. fit eni qñq3 pp debilitaté ṽtutis alteratiue: ꝛ tũc
signat cruditaté. ꝛ qñ est sic nó est cũ facilitate exit⁹. s. sicut
est in diabete. ¶ Dixit Gal. in libro de vĩb⁹ tpibus morbi.
Indigestibilissima est vria q̃ neq3 hypostasim hȝ neq3 eneo
rima neq3 nebulã: sȝ ꝛ neq3 grossitudiné aliquã assumpsit
neq3 citrinitaté. ¶ Et dix̃ in ꝯ¹⁰ ṽbi Ipo. Urina mortis si/
gnatiua. ꝛc. 1° pnosti. ꝙ vrina alba est cui⁹ subã est tenuis
ꝛ color albus ꝛ signat cruditaté hũoꝝ in vltimo ꝛ debili/
taté ṽtutis faciẽtis digẽné. Color albus vt aq̃ ꝛ color glau
cus q est vt cornu albũ lucidũ: ꝛ vrina ét q̃ est vt serũ: ꝛ vri/
na karopos cruditaté signant. ¶ Signa aũt inceptióis di/
gónis sunt: si vrina alba cruda aliquã infectioné fellis .i. co
lere receperit: tũc fm pmã ꝛ minimã infectioné color eius
subpallidus fit: q é fm coloré decoctóis semicrude carnis:
deinde vlteri⁹ pcedéte digóne color vrine fit pallidus ꝛ si/
gñant ãbo diminutã valde digóné: pcedéte aũt digóne: ꝛ
iã ad mediocritaté veniéte color vrine fit subcitrin⁹: q é vt
color citri nó remissus: deinde cũ pficiẜ digó color vrine ten/
dit ad subruffediné ꝛ ruffediné q sunt de colorib⁹ citrinita
tis veluti color auri remissus ꝛ nó remissus. ¶ Signa aũt
oppositi digónis sunt vrina alba tenuis aq̃sa: ꝛ vrina etiaȝ
grossa turbida discolorata: ꝛ maxie in pn⁹ morbi appens
ꝛ postea pdurãs. Et Aui. 2ᵃ 4ᶦ. ꝯnumerans signa pessima
sumpta ab vrina dixit. vrina aquosa ꝛ pcedés ꝛ fetida ꝛ ni
gra ꝛ grossa ꝛ illa in qua pcedit ab inferiori pte ei⁹ vsq3 ad
superioré parteȝ eius sicut fumus est morti propinqua. Et
gñalr ois vrina q̃ signat morté oppositũ indicat digónis ꝛ
corruptionis seu putrefactionis superfluitatem.

Vria signi ficans cru ditaté hu/ morum.

Urina si/ gnificans inceptio/ neȝ digó/ nis.

Urina si/ gnificans oppositũ digónis.

¶ De signis sumptis ab vria q̃ signant morté. Cap. xxv.

SIgna mortalia supta ab vrina vltra su/
pradicta sunt. dixit Ipo. 2° pnost.
vrina mortis signatiua ꝛ fidelis est aq̃sa .s. per
durãs: talis vel nó pdurãs si pmutaẜ ad colo/
ré aliqué malũ. Et vrina fetens q̃ nó feteat pp
cãm extrinsecã ꝛ pduret: talis aũt nigra aut lutosa .i. gros/
sa turbida discolorata velut subiugalis. Et dix̃ G. in ꝯmé.
vrina aq̃sa ꝛ fetida ꝛ nigra signant morté siue sint singula/
res siue cõmixte cũ aliis signis. ¶ Et dix̃ Ipo. in vnoq3 se
xu nigra pessima est. aquosa ṽo in pueris mala est. Dix̃ G.
in ꝯ¹⁰ ꝙ vrina nigra: ꝛ vrina aq̃sa in oĩbus etatib⁹ signant
pditioné: ṽũ tñ signatio vrine nigre sup pditioné statiuȝ
in etate iuuentutis est in gradu p̃. qꝛ in vltimitate malitie.
¶ Et signatio vrie aq̃se sup pditiones in pueris est etiaȝ in
gradu p̃ qm̃ res q̃ sunt in vltio ꝯrietatis reb⁹ nãlib⁹ sunt
in vltio signantes morté ꝛ pditioné: sȝ ꝯrietas vrine nigre
in pueris ad vrinã nãlé ipsoꝝ nó est sicut ꝯrietas vrie aq̃se
in eis: qm̃ de nã pueroꝝ est vt mingãt vrinã grossaȝ in qua
est sedimen multũ. Stantiũ ṽo in iuuétute vrina é tenuis
fm nãȝ ꝛ sedimé paucũ: ꝛ pp h̃ fit ꝙ vrina nigra signat in
eis pditióis finé. Et vrina aq̃sa in pueris signat ét pditioné
pp aliã cãm: qꝛ res oẽs recipiũt in eis digóné facilr ꝛ velo
citer pp vehemẽtiã imutatiue ipsoꝝ. Et pp h̃ qñ pueri min
gũt vrinã aquosaȝ ꝛ plógaẜ spatiũ illius cũ eis pter ꝙ per
muteẜ ad spissitudiné aliq̃ mutatõe signat pditioné. Et dix̃
Ipo. ibidé. Nebula pédés si nigra est mala est. dix̃ G. in ꝯ¹⁰
mãifestũ est ꝙ cã malitie nigredis est ex h̃ ꝙ nigredo acci/

Urina q̃ in vltimo ꝯrarietatis vrie na turali pes/ sima est ꝛ morteȝ si/ gnificans.

De hypo stasi nigra ꝛ ei⁹ cãis.

dit: aut pp frig⁹ vehemẽs sicut sanguis denigraẜ qñ coagula
tur: ꝛ sic mébra qñ infrigidanẜ frigore vltimo ꝯuertiẜ esse
coꝝ ad morté ꝛ denigranẜ: aut accidit nigredo: pp supflui/
taté caliditatis: nã sanguis ét qñ aduriẜ denigrat: ꝛ silr etiã
reliq̃ mébra: ꝛ illoꝝ ét q incedũt tpe lógo sub sole estiuo de
nigraẜ color. ¶ Et dix̃ ét p de crisi. hypostasis nigra signat
caliditaté supfluã aut friditaté supfluã ex q̃ accidit dispó sils
morti. Uidem⁹ enim mébris corpis nó accidere nigrediné
nisi fm hos duos modos. s. aut cũ supcalefiũt supflue: aut
cũ ifrigidanẜ supflue sicut accidit senib⁹: ꝛ his sup qb⁹ cõ/
fortaẜ frigus fortitudine vehemén. ¶ Et silr dixit Gal. fit
denigratio vrine totius denigratio ei⁹ qd̃ vi in ea de nube
pendéte in medio ei⁹ aut natate in supremo ipsius. sup. aut
residéte in fundo ipsi⁹: nó eni fit nisi ex his duabus cãis. s.
aut calore supfluo: aut frigore supfluo: aut morte ṽtutũ nã
liũ pp supfluitaté frigoris. ¶ Dixit Aui. 2ᵃ 4ᶦ. Urina nigra
quãto est plus pauca tãto est deterior. Et Gal. dixit ꝙ pessi
mitaté p̃ ceteris signat: qꝛ nigredo idicat intẽsioné colere
q̃ est ei⁹ nã. Et paucitas signat sbalé corpis hũiditaté fore
ꝯsuptã: aut insira vrine colamẽtũ sanguis. s. aq̃itaté ad se
trahere nó posse: sȝ eé q̃si pmortua. Et dixit Gal. Inueni p
expientiã ꝙ quãto vrina nigra est grossior tãto ei⁹ malitia
est fortior: qꝛ maioré signat exiccationeȝ. Et scias ꝙ vrina
nigra deterior est hypostasi nigra: ꝛ quolibȝ alio in vrina
ꝯtéto nigro. ¶ Et ió dixit Ras. 20° ꝯtiñ. ꝙ subã vrine ni/
gre deterior est oĩb⁹ suis ptib⁹ aliis nigris: qꝛ vrina nigra
signat malitiã venarũ ꝛ epatis a qb⁹ ipsa pcedit. Et cũ epar
sit mébrũ pncipale p ꝯñs signat malitiã oium mébroꝝ. Cõ
tentũ aũt in vrina nigrũ signat malitiã illoꝝ mébroꝝ a q/
bus decidiẜ tm̃. Et subdit Ras. vbi. s. seqẜ vrinã nigrã in
malitia hypostasis nigra. deinde nebula nigra pédés. deiñ
natãs. Est aũt vrina nigra adeo pessima. vt dixit Gal. p̃ de
crisi. ꝙ ois vrina pueniés ad nigrediné est in fine malitie:
adeo vt ego nó scia aliqué coꝝ q minxerit vrinã nigram. s.
pp febré acutã saluatũ. Et intellexit cũȝ vrina nigra fuerit
pcedés. nã nó semp cũ vrina nigra apparet signat morteȝ.
Dixit eni ipse sup 1° pno. dico vidi multos mingétes duo/
bus dieb⁹: aut vno vrinã nigrã ꝛ post hãc minxerũt vrinã
salubré ꝛ euaserũt. Sed q assuete minxerũt vrinaȝ nigram
aut post ipam vrinã sicut fel: aut vrinã croceã grossam cuȝ
perseuerãtia oẽs mortui sunt. ¶ Et Aui. dix̃. 2ᵃ 4ᶦ. Scias
ꝙ nó verificaẜ penit⁹ iudiciũ de morte p nigrediné coloris
vrine in egritudinib⁹ acutis: sȝ in seipso sit signũ maluȝ: ꝛ
sȝ associenẜ ei alia signa mala si vides ṽtuté forté potẽté fa
cere eũones diuersas .i. diuersas p mãeꝝ ex oi gñe vel diuer/
sas: qꝛ p diuersa loca. Et subdit. succedit ei q est in dicto sta
tu sicut accidit mulierib⁹ cũ purgaẜ cũ méstruis ab humo
ribus malis: ꝛ pp h̃ iste mulieres sunt samores. s. eis q̃ sic
nó purgãtur qm̃ ipe forsitan sũt ꝯsuete pp aliquã cãȝ euari
ab hac mã ex vria méstruoꝝ. Et sic vria nigra sȝ sit mala sem
p p viã signi põt aliq̃ñ esse bona p viã cãe. ¶ Dix̃ Ras. 20°
ꝯtiné. vrina subtilis nigra paulatim mincta ꝛ lógo tpe cũ
dolore capitis ꝛ ceruicis in febrib⁹ acutis signat pmixtio/
né rónis: qꝛ signat hũores subtiles acutos róne sue nigre/
dinis ꝛ róne sue tenuitatis raptũ coꝝ ad supiora: ꝛ maxi'
ad caput sicut signat dolor ceruicis: ꝛ sic lesioné cerebri ad
quã seqẜ pmixtio rónis. ¶ Et Aui. 2ᵃ 4ᶦ dixit: qñ mingiẜ
in febrib⁹ acutis vria tenuis nigra paulatim in tpe longo
qñ est cũ dolore capitis: ꝛ colli signat destructionem rónis
gradatim fieri ꝛ paulatim. Nã dolor capitis dixit Ras ibi/
dé. signat hũores ꝛ vapores rubee colere petẽtes cerebrũ:
ꝛ ascẽsus coꝝ gradatim ad cerebrũ signat morbũ dissolõ/
nis. Et subdit Ras. in mulierib⁹ q̃ ꝯsueuerũt emittere sup/
fluitates p méstrua hec vrina est securior. Et Aui. dixit. ꝙ
est in mulierib⁹ magis salua. ¶ Propter p̃dicta scias ꝙ ni/
gredo in vrina vltra cãs superi⁹ assignatas põt cãri pp ex/
pulsioné supfluitatũ nigrarũ cũ vrina: q̃ pmixte ei reddunt

De vrina nigra.

vrinã nigrã:ꝛ h̄ magis ꝯtigit in mlierib⁹ q̃ȝ in viris.Et iteꝝ
si ex supflua q̃litate frida nigredo accidit in vrinis mulierũ
adhuc i eis ẽ securioꝛ res q̃ȝ in masculis:qꝛ est magis con/
formis nãe eaꝝ:si aũt cõtigerit a q̃litate supflue caliditatis
tũc in masculis eẽt res securioꝛ siue minus suspecta:qꝛ mi/
nus distans a nã ipoꝝ.pueniť.n.in eis a debilioꝛi cã.Et sic
intelligens Aui.2ᵃ p' dixit.qñ vrina nigra in acutis febri/
bus est declinãs ad tenuitatẽ:ꝛ cũ est in ea sedimẽ pẽdens:
ꝛ ei odoꝛ acutus indicat doloꝛẽ capitis ꝛ pmixtionẽ rõnis
Et subdit.minoꝛ signoꝝ ei⁹ est q̃d signat fluxũ sanguinis
nariũ nigri qm̃ ipa est acute vincẽs ꝛ fortasse est cũ eo.als.
cũ ea sudoꝛ pp calitatẽ cũ nõ supfluit.s.ipe fluxus sanguis
nariũ ppter calitatẽ:nã si supflueret nõ fieret cũ eo sudoꝛ.ꝛ
cã nota est.Et subdit.neq̃ȝ minoꝛaẜ p ipȝ.s.fluxus sanguis
nariũ.s.ipa mã faciẽs egritudinẽ:nã cum nõ minoꝛaẜ mã
egritudinis nã tũc expellit de ea ẽt p sudoꝛẽ vel cũ nõ sup/
fluit.s.ipa calitas extranea cõsumẽs mãȝ morbi:nã si sup/
flueret ꝛ ꝯsumeret eã nõ fieret sudoꝛ neq̃ȝ minoꝛaẜ ipa cali/
tas.s.tñ q̈ nõ possit subtiliare mãm ꝛ dirigere eã v̄sus cu/
tẽ neq̃ȝ expellere eã p sudoꝛẽ:qm̃ cũ subtiliat ꝛ dirigit ad cu
tẽ cũ ipa mã sit acuta:tunc añcedit ipȝ sudoꝛẽ hoꝛripillatio
p pũctiõeȝ quã facit illa mã sup mẽbra sensitiua:pdicta aũt
vrina signat doloꝛẽ capitis ꝛ pmixtõeȝ rõnis tenuitate ei⁹
signante raptũ ipsi⁹:ꝛ ipsi⁹ nigredie:pendẽtia in medio:ꝛ
acuto odoꝛe ipsi⁹ signantib⁹ acuitatẽ ei⁹ cui⁹ est petere su/
pioꝛa:ꝛ sic caput:ꝛ sic ledere cerebꝛũ ꝛ inducere doloꝛẽ ca/
pitis ꝛ pmixtionẽ rõnis.Cũq̃ȝ aliq̃ portio eius in suo ascẽ/
su tendit ad ptes nasi sua acuitate disrũpit venulas in eo ꝛ
inducit fluxũ sanguinis nariũ:ꝛ hoc est recti⁹ q̃d signat.Et
sili' si est cũ eo ẽt sudoꝛ:qꝛ saltẽ est rectũ p viã cãe:inquãtuȝ
eũatur illa mã ad ex̄ corpus.℄ Et dixit Aui.vrina tenuis
aquosa ad nigredinẽ decliuis signat tenuitate sua lõgitudi
nẽ egritudinis ꝛ sua nigredie maliciã suã:ꝛ sic signat moꝛ/
tẽ.Et subdit.dĩ de vrinis subtilib⁹ nigris.s.de aliq̃:illa.s.q̃
est talis pp cõsũptiõeȝ mẽbꝛoꝝ corpis:q̈ qñ ille cui⁹ est h̄
vrina desiderat cibariũ tũc moriẜ.s.cito.nã talis appetit⁹
cibi pcedit ex vltima cõsũptõe mẽbꝛoꝝ faciẽtiũ tũc vltimũ
de poᵃ sua q̈re trahunt ab epate ꝛ stõ ꝛ appetit tũc stõus ci
bũ:sȝ statim cessat ꝛ deficit vtus ꝛ succedit extinctio coꝝ ꝛ
moꝛs sicut accidit flãme papiri q̃ dũ est ppe extinctionẽ fa
cit vltimũ de poᵃ sua ꝛ facit aliquã flãmã lucidioꝛẽ ꝛ post
statim extinguiẜ.Et dixit Aui.ibidẽ.qñ associaẜ vrine ni/
gre in qua est sedimẽ pẽdẽs res nigra rotũda aggregata.i.
cõglobata stans in supmo vel ẽt in medio que est nigra pp
adustionẽ ꝛ rotũda pp calitatẽ cui⁹ est rotũdare cũ q̃ est do
loꝛ doꝛsi ꝛ tensio in laterib⁹:ꝛ apa sub hypocũdrijs signat
moꝛtẽ:ꝛ cã pȝ ex dictis ꝛ ex dicẽdis inferi⁹ magis.Et qꝛ in
cẽsio illa magna signat spasmũ de inanitiõe ꝛ sudoꝛ ille est
diffoꝛmis signans v̄tutũ nãliũ defectũ.℄ Et dixit Auicẽ.
ibidẽ.q̈ vrina tenuis nigra qñ cõuertiẜ ad subalbedineȝ ꝛ
grossitiẽ ꝛ nõ associanẜ ei alia signa signat egritudinẽ i epa
te ꝛ ppue icteritiã:qm̃ h̄ ꝯuersio q̃ est de tenuitate ad gros
sitiẽ ꝛ de nigredine ad subalbedinẽ signat diminutionẽ ca/
liditatis ex̄nee:q̃ nõ ampli⁹ adurit neq̃ȝ denigrat:sȝ remit/
tiẜ a mã sua nigredine ꝛ tẽdit v̄sus coloꝛẽ albuȝ p coloꝛes
medios ꝛ significat casuȝ digõnis.s.in mã:qꝛ relicta tenui/
tate ꝛ adueniẽte grossitie signat actiõeȝ calitatis inate in eã
q̃ digerit ꝛ facit cadere digõnẽ in ea.Et istud est de illis.di/
xit Aui.cui succedit leuitas.s.qñq̃ȝ:ꝛ tũc est bonũ:sȝ qñ ad
talẽ ꝯuersionẽ vrine nõ succedit leuitas:qꝛ nõ fit pp dictas
cãs:signat mãm iã inuiscatã in epate.Et nõ est h̄ pp mũdi/
ficationẽ.s.dicte mãe:qꝛ.s.lȝ ꝯuersa sit ad subalbedinem ꝛ
grossitiẽ:nõ est h̄:qꝛ ipsa sit mũda a calitate extranea sȝ est
sup.qꝛ in epate ꝛ ptib⁹ subiacentib⁹ diminuta est caliditas
nãlis ꝛ p ꝯñs ẽt ex̄nea:q̈re nõ adurit neq̃ȝ denigrat ꝛ ei⁹ cõ
uersio a tenuitate ad grossitiẽ nõ est qꝛ sublata sit tenuitas
a nã:sȝ qꝛ in epate inuiscaẜ ꝛ opilat ipm ꝛ in tali fiens opi
lationis aliq̃ portio mãe inuiscate descẽdit ad vias vrine q̃
reddit eã grossam vel min⁹ tenuẽ ꝛ signat tũc icteritiã que
seqẜ illã epatis opilõnẽ.Qꝛ si dicto mõ nõ fuerit calitas ex
tranea in epate diminuta:sȝ addita aut foꝛsitaȝ denigratio
ei aduenerit:tũc dixit Aui.facit accidere apa in epate cali/
ditate illa trahẽte ab alijs mẽbꝛis mãm ad epar que apat
spm:ꝛ tũc nõ succedit leuitas ꝛ est malũ.℄ Dixit Raſ.10°
ꝯti.vrina q̃ signat pditionẽ est vrina nigra aut fusca aut fe/
tida:aut viridis.nã viriditas accidit in vrina ppter cãs di/
ctas ppter q̃s accidit nigredo ꝛ signat sicut illa:sed remis/
sius modicuȝ.Et addidit.aut liuida aut plũbea que signat
moꝛtificationẽ calitatis inate.℄ Dixit Raſ.15° ꝯti.In q̈/
bus ꝯdominaẜ liuiditas aut viriditas.s.q̃ pcedit a frigoꝛe De vrina viridi aut liuida.
supfluo signat sup diminutionẽ sanguinis ꝛ calitatis inna
te:ꝛ iõ sunt moꝛtales.℄ De vrina rubea.dixit Aui.1ᵃ 4ᵃ.
vrina rubea in egritudinib⁹ acutis qñ est cũ rubedine sub/
tilis signat cũ signis laudabilib⁹ velocitatẽ crisis.s.bone ꝛ De vrina rubea.
cũ ꝯtrarijs signis signat velocitatẽ moꝛtis.Ex toto g̃ vrina ru
bea signat inflãmationẽ vehemẽtẽ:pp quã velocitaẜ egri/
tudo ad terminatiõeȝ ad bonũ vel ad malũ.℄ Et dixit.sub
tilitas cũ rubedine signat in egritudinib⁹ acutis doloꝛẽ ca
pitis ꝛ permixtionẽ rõnis:qꝛ rubedine sua signat hũoꝛes
calidos acutos:ꝛ sua s̄btilitate raptũ ipoꝝ ad caput.℄ Et
dixit.vrina rubea grossa in egritudinib⁹ acutis qñ ei⁹ egres
sio fit paulatiȝ ꝛ frequẽter:ꝛ est cũ fetoꝛe signat timoꝛẽ qm̃
signat calitatẽ vehemẽtẽ pp rubedinẽ.Et signat ingetudi
nẽ pp frequẽtẽ mictionẽ:ꝛ signat nãe defectũ maxie expul
siue paucũ de ea expellẽtis verũtñ dixit ipse:qñ dicta vrina
rubea spissa est abũdantis exitus ꝛ multi sediminis signat
separationẽ.i.mãe expulsiõnẽ:ꝛ sic bonũ ppꝛie in febꝛib⁹
incensiuis.℄ Et dix̄ ibidẽ.vrina rubea valde.sup.ꝛ tenuis
vl' mediocris sube ꝛ si ꝯuertaẜ i febꝛib⁹ ex calitate fetis ad
grossitiẽ.deide appet sedimẽ plimũ nõ residẽs:ꝛ sit illic do
loꝛ capitis signat lõgitudinẽ egritudinis:qm̃ mã ei⁹ est vt
sit inobediẽs añq̃ȝ ꝯuertaẜ ad grossitiẽ:ꝛ pp sui inobediẽ/
tiã nõ ingrossabaẜ tũc:sȝ postq̃ȝ ingrossaẜ ꝛ est ei⁹ sedimen
multũ signaẜ q̈ mã est multa:ꝛ qꝛ nõ residet signat adhuc
defectũ in digõne:ꝛ rõne multe rubedinis signat calitatis
intensionẽ q̃ facit in mã illã multã ebulitionẽ ꝛ multoꝝ ad
caput humoꝝ eleuationẽ q faciũt doloꝛeȝ capitis:ꝛ sic ex
oibus p̄dictis signat dictaꝝ febꝛiũ lõgitudineȝ.Et subdit
Aui.crisis eaꝝ erit p sudoꝛẽ qm̃ mã ei⁹ ẽ decliuis ad venas
sup.ꝛ ð veis ad cutẽ.Et itellexit h̄ hic v̄itatẽ s̄m plimũ:qꝛ
ẽt p alias vias posset expelli.℄ Et subdit A.q̈ talis vrina
est silis vrine icteritie.ꝛ differt ab ea:qꝛ ista nõ tingit pãnũ
illa aũt sic:qꝛ fit taẜ a pmixtiõe colere citrine se cũ:illa autẽ
nõ.℄ Et subdit.Ad sumã vrina rubee sube ꝛ rubei sedimi
nis signat appetitũ ꝛ cruditatẽ in massa sanguinea q̃ cru/
ditate nõ ꝯgruit nutricatiõi mẽbꝛoꝝ:mẽbꝛa g̃ ab ea nutri/
ta appetũt:ꝛ põt esse q̈ multũ trahunt ab epate ꝛ stõ:vnde
stõus multũ appetit.Et hec vrina ppter mãe cruditatẽ si/
gnificat moꝛbi lõgitudinẽ:ꝛ maxiᵉ qñ rubedo nõ est vehe/
mẽs ꝛ est illa q̃ est ð cliuis ad turbulẽtiã.℄ Et dix̄.dixerũt
scȝ qdã.vrina pauca q̃ est cũ coloꝛe sanguinis est mala p̄ci/
pue qñ cũ infirmo est passio venenosa.i.sciatica ppea q̈ si/
gnat intensuȝ doloꝛẽ sicut diceẜ in suo cᵒ.℄ Coloꝛ subru
be⁹ ꝛ rube⁹ ꝛ subꝛubicũdus excessum caloꝛis oñdũt. Co/
loꝛ v̄o iopos ꝛ chianos semp adustionẽ signant ꝛ i acutis
febꝛib⁹ signant moꝛteȝ.Et ois vrina q̃ fuit rubea si postea
inopos vel kianos fiat proculdubio pessima erit.℄ Dixit
Theophilus.vrina pinguis inopos si in febꝛe causonica
euenerit capite dolẽte crisim signat.s.per fluxũ sanguinis
nariũ vt plnries:ꝛ hoc in p̄cedẽtib⁹ signis digestiõnis:nã
si nõ p̄cesserint timoꝛẽ facit de apate frenetico.Dixit Aui.
2ᵃ q̈rti.Qui mĩgũt sanguinẽ purũ.sup.in acuta febꝛe.sup.
ꝛ nõ p viã crisis moꝛiũtur:qm̃ signat repletionẽ sanguinis De vrina sanguinea.
vehemẽtẽ cũ acuitate ebulitionis:ꝛ timeẜ de hmõi p̄foca/

rio.s.q̄ fit ex repletiõe vẽtriculoꝝ cordis si declinat sãguis
ad cor: aut apoplexia si declinat sanguis sursum ⁊ repleat
arterias apopleticas qbꝰ repletis accidit apoplexia. ¶ Di
xit Ipo. 4° affo. qbuscũq3 sanguinẽ sponte .i. subito ⁊ sine
De vrina clara. dolore mingunt his ex renibꝰ vene ruptura signat. ¶ Di
xit Ipo. 2° ꝓnost. cum vrina citrina ⁊ clara fuerit indigestã
significat egritudinẽ ⁊ longitudinẽ eiꝰ indicat: ꝓp quã lon
gitudinẽ timẽdũ est egri ꝺfectũ. ¶ Et dixit. vrina clara cru
da ⁊ diuturna cũ alijs signis bonis certũ ẽ apa sub diafrag
mate futurũ esse: attestat .n. materie crude multe quã post
tpis diuturnitatẽ nã expellit criti deriuationis: ⁊ ꝑsui gra/
uitate erit eius deriuatio vsus inferiora sub diafragmate.
De vrina alba. ¶ Dixit Aui. 2° q̄rti. vrina alba significat in egritudinibꝰ
acutis declinationẽ mãe non ad partẽ venaru3 nec ad par
tes vrine fortasse ꝺclinat ⁊ erit dolor capitis aut frenesis ⁊
fortasse declinat ad quedã viscera ⁊ apat ea. Urina .n. subti
lis ⁊ apparẽs in febribus acutis post grossam aut medio/
crẽ semꝑ significat raptũ mãe a partibus epatis venarũ ⁊
instrumentoꝝ vrine ad alia loca: ⁊ tũc est ꝯsiderãdũ de sba
mãe. nã si fuerit subtilis vtplĩmu3 petit partes supiores ⁊
caput: ⁊ facit dolorem capitis aut frenesim aut paralesim:
põt tñ ẽt ad alias ptes supiores deriuare ⁊ cãre in eis egri
tudinem. Si võ mã fuerit grossa tũc ꝑmo sui grauitate nõ
ascẽdit ad supiora: sed significat in aliquo visceꝝ ad quod/
Alb. sign. cunq3 ipsa declinauerit ⁊ causabit in eo apa calidũ. Causa
bit aũt ista mã qñ sunt cum ea alia signa mala. Si aũt fue/
rint cum raptu eius alia signa bona significat ꝙ egrediet
cũ vrina vel vomitu ꝺm plurimũ ⁊ ꝓprie cũ nõ est cũ ea si/
gnũ in solbne ventris cui succedit excoriatio intestinoru3:
nã si tale signũ adesset euaret per fluxũ ventris. ¶ Et dix.
qñ est vrina tenuis alba in febre acuta. deinde accidit ei cõ
turbatio ⁊ spissitudo cũ albedine sua significat mortem ⁊
spasmũ q vtplurimũ est de inanitiõe sequẽte ad ꝯsumptio/
nẽ mẽbroꝝ facta ab intensa caliditate illius febris acute: ⁊
significat mortẽ absq3 dubio. posset tñ significare spasmu3
de repletione caliditate febrili dissoluente mãs in corpe q
sic dissolute fluerent ad membra lacertosa: s3 hoc esset de ra
ro euenientibus. ¶ Et si aliqñ eueniret: nõ significaret tunc
necessario mortẽ. ¶ Et dixit Aui. ibidẽ. vrina alba tenuis
in q̄ est spuma ⁊ nubes citrina significat timorẽ vehemẽtẽ
sc3 in febre acuta ꝓpillud qd ipsa signat de exacerbatiõe ⁊
vehemẽtia acuitatis mãe: ita vt ponat talis mã furiosa mo
bilis rõne tenuitatis sue subẽ ⁊ spume ⁊ natatiue nubis ⁊
coloris eiꝰ. Facit itaq3 suspitionẽ de se. qr mã acuta mala ⁊
etiã ne in motu suo furioso deriuet ad aliqd principale vel
nobile membꝝ. ¶ Et dixit. vrina tenuis flaua .i. remisse ci
De vrina flaua. trinitatis vel parum colorata in ꝑncipio febriũ acutaꝝ qñ
cõuertit ad grossitiem ⁊ albedinẽ: deinde remanet feculẽta
turbida sicut vrina asini: ⁊ incipit exire inuoluntarie ⁊ sũt
ibi vigilie ⁊ inquietudo significat spasmu3 vtriusq3 lateris
cui succedit mors. Et hoc qñ nõ sũt ibi signa bona vincen/
tia illa signa mala. Urina nãq3 qñ est cu3 flauo colore ⁊ nõ
subtiliat .i. non est subtilis nisi ꝓp dominiũ humoris cole/
rici cali in ea nõ ispissat ⁊ igrossat nisi ꝓp exacerbationem
egritudinis ⁊ cõmotionem in dispõnibus mãe ꝓp quas ac
cidũt ingetudo vigilie ⁊ siña ⁊ spasmus supradictꝰ. ¶ Et
De vrina alba subtili. ad sũmũ vrina alba subtilis in febribus acutis sp est mala
nisi talis fuerit ꝓp mãm diuerti ad aliquã manifestã ad ex
corpus euõnẽ: aut ꝓp deriuationẽ mãe ad aliqd mẽbꝝ ex/
terius cũ apparitiõe in eo herisipile vel flõnis vel pruritus
fortis aut bothor. ⁊ silibus. ¶ Dixit Gal. ꝑ de crisi. vria al/
ba subtilis semꝑ .i. pluri tpe micta ⁊ nullatenus in spissitu/
dinẽ mutata corpe ente sano: sentiente tñ in supficie cutis
pruritũ. sup. aut põderositatẽ significat: aut exituram: aut
morbũ renũ: aut bothor vlcera vel morbillos p totum cor
pus: qr subtilitas vrine cũ põderositate corporis signat ꝙ
in corpe est mã multa cruda ⁊ grossa q̄ cũ declinabit vsus
renes cãbit in eis morbũ: ⁊ si ad emũctoria cãbit in eis ex
turã: ⁊ si ad supficie3 corpis ꝑut pruritus oñdit cãbit in ea
bothor ⁊ silẽs egritudines. ¶ Dixit Ras. 2° ꝯti. ꝙ vria al/ De vrina alba turbida sine grossa.
ba ⁊ turbida in quotidiana appens signat lõgitudinẽ eiꝰ ⁊
signat mãm multã grossam frigidã ⁊ crudã. ¶ 28° ꝯti. Cũ
vrina est alba subtilis in febre calida deinde mutat ad gros
sam turbidã albã ⁊ supuenit spasmus mortẽ signat. ¶ Di
xit Aui. 2° 4°. vria flaua in febre acuta qñ ꝯuertit ad albe/
dinẽ: vel nigredinẽ est mala: qm̃ si ad albedinẽ signat eleua
tionẽ eiꝰ ad supius: ⁊ ad caput. Et si ad nigredinem signat
acuitatẽ q̄litaq3 egritudinis. ¶ Urina grossa turbida semꝑ
ebullitionẽ humoꝝ in corpe signat. Dixit Aui. cũ cõuertit
vrina tenuis .s. ⁊ multa in grossam in febre ꝯtinua ⁊ sũt ibi
alia signa bona signat crisim p sudorẽ: ⁊ vt dñt h est veꝝ si
ꝯuertat in grossam q̄ sit pauca: qr sua paucitate signat ꝙ
mã q̄ prius erat multa ex quo est cũ signis bonis diuertit
ad ptem cutis: ⁊ cũ fuerit subtilis expellit p sudorẽ. Si aũt
non affuerint alia signa bona aut fuerit febris vehemẽtis
caliditatis signat adustionẽ in corde aut epate ⁊ iflãmatio
nẽ fortẽ q̄ resoluendo ptes subtiles a mã illa igrossauit eã
⁊ est mala. ¶ Et dixit. A. clarificatio vrine grosse .s. ⁊ eius
ꝯuersio in subtilem añ crisim est signũ nõ bonũ: nã illa con
uersio signat ꝙ mã grossa retinet: ⁊ sic signat defectũ vtu
tis expulsiue. ¶ Et dixit. vrina grossa turbulẽta in q̄ nõ re
sidet aliqd ⁊ non clarificat signat ebullitionẽ mãeꝝ p vio/
lẽtiã caliditatis extnee ⁊ debilitatẽ inate caliditatis digerẽ/
tis. Inq̄tum .n. est turbida signat caliditatẽ ebullientẽ ⁊ in/
q̄tu3 in ea nihil residet signat digestiue debilitatẽ q̄ꝓp est
mala. ¶ Et dixit cũ vria spissa in 4° .s. q̄cũq3 die idicatiuo
sequẽti diei cretice mlĩplicat crisis fe. ex lapsitudine: ⁊ ꝓ/
prie si associat ei fluxus sanguis nariũ fe. ex lapsitudine ali
qñ terminat p fluxũ sanguis nariũ cũ portio subtilis mãe
eiꝰ declinat ad supius ⁊ ad nares: ⁊ aliqñ euat p vrinã de/
riuante pte mãe grosse ad instra vrine: ⁊ aliqñ terminat p
vtrũq3. Terminant ẽt fe. lapsitudinis p exiturã: ⁊ tũc vria
nõ erit grossa: imo subtilis signans motũ mãe ad alia loca
⁊ ꝑcipue ad emunctoria vel alia extrema mẽbra. ¶ Dixit
Aui. qñ mingit vrina tenuis in egritudibꝰ acutis p aliqt di/
es signat ꝑmixtionẽ rõnis mã ascẽdẽte ad cerebꝝ. Qz si ac
cidit .s. ꝑmixtio rõnis ⁊ ꝑmãeat tenuitas vrine signat mor/
tẽ velocẽ: qr signat ꝯfirmationẽ lesiõis illius in cerebro ⁊
p ꝯñs vtplĩmũ signat frenesim ꝯfirmatã. Et subdit. qñ vria
alba subtilis ꝯuertit ad grossitudinẽ: cũ q̄ nõ fit alienatio Ro. alienatio.
fortasse est facta grossa ꝓp liqfactionẽ mẽbroꝝ: ⁊ est hoc si
gnũ malũ. ¶ Et dixit. qñ multiplicat vrina aq̄sa apud ho/
rã exacerbatiõis febris totalr: qr in augmẽto ⁊ statu signat
ꝙ apa eueniet in iferioribꝰ: qr signat mãm grossa3 cruda3
⁊ grauẽ: ⁊ p ꝯñs ineptã euõni ad ext corpus: s3 ꝙ sua graui
tate declinabit ad iferiora. ¶ Et dixit Aui. Scias ꝙ tenui
tas nõ ꝯiungit cũ vrine nigredie neq3 rubedine. sup. neq3 Tenuitas vrie nõ fit cũ nigredine rubedine aut viriditate.
viriditate de se ⁊ inq̄tũ tenuis est. Si ãt ⁊ fiat vrina tenuis
rubea nigra vel viridis tũc scias ꝙ cã in h est res tingens
occurrẽs corpi ab intra vel ab extra q̄ signat aquositatẽ vri
ne suo colore: aut cã eius est vehemẽtia acuitatis .i. intẽsio
nis q̄litatis egritudis iprimẽti in aquã ⁊ tingẽtis eã rube/
dine nigredine vel viriditate adurẽdo vel alr ificiẽdo vri/
ne subam. Fit aliqñ vrina tenuis grossa a calore digerente
vel a ꝑmixtione hũoris tigẽtis cũ ea: s3 tunc nõ remãet sub
tilis: imo efficit grossa. ¶ Dixit Aui. 2° q̄rti. vrina q̄ migi
tur qñq3 pauca: ⁊ qñq3 retinet ⁊ nõ mingit est signũ malũ
in febribus acutis signans pugnã vehementẽ egritudinis
⁊ nãe q̄ vicit aut vincit: ⁊ significat laborẽ innate .s. calidi
tatis. Et signat grossitudinẽ mãe: ⁊ ꝙ ipsa difficulter susci
pit digõnẽ: ⁊ sic est signũ malũ. Si ãt febres fuerit qete nõ
acute idicant longitudinẽ eaꝝ ꝓp grossitudine3 humoris.
¶ Dicũt. de vrina pauca q̄ est cũ colore sanguinis .i. multũ
rubea ꝙ est mala precipue qñ cum infirmo est passio vene

mest .i. sciatica:nã in sciatica color nãlis causat in vrina ꝓ
pter vehemẽtiã doloris:⁊ tñ in ea est mala. Dixit Ras. 10°
ꝯtiñ. qñ apparet in medio vrine turbiditas in febre estime
ra significat ꝙ mutat in putridã. ℭ Dixit Aui. 2ª q̈rti. Sedi/
men diuersũ in sub̃a:vt q2 aliq̃ ptes hẽat grossas ⁊ ali/
q̃s subtiles:⁊ diuersũ in colore vt ꝙ sit in vna pte vni⁹ co/
loris ⁊ in alia alterius. ꝙ significat humorũ diuersoꝝ multi/
tudinẽ:⁊ est malũ q2 significat ꝙ ps humorũ recipit actio
nẽ nãe:⁊ pars nõ ⁊ sic malũ q2 lõgitudinẽ morbi significat
quã reqrit nã in expurgatiõe pluriũ inimicoꝝ. Et subdit.
Aui. deterius est eo qd̃ est minoꝝ partiũ:significat enĩ ꝙ
nã nõ põt expellere nisi postq̃ minorant partes ei⁹. ℭ No
tãt tñ ꝙ euẽtus sedimĩnis magnoꝝ vel paruoꝝ frustoꝝ ꝑt
cõpari vel ad diuersa mẽbra vel ad vnũ. Si ad diuersa tũc
scias ꝙ frustoꝝ magnoꝝ sedimẽ decidit a mẽbris faciliter
squamabilib⁹:⁊ puoꝝ frustoꝝ a mẽbris difficulter squa/
mabilibus q̈lia sunt ossa cartilagines ligamẽta ⁊ similia ⁊
vt sic est sedimẽ puoꝝ frustoꝝ deteri⁹ q̃ magnoꝝ:q2 signi
ficat ꝙ liquant mẽbra difficilis liquationis: qd̃ cõtingere
nõ põt nisi a cã magna ⁊ forti. si aũt referant ad idẽ mem/
brũ:vt q2 eueniant ab eodẽ mẽbro:in diuersis tñ tpib⁹ vel
horis tũc ꝯsidera ꝓcessũ febris ⁊ gradũ caliditatis eius:
q2 sm̃ hoc posse erit ꝙ sedimẽ diuersificet in quãtitate suaꝝ
ptiũ:nã in ꝑncipio cũ incipit caliditas febrilis liq̃re mẽbra ⁊
nondũ ꝑuenit caliditas intẽsa frusta euenient parua. Sed
cũ vlterius ꝓcedit ⁊ intẽdit caliditas frusta faciet magna
⁊ gradatim maiora abũdãter:⁊ vt sic sedimẽ frustoꝝ magnoꝝ
est deterius ⁊ sedimẽ albũ spumosum spuma plenũ cuius
albedo ẽ ꝑ cõmixtionẽ aeris cũ eo est malũ valde egrediẽs
a nã. Et crudũ ẽt qd̃ est a mã flãtica viscosa cruda alba in q̃
includit aer est malũ. ℭ Dixit Ipo. 2° ꝓno. vrina q̃ mõ cũ
hypostasi laudabili fuerit mõ vo sine ea diuturnitatẽ egri/
tudinis significat ꝓp mãm quã significat nõ ꝯtinuo digeri ⁊ pro/
pter hoc nõ oĩo fidelis est nũcia salutis:vt plurimũ tñ ter/
minat ad salutẽ maxime cũ in ea successiue magis ⁊ magis
apparuerit cũ hypostasi bona. ℭ Et dixit. ꝙ hypostasis al
ba liquida ⁊ lenis est mala:q2 lz alba ⁊ lenis sit:tñ sua liq/
ditate significat mãz crudã quã calor nãlis digerere nõ põt:⁊ si
posset inspissaret eã. ℭ Et dixit 7° affo. Quibuscũq̃ cole/
rice. i. rubee. vel citrine hypostases fiũt:supius vo tenues
acutã egritudinẽ significant:q2 significant mãm colericã dñari.
ℭ Dixit Ipo. 2° ꝓno. hypostasis si furfurea fuerit mala est
pessima vo si squamosa. ℭ Dixit Ras. 10°. ꝯtiñ vrina signi
ficãs ꝑditionẽ ẽ in q̃ ẽ residẽs res siĩs tronis. i. frustis fra/
cti tritici aut siĩs petalis. i. furfurib⁹. ℭ Dixit Aui. 2ª q̈r/
ti. ꝙ crinoides sm̃ ꝑmũ est ex adustiõe sanguinis ⁊ preci/
pue in splene ⁊ tũc nigredini attinet ⁊ qñq̃ est ex liquefa/
ctione mẽbroꝝ ⁊ eoꝝ rasura. s. a caliditate febrili incẽsiua:
⁊ tunc albedini attinet ⁊ qñq̃ est ex vesica scabiosa: ⁊ hoc
sm̃ minus. Et dixit. si vrina tenuis fuerit ⁊ fuerit in ea res
q̃ sunt sicut furfur egritu' nõ exñte in vesica signum ꝙ erit
ꝓp egritudinis adustionẽ ꝑñt etiã furfuree resolõnes aliqñ
ꝓcedere ex scabie vesice:vñ Ipo. ait 4° affo. Quib⁹ in vri/
na pingui exñte furfurea mingunt his vesica scabit. Et ali
qñ est ex vlcere vesice:⁊ tũc sunt alij coloris:⁊ qñq̃ ex vlce
re renum ⁊ sunt coloris rubedini attinẽtis. Cũ autẽ ex his
nõ ꝓcesserit causis tũc flãtis extẽsibilis adustionẽ indicãt:
vt dixit Aui. Et quidã dicũt. aut dicti flegmatis cõpactio/
nẽ. ⁊ supplẽt. aut mẽbroꝝ liquefactionẽ. Dicũt ꝑdicte tres
spẽs resolutionũ qñ ꝓueniũt ex liquefactiõe mẽbroꝝ ⁊ eo
rũ rasura:aut significãt febrẽ adustiuam liquefacientẽ:aut
ethicam:febrẽ:⁊ furfurea minorẽ ⁊ petalis maiorẽ ⁊ cri/
noides vltimatã significant rasurã:⁊ ideo dicũt ꝙ qñ in ethi/
ca apparẽt tũc furfuree primã eius speciẽ:⁊ petalis secun/
dã:⁊ crinois tertiã significãt spẽm. ℭ Dixit Ipo. 2. ꝓnosti.
cõnis ⁊ ordinis est in nebula nõ negligere vtrũ supremum
aut mediũ vrine occupet locũ simr ⁊ eius colorẽ. q̃ enim me

dia est cum colore citrino laudabilis est:suprema vero ⁊ ni
gra vituperabilis. ℭ Dixit Ras. 10° ꝯtiñ. nebula diuulsa
est significatiua vt pluries ꝑmixtionis ratiõis:q2 sua diuulsiõe
significat vẽtositatẽ subleuãtẽ ⁊ ipellẽtẽ ad supiora. Et maxie
significat vẽtositatẽ si discolorata fuerit que si fuerit crocea
inflamationẽ in epate significat. Et si fuerit liuida distẽpe/
rantiã indicat in mẽbris spũalib⁹. ℭ Et dixit Ras ibidẽ.
vrina grossa cũ hypostasi diuulsa in dolore splenis in quar
tana est signũ liberationis:q2 hypostasis diuulsa est ex mã
expulsa a nã per diuersa loca ⁊ est diuulsa sm̃ quantitatem
diuersitatis digõnis. ℭ Et dix̃ Ras. ꝙ inquit Gal. qñ min
gitur in ꝑn° morbi vrina grossa erit in ea vt pluries hypo/
stasis. Et dixit laudat vrina grossa cũ hypostasi cũ mutat
de subtilitate ad grossitiẽ. i. cũ iã mutata est q2 h̃ est ex digõ
ne humoꝝ. Sz qñ est ex ꝑn° grossa cũ hypostasi nõ est lau
dabilis:⁊ necessariũ est ꝙ talis vrĩa sit pauca ꝓpter multã
eius spissitudinẽ per quã nõ trãsit per renes nisi cũ magno
labore:⁊ qñ hic humor grossus erit digestus eũabit in ma
gna quãtitate cũ subtili substãtia. ℭ Dix̃ eñi Ipo. 4° affo.
Quibus vrine grosse ⁊ globose. s. ex ꝑn° morbi fuerint nõ
sine febrib⁹ his multitudo eueniẽs tenuis iuuat:q2 significat
digõ illius hũoris grossi q̃ ꝑcius subtilitatẽ fit. ℭ Et dixit
Ras. vbi. s̈. vrina siĩs loture carnis absq̃ febre debilitatẽ
epatis significat. Et siĩr vrina siĩs ptisane epatis significat debi/
litatẽ. Predicte vrine cũ febre sunt male. ℭ Et dixit Ga. 15°
pulsuũ. In qbusdã febrib⁹ epidimialib⁹ vrina est laudabi/
lis in sub̃a ⁊ colore:⁊ siĩs nãli:⁊ põt eẽ ꝙ in ea appet hypo
stasis aut nebula bona ⁊ infirmi sunt praue dispõnis ⁊ mo
riunt:qm̃ lz istoꝝ epar sit sanũ corruptio eoꝝ est in corde.
Etiã si tps eoꝝ ꝓlongabit q̃usq̃ epar debilitet ꝓp corru/
ptionẽ cordis vrina nõ manebit in sua nãlitate. ℭ Et Aui.
dixit 2ª 4' qñq̃ est vrina in egritudinib⁹ pestilẽtialib⁹ bo/
na nãlis in sub̃a ⁊ colore ⁊ sedimine:⁊ ille cui⁹ est tẽdit ad
mortẽ ꝓpter nocu^m inductũ in corde ex inspiratiõe corru/
pti aeris. Ex intẽtione Gal. in v̄bo supius adducto innuit
ꝙ in ꝑn° febris pestilẽtialis ex corrupto aere ꝓcedẽtis põt
euenire vrina nãlis:sz in ꝓcessu nõ:q2 nõ põt lesa v̄tute vi/
tali stare diu v̄tus nãlis qn ledat qua lesa vrina nõ ampli⁹
eueniet nãlis. ℭ Et dixit Ras ibidẽ. Ingt Ga. cõsidera vri
nã in morbis pectoris ⁊ pulmonis ⁊ vẽtris:⁊ si in eorum
morbis videas vrinã laudabilẽ nõ multũ cõfidas de futu/
ra salute:sz si vides putrefactionẽ. i. putrefactiõis signa in
vrina addit tibi timor sup ꝑditionẽ ifirmi. ℭ Et dixit p̄ de
crisi Gal. vrina q̃ nõ est siĩs vrine sanoꝝ:aut significat ꝙ dige
stio nõ fit tñ aut cũ h̃ significat ꝑditionẽ. ℭ Et dixit. vrina q̃
est vrina sani subtilior aut spissior significat ꝙ ei⁹ digõ est di/
minuta:qm̃ q̃ est subtilior nondũ est digesta ⁊ q̃ est ea ad/
huc spissior significat ꝙ eius digõ est adhuc in augmento
feruoris idigesta. ℭ Dixit Aui. 2ª 4'. vrina q̃ remanet sm̃
colorẽ vrinaꝝ sanoꝝ in bonis oĩbus egritudinis tũc est ma
gis incolume ꝙ si incipit alterari. s. a colore suo nõ bonũ
ad colorẽ vrine sanoꝝ cũ sublimatione egritudinis:q2. s. in
augmẽto est magis incolume. Et intellexit de morbis acu
tis nõ de cronicis. ℭ Dixit Dama. in suis affo. In morbo
diuturno cui⁹ vrina fuerit siĩs sani:⁊ vna eadẽq̃ ꝑmãserit
q̈litate nõ euadet eger egri^{ncm}. ℭ Dñt qdã in oĩ dispõe qñ
vrina est siĩs vrine sanoꝝ ꝓp bonã dispõnẽ epatis ⁊ vena/
rũ est signũ laudabile:sed qñ est talis ꝓp cruditatẽ humoꝝ
ꝓpter quã nulla portio eius admisceat vrine:tũc est malũ:
sed tñ cũ incipit postea vrina alterari significat ꝙ hũor incipit
digeri ⁊ cõmisceri vrine:⁊ sic est bonũ significãs inceptam
digõnẽ:⁊ minus qd̃ significat. dixit Aui. est longitudo mor/
bi. ℭ Et dicũt alij. vrina similis vrine sani eueniens in ꝑn°
morbi significat cruditatem:⁊ ꝙ nã nõ egit in mãm morbi ad
huc:⁊ sic est signũ malũ:sed apparẽs in ꝓcessu morbi:⁊ si/
ne ei⁹ est signũ bonũ significans mãe digõnẽ. ℭ Et alij dicũt
ꝙ in febribus acutis vrina siĩs vrine sui sani est signũ ma/

De sedi/mis diuersarũ ptiũ: ⁊ ei⁹ speciebus.

De vrina grossa.

Urina sana ⁊ laudabilis in febribus mortalibus.

Urina laudabilis qñ sit bona: ⁊ qñ non in egritudinibus.

sūeo ꝙ cū dēcidit a loco ⁊ a mā morbi dꝫ ei ſtico atteſtari ⁊ mutari ſm illud. Si ergo nō mutat ſignat ꝙ mā deriuatur ad alias regiones vel ꝙ colligit ad apa: ⁊ vtrunqꝫ eſt malū. ℭ Dixit Aui.2ª 4ᵗ. vrina que alterat ſubito a ſignis laudabilibꝰ ad ſigna vitupreabilia in morbis acutis ſignat mortē: qm̄ ſignat caſum vtutis ſubito ꝑpter prauitatē accidētiū: ⁊ eſt verū niſi illa ꝑmutatio ſit cretica: qm̄ vt ſic aliqñ poſſet ſignificare bonū. ℭ Et dixit. vrina oleagina eſt illa cuius color ⁊ ſubā ſimilat colori ⁊ ſube olei. Eſt ergo eius ſubā groſſa ⁊ viſcoſa pinguis: ſicut eſt ſubā olei: ⁊ eiꝰ color eſt citrinus cū declinatiōe ad viriditatē ſicut eſt color olei: hec vrina lꝫ in ſe ſit mala tñ qñ alie ſignatiōes ſignant ſalutē nō eſt cū ea malū. Eſt aūt in ſe mala: qꝛ ex ſui ſubā ſignat incēdiū ⁊ liqfactionē mēbroꝝ ⁊ ex ſuo colore ſignat mortificationē vtutū: ⁊ ſi eſt cū exiccatione capitis ſignat ꝑmixtionē rōnis: ⁊ vtplūes ſignat mortē niſi ſit ſociata alijs diſpōnibus bonis: qꝛ tūc pōt ſignare criſim bonā. Dicūt enī ꝗdā ꝙ hūores q expelluntur in criſi aliqñ tranſeūt ꝑ loca corpis piguia q liqfaciūt de pigued' illa ⁊ ꝑmiſcēt ei ⁊ reddūt oleaginā vrinā. ℭ Sedimē vō oleaginū ē malū valde: ⁊ oio oleaginū purū eſt malū ⁊ nō eſt illud qō facit tēdere color olei cū citrinitate ⁊ viriditate: qñ tñ oleaginū ſedimē eſt accñs pꝰ vrinā nigrā: tūc eſt ſigñ bona ſm ꝙ teſtificat de eo ruffus ſapiēs. Et intellexit qñ poſt ſigna digōnis eſt accñs ꝑ viā criſis: qñ aūt ſignatiōes ſignant malitiā ⁊ mingit vrina oleagina in 4° die inducit mortem infirmi in 4°.

ℭ Et dixit Aui. vrina in qua ſunt fruſta ſanguinis cōgelati in febre acuta: qꝛ in ea eſt ſiccitas lingue eſt ſignū malū: ⁊ ſi fuerit niger cū hoc: tūc illud eſt deterius: nō eni currit ſanguis in vrina in febre acuta niſi propter vehementiā acuitatis eius. Et propterea ꝙ diſrūpit vaſa ⁊ vias eius cōgelatio. i. cōdēſatio eſt ꝑpter vehemētiā caliditatis ipſius.

Fruſta ſanguinis cōgelati i vrina.

ℭ Dixit Aui.2° ꝑmi vrina ſpiſſa que apatum ſignat appitionē cognoſcit ex eo ꝙ ei admiſcetur ⁊ illud eſt pus laudabile ⁊ cognoſcit etiā ex exeūtibꝰ q cū vrina ſepant ſicut petala albe aut ruffa aut ſicut furfur: aut alia ab iſtis que reſolutiones decidūtur a parte groſſa puris que cōtinebatur in apate. Et cognoſcit etiā ex his q accidunt a ruptura apatis ex rigore ⁊ alijs dictis in loco ſuo. ⁊ cognoſcitur etiā talis vrina ex eo qō ꝑceſſit poſt qō ipſa ſeqtur: qꝛ. ſ. añ apparitionē talis vrine precesſerūt ſigna apatis in aliquo mēbro interiori. ⁊ locus apatis rupti ſignat. qm̄. ſ. ſi ante vrinā dictā ſanioſā ꝑceſſerit vrina ſilis loture carnis recētis ſignat ꝙ ex gibboſitate epatis fit: ⁊ ſi egeſtio ſilis fuerit loture carnis recentis: tūc ex ꝯcauo epatis erit. Et ſi coangustatio anhelitus ꝑceſſerit: ⁊ tuſſis ſicca ⁊ dolor in latere pectoris pungitiuus: tūc apa qō aptū eſt: eſt apa lateris pectoris ⁊ exiuit ſanguis a parte arterie maioris ad vias vrine. Et ſubdit Aui. ꝙ ex tali vrina ſigñ habetur ſm iſtū modum qm̄ ſicut in pure illo eſt maturatio: ita vrine eſt cōueniēs. Et ſicut eſt in pure illo imaturatio ⁊ indigōa: ita eſt incōueniēs. ℭ Et dixit ibidē. eſt. i. cōtingit ꝙ cū ſanus qui exercitiū ſibi ꝯſuetū reliqrit euat poſtea ⁊ mingit vrinā ſicut pus. ſ. laudabile vel quaſi vel ſicut virus tenue. i. laudabile ꝙ ipſius purgatur corpus ⁊ nō ꝑcedit hoc pus ex apparitiōe apatis ſꝫ ex eo ꝙ corporis aufertur leuitas quā exercitij dimiſſione ꝯſecutus fuerat exonerata nā a multis ſupfluitatibus dimiſſione dicti exercitij multiplicatis. Et differt hec vrina a ſanioſa. ā. dicta: qꝛ hꝫ non fetet ⁊ illa ſic.

Vrina ſanioſa.

ℭ Et dixit. eſt cū in epate aut in eo qō eſt corā ipſo vt meſeraicis aut vena chilis: aut ſtō vel ſplene fuerint opilatiōes. Et plerūqꝫ cōtingit ꝙ ipſaꝝ appitione fit vrina ſpiſſa ꝑpter ꝙ cū ea eaꝝ egredit mā ⁊ hꝫ talis ſpiſſitudo nō eſt pus. Ut ſi hec vrina ad nigredinē traxerit ⁊ in latere ſiniſtro fuerit dolor: erit tūc ex appitione opilationū ſplenis: ⁊ ſm hanc ꝯſiderationē ſi. ā. femur fuerit dolorans in ſumitate vētris erit tūc ex pte ſtōi nō quidē cōcauitatis eius: ſed ex vijs quibus cōicat cū meſeraicis: hꝫ tñ vrina ſepius eſt ex pte epatis ⁊ canaliū vrine: qꝛ epar eſt mēbrū in quo chimus ⁊ chilus opilationē facere pñt. Et poſt epar ſunt canales vrine propter multā ſupfluitatē que per ipſas mittitur. ℭ Dix Raſ. 10° ꝯtinen. qñ in corpore eſt apa calidū ꝑter qꝫ in inſtrumētis vrine: vrina non erit colorata ſm ꝙ exigit nā febris ⁊ exceſſus qlitatis eius. Et ꝑpter hoc inuenimus in apatibꝰ ingunū ⁊ pedū ⁊ inſoda ⁊ in hñtibus inflāmationē capitis ſup. ⁊ alijs ſimilibꝰ diſpōnibus vrinā albā: qꝛ diuertuntur māe calide ad locū doloris ⁊ apatis. nō ergo dꝫ qrū in apatibus calidis vrina colorata. ℭ Et dixit Aui.2ª 4ᵗ. qñ patiēs acutā febrē nō pōt mingere niſi parū ⁊ cum labore abſqꝫ vulnere ⁊ apate in inſtrumētis vrine: ⁊ eſt hoc cum frequētia pulſus cū debilitate ſignū eſt malū ⁊ indicatur ei nocumētum in cerebro cui cōicāt mēbra neruoſa: ⁊ ſic veſica. quare nō pōt mingere.

De vrine paucitate ⁊ exitu in voluntario.

ℭ Et dixit. cū retinet vrina in febre cōtinua cū vehemētia doloris capitis ⁊ eſt multitudo ſudoris ſignat cuꝫcizij. i. cuꝫiꝫ de inanitione: ⁊ ſimiliter cū nō retinet: ſed guttatim diſtilat cū dolore capitꝭ ⁊ multitudine ſudoris ſignat inanitionē ꝯhētē facientē cuꝫeꝫ: qꝛ cerebrū in multitudine māe qꝫ ſignat multitudo ſudoris. ſ. in capite ꝑcepto nocumēto ex dolore capitis. ſ. antenſo cōtrahit ⁊ cōtrahuntur per ipſum mēbra lacertoſa: ⁊ ſic fiet cuꝫeꝫ. ℭ Et dixit. vrina que guttatim diſtillat in febre acuta ſignificat fluxū ſanguis nariū. Ut ſi febris fuerit acuta ⁊ incenſiua ſignat diſpōnē malā aduenietē cerebro. Et ſi fuerit qeta ſignat multitudinē replōnis ⁊ debilitatē nāe in expellēdo. ℭ Notāt ꝙ febris dr̄ quieta duobꝰ modis. vno modo vē qlis eſt que de mā frigida non inductiua accñtia timoroſa: ⁊ in hac cū vrina diſtillando exit ſignat repletionē magnā ⁊ debilitatē expulſiue. Alio° nō vē: lꝫ tñ dr̄ qeta: qꝛ lꝫ ſit de febribꝰ acutis eſt de illis in qbus non accidunt accñtia ſeua maligna. Et in hac ſignat motus materierum ad ſuperiora que faciet criſim per fluxū ſanguinis nariuꝫ.

Duobus modis dr̄ febris qeta.

ℭ Et dixit Aui. ꝙ eā vrine egredientis in febribus acutis inuolūtarie eſt debilitas vtutis aut nocumētū in cerebro. Et nō fit in eo illud nocuᵐ niſi ꝑp aſcēſionē māe acute calefacte ad cerebrū q ꝑturbet rōnē eius: vñ nō ſentiūt infirmi ⁊ mingūt in lecto pter ꝙ aliqd de mingēdo indicēt. Amp. in diſtinctiōe q de vrina ꝑceſſit multa iuenies vtilia adhūc locū. ℭ In iudicādo aūt ꝑ vrinā. dixit Ypo.2° ꝑno. cauendū eſt ne veſice vitio capiaris ſupple aut renuꝫ ⁊ alioꝝ inſtrumētoꝝ vrine vt ꝙ ab illa vel illis eſt alienū diiudices.

ℭ De ſignificationibus egōnis in generali. Cap. xxvj.

Egeſtio ꝑncipaliter ſup diſpōnibꝰ ſtōi ⁊ inteſtinoꝝ ſignificationem hꝫ: ⁊ poſtea ſup diſpōnes epatis: ⁊ ſpāliter ſup ſima eius ⁊ ex cōſequēti ſignificat ſup diſpōnes reliquoꝝ mēbroꝝ. Et ipſa quidā multis modis ſignificat. ſ. ſui ſubſtātia vt vtrū ſit liqda fluida mollis an ſicca dura ſquibaloſa lapidea an ſit ſube mediocris an ſit cōiuncta lenis ⁊ eqlis an ſit diſiūcta ineqlis aſpera. Et ſignat ſuo colore an ſit vniꝰ coloris vel pluum colorū varia. Et ſi vnius coloris an ſit citrina rubea vel viridis vel nigra an liuida terrea an alba vel glauca ⁊ ſignat ſua quātitate continua an ſit multa vel pauca ꝑcipue reſpectu ciboꝝ ſūptorū. Ipſa enī nō cōpant potui. Nā lꝫ a bibitis aliqd facile in inteſtis reſidat: illud tñ eſt qd modicū ⁊ nō notabile. Et ſignat ſua qñtitate diſcreta vtrū ſemel bis ter vel plies egrediat in die vno: ⁊ ſignat hora ſue egreſſionis an in hora cōſueta an diſſuete an tarde vel velociter. Et ſignat ſuo odore an ſit pauci fetoris an multi ⁊ horribilis an ſit ꝑuata fetore. Et ſignat ex mō ſui exitus an vniformiter an difformiter egrediatur vt vna vice egrediatur liqda alia vice ſicca. Et ſignat rōne eius qō ei admiſcet de ventoſitate aut pinguedine: aut humoribus aut lūbricis aut corticibus inteſtinoꝝ ⁊ ſiliūm. ℭ Dixit Raſ. 17° ꝯti. Egeſtio laudabilis

Egō laudabil.

est q̄ neq₃ desiccata neq₃ liquida alit q̄ est lenis ⁊ coniuncta ⁊ egredit᷑ vt in tpe sanitatis: q₂.s. in hora illa ⁊ ſm q̄ntitatē assumptoꝝ. Dixit.n. Ypo.2° pnosti. ꝙ egō liquida nuc subtilis: vt dixit alia trāslatio: intelligēs per bācillā que fuerit cōiuncta medioeri sube bona est: ⁊ maxime si fuerit sine sonitu vētoso nec inordinate manauerit.i. ꝙ nō sit exit⁹ eius frequēs paulatim. nā si frequēter manauerit egrū maxie labore ac vigilijs affligit ⁊ i defectū adducit: nā cū eger cōgrue dormire nō pōt: nō pōt in eo congrua ⁊ bona fieri depdidi restauratio: cū bona digō ⁊ restauratio fiant in somno: vñ deficit: ⁊ insup deficit in sepe surgēdo ⁊ corpus suū ad sellā ferēdo mitonēs. ❡ Et subdit Ypo. vtile est stercus ſm q̄ntitatē assumptoꝝ euenire: ⁊ hoc aut bis aut ter in die ⁊ in nocte semel ⁊ prima luce.i. ꝓpe diē vt circa auroram: aut alio solito mō cōtingere. Egō.n. d₃ esse ꝓportionalis quātitati ciboꝝ ⁊ vt siqdē bis comedat hō bis assellet: ⁊ si terter: ⁊ si semel: semel assellet. ❡ Subdit Ras. vbi. s. dispō egōnis lenis ⁊ cōiūcte seu mediocris inter solidu ⁊ humidū est sufficiēs ad significādū sup bonā ciboꝝ digōnē: ⁊ maxie cū nō añcedit neq₃ postponit ꝯsuetā hora₃ exeundi. Qm̄.n. hec oia apperēt in egōne nectio digō bñ celebrata ē. Egō.n. lenis tēdēs ad medietatē significat sup bonitate₃ ⁊ fortitudinē v̄tutis digestiue: ⁊ ꝙ nutrimētū debito mō ductū est ꝑ mēbra ⁊ ꝙ non multa caliditas supflua ꝯ̄nea: ⁊ neq₃ cā apar₃ ē i ꝑtib⁹ q̄ sūt iuxta stōm. ❡ Et dixit egō ꝯiuncta eq̄lis est qñ eius ptes coadunate ꝑmixte sunt sicut vna res nā si aliq̄ ps eius eēt dura ⁊ alia mollis nō pōt esse consuictar: s₃ vna res esset diuisa ab alia. ❡ Et qñ egō est in hora ꝯsueta signū est ꝙ digō nō fit tarda: ⁊ ꝙ v̄tus retētiua ⁊ expulsiua nō sunt in aliquo impeditete: cū aūt perdit᷑ exitus egōis assuetus signatur: aut tarditas expulsionis intestinorū: aut expulsio tarda ad ea: ⁊ si precesserit horā cōsuetā denotat᷑ retētiue defectuū: ⁊ nō signat᷑ excessus expulsiue in totū. ❡ Et dixit si exitus egōnis est velox cū mordicatione denotat᷑ excitatio v̄tutis expulsiue ꝓpter mordicatione₃. Et tñ ꝑ hoc in ea nō est debilitas neq₃ superflua fortitudo. Cū aūt egō est absq₃ mordicatōe: ⁊ alio accñti i hora ꝯsueta significat᷑ ꝙ v̄tus stōi digestiua retentiua ⁊ expulsiua sunt fortes. ❡ Et dixit: qñ egō nō rñdet quātitati assūptorū aliqd de fece retentū est in orbo vel collon vel aliquo intestinoꝝ gracilū. Et est malū in quocūq₃ horū fuerit: q₂ denotatur debilitas expulsiue ⁊ ꝙ in interiorib⁹ retentū est aliqd ei⁹ qō debebat expelli. ❡ Et dixit: egō nālis cū dispōne sanitatis hēre d₃ oēs dispōnes bonas superi⁹ enumeratas. Et has duas addim⁹.s. ꝙ declinet ad citrinitatē ⁊ ꝙ nō sit multū fetēs: q₂ cū color eius est multū citrinus aut cū non declinat ad citrinitatē: sed appet in ea color assumptorum signat᷑ ꝙ nō fuit colera trāsmissa ad itestina: ⁊ si fuerit multū citrina significat᷑ ꝙ de colera fuit trāsmissu₃ plus debito. ❡ Et si egō fuerit multū crocea significat᷑ ꝙ colera rubea supflue sparsa est ꝑ vētrē. ❡ Et illa q̄ est multi fetoris: ⁊ nō est a cibo assūpto signat corruptionē ⁊ putrefactionē humorū. ❡ Et subdit. nō tñ si he.s. cōditiōes dicte bone deficiāt dicet᷑ ꝙ ꝓp h̄ non sit cōpleta digō. posse enim est ꝙ virtus stōi sit potens ⁊ salua ⁊ ꝙ digesta humiditas arefiat ⁊ desiccet᷑ ꝓpter fortē caliditatē ꝑtiū adiacentiu₃ stō. Et silr cum egō est aquosa aut subtilis aliqñ nō est talis vitio stōi nō valentis. s. digōnē assumptoꝝ: sed ex debilitate v̄tutis epatis nō trahētis nutrimētū. sup. ⁊ silr pōt esse de alijs cōditionib⁹ egōis dictis. v̄.g. egō dura cui est admixtū aliqd aquosum vel humidū multū: ⁊ silr cu₃ educit᷑ ab epate ad intestina retinere nō pñt quin misceat᷑ egōni ⁊ madefaciat ipa₃ ⁊ velociter expellat᷑. Et posse est ꝙ fluat ab epe vl' splene aliqd malū inmutās egōnē nālē ſm colorē vel odorem ⁊ multotiēs etiā addūt ad quātitatē egritudinis supfluitates q̄ educunt᷑ ad stōm. ❡ Et qñq₃ ꝓp aliquā cām nō erit egōnis exitus in hora cōsueta. ❡ Dixit Ypo.2° pnosti. bonā est egōnē colore subcitrino fieri: d₃ autē esse subcitrinā vel parū citrina. nā egō a massa ptisana a q̄ decidit᷑ ⁊ a locis ꝑ que transit recipit albedinē. Et colera nālr trāsmissa a felle ad intestina recipit citrinitatē. Et oē mixtū ex albo ⁊ citrino fit subcitrinum. Et dixit Gal. in cōmē. ꝙ color egōis est sbcitrin⁹ qñ effūdit᷑ de colā in debita quātitate ⁊ q̄litate qm̄ si plus de ea effundit᷑ color non erit subcitrinus: sed citrinus purus. Et si minus color erit albus: sicut p₃ in egōne patientium icteritiam citrinam.

Margin notes (left): De egōe velociente a naturali. — Egō velociēs a naturali non sēp significat incompletam digōnem.

❡ De signis sumptis ab egōe in spāli magis. Cap.xxvij.

Egestio innālis est duplex. vna indicans morbi fortitudinē: tñ nō est cum vehemēti timore: sicut est egō crocea dñium indicās colere rubee. Et alia est cum fortitudine morbi indicās suspitionē magnā sicut egō viridis cuius viriditas ꝓcedit: aut ꝓpter extinctionē inati caloris siue ꝓpter interioꝝ incēdiū forte ⁊ erit eius illaudabilitas: aut rōne modi sube sue: aut rōne sui caloris inālis: aut rōne sui mali coloris: aut rōne sui mali odoris: aut alterius sue male q̄litatis aut rōne mãe extranee mixte cu₃ ea. ❡ Dixit Ypo.2° pno. aquosu₃ stercus ⁊ liqdū malū est. dixit Gal. in cōmē. q₂ signat destructionē digōnis: ⁊ dixit in cōmēto v̄bi Ypo. Egō liqda ⁊c. ꝙ egō hūectata sit. aut q₂ cibus nō penetrat ex ventre ad epar: ⁊ sic remanet liqda nō penetrante humiditate ipsius per meseraicas aut q₂ effundunt᷑ ad stōm: ⁊ intestina ex epate vel ex alijs mēbris superfluitates q̄ ꝑmixte sube digōnis reddūt eā liquidā. Et dixit posse est vt sit ista expulsio laudabilis. v₃. qm̄ mūdificātur per ipsam mēbra. imo dixit ipse: nō est egō liquida illaudabilis nisi qñ nō pētrat cibus ad epar: aut res q̄ effundunt᷑ ad stōm vl' intestina signāt dispōnē malā. ❡ Et dixit distinguit᷑ inter liquidā laudabilē: ⁊ liqdā illaudabilē: q₂ in liqda laudabili nō est vox in exitu eius: nec est exitus eius frequens, has causas assignauit Auer. 17° ꝯtinen. ❡ Et dixit Ypo. viscosum stercus malū est. Et Gal. dixit in cōmē. manifestū est ꝙ eius euentus est multotiēs: q₂ vehemētior fit caliditas. ⁊ multiplicat᷑ etiā qñ fiunt humores viscosi si ꝓpter qualitatē ciboꝝ. Et dña est inter eas: q₂ qñ ꝓcedunt isti humores ex corpore ꝓpter cibaria gñalis: nam est eoꝝ quantitas pauca: sed qñ res viscosa ꝓcedit ex corpore paulatim: ⁊ est pauca talis est liquefactioni cōueniens: ⁊ in ea que est ex humoribus crudis nō est fetor sup. s₃ est in ea q̄ ex humorib co⁹rruptis. ❡ Et est egō pinguis ⁊ vnctuosa siue oleagina dicitur illa in qua apparet aliquid pinguedinis in modu₃ olei sicut vrina vnctuosa: ⁊ pōt prouenire ab extrinseco ꝓpter cibos vnctuosos assumptos: qō scitur ꝑ ipsoꝝ ꝑmissionē. Et pōt ꝓuenire ꝓpter leue₃ dissolutione₃ pinguedinis: ⁊ est cu₃ ea lenitas corporis absq₃ debilitate virtutis. Et pōt ꝓuenire ꝓpter dissolutione₃ humiditatis substantifice magis: ⁊ est cū ea corporis extenuatio absq₃ eius leuitate: ⁊ est cū debilitate virtutis. Et dixit Gal. ꝑmo de crisi: ⁊ scribitur a Rabi in 6ª ꝑticula suoꝝ affo. sic. egō pinguis ⁊ vnctuosa p̄ter ꝙ comedat aliquid pingue signat liquefactionem mēbroꝝ. Et dixit egō viscosa si nō est ex cibario sumpto signat mēbroꝝ radicaliū liquefactionē: sed egestio pinguis nō significat nisi liquefactionē adipis: viscosa v̄o ꝙ liquefiunt mēbra dura: ⁊ ista ideo est deterior illa. ❡ Dixit Aui. 1ª 4ᵗ fluxus ventris super quem est vnctuositas nō ab acceptione rei vnctuose signat liquefactionem membrorū radicaliū: ⁊ est signo mala si non est mortalis: fortasse est vnctuositas ex carne. Egō oleagina significat caliditatem ardentissimā eliquātem: aut mēbra pinguia: aut carnosa: aut membra solida. Et ſm has mēbroꝝ que liquant᷑ est eius malitia maior ⁊ minor. ❡ Dixit. Iudeus egō sicca si nō fuerit ex cibario sicco signat sup vehementē caliditatē in ventre: ⁊ erit semꝑ cū apatibus calidis in vētre. Et Auc. dixit. egō sicca fit aut ex caliditate ignea

Margin notes (right): De egōe aquosa ⁊ liquida. — De egōe viscosa. — De egōe pingui. — De egōne sicca.

aut ex lōga mora ipsiꝰ in intestinis qn̄ violēter suggerit̄ eā. Dixit Ruffus qn̄ēs fuerit cibꝰ abūdās: ⁊ egō modica exic

De egōe tarda vel veloci.

cabit̄ caliditas valde: ⁊ si fuerit eȝ° arescet corpꝰ ⁊ debilitabit̄. Et dixit paulus. egō pri° diffūctarū colerē hn̄s silēȝ rebꝰ comestis indigesta est. ¶ Dixit Aaron. Egō si tardat vltra ꝯsuetū sign̄at sup debilitatē v̄tutis expulsiue aut colera nō fluit ad intestina aut ꝙ digō sit tarda: sed q̄ velociter emittit̄ sign̄at super debilitatē retētiue: aut sup aliqd̄ cōmouēs expulsiuā vt fit ex humore descēdēte supabūdāter ad eā aut ex alia cā. Et dixit quotiēs manauerit cū egōne sicca aliq̄ res tenuis in ptibus suis erugo erit manans de epate pungēs intestina: ⁊ cū ea egredit̄ egō ⁊ fortasse egredit̄ p se tm̄: ⁊ nō cū egōne. ¶ Dixit Ruffus egō pungitiua mala erit quū sign̄at sup hūores acutos ⁊ siccos ⁊ malos qm̄ significat sup violētiā inflāmationis ⁊ sup paucitatē humiditatis.

De egōe spumosa.

¶ Dixit. G. p̄. de crisi. egō in qua est spuma fit fm̄ modū quo spuma accidit in rebus exteriorbus. s. aut propter. rē ebuliētē aut ꝓpterea ꝙ resistit vētositas grosse humiditati ⁊ p̄ma nō fit nisi caliditate superflua liquefaciente corpus. ⁊ 2ª accidit a cōmotiōe ineq̄li. Dixit Ipo. 7° affo. qbuscunqȝ spumose egōes in diaria his a capite flegma defluit. dn̄t spumosa egō spuma alba tenaci attestat̄ flegmati cū amplius nō magnis: ⁊ q̄ est fortiter cōmixta in suis ptibus denotat illā maȝ flāticā venire a pte lōginq̄ q̄ pars est frigida: ⁊ sic a cerebro: sed spuma cum ampulis albis magnis que nō est multū cōiuncta pōt venire a stō: cum in eo flegma cōtinet̄ ⁊ vētositas in intestinis spumificans. fm̄ tn̄ plm̄ spuma in egōne ꝯtingit a flegmate descēdēte a parte longinqua ꝓpter ipsius cōmotionē: ⁊ egō hn̄s spumam citrinā attestatur colere. ¶ Dixit Aui. 2ª q̄rti. Egō sup partes cuius sunt res subtiles sign̄at ꝙ est virus ex epate: ⁊ est mordicatiua, ⁊ facit exire egōnem cuȝ velocitate ⁊ fortasse egredit̄ sola ⁊ est mala. ⁊ sunt verba Aaron supra posita.

De egōe fetida.

¶ Et dixit Aui. egō fetida filis egōni infantiū est mala. Dixit. G. p̄. de crisi. ⁊ scribitur a Rabi. vbi. s. Egō supflui fetoris si fetor ille nō fuerit pp̄ cibū significat putrefactiōis vehementiā. Notā ꝙ egō fetida: aut est cum fetore ei nāliter inesse debente: non cuȝ debet egō esse omni priuata fetore ⁊ hec sign̄at super bonitatē digōnis: aut est cū fetore intensiore illo: ⁊ est duplex. Quedā est cū remisse intensiore fetore. ⁊ quedā cum intense, intensiore. Et egō remisse fetidior aut est talis ab extrinseco: aut ex cibis fetidam facientibus egōnē: aut a cibo corrupto in stō. ⁊ si est ex cibis. sicut alijs non significat malū neqȝ per viam signi neqȝ per viaȝ cāe. sed remouet illū fetorē bonitas digōnis sequēs: sed si est talis ex cibo corrupto in stō: licet nō sit semp signuȝ malū: est tn̄ semp causa mala. aut egestio remisse fetidior est talis ab intrinseco: vt a remissa putrefactione humorū: ⁊ hec licet per viā signi sit mala: q: non pōt sign̄are bonū: pōt tn̄ esse bona per viā cāe: q: pōt fieri a nā expellente mām illā corruptā. Egestio v̄o itēse fetidior semp est sigm̄ malū sign̄ans magnā humorum corruptionem: ⁊ non potest esse causa bona: q: nunq̄ vi nāe pōt fieri: sed semp vi sint homatis expellitur. Quidam tn̄ dicūt. ꝙ si post signa cōplete digōnis euenerit pōt esse bona: ⁊ facta vi nāe mām fetidissimā mūdificātis. dn̄t eniȝ simul posse stare signa digōnis p̄cessisse: ⁊ egōnem multū fetidam fore. q: non videtur inconueniēs mām esse multū putrefactā: ⁊ cū hoc esse valde expulsioni paratā: sicut de egestione nigra apparēte post signa digōnis: vt inferius patebit: dn̄t quidā. illa egō est mala que est signū malū: ⁊ est causa alicuius mali. dn̄t quidā. in stō humido egō erit maioris q̄ntitatis q̄ȝ in sicco: ⁊ q: multarum est superfluitatū que pn̄t cum egestiōe misceri: ⁊ ipsius augere q̄ntitatē: ⁊ q: cū sint hn̄ extensibiles: ⁊ fit capax multi cibi erit egestio eius multa.

Mutatio egest ōis liquide in durā: aut ecōuerso est laudabilis.

¶ Dixit Ipo. 2° ꝓnosti. ꝙ appropinquāte termino cretico bonū est stercus densari ⁊ in solidum cōmutari. Et dixit Ga. in ꝯ°. ꝙ Ipo. intellexit de egōne que ante fuit liquida. ⁊ non de ea que ante fuit solida dura. Egō autē que ante fuit liquida dȝ in solidā cōmutari: q: sic p̄cedit digestio. inducit oppositam qualitatē ei que p̄erat. Et per hoc datur intelligi etiā ꝯtrariū. s. ꝙ si egestio fuerit grossa appropinquāte crisi dȝ in liquidā cōmutari. liquida tn̄ nō dȝ in dicta cōmutatione in tantā soliditatē deuenire ꝙ fiat sicca squibalosa inobediēs euōni: sȝ ꝙ fiat cōdensata: ⁊ nō remaneat adeo liquida: vt ante fuerat. Et similiter intellige de cōmutatiōe grosse in liquidaȝ. vtraqȝ enim debet commutari in cōiunctā lenē: vt facilis sit exitus eius.

De egōe alba.

¶ Dixit Judeus. egestio alba sign̄at super icteritiā: ⁊ ꝙ n̄ speret̄ sup sanitatē vētris. Et si fuerit maioris q̄ntitatis debito sign̄at ꝙ epar omno nō sustinet aliquaȝ partē chili. Dixit Aue. 4. col. stercus album ⁊ liquidū melius in acutis febribꝰ. eo ꝙ colera ad partes supiores ascēdit: ⁊ etiā futurā significat icteritiā. Egō similis spermati ex flāte vitreo erit: ⁊ subalbus color in egestione sign̄at flā gipseum abundare: aut frigiditatē dominari. Et terreus sic luteus sign̄at priuationē aduentus colere ad intestina.

De egōne simili rei aduste.

¶ Egō similis rei aduste: sign̄at sup inflāmationeȝ epatis. Dixit Gal. p̄mo de crisi: ⁊ scribit̄ a Rabi. in 6ª particula.

De colore citrino viridi nigro: ⁊ liuido: ⁊ rubeo.

¶ Egō cuius color est citrinus purus tinctus accidit cum effundit̄ de colera citrina ad vētrē res plurima pura. ¶ Et egō viridis significat ꝙ p̄miscetur ei colera nigra que est vt erugo eris. ¶ Et egō nigra significat ꝙ p̄miscet̄ ei colera nigra: aut sanguis adustus iam illic: ⁊ si videris colorē egōnis trahētē ad offuscationē ⁊ plumbeitatē: ⁊ eger nō comederit aliqd cuiꝰ color iste sit sign̄at illud frigus ⁊ congelationē forte in mēbris interiorbus. adeo ꝙ iaȝ sunt in mortis termino ꝯstituta. ¶ Dixit Rasis. lo° ꝯtin̄. Si color egestiōis declinat ad liuiditatē plūbinā: ⁊ eger nō vtit̄ cibo cꝰ color talis sign̄at super frigiditatē ⁊ cōgelationē vehementē esse in mēbris occultis: ita ꝙ effecta sunt in termino congelationis. Color vero liuidus egōnis sign̄at mortificationē. ¶ Color viridis fit cum incipit fieri color niger: ⁊ ideo mala est egritudo in qua apparet color viridis in egestione vomitu vel vrina. sup. vel sputo vel alio quocunqȝ exeūte a corpe. Est. n. color viridis in egōnibus malus nisi sit a nā ciboꝝ. s. viridiū nō. n. hn̄t p̄dicti cibi mltū mutari in pª digōne. ⁊ iō pōt color coꝝ remanere in egōne maxime in febricitantibus quoꝝ virtus stomachi nō est fortis. ¶ Dix Ipo. 7° affo. In egritudine diurna colerice egōnes malū. Et Gal. dixit. in cōmē. ꝙ per colericas intellexit etiam rubeas: ⁊ virides: ⁊ nigras: ⁊ eruginosas: q: hec sign̄ant īflāmationē substantifice hūiditatis mēbroꝝ: ⁊ ꝓpterea putauerūt quidā ꝙ he egestiones debeāt esse vnctuose: que licȝ nō debeāt apparare vnctuose neqȝ colorate dictis coloribꝰ ex nā māe morbi cronici. ꝓpter tn̄ fixionē caliditatis preter nām: ⁊ pp̄ nimiā putrefactionē tales eueniunt. ¶ Dix Paulus. si egōnes fuerint multe citrinitatis in p̄n° morbi sign̄ant super colerā rubeā: sed si sic fuerint diminuto morbo ⁊ conualescēte egro sign̄ant sup nigredineȝ adustionis sanguinis. s. venturā. Et. A. dixit. 2ª q̄rti. Egō colerica ex p̄ncipio egritudis sign̄at dn̄iuȝ colere: ⁊ nō est bona. Et in fine eius apud declinationē sign̄at ꝙ corpus mundificat̄ ⁊ est sign̄o bona. Et dixit. qn̄ sepatur egō colerica multa: ⁊ non alleuiatur egritudo. tunc illud est sign̄o mala. ¶ Et fluxus vētris multus post signa mala ⁊ casum v̄tutis: ⁊ p̄ter ꝙ succedat leuitas est sign̄o mortis: licit ēt febris sit eradicata. i. appareat diminuta ⁊ remissa. Et fluxꝰ vētris multus p̄ter ꝙ succedat leuitas cui dominat̄ fetor in febribus acutis est mortale. ¶ Color rubeus ⁊ igneus in egōne colerā rubeā: ⁊ color croceꝰ colerā citrinā abūdanter ad intestina mandari sign̄ant.

Egōnis nigre sūt tres sp̄s siue modi ⁊ in qbus differunt.

¶ Supra in distinctione. de egōne appuit tres fore sp̄es siue modos egōnis nigre. s. fex sanguinis: ⁊ fex vini: ⁊ fel nigrū. Et inter fecē sanguinis ⁊ fecē vini ex vna pte: ⁊ fel nigꝝ ex altera pte ē dr̄ia mltiplex.

Et pma eaꝝ est:qꝛ mā illaꝝ duaꝝ est massa sanguinea in q̄
sanguis per adustionē vel mortificationem denigratur. sꝫ
mā fellis nigri est colera rubea facta fel nigrū per adustio/
nē:aut mā eius est portio meliē que subtilis exiccata est ꝛ
adusta.aut est mā eius egō nigra:sicut sanguis que dꝛ fex
sanguis facta fel nigrū per vlteriorē adustionē. ¶ Secūda
differētia est in cā efficiēte:qꝛ efficiens egōnē:sicut sanguis
est caliditas adurens vel frigiditas cōgelans. Sed efficiēs
fel nigrū est caliditas intēsior illa:ꝛ non fit nisi a caliditate
multū adurēte:ꝛ nunq̄ꝫ fit a frigiditate. ¶ Tertia differen
tia est ex pte coloris:qꝛ fel nigꝝ est nigrius nigredine illaꝝ
spēꝝ.ꝛ est eius nigredo lucida:sed fex sanguinis nō hꝫ tan
tam nigredinē:nec ita purā:sed aliquali rubori pmixtā.vn̄
quasi sanguis dꝛ. ¶ Et 4ª differentia est ex pte fetoris:qꝛ
egō feculenta:sicut sanguis est felle nigro fetidior.ꝛ hoc iō
qꝛ est corpulentior ꝛ plus retinens de humido habēte plu
res vapores ꝛ grossiores qbus fetidior reddiꝛ:ꝛ in ipso fe
tore ēt diutius pmanens est. Egō tn̄ feculenta facta per viā
adustionis multo fetidior est ea que fcā est per viaꝫ mortifi
catiōis a frido ingrossante ꝛ phibēte euaporationē. ¶ Et
5ª dfia est in mō sbē eaꝝ.qꝛ nigra vt fex sanguinis est gros
sior ꝛ spissior.fel vō nigꝝ est liqdius. ¶ Et 6ª differētia est
sumpta ex pte effectuū:qꝛ nigra feculenta nō ebullit terre
piecta:qꝛ hꝫ ptes grossiores.fel vō nigꝝ subtiliꝰ ꝛ calidiꝰ
ebullit odorē aceti tribuens a quo fugiūt musce. Et ppter
dcām causam egō feculēta existens in mēbro non corrodit
ipsum.sicut fel nigꝝ. ¶ De egōne nigra feculēta dicta fex
sanguinis.dn̄t q̄ non est absolute sic:qꝛ ipsa nō est melan/
colia nālis que pprie est fex sanguinis.sed dꝫ dici q̄ est ad
modū vel sicut fex sanguinis nigra residens:ꝛ qꝛ grossior
ēt est q̄ꝫ melia nālis.ideo dicī pōt similis feci vini rubei in
colore:ꝛ grossitudine ꝛ residētia. Qꝛ āt. A.dīx.4ª pmi.caº
de humoribus:ꝛ pma tertij.caº de epilia q̄ melia nālis est
sicut fex sanguinis:illa dictio sicut.ibi iproprie poniꝛ:cum
ipsa sit vere fex sanguinis:vel poniꝛ ad denotandū meliam
nālem nō esse veram fecē penitus a corpe expellendā:ꝫ cum
ordinata sit in certos corpis fines ꝛ vtilitates:ꝛ iuuamēta
dcā pº pmi.caº de humoribus. ¶ Scias q̄ egō que est sic
fex sanguinis:ꝛ q̄ est sicut fex vini ꝯuenīūt in hoc q̄ vtraq̄ꝫ
residet:sic mā grossa ꝛ nigra. Et differūt in hoc q̄ fex vini
est grossior ꝛ nigrior fece sanguinis:ꝛ cū hoc in sua nigre/
dine est lucida. ¶ Quidaꝫ assignāt felli nigro tres species

Fel nigrū hꝫ tres spe cies siue modos.

siue modos.s.fel nigrū sbtile acutū ex colere rubee adustio
ne generatū cuius acuitas est pp materie subtilitatē ꝛ cali/
ditatem vehementē:ꝛ in fel nigrū ponticum vel acetosuꝫ cu/
ius materia fuit fex sanguinis vlterius adusta.vel vt dn̄t q
dam ps melācolie naturalis grossa adusta cuiꝰ ponticitas
terrestreitati māe eius attestaꝛ. Et pdicte due spēs iniecte
terre nō ebulliunt:ꝛ in fel nigꝝ ꝛ acetosum ebullientē inie
ctu terre ex subtili pte melie nālis generatum p adustionē.
Et eius ebullitio:ꝛ acetositas subtili māe eius attestatur.
¶ Et scias.q̄ egestio nigra feculēta aliqn̄ sic incipit appa
rere:ꝛ sic fel nigꝝ:ꝛ aliqn̄ precedit eas alius color remissi
or vel citrinus vel rubeus:ꝛ tunc gradatim pcedit de illo
colore ad nigredinē pcedendo per colores medios iter ip/
sum ꝛ colorem nigrum:vt p viridē. ¶ Dn̄t qdaꝫ q̄ egō ni/
gra feculenta pōt intelligi p egōne quā Aui.14ª tertij.ap/
pellauit.2ᵃᵐ nigram:qꝛ nigra vt fex. Et pro nigra melanco
lia intelligiꝛ nigra vt fex sanguinis. ¶ Dixit Ypo.4º affo.
Egōnes nigre vel quasi sanguis scilꝫ non existentes tales
pp cibos vel medicinas ipsas tingentes sponte venientes ꝛ

Egestiōes nigre spō/te euacua te sūt pessi me ꝛ euā/te p farma ciā non:ꝛ quo differāt.

cum febre ꝛ sine febre siue sint tales per viam adustiōis si/
ue per viam mortificationis. In quibuscunq̄ꝫ corporibus
apparentes mortifere sunt.s.per viam signi:quia vt dixit
Gal.in cōmento.significant pessimas materias in corpore
exuberantes. Dicunꝛ autem egestiones nigre pessime:qꝛ
nulla alia est eis peior respectu significati:qꝛ significant ci/
tam mortem. ¶ Subdit Ypo.q̄ quāto plurium fuerint co
lorꝫ tāto deteriores sunt:qꝛ plures ꝛ magis lesiuas signi
ficant mās loquens de sponte egredientibus. Et iō subdit.
q̄ si tales egestiones cuꝫ farmacia educte fuerint.s.pluꝝ
colorum meliores.i.minus male sunt:qꝛ minus malam si/
gnificant mām q̄ꝫ sponte euāte:ꝛ q̄ non sint tante malitie
quāte ille apparet:qꝛ nō stimulauerūt expulsiuaꝫ ad expel
lendum eas q̄ꝫtuꝫ ille. Et subdit.quāto plures colores fue
rint in egōnibus euacuatis per farmaciā nō malum:idest
est minus malū q̄ꝫ si fuerint vnius coloris tn̄:quia maio/
rem ꝛ meliorē ostendūt corporis purgationem.nā si ex co
lorum diuersitate diuerse māe cōprehendunꝛ:indicant tn̄
mundificationē corporis ex ipsis fore factam. Dicūt tn̄ q̄
pdicta comparatio verificaꝛ solū per viam signi.nam per
viam cause tales euōnes sponte euenientes sunt meliores.
s.inquātum nocibilior per eas euāatur mā. Et intelligēduꝫ
est fm regulam Gal.ceteris paribus.nā vbi virtus nō po/
nereꝛ par posset oppositū euenire. Egōnes.n.nigre eueniē
tes sponte a virtute multum robusta ꝛ potente supra eas
possunt esse meliores q̄ꝫ eedem euacuate per farmaciaꝫ in
corpore virtutis debilis. Et predicte egestiones in febrien/
te euenientes deteriores sunt ꝛ citius inferentes mortē q̄ꝫ
in non febriente. ¶ Scias tamen ad predicta q̄ in egestio
nibus nigris plures colores dupliciter possunt accidere.
Uno modo vt plures colores comprehēdantur sub nigre/
dine:distincti tamen fm varios nigredinis gradus:ꝛ sic q̄
oēs sint nigri:sed vnus intensius:ꝛ vnus remissius. Secū
do modo vt sint alij colores a nigredine simul cum colore
nigro in egestione.verbi gratia.vt fiat vna pars egestionis
nigra:ꝛ alia alterius coloris:vt citrina vel rubea vel viri/
dis:parte tamen nigra vincente supra alias:vt eius victo/
ria tota egestio denominetur nigra. ¶ Notant q̄ egestio
nigra a farmacia euacuata:ante signa digestionis est mala:
minus tamen mala q̄ꝫ sponte eueniens ante signa digestio
nis propter causam supradictā:ꝛ que quia est minus mala
aliquando ab auctoribus appellatur bona fm quandam
cōmuneꝫ locutionem. Sed euāta sponte post cōpletam di/
gestionē est melior q̄ꝫ euacuata per farmaciam ēt post pfe/
ctam digestionem:qꝛ euō a nā facta est magis regulata q̄ꝫ
facta a farmacia:ꝛ cum hoc ēt nām potentiorem ostendit.
Euacuata tn̄ a farmacia exhibita post expectationem euō
nis nā:ꝛ que non euacuauit significat nām fuisse impoten/
tem ꝛ mām nāe inobedientē ꝛ est bona:ꝛ tn̄ egestio nigra
diuersoꝝ colorū simul facta a farmacia ante māe digestio/
nem si perseuerat est peior q̄ꝫ que non perseuerat.qꝛ mate
riam malā ampliorē significat. Et quāto est plurium colo
rum successiue eueniens tāto est minus mala:qꝛ tāto signi
ficat magis farmaciam mundificare corpus. Et notant q̄
egestio nigra diuersorum coloꝝ diuersas mās denotantiū
pōt esse minus mala q̄ꝫ egestio nigra pura inq̄ꝫtum deno/
tat nō tn̄ esse incendiū q̄ tota materia fiat nigra. ¶ Dixit
Gal.in cōmento dicti affo.q̄ egestiones nigre possunt ap

Egōes ni gre pñt ap parere in omni tpe morbi ꝛ in quo sint b tenorte.

parere in principio augmento ꝛ statu siue ante digestioneꝫ
siue post digōnem:ꝛ q̄ egestio nigra pura apparens ante
signa digestionis sub aliqua notabili quātitate peior est
egestione diuersorum colorum minus malorum sub tanta
quātitate vel minori:quia minus malam ostendit esse ma/
teriam:ꝛ significat materias:lꝫ malas habentes:tamē ad
inuicem resistentias siue repugnationes. ¶ Et dixit.q̄ ni/
gre egestiones apparentes in fine morbi significant nimi/
am incensionem vel putrefactionē:ꝛ non intellexit per ni/
miam summam ꝛ vltimatam:sed vehementem respectu alia
rum māerum solitarum superari a virtute:qn̄.s.potest cuꝫ
multa incensione ꝛ putrefactionem digerere mām:digōne
in nocitiuo que est pparare eam expulsiue:imo dicūt pos
sibile fore cum egōne nigra feculenta hypostasim in vrina
laudabilem esse.nam post est naturam potentē fore supra

ctĩm antecedẽtẽ ⁊ subtiliare ⁊ digerere eã ⁊ expellere eã p
viã vrine:⁊ mãm grossiorẽ ⁊ feculẽtiorẽ nigrã pparare ex/
pulsiõi:⁊ sic ppparatã expellere per viã egõnis q̃ erit nigra.
℄ Et pdicta egõ quãtũcũqȝ pessima sit per viã signi:vt di/
ctũ est:nõ tñ semp est mala nedũ pessima per viã cãe:põt.n.
esse bona cã mũdificãs corpus a pessimis materijs:⁊ ma/
xime qñ pdurat tpe cõpetẽti. Unde Aui.2ª q̃rti.dixit.q exi
tus multi chimi nigri pluries est bon⁹ pcipue si egreditur
post signa digõnis. Dicũt tñ q egõ nigra feculẽta eueniẽs
post corruptionẽ siue post corrosionẽ vel vlcera in substan/
tia ei⁹ semp est mala:⁊ p viã cãe:⁊ per viã signi:semp signi/
ficãs lesionẽ magnã in mẽbro pncipali:⁊ aliqñ expellitur
egõ nigra carnosa:q̃ est de suba epatis q̃ separat̃ in adustio
ne forti ei⁹ ⁊ expellit̃ ad intestina:⁊ est semp mortalis. repe
rit̃ tñ.14ª tertij.vna lr̃a q̃ dicit ipsã esse de suba stõi : s; nõ
bene vẽificatur. dixit Cõciliator. Ego respexi vrinã nigram
medicã corruscãtẽ in colore : vt cassiafistula in iuuene qnqȝ
dieb⁹ manẽtẽ:⁊ deinde redeũtẽ ad nãlẽ:⁊ in eo iã vestigia
lepre mõstrabant̃ in fine. Et dixit:talis egõ pessima est cuȝ
nõ ƀm viã fuerit purgationis. ℄ Dixit Jpo.4° affo.egritu/
dinib⁹ qbuscũqȝ icipiẽtib⁹ si fel nigrũ:aut sursuȝ aut deor/
suȝ emiserit mortale. Et h̃ siue spõte siue ab arte puenerit
q̃uis spõte veniẽs sit peius:q: nõ põt in pn° venire a nã ex
pellẽte ppter inhabilitatẽ mãe:s; puenit vi morbi pualen
tis supra naturam. ℄ Dicũt.q egõ fellis nigri in pn° mor
bi spõte veniẽs quãto est plũum colorũ tãto est deterior q̃
ipsa exito vni⁹ coloris:s; eueniẽs pluriũ colorũ a farmacia
exhibita est min⁹ mala q̃ vni⁹ coloris. Dixit Gal. in cõmẽ.
⁊ ponit̃.16° cõl.q fel nigrũ põt apparere post signa digõ/
nis:verũ tñ ƀm plurimũ fel nigrũ nõ seqtur digõnẽ ppter
mãe ĩhabilitatẽ ⁊ pessimitatẽ:s; vt plũ ante digõnẽ interfi
cit ⁊ cũ Aui.13° tertij.dixit.cap.de fluxu ventris diuum mo
dorũ q fel nigrũ apparẽs in fine morbi est mortale:nõ in/
tellexit post finẽ morbi idest post digestionẽ:s; itellexit de
apparẽte in pcessu finali morbi vel de apparente in fine.i.
in declinatione nõ vera. Dicũt q per sursuȝ intellexit Jpo:
vomitũ ⁊ sputũ. Et per deorsuȝ secessum ⁊ vrinã. ℄ Et dix̃
Jpo.eodẽ 4° affo. Quibuscũqȝ egritudinibus acutis:aut
cronicis:aut abortib⁹:aut aliter extenuatis ⁊ debilitatis:
q̃cũqȝ cã vel accidẽte vel dolore vigilijs vel abstinẽtijs ⁊ si
milib⁹:fel nigrũ aut sanguis niger exierit sequẽti die mo/
rietur:q: aut cito:aut sequenti die cretico ad plus. Et erit
hoc ƀm maiorẽ vel minorẽ debilitatẽ:⁊ ƀm materie praui/
tatem maiorem vel minorẽ. Et hoc ideo q: in talibus egri
tudinibus ⁊ dispõnibus fel nigrũ nũq̃ põt apparere post
signa digõnis:s; semp sigñat in eis mortẽ citã ppter mãȝ
pessimã cito agẽtẽ cõtra virtutẽ debilẽ:⁊ est autẽ fel nigrũ ex
mã deteriorẽ q̃ sit egõ nigra feculẽta. Et iõ q̃uis vtraqȝ si/
gnificet mortẽ fel nigrum significat mortem citiorẽȝ. Et vt
colligit̃ 16ª tertij.fel nigrũ exiẽs sursuȝ deterius est exeũte
deorsuȝ:⁊ exiẽs per sputũ deterius est exeũte per vomitũ.
Et exiẽs p vrinã deterius est exeũte per secessum. ℄ Dixit
Auc.4° collĩ.si in pncipio exierit colera nigra siue superi⁹
siue inferi⁹ mortẽ significat:eo q talis hũor cũ apparuerit
in pn° egritudinis significat:aut super abundantiã ipsius
humoris:aut super debilitatẽ virtutis:aut vtrãqȝ. ℄ Dñt.
q qñ egestio colere nigre pure similat̃ cũ appetitus defe/
ctu malũ significat. ℄ Egestio varia multis modis dr̃:aut
eniȝ est varia in mõ sube:q: .s. est subtilis liquida:aut gros/
sa spissa:aut sqbalosa:aut in colore:q: aut alba citrina ru/
bea viridis vel nigra:aut in odore:vt q: sine odore:aut pau
ci fetoris vel fetidissima:aut in quãtitate discreta:vt q: nũc
semel nũc pluries:aut in hora exitus:vt q: nũc exeat vna
hora nunc alia. Aut est varia in re sibi annexa : vt q: nunc
spumosa:nũc sine spuma:nũc pinguis:nũc sine pinguedi/
ne. Et est varietas egõnis aliqñ eueniẽs simultanea:vt qñ
plures diuerse substantie vel coloris:aut eedẽ qualitates in

Egestio nigra ñ sẽ per est mala per viã cause.

De felle nigro egrediente p egõnes ⁊ differẽt ab egõne nigra.

Egõ videtur varia multis modis.

eadẽ egestiõe egerũtur. Et aliqñ est eueniẽs successiua : vt
qñ in vna egõe vna sba vel vn⁹ color vl̃ vna alia qlitas emit
titur ⁊ in vna alia emittitur alia diuersa qualitas diuersa
ab ea q̃ prius fuerat emissa egredit̃. ℄ Dixit Jpo.2° pno/
sticoꝝ variũ stercus pductionẽ egritudinis significat:ne/
qȝ mĩn⁹ mortis signũ est q̃ q loturã pfert intestinoꝝ:aut
colorẽ pororũ:siue nigrũ. Et subdit. Cõtingit etiaȝ colores
istos simul euenire:⁊ fortasse egreditur quisqȝ eoꝝ de per
se. Egestiones aũt varie aliquando egrediuntur fecib⁹ p/
mixte:⁊ aliquando egrediuntur sine fecibus impermixte.
Dixit Gal.in cõmẽto.q egestio diuersoruȝ colorũ signifi/
cat q in corpore sunt egritudines multeque indigẽt spa/
tio lõgo:ad hoc vt digõnem suscipiant.nam qñ sunt multe
egõnes possibile est:vt quarũdam eaꝝ spatiũ sit longũ. Et
si nõ fuerint in eo egritudines longe : tunc nã pculdubio
qñ necesse est ei vt resistat inimicis multis:indiget ẽt vt re/
quirat tps lõgum in expugnãdo eos. Et hoc simultanee si/
ue successiue egreditur stercus varium. Et est adeo stercus
varium signum mortis:sicut est stercus q pfert loturã in/
testinorũ:sed istud est signum mortis:qm̃ nũnatur dissinte
riã ppter coleram manantem ad intestina ea excoriantem.
Et est istud stercus tale qualis est aqua in qua lota sunt in/
testina aialium : qm̃ pinguis est hmõi aqua. Et sunt in ea
q̃dã pellicule ⁊ rasure intestinoꝝ. Et est etiã stercus variũ
signũ mortis:sicut illud qd̃ ptendit colorẽ pororũ viridem
aut colorẽ nigrũ:qui duo colores in egestione significant
corruptionẽ humorũ. ℄ Dicũt quidam.q egestiones va/
rie:aut egerũtur in pncipio morbi:⁊ sunt significatio ma/
la:aut in pcessu post digestionem ⁊ ppe crisim:⁊ tunc sunt
significatio bona. ℄ Et dixit Jpo.2° affo. Quãto colores
magis plures fuerint egestionũ magis peius. Dixit Gal.p̃
de crisi. Egõ varia varijs possidẽri corpus dispõnibus mõ/
strat:⁊ iõ diuturna aut malitiosa est dispõ illa. Et idẽ dixit
Almã.4°. Et Hal.theorice.io. ℄ Dixit Jpo.2° affo. Jn vẽ
tris fluxib⁹ mutationes egõnũ iuuãt.i.iuuare significãt:⁊
hoc in fluxibus spõtaneis ⁊ factis a farmacia habẽte edu/
cere diuersos humores. ℄ Dixit tñ Aui. 2ª q̃rti. q diuer/
sitas coloris eius:quod egreditur in egestione est laudabi/
lis in duabus horis ⁊ non alibi:quaruȝ vna est diuersitas
cretica:⁊ in die cretico post digõnem:⁊ alia est post soluti/
uam potionem pertranseuntẽ fortẽ.significat.n.in his duo
bus significationib⁹ mundificationẽ corporis expectataȝ.
Unde 14ª.tertij dixit. Est enim in compulsione colorũ di/
uersoꝝ leuitas qñqȝ sed in alijs adustionẽ sigñat vel lique/
factionem vel multitudinẽ humoꝝ corruptoruȝ. ℄ Dixit
Auc.4° colliget. Stercus habẽs colores varios longitu/
dinẽ egritudinis significat ⁊ superabundãtiam diuersorũ
humorũ:sed si causa medicine solutiue fuerit salutẽ denũ/
ciat in qualibet egritudine. ℄ Dicũt. varietas ⁊ permuta/
tio egestionũ ante digestionẽ veniens:⁊ maxime in die nõ
cretico regulariter semper est mala. Jrregulariter tñ aliqñ
põt esse bona vel ad bonum:vt qñ pcederet a ṽtute expul/
siua multum forti expellente multuȝ aggrauata. vel aliter
stimulata a multitudine vel malitia illoꝝ humorũ corru/
ptoꝝ. Et sic pdicta varietas egestionũ:licet semper sit ma/
la per viã signi:põt tñ esse bona cã inquantũ eueniẽs vt di
ctũ est. põt esse cã maioris iuuamenti q̃ nocumenti pauci/
ficata per eam mã:sic enim Aui.16ª tertij dixit. Qui egerit
spẽs diuersas.s.colerici:⁊ spumosi spẽs pingues ⁊ non de/
bilitatur non opȝ vt ipm restringas ⁊ perducas ad egritu/
dines fraudulẽtas ppter restrictionem eius. Et hoc siue il
la egõ fiat simultanee siue vicissim ẽt cũ mediocri toleran/
tia infirmi:quoniã per eam fit euacuatio nociui. ℄ Dñt
q l; varietas egestionum veniens a farmaco habente eũa/
re diuersos humores in corpore scilicet repleto illis humo
ribus sit laudabilis ⁊ bona:veniens tñ a farmaco haben/
te educere solum vnum humorẽ est illaudabilis ⁊ mala:q:

De egõe diuersoꝝ coloꝝ siue simul siue successiue

signat effrenitatẽ illi⁹ farmaci. ¶ Subdit Ypo. nisi ad mala trāsmutent̄ ꝛ potuit itellexisse de trāsmutatiõe fctā ad id qd̄ est sl̄r malū: siue illud sit malū per viā cāe tm̄: vt si ꝑmutetur ad egestionē vnctuosā: siue ad simplr̄ malū per viā signi tm̄: sicut si ꝑmutaret̄ egestio ad fel nigruʒ. Siue ēt ad malū simplr̄ per viā cāe ꝛ signi sicut si ꝑmutaret̄ ad dissinteriā vel lienteriā vel ad egestionē epaticā: aut valde fetidā ꝛ similes. Et potuit Ypo. intellexisse de ꝑmutatiõe facta ad quātitatē cōtinuā vel discretā egredientē tolerātiā ṽtutis infirmi. nō. n. intellexit Ypo. de oi ꝑmutatiõe ad malū vel ad peius eo qd̄ eūabatur. nā posē est q̄ fiat aliq̄ ꝑmutatio ad eque malū: immo ad peius illo: q̄ ꝑmutatio erit laudabilis ꝛ bona: vt si cū eūatur aliqs humor malus eūetur post ipsuʒ humor alijs etiā peior eorū: cui⁹ tm̄ eūo ex corꝑe erat necessaria: ꝛ seq̄tur lenitas tolerante ṽtute. Et dicut: q̄ experiētia demōstrat eūonē diuersarū materierꝫ successiue factā min⁹ malā ꝛ meli⁹ supportabilē a ṽtute eē q̄ʒ simultaneā. ¶ Dixit Gal. 6° de interiorib⁹. ꝛ scribit̄ a Rabi in 6ª ꝑticula sic. superfluitates male q̄ in epate. ꝛ ēt alijs mēbris generant̄ expellunt̄ q̄n̄qꝫ fortitu^{ne} ipsius epatis ꝛ mēbrorꝫ ꝛ egrediuntur tūc egōes diuersorū colorū ꝛ odorꝫ malorꝫ: ꝛ sūt vrie. Et errāt tūc plures medici inexperti ꝛ putātꝫ tūc egrū morti ꝓximū: ꝛ he egestiões sepe fiūt post moram egritudinis absqꝫ apparitiõe signorꝫ digestionis. ¶ Dixit Ypo. 2° ꝓnosticorꝫ. aquosuʒ stercus ꝛ liquidū aut albū aut nimis citrinū: aut spumosum malū est. Et Ga. dixit. in cōmēto. aquosum stercus significat destructionē digestiõis: ꝛ albū significat q̄ colera nō mandatur ad intestina: aut sicut dixit qdā. significat abundantiā flegmatis: ꝛ stercus vehemētis citrinitatis significat aut admixtionem multe colere citrine aut melancolie: aut colere viridis: vt erugo eris. Citrinitas. n. in lingua grecorꝫ significat hos duos colores simul. s. citrinū ꝛ viridē. Et stercus spumosuʒ fortasse significat admixtionē vētositatis inflatiue in humiditate: cui⁹ separatio ab ea est difficilis: aut fortasse caliditatē superfluā: spumis. n. fit sicut in superiorib⁹ dictū est. ¶ Et dixit Ypo. ibidē modicū stercus ꝛ viscosum ꝛ lene siue albū siue citrinū: aut spumosum malū est. Et dixit Gal. in cōmēto. q̄ Ypo. noiauit duas spēs egestionis: que ambe ꝓueniūt a liquefactione corporis: ꝛ nō est differentia inter eas: nisi q̄ pauca viscosa alba aduenit ex liquefactione adipis recentis facta a caliditate ignea: que nō est magne malitie: ꝛ alia ꝓuenit ex liquefactione adipis antiqui: ꝛ est illa que est lenis trahēs ad citrinitatē: adeps enim cū antiquat̄ citrinatur: ꝛ ista est facta a caliditate maioris malitie: ꝛ q̄ per colorem citrinū potest etiā intelligi viridis: tunc etiā ipsa est mala si viriditas eius fuerit per admixtionem colere viridis vt erugo eris: ꝛ ei⁹ euētus etiam est a liquefactione vehemēti. ꝛ scias. dix. Ga. in hoc cōmento. q̄ oē quod ꝓcedit ex corpore qd̄ tu vides esse lene est tale per vnā duarꝫ ꝓprietatum. s. aut ꝓpterea q̄ ipsa recipit digestionē sm̄ equalitatem: ita q̄ nō effugit nā parte aliqua ei⁹ quā ipsa nō resilierit: aut ꝓpter liquefactionē vehemētē: ita q̄ nō sit in hoc aliqua ps eius cui non aduenerit causa liquefaciēs. Et ꝓpter hāc causam sicut meli⁹ est in omni quo fit iuuamētū: vt sit equale: similiter etiā qd̄ est malū est vehemētioris malitie: ꝛ est equale: qd̄ est q̄ primū suscepit operationē nature cum totalitate sua. Et similiter 2^{m} suscepit malitiā egritudinis cum totalitate sua. De re autem viscosa. de qua dixit Gal. in hoc cōmēto. superius etiam dictum est. ¶ Et dixit Ypo. vbi supra. pessimū ꝛ mortiferū est stercus nigrū ꝛ viscosuʒ ꝛ fetidū viride. Et Gal. dixit. in cōmeto. q̄ egestionis nigre. nigredo fit ex cōmixtione colere nigre pure. Et viriditas fit ex cōmixtione ei⁹: quādo non est pura: ꝛ eius quātitas est pauca. Et dixit. q̄ viscosum in hoc loco. Ypo. intellexit pingue: ꝛ egestio pinguis ꝓcedit a liquefactiõe adipis facta a caliditate ignea. Et fetor eius significat putrefactionē in corpore. ¶ Dicūt pessima egestio est illa que habet plura mala significata simul: vt si fuerit aquosa simul ꝛ nigra ꝛ fetens: vnde dixit. Auic. 4° colliget. stercus nigrū ꝛ viride fetens ꝛ cū pinguedine mortem significat in febribus acutis: q̄ inquātū nigra adustionē. inquantum pinguis mēbrorū liquefactionem ꝛ inquantū fetens humorū corruptionem significat. Dixit Rasi. 17°. cōtinētis. egestio cum tenasmone mala est ꝛ addit ad casum virtutis. ¶ Dixit Ypo. 2° ꝓnosticorꝫ. bonum est etiam si lumbricos admixtos habuerit. s. quando appropinquat crisis vniuersaliter versus crisim. Et Ga. dixit in cōmēto. nō laudat̄ eūo lumbricorꝫ nisi cum nā expellit eos infertius cum reliquis superfluitatibus que sunt in corpore: ꝛ non quādo expellit eos ꝛ egrediuntur sm̄ aliam cām per viā accidētis. ¶ Notant vermes aut egredi vi sinthomatis: ꝛ sic melius est eos egredi mortuos q̄ʒ viuos: quoniam si viui egrederentur hoc nō esset nisi q̄ nō possūt expectare ꝛ tolerare malitiā māe ꝛ egritudinis: sed fugiūt ab ea: ꝛ tamen anteq̄ʒ fugiendo exeant moriunt̄: aut egrediuntur vi nature: ꝛ sic melius est eos egredi viuos q̄ʒ mortuos: quia significatur fortitudo virtutis potentis eos expellere viuos. ¶ Dixit Aui. 2ª quarti. egestio super partes cuius stat res subtilis significat q̄ est veniēs ex epate ꝛ est mortalis. alīs. ꝛ melius. est mordicatiua faciens egestionem exire cum velocitate. ꝛ fortasse egreditur sola ꝛ est mala. Et dixit quando super ipsum est simile virus ꝛ emanat citrinum. Et dominatur fetor in febribus acutis est mortale. ¶ Et cū in egestione est aliquid simile corticib⁹ lupinorum in oībus egritudinibus. alī. ꝛ melius. in tota egritudine. erit hec significatio mala. ¶ Amplius in sermone 5° q̄ est de dispōnib⁹ mēbrorꝫ nutrimēti in tractatu de dispōnib⁹ intestinorum plura inuenies vtilia ad locum istum.

De lumbricis cum egestione exeuntibus.

Cū in egestione est aliqd sile corticib⁹ lupinorū.

¶ De signis sūptis ab exitu ventositatis. Cap. xxviij.

Dixit Ypo. 2° ꝓnosticorꝫ. vētositas sine sonitu melior est q̄ʒ que cū sonitu exit: q̄ que sine sonitu exit significat regionē intestinorū esse largam digestionē bonam ꝛ materiā obedientem: sed que cum sonitu exit significat oppositum. Et dixit Gal. in cōmēto. ꝛ etiā primo de crisi. ꝛ scribitur a Rabi in 8ª particula. sic egestio que vere significat q̄ illud quod egreditur est ventositas grossa cum humiditate subtili: ꝛ q̄ instrumenta ex quib⁹ egreditur sunt compressa coartata ꝛ stricta. ¶ Quod autem dixit Alm. 10. q̄ ventositas sine sonitu significat debilitatem virtutis: nō voluit per hoc q̄ sit ipsa melior absolute: sed solū in casu particulari: quod est quando existente causa vētositatis in corpore nā eam suscitauerit ꝛ euacuauerit eam cū sonitu hoc enim minus maluʒ est q̄ʒ sit calor innatus diminutus ꝛ debilis foret adeo q̄ neqꝫ sustentare ventositatem possit nec sustentatam expellere: ꝛ hoc qdē peius est q̄ʒ q̄ calor innatus posset ventositatem expellere cum sonitu. ¶ Et subdit Ypo. que vero cum sonitu emittitur melior est q̄ʒ que intercluditur ꝛ retinetur multam potens generare molestiam: ventositas tm̄ q̄ cū sonitu emittit̄ aut amentiam ꝛ lesionem rōnis: aut nimio dolore laborare patientem cogente eum ad emissionem ventositatis cum sonitu: ꝛ hec nisi voluntaria sit ipsius emissio: ꝛ cā huius habetur a Gal. in cōmēto q̄ ventositas existens cum sonitu in homine verecundo q̄ magis eligeret mori q̄ʒ emittere ventositatem cum sonitu est mala significās ipsum amentē aut fortiter in ventre dolentem. In homine vero inuerecūdo ꝛ de tali emissione non curante: ꝛ voluntarie eam cum sonitu emittente non est extimandum eā significare rem malā. ¶ Dixit Ras. 16°. continentis. ventositas si egreditur per inferiora in aliqua ornata persona vel etiam inornata que consueuerit inter familiares suos emittere eam cum sonitu non significat super aliquod horribile: ꝛ tamen si fit in persona verecunda ꝛ maxime in presentia personarum nobilium significat

super finalē dolorē aut super alienationē mētis. ¶ Et dixit
ibidem. vētositas de vētre si trāsmutat' in eructuationē me
lius est q̃ si nō trāsmutaret'. et dixit q in sano homine signi
ficat q vtit' cibis generātib⁹ ventositatē aut sup debilita
tē caliditatis innate: aut sup fortitudinē musculi ventris.

¶ De signis sumptis a vomitu. Cap. xxix.

Vomitus in suis significatiōib⁹ hȝ signi
ficare cōsilr egōni: q̃ ppter in
significando per id qd̄ euomit' recurrēdum est
ad suū capitulū: sicut in egestiōe vomitus qua
liscūq; sit per eū patiens a priori alleuietur an
gustia pōt dici bonus et laudabilis: et ecōtrario malus et in
laudabilis si post eū sequitur grauitas vel nocumētuȝ: aut
nulla saltē sequitur leuitas. ¶ Dixit Ypo. 2° pnosticorum.
quantū vomitus fuerit a simplicitate remotior tāto suspe
ctior erit non intelligens de vomitu humorū nālium et bo
norum: qm̄ talis quāto fuerit a simplicitate remotior tāto
erit melior. dixerūt. n. q laudabilis vomit⁹ est cui fuerit fle
gma admixtū cū coleris: sȝ intellexit de vomitu humoruȝ
innālium et malorū: qui quāto plures fuerint tāto deterius
erit: taliū. n. humorū vomit⁹ quāto fuerit a simplicitate re
motior tāto est suspectior et deterior. ¶ Et dixit Ypo. Vo
mitus sicut succus porri vt q est remisse viriditatis: et vo
mitus viridis. i. qui hȝ viriditatē intensam: qualis est que
erugo eris malus est: q2 significat dñiuȝ colere prassine vl'
eruginose: et per pñs adustionē et malitiaȝ magnam. ¶ Et
Ras. 17° ptinētis. addidit: aut q est niger aut alterat'. s. ad
citrinū purū vel rubeū purū. ¶ Et Auic. 1ª q̃rti. dixit. vo
mitus citrinus est malus: et est ille qui est viridis: et est sicut
succus porri: et pprie fetidior: et est sicut succus sicle viridis
et rubeus cuȝ nigredine et obscurus. Et deterior est qui est
sicut flos eris et niger. nā cū fit cū his spasmus subito eger
deficit statim nisi sit illic vtus. s. valida: et iam tunc fortasse
remanet in vita vsq; ad duos dies. ¶ Et subdit Ypo. vomi
tus plūbeus. supple: aut liuidus. malus est: q2 signat mor
tificationē caloris innati. Et dixit. vomit⁹ niger malus est:
q2 significat aut adustionē: aut mortificationē. Et dixit. si
oībus dictis colorib⁹ infectus sit morti cōtinue ppinquus
erit. s. patiēs. Et Aui. dixit. vbi supra. qn̄ euomunt' oēs isti
colores est malū valde: verūtn̄ dixit. ipse ne decipiaris in iu
dicio: opȝ vt cōsideret' ne sit tinctura illa in re comesta vel
ebibita. nā si idē fuerit color rei comeste nō significabit tūc
aliqd horribile. ¶ Et subdit Ypo. ois odor malus in quo
cūq; vomitu fuerit malus est. Et Aui. dixit. vomitus feti
dus est malus. signat eniȝ fetor corruptionē et putrefactio
nē in corpore in quocūq; exeūte a corpore inuentus fuerit.
¶ Amplius in sermone. 5°. in ca° de vomitu. multa vtilia
inuenies que poteris ad hunc locum adducere.

¶ De signationib⁹ sumptis ex sputo. Cap. xxx.

Sputum dixit Ypo. 2° pnosticorū. in om
ni acuta egritudine pulmonis
seu coste. i. panniculorū pectoris vtile est si ve
lox. i. cito in pn° apparens: et si facile sine labo
re et subrubeum sano sputo admixtum: q2. s. sa
liue: vt dicit alia translatio. valde. dixit. Gal. in cōmēto. q si
valde admixtū intelligēdū est sup cōmixtiōe sputi: et nō su
per rubedine et tale sputuȝ subrubeum accipitur in pdicta
cōmixtione: et significat q mā iam digeritur: et ideo albedi
ni appropinquat vel significat q in eo est flegma admixtū
coleris. ¶ Scias tn̄ q subrubedo et rubedo in sputo pos
sunt causari: aut a mā a qua decidit' sputum: et sic rubedo
melior est subrubedine sicut sanguis purus melior est san
guine flegmatico vel flegmati mixto cū colera rubea: aut
causat' sputū per viam digōnis: et sic subrubedo melior est
rubedine: q2 per illud qd̄ plus tendit ad albedinē plus at
testatur digōi. Cognoscitur aut sputū subrubeū existēs ta
le a decisiōe māe per eius viscositatē vel liqditatē: et cogno

Subrubedo et rubedo in sputo duas pñt habere causas.

scitur existens tale per viam digestionis: q2 bene priuatur
est viscositate: et etiā nimia liquiditate. ¶ Et dixit Ypo. spu
tū subsanguineum clarum salutem promittit in pulmonis
valitudinem in pn° apparens. Sed dixit Ypo. si hoc sputū
vsq; ad diē septimū permanserit: aut per amplius tēpus. s.
nō mutatū in colore eius: vel permanserit. i. retentum fue
rit: et non spuatur suspectum est. Nam vt dixit Gal. in cō
mēto de aptitudine tēporis: qn̄ prolōgabitur egritudo est
vt accidat error multotiens in curatione eius: aut ex infir
mo: aut ex his qui seruiunt ei: aut ex rebus extrinsecis: et
multotiens etiam ex medicis. Qz et si non accidat error ex
aliquo ipsorū: tunc tamē non fit securitas super virtutem
quin cadat et vincatur in spatio: in quo recipit mā digōneȝ
et non poterit expectare tāto tempore: bene ergo dicit alia
translatio si egritudini superueniant dies multi: et cū dispō
ne sputum fuerit: tūc fiducia tua in illa erit minor: et si spu
tum retentum fuerit: et suspitio longe maior erit retēta mā
mala: que quotidie dȝ sputo expelli. ¶ Et dix Ypo. q om
ne sputum perseuerante dolore maluȝ est: quia significatur
q tantum vel plus de materia descendit ad locum doloris
quanta sit illa que in sputo educitur: sed omne sputum pre
ter nigrū: quasi dixerit. sputum nigrum bonū est cū dolo
ris diminutione. ¶ Dicunt quidam. sputū album digestuȝ
melius est ceteris: et post ipsum est albū rubeo mixtū non
multum: neq; grossum: et post hoc est rubeum a citrinitate
clarū: significat enim bonitateȝ actionis nature: tamē pro
lixitatem egritudinis significat: et post ipsum est rubeum.
deinde citrinum. Citrinum eniȝ a digestione remotū est et
maiorem morbi prolixitatē significat q̃ rubeum. rubeum
enim qn̄ cū alijs signis bonis in pncipio morbi apparuerit
principium digestionis significat: et hoc per cōtinuam di
gestionis successionē per subrubedinē transit in albedinē:
et tunc ad digestionem peruenit cōpletā: sed sputū rubeū. s.
qd̄ est ex sanguine indigesto: et maxime si apparet cū signis
malis et sputum rubeum oino. i. cuius rubedo est ppter co
leram nālem rubeam clarā cuius color est rubeus valde: et
sputum citrinum ppter colerā citrinā molestum est. s. et su
spectum. ¶ Et dixit. sputum albuȝ viscosum et globosum
significat mām crudā ineptā digestioni et est inutile. Et spu
tum viride et nigrū est mortale siue sint talia per adustionē
siue per frigiditatem mortificantē: verūtn̄ sputum nigrū:
qd̄ est tale ex permixtione humoris melancolici multi nō
est semp mortale: imo cuȝ apparet cum alijs signis bonis
pōt esse laudabile significās fortitudinē virtutis in expellē
do humorē illum malum: tn̄ etiā iā digestū si euenerit post
signa digestionis. Aliter autem sputum nigrū est pessimū
significans perditionē significatione forti. Dicunt autem
quidam. sputum nigrum per viam mortificationis non
posse euenire: q2 nō putant tantā frigiditatē in mēbris spi
ritualibus inueniri posse: et errauerūt: q̃uis illud raro eue
niat: imo vt notum est a spiritualibus mēbris interduȝ an
helitus egreditur frigidus. ¶ Dixit Ypo. 4° affo. Excrea
tiones. i. sputa in febribus nō deficientib⁹ liuide et sangui
nee. i. rubee et fellee. i. citrine: oēs male sunt. Dicūt hic per
colorem liuidum intellexit illum: in quo est aliqualis citri
nitas tendens in viriditatem et nigredinem: qualis est co
lor carnis contuse. Et causatur iste color in sputis aliquan
do propter mortificationeȝ: et quandoq; ppter permixtio
nem flegmatis cum melia: melancolia vincente in cōmixtio
ne. ¶ Sputum sanguineum: qd̄ est purus sanguis signi
ficat rupturam vene in pectore et est malum. ¶ Dixit Ra
sis. 2° cōtinentis. auctoritate Gal'. si in sputo fuerit pauca
rubedo: aut citrinitas: aut spumositas: aut tenuitas: signi
ficatio datur q illud non est maturum solummodo: et
non q passio sit omnino suspecta: sed si in sputo fuerit in
tensa rubedo: aut citrinitas: aut viriditas: aut spumositas:
aut viscositas scilicet intense: aut rotunditas male erit ei.

Oē sputū perseuerante dolore malū est.

Qd̄ sputū sit laudabilius.

De sputo illaudabili.

¶ Dicunt quidam. ꝙ sputum illaudabile simul ꝛ timorosum ꝑm colorẽ eius est nigrũ viride liuidum citrinissimuz: ꝛ maxime quodcũqꝫ eorũ est fetidum: sꝫ sputum mediocre est albũ aquosum vel albũ grossum viscosum ꝛ citrinum nõ est intensum: ꝛ rubeũ qḋ apparet post diem septimum. Sputũ vero illaudabile simul ꝛ timorosum ꝑm substãtiaz eius est qḋ est viscosum globosum adherẽs: ꝛ si rotundum fuerit est deterius. ¶ Et dixit Hypo. si in pulmone coherens sonuerit: nec tñ qcqꝫ exierit malum est. Et dixit. sputũ tardũ in doloris ꝑn⁹ si fuerit ꝛ cũ laboriosa tussi: neqꝫ sano sputo admixtũ fuerit malũ indicat: q2 aut longã: aut difficile curabilẽ egritudinẽ. ¶ Aui. quoqꝫ descripsit sputa illaudabilia ꝑm hunc ordinẽ. nã ꝑmũ ꝛ qḋ minus recedit a sputo laudabili: ꝛ est illud qḋ est decliue in primis dieb⁹ ad rubedinẽ ꝛ decliue ad citrinitatẽ: hoc eni participat laudabilitatem inquãtũ velociter apparet in primis diebus: puta duob⁹ trib⁹ aut quatuor. Et participat illaudabilitate inquãtũ nõ hꝫ colorẽ albũ per cõpletã digestionẽ: ꝛ post illud est decliue ad spumosuz: ꝛ si intellexit de sputo rubeo ꝛ citrino. de qbus iã dixerat: ꝙ sint spumosa intellectus est clarus: q2 significat calitas ebulliẽs ꝛ spumificans. Quidã tñ referunt hoc ad aliud sputũ. s. ad album spumosum: qḋ significat flegma cui accidit ebullitio: vñ spumat: vnde addit Aui. ꝙ sputũ spumosum: qꝫuis sit factũ ex cõmixtione aeris cũ hũiditate subtili: ꝛ sit albũ nõ est illi⁹ bonitatis scilꝫ cui⁹ est sputũ laudabile: aut cui⁹ est sputũ rubeũ ꝛ citrinũ: de quib⁹ dixerat. Jmmo est decliue ad malitiam: q2 signat mãs malas crudas a qb⁹ agente calore surgit in eis vẽtositas grossa q̃ ꝑmiscet̃ ei: vñ spumat: tũc est qñ spuma ꝑdurat: spuma tñ que ꝓuenit in sputo ex calore ebulliente est magis mala: qꝫ ꝓueniẽs in eo ex mictu. Et volunt quidã. ꝙ pleuresis colerica: in qua accidit in ꝑmis dieb⁹ sputum citrinũ decisum a mã eius est minus mala qꝫ flegmatica: in qua apparet in ꝑmis dieb⁹ sputũ albũ spumosuz propter caliditatẽ facientẽ ebullitionez in flegmate. Et subdit Aui. deteri⁹ eo. s. decliui ad rubedinẽ vel citrinitatẽ in ꝑn⁹ est rubeũ intensum est deterius rubeo remisso: ꝛ silr citrinũ intensum citrino remisso. Et similiter igneum intensuz est deterius igneo remisso: q2 cũ fuerit sputũ in remissiõe dictorũ coloꝝ significat aliquã digõnẽ in cõparatione ad sputa in eis intensa. Et sunt deteriora dicta sputa rubeũ ꝛ citrinũ qꝫ sputũ albũ. Dicũt quidã. ꝙ sputum rubeũ cõparatũ albo spumoso non est deterius: q2 hoc significat sanguinẽ. illud vero flegma. Alij dicũt ꝙ Aui. cõparat sputũ rubeuz ꝛ citrinum sputo albo ꝛ spumoso. Et dixit. ꝙ sint deteriora: eo ꝙ predictũ sputũ album significat flegma subtile: de quo facta pleuresis est min⁹ mala: qꝫ facta ex colera grossa: aut colera pura. ¶ Dixit Aui. ex valde malis est sputũ albũ viscosum rotundum: q2 significat flegma grossum. Et dixit. deterius omnium est nigrum ꝛ ꝓpue illud qḋ fetidũ est ex eo. Et dixit. ꝙ citrinũ melius est nigro grosso globoso. Et rubeum melius est citrino: qm̃ sanguis nãlis: ꝛ etiaz equalis sunt leuioris lateris: q2 sunt leuiora nãe qꝫ colera corrosiua adusta. Et sic apparet ꝙ aliqḋ sputũ albũ flãticũ est meli⁹ aliq̃ citrino. Et dixit. sputum viride signat mortificationẽ aut adustionẽ: qñ viriditas ꝓuenit a mortificatione declinat ad fuscedinẽ ꝛ nigredinẽ: ꝛ qñ ab adustione declinat ad citrinitatẽ ꝛ claritatẽ. Et dixit. ꝙ sputum fetiduz est malũ ꝛ ꝙ sputũ salsum signat catarrũ corrosiuũ. Scias ꝙ aliqñ mã colerica inueniens in pectore flegma indigestũ egreditur in sputo cum eo mixta: ꝛ apparet ac si esset sputũ digestũ vel digestiõi ꝓximũ: sed hoc signo discernit̃: q2 patiẽs post hmõi screatũ nõ quiescit nec alleuiat̃ morb⁹ ei⁹: q2 illa albedo nõ fuit de mã morbi: sꝫ de flegmate in pectore existente. ¶ Dicunt sputũ album tenue melius est albo grosso: q2 signat mãm leuiorem ꝛ obedientẽ actioni nãe digerentis. Albuz vero grossum signat mãm digõnĩ inobediẽtẽ sua grossicie ꝛ grauitate. Et maxime grossum deteri⁹ est subtili si fuerit viscosuz: ꝛ quasi cum quadã granositate. Grossa enim mã in pectore manẽs si virtus debilis fuerit a pectore expelli nequit: sed remanens calore pectoris desiccatur: ꝛ quasi vt grando rotundatur. ¶ Amplius in sermone. 4° qui est de dispositionibus mẽbroꝝ spũalium plura de sputo vtilia inuenies ad locum istum.

¶ De exitu sanguinis ex corpore. Cap. xxxj.

Sanguis sursum. s. per os siue per vomitum siue per tussim fluẽs dixit Jpo. 4° afo. qualiscũqꝫ fuerit: quia siue calidus siue frigidus siue subtilis siue grossus ꝛ siue multus siue paucus: ꝛ siue sel' siue pluries malũ significat: qꝫuis vnus peius altero. Est enim malum per viam signi: q2 significat rupturam siue cõtinuitatis solutionẽ in aliqua vena: ꝛ significat etiã sibi exitũ per inconuenientem regionez: ꝛ est malũ per viã cause: q2 ꝓsternit virtutẽ ꝑm Aui. 10° tertij. capl'o de sputo sanguinis. dem̃ hoc Jpo. hꝫ veritatẽ. ꝑm plm: qm̃ aliqñ sanguis sursum exiẽs põt eẽ bonus ꝛ signum bone crisis apãtis stõi ꝛ epatis: ꝛ maxime in vomitu exiẽs. ¶ Et subdit Jpo. deorsum vero exiens est bonum. Et intellexit per exiens deorsum de exeũte per anum: sed nõ de quocũqꝫ: q2 nõ de exeũte per intestina: nõ. n. deputata sunt intestina huic fluxui a nã. nã nõ est bonũ per viam signi: cum significat solutionem continuitatis in venis eoꝝ: aut epatis vel mẽbroꝝ superiorũ: ꝛ alioꝝ habentiũ cõicationẽ cũ intestinis. sꝫ intellexit de fluxu sanguinis ab emorroydibus: ꝛ de hoc etiã nõ de omni: q2 nõ de superfluo neqꝫ etiã de fluxu sanguinis subtilis colerici per eas: sed intellexit de fluxu sanguinis melãcolici grossi in quãtitate debita. nam dixit Gal. in cõmẽto. Euacuatio hui⁹ sanguinis nõ est multa. s. valde. sꝫ nec in cõparatione ad fluxũ vẽtris alioꝝ humoꝝ. Si. n. tãtus esset: tũc nõ euacuaret̃ de sanguine grosso quantitas debita tñ: sed etiam plus debito: ꝛ etiã de alio sanguine bono. ¶ Sanguis itaqꝫ debite fluens per emorroydas: lꝫ inquantũ signat in corpore malã abundare mãm: sit malus aliqualiter: est tñ bonus ꝛ in bonitate sua superãs illã malitiã. Et hoc q2 significat nãe potentiam ad expellendum illã malã mãm. Et est etiã bonus per viã cause: inquantũ corpus mundificat̃ ab illa mã mala: vnde per ipsum corpora sana nũc lapsa preseruantur ab vlteriori lapsu: ꝛ qñqꝫ in melius reducuntur: ꝛ corpora neutra per ipsum a casu in egritudine preseruantur ꝛ ad sanitatem reducunt̃: ꝛ corpora egra ꝓpter mãm melãcolicã etiã per ipsum sanantur: aut multũ meliorant̃. ¶ De fluxu sanguinis narium dixit Auicen. 2° quarti. Ee que sunt sicut pleuresis ꝛ apata epatis acuta. i. calide ꝛ sub hypocundrijs terminantur crisi cõpleta fluxu sanguinis narium. ꝑmũ vero. s. pleuresis ex quacũqꝫ nare sit. alie vero ex ea que sequitur ea: ꝛ similiter febres incẽsiue. s. terminantur fluxu sanguinis narium cõplete: ꝛ sunt de genere ꝑmo: q2 ex quacũqꝫ nare. peripleumonia vero nõ facit crisim per fluxum sanguinis narium. s. nisi raro: quia vt plurimũ est de flegmate. pleuresis vero est res inter ea media scilicet inter peripleumoniam ꝛ febres incensiuas. Et tertiana siue continua siue interpolata facit crisim per fluxum sanguinis narium scilicet laudabilem ꝛ completam. ¶ Et dixit. Auicen. plurimum fit fluxus sanguinis nariuz iuuatiuus in diebus imparibus. Et hoc quia ipse est crisis febrium acutarum: quarum motus est per impares: ꝛ ideo parum fit in. 4° die: ꝛ si fit significat difficultatem crisis. Jn 3° vero 5° 7° ꝛ 9°. fit ꝛ bonus est. Et dixit. cuꝫ speratur fluxus sanguinis narium bonus ꝛ est debilis. s. paucus nõ sufficiens iuuetur secundum ꝙ dixit Jpoc. cum effusione aque calide super caput: ꝛ cum vaporatione sicut quando timetur superfluitas eius prohibetur cum effusione aque frigide ꝛ positione ventose super hypocundria ꝛ que

De fluxu sanguinis per os.

De fluxu sanguinis per anũ.

De fluxu sanguinis narium.

sequitur ipsum. ¶ Et dix. melior fluxus sanguinis nariu3 est qui sequit partem infirmã: vt si pars infirma sit dextra exeat ex nare dextra. Et si sinistra ex sinistra: diuersificans enim nõ est cũ illa bonitate. Et ps infirma sit dextra exeat ex nare sinistra vel ecõuerso. ¶ Et subdit. Apostemata que sunt conuenientia ad hoc vt crisim faciant super fluxum sanguinis narium sunt illa que sunt supra sumẽ: quia a fumine superius ⁊ ꝙ in apostemate flegmatico: ⁊ in eo qd incipit trãsire in lapideitatẽ ⁊ ꝓlongat: ⁊ in quo expectatur saniositas ⁊ corruptio non est crisis per fluxum sanguinis nariũ. Et similiter in apate facto in cerebro. s. in subã eius: ⁊ in peri pleumonia nõ expectat fluxus sanguinis nariũ.

[illegible] te termi nant per fluxu [illegible] [illegible] rium.

¶ Dixit Alm. 10°. sanguinẽ ex narib9 paulatim ⁊ debiliter fluere ⁊ guttatim egredi nõ est bonũ: ⁊ si cu3 hoc fuerit qd nigrũ est deterius: ⁊ si in die cretico cõtingit est pnitiosum. ¶ Et Aue. 4° coll3. dixit. sanguis guttatim fluens de naribus paucus ⁊ niger in causone mortẽ significat qd est: qr apostema magnũ dicit esse in cerebro. ¶ Dixit Aui. fluxus sanguinis narium paruus est malus: ⁊ etiam plurimus. Et fluxus sanguinis narium pluris malitie est qui est sanguinis nigri ⁊ parũ sit fluxus sanguinis nariũ malus ex sanguine rubeo splendido. ¶ Dicũt. sanguinis narium fluxus factus ante digestionez: ⁊ in principio: ⁊ maxime qui fit in die scdo malus est. ¶ Dixit Rasis. 16° ꝯtinẽtis ex libro epidimiaꝝ. Fluxus sanguinis nariu3 laudabilior est copiosus ⁊ superabũdãs: ⁊ peior est qui guttatim fit: ⁊ est debilis. Et si mediocris fuerit inter hec mediocris conditionis erit. ¶ Dixit Almansor. 10°. Cum ex naribus egri distillauerit colera citrina aut viridis malum signum erit.

¶ De signis sudoris. Cap. xxxij.

Dixit Ipo. in pmo pronosticoꝝ. sudor bonus ⁊ laudabilis in omni acuta egritudine est qui in die cretico: ⁊ egrũ liberat. Et Gal. dixit. in ꝯmẽto. ꝙ ad pdictas duas cõditiones boni ⁊ laudabilis sudoris sequit necessario ꝙ ipse fiat in toto corpore. Et sudor habens pdictas tres bonas cõditiones est in fine bonitatis ⁊ sequitur hũc sudor laudabilis: s3 nõ in summo bonitatis: s3 ppe ipsum. de quo dixit Ipo. Est etia3 bonus qui in toto corpore fit ⁊ eger ex eo suauior ⁊ fortior efficitur. In cuius cõmento. dix Gal. ꝙ exquo est vniuersalis toti: ⁊ eger ex eo alleuiat necessario sequitur ꝙ fiat in aliquo dierum crisis. Et dix. G. ꝙ ille qui fit in toto corpore ⁊ peruenit ad hoc eger vt facilius toleret egritudinẽ suã est sm duos modos: qr aut facit accidere predicta duo iuuamenta simul: aut facit accidere vnũ eoꝝ tm: ⁊ qui facit accidere ambo est melior: ⁊ q facit accidere vnũ ex eis tm est duplex. Un9 q facit accidere iuuamentũ pm. Et alius qui facit accidere 2m: ⁊ ille qui facit accidere pm est melior. s. ille qui facit ꝙ infirmus est facilius tolerãs egritudinẽ sua3: ⁊ ꝗuis nõ fiat in toto corpore: sudor vo qui non facit accidere istud: s3 addit in prauitate egritudinis est deterior vtrisq3: ꝗuis fiat in corpore toto. ¶ Dixit Aui. 2° q̃rti. Sudor bonus cui cõuenit: vt fit crisis completa: est ille q fit in die cretico: ⁊ est cõis toti corpori abundans: ⁊ sup ipm alleuiat infirmus: ⁊ sequit ip3 ille q nõ est cõis: sed succedit ei leuitas. Et dixit Aui. ꝙ sudor est bona crisis. in egritudinib9 acutis ⁊ flãticis: ⁊ iterũ in spẽbus apatum timorosoꝝ ⁊ apatũ viscerũ: qr oium taliũ egritudinum mã apta est euari in sudore. ¶ Et subdit Ipo. sudor qui nihil hoꝝ fecerit: quia. s. nec liberauerit nec alleuiauerit infirmũ est inutilis: vt tm dixit Gal. in ꝯmẽto. huiõi sudoris malitia pua est. Et dixit Gal. ꝙ oẽs predicte spẽs sudoris sunt calide. Dicũt. ꝙ dictus sudor est inutilis qr signat lõgitudinẽ morbi: signat. n. abũdãtiã humoꝝ extraneoꝝ interius fore accumulatã: quã in longo tempore necesse est digeri: ⁊ a nã purgari. ¶ Et dixit Ipo. 4° affo. Sudores febricitanti si ceperint boni sunt tertiani ⁊ quintani ⁊ septeni ⁊ noueni ⁊ vndeni ⁊ q̃tuordeni ⁊ decimiseptẽi ⁊ vigesimi: ⁊ 24. ⁊. 27. ⁊. 31. ⁊. 34. 37. ⁊. 40. Hi. n. sudores egritudines iudicãt. i. terminant. Qui vo tales nõ fuerint dolorẽ significãt ⁊ lõgitudinẽ egritudinis ⁊ ꝯuertionẽ idest recidiuã. ¶ Dixit Ras. 16° ꝯtin. Sudor laudabilis in febricitante est si inceperit in tertio aut qnto aut septimo aut nono aut vndecimo aut. 14. aut. 17. aut. 20. aut. 24. aut. 27. aut. 31. aut. 34. aut. 37. aut. 40. Cu per illũ si fiat in his dieb9 fiat per modũ crisis. ¶ Dixit Aui. vbi supra. sudor in egritudinibus acutis plurimũ fit in tertio ⁊ in quinto. supple. ⁊ in alijs sequẽtib9 dieb9 iparib9 ⁊ minorat in q̃rto in quo parũ ꝯtingit: ⁊ silr in alijs dieb9 parib9 nisi egritudines iste crisim faciant in q̃rto: qd raro ⁊ parũ ꝯtingit ⁊ sm ꝙ experimẽtatores dñt. s. G. 4° affo. in ꝯmẽto. affo. sudores ⁊c. Sudor vero fit in 27. 31. ⁊. 34. Gal. tm in dicto cõmẽto. loco 27. h3. 37. ⁊ est verius. nã in. 27. cadit sudor aliqñ: s3 post eũ cũ vtus cretica diminuat: ꝓpterq3 in vigernis ⁊ humor ingrossat: siue grossus etiã antea erat exquo tanto tpe ꝓlongat morb9 no est aptus egredi in sudore: ideo in diebus post. 27m nõ cadit sudor. s. nisi raro valde vsq3 in diem. 40m. ¶ Et dixit Ipo. 4° affo. sudor multus ex somno absq3 manifesta causa factus. s. extrinseca signat ꝙ corpus plurimo cibo vtitur. Et Aui. dixit. ponẽs hunc affo. sudor plurim9 in sõno absq3 cã faciẽte illud signat ꝙ ille in quo fit: plus cibi affert suo corpori q3 toleret. deciditur. n. sudor a mã cibali supfluẽte quã nã expellit: vt nõ multiplicetur in corpe: s3 si sudor ex somno multiplicet pter ꝙ de cibo supfluo accipiat signat: qm euone indiget: ⁊ cã in hoc dixit Aui. est qr sudor plurim9 cũ sanitate vtutis nõ fit nisi ꝓpter multitudinẽ mãe cui ptinet vt expellat eã nã. Et illa multitudo fit aut ꝓpter cãm ꝓpinquã que est replo ꝓpinqua: ⁊ repletio ꝓpinqua est ex cibis sumptis tũc: ⁊ hãc repletionẽ expellũt fames ⁊ exercitiũ. ⁊ sudor q expellit per nãm: aut fit ꝓpter cãm antecedẽtẽ lõginquã que ex superfluitatib9 multi cibi: ⁊ nõ excusat in huõi nisi euo mundificãs corpus ex eis per sudorẽ aut fortasse nõ egredit ex eis nisi illud qd est subtile: ⁊ est vie ꝓpinquũ ⁊ dimittit corruptũ inobediẽs in corpore. Et hoc sicut scribit. 17° ꝯti. post positũ supradictũ affo. ait Ras. dico ꝙ sudor est longus ex supfluitate lõgo tpe gñata a multo cibo: ⁊ signat replones venaꝝ ⁊ ꝓhibitio cibi significat ad ꝓhibendũ ⁊ abijciendũ sudorẽ. Sed euo est melior multiplici de cã. pma ꝙ preseruat a nocumẽto qd posset euenire ex replone. 2a: qr non pmittit virtutẽ debilitari. vltio qr illud qd remanet de sanguine post cibi subtractionẽ est malũ: qr eius subtile dissolutũ est ⁊ remansit grossu3 ⁊ fit supfluũ ⁊ nociuũ: sed per euonẽ humoris superflui ⁊ nociui euant ⁊ remanebit sanguis purus ⁊ bon9. ¶ Dixit Ras. si sudor est maius ex superfluitate ꝓpinqui tẽporis sentitur ponderositas in corpore ⁊ nõdũ adest repletio venarũ: ⁊ hic tollitur ex sola cibi subtractiõe. ¶ Et Aui. vbi supra. assignauit cãs ꝓpter quas somnus plus facit sudare q3 vigilia: ⁊ prima est: qm calor naturalis in somno plus agit in humiditate corporis qr magis vnitus reuocatur in somno q3 in vigilia: ⁊ ideo in somno magis cõuertit humiditatẽ illã in vapores q peruenietes ad cutẽ in humiditatẽ aquosam conuertunt: que est mã sudoris. Secũda cã est. qr nocumẽtum anhelitus in somno est maius q3 in vigilia: vt declarat stertitio: q̃ fit in somno: ⁊ ꝓpter hoc nocumẽtũ mouetur virtus expulsiua maxime spiritualiũ ad expellẽdũ ad exteriora humiditates que in interioribus cõtinent que fiunt mã sudoris. Et tertia cã est qr somnus mouet mãs ad interiora ⁊ loca magis calida ad que cũ perueniũt magis euaporãtur. Et dicunt quidã. multiplicat sudor in somno plus q3 in vigilia: cibo in somno facto magis digesto ⁊ diminuta resolutione humiditatum a calore continẽtis. dixit Auic. Scias ꝙ q3to plus caliditas innata est fortior fit repletio magis occultas

De sudore bono ⁊ laudabili.

Sudores febricitantis in quibus dieb9 sunt valde res.

De sudore illaudabili.

Cur somn plus fac sudare q3 vigilia.

quare

quare nõ fit tunc sudor nisi fuerint alie cãe inducẽtes sudo
rẽ. ¶ Multiplicatur aũt sudor in corpore: dixit Auic. aut
causa mãe ꝓpter multitudinem suã aut subtilitatẽ: ⁊ liqui/
ditatẽ suã aut causa ṽtutis. i. vehemẽtia virtutis expulsiue:
aut mollificatione ⁊ debilitate virtutis retentiue: aut cau/
sa poroꝝ corporis quãdo dilatant̃ ꝓpter cãs dilatatiuas.
Et subdit inferius. Aut ꝓpter vehementiam motus sup/
ple vel alioꝝ causaꝝ extrinsecaꝝ sudare facientium: vt co/
opertura pannoꝝ ⁊ similia. Et subdit. minorat̃ sudor pro/
pter contraria dictaꝝ causarum. Et subdit sudor exuberat
quando detergitur ⁊ quãdo morat̃ ⁊ dimittit̃ absqꝫ tersio
ne abscindit̃: qꝛ in poris infrigidat̃ ⁊ ingrossat̃. ¶ Et dix̃
Aui. mẽbra que plus sudant sunt illa: in qbus est mã fa/
ciẽs sudorẽ siue egritudinẽ. Dixit enim Ipo. 4° affo. vbi
in corpore sudor ibi egritudinem idest causam egritudinis
narrat. Et dixit membra que non sudant sunt illa: in qui/
bus est latus super quod dormit eger: ipsum enim sm plu
rimũ raro sudat: qm̃ est coartatũ habẽs vias strictas ⁊ nõ
currit ad ipsum humiditas: qm̃ hoc latus est magis calidũ
⁊ resoluit humiditates ad ipm̃ fluentes: quare no fit in eo
sudor. Et dixit Aui. sudor multiplicat̃ in mẽbris posterio/
ribus vt dorso: qꝛ sunt magis humida ⁊ minorat̃ in ante/
riorib⁹: qꝛ sunt magis sicca ⁊ sunt calidiora magis resoluẽ
tia humiditatẽ sudabilẽ: sunt etiã magis rara: vnde ab eis
faciliter euaporat ipsa humiditas: citius etiã infrigidãtur.
Et dixit. sudor multiplicat̃ in mẽbris superioribus magis
qꝫ inferiorib⁹ ⁊ ꝓprie in capite. ¶ Dixit Ipo. 4° affo. Su/
dor multus frigidus ⁊ calidus superfluens frigidus maio
rẽ. i. longiorẽ vel periculosiorẽ. calidus vero minorẽ ⁊ bre/
uiorẽ siue remissiorẽ: vel minus periculosam signat egritu/
dinem. Dixit autem superfluẽs qꝛ in quacũqꝫ parte corpo
ris in quocũqꝫ tempore morbi fluat multus. ¶ Dixit Ari.
2ª ꝓbleumatũ. ꝓbleumate. 35. Sudores calidi iudicantur
meliores frigidis. Calidus vero signat mãm superabilez a
natura. frigidus vero significat mãm insuperabilẽ a natu/
ra: ⁊ ideo semp est malus: ⁊ maxime cuz nũqꝫ fiat mã ente
digesta. Assignãs aũt Ari. cãm dixit. qm̃ oĩs sudor alicui⁹
superfluitatis est expulsio: ⁊ intellexit in sudore regulato
a nã. nam in non regulato a nã aliqñ expellitur non solum
superfluitas: sed etiam cũ ea exalat calidum nãle: vt appa/
ret in sudore frigido euenẽte in febre acuta mortifera. mo
do verisimile est. Dixit Aristo. ꝙ si pauca superfluitas a ca
lore innato calefiat ⁊ calefacta in sudore egrediatur. multa
autem nõ sed remanet frigida: ⁊ sic frigida in sudore exeat:
quapropter frigidus sudor multe superfluitatis signuz est
propter quod longiores demonstrat: ⁊ periculosiores egri
tudines. Dixit Gal. in cõmẽ. hic sudor currit quolibet die
morbi ⁊ significat humoris multitudinẽ: ⁊ qui si est frigi/
dus est malus: ⁊ inobediens digestiõi. calidus vero est mi/
noris malitie. ¶ Dicunt. predicta verba Ipo. ⁊ Arist. ha/
bere veritatẽ ceteris parib⁹. sed posita disparitate poss̃e est
frigidum sudorem minorem significare egritudinez calido
vt si appareat calidus in ceruice tantum in die non cretico
cum magna debilitate ṽtutis ⁊ frigidus appareat in febre
lenta cum bona virtutis constantia: ⁊ sic dicũt potest cali/
dus apparere in febre mortali ⁊ frigiduz in salubri. ¶ Dix̃
Ipo. 4° affo. Frigidi sudores cum acuta quidez febre facti
mortem significent: cum molliori vero febre longitudinez
morbi significant. Dix̃ Aui. 1ª quarti. Sudor frigiduz cuz
caliditate febris est malus valde ⁊ ꝓprie qui appropriat̃
capiti ⁊ collo significat sincopiz. s. qui est in capite ⁊ collo:
lz nõ sit frigidus: quo modo ergo frigidus. s. maxime signi
ficabit sincopim cum sit deterior specierum sudoris: qm̃ si/
gnificat rem. s. sincopim que fuit non eam que erit: qm̃ si
febris fuerit magna tunc mors erit ꝓxima: non eniz dixit
ipse fit sudor frigidus nisi iam ceciderit caliditas innata:
quare nõ seruat humiditatẽ: sed immo separat̃ ab eis: quare

Cãe mul/
tiplicatiõis
sudoris ⁊
eius mino
rationis.

Que mẽ/
bra sint ap
tiora ad
ad sudorẽ

Quis su/
dor sit de/
terior an
calid⁹ an
frigidus.

Sudores
frigidi in
acuta feb.
qd signifi/
cẽt ⁊ quo
possint ac
cadere.

segregat eas ⁊ euaporat caliditas extranea: deinde separat
ab eis extraneitatem: quare infrigidant̃: ⁊ sic sudorem ge/
nerant frigidum. ¶ Et Almansor. 10°. dixit. Sudor frigi/
dus cum acuta febre causonica malus dupliciter erit. Uno
qꝛ nõ expectabitur mã dum generatur: sed dissoluetur vir/
tus violenter. Alio quia hmõi humiditates subsecute sunt
vehementẽ frigiditatez: adeo ꝙ caliditas inata ⁊ caliditas
febris acute nõ potuerũt super calefactionem ipsarum. Et
dixit. aggregatio febris causonice cum humoribus frigi/
dis põt fieri in diuersis locis. ¶ Dicunt quidam. sudor fri
gidus cum acuta febre mortem signat: quia denotat ex/
traneitatem magnam valde. nãqꝫ extraneum est stante ca/
liditate intensa: vt que acute febris ex corpore frigidũ exi/
re sudorem. Unde dixit Gal. 4° affo. ⁊ scribitur a Rabi in
6ª particula. sic. sudorem frigidum impossibile est inuenire
in locis: in qbus est acuta febris. nam si ab his locis ꝓueni
ret calefierẽt itaqꝫ a calore febris: ⁊ tñ in corꝑe patiẽte acu
tam febrem sudor frigidus inuenitur. Et dixit Gal. vt scri
bitur a Rabi. ꝙ venit a locis que iam frigida sunt: ꝓpter
extinctum iam esse naturalem calorem propter vicinitatez
sui iam ad extinctionem. Dicunt quidam. possibile esse cali
dum naturale sic diminutum fore ꝙ erit impotens calefa/
cere extrema sufficienter ⁊ tunc sudoris frigidi factiuũ exi/
stẽns naturaliter: qꝛ aquea fluxibilis in sudore frigida emit
titur. Ideoqꝫ dicunt. ꝙ sudor frigidus mãm denotat frigi/
dam saltem actualiter propter partes aqueas reductas eẽ
ad frigiditatem actualem: ac etiã frigidã factam a frigitate
extremitatũ nõ calefactaꝝ ꝓpter impotentiã calidi nãlis.
¶ Et dicunt quidam. ꝙ sudor frigidus in acutam febrem
apparere põt ꝓpter retractionem naturalis caloris ⁊ spũs
ad interiora: vnde remanet cutis infrigidata ad quam ve/
niens fumus siue vapor: etiã si sit actu calidus a frigidita/
te cutis infrigidatur. Ad qđ adiuuat: quia in tali febre to/
tus motus est a circunferẽtia ad centrum: vnde calor ⁊ spi
ritus retrahuntur: vnde paucus est vapor veniens ad cir/
cunferentiã: ⁊ pre paucitate eius non est sufficiens caleface
re cutẽ infrigidataz. ac etiam quia nihil est agens in corp⁹
nostrum nisi prius patiatur ab eo: vnde vapor veniens ca/
lidus ad cutem calore priuatam: nõ calefacit eã: qꝛ nõ est in
ea calor calefaciẽs ipsaz. Et dicunt iterum sudor potest esse
calidus in se: ⁊ tamen põt apparere frigidus: vt patim de
vrina in balneo. Item potest frigiditas cõtinentis infrigi/
dare illum vaporẽ: ⁊ sic apparebit frigidus. ¶ Dicunt. ꝙ
frigidi sudores perseuerantes in febre acuta significãt mor
tẽ: necessario qꝛ significãt vehementẽ impotentiam calo/
ris nãlis: vt sit extinctioni ꝓpinquus: sed sudores frigidi
non perseuerãtes in acuta febre possunt non signare mor/
tẽ: põt nãqꝫ circa exteriora esse aliqua materia frigida que
dissoluta a calore febrili exibit frigida in sudore: põt tñ in/
terdũ a causa extrinseca sudor apparere frigidus: qui tñ nõ
perseuerat: sed stante causa extrinseca infrigidante appare
bit frigidus. Et predicti sudores frigidi sunt mortales ⁊ ꝑ
viam signi. vt dictum est: ⁊ etiam per viam cause: qꝛ in tali/
bus sudoribus: vt dictum est: nõ solum euacuãtur mãe ma
le: sed multe bone: ⁊ plurimus dissoluitur a corpore spirit⁹
cuius dissolutionẽ morꝫ sequitur. Et de tali sudore ꝙ fit fri
gidus non est standuz iudicio infirmi. Ipse enim quãdoqꝫ
iudicat ipsum esse calidũ: sed debet medicus stare iudicio
astantiũ: aut suiipsius tangentis. ¶ Et frigidus quidez su
dor q cõicat̃ toti corpori. Dicũt quidam deterior est eo qui
in aliqua corporis parte contingit. nã maiorẽ signat exube
rantiã mãe male: sicut sudor qui accidit in toto corpore ꝓ/
pter virtutis fortitudinem melior est qꝫ qui in vna tñ pte.
Quidam tamen volunt ꝙ sudor frigidus accidens in capi
te ⁊ ceruice tm̃ deterior fit eo qui accidit in tãto corpore: qꝛ
maiorẽ arguit nature impotentiam. ¶ Dixit enim Ipo. ꝑ/
mo ꝓnosticoꝝ. ꝙ frigidus sudor est malus: peior tñ est q in

ceruice ⁊ capite solo fit. Et Gal. dixit. in cómen. raro est. q̄ꝛ
iste due sudoris spés indicant sincopim: vtraqꝫ spés per se:
sed si ambe simul fuerint. s. ꝙ sit frigidus: ⁊ ꝙ sit in capite
⁊ ceruice soluꝫ: tunc est deterior omnibus spēbus sudoris.
¶ Et dixit. ꝙ sudor frigidus q̄uis sit in toto corpore: ⁊ su
dor qui est in capite ⁊ ceruice tm̄ q̄uis sit calidus significat
mortem. Dixit Gal. in ipso cónmento. ꝙ hunc sermoné scri/
psit Dyos. sic. est deterior ex sudore q est frigidus: ⁊ postea
qui est in capite ⁊ ceruice tm̄: q̄m iste due species sudoris si
gnificant mortem: ⁊ hoc in febre acuta: aut longitudinem
morbi: ⁊ hoc in febre lenta trenglia. Et hic habes ꝙ Dyos.
fuit ante Galenū. ¶ Dicūt quidam. ꝙ sudor frigidus toti
cóis: significat aut citissimā caloris nālis extinctioné: aut
abundātiā frigidissimoꝝ hūoꝝ caloré nālé: etiā ⁊ febrileꝫ
superantium ⁊ extinguentiuꝫ. Cuius differétia est. q̄ꝛ qui
extinctioné caloris nāl' significat est cū acuta febre. Alius
vero est cum lenta: ⁊ p̄mū vicinā morté sigñat: quéadmo
dum si apparet in 4° significat mortem in 6° ⁊ nó expectat
7m ꝑpter paucitateꝫ caliditatis innate. Alius vero qui est
cum léta febre ipsius significat longitudineꝫ: ⁊ cū hoc etiā
dubium. Si enim in ea virtus cóforta ta fuerit vt possit illā
mām digerere ⁊ digestā expellere salus subsequetur. si au
té nó: morietur infirmus. ¶ Dixit Almásor. 10. Omnis su/
dor qui non totū tenet corpus est non bonus: ⁊ hoc ideo ꝙ
est paucus ex quo nó fit in toto corpore. Et si quidem cali/
dus fuerit longitudinem morbi sigñat: inquātum nā non
potest expellere de ma nisi paucū. Si vero frigidus morté
nunciat. Et dixit Almansor. qui in die nó fit cretico: nó est
bonus: ⁊ qui est talis ex quo eger nó alleuiatur est nó bo/
nus. ¶ Et Aui. dixit 2ª quarti. q̄ñ post sudoré nó inuenit
leuitas non est signū bonū. ¶ Q: si fecerit augmentū nocu
menti tunc est signū malū: licet etiam sit cóis toti. Et dixit
Almansor. cū eger plurimū sudauerit: aut quasi cor suum
humectatum fuerit: ⁊ precipue caput ⁊ ceruix post anheli/
tū frigidū mors ꝑpinqua esse significat. ¶ Dixit Constan
tinus. Sudor signa decoctionis precedens multitudinem
monstrat humiditatis ⁊ defectionem contentiue virtutis.
¶ Et dixit Aui. Sudor in principio egritudinis festinus
est malus ⁊ significat multitudinem mãe: nisi cā sint in eo
humiditates aeris: vt ꝑpter pluuiam multā: q̄m tunc cum
sua malitia erit minor malitia. ¶ Et Aui. dixit. multotiés
accidit egritudo cum sudore: deinde sequitur ipsum frigus
⁊ ꝑlógatur. s. egritudo vel ipsum frigus. ¶ Et subdit. Si
cum ex sudore accidit horripilatio nó est bonū: imo est ma
lum: q̄m horripilatio sigñat expansioné humoris mali no/
centis in corpore: ⁊ istud sigñat ꝙ sudor non mundificat:
immo mouet de humorib' malis illud cuius acuitas est fa
cta permiscés ipsis humoribus qui resoluunt' per sudoré
⁊ sigñat ꝙ mā plurima nó resoluit' per euoné sudabilé. Et
Almansor dixit. cū post sudoré tremor sequitur malū sigm
est. ¶ Dixit Ras. 16°. cón. Quotiés accidit horripilatio cū
sudore malū signum sigñat: q̄ꝛ sigñat sup casum nāe ⁊ eius
defectū. Et dixit. in. 17°. q̄ñ post sudorem accidit rigor aut
horripilatio sigñat' multitudo humoris transmissi ad par/
tes cutis nó dissoluti per sudoré replétis corpus. ¶ Dixit
Constantinus. sudor rigoré vel tremoré sequés morbi si/
gnificat fortitudiné. ¶ Dixit Aui. sudor itersectus est ma/
lus. Et dixit. q̄ñ debilitat' v̄tus ⁊ pulsus ⁊ sudat frons est
malū. si vero cadit pulsus tūc est mors. ¶ Dixit Jude'. su/
dor abundans cum fluxu véntris aut vrine aut alteri' euo/
nis malū ꝑnunciat ⁊ mortem: ⁊ ꝑprie si appetitus cibi in
eo defecerit. ¶ Et dixit. sudor qui accidit ante digónem in
ꝑncipio febriū sigñat sup difficultaté crisis: q̄ꝛ hic egredit'
de corpore eo mó quo effundit' de eo ex supabūdātia cor/
poris: ⁊ pauca sustinétis corpis: in eo sit ex superabūdan/
tia eius: ⁊ nó ex eo ꝙ expellat eum nā: q̄ꝛ nā expellit post di
gestioné: aut forte accidit sudor in principio: q̄ꝛ aer est hu/
midus: ⁊ tunc difficultas crisis in eo erit minor. ¶ Dixit
Hal. 10° theorice. sudor si non in cretico sit die in oi corpo/
re nec febris eo minuetur: nec patiétis alleuiet' corpus: sꝫ
eo sit peior habitudo malū est: ⁊ si sudor ante maturitatis
apparuerit signa aut multitudinem humiditatis aut v̄tu/
tis retinétis sigñat debilitaté. Et dixit. si sudor horroreꝫ se
quitur morbi sigñat multitudiné ⁊ vires: hec enim fit eo
ꝙ passio plurimū corpori inualescit. ¶ Dixit Paulus. q̄ñ
sudor accidit ⁊ in mométo deficit est malus. ¶ Dixit Aui.
2ª q̄rti. Ad sūmū cósidera sudorem per seipsum in calidita
te sua: ⁊ in frigiditate ⁊ in colore suo ⁊ odore ⁊ gustu ⁊ q̄ñ/
titate sua. s. cótinua ⁊ multitudine ⁊ paucitate sue egressio
nis quātum ad quātitaté discretam ⁊ an in principio an in
statu an in declinatione eueniat: ⁊ quid associatur ei de fe/
bre in fortitudine ⁊ debilitate sua: ⁊ quid succedat ei ex gra
uitate ⁊ leuitate. supple. ⁊ in substantia sua an sit fluidus
an viscosus: ⁊ in loco in quo accidit an in toto corpore an
in aliqua particulari parte ipsius: sudor enī omnib' dictis
modis: vt dictum est significat. ¶ Et dixit. sudor multus
significat longitudinem egritudinis propter multitudineꝫ
mãe. Et nó ꝯueniūt ei flobotomia nec solutio ventris pro
pter debilitatem suam: immo clisteria leuia. ¶ Dixit Ras.
17° conti. Quādo sudor est cum paucitate cibi sigñat debi
litatem caloris nālis. ¶ Et dixit. 16°. vt pluries illis q mo/
riuntur accidit sudor in fronte: ⁊ in alijs capitis partibus
nisi in illis qui moriuntur ex fluxu sanguinis: quia in ali/
quibus coꝝ euenit in fronte solum modo ⁊ in aliquibus
vsqꝫ ad oculos. Et dixit quorum sicca est cutis moriuntur
absqꝫ sudore. ¶ Dixit Aui. vbi supra. Scias ꝙ sudor mul/
plicatur in cóualescétibus ꝑpter residuū materieꝝ ex mor
bo p̄cedéte: quare nó est malū facere aliquā minorationé.
Aliq̄ñ. n. accidit vt sudét ꝯualescétes oi die t̄pe lógo p̄ter q̄ꝛ
febriāt. Ego vidi Nofriū Andree de palatio q̄ꝛ febriuit
flatice p dies. 20. deiñ cessauit febris. Ipse tñ per quattuor
menses oi mane circa ortum solis sudauit copiose siue paꝝ
cibi acciperet in cena siue multum. ¶ Dixit Ruffus. sudor
desiccat egóné ⁊ euoné corporis: ⁊ maxime instrumentoꝝ
sensus ⁊ reddit cor ilare: ⁊ adducit casum virtutis duꝫ est
supfluus: ⁊ expellit supfluitaté tertie digónis. ¶ Dix̄ Ras.
17°. ꝯtiñ. Cū apparent signa crisis sudoris: ⁊ postea nó su/
peruenit crisis. hec proculdubio non est nisi ꝑpter morbi
magnitudinem ⁊ violentiam: ⁊ morteꝫ sigñat propter nāe
defectum volentis facere crisim ⁊ non potentis.

¶ De signis sūptis ex pregnatione. Cap. xxxiij.

Dixit Ipo. 5° affo. mulieré in vtero hñtem ab aliqua egritudinum acutarū acci
pi mortale. Et notanter dixit. accipi: vt per h̄
denotaret talé egritudiné acutā forté esse de/
bere supra pregnanté: ⁊ cū cita terminatione.
Non enim voluit ꝙ quecūqꝫ pregnans patiés egritudiné
acutā moriat' ipsa vel fetus: sed quecūqꝫ accipitur ab egri/
tudine acuta potéti supra fortitudiné ipsius pregnantis: ⁊
ex hoc patere dicūt: ꝙ lꝫ mortale sit pregnāti pati morbuꝫ
acutum cum ois morbus acutus sit magis inclinatus ad
occidendū: non tñ est mortalis oio ⁊ necessario: ideo non
quelibet morit'. non ergo sequitur hic morbus est ex suo
genere mortalis. ergo interficiet. Et verificat' affo. de quo
cūqꝫ mense impregnationis: lꝫ magis de tribus p̄mis mé/
sibus: ⁊ de tribus vltimis: ⁊ hoc de morte matris: aut fet'
aut vtriusqꝫ: ꝑbabili' tñ é mori fetū q̄ꝫ matré: eū ipse sit de
bilior matre ⁊ dependeat ab ea in suo esse ⁊ cóseruari. Di/
cunt quidā. morbi cronici etiā sunt mortales pregnantib'
nó sunt tales multi cronici sicut multi acuti. ¶ Et dix̄ Ipo.
ibidem mulieri pregnāti. Herisipila in matrice si fiat mor/
tale: q̄ꝛ herisipila est de morbis acutis: ⁊ maxie si eueniat
intra matricem de materia multa: ⁊ est mortale per viam
signi: q̄ꝛ sigñat egritudinem acutam: ⁊ per viam cause: q̄ꝛ

De significationibus sudoris.

Considera de in summa circa sudorem.

est causa magne lesionis fetus: vnde puenit aborsus: ⁊ sic mors fet⁹: ⁊ aliqñ etiã mors matris vł vtriusqȝ: vtplurimũ autẽ sequił mors fetus. ❡ Et iterũ dixit Ipo. Quecũqȝ in vtero habentes a febribus accipiuntur ⁊ fortiter calefiũt: vel vt dicunt quidam, quecũqȝ a febribus accipiuntur: scilicet fortibus: ⁊ pro aut fortiter calefiunt: scilicet absqȝ febre siue occasiõe manifesta: idest causa extrinseca generãte idest pariunt difficulter ⁊ periculose: difficulter: scilicet propter prostrationem virtutis procedentem a febre forti vel a caliditate superueniente ei: ⁊ proprie in matrice que posset dici mala complexio calida matricis: ⁊ periculose propter suspitionem mortis subsecuture inde fetus vel matricis: vel vtriusqȝ propter laborem in pariendo aut abortiũt periclitantes: scilicet fetus vel matres vel vtriqȝ. ❡ Et dix iterum eodem quinto Ipo. mulieri in vtero habenti tenasmon tunatus aborsum facit: qꝛ propter tenasmonem vehementer comprimitur in exprimendo matrix ⁊ agitatur fetus: ⁊ idem dixit serapion quinto breuiarij. capitulo. 35°.

Videbo quasi fiat de erisipila in matrice que est mortale.

❡ De iudicio sumpto a similitudine morbi ad dispositiones patientis. Cap. xxxiiij.

In morbis minus periclitantur egrotantes. dixit Ipo. secundo affor. Quibuscunqȝ proprie nature: idest complexionis naturalis: vel etiam complexionis acquisite ex consuetudine in tempore ⁊ etatis supple ⁊ sexus ⁊ habitudinis: idest complexionis corporis ⁊ temporis anni. supple ⁊ constitutionum ⁊ regionum: ⁊ aliorum etiam annexorum predictis egritudo inest magis q̃ȝ quibus non propria: idest nõ similitudinarie ẞm horum aliquid inest. ❡ Dixit Rasis. 16° continentis. Iudica modum egritudinis sequentis naturam egri ⁊ etatem ⁊ tempus presens. supple. ⁊ alia supradicta particularia minoris esse fallacie contrario: quoniam morbus contrarius fit ex condominatione forti valde ⁊ modus conueniens ex leui modo ex fortitudine vehementi: ⁊ si perquirantur due febres causonice equales in magnitudine inuenitur illa ipsarum que fit in hyeme peior esse: quoniã materia eius abũdanter non accideret in complexione frigida ⁊ in aere frigido: ⁊ cum magnitudine equali febri accidenti in estate: vñ ista est mala: quoniam significat super violentiam cause: ⁊ fortitudinem eius. Aer etiam calidus non est nociuus febri causonice: ⁊ sed conferens: quoniam si accidit febris causonica in dispositione subiecta caliditati aeris: deinde commutatur aer vehementer ad frigidiorem ei competit: ⁊ ex eo recipit patiens iuuamentũ: quia tunc cõiunctio vtriusqȝ cause significat super incensionẽ morbi: primo quia febris non accidit in fortitudine frigiditatis vltime: nisi qꝛ causa eius erit in vltima fortitudine. secũdo quia nocebit ad modum medicaminis: ⁊ cure. Unde dixit Almãsor. 10°. Egritudines calide ⁊ fortes in senibus ⁊ in complexiones habentibus frigidas ⁊ in regionibus ac temporibus frigidis deteriores sunt q̃ȝ in eorum contrarijs. Et Constantinus ad confirmationẽ affo. in additione sua. in hoc commento dixit. q fortis est ignis qui in aqua nõ extinguitur: quasi dixerit fortis est causa morbi: que in dispositione contraria: vt tpe contrario occurrit. ❡ Dicunt. valentes expositores ad hoc vt egritudo similis compositioni complexioni etati ⁊ alijs particularibus: sit saluior ea que illis est cõtraria. oportet psupponere q cetera sint paria. Propter quorũ declarationem notanda sunt sex. ❡ Primum est q iudicium sumptum a similitudine vel dissimilitudine ad predicta fundetur super significatione magnitudinis ⁊ paruitatis cause morbi: quia inquantum significatur fortitudo ⁊ debilitas cause intantum significatur periculositas morbi vel eius oppositum: intelligendo pro minus periclitari minus mortis periculum incurrere vel minus lesionis inducere morbos quantũcũqȝ sint salubres: sic etiaȝ affo. est verus ceteris paribus. nam si cetera non forent paria non esset verus: posset enim vnus colericus febrire febre colerica mortali i estate: ⁊ posset febrire febre flegmatica salubri in hyeme. ❡ Secundum notandum est vt sumatur a similitudine ⁊ dissimilitudine morbi ad predicta iudiciũ prout possunt esse cause augmẽtabiles vel exacuibiles morbi aut remissibiles eius ⁊ obtundentes: ⁊ sic affori. esset falsus. si enim cõsideraremus istas res similes prout cause sunt morbi: tunc argueremus maius periculum morbi: quia simile facit suum simile fureres: ⁊ vt sunt contrarie argueremus minus contrarium: quia contrarium est curatiuum. Et dicunt. q pro declaratione primi notandi supradicti. oportet attente cõsiderare verba Ga. 7° tera. vltimo capitulo. vbi vult q calidam complexionem habentes egrotantes egritudine frigida maiori transmutatiõe indigent: quia est signum maioris lapsus a maiori suo temperamẽto ⁊ q maiori recessu recesserint a suo tẽperamento. Si ergo debet reuerti per maiorem viam oportet ipsum reuerti: quod fieri non potest nisi cũ maiori ⁊ fortiori alteratione. Debet eniȝ q̃ȝtitas gradualis medicine alterantis se apponere quantitati recessus a natura. Gal. eniȝ 8° tera. capitulo vltimo dixit. In egritudine calida temporibus frigidis debẽt approximari frigidiora. Et 9° etiam terap. capitulo quarto. voluit q similitudo ⁊ dissimilitudo aeris: ⁊ similiter cõplexionis ⁊ aliorum particulariũ ad morbum: vt cause sunt morbi exacuibiles vel remissibiles non dant iudicium de morte: prout dant cum sunt signa significantia super magnitudinem ⁊ paruitatem cause: vnde ⁊ 10° terap. voluit Gal. q illa contraria morbo sint curatiua eius. Et per consequẽs ẞm q cause non sunt egri magis periclitantes q̃ȝ egrotantes egritudine simili: quia iste sicut contrarie curant: ⁊ ille sicut similes addũt in morbum. Si ergo consideremus cõplexionem etatem ⁊ aerem calidas: ⁊ similes morbo calido: vt causas morbi augmentabiles faciunt morbum periculosiorem. Et ideo vtendum est ẞm Gale. rebus frigidioribus tunc. Et ex dictis patet conciliatio contradictionis que videtur in dictis Gale. superi⁹ inductis. nã vbi voluit q in egritudine contraria complexioni etati ⁊c. indigem⁹ fortiori alteratione locutus fuit ẞm intentionem maioritatis cause: ⁊ vbi voluit q in egritudine simili cõplexiõi etati ⁊c. fortiori vtamur cõtrario locutus fuit prout sunt cause augmentãtes morbum. ❡ Tertium notandum est q ad verificationem affo. oportet presupponere equalitatẽ morborum: posset enim vna parua febris colerica de pauca colera euenire in corpore flegmatico: que leuior erit ⁊ citius sanabitur. resoluta illa pauca colera q̃ȝ vna febris colerica fortis de multa colera eueniẽs in corpe colerico: que equalitas potest intelligi respectu proprij tẽperamenti vtriusqȝ duorum quos adinuiceȝ comparamus: ⁊ ista est equalitas proportionis. verbi gratia. ponamus vnum colericum ⁊ vnum flegmaticum febrientes febre colerica proportionabiliter excedente in vtroqȝ supra propriuȝ temperamentũ. verbi gratia. per vnum gradũ in vtroqȝ: ⁊ hec proportionis equalitas non dȝ sumi pro verificatione affo. naȝ cum vt sic in vtroqȝ idem sit morbus: qꝛ vnius gradus erit morbus in vtroqȝ equaliter periculosus: ⁊ potest attendi equalitas in morbis respectu intensionis eorum sumpte penes iudicium tactus ⁊ accidentium: que sequũtur vtrũqȝ morbum. verbi gratia. q medicus tangens colericuȝ ⁊ flegmaticũ febrientes febre colerica. sentit tres gradus caloris in vtroqȝ: ita q eos in calore iudicat equales: q q̃ȝuis sic iudicet: certum tñ est q ille calor in flegmatico multo maior est gradualiter q̃ȝ in colerico: si tota quantitas caloris naturalis: ⁊ preter naturam in vtroqȝ iudicetur: vt dictuȝ est. Intelligitur etiã equalitas morborum in accidentibus vt vigilijs siti ⁊ similibus: que accidentia debent esse similia in ambobus: ⁊ sic intellexit Gale. cum in commento dicti

Modo vel legendum sic in morbis minus periclitari egrotantes quibus cũqȝ proprie nature ⁊c.

afforis. dixit febres acutas et equales alterã in estate alterã
in hyeme hyemalẽ inuenies periculosiorẽ. ¶ Et notant in
sup · stãte nõ solũ paritate predicta periculosius se habet
flegmaticus q̃ colericus: q2 calor febrilis fit i eo maior q̃
in colerico: sz et stãte disparitate põt flegmaticus peius se
habere ex eo · licet tota similitudo caloris que occurrit ta
ctui in flegmatico iudicet ex tactu minor: põt tñ maior esse
euersio a calidiori temperamẽto suo. Et hoc voluit Ga. 7°
terap. ca° vltimo. vbi voluit · flegmaticus maiori idigeat
infrigidatiõe ꝓpter maiorẽ recessum esse factũ a suo tẽpe/
ramẽto: et iõ allegat istũ affo. Et iccirco notãt · si accipiat
vnus colericus in extremo sue colericitatis vltra quem nõ
ascendat nisi cadat in egritudinẽ calidã: et vnus flegmati/
cus in extremo sue flegmaticitatis: ita · statim cuz ab illo
discedit incidat egritudinẽ versus colericã: tunc ita facile
est a sili cã vnũ trãscendere extremũ vt suũ colericũ: et aliuz
vt flãticũ a suo extremo retrahere: q̃re nõ poterit argui ex
similitudine vel ↄtrarietate maior aut minor lapsus ex ma/
gnitudine cãe vel eius ꝑuitate. Dicũt itaq̃ · simpliciter et
absolute: ita facile erit vnũ egrotare calida egritudine equa
li intensione egritudine colerici. ¶ Quarto notandũ est ·
lz aliqua dispõ ẽm genus sit dissimilis alicui: põt tñ diuidi
in spẽs: quaꝝ vna dicetur similis illi dispõni. i. min⁹ dissi/
milis q̃ alia. Et ideo lz febris in genere nõ sit similis seni et
flegmatico inquãtũ febris est morb⁹ calidus: febris tñ di/
uisio in cronicã et acutã dicet ei similis et acuta dissimilis.
¶ Quinto notandũ est · vn⁹ morbus ex vna cõditiõe põt
esse alicui similis et ex alia dissimilis: et sic talis morbus in/
q̃tũ similis dicet morb⁹ periculosus ꝑ quãto: vt sic signi
ficat debilẽ cãm: et quãtũ dissimilis dicet magis periculo/
sus: q2 vt sic signat fortem cãm: et tunc vincenti dabit iudi/
cium. vbi gr̃a. Spasmus siccus est silis neruo rõne cõplõ/
nis: quia neruus est sicce ↄplõnis: sz est dissimilis sibi rõne
cõpõnis: quia spasmus siccus fit per resolutionẽ partiũ ꝓ
ꝑue humiditatis et cõuersione ipsaꝝ in vaporem: neruus
aũt ꝓpter sui duritiem difficulter euaporat: et tũc de eo da/
bit vincenti iudiciũ: q2 spasmus siccus est periculosior in
neruis plus rõne dissimilitudinis ad nãlem cõpositionẽ. i.
ad modũ sbstãtie eoꝝ q̃ sit min⁹ ꝑiculosus rõne similitudi
nis ad nãlẽ cõplõnẽ. ¶ Sextũ notãdũ est · morbũ esse si/
milẽ vel dissimilem alicui põt attẽdi dupl'r. Uno modo in
qualitate formali vt morbũ calidum cõplõni calide: et isto
modo nõ sumit hic. Alio mõ similitudine virtuali: que si/
militudo nihil aliud est q̃ quedã aptitudo conuersionis in
alium: vt · vnum sit aptũ ↄuerti ad aliud. posito · nulla
interueniat inter ea similitudo formalis q̃litatiua. vbi gr̃a.
Spasm⁹ siccus similitudine formali qualitatiua est dissimi/
lis pueris q sunt humidi: sz est eis similis similitudine apti
tudinis ↄuersionis ad eos: qua similitudine pueri sunt ma
gis apti incurrere spasmũ siccũ q̃ iuuenes: q̃ aptitudo pro
cedit: q2 eoꝝ humiditates sunt magis resolubiles et facili⁹
ↄuertibiles in vapores q̃ hũiditates iuuenum: et isto mõ
morbus dicet esse magis ꝓportionabilis q̃ silis. Et ideo.
Auic. 1ª ꝑmi. ca° de cõplẽdis dispõnib⁹: vbi hunc affo. po/
suit dixit. Et est tibi sciendũ · egritudo ꝓportionalis com
plõni etati et tempori est minoris timoris ea q̃ his nõ pro/
portionat: nõ. n. accidit h̃ nisi ꝓpter ipsi⁹ cãe magnitudinẽ
dixit ergo Aui. ꝓportionalis: et nõ dixit similis: vt declara
ret: de qua silitudine affo. intelligi debeat. ¶ Et dicũt. non
solũ morboꝝ ꝓportiones et disproportiones referẽde sunt
ad ꝑdicta in affo. sed etiã ad cãs et accidẽtia ipsoꝝ. Quãuis
enim Ipo. solũ expresserit de morbis: põt tñ idẽ dici de cau
sis eoꝝ et accidẽtib⁹ et morbis. De causis appet. nã si mul/
tiplicet colera. vbi gr̃a. in estate est min⁹ malũ: q̃ si multi/
plicaret in hyeme. Et de accidẽtibus apparet: et primo de
actione lesa. vbi gr̃a. si ꝓstratio appetit⁹ fiat in cõplõne ca/
lida est minus malũ q̃ si fiat in frigida. Et vbi. g. in excur/

Propor/tiões et di/sproporti/ones nõ solum ad morbos referende sunt sed et ad causas et accñtia.

te mutato: vrina aquosa apparẽs in colerico deterior est q̃
in flegmatico. Et dicũt. vt possum⁹ ꝓportiões et dispropor/
tione ꝑdictoꝝ ad morbos cãs et accidẽtia dupl'r. Uno mõ
in via signi: et sic cõprehẽdimus ex ꝓportione minorẽ mor
bũ et cãm et accidẽs: et ex disproportione maiorẽ. Alio mõ
in via cãe: et sic cõprehendim⁹ ꝓportionẽ eoꝝ esse cãtiuam
maioris morbi et disproportionẽ minoris. Unde cõprehẽ/
dimus maiorẽ febrez fieri tpe calido et estate q̃ frigido vt
hyeme: ꝑ verificatione tñ quãtũ ad cãs notãt · ceteris pa
ribus in causis siue quãtitate cãrũ. cã silis velocius inducit
effectũ suũ q̃ dissimilis: et hoc ꝓpter simbolũ: et tñ vtraq̃
cã et silis et dissimilis ꝓducit effectũ suũ cõplete et vltimate
et tunc maioris periculi est effectus dissimilis q̃ similis: q2
dissimilis plus remouet de naturalitate q̃ similis: sed nõ
vltimantib⁹ illis suos effectus cõtingens esset effectũ cãe
similis esse maioris periculi q̃ dissimilis. Et istud esset qñ
cã similis plus vltimaret effectũ q̃ dissilis. Et cõtingẽs est
oppositũ ꝓpter cãm oppositã. Et dicũt. · ad hoc vt affor.
verificet in morbis im̃ alib⁹ oportz vt presupponat · morb⁹
dicat periculosior non ob hoc vt ei⁹ cã difficilius amouea
tur: cũ nõ habeat cãm a qua depẽdeat in cõseruari: sz dicit
sic q2 habz vel habuit suũ fieri a fortiori cã. morbus. n. imã
lis: lz nõ habeat cãm a qua depẽdeat in cõseruari: habz tñ
cãm a qua fuit ꝓductus. ¶ Et scias · egritudines que ge
nerant cũ nã cõsuetudinis sunt bone determinatiõis: qm̃
parua videt esse cã introductiua eius: sed si fiũt cõtra nãm
cõsuetudinis deterior est: qm̃ cã eius videt esse cã magna:
vñ assuetus febrire citius curabit a febre q̃ dissuet⁹. ¶ Di
cũt. ↄtingẽs est aliqñ morbũ cãm et accñs simulari vel dissi/
milari oib⁹ supradictis ꝑticularibus et cõtingẽs est eis: in
aliqb⁹ similari et in aliqb⁹ dissimilari: et est illud qõ vtpluz
ↄtingit: et tunc opz cõsiderare: in quibus est victoria: et ab
illis sumere iudiciũ in ꝓnosticando: victoria tñ non est con
sideranda ẽm numerũ signoꝝ: sed ẽm vigorẽ ipsorum.

¶ De signo sumpto a rigore. Cap. xxxv.

Rigor dupl'r sumitur. Uno modo proprie.
Alio mõ improprie pro quadam re/
missa infrigidatione exterioris corporis: et ri/
gorẽ qui paruus est aliqñ: lz raro non sequit
febris: vt pluries tñ ad rigorẽ seqtur febris et
ꝓprie cu est magnus. ¶ Et rigor quidẽ in febrib⁹ eueniẽs
est triplex. vnus qui dicit preueniens vel primo occupans
qui aduenit in ꝑncipijs paroxismoꝝ febriũ interpolataꝝ:
licet eueniat etiã aliqñ in ꝑmis inuasiõib⁹ cõtinuaꝝ: q pro/
prius et potius est quodã frigus qõ ꝓprie accidit in febrib⁹
laboriosis: et etiã accidit aliqñ in ꝑncipijs excrescẽtiaꝝ: de
quo intellexit Aui. ꝑª quarti. de causis putridaꝝ cuz dixit.
paroxismos febriũ inseparabilium incipere cũ frigiditate.
¶ Secũdus rigor dr̃ cõcomitans vel incidens q accidit in
ꝓcessu febriũ. s. ante statũ: q rigor aut euenit semel tñ siue
paucis vicib⁹ aut euenit multis vicib⁹: et vterq̃ horuz a cã
eueniẽs extrinseca: nõ est significatio mala de qua sit curã/
dũ. Si aũt eueniat a cã intrinseca: tũc qui semel aut bis eue/
nit nõ est significatio certa salutis vel mortis seu crisis bo/
ne vel male: sz tñ si cõiungit cũ v̾tute debili in febre indefi/
ciente: sicut dixit Ipo. est signũ mortis: q2 tũc non contin/
git nisi ex paucitate caloris inati: de quo dixit Aui. ꝑª quar/
ti. cap° de rigore. Et de rigore est qui signat mortẽ et est ille
quẽ sequit debilitas v̾tutis et casus caloris innati et sicci/
tas. i. tabes et cõsumptio corporis. Dixit Ipo. 4° affo. Si
rigor inciderit febre non deficiente iam debili ente corpore
mortale. Et in alio affo. dixit. vt etiaz scribitur a Rasi. 10°
ↄtinẽ. sic. quotiẽs rigor accidit cũ febre ↄtinua imminente
sepe debili virtute existẽte periculosum: sz quotiens rigor se/
mel accidit in febre causonica in ea non manifestat signifi
catio an erit super crisim laudabilem: qm̃ si accidit ex debi
litate virtutis periculosius erit. sin aũt lz fuerit fallax cõdi

Rigor in febribus eueniens est triplex. Rigor accidens

Rigor cõcomitãs.

tio erit ad bonũ:sed si sepe accidit rigoꝛ in febꝛe ꝯtinua causonica si v̓tus cũ ea fuerit foꝛtis non erit illaudabilis:sed si erit debilis sigñat moꝛtẽ:ꝛ si sequtur rigoꝛẽ eũo ꝛ nõ mitigaẜ febꝛis dissoluetur virtus coꝛpoꝛis ex duplici cõditione scilꝫ ex virtute nõ sustinẽti ꝛ pturbatiõe rigoꝛis:ꝛ etiã euacuatio augebit debilitatẽ ꝛ lapsitudinẽ. Et si accidit rigoꝛ tñ absq̃ eũone nõ erit laudabile ex vtroq̃ modo simul ex causa ꝙ hoc accidẽs surgit loco cause male:eo ꝙ laboꝛem infert virtuti:ꝛ eo ꝙ fit ad signũ malum significans super debilitatẽ eius in vltimitate finali:qm̃ solebat euenire post rigoꝛem cum euacuatione humoꝝ nociuoꝝ:ꝛ nunc in ipsa dispositione cessauerit cõsuetus actus eius. Et dixit.ibidẽ Rasis.quotiens accidit rigoꝛ in febꝛe continua:ꝛ inde debilitatur virtus vehementer periculum ꝓnunciat cũ inde rigoꝛ pꝛonũciet super suffocationem caliditatis innate.dixͭ Almansoꝛ.10°. Cum causonem patienti superuenerit tremoꝛ semel atq̃ iterum neq̃ sudauerit ꝛ egritudo nõ fuerit alleuiata:sed debilitas dispositionis malitia augmentate fuerũt signum est pernitiosum. ℭ Dixit Aui.1ª.quarti. Rigoꝛ plurime reditionis in febꝛe pauca cũ debilitate virtutis est moꝛtalis:ꝛ cũ foꝛtitudine v̓tutis:iterũ qñ febꝛis eo nõ remoueẜ nõ est bonus. Et dixit.deterioꝛ oibus est vt sequatur ipm eũo non adiuuãs ꝛ nõ sedaẜ cũ eo febꝛis:ꝛ si non accidat eũo iterũ.nam tunc sigñat ꝙ humoꝛ est motus ꝛ vincẽs qui nõ põt expelli ꝛ est malũ. Et dixit.in rigoꝛe accidente vice vna nõ foꝛsitã verificaẜ affo.indicãs an est ꝓpter debilitatẽ supfluã virtutis.an ꝓꝑ aliud. ℭ Dixit Auer. 4° colliꝫ. ca° de causis .accñtũ virtutis expulsiue tremoꝛ q fit in hoꝛa moꝛtis est moꝛ⁹ virtutis expulsiue ꝓpter impotentiã sustẽtandi mẽbꝛa ꝛ ꝓpterea extinguit caloꝛẽ intrinsecũ ꝛ ex toto resoluiẜ ꝛ assiltatur ille motus moꝛui qui nõ habꝫ pncipiũ neq̃ finẽ:neq̃ cãm:sed solũ deficit sicut videtur in motib⁹ flãme candele ꝛ in casu folioꝝ arboꝝ ꝓpter cõsumptionẽ. Et ꝓpea qñ aduenit nãe aliqd extrinsecũ moꝛtiferũ expellũẜ coꝛpoꝛis supfluitates ꝓpter tremoꝛẽ:sicut accidit illis qui decapitantur. Et quidã dicunt.ꝙ hic rigoꝛ aut dr̃ rigoꝛ impꝛopꝛie:q.s.est qdã modus frigoꝛis ex defectu innati caloꝛis:ꝛ est rigoꝛ q seqẜ expulsionẽ alicuius mãe ad quam conaẜ nã foꝛtiter stimulata quã nõ seqtur eũo pꝛopter impotẽtiã nãe debilis:vnde etiã nõ põt sustẽtare mẽbꝛa:ex qua ipotẽtia ꝛ debilitate moꝛs sequiẜ. Et dicũt. ꝙ pdictus rigoꝛ semel eueniẽs cũ foꝛtitudine v̓tutis põt esse signo crisis ad bonũ:q2 ꝓpter foꝛtitudinẽ virtutis põt eũari per sudoꝛẽ illa mã que a nã extra venas in rigoꝛe expellitur:verũtñ.si ille rigoꝛ veniret ante signa digõnis illa crisis esset difficilis ꝛ molesta. Si aũt rigoꝛ multotiens eueniret cũ virtute debili moꝛtale est signũ:ꝛ cũ foꝛti est periculosũ. Rigoꝛ si in vlt̃ pꝛincipio febꝛis ꝛ ante signa coctionis appa ruerit pessimus est:q2 rigoꝛ factus actione nãe:ꝛ in die cretico fit signo coctionis pꝛecedẽte cum nã hũoꝛes q sunt intra vasa expellit ad supioꝛa exterioꝛa.q g̃ ñ est in cretico die nullo coctionis sig° apparẽte manifeste non est ex actione nãe:sꝫ poti⁹ ex potentia mãe interius ꝛ exterius dñantis: vnde Ipo.inqt. Rigoꝛ si apparuerit in acuta febꝛe in 2° die aut in 6ª malus erit:q2 apparẽs in 2ª sigñat timoꝛẽ:ꝛ in 6ª lõgitudinẽ moꝛbi sigñat. Rigoꝛ in acuta febꝛe maxime causone eueniens neq̃ salutẽ nũciat neq̃ timoꝛẽ nisi sint cum eo alia accidẽtia salutẽ vel timoꝛẽ significãtia. Qꝫ si mala sequantur accidẽtia molestũ.si v̓o bona bonum.si rigoꝛ appareat in fine moꝛbi ꝛ cũ laudabilis sequaẜ purgatio ꝛ febꝛis mitigeẜ salutiferũ.significãs nãm esse cõfoꝛtatã ꝛ expellere feces moꝛbi ab interioꝛibus ad exterioꝛa. Et pꝛoinde rigoꝛ in fine moꝛbi cum aliquo coctionis signo eueniẽs sudoꝛẽ futurũ ꝓnũciat. Si v̓o in initio moꝛbi priusq̃ moꝛbus incipiat digeri molestũ:maxime si nõ fit in die cretico.

Rigoꝛ subsequẽs. ℭ Tertius aũt rigoꝛ.dr̃ subsequẽs de quo dixit Ipoc. 4° affo. A causone habito rigoꝛe superueniente.s.cum aliqua cretica eũone solo fit causonis. Dixͭ Ipo.7° affo. In sudoꝛe.s.cretico rigoꝛ superueniens nõ bonuꝫ. ꝛ intellexit p rigoꝛem qdcũq̃ frigus. sigñat.n.nãm ipotẽtẽ ad cõplenduꝫ crisim:ꝛ sic succũbentem mãe moꝛbi:cui⁹ nocumẽtũ natura pcipiens terreẜ ꝛ retrahiẜ a creticãdo:ꝛ nõ cõplet crisiꝫ: rigoꝛ vero eueniẽs ante sudoꝛẽ põt esse bonus.nã rigoꝛem intensum in causone eueniẽtẽ plurimuꝫ seqtur laudabilis sudoꝛ.dicũt ꝙ rigoꝛ impꝛopꝛie somnus veniẽs cuꝫ sudoꝛe cretico est malus:s. veniẽs post sudoꝛẽ creticuꝫ est bonus significans cõpletã exalationẽ vapoꝝ calidoꝝ. Dicũt quidam.in causone rigoꝛ ꝛ fluxus sanguinis narũ aggregari non pñt:qm̃ sanguis ex narib⁹ exiẽs humoꝛẽ qui est intra vasa sigñat.rigoꝛ v̓o coleram que est mã febꝛis extra vasa ꝛ mẽbꝛis sensibilibus vicina:quare vbi fluit sanguis ex naribus in acuta febꝛe nõ est rigoꝛ:ꝛ vbi est rigoꝛ nõ fluit sanguis ex naribus: ꝛ si aliqñ fluat malũ ꝓnũciat:qm̃ sigñat mãm febꝛis intra vasa ꝛ extra vasa dñari ꝛ toti coꝛpoꝛi: ꝛ q̃ si pmaneat ꝛ faciat interpolationẽ:erit aut cũ virtute foꝛti aut debili:si cum foꝛti illaudabilis erit: q2 vsus nãe est vt post rigoꝛẽ faciat purgatiõeꝫ purgatiõe autẽ facta si rigoꝛ non cessauerit longitudo moꝛbi sigñatur:q2 significaẜ mã moꝛbi grossa:ꝛ ad digerẽdũ durare nõ sum⁹ securi ne v̓tus deficiat pri⁹ q̃ꝫ moꝛb⁹ digeraẜ.non potẽs pati seuitiẽ moꝛbi ꝛ diuturnitatẽ eius:ꝛ assiduum motũ rigoꝛis. Si.auteꝫ cũ virtute debili ꝛ ab initio moꝛbi erit debilis dupl'r. Uno modo q2 si purgatio rigoꝛẽ sequaẜ necessario virtus fit debilioꝛ:q̃uis fit eũo bona. Alio q2 si purgatio mala sequaẜ v̓tutẽ sigñat defectissimã esse. Dixit Gal'.in lib. de tipo. cui accidit post rigoꝛẽ coꝛpus infrigidari:nec ad hoc:vt calefiat reuertiẜ sigñat caloꝛẽ nãlem succubuisse:ꝛ dixit. Ablatio vocis in rigoꝛe:ꝛ qui nõ calefit est signũ pessimum.

ℭ De significatione doloꝛis. Cap. xxxvj.

Dixit Ipo.2° affo. Quicũq̃ dolentes aliqd coꝛpoꝛis plurimum doloꝛem nõ sentiunt his mens egrotat.i.alienationẽ patiuntur. ꝛ cognitio eius habeẜ:q2 hñt cãm doloꝛis secũ vt apã calidũ aut extẽsionẽ aut contusionem ꝛ similia hñtia inferre doloꝛem ꝛ ipsi non dolent. ℭ Et dixit.duoꝝ doloꝝ qui nõ sm̃ eundẽ incũbũt locum vehemẽtioꝛ denigrat alterũ. ℭ Et dixit.4° affo. In febꝛibus acutis spasmi.s.siue sint de inanitione siue de repletione:ꝛ circa viscera sint doloꝛes foꝛtes.s.sequẽtes ad ipsam dispõnẽ spasmosam malũ. ℭ Et 6° affo. doloꝛum varietates in lateribus ꝛ pectoꝛibus ꝛ alijs partibus coꝛpoꝛis si multũ differunt ad discedendũ malũ. ℭ Et dixit.qbuscũq̃ doloꝛ fit circa hypocũdria sine flõne:sed ex ventositate vel multa frigiditate his febꝛis superueniens soluit doloꝛem. ℭ Et dixit in septimo. In doloꝛe diuturno circa ventrẽ saniesa supueniẽs malũ. ℭ Et dixit.in doloꝛe foꝛti circa ventrem frigiditas extremitatũ malũ. ℭ Et dixit Ipo.2° pꝛonosticoꝝ.doloꝛ sub hypocũdrijs hãc hꝫ ꝓprietatẽ si recẽs ꝛ sine caloꝛe fuerit si rugitus superuenerit ꝛ cum egõne vel vrina eruperit soluiẜ:alioqn ad inferioꝛa trãsmittiẜ. Et vt dixit Gal.in cõmẽto.per hũc doloꝛẽ intellexit Ipo.apã vẽtosum in pdictis ptibus sub hypocũdrijs ꝙ qñ nõ est cum eo caliditas ꝛ est ꝓpinqui tpis est ventosum. Rugitus aũt nõ sigñat in vẽtre ventositatẽ tm̃:sꝫ ꝙ cũ illa vẽtositate est pmixta hũiditas. Cũ ergo egreditur ista ventositas inferius aut nõ egreditur:sꝫ descẽdit ad partes inferioꝛes:sedãtur ex ventre duo accidẽtia.s.doloꝛ inflatio siue grossitudo ꝛ pꝛopꝛie si euacuaẜ ventositas cũ vrina aut egõne:qm̃ qñ euatur nõ remanet in ventre aliquid ex superfluitatibus. ℭ Et dixit Ipo.3° ꝓnosticoꝝ. Quibus doloꝛ a pꝛimoꝛdio febꝛis.i.in pꝛimo die in capite est:ꝛ in 4° die vel 5°.doloꝛ augetur 7ª die euadunt. Quibus vero doloꝛ 3° die inceperit ꝛ crescit vsq̃ ad 5m finitur in 9° vel in xi°. Et est etiaꝫ vt cõtingat in 5° die:ꝛ quoꝝ vrina similis est pꝛimoꝝ ꝛ in 14° libe

rabit. ¶ Et dixit Ipo. in febribus si est dolor capitis neq̧ ante oculos nigroribus aliquibus apparentibus sed veluti lampadibus: ⁊ in hypocūdrio dextro siue sinistro sunt tensiones siue tumores teneri sine dolore his sanguis fluxurus est per nares. Et Aui. dixit p° tertij. Si soda singularis fiat. s. sola absq̧ alijs signis malis significat vel pōt significare crisim futuram fluxu sanguinis nariū vel vomitu. Fluxu sanguinis si apparent lāpades. vomitu vero si apparent nigrores. Et dix. Aui. plurimū incipit dolor capitis a pn° egritudinis ⁊ fit fortis sup eā in 4° qui est dies indicatiuus: aut in quinto. s. quando mā mouet per impares in modum māe tertiane. Et deinde eradicatur in 7°. Et plurimū etiā inceptionis eius est in 3°: ⁊ fit difficilis in. 5° ⁊ eradicatur in. 9. vel. xi. ¶ Et dixit Auic. Quidam dixerunt. s. G. super tertio pronosticorum. Ratio est vt radicetur in. 10. quoniā. 10us est. 7us. a 3° sed ipse nō est dies creticus. Est iste sermo dixit Auicen. apud me non est aliquid. computatio enim non est scḋm hoc genus. Et subdit Aui. si incipit dolor in quinto eradicatur in. 14. si res currit scḋm q̧ oportet. ¶ Dixit Ipoc. vbi supra. que diximus tertianarijs eueniunt equaliter viris ⁊ mulieribus ⁊ iunioribus h̄ eueniunt ⁊ in feb. diuturnis ⁊ in veris tertianis. ¶ Et dixit secunda quarti. dolor vehemēs in visceribus in egritudinibus acutis est signum malum: significat enim adustionem vehementem: aut magnitudinem apostematis aut exituram: Et cum est in aliquo mēbrorum dolor vehemens ⁊ sedatur subito sedatione completa absq̧ causa tunc illud est malū: q2 significat aut alienationem: aut permutationem cause facientis dolorē ad alia membra fortasse nobilia vel principalia. ¶ Dicūt. dolor in visceribus in causone eueniens est malum significās intestina pre siccitate nimia spasmata esse. ¶ Dixit Almāsor. 10°. Dolor fortis cū febre acutissima est signum perniciosum ⁊ precipue si fuerit in capite aut aure: aut ventre. ¶ Dixit Ras. 16°. 9tinē. quotiēs dolor fuerit vehemens in visceribus in febribus acutis malum: cum significet super inflationem vehementem: aut super apostema calidū: aut super violentiam fortem: aut super exituram. ¶ Et dixit. quotiens in aliquo egro fuerit dolor ⁊ dolor superuenerit in ancha aut genu vel alio simili: dissoluet dolorem illū: cū ipse dolor sequatur trāslationem humoris. ¶ Et dixit ibidem. ex libro epidimiarum. Quotiens in frenetico dolor perseuerabit cū ponderositate capitis ⁊ colli patietur spasmū ⁊ euomet colerā eruginosam: ⁊ si fuerit debilis morietur statim: tamē si superuenerit spasmus ⁊ in virtute fuerit superfluitas. i. bona cōstātia viuet per biduū. patiet aūt spasmū ex cōdomināte calore super cerebrū: aut super matrē eius. s. panniculos velantes ipsum: ⁊ vomitus eruginosus generabitur ex adustione ⁊ malitia eius. ¶ Et dixit. quotiens perseuerauerit post attenuationem morbi calidi. ponderositas cum dolore in capite: significat sup lapsitudinē futuram: aut maniā aut tenebrositatem oculorū post ipsorū morbū: ⁊ hoc aderit in decrepitis ⁊ senescētibus: cū nā in eis negligat ad expellēdū ipsius superfluitatē ad fluxum sanguinis ex naribus aut alio simili. Et ait Rasis. dico quotiens in capite fuerit superfluitas abundās ⁊ fortis ⁊ cūo non fuerit abundans maior pars ipsius infert nocumentū parti sensuum post vitium carabiti.

¶ De significationibus sumptis a sternutatione ⁊ alienatione ⁊ dispositionibus cordis. Cap. xxxvij.

Dixit Ipo. 2° pnosticorum. sternutatio cū reumate in oī egritudine pulmonis: ⁊ coste est malū: siue. n. illa sternutatio precesserit siue cū ea inceperit malū est adaugēs cū descensu reumatis egritudinē ⁊ suo motu impetuoso dolorē. Sz sternutatio sine reumate in omni acuta egritudine bonum est. ¶ Et Aui. 2° q̄rti. dixit. sternutatio bona est qn̄ accidit apud statum. In primis vero eius. s. principijs egritudinis est ex signis corrigētur aut humoris mordicatiui irritantis virtutē cerebri ad expellendum qḋ nocet ⁊ mordicat. ¶ Dixit Ras. 16° 9tin̄. Sternutatio bona erit in febribus post rigorē: ac etiam in morbis in quibus per eam mundificatur cerebrum: ⁊ mala erit: quotiens fuerit in pncipio cū pnunciet catarrū. Et dixit. si sternutatio non pūocet per medicinas sternutatiuas malū pnunciat cū significet sup frigiditatē cerebri ⁊ mortificationē eius. Alienatio cū motu ⁊ percussiōe in capite ⁊ nare est salua. ⁊ alguatar apoplexia est mortale. Et multitudo permixtionis ⁊ inquietudo est signum nō bonum: ⁊ significat multitudinem vaporis eleuati ad caput: ⁊ saltus infirmi oī hora ⁊ sessio eius est significatio mala: ⁊ est pp̄ter angustiam ⁊ permixtionem rationis ⁊ destructionē anhelitus ⁊ prefocationē: ⁊ in peripleumonia est deterior: qm̄ plurimum eius fit propter prefocationē ⁊ cōstrictionē anhelitus: licz fiat iterum pp̄ter alias causas. ¶ Et dixit Aui. cum grauātur mēbra a motu est significatio mala: ⁊ cum offuscantur vngues tunc mors presens est. Et dixit. tremor est signum malū cū nō sit crisis bona. Et Almā. 10°. Tremor cordis assiduus in acuta egritudine est signum malum. ¶ Dixit Iudeus. Qui debiles facti sunt ex morbis diuturnis viribus deductis si eis aderit vehemens sincopis cū anhelitu spisso peribunt in die. 4. Si in febre acuta: aut etiam cronica ex leui motu: vel etiam ex resurrectione ab assellādo accidit lippotomia ⁊ casus virtutis cum impotentia cōplendi motum illum signum est malum.

¶ De significatis ossitationū ⁊ alicum. Cap. xxxviij.

Rasis 16° 9ti. ossitatio ⁊ extēsio brachiorū si acciderint in corpore cui dominat frigiditas ⁊ condensatio: ⁊ qḋ dissoluitur de ipso corpore fuerit modicū signa bona erūt: quia significāt q̧ natura gaudet regimine ad expellendum superfluitatem de corpore: sed si accidunt in corpore sano significant super humorū corruptionē iuxta modū ipsorum. ¶ Et dixit. ossitatio ⁊ extensio brachiorū si transmutatur homo de loco calido ad locum frigidum bonū erit ⁊ econuerso: qm̄ bene noueris q̧ si nā moueret ad expellendū superfluitatē cū inchordatione musculorum hoc ageret in loco calido magis quotiens transmutata fuerit persona de loco frigido ad calidum. Fiuntq̧ ossitatio ⁊ extensio brachiorū: qn̄ natura non potuit facere ea ex cōdensatione corporis: ⁊ adhibito adiutorio suscitatur ad hoc: vnde in omni transmutatione corporis de frigore ad calorem: ossitatio ⁊ extensio brachiorum bone erunt: ⁊ ecōuerso facta prius inspectione in dispositione corporis in raritate ⁊ constrictione eius: qm̄ si corpus fuerit densum: ⁊ aer frigidus nā nō poterit dissoluere hmōi superfluitates radicitus. at si corpus fuerit rarū ⁊ aer calidus dissoluit eas de facili absq̧ inchordatione musculorum: ⁊ pp̄ie si natura pūida ⁊ fortis dissoluit absq̧ inchordatiōe musculorum: sed si corpus fuerit de lassitudine ⁊ raritate vel constrictione in dispositione mediocri virtus poterit dissoluere illud cum inchordatione musculorum. Et ait Rasis. notitia huius vtilis est cum possibile sit q̧ accidat ossitatio ⁊ extēsio post transmutationem factā de loco calido ad frigidum ⁊ non erunt ad significandum malum. ¶ Dixit Auicē. 2° quarti. saltus ⁊ alices sunt pp̄terea q̧ natura mouet mēbra lacertosa: vt expellāt ex eis superfluitatem: ⁊ dum mēbrū permanet rarū ⁊ mā fuerit obediens pauca nō indiget illo. s. saltu ⁊ alicibus: imo illud scz saltus ⁊ alices sunt ei necessaria pp̄ter contrarium eius. s. vt eueniāt qn̄ mēbrū est densum ⁊ mā est multa. Et si fuerit illud cū pmutatione de calore ad frigus per trāsmutūc est signū nō malū: ⁊ significat multotiens q̧ nā non pōt facere resolutionem nisi cū adiutorio villorum pp̄ter multitudinem māe aut pp̄ter debilitatē virtutis. supple. ⁊ tūc est signum non bonum.

¶ De significatis sumptis ab accidentibus partium sto/ macbi ꝛ ventris. Cap.xxxix.

Jpocundria dixit Jpo.2° pnostico/ rum.si sine dolore fue/ rint:ꝛ si mollia:ꝛ si bene cōposita hincinde bo num est:si vero feruentia aut dolentia vel quo dam spasmo disposita:aut iter se dissimilia fue/ rint tunc considerandum est. Si enim in aliquo eorum pul sus ingens fuerit angustiā.s.pñteni sigñat:aut alienationē sclʒ futurā:ꝛ in hac egritudine oculi sunt intuendi:qꝛ si ve lociter mobiles fuerint maniā aut alienationeʒ significat. ¶ Dixit Jpo.4° affo. Jn febribus.s.acutis circa ventrem cauma forte ꝛ cordis.i.oris stomachi morsus maluʒ. eger percipit morsum oris stōi ꝛ refert de eo medicis ꝛ alijs. Et cauma siue incendium magnum percipit infirmus ꝛ medi cus:ꝛ etiā quicūqꝫ alius apponēs manum circa stomachū ꝛ partes vicinas tā superiores qꝫ inferiores:qꝫ etiā latera/ les:quas omnes Jpo.intellexit per id qđ dixit. circa ven/ trem:qđ quidē incendiū seu cauma ꝓcedit a mā dictaꝝ fe/ briū colerica inflāmata circa stōm̄:ꝛ partes vicinas:sʒ ma/ xime circa os stomachi:que mordet ipsum:ꝛ incendit etiā partes circunstantes. Jpo.etiā potuit intellexisse per mor/ sum cordis motū eius tremulū.oia autē pdicta accidentia sunt mala per viam cause vt notum est ꝛ per viam signi in/ qꝫtū sigñant mām colericā putrefactam in mēbris nobili/ bus ꝛ vicinis cordi. ¶ Et dixit 6° affor. dolores vero ꝛ tu/ mores ſm ventrē existentes superiores quidē leuiores:nō superiores vero fortiores. Et scias qꝫ hypocundria suspen sa vocantur:qñ ad inferiora tendunt̄ visus dorsum. dicunt̄ eni suspensa qꝫsi subspēsa vel subtensa. Et causa subspensio nis coꝝ aliqñ est nimia inanitio ꝛ exiccatio ita vt videant̄ hypocūdria contingere deorsum. Et aliqñ est causa ei⁹ vē/ tositas permixta humiditati extendēs ea ꝛ trahens ea ver/ sus dorsum. Et aliqñ est causa eius apā sua grauitate tra/ hens ea in dorsum. ¶ Dixit Aui.2° quarti. Destructio ap petitus in egritudinibus cronicis est malū:ꝛ in acutis ēt sed est infra illud. Et ad summuʒ significat humores corru/ ptos ꝛ morteʒ virtutis nālis ꝛ aialis. Et dixit. cū destruit̄ sitis in febribus adurentibus est significatio mala:ꝛ ꝓpiē cum nigredine lingue:significat enim mortē dictaꝝ virtu/ tum aut alienationem. Et dixit dicta 2° quarti. Singultus in egritudinibus acutis est malus:ꝛ maxime post fluxum ventris.s.superfluū:qꝛ talis singultus est de inanitione: vn de dicunt quidam. Singultus in causone timorem mortis nūciat:qꝛ significat spasmū in ore stomachi fieri ꝓpter de/ siccationē sue substātifice humiditatis. Et dixit Aui.inflā/ matio in stomacho ꝛ pulsus cordis stomachalis cū calidi tate febris est malum. ¶ Dixit Jpo.7°. affo. Jn egritudi/ ne diuturna abstinentia.i.destructio appetitus ꝛ colerice egōnes malum.colerice.n.egōnes solent euenire in acutis: quaꝝ mā est cola multa. Si ergo accidunt in cronicis de/ notat̄ intensa caliditas infra epati cū gñone illi⁹ colere.

¶ De sigñatis sumptis ab icteritia. Cap.xl.

Dixit Jpo.4° affo. Quibuscūqꝫ in febrib⁹ 7ᵃ aut.9.aut.xi.aut.14. icteritia sup/ uenerit bonum:qꝛ in his diebus pōt esse cri/ sis bona febriū acutaꝝ. Et hoc si dextrū hypo cundriū durum nō fuerit. Si vero durū fuerit non bonum:qꝛ huius loci durities passioneʒ epatis demō strat. Si itaqꝫ icteritia eueniens cum duritie in dictis die/ bus est mala quāto magis erit mala si in die nō cretico eue/ nerit. ¶ Et dix̄ hyp. Jcteritia si ante diē 7ᵐ euenerit malū. ¶ Dixit Aui.2° quarti. Jcteritia ante 7ᵐ diē:ꝛ ante digō/ nem malū:qꝛ sigñatur qꝫ expulsio māe ad partes cutis est sinthomatica ꝛ non ex actione nāe.nam nā digestā expellit mām:ꝛ maxime in diebus creticis quoꝛuʒ pºmus est 7ᵘˢ. ¶ Dixit Ras.16°.ꝯti. quotiēs videris icteritiā superuenire aut citrinitatem condominanteʒ in corpore.ꝛ cum vrina ꝛ egestione est citrinatio colere bonū est.sinaūt sigñat super vltimitatem condominationis caliditatis. ¶ Ait Ras.di/ co quotiens superuenerit icteritia inspice an dispositio alle uiata fuerit inde an augmētata:ꝛ pºma conditio est bona ꝛ scda periculosa. ¶ Dixit Aui.2° quarti. Jcteritia ātē 7ᵐ diē ꝛ ante digōnē est malū nisi succurrat ei fluxus ventris queadmodū quidā existimauerūt. Veruntamē hoc est ſm cōsiderationē.s.vtrū sequatur eā icteritiā vel cum fluxū vē/ tris alleuiatio an nō. Et dixit ad vltimū. Jcteritia ante 7ᵐ non est laudabilis:ꝛ si fuerit icteritia post 7ᵐ:tunc etiā nō est ita salubris dū nō coniungunt̄ ei signa alia.s. laudabi/ lia. Qꝛ si acciderit icteritia in 7ᵃ aut 9ᵃ.xi.aut.14.cuʒ signis laudabilibus ꝛ absqꝫ nocumēto in parib⁹ epatis aut sple/ nis:ꝛ absqꝫ duritie in epate:tunc est laudabilis. nam mul/ totiens accidit per eam crisis cōpleta. Et significat laudeʒ eius dispositio sanitatis vel leuitatis q̄ reperitur post ipsaʒ Et significat malitiam eius dispositio cōtraria leuitatis. Et dixit.ex illis que significant malitiaʒ eius est:vt sit cum ea fluxus ventris colericus multus qui ebulit ꝛ exitus reruʒ spumosarū adurentiū. Jn hmōi enim timet̄ de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris multus mūdificans : aut sudor cōis toti vñs:ꝛ sit inde virtus fortis:tunc.n.fit leuitas ve/ lociter. ¶ Dixit Auer.4° colliʒ. quod dixit Jpoc. icteritia ante 7ᵐ diē malū est in acutis febribus reprobatum est ex/ perientia in terris nostris oibus : ꝛ hec est snīa omnium collegiorū persarū ꝛ indie maioris ꝛ minoris:ꝛ omni par te illoꝝ de Antalis. Et post est qꝫ illud qđ Jpo.dixit i gre/ cia locum habuit:qꝛ terra illa hac frigidior existit. hoc aūt qđ dixit Jpo. qꝫ est signum malum est omni:qꝛ hec est vna ex rebus ex quibus peruenit crisis:ꝛ ois crisis veniēs an digōnē est malū:ꝛ post est qꝫ viderit i terris suis crises eue niētes per icteritiā esse malas ꝛ sine digōne.

¶ De sigñatis sūptis ab accñtibus pectoris. Cap.xlj.

Dixit Jpo.4° affo.si a febre habito.i. in fe/ briēte fortiter tumore supple neqꝫ ru bore apparēte in faucib⁹:neqꝫ ibi exñte suffo catio repente superuenerit.i. lesio anhelandi debite:siue ista actio sit diminuta siue ablata siue corrupta:qđ seqtur ad apā gutturis magnuʒ:qđ non apparet in faucibus:qꝛ est in principio cāne pulmonis qđ aduenit subito mortale ꝛ cito pereūt. ¶ Et dixit Jpoc. in 7° si a febre habito.i.fortiter febriēte collū ꝯuertat̄ vt vix deglutire possit tumore nō exñte in collo mortale. ¶ Et di xit. Jn febribus spūs.i.anhelit⁹ offēdēs malū. Anhelitus enī cū magna difficultate cōplet̄ inspirādo ꝛ expirādo no/ cumētū magnū in spūalibus ꝛ circa ea sigñat. ꝛ Jpoc. dix̄ qꝫ spasmū sigñat. ¶ Et dixit in.7° affo. Si inebriatus qs sine voce fiat spasmo inato moritur:sʒ si febris accepit eū aut ad horā veniēs in qua crapule soluuntur locut⁹ fuerit. ¶ Et dixit.in 4° affo. Quibuscūqꝫ tusses sicce a medio ꝓ uocate siue a nā siue ab arte in febrib⁹ vrētib⁹ nō valde si/ tiētes sunt. ¶ Dixit Ras.16° ꝯtiñ Tussis bona erit quo/ tiēs excitatur in corpore indigēte ad spuēdū vel emittēduʒ aliquid:sed mala erit quotiēs accidit in corporib⁹ aptis ad spuendum sanguinē:sed facilitas sputi bona erit eis.

¶ De sigñatis sūptis a plurib⁹ accñtib⁹ simul. Cap.xlij.

Udeus dixit. quotiēs in febre causoni/ ca valde repente accidit in facie ꝛ oculis rubedo cū pōderoso eloquio ꝛ horri bili mortē dabit ipso die. ¶ Et quotiens in fe bre causonica accidit fluxus ventris calor in ventre ꝛ alienatio supabundās ꝛ vomitus mortem dabūt in ipsa hora:in qua simul aderūt fluxus vētris ꝛ vomitus: ꝛ in quacūqꝫ egritudine laboriosa accidunt simul fluxus vētris ꝛ vomit⁹ iterficiēt ipsa hora. ¶ Et dix̄. Jn quocūqꝫ corpe sano vl' egro morb⁹ accidit aut apare dficiētib⁹ ipsis

oīno sequit̄ interiectio lamētabilis ⁊ sitis ⁊ rubedo extremitatum aut viriditas aut rubor mortē p̄nūciāt. ¶ Dixit aaron. violētia vomitus ⁊ fluxus ventris ⁊ debilitatis virtutis in morbo acuto periculose erunt. Et si cum eis fuerit singultus mortē p̄rimā p̄nūciabis. Et dixit. quotiens cōmutatur color subito ⁊ saliua nō pōt descēdere in guttur in morbo acuto mortale erit. ¶ Dixit Ras. 16° ↄti. quotiens venter inflatur ⁊ infrigidat̄ cutis ⁊ rubesit nasus: ⁊ vomitus cōmouet̄ ⁊ nō respondet ⁊ cōmouet caput ⁊ effugit lumē moritur. ¶ Et dixit. de libro de morte veloci. si qs patitur febrem ⁊ repente ei superuenerit saltus cordis ⁊ singultus aut constipatio ventris absq; cā cognita morietur. ¶ Et dixit Ipo. 4° affo. vbi in febre deficienti dissnia ⁊ desipientia supuenerit. s. siue sigillatim siue coniunctim ⁊ hoc maxime: ⁊ nō in p̄ncipio morbi mortale signū erit: ⁊ hoc siue caliditas febrilis causet illa accidētia cum eleuatione vaporū ad pulmonē ⁊ cerebrū siue cāet ea exiccādo pectus ⁊ cerebrum: siue etiā sequatur dissnia ad apostema pulmonis: ⁊ desipientia ad apā cerebri: quoquo modo fuerint signum est mortis: maxime aūt dissnia est molesta in febrib⁹ acutis p̄pter magnā esse in eis necessitatem anhelitus propter euitādū intēsaʒ caliditatē cordis: quē dissnia impedit.

¶ De signatis sumptis a morbo in generali. Cap. xliij.

Auerroys q̄rto colliget. dīx signa que ab egritudinibus p̄cedentibus sumunt̄ sic sunt sumenda: q2 qñ egritudo noua p̄cedēte maior fuerit ⁊ in mēbro nobiliori signū est malū: sicut si in squinantia hñs ad pulmonē descēderit in 4° die patiēs in septimo morietur. ¶ Et similiter ois egritudo significans fortitudinem cause faciētis ipsam. mala est: sicut repletio reumatis in capitibus ptisicoꝝ mala est: ⁊ singult⁹ in egritudinibus acutis: q2 spasmū signat: ⁊ aliqñ accidēs superueniēs opponitur egritudini antecedēti: sicut ydrops post febrē acutam. ¶ Dixit Damas. in affo. frequētatio morbi in p̄ncipali mēbro dissolōnē mēbri illius vl' corpis signat. ¶ Dixit Ras. 16° continentis. Dico quotiens post morbum alius morbus superuenerit ⁊ superueniens fuerit debilior primo ⁊ in membro ignobili salubre erit. Sed si fuerit fortior ⁊ in membro nobiliori periculosum erit.

¶ De significatis quarundam egritudinum coniunctarum cum f. b. acutis. Cap. xliiij.

De hydro pecaʒ febre.

Pronosticoꝝ 1°. dixit hypo. Omnis ydrops in acuta egritudine malū. infestat̄ enim febre cū grauedine mēbroꝝ ⁊ dolore. Et vide de hoc in sermone. 5°. in cap̄ de ydropisi. ¶ Dixit hypo. 3° p̄no.

De spasmo cū febre.

Spasmus pueris cōtingit in acuta febre: ⁊ maxie si ventrē ↄstipatū habuerint ⁊ vigilēt ⁊ expauēāt ⁊ plāgant: ⁊ colores varientur: vt mō citrini: mō virides: mō rubei: mō liuidi fiāt: ⁊ hec eueniūt pueris vsq; ad septē annos. Maioribus vero his ⁊ iuuenibus spasm⁹ nō ↄtingit in febrib⁹ nisi maximis existētib⁹ infirmitatib⁹ vt frenesi. Et Gal. dixit in cōmēto. q̄ hic sermo nō est in spasmo accidēte in aliquo particulari mēbro: sʒ in eueniēte in toto: ⁊ euentus huius spasmi accidit facile in pueris: ⁊ p̄prie infantib⁹ ex eis. cā in hoc est lac: ⁊ p̄prie qñ est plurimū grossum: ⁊ accidit eis illud p̄pter cibos ml'tos quos suscipiūt in nō sua hora: qd est q2 ipsi nō intelligūt aliquā ex rebus nisi comestionē. Et ex eis que ad illud iuuant est debilitas virtutis neruoꝝ in eis ⁊ ipsoꝝ mollificatio. virtus enim in neruis in pueris inuenitur debilis mollificata mollificatione vehemētiori q̄ʒ relique virtutes: ⁊ p̄pter hanc cām euentus spasmi in eis est facilis valde: ⁊ fit facilis iterum reditio eis ab eo ad dispōnem nālem: viris aūt nō est sic facilis euētus spasmi: neq; etiā est facilis sanatio eius qñ accidit eis p̄pter vehemētiam virtutis neruoꝝ eoꝝ. Et dixit Gal. accidit etiā euētus spasmi absq; febre qñ accidit frigus super cōplexionē corporis ⁊ multiplicant̄ in eo humores grossi crudi: ⁊ accidit iterū qñ fit i neruis ⁊ cordis. i. i mēbris neruosis ⁊ chordosis apa calīm p̄p cōitatem cerebri in eis in egritudine. Ipo. aūt tñ locutus est de accidente in febribus. Et significationes spasmi accidētes ei qui iam completus est in hmōi egritudinib⁹ sunt significationes que signant frenesim malitiosam malā: ⁊ p̄prie tortuositas faciei ⁊ stridor dentiū: ⁊ multitudo palpitatiōis oculoꝝ: ⁊ tortuositas accidens in eis: sed in pueris sufficiūt vigilie tñ: ⁊ vehemētia timoris ⁊ vehementia tensionis corpis ⁊ ↄstrictio ventris. Iste tñ res nō sunt nisi cāe euētus spasmi. Sed signōnes signantes euētum eius absq; illis causis sunt colores egressi a natura accidētes eis significātes malitiā humoꝝ: p̄pter quos accidit eis spasmus: qd est: q2 color viridis ⁊ declinis ad fuscedinem signat q̄ qualitas humoꝝ est mala: ⁊ color rubeus signat multitudinē sanguinis. Dixit Almansor. 10°. Cum spasmus febri acute supuenerit post q̄ʒ aliquot dies a principio p̄terierūt signū erit piculosum: q2 tūc erit ex cōsumptiōe humiditatū corporis. ¶ Dixit Ipo. 3° p̄no.

De dolore acute aurium cū febre.

Auriuʒ acutus dolor cū acuta febre ⁊ permanēte malū: ⁊ expectabis in eo alienationē ⁊ mortē: qm̄ graue est ⁊ molestū. Interest ergo tua hñ a p̄ncipio attēdere ⁊ pscrutari oia signat ⁊ hoc est: q2 est vehemētis timoris. Dixit Gal. in cōmē. In cartilaginibus auriū apparentib⁹ nō inuenimus vnq̄ʒ accidere dolorē vehemētem: neq; si accidat sequeretur illū timor: qm̄ hoc mēbrū nō est ex mēbris nobilibus: neq; cōtinuatur etiam cū mēbro nobili. Et Ipo. intellexit de dolore intra foramen auris: q2 tūc egritudo est in neruis: in qbus est auditus: ⁊ nō locus eius lōginquus a cerebro: ⁊ cōicat cerebrū neruis illis in egritudine. Et p̄pter hāc cāʒ accidit illi cui accidit egritudo permixtio rōnis: ⁊ moriunt̄ ex eis quidā: qbus accidit hoc subito: sicut illi quib⁹ accidit apoplexia: ⁊ mā faciens egritudinē auris p̄pter multitudineʒ suā peruenit subito ad cerebrū. ¶ Et dixit Ipo. Iuuenes q sunt in hac passione in 7° die vel p̄us pereūt. Senes vero tardius: q2 febris ⁊ alleuiatio eis min⁹ q̄ʒ iuuenib⁹ contingunt: atq; aures eoꝝ erūpunt̄ ⁊ pus emittunt. In senuʒ tñ etate valitudo resurgit ⁊ interimit. Iuuenes autē anteq̄ʒ erumpatur apa p̄eunt. Qz si crepuerit ⁊ signū bonuʒ qd ls appuerit aliqd boni sperabis. dixit Gal. in cōmē. Iuuenes incurrūt p̄mixtionē ⁊ febrē plus q̄ʒ senes: qm̄ vincēs sup ↄplōnē eoꝝ est calida colera: ⁊ p̄pter illud opʒ vt attēdat p̄ditio eoꝝ anteq̄ʒ fundantur eoꝝ aures. Sup senes vō est timor ſm̄ istas res minor: verū tñ iteratur egritudo super eos: qm̄ humor faciēs dolorē: etiā nō recipit in eis digōnem ſm̄ cōplemētū p̄pter frigus vincens sup cōplexionē eorū. ¶ Dicūt. apa auris interficit p̄pter fortitudinē doloris: q p̄cedit eo q̄ neruus auditus est maxime subtilis: ⁊ etiā sensu tact⁹: p̄pter qd multi moriunt̄ ex forti sono vt forti tonitruo: ⁊ est apa auris ad īducēdū mortē forti⁹ q̄ʒ apa oculi: qm̄ apa oculi in plurib⁹ cōicat cū cerebro q̄ʒ auris. Auris tñ sensu tact⁹ plus p̄ticipat cū cerebro: ⁊ est ei p̄pinquior q̄ʒ oculus. ¶ Dixit Almansor. 10°. cū in corpe egri fuerit vlcus ⁊ fiet citrinū aut rubeū aut nigrū sigm̄ est p̄nitiosuʒ. Dixit Ipo. p̄ p̄nosti. Si in egro corpore sit antrax vel carbūculis. s. vlceratus. dicit enim alia translatio. quādo fuerit in corpore infirmi vlcus siue precesserit egritudinē siue ei supuenerit opus est attendere q̄ si exiccatū fuerit aut colorē p̄tulerit viridem vel citrinū vel liuidū proximā mortē dicit. Et nō intellexit Ipo. de exiccatione vlceris que queritur in curatiōe eius: vlceris. n. curatio est eius exiccatio: que maxime fit per prohibitionē humiditatum fluentium ad partem vlceratam madefaciētium ipsum: vnde prohibetur eius ↄsolidatio. Sed de exiccatiōe que est per prohibitionē humiditatis naturalis ⁊ substātifice loci vlcerati. de qua dixit Ga. in cōmē. q̄ siccitas hec vlceris est p̄pter debi-

De vlceribus cū febre.

litatẽ virtutis: que nutrit corpus. ¶ Dixit Auic. 2ª 4ⁱ. ꝙ
ↄuersio vlcerũ in corpore ad viriditatẽ ꝛ nigredinẽ ꝛ cele/
stem colorẽ aut citrinitatẽ est signũ malũ. citrinitas tñ est
leuior alijs. ¶ Et dixit. G. in cõmẽ. qñ vincẽs in corpe fue
rit colera: tũc color est citrinus: ꝛ qñ melãcolia tunc color
est liuidus aut viridis. sup. aut celestis aut niger.

¶ De significatis sũptis a febrib⁹ ꝛ eoꝝ accñtib⁹. Cap. xlv.

Dixit Ypo. 3° ꝓnosticoꝝ. quotiens febris
fuerit ↄtinua. ꝛ de tertio in tertiũ sit
vehemẽtior maioris fallacie erit. Si vero non
fuerit cõtinua q̃litercũq; sic fuerit minoris fal
lacie erit. Et Gal. dixit. in cõmento. Intelligit
de ea que nõ est ↄtinua in qua corpus bñ separat᷑ ab ea: vñ
in febribus in quibus corpus separat᷑ cũ vltima puritate
nõ erit fallacia: sꝫ paroxismi ipsaꝝ sint cum vltima violen/
tia ꝛ ꝓlixitate: qm̃ hmõi febris a q̃bus separat᷑ corpus cũ
puritate vltima: nõ sunt ex apostemate: neq; ex putrefactio
ne maligna in humorib⁹: qm̃ a febre que est cũ vno istorũ
scilꝫ apate vel putrefactiõe maligna in humorib⁹ nõ sepa/
rat᷑ corpus cũ puritate bona: ꝛ si ꝑoxismi febriũ a q̃b⁹ se/
paratur corpus fuerit breues cũ hoc ꝙ sunt salubres sunt
velocioris finis. ¶ Dix̃ Ras. 16. ↄti. ois febris sanguinea.
quolibet tertio die fit fortior. fit signum dubium ꝛ malum
designat. ¶ Et dixit quotiẽs accidit ↄgelatio in febre sino
cha ꝛ acuta cum alienatione mentis sigñat super mortem.
¶ Et dixit. auc͡te. Gal. quotiẽs morbus nõ cõmutauerit fa
ciẽ: neq; deduxerit v̄tutẽ: ꝛ pulsus in sua dispõne fuerit lõ
gus erit salubris. ¶ Et dixit. ex p̃ epidimiaꝝ. in laborãti/
bus febrib⁹ causonicis si in ꝓncipio accidũt vitia significã
tia sup periculum. vꝫ. si in eis accidit rigor cũ violẽti calidi
tate febrili sitis vigilia angustia interiectio lamẽtabilis. su
dor modicus in fronte ꝛ furculis ꝛ nõ in toto corpore. va/
num eloquiũ: terror: si infrigidabũtur extremitates ꝛ non
calefiẽt ꝛ virescit color ipsoꝝ vel liuescit. Et paroxism⁹ inci
piẽs in pari magis affligit: ꝛ sudor erit in maiorĩ parte fri
gidus: deinde sitis post modicum tempus deficiet. ꝛ vrina:
licet modica erit nigra ꝛ vẽter cõstipatus ꝛ fluxus sangui/
nis narium nõ erit supfluus. i. multus: sꝫ guttatim fluens
ꝛ modicus: tãq; mortui iudicent᷑. ¶ Si febris sit pessima.
pessimitas ei⁹ semꝑ in die cretico cõfortabit᷑: ꝛ si febris cũ
dimittit peior esse q̃ȝ fuerit incipit pessima est. ¶ Et febris
peracuta si in dieb⁹ parib⁹ augmẽtat᷑ est mala: q: in hmõi
necesse est crisiꝫ in die 6° fieri ꝛ hmõi crisis ẽ mala. ¶ Qui
acutã hꝫ febrẽ cũ nimio calore: ꝛ eius calor extinguatur ꝛ
mitigatur ꝛ cessat sine cã ꝛ cretica euõne appente sigñat᷑:
q: cito moriet᷑. calor. n. extrane⁹ in interiora corporis pro/
sequẽs ea intẽdit cui virtus nitit᷑ eius suis virib⁹: vt mã
mala expellatur quã cum nõ possit cadit ꝛ moritur. ¶ Si
calor febrilis in toto nõ sit eq̃lis: sꝫ sit. v̇. g. caput calidum.
plãte v̇o manuũ ꝛ pedũ frigide ꝛ latera ꝛ vẽter ꝛ renes ca
lida malũ. Apa. n. in cerebro aut sꝫõ aut epate sigñat. ¶ Di
xit Ypo. 4° aflo. Febres q̃cũq; nõ deficiẽtes. i. ↄtinue in dia
tritis. i. in paroxismis vel excrescẽtijs de 3° in 3m. fiunt for/
tiores: fiũt piculose: quibuscũq; vero sic deficiũt significãt
ꝙ nõ sunt periculose. ¶ Et dixit. in febribus acutis spasmi
ꝛ circa viscera dolores fortes malũ. ¶ Et dixit. in nõ defi/
ciente febre si labiũ: aut oculus: aut nasus: aut supciliũ di/
storquent᷑. s. sicut in tortura ↄtingit: aut nõ audiat: aut nõ
videat: iam debili exñte corpore q̃dcũq; istorum fiat prope
mors est. ¶ Si acutas febres hñtes stiptici sunt malũ. ca/
lor. n. ascẽdit ad supiora. ¶ Si infirmus patit᷑ tumorẽ in
facie ꝛ pedib⁹ in acutis febrib⁹ ante. 14m die sine dubio in.
14° moriet᷑. corruptio. n. ↄplonis epatis significat᷑. ¶ Si
in febribus tumores appareãt in palpebris superioribus
defectio caliditatis nalis indicat᷑. Vñ mẽbra morti ꝓpin/
qua tumescũt sicut vident᷑ in corpibus mortuoꝝ. ¶ Dixit
Georgius. 16° ↄtinetis. Quotiẽs fuerit morbus difficilis
digõnis ꝛ tarde: ꝛ vrina vel aliud sigñans erit ꝑseuerãs per
spatiũ longũ modicũ vestigiũ in digõne faciẽs morb⁹ erit
sup falaciam ꝛ dubiũ erit sup eũ de dissolõne virtutis egri
ante digõnẽ. ¶ Cõpẽdiũ 10° si febris magna est ꝛ aer frigi
dissimus egro refrigerãdo sufficiẽs: sed nimis estuatiõe in/
tendit᷑ esto desperatus: maxime virtute tũc defecta: ꝛ sig⁹
coctiõis nẽdum apparẽte. ¶ Si in febribus vrentibus in
flãmat᷑ corpus inflãmatiõe multa: ꝛ per ↄñs etiã extrema:
vñ cõpellunt᷑ egroti discooperire pedes: ꝛ pedes non sint
supcalefacti: sꝫ tepidi: aut frigidi signũ malum est respectu
totius corporis q̃uis sit bonũ respectu pedũ. ¶ Dix̃ Ypo.
2° ꝓnosticoꝝ. Si dolor in capite acutissimus fuerit cũ fe/
bre: ꝛ signũ aliud aliq̃d malũ vel mortis apparuit: mors
cito aderit: sꝫ si signum aliud mali non apparuerit: ꝛ dolor
vsq; ad. 20m diẽ permãserit: neq; febris habuerit sanguinẽ
de naribus expectabis: aut apa aliq̃d in interioribus cor/
poris: sꝫ hoc adhuc tenẽte sanguinẽ de narib⁹ expectabis:
maxie cũ dolore timpora ꝛ frontẽ nõ relinquẽte. ¶ Dixit
Gal. in ↄmẽto. ꝙ iste sermo Ypo. est sine ordine: sed ordina
tio eius est ista. Cũ fuerint in corpore dolores vehemẽtes
assidui cũ febre. Si vero cũ illo fuerit aliq̃d signoꝝ mortis:
tunc illud erit mortale valde. Sed si supuenerit ex istis re/
bus ꝙ euadat infirmus tũc expecta illi fluxũ sanguinis na
riũ a p̃ die vsq; ad 7m. Or si tp̃s plus extẽdit᷑: tunc expecta
illud. expecta et saniẽ: q̃ currit de naribus q̃bus sit euasio
infirmi: sꝫ si permaneãt isti dolores in capite vsq; in diem
20m: tũc expecta ẽt fluxũ sanguinis de narib⁹: verũtñ istud
nõ sit nisi raro. Egressio aũt saniei ex narib⁹. supple vel au
rib⁹ aut euẽtus exiture in partib⁹ inferiorib⁹ accidit mul/
totiẽs in illa hora: ꝛ qñ tu expectas fluxũ sanguinis de na
rib⁹: tũc addẽt in spẽ tuã dolores accidẽtes versus timpo/
ra ꝛ frontẽ. ¶ Dixit Aui. p̃ª tertij. c° de soda cõitatis. cũ
in febrib⁹ acutis sit soda fortis ei⁹ fortitudo est signũ ma/
lũ: imo ꝛ ꝑnitiosum cũ reliq̃ signa sunt mala. nã cũ ꝑseue/
rat cũ alijs signis malis sigñat cerebri apostemationem ꝛ
vltimationem in malitia. ¶ Et 2ª quarti. dixit. qñ dolor ca
pitis perseuerat: ꝛ virtus est debilis ꝛ egritudo acuta ꝛ sũt
illi signa mala: tũc egritudo illa est mortalis: ꝛ si nõ fuerit
sic. tũc expecta vsq; in diẽ. 7m fluxũ sanguinis nariũ: ꝛ post
7m aliquid curret ex nare vel aure. s. sanies: ꝛ si ꝑseuerauе/
rit vsq; in 20m: pararet᷑ tunc resolo per fluxũ sanguinis na
rium: q: indicatur ꝙ mã est grossa inepta per ipsum euari:
sed erit per saniẽ currẽtem: aut ex naribus: aut ex aurib⁹:
aut per exiturã: ꝛ ꝓpie inferius. ¶ Dicũt quidã. ꝙ dolor
põt esse absq; apate: ꝛ tunc exponũt ꝙ dixerunt G. ꝛ Aui.
saniẽ. i. hũiditatẽ q̃ȝdã albã similẽ saniei: ꝛ nõ est ꝙ sit vera
sanies. ¶ Et dixit Ypo. saniẽ de naribus expectabis plus
in his qui sunt minus. 35. annoꝝ: ꝛ apa magis in his qui
sunt amplioris etatis. Et cã in his dixit Gal. in cõmẽto. q:
generatio sanguinis in hac etate vsq; quo cõsequat᷑. 35. an/
nos est multa: ꝛ est cum hoc in hac etate calidior: ꝛ colera
est super eum magis vincens: ꝛ sanguis cuius est hec di/
spositio est magis aptus ꝛ cõueniẽs ad hoc: vt natura fa/
ciat accidere fluxum sanguinis narium: ipse etiã in consue
tis habere ipsum facilius ꝛ frequẽtius aduenit. ¶ Cũ ap/
paruerint in febribus nõ deficientibus signa future crisis:
ad que postea crisis non sequit᷑ mortale erit: significat eni
mãe inobediẽtiam ꝛ virtutis imbecillitatem multam.

¶ De significatis sumptis ab apostematibus membrorũ
exteriorum. Cap. xlvj.

Rasis 16° continentis. auctoritate Gale. di/
xit summarie ꝙ omne apa accidens
in glandulis. i. ꝛ alijs partibus corporis a ꝓn
cipalibus remotis habens causas primitiuas
ꝛ omnis febris habens causas primitiuas sa
lubria erũt: sꝫ oẽ apa carens cã primitiua malũ est valde: ꝛ
sĩr febri. ¶ Dix̃ Ypo. 4° aflo. In bubonib⁹ oẽs febres ma/

le exceptis effimeris. ¶ Dixit Aui. 2ª q̄rti. cū febris acute
ꝑuenit. i. terminatur titilicoꝝ ⁊ extremitatū apatibus est
deterius q̄3 vt sint prius illa apata. deinde sequat̄ ea febris
scil3 putrida. Quidā aūt dicūt. s. effimera: q̄uis dixit Aui.
intelligēs de putrida: istud iterū fit malū. ¶ Dicunt. ꝙ ad
apa emūctorioꝝ vel alioꝝ extrinsecoꝝ mēbroꝝ terminan
tur aliq̄n febres acute: que tñ terminatio nō est oio salua: vt
voluit Gal. 2° de crisi. ⁊ ad apata extrinseca aliq̄n sequitur
febris: que si est effimera est salua: sed si est putrida est ma
la. ¶ Dixit Aui. 2ª q̄rti. apata que accidūt in radice auriū
⁊ nō maturant̄ cū saniositate sunt mala: aut que nō sequit̄
aliqua de euōnibus fortibus malum est signū: ⁊ tñ non
op3 iterum: vt fiducia babeatur cum maturatione accidit
exitura: ⁊ reliq̄ hūores sunt indigesti. illud. n. non est suffi
ciēs: sicut ista. s. cum apa maturat̄ ⁊ alij humores sunt di
gesti. Et dixit. ⁊ accidūt multotiēs. s. exiture ⁊ existimat̄ in
de declinationē esse ⁊ interficiūt. ¶ Dixit Ras. vbi. s. ex 20°
epidimiaꝝ. Ois febris post apa carnis mollis ⁊ similium
mala est. nisi cā apatis fuerit pmitiua. Et cē apa huius ge
neris si fuerit post febrē peiꝰ erit febre si post eā accidit in
pn°: ⁊ quotiens etiā fuerit declaratio. ¶ Dixit Gal. cogno
sco virum cuius morbus existimabatur ꝙ declinauerit ⁊
passus apa in carne molli ⁊ abundauit sup eū febris cum
acuitate ⁊ perseuerauit donec fuit mortuus. dixit ergo ꝙ
apa accidens post febrē malū est si in pn° morbi fuerit: aut
q̄n existimat̄ ꝙ febris sit in declinatione: quia erit ex apate
in visceribus: vnde si cū eo virtus debilis fuerit.

¶ De significatis sumptis a pustulis. Cap. xlvij.

Galenus dixit in libro de signis mortis vt scripsit Rabi in 6ª particula. pustule cū apparēt in lingua similes granis pē
tali nigre sig̃nant egrū viuere duobus diebus.
Et dixit. cū appet in digitis manuū i quacūq3 fe
bre apa nigrū simile grāo orobi cū nimio dolore significat
egrū mori in q̄rto die. s. post apparitionē eius. ¶ Et Aui.
dixit. 2ª q̄rti. dr̄ ꝙ si fuerit febris quelibet ⁊ apparuerit su
per digitos vtriusq3 manus simul apa nigrū sicut granum
orobi cū dolore vehementi. morit̄ in 4° ⁊ accidit ei graui
tas ⁊ ꝓfunditas somni. Si aūt nā cōstringit̄ accidet cum
hoc hydropisis: ⁊ q̄n ꝯstringitur iō donec fiat lapis. ¶ Et
dixit Aui. pustula ciceralis nigra in febribus acutis ē val
de mala: ⁊ q̄n venit in fine: ⁊ cū hoc tardat̄ sine morat̄: mo
rit̄ habēs eam in 2° die. ¶ Et dixit Aui. dr̄ ꝙ q̄n apparet
super genu infirmi aliq̄d nigrū simile grano vue nigre: in
cuius circuitu sit rubedo morit̄ cito: ꝙ si ꝓcedat̄ vsq3 in. 5.
die tunc signum mortis eius est ⁊ sudabit sudore frigido: ⁊
ꝙ q̄n apparet super venā que est in gutture aliq̄d silr̄ gra
no alcherua cum variola alba magna ⁊ accidit ei desideriū
rerū calidarū morit̄ in 2°. s. post apparitionē predictoꝝ.
¶ Dixit Rasis 16° ꝯti. Si in acuta febre puncta quasi mi
liū apparuerint in corpore malū. tarditatē. n. sig̃nant māe
adhuc in morbo digerende. Si aūt fuerint grādiuscula mi
nus malū erit. ¶ Et dixit: q̄n in carne apparens pus pustu
la rubea: deinde ad viriditatē vel nigredinē cōuertit̄ malū:
q̄m iam extinctionē caliditatis inate sig̃nare vr̄. ¶ Et dixit.
pruritus pustule scabies impetigo quotiēs accidūt in per
sonis sanis sig̃nant corruptionē humorū: ⁊ per ꝯtrarium
in nō sanis: ⁊ ꝓprie post digōnē cū significent tunc ꝙ sunt
ex crisi. Dicunt. si ante digōnē euenerint sig̃nant humoꝝ
corruptionē vt in sanis. ¶ Et dixit. quotiens in egro in cu
te sunt pustule inspicere debes an ex via crisis ⁊ expulsione
nāe sint: an ex alia causa. Et inspice ꝙ si vrina ⁊ egestio re
uerse sint ad dispōnē nālem earū tunc in parte occultari. in
teriori purgatum est de humoribus corpus malis. vñ con
fortādū ē: alin āt euāndū erit. ¶ Et dixit in 17°. in cura fi
noce si apparent in corpore blacceri. puncta minuta in mo
dum morsus pulicum recede ab eius cura.

¶ De signis sūptis ab apatibꝰ vētris iferioris. Ca. xlviij.

Ypocras ꝓ ꝓnosticoꝝ dixit. acuta exi
stente passione alectio. i. apa
calin si affuerit in hypocūdrijs cū dolore ⁊ tu
more: vt ambas teneat partes malū est. Si au
tem in altera tm̄ capꝫ tunc que est in sinistra est
melior. i. minus mala. est enim eius malitia minor propter
splenē: sicut existis in dextra malitia est maior ꝓpter epar.
Que vō cōprehēdit duo latera simul deterior est illis am
babus. ꝓdicta collectio dicit alia translatio sig̃iat in pn°
rei timorē mortis subite. Et silr̄ dicit̄ 16° ꝯtinē. Si ergo in
pn° subitā mortē nō intulerit: sed vsq3 in 20. diē permanse
rit neq3 febris deciderit neq3 dolor defecerit in pus cōuer
tet̄: hoc aūt apa 16° ꝯtiñ. dicit̄ apa flegmon solidū ⁊ spis
sum: qd̄ dicit̄ inducere in pn° mortē subito. nō quidē sim
pliciter: sed respectiue ad morbos cronicos. Et sic voluit
ꝙ si patiens moritur ante 20m diē ꝙ moriat̄ subito. i. cito.
Et nō intellexit Ypo. de apatibus que fiunt in lacertis mi
rach ventris: s3 de eis que fiunt in mēbris intrinsecis sub
mirach: q2 vt dixit G. in cōmē. Apa lacerti mirach nō facit
accidere mortē nisi fuerit magnū valde aut nisi fuerit virtꝰ
infirmi debilis aut nisi ceciderit error in curatione medici
vel infirmi vel alioꝝ: humor eni3 faciēs apa calidū si vin
cit virtutē aut cū q̄titate aut cū qualitate sua aut effundi
tur ad aliq̄ mēbra nobilia. Dixit Gal. in cōmē. seq̄t illud ꝓ
culdubio mors subita. Aut supet eū nā ⁊ resoluat̄ ipm in
fine victorie. s. cōplete, aut incōplete. Et tunc accidet ei vna
duarū rerū. s. aut vt resoluat̄ ⁊ expiret qd̄ in eo fuerit calidū
⁊ subtile ⁊ inspissetur ⁊ induret̄ qd̄ in eo fuerit grossū: q̄
re sequit̄ illud sedatio doloris qui est in loco appēso ⁊ qes
doloris: ⁊ remaneat qd̄ est in apate lapidosum qd̄ neq3 re
soluit̄ neq3 mutat̄. Aut vt nō respiret ex eo aliqd: s3 more
tur donec maturet̄ in aliquas horaꝝ. Et maturatio huiꝰ est
fm̄ q̄litatē eius: ⁊ cū fuerit istud nō qescet febris neq3 ꝯsu
met̄ apa. ⁊ hoc etiā est fm̄ duos modos. s. aut vt vincat ip3
v̄tus ⁊ resoluat ipm: q̄re fit sanies. Aut vt nō possit solue
re ipm ꝓpter debilitatē suā: q̄re putrescit ⁊ corrūpit̄: sicut
accidit in corporibꝰ mortuoꝝ. Recte ergo dicit Ypoc. ꝙ si
febris pmanet ⁊ non qescit apa ꝙ cōuertit̄ esse ad pus: qd̄
est: q2 qes apatis sequit̄ resolōnē humoris faciētis ipm: ⁊
quies febris sequit̄ respirationem rei calide ex eo qd̄ est in
apate: cām aūt q̄re posuit Ypo. in ꝯgregatiōe saniei in istis
apatibus diē 20m. dixit Gal. iā narraui in tractatu 2° libri
mei de diebus creticis. ¶ Et subdit ꝙ huic acute egritudi
ni. s. cum dicto apate solet in pmo periodo. s. infra. 7m. diē
fluxus sanguinis ex naribꝰ vtiliter supuenire: na3 ꝑ ipsum
iuuat̄ valde: q̄re ad hoc significandū est perquirendum an
dolor adsit fronti ⁊ scotomia: q̄ si fuerint fluxū sanguinis
ex naribus annunciabis: ⁊ vt dixit Ga. in cōmē: hic fluxus
sanguinis accidit ꝓprie in apate epatis ⁊ splenis: ⁊ lauda
uit Ypo. in alio loco fluxū sanguinis qui fit in latere i quo
est apa: ⁊ vituꝑauit illū qui fit in latere opposito illiꝰ sicut
si splē apatus fuerit ⁊ eueniat sanguis per narē dextrā. illū
eni nō est laudabile. Qd̄ aūt dixit Ypo. in p̄. ꝑiodo. s. creti
co ⁊ est dies. 7ꝰ posē etiā est vt eueniat in 2°. periodo: quē
est dies. 14. ⁊ posē etiā vt eueniat in periodo quartanoꝝ se
⁊ accidat in die. 4°. aut. xi°. Et dignius est. dixit Ypo: vt ac
cidat iste fluxus sanguinis ex naribus in his in quibꝰ etas
est. 35. annorum. Aut vt dicit alia trāslatio infra. 35. annos se
qd̄ est. dixit Gal. in cōmēto: q2 sanguis est in hac etate mul
tus v̄tus fortis ⁊ caliditas multa. Et dixit Gal. in cōmēto
ꝙ fluxus sanguinis narium accidūt magis: q̄n apa fuerit
in altiori loco. maxie aūt cōpetit dictus fluxꝰ sanguinis na
riū q̄n fit a virtute expellēte ipm maxie in die cretico. Cō
petit etiā q̄n fit ex abūdātia multi sanguis: aut q̄n fit ex mā
repulsa ad locū nariū a loco apatꝭ ꝑ appōnē repellētiū sup
loco. ⁊ q̄uis ista apata sint sb diafragmate: tñ fluxꝰ sāguis

nariũ cõpetit eis plus: q̃ʒ fluxus emorroydarũ: q2 eoꝝ mã ẽ
subtilis ca'a apta ferri sursum plusq̃ʒ deorsuʒ: ⁊ qñ fluit ex
pte opp^ta est malũ. q2 signãt exuberãtia mãe ⁊ vtutis de/
bilitas. nõ potẽtis euare p ꝓpinquã ⁊ magis ɔueníentem
regionẽ: nã ⁊ mã qñ est in fluxu adhuc: lʒ debebat trahi ad
diuersuʒ: qñ tñ est in loco collecta dʒ trahi per eãdẽ parteʒ.
In corpe tñ plectorico bon⁹ est flux⁹ ex vtraqʒ nare. ℭ Di
cũt. in apãte colerico plus accidit fluxus sanguinis nariuʒ
q̃ʒ in sanguineo: q2 colera subtilis est ⁊ leuis apta ascẽdere
⁊ est acuta: vñ rũpit ⁊ apit orificia venaꝝ: non aũt sic san/
guis: ⁊ tñ in febre sanguinea accidit fluxus sanguinis na/
rium plusq̃ʒ in colerica: ⁊ cã est: q2 in apãte mã est collecta
in vno loco. sed in febre est dispersa per totũ corpus. ⁊ rũ/
pit ⁊ apit venas sua multitudine: mõ sanguis est mult⁹ su/
De sinta/tiõe boꝝ apatum. pra colerã. ℭ Dixit Ipo. ibidẽ. q si apa predictoꝝ locoꝝ
fuerit molle leue vndimiosuʒ qȯ sub tactu est mutabile cõ/
tingit egritudinẽ terminari. i. mõ ꝑdictoꝝ: tñ in ꝑdictis se/
pius: verũ dicit alia trãslatio. crisis ei⁹ erit tardior. ꝭm q
hoc apa minoris est audacie q̃ʒ apa calĩn supradictũ qȯ cõ
tingit p viã crisis sepi⁹ terminari q̃ʒ illud apa molle qȯ est
etiã absqʒ dolore ⁊ nõ est mutabile sub digito qñ ꝑmit su/
pra ipʒ nisi qñ in cute est mollities. tunc. n. submergit sub
digitis qñ ꝑmit sup ipm. Et q2 hmõi apata accidũt a flãte.
iõ dixit Gal. in ɔ^to q ꝓlongat spatiũ eoꝝuʒ timor accñs
ab eis est minor. Et cã in lõgitudine spatij ipsoꝝ est frigi/
ditas vehemẽs ipsoꝝ: qm maturatio nõ cõpletur nisi p calĩ
tatẽ: ⁊ cã in paucitate timoris eoꝝ est q cũ eis nõ est dolor:
q2 dolores ꝓsternũt vtutẽ. ℭ Subdit. ergo in h apate mol
li. Ipo. q si sic vsqʒ in septimũ diẽ ꝑmanserit: ⁊ febris non
defecerit in pus ɔuertet. Oẽ. n. apa in ꝑdictis locis diutur
nũ in ꝑdictis locis ɔuertit. Dix̃ G. in ɔ^to q sicut apa calĩn
in 20. die nõ resolutũ in pus ɔuertit: ⁊ frigidũ i. 60. silr erit
de apate medio inter ꝑdicta q nisi resolutuʒ fuerit in. 40.
die in pus ɔuertet. Et silr ꝭm hũc modũ dixit. Ipo. iudica
bit oẽ apa circa ventrẽ ortũ: ⁊ cõpando iter apa solidum
dolorosum: ⁊ apa molle sine dolore. dixit Ipo. Apa solidũ
cũ dolore verendũ est ⁊ cito mortiferũ: qȯ vero est molle si
ne dolore ⁊ sub tactu cursibile tardi⁹ mortẽ inducit. ℭ Et
dixit. q apa circa ventrẽ min⁹ humiditatis colligit. q̃ʒ qȯ
in hypocũdrijs sed minime oium qȯ sub vmbilico accidit.
sup. ⁊ quãto plus inferius accidit tãto min⁹ colligit: ⁊ silr
minoris est suspitiõis ⁊ saniationis: imo qȯ est sub vmbili
co. vt dixit G. in cõmẽ. nõ ɔuertit in saniẽ nisi raro. Et dix̃.
q aggregatio saniei in apatib⁹ hypocũdrioꝝ est velocior
⁊ plus q̃ʒ in apatib⁹ vẽtris ꝓpter caliditatẽ hypocũdrio/
rũ: ⁊ ꝭm ꝓlongationẽ apatũ ab hoc loco est diminutio ag/
gregationis saniei ab eis ⁊ paucitas illius. ℭ Dicũt quidã
q partes hypocundrioꝝ citius apant q̃ʒ partes vẽtris ꝓ/
pter caliditatẽ ⁊ humiditatũ eaꝝ maiorẽ: vẽter enĩ cõpara
tiõe eaꝝ frigidus est ⁊ siccus. Alij vero dicũt oppositũ: q2
cũ hypocũdria mẽbra sint nobiliora ventre nã de eis plus
sollicita est: ⁊ magis defendit ea: ⁊ ipsa ẽt hypocũdria sũt
calidiora vẽtre caliditate nali. ⁊ sic ad repellendũ a se mãe
fortiora. Dñt tñ isti q ꝑsupposito q circa hypocundria ⁊
silr circa vẽtrẽ eq̃lis fluxerit mã in q̃ʒtitate ⁊ q̃litate q citi⁹
apat hypocũdriũ q̃ʒ vẽter: ex quo nõ obstãte sollicitudine
nãe ⁊ vtute eoꝝ fortiori fluxit ad ea tantũ humoris quãtũ
ad vẽtrẽ: citius etiã in eis ꝑꝑ ipsoꝝ humiditatẽ ⁊ teneritu/
tẽ inhibẽtur hũores q̃ʒ in vẽtre. ℭ Et docẽs Ipo. signare
De signi/ficatiõe do/ni apatuʒ in bonita/te ⁊ mali/tia. ex forma apatis dictoꝝ locoꝝ. dix̃. opʒ te attẽtũ esse in his
qui cõputruerint ꝭm hunc modũ: nã qȯ eminet ⁊ oino ex/
tra ⁊ minus intus est ⁊ pacutũ. i. acuti capitis est laudabi/
le: qȯ vo spatiosuʒ. i. lati capitis ⁊ minime peracutũ pessi/
mũ est. supplẽt quidã. qȯ est paruũ melius est magno. Dix̃
Gal. in cõmẽ. q apa hoꝝ locoꝝ aut est int⁹ sub siphac: ⁊ aut
est in aliquo lacertoꝝ ventris: ⁊ q est sub lacerto ventris: ⁊
qñqʒ est sub vno duoꝝ pãniculoꝝ qui sunt illi lacerto ⁊ nõ
[illegible]

declinat ad exteriora ꝓpter viscositatẽ suã ⁊ suã grossitudi
nẽ aut ꝑꝑ spissitudinẽ pãniculi qui circundat illud: ⁊ qñ nã
conat expellere saniẽ a mẽbris infirmis qñqʒ consequit in
illo finẽ suũ ⁊ cõplet intẽtionẽ suã ad quã intẽdit qñ inue/
nit poros ɔueniẽtes illi sicut canales. Sʒ qñ sunt illi pori stri/
cti disrũpit illos pãniculos cõprehẽdẽtes eã: vt dilatet etiã
ei locus qui est sub ea. Et manifestũ est dixit Ge. q illud in
quo aggregat sanies ꝭm hũc modũ laudabilius est qñ ad
exteriora declinat ⁊ nõ ad interiora. Et laudabilius horuʒ
est cuius locus q circundat ipm minorat in latere ⁊ rema/
net strictus hñs caput vnũ: cui⁹ figura est sicut figura pi/
nee qȯ est: q2 ista apata signant fortitudinẽ vtutis expellẽ
tis saniẽ ad exteriora: ⁊ q sanies nõ corrũpit locũ magnũ.
ℭ Dicũt. q est paruũ intus ⁊ multũ extra acutũ melius est
ꝑꝑ tres cãs. ꝑma est q2 mẽbra exteriora sunt interioribus
ignobiliora. 2ª est fortitudo vtutis eoꝝ potentis expellere
mãʒ vsus exteriora. Et 3ª est citior ⁊ melior remedioꝝ ap/
proximatio ⁊ ipsoꝝ opatio. ℭ Et dixit Ipo. q eoꝝ q̃ intus
crepuerint si qua qdẽ exterius apparuerint pessimũ: quoꝝ
vo nullũ signũ extra bonũ. Dixit Gal. in cõmẽ. Non oꝫ in
istis apatib⁹ q sint laudabiliora sermone absoluto: sed per
cõparationẽ ipsoꝝ ad alia q̃ erũpunt ad interiora ⁊ exte/
riora simul: qm ipsa sunt deteriora illis q̃ erũpunt ad exte/
riora: qm eruptio eoꝝ est in sublimiori loco cutis q̃ est sup
vẽtrẽ. Et eruptio itẽꝝ q̃ est ad interiora nõ est possĩ ponere
sup locũ infirmũ medicinã sicut est possĩ illud qñ est ad ex/
teriora. Et offensio saniei est: qm ad itestina nõ fit securitas
quin mordicet ⁊ corrodat ipsa: ꝙre accidit inde in qbusdaʒ
horis fluxus sanguinis: ⁊ qñ effundit sanies ad intestinũ
ieiunũ ⁊ alia intestina minuta nocet illud penetrationi ci/
bi ad epar: ⁊ qñ effundit ad stõm corrũpit digestionẽ. Et dix̃
Gal. manifestũ est q deteri⁹ apatũ hui⁹ loci est illud qȯ rũ/
pit ad duo latera simul. s. interiora ⁊ exteriora: ꝙre nocu^m
duplicat tũc: ⁊ nõ est nãe locus a quo icipiat gñare carnẽ.
ℭ Putredo aũt siue sanies in his apatib⁹ exiẽs. dix̃ Ipo.
laudat illa q̃ est alba eq̃lis p totũ neqʒ est in supficie ineq̃/ De fanie in his apa tibus lau dabilis et laudabili.
lis neqʒ mali odoris. que aũt est huic ꝯria mala est ⁊ pessi/
ma. Dixit G. in cõmẽ. opʒ ne sanies habeat odorẽ horribi
lẽ: q2 odor vehemẽtis fetoris signat putrefactionẽ nõ ma/
turitatẽ: ⁊ opʒ q̃ vt odorẽ habeat mediũ iter aromaticũ ⁊ fe/
tidũ: q2 sanies ꝑim est facta a calore nãli: ⁊ ꝑim a calore
ꝑter nãm: ⁊ dʒ sanies esse alba. nã nã agẽs in mãm sanian/
dã intẽdit eã assilare mẽbris: sed q2 mã illa est ꝯria nãe mẽ
broꝝ nõ potuit eã nã eis assilare: sʒ fecit in ea qȯ potuit ⁊
dedit ei colorẽ mẽbroꝝ q est albus: ⁊ q̃uis calor nãlis po/
tuerit ei dare colorẽ: nõ potuit tñ ei dare odorẽ aromaticũ:
q2 facilius est dare colorẽ cum sit ab extrinseco q̃ʒ odorem
vel saporẽ q sunt ab intrinseco. ℭ Et q̃uis Aui. dixerit ꝑ^o
ꝑ^i. q calor agẽs in humidũ denigrat illud. agẽs in siccum
dealbat: nõ obstat q illud hẽat vitatẽ in fine actiõis sue: sʒ
dũ adhuc agit ⁊ ꝓcedit agẽdo põt dealbare mãs hũidas ⁊
siccas denigrare. ℭ Causat aũt sanies a tertie vtute digesti
ua. ita q est hũor ɔuersus in scdaʒ hũiditatẽ: sʒ nõ lauda/
bilẽ ꝓ nutrimẽto mẽbroꝝ. ℭ Et dix̃ G. q sanies gñat plus
in sũmitate apatis q̃ʒ in basi. q2 ibi pus gñat vbi est mã ma/
gis pata exitui. h aũt est in acuto seu in sũmo apatis ⁊ nõ
in basi: ex q̃ apparet q gñtio saniei est successiua ⁊ nõ subi/
ta: qȯ etiã magis appet cũ ipa fit ex opatione tertie digẽis: ⁊
cui⁹ opatio est successiua. ℭ Dicũt. q si apa sit in mẽbro in
trinseco hñte itra se ɔcauitatẽ: de q̃ mã põt educi: tũc si illõ
hʒ terminari p eruptionẽ meli⁹ est q ipm sit acutũ vsus in
tra q̃ʒ vsus ex: q2 vbi est acumẽ: ibi dʒ fieri disruptio: ⁊ ista
mẽbra sũt sicut stõus ⁊ itestina ⁊ silia. Si ãt sit in alijs mẽ/
bris nõ hñtib⁹ ɔcauitatẽ interi⁹: tũc meli⁹ ẽ vt sit acumen
ei⁹ vsus exteri⁹. ℭ Et dix̃ Ipo. 3° ꝓnosti. Uesica dolorosa
atqʒ rigida. s. ex apate calĩo in ea febre nõ deficiẽte malũ ꝓ/
nũciat. magis [illegible] cũ vẽtris strictura. ⁊ cã i eo ꝑꝑ itestini recti

strictură:ꝛ ꝓpter dolorē vesice quo infirmus ꝓhibetur a
conatu in egerēdo:verūtñ si supuenerit vrina quasi pus cū
hypostasi soluit̄ dolor.hoc dixit Gal.in 2°.q2 qñ recipit
apa calm accñs in vesica maturationē effundunt̄ humo/
res digesti ad spaciū qd̄ est in vesica ꝛ egrediunt̄ cum vri/
na.ꝛ ostendunt̄ in fece sigñones laudabiles.Sz si vria dix̄
Jpo.sic ñ fuerit:ꝛ vesica ñ mollescerit nz febr̄ dsecerit mors
i p̱ die aderit.℄ Et dixit Jpo.ꝙ h̄ morbi spē spueris apli⁹
a 7° anno vsq3 in 15ᵐ euenire solet.ꝛ cā est:dixit Ga.in 2°
q2 multiplicāt pueri comestionē in hora in qua nō ꝯuenit
q̄re opz vt aggregetur in corporib⁹ coꝝ multitudo humo
ris crudi.Cū ergo nā mūdificauerit hūc humorē oi die ad
partes vesice:ꝛ currit ad ipsam in meatib⁹ vrine aggregat̄
illic ꝛ gnat̄ ex eo lapis in qbusdā horis:ꝛ in quibusdā eaꝝ
ab eo qd̄ est in vesica gnat̄ egritudo apatis cali:hoc tamē
nō accidit nisi qñ aduenit vesice nocumētū magnū ex tran/
situ hoꝝ humoꝝ per ipsam.℄ Et dixit Jpo.ibidē.acutis
febribus exñtibus si dolor.s.ꝛ cā eius a lūbis ꝛ femore ad
diafragma cōscēderit faciēs.s.in eo aut in pectore apa mor
tale est:tñ aliis signis ꝑuisis ex quoꝝ plitate vel paucitate
diiudicabis.Si.n.mala signa nō appareāt ad saniositatem
ꝑueniet:ꝛ tua cōfortet̄ spes.Dixit Gal.in cōmē.Jpo.p ser/
monē suū sigñauit:ꝙ si egritudo ꝑdicta descēdet ad pect⁹
accidet ab illa vna duaꝝ rerū.s.aut ꝑditio infirmi subito ꝛ
cito:aut si fuerit egritudo in vltio bonitatis accidet ab illa
saniositas ꝛ discernitur inter eas ex reliqs sigñonibus.

℄ De sigñonib⁹ sumptis ab apatibus pectoris. Ca.xlix.

APostema in ptibus pectoris pōt eue/
nire aut in pulmone aut in
diafragmate aut pleura vel mediastino:ꝛ pōt
ꝑuenire in ambob⁹ laterib⁹ pectoris simul.s.
dextro ꝛ sinistro.ꝛ pōt ꝑuenire in altero dicto
rū duoꝝ laterū.℄ Ad hoc aūt cognoscendū.dixit Jpo.2°
ꝑnosticoꝝ.si collectio in vno latere contigerit,hoc in quo
fuerit vtiliter percontaberis.nam si in altero magis calue
rit:deinde iacere sup alterū latus iubebis. Et pōdus in al/
tero latere sentiat interrogabis:ꝛ ex hoc apa in vno latere:
etiā nō in ambob⁹ iudicabis.dix̄ Gal.in cōmē. Ex anotho
mia scit̄ ꝙ in pectore sunt pāniculi diuidētes ipsum in duo
media:quoꝝ vnusqsq3 tendit a torace in os dorsi q̄re fiunt
in pectore due cōcauitates. Et per hoc qñ aggregat̄ in vno
duoꝝ laterū eius sanies nō trāsit ad aliud:ꝛ ꝓpterea ꝑci/
pit Jpo.vt cōsideres saniē ꝛ speculeris si est in duobus la/
terib⁹ simul:qñ est:qd̄ est in apatibus pulmonis cōuertit̄
ad saniē:aggregat̄ illa sanies ꝓprie in duab⁹ cōcauitatib⁹
simul:ꝛ nō in vna tñ:sed qñ aggregat̄ in pāniculo tegen/
te costas.i.in pleura cōuertit̄ ad saniē tūc aggregatur illa
sanies in vno duoꝝ laterū tñ:ꝛ sigñat̄ sup latus infirmū
ex duabus rebus:quaꝝ vna est additio caliditatis.nā sen/
titur latus infirmū vehemētioris caliditatis.Et 2ª est graui/
tas:qm̄ qñ tu facis iacere infirmū sup latus alterū sentit
velut pondus suspensum in latere suo propter saniei ag/
grauationem in latere illo.℄ Postea Jpoc.posuit signa
empimatis:ꝛ dixit.ex signis horum que sunt putrebilia
cōiecturabis:q2.s.ex eis empicos fore ipsi sunt:in quorum
corporibus sanies aggregata est postq3 eruptum est apa:ꝛ
ista signa sunt febris indeficiens:sed in die modica:ꝛ in no/
cte vo successa:ꝛ sudor multus ꝛ in tussiēdo falsa quies:nō
enim dicit alia translatio expuūt aliqd de quo sit curandū:
ꝛ oculoꝝ reditio.s.visus intra:q2 submergunt̄:ꝛ in eorum
angulis rubor.Alia trāslatio hz.ꝛ rubent eoꝝ gene ꝛ vn/
guiū cōstrictio:q2 curuant̄:ꝛ digitoꝝ calefactio.s.manus
ꝛ plus in eoꝝ sūmitatib⁹ siue extremitatibus:ꝛ in pedib⁹
fiunt minuta apata que recedūt ꝛ fastidiū patiunt̄:nō enim
desiderāt cibū:ꝛ per corpus vesice nascunt̄ que nō maturā
tur.Dixit Gal.in cōmē.postq3 rumpit̄ apa pectoris aggre
gat̄ sanies eius in spacio qd̄ est inter pectus ꝛ pulmonē:ꝛ

De signis empimatis.

qñ nō spuit̄ illa sanies cū facilitate ꝛ velocitate cōuertitur
dispō eius ad ptisim ꝛ morit̄ infirmus qñ illud est:tunc
adsunt signa dicta ab Jpo.ꝙ accidit febris cōtinua ꝛ assi/
dua ꝛ augmētatio huius egritudinis ꝓprie est in nocte.Et
reddit Gal.cām illā quā reddidit de augmēto caloris post
cibū i ethica febre:qm̄ ista febris ethica est:ꝛ sudor malus
accidit eis ꝓpter debilitatē.s.retētiue:que.s.nō pōt ꝯuerte
re nutriēs in mēbra:ꝛ qñ cibus penetrat ad corpus resol/
uitur in sudorē:ꝛ accidit ei desideriū tussiendi:sicut accidit
ei simile vomitui:sed nō ꝓijcit aliqd cui sit q̄ntitas:q2 si ꝓ/
ijceret nō remaneret empicus.ꝛ cāe ꝓpter qs nā nō expuit
aliqd cui sit q̄ntitas sunt tres.vna est viscositas saniei ꝛ ei⁹
grossitudo.2ª est spissitudo pāniculi cōtinuantis pulmonē.
ꝛ 3ª est debilitas infirmi ꝛ oculoꝝ ꝓfundatio est accñs ꝙ
cōicat oībus hñtib⁹ febres cronicas ꝛ ꝓprie qñ siccitas est
siccitas māifesta.Ruboris aūt genaꝝ cā est caliditas q̄ est in
pulmone ꝛ tussis:qñ enim iste due cāe simul cōiungūtur ru/
bificāt faciē ꝛ totū caput:qm̄ ad ipm̄ eleuant̄ vapores ex
materiis que sunt in pulmone.Et curuatiōis vnguiū cā est
liquefactio carnis que stringit eos ꝛ retinēt eos a duobus
laterib⁹ simul ꝛ digiti calefiunt:q̄uis enim in oībus croni
cis egritudinibus infrigident̄.in febre tñ ethica calefiunt:
qm̄ gñō harū febriū est in mēbris radicalib⁹:ꝛ caliditas:ex/
tendit̄ in extremitatibus digitorum intus in loco cai noso
nō exterius:qm̄ appositio caliditatis multiplicabit̄ in lo/
co in quo est humiditas plus.dicunt.cā calefactionis digi
toꝝ est q2 iste partes sunt hūmidiores aliis:quare plus in
tenditur calor in eis q3 in aliis cū habeāt ibi humiditatem
in quā pōt agere.Insup mēbra ethica nō possunt viuere ꝛ
cōuertere nutrimētū.vñ refugit calor ab eis ad extremita/
tes:sicut pz in hñtib⁹ stōm frigidū ꝛ patiētibus indigenē:
ꝛ iterū ab hoc nutrimento eleuant̄ fumi calidi veniētes ad
extremitates.s.vole manuū ꝛ plāte pedū calide:ꝛ maxime
pulpe digitoꝝ:q2 sunt magis humide:pōt ergo in ethicis
frigescere manus:sz nō vola ꝛ pes:sed non planta:sicut in
aliis cronicis febribus cōtingit extremitates frigescere ꝓ/
pter paucitatē spūs ꝛ caloris:ꝛ qñ ꝓlongat̄ tēpus.Dixit
Gal.in cōmē.apant̄ eoꝝ pedes:qm̄ mors totius corporis
incipit illic.s.a pedib⁹ ꝓpter lōgitudinē eoꝝ a mēbro in q̄
est initiū vite plusq3 reliqua mēbra.Dicūt quidaz.veniunt
ad pedes fumi mali a corpore:ꝛ in eis aliquātulū morant̄
faciētes in eis apata.sed nō cito descēdūt.ꝛ tunc quidem
dixit Gal.destruit̄ desideriū eoꝝ:qm̄ virtus digestiua stōi
morit̄ cū aliis v̄tutibus.Fastidiū etiā causat̄ in eis ꝓpter
māiam mali veniētē ad os stōi.Et dixit Gal.vesice eueniunt
in corporibus eoꝝ pp aggregationē humoꝝ corrosiuorū.
dixit enim Jpo.in libro epidimiaꝝ gnatur sub cute virus
qd̄ cū retinebit̄ illic calefiet:ꝛ virus hoc penetrat in partes
cutis plus raras.Cū ergo peruenit ad supficiē cutis appa/
rentē ꝓhibet̄ a penetratiōe sua:q2 est spissum valde:ꝛ pro
pterea vides ipm̄ corrūpere has partes extrinsecas.Cum
ergo aggregat̄ in loco qui est inter duas laminas gnat vesi
cas.℄ Apatū aūt in qbus sanies colligit̄.Dixit Jpo.que
dā in.20.quedā in.40.ꝛ quedā in 60.rupturā differūt. Et
ad hoc sciendū.dixit Jpo.opz medicū diem principij non
ignorare:ꝛ in qua hora corpus ꝑmū habuit calere aut fri/
gere aut per infirmū.sup.vel alios cognoscere qñ ꝛ qūo ce
pit in eodē loco calere ꝛ punctiones sentire.hec tñ sunt ꝑ/
ma collectionū iudicia:ꝛ qūo cōputādi tibi erunt dies:ꝛ
hinc eruptionē apatum expectabis in ꝑdicta tēpora:nam
qñ mā calida fuerit ꝛ sanguinea ꝛ collecta in loco calido:
tunc rupturā expectabis in.20.die.Si vero frigida ꝛ maxi
me melica ꝛ in loco frigido tūc in.60.Si vo mediocris fue
rit tūc in.40.dixit Gal.in cōmē.ꝙ eoꝝ species sunt due q̄
diuersificant̄ in tpe rupture:quarū vna est ꝭm mēbra apa
ta.ꝛ alia est ꝭm humiditatē predominantē:ꝛ ꝭm mēbra q/
dem:qm̄ vnūquodq3 mēbrū qd̄ est calidius ꝛ lenius eius
saniositas

De sa[…] tione h[…] apatum coro[…] ptone.

sāniositas fit velocius: ꝛ qđcūq; coꝛ est frigidius ꝛ durius eius saniositas fit tardius: sm̄ hūores vo: qm̄ qđ fit ab humoribus calidioribus eius saniositas fit velocior: ꝛ qđ fit a frigidioribus tardius. Et subdit Gal. ꝑdictas. duas differētias sumptas ex substātia huius rei sequunt̄ alie due differētie extrinsece: ꝛ sunt ille que sumunt̄ ex cōplone etate regimine ꝛ tempore anni a ṽtute infirmi. humidiores vero calidi in oibus istis ꝛ caliditatē indicantibus: vt velocioris saniositatis: ꝛ frigidi tardioris. Et dixit Gal. ꝙ in hora saniositatis apatū que accidunt in mēbris nobilibus que nō resoluunt̄ ꝓpter medicationē sed fiūt saniosa accidit rigor ꝛ sequit̄ illū febris: cui⁹ rigoris euētus est ꝓpter acuitatē saniei generatē in mēbris nobilibus qm̄ mordicat ea ꝛ corrodit: ꝛ sequit̄ cū febris. Et nō voluit Ypo. per hoc primū diē egritudinis. sed diē in quo accidit febris ei cū rigore. s. in quo febris facta est intensa plusq; fuerit: ꝛ infirmo etiam in illa hora accidit grauitas: qm̄ ille humor diuisus in partes multas ꝛ paruas qm̄ dispergit̄ in mēbro apostemoso cū cōuertit̄ ad saniē aggregatur in loco vno ex locis vacuis ꝓpinquis loco apolo. Dixit ḡ Ypo. qr opꝫ te expectare rupturā in. 20. aut. 40. aut. 60. in quo accidunt predicta accidētia que sunt tria. primū est rigor. 2ᵐ grauitas. ꝛ 3ᵐ fe. vehemēs plusq; fuerit multū. Et rigor quidem fit in gñone saniei apatū interiorū ꝛ frigiditas extremitatū: qr calor reuocat̄ ab exterioribus ad interiora ad locū apatis ꝓpter augmētū pugne nāe cū morbo. Unde frigescunt extrema ꝛ rigent: ac etiā qr tunc ex cōmotiōe māe apatis eleuant̄ fumi mali acuti qui dispergunt̄ sup mēbra sensibilia. vnde rigent. Et dixit Gal. in cōmē. ꝙ simile est de hoc rigore: ꝛ de rigore facto ꝓpter medicamē acutū corrosiuū positū supra vlcera: isti ergo empici sunt quib⁹ sunt hec signa qm̄ vt dixit Gal. in cōmē. ꝯsequit̄ ex virtute signoꝝ dictorū: vt nō cadat in eis dubitatio aut ambiguitas. ¶ Et subdit Ypo. Qui nō velocius: vt ante 7ᵐ diē collectionē fecerint ꝛ nō deuenerint ad saniationē: opꝫ vt cōsideres vtrū ex his signis que diximus aliqđ cōtigerit: ꝛ an spūs sit frequēs ꝛ sputū cū tussi deficiens: ꝛ vtrū cū screare inceperit dolor amplior fiat nam in talibus rupturā ante 20ᵐ diem expectabis accidētia: vt dixit Gal. in cōmē. qr pulmo cōprimitur ꝛ coartat̄ ꝛ cōstringit̄: qm̄ iplent̄ loca vacua pectoris sanie. Et subdit Gal. ꝙ si dolor fuerit minor ꝛ oēs ille res sm̄ hāc cōparationē. s. fuerint minores expectet̄ saniositas post illud spatiū in. 20. vel post ipsum. ille eni res aut sunt assidue ꝛ fortes signāt ꝙ eruptio ꝓperat ꝛ ecōuerso.

[Margin: De signis salutis vel mortis in ruptura horū apostematum.]

¶ Et dixit Ypoc. quos febris in die rupture dimiserit eos euasuros ꝓnūciabis. Et sig^a hos euasuros hec sequūtur qm̄ tūc cibos appetūt ꝛ nō sitiūt ꝛ modicū atq; cōiunctū est qđ egerūt: ꝛ pus qđ ꝓycitur albū est ꝛ lene ꝛ per totū equale ꝛ sine labore ꝛ cū modica tussi. hi enim in breui sanant̄. Et subdit. primi his sunt q ꝓxima signa signis hoꝝ habebūt: quos vo febris in apatis ruptura nō dimiserit: ꝛ qm̄ furtiua postmodū inuadit: ꝛ afficiunt̄ siti ꝛ fastidio cibi ꝛ egerūt molle: ꝛ pus qđ iactant liuet vel viret ꝛ flāti admixtū ꝛ spumosū fuerit in his signis pertractatis perituros nō dubitabis. ¶ Qui vo qdā hoꝝ ꝛ nō oia habuerint eoꝝ hi qdē moriunt̄: hi vo in vita remanēt: vtriq; tn̄ difficilē exitum ꝯsequunt̄. hi vo ꝓuidētius iudicio discernūtur.

[Margin: De crisi deriuatione in peripleumonia.]

¶ De crisi deriuatiōis in apate peripleumonico. dix̄ Ypo. qbus in pleureticis post aurē ꝛ infra apa cōtigerit ꝛ putredinē effecerit cū crepuerit fistulā parit: ꝛ sic euadūt. Dicūt. ꝙ per infra aurem intellexit loca vacua que sunt sub dyafragmate. Et ꝙ crisis deriuatiōis cā sit debilitas ṽtutis regētis corpus q nō potuit mām resoluere neq; saniare neq; crisim facere copletā: sꝫ facit icōpletā. pōt tn̄ dici ꝙ fit a fortitudine expulsiue mēbri apati repellētis a se mām ꝛ transmittētis ad alia mēbra: que fortitudo pōt stare cū debilitate ṽtutis totū regētis. Et notāt ꝙ q̄uis mā colerica de sui nā plus hēat ferri sursū q; flātica. tn̄ in apate flātico accidit fieri terminationem ꝑ apa post aures pluſq; in colico. Dixit Gal. in cōmē. 62. In egritudinib⁹ q̄ fiunt a cola non accidūt exiture: qr sunt apte resolūni ꝓp subtilitatē ꝛ caliditatē colere: ꝛ ꝓpea in ꝑipleumonia q̄ est vtplm̄ de mā flātica plus accidut exiture post aures q; in pleuresi que est de mā cal'a sm̄ plm̄. Ad qđ facit ꝙ pulmo est ꝓpinquior loco post aures q; pleura vel diafragma: sunt etiā inter ea vie latiores. Dixit Gal. in cōmē. ꝙ ad hoc vt egritudini superueniat exitura opꝫ vt sit egritudo difficilis digōnis: nō tn̄ mortalis: nā nō est pole vt sit maturitas egritudinis facilis ꝛ resoluat̄ per exiturā. sꝫ resoluit̄ ꝑ fluxū ventris aut resolutionē occultā paulatim: nꝫ etiā est pole vt egri⁹ ꝑniciosa terminet̄ per exiturā decētē: vñ opꝫ vt sit egritu⁹ terminatura ꝑ exiturā mediaꝫ inter egritudines n̄ malas ꝛ egri^{ncs} ꝑniciosas. ¶ Ad indicādū āt de termino h⁹ d̄riuatiōis apatis: an. s. p⁹ aures an infra aures: aut ēt si resoluat̄ ꝑ resolōnē paulatim. Dixit Ypo. Interest tua diligēter: ꝛ sm̄ h̄ ꝑcepta ꝓpendere. s. an febris ꝑmaneat. i. an infirm⁹ hēat egritudinē cōtinue ꝑmanētē que penitus nō interpolat: ꝛ si hēbꝫ eā ꝛ dolor nō minuat̄ ꝛ sputū incōueniēs est: tūc. s. terminatio est mala. Si vo egō nō est colerica neq; liquida: ꝛ vrina modica cū hypostasi plurima ꝛ alia signa eucrata boni sūt nūcia: tūc apa sub aure: vt diximus expectabis futurum. Alia tn̄ trāslatio hꝫ. vrina multa: ꝛ ꝯcordat cū G. in cōmē. ꝛ est clara. Pōt tn̄ noua trāslatio ṽificari sic. ꝙ nō itellexit de pauca simplr̄. sꝫ in respectu ad rē in ea residentē. Et hoc isto mō qm̄ residentia in vrina est multa simplr̄ fit maior q; ante esset ꝓp bonitatē expulsiue mēbroꝝ: ꝛ vrina que erat multa simplr̄ ꝛ remanet adeo multa ꝛ nō maior nec aucta que pōt dici pauca respectu residētie ei⁹ que est plusq; an foret signat apa futurū post aures. Reperit̄ ēt ali⁹ modus descriptiōis huius partis quē ponit G. in cōmē. ꝛ est. neq; est vrina multa valde ꝛ in ea est residēs multa. Et qdā scripserūt. vrina multa valde ꝛ fex in ea residēs multa: in locis aūt inferiorib⁹. ¶ Dixit Ypo. ista apata ꝑ viā deriuationis accidūt sepi⁹ his qbus dolor ac calor est in hypocūdriis. qbus vo hypocūdria neq; dolēt neq; calēt: ꝛ spūs. i. anhelitus est dēsus sine frequēs incessanter sine cā manifesta. i. vt dicat alia trāslatio: malitia anhelit⁹ morat̄ spacio aliquo: deinde q̄escit absq; cā scita his apa post aures resoluit. Dixit Gal. in cōmē. ꝙ qm̄ accidit malitia anhelit⁹: deinde q̄escit post illud: ꝛ est ei⁹ q̄es sine cā manifesta signat eleuationē hūoꝝ inferius appo caliditatis in eis que sunt sub hypocūdriis ꝛ aliqđ inflāmatiōis in eis. Et Ypo. ꝑ id qđ dix̄. aliqđ inflāmationis intellexit aliqđ inflāmationis ꝛ caliditatis inflāmantis egredientis. a nā. Et voluit Gal. in cōmen. ꝙ cuius humores sunt grossi crudi ꝛ ꝓlongat̄ nō cōsumitur eius morbus per euōnē: sꝫ ꝑ exiturā aut ꝑ digōnē ꝛ resolutionē occultā añtem paulatim.

[Margin: De apostemate vel vesica in pede peripleumonici.]

¶ Et dixit Ypo. apa vel vesica in pede ꝑipleumonici eueniēs salutē ꝓnunciat: ꝛ vt ipse subdit. certa salus ex hoc ꝓmittit̄ qm̄ iam digestū est apa: ꝛ fit ꝓiectio sputi mutati ex rubeo in albū. nam si qđ reicit̄ ex sputo nō est: vt opꝫ neq; fuerit in vrina hypostasis timēdū est ei mēbro ne eueniat ꝑiculū ei mēbro cui superuenit apa. dix̄ Gal in ꝯ^{to} ꝙ euētus exituraꝝ in egritudinibus ꝑipleumonie prauis laudabilis est ꝓculdubio. Et dixit aucte Ypo. ꝙ melior eaꝝ exituraꝝ est que est declinis ad inferi⁹ lōginq; a mēbro in quo est egritudo ꝛ ꝓprie qm̄ est illud cū digōne. Nā Ypo. laudauit digōnē in ꝑ epidimiarū dicēs digō signat velocitatē crisis ꝛ fortitudinē sanitatis: maxi^e si sup digōnē est mutatio sputi ꝛ euō ei⁹ est cum multitudine absq; labore. Si vero accidat exitura in pede anq; maturet̄ apa euadet infirm⁹ a timore q temet̄ sup eū ex egritudine in ꝑipleumonia. verū tn̄ difficilis sanatio iuncture in qua accidit: ꝛ pōt esse: vt accidat in qbusdā horis eṗūo. Et dixit Ga. ꝙ ꝓcessio sputi tm̄ anq; sputū suscepit

[Margin: Processio sputi tantū non sufficit significat sup egritudinē de certitudine sanitatis tn̄ ceterētio sola significat super malignitatem.]

digônem tñ nô sufficit sup egritudinê signare de certitudi/ne sanitatis:q2 multotiês pcedit sputû in multitudine ex/terius:pter q egritudo susceperit digônê:z multotiens êt est egritudo iã digesta z nô est pcessio sputi sm q op3 qd quê accidit in qbusdã horis ex debilitate vtutis mouentis pectus qñq ex viscositate z grossitie saniei:z fortasse pce/dit ex ambabus causis dictis:Itê op3 in egritudinib9 pe/ctoris de quaz aptitudine est vt sanentur vt suscipiat egri/tudo digônê:z pcedat sputû sm q op3:q2 ambe iste res re/grunt.Sed in egritudinib9 oppositis his.f.q nô sunt apte vt sanent sufficit significatio vna.f.vt nô pcedat sputû sm q op3:q2 signat malignitatê egritudinis z malitiã eius pbi/bitio sputi a pcessiône eius exteri9 sm q op3:z eûnê mãe/rû in pectore z pulmone retentarû signiones alie que appa/rêt ea signantes in digône humoz:qm manifestû est q ma/litia egritudinis addit qñ nô pijcit sputû.est cû illo iteruz qñ remanet humor in pectore z pulmone indigestus:s3 nû/noris malitie est illa qñ humor est digestus z pcessio sputi extra nô est sm q op3 neq mûdificatio eius itez. Et dixit Gal.q plures exituraz nô accidût nisi in iuncturis sm q dixit Jpo.in lib.epidimiaz.z hê pp amplitudinê locoz va/cuoz in eis z motû eaz:q2 effusio mãez ad mêbra q moue/tur z calefiût est facilior.Et iste sût cãe qre Jpo.dixit.q nô est securitas qn 3barf iûctura in q euenit exitura.C Et apa eueniês in emûctorijs in pipleumonia salutê indicat:ipm tñ diu morat z in fistulã mutat pp mãe malignitatê.C Et pipleumonicis z pleureticis fluxu vêtris supueniête malû: z maxie añ 7m diê:q2 vtutê debilitat z mãm in pectore cô/têtã nô educit.C Et dixit Jpo.q plures ex his q ardêt sunt.i.q iã pcesserût in etatê pipleumonice direction pereût Alij vo q sunt adolescêtiores alijs euadût magis. Et rô p/mi dicti e.i.Dixit Gal.in 3o.q hui9 egritudinis sanatio.f. pipleumonie nô fit nisi cû piectione sputi z necia est in illo vtus fortis:qre op3 vt sit euasio ab ea adolescentis plusq eius q pcessit in etate pp adolescêtê hre vtutê pect9 mouê/tê fortiorê.A reliqs aut spêbus saniositatis. dixit Gal. de aptitudine adolescêtiû est pprie vt ad eos festinet mors z pprie in apatib9 auris pp dolores z febres:in qbus dixit Jpo.q decrepiti tardiores sunt.f.ad pereûdû adolescêtib9. multû:vt.s.dcm est.Jn reliqs ergo spêbus saniositatis ac/cidit:vt sit mors adolescêtib9 ex eis in hora euêtus saniei velocior pp dolorê z febrê.C Et docês. Jpo.signare p sa/niê sup pdicta apata ptiû pectoris.dixit.q putrede colica sputo admixta z sine sputo mala est:q2 significat mãm ma/lã inobedientê nãe:z si in die 7o:q2 in die cretico côtigerit mortê in i4o pnûciabit:z hoc nisi signû aliud qdlib3 spe/râde salutis adesse consideraueris.Dixit Gal.in 3o.q ois signio siue bona siue mala eueniês i die cretico certi9 signat q3 in die alio. Et dixit Gal.q mors euenit in i4o si reliqua ôsiderâda de vtute tpe z etate z regie z silib9 fuerit media: q si fuerint mala festinabit mors z accidit in xio.Qr si mi/sceant signiones significâtes mortê:sit:de ide fuerint signio/nes signantes euationê plês aut fortiores:tûc signat q in illis dieb9 plus plôgabit spatiû vite sue.Et si fuerit signio/nes côtrio expecta q spatiû mortis sue breuiat. Et silr dix Gal.si fuerit infirmus senex aut dbilis aut fuerit hora pñs ex horis anni male côplônis aut dispô aeris in illa hora: silr tûc expecta ei mortê cû velocitate:z vt scias bñ pnosti/cari.narrauit Jpo.subsequêter signa laudabilia z illauda/bilia:z signa laudabilia sunt robur vtutis:vt q2 sit infirm9 fortis z côstâtia egri.z q bñ côfidat in seipso.z q spirit9 .i. anhelit9 sit bonus z ordinat9.z facilis sit puocatio putre/dinis cû tussi z eqlitas toti9 corpis in habitudine caloris z mollitudinis.Jsta eni signant q apa nô sit multû magnû. Et subdit neq sitierit.nã puatio sitis signat q in ore stoi nô sit colera incêsa neq sit vehemês incêdiû in corde vel spûa/lib9:z vrina z stercus z sudor bñ se hêant:q2 p ista signat

q vtus nãlis bñ se h3 in oib9 trib9 digônib9.f.nãlib9. Et somn9 bñ se hêat:q2 signat q vtus aialis bñ se h3 que oia bñ se hñtia vitã sunt pollicêtia.Si vo nô oia:s3 si ex eis q/dã sunt deficiêtia post i4m diê sanitatê pnûciabis.Et cõrio pdictoz mortis sunt signantia.Et sunt debilitas egri ipûs amplius vel anxius z densus dolor permanês piectio cuz laboriosa tussi sitis plêuerâs:corpis circa calorê ineqlitas vêtris z latez calor magn9:s3 z frôtis manuû z pedû fri/gidites z stercus z vrina z somnus sunt manêtia.hec si p/dicte piectiôi putredinis colerice supuenerit mortê futurã ante i4m diê.vt in 9o vel xio nô dubitabis.C Et dix Jpoc. q ex hoc ôsideratiôe poteris discernere sputû mortale esse. Qr si vite mortisq signa cognoueris pnosticoz rectitudie inoffense pgrederis.dixit Gal.in cômê.q cuiuslibet apa/tû qd in pus ôuertit in inferiorib9 corpis in qbusdã:quo/rû est in pte sanies z residuû eoz est indigestû:z id est cura/tio facilis.Si aût oñdunt cû eo alia signa mala erit ei9 ma/litia plus z plus illo multo sunt apata q sunt in mêbris no/bilib9:qd est:q2 signat q humor faciens ea malitiosus est valde:qd est:q2 illud signat q nã conat apa maturare z nô pôt:z q apa inuenit ad illud viã dio.C Et dixit Jpo.q si in die septimo côtigerit mortê in i4o pnunciabis.Et dix Gal.in 3o.côe est in oi qd accidit in aliquo dieruz crisis q in ei9 euêtu die cretico sumit pnostic9 z certi9 ei9:siue illô sit lauda10 siue illaudabile:nã signio cuiuscûq hoz dispôñ qñ est in aliq diez crisis est signio magis certa z magis cre/dêda q3 qñ est in aliq alioz diez.C Dicût. De sputû sanio/sum q3tûcûq digesta sit sanies semp est malû in egritudinê dus pectoris z pulmonis.nã l3 signa digônis semp sint bo/na p q3to signant po4m nãe supra mãm digerêdã:z rône tñ loci pñt esse mala:vt in vlcere pulmonis signãdo ipm nô esse curabile.Sputû tñ saniei empimatis sequêtis rupturã apatis pleure aut rupturã vene in alijs ptibus pectoris q3 in pulmone.C Dixit Jpo.4o affo.Jn sanguinis sputo sa/niei sputû malû siue eueniat a pectore siue a pulmone:z si/ue ex eat sanies cû sanguine sil siue post sputu3 sanguinis. Ad h tñ q malitia sputi saniei sit multa:op3 vt sanies que spuit sit multa z plêuerâs.nã tûc denotat mltitudinez pu/tredinis z denotat vlcus pñs aut futurû.C Dix.A.q spu/tû hûoris grossi imo puris qñ fit nô semp fit pp cãm pul/monis vl pectoris vlceratiônê.imo qñq fit pp cãm hûidi/tatû pectoraliû dñantiû in corpib9 eoz q trãseût.30.ãnos vsq ad.50.z dimittût exercitiû.f.eis ôsuetû.sup.aut pp cãz hûoz catarraliû descêdêtiû ad ptes pectoris ipoz:qre ag/gregant humiditates in pectorib9 eoz q retête in illis cô/uertunt ad mãm silr saniei.Et distinguit h sanies a sanie vlcerû:q2 sanies vlcerû iniecta in aquã semp descendit ad fundû:h aût supnatat aq colir illati.verûtñ modus ihe ei9 z color:z aliqñ et fetor sunt sicut saniei vlcerû.C Dix.A. cû pcedût.f.patiêtes cû eis.f.morbis silis saniei accidit cû eis hydropisis in spatio.40.diez vsq in.60.supplêt vel ci/tius vel tardius. Et hoc côicata malitia epi.qd tñ accidit eis plus est cacetia.Et subdit.A.nô est cû ea plim mali.f.si recte curent.nã pôt ei subueniri.Saniei aût exeûti ex vlce/re pulmonis vel alterius ptiû pectoris q nô fuerit purga/ta infra.40.dies nô pôt subueniri q3tûcûq recte curet:sed in ptisim trãseût.qdã exponût nô est plim cû ea.f.cacetia vl hydropisi:z h inq3tû esset a cã frã pueniête p modû ôcul/catiôis caloris nãlis sub mã retenta ex dimissiôe exercitij. C Et dixit Jpo.si idê apa euanuerit z sputû putredinis nô exierit neq febris defecerit malû est z egri amêtiã mortis puiã expectabis.Dixit Gal.in 3o q apa qescere dr ab hs qd est apa occultari siue delitescere:q2 qescere signat eê ge/nerale:s3 occultari signat velocitatê qetis subito.Et est ista occultatio duobus môis.Uno qñ mã resoluit qd côtingit pp subtilitatê hûoris z raritatê mêbri z caliditatê aeris con/tinêtis z vtutis medicine administrâtê z vehemêtiã vtutis

De apat emunctoriorum i pipleumonia.

Pueri fa ciliꝰ euadût in pipleumonia q̃ grãdeui.

De signis sumptis a sanie apatû ptium pectoris.

De sanie ex ôgône hûiditatû in mêbris spualib9: z quô dis a sanie vlcerum earum.

De occultatiôe apatis mêbrorum spûaliûm q fit duobus modis.

Infirmi.nã iste cãe oẽs q̃ñ aggregant̃ resoluit̃ ap̃a veloci/
ter:ꝛ est modus iste bon⁹. Alio° q̃ñ hũores facientes ap̃a
siue exiturã recurrũt ad mẽbra a qb⁹ effusa fuerũt pus. Et
de cõsuetudine Ipo.fuit.vt noiet hanc actionẽ reductionẽ
ad mẽbra q̃ sũt in ꝓfũdo corpis. Et qm̃ cãe p̃dicte quibus
occultant̃ exiture sunt ꝯrie valde:accidit ẽt vt ipse exiture
sint ꝯrie valde:qm̃ signãt aut velocitatẽ euasiõis a re ledẽ
te aut egri^{tu}valde malã q̃ accidit apud reditionẽ mãei ad
mẽbra nobilia:ꝛ iste res sunt cões in oib⁹ exituris q̃ occul/
tant̃. Dixit Aui.1° 4ᵗ.ois pustula ꝛ oẽ ap̃a qd̃ apparet:ꝛ
postea recedit malũ.verũtñ q̃nq; signãt fortitudinẽ nãe ꝛ
fortasse hec appitio ꝛ h̃ ꝓfundatio est ꝯsueta hoi alicui in
nã sua illud nõ est signũ vehemẽtis malitie. Oꝫ ergo vt cõ/
sideres reliq̃s signiones:ꝛ ꝓprie q̃ appent in mẽbris dolo/
rosis:ꝓpria tñ ꝯsideratio in istis exituris supradictis est cõ
sideratio signorũ q̃ apparent in mẽbris anhelit⁹:ꝛ maxi^e
illoꝝ q̃s narrauit hic Ipo.s.q̃ occultent̃ exiture:volens p
hoc q̃ ipse submergant̃ in ꝓfundũ corpis ꝛ redeãt in mẽ/
bra nobilia. Et q̃ ita voluerit apparet q̃ si resoluerent̃ exi
ture nõ esset febris ꝑmanens ꝛ proiectio sputi esset facilis.
Manifestũ est ergo exquo fe.nõ deficit ꝛ sputũ nõ accidit
mãe putredinis q̃ amẽtiã.i.ꝑmixtionẽ rõnis expectare de
bes ꝛ mortẽ. Et dixit Gal.in cõmẽ.q̃ ꝑmixtio rõnis ẽ vnũ
de accidẽtibus qd̃ accidit ei:cuius ꝯuertit̃ dispõ ex ꝑipleu/
monia.s.ap.vel alio ap̃ate partiũ pectoris ad has egritudi/
nes.s.q̃ accidũt ex ꝑmutatiõe mãeꝝ illoꝝ ap̃atũ ad alia no
bilia mẽbra. ¶ Et sp̃alr̃ loquẽs Ipo.in exẽplo de latescen/
tia ap̃atis 3° ꝓnosticoꝝ dixit.q̃ si ap̃a squinãticũ deliruer/
rit:nõ tñ in die cretico neq; ꝑp aliud ap̃a reddẽs tumorem
alio q̃ ad ꝑtes exteriores trãsduxerit vel ad modicũ defe/
cerit neq; dolor requiẽ metit̃ mortis vel iteratiõis laborẽ
ꝑmittit. Oꝫ si istud ap̃a in pulmone int⁹ lapsuꝫ fuerit.pus
ibi efficit ꝛ timorẽ mortis reddit. ¶ Et dixit 3° ꝓnostico/
rũ.Ipo.ap̃a in gutture cũ acuta qdẽ feb.malũ. Et si aliqd̃
malũ signũ visum fuerit mortale.dixit Gal.in cõmẽ. vlcus
accñs in gutture est signũ q̃ in corpe est humor malus cor/
rosiuus:ꝛ est cũ illo cã egritudinis magna valde:qm̃ attra
ctio fit cũ dolore vehemẽti. ¶ Dixit Alm̃.x°.squinãtia cũ
febre fortis caloris ꝑniciosa. ¶ Dix̃ Paulus.si in egro fue
rit ap̃a.s.calĩn qd̃ est flegmon:nã ap̃a absolute ꝓlatũ sup/
ponit ꝓ flõne aut herisipila ꝛ absentat̃ repẽte:ꝛ post hoc
eger aggrauat̃.malũ ẽ. ¶ Dixit Ras.16° ꝯtiñ. in quo cor/
pore fuerit ap̃a calĩm:deinde absq; tpe:q: repente ꝛ absq;
cura.s.resoluẽte illud absentat̃ malũ signat:nisi postea ite/
rũ apparuerit:qm̃ si reapparuerit signãt ṽtutẽ mẽbroꝝ in
feriorũ fortẽ sic q̃ nõ recipit illud. ¶ Scias q̃ si hñs pleu/
resim nõ spuit ꝛ ortomiã hꝫ:nec iacẽs anhelare possit mo/
riturus erit.ex magnitudine eniꝫ ap̃atis h̃ ꝯuenit ꝛ defe/
ctione ṽtutis. ¶ Qualiscũq; dolor in pleuresi nõ mitigat̃
cũ sputis neq; flõnia:neq; farmacia aut calefactiõe.s. cum
euaporatiõe aut alio medicamine malũ est:q: saniationem
futurã signãt. ¶ Dixit Alm̃.x°.cũ in aliquo mẽbro ap̃a ap
paruerit aut dolor:ꝛ sequunt̃ post ip̃m estuatio ꝛ inflãma
tio ꝛ sitis ꝛ ingetudo malũ est:ꝛ si cũ eo ꝯtingit tremor cor
dis est mortale. Et dixit ꝯsiderem⁹ in egritudie pectoris ꝛ
pulmõis mãꝫ quã spuit eger.cũ.n.nihil expuit neq; febris
alleuiata fuerit vllo mõ nulla digõ adhuc ibi erit. Cum ṽo
eger modicũ qd ꝛ subtile spuere ceperit:cũ labore tñ:parũ
digõnis iã incipit. Cũ ṽo grossum ꝛ multũ ꝛ facile excrea/
re ceperit:digõ iã ꝑfecta erit ꝛ cõpleta. Sputum aũt qd̃ ad
maturationẽ ṽturũ sperat̃ est albũ aut illud in quo tm̃ est
rubedinis aut citrinitatis cõtinetur ex quo sputũ.s.albuꝫ
vel nãle superari vel coopari possit. Sputũ autẽ qd̃ ꝑfecte
est maturũ est albũ aut illud in quo maior pars alba cernĩ
tur cũ de subtilitate ad grossitiẽ mutat̃:ꝛ de laborioso exi/
tu in facilẽ mutat̃ egressionẽ. ¶ Dixit Ipo.in afo. Herisi/
pila ꝛ silr̃ qd̃libet aliud ap̃a itus exñs extra ꝯuerti bonũ.

extra ṽo existẽs intra ꝯuerti malũ. ¶ Dixit Ras x° ꝯtinẽ.
Oẽ vitiũ summarie qdcũq; fuerit:quotiẽs trãsfert̃ de mẽ/
bro occulto nobiliori ad mẽbrũ apparens laudabile erit ꝛ
ecõuerso. ¶ Dixit auctor cõpẽdij x°. poni q̃ calide ꝛ sicce
sunt nãe q̃cũq; coꝝ in nobilib⁹ mẽbris habebũt ap̃a neces/
sario morient̃.multotiẽs eni hoc habẽtib⁹ ꝓnũciaui mor
tẽ nec deceptus sum:maxime aũt qbus in pulmone dyafra
gmate aut pelliculis costarũ:aut stõ aut epate ap̃a est.nã si
in his mẽbris q̃ fortes sunt ꝛ sicci ap̃a hñtes pereunt.q̃to
magis imbecilles ꝛ infirmi:neq; vllã spẽ ad virtutis forti/
tudinẽ hre possunt. Et ṽtus hoꝝ calãꝫ ꝛ siccã nãm habẽ/
tiũ necessario defecta est in peracuta febre.ꝑp ṽtuteꝫ enim
necesse est eos nutriri:ꝛ ꝑp ap̃a necesse est eos a cibo pro/
hiberi. Ideoq; necesse est aut vt ṽtutẽ cadere dimittam⁹ ci/
bũ nõ dãtes:aut vt ap̃a augeamus cibũ dãtes:ne ṽtus de/
ficiat ap̃a magnũ in hypocũdrijs signat maniaꝫ siue ꝑmi/
xtionẽ rõnis ꝑp lesionẽ inductã cerebro per viaꝫ cõitatis
quã hñt hypocũdria cũ eo:ꝛ ꝑp vapores malos eleuatos
ab eis ad ip̃m. Stupor mẽtis signãt vaporẽ calĩm ꝛ humi/
dũ replẽtẽ vẽtriculos cerebri ꝛ virtuteꝫ eius humefacere.
¶ Dixit Gal.sup p̃ ꝓnosticoꝝ.q̃ oẽ qd̃ est ꝯriũ rebus nã/
libus vltima ꝯrietate est signũ sup ꝑditionẽ ꝛ oẽ qd̃ est silẽ
reb⁹ nãlib⁹ signãt euasionẽ. Et hoc verũ esse. dñt. si silitu/
do fuerit ꝑp cãm nãlẽ.nã tepiditas pedũ silat̃ reb⁹ nãlib⁹
in sano:ꝛ est tẽperamẽtũ de se nale in corpore humano. ꝛ
tñ in febricitãtibus acute est significatio ꝑditionis.

¶ Recollectiones signoꝝ signãtiũ mortẽ ꝓximã. Ca.h.

RAsis 16° ꝯtiñ.narrauit signa mortis signi/
ficatiua sic. Vltima pars nasi elõga/
bitur infrigidabitur ꝛ nigrescet aut nigra fiet:ꝛ
spasmabunt̃ tẽpora ꝛ vene q̃ sunt in eis nigre
restringent̃ ꝛ caui fiet oculi:ꝛ vnus oculoruꝫ
erit maior altero ꝛ tortus. Effundẽt lachrymas nõ volun/
tarie:ꝛ effugiẽt lumẽ palpebre inepte claudent̃. Et quo/
tiẽs inceperit angulus interior oculi liuidi coloris erunt
aut ruffi valde ꝛ cutis frontis rigida erit ꝛ liuidi coloris:ꝛ
pulpa auris inuersa ꝛ alba valde ꝛ color faciei in toto ci/
trinus absq; vigilia ꝛ solõne ṽtris.sup.ꝛ silib⁹ causis p̃/
cedẽtib⁹ vtraq; mandibula lapsa fiet. Saliua manabit ab
ore.lenes erũt testiculi:anus infrigidabit̃:ꝛ si mulier fue/
rit vulua ei⁹ emanabit. Si cutis corpis digitis ꝯhat̃ nõ re/
dibit ad locũ suũ ꝓpriũ.anhelitus erit frigidus:ꝛ diuer/
sus:ꝛ dormitio sup dorsuꝫ declinabit ꝛ de loco capitis sem
per erit ad pedes:egeret ꝛ minget nolẽs:corruptio sensuũ
erit aut partis ipsoꝝ. Eger affines suos ignorabit dentes
mũdificabit citra solitũ. Color digitoꝝ fiet plũbinus vn/
gues nigrescẽt palpebre oculoꝝ mouebunt̃ semp:ꝛ si op/
ponat̃ digit⁹ oculo nõ claudet̃ aperiunt̃ oculi motu caren
tes deglutire nõ poterit cibũ ꝛ potũ nisi cũ labore ꝛ sinco/
pi:maior pars sp̃us eius emittet̃ per nares pulsus erit for
micãs capriolinus diuersus valde mõ pulsationẽ vehemẽ/
tẽ mõ minimã valde:pulsus manus sinistre erit depressus
debilis:ꝛ dextre manus erit rarus strãgulabit̃ cũ potu aq̃
donec exeat aq̃ p nares. corpus egri arescet valde ꝛ euomet
subiam diuersi coloris:ꝛ si in aliquo loco corporis ei⁹ erit
vlcus exiccabit̃ ꝛ citrinũ fiet aut nigrũ aut plũbeũ. Et cõ/
traria hoꝝ salutis sunt signãtia. ¶ Varietas ordinis in
circuitib⁹ ꝑoxismoꝝ ꝛ exacerbationũ febriũ dicũt qdã. q̃
est signũ prauũ cũ hm̃oi varietas ex debilitate cãtur nãe.
Auic.tñ 4° colliꝫ dixit.est signũ bonũ signãs breuitatem
morbi:sicut etiã oppositũ est malũ signãs morbi longitu
dinẽ.sicut Ipo.dixit 4° afo. Qualibuscũq; ꝑo^{rti} hñt si qua
hora dimiserit febris in crastinũ eadẽ hora accipiet difficri/
ta.i.lõga erit febris illa. ¶ Dixit G.2° afo.in cõmẽ. affor.
In quo morbo somn⁹ ꝛc̃.si solẽtia iuuare suo tpe nõ iuue/
rint ꝓculdubio mala est eoꝝ signũ. ¶ Dixit Auic.2° d̃i ti.
Dico q̃ nõ opꝫ cũ nõ vr̃ in vrina forte.i.ꝑfectũ signũ iudi/

care de morte:fortasse.n.liberabit' eger cū hoc per euōnes incidētē ex parte aliq̄ cū v̄tute expellēte dignū vl' indignū: ⁊ fortasse resoluet' humor ſm lōgitudinē tolerantie aut fiet crisis per exiturā:⁊ ꝓpter qm̄ nō fuerit humor vehementis malitie:⁊ est malus ſm plim:⁊ signat fortitudinē infirmi. Et minor signū eius est sup lōgitudinem.

¶ De cōsiderādis a medico tāq̄ ferat iudiciū i ꝓnosticādo.c.ij.

Dixit Gordonius in liᵒ.de ꝓnosticis.in verificatiōe iudicij aliquꝰ debemꝰ pꝰs discurrere ꝑ oia nālia cōplōnē etatē sexū ⁊ alias res ꝓdictis ānexas. Et ꝑ res nō nāles tp̄s āni regionē artē ⁊ regimē:⁊ ꝑ res ꝑter nām. Et postea ꝑ signa ꝑticularia deuenire. Sic.n.faciēdo supiētis medici inspectio nō errabit. ¶ Dixit Ras.16ᵒ cōti. Accn̄tiū cōsidera cāz.v̄.g.si ē mō vrie aq̄sa ⁊ postea fit colorata:inquire diligēter de cā colorationis eiꝰ. Si.n.fuerit talis ex actione nāe bona erit.si v̄o a fortiori discrasia calida mala. Et silr faciei tornatilitas si ꝓcesserit a cā extrīseca minꝰ verēda erit: vt dixit Ipo.ꝑ ꝓno.⁊ sic Aui.dix 1ᵃ 4ᵗ.qd̄cūq̄ signoꝝ are factiōis infirmi in facie ⁊ extrēitatibꝰ accidit cā laboris exercitij vel vigilie ⁊ fluxꝰ vētris ⁊ silibꝰ redit ad salutē in duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ:sꝫ si est cā intrīseca vt a cā adustiōis ⁊ casu v̄tutis mala est. ¶ Et dixit.nō cōsidas de signis bonis nisi cōtinuent' ⁊ ꝓcedāt a cā bona vt vigore v̄tutis. Mala v̄o sūt sp̄ dubia.verūtn̄ cōsiderāda est dispō corporis seq̄ns ea an ad meliꝰ disponat' an ad peiꝰ. Dixit.n.A.vbi.s̄. nō ois alteratio subito facta in colore aut in tactu.sup.aut i qbusdā aliis est mala sp̄.imo est aliqñ significans bonitatē ⁊ crisim vtilē:qre cōsideret' dispō corporis post illa. ¶ Dix Ipo. 1ᵒ ꝓno. q̄ in qbusdā valitudinibꝰ determinatio tarda est ꝓnostica signa in eaꝝ ꝑncipijs latētia sūt:eaꝝ.n.ꝑnᵃ cōfusa sūt:⁊ ideirco cautiꝰ inuigilādū ē.⁊ in singulis q̄ternis diebꝰ studiosius ītuēdū est:q̄ si feceris aut vix aut nunq̄ falleris. Que v̄o in breui finiūtur faciliꝰ cognoscunt'. Et G.dix in cōmē. q̄ egritudies q̄ idigēt i cōsūptiōe ipaꝝ spatio lōgo sūt silēs:⁊ qñ nō supfluit vna eaꝝ opatione eaꝝ in v̄tute supfluitate magna. Et est pugna eaꝝ silis eq̄litati nec̄ium est spatiū lōgi tp̄is:ad h̄ vt vincat' vna eaꝝ. Et signū prudētiū in lucta sup illū q vincit ex duobꝰ luctātibꝰ nō est nisi ſm hūc modū:qm̄ qñ vidēt supfluitatē vniꝰ coꝝ sup cōparē i v̄tute supfluitate magna sperat ei victoriā magnā ex hora sua.i.cito: sꝫ si nō videt alicui coꝝ supfluitatē in v̄tute supra suū cōparē:scita q̄ spatiū luctatiōis coꝝ ꝓlōgat' nō sic cuꝫ furore illo sꝫ vt ꝑ declarat' qs coꝝ vincet:sꝫ declarat' postq̄ ꝓtendit' tp̄s. Interest ḡ tua dixit Ipo.ibidē.vt multo studio peritues ⁊ euasuros siue pueros siue iuuenes.sup.siue senes fuerīt discernas. Et neq̄ i aliq̄ egritudinū te negligētē eē ostēdas. Et G.dix i cōmē.q̄ Ipo.iā hoc idē dix.⁊ iteꝝ dicit.q̄ eius vtilitas est magna valde. Et subdit Gal.multi nō itellexerūt Ipo.qm̄ ipsi multotiēs in aliq̄ egritudinū vidēt signionem malā ⁊ euadit infirmꝰ post illud ab ifirmitate sua. Uerūtn̄ existimāt q̄ Ipo.mētitꝰ fuit.⁊ vidēt aliqñ signionē laudabilē.deiñ perit ifirmꝰ:q̄re dicit q̄ Ipo.errauit i sermone suo. ꝑter q̄ ipsi intelligāt q̄re fortasse supat ⁊ vincit signū vna bona significationes multas illaudabiles ⁊ malas. ¶ Et dixit ibidē Ipo.hec mea doctrina de acutis passiōibꝰ nescio medicinis.i.lōgis.vt i cācro ⁊ silibꝰ.al's.nec in cācro ⁊ silibꝰ tropicis. Et honestū medico illi ē q huic salutē.alij v̄o mortē ꝓmittere valet.⁊ in lōga ⁊ in breui egritudie. Et ad hoc ⁊ oēs vt diximꝰ signiones oꝫ cognoscere eq̄ rōne ꝑpendere:⁊ vires eaꝝ cōferre:cautius tn̄ in sputis ⁊ vrinis. Et G.dix in cōmē. Oꝫ vt cōsideres ⁊ speculeris oēs signiones:⁊ non sis cōtētꝰ signione vniꝰ in v̄ificatiōe. Et ē nō oꝫ vt v̄tꝰ pōderet' signionū absolute:sꝫ postq̄ cōparat' vnaq̄q̄ eaꝝ ad suā cōparē.q̄dā.n.signionū sūt male ⁊ i seipsis.verūtn̄ diuersificāt' in illo ꝑp multitudinē ⁊ paucitatē:⁊ sūt ille quaꝝ v̄tutes pōderauit Ipo.in ꝓcedētibꝰ. Dixit.n.in qbusdā eaꝝ:q̄ sunt minꝰ significantes mortē:⁊ i qbusdā eaꝝ:q̄ sūt mortifere valde.i.fortasse addidit ad illud ꝓculdubio. Et silr ē signionū laudabiliū pōderauit v̄tutes. Et dixit in qbusdā eaꝝ q̄ sūt salue valētes ⁊ significēt euationē. Et in qbusdā eaꝝ dixit sermone absoluto q̄ sunt laudabiles ⁊ fortasse addidit ad q̄dā eaꝝ v̄tꝰ est magna valde. ¶ Sꝫ ḡ dixit Ipo.q̄ opꝫ vt cognoscas dispōnes ⁊ discernas eas postq̄ cōparaueris v̄tutes eaꝝ adinuicē.nā nō solū laudabiles adinuicē:sꝫ laudabiles cū illaudabilibꝰ:nō tn̄ ꝑ hāc cōpōnē poteris scire in ꝑnis q̄ iā supfluitēt ex eis in eo qd̄ significat qd̄ supfluus est. Et scies 1ᵒ:q: qñ tu sciueris illd̄ nō faciet te timere illud qd̄ videbis. Et 3ᵒ vt ingras ⁊ cōsideres qd fit cā inceuētate eiꝰ ⁊ qd significat illd̄:oꝫ ḡ dix G.vt cōsideres añ oēs res i ꝑnis in qbꝰ mēbris corporis sit egriᵒ q̄ sit ei ꝓpria:⁊ an egritudo sit hūoris aggregati i venis.⁊ deiñ cōsidera 2ᵒ q̄ v̄tutes illiꝰ ifirmi ꝓpter sint:v̄tutes.n.sūt tres vital' nālis ⁊ aialis.deinde cōsidera v̄tutes laudabiles significantes dispōnes illarū v̄tutū. Ponamꝰ.v̄.g.q̄ v̄tꝰ ꝓcedēs a cerebro nō hēat egritudinē. neq̄ aliqd̄ ex mēbris corporis ⁊ q̄ euētus febris est putredo hūoꝝ tm̄.⁊ ponamꝰ ēt q̄ appuerit a ꝑnᵒ in vrina signiones laudabiles.dico q̄ hic infirmꝰ nō pōt eē vt moriatur ex hac egrīnᵉ.cā eiꝰ. Et ꝑp illud nō oꝫ si ꝓcedat:vt appeat i eo signū mala timorosa nō solū vt nō terreat te ⁊ faciat te timere:sicut accidit multis medicoꝝ:imo oꝫ vt scias q̄ est signū euētꝰ crisis. Accidit.n.hmōi ifirmis ꝑp crisim dolor capitis ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ imaginaꝰ reꝝ nigraꝝ ⁊ citrinaꝝ ⁊ tenebrositas in visu ⁊ dolor in frōte ⁊ tēsio sub hypocūdrijs. Et qñq̄ ēt egerūt egēnē malā ⁊ spuūt sputū fetidū aut vomūt vomitū turpis aspectꝰ ⁊ denigrant' coꝝ mēbra ⁊ putrescūt ⁊ incedūt in viā mortis. Et totū illud qñ appet est dispō iteꝝ melior:qd̄ est:q: anhelitꝰ multotiēs fit bonus ⁊ qescit qd̄ in eis est de dolore ⁊ ꝑficit coꝝ appetītꝰ in cibo ⁊ sentiūt in corpibꝰ coꝝ leuitatē apud eleuationē coꝝ ad sellā:⁊ qñ eueniūt eis hmōi euōnes significat illd̄ qd̄ ex eis estat' signione mālfesta:⁊ appet h̄ victoria ⁊ discernunt':nō enī oēs termināt'. ¶ Et subdit Ipo.oꝫ ēt vt tp̄a ⁊ tp̄s morbi attēdas:iuuamᵐ.n.magᵐ dix G. fit in ꝓnosticatiōe ꝑ cognitionē egritudinū supueniētiū ⁊ ꝑñtiū ⁊ futuraꝝ ⁊ tēporū āni.v̄.g.pone q̄ signiones sint indicātes fluxū sanguinis nariū.si hora āni fuerit ver.tūc certiꝰ expectabis fluxū eiꝰ:⁊ plus si fuerit euētꝰ aeris cōplonis calide ⁊ humide:⁊ plus multū si fuerit cōplo illa eiꝰ in duobꝰ aut tribꝰ tp̄ibꝰ āni q̄ iā trāsierūt q̄ fecerūt nec̄iaꝫ gn̄onē sanguinis nariū.multo plus ⁊ silr in alijs sp̄ēbꝰ euōnis.v̄.g.d̄ sudore dico q̄ in febribꝰ in hora estatis cū pluuie ꝑuatiōe ſm plim nō accidit sudor.q̄ si accidat in hora saltē pua q̄ntitas pluuie accidet in febre sudor. Pñtes āt morbos attēdes eos q sūt magꝭ ꝓprij vnicuiq̄ tp̄oꝝ āni.de qbꝰ dix Ipo.3ᵒ affo.⁊ in liᵒ epidimiaꝝ. ¶ Subdit tn̄ Ipo. Scito oēs valitudies oibꝰ āni tp̄ibꝰ euenire posse.q̄dā tn̄ qbꝰ magis cōuenire ⁊ q̄r signa mala sūt malas eē scito:q̄ꝝ v̄o bona eē se hic. Et G.dix in cōmē. q̄ sigᵃ bona nūq̄ mutātur i mala nec ecōᵒ:sꝫ significant bonū aut malū:cū multitudie tn̄ aut paucitate. ꝑter q̄ significēt in aliq̄ horaꝝ bonū:⁊ in alia post ipaꝫ malū. Et inde est q̄ signa sūpta ab vrina:de qbꝰ dr̄ q̄ sūt mala nō est poſe vt imutent' in aliq̄ horaꝝ ⁊ fiāt mala ⁊ cōsilr in alijs signis:sꝫ oia sigᵃ sunt seruātia suas v̄tutes q̄ sūt eis ꝓprie sp̄:nō in magnitudine qdē:q: ipsa recipiūt additionem ⁊ diminutionē:sꝫ in gn̄e:qm̄ nō est poſe vt cōmutet' aliqd̄ signū ꝑ laudabiliū ad genꝰ illaudabiliū:nec ecōᵒ: sed accidētia nō sūt ita:qm̄ accidit qbusdā difficultas anhelitꝰ ⁊ ꝑmixtio rōnis ⁊ tēsio corporis sub hypocūdrijs ⁊ vr coram oculis silē coruscatiōi ⁊ imaginari res nigras ⁊ dolor capitis saltus labij iferioris ⁊ exitꝰ exiture ad latꝰ auris aut in alio loco:⁊ fortasse erit ꝑ ea crisis:⁊ fortasse addēt in magnitudine egritudis ⁊ vehemētia eiꝰ. ¶ Et Ipo.narrauit. q̄ accidētia qbꝰ fit crisis qñ nō faciūt cā fortasse significant mortē. ⁊

Duo ob egritud nec obs tp̄ibꝰ in pñt euenire.

Accidēs qbꝰ in crisis qñ factūr fortasse gnificāt mortē.

fortasse significant malitiā cōplexionis. Et dix̄ G. ꝙ accītia qb⁹ fit crisis noiant̄ signa ꝛ significationes ea quibus posse est scire. Greci.n.noiant signa ꝛ significationes ea qb⁹ posse est scire an infirm⁹ saluet̄ an pereat: ꝛ sunt signa q̄ significant debilitatē v̄tutū regētiū corpus ꝛ eaꝝ fortitudinē ꝛ ingrediunt̄ in ea q̄ significant digōnē ꝛ ꝯūū ei⁹. Sed ex accītib⁹ ex qb⁹ fit crisis nō est aliqd: cui⁹ dispō sit illa dispōꝛ ꝫ intellir ex eis ꝛ crisis accidit: ꝛ cū illo ēt an sit cū evōne an cū exitura: ꝛ cū illo ēt qb⁹ evōnib⁹ ꝛ qbus exituris accidit. veꝝ an crisis sit bona an mala nō ē posse vt sciat ex significationib⁹ hmōi qm̄ ꝑ eas nō inuenio istas crises ꝯuerti ad salutē plus q̄ꝫ ad mortē ꝫ scitur ex signis ꝛ significationib⁹. dixit.n. Ipo. ꝙ digō significabit velocitatē crisis ꝛ fiduciā salutis. Res aūt crude nō digerunt̄ ꝛ ꝯuertunt̄ ad exiturā malā: aut significat ꝙ nō erit crisis aut dolorē ꝛ lōgitudinē. ℭ Et dixit Ipo. ibidē adhuc significationes q̄s diximus in ethiopia ꝛ septētrione ꝛ expta.i.locis calīs ꝛ frigidis ꝛ medijs iter eos expti sum⁹. Et G. addēs in ꝯmē. dixit. In oi tpe ꝛ hora āni ꝛ i oi regiōe sig^a q̄ ex eis sūt mala significant malū. ꝛ q̄ ex eis sūt bona significant bonū semꝑ in oi regiōe. ℭ Et sbdit Ipo. nec aliq̄ te ꝑturbet: qꝛ locupleteris q̄ꝫ existimes tibi sig^{oꝝ} series arridebit: sic noiauim⁹ rōni i vigiles. Et G. dix̄ i ꝯ^{to}. qm̄ tu itelligis itellu bono v̄tutes significationū. tūc tu q̄ꝫuis nō ꝓcedas ꝛ scias semꝑ de aptitudine illud cui⁹ est vt accidat ꝺm v̄itatē: verūtn̄ cū tu iā v̄ificasti ꝛ iuenisti recte ꝺm pōm disciplinā multā nō errabis. Et. in h̄ ōndit̄ bonitas vni⁹ hois supra aliū ex eis q̄ añcedūt ꝛ iudicāt id qd̄ facturū est: qꝛ intētio preter ꝙ cadat error in illa maior est q̄ꝫ mēsura v̄tutis hois paucitas aūt erroris est de opatiōe prudētiū in arte mīre q recte iuenit ex illis in.20. vicib⁹: vice vna dn̄t nō posse errare nō pōt hoi inesse p arte ꝫ: qꝛ istud est soli⁹ dei: ꝛ est supra modū ꝛ mēsurā hois. Ars nō ponit nos vt nūq̄ꝫ erremus: ꝫ ponit in hoc ꝙ illi q habēt artē min⁹ errāt q̄ꝫ q nō habent eā: ꝛ pōt in h̄ poni ex^m de geometra ꝛ alijs mathematicis. ℭ Et dixit Ipo. neq̄ꝫ velis te ad alias egritudines ꝛ alias ꝑceptiōes diffundere: qꝛ determinant̄ q̄cūq̄ꝫ nr̄o numero dieꝝ neq̄ꝫ sunt expectāde ordine ꝑceptoꝝ. q.d. significationes q̄s diximus in egritudinibus acutis nō extēdas eas ad crōicas. ℭ Dixit G. 3° ꝓnost. sup v̄bo. apa in gutture ꝛc. oꝫ attēdere reliq̄s significationes in rectitudine ꝓnosticatiōis: in eo qd̄ est futurū. Et sit hoc ꝑceptū cōe ampli⁹ ꝛ in oib⁹ significationib⁹ ꝛ ꝓprie in illis q nō sunt in vltimo laudis nec in vltimo malitie. Et hec sunt ille de qb⁹ est de ꝯsuetudine. Ipo. ꝑcipere tibi ꝯsiderare reliq̄s ꝯsiderationes: oꝫ q̄ recte ꝓnosticari volētē ad oia supradicta attēti⁹ attēdere ꝛ fideli⁹ ꝯsiderare neq̄ꝫ nō ꝛ ad alia oia q̄cūq̄ꝫ ad ꝓnosticādū recte coadiuuāt q̄ maxi^e sūt iudicia signoꝝ bonoꝝ ꝛ maloꝝ ꝛ ꝯsidera^o rerū ꝑticularū occurrētiū. ℭ Dixit. G. p^a ad glau. febricitātiū ꝯtinue maxi^e egōnes ꝛ vrias ꝛ vniuersum ambitū corpis vidēdū ꝛ motū arteriaꝝ ꝛ q̄cūq̄ꝫ alia hmōi. dix̄. Et lōga ēt expiētia. Ipo. iussit ꝯsiderare tpa anni ꝛ regiōes ꝛ aeris ꝯstitutiōes ꝛ etates ꝛ corporū cōplones ꝛ ꝯsuetudines ꝛ p̄cedētia cāꝝ ꝛ q̄ coinuadūt egritudinib⁹ ꝛ q̄cūq̄ꝫ interim apparēt. Suasuꝫ enim est vt alicui vi p̄dicta oia ꝯsiderāti totū. f. esse ꝯsideratū qd̄ ꝯsiderādū est. Sꝫ dixit G. nō tn̄ ꝺm v̄itatē sic se hꝫ. nā qd̄ est maximū hoꝝ oium: dici v̄o paruissimū neq̄q̄ꝫ scriptū ē. Quid aūt sit h̄ q̄rēti rn̄dit q̄ꝫtitas egritudinis ad denotationē q̄dē vna denoiatiōe indigēs: ad vtilitatē v̄o maximū existēs nō est posse ꝓnosticari bn̄ absq̄ꝫ ꝙ certa q̄ꝫtitas p̄dictarū ꝑ rōciniū habeat̄. etenim siue ꝑnitiosa sit egritudo siue ꝛ qm̄ maxime posse sit mori hoiem siue ab egritudine liberari nisi oium p̄dictoꝝ quātitatē reduxeris ad duo capitula diligēter ꝯsiderās ad egritudinē. vꝫ. ꝛ egrotātis v̄tutē. neq̄q̄ꝫ poteris ꝓnosticari bn̄. nam v̄tute qdem ita forti existente: vt superet egritudinē necessariū est liberari hoiēꝫ: si v̄o ecōtrario fuerit ꝓculdubio mori. nō igit̄ q̄lis sit egritudo ꝺm spēm ꝯsideres solūꝫ ꝛ quātū magna: nō aūt hec paruo indiget exercitio cū hoc ꝙ neq̄ꝫ scribi pōt nec doceri. f. quātitas vniuscuiusq̄ꝫ: ꝛ qc qd tn̄ vtiq̄ꝫ apud nos est nō ab aliq̄ alio in tm̄ certitudinis accidit q̄ꝫ ex maxi^e exercitari: ita ꝙ quātitatis cōiectura: hoc aūt in ipsis opōnib⁹ discere posse est. ℭ Ideoq̄ꝫ dixit Gal. Ingrediētes ad infirmū primū q̄dē a maximis ꝯtēplari opꝫ ea q̄ sunt ꝺm seipsuꝫ: deinde vero ꝛ ab alijs nihil inquātū posse est ēt minimoꝝ omittētes magis aut minus indicationi q̄ ex maximis credere ex aliorū additiōe sit: ꝓcurauim⁹ eni dix̄ ipse aliqn̄ aliquos egros qbus sanus nō assueuimus nequaq̄ꝫ egro qualr̄ se hēant in colore aut habitudine aut nāli calore aut arteriarū motu ꝛ sciētes nō sufficiētes iudices vnq̄ꝫ fuimus vtiq̄ꝫ magnitudinis egritudinis eoꝝ. Inquātū eni egredit̄ a nā vnūqdq̄ꝫ in tm̄ magnitudinis accedit. quātū autē posse cognoscere. posse est soli id qd̄ ꝺm nām certissime sciēti. q̄re opꝫ: vt ea q̄ nō visa ignoramus ꝑ interrogationē discamus. ℭ Inquit Haly. io. theorice. oꝫ volētē rectā ꝓnosticationē adipisci vt ꝯtinue sit speculationis ꝛ discretionē acuat ꝛ ꝓlonget cognitionē collatione vtat̄ iter bona ꝛ mala signa: videatq̄ꝫ q plīmi sunt numeri ꝛ significatione fortiora ꝛ q̄ pauciora sunt numero ad significandū debiliora: examinet ergo signa virtutis egri noticia: ꝛ dehinc de morbo ꝛ ꝑ plā ꝛ supantia iudicet signa ꝛ fortiora. ℭ Et sciēdū qm̄ q̄ ad interitū sūt signa nō adiuuant̄ cū his q̄ ad salutis significationē sunt valida ꝛ cū hoꝝ vnūqdq̄ꝫ i extremo sit ꝯrioꝝ: ꝯria aūt vno eodēq̄ꝫ in loco nō ꝯgregant̄. Signoꝝq̄ꝫ nō imutat̄ significatio in oib⁹ regionibus etatibus ꝛ tpibus: sed q̄ laudabilia sunt bonū significant ꝛ q̄ illaudabilia malū. Iō si infirmū videas alleuiatū ꝛ qetu esse cū malis signis: nullis apparētib⁹ bonis pulsu v̄tute ꝛ anhelitu vrine digōne bona ꝛ alijs hmōi nō expedit te alleuiatoꝝ sic spē cōmēdare nec leteris in corꝫ patiētis portēde interitū. sic ꝛ si īfirmū videris in quo signa apparuerint bona vt pulsus robur ꝛ anhelit⁹ bonitas vrine digestio aliaq̄ꝫ hmōi: ꝛ accītia videris illa accidisse difficilia vt molestationē mētis alienationeꝫ fantasias visus ꝛ obstructionē p̄cordioꝝ dolorē ꝛ similia nō oportebit his turbari. hoꝝ nāq̄ꝫ accidētiū recessus velox erit ꝓpter infirmi a morbo suo salutē. Inquit enim Ipo. in affo. nō credēdū esse alleuiationi q̄ infirmo p̄ter rōnē fit: neq̄ꝫ res sunt verēde difficiles q̄ p̄ter rōnē fiunt: plura eni hmōi nō durant neq̄ꝫ plixa sunt. dixit aūt h̄ qm̄ signa bona semꝑ bonū ꝓtēdūt: ꝛ mala semꝑ malū: nec vnq̄ꝫ hec cessat regula. Et si nō est hoiem iuenire q nō fallat̄. magni nāq̄ꝫ medicoꝝ ꝛ ꝑitissimi nōnūq̄ꝫ peccauerūt. maxie in acutis morbis peccat̄ ꝑꝑ trāsit⁹ coꝝ accelerationē de vna hitudine in alias. In prolixis aūt morbis ꝛ cronicis vix incidit peccatū in ipoꝝ iudicio. Idcirco ergo. dixit Ipo. ꝙ in acutis morbis iudiciū vitet mortis ꝑfectiōis nō est in vltimo. hoc autē est ꝑꝑ māe subtilitatē ꝛ motus accelerationē ac trāsitū ab habitudine in habitudinē: sed cū medicus ꝑitus est ꝛ in libroꝝ studio diuturnus ꝛ exercitij circa infirmitates longioris ꝛ ꝓlixi tpis ꝛ eius speculatio sana est: dixit. peccabit in iudicando nisi raro. Ideo medicū opꝫ infirmos visitādos visitare ꝛ q̄ diligēter intuit⁹ fuit custodire discretionē ꝛ iudiciū acuere ꝛ collectiones optime appetere ꝛ coꝝ q̄ in nr̄o libro hoc diximus frequētare ordinationē: que si fecerint multa cita erūt dicta ꝛ facta: pauca vero peccata. ℭ Et dixit Hal. scias in morboꝝ principijs p̄mis die posse te saluādi salutē ꝓnunciare vel mortē iudicare: sed hoc est in morbis. quoꝝ q̄rto die ac septio finis occurrit. hoꝝ nāq̄ꝫ morboꝝ sig^a in p̄ncipiis patēt. quoꝝ aūt finis est in 14°. aut 20° ꝛ ꝛ q sequūtur salutē nō potes aut mortē agnoscere in p̄ncipijs: ꝫ intuenda erunt oi q̄rto die tibi signa morbiq̄ꝫ ꝯsiderabis inmutationē ꝛ motū ꝛ ad quā imutabit̄ hitudinē: hoꝝ nāq̄ꝫ morboꝝ status remotior est ꝛ motus tardus ꝑꝑ māe ipoꝝ q̄ssitiē: nec ipsoꝝ apparēt signa dieb⁹ p̄mis: sed differūt iuxta morbi lōgitudis q̄ꝫtitatē. Iōq̄ꝫ circa vnāquāq̄ꝫ spēm ipoꝝ

Sig^a bona semꝑ sunt bona ꝛ sig^a mala semper sūt mala ꝛ in oi regione ꝛ in oi tēpore.

Ars non facit vt nū q̄ꝫ errem⁹ ꝫ vt min⁹ erremus.

Oia signa ꝓnostica sunt reducenda ad duo. vꝫ. ad cōsiderationem egritudis ꝛ ad virtutis egrotātis cōsiderationem.

Sapientissimi medicoꝝ aliq̄ñ etiam fallūtur.

necẽ est hitudinẽ singulis iuestigare dieb⁹. ℭ Dixit Raſ.
16°. cti. Inqt Ipo. ille q vult pnosticari. scire dz oẽs pno/
sticatióes eq̃ rõne ppẽderet⁊ vires eaꝝ cferre in oib⁹ locis
pprie in vrina ⁊ egestione ⁊ sputo nãli ⁊ nõ nãli. ℭ Et dixͣ
Gal. Inspice in pmis vtrũ passio sit in aliquo mẽbro an in
toto corpore. deinde intuendũ est oẽs virtutes corpis vtrũ
infirment. Et perquire signões ex opationib⁹ earũ. ponẽ
do ergo ꝙ in vtute spũali nõ est passio: ⁊ cũ h adest febris:
tũc ponẽdo ꝙ in vrina a pᵃ die febris fuerint signões lau/
dabiles: dico ꝙ ipoĺe est ꝙ hic eger ex hac egritudine mo/
riat: lz in eo apparuerit aliqua signatio dubia: qm̃ ex eo si
gnatio hr per crisim: ⁊ h fit ad modũ tussis turbatiõis ani
mi imaginatiõis obscuritatis visus doloris stõi turbatio/
nis oculoꝝ vomitus egõnis male ⁊ turpis ⁊ putrefactiõis
alicui⁹ mẽbri: sz imediate post h erit mitigatio doloris ap/
petitus cibi leuitas corpis ⁊ ipsius corroboratio. vnde de
bes cferre pte vtutis pti egritudinis qm̃ ego iudicaui quẽ
dã patientẽ dormiẽtẽ aptis oculis: ꝙ h erat ei nãle: ⁊ aliuz
ꝙ planities timpoꝝ eius erat nãlis ⁊ iudicaui quãdã mu/
lierẽ cuius vn⁹ oculus erat minor alio: ꝙ hoc erat ei nãle:
vnde quotiens manifestatur tibi ꝙ egritudo caret fallacia
cũ pluribus significationib⁹ fortibus scire debes ⁊ potes
ꝙ illa signo mala accñs ei est nãlis. ℭ Dixit Alm̃. 10. signo
rũ. virtutes inter se cõferende sunt: vnũ. s. cũ alijs. vnũ nãqꝫ
signũ bonũ: cũ fuerit forte mltis malis pponderat. plerũqꝫ
ẽt signis bonis signa nõ bona cõiungũtur pessima vero si/
gna fere nũquã signis valde bonis cõmiscetur. ℭ Sũt aũt
ea q̃ pnosticator in mẽte hre dz ⁊ fideliter cſiderare ad de/
cẽ signationũ modos reducta: q̃ ab Ipo. ex serie sui libri p
nosticoꝝ sumunt. ℭ Et pmus modus est fortitudo infirmi
morbũ suũ faciliter tolerãtis: cui⁹ oppositũ est debilitas in
firmi morbũ suũ pati nequeuntis. ℭ Secũdus est leuitas
ifirmi facilr se mouẽtis hincinde: cui⁹ oppositũ est ad mo/
tũ ipsius grauitas tãqꝫ pigri vel multo tpe pssi in eũdo: vel
se voluẽdo ⁊ sustinẽdo sua membra caput brachia ⁊ crura
aut in sustinẽdo indumẽta sua vel pãnos lecti aut papsidẽ
vel cifuz in manu sua. ℭ Tertia est effigies mẽbroꝝ sibi
effigiei sui sani: ⁊ pcipue faciei: cui⁹ oppositũ est effigies si/
bi sano dissilis. ℭ Quart⁹ est bonitas mẽtis cũ bonitate ⁊
facilitate appetitus: cuius oppositũ est mẽtis pturbatio ⁊
deficiẽtia cũ difficultate appetit⁹. ℭ Quintus est bonitas
sõni debito tpe facti egrũ iuuãtis ⁊ cõfortãtis: cui⁹ opposi
tũ est malitia sõni nõ cõgruo tpe facti egrũ grauãtis leden
tis vel nõ iuuãtis. ℭ Sextus est sanitas ⁊ bonitas anheli/
tus: cui⁹ oppositũ est anhelit⁹ angustia ⁊ isuauitas. ℭ Se
ptim⁹ est eq̃litas ⁊ ordinatio pulsus: cui⁹ oppositũ est in/
eq̃litas siue diuersitas ⁊ inordinatio. ℭ Octauus est for/
titudo vtutũ nãliũ: cui⁹ oppoᵐ est ipsaꝝ debilitas. ℭ No
nus est laudabilis purgatio in vrina sudore egõne ⁊ alijs:
cui⁹ oppoᵐ est illaudabilis supfluitatũ euo. ℭ Et decimus
est mãe morbi dilatabilis exitus in suba q̃litate ⁊ q̃titate
sine dolore: cui⁹ oppoᵐ est ipsius cstrictio exit⁹ ⁊ egressio
eius in nõ bona suba q̃litate ⁊ q̃titate ⁊ cũ dolore.

Decẽ sũt ea q̃ pnosticator in mẽte habere dz ⁊ fideliter cſiderare.

ℭ De causis mortis. Cap. lij.

Auicẽna sc̃da quarti. dixit. Iã sciuisti ho/
ras egritudinũ ⁊ sciuisti ꝙ mo/
tus i piodis qñqꝫ fit addẽdo i labore ⁊ signat
statũ: ⁊ qñqꝫ fit minuẽdo signat declinationẽ
⁊ ꝙ vehemẽtiores siũt motus egritudinum ⁊
accñtia eaꝝ in nocte pp vehemẽtiã occupationis nãe in di/
gerẽdo mãm: tũc ab oi re. i. ab oi mõ quo peccat ipsa mã:
pp qd mã cõmouet ⁊ ab ea vapores mali eleuant q sũt cã
taliũ accñtiũ maiorũ: vt pz ẽt tpe crisis. ℭ Et dixit ꝙ mors
fit aut a cã q̃ corrũpit cõplo cordis: aut pp cãz qua resolui
tur virtus q̃re extinguit. Et facta pp cãm q̃ corrumpit cõ/
plo cordis aut est dolor vehemẽs aut q̃litas supflua de q̃li
tatibus notis. i. pmis: aut est q̃litas extranea venenosa: aut
retentio materiei anhelitus: ⁊ pp h opz vt dimittant respi/
rari: ⁊ ne pmittant guttura eoꝝ exiccari. Triplr eni cõtin
git mori in aliquo tẽpore morbi. p rõne q̃titatis mãe suffo
cãtis. Scdo rõne excessus suaꝝ qualitatũ pmaꝝ: vt intensi
caloris vel frigoris. Et tertio rõne occulte dispõnis siue ve/
nenositatis vt in pestilentia in qua nõ est alicuius manife/
ste qualitatis mãe vehemẽtia. In pncipio tñ morbi cõpato
augmẽto ⁊ statu plus ctingit mori ex quãtitate mãe. In
augmẽto tñ ⁊ statu plus tñ in statu ctingit mori ex mali/
tia mãe. Dixͣ. n. Aaron. ꝙ pl'es morbi interficiũt in augmẽ
to eoꝝ. ℭ De spẽb⁹ tñ mortis q̃ accidit in horis febriũ. dixͣ
Aui. 1ᵃ. 4. de illis est mors q̃ accidit illis in pn° paroxismi
febris ⁊ augmẽto ei⁹ aut resolõne ⁊ reuolutiõe. alr. releua
tione. Et plm ei⁹ est in febrib⁹ apetũ intrinsecoꝝ vbi effun
ditur ad ipsa supfluitas subito ⁊ in egritudinib⁹ malignis
a qbus supat nã in pmis cũ mouet cũ fortitudine: pcipue
si fuerit debilitas ⁊ ad sũmũ est sicut pfocãs ⁊ sicut extin/
ctio ignis a multis lignis. Et de illis est mors in statu po/
rismoꝝ febris pp ter supationẽ febris ab egritudine. Et 3ᵃ
est mors facta in declinatione: ⁊ est pauca ⁊ rara: ⁊ pluri/
mũ eius est in declinatiõe particulari nõ vli. Et cã in ea est:
q: nã est sicut secura ⁊ expanditur caliditas ⁊ patit ⁊ disp
nit necessitas aliter retentio q̃ est necessaria in horis pnci/
pij. Et pl'es coꝝ moriunt cũ sincopi subito: ⁊ qdã eoꝝ mo
riunt gradatim. Et fortasse declinatio est declinatio q̃ est
facta mollificatiõe vtutis ⁊ resolutione caliditatis inate: ⁊
q̃re existimat ꝙ sit decl'o eius. Et pulsus quidẽ diuersificã
tur in vtrisqꝫ decl'onibus. Ipse enim in vera cfortatur ⁊ in
falsa mollificat ⁊ i vera eq̃tur ⁊ in falsa diuersificat ⁊ egre/
ditur ab ordine. In decl'one aũt totali nõ morit aliqs nisi
pp ter cãs laboris de foris q̃ supueniũt infirmo: ⁊ est de il/
lis sicut motus ⁊ eleuatio ad sellã aut ira ⁊ silia. Et qñqꝫ q̃/
dẽ accidit huic ⁊ prime ⁊ hmõi ꝙ morti añcedit sudor pau
cus viscosus: ⁊ morit multotiẽs aliqs in variolis in decl'o
ne. s. nõ va: sed facta p reditũ mãe ad interiora: ⁊ multo/
tiẽs añcedit cũ sudor ieq̃lis ad frigus decliuis ⁊ fortasse est
in capite ⁊ collo tñ ⁊ fortasse est in pectore tñ: ⁊ qñ cutis
in aliquo fuerit spissa densa sicca nõ erit tunc mors per su/
dorẽ ⁊ cũ eius cõtrio erit cũ sudore. ℭ Dixit eni Raſ. 16° cõ/
tiñ. Quotiẽs cognoueris ꝙ patiẽs moriturus est sm sigᵃ
⁊ in cute eius fuerit mollities aut lenitudo moriet cũ sudo
re pcedẽte mortẽ eius. sed cũ in ea fuerit siccitas aut rigidi
tas: absqꝫ sudore moriet. ℭ Dixit Iudeus. in quo morit ⁊
soluit venter moriet absqꝫ dolore: ⁊ in q̃ fuerit vẽter siccus
tẽpestatẽ patiet vehemẽtẽ valde. ℭ Dixit Aui. plz mortis
fit in egritudinib⁹ mortalib⁹ ex modo aliq in hora in q̃ fit
cris bona in egritudib⁹ salutis. Et egri°. i. mor⁹ egritudinis
erit in parib⁹: ⁊ si erit in iparib⁹ mors erit iparibus. dixͣ. n.
Alm̃. x°. Si in die tertia mã febris visa fuerit furere scias
egrũ nõ euasurũ in septima maxime si non apparuerint si/
gna digõnis in vria neqꝫ in egõne: ⁊ si in quarta febris fu/
rere ceperit ⁊ digõnis signa apparuerint ⁊ videbit febris
quasi esse occulta nullo modo manifesta scias febrẽ longã
esse ⁊ maxime si facies egri non macrescit ⁊ nõ fit tornati/
lis: ⁊ si in die q̃rto fortior facta fuerit febris ⁊ digestio nõ
apparuerit: scias eũ moriturum in septima. ℭ Et dixͣ Aui.
scias ꝙ causon ⁊ q̃ sunt ei silẽs attrahunt mortem in statu
paroxismi: ⁊ accidũt cũ ea accñtia mala de pmixtiõe rõnis
in vehementia angustie ⁊ pfunditate somni dicunt qdã. i.
impotentia vigilãdi ⁊ debilitate tolerantie febris: deinde
accidũt dolor capitis ⁊ tenebrositas oculoꝝ ⁊ dolor oris
stõi ⁊ ingetudo ⁊ febris flãtica attrahit mortẽ in pn° poᵐⁱ: ⁊
⁊ tunc est frigus longũ ⁊ non calefit: ⁊ pulsus puus valde
sicut vermicularis ⁊ vehemẽs fit pfundatio sõni ⁊ pigritia
⁊ ad somnũ vnaqueqꝫ attrahit mortez in hora in qua ipsa
fit vehemẽtior sup infirmũ plus siue fit in pn°: siue in au/
gmento ⁊ statu. ⁊ mors qdez in augmento apparẽte fit in

Tripliciter cõtingit mori.

Quõ in declinatione cõtingit mori.

paucis siue parū accidit. Et cū ita consideras signa mortis in hora quā diximus ꝛ nō inueneris eā tūc existima q̄ erit mors. Si aūt ꝯsecutus fuerit illud aliqđ maloꝝ signoꝝ ꝑdictoꝝ tūc iudica ḿʒ plʒ si fuerit poxīmi ipares q̄ ip̄e morieť in 7°:ꝛ si fuerint pares morieť in ꝑmo p̄cipue si fuerit egritudo velocis motus:ꝛ h̄ idem dixit Gal. pulchre 3° de crisi:ꝛ dixit 2° regiminis acu. mors subita cāťur ex passionibus cordis ꝛ cerebri:vt pʒ in sincopi ꝛ apate cordis ꝛ ep̄ia forti.

Signa mortis absq̄ crisi

ℭ Significatiōes mortis absq̄ crisi de illis sūt. dixit Aui. 1ª 4ᵗ. debilitas v̄tutis ꝛ defect⁹ eius ad resistendū egritudini. Et de illis est tarditas signoꝝ digōnis. dio. Et de illis est v̄tus egritudis cū tarditate motus ipsius: ꝛ qñq̄ aggreganť oia ista:ꝛ est magis pnitiosuʒ. s. absq̄ crisi. dicūt q̄ si sunt duo gemelli sil'concepti:ꝛ eodē tēpe nati eiusdēq̄ cōpl'onis cōpōnis ꝛ hitudinis ꝛ eadē dieta nutriti ꝛ in eadē regiōe ꝛ in eodē aere si egrotāt eadē egritudine de eadē mā ꝛ eodē tpe ꝛ eodē regie reganť ꝛ eodē medico: ꝛ oia ēt alia pticularia ꝯcurrāt silia:qđ pos'e est:tūc vī per illud p̄suppositūʒ pos'e q̄ si vnus eoꝝ euadit ab egritudie q̄ alter silr̄ euadat ab egritudine:ꝛ si vnus moriť ex ea morieť ꝛ alter. Cuius oppositū G. in de creticis dixit:ꝛ voluit q̄ alter possit euadere ꝛ alter mori:ꝛ sic experientia docet. Et h̄ est q2 sicut fulgur cadēs de celo cadit in vno loco ita q̄ nō in alio. ꝛ qñq̄ nō tāgit locū sibi ꝯtinuū: ita corpa celestia influūt virtutē in vno loco quā nō influūt in alio etiā sibi ꝯtinuo vel vicino. Ita vnus duoꝝ gemelloꝝ pōt recipere influētiā in sua ꝯceptiōe ꝛ in sua natiuitate ꝛ in egritudinib⁹ suis ēt aliā quā nō recipit alter:qm̄ ḿʒ diuersos hoies sūt diuersi circuit⁹ capitis in celo. diuersoꝝ itaq̄ capitū diuerse pn̄t eē i'fluentie a corpib⁹ celestibus:ꝛ sic de illis duobus gemellis:vnus pōt creticare ad bonū ꝛ alter ad malū: iterūq̄ p̄t h̄ ꝯtingere ex p̄te ꝯpl'onis:q2 lʒ possint eē de eadē ꝯpl'one ḿm latitudinē ꝛ ḿm sensum:tñ ḿm cōpl'onē propriā ꝛ punctualē non sibi simul approximari. Dixit. Auic. ꝑma p̄ᵉ cap° de cōpl'onibus est impos'e. qm̄ ḿm diuersos situs corpoꝝ superiorū ꝛ ḿm diuersas influētias ipsoꝝ que ꝯtinue fiunt diuersi erūt cōcursus elemētoꝝ ad mixtū causandū:ꝛ sic diuerse cōpl'ones pūctuales:ꝛ sic est de illis gemellis. q̄re vnus eoꝝ pōt euadere:ꝛ alter mori.

ℭ De signis salutis ꝛ mortis. Cap̄.liij.

Quinto dinamidiaꝝ scribiť sic. quisq̄ die mēsis ꝑ in infirmitatē ceciderit 3ª dies sequēs timēda est quā si trāsierit ifirmus vsq̄ ad trigita dies euadet. Qui vero scđa die egrotauerit. 14ª dies timēda est quā si trāsierit euadet:quāuis diu sit egrotās. Qui autē 3ª die inciderit in morbū sine molestia liberať in ꝑximo. Qui v̄o q̄rta die ceciderit grauiter vsq̄ ad 2ᵒᵐ erit: quam si effugerit euadet. Quinta aūt die egrotās:lʒ grauiter patiať euadet. Et 6ª die egrotās lʒ sanari videať. 5ª tñ die alterius mēsis morietur. Qui 7ª die deciderit absq̄ molestia liberabiť. 8ª die decidēs si nō fuerit factus sanus vsq̄ ad 12ᵐ diē morieť. 9ª aūt die egrotās cū sūma molestia euadet. decima v̄o egrotans die ꝑculdubio. morieť. Et ixª decidēs die liberabiť in ꝑximo. 12ª die q decideriť nisi liberat⁹ fuerit infra. 15. dies morieť. 13ª die q decubuerit erit infirmus. vsq̄ ad. 18. quā si trāsierit euadet. 15ª die ꝛ nisi infra diē cōualuerit morieť. 14ª die decidēs manebit vsq̄ ad. 15. diē ꝛ euadet. 16ª die decidēs lʒ p. 28. dies molesteť euadet. 17ª die decidēs infirmus erit vsq̄ ad 18ª. ꝛ euadet. 18ª die decidens cito liberabiť. 19ª die decidēs silr̄ euadet. 20ª die decidēs in. 5. die euadet: ſʒ tñ in sequēti die morieť. 21ª die egrotās nisi piculū mortis incurrat infra. 10. diē alterius mēsis liberabiť. 22ª die qui infirmať:lʒ decē diebus grauiter egrotet liberabiť. 23ª die q infirmať quāuis sit cū molestia altero tñ mēse liberabiť. 24ª die decidēs in. 22. liberabiť:attñ i sequēti mēse morieť. 25ª die decidēs:lʒ vsq̄ ad aliquātulū patiať euadet. 26ª die decidēs:lʒ vsq̄ ad exitū patiať:tñ altero mēse liberabiť. 27ª die decidēs nō morieť ꝛ. 28ª mortē innuit in. 20. Et alr̄ di 27ª die mortē minať. ꝛ. 28ª mortē innuit in. 20. 29ª decidens die paulatim in altero mense liberabiť. In. 30ª die decidēs dubiū est vtrū euadat. Et silr̄ q. 31ª die infirmať vtruʒ euadat ignorať.

ℭ Dicūt vrīcā de vrina infirmi infunde:ꝛ si sequēti die viridis fuerit viuet:si nō:nō. ℭ Et dicūt q̄ de lardone pedes egroti a calcaneo vsq̄ ad policem inunge ꝛ iacta ip̄m cani quē si comederit ꝛ nō retinuerit moriť. si aūt collegerit ꝛ nō eiecerit viuet. ℭ Et dn̄t si infirmus nō dormierit succū iusquiami ꝛ mēte sil' mixtū induc fronti: ꝛ si dormierit viuet:ꝛ nō morieť. ℭ Dixit Guido de aretio: si vis inuestigare mortē vel vitā cuiuscūq̄ egri. Accipe vrinā ei⁹ ꝛ lac mulieris masculū lactātis:ꝛ sil' misce ꝛ si se adinuicem coadunauerint viuet:si āt nō:nō:si vnū ab altero separabitur morieť. ℭ Dixit Albertus magn⁹ q infirmanť in ꝑn° mēsis lunaris eoꝝ corpa erūt ad expellēdū egritudinē fortiora ꝛ in fine mēsis erūt eꝯ. ℭ Dixit Mirach scotus hoc idē. Et subdit. ideo in initio noue lune si corpus cadit in infirmitatē nisi sit maxima culpa ledētis vel egri lʒ dubia vl' grauis videať infirmitas nō pōt prolōgari magis q̄ʒ ad mediocritatē:ꝛ postea incipit paulatiʒ meliorare donec est sanus sicut ifirmitas incepit paulatim augeri. In inceptiōe v̄o diminutiōis lune ꝛ in vacuitate aliqñ solēt nasci infirmitates diuerse. i. cōmixtiōe multoꝝ humoruʒ:ꝛ ideo sunt duriores ꝛ tardiores ad sanandū ꝛ ad bene ꝯsulēdū.

ℭ De signis lōgitudīs ꝛ breuitatis egritudinis. Ca.liiij.

Longitudo ꝛ breuitas egritudinū cognosciť ex signis sumptis a trib⁹ gñib⁹ reꝝ. s. nāliū nō nāliū ꝛ p̄ter nāʒ. Et signa sūpta a reb⁹ nālib⁹ sic hēnť:nā cōpl'o nālis vel acq̄sita frida egritudines lōgas efficit max̄ª māles pp̄ ipotētiā caloris nālis in resoluēdo ꝛ cōsumēdo mās egritudinē faciētes. Et ꝯpl'o hūida ex multitudine hūiditatū facit egriᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ saluā fore longā:q2 multū tp̄s exigiť in ꝯsumptiōe illaꝝ:egriᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ āt mortalē breuiat q2 ibi v̄tus morbo succūbit:sic i mortali succūbit egritudinē humiditates multe grauāt sup nāni:vñ citius suffocanť. Cōpl'o āt calida ac ēt ꝯpl'o sicca pp̄ ꝯ̄rias cās sunt cā breuitatis morbi. ℭ Cōpositio siue habitudo corpis dēsa ꝛ stricta est cā lōgitudinis morbi ꝓhibēdo citā resol'onē supfluitatū:rara vero ꝛ lata corpis textura morbos breuiat pp̄ ꝯ̄riā cām. ℭ Humor grossus viscosus ꝛ crudus ꝛ multus ꝛ frigidus cā est ꝓlōgationis morbi sicut hūor subtilis fluidus digestus paucus ꝛ calidus breuitatis eius pp̄ facilitatē citē ꝯsumptiōis ꝛ resolutionis ipsius. ℭ Mēbrū egrotās in ꝓfundo corpis sitū cā est longitudinis morbi sicut positūʒ in sup̄ficie est cā breuitatis ipsius pp̄ aptitudinē ad resol'onē māeꝝ in ipso ꝯtētaꝝ ꝛ habilitatē recipiēdi bn̄ficia medicinaꝝ sup appositaꝝ. Itē mēbrū egrū sitū in longinquo a mēbris ꝑncipalib⁹ ꝛ fonte caloris nālis est cā prolongationis morbi sicut sitū in ꝓximo est cā breuitatis ei⁹. Item mēbruʒ ignobile egritudinē suā ꝓlongat:nobile vero abbreuiat. ℭ Uirtus fortis cū suo calore ꝛ spiritu egritudies salubres abbreuiat:mortales v̄o sicut virtus debilis econtrario facit:dicunt q̄ lʒ in morbo salubri de per se virt⁹ debilis sit causa ꝓlongationis eius:non tñ est cā semp minoris seuitatis accītiū:ſʒ vtplurimū maioris:q2 pluʒ potest seuere morbus hmōi virtute ente debili q̄ʒ ea ente forti. Et dicūt q̄ v̄tute ente forti potest cāri aliqñ morbus salubris minus acutus ꝛ minus breuis q̄ʒ v̄tute ente debili qđ ꝯtingere pōt ꝓpter disproportionē māe aut ꝓportionē conat⁹ nāe ad depellēdū morbū. Et dicūt q̄ v̄tute ente forti morbus salubris:vt dictū est:est breuior saltē ḿm plim:ſʒ tñ cōtingēs est ipsum esse seuiorē:q2 ea ente forti ꝯtingēs est vehemētius agitari māʒ:vnde maior seuitas accītiū ꝯtingit: h̄ q2 cū virtute forti aliqñ intēsior putrefactio iueniť:q2 cū

v̄tute forti maior erit cā ad inducēdū putrefactionē. Et di/
cūt ꝙ in morbo salubri de mā eq̄li v̄tus fortis breuiat mor
bū. vt voluit. Gal. circa finē secūdi libri de dif. feb. v̄tus aūt
debilis nō. Et rō est: qꝛ plus pōt v̄tus fortis sup equalem
morbū breuiādū q̄ȝ v̄tus debilis sup ipsum stante eq̄litate
morbi: sȝ nō stāte morboꝝ eq̄litate salubriuȝ pōt eque cito
curari morb⁹ salubris: imo citi⁹ cū v̄tute debili si sit morb⁹
tāto leuior aut plus quāto v̄tus fortior est potētior debili.
In morbo aūt mortali eq̄li virtus fortior est cā ꝓlōgatiōis:
qꝛ idē morb⁹ pōt citi⁹ supare v̄tutē debilē q̄ȝ fortē: sed stāte
disparitate morboꝝ mortaliū pōt eq̄ ꝓlōgari morbus cuȝ
v̄tute debili q̄ȝ cū forti vel etiā magis: vt apparet si suppona
tur morbus mortalis tāto minor aut ampli⁹ cōiungat̄ cuȝ
v̄tute debili quāto v̄tus fortior est potētior debili. ¶ Etas
iuuētutis ꝑꝑ fortitudinē suaꝝ virtutū ꝛ humoꝝ subtilita/
tē in ea abūdātiū egritudiēs breues facit: senectus v̄o ꝓlō/
gat: ꝛ etas pueritie mediuȝ tȝ. ¶ Et sexus virilis ꝑꝑ silem
cām egritudiēs breuiat: muliebris v̄o ꝓlōgat. ¶ Dix G. 3°
ꝓno. in ꝯ¹°. verbi qb⁹ febris ꝑmanet ꝛc̄. Qꝫ cāe lōgitudis
febris sunt tres: q̄rū vna est mēbrū in q̄ est egritudo qn̄ ei⁹
sanatio est difficilis: scd̄a est hūores grossi ꝛ crudi q nō di/
gerunt̄: ꝛ 3ᵃ est error accn̄s in curatiōe. Et ista 3ᵃ est vna de
causis nō n̄alibus. opȝ. n. vt nō sit error sup ifirmū ex seipo
neqꝫ ex medico neqꝫ ex ministris: aut extrinsecus sic̄ ē error
ex hora p̄nti ꝛ regiōe ꝛ dispōne aeris ꝛ ex loco in quo est in
firm⁹ qn̄ est malus: aut ex nocu¹° quo ledit̄ a tedio vel tri/
stitia: tūc eni remanet vt sit cā lōgitudinis febris: ꝛ eꝯrio cū
nō accidit error in curatiōe ex pte p̄dictoꝝ egritudo breuia
tur. ¶ Dixit Ipo. 1° ꝓno. Estiue quartane vtplīm sunt bre/
ues: autūnales v̄o lōge ꝛ maxie q̄ ad hyemē cōuertunt̄: ꝛ
silr̄ est de alijs egritudinibus: ꝛ h̄ qd̄ dix̄. maxi° q̄ ad hye/
mē ꝯuertunt̄: pōt exponi duplr̄. vno mō ꝙ voluit ꝙ egritu
dines autūni sunt lōge: ꝛ de autūnalib⁹ maxie sūt lōge ille
q̄ ad hyemē cōiungunt̄: alio° vt fiat cōparatio estiuaꝝ au/
tūnaliū ꝛ hyemaliū ꝛ sint estatis breues ꝛ autūnales lōge:
ꝛ maxie si in lōgitudine sint q̄ ad hyemē ꝯuertunt̄: ꝛ h̄ siue
sint facte in hyeme siue in tp̄e p̄cedēti ad hyemē reseruate.
Ipse eni sunt maxie lōgitudinis. Et dixit Ga. in cōmē. cām
breuitatis egritudīs in estate eē subtilē māȝ q̄ tūc tp̄is dn̄a
tur ꝛ citā resolōnē ei⁹. Et nō solū verificat̄ de morbo salu/
bri: sȝ ēt de mortali. Sbdit eni G. ꝙ si v̄tus est debilis ꝛ mor
bus sit mortalis citi⁹ iterficit: qꝛ mā in estate est magis mo
bilis. ¶ Et scias ꝙ qn̄ Ipo. 3° affo. dixit. ꝙ egritudines au
tūnales sunt magis acute q̄ȝ estiue ꝑ acuitatē intellexit pe/
riculositatē: sunt eni ꝑiculosiores magis q̄ȝ estiue ꝑꝑ mās
in autūno esse magis eterogeneas. ꝛ v̄ificat̄ affoŕismus. ꝙ
fiat cōparatio egritudinū eiusdē spēi ꝛ nō diuersaꝝ: ꝛ sup/
posito ꝙ egritudo sit m̄alis n̄a ꝛ si de im̄alibus possit in q/
busdā v̄ificari: vt cōplexiōe frida ꝛ hūida: nō tn̄ in vltimis:
ꝛ cū h̄ oȝ vt supponat̄ ꝑitas ceteroꝝ: q̄ nō supposita possȝ
affo. hre fallaciā. Dixit aūt Ipo. ƒm plīn ꝑꝑ multa ꝯtingē/
tia q̄ possent occurrere in estate q̄ facerēt egritudinē lōgā.
de se aūt dix̄ Ipo. in affo. ꝙ estas breuiat egritudiēs: hyēs
v̄o ꝓlōgat: ꝛ qd̄ dictū est de tp̄e anni. idē intelligēdū est de
ꝯstitutiōe aeris ꝛ regiōe. ¶ Et scias ꝙ cū dictū est ꝙ cete/
ra sint paria. ita ꝙ etiā v̄tus itelligat̄ de fortitudine vel de/
bilitate v̄tutis cōparate ad morbū ꝛ in re¹¹ ad ipsuȝ. hoc. n.
est qd̄ sufficiet nō. n. intellr̄ ꝙ virtus in se sit semp eq̄lis cuȝ
semp sit debilior in estate. ¶ Multa vite ociositas ꝛ somni
supfluitas ꝛ pigritia cāe sūt lōgitudinis morbi: sicut cā bre
uitatis ei⁹ sunt exercitiū ꝛ vigilia nisi supfluāt ꝛ deijciāt v̄/
tutē: aut resoluāt qd̄ est in corpe de materijs subtile ꝛ relin
quāt grossuȝ. ¶ Multa ēt repletio ꝛ ciboꝝ crudoꝝ indi/
gestibiliū multa comestio cā est lōgitudinis morbi: sic̄ die/
ta mediocris ꝛ eūatio supfluoꝝ cā est breuitatꝭ ei⁹: ꝛ inani/
tio insup nisi supfluat ꝛ v̄tutē ꝓsternat: ꝛ oīa accn̄tia v̄tutē
ꝓsternētia cā sunt lōgitudis morbi. ꝛ ꝯ̄ria his sunt cā bre/

Cāe lōgi/
tudis fe/
bris sunt
tres.

uitatis ei⁹. ¶ De signis aūt sūptis a rebus p̄ter nāȝ. scien/
dū est ꝙ oīs morbus fortis indicatiōe sūpta ab intēsiōe ei⁹
rōne sue infestatiōis est breuior morbo debili: qꝛ talr̄ indi/
cādo morb⁹ fortis supat citi⁹ aut citi⁹ supat̄. Cū eni morb⁹
fuērit fortior v̄tute cū vt sic sit: agēs forte cito supat eā: ac ēt
morbo exn̄te ifestatiori si v̄tus poterit supra eū citi⁹ termi/
nabit̄. ¶ Mēbrū nobile: ꝛ max° p̄ncipale nō pōt pati mor
bū fortē ꝛ ꝑiculosuȝ tp̄e lōgo. nā n̄alr̄ sollicitāte de eo: ꝛ de
expulsiōe sui nocumenti: tn̄ dicūt ꝙ absolute loquēdo non
oīs morb⁹ fortis est breuior debili: vt pȝ in causone ꝛ ethi.
Indicatiōe aūt sūpta a cā seu mā morbi: morbi m̄ales for/
tes rōne m̄ale de se intēdentis morbū ꝛ accn̄tiuȝ eius sunt
cite terminatiōis: qꝛ tales morbi sunt de m̄aebus calis sub
tilib⁹ inclinatis ad citā resolutionē. ¶ Dicunt ꝙ febris de
mā mixta ex colera ꝛ flāte rōne māe ceteris pibus: quātū/
cūqꝫ colera sit seruās nām colere: ꝛ quātūcūqꝫ flā sit seruāȝ
nām flātis: semp est minor ꝛ breuior in tp̄ibus vlib⁹ ꝛ pti/
cularibus q̄ȝ sit febris flātica facta de flāte silī flāti ꝑmixto
cū illa colera: qꝛ oīs colera quātūcūqꝫ grossa in sua spē sim
plex existēs semp est sbtilior quocūqꝫ flāte quātūcūqꝫ sub/
tili in sua spē: ꝛ ꝑꝑ subtilitatē colere ipsa reddit̄ apta illud
flā incidere ꝛ subtiliare: q̄ incisio ꝛ subtiliatio rōne māe est
cā breuitatis febris illi⁹: cū velociorē reddat ipsius resolu
tionē. hȝ aūt febris flātica pura plures species siue causas
ex pte māe ꝯcurrētis ad lōgitudinē ꝛ tarditatē ei⁹ q̄ȝ mixta
ex ipso flāte ꝛ colera. vt Gal. dix̄ p̄ de diff. fe. ac ēt qꝛ febris
mixta ex flāte ꝛ colera rōne sūpta a mā tȝ mediū iter febreȝ
colericā ꝛ flāticāȝ: sȝ sic est qꝛ colica est breuior: flātica lōgior
q̄re mixta erit inter illas media. s. lōgior colerica ꝛ breuior
flātica. sȝ tn̄ febris mixta ex colera ꝛ flāte rōne sūpta a vir/
tute patiētis eā lōgior est q̄ȝ pura flātica de flāte illi ꝯsilī flā
ti qd̄ est ꝑmixtū cū colera. rō est: qꝛ difficili⁹ v̄tus agit ꝯtra
duos hūores ꝯ̄rios q̄ȝ ꝯ̄ vnū simplicē. agit. n. v̄tus vnico
instr̄o qd̄ meli⁹ ꝛ facili⁹ dirigit̄ ꝯ̄ vnū opp^m qd̄cūqꝫ sit āllō
q̄ȝ ꝯ̄ duo sil̄. Insuper virtuȝ plus grauat̄ a duobus ꝯ̄rijs ꝛ
plus resoluit̄ ab eis de spū instr̄o ei⁹ q̄ȝ vno tm̄: vn̄ virtus
reddit̄ min⁹ potēs in resistēdo duob⁹ ꝯ̄rijs q̄ȝ vni tm̄. Et ꝙ
plus grauet̄ a duob⁹ ꝯ̄rijs apparet recte ꝯsiderāti: qꝛ in ta
li casu est dup¹ pugna. vna est ipsorū hūoꝝ ꝯ̄rioꝝ inter se:
in q̄ pugnat: ꝛ si v̄tus nihil opat̄ adhuc de spū fieret resolō
ꝛ v̄tutis grauatio. 2ᵃ est pugna v̄tutis ad illos hūores ꝯ̄/
rios: in q̄ ēt de spū multū resoluit̄: ita ꝙ adhuc si hūoreȝ nō
pugnarēt iter se ex ipsa pugna v̄tus grauaret̄. In febre āt
simplici nō ē nisi vna pugna: ꝛ est flā solū ꝑ se min⁹ pugna
accidit siue magis mite. vn̄ grauat min⁹ v̄tutē ꝛ minuȝ re
soluit̄ de spū in ipsa q̄ȝ si flā eēt mixtuȝ colere a q̄ acuit̄. Ex
dictis pȝ ꝙ in febre de dc̄is materijs mixtis mixtio fac̄ ad
debilitatē: ꝛ debilitas v̄tutis ad ꝓlōgatiōeȝ. Si ḡ q̄rat̄ que
istaꝝ cārū ꝑualet in h̄ nō pōt dari absoluta r̄nsio: sȝ erit ƒm
ꝯtingētiā caꝝ. ꝛ silr̄ si q̄rat̄ ex quo mā mixta iuuat ad bre/
uitatē: ꝛ plusq̄ȝ simplex: sȝ plus grauat v̄tuteȝ ꝛ mā simp¹
plus facit ad ꝓlōgationē: sȝ minus grauat v̄tutē: ꝛ sic vbi
iuuat v̄t⁹ ipedit mā ꝛ eꝯ̄rio. qs ḡ porism⁹ erit lōgior dōm
silr̄ ꝙ nō pōt dari r̄nsio absoluta: itellīs tn̄ p̄t imaginari ꝙ
vbi v̄t⁹ fuerit fortis sicut in hoīe tp̄ato vel paꝝ lapso pluȝ iu
uat v̄t⁹ in resoluēdo q̄ȝ ꝓhibeat mā a resolōne: ꝛ eꝯ̄rio vbi
eēt v̄tus debilis. Idcirco ꝯtingēs ē ꝙ porism⁹ tertiane no
the durat 40. hcris qꝛ ꝯtingēs est ꝙ mixtio sit talis ꝛ tā/
te quātitatis ꝙ disponet mēbra ad reaggregādū tm̄ ꝺ mā
ꝙ faciet porismū. 40. hoꝛarū vel plium. verūtn̄ qn̄ mixtio
est eq̄lis ꝛ flā mixtū est eq̄le flāti febris simplicis: q̄ȝuis ex
pte māe eēt minus illo: sȝ quāuis ex pte mixtiōis porism⁹
debeat eē breuior siue succedat vn⁹ porismus alteri siue sil̄
coincidāt. tn̄ rōe v̄tutis p̄t eē lōgior: sȝ tn̄ nō ponent̄ cete/
ra paria: ꝛ tc̄ ꝯtingēs est lōgiorē eē febrē mixtā ex colera ꝛ
ꝛ flāte q̄ȝ purā flāticā: nā poss̄ ē i aliq̄ casu flā eē paucū sbti
le ꝛ benignū: māȝ v̄o mixtā ex colera ꝛ flāte poss̄ ē eē mal/

re quãtitatis ⁊ de colera grossa:vñ ꝯtingẽs est illã febrẽ flã ticã esse breuẽ:hãc vero longã. Et possent ẽt dici alia q̃ di/ mitto:q꜡ sunt pauce vtilitatis. Si aũt q̃rat in quo tpe mor bi ꝯcurrit ista ꝓlongatio q̃ põt ꝑuenire in dcã febre mixta respectu simplicis flãtice:dico ꝙ in declinatiõe tã vl̃i q̃ ꝑti/ culari ita ꝙ illud ꝓꝑ ꝙ morbus ille ꝓlongat̃ siue poxismꝰ ...us est q꜡ declinatio eiꝰ est multũ lõga:⁊ nõ:q꜡ alia tria tẽ pora nõ sint lõga:ſ꜡ breuiora q̃ declinatio q̃ est longior eis tñ ꝙ reddit totũ morbũ lõgũ:⁊ sil̃r eiꝰ poxismus. Vñ Ga. 2° de dif.fe.dixit.ꝙ statꝰ cimitei ⁊ est tẽpestuosior ⁊ vehe mẽtior statu pure flãtice. Et Aui.dixit.ꝙ status eiꝰ in oĩbꝰ horis ꝑticularibꝰ ⁊ vl̃ibus est ante statũ illiꝰ : q꜡ colericus hũor corrigit pigritiã flãtis:⁊ apparet in h̃ de declinatiõe vl̃i per rõnẽ:nã l꜡ in oĩ febre:⁊ maxĩe in febre flãtica a ꝑnº vsq꜡ ad finẽ status ꝯtinue plus ⁊ plus de mã aggregatur ꝓꝑ maiorẽ dispõnẽ in mẽbris iductã in reaggregãdo : ⁊ ꝙ vsq꜡ in finẽ statꝰ ṽtus fuerit magis ⁊ magis debilitata ita vt cũ succedit declinatio inueniat mãm in vltia q̃ntitate ⁊ ṽtutẽ in mĩta debilitate:⁊ ꝑ ꝯñs tã rõne mãe q̃ etiã ṽtutis d̃clinaº õbeat eẽ lõgior:tñ ṽtꝰ i simplici flãtica nõ ꝑcedit tñ debilitata quãtũ i mã mixta:⁊ ꝓpea mã nõ fuit in tñ reag/ gregata. Cuiꝰ etiã ꝓlõgationẽ adiuuat ẽt mixtio mãe nõ rõne mixtiõis:q꜡ vt sic adiuuat ad breuiãdũ:ſ꜡ q꜡ ṽtutẽ ma gis aggrauat q̃ mã simplex. ¶ Dixit Alm̃.io.egritudinis breuitas ex fortitudine sui nocumẽti qd̃ efficit cognoscit̃. Impoĩe eni q̃slib꜡ egritudĩes q̃ vehemẽter nocẽt ⁊ ipediũt diu ꝑmanere:ſ꜡ aut cito ꝑnitiẽ afferũt:aut cito a nã cũ crisi expellunt̃. Et h̃ est intẽtio cui est initẽdũ.s. ꝙ egritudo ma gni nocumẽti durare nõ põt ⁊ egritudo ẽt ꝑue lesionis ⁊ q̃ ꝑuũ infert nocuꝰm:⁊ dẽ eiꝰ durare nõ põt. Et dixit.ad morã breuiãdũ egritudĩs adiuuat tp̃s cal꜡ ⁊ regio cal'a:⁊ regia paucitas.s.dieta subtilis:⁊ vt corpꝰ mollẽ carnẽ hẽat ⁊ pau/ cã:⁊ ꝙ cutis sit lapsa ⁊ nõ plena:⁊ postremo oĩa q̃ corpus calefaciũt. Ad ꝓlõgãdũ aut ipoꝝ morã horũ ꝯ̃ria faciunt. Et dixit.vehemẽtia incẽdij febris ⁊ accñtiũ eiꝰ fortitudo: ⁊ eiꝰ cõplexio tp̃s breue fore signãnt:ſ꜡ paucitas caloris:⁊ accñtiũ leuitas ipsiꝰ signãnt ꝓlixitatẽ cũ est absq꜡ manife/ sta euõne digõne:⁊ nõ fuerit febris eth̃ca. Cũ aũt contingit vt cũ digõne accessiões curãde vltimũ tãdẽ augmẽtũ egri/ tudo breuis signat̃.nã si accessiões multũ supant ꝑmã in ca loris vehemẽtia ⁊ accñtiũ fortitudĩe egritudis ꝑtenditur breuitas. Qz si supatio fuerit parua aut fuerit accessio q̃lis ꝑma egritudis demĩat̃ ꝓlixitas. De h̃ dixit Ipo. 4° affor. Quibuscũq꜡ pomĩ fuerit.sup.aut exacerbatiões in ꝯtinuis si in q̃ hora febris icepit in crastinũ.i.in die sequẽtis pomĩ vel exacerbatiõis eadẽ hora accepit discreta.i. lõge termi/ natiõis est tal' febris. Dix̃ G.i ꝯ¹º.⁊.A.ꝑª 4ᶦ.caº.de cognẽ horaꝝ vl̃iũ morbi.dix̃.ꝙ seruãs horã vnã.s.in iuasiõe suo/ rũ poꝝ siue exacerbationũ ẽ lõgi spatij:⁊ itellexerũt qñ tal' eq̃lis iuenit̃ añ signa digõnis.nã eq̃lis iuasio eueniẽs mã ente digesta signãt statũ esse:⁊ ꝑ ꝯñs morbũ i pomĩ spatio terminari. ¶ Dñt.ꝙ eq̃lis iuasio i ꝑiodicatiõibꝰ ꝓlificata siue mltotiẽs eueniẽs siue in ꝑnº in statu adueniẽs discritã egritudinẽ signãt.nã signãt ꝙ mã est fixa:⁊ ꝙ ṽtꝰ eqpotẽs nãe est:ſ꜡ nõ superãs eã nisi in lõgo spatio ⁊ eꝯº. Si.n. in ꝑnº febris pomĩ eq̃l'r iuadãt signat̃ ꝙ nã pigriter tẽtat mã ex q̃ pigra tẽtatiõe vel ẽt nõ tẽtatiõe aliq̃ signat̃ ꝙ mã gros sa ẽ ⁊ i...ota ad recipiẽdũ actionem nãe ⁊ ꝙ nã hebes est in agẽdo. Si ṽo eq̃lis iuasio fuerit i statu ꝯꝑhẽdit̃ ꝙ nã eq/ potẽter pugnat mãe... ꝙ mã est grossa stabilis vt firmiter rebellionẽ nãe faciat. ¶ Et dicũt.ꝙ q̃uis ꝑ eq̃lẽ reditũ po xismoꝝ signet̃ lõgitudo febris nõ tñ eꝯ̃rio.s.ꝙ ꝑ ieq̃lẽ redi tũ poxismoꝝ signat̃ breuitas febris:vt p꜡ in febribꝰ vagã/ tibꝰ. ¶ Et dixit Alm̃.vbi.s.egritudis q̃ spẽs sui tpis spa tiũ signãt eth̃a eni ab vno die vsq꜡ ad q̃tuor d̃finit:tertiana ṽo pura.i4.nõ trãsit diẽ ⁊ ꝭm mĩrꝰ i septẽ remouet̃ diebꝰ: aut parũ plus aut paꝝ minus:⁊ est secura:⁊ tertiana nota

De longi tudine ⁊ breuitate febriũ se cũdũ spẽs eaꝝ.

cuiꝰ accñtia accñtibꝰ flãtice admiscent̃ adeo fit mãfina ꝙ vtpl'z ꝑ q̃rtã ꝑtẽ ãni ꝑdurat aut ãplius ⁊ est febris mala ⁊ nõ secura:cũ ea.n.ẽ acuitas ⁊ digõis tarditas ⁊ visceꝝ cor/ ruptio : oẽs ꝑ̃dicte febres q̃ st̃ ꝯtinue sũt breuiores inter/ polatis.s.de eadẽ mã excepta ethica q̃ lõga est. Et q̃to ca/ lor i ethica vehemẽtior fuerit erit ꝓlixior eꝯ̃io. Cõcluse ṽo febres vehemẽtis caloris ⁊ fortis exñtes icẽdij:vt tertiana ꝯtinua ⁊ sanguica q̃s medici ꝯtinuas febres noiant ⁊ acu/ tas.i4.nõ trãseũt dies:qd̃ tñ fit cũ in vltio caloris fuerint ⁊ icẽdij. Cũ eni ad vltimũ eiꝰ deuenerit finẽ tertio aut 4° die delebunt̃:ſ꜡ si in medio coꝝ fuerit. Flãtica ṽo:⁊ q̃rtana ꝓlixe sũt.febres ẽt pestilẽtiales sũt breues triplices ṽo pro lixe. ¶ Dixit Raſ.i6° ꝯti.ex 20° epidimiaꝝ.si fuerit i mor bo acuto pulsus magnꝰ ⁊ facies piguis ⁊ hypocũdria spis sa restricta morbꝰ ꝓlixꝰ erit:cũ dissolõ pauca fiat in corpe eiꝰ. ¶ Et dixit.eiectio spmatis in sõno i morbo signat sup ꝓlixitatẽ ipsiꝰ cũ signet sup repletõe:⁊ si fuerit in fine mor bi meliꝰ erit. ¶ Dixit Ipo.4° affo.vbi in toto corpe muta/ tiões:⁊ si corpꝰ ifridat̃:aut stati calefit:aut calor alter ex al/ tero fiat lõgitudinẽ egritudinis signãt.dixit ãt. Ipo. stati꜡: q꜡ dictũ eiꝰ verificat̃ de subitis mutatiõibꝰ:nõ aũt de pau/ latine factis q̃ pñt esse ꝭm nãm:⁊ ṽificat̃ ṽtute ꝯstãte:q꜡ si esset debilis signãret̃ breuitas ⁊ mors:⁊ ṽificat̃ in illis mu tatiõibꝰ ꝑseuerãtibꝰ:⁊ nõ semel apparẽtibꝰ:⁊ maxĩe si eue/ nerint añ digõnẽ:⁊ nõ itellexit de mutatiõibꝰ frigidi ad ca lidũ vel eꝯ̃io eueniẽtibꝰ in poxismis. Et rõ dicti Ipo.ẽ ꝙ ille mutatiões signãnt ꝙ in corpe sũt mãe diuerse ⁊ multe ad q̃rũ ꝯsũptionẽ nã eget tpe lõgo. ¶ Et dixit Ipo.eodem 4° ꝙ frigidi sudores cũ molliori febre.i. remissioris calidi tatis facti lõgitudinẽ egritudinis signãnt ṽificat̃ de sudori/ bꝰ frigidis ꝑseuerãtibꝰ ⁊ ꝯstãte ṽtute:nã posset appere su/ dor fridus nõ ꝑseuerãs:q ꝯstãte ṽtute signãret breuitatem nõ lõgitudinẽ:at ẽt si ṽtꝰ esset debilis signãret breuitatem aut saltẽ mediocritatẽ inter lõgitudinẽ ⁊ breuitatem. ¶ Et dixit Ipo.ibidẽ. Febricitãtibꝰ.s.febre hũorali sudor supue niẽs.imo ẽt ꝑueniẽs vel iterueniẽs vel itercidẽs.s.copio/ sus in q̃cũq꜡ die.s.cretico vel nõ deficiẽte ex illo febre neq꜡ pomº eiꝰ:ſ꜡ potiꝰ augmẽtato malũ ẽ.ꝓlõgat̃ eni morbꝰ.s. ꝯstãte ṽtute:q꜡ humorẽ pl̃ni signãt:ꝓꝑ cꝰmltitudinẽ si ṽtꝰ eẽt d̃bilis breuiaret̃ ad mortẽ multa mã suffocãte ṽtutẽ de bilẽ. ¶ Dixit Iudeus in q̃ fuerit sudor:⁊ cũ sudore nõ tollẽ tur febris ꝑnũcia ꝙ morbꝰ erit ꝓlixus:cũ h̃ signet sup mltitudinẽ supfluitatũ. Et dixit. Vidi quẽdã sudare in ꝑnº. deiñ pati febrẽ:⁊ ꝓlixꝰ fuit morbꝰ eiꝰ ꝑ lõgũ tp̃s. ¶ Dixit Raſ.i6° ꝯti. Sudor fridus cũ febre mitigata signãt sup ꝓ/ lixitatẽ morbi cũ ipe signet ꝙ in vẽtre st̃ hũiditates supa/ bũdãtes q̃ nõ aptãtur ad calitatẽ inatã:nec calitas febris calefacit eas:postẽ tñ ẽ ꝙ saluet̃ eger:⁊ cũ postẽ sit ꝙ digerãt̃ ꝭm ꝓlixitatẽ tpis. ¶ Dix̃ G.2° ꝓno.ꝙ nebula rubea i vria signãt morbũ lõgũ nõ absolute:ſ꜡ reꝰ nebule albe:q꜡ signãt morbũ longiorẽ q̃ alba:q꜡ alba maiorẽ digõnẽ significat. ¶ Vrine limpide clare albe appẽtes i febribꝰ acutis signãnt lõgingtatẽ febris ⁊ coctiõis mãe ipsiꝰ:q꜡ signãnt lõgã di/ stãtiã a d̃bita mixtiõe sube vrie ⁊ a d̃bita coloratiõe eiꝰ. nã d̃bita mixtio sube vrie ⁊ d̃bita coloratio eiꝰ attestãt̃ digõni Signãnt aũt ꝑ̃dicta ꝓ tãto ꝓ q̃nto accedũt ad nãm simpli cis elemẽti ex ꝑte sube ⁊ coloris:⁊ sic signãnt vt q̃dã dixe/ rũt semp calitatis remissionẽ:cũ possint apparere in intense discrasia febrili. ¶ Dix̃ G.ꝑ de crisi.⁊ scribit̃ a Rabi.in. xi. ꝑticula sic. Morbi tpa lõga vel breuia his tribꝰ declarant̃ sc꜡ nã egritudis ãni tpe:⁊ eo qd̃ a corpe exit. naꝫ egritudo generata ex colera nigra:sicut q̃rtana ⁊ ex flãte sicut epilẽa dolor renũ artetica ⁊ sciatica declarãt lõgũ tp̃s principij ⁊ remotã terminationẽ. Et febris adurẽs pleuresis ꝑipleumo nia declarãt breue ꝑnᵐ ⁊ statũ ꝑimũ. Egritudo q̃nto est cũ accñtibꝰ acutis tãto magis h꜡ breue ꝑnᵐ ⁊ statum ꝑri/ mũ. Et ex tpe ãni ⁊ sibi silibꝰ signãt̃ sicut supius dcm̃ est. ⁊

Temp... vel longa no: breuia tribꝰ bi ex... rant̃ decl...

ex eoq̄ȯ erit a corpe sigñat: qꝛ si cito cū egritu° incipit apparet digestū breuis erit: ꝛ si indigestū in vltimo longa. Si accidēs qȯ superuenit febri nō diuertit ad se curā q̄ sit ꝯria febris curationi: tūc feb. illa cito curabit. si vero diuertat ad se curā ꝓlongabit. Et si fuerit tale cuius cura noceat febri: fiet febris illa lōgior ꝛ molestior ꝛ magis suspecta. ¶ Dixit hal. lo. theorice. si pulsus magn⁹ fuerit ꝛ velox ꝛ crebrior morbus acutus est: ꝛ sic breuis: ꝛ si ecōtra fuerit scz ꝑuus tardus ꝛ rarus, morb⁹ ꝓlixus erit. ¶ De breuitate ꝛ lōgitudine morbi. Dixit Aui. 2ª quarti. Scias ꝙ lōgitudo egritudinis fit ꝓꝑ grossitiē in viscerib⁹: aut ꝓꝑ ꝑmixtionē in regimine: ꝛ ꝭm oēm dispositionē debilitat in ea sbōus qñ tāgit ipm tarditas: ꝛ digō. s. tarda sigñat eā. s. lōgitudinē. aut tarditas. s. euētus sedimis pēdētis. s. in vrina: aut assiduatio sedimis rubei. itē. i. dū multis dieb⁹ in vrina appet: ꝛ nō dealbat: ꝑuitas. n. apparitiōis sedimis. s. digesti sigñat lōgitudinē egritudis: ꝛ sil' qñ est cū acuitate egritudis. pulsus magn⁹ ꝛ lat⁹ ꝛ facies tumida ꝛ hypocundria inflata: q̄ nō detumescūt sigñat paucitatē resolonis ꝛ longitudinem egritudis. ¶ Cū appet sig° crisis siue aduenīūt accñtia crisis añ digōnē ꝛ cadit vt⁹ ꝛ nō appent sig° mortis tūc egri° ꝓlōgat. ¶ Et scias ꝙ terribilitas crisis qñ nō iuuāt vel qñ adiuuant ꝛ nō nocent ꝛ dispositio remanet ꝭm dispōnē suā siue ꝭm modū suum tūc egritudo est longa. ¶ Et multitudo saltus in egritudine significat longitudinē ꝛ ꝓprie cū vehemens fit in ꝑn° rei. In fine ṽo rectus. ¶ Et qñ associant euōnibus paucis que sigñant ꝙ nā mouet mām ꝛ deficit in expulsione ei⁹ integra siue sit sudor siue fluxus sanguinis nariū. aut alia signa bona aut bonorū signorum ꝑuatio: aut malorū significat lōgitudinē. ¶ Et qñ remanet sedimē rubeū in vrina vsq₃ ad. 40. dies indicat longitudinē febris. ita vt nō speret crisis ꝛ separatio ei⁹ vsq₃ ad. 60. vel. 80. ¶ Et pollutio in ꝑn° egritudinis indicat lōgitudinē. Cū vides signa longitudinis in diebus añtibus: tūc nō est significatio eoꝝ sicut est ipsoꝝ significatio post illud. Et cum videris illud qȯ est ꝯtrariū illis signis forsitā apparere in medijs diebus: ꝛ in posterioribus eius tunc cōsidera iudiciū indicatiōis: scias ipsa in quo die iudicat ꝛ obserua ꝑdictas cōditiones in ea. Et cōsidera dispōnes v̄tutis etatis ꝛ tēporis cōplōnis ꝛ dispōnes motuum egritudinis in q̄ntitate ꝛ q̄litate sua ꝛ antecessione ꝛ postpōne sua ꝛ dispōnes horarū suarū ꝛ ꝓprie in statibus acute ꝛ longitudine eius ꝛ breuiatione ipsius an sit ad motum decliuis: fortis motus an ad quietē: ꝛ indica per q̄ntitatē eius.

¶ Cum auxilio Dei benedicti. Explicit sermo secundus Nicholai Nicoli Florentini.
De febribus ꝛ pertinentibus ad febres. Excusus Venetijs in edibus
Luceantonij Junte florētini anno salutis. 1533. Mēse decēb.

Registrum.

AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL MM NN OO PP QQ
RR SS TT VV XX YY ZZ Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh
Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Omnes sunt
quaterni preter Pp Qq qui sunt terni.

